Geeshsha Mas'aafaa

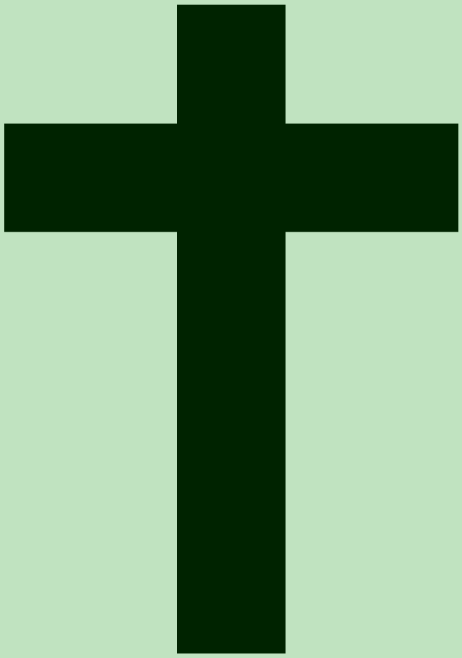

The Holy Bible in the Dawuro language of Ethiopia, Latin script

Geeshsha Mas'aafaa

The Holy Bible in the Dawuro language of Ethiopia, Latin script

copyright © 2024 The Word for the World International

Language: (Dawro)

Contributor: The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.
You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.
Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Mar 2026 from source files dated 1 May 2025
e663db08-d959-5a91-aa50-cd0737b1040c

Contents

Doometsaa 1
Kessaa 80
Wogaa 149
Payduwaa 197
Zaaretsuwaa 261
Iyyaasa 317
Daannatuwaa 356
Uruuto 396
1 Sammeela 402
2 Sammeela 451
1 Kaatatuwaa 493
2 Kaatatuwaa 543
1 Oduwaa 592
2 Oduwaa 639
Izira 695
Nahimiyaa 712
Asttiro 737
Iyyooba 750
Mazimuriyaa 793
Leemisuwaa 942
Eranchchaa 977
Siik'uwaa Sabaa 991
Isiyaasa 1000
Ermaasa 1081
Ermaasa Seelaa 1168
Hizik'k'eela 1176
Daaneela 1255
Hoose 1279
Iyyu'eela 1292
Amoos'a 1297
Abddiyyu 1308
Yoonaasa 1310
Mikiyaasa 1314
Naahooma 1322
Imbbaak'ooma 1326
Sofonaasa 1330
Haage 1334
Zakkaraasa 1337
Milkkiyaasa 1352
Maatoossa Mishiraachchuwaa 1357
Mark'k'oossa Mishiraachchuwaa 1417
Luuk'aasa Mishiraachchuwaa 1456
Yohaannisa Mishiraachchuwaa 1518
Kiitteeddawanttu Oosuwaa 1562
Roome 1618
1 K'oronttoosa 1644
2 K'oronttoosa 1668
Galaatiyaa 1683

Efesoona 1692
Pilip'p'isiyoosa 1701
K'olaasiyaasa 1708
1 Teselonk'k'e 1714
2 Teselonk'k'e 1720
1 S'imootoosa 1723
2 S'imootoosa 1730
Tiitoo 1735
Pilimoona 1738
Ibraawe 1740
Yaak'ooba Kiitaa 1759
1 P'es'iroosa Kiitaa 1766
2 P'es'iroosa Kiitaa 1773
1 Yohaannisa Kiitaa 1777
2 Yohaannisa Kiitaa 1784
3 Yohaannisa Kiitaa 1786
Yihudaa Kiitaa 1788
Yohaannisa Sas'aa 1791

Doometsaa Mas'aafaa

Geluwaa

Ha mas'aafay «Doometsaa» geetettiide s'eesetteedda gaasuu yewuwaa ubbaa doometsaa bessiyaa diraassa.

Doometsaabaa geetettiyaa mas'aafay ha alamii wooti med'etteeddentto: salotuunne sa'ay med'etteedda med'etaabaa, asaa zarii yeedda yuussaabaa, nagaraanne nagaraa maarotaabaa, anjjuunne shek'ay doometteedda doometsaabaa, S'oossaannanne asaa zaratuwaanna de'iyaa gaketetsaabaa odee. Doometsaabay laa"u huup'e gishuwaan shaakettiide s'eelettanaw danddayee.

Shemppuwaa ittuwaappe biide tammanne ittuwaa gakkanaw de'iyaa sa'ay, saluunne sa'ay med'etteedda med'etaabaanne asaa zariyaa koyro taarikiyaa odee. Addaamenne Hewaani taarikii, K'aayeelanne Aabeela taarikii, Nohenne bashshaa haatsaa taarikii, hewaadankka Baabloone Gimbbiyaa taarikii de'iyaawe ha shaakuwaana.

Shemppuwaa tammanne laa"uwaappe biide ishatamuwaa gakkanaw de'iyaa sa'ay Israa'eeliyaa asaw beni mayza aawotuwaa taarikiyaa odee. Unttuttu gidduwaan koyro bare ammanuwaaninne S'oossaw azazettiyaa hanotaan eretteeddawe Abrahaama. Hewaappe k'ay Aa na'aa Yisaak'a, Aa na'aa na'aa Yaak'oobanne Yaak'ooba naanaa tammanne laa"atuwaa taarikii kaalleedda. Hawanttu Yaak'ooba naanay tammanne laa"atuu, tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaretoo ano gideeddawantta. Hawanttu ha tammanne laa"u Israa'eeliyaa naanatuwaa giddonkka Yooseefa dummayiide, hewaaddankka k'ay Yaak'oobanne Aa naanaa yenkkotuwaa unttuttu golle asaana Gibs'e gadiyaa afeedda hanotatuwaa minissiide s'eellee.

Ha mas'aafay asaa taarikiyaa odiyaawaa gidooppenne, ubbaappe aatsiide I odiyaawe S'oossay ootseedda oosuwaabaa. S'oossay salotuwaanne sa'aa med'd'eedda taarikiyaa oduwaa doommiide S'oossay bare asaw k'oppiyaawaa aggennawaa odiyaa hidootaan polee. Ha mas'aafaa giddon ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw odettiyaa taarikiyaa Goday, balabaa haniyaawantta pirddiyaawenne muriyaawe, bare asaa kaaletsiyaawenne maaddiyaawe, unttuttu taarikiyaa tangguwaakka giigissiyaawe bare huup'iyaan S'oossaa. Hawe beni mas'aafay s'aafetteeddawe asaa ammanuwaa taarikiyaa mazggabiide oyk'k'anaassanne he ammanuukka pas'a de'anaadan ootsanaassa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Med'etaa Doometsaabaa *1:1—2:3*
Eden Gennetiyaabaa *2:4-25*
Nagaraanne Nagaraa Maarotaabaa *3:1-24*
Addaamappe Noha Gakkanaw *4:1—5:32*
Nohanne Bashshaa Haatsaa *6:1—10:32*
Baabloona Gimbbiyaa *11:1-9*
Seemappe Abraama Gakkanaw *11:10-32*
Abraama, Yisaak'anne Yaak'ooba Taarikiyaa *12:1—35:29*
Eesaa Yeletaa *36:1-43*
Yoosefanne Aa Ishatuwaa *27:1—45:28*
Israa'eelatuu Gibs'e Gadiyaan *46:1—50:26*

Med'etaa Doometsaabaa
(1:1—2:3)

1 S'oossay salotuwaanne sa'aa koyro med'd'eedda.

2 He wode sa'ay giigibeennanne ayaynne baynna mela; c'iimmuwaa bollan d'umay
de'ee; S'oossaa Ayyaanay* haatsaappe bollanna mayyi utteedda.
3 S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «Poo'uu Hano»
yaageedda; poo'uukka haneedda.
4 Poo'uu lo"a gideeddawaa S'oossay be'eedda; yaatiide poo'uwaa d'umaappe
shaakkeedda.
5 S'oossay poo'uwaa «Gallassaa» giide suntseedda; d'umaa «K'ammaa» giide
suntseedda. Sa'ay k'ammeeddanne wontteedda; hewenne koyro gallassaa.
6-7 S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «Bollanna de'iyaa
haatsaa garssanna de'iyaa haatsaappe shaakkiyaa saluwaa guufantsuu hano»
yaageedda; geetettowaadankka haneedda. S'oossay saluwaa guufantsuwaa
giigissiide, saluwaa guufantsuwaappe bollanna de'iyaa haatsaa garssanna de'iyaa
haatsaappe shaakkeedda.
8 S'oossay he guufantsuwaa «Saluwaa» giide suntseedda. Sa'ay k'ammeeddanne
wontteedda; hewenne laa'entso gallassaa.
9 S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «Saluwaappe
garssanna de'iyaa haatsay ittisaan eello; mela sa'ay k'onc'c'o» yaageedda; hewaappe
guyyiyaan haneedda.
10 S'oossay he mela sa'aa «Biittaa» giide suntseedda; k'ay itti sa'aan eelleedda
haatsaa «Abbaa» giide suntseedda. Yaatiide S'oossay hewe lo"a gideeddawaa
be'eedda.
11 Hewaappe simmiide S'oossay, «Biittay mitsaa maataa dolisso; zeretsaa ayfii
de'iyaa katsaanne zeretsaa ayfiyaana de'iyaa teeriyaa mitsaa dolisso» yaageedda;
hewekka haneedda.
12 Biittay, mitsaa maataa Aa k'ommuwaan k'ommuwaan doleedda. S'oossay hewe
lo"a gideeddawaa be'eedda.
13 Sa'ay k'ammeeddanne wontteedda; hewenne heezzentso gallassaa.
14 S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «Gallassaa
k'ammaappe shaakkanaw poo'otuu saluwaa guufantsuwaan hanino; unttuttu
gallassaa, wodiyaanne laytsaa erissanaw mallaa gidino;
15 sa'aa bollan poo'issana mala unttuttu saluwaa guufantsuwaan poo'ino»
yaageedda; hewaappe guyyiyaan haneedda.
16 S'oossay laa"u wolk'k'aama poo'otuwaa, dariyaawe gallassaa
mooddanaadaninne k'eera"iyaawe k'ammaa mooddanaadan med'd'eedda;
s'oolinttetuwaakka I med'd'eedda.
17-18 S'oossay unttuttu ha sa'aa bollan poo'issana mala, gallassaanne k'ammaa
mooddana malanne poo'uwaa d'umaappe shaakkana mala, saluwaa guufantsuwaan
unttuntta wotseedda. Yaatiide S'oossay hewe lo"a gideeddawaa be'eedda.
19 Sa'ay k'ammeeddanne wontteedda; hewenne oyddentso gallassaa.
20 S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «De'uwaan de'iyaa
dumma dumma med'etatuu haatsaan darino; kafuukka sa'aappe bollananne saluwaa
guufantsuwaappe garssana paallo» yaageedda.
21 Yaatiide S'oossay abbaan de'iyaa wolk'k'aamaa do'atuwaa, haatsaa giddon
wos's'i k'aas's'iyaa med'etaa ubbaanne k'efiyaana de'iyaa kafuwaa ubbaa Aa
k'ommuwaan k'ommuwaan med'd'eedda. S'oossay hewe lo"a gideeddawaa be'eedda.
22 S'oossay unttuntta, «Yelettite; c'orite; abbaa haatsaa kumite; kafuukka biittaa
bollan c'oratto» yaagiide anjjeedda.
23 Sa'ay k'ammeeddanne wontteedda; hewenne ichcheshentso gallassaa.

---

* **1:2** *S'oossaa Ayyaanay:* S'oossaa Wolk'k'aa; S'oossaappe gideedda C'arkkuwaa. **1:3** 2 K'or. 4:6 **1:6-7** 2 P'es'. 3:5

24 S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «De'uwaan de'iyaa
med'etatuu barenttu k'ommuwaan k'ommuwaan: mehetuu, biittaana gooshettiyaa
med'etatuunne do'atuu barenttu k'ommuwaan k'ommuwaan biittaa bollan kesino»
yaageedda; haneedda.
25 S'oossay do'atuwaa unttunttu k'ommuwaan k'ommuwaan, mehetuukka
unttunttu k'ommuwaan k'ommuwaan, biittaana gooshettiyaa med'etatuwaakka
ubbaa unttunttu k'ommuwaan k'ommuwaan med'd'eedda. S'oossay hewe lo"a
gidiyaawaa be'eedda.
26 Hewaappe simmiide S'oossay, «Asaa nu leemisuwaan nuuna malattisiidde ane
med'd'oytte; unttunttu abbaa moliyaa, saluwaa kafuwaa, biittaa bolla wos's'i
k'aas's'iyaa med'etaa ubbaa mooddino» yaageedda.
27 Hawaadan S'oossay asaa bare leemisuwaan med'd'eedda; I asaa S'oossaa
leemisuwaan med'd'eedda; I unttuntta attuma asaanne mac'c'a asaa ootsiide
med'd'eedda.
28 S'oossay unttuntta hawaadan yaagiide anjjeedda; «Yelettite; c'orite; ha sa'aa
kumitenne mooddite; abbaa moliyaa, saluwaa kafuwaanne biittaa bolla wos's'i
k'aas's'iyaa, de'uwaan de'iyaa med'etaa ubbaa mooddite» yaageedda.
29 Hewaappe simmiide S'oossay, «Be'ite! Taani ha biittaa ubbaa bollan zeretsaa
ayfiiyaana de'iyaa katsaa ubbaanne zeretsaa ayfiiyaana de'iyaa teeriyaa mitsaa
ubbaa hinttenttoo immaad; unttunttu hinttenttoo k'uma gidana.
30 K'aykka ha sa'aan de'iyaa mehiyawunne do'aa ubbaw, saluwaa kafuwaa ubbaw,
biittaana gooshettiyaa med'etaa ubbawunne shemppuwaanna de'iyaa med'etaa
ubbaw miyaawaa gidanaadan, irs's'a mitsaanne maataa immaad» yaageedda;
haneedda.
31 S'oossay bare med'd'eedda ubbabaakka s'eelleedda; daro lo"a gideeddawaa
be'eedda. Sa'ay k'ammeeddanne wontteedda; hewenne usuppuntso gallassaa.

2

1 Salotuunne sa'ay unttunttun de'iyaawe ubbabay hawaadan med'etti poletteedda.
2 S'oossay bare ootseedda oosuwaa usuppuntsa gallassi poliide, bare ootseedda
oosuwaa ubbaappe laappuntsa gallassi shemppeedda.
3 K'ay S'oossay laappuntsa gallassaa anjjeeddanne geeshsha ootseedda; ayaw
gooppe, S'oossay bare ootsiyaa oosuwaa wurssiide shemppeeddawe he gallassaana.

Edene Gennetiyaabaa
(2:4-25)

4 Saluunne sa'ay med'etteeddawe hawaadaana.
Med'inaa Goday S'oossay sa'aanne saluwaanne med'd'eedda wode,
5 sa'aa bollan mitsaynne maatay dolibeenna; c'arshshaynne c'aaribeenna; ayaw
gooppe, Med'ina Goday S'oossay iraa bukkissibeenna; k'ay biittaa ootsiyaa asaykka
baawa.
6 Gidooppenne sa'aappe haatsay pude kesiide, biittaa ubbaa irs's'issee.
7 Hewaappe guyye, Med'inaa Goday S'oossay biittaa baanaappe itti asaa*
med'd'iide Aa siid'iyaan de'uwaa shemppuwaa shemppi gelisseedda; yaatina bitanii
de'uwaan de'iyaa asaa gideedda.
8 Med'inaa Goday S'oossay away doliyaa baggana Edene giyaa sa'aan gennetiyaa
tokkeedda; yan bare med'd'eedda bitaniyaa wotseedda.

1:27 Mat. 19:4; Mar. 10:6 **1:27** Dom. 5:1-2 **2:2** Ibr. 4:4, 10 * **2:7** Asaa: «Asaa» guussay Ibraawatuwaa k'aalaan «Addaama» geetettee; «Addaama» guussay «Biittaa» guussaa; hewoo laa"u k'aalatuu ittuu ittuwaa malatiino.

9 Med'inaa Goday S'oossay s'eellanaw lo"iyaa, maanawukka mal"iyaa ubbaa
k'ommo mitsaa biittaappe doliseedda. Gennetiyaa gidduwaan de'uwaa mitsaanne
lo'uwaanne iitaa erissiyaa mitsaa wotseedda.
10 Gennetiyaa ushshiyaa shaafaa haatsay Edeneppe goggee. Edeneppe
keseeddawaappe guyye, oyddu shaafaa kes shaakettee.
11 Koyro shaafaa suntsay Pisoona; Pisooni work'k'ay de'iyaa Ewulaas'a giyaa biittaa
ubbaa bollan goggee.
12 He biittaa work'k'ay geeshsha work'k'aa; k'ay al"o shittuunne loytsi lo"iyaa
shuchchay yan de'ee.
13 Laa"entso shaafaa suntsay Giyoona; Giyooni Top'p'iyaa† biittaa ubbaa bollan
goggee.
14 Heezzentso shaafaa suntsay S'egiroosa; S'egiroosi Asooreppe away doliyaa
baggana goggee. K'ay oyddentso shaafay Efiraas'iisa.
15 Bitanii Edene Gennetiyaa ootsana malanne naagana mala, Med'inaa Goday
S'oossay Aa afiide wotseedda.
16 Med'inaa Goday S'oossay bitaniyaa, «Gennetiyaa mitsaa teeraa ubbaappe neeni
maana gooppe ma;
17 shin lo"uwaanne iitaa erissiyaa mitsaa teeraappe mooppa; ayaw gooppe, neeni
aappe meedda gallassi tumu hayk'k'ana» yaagiide azazeedda.
18 Hewaappe guyye Med'inaa Goday S'oossay, «Bitanii barekka de'iyaawe lo"a
gidenna; taani aw injjetiyaanonne Aa maaddiyaano med'ana» yaageedda.
19 Med'inaa Goday S'oossay mehetuwaa ubbaa, do'atuwaa ubbaanne saluwaa
kafotuwaa ubbaa biittaappe med'd'eedda; k'ay bitanii unttuntta waagi
suntsanenttonne be'anaw aakko aheedda; bitanii de'uwaan de'iyaa med'etaa ubbaa
suntseedda suntsay unttunttu suntsaa gidiide atteedda.
20 Hewaadan bitanii mehetuwaa ubbaa, saluwaa kafotuwaanne bazuwaa
do'atuwaa ubbaa suntseedda; shin Addaamaw‡ injjetiyaanne Aa maaddiyaawe
beettibeenna.
21 Hewaa diraw Med'inaa Goday S'oossay bitaniyaa gem"ishshuwaa kayroyeedda; I
gem"ishshuwaa kayrotti de'ishshin, Aa miyyiyaa mek'etsaappe§ ittuwaa akkiidde, he
sa'aa ashuwaa kuntseedda.
22 Med'inaa Goday S'oossay bitaniyaappe akkeedda mek'etsaa mac'c'aano
ootseedda; yaatiide izo bitaniyaakko aheedda.
23 Yaatina bitanii, «Hayanaasho! Ha mek'etsatta ta mek'etsaappe, ha ashattakka ta
ashuwaappe aketteeddawunno; izakka attuma asaappe* aketeedda diraw,
mac'c'awunno geetettu» yaageedda.
24 Hewaa diraw Asay bare aawuwaanne bare aatto aggiide, bare machchattinna
ittippe de'ana; unttunttu laa"u itti asho gidanawantta.
25 Bitaniinne Aa machatanne laa"attukka kallo s'iira de'ino; shin ittuu ittoo
yeellattikkino.

3

Nagaraanne Nagaraa maarotaabaa
(3:1-24)

2:9 Sas'. 2:7; 22:2, 14 † **2:13** *Top'p'iyaa:* Ibraawatuwaa Mas'aafaan «Kuushi» geetettee. Hewekka Gibs'e gadiyaa dugehaa, ha"i de'iyaa Top'p'iyaa gadiyaanne Sudaane gadiyaa guussa. ‡ **2:20** Addaama: Ibraawattu k'aalaan «Addaama» giyaa suntsay «Asaa» giyaawaa. § **2:21** Miyyiyaa mek'etsaappe: Addaama miyye ashuwaappe aketeeddawaa guussaa. * **2:23** Attuma asaa: guussay Ibraawatuwaa k'aalan «Ishi» geetettee; «Mac'c'a asaa» guussay «Ishah» geetettee; hewoo laa"u k'aalatuu ittuu ittuwaa malatiino. **2:24** Mat. 19:5; Mar. 10:7-8; 1 K'or. 6:16; Efe. 5:31

1 Shooshshay Med'inaa Goday S'oossay med'd'eedda do'aa ubbaappe aad'd'eedda genanchcha. Itti gallassi shooshshay he mishiratto, «S'oossay tumu hinttentta, ‹Gennetiyaan de'iyaa mitsaa teeraa ubbaappe mooppite› geeddee?» yaagiide oochcheedda.
2-3 Mishirata shooshshaw zaaraade, «Tuytti, S'oossay hawaadan gibeenna; nuuni gennetiyaan de'iyaa mitsatuwaa teeraa maanaw danddayeetto; shin S'oossay nuuna, Gennetiyaa gidduwaan de'iyaa mitsaa teeraa mooppite; bochchoppite; hewe d'ayooppe hinttenttu hayk'k'anita geedda» yaagaaddu.
4 Shooshshay mishiratto, «Tuytti, hinttenttu ayine hayk'k'ikitta;
5 S'oossay hewaa geeddawe, he mitsaa teeraa hinttenttu mooppe, hinttenttu ayfii dooyettina, lo"uwaanne iitaa S'oossaadan* hinttenttu eranawaa I eriyaa diraassa» yaageedda.
6 Mishirata he mitsaa teeray maanaw mal"iyaawaa, s'eellanaw lo"iyaawaa, k'ay Asay aad'd'eedda eraa demmanaw amoyiyaawaa gidiyaawaa be'aaddu; he mitsaa teeraappe akkaade maaddu; k'ay barenana de'iyaa bare asinawukka hewaappe immina, ikka meedda.
7 Hewaappe unttunttu laa"uwaa ayfiikka dooyetteedda; yaatina unttunttu barenttoo kallo s'iira de'iyaawaa ereeddino; balasiyaa giyaa mitsaa haytsaa sikkiide, barenttoo k'antsaan danc'c'eeddino.
8 Sa'ay omarsseedda wode, gennetiyaa gidduwaan Med'inaa Goday S'oossay hamettishin, Aa kooshshaa bitaniinne Aa machata siseeddino; unttunttu gennetiyaa mitsaa giddon Med'inaa Godaa S'oossaappe k'osetteeddinno.
9 Shin Med'inaa Goday S'oossay bitaniyaa s'eesiide, «Addaamaa, hak'an de'ay?» yaageedda.
10 Bitanii, «Gennetiyaa gidduwaan ne kooshshaa sisaadde, taani kallo de'iyaa diraw, yayaade k'osettaad» yaageedda.
11 Med'ina Goday S'oossay Aa, « ‹Neeni kallo de'aasa› giide new odeeddawe oonee? Taani neena, ‹Mooppa› gaade azazeedda mitsaa teeraappe maadiyyee?» yaagiide oochcheedda.
12 Shin I, «Taananna de'anaadan neeni immeedda mac'c'awunna he mitsaa teeraappe taw immina maad» yaageedda.
13 Med'inaa Goday S'oossay hewaappe guyye machchatto, «Neeni hewaa ayaw ootsaad?» yaagiide oochcheedda.
Mishirata, «Taana shooshshay c'immina maad» yaagaaddu.

S'oossaa Pirddaa

14 Med'inaa Goday S'oossay hewaappe guyye shooshshaa, «Neeni hawaa ootseedda diraw, mehiyaa ubbaanne do'aa ubbaa garssan ne s'alalay shek'k'etteeddawaa! Neeni ne uluwaan biittaana gooshettana; ne de'uwaa laytsaa ubbaan baanaa laac'c'ana.
15 Taani neenanne mishirato, ne zeretsaanne izi zeretsaa† morkke kessana; I ne huup'iyaa k'os's'ana; neenikka Aa ginddiyaa dukkanaassa» yaageedda.
16 Mishirattokka Med'inaa Goday S'oossay, «Ne shahaaro wode daro tuggatana; k'ay neeni wolk'k'aama oytsan naanaa yelana. Gidooppenne neeni ne asinaana de'anaw amottana; I neena mooddana» yaageedda.
17 Bitaniyaakka Med'inaa Goday S'oossay hawaadan yaageedda; «Neeni ne machchatti oduwaa siseedda dirawunne taani neena, ‹He mitsaa teeraa mooppa› gaade azazeedda mitsaa ayfiyaa neeni meedda diraw, biittay ne gaasuwaan shek'etteeddawaa gido! Neeni ne de'uwaa laytsaa ubbaan wolk'k'aama daaburan biittaa goshaadde maana.

3:1 Sas'. 12:9; 20:2 * **3:5** *S'oossaadan:* S'oossatuwaadan. **3:13** 2 K'or. 11:3; 1 S'im. 2:14 † **3:15** *Izi zeretsaa:* Unttunttu zeretsaa. **3:15** Sas'. 12:17 **3:17** Ibr. 6:8

18 Biittay new aguntsaanne kashiyaa dolana; neeni woran doleeddawaa maana.
19 Neeni biittaw simmana gakkanaw, daaburan ne som"i c'awattina ootseedda ne
k'umaa maana; ayaw gooppe, neeni biittaappe aketaadda; neeni baana; neeni
baanaw simmana» yaageedda.
20 Addaame bare machchatto Hewaano‡ giide suntseedda; ayaw gooppe, iza
de'uwaan de'iyaa asaa ubbaw aatto.
21 Med'inaa Goday S'oossay Addaamawunne Aa machatiw c'alaa giigissiide
unttuntta mayzzeedda.
22 Hewaappe guyye Med'inaa Goday S'oossay, «Simmi Asay nuuppe ittuwaadan
lo"uwaanne iitaa eriyaawaa gideedda. I bare kushiyaa yeddiide, de'uwaa mitsaappe
akkiidde, k'ay meenna malanne med'inaw de'uwaan de'enna mala te'ettanaw
koshshee» yaageedda.
23 Hewaa diraw, I bare aketeedda biittaa ootsana mala, Med'ina Goday S'oossay
Edene Gennetiyaappe Aa keseedda.
24 Aa kesi diggiide, de'uwaa mitsaakko afiyaa ogiyaa naagana mala, kiruubeela
giyaa kiitanchchatuwaanne aad'd'i aad'd'i wod'd'iyaa tamaa lac'uwaa mashshaa
Edene Gennetiyaappe away doliyaa baggana wotseedda.

Addaamappe Noha Gakkanaw

4

(Dom. 4:1—5:32)

K'aayeelanne Aabeela

1 Addaami bare machchatti Hewaanina ak'eeda; iza shahaaro wode attuma na'aa
yelaaddu; «Med'inaa Goday taana maaddina, attuma na'aa demmaad» gaade Aa
K'aayeela* suntsaaddu.
2 K'ay Aa ishaa Aabeela yelaaddu.
Aabeeli dorssaa heemmee; k'ay K'aayeeli biittaa goshee.
3 Unddenna wodiyaappe guyye, K'aayeeli bare gaden doliyaa katsaappe Med'inaa
Godaw yarshshuwaa yarshsheedda;
4 shin Aabeeli bare dorssaa wudiyaa giddon bayira yeletteedda maratuwaappe
akki shukkiide, unttunttu ashuwaappe mod'd'iyaawaa yarshsheedda. Med'inaa
Goday Aabeelanne Aa yarshshuwaa akkeedda;
5 shin K'aayeelanne Aa yarshshuwaa akibeenna. Hewaa diraw, K'aayeeli loytsi
yiloteedda; bare deemuwaakka d'umisseedda.
6 Yaatina Med'inaa Goday K'aayeela, «Ayaw yilotay? Ne deemuukka ayaw
d'umeedee?
7 Neeni lo"obaa ootsowaa gidintto, ne som"i pashikkennee?† Shin neeni lo"obaa
ootsana d'ayooppe, nagaray do'aadan ne penggiyaan muggee; I neena mooddana
koyee; shin neeni Aa s'oonana bessee» yaageedda.
8 Hewaappe guyye, K'aayeeli bare ishaa Aabeela, «Ane dembbaa boytte»
yaageedda. Unttunttu dembban de'ishshin, K'aayeeli bare ishaa Aabeela bolla
denddiide wod'eedda.
9 Med'inaa Goday K'aayeela, «Ne ishay Aabeeli hak'anee?» yaagiide oochcheedda.
K'aayeeli zaariide, «Taani erikke; ta ishaa naagiyaawe taaneeyye?» yaageedda.
10 Med'inaa Goday K'aayeela, «Hawaa ayaw ootsaad? Be'a; ne ishaa suutsay
biittaappe taakko waassee.

---

‡ **3:20** Hewaano: Ha suntsaa biletsay «De'iyaanno» giyaawaa. * **4:1** K'aayeela: Ibraawetso k'aalaan «K'ayin» geetettee. Biletsay «Demmaad» giyaawaa. **4:4** Ibr. 11:4 † **4:7** *Ne som"i pashikkennee?* Ta ne yarshshuwaa akkanashin. **4:8** Mat. 23:35; Luk'. 11:51; 1 Yoh. 3:12 **4:10** Ibr. 12:24

11 Ne kushiyaappe ne ishaa suutsaa akkiide, mittanaw hanggeedda biittaappe ha"i
neeni shek'etteeddawaa.
12 Neeni goshinakka biittay new ayfena; betiyaadan neeni sa'aa bollan
toyilakattanaassa» yaageedda.
13 K'aayeeli Med'inaa Godaa, «Poora! Neeni taana muriyaa muray taani ubbakka
danddayennawaa.
14 Hekko neeni taana hachche ha biittaappe yederssaassa; taani ne sintsaappe
k'osettana; betiyaadan taani sa'aa bollan toyilakattana; taana demmowe ooninne
wod'ana» yaageedda.
15 Med'inaa Goday Aa, «Neena ooninne wod'ena; wod'ooppe, ne haluwaa aan
laappun kushiyaa kesana» yaageedda. Hewaa diraw, demmowe ooninne Aa
wod'enaadan Med'inaa Goday Aa bolla malaataa wotseedda.
16 K'aayeeli Med'inaa Godaa sintsaappe kesiide, Edene baggaappe away doliyaa
baggana de'iyaa Nooda biittaan de'eeddino.‡

K'aayeela Yeletaa

17 K'aayeeli bare machchattina ak'eeda; Iza shahaaro wode Heenooka yelaaddu.
K'aayeeli katamaa he wode kees's'iide, he katamaa bare na'aa suntsan «Heenooka»
giide suntseedda.
18 Heenooki Iraada yeleedda; Iraadi Mahuyaa'eela yeleedda; Mahuyaa'eeli
Matushaa'eela yeleedda; Matushaa'eeli Laameeka yeleedda.
19 Laameeki Aadonne S'iilo giyaa laa"u machatuwaa dawutsaa akkeedda.
20 Aada Yaabaala yelaaddu; Yaabaali mehiyaa mooddiyaa, dunkkaaniyaan de'iyaa
asatuwaa aawuwaa.
21 Aa ishaa suntsay Yuubaala; Yuubaali k'ay diitsaa diis's'iyaanne uldduudiyaa
punniyaa asatuwaa ubbaa aawuwaa;
22 S'iila k'ay Tubaalik'ayna giyaa na'aa yelaaddu; Tubaalik'ayni nahaasiyaappenne
birataappe dumma dumma miishshatuwaa k'os'iyaawaa.§ Tubaalik'ayna michchata
Naa'imo.
23 Itti gallassi Laameeki bare machchetuwaa, «Aadee, S'iilee, sisite; ta machattoo,
ane taani odiyaawaa hayzitte. Itti bitanii taana dechcheedda diraw, taani Aa
wod'aad; ee, taani he taana masuntseedda wodallaa wod'aad.
24 K'aayeela haluwaa kessanaw laappun kushii koshooppe, Laameeka haluwaa
kessanaw laappun tammanne laappun kushii koshshee» yaageedda.

Seetanne Heenoosa

25 Addaame bare machchattina gisina hara na'aa yelaade, «K'aayeeli wod'eedda
Aabeela diraw S'oossay taw hara na'aa immeedda» gaade, Aa Seeta* gaade
suntsaaddu.
26 Seetikka attuma na'aa yeleedda; Aa «Heenoosa» giide suntseedda. Aasi Med'inaa
Godaa suntsaa s'eesiide goyniyaawaa he wode doomeedda.

5

Addaama Yeletaa
(1 Od. 1:1-4)

1 Addaama yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteedda. S'oossay asaa med'd'eedda
gallassi barena malatisiidde med'd'eedda.

---

‡ **4:16** *Nood:* Ha suntsaa birshshetsay «Toyilakattiyaa sa'aa» giyaawaa giyaa gadiyaan de'eedda. § **4:22** *Nahaasiyaappenne birataappe dumma dumma miishshatuwaa k'os'iyaawaa:* Itti beni turggumii birataa k'os'iyaawanttu ubbaa mayza aawuwaa yaagee. * **4:25** *Seeta:* Ha suntsaa birshshetsay «Immeedda» giyaawaa.
5:1 Dom. 1:27-28

2 I attuma asaanne mac'c'a asaa ootsi med'd'iide, unttuntta anjjeedda. Unttuntta
med'd'iide Asaa* giide suntseedda.
3 Addaami 130 laytsaa de'iide, barena malatiyaa attuma na'aa yeleedda; Aa «Seeta»
giide suntseedda.
4 Addaami Seeta yeleeddawaappe guyye, 800 laytsaa de'eedda; hara attuma
naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.
5 Addaami mule 930 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.
6 Seeti 105 laytsaa de'iide, Heenoosa yeleedda;
7 Seeti Heenoosa yeleeddawaappe guyye, 807 laytsaa de'eedda; hara attuma
naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.
8 Seeti mule 912 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.
9 Heenoosi 90 laytsaa de'iide, K'aynaana yeleedda;
10 Heenoosi K'aynaana yeleeddawaappe guyye, 815 laytsaa de'eedda; hara attuma
naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.
11 Heenoosi mule 905 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.
12 K'aynaani 70 laytsaa de'iide, Malaali'eela yeleedda;
13 K'aynaani Malaali'eela yeleeddawaappe guyye, 840 laytsaa de'eedda; hara
attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.
14 K'aynaani mule 910 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.
15 Malaali'eeli 65 laytsaa de'iide, Yaareedda yeleedda;
16 Malaali'eeli Yaareedda yeleeddawaappe guyye, 830 laytsaa de'eedda; hara
attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.
17 Malaali'eeli mule 895 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.
18 Yaareed 162 laytsaa de'iide, Heenooka yeleedda;
19 Yaareed Heenooka yeleeddawaappe guyye, 800 laytsaa de'eedda; hara attuma
naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.
20 Yaareed mule 962 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.
21 Heenooki 65 laytsaa de'iide, Maatusaala yeleedda;
22 Maatusaala yeleeddawaappe guyye, Heenooki 300 laytsaa S'oossanna
hamettiidde de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.
23 Heenooki mule 365 laytsaa de'eedda;
24 I S'oossanna hamettiidde d'ayeedda; ayaw gooppe, S'oossay Aa afeedda.
25 Maatusaali 187 laytsaa de'iide, Laameeka yeleedda;
26 Maatusaali Laameeka yeleeddawaappe guyye, 782 laytsaa de'eedda; hara attuma
naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.
27 Maatusaali mule 969 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.
28 Laameeki 182 laytsaa de'iide, attuma na'aa yeleedda.
29 «Ha na'ay Med'inaa Goday shek'k'eedda biittaa bollan nuuna nu kushiyaa
oosuwaa daaburaappe shemppissana» giide Noha† suntseedda.
30 Laameeki Noha yeleeddawaappe guyye, 595 laytsaa de'eedda; hara attuma
naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.
31 Laameeki mule 777 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.
32 Nohe 500 laytsaa de'iide, Seema, Kaamanne Yaafeeta yeleedda.

Nohanne Bashshaa Haatsaa

6

(6:1—10:32)

---

* **5:2** *Asaa:* Ibraawetso k'aalan «Asaa» guussay «Addaama» giyaawaa. **5:24** Ibr. 11:5; Yih. 14 † **5:29** *Noha:* Ha suntsay «Shemppisseedda» giyaawaa malatee.

Asaa Iitatetsaa

1 Aasi sa'aa bollan dareedda wode, unttunttoo mac'c'a naanay yeletteeddino;
2 «Saluwaa Med'etatuwaa»* geetettiyaawanttu ha asaa mac'c'a naanay malaa lo"a
gidiyaawaa be'eeddino; yaatiide unttunttuppe barenttoo dooreeddawantta
akkeeddino.
3 Med'inaa Goday, «Ta Ayyaanay asan med'inaw de'enna; ayaw gooppe, Asay
hayk'k'iyaawaa; Aa laytsatuukka itti s'eetanne laatama gidana» yaageedda.
4 He wodenne hewaappe guyye Saluwaa med'etatuu asaa mac'c'a naanaa akkina,
naanay yeletteedda wode, wogga adussa asatuu sa'aa bollan de'eeddino. Unttunttune
beni wode olaw minanne eretteedda asaa.
5 Med'inaa Goday he wode sa'aa bollan de'iyaa asaa iitatetsay dareeddawaanne
unttunttu wozanay k'oppiyaabay ubbay ubbaa wodekka iita s'alala gideeddawaa
be'eedda;
6 Med'inaa Goday asaa ha sa'aa bollan med'd'eeddawoo kayyotteedda; bare
wozanaan loytsi seeletteedda.
7 Hewaa diraw Med'inaa Goday, «Taani med'd'eedda asaa ha sa'aa bollappe mule
d'ayssana; asaa, mehiyaa, do'aa, biittaana gooshettiyaa med'etatuwaanne saluwaa
kafotuwaa d'ayssana; ayaw gooppe, taani unttuntta med'd'eeddawoo kayyottaad»
yaageedda.
8 Shin Nohe Med'inaa Godaa sintsan nashetteedda.

Noha

9 Nohe haneeddabay hawaappe kaalliide s'aafetteedda. Nohe s'illo asaa; I bare
wodiyaan de'eedda asaa giddon suure asaa; Nohe S'oossanna hametteedda.
10 Nohe Seema, Kaamanne Yaafeeta giyaa heezzu attuma naanaa yeleedda.
11 He wode biittay sa'ay S'oossaa sintsan tuneedda; sa'ay ubbay makkalan
kumeedda.
12 S'oossay ha sa'aa s'eelleedda; sa'ay tuneeddawaa be'eedda; ayaw gooppe, sa'aan
de'iyaa Asay ubbay bare ogiyaa tunissi wotseedda.
13 Hewaa diraw, S'oossay Noha hawaadan yaagiide azazeedda; «Taani asaa ubbaa
d'ayssana hanay; unttunttu gaasuwaan sa'ay makkalan kumeedda diraw, taani
tumuppe asaakka sa'aakka d'ayssana.
14 Hewaa diraw, mino mitsaappe new markkabiyaa kees's'a; he markkabiyaa
giddon c'ora k'ol"otuwaa kessa; yaataade soonnanne karenna shidiyaan bara.
15 Markkabiyaa hawaadan yaataade kees's'a; adussatetsaa heezzu s'eetu wad'aa,
gomppaa ishatamu wad'aa, geesaa hattamu wad'aa ootsa;
16 markkabiyaw kaaraa† med'd'a; kaaraappenne godaappe gidduwaan itti wad'aa
gidiyaa sa'aa kallo agga basha; penggiyaa markkabiyaw miyiyaanna kessa;
markkabiyaa heezzu pook'iyaa kessaade kees's'a.
17 «Taani saluwaappe garssan de'uwaa shemppuwaanna de'iyaa med'etaa ubbaa
d'ayssanaw, ha sa'aa bollan bashshaa haatsaa yeddana; ha sa'aan de'iyaabay ubbay
d'ayana.
18 Shin taani ta k'aalaa c'aak'k'uwaa neenana c'aak'k'ettana. Neeni ne machchatto,
ne attuma naanaanne ne attuma naanaa machatuwaa neenanna akkaade
markkabiyaa giddo gela.
19 Unttunttu neenana shemppuwaanna attana mala, shemppuu de'iyaa med'etaa
ubbaappe k'ommuwaan k'ommuwaan attumawaanne mac'c'awaa laa"uwaa
laa"uwaa akkaade, markkabiyaa giddo gelissa.

6:1 Yob. 1:6; 2:1 * **6:2** *Saluwaa Med'etatuwaa:* S'oossaa naanatuwaa; s'oossatuwaa naanatuwaa. **6:5** Mat. 24:37; Luk'. 17:26; 1 P'es'. 3:20 **6:10** 2 P'es'. 2:5 † **6:16** *Kaaraa:* Maskkootiyaa.

20 Dumma dumma k'ommo kafuwaappe, dumma dumma k'ommo mehiyaappenne
biittaana gooshettiyaa dumma dumma k'ommo med'etatuwaa ubbaappe laa"uwaa
laa"uwaa gidiide, shemppuwaanna attana mala neekko yaana.
21 K'ay neeninne neenanna de'iyaawanttu maanaw, dumma dumma k'ommu
miyaa katsaa Eefeera, markkabiyaa giddon k'ola» yaageedda.
22 Nohe ubbabaakka S'oossay azazeeddawaadan ootseedda.

7

1 Med'inaa Goday hewaappe guyye Noha hawaadan yaageedda; «Neeni ne soo asaa
ubbaanna markkabiyaa giddo gela; ayaw gooppe, taani ha wodiyaa yeletaa giddon
neeni s'illo gideeddawaa be'aaddi.
2-3 Neeni geeshsha gideedda mehiyaanne do'aa ubbaappe Aa k'ommuwaappe
k'ommuwaappe attumawaanne mac'c'awaa laappunuwaa laappunuwaa, geeshsha
gidenna mehiyaanne do'aa ubbaappe Aa k'ommuwaappe k'ommuwaappe itti
attumawaanne itti mac'c'awaa, k'ay saluwaa kafuwaappe Aa k'ommuwaappe
k'ommuwaappe attumawaanne mac'c'awaa laappunuwaa laappunuwaa ootsaade,
sa'aa ubbaa bollan dumma dumma zeretsay shemppuwaanna attana mala neenana
akkaade gela.
4 Ayaw gooppe, laappun gallassaappe guyye, taani oytamu gallassaanne oytamu
k'ammaa ha sa'aa bollan iraa bukissana; yaataade taani med'd'eedda med'etaa ubbaa
sa'aa bollaappe d'ayssana» yaageedda.
5 Nohe Med'inaa Goday Aa azazeedda ubbabaa ootseedda.
6 Bashshaa haatsay ha sa'aa bolla yeedda wode, Nohe laytsay usuppun s'eeta.
7 Nohe, Aa attuma naanay, Aa machatanne Aa naanaa machchetuu bashshaa
haatsaappe attanaw markkabiyaa giddo geleeddino.
8 Geeshsha mehiyaappenne do'aappe, geeshsha gidenna mehiyaappenne do'aappe,
kafuwaappenne biittaana gooshettiyaawanttu ubbaappe
9 S'oossay Noha azazeeddawaadankka attumawenne mac'c'awe laa"uwaa laa"uwaa
gidi, Nohekko yiide markkabiyaa giddo geleeddino.
10 Laappun gallassaappe guyye, bashshaa haatsay ha sa'aa bollan yeedda.
11 Nohe usuppun s'eetu laytsaa de'ina, laa"entsa aginaan, tammanne laappuntsa
gallassan, he gallassan biittaa giddon de'iyaa wolk'k'aama c'iimmaa pulttuwaa ubbay
d'uuk'k'i aggeeda; saluwaan de'iyaa haatsaa penggetuukka dooyetti wod'd'eeddino;
12 Iray ha sa'aa bollan oytamu gallassaanne oytamu k'ammaa bukkeedda.
13 He gallassan Nohenne Aa attuma naanay, Seeme, Kaamenne Yaafeeti, Nohe
machatanne Aa naanaa heezzatuwaa machatuu ittippe markkabiyaa giddo
geleeddino.
14 Unttunttune do'aa ubbaappe bare k'ommuwaan k'ommuwaan, mehiyaa
ubbaappe bare k'ommuwaan k'ommuwaan, sa'aanna gooshettiyaawanttu ubbaappe
bare k'ommuwaan k'ommuwaan, kafuwaa ubbaappe bare k'ommuwaan
k'ommuwaan, unttunttunna ittippe geleeddino;
15 de'uwaa shemppuwaanna de'iyaawanttu ubbay laa"uwaa laa"uwaa gidi,
Nohekko yiide markkabiyaan geleeddino;
16 S'oossay Noha azazeeddawaadan, med'etaa ubbaappe attumawaanne
mac'c'awaa gidiide, markkabiyaa giddo geli simmowaan, Med'inaa Goday
markkabiyaa penggiyaa gorddeedda.
17 Bashshaa haatsay oytamu gallassaa sa'aa bollan bukkiidde gam"eedda; haatsay
dariide, markkabiyaa biittappe pude dentseedda.
18 Haatsay biittaa bollan loytsi darina, markkabii haatsaa bollan tooketteedda.

6:22 Ibr. 11:7 **7:7** Mat. 24:38-39; Luk'. 17:27 **7:11** 2 P'es'. 3:6

19 Saluwaappe garssaana de'iyaa d'ok'k'a deretuu ubbay mitettana gakkanaw,
haatsay ha sa'aa bollan loytsi wolk'k'aappe dareedda.
20 Haatsay deretuwaa s'eeraappe aad'd'iide, tammanne ichcheshu wad'aa
gakkanaw tookeedda.
21 Yaatina sa'aa bollan shemppuwaanna k'aas's'iyaa med'etatuu ubbay: kafuu,
mehii, do'ay, sa'aa bollan sham"i giyaa med'etaa ubbaynne Asay ubbay hayk'k'eedda.
22 Ee, mela biittaa bollan de'iyaa, bare siid'iyaan de'uwaa shemppuwaa
shemppiyaa ubbaykka hayk'k'eedda.
23 Ha sa'aan pas'a de'iyaabay ubbay: asay, mehiinne do'ay, biittaana gooshettiyaa
med'etatuunne saluwaa kafotuu ubbaykka sa'aappe d'ayeeddino. Nohe s'alalaynne
aanana markkabiyaa giddon de'iyaawanttu atteeddino.
24 He haatsay s'eetanne ishatamu gallassaa gakkanaw sa'aa bollan gam"eedda.

8

Bashshaa Haatsay shooreedda

1 Shin S'oossay Noha, aanana markkabiyaa giddon de'iyaa do'aa ubbaanne
mehiyaa ubbaa k'oppeedda; sa'aa bollan c'arkkuwaa c'arkkisseedda; he haatsay
wod'd'i wod'd'i beedda.
2 K'ay biittaa gidduwaan de'iyaa c'iimmuwaa pulttuunne saluwaan de'iyaa haatsaa
penggetuu gorddetteeddino; iraykka saluwaan ek'k'eedda.
3 Yaatina haatsay wod'd'i wod'd'i beedda. He s'eetanne ishatamuntsa gallassaappe
guyye, haatsay wod'd'eedda.
4 Haatsay wod'd'ina markkabii laappuntsa aginaan, tammanne laappuntsa
gallassan Araaraate giyaa deretuwaa bolla utteedda.
5 Haatsay tammantsa aginay gakkanaw wod'd'i wod'd'i beedda; tammantsa aginaw
koyro gallassi deretoo s'eeray beetteedda.
6 Oytamu gallassaappe guyye, Nohe bare kees's'eedda markkabiyaa maskkootiyaa
dooyyeedda;
7 yaatiide itti k'uuruwaa kare yeddina; k'uuruu haatsay biittaa bollappe melana
gakkanaw, yaanne haanne paalliidde gam"eedda.
8 K'ay Nohe haatsay biittaa bollappe wod'd'i wureeddenttonne be'anaw itti
harap'p'atto kare yedeedda;
9 shin he harap'p'atta haatsay biittaa ubbaa bollan ha"ikka de'iyaa diraw,
shemppiyaa sa'aa demmabeykku. Hewaa diraw simmaade, markkabiyaa giddon
de'iyaa Nohekko yaaddu; I bare kushiyaa yeddiide, barekko markkabiyaa giddo
akkeedda.
10 Hewaappe guyye, hara laappun gallassaa gam"iide, Dogomatto zaariidekka
markkabiyaa giddoppe kessiide yeddeedda.
11 He harap'p'atta sa'ay omarssiyaa wode aakko simmaade yaaddu; wogaraa
malatiyaa mitsaappe duutseedda irs's'a haytsaa bare doonaan sa"a akkaade yaaddu.
Hewaa diraw, haatsay biittaa bollappe wod'd'eeddawaa Nohe ereedda.
12 K'ay Nohe hara laappun gallassaa gam"iide, he harap'p'atto zaaretsiide
yedeedda; shin he harap'p'atta aakko simmaade yabeykku.
13 Nohe usuppun s'eetanne itti laytsaa de'ina, koyro aginaan koyro gallassi, haatsay
biittaa bollappe s'i"eedda; Nohe markkabiyaa k'um"iyaa dooyi s'eelliide, biittay
s'i"eeddawaa be'eedda.
14 Laa"entso aginaan laatamanne laappuntsa gallassan, biittay mule meleedda.
15 S'oossay he wode Noha hawaadan yaagiide azazeedda;
16 «Neeni ne machchatto, ne attuma naanaanne ne naanaa machatuwaa akkaade
markkabiyaa giddoppe kesa.

17 Unttunttu yelettiide, dariide c'orana mala, shemppuu de'iyaa med'etaa ubbaappe
neenana de'iyaawantta: kafotuwaa, mehetuwaa, do'atuwaanne biittaana
gooshettiyaa ubbaa neenana kessa» yaageedda.
18 Nohe bare attuma naanatuwaan, bare machchattinanne bare naanaa
machchetuwaanna markkabiyaa giddoppe kesseedda.
19 Mehiyaanne do'aa ubbay, biittaana gooshettiyaa med'etaa ubbay, kafuwaa
ubbaynne sa'aa bollan wos's'i k'aas's'iyaabaa ubbay bare k'ommuwaan k'ommuwaan
markkabiyaa giddoppe keseeddino.
20 Nohe Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa gimbbeedda; geeshsha mehiyaanne
do'aa ubbaappenne geeshsha kafuwaa ubbaappe akkiide, yarshshiyaa sa'aan
s'uuggiide yarshsheedda.
21 Yaatina Med'inaa Goday yarshshuwaa peenuwaa sawiyaawaa singgiide, bare
wozanaan hawaadan yaageedda; «Na'atetsaappe doommina, Asay wozanaan
k'oppiyaabay ubbay iita gidooppenne, taani asaa diraw gaade laa'entso ubbakka ha
sa'aa shek'k'ikke. K'ay taani ha"i ootseeddawaadan pas'a de'iyaa med'etaa ubbaa
laa'entso ubbakka d'ayssikke.
22 Ha sa'ay de'eedda keeshshaa ubbaan, zeriyaa wodiinne c'akkiyaa wodii,
meeguunne hombbii, boniinne balgguu, gallassaynne k'ammay ubbaadekka de'ana»
yaageedda.

9

S'oossay Nohena Geleedda
K'aalaa C'aak'uwaa

1 S'oossay Nohanne Aa attuma naanaa hawaadan yaagiide anjjeedda; «Yelettite;
c'orite; sa'aa ubbaa kumite.
2 Sa'aa do'atuu ubbay, saluwaa kafatuu ubbay, gadiyaan wos's'i k'aas's'iyaabaa
ubbaynne abban de'iyaa moletuu ubbay hinttenttoo yayyinonne dagammino.
Unttunttu hinttenttoo aad'd'iide imetteeddino;
3 taani mokkiyaa dumma dumma katsatuwaa hinttenttoo immeeddawaadankka,
shemppuu de'iyaa wos's'i k'aas's'iyaa med'etaa ubbay hinttenttoo k'uma gidana.
4 Shin suutsaa giddon shemppuu de'iyaa diraw suutsay Aa gidduwaan de'iyaa
ashuwaa mooppite.
5 Taani hinttenttu shemppuwaanna de'iyaa hinttenttu suutsaa do'aa ubbaappe
tumu achchana; k'ay asaa ubbaappe, Aa mala asaa suutsaa achchana.
6 S'oossay asaa barena malatisiidde med'd'eedda diraw, asaa suutsaa gussiyaa
oonanne gidooppenne, Aa suutsaykka asaa kushiyaan gukkanawaa.
7 Hinttenttu yelettite; c'orite; sa'aan darite; an c'orite» yaageedda.
8 Hewaappe guyye, S'oossay Nohanne aanana de'iyaa Aa attuma naanaa,
9-10 «Simmi ha"i, taani ta c'aak'uwaa hinttenana, hintteppe guyye hinttenttu
zeretsaannanne pas'a neenana de'iyaa med'etaa ubbaanna c'aak'k'etay; ee, taani ta
c'aak'k'uwaa kafuwaanna, mehiyaanna, sa'aa do'aa ubbaananne, markkabiyaappe
hinttenana keseedda, shemppuwaanna de'iyaa med'etaa ubbaanna c'aak'k'ay.
11 Taani hinttenana ta c'aak'k'uwaa c'aak'k'etay; hawaappe sintsan shemppuu
de'iyaabay ubbay bashshaa haatsaan ubbakka bayenna; ha sa'aa bayzziyaa haatsay
hawaappe sintsan ubbakka de'enna» yaageedda.
12 K'aykka S'oossay, «Taani taappenne hintteppe, hinttenana de'iyaa pas'a
med'etatuwaa ubbaappe gidduwaan yaana yeletaa ubbaanna c'aak'k'etiyaa
c'aak'uwaa malaatay hawaa;

9:1 Dom. 1:28 **9:4** Dom. 17:10-14; Wog. 19:26; Zar. 12:16, 23; 15:23 **9:6** Dom. 1:26; Kes. 20:13 **9:7** Dom. 1:28

13 taani ta zuluwaa shaariyaan essaad; I taappenne ha sa'aappe gidduwaan de'iyaa
c'aak'k'oo mallaa gidana.
14 Taani sa'aappe bollan shaariyaa aheedda wodenne shaariyaan zuluu beetteedda
wode,
15 taappenne hintteppe shemppuu de'iyaa dumma dumma k'ommo med'etaa
ubbaappe gidduwaan c'aak'k'eteedda ta c'aak'uwaa hassayana; pas'a de'iyaawaa
ubbaa d'ayssanaw hawaappe sintsan ubbakka bashshaa haatsay yeenna.
16 Zuluu shaariyaan beetteedda wode awudenne, taani Aa be'ana; taappe
S'oossaappenne ha sa'aa bollan shemppuwaanna de'iyaa dumma dumma k'ommo
med'etaa ubbaappe gidduwaan c'aak'k'eteedda med'ina c'aak'k'uwaa taani
hassayana» yaageedda.
17 S'oossay Noha, «Taani taappenne ha sa'aa bollan shemppuwaanna de'iyaawaa
ubbaappe gidduwaan c'aak'k'etteedda c'aak'k'uwaa malay hawaa» yaageedda.

Nohanne Aa Naanaa

18 Markkabiyaappe keseedda Nohe attuma naanay Seema, Kaamanne Yaafeeta;
Kaame Kanaane aawuwaa.
19 Hawanttu heezzuukka Nohe naanaa; sa'aan ubbaan de'iyaa Asay unttunttuppe
yeletteedda.
20 Nohe goshshanchcha; I woyniyaa turaa toketsaa doommeedda.
21 Itti gallassi I he woyniyaa eessaa ushiidde matsotteedda; bare dunkkaaniyaa
giddon kallo s'iira giseedda.
22 Kanaane aawuwaa Kaame bare aawuwaa kalluwaa be'eedda; kare kesiide, bare
laa"u ishatoo odeedda.
23 Shin Seeminne Yaafeeti afilaa ittuwaa akkiide, laa"attukka barenttu hashiyaana
hashiyaana gatsi oyk'k'iide, guyyegutsaan hametti geliide, barenttu aawuwaa
kalluwaa kammeeddino; unttunttu barenttu aawuwaa kalluwaa be'enna mala
barenttu deemuwaa wora zaareeddino.
24 Nohe matsuu aad'd'ina beegottiide, Aa na'ay ubbaappe teefay Aa ootseeddawaa
ereedda.
25 Aa,
«Kanaane shek'etteeddawaa gido!
I bare ishatoo wurssetsa ayiliyaa gido» yaageedda.
26 K'aykka Nohe,
«Med'inaa Goday, Seema S'oossay galatetto!
Kanaane Seema ayiliyaa gido;
27 S'oossay Yaafeeta* biittaa aasso.
Yaafeeta zaratuu Seema zaratuwaa giddon de'ino;
Kanaane Yaafeeta ayiliyaa gido» yaageedda.
28 Bashshaa haatsaappe guyye, Nohe 350 laytsaa de'eedda.
29 Nohe mule 950 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.

10

Nohe Naanatuwaa Yeletaa
(1 Od. 1:5-23)

1 Nohe naanaa, Seema, Kaamanne Yaafeeta yeletay hawaappe kaalliide
s'aafetteeddawaa; bashshaa haatsaappe guyye, unttunttoo attuma naanay
yeletteeddino.

Yaafeeta Naanaa

---

* **9:27** *Yaafeeta:* Ibraaweetsuwaan ha suntsaa biletsay, «gujjo» giyaawaa malatee.

2 Yaafeeta attuma naanay: Goomera, Maagooga, Maadaaya, Yaawaana, Tubaala,
Meshekanne Tiiraasa.
3 Goomera attuma naanay: Ashkkanaaza, Riifaatanne Togarmma.
4 Yaawaana attuma naanay: Eliisha, Tarsseese, Kitiimanne Rooda.
5 Hawanttuppe abbaa doonaan de'iyaa Asay ubbay bare gadiyaan gadiyaan, bare
k'aalan k'aalan, bare yaran yaraaninne, bare kawutetsan kawutetsan
shaaketteeddino.

Kaama Naanaa

6 Kaama attuma naanay: Kuusha, Mis'irayma, Puus'anne Kanaana.
7 Kuusha attuma naanay: Saaba, Ewulaas'a, Saabita, Raa'imanne Sabttaka.
Raa'ima attuma naanay: Saabanne Dadaana.
8 Kuushi Naamiruuda yeleedda; Naamiruudi ha sa'aan koyro wolk'k'aama
olanchchaa gideedda;
9 Med'inaa Godaa sintsankka I wolk'k'aama shankkanchcha gideedda;
«Naamiruudadan Med'inaa Godaa sintsan wolk'k'aama shankkanchcha gideedda»
guussay hewaa diraassa.
10 Aa kawutetsay koyro katamati Sanaa'oore gadiyaan de'iyaa Baabloone, Ereeka,
Akkaadanne Kalnna.
11-12 I he biittaappe Asoore biide, Nenewe, Rohobootanne Kaalaha kees's'eedda;
k'ay Nanaweppenne Kaalaahappe gidduwaan de'iyaa Reseena giyaa wolk'k'aama
katamaakka kees's'eedda.
13-14 Mis'irayme Ludetuwaa, Anaamaawatuwaa, Lahaabetuwaa, Nafttuuhetuwaa,
Patiroosatuwaa, Kaasiluhetuwaanne Piliss's'eematuwaa zeretsatuwaa yeleedda
Kafttooretuwaa yeleedda.
15-18 Kanaane bare bayira na'aa Sidoonanne Heeta yeleedda; k'ay Kanaane
Yaabuusa asaa, Amoore asaa, Gerggeese asaa, Hiiwe asaa, Ark'k'e asaa, Siina asaa,
Ariwaade asaa, S'amaare asaanne Hamaata asaa yeleedda.
Hewaappe guyye, Kanaane zaratuu laalettina,
19 Kanaane biittaa zaway Sidoonappe doommiide, Geeraarananne Gaazaanna
aad'd'iidde, Sodoomaanne Gamoora, Adaamanne S'aboyma biide, Lashaa'an zawatee.
20 Kaame attuma naanay barenttu yaran yaran, barenttu k'aalan k'aalan, barenttu
biittan biittaaninne barenttu kawutetsan kawutetsan s'aafetteeddawanttu hawantta.

Seema Naanaa

21 Seemaw naanay yeletteeddino; I Yaafeetaw bayira ishaanne Eboora naanaa
ubbaw mayza aawuwaa.
22 Seema attuma naanay: Elaama, Asoora, Arifaakisaada, Luudanne Araama.
23 Araama attuma naanay: Uus'a, Huula, Geteeranne Mesheka.
24 Arifaakisaadi Shelaaha yeleedda.
Shelaahi Eboora yeleedda.
25 Ebooraw laa"u attuma naanay yeletteeddino. Ittuwaa suntsay Peeleega; ayaw
gooppe, sa'aan de'iyaa Asay Aa wodiyaan shaakketeedda; Aa ishaa suntsay
Yok'is'aana.
26 Yok'is'aani naanaa yeleedda. Unttunttune: Almmodaada, Sheleefa,
Has'armmaaweta, Yeraaha,
27 Hadoraama, Uzaala, Diik'ila,
28 Oobaala, Abimaa'eela, Saaba,
29 Ofiira, Hawiilanne Yobaaba. Hawanttu ubbaykka Yok'is'aana attuma naanaa.
30 Unttunttu de'eedda heeray Meeshappe biide away doliyaa baggana de'iyaa derii
dariyaa gadiyaan Safaara gakkee.

31 Seema attuma naanay barenttu yaran yaran, barenttu k'aalan k'aalan, barenttu
gadiyaan gadiyaaninne barenttu kawutetsan kawutetsan s'aafetteeddawanttu
hawantta.
32 Hawanttu barenttu yaran yaraaninne barenttu kawutetsan kawutetsan
s'aafetteedda Nohe attuma naanaa zaratuwaa. Bashshaa haatsaappe simmiide,
kawutetsatuwaa hawanttuppe sa'aa ubbaw yeletti aakkeeddinno.

11

Baabloona Gimbbiyaa
(11:1-9)

1 Sa'aa bollan de'iyaa Asay ubbay koyro itti doonaanne itti k'aalaa haasayiino.
2 Asatuu away kesiyaa bagga simmiide beedda wode, Sanaa'oore giyaa gadiyaan
dembbaa ittuwaa demmiide yan, utteeddino.
3 Unttunttu ittuu ittuwaa, «Haa yiite; s'uubiyaa med'd'iide, taman s'uuggoytte»
yaageeddino. Unttunttu shuchchaa diraw s'uubiyaa, urk'k'aa diraw shidiyaa
akkeeddino;
4 «Haa yiite; nu suntsaa s'eesissanawunne k'ay nuuni ha sa'aa ubbaa bollan
laalettennaan attanaw itti wolk'k'aama katamaanne s'eeray saluwaa gakkiyaa itti
pook'iyaa nuw kees's'oytte» yaageeddino.
5 Shin Goday asatuu kees's'eedda wolk'k'aama katamaanne pook'iyaa be'anaw
duge wod'd'eedda;
6 Med'inaa Goday «Hekko unttunttu itti asaa; k'ay unttunttu ubbaykka itti k'aalan
haasayiino; unttunttu ha"i hawaa ootsanaw doommowaappe guyye, unttunttu
barenttoo ootsanaw k'oppowaa unttunttoo danddayettenawe ayaynne baawa.
7 Haa yiite; duge wod'd'iide unttunttu ittuu haasayiyaa k'aalaa ittuu erenna mala,
unttunttu k'aalaa dummayoyitte» yaageedda.
8 Med'inaa Goday unttuntta hewaappe sa'aa ubbaa bollan laalina, unttunttu he
wolk'k'aama katamaa kees's'iyaawaa aggiisheedino.
9 Med'inaa Goday sa'aa asaa k'aalaa yan dummayeedda diraw, he katamay
Baabeela* geetetteedda. Goday unttuntta hewaappe sa'aa ubbaa bollan laaleedda.

Seemappe Abraama Gakkanaw
(11:10-32)

10 Seema yeletay hawaappe kaaliide s'aafetteeddawaa. Bashshaa haatsaappe
guyye, laa"u laytsaa gidina, Seema laytsay 100 gideedda wode, Seemi Arifaakisaada
yeleedda.
11 Seemi Arifaakisaada yeleeddawaappe guyye, 500 laytsaa de'eedda; hara attuma
naanaakka mac'c'a naanaakka yeleedda.
12 Arifaakisaadi 35 laytsaa de'iide, Shelaaha yeleedda;
13 Arifaakisaadi Shelaaha yeleeddawaappe guyye, 403 laytsaa de'eedda; hara
attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeleedda.
14 Shelaahi 30 laytsaa de'iide, Eboora yeleedda;
15 Shelaahi Eboora yeleeddawaappe guyye, 403 laytsaa de'eedda; hara attuma
naanaakka mac'c'a naanaakka yeleedda.
16 Eboori 34 laytsaa de'iide, Peeleega yeleedda;
17 Eboori Peeleega yeleeddawaappe guyye, 430 laytsaa de'eedda; hara attuma
naanaakka mac'c'a naanaakka yeleedda.
18 Peeleegi 30 laytsaa de'iide, Raa'a yeleedda;

---

* **11:9** *Baabeela:* Ibraaweetsuwaan ha suntsaa biletsay Walaketeeddawaa giyaawaa malatee.

19 Peeleegi Raa'a yeleeddawaappe guyye, 209 laytsaa de'eedda; hara attuma
naanaakka mac'c'a naanaakka yeleedda.
20 Raa'u 32 laytsaa de'iide, Saruuga yeleedda;
21 Raa'u Saruuga yeleeddawaappe guyye, 207 laytsaa de'eedda; hara attuma
naanaakka mac'c'a naanaakka yeleedda.
22 Saruugi 30 laytsaa de'iide, Naakoora yeleedda;
23 Saruugi Naakoora yeleeddawaappe guyye, 200 laytsaa de'eedda; hara attuma
naanaakka mac'c'a naanaakka yeleedda.
24 Naakoori 29 laytsaa de'iide, Taara yeleedda;
25 Naakoori Taara yeleeddawaappe guyye, 119 laytsaa de'eedda; hara attuma
naanaakka mac'c'a naanaakka yeleedda.
26 Taari 70 laytsaa de'iide, Abraama, Naakooranne Haaraana yeleedda.

Taara Yeletaa

27 Taara yeletay hawaappe kaaliide s'aafetteeddawaa. Taari Abraama,
Naakooranne Haaraana yeleedda; Haaraani Loos'a yeleedda.
28 Haaraani bare aawuu Taari pas'a de'ishshin, bare yeletteedda Kaladaawetuwaa
gadiyaan, Uura giyaa wolk'k'aama kataman hayk'k'eedda.
29 Abraaminne Naakoorinne laa"attuukka akkeeddino; Abraamo machchatti
suntsay Saaro; k'ay Naakoora machchatti suntsay Milkko; Milkka Haaraana naatto;
Haaraani Milkkiwunne Yiskkaaniw aawuwaa.
30 Saara mantsato; iziw na'i baawa.
31 Taari bare na'aa Abraama, bare na'aa Haaraana na'aa Loos'anne, bare na'aa
Abraamo machchatto Saaro akkiidde kesina, unttunttu ittippe Kanaane gadiyaa
baanaw Uuri giyaa Kaladaawetuwaa katamaappe denddeeddino; shin unttunttu
Kaaraane giyaa katamaa gakkanaw biide, yan utteeddino.
32 Taari 205 laytsaa de'iide, Kaaraanen hayk'k'eedda.

Abraama, Yisaak'anne Yaak'ooba Taarikkiyaa

12

(12:1—35:29)

Abraamo S'eesaa

1 Med'inaa Goday Abraama yaageedda; «Neeni ne gadiyaappe, ne
dabbotuwaappenne ne aawuwaa golle asaappe shaakettaade, taani neena bessiyaa
gadiyaa ba.
2 Taani neena wolk'k'aama kawutetsaa ootsana; k'ay taani neena anjjana; taani ne
suntsaa gitayana; yaatina neeni anjjo gidana;
3 taani neena anjjiyaawantta anjjana; k'ay neena shek'k'iyaawantta taani
shek'k'ana; ha sa'aa bollan de'iyaa Asay ubbay ne baggana anjjettana»* yaageedda.
4 Abraame Med'inaa Goday aw odeeddawaadan denddiide beedda; Loos'ekka
aanana beedda; Abraame Kaaraaneppe beedda wode, aw laytsay laappun tammanne
ichchesha.
5 Abraame bare machchatto Saaro, bare ishaa na'aa Loos'a, yan shiishsheedda
barenttu mas'uwaa ubbaanne, Kaaraanen unttunttu demmeedda k'oomatuwaa
akkiide, Kanaane gadiyaa baanaw denddeedda; biide unttunttu Kanaane gadiyaa
gakkeeddino.
6 Abraame he gadiyaan Sekeema giyaa sa'aan de'iyaa Moore giyaa wolk'k'aama
wolaa gakkanaw hametiidde beedda. He wode Kanaane asatuu he gadiyaan de'ino.

12:1 Kit. 7:2-3; Ibr. 11:8 **12:3** Gal. 3:8 * **12:3** *Ne baggana anjjettana:* Neena anjjowaada anjjana mala ubbay woosana.

7 Shin Med'inaa Goday Abraamaw k'onc'c'iide Aa, «Ha gadiyaa taani ne zeretsaw
immana» yaageedda. I barew k'onc'c'eedda Med'inaa Godaw he sa'aan yarshshiyaa
sa'aa kees's'iide goynneedda.
8 Hewaappe denddiide, Beeteeleppe away doliyaa baggana de'iyaa deretiyaa sa'aa
biide, hewaan Beeteele away wulliyaa bagga aggiide, k'ay Ayi away doliyaa bagga
aggiide, gidduwaan bare dunkkaaniyaa d'ogeedda; hewaan Med'inaa Godaw
yarshshiyaa sa'aa kees's'iide, Med'inaa Godaa suntsaa s'eeseedda.
9 Hewaappe guyye, Abraame yaappe denddi biide Neegeeba bazzuwaa gakkeedda.

Abraame Gibis'e Beedda

10 He wode he gadii koshateedda; koshay s'iis's'i de'iyaa diraw, Abraame amareeda
wodiyaa de'anaw duge Gibis'e wod'd'eedda.
11 Gibis'e gelana hanishin, Abraame bare machchatto Saaro hawaadan yaageedda;
«Sisa; neeni loytsa malaa lo"o mac'c'a asaa gidiyaawaa taani eray.
12 Gibis'e asatuu neena be'iyaa wode unttunttu, ‹Hanna Aa machchatto› yaagiide
unttunttu taana wod'ana; shin neena pas'a aggana.
13 Simmi unttunttu taw ne gaasuwaan keekana malanne, k'ay taani hayk'k'ennan
ne gaasuwaan attana mala neeni, ‹Taani Aa michchato› yaaga» yaageedda.
14 Abraame Gibis'e biittaa geleedda wode, Gibis'e asatuu he mishirata daro malaa
lo"o mac'c'a asaa gidiyaawaa be'eeddino.
15 K'ay Gibis'e kaatiyaw ootsiyaa kaappatuukka izo be'eedda wode, kaatiyaa
sintsan izo nashsheeddino; yaatiide izo kaatiyaa golle afeedino.
16 Yaatina izi gaasuwaan kaatii Abraama lo"o ayfiyaan s'eelleedda; Abraamaw
dorssatuwaanne booratuwaa, attuma haretuwaanne mac'c'a haretuwaa, attuma
k'oomatuwaanne mac'c'a k'oomatuwaa, gaaluwaa immeedda.
17 Shin Med'inaa Goday Abraama machchatti Saari gaasuwaan Gibis'e kaatiyaa
bollanne Aa soo asaa bolla daro kaa'iyaa harggiyaa yeddeedda.
18 Yaatina kaatii Abraama s'eesiide, «Neeni hawaa ayaw ta bolla ootsaad? iza ne
machchatto gideeddawaa ayaw taw odabeykkii?
19 Neeni izo, ‹Iza ta michchato› gaade taw ayaw odaaddii? Taani izo taw machche
ootsanaw akkeeddawe hewaa diraassa. Simmi ha"i ne machchatto hanno be'a; izo
akkaade ba» yaageedda.
20 Bare asaa azazina, unttunttu Abraama Aa machchattinanne aw de'iyaa
ubbabaanna kessiide yeddeeddino.

13

Abraaminne Loos'e Shaaketteeddino

1 Hewaa diraw Abraame bare machchattinanne, barew de'iyaawaa ubbaanna
Gibs'eppe Negeeba bazzuwaa beedda; Loos'ekka aanana beedda.
2 Abraame he wode miizaa, biraaninne work'k'aan darii duretteedda.
3 I Negeebappe denddiide Beeteele gakkanaw beedda; he sa'aynne Beeteeleppenne
Ayippe gidduwaan I koyro bare dunkkaaniyaa d'ogeedda sa'aanne
4 yarshshiyaa sa'aa I koyro kees's'eedda sa'aa. Yan Abraame Med'inaa Godaa
suntsaa s'eeseedda.
5 Abraamena yuuyyiyaa Loos'ewukka miizzay, dorssaa wudiinne dunkkaanii de'ee.
6 Shin unttunttu ittippe de'anaw unttunttoo biittay gidibeenna; unttunttoo daro
mehii de'iyaa diraw, unttunttu ittippe de'anaw danddayibeykkino.
7 Hewaa gaasuwaan Abraamo wudiyaa heemmiyaawanttu giddoninne Loos'e
wudiyaa heemmiyaawanttu giddon walassay kesseedda. He wode Kanaanatuunne
Parzzetuu he gadiyaan de'ino.

12:7 Kit. 7:5; Gal. 3:16 **12:13** Dom. 20:2; 26:7

8 Yaanina Abraame Loos'a, «Nuuni ishatuwaa gidiyaa diraw, ta giddoninne ne giddon, ta wudiyaa heemmiyaawanttu giddoninne ne wudiyaa heemmiyaawanttu giddon walassaa kessoppa.
9 Biittaa ubbay ne sintsan de'ennee? Ane nuuni shaakettoytte; neeni haddirssa bagga booppe, taani ushechcha bagga baana; neeni ushechcha bagga booppe, taani haddirssa bagga baana» yaageedda.
10 Loos'e yuuyyi aad'd'i s'eelliide, Yorddaanoosa Shaafaa wombbay ubbay biide Zoo'aara gakkanaw, Med'inaa Godaa gennetiyaa* woy Gibis'e biittaa mala daro haatsay de'iyaawaa gidiyaawaa be'eedda. (Hewenne Med'ina Goday Sodoomanne Gamoora geetettiyaa katamato d'ayissanaappe kase).
11 Hewaa diraw Loos'e barew Yorddaanoosa wombbaa ubbaa dooriide, away doliyaa bagga beedda; yaatina unttunttu ittuu ittiwaappe shaaketteeddino.
12 Abraame Kanaane gadiyaan de'eedda; shin Loos'e wombban de'iyaa wolk'k'aama katamatuwaa gidduwaan uttiide, Sodooma katamaa matan bare dunkkaaniyaa d'ogeedda.
13 He wode Sodooma asatuu iitanne Med'inaa Godaa bolla pala nagaraa ootsiyaawantta.
14 Loos'e Abraameppe shaaketteeddawaappe guyye, Med'inaa Goday Abraama hawaadan yaageedda; «D'ok'k'u gaade neeni de'iyaasaappe away doliyaa bagganne away wulliyaa bagga, k'ay huup'issa bagganne gedissa bagga s'eella.
15 Ha neeni s'eelliyaa biittaa ubbaa taani newunne ne zariyaw med'inaw immana;
16 taani ne zariyaa sa'aa shafiyaadan darissana; ooninne sa'aa shafiyaa paydana danddayooppe, ne zariikka paydettana.
17 Dendda; biittaa gomppan pudenne dugenne hininne haanne hamettaadde be'a; ayaw gooppe, taani ha biittaa new immana» yaageedda.
18 Abraame bare dunkkaaniyaa shoddiide, Kebroone katamaan de'iyaa Mamire wolatuwaa woggatuwaa matan de'anaw beedda. Hewaan Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa kees's'eedda.

14

Abraame Loos'a Wotsi Akkeedda

1 He wode Sanaa'oore Kaatii Amiraafeeli, Elaasaara Kaatii Ariyooki, Elaama Kaatii Kadorllaa'oomerinne Goyma Kaatii Tidi'aali oydduu,
2 Sodooma Kaatiyaa Beera'aara, Gamoora Kaatiyaa Birshshaara, Adaama Kaatiyaa Shin"aabaara, S'aboyma Kaatiyaa Shemebeeraaranne (S'oo'aaro geetettiyaa) Belaa'a Kaatiyaanna olaw salppeeddino.
3 Hawanttu ichcheshu kaatetu gaketiide itti wolk'k'aa gidiide, (Mas'ine Abbaa giyaa) Siiddima Wombban shiik'eeddino.
4 Unttunttu kase tammanne laa"u laytsaa Kadorllaa'oomeraw moodetteeddino; shin tammanne heezzentsa laytsan aw makkaleeddino.
5 Tammanne oyddentso laytsan Kadorllaa'oomerinne aanana zuppeteedda kaatetu barenttu olanchchatuwaa akki biide, Asttaarooti s'arnnayman de'iyaa Raafaayeta, Haaman de'iyaa Zuuzetanne Shaawe-K'iriyaatayman de'iyaa Eemeta oliide s'ooneeddino.
6 Hoora biittaa asatuwaakka Se'iira Deriyaan oliide, bazzuwaa matan de'iyaa Elpparaana giyaa sa'aa gakkanaw yedersseeddino.

---

* **13:10** *Med'inaa Godaa Gennetiyaa:* Edene Gennetiyaa bessiyaawaa. **13:10** Dom. 2:10 **13:15** Kit. 7:5

7 Hewaappe guyye simmiide, Ayin-Mishppaas'a yeeddino. (Ha"i he sa'ay K'aadeesa
geetettee.) Unttunttu Amaaleek'atuwaa biittaa ubbaanne k'ay Has'aas'oone
Taamaara giyaa sa'aan de'iyaa Amooratuwaa oliide s'ooneeddino.
8 Hewaappe simmiide, Sodooma kaatii, Gamoora kaatii, Addaama kaatii, S'aboyma
kaatiinne (S'oo'aaro geetettiyaa) Belaa'a kaatii denddeeddino; Siiddima Wombban
salppeeddino.
9 Hawanttu ubbay Elaama kaatiyaanna, Goyma kaatiyaanna, Sanaa'oore
kaatiyaannanne Elaasaara kaatiyaanna (ha ichcheshu kaatetu oyddu
kaatetuwaanna) oletteeddino.
10 Siiddima Wombban he wode, shidiyaadan oyk'k'iyaabay kumeedda ollay
besseedda; Sodooma kaatiinne Gamoora kaatii barenttu olanchchatuwaanna
olaappe bak'atishin, unttunttuppe amareedawanttu he ollatuwaan kunddeeddino;
shin atteedawanttu deriyaa bak'ateeddino.
11 Oyddu kaatetu Sodoomanne Gamoora katamatuwaa mas'uwaa ubbaanne
unttunttu k'umaa ubbaa bonk'k'iide akkeeddino.
12 Abraamo ishaa na'ay Loos'e Sodooman de'iyaa diraw, aakka Aa mas'uwaakka
akkeeddino.
13 Hewaappe guyye, itti bitanii bak'ati yiide Ibraawiyaa Abraamaw hawaa
odeedda. Abraame he wode, Eshkkolanne Aneera ishaa Amooriyaa Mamire wolaa
matan de'ee. Unttunttu ubbaykka olaa zaaranaw Abraamena c'aak'k'uwaa c'aak'k'eti
utteeddino.
14 Abraame bare dabbuu omoodetteeddawaa siseedda wode, olaa eriyaa bare son
yeletteedda 318 asaa dentseedda; he oyddu kaatetuwaa kaalliidde Daani giyaa
katamaa gakkanaw beedda.
15 K'amman bare asaa c'uguwaan c'uguwaan shaakki, bare morkkatuwaanna
olettiide unttuntta s'ooneedda. Demask'k'oppe huup'issa baggana de'iyaa Hooba
giyaa sa'aa gakkanaw yedersseedda.
16 Mas'uwaa ubbaa, k'ay bare dabbuwaa Loos'anne Aa mas'uwaa, mac'c'a asaanne
hara asaa wotsi akkeedda.
17 Abraame Kadorllaa'oomeranne aanana zuppeteedda kaatetuwaa s'ooniide
simmeeddawaappe guyye, Sodooma kaatii, (Kaatetuwaa Wombbaa giyaa)
Shaaweeha Wombban Aa mokkanaw keseedda.

Malkka-S'edek'k'i Abraama Anjjeedda

18 He wode, Saleeme Kaatii Malkka-S'edek'k'i ukitsaanne woyniyaa eessaa akkiide
yeedda; I Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa k'eesiyaa.
19 I Abraama hawaadan yaagiide anjjeedda;
«Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay,
saluwaanne sa'aa med'd'eeddawe Abraama anjjo.
20 K'ay Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay,
ne morkkatuwaa ne kushiyaan
aatsi immeeddawe galatetto» yaageedda.
Abraame ubbabaappe asiraataa kessiide, Malkka-S'edek'k'aw immeedda.
21 Sodooma kaatii Abraama, «Asaa taw immaade, mas'uwaa new akka» yaageedda.
22 Shin Abraame Sodooma kaatiyaa, «Taani Med'inaa Godaw, Ubbaappe D'ok'k'iyaa
S'oossaw, saluwaanne sa'aa med'd'eddawoo, ta kushiyaa dentsaade c'aak'k'aad.
23-24 Ta Asay meeddawaappenne taananna beedda Aneera, Eshkkolanne Mamire
gakkiyaawaappe attina, neeni, ‹Abraama taani dureyaad› ubbakka geena mala, taani
newaappe haray atto k'unc'c'uutiyaa woy c'aammaa k'achchiyaawaanne akkikke.
Unttunttu barena gakkiyaawaa akkino» yaageedda.

14:18 Ibr. 7:1-10

15

Med'inaa Goday Abraamena C'aak'k'eteedda

1 Hewaappe guyye, Med'inaa Godaa k'aalay sas'aani Abraamekko yiide, «Abraamaa,
yayyoppa! Taani new gonddalle; ne gatii loytsi dara» yaageedda.
2 Abraame, «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, taw ubbakka na'i baynna
diraw, neeni immiyaa gatii taw ayissee? Demask'k'o El"eezeri taana laattana shin»*
yaageedda.
3 K'aykka Abraame, «Neeni taw na'aa immabaakka; hewaa diraw ta son de'iyaa
k'oomay taana laattiyaawaa» yaageedda.
4 Med'inaa Godaa k'aalay aakko yiide, «Ha k'oomay neena laattenna; shin ne
gulbbataappe kesiyaawe neena laattana» yaageedda.
5 Simmiide kare Aa kessiide, «Saluwaa pude s'eella; neeni s'oolinttetuwaa
paydanaw danddayooppe payda; ne zeretsaykka hawaa keeshshaa gidana»
yaageedda.
6 Abraamo Med'inaa Godaa ammaneedda; Med'inaa Goday hewaa aw
s'illotetsaadan paydeedda.
7 Med'inaa Goday k'aykka Aa, «Taani neeni ha biittaa laattana mala new immanaw
Uuri giyaa Kaladaawetuwaa katamaappe neena kessa aheedda Med'inaa Godaattee»
yaageedda.
8 Shin Abraamo Aa, «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, taani ha biittaa
laattanawaa ayaan eroo?» yaageedda.
9 Med'inaa Goday Aa, «Heezzu laytsaa ussaa, heezzu laytsaa deeshshaa, heezzu
laytsaa dorssaanne laa"u k'ommo harap'p'etuwaa taw akkaade ya» yaageedda.
10 I hawantta ubbaa aw afeedda; unttuntta p'alk'k'iide laa"u keseedda; laa"uwaa
keseeddawaa ittuwaa ittuwaa baggan wotseedda; shin kafotuwaa laa"u kessi
p'alk'k'ibeenna.
11 He wode ankkotu he ashuwaa bolla wod'd'eeddino; shin Abraame unttuntta
yedersseedda.
12 Away wulliyaa wode Abraama wolk'k'aama gem"ishuu oyk'k'eedda; d'ip'p'i
geedda d'umay Aa bolla wod'd'eedda.
13 Yaatina Med'inaa Goday Aa, «Ne zeretsay hara gadiyaan bete gidiide de'anawaa
neeni tumuppe era; unttunttu ayiletiide oyddu s'eetu laytsaa naak'ettana.
14 Shin ayileyiide unttuntta mooddiyaa kawutetsaa taani murana; hewaappe
guyye, unttunttu daro ak'uwaana he biittaappe kessana.
15 Neena gidooppe, neeni ne mayza aawotuwaakko sarotetsaan baana; neeni loytsa
c'imaade hayk'k'ananne moogettana.
16 Shin oyddentso yeletaan ne zeretsay ha gadiyaa simmana; ayaw gooppe,
Amooretuu nagaray biro likkiyaa gakkibeenna» yaageedda.
17 Away wullina sa'ay d'umeedda; c'ooc'iyaa c'uwaynne tamaa lac'uu akeekenan
beettiide, he laa"u kessi p'alk'k'eteeddawanttuppe gidduwaana aad'd'eedda.
18 He gallassi Med'inaa Goday Abraamena hawaadan yaagiide c'aak'k'uwaa
c'aak'k'eteedda; «Gibis'e Shaafaappe doommiide Efiraas'iisa giyaa wolk'k'aama
shaafaa gakkanaw, ha biittaa taani ne zeretsaw immaad;
19-21 ha biittay K'eenatuwaa, K'eniizetuwaa, K'adimoonetuwaa, Hiitetuwaa,
Parzzetuwaa, Raafaayetuwaa, Amooretuwaa, Kanaanetuwaa, Gerggeesetuwaanne
Yaabuusatuwaa biittaa» yaageedda.

---

* **15:2** ***El"eezeri taana laattana:*** Ibraaweetsuwaan k'onc'c'e gidena. **15:5** Rom. 4:18; Ibr. 11:12 **15:6** Rom. 4:3; Gal. 3:6; Yak'. 2:23 **15:12** Yob. 4:13, 14 **15:13** Kes. 1:1-14; Kit. 7:6 **15:14** Kes. 12:40-41; Kit. 7:7 **15:18** Kit. 7:5

16

Aggaaronne Isimaa'eela

1 Abraamo machata Saara aw na'aa yelabeykku; shin iziw Gibis'eppe yeedda
Aggaaro giyaa itti ayilata de'aw.
2 Hewaa diraw Saara Abraama s'eesaade, «Be'a, Med'inaa Goday taw yeluwaa
diggeedda. Neeni baade, ta ayilatina gisa; ooni erii, taani izi baggana na'aa daayo
gidanenttonne» yaagaaddu. Abraame Saari k'aalaa sisiide mayyeedda.
3 Abraame Kanaane gadiyaan tammu laytsaa utteeddawaappe guyye, Abraamo
machata Saara Gibis'eppe aheedda bare ayilatto Aggaaro, bare asinaa Abraamaw
machchetetsaw immaaddu.
4 Aggaaro akkeedda; iza shahaaraaddu. Iza barew shahaaray atteedawaa ereedda
wode, bare godatto kad'iyaa doommaaddu.
5 He wode Saara Abraama, «Taana ha naak'uwaa naak'k'issiyaawe neena;* taani ta
ayilatto new immina, iza ha"i barew shahaaray atteeddawaa eraade, taana kad'aw.
Nebaanne tabaa Med'inaa Goday pirddo» yaagaaddu.
6 Abraame Saaro, «Hanno be'a; ne ayilata ne kushiyaanna; neeni izo new lo"owaa
ootsa» yaageedda. Hewaappe guyye, Saara Aggaaro naak'k'ina, iza kesaade iippe
bak'attaaddu.
7 Med'inaa Godaa kiitanchchay pulttuwaa matan woran Aggaaro demmeedda; he
pulttuu Shura giyaa gadiyaa afiyaa ogiyaa mataana.
8 I Aggaaro, «Hanne Saari ayilattee Aggaaree, hak'appe yaad? K'ay hak'a bay?»
yaagiide oochcheedda.
Iza, «Taani ta godatti Saarippe bak'atay» yaagaaddu.
9 Med'inaa Godaa kiitanchchay iziw, «Neeni ne godattikko guyye simmaade ba; iziw
moodeta» yaagiide odeedda.
10 K'aykka Med'inaa Godaa kiitanchchay izo, «Ne zarii paydanaw
danddayettennawaa keenaa taani c'orissana» yaageedda.
11 K'aykka Med'inaa Godaa kiitanchchay izo, «Ha"i neeni shahaara; neeni attuma
na'aa yelana; Aa Isimaa'eela† gaade suntsana; ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne
waasuwaa siseedda.
12 I woran yeda de'iyaa hariyaa mala asaa gidana; asaa ubbaanna I ek'ettana; k'ay
Asay ubbaykka aanana ek'ettana; I bare ishatuwaa ubbaanna is'o gidiide de'ana»
yaageedda.
13 Aggaara, «Taani taana be'iyaawaa be'aade pas'a attanee?» yaagaaddu; iza barew
haasayeedda Med'inaa Godaa, «Neeni taana be'iyaa S'oossaa» yaagaade suntsaaddu.
14 Hewaa diraw he pulttuwaa ollay, «Taana Be'iyaa De'uwaa S'oossaa Pulttuwaa»
geetetteedda; he ollay hanno gakkanaw K'aadeeseppenne Baareedappe gidduwaan
de'ee.
15 Aggaara Abraamaw attuma na'aa yelaaddu; Abraame Aggaara yeleedda na'aa
Isimaa'eela giide suntseedda.
16 Aggaara Isimaa'eela Abraamew yeleedda wode, Abraamo laytsay hosppun
tammanne usuppuna.

17

K'as's'araa, C'aak'k'uwaa Mallaa

1 Abraamo laytsay udduppun tammanne udduppuna gidiyaa wode, Med'inaa
Goday aw k'onc'c'iide Aa, «Taani Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa; neeni ta sintsan
hametta; suure gidaa.

---

* **16:5** *Taana ha naak'uwaa naak'k'issiyaawe neena:* Neeni ta bolla ootsowe ne bolla peesho guussaa. † **16:11** *Isimaa'eela:* Ha suntsaa Biletsay S'oossay siseedda guussaa. **16:15** Gal. 4:22

2 Taani taappenne neeppe gidduwaan ta c'aak'k'uwaa wotsay; taani neena loytsa
c'orissana» yaageedda.
3 Abraame bare deemuwaan duge guufanneedda; S'oossay aw hawaadan
yaageedda;
4 «Simmi, taani neenana c'aak'k'etiyaa c'aak'uu hawaa; neeni daro kawutetsaa
aawuwaa gidana.
5 Hawaappe doommiide ne suntsay Abraama geetettenna; shin ne suntsay
Abrahaama* gidana. Ayaw gooppe, taani neena daro kawutetsaa aawuwaa ootsaad.
6 Taani neena loytsa c'orissana; taani neeppe kawutetsatuwaa med'd'ana;
kaatetuukka neeppe kesana.
7 Taani taappenne neeppe, neeppe guyye ne zeretsaappenne gidduwaan,
yeletaappe yeletaa gakkanaw ta c'aak'k'uwaa c'aak'k'etay; ha c'aak'k'uu taani
newunne neeppe guyye ne zeretsaw S'oossaa gidana mala med'inaa c'aak'uwaa.
8 Ha"i neeni bete gidaade de'iyaa Kanaane biittay ubbay newunne neeppe guyye ne
zeretsaw med'inaw laata gidana mala taani immana; k'ay taani unttunttu S'oossaa
gidana» yaageedda.
9 K'aykka S'oossay Abrahaama, «Neena gidooppe, neeni ta c'aak'uwaa naaga;
neenikka neeppe guyye ne zeretsaykka, yeletaappe yeletaa gakkanaw naagite.
10 Taappenne neeppenne, neeppe guyye ne zeretsaappe gidduwaan hinttenttu
naagana ta c'aak'uu hawaa; hinttenttu gidduwaan de'iyaa attumawe ubbay
k'as's'aretto.
11 Hinttenttu attumatetsaa shookuwaa k'as's'arettiita; hewe taappenne hintteppe
gidduwaan de'iyaa c'aak'k'oo mallaa gidanawaa.
12 Hinttenttu giddon sintsappe yelettana attuma naanay ubbay yeletteedda
hosppuntsa gallassan k'as's'arettanaw koshshee. Ne soon yeletteeddawantta gidina,
woy allagaappe shaluwaan shametteedda ayiletuwaa gidina, ne zeretsaa
gidenawanttakka attumawantta k'as's'aranaw koshshee.
13 Ne son yeletteeddawanttu ne shaluwaan shamettowanttu k'as's'arettino. Hawe
hinttenttu ashuwaan de'iyaa ta c'aak'k'uu med'inaa c'aak'uwaa gidana.
14 K'as's'arettibeenna, bare shookuwaanna de'iyaa attuma Asay ubbay bare
asaappe duus's'ana; ayaw gooppe, I ta c'aak'uwaa mentseedda» yaageedda.
15 K'aykka S'oossay Abrahaame, «Simmi, ne machchatti Saari suntsaa Saaray
gooppa; hawaappe sintsaw izi suntsay Saaro.†
16 Taani izo anjjana; taani iippe new attuma na'aa tumu immana. Izo taani anjjana;
iza kawutetsatuwaa aatto gidana; asaa kaatetu iippe yaana» yaageedda.
17 Abrahaame bare deemuwaan guufanneedda; I miic'c'iide bare wozanaan,
«S'eetu laytsaa Asay tumu na'aa yelanee? K'ay udduppun tammu laytsaa gideedda
Saara na'aa yelanee?» yaagiide k'oppeedda.
18 Abrahaame S'oossaa, «Isimaa'eeli taana laattiyaawaa gidanaw danddayennee?»
yaageedda.
19 Shin S'oossay, «Tuytti, ne machata Saara new attuma na'aa tumuppe yelana;
neeni Yisaak'a‡ gaade Aa suntsana. Aappe guyye, Aa zeretsaw med'inaa c'aak'uwaa
gidana mala, taani aanana ta c'aak'uwaa c'aak'k'etana.
20 K'ay Isimaa'eelabaa gidooppenne, neeni oochcheeddawaa taani sisaad; taani
aakka anjjana; taani Aa anjjananne Aa zeretsaa loytsa c'orissana; I tammanne laa"u
yeletatuwaa yelana; taani Aa zeretsaa wolk'k'aama kawutetsaa ootsana.

---

* **17:5** ***Abrahaama:*** Ha suntsaa biletsay daro kawutetsaw aawuwaa giyaawaa malatee. **17:5** Rom. 4:17 **17:7** Luk'. 1:55 **17:8** Kit. 7:8 **17:10** Kit. 7:8; Rom. 4:11 † **17:15** *Saaro:* Ha suntsaa biletsay kawutetsaa aato guussaa. ‡ **17:19** *Yisaak'a:* Ha suntsaa biletsay I Miic'eedda giyaawaa.

21 Shin taani ta c'aak'uwaa laytsi hannoode Saara new yeliyaa Yisaak'ana
c'aak'k'etana» yaageedda.
22 S'oossay Abrahaamaana haasayiide wursseeddawaappe guyye, Abrahaameppe
shaakettiide pude beedda.
23 He gallassan Abrahaame bare na'aa Isimaa'eela, bare son yeletteedda ubbaa,
bare shaluwaan shammeeddawantta ubbaa, bare son de'iyaa attuma asaa ubbaa,
S'oossay aw odeeddawaadan unttunttu attumatetsaa k'as's'areedda.
24 Abrahaame bare attumatetsaa k'as's'arettiyaa wode, udduppun tammanne
udduppun laytsaa asaa;
25 Aa na'ay Isimaa'eeli bare attumatetsaa k'as's'arettiyaa wode, tammanne heezzu
laytsaa na'aa.
26 Abrahaamenne Aa na'ay Isimaa'eeli laa"attuukka he gallassi k'as's'aretteeddino.
27 Abrahaame son de'iyaa attuma Asay ubbay, Aa son yeletteeddawanttunne
shaluwaan shammeeddawanttu ubbay aanana k'as's'aretteeddino.

18

Heezzu Imatsatuwaa

1 Abrahaame Mamire wolatuwaa wogatuwaa garssan bare dunkkaaniyaa
penggiyaan seeta gallassi utti de'ishshin, Med'inaa Goday aw k'onc'c'eedda.
2 Abrahaame d'ok'k'u giide s'eelliide heezzu asatuu Aa matan ek'k'eeddawantta
be'eedda; unttunttunna gaketanaw bare dunkkaaniyaa penggiyaappe denddi
wos's'eedda; gakkiide, gediyaan hokkiide, unttunttu sintsan goyneedda.
3 Simmiide I, «Abeet ta Godaw, taani ne sintsan nashshetteedawaa gidooppe, taana
ne k'oomaa aggaade aad'd'oppa.
4 Hayanaa guutsa haatsay yo; hinttenttu gedii meec'ettina, ha mitsaa kuwaan
shemppi akkite.
5 Hinttenttu ha"i taakko hinttenttu k'oomaakko yeedda diraw, kam"i giide
hinttenttu biyaasa'aa baana mala, taani hinttenttoo miyaawaa ahay» yaageedda.
Unttunttu, «Daro lo"a; neeni giyaawaadan ootsa» yaageeddino.
6 Abrahaame dunkkaaniyaa giddo Saarikko elleelli biide, «Elleellaade liik'o
d'iiliyaappe heezzu kere gidiyaawaa akka munak'aade ukitsaa uukka» yaageedda.
7 K'ay, Abrahaame bare mehiyaakko wos's'i biide, lo"o bolttiboltta bolttiboltta
maraa dooriide, itti k'oomaw immina, I elleelli shukkiide giigisseedda.
8 Yaatina Abrahaame me"eedda maatsaanne giigisseedda maraa ashuwaa
imatsatuwaa sintsa aatseedda; unttunttu miishshin, I he mitsaa garssan unttunttu
matan ek'k'eedda.
9 Unttunttu Aa, «Ne machata Saara hak'anee?» yaagiide oochcheeddino.
Iza, «Hini dunkkaaniyaa gidduwaan de'aw» yaageedda.
10 Med'inaa Goday Aa, «Taani laytsi hannoode tumu neekko simmana; he wode ne
machata Saara attuma na'aa yelana» yaageedda.
Saara he wode aappe guyye baggana de'iyaa dunkkaaniyaa penggiyaan de'iyaana
hewaa sisaaddu.
11 Abrahaamenne Saara barenttu laytsaa loytsi sugiide c'imeeddino. Saariw piilay
yiyaawaa aggeedda.
12 Hewaa diraw Saara bare wozanaan, «Taani ha"i c'ima wura kichchowaappe
guyyiyaaninne ta goday c'imowaappe guyye, ha"i taw attuma asaana gaketiyaawe
waan hananee?» yaagaade miic'c'aaddu.
13 Med'inaa Goday Abrahaame he wode, « ‹Taani c'ima kichchowaappe guyye,
tumu na'aa yelanitaayye?› gaade, Saara ayaw miic'c'aade?

18:2 Ibr. 13:2 **18:10** Rom. 9:9 **18:12** 1 P'es'. 3:6

14 Med'inaa Godaw danddayettennabay tumu de'ii? Laytsi hannoode taani neekko
simmana; he wode Saara attuma na'aa yelana» yaageedda.
15 Saara loytsa yayyeedda diraw, «Taani miic'c'abeykke» yaagaade lakaaddu.
Shin I, «Ee, neeni tumu miic'c'aadda» yaageedda.

Abrahaame Sodooma Diraw Gaannateedda

16 Hewaappe guyye asatuu denddiide bi, Sodooma katamaa duge zaari
s'eelleeddino; Abrahaamenne unttuntta moyzziide unttunttunna beedda.
17 Med'inaa Goday he wode, «Taani ta ootsanaw haniyaabaa Abrahaameppe
k'osikke.
18 Abrahaame tumuppe gitanne wolk'k'aama kawutetsaa gidana; ha sa'aa
kawutetsatuu ubbay Aa baggana anjjettana.*
19 Ayaw gooppe, s'illotetsaanne pirddaa ootsiide, Med'inaa Godaa ogiyaa
naaganaadan bare naanaanne bareppe guyye, bare soo asaa I zorana mala, taani Aa
dooraad; hewenne Med'inaa Goday Abrahaamew immana geeddawaa ubbaa
polanaassa» yaageedda.
20-21 Med'inaa Goday Abrahaame, «Sodoomappenne Gamoorappe waassiyaa
waasuu loytsi dareedda dirawunne unttunttu nagaray loytsi dees'eedda diraw,
unttunttu ootseeddabay taakko gakkeedda waasuwaa keeshshaa iitenttonne be'anaw
ane taani duge wod'd'ay; hewaa mala iita gidana d'ayinttonne erana» yaageedda.
22 Hewaappe guyye, laa"u asatuu Sodoomakko simmiide beeddino; shin
Abrahaame Med'inaa Godaa sintsan woosi de'ee.
23 He wode Abrahaame Med'inaa Godaakko shiik'iide yaageedda; «Tumu neeni
s'illotuwaa iitatuwaana d'ayssay?
24 He wolk'k'aama katamaan ishatamu s'illotuu de'inttokka, neeni d'ayssay? Neeni
aan de'iyaa ishatamu s'illotuwaa diraw he katamaa ashshikkii?
25 Hewe neeppe haakko; s'illotuwaa iitatuwaana wod'iyaawenne s'illotuwaanne
iitatuwaa itti ayfiyaan s'eelliyaawe neeppe haakko. Ha sa'aa ubbaa pirddiyaawe
s'illuwaa pirddenneeyye?» yaageedda.
26 Med'inaa Goday, «He Sodooma kataman ishatamu s'illotuu de'ooppe, he sa'aa
ubbaa unttunttu diraw taani ashshana» yaageedda.
27 Hewaappe guyye Abrahaame, «Taani biittanne bidintsaa gidaadde ta Godaana
s'alaade haasayanaw simmi doomma kichchaad;
28 ishatamu s'illotuwaappe ichcheshu pac'c'intto, neeni he ichcheshatuwaa diraw
he katamaa ubbaa d'ayssay?» yaageedda.
Med'inaa Goday, «Taani yan oytamanne ichcheshu s'illotuwaa demmintto, he
katamaa d'ayisikke» yaageedda.
29 Abrahaame zaaretsiidekka, «Yan oytamu s'alalay beettintto shin?» yaageedda.
I, «Taani he oytamatuwaa diraw, he katamaa d'ayisikke» yaageedda.
30 Hewaappe guyye I, «Hay Goday taw hank'k'ettoppo; taani gujjaadekka haasayay.
Yan hattamu s'alalay beettintto shin?» yaageedda.
Med'inaa Goday, «Taani yan hattamuwaa demmintto, he katamaa d'ayssikke»
yaageedda.
31 Abrahaame k'aykka, «Taani Godaana s'alaade haasayanaw doomma kichchaad;
yan laatamuwaa s'alalay beettintto shin?» yaageedda.
Med'inaa Goday, «He laatamatuwaa diraw taani Aa d'ayssikke» yaageedda.
32 Hewaappe guyye Abrahaame, «Hay Goday taw hank'k'ettoppo; taani mes's'i itti
gede haasayay; yan tammu s'alalay beettintto shin?» yaageedda.
Med'inaa Goday, «He tammatuwaa diraw taani he katamaa d'ayssikke» yaageedda.

18:14 Luk'. 1:37 * **18:18** *Kawutetsatuu ubbay Aa baggana anjjettana:* Kawutetsay ubbay neena anjjowaadan barenakka anjjanaadan taana woossanawantta giyaawaa.

33 Med'inaa Goday Abrahaamena haasayaa wursseeddawaappe guyye beedda;
Abrahaamekka bare soo simmeedda.

19

Sodooma Nagaraa

1 He laa"u kiitanchchatuu omarssi Sodooma katamaa gakkeeddino; he wode Loos'e
he katamaa penggiyaan utteedda. Loos'e unttuntta be'inne unttunttunna gaketanaw
ek'k'iide beedda; bare deemuwaa sa'aa gatsiide goyneedda;
2 «Ta godatoo, hinttenttu k'oomaa soo simmeerikkitee; hinttenttu gediyaa
meec'ettiide k'ammaa ak'ite; guuran denddiide hinttenttu biyaasa'aa baanita»
yaageedda.
Unttunttu, «Tuytti; nuuni ha katamaa dabaabaan ak'ana» yaageeddino.
3 Shin I unttuntta loytsi shoobbeedda diraw, aanana biide Aa soo geleeddino; I
unttunttoo k'umaa katsiide, c'aalenna ukitsaa uukkiide aatsina, unttunttu meeddino.
4 Unttunttu gisennan de'ishshin, Sodooma katamaa attuma Asay ubbay,
naanatuwaappe c'imaa gakkanaw, ittuunne attenaan yiide, golliyaa yuuyyi aad'd'i
dooddeeddino.
5 Loos'a s'eesiide yaageeddino; «Hachche k'amma ne soo yeedda attuma asatuu
hak'an de'iinoo? Nuuni unttunttunna sharmus'ana mala unttuntta nuukko kare
kessa» yaageeddino.
6 Loos'e unttunttunna gaketanaw kare kesiide, kariyaa guyye gorddeedda;
7 unttuntta hawaadan yaageedda; «Ta ishatoo, ha iita oosuwaa ootsoppite.
8 Simmi taw laa"u mac'c'a naanay, attuma asaa eribeenna wodoratuu de'iino; taani
unttuntta hinttenttoo kare kessay; hinttenttu unttuntta hinttew lo"owaadan ootsana
danddayiita. Shin ha asatuwaa bolla ayinne ootsoppite; ayaw gooppe, unttunttu ta
golle geliide ta kaaraa garssan de'iino» yaageedda.
9 Asatuu Aa, «Nu sintsaappe kichcha!» yaageeddino; k'aykka unttunttu, «Ha bitanii
ha gadiyaan bete gidi yiide, ha"i nu bolla pirddanaw kajjeeleedda! Ha"i nuuni neena
unttunttu bolla ootsanaw k'oppeeddawaappe iitaa ootsana!» yaageeddino. Unttunttu
Loos'a guyye sugi yeggiide penggiyaa mentsanaw shiik'eeddino.
10 Shin he laa"u asatuu barenttu kushiyaa kare yeddiide, Loos'a soo goochchi
gelissiide penggiyaa gorddeeddino.
11 Hewaappe guyye, unttunttu golle penggiyaan de'iyaa asaa, guutsaappe gitaa
gakkanaw k'ook'isseeddino. Yaatina unttunttu penggiyaa demmanaw koyiide
daabureeddino.

Loos'e Sodoomappe Kesiide Beedda

12 He laa"u asatuu Loos'a, «New hawaan ne mac'c'a naanaa giigisseeddawanttu, ne
attuma naanay woy ne mac'c'a naanay woy nebaa gideedda Asay oona gidooppene
ha katamaan de'ii? Unttuntta hawaappe kessa digga.
13 Ayaw gooppe, nuuni ha sa'aa d'ayssana haneetto. Unttunttu waassiyaa waasuu
Godaa sintsan loytsi dareedda diraw, Med'inaa Goday nuuna ha katamaa d'ayssanaw
kiitteedda» yaageeddino.
14 Hewaa diraw Loos'e kesiide, bare mac'c'a naanaa giigisseeddawanttukko biide
unttuntta, «Elleelli denddiide hawaappe kesite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday ha
katamaa d'ayssana hanee» yaageedda. Shin Aa mac'c'a naanaa giigisseeddawanttu I
k'id'd'eedda giide k'oppeeddino.
15 Sa'ay wonttanaw holjjojji zo"iyaa wode, he kiitanchchatuu Loos'a, «Dendda! Ne
machchattonne hawaan de'iyaa ne laa"u mac'c'a naanaa akkaade elleella kesa! Hewe

19:5 Dat. 19:22-24 **19:11** 2 Kat. 6:18

d'ayooppe, ha katamay pirddettiyaa wode neenikka d'ayaassa» yaagiide
dirbbiseeddino.
16 Shin Loos'e yatti giina, he asatuu Aa kushiyaa, Aa machchatti kushiyaanne Aa
mac'c'a naanaa laa"uwaa kushiyaa oyk'k'iide, he katamaappe unttuntta kesseeddino;
ayaw gooppe, Med'inaa Goday unttunttoo k'aretteedda.
17 Kiitanchchatuu unttuntta katamaappe kesseedda saannakka, he
kiitanchchatuwaappe ittuu yaageedda; «Hinttenttu shemppuwaa akkiide bak'atite!
Guye s'eelloppite! K'ay ha wombban hak'ankka ek'k'oppite! Deriyaakko bak'atite!
Hinkkoode hinttenttu d'ayana» yaageedda.
18 Shin Loos'e unttunttoo yaageedda; «Tuytti! Hay ta godatoo, yaagoppite.
19 Taani hinttenttu k'oomay hinttenttu sintsan nashshetteeddawaa diraw, taana
ashshanaw taw daroppe loytsi maadeeddita. Shin taani deriyaakko bak'atanaw
danddaykke; hawe bashshay gakkiide taana muukkananne taanikka hayk'k'ana.
20 S'eellite; hawaan itti katamay de'ee; I wos's'anaw matanne guutsa katamaa.
Taani yaa bak'atoo? I k'eeri guutsa katamaa gidennee? Ta shemppuu yan
attanawaa» yaageedda.
21 Kiitanchchay, «Ee, taani ne ooshaa sisana; taani neeni giyaa katamaa d'ayssikke.
22 Shin yaa elleella bak'ata; ayaw gooppe, neeni yaa gakkanaw, taani ayinne
ootsanaw danddaykke» yaageedda. Hewaa diraw he katamaa suntsay zoo'aaro*
geetetteedda.

Sodoomanne Gamoora Katamatuu D'ayeeddino

23 Loos'e S'oo'aaro gakkeedda wode, biro s'alk'k'ii doleedda.
24 Med'inaa Goday he wode tamaanne ees's'iyaa diiniyaa Sodoomanne Gamoora
bollan Med'inaa Godaa mataappe saluwaappe bukiide bayzzeedda.
25 Hewaadan ootsiide Med'ina Goday he katamata, he wombbaa ubbaa, he
katamatuwaa giddon de'iyaa ubbaanne he gadiyaan de'iyaa mitsaa maataa
d'aysseedda.
26 Shin Loos'e machata guyye s'eellaade mas'ine tuussaa gidaaddu.
27 Wonttetsa gallassi wontta guuran Abrahaame denddiide, Med'inaa Godaa
sintsan kase I ek'k'eedda sa'aa simmiide beedda.
28 I Sodoomanne Gamoora he zanggaaraan de'iyaa biittaa ubbaa duge s'eelleedda;
he wode c'uway c'ooc'iyaa tamaa c'uwaadan he biittaappe denddiyaawaa be'eedda.
29 S'oossay he zanggaaraa katamatuwaa d'aysseedda wode, Abrahaama
hassayeedda; Loos'e de'eedda katamatuwaa d'ayssiide Loos'a bashshaappe keseedda.

Loos'e Yeletaa

30 Loos'e zoo'aaran uttanaw yayyeedda diraw, bare mac'c'a naanaa laa"uwaanna
deriyaa keseedda; gonggolo giddon bare laa"u mac'c'a naanatuwaanna utteedda.
31 Itti gallassi bayira naatta teefatto, «Nu aawuu c'imeedda; sa'aa ubbaan† de'iyaa
wogaadan nuunana gisanaw ha gadiyaan ubbakka attuma Asay baawa.
32 Haaya; woyniyaa eessaa nu aawuwaa ushshiide, aanana gisiide, nu
aawuwaappe nu zariyaa turaa ashshooytte» yaagaaddu.
33 He gallassaa k'amma barenttu aawuwaa woyniyaa eessaa ushsheeddino;
bayirata gelaade aanana gisaaddu; iza aanana gisiyaa wodekka denddiyaa wodekka
I eribeenna.
34 Wonttetsa gallassi bayirata teefatto, «Sisa; zino taani ta aabunna gisaad; hachche
k'amma k'ay woyniyaa eessaa ushshina, neenikka gelaade aanana gisa; yaatiide
nuuni nu aawuwaappe nu zariyaa turaa ashshoytte» yaagaaddu.

19:16 2 P'es'. 2:7 * **19:22** *Zoo'aaro:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaa k'aalan «Guutsaa» giyaawaa malatee.
19:24 Mat. 10:15; 11:23-24; Luk'. 10:12; 17:29; 2 P'es'. 2:6; Yih. 7 **19:26** Luk'. 17:32 † **19:31** *Sa'aa ubbaan:* Ha biittaan giyaawaa.

35 He gallassi k'amma k'aykka woyniyaa eessaa ushsheeddino; teefatakka gelaade
aanana gisaaddu; iza aanana gisiyaa wodekka denddiyaa wodekka I eribeenna.
36 Yaatide Loos'e mac'c'a naanay laa"attuukka barenttu aawuwaappe
shahaareeddino.
37 Bayirata attuma na'aa yelaaddu; Aa suntsaa Moo'aaba‡ gaade suntsaaddu; inne
hachche gakkanaw Moo'aabatuwaa aawuwaa.
38 K'ay teefattakka attuma na'aa yelaaddu; Aa suntsaa Ben"aama§ gaade
suntsaaddu; inne hachche gakkanaw Amoonatuwaa aawuwaa.

20

Abrahaamenne Abimeleeka

1 Abrahaame Mamireppe denddiide, Negeeba giyaa gadiyaa beedda; K'aadeesanne
Shura giyaa katamatuwaappe gidduwaan de'eedda; Garaarankka amareeda wodiyaa
takkeedda.
2 Yan Abrahaame bare machchatto Saaro, «Aa ta michchato» yaageedda. Garaara
Kaatii Abimeleeki kiittiide Saaro afeedda.
3 Shin S'oossay itti k'amman akumuwaan Abimeleekekko yiide, Aa hawaadan
yaageedda; «Neeni aheedda machati gaasuwaan hayk'k'aasa; ayaw gooppe, iza asaa
machchatto» yaageedda.
4 Shin Abimeleeki iikko shiik'ibeenna. Yaateeddawe, «Godaw, neeni s'illo
kawutetsaa d'ayssaniiyye?
5 I, ‹Iza ta michchato› gibeenneyye? K'ay iza, ‹I ta ishaa› gabeykkee? Taani ta
wozanaa suuretetsaaninne ta kushiyaa geeshshatetsaan hawaa ootsaad» yaageedda.
6 Hewaappe guyye, S'oossay akumuwaan Aa yaageedda; «Ee, neeni ne wozanaa
geeshshatetsaan ootseeddawaa taani eraad; hewaa diraw, neeni izo bochchenna
malanne ta sintsan nagaraa ootsenna mala neena taani te'aad.
7 Ha"i ha bitaniyaa machchatto zaara; ayaw gooppe, I Timbbitiyaa odiyaawaa; I
new S'oossaa woosana; neeni pas'a de'ana. Shin izo zaarana d'ayooppe, neeninne
new de'iyaabay ubbay hayk'k'iyaawaa tumuppe era» yaageedda.
8 Abimeleeki wonttetsa gallassi wontta bare kawutetsaa kaappatuwaa ubbaa
s'eeseedda; ha yewuwaa ubbaa unttunttoo odina, unttunttu loytsi daro yayyeeddino.
9 Yaatina Abimeleeki Abrahaama s'eesiide, «Neeni ayaa nu bolla ootsaaddii? Neeni
ta bollanne ta kawutetsaa bolla wolk'k'aama nagaraa ahanaw taani new ay iitabaa
ootsaadditaa? Neeni ta bolla oosetanaw bessenabaa ootsaadda» yaageedda.
10 K'aykka Abimeleeki Abrahaama, «Neena hawaa oosisseeddawe ayee?» yaagiide
oochcheedda.
11 Abrahaame yaageedda; « ‹S'oossaw yayyiyaa itti asaynne ha sa'aan baawa›
gaade k'oppeedda diraassanne, ‹Ta machchatti gaasuwaan unttunttu taana wod'ana›
gaade k'oppeedda diraassa.
12 Hewaa bolla iza tumukka ta michchato; ta aati naatto gidukkuppe attin, ta aabbu
naatto; k'ay iza ta machchatto gidaaddu.
13 S'oossay taana ta aawuwaa golliyaappe kesseedda wode taani iziw, ‹Nuuni
beedda gadiyaan ubbaan neeni taw ootsana keekatetsay hawaa; «I ta ishaa» gaade
tabaa haasaya› yaagaad» yaageedda.
14 Hewaappe guyye Abimeleeki dorssaa, mehiyaa, mac'c'a ayiletuwaanne attuma
ayiletuwaa ahiide, Abrahaamew immeedda; k'ay Aa machchatto Saaro aw zaareedda.
15 Abimeleeki, «Simmi ta biittay ne sintsaana; neena lo"osan de'a» yaageedda.

---

‡ **19:37** *Moo'aaba:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan «Ta aawuwaappe giyaawaa malatee» § **19:38** *Ben"aama:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan «Ta asatuwaa na'aa giyaawaa». **20:2** Dom. 12:13; 26:7

16 Saarokka, «Taani ne ishaw itti sha"a s'agaraa biraa* immay; hawe simmi
neenana de'iyaa ubbaa sintsan neeni s'illatto gidiyaawaanne neeni
shatimmeeddawaa erissiyaawaa gido» yaageedda.
17-18 Med'inaa Goday Abrahaame machchatti Saari gaasuwaan Abimeleeka golle
asaa ubbaa k'antsaa maynissi wotseedda diraw, Abrahaame S'oossaa woossina,
Abimeleeki, Aa machatanne Aa mac'c'a k'oomatuwaa na'aa yelana mala S'oossay
unttuntta patseedda.

21

Yisaak'i Yeletteedda

1 S'oossay bare odeeddawaadan Saarikko yeedda; S'oossay Saaro bare
geeddawaadan ootseedda.
2 Saara shahaaraade, c'imeedda Abrahaamew S'oossay geedda wodii gakkina,
attuma na'aa yelaaddu.
3 Saara Aw yeleedda bare na'aa suntsaa Abrahaame «Yisaak'a» yaagiide suntseedda.
4 Abrahaame bare na'aa Yisaak'a S'oossay azazeeddawaadan hosppuntsa gallassan
k'as's'areedda.
5 Aa na'aa Yisaak'i aw yeletteedda wode, Abrahaame laytsay s'eeta.
6 Saara, «S'oossay taw miichchaa* immeedda; k'ay hawaa sisiyaawe ubbay
taananna miic'c'ana» yaagaaddu.
7 K'aykka Saara, «Abrahaamew Saara na'aa d'antsana geeddawe oonee?
Gidooppenne taani ha"i aw I c'imeedda wodiyaan na'aa yelaad» yaagaaddu.

Aggaaranne Ismaa'eeli Yedersseteeddino

8 Guutsa na'ay dic'c'iide; d'antsaa duutseedda; Abrahaame Yisaak'i d'antsaa
duutseedda gallassi wolk'k'aama baalaa keseedda.
9 Shin Gibs'eppe yeedda Aggaara Abrahaamew yeleedda na'ay Yisaak'ana
kaa'iyaawaa Saara be'aaddu.
10 Abrahaama, «Ha ayilatti na'ay ta na'aa Yisaak'ana ubbakka laattenna diraw,
ayilatonne izi na'aa kessa yedda» yaagaaddu.
11 Ha yewuu bare na'aa bochchiyaa diraw, Abrahaame loytsi metooteedda.
12 Shin S'oossay Abrahaame, «Na'awunne ne ayilatiw loytsa metoottoppa; Saara new
odiyaawaa ubbaa sisa; ayaw gooppe, ne zeretsay Yisaak'a baggana s'eesettanawaa.
13 K'ay ayilatti na'aa taani kawutetsaa kessana; ayaw gooppe, ikka ne zare»
yaageedda.
14 Wontta guuran Abrahaame denddeedda; k'umaanne ogoruwaan haatsaa
akkiide, Aggaaro hashiyaan toossiide, izi na'aakka iziw immiide kessi yeddeedda. Iza
baade, Berssaabehe giyaa woraan toyilakattaw.
15-16 Haatsaykka ogoruwaan wureedda wode iza, «Na'ay hayk'k'ishin, uttaade
be'ikke» yaagaade, na'aa itti buuraa garssan wotsaade, laa"u s'eetu wad'aa
gidiyaawaa keeshshaa baade uttaaddu. Matan uttaade, bare k'aalaa d'ok'k'issaade
yeekkaaddu.
17 S'oossay na'aa waasuwaa siseedda; S'oossaa kiitanchchay Aggaaro saluwaappe
s'eesiide, «Aggaaree, waanaaddii? S'oossay na'ay giseedda sa'aan waassiyaawaa
siseedda diraw yayyoppa;
18 dendda ek'k'a; na'aanne ne kushiyaan dentsa; ayaw gooppe, taani Aa
wolk'k'aama kawutetsaa ootsana» yaageedda.

---

* **20:16** ***Itti sha"a s'agaraa biraa:*** Hawe tammanne ittanne bakka kiilo giraame dees'ee. **21:3** Ibr. 11:11 **21:4** Dom. 17:12; Kit. 7:8 * **21:6** *Miichchaa:* Ha suntsaa biletsay «I miic'c'ee» giyaawaa (gujji s'eelite 17:17-19). **21:10** Gal. 4:29-30 **21:12** Rom. 9:7; Ibr. 11:18

19 S'oossay izi ayfiyaa dooyina, haatsaa ollaa be'aaddu; baade ogoruwaan haatsaa
kuntsaaddu; na'aakka ushshaaddu.
20 Na'ay dic'c'iyaa wode, S'oossay aanana gideedda; I woran de'iide, wonddaafiyaa
dukkiyaa asaa gideedda.
21 I Paaraana giyaa woran de'ishshin, Aa daaya Gibs'eppe aw machchatto
demmaaddu.

Abrahaameppenne Abimeleekeppe Gidduwaan Wotseedda C'aak'k'uwaa

22 He wode, Abimeleeki bare wotaadaratuwaa kaappuwaa Pikoolaana
Abrahaamekko biide, «Neeni ootsiyaa ubbaban S'oossay neenana de'ee.
23 Neeni ta bolla woy ta naanaa bolla woy ta zeretsaa bolla genebaa ootsenna mala,
ha"i hawaan, S'oossaa sintsan taw c'aak'k'a; taani new keekeeddawaadan, neenikka
tawunne neeni imatsatetsan de'iyaa ha biittaw lo"a» yaageedda.
24 Abrahaame, «Taani c'aak'k'ay» yaageedda.
25 He wode, Abrahaame Abimeleeka k'oomatuu akkeedda haatsaa ollaabaa
Abimeleekaw maganneedda.
26 Shin Abimeleeki, «Hewaa ooni ootseedentto taani erikke; neenikka k'ay taw
odabaakka; taani hachche gakkanaw hewaa sisabeykke» yaageedda.
27 Hewaappe guyye Abrahaame dorssaanne miizzatuwaa ahiide, Abimeleekaw
immina, unttunttu laa"u c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddino.
28 Abrahaame laappun mac'c'a dorssaa maratuwaa wudiyaappe shaakkeedda;
29 Abimeleeki Abrahaama, «Ha neeni dumma shaakka wotseedda laappun mac'c'a
dorssaa maratuwaa ayaw shaakkaadii?» yaagiide oochcheedda.
30 Abrahaame, «Taani ha haatsaa ollaa bookkeeddawoo markka gidana mala, ha
laappun mac'c'a dorssaa maratuwaa ta kushiyaappe akka» yaageedda.
31 Hewaan he laa"u asatuu c'aak'k'eteedda diraw, he sa'ay Berssaabehe†
geetetteedda.
32 Berssaabehen c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddawaappe guyye, Abimeleekenne Aa
wotaadaratuu kaappuwaa Pikooli denddiide, Pilss's'eema biittaa simmeeddino.
33 Abrahaame Berssaabehen Tamaariskke geetettiyaa mitsaa tokkeedda. Hewaan
Godaa, Med'ina S'oossaa, suntsaa s'eeseedda.
34 Abrahaame Pilss's'eema gadiyaan daro wodiyaa de'eedda.

22

Yisaak'a Barew Yarshshanaadan
S'oossay Abrahaama Azazeedda

1 Hewaappe simmiide, S'oossay Abrahaama paac'c'eedda; I Aa, «Abrahaamee»
yaagiide s'eeseedda.
I, «Abee» yaagiide koyeedda.
2 S'oossay, «Neeni siik'iyaa ne mes's'i itti na'aa Yisaak'a akkaade, Mooriyaa giyaa
gadiyaa ba; yan taani new odiyaa itti deriyaa bollan Aa s'uuggiyaa yarshshuwaa
ootsaade taw yarshsha» yaageedda.
3 Wonttetsa gallassi Abrahaame guuran denddiide, bare hariyaa c'aaneedda; bare
k'oomatuwaappe laa"uwaanne bare na'aa Yisaak'a barenana akkiide, s'uuggiyaa
yarshshuwaa mitsaa p'alk'k'i akkiide, S'oossay aw odeedda sa'aa baanaw
denddeedda.
4 Biide heezzentsa gallassi Abrahaame d'ok'k'u giide, he sa'aa haakuwaan be'eedda.
5 Abrahaame bare k'oomatuwaa, «Ha hariyaana hawaan de'ishshite; taaninne ta
na'ay yaa biide S'oossaw goyinniide, hinttenttukko simmana» yaageedda.

21:22 Dom. 26:26 † **21:31** *Berssaabehe:* Ha suntsaa biletsay, «C'aak'uwaa haatsaa ollaa» woy «Laappun haatsaa ollaa» giyaawaa (gujji s'eelite 26:33). **22:1** Ibr. 11:17-19 **22:2** 2 Od. 3:1

6 Abrahaame yarshshuwaa mitsaa dentsiide, bare na'aa Yisaak'a tooseedda;
tamaanne mashshaa I barew oyk'k'eedda. Unttunttu laa"u ittippe biishshin,
7 Yisaak'i bare aawuwaa Abrahaama, «Ta aawoo» yaageedda.
Abrahaame, «Abee, ta na'aw» yaageedda.
I, «Tamaynne mitsay hawesh; shin s'uuggiide yarshshiyaa dorssaa maray
hak'anee?» yaageedda.
8 Abrahaame, «Ta na'aw, s'uuggiide yarshshiyaa dorssaa maraa S'oossay giigisana»
yaageedda. Unttunttu laa"u ittippe beeddino.
9 Unttunttu S'oossay aw odeedda sa'aa gakkeedda wode, Abrahaame yarshshuwaa
yarshshiyaa sa'aa yan gimbbiide, mitsaa maari yeggeedda; bare na'aa Yisaak'a
k'achchiide, he mitsaa bollan gisiseedda.
10 Abrahaame bare na'aa shukkanaw bare kushiyaa yeddiide mashshaa akkeedda.
11 Shin Med'inaa Godaa kiitanchchay saluwaappe Aa, «Abrahaamee, Abrahaamee»
yaagiide s'eeseedda.
I, «Abee» giide koyeedda.
12 Aa, «Na'aa bollan ne kushiyaa wotsoppa; Aa ayinne ootsoppa; neeni ne mes's'i
itti na'aakka taana diggabeenna diraw, neeni S'oossaw yayyiyaawaa gidiyaawaa
taani ha"i eray» yaageedda.
13 Abrahaame d'ok'k'u gi s'eelliide, hewaan dorssaa ittuu kac'ii buuran geli k'as'etti
utteeddawaa be'eedda. Abrahaame biide he dorssaa akkiide, bare na'aa diraw
s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide yarshshi basheedda.
14 Hewaa diraw Abrahaame, «Med'ina Goday immana»* yaagiide he sa'aa
suntseedda; hachche gakkanaasikka, «Med'inaa Godaa deriyaan imettana» geetettee.
15 Med'inaa Godaa kiitanchchay saluwaappe laa"entsiide Abrahaama s'eesiide
yaageedda;
16 «Med'ina Goday, ‹Hawaadan yaagaade new taani ta huup'iyaan c'aak'k'ay; neeni
hawaa ootseedda dirawunne ne mes's'i itti na'aakka taana diggabeenna diraw,
17 taani neena tumu anjjana; ne zeretsaakka taani saluwaa s'oolinttiyaa keenanne
abbaa doonaa shafiyaa keena ootsaade c'orissana. Ne zeretsatuu barenttu
morkkatuwaa katamatuwaa laattana.
18 Neeni taw azazetteedda diraw, ha sa'aa kawutetsatuu ubbay ne zeretsaa
baggana anjjettana› yaagee» yaageedda.
19 Hewaappe guyye, Abrahaame bare k'oomatuwaakko simmiide, unttunttu ubbay
ittippe Berssaabehe denddiide beeddino. Abrahaame Berssaabehen de'eedda.

Naakoora Yeletaa

20 Hewaappe simmiide Abrahaamew, «Milkka ne ishaa Naakooraw naanaa
yelaaddu;
21 unttunttune bayiray Uus'a; Uus'a ishatuu Buuza,
22 Araama aawuwaa K'amu'eela, Keesade, Haazo, Pilddaasha, Yidilaafanne
Baatu'eela.
23 Hawantta ha hosppun naanaakka Milkka Abrahaame ishaa Naakooraw
yelaaddu; Baatu'eeli Ribik'o yeleedda.
24 Raa'uma giyaa Aa k'oomata k'ay S'ebaaha, Gahaama, Tahaashanne Maa'ika
yelaaddu» yaagiide odeeddino.

23

Saari Hayk'k'uwaa

1 Saara s'eetanne laatamanne laappun laytsaa de'aaddu.

22:9 Yak'. 2:21 * **22:14** *Med'ina Goday immana:* Med'inaa Goday s'eelee. **22:16** Ibr. 6:13-14 **22:17** Ibr. 11:12
22:18 Kit. 3:25

2 Hewaappe guyye iza Kanaane gadiyaan de'iyaa (Kebroone giyaa)
K'iriyaati-Arbba'a kataman hayk'k'aaddu. Abrahaame Saariw yeekkanawunne
kayyottanaw beedda.
3 Yeekki simmiide, Abrahaame bare machchatti anhaa mataappe denddi biide,
Hiitetuwaa hawaadan yaageedda;
4 «Taani hinttenttu giddon betenne imatsaa; ta machchatti anhaa mooganaw taw
hinttenttu gadiyaappe duufuwaa zal"eerikkitee!» yaageedda.
5-6 Hiitetuu aw, «Godaw, nuuni odiyaawaa sisa; neeni nu giddon wolk'k'aama
kaappuwaa; neeni ne machchatti anhaa nu duufuwaappe new lo"eeddawaan mooga;
neeni ne machchatti anhaa mooganaw bare duufuwaa ooninne neena diggenna»
yaagi zaareeddino.
7 Yaagina Abrahaame denddi ek'k'iide, Hiitetuwaa sintsan goynneedda.
8-9 I unttunttoo, «Hinttenttu taana, ‹Ne machchatti anhaa mooga› gooppe sisite;
S'ohaara na'aa Efiroonaw Aa gadiyaa gas'an de'iyaa Maakip'eela giyaa gonggoluwaa
taw duufuwaa kessanaw zal"ana mala kumentsaa gatiyaan nuuna zal"iseerikkite»
yaageedda.
10 Hiitiyaa Efiroone he wode katamaa penggiyaan shiik'eedda bare asaa giddon
utteedda; Hiitetuu ubbay sisishshin, Abrahaamew yaageedda;
11 «Hewaadan gidenna; ta godaw, ta odiyaawaa sisa; taani gadiyaakka Aa giddon
de'iyaa gonggoluwaakka new immay; taani new Aa ta asaa sintsan immay; neeni ne
machchatti anhaa mooga» yaageedda.
12 Abrahaame he gade asaa sintsan zaaretsi goynneedda,
13 asay sisishshin Efiroona, «Ta odiyaawaa sisaarikkii! Taani he gadiyaa gatiyaa
c'iggana; neeni taappe akkaarikkii! Hewaan taani ta machchatti anhaa moogana»
yaageedda.
14-15 Efiroone Abrahaamew zaariide, «Ta godaw, taani odiyaawaa sisa; gadii oyddu
s'eetu s'agaraa biraa* kessiyaawaa; shin hewe ne giddoninne ta giddon ayinne
gidenna; ne machchatti anhaa mooga» yaageedda.
16 Abrahaame Hiitetuu sisishshin, Efiroone geedda gatiyaa mayyeedda; he wode
shaluwaan oyddu s'eetu s'agaraa biraa Efiroonaw immeedda.
17 Mamire katamaa matan Maakip'eelan de'iyaa Efiroona gadii, hewan de'iyaa
gonggoluunne he gadiyaan de'iyaa mitsaa ubbay,
18 katamaa penggiyaan shiik'eedda Hiitetuwaa ubbaa sintsan higgiyaan
Abrahaame gade gideedda.
19 Hewaappe guyye, Abrahaame bare machchatto Saaro Kanaane gadiyaan
(Kebroone giyaa) Mamire katamaa matan de'iyaa Maakip'eela giyaa gade
gonggoluwaan moogeedda.
20 Hewaa diraw he gadiinne hewaan de'iyaa gonggoluu Hiitetuwaa sintsan
higgiyaan Abrahaamew duufuwaa gideedda.

24

Yisaak'aw Machchata Ooshettaaddu

1 Abrahaame loytsi laytsaa sugiide c'imeedda; Med'ina Goday Aa ubbabankka
anjjeedda.
2 Abrahaame bare k'oomaa, bare soo asaa ubbaw kaappotiyaa, bare asaa ubbaw
godattiyaawaa hawaadan yaageedda; «Ne kushiyaan ta gulbbataa oyk'k'a;*

23:4 Ibr. 11:9, 13; Kit. 7:16 * **23:14-15** ***Oyddu s'eetu s'agaraa biraa:*** Hawe oyddu kiilo giraamenne bakkaa dees'ee. * **24:2** *Ne kushiyaan ta gulbbataa oyk'k'a:* Hawaa guussay c'aak'uu polo laamettenawaa bessee.

3 taani unttunttu giddon de'iyaa Kanaanetuwaa mac'c'a naanatuwaappe ta na'aw
machchatto oochchenna mala, Med'inaa Godaan, saluwaa S'oossaaninne sa'aa
S'oossan taani neena c'aak'k'etsay;
4 shin neeni ta yeletteedda biittaa, ta dabbotuwaakko baade, ta na'aa Yisaak'aw
machchatto oochcha» yaageedda.

5 Aa k'oomay, «Mac'c'aanna taananna yaanaw dosennabaa gidooppe, ne na'aa neeni
yeedda gadiyaa guyye afoo?» yaagiide oochcheedda.

6 Abrahaame, «Ta na'aa yaa afenaadan neena era!
7 Med'ina Goday, saluwaa S'oossay, taana ta aawuwaa sooppenne ta yeletteedda
biittaappe keseeddawe taw, ‹Ne zariyaw taani ha biittaa immana› yaagiide
c'aak'k'eeddawe, neeni ta na'aw yaappe machchatto demmana mala, I bare
kiitanchchaa neeppe sintsaw kiittana.
8 Mishirata neenana guyye yaanaw dosennabaa gidooppe, ha taani neena
c'aak'k'etseedda c'aak'uu new gometenna; shin ta na'aa yaa guyye ubbakka afoppa»
yaageedda.
9 K'oomay bare godaa Abrahaame gulbbataa oyk'k'eedda; ha yewoo c'aak'k'eedda.

10 Hewaappe guyye, k'oomay bare godaa gaalotuwaappe tammuwaa akkiidde, bare
godaa miishshaappekka muruta murutaa akkiidde beedda; Masp'p'es'oomiyaa giyaa
gadiyaan Naakoora katamaa gakkeedda.
11 Omarssi, mac'c'a Asay haatsaa tikkanaw yiyaa wodiyaan, katamaappe gas'an
haatsaa ollaa matan bare gaalotuwaa gulbbatisseedda.

12 Yaatiide I hawaadan yaagiide woosseedda; «Med'inaa Godaw, ta godaa
Abrahaame S'oossaw, hachche taani k'oppaade yeeddabaa taw injjeya; k'ay ta godaa
Abrahaamew lo"obaa ootsa.
13 Be'a! Taani ha haatsaa pulttiyaa matan ek'k'ay; ha katamaa asaa mac'c'a naanay
haatsaa tikkanaw haa yaana.
14 Taani, ‹Ane otuwaa hokisaadde taana haatsaa ushsha› giyaa wode, izakka, ‹Hey
usha; k'ay ne gaaluwaa taani ushshana› yaagiyaanna, henna ne k'oomaa Yisaak'aw
neeni dooreeddaano gidu; neeni ta godaw lo"obaa ootseeddawaa taani hewaan
erana» yaageedda.

15 Biro I woosaa wurissenaan de'ishshin, Ribik'a haatsaa otuwaa tookkaade puttu
gaaddu. Izo Baatu'eeli yeleedda; Baatu'eeli Milkka na'aa; Milkka Abrahaame ishaa
Naakoora machchatto.
16 Ribik'a loytsa puulanchchanne attuma Asay bochchibeenna wodoratto.
Pulttuwaa duge wod'd'aade, bare otuwaa kuntsaade kessaaddu.
17 He k'oomay iikko wos's'i biide izo, «Ne otuwaappe taana guutsa haatsaa
ushshaarikkii!» yaageedda.

18 Iza, «Eeno ta godaw, ushikkii» yaagaaddu. Elleellaadde otuwaa bare
hashiyaappe wotsaade, gede zaara oyk'k'aadde Aa ushshaaddu.
19 Aa ushsheeddawaappe guyye, «Ne gaalatuwaakka alana gakkanaw taani
unttunttoo haatsaa duuk'k'ana» yaagaaddu.
20 Atteedda haatsaa elleella wonggiriyaan tigaade, hara haatsaa duuk'k'anaw ollaa
wos's'aaddu; gaalatuu ubbay alana gakkanaw, haatsaa ollaappe duuk'k'a duuk'k'aade
ahaade wonggiriyaan tigaade ushshaaddu.
21 I k'oppiide yeedda k'ofaa Med'inaa Goday injjeyiidde de'intto eranaw bitanii
c'o"u giide izo s'eellee.

22 Gaalotuu haatsaa ushi simmiina, bitanii ichcheshu giraamenne bakka gideedda
work'k'aa migiduwaanne, s'eetanne tammu giraame gideedda laa"u work'k'aa
sagaayetuwaa keseedda;

23 izo, «Neeni O naatti? Ane taw oda; ne aawuwaa son nuw ak'iyaa sa'ay de'anee?»
yaageedda.
24 Iza, «Taani Baatu'eela naatto; Baatu'eeli Milkka Naakooraw yeleedda na'aa.
25 Nuwaan gidiyaa dalaynne bassuu de'ee; k'ay hinttenttu ak'anawukka sa'ay
de'ee» yaagaaddu.
26 Bitanii gulbbati Med'inaa Godaw goynniidde,
27 hawaadan yaageedda; «Ta godaw keekiyaawaanne ammanettiyaawaa
aggibeenna Med'ina Goday, ta godaa Abrahaama S'oossay galatetto! Taani yiishshin,
Med'inaa Goday taana ta godaa dabbatuwaa soy kaaletseedda» yaageedda.
28 Naatta wos's'a baade, bare aati son de'iyaa asaw haneeddabaa odaaddu.
29 Ribik'iw Laabaana giyaa ishay de'ee; Laabaani kare kesiide, haatsaa pulttuwaa
matan de'iyaa bitaniyaakko wos's'eedda.
30 Migiduwaanne bare michchati kushiyaan de'iyaa sagaayetuwaa be'eeddasaana
Ribik'a bitanii barena geeddawaa odina sisosaanna, kesiide bitaniyaakko bi
be'eedda; bitaniyaa gaalotuwaanna pulttuwaa matan ek'k'eeddawaa demmeedda.
31 Aa, «Med'inaa Goday neena anjjeedawo, haaya! Neeni hawaan karen ayaw
ek'k'ay? Taani new golliyaanne gaalotookka sa'aa giigissaad» yaageedda.
32 Bitanii soo geleedda; Laabaani gaalotuwaa c'aanaa billeedda; dalaanne
bassuwaa gaalotoo yegeedda. Gediyaa meec'c'anaw aasinne aanana de'iyaa asatoo
haatsaa aheedda;
33 k'umaykka Aa sintsa aad'd'eedda. Shin I, «Taani taana aheedabaa hinttenttoo
odennan de'aadde k'umaa miikke» yaageedda.
Laabaani, «Yaatooppe oda» yaageedda.
34 Hewaa diraw I, «Taani Abrahaame k'oomaa.
35 Med'inaa Goday ta godaa loytsi anjjina, I duretteedda; dorssaa, miizzaa, biraa,
work'k'aa, attuma k'oomatuwaa, mac'c'a k'oomatuwaa, gaalotuwaanne haretuwaa
aw immeedda.
36 Ta godaa machata Saara bare c'iimmatetsaa laytsan aw attuma na'aa yelaaddu; I
barew de'iyaawaa ubbaa aw immeedda.
37 Ta goday taana hawaadan c'aak'k'iseedda; ‹Taani de'iyaa Kanaane biittaa mac'c'a
naanatuwaappe ta na'aw machchatto oochchoppa;
38 shin ta aawuwaa asaakko, ta zaratuwaakko baade, ta na'aw machchatto
oochcha› yaageedda.
39 Taani ta godaa, ‹Naatta taananna yaanaw dosennan aggooppe shin?› yaagaad.
40 I, ‹Med'inaa Goday, taani Aa sintsan hametteeddawe neenana bare kiitanchchaa
kiittana; neeni ta na'aw ta aawuwaa asaappe, ta zaratuwaappe machchatto
demmana mala, ne biyaasaakka injjeyana.
41 Neeni ta zaratuwaakko biina, unttunttu new izo immennan is's'ooppe, he wode
new c'aak'uu gometenna› yaageedda.
42 «Taani hachche ha pulttuwaakko yeedda wode yaagaad; ‹Med'inaa Godaw, ta
godaa Abrahaame S'oossaw, ne shene gidooppe, taani biyaa yewuwaa injjeya.
43 Be'a; taani ha pulttuwaa matan ek'k'ay; gellayatta ittina haatsaa tikkanaw
yooppe, taani izo, «Taana ne otuwaappe guutsa haatsaa ushshaarikkii!» yaagana.
44 Iza taana, «Eeno usha; k'ay ne gaalotookka taani haatsaa duuk'k'ana»
yaagiyaanna, Med'inaa Goday ta godaa na'aw dooreeddaano gidu› yaagaad.
45 «Taani ta wozanaan woossiyaawaa wurissenaan de'ishshin, Ribik'a bare otuwaa
tookka akkaade, puttu gaaddu; pulttuwaa duge wod'd'aade haatsaa duuk'k'aadu;
taani izo, ‹Taana haatsaa ushshaarikkii› yaagaad.
46 «Iza elleella bare hashiyaappe otuwaa wotsaade, ‹Hekko usha; k'ay taani ne
gaalotuwaa ushshana› yaagaaddu. Taani ushaad; k'ay ta gaalotuwaa iza ushshaaddu.

47 «Taani izo, ‹Neeni O naatti?› yaagaad.
«Iza, ‹Taani Baatu'eela naatto; Baatu'eeli, Milkka Naakooraw yeleedda na'aa› yaagaaddu.
«Taani iziw migiduwaa aatsaad; izi kushiyaankka sagaayetuwaa wotsaad.
48 Hewaappe guyye taani gulbbataade, Med'inaa Godaw goynnaad; taani Med'inaa Godaa, ta godaa Abrahaame S'oossaa, ta godaa ishaa na'aa naatto Aa na'aw akkanaw taana likke ogiyaa kaaletseeddawaa galatay.
49 Ha"ikka hinttenttu ta godaw keekanabaanne ammanettanawaa gidooppe, taw odite; gidana d'ayinttonne odite; hewaappe sintsan taani hananawaa erana» yaageedda.
50 Laabaaninne Baatu'eeli zaariide yaageeddino; «Ha yewuu Med'inaa Godaappe yeedda; nuuni new yaa haa gaanaw danddayokko.
51 Ribik'o hanno be'a; akkaade ba; Med'inaa Goday geeddawaadan ne godaa na'aw machchatto gidu» yaageeddino.
52 Abrahaama k'oomay unttunttu giyaawaa siseedda wode, sa'aan gulbbatiide Med'inaa Godaw goynneedda.
53 K'oomay biraa alleek'k'uwaanne work'k'aa alleek'k'uwaa, mayuwaakka kessiide, Ribik'iw immeedda; k'ay al"o miishshatuwaa izi ishawunne izi aatiw immeedda.
54 Hewaappe guyye, inne aanana de'iyaawanttu meeddinonne usheeddino; yaatiide yan ak'eedino; unttunttu guuran denddiide, «Taana ta godaakko yeddite» yaageedda.
55 Izi ishaynne izi aata, «Naatta itti tammu gallassaa keeshshaa nuunana takku; hewaappe guyye iza baana» yaageeddino.
56 Shin I, «Med'inaa Goday taani yeeddawaa injjey diggina, hinttenttu taana gam"etsoppite; taani ta godaakko baana mala taana moyzzite» yaageedda.
57 Unttunttu, «Naatto s'eesiide ane izo oochchoytte» yaageeddino.
58 Ribik'o s'eesiide, «Ha bitaniyaanna baanii?» yaagiide oochcheeddino.
Iza, «Ee; taani baana» yaagaaddu.
59 Unttunttu barenttu michchato Ribik'o, izo dichchiyaanina, Abrahaama k'oomaananne Aa asatuwaana moyzzeeddino.
60 Unttunttu Ribik'o,
«Nu michchati Ribik'ee,
sha"aappe sha"aa gakkanaw c'oratta.
Ne zaratuu barenttu morkkatuwaa katamatuwaa laattino» yaagiide anjjeeddino.
61 Hewaappe guyye, Ribik'anne izi danggaas'iretuu denddiide, gaalotuwaa toggiide, bitaniyaanna beeddino. Yaatina k'oomay Ribik'o akkiidde beedda.
62 He wode Yisaak'i, «Taana Be'iyaa De'uwaa S'oossaa Pulttuwaa» giyaa pulttuwaa mata biide, Neegeeba woran de'ee.
63 Itti gallassi omarssi Yisaak'i bare wozanaan k'oppiide dembbaa kesiide yuuyyee; I d'ok'k'u giide s'eelliyaa wode, gaalatuu yiyaawantta be'eedda.
64 Ribik'akka d'ok'k'u gaade s'eelliyaa wode, Yisaak'a be'aaddu; gaaluwaappe wod'd'aaddu.
65 K'oomaa, «Ha nuunana gaketanaw dembbaana yiyaa bitanii oonee?» yaagaaddu.
K'oomay, «I ta godaattee» yaageedda. Iza bare shaashiyaa akkaade gullottaaddu.
66 K'ay k'oomay bare ootseeddawaa ubbaa Yisaak'aw odeedda.
67 Yisaak'i Ribik'o bare aati Saari dunkkaaniyaa afeedda. Izo akeedda; izakka aw machchatto gidaaddu. Yaatina I izo siik'eeddanne bare aati hayk'k'uwaan kayyottiyaawaappe minetteedda.

25

Abrahaame Hara Naanaa Yeleedda
(1 Od. 1:32-33)

1 K'ay Abrahaame K'as'uro geetettiyaa hara machchatto akkeedda.
2 Iza Ziimiraana, Yok'ishaana, Madaana, Midiyaama, Yishibaak'anne Shuha aw yelaaddu.
3 Yok'ishaani Saabanne Dadaana yeleedda. Dadaani Ashooreta, Les'uushetanne Le'aamata yeleedda.
4 Midiyaama naanay Eefa, Eefeera, Hanooka, Abiidaa'anne Elddaa'a. Hawanttu ubbaykka K'as'uri naanaa.
5 Abrahaame barewaa ubbaa Yisaak'a laatisseedda.
6 Shin I biro pas'a de'iidde, bare hara machatuwaappe yeleedda naanaatoo barew de'iyaawaappe woyteedda. Bare na'aa Yisaak'appe unttuntta shaakki, away doliyaa bagga biittaw yeddeedda.

Abrahaame Hayk'uwaa

7 Abrahaame mule itti s'eetanne laappun tammanne ichcheshu laytsaa de'eedda.
8 Abrahaame daro wodiyaa de'iide, lo"o c'imiide hayk'k'eedda; bare mayzzatuwaanna gaketteedda.
9 Aa naanay Yisaak'inne Isimaa'eeli Aa Maakip'eela giyaa gonggolo duufuwaan moogeeddino; he gonggoluu Mamire matan, Hiitiyaa S'ohaara na'aa Efiroona gadiyaan de'ee.
10 Hewenne Abrahaame Hiitetuwaappe shammeedda gadiyaa. Abrahaame bare machata Saara moogetteedda sa'aan moogetteedda.
11 Abrahaame hayk'k'eeddawaappe guyye, S'oossay Aa na'aa Yisaak'a anjjeedda. He wode Yisaak'i, «Taana Be'iyaa De'uwaa S'oossaa Pulttuwaa» giyaa pulttuwaa matan de'ee.

Isimaa'eela Yeletaa

12 Saari ayilata, Gibs'eppe yeedda Aggaara, Abrahaamew yeleedda na'aa Isimaa'eela yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.
13 Isimaa'eela naanay barenttu suntsaaninne barenttu yeletaa maaran hawantta; hewanttunne: Nabaayoota, K'eedaara, Adibi'eela, Mibssaama,
14 Mishimaa'a, Duuma, Maasa,
15 Hadaada, Teema, Yis'ura, Naafiishanne K'eedima.
16 Isimaa'eela naanay hawantta; unttunttu suntsay unttunttu mootsaaninne de'iyaa sa'aan hawaa. Unttunttu barenttu yaran tammanne laa"u kaappatuwaa.
17 Isimaa'eeli mule s'eetanne hattamanne laappun laytsaa de'iide, hayk'k'eedda; bare mayzzatuwaanna gaketteedda.
18 Isimaa'eela zaratuu Gibs'eppe away doliyaa baggan de'iyaa Hawiilappenne Shurappe gidduwaan, Asoora afiyaa ogiyaa matan de'eeddino. Unttunttu barenttu ishatuwaa ubbaanna morkkiyaan de'eeddino.

Yaak'oobinne Eesay Yeletteedda

19 Abrahaama na'aa Yisaak'a yeletay hawaappe kaaliide s'aafetteeddawaa. Abrahaame Yisaak'a yeleedda.
20 Yisaak'aw laytsay oytamuwaa gideedda wode, Ribik'o akkeedda; iza Masp'p'es'oomiyaan de'iyaa Sooriyaa Baatu'eela naattiwune Sooriyaa Laabaana michchato.

25:10 Dom. 23:3-16

21 Yisaak'i bare machata mantsato gideedda diraw, iziw Med'inaa Godaa
woosseedda; Med'inaa Goday Aa woosaa siseedda. Yaatina Aa machata Ribik'a
shahaaraaddu.
22 Shin izi ulo giddon de'iyaa naanay mantte gidi uttiide, ittuu ittuwaanna
sugetteeddino; yaatina iza, «Hawe taw ayaw hanii?» yaagaaddu. Hewaa diraw
Med'inaa Godaa oochchanaw baaddu.
23 Med'inaa Goday iziw,
«Ne uluwaan laa"u kawutetsay de'ee;
K'ay ne gidduwaan de'iyaa laa"u gade asatuu ittuu ittuwaappe shaakettana;
Itti gade asatuu hinkkotuwaappe minnana;
K'ay bayiray teefaw azazettana» yaageedda.
24 Iza yeliyaa wodii gakkina, izi uluwaan mantte attuma naanay de'iino.
25 Koyro yeletteeddawe arssa; Aa bollaa ubbaa isikii mayyeedda; hewaa diraw
unttunttu Aa Eesaw* giide suntseeddino.
26 Hewaappe guyye, Aa ishay yeletteedda; I bare kushiyaan Eesaw ginddiyaa
oyk'k'i utteedda; hewaa diraw Aa Yaak'ooba† giide suntseeddino. Ribik'a unttuntta
yeleedda wode, Yisaak'aw usuppun tammu laytsaa gideedda.
27 Naanay dic'c'eeddino; Eesay shankkaa hiillaa eriyaa bazuwaa asaa gideedda;
shin Yaak'oobi dunkkaaniyaan de'iyaa woppa asaa gideedda.
28 Yisaak'i Eesaa siik'eedda; ayaw gooppe, I shankkateeddabaappe maanaw
doseedda; shin Ribik'a Yaak'ooba siik'aaddu.
29 Itti gede Yaak'oobi wos'iyaa katsishin, Eesay koshay wod'eeddawe, woraappe
yeedda.
30 Eesay Yaak'ooba, «Taana ha zo'o wos'iyaappe miza; taana koshay wod'eedda»
yaageedda. (Hewaa diraw k'ay Aa suntsay Eedooma‡ geetetteedda).
31 Yaak'oobi Aa, «Koyro taw ne bayiratetsaa zal"a» yaageedda.
32 Eesay, «Be'a! Taani hayk'k'ana hanay; ha bayiratetsay taw ayaa go"i de'ii?»
yaageedda.
33 Yaak'oobi zaariide, «Ane taw koyro neeni c'aak'k'a» yaageedda.
I c'aak'k'eedda; bare bayiratetsaa Yaak'oobaw zal"eedda.
34 Yaak'oobi Eesaw sooluwaanne missiriyaa wos'iyaa immeedda; I meeddanne
usheedda; hewaappe guyye denddiide beedda. Eesay bare bayiratetsaa hawaadan
kad'eedda.

26

Yisaak'anne Abimeleeka

1 He gadiyaan kase Abrahaame wodiyaan de'iyaa koshaa bolla hara koshay
denddeedda; yaatina Yisaak'i Piliss's'eema kaatiyaa Abimeleekekko Garaara beedda.
2 Med'ina Goday Yisaak'aw k'onc'c'iide hawaadan yaageedda; «Gibis'e gadiyaa duge
booppa; taani new odeedda gadiyaan de'a.
3 Ha gadiyaan amareedawaa takkashsha; taani neenana gidana; neena anjjana;
ayaw gooppe, ha biittaa ubbaa taani newunne ne zeretsaw immana; taani ne
aawuwaa Abrahaamew c'aak'k'eedda c'aak'uwaa minisana.
4 Ne zeretsaa saluwaa s'oolinttiyaadan darissana; ha biittaa ubbaa taani unttunttoo
immana; sa'aa kawutetsaa ubbay ne zeretsaa baggana anjjettana.
5 Ayaw gooppe, Abrahaame ta k'aalaa siseedda; ta pirddatuwaanne ta azazuwaa, ta
awaayotuwaanne ta higgiyaa naageedda» yaageedda.

25:23 Rom. 9:12 * **25:25** *Eesaw:* Ha suntsaa biletsay, «Isikaama» giyaawaa. † **25:26** *Yaak'ooba:* Ha suntsaa biletsay, Ginddiyaa oyk'k'iyaawaa giyaawaa. ‡ **25:30** *Eedooma:* Ha suntsay Ibraaweetsuwaan, «Zo'uwaa» giyaawaa. **25:33** Ibr. 12:16 **26:3** Dom. 22:16-18

6 Hewaa diraw Yisaak'i Garaaran utteedda.
7 He biittaa Asay Ribik'ibaa dentsiide Yisaak'a, «Hanna new ayee?» yaagiide oochcheedda.
I, «Hanna taw michchato» yaageedda. Ayaw gooppe, I Ribik'a daro puulanchcha gidiyaa diraw, «Taani, ‹Iza ta machchatto gooppe›, ha gade Asay izi gaasuwaan taana wod'anenttonne» yaagi k'oppiide yayyeedda.
8 Yisaak'i hewaan daro wodiyaa de'owaappe guyye, Pilss's'eema Kaatii Abimeleeki maskkootiyaanna duge s'eeliide, Yisaak'i bare machchatti Ribik'ina gaketishin be'eedda.
9 Hewaa diraw Abimeleeki Yisaak'a s'eesiide, «Hekko iza tumu ne machchato! Neeni ayaw, ‹Iza ta michchato› gaaddii?» yaagiide oochcheedda.
Yisaak'i, « ‹Iza ta machchatto gooppe›, izi gaasuwaan Asay taana wod'ana gaade gaad» yaageedda.
10 Abimeleeki, «Hawe neeni nu bollan ootseeddabay ayee? Ta asaappe itti Asay ne machchattina gisi diggeeddashin; neeni nu bollan gomiyaa ahaadashin» yaageedda.
11 Hewaa diraw Abimeleeki bare asaa ubbaa, «Ha bitaniyaa woy Aa machchatto bochchiyaa ooninne tumu hayk'k'ana» yaagiide azazeedda.
12 Yisaak'i he gadiyaan katsaa zeriide, he laytsan s'eetu kushiyaa c'akkeedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Aa anjjeedda.
13 I duretteedda; duretaa bolla duretay aw dari dari beedda.
14 Yisaak'aw dorssaa wudii, miizzaa wudiinne k'oomatuu loytsi dareedda diraw, Pilss's'eema asatuu Aa k'anaateeddino.
15 Hewaa diraw, Aa aawuwaa Abrahaame wodiyaan, Aa aawuwaa k'oomatuu bookkeedda haatsaa ollaa ubbaa Pilss's'eema asatuwaa biittaa zaariide bareedino.
16 He wode Abimeleeki Yisaak'a, «Nuuppe shaakettaade ba; neeni nuuppe aad'd'a minnaadda» yaageedda.
17 Yisaak'i hewaappe denddiide, Garaara Wombbaa biide yan utteedda.
18 Yisaak'i bare aawuwaa Abrahaame wodiyaan booketteedda haatsaa ollatuwaa, Abrahaame hayk'k'eeddawaappe guyye, Pilss's'eema asatuu bareedawantta zaari bookki kessiide, Aa aawuu suntseedda suntsan unttuntta s'eeseedda.
19 Yisaak'a k'oomatuu wombban bookkiide, pulttiyaa haatsaa ollaa yan demmeeddino.
20 Shin Garaara hentsanchchatuu Yisaak'a hentsanchchatuwaana, «Haatsay nuwaa» yaagiide walak'etteeddino. Unttunttu aanana palumetteedda diraw, Yisaak'i he haatsaa ollaa, «Palumiyaa» giide suntseedda.
21 Hewaappe guyye, unttunttu hara haatsaa ollaakka bookkeeddino; shin unttunttu he haatsaa ollaa geeduwaan walak'etteeddino; hewaa diraw I he haatsaa ollaa «Morkketiitta» giide suntseedda.
22 Hewaappe guutsaa zardda''iide, hara haatsaa ollaa bookisseedda; Aa gaasuwaan ooninne walak'ettibeenna; «S'oossay ha"i nuw aasseeda; nuuni ha gadiyaan c'oraana» giide Aa, «Aako sa'aa» giide suntseedda.
23 Hewaappe denddiide, pude Berssaabehe beedda.
24 He beedda gallassi k'amma Med'ina Goday Aw k'onc'c'iide Aa, «Taani ne aawuwaa Abrahaame S'oossaa; taani neenana de'iyaa diraw, neeni yayyoppa; taani neena anjjana; ta k'oomaa Abrahaame diraw ne zeretsaa taani c'orissana» yaageedda.
25 Yisaak'i hewaan yarshshiyaa sa'aa kees's'iide, Med'inaa Godaa suntsaa s'eeseedda. Yan I bare dunkkaaniyaa d'ogeedda; k'ay yan Aa k'oomatuu haatsaa ollaa bookkeeddino.
26 Hewaappe guyye, Abimeleeki barena zoriyaa Ahuuzatanne bare wotaadaratuwaa kaappuwaa Pikoola akkiidde, Garaarappe Yisaak'akko yeedda.

26:7 Dom. 12:13; 20:2 **26:26** Dom. 21:22

27 Yisaak'i unttuntta, «Hinttenttu kase taana is's'iide, hinttenttu biittaappe kessi
yeddeeddita; ha"i k'ay taakko ayaa akkana yedditee?» yaageedda.
28-29 Unttunttu Aa, «Med'inaa Goday neenana de'iyaawaa nuuni k'onc'c'iyaan
be'eeddo. Hewaa diraw c'aak'k'o c'aak'uu nu giddoninne ne giddon de'ana koshshee
yaagetto. Nuuni neena bochchibeykko; shin nuuni new keekatetsaa s'alalaa ootsiide,
neena sarotetsaan moyzzi yeddeeddo. Hewaaddankka neeni nu bolla iitabaa
ootsenna mala, ane neenana c'aak'uwaa c'aak'k'etoytte. Ha"i neeni Med'inaa Goday
anjjeedawaa» yaageeddino.
30 He wode Yisaak'i unttunttoo baalaa giigissina, meeddinonne usheeddino.
31 Wonttetsa gallassi wontta guuran denddiide, unttunttu ittuu ittuwaanna
c'aak'k'eteeddino. Yisaak'i unttuntta moyzzina, unttunttu aappe saro shaakettiide
beeddino.
32 He gallassi Yisaak'a k'oomatuu yiide, barenttu bookkeedda haatsaa ollaabaa aw
odeeddino; «Nuuni haatsaa demmeeddo» yaageeddino.
33 I he haatsaa ollaa Saabehi giide suntseedda; hewaa diraw he katamaa suntsay
hachche gakkanaw Berssaabehi* geetettee.

Eesay Hiitetuwaa Machatuwaa Akkeedda

34 Eesaa laytsay oytamuwaa gidiyaa wode, Hiitiyaa Bi'eedo naatto Yooditonne
Hiitiyaa Eloona naatto Baasemaato akkeedda.
35 Unttunttu Yisaak'anne Ribik'o kayyoyiidde de'eeddino.

27

Yisaak'i Yaak'ooba Anjjeedda

1 Yisaak'i c'imina, Aa ayfii s'eelaa is's'eedda wode, bare bayiratiyaa na'aa Eesaa
s'eesiide Aa, «Ta na'aw» yaageedda.
I, «Abee» giide koyeedda.
2 I, «Be'a, ha"i taani c'imaad; taani hayk'ana gallassaa erikke.
3 Yaatiyaa diraw, ha"i ne shankkatiyaa wonddaafiyaanne zubbiyaa akkaade,
bazuwaa ba; do'aa taw shankkataade, ashuwaa akkaade ya.
4 Mal"o k'umaa, taani dosiyaawaa katsaade aatsa; hewenne taani hayk'k'anaappe
kase neena anjjanaassa» yaageedda.
5 Ribik'a Yisaak'i bare na'aa Eesaw odiyaa wode sisaaddu. Eesay do'aa
shankkatiide ahanaw bazuwaa beeddawaappe guyye,
6 Ribik'a bare na'aa Yaak'ooba, «Ne aawuu ne ishaa Eesaw,
7 ‹Do'aa shankkata ahaade, taw mal"o k'umaa taani maanaw katsaa; hewenne
taani hayk'k'anaappe kasetaade, Med'inaa Godaa sintsaan neena anjjanaassa›
yaagiyaawaa taani sisaad.
8 Ta na'aw, ha"i taani neena azaziyaawaa loytsaade sisa.
9 Wudiyaa garssa baade, laa"u bolttiboltta deeshshaa maratuwaa taw akkaade ya;
taani ne aabboo mal"o k'umaa I dosiyaawaadan katsana.
10 Ne aawuu miide hayk'k'ennan kasetiide neena anjjana mala, aw aatsaasa»
yaagaaddu.
11 Shin Yaak'oobi bare aatto Ribik'o, «Ta ishaa Eesaa bollan isikii de'ee; shin ta
bollay liik'o.
12 Ta aawuu taana oyk'k'i be'ooppe shin? Taani Aa c'immiyaawaa aw malatina,
taani anjjuwaa diraw shek'aa ta bolla ahanenttone» yaageedda.
13 Aa daaya Aa, «Ta na'aw, he shek'ay taana gakko. Taani new odiyaawaa ootsa;
baade deeshsha maratuwaa taw akkaade ya» yaagaaddu.

---

* **26:33** *Berssaabehi:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «C'aak'uwaa haatsaa ollaa» giyaawaa (gujji s'eelite 21:31).

14 Bi ahiide bare daayiw immeedda; Aa daaya mal"o k'umaa Aa aawuu
dosiyaawaadan katsaaddu.
15 Hewaappe guyye, Ribik'a son bare matan de'iyaa bare bayira na'aa Eesaa
mayuwaa lo"uwaa ahaade, bare teefa na'aa Yaak'ooba mayzzaaddu.
16 K'ay he deeshshatuwaa galbbaa Aa kushiyaanne Aa liik'o k'ood'iyaa
mayzzaaddu.
17 Bare katseedda mal"o k'umaanne ukitsaa bare na'aa Yaak'ooba kushiyaan
wotsaaddu.
18 Yaatina I bare aawuwaakko biide geliide, «Ta aawoo» yaageedda.
I, «Abee! Ta na'aw, neeni oonee?» yaageedda.
19 Yaak'oobi bare aawuwaa, «Taani ne bayira na'aa Eesaa; neeni taana
azazeeddawaadan taani ootsaad; dendda; dendda uttaade, taani shankkaappe
aheedawaa ma; yaataade taana anjja» yaageedda.
20 Yisaak'i bare na'aa, «Ta na'aw, waata elleella demmad?» yaagiide oochcheedda.
I, «Med'inaa Goday ne S'oossay taana maaddeedda» yaageedda.
21 Yisaak'i Yaak'ooba, «Ta na'aw, neeni tumu ta na'aa Eesenttonne taani oyk'k'a
be'anaw ane taakko shiik'a» yaageedda.
22 Yaak'oobi bare aawuwaa Yisaak'akko shiik'ina oyk'k'i be'iide, «Ha k'aalay
Yaak'ooba k'aalaa; shin kushii Eesaa kushiyaa» yaageedda.
23 Aa kushii Aa ishaa Eesaa kushiyaadan isikiyaana de'iyaa diraw, eribeenna; I
erennan Aa anjjeedda.
24 Aa, «Tumu neeni ta na'aa Eeseyee?» yaagiide oochcheedda.
I, «Ee, taanattee» yaageedda.
25 I, «Ta na'aw, taani neeni shankkateeddawaa maanaw haa aatsa; maade taani
neena anjjana» yaageedda. Yaak'oobi aatsina, I meedda; k'ay I aw woyniyaa eessaa
ahina usheedda.
26 Hewaappe guyye Aa aawuwaa Yisaak'i, «Ta na'aw, haaya; shiik'aade taana yera»
yaageedda.
27 Yaak'oobi shiik'iide Aa yereedda; Yisaak'i Aa mayuwaa singgi sisiide, hawaadan
yaagiide anjjeedda; «Ta na'aa peenuu Med'inaa Goday anjjeedda goshshaadan sawee.
28 S'oossay saluwaa c'okkuwaanne sa'aa shic'aa, katsaanne ooratsa woyniyaa
eessaa darssiide new immo.
29 Kawutetsatuu new moodettino; asatuu new gulbbatino. Neeni ne ishatoo goda
gida; ne aati zaratuu new gulbbatino. Neena shek'k'iyaawe shek'etteeddawaa gido;
neena anjjiyaawe anjjetteeddawaa gido» yaageedda.
30 Yisaak'i Yaak'ooba anjji wursseeddawaappe guyye, Yaak'oobi bare aawuwaa
Yisaak'a sintsaappe kesowaan Eesay shankkaappe puttu geedda.
31 Ikka k'ay mal"o k'umaa katsiide, bare aawoo aatseedda. Aa, «Ta aawoo, dendda;
dendda uttaade, taani shankkateeddawaappe ma; yaataade taana anjja» yaageedda.
32 Aa aawuu Yisaak'i Aa, «Neeni oonee?» yaagiide oochcheedda.
I, «Taani ne na'aa, ne bayira na'aa Eesaa» yaageedda.
33 Yisaak'i dagammiide kokkoriidde; «Yaatina do'aa shankkateeddawaa akkiidde
taw aatseedawe oonee? Taani ha"i neeni yaana sintsan maade, Aa anjja diggaad;
tumukka I anjjetteeddawaa gidanawaa» yaageedda.
34 Eesay bare aawuwaa k'aalaa siseedda wode, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, daro
yibbaata yeekuwaa yeekkiide bare aawuwaa, «Taana anjja; ta aawoo, taanakka
anjja!» yaageedda.
35 Shin I, «Ne ishay yiide c'immiidde, ne anjjuwaa aki diggeedda» yaageedda.
36 Eesay, «Aa eriide Yaak'ooba* suntseedda; I taana c'immoode, hawe laa"entsuwaa;

27:27 Ibr. 11:20 **27:29** Dom. 12:3 * **27:36** *Yaak'ooba:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «C'immeedda» giyaawaa.

I ta bayiratetsaa akkeedda; k'ay ha"i ta anjjuwaa akkeedda» yaageedda. K'ay I, «Neeni
taw anjjuwaappe ayaanne ashshabeykkii?» yaagiide oochcheedda.
37 Yisaak'i Eesaa, «Taani Aa new goda ootsaad; Aa ishatuwaa ubbaakka Aa
k'oomatuwaa ootsaad; k'ay taani katsaaninne ooratsa woyniyaa eessan Aa minisaad.
Yaatina, ta na'aw, new taani ayaa ootsoo?» yaageedda.
38 Eesay bare aawuwaa, «Ta aawoo, new itti anjjo s'alalay de'ii? Ta aawoo,
taanakka k'ay anjja» yaageedda. Hewaappe guyye, Eesay bare k'aalaa d'ok'k'u
ootsiide yeekkeedda.
39 Aa aawuwaa Yisaak'i zaariide,
«Ne de'iyaa ha sa'aa duretetsaappe haakkaade de'ana;
Saluwaa c'okkuukka new wod'd'enna;
40 Neeni ne mashshaan ak'ana;
Neeni ne ishaw moodetana.
Shin neeni aanana ek'ettiyaa wode,
Aa morge mitsa ne morggiyaappe olana» yaageedda.
41 Yaak'ooba Aa aawuu anjjeedda diraw, Eesay bare uluwaan Aa morkkeedda; I
bare wozanaan, «Ta aawuu hayana mateedda; taani aw kayyotta simmaade, ta ishaa
Yaak'ooba wod'ana» yaageedda.
42 Shin Ribik'a ha bare bayira na'aa Eesaa k'aalaa siseedda diraw, bare teefa na'aa
Yaak'ooba s'eesissa ahaade hawaadan yaagaaddu; «Ne ishay Eesay neena wod'iide
haluwaa kesanaw halchcheedda.
43 Hayyanaa ta na'aw, taani new odowaa ootsa. Dendda! Kaaraanen de'iyaa ta
ishaa Laabaanakko bak'ata!
44 Yaataade ne ishaa hank'k'uu dochchana gakkanaw, amareeda wodiyaa aanana
de'ashsha.
45 Ne ishay new hank'k'ettiyaawaa aggiyaa wodenne, neeni Aa bolla ootseeddawaa
I dogiyaa wode, taani kiittaade neena yaappe ahissana. Taani itti gallassi hinttenttu
laa"uwaappe mela kessana koyikke» yaagaaddu.

Yisaak'i Yaak'ooba Laabaanakko Yeddeedda

46 Hewaappe guyye Ribik'a Yisaak'a, «Eesay akkeedda Hiitetuwaa mac'c'a naanaa
gaasuwaan taani ta de'uwaa shenetaad; k'ay Yaak'oobikka hawanttu mala
Hiitetuwaa mac'c'a naanatuwaappe machchatto akkooppe, taani simmi hayk'k'anaw
koyaad» yaagaaddu.

28

1 Hewaa diraw, Yisaak'i Yaak'ooba s'eesiide hawaadan anjjeedanne azazeedda;
«Kanaane gadiyaa mac'c'a naanatuwaappe new machchatto akkoppa.
2 Dendda! Ne daay aawuwaa Baatu'eelakko, Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa baade
yaappe ne daay ishaa Laabaana mac'c'a naanatuwaappe ittinno new machchatto
ootsaade akka.
3 Ubbaa Danddayiyaa S'oossay neena anjjo; I ne yeletaa aasso; neeni itti dere asaa
keena gakkanaw neena c'orisso.
4 Neeni ha"i betetetsan utteedda ha biittaa newaa ootsana mala newunne ne
zeretsaw S'oossay Abrahaame anjjuwaa immo» yaageedda.
5 Yisaak'i Yaak'ooba yeddeedda; Yaak'oobi Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa
Laabaanakko beedda. Laabaani Yaak'oobanne Eesaa yeleedda aati Ribik'a ishaanne
Sooriyaa Baatu'eela na'aa.

Eesay Hara Machchiyaa Gujjiide Akkeedda

27:38 Ibr. 12:17 **27:39** Ibr. 11:20 **27:40** Dom. 36:8; 2 Kat. 8:20 **28:4** Dom. 17:4-8

6 Yisaak'i Yaak'ooba anjjeedawaanne, yaappe machchatto akkanaw
Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa Aa yedeeddawaa, k'ay I Yaak'ooba anjjeedda wode,
«Kanaane mac'c'a asaa akkoppa» yaagiide azazeeddawaanne,
7 Yaak'oobi bare aawuwaanne bare aatonne azazettiide, Masp'p'es'oomiyaa
gadiyaa beeddawaa Eesay ereedda.
8 Eesay hewaan Kanaane biittaa mac'c'awunna bare aawuwaa Yisaak'a ay
keeshshaa iitintto akeekeedda.
9 Hewaa diraw Eesay Abrahaame na'aa Isimaa'eelekko biide, Aa naatto Maahilaato
bare machatuwaa bolla gujjiide akkeedda. Iza Nabaayoota michchato.

Yaak'oobi Beeteelen Be'eedda Akumuwaa

10 Yaak'oobi Berssaabeheppe Kaaraane baanaw denddeedda.
11 I itti sa'aa gakkina away wullina, yan k'ammaa ak'eeda. He sa'aan de'iyaa
shuchchatuwaappe ittuwaa akkiidde, bare huup'iyaan borkkotiide he sa'aan
gem"isheedda.
12 I akumuwaa akumeteedda; he akumuwaan gayyiyaa ittuu biittan ek'k'ina, aw
s'eeray saluwaa gakkiyaawaan, S'oossaa kiitanchchatuu gi"ishiinanne wod'd'ishin
be'eedda;
13 gayyiyaw bolla s'eeran Med'inaa Goday ek'k'iide Aa, «Taani Med'inaa Godaa, ne
aawuwaa Abrahaama S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa. Ha neeni giseedda biittaa
newunne ne zeretsaw immana;
14 Ne zeretsay sa'aa shafiyaadan darana; neeni away wulliyaa bagganannne, away
doliyaa baggana, huup'issananne hirkki baggana de'iyaa sa'aa gakkanaw aakkana;
sa'aa bollan de'iyaa Asay ubbay ne bagganannne ne zeretsaa baggana* anjjettana
15 Taani neenana de'ay; neeni biyaasa'aa ubbaan taani neena naagana; k'ay taani
neena ha gadiyaa guyye zaaraade ahana; taani new ootsana geeddawaa ootsana
gakkanaw neena yeggikke» yaageedda.
16 Yaak'oobi gem"ishuwaappe beegotteedda wode, «Med'inaa Goday tumu ha sa'aan
de'ee; taani erabeykkeppe attin» yaageedda.
17 I yayyiide, «Ha sa'ay wooti yashshii! Ha sa'ay S'oossaa golliyaappe attin, ayinne
hara sa'aa gidenna; hawe saluwaa penggiyaa» yaageedda.
18 Wonttetsa gallassi wontta guuran Yaak'oobi denddiide, bare borkkoteedda
shuchchaa akkiidde, tuussaadan essiide, S'oossaw dummayanaw Aa bolla zayitiyaa
tigeedda.
19 Yaak'oobi he sa'aa Beeteele† giide s'eeseedda. Shin he katamay hewaappe kase
Looza geetettee.
20-21 Yaak'oobi hawaadan yaagiide shiik'k'eedda; «Ta aawuwaa soo taani saro
simmana mala S'oossay taananna gidooppe, taani biyaa ha buussan taana
naagooppenne taw miyaa k'umaanne mayiyaa mayuwaa immooppe, Med'inaa
Goday ta S'oossaa gidana;
22 taani tuussaadan esseedda ha shuchchay S'oossaa golliyaa gidana. Neeni taw
immiyaawaa ubbaappe tammuwaappe ittuwaa taani new immana» yaageedda.

29

Yaak'oobi Laabaana Soo Gakkeedda

1 Hewaappe guyye, Yaak'oobi denddi biide, away doliyaa bagga asatuwaa gadiyaa
gakkeedda.

28:12 Yoh. 1:51 **28:13** Dom. 13:14-15 * **28:14** *Ne bagganannne ne zeretsaa baggana:* Sa'aa bollan de'iyaa asay ubbay neenanne ne zeretsaa anjjowaadan anjjana mala taana woosana guussaa. † **28:19** ***Beeteele:*** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «S'oossaa Golliyaa» giyaawaa.

2 Itti haatsaa ollay dembban de'iyaawaa be'eedda; heezzu dorssaa wudii k'ay he
ollaa matan giseeddino. Ayaw gooppe, wudii ubbay haatsaa ushiyaawe he ollaappe.
He haatsaa ollaa doonaan de'iyaa shuchchay wolk'k'aama.
3 Dorssaa wudii ubbay hewaan dagatteedda wode, he wudiyaa heemmiyaawanttu
haatsaa ollaa doonaappe he shuchchaa gonddorssiide dorssaa ushshiino. He
shuchchaa ollaa doonaan zaariide wotsino.
4 Yaak'oobi unttuntta, «Ta ishatoo, hinttenttu hak'appe yeddite?» yaagiide
oochcheedda.
Unttunttu, «Nuuni Kaaraaneppe yeeddo» yaageeddino.
5 I, «Naakoora na'aa na'aa Laabaana hinttenttu eriiteyye?» yaageedda.
Unttunttu, «Ee, Aa ereetto» yaageeddino.
6 Yaak'oobi unttuntta, «I lo"o de'ii?» yaagiide oochcheedda.
Unttunttu, «Ee, lo"a; Aa naatta Raaheela dorssaa akkaade yewunno hanno be'a»
yaageeddino.
7 Yaak'oobi unttuntta, «Be'ite; away ha"i wullibeena; wudiyaa mehii soo shiik'iyaa
wodii biro gakkibeenna; dorssaa ha"i ushshi afiide, heemmite» yaageedda.
8 Shin unttunttu, «Wudii ubbay shiik'ana gakkanaw, shuchchaa haatsaa ollaa
doonaappe gonddorssana gakkanaw, nuuni ushshanaw danddayokko. Hewaappe
guyye, nuuni dorssaa ushshana» yaageeddino.
9 I biro haasayishin, Laabaana naatta Raaheela bare aawuwaa dorssatuwaa laagga
akkaade gakkaaddu; ayaw gooppe, iza dorssaa hentsanchchaa.
10 Yaak'oobi bare aati ishaa Laabaana naatto Raaheelo be'eedda wodenne, bare
aati ishaa Laabaana dorssaa be'eedda wode, biide ollaa doonaappe shuchchaa
gonddorsseedda; bare aati ishaa dorssatuwaa haatsaa ushsheedda.
11 Yaak'oobi Raaheelo yeriide, nashechchaw bare k'aalaa d'ok'k'isiide yeekkeedda.
12 Yaak'oobi iziw aawuwaa dabbonne Ribik'i na'aa gidiyaawaa Raaheeliw odeedda.
Hewaa diraw iza wos's'a baade bare aawoo odaaddu.
13 Laabaani bare michchati na'aa Yaak'ooba woriyaa siseedda saannakka, aanana
gaketanaw wos's'eedda. Aa idimmi yeriide, bare soo afeedda. Yan Yaak'oobi
haneeddawaa ubbaa Laabaanaw odeedda.
14 Laabaani Aa, «Neeni tumu ta ashonne ta suutsaa» yaageedda. Yaak'oobi aanana
itti aginaa kumentsaa utteedda.

Yaak'oobi Raaheeli Dirawunne Liya Diraw Laabaw Ootseedda

15 Hewaappe guyye Laabaani Aa, «Neeni taw dabbo gideedda diraw, taw c'oo mela
ootsaniyee? Ane new ayaa c'igganaw bessintto taw oda» yaageedda.
16 Laabaanaw laa"u mac'c'a naanatuu de'iino; bayirati suntsay Liyo, teefattiwe
Raaheelo.
17 Liya ayfiyaana c'uuc'a; shin Raaheela geesanchanne malaa lo"a.
18 Yaak'oobi Raaheelo siik'iide Aa, «Taani ne teefa naatti Raaheeli diraw new
laappun laytsaa ootsana» yaageedda.
19 Laabaani, «Izo hara asaw immanaappe new immiyaawe lo"a; neeni taananna
hawaan de'a» yaageedda.
20 Hewaa diraw Yaak'oobi Raaheelo akkanaw laappun laytsaa ootseedda; shin I izo
siik'iyaa diraw, aw amareeda gallassaa malateedda.
21 Hewaappe guyye Yaak'oobi Laabaana, «Ta machchato taw imma; ta wodii
poletteedda; taani izo akkanaw koyaad» yaageedda.
22 Hewaa diraw Laabaani hewaan de'iyaa asaa ubbaa s'eesiide, bullachchaa
keseedda.
23 Shin sa'ay k'ammina, I bare naatto Liyo afiide Yaak'oobaw immeedda. Yaak'oobi
izo akkeedda.

24 K'ay Laabaani bare k'oomatoo Zilppo bare naatti Liyiw danggaas'ire gidanaadan immeedda.
25 Sa'ay wonttina s'eelliyaa wode, hekko Liyo! Yaatina Yaak'oobi Laabaana, «Hawe neeni ta bolla ootseeddawe ayee? Taani new ootseeddawe Raaheeli dirassa gidenneeyye? Taana ayaw c'immaad?» yaageedda.
26 Laabaani Aa, «Nu biittan bayirata de'ishshin, teefatto asinaw immiyaawe woga gidenna.
27 He mishiraa saaminttaa wurssa; k'ay teefatiyaanokka nuuni new immana; hewaappe guyye, hara laappun laytsaa taw ootsaasa» yaageedda.
28 Yaak'oobi hewaadan haniide he saaminttaa wursseedda; hewaappe guyye, Laabaani bare naatto Raaheelo aw immeedda.
29 K'ay Laabaani bare k'oomato Baalo bare naatti Raaheeliw danggaas'ire gidanaadan immeedda.
30 Yaak'oobi Raaheelo akkeedda. Raaheelo Liyippe aatsiide siik'eedda. Hara laappun laytsaa Laabaanaw ootseedda.

Yaak'oobaw Naanay Yeletteeddino

31 Med'inaa Goday Liya siik'ettabeennawaa be'iide, iziw yeliyaa uluwaa dooyeedda; shin Raaheela mantsato.
32 Liya shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Aa suntsakka Roobeela* suntsaaddu; ayaw gooppe iza, «Med'inaa Goday ta metuwaa be'eedda; ha"i tumu taana ta asinay siik'ana» yaagaaddu.
33 Iza haraakka shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Iza, «Med'inaa Goday taani siik'ettabeenawaa siseedda diraw, taw hawaakka gujjeedda» yaagaadde, Aa Simoona† suntsaaddu.
34 Aa haraakka shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Iza, «Taani aw heezzu attuma naanaa yeleedda diraw, ta asinay ha"i taananna waas'ettana» yaagaadde, Aa Leewii‡ suntsaaddu.
35 Aa haraakka shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Iza, «Hachchiwaan taani Med'inaa Godaa galatana» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Yihudaa§ suntsaaddu. Hewaappe guyye yeluwaa essaaddu.

30

1 Raaheela Yaak'oobaw naanaa yelabeennawaa be'eedda wode, bare michchato k'anaataaddu; hewaa diraw Yaak'ooba, «Taw naanaa imma; hewe d'ayooppe, taani hayk'k'ana» yaagaaddu.
2 Yaak'oobi Raaheelo hank'k'etsiide, «Taana new yeluwaa diggeedda S'oossaa gaaddiyye?» yaageedda.
3 Iza, «Ta danggaas'irato Baalo hinno be'a; iza ta diraw yelana mala neeni izo akka; yaatooppe izi baggana taanikka na'aa daayo gidana» yaagaaddu.
4 Bare danggaas'iratto Baalo machchatto ootsiide akkana mala, aw immaaddu; Yaak'oobi izo akkeedda.
5 Baala shahaaraade attuma na'aa Yaak'oobaw yelaaddu.
6 Yaatina Raaheela, «S'oossay taw daannateedda; ta woosaakka sisiide, taw attuma na'aa immeedda» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Daana* suntsaaddu.
7 Raaheeli danggaas'irata Baala haraa shahaaraade, Yaak'oobaw laa"entsuwaa attuma na'aa yelaaddu.

---

* **29:32** ***Roobeela:*** Ha suntsaa birshshetsay «Hashshu! Attuma na'aa!» woy «Ta metuwaa be'eedda» giyaawaa. † **29:33** *Simoona:* Ha suntsaa Biletsay Ibraaweetsuwaan, «Siseedda» giyaawaa. ‡ **29:34** *Leewii:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Waas'ettana» giyaawaa. § **29:35** *Yihudaa:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Galataa» giyaawaa. * **30:6** *Daana:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «S'oossay taw daannateedda» giyaawaa.

8 Raaheela, «Taani ta michchatina wolk'k'aama baas'iyaa baas'etaade s'oonaad»
yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Nifttaaleema† suntsaaddu.
9 Liya barew yeluu ek'k'eeddawaa be'aade, bare danggaas'irato Zilppo afaade
Yaak'oobi izo akkana mala immaaddu.
10 Liya danggaas'irata Zilppa attuma na'aa Yaak'oobaw yelaaddu.
11 Liya, «Laa hawe ayaa lo"o kaac'ee!» yaagaaddu. Hewaa diraw Gaada‡
suntsaaddu.
12 Liya danggaas'irata Zilppa Yaak'oobaw laa"entsuwaa attuma na'aa yelaaddu.
13 Liya, «Taani ay keeshshaa nashettayttaasha! Mac'c'a Asay taana nashettiyaanno
gaana» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Aaseera§ suntsaaddu.
14 Zarggaa c'akkiyaa aginaan Roobeeli gade biide, inkkoyiyaa giyaa timaatimiyaa
malatiyaa teeraa demmiide, bare aati Liyiw aheedda. Raaheela Liyo, «Ne na'aa
inkkoyiyaappe taw imma» yaagaaddu.
15 Shin Liya, «Ta asina neeni wotsa akkeeddawe gidennaan is's'ina, k'ay ta na'aa
inkkoyiyaa* akkay?» yaagaaddu.
Raaheela, «Yaatooppe, ne na'aa inkkoyiyaa diraw Yaak'oobi hachche k'ammaa
neenanna ak'o» yaagaaddu.
16 He gallassaa omarssi Yaak'oobi woraappe yeedda wode, Liya Aa mokkanaw
kesaade Aa, «Neeni taananna ak'ana koshshee; ayaw gooppe, taani ta na'aa
inkkoyiyaan neena keraw akka diggaad» yaagaaddu. Hewaa diraw I he gallassaa
k'amma izina ak'eeda.
17 S'oossay Liya woosaa siseedda; iza shahaaraade, ichcheshantsa attuma na'aa
Yaak'oobaw yelaaddu.
18 Liya, «Taani ta danggaas'irato ta asinaw immeedda diraw, S'oossay hewaa keraa
taw c'iggeedda» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Yisaakoora† gaade suntsaaddu.
19 Liya haraakka shahaaraade, usuppuntsa attuma na'aa Yaak'oobaw yelaaddu.
20 Liya, «S'oossay taw al"o imotaa immeedda; taani ta asinaw usuppun naanaa
yeleedda diraw, ha"i I taana bonchchanawaa» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa
Zaabiloona‡ suntsaaddu.
21 Hewaappe guyye itti mac'c'a naatto yelaaddu; izo Diino suntsaaddu.
22 S'oossay Raaheelo hassayeedda; izi woosaa sisiide izi yeliyaa uluwaa dooyeedda.
23 Iza shahaaraade attuma na'aa yelaaddu; «S'oossay ta yeellaa k'aareedda.
24 Med'ina Goday taw hara attuma na'aakka gujjeerenneeshsha» yaagaaddu.
Hewaa diraw Aa Yooseefo§ suntsaaddu.

Yaak'oobi Laabaana Dirgguwaan Palumetteedda

25 Raaheela Yooseefa yeleeddawaappe guyye, Yaak'oobi Laabaana, «Taani ta
aawuwaa gadiyaa simmana mala, taana moyzza.
26 Taani unttunttu diraw new ootseedda ta machatuwaanne ta naanaa hamma;
taani baana; ayaw gooppe, taani new ay keeshshaa oosuwaa ootseedentto neeni
eraasa» yaageedda.
27 Shin Laabaani Aa, «Taani new ittibaa oday; Med'inaa Goday ne gaasuwaan taana
anjjeedawaa taani be'aaddi.
28 Ne dirgguwaa taw oda; taani new c'iggana» yaageedda.

---

† **30:8** *Nifttaaleema:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Baas'iyaa» giyaawaa. ‡ **30:11** *Gaada:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Lo"o kaac'aa» giyaawaa. § **30:13** *Aaseera:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Nashechchaa» giyaawaa. * **30:15** *Inkkoyiyaa:* Yeluwaanne siik'uwaa immee giide k'ofetiyaa mitsaa. † **30:18** *Yisaakoora:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Keraa taw c'iggeedda» giyaawaa. ‡ **30:20** *Zaabiloona:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Bonchchuwaa» giyaawaa. § **30:24** *Yooseefo:* Ha suntsaa Biletsay Ibraaweetsuwaan, «Gujjo» woy «K'aareedda» giyaawaa.

29 Yaak'oobi, «Taani new waata ootseedentto, ne mehiikka waan yeletteeddentto
neeni eraasa.
30 Taani yaanaappe kase new de'iyaa guutsay ha"i loytsi dareedda; Med'inaa Goday
neena taani aad'd'eedda sa'aan ubbaan anjjeedda. Shin ha"i, taani ta soo asaw
ootsanawe awudee?» yaageedda.
31 Laabaani, «Taani new ayaa immoo?» yaagiide Aa oochcheedda.
Yaak'oobi, «Taw ayinne immoppa; shin neeni taw ittibaa ootsooppe, taani ne
wudiyaa k'aykka heemmananne naagana.
32 Taani hachche ne wudiyaa ubbaa gidduwaana aad'd'ana; hewaan ne dorssaappe
punc'c'ariyaa woy gazzaa ubbaa, karetsa dorssaa mara ubbaanne deeshshaappe
gazzaanne punc'c'ariyaa ubbaa taani shaakkana; unttunttu ta dirgguwaa gidana.
33 Hewaa diraw ta s'illotetsay neeni taw c'iggeedda dirgguwaa paydanaw sintsappe
yiyaa wode, taw markkattana; ta deeshshaappe gazza woy punc'c'are gidennawe
woy karetsa gidenna ay dorssaa maraynne ta matan beettintto,
wuu"etteeddawaadan payddettana» yaageedda.
34 Laabi, «Mayyaad; neeni geeddawaadan gido» yaageedda.
35 Shin he gallassan Laabi danc'c'aa woy gazza gideedda attuma deeshshaa ubbaa,
punc'c'are woy gazza gideedda mac'c'a deeshshaa ubbaa, bootsa gideedda ubbaanne
karetsa dorssaa mara ubbaa kessiide, bare attuma naanaa hentseedda.
36 Yaatiide he wudiyaanna heezzu gallassaa ogiyaa Yaak'oobappe haakkiide
beedda. Shin Yaak'oobi atteeda Laabaana wudiyaa heemmeedda.
37 Yaak'oobi deeshsha loomiyaappe, gumariyaappenne s'ank'k'arssaappe k'ayye
gatimaa kessiide, pok'uwaa pok'k'i pok'k'iide, giddo bootsa bagga k'aariide
gazzayeedda.
38 Wudii haatsaa ushanaw yiyaa sa'aa ubbaan, wonggiriyaan, wudiyaa sintsan
pok'k'eedda gatimatuwaa wotseedda. Kahowanttu haatsaa ushanaw yiide,
39 he gatimatuwaa sintsan birasseeddino; unttunttu danc'c'aa, punc'c'arenne gazza
maratuwaa yeleeddino.
40 Yaak'oobi maratuwaa wudiyaappe shaakki dumma wotseedda; atteeda wudiyaa
danc'c'anne karetsa gideedda Laabaana mehiyaa sintsa zaareedda. Yaatiide barew
wudiyaa dummayeedda; Laabaana mehetuwaanna unttuntta gatsibeenna.
41 Pas's'anne mino mac'c'awanttu kahiyaa wode awudenne, unttunttu he
gatimatuwaa matan birassana mala, Yaak'oobi he gatimatuwaa haatsaa
wonggiriyaan, miizatuwaa sintsaan wotsee.
42 Shin mehetuu laafa gidooppe, unttunttu sintsaan gatimatuwaa wotsenna. Hewaa
diraw laafiyaa mehetuu Laabawaa gidina, dariyaawanttu Yaak'oobawaa gideeddino.
43 Hawaadan haniide, Yaak'oobi loytsi duretiide, daro wudiyaa, mac'c'a
k'oomatuwaanne attuma k'oomatuwaa, daro gaalotuwaanne haretuwaa
mooddeedda.

31

Yaak'oobi Laabaappe Bak'atiide Beedda

1 Yaak'oobi Laabaana naanay barena, «Yaak'oobi nu aawuwaa ubbaa aki
diggeedda; ha duretaa ubbaa nu aawuwaappe demmeedda» giyaawaa siseedda.
2 Yaak'oobi Laabaana som"i barew kasewaa mala gidennawaa be'eedda.
3 He wode Med'inaa Goday Yaak'ooba, «Neeni ne aawotuwaa gadiyaa, ne
dabbotuwaakko guyye simma; taani neenana gidana» yaageedda.
4 Yaak'oobi Raaheelonne Liyo bare wudii de'iyaa sa'aa dembbaa yaana mala
kiittiide s'eesisseedda.

5 I unttuntta, «Hinttenttu aawuwaa som"i taw kasewaa mala gidennawaa taani
be'ay; shin ta aawuwaa S'oossay taananna de'ee.
6 Taani ta wolk'k'aa ubbaan hinttenttu aawuu ootseeddawaa hinttenttu eriita;
7 shin hinttenttu aawuu taana c'immiidde, ta dirgguwaa tammu gede laammeedda.
Gidooppenne S'oossay taana I k'ohenaadan diggeedda.
8 I, ‹Punc'c'aretuu ne dirgguwaa gidana› giina, wudii ubbay punc'c'ariyaa yeleedda;
k'ay I, ‹shachchatuu ne dirgguwaa gidana› giina, wudii ubbay shachchaa yeleedda.
9 S'oossay hawaadan hinttenttu aawuwaa mehiyaa wotsi akkiidde taw immeedda.
10 «Mehetuu kahiyaa aginaan, taani itti akumuwaa akumetaad; he akumuwaan
taani s'eelliyaa wode, wudiyaa birassiyaa deeshsha koletuu danc'c'aa, punc'c'arenne
gazza.
11 S'oossaa kiitanchchay akumuwaan taana, ‹Yaak'ooba› yaageedda; taani, abee
yaagaadde koyaad.
12 Taana I, d'ok'k'u gaade wudiyaa s'aaliyaa deeshshaa koliyaa ubbaa shachchaa,
punc'c'ariyaanne gazzaa be'a; ayaw gooppe, Laabi ne bolla ootsiyaawaa ubbaa taani
be'aaddi.
13 Neeni esseedda shuchchaa okkaadde, taw shiik'etteedda Beeteele S'oossay taana
ha"i dendda; ha biittaappe kesa; guyye ne yeletaa gadiyaa simma yaageedda»
yaageedda.
14 Hewaappe guyye, Raaheelanne Liya hawaadan yaagiide zaareeddino; «Nu
aawuwaappe nuuna gakkanabay ayee?
15 I nuuna allagaadan s'eellee gidennee? I nuuna zal"i akkeedda; zal"iidde
akkeeddawaakka mi d'aysseedda.
16 S'oossay nu aawuwaappe wotsi akkeedda mas'uu ubbay tumukka nuwaanne nu
naanaawaa. Hewaa diraw s'oossay new odeeddawaa ubbaa ootsa» yaageeddino.
17-18 Yaak'oobi Kanaane gadiyaan de'iyaa bare aawuwaa Yisaak'akko baanaw
denddeedda; I bare naanaanne bare machatuwaa gaaluwaa togisseedda; wudiyaa
ubbaa bareppe sintsanna laaggiide, Masp'p'es'oomiyaan de'iidde I shiishsheedda
mas'uwaa ubbaa akkiidde beedda.
19 Laabi bare dorssatuwaa isikiyaa k'ans's'anaw bidigeeddoshin, Raaheela bare
aawuwaa soo misiletuwaa wuu'aaddu.
20 K'ay Yaak'oobi Sooriyaa Laabaanaw bare bak'atiyaawaa odenaan c'immeedda.
21 I barew de'iyaawaa ubbaa akkiidde bak'ateedda; Efiraas'iisa Shaafaa pinniide,
Gala'aade giyaa gezziyaakko simmiide beedda.

Laabi Yaak'ooba Kaalleedda

22 Heezzentsa gallassan, Laabi Yaak'oobi bak'ati bi kichcheeddawaa siseedda.
23 Bare dabbotuwaa barenana akkiidde, laappun gallassaa ogiyaa Yaak'ooba
geeduwaa kaalliidde, Gala'aade gezziyaan Aa gakkeedda.
24 He wode S'oossay k'amma Sooriyaa Laabaanakko akumuwaan yiide Aa, «Neeni
Yaak'ooba bolla iita gidina, lo"a gidina, ayinne haasayennaadan neena era!»
yaageedda.
25 Laabi gakkiyaa wode, Yaak'oobi Gala'aade gezziyaan dunkkaaniide utteedda;
k'ay Laabinne Aa dabbotuu yan dunkkaaneeddino.
26 Hewaappe guyye Laabi Yaak'ooba, «Neeni hawaadan ayaw ootsaaddii? Neeni
taana c'immaade, ta mac'c'a naanaa olan omoodetteeddawaadan laaggaade
kessaadda.
27 Neeni ayaw k'osuwaan taappe kessa akkaade, taana c'immaadii? Taani neena
nashechchaaninne yetsaan, karabuwaaninne diitsaan moyzzana mala taw ayaw
odabeykkii?

31:13 Dom. 28:18-22

28 Neeni haray atto, ta naanaa naanaanne ta mac'c'a naanaa taani yera akkena
mala diggaadda. Neeni eeyyabaa ootsaadda.
29 Taani neena genanaw taw wolk'k'ay de'ee; shin ne aawuwaa S'oossay zino
k'amma taana, ‹Yaak'ooba bolla iita gidina, lo"a gidina, ayinne haasayennaadan
neena era!› yaagiide taw odeedda.
30 Ha"i gidooppenne, neeni ne aawuwaa soo baanaw loytsa laamoteedda diraw
kesaadda. Shin ta soo misiletuwaa neeni ayaw wuu'aadii?» yaageedda.
31 Yaak'oobi Laabaana, «Neeni ne naanaa taappe wolk'k'an wotsa akkaninttonne
gaade k'oppeedda dirawunne yayyeedda diraw, hawaadan ootsaad.
32 Shin ne soo misiletuwaa oyk'k'eedda asaa oonanne neeni demmooppe, he uray
siifetto! Newaa gideeddawe ta matan beettintto, nu dabbatuwaa sintsan koya; newaa
gidooppe akka» yaageedda; ayaw gooppe, Yaak'oobi Raaheela he soo misiletuwaa
wuu'eeddawaa eribeenna.
33 Hewaa diraw Laabi Yaak'ooba dunkkaaniyaa giddo, Liya dunkkaaniyaa giddon
laa"u k'oomatuwaa dunkkaaniyaa giddo geleedda; shin ayinne demmibeenna. Liya
dunkkaaniyaappe kesiide, Raaheeli dunkkaaniyaa geleedda.
34 Raaheela soo misiletuwaa akkaade, gaaluwaa kooraa garssan k'osaade, Aa bolla
uttaaddu. Laabi dunkkaaniyaan de'iyaawaa ubbaa bulluuk'k'i koyeedda; shin ayinne
demmibeenna.
35 Raaheela bare aawuwaa, «Ta godaw, taana hank'k'etsoppa; taani new ek'k'ana
danddaykke; taw piilay yi utteedda» yaagaaddu. I koyeedda; shin soo misiletuwaa
demmibeenna.
36 Yaak'oobi Laabaana hank'k'ettiide wok'k'aseedda; Yaak'oobi Laabaana, «Taani
ayaa bayzaadittaa? Hawaa neeni taana kaallanaw, taani ootseedda nagaray ayee?
37 Ha"i neeni ta miishshaa ubbaa bulluk'k'aadde koyaadda; ne soo miishshaappe
ayaa demmaad? Unttunttu nu laa"uwaa gidduwaan pirddana mala, ta dabbatuwaa
sintsaaninne ne dabbatuwaa sintsaan hawaan wotsa.
38 «Taani neenana laatamu laytsaa kumentsaa de'aad; ne dorssaykka ne
deeshshaykka boshetibeenna; woy ne wudiyaappe s'abootiyaa mabeykke.
39 Do'ay mentseeddawaanne new ahabeyikke; shin hewaa taanan paydaad.
Gallassi wuu'etteeddawaa woy k'amma wuu'etteeddawaa taana c'igissaadda.
40 Gallassaa suuluu, k'amma meeguu taana k'oheedda; gem"ishuu taappe
d'ayeedda.
41 Taani hawaadan ne soon laatamu laytsaa de'aad; tammanne oyddu laytsaa ne
laa"u mac'c'a naanaa dirawunne usuppun laytsaa ne wudiyaa diraw new ootsaadde
de'aad; shin neeni ta dirgguwaa tammu gede laammaadda.
42 Ta aawuwaa S'oossay, Abrahaame S'oossay, Yisaak'i yayyeeddawe taananna
gidibeennawaa gidintto, sid'e baynnan neeni taana mela kushe kessa yeddaadda;
shin S'oossay ta tuggaanne ta kushiyaa oosuwaa be'iide, zino k'amma neena
seereedda» yaageedda.

Yaak'oobinne Laabi C'aak'k'eteedda C'aak'uwaa

43 Laabi Yaak'ooba, «Machatuu ta mac'c'a naanaa; naanaykka ta naanaa; wudiikka
ta wudiyaa; neeni be'iyaa ubbay tawaa. Hachche ha mac'c'a naanaa tawanttu
bollanne unttunttu yeleedda naanaa bolla ayaa ootsanaw danddayayitaa?
44 Ha"i haaya; neeninne taani c'aak'uwaa c'aak'k'etoytte; hewe neeppenne taappe
gidduwaan markka gido» yaageedda.
45 Hewaa diraw Yaak'oobi itti shuchchaa akkiidde tuussaadan esseedda.
46 I bare dabbotuwaa, «Shuchchaa shiishshite» yaageedda; unttunttu shuchchaa
shiishshiide keeleeddinno; he keelaa lank'k'iyaan meeddino.

47 Laabi he keelaa, Yigaari-Sahaaduta* giide suntseedda; k'ay Yaak'oobi Aa
C'imeedda giide suntseedda.
48 Laabi, «Ha keelay neeppenne taappe gidduwaan hachche markka» yaageedda.
Hewaa diraw Aa suntsay C'imeedda geetetteedda.
49 K'ay I he shuchchaa tuussaa Mis'ip'p'a† giide suntseedda; ayaw gooppe, Laabi,
«Nuuni ittuu ittuwaappe haakkiide de'iyaa wode, Med'inaa Goday ne gidduwaaninne
ta gidduwaan gidiide naago.
50 Neeni ta mac'c'a naanaa naak'k'ooppe, woy neeni ta mac'c'a naanaa bolla hara
machatuwaa akkooppe, nuunana ha"i ooninne baynnawaa gidooppenne ne
gidduwaaninne ta gidduwaan S'oossay markka gidiyaawaa hassaya» yaageedda.
51 Laabi k'aykka Yaak'ooba, «Keeleteedda shuchchay hawesh; k'ay taani ne
gidduwaaninne ta gidduwaan esseedda shuchchaa tuussay hawesh.
52 Taani ha keelaappe neena genanaw neekko aad'd'enaaddan, neenikka taana
genanaw ha keelaappenne ha shuchchaa tuussaappe aad'd'enaaddan, ha keelaynne
ha shuchchaa tuussay markka.
53 Abrahaame S'oossay, Naakoora S'oossay, unttunttu aawuwaa S'oossay, nu
gidduwaan I pirddo» yaageedda. Yaak'oobi bare aawuu Yisaak'i Yayyeeddawaa
suntsaan c'aak'k'eedda.
54 Yaak'oobi deriyaa bollan yarshshuwaa yarshsheedda; bare dabbotuwaakka
k'umaa maanaw s'eeseedda. Unttunttu miide deriyaa bollan ak'eedino.
55 Wonttetsa gallassi guuran Laabi denddiide, bare naanaa naanaanne bare
mac'c'a naanaa yereedda; k'ay unttuntta anjjeedda. Bare soo simmeedda.

32

Yaak'oobi Eesaanna Gaketanaw Giigeedda

1 Yaak'oobi denddiide bare ogiyaa biishshin, S'oossaa kiitanchchatuu aanana
gaketeeddino.
2 Yaak'oobi unttuntta be'eedda wode, «Hawe S'oossay ak'iyaa sa'aa» yaagiide, he
sa'aa Maahinayma* giide suntseedda.
3 Yaak'oobi Se'iira giyaa sa'aan, Eedooma biittan de'iyaa bare ishaa Eesaakko kiitaa
bareppe sintsaw kiitteedda.
4 I unttuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «Hinttenttu ta godaa Eesaw gaanawe
hawaa; ‹Ne k'oomay Yaak'oobi, «Taani Laabaana matan de'aadde hanno gakkanaw
gam"aad.
5 Taw miizzaynne harii, dorssaynne deeshshay, attuma k'oomatuunne mac'c'a
k'oomatuu de'iino; ha"i taani ha kiitaa ta godaa sintsaan nashettana mala kiittaad»
yaageedda› yaagite» yaageedda.
6 Kiitetteeddawanttu Yaak'oobakko simmiide Aa, «Nuuni ne ishaa Eesaakko beeddo;
ha"i I k'ay neenana gaketanaw yee; aanana oyddu s'eetu Asay de'ee» yaageeddino.
7 Yaak'oobi yayyiide batibateedda; barenana de'iyaa asaa laa"u c'itan shaakkeedda;
k'ay bare dorssaa, deeshshaa, miizzaanne gaaluwaa laa"u c'itan shaakkeedda.
8 I, «Eesay yiide itti c'itaa oliyaawaa gidooppe, atteeda c'uguu kessi akkooppenne»
yaagiide k'oppeedda.
9 He wode Yaak'oobi hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, ta
aawuwaa Abrahaame S'oossaw, ta aawuwaa Yisaak'a S'oossaw, taana, ‹Ne gadiyaa,
ne dabbotuwaakko simma; taani new lo"obaa ootsana› geeddawoo,

---

* **31:47** *Yigaari-Sahaaduta:* Ha suntsaa biletsay Aramayssis's'e k'aalan, «Markkatetsaa keelaa» giyaawaa. † **31:49** ***Mis'ip'p'a:*** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Naagiyaa sa'aa» giyaawaa. * **32:2** *Maahinayma:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Laa"u c'uguu ak'iyaa sa'aa» giyaawaa.

10 neeni ne k'oomaw ootseedda keekkatetsawunne tumatetsaw ubbaw taani
bessenawaa. Taani ha Yorddaanoosa Shaafaa pinneedda wode, taw itti s'am"aa
s'alalay de'ee; shin ha"i taani laa"u c'ugo gidaaddi.
11 Taani neena woossay; ta ishaa Eesaa kushiyaappe taana ashsha; ayaw gooppe, I
yiide, taananne mac'c'awantta unttunttu naanatuwaakka d'ayssanawenttonne gaade
yayaad.
12 Shin neeni taana, ‹Taani new tumu lo"obaa ootsana; taani ne zeretsaanne
paydanaw danddayettenna abbaa shafiyaa keeshshaa ootsana› geeddawaa k'oppa»
yaageedda.
13 He gallassaa k'amma I yan ak'eeda; barew de'iyaawaa ubbaappe bare ishaa
Eesaw immiyaawaa k'oriide keseedda;
14-15 I kesseeddawanttu laa"u s'eetu mac'c'a deeshshatuwaanne laatamu deeshsha
koletuwaa, laa"u s'eetu mac'c'a dorssatuwaanne laatamu dorssaa koletuwaa,
hattamu d'antsiyaa gaalotuwaa unttunttu maratuwaanna, oytamu mac'c'a
miizzatuwaa, tammu korumaa booratuwaa, laatamu mac'c'a haretuwaanne tammu
attuma haretuwaa.
16 Hawantta wudiyaan wudiyaan shaakki, bare k'oomatuwaa kushiyaan wotsiide,
bare k'oomatuwaa, «Taappe sintsaw biide, wudiyaa wudiyaappe haakuwaan
haakuwaan laaggite» yaageedda.
17 Sintsan kaaletsiyaawaa, «Ta ishay Eesay neenana gaketiide neena, ‹Neeni
oossee? Neeni hak'a bay? Ne sintsan de'iyaa mehiyaa ubbay oossee?› yaagiide
oochchiyaawaa gidooppe,
18 neeni aw, ‹Hawanttu ne k'oomaa Yaak'oobawaa; unttunttu ta godaa Eesaw
immanaw yeddeeddawantta; k'ay ikka nuuppe guyyenna yide'ee› yaaga» yaagiide
azazeedda.
19 K'ay I laa'entsa heezzantsuwaan wudiyaa kaalliyaa haratuwaa ubbatuwaa
hawaadan azazeedda; «Hinttenttu Eesaanna gaketiyaa wode, hanniidankka giita;
20 ‹Ne k'oomaa Yaak'oobi nuuppe guyyenna yide'ee› geenan aggoppite» yaageedda.
Ayaw gooppe I, «Taani taappe sintsaw immanaw kiitteeddawaan Aa doshissana; ooni
erii, hewaappe guyye taani aanana gaketiyaa wode, I taana mokki akkanenttonne»
yaagiide k'oppeedda.
21 Hewaa diraw bare immiyaawaa bareppe sintsaw yeddeedda. Shin I bare
huup'iyaw he gallassi k'amma yan ak'eeda.

Yaak'oobi S'oossanna Baas'eteedda

22-23 He gallassi k'amma Yaak'oobi denddiide, bare laa"u machatuwaa, bare laa"u
k'oomatuwaanne bare naanaa tammanne ittatuwaa akkiidde, Yaabook'a giyaa
pinuwaa gakkeedda; I unttuntta shaafaa pintseedda; barew de'iyaawaa ubbaakka
pintsiide yeddeedda;
24 shin Yaak'oobi barekka atteedda.
He wode itti Asay sa'ay wonttana gakkanaw aanana baas'eteedda.
25 He Asay Aa s'oonanaw danddayibeenawaa be'eedda wode, Yaak'oobaw
muk'k'eechchaa mek'etsaa bochcheedda; Aa muk'k'eechchaa mek'etsay kes
wod'd'eedda.
26 Yaatina bitanii Aa, «Sa'ay wontteedda diraw, taana yedda» yaageedda.
Shin Yaak'oobi Aa, «Neeni taana anjjenan taani neena yeddikke» yaageedda.
27 Bitanii Aa, «Ne suntsay oonee?» yaagiide oochcheedda.
I, «Yaak'ooba» yaagiide zaareedda.

32:12 Dom. 22:17 **32:24** Hos. 12:3-4

28 Bitanii Aa, «Hawaappe sintsaw ne suntsay Israa'eeliyaa† geetettooppe attina,
Yaak'ooba geetettoppo; ayaw gooppe, neeni S'oossaananne asaana baas'etaade
s'oonaadda» yaageedda.
29 Yaak'oobi Aa, «Ne suntsay oonee?» yaagiide oochcheedda.
Shin bitanii, «Neeni ta suntsaa ayaw oochchay?» yaageedda giide Aa anjjeedda.
30 Hewaa diraw Yaak'oobi he sa'aa P'iini"eela‡ giide suntseedda; ayaw gooppe I,
«Taani S'oossaa bazzuwaan s'eellaad; gidooppenne taani pas'a ataad» yaageedda.
31 I P'iini"eelappe denddiyaa wode, Aa bolla s'alk'k'ii doleedda. I bare
muk'k'eechchaa mek'etsaa diraw dooggee.
32 Yaak'ooba muk'k'eechchaa ashuwaa matan bosheteedda diraw, Israa'eeliyaa
Asay mehiyaa muk'k'eechchaa ashuwaa hachche gakkanaw meenna.

33

Yaak'oobi Eesaanna Gaketteedda

1 Yaak'oobi d'ok'k'u gi s'eelliide, Eesay bare oyddu s'eetu asaana yiyaawaa be'eedda.
Hewaa diraw naanaa Liyiw, Raaheeliwunne laa"u k'oomatuwaakko shaakkeedda.
2 K'oomatuwaanne unttunttu naanaa sintsan, Liyonne I naanaa unttunttu
geeduwaan, Raaheelonne Yooseefa wurssetsan wotseedda.
3 Shin I bare huup'iyaw sintsaw aad'd'iide, bare ishaakko matiidde, sa'aa gakki
gakkiide laappun kaala goynneedda.
4 Shin Eesay aanana gaketanaw wos's'iide, Aa k'ood'iyaa k'oommi yereedda.
Unttunttu yeekkeeddino.
5 Yaatina Eesay d'ok'k'u gi s'eelliide, machatuwaanne naanaa be'eedda; I, «Ha
neenana de'iyaawanttu oonee?» yaagiide oochcheedda.
Yaak'oobi, «Unttunttu S'oossay ne k'oomaw keekatetsaan immeedda naanaa»
yaageedda.
6 K'oomatuu barenttu naanatuwaanna shiik'iide goynneeddinno.
7 Hewaappe guyye, Liyanne izi naanay yiide goynneeddinno; wurssetsaan
Yooseefonne Raaheela yiide goynneeddinno.
8 Eesay, «Ha sintsan taananna gaketeedda wudii ubbay k'ay ayee?» yaagiide
oochcheedda.
I, «Ta godaw, hewe taani ne sintsaan nashettanaassa» yaageedda.
9 Shin Eesay, «Ta ishaw, taw darobay de'ee; newe neessa gido» yaageedda.
10 Yaak'oobi, «Tuytti, ha"i taani ne sintsaan nashshetteedawaa gidooppe, ha taani
immiyaawaa taappe akka. Neeni taana mokka akkeedda diraw, taani ne deemuwaa
be'iyaawe S'oossaa deemuwaa be'iyaawaa mala.
11 Taani new aheedda ha imuwaa akka; ayaw gooppe, S'oossay keekiidde immina,
taw besseedda» yaageedda. Yaak'oobi shoobiyaa toleedda diraw, Eesay hewaa
akkeedda.
12 Hewaappe guyye Eesay, «Ane dendda; nu ogiyaa boytte; taani neenana ittippe
baana» yaageedda.
13 Shin Yaak'oobi Aa, «Ta godaw, naanay shuga gidiyaawaa eraasa; k'ay taani
barenttu galo maratuwaa d'antsiyaa dorssatuwaanne miizzaa naagana koshshee;
Asay unttunttu itti gallassaa dirbbissi laaggooppe, mehiyaa ubbay hayk'k'ana.
14 Hewaa diraw, ta godaw, ne k'oomaappe sintsataade ba; taani Se'iiran ta godaa
gakkanaw, ta sintsaan de'iyaa mehiyaa hemetaa keenaanne naanaa hemetaa keenaa
loddan kaallana» yaageedda.

---

† **32:28** *Israa'eeliyaa:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «S'oossaanna baas's'etteedda» giyaawaa. **32:28** Dom. 35:10 **32:29** Dat. 13:17-18 ‡ **32:30** *P'iini"eela:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «S'oossaa Deemuwaa» giyaawaa.

15 Eesay Aa, «Yaatooppe taani ta asaappe amareedawaa new ashshay» yaageedda.
Shin Yaak'oobi Aa, «Hewe ayissee? Taani ta godaa sintsaan nashshettiyaawe taw gidana» yaageedda.
16 Hewaa diraw Eesay he gallassi ogiyaan geliide, Se'iira simmeedda.
17 Shin Yaak'oobi Sukkoota beedda; yan barew golliyaa kees's'eedda; bare mehetookka daasiyaa daaseedda. Hewaa diraw he sa'aa Sukkoota* giide suntseedda.
18 Yaak'oobi Masp'p'es'oomiyaappe simmeedda wode, Kanaane biittan de'iyaa Sekeeme giyaa katamaa sarotetsaan gakkeedda; I he katamaw bazzuwaan utteedda.
19 Bare dunkkaaniyaa d'ogeedda gadiyaa Shekeema aawuwaa Hamoora naanatuwaappe s'eetu s'agaraa biran shammeedda.
20 Yan yarshshiyaa sa'aa kees's'iide Aa, «S'oossaa, Israa'eeliyaa S'oossaa» giide suntseedda.

34

Shekeeme Diino Horeedda

1 Liya Yaak'oobaw yeleedda naatta Waana, he wode he gadiyaa mac'c'awantta be'anaw kesaaddu.
2 He gadiyaa mooddiyaa Hiwiyaa Hamoora na'aa Shekeeme izo be'iide, izo hori afiide bayzzeedda.
3 Aa wozanay Yaak'ooba naatto Diino amotteedda; I izo siik'eedda; iziw lo"iyaawaa haasayeedda.
4 Shekeeme bare aawuwaa Hamoora, «Taw ha naatto machchetetsaw oochchaarikki» yaageedda.
5 Yaak'oobi bare naatta Diinaa bayeeddawaa sisiyaa wode, Aa attuma naanay woran mehiyaanna de'ino; hewaa diraw unttunttu gakkanaw c'o"u geedda.
6 Hewaappe guyye, Shekeema aawuwaa Hamoori Yaak'oobanna haasayanaw yeedda.
7 Yaak'ooba attuma naanay hewaa siseedda saanna woraappe yeeddino; unttunttu kayyotteeddinonne hank'k'eteeddino; ayaw gooppe, Shekeeme Yaak'ooba naatto hori afiide bayzziyaawaa, Israa'eeliyaa bolla pokkobaa, ootsanaw bessenabaa ootseedda.
8 Shin Hamoori unttuntta, «Ta na'ay Shekeeme hinttenttu naattiw darssi dagammeedda; hayyanaa izo aw machchetetsaw immeerikkitee!
9 Nuunana akettitenne gelettite; hinttenttu mac'c'a naanaa nuw immite; nu mac'c'a naanaanne hinttenttoo akkite.
10 Hinttenttu nu giddon uttanaw danddayiita; biittay loytsi aaka; aan de'ite; zal"ite; aan mas'uwaa demmite» yaageedda.
11 He wode Shekeeme Diini aawuwaanne I ishatuwaa, «Taani hinttenttu sintsaan nashettooppe, hinttenttu oochchiyaawaa ayaa gidooppenne immana.
12 Hinttenttu mishira naattiw immiyaawaanne c'ilooshshaa hinttenttu koyowaa keeshshaa darissiide taana oochchite; taani hinttenttu taana oochcheeddawaa ayaanne immana; shin taani akkanaaddan naatto taw immeerikkitee!» yaageedda.
13 Barenttu michchato Diino Shekeeme tunisseedda diraw, Yaak'ooba attuma naanay Shekeemawunne Aa aawuwaa Hamooraw wordduwaa odeeddino;
14 unttuntta hawaadan yaageeddino; «Nuuni hewaa mallaa ootsana danddayokko; nuuni nu michchato k'as's'arettibeenna asaw immokko; hewe nuuna kawushshiyaawaa.
15 Nuuni hinttenttu ittibaa ootsooppe hinttenttoo, ‹Eeno› gaana; hewe ayee gooppe, hinttenttu gadiyaa attuma Asay ubbay k'as's'arettiide nuunaadan hanooppe,

* **33:17** *Sukkoota:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Daasiyaa» giyaawaa. **33:19** Iya. 24:32; Yoh. 4:5

16 nuuni nu mac'c'a naanaa hinttenttoo immanaw ‹Eeno› gaana; hinttenttu mac'c'a
naanaakka nuw akkana. Nuuni hinttenttu giddon uttiide, hinttenana itti asaa gidana.
17 Shin hinttenttu k'as's'arettanaw eeno geenawaa gidooppe, nuuni nu michchato
akkiidde baana» yaageeddino.
18 Unttunttu geeddawe Hamoorawunne Aa na'aa Shekeemaw lo"a malateedda.
19 He wodallay, bare aawuwaa gollen de'iyaa ubbaappe aad'd'i bonchchetteeddawe,
Yaak'ooba naattin nashetteedda diraw, unttunttu geeddawaa ootsanaw gam"ibeena.
20 He wode Hamoorinne Aa na'ay Shekeeme barenttu katamaa gutaraa biide,
barenttu katamaa asaw hawaadan yaagiide odeeddino;
21 «Ha asatuu nuunana siga; unttunttu nu biittan de'iinonne zal"iino; biittay loytsi
aaka. Unttunttu mac'c'a naanaakka nuuni akkana; unttunttukka nu mac'c'a naanaa
akkana.
22 Shin nuunana unttunttu itti asaadan de'anaw nuuni ittibaa mayettanaw
koshshee; hewenne, unttunttu k'as's'aretteeddawaadan nu attuma Asay ubbay
k'as's'arettanawaa.
23 Nuuni hewaadan ootsooppe, unttunttu miizzay, unttunttu mas'uunne unttunttu
hara mehii ubbay nuwaa gidennee? Hewaa diraw ane nuuni unttunttu giyaawaa
eeno goytte; unttunttukka nu giddon de'ana» yaageeddino.
24 Katamaa gutaraa shiik'eedda asatuu ubbay Hamoorawunne Aa na'aa
Shekeemaw, «Eeno» geeddino. Yaatina he katamaa attuma asatuu ubbay
k'as's'aretteeddino.
25 Heezzentso gallassi, unttunttu ubbay barenttu k'as's'araa madutsan saketi
de'ishshin, Yaak'ooba attuma naanatuwaappe laa"uu, Simooninne Leewii, Diini
ishatuu, barenttu mashshaa akkiidde, ooninne erennan katamaa geliide, attuma
asatuwaa ubbaa wod'eeddino.
26 Hamooranne Aa na'aa Shekeema mashshaan wod'iide, barenttu michchato Diino
Shekeema golliyaappe akkiidde afeedino.
27 Yaak'ooba attuma naanay he anhatuwaa bolla geliide, barenttu michchato Diino
tunisseedda katamaa bonk'k'eeddino.
28 Unttunttu dorssaa wudiyaa, miizzaa wudiyaa, hariyaa, katamaa giddon
de'iyaawaanne gas'an de'iyaawaa ubbaa akkeeddino.
29 Unttunttu mas'uwaa ubbaa, unttunttu naanaa ubbaanne machatuwaa ubbaa
omoodeeddino; gollen de'eeddawaa ubbaa bonk'k'eeddino.
30 Yaak'oobi Simoonanne Leewiyaa, «Hinttenttu ta bolla metuwaa ahi
kichcheedditta; ha gadiyaan de'iyaa Kanaanatuunne Parzzetuu taana is's'anawantta;
nuuni payduwaan guutsa; unttunttu ittippe gidiide ta bolla denddooppe, taaninne ta
soo Asay d'ayana» yaageedda.
31 Shin unttunttu, «Yaatina I nu michchato sharmus'aadan ootsana bessii?»
yaageeddino.

35

Yaak'oobi Beeteele Simmeedda

1 S'oossay hewaappe guyye Yaak'ooba, «Denddaade pude Beeteele baade yan de'a.
Neeni ne ishaa Eesaappe bak'atiyaa wode new k'onc'c'eedda S'oossaw yan
yarshshiyaa sa'aa kees's'a» yaageedda.
2 Yaak'oobi bare soo asaanne barenana de'iyaawantta ubbaa, «hinttenttu gidduwaan
de'iyaa allaga S'oossatuwaa misiletuwaa diggite; hinttenttu bollaa geeshshite;
hinttenttu mayuwaanne laammite.

35:1 Dom. 28:11-17

3 Ane denddiide, pude Beeteele boytte; ta metuwaa gallassi taana siseedda, taani
beedda sa'aan ubbaan taananna gideedda S'oossaw, taani yan yarshshiyaa sa'aa
kees's'ana» yaageedda.
4 Hewaa diraw unttunttu barenttoo de'iyaa allaga s'oossatuwaa misiletuwaa
ubbaanne barenttu haytsaan de'iyaa gudichchaa ubbaa Yaak'oobaw immeeddino;
Yaak'oobi hewantta Sekeeman de'iyaa wolaa garssan moogeedda.
5 Hewaappe guyye, Yaak'oobinne Aa attuma naanay denddiide biishshin, itti
uraynne unttuntta oyk'k'anaw kaallibeenna; ayaw gooppe, unttunttu biishshin,
unttunttu yuushshuwaan de'iyaa katamaa asaa ubbaa bolla S'oossaa dagamay
wod'd'eedda.
6 Yaak'oobinne aanana de'iyaa Asay ubbay Kanaane gadiyaan de'iyaa (Beeteele
giyaa) Looza gakkeeddino.
7 Yan I yarshshiyaa sa'aa kees's'eedda; I he sa'aa El-Beeteele giide suntseedda; ayaw
gooppe, I bare ishaappe bak'atiide biyaa wode, S'oossay aw k'onc'c'eedda sa'ay
hewaa.
8 Ribik'o dichchiyaa Deboora yan hayk'k'aaddu; Beeteeleppe hirkkinna de'iyaa
wolaa garssan iza moogettaaddu; hewaa diraw he mitsaa suntsay Yeekuwaa Wolaa
geetetteedda.
9 Yaak'oobi Masp'p'es'oomiyaappe simmeeddawaappe guyye, S'oossay aw zaaretsi
k'onc'c'iide, Aa anjjeedda;
10 S'oossay Aa, «Ne suntsay Yaak'ooba; shin hawaappe sintsanaw neeni ubbakka
Yaak'ooba geetettakka; ne suntsay israa'eeliyaa gidana» yaagiide I Aa israa'eeliyaa
suntseedda.
11 K'ay S'oossay Yaak'ooba, «Taani Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa; neeni yeletta;
c'oratta; kawutetsatuunne kawutetsaa Asay neeppe kessana; kaatetuukka ne
gulbbataappe kessana.
12 Taani Abrahaamewunne Yisaak'aw immeedda biittaa, k'ay new immay; neeppe
guyyenna taani ha biittaa ne zeretsaw immana» yaageedda.
13 Hewaappe guyye, S'oossay aanana haasayeedda sa'aappe pude kesseedda.
14 Yaak'oobi S'oossay barenana haasayeedda sa'aan shuchchaa essiide, Aa bolla
ushshaa yarshshuwaa tigeedda; zayitiyaakka bolla tigeedda.
15 Yaak'oobi S'oossay barenana haasayeedda sa'aa «Beeteele» giide suntseedda.

Raaheelinne Yisaak'a Hayk'k'uwaa

16 Unttunttu hewaappe guyye, Beeteeleppe denddeeddino. Unttunttu Efiraataa
gakkanaw laafaa ashshiyaa wode, Raaheelo yeluu oyk'k'eedda; yeluwaan iza loytsa
waayettaaddu.
17 Yeluu izo waayisseedda wode izo yelissiyaana, «Yayyoppa; hawekka attuma
na'aa» yaagaaddu.
18 Shin iza hayk'k'aadde, shemppu kesishshin, bare na'aa Been"oona* suntsaaddu;
shin Aa aawuu Aa Biiniyaama† suntseedda.
19 Hewaappe guyye, Raaheela hayk'k'a bashaaddu; Beeteleeme giyaa Efiraataa
afiyaa ogiyaa doonaan moogettaaddu.
20 Yaak'oobi izi duufuwaan hawulttiyaa shuchchaa esseedda; he hawulttii hachche
gakkanaw Raaheeli duufuwaa erissee.
21 Israa'eelii hewaappe denddiide, Edera gimbbiyaappe hefintsaan bare
dunkkaaniyaa tokkeedda.

35:10 Dom. 32:28 **35:11** Dom. 17:4-8 **35:14** Dom. 28:18-19 * **35:18** *Been"oona:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Ta metuwaa na'aa» giyaawaa. † **35:18** *Biiniyaama:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Ta ushechcha Kushiyaa na'aa» giyaawaa.

22 Israa'eelii he gadiyaan de'ishshin, Roobeeli biide, bare aawoo yeleedda k'oomatti
Baalina giseedda. Israa'eelii ha yewuwaa siseedda.
Yaak'ooba attuma naanay tammanne laa"a.
23 Liya naanay Yaak'ooba bayira na'aa Roobeela, Simoona, Leewa, Yihudaa,
Yisaakooranne Zaabiloona.
24 Raaheeli attuma naanay Yooseefanne Biiniyaama.
25 Raaheeli danggaas'iratti Baali attuma naanay Daananne Nifttaaleema.
26 Liya danggaas'iratti Zilppi attuma naanay Gaadanne Aaseera. Hawanttu
Masp'p'es'oomiyaan Yaak'oobaw yeletteedda Aa attuma naanaa.
27 Yaak'oobi (Kebroona giyaa) K'iriyaati-Arbba'a matan Maamiren de'iyaa, bare
aawuwaa Yisaak'a soo yeedda; he sa'ay kase Abrahaamenne Yisaak'i de'eedda sa'aa.
28 Yisaak'i s'eetanne hosppun tammu laytsaa de'eedda;
29 I daro wodiyaa de'iide, lo"o c'imi hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeedda. Aa
naanay Eesaynne Yaak'oobi Aa moogeeddino.

36

Eesaa Yeletaa
(36:1-43; 1 Od. 1:34-37)

1 Eedooma giyaa Eesaa yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.
2 Eesay Kanaane biittaa mac'c'a naanatuwaappe barew machchetuwaa akkeedda;
unttunttune Hiitiyaa Eloona naatto Aado, Hiiwiyaa S'ibaa'oona na'ay Aani yeleedda
Oholiibaamonne.
3 Isimaa'eela naatto, Nabaayoota michchato Baasemaato.
4 Aada Eesaw Elifaaza yelaaddu; Baasemaatakka Ra'u'eela yelaaddu;
5 Oholiibaama Ya'uusha, Yaa'ilaamanne K'oraaha yelaaddu; Kanaane gadiyaan
Eesaw yeletteedda attuma naanay hawantta.
6 Eesay bare machchetuwaa, bare attuma naanaanne mac'c'a naanaa, bare soo
asaa ubbaa, bare miizzatuwaanne bare mehiyaa ubbaa Kanaane gadiyaan I
mooddeeddawaa ubbaa akkiidde, bare ishaa Yaak'oobappe haakkiyaa gadiyaa
beedda.
7 Unttunttu mas'uu dareedda diraw, unttunttu ittippe de'anaw danddayibeykkino;
unttunttu mehii dareedda diraw, unttunttu de'iyaa biittay unttunttu mehiyaw
gidanaw danddayibeenna.
8 Yaatina Eedooma giyaa Eesay Se'iira giyaa gezziyaan utteedda.
9 Se'iira gezziyaan de'eedda Eedoomatuwaa aawuwaa Eesaa yeletay hawaappe
kaalliide s'aafetteeddawaa.
10 Hawe Eesaa attuma naanaa suntsaa; hewanttunne Eesaa machchatti Aadi na'aa
Elifaazanne Eesaa machchatti Baasemaati na'aa Ra'u'eela.
11 Elifaaza naanay Temaana, Omaara, S'afa, Ga'itaamanne K'anaaza.
12 K'ay Timinaa'a Eesaa na'aa Elifaazaw k'oomatuwaa; iza Elifaazaw Amaaleek'a
yelaaddu. Hawanttu Eesaa machchatti Aadi na'aa naanaa.
13 Ra'u'eela attuma naanay Nahaata, Zaraaha, Shammanne Miizaa; hawanttu Eesaa
machchatti Baasemaati na'aa naanaa.
14 S'ibaa'oona na'ay Aani yeleedda Oholiibaama attuma naanay hawantta; iza
Eesaw Ya'uusha, Yaa'ilaamanne K'oraaha yelaaddu.
15 Eesaa yeletaa kaappatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Eesaw bayira
na'aa Elifaaza attuma naanay, kaappuwaa gideeddawanttu Temaana, Omaara, S'afa,
K'anaaza,
16 K'oraaha, Ga'itaamanne Amaaleek'a; Eedooma biittan Elifaazi yeleedda
kaappatuu hawantta; hawanttu ubbay Aadi na'aa naanaa.

35:22 Dom. 49:4 **35:27** Dom. 13:18 **36:2** Dom. 26:34 **36:3** Dom. 28:9

17 Eesaa na'aa Ra'u'eela attuma naanay, kaappuwaa gideeddawanttu Nahaata,
Zaraaha, Shammanne Miizaa; Eedooma biittan Ra'u'eeli yeleedda kaappatuu
hawantta; unttunttu Eesaa machchatti Baasemaati na'aa naanaa.
18 Eesaa machchatti Oholiibaami attuma naanay, kaappuwaa gideeddawanttu
Ya'uusha, Yaa'ilaamanne K'oraaha; unttunttu Aana naatti, Eesaa machchatti
Oholiibaamippe yeletteedda kaappatuwaa.
19 Eedooma giyaa Eesaa attuma naanay hawantta; unttunttu kaappatuukka
hawantta.

Se'iira Yeletaa
(1 Od. 1:38-42)

20 Eedooma gadiyaan de'iyaa Hooriyaa Se'iira attuma naanay hawaappe kaalliide
s'aafetteeddawantta; hewanttukka Los'aana, Shobaala, S'ibaa'oona, Aana,
21 Dishoona, Es'eeranne Dishaana; hewanttu, Eedooma gadiyaan de'iyaa Se'iira
attuma naanay, Hooretuwaa kaappatuwaa.
22 Los'aana attuma naanay Hooranne Heemaama; Los'aana michchata Timinaa'o.
23 Shobaala attuma naanay Aaliwaana, Maanahaata, Eebaala, Shefanne Oonaama.
24 S'ibaa'oona attuma naanay Aayanne Aana; hawe Aani woran bare aawuwaa
S'ibaa'oona haretuwaa heemiidde haatsaa bol"uwaa demmeeddawaa.
25 Aana na'ay Dishoona; naatta k'ay Oholiibaamo.
26 Dishoona attuma naanay Hemddaana, Eshibaana, Yitiraananne Karaana.
27 Es'eera attuma naanay Bilihaana, Za'iwaananne Ak'ana.
28 Dishaana attuma naanay Uus'anne Araana.
29 Hooretuwaa kaappatuu hawantta; Los'aana, Shobaala, S'ibaa'oona, Aana,
30 Dishoona, Es'eeranne Dishaana. Hawanttu Se'iira biittan barenttu yaran yaran
shaaketteedda Hooretuwaa kaappatuwaa.

Eedooma Kaatetuwaa
(1 Od. 1:43-54)

31 Israa'eelan kaatii kawutanaappe kase Eedooma biittan kaateteedda kaatetu
hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.
32 Ba'oora na'ay Belaa'i Eedooman kaateteedda; Aa katamaa suntsay Dinaaba
geetettee.
33 Belaa'i hayk'k'ina, Boos'irappe yeedda Zaraaha na'ay Yobaabi kaateteedda.
34 Yobaabi hayk'k'ina, Temaana biittaappe yeedda Hushaami kaateteedda.
35 Hushaami hayk'k'ina, Badaada na'ay Hadaadi, Midiyaama asaa moo'aabe
gadiyaan s'ooneeddawe kaateteedda; Aa katamaa suntsay Awiita geetetteedda.
36 Hadaadi hayk'k'ina, Maasireek'appe yeedda Saamili kaateteedda.
37 Saamili hayk'k'ina, shaafaa matan de'iyaa Rahobootappe yeedda Shaa'uuli
kaateteedda.
38 Shaa'uuli hayk'k'ina, Akiboora na'ay Ba'aalihanaani kaateteedda.
39 Akiboora na'aa Ba'aalihanaani hayk'k'ina, Hadaari kaateteedda; Aa katamaa
suntsay Paa'u geetettee; Aa machata Mezaahaaba naatta Maas'ireeda yeleedda
Mahes'aabi'eelo geetettaw.
40 Eesaa yeletaa kaappatuu barenttu yaran yaran, barenttu sa'aan ellekka barenttu
suntsan suntsan hawantta; Timinaa'a, Aliwa, Yeteeta,
41 Oholiibaama, Eela, Piinoona,
42 K'anaaza, Temaana, Mibs's'aara,
43 Maagidi'eelanne Iraama. Hawanttu barenttu mooddiyaa biittan, barenttu de'iyaa
sa'aan de'iyaa sa'aan Eedooma kaappatuwaa. Hawe Eesay, Eedoomatuwaa aawuwaa.

37

Yooseefanne Aa Ishatuwaa (37:1—45:28)

1 Yaak'oobi bare aawuu de'eedda Kanaane biittan utteedda.
2 Yaak'ooba naanay haneeddabay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.
Yooseefo tammanne laappun laytsaa na'aa gideedda wode, bare aawoo hara machchetuwaappe, Baalippenne Zilppippe yeletteedda bare ishatuwaanna wudiyaa heeme. He wode I bare aawoo unttunttu ootseedda iitabaa odeedda.
3 Israa'eelii Yooseefa c'imiide yeleedda diraw, bare hara attuma naanaa ubbaappe aatsiide siik'ee. I aw alleek'k'eedda mayuwaa giigisseedda.
4 Aa ishatuu barenttu aawuu Aa unttunttuppe aatsiide siik'iyaawaa be'eedda wode, unttunttu Aa is's'iide, lo"o k'aalaa aw haasayanaw danddayibeykkino.
5 Yooseefo akumuwaa akumetiide, bare ishatoo odeedda; unttunttu Aa yaa darissiide is's'eeddino.
6 I unttuntta, «Taani akumeteedda akumuwaa sisite.
7 Nuuni gaden pochchiyaa k'achchishin, ta mirk'k'ii itti kutsaan denddiide sitti gi ek'k'ishshina, hinttenttu mirk'k'etuu yuuyyi aad'd'iide ta mirk'k'iyaw goynneeddinno» yaageedda.
8 Aa ishatuu Aa, «Neeni nu bollan kaatetana hanayiyee? Woy nuuna tumu mooddana hanayiyee?» yaageeddino. Unttunttu Aa akumuwaa dirawunne Aa oduwaa diraw, yaa darissiide is's'eeddino.
9 K'ay Yooseefo hara akumuwaa akumetiide, bare ishatoo odeedda; «sisite; taani hara akumuwaakka akumetaad. He akumuwaan away, aginaynne tammanne itti s'oolinttetuu taw goynniino» yaageedda.
10 Bare aawoonne bare ishatoo he akumuwaa odeedda wode, Aa aawuu Aa, «Hawe neeni akumeteedawe ayaa akumee? Tumu taani, ne daayanne ne ishatuu yiide, ne sintsaan sa'aan guufaniide new goynnaneyye?» yaagiide seereedda.
11 Aa ishatuu Aa k'anaateeddino; shin Aa aawuu ha yewuwaa bare wozanaan wotseedda.

Ishatuu Yooseefa zal"eeddino

12 Itti gallassi Aa ishatuu Sekeema matan barenttu aawuwaa dorssaa heemanaw beeddino.
13 Israa'eelii Yooseefa, «Ne ishatuu Sekeeman wudiyaa heemiyaawaa eraasa. Haaya; taani neena unttunttukko kiittana» yaageedda.
Yooseefo, «Eeno» yaageedda.
14 I Aa, «Ba; ne ishatuwaanne wudii sara gidiyaawaa be'a; unttunttubaa taw odaasa» yaageedda. Aa Kebroona dilbbaappe kiitteedda.
I Sekeema beedda.
15 Yan dembbaa giddon yaa haa simerettishin, itti Asay Aa demmiide, «Laa ayaa koyay?» yaagiide oochcheedda.
16 I, «Ta ishatuwaa koyay; unttunttu wudiyaa heemiyaa sa'ay hak'anentto hayana taw odaarikkii!» yaageedda.
17 Bitanii, «Hawaappe denddi kichcheeddino; unttunttu, ‹Nuuni Dootaana beto› giishin sisaad» yaageedda. Hewaa diraw, Yooseefo bare ishatuwaa geeduwaa biide, unttuntta Dootaanan demmeedda.
18 Shin I haakuwaan de'ishshin, unttunttu Aa be'eeddino; I unttunttukko gakkennan de'ishshin, unttunttu Aa wod'anaw Aa bolla mak'etteeddinno.
19 Ittuu ittuwaa, «Be'ite! Akumuwaawu yee.

37:11 Kit. 7:9

20 Haayite; Aa wod'iide, ha ollatuwaappe ittuwaa giddo yeggoytte. Hewaappe
guyye, ‹Iita do'ay Aa meedda› yaagana; yaatiide Aa akumuu ahiyaawaa be'ana»
yaageeddino.
21 Roobeeli hewaa siseedda wode, unttunttu kushiyaappe Aa ashshanaw koyiide,
«Aa wod'enaan aggoytte.
22 Suutsaa gussoppite; Aa hinttenttu woran de'iyaa ha ollaa giddo olite; Aa bolla
kushiyaa wotsoppite» yaageedda. Roobeeli hawaa Aa unttunttuppe ashshiide guyye
Aa aawuwaakko yeddanaw geedda.
23 Yooseefo bare ishatuwaakko gakkeedda wode, I mayyeedda alleek'k'eedda
mayuwaa aappe k'aari akkeeddino;
24 Aa afiide haatsay baynna mela ollaan yegeeddino.
25 Unttunttu barenttu k'umaa maanaw utti de'ishshin, Isimaa'eela asatuu Gibs'e
baanaw Gala'aadeppe yiyaawantta d'ok'k'u giide be'eeddino; unttunttu barenttu
gaaluwaan sawuwaa, balasaane giyaa d'aliyaanne karbbiyaa c'aani wotseeddino.
26 Yihuday bare ishatuwaa, «Nuuni nu ishaa wod'iide Aa suutsaa k'osiyaawaa
gidooppe nuuna ayaa go"ii?
27 Haayite; Aa Isimaa'eelatoo zal"oytte; Aa bolla nu kushiyaa wotsokko; ayaw
gooppe, I nu ishaa, nu ashuwaa» yaageedda. Aa ishatuu mayetteeddino.
28 Hewaa diraw Midiyaama biittaa zal"anchchatuu hewaanna aad'd'ishshin, Aa
ishatuu Yooseefa ollaappe kessiide, Isimaa'eela asatoo laatamu s'agaraa biraan
zal"eeddino. Unttunttu Yooseefa Gibs'e gadiyaa afeeddino.
29 Roobeeli ollaakko simmiide, Yooseefo yan baynnawaa be'eedda wode, kayyotiide
bare mayuwaa pooshsheedda.
30 I guyye bare ishatuwaakko biide, «Na'ay yan baawa; ha"i taani hak'a booshsha!»
yaageedda.
31 Hewaappe guyye unttunttu Yooseefo mayuwaa akkiidde, deeshsha orggiyaa
shukkiide, he suutsan naak'k'eeddino.
32 Alleek'k'eedda Aa mayuwaa barenttu aawuwaakko afiide Aa, «Nuuni hawaa
demmeeddo; hawe ne na'aa mayenttonne ane s'eella» yaageeddino.
33 Mayuwaa I eriide, «Hawe ta na'aa mayuwaa! wora do'ay Aa mi diggeedda.
Yooseefo tumukka dus's'ereti kichcheedda» yaageedda.
34 Yaak'oobi kayyottiidde, bare mayuwaa peed'eedda; bare s'eessan waaruwaa
danc'c'iidde, bare na'aw daro gallassaa yeekkeedda.
35 Aa attuma naanaynne mac'c'a naanay ubbay Aa mintsetsanaw yeeddino; shin I
minnenaan is's'iide, «tuytti, taani yeekkaadde ta na'aakko baade, duufuwaan gelana»
yaagiide, Aa aawuu aw yeekkeedda.
36 He wode Miidiyaama biittaa asatuu Yooseefa Gibs'e kaatiyaa oosanchchaa
P'oos'ifaaraw Gibs'en zal"eeddino; I naagiyaawanttu kaappuwaa.

38

1 He wode Yihuday bare ishatuwaappe shaakettiide, Adulaama giyaa kataman
de'iyaa Hiira giyaa bitaniyaanna de'anaw beedda.
2 Yan Yihuday Shuu'a giyaa Kanaane naattinna gaketeedda; I izo akkeedda.
3 Iza aw shahaaraade attuma na'aa yelaaddu; Aa Eera suntsaaddu.
4 K'aykka shahaaro wode attuma na'aa yelaaddu; Aa Oonaana suntsaaddu.
5 K'ay gujjaadekka attuma na'aa yelaaddu; Aa Sheela suntsaaddu. Iza yeleeddawe
Akiziiba giyaa biittaana.
6 Yihuday bare bayira na'aa Eeraw Ti'imaaro giyaa machchato immeedda.

37:28 Kit. 7:9

7 Yihudaa bayira na'ay, Eeri, Med'inaa Godaa sintsaan iita asaa gidiyaa diraw,
Med'ina Goday Aa wod'eedda.
8 Yihuday Oonaana, «Ne ishaa machchatikko gelaade, izo akka; ne ishaw na'aa
yelaade Aa s'eesissa» yaageedda.
9 Shin Oonaani yelettiyaa naanay barewantta gidenawaa ereedda; hewaa diraw
bare ishaa machchattinna gisiyaa wode awudenne, bare ishaw na'i yelettenna mala,
bare zeretsaa biittan gussee.
10 I ootseeddabay Med'inaa Godaa sintsaan iitabaa gideedda diraw, Med'inaa
Goday aakka wod'eedda.
11 Hewaappe guyye, Yihuday bare na'aa machchato Ti'imaaro, «Ta na'ay Sheeli
dic'c'ana gakkanaw ne aawuwaa soo baade, am"etetsaan de'ashsha» yaageedda.
Hewaa I ayaw geedde gooppe, ikka bare ishatuwaadan hayk'k'anenttonne giide
hirggeedda diraassa. Hewaa diraw Ti'imaara baade bare aawuwaa soon de'aaddu.
12 Daro wodiyaappe guyye Yihudaa machata, Shuu'a naatta hayk'k'aaddu. Yihuday
bare kayyuwaappe minetteedda wode, bare dorssaa isikiyaa meediyaa asatuwaakko
Timina kesseedda; k'ay Aa lagge, Adulaamiyaa Hiiri aanana beedda.
13 Aasi Ti'imaaro, «Be'a; ne bolluu Yihuday, bare dorssatuwaa isikiyaa meedanaw
Timina kesseedda» yaagiide odeedda.
14 Iza bare am"etetsaa mayuwaa k'aaraaddu; barena baletsanaw shaashiyaa
akkaade gullottaaddu. Timina afiyaa ogiyaa doonaan de'iyaa Enayma katamaa
penggiyaan uttaaddu. Hewaa iza ootseeddawe, Sheeli dic'c'i gakkinkka iza aw
machchatto gidanaw imettabeennawaa ereedda diraassa.
15 Yihuday izo be'eedda wode, sharmus'atto giide k'oppeedda; ayaw gooppe, iza
bare deemuwaa gullotta uttaaddu.
16 Bare na'aa machchato gidiyaawaa erennan de'iide, ogiyaa gas'aa iikko shiik'iide
izo, «Taananna gisaarikii!» yaageedda.
Iza, «Taani neenana gisooppe, neeni taw ayaa immanii?» yaagaadde oochchaaddu.
17 I, «Taani ta wudiyaappe itti deeshsha maraa new yeddana» yaageedda.
Iza, «Neeni hewaa taw yeddana gakkanaw ayaa ootsanii?» yaagaaddu.
18 I, «Ayaa ootsoo?» yaageedda.
Iza, «Ne maatafaa wotsiyaa migiduwaa, Aa aatsiyaa sak'k'iyaanne ne kushiyaan
de'iyaa gatimaa oytsa» yaagaaddu. I hewantta immiide, izina gisina, iza aw
shahaaraaddu.
19 Iza hewaappe denddaade beeddawaappe guyye, bare gullotsaa shaashiyaa
k'aaraade, bare am"etetsaa mayuwaa mayyaaddu.
20 Yihuday bare oytseeddawaa he mishiratippe zaari akkanaw deeshsha maraa
bare laggiyaa Adulaama bolla iziw kiitteedda; shin I izo demmibeenna.
21 I he biittaa asaa, «Enayma kataman, ogiyaa doonaan utteedda sharmus'a
mishirata hak'anee?» yaagiide oochcheedda.
Aasi, «Sharmus'a mac'c'aanna hawaan ubbakka baawa» yaageedda.
22 I Yihudaakko simmiide Aa, «Taani izo demmabeykke; hewaa bollakka he biittaa
asay, ‹Sharmus'a mac'c'aanna hawaan ubbakka baawaa› yaageedda» yaageedda.
23 Yihuday, «Bare oyk'k'eeddawaa barew akku; hewe d'ayooppe, Asay nuuna
miic'c'ana. Simmi taani iziw deeshsha maraa yeddaad; shin neeni izo
demmabeykka» yaageedda.
24 Heezzu aginaa keeshshaappe guyye asay, «Ne na'aa machata Ti'imaara
sharmus'aade shahaaraaddu» yaagiide Yihudaw odeedda.
Yihuday, «Izo kare kessiide taman s'uuggite» yaageedda.

25 Izo kare kessiyaa wode, «Taani shahaareeddawe ha miishshaa godaassa; be'a; ha
maatafaa wotsiyaa migiduu, Aa aatsiyaa sak'k'iinne gatimay oowentto erana
danddayooppe era» yaagaadde bare bolloo kiitaa kiittaaddu.
26 Yihuday he miishshatuwaa eriide, «Taappe iza s'illa; ayaw gooppe, taani izo ta
na'aa Sheelaw immabeykke» yaageedda. Hewaappe guyye, I izina zaari gisibeenna.
27 Iza yelana haniyaa wode, izi uluwaan mantte attuma naanay de'iino.
28 Iza yelishiin, unttunttuppe ittuu bare kushiyaa keseedda; maarissiyaanna,
«Be'ite; hawe koyro kesseedda» gaanaw zo'o k'unc'c'uutiyaa akkaade Aa kushiyaan
k'achchaaddu.
29 Shin I bare kushiyaa guyye akkeedda wode, Aa ishay kesseedda; iza, «Neeni
waana portsu gaade kesaadii!» yaagaaddu. Hewaa diraw, Paareesa* gaade Aa
suntsaaddu.
30 Hewaappe guyye, Aa kushiyaan zo'o k'unc'c'uutii de'iyaa Aa ishay keseedda; Aa
suntsay Zaaraaha† geetetteedda.

39

Yooseefanne P'oos'ifaara Machchatto

1 Isimaa'eela asatuu Yooseefa Gibs'e afi wotseeddino. Gibs'aawe P'oos'ifaari,
kaatiyaa oosanchchatuwaappe ittuu, naagiyaawanttu kaappuu Yooseefa
Isimaa'eeletuwaappe shammeedda.
2 Med'inaa Goday Yooseefonna de'ee; hewaa diraw, I ootsiyaawaa ubbaa aw
injjeyeedda; yaatina bare godaa, Gibs'aawiyaa soon de'eedda.
3 Med'inaa Goday aanana de'iyaawaanne Med'inaa Goday I ootseeddawaa ubbaa
aw suurisiyaawaa P'oos'ifaari be'eedda wode,
4 Yooseefo Aa sintsaan nashetteedda; I aw kiitetteedda. P'oos'ifaari Aa bare golle
asaa bolla suntseedda; barew de'iyaawaa ubbaa Aa kushiyaan wotseedda.
5 P'oos'ifaari bare gollen de'iyaawaa ubbaa bollanne bare mas'uwaa ubbaa bolla
suntseedda wodiyaappe doommiide, Med'inaa Goday Gibs'e bitaniyaa golliyaa
Yooseefo diraw anjjeedda. Med'inaa Godaa anjjuu P'oos'ifaara sooninne gaden
de'eedda ubbabaa bolla wod'd'eedda.
6 Hewaa diraw barew de'iyaa ubbabaa Yooseefow sheed'd'eedda; I bare miyaa
k'umaappe attina, ayinne k'oppenna.
Yooseefo geesanchanne malaa lo"o asaa.
7 Amareeda wodiyaappe guyye, Aa godaa machata Yooseefa s'eella be'aade,
«Haaya; taananna gisa» yaagaaddu.
8 Shin I is's'eedda. Bare godaa machchatto, «Be'a; ta goday taw sheed'd'iide bare son
de'iyaabaw ayawunne hirggenna; barew de'iyaawaa ubbaa ta kushiyaan wotseedda.
9 Ha son taappe gitatiyaawe ooninne baawa. Neeni Aa machchatto gidiyaa diraw
ne s'alalaappe attina, ta goday taw immibeennabay baawa. Yaatina taani waataade
hawaa mala daro iitabaa hanaade S'oossaa bolla nagaraa ootsoo?» yaageedda.
10 Iza ha yewuwaa hachche hachche Yooseefow odooppenne, I izina gisennan woy
izi matan uttennan is's'eedda.
11 Itti gallassi I bare oosuwaa ootsanaw soo geliyaa wode, soo k'oomatuwaappe
ooninne son baawa.
12 Iza Yooseefo afilaa oyk'k'aadde, «Taananna gisa» yaagaaddu. Shin I bare afilaa I
kushiyaan yeggiide, sooppe kare wos's'iide kesseedda.
13 Yooseefo bare afilaa I kushiyaan yeggiide, sooppe kare wos's'i kesowaa iza
be'eedda wode,

---

* **38:29** *Paareesa:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Portsu geedda» giyaawaa. † **38:30** *Zaaraaha:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Zo'uwaa» giyaawaa. **39:2** Kit. 7:9

14 bare soo k'oomatuwaa s'eesaade unttuntta, «Be'ite; ta asinay aheedda ha Ibraawe
bitanii taana baletsi diggiide ashsheeda; I taananna gisanaw hawaa geleedda; shin
taani ta kooshshaa d'ok'k'issaade waassaad.
15 Taani waassina siseedda wode, I bare afilaa ta matan yeggiide, sooppe kare
wos's'iide kesseedda» yaagaaddu.
16 Aa goday soo yaana gakkanaw iza Yooseefo afilaa bare matan wotsaaddu.
17 Hewaappe guyye, iza aw hawaadan yaagaadde odaaddu; «Hewe neeni nuw
aheedda Ibraawe ayilii taananna gisanaw taakko geleedda;
18 shin taani ta k'aalaa d'ok'k'issaade waassowe, bare afilaa ta matan yeggiide,
sooppe kare wos's'eedda» yaagaaddu.
19 Aa goday bare machata, «Ne ayilii taana hawaadan ootseedda» yaagaadde
odeedda k'aalaa sisiide, hank'k'uwaan pentteedda.
20 Yooseefa A goday afiide, kaatiyaa k'ashuwaa sa'ay de'iyaa k'asho gollen
yeggeedda.
21 Shin Yooseefo yan k'asho gollen de'iyaa wode, Med'inaa Goday aanana de'ee. I
aw k'aretteedda; k'asho golle kaappuwaa sintsan aw nashshuwaa immeedda.
22 Yaatina k'asho golle kaappuu k'ashuwaa asaa ubbaa Yooseefo kushiyaan
wotseedda; hewaan oosettiyaawaa ubbaa ootsiyaawe Aa.
23 K'asho golle kaappuu Yooseefo kushiyaan de'iyaabaw ayawunne hirggenna;
ayaw gooppe, Med'inaa Goday aanana de'ee; I ootsiyaawaakka ubbaa aw injjeyeedda.

40

Yooseefo K'ashuwaa Asatuwaa akumuwaa Billeedda

1 Amareeda wodiyaappe guyye, Gibs'e kaatew eessaa tigiyaawenne ukitsaa
uukkiyaawe barenttu godaa Gibs'e kaatiyaa naak'k'eeddino.
2 Kaatii eessaa tigiyaawanttu kaappuwaanne ukitsaa uukkiyaawanttu kaappuwaa
laa"uwaakka loytsi hank'k'etteedda.
3 Yooseefo k'ashetteedda k'asho gollen, naagiyaawanttu kaappuwaa son unttuntta
wotseedda.
4 Naagiyaawanttu kaappuu unttuntta Yooseefow sheed'd'eedda; I unttunttoo
ootsee. Unttunttu k'asho gollen amareeda wodiyaa utteeddino.
5 Gibs'e kaatiyaw eessaa tigiyaawenne ukitsaa uukkiyaawe, k'asho gollen de'iyaa
laa"attuukka, itti k'amma dumma dumma akumuwaa akumeteeddino. K'ay
akumotoo huup'iyaan huup'iyaan unttunttu biletsay de'ee.
6 Yooseefo wontta unttunttukko geleedda wode, kayyoti utteeddawantta be'eedda.
7 Hewaa diraw bare godaa soon barenana k'asho gollen de'iyaa kaatiyaa
oosanchchatuwaa, «Hachche hinttenttu demuu ayaw d'umeedee?» yaagiide
oochcheedda.
8 Unttunttu Aa, «Nuuni laa"u akumuwaa akumetteeddo; shin nuw biliyaawe
d'ayeedda» yaageeddino.
Yooseefo unttuntta, «Akumuwaa biletsay S'oossawaa gidenneeyyee? Hinttenttu
akumuwaa taw odite» yaageedda.
9 Eessaa tigiyaawanttu kaappuu bare akumuwaa Yooseefow hawaadan yaagiide
odeedda; «Taani ta akumuwaan itti woyniyaa turaa ta sintsaan be'aaddi.
10 K'ay he woyniyaa turaw heezzu tashii de'ee. I maraa yeliide, c'iishshaa c'iishiide,
wurc'c'uwaa wurc'c'eedda; wurc'c'unne teereedda.
11 Kaatiyaa wanc'c'ay ta kushiyaan de'ee; taani woyniyaa teeraa akkaade, kaatiyaa
wanc'c'an gum"aade, he wanc'c'aa Aa kushiyaan wotsaad» yaageedda.
12 Yooseefo, «Hewaa birshshetsay hawaa; heezzu tashetuu heezzu gallassatuwaa.

39:21 Kit. 7:9

13 Heezzu gallassaa gidduwaan kaatii neena dentsana; I neena kase ne
suntsatetsaw zaarana; kase neeni eessaa tigiyaa wode ootseeddawaadan, neeni
kaatiyaa wanc'c'aa Aa kushiyaan wotsana.
14 Shin new sa'ay lo"eedda wode taana dogoppa; taw lo"a; tabaa kaatiyaw odaadde,
ha k'asho golliyaappe taana kesissa;
15 ayaw gooppe, taana Ibraawetuwaa biittaappe gidiide aheeddino; haray atto
hawankka taana k'ashissiyaawaa ayinne ootsabeykke» yaageedda.
16 Ukitsaa uukkiyaawanttu kaappuu Yooseefo akumuwaa loytsi billeeddawaa
be'eedda wode Yooseefo, «Taanikka akumuwaa akumetaad; ta huup'iyaan heezzu
samppa ukitsay de'ee;
17 bolla bagga samppan Gibs'e kaatiyaw uuketteedda ubbaa k'ommo ukitsay de'ee.
Shin kafuu hewaa ta huup'iyaan de'iyaa samppaappe mee» yaageedda.
18 Yooseefo, «Hewaa birshshetsay hawaa; heezzu samppatuu heezzu gallassatuwaa.
19 Heezzu gallassaa giddon kaatii neena dentsana; ne k'ood'iyaa muuc'issiide
mitsaan kak'issana; ne ashuwaakka kafuu maana» yaageedda.
20 Heezzentso gallassan Gibs'e kaatii bare yeletteedda gallassi bare
oosanchchatuwaa ubbaw baalaa giigisseedda. Eessaa tigiyaawanttu kaappuwaanne
ukitsaa uukkiyaawanttu kaappuwaa dentsiide, bare oosanchchatuwaa giddon
esseedda.
21 Eessaa tigiyaawanttu kaappuwaa Aa suntsatetsaw zaarina, I kaatiyaa kushiyaan
wanc'c'aa wotseedda.
22 Shin kaatii ukitsaa uukkiyaawanttu Kaappuwaa unttunttu akumuwaa biletsaa
Yooseefo odeeddawaadankka kak'isseedda.
23 Shin eessaa tigiyaawanttu kaappuu Yooseefo hassayibeenna; dogiisheedda.

41

Yooseefo Gibs'e Kaatiyaa akumuwaa Billeedda

1 Laa"u laytsaa kumentsay aad'd'eedda wode, Gibs'e kaatii akumuwaa
akumeteedda; akumuwaan I Nayle Shaafaa doonaan ek'k'eedda;
2 Laappun orddenne mod'd'o miizzatuu Nayle Shaafaappe kes wod'd'iide, mak'k'aa
gidduwaan miyaawantta be'eedda.
3 Unttunttuppe simmiide, hara laappun malaa iitanne gilk'k'a miizzatuu Nayle
Shaafaappe keseeddino; shaafaa doonaan de'iyaa hara miizzatuu matan
ek'k'eeddinno.
4 He malaa iitanne gilk'k'a miizzatuu laappun orddanne mod'd'o miizzatuwaa
meeddino. Hewaappe guyye kaatii beegotteedda.
5 I zaaretsi gem"ishiide, laa"entso akumuwaakka akumeteedda; laappun lo"anne
muruta tishatuu itti anuwaan dic'c'eeddino.
6 Unttunttuppe simmiide, c'eec'c'edanne away doliyaa bagga c'arkkuwaan
shulleedda hara laappun tishatuu keseeddino.
7 He c'eec'c'eedda tishatuu lo"anne muruta tishatuwaa mitteeddino. Hewaappe
guyye kaatii beegottiide, akumuwaa gidiyaawaa ereedda.
8 Sa'ay wonttina, Aa wozanay shabbiretteedda; hewaa diraw Gibs'en de'iyaa
bitiyaawanttu ubbawunne aad'd'eeda eranchchatuwaa ubbaw kiittiide s'eesisseedda;
kaatii unttunttoo bare akumuwaa odeedda; shin aw he akumuwaa birshshiyaawe
d'ayeedda.
9 Eessaa tigiyaawanttu kaappuu he wode Gibs'e kaatiyaa hawaadan yaageedda;
«Taani ta bayzzuwaa hachche hassayay.
10 Itti gede kaatii bare k'oomatoo hank'k'ettiide, taananne ukitsaa uukkiyaawanttu
kaappuwaa k'asho gollen yeggeedda.

41:8 Dan. 2:2

11 Yan de'iidde nuuni huup'iyaan huup'iyaan akumuwaa akumetteeddo; akumoo
dumma dumma birshshetsay de'ee.
12 He wode naagiyaawanttu kaappuu, k'oomay, Ibraawe wodallay nuunana k'asho
gollen de'ee. Nuuni nu akumuwaa aw odeeddo; I nuw huup'iyaan huup'iyaan
akumuwaa birshsheedda.
13 Yaanina he yewotuu I nuw billeeddawaadankka haneeddino. Hewe ayee
gooppe, taani ta suntsatetsaw simmaad; hinkko bitanii kak'etteedda» yaageedda.
14 Gibs'e kaatii Yooseefow kiittiide s'eesisseedda. Unttunttu Aa k'asho golliyaappe
ellekka aheeddino. I meedettiide bare mayuwaa laammiide, kaatiyaakko geleedda.
15 Kaatii Yooseefo, «Taani akumuwaa akumetaad; shin Aa ittuunne billanaw
danddayibeenna. Shin taani, ‹Yooseefo akumuwaa sisooppe, billanaw danddayee›
giyaawaa sisaad» yaageedda.
16 Yooseefo, «Taani hewaa danddaykke; shin S'oossay kaatiyaw likke birshshetsaa
immana» yaageedda.
17 Kaatii, «Taani ta akumuwaan Nayle Shaafaa doonaan ek'k'a de'ishin,
18 laappun orddanne mod'd'o miizzatuu Nayle Shaafaappe kesiide, mak'k'aa
gidduwaan miino.
19 Unttunttuppe simmiide, hara laappun malaa iita, gilk'k'anne laafa miizzatuu
keseeddino; taani hewaa mala malaa iita miizzaa Gibs'e gadiyaan ubbakka be'a
erikke.
20 Malaa iitanne laafa miizzatuu koyrowantta, laappun mod'd'o miizzatuwaa
meeddino.
21 Shin unttuntta meeddawaappe guyyenna, unttunttu meeddawaa ooninne
eranaw danddayibeenna; ayaw gooppe, unttunttu malay kasewaadankka iiti
utteedda. Hewaappe guyye taani beegottaad.
22 «Taani ta akumuwaan k'ay laappun lo"anne muruta tishatuwaa itti anuwaan
dic'c'eeddawantta be'aaddi.
23 Unttunttuppe simmiide, c'eec'c'edanne away doliyaa bagga c'arkkuwaan
shulleedda hara laappun tishatuu keseeddino.
24 He c'eec'c'eedda tishatuu laappun lo"o tishatuwaa mitteeddino. Taani ha
akumuwaa bitiyaawanttoo odaad; shin taw akumuwaa biliyaawe beettibeenna»
yaageedda.
25 Hewaappe guyye Yooseefo Gibs'e kaatiyaa, «Kaatiyaa akumotuu ittuwaa. S'oossay
bare ootsana haniyaawaa kaatiyaw k'onc'c'isseedda.
26 He laappun lo"o miizzatuu laappun laytsatuwaa; k'ay laappun lo"o tishatuu
laappun laytsatuwaa; ha akumuu ittuwaa.
27 He laappun malaa iitanne laafa miizzatuu laappun laytsatuwaa; k'ay away
doliyaa bagga c'arkkuwaan shulleedda, c'eec'o laappun tishatuu laappun koshaa
laytsatuwaa.
28 «Taani kaatiyaw odeeddawaadankka, S'oossay bare ootsana haniyaawaa
kaatiyaw besseedda.
29 Laappun daro kalo laytsatuu Gibs'e biittaw ubbaw yaana;
30 shin laappun koshaa laytsay hewaa kaallana. He wode Gibs'e kaluu ubbay
dogettana; koshay biittaa s'iis's'ana.
31 He biittaa kaluu hassayettenan attanawaa; ayaw gooppe, hewaa kaalleedda
koshay loytsi suullana.
32 Laa"u ogiyaan kaatiyaw he akumuu beetteeddawe ayaasee gooppe, ha yewuwaa
S'oossay minisiidde k'achcho diraassa; S'oossay hewaa ellekka ootsana.
33 «Ha"i simmi, kaatii aad'd'eeda eranchchanne c'inc'c'a asaa koyiide, Gibs'e biittan
suntso.

34 Kaatii biittan suntsatuwaa laappun kalo laytsaan bukiyaa katsaappe ichcheshu
kushiyaappe ittuwaa shiishshanaw suntso.
35 Unttunttu yiyaa kalo laytsatuwaan katsaa shiishshiide, kaatiyaa aawotetsaan
minjjino; he katsaa katamatuwaan naagino.
36 Biittay koshaan d'ayenna mala, ha katsay Gibs'e biittan laappun laytsaan
denddana koshaw minjjettiide de'o» yaageedda.

Kaatii Yooseefa Gibs'e Biittaa Ubbaa Bollan Suntseedda

37 Ha yewuu Gibs'e kaatiyawunne Aa oosanchchatoo lo"a gidiide beetteedda.
38 Hewaa diraw kaatii unttuntta, «Nuuni S'oossaa Ayyaanana de'iyaa hawaa mala
hara asaa demmaneeyye?» yaagiide oochcheedda.
39 Hewaappe guyye kaatii Yooseefo, «S'oossay hawaa ubbaa neena erisseedda
diraw, ne mala aad'd'eeda eraynne c'inc'c'atetsay de'iyaawe ooninne baawa.
40 Taani neena ta gollen suntsay; ta Asay ubbay new azazettana; taani neeppe
aad'd'iyaawe ta kawutetsaa araataa s'alalaana gido» yaageedda.
41 Hewaa diraw kaatii Yooseefo, «Be'a; taani neena Gibs'e gadiyaa ubbaa bollan
suntsaad» yaageedda.
42 Hewaappe guyye, kaatii bare paramiyaa migiduwaa bare birad'd'iyaappe
kessiide, Yooseefo birad'd'iyaan wotseedda. Talbbaappe dadetteedda mayuwaa I Aa
mayzziide, Aa k'ood'iyaankka work'k'aa sanssalataa aatseedda.
43 Kaatii bare laa"entso paraa gaariyaa Yooseefa togisseedda; k'oomatuu, «Goynnite!
Goynnite!» yaagiidde aappe sintsanna hametteeddino. Hawaadan ootsiide, kaatii Aa
Gibs'e biittaa ubbaa bollan suntseedda.
44 Hewaappe guyye kaatii Yooseefo, «Taani kaatiyaa; shin neeni dentso geenan
Gibs'e biittaa ubbaan ooninne kushiyaa woy gediyaa dentsenna» yaageedda.
45 Kaatii Yooseefa, «S'aafinaati-Pa'inaaha» giide suntseedda; I aw Oona giyaa
katamaa k'eesiyaa P'oos'ifaara naatto Asinaato machche ootsi immeedda. Yaatina
Yooseefo Gibs'e biittaa ubbaa saanna aad'd'eedda.
46 Yooseefo Gibs'e kaatiyaw ootsanaw doommiyaa wode, aw laytsay hattama. K'ay
Yooseefo kaatiyaa sintsappe kesiide, Gibs'e biittaa ubbaa gidduwaa hametteedda.
47 He laappun kalo laytsatuwaan biittay daro katsaa doleedda.
48 Yooseefo Gibs'e biittan he laappun kalo laytsaa katsaa ubbaa shiishshiide,
katamatuwaan minjjeedda. Itti itti katamaa yuushshuwaan de'iyaa goshshaa katsaa
ubbaa he katamatuwaan minjjeedda.
49 Yooseefo abbaa shafiyaa keeshshaa daro katsaa minjjeedda; katsay darina,
makkanaw danddayibeenna diraw, makki makki k'oliyaawaa aggi basheedda.
50 Koshaa laytsay yaanaappe kase, Oona katamaa k'eesiyaa P'oos'ifaara naatti
Asinaatippe Yooseefo laa"u attuma naanaa yeleedda.
51 Yooseefo bare bayira na'aa Minaasa* suntseedda.
52 Laa"entso na'aa Efireema† suntseedda.
53 Gibs'e biittan de'iyaa he laappun kalo laytsatuu wureeddino.
54 K'ay Yooseefo odeeddawaadan laappun koshaa laytsatuu doommeeddino. Hara
biittan ubbaan koshay denddeedda; shin Gibs'e biittaa ubbaan katsay de'ee.
55 Gibs'e biittay ubbay koshateedda wode, Asay katsaw kaatiyaa waasseedda.
Kaatii Gibs'e asaa ubbaa, «Yooseefokko biite; I odiyaawaa ootsite» yaageedda.

41:40 Kit. 7:10 **41:42** Dan. 5:29 * **41:51** *Minaasa:* Ibraaweetsuwaan S'oossay ta metuwaa ubbaanne ta aawuwaa soo asaa ubbaa dogiseedda giyaawaa. † **41:52** *Efireema:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan «S'oossay taan tuggateedda biittaan taana ayfiseedda» yaagiyaawaa. **41:54** Kit. 7:11 **41:55** Yoh. 2:5

56 Koshay Gibs'e biittaa ubbaa gakkeedda wode, Yooseefo katsaa minjjeedda
golliyaa ubbaa dooyiide, katsaa Gibs'e asaw zal"eedda; ayaw gooppe, Gibs'en koshay
pentteedda.
57 Sa'aa ubbaan koshay s'iis's'i de'iyaa diraw, sa'aan de'iyaa Asay ubbay katsaa
Yooseefoppe woomanaw Gibs'e yeedda.

42

Yooseefo Ishatuu Gibs'e beeddino

1 Yaak'oobi Gibs'en katsay de'iyaawaa siseedda wode, bare attuma naanaa,
«hinttenttu ittuu ittuwaa ayaw s'eelliitee?
2 Be'ite! Gibs'en katsay de'iyaawaa taani sisaad; yaa duge biide, nuuni
hayk'k'ennan pas'a de'ana mala, yaappe amareedawaa nuw woomite» yaageedda.
3 Yooseefo ishatuu tamattu katsaa woomanaw duge Gibs'e beeddino.
4 Shin Yaak'oobi Yooseefo ishaa Biiniyaama Aa ishatuwaanna yeddibeenna; ayaw
gooppe, I k'ohettanenttonne giide k'oppeedda.
5 Kanaane biittan wolk'k'aama koshay de'iyaa diraw, katsaa woomanaw
yeeddawanttuna israa'eeliyaa attuma naanay Gibs'e geleeddino.
6 He wode Yooseefo he biittaa ayissiyaawanttanne biittan de'iyaa asaw ubbaw
katsaa zal"iyaawaa; hewaa diraw Yooseefo ishatuu gakkeedda wode, barenttu
deemuwaa sa'aa gatsiide aw goynneeddinno.
7 Yooseefo bare ishatuwaa be'o saani eri aggeeda; shin I unttuntta erennawaadan
laametteedda; I unttuntta, «hinttenttu hak'appe yeedditee?» yaagiide oochcheedda.
Unttunttu, «Katsaa woomanaw, Kanaane biittaappe yeeddo» yaageeddino.
8 Yooseefo bare ishatuwaa ereedda; shin unttunttu Aa eribeykkino.
9 Hewaappe guyye, Yooseefo unttunttuwaa akumeteedda bare akumuwaa
hassayiide unttuntta, «hinttenttu geeddi s'eelliyaa asaa; hinttenttu nu biittan naagu
leppiyaa baggay hak'awentto be'anaw yeeddita» yaageedda.
10 Unttunttu, «tuytti, nu godaw, nuuni geeddi s'eelliyaa asaa gidokko; nuuni ne
k'oomatuu katsaa woomanaw yeeddo.
11 Nuuni ubbaykka itti aawuwaa naanaa. Nuuni ne k'oomatuu ammanettiyaa
asaa» yaageeddino.
12 Yooseefo unttuntta, «tuytti; hinttenttu nu biittan naagu leppiyaa baggay
hak'awentto be'anaw yeeddita» yaageedda.
13 Shin unttunttu, «Nuuni ne k'oomatuu tammanne laa"u ishatuwaanne Kanaane
biittan de'iyaa itti bitaniyaa naanaa. Wurssetsa d'antsaa duusuu ha"i nu aabunna
de'ee; ittuu d'ayeedda» yaageeddino.
14 Yooseefo unttuntta, «Taani hinttenttoo odeeddawaadankka hinttenttu biittaa
geediyaawantta.
15 K'ay hinttenttu paac'ettanawe hawaana; tumuwaappe kaatii hayk'k'o; hinttenttu
wurssetsa teefa ishay hawaa yaana d'ayooppe, hinttenttu hawaappe biikkita.
16 Hinttenttu odiyaawe tuma gidiyaawaa paac'c'anaw, hintteppe ittuwaa kiittite; I
hinttenttu ishaa akkiidde yo; atteedawanttu k'asho gollen gam"iita. Hewaa gidana
d'ayooppe, kaatii hayk'k'o; hinttenttu biittaa geediyaawantta» yaageedda.
17 Unttuntta heezzu gallassaw k'asho gollen yeggeedda.
18 Heezzentso gallassan Yooseefo unttuntta, «Taani S'oossaw yayyiyaa asaa;
hinttenttu ittibaa ootsooppe, pas'a de'ana.
19 Hinttenttu tumukka ammanettiyaa asaa gidooppe, hinttenttu ishatuwaappe
ittuu hawaan k'asho gollen de'o; atteedawanttu koshatiyaa hinttenttu soo asaw
katsaa akkiidde afite;

42:2 Kit. 7:12 **42:9** Dom. 37:5-10

20 shin hinttenttu k'aalaa tumayana malanne hinttenttu hayk'k'enna mala
hinttenttu hinttenttu wurssetsa teefa ishaa taakko ahana koshshee» yaageedda.
Unttunttunne ha yewuwaa mayyeeddino.
21 Unttunttu ittuu ittuwaa, «Tumu nuuni nu ishaw ootseeddabay nuuna kaa'ee. I
bare shemppo haniyaabay is's'ina, nuw watiwatiyaa wode, nuuni sisiide is's'eeddo;
ha waayii nuuna gakkeeddawe hewaa diraassa» yaageeddino.
22 Roobeeli, «Taani hinttentta, ‹Na'aa bolla nagaraa ootsoppite› gaade
odabeykkitaa? Shin hinttenttu sisennan is's'eeddita. Simmi ha"i, Aa suutsay nuuna
achchee» yaageedda.
23 Unttunttu giyaabaa Yooseefo ereeddawaa unttunttu akeekibeykkino; ayaw
gooppe, I unttunttunna wokkaaliyaan haasayiyaa diraassa.
24 I unttunttuppe wora simmiide yeekkeedda; shin k'ay unttunttukko simmiide,
unttunttoo gujjiide haasayeedda. I Simoona unttunttuppe duutsi ashshiide unttunttu
be'ishin k'achcheeda.

Yooseefo Ishatuu Kanaane Biittaa Simmeeddino

25 Yooseefo bare k'oomatuwaa, «Katsaa unttunttu ogoruwaa kuntsite; unttunttu
biraakka zaariide, unttunttu ogoruwaan ogoruwaan wotsite; k'ay unttunttu ogiyaw
shink'k'aa immite» yaagiide azazeedda.
26 I geeddawaadan ootseeddawaappe guyye, Yooseefo ishatuu katsaa barenttu
haretuwaan c'aaniide, denddiide beeddino.
27 Unttunttu k'ammaa ak'anaw simmeeddino unttunttuppe ittuu bare hariyaw
katsaappe yegganaw bare ogoruwaa biliide, he ogoruwaa doonaan de'iyaa bare
biraa be'eedda.
28 I bare ishatuwaa, «Ta biray taw simmeedda; tumu hawaa be'ite! Ta ogoruwaan
de'ee» yaageedda.
Unttunttu wozanay dagaminna, kokkoriidde ittuu ittuwaakko simmiide, «S'oossay
nu bolla ootseeddabay hawe ayee?» yaageeddino.
29 Unttunttu Kanaane biittan de'iyaa barenttu aawuwaa Yaak'oobakko yeedda
wode, barena gakkeeddawaa ubbaa aw odeeddino.
30 Unttunttu aw, «He biittaw goda gideedda bitanii nuuna hank'k'eteedda.
Hewaappe guyye, I nuuna he biittaa geeddiyaawaadan godatteedda.
31 Shin nuuni Aa, ‹Nuuni ammanettiyaa asaa; biittaa geediyaawantta gidokko.
32 Nuuni tammanne laa"u ishatuu itti aawuwaa naanaa; ittuu d'ayeedda; wurssetsa
teefay Kanaane biittan ha"i nu aabunna de'ee› yaageeddo.
33 He biittaw goda gideedda bitanii nuuna, ‹Hintte ammanettiyaa asaa gidiyaawaa
taani hawaan erana; hinttenttu ishatuwaappe ittuwaa hawaan ta matan yeggiide,
koshatiyaa hinttenttu soo asaw katsaa akkiidde biite.
34 Hinttenttu biittaa geediyaawantta gidenaan, ammanettiyaa asaa gidiyaawaa
taani erana mala, hinttenttu wurssetsa teefa ishaa taakko akki yiite. Yaatooppe taani
haan atteeda hinttenttu ishaa hinttenttoo zaaraadde immana; hinttenne ha biittan
zal"iita› geedda» yaageeddino.
35 Unttunttu barenttu ogoruwaappe katsaa k'oliidde, barenttu ogoruwaan
ogoruwaan barenttu biraa k'ashuwaana utteeddawaa demmeeddino. Unttunttunne
unttunttu aawuu he k'ashuwaana de'iyaa biraa be'iide yayyeeddino.
36 Unttunttu aawuwaa Yaak'oobi unttuntta, «hinttenttu taana ta naanatuwaappe
mela kesseeddita; Yooseefo baawa, Simooni baawa; k'ay hinttenttu Biiniyaama afana
koyiita. Ubbabay taw tiraan sitti geedda» yaageedda.

42:22 Dom. 37:21-22

37 Hewaappe guyye Roobeeli bare aawuwaa, «Taani Biiniyaama new zaaraadde
ahana d'ayooppe, ta attuma naanaa laa"uwaakka wod'a; taana ammanettaade Aa ta
kushiyaan wotsa; k'ay taani Aa zaaraadde ahana» yaageedda.
38 Shin Yaak'oobi unttuntta, «Ta na'ay hinttenana yaa duge beenna; Aa ishay
hayk'k'ina, atteedawe Aa s'alala; hinttenttu afishshin, ogiyaan iitabay Aa
gakkiyaawaa gidooppe, hinttenttu ta puuluntsaa huup'iyaa kayyuwaan duufuwaan
yeggiita» yaageedda.

43

Yooseefo Ishatuu Biiniyaamana Simmiide Gibs'e beeddino

1 Ha"inne koshay Kanaane biittan wolk'k'aameedda.
2 Yaatina unttunttu Gibs'eppe aheedda katsaa ubbaa mi wurssi diggina, unttunttu
aawuu, «K'aykka guyye biide nuw amareeda katsaa woomite» yaageedda.
3 Shin Yihuday Aa, «He bitanii nuuna, ‹Hintte ishay hinttenana yaana d'ayooppe, ta
deemuwaa zaari be'ikkita› yaagiide loytsi odeedda.
4 Neeni nu ishaa nuunana yeddooppe, nuuni duge biide new katsaa shammana.
5 Shin neeni Aa yeddennawaa gidooppe, nuuni duge bookko; ayaw gooppe, he
bitanii nuuna, ‹Hintte ishay hinttenana yaana d'ayooppe, hinttenttu ta deemuwaa
zaari be'ikkita› geedda» yaageedda.
6 Israa'eelii, «Hinttenttu, ‹Nuw hara ishay de'ee› giide odiide ha metuwaa ta bolla
ayaw aheedditee?» yaageedda.
7 Unttunttu Aa, «He bitanii nubaanne nu soo asaabaa loytsi oochcheedda. I nuuna,
‹Hintte aawuu ha"ikka pas'a de'ii? hinttenttoo hara ishay de'ii?› yaagiide
oochcheedda. Nuuni I oochcheeddawaa aw zaareeddo. I nuuna, ‹Hintte ishaa duge
haa ahite› gaanawaa nuuni ayan eranee?» yaageeddino.
8 Yihuday bare aawuwaa israa'eeliyaa, «Nuunikka neenikka nu naanaykka pas'a
de'ana malanne hayk'k'ennan attana mala, na'aa taananna yedda; nuuni ellekka
baana.
9 Na'aa ta waasetetsaan imma; aban taana oochcha; taani Aa new saro zaaraadde
ahana d'ayooppe, ta de'uwaa ubbaan ne shek'ay taana gakko!
10 Nuuni gam"ibeenawaa gidintto, hannoode laa'entsuwaa yaa gakkiide simmana
shin» yaageedda.
11 Hewaappe guyye unttunttu aawuu Israa'eele unttuntta, «Hewaa gidooppe,
yaatite; he bitaniyaw kushiyaa gentsiyaawaa ha biittan doleeddawaa ubbaappe
lo"iyaawaa doorite; hewenne balasaane giyaa d'aliyaa, eessaa, sawuwaa,
karbbiyaanne tamire lawuziyaa giyaa mitsatuwaa teeraa hinttenttu ogoruwaan
yeggiide akki biite.
12 Hinttenttu ogoruwaa doonaan simmeedda biray baletseeddawaa gidanaw
danddayiyaa diraw, biraakka laa"u kushe ootsiide akki biite.
13 K'ay hinttenttu ishaanne akkiidde, he bitaniyaakko ellekka guyye biite.
14 I hinkko hinttenttu ishaa yeddana mala, Biiniyaamenne hinttenana yaana mala,
Ubbaa Danddayiyaa S'oossay he bitanii hinttenttoo k'arettanaadan ootso. Taana
gidooppe, ta naanatuwaappe mela attooppenne ataad» yaageedda.
15 Hewaa diraw he asatuu imotaanne laa"u kushe biraanne k'ay Biiniyaamanne
akkeeddino. Unttunttu duge Gibs'e biide, Yooseefo sintsa shiik'eeddino.
16 Yooseefo Biiniyaama unttunttunna be'eedda wode, bare golle kaappuwaa, «He
asaa ta soo akkaade ba; itti mehiyaa shukkaade giigissa; unttunttu seeta gallassan
laas'aa taananna miino» yaagiide azazeedda.
17 Yaatina I Yooseefo aw odeeddawaadan he asaa Yooseefo soo afeedda.

18 Asatuu Yooseefo soo beedda diraw, yayyeeddino; unttunttu, «Nuuni hawaa
yeeddawe koyro ogoruwaanna simmiide beedda biraa diraassa; I nuuna wad'd'anaw,
ayiletetsaan mooddanawunne nu haretuwaa akkanaw haneedda» yaagiide
k'oppeeddino.
19 Hewaa diraw unttunttu Yooseefo golle penggiyaa gakkiide, golliyaa kaappuwaa
haasayisseeddino;
20 «Ta godaw, nuuni koyro katsaa woomanaw hawaa yeeddo;
21 simmiide nuuni k'ammaa ak'iyaa sa'aan ogoruwaa biliide, huup'iyaan
huup'iyaan nu biray pac'c'ennan nu ogoruwaa doonaan de'iyaawaa demmeeddo;
hewaa diraw ha"i nuuni Aa guyye akkiidde yeeddo.
22 K'ay nuuni katsaa woomanaw hara biraakka aheeddo. Nu biraa nu ogoruwaa
ogoruwaa doonaan ooni wotseeddenttonne erokko» yaageeddino.
23 I unttuntta, «Hewe ayinne baawa; yayyoppite! hinttenttu S'oossay, hinttenttu
aawuwaa S'oossay, hinttenttu ogoruwaa giddon hinttenttoo biraa immeedda; taani
hinttenttu biraa akkaad» yaageedda. Hewaappe guyye, I Simoona unttunttukko
keseedda.
24 He bitanii he asaa Yooseefo soo afiide, unttunttu gediyaw haatsaa ayina,
barenttu gediyaa meec'etteeddino. Unttunttu haretoo hark'k'uwaa yeggeedda.
25 Yooseefo seeta gallassi yiina immanaw, unttunttu barenttu immotaa aw
giigisseeddino; ayaw gooppe, unttunttu yan maanawaa sisi utteeddino.
26 Yooseefo bare soo geleedda wode, unttunttu soo aheedda barenttu immiyaawaa
son aw immeeddino; unttunttu Aa sintsan sa'aa gakkiide goynneeddinno.
27 I unttunttu sarotetsaa oochchi simmiide, «Hinttenttu taw odeedda hinttenttu
aawuu c'imay lo"ee? Ha"ikka I pas'a de'ii?» yaageedda.
28 Unttunttu, «Ee, ne k'oomay, nu aawuu ha"ikka pas'a de'ee; I lo"a» yaagiide
hokkiide aw goynneeddinno.
29 I bare aati na'aa Biiniyaama be'eedda wode unttuntta, «hinttenttu odeedda
wurssetsa teefa hinttenttu ishay hawe?» yaageedda. K'ay I Biiniyaama, «Ta na'aw,
neena S'oossay anjjo» yaageedda.
30 Yooseefo Aa ishay aw gomppay mishetteedda diraw, yeekkanaw itti sa'aa lawuhu
geedda. I bare dumma k'ol"uwaa geliide yan yeekkeedda.
31 I bare deemuwaa meec'ettowaappe guyye kesiide, barena mintsetsiide, «K'umaa
aatsite» yaageedda.
32 Unttunttu aw dumma, he ishatoo dumma, hewaan aanana miyaa Gibs'e asatoo
dumma aatseeddino; ayaw gooppe, Gibs'e asatuu Ibraawe asatuwaana ittippe
miikkino. Hewe Gibs'e biittaa asaa sheneyiyaawaa.
33 Unttunttu Yooseefo sintsan bayiray bare bayiratetsaadan, teefay bare
teefatetsaadan maaran utteeddino. Unttunttu ittuu ittuwaa s'eelliide, unttuntta wooti
utisseeddinontto be'iide maalaleteeddino.
34 Yooseefo maaddaappe unttunttoo k'umaa gishiyaa wode, Biiniyaamew
gakkeeddawe haratuwaappe ichcheshu kushiyaa daree; yaatina unttunttu
nashettiidde aanana meeddinonne usheeddino.

44

Yooseefo Biraa Wanc'c'aa

1 Yooseefo bare golle kaappuwaa, «Neeni ha asatuwaa ogoruu akiyaawaa
keeshshaa katsaa unttunttoo kuntsaa; unttunttu ubbaa biraakka unttunttu ogoruwaa
ogoruwaa doonaan wotsa;
2 yaataade wurssetsa teefaa ogoruwaa doonaan ta biraa wanc'c'aanne Aa katsaa
biraa wotsa» yaagiide azazeedda; I Yooseefo geeddawaadan ootseedda.

3 Sa'ay wonttina he asatuu barenttu haretuwaa akkiidde baanaw moyzzeteeddino.
4 Unttunttu he katamaappe kesiide haakki beennan de'ishshin, Yooseefo bare golle
kaappuwaa, «Dendda! Ha asatuwaa geeduwaa kaala; neeni unttuntta gakkeedda
wode unttunttu, ‹Hintte ayaw keekaa iitan zaareedditee?
5 Hawe ta goday ushiyaanne k'ay s'uurabaa demmiyaa wanc'c'aa gidennee? Hawe
hinttenttu ootseeddabay balabaa› yaaga» yaageedda.
6 I unttunttu geeduwaa gakkiide, ha geeddawaadankka unttunttoo odeedda.
7 Shin unttunttu, «Ta goday hawaa mala k'aalaa ayaw haasayii? Hewaa malaa
ootsiyaawe nuuppe ne k'oomatuwaappe haakko!
8 Nuuni haray atto nu ogoruwaa doonaappe demmeedda biraa Kanaane biittaappe
guyye new zaari aheeddo.
9 Ne godaa golliyaappe nuuni work'k'aa woy biraa wooti wuu'eetoo? Ne
k'oomatuwaa giddon he wanc'c'ay beetteedda uray hayk'k'o; k'ay atteeda nuuni nu
godaw ayile gidana» yaageeddino.
10 I unttuntta, «Hewaa gidooppe lo"a; hinttenttu geeddawaadan wanc'c'aa
akkeedda ooninne ta ayile gidana; hinkko atteeda hinttenttu boriyaappe saro attana»
yaageedda.
11 Hewaappe guyye, unttunttu ellekka barenttu ogoruwaa ogoruwaa sa'aan
wotsiide billeeddino.
12 He kaappuu ubbaappe bayiratiyaawaa ogoruwaappe doommiide wurssetsa teefa
gakkanaw koyeedda; he wanc'c'aa Biiniyaama ogoruwaa giddoppe demmeedda.
13 Hewaan unttunttu kayyotiide, barenttu mayuwaa peed'eeddino; barenttu
ogoruwaa barenttu haretuwaan c'aaniide, guyye katamaa simmeeddino.
14 Yihuday bare ishatuwaanna Yooseefokko geliyaa wode, Yooseefo son de'ee;
unttunttu Aa sintsan sa'aan guufanneeddino.
15 Yooseefo unttuntta, «hinttenttu ayaa iitabaa ootseeddite? Ta mala Asay s'uurabaa
demmiyaawaa erikkiteeyye?» yaageedda.
16 Yihuday, «Ta godaw nuuni ayaa gaanee? Nuuni ayaa haasayanee? Woy nuuni
s'illuwaa gidiyaawaa wooti bessanee? S'oossay ne ayiletuwaa bayzzuwaa k'onc'c'issi
diggeedda. Simmi nuunikka he wanc'c'ay aappe beetteeddawekka ta godaw ayile
gideedda» yaageedda.
17 Shin Yooseefo, «Hawaa malaa ootsiyaawe taappe haakko; ta wanc'c'ay aappe
beetteedda bitaniyaa s'alalay ta ayile gidana. Hinkko hinttenttu hinttenttu
aawuwaakko guyye saro simmite» yaageedda.
18 Yihuday aakko shiik'iide Aa, «Ta godaw, taani itti k'aalaa haasayana mala neena
woossay; taana ne ayiliyaa hank'k'ettoppa; ayaw gooppe, neeni kaatiyaa mala.
19 Neeni ta goday nuuna ne ayiletuwaa, ‹Hinttenttoo aawuu de'iiyye woy ishay
de'ii?› yaagaadde oochchaadda.
20 Nuunikka, ‹Nuw c'imeedda aawuu de'ee; I c'imi kichchiide yeleedda teefa
na'aykka de'ee; he na'aa ishay hayk'k'eedda; bare aatiw itti Aa s'alalay atteedda; Aa
aawuu Aa siik'ee› yaageedda.
21 «Neeni ne ayiletuwaa, ‹Taani Aa be'ana mala taw ahite› yaagaadda.
22 Nuuni ta godaa, ‹He na'ay bare aawuwaappe shaakettanaw danddayenna;
shaakettooppe Aa aawuu hayk'k'anita› yaageedda.
23 Shin neeni ne ayiletuwaa, ‹Hintte teefa ishay hinttenana duge yaana d'ayooppe,
laa"entsuwaa ta deemuwaa be'ikkita› yaagaadda.
24 Nuuni ne ayilatuu nu aawuwaakko simmiide beedda wode, ta goday geeddawaa
aw odeeddo.
25 «Nu aawuu, ‹Guye biide amareeda katsaa woomite› yaagina,

26 nuuni Aa, ‹Nu teefa ishay nuunana booppe attin, duge baanaw danddayokko;
ayaw gooppe, nu ishay teefay nuunana beennawaa gidooppe, nuuni he bitaniyaa
deemuwaa be'anaw danddayokko› yaageeddo.
27 «Nu aawuu ne ayili nuuna, ‹Ta machata Raaheela taw laa"u attuma naanaa
yeleeddawaa hinttenttu eriita;
28 unttunttuppe ittuu taappe shaakettiide biina, «Tumu Aa do'ay puuzereetsi
meedda» yaagaad; hachche gakkanaw taani Aa be'abeykke.
29 Hawaa k'ay hinttenttu taappe shaakki afina, iitabay Aa gakkooppe, hinttenttu ta
puuluntsaa huup'iyaa kayyuwaan duufuwaan yeggana› yaageedda.
30-31 «Hewaa diraw, ha"i taani guyye ne ayiliyaa ta aawuwaakko biyaa wode, ta
aawuu, na'aa bare shemppuwaadan siik'iyaawe, na'ay nuunana baynnaawaa
be'ooppe hayk'k'i aggana. Nuuni ne ayiletuu nu aawuwaa puuluntsaa huup'iyaa
kayyuwaan duufuwaan yeggeetto.
32 Taani ne ayili na'aa ta waasetetsaan akkaad; taani Aa, ‹Ta aawoo, taani Aa new
saro zaaraadde ahana d'ayooppe, ta de'uwaa ubbaan ne shek'ay taana gakko!› yaaga
wotsaad.
33 «Yaateedda diraw, taani ne ayili ta godaw na'aa diraw ayiletaade, hawaan attina,
na'ay bare ishatuwaanna guyye simmo.
34 Na'ay baynnan taani waanaade guyye ta aawuwaakko simmanee? tuytti, taana
ta aawuu seelettana seelaa bessoppa» yaageedda.

45

Yooseefo Barena Bare Ishatoo Erisseedda

1 He wode Yooseefo he asaa ubbaa sintsaan genc'c'ana danddayibeenna; «Asaa
ubbaa ta sintsaappe kessite» yaagiide waasseedda. Hewaa diraw Yooseefo barena
bare ishatoo erisseedda wode, aanana ooninne baawa.
2 I bare k'aalaa d'ok'k'isiide, Gibs'etuu Aa sisana gakkanaw loytsi yeekkeedda.
Kaatiyaa soo Asay he woriyaa siseedda.
3 Yooseefo bare ishatoo, «Taani Yooseefattee! Ta aawuu hanno gakkanaw pas'a
de'iiyye?» yaagiide oochcheedda. Shin Aa ishatuu loytsi dagammeedda diraw, aw
zaarana danddayibeykkino.
4 Yaatina Yooseefo bare ishatuwaa, «Taakko haa shiik'ite» yaageedda. Unttunttu
aakko shiik'eeddino; I unttuntta, «Taani hinttenttu ishaa Yooseefa; hinttenttu Gibs'e
biittaw zal"eeddawaa.
5 K'ay hinttenttu taana hawoo zal"eedda diraw, k'um"ettopitenne kayyotoppite;
ayaw gooppe, S'oossay taana hintteppe sintsaw kiitteeddawe asaa shemppuwaa
ashshanaassa.
6 Ha biittaa koshay geloodeppe laa"entso laytsaa; k'ay yiyaa ichcheshu
laytsatuwaan Asay goshenna woy c'akkenna.
7 Shin taani sa'aan hinttenttoo zeretsaa ashshana malanne hinttenttu de'uwaa
darissa ashshana mala, S'oossay taana hintteppe sintsaw kiitteedda.
8 Simmi taana ha sa'aa kiitteeddawe S'oossaa gidiyaawaappe attina, hinttentta
gidikkita. I taana Gibs'e kaatiyaw aawuwaa, aw de'iyaawaa ubbaw godanne Gibs'e
biittaa mooddiyaawaa ootseedda.
9 «Ha"i elleelli guyye ta aawuwaakko biide Aa, ‹Ne na'ay Yooseefo hawaadan
yaagee; «S'oossay taana Gibs'e biittaa ubbaa bollan goda keseedda; neeni taakko
duge haaya; gam"oppa.
10 Neeni Geseeme biittan uttaasa; k'ay neeni, ne naanay, ne naanaa naanay, ne
dorssaa wudii, ne miizzaa wudiinne new de'iyaabay ubbay ta matan de'iita.

45:1 Kit. 7:13 **45:9** Kit. 7:14

11 Biro ichcheshu koshaa laytsatuu atteeddino; neena, ne soo asaanne ne mehiyaa
koshay oyk'k'enna mala, taani neena mizana» yaageedda› yaagite» yaageedda.
12 K'aykka Yooseefo unttuntta, «Hinttekka ta ishaa Biiniyaamekka, ha hinttenanna
haasayiyaawe tumu taana Yooseefa gidiyaawaa hinttenttu ayfiyaan be'iita.
13 Taw Gibs'e biittan de'iyaa bonchchuwaa ubbaanne hinttenttu be'eeddawaa
ubbaa ta aawoo odite; ta aawuwaanne ellekka haa duge akki yiite» yaageedda.
14 Bare ishaa Biiniyaama k'ood'iyaa k'oommi yeekkeedda; Biiniyaamekka bare
ishaa k'oommi yeekkeedda.
15 Yooseefo bare ishatuwaa ubbaa yeriide, unttunttu bollankka yeekkeedda.
Hewaappe guyye, Aa ishatuu aanana haasayeeddino.
16 Yooseefo ishatuu yeedda worii kaatiyaa golle gakkeedda wode, kaatiinne Aa
oosanchchatuu nashetteeddino.
17 Kaatii Yooseefo, «Neeni ne ishatuwaa yaatite ga; ‹Hintte mehiyaa c'aaniide,
Kanaane gadiyaa simmite;
18 hinttenttu aawuwaanne hinttenttu soo asaa akkiidde, guyye taakko haa ahite.
Taani hinttenttoo Gibs'e biittan ubbaa sa'aappe lo"iyaa sa'aa immina, hinttenttu ha
biittaa mod'd'uwaa kaashana› yaaga.
19 K'aykka neeni ne ishatuwaa, ‹Paraa gaariyaa hinttenttu naanatuwaanne
hinttenttu mac'c'a asatuwaa ahiyaawantta Gibs'eppe akkiide biite; hinttenttu
aawuwaanne akkiidde yiite.
20 Gibs'e biittan de'iyaa ubbaappe aad'd'i lo"iyaawe hinttessa gidiyaa diraw,
hinttenttu mas'uwaa k'oppoppite› yaagaade oda» yaageedda.
21 Israa'eeliyaa attuma naanay geeddawaadan ootseeddino. Yooseefo kaatii
azazeeddawaadan paraa gaaretuwaanne ogiyaw shink'k'aa unttunttoo immeedda.
22 Unttunttoo ubbawukka huup'iyaan huup'iyaan ooratsa mayuwaa immeedda;
shin Biiniyaamew heezzu s'eetu s'agaraa biraanne ichcheshu kumentsaa mayuwaa
immeedda.
23 I bare aawoo yeddeeddawe hawaa; Gibs'en de'iyaa ubbabaappe lo"iyaawaa
tammu hariyaan c'aaniide, k'ay ogiyaw katsaa, ukitsaanne hara shink'k'aa tammu
mac'c'a haretuwaan c'aaniide yedeedda.
24 Yooseefo bare ishatuwaa moyzzeedda. Unttunttu biishshin I unttuntta, «Ogiyaan
biidde walak'ettoppite» yaageedda.
25 Unttunttu Gibs'eppe kesiide beeddino; Kanaane biittaa biide, barenttu aawuwaa
Yaak'oobakko gakkeeddino.
26 Unttunttu aw hawaadan yaagiide odeeddino; «Yooseefo pas'a de'ee! I
hewaappenne Gibs'e biittaa ubbaa mooddiyaawaa» yaageeddino; Yaak'ooba
dagamay wozanaa bayzzeedda diraw, unttuntta ammanibeenna.
27 Shin unttunttu Yooseefo barenttoo odeeddawaa ubbaa aw odinanne Aa akki
ahana mala Yooseefo kiitteedda paraa gaaretuwaa I be'ina, unttunttu aawuwaa
Yaak'ooba shemppu simmeedda.
28 Israa'eelii, «Hewe taw gidee; ta na'aa Yooseefo hanno gakkanaw pas'a de'ee!
Taani hayk'k'anaappe kase baade, Aa be'ana» yaageedda.

Israa'eelatuu Gibs'e Gadiyaan

46

(46:1—50:26)

Yaak'oobinne Aa Soo Aasi Duge Gibs'e beeddino

1 Israa'eelii barew de'iyaawaa ubbaa akki denddiide, Berssaabeha gakkeedda; I
bare aawuwaa Yisaak'a S'oossaw yarshshuwaa yarshsheedda.
2 S'oossay k'amma akumuwaan Aa, «Yaak'ooba, Yaak'ooba» yaageedda.

I, «abee» giide koyeedda.
3 Aa, «Taani S'oossaa, ne aawuwaa S'oossaa; neeni duge Gibs'e baanaw yayyoppa;
ayaw gooppe, taani neena yan wolk'k'aama kawutetsaa kesana.
4 Taani neenana ittippe Gibs'e baana; k'ay taani ne zeretsaa yaappe kesana.
Yooseefo bare kushiyaan ne ayfiyaa shiishshana» yaageedda.
5 Hewaappe guyye, Yaak'oobi Berssaabeheppe denddeedda; Israa'eeliyaa attuma
naanay barenttu aawuwaa Yaak'ooba, barenttu naanaanne barenttu machatuwaa
Gibs'e kaatii unttunttoo kiitteedda paraa gaariyaan wotsiide afeedino.
6 Unttunttu Kanaane biittan mooddeedda mas'uwaanne mehiyaa ubbaa afeedino.
Yaak'oobinne Aa zeretsaa ubbay aanana Gibs'e beeddino.
7 I bare attuma naanaanne bare naanaa attuma naanaa, bare mac'c'a naanaanne
bare naanaa mac'c'a naanaa, hewenne bare zeretsaa ubbaa barenana Gibs'e afeedda.

Yaak'ooba Yeletaa

8 Israa'eelana Gibs'e gadiyaa beedda israa'eeliyaa naanaa suntsay hawaappe
kaalliide s'aafetteeddawaa.
Yaak'ooba bayira na'ay Roobeela;
9 Roobeela attuma naanay Hanooka, Paalu, Hes'iroonanne Karmma.
10 Simoona attuma naanay Yimu'eela, Yaamiina, Ohaada, Yaakiina, S'ohaaranne
Kanaane mishiratti na'aa Shaa'uula.
11 Leewii attuma naanay Gershshoona, K'ahaatanne Maraara.
12 Yihudaa attuma naanay Eera, Oonaana, Sheela, Paareesanne Zaraaha; shin
Eerinne Oonaani Kanaane biittan hayk'k'eeddino. Paareesa attuma naanay
Hes'iroonanne Hamuula.
13 Yisaakoora attuma naanay Tolaa'a, Puuwa, Yaashuubanne Shimiroona.
14 Zaabiloona attuma naanay Sereeda, Eloonanne Yaahila'eela.
15 Hawanttu Liya Masp'p'es'oomiyaan Yaak'oobaw yeleedda attuma naanaa; I
mac'c'a naatta Diino. Hawanttu Aa naanaynne naanaa naanay mulii hattamanne
heezza.
16 Gaade attuma naanay S'afoona, Hagga, Shuuna, Es'iboona, Eri, Aroodanne
Ari"eela.
17 Aaseera attuma naanay Yimina, Yishiwa, Yishiwaahanne Barii'a; unttunttu
michchata Seraaho. Barii'a attuma naanay Hebeeranne Malkki'eela.
18 Laabaani bare naatti Liyo immeedda Zilppa Yaak'oobaw yeleedda naanay
hawantta; unttunttu mulii tammanne usuppuna.
19 Yaak'ooba machchatti Raaheeli attuma naanay Yooseefonne Biiniyaama.
20 Oona katamaa k'eesiyaa P'oos'ifaara naatta Asinaata Yooseefow Gibs'en
Minaasanne Efireema yelaaddu.
21 Biiniyaama naanay Belaa'a, Bekeera, Ashibeela, Geera, Naa'imaana, Eeha,
Roosha, Muppiima, Huppiimanne Arada.
22 Yaak'oobaw yeletteedda Raaheeli attuma naanay hawantta; unttunttu mulii
tammanne oydda.
23 Diinaa attuma na'ay Hushiima.
24 Nifttaaleema attuma naanay Yaahis'i'eela, Guna, Yes'eeranne Shiileema.
25 Laabaani bare naatti Raaheeliw immeedda Baala Yaak'oobaw yeleedda naanay
hawantta; unttunttu mulii laappuna.
26 Yaak'oobanna Gibs'e beedda, Aa gulbbataappe yeletteeddawanttu, Aa naanaa
machatuwaa gujjennan, mulii usuppun tammanne usuppuna.
27 Gibs'en Yooseefow yeletteedda laa"u naanaa gujjina, Gibs'e beedda Yaak'ooba
soo Asay mulii laappun tamma.

46:6 Kit. 7:15 **46:20** Dom. 41:50-52 **46:27** Kit. 7:14

Yaak'oobinne Aa Soo Aasi Gibs'en De'eeddino

28 Geseeme biittan mokkana mala, Yaak'oobi Yihudaa bareppe sintsaw
Yooseefokko kiitteedda; unttunttu Geseeme gakkeedda wode,
29 Yooseefo bare paraa gaariyaa giigissiide, bare aawuwaa Israa'eelana gaketanaw
Geseeme beedda. Yooseefo bare aawuwaa demmeedda saannakka Aa k'ood'iyaan
s'aas'etti k'oommi, daro wodiyaa yeekkeedda.
30 Israa'eelii Yooseefo, «Neeni pas'a de'ishshin, taani ne ayfiyaa be'eedda diraw, ha"i
taani hayk'k'inttonne ayinne baawa» yaageedda.
31 Hewaappe guyye, Yooseefo bare ishatuwaanne bare aawuwaa soo asaa, «Taani
Gibs'e kaatiyaakko baana; aw, ‹Kanaane biittan de'iyaa ta ishatuwaanne ta aawuwaa
soo Asay taakko yeeddino.
32 Unttunttu dorssaa hentsanchchaa; unttunttu mehiyaa heemmino; unttunttu
barenana barenttu dorssatuwaa, barenttu miyatuwaanne barenttoo de'iyaawaa
ubbaa akkiidde yeeddino› yaagana.
33 Kaatii hinttentta s'eesissiide, ‹Hintte kiittay ayee?› yaagiide oochchooppe,
34 hinttenttu aw, ‹Nuuni ne k'oomatuu na'atetsaappe doommiide, nu
aawotuwaadan mehiyaa heemmeetto› yaagite. I hinttentta Geseeme gadiyaan
wotsanawaa; ayaw gooppe, dorssaa hentsanchchaa ubbay Gibs'e asan
kad'eteeddawaa» yaageedda.

47

1 Yooseefo geliide Gibs'e kaatiyaw hawaadan yaagiide odeedda; «Ta aawunne ta
ishatuu, barenttu dorssaa wudiyaanna, barenttu miyaa wudiyaannanne barenttoo
de'iyaawaa ubbaanna Kanaane biittaappe yiide, ha"i Geseeme biittan de'ino»
yaageedda.
2 I bare ishatuwaappe ichcheshatuwaa dooriide kaatiyaa sintsa aatseedda.
3 Kaatii he ishatuwaa, «hinttenttu kiittay ayee?» yaagiide oochcheedda.
Unttunttu kaatiyaw, «Nuuni ne k'oomatuu nu aawotuwaadankka dorssaa wudiyaa
heemmeetto» yaagiide zaareeddino.
4 K'ay unttunttu aw, «Kanaane biittan koshay s'iis's'i de'iyaa dirawunne ne
k'oomatuwaa mehiyaw miyaabay ayinne baynna diraw, nuuni hawaan amareeda
wodiyaa de'anaw yeeddo; hayyanaa nuuna ne k'oomatuwaa Geseemen
wotsaarikkii!» yaageeddino.
5 Kaatii Yooseefo, «Ne aawunne ne ishatuu neekko yeeddino.
6 Simmi Gibs'e biittay ne kushiyaan de'ee; ha gadiyaan ubbaa saappe aad'd'iide
lo"iyaasan ne aawuwaanne ne ishatuwaa wotsa; unttunttu Geseeme biittan de'iino.
Neeni erina, unttunttu giddoppe dumma eratetsay de'iyaawanttu de'ooppe, hewantta
ta mehiyaa bolla suntsaa» yaageedda.
7 Hewaappe guyye, Yooseefo bare aawuwaa Yaak'ooba gelissiide, kaatiyaa sintsa
aatseedda. Yaak'oobi Gibs'e kaatiyaa anjjeedawaappe guyye,
8 kaatii Yaak'ooba, «New woyssa laytsee?» yaagiide oochcheedda.
9 Yaak'oobi kaatiyaa, «Taani yuuyyaadde de'eedda laytsay s'eetanne hattama; ta
laytsay beni ta aawotuu yuuyyiidde de'eedda laytsatuwaappe guutsanne metuu
dareeddawaa» yaageedda.
10 Hewaappe guyye, Yaak'oobi kaatiyaa anjjiide, Aa sintsaappe kare kesseedda.
11 Yooseefo bare aawuwaanne bare ishatuwaa Gibs'e biittan wotseedda; kaatii
azazeeddawaadan Gibs'e biittan Raamisa giyaa katamaa matan de'iyaa, ubba saappe
aad'd'iide lo"iyaa gadiyaa unttunttoo immeedda.
12 Yooseefo k'ay bare aawoo, bare ishatoonne bare aawuwaa soo asaa ubbaw
unttunttu naanaa payduwaadan katsaa immeedda.

Gibs'en Koshay Suulleedda

13 Gidooppenne koshay s'iis's'i de'iyaa diraw, he biittaa ubbaan katsi baawa. He
koshan Gibs'enne Kanaane biittay laa"attuukka k'ohetteeddino.
14 Yooseefo Gibs'e katsaa zal"iidde, Gibs'enne Kanaane biittatuwaan de'iyaa
miishshaa ubbaa shiishsheedda; Gibs'e kaatiyaa golle gelisseedda.
15 Gibs'enne Kanaane shaluu wureedda wode, Gibs'e Asay ubbay Yooseefokko yiide
Aa, «Nuw katsaa imma; nu shaluu wureedda diraw, nuuni ne sintsan ayaw
hayk'k'eettoo?» yaageeddino.
16 Yooseefo unttuntta, «Yaatooppe hinttenttu mehiyaa akki yiite; hinttenttu shaluu
wuri kichcheeddawaa gidooppe, taani katsaa hinttenttu mehiyaanna laammana»
yaageedda.
17 Hewaa diraw unttunttu barenttu mehiyaa Yooseefow aheeddino. Yooseefo
unttunttu paraa, dorssaa, deeshshaa, miyaanne hariyaa katsanna laammeedda; I he
laytsaa unttunttu mehiyaa ubbaanna katsaa laammiidde unttuntta mizi
shaachcheedda.
18 He laytsay wurina, unttunttu laa"entsa laytsan aakko yiide Aa, «Nuuni nu
godaappe k'osiyaabay baawa; nu miishshaa ubbay wuri diggina, nu mehiyaakka new
sheed'd'iide, nu bollaappenne nu gadiyaappe attin, nu godaw atteedabay harabay
baawa.
19 Nuuni ne sintsan ayaw hayk'k'eettoo? Nu gadiikka ayaw d'ayii? Nuunakka nu
gadiyaakka katsaan shamma; nuuni kaatiyaw ayiletana; nu gadiikka aawaa gido;
nuuni pas'a attana mala, hayk'k'enna malanne nu gadiikka os's'enna mala, zeretsaa
nuw imma» yaageeddino.
20 Yooseefo Gibs'e biittaa ubbaa kaatiyaw shammeedda. Gibs'etuu ubbay koshay
s'iis's'i de'iyaa diraw, barenttu gadiyaa zal"eeddino; gadii kaatiyaawaa gideedda.
21 Yooseefo asaa ubbaa Gibs'ew ha gas'aappe doommiide hini gas'aa gakkanaw
kaatiyaw ayile kesseedda.
22 Gidooppenne I k'eesetuwaa gadiyaa shammibeenna; ayaw gooppe, kaatii
k'eesatoo katsaa immeedda. Hewaa diraw barenttu gadiyaa zal"ibeykkino.
23 Yooseefo asaa, «Simmi hachche taani hinttenanne hinttenttu gadiyaa kaatiyaw
shammaad. Zeretsaa afiide, gaden zerite.
24 Shin katsaa c'akki gelissiyaa wode, ayfeeddawaappe ichcheshu kushiyaappe itti
kushiyaa kaatiyaw immite. Ichcheshu kushiyaappe atteeda oyddu kushii hinttenttu
gadiyaa zeretsaanne hinttenttoo, hinttenttu soo asawunne hinttenttu naanaw k'uma
gido» yaageedda.
25 Unttunttu, «Neeni nuuna ashshaada! Nu godaa sintsan nuuni sabaa
demeerokoshsha; nuuni kaatiyaw ayiletana» yaageeddino.
26 Hewaa diraw, Yooseefo Gibs'en biittappe ayfeeddawaappe ichcheshu
kushiyaappe ittuwaa kaatiyaw immiyaawaa higgiyaa kesseedda. He higgii hachche
gakkanaw ek'k'iide de'ee. Kaatiyaawaa gidibeenna gadii k'eesetuwaa gadiyaa s'alala.
27 Israa'eeletuu Gibs'e biittan Geseeme giyaa saan utteeddino; unttunttu yan
mas'uwaa demmeeddino; unttunttu yeletteeddinonne daro c'oratteeddino.
28 Yaak'oobi Gibs'e biittaan tammanne laappun laytsaa de'eedda. Yaak'oobi
de'eedda laytsay s'eetanne oytamanne laappuna.
29 Israa'eele hayk'k'iyaa wodii matattina, bare na'aa Yooseefa s'eesissiide hawaadan
yaageedda; «Taani ne sintsan sabetteeddawaa gidooppe, ne kushiyaa ta gulbbatan
wotsaade,* ane geppa.

---

* **47:29** *Ne kushiyaa ta gulbbatan wotsaade:* Hawaa guusay taana Gibs'en moogenaadan geppa giyaawaa. **47:29** Dom. 49:29-32; 50:6

30 Shin taani ta mayzzan gaketiyaa wode, taana Gibs'eppe afaade, unttunttu
moogetteedda sa'aan mooga» yaageedda.
Yooseefo, «Taani neena neeni geeddawaadan ootsana» yaageedda.
31 Yaak'oobi Aa, «Ane taw c'aak'k'a» yaageedda. Yooseefo aw c'aak'k'eedda;
hewaappe guyye, Israa'eelii bare hiis'an guufanniide, S'oossaw goynneedda.

48

Minaasanne Efireema

1 Hewaappe guyye Asay Yooseefo, «Ne aawuu saketteedda» yaagiide odeedda. I
bare laa"u attuma naanaa Minaasanne Efireema akkiidde beedda.
2 Aasi Yaak'ooba, «Be'a; ne na'ay Yooseefo neekko yeedda» yaageedda; Israa'eelii
minettiide bare hiis'an utteedda.
3 Yaak'oobi Yooseefo, «Ubbaa Danddayiyaa S'oossay Kanaane biittaan Looza giyaa
sa'aan taw k'onc'c'iide, yan taana anjjeedda.
4 I taana, ‹Taani neena yelettissananne c'orissana; taani neena daro dere ootsana.
Ha biittaa taani neeppe guyye, ne zeretsaw med'ina laata ootsaadde immana›
yaageedda.
5 «Simmi ha"i, ne laa"u attuma naanay, taani neekko hawaa yaanaappe kase Gibs'en
new yeletteeddawanttu tawantta; Efireeminne Minaase taw Roobeelanne Simoona
mala.
6 Unttunttuppe guyye new yeletteeddawanttu newantta; unttunttu laattana biittay
Efireemanne Minaasa suntsan gido.
7 Taani Masp'p'es'oomiyaappe simmishin, Efiraataa gakkanaw laafa ashshiyaa
wode, Raaheela Kanaane biittaan hayk'k'aaddu. Taani izo Beeteleeme giyaa Efiraataa
afiyaa ogiyaa doonaan moogaad» yaageedda.
8 Israa'eelii Yooseefo attuma naanaa laa"atuwaa be'eedda wode, «hawanttu oonee?»
yaagiide oochcheedda.
9 Yooseefo bare aawuwaa, «hawanttu S'oossay taw hawaan immeedda ta naanaa»
yaageedda.
Israa'eelii, «Taani unttuntta anjjana mala, unttuntta taakko haa shiishsha»
yaageedda.
10 Israa'eelii c'imina Aa ayfii labbaneedda diraw, s'eellanaw danddayenna. Hewaa
diraw Yooseefo bare attuma naanaa aakko shiishshina, Aa aawuu unttuntta
idimmiide yereedda.
11 Israa'eele Yooseefa, «Taani ne deemuwaa be'ana gaade k'oppabeykke; shin
S'oossay hekko ne naanaakka taana besseedda» yaageedda.
12 Yooseefo unttuntta Aa gulbbataappe dentsiide, bare deemuwaa sa'aa gatsiide
goynneedda.
13 Yooseefo bare laa"u attuma naanaa, Efireema bare ushechcha baggan
Israa'eeliyaw haddirssa baggana, Minaasa bare haddirssa baggan Israa'eeliyaw
ushechcha baggana akkiide, aakko shiishsheedda.
14 Efireeme teefa gidooppenne, Israa'eelii bare ushechcha kushiyaa yeddiide Aa
huup'iyaan wotseedda; k'ay Minaase bayira gidooppenne, Israa'eelii bare kushiyaa
yediidde, bare haddirssa kushiyaa Minaase huup'iyaan wotseedda.
15 Hewaappe guyye, Yaak'oobi Yooseefa hawaadan yaagiide anjjeedda;
«Ta aawotuu Abrahaamenne Yisaak'i
Aa sintsan hemetteedda S'oossay,
Ta de'uwaa ubbaan hachche gakkanaw
taana heemmeedda S'oossay,

48:3 Dom. 28:13-14 **48:7** Dom. 35:16-19

16 Iitabaa ubbaappe taana ashsheeda kiitanchchay,
ha naanaa anjjo.
Ta suntsaynne
ta aawotuwaa Abrahaamanne Yisaak'a suntsay unttunttun s'eesetto.
Unttunttu sa'aa bollan c'orattino» yaagiide anjjeedda.
17 Yooseefo bare aawuu bare ushechcha kushiyaa Efireema huup'iyaan wotseeddawaa be'eedda wode dosibeenna. Hewaa diraw, Efireema huup'iyaappe dentsiide, Minaase huup'iyaan wotsanaw bare aawuwaa kushiyaa oyk'k'eedda.
18 Yooseefo bare aawuwaa, «Ta aawoo, hewaa gidenna; bayiray hawaatte; ne ushechcha kushiyaa hawaa bolla wotsa» yaageedda.
19 Shin Aa aawuu is's'iide Aa, «Taani eray; ta na'aw, taani eray; ikka wolk'k'aama dere gidana. Gidooppenne Aa teefa ishay aappe aad'd'i gitatana; Aa zeretsaykka darii wolk'k'aama kawutetsaa gidana» yaageedda.
20 I he gallassi unttuntta anjjiide,
«Israa'eelatuu anjjiyaa wode,
‹S'oossay hinttentta Efireemedaaninne Minaasedan ootso›
Yaagiide hinttenttu suntsan anjjana» yaageedda.
Efireema Minaaseppe sintsayeedda.
21 Hewaappe guyye Israa'eelii Yooseefo, «Taani hayana hanay; shin S'oossay hinttenana gidana; k'ay I hinttenttu aawotuwaa gadiyaa hinttentta guyye zaarana.
22 K'ay neena ne ishatuwaanna gakkiyaa biittaappe itti saamaa darissaade new immay; hewenne taani Amooratuwaappe ta mashshaaninne ta wonddaafiyaan akkeedda biittaa» yaageedda.

49

Yaak'oobi Bare Naanaa Anjjeedda

1 Hewaappe guyye, Yaak'oobi bare attuma naanaa s'eesissiide hawaadan yaageedda; «Sintsappe hinttenttoo hananabaa taani hinttenttoo odana mala shiik'ite.»
2 «Hinttenttoo Yaak'ooba naanaatoo,
ittippe shiik'iide sisite;
hinttenttu aawuu Israa'eelii hinttenttoo odiyaawaa hayzitte.

3 «Roobeelaa, ta bayira na'aw,
neeni ta wolk'k'aa;
ta minotetsaw koyruwaa.
Neeni bonchchuwaankka wolk'k'ankka ubbaappe aad'd'iyaawaa.
4 Neeni di'uwaa mala; ek'k'osa'an de'akka;
neeni ubbaappe aad'd'iyaawaa gidakka.
Ayaw gooppe, neeni ne aawuwaa gisuwaa kesaadda;
ne aawuwaa gisuwaa tunissaadda.

5 «Simooninne Leewii ishatuwaa;
unttunttu mashshay makkalatetsaw olaa miishshaa.
6 Taani unttunttu zoretan gelikke;
taani unttunttu shiik'uwaankka uttikke;
ayaw gooppe, unttunttu barenttu hank'k'uwaan
asaa wod'eeddino barena akka akka giina,
booratuwaa k'ans's'eeddino.
7 Unttunttu suulo hank'k'uu
unttunttu mek'etsaa iitatetsaynne shek'etteeddawaa gido!

48:20 Ibr. 11:21

Taani unttuntta Yaak'ooba asaa gidduwaan laalana;
Israa'eeliyaa biittaan tiskki ootsana.

8 «Yihudaw, ne ishatuu neena galatana.
Ne kushii ne morkkatuwaa pillanttiyaa oyk'k'ana.
Ne aawuwaa naanay new hokkiide goynnana.
9 Yihudaw, neeni wodalla gaammo.
Ta na'aw, neeni shankkaappe wod'i simmiide,
c'ogottiide giseedda gaammuwaa mala.
Neeni asaa bosheretsanaw koyenna mac'c'a gaammatti mala.
10 Ayissiyaawe yaana gakkanaw,
Kawutetsaa s'am"ay Yihudaappe,
deriyaa ayissiyaawanttu gatimay Aa gediyaa giddoppe shaakettenna.
K'ay deriyaa Asay aw azazettana.
11 I bare hariyaa woyniyaa anuwaan,
bare hare maraa muruta woyniyaa turaan k'achchana.
I bare afilaa woyniyaa eessan,
bare mayuwaa suutsaa malatiyaa woyniyaa eessan meec'c'ana.
12 Aa ayfii woyniyaa eessaappe aad'd'i zo"ana;
Aa achchaykka maatsaappe aad'd'i boos's'ana.

13 «Zaabiloone abbaa doonaan de'ana;
I abbaa doonaan markkabatuu ek'k'iyaa sa'aa gidana;
Aa zaway Sidoona gakkanawaa.

14 «Yisaakoore mino hariyaa;
c'aaniyaa laa"u doonniyatuwaa gidduwaan gis bashee
15 I bare shemppiyaasaa lo"a gidiyaawaanne
bare biittay nashechiyaawaa gidiyaawaa be'iyaa wode,
c'aanaa tookkanaw bare hashiyaa hokisiide,
ayiletetsaa oosuwaa ootsana.

16 «Daani israa'eeliyaa zaratuwaappe
ittuwaa gideedda bare asaa bolla daannatanawaa.
17 Daani ogiyaa doonaan de'iyaa shooshshaa;
Paraa toggeeddawe guyye kunddana mala
paraa ginddiyaa dukkiyaa,
ogiyaan de'iyaa hasuwaa.
18 Abeet Med'inaa Godaw, taani neeni ashshanaadan naagay.
19 Gaadi bonk'k'iyaawanttun deshettanawaa;
Shin ikka unttunttu k'atamaa kaalliide
unttuntta bonk'k'anawaa.
20 Aaseera ukitsay ordduwaa;
kaatiyaw I lo"o k'umaa immana.
21 Nifttaaleeme k'ashettennan yeda de'iyaa,
lo"o maratuwaa yeliyaa gen"iyaa.
22 Yooseefo ayfiyaana yonddodeedda woyniyaa turaa.
I pulttuwaa matan yonddodda ayfiyaana de'iyaa,
daashshaykka godaappe bollaanna zaa'iyaa woyniyaa turaa.
23 Wonddaafiyaa dukkiyaawanttu

49:9 Pay. 24:9; Sas'. 5:5

Aa bolla dooddeeddino;
barenttu wonddaafiyaankka,
dukkeeddinonne mayttiseeddino.
24 Aa wonddaafii min utteedda;
Aa wolk'k'aykka minniide gam"eedda.
Hewekka Yaak'ooba S'oossaa Wolk'k'aama kushiyaa gaasuwaana,
ne hentsanchchaa, Israa'eeliyaa Zaallaa gaasuwaana,
25 Neena maaddiyaa ne aawotuwaa S'oossaa gaasuwaaninne,
neena bolla saluwaa anjjuwaan,
garssa c'iimmaa anjjuwaan, d'antsaa anjjuwaaninne
yeliyaa uluwaa anjjuwaan anjjiyaa,
Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa gaasuwaana.
26 Ne aawuwaa anjjuu beni deretuwaa anjjuwaappekka
med'inaappe de'iyaa anjjuwaappekka aad'd'ee.
Hawe ubbay Yooseefo huup'iyaan,
bare ishatuwaa gidduwaan kaappuwaa gidiyaawaa liip'iyaan shemppo.
27 Biiniyaame bonk'k'iyaa walliyaa.
Bare shankkateeddawaa wontta mee;
bare omoodeeddawaa omarssi shaakkee» yaageedda.
28 Hawanttu tammanne laa"u israa'eeliyaa zaratuwaa; k'ay unttunttu aawuu unttuntta huup'iyaan huup'iyaan unttunttoo bessiyaa anjjuwaa anjjiidde unttunttoo geeddawe hawaa.

Yaak'ooba Hayk'k'uwaa

29 Hewaappe guyye, I unttuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «Taani ta mayza asatuwaan gakettanaw hanay; taana Hiitiyaa Efiroona gaden de'iyaa gonggoluwaan, ta aawotuwaana moogite.
30 Hewekka Kanaane biittaan, Mamire matan de'iyaa, Maakip'eela giyaa gonggoluwaa; hewe Abrahaame Hiitiyaa Efiroonappe Aa gadiyaanna shammeedda gonggoluwaa.
31 Abrahaamenne Aa machata Saara yan moogetteeddino; Yisaak'inne Aa machata Ribik'a yan moogetteeddino; taani k'ay Liyo yan moogaad.
32 He gadiinne an de'iyaa gonggoluu Hiitetuwaappe shametteeddawaa» yaageedda.
33 Yaak'oobi bare naanaw azazuwaa wursseedda wode, bare gediyaa pude bare hiis'aw shiishshi akkiidde, hayk'k'i aggeeda; bare mayzzan gaketeedda.

50

1 Yooseefo bare aawuwaa anhaa bolla kunddiide, yeekkeeddanne Aa yereedda.
2 Hewaappe guyye, Yooseefo d'aliyaa shiishshiyaa bare oosanchchatuwaa bare aawuwaa israa'eeliyaa ahaa sawiyaa shittuwaa okkiide melissana mala azazeedda; unttunttu okkiide melisseeddino.
3 Shittuwaa okkiyaawe oytamu gallassaa kumentsaa wursseedda; ayaw gooppe, hewe gadiyaa wogaan oytamu gallassaa akkeedda. Gibs'e asatuu aw laappun tammu gallassaa yeekkeeddino.
4 Yeekuwaa gallassatuu aad'd'eedda wode, Yooseefo Gibs'e kaatiyaa golle asaa, «Taani hinttenttu sintsan nashetteeddawaa gidooppe, hinttenttu kaatiyaw hawaadan yaagiide odite;
5 ‹Ta aawuu taana itti c'aak'uwaa c'aak'k'iseedda; I taana, «Taani hayana hanay; taani taw Kanaane biittaan bookkeedda gonggolo duufuwaan taana mooga»

49:30 Dom. 23:3-20 **49:31** Dom. 25:9-10; 35:29 **49:33** Kit. 7:15

yaageedda. Hewaa diraw ha"i taani pude baade ta aawuwaa moogana mala
yeddaarikkii! Hewaappe guyye taani simmana› yaagite» yaageedda.
6 Kaatii, «I neena c'aak'k'iseeddawaadan pude baade ne aawuwaa mooga»
yaageedda.
7 Yooseefo bare aawuwaa mooganaw pude beedda. Kaatiyaa oosanchchatuu
ubbay, Aa kaatiyaa gollen de'iyaa wolk'k'aama Asay ubbaynne Gibs'e biittaan de'iyaa
wolk'k'aama Asay ubbay Yooseefa kaalliide beeddino.
8 K'ay Yooseefo soo Asay ubbay, Aa ishatuwaanne Aa aawuwaa soo Asay beeddino;
unttunttu naanay, unttunttu miizzaynne unttunttu dorssaa wudii s'alalay Geseemen
atteedda.
9 Paraa gaaretuukka paraa asatuukka aanana pude beeddino; Aa kaalliide beedda
Asay loytsi dara.
10 Unttunttu Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa As'aade giyaa udduma
gakkiidde, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, aw zilaaleeddinonne yeekkeeddino; yan
Yooseefo bare aawuwaa yeekuwaan laappun gallassaa utteedda.
11 He biittaan de'iyaa Kanaane asatuu As'aade giyaa uddumaan he yeekuwaa
be'eedda wode, «Gibs'etuu ayaa yibbaata yeekuwaa yeekkino!» yaageeddino. Hewaa
diraw Yorddaanoosa matan de'iyaa he sa'ay, Aabeeli-Mis'irayma geetetteedda.
12 Yaak'ooba naanay barenttu aawuu unttuntta azazeeddawaadan ootseeddino;
13 unttunttu Aa ahaa Kanaane gadiyaa afiide, Mamire matan de'iyaa Maakip'eela
giyaa gonggoluwaan, Abrahaame Hiitiyaa Efiroonappe moogoo shammeedda
gadiyaan Aa moogeeddino.
14 Yooseefo bare aawuwaa moogeeddawaappe guyye, bare ishatuwaannanne Aa
aawuwaa mooganaw aanana beedda hara asatuwaa ubbatuwaanna Gibs'e
simmeedda.

Yooseefo Bare Ishatuwaa Woppisseedda

15 Unttunttu aawuu hayk'k'i diggeeddawaa be'iide, Yooseefo ishatuu barenttu
gidduwaan, «Ooni erii Yooseefo nuuna bare uluwaan morkkooppenne nuuni aw
ootseedda iitabaa ubbaw haluwaa kessana koyooppe, nuuni waananee?»
yaageeddino.
16 Hewaa diraw Yooseefokko hawaa mala kiitaa kiitteeddino; «Ne aawuu
hayk'k'anaappe kase;
17 ‹Hintte Yooseefo, «Neeni ne ishatuwaa nagaraanne unttunttu neena naak'k'eedda
iita naak'uwaa hayyanaa atto yaaga» yaageedda giide odite› yaageedda. Hewaa
diraw ha"i hayyanaa, nu nagaraa, ne aawuwaa S'oossaa k'oomatuwaa nagaraa atto
yaaga» yaageeddino. Kiitay barekko gakkeedda wode, Yooseefo yeekkeedda.
18 Hewaappe guyye Aa ishatuu barenttu huup'iyaw aakko yiide, Aa sintsan
guufanniide, «Nuuni ne ayiletuwaa» yaageeddino.
19 Shin Yooseefo unttuntta, «Yayyoppite; taana hinttenttoo S'oossaa geedditeyye?
20 Hinttenttu taw iitanaw ootseeddita; shin hachchewaadan daro Asay
hayk'k'ennan attana mala, S'oossay lo"otetsaw hawaa ootseedda.
21 Hewaa diraw simmi hinttenttu yayyoppite; taani hinttenanne hinttenttu naanaa
mizana» yaagiide, I unttuntta mintsetsiide lo"o k'aalaa haasayeedda.

Yooseefo Hayk'k'uwaa

22 Yooseefo bare aawuwaa soo asaa ubbaanna Gibs'en gam"eedda; I s'eetanne
tammu laytsaa de'eedda;
23 Efireema naanaa, heezzentsa yeletaa be'eedda; k'ay Minaase na'aa Maakiina
naanaanne I bare naanaa ootseedda.

50:5 Dom. 47:29-31 **50:13** Kit. 7:16

24 Hewaappe guyye Yooseefo bare ishatuwaa, «Taani hayana hanay; shin S'oossay
hinttentta maaddanaw tumu s'omoosana; I hinttentta ha biittaappe kessiide,
Abrahaamew, Yisaak'awunne Yaak'oobaw immana giide c'aak'k'eedda biittaa afana»
yaageedda.
25 Yooseefo israa'eeliyaa naanaa, «S'oossay hinttentta maaddanaw tumu
s'omoosiyaa wode, hinttenttu ta mek'etsaa ha biittaappe pude akkiidde biite»
yaagiide c'aak'k'iseedda.
26 Yooseefo s'eetanne tammu laytsaa de'iide hayk'k'eedda; unttunttu shittuwaan Aa
anhaa okkiide melisseeddawaappe guyye, Gibs'e biittaan saas'iniyaan yeggeeddino.

50:25 Kes. 13:19; Iya. 24:32; Ibr. 11:22

Kessaa Mas'aafaa

Geluwaa

Kessaa Mas'aafay «Kessaa» geetettowe Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaa ayiletetsaappe keseedda diraassa.

Ha mas'aafaw oyddu huup'e shaakatuu de'iino.

1. Ibraawetuu ayiletetsaappe keseeddawaanne Siina Deriyaa unttunttu beedda buussaabaa odee.
2. S'oossay bare asaana k'aalaa c'aak'k'uwaa geleeddawaa, iitaanne keeka shaakki erissiyaa higgiyaa, Asay kaallanaw bessiyaa higgatuwaanne ammanuwaa higgiyaa I unttunttoo immeeddawaa odee.
3. Israa'eeliyaa asaw, k'eesatuwaa oosuwaassinne S'oossaw goynniyaa goynaw imetteedda higgetuwaabaa odee.
4. S'oossaa dunkkaaniyaa tossaa wogaanne goynnuwaa maaraabaa odee.

Ubbabaappe aatsiide ha mas'aafay S'oossay ayiletetsan de'iyaa bare asaa kessi simmiide, unttunttu wodenaw hidootay de'iyaa asaa gidanaadan, I unttuntta woot ootseeddentto odee.

Ha mas'aafan dariyaa bagga taarikiyaa godaa gidiide shiik'eedda Asay bare asaa Gibs'eppe kessana mala, S'oossay dooreeddawe Musa. Mas'aafaa giddon daroppe eretteedda shemppuu tammu azazatuu s'aafetteedda laatamantso shemppuwaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Israa'eeliyaa Aasi Gibs'eppe Kesussaa *1:1—15:21*
Gibs'en Ayiletetsaa *1:1-22*
Muse Yeletowaanne Dichchaa *2:1—4:31*
Musenne Aaroone Paaroona Sintsaan *5:1—11:10*
Paasigaanne Gibs'eppe Kesussaa *12:1—15:21*
Zo'o Abbaappe Siina Deriyaa Gakkanaw *15:22—18:27*
Higgiyaanne K'aalaa C'aak'uwaa *19:1—24:18*
Geeshsha Dunkkaaniyaanne Goynaa Wogaa *25:1—40:38*

Israa'eeliyaa Aasi Gibs'eppe Kesussaa

(1:1—15:21)

Gibs'en Ayiletetsaa
(1:1-22)

1 Yaak'oobanna Gibs'e beedda Israa'eeliyaa attuma naanaa suntsay hawaappe kaaliide s'aafetteedda; unttunttu ubbaykka barenttu soy asaa akkiide beeddino.
2 Hewanttukka: Roobeela, Simoona, Leewa, Yihudaa,
3 Yisaakoora, Zaabiloona, Biiniyaama,
4 Daana, Nifttaaleema, Gaadanne Aaseera.
5 Yaak'ooba zeretsatuu ubbay laappun tamma; Yooseefo kasekka Gibs'e bi utteedda.
6 Yooseefo, Aa ishatuunne he yeletaa ubbay hayk'k'eedda;
7 shin Israa'eeliyaa zeretsay ayfeeddinonne loytsi dareeddino; he biittaa kumana gakkanaw unttunttu loytsi c'oratteeddino.
8 Hewaappe guyyiyaan, Yooseefo erenna ooratsa kaatii Gibs'e gadiyaan denddeedda.
9 I bare asaa, «Be'ite; ha Israa'eelatuu nuuppe loytsi c'oratteeddinonne wolk'k'aameeddino.

1:1 Dom. 46:8-27 **1:7** Kit. 7:17 **1:8** Kit. 7:18

10 Haa yiite, ane nuuni unttuntta hiillan oyk'k'oytte; hewe d'ayooppe unttunttu
kasewaappe yaa darana. Ooni eri olay denddooppe, unttunttu nu morkkatuwaanna
dantsiide, nuuna olananne gadiyaa yeggiide kesi akkiide baanawantta» yaageedda.
11 Hewaa diraw, dees'o kiitaan unttuntta tuggayana mala, unttunttu bolla mek'etsi
baynna kaappotuwaa suntseeddino. Unttunttu kaatiyaw Piitoomanne Ramissa
geetettiyaa miishshaa minjjiyaa katamatuwaa kees's'eeddino.
12 Shin Gibs'etuu unttuntta un"uwaa dariyaa wode, unttunttu c'oratti
yeletteeddinonne biittaa gakkeeddino. Hewaa diraw, Gibs'etuu Israa'eelatoo
yayyeeddino;
13 k'arettay baynna hanotan ayiletetsan kiitisseeddino.
14 K'arettay baynna wolk'k'aama kiitaan, siminttuwaaninne s'uubiyaa med'uwaan,
k'ay shooyk'aan ootsiyaa ubbaa k'ommo kiitaan, unttunttu de'uwaa c'amisseeddino.
15 Gibs'e kaatii Ibraawe mac'c'awantta maarissiyaa S'ipaaronne Puuho geetettiyaa
laa"u mac'c'awantta hawaadan yaageedda;
16 «Ibraawe mac'c'a asatuu yeliyaa wode hinttenttu maarissiide, yelissowe attuma
na'aa gidooppe, wod'ite; shin mac'c'a naatto gidooppe wod'oppite» yaageedda.
17 Shin maarissiyaawanttu S'oossaw yayyiide, Gibs'e kaatii unttuntta
azazeeddawaadan ootsibeykkino. Unttunttu attuma naanaa shemppuwaanna
ashsheeddino.
18 Hewaappe guyyiyaan Gibs'e kaatii he maarissiyaawantta s'eesiide, «Hinttenttu
ayaw hawaadan ootsiitee? Attuma naanaa ayaw shemppuwaanna aggiitee?»
yaagiide unttuntta oochcheedda.
19 Maarissiyaawanttu zaariide, «Ibraawe mac'c'a asatuu Gibs'e mac'c'awanttu mala
gidikkino; unttunttu mina gidiyaa diraw, maarissiyaawanttu gakkanaappe kasetiide
yeli diggiino» yaageeddino.
20 Hewaa diraw, S'oossay maarissiyaawanttoo keekkeedda. Asaa payduukka gujji
gujji biide, kasewaappe yaa c'oratteedda.
21 K'ay maarissiyaawanttu S'oossaw yayyeedda diraw, S'oossay unttunttoo lo"obaa
ootseedda. Ittoo ittookka soo asaa immeedda.
22 Hewaappe guyyiyaan kaatii bare asaa ubbaa, «Ibraawatuwaappe yelettiyaa
attuma naanaa ubbaa Nayle Shaafaa haatsaan olite; shin mac'c'a naanay yeletooppe,
shemppuwaanna aggi bashite» yaagiide azazeedda.

2

Muse Yeletaanne Dichchaa (2:1—4:31)

1 He wode itti Leewiyaa k'ommo gideedda bitanii Leewawe mac'c'awunno
akkeedda;
2 Iza shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Na'ay mallaa lo"o na'aa gidiyaawaa iza
be"aade, heezzu aginaa k'osaaddu.
3 Shin iza hewaappe daruwaa k'osanaw danddayennawaa eraade, c'ariyaappe
k'un"aa aw daddaaddu; yaataade haatsay gelenna mala shidiyaan maragaade, na'aa
Aa giddon wotsaaddu; Nayle Shaafaa geetettiyaa haatsaa doonaan c'ariyaa giddon
wotsaaddu.
4 Aa michchata I haniyaabaa be"anaw haakuwaan ek'k'aaddu.
5 Gibs'e kaatiyaa naatta bollaa meec'ettanaw Nayle giyaa shaafaa wod'd'aaddu; izi
mac'c'a k'oomatuu haatsaa doonaan yaanne haanne hamettiino; iza k'un"aa c'ariyaa
giddon be'aade, baade akkaa yaana mala bare k'oomatto kiittaaddu;
6 k'un"aa pokaade, be'ite hawaan k'eeri na'ay yeekki de'ee; iza aw k'arettaade;
«Hawe Ibraawetu k'eeri naanatuwaappe ittuwaa» yaagaaddu.

1:10 Kit. 7:19 **1:22** Kit. 7:19

7 He wode Aa michchata kaatiyaa naatto, «New ha na'aa d'antsanaw Ibraawe
mac'c'a asaappe ittinno s'eesanaw boo?» yaagaade oochchaaddu.
8 Iza, «Ee, ba» yaagaaddu. Naatta baade, he na'aa daayo ahaaddu.
9 Kaatiyaa naatta he mishiratto, «Ha na'aa afaade, taw d'antsashsha; taani new
dirgguwaa c'iggana» yaagaaddu. Mishirata na'aa afaade, d'antsaaddu.
10 Na'ay dic'c'ina, kaatiyaa naattikko Aa ahaadu; I iziw na'aa gideedda; «Taani
haatsaappe Aa kessaad» gaade, Musa ga suntsaaddu.

Muse Miidiyaama Biittaa Bak'ateedda

11 Muse dic'c'i woggaa gidiide, itti gallassi bare Asay de'iyaa sa'aa biide; unttunttu
dees'o kiitta kiitettishin s'eelleedda. Gibs'e biittaa asaa ittuu, ishatuwaa gideedda
Ibraawatuwaappe ittuwaa wad'd'ishin be'eedda.
12 I yaa haa s'eellina, ooninne baynnawaa be'iide, he Gibs'e bitaniyaa; wod'iide
shafiyaa giddon k'oseedda.
13 Wonttetsa gallassi kesiide, be'ite! Hachche k'ay laa"u Ibraawetuu wad'ettiino.
Naak'k'eeddawaa I, «Neeni ne ishaa gideedda Ibraawiyaa ayaw dechchay?» yaagiide
oochcheedda.
14 He bitanii, «Neena nu bolla mooddiyaawaanne daanna ootsi suntseeddawe
oonee? Neeni he Gibs'e bitaniyaa wod'eeddawaadan, taanakka wod'anaw k'oppay?»
yaageedda. Muse he wode, «Taani ootseeddabay eretti diggeedda» yaagi k'oppiide
yayyeedda.
15 Kaatiikka hawaa siseedda wode, Musa wod'anaw koyyeedda; shin Muse
kaatiyaappe bak'atiide, Miidiyaama gadiyaan de'anaw biide haatsaa ollaa doonaan
utteedda.
16 He wode Miidiyaama k'eesatuwaappe ittoo laappun mac'c'a naanay de'iino;
unttunttu barenttu aawuwaa dorssatuwaa haatsaa ushshanaw wonggiriyaan
haatsaa duuk'k'i kuntsanaw yeeddino.
17 Hentsanchchatuu yiide mac'c'a naanaa yedersseeddino; shin Muse denddi
ek'k'iide, unttuntta ashsheeddanne unttunttu dorssatuwaa haatsaa ushsheedda.
18 Unttunttu barenttu aawuwaa Yootoorekko yeedda wode, «Hachche waan ellekka
yeedditee?» yaagiide oochcheedda.*
19 Unttunttu zaariide, «Gibs'e gade asaa ittuu nuuna hentsanchchatuwaappe
ashsheeda; I nuw haatsaakka duuk'k'iide dorssaa wudiyaa ushsheedda»
yaageeddino.
20 I bare mac'c'a naanaa, «Yaatina I hak'an de'ii? Hinttenttu he bitaniyaa ayaw aggi
basheedditee? Ane Aa s'eesiide, miyaabaa shoobbite» yaageedda.
21 Muse he bitaniyaanna yaan de'anaw mayetteedda; bitaniikka bare naatto
S'ipaaro Musew machchato ootsiide immeedda.
22 S'ipaara attuma na'aa yelina, Muse Aa, «Taani asaa gadiyaan bete gidaad»
yaagiide, Gershshooma gi suntseedda.
23 C'ora laytsaappe guyyiyaan, Gibs'e kaatii hayk'k'eedda. Israa'eelatuu barenttu
ayiletetsaappe un"ettiide waasseeddino; unttunttu waasseedda waasuu pude
S'oossakko gakkeedda.
24 S'oossay unttunttu un"aa waasuwaa sisiide, I Abrahaamena, Yisaak'ananne
Yaak'oobanna c'aak'k'eedda c'aak'uwaa hassayeedda.
25 Hewaa diraw, S'oossay Israa'eelatuwaa s'eelliide unttunttu diraw k'oppeedda.†

2:10 Kit. 7:21 **2:11** Ibr. 11:24 **2:11** Kit. 7:23-28 **2:15** Kit. 7:29; Ibr. 11:27 * **2:18** Yootoore Muse bolluwaa; Aw hara suntsay Ra'u'eela. **2:24** Dom. 15:13-14 † **2:25** *Unttunttu diraw k'oppeedda:* Itti beni biletsay unttunttoo barena k'onc'c'iseedda yaagee.

3

S'oossay Musa S'eeseedda

1 Itti wode Muse Miidiyaama gade k'eesiyaa, bare bolluwaa Yotoora dorssatuwaa
heemmee; I he wudiyaa laaggi akkiide mela biittaa gas'aa gakkanaw afiide S'oossaa
Deriyaa Siina gakkeedda.
2 He sa'aan Med'inaa Godaa kiitanchchay aac'an, ees's'iyaa tamaa lac'uwaa giddon
aw beetteedda; aac'ay tamaan s'uugettinttokka, tamay aac'aa meennawaa Muse
be'eedda.
3 Hewaa diraw, Muse, «Taani yaa baade, aac'ay ayaw tamaan meetettibeennetto ha
ooratsabaa ane be'ana» yaagiide k'oppeedda.
4 I be'anaw yaa beeddawaa Med'inaa Goday be'iide aac'aa giddoppe S'oossay Aa,
«Muse! Muse!» yaagiide s'eeseedda.
Muse, «Abee» giide koyyeedda.
5 S'oossay Aa, «Haa shiik'oppa. Neeni ek'k'eedda biittay geeshsha gidiyaa diraw, ne
gediyaan de'iyaa c'aammaa kessa» yaageedda.
6 K'aykka S'oossay Aa, «Taani ne aawuwaa S'oossaa, Abrahaamo S'oossaa, Yisaak'a
S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa» yaageedda. Muse S'oossaa s'eellanaw yayyeedda diraw,
bare deemuwaa gentseedda.
7 Med'inaa Goday k'aykka hawaadan yaageedda; «Taani Gibs'e gadiyaan ta Asay
tuggatiyaa tuggaa geeshsha be'aade, unttunttu barenttu kaappotuwaappe waassiyaa
waasuwaa sisaade, taani unttunttu metuwaa ubbaa d'iishaad.
8 Hewaa diraw, taani unttuntta Gibs'e gadiyaa asatuwaa kushiyaappe
ashshanawunne he gadiyaappe unttuntta kessaade, aakonne lo"o gadiyaa ahanaw
wod'd'aaddi. He gadii maatsaynne eessay goggiyaa biittaa; he gadiyaan Kanaanetuu,
Hiitetu, Amoorawaanatu, Parzzawanatu, Hiiwetunne Yaabuusawaanatuu ha"i
de'iino.
9 Ha"i Israa'eeletuwaa waasuu taakko gakkeedda; Gibs'e gadiyaa asatuu unttuntta
naak'k'iyaa naak'uwaa taani be'aaddi;
10 hewaa diraw, ha"i ba; ta asatuwaa, Israa'eelatuwaa Gibs'eppe kessana mala,
Gibs'e kaatiyaakko taani neena kiittay» yaageedda.
11 Shin Muse S'oossaa, «Kaatiyaakko baanawunne Israa'eelatuwaa Gibs'eppe
kessanaw taani oonee?» yaageedda.
12 S'oossay Aa, «Taani neenana gidana; k'ay taani neena kiitteeddawoo mallay
hawaa: neeni he asaa Gibs'eppe kesseedda wode, ha deriyaa bollan hinttenttu
S'oossaw goynnanita» yaageedda.
13 Muse S'oossaa, «Gido shin, taani Israa'eeletuwaakko baade, unttuntta, ‹Hintte
aawotuwaa S'oossay taana hinttenttukko kiitteedda› yaagina, unttunttu taana, ‹Aa
suntsay oonee?› yaagiide oochchooppe, he wode taani unttunttoo waaga odoo?»
yaageedda.
14 S'oossay Musa, «Taani Taana; neeni Israa'eeletoo, ‹Taana geetettiyaawe
hinttenttukko taana kiitteedda› yaaga» yaageedda.
15 S'oossay Musa k'ay, «Neeni Israa'eelatoo, ‹Med'inaa Goday hinttenttu aawotuwaa
S'oossay, Abrahaamo S'oossay, Yisaak'a S'oossay, Yaak'ooba S'oossay, I taana
hinttenttukko kiitteedda› yaaga; hawe yeletaappe yeletay gakkanaw taani
hassayettiyaa med'inaw ta suntsaa.
16 «Simmi; baade Israa'eeliyaa c'imatuwaa shiishshaade, ‹Med'inaa Goday
hinttenttu aawotuwaa S'oossay, Abrahaama, Yisaak'anne Yaak'ooba S'oossay taw
k'onc'c'iide; taana, Taani hinttentta s'omoosaad; Gibs'en hinttenttu bolla
oosetteeddawaakka taani be'aaddi.

3:2 Kit. 7:30-34 **3:13** Kes. 6:2-3 **3:14** Sas'. 1:4, 8

17 Taani hinttentta Gibs'e gadiyaa tuggaappe kessaade, maatsaynne eessay
goggiyaa Kanaanetuwaa, Hiitetuwaa, Amoorawaanatuwaa, Parzzawaanatuwaa,
Hiiwetuwaanne Yaabusawaanatuwaa gadiyaa afana ga uttaad.›
18 «Israa'eeliyaa c'imatuu ne k'aalaa sisanawantta; hewaappe guyyiyaan neeninne
he c'imatuu Gibs'e kaatiyaakko biide Aa, ‹Med'inaa Goday, Ibraawetuwaa S'oossay,
nuunanna gaketteedda. Ha"i nuuni heezzu gallassaa ogiyaa mela biittaa hametti
biide, Med'inaa Godaa, nu S'oossaw, yarshshuwaa yarshshana mala nuuna yedda›
yaagite.
19 Shin Wolk'k'aama kushii, Aa, wolk'k'an yedissana d'ayooppe, Gibs'e kaatii
hinttentta yeddennawaa taani eray.
20 Hewaa diraw, Taani Ta kushiyaa yeddaade, unttunttu giddon Taani ootsiyaa Ta
malaatatuwaa ubbaan Gibs'etuwaa shoc'ana. Hewaappe guyyiyaan I hinttentta
yeddanawaa.
21 «K'ay taani Gibs'etuwaan ha asaa sabbissana; yaatooppe hinttenttu kesiyaa wode
kushe mela kesikita.
22 Ibraawe mac'c'awunna ubbatta bare Gibs'e shooratikkonne bare soon de'iyaa
Gibs'e mac'c'a asaa oonanne gidooppe iikko biide, biraa miishshatuwaa, work'k'aa
miishshatuwaanne attuma naanaynne mac'c'a naanay mayyana mayotuwaa
‹Immite› giide oochchanawantta. Hewaadan ootsiide hinttenttu Gibs'etuwaa
mas'uwaa bonk'k'anitta» yaageedda.

4

Musew S'oossay immeedda malaatatuwaa

1 Muse zaariide, «Unttunttu taana ammanennaan is's'ooppe, woy taani odiyaawaa
sisennan is's'iide, ‹Med'inaa Goday new k'onc'c'ibeenna› gooppe waanoo?» yaagi
zaareedda.
2 Med'inaa Goday Aa, «He ne kushiyaan de'iyaawe ayee?» yaagiide oochcheedda.
Ikka «S'am"aa» yaageedda.
3 Med'inaa Goday Aa, «Ane he s'am"aa sa'aan ola» yaageedda. Muse he s'am"aa
sa'aan oleedda wode shooshshaa gideedda; yaatina, Muse aappe wos's'eedda.
4 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Aa, «Ne kushiyaa yeddaade, Aa dufiyaa
oyk'k'a» yaageedda. Muse yeddiide shooshshaa oyk'k'ina, shooshshay Aa kushiyaan
simmiide, s'am"aw laametteedda.
5 Med'inaa Goday, «Hawe haneeddawe, Med'inaa Goday ne aawotuwaa S'oossay,
Abrahaama S'oossay, Yisaak'a S'oossaynne Yaak'ooba S'oossay new k'onc'c'eeddawaa
unttunttu ammananaadana» yaageedda.
6 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Aa, «Ne kushiyaa ne shop'p'iyaan yedda»
yaagina, Muse bare kushiyaa shop'p'iyaan yeddeedda; I kessi s'eeliide, «ta kushii
oollotiide shachchaadan boos's'eedda» yaageedda.
7 S'oossay Aa, «Ne kushiyaa ne shop'p'iyaan zaaraade yedda» yaageedda. Muse
bare kushiyaa bare shop'p'iyaan zaari yediidde kessiyaa wode, «ta kushii simmiide
hinkko bollaa mala gideedda» yaageedda.
8 K'aykka Med'inaa Goday Aa, «Unttunttu neena ammanennaan d'ayooppenne koyro
malaataa ammanennaan is's'ooppe, laa'entso malaata unttunttu ammananawantta.
9 Shin unttunttu ha laa"u malaatatuwaa ammanennan d'ayooppe, woy neeni
odiyaawaa sisennan is's'ooppe, Nayle Shaafaappe haatsaa akkaade, mela biittan
gussa; neeni shaafaappe akkeedda haatsay biittan suutsaa gidanawaa» yaageedda.

3:21 Kes. 12:35-36

10 Muse Med'inaa Godaa, «Abeet Med'inaa Godaw, taani hawaappe kasekka, woy
neeni ne k'oomaw haasayoodeppe doomina taani haasayanaw danddaykke; taani
deeddotaadde haasayay; k'ay ta ins's'arssaykka lufaa» yaageedda.
11 Med'inaa Goday Aa, «Asaw doonaa med'd'eeddawe oonee? Aa duude, woy tulle
ootsiyaawe oonee? S'eelliyaawaanne k'ook'aa ootsiyaawe oonee? Taana Med'inaa
Godaa gidikkitaayye?
12 Neeni ha"i ba; taani neena haasayanaadan maaddana; neeni gaanabaa taani
neena tamaarissana» yaageedda.
13 Shin Muse, «Abeet Godaw, hayyanaa, hawaa ootsanaw hara asaa kiittaarikkii!»
yaageedda.
14 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musew loytsi hank'k'ettiide Aa, «Leewiyaa
gideedda ne ishaa Aaroonee? I lo"o haasayana danddayiyaawaa taani eray; ha"i I
neenana gaketanaw yiidde ogiyaa bollan de'ee; I neena be'iyaa wode Aa wozanay
nashettanawaa.
15 Neeni, ‹Yaaga; yaaga› gaade aw odana; taani hinttentta laa"uwaakka
haasayanaw maaddananne hinttenttu ootsanabaa tamaarissana.
16 I asaw ne diraa haasayanawaa; hewekka, I new doonaa mala gidanawaa, neeni
aw S'oossaa mala gidanaassa giyaawaa.
17 Shin malaatatuwaa an ootsanaw, neeni ha s'am"aa akkaade ba» yaageedda.

Muse Gibs'e Simmeedda

18 Hewaappe guyyiyaan Muse bare bolluwaa Yotoorekko simmi biide, «Hanno
gakkanaw shemppuwaanna de'iyaa Asay de'ooppe be'anaw, taani guyye ta asaakko
Gibs'e boo?» yaageedda. Yootoore Musa, «Ee ba; saro gakka» yaageedda.
19 Muse Miidiyaama gadiyaan de'ishshin Med'inaa Goday Aa, «Neena wod'anaw
koyeedda asatuu ubbay hayk'k'i diggeedda diraw, guyye Gibs'e gadiyaa simmaade
ba» yaageedda.
20 Muse bare machatonne bare attuma naanaa hariyaa togissi akkiide, guyye Gibs'e
simusaa doommeedda; Muse S'oossaa s'am"aa bare kushiyaan oyk'k'iide beedda.
21 Med'inaa Goday Musa, «Neeni Gibs'e simmaade biyaa wode, taani new
immeedda wolk'k'an neeni ootsana malaatatuwaa ubbaa Gibs'e kaatiyaa sintsaan
neeni ootsanawaa baloppa. Yaatinakka asaa I yeddenna mala, taani Aa wozanaa
donc'c'ilisanna.
22 He wode taani Med'inaa Goday, giyaawaa kaatiyaw hawaadan yaagaade oda; ‹
«Israa'eelii ta bayira na'aa.
23 I taw goynnana mala, ta na'aa neeni yeddana mala, taani new odaaddi; shin
neeni Aa yeddenaan is's'aadda; hewaa diraw, taani ne bayira attuma na'aa wod'ana»
yaagee› yaagaade oda» yaageedda.
24 Ogiyaan shemppiyaasan Med'inaa Goday Musena gaketeedda; Aa wod'ana
haneedda.
25 Aa machatta S'ipaara saliyaa akkaade, bare na'aa k'as's'araaddu. He
shookuwaan Muse gediyaa* bochchaaddu. Iza Musa, «Neeni taw tumu suutsaa
mishiraa» yaagaaddu.
26 Med'inaa Goday hewaa diraw Aa wod'enaan aggeeda. He wode k'as's'araa
malaatanaw Aa, «Neeni taw suutsaa mishiraa» yaagaaddu.
27 Med'inaa Goday Aaroona, «Neeni Musena gaketanaw mela biittaa ba»
yaageedda. I biide, Musena S'oossaa deriyaan gakettiide Aa yereedda.
28 Hewaappe guyyiyaan Muse Med'inaa Goday bare bolla kiitteedda k'aalaa
ubbaanne ootsana mala, barena azazeedda ooratsa malaatatuwaa ubbaa Aaroonaw
odeedda.

4:23 Kes. 12:29 * **4:25** *Gediyaa:* Hawaa guussay «Aa attuntsaa bochchaaddu» guusaa.

29 Musenne Aaroone biide, Israa'eeletuwaa c'imatuwaa ubbaa shiishsheeddino.
30 Aaroone Med'inaa Goday Musew odeedda k'aalaa ubbaa unttunttoo odeedda.
Malaatatuwaakka he asaa sintsan ootseedda.
31 Unttunttukka ammaneeddino. Med'inaa Goday unttunttoo k'oppeeddawaanne
unttunttu tuggaa be'eeddawaa siseedda wode, unttunttu guufanniide goynneeddino.

5

Musenne Aaroone Paaroona Sintsaan
(5:1—11:10)

1 Hewaappe guyyiyaan Musenne Aaroone Gibs'e kaatiyaakko yiide Aa, «Med'inaa
Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; ‹Ta Asay taw mela biittaan baalaa
bonchchana mala, unttuntta yedda› yaagee» yaageeddino.
2 Kaatii, «Taani aw azazettaade Israa'eeliyaa yeddanaw he Med'inaa Goday oonee?
Taani Med'inaa Godaa erikke; Israa'eeliyaakka yeddikke» yaageedda.
3 Hewaappe guyyiyaan unttunttu, «Ibraawetuwaa S'oossay nuunanna gaketeedda.
Ha"i nuuni Med'inaa Godaa, nu S'oossaw, yarshshuwaa yarshshanaw heezzu
gallassaa ogiyaa mela biittaa giddo baanaw nuuna yeddaarikkii; hewe d'ayooppe, I
nuuna iita harggiyaan woy olan wod'anawaa» yaageeddino.
4 Shin Gibs'e kaatii yaageedda; «Muse! Aaroona! Asaa ayaw kiittaa diggiittee?
Hinttenttu kiittaw simmiide biite» yaageedda.
5 Kaatii he wode, «Be'ite, ha gadiyaan Asay c'oratteedda; k'ay hinttenttu unttuntta
kiittaa diggiita» yaageedda.
6 Kaatii he gallassi Gibs'etuwaa kaappotuwaanne Israa'eeletuwaa daguwaa
suntsatuwaa azaziide,
7 «Haroodewaadan s'uubiyaa med'd'iyaa utulaa asaw immoppite; unttunttu utulaa
barenttoo biide shiishshino;
8 shin unttunttu payduwaan kasewaa keeshshaa s'uubiyaa med'd'iide,
sheed'd'anaadan azazite; he payduwaappe pac'issoppite; ayaw gooppe, unttunttu
azalla; unttunttu, ‹Nuuni nu S'oossaw yarshshuwaa yarshshana mala, nuuna
yeddaarikkii› yaagiide waassiyaawe hawaassa.
9 Unttunttu kiitaan sheekkana malanne wordduwaa haasayaa sisennan aggana
mala, unttunttoo oosuwaa dees'isite» yaagiide azazeedda.
10 Hewaappe guyyiyaan, he kaappotuunne he suntsatuu kesiide asaa, «Kaatii
hawaadan yaagee; ‹Simmi taani hinttenttoo ubbakka utulaa immikke;
11 hinttenttu utulaa demmana danddayiyaasaappe hinttenttu huup'iyaw
shiishshite; shin hinttenttu sheed'd'iyaa s'uubiyaa payduu ubbakka pac'c'enna›
yaageedda» yaageeddino.
12 Aasi utulaw haniyaawaa shiishshanaw Gibs'e biittaa ubbaan laaletteedda.
13 Gibs'etuwaa kaappotuu unttuntta, «Hinttenttoo utulaa immiyaa wode hinttenttu
hachche hachche ootsiyaawaa keeshshaa ootsite» yaagiide unttuntta godeteeddino.
14 Gibs'etuwaa kaappotuu Israa'eeletuwaa daguwaa suntsatuwaa wad'd'iide,
«Hinttenttu kase ootsiyaawaa keeshshaa s'uubiyaa zino woy hachche ayaw ootsi
wurssibeykkitee?» yaagiide oochcheeddino.
15 Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa suntsatuu biide kaatiyaw maganeeddino;
unttunttu barenttu metuwaappe denddowaan Aa, «Neeni ne k'oomatuwaa hawaadan
ayaw ootsay?
16 Ne k'oomatoo utulaa immikkino; shin, ‹S'uubiyaa med'd'ite› yaagiino; nuuna ne
k'oomatuwaa wad'd'iino; shin balay ne asaa bollana» yaageeddino.

17 Shin kaatii unttuntta, «Ha azallatuu! Hinttenttu azalla! Hewaa diraw, hinttenttu zaari zaariide, ‹Nuuni Med'inaa Godaw yarshshana baanaw nuuna yeddaarikkii› yaagiita.
18 Ha"i biite; ootsite; unttunttu hinttenttoo ay utulaakka immikkino; shin hinttenttu kasewaa keeshshaa s'uubiyaa med'd'iita» yaageedda.
19 Israa'eelatuwaa suntsatuu, «Hinttenttu hachche hachche med'd'iyaa s'uubiyaa payduwaa kasewaappe pac'issoppite» geedda wode, unttunttu metuwaan geleeddawaa akeekeeddino.
20 Unttunttu kaatiyaa mataappe kesiide, Musenne Aaroone unttunttunna gakettanaw naagiyaawantta demmeeddino.
21 Unttunttu, «Hinttena Med'inaa Goday s'eello! Hinttenttu bolla I pirddo! Hinttenttu nuuna kaatiyaananne Aa oosanchchatuwaan is'isseeddita; k'ay unttunttu nuuna wod'ana mala, mashshaa unttunttu kushiyaan wotseeddita» yaageeddino.

Muse S'oossaw Maganneedda

22 Muse Med'inaa Godaakko simmiide, «Abeet Godaw, neeni ha asaa bolla metuwaa ayaw ahaadii? Neeni taana kiitteeddawe hawaassee?
23 Taani ne suntsan kaatiyaw haasayanaw beedda wodeppe doommina, I ha asaa bolla metuwaa aheedda. K'ay neenikka ne asaa mule ashshabaakka» yaageedda.

6

1 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Taani Gibs'e kaatiyaa ootsanabaa neeni ha"i be'ana; ta wolk'k'aama kushiyaa gaasuwaan I unttuntta yeddanawaa; ta wolk'k'aama kushiyaa gaasuwaan I unttuntta bare gadiyaappe laaggiide kessana» yaageedda.

Muse S'eessaa

2 S'oossay k'aykka Musa, «Taani Med'inaa Godaa;
3 Taani Abrahaamew, Yisaak'awunne Yaak'oobaw Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa gidaade k'onc'c'aad; shin Taani, Med'inaa Godaa giyaa ta suntsan, taanatetsaa unttuntta erissabeykke.
4 K'ay taani unttunttoo unttunttu bete gidiide de'eedda Kanaane gadiyaa immanaw ta k'aalaa c'aak'uwaa unttunttunna c'aak'k'etaad.
5 K'aykka Gibs'e asatuu ayileyiyaa Israa'eeletuwaa ooliyaa taani sisaade, ta k'aalaa c'aak'uwaa hassayaadi.
6 «Hewaa diraw, neeni Israa'eelatuwaa, ‹Taani Med'inaa Godaa; Taani hinttentta Gibs'etuwaa naak'uwaappe kessana; Taani hinttentta unttunttu ayiletetsaappekka la"a kessana; k'ay Taani ta wolk'k'aama wolk'k'aan Gibs'etuwaa bolla iita pirddaa ahaade hinttentta wozana.
7 Taani hinttentta ta huup'e asaadan akkananne taani hinttenttu S'oossaa gidana. He wode hinttenttu Taani Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa hinttentta Gibs'etuwaa ayiletetsaappe kesseeddawaa gidiyaawaa erana.
8 K'ay Taani Abrahaamew, Yisaak'awunne Yaak'oobaw immanaw c'aak'k'eedda biittaw ahana; he gadiyaa taani hinttenttoo gade ootsaade immana; Taani Med'inaa Godaa yaaga› » yaageedda.
9 Muse hawaa Israa'eeletoo odeedda; shin unttunttu ayaanay me"eedda gaasuwaaninne mek'etsi baynna ayiletetsaa gaasuwaan Aa k'aalaa sisibeykkino.
10 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa,
11 «Baade Gibs'e kaatiyaa, ‹Israa'eeletuwaa ne gadiyaappe kessaade yedda› yaagaade oda» yaageedda.

6:2 Dom. 17:1; 28:3; 35:11; Kes. 3:13-15

12 Shin Muse Med'inaa Godaa, «Haray atto Israa'eeletuu tabaa sisennan is's'eeddino
shin taani deeddotiyaa ins's'arssan haasayiyaawaa kaatii wooti sisanee?» yaageedda.
13 Med'inaa Goday Musanne Aaroona, «Biide, hinttenttu Israa'eeliyaa asaa
Gibs'eppe kessana mala, taani hinttentta yeddeeddawaa Israa'eeliyaa asawunne
Gibs'e kaatiyaw odite» yaagiide azazeedda.

Musenne Aaroone Yeletaa

14 Unttunttu soy soy mayza aawotuu hawantta. Israa'eeliyaw bayira na'aa Roobeela
attuma naanay, Heenooka, Paalu, Hes'iroonanne Karmma; hawanttu Roobeela
yaratuwaa.
15 Simoona attuma naanay, Yimu'eela, Yaamiina, Ohaada, Yaakiina, S'oohaaranne
Kanaane gade mishirattippe yeletteedda Shaa'ula; hawanttu Simoona yaratuwaa.
16 Leewiyaa attuma naanay barenttu yeletaa maaraadan Gershshoona,
K'ahaatanne Maraara. Leewii s'eetanne hattamanne laappun laytsaa de'eedda.
17 Gershshoona attuma naanay barenttu yaran yaran Liibinanne Shim"a
geetettiino.
18 K'ahaate attuma naanay Amiraama, Yis'ihaara, Kebroonanne Uzi'eela. K'ahaate
s'eetanne hattamanne heezzu laytsaa de'eedda.
19 Maraara attuma naanay Maahilanne Musha giyaawantta.
Barenttu Yeletaa maaran hawaappe k'ommonna s'eegeteedda Leewiyaa yaratuu
hawantta.
20 Amiraame bare aawuwaa michchato Yokebeedo akkeedda. Iza Aaroonanne
Musa aw yelaaddu. Amiraame s'eetanne hattamanne laappun laytsaa de'eedda.
21 Yis'ihaara attuma naanay, K'oraaha, Nefeeganne Ziikira.
22 Uuzi'eela attuma naanay, Mishaa"eela, Els's'aafaananne Siitira.
23 Aaroone Aminaadaaba naatto, Na'aasoona michchato Elisheebo akkeedda.
Yaatina iza aw Nadaaba, Abiiha, El"aazaranne Ittaamaara geetettiyaa attuma naanaa
yelaaddu.
24 K'ore attuma naanay, Asiira, Elk'k'aananne Abiyaasaafa; hawanttu K'ore
yaratuwaa.
25 Aaroona na'ay El"aazare Puti'eela naanatuwaappe ittinno akkeedda; iza aw
Piinihaasa yelaaddu.
Hawanttu barenttu yaran yaran Leewatuwaa golliyaa mayza asatuwaa.
26 Med'inaa Goday, «Gibs'e gadiyaappe Israa'eelatuwaa olaw giigo c'uguwaadan
c'uguwaadan kessite» yaageeddawe ha Musanne Aaroona.
27 Israa'eelatuwaa Gibs'e gadiyaappe kessiyaawaa Gibs'e kaatiyaw
haasayeeddawanttu unttuntta. Hewanttukka Musanne Aaroona.
28 Med'inaa Goday Gibs'en Musew haasayeedda wode Aa,
29 «Taani Med'inaa Godaa; Taani new odiyaawaa ubbaa neeni Gibs'e kaatiyaw oda»
yaageedda.
30 Shin Muse Med'inaa Godaa, «Taani deeddotiyaa ins's'arssan haasayiyaawaa
gidishin, kaatii taani odiyaawaa wooti sisanee?» yaageedda.

7

1 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Be'a; taani neena Gibs'e kaatiyaw
S'oossaa mala ootsaad; ne ishay Aaroone ne nabiyaadan gidanawaa;
2 taani neena azazeedda ubbaa neeni aw odaasa; ne ishaa Aaroone Israa'eelatuwaa
bare gadiyaappe kessi yeddana mala, kaatiyaw odee.
3 Shin taani kaatiyaa wozanaa d'ulissana; taani Gibs'e gadiyaan ta c'ora
malaatanne maalaalissiyaabaa darissaade ootsinttokka,

6:16 Pay. 3:17-20; 26:57-58; 1 Od. 6:16-19 **7:3** Kit. 7:36

4 I hinttenttu odiyaawaa sisenna. He wode taani ta kushiyaa Gibs'etuwaa bolla
dentsana; taani ta c'uguwaa, ta asaa Israa'eeliyaa, Gibs'e asaa bollan wolk'k'aama
pirddaa ahaade kessana.
5 Hewaappe guyiyaan Gibs'etuu, taani ta kushiyaa Gibs'e bolla dentsaade,
Israa'eelatuwaa unttunttu giddoppe kesseedda wode, taani Med'inaa Godaa
gidiyaawaa unttunttu eranawantta» yaageedda.
6 Musenne Aaroone likke Med'inaa Goday unttuntta azazeeddawaadan
ootseeddino.
7 Unttunttu kaatiyaw odiyaa wode, Muse hosppun tammu laytsaa asaa; Aaroone
k'ay hosppun tammanne heezzu laytsaa asaa.

Aaroona S'am"ay Shooshshaa gideedda

8 Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;
9 «Kaatii hinttentta, ‹S'oossay ootsiyaa malaataa taana bessite› giyaa wode, neeni
Aaroona, ‹Ne s'am"aa akkaade, kaatiyaa sintsan ola› yaaga; yaatooppe I shooshshaa
kessana» yaageedda.
10 Musenne Aaroone kaatiyaakko geliide Med'inaa Goday unttuntta
azazeeddawaadan ootseeddino; Aaroone bare s'am"aa kaatiyaa sintsaaninne Aa
oosanchchatuwaa sintsan olina shooshshaa kesseedda.
11 Hewaappe guyyiyaan kaatii eranchchatuwaanne bitiyaawantta s'eesissina
unttunttukka, ha Gibs'etuwaa shareechchotuu barenttu d'amaashuwaan hewaadan
ootseeddino.
12 Unttunttu ubbaykka barenttu s'am"aa s'am"aa olina, s'am"atuu shooshshaa
kesseeddino; shin Aaroona s'am"ay unttunttu s'am"atuwaa mitteedda.
13 Gidooppenne Med'inaa Goday odeeddawaadankka kaatiyaa wozanay
donc'c'ileedda; I unttunttu oduwaa sisennan is's'eedda.

Haatsay Suutsaw Laametteedda

14 Med'inaa Goday Musa, «Kaatiyaa wozanay donc'c'ileedda; asaa I yeddennan
is's'eedda.
15 Kaatii haatsaakko biyaa wode, guuraade neeni aakko baade aanana gaketanaw
Nayle Shaafaa doonaan ee"a; shooshshaw laametteedda s'am"aa oyk'k'a akkaade ba.
16 Neeni Aa, ‹Med'inaa Goday, Ibraawetuwaa S'oossay neena, mela biittaan taw
goynnana mala, ta asaa yedda yaagiide, taana neekko kiitteedda; shin hanno
gakkanaw neeni sisabeykka.
17 Med'inaa Goday, Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa neeni hawaan erana. Taani
Nayle Shaafaa haatsaa ta kushiyaan de'iyaa s'am"an shoc'ina haatsay suutsaw
laamettanawaa.
18 Nayle Shaafaa moliikka hayk'k'anawaa; shaafaykka s'ink'k'anawaa; Gibs'etuu he
shaafaa haatsaa ushanaw danddaykkino› yaagaade oda» yaageedda.
19 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Neeni Aaroona, ‹Ne s'am"aa
oyk'k'aade Gibs'e haatsatuwaa bolla, shaafatuwaa bolla, zeereeto haatsatuwaa bolla,
di'uwaa ollaa bollan ne kushiyaa mic'c'a› yaaga; I mic'c'ina unttunttu suutsaw
laamettanawaa; Gibs'e biittaa ubbaan, haray attina, mitsaappenne shuchchaappe
wooc'iide kesseedda haatsaa tigiyaa miishshaa ubbaa garssan de'iyaa haatsay
suutsaw laamettana» yaageedda.
20 Musenne Aaroone Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseeddino. Kaatiyaa
sintsaaninne Aa oosanchchatuwaa sintsaan I bare s'am"aa dentsiide, shaafaa haatsaa
shoc'ina haatsaa ubbay suutsaw laametteedda.

7:17 Sas'. 16:4

21 He shaafaa haatsaa gidduwaan de'iyaa moletuu hayk'k'eeddino; shaafaa haatsay
loytsi zee"eedda diraw, Gibs'e Asay ushanaw danddayibeenna. Gibs'en ubba saan
suutsay kumeedda.
22 Gibs'e shareechchotuukka barenttu d'amaashuwan hewaadan ootseeddino;
Med'inaa Goday odeeddawaadankka kaatiyaa wozanay donc'c'ilina, Musenne
Aaroone odeeddawaa sisennan is's'eedda.
23 Hewaappe guyyiyaan kaatii hawoo ayinne hirggennan bare soo simmiide
beedda.
24 Gibs'e Asay ubbay Nayle Shaafaa haatsaa ushanaw danddayibeenna diraw,
ushiyaa haatsaa demmanaw Nayle Shaafaa gas'aan ollaa bookkeeddino.
25 Med'inaa Goday haatsaa shoc'oodeppe laappun gallassaa gideedda.

8

Shed'd'iyaa

1 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Ba; Gibs'e kaatiyaakko baade,
‹Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taw goynnana mala, ta asaa yedda.
2 Neeni unttuntta yeddennan is's'ooppe, taani ne biittaa ubbaan shed'd'iyaa
kuntsana.
3 Nayle Shaafaan shed'd'ii shohakkattana. Unttunttu shohakkatti kesiide ne soo, ne
siris'aa, ne gisuwaa giddo, ne oosanchchatuwaa golliyaa giddo gelana; ne asaa bolla
kesana; ne c'ooc'iyaanne ne d'iiliyaa wotsiyaa keriyaan gelana.
4 Shed'etuu ne bolla, ne asaa bollanne ne oosanchchatuwaa ubbaa bolla kesana»
yaagee› yaagaade oda» yaageedda.
5 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Neeni Aaroona, ‹Ne s'am"aa
oyk'k'aadde, shaafatuwaa bolla, zeereeto haatsatuwaa bollanne di'uwaa ollaa bolla
ne kushiyaa mic'c'aade shed'etuu Gibs'e gadiyaa bollan kessanaadan ootsa›
yaagaadde oda» yaageedda.
6 Aaroone Gibs'e haatsatuwaa bolla bare kushiyaa mic'c'ina shed'etuu kesiide,
Gibs'e gadiyaa mayyeeddino.
7 Shareechchatuukka barenttu d'amaashuwaan hewaadan ootseeddino;
unttunttukka Gibs'e gadiyaan shed'd'ii kessanaadan ootseeddino.
8 Kaatii Musanne Aaroona s'eesissiide, «Ha shed'etuwaa taappenne ta asaappe
diggana mala, Med'inaa Godaa hinttenttu woossite; yaatooppe Med'inaa Godaw
yarshshuwaa yarshshana mala, taani asaa yeddana» yaageedda.
9 Muse kaatiyaa, «Kaatiyaw shed'etuu neeppenne ne sooppe d'ayana malanne Nayle
Shaafaa s'alalan attana mala, taani new, ne oosanchchatoonne ne asaw woosana
wodiyaa neeni keera» yaageedda.
10 Kaatii, «Wontta» yaageedda. Muse, «Med'inaa Godaa Nu S'oossaa, malay ooninne
baynnawaa neeni erana mala, neeni geeddawaadan hananawaa.
11 He shed'etuu neeppe, ne golliyaappe, ne oosanchchatuwaappenne ne asaappe
d'ayanawantta; unttunttukka Nayle Shaafaa s'alalan attanawantta» yaageedda.
12 Musenne Aaroone kaatiyaa mataappe kesseeddino; kaatiyaa bolla Med'inaa
Goday aheedda shed'd'etuwaabaa Muse Med'inaa Godaakko woosseedda.
13 Med'inaa Goday Muse oochcheeddawaadan ootseedda; shed'etuu son kareninne
dembban hayk'k'eeddino.
14 Gibs'e Asay unttuntta shiishshi shiishshiide dooreeddino; biittay hewaa
s'ink'k'uwaan zee"eedda.
15 Shin kaatii shed'etuu baynnawaa be'eedda wode Aa wozanay donc'c'ileedda;
Med'inaa Goday odeeddawaadankka, I Musenne Aaroone odeedda oduwaa sisennan
is's'eedda.

C'uuchchaa

16 Med'inaa Goday hewaappe guyyiyaan, Musa «Neeni Aaroona, ‹Ne s'am"aa
mic'c'aade, biittaa baana shoc'a› yaagaade oda. Gibs'e biittaa ubbaan baanay
c'uuchchaa kessanawaa» yaageedda.
17 Unttuttu hewaadan ootseeddino; Aaroone s'am"aa oyk'k'iide bare kushiyaa
mic'c'iidde; bare s'am"an biittaa baana shoc'ina asaanne, mehiyaa bolla c'uuchchay
yeedda. Gibs'e gadiyaan ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, baana ubbay c'uuchchaa
kesseedda.
18 Shareechchatuukka barenttu d'amaashuwaan hewaadan ootsanaw
baas'eteeddino; shin danddayibeykkino. C'uuchchay asaa bollanne, mehiyaa bolla
kummeedda.
19 Shareechchatuu kaatiyaa, «Hawe S'oossaa oosuwaa» yaageeddino. Shin kaatiyaa
wozanay donc'c'ileedda; S'oossay geeddawaadankka, I unttunttu odiyaawaa sisennan
is's'eedda.

Dukkiyaa Uduns's'iyaa

20 Med'inaa Goday Musa, «Guuran denddaade, kaatii shaafaa biishshin aanana
gakettaade neeni Aa, ‹Med'inaa Goday yaagee; «Taw ootsana mala, ta asaa yedda;
21 neeni ta asaa yeddennan is's'ooppe, taani ne bolla, ne oosanchchatuwaa bolla,
ne asaa bollanne ne golletuwaa giddo uduns's'iyaa wudiyaa yeddana; Gibs'etuwaa
golleninne unttunttu de'iyaa biittaa ubbaan uduns's'ii kumanawaa.
22 Shin he gallassi ta Asay bete gidiide de'iyaa Goshena gadiyaan uduns's'ii
kumenaadan taani te'aade, unttunttu biittaa shaakana; Taani Med'inaa Goday, ha
gadiyaa ubbaan de'iyaawaa neeni hewaan erana.
23 Taani ta asaanne ne asaa shaakana; ha wolk'k'aama malaatay wontti hanana»
yaagee› yaagaadde oda» yaageedda.
24 Med'inaa Goday hewaappe guyyiyaan, geeddawaadan ootseedda; kaatiyaa
sooninne Aa oosanchchatuwaa son daro uduns's'iyaa wudii yeedda; Gibs'e gadiyaa
ubbaa bayzzeedda.
25 He wode kaatii Musanne Aaroona s'eesissiide, «Biite; ha gadiyaan hinttenttu
S'oossaw yarshshite» yaageedda.
26 Shin Muse, «Hewe likke gidenna; nuuni Med'inaa Godaa Nu S'oossaw
shiishshiyaa yarshshotuu Gibs'etuwaa sheneyiyaawaa gidanawaa; nuuni unttuntta
sheneyiyaa yarshshotuwaa unttunttu s'eellishin yarshshooppe, unttunttu nuuna
shuchchaan c'addikkinoo?
27 Nuuni Med'inaa Godaa, nu S'oossaw, yarshshotuwaa shiishshanaw I nuuna
azaziyaawaadan, heezzu gallassaa ogiyaa mela biittaa baana koshshee» yaageedda.
28 Kaatii, «Med'inaa Godaw, hinttenttu S'oossaw, hinttenttu mela biittaa biide
yarshshana mala, taani hinttentta yeddana; shin hinttenttu haakkiide booppite; taw
ha"i woossite» yaageedda.
29 Muse, «Taani ne mataappe keso sa'aannakka Med'inaa Godaa woosana; ha
uduns's'iyaa wudii wontti kaatiyaappe, Aa oosanchchatuwaappenne Aa asaappe
kichchanawaa. Shin Med'inaa Godaw yarshshanaw asaa yeddennan is's'anaw kaatii
nuuna zaari c'immenna mala akeeko» yaageedda.
30 Hewaappe guyyiyaan Muse kaatiyaa mataappe kesiide, Med'inaa Godaa
woosseedda.
31 Med'inaa Goday Muse oochcheeddawaadan ootseedda; uduns's'iyaa
kaatiyaappe, Aa oosanchchatuwaappenne Aa asaappe ittuunne attenan kichcheedda.
32 Shin ha"ikka k'ay kaatiyaa wozanay donc'c'ilina, asaa yeddennan is's'eedda.

8:19 Luk'. 11:20

9

Mehiyaa Bolla Boshay Wod'd'eedda

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Gibs'e kaatiyaakko baade,
‹Med'inaa Goday, Ibraawetuwaa S'oossay neena, «Unttunttu taw goynnana mala ta
asaa yedda» yaagee.
2 Neeni yeddennan is's'aade, unttuntta oyk'k'a uttiyaawaa gidooppe,
3 Med'inaa Godaa kushii deriyaan de'iyaa ne mehiyaa bolla, paratuwaa bolla,
haretuwaa bolla, gaalotuwaa bolla, miyaa bolla, dorssatuwaa bollanne
deeshshatuwaa bolla wolk'k'aama iita harggiyaa yeddana.
4 Shin Taani Med'inaa Goday Israa'eeliyaa mehiyaa gidduwaaninne Gibs'etuwaa
mehiyaa gidduwaan shaakotaa med'd'ana. Israa'eelatuu mehiyaappe ittuunne
hayk'k'enna› yaaga» yaageedda.
5 Med'inaa Goday wodiyaa keeriide, «Taani wontti hawaa ha gadiyaa bollan
ootsana» yaageedda.
6 Wonttetsa gallassi Med'inaa Goday hewaa ootseedda. Gibs'e asaa mehiyaa ubbay
hayk'k'eedda; shin Israa'eeliyaa asaa mehiyaappe ittuunne hayk'k'ibeenna.
7 Kaatii ha yewuwaa paac'c'anaw asaa kiittiide, Israa'eeletuwaa mehiyaappe, haray
atto, ittuunne hayk'k'ibeennawaa ereedda. Gidooppenne kaatiyaa wozanay donc'c'ilo
sa'aappe simmenaan is's'ina, asaa yeddennan diggeedda.

S'iibbaa

8 Meed'inaa Goday hewaappe guyyiyaan, Musanne Aaroona, «Hinttenttu kushiyaa
kuntsiidde c'ooc'iyaappe bidintsaa uuc'c'ite; Muse kaatii s'eellishin, hewaa pude
c'arkkoo laalo;
9 hewe Gibs'e biittaa ubbaa bolla liik'o baana gidanawaa; Gibs'e biittaa ubbaan
asaa bollanne mehiyaa bolla giiyyiyaa s'iibbay wod'd'anawaa» yaageedda.
10 Unttunttu c'ooc'iyaappe bidintsaa akkiide, kaatiyaa sintsan ek'k'eeddinno; Muse
hewaa pude c'arkkuwaan laalina, asaa bollanne mehiyaa bolla giiyiyaa s'iibbay
wod'd'i aggeeda.
11 Shareechchatuukka unttunttu bollanne Gibs'e asaa ubbaa bolla wod'd'eedda
s'iibbay essuwaa diggina, Muse sintsan ek'k'anaw danddayibeykkino.
12 Shin Med'inaa Goday Musew geeddawaadankka, kaatiyaa wozana
donc'c'iliseedda diraw, Musenne Aaroone odiyaawaa kaatii sisennan is's'eedda.

Shachchaa

13 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Guuran dendda baade,
kaatiyaanna gakettaade Aa, ‹Med'inaa Goday, Ibraawetuwaa S'oossay neena, «Taw
goynnana mala ta asaa yedda.
14 Hewe d'ayooppe, ne bolla, ne oosanchchatuwaa bollanne ne asaa bolla ta
boshaw de'iyaa kumentsaa wolk'k'aa taani kiittana; sa'aan ubbaan ta mali
baynnawaa neeni hewaan eranaassa.
15 Taani hannoode ta kushiyaa yeddaade, neenanne ne asaa iita harggiyaan ha
sa'aa bollappe mils's'i udanashin.
16 Taani neena ta wolk'k'aa bessanawunne ta suntsay sa'aa ubbaa bollan
odettanaw, hewoo taani neena kaate ootsaade wotsaad.
17 Neeni ha"ikka otorettaade, ta asaa yeddennan is's'aadda.
18 Hewaa diraw, taani wontti hannoode Gibs'e Gibs'e gidoodeppe hachche
gakkanaw ubbakka wod'd'i erenna, darii wolk'k'aama shachchaa bukissana.
19 Ha"i neeni ne mehiyaanne gaden new de'iyaawaa ubbaa ellekka soo
gelissanaadan azaza; ayaw gooppe, soy gelenaan biro gaden de'iyaa asaa ubbaa

---

9:10 Sas'. 16:2 **9:16** Rom. 9:17

bollanne mehiyaa ubbaa bolla shachchay wod'd'anawaa; Unttuttu hayk'k'ana»
yaagee› yaaga» yaageedda.
20 Kaatiyaa oosanchchatuwaappe Med'inaa Godaa k'aalaw yayyeeddawanttu
barenttu ayiletuwaanne barenttu mehiyaa elleelliidde soy geliseeddino.
21 Shin Med'inaa Godaa k'aalaa kad'eeddawanttu barenttu ayiletuwaanne barenttu
mehiyaa gaden aggi basheeddino.
22 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Gibs'e biittaa ubbaa bollan: asaa
bolla, mehiyaa bollanne Gibs'e goshshatuwaan dic'c'iyaabaa ubbaa bolla shachchay
wod'd'anaadan, ne kushiyaa saluwaa dentsa» yaageedda.
23 Muse bare gatimaa saluwaa zaariide dentseedda wode, S'oossay guguntsaanne
shachchaa yeddeedda; walk'k'antsaykka duge sa'aw walk'k'ammeedda. S'oossay
Gibs'e gadiyaan shachchaa yaati bukisseedda.
24 Shachchay wod'd'eedda; walk'k'antsay yaanne haanne walk'k'ammeedda; Gibs'e
gadiyaan kaatii kaatetoodeppe doommina, Gibs'e biittaa ubbaan wod'd'eedda
shachchaa ubbaappe hewe aad'd'iyaa iita shachchaa.
25 He shachchay Gibs'e biittaa ubbaa gaden de'iyaa ubbabaa, asaakka mehiyaakka
shoc'eedda; gaden doleeddabaa ubbaa duge zaariide bidoyeedda; mitsaa ubbaa
mentsereetseedda.
26 Shachchay wod'd'ibeenna gadii Israa'eelatuu utteedda Goshena gadiyaa s'alala.
27 Kaatii kiitti Musanne Aaroona s'eesissiide, «Ha"i simmi, taani nagaraa ootsaad;
Med'inaa Goday tumanchchaa; taaninne ta Asay bayzzanchcha.
28 Nuw guuguntsaynne shachchay dareedda diraw, Med'inaa Godaa woossite.
Taani hinttentta yeddana; simmi hawaappe sintsan hinttenttu hawaan gam"ikkita»
yaageedda.
29 Muse Aa, «Taani ha katamaappe keseedda wode, taani woossanaw ta kushiyaa
Med'inaa Godaakko mic'c'ana; yaatooppe guuguntsay agganawaa; k'ay shachchaa
wod'etsay ek'k'ana; sa'ay Med'inaa Godaawaa gidiyaawaa neeni hewaan erana.
30 Shin neeninne ne oosanchchatuu Med'inaa Godaw S'oossaw ha"ikka
yayyenawaa taani eray» yaageedda.
31 Talbbay c'iisheedda dirawunne banggay tisheedda diraw, talbbaynne banggay
shachchan bayeeddino.
32 Shin zarggaynne k'ambbaray ka"iyaa wodii bira gideedda diraw, shachchan
bayibeykkino.
33 Hewaappe guyyiyaan Muse kaatiyaa mataappe denddiide, katamaappe gas'aa
kesseedda. Bare kushiyaa Med'inaa Godaakko mic'c'eedda; yaatina guguntsaynne
shachchay aggeedda; iraykka biittaa bollan duge tigettiyaawe ek'k'eedda.
34 Shin kaatii iray, shachchaynne guguntsay aggeedawaa be'eedda wode
zaariiddekka nagaraa ootseedda; ikka Aa oosanchchatuukka barenttu wozanaa
donc'c'ilisseeddino.
35 Med'inaa Goday Muse doonaan haasayeeddawaadankka kaatiyaa wozanay
donc'c'ilina, Israa'eelatuwaa I yeddennan is's'eedda.

10

Booliyaa

1-2 Hewaappe guyyiyaan Musa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Gibs'e
kaatiyaakko ba; ayaw gooppe, taani Gibs'etuwaa gidon mallaanne wolk'k'aama
malaataa ta woota ootseeddentto hinttenttu hinttenttu naanawunne hinttenttu
naanaa naanaatoo odana mala, k'ay hinttenttukka Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa

9:24 Sas'. 8:7; 16:21

erana mala, ta wolk'k'aama malaataa unttunttu giddon ootsanaw Aa wozanaanne Aa
oosanchchatuwaa wozanaa taani donc'c'ilissa wotsaad» yaageedda.
3 Musenne Aaroone kaatiyaakko geliide Aa, «Med'inaa Goday, Ibraawetuwaa
S'oossay neena hawaadan yaagee; ‹Neeni taw azazettenan awude gakkanaw is's'ay?
Taw goynnana mala ta asaa yedda.
4 Neeni unttuntta yeddennan is's'ooppe, ne biittaa bolla Taani wontti booliyaa
ahana;
5 boolii ooninne biittaa demmanaw danddayennaadan biittaa kammanawaa.
Hinttenttoo shachchaappe atteeda guutsabaa, gaden dic'c'iyaa mitsaykka attenaan
ubbaa maanawaa.
6 Ne gollen ne suntsatuwaa golleninne Gibs'e asaa ubbaa gollen unttunttu
kumanawantta; hewe ne aawotuwaa, woy ne mayza aawotuu ha biittaan uttoodeppe
hanno gakkanaw mule be'ibeenabaa› yaagee» yaageeddino. Hewaappe guyyiyaan
Muse kaatiyaa sintsaappe kesiide beedda.
7 Kaatiyaa suntsatuu kaatiyaa, «Ha bitanii nuw awude gakkanaw metuwaa gaaso
gidanawe? Unttunttu Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, goynnana mala, neeni
asaa yedda; Gibs'e biittay bayeeddawaa neeni ha"ikka akeekikkii?» yaageeddino.
8 Hewaa diraw, kaatii Musanne Aaroona guyye zaariide, «Biite; Med'inaa Godaw,
hinttenttu S'oossaw goynnite; shin biyaawanttu oona oonee?» yaageedda.
9 Muse, «Nuuni nu c'ima asaanne nu guutsaa naanatuwaanna, nu dorssaa
wudetuwaannanne miizzaa wudetuwaanna ittippe baana; ayaw gooppe, nuuni
biyaasan Med'inaa Godaa baalaa bonchchanaw koshshee» yaageedda.
10 Kaatii, «Taani hinttentta hinttenttu naanaanne hinttenttu machchetuwaa
yeddiyaawaa gidooppe, Med'inaa Goday hinttentta naaganaw koshshee. Shin be'ite;
hinttenttu hinttenttu wozanaan iitabaa k'oppeeddawe k'onc'c'iyaan erettee.
11 Tuytti, hinttenttu, ‹S'oossaw goynnana› giide oochchiyaawaa gidooppe, attuma
asaa s'alaalay biide Med'inaa Godaw goynnite» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan
Musenne Aaroone kaatiyaa sintsaappe yederssetiide kesseeddino.
12 Med'inaa Goday Musa, «Boolii Gibs'e gadiyaan kesanaadan, shachchaappe attiide
gaden dic'c'iyaabaa ubbaa lim"i ootsana mala, ne kushiyaa Gibs'e gadiyaa bollan
mic'c'a» yaageedda.
13 Muse bare gatimaa Gibs'e gadiyaa bollan mic'c'ina, Med'inaa Goday away
doliyaa bagga c'arkkuwaa he gallassanne k'amma ubbaa he gadiyaa bollan
c'arkkisseedda; wontteedda wode he c'arkkuu booliyaa aheedda.
14 Boolii Gibs'e biittaa ubbaa bolla sham"i giide, biittaa ubba saan kessi utteedda.
Hawaa keeshshaa booliyaa boshay he biittaan hawaappe kasenna hanibeenna; woy
hawaappe sintsawunne zaaretsiide hanenna.
15 Biittay kares's'ana gakkanaw boolii biittaa ubbaa kammeedda. He boolii
shachchaappe attiide gaden dic'c'iyaabaa ubbaanne mitsaa bollan de'iyaa ayfiyaa
ubbaa mils's'i ootseedda. Yaatina mitsaa bollan irs's'a haytsay, woy gaden ataakilttii
Gibs'e biittaa ubbaan ayaynne attibeena.
16 Kaatii Musanne Aaroona ellekka s'eesissiide, «Med'inaa Godaa hinttenttu
S'oossanne hinttentta taani naak'k'aad;
17 simmi hinttenttu taw ta nagaraa ha itti gede s'alalaw atto giite; ha wod'd'iyaa
boshaa taappe diggana mala, Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa woossite»
yaageedda.
18 Muse kaatiyaa mataappe kesiide, Med'inaa Godaa woossina;
19 Med'inaa Goday he c'arkkuwaa away wulliyaa bagga wolk'k'aama c'arkkoo
laammina booliyaa tookki, Zo'o Abbaakko afeedda. Gibs'e biittaa ubbaan itti
booliinne attibeena.

10:14 Sas'. 9:2-3

20 Gidooppenne, Med'inaa Goday kaatiyaa wozanaa donc'c'iliseedda diraw,
Israa'eelatuwaa yeddennan is's'eedda.

Bara D'umaa

21 Med'inaa Goday Musa, «Gibs'e gadiyaan Asay bochchi be'anaw danddayiyaa
keeshshaa d'umay d'umana mala, ne kushiyaa saluwaa dentsa» yaageedda.
22 Muse bare kushiyaa saluwaa dentseedda; Gibs'e biittaa ubbaan heezzu gallassaa
kumentsaa bara d'umay d'umeedda.
23 He heezzu gallassatuwaan Asay ooninne ittuu ittuwaa be'ennaan, woy bare
sa'aappe denddiide beennan takkeedda. Shin Israa'eeletuu de'iyaa sa'aan ubbaan
unttunttoo poo'uu de'ee.
24 Kaatii Musa s'eesissiide, «Biite; Med'inaa Godaw goynnite; hinttenttu
machchetuukka hinttenttu naanaykka hinttenana baanaw danddayiino. Hinttenttu
dorssaa wudiyaanne hinttenttu miizzaa wudiyaa s'alalaa yeggiide biite» yaageedda.
25 Shin Muse Aa, «Nuuni yarshshuwaanne s'uuggiide yarshshiyaa yarshshuwaa
Med'inaa Godaa, nu S'oossaw, shiishshanaw, mehiyaa nuw immaade yeddiyaawe
neena guussakka?
26 Nu mehii ubbaykka nuunana baanaw koshshee; k'inc'c'aafile ittuunne guyye
attena. Med'inaa Godaa, nu S'oossaw, goynniyaa goynnaw he mehiyaappe dooriide
akkanaw koshshee; nuuni yaa gakkennaan de'iidde, mehiyaappe hak'awaa hak'awaa
Med'inaa Godaw yarshshanentto eranaw danddayokko» yaageedda.
27 Shin Med'inaa Goday kaatiyaa wozanaa donc'c'ilissina I unttuntta yeddanaw
koyibeenna.
28 Hewaappe guyyiyaan kaatii Musa, «Ta mataappe kichcha! Laa"entso ta sintsan
lem"i gaade neena era! Neeni ta ayfiyaa ta deemuwaa be'eedda gallassaykka new
hayk'k'o» yaageedda.
29 Muse Aa, «Tumakka; neeni geeddawaadan taani neena laa"entso ubbakka
be'ikke» yaageedda.

11

Bayira yeletteeddawanttu Bolla Yeedda Boshaa

1 Musew Med'inaa Goday, «Taani Gibs'e kaatiyaa bollanne Aa asaa bolla itti hara
boshaa yeddana; hewaappe guyyiyaan I hinttentta ha gadiyaappe kessi yeddanawaa;
I hinttentta ittuunne attenaan ubbaakka yederssanawaa.
2 Israa'eeliyaa asay, mac'c'awe attumawe bare shoorotuwaappe biraappenne
work'k'aappe med'etteedda miishshatuwaa oochchana mala, unttunttoo oda»
yaageedda.
3 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asatuu Gibs'etuwaa sintsan nashshettanaadan
ootseedda. K'ay Muse bare huup'iyawukka Gibs'e gadiyaan kaatiyaa
oosanchchatuwaaninne asan loytsi daro bonchchetteedda asaadan s'eeletteedda.
4 Muse kaatiyaa hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday hawaadan yaagee;
‹K'amma giddo bilahiyaan taani Gibs'e gidduwaana aad'ana;
5 Gibs'e gadiyaan de'iyaa bayira attuma naanay ubbay, kawutetsaa oydiyaan
uttiyaa kaatiyaa bayira na'aappe doommiide, wos'an gaac'c'iyaa k'oomati bayira
na'aa gakkanaw bayira yeletteedda mehiikka attenan ubbay hayk'k'anawaa.
6 Gibs'e biittaa ubbaan hawaappe kase baggan hanibeennanne sintsappekka
hanenna wolk'k'aama yeekuu yeekettanawaa.

10:22 Maz. 105:28; Sas'. 16:10

7 Shin Israa'eelatuu gidduwaan, asaa bolla woy mehiyaa bolla kanaynne
boc'c'enna› yaagee. He wode Med'inaa Goday Gibs'etuwaaninne Israa'eeliyaa
gidduwaan shaakotaa med'd'iyaawaa neeni eranaassa.
8 Ha ne oosanchchatuu ubbay taakko yiide, ta sintsan guufanni goynniide, ‹kesaade
baarikkii! Neena kaalliyaa Asay ubbaykka bo!› gaanawantta. Hewaappe guyyiyaan
taani baana» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan Muse hank'k'uwaan ees's'etiidde,
kaatiyaa sintsaappe kesiide beedda.
9 Musew Med'inaa Goday koyro, «Ta malalissiyaa malaatay Gibs'e gadiyaan darana
mala, kaatii hinttenttu odiyaawaa sisennan is's'anawaa» yaagi wotseedda.
10 Musenne Aaroone ha malalissiyaa malaataa ubbaa kaatiyaa sintsan
ootseeddino; shin Med'inaa Goday kaatiyaa wozanaa donc'c'ilisseedda; yaatina I
Israa'eelatuwaa bare gadiyaappe yeddennan is's'eedda.

12

Paasigaanne Gibs'eppe Kesussaa
(12:1—15:21)

1 Med'inaa Goday Gibs'e gadiyaan Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;
2 «Ha aginay hinttenttoo laytsaw koyro aggina gido;
3 Israa'eeliyaa asaw ubbaw hawaa odite; ha aginay geleedda tammantsa gallassan,
itti Asay bare soy asaw itti koliyaa dorssaa woy itti koliyaa deeshshaa aho.
4 He golle asaa paydu he dorssaa wurssi maanaw guus's'ooppe, inne aw ubbaappe
matattiyaa shooruu barenttu soo asaa paydiide itti itti Asay maanaw danddayiyaa
keeshshaa akeekiide, he mehiyaa shukkiide ittippe miino.
5 Hinttenttu doori akkiyaa mehii yelettoodeppe itti laytsaa giddeeddawaa, Aa
bollan ay pac'aynne baynna attumawaa gido. Hinttenttu dorssaappe woy
deeshshaappe akkanaw danddayiita.
6 Ha aginaw tammanne oyddentso gallassaa gakkanaw unttuntta heemmite; he
gallassi omarssi Israa'eeliyaa Asay ubbay unttuntta shukkanaw koshshee.
7 Yaatiide suutsaappe amareedawaa akkiide, unttunttu miyaa gollew laa"u
mak'aaniyaanne gubaniyaa okkino;
8 ashuwaa he gallassi k'amma taman s'iis's'i s'iis's'iide, c'ammiyaa
bonc'c'iyaananne uukkeedda ukitsaanna miino.
9 Ashuwaa k'ayiyaa woy doyssiide mooppite; huup'iyaakka gedetuwaakka k'antsaa
giddo ashuwaakka ubbaa k'ans's'ennan muumiyaa s'iis's'ite;
10 he ashuwaappe sa'ay wonttana gakkanaw ayinne ashshoppite; shin amareedawe
attooppe, hewaa s'uugganaw koshshee.
11 Muussaa miidde, ogiyaw giigiyaa mayuwaa mayyiide, hinttenttu c'aammaa
hinttenttu gediyaan wotsiide, hinttenttu gatimaa hinttenttu kushiyaan oyk'k'iide
miita. Elleelli elleelli miite; hawe Med'inaa Godaa Paasigaa.
12 «Taani he gallassi k'amaana Gibs'en aad'aadde bayira yeletteedda ubbaa,
asaakka, mehiyaakka wod'ana; Gibs'e eek'atuwaa ubbaa bollakka taani pirddana;
Taani Med'inaa Godaattee.
13 He suutsay hinttenttu de'iyaa golliyaa erissiyaa mallaa gidanawaa. Taani he
suutsaa be'o wode, hinttentta aggaade aad'd'ana; taani Gibs'e gadiyaa boshaan
shoc'iyaa wode, hinttentta ay boshaykka bochchenna.
14 «Ha gallassay hinttenttoo k'oppi k'oppi bonchchiyaa gallassaa gido; hinttenttu
yeletay ubbay Med'inaa Godaa baalaa bonchchite; hawaa woga ootsiide ubbaa wode
bonchchite.

12:1 Wog. 23:5; Pay. 9:1-5; 28:16; Zar. 16:1-2 **12:14** Kes. 23:15; 34:18; Wog. 23:6-8; Pay. 28:17-25; Zar. 16:3-8

Irshshuu Gelibeenna Ukitsaa Baalaa

15 «Laappun gallassay gakkanaw irshshuwaa yeggibeenna ukitsaa miite; shin koyro
gallassi irshshuwaa hinttenttu sooppe diggite. He koyro gallassaappe doommiide
laappuntsaa gallassi gakkanaw, irshshuwaana de'iyaa ukitsaa miyaa Asay
Israa'eeliyaa asaa giddoppe bohetto.*
16 Koyro gallassi geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; hara geeshsha shiik'uwaa k'ay
laappuntsa gallassan shiik'ite; Asay maanaw k'umaa katsanawaappe attina, ha
gallassaa ubbaan ayinne ootsoppite; hinttenttu ootsanabay hewaa s'alala.
17 «Irshshuu gelibeenna Ukitsaa Baalaa bonchchite; ayaw gooppe, taani hinttenttu
c'uguwaa Gibs'e gadiyaappe kesseeddawe he gallassaana. He gallassaa, yeletaappe
yeletay gakkanaw pini kesiyaa wogaa ootsiide bonchchite.
18 Koyro aginaan, he aginaw tammanne oyddentso gallassaa omarssaappe
doommiide, laatamanne ittentsuwaa omarssi gakkanaw irshshuu gelibeenna ukitsaa
miite.
19 Laappun gallassay gakkanaw irshshuu hinttenttu son beettoppo; irshshuu
geleeddawaa miyaa Asay bete giddina woy he biittaa asaa giddina, Israa'eeliyaa
giddoppe bohetto.
20 Irshshuu geleeddawaa ayaanne mooppite; hinttenttu de'iyaa sa'aan hak'ankka
irshshuu gelibeenna ukitsaa maanaw koshshee» yaageedda.

Koyro Paasigaa

21 Hewaappe guyyiyaan Muse Israa'eeliyaa c'imatuwaa ubbaa s'eesissiide unttuntta
hawaadan yaageedda; «Hinttenttu ellekka biide, hinttenttu soo asaw Paasigaw
koliyaa, dorssaa woy deeshshaa shukkite.
22 Hisoop'p'iyaa geetettiyaa haytsaappe dankki akkiide, keriyaan de'iyaa suutsan
naak'k'i kessiide, he suutsaa laa"u mak'aaniyaaninne gubaniyaa okkite;
hinttenttuppe itti asaynne sa'ay wonttana gakkanaw bare golliyaa penggiyaappe
kare kesoppo.
23 Med'inaa Goday Gibs'etuwaa shoc'i wod'anaw he biittaana aad'd'iyaa wode,
suutsaa gubaniyaaninne laa"u mak'aaniyaan be'ana; yaatiide karenna aad'd'ana;
wod'iyaawe hinttenttu soo geliide, hinttentta wod'enaadan Aa hinttenttu soo
gelissenna.
24 «Hinttenttu ha azazuwaa hinttenttoonne hinttenttu zeretsaw ubbaa wode woga
ootsiide azazettite.
25 Med'inaa Goday kase immana geeddawaadan I immiyaa biittaa hinttenttu
geliyaa wode, ha wogaa naagite.
26 Hinttenttu naanay hinttentta, ‹Ha bonchcho baalaa birshshetsay ayee?› yaagiide
oochchiyaa wode,
27 hinttenttu unttuntta, ‹Hawe S'oossaa bonchchanaw yarshshiyaa Paasigaa
yarshshuwaa; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Gibs'e gadiyaan Israa'eeliyaa asaa
golliyaa aggi aad'd'i biide, Gibs'etuwaa wod'iide, nuuna ashsheeda diraassa› yaagite»
yaageedda.
Hewaappe guyyiyaan Asay gulbbatiide goynneedda.
28 Israa'eelatuu Med'inaa Goday Musanne Aaroona azazeeddawaadan ootseeddino.

Gibs'etuwaa Bayira Yeletatuu Hayk'k'i Wurobaa

29 K'amma giddo bilahiyaan Med'inaa Goday Gibs'en bayira yeletteedda ubbaa,
kawutetsaa oydiyaan utteedda kaatiyaa bayira na'aappe doommiide, k'asho gollen
de'iyaa omoodetteeddawanttu bayira na'aa gakkanaw, k'ay bayira yeletteedda
mehiyaa ubbaa dippi ootseedda.

---

* **12:15** ***Bohetto:*** Giyaawe hayk'k'uwaakka bessee. **12:23** Ibr. 11:28 **12:29** Kes. 4:22-31

30 Kaatii, Aa oosanchchatuu ubbaynne Gibs'e gadiyaa Asay ubbay k'amma
denddeeddino. Gibs'e gadiyaan Asay hayk'k'ibeenna Gollii ubbakka baynna diraw,
Asay kooshshaa d'ok'k'u ootsiide wolk'k'aama yeekuwaa yeekkeedda.
31 He gallassi k'amma kaatii Musanne Aaroona s'eesiide, «Denddite! Hinttekka
Israa'eeliyaa asaykka ta asaa gidduwaappe kesi biide hinttenttu
oochcheeddawaadankka Med'inaa Godaw goynnite!
32 Hinttenttu geeddawaadankka hinttenttu dorssaa wudiyaanne hinttenttu
mehiyaa wudiyaa akkiide biite! K'ay tawukka woosite» yaageedda.
33 Gibs'e Asay Israa'eelatuu gadiyaappe ellekka kesana mala dirbbiseeddino. Ayaw
gooppe, unttunttu, «Hewe d'ayooppe, nuuni ubbaykka wureetto» yaageeddino.
34 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asatuu barenttu irshshuu gelibeenna munak'aa
keriyaan kuntsiidde, barenttu mayuwaan s'aas'iide, hashiyaan tookeeddino.
35 Israa'eeletuu Muse unttuntta azazeeddawaadan, Gibs'etuwaa biraa
miishshatuwaa, work'k'aa miishshatuwaanne mayuwaa, «Immite» giide
oochcheeddino.
36 Med'inaa Goday Gibs'etuwaa sintsan he Asay sabettanaadan ootsina, Gibs'etuu
unttunttu oochcheeddawaa immeeddino. Hewaadan yaatiide unttunttu Gibs'e
asatuwaa mas'uwaa bonk'k'i akkiide beeddino.

Israa'eelatuu Gibs'eppe Keseeddino

37 Israa'eelatuu Raamisa geetettiyaa katamaappe denddiide Sukkoota geetettiyaa
sa'aa gediyaan hametiidde beeddino. Aasi naanaanne mac'c'awantta gujjennan
paydina, usuppun s'eetu sha"a.
38 K'ay unttunttunna hara daro asay, daro mehiinne dorssaa deeshshaa wudii
laagettiide beedda.
39 Gibs'eppe unttunttu akkiide keseedda munak'aa irshshuu gelibeenna ukitsaa
uukkeeddino; ayaw gooppe, unttunttu Gibs'eppe dirbban keseeddino; barenttoo
shink'k'aa katsanawukka, munak'k'ay denddina uukkanawukka unttuntta
gatsibeenna.
40 Israa'eelatuu Gibs'e gadiyaan de'eedda laytsay oyddu s'eetanne hattama.
41 He oyddu s'eetanne hattamu laytsay wuriyaa he wurssetsa gallassan, Med'inaa
Godaa c'uguu ubbay Gibs'e gadiyaappe keseedda.
42 Med'inaa Goday bare asaa naagiide, Gibs'e gadiyaappe kesiyaa wode sa'ay
k'amma; he k'ammay yeletaappe yeletaa gakkanaw, Israa'eeliyaa Asay beegottiide
naagiidde ak'iyaa, Med'inaa Godaw dummateedda k'amma.

Paasigaa Gallassaa Bonchchiyaa Wogaa

43 Med'inaa Goday Musanne Aaroona, «Paasigaa gallassaa bonchchiyaa wogay
hawaa; bete Asay aappe ubbakka mooppo.
44 Hinttenttu shaluwaan shammeedda ayilii hinttenttu Aa k'as's'arowaappe
guyyiyaan aappe mo.
45 Shin imatsatetsaan hinttenana gam"iyaa imatsaynne keraa ootsiyaa imatsay
aappe ubbakka mooppo.
46 «Ha Paasigaa hinttenttu itti gollen miite; hinttenttu he ashuwaappe ayaanne
kare kessoppite. Mek'etsatuwaappe ittuwaanne mentsoppite.
47 Israa'eeliyaa maabaray ubbay Paasigaa bonchchanaw koshshee.
48 «Betii yiide hinttenttu giddon de'iyaa Asay Med'inaa Godaa Paasigaa
bonchchanaw koyooppe, koyro he attuma Asay ubbay k'as's'aretto. Hewaappe
guyyiyaan I he biittaan yeletteedda asaadan shiik'iide, Paasigaa bonchchanaw
danddayee. Shin k'as's'arettibeenna Asay ubbakka aappe mooppo.

12:35 Kes. 3:21-22 **12:40** Dom. 15:13; Gal. 3:17 **12:46** Pay. 9:12; Yoh. 19:36

49 Hinttenttu biittaan yeletteeddawookka hinttenttu giddon bete gidiide
de'iyaawawukka he wogay ittuwaa» yaageedda.
50 Israa'eelatuu ubbay Med'inaa Goday Musanne Aaroona azazeeddawaadankka
ootseeddino.
51 He gallassikka Med'inaa Goday Israa'eelatuwaa unttunttu c'uguwaan c'uguwaan
Gibs'e gadiyaappe kesseedda.

13

Bayira Yeletteedda Ubbay S'oossaw Dummatteedda

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
2 «Bayira yeletteedda attumawaa ubbaa taw dummaya. Israa'eeliyaa asaa giddon
uluwaappe yeletteedda bayira ubbay, mehiyaa giddina asaa giddina, ubbaykka
tawaa» yaageedda.

Irshshuu Gelibeenna Ukitsaa Baalaa

3 Hewaappe guyyiyaan Muse asaa, «Gibs'eppe, ayiletetsaa gadiyaappe hinttenttu
kesseedda gallassaa, ha gallassaa hassayite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday bare
wolk'k'aama kushiyaan hinttentta kesseedda; hewaa diraw, irshshuu geleeddawaa
ubbakka mooppite.
4 Hinttenttu hachche, laytsaw koyro gideedda Abiiba aginaan kesiita.
5 Med'inaa Goday Kanaanetuwaa, Hiitetuwaa, Amoorawaanatuwaa,
Hiiwetuwaanne Yaabuusawaanatuwaa gadiyaa hinttentta gatsiyaa wode, hinttenttu
ha paasigaa ha aginaan bonchchiita. He biittay S'oossay hinttew immana mala, kase
hinttenttu aawaatoo c'aak'k'i wotseedda biittaa. He biittay maatsaynne eessay
goggiyaa biittaa.
6 Hinttenttu laappun gallassay gakkanaw irshshuu yegettibeenna ukitsaa maanitta;
laappuntsa gallassay Med'inaa Godaa baalaa gidanawaa.
7 He laappun gallassatuwaan irshshuu yegettibeenna ukitsaa hinttenttu maana;
hinttenttu giddon irshshuwaana de'iyaabay ayaynne beettoppo; ne biittaa zawaan
hak'aninne irshshuu beettoppo.
8 «He gallassi neeni ne na'aw, ‹Taani hawaa ootsiyaawe, taani Gibs'eppe kesiyaa
wode, Med'inaa Goday taw ootseeddawaa hassayanaassa› yaagaade oda.
9 Med'inaa Goday hinttentta bare wolk'k'aama kushiyaan Gibs'eppe kesseedda
diraw, Med'inaa Godaa wogay hinttenttu doonaappe wod'd'enaadan, ha
bonchchettiyaa gallassay ne kushiyaan k'achcheeddanne ne deemuwaan wotseedda
hassayissiyaawaa mala gidana.
10 Hewaa diraw, hinttenttu ha wogaa laytsan laytsan Aa wodiyaan bonchchite.

Bayira Na'aa

11 «Med'inaa Goday hinttenttunne hinttenttu mayza aawaatoo immanaw
c'aak'k'eeddawaadan, I hinttentta Kanaanetuwaa gadiyaa gelissiide, he gadiyaa
hinttenttoo immiyaa wode,
12 uluwaappe bayira yeletteedda ubbaa Med'inaa Godaw dummaya; ne miizaa
bayiraa yelettiyaa attumawaa ubbay Med'inaa Godaawaa.
13 Bayira yelettiyaa hariyaa ubbaa dorssaa maraan woza akka. Wozennawaa
gidooppe, Aa morggiyaa mentsa; ne attuma naanaa giddon bayira yeletteeddawantta
ubbaa woza.
14 Sintsanna yaana wodiyaan ne na'ay neena, ‹Hawe ayee?› yaagiide oochchooppe,
neeni Aa, ‹Med'inaa Goday nuuna wolk'k'aama kushiyaan Gibs'eppe, ayiletetsaa
gadiyaappe kesseedda;

13:2 Pay. 3:13; Luk'. 2:23 **13:12** Kes. 34:19-20; Luk'. 2:23

15 Gibs'e kaatii donc'c'iliide nuuna yeddennan is's'ina, Med'inaa Goday Gibs'e
gadiyaan de'iyaa bayiraa ubbaa, asaappe doommiide mehiyaa bayiraa gakkanaw
wod'eedda. Taani aati uluwaappe koyro yeletteedda attumawaa ubbaa Med'inaa
Godaw yarshshiyaawenne ta bayira attuma naanaa taani woziyaawe hewaassa›
yaaga.
16 Med'inaa Goday nuuna bare wolk'k'aama kushiyaan Gibs'eppe kesseeddawoo,
hawe hinttenttoo kushiyaan k'achcheeddanne deemuwaan wotseedda mallaa mala
gidanawaa» yaageedda.

S'oossay Bare Asaa Kaaletso Hanotaa

17 Kaatii asaa yeddeedda wode, S'oossay unttuntta Piliss's'eema biittaana aatsiyaa
ogii mata gidooppenne he ogiyaanna kaaletsibeenna; ayaw gooppe, S'oossay, «Aasi
olaa be'ooppe, bare k'ofaa laammiide, guyye Gibs'e simmenaadan» yaagiide
k'oppeedda.
18 Hewaa diraw, S'oossay asaa mela biittaa ogiyaanna yuushshiide, Zo'o Abbaakko
kaaletseedda. Israa'eeletuu Gibs'e gadiyaappe olaw giigiide pude keseeddino.
19 Yooseefo Israa'eeliyaa asaa c'aak'k'etsi wotseedda diraw, Muse Aa mek'etsaa
barenana akkiide beedda; Yooseefo unttuntta, «S'oossay tumuppe hinttentta
maaddanaw yaanawaa; he wode hinttenttu ta mek'etsaa ha sa'aappe pude
hinttenana akkiide biite» yaagiide odi wotseedda.

Tammaanne Shaariyaa Tuussaa

20 Unttunttu Sukkooteppe denddiide mela biittaa doonaan de'iyaa Etaaman
utteeddino.
21 Med'inaa Goday unttunttu gallassinne k'amma hamettana mala, gallassan
unttuntta ogiyaa bessanaw shaariyaa tuussaan, k'amman unttunttoo poo'issana mala
tamaa tuussaan unttuntta kaaletseedda.
22 Gallassi shaariyaa tuussay woy k'amma tamaa tuussay asaa sintsaappe
kichchibeenna.

14

Zo'o Abbaa Pinneeddino

1-2 Hewaappe guyyiyaan Musa Med'inaa Goday; «Unttunttu guyye simmiide
Migidoolappenne abbaappe gidduwaan, Pihaahiroota matan uttanaadan oda;
unttunttu abbaa lank'k'iyaan Ba'aali-S'afoona sintsa mela biittaan uttino yaageedda.
3 Kaatii, ‹Israa'eelatuu mela biittay gorddina, haniyaabaa d'ayiide biittaan c'oo
toyilakattiino› yaagiide k'oppanawaa.
4 Taani kaatiyaa wozanaa donc'c'ilisanna; I unttuntta yederssana; taani
kaatiyaaninne Aa olanchchatuwaa ubbaan bonchchettana; Gibs'etuukka taani
Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana» yaageedda. Israa'eelatuu I odeeddawaadan
ootseeddino.

Israa'eelatuwaa Kaatiyaa Paray Kaaleedda

5 Aasi bak'ati diggeeddawaa Gibs'e kaatiyaw odina, inne Aa suntsatuu Israa'eelatoo
k'oppeedda barenttu k'ofaa laammiide, «Nuuni hawaa waateettoo? Nuuni
Israa'eelatuwaa yeddiide, unttunttu nuw ootsiyaa wolk'k'aappe mela atteedo»
yaageeddino.
6 Hewaa diraw, I bare paraa gaariyaa kooriide, bare olanchchatuwaa barenana
akkiide denddeedda.
7 I usuppun s'eetu dooreteedda paraa gaaretuwaa, Gibs'e gadiyaan de'iyaa hara
gaaretuwaa ubbaanna, unttunttu ubbaw kaappuwaa kaappuwaa suntsiide akkiide
beedda.

13:19 Dom. 50:25; Iya. 24:32

8 Med'inaa Goday Gibs'e gade kaatiyaa wozanaa d'ullissina, S'oossaa wolk'k'aan
kessaa bolla de'iyaa Israa'eeliyaa asaa yedersseedda.
9 Hewaappe guyyiyaan Gibs'e asatuu, kaatiyaa paratuu ubbaynne paraa gaaretuu,
paraa asatuunne olanchchatuu Israa'eelatuwaa kaaliide yedersseeddino. Abbaa
doonaan Ba'aali-S'afoona sintsa bazzuwaan de'iyaa Pihaahiroota matan unttunttu
utteeddawantta demmeeddino.
10 Kaatii mati diggina, Israa'eelatuu d'ok'k'u gi s'eelliyaa wode, Gibs'etuu unttunttu
geeduwaa kaalliide yeeddawaa be'eeddino; yaatiide daroppe yayyiide, Med'inaa
Godaakko waasseeddino.
11 Unttunttu Musa, «Neeni nuuna Gibs'en duufuu d'ayina mela biittaan
hayk'k'anaadan kessaadiiyye? Nuuna Gibs'eppe ayaw ahaad?
12 Gibs'en de'iidde nuuni, ‹Nuuna agga basha; nuuni Gibs'etoo moodetana› yaagiide
new odibeykkooyye? Mela biittaan hayk'k'anaappe unttunttoo moodetiyaawe nuw
lo"a shin» yaageeddino.
13 Shin Muse asaa, «Yayyoppite; min ek'k'ite; Med'inaa Goday hachche hinttentta
ashshiyaa ashuwaa hinttenttu be'ana. Hachche hinttenttu be'iyaa Gibs'etuwaa
laa"entso ubbakka be'ikkita.
14 Hinttenttu diraw Med'inaa Goday olettanawaa; hinttenttuppe koyettiyaawe c'o"u
guussa s'alala» yaageedda.
15 Med'inaa Goday Musa, «Neeni taakko ayaw waassay? Israa'eelatuu sintsaw
hamettana mala oda.
16 Ne s'am"aa dentsaade abbaa bolla mic'c'a; haatsay laa"u kesiide shaakettanawaa;
Israa'eelatuukka mela biittaana abbaa pinniide baanawantta.
17 Taani Gibs'etuwaa wozanaa donc'c'ilisina, unttunttu hinttenttu geeduwaa
kaalliide abbaan gelanawantta. Taani kaatiyaanne Aa olanchchatuwaa ubbaa bollan,
Aa paraa gaaretuwaanne Aa paraa asatuwaa bollan bonchchuwaa taw demmana.
18 Taani kaatiyaa bollan, Aa paraa gaaretuwaa bollaaninne Aa paraa asatuwaa
bollan taw bonchchuwaa demmeedda wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa
Gibs'etuu eranawantta» yaageedda.
19 Hewaappe guyyiyaan S'oossaa kiitanchchay, Israa'eeliyaa olanchchatuwaappe
sintsanna hamettiyaawe, guyye aad'd'iide unttunttuppe guyyenna hametteedda.
Shaariyaa tuussaykka unttunttu sintsaan de'iyaa sa'aappe guyye bagga yuuyyiide,
20 Gibs'etuwaa olanchchatuwaappenne Israa'eeletuwaa olanchchatuwaappe
gidduwaan ek'k'eedda. He shaarii k'amma ubbaan itti baggana d'umissiide, hinkko
baggana poo'isseedda; yaatina k'amma ubbaa ittuu ittuwaakko shiik'ibeykkino.
21 Hewaappe guyyiyaan Muse abbaa bollan bare kushiyaa mic'c'eedda; Med'inaa
Goday he gallassi k'ammaa ubbaan away doliyaa baggappe wolk'k'aama c'arkkuwaa
yeddiide, abbaa guyye zaariide mela biittaa kesseedda. Haatsay shaakketeedda.
22 Israa'eeletuu abbaa gidduwaana mela biittaan hametiidde, haatsay unttunttoo
ushechchannanne haddirssaana godaadan ek'k'ina beeddino.
23 Gibs'etuu unttuntta yedersseeddino; kaatiyaa paraa ubbatuu, Aa paraa
gaaretuunne Aa paraa asatuu unttuntta kaalliide, abbaa giddo geleeddino.
24 Biro wontta bakkaalii dolanaappe kasetiide, Med'inaa Goday tamaanne
shaariyaa tuussaappe duge zaariide, Gibs'etuwaa olanchchatuwaa s'eelleedda;
unttunttu wozanaa bayzzeedda.
25 Laagay unttuntta waayissana mala, Med'inaa Goday unttunttu paraa gaaretuwaa
gomaa k'aatsuwaa diggina Gibs'etuu, «Med'inaa Goday unttuntta maaddiide Gibs's'a
oliyaa diraw, ane nuuni Israa'eeliyaa asaappe bak'atoytte» yaageeddino.

14:22 1 K'or. 10:1-2; Ibr. 11:29

26 Med'inaa Goday Musa, «Haatsay Gibs'etuwaa bolla, unttunttu paraa gaaretuwaa
bollanne unttunttu paraa asatuwaa bolla guyye goggana mala, ne kushiyaa abbaa
bollan mic'c'a» yaageedda.
27 Muse bare kushiyaa abbaa bollan mic'c'eedda; sa'ay wonttishin, abbay bare kase
sa'aa guyye simmeedda; Gibs'etuu yaa Aa giddo bak'atishin, Med'inaa Goday
Gibs'etuwaa abbaa gidduwaan aatsi yeggeedda.
28 Haatsay guyye simmiide, paraa gaaretuwaa paraa asatuwaana Israa'eelatuwaa
kaalliide abbaa geleedda kaatiyaa olanchchatuwaa ubbaa mitti basheedda;
unttunttuppe ittuunne attibeena.
29 Shin Israa'eeletuu abbaa gidduwaana mela biittaan hametiide, haatsay
unttunttoo ushechchannanne haddirssana godaadan ek'k'ina beeddino.
30 Med'inaa Goday he gallassi Israa'eeliyaa asaa Gibs'etuwaa kushiyaappe
hawaadan ashsheeda. K'ay Israa'eeletuu Gibs'etuu hayk'k'iidde giseeddawantta
abbaa doonaan be'eeddino.
31 Israa'eelatuukka Med'inaa Goday Gibs'etuwaa bolla besseedda wolk'k'aama
wolk'k'aa be'eedda wode, Asay Med'inaa Godaw yayyiide aakka Aa k'oomaa Musakka
ammaneedda.

15

Muse Yetsaa

1 He wode Musenne Israa'eeliyaa Asay ha yetsaa Med'inaa Godaw yes's'eeddino;
«Bonchchuwaan loytsi d'ok'k'u d'ok'k'u geedda diraw,
taani Med'inaa Godaw mazimuriyaa yes's'ana.
Paranne paraa gaariyaanne toggeeddawantta abbaan oleedda.
2 Med'inaa Goday ta wolk'k'aanne ta mazimuriyaa;
I taana ashshiyaawaa gideedda.
I ta S'oossaa; taani Aa sabbana.
I ta aawuwaa S'oossaa;
taani Aa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana.
3 Med'inaa Goday ereteedda olanchchaa;
Aa suntsaykka Med'inaa Godaa.
4 Gibs'e kaatiyaa paraa gaaretuwaanne
Aa olanchchatuwaa abbaan oleedda.
Gibs'e kaatiyaa kaappatuu,
ubbaappe aad'd'i lo"iyaawanttu Zo'o Abbaan muuketteeddino.
5 C'iimmo haatsay unttuntta kammeedda;
unttunttu shuchchaadaan c'iimmuwaan mitetteeddino.

6 «Abeet Med'inaa Godaw, ne ushechcha kushii
wolk'k'an goobeeddawaa;
Med'inaa Godaw, ne ushechcha kushii
morkkiyaa mentsereetseedda.
7 Ne bonchchuwaa gitatetsaan
neenana gaaddateeddawantta olaadda.
Ne ees's'iyaa hank'k'uwaa neeni yeddina,
I unttuntta dalaadan meedda.
8 Ne siid'iyaanna kesiyaa shemppuwaan
haatsay dooretteedda.
Goggiyaa haatsaykka godaadan min ek'k'eedda;
c'iimmo haatsay abbaa gomppan irkkiide minneedda.

15:1 Sas'. 15:3 **15:2** Maz. 118:14; Isa. 12:2

9 «Morkkii,
‹Taani unttuntta yederssaade oyk'k'ana.
Taani unttunttu mas'uwaa shaakkaade,
ta koyeeddawaa ubbaa akkana.
Taani ta mashshaa shoddaade,
unttuntta d'ayissana› yaagiide c'eek'etteedda.

10 «Shin Ne peenuwaan punnina,
abbay unttuntta kammeedda.
Unttunttu wolk'k'aama haatsaan
biratay mitettiyaawaadan mitetteeddino.
11 Abeet Med'inaa Godaw, s'oossatuwaa giddon
ne malay oonee?
Geeshshatetsaan bonchchettiyaawe,
bonchchuwaan yayettiyaawe,
malaliyaabaa ootsiyaawe ne malay oonee?
12 Neeni ne ushechcha kushiyaa mic'c'ina,
biittay unttuntta mitteedda.

13 «Neeni wozeedda ne asaa
aggena ne siik'uwaan kaaletsaadda.
Neeni ne wolk'k'an
unttuntta neeni de'iyaa geeshsha sa'aa gelissaadda.
14 Kawutetsatuu hewaa sisiide
kokkoreeddino.
Piliss's'eema gadiyaa asatuukka
yeluu oyk'k'eeddawaadan un"etteeddino.
15 He wode Eedooma gade kaappatuu dagameeddino.
Moo'aabe gadiyaa mooddiyaawantta
yashshay kokkorsseedda.
Kanaane asatuwaa shenii hayk'k'eedda.
16 Abeet Med'inaa Godaw dagamaynne yashshay unttuntta oyk'k'ina,
Unttunttu ne wolk'k'aa gitatetsaa be'iide,
ne Asay aad'd'ana gakkanaw,
neeni wozeedda Asay aad'd'ana gakkanaw,
shuchchaadan muumiide ek'k'ino.
17 Abeet Med'inaa Godaw Neeni unttuntta ahaade,
ne buzo gaden de'iyaa deriyaa huup'iyaan toketteedda mitsaada wotsa.
He sa'ay
neeni new de'anaw ootseedda sa'aa,
he geeshsha sa'ay neeni ne kushiyaan minisaadde esseedda sa'aa.
18 Med'inaa Goday med'inaappe med'inaw kawutanawaa.»
19 Gibs'e kaatiyaa paratuu, Aa paraa gaaretuunne Aa paraa asatuu abbaan geleedda wode, Med'inaa Goday unttunttu bolla abbaa haatsaa guyye zaariide unttunttu bolla aheedda; shin Israa'eelatuu abbaa gidduwaana mela biittaan hamettiidde beeddino yaagi yes's'eeddino.

Mayraami Yetsaa

20 Aaroona michchata, nabatta Mayraama darbbiyaa akkaaddu; mac'c'a Asay ubbay darbbiyaa bak'k'iiddenne yes's'iidde izo kaaleeddino.
21 Mayraama unttunttoo yetsaa yes's'aadde,
«Med'inaa Goday loytsi d'ok'k'u d'ok'k'u geedda diraw,

aw yes's'ite.
Paraanne paraa toggeeddaawaa
I abbaan oleedda» yaagaadde yes's'aaddu.

Zo'o Abbaappe Siina Deriyaa Gakkanaw

(15:22—18:27)

C'ammiyaa Haatsaanne Lo"o C'ora Pulttuwaa

22 Hewaappe guyyiyaan Muse Israa'eeliyaa Zo'o Abbaappe kaaletsina, unttunttu
Suuri geetettiyaa mela biittaa beeddino. He mela biittaan unttunttu haatsaa
demmennaan heezzu gallassaa hametteeddino.
23 Unttunttu Maaraa giyaa sa'aa gakkeedda wode, Maaraa haatsay c'amo gideedda
diraw, ushanaw danddayibeykkino; hewaa diraw, he sa'ay Maaraa* geetetteedda.
24 Hewaa diraw, asay, «Nuuni ayaa ushanee?» yaagiide Muse bolla zuuzummeedda.
25 Muse Med'inaa Godaw waasseedda; Med'inaa Goday Aa itti mitsaa besseedda;
Muse he mitsaa haatsaa giddo olina, haatsay mal"eedda. Med'inaa Goday unttunttoo
kalesetiyaa wogaa immeedda; yaan S'oossay unttuntta paac'c'eedda.
26 I unttuntta hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday hinttenttu S'oossay
odiyaawaa minisiide sisooppenne Aa ayfiyaa sintsaan likkebaa ootsooppe, hinttenttu
Aa azazuwaa hayzzooppenne Aa wogaa ubbaa naagooppe, taani Gibs'etuwaa bolla
aheedda harggiyaappe ittuwaanne hinttenttu bolla ahikke; ayaw gooppe, taani
hinttentta patsiyaa Med'inaa Godaattee» yaageedda.
27 Hewaappe unttunttu Eliima giya gadiyaa yeeddino; yaan tammanne laa"u
haatsaa pulttotuunne laappun tammu zambbaa mitsatuu de'iino. Unttunttu yaan
haatsaa doonaan utteeddino.

16

Med'inaa Goday Mannaanne Akkatuwaa Bukisseedda

1 Gibs'eppe keseedda laa"entso aginaan, tammanne ichcheshantso gallassan
Israa'eeliyaa asaa kumentsay Eliimappe denddiide, Eliimappenne Siinappe
gidduwaan de'iyaa «Siin» geetettiyaa mela biittaa yeedda.
2 Israa'eeliyaa asaa ubbay mela biittaan Muse bollanne Aaroona bolla
zuuzummeeddino.
3 Israa'eelatuu unttuntta, «Nuuni Gibs'e gadiyaan Med'inaa Godaa kushiyaan
hayk'k'eeddo gideerokkooshsha! Yan nuuni nuwaa ashuwaa keriyaa yuuyyi aad'd'i
uttiide, nuuni koyo k'umaa ubbaa meeddo; shin hinttenttu nuuna kessiide,
ubbatuwaa koshaan wod'anaw mela biittaa aheedditee?» yaageeddino.
4 Med'inaa Goday Musa, «Taani hinttenttoo saluwaappe ukitsaa bukissana; Asay
ubbaa gallassikka kesiide, hachche hachchew gidiyaawaa s'alalaa mas'anaw
koshshee. Asay ta azazuwaa kaalintto kaalenentto taani unttuntta hewaan
paac'c'ana.
5 Usuppuntsa gallassi unttunttu haroode mas'iyaawoo laa"u kushiyaa mas'iide,
katsiino» yaageedda.
6 Hewaa diraw, Musenne Aaroone Israa'eeliyaa asaa ubbaw, «Hinttena Gibs'e
gadiyaappe keseedda Med'inaa Godaa gidiyaawaa omarssi hinttenttu erana;
7 k'ay Med'inaa Godaa bonchchuwaa wontta hinttenttu be'ana; ayaw gooppe, Aa
bolla hinttenttu zuuzummeeddawaa I siseedda; hinttenttu nu bolla zuuzummanaw
nuuni oonee?» yaageeddino.
8 Hewaappe guyyiyaan Muse, «I hinttenttoo maanaw omarssi ashuwaa
immiinanne hinttenttu koyyiyaa ukitsaa ubbaa hinttenttoo wontta immina, I

---

* **15:23** *Maaraa:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan «C'amuwaa» giyaawaa. **16:4** Yoh. 6:31

Med'inaa Godaa gidiyaawaa hinttenttu hewaan erana. Ayaw gooppe, hinttenttu Aa bolla zuuzummeeddawaa I siseedda. Nuuni oonee? Hinttenttu nu bolla zuuzummikkita; hinttenttu Med'inaa Godaa bolla zuuzummiita» yaageedda.
9 Muse Aaroona, «Neeni Israa'eeliyaa asaa ubbaa, ‹Med'inaa Goday hinttenttu zuuzuntsaa siseedda diraw, Med'inaa Godaa sintsa haa shiik'ite› yaaga» yaageedda.
10 Aaroone Israa'eeliyaa asaa ubbaw odiyaa wode, unttunttu mela biittaakko simmiide s'eelleeddino; hewaan Med'inaa Godaa bonchchuu shaariyaa giddon k'onc'c'iyaawaa be'eeddino.
11-12 Med'inaa Goday Musa, «Taani Israa'eelatuu zuuzuntsaa sisaad; neeni unttunttoo, ‹Omarssan ashuwaa hinttenttu maana; wontta ukitsaa hinttenttu kallana; he wode hinttenttu taani Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa gidiyaawaa erana› yaagaadde oda» yaageedda.
13 He gallassi omarssan ashuu meetettiyaa kafotuu yiide, Israa'eeliyaa Asay de'iyaa sa'aa mayyeeddino; k'ay wontta unttunttu dunkkaanetuwaa yuushshuwaan ketterssay kumi utteedda. 14 Ketterssay s'i"eedda wode, sa'aan wod'd'eedda shachchaa malatiyaa suuppa pok'uu mela biittaa bollan beeteedda.
15 Israa'eeletuu hewaa be'eedda wode, unttunttu ittuu ittuwaa, «Hawe ayee?» yaageeddino. Ayaw gooppe, unttunttu I ayentto eribeykkino.
Yaatina Muse unttuntta, «Hinttenttoo maanaw Med'inaa Goday immeedda ukitsay hawaa.
16 Med'inaa Goday hawaadan yaagiide azazeedda; ‹Golle asaw aawotiyaawe, ittoo ittoo maanaw koshshiyaawaa keeshshaa shiishsho; hinttenttu dunkkaaniyaa giddon de'iyaa Asay huup'iyaan huup'iyaan laa"u s'aasa gidiyaawaa akkite› geedda» yaageedda.
17 Israa'eelatuu Muse unttunttoo odeeddawaadan ootseeddino; ittuu darissiide, ittuu laafetsiidde shiishsheeddino.
18 Unttunttu s'aasan makkeedda wode, darissiide shiishsheeddawoo palahibeenna; laafa shiishsheeddawoo pac'c'ibeenna; ubbaykka huup'iyaan huup'iyaan barew miyaawaa keeshshaa shiishsheedda.
19 Hewaappe guyyiyaan Muse unttuntta, «Ooninne aappe wonttiw ashshoppo» yaageedda.
20 Gido shin unttunttuppe ittuu ittuu Muse odiyaawaa akkenan aggiide, hewaa wontta gakkanaw wotseeddino; hewe gus'uniide s'ink'k'eedda. Hewaa diraw, Muse unttuntta hank'k'etteedda.
21 Wontta wontta Asay ubbay barew koshshiyaawaa shiishsheedda; away ho"iyaa wode sa'aan atteeddawe siili aggeeda.
22 Usuppuntsa gallassan unttunttu kasewaappe laa"u kushiyaa shiishsheeddino. Yaatina unttunttu kaappatuu ubbatuu yiide hewaa Musew odeeddino.
23 I unttuntta, «Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa; wontti kiitay baynna shemppo gallassaa, Med'inaa Godaw geeshsha Sambbataa. Hewaa diraw, hinttenttu uukkiyaawaa uukkite; hinttenttu doyssiyaawaanne doyssite; palaheeddawaa wonttiw ashshite» yaageedda.
24 Hewaa diraw, unttunttu Muse azazeeddawaadan wonttiw wotsina s'ink'k'ibeena woy gus'unibeena.
25 «Hachche miite; ayaw gooppe, hachche Med'inaa Godaa Sambbataa; hinttenttu Aa hachche dembbaan demmikkita.
26 Hinttenttu usuppun gallassan Aa shiishshanaw danddayiita; shin laappuntsa gallassay Sambbata. Sambbatan ayaynne de'enna» yaageedda.
27 Laappuntsa gallassan itti itti Asay shiishshanaw keseedda; shin unttunttu ayinne demmibeykkino.

16:15 1 K'or. 10:3 **16:18** 2 K'or. 8:15 **16:23** Kes. 20:8-11

28 Med'inaa Goday Musa, «Ta azazatuwaanne ta higgiyaa naagiyaawaa awude
gakkanaw is's'iitee?
29 Med'inaa Goday hinttenttoo Sambbataa immeeddawaa akeekite; usuppuntsa
gallassan I hinttenttoo laa"u gallassaa ukitsaa immiyaawe hewaa diraassa.
Laappuntsa gallassi ubbay bare de'iyaa sa'aan de'iyaa sa'aan gam"o; ooninne kare
kesoppo» yaageedda.
30 Hewaa diraw, Asay laappuntsa gallassan shemppeedda.
31 Israa'eeliyaa Asay he ukitsaa mannaa* giide suntseedda. Mannay deebbuwaa
ayfiyaadan bootsa; eessaanna uukkeedda ukitsaadan mal"ee.
32 Muse Israa'eeliyaa asaa, «Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa; ‹Taani hinttentta
Gibs'e gadiyaappe kesseedda wode, woran mizeedda ukitsaa unttunttu be'ana mala,
mannaappe laa"u s'aasa gidiyaawaa hinttenttu yaana yeletaw ashshi wotsite›
yaagiide azazeedda» yaageedda.
33 Muse Aaroona, «itti s'aaruwaa akkaade laa"u liitiro kumentsaa mannaa an k'ola;
yaataade yaana yeletaw minjjettana mala, Med'inaa Godaa sintsan wotsa»
yaageedda.
34 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan minjjettana mala, Aaroone mannaa
S'oossaa sintsan wotseedda.
35 Israa'eelatuu barenttu de'iyaa gade yaana gakkanaw oytamu laytsaa mannaa
meeddino; unttunttu Kanaane gade bagga gakkanaw mannaa miidde de'eeddino.
36 Aasi makkiyaa eretteedda k'un"ay laa"u s'aasaappe tammu dakkuwaa daree.

17

Zaallaappe Haatsay Pultteedda
(Pay. 20:1-13)

1 Israa'eeletuwaa maabaraa ubbay Med'inaa Goday azazeeddawaadan, itti sa'aappe
hara sa'aa yuuyyiidde, Siin mela biittaappe denddi biide, Rafidiima geetettiyaa sa'aan
utteeddino. Shin Asay ushanaw haatsay he sa'aan d'ayeedda.
2 Unttunttu Musena walak'ettiidde Aa, «Nuw ushanaw haatsaa imma» yaageeddino.
Muse zaariide, «Hinttenttu taananna ayaw walak'ettiitee? Med'inaa Godaa
hinttenttu ayaw paac'c'iitee?» yaageedda.
3 Shin Asay yaan haatsaa saamettiide, Muse bolla zuuzummeeddino. Unttunttu Aa,
«Neeni nuuna, nu naanaanne nu mehiyaa saamuwaan wod'anaw Gibs'eppe kesaade
pude ayaw ahaad?» yaageeddino.
4 Muse, «Taani ha asaa waatoo? Unttunttu taana shuchchaan c'addana haniino»
yaagiide Med'inaa Godaakko waasseedda.
5 Med'inaa Goday Musa, «Neeni asaappe sintsaw hametta; Israa'eeliyaa asaa
c'imatuwaappe neenana afa; ini neeni Nayle Shaafaa haatsaa shoc'eedda s'am"aa ne
kushiyaan oyk'k'aadde ba.
6 Taani Siinaa Deriyaa zaallaa bolla ne sintsan ek'k'ana; neeni he zaallaa shoc'a;
Asay ushanaw aappe haatsay kesanawaa» yaageedda. Muse Israa'eeliyaa c'imatuwaa
sintsan hewaadan ootseedda.
7 Israa'eelatuu, «Med'inaa Goday nu giddon de'iiyye baawe?» yaagiide
walak'etteedda dirawunne Med'inaa Godaa paac'c'eedda diraw, he sa'ay Masaahanne
Mariiba geetettiide suntseteedda.

Israa'eelatuu Amaaleek'atuwaa S'ooneeddino

8 Amaaleek'atuu yiide, Rafiidiman Israa'eelatuwaana olaa gaketeeddino.

---

* **16:31** *Mannaa:* Ha k'aalaa biletsay Ibraaweetsuwaan «Hawe ayee» giyaawaa. **16:33** Ibr. 9:4 **16:35** Iya. 5:12

9 Muse Iyyaasa, «Neeni nuw asaa dooraade, kessaade Amaaleek'atuwaana oletta;
taani wontti S'oossaa s'am"aa oyk'k'aade, Zooziyaa huup'iyaan ek'k'ana» yaageedda.
10 Hewaappe guyye Iyyaasu Muse geeddawaadan, Amaaleek'atuwaana oletteedda.
Muse, Aaroonenne Huuri zooziyaa huup'iyaa kesseeddino.
11 Muse bare kushiyaa dentsi gam"eedda keenan ubbaan Israa'eelatuu s'ooniino;
shin I bare kushiyaa duge wotseedda wode Amaaleek'atuu s'ooniino.
12 Muse kushii arggaac'eedda wode, unttunttu shuchchaa akki yiide, Musa Aa bolla
utisseeddino. Aaroonenne Huuri ittuu itti baggana ittuu hinkko baggana gidiide, Aa
kushiyaa sitti ootsiidde oyk'k'eeddino. Yaatina away wullana gakkanaw Aa kushii
sitti giide takkeedda.
13 Hewaa diraw, Iyyaasu Amaaleek'atuwaa olanchchatuwaa mashshaan
s'ooneedda.
14 Hewaappe simmina, Musa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Hawe ubbaa
gede k'ofettana mala hawaa mas'aafan s'aafa. Yaataade Iyyaasa sissennan aggoppa;
ayaw gooppe, saluwaappe garssan taani Amaaleek'a asatuwaa zaari k'ofetenaadan
c'iraana d'ayssana» yaageedda.
15 Muse yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa kees's'iide, «Med'inaa Goday taw s'oonuwaa
immee» giide suntseedda.
16 I hawaadan yaageedda; «Kushetuu pude Med'inaa Godaa kawutetsaa araataakko
denddeeddino; yeletaappe yeletaa gakkanawukka Med'inaa Goday
Amaaleek'atuwaana olettanawaa» yaageedda.

18

Yootoore Musa S'omooseedda

1 Miidiyaama gade k'eesii, Muse bolluu Yootoore, S'oossay Musewunne Aa asaa
Israa'eeliyaw ootseeddabaa ubbaanne Med'inaa Goday Israa'eeliyaa Gibs'eppe
kesseeddawaa siseedda.
2-3 He wode Muse bolluu, Yootoore, Muse aakko yediidde beedda Aa machato
S'ipaaronne izi laa"u naanaa aheedda. Unttunttuppe ittuwaa suntsay Gershshooma;*
ayaw gooppe, Muse, «Taani asaa gadiyaan bete gidaad» yaageedda.
4 Laa"entsuwaa suntsay El"aazara;† ayaw gooppe, I, «Ta aawuwaa S'oossay taana
maaddeeddawaa; I taana Gibs'e kaatiyaa mashshaappe ashsheeda» yaageedda.
5 Muse bolluu Yootoore Aa attuma naanaanne Aa machchattina S'oossaa deriyaa
matan de'iyaa Musekko mela biittaa yeedda.
6 I Musa, «Taani, ne bolluu Yootoore, ne machchattinanne izi laa"u naanatuwaanna
neekko yay» yaagiide aakko kiitti wotseedda.
7 Hewaa diraw, Muse bare bolluwaanna gakettanaw kesiide, aw goynneedda, Aa
yereedda. Unttunttu ittuu ittuwaa sarotsiide, dunkkaaniyaa giddo geleeddino.
8 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa diraw, kaatiyaa bollanne Gibs'etuwaa bolla
ootseedda ubbaa, ogiyaan unttuntta gakkeedda daaburaabaa ubbaanne Med'inaa
Goday unttuntta ashsheeddawaa Muse bare bolloo odeedda.
9 Israa'eeliyaa asaa Gibs'etuwaa kushiyaappe ashshanaw Med'inaa Goday
ootseedda lo"o oosotuwaabaa ubbaa sisiide, Yootoore nashetteedda.
10 Yaatiide «Hinttena Gibs'etuwaa kushiyaappenne kaatiyaa kushiyaappe ashsheeda
Med'inaa Goday, Gibs'etuwaa kushiyaappe asaa kessi akkeeddawe, I galattetto.

17:14 Zar. 25:17-19; 1 Sam. 15:2-9 * **18:2-3** *Gershshooma:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaa k'aalaan «Betiyaa» giyaawaa. **18:2-3** Kes. 2:21-22 † **18:4** *El"aazara:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaa k'aalaan «S'oossay taana maaddee» giyaawaa.

11 Med'inaa Goday hara s'oossatuwaappe ubbaappe wolk'k'aama gidiyaawaa taani
ha"i eraad; ayaw gooppe, I ha Israa'eeliyaa asaa bolla oteretteedda Gibs'e
s'oossatuwaa bolla hawaa ootseedda» yaageedda.
12 Hewaappe guyyiyaan Yootoore, Muse bolluu, shuketiide polo s'uugettiyaa itti
mehiyaa yarshshuwaanne hara yarshshoo shuketeedda ashuu meetettiyaa mehiyaa
yarshshuwaa S'oossaw aheedda; Aaroonenne Israa'eeliyaa c'imatuu ubbay S'oossaa
sintsan Muse bolluwaanna k'umaa maanaw yeeddino.

Daannatuu Suntsetteeddino
(Zar. 1:9-18)

13 Wonttetsa gallassi Muse asaw pirddanaw utteedda; Asay Muse yuushshuwaan
wonttappe omarssi gakkanaw ek'k'eedda.
14 Muse bolluu Muse asaw ootsiyaawaa ubbaa be'iide, «Neeni ha asaw ootsiyaawe
hawe ayee? Asay ubbay wonttappe doommiide omarssi gakkanaw ne yuushshuwaan
ek'k'ide'ishshin, neeni neerekka daannaadan ayaw uttaad?» yaageedda.
15 Muse bare bolluwaa, «Asay S'oossaa sheniyaa oochchanaw taakko yiyaa diraassa.
16 Unttunttoo yewuu de'ooppe taakko yiino; taani itti uraa gidduwaaninne Aa
shooruwaa gidduwaan pirdday; S'oossaa azazuwaanne wogaa unttuntta erissay»
yaageedda.
17 Muse bolluu, «Hawe neeni ootsiyaabay lo"enna.
18 Neeninne neenana de'iyaa Asay daabura s'alalaa giddiita; ha kiittay new loytsi
dees'o; neeni hawaa neerekka ootsanaw danddayakka.
19 Ane ha"i taani odiyaawaa sisa; taani neena zorana; S'oossay neenana gido. Neeni
ha asaa diraw S'oossaa sintsa aad'd'a; neeni unttunttu yewuwaa S'oossaakko aha.
20 Azazuwaanne wogaa unttuntta neeni tamaarissa; unttunttu de'ana maaraanne
ootsana oosuwaa ubbaa unttuntta bessa.
21 K'ay asaa ubbaa giddon danddayiyaa asatuwaa, S'oossaw yayyiyaawantta,
ammanetteedawanttanne magans's'aa miyaawaa is's'iyaawantta dooraade
unttunttuppe asaw sha"aa kaappatuwaa, s'eetuwaa kaappatuwaa, ishatamuwaa
kaappatuwaanne tammuwaa kaappatuwaa suntsaa.
22 Unttunttu ubbaa wode asaw pirddino; shin waayissiyaa yewuwaa ubbaa neekko
ahino; waayissenna yewuwaa ubbaa unttunttu wurssino. Unttunttu neenana
shaakketiyaa diraw, tookuu new kawushanawaa.
23 Neeni hewaadan ootsooppenne hawe S'oossaa azazo gidooppe, neeni
danddayana. K'ay ha Asay ubbaykka bare allaallii polettina, bare soo bare soo
baanawaa» yaageedda.
24 Muse bare bolluwaa k'aalaa siseedda; I geeddawaa ubbaakka ootseedda.
25 Muse Israa'eeliyaa ubbaa giddoppe danddayiyaa asatuwaa dooriide asaa
kaaletsiyaa sha"aa kaappatuwaa, s'eetuwaa kaappatuwaa, ishatamuwaa
kaappatuwaanne tammuwaa kaappatuwaa suntseedda.
26 Unttunttu asaw ubbaa wode pirddeeddino; unttunttu barena dees'eedda
yewuwaa Musekko aheeddino; shin dees'ena yewuwaa ubbaa unttunttu
wursseeddino.
27 Hewaappe guyyiyaan Muse bare bolluwaa moyzzina Yootoore bare gadiyaa
simmeedda.

Higgiyaanne K'aalaa C'aak'uwaa

19

(19:1—24:18)

S'oossay Siina Deriyaan K'onc'c'eedda

1 Israa'eeliyaa Asay Gibs'eppe keseedda heezzentsa aginaan he koyro gallassan
Siina mela biittaa gakkeeddino.
2 Unttunttu Rafiidimeppe denddiide Siina mela biittaa biide, hewaan de'iyaa
deriyaa sintsa mela biittaan utteeddino.
3 Muse S'oossakko pude deriyaa huup'iyaa kesina, Med'inaa Goday deriyaa
huup'iyaan Aa s'eesiide, «Neeni Yaak'oobappe yeletteedda Israa'eeliyaa asaw
hawaadan yaagaadde oda;
4 ‹Taani Gibs'etuwaa bolla ayaa ootsaadditanttonne k'ay arggantsaa k'efiyaan taani
hinttentta waata tookkaade taakko ahaaditanttonne hinttenttu hinttenttu huup'iyaw
be'eeddita.
5 Simmi ha"i hinttenttu taw loytsi azazettooppenne ta k'aalaa c'aak'uwaa
naagooppe, asaa ubbaa giddon hinttenttu taw buzo gidana. Kumentsaa sa'ay tawaa
gidooppenne
6 hinttenttu ta kawutetsaa k'eesatuwaanne geeshsha asaa gidana› yaaga; neeni
Israa'eelatoo odana k'aalay hawaa» yaageedda.
7 Muse guyye simmi biide, asaa kaletsiyaawantta s'eesi shiishshiide, Med'inaa
Goday oda geedda ha k'aalatuwaa ubbaa unttunttoo odeedda.
8 Asay ubbay itti doonaa gidiide, «Med'inaa Goday geeddawaa ubbaa nuuni
ootsana» yaageeddino. Musekka unttunttu geeddawaa Med'inaa Godaakko afeedda.
9 Med'inaa Goday Musa, «Taani neenana haasayishin Asay sisanaadaaninne
unttunttu neenan ubbaa wodekka ammanettanaadan, taani neekko wolk'k'aama
shaariyaa gidduwaana yaana» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan Muse Asay
geeddawaa Med'inaa Godaw odeedda.
10 Med'inaa Goday Musa, «Neeni asaakko baade hachchenne wontti unttunttu
geeyanaadan oda. Unttunttu barenttu mayuwaa meec'c'iide;
11 heezzentso gallassaw giigino. Ayaw gooppe, heezzentso gallassan Asay ubbay
be'ishin, Med'inaa Goday Siina Deriyaa bollan wod'd'anawaa.
12 Neeni ha deriyaa yuushshuwaan asaw zawaa wotsaade unttunttoo, ‹Deriyaa
pude kesenaadan woy deriyaa s'ap'uwaa bochchennaadan hinttentta erite. Deriyaa
bochcheedda ooninne tumuppe hayk'k'anawaa.
13 He uray shuchchaan c'adettiide woy wonddaafiyaan c'adettiide hayk'k'ooppe
attin; I kushiyaan boshettoppo. Mehe, woy asaa gidooppenne I shemppuwaanna
attena› yaaga. Malakatay punettiyaa wode, he wode unttunttu deriyaa pude kesana
gooppe kesino» yaageedda.
14 Muse deriyaappe asaakko duge wod'd'eeddawaappe guyyiyaan unttuntta
geeyanaadan odina, unttunttu barenttu mayuwaa meec'c'eeddino.
15 Hewaappe guyyiyaan asaa I, «Heezzentso gallassaw giigite; machchiyaanna
ak'oppite» yaageedda.
16 Heezzentso gallassi wontta guuguntsaa guntsay sisetteedda. Walk'k'antsaynne
wolk'k'aama shaarii deriyaa mayyiide beetteedda; malakataykka punettiyaa
wolk'k'aama kooshshay sisetteedda. Hewaa diraw, bare de'iyaa sa'aan Asay ubbay
kokkoreedda.
17 Hewaappe guyyiyaan Muse asaa S'oossaanna gatsanaw unttunttu de'iyaa
dunkkaaniyaappe keseedda; unttunttu deriyaa garssa dembbaan ek'k'eeddino.
18 Med'inaa Goday Siina Deriyaa bollan tamaanna wod'd'eedda diraw, Siina Derii
c'uwaan kameteedda. Wolk'k'aama guuduwaappe c'uway kesiyaawaadan, aappe
c'uway pude keseedda. Asay ubbay loytsi kokkoreedda.
19 Malakataa punuu loytsi dari dari beedda wode, Muse haasayina, S'oossaa
kooshshay aw zaariide haasayeedda.

19:5 Zar. 4:20; 7:6; 14:2; 26:18; Tit. 2:14 **19:5** 1 P'es'. 2:9 **19:6** Sas'. 1:6; 5:10 **19:12** Ibr. 12:18-20 **19:16** Sas'. 4:5 **19:16** Zar. 4:11-12

20 Med'inaa Goday Siina Deriyaa kiikiyaan wod'd'iide, Musa pude deriyaw kiikiyaa s'eesina Muse pude keseedda.
21 Med'inaa Goday Aa, «Neeni duge baade Asay Med'inaa Godaa be'ana giide, zawaa aad'd'enaadaninne unttunttuppe daruu hayk'k'ennaadan asaa seera.
22 Haray atto Med'inaa Godaa mata shiik'iyaa k'eesatuukka barena geeshshanaw koshshee; hewe d'ayooppe, Med'inaa Goday unttuntta murana» yaageedda.
23 Muse Med'inaa Godaa, «Asay deriyaa pude yaanaw danddayenna; ayaw gooppe, neeni ne huup'iyaw, ‹Ha sa'aa geeshshaadan dummayiide, ha deriyaa yuushshuwaan zawaa wotsite› gaade nuw oda wotsaadda» yaageedda.
24 Med'inaa Goday Aa, «Neeni duge baade Aaroona neenana pude akkaade ya. K'eesetuwaanne asaa Med'inaa Goday murenaadan, unttunttu zawaa aad'd'iidde pude Med'inaa Godaakko yooppino» yaageedda.
25 Hewaa diraw, Muse duge asaakko wod'd'iide, S'oossay geeddawaa unttunttoo odeedda.

20

Tammu Azazatuwaa

1 S'oossay ha k'aalatuwaa ubbaa hawaadan yaagiide haasayeedda;
2 «Neena Gibs'eppe ayiletetsaa gadiyaappe keseedda Med'inaa Goday ne S'oossay taana.
3 «Taappe attina, hara s'oossaw goynnoppa.
4 «Bolla saluwaan de'iyaa, woy garssa sa'aan de'iyaa, woy sa'aappe garssan haatsaa giddon de'iyaa ayyaanne malatissaade new goynniyaa misiletuwaa ootsoppa.
5 Unttunttoo hokkoppa woy unttunttoo goynnoppa. Ayaw gooppe, taani, Med'inaa Goday ne S'oossay k'anaatanchcha S'oossaa; taana is's'iyaawantta aawotuwaa nagaraa diraw, naanaa heezzentso yeletaanne oyddentso yeletaa gakkanaw muriyaawaa.
6 K'ay taana siik'iyaanne ta azazuwaa naagiyaawanttoo sha"a yeletay gakkanaw laamettena siik'uwaa bessiyaa Med'inaa Godaa.
7 «Med'inaa Godaa ne S'oossaa suntsaa c'oo dentsoppa; ayaw gooppe, S'oossay bare suntsaa c'oo dentsiyaawaa murana.
8 «Geeshsha ootsaade, Sambbata gallassaa naaga.
9 Neeni ootsiyaa oosuwaa ubbaa usuppun gallassatuwaan ootsa.
10 Shin laappuntsa gallassay Med'inaa Godaa ne S'oossaw Sambbata. He gallassi ay oosuwaanne ootsoppa; neeni, woy ne attuma na'ay, woy ne mac'c'a naanaa, woy ne mac'c'anne attuma k'oomatuu, woy ne miizzay, woy hinttenttunna de'iyaa Israa'eeliyaa gidena Asay he gallassan ay kiitaakka kiitettoppo.
11 Ayaw gooppe, usuppun gallassaa giddon Med'inaa Goday saluwaanne, sa'aa, abbaanne unttunttu giddon de'iyaa ubbaa med'd'eedda; shin laappuntsa gallassan shemppeedda. Hewaa diraw, Med'inaa Goday Sambbata gallassaa anjjeedanne geeshsheedda.
12 «Med'inaa Goday ne S'oossay new immiyaa biittaan ne laytsay aduk'k'ana mala, ne aabbanne ne daayo bonchcha.
13 «Asaa wod'oppa.
14 «Woshummoppa.

20:4 Kes. 34:17; Wog. 19:4; 26:1; Zar. 4:15-18; 27:15 **20:5** Kes. 34:6-7; Pay. 14:18; Zar. 7:9-10 **20:7** Wog. 19:12 **20:8** Kes. 16:23-30; 31:12-14 **20:9** Kes. 23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Wog. 23:3 **20:11** Dom. 2:1-3; Kes. 31:17 **20:12** Zar. 27:16; Mat. 15:4; 19:19; Mar. 7:10; 10:19; Luk'. 18:20; Efe. 6:2, 3 **20:13** Dom. 9:6; Wog. 24:17; Mat. 5:21; 19:18; Mar. 10:19; Luk'. 18:20; Rom. 13:9; Yak'. 2:11 **20:14** Dom. 9:6; Wog. 24:17; Mat. 5:21; 19:18; Mar. 10:19; Luk'. 18:20; Rom. 13:9; Yak'. 2:11

15 «Wuu"oppa.
16 «Ne shooruwaa bollan wordduwaa markkattoppa.
17 «Ne shooruwaa golliyaa amottoppa; ne shooruwaa machato, woy Aa k'oomaa, woy Aa k'oomato, woy Aa booraa, woy Aa hariyaa, woy aw de'iyaawaa ayaanne amottoppa» yaageedda.

Asaa Yashshaa
(Zar. 5:22-33)
18 Asay ubbay guuguntsay guugummiyaawaanne walk'k'antsay wolk'k'aamiyaawaa be'eedda; malakataa waasuwaa siseedda; k'ay derii c'uwattiyaawaakka be'eedda; Asay yashshan kokkoriide, haakuwaan ek'k'eedda.
19 Unttunttu Musa, «Neeni nuw haasaya; nuuni sisana; shin nuuni hayk'k'ennaadan, S'oossay nuw haasayoppo» yaageeddino.
20 Muse asaa, «S'oossay hinttentta paac'c'anaw, nagaraa hinttenttu ootsenna mala, Aa yashshay hinttenttu wozanaan de'anaadan, I yeedda diraw yayyoppite» yaageedda.
21 Asay haakki ek'k'ide'ishshin, S'oossay de'iyaa sa'aa wolk'k'aama d'umaakko Muse shiik'eedda.

Yarshshiyaa sa'atuwaan Go'ettiyaa Wogatuwaa
22 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa, «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaadde oda; ‹Taani saluwaappe hinttenttoo haasayeeddawaa hinttenttu hinttenttu huup'iyaw be'eeddita.
23 Ta matan ay eek'aanne ootsoppite; biraa eek'aa woy work'k'aa eek'aa hinttenttoo ootsoppite.
24 « ‹Neeni taw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa urk'k'aappe med'd'aade ne s'uuggiyaa yarshshuwaa, ne ittippetetsaa yarshshuwaa, ne dorssatuwaanne ne deeshshatuwaappe ne miizzatuwaa Aa bolla yarshsha. Ta suntsay k'ofettana mala ootseedda sa'aa ubbaan, taani hinttenttukko yaade, hinttentta anjjana.
25 Neeni taw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa shuchchaappe med'd'ooppe, masetteedda shuchchaappe med'd'oppa; ayaw gooppe, neeni massiyaa miishshan Aa bochchooppe, ne Aa tunissaasa.
26 Ta yarshshuwaa sa'aa pude gayyiyaan kesoppa; ayaw gooppe, neeni kesiyaa wode, ne kalluu beette› yaagaadde oda.

21

Ayiletuwaa Oyk'k'iyaa wogaa
(Dom. 15:12-18)
1 «Neeni unttunttoo immana wogay hawaa.
2 Neeni Ibraawe ayiliyaa shammooppe, I new usuppun laytsaa ootso; shin laappuntsa laytsaan I ayinne k'ans's'ennan, ayiletetsaappe c'oo kesiide bo.
3 I barekka yeeddawaa gidooppe barekka bo; bare machchattina yeeddawaa gidooppe, Aa machatakka aanana bu.
4 Aa goday aw machato immeeddawaa gidooppenne machchata aw attuma naanaa woy mac'c'a naanaa yeleeddawaa gidooppe, he machatanne izi naanay Aa godaawaa; I barekka kesiide bo.
5 Shin he ayilii, ‹Taani ta godaa, ta machatonne ta naanaa siik'ay; taani ayiletetsaappe kesikke gooppe,›

20:15 Wog. 19; 11; Mat. 19:18; Mar. 10:19; Luk'. 18:20; Rom. 13:9 **20:16** Kes. 23:1; Mat. 19:18; Mar. 10:19; Luk'. 18:20 **20:17** Rom. 7:7; 13:9 **20:18** Ibr. 12:18-19 **20:25** Zar. 27:5-7; Iya. 8:31 **21:2** Wog. 25:39-46

6 Aa goday Aa pirddiyaawanttu sintsa aatso; hewaappe guyyiyaan pengge woy
pengge mak'aaniyaakko Aa afiide, Aa haytsaa gootsan lukko. Simmi I bare de'uwaa
laytsaa ubbaan aw ayiliyaa gidanawaa.
7 «Asay bare mac'c'a naatto ayiletetsaw zal"ooppe, attuma ayiletuu ayiletetsaappe
kesiyaawaadan iza kesuppu.
8 Iza barena machchetetsaw dooriide afeedda godaw lo"ana d'ayooppe, goday izo
wozissanaw koshshee. I iziw ammanettibeenna diraw, izo allagaw zaal"anaw aw
maatay baawa.
9 I izo bare na'aw immanaw doorooppe, mac'c'a naattiw bessiyaawaa iziw ootso.
10 I barew hara machato akkooppe, koyro machatiw k'umaa, mayuwaa woy
asinatetsaanne machchetetsaa maataa pac'issoppo.
11 I ha heezzubatuwaa iziw immana d'ayooppe, ayinne shaluwaa c'iggenan
ayiletetsaappe kesaade bu.

Iitatuu Murettiyaa Wogaa

12 «Asaa shoc'iide wod'iyaa asaa tumuppe wod'anaw bessee.
13 Shin eriidde gidenaan I wod'iyaa wode, taani, S'oossay c'o"u geeddawaa
gidooppe, I bak'atana sa'aa unttunttoo taani giigisana.
14 Shin onne k'opiide eriidde hara bitaniyaa wod'ooppe, he uraa ta yarshshuwaa
sa'aappe diggaade, haraa sa'aan wod'a.
15 «Bare aabba woy bare daayo dechchiyaa uray ooninne tumuppe hayk'k'o.
16 «Asaa wolk'k'an oyk'k'iide zal"iyaa uray woy wolk'k'aan oyk'k'eedda Asay Aa
kushiyaan beetteedda Asay tumuppe hayk'k'anaw bessee.
17 «Bare aabba woy bare daayo shek'k'iyaawe tumuppe hayk'k'o.
18-19 «Laa"u asatuu walak'ettooppe, ittuu yenkkuwaa shuchchaan c'adooppe woy
bokisooppe, he deshetteeddawe hayk'k'ennan attowaa gidooppenne harggiide
gisuwaan gam"ooppe, denddiide guufiyaana kare heeraan hamettooppe, he
dechcheeddawe hayk'k'uwaappe attee; giddooppene I Aa kiitaa diggeedda diraw,
shaluwaa c'igganawunne Aa patsanaw maaddana koshshee.
20 «Asay bare attuma ayiliyaa woy mac'c'a ayilatto s'am"an shoc'ooppenne hewaa
gaasuwaan he uray he godaa kushiyaan hayk'k'intto, shoc'eeddawe tumuppe
murettanaw bessee.
21 Shin he deshetteeddawe itti woy laa"u gallassaan denddooppe, he ayilii Aa
miishshaa gidiyaa diraw, I murettena.
22 «Laa"u asatuu ittuu ittuwaanna wad'ettiidde shahaara mishiratto
dechchooppenne iza boshettooppe, hewaappe hara iita deshetsay d'ayooppe, he
mishiratti asinay oochcheeddawaanne daannatuu pirddeeddawaa ayaanne c'iggo.
23 Shin iziw deshetsay darooppe, shemppuu hayk'k'intto shemppuwaa,
24 ayfiyaa diraw ayfiyaa, achchaa diraw achchaa, kushiyaa diraw kushiyaa,
gediyaa diraw gediyaa,
25 s'uugetsaa diraw s'uugetsaa, madutsaa diraw madutsaa, k'oo'eedda diraw
k'oo'uwaa akkanaw koshshee.
26 «Itti Asay bare attuma ayiliyaw woy mac'c'a ayilatiw ayfiyaa bak'k'iide
toyssooppe, he ayfiyaa diraw ayiletetsaappe kessi yeddo.
27 Hewaadankka, bare ayiliyaa achchaa woy bare ayilatti achchaa mentsooppe, he
achchaa diraw ayiletetsaappe kessi yeddo.

Mehiyaa Godatuu Poliyaabatuwaa

21:12 Wog. 24:17 **21:13** Pay. 35:10-34; Zar. 19:1-13; Iya. 20:1-9 **21:16** Zar. 24:7 **21:17** Wog. 20:9; Mat. 15:4; Mar. 7:10 **21:25** Wog. 24:19-20; Zar. 19:21; Mat. 5:38

28 «Booray mac'c'a asaa woy attuma asaa k'ayc'c'iide wod'ooppe, he booray
shuchchaan c'adettiide hayk'k'o; Aa ashuu meetettoppo. Shin booraa goday
murettoppo.
29 Shin booray kasekka k'ayc'c'iyaa meezii de'iyaawaa gidiina, Asay Aa godaw odi
wotsina, Aa goday k'achchennaan is's'ina, booray attuma asaa woy mac'c'a asaa
wod'ooppe, he booray shuchchaan c'adettiide hayk'k'o; k'ay Aa godaykka hayk'k'o.
30 Shin I barena wozanaadan ooshetooppe, unttunttu oochcheeddawaa ayaanne
c'iggiide, bare shemppuwaa wozo.
31 Booray attuma na'aa woy mac'c'a naatto k'ayc'c'iide wod'ooppekka, pirdday itti
mala gido.
32 Booray attuma ayiliyaa woy mac'c'a ayilatto k'ayc'c'iide wod'ooppe, booraa
goday ayiliyaa godaw hattamu biraa santtimiyaa c'iggo. Booray shuchchaan
c'adettiide hayk'k'o.
33 «Itti Asay ollaa k'um"iyaa pokiide, woy ollaa bookkiide k'um"ennaan aggooppe,
booray woy harii he ollaan kunddooppe,
34 he ollaa goday mehiyaa gatiyaa c'iggo. I Aa godaw gatiyaa c'iggiide, hayk'k'eedda
mehiyaa barew akko.
35 «Itti asaa booray hara booraa k'ayc'c'iide wod'ooppe, pas'a booraa zal"iide, Aa
gatiyaanne hayk'k'eedda booraa likkiyaan shaakki akkino.
36 Shin he booray k'ayc'c'iyaawaa gidiyaawe kaseti erettishin, Aa goday Aa
k'achchennaan aggeedawaa gidooppe, Aa goday booraa c'iggo. Yaatiide he
hayk'k'eeddawaa barew akko.

22

Asay Barew De'iyaawaa Naagiyaa Wogaa

1 «Itti Asay booraa woy dorssaa wuu"iide shukkooppe, woy zal"ooppe, booraa diraw
ichcheshu booraa, dorssaa diraw oyddu dorssaa c'iggo.
2 «Kaysuu golliyaa bookkiide oyk'k'etooppenne shoc'ettiide hayk'k'intto,
shoc'eeddawe suutsaa gusseeddawoo ooshettenna.
3 Shin hewe s'alk'k'ii doli kichchina hanooppe, I he gukkeedda suutsaa ac'uwaan
ooshettee. Kaysuu bare wuu"eeddawaa zaaro; shin aw ayaynne d'ayooppe, bare
wuu"eeddawaa zaaranaw I zal"etto.
4 I wuu"eedda mehii pas'a de'iidde Aa kushiyaan beettintto, booraa, woy hariyaa,
woy dorssaa gidooppenne, I bare wuu"eeddawaa laa"u kushiyaa aatsiide c'iggo.
5 «Itti Asay bare mehiyaa dembban woy woyniyaa turaa giddon heemmishin, mehii
hara asaa shoyk'aappe mooppe, I bare shoyk'aappe woy bare woyniyaa turaa
ubbaappe lo"iyaawaa afilaamaa c'iggo.
6 «S'aragay denddiide aguntsaa buuraanna laa'iide, dooriyaan de'iyaa katsaa, woy
ek'uwaan de'iyaa katsaa, woy goshshaa ubbaa miyaawaa gidooppe, koyro s'aragaa
oytseedda bitanii ac'aa c'iggo.
7 «Itti Asay biraa woy hara miishshaa naagissanaw bare shooroo hadaraa immina,
shooruwaa sooppe he miishshay wuu"eettooppenne kaysuu oyk'k'etintto, kaysuu he
miishshaw laa"u kushiyaa aatsiide c'iggo.
8 Shin kaysuu beettenaan d'ayooppe, golliyaa goday pirddiyaawanttukko shiik'iide
bare shooruwaa miishshaa bolla bare kushiyaa wotsibeennawaa c'aak'k'o.
9 «Asay ay mootuwankka, booraa gaasuwaan, woy hariyaa gaasuwaan, woy
dorssaa gaasuwaan, woy mayuwaa gaasuwaan, woy hara bayeeddawaa gaasuwaan,
‹Hawe tawaa› giide mootettooppe, laa"u baggaykka barenttu mootuwaa
pirddiyaawanttu sintsa aatsino; pirddiyaawanttu bayzzanchcha geedda uray bare
shooroo laa"u kushiyaa aatsiide c'iggo.

10 «Asay bare shooroo hariyaa, woy booraa, woy dorssaa, woy hara mehiyaa
naagissanaw hadaraa immina hayk'k'intto, woy deshettintto, woy ooninne be'ennaan
bonk'k'anchchay afooppe,
11 hadaraa naagiyaawe bare shooruwaa mehiyaa bolla bare kushiyaa
wotsibeennawaa Med'inaa Godaa sintsan c'aak'k'ina, unttunttu giddon de'iyaa
yewuu mayetto. He mehiyaa goday c'aak'uwaa akko; c'iggaa immanaw koshshenna.
12 Shin mehii shooruwaappe wuu"etteeddawaa gidooppe, izaawoo c'iggo.
13 He mehiyaa do'ay mentsereetsiide meeddawaa gidooppe, markka gidanaadan
do'ay miishshin atteedawaappe akkiide yo; yaatiide me'eretteedda mehiyaa diraw
c'iggoppo.
14 «Asay bare shooruwaappe mehiyaa gars's'ooppenne Aa goday baynna sa'aan he
mehii deshettooppe woy hayk'k'ooppe, he mehiyaa c'iggo.
15 Shin Aa goday aanana de'ooppe, gars's'eedawe c'iggoppo; keraw akkeeddawaa
gidooppe, keraw c'iggiyaa shaluu ac'uwaa c'iggeedda.

Geeshsha De'uwaanne Ammanuwaa Wogaa

16 «Itti Asay asinaw giigabeenna wodoratto c'immiidde, izina gisiyaawaa gidooppe,
izo c'ilooshiide barew machato ootso.
17 Izi aabbu izo aw immanaw is's'ooppe, wodoratto akkiyaa uray c'ilooshiyaawaa
keeshshaa biraa I aabboo immo.
18 «Bitiyaa mishiratto pas'a wotsoppa.
19 «Mehiyaanna gisiyaa ooninne tumuppe hayk'k'o.
20 «Med'inaa Godaa s'alalaassappe attina, hara s'oossaw yarshshiyaawe ooninne
mule d'ayo.
21 Betiide yeedda asaa k'ohoppite woy un"oppite; ayaw gooppe, hinttenttukka
Gibs'e gadiyaan bete gidiide de'eeddita.
22 Asinay hayk'k'eedda am"attonne aawuu hayk'k'eedda hiyyeesaa un"oppite.
23 Hinttenttu unttuntta un"etsina, unttunttu taakko waassooppe,
24 taani unttunttu waasuwaa tumuppe sisana; he wode ta hank'k'uu hinttenttu
bolla denddana; taani hinttentta mashshaan wurssana; hinttenttu machatuu am"e
hinttenttu naanaykka aawuu hayk'k'owantta gidanawantta.
25 «Hinttenttu giddon de'iyaa ta asaappe itti hiyyeesaw shaluwaa tal"ooppe,
shaluwaa dichchaw immiyaa asaadan hanoppite; neeni dichchaa Aa oochchoppa.
26 Neeni ac'uwaa diraw ne laggiyaa mayuwaa oyk'k'ooppe, away wullenan
de'ishshin aw zaara;
27 ayaw gooppe, I bare bollaa kammiyaawe henni s'alalaana; harabaa ayaa
mayyiide ak'anaw danddayii? I taw waassooppe, taani k'arettiyaawaa gidiyaa diraw,
sisana.
28 «S'oossaa bolla shek'aa k'aalaa haasayoppa, woy ne deriyaa mooddiyaawaa
shek'k'oppa.
29 Ne katsaa s'eeraappenne ne woyniyaa gum"etsaa kumentsaappe taw
yarshshuwaa shiishsha.
«Neeni ne attuma naanaa giddon bayiratiyaa na'aa taw immanaw koshshee.
30 Miizzaappekka dorssaappekka hewaadan ootsa. Unttunttu laappun gallassay
gakkanaw, barenttu aayetuwaana aayetuwaana gam"ino; hosppuntsa gallassi
unttuntta taw imma.
31 «Hinttenttu taw geeshsha asaa gidanaw koshshee; hewaa diraw, bazuwaa do'ay
mentsereetsiide wod'eedda mehiyaa ashuwaa mooppite; hewaa kanaw olite.

22:16 Zar. 22:28-29 **22:18** Zar. 18:10, 11 **22:19** Wog. 22:19; 20:15-16; Zar. 27:21 **22:20** Zar. 17:2-7 **22:21** Kes. 23:9; Wog. 19:33-34; Zar. 24:17-18; 27:19 **22:25** Wog. 25:35-38; Zar. 15:7-11; 23:19-20 **22:26** Zar. 24:10-13 **22:28** Kit. 23:5 **22:31** Wog. 17:15

23

Suure Pirddaa

1 «Worddo oduwaa puukkoppa; wordduwaa markka gidaade, iita asaa maaddoppa.
2 Iitabaa ootsanaw c'ora asaa kaalloppa; pirddaa geellayanaw c'ora asaana itta gidaade markkattoppa.
3 Hiyyeesay pirddaw shiik'ooppe, mootuwaan Aa metuwaa s'eellaade maaddoppa.
4 «Ne morkkiyaa booray woy harii bayeeddawaa demmooppe, zaaraadde aw afa.
5 Neena is's'iyaa bitaniyaa harii c'aanaana kunddeeddawaa be'ooppe, hewaan aggoppa; maaddaade aanana dentsa.
6 «Pirddaa dabaaban maaddaade, hiyyeesaa asaa pirddaa geellayoppa.
7 Worddo yewuwaa ubbaappe haakka; geeshsha woy s'illuwaa wod'oppa; ayaw gooppe, kobaa ootseeddawaa taani saro yeddikke.
8 Mattaayiyaa (magans's'aa) akkoppa; ayaw gooppe, mattaayii s'eelliyaawanttu ayfiyaa k'ook'iseenne s'illatuwaa k'aalaa mirk'k'ee.
9 «Betiyaa naak'k'oppite; bete gidiyaawe ay keeshshaa kayyoyintto eriita; ayaw gooppe, hinttenttu hinttenttu huup'iyaw bete gidiide Gibs'e gadiyaan de'eedditta.

Laappuntsa Laytsaanne Laappuntsa Gallassaa

10 «Neeni ne gadiyaa usuppun laytsaw goshaade, zeraade katsaa k'oyc'a akka.
11 Laappuntsa laytsaan gadiyaa goshenan shaachcha; yaatooppe, ne asaa giddon de'iyaa hiyyeesatuu hewaappe miyaabaa demmana; k'ay unttunttuppe attiyaawaa do'atuu maana. Neeni ne woyniyaa turaakka ne wogaraakka hewaadan ootsa.
12 Usuppun gallassaa ne kiitaa kiitetta; ne booraynne ne harii shemppana malanne ne son yeletteedda ayiliinne betii, shemppana mala, laappuntsa gallassi oosuwaa ootsoppa.
13 «Taani hinttentta geeddawaa ubbaa minisiide ootsite; hara s'oossatuwaa suntsaa s'eesoppite; hinttenttu ins's'arssaappe hewe sisettoppo.

Wolk'k'aama Baalatuwaa
(34:18-26; Zar. 16:1-17)

14 «Laytsan heezzu gede hinttenttu taw baalaa bonchchite.
15 Magaage ukitsaa Baalaa bonchchite; taani hinttentta azazeeddawaadan, laappun gallassaa irshshuwaa yeggibeenna ukitsaa miite; hinttenttu Abiiba geetettiyaa aginaan keereedda gallassatuwaan ha baalaa bonchchite; ayaw gooppe, hinttenttu Gibs'eppe keseeddawe he aginaana.
«Hintteppe itti asaynne ta sintsan mela kushe beettoppo.
16 «K'ay hinttenttu hinttenttu gaden zerina, koyro gakkeedda katsaa c'akkiyaa wode, Katsaa c'akkiyaa Baalaa bonchchite.
«K'aykka laytsaa wurssetsan, katsaa ayfiyaa gadeppe shiishshiyaa wode, Shiishuwaa Baalaa bonchchite.
17 Attuma Asay ubbay Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa sintsan laytsan heezzu gede beetto.
18 «Neeni yarshshuwaa suutsaa taw shiishshaadde, irshshuwaa yeggiide uukkeedda ukitsaanna shiishshoppa. Ta baalaa bonchchiyaa gallassi yarshshetteedda mod'd'uwaappe wonttaw ayinne attoppo.
19 Ne gaden bayira ka"eedda katsaappe ubbaappe lo"iyaawaa Med'inaa Godaa soo, ne S'oossaa soo aha. Deeshsha maraa Aa daay maatsan doyssoppa.

23:1 Kes. 20:16; Wog. 19:11-12; Zar. 5:20 **23:3** Wog. 19:15 **23:4** Zar. 22:1-4 **23:6** Wog. 19:15; Zar. 16:19 **23:9** Kes. 22:21; Wog. 19:33-34; Zar. 24:17-18; 27:19 **23:10** Wog. 25:1-7 **23:12** Kes. 20:9-11; 31:15; 34:21; 35:2; Wog. 23:3; Zar. 5:13-14 **23:15** Kes. 12:14-20; Wog. 23:6-8; Pay. 28:17-25 **23:16** Wog. 23:15-21, 39-43; Pay. 28:26-31 **23:19** Kes. 34:26; Zar. 14:21; 26:2

Hidootaa K'aalatuwaanne Kaalliyaa Wogatuwaa

20 «Ne ogiyaan neena naagana malanne taani new giigisseedda sa'aa neena afana
mala, taani kiitanchchaa ne sintsan kiittana.
21 I odiyaawaa hayzza aw azazetta; Aa bolla makkaloppa; ta suntsay Aa bolla
de'iyaa diraw, hinttenttu nagaraa ootsiyaawaa gidooppe, hinttenttoo I atto geena.
22 I odiyaawaa hinttenttu minisiide hayzzooppenne taani odiyaawaa ubbaa
ootsooppe, hinttenttu morkkatuwaa taani morkkana; hinttenana ek'ettiyaawanttuna
taanikka ek'k'ettana.
23 Ta kiitanchchay hintteppe sintsanna biide, hinttentta Amooraawaanatuwaa
gadiyaa, Hiitetuwaa gadiyaa, Parzzaawaanatuwaa gadiyaa, Kanaanetuwaa gadiyaa,
Hiiwetuwaa gadiyaanne Yaabuusawaanatuwaa gadiyaa ahana. Taani unttunttu
ubbaa d'ayssana.
24 Unttunttu s'oossatuwaa sintsan hokkoppite, woy goynnoppite, woy unttunttu
hanuwaa k'ulloppite. Hinttenttu unttunttu s'oossatuwaanne unttunttu shuchchaa
misiletuwaa mentsereetsanaw koshshee.
25 Med'inaa Godaa, hinttenttu S'oossaw, goynnite; yaatooppe, I hinttenttu
k'umaanne hinttenttu haatsaa anjjanawaa; taani harggiyaa hinttenttu giddoppe
diggana.
26 Hinttenttu biittaan ay mac'c'a asaynne boshetenna; maynenna. Taani hinttenttu
de'ana laytsaa payduwaa adussana.
27 «Taani ta yashshaa hinttenttu sintsan yeddana; hinttenana gakettiyaa kawutetsaa
ubbaa dagantsana; hinttenttu morkketuu ubbay hinttenttoo zokkiiyaa zaariide,
bak'atanaadan taani ootsana.
28 Taani hintteppe sintsaw dukkiyaa kajiyaa yeddana; Hiiwetuwaa,
Kanaanetuwaanne Hiitetuwaa hinttenttu sintsaappe laaggaade kessana.
29 Shin biittay mela attenaadaaninne bazuwaa do'ay hinttentta waayissenaadan,
itti laytsaan unttuntta yederssikke.
30 Shin hinttenttu payduwaan dariide, he gadiyaa laattana gakkanaw, taani
unttuntta laafa laafa laaggaade hinttenttu sintsaappe kessana.
31 Taani hinttenttu zawaa Zo'o Abbaappe Piliss's'eema Abbaa, mela biittaappe
Efiraas'iisa Shaafaa gatsana. He gadiyaan de'iyaa ubbaa taani hinttenttu kushiyaan
aatsaade immana; hinttenttukka unttuntta hinttenttu sintsaappe laaggiide kessana.
32 Unttunttunna woy unttunttu s'oossatuwaanna c'aak'uwaa wotsoppite.
33 Unttuntta hinttenttu gadiyaan wotsoppite; hewe d'ayooppe unttunttu hinttentta
ta bolla nagaraa oosissanawantta; ayaw gooppe, unttunttu s'oossatoo goynniyaawe
tumuppe hinttenttoo p'ire gidanawaa» yaageedda.

24

S'oossay Bare Asaw Geleedda
K'aalaa C'aak'uwaa Miniseedda

1 Hewaappe guyye Med'inaa Goday Musa, «Neeni, Aaroone, Naadaabe, Abiihinne
Israa'eeliyaappe laappun tammu c'ima asatuu Med'inaa Godaakko deriyaa huup'iyaa
pude kesiide haakuwaan goynnite.
2 Shin Muse, neeni neerekka Med'inaa Godaakko shiik'a; hara c'imatuu ta mata
yooppino. K'ay asaykka neenana pude kesoppo» yaageedda.
3 Muse yiide, Med'inaa Godaa k'aalaa ubbaanne Aa wogaa ubbaa asaw odina Asay
ubbay itti k'aalaan, «Med'inaa Goday odeeddawaa ubbaa nuuni ootsana»
yaageeddino.
4 Muse Med'inaa Goday odeeddawaa ubbaa s'aafeedda.

Wonttetsa gallassi wontta guuran denddiide, deriyaa s'ap'uwaan yarshshiyaa sa'aa gimbbiide Israa'eeliyaa asaa yaraa tammanne laa"uwaa suntsaan, tammanne laa"u shuchchaa tuussaa esseedda.
5 I Israa'eelatuwaappe yalaga attuma asaa kiittina, unttunttu biide s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishsheeddino; k'ay ittippetetsaa yarshshoo korumatuwaa Med'inaa Godaw yarshsheeddino.
6 Muse suutsaappe bagga akkiide keriyaan tigeedda; atteeda bakka suutsaa I yarshshiyaa sa'aan c'ac'c'afeedda.
7 Hewaappe guyyiyaan K'aalaa c'aak'uwaa Mas'aafaa akkiide, asaw nabbabeedda; unttunttu, «Med'inaa Goday odeeddawaa ubbaa nuuni ootsana; nuuni azazettana» yaageeddino.
8 Hewaappe guyyiyaan Muse he suutsaa akkiide, asaa bolla c'ac'c'afiide unttuntta, «Be'ite, Med'inaa Goday ha k'aalaa ubbaan hinttenana wotseedda k'aalaa c'aak'uwaa suutsay hawaa» yaageedda.
9 Muse, Aaroone, Naadaabe, Abiihinne Israa'eeliyaa c'imatuwaappe laappun tammuu pude keseeddino.
10 Israa'eeliyaa S'oossaa be'eeddino; Aa gediyaappe garssana saluwaadan geeyeedda samppeeriyaa geetettiyaa p'ooliyaa shuchchaappe oosetteeddawaa malatiyaa wuyggiyaa malabay de'ee.
11 Shin S'oossay Israa'eeliyaa asaa kaappatuwaa wod'ibeenna. Unttunttu S'oossaa be'eeddino; Aa sintsan meeddinonne usheeddino.

Muse Siina Deriyaa Huup'iyaa Bolla

12 Med'inaa Goday Musa, «Neeni deriyaa pude haa taakko kesaade, hawaan gam"a; yaatooppe neeni unttuntta tamaarissana mala, taani wogaanne azazuwaa s'aafeedda shuchchaa new immana» yaageedda.
13 Hewaappe guyyiyaan Muse bare k'oomaa Iyyaasunna baanaw denddeedda; Muse S'oossaa deriyaa pude keseedda.
14 Israa'eeliyaa asaa c'imatuwaa I, «Nuuni hinttenttukko simmanaw hawaan de'ishshite; Aaroonenne Huuri hawaan hinttenana de'iino; yewuu de'iyaa ooninne unttunttukko bo» yaageedda.
15 Muse deriyaa pude keseedda wode, shaarii deriyaa kammeedda.
16 K'ay Med'inaa Godaa bonchchuu Siina Deriyaa bollan utteedda; he shaarii usuppun gallassaa mayyeedda; laappuntsa gallassan he shaariyaa giddoppe Med'inaa Goday Musa s'eeseedda.
17 Israa'eelatoo Med'inaa Godaa bonchchuu deriyaa huup'iyaan s'uuggiyaa tamaa malatiide beetteedda.
18 Hewaappe guyyiyaan Muse he shaariyaa giddo geliide, deriyaa pude kesiide deriyaa huup'iyaan oytamu gallassaanne oytamu k'ammaa gam"eedda.

Geeshsha Dunkkaaniyaanne Goynaa Wogaa

25

(25:1—40:38)

S'oossaa Dunkkaaniyaa Tokkanaw Imetteedda Imotaa (35:4-9)

1 Med'inaa Goday Musew hawaadan yaageedda;
2 «Taw immiyaawaa ahanaadan neeni Israa'eelatoo oda; taw immanaw Aa wozanay Aa imma imma giyaa asaa ubbaa imotaa neeni taw akka.

24:8 Mat. 26:28; Mar. 14:24; Luk'. 22:20; 1 K'or. 11:25; Ibr. 9:19-20; 10:29 **24:18** Zar. 9:9

3 Hinttenttu unttunttuppe akkana imotay hawaa: work'k'aa, biraa, nahaasiyaa
biratаа,
4 saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne, zo'o liik'o k'ac'inaa, deeshshaa
isikiyaa,
5 dorssaa orggiyaa galbbaa zo'o k'alamiyaan yeggi kesseeddawaa, hara galbbaa,
odooruwaa,
6 s'omppiyaw wogaraa zayitiyaa, okkiyaa zayitiyaanne is'aanaa sawetsiyaa
k'imaamiyaa;
7 K'eesatuwaa kaappuwaa eefuudiyaaninne tiraan wotsiyaawaan yeggiyaa
margidiyaa geetettiyaa shuchchatuwaanne hara p'ooliyaa al"o shuchchatuwaa aho.
8 «Yaatiide taani unttunttu giddon ak'anaadan, unttunttu taw Geeshsha sa'aa
giigissino.
9 Likke taani neena besseedda leemisuwaa ubbaadan S'oossaa Dunkkaaniyaanne
Aa giddon de'iyaa miishshatuwaa ootsite.

K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa
(37:1-9)

10 «Unttunttu odooruwaa mitsaappe adussatetsay laa"u wad'anne bagga, gomppay
itti wad'anne bagga, geesay k'ay itti wad'anne bagga gideedda Taabootaa med'd'ino.
11 Soyaanne kariyaa walakay baynna work'k'aan sheeshsha; Aa yuushshuwaakka
work'k'aa tigetsan yuushsha aatsa.
12 He Taabootaw oyddu work'k'aa sagaayetuwaa tigaade oyddu gedetuwaan itti
baggana laa"u sagaayetuwaa, k'ay yenkko baggana laa"u sagaayetuwaa aatsa.
13 Hewaappe guyyiyaan odooruwaappe kasuwaa kessaade work'k'aan sheeshsha.
14 Taabootaa tookkanaw, Taabootaa miyyiyaan de'iyaa sagaayetuwaan kasuwaa
aatsa.
15 Tookkiyaa kasotuu Taabootaa sagaayetuwaa giddon de'ino; unttunttu hewaappe
ubbakka kesoppino.
16 Taabootaa giddon taani new immiyaa, tammu azazatuu s'aafetti utteedda laa"u
masetteedda markkatetsaa shuchchatuwaa wotsa.
17 «Walakay baynna work'k'aappe laa"u wad'anne bagga aduk'k'iyaa, itti wad'anne
bagga aakkiyaa atto giyaa sa'aa k'um"iyaa med'd'a.
18 K'um"iyaw wurssetsaa laa"u bagga gas'an laa"u kiruubeeliyaa, k'os'etteedda
work'k'aappe med'd'a.
19 Itti kiruubiyaa itti bagga gas'an, laa"entso kiruubiyaa yenkko bagga gas'an
laa"uwaakka k'um"iyaanna gatsa oytsaade med'd'a.
20 Kiruubetuu barenttu k'efiyaa dentsiide, atto giyaa sa'aa k'um"iyaa barenttu
k'efiyaan kuway wotsino; k'ay ittuu ittuwaakko simmi uttiide, k'um"iyaa s'eellino.
21 K'um"iyaa Taabootaw bolla baggan wotsa; k'ay taani new immiyaa azazatuu
s'aafettiidde masetteedda shuchchatuwaa Taabootaa giddon wotsa.
22 Markkatetsaa Taabootaa bolla k'um"iyaa bolla de'iyaa laa"u kiruubetuwaappe
gidduwaan taani neenana gakettaade Israa'eeliyaa asaw taani immiyaa azazuwaa
ubbaa yaan new immana.

Ukitsaa Wotsiyaa S'arip'p'eezaa
(37:10-16)

23 «Odooruwaa mitsaappe adussatetsaa laa"u wad'aa, gomppay itti wad'aa, geesay
k'ay itti wad'anne bagga gidiyaa itti s'arp'p'eezaa med'd'a.
24 Yaataade walakay baynna work'k'aan sheeshsha; k'ay Aa yuushshuwaan
work'k'aa tigetsaa yuushsha aatsa.

25:17 Ibr. 9:5

25 Hewaadankka, k'ay gomppay takkaad'e gideedda shaashiyaa Aa bolla yuushsha
aatsa. Yaataade Aa bolla work'k'aa tigetsaa yuushsha.
26 He s'arip'p'eezaw oyddu work'k'aa sagaayetuwaa med'd'aade, s'arip'p'eezaa
gedetuu de'iyaa oyddu gas'an wotsa.
27 S'arip'p'eezaa tookkanaw kasuwaa aatsiyaa sagaayetuu s'arip'p'eezaw
shaashiyaa gas'aan shiik'iide de'ino.
28 He tookkiyaa kasuwaa odooruwaappe kessaade, work'k'aan unttuntta
sheeshsha.
29 Hewaadankka, k'ay shaatatuwaanne c'ilppatuwaa, duuk'k'iyaabatuwaanne
s'uu'atuwaa walakay baynna work'k'aappe med'd'a.
30 Ta sintsa aatsiyaa geeshsha ukitsay ubbaa wodekka s'arip'p'eezaa bolla d'ayoppo.

S'omppiyaa Wotsiyaa Ballaa
(37:17-24)

31 «S'omppiyaa wotsiyaa baalaa k'os'etteedda walakay baynna work'k'aappe
med'd'a; he baallay ek'k'iyaa gediikka, k'ay giddo toomaykka ubbay k'os'etteedda
work'k'aappe oosettanaw koshshee. Aa wanc'c'atuu, Aa kukkumotuu Aa c'iishshatuu
ubbay aanana ittippe oyk'etti med'ettanaw koshshee. 32 Miyyiyaanna usuppun
maratuu aw kesiino; maratuwaappe heezzatuu itti baggana, k'ay heezzatuu yenkko
baggana de'ino.
33 Usuppun maratookka huup'iyaan huup'iyaan heezu heezu kukkumuunne
c'iishshay de'iyaa lawuziyaa c'iishshaa malatiyaa wanc'c'ay de'o.
34 S'omppiyaa wotsiyaa baallaw giddo toomay, kukkumotuwaa c'iishshatuu de'iyaa
lawuziyaa c'iishshaa malatiyaa oyddu wanc'c'ay de'o.
35 Laa"uu laa"uu ittippe waatsan de'iyaa heezzu maratuwaappe garssana itti itti
kukkumuu de'o.
36 Kukkumatuunne maratuu ubbay s'omppiyaa wotsiyaa baalaana ittippe,
oyk'k'etti ittuwaa gidiide, walakay baynna work'k'aappe k'os'ettiide med'ettino.
37 «Hewaappe guyyiyaan s'omppiyaa wotsiyaa baallaw laappun s'omppetuwaa
giigissaade, unttunttu sintsa giddow poo'ana mala d'ok'k'u ootsaadde wotsa.
38 S'omppiyaa toyssiyaa k'ap'etuwaanne unttuntta wotsiyaawantta walakay
baynna work'k'aappe med'd'a.
39 S'omppiyaa wotsiyaa baallaynne an go"ettiyaa miishshaa ubbay hattamanne
ichcheshu kiilo giraame gideedda walakay baynna work'k'aappe med'd'ettiino.
40 Akeeka; taani neena deriyaa huup'iyaan besseeddawaadan kiiteta.

26

S'oossaa Dunkkaaniyaa
(36:8-38)

1 «K'ay liik'o puuttuwaappe saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne
shololla zo'o k'ac'inaappe dadetteedda tammu gaarddotuwaappe S'oossaa
Dunkkaaniyaa giigissa. He gaarddotuwaan itti hiillan kiruubetuwaa misiliyaa
dadissa.
2 Gariddotuu ubbay itti likke gidino; geesay laatamanne hosppun wad'a; gomppay
oyddu wad'aa gido.
3 Ichcheshu gaarddotuwaa ittippe gatsaade sikka; yenkko atteeda ichcheshu
gaarddotuwaakka unttunttuwaadan kiiteta.
4 Ittippe gakettiide siketteedda gaarddotuwaappe itti gaariduwaa wurssetsa gas'an
saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaappe mac'araa med'd'a; k'ay ittippe gaketi siketteedda
yenkko gaardduwaankka hewaadan kiiteta.

25:30 Wog. 24:5-8 **25:40** Kit. 7:44; Ibr. 8:5

5 Ittippe gaketeedda itti gaardduwaa bolla ishatamu mac'araa, k'ay ittippe
gaketeedda yenkko gaardduwaa bollakka ishatamu mac'araa med'd'a; he mac'aratuu
ubbaykka ittuu ittoo maaran de'ino.
6 Hewaappe guyyiyaan work'k'aappe ishatamu oyk'k'iyaawantta med'd'aade
S'oossaa Dunkkaanii ittuwaa gidana mala, he gaarddotuwaa gas'aa gas'aa he
oyk'k'iyaawanttun oytsa.
7 «K'ac'inaappe med'etteedda S'oossaa Dunkkaaniyaa bollanna kammana mala,
tammanne itti gaarddatuwaa deeshshaa isikiyaappe daddaade, itti dunkkaaniyaa
med'd'a.
8 Tammanne itti gaarddatuukka itti likke gidino; itti itti gaardduwaa geesay
hattamu wad'aa, gomppay oyddu wad'aa gido.
9 Ichcheshu gaarddotuwaa itti baggana, usuppun gaarddotuwaa k'ay yenkko
baggana gatsaade sikka. Usuppuntsa gaardduu dakkotiide, dunkkaaniyaw sintsa
baggana daabuletto.
10 Gatsi sikkeedda gaarddatuwaappe itti gaardduwaa gas'an ishatamu mac'araa
med'd'a; k'ay gatsi sikkeedda yenkko gaarddotuwaappe gas'an ishatamu mac'araa
med'd'a.
11 Ishatamu nahaasiyaa oyk'k'iyaawaa med'd'aade, mac'aratuwaa giddo gelissa;
yaataade dunkkaaniyaa ittippe gatsa oytsa. Yaatooppe ha laa"u oyk'k'etteedda
kamiyaawanttu ittuwaa gidana.
12 Ha dunkkaaniyaa gaarddotuwaappe palaheedda bagga gaardduu S'oossaa
Dunkkaaniyaw guyyenna kak'k'eto.
13 Dunkkaaniyaa gaarddotuu laa"u bagganakka itti itti wad'aa keeshshaa palahino;
he palaheeddawanttu S'oossaa Dunkkaaniyaa kammana mala, laa"u bagga
miyyiyaanna kak'k'etino.
14 «Deeshshaa agoozaappe med'etteedda dunkkaaniyaa bollanna kammanaw
dorssaa orggiyaa galbbaa zo'o k'alamiyaan yeggi kesseeddawaa giigissa; k'ay Aa
bollanna kammanaw k'um"iyaa hara galbbaappe giigissa.
15 «S'oossaa Dunkkaaniyaa s'agaagiyaawantta sitti geedda odooruwaappe kessa.
16 Itti itti s'agaagiyaw geesay tammu wad'aa, gomppay itti wad'anne bagga gido.
17 Itti itti s'agaagiyaw ittuwaa ittuwaanna gatsi oytsiyaa laa"u pootsaa med'd'a.
S'oossaa Dunkkaaniyaa s'agaagetuwaa ubbaakka hewaadan kiitetta;
18 S'oossaa Dunkkaaniyaw gedissa baggana laatamu s'agaagiyaawaa med'd'a.
19 Itti itti s'agaagiyaw laa"u pootsay geliyaa oytamu lukuwaa, ubbaakka biraappe
giigissa.
20 S'oossaa Dunkkaaniyaw huup'issa baggana, laatamu s'agaagiyaawaa med'd'a.
21 Itti itti s'agaagiyaw laa"u gedetuu, mule oytamu gedetuu, biraappe giigino.
22 K'ay S'oossaa Dunkkaaniyaw guyye gas'an away wulliyaa baggana usuppun
s'agaagiyaa med'd'a.
23 Guyen de'iyaa gas'atoo laa"u s'agaagiyaa giigissa.
24 Hewaa diraw, itti s'ap'uwaan laa"u pootsaa giiga s'eeraa gakanaw itta gidi
migiduwaan oyk'k'etanaw bessee; laa"uu gas'aa oytsiyaa s'agaagatuukka hara
s'agaagii oosettowaadan oosetanaw bessee.
25 Hewaa diraw itti itti s'agaagiyaw garssanna laa"u laa"u pootsay geliyaa lukatuu
de'iino; ubbaanna hosppun s'agaagetuunne biraappe ooseteedda tammanne
usuppun pootsay geliyaa lukatuu de'iino.
26 «K'ay odoorotuwaappe tuk'k'umetiyaa meegaa kessa. S'oossaa Dunkkaaniyaw itti
bagga miyyiyaan de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu tuk'k'umetiyaa meegaa,
27 k'ay yenkko bagga miyyiyaan de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu tuk'k'umetiyaa
meegatuwaa giigissa. Hewaadankka, S'oossaa Dunkkaaniyaw guyye away wulliyaa

baggana wurssetsa gas'an de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu tuk'k'umetiyaa meegaa
med'd'a.
28 Giddo tuk'k'umetiyaa meegay s'agaagetoo giddo heeraana ha gas'aappe ya gas'aa
gakkanaw pini kesanaw koshshee.
29 S'agaagetuwaa work'k'aan sheeshshaade, tuk'k'umetiyaa meegatuu aad'd'iyaa
sagaayetuwaa work'k'aappe med'd'a; k'ay tuk'k'umetiyaa meegatuwaakka
work'k'aan sheeshsha.
30 S'oossaa Dunkkaaniyaa taani neena deriyaa bollan besseeddawaadan ootsaadde
tokka.
31 «Saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne
liik'o liinuwaappe itti gaardduwaa kiiteta; he gaardduwaa bolla itti hiillan
kiruubetuwaa misiliyaa sikissa.
32 Yaataade work'k'aan sheeshsheedda oyddu, odooruwaa tuussatuwaan de'iyaa
work'k'aappe oosetteedda kak'k'iyaawaan kak'k'a. He oyddu tuussatuu biraappe
med'd'eedda oyddu pootsay geliyaasaan gelino.
33 He gaardduwaa S'oossaa Dunkkaaniyaa kaaran de'iyaa oyk'k'iyaawanttuppe
garssanna kak'k'eedda, K'aalaa C'aak'uwaa Taabootaa gaardduwaappe guyye baggan
wotsa; yaatooppe he gaardduu Geeshsha sa'aa Ubbaappe Aad'd'eedda Geeshsha
Sa'aappe shaakana.
34 Atto giyaa sa'aa k'um"iyaa Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aan de'iyaa K'aalaa
C'aak'uwaa Taabootaa bolla wotsa.
35 S'arp'p'eezaa gaardduwaappe karenna, S'oossaa Dunkkaaniyaan geeshsha sa'aa
gidduwaan huup'issa baggan wotsa; s'omppiyaa wotsiyaa baalaa k'ay Aa baggan
gedissa baggana wotsa.
36 «Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaw saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa
malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe s'ilppiyaan
alleek'k'issiyaawaan oosetteedda gaardduwaa med'd'a.
37 Gaarddoo ichcheshu tuussatuwaa odoorotuwaappe kessaade, work'k'aan
sheeshsha; kak'k'iyaawanttukka work'k'aappe oosetteeddawantta gidino; tuussatoo
nahaasiyaa birataappe tigaade ichcheshu pootsatuu geliyaawaa med'd'a.

27

S'uuggiyaa Yarshshuwaa Yarshshiyaa sa'aa
(38:1-7)

1 «Odooruwaappe yarshshiyaa sa'aa kees's'a. He yarshshiyaa sa'aw geesay
ichcheshu wad'aa gido; gomppaynne itti likke, ichcheshu ichcheshu wad'aa;
d'ok'k'atetsay heezu wad'aa, oyddu gas'ana de'o.
2 Wurssetsaa gas'an gas'an itti itti kac'iyaa med'd'a; kac'etuu yarshshiyaa sa'aanna
ittippe oyk'k'ettiide med'ettino. Yaataade yarshshiyaa sa'aa nahaasiyaa birataan
sheeshsha.
3 An go"ettiyaa miishshatuwaa, bidintsaa kessiyaa balddetuwaa, akaafatuwaa,
suutsaa tigiyaa kuyis'aarotuwaa, K'ap'iyaa, seeliyaabaa oyk'k'iyaa miishshaa
nahaasiyaa birataappe med'd'a.
4 Yaataade nahaasiyaa birataappe zazziriyaa med'd'a; k'ay Aa oyddu gas'an oyddu
sagaayetuwaa med'd'a.
5 Yaataade yarshshiyaa sa'aw giddo baggan oytsaade wotsa
6 Odooruwaappe yarshshiyaa sa'aw kasotuwaa kessaade, nahaasiyaa birataan
sheeshsha.
7 Yarshshiyaa sa'aa tookkiyaa wode maaddana mala, he kasuwaa laa"u
miyyiyaanna de'iyaa sagaayetuwaan aatsa.

26:33 Ibr. 6:19; 9:3-5

8 Taani neena deriyaa bollan besseeddawaadan, yarshshiyaa sa'aa s'awulaappe
med'd'iide, gomppaa mela kesino.

S'oossaa Dunkkaaniyaw Dabaabaa Yuushshuwaa
(38:9-20)

9 «S'oossaa Dunkkaaniyaw Asay shiik'iyaa dabaabaa giigissa. Dabaabay gedissa
baggana s'eetu wad'aa aduk'k'o; he dabaabaw liik'o liinuwaappe dadetteedda
gaarddotuwaa giigissa.
10 Aw nahaasiyaa birataappe laatamu tuussatuwaanne tuussatuu ek'k'iyaa laatamu
pootsay geliyaa lukuwaa ootsa; unttunttu huup'iyaan k'ay biraappe
kak'k'iyaawanttanne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawantta ootsa.
11 Hewaadankka, dabaabaw huup'issa baggana s'eetu wad'aa aduk'k'o; k'ay
laatamu tuussatuwaananne he tuussatoo laatamu nahaasiyaa pootsay geliyaa
lukotuwaana de'iyaa gaaridduu de'o. Yaatiide biraappe oosetteedda
kak'k'iyaawanttunne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawanttu dabaabaw de'ino.

12 «Dabaabaw away wulliyaa bagga gomppay ishatamu wad'aa aakko; tammu
tuussatuunne, tuussatoo tammu pootsay geliyaa lukatuu de'iyaa gaariddotuu aw
de'ino.
13 K'ay away doliyaa bagga dabaabaa gomppaykka ishatamu wad'aa gido.
14 Dabaabaa geliyaa sa'aappe away doliyaa baggana tammanne ichcheshu wad'aa
aduk'k'iyaa gaarddotuu de'ino; unttunttoo heezzu tuussatuunne heezzu pootsay
geliyaa lukotuu de'ino.
15 Hewaadankka, hinkko baggana gaarddotuu tammanne ichcheshu wad'aa
aduk'k'iyaa gaarddotuu de'ino; unttunttoo heezzu tuussatuunne tuussatoo heezzu
pootsay geliyaa lukotuu de'ino.

16 «Dabaabaa geliyaa sa'aw laatamu wad'aa aduk'k'iyaa gaardduwaa giigissa;
hewekka saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne, shololla zo'o
k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe dadetteeddawaa, s'ilppiyaan alleek'k'issiyaawaan
giigissa. Oyddu tuussatuwaanne tuussatoo oyddu pootsay geliyaa lukotuwaa giigissa.
17 Dabaabaa yuushshuwaan de'iyaa tuussatuwaa ubbaw biraappe oosetteedda
k'achchiyaawanttunne kak'k'iyaawanttu, nahaasiyaappe oosetteedda pootsay geliyaa
lukotuu de'ino.
18 Dabaabay adusatetsay s'eetu wad'aa, gomppay ishatamu wad'aa gido; pudiyaa
ichcheshu wad'aa d'ok'k'iyaa liik'uwaan dadetteedda liinuwaappe oosetteedda
gaarddotuu de'ino; yaatiide tuusatuwaa nahaasiyaappe oosetteedda pootsay geliyaa
lukotuu gidino.

19 «S'oossaa Dunkkaaniyaan ootsiyaa oosoo go'ettiyaa miishshaa ubbay, unttunttu
go"ay ayaa gidooppenne, S'oossaa Dunkkaaniyaa d'ogetu ubbaananne dabaabaa
d'ogetu ubbaannakka gujjina, nahaasiyaa birataappe med'ettiino.

S'omppiyaa Zayitiyaa
(Wog. 24:1-4)

20 «S'omppii to'ennan ees's'iidde de'ana mala, aw koshshiyaa S'illo zayitiyaa
wogaraa teeraa c'addiide gum"ina kesseeddawaa new ahana mala, Israa'eelatuwaa
azaza.
21 Aaroonenne Aa naanay, s'omppii S'oossaa sintsaan k'ammeedda sa'ay wonttana
gakkanaw poo'ana mala, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddon, Markkatetsaa
Taabootaa sintsaan de'iyaa gaardduwaappe karenna eetsino. Hawe Israa'eeliyaa
asaw med'inaw wotso woga gidiide de'o.

28

K'eesatuwaa Kaappatuwaa Mayuwaa
(39:1-7)

1 «Ne ishaa Aaroonanne Aa naanaa Nadaaba, Abiiha, El"aazaaranne Itaamaara
neekko ahaade; unttunttu k'eesatuwaa gidiide taw ootsana mala, Israa'eeliyaa asaa
giddoppe unttuntta dummaya.
2 Aw bonchchuwaanne puulaa immana mala, ne ishaa Aaroonaw k'eesatetsaa
mayotuwaa giigissa.
3 Taani aad'd'eeda era immeedda kushiyaa hiilaa eriyaa asaa ubbaa s'eesaade,
Aaroonaw mayotuwaa giigissana mala oda; I k'eesee gidiide, taw ootsanaw
dummatanawaa.
4 Unttunttu giigissana mayotuukka hawantta: tiraan wotsiyaawaa, eefuudiyaa,
adussa mayuwaa, alleek'k'ettiide dadetteedda adussa shaamic'c'iyaa, shaashiyaanne
hara danc'c'uwaa. Ne ishay Aaroonenne Aa naanay k'eesatuwaa gidiide taw ootsiide
geeshsha mayotuwaa mayyana mala, sikkiyaawanttu giigissiino.
5 Kushiyaa hiilaa eriyaawanttukka ha mayotuwaa giigissanaw work'k'aa, saluwaa
malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaanne liik'o liinuwaa
go'ettino.

Eefuudiyaa

6 «Eefuudiyaa geetettiyaa mayuwaa work'k'aappe, saluwaa malatiyaa k'ac'inaappe,
ochchaa teeraa malatiyaa k'ac'inaappe, shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaa
k'ac'inaappe kushiyaa hiillanchchatuu alleek'k'issiide giigissiino.
7 Laa"u baggay gakettiide ittuwaa gidana mala, laa"u hashiyaa bolla gatsiide
oytsiyaa c'ark'k'ii de'o.
8 Hiilanchchay aleek'k'issiide daddeedda danc'c'uukka eefuudiyaanna itta gidiide,
work'k'aappe, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o
k'ac'inaappenne lee'issi bak'k'eedda liinuwaappe oosetto.
9 «Marggidiyaa geetettiyaa laa"u shuchchatuwaa ahaade, Israa'eeliyaa naanatuwaa
suntsaa unttunttu bolla wooc'aade s'aafa.
10 Unttunttu yeletaa maaraadan itti shuchchaa bolla usuppun suntsaa, hinkko
shuchchaa bolla k'ay atteeda usuppunatuwaa suntsaa wooc'aade s'aafa.
11 Maatafaa bolla suntsaa wooc'iide s'aafiyaawaadan, he laa"u shuchchatuwaa
bolla Israa'eeliyaa naanatuwaa suntsaa wooc'aade s'aafa; he shuchchatuwaa
work'k'aappe med'd'eedda shuchchaa oyk'k'iyaawaa bolla wotsa.
12 Yaataade tammanne laa"u Israa'eeliyaa zeretsaa hassayiyaawaa gidana mala, ha
laa"u shuchchatuwaa eefuudiyaanna oytseedda hashiyaa c'ark'k'iyaan wotsa;
yaatooppe Med'inaa Godaa sintsan ubbaade k'ofettana mala, ha suntsatuwaa
Aaroone bare hashiyaan tookko.
13 He shuchchatuwaa oyk'k'iyaawaa work'k'aappe med'd'a.
14 K'ay walakay baynna work'k'aappe wodoruwaadan dook'k'eedda laa"u
sanssalatatuwaa giigissaade, he laa"u shuchchaa oyk'k'iyaawanttunna gatsa oytsa.

Tiraan Wotsiyaawaa
(39:8-21)

15 «S'oossaa shenii ayentto oochchiide eriyaa tiraan wotsiyaawaa kushiyaa
hiilanchchaan oosissa. He tiraan wotsiyaawaa eefuudiyaa daddeeddawaadan,
work'k'aappe, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o
k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe dadda.
16 Aw oyddu gas'ay de'ee; geesaykka gomppay itti itti takkaad'e gidiide dakkotto.

17 Hewaappe guyyiyaan Aa bolla oyddu maaran al"o shuchchatuwaa wotsa; koyro
maaran wotseedda shuchchay, sarddiyoona, toop'aaziyooniyaanne p'ooliyaa
ink'k'uwaa.
18 Laa"entso maaran baluuriyaa, samppeeriyaanne almmaaziyaa giyaa al"o
shuchchatuwaa;
19 heezzentso maaran yaakinttiyaa, kelk'k'edooniyaanne ametess's'inoosiyaa;
20 oyddentso maaran biralli, marggidiyaa, yasp'p'iidiyaa. Hawanttu ubbay
work'k'aappe oosetteedda shuchchaa oyk'k'iyaawaa bolla uttino.
21 Israa'eeliyaa naanatuwaa suntsaa payduwaadan, shuchchatuwaa payduukka
tammanne laa"uwaa gidino; ittuu ittuu maatafaadan wooc'ettiide, tammanne laa"u
zaratuwaa suntsay he shuchchatuwaan s'aafetto.
22 «Tiraan wotsiyaawoo wodoruwaadan dook'eteedda sanssalataa walakay baynna
work'k'aappe med'd'a.
23 Laa"u work'k'aa migidatuwaa med'd'aade, tiraan wotsiyaawoo k'ommo gas'aa
gatsaade oytsa wotsa.
24 He laa"u work'k'aa sanssalatatuwaa tiraan wotsiyaawoo gas'an de'iyaa
migidotuwaanna gatsaade oytsa.
25 He sanssalatatoo yenkko bagga s'eeraa k'ay eefuudiyaw sintsa baggana, hashiyaa
c'ark'k'iyaan de'iyaa shuchchaa oyk'k'iyaawanttunna gatsa k'achcha.
26 K'aykka laa"u work'k'aa migidatuwaa med'd'aade, eefuudiyaappe garssan
kaalliide de'iyaa tiraan wotsiyaawoo soo baggana de'iyaa laa"u gas'aa s'eeran aatsa.
27 Hewaadankka, work'k'aappe hara laa"u migidatuwaa med'd'aade; eefuudiyaw
sintsa baggana, hashiyaa c'ark'k'iyaappe garssa baggana, eefuudiyaa s'eessan
k'achchiyaawaappe k'ommonna, sikuu gaketeedda sa'aa matan karenna unttuntta
oytsa.
28 Tiraan wotsiyaawaan de'iyaa migidatuwaa eefuudiyaan de'iyaa
migidotuwaanna gatsiide, saluwaa malatiyaa bak'etsaan k'achcha; yaatooppe, tiraan
wotsiyaawe s'eessaappe k'ommonna de'iyaa diraw, k'ashuu shol"enna.
29 «Aaroone Geeshsha sa'aa geliyaa wode, ha tiraan wotsiyaa Med'inaa Godaa
sheniyaa bessiyaawe de'iyaa Israa'eeliyaa zaratuwaa suntsatuwaa tookko. Yaatooppe
taani Med'inaa Goday ubbaade ta asaa hassayana.
30 K'ay Uuriimiyaanne Tuumiimiyaa geetettiyaawantta tiraan wotsiyaawaan yegga.
Aaroone Med'inaa Godaa sintsa aad'd'iidde, bare tiraan wotsi akkiide gelo. Ta shenii
ayentto Israa'eeliyaa asaa erissana mala, I ta sintsan ootsanaw geliyaa wode ubbaan
bare tiraa kiisiyaappe d'ayssoppo.

Hara K'eesatuwaa Kaappuwaa Mayuwaanne K'eesatuwaa Mayuwaa (39:22-31)

31 «Eefuudiyaappe garssanna mayiyaa adussa mayuwaa ubbaa saluwaa malatiyaa
c'ark'k'iyaappe giigissa.
32 He adussa mayoo k'ood'iyaa aatsiyaa sa'aa med'd'a. He sa'ay peed'ettenaadan,
yuushsha aatsaade gujja gujja sikka.
33 Adussa mayuwaa duge bagga mac'araa yuushshuwaan saluwaa malatiyaa,
ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o roomaaniyaa ayfiyaa teeraa misiletuwaa
med'd'a. Yaataade unttunttu gidduwaan work'k'aappe oosetteedda dawalatuwaa
walakan ootsa.
34 Work'k'aa dawalatuunne roomaaniyaa teeraa misiletuu he adussa mayuwaa
duge bagga s'eeraw yuushshuwaan walakan aad'd'ino.

28:30 Pay. 27:21; Zar. 33:8; Izr. 2:63; Nah. 7:65

35 Aaroone k'eesatetsan ootsiyaa wode, ha adussa mayuwaa mayyo; Med'inaa
Godaa sintsa Geeshsha sa'aa geliyaa wodenne kesiyaa wode, dawalay waassana.
Hewaa diraw I hayk'k'enna.
36 «Walakay baynna work'k'aappe itti alleek'k'uwaa med'd'aade maatafaa bolla
wooc'iyaawaadan, Aa bolla wooc'aade, ‹Med'inaa Godaw Geeshsha gidiide
Dummateedda› yaagaadde s'aafa.
37 Huup'iyaan s'aas'iyaa shaashiyaappe s'adenna deemuwaan k'achchana mala,
saluwaa malatiyaa bak'etsaa an aatsa.
38 Aaroone Aa bare deemuwaan wotso; hewaan Israa'eeliyaa Asay Med'inaa
Godaw geeshsha yarshshoo immiyaawan pac'ay de'ooppe, he bayzzuwaa Aaroone
tookkee. Asay ahiyaawaa ubbaa Med'inaa Goday akkana mala, I hewaa ubbaa
gedekka bare demuwaan wotsanaw koshshee.
39 «Aaroona adussa Shaamic'c'iyaa liik'o liinuwaappe dadda; huup'iyaan s'aas'iyaa
shaashiyaakka liinuwaappe giigissa. K'ay danc'c'uwaa s'ilppiyaan
alleek'k'issiyaawaan sikissa.
40 Aaroona naanaw bonchchonne alleek'k'o gidana mala, adussa shaamic'c'iyaa,
danc'c'otuwaanne huup'iyaan s'aas'iyaa shaashetuwaa giigissa.
41 Neeni ha mayotuwaa ne ishaa Aaroonanne Aa naanaa mayzzeeddawaappe
guyyiyaan, unttuntta k'eesetetsan suntsaade taw ootsana mala okkaadde dummaya.
42 «Unttunttu kalluu kametana mala garssanna mayiyaa mayuwaa, s'eessaappe biide
wodiriyaa gakkanaw kammiyaawaa, liik'o liinuwaa k'ac'inaappe daddaade giigissa.
43 Aaroonenne Aa naanay S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa wode, woy yarshshuwaa
yarshshiyaa geeshsha sa'aan k'eesatetsan ootsanaw shiik'iyaa wode, ha mayotuwaa
mayno. Hewaadan hanooppe, unttunttu barenttu bolla bayzzuwaanne hayk'k'uwaa
ahikkino.
«Hawe Aaroonawunne Aa zaretoo med'inaw woga gido.

29

K'eesatetsaa suntsaa Immiidde Poliyaa Wogatuwaa (Wog. 8:1-36)

1 «Aaroonenne Aa naanay k'eesatuwaa gidiide taw ootsana mala, neeni unttuntta
dummayanaw hawaadan ootsa; tilla bollaanna de'iyaa itti korumaa, laa"u dorssaa
koletuwaa akka;
2 muruta zarggaa d'iiliyaa akkaade, irshshuwaa yeggenaan ukitsaa uukka; k'ay
irshshuwaa yeggenaan zayitiyaan komppuwaa komppa; hewaaddankka, irshshuwaa
yeggenaan lee"o ukitsaa uukkaade, zayitiyaa okka.
3 Neeni unttuntta samppan wotsaade, korumaananne laa"u dorssaa koletuwaanna
ittippe taw shiishsha.
4 «Yaataade Aaroonanne Aa naanaa S'oossaa Dunkkaaniyaa pengge ahaade,
haatsaan unttuntta meec'c'a.
5 Hewaappe guyyiyaan mayotuwaa akkaade, adussa shaamic'c'iyaa, eefuudiyaa
garssana mayiyaa adussa mayuwaa, eefuudiyaanne tiraan wotsiyaawaa Aaroona
mayzzaade eefuudiyaa hiillan dadetteedda danc'c'uwaan danc'c'issa.
6 Shaashiyaakka Aa huup'iyaan s'aas'aade, ‹S'oossaw geeshsha gidiide
dummatteedda› yaagiyaawe s'aafetteedda alleek'k'uwaa sintsa demuwaan
shaashiyaa miyiyaan aatsa.
7 Okkiyaa zayitiyaakka akkaade, Aa huup'iyaan tigaade okka.
8 Aa naanaakka ahaade adussa shaamic'c'iyaa mayza.

9 Shaashiyaakka unttunttu huup'iyaan s'aas'a. Hewaappe guyyiyaan Aaroonanne
Aa naanaa danc'c'uwaa danc'c'issa. K'eesatetsay unttunttoo med'inaa woga gido.
Simmi Aaroonanne Aa naanaa yaataade k'eesatuwaa ootsaasa.
10 «Korumaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsa neeni ahina, Aaroonenne Aa naanay Aa
huup'iyaan barenttu kushiyaa wotsiino.
11 Korumaa, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaan Med'inaa Godaa
matan shukka.
12 Korumaa suutsaappe amareedawaa ne birad'd'iyaan akkaade, yarshshiyaa sa'aa
bolla de'iyaa kac'etuwaa okkishshin atteedawaa yarshshiyaa sa'aappe garssa
baggana gussa.
13 Hewaappe guyyiyaan k'antsaa ashuwaa kammeedda mood'iyaa ubbaa, tiriyaa
s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa, laa"u kilahotuwaanne unttuntta kameedda
mood'iyaa akkaade, yarshshiyaa sa'aa bolla s'uugga.
14 Shin korumaa ashuwaa, Aa galbbaanne Aa marac'c'iyaan de'iyaa toc'iyaa Asay
utto heeraappe haasaade s'uugga; hewe nagaraa diraw yarshshiyaa yarshshuwaa.
15 «Laa"u dorssaa koletuwaappe ittuwaa neeni akkina, Aaroonenne Aa naanay
barenttu kushiyaa Aa huup'iyaan wotsino.
16 Yaatooppe dorssaa koliyaa shukkaade, suutsaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaan
ubbaa sa'aan pushakka.
17 Dorssaa koliyaa ashuwaa k'ans's'ereetsaade, k'antsaa ashuwaakka gediyaa
meec'c'aade huup'iyaa bollanne hara k'ommo ashotuwaa bolla unttuntta wotsa;
18 hewaappe guyyiyaan, dorssaa koliyaa ubbaanna yarshshiyaa sa'aan s'uugga;
hewe Med'inaa Godaw s'uugettiyaa yarshshuwaa, sawuwaa toshikku giyaa
yarshshuwaanne Med'inaa Godaw taman yarshshiyaa yarshshuwaa.
19 «K'ay yenkko dorssaa koliyaa Aaroonenne Aa naanay barenttu kushiyaa Aa
huup'iyaan wotsana mala neeni aha.
20 He dorssaa koliyaa shukkaade, Aa suutsaappe amareedawaa akkaade,
Aaroonawunne Aa naanaw ushechcha haytsatuwaa s'eeraa, unttunttu ushechcha
kushetoo wogga birad'd'etuwaanne unttunttu ushechcha gedetoo wogga
birad'd'etuwaa okka; hewaappe guyyiyaan, atteeda suutsaa yarshshiyaa sa'aa
miyyiyaan ubbaa sa'aan pushakka.
21 Yarshshiyaa sa'aan de'iyaa suutsaappe amareedawaanne tigiyaa
zayitiyaappekka amareedawaa akka, Aaroona bollanne Aa mayuwaa bolla, Aa
naanatuwaa bollanne unttunttu mayuwaa bolla pushakka. Inne Aa naanay,
unttunttu mayuu S'oossaa oosoo dummatanawaa.
22 «Ha dorssaa koliyaappe mod'd'uwaa, nasiyaa, k'antsaa ashuwaa bolla de'iyaa
mood'iyaa, tiriyaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa, laa"u kilahotuwaa, unttuntta
kammeedda mood'iyaanne ushechcha baggana de'iyaa guyye gediyaa akka; hawe
k'eesatetsaa suntsaa immiyaa wode shukkiyaa dorssaa.
23 Med'inaa Godaa sintsan wotseedda irshshuu gelibeenna ukitsaa, samppaappe
zayitii walakettibeenna ukitsaa, zayitiyaanna uukkeedda itti komppuwaanne itti
lee"o ukitsaa akka.
24 Neeni ha k'umaa ubbaa Aaroona kushiyaaninne Aa naanatuwaa kushiyaan
wotsiide wus'akkanaadan ootsa. Unttuntta Med'inaa Godaa sintsan pudenne
dugenne k'aatsino.
25 Hewaappe guyyiyaan unttunttu kushiyaappe hawantta akkaade, yarshshiyaa
sa'aa bolla wotsaade, s'uuggiyaa yarshshuwaanna gatsaade, Med'inaa Godaw
sawuwaa toshikku gaanaadan, yarshshiyaa sa'aa bolla taman s'uugga.

29:18 Efe. 5:2; Pil. 4:18

26 Aaroone k'eesa gidiide suntsettiyaa wode shukkeedda dorssaa koliyaa
anggoosuwaa akkaade, Med'inaa Godaa sintsan k'aatsiyaa yarshshuwaadan k'aatsaa;
hewe neena gakkiyaa ne miyaa gishuwaa gidanawaa.
27 «He shukkeedda dorssaa ashuwaa k'ommotuwaappe, yarshshuwaa ootsiide
k'aatseedda anggoosuwaanne S'oossaa sintsan pude tookkeedda gediyaa geeshsha;
hewanttu Aaroonawunne Aa naanaw gishuwaa gidanawantta.
28 Israa'eelatuu Med'inaa Godaw immiyaa ittippetetsaa yarshshuwaappe k'aatsiyaa
baggaw wogay, ubbaa gedekka Israa'eeliyaa asaappe shiik'oode Aaroonawunne Aa
naanaw gakkiyaa gishuwaa gido.
29 «Aaroona k'eesatetsaa geeshsha mayuu Aa hayk'k'uwaappe guyyiyaan Aa zaretoo
de'o; unttunttu k'eesatuwaa kaappuwaa gidiyaa wode ha mayuwaa oketanawunne
dumatanaw mayyino.
30 Aa naanatuwaappe Aa sa'aan k'eesatuwaa gidiide, Geeshsha Sa'aan ootsanaw
S'oossaa Dunkkaaniyaa yiyaa na'ay, he mayuwaa laappun gallassaw mayyo.
31 «Aaroonenne Aa naanay k'eesatuwaa gidiide suntsettiyaa wode shuketteedda
dorssaa koliyaa ashuwaa akkaade, geeshsha sa'aan doyssa.
32 Aaroonenne Aa naanay dorssaa orggiyaa ashuwaakka masoofiyaan de'iyaa
ukitsaa S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaan miino.
33 Unttunttu k'eesatuwaa gidiide suntsettanawunne dummatanaw nagaray atto
geetettanaadan yarshshetteedda ha yarshshotuwaa miino. Shin he yarshshotuu
geeshsha gideedda diraw, hara Asay onne mooppo.
34 K'eesiyaa gidiide suntsettiyaa wode shukkeedda dorssaa koliyaa ashuwaappe
woy Ukitsaappe wontta gakkanaw palahiide ak'ooppe, taman s'uugetto; geeshsha
gideedda diraw meetettoppo.
35 «Aaroonenne Aa naanay k'eesatuwaa gidiide suntsettiyaa wode wotsiyaa wogaa
likke taani neena azazeeddawaadan ootsaadde, laappun gallassaa garssan pola.
36 Nagaray atto geetettanaadan hachche hachche nagaraa yarshshuwaadan itti
korumaa yarshsha. Hewaan yarshshiyaa sa'aa geeshsha; yaataade yarshshiyaa sa'aa
dummayanaw okka.
37 Yarshshiyaa sa'aa nagaraa atto giyaa wogaa laappun gallassan polaade, Aa
dummaya. Yaatooppe yarshshiyaa sa'ay geeshsha ubbaappe ittuwaa gideedda
geeshsha. Aa bochchiyaa ubbaykka geeyyana.

Hachche Hachche Shiishshiyaa Yarshshuwaa
(Pay. 28:1-8)

38 «Yarshshiyaa sa'aan neeni hachche hachche shiishshana yarshshuu hawaa.
Yelettoodeppe itti laytsaa gideedda laa"u dorssaa orggetuwaa yarshsha.
39 Dorssaa koletuwaappe ittuwaa wontta, k'ay laa'entsuwaa omarssi yarshsha.
40 Koyro dorssaa maraanna itti kiilo giraame gideedda muruta zarggaa d'iiliyaa itti
liitiro gum"eteedda zayitiyaan munak'aade yarshsha; itti liitiro woyniyaa eessaakka
ushshaa yarshshuwaa ootsaadde yarshsha.
41 Laa"entso dorssaa orggiyaa omarssi yarshshaadde wonttawaa keeshshaa,
d'iiliyaa, zayitiyaanne woyniyaa eessaa shiishsha. Hewe Med'inaa Godaw taman
yarshshettiyaa, sawuwaa toshikku giyaa yarshshuwaa gidanawaa.
42 «Ha s'uuggiyaa yarshshuu yiyaa yeletaa ubbaan S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa
penggiyaan Med'inaa Godaa sintsan pac'c'i baynnan yarshshettanaw koshshee.
Taani yaan hinttenttunna gakettaade, neenana haasayana.
43 K'ay yaan taani Israa'eelatuwaana gakettanaw, ta bonchchuukka he sa'aa duma
sa'aa kessana.

44 «Hewaa diraw, taani S'oossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyaa sa'aa dummayana;
unttunttu taw k'eesatuwaa gidiide taw ootsana mala, Aaroonanne Aa naanaa taani
dummayana.
45 Yaataade taani Israa'eeletuwaa giddon de'ana; k'ay taani unttunttu S'oossaa
gidana.
46 Taani unttunttu giddon de'ana mala, Gibs'eppe unttuntta kesseedda Med'inaa
Godaa unttunttu S'oossaa gidiyaawaa unttunttu erana. Ee, taani Med'inaa Godaa
unttunttu S'oossaa.

30

Is'aanaa C'uwayiyaa Miishshaa (37:25-28)

1 «Is'aanaa c'uwayiyaa miishshaa odoorotuwaappe med'd'a;
2 aw oyddu gas'ay de'o; adusatetsay itti wad'aa, gomppay itti wad'aa, geesay laa"u
wad'aa gido; kac'etuukka aanana ittuwaa gidiide oyk'k'etti med'ettino.
3 Aw bolla doonaa, oyddu bagga ubbaanne Aa kac'etuwaa walakay baynna
work'k'aan sheeshsha; Aa yuushshuwaankka work'k'aa tigetsaa yuushsha aatsa.
4 He work'k'aa tigetsaappe garssanna is'aanaa c'uwayiyaa saas'iniyaw
work'k'aappe laa"u sagaayetuwaa med'd'a; yaataade ya bagganannе ha baggana
laa"uwaa laa"uwaa oytsa. Hewantta tookkiyaa wode kasuwaa aatsanaw
maaddanaassa.
5 Kasotuwaa odoorotuwaappe kessaade, unttuntta work'k'aan sheeshsha.
6 Ha yarshshiyaa miishshaa K'aalaa C'aak'uwaa Taabootaa sintsan kak'etteedda
gaaridduwaappe kare baggana, hewaakka taani neenana gaketiyaa K'aalaa
C'aak'uwaa Taabootaa bolla de'iyaa atto giyaa sa'aa k'um"iyaa sintsan wotsa.
7 «Aaroone wontta wontta s'omppetuwaa giigisanaw yiyaa wode, sawiyaa is'aanaa
yarshshiyaa sa'aan c'uwayo.
8 Aaroone omarssi s'omppetuwaa poo'issiyaa wode, zaaretsiidekka is'aanaa
c'uwayo; yaatooppe, is'aanay Med'inaa Godaa sintsan yiyaa yeletaw ubbaade
c'uwattana.
9 Ha is'aanaa c'uwissiyaa miishshaan hara ay is'aananne, woy s'uugiyaa
yarshshuwaa, woy katsaa yarshshuwaa yarshshoppa; ushshaa yarshshuwaakka Aa
bolla tigoppo.
10 Aaroone laytsaappe itti gede nagaraappe maarettanaw shukkiyaa mehiyaa
suutsaa akkiide, he yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa kac'etuwaa bolla wotso. Yaatiide
geeshshiyaa wogaa polo. Ha wogay sintsanna yaana wodetuwaa ubbaan laytsaan
laytsaan poletto. Ha is'aanay c'uwiyaa miishshay Med'inaa Godaw dummati loytsi
geeyeeddawaa gido» yaageedda.

Dunkkaaniyaw Shiik'iyaa Miishshaa

11 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa goday Musa hawaadan yaageedda;
12 «Neeni Israa'eeliyaa asaa payduwaan akkanaw unttuntta paydiyaa wode, itti itti
uray paydettiide, bare shemppuwaa wozanaw Med'inaa Godaw shaluwaa c'iggo.
Neeni unttuntta paydiyaa wode, unttunttu bolla boshay yeenna.
13 Payduwaan geliyaa Asay huup'iyaan huup'iyaan Dunkkaaniyaan eretiyaa
miizaanaa likkiyaan Biraa c'iggo. Itti itti uray hawaa Med'inaa Godaw imotaa
ootsiidde immo.
14 Payduwaan geliyaa Asay laytsay laatamu kumeeddawenne hewaappe bollaa
ubbay, Med'inaa Godaw immiyaawaa aho.

30:13 Kes. 38:25-26; Mat. 17:24

15 Hinttenttu hinttenttu nagaraappe maarettanaw Med'inaa Godaw imuwaa
immishin, duriikka mank'k'uukka itti likkiyaa immanaappe attina, durii darissiide
woy mank'k'uu laafetsiidde immoppo.
16 Nagaraappe maretanaw c'iggiyaa shaluwaa Israa'eeliyaa asaappe akkaade,
Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddo oosoo peeshsha. Ha shaluu hinttenttu
nagaraappe maarettanaw, Med'inaa Godaa sintsan Israa'eeliyaa asaawaa
hassayiyaawaa gidanawaa» yaageedda.

Meechchaa Keriyaa

17 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
18 «Meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa nahaasiyaappe med'd'aade S'oossaa
Dunkkaaniyaappenne yarshshiyaa sa'aappe gidduwaan wotsa; an haatsaa tiga.
19 Aaroonenne Aa naanay barenttu kushiyaanne barenttu gediyaa meec'ettana.
20 Unttunttu hayk'k'enna mala, S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa wode, awudenne he
haatsaan meec'ettino. K'ay Med'inaa Godaw taman yarshshuwaa yarshshanaw
yarshshiyaa sa'aa mata shiik'eedda wode,
21 unttunttu hayk'k'enna mala, barenttu kushiyaanne barenttu gediyaa
meec'ettino. Hawe Aaroonawunne Aa zaretoo, yiyaa yeletaa ubbaw med'inaw woga
gidanawaa» yaageedda.

Okettiyaa Zayitiyaa

22 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
23 «Muruta k'imaametuwaa, hewanttukka, usuppun kiilo giraame gukkiyaa
karbbiyaa, heezzu kiilo giraame sawiyaa k'arafaa, heezzu kiilo giraame sawiyaa
gunc'echchaanne
24 usuppun kiilo giraame zimbbaanuwaa akka. Ha ubbaykka Dunkkaaniyaan
eretiyaa miizaanaa likkiyaan gido. Hewaa bollakka oyddu liitiro Wogaraa zayitiyaa
gujja.
25 Hawantta shittuwaa ootsiyaa eran walakkaade, sawiyaa geeshsha okkiyaa zayite
kessa.
26 Yaataade S'oossaa Dunkkaaniyaa, K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa,
27 s'arp'p'eezaanne Aa bolla wotsiyaa miishshaa ubbaa, s'omppiyaa wotsiyaa
ballanne Aa miishshatuwaa, is'aanaa c'uwayiyaa miishshaa,
28 s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aanne an de'iyaa ubbaa miishshatuwaa,
meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa okka.
29 Unttunttu loytsi geeshsha gidana mala, neeni unttuntta dummaya; unttuntta
bochchiyaawe ubbaykka geeshsha gidanawaa.
30 «Hewaappe guyyiyaan Aaroonenne Aa naanay k'eesatuwaa gidiide taw ootsana
mala, unttuntta okkaadde dummaya;
31 Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaadde oda; ‹Hawe yiyaa yeletawukka
okettiyaa ta geeshsha zayite gido;
32 ha zayitiyaa asaa bollan gussoppa; k'ay ay zayitiikka hewaa ootseedda likkiyaan
ootsoppa. I geeshsha gideedda diraw, hinttenttukka Aa geeshshabaadan k'oppite.
33 Hawaa mala shittuwaa giigissiyaa uraynne k'eesatuwaa gidenna hara asaa
okkiyaa uray ooninne bare asaa giddoppe bohetto› yaaga» yaageedda.

Is'aanaabaa

34 Hewaappe guyye Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Sawiyaa
k'imaametuwaa: mitsaa c'ooshshaa, d'aad'd'iyaa gollen de'iyaa shittuwaa, sawiyaa
shidiyaanne sawiyaa geeshsha is'aanaa akka; unttunttu ubbaa dees'uukka itti likke
gido.

30:18 Kes. 38:8 **30:22** Kes. 37:29

35 Shittuwaadan walaketteedda is'aanaa ootsaade, unttunttun go'etta; walakay
baynnawaanne geeshsha gidanaadan, an mas'iniyaa yegga.
36 Aappe amareedawaa akkaade liik'issaade c'adda; yaataade taani neenana
gaketiyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa sintsan
wotsa. I new loytsi geeshsha gidanawaa.
37 Hawaa med'd'eeddawaa likkiyaan hara is'aanaa med'd'oppite. Hewe Med'inaa
Godaw dumma geeshsha gidiyaawaa erite.
38 Hawaa malatiyaawaa med'd'iide, Aa sawuwaa singgiide nashettanaw koyiyaa
uray de'ooppe, I bare asaa giddoppe bohetto» yaageedda.

31

Bas'aali'eelanne Oholi'aaba
(35:30—36:1)

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
2 «Be'a; taani Yihudaa zare gideedda Huura na'aa na'aa, Uura na'aa, Bas'aali'eela
dooraad.
3 Aa taani S'oossaa Ayyaanan, hiillan, akeekaaninne oosuwaa ubbaa ootsiyaa eraan
kuntsaad;
4 hewekka hiillan kiitaa halchchuwaa kessiide, work'k'aappe, biraappenne
nahaasiyaappe dumma dummabaa I ootsanaassa.
5 Hewaadankka, shuchchaa massiide giigissanaaddaaninne, mitsaa massanaw
hara oosuwaa ubbaa I ootsanaassa.
6 «Hewaa bollakka k'ay Aa maaddana mala, Daana zare gideedda Ahisamaaka
na'aa Oholi'aaba suntsaad. Taani neena azazeeddawaa ubbaa unttunttu ootsana
mala, kushiyaa hiillaa eriyaawanttoo ubbatoo eraa immaad.
7 Unttunttu ootsanaw: S'oossaa Dunkkaaniyaa, K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa, Aa
bolla wotsiyaa atto giyaa sa'aa k'um"iyaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon go'ettiyaa
miishshaa ubbaa,
8 s'arp'p'eezaanne Aa miishshatuwaa, s'omppiyaa wotsiyaa ballaa walakay baynna
work'k'aappe oosetteeddawaanne Aa miishshaa ubbaanna, is'aanaa c'uwissiyaa
miishshaa,
9 s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aanne Aa miishshaa ubbaanna,
meec'ettiyaa keriyaanne Aa wotsiyaawaanna,
10 dadetteedda mayuwaa, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Aaroone mayyana
geeshsha k'eesatetsaa mayotuwaanne Aa attuma naanay k'eesatetsaa ootsiidde
mayyana mayuwaa,
11 k'ay okettiyaa zayitiyaanne Geeshsha Sa'aw sawuwaa toshikku giyaa is'aanaa.
Unttunttu hawaa ubbaa taani neena azazeeddawaadan ootsino» yaageedda.

Sambbataa

12 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa hawaadan yaagiide azazeedda;
13 «Israa'eeliyaa asaa neeni, ‹Ta Sambbataa bonchchite. Hewe taani Med'inaa Goday
hinttentta taw geeshsha ootsaadde dooreeddawaa bessiyaawaa gidiide, yaana
yeletaa ubbaw taappenne hintteppe gidduwaan malaataa gidanawaa.
14 Hinttenttoo I geeshsha gidiyaa diraw, Sambbataa bonchchite. Aa
tunissiyaawenne he gallassaan ootsiyaa Asay ubbay asaa gidoppe hayk'k'uwaan
bohetto.
15 Usuppun gallassatuwaan neeni oosuwaa ootsa; shin laappuntsa gallassay
Med'inaa Godaw dummatteedda shemppo Sambbataa; Sambbataa gallassan ay
oosonne ootsiyaa ooninne hayk'k'o.

31:15 Kes. 20:8-11; 23:12; 34:21; 35:2; Wog. 23:3; Zar. 5:12-14

16 Israa'eelatuu ha Sambbataa gallassaa yeletaappe yeletaw med'ina k'aalaa
c'aak'uwaa ootsiide bonchchino.
17 Med'inaa Goday usuppun gallassatuwaan saluwaanne sa'aa med'd'eedda
dirawunne k'ay laappuntsa gallassan taani kiitaa aggaade shemppeedda diraw, ta
gidduwaaninne Israa'eelatuu gidduwaan hawe med'inaw malaata gidana› yaaga»
yaageedda.
18 Med'inaa Goday Musew Siinaa Deriyaa bollan haasayiyaawaa wursseedda wode,
S'oossay bare birad'd'iyaan s'aafeedda tammu azazuwaa oyk'k'iide laa"u
massetteedda k'aalaa c'aak'uwaa shuchchatuwaa Musew immeedda.

32

Work'k'aappe Med'etteedda Maraa
(Zar. 9:6-29)

1 Asay Muse deriyaappe wod'd'ennaan loytsi gam"eeddawaa be'eedda wode,
Aaroona yuushshuwaan shiik'iide, «Haaya; neeni nuuna kaaletsiyaa s'oossatuwaa
nuw med'd'a. Gibs'e gadiyaappe nuuna kesseedda Musa gidooppe, I
waaneedenttonne nuuni erokko!» yaageeddino.
2 Aaroone unttuntta, «Hinttenttu machatuwaa haytsaaninne hinttenttu attuma
naanaanne mac'c'a naanatuwaa haytsaan de'iyaa work'k'aa kessiide, taw akkiide
ahite» yaageedda.
3 Hewaappe guyyiyaan Asay ubbay bare haytsaa work'k'aa kessiide, Aaroonaw
aheeddino.
4 I hewaa unttunttu kushiyaappe akkiide, siiliseeddawaappe guyyiyaan
k'os's'iyaaban k'os's'iide, maraa malatiyaa eek'aa ootsiidde med'd'eedda.
Asay, «Israa'eelatoo, hinttentta Gibs'e gadiyaappe kesseedda hinttenttu s'oossatuu
hawantta» yaageedda.
5 Aaroone hawaa be'eedda wode, he maraa sintsan yarshshiyaa sa'aa gimbbiide,
«Wontta Med'inaa Godaa baalaa gallassaa gidanawaa» yaagiide eriseedda.
6 Hewaa diraw, wonttetsa gallassi Asay guuran denddiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa
shiishsheedda; ittippetetsaa yarshshuwaakka yarshsheedda. Yaatiide Asay
maanawunne ushanaw utteedda. Mi ushi simmiide, k'ay duranaw denddeedda.
7 Yaanina Med'inaa Goday Musa, «Neeni ellekka duge wod'd'a; ayaw gooppe, ne
asay, neeni Gibs'eppe kessaade aheeddawe nagaraa ootsiidde, barenttu huup'iyaa
tunisseeddino.
8 Taani unttuntta azazeedda ogiyaappe unttunttu ellekka sher"i geeddino.
Work'k'aa siiliseedda maraa malatissiide, barenttoo eek'aa med'd'iide aw
goynneeddino; aw yarshsheeddino. Unttunttu, ‹Israa'eelatoo, hinttentta Gibs'e
gadiyaappe kesseedda hinttenttu s'oossatuu hawantta› yaageeddino» yaageedda.
9 Med'inaa Goday Musa, «Taani ha asaa be'aad; unttunttu morggii d'uleefatteedda
asaa.
10 Ha"i ta hank'k'uu unttunttu bolla ees's'i kesina, taani unttuntta bayzzanawaa
neeni taana diggoppa. Yaataade taani neena wolk'k'aama kawutetsaa ootsana»
yaageedda.
11 Shin Muse Med'inaa Godaa bare S'oossaa hawaadan yaagiide woosseedda;
«Abeet Med'inaa Godaw neeni ne wolk'k'aama wolk'k'aaninne ne mino kushiyaan
Gibs'eppe kessaade aheedda ne asaa bolla ne hank'k'uu ayaw ees's'i kesi?
12 Gibs'etuu, ‹S'oossay unttuntta deretuwaa bollan wod'anawunne gadiyaappe pitti
d'ayssanaw, iita halchchuwaan kesseedda› ayaw ginoo? Ne yashshiyaa
hank'k'uwaappe simma; ne asaa d'ayssanaw k'oppowaa agga basha.

31:17 Kes. 20:11 **32:1** Kit. 7:40 **32:4** 1 Kat. 12:28; Kit. 7:41 **32:6** 1 K'or. 10:7 **32:11** Pay. 14:13-19

13 Ne ayiletuwaa Abrahaama, Yisaak'anne Yaak'ooba hassaya; neeni unttunttoo,
‹Taani hinttenttu zariyaa saluwaa s'oolinttetuwaadan darssana; ha taani hinttenttoo
immana geedda gadiyaa ubbaakka hinttenttu zariyaw immana; unttunttu he gadiyaa
med'inaw laattana› gaade ne huup'iyaan neeni c'aak'k'eedda k'aalaa hassaya»
yaageedda.
14 Hewaa diraw, Med'inaa Goday bare asaa bolla iitabaa ahanaw odeeddawaa
aggiide, unttuntta maareedda.
15 Hewaappe guyyiyaan Muse tammu azazatuu unttunttun s'aafetti utteedda laa"u
Markkatetsaa shuchchatuwaa bare kushiyaan oyk'k'iide, deriyaappe duge
wod'd'eedda. He shuchchatuu laa"u bagganakka s'aafetteeddino.
16 He masetteedda shuchchatuwaa giigisseeddawe S'oossaa; shuchchaa bolla
wooc'iide s'aafeeddawekka S'oossaa.
17 Iyyaasu asaa c'abbuwaa siseedda wode, Musa hawaadan yaageedda;
«Dunkkaaneedda sa'aan olaa waasuu sisetee» yaageedda.
18 Muse zaariide, «Taani sisiyaawe hawe yetsaappe attina, s'ooneeddawanttu
kooshshaa woy s'oonetteeddawanttu kooshshaa gidenna» yaageedda.
19 Muse dunkkaaneedda sa'aa mateedda wode, maraanne duruwaa be'iide loytsi
hank'k'ettiide bare kushiyaan oyk'k'o markkatetsaa shuchchatuwaa deriyaa
s'ap'uwaan oliide mentsereetseedda.
20 Unttunttu med'd'eedda maraakka akkiide, taman s'uuggeedda; hewaappe
guyyiyaan liik'ana gakkanaw gaac'c'iide haatsaa bolla laaliide, Israa'eeliyaa Asay
ushanaadan ootseedda.
21 Hewaappe guyyiyaan, Muse Aaroona, «Ha Asay neena wootinee neeni unttuntta
hawaa mala wolk'k'aama nagaraw kaaletseeddawe?» yaageedda.
22 Aaroonikka zaariide, «Ta godaw, hank'k'etoppa; ha Asay iitaa ootsanaw ay
keeshshaa koyintto neeni eraasa.
23 Unttunttu taana, ‹Nuuna kaaletsiyaa s'oossatuwaa nuw med'd'a. Ayaw gooppe,
ha nuuna Gibs'eppe aheedda Muse I waaneedenttonne nuuni erokko!› yaageeddino.
24 Taani unttuntta, ‹Hintte bolla de'iyaa work'k'aa kessiide, hammite› yaagaad.
Hewaappe guyyiyaan unttunttu taw immeedda work'k'aa taani taman yeggina, ha
maray keseedda» yaageedda.
25 Aaroone asaa gede c'oo yeddi aggina, Asay bare morkkatuwaa sintsan
kawushiide kad'etteeddawaa Muse be'eedda.
26 Hewaa diraw, Muse dunkkaaneedda sa'aa geliyaa penggiyaan ek'k'iide
hawaadan yaageedda; «Med'inaa Godaa bagga gideedda Asay ooninne taakko yo!»
yaageedda. Leewatuu ubbay aakko shiik'eeddino.
27 Hewaappe guyyiyaan I unttuntta, «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay
hawaadan yaagee; ‹Asay ubbay mashshaa bare s'eessan s'eessan danc'c'oo;
dunkkaaneedda sa'aan gas'aappe gas'aa gakkanaw, guyyewunne sintsawunne
simeretto; ittuu ittuu bare ishaa, bare laggiyaanne bare shooruwaa wod'o yaagee› »
yaageedda.
28 Leewatuu Muse azazeeddawaadan ootseeddino; he gallassi asaappe heezzu
sha"aa keeshshay hayk'k'eedda.
29 Hewaappe guyyiyaan Muse Leewatuwaa, «Hachche hinttenttu S'oossaw
dummateeddita; ayaw gooppe, hinttenttu hinttenttu naanaanne hinttenttu
ishatuwaa wod'anawukka azazeteeddita; hachche Med'inaa Goday hinttentta
anjjana» yaageedda.

Muse Israa'eeliyaa Asaw Woosseedda

32:13 Dom. 22:16-17; 17:8

30 Wonttisa gallassi Muse asaa, «Hinttenttu wolk'k'aama nagaraa ootseeddita; shin
ha"i taani Med'inaa Godaakko pude deriyaa kesana; hinttenttu nagaraa taani atto
giissanitanttonne» yaageedda.
31 Yaatina Muse Med'inaa Godaakko simmi biide hawaadan yaageedda; «Ha Asay
wolk'k'aama nagaraa ootseedda; unttunttu barenttoo work'k'aappe s'oossatuwaa
med'd'eeddino.
32 Shin hayyanaa, ha"i unttunttu nagaraa atto yaaga; hewe d'ayooppe, neeni
s'aafeedda mazggobiyaappe taana k'uc'c'a» yaageedda.
33 Med'inaa Goday zaariide Musa, «Taani ta mazggabaappe k'uc'c'anawe ta bolla
nagaraa ootseedda asatuwaa suntsaa.
34 Ha"i baade, ha asaa taani new odeedda sa'aa kaaletsa; ta kiitanchchaykka neena
kaaletsana; shin taani muranaw wodii gakkina, unttuntta unttunttu nagaraa diraw
murana» yaageedda.
35 Aaroone work'k'aappe maraa misiliyaa med'd'anaadan Asay ootseedda diraw,
Med'inaa Goday asaa bolla wolk'k'aama boshaa yeddeedda.

33

1 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Neeninne
neeni Gibs'eppe kesseedda Asay ha sa'aappe denddite; ‹Taani hinttenttu yaratoo
immana› yaagaadde wotseedda gadiyaa biite. He gadii taani Abrahaamew,
Yisaak'awunne Yaak'oobaw immana yaagaadde c'aak'k'a wotseedda gadiyaa.
2 Taani hinttenttu sintsan kiitanchchaa kiittaade, Kanaanetuwaa, Amooretuwaa,
Hiitetuwaa, Parzzetuwaa, Hiiwetuwaanne Yaabuusatuwaa yederssana.
3 Maatsaynne eessay goggiyaa he gadiyaa biite. Shin hinttenttu morggii d'uleefatoo
asaa gideedda diraw, taani hinttentta ogiyaan d'ayssanaw, hinttenana biikke»
yaageedda.
4 Asay he yashshiyaa oduwaa sisiide loytsi yeekkeedda. He wodiyaappe
doommiide ubbaykka bare alleek'k'uwaa aatsiyaawaa aggi basheedda.
5 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaagi wotseedda; «Israa'eeliyaa
hawaadan yaaga; ‹Hintte morggii d'uleefatoo asaa. Taani hinttenana haray atto
guutsa wodiyaa binttokka, taani hinttentta d'ayssana. Ha"i simmi hinttenttu
alleek'k'uwaa kessi diggite; yaatooppe taani hinttentta ootsanabaa k'achchana›
yaaga» yaageedda.
6 Israa'eelatuu Siinaa Deriyaappe doommiide barenttu alleek'k'otuwaa kessi
wotseeddino.

Gakettiyaa Dunkkaaniyaa

7 Muse dunkkaaniyaa akki afiide, Asay dunkkaano sa'aappe karenna haassiide
d'ogeedda. He dunkkaanii, «Gakettiyaa Dunkkaaniyaa» geetettiide s'eesetteedda.
Med'inaa Godaa oochchanaw koyiyaa ubbay dunkkaano sa'aappe karenna de'iyaa
Gakettiyaa Dunkkaaniyaa bee.
8 Muse he dunkkaaniyaa beedda wode, awudenne Asay ubbay denddiide, bare
dunkkaaniyaa penggiyaan penggiyaan ek'k'ee; Muse he dunkkaaniyaa gelana
gakkanaw Aa s'eellee.
9 Muse Gakettiyaa Dunkkaaniyaa giddo geleedda wode, shaariyaa tuussay duge
wod'd'ee; Med'inaa Goday Musena shaariyaappe haasayishin, he dunkkaaniyaa
penggiyaan gam"ee.
10 Shaariyaa tuussaa he dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaan be'eedda wode ubbaan,
Asay ubbay bare Dunkkaaniyaa penggiyaan penggiyaan S'oossaw goynnee.

32:32 Maz. 69:28; Sas'. 3:5 **33:1** Dom. 12:7; 26:3; 28:13

11 Asay bare laggiyaanna haasayiyaawaadan Med'inaa Goday Musena sintsan
ek'k'iide, haasayee. Hewaappe guyyiyaan Muse Asay dunkkaaneedda sa'aa guyye
simmee; shin Aa maaddiyaa yalagay, Neewi na'aa Iyyaasu, Gakettiyaa
Dunkkaaniyaappe shaakettenna.

Musanne Med'inaa Godaa Bonchchuwaa

12 Muse Med'inaa Godaa hawaadan yaageedda; «Neeni taana, ‹Ha asaa kaaletsa›
yaagaadda; shin taananna neeni oona kiittanintto, taana erissabeykka. Neeni, ‹Taani
neena suntsan eray; k'aykka neeni taanan nashettaadda› yaagaadda.
13 Neeni taana nashsheeddawaa gidooppe, taani neena erana malanne
sintsawukka neena nashechchaade de'ana mala, ne ogiyaa taana bessa. Ha Asay ne
asaa gidiyaawaa hassaya» yaageedda.
14 Med'inaa Goday zaariide, «Taani neenana baana; taani neena shemppissana»
yaageedda.
15 Yaatina Muse Aa, «Neeni nuunana beennawaa gidooppe, hawaappe nuuna
yeddoppa.
16 Neeni nuunana beennan d'ayooppe, taananinne ne asaani neeni
nashetteeddawaa Asay ubbay wooti eranawe? Biittaa ubbaan de'iyaa hara asaa
ubbaappe taananne ne asaa dummayiyaawe harabay ayee?» yaageedda.
17 Med'inaa Goday Musa, «Taani neenan nashetteedda dirawunne neena ne suntsan
eriyaa diraw, neeni taana oochcheedda ha yewuwaa taani ootsana» yaageedda.
18 Yaatina Muse, «Ne bonchchuwaa taana bessaarikkii?» yaageedda.
19 Med'inaa Goday, «Taani ta lo"otetsaa ubbaa ne sintsaana aatsana; ta geeshsha
suntsaakka ne sintsaan awaayana. Taani Med'inaa Godaa; taani lo"anaw
koyiyaawanttoo lo"ana; k'ay k'arettanaw koyiyawanttookka k'arettana.
20 Shin neeni ta deemuwaa be"akka; ayaw gooppe, ooninne taana be'iide
shemppuwaanna de'enna» yaageedda.
21 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday, «Neeni zaallaa bolla ek'k'anaw hawaan ta
matan sa'ay de'ee.
22 Ta bonchchu aad'd'iyaa wode, taani neena p'alk'k'etteedda zaallaa giddon
wotsana; Taani aad'ana gakkanaw, ta kushiyaan neena kammana.
23 Hewaappe guyyiyaan taani ta kushiyaa diggina, neeni ta zokkiiyaa be'anaassa;
shin ta som"i be"ettena» yaageedda.

34

Laa'entsuwaa med'etteedda Masetteedda Shuchchatuwaa
(Zar. 10:1-5)

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Koyrowantta malatiyaa laa"u
shuchchatuwaa massaade giigissa; yaatooppe taani he masetteedda shuchchatuwaa
bolla kase neeni mentseedda shuchchatuwaa bollan de'iyaa k'aalatuwaa s'aafana.
2 Wontta wontta pude Siinaa Deriyaa kesanaw giiga; yaataade taana yaan deriyaa
huup'iyaan ek'k'a naaga.
3 Neenana ooninne kesoppo; woy deriyaa bolla hak'ankka beettoppo; haray atto
dorssaa wudii woy mehiyaa wudiikka deriyaa sintsaan heemettoppo» yaageedda.
4 Hewaa diraw, Muse koyro shuchchatuwaa malatiyaa laa"u shuchchatuwaa
massiide Med'inaa Goday azazeeddawaadan, shuchchatuwaa bare kushiyaan
oyk'k'iide, wontta guuraanna pude Siinaa Deriyaa keseedda.
5 Med'inaa Goday shaariyaan duge wod'd'iide, aanana yaan ek'k'eedda; «Taan
Med'inaa Godaa» yaagiide bare suntsaa awaayeedda.

33:19 Rom. 9:15

6 Med'inaa Goday Muse sintsaana hawaadan yaagiide awaayiidde aad'd'eedda;
«Taani Med'inaa Godaa; Taani Med'inaa Godaa; k'aretaynne maarotetsay kumeedda
S'oossaa, danddayanchchaa, aggena siik'uu dareeddawaanne darii
ammanettiyaawaa.
7 Taani ta aggena siik'uwaa sha"atoo naagiyaawaa; iitatetsaa, makkalaanne
nagaraa atto yaagiyaawaa. Gidooppekka, bayzzowaa murenan aggenawaa;
aawotuwaa nagaraa diraw naanaanne naanatuwaa naanaa, heezzentso yeletaanne
oyddentso yeletaa gakkanaw muriyaawaa» yaagiide awaayeedda.
8 Hewaappe guyye Muse ellekka biittaan guufaniide goynneedda;
9 «Abeet Godaw, neeni taanan nashshetteedawaa gidooppe, nuunanna ittippe
dendda. Hawe Asay morggii d'uleefatteeddawaa gidooppenne, nu iitatetsaanne nu
nagaraa atto yaagaadde, nuuna ne asaa ootsa» yaageedda.

K'aalaa c'aak'uu Ooras's'eedda
(23:14-19; Zar. 7:1-5; 16:1-17)

10 Yaatina Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Taani hinttenana k'aalaa
c'aak'uwaa gelaad; hawaappe kase sa'aa ubbaan de'iyaa kawutetsaa ubbaan hani
erenna maalaalissiyaabaa ne asaa ubbaa sintsaan ootsana; taani Med'inaa Goday,
hinttenttoo ootsiyaa kiitay ay keeshshaa maalaalissiyaabentto neeni unttunttu
giddon de'iyaa Asay ubbay be'ana.
11 Hachche taani hinttentta azaziyaa azazuwaa naagite; hinttenttu sintsaappe
Amooretuwaa, Kanaanetuwaa, Hiitetuwaa, Parzzetuwaa, Hiiwetuwaanne
Yaabuusatuwaa taani yederssana.
12 Unttunttu hinttenttoo p'ire gidenna mala, hinttenttu biyaa gadiyaan de'iyaa
asaana k'aalaa c'aak'uwaa geloppite.
13 Unttunttu yarshshiyaa sa'aa kolite; unttunttu goynniyaa shuchchatuwaakka
mentsereetsite; k'ay Asheero geetettiyaa unttunttu mac'c'a s'oossatti kaashshaa
k'ans's'ereetsi olite.
14 Taani Med'inaa Goday k'anaatiyaa S'oossaa gidiyaa diraw, taappe hara s'oossatoo
goynnoppite.
15 «He gadiyaan de'iyaa asatuwaana ayaa k'aalaa c'aak'uwaakka geloppite; ayaw
gooppe, unttunttu taanan ammanettennaan is's'iide barenttu s'oossatuwaa kaalliyaa
wodenne unttunttoo yarshshiyaa wode, unttunttu hinttenakka shoobbana;
hinttenttu unttunttu yarshshotuwaa maana.
16 K'ay hinttenttu unttunttu mac'c'a naanatuwaappe dooriide, hinttenttu attuma
naanaatoo immana; he wode he mac'c'a naanay taanan ammanettennaan is's'iide,
barenttu s'oossatuwaa kaalliidde, hinttenttu attuma naanaakka barenttuwaaddan
oosissanawantta.
17 «Hinttenttoo goynniyaa s'oossatuwaa ayaappekka siilisiide med'd'oppite.
18 «Magaage ukitsaa Baalaa bonchchite; taani hinttentta azazeeddawaadan,
laappun gallassaw irshshuu gelennaan uuketteedda ukitsaa miite; hewaakka
hinttenttu Gibs'eppe keseedda Abiiba aginaan ootsite.
19 «Aati uluwaappe bayira yelettiyaa attuma na'aa ubbay tawaa; hinttenttu
mehiyaa ubbaappe booraa gidina, woy dorssaa gidina, bayiray tawaa;
20 koyro yeletteedda hariyaa maraa dorssaa maraanna laammaade woza; wozana
d'ayooppe, Aa k'ood'iyaa mentsaade wod'a. Ne naanatuwaappe bayira yeletteedda
attuma na'aa ubbaa woza.
«Ooninne immiyaawaa oyk'k'ennan, mela kushiyaanna ta sintsaan beettoppo.

34:6 Kes. 20:5-6; Pay. 14:18; Zar. 5:9-10; 7:9-10 **34:13** Zar. 16:21 **34:17** Kes. 20:4; Wog. 19:4; Zar. 5:8; 27:15
34:18 Kes. 12:14-20; Wog. 23:6-8; Pay. 28:16-25 **34:19** Kes. 13:2 **34:20** Kes. 13:13

21 «Usuppun gallassaa ootsite; shin laappuntsa gallassan shemppite; goshiyaa
wodiyaan k'ay katsaa c'akkiyaa wodiyaan laappuntsa gallassan shemppite.
22 «Bayira zeretteedda zarggaa hinttenttu c'akkiyaa wode, Saaminttatuwaa Baalaa
bonchchite; laytsaa wurssetsa katsaa shiishshiyaa wodekka, Shiishuwaa Baalaa
bonchchite.
23 Laytsaan heezzu gede Israa'eeliyaa attuma Asay ubbay Ubbaa Mooddiyaa
S'oossaa, Israa'eeliyaa Med'inaa Godaa sintsan beetino.
24 Kawutetsatuwaa taani hinttenttu sintsaappe yederssaade kessana; yaataade
hinttenttu zawaa taani aassana. Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa sintsaan
hinttenttu laytsan heezzu gede beettanaw pude kesiyaa wode, ooninne hinttenttu
gadiyaa amottenna.
25 «Hinttenttu taw suutsaa yarshshuwaa yarshshiyaa wode, irshshuwaa yeggiide
uukkeedda ukitsaanna yarshshoppite. Paasigaa bonchchiyaa gallassaw
yarshsheedda yarshshuwaappe wonttiw ayaynne attoppo.
26 «Hinttenttu gaden bayira ka"eedda katsaappe koyro murutaa Med'inaa Godaa
hinttenttu S'oossaa golliyaa ahite.
«Deeshsha maraa Aa aati maatsan doyssoppite» yaageedda.
27 Med'inaa Goday Musa, «Taani neenananne Israa'eeliyaa asaana k'aalaa
c'aak'uwaa geliyaawe ha k'aalatuu giyaa maarana gidiyaa diraw, ha k'aalatuwaa
s'aafa» yaageedda.
28 Muse k'umaa meennaaninne haatsaa ushennaan, oytamu gallassaanne oytamu
k'ammaa Med'inaa Godaana yan gam"eedda; k'aalaa c'aak'uwaa k'aalatuwaa, tammu
azazuwaa masetteedda shuchchaan s'aafeedda.

Muse Som"i Poo'eedda

29 Muse S'oossanna haasayiide gam"eedda diraw, he laa"u markkatetsaa
shuchchatuwaa I bare kushiyaan oyk'k'iide Siinaa Deriyaappe duge wod'd'eedda
wode, Aa som"ii poo'eedda; shin I hewaa eribeenna.
30 Aaroonenne Israa'eeliyaa Asay ubbay Musa s'eeliide, Aa som"ii p'ooliyaawaa
be'eeddino; Unttunttu aakko shiik'anaw yayyeeddino.
31 Shin Muse unttuntta s'eessina Aaroonenne shiik'uwaa kaaletsiyaa kaappatuu
ubbay aakko simmeeddino; I unttuntta haasayisseedda.
32 Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa Asay ubbay aakko shiik'ina Med'inaa Goday
aw Siinaa Deriyaan immeedda azazuwaa ubbaa I unttunttoo immeedda.
33 Muse unttunttoo odiyaawaa wursseedda wode, bare deemuwaa nas'alaan
kammeedda.
34 Shin Muse Med'inaa Godaa sintsa aanana haasayanaw geliyaa wode awudenne
kesana gakkanaw, nas'alaa bare som"uwaappe k'aari diggee. Hewaappe kesiide,
Med'inaa Goday azazeeddawaa Israa'eeliyaa asaw odee.
35 Odiyaa wode, unttunttu Aa som"ii p'ooliyaawaa be'eeddino. Hewaa diraw, Muse
Med'inaa Godaana haasayanaw baana gakkanaw, bare deemuwaa zaaretsiidekka
nas'alaan kammee.

35

Sambbataa Bonchchiyaa Wogaa

1 Muse Israa'eeliyaa asaa shiik'uwaa ubbaa shiishshiide hawaadan yaageedda;
«Hinttenttu ootsana mala, Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa:

34:21 Kes. 20:9-10; 23:12; 31:15; 35:2; Wog. 23:3; Zar. 5:13-14 **34:22** Wog. 23:15-21; Pay. 28:26-31 **34:25** Kes. 12:10 **34:26** Zar. 24:21; 26:2 **34:29** 2 K'or. 3:7-16

2 Saaminttaa giddon usuppun gallassaa kiitaa kiitettite; shin laappuntsa gallassay
hinttenttoo geeshsha gallassaa; Med'inaa Godawukka shemppo Sambbataa. He
gallassan ay oosonne ootsiyaa uray ooninne hayk'k'anaw bessee.
3 Sambbata gallassan hinttenttu soon soon tamaa eetsoppite» yaageedda.

S'oossaa Dunkkaaniyaa Oosoo Shiishshiyaa Miishshaa (25:1-9)

4 Muse Israa'eeliyaa maabaraw muliyaw hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday
hawaadan yaagiide azazeedda:
5 hinttenttoo de'iyaawaappe Med'inaa Godaw immiyaawaa ahite; Med'inaa Godaw
immiyaawaa ahanaw koyiyaa ooninne work'k'aa, biraa, nahaasiyaa,
6 saluwaa malatiyaa k'ac'inaa, ochchaa teeraa malatiyaa k'ac'inaa, shololla zo'o
k'ac'inaanne liik'o suufiyaa, deeshshaa galbbaa,
7 dorssaa koliyaa galbbaa zo'o k'alamiyaan yeggi kesseeddawaa, k'um"iyaa,
odooruwaa,
8 s'omppiyaw wogaraa zayitiyaa, okettiyaa zayitiyaanne is'aanaa sawetsiyaa
k'imaamiyaa;
9 eefuudiyaaninne tiraan wotsiyaawaan yeggiyaa marggidiyaa geetettiyaa
shuchchatuwaanne hara p'ooliyaa al"o shuchchatuwaa aho.

S'oossaa Dunkkaaniyaa Ootsanaw imetteedda Azazuwaa (39:32-43)

10 «Hinttenttu giddon de'iyaa kushiyaa hiillaa eranchcha ubbatuu yiide, Med'inaa
Goday azazeedda ubbaa ootsino:
11 Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa, Aa kammiyaa dunkkaaniyaanne Aa
kammiyaawaa, oyk'k'iyaawaa, s'agaagetuwaa, shikaalatuwaa, tuussatuwaanne
unttunttu ek'k'iyaa lukotuwaa,
12 Taabootaanne Aa tookkiyaa kasuwaa, atto giyaa sa'aa k'um"iyaawaanne
Taabootaa gentsiyaa gaaridduwaa;
13 s'arp'p'eezaanne Aa tookkiyaa kasuwaa, Aa miishshatuwaa ubbaanne S'oossaa
sintsaan wotsiyaa geeshsha ukitsaa;
14 s'omppiyaa wotsiyaa ballaanne an maarana de'iyaa s'omppetuwaa,
miishshatuwaa, s'omppiyaa zayitiyaa,
15 is'aanaa c'uwayiyaa saas'iniyaanne Aa tookkiyaa kasuwaa, okettiyaa
zayitiyaanne sawiyaa is'aanaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaa gaaridduwaa;
16 s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aanne Aa nahaasiyaa zazziriyaa, Aa
tookkiyaa kasotuwaanne Aa miishshatuwaa ubbaa, nahaasiyaappe oosetteedda
meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa;
17 soy dabaabaa godaa gaariddotuwaa, tuussatuwaanne unttunttu gedetuwaa,
dabaabaa soo giddo geliyaa penggiyaa gaaridduwaa;
18 S'oossaa Dunkkaaniyaa d'ogiyaa shikaalatuwaa, dabaabaa giddo d'ogetuwaa
unttunttu wodorotuwaa;
19 Geeshsha Sa'aan ootsiidde go"etanaw dadetteedda mayotuwaa, k'eesii Aaroone
mayiyaa geeshsha mayuwaa Aa naanay k'eesetetsaa kiitaa ootsiidde mayiyaa
mayuwaa med'd'ino» yaageedda.

Asay Aheedda Imotaa

20 Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa maabaray ubbay Muse sintsaappe keseedda.
21 Immanaw koyeeddawanttunne unttunttu wozanay unttuntta imma imma
geeddawanttu ubbay yeeddino; Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaw, Aa giddon ootsiyaa
oosuwaa ubbawunne geeshsha mayoo koshshiyaawaa ubbaa aheeddino.

35:2 Kes. 20:8-11; 23:12; 31:15; 34:21; Wog. 23:3; Zar. 5:12-14

22 Immana koyeedda attumawaa ubbaynne mac'c'awe ubbay yiide, work'k'aappe
med'd'eedda alleek'k'iyaawantta, haytsaa gudichchatuwaa, migidatuwaa, hara
work'k'aa alleek'k'iyaawantta ahiide Med'inaa Godaw imotaa ootsiidde immeeddino.
23 Saluwaa malatiyaa k'ac'inay, ochchaa teeraa malatiyaa k'ac'inay, shololla zo'o
k'ac'inay, woy liinuwaa geetettiyaa liik'o k'ac'inay, woy deeshshaa agoozaa, dorssaa
orggiyaa galbbaa zo'o k'alamiyaan yeggi keseeddawe, woy manchchalay de'iyaa Asay
ubbay aheedda.
24 Biraa woy nahaasiyaa immanaw danddayiyaa ubbay barenttu imuwaa Med'inaa
Godaw immeeddino; k'ay odooruu de'iyaa Asay ubbay dumma dumma oosoo
odooruwaa aheedda.
25 Kushiyaa hiilaa eriyaa mac'c'a Asay ubbay barenttu kushiyaan suk'k'eedda
saluwaa malatiyaa k'ac'inaa, ochchaa teeraa malatiyaa k'ac'inaa, shololla zo'o
k'ac'inaanne liik'o liinuwaa aheeddino.
26 K'aykka imuwaa immanaw koyeedda mac'c'a Asay ubbay deeshshaa agoozaa
daddeeddino.
27 Kaappatuu eefuudiyaaninne tiraan wotsiyaawaan wotsiyaa marggidiyaanne
hara bonchchetteedda shuchchatuwaa aheeddino.
28 Unttunttu k'aykka s'omppiyaw, sawiyaa is'aanawunne okanaw haniyaa wogaraa
zayitiyaanne k'imaamiyaa aheeddino.
29 Israa'eelatuu Asay ubbay, attumawenne mac'c'awe, unttunttu ootsanaadan
Med'inaa Goday Muse baggana azazeedda oosoo haniyaa imuwaa ubbaa barenttu
sheniyaan Med'inaa Godaw aheeddino.

S'oossaa Dunkkaaniyaa Ootsiyaa Kushiyaa Hiillanchchatuwaa (31:1-11)

30 Muse Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaageedda; «Be'ite; Med'inaa Goday Yihudaa
zariyaappe Huura na'aa na'aa, Uura na'aa, Bas'aali'eela dooreedda.
31 Med'inaa Goday Aa S'oossaa Ayyaanan, hiilan, akeekaaninne oosuwaa ubbaa
ootsiyaa eran kuntseedda.
32 Hewekka hiilan kiitaa halchchuwaa kessiide, work'k'aappe, biraappenne
nahaasiyaappe dumma dummabaa I udanaassa.
33 Hewaadankka, al"o shuchchaa massiide giigissanaassa; mitsaa massanaassanne
ubbaa k'ommo oosuwaa hiilan ootsanaassa.
34 Hewaa bollakka k'ay aasinne Daana zariyaa Ahisamaaka na'aa Oholi'aabaw,
hara asaa tamaarissiyaa eraa immeedda.
35 Unttunttu ubbaa k'ommo oosuwaa ootsanaadan, hiilan ootsiyaawantta, oosuwaa
halchchuwaa kessiyaawantta, saluwaa malatiyaa k'ac'inan, ochchaa teeraa
malatiyaa k'ac'inan, shololla zo'o k'ac'inaaninne liinuwaa k'ac'inan alleek'k'uwaa
daddiyaawanttanne shemayinnetuwaa gidanaadan, S'oossay unttunttu eratetsaan
kuntseedda. Unttunttu ubbaykka ubbaa k'ommo oosuwaa lus'iide eriyaa eranchcha
gideeddino.

36

1 «Hewaa diraw, Bas'aali'eeli, Oholi'aabinne Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa
kees's'ana malanne oosoo gidiyaa eraa Med'inaa Goday immina, lus'eedda Asay
ubbay Med'inaa Goday azazeeddawaadan ubbabaa ootsana» yaageedda.

Asay Immeedda Imotaa c'oratetsaa

2 Hewaappe guyyiyaan Muse Basaal"eela, Oholi'aabanne Med'inaa Goday dumma
era immeeddawanttu oosuwaa ootsanaw yaana koyiyaa ubbaa s'eesiide
shiishsheedda.

3 Israa'eeliyaa Asay S'oossaa Dunkkaaniyaa ootsanawunne oosoo gidiyaa imotaa
ubbaa Museppe akkeeddino. K'ay Asay bare sheniyaan c'oo immiyaa imotaa wontta
wontta gujji gujjiide ahiyaawaa aggibeenna.
4 Yaatina S'oossaa Dunkkaaniyaa ootsiyaa eray kumeedda Asay ubbay barenttu
oosuwaa aggi bashiide,
5 Musa hawaadan yaageeddino; «Asay Med'inaa Goday azazeedda oosoo
koshshiyaawaappe loytsi dariyaawaa ahiide de'ee» yaageeddino.
6 Muse dunkkaaneedda sa'aan de'iyaa asaw hawaadan yaagiide azazeedda;
«Laa"entso ay attuma asaykka ay mac'c'a asaykka S'oossaa Dunkkaaniyaa oosoo
immiyaawaa immanaw ahoppo» yaagina, Asay ahiyaawaa aggi basheedda.
7 Ayaw gooppe, unttunttu aheedda imotay oosuwaa ubbaa ootsanaw gidiide
palahee.

S'oossaa Dunkkaaniyaa Oosuwaabaa (26:1-37)

8 Oosuwaa ootsiyaawanttu giddoppe hiillaa dariyaawanttu ubbatuu liik'o
liinuwaappenne saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o
k'ac'inaappe dadetteedda tammu gaarddutuwaappe S'oossaa Dunkkaaniyaa
giigisseeddino. He gariddotuwaan itti hiillay kiruubetuwaa misiliyaa daddeedda.
9 Gaariddotuu ubbay itti likke gidiide, geesay laatamanne hosppun wad'aa;
gomppay oyddu wad'aa.
10 Ichcheshu gaariddotuwaa ittippe gatsiide sikkeeddino; k'ay yenkko atteeda
ichcheshu gaariddotuwaakka unttunttuwaadan ootseeddino.
11 Ittippe gatsiide sikkeedda gaariddutuwaappe itti gaariddoo wurssetsa gas'an
saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaappe mac'araa med'd'eeddino. K'ay ittippe gaketi
siketteedda yenkko gaaridduwaankka hewaadan ootseeddino.
12 Unttunttu ittippe gaketteedda itti gaaridduwaa bolla ishatamu mac'araa, k'ay
ittippe gaketteedda yenkko gaaridduwaa bollakka ishatamu mac'araa med'd'eeddino.
He mac'aratuu ubbaykka ittuu ittoo maaran de'iino.
13 Hewaappe guyyiyaan, work'k'aappe ishatamu oyk'k'iyaawaa med'd'eeddino.
Dunkkaanii ittuwaa gidana mala, he gaariddotuwaa gas'aa gas'aa he
oyk'k'iyaawanttun oytseeddino.
14 S'oossaa Dunkkaaniyaa bollana kammiyaa dunkkaaniyaw tammanne itti
gaariddotuwaa deeshshaa agoozaappe daddeeddino.
15 Tammanne itti gaariddatuukka itti likke; itti itti gaaridduwaa geesay hattamu
wad'aa, gomppay oyddu wad'aa.
16 Ichcheshu gaariddotuwaa itti baggana, usuppun gaariddotuwaa k'ay yenkko
baggana gatsiide sikkeeddino.
17 Hewaappe guyyiyaan gatsi sikkeedda gaariddotuwaappe itti gaaridduwaa gas'an
ishatamu mac'araa med'd'eeddino. K'aykka gatsi sikkeedda yenkko
gaariddotuwaappe wurssetsa gaaridduwaa gas'an ishatamu mac'araa med'd'eeddino.
18 Laa"u baggana de'iyaa gaariddotuwaa gatsiide itti Dunkkaane ootsanaw
nahaasiyaappe ishatamu oyk'k'iyaawaa med'd'eeddino.
19 Hewaappe guyyiyaan dunkkaaniyaa kammanaw dorssaa orggiyaa galbbaa zo'o
k'alamiyaan yeggi kesseeddawaa giigiseeddino; k'ay Aa bollana kammanaw
k'um"iyaa giigiseeddino.
20 S'oossaa Dunkkaaniyaa s'agaagiyaawantta sitti geedda odoorotuwaappe
kesseeddino.
21 Itti itti s'agaagiyaw geesay tammu wad'aa; gomppay itti wad'anne bagga.

22 Itti itti s'agaagiyaw ittuwaa ittuwaanna gatsi oytsiyaa laa"u pootsatuwaa
med'd'eeddino. S'oossaa Dunkkaaniyaa s'agaagetuwaa ubbaakka hewaadan
ootseeddino.
23 S'oossaa Dunkkaaniyaw gedissa baggana laatamu s'agaagetuwaa med'd'eeddino.
24 Itti itti s'agaagiyaw laa"u gedetuwaa, ubbaanna oytamu pootsay geliyaa
lukatuwaa biraappe giigisseeddino.
25 S'oossaa Dunkkaaniyaw huup'issa baggana laatamu s'agaagetuwaa
med'd'eeddino.
26 Itti itti s'agaagiyaw laa"u pootsay geliyaa lukatuwaa, ubbaanna oytamu pootsay
geliyaa lukatuwaa biraappe giigiseeddino.
27 S'oossaa Dunkkaaniyaw guyye gas'an away wulliyaa baggana usuppun
s'agaagetuwaa med'd'eeddino.
28 S'oossaa Dunkkaaniyaa guyye gas'an de'iyaa gas'atoo laa"u s'agaagetuwaa
giigiseeddino.
29 Ha laa"u gas'atuwaan de'iyaa s'agaagetuwaa s'ap'uwaappe s'eeraa gakkanaw
daabula gidi biide, s'eeran itti sagaayiyaan geli oyk'k'etteeddino. Unttunttu
laa"attuukka hewaadan haneeddino.
30 Hewaa diraw, itti itti s'agaagiyaw garssaana laa"u laa"u gedetuu de'iino;
ubbaanna hosppun s'agaagetuunne biraappe oosetteedda tammanne usuppun
gedetuu de'iino.
31 K'ay unttunttu odoorotuwaappe shikaalatuwaa kesseeddino; S'oossaa
Dunkkaaniyaw itti bagga miyyiyaan de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu shikaalatuwaa,
32 k'ay yenkko bagga miyyiyaan de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu shikaalatuwaa
giigisseeddino. Hewaadankka, S'oossaa Dunkkaaniyaw guyye away wulliyaa
baggana wurssetsa gas'an de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu shikaalatuwaa
med'd'eeddino.
33 Giddo shikaalii s'agaagetoo giddo heeraana, ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw
pini kesanaadan ootseeddino.
34 S'agaagetuwaa work'k'aan sheeshshiide, shikaalatuu aad'd'iyaa sagaayetuwaa
work'k'aappe med'd'eeddino; k'ay shikaalatuwaakka work'k'aan sheeshsheeddino.
35 Saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne, shololla zo'o k'ac'inaappenne
liik'o liinuwaappe itti gaaridduwaa ootseeddino. He Aa bolla itti hiillay
kiruubetuwaa misiliyaa sikkeedda.
36 Gaariddoo oyddu tuussatuwaa odooruwaappe giigissiide, work'k'aan
sheeshsheeddino. Yaatiide work'k'aa kak'k'iyaawantta unttunttoo giigisseeddino.
K'ay tuussatuwaa essiyaa oyddu gedetuwaa biraappe med'd'eeddino.
37 S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaw saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa
malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe daddetteeddawaa,
s'ilppiyaa alleek'k'issiyaawaan gaaridduwaa giigisseeddino.
38 K'ay unttuntta kak'k'iyaa ichcheshu tuussatuwaa, kak'k'iyaa ballaana
de'iyaawantta med'd'eeddino. Tuussatuu gumbbotuwaanne k'achchiyaawantta
work'k'aan sheeshsheeddino. K'ay unttunttu pootsay geliyaa lukotuwaa
ichcheshatuwaakka nahaasiyaappe med'd'eeddino.

37

Taabootaa Oosuwaabaa
(25:10-22)

1 Bas'aali'eeli odooruwaa mitsaappe Taabootaa giigisseedda. He Taabootay
adussatetsay laa"u wad'anne bagga aduk'k'ee; gomppay itti wad'anne bagga aakkee;
geesaykka itti wad'anne bagga d'ok'k'ee.

2 He Taabootaa giigissiide, soyaanne kariyaa walakay baynna work'k'aan
sheeshsheedda; yuushshuwaakka work'k'aa tigetsaan yuushshi aatseedda.
3 K'ay oyddu work'k'aa sagaayetuwaa tigiide, Taabootaw oyddu gedetuwaan, itti
baggana laa"u sagaayetuwaa, k'ay yenkko baggana laa"u sagaayetuwaa aatseedda.
4 Yaatiide odoorotuwaappe kasuwaa kessiide unttunttakka work'k'aan
sheeshsheedda.
5 Taabootaa tookkanaw, Taabootaa miyyiyaan de'iyaa sagaayetuwaan kasuwaa
aatseedda.
6 Walakay baynna work'k'aappe laa"u wad'anne bagga aduk'k'iyaa, itti wad'anne
bagga aakkiyaa atto giyaa sa'aa k'um"iyaa med'd'eedda.
7 K'um"iyaw wurssetsa laa"u bagga gas'an laa"u kiruubeelatuwaa k'os'etteedda
work'k'aappe med'd'eedda.
8 Itti kiruubiyaa itti bagga gas'an, laa'entso kiruubiyaa yenkko bagga gas'an,
laa'uwaakka k'um"iyaanna gatsi oytsiidde med'd'eedda.
9 Kiruubetuu barenttu k'efiyaa dentsiide, atto giyaa sa'aa kammiyaa k'um"iyaa
barenttu k'efiyaan kuway wotseeddino; k'ay ittuu ittuwaakko simmi uttiide,
k'um"iyaa s'eeliino.

S'arp'p'eezaa
(25:23-30)

10 K'ay adussatetsay laa"u wad'aa, gomppay itti wad'aa, geesaykka itti wad'anne
bagga gideedda s'arp'p'eezaa odooruwaappe med'd'eedda.
11 Walakay baynna work'k'aan sheeshsheedda. Yuushshuwaakka work'k'aa
tigetsaa yuushshi aatseedda.
12 Hewaadankka, gomppay takkaad'e gideedda shaashiyaa Aa bolla yuushshi
aatseedda. Yaatiide Aa bolla work'k'aa tigetsaa yuushsheedda.
13 Oyddu work'k'aa sagaayetuwaa med'd'iide oyddu gedetuu med'etteedda oyddu
gas'atuwaana oytseedda.
14 S'arp'p'eezaa tookkanaw kasuwaa aatsiyaa sagaayetuu s'arp'p'eezaw shaashiyaa
gas'aan shiik'iide med'etteeddino.
15 S'arap'p'eezaa tookkiyaa kasotuwaakka odooruwaappe kessiide, work'k'aan
sheeshsheedda.
16 Hewaadankka, s'arp'p'eezaa bolla wotsiyaa dumma dumma miishshatuwaa
walakay baynna work'k'aappe med'd'eedda; hewanttukka saanetuwaanne
c'ilppatuwaa, k'ay ushshaa yarshshuwaa tigiyaa keretuwaanne s'uu'atuwaa.

S'omppiyaa Wotsiyaa Ballaa
(25:31-40)

17 Hewaappe guyyiyaan I s'omppiyaa wotsiyaa ballaa k'os'etteedda walakay
baynna work'k'aappe med'd'eedda; he ballaa essiyaa gediyaakka, giddo toomaakka
k'os's'eedda work'k'aappe med'd'eedda. Aa kukkumotuwaa, Aa lic'otuwaan Aa
c'iishshatuwaa ubbaa aanana ittippe s'omppiidde med'd'eedda.
18 Miyyiyaanna usuppun maratuwaa med'd'eedda; maratuwaa heezzatuwaa itti
baggana, k'ay heezzatuwaa yenkko baggana kesseedda.
19 Usuppun maratookka huup'iyaan huup'iyaan heezzu heezzu kukkumuunne
c'iishshatuu de'iyaa lawuziyaa c'iishshaa malatiyaa wanc'c'aa med'd'eedda;
20 s'omppiyaa wotsiyaa ballaw giddo toomay, kukkumotuwaa c'iishshatuu de'iyaa
c'iishshaa malatiyaa oyddu wanc'c'aan alleek'k'etti utteedda.
21 Laa"uu laa"uu ittippe waatsan de'iyaa heezzu maratuwaappe garssana itti itti
kukkumay med'etti utteedda ubbaykka usuppun kuukummo.
22 Kukkumatuunne maratuu ubbay s'omppiyaa wotsiyaa ballana ittippe oyk'k'etti
ittuwaa gidiide, walakay baynna work'k'aappe k'os'ettiide med'etteeddino.

23 I k'ay s'omppiyaa wotsiyaa ballaw laappun s'omppetuwaa, s'omppiyaa toyssiyaa
k'ap'etuwaanne unttuntta wotsiyaawantta walakay baynna work'k'aappe
med'd'eedda.
24 S'omppiyaa wotsiyaa ballanne an go'ettiyaa miishshaa ubbaa med'd'anaw
hattamanne ichcheshu kiilo giraame gideedda walakay baynna work'k'aa
wursseedda.

Is'aanaa C'uwissiyaa Saas'iniyaa
(30:1-5)

25 K'ay is'aanaa c'uwissiyaa sa'aa odooruwaappe med'd'eedda. Aw oyddu gas'ay
de'ee; adussatetsay itti wad'aa; gomppay itti wad'aa, geesay laa"u wad'aa. Aa
kac'etuukka aanana ittuwaa gidiide oyk'k'etti med'etteeddawantta.
26 Aw bolla doonaa, oyddu bagga ubbaanne Aa kac'etuwaa walakay baynna
work'k'aan sheeshshiide, Aa yuushshuwaakka work'k'aa tigetsaa yuushshi
aatseedda.
27 He work'k'aa tigetsaappe garssana is'aanaa c'uwissiyaa saas'iniyaa work'k'aappe
laa"u sagaayetuwaa med'd'eedda; yaatiide ya bagganannе ha baggana laa"uwaa
laa"uwaa oytseedda. Hewanttu tookkiyaa wode kasuwaa aatsanaw
maaddanaadaana.
28 Kasotuwaa odooruwaappe kessiide, unttuntta work'k'aan sheeshsheedda.

Zayitiyaanne Is'aanaa
(30:22-38)

29 K'ay geeshsha okettiyaa zayitiyaanne sawuwaa toshikku giyaa lo"o is'aanaa
shittuwaa ootsiyaa eran giigisseedda.

38

S'uuggiyaa Yarshshuwaa Yarshshiyaa sa'aa
(27:1-8)

1 Odooruwaappe s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa kees's'eedda. He
yarshshiyaa sa'aw geesay heezzu wad'aa, gomppaynne adussatetsay itti likke,
ichcheshu ichcheshu wad'aa gidiide, oyddu gas'aana de'iyaawaa ootseeddino.
2 Oyddu gas'atuwaa wurssetsa gas'an gas'an itti itti kac'iyaa med'd'eedda. He
kac'etuu yarshshiyaa sa'aanna ittippe oyk'k'ettiide oosetteeddino. Yaatina
yarshshiyaa sa'aa nahaasiyaa birataan sheeshsheedda.
3 An go'ettiyaa ubbaa miishshatuwaa, balddetuwaa, akaafatuwaa, bidintsaa
shiishshiyaa kuyis'aarotuwaa, ashuwaa oyk'k'iyaa zambeeliyaanne tamaa
c'ooc'etuwaa ubbaa nahaasiyaa birataappe med'd'eedda.
4 Yaatiide nahaasiyaa birataappe zazziriyaa yarshshiyaa sa'aw giigissiide
yarshshiyaa sa'aw duge giddo baggan de'iyaa shaashiyaa bolla wotseedda.
5 Nahaasiyaa birataappe med'd'eedda zazziriyaw oyddu gas'an kasuwaa aatsanaw
oyddu sagaayetuwaa med'd'eedda.
6 Odooruwaappe yarshshiyaa sa'aw kasuwaa kessiide, nahaasiyaa birataan
sheeshsheedda.
7 Yarshshiyaa sa'aa tookkiyaa wode maaddana mala, ha kasuwaa laa"u
miyyiyaanna de'iyaa sagaayetuwaan aatseedda. Yarshshiyaa sa'aa gidduwaa kofa
kessiide, s'awulaappe med'd'eedda.

Meechchaa Keriyaa
(30:18)

37:29 Kes. 30:22-38

8 Nahaasiyaa birataappe meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa med'd'eedda; he
biratay Gaketsaa Dunkkaaniyaa penggiyaan ootsiyaa mac'c'a asatuu aheedda
heregaappe aketeedda.

S'oossaa Dunkkaaniyaa Dabaabaa
(27:9-19)

9 Hewaappe guyyiyaan dabaabaa giigisseedda. Dabaabaw gedissa bagga
adussatetsaw s'eetu wad'aa ootsiide, liik'o liinuwaappe daddetteedda gaariddotuwaa
giigisseedda.
10 Aw nahaasiyaa birataappe laatamu tuussatuwaanne tuussatuu ek'k'iyaa
nahaasiyaa lukatuwaa ootseedda; unttunttu huup'iyaan k'ay biraappe med'etteedda
kak'k'iyaawanttanne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawantta ootseedda.
11 Dabaabaw huup'issa bagga adussatetsay s'eetu wad'aa adussa; k'ay laatamu
tuussatuunne he tuussatoo laatamu nahaasiyaa gedetuu de'iino. Yaatiide biraappe
med'etteedda kak'k'iyaawanttunne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawanttu
de'iino.
12 Away wulliyaa bagga dabaabaa gomppay ishatamu wad'aa aaka gidiide, tammu
tuussatuunne tuussatoo tammu gedetuu de'iyaa gaariddotuwaa giigisseedda; he
tuussatuwaa huup'iyaan biraappe med'etteedda kak'k'iyaawanttanne tuussatuwaa
huup'iyaan k'achchiyaawantta ootseedda.
13 K'ay away doliyaa bagga dabaabaa gomppay ishatamu wad'aa aaka.
14 Dabaabaa geliyaa sa'aappe itti baggana tammanne ichcheshu wad'aa aduk'k'iyaa
gaariddotuu, heezzu tuussatuunne tuussatoo heezzu gedetuu de'iino.
15 Hewaadankka, dabaabaa geliyaa sa'aappe hinkko baggana, tammanne
ichcheshu wad'aa aduk'k'iyaa gaariddotuu, unttunttoo heezzu tuussatuunne
tuussatoo heezzu gedetuu de'iino.
16 Dabaabaa yuushshuwaan de'iyaa gaariddotuu ubbay liik'o liinuwaappe
dadetteeddawantta.
17 He tuussatuwaa gedetuu nahaasiyaappe, kak'k'iyaawanttunne tuussatuwaa
huup'iyaan k'achchiyaawanttu biraappe oosetteeddino; unttunttu huup'ii biran
sheeshetteedda. Hewaa diraw, dabaabaa yuushshuwaan de'iyaa tuussatuwaa ubbaa
huup'iyaan biraappe oosetteedda k'achchiyaawanttu de'iino.
18 Dabaabaa geliyaa sa'aan kak'k'iyaa gaariduu saluwaa malatiyaa ochchaa teeraa
malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe daddiyaawaa
s'ilppiyaan alleek'k'issiyaawan giigisseeddawaa. Aw adussatetsay laatamu wad'aa;
geesay dabaabaa gaariddotuwaa likke, ichcheshu wad'aa.
19 Nahaasiyaa birataappe oosetteedda oyddu tuussatuunne tuussatoo oyddu
gedetuu de'iino. Unttunttu kak'k'iyaawanttunne tuussatuwaa huup'iyaan
k'achchiyaawanttu biraappe med'etteeddino; unttunttu huup'etuukka biran
sheeshetteeddino.
20 S'oossaa Dunkkaaniyaa shikaalatuu ubbaynne Aa yuushshuwaan de'iyaa
dabaabaa shikaalatuu ubbay nahaasiyaa birataappe med'etteeddawantta.

S'oossaa Dunkkaaniyaan Go'ettiyaa Miishshatuwaa

21 S'oossaa Dunkkaaniyaw, hewekka K'aalaa c'aak'uwaa Dunkkaaniyaw,
go'etteedda miishshatuwaa Leewatuu paydeeddinno. He miishshatuwaa k'eesiyaa
Aaroona na'aa Itaamaara kaappotetsaa garssan de'iyaa Leewatuu mazggabaan
s'aafanaadan Muse azazeedda.
22 Yihudaa zare gideedda Hoora na'aa na'aa, Uura na'aa, Bas'aali'eeli Med'inaa
Goday Musa azazeedda ubbaa ootseedda.
23 Daana zare gideedda Ahisamaaka na'aa Oholi'aabi aanana de'ee; I kushiyaa
hiillanchchanne ootsiyaabaw koyro halchchuwaa kessiyaawaa; k'ay saluwaa

malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaaninne liik'o liinuwaan
daddiide, s'ilppiyaan alleek'k'issiyaa asaa.
24 S'oossaa Dunkkaaniyaa oosoo S'oossaw imetteedda work'k'ay S'oossaa
Dunkkaaniyaan eretiyaa miizaanan wotsina, itti sha"a kiilo giraamiyaa dees'eedda.
25 Payduwaan de'iyaa maabaraa asaappe beetteedda biray S'oossaa
Dunkkaaniyaan eretiyaa miizaanan wotsina, 3,430 kiilo giraamiyaa dees'eedda.
26 Asaa paydiyaa wode paydetteedda attuma Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan
S'oossaa Dunkkaaniyaan eretiyaa miizaanan wotsina, usuppun giraame keeshshaa
immeedda. Paydeteedda Asay laatamu laytsaa kumeeddawenne laatamuwaappe
bollana de'iyaawe ubbay 603,550.
27 S'oossaa Dunkkaaniyaa gaaridduwaa esseedda s'eetu pootsay geliyaa lukotuu
3,400 kiilo giraame biran oosetteeddino. Hewekka itti itti gediyaw hattamanne
oyddu kiilo giraame biraa.
28 Atteeda hattamu kiilo giraame tigiyaa biraa tuussatuwaan kak'k'iyaawantta
med'd'anaw, tuussatuwaa huup'iyaan sheeshshanawunne unttunttu huup'iyaan
k'achchiyaawantta med'd'anaw go'etteeddino.
29 Hewaadankka, Asay S'oossaw aheedda nahaasiyaa biratay 2,425 kiilo giraame.
30 He nahaasiyaa birataappe S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa sa'aan ek'k'iyaa
tuussatuwaa gedetuu, nahaasiyaa yarshshiyaa sa'aa giyaa yarshshiyaa sa'ay, Aa
giddon hiis's'eedda nahaasiyaa zazziriinne Aa giddon go'ettiyaa dumma dumma
miishshaa ubbay med'ettee.
31 Hewaadankka, k'ay dabaabaa yuushshuwaan de'iyaa dirssaanne geliyaa sa'aa
penggii ek'k'eedda gedetuu, k'ay S'oossaa Dunkkaaniinne Aa yuushshuwaan de'iyaa
dabaabaa dirssay d'ogetteedda shikaalatuu ubbay he nahaasiyaa birataappe
med'etteeddino.

39

K'eesetuu Mayiyaa Mayuwaa
(28:1-14)

1 K'eesetuu S'oossaa Dunkkaaniyaan ootsiyaa wode go"etiyaa mayuwaa, saluwaa
malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappe daddeeddino.
Aaroone mayiyaa geeshsha k'eesatetsaa mayuwaakka Med'inaa Goday Musa
azazeeddawaadan ootseeddino.

Eefuudiyaa

2 I eefuudiyaa, work'k'aappe, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne
shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe daddeedda.
3 Unttunttu work'k'aa k'os's'iide, lee'iyaa yeechchaadaa, aappe k'araari k'araariide,
k'ac'inaa kesseeddino. Yaatiide saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne
shololla zo'o k'ac'inaanne liik'o liinuwaa gatsiide, kushiyaa hiillanchchatuu
daddeeddino.
4 Laa"u baggay gakettiide ittuwaa gidana mala, laa"u hashiyaa bolla gatsiide
oytsiyaa c'ark'k'iyaa giigisseeddino.
5 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, hiillay alleek'k'issiide daddeedda
danc'c'uukka eefuudiyanna itta gidiide, work'k'aappe saluwaa malatiyaa, ochchaa
teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe dadetteedda.
6 Unttunttu marggidiyaa geetettiyaa laa"u shuchchatuwaa giigissiide, work'k'aappe
med'd'eedda shuchchaa oyk'k'iyaawaa bolla maarana wotseeddino. Maatafaa bolla
suntsaa wooc'iide s'aafiyaawaadan, he shuchchatuwaa bolla tamanne laa"u
Israa'eeliyaa naanatuwaa suntsaa wooc'iide s'aafeeddino.

38:25 Kes. 30:11-16 **38:26** Mat. 17:24

7 S'oossay Musa azazeeddawaadan, tammanne laa"u Israa'eeliyaa zeretsaa
hassayiyaawaa gidana mala, ha shuchchatuwaa eefuudiyaanna oytseedda hashiyaa
c'ark'k'iyaan wotseedda.

Tiraan Wotsiyaawaa
(28:15-30)

8 I tiraan wotsiyaawaa kushiyaa hiillanchchan oosiseedda. He tiraan wotsiyaawaa
eefuudiyaa work'k'aappe daddeeddawaadan, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa
malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe daddiseedda.
9 Aw oyddu gas'ay de'ee; geesaynne gomppay itti itti takkaad'e; gideeddawaa
dakkoyeeddino.
10 Hewaappe guyyiyaan Aa bolla oyddu maaran al"o shuchchatuwaa wotseeddino;
koyro maaran wotseedda shuchchay, sarddiyoona, toop'aaziyooniyaanne p'ooliyaa
ink'k'uwaa;
11 laa'entso maaran baluura, samppeeriyaanne almmaaziyaa geetettiyaa al"o
shuchchatuwaa;
12 heezzentso maaran yaakinttiyaa, kelk'k'edooniyaanne ametess's'inoosiyaa;
13 oyddentso maaran biralli, margidiyaanne yasp'p'iidiyaa. Hewantta ubbaa
work'k'aappe oosetteedda shuchchaa oyk'k'iyaawaa bolla wotseeddino.
14 Israa'eeliyaa naanatuwaa suntsaa payduwaadan, shuchchatuwaa payduukka
tammanne laa"uwaa; ittuu ittuu maatafaadan wooc'ettiide, tammanne laa"u
zaratuwaa suntsay he shuchchatuwaan s'aafetteedda.
15 Tiraan wotsiyaawoo wodoruwaadan dook'eteedda sanssalataa walakay baynna
work'k'aappe med'd'eeddino.
16 Laa"u work'k'aappe med'd'eedda shuchchaa oyk'k'iyaawantta ootseeddino;
yaatiide laa"u work'k'aa migidatuwaa med'd'eeddawantta, tiraan wotsiyaawoo
k'ommo gas'aa gas'atuwaana gatsiide oysetseeddino.
17 He laa"u work'k'aa sanssalatatuwaa tiraan wotsiyaawoo gas'atuwaan de'iyaa
migidotuwaanna gatsi oytseeddino.
18 He sanssalatatoo hinkko bagga s'eeraa k'ay eefuudiyaw sintsa baggana, hashiyaa
c'ark'k'iyaan de'iyaa shuchchaa oyk'k'iyaawanttuna gatsi k'achcheeddinno.
19 K'aykka laa"u work'k'aa migidatuwaa med'd'iide, eefuudiyaappe kaaliide de'iyaa
tiraan wotsiyaawoo soy baggana de'iyaa laa"u gas'atuwaa s'eeran aatseeddino.
20 Hewaadankka, work'k'aappe hara laa"u migidatuwaa med'd'iide, eefuudiyaw
sintsa baggana, hashiyaa c'ark'k'iyaappe garssa baggana eefuudiyaa s'eessan
k'achchiyaawaappe k'ommonna, sikuu gaketeedda sa'aa matan karenna unttuntta
oytseeddino.
21 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, tiraan wotsiyaawaan de'iyaa
migidatuwaa eefuudiyaan de'iyaa migidatuwaanna gatsiide, saluwaa malatiyaa
bak'etsaan k'achchina tiraan wotsiyaawe s'eessaappe k'ommonna de'iyaa diraw,
k'ashuu shol"enna.

K'eesetuu Mayiyaa Hara Mayotuwaa
(28:31-43)

22 Eefuudiyaappe garssanna mayiyaa adussa mayuwaa I saluwaa malatiyaa
c'ark'k'iyaappe giigisseedda; hewe shemayinniyaa oosuwaa.
23 He adussa mayoo k'ood'iyaa aatsiyaa sa'aa med'd'eeddino; he sa'ay
peed'ettenaadan, yuushshi aatsiide gujji gujji sikkeeddino.
24 Unttunttu adussa mayuwaa duge bagga mac'araa yuushshuwaan saluwaa
malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o dook'eteedda roomaaniyaa
teeraa misiletuwaa med'd'eeddino.

25 Unttunttu k'ay work'k'aappe daalatuwaa med'd'iide, adussa mayoo duge bagga
gas'aa yuushshi aatsiide, roomaaniyaa misiletuwaa gidduwaan, walakan
aatseeddino.
26 Aaroone he mayoo duge bagga mac'araa yuushshi aatsiide, daalaanne
roomaaniyaa teeraa misiliyaa walakkiide aatseeddino. Hewe Med'inaa Goday Musa
azazeeddawaadan, unttunttu S'oossaa Dunkkaaniyaa oosuwaa ootsiidde
mayyanaassa.
27 Unttunttu Aaroonawunne Aa naanaw sheemayinniyaa liinuwaappe adussa
shaamic'c'iyaa giigisseeddino.
28 K'ay Aaroone huup'iyaan s'aas'iyaa shaashiyaa, Aa naanaw k'oobetuwaanne
garssana mayiyaa mayotuwaa liik'o liinuwaappe daddiide giigisseeddino.
29 Unttunttu Med'inaa Goday musa azazeeddawaadan saluwaa malatiyaa, ochchaa
teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe daddiide,
kushiyaa hiillan alleek'k'issiide, danc'c'uwaa giigisseeddino.
30 Unttunttu geeshsha allek'k'uwaa misiliyaa walakay baynna work'k'aappe
med'd'iide, maatafaa bolla wooc'iyaawaadan, Aa bolla, «Med'inaa Godaw Geeshsha
Gidiide Dummatteedda» yaaggiyaawaa wooc'iide s'aafeeddino.
31 Hewaappe guyyiyaan huup'iyaan shaashiyaappe s'aden k'achchanaadan,
Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan saluwaa malatiyaa bak'etsaa an aatsiide
k'achcheeddinno.

Muse Oosuwaa Ubbaa S'omooseedda
(35:10-19)

32 S'oossaa Dunkkaaniyaa kiittay ubbay poletteedda. Israa'eelatuu ubbabaakka
Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ootseeddino.
33 Hewaappe guyyiyaan unttunttu S'oossaa Dunkkaaniyaa Musekko aheeddino;
hewekka: dunkkaaniyaanne Aa miishshaa ubbaa, gatsi oytsiyaawaa, s'agaagetuwaa,
shikaalatuwaanne, tuussatuu ek'k'iyaa saas'inetuwaa,
34 bollaa kamaade dorssaa orggiyaa galbbaa zo'o k'alamiyaan yeggi kesseeddawaa,
hara galbbaappe med'eedda k'um"iyaa, Taabootaa gentsiyaa gaaridduwaa,
35 K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa, Aa tookkiyaa kasotuwaanne atto giyaa sa'aa
k'um"iyaa,
36 s'arp'p'eezaanne Aa miishshaa ubbaa S'oossaa sintsan wotsiyaa geeshsha
ukitsaa,
37 walakay baynna work'k'aappe oosetteedda s'omppiyaa wotsiyaa ballaanne an
maaran de'iyaa s'omppetuwaa, unttunttu miishshatuwaa ubbaanne s'omppiyaa
zayitiyaa,
38 is'aanaa c'uwayiyaa work'k'aa saas'iniyaa, okettiyaa zayitiyaa, sawiyaa is'aanaa,
S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaa gaaridduwaa,
39 nahaasiyaappe ootseedda yarshshiyaa sa'aa, Aa nahaasiyaa zazziriiyaana, Aa
tookkiyaa kasuwaa, Aa miishshatuwaa ubbaa, meechchaa keriyaanne Aa
wotsiyaawaa,
40 dabaabaa gentsiyaa gaariddotuwaa, Aa tuussatuwaa, unttunttu ek'k'iyaa
saas's'inetuwaa, dabaabaa geliyaa penggetuwaa gaaridduwaa, dabaabaa
wodorotuwaanne shikaalatuwaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa med'anaw koshshiyaa
miishshatuwaa ubbaa;
41 k'eesatuu Geeshsha sa'aan ootsiide go'etanaw dadetteedda mayotuwaa, Aaroone
geeshsha mayuwaanne Aa naanay k'eesatetsaa ootsiidde mayiyaa mayotuwaa.
42 Israa'eelatuu oosuwaa ubbaakka Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan
ubbabaa ootseeddino.
43 Muse oosuwaa ubbaa s'omoos s'eelliide, unttunttu Med'inaa Goday
azazeeddawaadan ootseeddawaa be'eedda. Hewaa diraw, Muse unttuntta anjjeedda.

40

S'oossaa Dunkkaaniyaa Toketsaa

1 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa,
2 «Koyro aginaw koyro gallassi, neeni Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa tokka.
3 K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa Aa giddon wotsa; He Taabootaa garidduwaan kamma.
4 S'arp'p'eezaa gelissaade, Aa bolla wod'd'anaw koshshiyaabaa ubbaa giigisaadde Aa bolla wotsa. Yaataade s'omppetuwaa wotsiyaa ballaa soo gelissaade, Aa bolla s'omppetuwaa eetsa.
5 Is'aanaa c'uwayiyaa work'k'aa saas'iniyaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaappe sintsanna wotsaade, S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa gaaridduwaa sotta.
6 «S'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa S'oossaa Dunkkaaniyaappe sintsanna wotsa.
7 Meechchaa keriyaa S'oossaa Dunkkaaniyaappenne yarshshiyaa sa'aappe gidduwaan wotsaade, an haatsaa tiga.
8 S'oossaa Dunkkaaniyaappe karenna yuushsha aatsaade dabaabaa giigissaade dabaabaa geliyaa sa'aan gaaridduwaa sotta.
9 «Okkiyaa zayitiyaa akkaade, S'oossaa Dunkkaaniyaanne Aa giddon de'iyaa ubbabaa okka; aanne Aa giddon go'ettiyaa miishshaa ubbaa dummaya; yaatooppe I geeshsha gidanawaa.
10 Hewaappe guyyiyaan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aanne aw go'ettiyaa miishshaa ubbaa okka; yarshshiyaa sa'aa dummaya; yaatooppe I ubbaappe aad'd'iyaa geeshsha gidanawaa.
11 Meechchaa keriyaanne Aa utissiyaa miishshaa okkaadde unttuntta dummaya.
12 «Neeni Aaroonanne Aa naanaa S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa pengge ahaade, haatsaan unttuntta meec'c'a.
13 Hewaappe guyyiyaan k'eesetetsaa Geeshsha mayuwaa Aaroona mayzzaade, I taw k'eesetetsan ootsanaadan, Aa okaade dummaya.
14 Aa attuma naanaakka ahaade shaamic'c'iyaa mayza.
15 Unttunttu taw k'eesetetsan ootsanaadan, unttunttu aawuwaa okkeeddawaadan, unttunttakka okka. Unttunttu okkay unttunttakka unttunttu sintsa yeletaa ubbaa k'eesatuwaa ootsiyaawaa» yaageedda.
16 Muse ubbabaakka S'oossay barena azazeeddawaadan ootseedda.
17 Hewaa diraw, Gibs'eppe unttunttu keseedda laa"entsa laytsan, koyro aginaw koyro gallassan S'oossaa Dunkkaanii tokeetteedda.
18 Muse S'oossaa Dunkkaaniyaa essiyaa wode, saas'inetuwaa unttunttu sa'aan sa'aan wotseedda; s'agaagetuwaanne tuussaa aatseedda; shikaalatuwaakka gelisseedda.
19 Hewaappe guyye Muse Med'inaa Goday azazeeddawaadan, ha esseeddawaa bollan dunkkaaniyaa d'ogeedda; he essuwaa bollan kamuwaa kammeedda.
20 Yaatiide tammu azazatuu s'aafetteedda markkatetsaa k'aalaa afiide, Taabootaa giddon wotseedda; tookkiyaa kasuwaa Taabootan aatseedda; atto giyaa sa'aa k'um"iyaa Taabootaa bolla wotseedda.
21 Hewaappe guyyiyaan Taabootaa S'oossaa Dunkkaaniyaa gelisseedda; gentsiyaa gaaridduwaa sottiide, Med'inaa Goday azazeeddawaadan K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa kammeedda.
22 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Muse s'arp'p'eezaa Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaan gelissiide, gaariduwaappe karenna huup'issa baggana wotseedda.
23 Aa bolla Med'inaa Godaa sintsan wotsiyaa geeshsha ukitsaa giigisseedda.

24 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, s'omppiyaa wotsiyaa ballaa S'oossaa
Dunkkaaniyaa giddo gelissiide, s'arp'p'eezaa hefintsana, S'oossaa Dunkkaaniyaw
gedissa baggana wotseedda;
25 k'ay s'omppetuwaa Med'inaa Godaa sintsan oytseedda.
26 Med'inaa Goday azazeeddawaadan, is'aanaa c'uwayiyaa work'k'aa saas'iniyaa
S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon gaaridduwaa sintsa baggana wotseedda;
27 Aa bolla sawiyaa is'aanaa c'uwayeedda.
28 Hewaappe guyyiyaan S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaan gaaridduwaa
sotteedda.
29 S'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa
penggiyaa miyiyaan wotseedda; Aa bolla s'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa
yarshshuwaa Med'inaa Goday azazeeddawaadan yarshsheedda.
30 S'oossay Musa azazeeddawaadan, meechchaa keriyaa S'oossaa
Dunkkaaniyaappenne yarshshiyaa sa'aappe gidduwaan wotseedda. Yaatiide
meec'ettanaw haatsaa an tigeedda.
31 Muse, Aaroonenne Aa naanay barenttu kushiyaanne gediyaa an meec'ettiino.
32 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, unttunttu S'oossaa Dunkkaaniyaa
geleedda wode woy yarshshiyaa sa'aakko shiik'eedda wode awudenne meec'ettiino.
33 S'oossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyaa sa'aa yuushshi aatsiide dabaabaa
keseedda; he dabaabaa penggiyaan gaaridduwaa sotteedda. Hewaadan ootsiidde,
Muse oosuwaa poleedda.

S'oossaa Bonchchuu S'oossaa Dunkkaaniyaa Kumeedda (Pay. 9:15-23)

34 Hewaappe guyyiyaan shaarii S'oossaa Dunkkaaniyaa kammeedda; Med'inaa
Godaa bonchchuukka Aa kumeedda.
35 Shaarii S'oossaa Dunkkaaniyaa bolla utteedda dirawunne Med'inaa Godaa
bonchchu Aa giddon kumeedda diraw, Muse Aa giddo gelanaw danddayibeenna.
36 Israa'eelatuu barenttu ogiyaa ubbaan, he shaarii S'oossaa Dunkkaaniyaappe
denddiyaa wode awudenne Aa kaalliide hametaa doomino.
37 Shin he shaarii denddana d'ayooppe, I denddiyaa gallassay gakkanaw
unttunttukka k'aas's'ikkino.
38 Unttunttu ogiyaa ubbaan Med'inaa Godaa shaarii Israa'eeliyaa Asay ubbay
be'ishin, gallassi gallassi S'oossaa Dunkkaaniyaa kameenne k'amma k'amma k'ay
tamay he shaariyaa giddon ees's'ee.

40:34 1 Kat. 8:10-11; Isa. 6:4; Hiz. 43:4-5; Sas'. 15:8

Wogaa Mas'aafaa

Geluwaa

«Wogaa Mas'aafay» beni Israa'eeliyaa gadiyaan de'iyaa goynaa wogaanne ammanuwaa timirttiyaan Asay ak'iyaa maaratuwaa odee. Hewaadankka k'ay ha wogatuwaanne ha maaratuwaa oosuwaan peeshshiyaa aawotetsay de'iyaa k'eesetuwaabaa odee.

Mas'aafaw huup'e k'ofay S'oossaa geeshshatetsaa odiyaawaa. K'aykka S'oossaw yarshshuwaa ayusaan S'oossaanna de'iyaa ittipetetsaa naagiide, S'oossawunne unttunttoo de'iyaa C'aak'uwaanna oyk'k'eteedda biletsay de'iyaa wogaa immowaa bessee. Gujjiidekka S'oossaa Asay ha geeshsha gideedda Israa'eeliyaa S'oossaanna unttunttoo mata gakketsay de'ana mala, unttunttu waaniide aw goynnanaw bessintto odee.

Mas'aafaa giddon daro eretteedda azazuu, Yesuusi laa'entso wolk'k'aama azazuwaa giide suntseedda azazuwaa. Hewenne shemppuwaa 19 payduwaa 18 beettiyaawaa; ikka, «Asaa ubbaa ne huup'iyaadan dosa» yaagiyaawaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Imotaanne yarshshuwaa *1:1—7:38*

Aaroonenne Aa naanatuu K'eese Gidiyiyaa wogaanne Unttunttu Oosuwaa *8:1—10:20*

Geeyiyaa wogaan Geeshsha gidiyaawaanne gidenawaa shaakussaa *11:1—15:33*

Nagaray Atto Geetettiyaa Gallassaa *16:1-34*

De'uwaa Geeshshatetsaanne goynnuwaa wogaa *17:1—27:34*

Imotaanne Yarshshuwaa

(1:1—7:38)

S'uuggiyaa Yarshshuwaa

1 Med'inaa Godaanna Gakkettiyaa Dunkkaaniyaa giddoppe Med'inaa Goday Musa s'eesiide, hawaadan yaagiide haasayeedda;

2 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; ‹Hintteppe ooninne Med'inaa Godaw yarshshuwaa shiishshiyaa wode, he bare shiishshiyaa yarshshuwaa bare mehiyaappe woy bare dorssaa woy deeshshaa wudiyaappe aho.

3 He yarshshuu mehiyaa wudiyaappe s'uuggiyaa yarshshuwaa gidooppe, attumawaa gidiide, tilla bollaanna de'iyaawaa gido. Med'inaa Goday akkana mala, I he yarshshuwaa Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaan yarshsho.

4 Yarshshuwaa shiishshiyaa bitanii s'uugiide yarshshanaw aheedda bare mehiyaa huup'iyaan bare kushiyaa wotso. Hewe Aa nagaraa atto gaanaw S'oossay akkeedda yarshshuwaa gidanawaa.

5 I korumaa Med'inaa Godaa sintsan shukkina; Aaroona naanay k'eesatuu he suutsaa ahiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaan de'iyaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaan gussino.

6 Hewaappe guyyiyaan, I s'uuggiyaa yarshshoo mehiyaa galbbaa k'aaro; ashuwaa Aa k'ommuwaan k'ommuwaan kesso.

7 K'eesiyaa Aaroona naanay yarshshiyaa sa'aa bollan tamaa eetsiide, mitsaa wotsino.

8 Hewaappe guyyiyaan, Aaroona naanay k'eesatuu he keseedda ashuwaa huup'iyaanne mod'd'uwaa gujjiide, yarshshiyaa sa'aa bollan taman de'iyaa mitsaa bollan maariide wotsino.

9 Shin he bitanii k'antsaa ashuwaanne gedetuwaa haatsaan meec'c'o. Yaatiide
k'eesii hewaa ubbaakka ahiide, yarshshiyaa sa'aa bolla s'uuggo; hewe Med'inaa
Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa.
10 « ‹S'uuggiyaa yarshshoo I immiyaa imuu dorssaa wudiyaappe woy deeshshaa
wudiyaappe akettiyaawaa gidooppe, attumawaa gidiide, tilla bollana de'iyaawaa
gido.
11 He mehiyaa yarshshiyaa sa'aappe huup'issa baggana Med'inaa Godaa sintsan
shukko. Aaroona naanay k'eesatuu Aa suutsaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa
ubbaa bollan gussino.
12 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii Aa k'ommuwaan k'ommuwaan keseedda
ashuwaa ubbaa k'eesii akkiide, huup'iyaanne mod'd'uwaa gujjiide, yarshshiyaa sa'aa
bollan taman de'iyaa mitsaa bollan wotso.
13 Shin k'antsaa ashuwaanne gedetuwaa haatsaan meec'c'o; yaatiide k'eesii hewaa
ubbaa ahiide yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggo; hewe Med'inaa Godaw taman
s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa.
14 « ‹Med'inaa Godaw yarshshiyaa s'uuggiyaa yarshshuu kafuwaa gidooppe,
harap'p'iyaa maraa, woy dogommuwaa aho.
15 K'eesii hewaa akkiide, k'ood'iyaa mirk'k'o; yaatiide yarshshiyaa sa'aa bollan
de'iyaa taman s'uuggo. Aa suutsay yarshshiyaa sa'aa bollappe miyyiyaanna duge
goggi c'inggo;
16 ulo gidduwaa baalletuwaana kessiide, yarshshiyaa sa'aappe away doliyaa
baggana, bidintsaa k'oliyaa sa'aan olo.
17 I he kafuwaa k'efetuwaa oyk'k'iide p'alk'k'o, shin ubbaanna daakkoppo.
Hewaappe guyyiyaan, k'eesii yarshshiyaa sa'aa bollan de'iyaa taman wotsiide
s'uuggo; hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa
yarshshuwaa gidanawaa.

2

Katsaa Yarshshuwaa

1 « ‹Ooninne katsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw shiishshiyaa wode, he
yarshshuu liik'o d'iiliyaa gido; Aa bolla wogaraa zayitiyaanne is'aanaa gujjo.
2 Hewaa I Aaroona naanatuwaakko k'eesatuwaakko aho; k'eesatuu he liik'o
d'iiliyaappenne zayitiyaappe itti kushiyaa kuntsi akkiide, is'aanaa ubbaanna akki,
hassayissiyaawaa ootsiide, yarshshiyaa sa'aa bolla taman s'uuggo. Hewe Med'inaa
Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa.
3 Katsaa yarshshuwaappe atteedawe Aaroonassanne Aa naanatuwaassa. Hewe
Med'inaa Godaw taman s'uugettiyaa geeshsha yarshshuwaa ubbaappe ittuwaa
gideedda geeshsha yarshshuwaa.
4 « ‹Yarshshoo shiishshiyaa ukitsay c'ooc'iyaan ka"eeddawaa gidooppe, zayitiyaan
munak'k'eedda liik'o d'iiliyaappe uuketteedda irshshuu yegettibeenna komppo, woy
zayitiyaan oketteedda, irshshuu yegettibeenna lee"o ukitsaa gido.
5 « ‹Yarshshoo shiishshiyaa ukitsay bashiyaan uuketteeddawaa gidooppe,
zayitiyaan munak'k'eedda, irshshuu bayna, liik'o d'iiliyaappe giigeeddawaa gido.
6 Aa mentsiide Aa bolla zayitiyaa tigo; hewaa katsaa yarshshuwaa ootsiide
shiishsho.
7 « ‹Ne yarshshoo shiishshiyaa katsaa yarshshuu disttiyaan ka"eeddawaa gidooppe,
zayitiyaan munak'k'eedda liik'o d'iiliyaappe ka"eeddawaa gido.
8 Hawaadan giigisseedda katsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw aha; k'eesiyaw
imma. K'eesii hewaa akkiide yarshshiyaa sa'aa shiishsho.

9 K'eesii he katsaa yarshshuwaappe akkiide, hassayissiyaawaa ootsiide,
yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggiyaa yarshshuwaadan taman s'uuggo; hewe Med'inaa
Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa.
10 Katsaa yarshshuwaappe atteedawe Aaroonessanne Aa naanatuwaassa. Hewe
Med'inaa Godaw taman s'uuggeedda, geeshsha yarshshuwaa ubbaappe ittuwaa
gideedda geeshsha yarshshuwaa.
11 « ‹S'oossaw hintte ahiyaa ay katsaa yarshshuunne irshshuwaana de'iyaawaa
gidoppo; ayaw gooppe neeni irshshuwaa woy eessaa ililuwaa S'oossaw taman
s'uuggaade yarshshanaw koshshenna.
12 Hintte laytsan laytsan c'akettiyaa katsaappe s'eeraa kessiide, S'oossaw ahanaw
danddayiita; shin hewaa sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide, S'oossaw
yarshshiyaa sa'aa bollan s'uugettenna.
13 Neeni shiishshiyaa katsaa yarshshuwaa ubbaan mas'iniyaa yegga; ayaw gooppe,
ne S'oossaa k'aalaa c'aak'uwaa mas'iniyaa aggoppa. Hewaa diraw ne katsaa
yarshshuwaa ubbaa mas'iniyaan mal"etsa.
14 Neeni koyiro katsaappe s'eeraa kessaade Med'inaa Godaw ahiyaa wode, he
katsay s'iis's'etiide hars's'eteedda tisha katsaa gidanaw koshshee.
15 Aa bolla zayitiyaa tiga; is'aanaakka aan wotsa; hewe katsaa yarshshuwaa.
16 K'eesii he zayitii tigetteedda hars's'eteedda katsaappe shakkuwaa akkiide,
is'aanaa ubbaannakka hassayissiyaawaa ootsiide taman Med'inaa Godaw s'uuggo.

3

Ittippetetsaa Yarshshuwaa

1 « ‹Itti Asay ittippetetsaa yarshshoo bare wudiyaappe mac'c'awaa gidina
attumawaa gidina itti mehiyaa shiishshiyaa wode, he mehii tilla bollaanna
de'iyaawaa Med'inaa Godaa sintsan shiishsho.
2 Yarshshanaw aheedda mehiyaa huup'iyaan bare kushiyaa wotsiide, S'oossaa
Dunkkaaniyaa penggiyaan shukko. Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuu Aaroona naanay
suutsaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaa bollan gusso.
3 Ittippetetsaa yarshshuwaappe taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa
Godaw shiishsho; hewekka k'antsaa ashuwaa mayyeedda handdaa ubbaynne
aanana gatsiyaa handday,
4 laa"u kilahotuwaa, unttunttu bolla de'iyaa handdaa, gaylliyaa matan de'iyaa
handdaanne tiriyaa s'eeraa bolla de'iyaa handdaa kilahotuwaana gatsiide akkee.
5 Aaroona attuma naanay hewaa hara s'uuggiyaa yarshshuwaanna yarshshiyaa
sa'aa bolla de'iyaa mitsaa bolla wotsiide s'uuggino; hewe Med'inaa Godaw taman
s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa.
6 « ‹Med'inaa Godaw ittippetetsaa yarshshuwaa shiishshiyaa uray dorssaa gidina
deeshshaa, mac'c'awaa gidina attumawaa tilla bollaanna de'iyaawaa shiishsho.
7 Itti uray dorssaa maraa yarshshiyaawaa gidooppe, Med'inaa Godaa sintsan
shiishsho;
8 bare kushiyaa Aa huup'iyaan wotsiide, Dunkkaaniyaa sintsan shukko. Hewaappe
guyyiyaan, Aaroona attuma naanay suutsaa oyk'k'iide, yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa
ubbaa bollan gussino.
9 Ittippetetsaa yarshshuwaappe taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa
Godaw shiishsho; hewekka, ziizziyaappe k'ans's'eedda nasiyaa, ulo giddo ashuwaa
mayyeedda mood'iyaanne hawantta gatsi oytsiyaa mood'iyaa ubbaa,
10 laa"u kilahotuwaa, unttunttu bolla de'iyaa handdaanne gaylliyaa matan de'iyaa
mood'iyaa, tiriyaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa kilahotuwaana gatsiide akkee.

11 K'eesii he k'umaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshiyaa
sa'aa bolla wotsiide s'uuggo.
12 « ‹Aa yarshshuu deeshshaa gidooppe, I hewaa Med'inaa Godaa sintsan shiishsho.
13 Yaatiide Aa huup'iyaan bare kushiyaa wotsiide, S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsan
shukko. Hewaappe guyyiyaan, Aaroona attuma naanay suutsaa oyk'k'iide,
yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan ubbaan gussiino.
14 I he yarshshiyaawaappe akkiide, taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide
Med'inaa Godaw shiishsho; hewekka k'antsaa ashuwaa mayyeedda handdaa
ubbaanne he handdaa gatsi oytsiyaa hara handdaa,
15 laa"u kilahotuwaa, unttunttu bolla de'iyaa handdaanne gaylliyaa matan de'iyaa
mood'iyaanne tiriyaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa kilahotuwaana gatsiide akkee.
16 K'eesii he k'umaa taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa
ootsiide yarshshiyaa sa'aa bolla s'uuggo. Handdaa ubbay Med'inaa Godaassa.
17 « ‹Handdaanne suutsaa hintte de'iyaa sa'aan hak'aninne mooppite. Hawe
hinttenttoonne hintte yeletaw med'inaw naagettiyaa wogaa› yaagaade oda»
yaageedda.

4

K'oppennaan Ootseedda Nagaraa Yarshshuwaa

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
2 «Neeni Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; ‹Ooninne k'oppennaan
nagaraa ootsooppenne, Med'inaa Godaa azazotuwaappe ittuwaa hak'awaanne
mentsooppe, hawaappe kaalliide de'iyaa wogaa naago.
3 « ‹K'eesiyaa kaappuu nagaraa ootsooppenne he nagaray asaa bayzzanchcha
kessiyaawaa gidooppe, I bare ootseedda nagaraa diraw, tilla bollaanna de'iyaa
korumaa Med'inaa Godaw nagaraa yarshshuwaa ootsiide aho.
4 He korumaa Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa pengge aatsiide, korumaa
huup'iyaan bare kushiyaa wotsiide, Med'inaa Godaa sintsan shukko.
5 K'eesiyaa kaappuu korumaa suutsaappe amareedawaa akkiide, Med'inaa Godaa
Dunkkaaniyaa afo.
6 Bare kushiyaa birad'd'iyaa suutsan tushi tushi kessiide, Med'inaa Godaa
Dunkkaaniyaa gaaridduwaa sintsan Med'inaa Godaa sintsan laappu gede dukko.
7 Hewaappe guyyiyaan, K'eesiyaa kaappuu amareeda suutsaa akkiide, Med'inaa
Godaa Dunkkaaniyaa giddon Med'inaa Godaa sintsan sawiyaa is'aanaa c'uwissiyaa
saas'iniyaa bolla de'iyaa kac'etuwaa bolla s'okisso. Atteeda suutsaa k'ay S'oossaa
Dunkkaaniyaa geliyaa sa'aa baggana de'iyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa
sa'aappe garssa baggana de'iyaa sa'aan gusso.
8 Nagaraa yarshshoo shuketteedda ha korumaa mod'd'uwaa ubbaa, k'antsaa
ashuwaa mayyeedda handdaanne unttuntta gatsi oytsiyaa mod'd'uwaa,
9 laa"u kilahotuwaa, unttuntta mayyeedda handdaanne gaylliyaa matan de'iyaa
mood'iyaanne tiriyaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa kilahotuwaana ittippe kessiide
akko.
10 Ittippetetsaa yarshshoo shuketteedda korumaappe akkeedda mod'd'uwaadan
akko. K'eesiyaa kaappuu s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggo.
11 Shin korumaa galbbaa, Aa ashuwaa ubbaa, Aa huup'iyaanne, Aa gedetuwaa,
k'antsaa ashuwaa, toc'iyaa,
12 korumaa ashuwaappe atteedawaa ubbaa dunkkaaneedda sa'aappe kare kessiide;
bidintsaa k'oliyaa wogaadan geeshsha gideedda sa'aa afo; yan mitsaa taman s'uuggo.

13 « ‹Israa'eeliyaa maabaray ubbay k'oppennaan nagaraa ootsooppenne, Med'inaa
Godaa azazotuwaappe ittuwaa hak'awaanne mentsooppe, unttunttu bayzzanchcha
gidiide paydetana.
14 Unttunttu ootseedda nagaray erettiyaa wode, nagaraa yarshshoo haniyaa
korumaa S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsa ahino.
15 He maabaraa c'imatuu Med'inaa Godaa sintsan barenttu kushiyaa korumaa
huup'iyaa bollan wotsiide, he korumaa Med'inaa Godaa sintsan shukkino.
16 Hewaappe guyyiyaan, k'eesiyaa kaappuu korumaa suutsaappe guutsaa akkiide,
S'oossaa Dunkkaaniyaa giddo gelo;
17 I bare kushiyaa birad'd'iyaa suutsan tushi tushi kessiide, gaaridduwaa sintsa
baggana Med'inaa Godaa sintsan laappu gede dukko.
18 K'ay amareeda suutsaa akkiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddon sintsan
is'aanaa c'uwissiyaa saas'iniyaa bolla de'iyaa kac'etuwaa bolla s'okisso. Atteeda
suutsaa k'ay Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa geliyaasaa baggana de'iyaa s'uuggiyaa
yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana de'iyaa sa'aan gusso.
19 Mod'd'uwaa ubbaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggo.
20 Nagaraa yarshshoo shuketteedda korumaa ootseeddawaadan ha korumaakka
ootso. Hewaadan ootsiide, k'eesii nagaraa atto giissiyaa wogaa polana; asaykka
nagaraappe maarettanawaa.
21 Hewaappe guyyiyaan, korumaa dunkkaaneedda sa'aappe kare kessiide, kase
korumaa s'uuggeeddawaadan aakka s'uuggo; hawe maabaraa nagaraw yarshshiyaa
yarshshuwaa.

22 « ‹Asaa kaaletsiyaa suntsatuwaappe ittuu k'oppennaan nagaraa ootsooppenne
Med'inaa Goday Aa S'oossay Aa azazeedda azazuwaappe ittuwaa hak'awaanne
mentsooppe, he uray bayzzanchcha.
23 I bare ootseedda nagaraa ereeddawaappe guyyiyaan, tilla bollaanna de'iyaa itti
deeshshaa orggiyaa aho.
24 He deeshshaa orggiyaa huup'iyaan bare kushiyaa wotsiide s'uuggiyaa yarshshuu
Med'inaa Godaa sintsan shukettiyaa sa'aan shukko; hewe nagaraa yarshshuwaa.
25 K'eesiyaa kaappuu nagaraa yarshshuwaa suutsaa giddo bare kushiyaa
birad'd'iyaa tushi tushi kessiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa bolla
de'iyaa kac'etuwaa bolla s'okisso; atteeda suutsaa k'ay s'uuggiyaa yarshshuwaa
yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana de'iyaa sa'aan gusso.
26 Mod'd'uwaa ubbaa ittippetetsaa yarshshuwaa mod'd'uwaa yarshshiyaawaadan
yarshshiyaa sa'aa bollan yarshsho. Hawaadan ootsiide, k'eesii bitaniyaa nagaraa atto
giissee; bitaniikka bare nagaraappe maarettanawaa.

27 « ‹He maabaraa asaappe ittuu k'oppennaan nagaraa ootsooppenne Med'inaa
Godaa azazuwaappe ittuwaa hak'awaanne mentsooppe, he uray bayzzanchcha
gidiide paydettee.
28 I bare ootseedda nagaray aw eretteeddawaappe guyyiyaan, tilla bollaanna
de'iyaa mac'c'a deeshshatto bare nagaraw aho.
29 Bare kushiyaa nagaraa yarshshuwaa ootsiide shukkiyaa deeshshatti huup'iyaan
wotso; yaatiide s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aan nagaraa yarshshuwaa
ootsiide shukko.
30 Hewaappe guyyiyaan, k'eesiyaa kaappuu he deeshshatti suutsaappe bare
kushiyaa birad'd'iyaan akkiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa bolla
de'iyaa kac'etuwaa bolla s'okisso; atteeda suutsaa ubbaa yarshshiyaa sa'aappe garssa
baggana de'iyaa sa'aan gusso.

4:27 Pay. 15:27-28

31 Mod'd'uwaa ubbaa ittippetetsaa yarshshoo shukkeedda mehiyaappe
kessiyaawaadan, he deeshshatti mod'd'uwaakka k'oriide kessi akkiide, yarshshiyaa
sa'aa bolla wotsiide, Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidana
mala s'uuggo. Hewaadan ootsiide, k'eesii he bitaniyaa nagaraa atto giissee;
bitaniikka bare nagaraappe maarettee.
32 « ‹He bitanii bare nagaraa yarshshoo dorssaa shiishshanaw koyooppe, tilla
bollaanna de'iyaa mac'c'awunno aho.
33 I bare kushiyaa he dorssatti huup'iyaan wotsiide s'uuggiyaa yarshshoo
shukkiyaa mehii shukettiyaa sa'aan izo shukko.
34 Hewaappe guyyiyaan, k'eesii nagaraa yarshshuwaa gideedda he dorssatti
suutsan bare birad'd'iyaa tushi tushi kessiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa
sa'aa bolla de'iyaa kac'etuwaa bolla s'okisso; atteeda suutsaa k'ay yarshshiyaa
sa'aappe garssa baggana de'iyaa sa'aan gusso.
35 Ittippetetsaa yarshshoo shuketteedda mod'd'uwaa k'aariide kessiyaawaadan, he
dorssatti mod'd'uwaakka k'aariide kesso. Yaatiide, yarshshiyaa sa'aa bolla Med'inaa
Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla wotsiide s'uuggo. Hawaadan ootsiide,
k'eesii he bitaniyaa nagaraa atto giissee. Bitaniikka bare nagaraappe maarettanawaa.

5

Nagaraa Yarshshuu Shiik'iyaa Gaasuwaa

1 « ‹Ay asaynne markkaw s'eesettiide bare be'eeddawaa woy bare ereeddawaa
gutaran markkattennaan is's'ooppe, hewe aw nagaraa; hewaa diraw I bare nagaraan
ooshettee.
2 « ‹K'ay ay asaynne erennan de'iidde tunabaa, do'aa bakkutaa woy mehiyaa
bakkutaa woy sa'aanna gooshettiyaa do'atuwaa bakkutaa bochchooppe, tuna
gidiyaawaa I ereedda wodiyaappe doommiide bayzzanchcha gideedda.
3 « ‹K'aykka ay asaynne erennan de'iidde, asaa bollappe goggiyaa tunissiyaabaa
ayaa gidinakka bochchooppe, hewe tuna gidiyaawaa I ereedda wodiyaappe
doommiide bayzzanchcha gideedda.
4 « ‹Woy k'ay ay asaynne iitabaa gidina lo"obaa ootsanaw ellekka c'aak'k'ooppenne
bare c'aak'k'eeddawaakka I akeekenan d'ayooppe, I akeekeedda wodiyaappe
doomiide bayzzanchcha gideedda.
5 « ‹Ay asaynne ha odetteedda bayzzatuwaappe ittuwaa ootseeddawaa gidooppe,
bare ootseedda nagaraa paas'o.
6 I bare ootseedda nagaraa diraw Med'inaa Godaw bare wudiyaa giddoppe mac'c'a
dorssaa woy mac'c'a deeshshaa nagaraa yarshshuwaa ootsiide shiishsho. K'eesii
akkiide, he bitaniyaa nagaraa atto giissanawaa.
7 « ‹Asay bare ootseedda nagaraw yarshshanaw, dorssaa woy deeshshaa
shamanaw aw shaluu gidana d'ayooppe, laa"u harap'p'etuwaa, woy laa"u
dogomattuwaa, ittuwaa nagaraa yarshshuwaa ootsiide, k'ay ittuwaa s'uuggiyaa
yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaw aho.
8 I unttuntta k'eesiyaw immo. K'eesii laa"u harap'p'etuwaappe ittinniw k'ood'iyaa
muuc'enan c'oo mirk'k'iide, nagaraa yarshshuwaa ootsiide yarshsho.
9 Yaatiide he nagaraa yarshshuwaa suutsaappe amareedawaa akkiide, yarshshiyaa
sa'aa miyyiyaan c'ac'c'afo; atteeda suutsaa yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana
gusso; hewe nagaraa yarshshuwaa.
10 Yenkko harap'p'atto k'ay higgii azaziyaawaadan, s'uuggiyaa yarshshuwaa
ootsiide s'uuggo. K'eesii hewaadan ootsiide, bitanii ootseedda nagaraa atto giissanaw
yarshshuwaa yarshshee; bitaniikka bare nagaraappe maarettanawaa.

11 « ‹Shin itti uraw laa"u wogga dogomattuwaa woy laa"u harap'p'etuwaa ahanaw
shaluu gidana d'ayooppe, laa"u kiilo giraame liik'o d'iiliyaa bare nagaraw
shiishshiyaa yarshshuwaa ootsiide aho. He d'iilii nagaraa yarshshuwaa gidiyaa
diraw, wogaraa zayitii woy is'aanay aan gujettoppo.
12 I hewaa ahiide k'eesiyaw immo; k'eesii he d'iiliyaappe itti kushiyaa kuntsi
akkiide, Med'inaa Godaw shiishshiyaa hara yarshshuwaa bolla wotsiide,
hassayissiyaawaa ootsiide yarshshiyaasan de'iyaa taman s'uuggo; hewe nagaraa
yarshshuwaa.
13 Ha geetetteeddawanttuppe hak'awaaninne gido bitanii ootseedda nagaraw
k'eesii hawaadan ootsiide, bitanii ootseedda nagaraa atto giissee; bitaniikka bare
nagaraappe maarettanawaa. Katsaa yarshshuwaadankka atteedawaa k'eesii akko
yaagaade oda› » yaageedda.

Naak'uwaa Yarshshuwaa

14 Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;
15 «Ooninne Med'inaa Godaw geeshshi wotseedda miishshatuwaa bolla
ammanettenan d'ayooppe k'ay erennan nagaraa ootsooppe, bare naak'oo bare
wudiyaa giddoppe tilla bollaanna de'iyaa itti dorssaa orggiyaa Med'inaa Godaw aho.
Aa gatiikka Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaan eretiyaa miizaanan wotsina eretto;
hewe naak'uwaa yarshshuwaa.
16 Med'inaa Godaw dummayi wotseedda miishshatuwaa bolla I nagaraa ootseedda
diraw, I he miishshatuwaa gatiyaa c'iggo; kase gatiyaa bolla s'eetuwaappe laatamu
kushiyaa gujjiide k'eesiyaw immo. K'eesii he naak'uwaa yarshshoo aheedda dorssaa
yarshshiide, bitaniyaa nagaraa atto giissee; bitaniikka bare naak'uwaappe
maarettanawaa.
17 «Ay asaynne erennan de'iidde, Med'inaa Goday, ‹Ootsoppa› giide
azazeeddawaappe ittuwaa ootsiide nagaran gelooppe, I erana d'ayooppe
bayzzanchcha gidiyaa diraw, bare nagaraan ooshettee.
18 I bare wudiyaappe tilla bollaanna de'iyaa itti dorssaa orggiyaa naak'uwaa
yarshshoo k'eesiyaakko aho. He dorssay naak'oo c'iggiyaa gatiyaa kessiyaawaa gido;
yaatooppe k'eesii he dorssaa yarshshiide, bitaniyaa naak'uwaa atto giissee;
bitaniikka bare naak'uwaappe maarettee.
19 Hewe naak'uwaa yarshshuwaa. I tumukka Med'inaa Godaa naak'k'eedda»
yaageedda.

6

1 Med'inaa Goday Musew hawaadan yaageedda;
2 «Med'inaa Goday ooninne nagaraa ootsiide bare shooruwaa worddotiide
c'immooppe hawaappe kaaliide de'iyaa higgetuwaa immeedda: shooruwaa matan
hadaraa wotsobaa woy oytsiide tal"eeddabaa kaadooppe, woy asaawaa
bonk'k'ooppe, woy bare shooruwaa bollan sugetsaa ootsooppe,
3 woy bayeeddawaa demmiide ta be'abeykke gooppenne wordduwaan
c'aak'k'ooppe, hawantta malatiyaawanttuppe ittuwaa ootsooppe,
4 I hak'awaanne gido, ootsiide, hewaan nagaranchcha gidooppe, bare bonk'k'i
akkeeddawaa, woy oytsina kaddiide akkeeddawaa, woy hadaraa immeeddawaa woy,
bayinna demmeeddawaa,
5 woy wordduwaan c'aak'k'i akkeeddawaa ubbaakka Aa godaw zaaro. K'ay bare
naak'uwaa yarshshuwaa yarshshiyaa gallassi bare akkeeddawaa bolla s'eetuwaappe
laatamu kushiyaa gujjiide Aa godaw immo.

6:1 Pay. 5:5-8

6 K'aykka bare naak'uwaa diraw Med'inaa Godaw yarshshiyaa yarshshoo bare
wudiyaa giddoppe tilla bollaanna de'iyaa itti dorssaa orggiyaa k'eesiyaakko aho. He
dorssaa gatii suure k'ofetteeddawaa gido.
7 K'eesii he dorssaa Med'inaa Godaa sintsan yarshshiide, bitaniyaa naak'uwaa atto
giissee; bitaniikka bare naak'uwaa ubbaappe maarettanawaa» yaageedda.

Wurssi S'uuggiyaa Yarshshuwaa

8 Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;
9 «Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa hawaadan yaagaade azaza; ‹S'uuggiyaa
yarshshoo de'iyaa wogay hawaa: S'uuggiyaa yarshshuu k'amay wonttana gakkanaw
yarshshiyaa sa'aan de'o. Tamaykka yarshshiyaa sa'aan ubbaa wode ees's'iidde de'o.
10 K'eesii liinuwaappe dadetteedda k'amishiyaanne suriyaa mayyiide, s'uuggiyaa
yarshshuwaa tamay mi simmina atteeda bidintsaa dentsiide, yarshshiyaa saa
miyyiyaan laalo.
11 Hewaappe guyyiyaan, he mayuwaa k'aari wotsi hara mayuwaa mayyiide, he
bidintsaa dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa afiide, higgiyaadan geeyeedda sa'aan k'olo.
12 Yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa tamay to'ennan ubbaa wode ees's'iidde de'o.
K'eesii wontta wontta mitsaa aan gujji gujjiide wotso. S'uuggiyaa yarshshuwaakka he
mitsaa bolla maaran wotsiide, ittippetetsaa yarshshuwaa handdaa Aa bolla s'uuggo.
13 Tamay yarshshiyaa sa'aa bolla ubbaa wode ees's'iidde de'o; to'anaw koshshenna.

Katsaa Yarshshuwaa

14 « ‹Katsaa yarshshoo imetteedda wogay hawaa: Aaroona attuma naanaa gidiyaa
k'eesatuu yarshshiyaa sa'aappe sintsa baggana Med'inaa Godaa sintsan shiishshino.
15 K'eesii lo"o d'iiliyaappe kop'p'iyaawaanne zayitiyaa akkiide, katsaa yarshshuwaa
bolla de'iyaa is'aanaa ubbaakka dentsiide, Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyaa
yarshshuwaa ootsiide, hassayissiyaawaa gidanaadan yarshshiyaa sa'aa bolla s'uuggo.
16 Hewaappe atteedawaa Aarooninne Aa attuma naanay miino; hewaa unttunttu
irshshuu yegettibeenna ukitsaa ootsi uukkiide, Dunkkaaniyaa dabaabaa giddon
de'iyaa geeshsha sa'aan miino.
17 He ukitsay irshshuwaa yeggenaan uuketto. Hewaa taw taman s'uuggiyaa
yarshshuwaappe unttuntta gakkiyaawaa taani unttunttoo immaad. Nagaraa
yarshshuwaadaaninne naak'uwaa yarshshuwaadan ikka loytsiide geeshsha.
18 Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe unttuntta gakkiyaawaa
gidiyaa diraw, yiyaa laytsatuwaankka Aaroona zare gidiyaa attumawanttu ubbay
hewaa miino. He yarshshuwaa bochchiyaa ayaynne geeshsha gidana› yaaga»
yaageedda.

K'eesiyaa Kaappuwaa Suntsiyaa Wode Yarshshetiyaa Katsaa Yarshshuwaa

19 Med'inaa Goday k'aykka Musew hawaadan yaagiide odeedda;
20 «Aarooninne Aa attuma naanattuwaappe k'eesatetsaa kaappotetsaw okettiyaa
gallassi laa"u kiilo giraame gidiyaa lo"o d'iiliyaa katsaa yarshshuwaa ootsiide
Med'inaa Godaw ahino. Hewaappe bagga wontta, bagga omarssi yarshshino.
21 He d'iilii zayitiyaan munak'etti lo"o walakettiide bashiyaan uuketto;
bunchchaade, sawuwaa toshukku giyaa katsaa yarshshuwaa ootsaade Med'inaa
Godaw shiishsha.
22 K'ay Aaroona attuma naanatuwaappe Aa k'eesetetsaa kaappotetsaa oosoo
okettiyaa ubbaykka he wogaa ootsino. Hewe Med'inaa Godaw ubbaa gede
yarshshiyaa yarshshuwaa gidiide ubbaanna s'uugetto.
23 K'eesii shiishshiyaa katsaa yarshshuwaappe guyye attenaan wuri s'uugetto;
aappe ayaynne meetettoppo» yaageedda.

Nagaraa Yarshshuwaa Wogaa

24 Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;
25 «Aaroonassanne Aa attuma naanaatoo, hawaadan yaaga; ‹Nagaraa yarshshuwaa
wogay hawaa: Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshoo shiishshiyaa mehii shukettiyaa
sa'aan nagaraa yarshshoo shiishshiyaa mehiikka hewaan S'oossaa sintsan shuketto;
ikka geeshsha yarshshuwaa ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha yarshshuwaa.
26 He yarshshuwaa yarshshiyaa k'eesii Dunkkaaniyaa dabaabaa giddon de'iyaa
geeshsha sa'aan mo.
27 He ashuwaa bochchiyaa ayaynne geeshsha gidanawaa; k'ay shukkishiin ay
mayuwaa bollanne suutsay d'ac'ettooppe, he mayuu geeshsha sa'aan meec'etto.
28 Ashuu doyssetteedda urk'k'aa miishshay me"o; madaabiyaa birataa disttiyaan
doyisseeddawaa gidooppe, he disttiyaa k'aac'iide haatsaan shoki digganaw koshshee.
29 K'eesatuwaa zariyaappe attuma asaa gideedda ooninne he ashuwaa mo; he
ashuu geeshsha ubbaappe ittuwaa gideedda loytsi geeshsha.
30 Gido shin Geeshsha Sa'aan nagaraa atto giissanaw Aa suutsaa akkiide,
Dunkkaaniyaa giddo gelisseedda ay mehiyaa ashuwaanne maanaw koshshenna; I
taman s'uugettanaw koshshee.

7

Naak'uwaa Yarshshuwaa

1 « ‹Naak'uwaa yarshshuwaa wogay hawaa: ikka geeshsha ubbaappe ittuwaa
gideedda geeshsha yarshshuwaa.
2 S'uuggiyaa yarshshoo shiishshiyaa mehiyaa shukkiyaa sa'aan naak'uwaa
yarshshuwaa mehiyaakka shukkino; Aa suutsaakka yarshshiyaa sa'aa miyyetuwaan
d'ac'ino.
3 K'ay Aa handdaa ubbaa: hewekka nasiyaa handdaa, k'antsaa ashuwaa
mayyeedda handdaa,
4 laa"u kilahotuwaa, shinc'c'iyaa matan de'iyaa unttunttu mayyeedda handdaanne
tiriyaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa kilahotuwaana ittippe yarshshuwaa ootsiide
shiishsho.
5 Taman s'uugiide Med'inaa Godaw yarshshiyaa yarshshuwaadan, he shiik'eedda
handdaa k'eesii yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggo; hewe naak'uwaa yarshshuwaa.
6 K'eesiyaa zare gideedda attuma Asay ubbay he yarshshuwaa ashuwaa mo. He
yarshshuu geeshsha yarshshuwaa ubbaappe ittuwaa gidiyaa diraw, geeshsha sa'aan
mo.
7 « ‹Naak'uwaa yarshshuu nagaraa yarshshuwaakka mala; unttunttu laa"uwaa
wogay ittuwaa. Hewenne yarshshetteedda mehiyaa ashuu nagaraa atto giissanaw
yarshshuwaa yarshsheedda k'eesiyaw imettee.
8 Ooninne s'uuggiyaa yarshshuwaa ahooppe yarshshiyaa k'eesii he mehiyaa
galbbaa barew akko.
9 C'ooc'iyaan komppetteedda katsaa yarshshuwaa ubbaynne otuwaan
doyssetteedda woy bashiyaan uuketteedda ubbaykka he yarshshuwaa yarshsheedda
k'eesiyaw imettee.
10 K'ay zayitiyaan munak'etteedda woy munak'ettibeenna katsaa yarshshuwaa
ubbay Aaroona attuma naanaatoo ubbaw imettee; unttunttu hewaa k'aran gishi
akkino.

Ittippetetsaa Yarshshuwaa

11 « ‹Asay ittippetetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshiyaa wode aw
de'iyaa wogay hawaa:

12 I shiishshiyaa ittippetetsaa yarshshuu galataa yarshshuwaa gidooppe, he
yarshshuwaanna ittippe zayitiyaan munak'k'eedda, irshshuwaa yeggennaan
uukkeedda ukitsaa, zayitiyaan oketteedda, irshshuu gelibeenna lee"o daabbuwaanne
zayitiyaan loytsi munak'k'eedda, liik'o d'iiliyaappe uuketteedda komppuwaa
shiishsho.
13 He galataw shiishshiyaa ittippetetsaa yarshshuwaanna ittippe irshshuwaa
yegeedda munak'aappe uuketteedda ukitsaakka imotaa ootsiide shiishsho.
14 K'ay he ubbaa k'ommo ukitsatuwaappekka I ittuwaa ittuwaa dentsiide, Med'inaa
Godaw yarshshuwaa ootsiide aho. Hewe ittippetetsaa yarshshuwaa suutsaa
c'ac'c'afeedda k'eesiyaw imetto.
15 He mehiyaa ashuu galataw shiik'iyaa ittipetetsaw yarshshetteedda gallassi
meetetto; wonttaw ayaynne attoppo.
16 « ‹Shin Aa yarshshuu shiik'k'eeddawaa gatsiyaa woy bare dosuwaan c'oo
immiyaa yarshshuwaa gidooppe, he yarshshuwaa ashuu he yarshsheedda gallassi
meetetto; aappe attiyaawaa k'ay wonttetsa gallassikka meetetto.
17 He yarshshuwaa ashuwaappe palahiide heezzentso gallassaa gakkanaw
gam"iyaawe de'ooppe, hewe taman s'uugetto.
18 Itti Asay shiishsheedda ittippetetsaa yarshshuwaa ashuwaappe hak'awenne
heezzentso gallassi meetettooppe, Aa yarshshuu aketena; I yarshsheeddawaadankka
paydetenna. He yarshshuu tuna; aappe meedda ooninne bare nagaraan ooshettee.
19 « ‹Tunabaa ayaanne bochcheedda ashuu meetettoppo; I taman s'uugettanaw
koshshee. Ashuu geeshsha ashuwaa gidooppe, wogaan geeshsha gidiyaa Asay
ooninne maana gooppe mo.
20 Shin itti Asay tuna gidi uttiide, Med'inaa Godaw shiishsheedda ittippetetsaa
yarshshuwaa ashuwaappe miyaawaa gidooppe, he Asay bare asaa giddoppe bohetto.
21 K'ay itti Asay tunabaa ayaanne bochchooppe asaa tunatetsaa gidina woy tuna
mehiyaa gidina, woy hara sheneyiyaa tunabaa bochchooppe simmiide Med'inaa
Godaw yarshsheedda ittippetetsaa yarshshuwaa ashuwaappe mooppe, he uray bare
asaa giddoppe bohetto› yaaga» yaageedda.

Suutsaanne Mod'd'uwaa Muussay Digetteedda

22 Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;
23 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; ‹Korumaa woy dorssaa woy deeshshaa
ashuwaan mood'iyaa zawaa mulekka mooppite.
24 Hayk'k'eedda mehiyaa woy do'ay wod'eedda mehiyaa mood'iyaakka harabaw
go'ettiteppe attina, aappe ayaanne mooppite.
25 Ayaw gooppe, Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshoo shiishshiyaa
mehiyaa mood'iyaa miyaa ooninne bare asaa giddoppe bohetto.
26 Hintte de'iyaa sa'aan hak'an gidooppekka, kafuwaa suutsaa, mehiyaa suutsaa
woy harabaa ayaa suutsaanne mooppite.
27 Suutsaa miyaa ay asaynne, he Asay bare asaa giddoppe bohetto› yaaga»
yaageedda.

K'eesiyaa Gakkiyaa Gishuwaa

28 Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;
29 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; ‹Med'inaa Godaw ittippetetsaa
yarshshuwaa shiishshiyaa ay asaynne he ittippetetsaa yarshshuwaappe shaakkiide,
bare huup'e imotaa dummayiide Med'inaa Godaw shiishsho.

7:26 Dom. 9:4; Wog. 17:10-14; 19:26; Zar. 12:16, 23; 15:23

30 Hewaa I Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, bare
kushiyaan akkiide aho; k'ay mod'd'uwaakka anggoosuwaana aho; anggoosuwaa
wus'akkiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsan k'aatso.
31 K'eesii yarshshiyaa sa'aa bollan mod'd'uwaa s'uuggo; shin anggoosu
Aaroonassanne Aa attuma naanaatoo imetto.
32 Hintte ittippetetsaa yarshshuwaappe ushechcha gediyaa imotaa ootsiide
k'eesiyaw immite.
33 Hewe ushechcha gedii Aaroona attuma naanatuwaappe ittippetetsaa
yarshshuwaa suutsaanne mooddiyaa yarshshiyaawoo Aa gakkiyaa Aa gishuwaa.
34 Taani Israa'eeliyaa asaa ittippetetsaa yarshshuwaappe k'aatseedda
anggoosuwaanne yarshshoo shiishsheedda gediyaa akkaade, k'eesiyaa
Aaroonassanne Aa attuma naanaatoo immaad; hewe unttuntta gakkiyaa unttunttu
gishuwaa gidiyaa diraw, Israa'eeliyaa Asay med'inaw hewaa unttunttoo immiidde
de'ana› yaagaade oda» yaageedda.
35 Aarooninne Aa attuma naanay K'eesiyaa gidiide, Med'inaa Godaw ootsanaw
suntsetteedda gallassi Med'inaa Godaw shiishsheedda taman s'uuggiyaa
yarshshuwaappe hewe unttunttoo gishuwaa gidiide imetteedda.
36 Med'inaa Goday unttunttu k'eesetetsaw oketteedda gallassi, hewaa unttunttoo
immana mala, Israa'eeliyaa asaa ubbaa azazeedda; sintsa yeletaan ubbankka hawe
woga gidiide oosettee.
37 Simmi hawanttu, s'uuggiyaa yarshshoo, katsaa yarshshoo, nagaraa yarshshoo,
naak'uwaa yarshshoo, k'eesatetsaw okettiyaa wode yarshshiyaa yarshshoonne
ittippetetsaa yarshshoo imetteedda wogatuwaa.
38 Ha wogatuu Israa'eeliyaa Asay Siinaa mela sa'aan barenttu yarshshuwaa
Med'inaa Godaw yarshshana mala Med'inaa Goday azazeedda gallassi, Siinaa
Deriyaa bollan Med'inaa Goday Musa azazeedda wogatuwaa.

8

Aaroonenne Aa Naanatuu K'eesiyaa Gidiyaa wogaanne Unttunttu Oosuwaa (8:1—10:20; Kes. 29:1-37)

1 Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;
2 «Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa k'ay unttunttunna ittippe, k'eesatetsaa
mayuwaa, okkiyaa zayitiyaa, nagaraa yarshshoo shukkiyaa korumaa, laa"u dorssaa
orggetuwaanne, irshshuwaa yeggennaan uukkeedda ukitsaa wotseedda masoofiyaa
akkaade ya.
3 K'ay Israa'eeliyaa asaa ubbaakka s'eesaade, Dunkkaaniyaa kare shiishsha»
yaageedda.
4 Muse Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseedda; asaykka ubbay
Dunkkaaniyaa karen shiik'eedda.
5 Muse asaw, «Ootsana mala Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa» yaageedda.
6 Muse Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa ahiide, haatsaan meec'c'eedda.
7 Aaroona k'amishiyaa mayzzeedda; danc'c'uwaakka danc'c'isseedda. K'ay adussa
k'amishiyaa mayzziide, Aa bollan eefuudiyaa mayzzeedda. Eefuudiyaa hiillatiide
daddeedda sak'k'iyaan Aaroonana gatsiide k'achcheedda.
8 K'ay tiraan wotsiyaawaa Aaroona bollan aatsiide, Aa giddon Uuriimiyaanne
Tuumiimiyaa wotseedda. 9 K'aykka Aaroona huup'iyaan shaashiyaa enc'c'urssaa
wotseedda. Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan he enc'c'urssaa bollan sintsa
baggana work'k'aa madaaliyaa, work'k'aappe med'd'eedda kalachchaa misiliyaa
wotseedda.

10 Yaatowaappe guyyiyaan Muse okkiyaa zayitiyaa akkiide, Dunkkaaniyaanne
Dunkkaaniyaa giddon de'iyaa miishshaa ubbaa okkeedda; unttuntta geeshsheedda.
11 K'ay he zayitiyaappe akkiide, yarshshiyaa sa'aa bolla laappu gede c'ac'c'afeedda;
yarshshiyaa sa'aa, Aa miishshatuwaa, meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa,
geeshshanaw he zayitiyaan okkeedda.
12 K'ay he okkiyaa zayitiyaappe amaraa Aaroona huup'iyaan tigiide, Aa
geeshsheedda.
13 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Muse Aaroona attuma naanatuwaa
sintsaw aatsiide, k'amishiyaa mayzzeedda; danc'c'uwaan danc'c'isseedda. Unttunttu
shaashiyaa enc'c'urssaa wotseedda.

14 Hewaappe guyyiyaan, nagaraa yarshshoo korumaa Muse aatseedda; Aarooninne
Aa attuma naanay he korumaa huup'iyaan barenttu kushiyaa wotseeddino.
15 Muse he korumaa shukkeedda; Aa suutsaappe bare birad'd'iyaan akkiide,
yarshshiyaa sa'aa kac'etuwaa okkiide, yarshshiyaa sa'aa geeshsheedda; k'ay
yarshshiyaa sa'aa nagaraa atto giissanaw atteeda suutsaa aappe garssana gussiide,
S'oossaw geeshsheedda.
16 K'antsaa ashuwaa kammeedda handdaa ubbaa, tiriyaa s'eeraa bolla de'iyaa
mood'iyaa, laa"u kilahotuwaanne unttuntta kammeedda handdaa akkiide, Muse
yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggeedda.
17 Shin Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, galbbaa, korumaappe
atteedawaanne toc'iyaa dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessiide, taman s'uuggeedda.

18 Yaati simmiide Muse s'uuggiyaa yarshshoo haniyaa dorssaa orggiyaa aheedda;
Aarooninne Aa attuma naanay he dorssaa orggiyaa huup'iyaan barenttu kushiyaa
wotseeddino.
19 Muse he dorssaa orggiyaa shukkeedda; Aa suutsaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa
ubbaan gusseedda.
20 K'ay dorssaa orggiyaa ashuwaakka Aa k'ommuwaan k'ommuwaan k'ans's'eedda;
k'ans's'etsaa, huup'iyaanne mood'iyaa yarshshiyaa sa'aa bolla wotsiide Muse
s'uuggeedda.
21 K'antsaa ashuwaanne gedetuwaa haatsaan meec'c'owaappe guyyiyaan, dorssaa
ubbaanna Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa
yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan yarshshiyaa sa'aa
bollan wotsiide s'uuggeedda.

22 Hewaappe guyyiyaan, k'eesetetsaw okettiyaa wode shiishshiyaa laa'entso
dorssaa Muse aheedda; Aarooninne Aa attuma naanay he dorssaa huup'iyaan
barenttu kushiyaa wotseeddino.
23 Muse he dorssaa shukkeedda; Aa suutsaappe akkiide, Aaroonaw ushechcha
haytsaa s'eeraa, ushechcha kushiyaa wogga birad'd'iyaanne, ushechcha gediyaa
wogga birad'd'iyaa okkeedda.
24 K'ay Muse Aaroona attuma naanatuwaakka sintsaw ahiide, he suutsaappe
akkiide, unttunttu ushechcha haytsaa s'eeraa, unttunttu ushechcha kushiyaa wogga
birad'd'iyaanne unttunttu ushechcha gediyaa wogga birad'd'iyaa okkeedda.
Hewaappe guyyiyaan, Muse atteeda suutsaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaan
gusseedda.

25 Yaatiide mod'd'uwaa, nasiyaa, k'antsaa ashuwaa mayyeedda mood'iyaa, tiriyaa
s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa, laa"u kilahotuwaanne unttuntta mayyeedda
handdaanne ushechcha gediyaa akkeedda.
26 K'ay irshshuwaa yeggenaan uukkeedda ukitsaa wotsiyaa Med'inaa Godaa
sintsan de'iyaa masoofiyaappe itti komppuwaa, zayitiyaanna uukkeedda itti

ukitsaanne itti lee"o ukitsaa akkiide, hawantta mood'iyaa bollaaninne ushechcha
gediyaa bollan wotseedda.
27 I ha k'umaa ubbaa Aaroona kushiyaaninne Aa attuma naanatuwaa kushiyaan
wotseedda; unttunttu Med'inaa Godaa sintsan k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide
k'aatseeddino.
28 Hewaappe guyyiyaan, Muse he k'umaa unttunttu kushiyaappe akki, s'uuggiyaa
yarshshuwaanna gatsiide, k'eesetetsaw okettiyaa wode Med'inaa Godaw taman
s'uugiide shiishshiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaadan, yarshshiyaa sa'aa
bollan wotsiide s'uuggeedda.
29 K'ay Muse anggoosuwaa akkiide, k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa
Godaa sintsan k'aatseedda; Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, k'eesatetsaw
okettiyaa wode yarshshiyaa dorssaa orggiyaa ashuwaappe hewe Musa gakkiyaa Aa
gishuwaa.
30 Muse okkiyaa zayitiyaappenne yarshshiyaa sa'aa bollan de'iyaa suutsaappe
akkiide, Aaroona bollanne Aa mayuwaa bolla, k'ay Aa attuma naanatuwaa bollanne,
unttunttu mayuwaa bollakka c'ac'c'afeedda; yaatiide Aaroonanne Aa mayuwaa k'ay
Aa naanatuwaanne Aa naanatuwaa mayuwaakka geeshsheedda.
31 Muse Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa hawaadan yaageedda; «Ashuwaa
Gakettiyaa Dunkkaaniyaa karen doyissite; ‹Aarooninne Aa naanay hewaa miino›
yaagaade taani azazeeddawaadan, k'eesatetsaw okettiyaa wode shiishshiyaa
yarshshuwaa wotsiyaa masoofiyaa giddon de'iyaa yarshshuwaa ukitsaanna hewan
miite.
32 He ashuwaappenne ukitsaappe palaheeddawe de'ooppe taman s'uuggite.
33 K'eesatetsaw okkiyaa wogay laappun gallassaa akkiyaa diraw, he hintte
k'eesatetsaw okettiyaa laappun gallassay wuranaw, Dunkkaaniyaa penggeppe kare
kesoppite.
34 Ha hachchi oosetteeddawe Med'inaa Goday azazina, hintte nagaraa atto
giissanaw oosetteedda.
35 Dunkkaaniyaa penggiyaan laappun gallassaa kumentsaa gallassinne k'ammanne
takkite; Med'inaa Godaa wogaakka naagite; is's'ooppe hintte hayk'k'ana. Taana
Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa» yaageedda.
36 Aarooninne Aa naanay Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaa ubbaa
ootseeddino.

9

Aarooni S'oossaw Shiishshiyaa Yarshshuwaa

1 Hosppuntsa gallassan Muse Aaroonanne Aa naanatuwaa, k'ay Israa'eeliyaa
c'imatuwaakka s'eeseedda.
2 Aaroona hawaadan yaageedda; «Nagaraa yarshshoo itti korumaa, k'ay s'uuggiyaa
yarshshoo itti dorssaa orggiyaa Med'inaa Godaa sintsa shiishsha. Mehetuu laa"uukka
tilla bollaanna de'iyaawantta gidino.
3 K'ay Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaaga; ‹Med'inaa Goday hinttenttoo k'onc'c'iyaa
diraw, Med'inaa Godaa sintsan yarshshanaw, nagaraa yarshshoo itti deeshshaa
orggiyaa, s'uuggiyaa yarshshoo tilla bollaanna de'iyaa itti laytsaa maraanne itti
laytsaa dorssaa aho.
4 Ittippetetsaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne zayitiyaan
munak'etteedda katsaa yarshshuwaa ahite yaaga› » yaageedda.
5 Unttunttu Muse azazeeddawaa ubbaa S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsa aheeddino;
yaatiide maabaraa ubbay shiik'iide, Med'inaa Godaa sintsan ek'k'eeddino.
6 Muse unttuntta, «Med'inaa Godaa bonchchuu hinttenttoo k'onc'c'ana mala, hintte
ootsanaadan Med'inaa Goday hinttena azazeeddawe hawaa» yaageedda.

7 K'ay Muse Aaroonaw hawaadan yaageedda; «Yarshshiyaa saakko haa shiik'a; ne
nagaraa yarshshuwaanne ne s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshsha; yaataade ne huup'e
nagaraanne ne asaa nagaraakka atto giissa. K'ay Med'inaa Goday azazeeddawaadan,
Asay shiishshiyaa yarshshuwaa yarshshaade, unttunttu nagaraakka atto giissa»
yaageedda.

8 Aarooni yarshshiyaa saakko yiide, bare huup'e nagaraw yarshshuwaa ootsi
shiishsheedda korumaa shukkeedda.
9 Aaroona attuma naanay suutsaappe akkiide aw aheeddino; I bare kushiyaa
birad'd'iyaa he suutsan yeddi kessiide, yarshshiyaa sa'aa kac'etuwaa bochcheedda;
atteeda suutsaakka yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana gusseedda.
10 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, k'ay he nagaraa yarshshuwaa
ashuwaappe mod'd'uwaa, kilahotuwaanne tiriyaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa
yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggeedda.
11 Shin atteeda ashuwaanne galbbaa dunkkaaneedda sa'aappe kare kessiide
s'uuggeedda.

12 Hewaappe guyyiyaan, Aarooni s'uuggiyaa yarshshuwaa shukkeedda; Aa naanay
suutsaa akkiide aw aheeddino; I yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaan gusseedda.
13 K'ay unttunttu s'uuggiyaa yarshshuwaa k'ommuwaan k'ommuwaan kessiide,
huup'iyaanakka aw aheeddino; I yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggeedda.
14 K'antsaa ashuwaanne gedetuwaakka haatsaan meec'c'iide, yarshshiyaa sa'aa
bollan de'iyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa bollan wotsiide s'uuggeedda.

15 Hewaappe guyyiyaan, Aarooni asaa yarshshuwaa shiishsheedda; I asaa nagaraa
yarshshoo gidiyaa deeshshaa orggiyaa akkiide shukkeedda; kase barewaadankka
unttunttu nagaraw yarshsheedda.
16 K'ay I s'uuggiyaa yarshshuwaa mehiyaa ahiide, wogay azaziyaawaadan ootsiide
yarshsheedda.
17 Katsaa yarshshuwaakka shiishsheedda; aappe itti kop'p'iyaa gidiyaawaa akkiide,
wontta wontta s'uuggiyaa yarshshuwaappe haraa Aa bollan wotsiide s'uuggeedda.

18 Aarooni k'aykka asaa ittippetetsaa yarshshoo korumaanne dorssaa orggiyaa
shukkeedda; Aa attuma naanay suutsaa aw aheeddino; I he suutsaa akkiide,
yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaa gusseedda.
19 K'ay korumaanne dorssaa orggiyaa ashuwaappe mod'd'uwaa, nasiyaa, k'antsaa
ashuwaa mayyeedda handdaa, kilahotuwaanne tiriyaa s'eeraa bolla de'iyaa
mood'iyaa Aaroona naanay aw aheeddino.
20 Unttunttu he handdaa anggoosuwaa bolla wotsina, Aarooni yarshshiyaa sa'aa
bollan hewaa s'uuggeedda.
21 Shin Muse azazeeddawaadan, Aarooni anggoosotuwaanne ushechcha gediyaa
k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsan k'aatseedda.

22 Hewaappe guyyiyaan, Aarooni bare kushiyaa asaakko zaari dentsiide unttuntta
anjjeedda. I nagaraa yarshshuwaa, s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa
yarshshuwaa yarshshowaappe guyyiyaan, yarshshiyaa sa'aappe duge wod'eedda.
23 Musenne Aarooni Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddo geleeddino; unttunttu
hewaappe keseedda wode, asaa anjjeeddino. Yaatina Med'inaa Godaa bonchchuu
asaa ubbaw beetteedda.
24 Med'inaa Godaa sintsaappe tamay wod'iide, yarshshiyaa sa'aa bollan de'iyaa
s'uuggiyaa yarshshuwaanne mood'iyaa meedda. Asay ubbay hewaa be'eedda wode
ilileedda; k'ay unttunttu barenttu som"uwaan sa'aa bochchiide guufanneeddino.

9:7 Ibr. 7:27 **9:18** Wog. 3:1-11 **9:22** Pay. 6:22-26

10

Naadaabinne Abihu Ootseedda Nagaraa

1 Aaroona attuma naanay, Naadaabinne Abihu, barenttu is'aanaa c'uwissiyaa
miishshaa akkiide, Aa bollan tamaa wotseeddino; tamaa bolla k'ay is'aanaa
k'oleeddino; yaatiide, Med'inaa Goday unttuntta azazibeena, hara tamaa Med'inaa
Godaa sintsan shiishsheeddino.
2 Hewaa gaasuwaan Med'inaa Godaa sintsappe tamay yiide, unttuntta meedda;
unttunttukka Med'inaa Godaa sintsan hayk'k'eeddino.
3 Hewaappe guyyiyaan, Muse Aaroona, «Med'inaa Goday,
« ‹Taani ta mata shiik'iyaawantta
ta geeshshatetsaa bessana.
K'ay asaa ubbaa sintsan
taani bonchchettana› »
giide haasayeeddawe be'a hawaa yaageedda. Aaroon c'o"u geedda.
4 Muse Aaroona aawuwaa ishaa Uzi'eela attuma naanatuwaa, Mishaa'eelanne
Els's'aafaana s'eegiide, «Haa yiite; hintte aawuwaa ishaa naanatuwaa anhaa S'oossaa
Dunkkaaniyaa sintsaappe dentsiide, dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessite»
yaageedda.
5 Hewaa diraw unttunttu yiide, Muse azazeeddawaadan, barenttu k'eesetetsaa
mayuwaanna unttunttu anhaa tookkiide, dunkkaaneedda sa'aappe gas'a keseeddino.
6 Hewaappe guyyiyaan, Muse Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa, El"aazaranne
Itaamaara hawaadan yaageedda; «Hintte hayk'k'enna malanne, Med'inaa Goday
maabaraa ubbaa bollan hank'k'ettenna mala, hintte huup'iyaa meedissoppite; hintte
mayuwaakka peed'oppite. Shin hintte ishatuu, Israa'eeliyaa asatuu, Med'inaa Goday
bare eetseedda taman s'uuggeeddawanttoo yeekkana gooppe unttunttu yeekkino.
7 K'aykka hintte Dunkkaaniyaa penggiyaappe kare kesooppe hintte hayk'k'ana;
ayaw gooppe S'oossay okkiyaa zayitii hintte bollan de'ee» yaageedda. Unttunttukka
Muse geeddawaadan ootseeddino.

K'eesatuwaa Wogaa

8 Med'inaa Goday Aaroona hawaadan yaageedda;
9 «Hintte hayk'k'enna mala, Dunkkaaniyaa giddo geliyaa wode, neenikka ne
naanaykka woyniyaa eessaa woy hara matsoyiyaa ushshaa ushshoppite; hewe
sintsaappe yaana yeletawukka med'inaw higge gidiide de'ana.
10 Hintte geeshshanne geeshsha gidennabaa k'ay tunanne tuna gidennabaa
shaakkiide erite.
11 Med'inaa Goday Muse baggana odeedda wogaa ubbaakka Israa'eeliyaa asaa
tamaarissite» yaageedda.
12 Muse Aaroonanne atteeda Aa attuma naanatuwaa El"aazaranne Itaamaara
hawaadan yaageedda; «Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe atteeda
katsaa yarshshuwaa akkiide; irshshuwaa yeggenaan uukkite; yaatiide I loytsi
geeshsha gidiyaa diraw, yarshshiyaa sa'aa matan Aa miite.
13 Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe hewe neenanne ne attuma
naanatuwaa gakkiyaa hintte gishuwaa gidiyaa diraw, hewaa hintte geeshsha sa'aan
miite; ayaw gooppe, S'oossay taana hewaadan ootsana mala azazeedda.
14 Shin k'aatseedda anggoosuwaanne shiik'eedda gediyaa neeni, ne attuma
naanaynne ne mac'c'a naanay wogaadan geeshsha sa'aan miite. Ayaw gooppe, hewe
Israa'eeliyaa Asay shiishshiyaa ittippetetsaa yarshshuwaappe neenanne ne attuma
naanatuwaa gakkiyaa hintte gishuwaa.

10:12 Wog. 6:14-18 **10:14** Wog. 7:30-34

15 Med'inaa Godaw yarshsheedda gediyaanne k'aatseedda anggoosuwaa Asay
taman s'uuggiyaa mood'iyaanna ittippe gatsiide, Med'inaa Godaa sintsan k'aatsiyaa
yarshshuwaadan k'aatsanaw ahana. Med'inaa Goday azazeeddawaadan, hewe
newunne neenana de'iyaa ne attuma naanaatoo med'inaw hinttena gakkiyaa hintte
gishuwaa gidanawaa» yaageedda.
16 Muse nagaraa yarshshuwaa deeshshay waaneedenttonne eranaw koyiide
oochcheedda; I s'uugetti diggeeddawaa ereedda wode, atteeda Aaroona attuma
naanatuwaa, El"aazaranne Itaamaara hank'k'etteedda; unttunttu,
17 «Nagaraa yarshshuu loytsi geeshsha gideeddawanttu giduwaappe ittuwaa
gideedda geeshsha; k'ay hewekka asaa nagaraa Med'inaa Godaa sintsan atto giissana
mala hinttenttoo imetteedda; yaatina hintte Aa loytsi geeshsha sa'aan ayaw
mibeykkitee?
18 He mehiyaa suutsay Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddo gelibeennawaa
gidoode, taani hinttena azazeeddawaadan, hintte Aa he geeshsha sa'aan maanaw
bessee; shin aggeeddita» yaageedda.
19 Aarooni Musa, «Be'a; asatuu hachchi barenttu nagaraa yarshshuwaanne
s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaa sintsa aheeddino; gidooppenne k'ay hawaa
malabay ta bolla gakkeedda. Yaatina won taani nagaraa yarshshuwaa hachchi
meeddawaa gidinttonne, Med'inaa Goday nashettanawaa shin atteedeeshsha?»
yaageedda.
20 Muse hewaa siseedda wode, he zaaruu Aa aleeda.

Geeyiyaa wogaan Geeshsha gidiyaawaanne gidenawaa shaakussaa

11

(11:1—15:33)

Maanaw Bessiyaa Med'etatuwaa
(Zar. 14:3-21)

1 Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;
2 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagiide odite; ‹Biittaa bollan de'iyaa mehiyaa
ubbaappe hintte maana mehetuunne do'atuu hawantta.
3 S'uguntsay wuri p'alk'k'etteeddawanttanne waammotiyaa mehetuwaa ubbaa
miite.
4 Shin waammo s'alalaa waammotiyaawantta woy k'ay s'uguntsaa s'alalay
p'alk'k'etteeddawantta mooppite. Gaaluu waammotee shin s'uguntsay
p'alk'k'etibeenna diraw I hinttenttoo tuna.
5 Guppallii waammotee shin s'uguntsay p'alk'k'etibeenna diraw I hinttenttoo tuna.
6 Harbbayinni waammotee shin mooppite; ayaw gooppe, I waammotiyaawaa
gidooppenne, aw s'uguntsay p'alk'k'etsaa gidena diraw, I hinttenttoo tuna.
7 Guduntsaakka mooppite; ayaw gooppe, aw s'uguntsay p'alk'k'etsaa gidooppenne,
waammotenna diraw, I hinttenttoo tuna.
8 Hintte hawanttu ashuwaa mooppite; unttunttu bakkutaakka bochchoppite;
unttunttu hinttenttoo tuna.
9 « ‹Haatsaa giddon de'iyaa med'etatuwaa ubbaappe hintte maanawanttu
hawantta. Abbaa giddon gidina woy k'ay goggiyaa haatsaa giddon gidina de'iyaa
ubbaappe moliyaa mala k'efiinne pok'uu de'iyaa ubbaa miite.
10 Shin abbaa giddon woy shaafaan sham"isham"iyaa med'etatuwaappenne
shemppuu de'iyaa, k'aas's'iyaa med'etatuwaappe moliyaa mala k'efiinne pok'uu
baynna ubbay hinttenttoo tuna.

10:17 Wog. 6:24-26

11 Hawanttu hinttenttoo tuna; unttunttu ashuwaa mooppite; unttunttu
bakkutaakka bochchoppite.
12 K'efiinne pok'uu baynna haatsaa giddon de'iyaa med'etatuu ubbay hinttenttoo
tuna.
13 « ‹Kafotuwaappe tuna gidiyaa diraw hintte meennawanttu hawantta:
arggantsaa, bazzuwaa ankkuwaa, karetsa ankkuwaa,
14 s'inggilliyaa, k'oolli zariyaa ubbaa,
15 k'uuruwaa zariyaa ubbaa,
16 sogoniyaa, Hazaziyaa, haatsaa kafuwaa, gac'iyaa zariyaa ubbaa,
17 k'eeri guttuwaa, biyyuwaa, wogga guttuwaa,
18 haatsaa kuttuwaa, moliyaa kafuwaa, bakkuta miyaa ankkuwaa,
19 shimalaanne saabiissaa giyaa haatsaa kafotuwaa zariyaa ubbaa,
jinjjilaatiyaanne shaaliyaa.
20 « ‹K'efiyaana de'iyaa oyddu gediyaan hametiyaa k'eeri med'etatuu ubbay
hinttenttoo tuna.
21 Gidooppenne, k'efii de'iyaa oyddu gediyaan hamettiyaawanttuppe unttunttu
gediyaappe bollana guppanaw maaddiyaa gedii de'iyaawantta miite.
22 Hewanttukka, booliyaa zariyaa ubbaa, ukkubbo zariyaa ubbaanne
bumbburetsaa zariyaa ubbaa.
23 Shin hara k'efiyaana de'iyaa oyddu gedii de'iyaa med'etatuu ubbay hinttenttoo
tuna.
24 « ‹Hawanttu hinttena tunissana; unttunttu bakkutaa bochchiyaa ubbay omarssi
gakkanaw tuna gidanawaa.
25 Hawanttu bakkutaa dentsiyaa ooninne bare mayuwaa meec'c'o; shin
gidooppenne omarssi gakkanaw I tuna.
26 S'uguntsay de'iidde p'alk'k'etsaa gidennawantta woy k'ay, waammotennawanttu
ubbay hinttenttoo tuna; unttunttu anhaa bochchiyaa oonikka k'ay tuna.
27 Oyddu gedetuwaan hametiyaa mehiyaa ubbaappe adanetuwaa ginddiyaa mala
ginddiyaan hametiyaawanttu hinttenttoo tuna; k'ay unttunttu bakkutaa bochchiyaa
oonikka omarssi gakkanaw tuna.
28 Hewanttu bakkutaa dentsiyaa ooninne bare mayuwaa meec'c'o; shin
gidooppenne omarssi gakkanaw I tuna. Unttunttukka hinttenttoo tuna.
29 « ‹Sa'aanna hamettiyaawaanttuppe hawanttu hinttenttoo tuna: oc'c'uu, ec'erii,
dumma dumma k'ommo zarii,
30 geeggi, hayllaashshuu, korchchii, wakkallaynne shaak'anchchay.
31 Sa'aanna hametiyaa ubbatuwaappe hinttenttoo tuna gidiyaawanttu hewantta;
unttunttuppe hayeeddawaa bochchiyaa ubbay omarssi gakkanaw tuna.
32 Unttunttuppe hayk'k'eeddawe ayaa bolla kunddooppekka he unttunttu Aa bolla
kunddeedda miishshay tuna; mitsaa miishshaa woy mayuwaa woy galbbaa woy
keeshshatuwaa gidinakka, go'ettiyaa miishshaa ubbaa haatsaa giddon wotsite; hewe
omarssi gakkanaw tuna; Hewaappe guyyiyaan, geeshsha gidanawaa.
33 Ha sa'aanna hamettiyaawanttuppe ittuwaa bakkutay ay urk'k'a miishshaa
giddon kunddooppekka, Aa giddon de'iyaabay ubbay tuna; he miishshaa mentsite.
34 He miishshaa giddon de'iyaa haatsaappe meetettiyaa ay k'uma bolla
s'okooppekka, he k'umay tuna; k'ay ushiyaabaa ayaanne giddo, he miishshaa giddon
de'ooppe, ikka tuna.
35 Hawanttu anhay Aa bolla kunddiyaabay ayaa gidooppekka tuna. C'ooc'iyaa woy
katsiyaa urk'k'aa miishshaa gidooppekka mentsite; unttunttu hinttenttoo tuna.
36 Hawanttu bakkutay bochchiyaabay ubbay tuna gidooppenne, pulttuunne
haatsaa ollay geeshsha.

37 Unttunttu bakkutaappe ittuu zeranaw wotseedda zeretsaa katsaa bolla
kunddooppe, hewe tunenna.
38 Shin he zeretsaa bolla haatsay gukki simmina, unttunttu bakkutaappe ittuunne
Aa bolla kunddooppe, he zeretsay hinttenttoo tuna.
39 « ‹K'ay hintte miyaa mehetuwaappe ittuu hayk'k'ina, Aa bakkutaa bochchiyaa
ooninne omarssi gakkanaw tuna.
40 Ooninne he mehiyaa bakkutaappe mooppe, bare mayuwaa meec'c'o; omarssi
gakkanaw I tuna; k'ay ooninne Aa bakkutaa tookkiide dentsooppe, bare mayuwaa
meec'c'o; omarssi gakkanaw I tuna.
41 « ‹Sa'aanna gooshettiyaa med'etaa ubbay hinttenttoo tuna; Aa mooppite.
42 Uluwaan gooshettiyaawaa gidina, woy oyddu gediyaan hametiyaawaa gidina,
woy k'ay daro gedii de'iyaawaa gidinakka, sa'aanna gooshettiyaa med'etaa ubbay
tuna gidiyaa diraw Aa mooppite.
43 Sa'aanna gooshettiyaa med'etatuwaa ubbaan miide hintte huup'iyaw tunoppite;
k'ay unttunttun hintte asatetsaa tunissoppite.
44 Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa. Taani geeshsha gidiyaa diraw, hinttekka
hinttena dummayiide, geeshsha gidite. Sa'aanna gooshettiyaawanttun hintte
asatetsaa tunissoppite.
45 Ayaw gooppe, Taani hintte S'oossaa gidanaw, hinttena Gibs'e gadiyaappe
kesseedda Med'inaa Godaa. Hewaa diraw, Taani geeshsha gidiyaa diraw, hinttekka
geeshsha gidite yaagite yaageedda.
46 « ‹Mehetuwaa, kafotuwaa, haatsaa giddon pas'a k'aas's'iyaa med'etatuwaa
ubbatuunne sa'aanna hametiyaa med'etatuwaa ubbatuwaa wogay hawaa.
47 Hewenne hintte tunaanne geeshsha, k'ay shemppuu de'iyaa med'etatuwaappe
miyaawanttanne meennawantta shaakkiide eranaassa.› »

12

Mac'c'a Asay Yeli Simmiide Geeyiyaa Wogaa

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
2 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; ‹Itti mac'c'awuna shahaaraade
attuma na'aa yelooppe, bare piilay yeedda wode iza tuna gidiyaawaadankka,
hewaadan iza laappun gallassay gakkanaw tuna gidanaanu.
3 Hosppuntsa gallassi na'ay k'as's'arettanaw koshshee.
4 Hewaappe guyyiyaan, mac'c'awunna bare piilaa suutsay s'i"ana gakkanaw,
hattamanne heezzu gallassaa gam"u; k'ay bare geeyiyaa gallassatuu wurana
gakkanaw, geeshshabaa ayaanne bochchuppu; S'oossaa Geeshsha Sa'aakka geluppu.
5 « ‹Shin itti mac'c'awuna mac'c'a naatto yelooppe, bare piilay yeedda wode iza
tuna gidiyaawaadankka, hawaadan laa"u saaminttaa gakkanaw, iza tuna gidana;
Hewaappe guyyiyaan, bare piilaa suutsay s'i"ana gakkanaw usuppun tammanne
usuppun gallassaa gam"u.
6 « ‹Mac'c'awuna attuma na'aa gidina mac'c'a na'aa gidina yelaade, bare geeyiyaa
wodiyaa wurssowaappe guyyiyaan, s'uuggiyaa yarshshoo itti laytsaa dorssaanne
nagaraa yarshshoo k'ay itti harap'p'iyaa maraa woy itti mara dogommuwaa S'oossaa
Dunkkaaniyaa penggiyaan de'iyaa k'eesiyaakko ahu.
7 K'eesii hewaa Med'inaa Godaa sintsan yarshshiide, izi nagaraa atto giissee;
yaatooppe iza bare yeluwaa suutsaa gogetsaappe geeyaw. Attuma na'aa woy mac'c'a
na'aa yeliyaa mac'c'awuni wogay hewaa.

11:44 Wog. 19:2; 1 P'es'. 1:16 **12:3** Dom. 17:12; Luk'. 2:21

8 « ‹Shin itti laytsaa dorssaa orggiyaa ahanaw iziw shaluu gidana d'ayooppe, laa"u
mara dogomattuwaa woy laa"u mara harap'p'atuwaa ahu; unttunttuppe ittuu
s'uuggiyaa yarshshuwaassa; ittuu k'ay nagaraa yarshshuwaassa; yaatooppe k'eesii
hewantta yarshshiide, izi nagaraa atto giissee; izakka geeshsha gidaw› yaaga»
yaageedda.

13

Galbbaa Harggiyaa S'eelliyaawaan Keseedda Higgetuwaa

1 Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;
2 «Ay asaa bollanne gaafu beetooppe, woy d'uussa madutsay woy ilahuu
kesooppenne k'ay hewekka Aa galbban wolk'k'aama galbbaa harggiyaw
laamettooppe, he bitaniyaa k'eesiyaa Aaroonakko woy k'eesiyaa gidiyaa Aa attuma
naanatuwaappe ittuwaakko ahino.
3 K'eesii Aa galbbaa bollan de'iyaa madutsaa be'o. He madus'eedda sa'aan de'iyaa
isikkii boos's'ooppenne, madutsaykka ollatooppe, hewe wolk'k'aama galbbaa hargge.
K'eesii hewaa be'iide, he bitanii tuna gidiyaawaa erisso.
4 Shin Aa galbbaa bollan de'iyaa shattuu boos's'inttokka, galbbaappe lukkiide
ollatibeennawaa gidooppenne he madutsaa bollan de'iyaa isikkii boos's'ibeennawaa
gidooppe, k'eesii he bitaniyaa dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso.
5 Laappuntsa gallassan k'eesii Aa zaaretsiidekka be'o; I be'iyaa wode madutsay
bitaniyaa galbbaa bollan aakkennan kasewaadankka de'ooppe, k'eesii he bitaniyaa
laa"entsuwaakka dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso.
6 K'aykka laappuntsa gallassan k'eesii Aa; be'iyaa wode madutsay aakkiyaawaa
aggiide d'ay d'ay booppenne d'umooppe, k'eesii I geeshsha gidiyaawaa erisso. Hewe
shattuwaappe attina harabaa gidenna; hewaa diraw, I bare mayuwaa meec'c'iide
geeshsha gidee.
7 Shin I geeyanaw barena k'eesiyaa besseeddawaappe guyyiyaan, he shattuu Aa
galbbaa bollan yaa aakki aakki booppe, I laa"entsuwaa barena bessanaw
k'eesiyaakko bo.
8 K'eesiikka Aa be'o; he shattuu bitaniyaa galbbaa bollan yaa aakki aakki booppe,
k'eesii I tuna gidiyaawaa erisso; ayaw gooppe hewe wolk'k'aama galbbaa harggiyaa.
9 «Oonanne wolk'k'aama galbbaa harggii oyk'k'ooppe, k'eesiyaakko Aa ahino.
10 K'eesii Aa be'o; be'iyaa wode Aa galbbaa bollan bootsa gaafuu de'ooppe, he
gaafuu isikiyaakka bootsaw laammooppenne he gaafuwaa giddon ashuu muunni
utteeddawaa gidooppe,
11 hewe Aa galbbaa bollan gam"eedda wolk'k'aama galbbaa harggiyaa gidiyaa
diraw, k'eesii I tuna gidiyaawaa erisso. I tuna gidiyaawe eretti diggeedda diraw, Aa
dumma kifiliyaan gorddanaw koshshenna.
12 «K'ay wolk'k'aama galbbaa harggii bitaniyaa galbbaa bollan aakkiide,
huup'iyaappe gediyaa gakkanaw ubbaan mayyeeddawaa gidooppe, k'eesii be'o.
13 He wolk'k'aama galbbaa harggii Aa bollaa ubbaa mayyooppe, k'eesii I geeshsha
gidiyaawaa erisso; Aa bollay ubbaannakka laamettiide bootsa gideedda diraw, I
geeshsha.
14 Shin he madutsaa giddon muunneedda ashuu beettooppe I tuna.
15 K'eesii he muunneedda ashuwaa; be'iide he bitanii tuna gidiyaawaa erisso. He
muunneedda ashuu wolk'k'aama galbbaa harggiyaa gidiyaa diraw, I tuna.
16 Shin he muunneedda ashuu k'aykka laamettiide boos's'ooppe, he bitanii
k'eesiyaakko yo.

12:8 Luk'. 2:24

17 K'eesii Aa be'o; Aa madutsay boos's'eeddawaa gidooppe, he bitanii geeshsha
gidiyaawaa k'eesii erisso; yaatooppe I geeshsha gidanawaa.
18 «Itti asaa bolla madutsay wod'd'iide pas'ina,
19 Aa sa'aan bootsa gaafuu beetooppe woy zo"eedda ilahuu kesooppe, he uray
barena k'eesiyaa besso.
20 K'eesii Aa be'o; he madutsay ollatooppenne madutsaa bollan de'iyaa isikiikka
laamettiide boos's'ooppe, he bitanii tuna gidiyaawaa k'eesii erisso. Hewe
madutsaanna doommeedda wolk'k'aama galbbaa harggiyaa.
21 Shin k'eesii be'iyaa wode, isikkii boos's'ibeennawaa gidooppenne madutsaykka
galbbaa lukkiide ollatibeennawaa gidooppe, k'ay d'ay d'ay booppe, k'eesii Aa dumma
kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso.
22 Hewe Aa galbbaa bollan aakki aakkiide booppe, he bitanii tuna gidiyaawaa
k'eesii erisso; ayaw gooppe, hewe galbbaa harggiyaa.
23 Shin he ilahuu aakki aakki beennan ittisaa s'alalaan de'ooppe, hewe madutsay
pas'eedda mallaa gidiyaa diraw, he bitanii geeshsha gidiyaawaa k'eesii erisso.
24 «Itti asaa galbbaa tamay mooppenne he meedda sa'aan boos's'eedda woy
zo"eedda ilahuu kesooppe,
25 k'eesii he sa'aa be'o; Aa sa'aan de'iyaa isikkii boos's'ooppenne madutsaykka
lukkiide ollatooppe, hewe wolk'k'aama galbbaa harggiyaa. I tamay meeddasaana
keseedda; hewaa diraw k'eesii I tuna gidiyaawaa erisso.
26 Shin k'eesii be'iyaa wode, he ilahuwaa bollan de'iyaa isikkii boos's'ibeennawaa
gidooppenne madutsaykka galbbaa lukkiide ollatibeennawaa gidooppe, k'ay d'ay
d'ay beeddawaa gidooppe, k'eesii Aa dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide
wotso.
27 Laappuntsa gallassan k'eesii Aa be'o; he wode he sa'ay aakki aakki booppe, I
tuna gidiyaawaa k'eesii erisso. Hewe wolk'k'aama galbbaa harggiyaa.
28 Shin he ilahuu galbbaa bollan aakkennan aggiide itti sa'aan uttooppenne ubbaa
k'ay d'ay d'ay booppe, hewe tamay meeddasaan atteeda mallaa gidiyaa diraw, I
geeshsha gidiyaawaa k'eesii erisso.
29 «Itti attuma asaw woy mac'c'a asaw huup'iyaa woy gac'uwaa bollan madutsay
kesooppe,
30 k'eesii he madutsaa be'o. I be'iyaa wode madutsay galbbaa lukkiide
ollatooppenne Aa bollan de'iyaa isikiikka adilliyaa c'iishshaa malatiyaa lee"o
gidooppe, he bitanii tuna gidiyaawaa k'eesii erisso. Hewe huup'iyaa woy gac'uwaa
bollan kesiyaa k'aac'echchuwaanne wolk'k'aama galbbaa harggiyaa.
31 K'ay k'eesii he harggiyaa be'iyaa wode, I galbbaa lukkiide ollatibeennawaa
gidooppenne karetsa isikiikka Aa bolla d'ayooppe, he k'aac'echchuwaa harggiyaana
de'iyaa bitaniyaa k'eesii dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso.
32 Laappuntsa gallassan k'eesii he harggiyaa; be'iyaa wode k'aac'echchuwaa
harggii aakkennawaa gidooppe, Aa bollan adilliyaa c'iishshaa malatiyaa isikkii
baynnawaa gidooppenne, ikka galbbaa lukkiide ollatibeennawaa gidooppe,
33 he bitanii he madutsaa yuushshuwaan de'iyaa isikiyaa meedo; k'aac'echchiyaa
sa'aan de'iyaa isikiyaa mata meedoppo. K'eesii he bitaniyaa dumma kifiliyaan hara
laappun gallassaa gorddiide wotso.
34 Laappuntsa gallassan k'eesii he k'aac'echchiyaa sa'aa be'iyaa wode; hewe
bitaniyaa galbbaa bollan aakkana d'ayooppe galbbaa lukkiide ollatana d'ayooppe, he
bitanii geeshsha gidiyaawaa k'eesii erisso. Bitaniikka bare mayuwaa meec'c'iide,
geeshsha gidee.
35 Shin I geeyeeddawaappe guyyiyaan, k'aac'echchiyaawe he bitaniyaa galbbaa
bollan aakki aakki booppe,

36 k'eesii Aa be'iyaa wode he k'aac'echchiyaawe aakkeeddawaa gidooppe, k'eesii
adilliyaa c'iishshaa malatiyaa isikiyaa koyoppo; ayaw gooppe, he bitanii tuneedda.
37 Shin k'eesii be'iyaa wode, he k'aac'echchiyaasay aakkibeennawaa gidooppenne
karetsa isikiikka Aa bolla doleeddawaa gidooppe, he k'aac'echchiyaasay pas'eedda.
He bitaniikka geeshsha gidiyaa diraw, I geeshsha gidiyaawaa k'eesii erisso.
38 «Itti attuma asaa woy mac'c'a asaa galbbaa bolla bootsa ilahuu kesooppe,
39 k'eesii Aa; be'iyaa wode he unttunttu galbbaa bollan de'iyaa ilahuu shololla
bootsa gidooppe, hewe galbbaa bollan c'oo keseeddawaa; he bitaniikka geeshsha.
40 «Itti asaw huup'iyaa binnaanay k'ok'k'ofettooppe, I bo"aa; gidoppe attina I
geeshsha.
41 K'ay itti asaw huup'iyaa binnaanay sintsanna bo"atooppe, Aa tiishshay meedda;
gidoppe attina I geeshsha.
42 Shin Aa bo"aa woy Aa tiishshay meeddasaa bollan zo'o woy bootsa madutsay
kesooppe, hewe Aa bo"aan woy tiishshay meeddasaan keseedda wolk'k'aama
galbbaa harggiyaa.
43 Aa k'eesii; be'iyaa wode Aa bo"aa woy tiishshay meeddasaa bollan de'iyaa
madutsay galbbaa bollan kesiyaa wolk'k'aama galbbaa harggiyaadan zo'o gidooppe,
44 he bitanii tumukka wolk'k'aama galbbaa harggii sakkiyaa hargganchcha. I tuna
gidiyaa diraw I tuna gidiyaawaa k'eesii erisso; ayaw gooppe harggii Aa huup'iyaan
de'ee.
45 «Wolk'k'aama galbbaa harggii oyk'k'eedda Asay peed'eteedda mayuwaa mayyo;
bare huup'iyaa pis'oppo; bare mettershshaakka kammo; yaatiide, bare k'aalaa
d'ok'k'u ootsiide, ‹Taani tuna, taani tuna!› yaago.
46 He harggii Aa bolla de'eedda keeshshan ubbaan I tuna. I tuna gidiyaa diraw,
asaappe shaakettiide dunkkaaneedda sa'aappe karenna barekka de'o.

Sallay Kesiyaa Wode Ootsiyaa Wogaa

47 «Ay mayuwaa bollanne borok'eedda sa'ay beettooppe, he mayuu suufe gidina
woy liino gidina,
48 k'ac'inaappe woy shaluwaappe dadetteedda liino woy suufe gidina, galbbaa woy
galbbaappe oosetteedda mayuwaa gidina,
49 he mayuwaa bolla kesiidde borok'uu maataa malatiyaa woy zo'o malaa
bessooppe, I k'ac'inaappe woy shaluwaappe dadetteeddawaa gidina, galbbaa woy
galbbaappe oosetteedda mayuwaa gidinakka, hewe borok'uu keseedda diraw, hewaa
k'eesiyaa bessanaw koshshee.
50 K'eesii he borok'uwaa be'iide, he borok'uwaanna de'iyaa mayuwaa dumma
kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso.
51 Laappuntsa gallassan k'eesii he mayuwaa be'iyaa wode; he mayuwaa bollan
aakki aakki booppe, I k'ac'inaa woy shalo mayuwaa gidina, galbbaa woy galbbaappe
oosetteedda mayyo gidinakka, hewe ittuwaappe ittuwaa oyk'k'iyaa borok'o gidiyaa
diraw, he mayuu tuna.
52 K'ay he mayuu k'ac'inaa woy shalo mayyo gidina, liino woy suufe gidina,
galbbaappe oosetteeddawaa ayaa gidinakka, k'eesii Aa s'uuggo. Hewe ittuwaappe
ittuwaa oyk'k'iyaa borok'o gidiyaa diraw, I s'uugettanaw bessee.
53 «K'aykka k'eesii be'iyaa wode, he borok'uu mayuwaa bolla aakkibeennawaa
gidooppe, I k'ac'inaa woy shalo mayyo woy galbbaappe oosetteeddawaa ayaa
gidinakka,
54 he borok'uu de'iyaa mayuwaa meec'c'anaadan k'eesii azazo. Hewaappe
guyyiyaan, he mayuwaa dumma kifiliyaan hara laappun gallassaa gorddiide wotso.
55 He borok'o sa'ay de'iyaa mayuwaa meec'c'owaappe guyyiyaan, k'aykka k'eesii
be'iyaa wode he borok'uu bare malaa laammibeennawaa gidooppe, I aakki aakki

baana d'ayooppekka tuna. He borok'o sa'ay mayoo guyye baggana woy sintsa
baggana de'inkka, he mayuu taman s'uugettanaw koshshee.
56 Shin he mayuwaa meec'c'i simmina k'eesii be'iyaa wode borok'uu d'ay d'ay
booppe, I galbbaa gidina, k'ac'inaa woy shalo mayyo gidinakka, he borok'uu de'iyaa
sa'aa k'eesii daakkiide kessi diggo.
57 Hewaappe guyyiyaan, mayuwaa bolla simmiidekka kesooppe, he mayuu
k'ac'inaa woy shalo mayyo gidina, galbbaappe oosetteeddawaa ayaa gidinakka, hewe
aakki aakki biyaa borok'o saa gidiyaa diraw, he borok'uu de'iyaa mayuu taman
s'uugettanaw bessee.
58 Shin meec'etteedda mayuu k'ac'inaa woy shalo mayyo gidina, woy galbbaappe
oosetteedda ayaa mayyo gidinakka, borok'o sa'ay Aa bollappe d'ayooppe, he mayuu
laa"entsuwaa meec'etto; Hewaappe guyyiyaan, I geeshsha gidee.
59 «Itti mayuu suufe woy liino gidina, k'ac'inaa woy shalo mayyo gidina, woy k'ay
galbbaappe oosetteeddawaa gidinakka, he mayuwaa geeshsha woy tuna giissanaw
danddayiyaa borok'o sa'aa wogay hawaa» yaageedda.

14

Galbbaa Harggiyaappe Pas'iyaa Asay Geeyiyaa Wogaa

1 Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;
2 «Wolk'k'aama galbbaa harggii oyk'k'eedda bitanii geeyiyaa gallassi ootsanaw
koshshiyaa wogay hawaa. He bitaniyaa k'eesiyaakko afanaw koshshee.
3 K'eesii Asay dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kesiide, Aa harggiyaa be'o. He wode
wolk'k'aama galbbaa harggii bitaniyaa bollaappe d'ayeeddawaa gidooppe,
4 k'eesii pas'a de'iyaa laa"u geeshsha kafotuwaa, s'idiyaa mitsaa, zo'o k'ac'inaanne
hisoop'p'iyaa bonc'c'iyaa he wolk'k'aama galbbaa harggiyaappe geeyiyaa bitaniyaa
diraw ahanaadan unttuntta azazo.
5 Hewaappe guyyiyaan, k'ay k'eesii laa"u kafotuwaappe ittuwaa keriyaan de'iyaa
pultto haatsaa bolla shukkanaadan azazo.
6 Pas'a de'iyaa kafuwaa, k'ay zigaanna, zo'o k'ac'inaananne hisoop'p'iyaa
bonc'c'iyaanna akki afiide, keriyaan de'iyaa pulttiyaa haatsaa bolla shukkeedda
kafuwaa suutsaa giddo naak'k'o.
7 Kesseedda suutsaa he wolk'k'aama galbbaa harggiyaappe pas'iyaa bitaniyaa bolla
laappu gede c'ac'c'afo; yaatiide he bitanii geeshsha gidiyaawaa erisso; pas'a de'iyaa
kafuwaa gede dembbaa yeddo.
8 «He harggiyaappe geeyeedda bitanii bare mayuwaa meec'c'o; bare bollan de'iyaa
isikiyaa ubbaa meedetto; bare bollaakka meec'etto; yaatooppe I geeshsha gidanawaa.
Hewaappe guyyiyaan, I dunkkaaneedda sa'aa yo; shin gidooppenne bare
dunkkaaniyaa gelennaan laappun gallassaa karenna gam"o.
9 Laappuntsa gallassan bare huup'iyaa, buuchchaa, goomaanne bare bollan de'iyaa
hara isikiyaa ubbaa meedetto; k'ay bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka
meec'etto; Hewaappe guyyiyaan, I geeshsha gidanawaa.
10 «Hosppuntsa gallassan tilla bollaanna de'iyaa laa"u dorssaa maratuwaanne itti
laytsaa gideedda itti dorssato aho; k'ay katsaa yarshshoo zayitiyaan munak'etteedda
usuppun kiilo giraame d'iiliyaanne itti liitiro wogaraa zayitiyaw heezzentso kushiyaa
aho.
11 Aa geeshshiyaa k'eesii bitaniyaa I aheedawanttuna ittippekka Med'inaa Godaa
Dunkkaaniyaa pengge Med'inaa Godaa sintsa shiishsho.
12 «K'eesiikka laa"u dorssaa maratuwaappe ittuwaa akkiide, liitiro heezzentso
kushiyaa zayitiyaanna ittippe naak'uwaa yarshshuwaa ootsiide shiishsho; he

14:2 Mat. 8:4; Mar. 1:44; Luk'. 5:14; 17:14

shiishsheeddawaa k'ay k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaa sintsan k'aatso.
13 Yaatiide I he dorssaa maraa nagaraa yarshshuwaanne s'uuggiyaa yarshshuwaa shukkiyaa geeshsha sa'aan shukko; nagaraa yarshshuwaadan naak'uwaa yarshshuukka k'eesiyaw imettee; ikka loytsi geeshsha.
14 K'eesii naak'uwaa yarshshuwaa suutsaappe guutsaa akkiide, he geeyiyaa bitaniyaw ushechcha bagga haytsaa s'eeraa, ushechcha kushiyaw wogga birad'd'iyaanne ushechcha gediyaw wogga birad'd'iyaa okko.
15 Hewaappe guyyiyaan, k'eesii wogaraa zayitiyaappe guutsaa akkiide, bare haddirssa kushiyaa gomppan tigo.
16 «He haddirssa kushiyaa gomppan de'iyaa wogaraa zayitiyaan bare ushechcha kushiyaa birad'd'iyaa naak'k'iide, Med'inaa Godaa sintsan laappu gede c'ac'c'afo.
17 Yaati simmiide bare kushiyaa gomppan atteeda zayitiyaappe akkiide, geeyiyaa bitaniyaw ushechcha haytsaa s'eeraa, ushechcha kushiyaw wogga birad'd'iyaanne ushechcha gediyaw wogga birad'd'iyaa kase naak'uwaa yarshshuwaa suutsaa oketteedda sa'aan okko.
18 K'ay bare kushiyaa gomppan atteeda zayitiyaa k'eesii geeyiyaa bitaniyaa huup'iyaan gusso; yaatiide Med'inaa Godaa sintsan he bitaniyaa nagaraa atto giisso.
19 «Hewaappe guyyiyaan k'eesii bare tunatetsaappe geeyiyaa bitaniyaa nagaraa atto giissanaw nagaraa yarshshoo shiishsheedda mehiyaa shukkee; hewaappe simmiide k'ay s'uuggiyaa yarshshoo shiishsheedda mehiyaa yarshshee.
20 K'ay k'eesii he s'uuggiyaa yarshshuwaa katsaa yarshshuwaanna ittippe yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggee; yaatiide bitaniyaa nagaraa atto giissee; bitaniikka geeshsha gidee.
21 «Shin bitanii hewaa ubbaa ahanaw danddayenna mank'k'o gidooppe, S'oossaa sintsan k'aatsiide Aa nagaraa atto giissanaw, bare naak'uwaa yarshshoo itti dorssaa maraa aho. K'ay katsaa yarshshookka wogaraa zayitiyaan munak'etteedda laa"u kiilo giraame lo"o d'iiliyaanne itti liitiro heezzentso kushiyaa zayitiyaa ittippe aho.
22 K'aykka barew danddayeeddawaadan laa"u maraa harap'p'etuwaa woy laa"u mara dogomattuwaa, ittuwaa nagaraa yarshshoo, ittuwaa k'ay s'uuggiyaa yarshshoo aho.
23 «Hosppuntsa gallassan bare nagaraappe geeyanaw bitanii hawantta k'eesiyaakko Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa pengge Med'inaa Godaa sintsa aho.
24 K'eesii naak'uwaa yarshshoo aheedda dorssaa maraanne littiro heezentso kushe zayitiyaa akkiide, k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaa sintsan k'aatso.
25 Yaatiide naak'uwaa yarshshoo aheedda dorssaa maraa shukkiide he naak'uwaa yarshshuwaa suutsaappe guutsaa akkiide, ha geeyiyaa bitaniyaw ushechcha haytsaa s'eeraa, ushechcha kushiyaw wogga birad'd'iyaanne ushechcha gediyaw wogga birad'd'iyaa okko.
26 K'ay k'eesii zayitiyaappe guutsaa bare haddirssa kushiyaa gomppan tigo.
27 He haddirssa kushiyaa gomppan de'iyaa zayitiyaappe ushechcha kushiyaa s'eeran guutsaa akkiide, Med'inaa Godaa sintsan laappu gede c'ac'c'afo.
28 K'aykka k'eesii bare kushiyaa gomppan de'iyaa zayitiyaappe guutsaa akkiide, geeyiyaa bitaniyaw ushechcha haytsaa s'eeraa, ushechcha kushiyaw wogga birad'd'iyaanne ushechcha gediyaw wogga birad'd'iyaa kase naak'uwaa yarshshuwaa suutsaa oketteedda sa'aan okko.
29 K'ay Med'inaa Godaa sintsan bitaniyaa nagaraa atto giissanaw, k'eesii bare kushiyaan atteeda zayitiyaa geeyiyaa bitaniyaa huup'iyaan okko.
30 Hewaappe guyyiyaan, he aawuu barew danddayeeddawaadan harap'p'iyaa maraa gidina woy mara dogommuwaa gidina,

31 ittuwaa nagaraa yarshshoo laa"entsuwaa k'ay s'uuggiyaa yarshshoo katsaa
yarshshuwaanna ittippe yarshsho. K'ay k'eesiikka he geeyiyaa bitaniyaw Med'inaa
Godaa sintsan Aa nagaraa atto giisso.
32 Bare bollan de'iyaa wolk'k'aama galbbaa harggiyaappe geeyanaw koshshiyaa
wogaa polanaw mank'k'otay diggeedda uraw de'iyaa wogay simmi hawaa»
yaageedda.

Golliyaa Bolla Kesiyaa Borok'uwaa

33 Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda,
34 «Taani hinttenttoo ak'o ootsaade immiyaa Kanaane biittaa hintte geliyaa wode,
k'ay he gadiyaan de'iyaa hintte keetsaappe ittuwaan taani borok'uwaa yeddiyaa
wode,
35 he golliyaw k'eesiyaakko biide, ‹Ta son ayaa borok'entto de'ee› yaagiide odo.
36 Gollen de'iyaabay ubbay tuna geetettennaadan, k'eesii borok'uwaa be'anaw
gelanaappe kasetiide, son de'iyaawaa ubbaa kare kessanaadan azazo; yaati simmina
k'eesii be'anaw golle gelo.
37 Hewaan be'iyaa wode, borok'o sa'ay godaa bollan maataa malatiyaa, woy zo'o
malaa bessooppenne k'ay godaappe ollatiide giddo gelooppe,
38 k'eesii golleppe kare kesiide, golliyaa laappun gallassaa gakkanaw gorddo.
39 Laappuntsa gallassaan k'eesii he golliyaa zaaretsiide; s'eelliyaa wode he
borok'uu golliyaa godaa bollan aakkooppe,
40 borok'uu de'iyaa shuchchatuwaa ubbaa godaappe shoddiide, katamaappe gas'aa
yaa tuneedda sa'aw olanaadan azazo.
41 K'ay godaa dufeedda urk'k'aa soo baggana bookkishin, yuushshi aatsiide
k'ok'k'ofanaadan ootso; yaatiide he k'ok'k'ofeedda urk'k'aa katamaappe gas'an
de'iyaa tuna sa'aan olino.
42 Hewaappe guyyiyaan, he shoddeedda shuchchatuu sa'aan hara shuchchatuwaa
wotsino; k'ay hara urk'k'ankka golliyaa dufino.
43 «Shuchchatuwaa shod diggina, k'ay urk'k'aakka k'ok'k'ofiide hara urk'k'aa dufii
simmina, laa"entsuwaa simmiide borok'uu golliyaa giddon aakkooppe,
44 k'eesii hewaa be'iyaa wode; borok'uu he golliyaa giddon aakkooppe, hewe
ittuwaappe ittuwaa oyk'k'iyaa borok'o gidiyaa diraw, he gollii tuna.
45 Hewaa diraw I he golliyaa, Aa shuchchaa, Aa mitsaanne I dufeteedda urk'k'aa
ubbaa kolo; hewantta katamaappe gas'aa afiide, tuna sa'aan olo.
46 K'ay he gollii gorddan takkiyaa wodiyaan Aa giddo geliyaa ooninne sa'ay
k'ammana gakkanaw tuna.
47 He golliyaan gisiyaa uray woy k'umaa miyaa uray bare mayuwaa meec'c'o.
48 «Shin k'eesii yiide s'eelliyaa wode, gollii dufetti simmina laa"entsuwaa simmiide
aakkana d'ayooppe, borok'uu d'ayeedda diraw, he gollii geeshsha gidiyaawaa k'eesii
erisso.
49 Golliyaa geeshshanaw laa"u kafotuwaa, s'idiyaa mitsaa, zo'o k'ac'inaanne
hisoop'p'iyaa bonc'c'iyaa aho.
50 Kafotuwaappe ittuwaa keriyaan de'iyaa pulttuwaa haatsaa bollan shukko.
51 Hewaappe guyyiyaan s'idiyaa, hisoop'p'iyaa bonc'c'iyaa, zo'o k'ac'inaanne pas'a
de'iyaa kafuwaa ittippe akkiide, keriyaan de'iyaa shukkeedda kafuwaa suutsaaninne
pulttuwaa haatsaan yeggi kessiide, laappu gede he golliyaa c'ac'c'afo.
52 Yaatiide he golliyaa k'eesii kafuwaa suutsan, pulttuwaa haatsaan, pas'a de'iyaa
kafuwaan, s'idiyaan, hisoop'p'iyaa bonc'c'iyaaninne zo'o k'ac'inan geeshsho.
53 K'ay pas'a de'iyaa kafuwaa katamaappe gas'aa hini dembbaa yeddo. Hewaadan
ootsiide, golliyaa geeshshiyaa wogaa polee; golliikka geeshsha gidee.

54 «Ay wolk'k'aama galbbaa hargge gidooppekka hawe woga; k'aac'echchiyaawaa gidina,
55 mayuwaa bollan woy golliyaa bollan kesiyaa borok'o gidina,
56 gaafuwaa gidina, d'uussa madutsaa gidina woy ilahuwaa gidinakka,
57 ittibay tuna gidiyaawaanne geeshsha gidiyaawaa erissanaw wolk'k'aama galbbaa harggiyaanne borok'uwaa wogay hawaa» yaageedda.

15

Asaa Bollaappe Goggiyaa Tunissiyaabaa

1 Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;
2 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagiide odite; ‹Ay asaa attuntsaappe ayayneekka goggooppe, he goggiyaabay tuna.
3 He goggiyaawaappe denddeedawaan he uray tuna gidiyaa wogay hawaa: He goggiyaabay aggenaan gogginakka woy k'ay goggiyaawaa agginttokka he Aa giddon de'iyaabay Aa tunissee.
4 « ‹Aa bollaappe ayayneekka goggiyaa Asay gisiyaa ay gisuukka tuna; k'ay I uttiyaabay ayaa gidooppekka tuna.
5 Aa gisuwaa bochchiyaa ooninne bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.
6 Goggiyaawaana de'iyaa Asay utteeddawaa bolla uttiyaa ooninne bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.
7 « ‹Goggiyaabay de'iyaa asaa bollaa bochchiyaa ooninne bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.
8 « ‹Goggiyaabay de'iyaa Asay geeshsha asaa bolla c'uchchooppe, he Asay bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.
9 « ‹K'ay goggiyaabay de'iyaa Asay uttiyaa ay kooraykka tuna.
10 Bareppe garssana de'iyaawaa ayan gidooppekka bochchiyaa ooninne omarssi gakkanaw tuna; k'ay hewantta malatiyaawantta tookkiyaa ooninne bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.
11 « ‹Goggiyaawaana de'iyaa Asay bare kushiyaa meec'ettennaan de'iidde bochchiyaa Asay ooninne bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.
12 « ‹K'ay goggiyaabay de'iyaa Asay bochchiyaa urk'k'aa miishshaa ubbaa mentsite; mitsaappe oosetteedda miishshaa ubbay k'ay haatsaan meec'etto.
13 « ‹Goggiyaabay de'iyaa Asay he goggiyaawaappe geeyiyaa wode, barew laappun gallassaa paydo. Bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaaka pulttuwaa haatsaan meec'etto; yaatiide I geeshsha gidee.
14 Hosppuntsa gallassi laa"u maraa harap'p'etuwaa woy laa"u mara dogomattuwaa akkiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaa Med'inaa Godaa sintsa yiide, k'eesiyaw unttuntta immo.
15 K'eesii harap'p'etuwaappe ittuwaa nagaraa yarshshoo, laa"entsuwaa k'ay s'uuggiyaa yarshshoo yarshshee; yaatiide k'eesii bitaniyaa bollaappe goggiyaawaa diraw Med'inaa Godaa sintsan Aa nagaraa atto giissee.
16 « ‹Ay attuma asaynne bare attumatetsaappe zeretsay gukkooppe, bare kumentsaa bollaa haatsaan meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.
17 Attumatetsaappe gukkeedda zeretsay bochcheedda mayuwaa ubbay woy galbbaa ubbay haatsaan meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.
18 K'ay itti attuma Asay mac'c'a asaana gisina, Aa attumatetsaappe zeretsay gukkooppe, laa"uukka haatsaan meec'ettino; k'ay omarssi gakkanaw unttunttu tuna.

19 « ‹Mac'c'a asaw aginaan aginaan yiyaa piilay yooppe, laappun gallassaa
gakkanaw iza tuna; k'ay izo bochchiyaa ooninne omarssi gakkanaw tuna.
20 « ‹He piilaa wode iza gisiyaawe ubbay tuna; k'ay iza uttiyaawe ubbaykka tuna.
21 Iza gisiyaa gisuwaa bochchiyaa ubbay bare mayuwaa meec'c'o; haatsaankka
meec'etto; omarssi gakkanaw I tuna.
22 Iza uttiyaawaa bochchiyaa ubbay bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka
meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.
23 Iza gisiyaa gisuwaa gidinakka woy iza uttiyaawaa bochchiyaa ooninne omarssi
gakkanaw tuna.
24 « ‹Ay attuma asaynne he piilaa wode iinanna gisooppe, he piilay k'ay Aa
bochchooppe, laappun gallassaa gakkanaw I tuna; I gisiyaa gisuu ubbaykka tuna.
25 « ‹Itti mac'c'a mishiratiw izi piilaa wodiyaa gidenaan hara wodiyaan suutsay
goggooppe, woy k'ay izi piilaykka bare wodiyaappe aatsiide ek'k'enan is's'iide
goggooppe, I ek'k'ana gakkanaw iza tuna. Bare piilaa wodiyaan tuna gidiyaawaadan,
he wodekka iza tuna.
26 He suutsay iippe goggiyaa wodiyaan iza giseedda gisuu ubbay, bare piilaa wode
iza giseedda gisuwaakka mala tuna; k'ay iza uttiyaabay ubbaykka bare piilaa wode
iza uttiyaabay tuna gidiyaawaadan tuna.
27 K'ay he tuneeddabatuwaa bochchiyaa ooninne tuna; I bare mayuwaa meec'c'o;
bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.
28 « ‹Izippe goggiyaabay ek'k'ooppe, iza he wodiyaappe doommaade laappun
gallassaa paydu; Hewaappe guyyiyaan, iza geeshsha gidana.
29 Hosppuntsa gallassaan iza laa"u mara harap'p'etuwaa woy laa"u mara
dogomattuwaa akkaade, S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaa k'eesiyaakko ahu.
30 K'eesii harap'p'etuwaappe ittuwaa nagaraa yarshshoo ittuwaa k'ay s'uuggiyaa
yarshshoo yarshsho. Yaatiide k'eesii iippe goggiyaawaa tunatetsaa diraw Med'inaa
Godaa sintsan I nagaraa atto giissee.
31 « ‹Barenttu giddon de'iyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa tunissiide Israa'eeliyaa Asay
hayk'k'ennaadan, neeni hawaadan ootsaade unttunttu barena tunissiyaawaappe
shaakettiide de'anaadan naaga.
32 « ‹Aa bollaappe ayayneekka goggiyaa asawunne Aa attumatetsaappe gukkeedda
zeretsaan tuniyaa asaw,
33 k'ay bare piilaa gaasuwaan tuniyaa mac'c'a asaw, attuma gidina mac'c'awaa
gidina goggiyaabay de'iyaa asawunne tuneedda mac'c'a asaana gisiyaa attuma asaw
imetteedda wogay hewaa› yaagite» yaageedda.

16

Nagaray Atto Geetettiyaa Gallassaa
(16:1-34)

1 Aaroona attuma naanay laa"u Med'inaa Godaa sintsa shiik'iide
hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda.
2 «Med'inaa Goday Musa, ne ishay Aarooni Taabootaa bollan de'iyaa atto giyaa sa'aa
k'um"iyaa sintsan gaaridduwaappe guyye baggana de'iyaa Ubbaappe Aad'd'eeda
Geeshsha Sa'aa ubbaa wode c'oo gelenaadan aw oda. C'oo gelooppe I hayk'k'ana;
ayaw gooppe, Taani shaariyaa giddona atto giyaa sa'aa k'um"iyaa bollan k'onc'c'ay.
3 Aarooni nagaraa yarshshoo itti korumaanne k'ay s'uuggiyaa yarshshoo itti
dorssaa orggiyaa akkiide, he Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa gelo.
4 «Aarooni liinuwaappe oosetteedda geeshsha k'amishshiyaanne liinuwaappe
oosetteedda garssana mayiyaa mayuwaa mayyo. K'ay liinuwaappe oosetteedda

16:2 Ibr. 6:19 **16:3** Ibr. 9:7

danc'c'uwaa danc'c'o; hewaadankka k'ay bare huup'iyaan liinuwaappe oosetteedda
shaashiyaa enc'c'urssaa wotso. Hawaanttu geeshsha mayotuwaa gidiyaa diraw, I
bare bollaa haatsaan meec'etti kichchiide mayyo.
5 «Israa'eeliyaa asaa maabaray nagaraa yarshshoo laa"u deeshshaa koletuwaa,
s'uuggiyaa yarshshookka itti dorssaa koliyaa Aaroonaw ayino.
6 Aarooni bare nagaraanne bare soo asaa nagaraa atto giissanaw korumaa
yarshsho.
7 Hewaappe guyyiyaan, laa"u deeshshaa koletuwaa afiide, Med'inaa Godaa
Dunkkaaniyaa penggiyaan Med'inaa Godaa sintsan esso.
8 Yaatiide he laa"u deeshshatuwaan saamaa yeggina ittuu Med'inaa Godaassa; ittuu
k'ay bazzuwaa yeddiyaawaa gidee.
9 Aarooni Med'inaa Godaw saamay keseedda deeshshaa ahiide, nagaraa yarshsho
ootsiide yarshsho.
10 Shin bazzuwaa yeddiyaa saamay keseedda deeshshaa pas'a de'ishshin Med'inaa
Godaw shiishsho; bazzuwaa Aa yederssiyaa wode, asaa nagaraa atto giissee.
11 «Aarooni bare nagaraanne bare soo asaa nagaraa atto giissanaw, itti korumaa
nagaraa yarshshuwaa ootsiide shiishsho. Yaatiide bare nagaraa yarshshoo he
korumaa shukko.
12 K'ay Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa yarshshiyaa sa'aappe is'aanaa c'uwissiyaa
miishshaa kumentsaa bonk'k'uwaanne, liik'i gaac'etteedda laa"u kop'p'iyaa sawiyaa
is'aanaa akkiide, gaaridduwaa giddo aho.
13 I hayk'k'ennaadan, is'aanaa c'uway Taabootaa bollan de'iyaa atto giyaa sa'aa
k'um"iyaa kammana mala, is'aanaa Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa taman wotso.
14 K'ay he orggiyaa suutsaappe guutsaa akkiide, bare birad'd'iyaa aan naak'k'iide,
atto giyaa sa'aa k'um"iyaw sintsa bagga c'ac'c'afo; k'ay atto giyaa sa'aa k'um"iyaappe
sintsa baggana de'iyaa sa'aakka laappu gede c'ac'c'afo.
15 «Hewaappe guyyiyaan asaa nagaraa yarshshoo gidiyaa deeshshaa shukkiide, Aa
suutsaa gaaridduwaa giddo aho; korumaa suutsaa c'ac'c'afeeddawaadan, atto giyaa
sa'aa k'um"iyaa sintsaanne atto giyaa sa'aa k'um"iyaappe sintsa baggana de'iyaa sa'aa
c'ac'c'afo.
16 Yaatiide Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa Israa'eeliyaa asaa
tunatetsaappenne nagaraappe geeshshee. K'ay unttunttu tunabaa ootsishin,
unttunttu giddon de'iyaa S'oossaa Dunkkaaniyaakka hewaadan ootsiide geeshsho.
17 I Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa geliide, bare nagaraa, bare soo asaa
nagaraanne kumentsaa Israa'eeliyaa asaa nagaraa atto giissiide kesana gakkanaw,
ooninne S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon de'oppo.
18 «Hewaappe guyyiyaan I Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa yarshshiyaa sa'aa yiide
Aa nagaraa atto giisso. Korumaa suutsaappenne deeshshaa suutsaappe guutsaa
guutsaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan de'iyaa kac'etuwaa okko.
19 K'ay he suutsaappe guutsaa bare birad'd'iyaan akkiide, laappu gede
yarshshuwaa sa'aa bollaa c'ac'c'afiide, Israa'eeliyaa asaa tunatetsaappe he
yarshshuwaa sa'aa geeshsho.

Wora Yeddiyaa Deeshshaa

20 «Aarooni Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa, S'oossaa Dunkkaaniyaanne
yarshshiyaa sa'aa geeshshiyaa wogaa poleeddawaappe guyyiyaan, pas'a de'iyaa
deeshshaa shiishsho.
21 Aarooni bare laa"u kushetuwaa pas'a de'iyaa deeshshaa huup'iyaan wotsiide,
Israa'eeliyaa asaa naak'uwaa ubbaa, unttunttu makkalaa ubbaa, unttunttu nagaraa

16:15 Ibr. 9:12

ubbaa paas'o; yaatiide he deeshshaa huup'iyaan hewaa toossiide he deeshshaa afanaadan giigisseedda asaa bollan bazzuwaa yeddo.
22 I deeshshaa bazzuwaa yeddina, deeshshay unttunttu nagaraa ubbaa tookkiide, Asay bayinna sa'aa bazzuwaa bo.
23 «Hewaappe guyyiyaan, Aarooni S'oossaa Dunkkaaniyaa biide Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa geleedda wode, kase bare mayyeedda liinuwaappe oosetteedda mayuwaa k'aariide hewaan wotso.
24 Geeshsha sa'aan I bare bollaa haatsaan meec'ettiide, hara mayuwaa mayyiide keso; yaatiide s'uuggiyaa yarshshuwaa barewaanne asaawaa yarshshiide, bare nagaraanne asaa nagaraa atto giissee.
25 K'ay hewaadankka nagaraa yarshshuwaa handdaa yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggo.
26 «Wora yeddiyaa deeshshaa afeeda bitaniikka bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka haatsaan meec'etto. Yaati simmiide dunkkaaneeddasaa yo.
27 «Nagaraa atto giissanaw Aarooni Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aa geleedda wode, nagaraa yarshshuwaa korumaa suutsaanne deeshshaa suutsaa akkiide geleedda; ha"i hintte he korumaanne he deeshshaanne dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessite. Unttunttu galbbaa, unttunttu ashuwaanne unttunttu toc'iyaa taman s'uuggite.
28 Hewaa taman s'uuggeedda bitanii bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka haatsaan meec'etto; Hewaappe guyyiyaan, dunkkaaneedda sa'aa yo.

Nagaraa Atto Giissiyaa Gallassaa Bonchchiyaawaa

29 «Hawe hinttenttoo med'inawukka woga gido: laappuntsa aginay geleedda tammuntsa gallassan hintte huup'iyaa kawushshite; Israa'eeliyaa asaa gidina woy k'ay hintte giddon de'iyaa hara biittaa asaa gidinakka, ay oosonne ootsoppite.
30 Ayaw gooppe, hinttena geeshshanaw, hintte nagaraa atto giissiyaa gallassay he gallassaa. Hinttekka Med'inaa Godaa sintsan hintte nagaraa ubbaappe geeyana.
31 Hewe hintte waanna shemppuwaa shemppiyaa sambbata gallassaa. He gallassan hintte huup'iyaa kawushshite; hewe hinttenttoo med'inawukka woga gido.
32 K'ay bare aawuwaa kotaan k'eese gidanaadan okettiyaawenne dummatiyaa Asay geeshsha gideedda liinuwaappe dadetteedda mayuwaa mayyiide, nagaraa atto giissiyaa wogaa polo.
33 I Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aa, S'oossaa Dunkkaaniyaa, yarshshiyaa sa'aa, k'eesetuwaanne Israa'eeliyaa asaa ubbaa geeshsho.
34 Israa'eeliyaa asaa nagaraa ubbaa atto giissiyaa wogaa hintte laytsan laytsan itti gede ootsanaadan, hawe hinttenttoo med'inawukka woga gido» yaageedda. Muse Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseedda.

De'uwaa Geeshshatetsaanne Goynnuwaa Wogaa

17

(17:1—27:34)

Suutsay Meetettenaadan digettussaa

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
2 «Aaroonaw Aa attuma naanatoonne Israa'eeliyaa asaa ubbaw hawaadan yaagaade oda; ‹Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa:
3 Israa'eeliyaa asaappe ooninne booraa woy dorssaa woy deeshshaa dunkkaaneedda sa'aan woy dunkkaaneedda sa'aappe gas'aana shukkiide,

16:23 Hiz. 44:19 **16:27** Ibr. 13:11 **16:29** Wog. 23:26-32; Pay. 29:7-11

4 Med'inaa Godaw imotaa ootsiide immanaw Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa
penggiyaa Med'inaa Godaa sintsa ahana d'ayooppe, he suutsan I ooshettee; he Asay
suutsaa gusseedda. Hewaa diraw I bare asaa giddoppe bohetto.
5 Hewaa diraw Israa'eeliyaa Asay barenttu yarshshuwaa mehiyaa c'oo dembban
shukkiyaawaa aggiide, haa Med'inaa Godaakko, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa
penggiyaan de'iyaa k'eesiyaakko ahino. K'eesii hewaa akkiide, Med'inaa Godaw
ittippetetsaa yarshshuwaa ootsiide shukko.
6 K'ay k'eesii Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaan de'iyaa Med'inaa Godaw
yarshshiyaa sa'aa bollan he suutsaa c'ac'c'afo; handdaakka Med'inaa Godaw
sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide s'uuggo.
7 Israa'eeliyaa Asay S'oossaa kaalliyaawaa aggiide kaalleedda s'alahetoo laa"entso
barenttu yarshshuwaa yarshshoppino. Hawe unttunttoonne yiyaa yeletaa ubbaw
med'inaw woga gido› yaaga.
8 «Unttuntta hawaadan yaaga; ‹Israa'eeliyaa asaappe gidina woy unttunttu giddon
de'iyaa hara biittaa asaappe gidinakka, ooninne s'uuggiyaa yarshshuwaa woy hara
yarshshuwaa shiishshiyaa wode,
9 Med'inaa Godaw yarshshanaw Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaa ahana
d'ayooppe, he Asay bare asaa giddoppe bohetto.
10 « ‹Israa'eeliyaa asaappe woy unttunttu giddon de'iyaa hara biittaa asaappe
ooninne suutsaa mooppe, he suutsaa miyaa asaa bollan taani ta deemuwaa tukkana;
taani he bitaniyaa asaa giddon bohana.
11 Ayaw gooppe ashuwaa mayyeedda ubbaa de'uu Aa suutsaa giddon de'ee;
suutsaykka k'ay de'uwaa shemppuu Aa giddon de'iyaawaappe denddeedawaan
nagaraa atto giissiyaawaa gidiyaa diraw, hintte nagaraa atto giissanaadan, taani
hinttenttoo yarshshiyaa sa'aa bollan yarshshanaadan immaad.
12 Hewaa diraw taani Israa'eeliyaa asaa, «Hintteppe woy hintte giddon de'iyaa hara
biittaa asaappe ooninne suutsaa mooppo» yaagaad.
13 « ‹Israa'eeliyaa asaappe woy unttunttu giddon de'iyaa hara biittaa asaappe
ooninne miyaa do'aa woy kafuwaa shankkatiide wod'ooppe, Aa suutsaa sa'aan
gussiide, biittaa kammo.
14 Ayaw gooppe ashuwaa mayyeedda ubbaa shemppu Aa suutsaa giddona. Hewaa
diraw taani Israa'eeliyaa asaa, «Ashuwaa mayyeedda med'etaa ubbaa shemppuukka
Aa suutsaa giddon de'iyaa diraw, suutsaa mooppite; k'ay miyaa ooninne bare asaa
giddoppe bohetto» yaagaad.
15 « ‹Israa'eeliyaa asaa gidina woy unttunttu giddon de'iyaa hara biittaa asaa
gidina, ooninne bakkuta woy do'ay oyk'k'iide wod'eedda ashuwaa mooppe, bare
mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; yaatiide omarssi gakkanaw I tuna.
Hewaappe guyyiyaan, I geeshsha.
16 Bare mayuwaa meec'c'ana d'ayooppe, bare bollaakka meec'ettana d'ayooppe, I
bare nagaraan ooshettee› yaaga» yaageedda.

18

Digetteedda Mac'c'anne Attuma Asaa Gisuwaa

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
2 «Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaaga; ‹Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.
3 Hintte kase de'eedda Gibs'e biittaa Asay ootsiyaawaadan ootsoppite; woy ha"i
taani hinttena afiyaa Kanaane biittaa Asay ootsiyaawaadankka ootsoppite; unttunttu
wogaakka kaalloppite.

17:10 Dom. 9:4; Wog. 7:26-27; 19:26; Zar. 12:16, 23; 15:23 **17:11** Ibr. 9:22

4 Hintte ta azazuwaa ootsite; ta wogaakka naagite; k'ay aan biite. Taani, Med'inaa
Goday, hintte S'oossaa.
5 Hewaa diraw ta azazuwaanne ta wogaa naagooppe, hintte pas'a de'ana. Taani
Med'inaa Godaa.
6 « ‹Hintteppe ooninne ashuwaa amuwaa polanaw bare mata dabbuwaana
gisoppo. Taani S'oossaa.
7 Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne daayinna gisoppa; ne aawuwaa kawushshoppa.
Iza ne daayo; iinanna gisoppa.
8 Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne aawuwaa machchattinna gisoppa; ne aawuwaa
kawushshoppa.
9 « ‹Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne michchatina gisoppa; woy k'ay son
yeletteedda woy karen yeletteedda ne aawuwaa woy ne daay naattinakka gisoppa.
10 « ‹Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne na'aa naattinna woy ne naatti naattinna
gisoppa. Ne huup'iyaw neena kawushshaasa.
11 Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne aawuwaa machchati naattinna gisoppa; iza ne
michchato gidiyaa diraw iinanna gisoppa.
12 Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne aawuwaa michchatina gisoppa. Iza ne aawoo
mata dabbo.
13 Ashuwaa amuwaa polanaw ne daay michchatina gisoppa; iza ne daayiw mata
dabbo.
14 Ne aawuwaa ishaa kalluwaa k'aaraade ne ashuwaa amuwaa polanaw Aa
machchattinna gisoppa; iza ne aawuwaa ishaa machchato.
15 Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne na'aa machchattinna gisoppa; iza ne na'aa
machchato gidiyaa diraw, iinanna gisoppa.
16 Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne ishaa machchattinna gisoppa; gisooppe ne
ishaa kawushshaasa.
17 « ‹Ne ashuwaa amuwaa polanaw mishiratinanne I naattinanne laa'uwaanna
gisoppa. I naatti naattinna woy k'ay I na'aa naattinakka gisoppa; unttunttu iziw mata
dabbo gidiyaa diraw, hewe sharmus'a.
18 « ‹Ne machchata pas'a de'ishshin, ne machchati michchato akkaade ne ashuwaa
amuwaa polanaw iinanna gisoppa.
19 « ‹Ne ashuwaa amuwaa polanaw piilay yiina tuna utteedda mishiratina gisoppa.
20 « ‹Neeni tunennaadan ne shooruwaa machchattinna gisoppa.
21 « ‹Ne S'oossaa suntsaa tunissanaw ne naanatuwaappe ittuwaanne taman
s'uugiide, Molooka giyaa eek'aw yarshshanaadan immoppa. Taani Med'inaa Godaa.
22 « ‹Mac'c'a asaana gisiyaawaadan attuma asaana gisoppa; hewe sheneyiyaabaa.
23 « ‹Neeni tunennaadan ay mehiyaananne gisoppa, k'ay mac'c'a asaykka
mehiyaanna gisanaw mehiyaa sintsa aad'd'oppo. Hewe wogay bayinawaa.
24 « ‹Taani hintte sintsaappe yederssiyaa kawutetsatuu ha oosotuwaan tuneedda
diraw, hintte hawantta malatiyaawatuwaan tunoppite.
25 Haray atto unttunttu biittaykka tuneedda diraw, Aa nagaraw taani Aa muraad;
biittaykka barenan de'iyaawantta c'uchcheedda.
26 Shin hintte ta higgiyaanne ta azazuwaa naagiteppe attina, Israa'eeliyaa asaa
gidina woy hintte giddon de'iyaa hara biittaa asaappe ooninne hawaa mala tuna
oosuwaa ootsoppite.
27 « ‹Hintteppe kase ha gadiyaan de'eedda asatuu hawaa mala tunabaa ootseedda
diraw, biittay tuneedda.

18:5 Nah. 9:29; Hiz. 18:9; 20:11-13; Luk'. 10:28; Rom. 10:5; Gal. 3:12 **18:8** Wog. 20:11; Zar. 22:30; 27:20 **18:9** Wog. 20:17; Zar. 27:22 **18:12** Wog. 20:19-20 **18:15** Wog. 20:12 **18:16** Wog. 20:21 **18:17** Wog. 20:14; Zar. 27:23 **18:19** Wog. 20:18 **18:20** Wog. 20:10 **18:21** Wog. 20:1-5 **18:22** Wog. 20:13 **18:23** Kes. 22:19; Wog. 20:15-16; Zar. 27:21

28 Hintte ha biittaa tunissooppe, hintteppe kase de'eedda kawutetsatuwaa ha
biittay c'uchcheeddawaadan, hinttenakka c'uchchennaadan naagettite.
29 Hewantta malatiyaa tuna oosotuwaappe ittuwaanne ootsiyaa Asay de'ooppe, he
Asay bare asaa giddoppe bohetto.
30 « ‹Hewaa diraw hintteppe kase de'eedda asatuu ootseedda tuna oosotuwaa
ubbaa ootsiide hintte tunennaadan, hintte ta azazuwaa naagite; Taani, Med'inaa
Goday, hintte S'oossaa› yaaga» yaageedda.

19

Geeshshatetsaanne Likke Pirddaa Higgetuwaa

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
2 «Israa'eeliyaa asaw ubbaw hawaadan yaagaade oda; ‹Taani, Med'inaa Goday,
hintte S'oossay geeshsha gidiyaa diraw, hinttekka geeshsha gidite.
3 « ‹Hintteppe ittuunne attenan bare aabbanne bare daayo bonchcho; ta
Sambbatatuwaakka bonchchite. Taani, S'oossay, hintte S'oossaa.
4 « ‹Taana aggiide eek'atoo goyinnoppite; woy k'ay birataappe siilisseedda,
s'oossatuwaa hinttenttoo med'd'oppite. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.
5 « ‹Hintte ittippetetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshiyaa wode, he
yarshshuu hintte diraw aketanaadan, bessiyaawaadan yarshshite.
6 He yarshshuu hintte yarshsheedda gallassan woy wonttetsa gallassan meetetto;
heezzentso gallassay gakkanaw atteedawe de'ooppe hewe s'uugetto.
7 Heezzantso gallassan Aa mooppe, hewe sheneyiyaabaa; taani hewaa akkikke.
8 Hewaa miyaa ooninne bare nagaran ooshettee; ayaw gooppe, I Med'inaa Godaw
geeshsha gideeddawaa tunisseedda. He Asay bare asaa giddoppe bohetto.
9 « ‹Hintte gadiyaan mokkeedda katsaa hintte c'akkiyaa wode, gadiyaa gas'aa
gakkanaw c'akkoppite; k'ay c'akaappe simmina de'iyaa k'aarimiyaakka
k'aarimoppite.
10 Ne woyniyaa ayfiyaa mule mas'aade mitsaa kalloyoppa; sa'aan wod'd'eedda
woyniyaa ayfiyaakka mas'oppa; hewaa hiyyeesatoonne betetoo agga. Taani,
Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.
11 « ‹Hintte wuu"oppite.
« ‹Worddotoppite.
« ‹Ittuu ittuwaa c'immoppite.
12 « ‹Ta suntsan wordduwaan c'aak'k'oppite; yaatiide hintte S'oossaa suntsaa
tunissoppite. Taani Med'inaa Godaa.
13 « ‹Ne shooruwaa sugoppa; woy bonk'k'oppa.
« ‹Keraa ootsiyaa bitaniyaa dirgguwaa diggaade, itti k'ammaanne ne matan
ayissoppa.
14 « ‹Tulliyaa shek'k'oppa; woy k'ay k'ook'iyaa sintsan d'ubbiyaawaa wotsoppa;
shin neeni S'oossaw yayya. Taani Med'inaa Godaa.
15 « ‹Pirddaa pirddaadde deshissoppa; hiyyeesaa Aa hiyyeesatetsaa diraw
maaddaade pirddoppa; duriyaakka Aa duretetsaa diraw yayaade aggoppa. Shin ne
shooroo tumatetsan pirddaa.
16 « ‹Ne asaa giddon iita zigirssaa akkaade yuuyyoppa.
« ‹Ne shooruwaa wod'iyaawaa ayaanne ootsoppa. Taani Med'inaa Godaa.
17 « ‹Ne ishaa ne wozanaan is's'oppa.

19:2 Wog. 11:44-45; 1 P'es'. 1:16 **19:3** Kes. 20:8, 12; Zar. 5:12, 16 **19:4** Wog. 26:1; Kes. 20:23; 34:17; Zar. 27:15 **19:9** Wog. 23:22; Zar. 24:19-22 **19:11** Kes. 20:15, 16; Zar. 5:19, 20 **19:12** Kes. 20:7; Zar. 5:11; Mat. 5:33 **19:13** Zar. 24:14-15 **19:14** Zar. 27:18 **19:15** Kes. 23:6-8; Zar. 16:19

« ‹Ne shooruwaa gaasuwaan neeni nagaraa ootsenna mala, Aa seera.
18 « ‹Kushshiyaa c'iggoppa; k'ay ne asaappe ittoonne uluwaan k'immiyaa
oyk'k'oppa. Shin ne shooruwaa ne huup'iyaadan siik'a. Taani Med'inaa Godaa.
19 « ‹Ta azazotuwaa naaga.
« ‹Ne mehiyaappe itti k'ommo mehiyaa hara k'ommo dumma mehiyaan
birassissoppa.
« ‹Itti shoyk'aan laa"u k'ommo zeretsaa zeroppa.
« ‹K'ay laa"u k'ommuwaappe dadetteedda mayuwaa mayyoppa.
20 « ‹Itti Asay hara asaa gelanaw giiga utteedda danggaas'iratina gisooppe, k'ay he
danggaas'iratakka bare danggaas'iretetsaappe wozettabeennaano gidooppe,
unttunttu murettanaw bessee; shin iza bare danggaas'iretetsaappe wozettabeenna
diraw, unttuntta wod'anaw koshshenna.
21 Gidooppenne he bitanii bare naak'uwaa yarshshoo gidiyaa dorssaa orggiyaa
S'oossaa Dunkkaaniyaakko Med'inaa Godaa sintsa aho.
22 K'eesii he naak'uwaa yarshshuwaa dorssaa akkiide, bitanii ootseedda nagaraa
Med'inaa Godaa sintsan atto giissee; I ootseedda nagaraykka atto geetettana.
23 « ‹Hintte Kanaane biittaa geliyaa wode, ayfiyaa miyaa ay k'ommo mitsaa
tokkooppekka, he mitsaa ayfiyaa meetettennawaadan paydite; heezzu laytsay
wuranaw he mitsaa ayfii meetettenna; Aa mooppite.
24 Oyddentso laytsaan he mitsaa ayfii ubbay Med'inaa Godaw galataa shiishshiyaa
geeshsha yarshshuwaa gidanawaa.
25 Shin he mitsaa ayfii hinttenttoo loytsi darana mala, ichcheshentso laytsaa
ayfiyaa miite. Hintte hawaadan ootsooppe, hintte mitsaa ayfii darana. Taani
Med'inaa Goday hintte S'oossaa.
26 « ‹Suutsay Aa giddon de'iyaa ay ashuwaakka mooppite.
« ‹Kaayoppite woy shareechchoppite.
27 « ‹Hintte huup'iyaa binnaanaa garssana yuushshi aatsiide k'ans's'oppite; k'ay
hintte buuchchaakka yuushshi aatsiide k'ans's'oppite.
28 « ‹Hayk'k'eeda asaa diraw hintte bollaa k'ans's'ereetsoppite; woy c'achchaa
malaataa hintte bollan kessoppite. Taani Med'inaa Godaa.
29 « ‹Biittay woddalaa tunatetsan kumeeddawaa gidenna mala, ne naatto
shaarmus'aa oosoo aatsa immaade tunissoppa.
30 « ‹Ta Sambbatatuwaa bonchchite; taw goynniyaa sa'aakka bonchchite. Taani
Med'inaa Godaa.
31 « ‹Moyttiliyaa haasayissiyaawanttukkonne shareechchotuwaakko booppite;
hintte tunenna mala unttuntta koyyoppite. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.
32 « ‹Puulummeedda asaanne c'imeedda asaa be'iyaa wode utteedda sa'aappe
dendda ek'k'a; unttuntta bonchcha; ne S'oossaw yayya. Taani Med'inaa Godaa.
33 « ‹Hintte gadiyaan hinttenana de'iyaa betetuwaa bollan sugetsaabaa ootsoppite.
34 Hintte gadiyaan hinttenana de'iyaa bete asaa hintte biittaa asaadan s'eellite; Aa
hintte huup'iyaadan siik'ite. Ayaw gooppe, hinttekka kase Gibs'e gadiyaan bete
gidiide de'eeddita. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.
35 « ‹Hintte geesaa likkiyaaban, miizaanan wotsiide likkiyaabaaninne
makkiyaaban worddotoppite.

19:18 Mat. 5:43; 19:19; 22:39; Mar. 12:31; Luk'. 10:27; Rom. 13:9; Gal. 5:14; Yak'. 2:8 **19:19** Zar. 22:9-11 **19:26** Dom. 9:4; Wog. 7:26-27; 17:10-14; Zar. 12:16, 23; 15:23; 18:10 **19:27** Wog. 2:5; Zar. 14:1 **19:29** Zar. 23:17 **19:30** Wog. 26:2 **19:31** Zar. 18:11; 1 Sam. 28:3; 2 Kat. 23:4; Isa. 8:19 **19:33** Kes. 22:21; Zar. 24:17-18; 27:19 **19:35** Zar. 25:13-16; Lem. 20:10; Hiz. 45:10

36 Hintte kiiluwaa miizaanay, hintte makkiyaabaynne likkiyaa miishshatuu ubbay
likke gidino. Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kessaade aheedda Med'inaa Godaa
hintte S'oossaa.
37 Hintte ta higgiyaanne ta azazuwaa ubbaa naagitenne ootsite. Taani Med'inaa
Godaa yaaga› » yaageedda.

20

Azazettenan Is's'ina Gakkiyaa Muraa

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
2 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda, ‹Israa'eeliyaa asaappe gidina, woy
betiide yiide Israa'eeliyaa giddon de'iyaa hara biittaa asaappe gidinakka, ooninne
bare naanatuwaappe ittuwaa Molooka giyaa eek'aw aatsiide immooppe, he Asay
hayk'k'o; he biittaa Asay Aa shuchchaan c'addiide wod'o.
3 Taani he bitaniyaa is's'ana; Aa asaa giddoppe shoddaade Aa d'ayissana. Ayaw
gooppe, I bare naanatuwaappe ittuwaa Molooka giyaa eek'aw immiyaawan, ta
Dunkkaaniyaa tunisseedda; ta geeshsha suntsaakka kawushshiseedda.
4 He bitanii bare naanatuwaappe ittuwaa Molookaw immiyaa wode, he biittaa
Asay be'iide, sheneko gooppe, k'ay bitaniyaakka wod'enaan aggooppe,
5 taani ta huup'iyaw he bitaniyaanne he soo asaa is's'ana; Molookena
sharmus'anaw Aa kaalliyaa ubbatuwaa unttunttu asaa giddoppe bohitte.
6 « ‹Ay asaynne taanan ammanettennan is's'iide, moyttilliyaa
haasayissiyaawanttanne shareechchotuwaa oochchanaw booppe, taani Aa is's'ana;
Aa asaa giddoppekka d'ayissana.
7 « ‹Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa gidiyaa diraw, simmi hintte hinttena
dummayite; k'ay geeshsha gidite.
8 Ta higgiyaa naagitenne ootsite. Taani hinttena geeshshiyaa Med'inaa Godaa.
9 « ‹Ay asaynne bare aawuwaa woy bare daayo shek'k'ooppe hayk'k'o. I bare
aawuwaa woy bare daayo shek'k'eedda diraw, Aa suutsaa ac'uu Aa bollana.
10 « ‹Itti Asay bare shooruwaa machchattinna gisooppe, he giseedda bitaniinne
mishiritta laa"uukka hayk'k'ino.
11 Bare aawuwaa machchattinna giseedda Asay bare aawuwaa kawushshiseedda;
unttunttu laa"uukka hayk'k'ino. Unttunttu suutsaa ac'uu unttunttu bollana.
12 Itti Asay bare na'aa machchattinna gisooppe, unttunttu laa"uukka hayk'k'ino.
Unttunttu tunabaa ootseeddino. Unttunttu suutsaa ac'uu unttunttu bollana.
13 « ‹Itti attuma Asay mac'c'a asaana gisiyaawaadan attuma asaana gisooppe,
unttunttu laa"uukka tunabaa ootseedda diraw hayk'k'ino. Unttunttu suutsaa ac'uu
unttunttu bollana.
14 Itti Asay naattonne aattonne ittippe akkiyaawaa gidooppe, hewe tunabaa; hintte
giddon tunatetsay de'enna mala, inne unttunttunne taman s'uugettino.
15 « ‹Itti Asay mehiyaanna gisooppe, I hayk'k'o; he mac'c'a mehattokka wod'ite.
16 Itti mac'c'a asi mehiyaanna gisooppe he mishiratonne he mehiyaa laa"uwaakka
wod'ite; unttunttu hayk'k'ino. Unttunttu suutsaa ac'uu unttunttu bollana.
17 « ‹Itti Asay bare michchato bare aawuwaa naattinna woy bare daay naattinna
gisooppe, hewe pokkobaa. Unttunttu barenttu asaa gidoppe bohettino. I bare
michchato kawushsheedda diraw, I bare nagaran ooshettee.

20:9 Kes. 21:17; Mat. 15:4; Mar. 7:10 **20:10** Kes. 20:14; Wog. 18:20; Zar. 5:18 **20:11** Wog. 18:8; Zar. 22:30; 27:20 **20:12** Wog. 18:15 **20:13** Wog. 18:22 **20:14** Wog. 18:17; Zar. 27:23 **20:15** Kes. 22:19; Wog. 18:23; Zar. 27:21 **20:17** Wog. 18:9; Zar. 27:22

18 Itti Asay piilay yeedda mac'c'aani kalluwaa k'aariide iinanna gisooppe, unttunttu
laa"uukka barenttu asaa giddoppe bohettino. Ayaw gooppe I izi suutsay goggiyaa
pulttuwaa kalloyeedda; izakka bare suutsay goggiyaa pulttuwaa kalloyaaddu.
19 « ‹Ne daay michchatina woy ne aawuwaa michchatina gisoppa; ayaw gooppe,
hewaa ootsiyaawe bare mata dabbuwaa kawushshiyaawaa. Hintte laa"uukka hintte
nagaran ooshettana.
20 Itti Asay bare aawuwaa ishaa machchattinna gisooppe, I bare aawuwaa ishaa
kawushshiseedda. Unttunttu barenttu nagaran ooshettana; unttunttu laa"uukka
na'aa yelennaan hayk'k'ana.
21 Itti Asay bare ishaa machchato akkooppe, hewe tunatetsa. I bare ishaa
kawushshiseedda; unttunttu laa"uukka na'aa yelikkino.
22 « ‹Simmi hintte de'anaadan, taani hinttena gelissiyaa biittay hinttena
c'uchchenna mala, hintte ta higgiyaanne ta azazuwaa naagitenne ootsite.
23 Taani hintte sintsaappe d'ayissiyaa asatuwaa de'uwaa wogaa kaalloppite.
Unttunttu hawaa ubbaa ootseedda diraw, taani unttuntta shenetaad.
24 Shin taani hinttena, «Unttunttu biittaa hintte laattana; hintte he biittaa hinttewaa
ootsanaadan, he maatsaynne eessay goggiyaa biittaa taani hinttenttoo immana»
yaagaad. Taani hinttena hara asatuwaappe dummaya kesseedda Med'inaa Godaa
hintte S'oossaa.
25 « ‹Hewaa diraw hintte geeshsha gideedda mehetuwaanne kafotuwaa geeshsha
gidennawanttuppe shaakkiide erite. Taani hawanttu hinttenttoo tuna ga wotseedda
mehetuwaan, kafotuwaaninne sa'aan k'aas'erettiyaabatuwaan ubbaan hintte
huup'iyaa tunissoppite.
26 Taani Med'inaa Goday geeshsha gidiyaa dirawunne hintte tawaa gidana mala
hinttena hara asaappe dummayeedda diraw, hinttekka taw geeshsha gidite.
27 « ‹Itti attuma Asay woy mac'c'a Asay moyttilliyaanna haasayiyaawaa woy
shareechcho gidooppe, unttunttu hayk'k'anaw besse. Unttunttu shuchchaan
c'adettino. Unttunttu suutsaa ac'uu unttunttu bollana› yaaga» yaageedda.

21

K'eesatuwaa Geeshshatetsaa

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda, «K'eesiyaa gidiyaa Aaroona attuma
naanaatoo hawaadan yaagaade oda; ‹Hintteppe ooninne
2 bare mata dabbo, bare daay, bare aawuwaa, bare attuma na'aa, bare mac'c'a
naatti, bare ishaa,
3 woy asinaa gelennaan, de'iyaa bare michchati anhaa gidana d'ayooppe,
hayk'k'eedda asaa anhaa oowaanne bochchiide, barena tunissoppo.
4 K'ay akuwaaninne geluwaan dabboteedda asaa anhaa bochchiidekka barena
tunissoppo.
5 « ‹K'eesetuu hayk'k'eeddawoo kayyottanaw barenttu huup'iyaa meedettoppino;
barenttu buuchchaakka k'antsaan k'ans's'oppino; woy k'ay barenttu bollaakka
k'ans's'ereetsoppino.
6 Unttunttu barenttu S'oossaw geeshsha gidino; k'ay barenttu S'oossaa suntsaakka
tunissoppino. Ayaw gooppe unttunttu Med'inaa Godaw taman s'uugiide yarshshiyaa,
k'umaa yarshshuwaa shiishshiyaawantta; hewaa diraw, unttunttu geeshsha gidanaw
bessee.
7 « ‹K'aykka k'eesatuu sharmus'a mac'c'a asaa, wodorotetsay aketti diggeedda
mac'c'a asaa, woy asinay yeddeedda mac'c'a asaa akkoppino. Ayaw gooppe, k'eesatuu
barenttu S'oossaw geeshsha.

20:18 Wog. 18:19 **20:19** Wog. 18:12-14 **20:20** Wog. 18:16 **21:5** Wog. 19:27-28; Zar. 14:1

8 K'eesii hintte S'oossaw k'umaa yarshshuwaa shiishshiyaawaa gidiyaa diraw, I
hara asaappe dummato. Taani hinttena geeshshiyaa hintte Med'inaa Goday geeshsha
gidiyaa diraw, ikka geeshsha gido.
9 Ay k'eesiyaa naatto gidooppekka sharmus'aade barena tunissooppe, henna bare
aawuwaa kawushshaaddu. Iza taman s'uugettaade hayk'k'u.
10 « ‹K'eesiyaa ubbatuwaa kaappuu, Aa huup'iyaan okettiyaa zayitii gukkeedda
dirawunne I k'eesetetsaa mayuwaa mayyanaw dummateedda asaa gidiyaa diraw,
bare huup'iyaa binnaanaa kallo wotsoppo; woy bare mayuwaakka peed'oppo.
11 Ay anhaa gidooppekka, de'iyaa sa'aa I geloppo; haray atto bare aawuwaa woy
bare daay anhaa gidooppekka, barena hewaan tunissoppo.
12 Aa geeshshanaw okkiyaa S'oossaa zayitii Aa bollan de'iyaa diraw, k'eesii S'oossaa
Dunkkaaniyaappe kesoppo; S'oossaa Dunkkaaniyaakka tunissoppo. Taani Med'inaa
Godaa.
13 « ‹K'eesii wodoro mac'c'a naatto akko.
14 Asinay hayk'k'eedda mishirato, woy asinay yeddeedda mishirato, woy woshumaa
mishirato akkoppo. Shin bare asaa giddoppe wodoro mac'c'a naatto dooriide akko.
15 Yaanana d'ayooppe, I bare asaa giddon bare zeretsaa gidiyaa bare naanatuwaa
tunissana. Taani Aa geeshshiyaawe, med'inaa Godaa yaaga› » yaageedda.
16 Med'inaa Goday Musa, hawaadan yaageedda;
17 «Neeni Aaroonaw hawaadan yaagaade oda; ‹Sintsanna yiyaa ne zeretsaappe
bollay tilla gidenna Asay ooninne k'umaa yarshshuwaa taw immanaw shiik'oppo.
18 Ayaw gooppe bollay tilla gidenna Asay ooninne shiik'anaw bessena. K'ook'a, woy
wobba, woy demuu narp'p'etteedda, woy pac'a bollay de'iyaa asay,
19 woy gediyaa woy kushiyaa silay,
20 woy k'uunay, woy dinkkii, woy ayfii sakkiyaa asay, woy puussuu oyk'k'eedda
asay, woy ilahuu oyk'k'eedda asay, woy goyro gidinakka bollay tilla gidenna asay,
ooninne shiik'oppo.
21 K'eesiyaa Aaroona zariyaappe bollay tilla gidenna Asay ooninne Med'inaa
Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishshanaw shiik'oppo. Aw bollay tilla
gidennawaa gidowaappe hini baggan, bare S'oossaw k'umaa yarshshuwaa
shiishshanaw I bessena.
22 I geeshsha k'umaanne k'ay geeshsha ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha
yarshshuwaa bare S'oossaa k'umaakka maanaw danddayee.
23 Shin aw bollay tilla gidenna diraw, I ta Dunkkaaniyaa tunissennaadan,
gaaridduwaakko woy yarshshiyaa sa'aakko shiik'oppo. Ayaw gooppe, unttuntta
geeshshiyaawe taani Med'inaa Godaa yaaga› » yaageedda.
24 Muse Aaroonaw, Aa attuma naanawunne Israa'eeliyaa asaw ubbaw hawaa
odeedda.

22

Imotaa Geeshshatetsaa

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
2 «Ta geeshsha suntsaa unttunttu tunissenna mala, Israa'eeliyaa Asay taw
dummayeedda imotaa Aarooninne Aa attuma naanay bonchchuwaan akkiide,
geeshshatetsaan naagana mala, unttunttoo oda. Taani Med'inaa Godaa.
3 «Unttunttoo hawaadan yaaga; ‹Sintsanna yiyaa yeletaa ubbaan hintte zariyaappe
ooninne tuni uttiide, Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw dummayeedda geeshsha
yarshshuwaakko shiik'ooppe, he Asay ta sintsaappe bohetto. Taani Med'inaa Godaa.
4 « ‹Aaroona zariyaappe wolk'k'aama galbbaa harggii de'iyaa, woy bollaappe
ayayneekka goggiyaa ooninne geeyana gakkanaw, geeshsha yarshshuwaappe

mooppo. Anhaa bochchiide tuneeddawaa woy Aa attumatetsaappe zeretsay
gukkeedda uraa bochchiyaa ooninne tuna.
5 Woy k'ay sa'aanna gooshettiyaa, tunissiyaawantta, woy ay mala tunatetsaa
gidooppenne tunissiyaa asaa bochchiyaa uray,
6 woy hewaa malabaa ayaanne bochchiyaa asay, omarssi gakkanaw I tuna; bare
bollaa haatsaan meec'ettennaan de'iidde, he geeshsha yarshshuwaappe I maanaw
koshshenna.
7 Away wulliyaa wode I geeshsha gidee; Hewaappe guyyiyaan, he geeshsha
yarshshuwaappe barena gakkiyaawaa mo gaasuukka hewe Aa k'umaa.
8 Barew hayk'k'eeddawaa woy do'ay wod'eedda mehiyaa ashuwaa mooppo; hewe
tunissiyaabaa. Taani Med'inaa Godaa.
9 « ‹K'eesetuu ta wogaa; naagennan is's'ooppe, unttunttu Aa tunissiide Aa nagaran
hayk'k'ana. Unttuntta geeshshiyaawe Taana Med'inaa Godaa.
10 « ‹He geeshsha yarshshuwaa k'eesiyaa soo asaappe attina, hara Asay mooppo;
k'eesiyaa soo yeedda imatsaa gidina, woy k'as's'arettiide ootsiyaa k'oomaa gidinakka
mooppo.
11 Shin k'eesii bare biran shammeedda ayiliyaa woy Aa son yeletteedda ayilii he
k'umaappe mo.
12 K'eesiyaa gidenna hara asaa geleedda k'eesiyaa naatta he geeshsha
yarshshuwaappe muuppu.
13 Shin k'eesiyaa naatta asinay hayk'k'ina, woy asinay yeddina, na'aa yelennaan
kase bare wodorotetsaan de'iyaawaadan simmaade bare aawuwaa golle yooppe, Aa
bare aawuwaa gakkiyaa k'umaappe mu. Shin hara Asay ooninne hewaappe mooppo.
14 « ‹Itti Asay erennan de'iidde geeshsha yarshshuwaappe mooppe, he I meedda
k'umaa gatiyaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiyaa gujjiide k'eesiyaw immo.
15 Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw yarshshiyaa geeshsha yarshshuwaa
k'eesatuu tunissoppino.
16 Unttunttu barenttu aheedda geeshsha yarshshuwaa barew miide, barenttu
nagaran ooshettanaadan, k'eesatuu ootsanaw koshshenna. Ayaw gooppe, unttuntta
geeshshiyaawe, taani Med'inaa Godaa yaaga› » yaageedda.

Aketena Yarshshotuwaa

17 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,
18 «Aaroonaw, Aa naanatoonne Israa'eeliyaa asaa ubbaw hawaadan yaagaade oda;
‹Israa'eeliyaa asaappe gidina woy unttunttu giddon de'iyaa betiyaappe ooninne
Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa bare dosuwaan c'oo immiyaa woy bare
shiik'k'owaa gatsanaw yarshshiyaa wode,
19 he yarshshuu akettana mala, korumaappe woy dorssaappe woy deeshshaappe
tilla bollaanna de'iyaa attumawaa gido.
20 Bollay tilla gidennawe ayaa gidooppenne aketena diraw, hewaa shiishshoppa.
21 « ‹K'ay oona gidooppenne bare shiik'k'owaa gatsanaw ittippetetsaa yarshshuwaa
S'oossaw yarshshiyaa wode, woy bare mehiyaappe bare dosuwaan c'oo immiyaa
imotaa Med'inaa Godaw shiishshiyaa wode, hewe aketana mala I tilla bollaanna
de'iyaawaa gido.
22 Hintte mehiyaappe k'ook'iyaa, woy me'uwaa, woy gunddaa, woy giiyiyaa
maytsay, woy puussuu, woy ilahuu de'iyaawaa Med'inaa Godaw yarshshoppite; k'ay
taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiidekka yarshshiyaa sa'aa bollan Med'inaa
Godaw shiishshoppite.

22:20 Zar. 17:1

23 Aa bollan pac'a med'etay woy pac'abay de'iyaa korumaa woy dorssaa itti Asay
bare dosuwaan c'oo immiyaa yarshshoo shiishshanaw danddayee; shin shiik'uu
gatso gidooppe, hewe aketena.
24 Sanggisetteeddawaa woy k'os'etteeddawaa woy kaatsay maytteeddawaa woy
k'ans's'etteeddawaa Med'inaa Godaw yarshshoppite. Hintte gadiyaan hewaa
malabaa ootsoppite.
25 Hintte giddon de'iyaa allaga asatuwaappe akkeedda hewaa mala mehiyaakka
hintte S'oossaw k'uma ootsiide shiishshoppite. Unttunttu bollay tilla gidennawaa
gaasuwaan unttunttun pokkuu de'iyaa diraw, unttunttu hintte diraw akettikino›
yaaga» yaageedda.
26 K'aykka Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,
27 «Miizzaa maray woy dorssaa maray woy deeshshaa maray yelettiyaa wode,
laappun gallassaa bare daayinna gam"o. Hosppuntsa gallassaappe doommiide,
Med'inaa Godaw taman s'uugiide shiishshiyaa yarshsho ootsiide shiishshanaw
danddayettee.
28 Miyatoo, dorssatoo, woy deeshshatoo I maraanna itti gallassi shukkoppite.
29 «Hintte galataa yarshshuwaa Med'inaa Godaw shiishshiyaa wode, hintte
yarshshuu aketanaadan yarshshite.
30 He yarshshuu he gallassikka meetettanaw koshshee; aappe ayaanne wonttiw
ashshoppite. Taani Med'inaa Godaa.
31 «Ta azazuwaa naagitenne ootsite. Taani Med'inaa Godaa.
32 K'ay ta geeshsha suntsaa hintte tunissoppite; Israa'eeliyaa asaa giddon taani
geeshsha gidiyaawe erettanaw bessee. Hinttena geeshshiyaawe, taani Med'inaa
Godaa.
33 Hinttew S'oossaa gidanaw, hinttena Gibs'e gadiyaappe kesseeddawe taana. Taani
Med'inaa Godaa» yaageedda.

23

Ammanuwaa Baalaa Bonchchiyaa Maaraa

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
2 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; ‹Geeshsha shiik'uwaa gi awaayiide,
hintte bonchchanaw bessiyaa keeretteedda Med'inaa Godaa baalatuu hawantta.
3 « ‹Hintte usuppun gallassaa oosuwaa ootsiita; shin laappuntsa gallassi hintte
shemppiyaa Sambbata gallassaa; he gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; ayaa
oosonne ootsoppite; hintte de'iyaa sa'aan ubbaan hewe Med'inaa Godaw Sambbataa.

Paasigaa Baalaanne Magaage Ukitsaa Baalaa
(Pay. 28:16-25)

4 « ‹Unttunttu wodiyaan wodiyaan geeshsha shiik'uwaa ootsi awaayiide hintte
bonchchanaw bessiyaa Med'inaa Godaa baalatuu hawantta.
5 Koyro aginaan tammanne oyddentso gallassi sa'ay omarssiyaa wode, Med'inaa
Godaa Paasigay doommee.
6 « ‹K'ay he aginankka tammanne ichcheshentso gallassay Med'inaa Godaa
magaage Ukitsaa Baalaa gallassaa; hewaa diraw laappun gallassatuwaan irshshuu
gelibeenna ukitsaa miite.
7 He gallassatuwaappe koyiro gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa
oosuwaa ayaanne ootsoppite.

23:3 Kes. 20:8-10; 23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Zar. 5:12-14 **23:5** Kes. 12:1-13; Zar. 16:1-2 **23:6** Kes. 12:14-20; 23:15; 34:18; Zar. 16:3-8

8 Laappun gallassaa ubbaa Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa
shiishshite; laappuntsa gallassan k'ay geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa
oosuwaa ayaanne ootsoppite› yaaga» yaageedda.

Bayira Katsaa

9 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
10 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; ‹Taani hinttenttoo immiyaa biittaa
geliide, hintte katsaa c'akkiyaa wode, he katsaw koyiro ayfiyaa mirk'k'iyaa
k'eesiyaakko akki yiite.
11 Med'inaa Goday hinttewaa akkana mala, Sambbata wonttetsa gallassi k'eesii he
mirk'k'iyaa S'oossaa sintsan k'aatso.
12 He hintte mirk'k'iyaa k'aatseedda gallassi tilla bollaanna de'iyaa itti laytsaa
dorssaa orggiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaw shiishshite.
13 He yarshshuwaanna ittippe wogaraa zayitiyaan munak'etteedda laa"u kiilo
giraame lo"o d'iiliyaa katsaa yarshshuwaa ootsiide shiishshite; hewe Med'inaa
Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa;
hewaanakka k'ay ittippe itti liitiro gidiyaa woyniyaa eessaa shiishshite.
14 Ha yarshshuwaa hintte hintte S'oossaw shiishshiyaa gallassay gakkanaw, ooratsa
gakkeedda katsaappe ukitsaa, woy s'iis'aa gidina, k'ayiyaa gidinakka mooppite.
Hawe hintte de'iyaa sa'aan ubbaan sintsanna yiyaa yeletaw ubbaw med'inaw woga.

Saaminttatuwaa Baalaa
(Pay. 28:26-31)

15 « ‹Hintte k'aatsiyaa yarshshuwaa mirk'k'iyaa aheedda Sambbata wonttetsappe
doommiide, laappun saaminttaa kumentsaa paydite.
16 Laappuntsa Sambbataa wonttetsa gallassay gakkanaw, ishatamu gallassaa
paydiidde, ooratsa gakkeedda katsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw shiishshite.
17 Hintte ak'iyaa sa'aappe laa"u kiilo giraame gidiyaa lo"o d'iiliyaappe irshshuwaa
yeggiide uukkeedda laa"u ukitsaa k'aatsanaw akki yiite. Hewe koyiro gakkeedda
katsaa ayfiyaappe Med'inaa Godaw yarshshuwaa gidee.
18 He ukitsaanna ittippe tilla bollaanna de'iyaa itti laytsaa gideedda laappun
dorssaa maratuwaa, itti korumaanne laa"u dorssaa orggetuwaa shiishshite. Katsaa
yarshshuwaananne ushshaa yarshshuwaanna ittippe Med'inaa Godaw taman
s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide yarshshite.
19 K'ay itti deeshshaa orggiyaa nagaraa yarshshoo, itti laytsaa gideedda laa"u
dorssaa orggetuwaakka ittippetetsaa yarshshoo shiishshite.
20 « ‹K'eesii he koyiro gakkeedda katsaa ayfiyaa ukitsaanne he laa"u dorssatuwaa
k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsan k'aatsee; hewanttu
Med'inaa Godaw geeshsha; k'ay k'eesiyaawukka gishuwaa.
21 He gallassikka awaayiide geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa ooso
ayaanne ootsoppite. Hawe hintte de'iyaa saan ubbaan sintsanna yiyaa yeletaw
ubbaw med'inaw woga.
22 « ‹Hintte gadiyaan mokkeedda katsaa hintte c'akkiyaa wode, hintte shoyk'aa
gas'aa gakkanaw c'akkoppite; c'akkishin attiyaa k'aarimiyaakka k'oroppite; hewaa
hiyyeesatoonne betetoo aggi bashite. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa› yaaga»
yaageedda.

Malakataa Punniyaa Baalaa
(Pay. 29:1-6)

23 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,

23:15 Kes. 23:16; 34:22; Zar. 16:9-12 **23:22** Wog. 19:9-10; Zar. 24:19-22

24 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; ‹Laappuntsa aginaan koyiro
gallassaa shemppo gallassaa ootsiide bonchchite; hassayissuwaa malakataykka
punettiyaa wode, geeshsha shiik'uwaa shiik'ite.
25 He gallassan Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishshiteppe
attina, daaburssiyaa oosuwaa ayaanne ootsoppite› yaaga» yaageedda.

Nagaraa Atto Giissiyaa Gallassaa
(Pay. 29:7-11)

26 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,
27 «Ha laappuntsa aginaw tammantsa gallassay nagaraa atto giissiyaa gallassaa; he
gallassi geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; k'ay hintte huup'iyaa kawushshite; yaatiide
Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishshite.
28 He gallassay Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan hintte nagaray atto
geetettana mala, hintte nagaraa atto giissiyaa gallassaa gidiyaa diraw, he gallassi ay
oosuwaanne ootsoppite.
29 He gallassi barenatetsaa kawushshenna Asay ooninne bare asaa giddoppe
bohetto.
30 He gallassi ayaa oosuwaa gidooppenne ootsiyaa asaa taani Aa asaa giddoppe
d'ayissana.
31 He gallassi ay oosuwaanne ootsoppite. Hawe hintte de'iyaa saan ubbaan
sintsanna yiyaa yeletaw ubbaw med'inaw woga.
32 Hewe hintte waanna shemppuwaa shemppiyaa Sambbata gallassaa. He
gallassan hintte huup'iyaa kawushshite. He aginaan udduppuntsa gallassan
omarssaappe doommiide, tammantsa gallassaa omarssay gakkanaw, hintte
Sambbataa bonchchite» yaageedda.

Daasiyaa Baalaa
(Pay. 29:12-40)

33 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,
34 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; ‹Ha laappuntsa aginaan tammanne
ichcheshentso gallassaappe doommiide, laappun gallassay Med'inaa Godaw Daasiyaa
Baala.
35 He gallassatuwaappe koyiro gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite;
daaburssiyaa oosuwaa ayaanne ootsoppite.
36 Laappun gallassan ubbaan Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa
shiishshite; hosppuntsa gallassan k'ay geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; Med'inaa Godaw
taman yarshshiyaa yarshshuwaakka shiishshite. He gallassay hintte shiik'uwaa
poliyaa gallassaa gidiyaa diraw, daaburssiyaa oosuwaa ayaanne ootsoppite.
37 « ‹Taman s'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaa, k'ay hara
yarshshotuwaa ubbaanne ushshaa yarshshuwaa, koshshiyaawaa keenaa keereedda
gallassan Med'inaa Godaw shiishshanaw, hintte geeshsha shiik'uwaa ootsiide
awaayana Med'inaa Godaa baalatuu hawantta.
38 Ha baalatuu Med'inaa Godaa Sambbatatuwaappe, hintte imotaa ootsiide
Med'inaa Godaw immiyaawanttuppe, shiik'uwaa gatsiyaawanttuppenne hintte
hintte dosuwaan c'oo immiyaawanttuppe dumma.
39 « ‹Laappuntsa aginaan tammanne ichcheshentso gallassan hintte gadiyaan
mokkeeddawaa c'akkiide shiishsheeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa baalaa
laappun gallassaa bonchchite; koyiro gallassaynne hosppuntsa gallassay hinttenttoo
waanna shemppo gallassaa.

23:26 Wog. 16:29-34 **23:33** Zar. 16:13-15

40 Koyro gallassan lo"o mitsaa ayifiyaappe, zambbaa tashiyaappe, irs's'a haytsaana
de'iyaa mitsaa tashiyaappenne shaafaa matan dic'c'iyaa lee"o tashiyaappe akkiide,
Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan nashetiidde, laappun gallassaa baalaa
bonchchite.
41 He baalaa laytsan laytsan laappun gallassaa Med'inaa Godaw bonchchite. Hewe
sintsanna yiyaa yeletaw ubbaw med'inaw woga. Hintte hewaa laappuntsa aginaan
bonchchite.
42 He laappun gallassaa hintte daasiyan de'ite; Israa'eeliyaa biittaa asaa gidiyaa
ubbay daasiyan de'ite.
43 Hewe sintsanna yiyaa yeletay ubbay Israa'eeliyaa asaa taani Gibs'eppe
Kesseedda wode, unttunttu daasiyan de'anaadan ootseeddawaa eranaassa. Taani
Med'inaa Godaa hintte S'oossaa› yaaga» yaageedda.
44 Hewaadan ootsiide, Muse Med'inaa Godaa Baalatuwaa bonchchiyaa wogaa
Israa'eeliyaa asaw odeedda.

24

S'omppetuwaa Naaguwaa
(Kes. 27:20-21)

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,
2 «S'omppii to'ennan ees's'iidde de'ana mala, Asay koshshiyaa zayitiyaa wogaraa
teeraa c'addiide gum"ina geeshsha new ahana mala, Israa'eelatuwaa azaza.
3 Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddon de'iyaa markkatetsaa gaariduwaappe
kare baggana, omarssaappe wontta gakkanaw, Aarooni Med'inaa Godaa sintsan he
s'omppiyaa ubbaa wode eetso. Sintsanna yiyaa yeletaw ubbaw hewe med'inaw woga.
4 S'omppiyaa wotsiyaa, walakay bayinna work'k'aa ballaa bolla de'iyaa s'omppetuu
Med'inaa Godaa sintsan ubbaa wode ees's'anaadan Aarooni naago.

S'oossaw Shiishshiyaa Ukitsaa

5 «Laatamanne oyddu kiilo giraame gidiyaa liik'o d'iiliyaa akkaade tammanne laa"u
ukitsaa uukka.
6 He ukitsatuwaa usuppunatuwaa ittuwaa ittuwaa bolla usuppunatuwaa ittuwaa
ittuwaa bollan Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa walakay bayinna work'k'aa
s'arap'p'eezaa bollan wotsa.
7 Med'inaa Godaw taman s'uugganaw shiishsheedda k'umaa yarshshuwaa
gidiyaawaa erissanaw, laa"u maaratuwaa matan matan geeshsha is'aanaa
hassayisiyaawaa ootsaade wotsa.
8 Ha ukitsaa Sambbatan Sambbatan ubbaa wode Aarooni Med'inaa Godaa sintsan
Israa'eeliyaa asaa diraw wotso. Hewe Israa'eeliyaa Asay ubbaa wode ootsanaw
koshshiyaa k'aalaa c'aak'uwaa.
9 Hewe Aaroonawunne Aa attuma naanaatoo imetto; I Med'inaa Godaw taman
s'uuggiyaa yarshshuwaappe wogaadan Aaroonanne Aa naanatuwaa gakkiyaa
ubbaappe geeshsha gideedda yarshshuwaappe ittuwaa gidiyaa geeshsha
yarshshuwaa gidiyaa diraw, unttunttu hewaa geeshsha sa'aan miino» yaageedda.

Likkenne Suure Pirddaa Leemisuwaa

10 Aata Israa'eeliyaa asaa, aawuu k'ay Gibs'e asaa gidiyaa itti bitanii de'ee. Itti
gallassi I hara Israa'eeliyaa asaa gidiyaa ittuwaanna dunkkaaneedda sa'aan
wad'etteedda.
11 Ha aw aata Israa'eeliyaa asaa gideedda bitanii wad'etaa giddon S'oossaa suntsaa
shek'k'eedda. Yaatina Aa Musekko aheeddino. He bitaniyaa aata Daana yaraa
gidiyaa S'iibira naatto. I suntsaykka Shalomiito.

24:5 Kes. 25:30 **24:9** Mat. 12:4; Mar. 2:26; Luk'. 6:4

12 Ha bitaniyaa waatanentto Med'inaa Godaa shenii unttunttoo k'onc'c'ana
gakkanaw, unttunttu Aa k'asho golliyaan wotseeddino.
13 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,
14 «He shek'k'eedda bitaniyaa dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessa; I shek'ishshin
siseedda Asay ubbay barenttu kushiyaa Aa huup'iyaa bollan wotsino; yaatooppe
Israa'eeliyaa asaa maabaray ubbay Aa shuchchaan c'addiide wod'o.
15 Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; Ay asaynne bare S'oossaa
shek'k'ooppe, I bare nagaran ooshettee.
16 Med'inaa Godaa suntsaa shek'k'iyaa Asay hayk'k'o; Israa'eeliyaa asaa maabaray
ubbay Aa shuchchaan c'addo. Betiide yeeddawaa gidina woy biittaa asaa gidinakka
Med'inaa Godaa suntsaa shek'k'ooppe hayk'k'o.
17 « ‹Asa wod'iyaa Asay hayk'k'o.
18 Asaa mehiyaa wod'iyaa Asay ooninne bare wod'eedda mehiyaa diraw pas'a
mehiyaa c'iggo.
19 Itti Asay bare shooruwaa k'ohooppe, I ootseeddawaadan Aa bollankka oosetto.
20 Mentsooppe me"o; ayfiyaa diraw ayfiyaa; achchaa diraw achchaa. Asaa bollan
k'ohuwaa gatseedda oonikka I gatseedda k'ohuwaa malay Aa bollankka gakko.
21 Mehiyaa wod'eedda Asay mehiyaa c'iggo; shin asaa wod'eedda Asay hayk'k'o.
22 Betiyawukka Israa'eeliyaa asaw higgii itti mala gido; ayaw gooppe Taani
Med'inaa Godaa hintte S'oossaa› yaaga» yaageedda.
23 Hewaa ubbaa Muse Israa'eeliyaa asaw ubbaw odeedda; unttunttu he
shek'k'eedda bitaniyaa dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessiide, shuchchaan
c'addiide wod'eeddino. Yaatiide Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Goday Musa
azazeeddawaadan ootseeddino.

25

Sambbataa Laytsaa
(Zar. 15:1-11)

1 Siinaa Deriyaa bollan Med'inaa Goday Musew hawaadan yaageedda;
2 «Neeni Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; ‹Taani hinttenttoo immiyaa
biittaa hintte geliyaa wode, biittaykka Med'inaa Godaa Sambbataa bonchcho.
3 Usuppun laytsaa kumentsaa hintte shoyk'aan zerite; k'ay usuppun laytsaa
kumentsaakka hintte woyniyaa turaa s'eeraa s'unk'k'ite; Aa ayfiyaakka mas'i akkite.
4 Shin laappuntsa laytsay biittaw shemppo Sambbata; hewe Med'inaa Godawukka
Sambbata. He laappuntsa laytsan hintte shoyk'aan zeroppite; hintte woyniyaa
s'eeraakka s'unk'k'oppite.
5 Hintte gadiyaan azabbaa gidiide mokkiyaawaakka c'akkoppite; k'ay
s'unk'k'ennan de'ishshin c'oo ayfeedda woyniyaakka shiishshoppite. He laytsay
biittaw ubbaanna shemppo laytsaa gido.
6-7 He Sambbata laytsan biittay oosettana d'ayooppe hinttenttoo, hintte mac'c'anne
attuma k'oomatoo, hinttenttoo keraa ootsiyaawanttoo, betiide yiide hinttenana
de'iyaawanttoo, hintte mehiyawunne hintte gadiyaan de'iyaa do'atoo gidiyaa k'umaa
immana; biittay mokkiyaabay ubbay meetetto.

Maarotetsaa Laytsaa

8 « ‹Laytsatuwaa giddon de'iyaa laappun Sambbatatuwaa payda; laappun
Sambbatatuwaa laytsaa payduu laappu gede laappuna; hewekka oytamanne
udduppun laytsaa.

24:17 Kes. 21:12 **24:20** Kes. 21:23-25; Zar. 19:21; Mat. 5:38 **24:22** Pay. 15:16 **25:1** Kes. 23:10-11

9 Hewaappe guyyiyaan, laappuntsa aginaan, tammantsa gallassan bonchchettiyaa
nagaraa atto giissiyaa gallassan malakataa punniyaa asaa hintte gadiyaan ubbaan
kiittite.
10 Ishatamantso laytsaa dummayiide, he gadiyaan de'iyaa ubbaw la"atetsaa
awaayite. Hewe hinttenttoo Ishatamantso Laytsaa Baalaa. He wodiyaan hintte
ubbaykka hintte gadiyawunne hintte yaraw yaraw simmite.
11 He laytsay hinttenttoo Ishatamantso Laytsaa Baalaa. He laytsan zeroppite;
azabbaa gidiide mokkeeddawaakka c'akkoppite; k'ay hintte Aa s'eeraa s'unk'k'ennan
ayfeedda woyniyaa ayfiyaakka shiishshoppite.
12 Hewe Ishatamantso Laytsaa Baala gidiyaa diraw, I hinttenttoo geeshsha;
goshenan c'oo dembban mokkeeddawaa miite.
13 « ‹Ha Ishatamantso Laytsaa Baalaa wode Asay ubbay bare gadiyaa simmo.
14 « ‹Hintte hintte shooruwaappe gadiyaa shammooppe, woy k'ay aw zal''ooppe,
ittuu ittuwaa c'immoppite.
15 Hintte Ishatamantso Laytsaa Baalaappe guyyiyaan de'iyaa laytsatuwaa
payduwaadan hintte shooruwaappe shammite; hintte shooruukka k'ay gadii katsaa
mokkanaw de'iyaa laytsatuwaa payduwaadan zal"o.
16 Laytsatuwaa paydu daro gidooppe, gatii daree; laytsatuwaa payduu
guus's'ooppe, gatiikka guus's'ee. Ayaw gooppe, hintte c'akkana katsaa c'akaa
payduwaadan hintte shooruu hinttenttoo zal''ee.
17 Hintte ittuu ittuwaa c'immoppite; shin hintte hintte S'oossaw yayyite. Taani
Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.

Laappuntsa Laytsaa Metuwaa

18 « ‹Ta azazuwaa ootsite; ta higgiyaakka naagitenne ootsite; yaatooppe hintte ha
gadiyaan sarotetsaan de'ana.
19 Biittay bare ayfiyaa hinttenttoo immana; hintte kallana gakkanaw maana; k'ay
he biittankka hintte sarotetsaan de'ana.
20 Hintte, «Nuuni zerana d'ayooppe, k'ay katsaakka c'akkiide shiishshana d'ayooppe,
laappuntsa laytsan ayaa maanee?» gooppe,
21 taani usuppuntsa laytsan ta anjjuwaa hintte bollan kiittana; yaatooppe biittay
heezzu laytsaw gidiyaa ayfiyaa ayfana.
22 Hosppuntsa laytsan hintte hintte gadiyaan zeriyaa wodekka, kase shaachcha
katsaa maana; k'ay hintte zeriyaa katsaa ayfiyaa udduppuntsa laytsan shiishshana
gakkanawukka, shaachcha katsaa maana.

Ak'uwaa Zaariyaa Wogaa

23 « ‹Biittay tawaa gidiyaa dirawunne hinttekka ha gadiyaan imatsaanne bete
gidiide de'iyaa diraw, biittaa laa"entso simmennaadan bayizzoppite.
24 Hintte oyk'k'eedda gadiyaan ubbaan de'iyaa gadiyaa godatuu wozana mala,
unttunttu maataa naaganaw koshshee.
25 « ‹Ne ishay hiyyeesiide bare gadiyaappe zal"ooppe, aw matattiyaa dabbuu yiide,
he gadiyaa aw wozo.
26 Aw he gadiyaa woziyaa dabbuu d'ayooppe, k'ay ikka simmi duretiide woziyaa
miishshaa demmooppe,
27 bare zal"eedda wodiyaappe doommiide de'iyaa laytsaa paydiidde, atteeda
laytsaa miishshaa shammeeddawoo zaaro; yaatiide I bare gadiyaw simmo.
28 Shin aw he gadiyaa wozanaw gidiyaa shaluu d'ayooppe, Ishatamantso Laytsaa
Baalay gakkanaw gadii shammeedda bitaniyaa kushiyaan gam"o; Ishatamantso
Laytsaa Baalaa wode, Aa gadii aw simmo; ikka bare gadiyaw simmo.

29 « ‹Gimbbetti utteedda katamaa giddon itti Asay de'iyaa golliyaa hara uraw
zal"ooppe, I zal"osaappe biide itti laytsaa gakkanaw de'iyaa wodiyaan zaariide
wozanaw aw maatay de'ee.
30 Itti laytsaa kumentsaa giddon wozana d'ayooppe, he gimbbetteedda katamaa
giddon de'iyaa gollii shammeeddawoo na'aa na'aw med'inaw aawaa gidee.
Ishatamantso Laytsaa Baalaa wodekka simmenna.
31 Shin gimbbettibeenna heeratuwaan de'iyaa golletuu shoyk'aa mala. Unttunttu
wozettiino; Ishatamantso Laytsaa Baalaa wodekka zal"eeddawoo simmiino.
32 « ‹Gidooppenne Leewatuwaa katamatuwaan de'iyaa barenttu golliyaa Leewatuu
barenttu koyeedda wodiyaan wozi akkanaw danddayiino.
33 Leewatuwaappe itti Asay unttunttu katamaa giddon de'iyaa golliyaa zal"iide
wozana d'ayooppe, he unttunttu katamaa giddon de'iyaa gollii Ishatamantso Laytsaa
Baalaa wode simmee. Ayaw gooppe, Leewatuwaa katamaa giddon de'iyaa golletuu
Israa'eeliyaa asaa giddon Leewatoo ak'o.
34 Shin unttunttu katamaa yuushshuwaan unttunttu ubbaw ittippe de'iyaa biittay
unttunttoo med'inaw ak'o gidiyaa diraw zal"ettenna.

Mank'k'eedda Asaw Tal"iyaawaa

35 « ‹K'ay ne ishay hiyyeesiide barena danddayana d'ayooppe, imatsaadaaninne
betiyaadan I neenana de'ana mala, neeni Aa maadda.
36 Ne ishaa neenana wotsanaw aappe dichchaa akkoppa; woy wod'iyaa mooppa.
Shin neeni ne S'oossaw yayya.
37 Ne biraa aw dichchaw tal"oppa; ne k'umaakka aw wod'iyaan zal"oppa.
38 Hinttew Kanaane biittaa immanawunne hintte S'oossaa gidanaw, hinttena Gibs'e
gadiyaappe kesseeddawe, taani Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.

Ayiletuu Ayiletetsaappe Kesiyaawaa

39 « ‹New dabbo gidiyaa Israa'eeliyaa Asay mank'k'iide, barena new ayiletetsaw
zal"ooppe, neeni Aa ayiliyaadan oosissoppa.
40 I keraa ootsiyaa asaadaaninne betiyaadan neenana de'o; Ishatamantso Laytsaa
Baalay gakkanaw I new ootso.
41 He wode I bare naanatuwaannakka ittippe ne golleppe kesiide bare golliyaa
asaakko bo; bare aawuwaa gadiyaakkokka simmo.
42 Israa'eelatuu taani Gibs'e gadiyaappe Kesseedda ta ayiletuwaa gidiyaa diraw,
unttunttu ayiletetsaw zal"ettoppino.
43 Neeni unttunttoo mek'etsaa iitaade mooddoppa; shin neeni ne S'oossaw yayya.
44 « ‹New attumanne mac'c'a ayiletuu de'ana mala koyooppe, ne yuushshuwaan
de'iyaa kawutetsatuwaappe shamma.
45 K'ay hintte gadiyaan de'iyaa betetuwaappenne hintte gadiyaan de'ishshin
yeletteedda unttunttu soo asaappe shammanaw danddayiita; unttunttu hinttenttoo
ak'o gidino.
46 Hintteppe guyyiyaan hintte naanay unttuntta med'inaw laattana mala, hintte
naanaw immite. Hintte unttunttuppe ubbaa wodekka ayiliyaa shammanaw
danddayiita; shin hintte ishaa gidiyaa Israa'eeliyaa asaa mek'etsaa iisiide
mooddoppite.
47 « ‹Ne matan de'iyaa imatsaa woy bete Asay duretina, k'ay Aa matan de'iyaa ne
ishay mank'k'iide, he ne matan de'iyaa imatsaw woy betiyaw woy imatsaa bitaniyaa
zariyaappe ittoo barena zal"ooppe,
48 I zal"etti simmina Aa wozanaw danddayettee; Aa ishatuwaappe ittuu Aa wozo.

25:35 Zar. 15:7-8 **25:37** Kes. 22:25; Zar. 23:19-20 **25:39** Kes. 21:2-6; Zar. 15:12-18

49 Woy Aa aawuwaa ishay, woy Aa aawuwaa ishaa na'ay Aa wozo; woy Aa
yaraappe aw mata dabbo gidiyaa Asay Aa wozo; woy k'ay I bare huup'iyaw
durettooppe I barena wozo.
50 I barena shammeedda bitaniyaanna ittippe gidiide, I barena zal"eedda
laytsaappe doommiide Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw de'iyaa laytsaa
paydo; Aa biliyaa gatii he laytsaa payduwaa keeshshaa gido. I barena
shammeeddawaanna gam"eedda wodiyaa gatii itti Asay keraa ootsiide demmiyaa
miishshaa keeshsha gido.
51 Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw biro daro laytsay atteedawaa gidooppe,
bare zal"etteedda gatiyaappe he laytsaa payduwaan barena woziyaa gatiyaa c'iggo.
52 K'ay Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw atteeda laytsay guutsaa gidooppe,
barena shammeeddawaanna ittippe paydiidde, he laytsaa payduwaan barena
woziyaa gatiyaa c'iggo.
53 I laytsan laytsan keraa ootsiyaa asaadan barena shammeeddawaanna de'oppe
attina, hintte s'eelliidde Israa'eeliyaa asaa gidiyaa bitaniyaa mek'etsaa iisiide
mooddoppite.
54 « ‹Shin I hewaa mala ogiyaan wozettana d'ayooppe, Ishatamantso Laytsaa
Baalay gakkiyaa wode inne Aa naanay k'oomatetsaappe kesino.
55 Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay ta k'oomatuwaatee; taani Gibs'e gadiyaappe
Kesseedda ta k'oomatuwaa. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa› yaaga»
yaageedda.

26

Azazettina Beettiyaa Anjjuwaa
(Zar. 7:12-24; 28:1-14)

1 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte unttunttoo goynnanaw eek'atuwaa
med'd'oppite; k'ay hawulttiyaa, masetteedda misiliyaa woy masetteedda shuchchaa
essoppite. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.
2 Ta Sambbatatuwaa naagite; ta Dunkkaaniyaa bonchchite; Taani Med'inaa Godaa.
3 «Hintte ta higgiyaan booppe, ta azazotuwaakka naagooppenne ootsooppe,
4 taani hinttenttoo iraa wodiyaan bukissana; biittaykka katsaa darissiide mokkana;
dembbaa mitsatuukka ayfiyaa ayifana.
5 Hintte katsaa bukkiyaa wodiyaappe biide woyniyaa ayfiyaa mas'iyaa wodii
gakkanaw katsaa k'os's'ana; k'ay woyniyaa ayfiyaa mas'uukka biide katsaa zeriyaa
wodii gakkanaw wurenna. Hintte kallana gakkanaw k'umaa maana; k'ay hintte
hintte biittankka saruwaan de'ana.
6 «Taani biittaw sarotetsaa immana; ooninne yashissennan hintte gisana. Iita
do'atuwaa taani gadiyaappe d'ayissana; hintte gadiyaan laa"entso olay denddenna.
7 Hintte morkkatuwaa hintte yederssana; hintte sintsan unttunttu mashshaan
hayk'k'ana.
8 Hintteppe ichcheshu s'eetuwaa yederssana; k'ay s'eetuu tammu sha"aa
yederssana. Hintte morkketuu hintte sintsan mashshaan hayk'k'ana.
9 «Taani ta deemuwaa hinttekko zaarana; hinttena ayfissana; hinttena darissana.
K'ay taani ta c'aak'uwaa hinttenana minisana.
10 Hintte shaachcha katsaa maana; k'ay ha laytsaa katsaa wotsanaw, shaachcha
katsaa diggiide sa'aa kessana.
11 Taani ta de'iyaa sa'aa hintte giddon ootsana; taani hinttena shaattikke.
12 Taani hintte gidduwaan hamettana; k'ay hintte S'oossaa gidana; hinttekka ta
asaa gidanita.

26:3 Zar. 11:13-15; 28:1-14 **26:12** 2 K'or. 6:16

13 Hintte Gibs'etoo ayiliyaa gidennaadan, Gibs'e gadiyaappe hinttena kesseeddawe
Taani Med'inaa Goday hintte S'oossaa. Taani hintte ayiletetsaa morgge mitsaa
mentsaad; k'ay hinttekka d'ok'k'u giide hemettanaadan ootsaad.

Azazettenan Is's'ina Gakkiyaa Muraa
(Zar. 28:15-68)

14 «Shin hintte taani giyaawaa sisennan is's'ooppenne, ha azazotuwaa ubbaakka
ootsennan is's'ooppe,
15 ta wogaa hintte kad'ooppe, k'ay ta azazotuwaa ubbaa ootsennan is's'iide ta
c'aak'uwaa mentsanaw hintte ta higgiyaa shaattooppe,
16 he wode taani hintte bolla hawaa ootsana: Hintte akeekenan de'ishshin
yashshaa, gilk'k'atetsaa, hintte ayfiyaa jollisiyaanne hinttena loytsi harggissiyaa
mishuwaa hintte bolla ahana. Hintte zeretsaa zerana; shin I hada; ayaw gooppe,
hewaa hintte morkketuu maana.
17 Taani ta som"uwaa hintte bolla tukkana; hintte morkkatuwaa sintsan hintte
kunddana; hinttena is's'iiyaawanttu hinttena mooddana; k'ay ooninne yederssenan
hintte bak'atana.
18 «Hawaa ubbaa ootsinakka hintte taana sisennan is's'ooppe, taani hintte nagaraa
diraw hintte muraa laappun dakkuwaa gujjana.
19 Hintte wolk'k'aa otoruwaa taani mentsana; saluwaa birataa mala ootsana; hintte
biittaakka nahaasiyaa giyaa birataa mala ootsana.
20 Hintte wolk'k'ay hadasan wurana; ayaw gooppe, hintte biittay katsaa mokkenna;
gadiyaan de'iyaa mitsatuukka ayfiyaa ayfikkino.
21 «Hintte taw is's'eeddo gooppenne taani giyaawaakka sisennan is's'ooppe, hintte
nagaraa keeshshaa laappun dakkuwaa boshaa taani hintte bollan ahana.
22 Taani hintte bolla bazzuwaa do'atuwaa yeddana; unttunttu hintte naanatuwaa
bonk'k'ana; hintte mehetuwaa d'ayssana; hintte payduwaakka guutsana; hewaa
gaasuwaan hintte hamettiyaa ogii bazzuwaa gidanawaa.
23 «Ha ubbaa murankka hintte taakko simmennaan is's'aaddi giide booppe,
24 he wode taanikka hinttenttoo is's'aaddi gaana; k'ay hintte nagaraa diraw taani ta
huup'iyaw hinttena laappun dakkuwaa murana.
25 Ta c'aak'uwaa mentseedda haluwaa kesiyaa mashshaa taani hintte bolla ahana;
hintte hintte katamatuwaan shiik'ooppekka, taani hintte bollan iita harggiyaa
yeddana. K'ay hinttekka hintte morkkatuwaa kushiyaan aad'd'iide imettana.
26 Hintte katsaa taani d'ayssiyaa wode, tammu mac'c'a asatuu itti bashiyaan
ukitsaa uukkana; hewaakka miizaanan likkiide shaakkana; hintte hewaa maana,
shin kallikkita.
27 «Ha ubbankka hintte taani giyaawaa sisennan is's'aaddi giide booppe,
28 he wode taanikka hintte bolla hank'k'uwaan denddana; hintte nagaraa diraw
taani ta huup'iyaw hinttena laappun dakkuwaa muran.
29 Hintte hintte attuma naanatuwaanne hintte mac'c'a naanatuwaa ashuwaa
maana.
30 Hintte goynniyaa d'ok'k'a sa'aa taani kolana; hintte is'aanaa yarshshiyaa
sa'aakka d'ayssana. Taani hintte anhaa hintte eek'atuwaa anhaa bollan olana; taani
hinttena mule shaataanna.
31 Taani hintte katamatuwaa mela ootsana; hintte goynniyaa sa'atuwaakka
kolereetsana; hintte sawiyaa yarshshuwaakka singgikke.
32 «Taani hintte biittaa d'ayssana; yaatooppe he hintte gadiyaan yiide uttiyaa
morkketuukka hewaan malalettana.
33 Taani hinttena kawutetsatuwaa giddon laalana; hintte bollankka ta mashshaa
shoddana. Hintte biittay bayana; hintte katamatuukka mela gidana.

34 He hintte hintte morkkatuwaa gadiyaan de'iyaa wode, bayiide c'oo de'iyaa hintte
biittay bare Sambbatatuwaa bonchchiidde nashettana. He wode hintte biittay
shemppananne bare Sambbatatuwaa bonchchiidde nashettana.
35 Hintte he gadiyaan de'eedda wodiyaan ubbaan hintte Sambbatatuwaan
demmibeenna shemppuwaa ha"i bayiide c'oo de'iyaa wodiyaan demmana.
36 «Hintte hintte morkkatuwaa gadiyaan de'iyaa wode, hintteppe shaakettiide guyye
attiide de'iyaawanttu wozanaan taani yashshaa yeddana; c'arkkuu k'aatsiyaa
bonc'c'iyaa kooshshay unttuntta shabbirana; unttunttu mashshaappe
bak'atiyaawaadan bak'atana; k'ay unttunttu ooninne yederssenan kunddana.
37 Hinttena yederssiyaawe bayinnan de'ishshin, hintte olaappe bak'atiyaawaadan
ittuu ittuwaanna d'ubettana; k'ay hintte hintte morkkatuwaa sintsan ek'k'anawukka
hinttenttoo ayaa wolk'k'inne de'enna.
38 Hintte kawutetsatuwaa giddon bayana; hintte morkkatuwaa biittaykka hinttena
mittana.
39 Hintteppe shaakettiide hintte morkkatuwaa gadiyaan atteedawaanttu barenttu
nagaraa gaasuwaaninne barenttu aawotuwaa nagaraa gaasuwaan gilk'k'ana.
40 «Shin unttunttu taani unttunttoo is's'eedda gaanaadaaninne unttunttu
morkkatuwaa biittaw unttuntta yeddanaadan ootseedda barenttu nagaraa, barenttu
mayza aawotuwaa nagaraa, unttunttu taana c'immeedda c'imuwaanne unttunttu
taw is's'aaddi geeddawaa paas'ooppe,
41 hewan k'ay unttunttu azazettena wozanaykka zik'k'i gooppenne unttunttu
barenttu nagaraa muraa akkooppe,
42 he wode taani Yaak'oobana c'aak'k'eteedda ta c'aak'uwaa hassayana; k'ay
Yisaak'ananne Abrahaamena c'aak'k'eteedda ta c'aak'uwaa hassayana; biittaakka
hassayana.
43 Unttunttu d'ay diggina, unttunttu biittay mela attana; he unttunttu d'ayina
bayiyaawaa gidiide c'oo de'iyaa wodiyaan biittay bare Sambbatatuwaa bonchchiidde
nashettana. Unttunttu ta azazuwaa kad'eedda dirawunne unttunttu shemppuukka ta
wogaa shaatteedda diraw, unttunttu barenttu nagaraa muraa akkana.
44 «Gidooppenne unttunttu barenttu morkkatuwaa gadiyaan de'iyaa wode,
unttunttu ubbaanna d'ayana gakkanawunne unttunttunna de'iyaa ta
c'aak'k'uwaakka mentsana gakkanaw, taani unttuntta olikke; k'ay shaattikke. Taani,
Med'inaa Goday, unttunttu S'oossaa.
45 Taani unttunttu S'oossaa gidanaw, kawutetsatuu s'eellishin, Gibs'e gadiyaappe
Kesseedda unttunttu mayza aawotuwaana taani c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa
unttunttu diraw hassayana. Taani Med'inaa Godaa.
46 «Med'inaa Goday Siinaa Deriyaa bollan Muse bagganna bareppenne Israa'eeliyaa
asaappe gidduwaan wotseedda wogatuu, azazotuunne higgetuu hawantta»
yaageedda.

27

S'oossaw Immiyaawaa Shiishshiyaa Wogaa

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
2 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; ‹Itti Asay Med'inaa Godaw immanaw
shiik'ooppe, neeni k'oppiyaawaadan he asaa diraw miishshaa c'iggo.
3 Hewenne laatamu laytsaappe biide usuppun tammu laytsaa gakkanaw de'iyaa
attumawoo usuppun s'eetu giraamiyaa dees'iyaa s'agaraa biraa c'iggo.
4 Mac'c'a asaa gidooppe k'ay hattamu s'agaraa biraa c'iggo.

26:42 Dom. 17:7-8; 26:3-4; 28:13-14

5 K'ay ichcheshu laytsaappe biide laatamu laytsaa gakkanaw de'iyaa attumawoo
laatamu s'agaraa biraanne mac'c'aaniw tammu s'agaraa biraa c'iggo.
6 K'aykka itti aginaappe biide ichcheshu laytsaa gakkanaw de'iyaa attumawoo
ichcheshu s'agaraa biraanne mac'c'aaniw heezzu s'agaraa biraa c'iggo.
7 Hewaadankka k'ay usuppun tammu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa
attumawoo tammanne ichcheshu s'agaraa biraanne mac'c'aaniw tammu s'agaraa
biraa c'iggo.
8 K'ay shiik'k'eedda bitanii neeni k'oppeeddawaa c'igganaw danddayenna daro
mank'k'o gidooppe, I bare shiik'uwaa gatsanaw immeedda asaa ahiide k'eesiyaa
sintsan essooppe shiik'k'eedda bitanii c'igganaw danddayiyaawaa keenaa k'oppiide
k'eesii gammato.
9 « ‹I shiik'etteeddawe Asay Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa mala mehiyaa
yarshshanaw gidooppe, hewaa mala Asay Med'inaa Godaw immiyaa mehii ubbay
geeshsha.
10 I he mehiyaa diraw hara mehiyaa immoppo; woy Aa hara mehiyaanna
laammoppo. Lo"uwaa iitaanna woy k'ay iitaakka lo"uwaanna laammoppo; shin I
laammooppe, koyiro mehiinne laamiyaa immeedda mehii laa"uukka geeshsha.
11 I shiik'etteedda mehii Med'inaa Godaw yarshshuwaa ootsiide shiishshanaw
geeshsha gidenna mehiyaa gidooppe, he bitanii he mehiyaa k'eesiyaa sintsa aho.
12 Lo"o gidina iita gidina, k'eesii he mehiyaa gammato; yaatooppe k'eesii
gammateeddawe Aa gatiyaa gido.
13 Shin he mehiyaa goday Aa zaariide wozanaw koyooppe, he mehiyaa gatiyaa
bolla s'eetuwaappe laatamu kushiyaa gujjo.
14 « ‹Itti Asay bare golliyaa geeshsha gidanaadan Med'inaa Godaw dummayooppe,
lo"o gidina iita gidina, k'eesii he golliyaa gammato. Yaatooppe k'eesii
gammateeddawaadan Aa gatii hewaadankka gido.
15 K'ay bare golliyaa S'oossaw geeshsha ootsi dummayeedda Asay zaaretsiide
wozanaw koyooppe, he golliyaa gatiyaa bollan s'eetuwaappe laatamu kushiyaa gujjo;
yaatooppe gollii aassa gidee.
16 « ‹Itti Asay bare laata gadiyaappe shaakkiide geeshsha ootsi Med'inaa Godaw
dummayooppe, he gadiyaa gatii aan zeriyaa zeretsaan k'ofetto. Hewenne laatamu
kiilo giraame banggaa zeriyaa keeshshaa shoyk'aa gidooppe, tammu s'agaraa biraa
c'iggo.
17 I bare gadiyaa Ishatamantso Laytsaa Baalaappe doommiide geeshsha ootsi
S'oossaw dummayooppe, he gadiyaw kumentsaa gatiyaa c'iggo.
18 Shin I bare gadiyaa Ishatamantso Laytsaa Baalay aad'd'i simmina geeshsha ootsi
S'oossaw dummayooppe, kaalliide de'iyaa Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw
de'iyaa wodiyaa k'eesii paydo; yaatooppe Aa kumentsaa gatiyaappe wod'd'ee.
19 He gadiyaa geeshsha ootsi S'oossaw dummayeedda Asay zaaretsi wozanaw
koyooppe, I gammatetteedda miishshaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiyaa gujjo;
yaatooppe gadii simmiide aawaa gidee.
20 Shin I gadiyaa zaaretsiide, wozanaappe kasetiide hara asaw zal"ooppe, he
gadiyaa wozanaw danddayenna.
21 Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkina gadii yedettiyaa wode, he gadii laa"entso
guyye akkanawaadan Med'inaa Godaw geeshsha gidee. He gishuu k'eesiyaassa.
22 « ‹Itti Asay hara asaappe shammeedda gadiyaa geeshsha ootsi Med'inaa Godaw
dummayanaw koyooppe,
23 kaalliyaa Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw de'iyaa gatiyaa k'eesii
gammato; bitanii he gallassikka he gimmitiyaa c'iggo; he miishshay Med'inaa Godaw
dummateedda miishshaa gidanawaa.

24 Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkiyaa wode, he gadii koyiro laatan akkiide
zal"eedda bitaniyaw simmee.
25 « ‹Aa gatii S'oossaa Dunkkaaniyaan erettiyaa miizaanan gammatettee.
26 « ‹Shin ooninne bayira yeletteedda mehiyaa Med'inaa Godaw dummayiide
shiishshanaw danddayenna; ayaw gooppe, I kasekka Med'inaa Godaassa. Miizzaa
mara gidina woy dorssaa mara gidinakka I Med'inaa Godaawaa.
27 He mehii geeshsha gidana d'ayooppe, ne gammateedda gatiyaa bolla
s'eetuwaappe laatamu kushiyaa gujjiide Aa goday zaaretsiide wozo. I wozana
d'ayooppe, ne gammateedda gatiyaan hara asaw zal"eteedda.
28 « ‹Itti Asay barewaappe Med'inaa Godaw immeeddawe ayaa gidooppekka, asaa
gidina mehiyaa gidina, woy Aa laatan gakkeedda gade gidinakka, zal"etenanne
wozettenna. Dummayeeddawe ubbabay Med'inaa Godaw geeshsha ubbaappe
ittuwaa gideedda geeshsha yarshshuwaa.
29 Asaa giddoppe shaakettiide d'ayanaadan imetteedda Asay wozettoppo; he Asay
hayk'k'o.
30 « ‹Biittaa asiraatay ubbay gadiyaappe mokkeedda katsaa gidina woy mitsaa
ayfiyaa gidinakka Med'inaa Godaassa. Hewe Med'inaa Godaw geeshsha.
31 Itti Asay bare asiraataa wozanaw koyooppe, Aa gatiyaa bollan s'eetuwaappe
laatamu kushiyaa gujjo.
32 Miizzaa asiraataa gidina, dorssaa asiraataa gidina, woy deeshshaa asiraataa
gidinakka, hentsanchchaa gatimaappe garssana aad'd'iyaa hak'awenne tammuntsi
Med'inaa Godaw geeshsha.
33 Tammuntsa mehiyaa iita gidina lo"o gidinakka dooroppo; woy Aa haraana
laammoppo. Laammooppenne koyirowenne laamiyaa immeeddawenne laa"uukka
S'oossaw geeshsha gidiinoppe attina, zaariide wozanaw danddayenna› yaaga»
yaageedda.
34 Siinaa Deriyaa bollan Med'inaa Goday Muse baggana Israa'eeliyaa asaa
azazeedda azazotuu hawantta.

27:28 Pay. 18:14 **27:30** Pay. 18:21; Zar. 14:22-29

Payduwaa Mas'aafaa

Geluwaa

Payduwaa geetetteedda ha mas'aafay, Israa'eeliyaa asaa yaratuwaa Muse paydeeddawaa bessiyaa diraassa. Siina Deriyaappe denddeedda wodiyaappe doommiide, S'oossay unttunttoo immana geedda, hidootaa biittaw away wulliyaa bagga zawaa gakkana gakkanaw, oytamu laytsaa unttunttu de'eedda taarikiyaa odee. Mas'aafaa suntsay, giddon de'iyaa taariketuwaappe dariyaa kifiliyaa besse. Hewenne Israa'eeliyaa Asay Siina Deriyaappe denddiide baanaappe kasetiide, k'ay itti yeletaappe simmina Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana Moo'aaben, Muse asaa paydeedda payduwaabaa besse. Laa"u paydatuwaappe gidduwaan de'iyaa wodetuwaan Israa'eeliyaa Asay Kanaanew gedissa bagga zawaa gidiyaa K'aadeesa-Barnne gakki utteedda. Gidooppenne unttunttu hewaana hidootaa biittaa gelanaw danddayibeykkino. Hewaa diraw, unttunttu hewaa heeraan daro laytsaa aatsiide, guyyeppe Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa biittaa beeddino. Unttunttuppe baggay yan de'anaw k'ofaa k'achchina, atteeda Asay Yorddaanoosa pinniide, Kanaane baanaw barena giigisseedda.

Payduwaabay daro metuu gakkiyaa wode yayyiyaanne hidootaa k'ans's'iyaa asatuu taarikiyaa, S'oossaa bollanne unttuntta kaaletsana mala S'oossay unttunttoo dooreedda Muse bolla makkaliide denddeedda asatuu taarikiyaa oyk'k'eeddawaa. Asay daaburanchchanne d'iba gidooppenne S'oossay unttunttoo ammanettiyaawaa gidiide, unttuntta kabboyiide wotseeddawaa taarikii odee. Hewaadankka Muse itti ittooden genc'c'aa d'ayooppe, aw mino ammanuu de'iyaawe S'oossawunne asaw ammanettiide ootseedda asaa I gidiyaawe beetteedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Israa'eelatuu Siina Deriyaappe Baanaw Giigussaa *1:1—9:23*
Aa Koyro Asaa Payduwaa *1:1—4:49*
Duma Duma Higgiyaanne Wogaa *5:1—8:26*
Laa"entso Paasigaa *9:1-23*
Siina Deriyaappe Moo'aabe Buussaa *10:1—21:35*
Moo'aaben Ooseteedda Hanotatuwaa *22:1—32:42*
Gibs'eppe Moo'aaba Gakkanaw de'iyaa Hamesay K'antsaan *33:1-49*
Yorddaanoosa Pinanappe kaseti Imetteedda Azazuwaa *33:50—36:13*

Israa'eelatuu Siina Deriyaappe Baanaw Giigussaa

(1:1—9:23)

Koyro Israa'eeliyaa Asaa Payduwaabaa
(1:1—4:49)

1 Siinaa Mela Biittaa, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddon, Israa'eeliyaa Asay
Gibs'e gadiyaappe keseedda laa"entso laytsan, laa"entso aginaan, he aginaw koyiro
gallassan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
2 «Israa'eeliyaa asaa ubbaa unttunttu yaran yaraaninne golliyaan golliyaan
paydaade, attuma asaa unttunttu suntsan suntsan s'aafa.
3 Neeninne Aarooni yelettoodeppe laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa
Israa'eelatuwaa, olaa baanaw danddayiyaawantta ubbatuwaa, unttunttu c'itan c'itan
paydite.
4 Zariyaappe zariyaappe itti itti Asay bare golliyaa asaw kaappuwaa gidiide,
hinttena maaddo.

1:1 Pay. 26:1-51

5 Hinttena maaddana asatuu suntsay hawaappe kaalliide de'iyaawaa:
Zariyaa Golliyaa Asaa Kaappuwaa
Roobeela Shade'uura na'aa Eliis'uura,
6 Simoona S'uriishadaaya na'aa Shalumi'eela,
7 Yihudaa Aminaadaaba na'aa Na'asoona,
8 Yisaakoora S'u'aara na'aa Nataani'eela,
9 Zaabiloona Heloona na'aa Eli'aaba,
10 Yooseefo naanaappe Efireema Amihuuda na'aa Elishamaa'a,
Minaase Padaas'uura na'aa Gamaali'eela,
11 Biiniyaama Giidi'oona na'aa Abidaana,
12 Daanappe Amishadaaya na'aa Ahi'eezera,
13 Aaseera Okiraana na'aa Paagi'eela,
14 Gaada Da'u'eela na'aa Eliyasaafa,
15 Nifttaaleema Enaana na'aa Ahiraa'a;
16 Ha asatuu barenttu aawotuwaa golliyaa asatuwaappe kaaletsanaw dooretteeddawantta; unttunttu Israa'eeliyaa yaratoo kaappatuwaa» yaageedda.
17 Musenne Aarooni suntsay s'eesetteedda ha asatuwaa afeedino.
18 Laa"entsa aginaan koyiro gallassi kumentsaa maabaraa s'eesiide, ittippe shiishsheeddino. Asay bare yaran yaraaninne bare golliyaan golliyaan odiide, yelettoodeppe laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa attuma asatuwaa ubbaa suntsay ubbaanna s'aafetteedda.
19 Med'inaa Goday Aa azazeeddawaadan, Muse unttuntta Siinaa mela biittaan paydeedda.
20-21 Olaw baanaw danddayiyaa attuma asatuu ubbay, laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaawanttu paydetiide, huup'iyaan huup'iyaan s'aafetteeddino. Unttunttu barenttu yaran yaraaninne barenttu golliyaan golliyaan shaakettiide, hawaappe kaalliide de'iyaa payduwaan mazggobetteeddino.
Zariyaa Olanchchatuwaa Payduwaa;
Roobeela (Israa'eeliyaa na'aa bayiraa) 46,500;
22-23 Simoona 59,300;
24-25 Gaada 45,650;
26-27 Yihudaa 74,600;
28-29 Yisaakoora 54,400;
30-31 Zaabiloona 57,400;
32-33 Yooseefo na'aa Efireema 40,500;
34-35 Yooseefo na'aa Minaasa 32,200;
36-37 Biiniyaama 35,400;
38-39 Daana 62,700;
40-41 Aaseera 41,500;
42-43 Nifttaaleema 53,400;
44 Muse, Aarooninne tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaratuu kaappatuu paydeedda Asay hawaa.
45 Olaw baanaw danddayiyaa attuma asatuu ubbay laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaawanttu barenttu aawuwaa golliyaan golliyaan paydeteeddino.
46 Hewanttu ubbaanna 603,550.
47 Shin Leewiyaa zaratuu ha paydeteedda asaana paydettibeykkino.
48 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
49 «Leewiyaa zaratuwaa paydoppa; unttuntta atteeda Israa'eelatuwaa payduwaan yeggoppa.
50 Leewatuwaa S'oossaa Dunkkaaniyaa bollaninne Aa giddon de'iyaa miishshatuwaa ubbaa bollan kaappuwaa ootsaade suntsaa. Unttunttu he

Dunkkaaniyaanne Aa giddon de'iyaa miishshata tookkino; unttunttu Aa giddon ootsinonne Aa yuushshuwaan dunkkaanino.
51 S'oossaa Dunkkaanii shodettiyaa wode Leewatuu shoddino; S'oossaa Dunkkaanii ek'k'iyaa wodekka Leewatuu essino. Unttunttuppe haray ooninne aakko shiik'ooppe, hayk'k'o.
52 Israa'eeliyaa asatuu ubbay barenttu armman armmaaninne barenttu c'itan c'itan shaakettiide, barenttu dunkkaaniyaa dunkkaanino.
53 Shin S'oossaa hank'k'uu Israa'eeliyaa maabaraa bolla wod'd'enna mala, Leewatuu S'oossaa Markkatetsaa Dunkkaaniyaa yuushshuwaan barenttu dunkkaaniyaa dunkkaanino; Leewatuu S'oossaa Dunkkaaniyaan aawotino» yaageedda.
54 Israa'eelatuu hawaa ubbaa Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ootseeddino.

2

Itti Itti Shaakuu Dunkkaanana sa'aa Bessiyaawaa

1 Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;
2 «Israa'eeliyaa Asay barenttu bagga bagga erissiyaa armmaanne barenttu yaraa yaraa erissiyaa banddiraa kaalliide, S'oossaa Dunkkaaniyaappe guutsaa haakkiide, Aa yuushshuwaan dunkkaanino.
3-4 «Away doliyaa baggana Yihudaa baggay barenttu armmaa kaalliide dunkkaanino. Unttunttu zaratuwaa suntsay, zaratuwaa kaappatuwaa suntsaynne olanchchatuwaa paydu hawaappe kaallee:
Yihudaa Aminaadaaba na'aa Na'asoona 74,600;
5-6 Yisaakoora S'u'aara na'aa Nataani'eela 54,400;
7-8 Zaabiloona Heloona na'aa Eli'aaba 57,400;
9 Yihudaa baggaappe paydeteedda olanchchatuu ubbaanna 186,400. Hara sa'aa biyaa wode unttunttu koyiro kesiyaawantta.
10-11 «K'ay dugehaa baggana Roobeela baggay barenttu armmaa kaalliide dunkkaanino. Unttunttu zaratuu suntsay, zaratuwaa kaappatuwaa suntsaynne olanchchatuwaa paydu hawaappe kaallee:
Roobeela Shade'uura na'aa Eliis'uura 46,500;
12-13 Simoona S'uriishadaaya na'aa Shalumi'eela 59,300;
14-15 Gaada Re'u'eela na'aa Eliyasaafa 45,650.
16 Roobeela baggaappe paydeteedda olanchchatuu ubbaanna 151,450. Hara sa'aa biyaa wode unttunttu laa"entso kesiyaawantta.
17 «Hewaappe guyyiyaan, S'oossaa Dunkkaaniinne Leewiyaa zaratuu koyiro kesiidde laa"u baggaappenne guyyeppe kesiyaa laa"u baggaappe gidduwaan kesino; yaatiide barenttu dunkkaaneedda maaran maaraaninne barenttu banddiraa banddiraa kaalliide kesino.
18-19 «K'ay away wulliyaa baggana Efireema baggay barenttu armmaa kaalliide dunkkaanino. Unttunttu zaratuwaa suntsay, zaratuwaa kaappatuwaa suntsaynne olanchchatuwaa paydu hawaappe kaallee:
Efireema Amihuuda na'aa Elishamaa'a 40,500;
20-21 Minaasa Padaas'uura na'aa Gamaali'eela 32,200;
22-23 Biiniyaama Giidi'oona na'aa Abidaana 35,400;
24 Efireema baggaappe paydeteedda olanchchatuu ubbaanna 108,100. Hara sa'aa biyaa wode, unttunttu heezzentso kesiyaawantta.

25-26 «K'aykka huup'issa baggana Daana baggay barenttu armmaa kaalliide
dunkkaanino. Unttunttu zaratuwaa suntsay, zaratuwaa kaappatuwaa suntsaynne
olanchchatuwaa paydu hawaappe kaallee:
Daana Amishadaaya na'aa Ahi'eezera 62,700;
27-28 Aaseera Okiraana na'aa Paagi'eela 41,500;
29-30 Nifttaaleema Enaana na'aa Ahiraa'a 53,400;
31 Daana baggaappe paydeteedda olanchchatuu ubbaanna 157,600. Hara sa'aa biyaa
wode unttunttu wurssetsan bare banddiran kesiyaawantta» yaageedda.
32 Bare yaran yaran shaakettiide paydeteedda Israa'eeliyaa olanchchatuu
ubbaanna 603,550.
33 Shin Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Leewatuu hara
Israa'eelatuwaana paydettibeykkino.
34 Israa'eelatuu Med'inaa Goday Musa azazeeddawaa ubbabaa ootseeddino. Simmi
unttunttu barenttu banddiraa kaalliide, hewaadan dunkkaaneeddino; k'ay barenttu
yaraa yaraanne barenttu soo asaa asaa kaalliide, hewaadan keseeddino.

3

Aaroona Attuma Naanatuwaa

1 Med'inaa Goday Siinaa Deriyaa bollan Musena haasayeedda wode de'iyaa
Aaroonanne Muse golliyaa Asay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.
2 Aaroona attuma naanatuwaa suntsay bayiray Nadaaba, Abiiha, El"aazaranne
Itaamaara.
3 He Aaroona attuma naanay ubbay k'eese gidiide ootsanaw okettiide
suntsetteeddino.
4 Shin unttunttu giddoppe Naadaabinne Abihu Siinaa mela biittaan S'oossay
azazibeena tamaa yarshshiide, Med'inaa Godaa sintsan hayk'k'eeddino; unttunttoo
na'i baawa. Hewaa diraw, unttunttu aawuu Aarooni pas'a de'eedda laytsaa ubbaan
El"aazaranne Itaamaara s'alalay k'eese gidiide ootseeddino.

Leewatuu K'eesetuwaa Maaddanaw Suntsetteeddino

5 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
6 «Leewatuwaa haa akka yaade k'eesiyaa Aaroona maaddana mala, unttuntta Aa
sintsa shiishsha.
7 Unttunttu Aaroonawunne Israa'eeliyaa maabaraw ubbaw S'oossaa Dunkkaaniyaa
sintsan dumma dumma oosuwaa ootsino.
8 Unttunttu S'oossaa Dunkkaaniyaan de'iyaa miishshaa ubbaa aawotetsaa akkino;
Israa'eeliyaa asaa diraw S'oossaa Dunkkaaniyaan ooso ubbaa unttunttu ootsino.
9 Neeni Leewatuwaa Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa maaddanaadan suntsaa;
unttunttu Israa'eeliyaa giddoppe ubbaanna Aaroonaw imetteeddino.
10 Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa k'eese ootsaade suntsaa. Unttunttuppe hara
Asay ooninne S'oossaa Dunkkaaniyaakko shiik'ooppe, hayk'k'o» yaageedda.
11 K'ay Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
12 «Taani Israa'eelatuwaa mac'c'a Asay bayira yeliyaa attuma naanatuwaa ubbaa
diraw Israa'eelatuwaa giddoppe Leewatuwaa akkaad. Leewatuu tawaa;
13 ayaw gooppe, bayira yeletteedda ubbay tawaa. Taani Gibs'e gadiyaan bayira
yeletteeddawaa ubbaa wod'eedda gallassan, Israa'eelatuwaan bayira yeletteeddawaa
ubbaa, asaa gidina, mehiyaa gidina, taw dummayaad; unttunttu tawaa gidana. Taani
Med'inaa Godaa» yaageedda.

Leewatuwaa Payduwaabaa

14 K'aykka Med'inaa Goday Musa Siinaa mela biittaan,

3:2 Pay. 26:60 **3:4** Wog. 10:1-2; Pay. 26:61 **3:13** Kes. 13:2

15 «Neeni Leewatuwaa unttunttu soo asan asaaninne unttunttu yaran yaran payda;
yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa attumawantta ubbaa payda»
yaageedda.
16 Med'inaa Goday azazeeddawaadan, Muse unttuntta paydeedda.

17 Leewiyaa attuma naanay Gershshoona, K'ahaatanne Maraara.
18 Gershshoona attuma naanay Liibinanne Shim"a.
19 K'ahaata attuma naanay Amiraama, Yis'ihaara, Kebroonanne Uuzi'eela.
20 Maraara attuma naanay k'ay Maahilanne Musha. Leewatuwaa mayzza aawotuu
hawantta.
21 Liibina yaratuunne Shim"a yaratuu Gershshoona zaratuwaa.
22 Unttunttuppe paydina, yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa
attumawanttu ubbaanna 7,500.
23 Gershshoona yaratuu S'oossaa Dunkkaaniyaappe guyye away wulliyaa baggana
dunkkaaniino.
24 Gershshoona yaratuwaa soo asaa kaappuu Laa'eela na'aa Eliyasaafa.
25 Gershshoona yaratuu S'oossaa Dunkkaaniyaa, Dunkkaaniyaa kammiyaawantta
geliyaasaa gaaridduwaa,
26 dabaabaa gaariddotuwaa, S'oossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyaa sa'aa
yuushshuwaan de'iyaa dabaabaa geliyaasan gaaridduwaa, wodorotuwaanne
unttunttu go"aanna gaketiyaabatuwaa ubbabaa aawotetsaa akkiino.

27 Amiraama yaratuu, Yis'ihaara yaratuu, Kebroona yaratuunne Uuzi'eela yaratuu
K'ahaata zaratuwaa.
28 Yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa attumawanttu ubbaanna
8,600. K'ahaata yaratuu S'oossaa Dunkkaaniyaa aawotetsaa akkiino.
29 K'ahaata yaratuu S'oossaa Dunkkaaniyaappe gedissa baggana dunkkaaniino.
30 K'ahaata yaratuwaa soo asaa kaappuu Uuzi'eela na'aa Els's'aafaana.
31 Unttunttu Taabootaa, s'arap'p'eezaa, s'omppiyaa wotsiyaa ballaa, yarshshiyaa
sa'aa, ootsiyaa wode go'ettiyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa miishshatuwaa,
gaaridduwaanne unttunttu go"aanna gaketiyaabatuwaa ubbabaa aawotetsaa
akkiino.
32 Leewatuwaa kaappatuwaa kaappuu k'eesiyaa Aaroona na'aa El"aazara;
Geeshsha Sa'aa aawotiyaawanttu bolla I suntsetteedda.

33 Maahila yaratuunne Musha yaratuu Maraara zaratuwaa.
34 Unttunttuppe paydina, yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa
attumawanttu ubbaanna 6,200.
35 Maraara yaratuwaa soo asaa kaappuu Abihayila na'aa S'urii'eela. Maraara
yaratuu S'oossaa Dunkkaaniyaappe huup'issa baggana dunkkaaniino.
36 Maraara yaratuu Dunkkaaniyaa s'agaagetuwaa, kulbbotuwaa, tuussatuwaa,
gedetuwaa, he oosoo koshshiyaa miishshatuwaa ubbaanne unttunttu go"aanna
gaketiyaabatuwaa ubbaa aawotetsaa akkiino.
37 Hewaa bollakka gujjiide, yuushshuwaan de'iyaa dabaabaa tuussatuwaanne
unttunttu gedetuwaa, shikaaliyaanne wodorotuwaa aawotetsaa akkiino.

38 K'ay S'oossaa Dunkkaaniyaappe sintsa away doliyaa baggana Muse, Aarooninne
Aa attuma naanay dunkkaaniino. Unttunttu Israa'eelatuwaa diraw S'oossaa
Dunkkaane giddon ootsiyaa oosuwaa aawotetsaa akkiino. Hara Asay S'oossaa
Dunkkaaniyaakko shiik'ooppe, hayk'k'o.

39 Med'inaa Goday azazina, Musenne Aarooni paydeedda attuma Leewatuu,
yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa attumawanttu ubbaanna
22,000.

Bayira Yeletteedda Israa'eelatuwaa Kotaa Leewatuu Aketeeddino

40 Med'inaa Goday Musa, «Israa'eelatuwaa bayira attuma naanatuwaa,
yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaawantta ubbaa paydaade
unttunttu suntsaa s'aafa.
41 Israa'eelatuwaan bayira yeletteedda ubbaa kotaw Leewatuwaa taw akka; k'ay
Israa'eelatuwaa mehiyaan bayira yeletteedda ubbaa kotaw Leewatuwaa mehiyaa
taw akka. Taani Med'inaa Godaa» yaageedda.
42 Muse Med'inaa Goday Aa azazeeddawaadan, Israa'eelatuwaan bayira
yeletteedda ubbaa paydeedda.
43 Yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa bayira yeletteedda
attumawanttu, suntsaykka s'aafetteeddawanttu ubbaanna 22,273.
44 Med'inaa Goday Musa k'aykka hawaadan yaageedda;
45 «Leewatuwaa Israa'eeliyaa attumawanttu ubbaa kotaw akka; Leewatuwaa
mehetuwaa Israa'eelatuwaa mehiyaa kotaw akka; Leewatuu tawaa gidanawantta.
Taani Med'inaa Godaa.
46 Leewatuwaa payduwaappe dariyaa 273 bayira gidiide yeletteedda Israa'eeliyaa
attuma naanatuwaa wozanaw,
47 ittoo ittoo ichcheshu s'agaraa biraa S'oossaa Dunkkaaniyaan erettiyaa
miizaaniyaa likkiyaan akka; Itti S'agaraa Biray Laatamu Geera keeshshaa.
48 Palaheedda Israa'eelatuwaa woziyaa he miishshaa Aaroonawunne Aa attuma
naanaw imma» yaageedda.
49 Muse, Leewatuwaan wozetteeddawanttuppe palaheeddawantta woziyaa
miishshaa shiishsheedda.
50 Bayira yeletteedda Israa'eelatuwaappe 1,365 s'agaraa biraa S'oossaa
Dunkkaaniyaan erettiyaa miizaaniyaa likkiyaan I shiishsheedda;
51 Med'inaa Goday azazeedda azazuwaadan, Muse woziyaa miishshaa
Aaroonawunne Aa attuma naanaw immeedda.

4

K'ahaata Yara Gidiyaa Leewatuwaa Oosuwaa

1 Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;
2 «Leewiyaa zaratuwaan K'ahaata yaratuwaa unttunttu dabbuwaan
dabbuwaaninne unttunttu soo asan asan shaakkaade payda;
3 yelettoodeppe laytsay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakkeedda attuma
asaa ubbaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon ootsanaw yiyaawantta payda.
4 K'ahaata yaratuu S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon ootsana oosuu hawaa: unttunttu
ubbaappe aad'd'eeda geeshsha miishshatuwaan aawotiino.
5 «Asay dunkkaaneedda saappe baanaw haniyaa wode, Aarooninne Aa attuma
naanay S'oossaa Dunkkaaniyaa giddo geliide, Taabootaa sintsa gaaridduwaa
kak'uwaappe wotsino; he C'aak'uwaa Taabootaa aan kammino.
6 He kammeeddawaa bollakka wod'iyaa irbbaaniyaa kammino; hewaa bollakka
k'ay gujjiide, saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaa kammino; tookkiyaa kasotuwaa
unttunttu sagaayetuwaan aatsino.
7 «S'oossaa sintsa shiishshiyaa ukitsaa wotsiyaa s'arap'p'eezaa bollan saluwaa
malatiyaa c'ark'k'iyaa hiis's'ino; Aa bolla saanetuwaa, c'ilppatuwaa, s'uu'atuwaanne
ushshaa yarshshoo go'ettiyaa ototuwaa wotsino; k'ay ukitsay ubbaa wodekka Aa
bollappe d'ayoppo.
8 Hewaa bollan zo'o c'ark'k'iyaa hiis's'iide, irbbaniyaa k'ay Aa bolla kammino;
tookkiyaa kasotuwaa sagaayetuwaan aatsino.

9 «Unttunttu saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaa akkiide, s'omppiyaa wotsiyaa
ballatuwaa s'omppetuwaanna, toyissiyaa k'ap'etuwaana, unttuntta
wotsiyaabatuwaananne zayitiyaa tigiyaa s'aarotuwaanakka ubbaa kammino.
10 Yaatiide aakka miishshatuwaa ubbaakka irbbaniyan kammiide, tookkiyaa
shanchchamaa bollan wotsino.
11 «Is'aanaa c'uwissiyaa work'k'aa saas'iniyaa bollan saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaa
hiis's'eeddawaa k'ay irbbaniyan kammino; tookkiyaa kasotuwaa unttunttu
sagaayetuwaan aatsino.
12 Hewaadankka, k'ay S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon go'ettiyaa miishshatuwaa
ubbaa akkiide, saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaan s'aas'ino; irbbaniyan kammiide,
tookkiyaa shanchchamaa bollan wotsino.
13 «Yaatiide nahaasiyaappe ootseedda yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa bidintsaa
diggiide Aa bolla ochchaa teeraa malatiyaa c'ark'k'iyaa hiis's'ino.
14 Aa bolla yarshshiyaasan go'ettiyaa miishshatuwaa ubbaa, tamaa c'ooc'etuwaa,
ashuwaa k'ap'iyaa k'ap'etuwaa, akaafatuwaanne kaashiyaa kuyis'aarotuwaa
wotsino. Irbbaniyan kammino; tookkiyaa kasotuwaa unttunttu sagaayetuwaan
aatsino.
15 «Aarooninne Aa attuma naanay, geeshshabatuwaanne geeshsha miishshatuwaa
ubbaa kammiide makkooppenne dunkkaaneedda sa'aappe denddiyaa wodii
gakkooppe, hewaa ubbaa tookkanaw K'ahaata yaratuu yiino. Shin geeshsha
miishshatuwaa unttunttu bochchooppe hayk'k'ino. S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon
de'iyaa he miishshaa K'ahaata yaratuu tookkino.
16 «K'eesiyaa Aaroona na'ay El"aazari s'omppiyaa zayitiyaw, sawiyaa is'aanaw,
hachchi hachchi yarshshiyaa katsaa yarshshuwaanne okkiyaa zayitiyaw, k'ay
S'oossaa Dunkkaaniyaa muliyaanne Aa giddon de'iyaa dumma geeshsha
miishshatuwaa ubbaa bolla aawoto» yaageedda.
17 K'ay Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;
18 «K'ahaata yaratuu Leewiyaa zaratuwaappe hayk'k'iide d'ayenna mala s'eellite.
19 Ubbaappe aad'd'eedda geeshsha miishshaa mata shiik'iyaa wode, unttunttu
hayk'k'ennan pas'a attiide de'ana mala, unttunttoo hawaadan ootsite: Aarooninne Aa
attuma naanay S'oossaa Dunkkaaniyaa giddo geliide K'ahaata yaratuu ubbay
huup'iyaan huup'iyaan ootsana oosuwaanne tookkana tookuwaa shaakki shaakkiide
gishino.
20 K'ahaata yaratuu hayk'k'ennaadan, ubbaappe aad'd'iyaa geeshshatuwaa
k'eesatuu s'aas'ishin be'anaw gidduwaa geloppino» yaageedda.

Gershshoona Yara Gidiyaa Leewatuwaa Oosuwaa

21 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
22 «Gershshoona yaratuwaakka unttunttu dabbuwaan dabbuwaaninne unttunttu
soo asan asan shaakkaade payda;
23 yelettoodeppe laytsay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakkeedda attuma
asaa ubbaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon ootsanaw yiyaawantta payda.
24 «Gershshoona yaratuu ootsiyaa oosuunne tookkiyaa tookku hawaa:
25 unttunttu S'oossaa Dunkkaaniyaa gaariddotuwaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa, Aa
kammiyaabatuwaanne bollana kammiyaa irbbaniyaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa
geliyaasan sottiyaa gaaridduwaa tookkino;
26 k'ay S'oossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyaa sa'aa yuuyyi aad'd'eeda dabaabaa
gaariddotuwaa, dabaabaa geliyaasaa gaaridduwaa, wodorotuwaanne unttunttoo
go"iya miishshatuwaa ubbaa tookkino. Gershshoona yaratuu ha miishshatuwaan
ootsanaw bessiyaa oosuwaa ubbaa ootsino.

27 Tookkiyaawaa gidina, hara oosuwaa gidinakka unttunttu ootsiyaa oosuwaa
ubbay Aarooninne Aa attuma naanay unttuntta azazina oosettino. Neeni unttunttu
tookkanaw bessiyaabatuwaa ubbaa unttunttu aawotetsaa aawotetsaadan unttunttoo
gisha.
28 S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon Gershshoona yaratuu ootsana oosuu ubbay
hawaa. Unttunttu ootsana oosuwaa ubbay k'eesiyaa Aaroona na'aa Itaamaara
aawotetsaa garssaana gidanawaa.

Maraara Yara Gidiyaa Leewatuwaa Oosuwaa

29 «Maraara yaratuwaa unttunttu dabbuwaan dabbuwaaninne unttunttu soo asan
asan shaakkaade payda;
30 yelettoodeppe laytsay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakkeedda attuma
asaa ubbaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon ootsanaw yiyaawantta payda.
31 «Unttunttu S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon ootsana oosotuu hawantta: unttuntta
Dunkkaaniyaa s'agaagetuwaa, kulbbotuwaa, tuussatuwaanne gedetuwaa,
32 k'aykka dabaabaa yuushshuwaan ek'k'iyaa tuussatuwaa, he tuussatuu
gedetuwaa, toliyaa s'agaagetuwaa, wodorotuwaa, hewanttoo koshshiyaa
miishshatuwaa ubbaanne he miishshatuwaanna gaketiyaabatuwaa ubbaa tookkino.
Itti itti uraw I tookkanawaa shaakkaade gisha.
33 S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon Maraara yaratuu ootsana oosuu ubbaanna
hawaa. Unttunttu ootsana ooso ubbay k'eesiyaa Aaroona na'aa Itaamaara
aawotetsaa garssaana gidanawaa» yaageedda.

Leewatuwaa Payduwaabaa

34 Muse Aarooninne maabaraa kaappatuu K'ahaata yaratuwaa attuma asaa
unttunttu dabbuwaan dabbuwaaninne unttunttu soo asan asan shaakkiide
paydeeddino.
35 Yelettoodeppe laytsay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakkeedda attuma
asatuu ubbatuu, S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon ootsanaw yiyaawanttu,
36 unttunttu soo asan asan paydina ubbaanna 2,750.
37 K'ahaata yaratuwaan S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon ootseedda asaa paydu
hawaa. Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan, Musenne Aarooni
unttuntta paydeeddino.
38 Gershshoona yaratuukka barenttu dabbuwaan dabbuwaaninne barenttu soo
asan asan shaakettiide paydeteeddino.
39 Yelettoodeppe laytsay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakkeedda attuma
asatuu ubbatuu, S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon ootsanaw yiyaawanttu,
40 unttunttu soo asan asan paydina ubbay 2,630.
41 Gershshoona yaratuwaan S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon ootseedda asaa
paydina hawaa. Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan, Musenne
Aarooni unttuntta paydeeddino.
42 Maraara yaratuukka k'ay dabbuwaan dabbuwaaninne barenttu soo asan asan
shaakettiide paydeteeddino.
43 Yelettoodeppe laytsay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakkeedda attuma
asatuu ubbatuu, S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon ootsanaw yiyaawanttu,
44 unttunttu soo asan asan paydina ubbay 3,200.
45 Maraara yaratuwaa paydu hawaa. Med'inaa Goday Muse baggana
azazeeddawaadan, Musenne Aarooni unttuntta paydeeddino.
46 Hewaa ootsiide Muse, Aarooninne Israa'eeliyaa kaappatuu Leewatuwaa ubbaa,
unttunttu yaran yaraaninne unttunttu soo asan asan shaakkiide paydeeddino.

47 Yelettoodeppe laytsay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakkeedda attuma
asatuu ubbatuu, S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon oosuwaa ootsanawunne aw go"iya
miishshatuwaa ubbaa tookkanaw yeeddawanttu
48 ubbay 8,580.
49 Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan, unttunttu huup'iyaan
huup'iyaan ootsana oosuu woy tookkana tookuukka unttunttoo odetteedda.
Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, unttunttu ubbaykka paydeteeddino.

Duma Duma Higgiyaanne Wogaa

5

(5:1—8:23)

Geeyibeenna Asaa

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda:
2 «Neeni Israa'eelatuwaa, ‹Hintte giddon wolk'k'aama galbbaa harggii oyk'k'eedda
uraa, woy bollaappe ayayneekka goggiyaa uraa, woy anhaa oyk'k'iide tuneedda uraa
oonakka hintte dunkkaaneedda sa'aappe kessi diggite› yaagaade azaza.
3 Hewe mac'c'awaa attumawaa gidinakka kessino. Taani unttunttu gidduwaan
de'iyaa unttunttu dunkkaaneeddasaa hewanttu tunissenna mala, unttunttu
dunkkaaneedda sa'aappe kessa yedda» yaageedda.
4 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Israa'eelatuu unttunttu ubbaa
dunkkaaneedda sa'aappe kessiide yeddeeddino.

Naak'uwaa Ac'c'aa

5 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
6 «Neeni Israa'eelatuwaa hawaadan yaaga; ‹Itti attuma Asay woy itti mac'c'a Asay
ay ogiyaaninne hara asaa naak'k'ooppenne hewan Med'inaa Godaw ammanettennan
is's'ooppe, he uray bayzzanchcha.
7 Hewaa diraw, I bare ootseedda nagaraa paas'o; bare bayzzeeddawaa kumentsaa
zaariide c'iggo; hewaa bollakka ichcheshentso kushiyaa gujjiide, bare naak'k'eedda
uraw ac'c'o.
8 Shin he naak'etteedda uray hayk'k'eeddawaa gidooppenne, ac'c'aa akkanaw aw
mata dabbuu d'ayooppe, he ac'c'ay Med'inaa Godaassa. He ac'c'iyaa ac'c'ay
naak'k'eedda uray maarettanaw yarshshoo immiyaa dorssaa orggiyaana ittippe
k'eesiyaw imetto.
9 K'ay Israa'eelatuu k'eesiyaw immiyaa geeshsha imuwaa ubbay he k'eesiyaassa.
10 Itti itti Asay immiyaa imotay he immeedda uraabaa; shin k'eesiyaw I immiyaa
imotay he k'eesiyaassa› yaaga» yaageedda.

Bare Asinaan Sid'ettiyaa Machchatibaa

11 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa,
12 «Neeni Israa'eelatoo hawaadan yaagaade oda; ‹Itti uraa machchata kare
hamettaade, aw ammanettennan is's'aade,
13 hara attuma asaana gisooppe, k'ay hewaa iza bare asinaappe k'osooppe,
markkay baynnawaa gidooppenne, iza sharmus'aade oyk'k'ettennan attooppe,
14 Iza tuneedda diraw, I golliyaw izo sid'iyaawaa gidanaw danddayee; woy iza
tunennan de'ishshin, I bare machchato sid'iyaawaa gidanaw danddayee.
15 Yaatooppe, he bitanii bare machchato k'eesiyaakko afo; k'ay izi diraw
yarshshanaw itti kiilo giraame banggaa d'iiliyaa afo. Shin d'iiliyaa bolla zayitiyaa
tigoppo, woy is'aanaa Aa bolla wotsoppo; ayaw gooppe, he d'iilii I bare machchato

---

5:5 Wog. 6:1-7

sid'eedda diraw yarshshiyaa katsaa yarshsho; k'ay hewe bayzzuwaa k'onc'c'issiyaa yarshshuwaa.
16 « ‹Hewaappe guyyiyaan, k'eesii he mishirato shiishiide, Med'inaa Godaa sintsan esso.
17 Anjjetteeda haatsaa kuyis'aaruwaan akko. Hewaappe guyyiyaan, S'oossaa Dunkkaaniyaa wuyggiyaan de'iyaa baanaa akkiide, he haatsaan gujjo.
18 He mishiratto Med'inaa Godaa sintsan esso; hewaappe guyyiyaan, he mishiratti huup'iyaa billo; sid'eedda diraw yarshshiyaa izi bayzzuwaa k'onc'c'issiyaa katsaa yarshshuwaa izi kushiyan wotso; k'ay he k'eesii bare kushiyan shek'k'aa ahiyaa c'amo haatsaa kuyis'aaruwaanna oyk'k'o.
19 Mishirato hawaadan yaagiide c'aak'k'etso; «Neeni hara attuma asaana gisabeennawaa gidooppenne, ne asinaa aggaade kare hamettaade tunabeennawaa gidooppe, shek'k'aa ahiyaa ha c'amo haatsay new gometoppo.
20 Shin neeni ne asinaa aggaade kare hamettaade tuneeddawaa gidooppenne, hara attuma asaana giseeddawaa gidooppe,
21 Med'inaa Goday ne yeluwaa golliyaa gunddissiyaawaaninne ne uluwaakka gaafisiyaawan, ne asan neena shek'iso.
22 Ha shek'k'aa ahiyaa haatsay ne ulo giddo geliide ne uluwaa gaafiso; ne yeluwaa keetsaakka gunddisso» yaagiide c'aak'k'etso.
« ‹Mishiratakka, «Amen"i; amen"i» yaagu.
23 « ‹Hewaappe guyyiyaan, k'eesii ha shek'atuwaa s'aas'etteedda mas'aafan s'aafo; shek'atuwaa c'amo haatsaa giddo meec'c'o.
24 Yaatiide shek'k'aa ahiyaa he c'amo haatsaa mishirato ushsho; shek'k'aa ahiyaa haatsay mishiratti uluwaan geliide, izo c'amo sakuwaa sakkana.
25 K'eesii mishiratti kushiyaappe sid'eedda diraw yarshshiyaa katsaa yarshshuwaa akkiide, he yarshshuwaa Med'inaa Godaa sintsan k'aatsiide, yarshshiyaa sa'aa aho.
26 K'eesii katsaa yarshshuwaappe kop'p'iyaawaa akkiide bayzzanchcha gidekkentto k'onc'c'issiyaa yarshshuwaa ootsiide, yarshshiyaasan s'uuggo. Hewaappe guyyiyaan, mishirato he haatsaa ushsho.
27 Haatsaa izo ushsheeddawaappe guyyiyaan, hawaadan hanana: iza bare asinaw ammanettana d'ayaade tuneeddawaa gidooppe, shek'k'aa ahiyaa haatsay I uluwaan geliide, izo c'amo sakuwaa sakkana; izi uluukka gaafana; izi yeluwaa golliikka gunddana. Iza bare asan shek'k'etteedaano gidana.
28 Shin iza tunabeenna s'illo mac'c'a asaa gidooppe, Aa saro ataade naanatuwaa yelana.
29-30 « ‹Itti Asay bare machchato sid'iyaa wode ootsana wogay hawaa. Iza kare hamettaade tunooppe, woy itti Asay bare machchato sid'ooppe, Med'inaa Godaa sintsan izo essiide k'eesii ha wogaa ubbaa izi bolla polo.
31 Asinay bayzzuwaa ubbaappe saro attana; shin mac'c'awunno bare nagaraa gaasuwaan yiyaawaa tookkana› yaaga» yaageedda.

6

Naaziraawetetsaa Higgiyaa

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,
2 «Neeni Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; ‹Attuma Asay woy mac'c'a Asay Naaziraawe gidiide, barena Med'inaa Godaw dummayanaw geppooppe,
3 woyniyaa eessaanne hara matsoyiyaa ushshaa ushoppo; woyniyaa ayifiyaappe agettiya c'aalabaanne matsoyiyaabaa ushoppo; woyniyaa teeraa gum"eeddawaa ushoppo. Woy woyniyaa teeraa shuguwaa gidina, mela gidinakka mooppo;

6:3 Luk'. 1:15

4 I barena dummayeedda wodiyaan ubbaan, woyniyaa turaappe beettiyaawaa
ubbaa, woyniyaa zeretsaa gidina, woy woyniyaa pok'uwaa gidinakka mooppo.
5 « ‹I barena Med'inaa Godaw dummayanaw geppeedda wodiyaan ubbaan, Aa
huup'ii meedettoppo woy k'ans's'ettoppo. I bare huup'iyaa binnaanaakka adussiide
dichcho. I barena Med'inaa Godaw dummayeedda wodii polettana gakkanaw,
geeshsha gidanaw koshshee.
6 « ‹I barena Med'inaa Godaw dummayeedda wodiyaan ubbaan anhaakko
shiik'oppo.
7 Haray attina Aa aawuu, woy Aa daaya, woy Aa ishay, woy Aa michchata
hayk'k'ooppekka, I barena tunissoppo. Ayaw gooppe, I barena S'oossaw
dummayeeddawaa erissiyaawe bare huup'iyaana.
8 I barena S'oossaw dummayeedda wodiyaan ubbaan I Med'inaa Godaw geeshsha.
9 « ‹Asay Aa matan akeekenan hayk'k'ina, S'oossaw dummayeedda Aa huup'ii
tunooppe, laappun gallassaa gam"iide, bare geeyiyaa he laappuntsa gallassi bare
huup'iyaa meedetto.
10 Hosppuntsa gallassan laa"u harap'p'etuwaa woy laa"u mara harap'p'etuwaa
S'oossaa Dunkkaaniyaa pengge K'eesiyaw aho.
11 K'eesii harap'p'etuwaappe ittuwaa nagaraa yarshshoo, ittuwaa k'ay s'uuggiyaa
yarshshoo yarshsho. Ayaw gooppe, anhay Aa mata shiik'eedda bayzzuwaa diraw, aw
atto giissanaassa. He gallassi I bare huup'iyaa wogaadan geeshsho;
12 I barena kase geppeedda wodiyaa keenaa barena S'oossaw dummayanaw
koshshee. Yaatiide yelettoodeppe itti laytsaa gidiyaa attuma dorssaa naak'oo
immiyaa yarshshuwaa ootsiide yarshsho. Shin hewaappe kase I barena S'oossaw
dummayeedda gallassatuu paydetikkino; ayaw gooppe, I barena dummayeedda he
wodetuwaa giddon barena tunissi diggeedda.
13 « ‹Bare gefaa wodiyaa wursseedda wode barena S'oossaw dummayeedda
Naaziraawiyaa wogay hawaa: S'oossaa Dunkkaaniyaa pengge I shiik'o;
14 Med'inaa Godaw tilla bollana de'iyaa itti laytsaa attuma dorssaa s'uuggiyaa
yarshshoo, tilla bollana de'iyaa itti laytsaa dorssato nagaraa yarshshoonne tilla
bollana de'iyaa dorssaa orggiyaa ittippetetsaa yarshshoo he sa'aa aho.
15 K'ay katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaa unttunttunna ittippe
yarshshanaw aho; he katsaa yarshshuu irshshuu gelibeennawaa gido; k'ay
zayitiyaan munak'k'eedda liik'o d'iiliyaa komppotuwaanne zayitiyaa oketteedda
lee"o ukitsatuwaa masoofiyan aho.
16 « ‹K'eesii hewaa ubbaa shiishiide, nagaraa yarshshuwaanne s'uuggiyaa yarshsho
ootsiide, Med'inaa Godaw Aa diraw yarshsho.
17 K'eesii dorssaa orggiyaa, irshshuu gelibeenna komppotuwaanne ukitsatuwaa
ittippetetsaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw yarshsho. K'ay hewaana ittippe
katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaa yarshsho.
18 Hewaappe guyyiyaan, Naaziraawii S'oossaw dummayeedda bare huup'iyaa
S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaan meedetto; meedetteedda binnaanaa afiide,
ittippetetsaa yarshshuwaappe garssa baggana de'iyaa taman yeggo.
19 « ‹Barena S'oossaw dummayeedda Naaziraawii bare huup'iyaa
meedetteeddawaappe guyyiyaan, k'eesii doyisetteedda dorssaa orggiyaa missaa,
irshshuu gelibeenna itti komppuwaanne itti lee"o ukitsaa akkiide, ha Naaziraawiyaa
kushiyan wotso.
20 K'eesii unttuntta k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsan
k'aatso. Yaatooppe hewanttu wus'akkeedda anggoosuwaananne yarshsheedda

6:13 Kit. 21:23-24

gediyaana geeshshanne k'eesiyaassa. Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaw barena dummayeedda Naaziraawii woyniyaa eessaa ushana gooppe usho.
21 « ‹Simmi S'oossaw barena dummayanaw geppeedda Naaziraawiyaw wotso wogay hawaa: barena Med'inaa Godaw yarshshanaw koshshiyaa yarshshotuwaappe aad'd'iyaawaa immanaw geppeeddawaa gidooppe, I bare geppeedda gefaa keenaa gatsanaw koshshee› yaaga» yaageedda.

K'eesetuu Anjjana Anjjuwaa

22 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
23 «Aaroonawunne Aa attuma naanaatoo hawaa oda; ‹Israa'eeliyaa asaa hintte hawaadan yaagiide anjjite:
24 «Med'inaa Goday hinttena anjjonne
hinttena naago;
25 Med'inaa Goday hinttenttoo bare som"uwaa
poo'issonne hinttenttoo k'aretto;
26 Med'inaa Goday hinttena bare keeka ayifiyaan
s'eellonne hinttenttoo sarotetsaa immo»
yaagiide anjjite› yaaga.
27 «Hawaadan unttunttu Israa'eeliyaa asaa bolla ta suntsaa wotsana, taani unttuntta anjjana» yaageedda.

7

Kaappotuu Aheedda Imotaa

1 Muse S'oossaa Dunkkaaniyaa toliide makkeedda wode, he Dunkkaaniyaanne Aa miishshaa ubbaa okkiide geeshsheedda; k'ay yarshshiyaa saanne Aa miishshaa ubbaakka okkiide geeshsheedda.
2 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asaa kaaletseeddawanttu, hewanttunne zaratuwaa paydeedda soo asaa kaappotuu imotaa aheeddino.
3 Med'inaa Godaw imotaa shiishsheeddino; hewanttukka kameteedda usuppun gaaretuwaa, tammanne laa"u booratuwaa, kaappuwaan kaappuwaan itti itti booraanne laa"u laa"u kaappotuu itti itti gaariyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa aheeddino.
4 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
5 «S'oossaa Dunkkaaniyaa oosoo go"ana mala, neeni hewantta unttunttuppe akkaade, Leewatoo unttunttu oosoo oosoo koshshiyaawaadan shaakkaade imma» yaageedda.
6 Muse gaaretuwaanne booratuwaa akkiide, Leewatoo immeedda.
7 Gershshoona yaratoo unttunttu oosoo koshshiyaawaadan shaakkiide, laa"u gaaretuwaanne oyddu booratuwaa immeedda.
8 K'ay Maraara yaratoo unttunttu oosoo koshshiyaawaadan shaakkiide, oyddu gaaretuwaanne hosppun booratuwaa immeedda. Unttunttu ubbaykka k'eesiyaa Aaroona na'aa Itaamaara aawotetsaa garssaana.
9 Shin Muse K'ahaata yaratoo hewaappe ayaanne immibeenna; ayaw gooppe, unttunttu aawotetsaan de'iyaa geeshsha miishshatuu barenttu hashiyaan tookkanaw koshshiyaawantta gidiyaa diraassa.
10 Yarshshiyaa saa Muse okkiide geeshsheedda gallassan, kaappotuu yarshshiyaa sa'aa anjjissanaw barenttu imuwaa akkiide, he yarshshuwaa sa'aa sintsa aheeddino.
11 Med'inaa Goday Musa kase, «Itti itti gallassi itti kaappuu yarshshiyaa sa'aa anjjanaw bare imuwaa S'oossaw immo» yaagi wotseedda.
12 Koyro gallassi bare imuwaa aheedawe Yihudaa zariyaappe Aminaadaaba na'aa Na'asoona.

13 Na'asooni aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne
bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame
dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa
yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;
14 k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay
kumeedda shaataa;
15 s'uuggiyaa yarshshoo, itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsay kumeedda
attuma dorssaa;
16 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;
17 ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa,
ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu
attuma dorssatuwaa. Aminaadaaba na'ay Na'asooni aheedda imuu hawaa.
18 Laa"entsa gallassi Yisaakoora zaratuu kaappuu, S'u'aara na'ay Nataani'eeli bare
imuwaa aheedda.
19 Nataani'eeli aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne
bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame
dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa
yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;
20 k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay
kumeedda shaataa;
21 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsay kumeedda
attuma dorssaa;
22 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;
23 ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa,
ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu
attuma dorssatuwaa. S'u'aara na'ay Nataani'eeli aheedda imuu hawaa.
24 Heezzentsa gallassi Zaabiloona zaratuu kaappuu, Heloona na'ay Eli'aabi bare
imuwaa aheedda.
25 Eli'aabi aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga
dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa
biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa
yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eteeddawe kumeeddawantta;
26 k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay
kumeedda shaataa;
27 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsay kumeedda
attuma dorssaa;
28 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa,
29 ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa,
ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu
attuma dorssatuwaa. Heloona na'ay Eli'aabi aheedda imuu hawaa.
30 Oyddentso gallassi Roobeela zaratuu kaappuu Shade'uura na'ay Eliis'uuri bare
imuwaa aheedda.
31 Eliis'uuri aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga
dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa
biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa
yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;
32 k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay
kumeedda shaataa;
33 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsay kumeedda
attuma dorssaa;
34 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;

35 ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa,
ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu
attuma dorssatuwaa. Shade'uura na'ay Eliis'uuri aheedda imuu hawaa.
36 Ichcheshantsa gallassi Simoona zaratuu kaappuu, S'uriishadaaya na'ay
Shalumi'eeli bare imuwaa aheedda.
37 Shalumi'eeli aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne
bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame
dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa
yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;
38 k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda is'aanay
kumeedda shaataa;
39 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne, itti laytsay kumeedda
attuma dorssaa;
40 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;
41 ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa,
ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu
attuma dorssatuwaa. S'uriishadaaya na'ay Shalumi'eeli aheedda imuu hawaa.
42 Usuppuntsa gallassi Gaada zaratuu kaappuu, Re'u'eela na'ay Eliyasaafi bare
imuwaa aheedda.
43 Eliyasaafi aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne
bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame
dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa
yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;
44 k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda is'aanay
kumeedda shaataa;
45 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsay kumeedda
attuma dorssaa;
46 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;
47 ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa,
ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu
attuma dorssatuwaa. Re'u'eela na'ay Eliyasaafi aheedda imuu hawaa.
48 Laappuntsa gallassi Efireema zaratuwaa kaappuu Amihuuda na'ay Elishamaa'i
bare imuwaa aheedda.
49 Elishamaa'i aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne
bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame
dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa
yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;
50 k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda is'aanay
kumeedda shaataa;
51 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne, itti laytsay kumeedda
attuma dorssaa;
52 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;
53 ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa,
ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu
attuma dorssatuwaa. Amihuuda na'aa Elishamaa'a imuu hawaa.
54 Hosppuntsa gallassi Minaase zaratuu kaappuu Padaas'uura na'ay Gamaali'eeli
bare imuwaa aheedda.
55 Gamaali'eeli aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne
bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame
dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa
yarshshanaw lik'k'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta

56 k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda is'aanay
kumeedda shaataa;
57 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne, itti laytsay kumeedda
attuma dorssaa;
58 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa,
59 ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa,
ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu
attuma dorssatuwaa. Padaas'uura na'ay Gamaali'eeli aheedda imuu hawaa.
60 Udduppuntsa gallassi Biiniyaama zaratuu kaappuu Giidi'oona na'ay Abidaani bare
imuwaa aheedda.
61 Abidaani aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga
dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa
biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa
yarshshanaw liik'o d'iilii, zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;
62 k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay
kumeedda shaataa;
63 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa itti dorssaa orggiyaanne, itti laytsay kumeedda
attuma dorssaa;
64 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;
65 ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa,
ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne, itti laytsay kumeedda ichcheshu
attuma dorssatuwaa. Giidi'oona na'ay Abidaani aheedda imuu hawaa.
66 Tammantsa gallassi Daana zaratuu kaappuu Amishadaaya na'ay Ahi'eezeri bare
imuwaa aheedda.
67 Ahi'eezeri aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne
bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame
dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa
yarshshanaw liik'o d'iilii, zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;
68 k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay
kumeedda shaataa.
69 S'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne, itti laytsay kumeedda
attuma dorssaa;
70 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;
71 ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa,
ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu
attuma dorssatuwaa. Amishadaaya na'ay Ahi'eezeri aheedda imuu hawaa.
72 Tammanne ittentsa gallassi Aaseera zaratuu kaappuu Okiraana na'ay Paagi'eeli
bare yarshshuwaa aheedda.
73 Paagi'eeli aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne
bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame
dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshoo
yarshshanaw liik'o d'iilii, zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;
74 k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda shaataa,
is'aanay kumeeddawaa;
75 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsay kumeedda
attuma dorssaa;
76 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;
77 ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa,
ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu
attuma dorssatuwaa. Okiraana na'ay Paagi'eeli aheedda imuu hawaa.

78 Tammanne laa"entso gallassi Nifttaaleema zaratuu kaappuu Enaana na'ay Ahiraa'i
bare imuwaa aheedda.
79 Ahiraa'i aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga
dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa
biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa
yarshshanaw liik'o d'iilii, zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta,
80 k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda itti shaataa,
is'aanay kumeeddawaa;
81 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsay kumeedda
attuma dorssaa;
82 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa,
83 ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa,
ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu
attuma dorssatuwaa. Enaana na'ay Ahiraa'i aheedda imuu hawaa.
84 Yarshshiyaa sa'ay oketteedda wode, Israa'eelatuwaa kaappatuu yarshshiyaa
sa'aa anjjanaw aheedda imotay ubbaanna hawantta: Biraappe med'd'eedda
tammanne laa"u keretuwaa, biraappe med'd'eedda tammanne laa"u
kuyis'aarotuwaanne work'k'aappe med'd'eedda tammanne laa"u shaatetuwaa;
85 biraappe med'd'eedda itti itti kerii itti kiilo giraamenne bagga dees'ee; biraappe
med'd'eedda itti itti kuyis'aaruu hosppun s'eetu giraame dees'ee; biraappe
med'etteedda keriyaanne kuyis'aaruu eretteedda miizaanan wotsina, ubbaanna
laatamanne hosppun kiilo giraame keenaa dees'iino.
86 Tammanne laa"u work'k'aa shaatatuu eretteedda miizaanan wotsina ittuu ittuu
itti s'eetanne tammu giraame, ubbaanna itti kilonne heezzu s'eetu giraame dees'iino.
Unttunttun is'aanay kumi utteedda.
87 Katsaa yarshshuwaanna ittippe s'uuggiyaa yarshshoo aheedda mehii ubbaanna
tammanne laa"u korumatuwaa, tammanne laa"u dorssaa orggetuwaanne itti laytsay
kumeedda tammanne laa"u attuma dorssatuwaa. Unttunttu nagaraa yarshshoo
aheedda deeshshaa orggetuu ubbaanna tammanne laa"a.
88 Unttunttu ittippetetsaa yarshshoo aheedda mehii ubbaanna laatamanne oyddu
korumatuwaa, usuppun tammu dorssaa orggetuwaa, usuppun tammu gakkeedda
deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda usuppun tammu attuma
dorssatuwaa. Yarshshiyaa sa'ay oketteeddawaappe guyyiyaan, anjjoo aheedda
imotay hawantta.
89 Muse Med'inaa Godaana haasayanaw S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa wode,
Markkatetsaa Taabootaa bollan de'iyaa atto giyaa sa'aa k'um"uwaa bollan, laa"u
kiruubetuwaappe gidduwaana Med'inaa Goday haasayiyaa kooshshaa siseedda; Ikka
aanana haasayeedda.

8

S'omppetuwaa Utisissuwaa

1 Med'inaa Goday Musa,
2 «Neeni Aaroonaw hawaadan yaagaade oda; ‹Neeni laappun s'omppetuwaa
wotsiyaa wode s'omppetuu s'omppiyaa wotsiyaa ballatuwaappe sintsa baggana
de'iyaa heeratuwaa poo'iino› yaaga» yaageedda.
3 I geeddawaadan Aarooni ootseedda. Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan,
Aarooni s'omppetuwaa wotsiyaa ballatuwaappe sintsa baggana de'iyaa heeratuwaa
poo'issanaadan ootsiide, ballatuwaan wotseedda.

8:1 Kes. 25:31-40; 37:17-24

4 S'omppiyaa wotsiyaawe garssa gediyaappe bolla c'iishshaana alleek'k'etteedda
ballatuwaa s'eeraa gakkanaw k'os'etteedda work'k'aappe med'etteedda. S'omppiyaa
wotsiyaa ballay Med'inaa Goday Musa besseedda leemisuwaadan oosetteedda.

Leewatuu S'oossaw Dummateeddino

5 K'ay Med'inaa Goday Musa,
6 «Hara Israa'eeliyaa asaa gidduwaappe Leewatuwaa akkaade, unttuntta wogaadan
geeshsha.
7 Neeni unttuntta geeshshanaw hawaadan ootsa: geeshshiyaa haatsaa akkaade
unttuntta pushakka; unttunttu barenttu bollaa ubbaa meedettino; barenttu
mayuwaakka meec'c'ino; yaatiide unttunttu wogaadan geeshsha gidana.
8 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu korumaa ittuwaanne liik'o d'iiliyaa zayitiyaan
munak'k'eeddawaa katsaa yarshshoo akkino; neeni k'ay laa"entso korumaa nagaraa
yarshshoo akka.
9 Yaataade Leewatuwaa S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsa ayaa; Israa'eeliyaa asaa
maabaraa ubbaa shiishsha.
10 Neeni Leewatuwaa Med'inaa Godaa sintsa ahina, Israa'eeliyaa Asay unttunttu
bolla barenttu kushiyaa wotsino.
11 Leewatuu Med'inaa Godaa oosuwaa ootsanaw giigana mala, Aarooni
Israa'eeliyaa asaappe Leewatuwaa k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa
sintsa shiishsho.
12 «Leewatuu barenttu kushiyaa korumatuu huup'iyaan wotsino; ittuwaa nagaraa
yarshshuwaa ootsaade, ittuwaa k'ay Leewatuu atto geetettana mala, s'uuggiyaa
yarshshuwaa ootsaade Med'inaa Godaw yarshsha.
13 Leewatuwaa Aaroonanne Aa attuma naanatu aawotetsaa garssan wotsa;
yaataade unttuntta k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsaade, Med'inaa Godaa sintsa
shiishsha.
14 Hewaadan ootsaade Leewatuwaa hara Israa'eeliyaa asaappe dummaya;
dummayooppe Leewatuu tawaa gidana.
15 «Neeni Leewatuwaa geeshsheeddawaappenne k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsaade
shiishsheeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa Dunkkaaniyaan barenttu oosuwaa
ootsanaw yiino.
16 Israa'eeliyaa asaa gidduwaappe unttunttu taw ubbaanna imetteeddino;
Israa'eeliyaa mac'c'a asaappe yeletteedda bayira attumawanttu ubbaa diraw taani
Leewatuwaa taw akkaad.
17 Israa'eeliyaa asaa gidduwaan bayira yeletteeddawe asaa gidina, mehiyaa
gidinakka ubbay tawaa. Taani Gibs'e gadiyaan bayira ubbaa wod'eedda gallassan,
unttuntta taw dummayaad.
18 Israa'eeliyaa bayira attumawanttu ubbaa diraw taani Leewatuwaa akkaad.
19 Israa'eeliyaa asaa ubbaa gidduwaappe taani Leewatuwaa Aaroonawunne
Aaroona attuma naanaw imuwaa ootsaade immaad. Israa'eeliyaa Asay Gaketiyaa
Dunkkaaniyaa shiik'iyaa wode, boshay unttuntta bochchenna mala, Leewatuu
Israa'eeliyaa asaa gishsha Gaketiyaa Dunkkaaniyaan barenttu oosuwaa ootsinonne
unttunttu diraw atto geetettino» yaageedda.
20 Med'inaa Goday Musa Leewatuwaa dummayanaw azazeeddawaadan Muse,
Aarooninne Israa'eeliyaa asaa maabaray ubbay ootseeddino.
21 Leewatuu barena geeshsheeddino; barenttu mayuwaakka meec'c'eeddino.
Aarooni unttunttu k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsa
shiishsheedda; unttuntta geeshshanaw unttuntta atto giisseedda.
22 Hewaappe guyyiyaan, Leewatuu Aaroonanne Aaroona attuma naanatu
aawotetsaa garssan, Gaketiyaa Dunkkaaniyaa giddon barenttu oosuwaa ootsanaw

8:17 Kes. 13:2

yeeddino. Med'inaa Goday Musa Leewatuwaa dummayanaw azazeeddawaadan
unttunttu ootseeddino.
23 K'aykka Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
24 «Hawe Leewatuwaa s'eelliyaa wogaa: laytsay laatamanne ichcheshanne
hewaappe bollana de'iyaa attumawanttu oosuwaa ootsanaw Gaketiyaa
Dunkkaaniyaa yiino.
25 Shin unttunttu laytsay ishatamuwaa gidiyaa wode unttunttu barenttu
oosuwaappe s'urataa kesino; simmiide laa"entso ootsoppino.
26 Unttunttu Gaketiyaa Dunkkaaniyaan ootsiyaa barenttu ishatuwaa ootsi
maaddana gooppe maaddinoppe attina, unttunttu barekka ay oosonne ootsoppino.
Simmi neeni Leewatuwaa oosuwaa hawaadan oosissaasa» yaageedda.

9

Laa"entso Paasigaa
(9:1-23)

1 Israa'eeliyaa Asay Gibs'eppe keseedda laa"entso laytsan koyiro agenaan Siinaa
Mela biittaan Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide haasayeedda;
2 «Israa'eeliyaa Asay Paasigaa Baalaa keereedda gallassan bonchcho.
3 Ha aginaan tammanne oyddentso gallassan, Aa keereedda wode, away wullana
haniyaa wode, Aa wogaa ubbaadaaninne Aa azazo ubbaadan bonchcho» yaageedda.
4 Muse Israa'eeliyaa Asay Paasigaa Baalaa bonchchana mala, unttunttoo odeedda.
5 Koyro aginaw tammanne oyddentso gallassi, away wullana haniyaa wode Siinaa
Mela biittaan unttunttu Paasigaa Baalaa bonchcheeddino. Israa'eeliyaa Asay
Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ubbabaa ootseedda.
6 Shin unttunttuppe amareedawanttu hayk'k'eedda asaa anhaa bochchiide
tuneedda diraw, he gallassi Paasigaa Baalaa bonchchanaw danddayibeykkino.
Hewaa diraw, unttunttu Musekkonne Aaroonakko he gallassi yiide,
7 Musa, «Nuuni hayk'k'eedda asaa anhaa bochcheedda diraw tuneeddo; shin
keereedda wodiyaan hara Israa'eeliyaa asaanna Med'inaa Godaw yarshshuwaa
shiishshiyaawaa nuuni ayaw digetteettoo?» yaageeddino.
8 Muse unttuntta, «Med'inaa Goday hinttewaa taw azaziyaawaa taani sisana
gakkanaw hintte takkishshite» yaageedda.
9 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa,
10 «Neeni Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaaga; ‹Hintteppe woy hintte zaratuwaappe
ooninne anhaa bochchiide tunooppe, woy manddareeddawaa gidooppe, I Med'inaa
Godaw Paasigaa Baalaa bonchcho;
11 laa"entso aginaan tammanne oyddentso gallassi away wullana haniyaa wode
Paasigaa Baalaa bonchcho. Paasigaa dorssaa irshshuu gelibeenna ukitsaananne
c'amo bonc'c'iyaanna mo.
12 Sa'ay wonttanaw he dorssaappe ayaanne ashshoppo; k'ay Aa mek'etsaappekka
ittuwaanne mentsoppo. Paasigaa Baalaw Aa woga ubbaa ootso.
13 Shin manddaribeenna geeshsha Asay Paasigaa bonchchennaan is's'ooppe,
hewaappe sintsaw I ta asaa giddoppe bohetto. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa
yarshshuwaa keereedda wodiyaan I shiishshibeenna. He Asay bare nagaray aheedda
metuwaa akkanaw besse.
14 « ‹Hintte gidduwaan de'iyaa bete Asay Paasigaa Baalaa Med'inaa Godaw
bonchchana koyooppe, Paasigaa wogaadan bonchcho. Betiyawukka gade asawukka
itti mala wogay de'o› yaaga» yaageedda.

9:1 Kes. 12:1-13 **9:12** Kes. 12:46; Yoh. 19:36

Tamaadan Poo'eedda Shaariyaa
(Kes. 40:34-38)

15 Dunkkaanii toletteedda gallassi shaarii Markkatetsaa Dunkkaaniyaa mayyeedda;
omarssaappe doommiide, wonttana gakkanaw Dunkkaaniyaappe bollana de'iyaa
shaarii tamaa malatee.
16 Hewaadan ubbaa wode gallassi gallassi shaarii mayyee; k'amma k'amma he
shaarii tamaadan poo'ee.
17 He shaarii Dunkkaaniyaa bollaappe denddiyaa wode awudenne Israa'eelatuu
barenttu dunkkaaneedda sa'aappe denddiino; k'ay he shaarii wod'd'iyaa ay
sa'aaninne Israa'eelatuu dunkkaaniino.
18 Israa'eelatuu Med'inaa Godaa azazuwaan denddino; hewaadankka, Med'inaa
Godaa azazuwaan dunkkaaniino. Shaarii Dunkkaaniyaa bollan gam"iyaa wode
ubbaan barenttu dunkkaaneeddasan gam"ino.
19 Shaarii Dunkkaaniyaa bollan daro gallassaa gam"ooppe, Israa'eelatuu Med'inaa
Godaa azazuwaa naagiinoppe attina, hak'anne biikkino.
20 Itti itti gede shaarii Dunkkaaniyaa bollan amareeda gallassaa gam"ee. Med'inaa
Godaa azazuwaan unttunttu dunkkaaniino; k'ay hewaadankka, S'oossaa azazuwaan
unttunttu denddino.
21 Itti itti gede shaarii omarssaappe wonttana gakkanaw s'alalaa gam"ee; wonttina
shaarii denddiyaa wode unttunttukka denddino. Gallassaa gidina, k'amma gidina,
shaarii denddiyaa wode unttunttukka denddino.
22 Shaarii Dunkkaaniyaa bollan laa"u gallassaa gam"ina, woy itti aginaa, woy itti
laytsaa gam"ina, Israa'eelatuu barenttu dunkkaaneeddasan gam"iinoppe attina
biikkino. Shin shaarii denddiyaa wode unttunttukka denddino.
23 Unttunttu Med'inaa Godaa azazuwaan dunkkaaniinonne k'ay Med'inaa Godaa
azazuwaan denddino; Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan, unttunttu
Med'inaa Godaa azazuwaa naageeddino.

Siina Deriyaappe Moo'aabe Buussaa

10

(10:1—21:35)

Biraappe Oosetteedda S'urumbbatuwaa

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
2 «Laa"u s'urumbbatuwaa biraappe k'os's'aade ootsa; yaataade asaa shiik'oo
s'eeganawunne k'ay dunkkaaneedda saappe denddanaw dentsetsanaadan punna.
3 Ha laa"u s'urumbbatuu punettiyaa wode, Asay ubbay Gaketiyaa Dunkkaaniyaa
penggii neekko shiik'o.
4 Shin itti s'urumbba s'alalay punettooppe, Israa'eeliyaa zaratuwaa kaappatuu ne
sintsa shiik'ino.
5 Neeni s'urumbbaa d'ok'k'u ootsaade punniyaa wode, away doliyaa baggana
dunkkaaneedda zaratuu denddino.
6 S'urumbbaa laa"entso d'ok'k'u ootsaade punniyaa wode, gedissa baggana
dunkkaaneedda zaratuu denddino. S'urumbbay d'ok'k'u gi punettiyaawe denddanaw
mallaa gido.
7 Yaa'aw asaa shiishshanaw s'urumbbaa punna; shin kooshshaa d'ok'k'u ootsaade
punnoppa.
8 Aaroona naanay k'eesatuu s'urumbba punnino. Hawe newunne yiyaa yeletaa
ubbaw med'ina woga gido.
9 «Hintte gadiyaan metuwaa dentsiyaa hintte morkkiyaanna hintte olettanaw
kesiyaa wode, he s'urumbbatuwaa d'ok'k'u ootsiide punnite. Hewaan Med'inaa

Goday hintte S'oossay hinttena he wode hassayiide, hintte morkkiyaappe hinttena ashshana.
10 Hewaadankka, k'ay hintte nashettiyaa gallassi, baalaa bonchchanaw hintte keereedda gallassinne agenay s'eeriya baalan, hintte s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa wodenne hintte ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshiyaa wode he s'urumbbatuwaa punnite; hewe S'oossaa sintsan hinttena hassayissiyaawaa gidana. Taani Med'inaa Godaa, hintte S'oossaa» yaageedda.

Israa'eelatuu Siinaappe Beeddino

11 Laa"entsa laytsan laa"entso aginaan laatamantsa gallassi, shaarii Markkatetsaa Dunkkaaniyaa bollappe denddeedda.
12 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Siinaa Mela biittaappe denddeedda; shaarii Paaraana giyaa mela biittaa gakkiide wod'd'eedda.
13 Unttunttu ha koyiro buussaw Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan denddeeddino.
14 Yihudaa zaratuwaanna dunkkaaneedda baggay barenttu armmaa oyk'k'iide koyro denddeeddino. Yihudaa zaratuu kaappuu Aminaadaaba na'aa Na'asoona;
15 Yisaakoora zaratuu kaappuu S'u'aara na'aa Nataani'eela;
16 Zaabiloona zaratuu kaappuu Heloona na'aa Eli'aaba.
17 Hewaappe guyyiyaan, Dunkkaaniyaa shoddina, Gershshoona yaratuunne Maraara yaratuu tookkiide denddeeddino.
18 Kaalliide Roobeela zaratuwaanna dunkkaaneedda baggay barenttu armmaa oyk'k'iide denddeedda. Roobeela zaratuu kaappuu Shade'uura na'aa Eliis'uura;
19 Simoona zaratuu kaappuu S'uriishadaaya na'aa Shalumi'eela;
20 Gaada zaratuu kaappuu Re'u'eela na'aa Eliyasaafa.
21 Hewaappe guyyiyaan, K'ahaata yaratuu geeshsha miishshatuwaa tookkiide denddeeddino. Unttunttu gakkanaappe kasetiide, Dunkkaanii toletti utteedda.
22 Kaalliide Efireema zaratuwaanna dunkkaaneedda baggay bare armmaa oyk'k'iide denddeedda. Efireema zaratuu kaappuu Amihuuda na'aa Elishamaa'a;
23 Minaase zaratuu kaappuu Padaas'uura na'aa Gamaali'eela;
24 Biiniyaama zaratuu kaappuu Giidi'oona na'aa Abidaana.
25 Wurssetsan, ha c'uguwaa ubbaw guyye baggan naagiyaa Daana zaratuwaanna dunkkaaneedda baggay bare armmaa oyk'k'iide denddeedda. Daana zaratuu kaappuu Amishadaaya na'aa Ahi'eezera;
26 Aaseera zaratuu kaappuu Okiraana na'aa Paagi'eela;
27 Nifttaaleema zaratuu kaappuu Enaana na'aa Ahiraa'a.
28 Israa'eeliyaa Asay bare baggan baggan denddiide biyaa maaray hawaadaana.
29 Muse Midiyaama asaa gidiyaa bare bolluwaa Re'u'eela na'aa Hobaaba, «Nuuni Med'inaa Goday, ‹Taani hinttenttoo immana› geedda sa'aa beeto; Med'inaa Goday Israa'eeliyaw lo"obaa ootsana geedda diraw, neeni nuunana dendda. Nuuni new lo"obaa ootsana» yaageedda.
30 Hobaabi, «Tuytti, taani biikke; taani ta biittaa ta asaakko baana» yaageedda.
31 Muse Aa, «Hayyanaa, nuuna yeggaade boopparikkii! mela biittaan nuuni dunkkaananaw bessiyaasa neeni eraasa; neeni nu biyaa ogiyaa nuuna kaaletsanawukka danddayaasa.
32 Neeni nuunana booppe, Med'inaa Goday nuw immiyaa anjjuwaa ubbaa nuuni neenana shaakkana» yaageedda.
33 Yaatina unttunttu Med'inaa Godaa deriyaappe denddiide, heezzu gallassaa keeshshaa ogiyaa beeddino. Med'inaa Godaa C'aak'uwaa Taabootay unttunttu shemppiyaa sa'aa demmanaw he heezzu gallassan unttunttuppe sintsaw beedda.

34 Unttunttu dunkkaaneedda sa'aappe denddiyaa wode ubbaan, Med'inaa Godaa
shaarii gallassi gallassi unttunttuppe bollana de'ee.
35 Taabootay denddiyaa wode ubbaan Muse, «Abeet Med'inaa Godaw, dendda! Ne
morkketuu laalettino; Neena is's'iyaawanttukka ne sintsaappe bak'atino» yaagee.
36 Taabootay shemppiyaa wode ubbaan Muse, «Abeet Med'inaa Godaw, ha daro
sha"an paydetiyaa Israa'eeliyaa asaakko neeni simma» yaagee.

11

S'oossaappe Yeedda Tamaa

1 Asay bare metoo Med'inaa Godaa bolla zuuzummeedda; unttunttu zuuzummiina
S'oossay sisiide, hank'k'uwaa ees's'i keseedda. Yaatina Med'inaa Godaa tamay
unttunttu gidduwaan ees's'iide, unttunttu dunkkaaneedda sa'aw itti itti gas'aa bagga
meedda.
2 Yaatina Asay Musew waassina, Muse Med'inaa Godaa woosseedda. Tamay
to'eedda.
3 Med'inaa Godaa tamay unttunttu gidduwaan ees's'eedda diraw, he sa'ay
Tabi'eera* geetetti s'eesetteedda.

Muse Laappun Tammu Kaappatuwaa Dooreedda

4 Israa'eelatuwaana de'iyaa dumma dumma gade Asay hara k'umaa loytsi
amotteedda. Israa'eeliyaa asaykka k'ay hawaadan yaagiide yeekuwaa doommeedda;
«Laa nuuni ashuwaa hak'appe demmanee?
5 Nuuni Gibs'e gadiyaan miishshaa c'iggenan c'oo miyaa moliyaa hassayeetto; k'ay
k'ayiyaa miyaa paranjjiyaa leekiyaa, zolddo leekiyaa malatiyaa mal"iyaa haatsay
kumeedda meelooniyaa, adussa paranjjiyaa sunk'k'uruttiyaanne tuumuwaa
hassayeetto.
6 Shin ha"i nu k'ood'ii gorddetteedda; nu ayifiikka ha mannaappe attina, harabaa
ayinne be'enna» yaageeddino.
7 Mannay deebbuwaa ayfiyaa malatee; Aa malay boos's'iyaa mitsaa c'ooshshaa
malatee.
8 Asay yuuyyi yuuyyi Aa k'oree; wos'aan gaac'c'ee, woy udulan c'addee; unttunttu
Aa otuwaan penttissiide, bashiyan komppiino. I zayitiyaan munak'k'iide uukkeedda
ukitsaadan mal"ee.
9 K'amma dunkkaaneeddasan s'aasay wod'd'iyaa wode, mannay aanana wod'd'ee.
10 Asay bare dunkkaaniyaa penggiyaan penggiyaan yeekkishin, Muse siseedda.
Med'inaa Godaa hank'k'uu ees's'i keseedda diraw, Muse un"etteedda.
11 Hewaa diraw, Muse Med'inaa Godaa hawaadan yaagiide oochcheedda; «Neeni ta
bolla ne k'oomaa bolla ayaw ha metuwaa ahaadii? Neeni taanan ayaw
nashetabeykkii? Neeni ha asaa ubbaa tookuwaa ta bolla ayaw wotsaaddii?
12 Ha asaa ubbaa taani shahaaraadditaayye? Woy unttuntta taani yelaadditaa?
‹Neeni unttunttu mayzza aawaatoo, «Taani hinttenttoo immana» gaade c'aak'k'eedda
biittaa gatsanaw, naanatuwaa dichchiyaana d'antsiyaa na'aa bare kiwuwaan
idimmiyaawaadan, neeni unttuntta ne kiwuwaan idimma› yaagaade taw ayaw oday?
13 Ha asaw ubbaw taani ashuwaa hak'appe demmanee? Unttunttu taana, ‹Miyaa
ashuwaa nuw imma› yaagiide yeekkiino.
14 Taani ha asaa ubbaa taarekka tookkana danddaykke; tookku taw loytsi dees'ee.
15 Simmi neeni taana hawaadan metootanaadan ootsanawaappe taw k'arettaade
taana ha"i wod'a basha; yaatooppe, taani metuwaappe shemppana» yaageedda.

10:35 Maz. 68:1 * **11:3** *Tabi'eera:* Ha suntsaa biletsay «Ees's'eedda» giyaawaa. **11:7** Kes. 16:31 **11:9** Kes. 16:13-15

16 Med'inaa Goday Musa, «Israa'eeliyaa c'imatuwaappe kaaletsiyaawanttanne
kaappatuwaa gidiyaa, neeni eriyaa laappun tammu c'imatuwaa taw shiishsha;
unttunttu neenana yan ek'k'ana mala, S'oossaa Dunkkaaniyaakko, unttuntta neeni
ayaa.
17 Taani duge wod'd'aade neenana yan haasayana; taani neenan de'iyaa
Ayyaanaappe akkaade, he Ayaanaa unttunttu bolla wotsana. Neeni neerekka
tookkenna mala, unttunttu asaa tookuwaa tookkiide, neena maaddana.
18 «Neeni asaw hawaadan gaade oda, ‹Wonttiw hinttena geeshshite; yaatiide hintte
ashuwaa maana. Hintte, «Laa nuuni ashuwaa hak'appe demmanee? Nuw Gibs'e
gadiyaan sa'ay lo"a shin!» yaagiide yeekkeeddawaa Med'inaa Goday siseedda.
Med'inaa Goday ashuwaa ha"i hinttenttoo immana; immina hintte maana.
19-20 Hintte gidduwaan de'iyaa Med'inaa Godaa hintte kad'eedda dirawunne hintte,
«Nuuni Gibs'e gadiyaappe ayaw keseeddo?» yaagiide Aa sintsan yeekkeedda diraw,
hintte itti gallassaa, woy laa"u gallassaa, woy ichcheshu gallassaa, woy tammu
gallassaa, woy laatamu gallassaa s'alalaa ashuwaa miikkita; shin hinttenttoo
siid'iyaanna kesana gakkanaw, hinttena saletsana gakkanaw, itti aginaa kumentsaa
hintte ashuwaa maana› yaaga» yaageedda.
21 Shin Muse S'oossaa, «Be'a, taani usuppun s'eetu sha"a gidiyaa asaa gidduwaan
de'ay; neeni, ‹Itti aginaa kumentsaa unttunttu maanaw unttunttoo taani ashuwaa
immana› gaadda.
22 Miizzaa wudiyaanne dorssaa wudiyaa unttunttoo shukkina kalissanee? Abban
de'iyaa moliyaa ubbaa shiishshiyaawaa gidinttonne, unttunttoo gidanee?»
yaageedda.
23 Med'inaa Goday Musa, «Med'inaa Godaa kushii k'antseeyye? Taani new giyaabay
tumenttonne worddentto neeni ha"i be'ana» yaageedda.
24 Muse kare kesiide, Med'inaa Goday geeddawaa asaw odeedda. I Israa'eeliyaa
c'imatuwaappe laappun tammu asaa shiishiide, Dunkkaaniyaa yuushshuwaan
esseedda.
25 Med'inaa Goday shaariyan duge wod'd'iide, aananna haasayeedda; yaatiide Aa
bollan de'iyaa Ayyaanaappe akkiide, he laappun tammu c'imatuwaa bolla
wotseedda. Ayyaanay unttunttu bollan shemppeedda wode, unttunttu timbbitiyaa
odeeddino. Shin hewaappe guyyiyaan, zaaretsiide timbbitiyaa odibeykkino.
26 He laappun tammu c'imatuwaanna mazggobiyaan s'aafetteedda asatuu
Elddaadanne Medaada giyaa laa"atuu dunkkaaneeddasan atteeddino;
Dunkkaaniyaakko yibeykkino; shin unttunttu bollakka Ayyaanay wod'd'ina,
dunkkaaneeddasan timbbitiyaa odeeddino.
27 Itti wodallay wos's'i yiide, Musa, «Elddaadinne Medaadi dunkkaaneeddasan
timbbitiyaa odiino» yaagiide odeedda.
28 Bare yalagatetsaappe doommiide, Musa maaddiyaa Neewe na'ay Iyyaasu Musa,
«Ta godaw Muse, neeni unttuntta te"a» yaageedda.
29 Shin Muse Aa, «Ta gishshataa ne mishettay? Med'inaa Godaa Asay ubbay
timbbitiyaa odiyaawaanne Med'inaa Goday bare Ayaanaa unttunttu bolla
wotsiyaawaa gideerenneeshsha!» yaageedda.
30 Hewaappe guyyiyaan, Musenne Israa'eeliyaa c'imatuu dunkkaaneeddasaa
simmeeddino.
31 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday c'arkkuwaa dentsina, abbaa baggappe
akkaa Asay dunkkaaneeddasaa ubbaa yuushshuwaakko c'arkkuu aheedda; he
kafotuu sa'aa doonaana gadiyaappe pude laa"u wad'aa keeshshan paalleeddino.
Yiide unttunttu dunkkaaneeddasaa ubbaappe gas'aana, itti gallassaa oge keenaa
sa'aan utteeddino.

32 He gallassaa ubbaan, he k'amma ubbaaninne wonttetsa gallassaa ubbaan Asay
kare kesiide, ha akkatuwaa oyk'k'iide shiishsheedda; unttunttuppe ooninne itti sha"a
kiilo giraameppe guutsaa shiishshibeenna. Unttunttu hewaappe guyyiyaan,
dunkkaaneeddasaa yuushshuwaa ubbaan melissanaw mic'c'eeddino.
33 Shin ashuu biro unttunttu matan de'ishshin, unttunttu c'oommiide mittennan
de'ishshin, Med'inaa Godaa hank'k'uu asaa bolla ees's'i keseedda; yaatina Med'inaa
Goday asaa wolk'k'aama boshaan shoc'eedda.
34 Yaatina he sa'ay Kibroot Hattaabaa (Amuwaa Duufuwaa) geetetti suntsetteedda;
ayaw gooppe, ashuwaa amotteedda asaa unttunttu he sa'aan moogeeddino.
35 Asay hewaappe denddiide Has'eroota giyaasaa biide, yan dunkkaaneedda.

12

Miiriyaamanne Aarooni Musa Ek'eteeddino

1 Muse Toop'p'iyaa biittaa mishirato akkeedda. I akkeedda Toop'p'iyaa mac'c'aani
diraw, Miiriyaamanne Aarooni Musa boreeddino.
2 Unttunttu, «Med'inaa Goday Muse bagga s'alalana haasayeeddeyye? K'ay I nu
baggana haasayibeenneeyye?» yaageeddino. Med'inaa Goday hewaa siseedda.
3 Muse gadiyaan sa'aan ubbaan de'iyaa asaa ubbaappe aad'd'iyaa ashkke asaa.
4 Med'inaa Goday ellekka Musew, Aaroonawunne Miiriyaamiw, «Hintte heezzuukka
Gaketiyaa Dunkkaaniyaakko kesite» yaageedda; unttunttu heezzuukka keseeddino.
5 S'oossay shaariyaa tuussaan duge wod'd'eedda; Dunkkaaniyaa penggiyaan
ek'k'iide, Aaroonanne Miiriyaamo s'eeseedda. Unttunttu laa"uukka Aa sintsa
shiik'ina,
6 I unttuntta, «Ta odiyaawaa sisite: Hintte gidduwaan timbbitiyaa odiyaawe
de'ooppe, taani Med'inaa Goday taana aw sas'aan k'onc'c'issay; taani aw akumuwaan
oday.
7 Shin ta k'oomaa Musena hewaadan gidenna; I ta golliyaa ubbaan
ammanetteedawaa.
8 Taani Musena sintsa sintsaan haasayayippe attina, leemisuwaan haasayikke. I
Med'inaa Godaa malaa be'ee. Yaatina ta k'oomaa Musa boranaw hintte ayaw
yayyibeykkitee?» yaageedda.
9 Med'inaa Godaa hank'k'uu unttunttu bolla ees's'i keseedda; Med'inaa Goday
beedda.
10 Shaarii Dunkkaaniyaa bollaappe denddeedda wode, Miiriyaama wolk'k'aama
galbbaa harggiyaan mils's'i gaade boos's'aaddu. Aarooni iikko simmiide s'eelliyaa
wode, wolk'k'aama galbbaa harggiyaan oyk'k'etteeddaano be'eedda.
11 Yaatina I Musa, «Hay ta godaw, nuuni eeyyatetsan ootseedda nagaraw nuuna
muroppa.
12 Bare daay uluwaappe kesiyaa wode, Aa ashuwaappe baggay meetetti kichchina,
hayk'k'i kichchiide yeletteedda gac'ino na'aa mala gidoppaarekkee» yaageedda.
13 Muse, «Hay S'oossaw, izo patsaarikkii!» yaagiide Med'inaa Godaw waasseedda.
14 Med'inaa Goday Musa, «I aawuu I som"iyaan c'uchchaa c'uchcheeddawaa
gidinttonne, laappun gallassaa iza yeellaa mayyaade uttana gidekkeeyye? Hewaa
diraw, neeni izo laappun gallassaa dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa baggana dumma
sa'aan utissa; hewaappe guyyiyaan, simmaade yu» yaageedda.
15 Yaatina Miiriyaama Asay dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kesaade laappun
gallassaa uttaaddu. Aa simmana gakkanaw Asay baanaw denddibeenna.
16 Hewaappe guyyiyaan, Asay Has'eroota giyaa saappe denddiide, Paaraana mela
biittaa dunkkaaneedda.

12:7 Ibr. 3:2 **12:14** Pay. 5:2-3

13

Kanaane Biittaa Wochchanaw Beedda Asatuwaa
(Zar. 1:19-33)

1 Med'inaa Goday, Musa,
2 «Taani Israa'eelatoo immiyaa Kanaane biittaa wochchana mala, amareeda asaa kiitta; unttunttu zare ubbaappe itti itti kaappuwaa kiitta» yaageedda.
3 Muse Med'inaa Godaa azazuwaan Paaraana Mela biittaappe unttuntta kiitteedda. Unttunttu ubbaykka Israa'eeliyaa asaa kaappatuwaa.
4 Unttunttu suntsay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa:
Zariyaa Kaappuwaa Roobeela Zakkuura na'aa Shaamu'a;
5 Simoona Hoora na'aa Shafaas'a;
6 Yihudaa Yifune na'aa Kaaleeba;
7 Yisaakoora Yooseefo na'aa Yigi'aala;
8 Efireema Neewe na'aa Hoshee'a;
9 Biiniyaama Raafu na'aa Pals's'a;
10 Zaabiloona Sooda na'aa Gaddi'eela;
11 Yooseefo na'aa Minaasa Suusa na'aa Gadda;
12 Daana baggappe Gamaalla na'aa Ami'eela;
13 Aaseera Mikaa'eela na'aa Satuura;
14 Nifttaaleema Waafisa na'aa Naahiba;
15 Gaada Maaka na'aa Ge'u'eela.
16 He biittaa wochchana mala, Muse kiitteedda asatuu suntsay hawaappe k'ommonna de'iyaawaa. Muse Neewe na'aa Hoshee'a suntsaa Iyyaasa yaagiide suntseedda.
17 Unttunttu Kanaane biittaa wochchana mala, Muse unttuntta kiittiyaa wode hawaadan yaageedda; «Hawaappe Neegeeba mela biittaa pude kesiide, yaappe huup'issa baggan de'iyaa gezze biittaa biite.
18 Biittay ay mala biittenttonne be'ite; he gadiyaan de'iyaa Asay minenttonne laafaantto, guutseenttonne darentto,
19 unttunttu de'iyaa biittay lo"enttonne iitentto, unttunttu de'iyaa katamaynne ay mala katamentto, gimbbiyaan diretti utteeddenttonne direttibeennentto,
20 biittay ay mala tu'enttonttonne ladentto, he gadiyaan mitsay de'inttonne baawentto be'ite. Minnite! He gadiyaan mokkeeddawaa ayifiyaappe akkenan yooppite» yaageedda. He wodii woyniyaa turay koyiro ayfiyaa ayifiyaa wode.
21 Unttunttu pude kesiide, S'iina giyaa mela biittaappe doommiide, biide Hamaata Pinuwaa matan de'iyaa Rahooba gakkanaw he biittaa wochcheeddino.
22 Neegeeba pude kesiide, Kebroona gakkeeddino; hewan Ahimaana, Sheshaayanne Talmmaaya geetettiyaa Anaak'e zaratuu de'iino. Kebrooni Gibs'en de'iyaa S'o'aane katamaappe laappun laytsaa kaseti kees'etteedda.
23 Hewaana aad'd'iidde, Unttunttu Eshkkoola giyaa zanggaaraa biide gakkeedda wode, woyniyaa turaa ittuwaappe itti wurc'c'uwaanna de'iyaa itti tashiyaa k'ans's'eeddino; unttunttuppe laa"u kasuwaa gidduwaan gelissi tookkeeddino. Hewaana roomaaniyaanne balasiyaa giyaa mitsatuwaa ayfiyaa aheeddino.
24 Israa'eeliyaa asatuu hewaappe k'ans's'eedda woyniyaa turaa wurc'c'uwaa diraw, he sa'aa Eshkkoola* Zanggaaraa giide s'eeseeddino.
25 Unttunttu he biittaa wochchiidde, oytamu gallassaappe guyyiyaan simmeeddino;
26 Paaraana Mela Biittaan K'aadeesa giyaa saan de'iyaa Musekko, Aaroonekkonne Israa'eeliyaa asaa maabaraa ubbaakko yeeddino. Barenttu be'eeddawaa unttunttoonne asaa ubbaw odeeddino; he gadiyaan ayifiyaa ayfiyaakka unttuntta besseeddino.

---

* **13:24** *Eshkkoola:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Daro woynnii de'iyaa sa'aa» giyaawaa.

27 Unttunttu Musew hawaadan yaagiide odeeddino; «Neeni nuuna kiitteedda
biittaa nuuni beeddo; he gadiyaan maatsaynne eessay goggee. Aan ayifiyaa
ayfiyaakka hawaa be'a.
28 Shin he gadiyaan de'iyaa Asay wolk'k'aama; unttunttu katamaykka gimbbiyaa
dirssaan diretti utteeddawaanne wolk'k'aama. Nuuni k'ay Anaak'e zaratuwaa yan
be'eeddo.
29 Neegeeba Amaaleek'a asatuu de'iino; gezziyaan Hiitetuu, Yaabuusatuunne
Amooratuu de'iino; k'ay Kanaanetuu Meediteraane Abbaa doonaaninne
Yorddaanoosa Shaafaa gas'aan de'iino» yaageeddino.
30 Kaaleebi asaa Muse sintsan c'o"u giissiide, «Nuuni tumu s'oonanaw danddayiyaa
diraw, pude ha"i kesiide, he biittaa oliide ane oyk'k'oytte» yaageedda.
31 Shin Kaaleebena pude beedda asatuu, «He biittaa Asay nuuppe minniyaa diraw,
nuuni unttuntta s'oonanaw danddayokko» yaageeddino.
32 Unttunttu yuuyyi wochcheedda biittaa Israa'eeliyaa asaw hawaadan giide, iita
oduwaa odeeddino, «Nuuni wochcheedda biittay barenan de'iyaa asaakka miyaawaa;
Asay ubbaykka loytsi adussa.
33 Nuuni wogga adussa asatuu yara gidiyaa Anaak'e zaratuwaa yan be'eeddo;
nuuni nu ayifiyaan nuuna s'eelliyaa wode bumbburetsaa malateetto; k'ay nuuni
unttunttu ayifiyaan hewaakka mala» yaageeddino.

14

Asaa Makkalaa

1 He gallassaa k'amma maabaray ubbay barenttu k'aalaa d'ok'k'issiide
yeekkeeddino.
2 Israa'eeliyaa Asay ubbay Muse bollanne Aaroona bolla zuuzummeeddino.
Maabaray kumentsay unttuntta, «Nuuni Gibs'e gadiyaan de'iidde hayk'k'eeddawaa
gideerokko! Woy nuuni ha mela biittaan hayk'k'eeddawaa gideerokko!
3 Mashshaan nuuna wod'i wurssanaw Med'inaa Goday ha biittaa nuuna ayaw ahii?
Nu machchetuunne nu naanay omoodettana. Hewaappe guyye Gibs'e biittaa
simmiyaawe nuw keekenneeyye?» yaageeddino.
4 K'ay unttunttu ittuu ittuwaa, «Nuuni kaaletsiyaawaa dooriide, guyye Gibs'e
simmeetto» yaageeddino.
5 Musenne Aarooni hewan shiik'eedda Israa'eeliyaa asaa maabaraa ubbaa sintsan
som"uwaa sa'aan gatsiide guufanneeddino.
6 He biittaa wochcheedda asatuu giddoppe Neewe na'ay Iyyaasunne Yifune na'ay
Kaaleebi barenttu mayuwaa peed'eeddino.
7 Israa'eeliyaa asaa maabaraa ubbaw, «Nuuni kantsi kesiide wochcheedda biittay
loytsi daro lo"a.
8 Med'inaa Goday nuunan nashettiyaawaa gidooppe, maatsaynne eessay goggiyaa
he biittaw nuuna I gelissana; he biittaa nuw I immana.
9 Hewaa diraw, Med'inaa Godaa bolla makkalaa makkaloppite. He biittaa asaw
yayyoppite; unttunttu nuw haatsaa ushshakka gakkikkino. Unttunttoo
ambboomiyaawe baawa; shin Med'inaa Goday nuunana de'ee. Hintte unttunttoo
yayyoppite!» yaageeddino.
10 Maabaray ubbay unttuntta shuchchaan c'addanaw haasayeeddino.

He wode Med'inaa Godaa bonchchuu Gaketiyaa Dunkkaaniyaan Israa'eeliyaa asaa
ubbaw k'onc'c'eedda.

13:33 Dom. 6:4 **14:9** Ibr. 3:16

11 Med'inaa Goday Musa, «Ha Asay awude gakkanaw taana kad'anee? Taani
unttunttu gidduwaan ootseedda malaataa ubbaa be'iide, awude gakkanaw unttunttu
taanan ammanennan is's'anee?
12 Taani unttuntta iita harggiyaan shoc'aade d'ayissana; yaataade taani neena
unttunttuppe dariyaanne minniyaa kawutetsaw aawuwaa ootsana» yaageedda.

Muse Asaa Diraw Woosseedda

13 Muse Med'inaa Godaa hawaadan yaagiide woosseedda; «Neeni ne wolk'k'an ha
asaa Gibs'eppe pude kesseeddawaa eriyaa Gibs'etuu hawaa sisooppe, unttunttu
waaganee?
14 Unttunttu ha gadiyaan de'iyaawanttookka hewaa odana. Abeet Med'inaa Godaw,
neeni ha asaa gidduwaan de'iyaawaa unttunttu siseeddino. Abeet Med'inaa Godaw,
nuuni neena be'eeddawaa unttunttu ereeddino; ne shaarii unttunttuppe bollana
takkiyaawaanne gallassi shaariyaa tuussaan, k'amma tamaa tuussaan neeni
unttunttu sintsan biyaawaa be'eeddino.
15 Ha"i neeni ha asaa ubbaa itti kutsan wod'iyaawaa gidooppe, ne kase
ootseeddawaa siseedda kawutetsatuu,
16 Med'inaa Goday ha asaa, ‹Hinttew immana giide c'aak'k'eedda biittaa unttuntta
afanaw danddayibeenna diraw, mela biittaan unttuntta wod'eedda› yaagiide
haasayana.
17-18 «Hewaa diraw, Godaw, neeni ne wolk'k'aa nuuna bessa; neeni gaade,
‹Med'inaa Goday danddayanchchanne aggena siik'uwaan kumeeddawaa;
nagaraanne makkalaa atto giyaawaa; gidooppenne, bayzzanchchaa murenan
aggenawaa; aawotuwaa nagaraa diraw naanatuwaa heezzentsanne oyddentso
yeletaa gakkanaw muriyaawaa› gaade oda wotseeddawaa pola.
19 Ha Asay Gibs'eppe kesoodeppe doommaade hachchi gakkanaw neeni atto
geeddawaadan, ne aggena siik'uwaa daruwaan ha asaa nagaraa atto gaarikkii!»
yaageedda.
20 Med'inaa Goday Musa, «Neeni oochcheeddawaadan taani unttunttoo atto gaad.
21 Shin ta de'uwaan c'aak'k'ay; Med'inaa Godaa bonchchuu sa'aa ubbaa
kumiyaawaadan,
22-23 ha asaappe ittuunne he biittaa be'enna. Ta bonchchuwaanne Gibs'e
biittaaninne mela biittaa taani ootseedda malaataa ha asatuu be'eeddino; shin
unttunttu tammu gede taana paac'c'eeddinonne ta k'aalaa sisennan is's'eeddino.
Hewaa diraw, taani unttunttu mayzza aawaatoo immana gaade c'aak'k'eedda biittaa
taana kad'eeddawanttuppe ittuunne mulekka be'enna.
24 Shin ta k'oomay Kaaleebi unttunttuppe dummatiyaa dirawunne I taana polo
wozanaappe kaalleedda diraw, taani I kase beedda biittaa Aa gatsana; Aa zeretsay he
biittaa laattana.
25 Shin ha"i Amaaleek'atuunne Kanaanetuu zanggaaraan de'iyaa diraw, wontti
guyye simmiide, Zo'o Abbaakko afiyaa ogiyaa oyk'k'iide mela biittaa biite»
yaageedda.

S'oossay Zuuzummeedda Asaa Mureedda

26 K'ay Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;
27 «Ha iita Asay ta bolla awude gakkanaw zuuzummanee? Taani Israa'eeliyaa asaa
zuuzuntsaa ubbaa sisaad.
28 Hewaa diraw, neeni unttunttoo hawaadan yaagaade oda; ‹Ta de'uwaan
c'aak'k'ay; taani hintte haasayishin ta haytsaan siseeddawaa hinttenttoo ootsana.
Taani Med'inaa Goday hewaa oday.

14:13 Kes. 32:11-14 **14:17-18** Kes. 20:5-6; 34:6-7; Zar. 5:9-10; 7:9-10 **14:21** Ibr. 3:18 **14:24** Iya. 14:9-12

29 Hintte anhay ha mela biittaan kunddana; ayaw gooppe, asaa paydiyaa wode
paydeteedda laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa Asay ubbay ta bolla
zuuzummeeddita.
30 Yifune na'aa Kaaleebappenne Neewe na'aa Iyyaasuppe attina, hintteppe ooninne
taani hinttena wotsanaw c'aak'k'eedda he biittaa gelenna.
31 Hintte, «Nu naanay omoodettana» geedda hintte guutsaa naanatuwaa he hintte
kad'eedda biittaa gelissana; biittaykka unttunttussa gidanawaa.
32 Shin hinttena gidooppe, hintte anhay ha mela biittaan kunddana.
33 Hintte ammanettibeenna diraw, hintte wurssetsa anhay ha mela biittaa wullana
gakkanaw, hintte naanay waayettiidde, ha mela biittaa oytamu laytsaa
hentsanchchaa gidiide yuuyyana.
34 Hintte he biittaa wochcheedda he oytamu gallassaa payduwaan, itti gallassaw
itti laytsaa, hewenne, oytamu laytsaw hintte nagaraa diraw hintte waayettana; taani
hintte bolla denddiyaawaa hintte erana› yaaga oda.
35 Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Ta bolla shiik'i utteedda ha iita maabaraa
bolla hawaadan tumu ootsana: unttunttu ha mela biittaan wurana; hawaan
unttunttu hayk'k'ana» yaageedda.
36 He biittaa wochchana mala, Muse unttuntta kiittina biide simmeedda asatuu, he
biittaa iita oduwaa odiide, Muse bolla Asay ubbay zuuzummana mala
ootseeddawanttu,
37 he iita oduwaa odeedda asatuu, Med'inaa Godaa sintsa boshaan hayk'k'eeddino.
38 He biittaa wochchanaw beedda asatuwaappe Yifune na'ay Kaaleebinne Neewe
na'ay Iyyaasu s'alalay pas'a atteeddino.

Israa'eeliyaa Asay Biittaa Bolla Woraajjanaw Koyro Denddeedda (Zar. 1:41-46)

39 Muse hawaa Israa'eeliyaa asaw ubbaw odeedda wode, Asay loytsi yeekkeedda.
40 Wonttetsa gallassi wontta guuran unttunttu denddiide, pude gezze biittaa
kesiide, «Nuuni nagaraa ootseeddo; shin ha"i S'oossay nuw immana geedda sa'aa
pude kesana» yaageeddino.
41 Shin Muse unttuntta, «Med'inaa Godaa azazuwaa hintte ayaw mentsiitee?
Hinttew hanenna.
42 Med'inaa Goday hinttenana de'enna diraw, pude kesoppite; hintte morkketuu
hinttena s'oonana.
43 Amaaleek'a asatuwaananne Kanaane asatuwaana hintte olettana; hintte
mashshaan hayk'k'ana. Med'inaa Godaappe hintte wora simmeedda diraw, Med'inaa
Goday hinttenana de'enna» yaageedda.
44 Shin unttunttu Med'inaa Godaa C'aak'uwaa Taabootaynne Musenne
dunkkaaneedda sa'aappe denddana d'ayooppekka, gezze biittaa kesanaw s'aliide
denddeeddino.
45 Gezze gadiyaan de'iyaa Amaaleek'a asatuunne Kanaane asatuu wod'd'iide
unttunttu olay s'ooniide, Horima gakkanaw unttuntta yedersseeddino.

15

Yarshshuwaa Shiishshanaw Imetteedda Higgiyaa

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
2 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; ‹Hintte de'ana mala, taani hinttenttoo
immiyaa biittaa geliyaa wode,
3 mehiyaappe woy dorssaappe, s'uuggiyaa yarshshuwaa gidina, woy shiik'k'owaa
gatsanaw yarshshiyaa yarshshuwaa gidina, woy Med'ina Goday keereedda baala

14:29 Ibr. 3:17 **14:33** Kit. 7:36

gallassatuwaan hintte dosuwaan c'oo immiyaa yarshshuwaa gidina, Med'inaa
Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshotuwaa yarshshite.
4 Yarshshuwaa shiishshiyaa uray katsaa yarshshoo itti kiilo giraame d'iiliyaa itti
liitiro wogaraa zayitiyaan munak'k'eeddawaakka Med'inaa Godaw aho.
5 K'ay s'uuggiyaa yarshshoo, woy hara yarshshoo ahiyaa itti itti dorssaanna itti
liitiro woyniyaa eessaa ushshaa yarshshuwaa ootsiide giigissite.
6 « ‹Dorssa orggiyaa yarshshanaw shiishshiyaa wode, katsaa yarshshoo laa"u kiilo
giraame d'iiliyaa itti liitironne bagga wogaraa zayitiyaan munak'k'eeddawaanne
7 itti liitironne bagga woyniyaa eessaa ushshaa yarshshoo ahite. Med'inaa Godaw
sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa yarshshite.
8 « ‹Itti korumaa s'uuggiyaa yarshshuwaa, woy shiik'uwaa gatsiyaa yarshshuwaa,
woy ittippetetsaa yarshshuwaa ootsiide yarshshanaw Med'inaa Godaw ahiyaa wode,
9 korumaanna ittippe katsaa yarshshoo heezzu kiilo giraame d'iiliyaa laa"u liitiro
wogaraa zayitiyaan munak'k'eeddawaanne
10 ushshaa yarshshoo laa"u liitiro woyniyaa eessaakka ahite. Med'inaa Godaw
sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa taman yarshshite.
11 « ‹Itti itti korumaa booraa, woy itti itti dorssaa orggiyaa, woy yalaga deeshshaa
orggiyaa, woy attuma dorssaa maraa yarshshanaw shiishshiyaa wode, katsaa
yarshshuunne ushshaa yarshshuu hawaadan ittippe shiik'ee.
12 Itti mehiyaappe daruu shiik'iyaa wode, katsaa yarshshuunne ushshaa yarshshuu
hewaadan dariide shiik'ee.
13 Israa'eeliyaa asaa gidiyaa ooninne taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa
yarshshuwaa Med'inaa Godaw shiishshiyaa wode ubbaan, hawaadan ootsanaw
koshshee.
14 Sintsappe yaana yeletaan hintte giddon de'iyaa betii woy hara Asay ooninne
s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw shiishshanaw
koyooppe, ikka hintte ootsiyaawaadan ootsanaw koshshee.
15 Hinttewukka hintte giddon de'iyaa betetookka ha wogay ittuwaa; hawe
sintsaappe yaana yeletawukka ek'k'iide de'iyaa woga. Hinttekka betetuukka
Med'inaa Godaa sintsan ittuwaa.
16 Hinttewukka hintte giddon de'iyaa bete asatookka higgiinne wogay ittuwaa
gidana› yaaga» yaageedda.
17 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
18 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; ‹Taani hinttena afiyaa biittaa hintte
geliide,
19 he gadiyaan mokkiyaa katsaa miyaa wode, he katsaappe s'eeraa kessiide, hintte
Med'inaa Godaw yarshshuwaa ootsiide shiishshite.
20 Hewekka, bayira ka"eedda katsaappe uukkeedda koyiro komppuwaa, katsaa
bukkiyaa uddumaappe immiyaa yarshshuwaa ootsiide shiishshite.
21 Yaana yeletaa ubbaan hintte hintte gadiyaan mokkeedda katsaappe s'eeraa
Kesseedda komppuwaa, Med'inaa Godaw yarshshuwaa ootsiide shiishshite.
22 « ‹Med'inaa Goday odeedda ha azazotuwaa ubbaa hintte erana d'ayiide,
naagennan aggooppe,
23 Med'inaa Goday Aa baggana hinttena azazeedda azazotuwaa ubbaa, Med'inaa
Goday immeedda gallassaappe doommiide, yaana yeletaa gakkanaw, pac'c'ennan
naagennan aggooppe,
24 k'ay hewaa maabaray erennan ootseeddawaa gidooppe, maabaray ubbay
Med'inaa Godaw itti korumaa s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa
ootsiide, aw wogay azaziyaawaadan, katsaa yarshshuwaananne ushshaa

---

15:16 Wog. 24:22

yarshshuwaanna shiishsho; k'ay nagaraa yarshshuwaa ootsiide, itti deeshshaa orggiyaa shiishsho.
25 Yaatooppe k'eesii kumentsaa Israa'eeliyaa maabaraa nagaraa atto giissiyaa wogaa polo; unttunttu nagaray atto geetettana. Ayaw gooppe, unttunttu eriidde ootsibeykkino; k'ay unttunttu barenttu bayzzuwaa diraw, Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaanne barenttu nagaraa yarshshuwaa shiishsheeddino.
26 Asay ubbay erennan he bayzzuwaan hambbalaachchetteedda diraw, kumentsaa Israa'eeliyaa maabarawukka unttunttu giddon de'iyaa bete asawukka atto geetettana.
27 « ‹Itti Asay barekka erana d'ayiide nagaraa ootsooppe, yelettoodeppe itti laytsaa gidiyaa itti deeshshatto nagaraa yarshshuwaa ootsiide shiishsho;
28 erennan de'iidde nagaraa ootseedda uraw k'eesii Med'inaa Godaa sintsan nagaraa atto giissiyaa wogaa polo; Aa nagaray atto geetettana.
29 Erennan de'iidde nagaraa ootsiyaa asaa ubbaw, yeletaan Israa'eeliyaa asaa gidinakka bete asaa gidinakka ha higgii ittuwaa.
30 « ‹Shin yeletaan Israa'eeliyaa asaa gidinakka bete asaa gidinakka eriidde otoruwaan nagaraa ootsiyaa uray Med'inaa Godaa boree. He uray bare asaa giddoppe bohetto.
31 He aawuu Med'inaa Godaa k'aalaa kad'eedda dirawunne Aa azazuwaa mentseedda diraw, I tumuwaappe asaa gidoppe bohettanaw besse; Aa bayzzuu aana› yaaga» yaageedda.

Sambbataa Wogaa Mentseedda Bitaniyaa

32 Itti gallassi Israa'eeliyaa Asay mela biittaa de'ishshin, itti bitanii Sambbatan mitsaa mis'iidde beetteedda.
33 Mitsaa I mis'ishin demmeedda asatuu Musekko, Aaroonekkonne kumentsaa shiik'uwaakko Aa aheeddino.
34 Unttunttu Aa ootsanawaa eribeenna diraw, k'ashuwaan takkisseeddino.
35 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Ha bitanii hayk'k'anaw besse; kumentsaa yaa'ay barenttu dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide Aa wod'o» yaageedda.
36 Kumentsaa yaa'ay Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide Aa wod'eedda.

Mayuwaa Mac'araa Wogaa

37 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
38 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; ‹Hinttekka sintsaappe yaana yeletaykka hintte mayuwaa gas'aa s'eeran s'eeran mac'araa kessite; he mac'araa bolla saluwaa malatiyaa k'ac'inaa sikkite.
39 He mac'araa hintte be'iyaa wode ubbaan Med'inaa Godaa azazotuwaa hassayiide polite; yaatooppe, hintte hintte ayifiyaanne hintte wozanaa amuwaa kaalliide, taappe wora simmikkita.
40 He mac'araa be'iyaawaan hintte ta azazotuwaa ubbaa hassayiide polananne hintte hintte S'oossaw geeshsha gidana.
41 Taani Med'inaa Godaa, hintte S'oossaattee; taani hintte S'oossaa gidanaw, hinttena Gibs'eppe kessaad. Taani Med'inaa Godaa, hintte S'oossaa› yaaga» yaageedda.

16

K'oraahi, Daataaninne Abiiraami Muse Bolla Denddeeddino

15:27 Wog. 4:27-31 **15:38** Zar. 22:12

1 Leewiyaa zariyaappe K'ahaata yara gidiyaa Yis'ihaara na'ay K'oraahi, Roobeela
zariyaappe Eli'aaba naanay Daataaninne Abiiraaminne k'ay Peleeta na'ay Oonis,
2 Muse bolla denddeeddino. Unttunttunna laa"u s'eetanne ishatamu Israa'eeliyaa
asatuu de'iino; unttunttu eretteedda asanne maabaran dooretteedda
kaaletsiyaawantta.
3 Unttunttu Musenne Aaroona sintsa shiik'iide, hawaadan yaageeddino; «Hintte
darisseeddita! Maabaray ubbay huup'iyaan huup'iyaan geeshsha; Med'inaa
Godaykka unttunttu gidduwaan de'ee; yaatina Med'inaa Godaa maabaraa bolla
hinttena ayaw d'ok'k'u d'ok'k'u ootsiitee?» yaageeddino.
4 Muse hawaa siseedda wode S'oossaa sintsan sa'aan guufanneedda;
5 K'oraahanne Aa c'itaa ubbaa, «Wontti wontta Med'inaa Goday ooni
nagaranchchenttonne ooni geeshshentto bessana; I he dooriyaa asaa barekko
shiishshana.
6 K'oraaha, neeninne ne c'itay ubbay hawaa ootsite: wontti is'aanaa
c'uwayiyaawantta akkiide,
7 bonk'k'uwaa aan wotsiide, Med'inaa Godaa sintsan is'aanaa c'uwayite. Med'inaa
Goday dooriyaa asay, I geeshsha gidanawaa. Leewiyaa zaretoo, hintte darisseeddita»
yaageedda.
8 Muse k'aykka K'oraaha, «Hinttenoo Leewiyaa zaretoo, sisite!
9 Israa'eeliyaa Med'inaa Goday hinttena Israa'eeliyaa maabaraappe dummayiide,
Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa oosuwaa ootsana malanne asaa sintsan he oosuwaa
ootsanaw hintte ek'k'ana mala, barekko shiishsheeddawe hinttenttoo guus's'eeddee?
10 I hinttenanne hintte ishatuwaa Leewatuwaa ubbaa barekko shiishsheedda; k'ay
ha"i hintte k'eesetetsaakka kajjeeliita.
11 Neeninne ne c'itay ubbay Aaroona bolla zuuzummiyaawe, I oonee? hinttenttu
Med'inaa Godaa bolla makkaliita» yaageedda.
12 Hewaappe guyyiyaan, Muse kiittiide Eli'aaba naanatuwaa, Daataananne
Abiiraama s'eesisseedda; shin unttunttu Aa, «Nuuni bookko!
13 Neeni mela biittaan nuuna wod'anaw maatsaynne eessay goggiyaa gadiyaappe
kesseeddawe guus's'eeddee? K'ay ha"i neeni nu bolla kaappuwaa gidanaw koyay?
14 Hewaa bollakka k'ay maatsaynne eessay goggiyaa biittaa neeni nuuna
gelissabaakka, woy neeni nuw laata ootsaade gadiyaanne woyniyaa turaa
immabaakka; neeni ha asaa c'immaasa. Nuuni bookko!» yaageeddino.
15 Muse loytsi hank'k'ettiide Med'inaa Godaa, «Unttunttu yarshshiyaa yarshshuwaa
akkoppa; taani unttunttuppe hariyaa ittuwaanne akkabeyikke, woy taani
unttunttuppe itti asanne naak'k'abeykke» yaageedda.
16 K'ay Muse K'oraaha, «Wontti neeni, ne c'itay ubbaynne Aarooni Med'inaa Godaa
sintsan gidite.
17 Itti itti Asay bare is'aanaa c'uwayiyaawaa ubbaanna laa"u s'eetanne
ishatamuwaa akkiide, is'aanaa aan wotsiide, Med'inaa Godaa sintsa shiishsho. K'ay
neeninne Aarooni hintte is'aanaa c'uwayiyaawantta ahite» yaageedda.
18 Asay ubbaykka bare is'aanaa c'uwayiyaawaa akkiide, bonk'k'uwaanne is'aanaa
aan wotseedda; Gaketiyaa Dunkkaaniyaa penggiyaan Musenanne Aaroonana
ek'k'eeddino.
19 K'oraahi kumentsaa maabaraa Gaketiyaa Dunkkaniyaa penggiyaan
shiishsheedda.
He wode Med'inaa Godaa bonchchuu kumentsaa maabaraw k'onc'c'eedda.
20 Med'inaa Goday Musanne Aaroona,
21 «Taani itti kutsan ha maabaraa d'ayissana haniyaa diraw, unttunttuppe
shaakettite» yaageedda.

16:1 Yih. 11

22 Shin Musenne Aarooni sa'aan guufanniide, «Abeet S'oossaw, ashuwaa
mayyeedda asaa ubbaa med'd'eedda S'oossaw, itti uray nagaraa ootsooppe, neeni
kumentsaa maabaraa hank'k'ettay?» yaageeddino.
23 Yaatina Med'inaa Goday Musa,
24 «Neeni maabaraa, ‹K'oraaha, Daataananne Abiiraama dunkkaanetuwaappe
kichchite› yaagaade oda» yaageedda.
25 Muse denddiide, Daataanekkonne Abiiraamekko biina, Israa'eeliyaa c'imatuu Aa
kaalleeddino.
26 Maabaraa I, «Ha iita asatuu dunkkaanetuwaappe kichchite; unttunttuwaa
gideeddawaa ayaanne bochchoppite. Henkkoode unttunttu nagaraa ubbaa
gaasuwaan hinttekka pitetti d'ayana» yaagiide minisiide odeedda.
27 Unttunttu K'oraaha, Daataananne Abiiraama dunkkaanetuwaappe
kichcheeddino. Daataaninne Abiiraami kare kesiide, barenttu machchetuwaanna,
barenttu naanatuwaanna barenttu guutsaa naanatuwaanna barenttu
dunkkaanetuwaa penggiyaan ek'k'eeddino.
28 Muse asaa, «Taani ha ooso ubbaa ootsana mala, Med'inaa Goday taana
kiitteeddawaanne taani ta sheniyaan ootsennawaa hintte hawaan erana.
29 Ha asatuu Asay hayk'k'iyaawaadan hayk'k'ooppe, woy asaa bolla gakkiyaawaa
s'alalay unttunttu bolla gakkooppe, Med'inaa Goday taana kiittibeenna.
30 Shin Med'inaa Goday ubbaanna ooratsabaa ootsina, biittay dooyettiide
unttunttanne unttunttoo de'iyaawaa ubbaa mitti aggooppe, unttunttu pas'a de'iidde
Si'ooliyaa duge wod'ooppe, he wode ha asatuu Med'inaa Godaa kad'eeddawaa hintte
erana» yaageedda.
31 I yaagiide wursseedda wode, unttunttu ek'k'eedda biittay p'alk'k'etti wod'd'eedda.
32 Biittay dooyettiide, unttunttanne unttunttu soo asaa, K'oraaha c'itaa ubbaa
unttunttoo de'iyaawaa ubbaanna mitti aggeeda.
33 Yaatina unttunttu barew de'iyaawaa ubbaanna pas'a de'iidde, Si'ooliyaa duge
wod'd'eeddino. Biittaykka unttunttu bolla gorddetti aggeeda; unttunttu maabaraa
giddoppe tippi giide d'ay aggeeddino.
34 Unttunttu waasuwaan unttunttu matan de'iyaa Israa'eelatuu ubbay, «Biittay
nuunakka k'ay mittana hanee!» yaagiid bak'ateeddino.
35 K'ay tamaykka Med'inaa Godaa mataappe yiide, is'aanaa c'uwayiyaa laa"u
s'eetanne ishatamu asaa mi aggeeda.

Is'aanaa C'uwayiyaabatuwaa

36 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa,
37 «Neeni k'eesiyaa Aaroona na'aa El"aazaraw yaagaade oda, ‹Is'aanaa
c'uwayiyaabatuwaa taman s'uugetteedda asaa giddoppe akka; bonk'k'uwaa
c'uwayiyaabatuwaappe haassaade laala. He is'aanaa c'uwayiyaabatuu geeshsha.
38 Bare nagaraa diraw hayk'k'eedda ha asatuu is'aanaa c'uwayiyaabatuwaa
lee'issaade k'os's'aade, yarshshuwaa saas'iniyaa kamma. Unttunttu hewantta
Med'inaa Godaa sintsan shiishsheedda diraw, hewanttu geeshsha; hewanttu
Israa'eelatuwaa hassayissiyaa malaataa gidana› yaaga» yaageedda.
39 K'eesii El"aazari s'uugetteedda asatuu shiishsheedda nahaase birataappe
oosetteedda is'aanaa c'uwayiyaabatuwaa akkiide, yarshshuwaa saas'iniyaa
kammanaw lee'issiide k'os's'eedda.
40 Aaroona zare gidenna ooninne Med'inaa Godaa sintsan is'aanaa c'uwayanaw
shiik'enna mala, K'oraahanne Aa c'itaa gakkeeddawe Aa gakkenna mala,
Israa'eelatuwaa hassayissanaw hawantta ootseedda. Med'inaa Goday Muse baggana
El"aazara azazeeddawaadan hawe haneedda.

Aarooni Asaa Boshaappe Ashsheeda

41 Wonttetsa gallassi Israa'eeliyaa maabaray ubbay, «Med'inaa Godaa asaa hintte
wod'eeddita» yaagiide, Muse bollanne Aaroona bolla zuuzummeeddino.
42 Maabaray Musenne Aaroona bolla denddanaw shiik'iide, Gaketiyaa
Dunkkaaniyaakko simmi s'eelliyaa wode, shaarii Gaketiyaa Dunkkaaniyaa kammina,
Med'inaa Godaa bonchchuu k'onc'c'eedda.
43 Hewaappe guyyiyaan, Musenne Aarooni Gaketiyaa Dunkkaaniyaa sintsaw
yeeddino.
44 Med'inaa Goday Musa,
45 «Ha asaa gidduwaappe kichchite; taani unttuntta itti kutsan d'ayissa bashana»
yaageedda.
Unttunttu sa'aan guufanneeddino.
46 Muse Aaroona, «Ne is'aanaa c'uwayiyaawaa akkaade, bonk'k'uwaa yarshshiyaa
sa'aappe akkaade, is'aanaa aan wotsa; unttunttoo atto giissanaw ellekka
maabaraakko afa. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa hank'k'uu Aa mataappe kesi
kichcheedda; boshaykka doommi kichcheedda» yaageedda.
47 Muse geeddawaadan Aarooni bare is'aanaa c'uwayiyaawaa akkiide, maabaraa
giddo wos's'eedda. Boshay asaa gidduwaan doommi de'ishin, Aarooni is'aanaa
c'uwayiide, asaw atto giisseedda.
48 Yaatiide I hayk'k'eeddawanttuppenne pas'a de'iyaawanttuppe gidduwaan
ek'k'ina, boshay aggi aggeeda.
49 K'oraaha gaasuwaan hayk'k'eedda Asay paydettenan, ha boshaan
hayk'k'eeddawanttu 14,700.
50 Boshay ek'k'eeddawaappe guyyiyaan, Aarooni Gaketiyaa Dunkkaaniyaa
penggiyaan de'iyaa Musekko simmeedda.

17

Aaroona S'am"aa Aac'attuwaa

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
2 «Neeni, ‹Hintte zariyaan zariyaan hintte kaappatuwaappe huup'iyaan huup'iyaan
itti itti s'am"aa ubbaanna tammanne laa"u s'am"aa taw immite› yaagaade
Israa'eelatuwaappe akka. Itti itti asaa suntsaa s'am"aa bollan s'aafa.
3 Itti itti zariyaa kaappoo itti s'am"aa gidiyaa diraw, Leewiyaa s'am"an Aaroona
suntsaa s'aafa.
4 Gaketiyaa Dunkkaaniyaa giddon taani neenana gaketiyaa Markkatetsaa
Taabootaa sintsan wotsa.
5 Taani dooriyaa asaa s'am"ay aac'ana; hawaadan ootsaade hintte bollan
Israa'eelatuu zuuzummiyaa zuuzuntsaa taani mule d'ayissana» yaageedda.
6 Muse Israa'eeliyaa asaw odina, unttunttu kaappatuu tammanne laa"u
s'am"atuwaa, itti itti zariyaa kaappatuu itti itti s'am"aa aw immeeddino. He
s'am"atuwaa gidduwaan Aaroona s'am"aykka de'ee.
7 Muse he s'am"aa ubbaa Markkatetsaa Dunkkaaniyaa giddon Med'inaa Godaa
sintsan wotseedda.
8 Wonttetsa gallassi Markkatetsaa Dunkkaaniyaa giddo Muse geleedda wode,
Leewiyaa zare gidiyaa Aaroona s'am"ay aac'eeddawaa, gumbbeeddawaa,
c'iisheeddawaanne c'iishiide lawuziyaa giyaa mitsaa ayfiyaa ayifeeddawaa be'eedda.
9 Hewaappe guyyiyaan, Muse s'am"aa ubbaa Med'inaa Godaa sintsaappe
Israa'eeliyaa asaa ubbaakko aheedda. Asay unttuntta be'eeddawaappe guyyiyaan,
kaappatuu barenttu s'am"aa s'am"aa akkeeddino.

17:8 Ibr. 9:4

10 Med'inaa Goday Musa, «Aaroona s'am"aa Taabootaa sintsan zaara wotsa. Hewaa
makkaleeddawanttu ta bolla laa"entso zuuzummiide hayk'k'ennaadan, unttunttoo
malaataa ootsaade naaga» yaageedda.
11 Med'inaa Goday azazeeddawaadan Muse ootseedda.
12 Israa'eeliyaa Asay Musa, «Nuuni hayk'k'ana; d'ayana; nuuni ubbaykka d'ayana!
13 Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaakko, haray atto mataa shiik'iyaa uray ooninne
hayk'k'ana. Simmi nuuni ubbaykka hayk'k'eettoo?» yaageeddino.

18

K'eesetuwaanne Leewatuwaa Oosuwaa

1 Med'inaa Goday Aaroona, «Neeni, ne attuma naanatuunne Leewatuu geeshsha
sa'aa oosuwaan polettiyaa nagaraa tookkana; neeninne ne attuma naanatu s'alalay
hintte k'eesetetsaa oosuwaan polettiyaa nagaraa tookkana.
2 Neeninne ne attuma naanay Markkatetsaa Dunkkaaniyaa sintsan ootsiyaa wode,
neenana gidiide maaddana mala, Leewiyaa zare gidiyaa ne dabbotuwaa aha.
3 Unttunttu hintteppe garssana Dunkkaaniyaa ooso ubbaa ootsino; shin
unttunttukka hinttekka ittippe hayk'k'ennaadan, unttunttu geeshsha sa'aa
miishshaakkonne yarshshiyaa saakko shiik'oppino.
4 Unttunttu hinttenana ittippe gidino; Gaketiyaa Dunkkaaniyaan de'iyaa ooso
ubbaa ootsino. Leewatuwaappe attina, hara uray ooninne hinttekko shiik'oppo.
5 Laa"entsuwaa Israa'eelatuwaa bolla hank'k'uu wod'd'enna mala, geeshsha
sa'aanne yarshshiyaa sa'aa oosuwaa ootsite.
6 Leewatuwaa hintte dabbotuwaa Israa'eelatuwaa giddoppe taani ta huup'iyaw
dooraad. Unttunttu Gaketiyaa Dunkkaaniyaa oosuwaa ootsanaw hinttenttoo
imuwaadan immaade, Med'inaa Godaw dummayaad.
7 Shin neeninne ne attuma naanatu s'alalay yarshshiyaa sa'aa oosuwaa ubbaanne
gaariduwaa giddon de'iyaa k'eesetetsaa ooso ubbaa ootsite. K'eesetetsaa oosuwaa
taani hinttenttoo imuwaadan ootsaade immay; hara uray ooninne geeshsha sa'aakko
shiik'iyaawe hayk'k'o» yaageedda.

K'eesatuwaa Gishuwaa

8 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Aaroona, «Israa'eelatuu taw immiyaa
geeshsha imotaa ubbaa taani new immaad. Taani new ne dirawunne ne attuma
naanaw unttunttu diraw med'inaw gishsha ootsaade immaaddi.
9 Taw immiyaa aad'd'eeda geeshsha imuwaappe taman s'uugettenna baggay
hinttessa gidanawaa: unttunttu taw immiyaa geeshsha imuwaa ubbaappe katsaa
yarshshuu, woy nagaraa diraw yarshshiyaa yarshshuu, woy naak'uwaa diraw
yarshshiyaa yarshshuu neessanne ne attuma naanatuwaassa gidanawaa.
10 Hintte hewaa geeshsha sa'aan miite; attumawe ubbay hewaa mo; hewe hinttew
geeshsha gidanawaa.
11 «Hawe k'ay neessa. Israa'eelatuwaa k'aatso yarshshuwaa ubbaa new, ne attuma
naanatoonne ne mac'c'a naanaw med'inaw gishsha ootsaade immay; hintte golliyaa
asaa giddon wogaadan geeshsha gidiyaa ubbay hewaa mo.
12 «Unttunttu taw immiyaa koyiro ayifiyaappe lo"o wogaraa zayitiyaa ubbaa, yalaga
woyniyaa eessaa ubbaanne muruta katsaa ubbaa Med'inaa Godaw immay.
13 Unttunttu Med'inaa Godaw ahiyaa unttunttu gadiyaan de'iyaa koyiro gakkeedda
ayfii hinttessa; hintte golliyaa asaa giddon wogaadan geeshsha gidiyaa ubbay hewaa
mo.
14 «Israa'eeliyaan Med'inaa Godaw dummateeddabay ubbay hinttessa.

18:14 Wog. 27:28

15 Bayira yeletteedda Asay woy mehii, Israa'eelatuu Med'inaa Godaw immeeddawe
hinttessa. Shin bayira yeletteedda asanne bayira yeletteedda geeshsha gidenna
mehiyaa hintte wozanaw besse.
16 Itti agenaa naanatuwaa wozanaw Dunkkaaniyaan erettiyaa miizaaniyaa (20
Geera) likkiyaan ichcheshu s'agaraa biraa wozo gatiyaa k'ans's'ite.
17 Shin miizzaa bayiraa, woy dorssaa bayiraa, woy deeshshaa bayiraa hintte
wozanaw koshshenna; unttunttu geeshsha. Neeni unttunttu suutsaa yarshshiyaa
sa'aa bollan c'ac'c'afa; Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, unttunttu
mod'd'uwaa taman s'uugga.
18 Unttunttuppe beettiyaa ashuu wus'akkeedda anggoosuwaadaaninne ushechcha
gediyaadan hinttessa.
19 Israa'eelatuu Med'inaa Godaw immiyaa geeshsha yarshshuwaa ubbaa new, ne
attuma naanatoonne ne mac'c'a naanaatoo med'inaw gishsha ootsaade immay.
Hawekka Med'inaa Goday neenananne ne zeretsatuwaanna c'aak'k'etiyaa Mas'iniyaa
c'aak'uwaa» yaageedda.
20 K'aykka Med'inaa Goday Aaroona, «Unttunttu gadiyaan neeni ayinne laattakka;
unttunttu giddon neena gakkiyaa shaakuu ayaykka baawa; Israa'eelatuwaa giddon
ne laataynne neena gakkiyaa shaakuu taana» yaageedda.

Leewatuwaa Gakkiyaa Gishuwaa

21 S'oossay, «Leewatuu Gaketiyaa Dunkkaaniyaan ootsiyaa oosuwaa diraw,
Israa'eelatuwaa asiraataa ubbaa unttunttoo immaad.
22 Hachcheppe doommiide, Israa'eeliyaa asatuu barenttu nagaran hayk'k'enna
mala, Gaketiyaa Dunkkaaniyaakko shiik'oppino.
23 Gaketiyaa Dunkkaaniyaa oosuwaa ootsiyaawanttunne hewan polettiyaa nagaraa
tookkiyaawanttu Leewatuwaa. Hawe yeletaa ubbaw med'inaa wogaa. Leewatuu
Israa'eeliyaa asaa gidduwaan ayinne laattikkino.
24 Hewaa diraw, Israa'eelatuu Med'inaa Godaw imuwaadan immiyaa asiraataa,
taani Leewatoo unttuntta laataadan immaad. Taani unttunttubaa, ‹Unttunttu
Israa'eeliyaa asaa gidduwaan ayinne laattikkino› yaageeddawe hewaassa»
yaageedda.
25 K'ay Med'inaa Goday Musa,
26 «Neeni Leewatuwaa hawaadan yaaga; ‹Taani hinttenttoo laataadan immeedda
asiraataa hintte Israa'eeliyaa asaappe akkiyaa wode, hintte he asiraataappe asiraataa
Med'inaa Godaw immite.
27 Hintte imuu hinttenttoo katsaa bukkiyaa uddumaa katsaadaaninne gum"iyaa
woyniyaa ayifiyaadan paydettee.
28 K'ay hawaadan Israa'eeliyaa asaappe hintte akkiyaa asiraataa ubbaappe imuwaa
Med'inaa Godaw immite; ha asiraataappe Med'inaa Godaa diraw k'eesiyaa
Aaroonaw hintte immanaw besse.
29 Hintte akkiyaa imotaa ubbaappe, lo"iyaawaanne geeshsha Med'inaa Godaw
gishuwaa ootsiide, hintte immanaw bessee› yaaga.
30 «K'ay neeni Leewatuwaa, ‹Ubbaappe lo"o imuwaa hintte immeeddawaappe
guyyiyaan, atteedawe hinttenttoo katsaa bukkiyaa uddumaa katsaadaaninne
gum"iyaa woyniyaa ayifiyaadan paydetana.
31 Hinttenne hintte golliyaa Asay hewaappe atteedawaa hak'aninne miite; ayaw
gooppe, hewe Gaketiyaa Dunkkaaniyaan hintte ootsiyaa oosoo hintte dirgguwaa.
32 Lo"o bagga S'oossaw immi diggeeddawaappe guyyiyaan hintte miyaa wode,
bayzzanchcha gidikkita. Shin lo"o bagga he imotaappe kessennaan de'iidde, hintte

18:21 Wog. 27:30-33; Zar. 14:22-29

Israa'eeliyaa asaa imotaa tunissennaadan naagettite. Hewaadan ootsana d'ayooppe, hintte hayk'k'ana› yaaga» yaageedda.

19

Tunatetsaappe Geeyiyaa Haatsaa

1 Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;
2 «Med'inaa Goday higgiyan azazeedda wogay hawaa: Tilla bollana de'iyaa woy borssiyaabay bayinna, I morggiyaan k'ambbaray wod'd'ibeenna zo'o ussatto new ahana mala, Israa'eeliyaa asaw odite.
3 K'eesiyaa El"aazaraw izo immite; I izo dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa afina, itti Asay izo Aa sintsan shukko.
4 K'eesiyaa El"aazari I suutsaappe amareedawaa bare birad'd'iyan akkiide, Gaketiyaa Dunkkaaniyaw sintsa baggana laappun gede c'ac'c'afo.
5 I s'eellishin ussatta s'uugettu; I galbbay, ashuu, suutsaynne toc'ii s'uugetto.
6 K'eesii zigaa, hiisoop'p'iyaa tashiyaanne zo'o k'unc'c'uutiyaa akkiide, ussatto s'uuggiyaa taman olo.
7 Hewaappe guyyiyaan, k'eesii bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka haatsaan meec'etto; yaatiide dunkkaaneeddasaa gelo; shin omarssa gakkanaw I wogaadan tuna gidanawaa.
8 He ussatto s'uuggeeddawe k'ay bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka haatsaan meec'etto; ikka k'ay omarssa gakkanaw wogaadan tuna gidanawaa.
9 «Hewaappe guyyiyaan, geeshsha Asay ussatta s'uugetteedda bidintsaa shiishiide, dunkkaaneedda sa'aappe gas'aana geeshsha sa'aan wotso. Israa'eeliyaa Asay tunatetsaappe geeyiyaa haatsaan go'ettanaw hewaa naagi wotsana; hewe nagaraappe geeshshanaassa.
10 K'ay ussatti bidintsaa shiishsheedda Asay bare mayuwaa meec'c'o; omarssi gakkanaw I wogaadan tuna gidanawaa. Ha wogay Israa'eeliyaa asawunne unttunttu gidduwaan de'iyaa hara gade asaw laa"ookka med'inaa woga gidanawaa.
11 «Hayk'k'eedda asaa anhaa bochchiyaa ooninne laappun gallassaa wogaadan tunana.
12 He tunatetsaappe geeyiyaa haatsaan heezzantsa gallassinne laappuntsa gallassi, I barena geeshsho; hewaappe guyyiyaan, I wogaadan geeshsha gidanawaa; shin heezzantsa gallassaaninne laappuntsa gallassan barena geeshshana d'ayooppe, I geeshsha gidenna.
13 Hayk'k'eedda uraa anhaa bochchiyaa ooninne barena geeshshennan aggooppe, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa I tunissee; he uray Israa'eeliyaa asaa giddoppe bohetto. Tunatetsaappe geeyiyaa haatsay Aa bollan c'ac'c'afettibeenna diraw, I tuna; Aa tunatetsay Aa bollan gam"ee.
14 «Itti uray dunkkaaniyaa giddon hayk'k'ooppe de'iyaa wogay hawaa: dunkkaaniyaa giddo geliyaa ooninne, k'ay dunkkaaniyaa giddon de'iyaa ubbaykka laappun gallassaa tuna gidanawaa.
15 Hewaadankka, k'um"ettennaan dooyaa de'iyaa miishshaa ubbay tuna gidanawaa.
16 K'ay dembban mashshaan hayk'k'eedda asaa, woy c'oo hayk'k'eedda anhaa, woy asaa mek'etsaa, woy duufuwaa bochchiyaa ooninne laappun gallassaa tuna gidanawaa.
17 «Tunatetsaappe geeshshanaw s'uuggeedda ussatti bidintsaappe amareedawaa akkaade, otuwaan wotsaade, pultto haatsaa aan tiga;

19:9 Ibr. 9:13

18 geeshsha Asay hiisoop'p'iyaa bonc'c'iyaa akkiide, haatsaan tushi kessiide,
dunkkaaniyaa, dunkkaaniyaan de'iyaa miishshaa ubbaaninne hewan de'iyaa asaa
ubbaa bollan c'ac'c'afo. K'ay asaa mek'etsaa, woy duufuwaa, woy wod'eedda uraa,
woy hayk'k'eedda uraa bochcheedda asaa bolla I c'ac'c'afo.
19 Geeshsha Asay heezzentsanne laappuntsa gallassan tuneedda uraa bollan
c'ac'c'afo. I laappuntsa gallassan he uraa tunatetsaappe geeshsho; he geeyeedda
bitanii bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka haatsaan meec'etto; he gallassaa
omarssi I geeshsha gidanawaa.
20 «Shin tuna uray barena geeshshennawaa gidooppe, he uray Med'inaa Godaa
geeshsha sa'aa tunisseedda diraw, Israa'eeliyaa asaa giddoppe bohetto;
tunatetsaappe geeyiyaa haatsay Aa bollan c'ac'c'afettibeenna diraw, I tuna.
21 Hawe hinttenttoo med'inaa woga gidanawaa. K'ay tunatetsaappe geeyiyaa
haatsaa c'ac'c'afiyaa Asay bare mayuwaa meec'c'o; tunatetsaappe geeyiyaa haatsaa
bochchiyaa ooninnekka omarssi gakkanaw tuna gidanawaa.
22 Tuna uray bochchiyaa ayaynne tunee. K'ay hewaa bochchiyaa ooninne omarssa
gakkanaw tuna gidee» yaageedda.

20

Zaallaappe Keseedda Haatsaa
(Kes. 17:1-7)

1 Koyro aginaan Israa'eelatuu ubbay S'iina giyaa mela biittaa gakkiide, K'aadeesa
giyaa saan dunkkaaneeddino. Hewaan Miiriyaama hayk'k'aade moogettaaddu.
2 Hewaan asaw haatsay d'ayina, Asay shiik'iide, Muse bollanne Aaroona bolla
denddeedda.
3 Unttunttu, «Nu ishatuu Med'inaa Godaa sintsan hayk'k'eedda wode, nuunikka
hayk'k'eeddawaa gideerokkooshsha!
4 Nuuninne nu mehii ha mela biittan hayk'k'anaadan, Med'inaa Godaa asaa hawaa
hintte ayaw aheedditee?
5 Ha wolk'k'aama sa'aa nuuna Gibs'eppe pude ayaw aheedditee? Hawaan katsaa
ayfii, woy balasiyaa, woy woyniyaa ayfii, woy roomaanii baawa; k'ay ushiyaa
haatsaykka hawaan baawa» yaagiide Musena walak'etteeddino.
6 Yaatina Musenne Aarooni asaa mataappe Gaketiyaa Dunkkaaniyaa pengge biide
guufanneeddino; Med'inaa Godaa bonchchuu unttunttoo k'onc'c'eedda.
7 Med'inaa Goday Musa,
8 «Ne gatimaa akka; neeninne ne ishaa Aarooni shiik'uwaa shiishshite; unttunttu
sintsan zaallay haatsaa goggana mala oda. Zaallaappe haatsaa hintte kessiide,
shiik'uwaanne unttunttu mehiyaa ushshana» yaageedda.
9 Med'inaa Goday azazeeddawaadan, Muse Med'inaa Godaa sintsaappe gatimaa
akkeedda.
10 Inne Aarooni shiik'uwaa zaallaa sintsan shiishsheeddino; Muse unttuntta,
«Hinttenoo makkalanchchatoo, sisite; ha zaallaappe haatsaa hinttenttoo nuuni tumu
kessanee?» yaageedda.
11 Muse bare kushiyaa d'ok'k'u ootsiide, bare gatiman laa"u gede zaallaa shoc'ina,
haatsay d'uuk'k'iide kesina yaa'aynne unttunttu mehii ushsheedda.
12 Shin Med'inaa Goday Musanne Aaroona, «Israa'eeliyaa asaa sintsan hintte ta
geeshshatetsaa bessanaw ammanettibeenna diraw, taani unttunttoo immiyaa biittaa
ha asaa hintte gelissikkita» yaageedda.
13 Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaanna walak'ettowe I bare geeshshatetsaa
unttunttu giddon k'onc'c'isseeddasay ha Mariiba* haatsaana.

* **20:13** *Mariiba:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Palumeteedda» giyaawaa.

Eedooma Kaatii Israa'eeliyaa Asay Bare Biittaana Aad'd'enaadan Diggeedda

14 Muse K'aadeesappe Eedooma biittaa kaatiyaakko, bare kiitettiyaawantta
hawaadan yaagiide kiitteedda; «Ne dabbo gidiyaa Israa'eeliyaa Asay hawaadan
yaagee; ‹Nuuna gakkeedda metuwaa ubbaa neeni eraasa.
15 Nu mayzza aawotuu duge Gibs'e wod'd'eeddino; yan nuuni daro laytsaa
de'eeddo. Gibs'etuu nuunanne nu aawotuwaa uk'k'inneeddino.
16 Nuuni Med'inaa Godaw waassina, nu waasuwaa sisiide, kiitanchchaa kiittiide,
nuuna Gibs'eppe kesseedda. Ha"i nuuni ne biittaa gas'an de'iyaa K'aadeesa kataman
de'eetto.
17 Hayyanaa, nuuna ne biittaana aatsaarikkii! Nuuni ay gade giddooppekka woy
woyniyaa turaa giddooppekka bochchokko! K'ay nuuni ay haatsaa ollaappenne
haatsaa ushokko. Nuuni Kaatiyaa Ogiyaa oyk'k'iide baana; nuuni ne biittaana
aad'ana gakkanaw, haddirssa woy ushechcha gookko› yaagee» yaageedda.
18 Shin Eedooma kaatii, «Nu biittaana aatsikke; hintte hawaana mentsana
kajjeelooppe, nuuni denddiide hinttena mashshaan olana» yaageeddino.
19 Israa'eelatuu Aa, «Nuuni Kaatiyaa Ogiyaanna baana; nuuni woy nu mehii hintte
haatsaa ushooppe, nuuni hewoo gatiyaa c'iggana. Nuuni gediyaan aad'd'etsa s'alalaa
koyeetto; harabaa ayaanne koyokko» yaageeddino.
20 Eedooma kaatii zaaretsiide, «Hinttena aatsikke» yaageedda. Hewaappe
guyyiyaan, daronne wolk'k'aama olanchchatuwaa akkiide, Israa'eeliyaa asaana olaa
gakkettanaw keseedda.
21 Eedoomatuu barenttu biittaana Israa'eeliyaa Asay aad'd'anaw diggeedda diraw,
Israa'eeliyaa Asay simmiide hara ogiyaa beedda.

Aaroona Hayk'k'uwaa

22 Israa'eeliyaa Asay ubbay K'aadeesappe denddiide, Hoora giyaa deriyaa beeddino.
23 Eedooma zawaa matan de'iyaa Hoora Deriyan, Med'inaa Goday Musanne
Aaroona,
24 «Aarooni hayk'k'iide bare mayzzan gaketiyaa wodii gakkeedda. Mariiba haatsaa
matan hintte laa"uukka ta azazuwaa bolla makkaleedda diraw, Israa'eeliyaa asaw
taani immiyaa biittaa I gelenna.
25 Aaroonanne Aa na'aa El"aazara akkaade, Hoora Deriyaa aha.
26 Aaroona mayuwaa k'aaraade, Aa na'aa El"aazara mayzza. Aarooni bare
mayzzan gakettana; I yan hayk'k'ana» yaageedda.
27 Med'inaa Goday azazeeddawaadan Muse ootseedda; Asay ubbay s'eellishin,
unttunttu Hoora Deriyaa keseeddino.
28 Muse Aaroona mayuwaa k'aariide, Aa na'aa El"aazara mayzzeedda. Aarooni he
deriyaa huup'iyaan hayk'k'eedda. Hewaappe guyyiyaan, Musenne El"aazari
deriyaappe wod'd'eeddino.
29 Aarooni hayk'k'eeddawaa Asay ubbay ereedda wode, Israa'eeliyaa Asay ubbay
Aaroonaw hattamu gallassaa yeekkeedda.

21

Kanaanetuu S'oonetteeddino

1 Neegeeba mela biittaa, Kanaane gadiyaan de'iyaa Araada kaatii Israa'eeliyaa Asay
Ataarima afiyaa ogiyaa baggana yiyaawaa siseedda wode, I Israa'eelatuwaana olaa
gakettiide, unttunttuppe amareedawantta omoodeedda.

20:28 Kes. 29:29; Pay. 33:38; Zar. 10:6 **21:1** Pay. 33:40

2 He wode Israa'eeliyaa asay, «Neeni ha asaa nu kushiyan aatsaade immooppe,
nuuni unttunttu katamatuwaa ubbaanna d'ayissana» yaagiide Med'inaa Godaw
shiik'k'eeddino.
3 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa k'aalaa sisiide, he Kanaanetuwaa unttunttoo aatsi
immeedda; unttunttu he Kanaanetuwaanne unttunttu katamatuwaa ubbaanna
d'ayisseeddino. Hewaa diraw, he sa'ay Horima* geetetti suntsetteedda.

Nahaasiyaa Birataappe Med'etteedda Shooshshaa

4 Israa'eeliyaa Asay Hoora Deriyaappe denddiide, Eedooma biittaa yuushshuwaa
baanaw Zo'o Abbaa afiyaa ogiyaanna beeddino; shin ogiyaa bollan asaw danddayay
wureedda.
5 Asay, «Nuuni mela biittaan hayk'k'anaw Gibs'eppe pude nuuna ayaw aheedditee?
K'umi baawa; haatsay baawa; ha iita k'umay nuuna sheneyeedda» yaagiide S'oossaa
bollanne Muse bolla zuuzummeeddino.
6 Med'inaa Goday asaa gidduwaan marzziyaanna de'iyaa shooshshatuwaa
yeddeedda; unttunttu dukkina, daro Israa'eelatuu hayk'k'eeddino.
7 Unttunttu Musekko yiide Aa, «Nuuni Med'inaa Godaa bollanne ne bolla
zuuzummiide, nagaraa ootseeddo. Nuuppe ha shooshshaa haassana mala, neeni
Med'inaa Godaa woossa» yaageeddino. Muse asaa diraw woosseedda.
8 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Neeni shooshshaa med'd'aade,
unttunttu sintsan mitsaa bollan kak'k'a; duketteedda ooninne Aa s'eellooppe
pas'ana» yaageedda.
9 Muse nahaase birataappe shooshshaa med'd'iide, mitsaa bollan kak'k'eedda.
Hewaappe guyyiyaan, shooshshay dukkeedda Asay ubbay nahaasiyaa shooshshaa
s'eelliide pas'eeddino.

Hoora Deriyaappe Denddiide Moo'aaba Biittaa Beeddino

10 Israa'eeliyaa Asay denddiide, Oboota giyaa saan dunkkaaneeddino.
11 Obootappe denddiide, Moo'aabappe sintsanna de'iyaa bazzuwaan, away doliyaa
baggana, laaletteedda Iye Abaarima kataman dunkkaaneeddino.
12 Hewaappe denddiide, Zereedda Zanggaaraan dunkkaaneeddino.
13 Hewaappe denddiide, Amooretuu biittaa gas'aa gakkanaw biyaa mela biittaa
giddon Arnnoona Shaafaappe hefintsan dunkkaaneeddino. Arnnoona Shaafay
Moo'aaba biittaappenne Amooretuu gadiyaappe gidduwaan de'iyaa zawaa.
14 Hewaa diraw, S'oossaa Olaa Mas'aafan, «Suufa heeraan de'iyaa Waaheeba
katamaanne Arnnoona Shaafaa zanggaaraa,
15 Eera katamaa gakkanawunne Moo'aaba zawaa gakkanaw de'iyaa zanggaaraa
dugetsaa» yaagetti s'aafetteedda.
16 Unttunttu hewaappe denddiide, Beera giyaasaa beeddino; hewe S'oossay Musa,
«Asaa shiishsha; taani unttunttoo haatsaa immana» yaagiide odeedda haatsaa ollaa.
17 Hewaan Israa'eeliyaa Asay ha mazimuriyaa yes's'eedda.
«Haatsaa ollaw, pultta!
18 Kaappatuu bookkeedda haatsaa ollaw,
asaa kaaletsiyaawanttu ollaw,
kaatetuwaa s'am"aaninne unttunttu kazaran bookkeedda haatsaa ollaw
ane yes's'eetto» yaageedda.
Unttunttu he bazzuwaappe Mataana giyaasaa beeddino;
19 Mataanappe Naahili'eela, Naahili'eelappe Baamoota giyaasaa,
20 Baamootappe denddiide, Moo'aaben de'iyaa zanggaaraa beeddino; ha
zanggaaray Pisgga Deriyaappe garssan bazzuwaa matan de'ee.

---

* **21:3** *Horima:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Bashshaa» giyaawaa. **21:4** Zar. 2:1 **21:5** 1 K'or. 10:9 **21:9** 2 Kat. 18:4; Yoh. 3:14

Kaatii Sihooninne Kaatii Oogi S'oonetteeddino
(Zar. 2:26—3:11)

21 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Amoore biittaa Kaatiyaa Sihoonakko
kiitettiyaawantta hawaadan yaagiide kiitteedda;
22 «Nuuna ne biittaana aatsaarikkii! Nuuni ne gadiyaa gidduwaa woy woyniyaa
turaa gidduwaa gelokko; k'ay haatsaa ollaa hak'awaappenne ushokko. Nuuni ne
biittaana aad'd'ana gakkanaw, Kaatiyaa Ogiyaanna baana» yaageedda.
23 Shin Sihooni bare biittaana Israa'eeliyaa asaa aatsenan diggeedda; I bare
olanchchatuwaa ubbaa shiishiide, Israa'eeliyaa asaa olanaw mela biittaa beedda;
Yahaas'a giyaasaa bi gakkiide, Israa'eeliyaa asaana oletteedda.
24 Shin Israa'eeliyaa Asay olan Amooretuwaappe daruwaa wod'iide, unttuntta
biittaa Arnnoona Shaafaappe doommiide, Amoonatuwaa zawaan de'iyaa Yaabook'a
Shaafaa gakkanaw oyk'k'eedda. Amoona asatuu biittaa zaway gimbbetti utteedda
diraw, unttunttu yaa gelibeykkino.
25 Yaatina Israa'eelatuu Amooretuu katamatuwaa ubbaa s'ooniide akkeeddino.
K'ay Haseboonanne Aa yuushshuwaan de'iyaa k'eeri katamatuwaakka ubbaa
oyk'k'iide, yan utteeddino.
26 Haseboona katamay Amooretuu Kaatiyaa Sihoona katamaa. Sihooni Moo'aaba
biittaa kaatiyaa kasewaa oliide, Arnnoona Shaafaa gakkanaw Aa biittaa ubbaa aappe
akkeeddawaa.
27 Hewaa diraw, leemisuwaan hawaadan yaageeddino;
«Haseboona haayite;
he katamay zaaretsi kees'etto;
Sihoona wolk'k'aama katamay wod'd'i ek'k'iide kees'etto!
28 Ayaw gooppe, tamay Haseboonappe,
lac'uu Sihoona katamaappe keseedda;
Moo'aaben de'iyaa Eeranne
Arnnoona Shaafaa heeraan gezziyaan de'iyaa kaappatuwaa meedda.
29 Moo'aabaa, new aayye ana!
Kaamooshaw goyinniyaawanttoo, hintte d'ayeeddita.
Hintte s'oossay, Kaamooshi,
hintte attuma naanatuwaa bak'atanaw,
hintte mac'c'a naanatuwaa omoodoo,
Amooretuu Kaatiyaa Sihoonaw immeedda.
30 Hintte zeretsatuu Haseboonappe doommiide,
Diboona gakkanaw ubbaanna d'ayeeddino.
Medaaba matan de'iyaa Nofaaha gakkanaw
wurssiide bayzzeeddino» yaageeddino.
31 Hewaadan haniide, Israa'eelatuu Amooretuu gadiyaan utteeddino.
32 K'ay Muse wochchiyaawantta Yaa'izeera giyaa katamaa yeddina, Israa'eelatuu he
katamaanne Aa heeraan de'iyaa k'eeri katamatuwaa oyk'k'iide, hewan de'iyaa
Amooretuwaa kessiide yedersseeddino.
33 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatuu simmiide, Baasaane afiyaa ogiyaanna
keseeddino. Baasaane Kaatii Oogi bare olanchchatuwaa ubbaanna Ediraa'a giyaa
katamaa unttunttunna olettanaw keseedda.
34 Shin Med'inaa Goday Musa, «Aw yayyoppa! Ayaw gooppe, taani Kaatiyaa Ooga
Aa asaa ubbaananne Aa biittaana ne kushiyan aatsaade immaaddi. Haseboonan
uttiide mooddeedda Amooretuu Kaatiyaa Sihoona bolla ootseeddawaadan, neeni Aa
bollakka ootsana» yaageedda.

21:28 Erm. 48:45-46

35 Israa'eelatuu Ooga, Aa attuma naanatuwaanne Aa asaa ubbaa ittuwaanne pas'a
ashshenan wod'eeddino. Unttunttu Aa biittaa laatteeddino.

Moo'aaban Ooseteedda Hanotatuwaa

22

(22:1—32:42)

Moo'aaba Kaatii Baalaak'i Balaama S'eegisseedda

1 Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa Asay denddiide, Iyaarikko likkiyaan
Yorddaanoosa hefintsan de'iyaa Moo'aaba dembban dunkkaaneedda.
2 Israa'eeliyaa Asay Amooretuu bolla ootseeddawaa ubbaa S'ippoora na'ay
Baalaak'i siseedda.
3 Israa'eeliyaa Asay loytsi daro gideedda diraw, Moo'aabatuu loytsi dagammiide
yayyeeddino.
4 Moo'aabatuu Midiyaama c'imatuwaa, «Booray maataa mi d'ayssiyaawaadan ha
wude Asay nu yuushshuwaan de'iyaa ubbaa mi d'ayissana» yaageeddino.
He wode Moo'aaba Kaatii, S'ippoora na'ay Baalaak'i
5 Amaawa gadiyaan Efiraas'iisa Shaafaa matan Patoora kataman de'iyaa Bi'oora
na'aa Balaamakko asaa kiitteedda. Baalaak'i, «Be'a, Gibs'eppe daro Asay keseedda;
unttunttu biittaa ubbaa mayyiide, taappe ya baggan de'iino.
6 Unttunttu taw loytsi wolk'k'aamiyaa diraw, hayyanaa ha"i yaade, unttuntta taw
shek'k'aarikkii! Ooni erii, taani unttuntta s'oonanawunne gadiyaappe kessanaw
danddayanenttonne. Ayaw gooppe, neeni anjjeedawe anjjetteedawaanne neeni
shek'k'eeddawe shek'etteeddawaa gidiyaawaa taani eray» yaageedda.
7 Moo'aaba c'imatuunne Midiyaama c'imatuu shek'k'issiyaa gatiyaa akkiide,
Balaamakko beeddino. Baalaak'i geeddawaa aw odeeddino.
8 Balaami unttuntta, «Hachche k'amma hawaan ak'ite; Med'inaa Goday taw
odiyaawaa taani hinttenttoo odana» yaageedda. Moo'aaba kaappatuu Balaamawaan
takkeeddino.
9 S'oossay Balaamakko yiide, «Hawanttu neenana de'iyaa asatuu oonee?» yaagiide
oochcheedda.
10 Balaami S'oossaa, «Moo'aaba Kaatii, S'ippoora na'ay Baalaak'i,
11 ‹Gibs'eppe daro Asay keseedda; unttunttu biittaa ubbaa mayyeeddino. Ha"i
neeni yaade, unttuntta taw shek'k'aarikkii! Ooni erii, taani unttuntta s'oonanawunne
gadiyaappe kessanaw danddayanenttonne› yaagiide unttuntta taakko kiitteedda»
yaageedda.
12 S'oossay Balaama, «Neeni unttunttunna booppa. Israa'eelatuu anjjetteedawantta
gidiyaa diraw, neeni he asaa shek'k'oppa» yaageedda.
13 Wonttetsa gallassi wontta Balaami denddiide, Baalaak'a kaappatuwaa, «Taani
hinttenana beennaadan Med'inaa Goday diggeedda diraw, hintte biittaa simmite»
yaageedda.
14 Moo'aaba kaappatuu yaappe denddiide, Baalaak'akko simmiide Aa, «Balaami
nuunana yeennan is's'eedda» yaageeddino.
15 Zaariidekka Baalaak'i kasewanttuppe aad'd'i bonchchetteeddanne
payduwaankka c'oratteedda hara kaappatuwaa aakko kiitteedda.
16 Unttunttu Balaamakko yiide, «S'ippoora na'ay Baalaak'i neena, ‹Neeni taakko
yaanawaa neena ayaynne te"oppo.
17 Ayaw gooppe, taani new daro woytuwaa immana; neeni giyaawaa ubbaa
ayaanne taani ootsana. Yaade ha asaa taw shek'k'aarikkii› » yaagiide odeeddino.

22:5 Pay. 31:8; 2 P'es'. 2:15-16; Yih. 11

18 Shin Balaami unttunttoo, «Baalaak'i haray atto biraynne work'k'ay kumeedda
bare kaatiyaa golliyaa taw immeeddawaa gidinttonne, Med'inaa Godaa ta S'oossaa
azazuwaappe aad'aadde, taani ayaanne pac'issanaw woy gujjanaw danddaykke.
19 Med'inaa Goday taw odiyaa harabay de'ooppe taani eranaadan, hinttekka
hachchi k'amma hawaan ak'ite» yaageedda.
20 He gallassaa k'amma S'oossay Balaamakko yiide, «Ha Asay neena s'eesanaw
yeedda diraw, neeni unttunttunna ba. Shin taani new odiyaawaa s'alalaa ootsa»
yaageedda.

Balaamanne Aa Haratto

21 Wonttetsa gallassi Balaami bare haratto kooriide, Moo'aaba kaappatuwaanna
beedda.
22 Shin I biyaa wode S'oossaa hank'k'uu ees's'i keseedda; yaatina Med'inaa Godaa
kiitanchchay Aa te"anaw ogiyaan ek'k'eedda. He wode Balaami bare haratto
toggowaan, Aa laa"u k'oomatuu aanana de'iino.
23 Med'inaa Godaa kiitanchchay mashshaa zaaretsi oyk'k'iide, ogiyaan
ek'k'eeddawaa haratta be'anee, ogiyaa aggaade, goshshaa giddo gelaaddu. Balaami
ogiyaa zaaranaw haratto shoc'eedda.
24 Yaatina Med'inaa Godaa kiitanchchay laa"u woyniyaa turaa sa'atuwaappe
gidduwaan, ya bagganannе ha baggana gimbbiyaan diretti utteedda un"o ogiyaan
ek'k'eedda.
25 Haratta Med'inaa Godaa kiitanchchaa be'eedda wode, gimbbiyaa dirssaakko
shiik'aade, Balaama gediyaa gimbbiyaa dirssaana daras'aadu; I haratto
laa"entsuwaakka shoc'eedda.
26 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay sintsawukko aad'd'iide,
haddirssa bagganakka ushechcha baggana aad'd'iyaa sa'ay bayinna un"o sa'aan
ek'k'eedda.
27 Haratta Med'inaa Godaa kiitanchchaa be'aade, Balaami toggowaan gisaaddu.
Balaami loytsi hank'k'ettiide, bare s'am"an haratto bukkeedda.
28 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday harati doonaa dooyina, haratta Balaama,
«Taani new ay ootsinee neeni taana ha heezzu gede bukkeeddawe?» yaagaaddu.
29 Balaami haratto, «Neeni taana eeyetseedda diraassa. Ta kushiyan mashshay
de'eeddawaa gidinttonne, taani neena ha"i wod'ana shin!» yaageedda.
30 Haratta Balaama, «Taani ne de'o ubbaan hachchi gakkanaw toggiyaa ne haratto
gidikkitaa? Taani new hawaadan hana erayttaa?» yaagaaddu.
Balaami, «Hana erakka» yaageedda.
31 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Balaama ayfiyaa dooyina, Med'inaa
Godaa kiitanchchay shookuwaappe shoddeedda mashshaa oyk'k'iide, ogiyaan
ek'k'eeddawaa be'eedda. I lic'c'i giide, som"uwaa sa'aa gatsiide guufanneedda.
32 Med'inaa Godaa kiitanchchay Aa, «Ne haratto ha heezzu gede ayaw bukkaadii?
Ne ogii ta sintsan geella gidiyaa diraw, taani neena te"anaw hawaa yaad.
33 Haratta taana be'aade, ta sintsaappe heezzu gede wora simmaaddu. Haratta
wora simmabeennawaa gidinttonne, taani neena hannoode tumu wod'a diggaade,
haratto ashshana shin» yaageedda.
34 Balaami Med'inaa Godaa kiitanchchaa zaariide, «Taani nagaraa ootsaad. Neeni
taana te"anaw ogiyaa bollan ek'k'eeddawaa taani erabeykke. Neeni dosabeennabaa
gidooppe, taani ha"i guyye simmana» yaageedda.
35 Med'inaa Godaa kiitanchchay Balaama, «Neeni ha asatuwaana ba; shin taani
new odiyaawaa s'alalaa haasaya» yaageedda. Balaami Baalaak'a biittaa
kaappatuwaanna beedda.

Baalaak'i Balaama Nashechchan Mokkeedda

36 Balaami yiyaawaa Baalaak'i siseedda wode, Arnnoona Shaafaa zawaan bare
biittaa gas'an de'iyaa Moo'aabatuwaa kataman aanana gakkettanaw beedda.
37 Baalaak'i Balaama, «Neeni ellekka yaanaadan taani kiittabeykkittaa? Neeni ayaw
taakko ellekka yabeykkii? Taani new woytanaw tumu danddaykkitaa?» yaageedda.
38 Balaami Baalaak'a, «Be'a, ha"i taani neekko yaad; shin taani ayaanne gaanaw
tumu danddaykke. S'oossay taana haasayissiyaawaa s'alalaa taani haasayana»
yaageedda.
39 Hewaappe guyyiyaan, Balaami Baalaak'ana K'iriyaati-Hus'oota giyaa katamaa
beedda.
40 Baalaak'i miizzaanne dorssaa yarshshiide, ashuwaappe amareedawaa
Balaamawunne aanana de'iyaa kaappatoo immeedda.

Balaama Koyro Timbbitiyaa

41 Wonttetsa gallassi wontta Baalaak'i Balaama akkiide, Baamooti-Ba'aali giyaasaa
pude kesseedda; hewan ek'k'iide, Balaami Israa'eeliyaa asaappe bagga be'eedda.

23

1 Balaami Baalaak'a, «Hawaan neeni taw laappun yarshshiyaa sa'aa gimbba; k'ay
laappun korumaa booraanne laappun dorssaa orggetuwaa neeni taw giigissa»
yaageedda.
2 Balaami geeddawaadan Baalaak'i ootseedda; unttunttu laa"uukka itti itti
yarshshiyaa sa'aan itti korumaa booraanne itti dorssaa orggiyaa yarshsheeddino.
3 Hewaappe guyyiyaan, Balaami Baalaak'a, «Neeni ne s'uuggiyaa yarshshuwaa
matan hawaan ek'k'ashsha; taani gedekko bay. Med'inaa Goday taananna
gakkettanaw hak'eti yeennan aggena. I taw k'onc'c'issiyaawaa ayaanne taani new
odana» yaageedda. D'ok'k'a zoozetiyaa mela sa'aa keseedda.
4 Hewaan S'oossay Balaamana gakettina Balaami, «Taani laappun yarshshiyaa sa'aa
giigissaad; itti itti yarshshiyaa sa'aan itti korumaa booraanne itti dorssaa orggiyaa
yarshshaad» yaageedda.
5 Balaami gaanabaa Med'inaa Goday aw odiidde, «Neeni Baalaak'akko simmaade,
aw ha timbbitiyaa oda» yaageedda.
6 I Baalaak'akko simmiyaa wode, Baalaak'i Moo'aaba kaappatuu ubbaanna bare
s'uuggiyaa yarshshuwaa matan ek'k'eedda.
7 Hewaappe guyyiyaan, Balaami bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda;
«Moo'aaba kaatii Baalaak'i away doliyaa bagga deretuwaappe,
Sooriyaa gadiyaappe taana hawaadan yaagiide aheedda;
‹Haaya; Yaak'ooba taw shek'k'a!
Israa'eeliyaa asaa, «Wurite!» yaaga› yaageedda.
8 S'oossay shek'k'ibeenawantta taani waata shek'k'oo?
Med'inaa Goday, ‹Wurite!› yaagibeennawantta,
taani waataade, ‹Wurite!› yaagoo?
9 Taani d'ok'k'a zaallaa huup'iyaan ek'k'aade unttuntta s'eellay;
zooziyaan ek'k'aade taani unttuntta be'ay.
Unttunttu barekka de'iyaa asaa;
unttunttu barena kawutetsatuwaappe ittuwaadan paydikkino.
10 Baanaadan c'oratteedda Yaak'ooba zeretsaa ooni
paydanaw danddayii?
Haray atto Israa'eeliyaa asaw oyddentso kushiyaa ooni
paydanaw danddayii?
Ta hayk'k'uu s'illotuwaa hayk'uwaa mala gido;
ta de'uwaa wurssetsaykka unttunttuwaadan hano!» yaageedda.

11 Baalaak'i Balaama, «Neeni ta bolla ootsiyaabay ayee? Taani neena ta
morkkatuwaa shek'k'anaadan ahaad; shin neeni unttuntta anjjaaddappe attina,
harabaa ayinne ootsabaakka!» yaageedda.
12 Balaami zaariide, «Taani Med'inaa Goday taana haasayissiyaawaappe haraa
haasayooyye?» yaageedda.

Balaama Laa"entso Timbbitiyaa

13 Hewaappe guyyiyaan, Baalaak'i Aa, «Unttunttu neeni be'anaw danddayiyaa
harasaa taananna dendda. Neeni unttunttuppe amareedawaa be'anaappe attina,
unttuntta ubbaa be'akka. Neeni hewan taw unttuntta shek'k'aarikkii» yaageedda.
14 Pisgga giyaa deriyaa huup'iyaan de'iyaa S'ofiima dembbaa akkiide afeeda.
Hewaan laappun yarshshiyaa sa'aa gimbbeedda; itti itti yarshshiyaa sa'aan itti
korumaa booraanne itti dorssaa orggiyaa yarshsheedda.
15 Balaami Baalaak'a, «Taani hinina S'oossaanna gaketiyaa wode, neeni hawaan ne
s'uuggiyaa yarshshuwaa matan ek'k'ashsha» yaageedda.
16 Med'inaa Goday Balaamana gakettiide kiittiidde, «Neeni Baalaak'akko simmaade,
aw ha timbbitiyaa oda» yaageedda.
17 I aakko simmiide, bare s'uuggiyaa yarshshuwaa matan Moo'aaba biittaa
kaappatunna ek'k'eeddawaa demmeedda. Baalaak'i Aa, «Med'inaa Goday odiyaabay
ayee?» yaageedda.
18 Balaami bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda;
«S'ippoora na'aa Baalaak'aa dendda sisa;
taani odiyaawaa sisa!
19 S'oossay worddotanaw asaa gidenna;
bare k'ofaa laammanaw I asaa na'aa gidenna.
I odiidde, bare odeeddawaa ootsenee?
Woy I bare geeddawaa polennee?
20 Taani anjjanaw azazuwaa akkaad.
I anjji kichcheedda;
taani hewaa laammanaw danddaykke.
21 Yaak'ooba zariyaw iitabay yaanabay,
Israa'eeliyaa asaw metuu gakkanabay taw beettibeenna.
Med'inaa Goday unttunttu S'oossay unttunttunna de'ee;
I unttunttoo kaatiyaa gidiyaawaa awaayiino.
22 S'oossay unttuntta Gibs'eppe kesseedda;
I mino mentsaadan unttunttoo de'ee.
23 Yaak'ooba bolla gakkana bitay baawa;
Israa'eeliyaa asaa k'ohana murunuukka baawa.
Asay ha"i, ‹Yaak'oobawunne Israa'eelaw S'oossay ootseeddawaa be'ite› yaagana.
24 Ha Asay mac'c'a gaammattidan denddeedda.
Bare oyk'k'eeddawaa maana gakkanawunne,
bare wod'eeddawaa suutsaa ushana gakkanaw,
Shemppenna gaammuwaadan unttunttu ek'k'i denddino» yaageedda.
25 Hewaappe guyyiyaan, Baalaak'i Balaama, «Neeni unttuntta mulekka
shek'k'oppanne mulekka anjjoppa» yaageedda.
26 Balaami zaariide, «Med'inaa Goday giyaawaa ubbaa ootsana gaade taani new
odabeykkitaa?» yaageedda.

Balaama Heezzentso Timbbitiyaa

27 Hewaappe guyyiyaan, Baalaak'i Balaama, «Haaya; taani neena harasaa afana.
Ooni erii, neena yaa afina S'oossay nashettiide, neena unttuntta taw shek'isanentto»
yaageedda.
28 Baalaak'i Balaama mela biittaa bollana duge s'eelliyaa Pa'oora Deriyaa huup'iyaa
afeeda.
29 Balaami, «Neeni hawaan taw laappun yarshshiyaa sa'aa gimbba; k'ay laappun
korumaa booratuwaanne laappun dorssaa orggetuwaa taw giigissa» yaageedda.
30 Balaami geeddawaadan Baalaak'i ootseedda; itti itti yarshshiyaa sa'aan itti
korumaa booraanne itti dorssaa orggiyaa yarshsheedda.

24

1 Israa'eeliyaa anjjiyaawe Med'inaa Godaa nashechcheeddawaa Balaami be'eedda
wode, kase I ootseeddawaadan murunanaw koyibeenna; shin bare som"uwaa mela
biittaakko zaareedda.
2 Yaatiide d'ok'k'u gi s'eelliide, Israa'eeliyaa Asay bare zariyaan zariyaan dunkkaani
utteeddawaa be'eedda; S'oossaa Ayyaanay Aa bolla wod'd'eedda.
3 I bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda;
«Bi'oora na'aa Balaama timbbitii,
Aa ayfii tishshi ootsi s'eelliyaawaa timbbitii,
4 S'oossay giyaawaa sisiyaawaa timbbitii,
Lic'c'i giide guufannina,
Aa ayfii dooyetteeddawaanne
Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa sas'aa be'iyaawaa timbbitii hawaa.
5 Yaak'ooba zaretoo, hintte dunkkaanetuu,
Israa'eeliyaa asaw, hintte de'iyaa sa'atuukka,
wooti lo"ee!
6 Unttunttu mic'etteedda wombbaadan,
Shaafaa doonaan de'iyaa ataakilttiyaa sa'aadan,
Med'inaa Goday tokkeedda godare uutsaadaaninne
haatsaa doonaan de'iyaa zigaadan haniino.
7 Unttunttoo daro haatsay pulttana;
unttunttu zaretoo gidiyaa haatsay de'ana.
Unttunttu kaatii Kaatiyaa Agaagappe gitatana;
unttunttu kawutetsaykka bonchchettana.
8 S'oossay unttuntta Gibs'eppe kesseedda;
I mino mentsaadan unttunttoo de'ee.
Unttunttu morkke kawutetsaa mittana;
unttunttu mek'etsaakka liik'issana;
unttunttu barenttu wonddaafiyaa zubbiyaan unttuntta c'addana.
9 Israa'eeliyaa Asay gaammuwaadan gisee.
Mac'c'a gaammattidan unttuntta dentsanaw ooni s'alanee?
Hinttena anjjiyaa ubbay anjjetteedawaa gidanawaa;
hinttena shek'k'iyaa ubbay shek'etteeddawaa gidanawaa» yaageedda.
10 Hewaappe guyyiyaan, Baalaak'i Balaama bolla hank'k'uwaa ees's'i keseedda.
Baalaak'i bare kushiyaa dukkiide Balaama, «Ta morkkatuwaa k'angganaadan taani
neena s'eesaad; shin neeni ha heezzu gedekka unttuntta anjjaadda.
11 Simmi ha"i neeni ne golle bak'ata; ‹Taani new darobaa woytana› gaad; shin
neeni woytuwaa akkenaadan Med'inaa Goday neena diggeedda» yaageedda.
12 Balaami Baalaak'a zaariide, «Neeni taakko kiitteeddawanttunne,

24:9 Dom. 12:3; 49:9

13 ‹Baalaak'i haray atto bare biraynne work'k'ay kumeedda bare kaatiyaa golliyaa
taw immeeddawaa gidinttonne, Med'inaa Goday odeeddawaa aad'aadde, lo"uwaa
woy iitaa ta sheniyaan ootsanaw danddaykke. Taani Med'inaa Goday giyaawaa
s'alalaa gaana› yaagaade new odabeykkitayye?» yaageedda.

Balaama Wurssetsa Timbbitiyaa

14 Yaagiide, «Taani ha"i ta asaakko bay; shin neeni haaya; ha Asay wurssetsa
wodiyaan ne asaa ootsanawaa taani new odana» yaageedda.
15 I bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda;
«Bi'oora na'aa Balaama timbbitii,
Aa ayfii tishshi ootsiide s'eelliyaawaa timbbitii,
16 S'oossay giyaawaa sisiyaawaanne,
Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaappe
gideedda eratetsay de'iyaawaa timbbitii,
Lip'p'i giide guufannina,
Aa ayfii dooyetteeddawaanne
Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa sas'aa be'iyaawaa timbbitii hawaa.
17 Taani Aa be'ay; shin wodii ha"a gidenna;
taani Aa s'eellay; shin matan gidenna.
Yaak'ooba zariyaappe s'oolinttii kesana.
Israa'eeliyaappe kaatetuwaa s'am"ay kesana.
Moo'aaba asaa som"uwaa I gaac'c'i k'olana.
Seete asaa ubbaa huup'iyaa I kinchchana.
18 Eedoomi s'oonettana;
Aa morkkii Se'iirikka s'oonettana;
Shin Israa'eelii min minniide baana.
19 Yaak'oobappe mooddiyaawe kesana;
unttunttu kataman pas'a atteedawantta d'ayissana» yaageedda.
20 Hewaappe guyyiyaan, Balaami Amaaleek'a asatuwaa be'iide, bare timbbitiyaa
hawaadan yaagiide odeedda:
«Kawutetsatuwaa giddon Amaaleek'i koyiro;
shin unttunttu wurssetsay d'ayo» yaageedda.
21 K'ay Balaami K'eena asatuwaa be'iide, bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide
odeedda;
«Hintte de'iyaa sa'ay saro saa gidee;
hintte gollii zaallaa bollan kees'etteedda.
22 Shin Asooretuu hinttena omooddiyaa wode,
hintte K'eena asatuu d'ayana» yaageedda.
23 Hewaappe guyyiyaan, Balaami bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda;
«Aayye ana!
S'oossay hawaa ootsiyaa wode,
ooni de'ana danddayii?
24 Markkabatuu Kitiima haruuruwaappe yaana;
unttunttu Asooretuwaanne Ebeeratuwaa uk'k'unnana;
Shin k'ay unttunttukka d'ayana» yaageedda.
25 Hewaappe guyyiyaan, Balaami denddiide, bare golle simmeedda; Baalaak'ikka
bare ogiyaa beedda.

25

Israa'eelatuu Pa'oora Giyaa saan Nagaraa Ootseeddino

1 Israa'eelatuu Shiis'ima giyaa saan dunkkaaneedda wode, Asay Moo'aaba biittaa
machchetuwaanna shaarmus'uwaa doommeedda.
2 He mac'c'a asatuu barenttu s'oossatuwaa yarshshuwaa maanaw unttuntta
shoobbeeddino; unttunttu miide, unttunttu s'oossatoo goyinneeddino.
3 Israa'eelatuu Pa'oora Ba'aala giyaa eek'aa kaalleedda diraw, Med'inaa Godaa
hank'k'uu unttunttu bollan ees's'i keseedda.
4 Yaatina Med'inaa Goday Musa, «Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaappe wora
simmana mala, ha asaa kaaletsiyaawantta ubbaa afaade, seeta gallassi Med'inaa
Godaa sintsan kak'k'a» yaageedda.
5 Muse Israa'eeliyaa daannatuwaa, «Pa'oora Ba'aala giyaa eek'aw goyinneedda
hintte asaa ubbaa hintte huup'iyaan huup'iyaan wod'ite» yaageedda.
6 Musenne Israa'eeliyaa maabaray ubbay Gaketiyaa Dunkkaaniyaa penggiyaan
yeekkishin, Israa'eelatuwaappe ittuu Midiyaama biittaa mishirato unttunttu
sintsanna aatsiide, bare golliyaa asaakko aheedda.
7 K'eesiyaa Aaroona na'aa El"aazara na'ay Piinihaasi hewaa be'eedda wode,
maabaraa giddoppe denddiide, tooraa bare kushiyan oyk'k'iide,
8 he Israa'eeliyaa bitaniyaa kaalliide, dunkkaaniyaa giddo geleedda. Israa'eeliyaa
bitaniyaanne mishiratonne laa"uwaakka tooraan c'addiide, kantsi kesseedda.
Hewaadan hanina, boshay Israa'eelatuwaappe k'aaretteedda;
9 shin he boshaan hayk'k'eedda Asay laatamanne oyddu sha"a.
10 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
11 «K'eesiyaa Aaroona na'aa El"aazara na'ay Piinihaasi Israa'eeliyaa asaa giddon
taani ta bonchchoo mishettiyaawaadan mishetteedda diraw, unttunttu bolla taani
hank'k'etteedda hank'k'uu dochcheedda; taanikka unttuntta ta hank'k'uwaan
d'ayissabeykke.
12 Hewaa diraw, taani ta sarotetsaa c'aak'uwaa aanana c'aak'k'etiyaawaa
Piinihaasaw neeni oda.
13 I bare S'oossaa bonchchoo mishetteedda gishshawnne Israa'eeliyaa asaw atto
giisseedda diraw, inne Aa zeretsatuu med'inaw k'eese gidanawaa» yaageedda.
14 Midiyaama biittaa mishiratina wod'eedda Israa'eeliyaa bitaniyaa suntsay Saalu
na'aa Zimira; Saalu Simoona zaratuwaan itti yaraa kaappuwaa.
15 Hayk'k'eedda Midiyaama biittaa mishiratti suntsay Kozibo; I aawuu S'uuri
Midiyaamatuu yaraa kaappuwaa.
16 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
17 «Midiyaama biittaa asatuwaa morkkite; unttuntta wod'ite.
18 Ayaw gooppe, unttunttu hinttena Pa'ooran c'immiidde, hinttew morkke
gideeddino; k'ay boshaa gallassi Pa'ooran wod'eedda mishiratti, Midiyaamatuu yaraa
kaappuwaa naatti Kozibi gaasuwaan unttunttu hinttena morkkeeddino» yaageedda.

26

Laa"entso Israa'eeliyaa Asaa Payduwaabaa

1 Boshaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musanne k'eesiyaa Aaroona na'aa
El"aazara,
2 «Yelettoodeppe laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa Israa'eelatuwaa,
olaw baanaw danddayiyaawantta ubbatuwaa, unttunttu golliyaan golliyaan paydite»
yaageedda.
3 Musenne k'eesii El"aazari Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggana, Iyaarikko
matan, Moo'aaba Dembban unttunttunna haasayiidde,

26:1 Pay. 1:1-46

4 «Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, yelettoodeppe laatamu laytsanne
hewaappe bollana de'iyaa asaa paydite» yaageeddino.
Gibs'eppe keseedda Israa'eelatuu hawantta:
5 Israa'eeliyaa bayira na'aa Roobeela zaratuu: Hanooka yaratuwaa, Paalu
yaratuwaa,
6 Hes'iroona yaratuwaanne Karmma yaratuwaa.
7 Hawanttu Roobeela zaratuwaa; unttunttu ubbaanna 43,730.
8 Paalu na'ay Eli'aaba;
9 Eli'aaba attuma naanay Nemu'eela, Daataananne Abiiraama; ha Daataaninne
Abiiraami maabaray dooreeddawantta. Unttunttu K'oraahanne Aa
kaalliyaawanttuna zuppetiide, Muse bolla, Aaroona bollanne Med'inaa Godaa bolla
makkaleeddino.
10 Biittay dooyettiide, unttuntta K'oraahaana ittippe mitteedda; unttuntta kaalliyaa
laa"u s'eetanne ishatamu asaa tamay miina hayk'k'eeddino. Yaatina unttunttu Asay
be'iide duus's'iyaa malaataa gideeddino.
11 Shin K'oraaha attuma naanay he gallassi hayk'k'ibeykkino.
12 Simoona zaratuu barenttu yaran yaran: Nemu'eela yaratuwaa, Yaamiina
yaratuwaa, Yaakiina yaratuwaa,
13 Zaraaha yaratuwaanne Shaa'ula yaratuwaa.
14 Hawanttu Simoona zaratuwaa; unttunttu ubbaanna 22,200.
15 Gaada zaratuu barenttu yaran yaran: S'aafoona yaratuwaa, Hagga yaratuwaa,
Shuuna yaratuwaa,
16 Oozina yaratuwaa, Eera yaratuwaa,
17 Arooda yaratuwaanne Ari"eela yaratuwaa.
18 Hawanttu Gaada zaratuwaa; unttunttu ubbaanna 40,500.
19 Yihudaa attuma naanay Eeranne Oonaana; shin unttunttu Kanaane gadiyaan
hayk'k'eeddino.
20 Yihudaa zaratuu barenttu yaran yaran: Sheela yaratuwaa, Paareesa
yaratuwaanne Zaraaha yaratuwaa.
21 Paareesa zaratuu Hes'iroona yaratuwaanne Hamuula yaratuwaa.
22 Hawanttu Yihudaa zaratuwaa; unttunttu ubbaanna 76,500.
23 Yisaakoora zaratuu barenttu yaran yaran: Tolaa'a yaratuwaa, Puuwa yaratuwaa,
24 Yaashuuba yaratuwaanne Shimiroona yaratuwaa.
25 Hawanttu Yisaakoora zaratuwaa; unttunttu ubbaanna 64,300.
26 Zaabiloona zaratuu barenttu yaran yaran: Sereeda yaratuwaa, Eloona
yaratuwaanne Yaahila'eela yaratuwaa.
27 Hawanttu Zaabiloona zaratuwaa; unttunttu ubbaanna 60,500.
28 Minaasenne Efireema aawuwaa Yooseefo zaratuu hawaappe kaalliide
s'aafetteeddino.
29 Minaase zaratuu Minaase na'aa Maakiira yaratuwaa, Maakiiri na'aa Gala'aade
yaratuwaanne Gala'aade naanatu yaratuwaa.
30 Gala'aade zaratuu I'eezera yaratuwaa, Heleek'a yaratuwaa,
31 Asiri'eela yaratuwaa, Shekeema yaratuwaa,
32 Shamidaa'a yaratuwaanne Hefeera yaratuwaa.
33 Hefeera na'ay S'alofihaad mac'c'a naanatu s'alalaa yeleedda; aw attuma na'i
baawa. S'alofihaada mac'c'a naanatu suntsay Maahilo, No'o, Hoogilo, Milkkonne
Tirs's'o.
34 Hawanttu Minaase zaratuwaa; unttunttu ubbaanna 52,700.
35 Efireema zaratuu barenttu yaran yaran: Shutelaaha yaratuwaa, Bekeera
yaratuwaa, Tahaana yaratuwaanne
36 Shutelaaha na'aa Erana yaratuwaa.

37 Hawanttu Efireema zaratuwaa; unttunttu ubbaanna 32,500. Yooseefo zaratuu
barenttu yaran yaran hewantta.
38 Biiniyaama zaratuu barenttu yaran yaran: Belaa'a yaratuwaa, Ashibeela
yaratuwaa, Ahiraama yaratuwaa,
39 Shafufaama yaratuwaa, Hufaama yaratuwaa,
40 Belaa'a na'aa Arada yaratuwaanne Belaa'a na'aa Naa'imaana yaratuwaa.
41 Hawanttu Biiniyaama zaratuwaa; unttunttu ubbaanna 45,600.
42 Daana zaratuu Shuhaama yaratuwaa.
43 Shuhaama yaratuu ubbaanna 64,400.
44 Aaseera zaratuu barenttu yaran yaran: Yimina yaratuwaa, Yishiwaaha
yaratuwaa, Barii'a yaratuwaa,
45 Barii'a na'aa Hebeera yaratuwaanne Barii'a na'aa Malkki'eela yaratuwaa.
46 Aaseeraw Seraaho giyaa mac'c'a naatta de'aw.
47 Hawanttu Aaseera zaratuwaa; unttunttu ubbaanna 53,400.
48 Nifttaaleema zaratuu barenttu yaran yaran: Yaa'izi'eela yaratuwaa, Guuna
yaratuwaa,
49 Yes'eera yaratuwaanne Shilleema yaratuwaa.
50 Hawanttu Nifttaaleema zaratuwaa; unttunttu ubbaanna 45,400.
51 Paydeteedda Israa'eeliyaa attuma Asay ubbaanna 601,730.
52 K'aykka Med'inaa Goday Musa,
53 «Ha zaretoo unttunttu suntsaa suntsaa payduwaadan biittay shaakettiide, laata
gidiide unttunttoo imetto.
54 Payduwaan c'oratoo unttunttu c'oratetsaa keenaa, payduwaan guutsatoo
unttunttu guutsatetsaa keenaa shaakkaade imma. Ubbaykka s'aafetteedda barenttu
payduwaa keenaa keenaa akkino.
55 Shin biittay saamaan shaaketto; itti itti zarii laattiyaa biittay unttunttu aawuwaa
zariyaa suntsaadan gido.
56 Laata ubbay payduwaan c'oratuwaappenne payduwaan guutsatuwaappe
gidduwaan es's'an shaaketto» yaageedda.
57 Bare yaran yaran paydeteedda Leewatuu hawantta: Gershshoona yaratuwaa,
K'ahaata yaratuwaanne Maraara yaratuwaa.
58 Hawanttukka k'ay Leewatuwaa yaratuwaa: Liibina yaratuwaa, Kebroona
yaratuwaa, Maahila yaratuwaa, Musha yaratuwaanne K'oraaha yaratuwaa. K'ahaati
Amiraama yeleedda.
59 Amiraama machchati suntsay Yokebeedo; Aa Gibs'en Leewiyaw yeletteedda
naatto. Iza Amiraamaw Aaroona, Musanne unttunttu michchato Miiriyaamo
yelaaddu.
60 Aarooni Nadaaba, Abiiha, El"aazaranne Itaamaara yeleedda.
61 Shin Med'inaa Goday azazibeena tamaa Aa sintsan yarshsheedda wode,
Naadaabinne Abihu hayk'k'eeddino.
62 Yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa paydeteedda attuma
Leewatuu ubbaanna laatamanne heezzu sha"a. Israa'eelatuwaa gidduwaan
unttunttoo laattiyaa biittay imettibeenna diraw, unttunttu Israa'eelatuwaana
paydettibeykkino.
63 Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggana, Iyaarikko matan, Moo'aaba
Dembban Musenne k'eesii El"aazari Israa'eelatuwaa paydeedda wode, paydeteedda
Asay hawaa.
64 Musenne k'eesii Aarooni kase Siinaa mela biittaan Israa'eelatuwaa paydeedda
wode, paydeteedda asaappe haray atto mes's'i itti asaynne attibeena.

26:52 Pay. 34:13; Iya. 14:1-2 **26:60** Pay. 3:2 **26:61** Wog. 10:1-2; Pay. 3:4

65 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday he Israa'eelatuwaawaa odiidde, «Unttunttu mela biittaan tumu hayk'k'ana» yaagi wotseedda. Yifune na'aa Kaaleebappenne Neewe na'aa Iyyaasuppe attina, haray itti asaynne attibeena.

27

S'alofihaada Mac'c'a Naanatuwaa Ooshaa

1 S'alofihaada mac'c'a naanay Maahilo, No'o, Hoogilo, Milkkonne Tirs's'o. S'alofihaad Hefeera na'aa; Hefeeri Gala'aade na'aa; Gala'aade Maakira na'aa; Maakiri Minaase na'aa; Minaase Yooseefo na'aa.
2 Ha mac'c'a naanay Gaketiyaa Dunkkaaniyaa penggiyaan Muse sintsan, k'eesiyaa El"aazara sintsan, kaappatuu sintsaaninne maabaraa ubbaa sintsan ek'k'iide, hawaadan yaageeddino;
3 «Nu aawuu bazzuwaan hayk'k'eedda; I bare nagaran hayk'k'eeddappe attina, Med'inaa Godaa bolla denddeedda K'oraaha kaalliyaawanttu giddon de'enna. Aw attuma na'i baawa.
4 Attuma na'i aw baynnawaa gidooppenne, nu aawuwaa suntsay Aa dabbotuwaa gidduwaappe ayaw d'ayii? Nu aawuwaa ishanttu giddon nuw laattiyaa biittaa imma» yaageeddino.
5 Muse unttunttu ooshaa Med'inaa Godaa sintsa shiishsheedda.
6 Med'inaa Goday Musa,
7 «S'alofihaada mac'c'a naanay oochcheeddawe likke; unttunttu aawuwaa ishanttu giddon neeni unttunttoo laattiyaa biittaa imma; Aa laatay unttuntta gakko.
8 K'ay neeni Israa'eelatuwaa hawaadan yaaga; ‹Itti Asay attuma na'i bayinnan hayk'k'iyaawaa gidooppe, Aa biittaa Aa mac'c'a na'i laatto;
9 mac'c'a na'ikka aw baynnawaa gidooppe, Aa biittaa Aa ishatuu laattino;
10 aw ishatuu baynnawaa gidooppe, Aa aawuwaa ishatuu laattino;
11 Aa aawuwaa ishatuukka baynnawaa gidooppe, Aa zariyaappe ubbaappe matattiyaa dabbuwaa laatissa. Taani Med'inaa Goday neena Musa azazeeddawaadan, hawe Israa'eelatoo higge gido› yaaga» yaageedda.

Muse Kotaan Iyyaasu Dooretteedda

12 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa, «Pude Abaarima Deretuwaa kesaade, taani Israa'eeliyaa asaw immeedda biittaa be'a.
13 Be'eeddawaappe guyyiyaan, ne ishaa Aaroonedan neenikka hayk'k'aade, ne mayzzan gakettana.
14 Ayaw gooppe, S'iina Bazzuwaan de'iyaa haatsaan Asay ubbay makkaleedda wode, hintte laa"uukka unttunttu sintsan taana geeshshaadan bonchchanaw taw azazettibeykkita» yaageedda. Hewe haatsay S'iina mela biittaan, K'aadeesan de'iyaa Mariiba haatsaa.
15 Muse Med'inaa Godaa hawaadan yaageedda;
16-17 «Abeet Med'inaa Godaw, asaa ubbaw de'uwaa immiyaa S'oossaw, ne asay, S'oossaa Asay hentsanchchay bayinna wudiyaa mala gidennaadan, ha asaa sintsan kesiyaanne geliyaa, unttunttukka kaaletsiide kessiyaanne gelissiyaa, itti asaa ha maabaraa bolla suntsaarkkii» yaageedda.
18 Med'inaa Goday Musa, «Ayyaanay aan de'iyaa Neewe na'aa Iyyaasa akkaade, ne kushiyaa Aa bolla wotsa;
19 yaataade k'eesiyaa El"aazara sintsaaninne maabaraa ubbaa sintsan essaade, unttunttu be'ishin suntsaa.

26:65 Pay. 14:26-35 **27:7** Pay. 36:2 **27:12** Zar. 3:23-27; 32:48-52 **27:16-17** Hiz. 34:5; Mat. 9:36; Mar. 6:34 **27:18** Kes. 24:13

20 Israa'eelatuwaa maabaraa ubbay aw azazettanaadan, ne maataappe aw
shaakkaade imma.
21 K'eesiyaa El"aazara sintsan I ek'k'o; El"aazari Uuriimiyaan aw Med'inaa Godaa
sheniyaa oochcho. Iyyaasunne Israa'eeliyaa maabaray ubbay El"aazara azazuwaan
kesinonne Aa azazuwaan gelino» yaageedda.
22 Med'inaa Goday azazeeddawaadan Muse ootseedda; Iyyaasa afiide, k'eesiyaa
El"aazara sintsaaninne maabaraa ubbaa sintsan esseedda.
23 Med'inaa Goday S'oossay azazeeddawaadan, Muse bare kushiyaa Aa bolla
wotsiide, Aa suntseedda.

28

Hachche Hachche Shiishshiyaa Yarshshuwaa
(Kes. 29:38-46)

1 Med'inaa Goday Musa,
2 «Israa'eelatuwaa hawaadan yaagaade azaza; ‹Ta k'umaa, taana toshukku giide
sawana mala, taman yarshshiyaa ta yarshshuwaa keereedda wodiyaan wodiyaan
taw naagiide immite› yaaga.
3 K'ay neeni unttuntta, ‹Med'inaa Godaw taman yarshshiyaa yarshshuu hawaa:
tilla bollana de'iyaa, itti laytsaa gideedda laa"u dorssaa orggetuwaa hachchi hachchi
s'uuggiyaa yarshshoo yarshshite;
4 dorssaa orggetuwaappe ittuwaa wontta, laa"entsuwaa omarssi yarshshite.
5 K'ay hewaana itti liitiro gidiyaa zayitiyaan munak'etteedda itti kiilo giraame
muruta zarggaa d'iiliyaa katsaa yarshshoo yarshshite.
6 Hawe Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, Siinaa Deriyaa bollan
azazetteedda, hachchi hachchi taman s'uuggiyaa yarshshuwaa.
7 Hewaana yarshshiyaa ushshaa yarshshuu itti dorssaa orggiyaw itti liitiro gidiyaa
woyniyaa eessaa. Ushshaa yarshshuwaa Geeshsha Sa'aan Med'inaa Godaw gussite.
8 Omarssi laa"entso dorssaa orggiyaa, wonttawaa ootseeddawaadan ootsiide,
katsaa yarshshuwaananne ushshaa yarshshuwaanna Med'inaa Godaa toshukku
giide sawana mala, taman yarshshite.

Sambbata Gallassaa Yarshshuwaa

9 « ‹Sambbata gallassan, tilla bollana de'iyaa itti laytsaa gideedda laa"u dorssaanne
zayitiyaan munak'etteedda laa"u kiilo giraame gidiyaa muruta d'iiliyaa katsaa
yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaa ootsiide yarshshite.
10 Hachche hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla,
Sambbata gallassaa ubbaan hintte yarshshiyaa s'uuggiyaa yarshshuu hawaa.

Aginay S'eeriya Gallassaa Yarshshuwaa

11 « ‹Aginay s'eeriya gallassaa ubbaan, laa"u korumatuwaa, itti dorssaa orggiyaanne
itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana
de'iyaawantta, s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw yarshshite.
12 Itti itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa
muruta zarggaa d'iiliyaa, itti dorssaa orggiyaana zayitiyaan munak'etteedda laa"u
kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaanne
13 laappun dorssaa maratuwaappe itti itti dorssaa maraanna zayitiyaan
munak'etteedda itti kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa katsaa
yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, taman
yarshshiyaa yarshshuwaa yarshshite.

27:21 Kes. 28:30; 1 Sam. 14:41; 28:6 **27:23** Zar. 31:23

14 K'ay ushshaa yarshshoo itti itti korumaanna laa"u liitiro gidiyaa woyniyaa
eessaa, itti dorssaa orggiyaana itti liitironne bagga woyniyaa eessaanne itti itti
dorssaa maraanna itti liitiro gidiyaa woyniyaa eessaa shiishshite. Hawe laytsaa
giddon aginay s'eeriya gallassaa ubbaan yarshshiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa.
15 Hachche hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla,
itti deeshshaa orggiyaa nagaraa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw yarshshite.

Paasigaa Baalaanne Ukitsaa Baalaa Yarshshotuwaa (Wog. 23:5-14)

16 « ‹Koyiro aginaan tammanne oyddentso gallassay Med'inaa Godaa Paasigaa
bonchchiyaa gallassaa gido.
17 K'ay he aginankka tammanne ichcheshentso gallassan doommiide, Ukitsaa
Baalay bonchchetee; hewaa diraw, laappun gallassatuwaan irshshuu gelibeenna
ukitsaa miite.
18 He gallassatuwaappe koyiro gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite;
daaburssiyaa ooso ayaanne ootsoppite.
19 Laa"u korumatuwaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun
dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iyaawantta, taman yarshshiyaa
yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw yarshshite.
20 Katsaa yarshshoo itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo
giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, itti dorssaa orggiyaana laa"u kiilo giraame
gidiyaa d'iiliyaanne
21 laappun dorssaa maratuwaappe itti itti maraanna itti kiilo giraame d'iiliyaa
yarshshite.
22 K'ay itti deeshshaa orggiyaa nagaraa yarshshoo, hintte nagaraa atto giissanaw
yarshshite.
23-24 Hachche hachchi wontta s'uuggiyaa yarshshuwaanne Aa katsaa yarshshuwaa
bolla, sawuwaa toshukku giyaa k'umaa taman yarshshiyaa yarshshuwaa gujjiide,
Med'inaa Godaw yarshshite. Laappun gallassaw hewaadan ootsite.
25 Laappuntsa gallassan k'ay geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa ooso
ayaanne ootsoppite.

Saaminttatuwaa Baalaa Yarshshuwaa (Wog. 23:15-22)

26 « ‹Saaminttatu Baalaa gallassan hintte Med'inaa Godaw ooratsa katsaa
shiishshiyaa wode, geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa ooso ayaanne
ootsoppite.
27 Laa"u korumatuwaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun
dorssaa orggetuwaa sawuwaa toshukku giyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide,
Med'inaa Godaw yarshshite.
28 Itti itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa
muruta zarggaa d'iiliyaa, itti dorssaa orggiyaana laa"u kiilo giraame d'iiliyaanne
29 laappun dorssaa maratuwaappe itti itti maraanna itti kiilo giraame d'iiliyaa
katsaa yarshshoo yarshshite.
30 K'ay itti deeshshaa orggiyaa nagaraa atto giissiyaa yarshshuwaa ootsiide
yarshshite.
31 Hachche hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla,
hawantta unttunttu katsaa yarshshuwaanna yarshshite. Mehetuu tilla bollana
de'iyaawantta gidiyaawaa geeshshiide erite.

28:16 Kes. 12:1-13; Zar. 16:1-2 **28:17** Kes. 12:14-20; 23:15; 34:18; Zar. 16:3-8 **28:26** Kes. 23:16; 34:22; Zar. 16:9-12

29

Malakataa Baalaa
(Wog. 23:23-25)

1 « ‹Laappuntsa aginaw koyiro gallassan, geeshsha shiik'uwaa shiik'ite.
Daaburssiyaa ooso ayaanne ootsoppite. He gallassay s'urumbbay punettiyaa
gallassaa.
2 Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku gaana mala, s'uuggiyaa yarshshoo, itti
korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orggetuwaa,
ubbaykka tilla bollana de'iyaawantta, yarshshite.
3 Katsaa yarshshoo itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo
giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, itti dorssaa orggiyaana laa"u kiilo giraame
d'iiliyaanne
4 laappun dorssaa maratuwaappe itti itti maraanna itti kiilo giraame d'iiliyaa
yarshshite.
5 K'ay itti deeshshaa orggiyaa nagaraa yarshshoo, hintte nagaraa atto giissanaw
yarshshite.
6 Hewantta aginay s'eeriya gallassan s'uuggiyaa yarshshuwaa bollanne Aa katsaa
yarshshuwaa bolla, hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa
yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujjiide, wogaadan
yarshshite; hawanttu Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyaa, taman yarshshiyaa
yarshshotuwaa.

Nagaraa Atto Giissiyaa Gallassaa Yarshshuwaa
(Wog. 23:26-32)

7 « ‹Ha laappuntsa aginaw tammantsa gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite;
hintte huup'iyaa kawushshite; ayaa oosuwaakka ootsoppite.
8 Yaatiide Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, s'uuggiyaa yarshshoo itti
korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orggetuwaa,
ubbaykka tilla bollana de'iyaawantta, yarshshite.
9 Katsaa yarshshoo itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo
giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, itti dorssaa orggiyaana laa"u kiilo giraame
d'iiliyaanne
10 laappun dorssaa maratuwaappe itti itti maraanna itti kiilo giraame d'iiliyaa
yarshshite.
11 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta nagaraa
atto giissiyaa yarshshuwaa bolla, hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla,
unttunttu katsaa yarshshuwaa bollanne unttunttu ushshaa yarshshuwaa bolla
gujjiide yarshshite.

Daasiyaa Baalaa Yarshshotuwaa
(Wog. 23:33-44)

12 « ‹Laappuntsa aginaan tammanne ichcheshentso gallassan, geeshsha shiik'uwaa
shiik'ite; daaburssiyaa ooso ayaanne ootsoppite. Med'inaa Godaw Daasiyaa Baalaa
laappun gallassaa bonchchite.
13 Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, taman yarshshiyaa tammanne
heezzu korumatuwaa, laa"u dorssaa orggetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne
oyddu dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iyaawantta, yarshshite.
14 Katsaa yarshshoo tammanne heezzu korumatuwaappe itti itti korumaanna
zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa,
laa"u dorssaa orggetuwaappe itti itti orggiyaana laa"u kiilo giraame d'iiliyaanne

---

29:7 Wog. 16:29-34

15 tammanne oyddu dorssaa maratuwaappe itti itti maraanna itti kiilo giraame
d'iiliyaa yarshshite.
16 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi
hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa
yarshshuwaa bolla gujjiide yarshshite.
17 « ‹Laa"entsa gallassan tammanne laa"u korumatuwaa, laa"u dorssaa
orggetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne oyddu dorssaa orggetuwaa,
ubbaykka tilla bollana de'iyaawantta, yarshshite.
18 Korumatuwaanna, dorssaa orggetuwaananne dorssaa maratuwaanna, unttunttu
katsaa yarshshuwaanne unttunttu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziyaa
payduwaadan yarshshite.
19 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi
hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa
yarshshuwaa bolla gujjiide yarshshite.
20 « ‹Heezzentsa gallassan, tammanne itti korumatuwaa, laa"u dorssaa
orggetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne oyddu dorssaa orggetuwaa,
ubbaykka tilla bollana de'iyaawantta, yarshshite.
21 Korumatuwaanna, dorssaa orggetuwaananne dorssaa maratuwaanna, unttunttu
katsaa yarshshuwaanne unttunttu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziyaa
payduwaadan yarshshite.
22 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi
hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa
yarshshuwaa bolla gujjiide yarshshite.
23 « ‹Oyddentso gallassan, tammu korumatuwaa, laa"u dorssaa orggetuwaanne itti
laytsaa gideedda tammanne oyddu dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana
de'iyaawantta, yarshshite.
24 Korumatuwaanna, dorssaa orggetuwaananne dorssaa maratuwaanna, unttunttu
katsaa yarshshuwaanne unttunttu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziyaa
payduwaadan yarshshite.
25 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi
hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne iza ushshaa
yarshshuwaa bolla gujjiide yarshshite.
26 « ‹Ichcheshentsa gallassan, udduppun korumatuwaa, laa"u dorssaa
orggetuwaanne, itti laytsaa gideedda tammanne oyddu dorssaa orggetuwaa,
ubbaykka tilla bollana de'iyaawantta, yarshshite.
27 Korumatuwaanna, dorssaa orggetuwaananne dorssaa maratuwaanna unttunttu
katsaa yarshshuwaanne unttunttu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziyaa
payduwaadan yarshshite.
28 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi
hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa
yarshshuwaa bolla gujjiide yarshshite.
29 « ‹Usuppuntsa gallassan, hosppun korumatuwaa, laa"u dorssaa orggetuwaanne
itti laytsaa gideedda tammanne oyddu dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana
de'iyaawantta, yarshshite.
30 Korumatuwaanna, dorssaa orggetuwaananne dorssaa maratuwaanna unttunttu
katsaa yarshshuwaanne unttunttu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziyaa
payduwaadan yarshshite.
31 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi
hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa
yarshshuwaa bolla gujjiide yarshshite.

32 « ‹Laappuntsa gallassan, laappun korumatuwaa, laa"u dorssaa orggetuwaanne
itti laytsaa gideedda tammanne oyddu dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana
de'iyaawantta, yarshshite.
33 Korumatuwaanna, dorssaa orggetuwaananne dorssaa maratuwaanna unttunttu
katsaa yarshshuwaanne unttunttu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziyaa
payduwaadan yarshshite.
34 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi
hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa
yarshshuwaa bolla gujjiide yarshshite.
35 « ‹Hosppuntsa gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa ooso
ayaanne ootsoppite.
36 Taman yarshshiyaa yarshshuu Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, itti
korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orggetuwaa,
ubbaykka tilla bollana de'iyaawantta, yarshshite.
37 Korumaanna, dorssaa orggiyaananne dorssaa maratuwaanna unttunttu katsaa
yarshshuwaanne unttunttu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziyaa payduwaadan
shiishshite.
38 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi
hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa
yarshshuwaa bolla gujjiide yarshshite.
39 « ‹Hintte shiik'k'owaa gatsanaw yarshshiyaa yarshshotuu bollanne hintte hintte
dosuwaan c'oo immiyaa yarshshotuu bolla, s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa
yarshshuwaa, ushshaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa, hawantta
Med'inaa Godaa baalaa hintte bonchchanaw keereedda wodiyaan wodiyaan
yarshshite› yaaga» yaageedda.
40 Muse barena Med'inaa Goday azazeeddawaa ubbaa Israa'eelatoo odeedda.

30

K'anggetsaa Wogaa

1 Muse Israa'eeliyaa zaratuu kaappatuwaa hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday
azaziyaawe hawaa.
2 Itti Asay Med'inaa Godaw ittibaa ootsanaw geppooppe, woy ittibaa agganaw
c'aak'k'ooppe, bare doonaappe kesseeddawaa ubbaa polooppe attina, bare k'aalaa
billoppo.
3 «Bare aawuwaa son de'iyaa wodoro naatta, Med'inaa Godaw ittibaa ootsanaw
geppooppe, woy ittibaa agganaw c'aak'k'ooppe,
4 I aawuu I gefaa woy I c'aak'uwaabaa sisiide, izo ayinne geenan aggooppe, Aa
ootsanaw geppeeddawaa ubbaanne agganaw c'aak'k'eeddawaa ubbaa polu.
5 Shin I aawuu hewaa sisiide p'alk'k'ooppe, Aa geppeedda gefaynne agganaw
c'aak'k'eedda c'aak'uu polettennaan attee. I aawuu izo diggeedda diraw, Med'inaa
Goday iziw atto gaana.
6 «Gelabeenna mac'c'awunna geppa uttaade, woy ittibaa agganaw ellekka bare
doonaappe c'aak'k'a uttaade asinaa gelooppe,
7 I asinay hewaa sisiide, izo ayinne geenan aggooppe, Aa ootsanaw geppeedda
gefaanne ittibaa agganaw c'aak'k'eedda c'aak'uwaa polu.
8 Shin I asinay hewaa sisiide p'alk'k'ooppe, Aa geppeedda gefay woy ittibaa
agganaw ellekka c'aak'k'eedda c'aak'uu polettennaan attee. Hewaa diraw, Med'inaa
Goday iziw atto gaana.

30:2 Zar. 23:21-23; Mat. 5:33

9 «Shin am"atta woy asinay yeddeedda mac'c'awunno ootsanaw geppeeddawaa
woy ittibaa agganaw c'aak'k'eeddawaa polu.
10 «Machchata bare asinaa son de'aadde geppooppe, woy ittibaa agganaw
c'aak'uwaa c'aak'k'ooppe,
11 I asinay hewaa sisiide izo ayinne geenan aggooppe, Aa geppeedda gefaanne
ittibaa agganaw c'aak'k'eedda c'aak'uwaa ubbaa polu.
12 Shin I asinay hewaa sisiide p'alk'k'ooppe, I gefay woy Aa agganaw c'aak'k'eedda
c'aak'uu ayaynne polettoppo. I asinay diggeedda diraw, Med'inaa Goday iziw atto
gaana.
13 I asinay Aa geppiyaa gefaa ubbaa woy Aa barena zik'k'i ootsanaw
c'aak'k'eeddawaa ubbaa p'alk'k'anaw woy eeno gaanaw danddayee.
14 Shin I asinay he gallassi woy wonttetsa gallassi hewaa ayinne geenan aggooppe,
I gefaa ubbaa woy I c'aak'uwaa ubbaa mayyee. I hewaa siseedda gallassi c'o"u
geeddawaadan I gefaa ubbaa woy I c'aak'uwaa ubbaa mayyi utteedda.
15 Shin I hewaa siseedda amareeda wodiyaappe guyyiyaan p'alk'k'ooppe, I gomii
Aa gakkee» yaageedda.
16 Asinaa gelabeenna, bare aawuwaa son de'iyaa wodoro naattanne I aawuwaa
gidduwaan woy machchatinne asinaa gidduwaan de'ana mala, Med'inaa Goday
Musa azazeedda gefaa wogay hawaa.

31

Midiyaama Asatuwaa Bolla Denddeedda Olaa

1 Med'inaa Goday Musa,
2 «Israa'eeliyaa asaa diraw, neeni Midiyaama asaa bolla S'oossaa haluwaa kesa;
hewaappe guyyiyaan, neeni hayk'k'ana» yaageedda.
3 Hewaa diraw, Muse asaa, «Midiyaama asaa bolla Med'inaa Godaa haluwaa
kessana mala olaa baanaw, hintte asaa olaa miishshaa danc'c'issite.
4 Itti itti Israa'eeliyaa zaratuwaappe itti sha"a attuma asaa olaw yeddite»
yaageedda.
5 Israa'eeliyaappe tammanne laa"u sha"a attuma asay, itti itti zariyaappe itti sha"a
asay, olaw giigeeddino.
6 Itti itti zariyaappe itti sha"a asaa Muse k'eesiyaa El"aazara na'aa Piinihaasanna
olaw yeddeedda; Piinihaasi geeshsha miishshatuwaanne malaataw punniyaa
s'urumbbaa barenana akkiide beedda.
7 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, unttunttu Midiyaama asaana olettiide,
attuma asaa ubbaa wod'eeddino.
8 K'ay Midiyaama kaatetuwaa ichcheshatuwaa, Eewa, Rek'eema, S'uura, Huuranne
Rebaa'a giyaawantta wod'eeddino. Unttunttu k'ay Bi'oora na'aa Balaamakka
mashshaan siifeeddino.
9 Israa'eelatuu Midiyaama mac'c'a asatuwaanne naanatuwaa omoodiide, unttunttu
miizzaa, unttunttu dorssaa wudiyaanne unttunttu miishshaa ubbaa bonk'k'eeddino.
10 Midiyaama asatuu de'eedda katamatuwaa ubbaanne unttunttu mootsatuwaa
ubbaa taman s'uuggeeddino.
11 Unttunttu asaa, mehiyaanne omoodeeddawaa ubbaa akki afeedino.
12 Unttunttu omoodeedda asatuwaanne bonk'k'eeddabatuwaa Musekko, k'eesiyaa
El"aazarakkonne Israa'eeliyaa maabaraakko, Yarikkoppe hefintsan, Yorddaanoosa
Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban unttunttu dunkkaaneeddasaa aheeddino.

Olanchchatuu Simmeeddino

13 Muse, k'eesii El"aazarinne maabaraa kaappatuu ubbay dunkkaaneedda sa'aappe
gas'aa unttunttunna gakkettanaw keseeddino.

14 Olaappe simmeedda gadaawatuu bolla, shaalak'atuu bollanne s'eetuwaa
kaappatuu bolla Muse hank'k'etteedda.
15 Muse unttuntta hawaadan yaageedda; «Mac'c'a asaa ubbaa hintte ayaw
ashsheeditee?
16 Unttunttu Balaama zoriyaan, Pa'oora giyaa saan Israa'eeliyaa Asay Med'inaa
Godaa naak'k'iide, eek'aw goyinnanaadan ootseeddawantta; Med'inaa Godaa asaa
bolla boshay yeeddawe hewaassa.
17 Hewaa diraw, ha"i attuma naanatuwaa ubbaa wod'ite; k'ay attuma asaana
giseedda mac'c'a asaa ubbaa wod'ite.
18 Shin attuma asaana gisabeenna mac'c'a naanatuwaa ubbaa hinttenttoo ashshite.
19 Hintte giddoppe asaa wod'eedda uray woy anhaa bochcheedda uray ooninne
dunkkaaneedda sa'aappe gas'an laappun gallassaa utto; heezzantsa gallassinne
laappuntsa gallassi hinttenanne hintte omoodeeddawantta geeshshite.
20 K'ay mayyo ubbaanne galbbaappe, deeshshaa ikiseppenne mitsaappe
oosetteeddawantta ubbaa geeshshite» yaageedda.
21 K'eesii El"aazari olaappe simmeedda olanchchatuwaa hawaadan yaageedda;
«Med'inaa Goday Musew immeedda higgiyaa maaray hawaa:
22 Work'k'aa, biraa, nahaasiyaa, birataa, k'ork'k'oruwaanne irssaasiyaa giyaa
birataa
23 taman meetettennabatuwaa ubbaa tamaa giddona aatsina, hewe geeyana. Shin
hewe k'ay tunatetsaappe geeyiyaa haatsaan geeyanaw koshshee. K'ay taman
meetettiyaabatuwaa ubbaa tunatetsaappe geeyiyaa haatsaan geeshshanaw koshshee.
24 Laappuntsa gallassi hintte mayuwaa meec'c'ite; hinttekka geeyite. Hewaappe
guyyiyaan, dunkkaaneeddasaa gelite» yaageedda.

Omooduwaa Shaakkeeddino

25 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
26 «Neeni, k'eesii El"aazarinne maabaraa kaappatuu omoodetteedda asaanne
mehiyaa ubbaa paydite.
27 Olan oletteedda olanchchatoonne atteeda maabaraw laa"u kessiide shaakkite.
28 Oletteedda olanchchatuwaa gakkeedda shaakuwaappe, asaa gidina, miizza
gidina, haretuwaa, dorssatuwaa woy deeshshatuwaa gidina, ichcheshu s'eetuwaappe
ittuwaa Med'inaa Godaw imotaadan immite.
29 Unttuntta gakkeedda baggaappe akkeedda giiraa Med'inaa Godaa gishshaadan
k'eesiyaa El"aazaraw immite.
30 Hinkko Israa'eelatuwaa gakkeedda shaakuwaappe, asaa gidina, miizza gidina,
haretuwaa, dorssatuwaa, woy deeshshatuwaa gidina, mehiyaa ubbaappe
ishatamuwaappe ittuwaa akkiide hewaa Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaw aawotiyaa
Leewatoo immite» yaageedda.
31 Musenne k'eesii El"aazari Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseeddino.
32-35 Olanchchatuu barenttoo akkina, atteeda omooduu 675,000 dorssatuwaa,
72,000 miizzatuwaa, 61,000 haretuwaanne attuma asaana gisabeenna 32,000 mac'c'a
naanatuwaa.
36 Olan oletteeddawantta gakkeedda bagga shaakuu 337,500 dorssatuwaa;
37 unttunttuppe Med'inaa Godaw imotaa kesseeddawanttu 675.
38 Miizzatuu 36,000; unttunttuppe Med'inaa Godaw imotaa kesseeddawanttu 72.
39 Haretuu 30,500; unttunttuppe Med'inaa Godaw imotaa kesseeddawanttu 61.
40 Mac'c'a asatuu 16,000; unttunttuppe Med'inaa Godaw imotaa kesseeddawanttu,
32.
41 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Med'inaa Godaa gakkiyaa imotaa
Muse k'eesiyaa El"aazaraw immeedda.

31:16 Pay. 25:1-9

42-46 Olanchchatuu aheedda omooduwaa Muse laa"u kessiide shaakkina,
Israa'eeliyaa maabaraa gakkeedda shaakuu 337,500 dorssatuwaa, 36,000
miizzatuwaa, 30,500 haretuwaanne 16,000 mac'c'a asatuwaa.
47 Israa'eeliyaa maabaraa gakkeedda shaakuwaappe ishatamu ishatamu asaappe
ittuwaanne ishatamu ishatamu mehiyaappe ittuwaa Muse akkiide, Med'inaa Goday
barena azazeeddawaadan, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaw aawotiyaa Leewatoo
immeedda.
48 Hewaappe guyyiyaan, olaa gadaawatuu, shaalak'atuunne s'eetuwaa kaappatuu
Musekko yeeddino.
49 Unttunttu Musa, «Nuuni ne k'oomatuu nu azazuwaa garssan de'iyaa
olanchchatuwaa paydina, ittuunne pac'c'ibeenna.
50 Med'inaa Goday nu shemppuwaa ashsheeda diraw, nuuni huup'iyaan
huup'iyaan akkeedda work'k'aa alleek'k'otuwaa, kushiyaa sagaayetuwaa, gediyaa
albbotuwaa, migidotuwaa, haytsaa lotatuwaanne k'ood'iyaan aatsiyaa alleek'k'uwaa
Med'inaa Godaw imuwaa aheeddo» yaageeddino.
51 Musenne k'eesii El"aazari work'k'aa alleek'k'otuwaa ubbaa unttunttuppe
akkeeddino.
52 Sha"aa kaappatuunne s'eetuwaa kaappatuu ahiide Med'inaa Godaw immeedda
work'k'ay ubbay laa"u s'eetu kiilo giraame gidiyaawaa.
53 Shin itti itti olanchchatuu ubbay barenttu omooduwaa omooduwaa barew
akkeeddino.
54 Musenne k'eesii El"aazari sha"aa kaappatuwaappenne s'eetuwaa
kaappatuwaappe akkeedda work'k'aa Med'inaa Godaa sintsan Israa'eeliyaa asaa
hassayissana mala, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa gidduwaa gelisseeddino.

32

Yorddaanoosa Shaafaa Dolahaa Baggana
De'iyaa Zaretuwaa
(Zar. 3:12-22)

1 Roobeela zaretoonne Gaada zaretoo loytsi daro mehii de'ee. Unttunttu Yaa'izeera
biittaynne Gala'aade biittay mehiyaw injje gidiyaawaa be'eeddino.
2 Unttunttu Musekko, k'eesiyaa El"aazarakkonne maabaraa kaappatuwaakko yiide,
unttuntta hawaadan yaageeddino;
3-4 «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asan s'oonisseedda biittatuu, As'aarooti, Dibooni,
Yaa'izeeri, Niimiri, Haseboona, Eli'aali, Seebimi, Naabonne Ba'ooni mehiyaw injje
biittaa; nuw hintte k'oomatoo mehii de'ee.
5 Nuuni hinttena nashechcheeddawaa gidooppe, ha biittatuu nuu hintte k'oomatoo
laata gade gidiide imettino. Nuuna Yorddaanoosa Shaafaa hefintsa pintsoppite»
yaageeddino.
6 Muse Gaada zaratuwaanne Roobeela zaratuwaa hawaadan yaageedda; «Hara
Israa'eeliyaa Asay olaa biyaa wode, hintte hawaan uttiitee?
7 Med'inaa Goday unttunttoo immeedda biittaa Israa'eelatuu pinnennaadan, hintte
ayaw unttunttu wozanaa shugissiitee?
8 K'aadeesa-Barnneppe he biittaa wochchi s'eellanaw hintte aawotuwaa taani
yeddeedda wode, unttunttukka hawaadan ootseeddino.
9 Waaniide gooppe, unttunttu Eshkkoola Zanggaaraa kesiide, he biittaa s'eelleedda
wode, Israa'eelatuu Med'inaa Goday unttunttoo immeedda biittaa gelenna mala,
unttunttu Israa'eelatuwaa wozanaa shugisseeddino.
10 Med'inaa Goday he gallassi hank'k'uwaa ees's'i kesiide, hawaadan yaagiide
c'aak'k'eedda;

32:8 Pay. 13:17-33 **32:10** Pay. 14:26-35

11-12 ‹Med'inaa Godaa barenttu kumentsaa wozanaappe kaalleedda K'eniiziyaa
Yifune na'aa Kaaleebappenne Neewe na'aa Iyyaasuppe attina, yelettoodeppe laatamu
laytsanne hewaappe bollana de'iyaa attuma asan Gibs'e gadiyaappe
keseeddawanttuppe ittuunne, taani Abrahaamaw, Yisaak'awunne Yaak'oobaw
immanaw c'aak'k'eedda biittaa be'enna. Ayaw gooppe, unttunttu taana barenttu
kumentsaa wozanaappe kaallibeykkino› yaagiide c'aak'k'eedda.
13 Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa bolla ees's'i keseedda; yaatina S'oossaa
sintsan iitaa ootseedda he yeletaa ubbay wuri d'ayana gakkanaw, mela biittaan
oytamu laytsaa I unttuntta toyilayeedda.
14 Hinttenoo, nagaranchcha yeletatoo, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa bolla gujji
hank'k'uwaa ees's'i kesanaadan, hintte hintte aawotuwaa sa'aan ha"i ek'k'eeddita.
15 Hintte Med'inaa Godaa kaalliyaawaa aggiide wora simmooppe, I k'aykka bare
asaa mela biittaan aggi bashana. Yaatiide hintte ha asaa ubbaa d'ayissana»
yaageedda.
16 Unttunttu Muse mata yiide, Aa hawaadan yaageeddino; «Nuuni hawaan nu
mehetoo dirssaa, nu naanaw katamatuwaa kees's'ana.
17 Shin nuuni olaa miishshaa danc'c'iide, Israa'eeliyaa asaa unttunttu sa'aa gatsana
gakkanaw olettanaw baana. Hewaa keeshshan, ha gadiyaan de'iyaa asatuwaappe
naagettanaw, nu naanaynne mac'c'a Asay gimbbettiide utteedda katamatuwaan
de'ino.
18 Israa'eelatuu ubbay barenttu laataa laataa akkana gakkanaw, nuuni nu golle
simmokko.
19 Nuuni nu laataa Yorddaanoosa Shaafaappe hafintsa away doliyaa baggana
laatteedda diraw, nuuni Yorddaanoosappe hefintsa baggana, yan unttunttunna
laataa laattokko» yaageeddino.
20 Muse unttunttu, «Hintte hawaa ootsooppe, hintte Med'inaa Godaa sintsan olaa
baanaw giigooppenne
21 hintte olanchchatuu ubbay olaa miishshaa danc'c'iide, Med'inaa Goday bare
morkkatuwaa bare sintsaappe yederssana gakkanaw, Yorddaanoosa Shaafaa
S'oossaa sintsan pinnooppe,
22 Med'inaa Goday he biittaa s'ooneeddawaappe guyyiyaan, hintte simmanaw
danddayiita. Yaatooppe, hintte olettanaw bessiyaa olaa Med'inaa Godawunne
Israa'eeliyaa asaw olettiide poleeddita giyaawaa. K'ay he biittay Med'inaa Godaa
sintsan hinttenttoo laata biittaa gidanawaa.
23 «Shin hintte hewaadan ootsennan is's'ooppe, Med'inaa Godaa bolla nagaraa
ootsiita; simmi hinttena hintte nagaray gakkiyaawaa tumu erite.
24 Hintte hintte naanawunne mac'c'a asaw katamatuwaa kees's'ite; hintte dorssaa
wudiyawukka balluwaa giigissite; shin hintte geeddawaa aggenaan ootsite»
yaageedda.
25 Gaada zaratuunne Roobeela zaratuu Musa, «Nuuni ne k'oomatuu neeni nu goday
azazeeddawaadan ootsana.
26 Nu naanatuunne nu mac'c'a asatuu, nu dorssatuunne nu miizzatuu hawaan
Gala'aade katamatuwaan de'ishshino.
27 Shin nuuni ne k'oomatuu, olaw danc'c'eedda olanchchatuu ubbay, neeni nu
goday giyaawaadan, olettanaw Med'inaa Godaa sintsan Yorddaanoosa Shaafaa
pinnana» yaageeddino.
28 Hewaa diraw, Muse k'eesiyaa El"aazara, Neewe na'aa Iyaasanne Israa'eeliyaa
zaratuu kaappatuwaa unttunttuwaa azazeedda.
29 Muse unttuntta hawaadan yaageedda; «Gaada zaratuunne Roobeela zaratuu
ubbay olaa miishshaa danc'c'iide, Med'inaa Godaa sintsan hinttenana Yorddaanoosa

32:28 Iya. 1:12-15

Shaafaa pinnooppenne hintte he biittaa s'oonooppe, hewaappe guyyiyaan, Gala'aade biittaa hintte unttuntta laatissite.
30 Shin unttunttu olaa miishshaa danc'c'iide, hinttenana pinnennan is's'ooppe, unttunttu Kanaane biittaa hinttenana laattino» yaageedda.
31 Gaada zaratuunne Roobeela zaratuu zaariide, «Nuuni ne k'oomatuu Med'inaa Goday geeddawaa ootsana.
32 Olaa miishshaa danc'c'iide, Med'inaa Godaa sintsan nuuni Kanaane biittaa gelanaw pinnana; shin nuuni laattiyaa laatay Yorddaanoosappe hafintsa baggana gidanawaa» yaageeddino.
33 Hewaa diraw, Muse Gaada zaretoo, Roobeela zaretoonne Yooseefo na'aa Minaase zaratuwaappe baggaw Amooretuu Kaatiyaa Sihoona kawutetsaanne Baasaane Kaatiyaa Ooga kawutetsaa, unttunttu yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaanna immeedda.
34 Gaada zaratuu Diboona, As'aaroota, Aaro'eera
35 As'irooti-Shofaana, Yaa'izeera, Yogibaaha,
36 Beeti-Niimiranne Beeti-Haaraana geetettiyaa gimbbiyaan diretteedda katamatuwaa zaaretsiide kees's'eeddino. Bare dorssatookka unttunttu balluwaa giigisseeddino.
37 Roobeela zaratuukka Haseboona, Eli'aala, K'iriyaatayimanne,
38 Naba, Ba'aali-Ma'oonanne (He katamatuwaappe ittuu ittuu suntsaa laammeeddino) Siibima geetettiyaa katamatuwaa zaaretsi kees's'eeddino.
39 Minaase na'aa Maakira yaratuu Gala'aade biide, olay oyk'k'iide, yan de'iyaa Amooretuwaa yedersseeddino.
40 Hewaa diraw, Minaase na'aa Maakira yaratoo Muse Gala'aade biittaa immina, unttunttu yan de'eeddino.
41 Minaase zare gidiyaa Yaa'iiri biide, unttunttu olay oyk'k'iide, Haboot-Yaa'iira katamatuwaa yaagiide suntseedda.
42 Nobaahi biide, K'anaata katamaanne Aa yuushshuwaan de'iyaa heeratuwaa olan oyk'k'iide, bare suntsan Nobaaha giide s'eeseedda.

33

Gibs'eppe Moo'aabe Gakkanaw de'iyaa Hametsay K'antsaan (33:1-49)

1 Israa'eelatuu Musenne Aarooni kaaletsina, barenttu c'uguwaan c'uguwaan Gibs'eppe keseedda wode, yaatiide hametteeddino.
2 Med'inaa Goday azazina, unttunttu baana buussaa doommeedda sa'aa Muse s'aafeedda; unttunttu buussaa maaray hawaa.
3 Koyro aginaw tammanne ichcheshentso gallassi, Paasigaa bonchchiyaa gallassaappe kaalliyaa gallassi denddiide, Gibs'e Asay ubbay s'eellishin, yayyenan Raamisappe keseeddino.
4 He wode Gibs'e Asay Med'inaa Goday wod'eedda barenttu bayira naanatuwaa moogiino. Hawaadan ootsiide, Med'inaa Goday unttunttu s'oossatuwaa bolla pirddaa aheedda.
5 Israa'eelatuu Raamisappe denddiide, Sukkota giyaa sa'aan dunkkaaneeddino.
6 Sukkotappe denddiide, mela biittaa s'eeran de'iyaa Etaaman dunkkaaneeddino.
7 Etaamappe denddiide, Ba'aali-S'afoonappe away doliyaa baggana de'iyaa Pihaahiroota simmiide, Migidoola matan dunkkaaneeddino.
8 Pihaahirootappe denddiide, Zo'o Abbaa pinniide, mela biittaa beeddino. Etaama mela biittaan heezzu gallassaa ogiyaa hamettiide, Maaran dunkkaaneeddino.

9 Maarappe denddiide, tammanne laa"u pulttotuunne laappun tammu zambbatuu
de'iyaa Eliima biide, yan dunkkaaneeddino.
10 Eliimappe denddiide, Zo'o Abbaa matan dunkkaaneeddino.
11 Zo'o Abbaa lank'k'iyaappe denddiide, Siinaa mela biittaan dunkkaaneeddino.
12 Siinaa mela biittaappe denddiide, Doofik'an dunkkaaneeddino.
13 Doofik'appe denddiide, Aluushan dunkkaaneeddino.
14 Aluushappe denddiide, Rafiidiman dunkkaaneeddino. Yan asaw ushanaw
haatsay baawa.
15 Rafiidimappe denddiide, Siinaa mela biittaan dunkkaaneeddino.
16 Siinaa mela biittaappe denddiide, Kibrot-Hatabar (Amuwaa Duufuwaa giyaa
saan dunkkaaneeddino).
17 Kibrot-Hatabar (Amuwaa Duufuwaa) giyaa saappe denddiide, Has'erootan
dunkkaaneeddino.
18 Has'erootappe denddiide, Riitiman dunkkaaneeddino.
19 Riitimappe denddiide, Rimmooni-Pereezan dunkkaaneeddino.
20 Rimmooni-Pereezappe denddiide, Liibinan dunkkaaneeddino.
21 Liibinappe denddiide, Riissan dunkkaaneeddino.
22 Riissappe denddiide, K'ahelaatan dunkkaaneeddino.
23 K'ahelaatappe denddiide, Shefaara Deriyan dunkkaaneeddino.
24 Shefaara Deriyaappe denddiide, Haraadan dunkkaaneeddino.
25 Haraadappe denddiide, Maak'ihelootan dunkkaaneeddino.
26 Maak'ihelootappe denddiide, Tahaatan dunkkaaneeddino.
27 Tahaatappe denddiide, Taaran dunkkaaneeddino.
28 Taarappe denddiide, Miitik'an dunkkaaneeddino.
29 Miitik'appe denddiide, Hashimoonan dunkkaaneeddino.
30 Hashimoonappe denddiide, Moserootan dunkkaaneeddino.
31 Moserootappe denddiide, Bene-Yaa'ik'aanan dunkkaaneeddino.
32 Bene-Yaa'ik'aanappe denddiide, Hoori-Hagidigaadan dunkkaaneeddino.
33 Hoori-Hagidigaadappe denddiide, Yos'ibaatan dunkkaaneeddino.
34 Yos'ibaatappe denddiide, Abroonan dunkkaaneeddino.
35 Abroonappe denddiide, Ees'iyooni-Gaabiran dunkkaaneeddino.
36 Ees'iyooni-Gaabirappe denddiide, S'iina mela biittan de'iyaa K'aadeesan
dunkkaaneeddino.
37 K'aadeesappe denddiide, Eedooma biittaa zawaan de'iyaa Hoora Deriyan
dunkkaaneeddino.
38 K'eesii Aarooni Med'inaa Goday azazina, Hoora Deriyaa huup'iyaa keseedda;
Israa'eelatuu Gibs'e gadiyaappe keseedda oytamuntsaa laytsan, ichcheshentso
aginaan, aginaw koyiro gallassan yan hayk'k'eedda.
39 Aarooni Hoora Deriyaa huup'iyaan hayk'k'iyaa wode, Aa laytsay s'eetanne
laatammanne heezza.
40 Neegeeba mela biittaan, Kanaanen de'iyaa Araada giyaasaa kaatii Israa'eeliyaa
asaa yuussaa siseedda.
41 Israa'eelatuu Hoora Deriyaappe denddiide, S'almmoonan dunkkaaneeddino.
42 S'almmoonappe denddiide, Punoonan dunkkaaneeddino.
43 Punoonappe denddiide, Obootan dunkkaaneeddino.
44 Obootappe denddiide, Moo'aaba biittaa zawaan de'iyaa Iye Abaariman
dunkkaaneeddino.
45 Iye Abaarimappe denddiide, Diboona-Gaadan dunkkaaneeddino.
46 Diboona-Gaadappe denddiide, Almmoona-Dibilaatayiman dunkkaaneeddino.

33:38 Pay. 20:22-28; Zar. 10:6; 32:50 **33:40** Pay. 21:1

47 Almmoona-Dibilaatayimappe denddiide, Nabo Deriyaa matan Abaarima
deretuwaan dunkkaaneeddino.
48 Abaarima deretuwaappe denddiide, Yarikkoppe hefintsana, Yorddaanoosa
Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban dunkkaaneeddino.
49 Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban,
Beeti-Yashimootappenne Aabeeli-Shiis'ima gidduwaan dunkkaaneeddino.

Yorddaanoosa pinanappe Kasetiide Imetteedda Azazuwaa (33:50—36:13)

50 Iyaarikko hefintsana, Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban
Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
51 «Israa'eelatuwaa neeni yaaga; ‹Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Kanaane biittaa
hintte geliyaa wode,
52 he gadiyaan de'iyaa asaa ubbaa hintte sintsaappe yederssite; shuchchaappe
masetteedda unttunttu misiletuwaa ubbaanne siilissiide med'd'eedda eek'atuwaa
ubbaa d'ayissite. Unttunttu goyinniyaa d'ok'k'a sa'aa ubbaakka laalite.
53 Taani hinttenttoo he biittaa laataw immeedda diraw, he biittaa laattiide, aan
de'ite.
54 Hintte zariyaan zariyaan saamaa kessiide, biittaa shaakkite. Payduwaan
c'orattiyaa zaretoo daro laataa immite; payduwaan guus's'iyaa zaretoo guutsaa
laataa immite. Saaman unttuntta gakkeedda hak'awenne unttunttuwaa gidanawaa.
Biittaa hintte mayzza aawotuwaa zariyaan zariyaan gishi akkiita.
55 « ‹Shin he gadiyaan de'iyaa asaa hintte yederssenan aggooppe, hintte
ashsheedawanttu hinttenttoo hintte ayifiyaw pinc'c'o, hintte miyyiyaw aguntsa
gidana; hintte de'ana gadiyaan unttunttu hinttena waayissana.
56 Hintte unttuntta yederssenan aggooppe, unttunttu bolla taani ootsanaw
k'oppeeddawaa hintte bolla ootsana› yaagaade oda» yaageedda.

34

Israa'eeliyaa Biittaa Zawaa

1 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
2 «Neeni Israa'eelatuwaa hawaadan yaagaade azaza; ‹Laataadan hinttena gakkiyaa
Kanaane biittaa zaway hawaa.
3 Gedissa baggana hintte zaway S'iina mela biittaanne Eedooma zawaa gidanawaa.
Away doliyaa baggana hintte gedissa zaway Mas'iniyaa Abbaa gedissappe doommee;
4 Ak'irabiima pudetsaanna gedissa baggana simmiide, S'iina mela biittaa
aad'd'iidde, K'aadeesa-Barnne gedissa gakkee; hewaappe Hadaari-Adaara aad'd'iidde,
As'imoona gakkee.
5 As'imoonappe Gibs'e Shaafaakko simmiide, Meediteraane Abbaa gakkee.
6 « ‹Away wulliyaa baggana hintte zaway Meediteraane Abbaa gas'aa gidanawaa.
7 « ‹Huup'issa baggana hintte zaway Meediteraane Abbaappe Hoora Deriyaa sitti
ootsi biide,
8 Hoora Deriyaappe Leebo-Hamaata Pinuwaa gakkanaassa; hewaappe S'adaadan
zawatee.
9 K'ay Zifirooneppe biide, Has'aari-Enaana gakkee. Huup'issa baggana hintte
zaway hawaa gidanawaa.
10 « ‹Away doliyaa baggana hintte zaway Has'aari-Enaanappe Shafaama gakkanaw
sitti ootsi biide,
11 Shafaamappe biide, Ayinappe away doliyaa baggana de'iyaa Ribila wod'd'iide,
Galiilaa Abbaappe away doliyaa baggana de'iyaa deriyaa gakkee.

33:54 Pay. 26:54-56

12 Hewaappe duge Yorddaanoosa Shaafaa wod'd'i zawatiide, Mas'iniyaa Abbaa
gakkee. Hintte biittaa zaway ubbaa bagganakka hawaa› yaaga» yaageedda.
13 Muse Israa'eelatuwaa hawaadan yaagiide azazeedda; «Es's'aa yeggiide, hintte
laattana mala, udduppun zaretoonne bagga zaretoo he biittay imettanaadan
Med'inaa Goday azazeedda.
14-15 Ayaw gooppe, Roobeela zaratuu Gaada zaratuunne, Minaase zaratuwaappe
baggay barenttu laataa Iyaarikko hefintsan Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa
baggana akkeeddino» yaageedda.
16 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
17 «He biittaa hinttenttoo laata ootsiide, shaakki immana asatuu suntsay hawaa;
k'eesiyaa El"aazaranne Neewe na'aa Iyaasa.
18 K'ay biittaa shaakkanaw maaddana mala, zare ubbaappe itti itti kaappuwaa
suntsite.
19 Unttunttu suntsay hawaappe kaalliide de'iyaawaa.
Zariyaa Kaappuwaa
Yihudaa Yifune na'aa Kaaleeba;
20 Simoona Amihuuda na'aa Shalumi'eela;
21 Biiniyaama Kisiloona na'aa Elddaada;
22 Daana Yoogila na'aa Buuk'a;
23 Yooseefo na'aa Minaase Efooda na'aa Hani'eela;
24 Yooseefo na'aa Efireema Shifs's'aana na'aa K'amu'eela;
25 Zaabiloona Parnnaaka na'aa Els's'aafaana;
26 Yisaakoora Azzaana na'aa Pals's'i'eela;
27 Aaseera Shalooma na'aa Ahihuuda;
28 Nifttaaleema Amihuuda na'aa Padaahi'eela;
29 Kanaane gadiyaan Israa'eelatoo laataa shaakki immana mala, Med'inaa Goday
azazeedda asatuu hawantta» yaageedda.

35

Leewatoo Imettana Katamatuwaa

1 Iyaarikko hefintsana, Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban,
Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
2 «Israa'eelatuu barenttu laataappe Leewatuwaa de'ana katamatuwaanne unttunttu
yuushshuwaan de'iyaa hentsaa gadetuwaa immana mala, neeni unttuntta azaza.
3 He katamatuwaan unttunttu de'ino; hentsaa gadetuu unttunttu miizzaassa,
unttunttu dorssaassanne unttunttu hara mehiyaa ubbaassa gidino.
4 Hintte Leewatoo immana katamaa yuushshuwaan de'iyaa hentsaa gadetuu
katamaa gimbbiyaa dirssaappe karekko itti sha"a wad'aa gidino.
5 Katamaappe karenna, away doliyaa baggana laa"u sha"a wad'aa, gedissa baggana
laa"u sha"a wad'aa, away wulliyaa baggana laa"u sha"a wad'aanne huup'issa
baggana laa"u sha"a wad'aa likkite; yaatooppe katamay giddo likkiyaan de'ana.
Leewatuu he heeraa barenttu katamaw hentsaa gade ootsino.
6 «Leewatoo hintte immana katamatuu, asaa wod'eedda uray bak'atiide attiyaa
usuppun katamatuwaa; hewanttu bolla gujjiide, oytamanne laa"u hara katamatuwaa
unttunttoo immite.
7 Leewatoo hintte ubbaanna oytamanne hosppun katamatuwaa unttunttu hentsaa
gadetuwaana ittippe immite.
8 Israa'eelatuwaa laataappe Leewatoo hintte immana katamatuu itti itti zarii
laatteeddawaa keeshshaa gidanaw koshshee; c'ora Asay de'iyaa zariyaappe c'ora

34:13 Iya. 14:1-5 **35:1** Iya. 21:1-42

katamatuwaa akkiite; shin payduwaan guutsaa Asay de'iyaa zariyaappe guutsaa katamatuwaa akkiite» yaageedda.

Bak'ati Attiyaa Katamatuwaa
(Zar. 19:1-13; Iya. 20:1-9)

9 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
10 «Neeni Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaaga; ‹Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Kanaane biittaa hintte geliyaa wode,
11 erennan asaa wod'eedda uray bak'ati biide attana mala, katamatuwaa hinttenttoo doorite.
12 Erennan asaa wod'eeddawe shiik'uwaa sintsa muranaw ek'k'ana gakkanaw, suutsaa achchiyaawe Aa wod'ena mala, he katamatuu bak'ati attiyaasaa gidino.
13 Ha hintte immiyaa usuppun katamatuu hinttenttoo bak'ati attiyaa katamatuwaa gidino.
14 Yorddaanoosa Shaafaappe hafintsa baggana heezzu katamaanne Kanaane gadiyaan heezzu katamatuwaa hintte bak'ati attanaw immite.
15 Ha usuppun katamatuu erennan asaa wod'eedda Israa'eelatuu, hara gade asatuunne unttunttu giddon de'iyaa betetuu bak'atiide attiyaasaa gidino.
16 « ‹Itti Asay itti asaa birataa miishshaan shoc'ina, he uray hayk'k'ooppe, hewe shemppuwaa wod'eeddawaa; shemppuwaa wod'eeddawe hayk'k'o.
17 K'ay wod'ana danddayiyaa shuchchaa bare kushiyan oyk'k'eedda Asay itti asaa he shuchchaan c'addina, he uray hayk'k'ooppe, hewe shemppuwaa wod'eeddawaa; shemppuwaa wod'eeddawe hayk'k'o.
18 K'aykka wod'ana danddayiyaa mitsaa bare kushiyan oyk'k'eedda Asay itti asaa he mitsan shoc'ina, he uray hayk'k'ooppe, hewe shemppuwaa wod'eeddawaa; shemppuwaa wod'eeddawe hayk'k'o.
19 Suutsaa achchiyaawe he shemppuwaa wod'eeddawaa demmooppe wod'o.
20 « ‹Itti Asay itti asaa morkkiide c'addina, woy zuggiid ittibaa Aa bolla olina, he uray hayk'k'ooppe,
21 woy morkkiide bare kushiyan bokisina, he uray hayk'k'ooppe, I shemppuwaa wod'eeddawaa; shemppuwaa wod'eeddawe hayk'k'o. Suutsaa achchiyaawe shemppuwaa wod'eeddawaa demmooppe wod'o.
22 « ‹Shin morkketetsay bayinnan, itti Asay itti asaa akeekenan sugooppe, woy zuggiid naagennan ittibaa Aa bolla olooppe,
23 woy Aa wod'ana danddayiyaa shuchchaa I be'ennaan Aa bolla yeggooppenne he uray hayk'k'ooppe, hewe Aa morkke gidenna dirawunne Aa k'ohanaw halchchibeenna diraw,
24 yaa'ay erennan wod'eeddawaappenne suutsaa achchiyaawaappe gidduwaan ha wogatuwaadan pirddo.
25 Erennan wod'eeddawaa suutsaa achchiyaawaa kushiyaappe yaa'ay ashshiide, I bak'atiide attiyaa katamaa zaaro. Geeshsha zayitiyaan okettiide, K'eesii ubbatuu kaappuu hayk'k'ana gakkanaw, I yan de'o.
26 « ‹Shin erennan wod'eeddawe bak'atiide attiyaa katamaa zawaappe kare kesiyaawaa gidooppenne,
27 bak'ati attiyaa katamaappe karenna suutsaa achchiyaawe Aa demmiide wod'ooppe, I wod'eeddawoo ooshettenna.
28 Ayaw gooppe, k'eesii ubbatuu kaappuu hayk'k'ana gakkanaw, he erennan wod'eeddawe bare bak'ateedda kataman uttanawaashin aggeeda. Shin k'eese ubbatuu kaappuu hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, erennan wod'eeddawe bare laata gade simmanaw danddayee.

29 « ‹Hinttewunne biro yelettana yeletaw, hintte de'iyaasaa ubbaan hawe higge
gido.
30 « ‹Asa wod'eedda ooninne shemppuwaa I wod'eeddawaadan markkatuu
markkattina hayk'k'o; shin itti asaa s'alalay markkattina, ay asaynne hayk'k'oppo.
31 Shemppuwaa wod'eedda diraw hayk'k'anaw bessiyaa asaa pas'a ashshanaw
ac'aa akkoppite; I hayk'k'o.
32 Attiyaa katamaa bak'ateedda ooppenne k'eese ubbatuu kaappuu hayk'k'anaappe
kase, I guyye simmiide, bare gadiyaan de'anaadan ootsanaw ac'aa akkoppite.
33 « ‹Hewaadan ootsiide, hintte de'iyaa biittaa tunissoppite. Ayaw gooppe, suutsaa
gussiyaawe biittaa tunissee; suutsaa gusseeddawaa suutsaanappe attina, biittaa atto
giisanaw hara ogiyaan danddayettenna
34 Taani, Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa asaa gidduwaan de'iyaa diraw, hintte
de'iyaa biittaa, taanikka de'iyaa biittaa tunissoppite› yaagaade oda» yaageedda.

36

Gadiyaa Laattiyaa Mac'c'a asatuwaa

1 Yooseefo zaratuwaappe, Minaase na'aa Maakiira na'aa Gala'aade yaratuwaa
kaappatuu Musekkonne Israa'eelatuwaa yaratuwaa kaappatuwaakko yeeddino.
2 Unttunttu yiide, «Nu godaw, Israa'eeliyaa asaw biittaa es's'an shaakkaade immana
mala, Med'inaa Goday neena azazeedda; k'ay S'oossay nu ishaa S'alofihaada laataa
Aa mac'c'a naanaw neeni immana mala, neena azazeedda.
3 Leemisoo unttunttu hara zare gidiyaa Israa'eeliyaa asaa gelooppe, unttunttu
laatay nu aawotuwaa laataappe aketiide, unttunttu geliyaa zariyaw gujettee. Hewaa
diraw, nuw es's'an imetteedda laatay pac'c'ana.
4 K'ay Israa'eelatoo Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkiyaa wode, unttunttu laatay
unttunttu geliyaa asaa zariyaw gujettee; unttunttu laatay nu aawotuwaa zariyaa
laataappe pac'c'ana» yaageedda.
5 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalaadan, Muse Israa'eelatuwaa
hawaadan yaagiide azazeedda; «Yooseefo zaratuu giyaawe likke.
6 Med'inaa Goday S'alofihaada mac'c'a naanatuwaabaa azazeeddawe hawaa;
unttunttu barenttu doseedda asinaa gelanaw danddayiino; shin barenttu aawuwaa
zariyaappe gidanaw koshshee.
7 Israa'eelatuwaa laatay itti zariyaappe hara zariyaw aad'd'oppo; Israa'eeliyaa
ubbay bare mayzza aawotuwaa zarii laatteedda biittaa minisiide oyk'k'o.
8 Israa'eeliyaa asaa giddon ay zareppe gidinakka, biittaa laattiyaa mac'c'a na'i
ubbay, Israa'eelii ubbay bare mayzza aawotuwaa laataa laattana mala, Aa bare
aawuwaa zare gidiyaa asaa gelu.
9 Hewaadan haniide, laatay itti zariyaappe hara zariyaw mulekka aad'd'ennan
de'ana. Hewaa diraw, Israa'eeliyaa ubbay bare mayzza aawotuwaa zarii laatteedda
biittaa minisiide oyk'k'o» yaageedda.
10 S'alofihaada mac'c'a naanay Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan
ootseeddino.
11 S'alofihaada mac'c'a naanay, Maahilo, Tirs's'o, Hoogilo, Milkkonne No'o
geetettiyaawanttu, barenttu aawuwaa ishanttu naanatuwaa geleeddino.
12 Unttunttu Yooseefo na'aa Minaase naanatu zariyaa giddon asinaa geleeddino;
unttunttu laatay unttunttu aawuwaa zariyawunne yaraw atteeda.
13 Yarikkoppe hefintsana, Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba
Dembban Muse baggana Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa azazeedda higgetuunne
wogatuu hawantta.

35:30 Zar. 17:6; 19:15 **36:2** Pay. 27:7

Zaaretsuwaa Mas'aafaa

Geluwaa

«Zaaretseedda Wogaa» geetettiyaa ha mas'aafay, Israa'eeliyaa asaw Hawaappe kasenna Odeteedda Wogaanne Maaraa Zaaretsi zaaretsi Hassayissiyaa mas'aafaa.

«Zaaretseedda Wogaa» mas'aafan mazggobettiide de'iyaa, itti itti daro go"iya yewotuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

1. Muse aad'd'eeda oytamu laytsatuwaa giddon poletteedda, wolk'k'aama wolk'k'aama oosotuwaa hassayiide odee. Goday unttuntta bazzuwaan wooti kaaletseeddentto asaa hassayissiide, unttunttu S'oossaw ammanetteedawantta gidana malanne suure oosuwan azazettana mala, unttuntta k'ofissee.
2. Muse tammu azazotuwaa zaari zaariide odiidde, hewanttuppekka koyiro azazuwaa biletsaa unttunttoo k'onc'c'isseedda. Asay S'oossaa s'alalaw goyinnanaadankka hassayissee. Hewaana oytsiide, Israa'eeliyaa Asay hidootaa gadiyaan azazettanaw bessiyaa dumma dumma wogaa bochchi bochchi akkiide odee.
3. Muse, Goday unttunttunna c'aak'k'eteedda c'aak'k'uu ay malentto unttunttoo biliide, unttunttu he c'aak'k'oo ooratsiide ammanettanaadan, k'ofissee.
4. Iyyaasu Muse sa'aan geliide S'oossaa asaa kaaletsiyaa asaa gidanaw suntsettee. Muse Goday ammanettiyaawaa gidiyaawaa sabbanaw kesiidde mazimuriyaa yes's'eeddawaappenne Israa'eeliyaa zariyaa ubbaa anjjeedawaappe guyyiyaan, Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggana de'iyaa Moo'aaba gadiyaan hayk'k'eedda.

Mas'aafaw huup'e k'ofay Goday bare siik'iyaanne bare dooreedda asaa ashsheedawaanne anjjeedawaa odee. Asaykka S'oossaa anjjuu unttunttuppe shaakkettennan pas'a de'anaw danddayana mala, Goday unttunttoo ootseeddawaa ubbaa hassayissiide, unttunttu ubbaa wodekka S'oossaa siik'anawunne aw azazettanaw unttuntta erissee.

Mas'aafaw waanna k'ofaa oyk'k'eedda s'ik'isetuu: (6:4-6) de'iyaawantta gidiyaa wode, unttunttukka, Yesuusi, «Azazo ubbaappe aad'd'iyaa wolk'k'aama azazo» giide odeedda k'aalatuwaa oyk'k'eeddawantta. Hewanttunne, «S'oossaa ne S'oossaa ne polo wozanaappe, ne polo shemppuwaappenne ne polo wolk'k'aappe siik'a» yaagiyaawantta.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Koyro Muse Haasayaa *1:1—4:49*
Laa'entso Muse Haasayaa *5:1—26:19*
Tammu Azazotuwaa *5:1—10:22*
Higgiyaa, Wogaanne Seeraa *11:1—26:19*
Kanaanne Gelanaappe Kasetiide Imetteedda Azazuwaa *27:1—28:68*
K'aalaa C'aak'uwaa Ooras's'usaa *29:1—30:20*
Muse Wurssetsa Haasayaa *31:1—33:29*
Muse Hayk'k'uwaa *34:1-12*

Koyro Muse Haasayaa

(Pay. 1:1—4:49)

Siinaa Deriyaappe Baanaadan Imetteedda Azazuwaa

1 Ha mas'aafan s'aafetteedda k'aalaa ubbay Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggana de'iyaa mela biittaan unttunttu de'ishshin, Muse Israa'eeliyaa asaw odeedda k'aalaa. Muse ha k'aalaa unttunttoo odiyaa wode, unttunttu Suufa geetettiyaa sa'aan sintsa baggana, Paaraana katamaw itti bagganannе hewaadankka

k'ay Tofeela, Laabaana, Has'erootanne Diizahaaba geetettiyaa katamatuwaa
gidduwaan de'iyaa Yorddaanoosa zanggaaraan de'iino.
2 Eedooma Deriyaa ogiyaanna booppe, Siinaa Deriyaappe K'aadeesa-Barnne
gakkanaw gediyaan tammanne itti gallassaa oge.
3 Gibs'eppe unttunttu keseedda oytamantsaa laytsan, tammanne ittentsa aginaan,
aginaw koyiro gallassan, Muse Med'inaa Goday unttunttuwaa Aa azazeeddawaa
ubbaa Israa'eelatoo odeedda.
4 Hewe Haseboona kataman uttiide kaateteedda Amooretuu Kawuwaa
Sihoonanne, Asttaarootaaninne Ediraa'an uttiide kaateteedda Baasaane Kaatiyaa
Ooga, Muse s'ooneeddawaappe guyyiyana.
5 Asay Yorddaanoosappe away doliyaa baggana Moo'aaben de'ishshin, Muse ha
higgiyaa hawaadan yaagiide k'onc'c'issiyaawaa doommeedda.
6 «Nuuni Siinaa Deriyan de'ishshin, Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna hawaadan
yaageedda; ‹Hintte ha deriyaa bollan loytsi gam"eeddita.
7 Dunkkaaniyaa koliide denddite; deretiyaa Amooretuu biittaanne Aaraban de'iyaa
unttunttu shooro biittaa ubbaa biite; hewekka Yorddaanoosa zanggaaraa,
deretiyaasaanne barggottiya biittatuwaakko, gedissa baggawunne Meediteraane
Abbaa gas'aw aad'd'ite. Kanaane gadiyaakko biite; Liibaanoosa deretuwaa
aad'd'iidde, Efiraas'iisa Shaafaa gakkanaw biite.
8 Be'ite, taani hinttenttoo ha biittaa immaad. Biide hintte aawaatoo, Abrahaamaw,
Yisaak'aw, Yaak'oobawunne, unttunttuppe guyyiyaan, unttunttu zariyaw immanaw
Med'inaa Goday c'aak'k'eedda biittaa laattite› yaageedda» yaageedda.

Muse Kaappatuwaa Suntseedda
(Kes. 18:13-27)

9 K'aykka Muse asaw hawaadan yaageedda; «He wode taani hinttenttoo hawaadan
yaagaade odaad; ‹Taani taarekka hinttena tookkanaw danddaykke.
10 Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte payduwaa saluwaa s'oolinttiyaadan
darisseedda.
11 Med'inaa Goday hintte aawotuwaa S'oossay, hinttena hawaappe sha"a gede
gujjiide darissonne I geeddawaadan hinttena anjjo.
12 Shin hintte metuwaa, hintte palumaanne hintte ooshaa ubbaa taani taarekka
tookkanaw waana danddayayitaa?
13 Hintte zariyaappe zariyaappe aad'd'eeda eranchcha, akeekanchchanne oosuwaa
meezii de'iyaa asatuwaa doorite; taani hintte bolla unttunttu kaappuwaa suntsana›
yaagaad.
14 «Hinttekka taana, ‹Nuuni ootsanaadan neeni geeddawe lo"a› yaageeddita.
15 Hewaa diraw, taani hintte zariyaappe zariyaappe aad'd'eeda eranchchanne
oosuwaa meezii de'iyaa asatuwaa akkaad; shaalak'aa, s'eetuwaa kaappuwaa,
ishatamuwaa kaappuwaa, tammuwaa kaappuwaanne mooddiyaawantta ootsaade
hintte zariyaan zariyaan hintte bollan suntsaad.
16 «Yaataade taani unttuntta, ‹Hintte ishanttu gidduwaan de'iyaa mootuwaa sisite;
he mootuu itti Israa'eeliyaa asaappenne Aa ishaappe gidduwaan woy Israa'eeliyaa
asaappenne hara gade asaappe gidduwaan de'iyaawaa gidooppekka, sisiide s'illuwaa
pirddite.
17 Hintte pirddan itti bagga maaddoppite; wolk'k'aamawaa sisiyaawaadankka,
guutsaawaakka hewaadan sisite; asaa som"oo yayyoppite; ayaw gooppe, pirdday
S'oossawaa. K'ay hinttenttoo daro dees'o gideedda mootuwaa taakko ahite; hewaa
taani pirddana› yaagaad.
18 K'ay hinttekka ootsanawaa ubbaa taani he wode hinttena azazaad.

1:4 Pay. 2:21-34

Muse Wochchiyaawantta Kiitteedda
(Pay. 13:1-33)

19 «Hewaappe guyyiyaan, nuuni Siinaa Deriyaappe denddeeddo; Med'inaa Goday
nu S'oossay nuuna azazeeddawaadan, deretiyaa Amooretuu biittaa biyaa ogiyaan
de'iyaa he hintte be'eedda gitanne yashshiyaa mela biittaa aad'd'iidde,
K'aadeesa-Barnne gakkeeddo.
20 He wode taani hinttenttoo hawaadan yaagaad; ‹Med'inaa Godaa nu S'oossay
nuuna laatissiyaa deretiyaa Amooretuu biittaa hekko ha"i gakkeeddita.
21 Be'ite, Med'inaa Goday hintte S'oossay ha biittaa hinttenttoo immeedda.
Med'inaa Goday hintte aawotuwaa S'oossay hinttenttoo odeeddawaadan kesiide, ha
biittaa laattite; yayyoppite; hidootaa aggoppite› yaagaad.
22 «Hintte ubbay taakko yiide taana, ‹He biittaa wochchiide, nuuni baanaw bessiyaa
ogiyaabaanne, nuuni gelana katamatuwaa oduwaa nuw ahiyaa asatuwaa nuuppe
sintsaw yeddoytte› yaageeddita.
23 «He k'ofay taw lo"a malateedda; yaatina, hintteppe tammanne laa"u asaa,
zariyaappe zariyaappe itti asaa dooraad.
24 Unttunttu beeddino; he deretiyaa biittaa pude keseeddino; k'ay Eshkkoola
Zanggaaraakkokka biide, biittaa wochcheeddino.
25 He gadiyaan mokkiyaabaappe amareeda ayfiyaa barenttu kushiyan oyk'k'iide,
nuukko akki yeeddino; k'ay, ‹Med'inaa Godaa nu S'oossay nuw immiyaa biittay lo"a›
yaagiyaa oduwaakka ahiide odeeddino.
26 «Shin hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazoo makkaliide, kesennan
is's'eeddita.
27 Hintte dunkkaaniyaa giddon ittuu ittuwaanna, hawaadan yaagiide
zuuzummeeddita; ‹Med'inaa Goday nuuna is's'eedda diraw, d'ayissanaw Amoore
biittaa asatuu kushiyan aatsi immanaw, Gibs'e gadiyaappe kesseedda.
28 Nuuni hak'a keseettoo? Nu ishatuu «He gadiyaan de'iyaa Asay nuuppe
dariinonne aduk'k'iino. Katamatuukka gitanne saluwaa gakkanaw
gimbbetteeddawantta. Hewaa bollakka k'ay Anaak'etuwaa geetettiyaa daro adussa
asatuwaa yan be'eeddo» yaagiide, nu wozanaa irs's'iseeddino yaageeddita.
29 « ‹Hewaappe guyyiyaan, taani hawaadan yaagaad; Unttunttoo yayyoppite woy
shabbarettoppite.
30 Hintteppe sintsanna biyaa Med'inaa Goday hintte S'oossay kase Gibs'en hintte
ayfiyaa sintsan I hinttenttoo ootseeddawaadan, ha"ikka hinttenttoo I olettana.
31 K'ay mela biittaan, hintte ha sa'aa gakkanaw yeedda oge ubbaan, Asay bare
na'aa tookkiyaawaadan, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena tookkeeddawaa
be'eedita› yaagaad.
32-33 «Ha ubbaa ta odinkka, hintte dunkkaanana sa'aa bessanawunne hintte baana
ogiyaa bessanaw k'amma tamaa tuussaan, gallassi shaariyaa tuussaan hinttena
kaaletseedda Med'inaa Godaa, hintte S'oossan, ammanibeykkita.

S'oossay Israa'eelatuwaa Mureedda
(Pay. 14:20-45)

34 «Med'inaa Goday hintte haasayaa sisiide hank'k'etteedda; hawaadan yaagiide
c'aak'k'eedda;
35 ‹Taani hintte mayzza aawaatoo immana gaade c'aak'k'eedda ha lo"o biittaa, ha
iita yeletaappe ittuunne be'enna.
36 He biittaa be'anawe Yifune na'aa Kaaleeba s'alalaa. I yed'd'eedda biittaa awunne
Aa zariyaw taani immana; ayaw gooppe, I bare kumentsaa wozanaappe Med'inaa
Godaa kaalleedda› yaagiide c'aak'k'eedda.

1:31 Kit. 13:18 **1:32-33** Ibr. 3:19 **1:34** Ibr. 3:18

37 «Hintte gaasuwaan Med'inaa Goday ta bollakka hank'k'ettiide, hawaadan
yaageedda; Muse, haray atto neenikka he biittaa gelakka.
38 Shin neena maaddiyaawe, Neewe na'ay Iyyaasu he biittaa gelana. I Israa'eeliyaa
asaa he biittaa laatissanaw de'iyaa diraw, neeni Aa mintsetsa.
39 K'ay hintte, ‹Nu naanay omoodettana› geedda guutsatuunne iitaa loytsi shaakki
eribeenna hintte naanay he biittaa gelana. Taani he biittaa unttunttoo immana;
unttunttukka Aa laattana.
40 Shin hinttena gidooppe, hintte guyye simmiide, Zo'o Abbaa afiyaa ogiyaa
oyk'k'iide, mela biittaa biite yaageedda.
41 «Hintte zaariide taw hawaadan yaageeddita; ‹Nuuni Med'inaa Godaa bolla
nagaraa ootseeddo; ha"i nuuni Med'inaa Goday nu S'oossay azazeeddawaadan,
kesiide olettana› yaageeddita. Hintte ubbay olaa miishshaa gis's'eeddita; k'ay gezze
biittaa kesiide olettanawaakka laafabaadan k'oppeeddita.
42 «Shin Med'inaa Goday taana, ‹Taani unttunttunna de'enna diraw, unttunttu
kesiide olettenaadan oda; hewe d'ayooppe unttunttu morkketuu unttuntta s'oonana›
yaageedda.
43 Taani hinttenttoo odaad; shin hintte Med'inaa Godaa azazoo makkaleedditappe
attina, taani odeeddawaa sisibeykkita; yaatiide hintte otoruwaan gezze biittaa
keseeddita.
44 Yaatina, he gezze gadiyaan de'iyaa Amooratuu hinttenana olaa gakettiide,
hinttena matsay yederssiyaawaadan yederssiide, he Eedooma gadiyaan biide
Horima gakkanaw shoc'eeddino.
45 Hinttekka guyye simmiide, Med'inaa Godaa sintsan yeekkeeddita; shin S'oossay
hintte yeekuwaa sisibeenna woy hayzzibeenna.
46 Yaatin K'aadeesan he hintte gam"o keeshshaa gallassaa gam"eeddita.

2

Mela Biittaan Tuggateedda Wodetuwaa

1 «Hewaappe guyyiyaan nuuni, Med'inaa Goday taana azazeeddawaadan, Zo'o
Abbaa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, guyye simmiide, mela biittaa beeddo; hewan
metootiidde, deretiyaa Eedooma gadiyaan daro gallassaa yuuyyeeddo.
2 «Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda;
3 ‹Ha deretiyaa biittaa yuushshay hinttenttoo gidanawaa; guyye simmiide,
huup'issa bagga biite.
4 Asaa neeni hawaadan yaagaade azaza; «Eedooman de'iyaa hintte ishatuwaa
gidiyaa Eesaa naanatu biittaana hintte aad'd'iita. Unttunttu hinttenttoo yayana; shin
hintte loytsi naagettite.
5 Taani unttunttu gadiyaappe gedii yed'd'iyaa saa keeshshaanne hinttenttoo
immenna diraw, unttunttunna walek'ettoppite; ayaw gooppe, taani deretiyaa
Eedooma biittaa laata ootsaade Eesaw imma diggaad.
6 Hintte miyaa k'umaanne ushiyaa haatsaa, unttunttuppe shaluwaan shammite
yaagaade azaza» yaageedda.
7 « ‹Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte ootseeddawaa ubbaa anjjeedda; hintte
ha wolk'k'aama mela biittaan hamettiyaa wode, hinttena naageedda. Ha oytamu
laytsaa ubbaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenana de'eedda. Ayaanne
hinttenttoo pac'issibeenna.
8 « ‹Hewaa diraw, nuuni nu ishatuwaa gidiyaa Eesaa naanay de'iyaa Eedooma
biittaana aad'd'iidde beeddo. K'ay Eelaatanne Ees'iyooni-Gaabira giyaa

2:1 Pay. 21:4 **2:4** Dom. 36:8

katamatuwaappe denddiide, Arabaakko gatsiyaa ogiyaa aggiide, Moo'aaba mela
biittaa aad'd'eeddo.
9 « ‹Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Taani unttunttu gadiyaappe
ayaanne hinttenttoo immenna diraw, Moo'aaba asaana walek'ettoppite woy
unttuntta oloppite; ayaw gooppe, Eera katamaa taani laata ootsaade Loos'e zaretoo
imma diggaad» yaageedda› yaageedda.»
10 (He gadiyaan kase minonne c'ora gideedda, k'ay Anaak'e zaratuwaadan adussa
gideedda Eemeta geetettiyaa asatuu de'eeddino.
11 Unttunttu Anaak'etuwaadankka Rafaayetuwaa geetettiino. Shin Moo'aaba Asay
unttuntta Eemeta giide s'eesee.
12 Hoora biittaa Asay k'ay kase Eedooman de'eedda; shin Israa'eelatuu
laattanaadan Med'inaa Goday unttunttoo immeedda gadiyaan unttunttu
ootseeddawaadan, Eesaa zaratuu Hoorata unttunttu gadiyaappe shoddeeddino; k'ay
barenttu sintsaappe unttuntta d'ayssiide, unttunttu sa'aan utteeddino.)
13 Muse, «Med'inaa Goday nuuna, ‹Ha"i denddite; Zereedda Shaafaa pinnite›
yaagina, nuuni Zereedda Shaafaa pinneeddo.
14 Nuuni K'aadeesa-Barnneppe denddiide, Zereedda Shaafaa pinnana gakkanaw
de'iyaa wodii hattamanne hosppun laytsaa; he wode Med'inaa Goday unttunttoo
c'aak'k'eeddawaadan, olaw gakkeedda he yeletaa attumawanttu ubbay wureeddino.
15 Dunkkaaneedda saappe unttunttu ubbaanna dim"i giide d'ayana gakkanaw,
Med'inaa Godaa kushii unttunttu bolla de'ee.
16 «Olaw gakkeedda attuma Asay ubbay ubbaanna d'ayeeddawaappenne asaa
giddoppe hayk'k'iide wureeddawaappe guyyiyaan,
17 Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda;
18 ‹Eera ogiyaanna hachchi hintte Moo'aaba biittaa aad'd'iita.
19 Hintte Amoona asatuu biittaa gakkiyaa wode, unttuntta k'aaseretsoppite woy
unttunttunna walak'k'ettoppite. Ayaw gooppe, Amoona asatuu gadiyaappe ayaanne
taani hinttenttoo laata ootsaade immikke. Taani he biittaa Loos'e zariyaw laata
ootsaade imma diggaad› yaageedda.
20 «(He biittay kase yan de'iyaa Asay s'eesettiyaa suntsan Rafaayetuwaa biittaa
geetettiide s'eesettee. K'ay Amoonatuu unttuntta Zamizumiimi giide s'eesiino.
21 Unttunttukka Anaak'etuwaadan adussa, minonne c'ora gade; shin Med'inaa
Goday unttuntta d'ayssina, Amoonatuu unttunttu biittaa laattiide utteeddino.
22 Med'inaa Goday Eedooman de'iyaa Eesaa zaretoo ootseeddawaadan,
unttunttookka ootseedda; hewekka I he gadiyaan de'iyaa Hoorata d'ayssina, Eesaa
zaratuu unttunttu biittaa laattiide hachche gakkanaw utteeddino.
23 Gaaza gakkanaw de'iyaa heeratuwaan de'iyaa Aawotuwaa gidooppe, Kafttoora
giyaa gadiyaappe yeedda Kafttooretuu unttuntta d'ayssiide, unttunttu sa'aan
utteeddino.)
24 «K'aykka S'oossay nuuna hawaadan yaageedda; ‹Denddite; Arnnoona Shaafaa
pinnite. Be'ite, Amoore biittaa asaa gidiyaa Haseboona Kaatiyaa Sihoonanne Aa
biittaa taani hintte kushiyan aatsaade immaad; Aa oliide Aa biittaa laattiyaawaadan
doommite.
25 Hachcheppe doommiide saluwaappe garssana de'iyaa Asay ubbay hinttenttoo
yayanaadan taani ootsana; unttunttu hinttewaa sisiyaa wode ubbaan, yashshan
kokkorana› yaageedda.

Israa'eeliyaa Asay Kaatiyaa Sihoona S'ooneedda (Pay. 21:21-30)

2:9 Dom. 19:37 **2:14** Pay. 14:28-35 **2:19** Dom. 19:38

26 «Hewaappe guyyiyaan, K'idemoota mela biittaappe Haseboona Kaatiyaa
Sihoonaw saro k'aalaa kiitettiyawanttu bolla hawaadan yaagaade kiittaad;
27 ‹Nuuna ne biittaana aatsaarikkii! Nuuni wogga oge s'alaa oyk'k'iide baana;
aappe ushechcha woy haddirssa simmokko.
28 Nuuni miyaa k'umawunne ushiyaa haatsaw miishshaa k'ans's'ana. Nu
koyiyaawe ne biittaana aad'd'anawaa s'alalaa.
29 Eedooman de'iyaa Eesaa zaratuunne, Eeran de'iyaa Moo'aaba zaratuu nuuna
aatsowaadan, Med'inaa Goday nu S'oossay, nuw immiyaa biittaw Yorddaanoosa
Shaafaa nuuni pinnana gakkanaw, oge s'alalaana nuuna aatsa› yaagaad.
30 «Shin Haseboona Kaatii Sihooni nuuna aatsenan diggeedda. Ayaw gooppe,
Med'inaa Goday hintte S'oossay hachchi hintte be"iyaawaadan, Aa hintte kushiyan
aatsiide immanaw Aa wozanaa minisiide, Aa morggiyaa zoddu ootseedda.
31 «Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday taana, ‹Be'a, Sihoonanne Aa biittaa taani
new imusaa doommaad; ha"i s'oonaade, Aa biittaa laatta› yaageedda.
32 «Yaatina, Sihooni bare asaa ubbaa akkiide, Yahaas'a giyaa saan nuunana
olettanaw denddeedda.
33 Shin Med'inaa Goday nu S'oossay nuw Aa aatsi immeedda; Aa, Aa attuma
naanatuwaanne Aa asaa ubbaa nuuni wod'eeddo.
34 He wode nuuni Aa katamatuwaa ubbaa omoodiide, mule katamatuwaakka, aan
de'iyaa attuma asaana, mac'c'a asaananne naanatuwaanna d'ayiseeddo; ayaanne
ashshibeykko.
35 Unttunttu mehiyaanne nuuni oyk'k'eedda katamatuwaappe
omoodeeddabatuwaa s'alalaa nuw akkeeddo.
36 «Arnnoona Zanggaaraa gas'an de'iyaa Aaro'eerappenne he zanggaaraa giddon
de'iyaa katamaappe doommiide biide Gala'aade biittaa gakkanaw, nuw minneedda
itti kataminne de'ibeenna. Med'inaa Goday nu S'oossay unttuntta ubbaa nu kushiyan
aatsi immeedda.
37 Shin nuuni Amoona zaratuwaa gadiyaakko, hewekka Yaabook'a Shaafaa doonaa
ubbaakko, deretiyaa biittaa katamatuwaakkonne Med'inaa Goday nu S'oossay nuuni
baanaadan azazibeena saa ubbaakko shiik'ibeykko.

3

Israa'eelatuu Baasaane Kaatiyaa Ooga S'ooneeddino
(Pay. 21:31-35)

1 «Hewaappe guyyiyaan nuuni simmiide, Baasaane afiyaa ogiyaanna kesiidde;
yaatina, Baasaane biittaa Kaatii Oogi bare olanchchatuwaa ubbaanna Ediraa'a giyaa
kataman nuunana olettanaw keseeddo.
2 Shin Med'inaa Goday taana; ‹Aw yayyoppa! Ayaw gooppe, taani Aa, Aa
olanchchatuwaa ubbaananne Aa biittaana ne kushiyan aatsaade immaad.
Haseboonan uttiide kaateteedda Amooretuu Kaatiyaa Sihoona bolla
ootseeddawaadan, neeni Aa bollakka ootsana› yaageedda.
3 «Hewaa diraw, Med'inaa Goday nu S'oossay Baasaane biittaa Kaatiyaa Ooganne
Aa asaa ubbaa nu kushiyan aatsiide immeedda; nuuni unttunttuppe ittuwaanne
ashshenan wurssi wod'eeddo.
4 He wode nuuni Aa katamatuwaa ubbaa oyk'k'eeddo; nuuni oyk'k'ibeenna itti
katamaykka baawa; hewanttukka Baasaane Kaatiyaa Oogi Arggooba gadiyaan
ayissiyaa usuppun tammu katamatuwaa.
5 Ha katamatuu ubbaykka adussa gimbbiyaan diretteeddawanttanne
penggiyaananne gorddiyaa mitsaanna de'iyaawantta. K'ay gimbbiyaa dirssay
bayinna loytsi daro mootsatuukka de'iino.

6 Haseboona biittaa Kaatiyaa Sihoona bolla ootseeddawaadan, nuuni unttuntta
ubbaanna d'ayiseeddo. Unttunttu katamatuwaa ubbaa, unttunttun de'iyaa
attumawaana mac'c'awaanne naanatuwaannakka mule d'ayiseedddo.
7 Shin mehiyaa ubbaanne katamatuwaappe bonk'k'eedda omooduwaa ootsiide,
nuw akkeeddo.
8 «He wode nuuni Arnnoona Shaafaappe biide Hermmoone Deriyaa gakkanaw
de'iyaa biittaa Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaawaa he laa"u
Amoore biittaa kaatetuwaappe akkeedda.
9 (Sidoonaa biittaa Asay Hermmoone Deriyaa Siriyoone Deriyaa giide s'eegiino;
Amoore biittaa Asay k'ay Saniira giide s'eegiino.)
10 Nuuni dembba gadiyaan de'iyaa katamatuwaa ubbaa, Gala'aade biittaa ubbaa,
Baasaane biittaa ubbaanne Baasaane gadiyaan Oogi mooddiyaa Salaakanne Ediraa'a
katamatuwaa gakkanaw de'iyaa sa'aa oyk'k'eeddo.
11 (Rafaayetuwaappe atteedawe Baasaane biittaa Kaatiyaa Ooga s'alalaa. Aa arssay
birataa arssaa; he arssay hachche gakkanawukka Raaba geetettiyaa Amoonatuwaa
kataman de'ee; aw geesay udduppun wad'aa; gomppaykka oyddu wad'aa.)

Yorddaanoosa Shaafaappe Doolahaa Baggana Utteedda Yaratuwaa (Pay. 32:1-42)

12 «He biittaa nuuni laatteeddawaappe guyyiyaan, Arnnoona Shaafaa doonaan
de'iyaa Aaro'eera katamaappe doommiide de'iyaa sa'aanne, deretiyaa Gala'aade
gadiyaappe bagga Aa katamatuwaanakka Roobeela zaretoonne Gaada zaretoo taani
immaad.
13 Gala'aadeppe atteedawaanne Oogi mooddiyaa Baasaane biittaa ubbaa, hewekka
Arggooba kawutetsaa k'ay Minaase zariyaappe baggatoo immaad. (He Baasaane
biittay ubbay Rafaayetuwaa biittaa geetetti s'eesetteedda.
14 Minaase zariyaappe Yaa'iiri, kumentsaa Arggooba biittaa laatteeddo; hewekka
Gashuuratunne Maa'ikatuu biittaa gas'aa gakkanaw de'iyaa Baasaane biittaa. I k'eeri
katamatuwaa bare suntsan s'eesettanaadan ootseedda; hewaa diraw, unttunttu
hachche gakkanaw, Haboot-Yaa'iira katamatuwaa geetetti s'eesettiino.)
15 «K'ay Gala'aade biittaakka Minaase zare gidiyaa Maakiirassaw immaad.
16 Roobeelanne Gaada zariyaw Gala'aadeppe biide Arnnoona Shaafaa mataa
gakkanaw de'iyaa biittaa immaad. Gedissa baggana unttunttoo Arnnoona Shaafaw
baggay zawaa; k'ay huup'issa baggana Amoonatuwaa biittaa gas'aa gidiyaa
Yaabook'a Shaafay zawaa.
17 Away wulliyaa baggana, unttunttu zaway Aaraban de'iyaa Yorddaanoosa
Shaafaa gakkee; hewekka Galiilaa Abbaappe doommiide Pisgga Deriyaa s'ap'uwaan
de'iyaa Hayk'k'uwaa Abbaa, hewenne Mas'iniyaa Abbaa gakkanaasa.
18 «He wode taani hinttena hawaadan yaagaade azazaad; ‹Med'inaa Godaa hintte
S'oossay ha biittaa hintte laattanaadan hinttenttoo immeedda. Simmi hinttenttoo
de'iyaa tooranchcha asaa ubbaa olaa miishshaa gis'issiide, hintte ishatuwaa gidiyaa
Israa'eeliyaa asaappe sintsanna olettanaw aad'd'ite.
19 Hinttew daro mehii de'iyaawaa taani eray; hewaa diraw, hintte machchetuu,
hintte guutsaa naanaynne hintte mehii taani hinttenttoo immeedda katamatuwaan
de'ishshino.
20 Hewenne, Med'inaa Goday hinttena shemppisseeddawaadan, hintte
ishatuwaakka shemppissana gakkanawunne, k'ay Yorddaanoosa Shaafaa hefintsan,
Med'inaa Goday hintte s'oossay unttunttoo immiyaa biittaa unttunttu akkana
gakkanaasa. Hewaappe guyyiyaan, hintte huup'iyaan huup'iyaan, taani hinttenttoo
immeedda biittaa simmiita› yaagaad.

3:18 Iya. 1:12-15

21 «Taani he wode Iyyaasa hawaadan yaagaade azazaad; ‹Med'inaa Goday, hintte
S'oossay, ha laa"u kaatetuu bolla ootseeddawaa ubbaa neeni ne ayifiyaan be'aadda;
hintte oyk'k'anaw biyaa kawutetsatuwaa ubbaa bollakka Med'inaa Goday hewaadan
ootsana.
22 Hintte diraw olettiyaawe, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa gidiyaa diraw,
unttunttoo yayyoppite› yaagaad.

Muse Kanaane Gelennaadan Digetteedda

23 «He wode taani hawaadan yaagaade Med'inaa Godaa loytsaade woossaad;
24 ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, ne gitatetsaanne ne mino kushiyaa taana,
ne k'oomaa bessanaw doommaadda; ayaw gooppe, newaadan hawaa mala
oosotuwaanne wolk'k'aamabaa ootsanaw danddayiyaawe saluwaan gidina sa'aan ay
s'oossay de'ii?
25 S'oossaw! Taani baade Yorddaanoosa Shaafaappe, hefintsan de'iyaa he lo"o
deretiyaa biittaanne Liibaanoosa be'anaadan taana yeddaarikkii!› yaagaad.
26 «Shin Med'inaa Goday hintte gaasuwaan taana hank'k'ettiide, taw sisennan
is's'eedda; Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; ‹Simmi new gidanawaa; ha
yewuwaa dentsaade laa"entso taw haasayoppa.
27 Hewaa aggaade dendda, Pisgga Deriyaa huup'iyaa kesa; hewan ek'k'aade biittaw
away doliyaa bagga, huup'issa, gedissanne away wulliyaa bagga ne ayfiyaa
dentsaade s'eella. Ayaw gooppe, neeni ha Yorddaanoosa Shaafaa mulekka pinnakka.
28 Maataa neeni Iyyaasuw azazuwaa imma; Aa s'alissanne mintsetsa; ayaw gooppe,
I ha asaa kaaletsiide pintsananne ha neeni be'iyaa biittaa I unttuntta laatissanawaa›
yaageedda.
29 «Hewaa diraw, nuuni Beeti-Pa'oora katamaa sintsan de'iyaa zanggaaraan
gam"eeddo» yaageedda.

4

Muse Israa'eelatuwaa Azazettanaadan odeedda

1 Hewaappe guyyiyaan, Muse asaa hawaadan yaageedda; «Ha"ikka Israa'eeliyaa
asaw, hintte de'uwaan de'anaadaaninne Med'inaa Goday, hintte mayzza aawotuwaa
S'oossay, hinttenttoo immiyaa biittaa hintte laattanaadan, taani hinttena
tamaarissiyaa awaayuwaanne higgiyaa sisitenne ootsite.
2 Taani hinttena azaziyaa Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazuwaa naagiteppe
attina, Aa bolla ayinne gujjoppite; k'ay aappe ayinne pac'issoppite.
3 Ba'aal-Pa'oora Deriyaa bollan Med'inaa Goday ootseeddawaa hintte hintte
ayifiyaan be'eeddita; Med'inaa Goday hintte S'oossay Ba'aal-Pa'ooran de'iyaa
Ba'aalaw goyinneeddawantta ubbaa hintte giddoppe d'ayiseedda.
4 Shin hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, ammanetteeda diraw, hachchi
gakkanaw ubbaykka de'uwaan de'iita.
5 «Be'ite, hintte laattanaw geliyaa gadiyaan ootsana mala, Med'inaa Goday, ta
S'oossay taana azazeeddawaadan, awaayuwaanne higgiyaa taani hinttena
tamaarissaad.
6 Hintte unttuntta naagitenne ootsite; hewaa hintte ootsooppe, hintte ay keeshshaa
aad'd'eeda eranchchenttonne hara Asay hinttena be'ana. Unttunttu ha
awaayuwaabaa sisiyaa wode, ‹Tumukka ha wolk'k'aama kaatetetsay aad'd'eeda
eranchchanne akeekanchcha kawutetsaa› yaagana.
7 «Nuuni Aa s'eesiyaa wode awudenne, Med'inaa Goday nu S'oossay nuw mata
gidiyaawaadan, mata s'oossi aw de'iyaa ay wolk'k'aama kawutetsay de'ii?

3:23 Pay. 27:12-14; Zar. 32:48-52 **4:2** Sas'. 22:18-19 **4:3** Pay. 25:1-9

8 Taani hachchi hintte sintsan wotsiyaa ha higge ubbaadan s'illo gideedda
awaayuunne higgii de'iyaa hara ay wolk'k'aama kawutetsay de'ii?
9 «Simmi hintte de'iyaa laytsaa ubbaan ha hintte be'eeddawaa ubbaa
dogennaadaaninne hintte huup'iyaappe d'ayissennaadan naagettite; hintte
naanatuwaanne hintte naanatu naanatuwaa tamaarissite.
10 Siinaa Deriyaa bollan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan hintte ek'k'eedda
wode, S'oossay taana, ‹Ha sa'aan de'eedda wode ubbaan, unttunttu taw yayyiyaawaa
tamaaranaadaaninne barenttu naanatuwaakka hewaa tamaarissanaadan, taani ta
k'aalaa unttuntta sissana mala, asaa taakko shiishsha› geeddawaa hassayite.
11 «He wode hintte shiik'iide deriyaa s'ap'uwaan ek'k'eeddita; saloo gidduwaa
gakkanaw, he deriyaa bollan tamay ees's'ee; he deriyaa s'ap'uu sakkana
d'umaaninne shaaran goozetti utteedda.
12 Med'inaa Godaykka tamaa gidoppe hinttenttoo haasayeedda; Hintte Aa
kooshshaa siseedditappe attina, Aa be'ibeykkita.
13 Hintte ootsanaadan I hinttena azazeedda bare c'aak'uwaa hinttenttoo odeedda;
hewanttukka Tammu Azazotuwaa. I unttunttu laa"u masetteedda shuchchatuu bolla
s'aafeedda.
14 Hintte laattanaw biyaa gadiyaan ootsanaadan, awaayuwaanne higgiyaa hinttena
tamaarissana mala, Med'inaa Goday taana he wode azazeedda.

Eek'aa Misiliyaw Goyinnennaadan Imetteedda Azazuwaa

15 «Med'inaa Goday Siinaa Deriyaa bollan tamaa gidoppe hinttenttoo haasayeedda
gallassi, hintte Aa be'ibeenna diraw, loytsi naagettite.
16 Attuma woy mac'c'a malan oosetteeddawaa gidina
17 sa'aan de'iyaa do'aa ubbaa leemisuwaa gidina, saluwaa gufantsuwan paalliyaa
kafuwaa ubbaa leemisuwaa gidina,
18 sa'aa bollan k'aas's'iyaabatu leemisuwaa gidina, biittaappekka garssana haatsaa
giddon de'iyaa moliyaa leemisuwaa gidinakka, hintte tunennaadan masetteeddawaa
hinttenttoo s'oossaa ootsiide goyinnoppite.
19 K'ay saluwaa pude s'eelliide, Med'inaa Goday hintte S'oossay saluwaappe
garssana de'iyaa kawutetsatoo ubbaw immeedda aawaa, aginaa, s'oolinttetuwaanne
saluwaa med'etatuwaa ubbaa be'iide, hintte unttunttoo goyinniide, balenaadan
naagettite.
20 Shin Med'inaa Goday hinttena hachchi hintte gidiyaawaadan, barew
dummateedda asaa ootsanaw birataa c'ooc'iyaa mala gidiyaa Gibs'eppe kessiide
aheedda.
21 «K'ay hintte gaasuwaan Med'inaa Goday taana hank'k'ettiide; taani
Yorddaanoosa pinnennaadaaninne, Med'inaa Goday, hintte S'oossay, laata ootsiide
hinttenttoo immiyaa lo"o biittaa taani gelennaadan c'aak'k'eedda.
22 Hewaa diraw, taani Yorddaanoosa Shaafaa pinnennan ha gadiyaan hayk'k'ana;
shin hintte pinniide, he lo"o biittaa laattiita.
23 Hewaa diraw, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenana c'aak'k'eteedda
c'aak'uwaa dogoppite. K'ay Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena ootsoppite
geedda ay malan masetteedda misiliyaa gidooppenne hinttenttoo eek'aa
ootsennaadan naagettite.
24 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay miyaa tamanne k'anaatiyaa
S'oossaa.
25 «Hintte naanatuwaanne, naanatu naanatuwaa yeliide he gadiyaan adussa
wodiyaa de'iyaa wode, ay malan gidooppenne masetteedda misiliyaw goyinniide

---

4:11 Kes. 19:16-18; Ibr. 12:18-19 **4:13** Kes. 31:18; 34:28; Zar. 9:10 **4:14** Kes. 21:1 **4:16** Kes. 20:4; Wog. 26:1; Zar. 5:8 **4:17** Rom. 1:23 **4:20** Kes. 19:5; Zar. 7:6; 14:2; 26:18; Tit. 2:14; 1 P'es'. 2:9 **4:21** Pay. 20:12 **4:24** Ibr. 12:29

tunooppe, k'ay Med'inaa Godaa hintte S'oossaa hank'k'etsanaw Aa sintsan iitabaa ootsooppe,
26 hintte Yorddaanoosa Shaafaa pinniide laattanaw biyaa gadiyaappe ittuunne attenan, elle d'ayanaw, taani hintte bollan hachchi saluwaanne sa'aa markkayay. Hintte ubbaannakka d'ayanaappe attina, he gadiyaan adussa wodiyaa de'ikkita.
27 Med'ina Goday hinttena hara asaa giddon laalana; he hinttena Med'inaa Goday laaliyaa kawutetsatuwaa giddon hintte paydu guutsaa gidanawaa.
28 Hewaan hintte mitsaappenne shuchchaappe asaa kushiyan giigeedda be'enna, sisenna, meennanne singgenna s'oossatoo goyinnana.
29 Shin hewan de'iidde, hintte Med'inaa Godaa, hintte S'oossaa koyana; hintte Aa hintte kumentsaa wozanaappenne hintte kumentsaa shemppuwaappe koyooppe demmana.
30 Ha ubbaa metuwaa giddon hintte un"ettiide de'iide, wodiyaa wurssetsan Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaakko, hintte simmananne Aa k'aalawukka azazettana.
31 Med'inaa Goday hintte S'oossay maarotetsaan kumeedda S'oossaa gidiyaa diraw, I hinttena aggena; woy d'ayissenna; hintte aawaatoo I c'aak'k'eedda c'aak'uwaakka dogenna.
32 «S'oossay gadiyaan asaa med'd'eedda gallassaappe doommiide, hintteppe kase aad'd'eeda wodiyaa ane paydite; hawaa mala gitabay mulekka hani erintto woy sisetti erintto, saloo ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw ane oochchite.
33 Tamaa lac'uwaa giddona S'oossay sisiide, hintte d'ayennan de'uwaan de'eeddawaadan, S'oossay sisiide, de'uwaan de'eedda hara Asay de'ii?
34 Woy Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte s'eellishin, Gibs'e gadiyaan hinttenttoo ootseeddawaadan, paac'iyaan, malaatan, malalisiyaawan, olan wolk'k'aama kushiyaaninne mic'etteedda k'esiyaan, k'ay wolk'k'aama yashshan hara kawutetsaa giddo geliide, itti kawutetsaa barew akkanaw baas'eteedda hara s'oossi de'ii?
35 Med'inaa Goday S'oossaa gidiyaawaa hintte erana mala, hewaa I hinttena besseedda; aappe attina haray baawa.
36 I hinttena tamaarissanaw koyeedda diraw, bare kooshshaa saluwaappe hinttena sisseedda. K'ay ha sa'aan bare wolk'k'aama tamaa hinttena besseedda; he tamaa giddoppe hintte Aa k'aalaa siseeddita.
37 I hewaa ootseeddawe hintte aawotuwaa siik'eeddawaappe denddeeddawaan, unttunttuppe guyyiyaan yelettiyaa unttunttu zaratuwaa dooreedda gishshaassa. K'ay hinttenakka Gibs'eppe bare wolk'k'aama wolk'k'an kesseedda gishshaassa.
38 Hachche hintte be"iyaawaadan, hinttena gelissanawunne unttunttu biittaa hinttenttoo laata ootsiide immanaw, hintteppe dariyaanne wolk'k'aamiyaa kawutetsatuwaa hintte sintsaappe yedersseedda.
39 «Simmi hewaa gidooppe, bolla saluwaan gidina, garssa sa'aan gidina, Med'inaa Goday S'oossaa gidiyaawaa erite; hintte wozanaankka wotsite; hara s'oossay baawa.
40 Hewaa diraw, hinttenttunne hintteppe guyyiyaan hintte naanaw ubbabay lo"o gidanaadan, k'ay Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo med'inaw immiyaa gadiyaan hintte hinttere aduk'k'anaadan, taani hachchi hinttena azaziyaa awaayuwaanne higgiyaa naagite» yaageedda.

Shemppuwaa Wod'eeddawanttu Bak'atiide Attiyaa Katamatuwaa

41 Hewaappe guyyiyaan, Muse Yorddaanoosa hefintsan away doliyaa baggana heezzu katamatuwaa dummayeedda.

4:27 Zar. 28:36 **4:29** Erm. 29:13 **4:35** Mar. 12:32 **4:41** Iya. 20:8-9

42 Hewaa I dummayeeddawe kase morkketetsay bayinnan de'ishshin, erennan,
bare shooruwaa wod'eedda Asay yaa bak'atanaassa. He katamatuwaappe ittoo
bak'atiide, he bitanii bare shemppuwaa ashshanaw danddayee.
43 Hewaa diraw, Roobeela zariyaw mela biittaan d'ok'k'asaan de'iyaa Bees'era
katamaa, Gaada zariyaw Gala'aaden de'iyaa Raamootanne Minaase zariyaw
Baasaanen de'iyaa Golaana katamatuwaa dummayeedda.

Higgii Imettiyaawaa Erissuwaa

44 Muse Israa'eeliyaa asaw immeedda S'oossaa higgii hawaa.
45-46 Ha wogaa, awaayuwaanne higgiyaa unttunttu Gibs'eppe kesiide, Beeti-Pa'oora
katamaa sintsan de'iyaa, Yorddaanoosappe away doliyaa baggana de'iyaa
zanggaaraan de'ishshin, unttunttoo immeedda. He sa'ay Haseboonan uttiide Amoore
mooddiyaa Kaatiyaa Sihoona biittaa giddona. Musenne Israa'eeliyaa Asay Gibs'eppe
keseedda wode, Sihoona oliide s'ooneeddino.
47 He wode unttunttu Aa biittaanne Baasaane Kaatiyaa Ooga biittaa, hewekka k'ay
Yorddaanoosappe away doliyaa baggana de'iyaa laa"u Amoore kaatetuu biittaa
laatteeddino.
48 He biittay Arnnoona Shaafaa doonaan de'iyaa Aaro'eera katamaappe biide,
Siriyoone Deriyaa gakkee; he Siriyoone geetetti s'eesettiyaa derii Hermmoone giyaa
deriyaa.
49 K'aykka he biittay Yorddaanoosappe away doliyaa baggana de'iyaa Aaraba
biittaa ubbaa akkiide biide, Pisgga Deriyaa s'ap'uwaan de'iyaa Hayk'k'uwaa Abbaa
gakkee.

Laa'entso Muse Haasayaa

5

(5:1—26:19)

Tammu Azazotuwaa
(Kes. 20:1-17)

1 Muse Israa'eeliyaa asaa ubbaa ittippe s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Hinttenoo
Israa'eeliyaa asaw, taani hachchi hinttenttoo odiyaa awaayuwaanne higgiyaa sisite;
hintte unttuntta tamaaritenne minisiide ootsite.
2 Med'inaa Goday nu S'oossay Siinaa Deriyaa bollan nuunana c'aak'uwaa
c'aak'k'eteedda.
3 Med'inaa Goday ha c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddawe nu aawotuwaa s'alalaana
gidenna; hachchi de'uwaan de'iyaa nu ubbaannakka c'aak'k'eteedda.
4 He deriyaa bollan ees's'iyaa tamaa giddon gidiide, Med'inaa Goday hintte
sintsaan ek'k'iide hinttenana haasayeedda.
5 Taanikka he wode Med'inaa Goday giyaawaa hinttenttoo odanaw,
S'oossaappenne hintteppe gidduwaan ek'k'aad; ayaw gooppe, hintte tamaw yayyiide,
deriyaa pude kesibeykkita. S'oossaykka hawaadan yaageedda:
6 «Gibs'e gadiyaappe ayiletetsaa golliyaappe neena wozeeddawe taani Med'inaa
Godaa ne S'oossaa.
7 «Taappe attina, hara s'oossatuu new de'oppino.
8 «Bolla saluwaan de'iyaawaa gidina, woy garssa sa'aan de'iyaawaa gidina, woy
sa'aappe garssana de'iyaa haatsaa giddon de'iyaawaa gidinakka, ayaa misiliyaanne
new eek'aa ootsoppa.
9 Neeni unttunttoo hokkoppa; woy unttunttoo goyinnoppa; ayaw gooppe, taani
taana is's'iyaawantta aawotuwaa nagaraa diraw, naanatuwaa heezzentsanne

5:8 Wog. 26:1; Zar. 4:15-18; 27:15

oyddentsa yeletaa gakkanaw muriyaawaa; taani, Med'inaa Goday ne S'oossay
k'anaatiyaa S'oossaa.
10 Shin taani taana siik'iyaawanttanne ta azazuwaa naagiyaawantta sha"a yeletaa
gakkanaw ta aggena siik'uwaa bessay.
11 «Med'inaa Godaa ne s'oossaa suntsaa c'oo s'eesoppa; ayaw gooppe, Med'inaa
Goday bare suntsaa c'oo s'eesiyaawaa murenan aggena.
12 «Med'inaa Goday ne S'oossay neena azazeeddawaadan, geeshsha ootsaade
Sambbata gallassaa naaga.
13 Neeni ootsiyaa ooso ubbaa usuppun gallassan ootsa.
14 Shin laappuntsa gallassay Med'inaa Godaw, ne S'oossaw Sambbata. He gallassi
ay oosonne ootsoppa; neeni woy ne attuma na'ay, woy ne mac'c'a naatta, woy ne
k'oomay, woy ne booray, woy ne harii, woy ne hara mehetuu, woy ne kataman
de'iyaa betii, he gallassi ayaa oosonne ootsoppite. Neeni shemppiyaawaadan ne
attumanne mac'c'a k'oomatuukka shemppino.
15 Neeni Gibs'e gadiyaan ayiliyaa gidaade de'eeddawaa dogoppa; k'ay Med'inaa
Goday ne S'oossay bare wolk'k'aama kushiyaaninne bare mic'etteedda k'esiyaan
yaappe neena kesseeddawaa dogoppa. Med'inaa Goday ne S'oossay Sambbata
gallassaa neeni naaganaadan, neena azazeeddawekka hewaa gishshaassa.
16 «Med'inaa Goday ne S'oossay new immiyaa gadiyaan ne neerekka aduk'k'ana
malanne new lo"ana mala, Med'inaa Goday ne S'oossay neena azazeeddawaadan, ne
aawuwaanne ne daayo bonchcha.
17 «Asa wod'oppa.
18 «Sharmus'oppa.
19 «Wuu"oppa.
20 «Ne shooruwaa bollan wordduwaa markkattoppa.
21 «Ne shooruwaa machchato amottoppa; Aa golliyaa, Aa shoyk'aa, Aa attuma
k'oomaa, woy Aa mac'c'a k'oomato, woy Aa booraa, woy Aa hariyaa, woy aw
de'iyaawaa ayaanne amottoppa yaageedda.
22 «Deriyaa bollan tamaa giddoppe, shaariyaa giddoppenne gorddeedda d'umaa
giddoppe Med'inaa Goday d'ok'k'u geedda kooshshan shiik'uwaa ubbaw odeedda
k'aalatuu hawantta; I unttunttu bollan ayaanne gujjibeenna. K'ay unttuntta I laa"u
masetteedda shuchchatuu bolla s'aafiide, taw immeedda.

Asaa Yashshaa
(Kes. 20:18-21)

23 «Derii taman s'uugettishin, d'umaa giddoppe kooshshaa hintte siseedda wode,
hintte zariyaa kaappatuunne hintte c'imatuu taakko yiide,
24 hawaadan yaageeddita; ‹Be'a, nuuni Med'inaa Godaa nu S'oossaa kooshshaa
tamaa giddoppe siseedda wode, Med'inaa Goday nu S'oossay bare bonchchuwaanne
bare anggaa nuuna besseedda. K'ay nuuni S'oossay aanana haasayiide Asay
de'uwaan de'anaw danddayiyaawaa hachche be'eeddo.
25 Shin ha wolk'k'aama tamay nuuna d'ayissanaw danddayee; yaatina, nuuni ayaw
hayk'k'eettoo? Med'inaa Godaa nu S'oossaa k'aalaa nuuni laa"entso sisooppe, nuuni
hayk'k'eetto.
26 Ayaw gooppe, ashuwaa mayyeeddawaan, nuuni siseeddawaadan tamaa giddon
gidiide haasayishin, de'o S'oossaa k'aalaa sisiide, pas'a de'eedda Asay oonee?

5:9 Kes. 34:6-7; Pay. 14:18; Zar. 7:9-10 **5:11** Sas'. 19:12 **5:12** Kes. 16:23-30; 31:12-14 **5:13** Kes. 23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Wog. 23:3 **5:16** Zar. 27:16; Mat. 15:4; 19:19; Mar. 7:10; 10:19; Luk'. 18:20; Efe. 6:2-3 **5:17** Dom. 9:6; Wog. 24:17; Mat. 5:21; 19:18; Mar. 10:19; Luk'. 18:20; Rom. 13:9; Yak'. 2:11 **5:18** Wog. 20:10; Mat. 5:27; 19:18; Mar. 10:19; Luk'. 18:20; Rom. 13:9; Yak'. 2:11 **5:19** Wog. 19:11; Mat. 19:18; Mar. 10:19; Luk'. 18:20; Rom. 13:9 **5:20** Kes. 23:1; Mat. 19:18; Mar. 10:19; Luk'. 18:20 **5:21** Rom. 7:7; 13:9 **5:22** Ibr. 12:18-19

27 Hewaa diraw, Muse! Neeni shiik'aade, Med'inaa Goday nu S'oossay giyaawaa
ubbaa sisa; Med'inaa Goday nu S'oossay new odiyaawaa ubbaa neeni nuw oda;
nuunikka sisiide ootsana› yaageeddita.
28 «Hintte taw haasayishin, Med'inaa Goday hintte giyaawaa sisiide, Med'inaa
Goday taana hawaadan yaageedda; ‹Ha Asay new odeeddawaa ubbaa sisaad;
unttunttu geeddawaa ubbaa likke geeddino.
29 Unttunttuwunne unttunttu naanaw med'inaw ubbabay lo"a gidanaadan, taw
yayyanawunne ta azazotuwaa naaganaw unttunttoo ubbatookka hawaa mala
wozanay de'i erenneeshsha!
30 Ha"i neeni baade, unttunttu barenttu dunkkaaniyaw simmanaadan oda.
31 Shin neeni hawaan ta matan ek'k'ashsha; unttunttu laattanaadan taani
unttunttoo immiyaa gadiyaan unttunttu ootsana mala, neeni unttuntta tamaarissana
ta azazuwaa, ta awaayuwaanne ta higgiyaa ubbaa taani new odana› yaageedda.
32 «Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw, hewaa gidooppe Med'inaa Goday hintte S'oossay
hinttena azazeeddawaa ubbaa ootsanaw naagettite; aappe ushechcha woy haddirssa
gooppite.
33 Hintte de'uwaan de'ana mala, ubbabay hinttenttoo injjetana mala, k'ay hintte
laattiyaa biittankka hintte aduk'k'iide de'ana mala, Med'inaa Goday hintte S'oossay
hinttena azazeedda oge ubbaan hemettite.

6

Wolk'k'aama Azazuwaa

1 «Hintte laattanaw biyaa gadiyaan hintte ootsanaadan taani hinttena tamaarissana
mala, Med'inaa Goday hintte S'oossay taana azazeedda azazotuu awaayotuunne
higgetuu hawantta.
2 Hintte laytsay adussa gidana mala, hintte, hintte naanatuunne hintte naanatu
naanaykka taani hachchi hinttena azaziyaa S'oossaa awaayuwaanne higgiyaa
naagiyaawaan hintte laytsan ubbaan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw yayyite.
3 Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw, ubbabay hinttenttoo lo"a gidanaadaaninne
Med'inaa Goday, hintte aawotuwaa S'oossay, hinttenttoo geeddawaadan, maatsaanne
eessaa goggiyaa gadiyaan hintte loytsi c'orattanaadan, ha higgetuwaa sisitenne
minisiide ootsite.
4 «Neenoo Israa'eeliyaw, sisa; Med'inaa Goday nu S'oossay itti Med'inaa Godaa.
5 Neeni Med'inaa Godaa ne S'oossaa ne kumentsaa wozanaappe, ne kumentsaa
shemppuwaappenne ne kumentsaa wolk'k'aappe siik'a.
6 Hachche taani neena azaziyaa ha azazotuwaa ne wozanaan wotsa.
7 Ha azazatuwaa neeni ne naanatuwaa tamaarissa; neeni ne son uttiyaa wode,
ogiyaan hamettiyaa wode, gisiyaa wodenne denddiyaa wodekka unttuntta hassaya.
8 Malaataa ootsaade ne kushiyan unttuntta k'achcha; k'ay ne som"iyaankka
malaataadan wotsa.
9 Ne penggiyaa mak'aaniyaa bollaninne ne dirssaa penggiyaa bollan neeni
unttuntta s'aafa.

Azazettenawanttoo Imetteedda Seeraa

10-11 «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immana giide hintte aawaatoo,
Abrahaamaw, Yisaak'awunne Yaak'oobaw c'aak'k'eedda, hintte kees's'ibeenna
gitanne lo"o katamatuu kumeedda biittaa immana. Hintte kuntsibeenna duretay
kumeedda golletuwaa, hintte bookkibeenna ollatuwaa, hintte tokkibeenna
woynnetuwaanne zayitiyaa wogaratuwaa hinttenttoo immiyaa wode, hinttekka
miide kalleedda wode,

6:4 Mar. 12:29 **6:5** Mat. 22:37; Mar. 12:30; Luk'. 10:27 **6:6** Zar. 11:18-20 **6:10-11** Dom. 12:7; 26:3; 28:13

12 hinttena Gibs'eppe, ayiletetsaa gadiyaappe kesseedda Med'inaa Godaa
dogennaadan naagettite.
13 Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyite; Aa s'alalaw goyinnite; Aa suntsankka
c'aak'k'ite.
14 Hintte yuushshuwaan de'iyaa Asay goyinniyaa hara s'oossatoo goyinnoppite.
15 Ayaw gooppe, hintte giddon de'iyaa Med'inaa Goday hintte S'oossay k'anaatiyaa
S'oossaa; Aa hank'k'uu hintte bollan ees's'i kesana; I hinttena biittaa bollaappekka
pittiide d'ayissana.
16 «Masaahan hintte Aa paac'c'eeddawaadan, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa
paac'c'oppite.
17 Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena azazeedda Aa azazotuwaa, Aa
wogatuwaanne Aa awaayotuwaa minisiide naagite.
18 Hinttew ubbabay lo"a gidana mala, Med'inaa Godaa sintsan hintte likkebaanne
lo"obaa ootsite. Yaatooppe, hinttenttoo immanaw Med'inaa Goday hintte aawaatoo
c'aak'k'eedda, he lo"o biittaa hintte laattana.
19 Med'inaa Goday bare geeddawaadan hintte morkkatuwaa ubbaa hintte
sintsaappe yederssana.
20 «Sintsappe hintte naanay, Med'inaa Goday nu S'oossay hinttena azazeedda ha
wogaa, awaayuwaanne higgiyaa biletsay ayee? yaagiide hinttena oochchiyaa wode,
21 hintte unttunttoo hawaadan yaagiide zaarite; ‹Nuuni Gibs'e gadiyaan Gibs'e
kaatiyaa ayiletuwaa; shin Med'inaa Goday bare mino kushiyan nuuna Gibs'eppe
kesseedda.
22 K'ay Med'inaa Goday nu s'eellishin, Gibs'e biittaa bollan, Gibs'e kaatiyaa
bollaninne Aa suntsatuwaa ubbaa bollan gitanne yashshiyaa malaatatuwaanne
maalaalissiyaabatuwaa ootseedda.
23 Shin I nu mayzza aawaatoo immana giide c'aak'k'eedda biittaa nuuna gelissiide,
nuw immanaw nuuna Gibs'eppe kesseedda.
24 Yaatiide hachchi be"iyaawaadan, nuw ubbaa wodekka lo"a gidana malanne
nuuni de'uwaan de'ana mala, Med'inaa Goday nuuna ha awaayotuwaa ubbaa
naaganaadaaninne Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, yayanaadan azazeedda.
25 I nuuna azazeeddawaadan, Med'inaa Godaa, nu S'oossaa, sintsan ha azazotuwaa
ubbaa minisiide naagooppe, hewe nuw s'illotetsaa gidana› yaagite.

7

S'oossay Dooreedda Asaa
(Kes. 34:11-16)

1 «Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte laattanaw biyaa biittaa hinttena gelissiyaa
wodenne, k'ay hintteppe wolk'k'aamiyaanne minniyaa laappun kawutetsatuwaa,
hewanttukka Hiitetuwaa, Gerggeesetuwaa, Amooretuwaa, Kanaanetuwaa,
Parzzetuwaa, Hiiwetuwaanne Yaabuusatuwaa hintte sintsaappe d'ok'olliyaa wode,
2 unttunttukka Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte kushiyan aatsi immina,
hintte unttuntta s'ooniyaa wode, unttuntta ubbaanna suppu ootsiide d'ayissite.
Unttunttunna ayaa c'aak'k'uwaanne c'aak'k'etoppite. Unttunttoo ayinne k'arettoppite.
3 Hintte unttunttunna akettoppitenne gelettoppite. Hintte mac'c'a naanatuwaa
unttunttu attuma naanaw immoppite. Woy unttunttu mac'c'a naanatuwaakka hintte
attuma naanaw akkoppite.
4 Ayaw gooppe, unttunttu hintte naanatuwaa taana kaalliyaawaappe hara
eek'atuwaa goyinnanaadan, wora zaarana. He wode Med'inaa Godaa hank'k'uu
hintte bolla ees's'i kesana; hinttenakka ellekka d'ayssi bashana.

6:13 Mat. 4:10; Luk'. 4:8 **6:16** Kes. 17:1-7; Mat. 4:7; Luk'. 4:12 **7:1** Kit. 13:19

5 Hewaa diraw, unttunttu yarshshiyaa sa'aa kolite. Unttunttu goyinniyaa
shuchchatuwaa mentsereetsite. Asheero giyaa mac'c'a s'oossatti misiliyaa
kinchchereetsite; unttunttu masetteedda misiletuwaakka taman s'uuggite.
6 Ayaw gooppe, hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, geeshsha asaa. Med'inaa
Goday hintte S'oossay hinttena barew dumma al"o miishshaa gidiyaa asaa ootsiide,
biittaa bollan de'iyaa asaa ubbaappe dooreedda.
7 «Med'inaa Goday hinttena siik'eeddawenne dooreeddawe hintte hara asaappe
payduwaan dareedda gishshassa gidenna. Hintte hara asaa ubbaappekka
payduwaan guus's'iyaawantta.
8 Shin Med'inaa Goday hinttena siik'eedda gishshawnne hintte mayzza aawaatoo
c'aak'k'eedda c'aak'uwaa naageedda diraw, I hinttena ayiletetsaa gadiyaappe, Gibs'e
kaatiyaa kushiyaappe, bare wolk'k'aama kushiyan kesseeddanne wozeedda.
9 Hewaa diraw, Med'inaa Goday hintte S'oossay S'oossaa gidiyaawaa erite. I barena
siik'iyaawanttoonne bare azazuwaa naagiyaawanttoo sha"a yeletaa gakkanaw, bare
aggena siik'uwaa c'aak'uwaa naagiyaa, ammanettiyaa S'oossa.
10 Shin I barena is's'iyaawanttoo unttunttu tal"iyaa zaaree; I unttunttu tal"iyaa
zaaranaw gam"enna.
11 Hewaa diraw, taani hachchi hinttenttoo immiyaa azazotuwaa, awaayotuwaanne
higgetuwaa naagite.

S'oossaw Azazettina Beettiyaa Anjjuwaa (28:1-14)

12 «Hintte ha azazotuwaa sisiide, unttuntta minisi naagooppe, Med'inaa Goday
hintte S'oossay hintte mayzza aawaatoo c'aak'k'eeddawaadan, bare aggena siik'uwaa
c'aak'uwaa hinttenttoo naagana.
13 I hinttena siik'ana; hinttena anjjana; hintte payduwaa darissana. K'ay I
hinttenttoo immanaw hintte mayzza aawaatoo c'aak'k'eedda gadiyaan hintte uluwaa
ayfiyaa, hintte biittaa ayfiyaa, katsaa, woyniyaa, zayitiyaa, hintte mehiyaa
maratuwaanne hintte dorssaa maratuwaa c'orissiide anjjana.
14 Hintte hara ay asaappenne aad'd'iide anjjetteedawantta gidana. Ittuunne attuma
gidina, mac'c'a gidina maynenna. Hintte mehiikka maynenna.
15 Med'inaa Goday hargge ubbaappe hinttena naagana. Hintte eriyaa Gibs'e biittaa
iita harggiyaa hintte bolla ahenna; shin I hinttena is's'iyaa ubbaa bollan he harggiyaa
ahana.
16 Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo aatsi immiyaa asaa ubbaa d'ayissite;
unttunttoo ayinne k'arettoppite. Unttunttu s'oossatuwawukka goyinnoppite. Ayaw
gooppe, hewe hinttenttoo p'ire gidana.
17 «Hintte hintte wozanaan, ‹Ha kawutetsatuu nuuppe minniino; yaatina, nuuni
unttuntta wootiide yederssi kessanee?› gaanaw danddayiita.
18 Shin unttunttoo yayyoppite. Med'inaa Goday, hintte S'oossay, Gibs'e kaatiyaa
bollanne Gibs'e biittaa ubbaa bolla ootseeddawaa hassayite.
19 Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena Gibs'eppe kessiyaa wode ootseedda
wolk'k'aama boshatuwaa, malaatatuwaa, maalalissiyaabatuwaa, Aa wolk'k'aama
kushiyaanne Aa mic'etteedda k'esiyaa hintte hintte ayifiyaan be'eeddita. Ha"i hintte
yayyiyaa asaa ubbaa bollankka Med'inaa Goday, hintte S'oossay hewaadan ootsana.
20 K'ay unttunttuppe aatsiide bak'atiide, hintteppe k'osetteedawanttukka d'ayana
gakkanaw, Med'inaa Goday hintte S'oossay unttunttu giddon shabiretsaa yeddana.
21 «Hewaa diraw, hintte unttunttoo yayyoppite; ayaw gooppe, hinttenana de'iyaa
Med'inaa Goday, hintte S'oossay, gitanne yashshiyaa S'oossaa.

7:5 Zar. 12:3 **7:6** Kes. 19:5; Zar. 4:20; 14:2; 26:18; Tit. 2:14; 1 P'es'. 2:9 **7:9** Kes. 20:5-6; 34:6-7; Pay. 14:18; Zar. 5:9-10 **7:12** Zar. 11:13-17

22 Med'inaa Goday hintte S'oossay he kawutetsatuwaa guutsaa guutsaa
d'ok'olliidde, hintte sintsaappe d'ayissana. Hintte unttuntta ubbaa itti kutsan
d'ayissikkita; hewaa hintte ootsooppe, gadiyaan de'iyaa do'atuu dariide, hinttena
waayissana.
23 Shin Med'inaa Goday hintte S'oossay unttuntta hintte kushiyan aatsi immana;
unttunttu d'ayana gakkanaw, I unttuntta shabbirana.
24 K'ay unttunttu kaatetuwaakka I hintte kushiyan aatsi immana. Hinttekka
unttunttu suntsaa saluwaappe garssa baggappe pittiide d'ayissana. Ooninne
hinttenana ek'etti danddayenna; hintte unttuntta d'ayissana.
25 «Masetteedda unttunttu s'oossatuwaa misiletuwaa taman s'uuggite. He
misiletuwaa bollan de'iyaa biraa woy work'k'aa amottoppite. Hewe Med'inaa Godaw,
hintte S'oossaw, tuna gidiyaa diraw, hintte Aa p'iriyaan oyk'k'ettennaadan, Aa
hinttenttoo akkoppite.
26 Hintte he tuna eek'atuwaa hintte golle gelissiide, unttunttudan
shek'etteeddawaantta gidoppite. Hintte unttuntta ubbaannakka is's'itenne
shaatettite; ayaw gooppe, unttunttu barenttu huup'iyaw shek'etteeddawaantta.

8

Laattiyaa Lo"o Biittaa

1 «Hintte de'uwaan de'ana mala, hintte payduukka darana malanne Med'inaa Goday
kase hintte mayzza aawaatoo immana giide c'aak'k'eedda biittaa geliide, hintte
laattana mala, hachchi taani hinttena azaziyaa azazuwaa ubbaa minisiide naagite.
2 Med'inaa Goday ne S'oossay new immeedda azazuwaa ne naagintto
naagennentto, ne wozanaa k'ofaa eranaw, neena paac'c'anawunne neena zik'k'i
ootsanaw, oytamu laytsaa kumentsaa I neena bazzuwaan kaaletseedda oge ubbaa
hassaya.
3 I neena zik'k'i ootseeddanne koshayiseedda; hewaappe simmiide neena gidina,
woy ne mayzza aawotuwaa gidinakka, erenna mannaa neena mizeedda. Hewaa I
ootseeddawe Asay Med'inaa Goday haasayiyaa k'aalaa ubbaanappe attina, ukitsaa
s'alalaan de'ennawaa neena tamaarissanaassa.
4 Ha oytamu laytsatuwaa giddon neeni mayyeedda mayuu wuribeenna; ne
gediikka gaafibeena.
5 Yaatooppe, Asay bare na'aa seeriyaawaadan, Med'inaa Goday ne s'oossaykka
neena seeriyaawaa ne wozanaan akeeka.
6 «Aa ogiyaan hamettiyaawaaninne Aa bonchchiyaawan Med'inaa Godaa ne
S'oossaa azazotuwaa naaga.
7 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne S'oossay neena zanggaaraappenne deriyaappe
pulttiyaa k'eeri shaafatuunne goggiyaa pulttotuu de'iyaa lo"o biittaa gelissanaw ahee.
8 He biittay zarggaynne banggay, woynnii, balasiinne roomaanii, wogaraa
zayitiinne eessay kumeedda biittaa.
9 K'aykka he biittay ukitsay pac'c'ennan neeni miyaa biittaa; ayaynne new
pac'c'enna biittaa. He biittay shuchchay birataa gideedda biittaa. Deriyaappekka
madaabiyaa giyaa birataa bookkiide akkiyaa biittaa.
10 Neeni hewan maade kallana; yaataade, I new immeedda lo"o biittaa diraw,
Med'inaa Godaa ne S'oossaa galatana.

S'oossaa Dogiyaawanttoo Imetteedda Seeraa

11 «Taani hachchi neena azaziyaa Aa azazotuwaa, Aa higgetuwaanne Aa
awaayotuwaa naagennan aggaade, Med'inaa Godaa ne S'oossaa dogennaadan,
naagetta.

8:3 Mat. 4:4; Luk'. 4:4 **8:11** Hos. 13:5-6

12 Neeni maade kalliyaa wode, lo"o golliyaa kees's'aade aan uttiyaa wode,
13 ne mehiyaanne dorssaa wudii dariyaa wode, new biraynne work'k'ay dagattiyaa wode, k'ay new de'eeddabay ubbay dariyaa wode,
14 he wode ne wozanay otorettennaadan, neenikka Gibs'e gadiyaappe, ayiletetsaa golliyaappe neena wozeedda Med'inaa Godaa ne S'oossaa dogennaadan naagetta.
15 I neena marzziyaanna de'iyaa shooshshaynne masimasuu kumeedda, haatsay bayinna, he gitanne yashshiyaa mela biittaana kaaletseedda; I new mela bazzuwaan zaallaappe haatsaa d'uusseedda.
16 Ne mayzza aawotuu erenna mannaa mela biittaan neena mizeeddawe, neena zik'k'i udanaassanne neena paac'c'anaassa; I hewaa ootseeddawe wurssetsan new ubbabay lo"o gidanaadaana.
17 Neeni, ‹Ta wolk'k'aynne ta kushiyaa minotetsay ha duretetsaa taw aheedda› geenaadan naagetta.
18 Shin neeni Med'inaa Godaa ne S'oossaa hassaya; ayaw gooppe, hachchi neeni be"iyaawaadan, ne mayzza aawotuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'k'uwaa mintsanaw, neeni duretaa demmanaadan new wolk'k'aa immeeddawe aattee.
19 «Neeni Med'inaa Godaa ne S'oossaa dogooppe, hara s'oossatuwaa kaallooppe, k'ay unttunttoo ootsooppenne goyinooppe, neeni tumu d'ayanawaa taani hachchi markkattay.
20 Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, neeni azazettenan is's'eedda diraw, Med'inaa Goday ne sintsaappe d'ayiseedda kawutetsaatuwaadan neenikka d'ayana.

9

Asay Azazettenan Is's'eeddawaa
(Kes. 32:1-35)

1 «Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw sisite; hintte hintteppe gitatiyaanne wolk'k'aamiyaa kawutetsatuwaa, k'ay yuushshuwaa gimbbii saluwaa gakkeedda wolk'k'aama katamatuwaakka laattanaw hachchi Yorddaanoosa pinniita.
2 He gadiyaan de'iyaa Asay minonne adussa; unttunttu, ‹Ooninne unttunttunna ek'ettanaw danddayenna Anaak'e zaratuwaa› giishina, hintte siseeddita.
3 Shin miyaa tamaadan hintteppe sintsanna biyaawe Med'inaa Godaa hintte S'oossaa gidiyaawaa hachchi erite. I unttuntta d'ayissananne hintte sintsan unttuntta kawushshana. Med'inaa Goday hinttenttoo geeddawaadan hintte unttuntta yederssiide kessananne baasuwaanakka d'ayissana.
4 «Med'inaa Goday hintte S'oossay unttuntta hintte sintsaappe yedersseeddawaappe guyyiyaan, hintte hintte wozanaan, ‹Nuuni s'illo gidiyaa diraw, ha biittaa nuuni laattana mala, Med'inaa Goday nuuna gelisseedda› yaagoppite. Med'inaa Goday unttuntta hintte sintsaappe yederssiide kessiyaawe, unttunttu iita gidiyaa gishshassa.
5 Hintte unttunttu biittaa laattanaw geliyaawe hintte s'illonne suure gidiyaa dirassa gidenna; shin S'oossay hintte S'oossay unttuntta hintte sintsaappe yederssiyaawe ha kawutetsatuu iita gidiyaa dirassanne beni hintte mayzza aawaatoo, Abrahaamaw, Yisaak'awunne Yaak'oobaw c'aak'k'eedda k'aalaa naaganaassa.
6 Simmi hewaa gidooppe hintte hawaa akeekite; Med'inaa Goday hintte S'oossay ha lo"o biittaa hinttena laatissiyaawe hintte s'illotetsaa gishshaassa gidenna; ayaw gooppe, hintte morggiyaa zoddu geedda asaa.
7 «Hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa mela biittaan wooti hank'k'etseedditentto dogoppite; hintte Gibs'e gadiyaappe keseedda gallassaappe doommiide, hachchi ha sa'aa gakkeedda gallassay gakkanaw, Med'inaa Godaa bolla makkaleeddita.
8 Siinaa Deriyaa bollakka Med'inaa Goday hinttena d'ayissanaw denddana gakkanaw, hintte Med'inaa Godaa hank'k'etseeddita.

9 Med'inaa Goday hinttenana c'aak'k'eteedda c'aak'k'uu s'aafetteedda masetteedda
shuchchatuwaa akkanaw taani deriyaa huup'iyaa keseedda wode, hewan katsaa
meennaaninne haatsaa ushennaan, oytamu gallassaanne oytamu k'ammaa gam"aad.
10 Hewaappe guyyiyaan, S'oossaa birad'd'iyan s'aafetteedda laa"u masetteedda
shuchchatuwaa Med'inaa Goday taw immeedda. He masetteedda shuchchatuu bolla
hintte shiik'uwaa ootseedda gallassi deriyaa bollan tamaa giddon gidiide, Med'inaa
Goday hinttenttoo haasayeedda k'aalatuu ubbay s'aafetti utteeddino.
11 He oytamu gallassaappenne oytamu k'ammaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday
bare c'aak'k'uu s'aafetteedda laa"u masetteedda shuchchatuwaa taw immeedda.
12 «Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; ‹Hawaappe
ellekka wod'd'a; ayaw gooppe, neeni Gibs'eppe Kesseedda ne Asay tuni kichcheedda;
taani unttuntta azazeedda azazuwaappe ellekka wora simmiide, siilissiide
med'd'eedda eek'aa barenttoo goyinnanaw giigisseeddino› yaageedda.
13 «Med'inaa Goday k'aykka taana, ‹Taani ha asaa be'aad; unttunttu tumukka
morggiyaa zooza asaa.
14 Yaatooppe, taani unttuntta d'ayissanawaanne unttunttu suntsaakka saluwaappe
garssa baggappe k'uc'c'anawaa taana diggoppa. Yaataade neena unttunttuppe
minniyaanne c'orattiyaa kawutetsaa kessana› yaageedda.
15 «Taani c'aak'uwaa k'aalay s'aafetteedda laa"u masetteedda shuchchatuwaa laa"u
kushiyan tookkaade deriyaappe wod'd'aad; he wode deriyaa bolla tamaa lac'uu
beettee.
16 Ta s'eelliyaa wode, hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa bolla nagaraa
ootseeddawaa be'aad; hintte siilissiide med'd'eedda korumaa misiliyaa hinttenttoo
eek'aa ootsiide giigisseeddita. Hintte Med'inaa Goday hinttena azazeedda ogiyaappe
ellekka wora simmeeddita.
17 Yaatina, taani ta laa"u kushiyan oyk'k'eedda laa"u masetteedda shuchchatuwaa
olaade, hintte s'eellishin mentsaad.
18 «Hewaappe guyyiyaan, taani hintte ootseedda nagaraa ubbaa diraw, hewenne
Med'inaa Godaa hank'k'etsanaw hintte Aa sintsan iitabaa ootseedda diraw,
kasewaadankka oytamu gallassaanne oytamu k'ammaa Med'inaa Godaa sintsan
gufannaade gam"aad; he wode taani k'uma mabeykke; haatsaakka ushabeykke.
19 Med'inaa Goday hintte bollan hank'k'etteedda Aa ees's'iyaa hank'k'oo taani
yayaad; ayaw gooppe, I hinttena d'ayissanaw giigeedda; shin Med'inaa Goday
zaaretsiidekka taw siseedda.
20 K'ay Med'inaa Goday Aaroonakka d'ayissanaw loytsi hank'k'etteedda; yaatina, he
wode taani Aaroonawukka woossaad.
21 Taani hintte med'd'eedda he nagaran kumeedda korumaa misiliyaa akkaade,
taman s'uuggaad; yaataade Aa kinchchereetsaade I baanaadan liik'ana gakkanaw
gaac'c'aad; he baanaa deriyaappe goggiyaa haatsaan olaad.
22 «Hintte k'aykka Tabi'eeran, Masaahaaninne K'ibiroote-Hataawan (amuwaa
duufuwaan) Med'inaa Godaa hank'k'etseeddita.
23 Med'inaa Goday hinttena, ‹Biite, taani hinttenttoo immeedda biittaa laattite›
yaagiide, K'aadeesa-Barnneppe yeddeedda wodekka, hintte Med'inaa Godaa hintte
S'oossaa azazuwaa is's'iide makkaleeddita; aan ammanettibeykkita woy Aa
k'aalawukka azazettibeykkita.
24 Taani hinttena eroodeppekka doommiide, hintte Med'inaa Godaa bollan
makkalanchcha.
25 «Med'inaa Goday hinttena d'ayissana geedda diraw, taani he oytamu
gallassaanne oytamu k'ammaa Med'inaa Godaa sintsan gufannaade gam"aad.

9:9 Kes. 24:18 **9:19** Ibr. 12:21 **9:22** Pay. 11:3, 34; Kes. 17:7 **9:23** Pay. 13:25—14:38; Zar. 1:21, 26; Ibr. 3:16

26 Taani Med'inaa Godaa hawaadan yaagaade woossaad; ‹Abeet Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Godaw, neeni ne wolk'k'aama wolk'k'an wozeeddanne ne mino kushiyan
Gibs'eppe Kesseedda, new laata gidiyaa ne asaa d'ayssoppaarikkii!
27 Ne k'oomatuwaa, Abrahaama Yisaak'anne Yaak'ooba k'oppa; ha asaa morggiyaa
zoddu ootsiyaawaa, unttunttu iitatetsaanne unttunttu nagaraa paydoppa.
28 Hewe d'ayooppe, neeni nuuna yaappe Kesseedda Gibs'e biittaa asay, «Med'inaa
Goday unttuntta gelissana geedda biittaa gelissanaw danddayibeenna dirawunne
unttuntta is's'eedda diraw, mela biittaan wod'ana giide kesseedda» yaagana.
29 Gido shin, ha Asay neeni ne wolk'k'aama wolk'k'aaninne ne mic'etteedda
k'esiyaan Gibs'eppe Kesseedda ne laata gidiyaa ne asaattee› yaagaad.

10

Muse Tammu Azazotuwaa Laa"entsuwaa Akkeedda
(Kes. 34:1-10)

1 «He wode Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; ‹Koyirowanttu mala laa"u
masetteedda shuchchatuwaa giigissa. Yaataade taakko deriyaa haa pude kesa; k'ay
mitsaa Taabootaakka med'd'a.
2 Kase neeni mentseedda masetteedda shuchchatuu bolla de'iyaa k'aalatuwaa ha
masetteedda shuchchatuu bolla taani s'aafana; neenikka unttuntta Taabootaa giddon
wotsaasa› yaageedda.
3 «Taani odooruwaappe Taabootaa med'd'aad. Kasewanttu mala laa"u masetteedda
shuchchatuwaakka giigissaad; yaataade he laa"u masetteedda shuchchatuwaa ta
kushiyan oyk'k'aade, deriyaa pude kesaad.
4 Hintte shiik'uwaa ootseedda gallassi, deriyaa bollan tamaa giddoppe Med'inaa
Goday hinttenttoo odeedda k'aalatuwaa, hewanttukka Tammu Azazotuwaa, kase
s'aafeeddawaadankka ha masetteedda shuchchatuu bolla Med'inaa Goday
s'aafeedda; yaatiide I unttuntta taw immeedda.
5 Hewaappe guyyiyaan, taani deriyaappe duge wod'd'aade, Med'inaa Goday taana
azazeeddawaadan, he masetteedda shuchchatuwaa taani med'd'eedda Taabootaa
giddon wotsaad; ha"ikka unttunttu yan de'iino.
6 «Israa'eeliyaa Asay Yaa'ik'aana asatuu haatsaa ollay de'iyaasaappe denddiide,
Mooseri beeddino. Aarooni yan hayk'k'iide moogetteedda; Aa na'ay El"aazari Aa
laattiide, Aa sa'aan k'eesiyaa keseedda.
7 Unttunttu hewaappe Gudigooda giyaasaa beeddino; yaappe k'ay goggiyaa
haatsatuu de'iyaa biittaa Yos'ibaata giyaasaa beeddino.
8 He wode, Med'inaa Godaa C'aak'uwaa Taabootaa tookkana mala, Med'inaa
Godaw ootsana mala, Aa sintsan ek'k'ana malanne, hachchi gakkanawukka
unttunttu ootsiyaawaadan Med'inaa Godaa suntsan anjjana mala, Leewiyaa
zaratuwaa Med'inaa Goday barew dummayeedda.
9 Hewaa diraw, unttunttu ishatuwaanna shaakkina, unttuntta gakkiyaabay woy
laatay Leewiyaa zaretoo baawa; Med'inaa Goday hintte S'oossay unttunttoo
odeeddawaadankka, unttunttu laatay Med'inaa Godaa.
10 «Taani kasewaadankka oytamu gallassaanne oytamu k'ammaa deriyaa bollan
gam"aad; Med'inaa Goday ha"ikka ta woosaa sisiide, hinttena d'ayissanaw
koyibeenna.
11 Med'inaa Goday taana, ‹Taani immana gaade unttunttu aawaatoo c'aak'k'a
wotseedda biittaa unttunttu gelanaaddaaninne laattanaadan, ha asaappe sintsanna
unttuntta kaaletsa› yaageedda.

S'oossay Koyiyaawe Azazettiyaawaa

10:6 Pay. 20:28; 33:38 **10:8** Pay. 3:5-8 **10:10** Kes. 34:28

12 «Israa'eeliyaa asaw, Med'inaa Godaa hintte S'oossay hintteppe koyiyaawe hawaa:
Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyite; Aa ogiyaan ubbaan hamettite; Aa siik'ite;
hintte kumentsaa wozanaappenne kumentsaa shemppuwaappe Med'inaa Godaw,
hintte S'oossaw ootsite.
13 Hinttew lo"anaadan, taani hachchi hinttenttoo immiyaa Med'inaa Godaa
azazotuwaanne awaayotuwaa naagite.
14 «Saluunne saluwaappe bollana de'iyaa salotuu, k'ay sa'aynne sa'aan de'iyaa
ubbabatuu S'oossaa hintte Med'inaa Godaabatuwaa.
15 Gidooppenne Med'inaa Goday hintte mayzza aawotuwaan nashettiide, unttuntta
siik'eedda; k'ay hachchi hintte be"iyaawaadan, unttunttuppe guyyiyaan unttunttu
zeretsatuwaa gidiyaa hinttena kawutetsatuwaa ubbaappe dooreedda.
16 Hewaa diraw, hintte wozanaa shookuwaa k'as's'arite; k'ay hawaappe sintsanaw
morggiyaa zooza gidoppite.
17 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay s'oossatuwaa S'oossaanne
godatuwaa Godaa. I wolk'k'aama S'oossaa; I wolk'k'aamanne yashshiyaa S'oossaa. I
deemuwaa s'eelli pirddennawaanne magans's'aa akkenawaa.
18 I aawuu bayinna naanatoonne am"etoo unttunttu pirddaa kessee; betiyaakka
siik'iide, k'umaanne mayuwaa aw immee.
19 Hinttekka betetuwaa siik'ite; ayaw gooppe, hintte hintte huup'iyawukka bete
gidiide Gibs'en de'eeddita.
20 Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyite; aw ootsite; aanana oyk'k'etite; Aa
suntsankka c'aak'k'ite.
21 Hintte hintte ayifiyaan be'eedda he gitanne yashshiyaa maalalissiyaabatuwaa,
hinttenttoo ootseeddawe I hintte galataattee; k'ay hintte S'oossaa.
22 Gibs'e biittaa wod'd'eedda hintte mayzza aawotuu ubbaanna laappun tamma;
ha"i Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena saluwaa s'oolinttetuwaadan
c'orayeedda.

11

Azazetussaan Beetiyaa Anjjuwaa

1 «Simmi Med'inaa Godaa hintte S'oossaa siik'ite; I hintteppe koyiyaa Aa
awaayotuwaa, Aa higgetuwaanne Aa azazotuwaa, ubbaa wode naagite.
2 Med'inaa Godaa seeraa hintte ereeddawaa keenaa aabaa hintte tamaareeddawaa
ubbaa hachchi hassayite; hewaa eriyaawanttu hinttenappe attina, hintte
naanatuwaa gidikkino; Med'inaa Godaa anggaa, Aa wolk'k'aama kushiyaanne Aa
mic'etteedda k'esiyaa,
3 I ootseedda malaatatuwaanne I Gibs'e kaatiyaa bollanne Aa biittaa ubbaa bolla
ootseeddawaa be'eeddita.
4 K'ay unttunttu hinttena kaalliide yedersseedda wode, Med'inaa Goday Gibs'e
biittaa olanchchatuwaa, unttunttu paratuwaanne paraa gaaretuwaa Zo'o Abban
mitissiide, hachchi gakkanaw, unttuntta ubbaanna d'ayisseeddawaa be'eeddita.
5 Hintte ha sa'aa gakkanaw, mela biittaan s'oossay hinttenttoo ootseeddawaa hintte
eriita.
6 K'ay Roobeela zariyaappe Eli'aaba naanatuwaa gidiyaa Daataana bollanne
Abiiraama bolla S'oossay ootseeddawaa hassayite. Israa'eeliyaa Asay ubbay
s'eellishin, biittay dooyettiide, unttuntta, unttunttu soo asaa, unttunttu
dunkkaaniyaanne unttunttoo de'iyaa shemppuwaanna de'iyaawaa ubbaa mitteedda.
7 Ee! Med'inaa Goday ootseedda ha wolk'k'aama ooso ubbaa hintte ayifiyaan
be'eeddawanttu hinttena.

10:17 1 S'im. 6:15; Sas'. 17:14; 19:16; Kit. 10:34; Rom. 2:11; Gal. 2:6; Efe. 6:9 **10:22** Dom. 15:5; 22:17; 46:27
11:3 Kes. 7:8-13 **11:4** Kes. 14:28 **11:6** Pay. 16:31-32

Immana Geedda Biittaa Anjjuwaa

8 «Hewaa diraw, hintte mino gidanaadaaninne Yorddaanoosa pinniide hintte
akkanaw biyaa biittaa hintte laattanaadan, taani hachchi hinttena azaziyaa
azazuwaa ubbaa naagite.
9 Yaatooppe, Med'inaa Goday hintte mayzza aawaatoonne unttunttu zaretoo
immana giide c'aak'k'eedda, maatsaynne eessay goggiyaa gadiyaan hintte adussa
laytsaa de'ana.
10 Hintte laattanaw geliyaa biittay hintte kesiide yeedda Gibs'e biittaa mala
gidenna; Gibs'en hintte katsaa zeriide, shoyk'aa ubbaa ataakilttiyaa sa'aadan
gediyaan haatsaa ushshiita.
11 Shin Yorddaanoosa pinniide hintte laattanaw biyaa, biittay zoozetuunne
zanggaaratuu de'iyaa, saluwaa iran aliyaa biittaa.
12 He biittay Med'inaa Goday hintte S'oossay s'omoosiyaa biittaa; laytsaa
doometsaappe biide laytsaa wurssetsaa gakkanaw, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa
ayfii Aa bollan de'iyaa biittaa.
13 «Hewaa diraw, hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa siik'anaadaaninne hintte
hintte kumentsaa wozanaappenne hintte kumentsaa shemppuwaappe aw
ootsanaadan, taani hinttenttoo hachchi immiyaa azazotuwaa hintte polooppe,
14 hintte katsaa, woyniyaanne zayitiyaa pac'c'ennan shiishshana mala, ofintsaa
iraanne balgguwaa iraa, Aa wodiyaan wodiyaan S'oossay hintte gadiyaan bukissana.
15 S'oossay hintte mehiyaw dembban maataa darissana. K'ay hinttekka maananne
kallana.
16 «Hintte wozanay balina wora simmiide, hintte hara s'oossatoo ootsenaadaaninne
unttunttoo goyinnennaadan naagettite.
17 Hewe d'ayooppe, Med'inaa Godaa hank'k'uu hintte bolla ees's'i kesana; iray
bukkennaadaaninne biittaykka mokkennaadan I saluwaa gorddana; hinttekka
Med'inaa Goday hinttenttoo immiyaa lo"o gadiyaappe ellekka d'ayana.
18 «Simmi, ha azazotuwaa tawantta, hintte wozanaaninne hintte k'ofaan wotsite.
Malaataadan unttuntta hintte kushiyan k'achchite; k'ay malaataadan hintte
som"iyaankka wotsite.
19 Hewantta hintte naanatuwaakka tamaarissite. Hintte son de'iyaa wode, ogiyaan
hamettiyaa wode, gisiyaa wodenne denddiyaa wodekka, unttunttoo odite.
20 Hintte penggiyaa k'osiletsatuwaa bollaninne hintte dirssaa penggiyaa bollan
hintte unttuntta s'aafite.
21 Yaatooppe, Med'inaa Goday hintte mayzza aawaatoo immana giide c'aak'k'eedda
gadiyaan hintte laytsaynne hintte naanatu laytsay sa'aappe bollana de'iyaa saluu
de'iyaawaa keeshshaa gidanawaa.
22 «Hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa siik'anaadan, Aa oge ubbaan
hamettanaadaaninne aw ammanettanaadan, taani hachchi hinttenttoo immiyaa
azazotuwaa hintte minisiide naagooppe,
23 Med'inaa Goday ha kawutetsatuwaa ubbaa hintte sintsaappe yederssiide
kessana; hinttekka hintteppe gitatiyaanne wolk'k'aamiyaa kawutetsatuwaa biittaa
wotsi akkana.
24 Hintte gediyaan hintte yed'd'eedda biittaa ubbay hinttessa gidanawaa. Hintte
zaway mela biittaappe biide Liibaanoosa gakkanawunne Efiraas'iisa Shaafaappe
biide away wulliyaa bagga Meediteraane Abbaa gakkanaasa gidanawaa.
25 Hinttenana ay asaynne ek'ettanaw danddayenna; Med'inaa Goday hintte
S'oossay hinttenttoo geeddawaadan, hintte biyaasan ubbaan Asay hinttena be'iide
dagamanaaddaaninne hinttew yayyanaadan ootsana.

11:13 Wog. 26:3-5; Zar. 7:12-16; 28:1-14 **11:20** Zar. 6:6-9 **11:24** Iya. 1:3-5

26 «Be'ite, hachchi taani hintte sintsan anjjuwaanne shek'k'aa wotsay.
27 Taani hachchi hinttena azaziyaa Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazotuwaa naagooppe, hintte anjjettana.
28 Shin taani hinttena hachchi azaziyaa Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazotuwaa naagennan is's'iide, hintte eribeenna hara s'oossatoo goyinnanaw Aa ogiyaappe wora simmooppe, hintte shek'k'etana.
29 Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte laattanaw biyaa biittaa hinttena gelissiyaa wode, Gariizaama Deriyan anjjuwaa Eebaala Deriyaa bollan shek'k'aa awaayana.
30 Ha laa"u deretuu Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsana ogiyaappe away wulliyaa baggan, Aaraban de'iyaa Kanaanetuwaa gadiyaan de'iino; unttunttu k'ay Gelggala katamaa sintsan de'iyaa Moore mitsawukka matan de'iino.
31 Hintte ha"i Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa biittaa laattanaw Yorddaanoosa Shaafaa pinnana haniita. Hintte he biittaa akkiide yan de'iyaa wode,
32 taani hachchi hinttenttoo immiyaa awaayotuwaanne higgetuwaa ubbaa minisiide naagite.

12

Asay Goshetiyaa Mes's'i Itti Sa'aa

1 «Hintte laattanaadan, Med'inaa Goday hintte aawotuwaa S'oossay hinttenttoo immeedda gadiyaan hintte de'eedda keeshshan ubbaan hintte balenaan ootsana awaayotuunne higgetuu, hawantta.
2 Hintte laattiyaa kawutetsatuu deriyaa bollan, zooziyaa bollaninne mitsatuwaa s'ap'uwaan barenttu s'oossatoo goyinniyaa sa'aa ubbaa ubbaanna d'ayissite.
3 Unttunttu yarshshiyaa sa'aa kolite; unttunttu goyinniyaa shuchchatuwaakka mentsereetsite; Asheero giyaa unttunttu s'oossatti misiliyaa taman s'uuggite; masetteedda unttunttu s'oossatuwaa misiletuwaa d'ayissite; unttunttu suntsatuwaakka he sa'atuwaappe k'uc'c'i diggite.
4 «Med'inaa Godaa hintte S'oossaw unttunttu barenttu s'oossaw goyinniyaawaadan goyinnoppite.
5 Med'inaa Goday hintte S'oossay zare ubbay de'iyaasaappe bare suntsay hewan s'eesettanaadan dooreedda sa'aa koyite. He sa'aa hintte baanaw koshshee.
6 Hintte hintte s'uuggiyaa yarshshuwaa, hara yarshshuwaa, hintte asiraataa, hintte imuwaa, hintte shiik'uwaa, hintte dosiide immiyaa imuwaa, hintte mehiyaanne dorssaappe bayiraa he sa'aa ahite.
7 Hewaan Med'inaa Goday hintte S'oossay de'iyaa saan hinttenne hintte soo Asay maana; k'ay hintte kushii ootseeddaban ubbaaninne Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjjeedaban hintte nashettana.
8 «Ha"i hawaan hintte ootsiyaawaadan, he wode hintte ayfiyaan lo"a malatiyaabaa ootsikkita.
9 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa shemppo biittaa biroon gakkibeykkita.
10 Shin hintte Yorddaanoosa pinniide, Med'inaa Goday hintte S'oossay immiyaa he biittaa laattiide, hintte yan uttana. Hinttena dooddeedda morkkatuwaappe hinttena I shemppissiyaa diraw, hintte woppu giide hewan de'ana.
11 He wode Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay hewan s'eegettanaw dooreedda he sa'aa, taani hinttena azaziyaawaa ubbaa, s'uuggiyaa yarshshuwaa, hara yarshshuwaa, hintte asiraataa, hintte imuwaanne hintte Med'inaa Godaw shiik'k'eeddawaa ubbaa hewoo ahiita.

11:29 Zar. 27:11-14; Iya. 8:33-35 **12:3** Zar. 7:5

12 Hintte, hintte attumanne mac'c'a naanay, attumanne mac'c'a k'oomatuunne
hinttenana laata akkibeenna hintte kataman de'iyaa Leewatuwaanakka ittippe
hewan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan nashetite.
13 Hintte s'uuggiyaa yarshshuwaa hintte koyeedda hak'aninne c'oo
yarshshenaadan naagettite.
14 Hintte hintte zaratuu de'iyaasaa ubbaappe ittuwaan, Med'inaa Goday dooreedda
sa'aan hintte s'uuggiyaa yarshshoo yarshshite; taani hinttena azaziyaawaa ubbaakka
hewan ootsite.
15 «Shin hintte de'iyaa saan hak'aninne hintte mehiyaappe Med'inaa Goday
hinttena anjjeedawaadan shukkiide miite; wogaan geeshsha asaa gidina woy
geeyenna asaa gidinakka ubbaykka gaaraa ashuwaanne gen"iyaa ashuwaa
miyaawaadan hintte mehiyaappe shukkiide miite.
16 Shin suutsaa haatsaadan sa'aan gussiteppe attina mooppite.
17 «Hintte hintte katsaappe, woyniyaappenne zayitiyaappe immiyaa asiraataa,
hintte mehiyaappenne dorssaa wudiyaappe bayiraa, S'oossaw immanaw
shiik'k'eeddawaa ubbaanne hintte hintte dosuwaan c'oo immiyaa imuwaa ubbaa
hintte de'iyaa heeraan mulekka mooppite.
18 Shin hintte, hintte attumanne mac'c'a naanay, hintte attumanne mac'c'a
k'oomatuunne hintte katamatuwaan de'iyaa Leewatuwaanakka ittippe, Med'inaa
Goday hintte S'oossay dooreedda sa'aan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan ha
yarshshuwaa ubbatuwaa miite; hewan hintte daaburan shiishsheeddawaan
Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan nashetite.
19 Hintte hintte gadiyaan de'iyaa laytsaa ubbaan Leewatuwaa sheneko geenaadan
naagettite.
20 «I hinttenttoo geleedda k'aalaadan Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte zawaa
aassiya wode, hinttena ashuwaa maanaw koshshiyaa wode, hintte koyeedda keenaa
miite.
21 Shin Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay hewan s'eesettanaadan
dooreedda he itti sa'ay hinttenttoo haakkooppe, Med'inaa Goday hinttenttoo
immeedda hintte mehiyaa woy dorssaa wudiyaappe hak'awaa gidinakka, ta hinttena
azazeeddawaadan, hintte koyeedda keenaa hintte kataman shukkiide miite.
22 Wogaan geeshsha asaa gidina, woy geeyennawaa gidinakka, ay asikka gaaraa
gidina, gen"iyaa ashuwaa kase miyaawaadan mo.
23 Shin suutsay de'iyaa ashuwaa meennaadan naagettite; ayaw gooppe, shemppuu
suutsan de'ee; hewaa diraw, de'uwaa ashuwaana mooppite.
24 Suutsaa haatsaadan gadiyaan gussiteppe attina ushshoppite.
25 Hintte Med'inaa Godaa sintsan hintte lo"obaa ootsiyaawe hinttew, hintteppe
guyyiyaan, hintte naanatookka lo"o gidana mala, suutsaa ushshoppite.
26 «Shin hintte dummayeeddawaanne shiik'k'eeddawaa akkiide, Med'inaa Goday
dooreedda sa'aw biite.
27 Biide hintte s'uuggiyaa yarshshuwaa, ashuwaanne suutsaa, Med'inaa Godaw,
hintte S'oossaw, yarshshiyaasan shiishshite; hintte yarshshuwaa suutsaa Med'inaa
Godaw, hintte S'oossaw, yarshshiyaa sa'aa matan gussite; ashuwaa hintte miite.
28 Taani hinttena azaziyaa wogaa minisiide naagite; hewaa ootsooppe,
hinttenttoonne hintte naanaw lo"a gidanawaa; ayaw gooppe, hintte likkebaanne
Med'inaa Godaa hintte S'oossaa nashechchiyaa lo"obaa ootsiita.

Eek'aa Misiliyaw Goyinnennaadan Imetteedda Seeraa

29 «Hintte laattanaw biyaa kawutetsaa Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte
sintsaappe d'ayissiyaa wodenne hinttekka unttunttu biittaa laattiide de'iyaa wode,

---

12:16 Dom. 9:4; Wog. 7:26-27; 17:10-14; 19:26; Zar. 15:23 **12:23** Wog. 17:10-14

30 unttunttu hintte sintsaappe d'aykkichchina hintte unttuntta kaallanaw,
unttuntta p'iriyaan oyk'k'ettennaadan naagettite; ‹Nuunikka unttunttudan
goyinnanaw, ha kawutetsatuu barenttu s'oossatoo wooti goyinniino› yaagiide, kaalli
oochchennaadan naagettite.
31 Unttunttu barenttu s'oossatoo goyinniyaa wode, Med'inaa Goday is's'iyaa
tunabaa ubbaa ootsiyaa diraw, hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, hewaadan
goyinnanaw bessena. Ayaw gooppe, unttunttu haray atto barenttu yeleedda
attumanne mac'c'a naanatuwaa barenttu s'oossatoo yarshshiide, taman s'uuggiino.
32 «Simmi hintte ta hinttena azazeeddawaa ubbaa ootsite; Aa bolla ayaanne
gujjoppite; aappe ayaanne pac'issoppite.

13

1 «Hintte giddon timbbitiyaa odiyaawe woy akumuwaa biliyaa Asay denddiide,
malaataanne maalalissiyaabaa ootsooppe,
2 I odeedda malaatay woy maalalissiyaabay tumu gidiide polettina, I hinttena, ‹Ane
kase hintte erenna hara s'oossatoo goyinnoytte› yaagooppe,
3 hintte Aa mulekka sisoppite. Hintte Aa kumentsaa wozanaappenne kumentsaa
shemppuwaappe Med'inaa Godaa hintte S'oossaa dosinttonne giide, hinttena I
paac'c'anaw hewaa ootsee.
4 Med'inaa Godaa hintte S'oossaa kaallite; aw yayyite; Aa azazuwaa naagite; Aa
k'aalaakka sisite; aw goyinnite; aappe duus's'oppite.
5 Hinttena Gibs'eppe kessiide, ayiletetsaappe hinttena wozeedda Med'inaa Godaa
hintte S'oossaa bolla hintte makkalanaadan tamaarissiyaa timbbitiyaa odiyaawaa,
woy akumuwaa biliyaawaa wod'ite; hewaa mala Asay hinttena Med'inaa Godaa
hintte S'oossaa azazuwaappe wora baanaadan ootsiyaa diraw, hewaa malaa
wod'iide, iitaa hintte giddoppe diggite.
6 «Haray atto ne daay na'ay ne ishay, ne attumanne mac'c'a na'i, ne siik'iyaa ne
machchata, woy ne siik'o laggii neena, ‹Dendda, kase neeninne ne mayzza aawotuu
goyinni erenna s'oossaw goyinnana› gooppe,
7 biittaw ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw de'iyaa, ne yuushshuwaa ubbaan
mataaninne haakuwaan de'iyaa Asay ubbay goyinniyaa s'oossatoo, ‹Dendda biide
unttunttoo goyinnana› giide baletsooppe,
8 aw eeno gooppa; I giyaawaakka sisoppa. Aw k'arettaade Aa guyye ashshoppa;
9 Aa wod'anaw koshshee. Aa wod'anaw koyiro ne doomma; hewaappe guyyiyaan,
Asay ubbay bare kushiyaa Aa bolla wotsiide wod'o.
10 I hayk'k'ana gakkanaw, shuchchaan c'addite; ayaw gooppe, I hinttena Gibs'e
gadiyaappe, ayiletetsaa golliyaappe kesseedda Med'inaa Godaappe, hintte
S'oossaappe, hinttena shaakkanaw koyeedda.
11 Israa'eeliyaa Asay ubbay hewaa sisiide yayana; k'ay hewaa mala iitabaakka
laa"entso hintte giddon ooninne ootsenna.
12 «Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte de'anaadan immiyaa katamaappe
ittuwaan hintte de'iyaa wode,
13 hintte asaa giddon iitatuu denddiide, asaa, ‹Denddite! Biide hintte erenna
s'oossatoo goyinnoytte› yaagiide baletsiyaawaa sisooppe,
14 he yewuwaabaa oochchite; minisiide paydite. K'orina he hintte giddon tunabay
oosetteeddawe tuma gidooppe,
15 he kataman de'iyaa asaa ubbaa mashshaa k'aran wurssite; he katamaanne aan
de'iyaa mehiyaannakka ashshenan d'ayissite.

12:32 Zar. 4:2; Sas'. 22:18-19

16 He katamaappe hintte akkeedda omooduwaa ubbaa katamaa dabaabaa
shiishshite. He katamaanne Aa omooduwaa ubbaa Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw,
s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide wurssi s'uuggite. I med'inawukka laa"entso
kees'ettenna; laaletteedda saa gidiide, he sa'ay attana.
17 Tuna geetetteedda miishshaappe ayaynne hintte kushiyan beettoppo. Yaatooppe,
Med'inaa Goday bare wolk'k'aama hank'k'uwaappe simmiide, hinttena maarana; I
hinttenttoo k'arettana. Kase hintte mayzza aawaatoo c'aak'k'eedda c'aak'uwaadan,
hintte payduwaa darissana.
18 Ayaw gooppe, taani hachchi hinttena azaziyaa azazo ubbaa hintte naagiyaawaan
Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw azazettooppe, k'ay Med'inaa Godaa hintte S'oossaa
sintsankka likke gidiyaabaa ootsooppe, he geeddawe hinttenttoo tumu polettana.

14

Yeekuwaa Wode Digetteedda Dooyatuwaa

1 «Hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa naanatuwaa; hintte hayk'k'eedda asaw
hinttena gom"oroppitenne sintsa bagga huup'iyaa meedoppite.
2 Ayaw gooppe, hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, geeshsha asaa; Med'inaa
Goday hinttena barew al"o miishshaa gidanaadan, gadiyaan de'iyaa asaa ubbaappe
dooriide wotseedda.

Meetettiyaanne Meetettenna Mehetuwaanne Do'atuwaa (Wog. 11:1-47)

3 «Hintte tunabaa ayaanne mooppite.
4 Hintte maana mehetuunne do'atuu hawantta; booraa, dorssaa, deeshshaa,
5 gen"iyaa, dogiyaa, washaa, wora deeshshaa, c'ogoshuwaa, gaaraanne deriyaa
dorssaa.
6 S'uguntsay wuri p'alk'k'etteeddawantta, waammotiyaa mehetuwaanne do'atuwaa
ubbaa miite.
7 Shin waammotiyaawantta gidiide, s'uguntsay p'alk'k'ettibeennawantta mooppite;
hewanttukka gaaluwaa, harbbayiniyaanne guppalliyaa. Hawanttu waammotiino;
shin unttunttu s'uguntsay p'alk'k'ettibeenna diraw, unttunttu hinttenttoo tuna.
8 Guduntsaykka s'uguntsay p'alk'k'etsaa gidooppenne waammotenna diraw, I
hinttenttoo tuna. Aa ashuwaa mooppite; Aa bakkutaakka bochchoppite.
9 «Haatsaa giddon de'iyaa med'etatuwaa ubbaappe hintte maanawanttu hawantta;
moliyaa mala k'efiinne pok'uu de'iyaa ubbaa miite.
10 Shin moliyaawaa mala k'efiinne pok'uu bayinna hak'awaanne mooppite.
Hewanttu hinttenttoo tuna.
11 «Geeshsha gideedda kafuwaa ubbaa miite;
12 shin kafotuwaappe hintte meennawanttu hawantta: arggantsaa, bazzuwaa
ankkuwaa, karetsa ankkuwaa,
13 golluwaa, s'inggilliyaa zare ubbaa,
14 k'uuruwaa zare ubbaa,
15 yanchchaa, c'anc'c'iyaa guttuwaa, haatsaa kafuwaa, gac'iyaa zariyaa ubbaa,
16 k'eeri guttuwaa, wogga guttuwaa, haatsaa kuttuwaa,
17 bazzuwaa guttuwaa, yindduwaa, ganggaanuwaa, adussa k'ood'ii de'iyaa haatsaa
kafuwaa,
18 saabiissaa giyaa kafuwaa zare ubbaa, jinjjilaatiyaanne shaaliyaa.
19 K'efiyaana de'iyaa k'eeri med'etatuu ubbay hinttenttoo tuna; unttuntta mooppite.
20 Shin he k'efiyaana de'iyaabatuwaappe geeshsha gidiyaawantta miite.

14:1 Wog. 19:28; 21:5 **14:2** Kes. 19:5-6; Zar. 4:20; 7:6; 26:18; Tit. 2:14; 1 P'es'. 2:9

21 «Hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, geeshsha asaa gidiyaa diraw,
bakkuteedawaa ubbaa ayaanne mooppite. Hewaa hintte kataman de'iyaa betetuu
maanaadan unttunttoo immanaw danddayiita; woy hara biittaa asaw zal"anaw
danddayiita.
«Deeshsha maraa Aa daay maatsan doyssoppa.

Asiraataa Kessiyaa Wogaa

22 «Hintte hintte gadeppe laytsan laytsan gakkiyaa katsaa ayfiyaa ubbaappe
asiraataa kessite.
23 Hintte ubbaa wode, Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyiyaawaa tamaarana
mala, I bare suntsay s'eesettana mala dooreedda sa'aan, Med'inaa Godaa hintte
S'oossaa sintsan, hintte katsaa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa asiraataa, hintte
dorssaappenne mehiyaappe bayira yeletteeddawaa hewan miite.
24 Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay s'eesettana mala dooreedda sa'ay,
hintte de'iyaasaappe loytsi haako gidooppe, Med'inaa Goday hinttena anjjana mala,
hintte hintte asiraataa yaa tookkanaw danddayennan is's'ooppe,
25 zal"ite; he miishshaa kushiyan oyk'k'iide, Med'inaa Goday hintte S'oossay
dooreedda sa'aa biite.
26 Biide he shaluwaan hintte koyeeddawaa hak'awaanne, miizza gidina, dorssaa
gidina, woyniyaa eessaa gido, woy hara mino ushshaa, woy hara hintte koyiyaawaa
ayaanne shammiide, hinttenne hintte soo Asay ubbay Med'inaa Godaa hintte
S'oossaa sintsan hewaa miitenne nashetite.
27 «Hewaa hintte ootsiyaa wode, hintte kataman de'iyaa Leewatuwaa dogoppite;
ayaw gooppe, unttunttu hinttenana gishi akkeedda hara laatay baawa.
28 Heezzentsa laytsan laytsan ubbaa wode, hintte katsaa asiraataa ahiide, hintte
kataman shiishshite.
29 Hewaa hintte kataman de'iyaa hinttenana gishi akkeedda, hara laatay bayinna
Leewatuu, betetuu, aawuu bayinna naanatuunne am"e mac'c'a asatuu yiide miino;
miidikka kallino. Yaatooppe, hintte ootsiyaa hintte kushiyaa ooso ubbaan Med'inaa
Goday hintte S'oossay hinttena anjjana.

15

Ac'uu Maarettiyaa Laytsaa
(Wog. 25:1-7)

1 «Laappuntsa laytsaa laytsaa wurssetsan hintteppe tal"eeddawanttoo unttunttu
ac'uwaa maarite.
2 Hintte ac'uwaa maarana wogay hawaa: bare lagge Israa'eeliyaw tal"eedda ay
asaynne he ac'uwaa maaro. Med'inaa Godaa maarotetsay awaayeteedda diraw,
tal"eeddawe bare lagge Israa'eelaw woy bare ishaw tal"eeddabaa oochchoppo.
3 Hara biittaa asaw hintte tal"eedda ac'uwaa akkanaw danddayiita; shin hintte
hintte zaretoo tal"eeddabaa ubbaa maarite.
4-5 «Hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa k'aalaw azazettooppe, taani hachchi
hinttena azaziyaa azazo ubbaa balenaan ootsooppe, hintte giddon itti asaynne
hiyyeesenna. Ayaw gooppe, hintte laattanaadan Med'inaa Goday hintte S'oossay
hinttew ak'o ootsiide immiyaa gadiyaan Med'inaa Goday hinttena anjjana.
6 Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo geeddawaadan, I hinttena anjjana;
daro kawutetsay hintteppe tal"ana; shin hintte ittuwaappenne tal"ikkita. K'ay hintte
kawutetsatuwaa mooddana, shin ittuunne hinttena mooddenna.
7 «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa gadiyaan de'iyaa k'eeri
katamatuwaappe hak'awaaninne de'iyaa hintte lagge Israa'eelatuwaa giddon itti

14:21 Kes. 23:19; 34:26 **14:22** Wog. 27:30-33; Pay. 18:21

Asay hiyyeesooppe, aw mek'etsaa iitoppite; k'ay hintte kushiyaakka shiishshi akkoppite.
8 Hintte kushiyaa aw birshshite; Aa koshshiyaawaa ayaanne aw tal"ite.
9 ‹Ac'uwaa maariyaa laappuntsa laytsay mateedda› gaade, hiyyeesaa Israa'eeliyaw iita ayifiyaan s'eellaade, aw ayaanne tal"iyaawaa digganaw iita k'ofay ne wozanaan gelennaadan naagetta. Hewe d'ayooppe, I neeppe Med'inaa Godaw waassana; hewe new nagaraa gidanawaa.
10 Neeni aw c'oo imma; neeni aw immiyaa wode, ne wozanaan ayaw immayttaa gooppa; yaatooppe, hintte ooso ubbaan, hintte oyk'k'eeddawaan yed'd'eeddaban ubbaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjjana.
11 He gadiyaan ubbaa wodekka hiyyeesi d'ayenna diraw, taani neena Israa'eelatoo, ne gadiyaan de'iyaa hiyyeesatoonne metootanchchatoo keeka gidanaadan azazay.

Ayiletuwaa La"a Kesiyaa Maaraa
(Kes. 21:1-11)

12 «Neeni attuma gidina mac'c'a gidina, ne dabbo Israa'eeliyaa asaa ayiliyaa ootsaade shammooppe, I new usuppun laytsaa ootso; laappuntsa laytsan ayiletetsaappe kessa yedda.
13 Neeni ayiletetsaappe Aa kessa yeddiyaa wode, mela kushe yeddoppa.
14 Neeni ne wudiyaappe, ne uddumaappenne ne woyniyaa gum"iyaasaappe aw keekatetsan imma; Med'inaa Goday ne S'oossay neena anjjeedawaa keenaa aw imma.
15 Hinttekka Gibs'e gadiyaan kase ayiliyaa gideeddawaanne Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena yaappe wozeeddawaa dogoppite. Taani hinttena hachchi azaziyaawe hewaassa.
16 «Shin he ayiliyaa neenanne ne golliyaa asaa doseedda dirawunne neenana aw de'uu lo"o gidiyaa diraw, ‹Taani ne golleppe kesaade biikke› yaagooppe,
17 pengge Aa afaade, gootsaa akkaade, Aa haytsaa lukka. Yaatooppe I new med'inawukka ayiliyaa gidanawaa. K'ay ayiliyaa gidiyaa mac'c'aaniwukka hewaadan ootsa.
18 Aa neeni ayiletetsaappe kessa yeddiyaa wode, neeni k'ohetteeddawaadan k'oppoppa; ayaw gooppe, I ha usuppun laytsaa giddon keraw ootsiyaabay ootsiyaawoo dakkuwaa daruwaa new ootseedda. Hewaa diraw, neeni ootsiyaaban ubbaan Med'inaa Goday ne S'oossay neena anjjana.

Miizzaynne Dorssay Yeliyaa Bayira Maratuwaa

19 «Neeni ne mehiyaappenne ne dorssaa wudiyaappe bayira yeletteedda attumawaa ubbaa Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, dummaya. Ne dummayeedda mehiyaappe bayira yeletteeddawaa ayaanne go'ettoppa; ne dorssaa wudiyaappe bayira yeletteeddawaa ikisiyaakka meedoppa.
20 Neeninne ne soo Asay S'oossay dooriyaa sa'aan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan hewantta laytsan laytsan miite.
21 Shin ne yarshshiyaa mehiyaa bollay tillana d'ayooppe, I sileeddawaa woy k'ook'e gidooppe, woy k'ay hara iita pokkobay Aa bollan de'ooppe, hewaa Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, yarshshoppa.
22 Hewaa hintte de'iyaa hintte kataman miite; wogaan geeshsha asaa gidina, woy tuna asaa gidinakka gen"iyaanne gaaraa ashuwaadan mo.
23 Shin hintte Aa suutsaa haatsaadan sa'aan gussiteppe attina, mooppite.

15:7 Wog. 25:35 **15:11** Mat. 26:11; Mar. 14:7; Yoh. 12:8 **15:12** Wog. 25:39-46 **15:19** Kes. 13:12 **15:23** Dom. 9:4; Wog. 7:26-27; 17:10-14; 19:26; Zar. 12:16, 23

16

Paasigaa Baalaa
(Kes. 12:1-20)

1 «Abiiba aginaan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa Paasigaa Baalaa bonchchite;
ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena Abiiba aginaan k'amma
Gibs'eppe kesseedda.
2 Hintte dorssaa wudiyaappenne mehiyaa wudiyaappe Med'inaa Goday bare
suntsay s'eesettanaadan dooriyaa sa'aan, Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, Paasigaw
yarshshite.
3 He yarshshuwaa hintte miyaa wode, irshshuwaa yeggi uukkeedda ukitsaanna
mooppite; shin laappun gallassaa kumentsaa irshshuwaa yeggibeenna ukitsaanna
miite. Hintte Gibs'eppe ellekka keseedda dirawunne hintte de'iyaa laytsaa ubbaan
hintte Gibs'eppe keseedda gallassaa hassayanaadan, he metuwaa ukitsaa miite.
4 Hintte gadiyaan ubbaan laappun gallassaw ayaa irshshuunne beettoppo. K'ay
hintte koyiro gallassaa omarssi yarshsheedda ashuwaappe wonttaw ayaynne
attoppo.
5 «Hintte Paasigaa yarshshuwaa Med'inaa Goday hintte S'oossaa hinttenttoo
immiyaa ay katamaaninne c'oo shukkoppite.
6 Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay s'eesettanaadan dooriyaa sa'aan
hintte Paasigaa yarshshuwaa shukkite; k'ay away wulliyaa wode hintte Gibs'eppe
keseedda diraw, he saatiyaan shukkite.
7 Med'inaa Goday hintte S'oossay dooriyaa sa'aan, hewan katsiide miite; yaatiide
sa'ay wonttiyaa wode, hintte dunkkaaniyaa dunkkaaniyaa biite.
8 Usuppun gallassaa kumentsaa irshshuwaa yeggibeenna ukitsaa miite; laappuntsa
gallassan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, goyinnanaw geeshsha shiik'uwaa
shiik'ite; he gallassi ayaa oosonne ootsoppite.

K'oychchaa Baalaa
(Kes. 34:22; Wog. 23:15-21)

9 «Hintte katsaa c'akkanaw koyiro doommeedda wodiyaappe doommiide, laappun
saaminttaa kumentsaa paydite.
10 Yaatiide Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjjeedawaa keenaa hintte
hintte dosuwaan c'oo immiyaa imuwaa ahiide, Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw,
K'oychchaa Baalaa bonchchite.
11 Hewaan hintte, hintte attuma naanay, hintte mac'c'a naanay, hintte attuma
k'oomatuunne hintte mac'c'a k'oomatuu, hintte katamatuwaan de'iyaa Leewatuu,
betetuu, aawuu bayinna naanatuunne hintte giddon de'iyaa am"etuu ubbay Med'inaa
Goday hintte S'oossay bare suntsay s'eesettanaadan dooriyaa sa'aan, nashetite.
12 Hintte Gibs'e gadiyaan ayiliyaa gideeddawaa hassayiide, ha wogaa balenaan
naagite.

Daasiyaa Baalaa
(Wog. 23:33-43)

13 «Hintte uddumaappe hintte katsaa, k'ay woyniyaa yed'd'iyaasaappekka hintte
woyniyaa shiishsheeddawaappe guyyiyaan, laappun gallassaa Daasiyaa Baalaa
bonchchite.
14 Hintte, hintte attuma naanatuunne mac'c'a naanay, hintte attuma k'oomatuunne
mac'c'a k'oomatuu, hintte katamatuwaan de'iyaa Leewatuu, betetuu, aawuu bayinna
naanatuunne am"etuu ubbay ha baalan loytsi nashetite.

16:1 Wog. 23:5-8; Pay. 28:16-25 **16:9** Pay. 28:26-31 **16:13** Pay. 29:12-38

15 Med'inaa Goday dooriyaa sa'aan laappun gallassaa Med'inaa Godaw, hintte
S'oossaw, baalaa bonchchite; ayaw gooppe, hintte ubbaykka ittippe nashettana mala,
hintte ayifisseedaban ubbaaninne hintte kushii ootsiyaaban ubbaan Med'inaa Goday
hintte S'oossay hinttena anjjana.
16 «Hintte gadiyaan attuma asaa gideedda ubbay laytsan heezzu gede, Magaage
Ukitsaa Baalaa wode, Saaminttatuwaa Baalaa wodenne Daasiyaa Baalaa wode,
Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan I dooriyaa sa'aan beetto. Unttunttu Med'inaa
Godaa sintsa yiidde, mela kushe yooppino.
17 Med'inaa Goday hintte S'oossay anjjeedawaa keenaa ubbaykka bare
danddayiyaawaa keenaa immo.

S'illo Pirddaa Pirddiyaawaa

18 «Hintte zaratuu ubbaw Med'inaa Goday hintte S'oossay immiyaa katamatuwaan
ubbaan hintte daannatuwaanne kaappatuwaa suntsite; unttunttukka asaw s'illo
pirddaa pirddino.
19 S'illo pirddaa geellayoppite; som"uwaa s'eelliide maaddoppite. Magans's'aa
akkoppite; ayaw gooppe, magans's'ay aad'd'eeda eranchchatuwaa ayfiyaakka
k'ook'issiide, s'illotuwaa k'aalaakka geellayee.
20 Hintte de'uwaan de'ana malanne Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo
immiyaa biittaa hintte laattana mala, s'illo pirddaa pirddite.
21 «Hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, kees's'iyaa yarshshiyaa sa'aa matan
Asheero giyaa s'oossatiw mitsaappe med'etteedda misiliyaa mallaa ayaanne
essoppite.
22 Hintte Med'inaa Goday hintte S'oossay is's'iyaa goyinniyaa shuchchaa
hinttenttoo essoppite.

17

1 «Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, tilla bollana de'enna mehiyaa, woy hintte
dorssaa yarshshuwaa ootsiide shiishshoppite; hewe Aa sintsan sheneyiyaabaa.
2 «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa katamatuwaappe
hak'awaankka attumawaa gidina mac'c'awaa gidina Aa c'aak'uwaa koliide, Med'inaa
Godaa hintte S'oossaa sintsan iitaa ootseedda Asay hintte giddon beettooppe,
3 k'ay ta azazuwaa mentsiide, hara s'oossatoo goyinneedda uray, awaaw, woy
aginaw, woy saluwaa s'oolinttetoo goyinneedda uray de'ooppe,
4 hewaa malabaa hintte sisooppe, he yewuwaa minisiide paydite. Hintte k'orina,
hewaa mala tunabay Israa'eeliyaa giddon oosetteeddawe tumanne geeshsha
gidooppe,
5 he iitaa ootseedda bitaniyaa woy mishirato hintte katamaappe gas'aa kessiide,
shuchchaan c'addiide wod'ite.
6 He wod'iyaa Asay hayk'k'anaw bessiyaawe laa"u woy heezzu markkay
markkattina gido; itti asaa markkaa k'aalan ay asaynne hayk'k'oppo.
7 Aa wod'anaw markkatuu koyiro shuchchaan Aa c'addino; unttuntta kaalliide
Asay ubbay Aa c'addo. Hewaadan ootsiide, iitaa hintte giddoppe diggite.
8 «Hintte hintte katamatuwaan pirddanaw loytsi dees'iyaa shemppuwaa mootuwaa
gidina, shochchaa madutsaa mootuwaa, woy k'ay taw besse giyaa ak'o mootuwaa
gidinakka denddooppe, he wode hintte Med'inaa Goday hintte S'oossay dooreedda
sa'aa ahite.
9 Hewaan Leewatuwaappe k'eese gidiyaawaakkonne he wodiyaan daanna gidiide
pirddiyaawaakko shiishshite; he yewuwaa unttunttu pirddana.

16:19 23:6; Wog. 19:15 **16:21** Kes. 34:13 **16:22** Wog. 26:1 **17:3** Kes. 22:20 **17:6** Pay. 35:30; Zar. 19:15; Mat. 18:16; 2 K'or. 13:1; 1 S'im. 5:19; Ibr. 10:28 **17:7** 1 K'or. 5:13

10 Med'inaa Goday dooreedda sa'aan unttunttu pirddeeddawaadan ootsite;
unttunttu pirddeeddawaappe ashshenaadan naagettite.
11 Unttunttu hinttena tamaarisseedda higgiyaadaaninne unttunttu odeedda
pirddaadan ootsite; unttunttu pirddeedda pirddaappe ushechchanne haddirssa
ayinne sher"i gooppite.
12 Hewaan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, ootsiyaa daannaw, woy k'eesiyaw
azazettenan is's'iide, otorettiyaa Asay de'ooppe, he Asay hayk'k'o; hewaadan ootsiide,
iitaa Israa'eeliyaa giddoppe diggite.
13 Hewaappe guyyiyaan hewaa sisiide, Asay ubbay yayana; laa"entso otorettenna.

Kaatiyaa S'eelliyaa Wogatuwaa

14 «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa biittaa laattiide, yan
de'uwaa doommiyaa wode, hintte yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaadan,
hinttekka, ‹Ane nuunikka nu bollan kaatiyaa kaateyeetto› yaagiide k'oppooppe,
15 hintte kaateyanawe Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo dooreeddawaa
gidiyaawaa erite. Hewekka hintte asaa giddoppe dooretteeddawaa gidoppe attina,
hara biittaa asaa hintte bolla kaateyoppite.
16 He kaatii paraa daruwaa shiishshanaw bessena; k'ay asaykka paraa c'orayanaw
laa"entso Gibs'e simmanaadan ootsoppo. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday, ‹He
ogiyaanna laa"entso mulekka simmoppite› yaageedda.
17 Aa wozanaa baletsennaadan, kaatii c'ora mac'c'a asaa akkoppo. Work'k'aakka
biraakka darii shiishshoppo.
18 «I bare kawutetsaa araatan uttiyaa wode, Leewiyaa zare gidiyaa k'eesatuu
naagiyaa mas'aafaappe ha higgiyaa duuk'k'iide barew akko.
19 I ha higgiyaa k'aalaanne wogaa naagiyaawaaninne unttuntta ootsiyaawaan
Med'inaa Godaw, bare S'oossaw, yayyiyaawaa tamaarana mala, ha mas'aafay aanana
de'o; ikka ha mas'aafaa bare de'o laytsan ubbaan nabbabo.
20 Yaatooppe, I bare wozanaan, ‹Taani ta laggetuwaappe aad'd'ay› giide bare
ishanttu bolla otorettenna. Ikka S'oossaa higgiyaappe haddirssanne ushechcha
geena. I bare kawutetsan aduk'k'iide de'ana; Aa naanaykka Israa'eeliyaa gadiyaan
kaatiyaa gidanawaa.

18

Gishuwaan K'eesetuwaa Gakkiyaawaa

1 «K'eesetetsan ootsiyaa kumentsaa Leewiyaa zaretoo Israa'eeliyaa giddon biittaa
laatay baawa. Unttunttu Asay Med'inaa Godaw shiishshiyaa taman s'uuggiyaa
yarshshuwaappe miidde de'iyaawe unttunttoo laata.
2 Unttunttoo unttunttu ishanttu giddon laatay de'enna; Med'inaa Goday unttunttoo
geppeeddawaadankka I unttunttu laata.
3 «Korumaa woy dorssaa Asay yarshshoo shiishsheeddawaappe k'eesatoo
bessiyaawe hawaa: missaa, laa"u bagga gogonc'c'uwaanne uluwaa giddo ashuwaa
unttunttoo immino.
4 Hintte katsaappe, woyniyaappenne zayitiyaappe koyiro gakkeedda ayifiyaanne
hintte dorssaa ikisiyaappe bayiratuwaa k'eesatoo immiita.
5 Ayaw gooppe, unttunttunne unttunttu naanay Med'inaa Godaa suntsan ek'k'iide,
med'inaw k'eese gidiide ootsana mala, hintte zariyaa ubbaa giddoppe Med'inaa
Goday hintte S'oossay unttuntta dooreedda.
6 «Leewiyaa zare gidiyaa itti Asay Israa'eeliyaa gadiyaan ay katamaappenne
denddiide, Med'inaa Goday dooriyaa sa'aw yooppe,

17:16 1 Kat. 10:28; 2 Od. 1:16; 9:28 **17:17** 1 Kat. 10:14-22, 27; 11:1-8; 2 Od. 1:15; 9:27 **18:2** Pay. 18:20

7 I biyaasan de'iyaa Leewatuu Med'inaa Godaa sintsan ek'k'iide ootsiyaawaadan,
ikka Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan ek'k'iide ootso.
8 K'ay bare aawuwaa ak'uwaa bayizzina, barena gakkiyaawaa akkeeddawaa
gidooppekka, Leewatuu go'ettiyaawaa ubbaa unttunttunna likke shaakkiide akko.

Iita Meeziyaappe Naagettanaadan Imetteedda Seeraa

9 «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immeedda biittaa geliyaa wode, he
gadiyaan de'iyaa Asay ootsiyaa tuna oosuwaa ootsoppite.
10 Bare attuma na'aa woy mac'c'a naatto yarshshoo giide, taman s'uuggiyaa ay
asaynne hintte giddon beettoppo. Bitiyaawe, marac'c'iyaa s'eelliyaawe,
muruniyaawenne kaac'aa odiyaawe k'ay hintte giddon de'oppo.
11 Ayanttiyaawe, ayyaanatuwaa s'eegiyaawe, shareechchiyaawenne hayk'k'eedda
asaa ayaanaa s'eegiyaawe hintte giddon de'oppo.
12 Hewaa malabaa ootsiyaa ay asaynne Med'inaa Godaa matan is's'etteedda asaa.
Unttunttu hewaa mala tunaa ootsiyaa diraw, Med'inaa Goday hintte S'oossay he
kawutetsaa hintte sintsaappe yederssana.
13 Shin hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan kumentsaa pokkobay
bayinnawantta gidite.

S'oossay Nabiyaa Kiittana Geeddawaa

14 «Ha hintte laattanaw biyaa gadiyaan de'iyaa kawutetsatuu
muruniyaawanttunne marac'c'iyaa s'eelliyaawanttu odiyaawaa sisiyaawantta. Shin
hintte hewaa ootsennaadan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena te"eedda.
15 Med'inaa Goday hintte S'oossay, hintte zariyaa giddoppe, ta mala timbbitiyaa
odiyaawaa hinttenttoo dentsana. Hintte I giyaawaa sisite.
16 Hintte Siinaa Deriyaa bollan shiik'eedda wode, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa
hawaadan yaagiide oochcheeddita; ‹Nuuni hayk'k'ennaadan, Med'inaa Godaa nu
S'oossaa kooshshaa zaari sisokko; k'ay ha wolk'k'aama tamaakka laa"entso be'okko›
yaageeddita.
17 «Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; ‹Unttunttu geeddawaa ubbaa likke
geeddino.
18 Taani unttunttu zaratuu giddoppe, ne mala timbbitiyaa odiyaawaa unttunttoo
dentsana; ta k'aalaa Aa doonaan wotsana; ikka taani Aa azaziyaa ubbaa unttunttoo
odana.
19 I ta suntsan odiyaa ta k'aalaa sisenna oossinne haluwaa taani kesana.
20 Shin ta azazabeenawaa s'aliide ta suntsan odiyaawe woy hara s'oossatuwaa
suntsan odiyaa he timbbitiyaa odiyaawe hayk'k'o› yaageedda.
21 «Hintte, ‹Timbbitiyaa odiyaawe odiyaa k'aalay Med'inaa Godaappe gidennawaa
ayan shaakki eranee?› yaagooppe,
22 he timbbitiyaa odiyaawe Med'inaa Godaa suntsan, I odeedda k'aalay
polettennaan is's'ooppe, hewe Med'inaa Goday odibeenna k'aalaa gidiyaawaa eriita.
He timbbitiyaa odiyaawe wordduwaan odeedda diraw, aw yayyoppite.

19

Bak'atiide Attiyaa Katamatuwaa
(Pay. 35:9-34; Iya. 20:1-9)

1 «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa gadiyaan de'iyaa
kawutetsaa d'ayissiyaa wode, k'ay hinttekka unttuntta yederssiide, unttunttu
katamatuwaaninne unttunttu golletuwaan de'uwaa doommiyaa wode,

18:10 Wog. 19:26; Kes. 22:18 **18:11** Wog. 19:31 **18:13** Mat. 5:48 **18:15** Kit. 3:22; 7:37 **18:19** Kit. 3:23

2 Med'inaa Goday hintte S'oossay laata ootsiide immiyaa gadiyaan de'iyaa
katamatuwaappe heezzu katamatuwaa hinttenttoo dummayite.
3 Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo laata ootsiide immiyaa biittaa heezzu
kessiide shaakkite. Yaatiide asaa wod'eedda ooninne he katamatuwaakko
bak'atanaadan ogiyaa giigissite.
4 «Itti Asay kase morkketetsay bayinnan de'ishshin, erennan bare shooruwaa
wod'ooppe, I he katamatuwaappe ittoo bak'atiide, bare shemppuwaa ashsho.
5 Laa"u Asay mitsaa k'ans's'anaw wora biina, ittuu mitsaa k'ans's'ishin, tuutiyaappe
ayfii koletti wod'd'iide hinkkuwaa wod'ooppe, he wod'eeddawe ha heezzu
katamatuwaappe ittuwaa bak'atiide, bare shemppuwaa ashsho.
6 K'osetti attiyaa katamay ittuwaa s'alalaa gidooppe, wos's'iide ellekka gakkanaw
ogii aduk'k'eedda gaasuwaan suutsaa achchiyaawe suulliyaa hank'k'uwaan
denddiide, yederssi gakkiide, hayk'k'anaw bessenawaa wod'anaw danddayee; ayaw
gooppe, I bare shooruwaa wod'eeddawe kase morkketetsay de'iyaa diraassa gidenna.
7 Hintte heezzu katamatuwaa dummayi wotsanaadan, taani hinttena azazeeddawe
hewaassa.
8 «Med'inaa Goday hintte S'oossay kase hintte mayzza aawaatoo
c'aak'k'eeddawaadan hintte zawaa aassooppe, k'ay hintte mayzza aawaatoo immana
geedda biittaa ubbaa hinttenttoo immooppe,
9 ha heezzu katamatuwaappe hara heezzu katamatuwaa gujjiita. Hachche taani
hinttena azaziyaawaa ubbaa hintte polooppe, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa
dosooppenne I hinttena tamaarisseedda ogiyaan minniide de'ooppe, ha biittay
hinttenttoo imettana.
10 Hewaa ootsooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay laata ootsiide hinttenttoo
immiyaa gadiyaan geeshsha asaa suutsay gukkenna; k'ay hinttekka suutsaa gussiyaa
nagaraappe attiita.
11 «Shin itti Asay bare shooruwaa is's'iide, zuggi naagiide Aa wod'iide, ha
katamatuwaappe ittoo bak'atooppe,
12 Aa katamaa c'imatuu I bak'ateedda katamaappe kiitti ahiissiide, haluwaa
kesanaw Aa koyiyaawoo aatsi immino.
13 Aw ayinne k'arettoppite; hinttenttoo ubbabay lo"a gidana mala, geeshsha
suutsaa gussiyaawaa Israa'eeliyaa giddoppe d'ayissite.

Beni Zawatuwaa

14 «Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte laattanaadan immiyaa gadiyaan, beni
Asay esseedda ne shooruwaa biittaa zawaa shoddoppa.

Markkatuwaabaa

15 «Itti asaa bayzzanchcha gaanaw itti markka s'alalay gidenna. Laa"u woy heezzu
markkay markkattina, he mootuu pirddettanaw koshshee.
16 «Itti Asay haraa wordduwaan mootanaw denddooppe,
17 he mootiyaawenne mootettiyaawe laa"uukka Med'inaa Godaa sintsan,
k'eesetuwaa sintsaaninne he wode pirddiyaa daannatuwaa sintsan ek'k'ino.
18 Yaatooppe daannatuu he yewuwaa minisiide biddino; he mootiyaawe bare ishaa
wordduwaan mooteeddawaa gidooppe,
19 I he mootuwaan bare ishaa murissanaw k'oppeedda muraa barew muretto;
hewaadan ootsiide, hewaa mala iitaa hintte giddoppe diggite.
20 Yaatooppe, hara Asay hewaa sisiide yayana; hewaa mala iita oosuwaa laa"entso
ootsenna.

19:14 Zar. 27:17 **19:15** Pay. 35:30; Zar. 17:6; Mat. 18:16; Yoh. 8:17; 2 K'or. 13:1; 1 S'im. 5:19; Ibr. 10:28

21 Hewaa mala iitaa ootseeddawoo ayinne k'arettoppite; shemppuwaa
wod'eeddawe hayk'k'o; ayfiyaa diraw ayfiyaa; achchaa diraw achchaa; kushiyaa
diraw kushiyaa; gediyaa dirawkka gediyaa.

20

Olaabaa

1 «Hintte morkkiyaanna olettanaw biyaa wode, unttunttu paratuu, paraa
gaaretuunne unttunttu olanchchatuu hintteppe darina be'iide, unttunttoo
yayyoppite; ayaw gooppe, hinttena Gibs'eppe kesseedda Med'inaa Goday hintte
S'oossay hinttenana de'ee.
2 Hintte olaa doommanaappe kasetiide, k'eesii sintsaw aad'd'iide hawaadan yaago;
3 ‹Hinttenoo Israa'eeliyaa asatoo, sisite; hintte hachchi hintte morkkiyaanna
olettanaw haniita. Simmi hintte wozanay dagammoppo; yayyoppite; unttunttu
sintsan kokkoroppitenne shabbarettoppite.
4 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenana biyaa diraw, hintte
morkkiyaa oliide, hinttenttoo s'oonuwaa immana› yaago.
5 «Olaa gadaawatuu unttuntta hawaadan yaagino; ‹Ooratsa golliyaa kees's'iide
gelibeenna Asay de'ooppe, I ha olan hayk'k'ina, hara Asay Aa golliyaa gelennaadan, I
golle simmo.
6 Woy woyniyaa tokkiide, Aa ayifiyaan nashettibeena uray de'ooppe, I ha olan
hayk'k'ina, hara Asay Aa woyniyaa ayifiyaan nashettenaadan, I bare golle simmo.
7 Mac'c'a asaa giigissiide akkibeenna Asay de'ooppe, I ha olan hayk'k'ina, hara Asay
izo machchiyaa akkenaadan, I bare golle simmo› yaagino.
8 «Gadaawatuu gujjiidikka asaw hawaadan yaagino; ‹Ha asaa giddon yayyiyaa
asaynne hirggiyaa Asay ooninne de'ooppe, I bare laggetuwaa wozanaakka yashshan
seerissennaadan I bare golle simmo› yaagino.
9 Gadaawatuu hawaa asaw odi wurssiyaa wode, c'itaw c'itaw olaa gadaawatuwaa
doorino.
10 «Itti katamaa olanaw biide hintte aakko matiyaa wode, koyirottiide saruwaan
unttunttu kushiyaa immanaadan oochchite.
11 Unttunttu saruwaan barenttu kushiyaa immiide, barenttu gimbbiyaa penggiyaa
dooyiide hinttena gelissooppe, he kataman de'iyaa Asay ubbay hinttenttoo
haggaazinonne dees'o oosuwaa hinttenttoo ootsino.
12 Shin he katamaa Asay hinttenttoo saruwaan kushiyaa immennan is's'iide,
hinttenana olaw giigooppe, hintte he katamaa yuushshuwaa dooddite.
13 Med'inaa Goday hintte S'oossay unttuntta hinttenttoo aatsi immiyaa wode, he
kataman de'iyaa attuma asaa ubbaa mashshaan wurssite.
14 Shin mac'c'a asaa, naanatuwaa, mehiyaanne katamaa giddon de'iyaa ubbabaa
omooduwaa ootsiide hinttenttoo akkite. K'ay Med'inaa Goday hintte S'oossay
hinttenttoo immiyaa hintte morkkatuwaa omooduwaan go'ettite.
15 Hintte de'iyaasaappe haakkiide de'iyaa katamatuwaakka oyk'k'iyaa wode,
hewaadan ootsiita.
16 «Shin Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo laata ootsiide immiyaa
gadiyaan shemppuwaanna de'iyaawaa ittibaanne ashshenan wod'ite.
17 Med'inaa Goday hintte S'oossay azazeeddawaadan, Hiitetuwaa, Amooretuwaa,
Kanaanetuwaa, Parzzetuwaa, Hiiwetuwaanne Yaabuusatuwaa wurssiide wod'ite.
18 Hewe d'ayooppe, unttunttu barenttu s'oossatoo goyinniyaa tuna oosuwaa hintte
ootsanaadan hinttena tamaarissana; hewan hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa
bolla nagaraa ootsana.

19:21 Kes. 21:23-25; Wog. 24:19-20; Mat. 5:38

19 «Katamaa oyk'k'anaw yuushshuwaa dooddi, daro gallassaa olettiide gam"iyaa
wode, aan de'iyaa ayfiyaa immiyaa mitsaa kalttan k'ans's'oppite; unttunttu ayfiyaa
miiteppe attina, unttuntta k'ans's'oppite. Ayaw gooppe, hintte yuushshuwaan
dooddiide oliyaawe asaappe attina, dembban de'iyaa mitsaa gidenna.
20 Shin hintte eriyaa ayfiyaa immenna hara mitsatuwaa k'ans's'iide, hinttenana
olettiyaa katamay kunddana gakkanaw, hewan dooddiyaa geessuwaa kees's'ite.

21

Wod'eedda Uray Erettibeenna Wonjjalaa

1 «Hintte laattanaadan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa
gadiyaan, ooni wod'eeddentto erenna anhay kunddiide beettooppe,
2 hintte daannatuunne hintte c'imatuu biide, hewaa yuushshuwaan de'iyaa
katamatuwaappenne he anhaappe gidduwaan de'iyaa haakotetsaa likkino.
3 Hewaappe guyyiyaan, anhay kunddeeddasa matattiyaa katamaa c'imatuu, oosoo
gakkabeenna, I morggiyaan k'ambbaray wod'd'ibeenna ussatto akkino.
4 Goggiyaa haatsay de'iyaa goshettibeenna sa'anne zerettibeenna zanggaaraa
afiide, he ussatti morggiyaa mirk'k'iide mentsino.
5 Yaatooppe Leewiyaa naanay, k'eesatuu he sa'aa ittippe biino; ayaw gooppe,
hawaa mala iita hayk'uwaanne mootuwaa shaakkiide pirddanaw, Med'inaa Goday
hintte S'oossay bare sintsan ootsanaw, Med'inaa Godaa suntsankka anjjanaw
unttuntta dooreedda.
6 Hewaappe guyyiyaan, he anhay kunddeeddasa matattiyaa katamaa c'imatuu
ubbay, zanggaaraan morggiyaa mirk'k'iide wod'eedda ussatti bolla barenttu
kushiyaa meec'ettiide, hawaadan yaagino:
7 ‹Nu kushii ha suutsaa gussibeenna; nu ayifiikka hawaa ootseeddawaa be'ibeenna.
8 Abeet Med'inaa Godaw, neeni wozeedda ne asaa, Israa'eeliyaa maara; ha
geeshsha suutsaa ne asaa bolla naak'uwaa ootsaade paydoppa yaagino›. He suutsaa
diraw, unttunttoo atto geetettana.
9 Hintte Med'inaa Godaa ayfiyaa sintsan hewaadan ootsiide, geeshsha suutsay
gukkeedda nagaraa hintte giddoppe diggite.

Olan Omoodetteedda Mac'c'a asatuwaabaa

10 «Hintte morkkiyaanna hintte olettanaw kesina, Med'inaa Goday, hintte S'oossay,
unttuntta hintte kushiyan aatsi immina, unttuntta omooddiyaa wode,
11 omoodetteedda asaa giddon itti malanchcha mishirato be'aade, izo amottaade,
machche udanaw koyooppe,
12 ne golle ayaa; I huup'iyaa meedda; I s'uguntsaakka c'igga.
13 Omoodettiyaa wode de'iyaa mayuwaa k'aara diggaade, ne son uttaade, bare
aawoonne bare daayiw itti aginaa kumentsaa kayyottu. Hewaappe guyyiyaan, izo
akka.
14 Yaata simmina, izina de'iyaawe neena nashechchennan d'ayooppe, Aa bare
koyyosaa baanaadan yedda agga. Neeni izo machche ootsaade ittippe ak'eeda diraw,
izo shaluwaan zal"anaw woy kawushanaw bessena.

Bayira Na'ay Laattiyaa Maataa

15 «Itti asaw I dosiyaanne is's'iyaa laa"u mac'c'a asatuu de'ooppe, k'ay ha
laa"atuukka aw attuma naanatuwaa yeleeddawantta gidishin, bayira yeletteeddawe
ha is's'iyaa mac'c'a mishiratippe yeletteeddawaa gidooppe,
16 bare naanaw bare ak'uwaa I laatissiyaa wode, I is's'iyaanippe yeletteedda
bayiray de'ishshin, I dosiyaanippe yeletteedda teefaa bayirayanaw bessena.

17 Hara naanaw immiyaawaappe laa"u kushiyaa aatsi immiyaawan ha is's'iyaani
na'ay bayira gidiyaawaa erissanaw besse. Ayaw gooppe, he na'ay aw kushiyaa
gediyaa p'alk'k'eedda bayira gidiyaa diraw, bayiratuwaa I akkanaw besse.

Aawoonne Aattiw azazetenaan is's'eedda Na'aa

18 «Aawoonne aatiw azazettenan is's'eedda, unttunttu seerinakka simmenna
morggiyaa zoddaanne makkalanchcha gidiide simmenna na'i de'ooppe,
19 aawunne aata he katamaa penggiyaan de'iyaa c'imatuwaakko Aa oyk'k'i akki
ahino.
20 C'imatoo hawaadan yaagino; ‹Hawe nu na'ay morggiyaa zoddaanne
makkalanchcha; I nuw mulekka azazettena; miishshaa laali kaa'iyaawaanne
ushshanchcha› yaagiide odino.
21 Hewaappe guyyiyaan, he kataman de'iyaa attuma Asay ubbay I hayk'k'ana
gakkanaw, shuchchaan c'addiide Aa wod'ino. Hewaadan ootsiyaawaan hintte
giddoppe iitaa d'ayissite. Yaatooppe Israa'eeliyaa ubbay hewaa sisiide yayana.

Dumma Dumma Higgetuwaa

22 «Itti Asay hayk'uwaa pirddissiyaa dabaa ootsina, hintte Aa mitsan kak'k'i
wod'ooppe,
23 he kak'etteedda mitsan Aa anhay ak'oppo; Aa he gallassi moogite. Ayaw gooppe,
mitsaa bollan kak'etti hayk'k'iyaa ooninne S'oossan shek'etteeddawaa. Med'inaa
Goday hintte S'oossay hinttenttoo laata ootsiide immiyaa hintte biittaa hintte
tunissoppite.

22

1 «Israa'eeliyaa asaa booray woy dorssay bayiide wora biishshiina be'ooppe,
sheneko gaade agga aggoppa; Aa godaw laagga ahaade imma.
2 He mehiyaa goday ne heera gidana d'ayooppe, woy Aa goday oonentto neeni
erana d'ayooppe, Aa goday koyiidde yaana gakkanaw, ne golle akkaade afa; I yiide,
demmiyaa wode, aw imma.
3 Hewaadan hariyaa gidina, mayuwaa woy ayaanne bayeeddawaa demmooppe, Aa
godaw zaarappe attina, sheneko gooppa.
4 «Israa'eeliyaa asaa harii woy booray ogiyaan kunddeeddawaa be'ooppe,
maaddaade dentsappe attina, sheneko gaade agga aggoppa.
5 «Mac'c'a Asay attuma asaa mayuwaa mayyoppino; attuma asaykka mac'c'a asaa
mayuwaa mayyoppino. Ayaw gooppe, hewaa malabaa ootsiyaa oonanne Med'inaa
Goday hintte S'oossay shaattee.
6 «Ogiyaan ne biishshiina, mitsan gidina, sa'aan bare maraa woy k'uuk'k'ulliyaa
hap'p'a utteedda kafatto demmooppe, izo I maraanna gatsa oyk'k'aade ne golle
afoppa.
7 Maratuwaa akka afanaw danddayaasa; shin daayo baanaadan yedda agga.
Hewaadan ootsooppe, neeni durettaade adussa laytsaa de'ana.
8 «Ooratsa golliyaa kees's'iyaa wode, d'ok'k'a kaaraappe Asay kunddi hayk'k'ina ne
ooshettennaadan, zemppiide attiyaawaa giigissa.
9 «Ne woyniyaa shoyk'aan laa"u k'ommo katsaa zeroppa; hewaadan ootsooppe, ne
zereedda katsaynne woynnii laa"uukka bayana.
10 «Booraanne hariyaa ittippe waas'aade goshoppa.
11 «Suufiyaappenne liinuwaappe walakan dadetteedda mayuwaa mayyoppa.
12 «Ne mayyeedda mayoo oyddu bagganakka mac'aray de'o.

Geluwaa Akuwaa Geeshshatetsaan Naagiyaawaa

21:23 Gal. 3:13 **22:1** Kes. 23:4-5 **22:9** Wog. 19:19 **22:12** Pay. 15:37-41

13 «Itti Asay machchato akkiide, izina ak'i simmiide, izo dosana d'ayooppe,
14 ‹Hanno ta akkaade izina ak'iyaa wode, higgii iziw baawa› yaagiide izo bayzziide haasayooppe,
15 he naatti aawunne daaya I higgiyaa malaataa akki afiide, katamaa penggiyaan de'iyaa c'imatuwaa bessino.
16 Naatti aawuu c'imatoo hawaadan yaagiide odo, ‹Taani ta naatto hawoo machche ootsaade immaad; shin I izo is's'eedda.
17 I, «Ne naattin higgii baawa» yaagiide izo bayzziide haasaye; shin ta naatti higgiyaa malaataa hawaa be'ite› yaagiide, izi higgiyaa erissiyaa c'ark'k'iyaa besso.
18 Yaatina he katamaa c'imatuu Aa murino.
19 I Israa'eeliyaa wodoratti suntsaa bayzzeedda diraw, c'imatuu Aa s'eetu s'agaraa biraa muriide, hewaa naatti aawoo immino. Naattakka aw machche gidaade de'u; bare de'o laytsaa ubbaan I izo yeddanaw bessena.
20 «Aa mootuu tuma gidiide, naattin wodorotetsay d'ayooppe,
21 naatto izi aawuwaa kare ahiide, he katamaa attuma Asay izo shuchchaan c'addiide wod'o. Ayaw gooppe, Aa bare aawuwaa son de'aadde sharmus'a gidaade, Israa'eeliyaa giddon ha pokkobaa ootsaaddu; hewaadan ootsiide hintte giddoppe iitaa diggite.
22 «Ay asaynne hara asaa mac'c'a asaana sharmus'iidde oyk'k'etooppe, ikka aanana sharmus'eedda mac'c'a mishiratakka hayk'k'ino. Hewaadan ootsiide, hintte giddoppe iitaa diggite.
23 «Ay asaynne haraw giigeedda wodoratto katamaa giddon demmiide izina sharmus'ooppe,
24 unttuntta laa"uwaakka katamaappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide wod'ite. Ayaw gooppe, naatta kataman de'aadde, Asay ashshanaadan waassabeykku. I hayk'k'iyaawe k'ay hara asaw giiga utteedda wodoratto bayzzeedda gishshaassa. Hewaadan ootsiyaawaan hintte giddoppe iitaa diggite.
25 «Itti Asay asaw giigeedda wodoratto Asay bayinna sa'aan wolk'k'an oyk'k'iide, izina gisooppe, Aa s'alalay hayk'k'o.
26 Naatto ayinne ootsoppite; izo wod'anaw bessiyaa nagaraa ootsabeykku. Hawe itti Asay c'oo bare shooruwaa bolla denddiide, wod'iyaa asaa pirddaa mala pirddaa.
27 Ayaw gooppe, I izo Asay bayinna sa'aan demmiide oyk'k'ina, he wodoro naatta waassaaddu; shin izo ashshiyaa Asay de'ibeenna.
28 «Ay asaynne asaw giigabeenna wodoratto oyk'k'iide, I higgiyaa akki diggiide oyk'k'etooppe,
29 naatti aawoo ishatamu s'agaraa biraa c'iggo. Yaatiide naatto barew machche ootso. Bare de'o laytsaa ubbaan izo yeddoppo.
30 «Ay asaynne bare aawuwaa machchato akkiide, bare aawuwaa kawushshoppo.

23

Asaa Maabaraappe Shaakkiyaa Hanotaa

1 «Sanggisetteedda woy k'aaratetteedda attuma asay, Med'inaa Godaa shiik'uwaa giddon beettoppo.
2 «Sharmus'an yeletteedda Asay Med'inaa Godaa asaa maabaraa geloppo; haray atto biide tammantsa yeletaa gakkanawukka, Aa zariyaappe ooninne Med'inaa Godaa asaa maabaraa giddo geloppo.
3 «Amoona asaa gidina, woy Moo'aaba asaa gidinakka, Med'inaa Godaa asaa maabaraa geloppo; haray atto biide tammantsa yeletaa gakkanawukka, unttunttu asaa gideedda ooninne med'inawukka Med'inaa Godaa asaa maabaraa geloppo.

22:28 Kes. 22:16-17 **22:30** Wog. 18:8; 20:11; Zar. 27:20 **23:3** Nah. 13:1-2

4 Ayaw gooppe, hintte Gibs'eppe kesiide hemettishin, unttunttu hinttena
katsaannanne haatsaana mokkibeykkino. Hewaadankka, Masp'p'es'oomiyan Patoora
giyaa kataman de'iyaa Bi'oora na'aa Balaami hinttena shek'k'ana mala
k'as'areeddino.
5 Med'inaa Goday, hintte S'oossay, Balaami giyaawaa sisanaw koyibeenna; Aa
shek'k'aa hinttenttoo anjjoo laammeedda. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte
S'oossay hinttena siik'ee.
6 Hintte de'o laytsaa ubbaan med'inawukka unttunttu saro de'anaadaaninne
unttunttu durettanaadan amottoppite.
7 «Hinttew unttunttu dabbo gidiyaa diraw, Edoomatuwaa kad'iide is's'oppite; k'ay
Gibs'etuwaakka is's'oppite. Ayaw gooppe, hintte unttunttu gadiyaan bete gidiide
de'eeddita.
8 Unttunttoo heezzentso yeletaa naanay Med'inaa Godaa asaa maabaraa gelanaw
danddayiino.

Olaw Dunkkaaneedda Sa'aa Wogaadan Geeshshan Naagussaa

9 «Hintte hintte morkkiyaa olanaw kesiide ittisaan kambbuwaa med'd'o wode,
hinttena tunissiyaawaappe ubbaappe shaakettite.
10 K'amma akumuwaan mac'c'a asaana gaketeeddawaa erissiyaa irs's'abay aan
de'iyaa ay asaynne de'ooppe, dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kesiide yan gam"o.
11 Sa'ay omarssiyaa wode, bare bollaa meec'ettiide, lelem"iyaa wode
dunkkaaneeddasaa simmo.
12 «Hintte sheeshshaw uttiyaasaa dunkkaaneedda sa'aappe karenna giigissite.
13 Sheeshshaw uttiyaasaa bookkanaw zoruwaa hintte olaa miishshaanna gatsi
oyk'k'ite; sheeshshaw utti simmiide, ollaan biittaa zaarite.
14 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena naaganawunne hintte
morkkatuwaa hintte kushiyan aatsi immanaw, hintte heeran yaanne haanne
hamettee. Hewaan I sheneyiyaabaa ayaanne be'iide, hintteppe wora simmennaadan,
hintte heeray geeshsha gidanaw koshshee.

Dumma Dumma Higgetuwaa

15 «Bare godaappe bak'atiide, neekko yeedda ayiliyaa zaaraade Aa godaw immoppa.
16 I hintte katamatuwaappe bare koyeeddawan de'o; Aa uk'k'unnoppite.
17 «Israa'eeliyaa asaappe ooninne attuma gidina, mac'c'a gidinakka, allaga s'oossaw
goyinniyaawanttu ootsiyaawaadan, sharmus'iyaawaa gidoppo.
18 Hewaadankka, attumawaa gidina, mac'c'awunno gidina, sharmus'an
demmeedda miishshaa shiik'uwaa gatsanaw Med'inaa Godaa hintte S'oossaa golliyaa
ahoppino. Ayaw gooppe, unttunttu laa"uwaakka Med'inaa Goday hintte S'oossay
shaattee.
19 «Ne zare gidiyaa Israa'eeliyaa asaw miishshaa, katsaa gidina harabaa tal"aade
dichchaa akkoppa.
20 Hara biittaa asaappe dichchaa oochchanaw danddayaasa; shin neeni laattanaw
geliyaa gadiyaan neeni ootsiyaaban ubbaan Med'inaa Goday ne S'oossay neena
anjjana mala, ne zare gidiyaa Israa'eeliyaa asaw dichchaw tal"oppa.
21 «Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, immanaw geppeeddawaa immanaw gam"oppa.
Med'inaa Goday ne S'oossay neeni geppeeddawaa kumentsan neeppe koyiyaa diraw,
polana d'ayooppe, new nagaraa gidana.
22 Shin neeni geppana d'ayooppe, hewan new nagaray baawa.
23 Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, immana gaade neeni doonaan haasayeeddawaa
ne dosuwaan immana geedda diraw, ne ins's'arssan haasayeeddawaa pola.

23:4 Pay. 22:1-6 **23:5** Pay. 23:7—24:9 **23:17** Wog. 19:29 **23:19** Kes. 22:25; Wog. 25:36-37; Zar. 15:7-11
23:21 Pay. 30:1-16; Mat. 5:33

24 «Ne shooruwaa woyniyaa gidduwaana aad'd'iyaa wode, woyniyaappe ne
koyeedda keenaa mappe attina, aappe ayaanne ne oyk'k'eedda miishshaan yeggoppa.
25 Ne shooruwaa shoyk'aanna kantsiyaa wode, he shoyk'aan de'iyaa tishaappe
duutsaade mappe attina, ne shooruwaa katsaa baac'aan c'akkaade golle afoppa.

24

Machchato Yeddiyaawaanne Laa"entso Akuwaa

1 «Itti Asay machche akki simmiide, itti iitabaa I bolla demmiide izo is's'ooppe, iziw
paramaa s'aafi immiide, bare golleppe kessiide yeddooppe,
2 iza Aa golleppe kesaade, hara asinaa gelooppe,
3 he laa"entso asinaykka izo dosennan is's'iide, paramaa iziw s'aafi immiide, bare
golleppe izo kessiide yeddooppe, woy izo akkeedda he laa"entso asinay hayk'k'ooppe,
4 Aa tuneedda diraw, koyiro parameedda asinay laa"entso izo zaariide akkoppo.
Hewe Med'inaa Godaa matan is's'etteeddawaa; k'ay hinttekka Med'inaa Goday hintte
S'oossay hinttenttoo immiyaa gadiyaan hawaa mala nagaraa ootsoppite.
5 «Ooratsa machche akkeedda Asay olaw booppo; hara dees'o oosuwaakka aw
immoppite. Itti laytsay aad'd'ana gakkanaw, hak'anne beennan bare akkeedda
machchato nashechcho.

Dumma Dumma Higgetuwaa

6 «Ay asaynne ac'oo wos'aa woy mayddiyaa oyk'k'oppa; ayaw gooppe, hewe
golliyaa Asay gaac'c'iyaaba d'ayiide, hayk'k'ino giyaawaa.
7 «Bare ishaa gidiyaa Israa'eeliyaa asaa wuu"i afiide, ayiliyaa kessiyaa Asay woy
haraw zal"iyaa ay asaynne hayk'k'o. Hewaadan ootsiyaawaan hintte giddoppe iitaa
diggiita.
8 «Wolk'k'aama galbbaa harggiyaan sakettiyaa asaw Leewiyaa zare gidiyaa
k'eesatuu hinttena tamaarisseeddawaadan ubbabaa polite; ta unttuntta
azazeeddawaa hewaadan ootsanaw naagettite.
9 Hintte Gibs'eppe kesiide ogiyaan de'ishshin, Med'inaa Goday hintte S'oossay
Miiriyaami bolla ootseeddawaa hassayite.
10 «Neeni ne shooroo ittibaa tal"aade, I oytsiyaawaa oochchanaw Aa golle geloppa.
11 Neeni karen ek'k'a de'ishin, ne tal"eedda bitanii oytsiyaawaa bare golleppe
kessiide new immo.
12 I hiyyeesaa gidooppe, ne ac'oo oyk'k'eedda Aa mayuwaa ne son ayissoppa.
13 I mayyiide ak'anaadan, omarssi wode aw guyye zaara; I hewan neena galatana.
Hewe Med'inaa Godaa ne S'oossaa matankka new geeshshatetsaa gidanawaa.
14 «Ne ishaa gidiyaa Israa'eeliyaa asaa gidina, woy ne biittaa katamaappe ittuwaan
de'iyaa kare biittaa asaa hiyyeesaa k'as'araade naak'k'oppa.
15 I hachchi ootseeddawaa hachchi akkanaw minisiide koyiyaa diraw, away
wullennan hachchi c'igga. Hewe d'ayooppe, metootanchchay neeppe Med'inaa
Godaw waassina, new nagaraa gidanawaa.
16 «Naanay ootseedda nagaraa diraw, aawotuwaa wod'anaw bessena; k'ay aawotuu
ootseedda nagaraa dirawukka, naanatuwaa wod'anaw bessena. Asay ubbay bare
ootseedda nagaran nagaran hayk'k'anaw besse.
17 «Kare biittaa asatuu pirddaanne aawuu aata baynnawanttu pirddaa
deshissoppa; am"atti mayuwaa Aa tal"eeddawoo gaade oyk'k'oppa.

24:1 Mat. 5:31; 19:7; Mar. 10:4 **24:7** Kes. 21:16 **24:8** Wog. 13:1—14:54 **24:9** Pay. 12:10 **24:10** Kes. 22:26-27 **24:14** Wog. 19:13 **24:16** 2 Kat. 14:6; 2 Od. 25:4; Hiz. 18:20 **24:17** Kes. 23:9; Wog. 19:33-34; Zar. 27:19

18 Hinttekka Gibs'e gadiyaan ayiliyaa gideeddawaanne Med'inaa Goday hintte
S'oossay hinttena yaappe woziide kesseeddawaa hassayite. Taani hawaa hinttena
azaziyaawe hewaa dirassa.
19 «Ne shoyk'aappe katsaa c'akkiyaa wode, ne dogeedda mirk'k'iyaa k'oranaw
guyye booppa. Med'inaa Goday ne S'oossay ne kushiyaa ooso ubbaan neena anjjana
mala, hewaa betiyaw, aata aawuu bayinna naanatoonne am"etoo agga.
20 Ne wogaraa ayfiyaa mas'iyaa wode, ittuunne attenan wurssaade mas'anaw
laa"entsuwaa guyye simmoppa; atteedawaa betiyaw, aata aawuu bayinna
naanatoonne am"etoo agga.
21 Ne woyniyaa ayfiyaa mas'iyaa wode, atteedawaa k'aarimanaw laa"entsuwaa
guyye booppa; hewaa betiyaw, aata aawuu bayinna naanatoonne am"etoo agga.
22 Hinttekka Gibs'e gadiyaan ayiliyaa gidiide de'eeddawaa dogoppite. Taani hawaa
hinttena azaziyaawe hewaa diraassa.

25

1 «Laa"u asatuu walak'ettiide pirddaa golliyaa yooppe, daannatuu geeshsha ne
likke giide, naak'k'eeddawaa ne bayzzanchcha giide pirddino.
2 Bayzzanchchay wad'uu bessiyaawaa gidooppe, tiraan gisisiide zokkiyaa
shoc'anaw daannay azazo; yaatooppe bayzzanchchay daannaa sintsan bare
bayzzuwaa keenaa shoc'etto.
3 I oytamuwaa gakkanaw shoc'ettoppe attina, hewaappe daruwaa shoc'ettoppo.
Hewaappe daruwaa Aa shoc'ooppe, ne ishay ne sintsan kawushshana.
4 «Uddumaan katsaa yed'd'iyaa booraa doonaa k'achchoppa.

Hayk'k'eedda Ishaw Ootsanaw Bessiyaabatuwaa

5 «Ittippe de'iyaa ishatuwaappe ittuu na'aa yelennaan hayk'k'ooppe, Aa machchatta
haraa baade geluppu; izi asinaa ishay izo akko; iziw koshshiyaawaa polo.
6 Yaatooppe ha hayk'k'eeddawaa suntsay Israa'eeliyaappe pitetti d'ayennaadan, Aa
koyiro yeliyaa attuma na'ay ha hayk'k'eeddawaa suntsan s'eegetto.
7 «Gido shin, I bare ishaa machchato akkanaw koyana d'ayooppe, iza katamaa
penggiyaan utteedda c'imatuwaakko baade, ‹Ta asinaa ishay bare ishaa suntsay
Israa'eeliyaan de'anaw koyibeenna; taana akkiide, taw koshshiyaawaa kuntsennan
is's'eedda› yaagaade magannu.
8 Katamaa c'imatuu Aa s'eegiide oochchino; ha"ikka, ‹Taani izo akkikke› giide
is's'ooppe,
9 he hayk'k'eeddawaa machchato c'imatuwaa sintsan aakko shiik'aade, Aa gediyaa
c'aammaappe ittuwaa kessaade, Aa som"uwaan c'uchchaa c'uchchaade hawaadan
yaagu; ‹Bare ishaw zeretsay de'anaw koyenna asaa bolla, hawaa mala kawushshay
gakkanaw bessee› yaagu.
10 Aa zarii Israa'eeliyaan, ‹C'aammaa Keseeddawanttu soyaa› geetetti s'eegettiide
de'ana.

Hara Higgetuwaa

11 «Laa"u asatuu wad'ettishin, ittuwaa machchata yaade, bare asinaa shoc'iyaawaa
kushiyaappe ashshanaw, bare kushiyaa yeddaade hinkkuwaa attumatetsaa
oyk'k'ooppe,
12 iziw ayinne k'arettennaan I kushiyaa k'ans's'ite.
13 «Ne keeshshaa giddon dees'onne kawushsha gideedda laa"u miizaanatuu
de'oppino.

24:19 Wog. 19:9-10; 23:22 **25:3** 2 K'or. 11:24 **25:4** 1 K'or. 9:9; 1 S'im. 5:18 **25:5** Mat. 22:24; Mar. 12:19; Luk'. 20:28 **25:7** Uru. 4:7-8 **25:13** Wog. 19:35-36

14 Ne soon darissiidenne guutsiide likkiyaa laa"u makkiyaabay de'oppo.
15 Med'inaa Goday ne S'oossay new immiyaa gadiyaan adussa laytsaa ne de'anaadan kumentsanne likke miizaanaynne makkiyaabay new de'o.
16 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne S'oossay hewaa malabaa ootsiide, baletsiyaa asaa ubbaa shaattee.

Amaaleek'atuwaa Wod'anaw Imetteedda Azazuwaa

17 «Hintte Gibs'eppe kesiide biide de'ishshin, Amaaleek'atuu hintte bolla ootseeddawaa hassayite.
18 Unttunttu S'oossaw yayyena asaa; hintte ogiyaan hinttenana ek'etteeddino. Hintte hemettishin, daaburiide guyye atteeda asaa ubbaa wod'eeddino.
19 Hewaa diraw, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena he biittaa laatissiide, hintte yuushshuwaan de'iyaa morkkatuwaa ubbaappe hinttena shemppissiyaa wode, ha gadiyaan unttuntta hassayiyaa Asay d'ayana gakkanaw, Amaaleek'atuwaa ubbaa saluwaa gufantsaappe d'ayissite; hewaa ootsanawaa mulekka dogoppite.

26

Bayira Katsaa Yarshshuwaa

1 «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena laatissiyaa biittaa geliide uttiyaa wode,
2 Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa gadiyaan mokkeedda katsaa ubbaappe bayirattiyaawaa k'un"aana Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay hewan s'eesettanaadan dooreedda sa'aw akkiide biite.
3 Yaatiide he wodiyaan aawotiyaa k'eesiyaakko biide, hawaadan yaagite; ‹Med'inaa Goday nu immana giide kase nu mayzza aawaatoo c'aak'k'eedda sa'aa taana gelisseedda Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, hachchi taani markkattay› yaago.
4 «Yaatooppe k'eesii katsay kumeedda k'un"aa ne kushiyaappe akkiide, Med'inaa Godaw, ne S'oossaw yarshshiyaa sa'aa sintsan wotso.
5 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa ne S'oossaa sintsan hawaadan yaagaade haasaya; ‹Ta mayzza aawuu de'iyaasaa d'ayiide metooteedda Sooriyaa biittaa asaa; I metootiide, payduwaan guutsaa asatuwaana Gibs'e wod'd'iide yan de'eedda. Hewaan de'iidde I wolk'k'aama wolk'k'aamanne payduwaan c'ora gade keseedda.
6 Hewaa be'iide, Gibs'etuu nuw mek'etsaa iiteeddino; nuuna un"etseeddino. Nu ootsanaadan dees'o oosuwaa nu bolla c'aaneeddino.
7 Yaatina, nuuni Med'inaa Godaw, nu aawotuwaa S'oossaw, waasseeddo. Med'inaa Goday nu waasuwaa siseedda; nu un"uwaa, nu daaburaanne nu uk'k'unnaa be'eedda.
8 Med'inaa Goday bare wolk'k'aama kushiyaaninne bare mic'etteedda k'esiyaan, wolk'k'aama dagamaan, malaataaninne malalissiyaa ooratsabaa ootsiyaawaan, nuuna Gibs'eppe kesseedda.
9 Ha sa'aa nuuna ahiide, maatsaanne eessaa goggiyaa ha biittaa nuw immeedda.
10 Hekko taani Med'inaa Goday immeedda biittaa ayfiyaappe koyruwaa ahaaddi› yaagaade, k'un"aa Med'inaa Godaa ne S'oossaa sintsan wotsaade, Aa sintsan goyinna.
11 Newunne ne soo asaw Med'inaa Goday ne S'oossay immeeddawaan nashetiidde, galatite; Leewatuunne hintte giddon de'iyaa betetuu ubbaykka hinttenana nashetino.
12 «Asiraataa kessiyaa heezzantsa laytsan laytsan mokkeeddawaa ubbaappe asiraataa kessaade poliyaa wode, ne kataman de'iyaa Leewatoo, betetoo, aata aawuu bayinnawanttoonne am"etoo imma; yaatooppe unttunttu hintte kataman barew koshshiyaa katsaa maananne kallana.
13 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, hawaadan yaaga; ‹Taani ta golleppe S'oossaw dummateedda katsaa kessaade, neeni taana azazeedda ne

25:17 Kes. 17:8-14; 1 Sam. 15:2-9 **26:2** Kes. 23:19 **26:12** Zar. 14:28-29

azazuwaadan Leewatoo, betetoo, aata aawuu bayinna naanatoonne am"etoo immaad. Taani ne azazuwaappe ittuwaanne mentsabeykke; k'ay ittuwaanne doga aggabeyikke.
14 Ta kayyuwaa wodekka, he asiraataappe ayinne mabeykke; taani wogaan geeshsha gidenna wodekka, aappe kare kesseeddawekka baawa; hayk'k'eedda asawukka ac'aa hewaappe wotsabeykke. Taani Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, azazettaad; k'ay neeni taana azazeeddawaa ubbaa polaad.
15 Neeni de'iyaa geeshsha sa'aappe, saluwaappe haa duge s'eella; ne deriyaa Israa'eelanne kase nu mayzza aawaatoo ne immana gaade c'aak'k'eeddawaadan nuw immeedda ha maatsaynne eessay goggiyaa biittaa anjja› yaaga.

S'oossaw Dummateedda Asaa

16 «Neeni ha awaayotuwaanne wogatuwaa naaganaadan, Med'inaa Goday ne S'oossay neena hachchi azazeedda; hewaa diraw, neeni unttuntta ne kumentsaa wozanaappenne kumentsaa shemppuwaappe naaga.
17 Med'inaa Goday new S'oossaa gideeddawaa, ne Aa ogiyaan hamettiyaawaa, Aa wogaa, Aa azazuwaanne Aa higgiyaa neeni poliyaawaa hachchi erissaadda.
18 K'ay Med'inaa Godaykka bare geleedda k'aalaadan neeni Aa asaa gidiyaawaa, aw buzo miishshaa gidiyaawaanne neeni Aa azazo ubbaa naaganawaa erisseedda.
19 Hewaa neeni ootsooppe, I med'd'eedda asaa ubbaappe neena galatan, suntsaaninne bonchchuwaan wolk'k'aama gade ootsana Med'inaa Goday geleedda k'aalaadan neenikka aw geeshsha gade gidanawaa hachchi erisseedda» yaageedda.

Kanaane Gelanaappe Kasetiide Imetteedda Azazuwaa

27

(27:1—28:68)

Shuchchatuwaa Bolla S'aafetteedda Higgetuwaa

1 Hewaappe guyyiyaan, Muse Israa'eeliyaa c'imatuwaanna gidiide, asaa hawaadan yaageedda; «Taani hachchi hinttena azaziyaa azazuwaa naagite.
2 Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa biittaa geliyaa wode, wolk'k'aama shuchchatuwaa essiide, booshunchchaan okkite.
3 Med'inaa Goday hintte aawotuwaa S'oossay hinttenttoo immana geeddawaadan, eessaynne maatsay goggiyaa biittaa, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa biittaa hintte pinniyaa wode, ha higgiyaa k'aalatuwaa ubbaa he shuchchatuu bolla s'aafite.
4 Hintte Yorddaanoosa pinneedda wode, taani hinttena hachchi azazeeddawaadan, ha shuchchatuwaa Eebaala Deriyaa bollan essiide, unttuntta booshunchchaan okkite.
5 He sa'aan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, birataa miishshay bochchibeenna shuchchaappe yarshshiyaa sa'aa ootsite.
6 He hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yarshshiyaa sa'aa masettibeenna shuchchaappe ootsite; yaatiide hewaa bollan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishshite.
7 Ittippetetsaa yarshshuwaakka, hewan miidde, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan nashetite.
8 Ha higgiyaa k'aalatuwaa ubbaa k'onc'c'iyaan beettiyaawaadan ootsiide, ha hintte esseedda shuchchatuu bolla s'aafite» yaageedda.

26:18 Kes. 19:5; Zar. 4:20; 7:6; 14:2; Tit. 2:14; 1 P'es'. 2:9 **27:2** Iya. 8:30-32 **27:5** Kes. 20:25

9 Muse k'aykka Leewiyaa gidiyaa k'eesetuwaana ittippe gidiide, Israa'eeliyaa asaa
ubbaw hawaadan yaageedda; «Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw, c'o"u giide sisite! Hekko
hachchi hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa asaa gideeddita.
10 Hewaa diraw, hachchi taani hinttenttoo immiyaa azazuwaanne awaayuwaa
naagiyaawaan, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa k'aalaw azazettite» yaageedda.

Azazettenan Is's'iyaawe Ahiyaa Shek'aa

11 He gallassikka Muse asaa hawaadan yaagiide azazeedda;
12 «Hintte Yorddaanoosa pinneedda wode, Gariizaama Deriyaa bolla ek'k'iide asaa
anjjanawantta: Simoona, Leewiyaa, Yihudaa, Yisaakoora, Yooseefonne Biiniyaama
zaratuwaa.
13 K'ay asaa shek'k'anaw Eebaala Deriyaa bolla ek'k'anawanttu: Roobeela, Gaada,
Aaseera, Zaabiloona, Daananne Nifttaaleema zaratuwaa.
14 Leewatuu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, Israa'eeliyaa asaw hawaadan
yaagino.
15 « ‹Med'inaa Godaa sintsan tuna gideeddawaa, kushiyaa hiillanchchay massiide
Kesseedda mitsaa gidina, woy birataa tigiide med'd'eedda eek'aa gidina, aw geeman
goyinniyaa Asay shek'etteeddawaa gido› yaagina, Asay ubbay, ‹Amen"i!› yaago.
16 « ‹Bare aawuwaa woy bare daayo kawushshiyaa Asay shek'etteeddawaa gido›
yaagina, Asay ubbay, ‹Amen"i!› yaago.
17 « ‹Bare shooruwaa zawaa sugiyaa Asay shek'etteeddawaa gido› yaagina, Asay
ubbay, ‹Amen"i!› yaago.
18 « ‹K'ook'ay baanaw bessiyaa ogiyaappe balasaa zaariyaa Asay shek'etteeddawaa
gido› yaagina, Asay ubbay, ‹Amen"i!› yaago.
19 « ‹Betiyaa, aata aawuu bayinna naanatuwaa pirddaanne am"atti pirddaa
gellayeedda Asay shek'etteeddawaa gido› yaagina, Asay ubbay, ‹Amen"i› yaago.
20 « ‹Bare aawuwaa machchattinna gisiide, bare aawuwaa bonchchuwaa
kawushshiyaa Asay shek'etteeddawaa gido› yaagina, Asay ubbay, ‹Amen"i!› yaago.
21 « ‹Ay mehiyaannakka gisiyaa Asay shek'etteeddawaa gido› yaagina, Asay ubbay,
‹Amen"i!› yaago.
22 « ‹Bare michchato gidiyaa, aawuwaa naattinna gidina, bare daay naattinna
gisiyaa Asay shek'etteeddawaa gido› yaagina, Asay ubbay, ‹Amen"i!› yaago.
23 « ‹Bare bollotattina gisiyaa Asay shek'etteeddawaa gido› yaagina, Asay ubbay,
‹Amen"i!› yaago.
24 « ‹Bare shooruwaa geeman wod'iyaa Asay shek'etteeddawaa gido› yaagina, Asay
ubbay, ‹Amen"i!› yaago.
25 « ‹Shaluwaan shamettiide, s'illo asaa wod'iyaa Asay shek'etteeddawaa gido›
yaagina, Asay ubbay, ‹Amen"i!› yaago.
26 « ‹Ha higgiyaa k'aalatuwaa poliide minisena Asay shek'etteeddawaa gido›
yaagina,
«Asay ubbay ‹Amen"i!› » yaago.

28

Azazettina Beettiyaa Anjjuwaa
(Wog. 26:3-13; Zar. 7:12-24)

27:12 Zar. 11:29; Iya. 8:33-35 **27:15** Kes. 20:4; 34:17; Wog. 19:4; 26:1; Zar. 4:15-18; 5:8 **27:16** Kes. 20:12; Zar. 5:16 **27:17** Zar. 19:14 **27:18** Wog. 19:14 **27:19** Kes. 22:21; 23:9; Wog. 19:33-34; Zar. 24:17-18 **27:20** Wog. 18:8; 20:11; Zar. 22:30 **27:21** Kes. 22:19; Wog. 18:23; 20:15 **27:22** Wog. 18:9; 20:17 **27:23** Wog. 18:17; 20:14 **27:26** Gal. 3:10

1 «Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, polo azazettooppe, hachchi taani new immiyaa
azazuwaa ubbaa loytsaade kaallooppe, Med'inaa Goday ne S'oossay gadiyaan de'iyaa
kawutetsatuwaa ubbaappe neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana.
2 Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, neeni azazettooppe, hawaappe kaalliide de'iyaa
anjjuu ubbay newaa gidanawaa.

3 «Neeni kataman anjjetteedawaa gidanawaa;
gas'ariyankka anjjetteedawaa gidanawaa.
4 Ne uluwaa ayfii, ne shoyk'aa ayfii,
ne mehiyaa maratuunne
ne dorssaanne ne deeshshaa wudiyaa maratuu,
c'orattiide anjjetteedawantta gidana.
5 Ne katsaa k'un"aynne ne munak'a kerii
anjjetteedawantta gidanawaa.
6 Neeni gelaaddekka kesaaddekka
anjjetteedawaa gidana.
7 «Ne bollan denddiyaa ne morkkatuwaa Med'inaa Goday ne sintsan
s'oonetteeddawantta ootsana. Unttunttu ne bolla itti ogiyaanna yaana; shin laappun
ogiyaanna ne sintsaappe bak'atiide d'ayana.
8 «Med'inaa Goday ne kushii oyk'k'eeddawaa ubbaanne ne diyiyaa anjjana;
Med'inaa Goday ne S'oossay new I immiyaa gadiyaan neena anjjana.
9 «Neeni Med'inaa Godaa ne S'oossaa azazuwaa naagooppenne Aa ogiyaan
hamettooppe, I new kase c'aak'k'eeddawaadan, Med'inaa Goday neena barew
dummateedda geeshsha gade ootsiide essana.
10 Hewaappe guyyiyaan, gadiyaan de'iyaa Asay ubbay Med'inaa Godaa suntsay
neenan s'eegetteeddawaa be'iide yayana.
11 Med'inaa Goday new immanaw kase ne mayzza aawaatoo c'aak'k'eedda he
gadiyaan, ne uluwaa ayfiyaa, ne mehiyaa ayifiyaanne, ne shoyk'aa ayfiyaa darissiide
neena anjjana.
12 «Ne kushiyaa oosuwaa ubbaa anjjanawunne, Med'inaa Goday ne biittaw iraa
wodiyaan bukissanaw bare minjja golliyaa, saluwaa penggiyaa new dooyana; k'ay
neeni daro kawutetsatoo tal"anappe attina, ooppenne haa tal"akka.
13 Med'inaa Goday neena huup'e kessanappe attina, guyye dufe kessenna. Hachche
taani new immiyaa, Med'inaa Godaa ne S'oossaa azazuwaa sisaade, hewaa loytsaade
kaallooppe, neeni bolla gidanappe attina, garssa gidakka.
14 Taani new hachchi immeedda azazuwaappe haddirssanne ushechcha gaade,
hara s'oossatuwaa kaalloppanne unttunttoo ootsoppa.

Azazettenan Is's'iyaawe Ahiyaa Shek'aa
(Wog. 26:14-46)

15 «Shin neeni Med'inaa Godaa ne S'oossaa k'aalaw azazettenan is's'aade, hachchi
taani neena azaziyaa wogaanne azazuwaa ubbaa naagennan aggooppe, hawaappe
kaalliide de'iyaa shek'atuu ubbay ne bolla yaananne neena unttunttu demmana.
16 «Neeni kataman shek'etteeddawaa gidana; gas'ariyankka neeni
shek'etteeddawaa gidana.
17 «Ne katsaa k'un"aynne ne munak'a kerii shek'etteeddawaa gidana.
18 «Ne uluwaa ayfii, ne shoyk'aa ayfii, ne mehiyaa wudii, ne dorssaanne deeshshaa
wudii shek'etteeddawaa gidana.
19 «Neeni gelaaddekka kesaaddekka shek'etteeddawaa gidana.

28:1 Zar. 11:13-17

20 «Neeni ne iita oosuwaan taana aggeeda diraw, ellekka neeni d'ayana gakkanaw,
ne ootsiyaa ooso ubbaan Med'inaa Goday shek'k'aa, shabbirssaanne seeraa yeddana.
21 Neeni laattanaw biyaa gadiyaappe d'ayana gakkanaw, Med'inaa Goday iita
harggii neeppe duus's'ennaadan ootsana.
22 Med'inaa Goday neena gilk'k'atetsan, mishuwaaninne madutsan, s'uuggiyaa
harggiyaaninne koshan, c'arkkuwaaninne dumma dumma katsaa harggiyaan neeni
d'ayana gakkanaw shoc'ana.
23 Neeppe bollana ne likkiyaan de'iyaa saluu nahaase birataa gidanawaa; ne
biittaykka birataa gidanawaa.
24 Med'inaa Goday ne gadiyaan bukkiyaa iraa d'iiliyaanne baana kessana; neeni
gadiyaappe d'ayana gakkanaw, baanay saluwaappe duge bukkana.
25 «Med'inaa Goday neena ne morkkatuwaan s'oonissana; neeni unttuntta olanaw
itti ogiyaanna kesana; shin laappun ogiyaanna ne unttunttu sintsaappe bak'atana.
Biittan de'iyaa kawutetsaa ubbay ne bolla gakkeeddawaa be'iide, yashshan
shabbirettana.
26 Ne anhay saluwaa kafuwaa ubbawunne bazzuwaa do'aw k'uma gidana;
unttuntta yederssiyaabaykka de'enna.
27 «Med'inaa Goday neena d'alii bayinna Gibs'e madutsan, kis'an, ilahuwaaninne
puussuwaan neena harggissana.
28 Med'inaa Goday neena gooshshan, k'ook'etetsaaninne dagamaan shoc'ana.
29 Gallassaa seetan neeni k'ook'ii d'uman tattaafiyaawaadan tattaafana; ne
ootsiyaabay ubbay new giigennaan is's'ana. Ne de'o laytsaa ubbaan
uk'k'unnettaadenne bonk'k'ettaade de'ana. Neena maaddiyaa asaakka demmakka.
30 «Neeni mac'c'a naatto giigissana shin, haray izo bonk'k'iide afana. Golliyaa neeni
kees's'ana; shin aan de'akka. Woynniyaa ne tokkana; shin Aa ayfiyaa maakka.
31 Ne booray ne sintsan shukettana; shin Aa ashuwaa maakka. Ne harii neeppe
laagettiide aketana; shin new guyye simmenna. Ne dorssay ne morkkiyaw imettana;
hewaa ashshanaw neena maaddiyaawe baawa.
32 Ne ayfiyaa sintsan ne attuma naanatuunne mac'c'a naanay hara kawutetsaw
imettana; unttunttu simmina be'ana gaade s'eellishin, ne ayfii galjjana; hewaa
digganaw new ay wolk'k'aynne de'enna.
33 Ne biittaa ayifiyaanne ne daabureeddawaa ubbaa ne erenna Asay maana; ne
de'o ubbaan uk'k'unnetteeddawaanne naak'etteeddawaa gidana.
34 Ne be'iyaa iitay neena gooshshana.
35 Med'inaa Goday d'alii bayinna iita madutsan ne gulbbataanne ne wodiriyaa
harggissana; yed'd'iyaa gediyaappe huup'iyaa gakkanaw, neena he madutsan
shoc'ana.
36 «Med'inaa Goday neenanne ne kaatiyaa, neena gidina, ne mayzza aawotuwaa
gidinakka eribeenna asaa gade afana. Hewaan neeni mitsaappenne shuchchaappe
med'etteedda hara s'oossatoo goyinnana.
37 Med'inaa Goday neena laaliyaa hara kawutetsatuwaa ubbaa giddon poora
hawanttuwaa giide, k'iliic'iyaawaanne ka"iyaawaa gidanassa.
38 «Neeni daro katsaa ne shoyk'aan zerana; shin boolii mi diggina, guutsaa katsaa
shiishshana.
39 Woynniyaa tokkaade, Aa ootsana; shin gus'unii Aa mi diggina, aappe ayinne
mas'akka; agaadeka aappe ushakka.
40 Ne biittaa ubbaan zayitiyaa wogaray mokkana; shin ayfii k'ok'k'ofetti kichchina,
wogaraa zayitiyaa demmakka.
41 Attumanne mac'c'a naanatuwaa ne yelana; shin olay omooddi afi diggina,
unttunttu neenana de'ikkino.
42 Ne mitsaa ubbaanne ne biittaa ayfiyaa boolii wurssana.

43 «Ne giddon de'iyaa betii ne bolla d'ok'k'u d'ok'k'u gaana; shin neeni guyye yaade
zik'k'i zik'k'i gaana.
44 I new tal"anappe attina, neeni aw tal"akka; I huup'e gidanawaa; neeni dufe
gidanassa.
45 «Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, azazettenan is's'eedda dirawunne I azazeedda
azazuwaanne wogaa naagennan is's'eedda diraw, neeni d'ayana gakkanaw, ha
shek'atuu ubbay ne bolla wod'd'ana; neena unttunttu yederssana.
46 Ha shek'atuu ne bollaninne ne zaratuu bollan med'inaw malaatanne
malalissiyaawaa gidanawaa.
47 New sa'ay injjeteedda wode, Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, nashshechchaaninne
galatan goynnabaakka.
48 Hewaa diraw, neena koshan, saamuwaan, kalluwaaninne metuwaan ubbabaa
d'ayaade, Med'inaa Goday ne bolla yeddiyaa ne morkketoo moodetana; Med'inaa
Goday neena d'ayissana gakkanaw, ne morggiyaan birataa morgge mitsaa waas'ana.
49 «Med'inaa Goday neeni unttunttu k'aalaa erenna kawutetsaa ankkuu
paalliyaawaadan elleellisiidde, biittaa gas'aappe, haakuwaappe ne bolla ahana.
50 Unttunttu hank'k'uwaa som"uwaanna de'iyaawantta; c'imaa
bonchchennawantta; guutsatookka k'arettennawantta.
51 Neeni d'ayana gakkanaw, ne mehiyaa maraanne, ne biittaa ayfiyaa maana.
Unttunttu neeni d'ayana gakkanaw, ne katsaa, ne woyniyaa eessaa, ne zayitiyaa, ne
miizzaanne ne dorssaa wudiyaa wurssana.
52 Ne gadiyaan de'iyaa neeni ammanettiyaa, adussa, mino dirssatuu mulesaanna
kolettana gakkanaw, ne katamaa yuushshuwaan dooddiide, neena un"etsana.
Med'inaa Goday ne S'oossay new immeedda biittaa ubbaa yuushshuwaan dooddiide
neena un"etsana.
53 «Ne morkketuu katamaa dooddiide neena un"etsiyaa wode, miyaawaa d'ayaade,
Med'inaa Goday ne S'oossay new immeedda, ne uluwaa ayfiyaa gidiyaa, ne attuma
naanatuunne ne mac'c'a naanatu ashuwaa neeni maana.
54 Ne giddon haray atto kase suretetsaaninne ashikketetsaan de'eedda giyaa asikka
bare ishaw, bare siik'iyaa machchatiwunne bare yeleedda naanaatoo k'arettenna.
55 Morkketuu katamaa dooddiide un"etseeddawaappe denddeeddawaan, harabay
maanaw bayinna diraw, bare miyaa bare naanatu ashuwaappe haraw oossinne
immenna.
56 Ne giddon kase suretetsaaninne ashikketetsaan de'aaddu giyaa, bare
duretetsaappe denddeeddawaan sa'aa yed'd'anaw shaatettiyaa mac'c'a mishiratakka,
bare siik'iyaa asinaw bare attumanne mac'c'a naanaatoo k'arettenaan,
57 Aa bare yeleedda na'aanna yeedda guyyebaa bare siik'iyaa asinaakka bare
yeleedda naanatuwaakka gatsennan, uuzetaade geeman barekka madiggana. Ayaw
gooppe, morkkii Aa de'iyaa katamaa dooddiide izo un"etseeddanne tuggayeedda
diraw, iziw miyaabay harabay ayaynne baawa.
58 «Ha mas'aafan s'aafetteedda higgiyaa k'aalatuwaa ubbaa neeni naagana
d'ayooppe, Med'inaa Goday ne S'oossay malalissiyaanne yashshiyaa suntsaa
bonchchennaan aggooppe,
59 ne bollanne ne zariyaa ubbaa bolla Med'inaa Goday yashshiyaa boshaa,
simmenna bashshaanne d'alii bayinna iita harggiyaa ne bolla yeddana.
60 «Kase Gibs'e asaa bolla be'aade, neeni yayyeedda Gibs'e harggiyaa ubbaa
zaariide, ne bolla ahana; he harggii neena yeddenna.
61 K'ay ha higgiyaa mas'aafan s'aafettibeenna hargge ubbaanne boshaa ubbaa ne
d'ayana gakkanaw, Med'inaa Goday ne bolla ahana.

28:57 2 Kat. 6:28-29; Sel. 4:10

62 Med'inaa Godaa hintte S'oossaa k'aalaa sisennan is's'eedda diraw, saluwaa
s'oolinttiyaadan c'oratteedda hintteppe guutsay attana.
63 Med'inaa Goday hinttenttoo lo"obaa ootsiyaa wodenne hintte payduwaa
c'orayiyaa wode doseeddawaadan, ha"i hintte bollan bashshaa ahiyaa wodekka
hinttena laaliyaa wodekka nashettana; hintte laattanaw biyaa biittaappekka
shodettiide d'ayana.
64 «Med'inaa Goday hinttena biittaw ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, biittaa
ubbaan laalana. Hewaan hinttena gidina, woy hintte mayzza aawotuu eribeenna,
hara mitsaanne shuchchaa s'oossatoo goyinnana.
65 He kawutetsatuwaa giddon hintte woppaa demmikkita; hintte gediyaa c'aammay
yed'd'iyaa sa'aa keeshshaa gadiikka hinttenttoo de'enna. Hewaan Med'inaa Goday
hinttenttoo metobaa k'ofa s'alalaan kumeedda huup'iyaa, amo s'alalaan
daabureedda ayifiyaanne hidootaa k'ans's'uwaan kumeedda wozanaa immana.
66 Hintte de'uu ubbay hirggaana gidanawaa; gallassinne k'amma shabbirssaaninne
hayk'uwaa yashshan un"ettiide de'ana.
67 Hintte wozanaan kumeedda yashshaappenne hintte ayfii be'iyaa palaappe
denddeeddawaan, hintte wonttiyaa wode, ‹Awude k'ammanddeeshsha› k'ay
k'ammiyaa wode, ‹Awude wonttanddeeshsha› yaagana.
68 Taani hinttena, ‹Laa"entso ha ogiyaa biikkita› geedda ogiyaanna Med'inaa Goday
hinttena zaariide markkabiyaan guyye Gibs'e yeddana. Hewaan hintte ayiliyaa
gidanaw, hintte morkketoo hinttena zal"anaw koyana; shin hinttena ayileyanawukka
shammiyaawaa demmikkita» yaageedda.

29

K'aalaa C'aak'uwaa Ooras's'usaa
(29:1—30:20)

1 Med'inaa Goday Siinaa Deriyan Israa'eelatuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa
k'aalaa bolla haraa Moo'aaben unttunttunna c'aak'k'etanaw Musa azazeedda
c'aak'uwaa k'aalatuu hawantta.
2 Muse Israa'eeliyaa asaa ubbaa s'eesi shiishiide, unttunttoo odiyaabay hawaa:
«Med'inaa Goday hintte sintsan Gibs'e kaatiyaa bolla, Aa olanchchatuwaa ubbaa
bollanne Aa biittaa ubbaa bolla ootseeddawaanne gatseeddawaa hintte ayifiyaan
be'eeddita.
3 He iita metotuwaa, wolk'k'aama malalissiyaawanttanne ooratsabatuwaa hintte
ayifiyaan be'eeddita.
4 Shin hachchi gakkanaw, Med'inaa Goday hinttenttoo akeekiyaa wozanaa,
s'eelliyaa ayifiyaanne sisiyaa haytsaa immibeenna.
5 S'oossay oytamu laytsaa kumentsaa hinttena biittaa bazzuwaan kaaletsiyaa
wode, hintte mayuu hintte bollaappe wuribeenna, hintte c'aammaykka hintte
gediyaappe wuribeenna.
6 Hintte miyaa ukitsay, ushiyaa woyniyaa eessay, woy hara matsoyiyaa ushshay
baawa; d'ayooppekka Med'inaa Goday hinttenttoo S'oossaa gidiyaawaa erissaad.
7 «Nuuni ha sa'aa gakkeedda wode, Haseboona Kaatii Sihooninne Baasaane Kaatii
Oogi nuunana olettanaw yeeddino; shin nuuni unttuntta s'ooneeddo.
8 Unttunttu biittaa akkiide, Roobeelanne Gaada zaratuu k'ay Minaase zariyaappe
baggaw laata ootsiide immeeddo.
9 «Hintte oyk'k'obaynne yed'd'obay hinttenttoo anjjettana mala, ha c'aak'uwaa
k'aalatuwaa ammanettiide polite.

29:7 Pay. 21:21-35 **29:8** Pay. 32:33

10 Hachche hintte ubbay, zariyaa kaappatuu, c'imatuu, suntsatuunne Israa'eeliyaa
Asay ubbay hawaan Med'inaa Godaa sintsaan,
11 Hintte naanatuwaanna, hintte mac'c'a asaana hintte giddon de'iyaa kare biittaa
asaananne hintte son mitsaa k'oriyaanne haatsaa tikkiyaa oosanchchatuwaanna
ittippe, hawaan ek'k'eeddita.
12 Med'inaa Godaana, hintte S'oossaanna, k'aalaa c'aak'uwaa gelanaw, Med'inaa
Godaana c'aak'uwaan mayyeeddawaa polanaw giigiide shiik'eeddita.
13 Med'inaa Goday hinttena bare asaa ootsiide minisana; hinttenttoonne beni
hintte mayzza aawaatoo, Abrahaamaw, Yisaak'awunne Yaak'oobaw geleedda
c'aak'uwaa k'aalaadan, I hinttenttoo S'oossaa gidanawaa.
14 Taani ha c'aak'uwaa mino k'aala c'aak'uwaa uda wotsiyaawe hintte s'alalaanna
gidiide,
15 hachche hawaan nuunana Med'inaa Godaa nu S'oossaa sintsan ek'k'eedda nu
ubbaananne sintsanaw yaana nu yeletaa ubbaanna wotsay.
16 «Nuuni Gibs'en waan de'eeddenttonne k'ay hawaa gakkanaw, ogiyaan de'iyaa
kawutetsatuwaa gidduwaana waan aad'd'iidde yeedentto eriita.
17 Unttunttu giddon de'iyaa tuna eek'aa, masseedda mitsaa, shuchchaa, biraanne
work'k'aa eek'aa misiletuwaa be'eeddita.
18 Ha hintteppe ooninne attumawaa gidina mac'c'awaa gidina, itti golliyaa asaa
gidina zare gidina, Med'inaa Godaappe, nu S'oossaappe, sher"i giide, hara
kawutetsatuwaa s'oossatoo goyinnennaadan naagettite. Hewaa ootsiyaa Asay
c'ammiyaanne wod'iyaa ayfiyaa ayifiyaa mitsaa s'ap'uwaa gidanawaa.
19 «Ha c'aak'uwaa k'aalaa sisiide, bare wozanaan, ‹Ta sheniyaan taani booppekka,
ayaa metuunne baawa› yaagiide barena c'immooppe, hewaa mala Asay lo"otuwaa
bollanne iitatuwaa bolla bashshaa ahana.
20 Med'inaa Godaa hank'k'uunne k'anaatii hewaa mala asaa bolla ees's'i
kesanaappe attina, Med'inaa Goday Aa maarenna. Ha mas'aafan s'aafetteedda
shek'aa ubbay Aa bolla yaana; saluwaappe garssa baggaappe Aa suntsaa Med'inaa
Goday d'ayissana.
21 Med'inaa Goday ha Higgiyaa Mas'aafan s'aafetteedda shek'k'aa c'aak'uwaadan
he asaa Israa'eeliyaa asaappe shaakkiide d'ayissana.
22 «Sintsappe yiyaa yeletay, hintte zariinne haako deriyaappe yiyaa hara biittaa
Asay Med'inaa Goday hintte bolla aheedda boshaanne harggiyaa be'ana.
23 Biittaa ubbay diiniyaaninne mas'iniyaan kamettiide, ayaa go"anne immennawaa
gidanawaa; ayaanne zeranawunne mokissanaw danddayettenna; in maatay mitsay
dic'c'enna. Med'inaa Goday bare hank'k'uwaan d'ayiseedda Sodoomadaaninne
Gamooradan, Adaamadaaninne S'aboyma katamatuwaadan hanana.
24 Kawutetsaa ubbay hawaadan yaagana; ‹Med'inaa Goday ha gadiyaan hawaa
malabaa ayaw ootseedee? Ha wolk'k'aama hank'k'uwoo gaaso gideeddabay ayee?›
yaagana.
25 «Asay zaariide, ‹Unttunttu Med'inaa Goday, unttunttu aawotuwaa S'oossay,
unttuntta Gibs'eppe kessiyaa wode, unttunttunna geleedda c'aak'uwaa k'aalaa
mentseedda diraassa.
26 K'ay unttunttu biide, erenna s'oossatoonne I unttuntta goyinnoppite geedda
s'oossatoo goyinneeddino.
27 Hewaa diraw, Med'inaa Goday hank'k'ettiide, ha mas'aafan s'aafetteedda shek'aa
ubbaa unttunttu bolla aheedda.
28 Med'inaa Goday wolk'k'aama hank'k'uwaa hank'k'ettiide, unttunttu gadiyaappe
unttuntta shoddiide, hawaadan hara biittaa yedersseedda› yaagana.

29:18 Ibr. 12:15 **29:23** Dom. 19:24-25

29 «S'uura yewotuu Med'inaa Godaa nu S'oossaassa; shin nuuni ha higgiyaa k'aalaa
ootsanaadan, k'onc'c'eedda yewotuu med'inaw nuussanne nu naanatuwaassa.

30

S'oossaakko Simusaan Beetiyaa Anjjuwaa

1 «Ha ta hintte sintsan wotseedda anjjuunne shek'ay hintte bollan gakkiyaa wode,
Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena laaliyaa hara kawutetsatuwaa giddon
de'iidde, hawaa hintte hassayana.
2 He wode hinttenne hintte naanay Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaakko,
simmiide, hintte kumentsaa wozanaappenne hintte kumentsaa shemppuwaappe
taani hachchi hinttena azazeedda k'aalaw azazettooppe,
3 hewan Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte omooduwaa zaarana; I hinttenttoo
k'arettana. Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena laaleedda kawutetsatuwaa
ubbaa giddoppekka zaariide shiishshana.
4 Biittaa gas'aa gakkanaw laalettooppekka, hewaappe Med'inaa Goday hintte
S'oossay hinttena zaariide shiishshana.
5 Hintte aawotuu kase laatteedda biittaa hinttekka laattanaadan S'oossay hintte
S'oossay hinttena he biittaw ahana. Yan hinttena hintte aawotuwaappe aatsiide
dureyananne hintte payduwaa darissana.
6 «Hintte de'uwaan de'ana malanne Med'inaa Godaa hintte S'oossaa hintte
kumentsaa wozanaappenne hintte kumentsaa shemppuwaappe siik'anaadan, I
hinttenttoonne hintte naanaw azazettiyaa wozanaa immana.
7 Med'inaa Goday hintte S'oossay ha shek'aa ubbaa hintte morkketuunne hinttena
yederssiyaawanttu bolla ahana.
8 Hinttekka zaariide Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, azazettana; taani hachchi
hinttena azaziyaa Aa azazuwaakka naagana.
9-10 Hintte ha Higgiyaa Mas'aafan s'aafetteedda Med'inaa Godaa hintte S'oossaa
azazotuwaanne Aa wogatuwaa naaganaw Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw,
azazettooppe, k'ay hintte hintte kumentsaa wozanaappenne hintte kumentsaa
shemppuwaappe Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaakko, simmooppe, I hinttena
hintte kushiyaa ooso ubbaan, hintte uluwaa ayifiyaan, hintte mehiyaa ayifiyaaninne
hintte biittaa ayifiyaan darissiide anjjana. Ayaw gooppe, kase hintte aawotuwaa
anjjiyaawan nashetteeddawaadan, Med'inaa Goday ha"i hinttena anjjiyaawankka
nashettana.
11 «Taani hachchi hinttena azaziyaa ha azazuu hewaa keeshshaa dees'o gidenna;
hintteppe haakokka gidenna.
12 Hintte, ‹Nuuni sisiide azazettanaadan, saluwaa kesiide nuw wotsanawe oonee?›
geenaadan saluwaan de'enna.
13 ‹Nuuni sisiide azazettanaadan, nuw abbaa pinniide ahanawe oonee?›
geenaadan abbaa hefintsan de'enna.
14 K'aalay hinttenttoo loytsi matan de'ee; hintte ootsanaadan, k'aalay hintte
wozanaaninne hintte doonaan de'ee.
15 «Be'ite, taani hachchi hintte sintsan de'uwaanne lo"otetsaa, hayk'uwaanne
bashshaa wotsaad.
16 Hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa siik'iyaawaan Aa ogiyaan
hamettiyaawaaninne Aa azazuwaa, Aa awaayuwaanne Aa wogaa naagiyaawaan,
taani hachchi hinttena azaziyaa Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, azazettooppe,
hintte de'uwaan de'ananne c'orattana; k'ay hintte laattanaw geliyaa gadiyaan
Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjjana.

30:12 Rom. 10:6-8

17 «Shin hintte wozanay wora simmina, hintte azazettenan is's'ooppe, hara
s'oossatoo goyinooppe, k'ay unttunttoo ootsooppe,
18 hintte wuri d'ayanawaa taani hachchi hinttenttoo oday. Yorddaanoosa pinniide,
hintte laattanaw biyaa gadiyaan hintte laytsay aduk'k'ena.
19 «Taani hintte sintsan de'uwaanne hayk'uwaa, anjjuwaanne shek'k'aa
wotseeddawoo hachchi saluwaanne sa'aa hintte bolla markkayana; simmi hinttenne
hintte zarii de'uwaan de'ana mala, de'uwaa doorite.
20 Med'inaa Godaa hintte S'oossaa siik'ite; Aa k'aalaa sisite, aw azazettite; aanana
oyk'k'etite. Hewaadan hanooppe, Med'inaa Goday hinttew de'uwaa. Kase hintte
mayzza aawaatoo, Abrahaamaw, Yisaak'awunne Yaak'oobaw immanaw
c'aak'k'eedda gadiyaan hinttenne hintte naanay adussa laytsaa de'ana» yaageedda.

Muse Wurssetsa Haasayaa

31

(31:1—33:29)

Iyyaasu Muse Kotaan Suntseteedda
(Pay. 27:12-23)

1 Muse gujjiidikka Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaageedda;
2 «Ha"i taw s'eetanne laatamu laytsaa gideedda diraw, hawaappe sintsanaw
hinttena kaaletsanaw danddaykke; hewaa bollakka Med'inaa Goday taana, ‹Neeni
Yorddaanoosa hefintsa pinnakka› yaagiide odeedda.
3 Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte sintsan hamettiide hinttena kaaletsana.
Hewaan de'iyaa kawutetsatuwaa I wurssiyaa diraw, unttunttu biittaa hintte laattana.
K'ay Med'inaa Goday geeddawaadan Iyyaasu hinttena kaaletsana.
4 Med'inaa Goday Amoore Kaatetuwaa Sihoonanne Ooga s'ooniide, unttunttu
biittaa d'aysseeddawaadan, hintte morkkatuwaakka hewaadan ootsana.
5 Med'inaa Goday unttuntta hinttenttoo aatsi immana; hintte unttunttu bolla taani
hinttena azazeeddawaadan ootsana.
6 Minnite; ayinne baawa; yayyoppite. Unttuntta be'iide dagammoppite. Ayaw
gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenanna gidanawaa. I hinttena
yeggenna woy aggena» yaageedda.
7 Hewaappe guyyiyaan, Muse Iyyaasa s'eesiide, Israa'eeliyaa asaa ubbaa sintsan
hawaadan yaageedda, «Minna; genc'c'a. Ayaw gooppe, neeni ha asaanna ittippe
Med'inaa Goday unttunttu mayzza aawaatoo immana giide c'aak'k'eedda biittaa
gelissaasa; he biittaakka unttuntta laatissaasa.
8 I Med'inaa Goday bare huup'iyaw neenana gidiide neena kaaletsana. I neena
olenna; ayinekka neena aggena. Hewaa diraw, yayyoppa; ne wozanaan
dagammoppa» yaageedda.

Higgii Laappun Laappun Laytsan Nabbabettanaw Koshshee

9 Muse ha higgiyaa s'aafiide, Med'inaa Godaa C'aak'uwaa Taabootaa tookkiyaa
k'eese gidiyaa Leewiyaa naanatoonne Israa'eeliyaa c'imatoo ubbaw immeedda.
10 Muse unttuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «Ac'uu ubbay atto geetettiyaa
laappuntsa laytsaa wurssetsan, bonchchettiyaa Daasiyaa Baalaa gallassan,
11 Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsa I dooreedda sa'aa aw goyinnanaw
Israa'eeliyaa Asay ubbay shiik'iyaa wode, unttunttu sisiyaawaadan nabbabite.
12 Unttunttu ubbaykka sisiide, Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyiyaawaa
tamaarana mala, ha higgiyaa k'aalaa ubbaa ammanettiide polana mala, asaa,

---

30:20 Dom. 12:7; 26:3; 28:13 **31:2** Pay. 20:12 **31:4** Pay. 21:21-35 **31:8** Iya. 1:5; Ibr. 13:5 **31:10** Zar. 15:1; 16:13-15

attumanne mac'c'a, naanatuwaanne hintte gadiyaan de'iyaa kare biittaa asaa ittippe shiishshite.
13 Ha higgiyaa k'aalaa erenna unttunttu naanaykka Yorddaanoosa pinniide, hintte laattanaw biyaa gadiyaan hintte de'iyaa laytsaa ubbaan ha higgiyaa sisino; Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyiyaawaa tamaarino» yaageedda.

S'oossay Musa Wurssetsa Azazuwaa Azazeedda

14 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Be'a, neeni hayk'k'iyaa gallassay mateedda. I kaalesettiyaa azazuwaa aw taani immana mala, Iyyaasa s'eesaade, neeni aanana ittippe Dunkkaaniyaa giddo gelite» yaagina, Musenne Iyyaasu Dunkkaaniyaakko shiik'eeddino.
15 Med'inaa Goday he Dunkkaaniyaan shaariyaa tuussaan unttunttoo k'onc'c'eedda; he shaariyaa tuussaykka Dunkkaaniyaa penggiyaan ek'k'eedda.
16 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Neeni matan hayk'k'aade ne aawotuwaan gakkettaasa. Neeppe guyyiyaan, ha Asay taw ammanettennawaa gidana; taani unttunttunna wotseedda c'aak'uwaa mentsana. Unttunttu taana aggiide, sharmus'atuwaadan, barenttu laattiyaa gadiyaan de'iyaa eek'atuwaa kaallana.
17 Hewe haniyaa wode, ta hank'k'uu unttunttu bolla ees's'i kesana. Taanikka unttuntta agga aggana; ta som"uwaa unttunttuppe wora zaarana. Yaatina, unttunttu d'ayana; c'ora metuunne bashshay unttunttu bolla yaana. He wodiyaan unttunttu, ‹Tumu ha metuu gakkeeddawe nu S'oossay nu giddon bayinnawaa gishshaassa gidennee?› yaagiide oochchana.
18 Hara s'oossatoo goyinniide, unttunttu haneedda iitabaa diraw, taani he gallassi ta som"uwaa mulekka unttunttuppe wora zaarana.
19 «Hewaa diraw, ha"i ha mazimuriyaa s'aafaade, Israa'eeliyaa asaa ubbaa tamaarissa. Ha mazimurii taw Israa'eeliyaa asaa bolla markka gidana mala, unttuntta yes'issa.
20 Unttunttu mayzza aawaatoo geleedda k'aalaadan, maatsaynne eessay goggiyaa biittaa taani unttuntta gelisseeddawaappe guyyiyaaninne unttunttu mi kaalliide, wozanay muumeeddawaappe guyyiyaan, hara s'oossatoo goyinniide, taana kad'ana; ta c'aak'k'uwaakka mentsana.
21 Daro metuunne bashshay unttunttu bolla gakkeedda wode, ha mazimurii unttunttu naanatu doonaappe digettenna diraw, unttunttu bolla markka gidanawaa. Ayaw gooppe, taani c'aak'k'eedda biittaa unttuntta biro gelissennan de'ishshin, haananakka unttunttu k'oppiyaa k'ofaa erakichchaad» yaageedda.
22 Muse he gallassi he mazimuriyaa s'aafiide, Israa'eeliyaa asaa tamaarisseedda.
23 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Neewe na'aa Iyyaasa hawaadan yaagiide azazeedda; «Minna, genc'c'aa; taani unttunttoo immanaw k'aalaa geleedda biittaa Israa'eeliyaa asaa afaade gelissaasa. Taanikka neenana ittippe gidana» yaageedda.
24 Muse ha higgiyaa k'aalatuwaa koyiroppe wurssetsaa gakkanaw, s'aafiide wursseeddawaappe guyyiyaan,
25 Med'inaa Godaa C'aak'uwaa Taabootaa tookkiyaa Leewatuwaa hawaadan yaagiide azazeedda;
26 «Higgii s'aafetteedda ha mas'aafaa afite; Med'inaa Godaa hintte S'oossaa C'aak'uwaa Taabootaa matan wotsite. Hewaan I hintte bolla markka gidana mala yan wotsite.
27 Hintte woyissa makkalanchchenttonne woyissa morggiyaa d'uleefentto taani eray. Be'ite, ta hinttenana de'eedda laytsaa ubbaan hintte Med'inaa Godaw iita makkalaa; shin taani hayk'k'a kichchina, ubbaa woyissaa makkalanitee?

31:23 Pay. 27:3; Iya. 1:6

28 Hewaa diraw, hawaa ubbaa ta unttunttoo odanaw, saluwaanne sa'aa ta
unttunttu bolla markkayanaw, hintte zariyaa kaappatuwaa ubbaanne deriyaa
kaaletsiyaa asaa ubbaa taw shiishshite.
29 Ta hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, hintte mule iita asaa gidanawaanne taani
hinttena tamaarisseedda azazuwaappe wora simmanawaa taani eray. I ootsoppite
geedda iitabaa hintte kushiyan ootsiide, Med'inaa Godaa hank'k'etsiyaa diraw,
sintsaappe yiyaa wodiyaan hintte bolla iita boshaa ahana» yaageedda.
30 Hewaappe guyyiyaan, Muse ha mazimuriyaa k'aalatuu wurana gakkanaw,
shiik'eedda Israa'eeliyaa shiik'uwaa ubbaa sissiide odeedda.

32

Muse Mazimuriyaa

1 Hinttenoo, salotoo, taani odiyaawaa sisite; biittaykka ta doonaa k'aalaa siso.
2 Ta timirttii iraadan bukko; ta k'aalatuukka ketterssaadan, s'okuu maataa bollan
wod'd'iyaa puuse iraadaaninne c'arshshaa bollan wod'd'iyaa puusiyaadan wod'd'o.
3 Taani Med'inaa Godaa suntsaa awaayana; gitatetsaa nu S'oossaw immite.
4 I nu zaallaattee, Aa oosuwaan pokkuu baawa; Aa oge ubbaykka suure. Nu
S'oossay ammanettiyaawaanne iitatetsay bayinnawaa; I tumanchchanne suure.
5 Hintte ammanettennanne ayawunne patsenna, nagaranchchanne baletsiyaa
yeletaa gidiyaa diraw, Aa asaa gidanaw hintte bessikkita.
6 Hinttenoo eeyyanne akeeki bayinna asaw, hintte Med'inaa Godaw immiyaa
zaaruu hawe? I hinttena med'd'eedda hintte Aawuwaa gidennee? I hinttena
med'd'iide, minisi esseedda.
7 Kase wodiyaa k'oppite; daro yeletatuu laytsaakka akeekite. Hintte aawotuwaa
oochchite; unttunttu hinttena bessana. Hintte c'imatuwaakka oochchite; unttunttu
hinttenttoo odana.
8 Ubbaappe D'ok'k'ay kawutetsatoo unttunttu de'iyaasaa laatisseedda wode, asaa
naanatuwaa unttunttu zariyaan zariyaan shaakkeedda wode, Israa'eeliyaa asaa
payduwaadan, unttunttu zawaa esseedda.
9 Ayaw gooppe, shaakuwaan Med'inaa Godaa gakkeeddawe Israa'eeliyaa;
Yaak'oobikka Aa gakkeedda laataa.
10 Biittaa mela biittaan unttunttu saamuwaan de'ishshin, c'arkkuwaa s'alalay
suraggiyaasan bichchaarishin, unttuntta demmeedda. Yaatiide bare ayfiyaa
buluwaadan, unttunttoo gonddalle gidiide, unttuntta minisiide naageedda.
11 Arggantsay bare maraa paaluwaa tamaarissiyaawaadan, bare mic'c'eedda
k'efiyaan gakki oyk'k'iide ashshiyaawaadan, hewaadan S'oossay bare k'efiyaan
hap'p'iide unttuntta ashsheeda.
12 Hara allaga s'oossi bayinnan, Med'inaa Godaa s'alalay bare asaa kaaletseedda.
13 I biittaw d'ok'k'a sa'aa unttuntta kesseedda. Shoyk'an mokkeedda ayfiyaa
unttuntta mizeedda. Zaallaa p'alk'k'etsaappe unttuntta eessaa mizeedda; shuchchaa
gadiyaappe zayitiyaa mizeedda.
14 Unttunttu mehiyaa wudiyaappe me"eedda maatsaanne deeshshaa
wudiyaappekka maatsaa, dorssaa ank'k'araanne galssaa meeddino; k'ay Baasaane
dorssaa wudiyaanne deeshshaa, lo"o zarggaa meeddino; suutsaa malatiyaa
woyniyaa eessaakka usheeddino.
15 Yaaniide Yishruun orddeedda; makkaleedda; mi miide, boborc'c'eedda. Barena
med'd'eedda S'oossaa aggeeda; bare Atotetsaa Zaallaa kad'eedda.
16 Unttunttu allaga s'oossatoo goyinniyaawan Aa mishisseeddino; barenttu tuna
eek'atuwaan Aa hank'k'etseeddino.

32:8 Kit. 17:26

17 S'oossaa gidenna s'alahetoo, kase unttunttu eribeenna s'oossatoo, zino
keseeddawanttoo, unttunttu aawotuu yayyibeenna s'oossatoo yarshsheeddino.
18 Unttunttu de'uwaa immeedda Zaallaa k'oppibeykkino; k'ay yeli dichcheedda
S'oossaa dogeeddino.
19 Med'inaa Goday hewaa be'iide, unttunttu bolla hank'k'etteedda. Aa attumanne
mac'c'a naanatuwaa is's'eedda.
20 Yaatiide hawaadan yaageedda; «Taani ta som"uwaa unttunttuppe gentsana;
unttunttu geellanne ammanettena asaa gidiyaa diraw, unttunttu omarssa c'o"u gaade
s'eelana.
21 S'oossaa gidennawaan taana mishisseeddino; barenttu eek'atuwaan taana
hank'k'etseeddino. Taanikka unttunttu zare gidennawanttun mishissana; eeyya asaa
zaratuwaan taani unttuntta hank'k'etissana.
22 Ta hank'k'uu tamaadan ees's'iide, gadiyaan de'iyaawaa ubbaa s'uuggana. He
tamay Si'ooliyaan de'iyaawaanakka gatsiide s'uuggana; deriyaa baasuwaa gakkanaw,
he tamay maana.
23 «Taani unttunttoo metuwaa metuwaa bolla doorana; ta wonddaafiyaan unttuntta
dukkana.
24 Unttunttu koshan, s'uuggiyaa mishuwaaninne iita harggiyaan wurana.
Unttunttu bolla meto gatsiyaa bazzuwaa do'atuwaanne unttuntta dukkiyaa allaga
shooshshatuwaa unttunttu bolla yeddana.
25 Tooray oge ubbaan unttunttu naanatuwaa wurssana. Golliyaa ubbaan
shabbirssaynne dagamay kaatetana. Yalaga attumawanttunne mac'c'awanttu
wurana; guutsaa naanaykka c'imatuukka attikkino.
26 Unttuntta taani haako sa'aa laalana; hewaappe guyyiyaan, unttuntta
hassayiyaabay d'ayana.
27 Shin unttunttu morkketuu, ‹Nu wolk'k'ay unttuntta s'ooneedda; hawaa ubbaa
Med'inaa Goday ootsibeenna› yaagiide otoruwaan c'eek'ettennaan aggikkino
yaagaade k'oppaad» yaageedda.
28 Israa'eeliyaa Asay zoreti bayinna asaa; akeeki unttunttoo baawa.
29 Unttunttu s'oonetteeddawe ayaanentto be'anaw unttunttoo is's'etteedda;
barenttu wurssetsaykka ayenttokka erikkino.
30 Itti sha"a Asay itti asan, tammu sha"a Asay laa"u asan, waan s'oonetteedee?
Unttunttu Zaallay unttuntta zal"eedda gishshaassanne Med'inaa Goday unttuntta
aatsi immeedda diraassa gidennee!
31 Unttunttu morkketuu barenttu s'oossay laafa gidiyaawaanne Israa'eeliyaa
S'oossaadan Wolk'k'aama gidennawaa eriino.
32 Unttunttu woynnii Sodooma woyniyaappenne, Gamoora shoyk'aappe
yeeddawaa. Unttunttu teeray marzze; unttunttu wurc'c'uukka c'ammiyaawa.
33 Unttunttu woyniyaa eessay shooshshaa marzze; wod'iyaa marzzii de'iyaa
hasuwaa.
34 S'oossay, Hawaa taani naagaade Ta mazggobiyaan attamabeyikkitaa?
35 Unttunttu bashshaa gallassay matatteedda; unttunttu bolla gakkanabay elleellee.
He wode unttunttu gedii d'ubettana. Taani unttunttoo haluwaa kessananne kushiyaa
zaarana yaageedda.
36 Unttunttu wolk'k'ay daabureeddawaanne unttunttakka maaddiyaawe
bayinnawaa be'eedda wode, Med'inaa Goday bare asaw pirddana; bare
k'oomatookka k'arettana.
37 I unttuntta hawaadan yaagana; Unttunttu ammanettiyaa unttunttu s'oossatuu
hak'anne? Unttunttu bak'atiide Aa giddon k'osettiyaa unttunttu zaallay hak'anne?

32:17 1 K'or. 10:20 **32:21** 1 K'or. 10:22; Rom. 10:19 **32:35** Rom. 12:19; Ibr. 10:30 **32:36** Maz. 135:14

38 Unttunttu yarshshuwaa mod'd'uwaa meeddawanttu, unttunttu ushshaa
yarshshuwaa woyniyaa eessaa usheeddawanttu ha"i denddiide, ane unttuntta
maaddino; ane unttuntta ashshino.
39 S'oossay taanattee. Ta s'alalay S'oossaa. Taappe attina, hara s'oossi baawa.
Wod'iyaawe, de'uwaakka immiyaawe taana; taani madus's'isaade, taani patsana; ta
kushiyaappe ooninne ashshenna.
40 Ta kushiyaa pude dentsaade hawaadan yaagana; «Taani med'inawukka de'o.
41 P'oolup'oolu giyaa ta mashshaa leefaade, pirddanaw ta kushiyan oyk'k'iyaa
wode, ta morkkatuwaa bolla ta haluwaa kesana; taana is's'iyaawanttoo unttunttu
kushiyaa zaarana.
42 Ta wonddaafetuu unttunttu suutsan matsottana; ta mashshaykka unttunttu
ashuwaa maana. Taana is's'iyaa ubbaakka maarikke. Haray atto
madus's'eeddawanttunne omooddetteeddawanttukka hayk'k'ana» yaagana
yaageedda.
43 Hinttenoo kawutetsatto, S'oossaa asaana nashetite. I bare k'oomatuu suutsaa
achchana; bare morkkatuwaa bollankka haluwaa kesana. Biittan de'iyaa bare asaa
nagaraakka atto gaana yaageedda.
44 Musenne Neewe na'ay Iyyaasu Israa'eeliyaa asaa sissiide, ha mazimuriyaa
k'aalaa ubbaa haasayeeddino.

Muse Immeedda Wurssetsa Zoriyaa

45 Muse ha k'aalaa ubbaa Israa'eeliyaa asaa ubbaw odi wursseedda wode,
46 unttuntta hawaadan yaageedda; «Ha higgiyaa k'aalaa ubbaa unttunttu
naaganaadaaninne ootsanaadan hintte naanatuwaa azazana mala, hachchi ta
hinttenttoo markkattiyaa k'aalaa ubbaa hintte wozanaan wotsite.
47 Ha k'aalay hinttenttoo de'oppe attina, c'oo mela k'aalaa gidenna. Ha k'aalaa
naagooppe, hintte Yorddaanoosa pinniide laattana biittankka adussa laytsaa de'ana»
yaageedda.
48 He gallassankka Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
49 «Moo'aaben Iyaarikko katamaappe sintsa baggana de'iyaa Abaarima
Deretuwaappe ittuwaa, hini Nabo Deriyaa kesa; hewan Israa'eeliyaa asaa ta
laatissana Kanaane biittaa hefintsa s'eella.
50 Ne ishaa Aarooni Hoora Deriyan hayk'k'iide, bare mayzza aawotuwaan
gaketeeddawaadan, neenikka ha keseedda deriyaan hayk'k'aade, ne mayzza
aawotuwaan gakettana.
51 Ayaw gooppe, hintte laa"uukka Israa'eeliyaa asaa sintsan taw
ammanettibeykkita; S'iina mela biittaan, K'aadeesa katamaa matan de'iyaa Mariiba
haatsaa matan, ta geeshshatetsaa Israa'eeliyaa asaa bessibeykkita.
52 Hewaa diraw, biittaa haakuwaan hefintsa s'eellanaappe attina, taani
Israa'eeliyaa asaa laatissana biittaa gelakka» yaageedda.

33

Muse Israa'eeliyaa Zaretuwaa Ubbaa Anjjeedda

1 S'oossaa asaa gidiyaa Muse hayk'k'anaappe kasetiide, Israa'eeliyaa asaa anjjeedda
anjjuwaa k'aalay hawaa.
2 I hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday Siinaa Deriyaappe yeedda; Eedoomappe
nu bollan haa poo'eedda; Paaraana Deriyaappe bare asaw poo'eedda. Sha"an
paydetiyaa kiitanchchatuu aanana de'iino. Aa ushechcha baggana tamaa lac'uu
de'ee.

32:43 Rom. 15:10; Sas'. 19:2 **32:48** Pay. 27:12-14; Zar. 3:23-27

3 S'oossaw neeni ne asaa siik'aadda. Geeshshatuu ubbay ne kushiyan de'iino; ne
gediyaa s'ap'uwaan gulbbatiide goyinniino; yaatiide neeppe azazuwaa akkiino.
4 Muse immeedda higgii Yaak'ooba asaw laata.
5 Israa'eeliyaa zaratuu ubbaynne Yishuuruna zariyaa kaappatuu shiik'eedda wode,
S'oossay bare asaa, Israa'eeliyaa bolla kaateteedda.
6 «Roobeeli hayk'k'oppo; I pas'a de'o. Aa asaykka payduwaan c'oratto» yaageedda.
7 Muse Yihudaa zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Abeet Med'inaa Godaw,
Yihudaa waasuwaa sisa; hara bare dabbotuwaana unttunttu gakettanaadan ootsa.
Unttunttu kushiyaa mintsetsa; unttunttu barenttu morkkiyaanna olettiyaa wode,
neeni unttuntta maadda!» yaageedda.
8 Muse Leewiyaa zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Ne Tuumiimiyinne Uuriimii
ne doseedda asassa. Neeni Masaahan paac'c'eedda, Mariiba haatsaan palumetteedda
asassa.
9 Barena yeleeddawanttuppe, bare ishatuwaappenne barenttu naanatuwaappe
aatsiide, unttunttu new ammanetteedawe aad'd'ee; ne c'aak'uwaa k'aalaw unttunttu
ammanetteedino.
10 Unttunttu ne wogaa Yaak'ooba, ne higgiyaakka Israa'eeliyaa tamaarisiino. Ne
sintsan is'aanaa c'uwayiino; new yarshshiyaasan ubbaanna s'uuggiyaa yarshshuwaa
yarshshiino.
11 Abeet Med'inaa Godaw unttunttu kushii ootseeddawaa anjja; unttunttu ootsiyaa
ubbaban ne nashettiyaawaa unttunttoo k'onc'c'issa. Unttunttu bolla denddiyaawaa
mentsereetsa olaa; unttunttu morkkatuwaa laa"entso dentsoppa» yaageedda.
12 Biiniyaama zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday siik'eedda Asay
aan ammanettiide de'ee. Gallassaa kumentsan unttuntta Med'inaa Goday naagee;
bare hashiyaan tookkiide shemppisee» yaageedda.
13 Yooseefo zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday iraa immiyaawan,
gadiyaappe haatsaa pulttissiyaawan, unttunttu biittaa anjjo.
14 Away katsiyaa dooretteedda ayifiyaaninne wodiyaan wodiyaan ka"iyaa
ayifiyaan anjjetto.
15 Benippe de'iyaa unttunttu deretuunne zoozetuu lo"o ayifiyaan anjjettino.
16 Unttunttu biittay lo"obaa s'alalaa kumeeddawaa gido; buuran ees's'iyaa tamaa
giddon haasayeedda, S'oossaappe beettiyaa anjjo s'alalaan kumeeddawaa gido. Ha
anjjotuu ubbay Yooseefo zariyaa gakkino; ayaw gooppe, I bare ishanttu giddon
kaappuwaa.
17 Yooseefo koyiro yeletteedda korumaadan mino; Aa kac'etuu mentsaa
kac'iyaadan mino. Aa kac'etuu sha"an paydetiyaa Minaase zaratuwaa; tammu sha"an
paydetiyaa Efireema zaratuwaa. He kac'etuwaan I kawutetsatuwaa k'ayc'c'ana;
biittaa gas'aa gakkanaw unttuntta I sugana» yaageedda.
18 Zaabiloona zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Neenoo Zaabiloonaa, neeni ne
kessan nashetaa; Yisaakooraa, neenikka ne dunkkaaniyaan nashetaa.
19 Unttunttu kare gade asaa barenttu deriyaakko s'eesana; hewan unttunttu
geeshshatetsaa yarshshuwaa yarshshana. Bare ak'uwaanne barenttu duretetsaa,
abbaappenne abbaa mata shafiyaappe demmana» yaageedda.
20 Gaada zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Unttunttu biittaa aasseeda S'oossay
galatetto; Gaadi morkkiyaa som"uwaa mentsanaw, gaammuwaadan shankkatee.
21 Kaappatoo geedda lo"o biittaa unttunttu akkeeddino; Israa'eeliyaa kaappatuu
shiik'eedda wode, unttunttu Med'inaa Godaa sheniyaan geeshsha pirddaa
pirddeeddino» yaageedda.
22 Daane zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Daani wodalla gaammuwaa mala; I
Baasaaneppe guppiide kesana» yaageedda.

33:8 Kes. 17:7; 28:30; Pay. 20:13

23 Nifttaaleema zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Nifttaaleemi Med'inaa Godaa
aad'd'o keekatetsaaninne anjjuwaan duretteedda; unttunttu biittay Galiilaa
Abbaappe biide gedissa bagga gakkee» yaageedda.
24 Aaseera zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Aseeri hara zaratuu ubbaappe
aad'd'iide anjjetteedawaa. Bare ishatuwaankka dosetteeddawaa gido. Aa biittay
zayitiyaan duretto.
25 Unttunttu katamatuukka birataa kariyaan gorddettiide naagettino; bare laytsaa
ubbaan I wolk'k'aama gidino.
26 «Neenoo Yishruuna, saluwaappe hinttena maaddanaw, bare gitatetsan shaaran
hametiyaa hintte S'oossaa mala s'oossi baawa.
27 Med'inaa S'oossay hinttenttoo de'uwaa; Aa med'inaa kushetuu hintteppe
garssana de'iino. I hintte sintsaappe hintte morkkatuwaa yedersseedda; hintte
unttuntta wurssi d'ayissanaadan hinttenttoo odeedda.
28 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asay, bochchiyaawe bayinnan sarotetsaan de'ana;
Yaak'ooba pulttuu k'umaynne woyniyaa eessay kumeedda gadiyaan de'ana, saluwaa
iray bukkiyaasan de'ana.
29 Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw! Hintte wooti anjjetteeditee! Med'inaa Goday
ashsheeda hintte malay oonee? I hinttenttoo gonddallenne hinttena maaddiyaawaa;
aan hintte s'ooniyaa mashshaa. Hintte morkketuu hintte sintsan gufannana;
hinttekka unttunttu geessuwaa laalana» yaageedda.

34

Muse Hayk'uwaa
(34:1-12)

1 Muse Moo'aaba dembbaappe denddiide, Nabo Deriyaa huup'iyaa, k'ay
Yarikkoppe away doliyaa baggana de'iyaa Pisgga Deriyaa huup'iyaa gakkeedda.
Hewaan Med'inaa Goday Daana gakkanaw de'iyaa Gala'aade biittaa,
2 Nifttaaleema biittaa ubbaa, Efireemanne Minaase biittaa, away wulliyaa baggana
biide Meediteraane Abbaa gakkanaw de'iyaa Yihudaa biittaanne
3 gedissa baggana S'oo'aarappe denddiide, zambbay de'iyaa Iyaarikko katamaa,
zanggaaraan de'iyaa dembbaa ubbaa besseedda.
4 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Abrahaamew Yisaak'awunne
Yaak'oobaw, ‹Taani hintte zariyaw immana› yaagaade c'aak'k'eedda biittay hawaa.
Ha"i neeni ne ayifiyaan be'anaadan taani ootsaad; shin neeni yaa pinnakka»
yaageedda.
5 Med'inaa Godaa k'oomaa Muse Med'inaa Goday geeddawaadan, hewan Moo'aaba
gadiyaan hayk'k'eedda.
6 Med'inaa Goday Beeti-Pa'oora katamaappe sintsa baggan Moo'aaba zanggaaraan
Aa moogeedda; shin hachchi gakkanaw, I moogetteedda sa'aa eriyaa Asay baawa.
7 Muse hayk'k'iyaa wode, Aa laytsay s'eetanne laatama; shin aw ayfii is's'ibeenna;
Aa wolk'k'aykka is's'ibeenna.
8 Israa'eeliyaa Asay Moo'aaba dembban hattamu gallassaa Musew yeekkeeddino.
Hewaappe guyyiyaan, Musew yeekkiyaanne kayyottiyaa wodii wureedda.
9 Neewe na'ay Iyyaasu aad'd'eeda eratetsaa ayyaanan kumeedda; ayaw gooppe,
Muse bare kotaan I ootsanaadan, Aa bolla bare kushiyaa wotseedda. Israa'eeliyaa
Asay Iyyaasuw azazetteedda; Med'inaa Goday Muse baggana immeedda
azazuwaakka naageedda.
10 Med'inaa Goday som"uwaan dummayiide ereedda Muse mala timbbitiyaa
odiyaa Asay Israa'eeliyaan mulekka denddibeenna.

34:4 Dom. 12:7; 26:3; 28:13 **34:10** Kes. 33:11

11 Med'inaa Goday Musa Gibs'e kaatiyaakko, aanana ootsiyaa kaappatuwaakkonne
kumentsaa asaakko yeddiide, Aa baggana ooratsabaanne maalalissiyaabaa ubbaa
ootseedda, Muse mala timbbitiyaa odiyaa hara Asay ooninne baawa.
12 Israa'eeliyaa ubbaa sintsan wolk'k'aama wolk'k'an maalalissiyaabaa ootseedda
Muse mala Asay ooninne baawa.

Iyyaasu Mas'aafaa

Geluwaa

«Iyyaasa» giyaa suntsaa biletsay «S'oossay Ashiyaawaa» giyaawaa. Iyyaasu Mas'aafay Zaaretsuwaa Mas'aafay odiide ek'k'eedda Sa'aappe doomiide yorddaanoosa shaafaappe dolahaa baggana Israa'eeliyaa Asay utteeddawaa odee. Israa'eeliyaa Asay Muse kushiyan suntsetteedda Iyyaasu kaaletsina olaa s'ooniide, Kanaane gadiyaa wooti oyk'k'eeddentto odiyaa taarikiyaa oyk'k'eedda. Ha mas'aafaa giddon s'aafetteedda wolk'k'aama wolk'k'aama taariketuwaa giddoppe waannatiyaawanttu: Yorddaanoosa Shaafaa pinetsaa, Yaarikko gimbbiyaa kunddetsaa, Ay katamaa olaanne Asay S'oossanna geleedda c'aak'uwaa ooras's'iseedda taariketuwaa odiyaawaa. Ha mas'aafaa giddon daro eretteedda kifiletuwaappe ittuu, «Hinttenttu goynniyaawaa hachche doorite. Shin taananne ta golle asaa gidooppe, nuuni S'oossaw goynnana» yaagiyaawaa. (24:15)

Shemppatuwaa ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Kanaanne S'oonettussaa *1:1—12:24*
Biittaa Gishuwaa *13:1—21:45*
Yorddaanoosappe Dolahaa Baggana De'iyaa Biittaa *13:1-33*
Yorddaanoosappe Wulahaa Baggana De'iyaa Biittaa *14:1—19:51*
Bak'atti Attiyaa Katamatuwaa *20:1-9*
Leewatuwaa Katamatuwaa *21:1-45*
Dolahaappe Yeedda Yaratuu Barenttu sa'aa Simusaa *22:1-34*
Iyyaasu Wurssetsa Haasayaa *23:1-16*
Seekeman K'aalaa C'aak'uwaa Ooras's'ussaa *24:1-33*

Kanaane S'oonettussaa

(1:1—12:24)

S'oossay Iyyaassa Azazeedda

1 S'oossaa k'oomay Muse hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, S'oossay Musa maaddiyaa Neewe na'aa Iyyaasa, hawaadan yaageedda;
2 «Ta k'oomay Muse hayk'k'eedda. Hewaa diraw neeninne ha Asay ubbay denddiide taani Israa'eeliyaa asaw immiyaa gadiyaa gelanaw hawaa Yorddaanoosa shaafaa pinnite.
3 Taani Musew odeeddawaadan, hinttenttu gedii yed'd'iyaa sa'aa ubbaa taani hinttenttoo immaad.
4 Hinttenttu zaway Neegeeba Bazzuwaappe denddiide, Liibaanoosa Deriyaa gakkanaassa; Efiraas'iisa geetettiyaa wogga shaafaappe denddiide, Hiitetuwaa gadiyaa ubbaanna gujjiide, away wulliyaa baggana de'iyaa Meeditiraane Abbaa gakkanaasa.
5 Neeni de'eedda laytsaa ubbaan ay asaynne neena olettiide te"enna. Taani Musena gideeddawaadan, neenanakka gidana; taani neena ubbakka yeggikkenne aggikke.
6 Minna; s'ala! Ayaw gooppe, taani unttunttu mayza aawaatoo immana gaade c'aak'k'eedda gadiyaa neeni ha asaa laatissanaassa.
7 Minna; loytsa s'ala! Ta k'oomay Muse neena azazeedda Wogaa ubbaa minisaade naaga. Neeni biyaasa'aa ubbaan new suurana mala, aappe ushechcha woy haddirssa booppa.

1:3 Zar. 11:24-25 **1:5** Zar. 31:6, 8; Ibr. 13:5 **1:6** Zar. 31:6, 7, 23

8 Ha Wogaa Mas'aafay ne doonaappe shaakettoppo; an s'aafetteeddawaa ubbaa
minisaade naaganaw, gallassinne k'amma Aa k'oppa. Yaatooppe, new ubbabaykka
injjetananne giigana.
9 Minna; s'ala! Ne biyaasa'aa ubbaan taani Goday ne S'oossay neenana de'iyaa
diraw, yayyoppa! Hirggoppa! gaade taani neena azazaad» yaageedda.

Iyyaasu Asaa Azazeedda

10 Hewaappe guyye Iyyaasu asaa kaappatuwaa hawaadan yaageedda;
11 «Biite; Asay dunkkaano saanna aad'd'i biidde, asaa, ‹Hintte shink'k'aa giigissite;
heezzu gallassaa giddon, S'oossay hinttenttu S'oossay hinttenttoo immiyaa gadiyaa
laattanaw Yorddaanoosa Shaafaa pinniita› yaagiide odite» yaageedda.
12 Iyyaasu, Roobeela zeretsaa, Gaade zaratuwaanne Minaase zaratuwaappe
baggatuwaa hawaadan yaageedda;
13 «S'oossaa k'oomay Muse hinttentta azazeeddawaa hassayite. I hinttentta,
‹S'oossay hinttenttu Goday hinttentta shemppissana; ha biittaakka hinttenttoo
immana› yaageedda.
14-15 Hinttenttu machatuu, hinttenttu naanaynne hinttenttu mehii Yorddaanoosa
Shaafaappe hafintsana Muse hinttenttoo immeedda gadiyaan de'ishshino. Shin
hinttenttu olanchchatuu barenttu ola miishshaa oyk'k'iide, hinttenttu
dabbatuwaappe sintsa s'eeran olettanaw Yorddaanoosa Shaafaa pinnino. S'oossay
hinttentta shemppisseeddawaadan, unttunttakka shemppissana gakkanaasinne
S'oossay hinttenttu S'oossay unttunttookka immiyaa gadiyaa unttunttu laattana
gakkanaw, unttuntta maaddite. Hewaappe guyyiyaan simmi biide, S'oossaa k'oomay
Muse Yorddaanoosa Shaafaappe hafintsan away doliyaa baggana immeedda
hinttenttu gadiyaan de'ite» yaageedda.
16 Hewaappe unttunttu Iyyaasa, «Neeni nuuna azazeeddawaa ubbaa nuuni
ootsana; neeni kiittiyaa sa'aa hak'anne baana.
17 Musew ubbaban azazetteeddawaadan, newukka azazettana. S'oossay ne
S'oossay Musena ittippe gideeddawaadan, neenanakka ittippe gido.
18 Ne azazoo makkaliyaawenne ne azazeeddawaa ayaanne azazettenan is's'iyaawe
hayk'k'o. Neeni minna; s'ala!» yaageeddino.

2

Iyyaasu Geediyaawantta Yaarikko Kiitteedda

1 Neewe na'ay Iyyaasu gadiyaa geeddiyaa laa"u asatuwaa Shiis'ima geetettiyaa
sa'aappe k'osuwaan kiittiidde unttuntta, «Biite; gadiyaa geeddite; Yaarikko katamaa
k'ay dumma geeddite» yaageedda.
Hewaappe unttunttu biide, Ra'aabo geetettiyaa sharmus'atti soo ak'anaw
geleeddino.
2 Yaarikko kaatii, «Israa'eeliyaa asaappe kiitetteeddawanttu ha gadiyaa geeddanaw
k'amma yeeddino» giyaa oduwaa siseedda.
3 Yaarikko kaatii Ra'aabiw hawaadan yaagiide kiitteedda; «Ne soo yiide geleedda
asatuwaa kessaade imma. Ayaw gooppe, unttunttu gadiyaa ubbaa geeddanaw
yeeddino» yaageedda.
4 Shin mishirata he laa"u asatuwaa k'osa diggaade, hawaadan yaagaaddu; «Ee
asatuu taakko yeeddino; shin unttunttu hak'appe yeedenttonne taani erabeykke.
5 Omarssi katamaa penggiyaa gorddana haniyaa wode, unttunttu kesiide beeddino;
unttunttu hak'a beeddinontto taani erikke. Elleelli kaalliyaawaa gidooppe, hinttenttu
unttuntta oyk'k'anita» yaagaaddu.

1:12 Pay. 32:28-32; Zar. 3:18-20; Iya. 22:1-6 **2:1** Ibr. 11:31; Yak'. 2:25

6 Shin Ra'aaba asatuwaa golliyaa bollan dembbayiide ootseedda sa'aa kessaade,
suufiyaa geetettiyaa mayuwaa kesiyaa talbbaa dalaa dooriyaa giddon unttuntta k'osa
wotsaaddu.
7 Yaatina, asatuu geediyaawantta koyanaw kesiide, Yorddaanoosa Shaafaa
pinuwaa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide beeddino. Koyiyaawanttu katamaappe kesoonini,
katamaa penggii gorddetteedda.
8 Geediyawanttu gem"ishanaappe kasetaade, Aa unttunttukko pude kesaade,
unttuntta hawaadan yaagaaddu;
9 «S'oossay ha gadiyaa hinttenttoo immeeddawe, hinttenttu nuuna wolk'k'aama
yashshaa yashshiyaawaanne ha gadiyaan de'iyaa Asay ubbay hinttenttoo hirggaa
hayk'k'iyaawaa taani eray.
10 Ayaw gooppe, Gibs'e gadiyaappe hinttenttu kesseedda wode, hinttenttu sintsan
Zo'o Abbaa S'oossay wooti melisseeddenttonne nuuni siseeddo. K'ay Yorddaanoosa
Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa Amoore gadiyaa kaatetuwaa laa"atuwaa,
Sihoonanne Ooganne hinttenttu wooti ubbaanna d'aysseeddenttonne siseeddo.
11 Nuuni hewaa siseedda wode, nu wozanay kolddeedda; Asay ubbay hinttenttoo
s'aliyaawaa aggi basheedda. Ayaw gooppe, S'oossay hinttenttu S'oossay bolla
saluwaanikka garssa sa'aanikka S'oossaa.
12 Hewaa diraw, taani hinttenttoo keekeeddawaadan, hinttenttukka ta aawuwaa
golliyaa asaw keekanaadan taw S'oossan hewawukka ammantsiyaa malaataa
immite.
13 Ta aawuwaanne ta daayo, ta ishatuwaanne ta michchetuwaa unttunttussa
gideeddawaa ubbaa pas'a aggite; nuuna hayk'uwaappe ashshite» yaagaaddu.
14 He asatuu, «Nuuni ootseeddawaa neeni odennan aggina, nuuni new c'aak'k'eedda
c'aak'uwaa polana d'ayooppe, S'oossay nuuna wod'o! S'oossay ha gadiyaa nuw
immiyaa wode, nuuni new ammanettananne keekana» yaageeddino.
15 Ra'aaba de'iyaa keetsay katamaa dirssaana oyk'k'etiide kees'etti utteedda diraw,
maskkootiyaanna wodoruwaa duge yeddaade, an duge wotsaaddu.
16 Ra'aaba unttuntta, «Hinttena koyiyaawanttu demmenna mala, deriyaa biide
unttunttu simmana gakkanaw, yaan heezzu gallassaa k'osettishshite. Hewaappe
guyyiyaan hinttenttu biyaasa'aa biite» yaagaaddu.
17-18 Asatuu izo, «Nuuni ne gadiyaa geliyaa wode, ha zo'o wodoruwaa neeni nuuna
kesseedda maskkootiyan k'achchana d'ayooppenne ne aawuwaa, ne daayo, ne
ishatuwaanne ne soo asaa ubbaa neekko soo ahana d'ayooppe, neeni nuuna
c'aak'k'iseedda c'aak'uu nuw gometenna.
19 Ooninne ne sooppe kare ogiyaa kesiide hayk'k'intto, hewe Aa gome; nuuni
hewan ooshettokko. Neenana soon ittippe de'iyaawe kushiyan boshettooppe, Aa
suutsaa gomii nuuna gakko.
20 Shin nuuni ootseeddawaa neeni odooppe, neeni nuuna c'aak'k'etseedda c'aak'uu
nuw gometenna» yaageeddino.
21 Hewaappe guyye iza, «Hinttenttu geeddawaadan hano» gaade, unttuntta
moyzzaaddu. Unttunttu beeddawaappe guyyiyaan, he zo'o wodoruwaa
maskkootiyan k'achchaaddu.
22 Unttunttu pude gezziyaa biide, yaan k'osetteeddinno; yederssiyaawanttu
Yaarikko simmana gakkanaw, unttunttu yaan heezzu gallassaa gam"eeddino.
Yederssiyaawanttu ogiyaa ubbaan koyeeddino; shin unttuntta demmibeeykkino.
23 Hewaappe guyyiyaan he laa"u asatuu deriyaappe wod'd'iide, Yorddaanoosa
Shaafaakka pinniide, Neewe na'aa Iyyaasukko simmiide yeeddino. Barena
gakkeeddawaa ubbaa aw odeeddino.

2:10 Kes. 14:21; Pay. 21:21-35

24 Unttunttu Iyyaasa, «S'oossay tumu biittaa ubbaa nuw aatsi immeedda. K'ay gadiyaan de'iyaa Asay ubbay nuw yashshaa kolddeedda» yaageeddino.

3

Israa'eeliyaa Asay Yorddaanoosa Shaafaa Pinneedda

1 Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay wontta guuran denddeeddino. Unttunttu Shiis'ima geetettiyaa sa'aappe denddiide, Yorddaanoosa Shaafaakko biide pinnennan yaan gam"eeddino.
2 Heezzu gallassaappe guyyiyaan, kaappatuu unttunttu dunkkaaneedda sa'aan simeretteeddino.
3 Asaa hawaadan yaagiide azazeeddino; «S'oossaa hinttenttu S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaanne Aa tookkeedda Leewiyaa zare k'eesetuwaa be'iyaa wode, hinttenttu dunkkaaneedda sa'aappe denddiide, unttuntta kaallite.
4 Hinttenttu kase ha ogiyaanna bi erenna diraw, hinttenttu baana ogiyaa unttunttu hinttentta bessana. Shin k'aalaa c'aak'uwa Taabootaakko shiik'oppite; K'aalaa c'aak'uwa Taabootaappe laa"u sha"a wad'aa gidiyaawaa keeshshaa haakuwaan ek'k'ite» yaageeddino.
5 Iyyaasu asaa, «Hinttenttu huup'iyaw geeyite; ayaw gooppe, S'oossay wontti hinttenttu giddon maalalissiyaabaa ootsanawaa» yaageedda.
6 K'ay Iyyaasu k'eesetuwaa, «K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkiide, asaappe sintsaw aad'd'ite» yaagiide odeedda. K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkiide, asaappe sintsaw aad'd'eedino.
7 S'oossay Iyyaasa, «Taani Musena gideeddawaadan, neenana gidanawaa Israa'eeliyaa Asay ubbay erana mala, hachche unttunttu sintsan taani neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsanaw doommana.
8 Neeni K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkiyaa k'eesetuwaa, ‹Yorddaanoosa Shaafaa doonaw gakkiyaa wode, haatsaan geliide ek'k'ite› yaagaadde azaza» yaageedda.
9 Iyyaasu Israa'eeliyaa asaa, «Haa yiite; S'oossaa hinttenttu S'oossaa k'aalaa sisite.
10 De'uwaa S'oossay hinttenttu giddon de'iyaawaanne I tumuppe Kanaanetuwaa, Hiitetuwaa, Hiiwetuwaa, Parzzetuwaa, Gerggeesetuwaa, Amooretuwaanne Yaabuusatuwaa hinttenttu sintsaappe kessanawaa hinttenttu eranawe,
11 sa'aa ubbaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay hintteppe sintsatiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinniyaa wodiyaanna.
12 Ha"i Israa'eeliyaa zaratuwaappe tammanne laa"u asatuwaa doorite; itti itti zariyaappe itti itti asaa gido.
13 Sa'aa ubbaa Godaa, S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuwaa gedii Yorddaanoosa haatsaa bochchiyaa wode, k'ommoppe duge goggiyaa Yorddaanoosa haatsay ek'k'ana; itti sa'aa shiik'iide doorettana» yaageedda.
14 Asay Yorddaanoosa Shaafaa pinnanaw barenttu dunkkaaniyaappe kesseedda wode, K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu asaappe sintsan hametteeddino.
15 Katsaa c'akkiyaa wodiyaan ubbaan Yorddaanoosa Shaafay kuntseedda. Gidooppenne, K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu Yorddaanoosa Shaafaa gakkina, unttunttu gedii haatsaa gas'aa yed'd'eedda wode,
16 k'ommoppe duge goggiyaa haatsay ek'k'i aggeeda; hini darssi haako san, S'arttaana giyaa saan de'iyaa Adaama geetettiyaa kataman itti sa'aa shiik'iide dooretteedda. Duge Aaraba gad'an de'iyaa Mas'ine Abbaw goggiyaa haatsay k'ay ubbay duus's'iide atti basheedda. Yaatina, Asay Yaarikko katamaa hefintsa pinneedda.

17 Israa'eeliyaa Asay mela gadiyaa yed'd'iide pinniyaa wode, Asay ubbay pinniide
wurana gakkanaw S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu
Yorddaanoosa Shaafaa giddon mela biittan ek'k'eeddinno.

4

Hassayissiyaa Shuchchatuwaa Esseeddino

1 Asay ubbay Yorddaanoosa Shaafaa pinniide wureedda wode, S'oossay Iyyaasa,
2 «Israa'eeliyaa asaappe tammanne laa"u asatuwaa doora; itti itti zariyaappe itti itti
asaa gido.
3 Yaataade unttunttu, ‹Yorddaanoosa Shaafaa giddon k'eesatuwaa gedii ek'k'eedda
sa'aappe tammanne laa"u shuchchatuwaa akkite; he shuchchatuwaa tookki afiide,
hachche k'amma hinttenttu ak'iyaa sa'aan wotsite› yaagaade azaza» yaageedda.
4 Iyyaasu Israa'eeliyaa zariyaappe ittuwaa ittuwaa akkiide, tammanne laa"u asaa
dooreeddawantta s'eeseedda.
5 Unttuntta, «S'oossaa hinttenttu S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay de'iyaa
sa'aa guyye Yorddaanoosa Shaafaa geliide Israa'eeliyaa zaratuwaa payduwaan,
ubbaykka itti itti shuchchaa hinttenttu hashiyaan tookkite.
6 Ha shuchchatuu S'oossay hachche ootseeddawaa hinttentta hassayissiyaa
malaataa gidino. Wodeppe hinttenttu naanay hinttentta, ‹Ha shuchchatuu
ayibabee?› yaagiide oochchiyaa wode,
7 hinttenttu, S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan Yorddaanoosa Shaafay
gogetsaa aggiide ek'k'eeddawaa Israa'eeliyaa asaa med'inaw hassayissiino. K'aalaa
c'aak'uwa Taabootay pinnishin, Yorddaanoosa haatsay shaaketteedda yaagiide
unttunttoo odite» yaageedda.
8 Israa'eelatuu Iyyaasu azazeeddawaadan ootseeddino. S'oossay Iyyaasoo
odeeddawaadan, Israa'eeliyaa zaratuwaa payduwaan asatuu tammanne laa"u
shuchchatuwaa Yorddaanoosa Shaafaa giddoppe akkeeddino; tookki ahiide, barenttu
ak'iyaa sa'aan wotseeddino.
9 Iyyaasu K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuwaa gedii
Yorddaanoosa Shaafaa giddon ek'k'eedda sa'aan, hara tammanne laa"u
shuchchatuwaa esseedda; he shuchchatuu hachche gakkanaw yaan de'iino.
10 S'oossay Iyyaasa azazeeddawaa ubbaa Asay polana gakkanaw, K'aalaa c'aak'uwa
Taabootaa tookkeedda k'eesatuu Yorddaanoosa Shaafaa giddon ek'k'iide
gam"eeddino; Muse Iyyaasa azazeedda azazuukka hewaa.
Asay elleelliidde shaafaa pinneedda.
11 Asay ubbay pinneeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa K'aalaa c'aak'uwaa
Taabootaynne k'eesatuu Asay s'eellishin pinneeddino.
12 Muse azazeeddawaadan, Roobeela zaratuu, Gaade zaratuunne Minaase
zaratuwaappe baggay ola miishshaa oyk'k'iide, Israa'eeliyaa asaa sintsanna pinni
utteeddino.
13 Unttunttu paydu oytamu sha"a gidiyaawaa. Unttunttu S'oossaa sintsan, Yaarikko
matan de'iyaa dembban olaw salppeeddino.
14 He gallassi S'oossay Iyyaasa Israa'eeliyaa asaa ubbaa sintsan d'ok'k'u d'ok'k'u
ootseedda. Hewaa diraw Musa bonchcheeddawaadan Iyyaasakka Aa de'uwaa
laytsaa ubbaan bonchcheeddino.
15 S'oossay kase Iyyaasa,
16 «K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu Yorddaanoosa Shaafaappe
kessanaadan azaza» yaagiide odina,
17 Iyyaasu k'eesetuwaa, «Yorddaanoosa Shaafaappe kesite» yaagiide azazeedda.

18 S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu Yorddaanoosa
Shaafaa giddoppe kesiide mela biittaa unttunttu yed'd'eeddawaan, ellekka
Yorddaanoosa haatsay bare sa'aa simmiide kase goggiyaawaadan gas'aa gakkanaw
kumiidde, gogetsaa doommeedda.
19 Asay koyro aginaan he aginaw tammantsa gallassan Yorddaanoosa Shaafaa
pinniide, Yaarikkona away doliyaa baggan zawatiyaa Gelggalan dunkkaaneeddino.
20 Iyyaasu Yorddaanoosa Shaafaappe ayetteedda tammanne laa"u shuchchatuwaa
Gelggalan esseedda.
21 Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaageedda; «Wodeppe hinttenttu zaratuu barenttu
aawotuwaa, ‹Ha shuchchatuu aybabee?› yaagiide oochchiyaa wode,
22 ‹Israa'eeliyaa Asay Yorddaanoosa Shaafaa mela biittaa yed'd'iide pinneeddawaa
hassayissiyaawantta› yaagiide odite.
23 Nuuni pinnana gakkanaw, S'oossay nu S'oossay Zo'o Abbaa kase nu sintsan
melisseeddawaadan, hinttenttukka pinnana gakkanaw, S'oossay hinttenttu S'oossay
Yorddaanoosa Shaafaa hinttenttu sintsan melisseedda.
24 Hewaa I ootseeddawe sa'aan de'iyaa Asay ubbay S'oossaa wolk'k'ay ay keeshshaa
gitentto eranaadaaninne hinttenttukka S'oossaw, hinttenttu S'oossaw, med'inaw
yayanaadaana» yaageedda.

5

1 Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggana de'iyaa Amoorawaanatuwaa
kaatetuunne Meeditiraane Abbaa lank'k'iyaa lank'k'iyaa oyk'k'iide de'iyaa
Kanaanetuu kaatetuu ubbay, Israa'eeliyaa Asay pinnana gakkanaw S'oossay
Yorddaanoosa Shaafaa haatsaa melisseeddawaa siseedda wode, unttunttu wozanay
kolddeedda. Unttunttu Israa'eeliyaa asaana gaketanaw s'alibeykkino.

Israa'eeliyaa Attuma Asay K'as's'aretteedda

2 He wode S'oossay Iyyaasa, «Saliyaa geetettiyaa shuchchaappe k'ara mak'ilaa
giigissaade, Israa'eeliyaa attuma asaa beniwanttuwaadan ha"ikka k'as's'araa»
yaageedda.
3 Iyyaasu saliyaa geetettiyaa shuchchaappe k'ara mak'ilaa giigissiide, K'as's'araa
Deriyaa geetettiyaa sa'aan Israa'eeliyaa asaa k'as's'areedda.
4 I hewaa ootseedda gaasuu: Gibs'eppe keseedda asan laytsay olaw gakkeedda
attuma Asay ubbay Gibs'eppe biidde woran hayk'k'eedda.
5 Gibs'eppe keseedda attuma Asay ubbay k'as's'aretteedda; shin woran yuuyyiyaa
wode yeletteedda attuma naanay ittuunne k'as's'arettibeenna.
6 Israa'eeliyaa Asay S'oossaw azazettenan is's'eedda diraw, Gibs'eppe kesiyaa wode
laytsay olaw gakkeedda attuma Asay ubbay hayk'k'iidde wurana gakkanaw woran
oytamu laytsaa yuuyyeedda. Hewenne, S'oossay unttuntta, «Eessaynne maatsay
goggiyaa aradda gadiyaa, taani kase hinttenttu mayza aawaatoo immana geedda he
gadiyaa hinttenttu be'ikkita» geedda k'aalay polettanaadaana.
7 Hewaa diraw S'oossay unttunttu naanaa unttunttu sa'aan dentseedda; Iyyaasu
k'as's'areeddawanttukka hewantta. Unttunttu k'as's'arettennan de'iyaawe ogiyaan
biidde unttunttu k'as's'arettibeenna dirassa.
8 Asay ubbay k'as's'aretteeddawaappe guyyiyaan, unttunttu maytsay pas'ana
gakkanaw barenttu dunkkaaneedda sa'aan gam"eeddino.
9 S'oossay Iyyaasa, «Hachche taani Gibs'etuwaa boriyaa hintteppe diggaad»
yaageedda. He sa'aa suntsay hachche gakkanaw Gelggala* geetettee.

5:6 Pay. 14:28-35 * **5:9** *Gelggala:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Diggeedda» woy «Gonddorsseedda» giyaawaa malatee.

10 Israa'eeliyaa Asay Yaarikko dembban Gelggala giyaa saan dunkkaaniide, aginaw
tammanne oyddentso gallassi omarsseeddawan Paasigaa Baalaa bonchcheedda.
11 Paasigaappe guyyiyaan wonttetsa gallassi, biittan doliyaa katsaa ayfiyaa
irshshuu gelibeenna ukitsaanne s'iis'etteedda tishaa meedda.
12 He biittan doliyaa katsaa meedda wonttetsa gallassi mannay bukkiyaawaa aggi
basheedda. Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa Asay mannaa demmibeenna. He
wodiyaappe doommiide unttunttu Kanaanen doliyaa katsaa miidde de'eeddino.

Iyyaasanne Adaa Oyk'k'eedda Bitaniyaa

13 Iyyaasu Yaarikko matan de'iyaa wode, d'ok'k'u giide s'eelliide, itti bitanii
mashshaa shod oyk'k'iide, bare sintsan ek'k'eeddawaa be'eedda. Iyyaasu aakko
shiik'iide, «Neeni nu bagga aseeyye nu morkkatuwaa bagga asee?» yaageedda.
14 Bitanii, «Taani O baggakka gidikke. Shin taani S'oossaa olanchchatuu gadaawaa
gidaade ha"i yaad» yaageedda.
Iyyaasu sa'aan kunddi goynniide, «Ta goday bare k'oomaw odiyaabay ayee?»
yaageedda.
15 S'oossaa olanchchatuwaa gadaaway, «Neeni ek'k'eedda sa'ay geeshsha gideedda
diraw, ne gediyaappe c'aammaa kessa» yaageedda. Iyyaasu I geeddawaadan
ootseedda.

6

Yaarikko Kunddeedda

1 Israa'eeliyaa asaw yayyeedda gaasuwaan Yaarikko katamaa dirssaa penggetuu
gorddettiide naagettiino; katamaa gelanawunne katamaappe kesanaw danddayiyaa
ooninne baawa.
2 Med'ina Goday Iyyaasa, «S'eella, taani Yaarikko katamaa Aa kaatiyaanna Aa mino
olanchchatuwaakka ne kushiyan aatsaade immaad.
3 Neeninne ne olanchchatuu salppiide, usuppun gallassay gakkanaw hachche
hachche katamaa dirssaa itti gede yuuyyi aad'd'ite.
4 K'ay laappun k'eesatuu dorssatuwaa kac'iyaappe kesseedda laappun
malakatatuwaa oyk'k'iide, S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsanna
hamettino. Laappuntsa gallassi k'eesatuu malakatatuwaa punnishin, olanchchatuu
salppiide, ittippe katamaa laappu gede yuuyyi aad'd'ite.
5 Hewaappe guyyiyaan malkkatatuwaa punuwaa goochchiide punniyaawaa sisiyaa
wode, ellekka Asay ubbay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide waasso. Yaatooppe katamaa
dirssaa gimbbii kunddina Asay ubbay sintsaw lawuhu giide gelana» yaageedda.
6 Neewe na'ay Iyyaasu k'eesetuwaa s'eegiide, «Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa
Taabootaa tookkite; hintteppe laappun k'eesatuu laappun malakatatuwaa oyk'k'iide,
K'aalaa c'aak'uwa Taabootaappe sintsaw aad'd'iide hamettino» yaageedda.
7 Asaa, «Sintsaw biite; katamaa yuuyyi aad'd'ite; olaw giigeeddawanttukka Med'ina
Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan hamettino» yaagiide azazeedda.
8 Iyyaasu asaw haasayeeddawaadan, laappun k'eesatuu laappun malakatatuwaa
Med'ina Godaa sintsan oyk'k'iide, punniidde hametteeddino; k'ay Med'ina Godaa
K'aalaa c'aak'uwa Taabootay unttuntta kaalleedda. 9 Olaw giigeeddawanttu
malakatatuwaa punniyaa k'eesatuwaa sintsan biyaa wode, guyyenna naagiyaa
olanchchatuu K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa guyyenna kaalleeddino. He wodiyaa
ubbaan malakatatuu punettiino.
10 Shin Iyyaasu asaa, «Taani hinttentta, ‹Waassite!› gaana gallassay gakkanaw, ola
waasuwaa waassoppite; hinttenttu k'aalay sisettoppo; itti k'aalakka k'aattoppite.
Gidin he wode waassite!» yaagiide azazeedda.

5:10 Kes. 12:1-13 **5:12** Kes. 16:35

11 Yaatiide Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay tookettiide, he katamaa itti
gede yuuyyi aad'd'anaadan ootseedda. Hewaappe guyyiyaan Asay bare
dunkkaaneedda sa'aa simmiide, k'ammaa yaan ak'eeda.
12 Wonttetsa gallassi Iyyaasu guuriide denddeedda; k'eesatuukka Med'ina Godaa
K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeeddino.
13 Laappun malakatatuwaa oyk'k'iide laappun k'eesatuu sintsaw aad'd'iide,
malakatatuwaa punniidde Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan
hametteeddino. Olaw giigeeddawanttu hinttuttuppe sintsanna hametteeddino;
guyyenna naagiyaa olanchchatuukka Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa
guyyenna kaalleeddino. He wodiyaa ubbaan malakatatuu punettiino.
14 Laa"entso gallassi katamaa itti gede yuuyyi aad'd'iide, barenttu dunkkaaneedda
sa'aa simmeeddino. Usuppun gallassaa gakkanaw hewaadan haneeddino.
15 Laappuntsa gallassi s'alk'k'ii doliyaa wode denddiide, kasewaadan katamaa
laappu gede yuuyyi yuuyyi aad'd'eedino. Katamaa unttunttu laappu gede yuuyyi
yuuyyi aad'd'eedawe he gallassi s'alalaana.
16 Laappuntsa yuushshan, k'eesatuu malakatatuwaa punniyaa wode, Iyyaasu asaa,
«Med'ina Goday katamaa hinttenttoo aatsiide immeedda diraw, waassite!
17 Katamaynne katamaa giddon de'iyaabay ubbay Med'ina Godaw shek'etowaa
gidiide, d'ayanaw besse. Nuuni gadiyaa geeddanaw kiitteedda asatuwaa k'osaade
ashsheeda diraw, sharmus'iyaa Ra'aabanne I son izina ittippe de'iyaa asaa s'alalay
attanawaa.
18 Shin hinttenttu shek'k'a gideeddabaappe ayaanne akkenaadan hinttenttu
huup'iyaw naagettite. Shek'k'a gideeddabaappe hinttenttu akkooppe, Israa'eelatuu
dunkkaaneedda sa'aa bayiyaa sa'aa ootsanita; yaatiide he sa'aw metuwaa ahanita.
19 Biraynne work'k'ay ubbay, k'ay nahaasiyaappenne birataappe med'etteedda
miishshatuu ubbay Med'ina Godaw geeyeeddawaa gidino. Unttunttu Med'ina Godaa
miishshaa minjjiyaa sa'aan de'ino» yaageedda.
20 Hewaa diraw malakatatuu punettina Asay waasseedda. Malakatatu punuwaan
Asay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide waasseedda; ellekka katamaa dirssaa gimbbii
kunddi aggeeda! Hewaappe guyyiyaan Asay ubbay sintsaw lawuhu gi gelinne
katamaa oyk'k'i aggeeda.
21 Kataman shemppuwaanna pas'a de'eeddawaa ubbaa, mac'c'awaa attumawaa,
naanatuwaa c'imaa, miizzaa, dorssaanne hariyaa ubbaa k'ara mashshaan wurssi
wod'eedda.
22 Iyyaasu biittaa geeddanaw kiitetteedda laa"u asatuwaa, «Sharmus'atti Ra'aabi soo
biide kase hinttenttu iziw c'aak'k'eeddawaadan, izonne iziw de'iyaawaa ubbaa gas'aa
kessite» yaageedda.
23 Biittaa geeddeedda wodallatuu biide, Ra'aabo, I aawuwaa, I daayo, I
ishatuwaanne iziw de'iyaawaa ubbaa gas'aa kesseeddino. Israa'eeliyaa Asay
dunkkaaneedda sa'aappe gas'ana wotseeddino.
24 Hewaappe guyyiyaan katamaanne Aa giddon de'iyaawaa ubbaa taman
s'uuggeeddino; shin biraanne work'k'aa k'ay nahaasiyaappenne birataappe
med'etteedda miishshatuwaa Med'ina Godaa miishshaa minjjiyaa sa'aan
wotseeddino.
25 Shin Iyyaasu sharmus'atto Ra'aabo I aawuwaa soo asaananne iziw de'iyaa
ubbabaanna hayk'k'uwaappe ashsheeda. Ayaw gooppe, Iyyaasu Yaarikko katamaa
geeddanaw kiitteedda asatuwaa iza kase k'osaade ashshaadu. Izi zaratuu hachche
gakkanaw Israa'eeliyaa biittan de'iino.
26 He wode Iyyaasu:
«Denddiide ha Yaarikko katamaa

6:20 Ibr. 11:30 **6:25** Ibr. 11:31

zaaretsi kees's'iyaa uray,
Med'ina Godaa sintsan,
shek'etteeddawaa gido.
Biro baasuwaa baasiya wode,
Aa bayira na'ay hayk'k'o.
Penggiyaa essiyaa wode,
Aa wurssetsa teefa na'ay hayk'k'o»
yaagiide shek'k'eedda.
27 Med'ina Goday Iyyaasunna gideedda; Iyyaasu waarii biittaa ubbaa gakkeedda.

7

Akaana Nagaraa

1 Israa'eeliyaa Asay S'oossaw ammanettennan is's'iide, s'iine gi wotseeddabaappe akkeedda. Hewaa akkeeddawe Akaana; Akaani Karmma na'aa; Karmmi Zimira na'aa; Zimiri Yihudaa zariyaa gideedda Zaraaha na'aa. Yaatina, S'oossaa hank'k'uu Israa'eeliyaa asaa bolla ees's'eedda.
2 Iyyaasu Yaarikkon de'iidde Beeteele katamaappe away doliyaa baggana Beeti-Aweena giyaasaa matan de'iyaa Ayi geetettiyaa katamaa asaa kiittiidde, «Biite; he biittaa geeddite» yaageedda. Asatuu biide, Ayi katamaa geeddeeddino.
3 Geeddeedda asatuu Iyyaasukko simmi yiide, «Ubbaa Asay Ayi katamaa olanaw baana koshshenna; laa"u woy heezzu sha"a asaa yedda. Yan amareeda Asay de'iyaa diraw, Asay ubbay daaburoppo» yaageeddino.
4 Yaatina, heezzu sha"a gidiyaa asatuu olettanaw Ayi katamaa beeddino. Shin unttunttu Ayi katamaa asaa sintsaappe bak'atteedino.
5 Ayi katamaa dirssaa penggiyaappe doommiide, shuchchaa k'oo'iyaa sa'aa gakkanaw Israa'eeliyaa asaa yedersseeddino; deriyaa dugetsan hattamanne usuppun gidiyaa asaa wod'eeddino. Hewan asaa wozanay kolddiide, haatsaa kesseedda.
6 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu kayyottiide, bare mayuwaa peed'iide S'oossaa Taabootaa sintsan omarssi gakkanaw guufanneedda. Israa'eeliyaa c'imatuukka aawaadan haneeddino; barenttu huup'iyankka baanaa k'oleeddino.
7 Hewaappe, Iyyaasu hawaadan yaageedda; «hay poora! Ubbaa Mooddiyaa S'oossaw, nuuna Amoore asaw aatsa immaade wurssissanaw ayaw Yorddaanoosa Shaafaa pintsa ahaad? Nuuni Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggan atteedo gideerokko!
8 Abeet Godaw, Israa'eeliyaa Asay s'oonettiide, bare morkkatuwaa sintsaappe bak'atooppe, taani waagoo?
9 Kanaanetuunne ha biittan de'iyaa Asay ubbay ha yewuwaa sisiide, nuuna dooddanawantta; gadiyaappekka d'ayssanawantta. Simmi, ne wolk'k'aama suntsaw neeni ootsiyaabay ayee?» yaageedda.
10 S'oossay Iyyaasa, «Dendda ee"a! Hawaadan ayaw gufannaad?
11 Israa'eeliyaa Asay nagaraa ootseedda; taani unttunttunna c'aak'k'etteedda ta c'aak'uwa aad'd'eeddino. Unttunttu tsiine geetetteedda miishshatuwaappe akkeeddino; wuu"eeddino; worddoteeddino. K'ay he miishshaa unttunttu barenttu miishshaanna gatsi wotseeddino.
12 Hewaa diraw, Israa'eelatuu barenttu morkkatuwaa sintsan ek'k'anaw danddaykkino. Unttunttu d'ayanaw bessiyaa diraw, barenttu morkkatuwaa sintsaappe bak'atteedino. Tsiine geetetteedda miishshaa hinttenttu matan de'iyaawaa hinttenttu d'ayssana d'ayooppe, hawaappe sintsaw taani hinttenttunna gidikke.

6:26 1 Kat. 16:34

13 «Dendda; asaa geeshsha. Unttunttoo hawaadan yaagaadde oda; ‹Wonttiw
hinttenttu huup'iyaw geeyite. S'oossay Israa'eeliyaa S'oossay hinttentta;
«Israa'eelatoo, tsiine geetetteedda miishshay hinttenttu matan de'ee. Hinttenttu he
miishshaa hinttenttu mataappe diggana gakkanaw, hinttenttu morkkatuwaa sintsan
ek'k'anaw danddaykkita» yaagee.
14 Wontta guura, hinttenttu zariyaan zariyaan shiik'ina S'oossay, «Hawaa»
geetettiyaa zarii, bare yaran yaran shiik'ana; k'ay S'oossay, «Hawaa» giyaa yaray bare
soo asan asan shiik'ana; k'ay S'oossay, «Hawaa» giyaa soo Asay itti itti Asay taraan
taraan shiik'ana.
15 Hewaappe guyyiyaan tsiine geetetteeddawana oyk'k'etteedda asay, barewaa
ubbaanna taman s'uugettana. Ayaw gooppe, S'oossaa k'aalaa c'aak'uwaa I
aad'd'iidde, Israa'eeliyaa asaa giddon kawushshabaa ootseedda› yaaga» yaageedda.
16 Iyyaasu wonttetsa gallassi guuran denddiide, Israa'eeliyaa asaa zariyaan
zariyaan shiishshina Yihudaa zarii aketeedda.
17 Yihudaa zarii shiik'ina, Zaraaha yaray aketeedda; Zaraaha yaray shiik'ina,
Zimira soo Asay aketeedda.
18 Zimira soo Asay shiik'ina, wurssetsan Zimira na'aa na'ay, Karmma na'ay Akaani
aketeedda.
19 Hewaappe, Iyyaasu Akaana, «Ta na'aw, S'oossaa Israa'eeliyaa S'oossaa bonchcha;
Aa galataa. Ane neeni ootseeddawaa taw k'osennan oda» yaageedda.
20 Hewaappe guyye Akaani Iyyaasa, «Ee tuma! Taani S'oossaa Israa'eeliyaa
S'oossaa naak'k'aad. Taani ootseeddawe hawaa:
21 nuuni omoodeedda miishshaa giddon taani itti lo"iyaa Baabloone gadiyaa
kaabbaa, laa"u s'eetu s'agaraa biraanne bagga kiilo gidiyaa work'k'aa be'aaddi;
akkanaw amotteedda diraw akkaad. Yaataade ta dunkkaaniyaa giddon biittaa
garssan k'osaad; biraykka ubbaappe garssana de'ee» yaageedda.
22 Iyyaasu asaa kiittina, unttunttu dunkkaaniyaa wos's'iide geliyaa wode,
dunkkaaniyaa giddon miishshaa k'ossi wotseeddawaa demmeeddino; biraykka
miishshatuwaappe garssana de'ee.
23 Kiitettiide beedda asatuu miishshaa dunkkaaniyaa giddoppe akkiide,
Iyyaasukkonne Israa'eeliyaa asaa ubbaakko aheeddino; S'oossaa sintsan
wotseeddino.
24 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay ubbay Akaana biraa,
kaabbaa, work'k'aa, Aa attuma naanaanne mac'c'a naanaa, Aa miizzaa,
haretuwaanne dorssatuwaa, Aa dunkkaaniyaanne aw de'iyaawaa ubbaa akkiide,
Metuwaa Wombbaa giyaasaa aheeddino.
25 Iyyaasu Akaana, «Ha metuwaa nu bolla ayaw ahaad? S'oossay hachche ne
bollakka metuwaa ahana» yaageedda.
Israa'eeliyaa Asay ubbay Akaananne Aa soo asaa shuchchaan c'addi wod'iide, aw
de'iyaawaa ubbaa taman s'uuggeedda.
26 Unttunttu Akaana bollan hachche gakkanaw de'iyaa daro shuchchaa
keeleeddino. Yaatina, S'oossay bare ees's'iyaa hank'k'uwaa zaareedda. Hachche
gakkanaw he sa'ay Metuwaa Wombbaa geetetteeddawe hawaassa.

8

Ayi Katamay S'oonetteedda

1 S'oossay Iyyaasa, «Yayyoppa; hirggoppa! Olanchchatuwaa ubbaa neenana
akkaade, Ayi katamaa olanaw kesa. Ayi katamaa kaatiyaa, Aa asaa, Aa katamaanne
Aa biittaa taani ne kushiyan aatsaade immaad.
2 Neeni Iyaarkko katamaanne Aa kaatiyaa d'aysseeddawaadan, hewaaddankka Ayi
katamaanne Aa kaatiyaa d'ayssa. Shin, bonk'k'eedda omooduwaanne di"eedda

mehiyaa hinttenttoo akkite. Katamaappe guyye baggana muggiide naagiyaa olanchchatuwaa wotsa» yaageedda.
3 Iyyaasunne olanchchatuu ubbay Ayi katamaa olanaw denddeeddino. Iyyaasu bare olanchchatuwaa giddoppe hattamu sha"a gidiyaa mino olanchchatuwaa dooriide, k'amman yeddeedda.
4 Unttuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «sisite, katamaappe guyye baggana muggiide naagite. Katamaappe haakkiide booppite; ubbaykka giigiide naagite.
5 Taaninne taananna de'iyaa Asay ubbay katamaakko shiik'ana. He wode Ayi katamaa Asay kasewaadankka nuuna olana giide kessana; nuuni unttunttuppe bak'atana.
6 Katamaappe unttunttu wuri kessana gakkanaw, nuuni unttunttoo wos's'ana; yaatooppe unttunttu, ‹Kasewaadankka Israa'eelatuu nu sintsaappe bak'atiino› yaagana.
7 He wode hinttenttu muggeedda sa'aappe kesinne, katamaa oyk'k'i aggana; S'oossay hinttenttu S'oossay katamaa hinttenttu kushiyan aatsi immana.
8 Katamaa oyk'k'eeddawaappe guyyiyaan, S'oossay azazeeddawaadan taman s'uuggite. Simmi taani hinttenttoo odaaddi» yaageedda.
9 Iyyaasu olanchchatuwaa yeddina unttunttu muggiyaa sa'aa biide Ayi katamaappe away wulliyaa baggana de'iyaa Beeteeleppenne Ayippenne gidduwaan muggiide naageeddino. Shin Iyyaasu he gallassi k'amma asaana ittippe ak'eeda.
10 Wonttetsa gallassi guuran Iyyaasu denddiide, olanchchatuwaa salppisseedda; yaatiide inne Israa'eeliyaa c'imatuunne olanchchatuwaa kaaletsiidde Ayi katamaa beeddino.
11 Aanana de'iyaa olanchchatuu ubbay biide, Ayi katamaa matiide katamaappe huup'issa baggana dunkkaaneeddino; unttunttuppenne Ayi katamaappenne gidduwaan wombbay de'ee.
12 Iyyaasu ichcheshu sha"a olanchchatuwaa afiide, katamaappe away wulliyaa baggana, Beeteeleppenne Ayippe gidduwaan mugganaadda wotseedda.
13 Katamaappe huup'issa baggana de'iyaa olanchchatuwaanne katamaappe away wulliyaa baggana muggi utteedda olanchchatuwaa ubbaa sa'aa oytseedda. He gallassi k'amma Iyyaasu he wombban ak'eeda.
14 Ayi katamaa kaatii hewaa be"eedda wode, inne Aa olanchchatuunne ubbay guuran elleelli denddiide, Arabiyaa duge afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, Israa'eeliyaa asaana olaa gaketanaw yeeddino; shin kaatii katamaappe guyye baggana muggi utteedda olanchchatuu de'iyaawaa eribeenna.
15 Iyyaasunne Israa'eeliyaa ubbaynne s'oonetteeddawaa malatiide, unttunttu sintsaappe bazuwaa simmiide bak'atteedino.
16 Ayi kataman de'iyaa Asay ubbay unttuntta yederssanaw s'eegettiide Iyyaasa yederssiidde katamaappe haakkiide beeddino.
17 Ayininne Beeteelen de'iyaa Asay ubbay Israa'eeliyaa asaa yederssanaw wuri kes diggina, katamay naagiyaawe baynnan c'oo dooyaa atteedda.
18 Hewaappe guyyiyaan Med'ina Goday Iyyaasa, «Ne kushiyan de'iyaa tooraa Ayi katamaakko zaaraadde dentsa. Ayaw gooppe, taani Ayi katamaa ne kushiyan aatsaade immana» yaageedda. Iyyaasu bare tooraa katamaakko zaariide dentseedda.
19 Iyyaasu tooraa yaa zaariide dentseedda wode, muggi de'iyaa olanchchatuu barenttu muggeedda sa'aappe elleelli denddiide, katamaa geli aggeeddino. Oyk'k'iide; ellekka katamaa taman oytsi aggeeddino.
20 Ayi katamaa Asay guyye simmiide s'eelliyaa wode, katamaa c'uway saluwaa kesseeddawaa be'eeddino; shin yaanne haanne bak'atanaw danddayibeykkino. Ayaw gooppe, bazuwaa bak'ateedda Israa'eeliyaa Asay barena yedersseedda unttunttu bolla guyye simmeedda.

21 Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay ubbay muggi utteedda olanchchatuu katamaa
oyk'k'eeddawaanne c'uway saluwaa kesseeddawaa be'eedda wode guyye simmiide,
Ayi katamaa asaa wod'eeddino.
22 Muggi utteedda olanchchatuukka katamaappe unttunttu bolla keseeddino.
Yaatina, Ayi olanchchatuu Israa'eeliyaa olanchchatuwaan laa"u baggana
diretteeddino. Itti asaynne pas'a attenan woy kessi akkenan ubbaa wod'i
wursseeddino.
23 Shin Ayi katamaa kaatiyaa pas'a oyk'k'iide, Iyyaasukko aheeddino.
24 Israa'eeliyaa Asay Ayi katamaa Asay unttuntta yedersseedda dembbaan k'ara
mashshaan mushereetsi wursseeddawaappe guyyiyaan, ubbaykka guyye Ayi
katamaa simmiide, kataman atteeda asaa ubbaa k'ara mashshaan wod'eeddino.
25 He gallassi Ayi katamaa Asay attumawenne mac'c'awe ubbay wuri hayk'k'eedda;
hayk'k'eedda Asay ubbay tammanne laa"u sha"a.
26 Iyyaasu Ayi kataman de'iyaawaa ubbaa mule wurssana gakkanaw, katamaakko
mali wotseedda tooraa duge wotsibeenna.
27 Shin Med'ina Goday Iyyaasa azazeeddawaadan, Israa'eeliyaa Asay he katamaa
mehiyaanne de'iyaabaa barenttoo akkeeddino.
28 Iyyaasu Ayi katamaa s'uuggina hachche gakkanaw shuchchaa keelaa gidiide atti
aggeeda.
29 Ayi katamaa kaatiyaa omarssi gakkanaw mitsaa bollan kak'k'eedda. Away
wulliyaa wode, Iyyaasu azazina, Aa anhaa kak'k'eedda mitsaappe wotsiide katamaa
geliyaa penggiyaan oleeddino; Aa bollan daro shuchchaa keeleeddino. Shuchchay
hachche gakkanaw he sa'aan de'ee.

Eebaala Deriyan Higgii Nabbabetteedda

30 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu Eebaala giyaa deriyaa bollan Med'ina Godaw
Israa'eeliyaa Med'ina Godaw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa gimbbeedda.
31 Med'ina Godaa k'oomay Muse Israa'eeliyaa asaa azazeeddawaadaaninne Muse
Higgiyaa mas'aafan Godaw, yarshshiyaa sa'ay masettibeennanne biratay
bochchibeenna shuchchaappe gimbbetteedda. Aan Med'ina Godaw s'uuggiyaa
yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa yarshsheeddino.
32 He sa'aan Israa'eeliyaa Asay s'eellishin, Iyyaasu Muse Higgiyaa duuk'k'owaa
shuchchaa bollan s'aafeedda.
33 He wode, Israa'eeliyaa Asay ubbay, Israa'eeliyaa zaratuu, allagatuu, c'imatuu,
gadaawatuunne daannatu ubbay Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa
tookkeedda Leewiyaa zariyaa gidiyaa k'eesatuwaa sintsan K'aalaa c'aak'uwa
Taabootaappe ushechcha bagganannne haddirssa baggana ek'k'eeddinno.
Unttunttuppe bagga Asay barenttu zokkiiyaa Gariizaama giyaa deriyaakko zaarina,
bagga Asay Eebaala giyaa deriyaakko zaariide ek'k'eeddinno. Unttunttu Med'ina
Godaa k'oomay Muse kase azazeeddawaadan, Israa'eeliyaa asaa anjjanaw hewaadan
haneeddino.
34 Hewaappe guyyiyaan Higgiyaa mas'aafan s'aafetowaadan, Iyyaasu higgiyaa
k'aalaa ubbaa, anjjuwaakka shek'aakka nabbabeedda.
35 Muse azazeeddawaa ubbaappe Iyyaasu nabbabennan aggeeda itti k'aalaykka
baawa. Kumentsaa Israa'eeliyaa shiik'oo, mac'c'a asaw, naanaatoo, unttunttu giddon
de'iyaa allagatuwaanakka ubbaw nabbabeedda.

9

Gabaa'oona Asatuu Iyyaasa C'immeeddino

8:30 Zar. 27:2-8 **8:31** Kes. 20:25 **8:33** Zar. 11:29; 27:11-14

1 Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggana de'iyaa kaatetuu ubbay,
gezziyaan de'iyaawanttu, gad'an de'iyaawanttu, Meeditiraane Abbaa bazuwaa oyk'k'i
biide Liibaanoosa gakkanaw de'iyaawanttu, Hiitetuwaa, Amooraawaanatuwaa,
Kanaanetuwaa, Parzzaawaanatuwaa, Hiiwetuwaanne Yaabusaawaanatuwaa
kaatetuu ubbay Israa'eeliyaa Asay s'ooneeddawaa siseeddino.
2 Iyyaasanne Israa'eeliyaa asaa olanaw baanaw ittippe shiik'k'eeddino.
3 Gabaa'oona kataman de'iyaa Hiiwetu Iyyaasu Yaarikko katamaaninne Ayi
kataman ootseeddawaa siseedda wode,
4 c'immanaw koyeeddino. Unttunttu shink'k'aa k'achchiide c'urk'k'a
doonniyatuwaa daassaa wotsi sikkeedda eessaa ogorotuwaa hariyaan c'aaniide,
Iyyaasukko kiitetteeddino.
5 Kiitetteedda asatuu wureedda ec'a mayuwaa mayyiide, wotsi sikkeedda
c'aammaa barenttu gediyaan wotseeddino; unttunttu shink'k'aw giide oyk'k'eedda
k'umay ubbay meleeddawaanne puulumeeddawaa.
6 Hewaappe guyyiyaan unttunttu Iyyaasu dunkkaaneedda sa'aa Gelggala biide,
awunne Israa'eeliyaa asaw, «Nuuni haakko gadiyaappe yeeddo. Hay nuunanna saro
de'ana mala k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'a» yaageeddino.
7 Israa'eeliyaa Asay Hiiwetuwaa, «Hinttenttu nu gadiyaan de'iyaa asenttonne, ayan
eriide hinttenana c'aak'k'etannee?» yaageedda.
8 Hewaappe guyye unttunttu Iyyaasa, «Nuuni ne k'oomatuwaa» yaageeddino.
Iyyaasu, «Hinttenttu oonee? Hak'appe yeedditee?» yaagiide oochcheedda.
9 Shin unttunttu, «Nuuni ne k'oomatuu Med'ina Godaa ne S'oossaa waariyaa sisiide,
daro haakko gadiyaappe yeeddo. I Gibs'e gadiyaan ootseeddawaa ubbaa nuuni
siseeddo.
10 K'ay Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggana de'iyaa
Amoorawaanatuwaa kaatetuwaa laa"uwaa, Haseboona Kaatiyaa Sihoonanne
Asttaaroota kataman de'iyaa Baasaane Kaatiyaa Ooga I ootseeddawaakka siseeddo.
11 Nu gade c'imatuunne nu biittan de'iyaa Asay ubbay nuuna, ‹Hintte baana
ogiyaw shink'k'aa oyk'k'iide, biide unttunttunna gakettiide unttuntta, «Nuuni
hinttenttu k'oomatuwaa; hinttenttu nuunanna saro de'ana mala c'aak'uwa
c'aak'k'eerkkitte» yaagite› yaageeddino.
12 «Nuuni hinttenttukko yaanaw nu sooppe shink'k'aa akkiyaa gallassi, ha ukitsay
ho'uwaa; shin ha"i meleeddawaanne puulumeeddawaa be'ite!
13 Hawanttu eessaa ogorotuu nuuni kuntsiyaa wode ooratsa; shin ha"i
daaketteeddawaa be'ite! Ogii haakko giddeeddawaa gaasuwaan, nu mayuunne nu
c'aammay wureedda» yaageeddino.
14 Med'ina Godaa oochchennan, Israa'eeliyaa Asay unttunttu shink'k'aappe
amareedawaa akkeedda.
15 Yaatina, Iyyaasu unttunttu pas'a attiide barenana saro de'ana mala c'aak'uwa
unttunttunna c'aak'k'eteedda; maabaraa kaaletsiyaawanttukka he c'aak'uwa k'aalaa
aad'd'enaaddan c'aak'k'eeddino.
16 Unttunttunna c'aak'uwa c'aak'k'eteedda heezzentso gallassaappe guyyiyaan, ha
asatuu unttunttu gadiyaan de'iyaa shooro gidiyaawaa Israa'eeliyaa Asay siseedda.
17 Israa'eeliyaa Asay heezzu gallassaa hametiidde, asatuu de'iyaa katamatuwaa
gakkeeddino. Unttunttu katamatuu Gabaa'oona, Kafiira, Ba'erootanne
K'iriyaati-Yi'aariima geetettino.
18 Shin maabaraa suntsatuu unttunttoo Med'ina Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa
suntsan c'aak'k'eedda diraw, unttuntta wod'ibeykkino. Yaatina, kumentsaa
maabaray suntsatuwaa bollan zuuzummeedda.

9:8 Pay. 21:21-35

19 Shin kaappatuu ubbay hawaadan yaageeddino; «Nuuni unttunttoo Med'ina
Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsan c'aak'k'eedda diraw, ha"i simmi unttuntta
bochchanaw danddayokko.
20 Shin nuuni unttuntta hawaadan ootsana; nuuni unttunttoo c'aak'k'eedda
c'aak'uwaa kaddina S'oossaa hank'k'uu nu bollan wod'd'ennaadan, unttunttu pas'a
de'ino.
21 Shin de'iidde maabaraw ubbaw mitsaa k'ans's'iyaawanttanne haatsaa
tikkiyaawantta gidino» yaageeddino. Hewaa diraw Gabaa'oonatuwaa suntsatuu
geeddawaadan haneeddino.
22 Iyyaasu Gabaa'oona asatuwaa s'eegiide, «Nu gadiyaan de'iidde, ‹Nuuni daro
haakko gadiyaappe yeeddo› giide, ayaw nuuna c'immeeditee?
23 Hinttenttu hewaa haneedda diraw shek'etteeddita; hinttenttu med'inaw ta
S'oossaa gollen mitsaa k'ans's'iyaanne haatsaa tikkiyaa ayiliyaa gidana» yaageedda.
24 Unttunttu Iyyaasuw zaariide hawaadan yaageeddino; «Nuuni ne k'oomatuu
Med'ina Goday ha gadiyaa ubbaa hinttenttoo immanaadaaninne an de'iyaa asaa
ubbaa hinttenttu sintsaappe d'ayssanaadan bare k'oomaa Musa azazeeddawaa
geeshshiide siseeddo. Hewaa diraw hintteppe nu shemppoo daro yayyiide hawaa
ootseeddo.
25 Ha"i simmi nuuni ne kushiyan de'eetto. Nuuna new lo"anne suure malati
beetteeddawaadan ootsa» yaagiide zaareeddino.
26 Yaatina, Iyyaasu unttuntta Israa'eeliyaa Asay wod'enaadan ashsheeda.
27 He gallassi Iyyaasu Gabaa'oona asatuwaa Israa'eeliyaa maabarawunne Med'ina
Godaw yarshshiyaa sa'aw mitsaa k'ans's'anaadaaninne haatsaa tikkanaadan ootsina
unttunttu hachche gakkanaw S'oossay Asay barew goynnanaadan dooreeddawe
sa'aan hak'aninne hewaadan ootsiidde de'iino.

10

Away Ek'k'eedda

1 Iyyaasu kase Yaarikko katamaa olettiide bayzzeeddawaadaaninne unttunttu
kaatiyaa wod'eeddawaadan, Ayi katamaa olettiide ubbaa bayzzeeddawaanne
unttunttu kaatiyaakka wod'eeddawaa Yerusaalame Kaatiyaa Adoonis'edek'i siseedda.
K'ay Gabaa'oona Asay Israa'eeliyaa asaana saro de'anaw c'aak'k'eteeddawaanne ha"i
unttunttunna ittippe de'iyaawaa siseedda.
2 Aa asaykka loytsi yayyeedda. Ayaw gooppe, Gabaa'oona katamay kaatetuwaa
katamatuwaappe ittuwaa mala wolk'k'aama katamaa; k'ay he katamay Ayi
katamaappe daree; an de'iyaa attuma asaykka mina.
3 Yaatina, Yerusaalame Kaatiyaa Adoonis'edek'i, Kebroone Kaatiyaa Hohaamaw,
Yarmmuuta Kaatiyaa Piiraamaw, Laakisha Kaatiyaa Yaafi'awunne, Egiloona kaatiyaa
Dabiiraw hawaadan yaagiide kiitteedda;
4 «Gabaa'oona katamaa Asay Iyyaasunnanne Israa'eeliyaa asaana saro de'anaw
c'aak'k'eteedda diraw, unttunttunna olettanaw yiide taana maaddeerikkitee»
yaageedda.
5 Hewaappe guyyiyaan Amooraawaanatuwaa kaatetuu ichcheshatuu Yerusaalame
kaatii, Kebroone kaatii, Yarmmuuta kaatii, Laakisha kaatiinne Egiloona kaatii
barenttu olanchchatuwaa ittippe gatseeddino. Barenttu olanchchatuwaa ubbaa
akkiide pude biide, Gabaa'oona katamaa dooddiide oleeddino.
6 Gabaa'oona Asay Gelggalan dunkkaaniide Iyyaasukko kiittiide, «Nuuna ne
k'oomatuwaa aggoppa; ellekka nuukko yaade nuuna ashsha. Gezziyaan de'iyaa
Amooraawaanatuwaa kaatetuu ubbay nuuna olanaw barenttu olanchchatuwaa
ittuwaa ootseedda diraw, neeni nuuna maadda» yaageeddino.

7 Hewaappe guyye Iyyaasu, aanana de'iyaa olanchchatuu ubbaynne mino asatuu
ubbay Gelggalappe denddiide beeddino.
8 Med'ina Goday Iyyaasa, «Unttunttoo yayyoppa! Taani unttuntta ne kushiyan
aatsaade immaad. Unttunttuppe ittuunne neenana ek'ettanaw danddayenna»
yaageedda.
9 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu Gelggalappe k'amma ubbaan hamettiidde ak'iide,
unttunttu akeekenan de'ishshin unttunttu bolla woraajjeedda.
10 Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa sintsan hinttuttoo wozanaa kahaa bayzzeedda;
yaatina, Israa'eeliyaa Asay unttuttuppe daro asaa Gabaa'oonan wod'eedda.
Israa'eelatuu unttuntta Beeti-Horoona afiyaa ogiyaa oytsiidde gooddiide, Azeek'anne
Maak'eeda gakkanaw butseeddino.
11 Beeti-Horoonappe duge Azeek'a afiyaa ogiyaa oyk'k'iide unttunttu Israa'eeliyaa
asaa sintsaappe bak'atishin, Med'ina Goday wolk'k'aama shachchaa saluwaappe
unttunttu bollan bukisseedda. Israa'eeliyaa Asay mashshaan wod'eedda asaappe,
shachchay wod'eedda Asay payduwaan dareedda.
12 Med'ina Goday Amooretuwaa, Israa'eeliyaa asaw aatsi immeedda gallassi,
Israa'eeliyaa asaa sintsan Iyyaasu Med'ina Godaa,
«Awa ayfii Gabaa'oona bollan,
wullennan gam"o.
Aginaykka Ayaaloona Zanggaaraa bollan ek'k'o»
yaageedda.
13 Hewaappe guyye Israa'eeliyaa Asay barenttu morkkatuwaa s'oonana gakkanaw,
away wullennan gam"eedda. Aginaykka bare de'iyaa sa'aappe k'aas's'ibeenna.
Hewe Yaashaara mas'aafan s'aafetti utteedda. Away saloo giddo baggan
k'aas's'ennan ek'k'eedda; itti gallassaa ubbaa away wullennan takkeedda.
14 Med'inaa Goday Asay odeeddawaa siseedda he gallassaa mala gallassay
hewaappe kase gidinakka, hewaappe haa doomina ubbakka hanibeenna. Tumukka
Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaw oletteedda!
15 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne Israa'eeliyaa olanchchatuu ubbay barenttu
dunkkaaneedda sa'aa Gelggala simmeeddino.

Ichcheshu Kaatatuu S'oonetteeddino

16 He Amoorawaanatuwaa kaatetuu ichcheshatuu bak'atiide, Maak'eeda katamaa
matan de'iyaa gonggoluwaa giddon k'osetteeddinno.
17 Iyyaasoo, «Ichcheshu kaatetu, Maak'eeda katamaa matan de'iyaa gonggoluwaa
giddon k'osetteeddawantta demmeeddo» yaagiide odeeddino.
18 Iyyaasu, «Wolk'k'aama shuchchatuwaa gonddorssiide, gonggoluwaa penggiyaa
gorddiide unttuntta naagana mala, asaa yaan wotsite.
19 Shin hinttenttu yaan gam"oppite; hinttenttu morkkatuwaa yederssiide,
guyyenna unttuntta olite, unttuntta unttunttu katamaa gelissoppite. Med'ina Goday
hinttenttu S'oossay unttuntta hinttenttu kushiyan aatsiide immeedda» yaageedda.
20 Barenttu gimbbetteedda katamatuwaa bak'atiide geleedda laafa asatuu attina,
hinkko asaa ubbaa Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay wurssi wod'eeddino.
21 Hewaappe guyyiyaan, Asay ubbay saruwaan simmiide, Iyyaasu dunkkaaniide
de'iyaa Maak'eeda giyaasaa yeedda. Heedeppe doommina Israa'eeliyaa asaa bollan
itti k'aalaanne k'aatteedda Asay baawa.
22 Hewaappe Iyyaasu, «Gonggoluwaa penggiyaa dooyyiide, he ichcheshu
kaatetuwaa kessiide, taw haa akkiide yiite» yaageedda.

10:13 2 Sam. 1:18

23 Hewaappe guyye gonggoluwaa giddoppe Yerusaalame kaatiyaa, Kebroone
kaatiyaa, Yarmmuuta kaatiyaa, Laakisha kaatiyaanne Egiloona kaatiyaa kessiide
aakko aheeddino.
24 Unttunttu he kaatetuwaa Iyyaasukko aheedda wode, Iyyaasu Israa'eeliyaa asaa
ubbaa barekko s'eesiide barenana beedda ola gadaawatuwaa, «Haa yiide hinttenttu
gediyaan ha kaatetuwaa k'ood'iyaa yed'd'ite» yaageedda. Hewaappe yiide barenttu
gediyaan unttunttu k'ood'iyaa yed'd'eeddino.
25 Iyyaasu unttuntta, «Yayyoppite; hirggoppite; minnitenne s'alite. Hinttenttu
olettiyaa hinttenttu morkkatuwaa ubbaa Med'ina Goday hawaadan ootsana»
yaageedda.
26 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu ichcheshu kaatetuwaa wod'iide ichcheshu mitsaa
bollan kak'k'eedda; unttunttu omarssi gakkanaw kak'uwaan peeshsheeddino.
27 Away wulliyaa wode, Iyyaasu azazina unttuntta mitsaappe wotseeddino;
unttunttu kase k'osettiide de'eedda gonggoluwaa giddo oleeddino. Yaatiide
gonggoluwaa penggiyaa wolk'k'aama wolk'k'aama shuchchatuwaa gonddorssiide
gorddeeddino. He shuchchatuu hachche gakkanaassikka yaan de'iino.

Iyyaasu Amoorawaanatuwaa Katamatuwaanne Haratuwaakka S'ooneedda

28 He gallassi Iyyaasu Maak'eeda katamaa oyk'k'iide katamaa ubbaa d'aysseedda;
kataman de'iyaa asaa ubbaa ittuwaanne ashshenan wurssi wod'eedda. Iyaarkko
katamaa kaatiyaa kase wod'eeddawaadan, Mak'k'eedda katamaa kaatiyaakka
wod'eedda.
29 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne aanana de'iyaa Asay Israa'eeliyaa Asay ubbay
Maak'eeda katamaappe Liibina giyaa katamaa biide oleeddino;
30 Med'ina Goday he katamaakka katamaa kaatiyaakka Israa'eeliyaa asaa kushiyan
aatsiide immeedda. Iyyaasu ittuwaanne ashshenan, kataman de'iyaa asaa ubbaa
k'ara mashshaan busakkeedda. Yaarikko katamaa kaatiyaa kase wod'eeddawaadan,
Liibina katamaa kaatiyaakka wod'eedda.
31 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay
Liibina katamaappe Laakisha katamaa biide he katamaa dooddiide oleeddino.
32 Med'ina Goday Laakisha katamaa Israa'eeliyaa asaa kushiyan aatsiide immina
Iyyaasu he katamaa laa'entso gallassaan oyk'k'eedda. Liibina katamaa
ootseeddawaadan Laakisha katamaakka ootseedda; he kataman de'iyaa asaa ubbaa
k'ara mashshaan busakkeedda.
33 He wode, Gezeera katamaa kaatiyaa Horaami, Laakisha katamaa kaatiyaa
maaddanaw yeedda; shin Iyyaasu aakka Aa asaakka s'ooneedda; unttunttuppe itti
asaynne pas'a attibeena.
34 Hewaappe simmiide, Iyyaasunne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay
Laakisha katamaappe Egiloona katamaa biide he katamaa dooddiide oleeddino.
35 He gallassi Egiloona katamaa oyk'k'iide k'ara mashshaan busakkeeddino.
Laakisha katamaa ootseeddawaadan, Egiloona kataman de'iyaa asaa ubbaa wurssi
wod'eeddino.
36 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay
Egiloonappe Kebroona biide Kebroona oleeddino.
37 He katamaa, unttunttu kaatiyaanne he katamaa yuushshuwaan de'iyaa k'eeri
katamatuwaa oyk'k'eeddino. Unttunttun de'iyaa asaa ubbaakka k'ara mashshaan
busakkeeddino. Itti asaakka ashshibeykkino. Iyyaasu Egiloona ootseeddawaadan he
katamaakka ootseedda; unttunttun de'iyaa asaakka wurssi wod'eedda.
38 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay
Dabiira katamaa simmiide oleeddino.

39 Unttunttu he katamaakka, kaatiyaakka, katamaa yuushshuwaan de'iyaa k'eeri
katamatuwaakka ubbaa oyk'k'iide unttunttun de'iyaa asaa ubbaa ittuwaanne
ashshenan wurssi wod'eeddino. Iyyaasu Kebroona katamaanne Liibina katamaanne
Aa kaatiyaa ootseeddawaadan, Dabiira katamaanne Aa kaatiyaa ootseedda.
40 Iyyaasu biittaa ubbaa, gezziyaa, Neegeeba Bazzuwaa, gad'aa gadiyaanne
unttunttu kaatetuwaannakka oyk'k'eedda. Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay
azazeeddawaadan, gadiyaa bollan pas'a shemppuwaanna de'iyaa asaa ubbaa
ittuwaanne ashshenan wurssi wod'eedda.
41 Iyyaasu unttuntta K'aadeesa-Barnneppe doommiide biide Gaaza gakkanaw, k'ay
Goshena biittaa ubbaappe doommiide biide Gabaa'oona gakkanaw ubbaa
s'ooneedda.
42 Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay Israa'eeliyaa asaw oletteedda gaasuwaan,
Iyyaasu he kaatetuwaa ubbaa unttunttu biittaanakka itti gede olan s'ooneedda.
43 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu
dunkkaaneedda sa'aa Gelggala simmeeddino.

11

Iyyaasu Huup'issa Bagga Gadiyaa Kaatetuwaa S'ooneedda

1 Has'oora katamaa Kaatiyaa Yaabini Israa'eeliyaa Asay s'ooneeddawaa siseedda
wode, Madoona katamaa Kaatiyaa Yobaabaw, Shimiroona katamaa kaatiyaw,
Akishaafa katamaa kaatiyaw,
2 huup'issa baggana gezziyaan de'iyaa kaatetoo, Galiilaa Abbaappe gedissa
Yorddaanoosa Wombban de'iyaa kaatetoo, away wulliyaa baggana gad'an de'iyaa
kaatetoonne away wulliyaa baggana de'iyaa Doora kaatiyaw asaa kiitteedda.
3 K'ay away doliyaa bagganannе away wulliyaa baggana de'iyaa Kanaanetoo,
Amooretoo, Hiitetoo, Parzzetoo, gezziyaan de'iyaa Yaabuusatoonne Mis'ip'p'a biittan
Hermmoone Deriyaappe garssana de'iyaa Hiiwetoo kiitteedda.
4 Unttunttu ubbay barenttu olanchchatuwaa dentsiide, Israa'eeliyaa olanaw ittippe
gaketeeddino. He olanchchatuu paratuwaananne paraa gaaretuwaana gakettiide,
paydina wurenna abbaa doonaa shafiyaadan c'oratteeddino.
5 He kaatetuu ubbay barenttu wolk'k'aa ittippe gatsiide, Israa'eeliyaa asaa olanaw
Merooma giyaa haatsaa matan dunkkaaneeddino.
6 Med'ina Goday Iyyaasa, «Neeni unttunttoo yayyoppa! Taani wontti hannoode
unttuntta ubbatuwaakka wod'aade, Israa'eeliyaa asaw aatsaade immana. Neeni
unttunttu paratuwaa ubbaa gilddayana; unttunttu paratuwaa gaaretuwaakka taman
s'uuggana» yaageedda.
7 Iyyaasunne Aa olanchchatuu ubbay unttunttu akeekenan de'ishshin Merooma
haatsaa matan unttunttu bolla puttu giide, unttuntta oleeddino.
8 Med'ina Goday unttuntta Israa'eelatuu kushiyan aatsiide immeedda. Unttuntta
s'ooniide, Wolk'k'aama Sidoona giyaa gadiyaa, Misirafoota-Maymanne away doliyaa
baggana de'iyaa Mis'ip'p'a Wombbaa gakkanaw yedersseeddino. Unttunttuppe itti
asaanne ashshenan wod'eeddino.
9 Iyyaasu Med'ina Goday Aa azazeeddawaa ubbaa unttunttu bollan poleedda;
unttunttu paratuwaakka gilddayeedda; paraa gaaretuwaakka taman s'uuggeedda.
10 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu guyye simmiide, Has'oora giyaa katamaa s'ooniide
oyk'k'iide he katamaa kaatiyaa mashshaan wod'eedda. He wode Has'oora katamay
he kawutetsaa ubbaw huup'e katamaa.
11 Israa'eeliyaa Asay he kataman de'iyaa asaa ubbaa k'ara mashshaan wod'eedda.
Shemppu pas'a de'iyaawaa ubbaa ittuwaanne ashshenan wurssi wod'eeddino.
Iyyaasu Has'oora katamaakka taman s'uuggeedda.

12 Med'ina Godaa k'oomay Muse azazeeddawaadan, Iyyaasu he kaatetuwaa
katamatuwaanne unttunttu kaatetuwaa ubbaa omoodiide asaa ubbaa k'ara
mashshaan wurssi wod'eedda.
13 Gidooppenne, Iyyaasu s'uuggeedda Has'oora katamaappe attina, Israa'eeliyaa
Asay zooziyaa bollan kees'etteedda katamatuwaa ubbaa s'uuggibeykkino.
14 Israa'eeliyaa Asay he katamatuwaappe bonk'k'eedda miishshaa ubbaanne
mehiyaa ubbaa barenttoo akkeeddino. Shin asaa ubbaa d'ayssana gakkanaw k'ara
mashshaan wod'eeddino; pas'a de'iyaawaa ayaakka ashshibeykkino.
15 Med'ina Goday bare k'oomaa Musa azazeeddawaadan, Musekka Iyyaasa
azazeedda. Iyyaasukka azazuwaa poleedda; Med'ina Goday Musew azazeeddawaa
ubbaappe I ootsennan aggeedabay ayaynne baawa.

Iyyaasu Oyk'k'eedda Gadiyaa

16 Hewaadan ootsiidde Iyyaasu he gadiyaa ubbaa, Israa'eeliyaa zoozatuwaa,
Neegeeba Bazzuwaa ubbaa, Goshena giyaa gadiyaa ubbaa, away wulliyaa baggana
de'iyaa zanggaaraanne Arabiyaa gad'aa akkeedda.
17 He biittay Edoomi de'iyaa Halaak'a giyaa deriyaappe doommi biide, Hermmoone
Deriyaappe garssa baggana de'iyaa Liibaanoosa Wombban de'iyaa Ba'aali-Gaada
gakkanaw de'iyaa sa'aa gakkee. Unttunttu kaatetuwaa ubbaa Iyyaasu omoodiide
wod'eedda.
18 Iyyaasu daro wodiyaa he kaatetuwaa ubbaanna olettiidde gam"eedda.
19 Gabaa'oonan de'iyaa Hiiwetuwaappe attina, hara katamay ittuunne
Israa'eelatuwaana saro de'ana c'aak'uwa c'aak'k'etibeenna; Israa'eelatuu he
katamatuwaa ubbaa olan s'ooniide oyk'k'eeddino.
20 Med'ina Goday Musa azazeeddawaadan, Iyyaasu unttuntta k'aretti baynnan
ittuwaanne ashshenan wurssi wod'eedda. Ayaw gooppe, unttunttu Israa'eelatuwaana
olettanaadan Med'ina Goday bare huup'iyaw unttunttu wozanaa muumisseedda.
21 He wode Iyyaasu biide gezziyaan, Kebroona kataman, Dabiira kataman, Anaaba
kataman, Yihudaa gezziyaan ubbaaninne Israa'eeliyaa gezziyaan ubbaan de'iyaa
Anaak'e zeretsaa adussatuwaa wod'i wursseedda. Iyyaasu unttunttanne unttunttu
katamaa ubbaanna d'aysseedda.
22 Anaak'e zaratuwaappe Israa'eeliyaa gadiyaan ooninne attibeena; shin
amareedawanttu Gaaza, Gaatenne Ashddooda katamatuwaa s'alalan atteeddino.
23 Med'ina Goday Musa azazeeddawaadan, Iyyaasu gadiyaa ubbaa oyk'k'iide
Israa'eeliyaa asaw unttunttu zariyaan zariyaan shaakki immeedda. Hewaappe
guyyiyaan biittay olaappe shemppeedda.

12

Muse Oletiide S'ooneedda Kaatetuwaa

1 Israa'eeliyaa Asay Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa
Arnnoona Zanggaaraappe biide Hermmoone Deriyaa gakkanaw, k'ay away doliyaa
baggana Arabiyaa gad'aa gakkanaw de'iyaa gadiyaa kaatetuwaa ubbaa s'ooniide
wotsi akkeedda. He s'oonetteedda kaatetuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.
2 Unttunttuppe ittuu, Haseboona kataman utteedda Amoorawaanatuwaa Kaatiyaa
Sihoona. I mooddeedda sa'ay Arnnoona Zanggaaraa gas'aan de'iyaa Aaro'eera
katamaappe denddiide, Amoonatuwaa zawaa gakkanaw de'iyaa Yaabook'a Shaafaa
gakkee; he sa'ay Gala'aade giyaa biittaw zawaa.
3 I k'ay away doliyaa baggana Arabiyaa gad'aappe bagga akkiide, Galiilaa
Abbaappe biide, Beeti-Yashimoota katamaanna aad'd'iidde, Pisgga giyaa deriyaappe
garssa baggana de'iyaa Mas'ine Abbaa gakkanaw, biittatuwaa mooddeedda.

11:20 Zar. 7:16 **12:1** Pay. 21:21-35; Zar. 2:26—3:11

4 Hewaadankka, Rafaayetuwaa zariyaappe wurssetsan atteeda Baasaane gadiyaa
Kaatiyaa Ooga s'ooneedda. Oogi Asttaaroota katamaaninne Ediraa'a kataman
de'eedda.
5 I mooddeedda sa'ay Hermmoone Deriyaa, Salaaka giyaa sa'aa, Baasaane gadiyaa
ubbaa biide Gashuuranne Maa'ika asatuwaa zawaa gakkee; k'ay Gala'aade
gadiyaappe bagga akkiide, biide Haseboona Kaatiyaa Sihoona zawaa gakkanaw
de'iyaa gadiyaa gakkee.
6 Med'ina Godaa k'oomay Musenne Israa'eeliyaa Asay ha kaatetuwaa s'ooneeddino.
Med'ina Godaa k'oomay Muse unttunttu biittatuwaa Roobeela zaretoo, Gaade
zaretoonne Minaase zaratuwaappe baggaw shaakki immeedda.

Iyyaasu Oletiide S'ooneedda Kaatetuwaa

7 Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa bagga
gadiyaan de'iyaa kaatetuwaa ubbaa s'ooneeddino. He biittatuu Liibaanoosa
wombban de'iyaa Ba'aali-Gaadappe doommiide, gedissa baggana Eedooma matan
de'iyaa Halaak'a Deriyaa gakkiino. Iyyaasu he biittatuwaa shaakki, Israa'eeliyaa
zaretoo laata gade ootsiide immeedda.
8 He biittatuu, gezziyaa, away wulliyaa baggana de'iyaa ollatiyaa, Yorddaanoosa
gad'aa, Yihudaa Bazzuwaanne Neegeeba Bazzuwaa. He biittatuu kase Hiitetu,
Amoorawaanatu, Kanaanetuu, Parzzawanatu, Hiiwetunne Yaabuusawaanatuu
de'eedda sa'aa.
9 Israa'eeliyaa Asay s'ooneedda kaatetuu hawantta; Yaarikko kaatiyaa, Beeteele
matan de'iyaa Ayi kaatiyaa,
10 Yerusaalame kaatiyaa, Kebroona kaatiyaa,
11 Yarmmuuta kaatiyaa, Laakisha kaatiyaa,
12 Egiloona kaatiyaa, Gezeera kaatiyaa,
13 Dabiira kaatiyaa, Gedeera kaatiyaa,
14 Horima kaatiyaa, Araada kaatiyaa,
15 Liibina kaatiyaa, Adulaama kaatiyaa,
16 Mak'k'eedda kaatiyaa, Beeteele kaatiyaa,
17 Taappuha kaatiyaa, Hefeera kaatiyaa,
18 Afeek'a kaatiyaa, Lasharoona kaatiyaa,
19 Madoona kaatiyaa, Has'oora kaatiyaa,
20 Shimirooni-Maroona kaatiyaa, Akishaafa kaatiyaa,
21 Taa'inaaka kaatiyaa, Magido kaatiyaa,
22 K'aadeesa kaatiyaa, K'armmeloosan de'iyaa Yok'ina'aama kaatiyaa,
23 Doora gezziyaan de'iyaa Doora kaatiyaa, Gelggalan de'iyaa Goyma kaatiyaanne
24 Tirs's'a kaatiyaa. Unttunttu ubbay hattamanne itti kaatetuwaa.

Biittaa Gishuwaa

13

(13:1—21:45)

Yorddaanoosappe Dolahaa Baggana De'iyaa Biittaa (13:1-33)

1 Iyyaasu c'imiide, laytsaa loytsi sugeedda wode, Med'ina Goday aw, «Neeni
c'imaadda; laytsaakka loytsa sugaadda. Shin oyk'k'ettennan atteeda daro biittay biro
de'ee.
2 Oyk'k'ettibeenna biittatuu hawantta: Piliss's'eematuwaa gadiyaanne
Gashuuratuwaa gadiyaa ubbaa.

12:6 Pay. 32:33; Zar. 3:12

3 Gibs'eppe away doliyaa baggana de'iyaa Shihoora Shaafaappe doommiide,
huup'issa baggana de'iyaa Ek'iroona gadiyaa gakkanaw de'iyaa biittatuu ubbay
Kanaane gadiyaan Paydettiino. Ichcheshu Piliss's'eema kaatetuu mooddiyaa
katamatuu Gaaza, Ashddooda, Ask'k'aloona, Gaatanne Ek'iroona geetettiyaa.
Aawotuwaa biittaykka biro oyk'k'ettibeenna.
4 Gedissa baggana Kanaanetuu biittay ubbay, Sidoonatoo de'iyaa Ma'aara giyaa
saappe denddiide biide, Amoorawaanatuwaa gadiyaan de'iyaa Afeek'a katamaa
gakkanaassikka oyk'k'ettibeenna.
5 Gebaalatu biittay away doliyaa baggana Liibaanoosa biittay ubbay, Hermmoone
Deriyaappe garssa baggana de'iyaa Ba'aali-Gaada katamaappe biide, Hamaata
Pinuwaa gakkanaw biro oyk'k'ettibeenna.
6 Liibaanoosappe biide Misirafoota-Mayma gakkanaw de'iyaa gezziyaan de'iyaa
Sidoonatuwaa biittaykka oyk'k'ettibeenna. Taani ta huup'iyaw Israa'eeliyaa asaa
sintsaappe unttuntta laaggaade kessana. Taani neena azazeeddawaadan, neeni ha
biittatuwaa Israa'eeliyaa asaw gade ootsaadde shaakka.
7 Ha"i neeni ha gadiyaa udduppun zaretoonne Minaase zaratuwaappe baggaw
shaakka» yaageedda.

Yorddaanoosa Shaafaappe Away doliyaa Bagga Biittaa Shaakuwaa

8 Minaase zaratuwaappe baggatuu, Roobeela zaratuunne Gaade zaratuu Med'ina
Godaa k'oomay Muse Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggana
unttunttoo gishi wotseedda gadiyaa akkeeddino.
9 Unttunttu biittay Arnnoona Zanggaaraa garssan de'iyaa Aaro'eera katamaappe
denddiide, he zanggaaraa giddon de'iyaa katamaa oyk'k'iide, Medaaba giyaa
gezziyaa aad'd'i biide, Diboona gakkee.
10 K'ay Haseboonan uttiide mooddiyaa Amoorawaanatuwaa Kaatiyaa Sihoona
katamatuwaa ubbaa oyk'k'i biide, Amoonatuwaa zawaa gakkee.
11 Hewaadankka, k'ay Gala'aade gadiyaa, Gashuuratuwaa gadiyaa, Maa'ikatuwaa
gadiyaa, Hermmoone Deriyaa ubbaanne Salaaka gakkanaw de'iyaa Baasaane
gadiyaa gakkee.
12 Asttaaroota katamaaninne Ediraa'a kataman de'iide mooddiyaa, Rafaayetuwaa
zariyaappe wurssetsan atteeda Baasaane Kaatiyaa Ooga gadiyaa ubbaa oyk'k'eedda.
Muse he asaa ubbaa s'ooniide, unttunttu gadiyaappe laaggiide keseedda.
13 Shin Israa'eeliyaa Asay Gashuura asaanne Maa'ika asaa gadiyaappe
kessibeykkino; hewaa diraw unttunttu hachche gakkanaw Israa'eeliyaa asaa giddon
de'iino.
14 Muse Leewiyaa zaratuwaa s'alalaw laattiyaa gadiyaa immibeenna. Med'ina
Goday Musew geeddawaadan, Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossaw taman
s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaawe unttunttoo laata.

Gishuwaan Roobeela Zeretsaa Gakkeedda Biittaa

15 Muse Roobeela zaretoo unttunttu yaran yaran gadiyaa shaakki immeedda.
16 Unttunttu biittay Arnnoona Zanggaaraa gas'aan de'iyaa Aaro'eera katamaappe
denddiide, he zanggaaraa giddon de'iyaa katamaa oyk'k'iide, Medaaba gezziyaa
gakkee.
17 K'ay Haseboona, gezziyaan de'iyaa katamatuwaa, Diboona, Baamooti-Ba'aala,
Beetiba'aali-Me'oona,
18 Yahaas'a, K'idemoota, Mefa'aata,
19 K'iriyaataymma, Siibima, zanggaaraa giddon de'iyaa deriyaa bolla de'iyaa
S'eereta-Shaahara,

13:6 Pay. 33:54 **13:8** Pay. 32:33; Zar. 3:12 **13:14** Zar. 18:1

20 Beeti-Pa'oora, Pisgga Deriyaappe garssana de'iyaa gadiyanne Beeti-Yashimoota
geetettiyaa katamatuwaa ubbaa gakkee.
21 Hewaadankka, k'ay gezziyaan de'iyaa katamatuwaanne Haseboona katamaa
mooddeedda Amoorawaanatuwaa Kaatiyaa Sihoona gadiyaa ubbaa gakkee. Muse
Kaatiyaa Sihoonanne Midiyaamatuwaa kaappatuwaa Eewa, Rek'eema, S'uura,
Huuranne Rebaa'a s'ooneedda; hawanttu Sihoonappe garssana he gadiyaa
mooddiyaawantta.
22 Israa'eeliyaa Asay olan wod'eedda asaappe haraa, shareechchuwaa, Ba'oora
na'aa Bala'aamakka mashshaan wod'eeddino.
23 Roobeela zaratuwaa zaway Yorddaanoosa Shaafaa. Ha katamatuunne unttunttu
heeraan de'iyaa mootsatuu; Roobeela zeretsaa unttunttu yaran yaran
gakkeeddawantta.

Gishuwaan Gaade Zeretsaa Gakkeedda Biittaa

24 Muse Gaade zaretoo unttunttu yaran yaran gadiyaa shaakki immeedda.
25 Unttunttu gadii Yaa'izeera, Gala'aaden de'iyaa katamatuwaa ubbaanne
Amoonatuwaa gadiyaappe bagga akkiide, Raabappe away doliyaa baggana de'iyaa
Aaro'eera gakkee.
26 Hewaadankka, Haseboonappe denddiide, Raamoota-Mis'ip'p'anne Bes'oniima
gakkee; k'ay Maahinaymappe denddi biide, Lodabaara zawaa gakkee.
27 Yorddaanoosa Wombbaw gidduwaan Haseboona Kaatiyaa Sihoona
kawutetsaappe atteeddawantta, Beeti-Haraama, Beeti-Niimira, Sukkotanne S'afoona
geetettiyaa katamatuwaa akkeedda. Away doliyaa baggana unttunttu zaway
Yorddaanoosa shaafaa gidiide biide, Galiilaa Abbaa gakkee.
28 He katamatuunne unttunttu heeraan de'iyaa mootsatuu Gaade zaretoo unttunttu
yaran yaran gakkeeddawantta.

Gishuwaan Minaase Zaretuwaappe Bagga Gakkeedda Biittaa

29 Muse Minaase zaratuwaappe bakkaw unttunttu yaran yaran gadiyaa shaakki
immeedda.
30 Unttunttu biittay Maahinaymanne Baasaane gadiyaa ubbaa s'aas'i waas'ee;
Baasaane Kaatiyaa Ooga kawutetsaa ubbaanne Baasaanen de'iyaa usuppun tammu
Yaa'iira katamatuwaa oyk'k'ee.
31 K'ay Gala'aadeppe bakkaanne Baasaanen Ooga kawutetsay huup'e gideedda
Asttaarootanne Ediraa'a geetettiyaa katamatuwaa gakkee. He ubbay Minaase na'aa
Maakiina zaratuwaappe baggatoo, unttunttu yaran yaran gakkeeddawaa.
32 Yorddaanoosappe hefintsana, Yaarikkoppe away doliyaa baggana de'iyaa
Moo'aabe dembban de'iidde Muse shaakki immeedda gadii hawaa.
33 Shin Muse Leewiyaa zaretoo laattiyaa gadiyaa immibeenna; kase Med'ina Goday
unttunttoo geeddawaadan, Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay unttunttu laata.

14

Yorddaanoosappe Wulahaa Baggana De'iyaa Biittaa (14:1—19:51)

1 K'eesiyaa El"aazaare, Neewe na'ay Iyyaasunne Israa'eeliyaa zaratuwaa
kaappatuu, Kanaane gadiyaa unttuntta yaran yaran shaakkina, unttunttu gakkeedda
heeratuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.
2 Med'ina Goday Muse baggana azazeeddawaadan, unttunttu laata gadii
udduppunanne bagga gidiyaa zaretoo saaman shaaketteedda.

13:33 Pay. 18:20; Zar. 18:2 **14:2** Pay. 26:52-56; 34:13

3 Ayaw gooppe, Muse laa"anne bagga gidiyaa zaretoo Yorddaanoosa Shaafaappe
hefintsa away doliyaa baggana kase gadiyaa immi wotseedda; shin Leewiyaa zaretoo
unttunttu gidduwaan laata gadiyaa immibeenna.
4 Yooseefo naanay Minaasanne Efireema geetettiide laa"u zare gideeddino. Muse
Leewiyaa zaretoo laata gadiyaa immibeenna; shin hewaa gishshaw unttunttoo
de'iyaa katamatuwaanne unttunttu barenttu mehiyaa wudiyaanne dorssaa wudiyaa
heemmiyaa hentsaa gadetuwaa immeedda.
5 Med'ina Goday Musa azazeeddawaadan, Israa'eeliyaa Asay gadiyaa shaakki
akkeedda.

Kebroone Kaaleebaw Imetteedda

6 Itti gallassi Yihudaa Asay Iyyaasukko Gelggali shiik'eeddino. Unttunttuppe ittuu,
K'eniiziyaa Yifune na'ay Kaaleebi Iyyaasa hawaadan yaageedda; «Nuuni
K'aadeesa-Barnnen de'iyaa wode, Med'ina Goday, S'oossaa asaa gidiyaa Musew
nebaanne tabaa odeeddawaa eraasa.
7 Med'ina Godaa k'oomay Muse gadiyaa wochchaade yaanaadan,
K'aadeesa-Barnneppe taana kiittiyaa wode, taw laytsay oytama. He wode taani aw
ammanettiyaa oduwaa ahaade odaaddi.
8 Taani Med'ina Godaa ta S'oossaa polo kaalaad; shin taananna beedda asatuu asaa
wozanaa yashshan kolddisseeddino.
9 He gallassi Muse, ‹Neeni Med'ina Godaa ta S'oossaa polo kaalleedda diraw, ne
gedii yed'd'eedda biittay med'inaw newunne ne zariyaw laattiyaa gadiyaa
gidanawaa› giide c'aak'k'eedda.
10 «Ane akeeka; Med'ina Goday ha yewuwaa Musew haasayoodeppe, oytamanne
ichcheshu laytsaa gideedda. He wodeppe Israa'eeliyaa Asay woran simerettishin,
hachche gakanaw S'oossay taana pas'a wotseedda. Be'a, ha"i ta laytsay hosppun
tammanne ichchesha gideedda.
11 Gidinakka ha"i taw de'iyaa minotetsay beni Muse taana kiittiyaa wode de'iyaa
minotetsaakka mala. Taani ha"ikka olettanawunne ayaa giddooppene ootsanaw beni
he wodewaadan wolk'k'aama.
12 Hewaa diraw, Med'ina Goday taw immana geedda ha gezze gadiyaa ha"i taw
imma. He wode, Anaak'etuu he gadiyaan de'iyaawaanne unttunttu katamatuukka
gitanne gimbbetteeddawantta gidiyaawaa nuuni haasayishin neeni ne huup'iyaw
sisaadda. Shin Med'ina Goday taananna gidooppe, I geeddawaadan, taani unttuntta
he gadiyaappe yederssana» yaageedda.
13 Hewaappe guyye Iyyaasu Yifune na'aa Kaaleeba anjjiide, Kebroona aw laata
ootsiidde immeedda.
14 Med'ina Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa polo kaalleedda diraw, Kebroona gadii he
wodiyaappe hachche gakkanaw, K'eniiziyaa Yifune na'aa Kaaleebaw laata biittaa
gideedda.
15 Kase Kebroona suntsay K'iriyaati-Arbbaa'a geetettee; Arbbaa'a giyaa bitanii
Anaak'etuwaa ubbaappe aad'd'eedda asaa.
Hewaappe guyyiyaan, he gadii olaappe shemppeedda.

15

Yihudaa Zeretsaa Gakkeedda Biittaa

1 Yihudaa zaretoo unttunttu yaran yaran shaakkina gakkeedda gadii biide
Eedooma gadiyaan zawatiide, gedissa bagga gas'an de'iyaa S'iina giyaa bazzuwaa
wurssetsaa gakkee.

14:4 Pay. 32:33; 34:14-15; Zar. 3:12-17 **14:6** Pay. 14:30 **14:7** Pay. 13:1-30 **14:9** Pay. 14:24

2 Gedissa baggana unttunttu zaway Mas'ine Abbaappe gedissa bagga
wurssetsaappe doommiide,
3 Akirabiima Pinuwaa aad'd'iidde, S'ina Bazzuwaana biide, K'aadeesa-Barnne
gedissa gakkee. K'ay hewaappe shaakki biide, Hes'iroonaana aad'd'iidde, pude
Adaara gakkiide, K'ark'k'akko simmee.
4 Hewaappe k'ay As'imoona aad'd'iidde, Gibs'e Shaafaan gaketti biide,
Meeditiraane Abban zawatee. Gedissa baggana de'iyaa Yihudaa zaway hawaa.
5 Away doliyaa bagga zaway Mas'ine Abbaa gidiide, Yorddaanoosa Shaafay an
geliyaa sa'aa gakkee. Huup'issa zaway k'ay Yorddaanoosa Shaafaa Mas'ine Abban
geliyaa saappe doommiide,
6 pude Beeti-Hoogila kesiide, Beeti-Arabiyaa Zanggaaraappe huup'issana
aad'd'iidde, Roobeela na'aa Bohaana shuchchaan zawatee.
7 Yaatiide zaway Ahuure (metuwaa) Wombbaappe Dabiira katamaa pude kesiide,
wombbaappe gedissa baggana de'iyaa Adumiima Pinuwaa sintsa bazzuwaan de'iyaa
Gelggalakko huup'iyaw mirk'k'ettee. Hewaappe k'ay Enishemeesha giyaa pulttiyaa
aad'd'iidde, Eniroogeela giyaa saan zawatee.
8 Hewaappe Hinooma Zanggaaraa aad'd'iidde, Yaabuusawaanatuwaa katamay
Yerusaalame de'iyaa deriyaappe gedissa baggana aad'd'iidde, deriyaa huup'iyaa
kesseedda; he derii Hinnooma Zanggaaraappe away wulliyaa bagganannе Rafayma
Wombbaappe huup'issa baggana de'ee.
9 He deriyaa huup'iyaappe sintsaw biide, Nefttooha haatsaa pulttiyaa aad'd'iidde,
Efiroona Deriyan de'iyaa katamatuwaakko kesseedda. Hewaappe k'ay duge
Baa'aalaa woy K'iriyaati-Yi'aariima geetettiyaa katamaakko simmee;
10 Baa'aalappe k'ay away wulliyaa baggana de'iyaa Se'iira Deriyaakko mirk'k'ettee.
Hewaappe k'ay huup'issa bagga Yi'aariima woy Kisaloona geetettiyaa deriyaa
gakkiide, aappe duge Beeti-Shemesha wod'd'iide, Timina aad'd'iidde bee.
11 He zaway Ek'iroona huup'issa baggana de'iyaa pudetsan zawatiide,
Shikaroonakko mirk'k'ettee; hewaappe Ba'aala Deriyaana aad'd'iidde, Yaabini'eelan
zawatee. He huup'issa bagga zaway Meeditiraane Abban zawatee.
12 Away wulliyaa baggana de'iyaa zaway Meeditiraaniyaa Abbaw gas'an zawatee.
Yihudaa zaratuu barenttu yaran yaran akkiide de'eeddawe ha zawatuu zaarina
de'iyaa sa'atuwaanna.

Kaaleebi Kebroonanne Dabiira S'ooniide Oyk'k'eedda
(Dat. 1:11-15)

13 Med'ina Goday Aa azazeeddawaadan, Iyyaasu Yifune na'aa Kaaleeba gakkiyaa
gishuwaa Yihudaa gadiyaappe K'iriyaati-Arbbaa'a geetettiyaa Kebroona immeedda.
Arbbaa'i Anaak'e aawuwaa.
14 Kaaleebi Anaak'e zeretsaa, Sheshaaya, Ahimaananne Talmmaaya geetettiyaa
heezzu yaratuwaa Kebroonappe keseedda.
15 Hewaappe denddiide, Dabiira giyaa kataman de'iyaa asaa olanaw beedda;
Dabiira katamay kase K'iriyaati-Sefera geetettee.
16 Kaaleebi, «K'iriyaati-Sefera olettiide oyk'k'iyaa uraw taani ta naatto Aakiso
immana» yaageedda.
17 Kaaleeba ishaa K'anaaza na'ay Otini'eeli he katamaa olettiide oyk'k'ina Kaaleebi
bare naatto Aakiso aw immeedda.
18 Aakisa Otini'eela geliyaa wode, Izi aabbu iziw gadiyaa immanaadan woosana
mala Otini'eeli izo zoreedda. Iza bak'uluwaappe wod'd'aaddu; Kaaleebi izo, «Ayaa
koyay?» yaagiide oochcheedda.

15:13 Dat. 1:20

19 Iza, «Taw woytuwaa imma. Neeni kase taw Negeeben immeedda biittay gideedda
diraw, haatsaa pulttotuwaa taw immaarikkii» yaagaaddu. Kaaleebi iziw killi
pulttuwaakka hirkki pulttuwaakka immeedda.

Yihudaa Katamatuwaa

20 Yihudaa zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda laatatuu hawaappe kaalliide
s'aafetteeddawantta.
21 Gedissa bagga gas'an Eedooma zawaa matan de'iyaa Yihudaa asaa katamatuu
K'abs's'i'eela, Edeera, Yaagura,
22 K'iina, Dimoona, Adi'aada,
23 K'edeesha, Has'oora, Yitinaana,
24 Ziifa, S'elema, Ba'aaloota,
25 Has'oori-Hadaata, K'iriyooti-Hes'iroona woy Has'oora,
26 Amaama, Shamaa'a, Molaada,
27 Has'aari-Gaadda, Heshimoona, Beeti-P'alees'a,
28 Has'aari-Shu'aala, Berssaabeeha, Biiziyootiyaa,
29 Baa'aalaa, Iyuuma, Es'eema,
30 Elttolaada, Kasiila, Horima,
31 S'ik'ilaaga, Madimaana, Sanssaana,
32 Lebaawoota, Shilihiima, Ayinanne Rimoona. Ha katamatuu barenttu
mootsatuwaanna ittippe laatamanne udduppuna.
33 Gad'an de'iyaa katamatuu Eshttaa'oola, S'or"a, Ashiina,
34 Zaanoha, Engganiima, Taappuha, Enaama,
35 Yarmmuuta, Adulaama, Sookko, Azeek'a,
36 Shaa'irayma, Aditaymma, Gadeeranne Gaderootaymma. Ha katamatuu barenttu
mootsatuwaanna ittippe tammanne oydda.
37 K'ay Yihudaa katamatuu S'inaana, Hadaasha, Migidaala-Gaada,
38 Diili'aana, Misip'p'a, Yok'iti'eela,
39 Laakisha, Bos'ik'aata, Egiloona,
40 Kaboona, Laahimaasa, Kitiliisha,
41 Gaderoota, Beeti-Daagoona, Naa'imaananne Mak'k'eedda. Ha katamatuu
barenttu mootsatuwaanna ittippe tammanne usuppuna.
42 K'aykka Liibina, Eteera, Ashaana,
43 Yifittaaha, Ashiina, Nas'iiba,
44 K'a'iila, Akiziibanne Mareesha. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe
udduppuna.
45 Hewaadankka, k'ay Ek'iroona katamaa bare heeraan de'iyaa k'eeri
katamatuwaanne mootsatuwaa ubbaa.
46 Ashddooda ellekka Ek'iroonappe biide, Meeditiraaniyaa Abbaa gakkanaw
de'iyaa katamatuwaanne unttunttu mootsatuwaa ubbaa.
47 K'ay Ashddooda katamaanne Aa mootsatuwaa, Gaaza katamaanne Aa
mootsatuwaa, biide Gibs'e Shaafaanne Meeditiraaniyaa Abbaa lank'k'iyaa gakkanaw
de'iyaa sa'aa.
48 Gezziyaan de'iyaa katamatuukka Shamiira, Yatira, Sookko,
49 Daana, K'iriyaati-Saanaa woy Dabiira,
50 Anaaba, Eshttamoo'a, Aniima,
51 Goshena, Holoonanne Giilo. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe
tammanne itta.
52 K'ay Araba katamaa, Duuma, Esh"aana,
53 Yaaniima, Beeti-Taappuha, Afeek'a,
54 Humis'a, Kebroona woy K'iriyaati-Arbbaa'anne S'i'oora. Ha katamatuu barenttu
mootsatuwaanna ittippe udduppuna.

55 K'aykka Maa'oona, K'armmeloosa, Ziifa, Yuus'a,
56 Iziraa'eela, Yok'idi'aama, Zaanoha,
57 K'aynna, Gib"anne Timina. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe tamma.
58 K'ay Halihuula, Beetis'uura, Gadoora,
59 Ma'iraata, Beeti-Anootanne Elttik'oona. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe usuppuna.
60 Hewaadankka k'ay K'iriyaati-Ba'aala woy K'iriyaati-Yi'aariimanne Raaba. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe laa"a.
61 Woran k'ay Beeti-Aaraba, Middiina, Sekaaka,
62 Nibishaana, Mas'ine katamaanne Enggaada. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe usuppuna.
63 Gidooppenne, Yihudaa Asay Yerusaalamen de'iyaa Yaabuusatuwaa kessanaw danddayibeykkino. Hewaa diraw Yaabuusawaanatuu hachche gakkanaassikka Yihudaa asaana ittippe Yerusaalamen de'iino.

16

Efireemanne Minaase Zeretsaa Gakkeedda Biittatuwaa

1 Yooseefo zeretsatuwaa gakkeedda biittay gedissa baggana Yaarikko katamaa matan de'iyaa Yorddaanoosa Shaafaan doommee; Yaarikko pulttotuwaappe away doliyaa bagga gas'aappe denddi biide, bazzuwaa aad'd'iidde, gezziyaa pude kesiide, biide Beeteele gakkee.
2 Beeteeleppe denddiide, Arkketuwaa gadiyaan de'iyaa As'aaroota katamaa aad'd'iidde, Looza gakkee.
3 Hewaappe away wulliyaa bagga Yaafilees'atu gadiyaa duge wod'd'iide, Hirkki Beeti-Horoona giyaa saanna aad'd'iidde, hewaappe Gezeeraana biide, Meeditiraane Abban zawatee.
4 Yooseefo zeretsaa gidiyaa Minaase zaratuunne Efireema zaratuu barena gakkiyaa gadiyaa laatteeddino.

Efireema Gakkeedda Shaakuwaa

5 Efireema zeretsaa unttunttu yaran yaran gakkeedda biittay hawaa; unttuntta gakkeedda gadiyaa zaway away doliyaa baggana de'iyaa As'aarooti-Addaarappe denddiide, k'ommuwaa Beeti-Horoona aad'd'ee;
6 hewaappe simmiide Meeditiraaniyaa Abban zawatee. K'ay huup'issa baggana de'iyaa zaway Mikimataatappe away doliyaa bagga Taa'anaati-Shiilokko simmiide, away doliyaa baggana de'iyaa Yaanooha gakkee.
7 Yaanoohappe duge As'aarootanne Na'araata wod'd'iide, Yaarikko gakkee; wurssetsay Yorddaanoosa Shaafaan zawatee.
8 Gas'aa zaway Taappuhappe doommiide biide, away wulliyaa baggana de'iyaa K'aana Shaafaa bazuwaa oyk'k'iide biide, Meeditiraaniyaa Abban zawatee. Efireema zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda biittay hawaa.
9 Hewe Minaase zaratuwaa gadiyaappe Efireema zaretoo immeedda katamatuwaanne unttunttu mootsatuwaa ubbaa gujjennan de'ishiina.
10 Shin Efireema zaratuu Gezeera kataman de'iyaa Kanaane asatuwaa kessibeykkino. Yaatina, Kanaane asatuu hachche gakkanaw Efireema zaratuwaa giddon de'iino. Shin Efireema zaratuu unttunttu ayileyiide oosissiino.

15:63 Dat. 1:21; 2 Sam. 5:6; 1 Od. 11:4 **16:10** Dat. 1:29

17

Minaase Zeretsaa Gakkeedda Shaakuwaa

1 Yooseefo bayira na'aa Minaase zaretoo imetteedda biittay hawaa. Gala'aade
aawuu Maakiiri Minaasew bayira na'aa; Maakiina yaratuu mino olanchchaa
gideedda diraw, Gala'aadenne Baasaane biittatuwaa akkeeddino.
2 Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggana de'iyaa biittay yenkkuwaa
atteeda Minaase asaw imetteedda; he yaratuukka Abi'eezera, Heleek'a, Asiri'eela,
Shekeema, Hefeeranne Shamidaa'a. Yooseefo na'aa Minaase yara gidiyaa
attumawanttu hawantta.
3 S'alofihaad Hefeera na'aa; Hefeeri Gala'aade na'aa; Gala'aade Maakiina na'aa;
Maakiiri Minaase na'aa. S'alofihaadaw mac'c'a naanatuwaappe attina, attuma
naanay baawa; Aa mac'c'a naanay Maahilo, No'o, Hoogilo, Milkkonne Tirs's'o
geetettino.
4 Unttunttu k'eesiyaa El"aazarakko, Neewe na'aa Iyyaasukkonne kaappatuwaakko
shiik'iide, «Nu dabbattuu giddon nuwukka gadiyaa gishuwaan immana mala Med'ina
Goday Musa azazi wotseeddattenne» yaageeddino. Hewaappe guyye Med'ina Goday
azazeeddawaadan, unttunttu aawuwaa ishatuwaa giddon unttunttookka gadiyaa
immeedda.
5 Minaase yaratuu Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa
Gala'aadenne Baasaane bolla gujjiide, tammu saamaa gadiyaa akkeeddino.
6 Ayaw gooppe, Minaase zaratuwaappe mac'c'a naanaykka attuma naanatuwaanna
ittippe shaakki akkeeddino. Gala'aade gadii atteeda Minaase yaratuwaassa gideedda.
7 Minaase yaratuu gadiyaa zaway Aaseera gadiyaappe doommiide, Sekeemappe
away doliyaa baggana de'iyaa Mikimataata gakkee. He zaway hewaappe denddi
biide, gedissa baggana de'iyaa Taappuha Asay de'iyaasaa s'aas'i waas'ee.
8 Taappuha biittay Minaasessa; shin Minaase zawaan de'iyaa Taappuha katamay
bare huup'iyaw Efireema zaratuwaassa.
9 K'ay he zaway hewaappe denddi biide, K'aana Shaafaan zawatee. Minaase
katamatuwaa gidduwaan Efireemassa gidiyaa katamatuukka de'iino; shin Minaase
zaway K'aana Shaafaappe huup'issa bagga gidiide, biide Meeditiraaniyaa Abban
zawatee.
10 Shaafaappe gedissa baggana de'iyaa biittay Efireemassa; huup'issa baggana
de'iyaa biittay k'ay Minaasessa. Minaase biittaw away wulliyaa bagga zaway
Meeditiraane Abbaa. K'ay huup'issa baggana Aaseera gadiyaa, away doliyaa baggana
Yisaakoora gadiyaa gakkee.
11 Yisaakooranne Aaseera biittatuwaa gidduwaan Beetishaana, Yibila'aama, Doora,
Enddoore, Taa'inaakkanne Magido geetettiyaa katamatuu barenttu yuushshuwaan
de'iyaa mootsatuukka Minaasessa.
12 Shin Minaase zaratuu he katamatuwaan de'iyaa asatuwaa kessanawunne
katamatuwaa oyk'k'anaw danddayibeykkino. Hewaa diraw Kanaane asatuu yaan
de'eeddino.
13 Israa'eeliyaa Asay minneedda wode, Kanaane asatuwaa wolk'k'an
haggaazissiyaawaappe attina, unttunttu gadiyaappe ubbay kessibeykkino.

Yooseefo Zaretuu Gujjo Biittaa Oochcheeddino

14 Yooseefo zaratuu biide Iyyaasa, «Biittaa laataa gishuwaan nuw ayaw itti saamaa
s'alalaa immaad? Nuuni payduwaan c'ora; ayaw gooppe, Med'ina Goday nuuna
anjjeedda» yaageeddino.

17:4 Pay. 27:1-7 **17:12** Dat. 1:27-28

15 Iyyaasu unttuntta: «Hinttenttu c'ora giddooppene, Efireema gezzii hinttenttoo
guus's'ooppe, Parzzetuunne Rafaayetu de'iyaa gadiyaa biide, wora hinttenttoo
butsitte» yaageedda.
16 Yooseefo zaratuu, «Ha gezzii nuu gidenna; hewaa bollakka k'ay Beetishaana
kataman, Aa yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaaninne Iziraa'eela Wombban
de'iyaa Kanaanetoo paratuu goochchiyaa birataa gaaretuu de'iino» yaageeddino.
17 Iyyaasu Yooseefo naanaa Efireemanne Minaase zaretoo, hawaadan yaageedda;
«Hinttenttu c'oranne daro wolk'k'aama; hinttenttoo itti saamaa s'alaalay gidenna.
18 Hewaa diraw gezze biittaakka hinttenttu akkana. He gezze wora gidooppenne
butsiidde wurssetsaa gas'aa gakkanawukka hinttessa ootsite. Kanaanetoo paratuu
goochchiyaa birataa gaaretuu de'oppekka, unttunttu mino gidooppenne, hinttenttu
unttuntta kessanaw danddayiita» yaageedda.

18

Atteedda Biittaa Shaakuwaa

1 Biittaa s'ooniide oyk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa maabaraa ubbay
Seelon shiik'iide S'oossaw goynniyaa Dunkkaaniyaa yaan esseedda.
2 Shin Israa'eeliyaa asaappe gadiyaa shaakki akibeenna laappun zaratuu
atteeddino.
3 Iyyaasu Israa'eeliyaa asaa, «Med'ina Goday hinttenttu aawotuwaa S'oossay
hinttenttoo immeedda gadiyaa laattennan awude gakkanaw gam"anittee?
4 Itti itti zariyaappe heezzu heezzu asatuwaa doorite. Itti itti zarii laattana gadiyaa
hanotaa eranaadan, taani unttuntta kiittana. Unttunttu gadiyaa ubbaa biide
geediidde he biittaabaa s'aafi akkiide, taakko simmi yaanawantta.
5 Unttunttu he gadiyaa laappunuwaa kessiide shaakkana. Shin Yihudaa zaratuu
gedissa baggana de'iyaa barenttu gadiyaan, Yooseefo zaratuukka huup'issa baggana
de'iyaa barenttu gadiyaan de'ana.
6 Ha laappunuwaa kesi shaaketteedda gadiyaa hanotaa s'aafeeddawaappe
guyyiyaan, taakko akkiide yiina taani Med'ina Godaa nu S'oossaa sintsan hinttenttoo
saamaa yeggana.
7 Gidooppenne, Leewiyaa zaratuu hinttenana saaman laattikkino; ayaw gooppe,
unttunttu k'eesatuwaa gidiide Med'ina Godaw ootsiyaa kiittay unttunttu laata. Gaade
zaratuu Roobeela zaratuunne Minaase zaratuwaappe baggay Yorddaanoosa
Shaafaappe away doliyaa baggana, Med'ina Godaa k'oomay Muse unttunttoo
immeedda gadiyaa kaseti laatteeddino» yaageedda.
8 Asatuu gadiyaa hanotaa s'aafanaw baanaappe kasetiide, Iyyaasu unttuntta, «Biite;
yuuyyi be'eeddawaa s'aafite. Yaatiide taakko simmi yiite. Hawaan Seelon Med'ina
Godaa sintsan taani hinttenttoo saamaa yeggana» yaagiide azazeedda.
9 Asatuu biide, biittaa ubbaa yuuyyeeddino. Katamatuwaa ubbaa s'aafiide, gadiyaa
wootiide laappunuwaa kessi shaakkanentto erisseeddino. Yaatiide Iyyaasu
dunkkaaneedda sa'aa Seelo simmeeddino.
10 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu Med'ina Godaa sintsan Seelon unttunttoo saamaa
yeggeedda; yaan Iyyaasu Israa'eeliyaa asaw gadiyaa unttunttu zariyaa gishuwaadan
shaakki immeedda.

Biiniyaama Zeretsaa Gakkeedda Shaakuwaa

11 Koyro saamay Biiniyaama zeretsaa unttunttu yaran yaran gakkeedda. Unttuntta
gakkeedda biittay Yihudaa zaratuwaa biittaappenne Yooseefo zaratuwaa gadiyaappe
gidduwaan de'eedda.

12 Huup'issa baggana unttunttu zaway Yorddaanoosa Shaafaappe doommiide,
Yaarikkoppe huup'issa baggana de'iyaa pudetsan zawatee; hewaappe away wulliyaa
baggana gezziyaa aad'd'iidde, Beeti-Aweena woran zawatee.
13 Hewaappe gedissa bagga simmiide, kase Looza geetettiyaa Beeteele pudetsaa
aad'd'iidde, As'aarooti-Addaara dugetsaa aad'd'iidde, Hirkki Beeti-Horoonappe
gedissa baggan de'iyaa deriyaan zawatee.
14 He zaway gedissa baggana Beeti-Horoona sintsan de'iyaa deriyaappe away
wulliyaa bagga mirk'k'ettiide, K'iriyaati-Ba'aala woy K'iriyaati-Yi'aariima geetettiyaa
Yihudaa zaratuwaa kataman zawatee. Away wulliyaa baggana de'iyaa zaway hawaa.
15 Gedissa bagga zaway K'iriyaati-Yi'aariimappe denddiide, Nefttooha haatsaa
pulttatuwaan zawatee.
16 Hewaappe zaway duge biide Rafayma zanggaaraappe huup'issa baggan de'iyaa
Hinnooma Zanggaaraappe sintsa bagga deriyaa gedissanna zawatee. Hewaappe
Hinnooma Zanggaaraa aad'd'iidde biide, Yaabuusawaanatuwaa katamaa
Yerusaalamewunne Eniroogeela katamaa gedissa bagga pudetsan zawatee.
17 Hewaappe k'ay huup'issa bagga Enishemeeshakko mirk'k'ettiide, Adumiima
pudetsaappe sintsa baggana de'iyaa Galilootan zawatee; hewaappe k'ay Roobeela
na'aa Bohaana shuchchaw duge wod'd'ee.
18 Hewaappe k'ay Beeti-Aaraba huup'issa bagga pudetsaanna aad'd'iidde, duge
Arabiyaa zanggaaraa wod'd'ee.
19 Beeti-Hoogila pudetsaappe huup'issa baggana aad'd'iidde, Yorddaanoosa Shaafay
goggiidde geliyaasaa, Mas'iniyaa Abbaappe huup'issa bagga gas'aa gakkee. Hewe
gedissa bagga zawaa.
20 Away doliyaa baggana de'iyaa zaway Yorddaanoosa Shaafaa. Biiniyaama
zaratuu laatteedda biittay ubbaa saannakka zawateedda zawatuu hawantta.
21 Biiniyaama zaratuu barenttu yaran yaran akkeedda katamatuu Yaarikko,
Beeti-Hoogila, Emek'i-K'as'iis'a,
22 Beeti-Aaraba, S'amarayma, Beeteele,
23 Awiima, Paara, Oofira,
24 Kaafaari-Amoona, Oofinanne Gebaa'a. Unttunttu ubbaanna tammanne laa"a;
unttunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka unttunttun gujjettiino.
25 K'ay Gabaa'oona, Raama, Ba'eroota,
26 Mis'ip'p'a, Kafiira, Moos'a,
27 Rek'eema, Yirp'p'a'eela, Taraala,
28 S'elaa'a, Eleefa, Yerusaalame geetettiyaa Yaabuusawaanatuwaa katamaa,
Gib"anne K'iriyaati-Yi'aariima. Unttunttu ubbaanna tammanne oydda; unttunttu
yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka unttunttun gujettiino. Biiniyaama zaratuu
barenttu yaran yaran laatteedda biittay hawaa.

19

Simoona Zeretsaa Gakkeedda Shaakuwaa

1 Laa"entso saamay Simoona zeretsaa unttunttu yaran yaran gakkeedda. Unttuntta
gakkeedda biittay Yihudaa zaratuu laatteedda gadiyaa gidduwaan de'ee.
2 Unttunttu laatteedda katamatuu Berssaabeha woy Shebaa'a, Molaada,
3 Has'aari-Shu'aala, Baala, Es'eema,
4 Elttolaada, Batuula, Horima,
5 S'ik'ilaaga, Beeti-Markkaboota, Has'aari-Suusa,
6 Beeti-Labaa'ootanne Sharuheena. Unttunttu ubbaanna tammanne heezza;
unttunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu unttunttun gujjettiino.

19:2 1 Od. 4:28-33

7 K'ay Ayina, Rimoona, Eteeranne Ashaana. Unttunttu ubbaanna oyddu
katamatuwaa; unttunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka unttunttun
gujjettiino.
8 Neegeeba woran de'iyaa Baa'ilaati-Ba'eera woy Raama gakkanaw, ha
katamatuwaa yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaa ubbaa laatteeddino. Simoona
zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda gadii hawaa.
9 Yihudaa zeretsaa gakkeedda biittay unttunttoo aakuwaa dareedda diraw, aappe
shaakkina Simoona zaretoo imetteedda.

Zaabiloona Zeretsaa Gakkeedda Shaakuwaa

10 Heezzentso saamay Zaabiloona zeretsaa unttunttu yaran yaran gakkeedda.
Unttunttu laatteedda gadii Sariida giyaa katamaa gakkee.
11 Hewaappe k'ay away wulliyaa bagga biide Mar"ila aad'd'i, biide Dabasheeta
bochchiide biide, Yok'ina'aamappe away doliyaa baggan de'iyaa shaafaa gakkee.
12 Hara baggana k'ay Sariida katamaappe away doliyaa bagga simmiide,
Kisilooti-Taaboora gakkiide, Dabiraataaninne Yaafi'an zawatee.
13 Hewaappe k'ay away doliyaa baggana Gaate-Hefeera, Iiti-K'as'iinanne Rimoona
gakkiide, Nee'akko mirk'k'ettee.
14 Huup'issa baggana zaway Hanatoona simmiide, Yifittaahi'eela zanggaaraan
zawatee.
15 Yan K'as'aata, Naahilaala, Shimiroona, Yidaalanne Beeteleeme geetettiyaa
katamatuukka de'iino. Unttunttu ubbaanna tammanne laa"a; unttunttu
yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka unttunttun gujjettiino.
16 Zaabiloona zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda gadiyaa giddon de'iyaa
katamatuunne unttunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu hawantta.

Yisaakoora Zeretsaa Gakkeedda Shaakuwaa

17 Oyddentso saamay Yisaakoora zeretsaa unttunttu yaran yaran gakkeedda.
18 Unttunttu gadiyaa katamatuu Iziraa'eela, Kasuloota, Shuneema,
19 Hafaraymma, Shi'oona, Anaharaata,
20 Rabbiita, K'ishiyoona, Abees'a,
21 Remeeta, Engganiima, Enihaadanne Beeti-P'as'ees'a.
22 He gadiyaa zaway Taaboora, Shahas'uumanne Beeti-Shemesha bochchiide biide,
Yorddaanoosa Shaafaan zawatee. Unttunttu ubbaanna tammanne usuppuna;
unttunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka unttunttun gujjettiino.
23 Yisaakoora zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda gadiyaa giddon de'iyaa
katamatuunne unttunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu hawantta.

Aaseera Zeretsaa Gakkeedda Shaakuwaa

24 Ichcheshentso saamay Aaseera zeretsaa unttunttu yaran yaran gakkeedda.
25 Unttunttu gadiyaa katamatuu Helk'k'aata, Hala, Bes'eena, Akishaafa,
26 Alaameleka, Ami'aadanne Mish"aala. Away wulliyaa baggana
K'armmeloosaninne Shihoori-Libinaatan zawatee.
27 K'ay away doliyaa bagga simmi Beeti-Daagoonakko mirk'k'ettiide, Zaabiloona
gadiyanne Yifittaahi'eela Zanggaaraa bochchi biide, Beeti-Emeek'anne Na'i'eela
gakkee. K'ay huup'issa baggana Kaabula gakkee.
28 Hewaappe k'ay Ebroona, Rahooba, Hammoonanne K'aana aad'd'iidde, Sidoonan
zawatee.
29 Hewaappe k'ay gadiyaa zaway Raama simmiide, gimbbetteedda S'iiroosa
katamaa gakkee. Hewaappe k'ay Hoosakko mirk'k'ettiide, Meeditiraane Abban
zawatee. K'ay Mahalaaba, Akiziiba,

30 Uuma, Afeek'anne Rahooba geetettiyaa katamatuukka yaan de'iino. Unttunttu
ubbaanna laatamanne laa"uwaa; unttunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka
unttunttun gujjettiino.
31 Aaseera zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda gadiyaan de'iyaa
katamatuunne unttunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu hawantta.

Nifttaaleema Zeretsaa Gakkeedda Shaakuwaa

32 Usuppuntsa saamay Nifttaaleema zeretsaa unttunttu yaran yaran gakkeedda.
33 Unttunttu zaway Heleefappenne Da'inaaniima wolaappe doommiide,
Adaami-Nek'eeba, Yaabini'eelanne Laak'k'uuma aad'd'iidde biide, wurssetsay
Yorddaanoosa Shaafaa gakkee.
34 Hewaappe k'ay zaway away wulliyaa bagga Azinooti-Taaboorakko mirk'k'ettee;
hewaappe k'ay Huk'ook'a simmiide, gedissa baggana Zaabiloona biittaaninne away
wulliyaa baggana Aaseera gadiyaan zawatiide, away doliyaa baggana Yorddaanoosa
Shaafaa gakkee.
35 Gimbbetteedda katamatuu S'iddiima, S'eeraa, Haamata, Raak'ata, Kinaareeta,
36 Adaama, Raama, Has'oora,
37 K'edeesha, Ediraa'a, Enihas'oora,
38 Yir"oona, Migidaali'eela, Horeema, Beeti-Anaatanne Beeti-Shemesha. Unttunttu
ubbaanna tammanne udduppuna; unttunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka
unttunttun gujjettiino.
39 Nifttaaleema zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda gadiyaan de'iyaa
katamatuunne unttunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu hawantta.

Daana Zeretsaa Gakkeedda Shaakuwaa

40 Laappuntsa saamay Daana zeretsaa unttunttu yaran yaran gakkeedda.
41 Unttunttu laatteedda gadiyaa katamatuu S'or"a, Eshttaa'oola, Irshshemeesha,
42 Sha'albbiima, Ayaaloona, Yitaala,
43 Eloona, Timina, Ek'iroona,
44 Elttaak'e, Gibbatoona, Baa'ilaata,
45 Yihudaa, Banebaraak'a, Gaate-Rimmoona,
46 Meyark'k'oona, Raak'oonanne k'ay Yoop'p'e katamaa yuushshuwaan de'iyaa
heeratuwaa.
47 Daana zaratuu gadiyaa laattanaw injjetennawaa be'eedda wode, biide Laayisha
katamaa olettiide s'ooneeddino; s'ooniide he kataman de'iyaa asaa k'ara mashshaan
wod'i wurssiide, katamaa barenttu akkiide yaan de'eeddino. He katamaa suntsaakka
laammiide, barenttu aawuwaa Daana suntsan Daana giide suntseeddino.
48 Daana zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda gadiyaan de'iyaa katamatuunne
unttunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu hawantta.

Iyyaasa Gakkeedda Gishuwaa

49 Israa'eeliyaa Asay gadiyaa shaakki wursseedda wode, Neewe na'aa Iyyaasuu
laattiyaa gadiyaa barenttu giddon immeeddino.
50 Med'ina Goday azazeeddawaadan, Iyyaasu oochchina, Efireema gezziyaan
de'iyaa Timinaati-Seraaha geetettiyaa katamaa aw immina katamaa wotsi yeggi
kees's'iide, yaan de'eedda.
51 K'eesiyaa El"aazare, Neewe na'ay Iyyaasunne Israa'eeliyaa asaa zaretoo yaratuu
kaappatuu Med'ina Godaa sintsan Seelon, Med'ina Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaan
saamaa yeggiide, gisheedda laata gadii hawaa. Unttunttu gadiyaa yaati shaakki
poleeddino.

19:47 Dat. 18:27-29

20

Bak'ati Biide Attiyaa Katamatuwaa
(20:1-9)

1 Hewaappe guyyiyaan Med'ina Goday Iyyaasa hawaadan yaageedda;
2 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; ‹Taani Muse baggana hinttentta
azazeeddawaadan, Asay bak'ati biide attiyaa katamatuwaa doorite.
3 Ayi asaynne akeekenaaninne erennaani asaa wod'ooppe, yaa bak'ati biide,
suutsaa achchiyaawaappe attanawaa.
4 Asaa wod'eeddawe he katamatuwaappe ittuwaakko bak'ati biide, katamaa
geliyaa penggiyaan ek'k'iide, haneeddabaa he katamaa c'imatoo odo. Unttunttu
barenttu katamaa afiide, I de'ana sa'aa immina, I unttunttunna yaan de'o.
5 Suutsaa achchiyaawe Aa kaalliide yooppe, he katamaa c'imatuu Aa aatsiide
immoppino. Ayaw gooppe, bare shooruwaa I k'opiidde, bare kase morkketetsaa
diraw wod'ibeenna.
6 Yaa'aa sintsan pirddaw I ek'k'ana gakkanaash he wodiyaan de'iyaa k'eesatuwaa
ubbatuwaa kaappuu hayk'k'ana gakkanaw, he kataman de'o. Hewaappe guyyiyaan,
bak'atiide kesseedda katamaa guyye zaariidde, bare soo gelo› yaaga» yaageedda.
7 Hewaappe guyye Israa'eeliyaa Asay Nifttaaleema gezziyaan, Galiilan de'iyaa
K'edeeshanne Aa hentsaa gadetuwaa, Efireema gezziyaan de'iyaa Sekeemanne Aa
hentsaa gadetuwaanne Yihudaa gezziyaan de'iyaa K'iriyaati-Arbbaa'a woy Kebroone
dummayeeddino.
8 Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsan, Yaarikkoppe away doliyaa bagga woran,
d'ok'k'asaan de'iyaa Roobeela zaratuwaa gadiyaappe Bees'era, Gaade zaratuwaa
gadiyaappe Gala'aaden de'iyaa Raamootanne Minaase zaratuwaa gadiyaappe
Baasaanen de'iyaa Golaana dummayeeddino.
9 Israa'eeliyaa asaa ubbawunne unttunttu giddon de'iyaa betetoo dummayeedda
katamatuu hawantta; erennan de'iidde asaa wod'eedda ay asaynne, shiik'uwaa
sintsan ek'k'ana gakkanaw, suutsaa achchiyaawaa kushiyan hayk'k'ennaadan, he
katamatuwaappe ittuwaakko bak'atanaw danddayee.

21

Leewatuu Katamatuwaa
(21:1-45)

1 Hewaappe guyyiyaan Leewiyaa zaratuwaa yaratuu kaappatuu k'eesiyaa
El"aazaarakko, Neewe na'aa Iyyaasukkonne Israa'eeliyaa asaa zaretoo yaratuu
kaappatuwaakko shiik'eeddino.
2 Hewan Kanaane gadiyaan de'iyaa Seelon unttunttu hawaadan yaageeddino;
«Nuuni de'ana katamatuwaanne nu mehiyaw hentsaa gadetuwaa neeni nuu immana
mala Med'ina Goday Muse baggana azazeedda» yaageeddino.
3 Hewaappe guyye Med'ina Goday azazeeddawaadan, Israa'eeliyaa Asay Leewiyaa
zaretoo ha katamatuwaanne hentsaa gadetuwaa barenttu gadiyaappe gishiide
unttunttoo immeeddino.
4 Koyro saamay K'ahaata yaratoo kesseedda. K'eesiyaa Aaroona zariyaa Leewatuu
Yihudaa zaratuwaappe, Simoona zaratuwaappenne Biiniyaama zaratuwaappe
tammanne heezzu katamatuwaa saaman akkeeddino.
5 Atteeda K'ahaatuwaa yaratuu Efireema zaratuwaappe, Daana zaratuwaappenne
Minaase zaratuwaa baggappe tammu katamatuwaa saaman akkeeddino.

20:1 Pay. 35:9-34; Zar. 4:41-43; 19:1-13 **21:2** Pay. 35:1-8

6 Gershshoona yaratuu Yisaakoora zaratuwaappe, Aaseera zaratuwaappe,
Nifttaaleema zaratuwaappenne Baasaanen de'iyaa Minaase zaratuwaa baggappe
tammanne heezzu katamatuwaa saaman akkeeddino.
7 Maraara yaratuu Roobeela zaratuwaappe, Gaade zaratuwaappenne Zaabiloona
zaratuwaappe tammanne laa"u katamatuwaa akkeeddino.
8 Med'ina Goday Muse baggana azazeeddawaadan, Israa'eeliyaa Asay ha
katamatuwaanne unttunttu hentsaa gadetuwaa Leewatoo saaman shaakki
immeeddino.
9 Yihudaa zaratuwaappenne Simoona zaratuwaappe Israa'eeliyaa Asay akkiide
immeedda katamatuwaa suntsay hawaappe kaalliide s'aafetteedda.
10 Koyro saamay Leewiyaa zaratuwaappe yelettiidde, K'ahaata yara gideedda
Aaroona zaretoo kesina, unttunttoo immeedda katamatuu hawantta:
11 Israa'eeliyaa Asay Yihudaa gezziyaan de'iyaa K'iriyaati-Arbbaa'a woy
Kebroonanne Aa yuushshuwaan de'iyaa hentsaa gadetuwaa unttunttoo immeeddino.
(Arbbaa'i Anaak'e aawuwaa.)
12 Shin he katamaa yuushshuwaan de'iyaa gadetuwaanne mootsatuwaa Yifune
na'aa Kaaleebaw laata ootsiide immeeddino.
13 K'eesiyaa Aaroona zaretoo asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa Kebroone
katamaanne Aa hentsaa gadetuwaa, Liibinanne Aa hentsaa gadetuwaa,
14 Yaatiranne Aa hentsaa gadetuwaa, Eshttamoo'anne Aa hentsaa gadetuwaa,
15 Holoonanne Aa hentsaa gadetuwaa, Dabiiranne Aa hentsaa gadetuwaa,
16 Ayinanne Aa hentsaa gadetuwaa, Yuus'anne Aa hentsaa gadetuwaanne
Beeti-Shemeshanne Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna udduppun katamatuwaa
Yihudaa zaratuwaappenne Simoona zaratuwaappe akkiide immeeddino.
17 Biiniyaama zaratuwaappe Gabaa'oonanne Aa hentsaa gadetuwaa, Gebaa'anne
Aa hentsaa gadetuwaa,
18 Anatootanne Aa hentsaa gadetuwaanne Almmoonanne Aa hentsaa gadetuwaa,
ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide immeeddino.
19 Aaroona zariyaa k'eesatuwaa katamatuunne unttunttu hentsaa gadetuu
ubbaanna tammanne heezza.
20 Atteeda K'ahaata yaratuu, Leewiyaa zare gidiyaawanttu Efireema zaratuwaa
katamatuwaappe shaakkina akkeeddino.
21 Unttunttoo Efireema gezziyaan de'iyaa, asaa wod'eedda Asay bak'ati biide
attiyaa Sekeemanne Aa hentsaa gadetuwaa, Gezeeranne Aa hentsaa gadetuwaa,
22 K'ibis'aymmanne Aa hentsaa gadetuwaanne Beeti-Horoonanne Aa hentsaa
gadetuwaa, ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide immeeddino.
23 Daana zaratuwaappe Elttaak'enne Aa hentsaa gadetuwaa, Gibbatoonanne Aa
hentsaa gadetuwaa,
24 Ayaaloonanne Aa hentsaa gadetuwaanne Gaate-Rimmoonanne Aa hentsaa
gadetuwaa, ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide immeeddino.
25 Minaase zaratuwaa baggatuwaappe Taa'inaakkanne Aa hentsaa gadetuwaanne
Gaate-Rimmoonanne Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna laa"u katamatuwaa akkiide
immeeddino.
26 Atteeda K'ahaata yaratuu katamatuunne unttunttu hentsaa gadetuu ubbaanna
tamma.
27 Minaase zaratuwaa baggatuwaappe asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa,
Baasaanen de'iyaa Golaana katamaanne Aa hentsaa gadetuwaanne Ba'eshttaaranne
Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna laa"u katamatuwaa akkiide, Gershshoona yara
gidiyaa hara Leewatoo immeeddino.
28 Yisaakoora zaratuwaappe K'ishiyoonanne Aa hentsaa gadetuwaa, Dabiraatanne
Aa hentsaa gadetuwaa,

29 Yarmmuutanne Aa hentsaa gadetuwaanne Engganiimanne Aa hentsaa
gadetuwaa, ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide immeeddino.
30 Aaseera zaratuwaappe Mish"aalanne Aa hentsaa gadetuwaa, Abddoonanne Aa
hentsaa gadetuwaa,
31 Helk'k'aatanne Aa hentsaa gadetuwaanne Rahoobanne Aa hentsaa gadetuwaa,
ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide immeeddino.
32 Hewaadankka Nifttaaleema zaratuwaappe asaa wod'eedda Asay bak'ati biide
attiyaa Galiilan de'iyaa K'edeeshanne Aa hentsaa gadetuwaa, Hammootanne Aa
hentsaa gadetuwaa, Dooranne Aa hentsaa gadetuwaanne K'arttaananne Aa hentsaa
gadetuwaa, ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide, unttunttoo immeeddino.
33 Gershshoona yaratuu katamatuunne unttunttu Aa hentsaa gadetuu ubbaanna
tammanne heezza.
34-35 Atteeda Maraara yara gidiyaa Leewatoo Zaabiloona zaratuwaappe asaa
wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa Yok'ina'aamanne Aa hentsaa gadetuwaa,
K'arttaanne Aa hentsaa gadetuwaa, Diiminanne Aa hentsaa gadetuwaanne
Naahilaalanne Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide
immeeddino.
36 Roobeela zaratuwaappe Bees'eranne Aa hentsaa gadetuwaa, Yahaas'anne Aa
hentsaa gadetuwaa,
37 K'idemootanne Aa hentsaa gadetuwaanne Mefa'aatanne Aa hentsaa gadetuwaa,
ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide, unttunttoo immeeddino.
38 K'ay Gaade zaratuwaappe asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa, Gala'aaden
de'iyaa Raamootanne Aa hentsaa gadetuwaa, Maahinaymanne Aa hentsaa
gadetuwaa,
39 Haseboonanne Aa hentsaa gadetuwaanne Yaa'izeeranne Aa hentsaa gadetuwaa,
ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide, unttunttoo immeeddino.
40 Maraara yara gidiyaa hara Leewatoo shaakkina gakkeedda katamatuu
ubbaanna tammanne laa"a.
41 Israa'eeliyaa Asay laatteedda gadiyaan de'iyaa Leewatoo ubbaanna oytamanne
hosppun katamatuu unttunttu hentsaa gadetuwaana de'iino.
42 He katamatuwaa ubbaa yuushshuwaan hentsaa gadetuu de'iino.
43 Hewaadan ootsiide, Med'ina Goday unttunttu aawaatoo Immanaw c'aak'k'eedda
gadiyaa ubbaa Israa'eeliyaa asaw immina unttunttu laattiide, yaan de'eeddino.
44 Med'ina Goday unttunttu aawaatoo c'aak'k'eeddawaadan, unttunttu ubbaa
baggaanakka shemppisseedda. Med'ina Goday unttunttu morkkatuwaa ubbaa
unttunttoo aatsi immeedda diraw, unttunttu morkkatuwaappe ittuunne
unttunttunna ek'ettanaw danddayibeenna.
45 Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaw immana geedda lo"o k'aalaa ubbaa
poleeddappe attin ittuunne sa'aan attibeena.

22

Dolahaappe Yeedda Yaratuu Barenttu Sa'aa Simusaa (22:1-34)

1 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu Roobeela zeretsaa, Gaade zaratuwaanne Minaase
zaratuwaappe baggatuwaa s'eegiidde:
2 «Med'ina Godaa k'oomay Muse hinttentta azazeedda ubbaa poleeddita; k'ay
tawukka ubbaban azazeteeddita.

22:2 Pay. 32:20-32; Iya. 1:12-15

3 Daro wodiyaappe hachche gakkanaw, hinttenttu hinttenttu ishatuwaa
bashibeykkita; Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hinttew immeedda hadaraa
poleeddita.
4 Simmi Med'ina Goday hinttenttu S'oossay unttunttoo geedda k'aalaadan,
hinttenttu ishatuwaa shemppisseedda. Hewaa diraw, Med'ina Godaa k'oomay Muse
hinttenttoo Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggana immeedda laata gadiyaan
de'iyaa hinttenttu soo soo simmite.
5 Med'ina Goday k'oomay Muse hinttentta azazeedda azazuwaanne Wogaa loytsi
naagite. Med'ina Godaa hinttenttu S'oossaa siik'ite; Aa ogiyaa ubbaan hamettite; Aa
azazuwaa azazettite; aanana min oyk'k'ettite; hinttenttu kumentsaa wozanaappenne
kumentsaa shemppuwaappe aw ootsite» yaageedda.
6-8 Iyyaasu unttuntta anjji yeddiide; «Be'ite, hinttenttu ha"i daro mehiyaa, biraa,
work'k'aa, nahaasiyaa, birataanne daro mayuwaa akkiide duretiide, hinttenttu
gadiyaa simmana haniita. Hewaa diraw hinttenttu morkkatuwaappe
omoodeeddawaa, hinttenttu ishatuwaanna gishi akkite» yaageedda. Hewaappe
guyyiyaan unttunttu barenttu soo soo beeddino.
Muse Minaase zaratuwaappe baggatoo Baasaanen gadiyaa immi wotseedda; shin
atteeda Minaase zaratuwaa baggatoo Iyyaasu Yorddaanoosa Shaafaappe away
wulliyaa baggan hara zaratuwaanna ittippe laattiyaa biittaa immeedda.
9 Roobeela zaratuu, Gaade zaratuunne Minaase zaratuwaa baggatuu barenttu laata
gadiyaa simmiide beeddino. S'oossay Muse baggana azazina laatteedda Gala'aade
gadiyaa baanaw, Kanaane gadiyaan Seelon de'iyaa Israa'eeliyaa asaappe
shaaketteeddino.

Yorddaanoosa Shaafaa Matan Gimbbeedda Yarshshuwaa sa'aa

10 Roobeela zaratuu, Gaade zaratuunne Minaase zaratuwaappe baggatuu
Yorddaanoosa Shaafaa matan Kanaane gadiyaan de'iyaa Galiloota yeedda wode,
shaafaa matan yarshshuwaa yarshshiyaa wolk'k'aama sa'aa
11 gimbbina, «Roobeela zaratuu, Gaade zaratuunne Minaase zaratuwaappe
baggatuu Yorddaanoosa matan, Galilootan, Kanaane zawaan, Israa'eelatuu baggana
yarshshuwaa sa'aa gimbbeeddino» giyaawaa Israa'eelatuu siseeddino.
12 Kumentsaa Israa'eeliyaa asaa yaa'ay unttunttu olanaw baanaw Seelo giyaa saan
ittippe shiik'eedda.
13 Israa'eeliyaa Asay k'eesiyaa El"aazara na'aa Piinihaasa, Gala'aade gadiyaan
de'iyaa Roobeela zaratuwaakko, Gaade zaratuwaakkonne Minaase zaratuwaappe
baggatuwaakko kiitteedda.
14 Itti itti zarii bare yaratuu kaappatuwaappe itti itti asaa dooriide, tammu asaa
Piinihaasanna yeddeedda.
15 Unttunttu Roobeela zaratuu, Gaade zaratuunne Minaase zaratuwaappe
baggatuu de'iyaa Gala'aade gadiyaa biide unttuntta,
16 «Med'ina Godaa Asay kumentsaa yaa'ay hinttentta hawaadan yaagee;
‹Israa'eeliyaa S'oossaa bolla ayaw hawaa mala iitabaa ootseedditee? Waaniide
gooppe, hinttenttu hara yarshshuwaa sa'aa hinttenttoo gimbbiide, Med'ina Godaa
bolla makkaleeddita! Aa kaalliyaawaakka aggeeddita!
17 Pa'ooran nuuni ootseedda nagaray nuw gidennee? Israa'eeliyaa shiik'uwaa bolla
boshay wod'd'eeddawaa giddooppene, hachche gakkanawukka nuuni he nagaraappe
geeyibookko.
18 Med'ina Godaa kaalliyaawaappe hachchikka wora simmaneeyee?

22:16 Zar. 12:13-14 **22:17** Pay. 25:1-9

« ‹Hintte hachche Med'ina Godaa bolla makkalooppe, Med'ina Goday wontti
kumentsaa Israa'eeliyaa shiik'uwaa hank'k'ettanawaa.
19 Hinttenttu de'iyaa gadii tuneeddawaa gidooppe, Med'ina Godaa Dunkkaanii
ek'k'eedda gadiyaa haa yiide, nuunanna gadiyaa shaakkite. Shin kaseppe de'iyaa
Med'ina Godaa nu S'oossaa yarshshuwaa sa'aappe hara yarshshuwaa sa'aa
gimbbiide, Med'ina Godaa bolla makkaloppite; woy nuunakka makkalanchcha
kessoppite.
20 Zaraaha zare Akaani nagaraa gidowaappe akkiide, nagaraa ootseedda diraw,
kumentsaa Israa'eeliyaa shiik'uwaa bolla S'oossaa hank'k'uu wod'd'ibeennee? Bare
nagaraa gaasuwaan hayk'k'eeddawe Aa s'alalaa gidenna› yaagee» yaageeddino.
21 Hewaappe guyye Roobeela zaratuu, Gaade zaratuunne Minaase zaratuwaappe
baggatuu Israa'eeliyaa yaratuu kaappatoo hawaadan yaagiide zaareeddino;
22 «Wolk'k'aamay Med'ina Godaa S'oossaa! Wolk'k'aamay Med'ina Godaa S'oossaa!
Nuuni hawaa ayaw ootseeddentto I ereedda! Nuuni ayaw ootseeddentto
hinttenttukka eranaadan koyeetto. Nuuni Med'ina Godaa bollan
makkaleeddawaanne azazettenan is's'eeddawaa gidooppe, hachche nuuna pas'a
wotsoppite.
23 Nuuni Med'ina Godaa kaalliyaawaa aggiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa
yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshanawunne yarshshiyaa sa'aa
gimbbeeddawaa gidooppe, Med'ina Goday nuuna he oosoo oochcho.
24 Nuuni hewoo gimbbibookko; nuuni yarshshuwaa sa'aa gimbbeeddawe,
sintsaappe yaana laytsan hinttenttu naanay nu naanaa, ‹Hinttena Med'ina Godaan
Israa'eeliyaa S'oossan ayee gatsiyaawe?
25 Hinttenttoo, Roobeelanne Gaade zaretoo, Med'ina Goday nu giddoninne
hinttenttu giddon Yorddaanoosa Shaafaa zawayeedda. Med'ina Godaan hinttentta
gatsiyaawe baawa› yaaganenttonne giide hirggeedda diraassa. Hewaadan ootsiide,
hinttenttu zaratuu nu zeretsaa Med'ina Godaw goynnennaadan te"ennaan aggikkino.
26 «Hewaa diraw nuuni nu giddon yarshshuwaa sa'aa ane gimbboytte geedda; shin
s'uuggiyaa yarshshuwaa sa'aa woy hara yarshshuwaa sa'aa gidenna.
27 Nuuni yarshshuwaa sa'aa gimbbeeddawe s'uuggiyaa yarshshuwaa, ittippetetsaa
yarshshuwaanne hara yarshshuwaa yarshshiidde, Med'ina Godaw Aa
Dunkkaaniyaan goynnana mala, hawe nu gidduwaaninne hinttenttu gidduwaan,
k'ay nu kaalliyaa yeletaa gidduwaan markka gidanaassa. Wodeppe hinttenttu
zaratuu nu zeretsaa, ‹Hinttena Med'ina Godaan gatsiyaawe ayaynne baawa› gaanaw
danddaykkino.
28 Unttunttu geellaadan nuuna woy nu yeletaa wodiyaappe hewaadan gooppe,
nuuni unttunttoo zaariide, ‹S'oossaw yarshshiyaa sa'aa leemisuwaa hawaa be'ite.
Hawaa nu aawotuu s'uuggiyaa yarshshuwaanne hara yarshshuwaa yarshshanaassa
gidennaan, hintteppenne nuuppenne gidduwaan markka gidana mala
gimbbeeddino› yaagana.
29 Med'ina Godaa bolla makkalanawe nuuppe haakko! Med'ina Godaa nu S'oossaa
Dunkkaaniyaa sintsan ek'k'eedda yarshshuwaa saappe haraa, s'uuggiyaa
yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne hara yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa
gimbbiide, hachche wora simmibeykko» yaagiide zaareeddino.
30 K'eesiyaa Piinihaasinne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa yaratuu kaappatuu,
Roobeela, Gaadanne Minaase zaratuu odeeddawaa sisiide, loytsi nashetteeddino.
31 K'eesiyaa El"aazara na'ay Piinihaasi Roobeela, Gaadanne Minaase zaretoo,
«Med'ina Goday nu giddon de'iyaawaa nuuni hachche ereeddo; ayaw gooppe, ha

22:20 Iya. 7:1-26

yewuwaa hinttenttu Med'ina Godaa bolla makkalanaw ootsibeykkita. Hinttenttu ha"i
Med'ina Godaa muraappe Israa'eeliyaa asaa ashsheeddita» yaageedda.
32 Hewaappe guyyiyaan k'eesiyaa El"aazara na'ay Piinihaasinne kaappatuu
Gala'aaden de'iyaa Roobeelanne Gaade zaratuwaa matappe Kanaanen de'iyaa
Israa'eeliyaa asaakko simmiide haneeddabaa unttunttoo odeeddino.
33 Israa'eeliyaa Asay nashechchan, S'oossaa galateeddino. K'ay Roobeela asatuunne
Gaade asatuu de'iyaa gadiyaa olettiide bayzanaw baanaw haasayiyaawaakka
aggeeddino.
34 Roobeelanne Gaade zaratuu, «Ha yarshshuwaa sa'ay S'oossaa s'alaalay S'oossaa
gidiyaawoo nu ubbaappe gidduwaan markka gidanawaa» yaageeddino; he
yarshshuwaa sa'aa Markka suntseeddino.

23

Iyyaasu Wurssetsa Haasayaa
(23:1-16)

1 Daro wodiyaappe guyyiyaan, Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa unttunttu
yuushshuwaan de'iyaa morkkatuwaa ubbaappe shemppisseedda. He wode Iyyaasu
c'imiide, wodiyaa loytsi sugeedda.
2 Yaateeddawe Israa'eeliyaa asaa ubbaa, c'imatuwaa, kaappatuwaa,
daannatuwaanne ola gadaawatuwaa ittippe s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Taani
c'imaade, wodiyaa loytsa sugaad.
3 Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hinttenttu diraw ha kawutetsatuwaa ubbaa
ootseeddawaa hinttenttu hinttenttu huup'iyaw be"eeddita. Hinttenttoo oletteeddawe
Med'ina Godaa hinttenttu S'oossaattenne.
4 Be'ite, Yorddaanoosa Shaafaappe doommiide away wulliyaa baggana de'iyaa
Meeditiraane Abbaa gakkanaw de'iyaa, atteeda kawutetsatuwaa biittaa ubbaa, taani
d'aysseedda kawutetsatuu biittanakka laata gade ootsaadde, hinttenttu zaretoo
shaakkaade immaad.
5 Med'ina Goday hinttenttu S'oossay unttuntta suganane hinttenttu sintsaappe
laaggina Med'ina Goday hinttenttu S'oossay geeddawaadan, hinttenttu unttunttu
gadiyaa laattana.
6 «Hewaa diraw, Muse Higgiyaa mas'aafan s'aafetteedda ubbaa naaganawunne
ootsanaw loytsi minnite; aappe ushechcha haddirssa gooppite.
7 Hewan hinttenttu giddon atteeda ha kawutetsatuwaanna walakettoppite.
Unttunttu s'oossatuwaa suntsaa dentsoppite woy unttunttu suntsan c'aak'k'oppite.
Unttunttoo ootsoppite woy unttunttoo goynnoppite.
8 Shin hachche gakkanaw hinttenttu ootseeddawaadan, S'oossaa hinttenttu
Med'ina Godaa loytsi oykkite.
9 «Ayaw gooppe, Med'ina Goday gitanne mino kawutetsatuwaa hinttenttu
sintsaappe keseedda. Hinttena gidooppe, hachche gakkanaw ooninne hinttenana
ek'ettanaw danddayibeenna.
10 Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hinttenttoo geeddawaadan, I bare huup'iyaw
hinttenttoo olettiyaa diraw, hintteppe itti Asay sha"a asaa yedersseedda.
11 Med'ina Godaa hinttenttu S'oossaa ubbaa gede siik'anawaa dogoppite.
12 Hinttenttu guyye simmiide, kawutetsatuwaappe hawaan hinttenttu gidduwaan
atteeda asaana ittuwaa gidooppe, unttunttu machatuwaa hinttenttoo, hinttenttu
machatuwaa unttunttoo immi walakettooppe,
13 Med'ina Goday hinttenttu S'oossay ha kawutetsatuwaa hinttenttu sintsaappe
yederssiyaawaa aggi bashanawaa geeshshiide erite. Shin Med'ina Goday hinttenttu

23:10 Zar. 3:22; 32:30

S'oossay immeedda ha lo"o gadiyaappe hinttenttu d'ayana gakkanaw, unttunttu
hinttenttoo p'irenne gite gidana; hinttenttu zokkiyaw lisso, hinttenttu ayfiyawukka
aguntsa gidana.
14 «Ha"i simmi taani hayk'k'ana mataad. Med'ina Goday hinttenttu S'oossay
hinttenttoo immana geedda lo"o ubbaappe ittibaynne attibeenawaa hinttenttu ubbay
hinttenttu wozanaaninne shemppuwaan eriita. I hinttenttoo immana geeddawaappe
ittibaynne attenan, ubbay poletteedda.
15 Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hinttenttoo immana geedda lo"obay ubbay
attenan poletteeddawaadan, Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hinttenttoo
immeedda ha lo"o gadiyaappe hinttentta d'ayssana gakkanaw, iita muruwaa
ubbaakka hinttenttu bollan hewaadan ahana.
16 Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hinttenana c'aak'k'eteedda k'aalaa c'aak'uwaa
hinttenttu mentsooppe, biide hara s'oossatoo ootsooppenne goynnooppe, Med'ina
Godaa hank'k'uu hinttenttu bolla ees's'i kessana; I hinttenttoo immeedda lo"o
biittaappekka hinttenttu ellekka d'ayana» yaageedda.

24

Sekeeman K'aalaa C'aak'uwaa Ooras's'usaa
(24:1-33)

1 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaa Sekeema geetettiyaa
kataman shiishsheedda. C'imatuwaa, kaappatuwaa, daannatuwaanne ola
gadaawatuwaa ubbaa s'eesina unttunttu S'oossaa sintsan shiik'eeddino.
2 Iyyaasu asaw ubbaw hawaadan yaageedda; «Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay
hawaadan yaagee; ‹Beni hinttenttu aawotuu Efiraas'iisa Shaafaappe hefintsan
de'eeddino; unttunttu hara s'oossatoo ootseeddino. Unttunttuppe ittuu
Abrahaamanne Naakoora aawuwaa Taara.
3 Hewaappe guyyiyaan hinttenttu aawuwaa Abrahaama, he shaafaappe hefintsan
de'iyaa gadiyaappe s'eesaadde, Kanaane biittaa ubbaan kaaletsaad. Aa zariyaakka
c'orayaad; Yisaak'akka aw immaad.
4 Yisaak'awukka Yaak'oobanne Eesaa immaad. Eesaw Eedooma gezziyaa
laattanaadan immaad; shin Yaak'oobinne Aa naanay duge Gibs'e beeddino.
5 « ‹Guyyeppe Musanne Aaroona kiittaade taani yaan ootseeddawaan Gibs'e
gadiyaa asaa boshaan shoc'aad; hewaappe guyyiyaan hinttentta kessaad.
6 Taani hinttenttu aawotuwaa Gibs'eppe kessina, Zo'o Abbaakko yeeddita;
Gibs'etuu hinttenttu aawotuwaa paratuu goochchiyaa gaaretuwaaninne
paraawatuwaan yedersseeddino.
7 Unttunttu Med'ina Godaw waasseedda wode, unttunttuppenne Gibs'etuwaappe
gidduwaan d'umaa yeggaaddi; yaataade, abbay unttunttu bolla simmanaadaaninne
unttuntta muukkanaadan ootsaaddi. Taani Gibs'etuwaa bolla ootseeddawaa
hinttenttu hinttenttu ayfiyaan be'eeddita. Hinttekka woran daro wodiyaa de'eeddita.
8 « ‹Hewaappe guyyiyaan Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa
Amoorawaanatuwaa gadiyaa taani hinttentta ahaad. Unttunttu hinttenana olettina,
taani unttuntta hinttenttu kushiyan aatsaade immaad; hinttenttu gadiyaa
laatteeddita. K'ay taani unttuntta hinttenttu sintsaappe d'ayssaad.
9 Hewaappe guyyiyaan S'ippoora na'ay Baalaak'i, Moo'aabe gadiyaa kaatii
denddiide, Israa'eelatuwaana oletteedda. Ba'oora na'ay Balaami hinttentta
shek'k'anaadan, kiittiide s'eesisseedda;

24:2 Dom. 11:27 **24:3** Dom. 12:1-9; 21:1-3 **24:4** Dom. 25:24-26; 36:8; 46:1-7; Zar. 2:5 **24:5** Kes. 3:1—12:42
24:6 Kes. 14:1-31 **24:8** Pay. 21:21-35 **24:9** Pay. 22:1—24:25

10 shin taani Balaamebaa sisabeykke. Hewaa diraw I hinttentta anjjeedda; Yaatina,
taani hinttentta Baalaak'a kushiyaappe ashshaad.
11 « ‹Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Yaarikko yeeddita; Yaarikko asaynne
Amoorawaanatu, Parzzawanatu, Kanaanetuu, Hiitetu, Gerggeesetu, Hiiwetunne
Yaabuusawaanatuu hinttenana olettina, taani unttuntta hinttenttu kushiyan
aatsaade immaad.
12 Kajiyaa hintteppe sintsaw kiittaade, Amoorawaanatuwaa kaatetuwaa
laa"atuwaa hinttenttu sintsaappe kessaad. Hawe ubbay hananaw danddayeeddawe,
hinttenttu mashshaaninne hinttenttu wonddaafiyaan gidenna.
13 Hinttenttu goshshiidde kessibeenna gadiyanne hinttenttu kees's'ibeenna
katamatuwaa taani hinttenttoo immina, an de'iita. Ha"i hinttenttu tokkibeenna
woyniyaa turaa ayfiyaanne wogaraa ayfiyaa miita› yaagee.
14 «Hewaa diraw ha"ikka Med'ina Godaw yayyite; tumu wozanaappe ammanettiide
aw goynnite. Hinttenttu mayza aawotuu Efiraas'iisa Shaafaappe hefintsaninne
Gibs'en goynneedda allaga s'oossatuwaa wora oliide, Med'ina Godaw goynnite.
15 Med'ina Godaw goynniyaawe hinttentta iitooppe, hinttenttu aawotuu
shaafaappe hefintsan de'iidde goynneedda s'oossatuwaa gidina, woy ha"i hinttenttu
de'iyaa Amoore gadiyaa asaa s'oossatuwaa gidina, hinttenttu goynniyaawaa hachche
doorite. Shin taananne ta golliyaa asaa gidooppe, nuuni Med'ina Godaw goynnana»
yaageedda.
16 Asay zaariide, «Med'ina Godaa aggi bashiide, hara s'oossatoo goynnanawe
nuuppe haakko!
17 Gibs'e gadiyaappe, ayiletetsaa golliyaappe, nuunanne nu aawotuwaa kessiide
aheedawe, he wolk'k'aama malaatatuwaa nu s'eellishin ootseeddawe, nuuni beedda
ogiyaa ubbaaninne aad'd'eeda biittatuwaa ubbaa gidduwaan nuuna naageeddawe,
Med'ina Godaa nu S'oossaattenne.
18 K'ay Med'ina Goday asaa ubbaa, he gadiyaan de'iyaa Amoore asatuwaanakka nu
sintsaappe laaggiide keseedda. Hewaa diraw nuunikka Med'ina Godaw goynnana;
ayaw gooppe, I nu S'oossaa» yaageedda.
19 Shin Iyyaasu asaa hawaadan yaageedda; «Hinttenttu Med'ina Godaw goynnanaw
danddaykkita. Ayaw gooppe, I geeshsha S'oossaa; I k'anaatiyaa S'oossaa; I hinttenttu
naak'uwaa woy hinttenttu nagaraa atto geena.
20 Hinttenttu Med'ina Godaa aggiide, allaga s'oossatoo goynnooppe, I hinttenttoo
lo"obaa ootseeddawaappe guyyiyaan, simmiide hinttentta k'ohananne d'ayssana»
yaageedda.
21 Asay Iyyaasa, «tuytti, gidena! Nuuni Med'ina Godaw goynnana» yaageedda.
22 Iyyaasu asaa, «Hinttenttu Med'ina Godaw goynniyaawaa dooreeddawoo
hinttenttu huup'iyaw hinttenttu markka» yaageedda.
Unttunttu, «Ee nuuni markka!» yaageeddino.
23 Iyyaasu, «Yaatooppe, hinttenttu gidduwaan de'iyaa allaga s'oossatuwaa diggite;
hinttenttu wozanaa Med'ina Godaakko, Israa'eeliyaa S'oossaakko zaarite» yaageedda.
24 Unttunttu, «Nuuni Med'ina Godaw, nu S'oossaw, goynnana; Aa azazuwaakka
polana» yaageeddino.
25 He gallassi Iyyaasu asaana k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda; Sekeeman
higgiyaanne wogaa unttunttoo keseedda.
26 Iyyaasu he k'aalatuwaa S'oossaa Higgiyaa mas'aafan s'aafeedda. Hewaappe
guyyiyaan, itti wolk'k'aama shuchchaa akkiide, Med'ina Godaa Dunkkaaniyaa
mataan de'iyaa wolaa garssan esseedda.

24:11 Iya. 3:14-17; 6:1-21 **24:12** Kes. 23:28; Zar. 7:20 **24:13** Zar. 6:10-11

27 Iyyaasu asaw ubbaw, «Be'ite, Med'ina Goday nuw haasayeedda k'aalaa ubbaa ha
shuchchay siseedda diraw, I nu bolla markka gidanawaa. Hinttenttu S'oossaa bollan
makkalooppe, ha shuchchay hinttenttu bolla markka gidanawaa» yaageedda.
28 Hewaappe guyyiyaan, Iyyaasu asaa ubbaa yeddina, ubbaykka bare laata gadiyaa
gadiyaa simmiide beedda.

Iyyaasu Hayk'k'uwaanne El"aazara Hayk'k'uwaa

29 Hewaappe guyyiyaan Med'ina Godaa k'oomay, Neewe na'aa Iyyaasu, laytsay
s'eetanne tammuwaa gidina hayk'k'eedda.
30 Asay Ga'aasha Deriyaappe huup'issa baggan, Efireema gezziyaan de'iyaa Aa
laata gadiyaan, Timinaati-Seeran moogeeddino.
31 Iyyaasu pas'a de'eedda wode ubbaaninne Iyyaasuppe simmina de'iide, Med'ina
Goday Israa'eelatoo ootseedda oosuwaa ubbaa ereedda c'imatuwaa wode ubbaan
Israa'eelatuu Med'ina Godaw goynneeddino.
32 Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe aheedda Yooseefo mek'etsaa Sekeeman
moogeeddino. He sa'aa Yaak'oobi Shekeema aawuwaa Hamoora naanatuwaappe
s'eetu s'agaraa biran shammeedda; guyyeppe Yooseefo zaratuu laatteeddino.
33 Aaroona na'ay El"aazare hayk'k'eedda; Aa na'aa Piinihaasaw imetteedda
Efireema gezziyaan de'iyaa Gib'aa geetettiyaa kataman moogeeddino.

24:30 Iya. 19:49-50 **24:32** Dom. 33:19; 50:24-25; Kes. 13:19; Yoh. 4:5; Kit. 7:16

Daannatuwaa Mas'aafaa

Geluwaa

Iyyaasu hayk'k'eeddawaappe guyiyaan itti uray Israa'eeliyaa Kaaletsanaw denddibeenna. Hewaa gaasuwaan asaa giduwaan ittuu ittuwaananne yuushshuwaan de'iyaa gadiyaanna oletiyaawaanne alagga s'oossaw goyniyaawaan S'oossaw de'iyaa amanetussaa pac'iseeddino. Daannatuwaa Mas'aafay odiyaawe ha maaraa d'ayeedda asaa S'oossaa k'ofaan kaaletsiyaa S'oossan dooreteedda asatuwaa gidiyaawaa bessee. Ha mas'aafay Kanaane oyketeedda wodiyaappe doommiide, kaatii kaatetiyaa kawutetsay ek'k'ana gakkanaw de'iyaa taariketuwaa oykeedda; he wodii Israa'eeliyaa asaa taarikiyaan higgii baynna wode. Ha taarikii «Daannatuwaa» geetettiyaa mino asatuu ootseeddawaa bessino. Ha daannatuwaappe dariyaa baggatuu ola gadaawatuwaa. Unttunttuppe k'ay loytsi eretteeddawe, Aa minotetsay shemppuwaa 13-16 gakkanaw s'aafetteedda Samssoona geetettiyaa asaa. Ha mas'aafaappe nuuni demmiyaa wolk'k'aama timirttiyaa, Israa'eeliyaa asaa de'u tumu de'uwaa gidiyaawe unttunttu S'oossaw ammanettiide de'eedda keeshshaana gidiyaawaa. Unttunttu aw ammanettennan is's'iyaa wode, ubbaa gedekka unttunttu bolla bashshay yee. Hewaappekka k'ay aad'd'iyaa harabay de'ee; hewenne Asay S'oossaw ammanettennan is's'eedda gaasuwaan unttunttu bolla bashshay gakkooppekka, unttunttu nagaraa paas'iide simmeedda wode ubbaan, S'oossay unttuntta ashshanaw giigi utteeddawaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Iyyaasu Hayk'uu Gakkanaw De'iyaa Hanotaa *1:1—2:10*
Israa'eeliyaa Daannatuwaa *2:11—16:31*
Amanuwaanne Amanuwaa Oosuwaa Wogaa Bayetsaa *17:1—21:25*

Iyyaasu Hayk'k'uu Gakkanaw De'iyaa Hanotaa

(1:1—2:10)

Yihudaanne Simoona Zaretuu
Adooni-Beezek'a Oletiide Oyk'k'eeddino

1 Iyyaasu hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asay, «Kanaane gadiyaa asaa olanaw nu zaratuwaappe koyrottiide kesanawe oonee?» yaagiide Med'inaa Godaa oochcheedda.
2 Med'inaa Goday, «Yihudaa zaratuu koyrottiide kesino. Taani gadiyaa unttunttu kushiyan aatsaade immaad» yaageedda.
3 Yihudaa Asay barenttu dabbotuwaa, Simoona zeretsaa, «Nuuni Kanaanetuwaana olettana mala, nuuna shaakkina gakkeedda sa'aa nuunanna denddite. Hewaappe guyyiyaan, hinttentta shaakkina gakkeedda sa'aa hinttenana ittippe baana» yaageedda. Simoona zaratuunne Yihudaa zaratuu olaw ittippe beeddino.
4 Med'inaa Goday Kanaanetuwaanne Parzzetuwaa unttunttu kushiyan aatsiide immeedda; Bezeek'a geetettiyaa kataman tammu sha"a asaa wod'eeddino.
5 Bezeek'a kataman Adooni-Beezek'a demmiide, aanana oletteeddino; Kanaanetuwaanne Parzzetuwaa s'ooneeddino.
6 Adooni-Beezek'i bak'ateeddawaa yederssi oyk'k'iide, Aa kushiyaa wogga birad'd'etuwaanne Aa gediyaa wogga birad'd'etuwaa k'ans's'eeddino.
7 Adooni-Beezek'i, «Kushiyaa wogga birad'd'etuwaanne gediyaa wogga birad'd'etuwaa taani c'iggeedda laappun tammu kaatetuu ta masoofiyaappe laaletteedda suuppaa mas'iide miino. Taani unttunttu ootseeddawaadan, S'oossay taana ootseedda» yaageedda. Aa Yerusaalame ahina, yaan hayk'k'eedda.

Yihudaa Zaretuu Yerusaalamenne Kebroone Oyk'k'eeddino

8 Yihudaa Asay Yerusaalame olettiide oyk'k'eedda; asaa k'ara mashshaan wod'iide,
katamaa taman s'uuggeedda.
9 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Asay gezziyaan, Neegeeba mela biittaaninne
gad'an de'iyaa Kanaanetuwaa olanaw beedda.
10 Kase K'iriyaati-Arbbaa'a geetettiyaa Kebroone kataman de'iyaa Kanaanetuwaa
oleeddino; Sheshaaya, Ahimaananne Talmmaaya geetettiyaa yaratuwaa
s'ooneeddino.

Otini'eeli Dabiira Katamaa Oyk'k'eedda
(Iya. 15:13-19)

11 Hewaappe denddiide Yihudaa Asay Dabiira geetettiyaa kataman de'iyaa asaa
olanaw beedda. Dabiira katamay kase K'iriyaati-Sefera geetettee.
12 Kaaleebi, «K'iriyaati-Sefera olettiide oyk'k'iyaa uraw taani ta naatto Aakiso
immana» yaageedda.
13 Kaaleeba ishaa teefa K'anaaza na'ay Otini'eeli he katamaa olettiide oyk'k'eedda;
Kaaleebi bare naatto Aakiso aw immeedda.
14 Aakisa Otini'eela geliyaa wode, I aawuu iziw gadiyaa immanaadan woosana
mala, Otini'eeli izo zoreedda. Iza bak'uluwaappe wod'd'aaddu; Kaaleebi izo, «Ayaa
koyay?» yaagiide oochcheedda.
15 Iza, «Taw woytuwaa imma. Neeni kase taw immeedda gadii darii mela biittaa
gideedda diraw, haatsaa pulttotuwaa taw immaarikkii» yaagaaddu. Kaaleebi killi
pulttuwaakka hirkki pulttuwaakka iziw immeedda.

Yihudaa Zaretuunne Biiniyaama Zaretuu S'ooneeddino

16 Muse bolluwaa zaratuu K'eenati Yihudaa asaana Zambbaa Katamaa geetettiyaa
Yaarikko katamaappe denddeeddino; Araada geetettiyaa katamaappe gedissa
baggana, Neegeeban de'iyaa Yihudaa mela biittaa beeddino; yaan
Amaaleek'atuwaana utteeddino.
17 Yihudaa Asay Simoona asaana ittippe biide, S'afaata geetettiyaa kataman de'iyaa
Kanaanetuwaa s'ooneedda; katamaa ubbaa d'aysseedda. Hewaa diraw Horima*
yaagiide suntseeddino.
18 Yihudaa Asay gujjiidekka Gaaza, Ask'k'aloonanne Ek'iroona katamatuwaa
unttunttu yuushshuwaan de'iyaa biittatuwaanakka oyk'k'eedda.
19 Med'inaa Goday Yihudaa asaana de'iyaa diraw, gezze gadiyaa unttunttu
laatteeddino; shin dembbaa gadiyaa asatoo birataappe oosetteedda olaa paraa
gaaretuu de'iyaa diraw, Yihudaa Asay unttuntta yederssanaw danddayibeenna.
20 Muse geeddawaadan, Kebroone katamaa Kaaleebaw immeeddino; Kaaleebi
Anaak'e zariyaa gidiyaa heezzu yaratuwaa yederssiide kesseedda.
21 Shin Biiniyaama zaratuu Yerusaalamen de'iyaa Yaabusatuwaa
yederssibeykkino; yaatina, Yaabusawaanatuu Biiniyaama zaratuwaanna hachche
gakkanaw Yerusaalamen ittippe de'iino.

Efireemanne Minaase Zaretuu
Beeteele S'ooniide Oyk'k'eeddino

22-23 Yooseefo naanatuwaa, Efireemanne Minaase zaratuu k'ay Beeteele katamaa
bollan woraajjeeddino. Kase he katamay Looza geetettee. Woraajjiyaa wode
Med'inaa Goday unttunttunna de'ee. Yooseefo zaratuu Beeteele katamaa s'omoosiyaa
asatuwaa kiitteeddino,

---

* **1:17** *Horima:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Ubbaanna d'aysseedda» yaagiyaawaa. **1:21** Iya. 15:63; 2 Sam. 5:6; 1 Od. 11:4

24 unttunttu katamaappe kesiyaa itti bitaniyaa demmiide, «Katamaa giddo waan
gelanaw danddayettintto nuuna bessooppe, nuuni new keekana» yaageeddino.
25 I unttuntta besseedda; kataman de'iyaa asaa k'ara mashshaan
mushereetseeddino; shin he bitaniyaanne Aa soo asaa ubbaa ashsheddinno.
26 Guyyeppe he bitanii Hiitetuwaa gadiyaa biide, yaan katamaa kees's'eedda; Looza
yaagiide suntseedda; hachche gakkanaw he katamay he suntsan s'eesettee.

Israa'eeliyaa Asatuu Biittaappe Yederssibeenna Asatuwaa

27 Minaase zaratuu Beetishaana, Taa'inaaka, Doora, Yibila'aamanne Magido
katamatuwaaninne unttunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaan de'iyaa
asatuwaa kessiide yederssanaw danddaybbeykkino. Yaatina, Kanaanetuu yaan
de'uwaa miniseeddino.
28 Israa'eeliyaa Asay minneedda wode, Kanaanetuwaa barenttu wolk'k'an
oosisseeddino; shin unttuntta ubbaanna gadiyaappe kessiide yederssibeykkino.
29 Efireema zaratuukka Gezeera geetettiyaa kataman de'iyaa Kanaanetuwaa
kessiide yederssibeykkino; yaatina, Kanaane asatuu yaan unttunttunna ittippe
de'eeddino.
30 Zaabiloona zaratuu K'itiroona katamaaninne Naahilaala kataman de'iyaa
asatuwaa kessiide yederssibeykkino; yaatina, Kanaanetuu yaan unttunttunna ittippe
de'eeddino. Shin Zaabiloona zaratuu unttunttu barenttu wolk'k'an oosisseddino.
31 Aaseera zaratuukka Aakkon, Sidoonan, Ahilaaban, Akiziiban, Helbban,
Afeek'aninne Rahooban de'iyaa asatuwaa kessiide yederssibeykkino.
32 Kanaanetuu kesenan aggeeda diraw, Aaseera zaratuu unttunttunna yaan ittippe
de'eeddino.
33 Nifttaaleema zaratuukka Beeti-Shemesha katamaaninne Beeti-Anaata kataman
de'iyaa asatuwaa kessiide yederssibeykkino; shin Kanaanetuwaana yaan ittippe
de'eeddino. Beeti-Shemeshanne Beeti-Anaata katamaa asatuwaa barenttoo wolk'k'an
oosisseeddino.
34 Amoorawaanatu Daana zeretsaa pude gezziyaw yedersseeddino; unttunttu duge
dembba gadiyaa wod'd'ennaadan te"eeddino.
35 Amoorawaanatu Hereesa Deriyaaninne Ayaaloonanne Sha'albbiima geetettiyaa
katamatuwaan de'uwaa miniseeddino; shin Efireemanne Minaase zaratuu min
minniide biide, barenttoo wolk'k'an oosisseeddino.
36 Amoorawaanatuwaa gadiyaa zaway Selaa'a matan de'iyaa Akirabiima
geetettiyaa pudetsaappe doommiide, huup'issa bagga pinuwaa gakkee.

2

Med'inaa Godaa Kiitanchchay Bookima Beedda

1 Med'inaa Godaa kiitanchchay Gelggelappe Bookima biide, Israa'eeliyaa asaa
hawaadan yaageedda; «Taani hinttentta Gibs'eppe kessaad; beni hinttenttu mayza
aawaatoo immana gaade c'aak'k'eedda gadiyaa hinttentta gelissaad. Hinttentta
hawaadan yaagaad; ‹Taani hinttenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa ubbakka mentsikke,
2 hinttenttu ha gadiyaan de'iyaa asatuwaana k'aalaa c'aak'uwaa geloppite;
unttunttu yarshshiyaa sa'aa kolite› yaagaad; shin hinttenttu taw azazettibeykkita.
Ayaw hewaadan haneedditee?
3 Hewaa diraw, taani unttuntta, hinttenttu sintsaappe yederssikke; unttunttu
hinttenttoo morkke gidanawaa; unttunttu s'oossatuukka hinttenttoo p'ire gidana
yaagay» yaageedda.
4 Med'inaa Godaa kiitanchchay hewaa Israa'eeliyaa asaw ubbaw haasayeedda
wode, Asay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiidde yeekkeedda.

1:27 Iya. 17:11-13 **1:29** Iya. 16:10 **2:2** Kes. 34:12-13; Zar. 7:2-5

5 Yaatiide he sa'aa Bookima* yaagiide suntseedda; hewaan Med'inaa Godaw
yarshshuwaa yarshsheedda.

Iyyaasu Hayk'k'uwaa

6 Iyyaasu Israa'eeliyaa asaa yeddeeddawaappe guyyiyaan, Asay ittuu ittuu barena
shaakkina gakkiyaa gadiyaa akkanaw beedda.
7 Iyyaasu de'uwaan de'eedda laytsaa ubbaan Asay Med'inaa Godaw ootseedda; I
hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaw ootseedda
wolk'k'aama oosuwaa ubbaa be'eedda c'imatuwaa wode ubbaan Med'inaa Godaw
ootsiyaawaa aggibeenna.
8 Med'inaa Godaa k'oomay, Neewe na'aa Iyyaasu, laytsay s'eetanne tammuwaa
gidina hayk'k'eedda;
9 Ga'aasha Deriyaappe huup'issa baggan, Efireema gezziyaan, Timinaati-Seraaha
giyaa saan de'iyaa Aa laata gadiyaan moogeeddino.
10 He yeletaa ubbay hayk'k'i bare mayzzan gakketteeddawaappe guyyiyaan,
Med'inaa Godaa woy Israa'eeliyaa asaw I ootseeddawaa ubbaa erenna hara yeletay
denddeedda.

Israa'eeliyaa Daannatuwaa

(2:11—16:31)

Israa'eeliyaa Asay S'oossaw Goynniyaawaa Aggi Basheedda

11 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan iitabaa
ootseedda; Ba'aala geetettiyaa eek'atoo goynneeddino.
12 Gibs'e gadiyaappe unttuntta kesseedda Med'inaa Godaa, barenttu mayza
aawotuwaa S'oossaa aggi basheeddino; barenttu yuushshuwaan de'iyaa asatuwaa
eek'atuwaakko simmiide, unttunttoo goynneeddino; hewan Med'inaa Godaa
hank'k'etseeddino.
13 K'ay Aa aggi bashiide, Ba'aalawunne Asttaarootaw goynneeddino.
14 Yaatina, Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa asaa bolla ees's'i kesseedda;
bonk'k'iyaawanttu bonk'k'anaadan unttuntta bessi basheedda; unttunttu
yuushshuwaan de'iyaa morkketoo unttuntta aatsiide immeedda. Yaatina, unttunttu
barenttu morkkatuwaanna ek'ettanaw danddayibeykkino.
15 Unttunttu olettanaw kesseedda wode ubbaan, Med'inaa Goday kase unttunttoo
c'aak'k'eeddawaadan unttunttu s'oonettana mala, I unttunttu bolla denddeedda.
Yaatina, unttunttu loytsi waayetseeddino.
16 Yaatina, Med'inaa Goday daannatuwaa unttunttoo dentseedda; unttunttu
Israa'eeliyaa asaa bonk'k'eeddawanttu kushiyaappe ashsheeddino.
17 Shin Israa'eeliyaa Asay pirddiyaa daannatoo azazettibeena; unttunttu Med'inaa
Godaw ammanettennan is's'eeddino; hara s'oossatuwaakko simmiide, unttunttoo
goynneeddino. Unttunttu aawotuu hametteedda ogiyaappe ellekka guyye
simmeeddino; unttunttu mayza aawotuu S'oossaw azazetteeddawaadan, unttunttu
azazettibeykkino.
18 Med'inaa Goday unttunttoo pirddiyaa daannatuwaa dentseedda wode
awudenne I he pirddiyaa daannatuwaana ittippe gideedda; he daannay de'uwaan
de'eedda laytsaa ubbaan unttunttu morkkatuwaa kushiyaappe unttuntta ashsheeda.
Ayaw gooppe, uk'k'unnaynne tuggay darina, unttunttu waassiyaawaa sisiide,
Med'inaa Goday unttunttoo k'aretteedda.
19 Shin pirddiyaa daannay hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Asay guyye simmiide,
kase unttunttu aawotuu ootseedda iitaappe aad'd'eedda iitaa ootseeddino; unttunttu

---

* **2:5** *Bookima:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Yeekkiyaawantta» giyaawaa. **2:9** Iya. 19:49-50

hara s'oossatuwaakko simmiide, unttunttoo goynneeddino; barenttu iita
oosuwaanne desha ogiyaa aggenaan is's'eeddino.
20 Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa asaa bolla ees's'i kesseedda; yaatina,
Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Ha Asay taani unttunttu mayza aawaatoo
geleedda c'aak'uwa mentseedda dirawunne taw azazettenan is's'eedda diraw,
21 hachcheppe doommina, Iyyaasu hayk'k'eedda wode biittaa bollan atteeda gade
asatuwaappe ittuwaanne taani unttunttu sintsaappe yederssaade kessikke.
22 Ha Israa'eeliyaa Asay kase barenttu mayza aawotuwaadan ta ogiyaa kaallintto,
woy kaallennentto paac'c'anaw, Med'inaa Goday he atteeda gade asatuwaan
go'ettana» yaageedda.
23 Hewaa diraw, Med'inaa Goday he gade asatuu kesenan gam"anaadan ootseedda.
I unttuntta ellekka yederssiide kessibeenna; Iyyaasuwukka unttuntta aatsiide
immibeenna.

3

Biittaa Bollappe Yederssetennan Atteeda Asatuwaa

1 Kase Kanaanen ay ollaanne olettiide meezetibeenna Israa'eeliyaa asaa paac'c'ana
mala, Med'inaa Goday ha asatuwaa ashsheeda.
2 I hewaa ootseeddawe, hawaappe kase olaa olettiide meezetibeenna Israa'eeliyaa
yeletaa olettiyaa hiillaa tamaarissanaassa.
3 He asatuu oona oonee gooppe, ichcheshu Piliss's'eema katamatuwaa mooddiyaa
asatuwaa, Kanaanetuwaa ubbaa, Sidoona katamaa asatuwaanne Ba'aali-Hermmoone
geetettiyaa deriyaappe doommiide, Hamaata Pinuwaa gakkanaw Libaanoosa
Deriyan de'iyaa Hiiwetuwaa.
4 Med'inaa Goday Muse baggana kase Israa'eeliyaa mayza asaa aawaatoo
immeedda azazuwaa unttunttu azazettintto azazettenentto paac'issanaw unttuntta
ashsheeda.
5 Yaatina, Israa'eeliyaa Asay Kanaanetuwaana, Hiiwetuwaana, Amooretuwaana,
Parzzetuwaana, Hiitetuwaananne Yaabuusatuwaanna ittippe de'eedda.
6 Unttunttu mac'c'a naanaa barenttoo akkeeddino; barenttu mac'c'a naanaakka
unttunttu attuma naanaatoo immeeddino. Yaatiide unttunttu s'oossatoo
goynneeddino.

Otini'eela

7 Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Unttunttu Med'inaa
Godaa barenttu S'oossaa dogiide, Ba'aalanne Asheero geetettiyaa s'oossatoo
goynneeddino.
8 Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa asaa bolla ees's'i
kesseedda; yaatina, Med'inaa Goday Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa Kaatiyaa
Kushaani-Rish"ataymma kushiyan unttuntta aatsiide immeedda; unttunttu aw
hosppun laytsaa moodetteeddino.
9 Shin Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw waasseedda wode, unttuntta ashshiyaa
uraa kiitteedda; ikka Kaaleeba teefa ishaa K'anaaza na'aa Otini'eela geetettee.
10 Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa bolla wod'd'ina, I Israa'eeliyaa bolla pirddiyaa
daanna gideedda. Olaa olettanaw beedda; Med'inaa Goday Masp'p'es'oomiyaa
gadiyaa Kaatiyaa Kushaani-Rish"ataymma aw aatsiide immeedda;
Kushaani-Rish"ataymma s'ooneedda.
11 Yaatina, gadii oytamu laytsaa woppaa demmeedda. Hewaappe guyyiyaan,
K'anaaza na'ay Otini'eeli hayk'k'eedda.

Ehuuda

12 Israa'eeliyaa Asay zaaretsiidekka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda.
Med'inaa Godaa sintsan unttunttu iitabaa ootseedda diraw, Med'inaa Goday
Moo'aabe Kaatiyaa Egilooni Israa'eeliyaa bollan wolk'k'aamanaadan ootseedda.
13 Egilooni Amoonatuwaanne Amaaleek'atuwaa barekko shiishshi biide,
Israa'eeliyaa asaa olettiide s'ooneedda; Zambbaa Katamaa geetettiyaa Iyaarkko
katamaa oyk'k'eedda.
14 Yaatina, Israa'eeliyaa Asay Moo'aabe Kaatiyaa Egiloonaw tammanne hosppun
laytsaa moodetteedda.
15 Shin Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw waasseedda wode, unttuntta ashshiyaa
uraa kiitteedda; ikka Biiniyaama zariyaappe Geera na'aa Ehuuda geetettee; I
haddirssa kushiyan ootsiyaa asaa. Israa'eeliyaa Asay Ehuuda Moo'aabe Kaatiyaa
Egiloonakko giiraana kiitteedda.
16 Ehuudi laa"u baggana k'aratteedda itti wad'aa gideedda mashshaa barew
giigisseedda; ushechcha miyyiyaa baggana bare mayuwaa giddon danc'c'eedda.
17 Hewaappe guyyiyaan, Moo'aabe Kaatiyaa Egiloonaw giiraa akki afiide
immeedda. Egilooni loytsi orddo asaa.
18 Ehuudi giiraa kaatiyaw immeeddawaappe guyyiyaan, giiraa tookkiide beedda
asatuwaa moyzzeedda.
19 Shin Ehuudi Gelggala matan de'iyaa masetteedda shuchchatuwaa matappe
Egiloonakko guyye simmi biide, «Kaatiyaw, taani new s'uuriyaabay de'ee» yaageedda.
Kaatii, «C'o"u ga!» yaageedda; hewaappe guyyiyaan Aa naagiyaawanttu ubbay
kare keseeddino.
20 He wode kaatii pook'iyaan de'iyaa itti kifiliyaan barekka utti de'ishin, Ehuudi
aakko shiik'iide, «S'oossay new kiitteeddabay de'ee» yaageedda. Kaatii bare utteedda
sa'aappe ek'k'eedda;
21 Ehuudi bare haddirssa kushiyaa yeddiide, ushechcha bagga miyiyaappe
mashshaa shoddiide, kaatiyaw uluwaan dirggintsi aggeeda.
22 Yaatina, mashshaw tuutii attennaan ulo giddo gelina, handday kammeedda.
Ehuudi mashshaa kaatiyaa uluwaappe shoddibeenna diraw, zokkiyaanna kantsi
keseedda.
23 Hewaappe guyyiyaan Ehuudi kare kesiide, pook'iyaan de'iyaa kifiliyaa
penggiyaa gorddiide, Aa bolla k'ulppeedda.
24 I bidiggowaappe guyyiyaan, k'oomatuu yiide, penggii gorddetteeddawaa
be'eeddino; giddo kifiliyaan urk'k'a sheeshshaw uttennan aggena yaagiide
k'oppeeddino.
25 Unttunttu naagu pokkana gakkanaw loytsi naageeddino. Shin kaatii penggiyaa
dooyennan is's'ina, k'ulppiyaa akkiide penggiyaa dooyeeddino; barenttu goday
hayk'k'iidde, wuyggiyaan kunddeeddawaa be'eeddino.
26 Unttunttu naagiidde gam"i de'ishshin, Ehuudi kessi akkiide, masetteedda
shuchchatuwaa aad'd'iidde, Sa'iira giyaa sa'aa bak'atteedda.
27 Efireema gezziyaa gakkeedda wode, Israa'eeliyaa Asay olaw shiik'anaadan
malakataa punneedda; Asay Aa kaalliide, yaappe duge wod'd'eedda.
28 Unttuntta, «Taana kaallite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday hinttenttu
morkkatuwaa, Moo'aabatuwaa hinttenttu kushiyan aatsiide immeedda» yaageedda.
Aa kaalliide wod'd'iide, Yorddaanoosa Shaafaa pinniyaa sa'atuwaa oyk'k'eeddino;
Moo'aabe asaappe itti uraynne hewaana aad'd'enaaddan te"eeddino.
29 He wode Moo'aabe asaappe tammu sha"a gidiyaa dooretteedda mino
olanchchatuwaa wod'eeddino; itti asaynne kessi akki attibeena.
30 He gallassi Moo'aabe Asay Israa'eeliyaa asaw moodetteedda; yaatina biittay
hosppun tammu laytsaa woppaa demmeedda.

Shamggaara

31 Ehuudappe guyyiyaan, Anaata na'ay Shamggaari denddeedda; Piliss's'eema
asaappe usuppun s'eetuwaa booraa laaggiyaa dok'uwaan wod'iide, Israa'eeliyaa asaa
ashsheeda.

4

Dibooronne Baaraak'a

1 Ehuudi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa
sintsan zaaretsiidekka iitabaa ootseedda.
2 Hewaa diraw, Med'inaa Goday Has'oora geetettiyaa kataman kaateteedda
Kanaane Kaatiyaa Yaabinayyaw unttuntta aatsiide immeedda; Aa olanchchatuwaa
gadaawu Sisaari Deriya-Harosheeta-Hagoyiima geetettiyaa kataman de'ee.
3 Yaabinayya birataappe oosetteedda udduppun s'eetu paraa gaaretuu de'iyaa
dirawunne I Israa'eeliyaa asaa k'areti baynnan laatamu laytsaa uk'k'unneedda diraw,
unttunttu maaduwaa demmanaw Med'inaa Godaakko waasseeddino.
4 He wode Laappidoota machchata Diboora, timbbitiyaa odiyaanna Israa'eeliyaa
biittan pirddiyaa daannatto.
5 Diboora Efireema gezziyaan, Raama katamaappenne Beeteele katamaappe
gidduwaan de'iyaa Diboori Zambbaa garssan uttaade pirddaw; Israa'eeliyaa Asay
bare yewuwaa pirddissanaw iikko yee.
6 Itti gallassi Deboora Abino'aama na'aa Baaraak'a Nifttaaleema gadiyaan de'iyaa
K'edeesha katamaappe kiittaade s'eesissaaddu; «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa
S'oossay neena hawaadan yaagiide azazee; ‹Nifttaaleema zariyaappenne Zaabiloona
zariyaappe tammu sha"a asaa akkaade, Taaboora Deriyaa ba.
7 Taani Yaabina olanchchatuwaa gadaaway Sisaari paraa gaaretuwaanne
olanchchatuwaa akkiide, K'iishoona Shaafaan neenana olaa gaketanaw yaanaadan
ootsana; taani new Aa aatsaade immana› yaagee» yaagaaddu.
8 Yaatina, Baaraak'i, «Neeni taananna booppe, taani baana; shin neeni taananna
baana d'ayooppe, taanikka biikke» yaageedda.
9 Aa, «Eeno, taani neenana baana; shin Med'inaa Goday Sisaara mac'c'a asaa
kushiyan aatsiide immiyaa diraw, he buussay new bonchcho gidenna» yaagaaddu.
Deboora denddaade, Baaraak'ana K'edeesha baaddu.
10 Baaraak'i Nifttaaleemanne Zaabiloona zeretsaa K'edeesha s'eesina, tammu sha"a
Asay Aa kaalliide kesseedda; Diboorakka aanana baaddu.
11 He wode Hebeera geetettiyaa itti bitanii de'ee; I K'eena asaa; I Muse bolluwaa
Hobaaba yara. I hara K'eenatuwaappe shaakettiide, K'edeeshakko shiik'iide,
Za'inaaniiman de'iyaa wolaa matan bare dunkkaaniyaa d'ogeedda.
12 Abino'aama na'ay Baaraak'i Taaboora Deriyaa beeddawaa Sisaari siseedda wode,
13 birataappe oosetteedda bare udduppun s'eetu paraa gaaretuwaanne barenana
de'iyaa asaa ubbaa s'eesissiide, Harosheeta-Hagooyiimappe K'iishoona Shaafaa
shiishsheedda.
14 Yaatina, Diboora Baaraak'a, «Dendda! Hachche Med'inaa Goday ne kushiyan
Sisaara aatsiide immiyaa gallassaa. Be'a, Med'inaa Goday neeppe sintsatiide beedda»
yaagaaddu. Hewaappe guyye Baaraak'i tammu sha"a asaa kaaletsiide, Taaboora
Deriyaappe wod'd'eedda.
15 Med'inaa Goday Sisaara, Aa paraa gaaretuwaa ubbaanne Aa olanchchatuwaa
ubbaa k'ara mashshaan Baaraak'a sintsaappe bak'atisseeda. Yaatina, Sisaari bare
paraa gaariyaappe wod'd'iide, gediyaan bak'ateedda.
16 Baaraak'i he paraa gaaretuwaanne olanchchatuwaa Harosheeta-Hagooyiima
gakkanaw yedersseedda. Sisaara olanchchatuu ubbay k'ara mashshaan
hayk'k'eeddino; itti asaynne attibeena.

17 He wode Has'oora Kaatiyaa Yaabini K'eena Hebeera golle asaana saro de'ee.
Hewaa diraw, Sisaari gediyaan bak'atiide, K'eena Hebeera machchatti Yaa'eeli
dunkkaaniyaa gakkeedda.
18 Yaa'eela Sisaara mokkanaw kesaade, «Ta godaw, gela; haa gela; yayyoppa»
yaagaaddu. Dunkkaaniyaa iikko gelina, Aa bare bullukkuwan kammaaddu.
19 Sisaari, «Taana saammee; ushiyaa guutsa haatsaa immaarikkii» yaageedda.
Maatsaa tigiyaa miishshaa pokaade ushshaaddu; yaataade zaaraadde kammaaddu.
20 Hewaappe guyyiyaan I izo, «Dunkkaaniyaa penggiyaan ee"a. Ayi Asay yiide,
‹Hawaan Asay de'ii?› yaagiide oochchooppe, ‹Baawa› ga» yaageedda.
21 Sisaari loytsi daabureedda diraw, gem"ishshuwaa pannureedda. Hebeera
machchata Yaa'eela madooshaanne dunkkaaniyaa d'ogiyaa shikaaliyaa akkaade,
loddan aakko shiik'aaddu; shiik'aade d'ogiyaa shikaaliyaa haytsa kariyaan essaade,
martteeluwaan d'ishaade, biittaanna sikkina, Sisaari hayk'k'eedda.
22 Baaraak'i Sisaara koyiidde yiina, Yaa'eela Aa mokkanaw kare kesaade, «Haaya;
neeni koyyiyaa bitaniyaa taani neena bessana» yaagaaddu. Izina dunkkaaniyaa
giddo geliide, Sisaara haytsa kariyaan d'oguu gelina, Aa anhay sa'aan giseeddawaa
be'eedda.
23 He gallassi S'oossay Israa'eeliyaa Asay Kanaane Kaatiyaa Yaabina s'oonanaadan
ootseedda.
24 Israa'eeliyaa Asay Kanaane Kaatiyaa Yaabina bolla min minniide biide,
wurssetsan Aa d'aysseedda.

5

Dibooranne Baaraak'a Yetsaa

1 He gallassi Dibooranne Abino'aama na'ay Baaraak'i ha yetsaa yes's'eeddino.
2 «Israa'eeliyaa asaa
kaaletsiyaawanttu kaaletseedda diraw,
Asaykka dosiide,
bare huup'iyaa aatsiide immeedda diraw,
Med'inaa Godaa galatite!

3 «Hinttenttoo kaatetoo, hawaa sisite!
Hinttenttoo deriyaa mooddiyaawanttoo, hayzitte!
Taani Med'inaa Godaw yes's'ana.
Med'inaa Godaw Israa'eeliyaa S'oossaw
galataa yetsaa yes's'ana.
4 Abeet Med'inaa Godaw,
neeni Se'iira Deriyaappe denddeedda wode,
Neeni Eedooma biittaappe kesseedda wode,
biittay k'aas's'eedda.
Saluwaappe iray bukkeedda;
ee, haatsay shaaretuwaappe duge soosoteedda.
5 Med'inaa Godaa sintsan deretuu k'aas's'eeddino;
Haray attina, Siinaa Deriikka Med'inaa Godaa
Israa'eeliyaa S'oossaa sintsan kokkoreedda.

6 «Anaata na'aa Shamggaana wodenne,
Yaa'eela wode c'aanaa mehiyaa laaggiyaa,
zal"anchchatuu he biittaana aad'd'ibeykkino.
Ogiyaanna biyaawanttukka ogiyaa aggiide,

5:5 Kes. 19:18

loossuwaana beeddino.
7 Israa'eeliyaa katamatuu Asay de'enna sa'aa gideeddino.
Taan Diboora, taan Israa'eeliyaa asaw,
aatto gidaade denddana gakkanaw ooninne attibeena.
8 Israa'eeliyaa Asay allaga s'oossatuwaa dooreedda wode,
gadiyaan olay denddeedda.
Oytamu sha"a Israa'eeliyaa olanchchatuwaa gidduwaan
itti gonddallii woy itti toori beettibeenna.
9 Ta wozanay Israa'eeliyaa ola gadaawatuwaana de'ee.
Asaa giddon dosiide barentta aatsiide immeeddawanttuna de'ee.
Med'inaa Godaa galatite!
10 Hinttenttoo, bootsa haretuwaa toggiyaawantto,
Hinttenttoo, gilaasiyaa bollan uteeddawanttoo,
ogiyaanna hamettiyaawanttoo,
hawaa sisite!
11 Haatsaa ollatuwaa matan shiik'eedda yetsanchchatuwaa yetsaa sisite.
Unttunttu Med'inaa Goday s'illotetsaa oosuwaabaa yes's'iino;
k'ay Israa'eeliyaa olanchchatuwaa s'illotetsaa oosuwaabaa yes's'iino.

«Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa asay
katamaa geliyaa penggetuwaakko duge wod'd'eedda.
12 Dibooree! Beegotta! Beegotta!
Beegotta! Beegottaade mazimuriyaa yes's'a.
Baaraak'a, dendda!
Neenoo, Abino'aama na'aw, ne omooduwaa akkaade ya.

13 «Hewaappe guyyiyaan, atteeda asatuu
kaappatuwaakko duge wod'd'eeddino.
Med'inaa Godaa asatuu olettanaw giigiide
Diboorikko yeeddino.
14 Amaaleek'a zaratuu beni de'eedda sa'aan de'iyaa,
Efireema asatuu yeeddino.
K'ay Biiniyaama asatuu unttuntta kaalleeddino.
Kaappatuu Maakira zaratuwaappenne,
Ola gadaawatuu Zaabiloona zaratuwaappe duge wod'd'eeddino.
15 Yisaakoora kaappatuu Diboorina yeeddino;
ee, Yisaakoora asaynne Baaraak'ikka yeedda;
unttunttu Aa geeduwaa kaalliide, zanggaaraa geleeddino.
Shin Roobeela zaratuu k'ofaan shaakettiide,
yaanawaa agganawaa k'achchibeykkino.
16 Unttunttu ayaw atteeddinoo?
Dorssatuwaa heemmiyaawanttu imbbilittaa sisanaw atteedinooyye?
Roobeela zaratuu k'ofaan shaakettiide,
yaanawaa agganawaa k'achchibeykkino.
17 Gala'aade asatuu Yorddaanoosa shaafaappe hefintsan atteeddino.
Daana zaratuu markkabatuu matan atteeddino.
Aaseera zaratuu barenttu de'iyaa sa'aan,
Meeditiraane Abbaa lank'k'iyaan atteeddino.
18 Zaabiloona zaratuu barenttu shemppuwaa hayk'k'oo aatsiide immeedda asatuwaa.
Nifttaaleema zaratuukka unttunttuwaadan ola dembban barenttu shemppuwaa
aatsiide immeeddino.

19 Kaatetuu yiide, Magido pulttotuwaa matan de'iyaa Taa'inaakan oletteeddino.
He Kanaane kaatetuu yaan olettiide,
omooddanaw ayaa biraanne demmibeeykkino.
20 Saluwaan de'iyaa s'oolinttetuukka oletteeddino.
Barenttu yuuyyiyaa yuushshan unttunttu Sisaarana oletteeddino.
21 K'iishoona Shaafay, benippe,
eretteedda K'iishoona Shaafay kuntsiide,
he kaatetuwaa shokiide afeedda.
Ta shemppattee, simmi minna;
sintsaw gaallifa.
22 Hewaappe guyyiyaan, paraa asatuu andaraasetiidde yeeddino.
Paratuu barenttu kottiyaan gadiyaa giirisseeddino.
23 Med'inaa Godaa kiitanchchay,
‹Merooza shek'k'ite!
Yan de'iyaa asaa iissiide shek'k'ite!
Ayaw gooppe, unttunttu Med'inaa Godaw ek'k'anaw yibeykkino.
Aa wolk'k'aama morkkatuwaanna olettanaw kesibeykkino› yaageedda.

24 «K'eena Hebeera machchata
Yaa'eela mac'c'a asaa ubbaappe anjjetteedaano gidu.
Dunkkaane giddon de'iyaa mac'c'a asaa ubbaappe iza anjjetteedano gidu.
25 Sisaari izo haatsaa oochchina,
maatsaa aw immaaddu.
Lo"o k'arabbaan me"eedda maatsaa ahaadu.
26 Itti kushiyaa yeddaade dunkkaaniyaa shikaaliyaa,
ushechcha kushiyan oosanchchatuwaa martteeluwaa oyk'k'aaddu.
Sisaara huup'iyaan d'ogaaddu;
haytsa kariyaana kantsa kessaaddu.
27 Yaatina, I bolk'k'u giide kunddeedda.
I he izi gediyaa matan
bolk'k'u giide kunddeedda.
He kunddeedda sa'aan hayk'k'eedda.
28 Sisaara daaya maskkootiyaanna s'eellaaddu.
‹Ta na'aa paraa gaarii ayaw gam"eedee?
Paratuu elleelliidde ayaw simmibeykkino?›
yaagaadde oochchaaddu.
29 Izi aad'd'eeda eranchcha mac'c'a asatuu Izi ooshaa zaareeddino.
Shin iza bare k'ofaan zaara zaaraadekka hawaadan yaagaaddu;
30 Unttunttu omoodiide shaakkiyaawaa demmennaan aggikkino.
Itti itti olanchchaa itti itti woy laa"u laa"u wodoratuu gakkennan aggikkino.
Sisaaraw unttunttu lo"iyaa mayuwaa immana;
k'ay tawukka k'ood'iyaan s'aas'anaw,
s'ilifiyaan alleek'k'ettiide lo"iyaa mayotuwaa
unttunttu ahana yaagaaddu.

31 «Abeet Med'inaa Godaw, ne morkketuu ubbay hewaadan hayk'k'iino!
Shin ne siik'atuu guura doliyaa awaadan p'oolino;
away bare wolk'k'aan kesiyaawaadan» yaageeddino.
Hewaappe guyyiyaan, gadii oytamu laytsaa woppaa demmeedda.

6

Geedoona

1 Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan zaaretsiide iitabaa ootseedda. Hewaa
diraw, Med'inaa Goday unttuntta Miidiyaama asaw aatsiide immeedda. Laappun
laytsaa unttuntta mooddeeddino.
2 Midiyaama Asay Israa'eeliyaa asaa bolla minneedda; Israa'eeliyaa Asay
unttunttuppe attanaw deriyaa bollan k'osettiyaasaa, gonggoluwaanne geessuwaa
giigisseedda.
3 Israa'eeliyaa Asay katsaa zereedda wode ubbaan, Miidiyaama Asay Amaaleek'a
asaananne away doliyaa bagga gadiyaan de'iyaa asaana yiide unttuntta oliino.
4 Unttunttu he gadiyaan dunkkaaniide, Gaaza katamaa gakkanaw, gadiyaa ubbaa
bollan doleeddabaa d'ayssino; dorssaa, mehiyaanne hariyaa laaggiide afiyaa diraw,
Israa'eeliyaa asaw ayaanne ashshikkino.
5 Barenttu mehiyaanne barenttu dunkkaaniyaa akkiide, boolii yiyaawaadan
c'orattiide yiino; unttunttanne unttunttu gaalotuwaa paydanaw danddayettenna;
unttunttu yiidde gadiyaa bayzzino.
6 Israa'eeliyaa Asay Miidiyaama asaa gaasuwaan kawusheedda; yaatiide
maaduwaa demmanaw Med'inaa Godaakko waasseedda.
7 Miidiyaama asaa gaasuwaan Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaakko waasseedda
wode,
8 Med'inaa Goday unttunttukko itti timbbitiyaa odiyaawaa kiitteedda. Timbbitiyaa
odiyaawe unttuntta, «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee;
‹Gibs'eppe, ayiletetsaa gadiyaappe taani hinttentta kessaad.
9 Taani hinttentta Gibs'e asaa kushiyaappenne uk'k'unniyaa asaa ubbaa
kushiyaappe ashshaad; hinttenttu sintsaappekka uk'k'unniyaa asaa yederssaade,
unttunttu gadiyaa hinttenttoo immaad.
10 Yaataade taani hinttentta, «Taani Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaattenne;
hinttenttu unttunttu gadiyaa laatteedda Amoorawaanatuwaa s'oossatoo
goynnoppite» yaagaadde odaad. Shin hinttenttu ta k'aalaa sisennan is's'eeddita›
yaagee» yaageedda.
11 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay Oofira giyaa saan de'iyaa
Abi'eezera yaraa Yo'aasha wolaa garssan utteedda. He wode Yo'aasha na'ay Geedooni
Midiyaama asaappe k'osettanaw woyniyaa eessaa gum"iyaasan zarggaa bukkee.
12 Hewan Med'inaa Godaa kiitanchchay aw beettiide, «Laa nenoo, mino
olanchchaw, Med'inaa Goday neenana de'ee» yaageedda.
13 Geedooni Aa, «Hay ta godaw! Med'inaa Goday nuunanna de'iyaawaa gidooppe,
ha metuu ubbay yaatina nuuna ayaw gakkeedee? Nu aawotuu, ‹Med'inaa Goday
nuuna Gibs'e gadiyaappe kesseedda› yaagiide nuw odeedda malalissiyaa Aa oosotuu
ubbay hak'an de'iinoo? Shin ha"i Med'inaa Goday nuuna mule aggiide, Miidiyaama
asaw aatsiide immeedda» yaageedda.
14 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday aakko simmiide, «New de'iyaa wolk'k'an
baade, Israa'eeliyaa asaa Miidiyaama asaa kushiyaappe ashsha. Be'a, neena
kiittiyaawe taana» yaageedda.
15 Geedooni, «Abeet Med'inaa Godaw, taani Israa'eeliyaa asaa waataade ashshoo?
Ta yaray Minaase zaratuwaa ubbaappe aad'd'eeda laafa; taanikka ta aawuwaa soo
asaa ubbaappe guutsa» yaagiide zaareedda.
16 Med'inaa Goday, «Tumuppe taani neenana gidana; itti asaa shoc'iyaawaadan,
neeni Miidiyaama asaa shoc'aade s'oonana» yaageedda.
17 Geedooni, «Neeni taanan nashetteeddawaa gidooppe, taananna haasayiyaawe
neeni tumuppe S'oossaa gidiyaawaa taani erana mala, malaataa taana bessa.

18 Taani guyye simma baade, new immiyaawaa ahana gakkanaw, hayyanaa
hawaappe booppa» yaageedda.
Med'inaa Goday, «Neeni simmana gakkanaw, taani hawaan naagana» yaageedda.
19 Geedooni bare soo geliide, bolttiboltta deeshsha maraa shukkiide katseedda; itti
tammu kiilo giraame gidiyaa d'iiliyaa akkiide, irshshuwaa yeggennaan ukitsaa
uukkeedda. Ashuwaa masoofiyan wotsiide, c'abbaa keriyaan tigeedda; ubbaakka
akkiide afiide, wolaa garssan utteedda S'oossaa kiitanchchaw shiishsheedda.
20 S'oossaa kiitanchchay Aa, «Ashuwaanne irshshuu gelibeenna ukitsaa akkaade, ha
shuchchaa bolla wotsa; c'abbaakka Aa bolla tiga» yaageedda; hewaappe guyyiyaan
Geedooni hewaadan ootseedda.
21 Med'inaa Godaa kiitanchchay bare kushiyan oyk'k'eedda s'am"aa s'eeran
ashuwaakka irshshuu gelibeenna ukitsaa bochcheedda; tamay shuchchaa giddoppe
kesiide, ashuwaakka irshshuu gelibeenna ukitsaa meedda; hewaappe guyyiyaan,
Med'inaa Godaa kiitanchchay Aa sintsaappe geemmeedda.
22 Geedooni be'eeddawe Med'inaa Godaa kiitanchchaa gidiyaawaa akeekeedda
wode, «Aayye ana! Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, taani Med'inaa Godaa
kiitanchchaa ta ayfiyaan be'aaddi!» yaageedda.
23 Shin Med'inaa Goday, «Saruu new gido! Yayyoppa! Hayk'k'akka» yaageedda.
24 Geedooni Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa yaan giigissiide, he sa'aa Med'inaa
Goday Saro S'oossaa yaagiide suntseedda. He yarshshiyaa sa'ay Abi'eezera
yaratuwaassa gidiyaa Oofiran hachche gakkanaw ek'k'iide de'ee.
25 He gallassi k'amma Med'inaa Goday Geedoona, «Ne aawuwaa booraa
laa'entsuwaa, laytsay laappuna giddeeddawaa akka. Ne aawuu Ba'aala geetettiyaa
eek'aw yarshshiyaa sa'aa kola; Aa gas'aan de'iyaa Asheero geetettiyaa mac'c'a
s'oossatuu misiliyaakka k'ans's'ereetsaa yegga.
26 Ha deriyaa huup'iyaan Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, shuchchaappe
yarshshiyaa sa'aa loytsaade giigissa; hewaappe guyyiyaan, neeni k'ans's'ereetseedda
Asheero geetettiyaa s'oossatuu misiliyaa k'oo'uwaa eetsaade, laa'entso booraa
ubbaanna s'uuggiyaa yarshshuwaa udaade yarshsha» yaageedda.
27 Geedooni bare k'oomatuwaappe tammatuwaa akkiide, Med'inaa Goday aw
odeeddawaadan ootseedda. Shin I bare aawuwaa soo asawunne kataman de'iyaa
asaw yayyeedda diraw, hewaa gallassan ootsiyaawaa aggiide k'amman ootseedda.
28 Wontta guuran katamaa Asay denddeedda wode, Ba'aala geetettiyaa eek'aw
yarshshiyaa sa'ay koletti kichcheeddawaanne Aa lank'k'iyaan de'iyaa Asheeri misilii
k'ans's'ettiide wod'd'eeddawaa be'eedda. K'ay unttunttu yarshshiyaa sa'ay
giigeeddawaanne Aa bolla laa'entso booray yarshshetteeddawaa be'eeddino.
29 Barenttu giddon, «Laa hawaa ootseeddawe oonee?» yaagiide ittuu ittuwaa
oochcheeddino. Unttunttu yuuyyi yuuyyiide oochchiide, hewaa ootseeddawe
Yo'aasha na'aa Geedoona gidiyaawaa ereeddino.
30 Hewaappe guyyiyaan katamaa Asay Yo'aasha, «Ba'aala geetettiyaa eek'aw
yarshshiyaa sa'aa koleedda dirawunne Aa lank'k'iyaan de'iyaa Asheeri misiliyaa
k'ans's'eretsiide yeggeedda diraw, nuuni Aa wod'ana mala, ne na'aa haa kessa»
yaageedda.
31 Yo'aashi bare bollan denddeedda asaa ubbaa, «Hinttenttu Ba'aalaw mootettiitee?
Woy hinttenttu Aa ashshanaw abakkaatee? Hinttenttu giddoppe aw mootettiyaa
uray de'oppe, sa'ay wonttanaw I hayk'k'o! Ba'aali s'oossaa gidooppe, bare
yarshshiyaa sa'aa koleeddawaana I barew mootetto» yaageedda.
32 Yaatina, he gallassi Yo'aashi, «Koletteeddawe aw yarshshiyaa sa'aa gideedda
diraw, aanana Ba'aali mootetto» yaagiide Geedoona suntsaa Yeruba'aala giide
suntseedda.

33 Hewaappe guyyiyaan, Miidiyaama gadiyaa asay, Amaaleek'a gadiyaa asaynne
away doliyaa bagga gadiyaa Asay ubbay ittippe shiik'iide, Yorddaanoosa Shaafaa
pinneeddino; Iziraa'eela giyaa wombban dunkkaaneeddino.
34 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Ayyaanay Geedoona bolla wod'd'eedda;
Abi'eezera yara gidiyaa Asay ubbay barena kaallana mala, unttuntta s'eesanaw
malakataa punneedda.
35 Minaase zaratuwaa ubbaw asaa kiittiide, barena kaallana mala unttunttakka
s'eesisseedda. K'ay Aaseera zaretoo, Zaabiloona zaretoonne Nifttaaleema zaretoo
asaa kiittina, unttunttukka aanana olaa baanaw keseeddino.
36 Hewaappe guyyiyaan Geedooni S'oossaa, «Taani Israa'eeliyaa asaa ashshana
mala, neeni taana dooreeddawaa taw odeeddawaa gidooppe,
37 be'a, zarggaa bukkiyaa uddumaan dorssaa agoozaa taani wotsana; ketterssay he
dorssaa agoozaa s'alaalan de'ina, biittaa ubbay mela gidooppe, neeni
odeeddawaadan, Israa'eeliyaa asaa neeni ta kushiyan ashshanawaa taani erana»
yaageedda.
38 I geeddawaadan haneedda. Wonttetsa gallassi guura guuraanna denddiide,
dorssaa agoozaa gum"eedda wode, itti kuyis'aaro gidiyaa haatsay aappe kesseedda.
39 Yaatina, Geedooni k'aykka S'oossaa, «Hayanaa hank'k'ettoppa! Taani neena
gujjaadekka itti gede oochchay; dorssaa agoozaa bolla hara malaataa bessanaadan
taani neena oochchay. Ha"i k'ay dorssaa agoozay mela gidina, biittay irs's'iide
ketterssattanaadan udaarikkii» yaageedda.
40 He gallassi k'amma S'oossay he malaataa ootseedda. Wonttetsa gallassi guura
dorssaa agoozaa mela gidina, biittaa ubbay irs's'iide ketterssatteedda.

7

Geedooni Miidiyaamatuwaa S'ooneedda

1 Yeruba'aala geetettiyaa Geedooninne aanana de'iyaa Asay ubbay wontta guuran
denddi biide, Harooda geetettiyaa pulttiyaa matan dunkkaaneedda. Miidiyaama
gade asatuukka hinttuttuppe huup'issa baggana Moore geetettiyaa deriyaa matan
de'iyaa wombbaa giddon dunkkaaneeddino.
2 Med'inaa Goday Geedoona hawaadan yaageedda; «Miidiyaama asaa taani
hinttenttu kushiyan aatsaade immanaw, neenana de'iyaa Asay dareedda;
Israa'eeliyaa asay, ‹Nu wolk'k'an atteeddo› giide ta bolla c'eek'ettenna mala,
Midiyaama asaa taani unttunttoo aatsaade immikke.
3 Hewaa diraw, ha"i asaw, ‹Yashshan kokkoriyaa Asay ooninne de'oppe, Gala'aade
Deriyaappe simmiide, guyye bare soo bare soo bo› yaagaadde awaaya» yaageedda.
Yaatina, laatamanne laa"u sha"a Asay guyye simmeedda; tammu sha"a Asay atteedda.
4 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Geedoona, «Ha"ikka Asay dareedda. Neeni
unttuntta duge haatsaw afa; taani unttuntta new yaan shaakkana. Taani, ‹Hawee
neenana bo› giyaawe neenana bo; taani, ‹Hawee neenana booppo› giyaawe booppo»
yaageedda.
5 Yaatina, Geedooni asaa haatsaakko afeedda. Med'inaa Goday Geedoona, «Ha asaa
giddoppe gulbbatiide haatsaa ushiyaawanttanne, kanaadan haatsaa ins's'arssan
labac'i labac'i ootsiide ushiyaawantta shaakka» yaageedda.
6 Barenttu kushiyan haatsaa kop'p'etiide labac'i ootsiide usheeddawanttu paydu
heezzu s'eeta; shin atteedawanttu ubbay haatsaa ushanaw gulbbateeddino.
7 Med'inaa Goday Geedoona, «Barenttu kushiyan haatsaa ek'uwaan kop'p'etiide
labac'i ootseedda heezzu s'eetu asatuwaan taani hinttentta ashshana; Miidiyaama

7:3 Zar. 20:8

asatuwaa hinttenttoo aatsaade immana. Shin atteeda Asay ubbay bare soo bare soo simmo» yaageedda.
8 Yaatina, Geedooni asatuwaa shink'k'aanne malakataa akkeedda heezzu s'eetu asatuwaa barenana ashshiide, yenkko asaa ubbaa unttunttu soo unttunttu soo yeddeedda. Ha ubbabay haniyaa wode, Miidiyaama olanchchatuu unttuttuppe hirkki bagganna wombbaan dunkkaaniide utteeddino.

9 He gallassi k'amman Med'inaa Goday Geedoona, «Taani new aatsaade immeedda diraw, denddaade unttunttu dunkkaaneedda sa'aan unttunttunna olaa gaketta.
10 Neeni baade olanaw yayyooppe, ne k'oomaa Puura akkaade, unttunttu dunkkaaneedda sa'aa duge baade,
11 unttunttu giyaawaa sisa. Hewaappe guyyiyaan, neeni unttuntta olanaw minnana» yaageedda.

Geedooninne Aa k'oomay Puuri, Midiyaamatuu dunkkaaneedda sa'aa gas'aan naagiyaa olanchchatuwaakko beeddino.
12 He wode booliyaadan c'oratteedda Miidiyaama asay, Amaaleek'a asaynne away doliyaa baggana de'iyaa Asay ubbay wombbaa giddon dunkkaaniide utteeddino. Unttuttu gaalotuu abbaa doonaan de'iyaa shafiyaadan paydanaw danddayettennawantta.

13 Geedooni yaa gakkiyaa wode, itti bitanii bare akumeteedda akumuwaa bare laggiyaw odee; «Sisa, taani akumuwaa akumetaad. Itti bangga ukitsay gonddorettiidde, Miidiyaamatuu dunkkaaneedda sa'aa yeedda. Gakkiide dunkkaaniyaa dom"eedda; dunkkaanii aad'd'i wod'd'iide mic'etteedda» yaageedda.

14 Hewaappe guyye Aa laggii zaariide, «Hewe Israa'eeliyaa Yo'aasha na'aa Geedoona mashshaappe attina, harabaa gidenna. S'oossay Miidiyaamanne Midiyaamatuwaanna de'iyaa olanchchatuwaa ubbaa Geedoonaw aatsiide immeedda» yaageedda.

15 Geedooni he odeedda akumuwaanne akumuwaa birshshetsaa siseedda wode, gulbbatiide S'oossaw goynneedda. Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatuu dunkkaaneedda sa'aa guyye simmiide, «Denddite! Med'inaa Goday Miidiyaama olanchchatuwaa hinttenttu kushiyan aatsiide immeedda!» yaageedda.
16 Heezzu s'eetu asatuwaa heezzu c'itan shaakkeedda; unttunttoo huup'iyaan huup'iyaan itti itti malakkataanne giddon ees's'iyaa s'omppii de'iyaa itti itti s'aaruwaa immeedda.
17 Unttuntta, «Taakko haa s'eelliide, taani ootsiyaawaa ootsite. Taani unttunttu dunkkaaneedda sa'aa mataa gakkaade ootsiyaawaadan, hinttenttukka ootsite.
18 Taaninne taananna de'iyaawanttu ubbatuu malakataa punniyaa wode, hinttenttukka unttunttu dunkkaaneedda sa'aa yuuyyi aad'd'iide, hinttenttu malakataa punniidde, ‹Med'inaa Godawunne Geedoonaw!› yaagiide waassite» yaageedda.

19 K'ammaw giddo gishuwaa gidanaw guutsa attide'ishin, naagiyaa olanchchatuu laametteeddawaappe guyyiyaan, Geedooninne aanana de'iyaa s'eetu asatuu biide, Miidiyaamatuu dunkkaaneedda sa'aa mata gakkiide barenttu malakataa punneeddino; barenttu oyk'k'eedda s'aaruwaa ubbaakka mentseeddino.
20 Hara baggana de'iyaa laa"u c'itatuukka barenttu malakataa punniide, s'aarotuwaakka mentseeddino; haddirssa kushiyan ees's'iyaa s'omppiyaa, ushechcha kushiyan malakataa oyk'k'iide punniidde, «Med'inaa Godawunne Geedoonaw mashshaan oletteetto!» yaagiide waasseeddino.
21 Asay ubbay Miidiyaamatuu dunkkaaneedda sa'aa yuushshuwaan bare sa'aan sa'aan ek'k'ide'ishin, Miidiyaama olanchchatuu ubbay waassiidde bak'atteedino.

22 Geedoona Asay heezzu s'eetu malakataa punneedda wode, morkkatuwaa olanchchatuu barenttu mashshaan ittuu ittuwaa wod'anaadan Med'inaa Goday ootseedda; yaatina, atteeda olanchchatuu S'ireerakko simmiide, Beetishiis'a geetettiyaa katamaa gakkanaw, hewaappekka aad'd'iidde, S'abaata matan de'iyaa Aabeeli-Mahoola gakkanaw bak'atteedino.
23 Hewaappe guyyiyaan Geedooni, Nifttaaleema zariyaappe, Aaseera zariyaappenne Minaase zaratuwaa ubbaappe Israa'eeliyaa asaa s'eesiide shiishshina, unttunttu Miidiyaamatuwaa yedersseeddino.
24 Efireema gezziyaan de'iyaa asaa ubbaakko Geedooni asaa kiittiide, «Miidiyaama asaa olanaw duge wod'd'ite; Beetibaana gakkanaw de'iyaa Yorddaanoosa Shaafaanne an geliyaa k'eeri shaafatuwaa unttuttuppe kasetiide oyk'k'ite» yaageedda. Hewaappe guyye Efireema Asay ubbay s'eegetti shiik'iide, Beetibaara gakkanaw Yorddaanoosa Shaafaanne an geliyaa k'eeri shaafatuwaa oyk'k'eedda.
25 Oreebanne Za'eeba geetettiyaa Miidiyaamatuwaa kaappatuwaa laa"uwaa omoodeeddino; Oreeba Oreeba Zaallaa giyaa saan wod'eeddino; Za'eeba k'ay Za'eeba Woynniyaa Gum"iyaa sa'aa giyaa sa'aan wod'eeddino. Hewaappe guyyenna atteeda Miidiyaamatuwaa yederssiidde, Oreeba k'ood'iyaanne Za'eeba k'ood'iyaa muuc'eeddino; unttunttu guuggetuwaa Geedoonakko aheeddino. He wode Geedooni Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggana de'eedda.

8

Miidiyaamatuu Wurssetsa S'oonuwaa S'oonetteeddino

1 Hewaappe guyyiyaan, Efireema Asay Geedoona, «Miidiyaamatuwaa olanaw baadde nuuna ayaw s'eesabeykkii? Nuuna ayaw hawaadan ootsaaddii?» yaagiide loytsi palumetteeddino.
2 Shin Geedooni zaariide, «Taani ootseeddawaappe hinttenttu ootseeddawe aad'd'enneyye? Ta yaratuu Abi'eezeratu shiishsheedda mule katsaappe hinttenttu Efireema zaratuu k'oreedda k'aarimii keekenneyye?
3 Miidiyaamatuwaa kaappatuwaa, Oreebanne Za'eeba S'oossay hinttenttu kushiyan aatsiide immeedda. Hinttenttu ootseeddawaa mala, taani ay ootsanaw danddayayitaa?» yaageedda. I hewaadan giina, unttunttu hank'k'uwaappe zarbbeeddino.
4 Geedooninne aanana de'iyaa heezzu s'eetu Asay Yorddaanoosa Shaafaa yiide pinneeddino; unttunttu ay daaburooppekka, barenttu morkkatuwaa yederssiyaawaa aggibeykkino.
5 Yederssiidde Sukkota gakkeedda wode, Geedooni katamaa asaa, «Ta Asay daabureedda diraw, hayanaa amareeda ukitsaa immeerikkitee. Taani Miidiyaamatuwaa kaatetuwaa Zebaahanne S'almmunaa'a yederssaadde de'ay» yaageedda.
6 Hewaappe guyye Sukkota katamaa kaappatuu, «Zebaahanne S'almmunaa'a neeni omooddabeykkashin, ne olanchchatoo ayaw ukitsaa immanee?» yaageeddino.
7 Yaatina, Geedooni, «Lo"a ayinne baawa! Med'inaa Goday Zebaahanne S'almmunaa'a ta kushiyan aatsiide immiyaa wode, taani mela biittaa aguntsaaninne kinddichchuwaan hinttentta wad'd'ana» yaageedda.
8 Hewaappe Panu'eela giyaa sa'aa beedda; yaan de'iyaa asaakka he ooshaa oochcheedda. Shin Panu'eela asaykka Sukkota katamaa Asay zaareeddawaadan zaareedda.
9 Yaatina, Panu'eela asaakka, «Taani s'oonaade saro simmiyaa wode, hinttenttu katamaa naagiyaa ha adussa gimbbiyaa laalana» yaageedda.

8:3 Maz. 83:11

10 Zebaahinne S'almmunaa'i away doliyaa baggappe yeedda olanchchatuwaappe
atteeda barenttu tammanne ichcheshu sha"a olanchchatuwaanna K'ark'k'oora
geetettiyaa kataman de'iino. Kase away doliyaa baggappe yeedda
olanchchatuwaappe mashshaan olettiyaa itti itti s'eetanne laatamu sha"a gidiyaa
olanchchatuu olan hayk'k'i wureeddino.
11 Geedooni Nobaahappenne Yogibaahappe away doliyaa baggan de'iyaa
zallaanatuwaa gas'aa ogiyaanna biide, hewan de'iyaa olanchchatuwaa bolla
unttunttu akeekenan de'ishshin woraajjeedda;
12 unttunttu ubbay dagammeeddino. Miidiyaama kaatetuu Zebaahinne
S'almmunaa'i laa"attuukka bak'atteedino; shin Geedooni unttuntta yederssi gakkiide
omoodeedda.
13 Yo'aasha na'ay Geedooni olaappe Hereesa Pinuwaanna simmeedda.
14 Sukkooteppe itti wodallaa oyk'k'iide oochcheedda. Wodallay Sukkoota
kaappatuunne c'imatuwaa laappun tammanne laappunatuwaa suntsaa s'aafiide aw
immeedda.
15 Hewaappe guyyiyaan, Geedooni Sukkoota asaakko yiide, « ‹Zebaahanne
S'almmunaa'a neeni omooddabeykkashin, ne daabureedda asaw ayaw ukitsaa
immanee?› giide hinttenttu taana k'iliic'eeddita; shin Zebaahanne S'almmunaa'a
hawantta be'ite» yaageedda.
16 Hewaappe guyyiyaan, mela biittaa aguntsaaninne kinddichchuwaan wad'd'iide;
Sukkoota kaappatuwaa k'as's'ayeedda.
17 K'ay Panu'eelan katamaa naagiyaa adussa gimbbiyaa laaliide, katamaan de'iyaa
attuma asaa wod'eedda.
18 Yaatiide Geedooni Zebaahanne S'almmunaa'a, «Hinttenttu Taabooran wod'eedda
asatuu ay malee?» yaagiide oochcheedda.
Shin unttunttu, «Ne mala; unttunttu ubbaykka kaatiyaa naanaa malatino» yaagiide
zaareeddino.
19 Geedooni, «Unttunttu ta ishatuwaa; unttunttu ta daay naanaa. Med'inaa Goday
ero! Hinttenttu unttuntta wod'ibeennawaa gidintto, taanikka hinttentta wod'ikke
shin» yaageedda.
20 Bare bayira na'aa Yetera, «Dendda ek'k'aade, hawantta wod'a» yaageedda.
Hewaappe guyye Yeteri biro yalaga gideedda diraw yayyiide, bare mashshaa
shoddibeenna.
21 Hewaappe guyyiyaan, Zebaahinne S'almmunaa'i Geedoona, «Dendda ek'k'aade,
neeni nuuna wod'a. Attuma asaa oosuwaa ootsanaw attuma asaa koshshee»
yaageeddino. Yaatina, Geedooni denddiide, unttuntta wod'eedda; unttunttu
gaalatuwaa k'ood'iyaan de'iyaa alleek'k'uwaa ubbaa akkeedda.
22 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Geedoona, «Neeni nuuna Miidiyaama
asaappe ashsheeda diraw, neeni, neeppe guyyiyaan ne na'aynne ne na'aa na'ay
nuuna mooddite» yaageedda.
23 Hewaappe guyye Geedooni, «Taani hinttentta mooddikke; ta na'aykka hinttentta
mooddenna; Med'inaa Goday hinttentta mooddo» yaageedda.
24 Unttuntta, «Ane taani hinttentta ittibaa oochchay: hinttenttu ubbay omoodiide
aheedda haytsa work'k'aa taw immite» yaageedda. Isimaa'eela asaadan, Miidiyaama
biittaa asatuukka haytsaan work'k'aa wotsiino.
25 Israa'eeliyaa Asay zaariide, «Eeno, nu immana» yaageedda. Afilaa hiis's'iide Asay
ubbay bare omoodeedda haytsa work'k'aa hiis'etteedda afilaa bollan wotseedda.
26 Geedooni akkeedda haytsa work'k'ay laatamu kiilo giraame dees'iyaawaa.
Hewenne, hara alleek'k'iyaawantta, k'ood'iyaan aatsiyaa habiliyaa, Midiyaamatuwaa
kaatetuu mayiyaa ochchaa teeraa malatiyaa mayotuwaanne unttunttu gaalotuwaa
k'ood'iyaappe aketeedda alleek'k'iyaawantta gujjennaana.

27 Geedooni work'k'aappe eefuudiyaa giigissiide, bare de'iyaa Oofira kataman
wotseedda. Guyyeppe Israa'eeliyaa Asay ubbay S'oossaa aggiide, he eefuudiyaw
goynneedda; Geedoonawunne Aa soo asaw hewe p'ire gideedda.
28 Hewaadan haniide, Miidiyaama Asay Israa'eeliyaa asaw moodetteedda;
unttunttu Israa'eeliyaa asaa bolla laa'entsuwaa denddibeykkino. Geedooni
hayk'k'ana gakkanaw, oytamu laytsaa gadii woppaa demmeedda.

Geedoona Hayk'k'uwaa

29 Yo'aasha na'ay, Yeruba'aala geetettiyaa Geedooni bare soo guyye biide, bare
gollen de'eedda.
30 Geedooni c'ora machchiyaa akkeedda diraw, aw laappun tammu attuma naanay
yeletteeddino.
31 K'ay Sekeema kataman de'iyaa k'oomata attuma na'aa aw yelina, suntsaa
Aabimeleeka yaagiide suntseedda.
32 Yo'aasha na'ay Geedooni lo"o c'imiide hayk'k'eedda; bare aawuwaa Yo'aasha
duufuwaan moogetteedda. Ha duufuu Abi'eezera yaratuu de'iyaa Oofira kataman
de'ee.
33 Geedooni hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay S'oossaappe guyye
simmiide, Ba'aala geetettiyaa s'oossatoo goynneedda; Ba'aali-Bariita geetettiyaa
eek'aa barenttoo s'oossaa ootseeddino.
34 Yaatiide Israa'eeliyaa Asay unttunttu yuushshuwaan de'iyaa morkkatuwaa
ubbaappe unttuntta ashsheeda Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa hassayibeykkino.
35 K'ay Geedooni Israa'eeliyaa asaw ootseedda lo"o oosuwaa ubbaw, unttunttu Aa
soo asaw keekkan kushiyaa zaaribeykkino.

9

Aabimeleeka

1 Geedoona na'ay Aabimeleeki Sekeema kataman de'iyaa bare daay
dabbotuwaakko beedda; unttunttanne bare daay zeretsaa ubbatuwaa hawaadan
yaageedda;
2 «Ane Sekeema kataman de'iyaa asaa ubbaa hawaadan yaagiide oochchite;
‹Geedoona laappun tammu naanay ubbay hinttentta mooddooppe lo"eyye? Woy itti
Asay mooddooppe lo"ee?› yaagiide oochchite. Taani hinttew ashuwaan mata dabbo
gidiyaawaa k'ay dogoppite» yaageedda.
3 Hewaappe guyye izi daay dabbotuu ha k'aalaa ubbaa Aa diraw Sekeema katamaa
asaw odeeddino; Abimeleeki unttunttoo dabbo gideedda diraw, Sekeema Asay Aa
kaallanaw k'ofaa k'achcheeda.
4 Yaagiidde unttunttu Ba'aali-Bariita eek'aa golliyaappe laappun tammu s'agaraa
biraa akkiide, aw immeeddino.
Aabimeleeki he biran shufurotuwaanne bonk'k'iyaawantta k'as'ariide, barena
kaallanaadan ootseedda.
5 Oofira giyaa saan de'iyaa bare aawuwaa soo biide, bare ishatuwaa, Geedoona
naanaa laappun tammatuwaa, itti shuchchaa bollan siifisseedda. Shin Geedoona
na'ay, wurssetsa teefay, Yo'aataame k'osettiide, hayk'k'ennan atteedda.
6 Hewaappe guyyiyaan, Sekeema asaynne Beetimiillo Asay ittippe shiik'iide,
Sekeeman de'iyaa goynniyaa wolaa tuussaakko beeddino; yaan Aabimeleeka
kaateyeeddino.
7 Yo'aataame hewaa siseedda wode, biide Gariizaama Deriyaa s'eeraa kesiide, bare
k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaagiide waasseedda; «Hinttenttoo Sekeema
asatoo, hinttenttu taani odiyaawaa sisite! S'oossaykka hinttenttu odiyaawaa
sisanawaa.

8 «Itti gallassi mitsatuu ubbay shiik'iide, barenttu bolla kaatiyaa kaateyanaw biidde
wogaraa, ‹Haaya, nu bolla kaatetta› yaageeddino.
9 Shin atikilttiyaa sa'ay, ‹Ta hinttenttu bolla kaatetana koshshiyaawaa gidooppe,
s'oossatuwaanne asatuwaa bonchchissiyaa ta zayitiyaa immiyaawaa aggay
giyaawaa› yaagiide zaareedda.
10 «Hewaappe guyyiyaan, mitsatuu balasiyaa geetettiyaa mitsaa, ‹Haaya, nu bolla
kaatetta› yaageeddino.
11 Shin balasii, ‹Ta hinttenttu bolla kaatetana koshshiyaawaa gidooppe, mal"iyaa
lo"o ayfiyaa ayfiyaawaa aggay giyaawaa› yaagiide zaareedda.
12 «Yaatina, mitsatuu woyniyaa turaa, ‹Haaya, nu bolla kaatetta› yaageeddino.
13 Shin woyniyaa turay, ‹Ta hinttenttu bolla kaatetana koshshiyaawaa gidooppe,
s'oossatuwaanne asatuwaa nashechiyaa woyniyaa eessaa immiyaawaa aggay
giyaawaa› yaagiide zaareedda.
14 «Yaatina, wurssetsan mitsatuu ubbay kashiyaa, ‹Haaya, nu bolla kaatetta›
yaageeddino.
15 Hewaappe guyye kashii, ‹Hintte tumuppe taana hinttenttu bolla kaateyanaw
koyooppe, haa yiide ta kuwan shemppite. Hewaa hinttenttu is's'ooppe, kashiiyaappe
tamay kesiide, Liibaanoosa zigatuwaa mo› yaageedda.
16 «Abimeleeka hinttenttu kaateyeeddawe tumatetsaaninne suuretetsaanne?
Geedooni hinttenttoo ootseeddawaa akeekiide, Aa golle asaw bessiyaawaadan
kushiyaa zaareedditee?
17 Ta aawuu hinttenttoo oletteeddawaa akeekite; Miidiyaama asaappe hinttentta
ashshana yaagiide, barena hayk'k'oo aatsiide immeedda.
18 Shin hinttenttu hachche ta aawuwaa golliyaa asaa bollan denddiide, Aa laappun
tammu naanaa itti shuchchaa bollan siifeeddita; Geedooni k'oomatippe yeleedda
Aabimeleeki hinttenttoo dabbo gideedda diraw, Sekeeman kaateyeeddita.
19 Ha"i simmi Geedoonawunne Aa golliyaa asatoo hinttenttu ootseedda kiittay
tumatetsaananne suuretetsaanna gidooppe, Aabimeleekana ittippe nashetite; ikka
hinttenana nashetto.
20 Shin hewaa gidana d'ayooppe, Aabimeleekappe tamay kesiide, Sekeema asaanne
Beetimiillo asaa mo; hewaaddankka k'ay, Sekeema asaappenne Beetimiillo asaappe
tamay kesiide, Abimeleeka mo» yaageedda.
21 Yo'aataame bare ishaa Aabimeleekaw yayyeedda diraw, bak'atiide Ba'eera giyaa
sa'aa biide yaan de'eedda.
22 Aabimeleeki Israa'eeliyaa gadiyaan heezzu laytsaa kaateteedda.
23 Hewaappe guyyiyaan, S'oossay Abimeleekappenne Sekeema asaappe gidduwaan
iita ayaanaa kiitteedda; Sekeema Asay Aabimeleeka bolla amanetenaan is's'iide
denddeedda.
24 S'oossay hewaa ootseeddawe, Aabimeleeki bare ishatuwaa wod'eedda
diraassanne Geedoona laappun tammu naanaa suutsaa haluwaa I c'igetanaadan
Sekeema Asay Aa mintsetseedda dirassa.
25 Sekeema Asay amareeda asaa dooriide, deriyaa s'eeran Abimeleeka bolla
muggiide uttanaadan ootseedda. Muggi utteeddawanttu ogiyaanna mentsiyaa asaa
ubbaa bonk'k'eeddino; Aabimeleeki hewaa ubbaa siseedda.
26 Hewaappe guyyiyaan, Ebeeda na'ay Ga'aali bare ishatuwaanna Sekeema yeedda;
Sekeema Asay an ammanetteeda.
27 Ubbaykka barenttu gade biide, woyniyaa teeraa mas'eeddino; Woynniyaa eessaa
agiide, wolk'k'aama baalaa kesseeddino. Barenttu eek'aa golliyaa geliide, yaan
miiddinne ushiidde Aabimeleeka shek'k'eeddino.
28 Ebeeda na'ay Ga'aali, «Nuuni Sekeema Asay moodettanaw Aabimeleeki oonee? I
Geedoona na'aa gidennee? Zabuulikka ha katamaa mooddanaadan Aabimeleeki

suntseeddawaa gidennee? Hewaappe Shekeema aawuwaa Hamoora zaretoo ane moodeteetto.
29 Ha asaa kaaletsiyaawe taana gidaarkkitaashsha! Yaatintto taani Aabimeleeka diggana shin. Aabimeleeka s'eesaade, ‹Ne olanchchatuwaa darissa akkaade, olettanaw haaya› yaagana shin» yaageedda.
30 Ebeeda na'ay Ga'aali geeddawaa katamaa mooddiyaa Zabuuli siseedda wode, hank'k'uwaa ees's'i kesseedda;
31 yaatiide Aruuma kataman de'iyaa Aabimeleekakko asaa kiitteedda. Hewaappe, «Ebeeda na'ay Ga'aalinne Aa ishatuu Sekeema yeeddino; kataman de'iyaa asaa ne bolla dentsetseeddino.
32 Hewaa diraw, neeninne neenana de'iyaa Asay k'amman denddiide, shooyk'aan muggiide naagite.
33 Wontta guura away kesiyaa wode, Unttunttu akeekenan katamaa bolla woraajjite; Ga'aalinne aanana de'iyaa Asay hinttentta olanaw kesiyaa wode, hinttenttoo haneedda keeshshaa minniide olettite» yaageedda.
34 Aabimeleekinne aanana de'iyaa Asay ubbay k'amman denddiide, Sekeemappe karenna oyddu c'itan shaakettiide muggeeddino.
35 Aabimeleekinne aanana de'iyaa Asay Ebeeda na'ay Ga'aali kesiide, katamaa geliyaa penggiyaan ek'k'eeddawaa be'iide, k'osetteedda saappe keseeddino.
36 Ga'aali asaa be'eedda wode Zabuula, «S'eella! Asay deretuwaa huup'iyaappe wod'd'ee» yaageedda.
Hewaappe guyye Zabuuli, «Hewanttu asaa gidikkino; deretuwaa eeshuu asaa malatiyaawaa be'aade gaadda» yaagiide zaareedda.
37 Ga'aali zaaretsiide, «S'eella! Asay deriyaw gidduwaa oyk'k'iide wod'd'ee; hara c'itay k'ay Shareechchatuu Wolay de'iyaa ogiyaanna yee» yaageedda.
38 Yaatina, Zabuuli Ga'aala, « ‹Nuuni aw moodettanaw Aabimeleeki oonee?› yaageedda ne doonay ha"i hak'a beedee? Hawanttu neeni kad'eedda asatuwaa gidikkinooyye? Ha"i kesaade unttunttunna oletta!» yaageedda.
39 Hewaappe guyye Ga'aali Sekeema asaa kaaletsi kesiide, Aabimeleekana oletteedda.
40 Aabimeleeki yederssina, Ga'aali bak'ateedda; katamaa geliyaa penggiyaa gakkanaw daratu deshettiide kunddeeddino.
41 Aabimeleeki Aruuman de'ina, Zabuuli Ga'aalanne Aa ishatuwaa Sekeemappe yederssiide keseedda.
42 Wonttetsa gallassi Sekeema Asay goshshaw beeddawaa Aabimeleeki siseedda;
43 bare asaa akkiide, heezzu c'itan shaakki, shooyk'aan muggiide naaganaadan ootseedda. Yaatiide Asay katamaappe kesiyaawaa be'eedda wode, unttuntta wod'anaw k'osetteedda saappe kesseedda.
44 Aabimeleekinne aanana de'iyaa c'itay sintsaw wos's'i biide, katamaa geliyaa penggiyaan ek'k'eeddinno; atteeda laa"u c'itatuu goshshan de'iyaa asatuwaa olettiide wod'eeddino.
45 Gallassaa ubbaa Aabimeleeki katamaa asaana olettiide katamaa oyk'k'eeddawaappe guyyiyaan, kataman de'iyaa asaa ubbaa wod'eedda. Yaatiide katamaa kinchcheedda; ubbaa gadiyaa bolla mas'iniyaa zereedda.
46 Sekeema Adussa Gimbbiyaa gidduwaan de'iyaa Asay ubbay hewaa siseedda wode, Eel-Bariita eek'aa gollen de'iyaa geesuwaa giddo geleedda.
47 Unttunttu he sa'aan shiik'eeddaawaa Aabimeleeki siseedda.
48 Inne aanana de'iyaa Asay ubbay Deriyaa S'almmoona pude keseeddino. Aabimeleeki kalttaa akkiide, mitsaa tashiyaa k'ans's'iidde, bare hashiyaan tookeedda; barenana de'iyaa asatuwaa, «Taani ootsishin be'eeddawaa, hinttenttukka ellekka ha"i ootsite» yaageedda.

49 Hewaappe guyye Asay ubbaykka mitsaa tashiyaa k'ans's'i akkiide, Aabimeleeka
kaalleedda; he tashetuwaa geessuwaa yuushshuwaan zemppessi wotsiide, Asay Aa
giddon de'ishshin tamaa oytseeddino; yaatina, geessuwaa giddon de'iyaa Asay ubbay
hayk'k'i wureedda. Hayk'k'eedda attuma asaanne mac'c'a asaa paydu itti sha"aa
gidanawaa.
50 Hewaappe guyyiyaan, Aabimeleeki Tebes'a geetettiyaa katamaa biide, katamaa
dooddiide oyk'k'eedda.
51 He katamaa giddon itti mino adussa gimbbii de'ee. Katamaa Asay ubbay,
mac'c'awe attumawe, kaaletsiyaawanttu attenan he adussa gimbbiyaakko yaa
wos's'iide, Aa giddo geleeddino; penggiyaa gorddiide, gimbbiyaa bolla dembbayiide
kees's'eeddino pude keseeddino.
52 Aabimeleeki olettiide adussa gimbbiyaa gakkiide, taman s'uugganaw
penggiyaakko shiik'eedda.
53 Shin itti Mishirata Abimeleeka huup'iyaan wos'aa mayddiyaa gonddorssa
olaade, Aa guuggiyaa homppu ootsaaddu.
54 Bare ola miishshaa tookkiyaa wodallaa ellekka s'eegiide, «Taana asay, ‹Ebela
mac'c'awunna wod'aaddu› geenna mala, ne mashshaa shookuwaappe shoddaade,
taana wod'a» yaageedda. Hewaappe guyye wodallay mashshaan c'addina I
hayk'k'eedda.
55 Israa'eeliyaa Asay ubbay Aabimeleeki hayk'k'eeddawaa be'iide, bare soo bare
soo beedda.
56 Aabimeleeki bare ishatuwaa laappun tammatuwaa wod'iide, bare aawuwaa
bolla ootseedda gomiyaa S'oossay Aa bolla zaareedda.
57 Hewaadankka, S'oossay Sekeema asaa iitatetsaa ubbaa unttunttu bolla
zaareedda. Hewaadan haniide, Geedoona na'ay Yo'aataame shek'k'eedda shek'ay
unttuntta gakkeedda.

10

Tolaa'a

1 Aabimeleeki hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Dooddo na'aa Puuha na'ay Tolaa'i
Israa'eeliyaa ashshanaw denddeedda. I Yisaakoora zariyaa gideedda, Efireema
gezziyaan Shamiira giyaa saan de'eedda.
2 Tolaa'i Israa'eeliyaa asaa laatamanne heezzu laytsaw pirddiyaa daanna gideedda.
Tolaa'i hayk'k'iidde, Shamiiran moogetteedda.

Yaa'iira

3 Tolaa'appe kaalliide, Gala'aadiyaa Yaa'iiri denddeedda; Israa'eeliyaa asaa
laatamanne laa"u laytsaw pirddiyaa daanna gideedda.
4 Hattamu haretuwaa toggiyaa hattamu attuma naanay de'iino; unttunttoo
Gala'aade gadiyaan hattamu katamatuu de'iino. He katamatuu hachche gakkanaw
Haboot-Yaa'iira katamatuwaa geetettiide s'eesettiino.
5 Yaa'iiri hayk'k'iidde, K'aamoonan moogetteedda.

Yofittaaha

6 Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan k'aykka iitabaa ootseedda; unttunttu
Ba'aalanne Asttaaroota geetettiyaa eek'atoonne Sooriyaa s'oossatoo, Sidoona
s'oossatoo, Moo'aabe s'oossatoo, Amoonatuwaa s'oossatoonne Piliss's'eema s'oossatoo
goynneeddino. Unttunttu Med'inaa Godaa aggi basheeddino; aw goyinniyaawaakka
aggeeddino.

9:53 2 Sam. 11:21

7 Yaatina, S'oossay Israa'eeliyaa asaa bolla hank'k'ettiide, unttuntta Piliss's'eema
asatoonne Amoona asatoo aatsiide immeedda.
8 He laytsan Israa'eeliyaa asaa unttunttu naak'k'eeddinonne uk'k'unneeddino.
Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggan, Amoorawaanatu kase
de'eedda Gala'aade gadiyaan de'eedda Israa'eeliyaa asaa ubbaa unttunttu tammanne
hosppun laytsaa uk'k'unneeddino.
9 Amoona asatuu k'aykka Yihudaa, Biiniyaamanne Efireema zeretsaa olanaw
Yorddaanoosa Shaafaa pinneeddino; yaatina, Israa'eeliyaa Asay loytsi un"etteedda.
10 Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa asatuu, «Nuuni neena nu Med'inaa Godaa
aggiide, Ba'aala eek'atoo goynniide, neena naak'k'eeddo» yaagiide S'oossaw
waasseeddino.
11 Med'inaa Goday unttunttoo, «Gibs'etuu, Amoorawaanatuu, Amoonaawatuwaa,
Piliss's'eematuu,
12 Sidoonatuu, Amaaleek'atuunne Maa'oonatuu hinttentta uk'k'unnina, taw
waasseeddita; Taani hinttentta unttunttu kushiyaappe ashshabeykkittaa?
13 Shin hinttenttu taana aggiide, hara s'oossatoo goynneeddita. Hewaa diraw, taani
hinttentta ubbaakka ashshikke.
14 Biide hinttenttu dooreedda s'oossatoo waassite. Hinttenttu metuwaa wodiyaan
unttunttu hinttentta ashshino» yaagiide zaareedda.
15 Shin Israa'eeliyaa Asay zaaretsiide Med'inaa Godaa, «Nuuni nagaraa ootseeddo.
New lo"o malatiyaawaa nu bolla kiitetta; shin hayyanaa, hachche nuuna ashsha»
yaageedda.
16 Allaga s'oossatuwaa barenttu giddoppe diggiide, Med'inaa Godaw goynneeddino.
Israa'eeliyaa Asay tuggateeddawoo S'oossaykka seeletteedda.
17 Hewaappe guyyiyaan, Amoonatuwaa olanchchatuu olaw giigiide, Gala'aaden
shiik'k'eeddino; Israa'eeliyaa asaykka ittippe shiik'iide, Gala'aaden Mis'ip'p'a giyaa
saan shiik'k'eedda.
18 Gala'aade gadiyaa asaynne kaappatuu barenttu giddon, «Amoonatuwaa
olanchchatuwaanna koyrottiide olaa gakettanawe oonee? He uray Gala'aade
gadiyaan de'iyaa asaw ubbaw kaappuuwaa gidanawaa» yaageeddino.

11

1 Gala'aadiyaa Yofittaahe mino olanchchaa. Aa aawuu Gala'aade; shin Aa daaya
sharmus'iyaa mac'c'a asaa.
2 Gala'aade akkeedda machchatakka aw attuma naanaa yelaaddu. Unttunttu dic'c'i
gakkeedda wode, barenttu ishaa Yofittaaha, «Neeni hara mishiratti na'aa gideedda
diraw, nu aawuwaa biittaappe ayaanne laattakka» yaagiide soyppe yedersseeddino.
3 Yaatina, Yofittaahe bare ishatuwaappe bak'atiide, S'oba geetettiyaa gadiyaan
de'eedda. Yan I de'ishshin, amareeda shufuro asatuu aakko shiik'iide, Aa
kaalleeddino.
4 Amareeda wodiyaappe guyyiyaan, Amoonatuu Israa'eelatuwaana oletteeddino.
5 Amoonatuu Israa'eeliyaa asaana oletteedda wode, Gala'aade gadiyaa c'imatuu
S'oba gadiyaappe Yofittaaha zaari ahanaw beeddino.
6 Unttunttu Aa, «Haaya, Amoonatuwaa nuuni olana mala, yaade nuw gadaawaa
gida» yaageeddino.
7 Hewaappe guyye Yofittaahe Gala'aade c'imatuwaa, «Taana is's'iide, ta aawuwaa
golliyaappe yedersseeddawe hinttentta gidikkitee? Ha"i metuwaan geliide, taakko
ayaw yeedditee?» yaageedda.
8 Hewaappe guyye Gala'aade c'imatuu Aa, «Gidooppenne, ha"i nuuni neekko
simmeeddo; ayaw gooppe, neeni nuunanna olaa baade, Amoonatuwaa nuu olana

malanne Gala'aade asaa ubbaw neeni kaappuwaa gidana mala, nuuni koyeetto»
yaageeddino.
9 Hewaappe guyye Yofittaahe, «Amoonatuwaana olettanaw hinttenttu taana guyye
soo zaarina, Med'inaa Goday unttuntta ta kushiyan aatsiide immooppe, taani tumu
hinttenttu kaappuwaa gidana» yaageedda.
10 Gala'aade c'imatuu Yofittaaha, «Med'inaa Goday nu gidduwaan markka! Neeni
giyaawaa tumu nuuni ootsana» yaagiide zaareeddino.
11 Yaatina, Yofittaahe Gala'aade c'imatuwaanna beedda; Aa barenttu
kaappuwaanne gadaawaa ootseeddino. Yofittaahe Mis'ip'p'an Med'inaa Godaa
sintsan ha yewuwaa ubbaa haasayeedda.
12 Hewaappe guyyiyaan, Yofittaahe Amoonatuwaa kaatiyaakko asaa kiittiide,
«Neeni nu gadiyaa bollan woraajjeeddawe ayaa gaasuwaannee?» yaagiide
ooshisseedda.
13 Yofittaahe kiitteedda asatoo Amoonatuwaa gadiyaa kaatii zaariide, «Israa'eeliyaa
Asay Gibs'e gadiyaappe kesseedda wode, Arnnoona Shaafaappe doommiide,
Yaabook'a Shaafaa gakkanaw, k'ay Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw de'iyaa ta
gadiyaa akkeedda. Ha"i ta gadiyaa saruwaan zaarite» yaageedda.
14 Yofittaahe laa'entsuwaa Amoonatuwaa kaatiyaakko asaa kiitteedda.
15 Hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaa Asay Moo'aabe gadiyaa woy Amoona
gadiyaa akibeenna.
16 Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesseedda wode, mela biittaa aad'd'i biide,
Zo'o Abbaa gakkeedda; hewaappe k'ay K'aadeesa giyaa sa'aa yeedda.
17 Israa'eeliyaa Asay Eedooma gadiyaa kaatiyaakko asaa kiittiide, ‹Ne biittaana
nuuna aatsaarikkii› yaageedda; shin Eedooma kaatii aatsenan is's'eedda.
Hewaadankka, Moo'aabe kaatiyaakko kiittina, ikka aatsenan is's'eedda. Yaatina,
Israa'eeliyaa Asay K'aadeesen gam"eedda.
18 «Hewaappe guyyiyaan mela biittaana aad'd'iidde, unttunttu Eedoomanne
Moo'aabe biittatuwaa yuuyyiide, Moo'aabe gadiyaappe away doliyaa baggana
yeeddino; Arnnoona Shaafaappe hefintsa baggana de'iyaa sa'aan dunkkaaneeddino;
shin Arnnoona Shaafay Moo'aabe zawaa gideedda diraw, Moo'aabe bagga
pinnibeykkino.
19 «Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Haaseboona geetettiyaa kataman
de'iyaa Amoorawaanatuwaa Kaatiyaa Sihoonakko asaa kiittiide unttunttu,
‹Hayyanaa, ne biittaanna nuuna nu gadiyaa aatsaarikkii› yaageeddino.
20 Shin Sihooni Israa'eeliyaa asaa aatsanaw ammanibeenna. I bare asaa ubbaa
shiishshiide, Yahaas'a giyaa saan dunkkaaniide, Israa'eeliyaa asaana oletteedda.
21 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay Sihoonanne Aa asaa ubbaa Israa'eeliyaa
asaa kushiyan aatsiide immina, unttuntta s'ooneeddino; yaan de'eedda
Amoorawaanatuwaa biittaa ubbaa laatteeddino.
22 Arnnoona Shaafaappe biide, Yaabook'a Shaafaa gakkanaasinne mela biittaappe
biide, Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw de'iyaa Amoorawaanatuwaa gadiyaa ubbaa
omoodiide akkeeddino.
23 «Hewaadan ootsiide, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay bare asaa
Israa'eeliyaa sintsaappe Amooraawatuwaa yederssiide d'aysseedda. Yaatina, neeni
new akkanaw waana k'oppaaddii?
24 Neeni ne s'oossay Kaamooshi new immiyaawaa akkikkii? hewaadankka, nuuni
Med'inaa Goday nu S'oossay nuw immeeddawaa ubbaa laattiide de'ana.
25 «Neeni S'ippoora na'aa Moo'aabe Kaatiyaa Baalaak'appe minnay? I Israa'eeliyaa
asaana walak'ettiide woy oletteedee?

11:17 Pay. 20:14-21 **11:18** Pay. 21:4 **11:19** Pay. 21:21-24 **11:25** Pay. 22:1-6

26 «Israa'eeliyaa Asay Haaseboona, Aaro'eeranne unttunttu yuushshuwaan de'iyaa
katamatuwaa ubbaa, hewaaddankka, k'ay Arnnoona Shaafaa gas'aan de'iyaa
katamatuwaa ubbaa laattiide, heezzu s'eetu laytsaa de'eeddino. Yaatina, he wode
ayaw wotsi akkibeykkitee?
27 Taani ta baggana hinttentta ayaanne naak'k'abeykke; shin taana olaa olaade
naak'k'iyaawe neena. Pirddiyaa Med'inaa Goday hachche Israa'eeliyaa asaappenne
Amoona asaappe gidduwaan pirddo» yaageedda.
28 Shin Yofittaahe kiitteedda kiitaa Amoonatuwaa kaatii sisennan is's'eedda.
29 He wode Med'inaa Goday Ayyaanay Yofittaahe bolla wod'd'ina, Gala'aadenne
Minaase biittatuwaa pini biidde, Gala'aade gadiyaan de'iyaa Mis'ip'p'a simmeedda;
hewaappe olanchchatuwaa kaaletsiide, Amoonatuwaa gadiyaa beedda.
30 Med'inaa Godaa shiik'uwaa shiik'ettiidde, «Neeni Amoonatuwaa ta kushiyan
aatsaade immooppe,
31 olan s'oonaade taani soo simmiyaa wode, taana mokkanaw ta sooppe kesiyaawe
ayaanne gidina neessa; taani Aa new s'uuggiyaa yarshshuwaa udaade shiishshana»
yaageedda.
32 Hewaappe guyyiyaan, Yofittaahee Amoonatuwaa olanaw ya bagga haatsaa
pinniide beedda; Med'inaa Goday unttuntta Aa kushiyan aatsiide immeedda.
33 Aaro'eerappe doommiide, biide Miiniitanne Aabeeli-Karaamiima mata
gakkanaw, laatamu katamatuwaa olettiide bayzzeedda; daro asaa wod'i wursseedda.
Hewaappe guyyiyaan, Amoonawatuu Israa'eelatoo moodetteeddino.

Yofittaahe Naatto

34 Yofittaahe Mis'ip'p'an de'iyaa bare soo simmeedda wode, koyrottaade Aa naatta
kabaruwaa oyk'k'aadde yes's'aaddenne duraadde Aa mokkanaw kesaaddu. Aw iippe
hara na'i baawa.
35 I izo be'eedda wode, kayyuwaan bare mayuwaa peed'iide, «Hay poora ta naatte!
Taana kawushsha diggaadda; taana gakkiyaa metoo neeni gaaso gidaadda. Ayaw
gooppe, taani Med'inaa Godaw shiik'etta uttaad; hewaa shiik'uwaa gatsennan
agganaw danddaykke!» yaageedda.
36 Hewaappe guyye naatta, «Ta aawoo, neeni Med'inaa Godaw shiik'etteeddawaa
gidooppe, Med'inaa Goday ne morkkatuwaa, Amoonatuwaa bolla ne haluwaa
kesseedda diraw, neeni shiik'etteeddawaa ta bolla pola» yaagaaddu.
37 K'aykka Aa bare aawuwaa, «Taw ittibaa ootsaarikkii. Taani mule asinaa
gelennaan attiyaa diraw, ta laggetsatuwaanna baade deretuwaa bolla ta
wodorotetsaw yeekkana mala, laa"u aginaw taana yeddaarikkii» yaagaadde
oochchaaddu.
38 I, «Ba» yaagiide, laa"u aginaw yeddeedda; iza bare laggetsatuwaanna deriyaa
huup'iyaa kesaade bare wodorotetsaw unttunttunna yeekkaaddu.
39-40 Laa"u aginaappe guyyiyaan, bare aawuwaakko simmaade yaaddu; S'oossaw
bare shiik'etteedda shiik'uwaa gatseedda. Iza ubbakka attuma asan gakettennaan
ataadu.
He wodiyaappe doommiide, Israa'eelatuu mac'c'a naanay laytsan laytsan oyddu
gallassaa barenttu sooppe haakki biide, Gala'aadiyaa Yofittaahe naattiw
yeekkiyaawenne kayyottiyaawe meeze gideedda.

12

Yofittaahanne Efireema Asaa

1 Efireema Asay olaa baanaw s'eegettiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, S'afoona
geetettiyaa katamaa gakkeedda wode, Yofittaaha, «Amoonatuwaa olanaw zawaa

11:35 Pay. 30:2

pinnaade badde, neenana baanaadan ayaw nuuna s'eesabeykkii? Nuunikka ne
golliyaa ne bolla taman s'uuggana» yaageeddino.
2 Hewaappe guyye Yofittaahe unttuntta; «Taaninne ta Asay Amoonatuwaana loytsi
wad'etteedda wode, taani hinttentta s'eesaad; shin hinttenttu taana unttuttuppe
ashshibeykkita.
3 Hinttenttu taana ashshenawaa be'eedda wode, zawaa pinnaade ta shemppoo
k'arettennaan Amoonatuwaa olanaw baad; Med'inaa Goday unttuntta ta kushiyan
aatsiide immeedda. Yaatina, hinttenttu hachche ayaw taana olanaw yeedditee?»
yaageedda.
4 Hewaappe guyyiyaan, Yofittaahe Gala'aade asaa ubbaa shiishshiide, Efireema
asaana oletteedda; Gala'aade asatuu s'ooneeddino. Ayaw gooppe, Efireema Asay kase
unttuntta, «Hinttenttu Gala'aaden de'iyaa asatuu kase Efireema zaratuwaappenne
Minaase zaratuwaappe betiide yeeddawanttappe attina, haratuwaa gidikkita» yaagi
wotseedda.
5 Efireema Asay bak'atennaadan, Yorddaanoosa Shaafaa pinuwaa ubbaa
Gala'aadetuu oyk'k'eeddino; bak'atanaw koyiyaa Efireema Asay ooninne pinnanaw
oochchiyaa wode Gala'aadetuu, «Neeni Efireema asee?» yaagiide oochchina,
«Gidikke» gooppe,
6 «Ane, ‹Shiboletuwaa› ga» yaagiino. Shin I, «Shi» giyaa pidoliyaa loytsi s'eeganaw
danddayenna diraw, «Siboletuwaa» yaagee. He wode oyk'k'iide, Yorddaanoosa
Shaafaa pinniyaasan wod'iino. He wode yaan Efireema asaappe oytamanne laa"u
sha"a Asay hayk'k'eedda.
7 Yofittaahe Israa'eeliyaa asaa bollan daannatiide, usuppun laytsaa pirddeedda.
Hewaappe guyyiyaan, Gala'aadiyaa Yofittaahe hayk'k'eedda; Gala'aaden de'iyaa bare
kataman moogetteedda.

Ibs's'aana

8 Yofittaaheppe kaalliide, Beeteleeme Ibs's'aani Israa'eeliyaa asaa bolla pirddiyaa
daanna gideedda.
9 Ibs's'aanaw hattamu attumawaa naanaynne hattamu mac'c'a naanay de'iino; I
bare mac'c'a naanaa bare yara gidenna attuma naanaatoo immeedda; bare attuma
naanatookka bare yara gidenna mac'c'a naanaa giigissiide aheedda. Ibs's'aani
Israa'eeliyaa bolla laappun laytsaa daannatiide pirddeedda.
10 Hewaappe guyyiyaan hayk'k'iidde, Beeteleeme kataman moogetteedda.

Eloona

11 Ibs's'aanappe kaalliide, Zaabilooniyaa Elooni Israa'eeliyaa asaa bolla
daannatiide, tammu laytsaa pirddeedda.
12 Hewaappe guyyiyaan hayk'k'eedda; Zaabiloona gadiyaan de'iyaa Eeloona
kataman moogetteedda.

Abddoona

13 Eloonappe kaalliide, Hilleela na'ay Abddooni, Pir"aatoona giyaa saan
de'eeddawe, Israa'eeliyaa bolla pirddiyaa daanna gideedda.
14 Abddoonaw laappun tammu haretuwaa toggiyaa oytamu attuma naanaynne
hattamu naanatuwaa naanay de'iino; Abddooni Israa'eeliyaa asaa bolla daannatiide,
hosppun laytsaa pirddeedda.
15 Hewaappe guyyiyaan, Hilleela na'ay Abddooni hayk'k'eedda; Amaaleek'atuwa
gezziyaan Efireema gadiyaan de'iyaa Pir"aatoonan moogetteedda.

13

Samssooni Yeletteedda

1 Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan k'aykka iitabaa ootseedda. Yaatina,
Med'inaa Goday unttuntta oytamu laytsaw Piliss's'eema asaa kushiyan aatsiide
immeedda.
2 He wode S'or"a geetettiyaa kataman Maanuha geetettiyaa itti bitanii de'ee. I
Daana zare; Aa machchata mantsato gideedda diraw, na'aa yelabeykku.
3 Itti gallassi Med'inaa Godaa kiitanchchay he machatiw beetiide, hawaadan
yaageedda; «Be'a, neeni na'aa yelabeenna mantsato; shin new yeluu attanawaa;
neeni attuma na'aa yelana.
4 Hewaa diraw, woyniyaa eessaa woy matsoyiyaa ushshaa ushennaadaaninne
tunabaa ayaanne meennaadan naagetta.
5 New yeluu attina, neeni attuma na'aa yelana. Na'ay yelettiyaa wodiyaappe
doommiide, S'oossaw dummateedda Naaziraawe gidiyaa diraw, Aa binnaanaa
ubbakka meedoppa. I Israa'eeliyaa Piliss's'eema asaa kushiyaappe ashshanaw
doommana» yaageedda.
6 Hewaappe guyyiyaan Mishirata baade, bare asinaw hawaadan yaagaadde
odaaddu; «S'oossaa asaa ittuu taakko yeedda; aw malaykka S'oossaa kiitanchchaa
malaa mala loytsi yashshiyaawaa. I hak'appe yeedenttokka taani Aa oochchabeykke;
ikka bare suntsaa taw odibeenna.
7 Shin I taana, ‹New yeluu attina, neeni attuma na'aa yelana. Na'ay yelettoodeppe
doommiide hayk'k'ana gakkanaw, S'oossaw dummateedda Naaziraawe gidiyaa
diraw, woyniyaa eessaa woy matsoyiyaa ushshaa ushoppa; ayaanne tuneeddabaa
mooppa› yaageedda» yaagaadde odaaddu.
8 Hewaappe guyyiyaan Maanuhe, «Abeet Med'inaa Godaw, na'ay yelettiyaa wode
ayaa ootsanaw koshshintto erissana mala, neeni kasenna kiitteedda S'oossaa Asay
nuukko simmiide yaanaadan ootsaarikkii» yaagiide S'oossaa woosseedda.
9 Med'inaa Goday Maanuhe woosaa siseedda. Mac'c'a mishirata gaden utta
de'ishshin laa'entsuwaa yeedda; shin he wode I asinay Maanuhe izina de'enna.
10 Mac'c'a mishirata ellekka bare asinaakko baade, «Be'a, ini gallassi taakko yeedda
bitanii hachchikka hawaan de'ee» yaagaaddu.
11 Hewaappe guyye Maanuhe utteedda saappe denddiide, bare machchattio
kaalliide beedda; gakkiide, bitaniyaa, «Ini ta machchattinna haasayeeddawe
neenee?» yaagiide oochcheedda.
Bitanii, «Ee taana» yaageedda.
12 Hewaappe guyye Maanuhe, «Neeni odeedda k'aalay polettiyaa wode, yelettana
na'aa de'oonne oosoo wogay ayee?» yaagiide Aa oochcheedda.
13 Hewaa diraw Med'inaa Godaa kiitanchchay, «Ne machchata taani odeedda
ubbabaappe naagettu.
14 Woynniyaa turaappe kesiyaabaa ayaanne muuppu; woyniyaa eessaa woy
matsoyiyaa ushshaa ushuppu; ayaanne tuneeddabaa muuppu. Taani izo
azazeeddawaa ubbaa polu» yaagiide zaareedda.
15 Maanuhe k'ay Med'inaa Godaa kiitanchchaa, «Nuuni new itti yalaga deeshshaa
shukkiide giigissanaw, hayyanaa takkaarikkii» yaageedda.
16 Med'inaa Godaa kiitanchchay zaariide, «Taani takkinttokka, ne k'umaa miikke.
Shin neeni s'uuggiyaa yarshshuwaa giigissana koyooppe, Med'inaa Godaw
yarshshanaw danddayaasa» yaageedda. I Med'inaa Godaa kiitanchchaa gidiyaawaa
Maanuhe eribeenna.
17 Maanuhe k'aykka S'oossaa kiitanchchaa, «Neeni odeedda k'aalay polettiyaa
wode, nuuni neena bonchchana mala, ne suntsay oonee?» yaageedda.
18 S'oossaa kiitanchchay Aa, «Ta suntsay malaalissiyaawaa gidiyaa diraw, neeni ta
suntsaa ayaw oochchay?» yaagiide zaareedda.

13:5 Pay. 6:1-5

19 Hewaappe guyye Maanuhe he deeshshaanne Aa katsaa yarshshuwaa akkiide,
zaallaa bolla Med'inaa Godaw yarshsheedda. Maanuhenne Aa machata s'eellishin,
Med'inaa Goday maalaalissiyaabaa ootseedda.
20 Yarshshuwaa yarshshiyaa saappe tamaa lac'uu pude pololattishin, Med'inaa
Godaa kiitanchchay tamaa lac'uwaa gidduwaanna saluwaa kesseedda. Maanuhenne
Aa machata hewaa be'iide, deemuwaa sa'aa gatsiide guufanneeddino.
21 Med'inaa Godaa kiitanchchay Maanuhewunne Aa machatiw laa'entsuwaa
beettenaan aggina, I Med'inaa Godaa kiitanchchaa giddeeddawaa Maanuhe he wode
akeekeedda.
22 Maanuhe bare machchatto, «Nuuni S'oossaa be'eedda diraw, nuuni hayk'k'iyaawe
geeshsha» yaageedda.
23 Shin Aa zaaraadde, «Med'inaa Goday nuuna wod'anaw koyeeddawaa gidintto,
s'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaa nu kushiyaappe akkena, woy he
ubbabaa nuuna bessena, woy hawaa nuu odenna» yaagaaddu.
24 Mac'c'a mishirata attuma na'aa yelaade Samssoona gaade suntsaaddu. Na'aykka
dic'c'eedda; Med'inaa Godaykka Aa anjjeedda.
25 Na'ay S'or"appenne Eshttaa'oolappe gidduwaan de'iyaa Daana mootsan
de'ishshin, Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa dentsetsuwaa doommeedda.

14

Samssooni Machchatto Akkeedda

1 Itti gallassi Samssooni Timina giyaa sa'aa wod'd'eedda; yaan itti Piliss's'eema
wodoratto be'eedda.
2 Soy simmiide bare aawuwaanne bare daayo, «Taani Timinan itti Piliss's'eema
wodoratto be'aaddi; ha"i izo taw oochchiide immite» yaageedda.
3 Shin Aa aawunne aata Aa, «Machchatto oochchanaw ha k'as's'arettibeenna
Piliss's'ematuwaakko baanaw neena ayaw koshsheeddee? Nu dabbattuu giddon
woy nu asaa ubbaa giddon new haniyaa itti mac'c'a na'aa demmanaw
danddayabeykkii?» yaagiide oochcheeddino.
Shin Samssooni bare aawuwaa, «Taw iza lo"iyaa diraw, izo giigissaade taw imma»
yaageedda.
4 Piliss's'ematuwaa olanaw Med'inaa Goday gaasuwaa koyiide, hawaa unttunttu
bolla ootsiyaawaa Samssoona aawunne aata eribeykkino. He wode Piliss's'ematuu
Israa'eeliyaa asaa mooddiino.
5 Hewaappe guyyiyaan, Samssooni bare aawuwaananne bare aattina Timina
wod'd'eedda. Yan woyniyaa turaa gidduwaanna I aad'd'iidde biishshin, itti wodalla
gaammuu gudiidde Aa bolla kesseedda.
6 Med'inaa Godaa Ayyaanay Samssoona bollan wolk'k'aappe wod'd'eedda; deeshsha
maraa duuseretsiyaawaadan, bare kushiyan ayaanne oyk'k'ennan gaammuwaa
duuseretsi yegeedda. He bare ootseeddawaa bare aawoonne bare aattiw odibeenna.
7 Hewaappe guyyiyaan biide, wodoratto haasayisseedda; iza aw lo"aaddu.
8 Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, izo bullachchanaw yaa simmiide beedda; bare
wod'eedda gaammuwaa be'anaw ogiyaappe sher"i giide biyaa wode, gaammuwaa
anhaa giddon matsay eessaa eesseedawaa be'eedda.
9 Eessaappe amareedawaa kaashi akkiide, ogiyaan miidde beedda. Bare
aawuwaakkonne bare daaykko gakkiide, bare oyk'k'eedda eessaappe amareedawaa
immina, unttunttukka meeddino; shin Samssooni he eessaa gaammuwaa anhaa
giddoppe akkeeddawaa unttunttoo odibeenna.
10 Aa aawuu mishiratti soo biina, Samssooni yaan baalaa giigisseedda. Hewaa mala
gibiray bullachchaw kaseppekka ootsiyaa woga.

11 He Asay Aa be'eedda wode, aanana gam"anaadan hattamu wodalla naanaa
dooreedda.
12 Samssooni unttuntta, «Ane hinttenttu erinttonne itti k'an"ishiyaa taani hinttentta
k'an"ishay; bullachchaa baalay bonchchettiyaa laappun gallassaa gidduwaan ha
k'an"ishiyaa birshshetsaa taw hinttenttu odiyaawaa gidooppe, taani hinttew hattamu
suufiyaa k'amishetuwaanne hattamu kumentsaa mayotuwaa immana.
13 Shin hinttenttu taw birshshetsaa odanaw danddayana d'ayooppe, hinttenttu taw
hattamu suufiyaa k'amishetuwaanne hattamu kumentsaa mayotuwaa immiita»
yaageedda.
Hewaappe guyye unttunttu, «Eeno, ne k'an"ishiyaa ane nuu oda» yaageeddino.
14 I unttuntta,
«Miyaawaappe miyaabay beetteedda;
Minuwaa giddoppe mal"iyaabay keseedda» yaageedda.
Heezzantso gallassi gakkanaw unttunttu k'an"ishiyaa birshshetsaa immanaw
danddaybbeykkino.
15 Oyddentso gallassi unttunttu Samssoona machchatto, «Ane ne asinaa c'immaade
k'an"ishiyaa birshshetsaa I nuw odanaadan ootsa. Hewe d'ayooppe, nuuni neenanne
ne aawuwaa golliyaa taman S'uuggana. Hinttenttu nuuna s'eeseeddawe nuuna
mank'k'etsanaassee?» yaageeddino.
16 Yaatina, Samssoona machchata yeekkaadde aakko shiik'aade, «Neeni taana
siik'akka! Neeni taana loytsa is's'aasa! Ayaw gooppe, neeni ta gadiyaa asaa
k'an"ishiyaa k'an"ishaade, Aa birshshetsaa taw odabeykka» yaagaaddu.
Hewaappe guyye I zaariide, «Be'a, hawaa taani ta aawookka ta aattiwukka
odabeykke. Yaatina, new ayaw odoo?» yaageedda.
17 Hewaappe guyye bullachchaa baalay bonchchettiyaa laappun gallassaa ubbaan
yeekkaade shemppuwaa diggina, laappuntsa gallassi k'an"ishiyaa birshshetsaa iziw
odeedda. Akka baade bare gade asaw odaaddu.
18 Yaatina, laappuntsa gallassi away wullanaappe kase katamaa asatuu bare
zaaruwaa akkiide yiide, Samssoona,
«Eessaappe aad'd'iide mal"iyaabay ayee?
gaammuwaappe aad'd'iide minniyaabay ayee?» yaageeddino.
Hewaappe guyye Samssooni unttuntta,
«Hinttenttu ta ussattin goshennabaa gidintto,
ta k'an"ishiyaa birshshetsaa erikkita shin» yaageedda.
19 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa bollan wolk'k'aappe
wod'd'ina, Ask'k'aloona katamaa wod'd'iide, hattamu asatuwaa wod'eedda; unttunttu
mayuwaa k'aari akkiide, k'an"ishiyaa biliide asatoo ahiide immeedda. Haneeddaban
ubbaan hank'k'uwaa ees'etiidde, bare aawuwaa soo simmiide beedda.
20 Samssoona machchata Aa laggiyaw, Aa waanna miiziyaw imettaaddu.

15

1 Guutsaa takkishin, zarggaa c'akkiyaa wode, Samssooni bare machchatto be'anaw
itti ank'k'ara deeshshaa akkiide beedda; I aawuwaa, «Taani ta machchata de'iyaa
kifiliyaa gelanaw koyaad» yaageedda.
Shin I gelennaadan, Izi aawuu diggeedda.
2 Izi aawuu Samssoona, «Neeni izo ubbaa is's'eeddawaa malatina, ne miiziyaw
immaad. Shin I teefa michchata iippekka aad'd'a lo"a; Izi diraw izo akka» yaageedda.
3 Hewaappe guyye Samssooni unttunttoo, «Ha"i simmi Piliss's'eema gadiyaa asaa
bolla taani iitabaa ootsooppe, bayzzanchcha gidikke» yaageedda.
4 Biide, heezzu s'eetu worakanatuwaa oyk'k'iide laa"uwaa laa"uwaa dufiyaa ittippe
gatsiide, dufetuwaappe gidduwaan yiic'etteedda s'omppiyaa wotsiide k'achcheedda.

5 Hewaappe guyyiyaan, k'ashetteedda s'omppiyaan tamaa oytsiidde, biro
c'akettibeenna Piliss's'eema asaa katsaa giddo worakanatuwaa yeddeedda;
c'aketteedda katsaa, ek'uwaan de'iyaa katsaa, woyniyaa turatuwaanne wogaraa
s'uuggeedda.
6 Piliss's'eematuu, «Hawaa ootseeddawe oonee?» yaagiide oochcheeddino.
Shin asay, «Samssooni ootseedda; ayaw gooppe, Timina asaa gidiyaa Aa bolluu, Aa
machchatto Aa miiziyaw immeedda dirassa» yaageedda. Piliss's'eematuu biide,
owunne I aawuwaa taman s'uuggeeddino.
7 Samssooni unttunttoo, «Hinttenttu hewaa ootseedda diraw, haluwaa kesennaan
aggikke» yaageedda.
8 Unttuntta wolk'k'aama shochchaa shoc'iide, darotuwaa wod'eedda. Hewaappe
guyyiyaan biide, Es'aama geetettiyaa koshiyan de'iyaa zaallaa gonggoluwaa giddon
gam"eedda.

Samssooni Piliss's'eematuwaa S'ooneedda

9 Hewaappe guyyiyaan, Piliss's'eema Asay yiide, Yihudaan dunkkaaniide Leeha
geetettiyaa katamaa oleedda.
10 Yihudaa Asay unttuntta, «Ayaw nuuna olanaw yeedditee?» yaagiide
oochcheedda.
Shin unttunttu, «Nuuni Samssoona oykki k'achchanawunne I nu bolla
ootseeddawaadan Aa bolla ootsanaw yeeddo» yaagiide zaareeddino.
11 Yaatina, Yihudaappe heezzu sha"a asatuu Es'aama geetettiyaa sa'aan de'iyaa
zaallaa gonggoluwaa biide Samssoona, «Nuuna mooddiyaawanttu Piliss's'eema
asatuwaa gidiyaawaa erikkiiyye? Yaatina, nu bolla hawaa ayaa iitabaa ootsay?»
yaageeddino.
Hewaappe guyye I zaariide, «Unttunttu ta bolla ootseeddawaadan, taanikka
unttunttu bolla ootsaad» yaageedda.
12 Unttunttukka zaaretsiide, «Nuuni hawaa yeeddawe neena k'achchiide,
Piliss's'eematoo aatsiide immanaassa» yaageeddino.
Samssooni unttuntta, «Hinttenttu hinttenttu huup'iyaw taana wod'enaadan
c'aak'k'ite» yaageedda.
13 Unttunttu, «Eeno, nuuni neena k'achchiide, unttunttoo aatsiide immanaappe
attina, wod'okko» yaagiide aw zaareeddino. Hewaappe guyyiyaan, laa"u ooratsa
wodoruwaan k'achchiide, zaallaa gonggoluwaappe kessiide afeedino.
14 Samssooni Leeha beedda wode, Piliss's'eema asatuu nashechchaan waasiide,
aanana gaketanaw yeeddino. Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa bolla wolk'k'aappe
wod'd'eedda; Aa kushiyaa k'achchi wotseedda wodoruwaa, shaluu tamaa be'iide
duus's'iyaawaadan, duuseretsi yegeedda.
15 Yaatiide mata wode hayk'k'eedda itti hariyaa goggoc'c'uwaa demmi akkiide, an
sha"a asaa wod'eedda.
16 Samssooni hawaadan yaageedda;
«Hariyaa goggoc'c'uwaan,
taani anhaa bollan anhaa dooraad.
Hariyaa goggoc'c'uwaan sha"a asaa wod'aad» yaageedda.
17 Haasayiyaawaa wursseeddawaappe guyyiyaan, bare oyk'k'eedda goggoc'c'uwaa
kushiyaappe oliide he sa'aa Raamaati-Leeha* yaagiide suntseedda.
18 Hewaappe guyyiyaan, Samssooni loytsi saamettiide, Med'inaa Godaw
waassiidde, «Neeni hawaa mala wolk'k'aama s'oonuwaa taw ne k'oomaw immaadda.
Yaatina, taani ha"i saamuwaan hayk'k'oo? K'ay ha k'as's'arettibeennawanttu
kushiyan kunddoo?» yaagiide waasseedda.

---

* **15:17** *Raamaati-Leeha:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Goggoc'c'uwaa deriyaa» giyaawaa.

19 Yaagina S'oossay Leehan de'iyaa gadiyaa p'alk'k'ina, aappe haatsay kesseedda.
Samssooni he haatsaappe ushiidde aleeda diraw, aw shemppu simmeedda. Yaatina,
he sa'aa Ayni-Hak'k'oore† yaagiide suntseedda. Hewe hachche gakkanaw Leehan
de'ee.
20 Piliss's'eema Asay gadiyaa mooddeedda wode, Samssooni Israa'eelan laatamu
laytsaw pirddiyaa daanna gideedda.

16

Samssooni Gaazan Ootseeddabaa

1 Itti gallassi Samssooni Gaaza geetettiyaa Piliss's'ematuwaa katamaa beedda;
yaan itti sharmus'a mishiratto be'iide, izina ak'anaw I golliyaa geleedda.
2 Gaaza kataman de'iyaa Asay Samssooni unttunttu katamaa yeeddawaa sisiide,
katamaa yuuyyi aad'd'iide, k'ammaa ubbaa katamaa penggiyaa naagiidde ak'eeda;
«Sa'ay wonttanaw naagiide, nuuni Aa wod'ana» yaagiide k'ammaa ubbaa c'o"u
geeddino.
3 Shin Samssooni yaan giseeddawe bilahe gakkanaw s'alala. Bilahe denddiide,
katamaa dirssaa penggiyaa oykkiide, sank'k'aa, gubaniyaa, mak'aaniyaanne
gorddiyaa shikaalatuwaa shoddeedda. He ubbaakka hashiyaan tookkiide,
Kebroonappe sintsa baggana de'iyaa deriyaa huup'iyaa keseedda.

Samssoonanne Daliilo

4 Hewaappe guyyiyaan, Samssooni Soreek'a giyaa zanggaaraan de'iyaa itti Daliilo
giyaa mishiratto siik'eedda.
5 Yaatina, Piliss's'ematuwaa kaappatuu iikko yiide, «Neeni Aa c'immaade, he
wolk'k'aa ubbaa ayaappe I demmeedenttonne k'ay nuuni Aa wooti s'ooniide
k'achchanaw danddayintto oochcha. Ittuu ittuu nuuni new itti sha"anne itti s'eetu
s'agaraa biraa immana» yaageeddino.
6 Daliila Samssoona, «Hawaa keeshshaa wolk'k'aa neeni hak'appe demmaadintto,
hayyanaa taw odaarikkii! Itti Asay neena k'achchiide, wootiide ne wolk'k'aa
daaburssanaw danddayii?» yaagaaddu.
7 Samssooni, «Taana laappun irs's'a dafotuwaan Asay k'achchooppe, daaburaade,
hara asaadan hanana» yaagiide zaareedda.
8 Hewaappe guyyiyaan, Piliss's'ematuwaa kaappatuu Daliiliw laappun irs's'a
dafotuwaa ahina Aa Samssoona k'achchaaddu.
9 Bare k'ol"on asaa k'osa wotsaade, «Samssoonaa, Piliss's'ematuu
yikichcheeddino» gaade s'eesaaddu. Shin shaluu tamay oyk'k'ina
duus'erettiyaawaadan, dafotuwaa duuseretsi yegeedda. Yaatina, I waan
wolk'k'aamintto s'uuray erettibeenna.
10 Yaatina, Daliila Samssoona, «Hekko neeni taanan kaa'aasa; neeni taw
wordduwaa odaadda. Ha"ikka neeni k'ashettanawe ayaanentto, hayyanaa taw
odaarikkii!» yaagaaddu.
11 I izo, «Asay go'ettibeenna ooratsa wodoruwaan taana k'achchooppe,
daaburaade, hara asaadan hanana» yaageedda.
12 Daliila ooratsa wodoruwaa akkaade, Samssoona k'achchaaddu. K'aykka bare
k'ol"on asaa k'osa wotsaade, «Samssoona, Piliss's'ematuu yikichcheeddino»
yaagaaddu. Shin I wodoruwaa k'esiyaappe shaluwaadan duuseretsi yegeedda.
13 Yaatina, Daliila Samssoona, «Ha"i gakkanaw neeni taanan kaa'aadda; neeni taw
wordduwaa odaadda. Ha"ikka neeni k'ashettanawe ayaanentto hayyanaa taw
odaarikkii!» yaagaaddu.

† **15:19** *Ayni-Hak'k'oore:* Ha suntsaa biletsay, «Waassiyaawaa pulttuwaa» giyaawaa.

Hewaappe guyye I izo, «Ta huup'iyaa laappun datsa binnaanaa k'ac'inaanna gatsaade, harbban walakkaade, mukuukkaa s'ongga s'onggaade daddooppe, taani daaburaade, hara asaadan hanana» yaageedda.
14 Hewaappe guyyiyaan, Samssooni gem"ishishin, Daliila Aa huup'iyaa laappun datsa binnaanaananne k'ac'inaanna gatsa walakkaade daddaaddu. Hewaappe guyyiyaan, «Samssoonaa, Piliss's'eematuu yikichcheeddino» yaagaaddu. Hewaappe guyye I gem"ishuwaappe beegottiide, bare binnaanaa dadetteedda mayuwaappenne harbbaappe shod akkeedda.
15 Yaatina Aa, «Ne wozanay taananna de'ennaan, ‹Taani neena siik'ay› waataade gay? Taanan hawaana heezzu gede kaa'aadda. Neeni ha wolk'k'aa ayaappe demmaadintto, taw odabaakka» yaagaaddu.
16 Hachche hachche zaara zaara oochchaade waayissina, haniyaabaa d'ayeedda.
17 Yaatina, «Ta aati uluwaappe doommina, taani S'oossaw dummateedda Naaziraawe asaa gideedda diraw, ta huup'iyaa binnaanay meedetti erenna. Ta binnaanay meedettooppe, ta wolk'k'ay taappe d'ayina, taani daaburaade, hara asaadan hanana» yaagiide, bare wozanaan de'iyaawaa ubbaa iziw odeedda.
18 Bare wozanaan de'iyaawaa ubbaa I odeeddawaa Daliila be'eedda wode, «Bare wozanaan de'iyaawaa ubbaa taw odeedda diraw, ane itti gede simmiide yiite» yaagaadde Piliss's'eematuwaa kaappatoo kiitaa yeddaaddu. Unttunttu biraa akkiide, iikko yeeddino.
19 Daliila Samssoona bare kiwuwaan gem"ishisaaddu; itti asaa s'eesina yiide, Aa huup'iyaa laappun datsa binnaanaa meedeedda; Aa wolk'k'ay aappe d'ayeedda. Hewaappe guyyiyaan, Aa waayissiyaawaa doommaaddu;
20 «Samssoona, Piliss's'eematuu yikichcheeddino!» yaagaaddu.
Gem"ishuwaappe beegottiide, kasewaadan duusereetsaade baana yaagiide k'oppeedda; shin Med'inaa Goday aappe shaaketti kichcheeddawaa I eribeenna.
21 Piliss's'eematuu Aa oyk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Aa laa"u ayfetuwaa wooc'i kessiide, Gaaza katamaa afeedino. Hewaappe kaala nahaasiyaa sanssalatan k'achcheeddinno; k'asho gollen de'iyaa wos'aan katsaa gaac'c'anaadan ootseeddino.
22 Unttunttu Aa huup'iyaa binnaanaa meedeeddawaappe guyyiyaan, binnaanay simmiide doluwaa doommeedda.

Samssoona Hayk'k'uwaa

23 Piliss's'eematuwaa kaappatuu, «Nu s'oossay nu morkkiyaa Samssoona nu kushiyan aatsiide immeedda» yaagiide barenttu s'oossaa Daagoonaw wolk'k'aama yarshshuwaa yarshshanawunne nashettanaw ittippe shiik'eeddino.
24 Asay ubbay Aa be'eedda wode, «Nu gadiyaa bayzzeedda, nu asaappe daruwaa wod'eedda nu morkkiyaa nu s'oossay nu kushiyan aatsiide immeedda» yaagiide barenttu s'oossaa galateeddino.
25 Unttunttu loytsi nashetteedda diraw, «Kaa'iide nuuna nashshechchana mala, Samssoona s'eesite» yaageeddino. Hewaappe guyye Samssoona k'asho golliyaappe s'eesiide ahina, I unttunttu sintsan kaa'eedda; kaa'eeddawaappe guyyiyaan, tuussatuwaappe gidduwaan esseeddino.
26 Samssooni Aa kushiyaa oyk'k'iide kaaletsiyaa na'aa, «Taani unttunttun zemppaade ek'k'ana mala, golliyaa tookkeedda tuussatuwaa taana boshissa» yaageedda.
27 Golliyaa gidduwaan attuma asatuunne mac'c'a asatuu kumi utteeddino; k'ay hewan Piliss's'eematuwaa kaappatuu ubbatuukka de'iino. Samssooni kaa'ishin, golliyaa bollan dembbayiide kees's'eedda sa'aan uttiide, heezzu sha"a gidiyaa attuma asatuunne mac'c'a asatuu be'iino.

28 He wode Samssooni Med'inaa Godaa woossiidde, «Abeet Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Godaw, hay taana hassayaarkkii! Abeet S'oossaw, Piliss's'eematuu ta laa"u
ayfetuwaa kesseeddawaa, haluwaa taani kessanaadan, hay taana itti gede
mintsetsaarkkii!» yaageedda.
29 Samssooni golliyaa tookkeedda giddo tuussatuwaa laa"uwaakka oyk'k'eedda.
Ushechcha kushiyan ittuwaa, haddirssa kushiyan ittuwaa oyk'k'eeddawaappe
guyyiyaan,
30 «Ane taani Piliss's'eematuwaanna ittippe hayk'k'ay!» yaagiide waasseedda.
Barew de'iyaa wolk'k'aa ubbaan sugina, keetsay kaappatuu bollanne gidduwaan
de'iyaa asaa ubbaa bolla kunddeedda. Samssooni hayk'k'iidde wod'eedda asay, I
pas'a de'iidde wod'eedda asaappe dareedda.
31 Yaatina, Aa ishatuunne Aa dabbotuu ubbay yiide, Aa anhaa afeedino; S'or"a
katamaappenne Eshttaa'oola katamaappe gidduwaan, Aa aawuwaa Maanuhe
duufuwaan moogeeddino. Samssooni Israa'eelan laatamu laytsaa daannatiide
pirddeedda.

Amanuwaanne Amanuwaa Oosuwaa Wogaa Bayetsaa

17

(17:1—21:25)

Mika Eek'aa Misiletuwaa

1 Efireema gezziyaan Miika giyaa itti bitanii de'ee.
2 Itti gallassi Miiki bare aatto, «Neeppe itti Asay itti sha"anne itti s'eetu s'agaraa
biraa wuu'eedda wode, neeni he wuu'eedda bitaniyaa shek'k'ishin taani sisaad. Be'a,
he miishshay ta matan de'ee; taani akkaad» yaageedda.
Hewaappe guyye Aa daaya, «Ta na'aw, neena Med'inaa Goday anjjo» yaagaaddu.
3 Hewaappe guyye na'ay itti sha"anne itti s'eetu s'agaraa biraa bare aattiw
zaareedda; Aa daaya, «Shek'ay ta na'aa gakkennaadan, taani ha miishshaa ta
Med'inaa Godaw dummayana. Yaatooppe biraa siilisiide, mitsaappe masettiide
giigeedda eek'aa misiliyaa an sheeshshanaw go'ettana. Hewaa diraw, biraa taani
new zaarana» yaagaaddu.
4 Na'ay bare aattiw shaluwaa zaarina, Aa daaya he s'agaraa biraappe laa"u
s'eetuwaa akkaade, mitsaa massiide biran sheeshshi sheeshshiide eek'aa misiliyaa
med'd'iyaa itti hiillanchchaw immaaddu; I ootseedda misilii Miika son de'eedda.
5 He Mikaw eek'aw goynniyaa keetsay de'ee. I eefuudiyaanne soo giddo eek'aa
misiletuwaa giigissiide, he gollen bare naanatuwaappe ittuwaa k'eesaa ootsiide
suntseedda.
6 He wode Israa'eeliyaa gadiyaan kaatii baawa; Asay ubbay barew likke
malateeddawaa c'oo ootseedda.
7 He wode Yihudaa gadiyaan Beeteleeme kataman itti wodallay de'ee; I Leewiyaa
zare.
8 Ha bitanii barew de'iyaa sa'aa koyanaw Beeteleeme katamaappe denddiide
beedda; Efireema gezziyaan de'iyaa Miika soo gakkeedda.
9 Miiki, «Hak'appe yaad?» yaageedda.
Hewaappe guyye bitanii, «Taani Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaappe yaad;
taani Leewiyaa zare. Ha"i taw de'iyaa sa'aa koyaadde de'ay» yaagiide aw zaareedda.
10 Miki Aa, «Taananna de'a; taw aawuwaanne k'eese gida. Taani new laytsan laytsan
tammu s'agaraa biraa, kumentsaa mayuwaanne miyaabaa immana» yaageedda.
11 Leewiyaa wodallay Mikana ittippe de'anaw giigeedda; Mikaw yeleedda na'aadan
haneedda.
12 Miki Aa bare k'eesaa ootsiide suntsina, Aa son de'eedda.

17:6 Dat. 21:25

13 Miki, «Itti Leewii taw k'eese gideedda diraw, Med'inaa Goday taw ubbabaa
loytsanawaa eray» yaageedda.

18

Mikanne Daana Zeretsaa

1 He wode Israa'eeliyaa gadiyaan kaatii baawa. He wode gakkanaw Daana zaretoo
Israa'eeliyaa zaratuwaa gidduwaan laatteedda gadii baawa. Hewaa diraw, unttunttu
barenttu de'iyaa gadiyaa koyiidde de'iino.
2 Hewaa diraw, Daana zaratuu barenttu zaratuwaappe ichcheshu mino asatuwaa
dooriide, gadiyaa wochchiiddenne akeekiide simmanaadan, S'or"anne Eshttaa'oola
geetettiyaa katamatuwaappe unttuntta kiitteeddino.
Unttunttu Efireema gezziyaa gakkiide, Mika son ak'eedino.
3 Unttunttu Mika son de'eedda wode, Leewiyaa zare gideedda yalaga Aa haasayan
ereeddino. Unttunttu aakko shiik'iide, «Neena hawaa aheedawe oonee? Hawaa ayaw
yaad? Hawaan ayaa ootsay?» yaagiide oochcheeddino.
4 I, «Miki taw hawaa hawaa ootseedda; I taw dirgguwaa c'iggina, taani aw k'eese
gidaade ootsay» yaagiide unttunttoo zaareedda.
5 «Nuuni biyaa ogii nuw giigenan agganenttonne hayyanaa ane nuw S'oossaa
oochcharikki» yaageeddino.
6 Hewaappe guyye k'eesii unttunttoo, «Saro gakkite; hinttenttu biyaa ogiyaan
Med'inaa Goday hinttenanna gidanawaa» yaagiide zaareedda.
7 Hewaappe guyyiyaan, ichcheshu asatuu yaappe denddiide, Laayisha geetettiyaa
katamaa beeddino; yaan de'iyaa Asay Sidoona gadiyaa asaadan saruwaan
de'iyaawaa be'eeddino; asatuu oonanne sid'enna woppa asaa; unttunttu ayaynne
pac'c'ennan, ubbabay kumeedda asaa. Onannanne gakettennaan Sidoona gadiyaa
asaappe haakkiide, barekka dumma de'iino.
8 Ichcheshu asatuu S'or"anne Eshttaa'oola katamatuwaan de'iyaa barenttu
ishatuwaakko simmeeddino; unttunttu ishatuu, «Ayaa oduwaa akkiide yeedditee?»
yaageeddino.
9 Hewaappe guyye unttunttu zaariide, «Biittay loytsi aradda gidiyaawaa nuuni
be'eeddo. Hewaa diraw denddiide, Laayisha kataman de'iyaa asaa oleetto! Hawaan
oosuwaa d'ayiide c'oo uttoppite; ellekka biide oyk'k'ite.
10 Hinttenttu yaa biide, oonanne sid'ennaan saro utteedda asaakko gakkanita.
Asaw koshshiyaa ubbabay he gadiyaan de'ee. S'oossay he gadiyaa hinttenttoo
immeedda» yaageeddino.
11 Yaatina, Daana zaratuwaappe usuppun s'eetu asatuu ola miishshaa oyk'k'iide,
S'or"anne Eshttaa'oola katamatuwaappe denddiide beeddino.
12 Yihudaa gadiyaan de'iyaa K'iriyaati-Yi'aariima geetettiyaa katamaappe away
wulliyaa baggana utteeddino. Hewaa diraw, he sa'ay hachche gakkanaw Daana
Mootsaa geetettiide suntsetteedda.
13 Hewaappe denddiide, Efireema gezziyaan de'iyaa Mika soo yeeddino.
14 Laayisha gadiyaa wochchanaw beedda ichcheshu asatuu barenttu ishatuwaa,
«Ha sa'aan, ha keetsatuwaappe ittuwaan eefuudii, soo giddo eek'aa misiletuunne
mitsaappe masettiide biran sheeshetteedda misilii de'iyaawaa eriitee? Ane ay
ootsanaw koshshintto k'oppite» yaageeddino.
15 Hewaappe guyye ogiyaappe simmiide, Leewiyaa zare gideedda yalaga k'eesii
de'iyaa Mika soo biide, Aa saroteeddino.
16 He wode usuppun s'eetu Daana asatuu ola miishshaa oyk'k'iide, geliyaa
penggiyaan ek'k'eeddinno.

17 Unttunttu he k'eesiyaana yaan ek'k'ide'ishin, gadiyaa wochcheedda ichcheshu
asatuu Mika soo geliide, mitsaappe masettiide biran sheeshetteedda misiliyaa,
eefuudiyaanne soo giddo eek'aa misiletuwaa akkeeddino.
18 He wode k'eesii unttuntta, «Waatiitee?» yaageedda.
19 Hewaappe guyye unttunttu Aa, «Hayzza! Itti k'aalanne k'aattoppa! Nuunana
baade nuw aawuwaanne k'eese gida. Itti golliyaa asaw k'eese gidiyaawaappe
Israa'eeliyaa gidiyaa itti zare asaw k'eese gidiyaawe new keekennee?» yaageeddino.
20 Hewaappe guyye k'eesii nashettiidde eefuudiyaa, soo giddo eek'aa
misiletuwaanne mitsaappe masetteedda misiliyaa akkiide, asatuwaana ittippe
beedda.
21 Hewaappe denddiide, barenttu naanaa, barenttu mehiyaanne barenttoo
de'iyaawaa sintsan wotsiide beeddino.
22 Unttunttu Mika golliyaappe haakkiide beeddawaappe guyyiyaan, Miki bare
shooruwaan de'iyaa asatuwaa s'eesina, olaw keseeddino; Daana asatuwaa kaalliide
gakkeeddino.
23 Waassina, Daana asatuu guyye simmiide Mika, «Waanaaddii? Ha asaa ubbaa
ayaw shiishshaaddii?» yaagiide oochcheeddino.
24 Shin Miki zaariide, «Taani med'd'eedda ta s'oossatuwaanne taw ootsiyaa
k'eesiyaa akkiide yikichcheeddita. Taw haray ayee atteedawe? Hinttenttu taana
ayaw, ‹Waanaaddii?› giitee?» yaageedda.
25 Daana asatuu, «Itti k'aalaa k'aattaade neena era! Ha yiluwaanna de'iyaa asaa
neeni dentsetsooppe, unttunttu ne bolla denddananne ne soo asaa ubbaa wurssana»
yaageeddino.
26 Daana asatuu barenttu ogiyaa beeddino. Mikikka unttunttu bareppe loytsi
wolk'k'aamiyaawaa be'iide, bare soo simmiide beedda.
27 Daana asatuu Miki med'd'eedda s'oossatuwaanne Aa k'eesiyaa akkiide, Laayisha
kataman oonanne sid'ennaan saro de'iyaa asatuwaakko beeddino; kataman de'iyaa
ubbaa k'ara mashshaan wod'iide, katamaa taman s'uuggeeddino.
28 Laayisha katamay Sidoona katamaappe haakkiide de'iyaa dirawunne Asay hara
asaana gaketti erenna diraw, unttuntta ashshanaw ooninne danddayibeenna.
Laayisha katamay Beeti-Rahooba giyaa sa'aa matan de'iyaa wombbaa giddon de'ee.
Daana asatuu katamaa wotsi yeggi kees's'iide, yaan de'eeddino.
29 Katamaa suntsaakka beni barenttu mayza aawuwaa, Yaak'ooba na'aa Daana
suntsan laammiide, Daana yaagiide suntseeddino; shin koyro he katamay Laayisha
geetettee.
30 Daana asatuu barenttoo he masetteedda misiliyaa wotsiide, Muse na'aa
Gershshoomappe yeletteedda Yoonataana barenttu k'eesatuwaa ootseeddino. Aa
zaratuu Asay omoodettiide beedda wodii gakkanaw, yaan k'eesatuwaa gideeddino.
31 Hewaadan haniide, S'oossaa Dunkkaanii Seelon de'eedda laytsatuwaan ubbaan
Miki masisseedda misiletuu yaan gam"eeddino.

19

Itti Leewiyaanne I Akkeedda K'oomatto

1 Israa'eeliyaa gadiyaan kaatii baynna wode, Efireema gezziyaan, haako sa'aan
Leewiyaa zare gidiyaa itti bitanii de'ee. He bitanii Yihudaa gadiyaan Beeteleeme
katamaappe itti naatto k'oomatto aheedda.
2 Shin aw amanettennaan is's'aade, Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaan
de'iyaa bare aawuwaa soy baaddu; yaan oyddu agenaa uttaaddu.

3 I goday iziw odi amantsanawunne, soy zaaranaw denddiide, bare k'oomaanne
laa"u haretuwaa akkiide beedda; Aa mokka akkaade, bare aawuwaa soy gelissaaddu.
Izi aawuu Aa be'eedda wode, nashettiide mokkeedda.
4 Naatti aawuu bitaniyaa yeddennaan diggina, yaan aananna miiddinne ushiidde
heezzu gallassaa takkeedda.
5 Oyddentso gallassi wontta guuran denddiide, baanaw giigeeddino. Shin naatti
aawuu bare naatti godaa, «Guutsa k'umaa maade, minneeddawaappe guyyiyaan
baasa» yaageedda.
6 Hewaappe guyye laa"u attuma asatuukka uttiide, ittippe meeddinonne
usheeddino. Hewaappe guyyiyaan naatti aawuu Aa, «Hayyanaa, hachche
nashettaadde hawaan ak'a» yaageedda.
7 Leewiyaa zarii baanaw denddina, beennan ak'ana mala woosseedda; I akkiyaa
k'oomatti aawuu Aa woossina, k'aykka yaan ak'eedda.
8 Ichcheshantso gallassi baanaw wontta guuran denddina, naatti aawuu,
«Hayyanaa, minna takkaade, omarssi baasa» yaageedda. Hewaappe guyye unttunttu
laa"attuukka k'umaa ittippe meeddino.
9 Bitanii bare akkiyaa k'oomattinnanne bare k'oomaanna baanaw kesina, naatti
aawuu hawaadan yaageedda; «Be'ite, sa'ay k'ammi diggeedda! Nashettiidde hawaan
ak'i aggite. Wontta guuraanna denddiide, hinttenttu soy biita» yaageedda.
10 Shin I he gallassi yaan ak'anaw koyyibeenna. Hewaa diraw, denddiide beedda;
Yaabuusa geetettiyaa Yerusaalame katamaa mata gakkeedda; I akkiyaa k'oomattanne
laa"u c'aaneedda haretuu aananna de'iino.
11 Unttunttu Yaabuusa matina, sa'ay loytsi omarsseedda; yaatina, k'oomay bare
godaa, «Biyaawaa aggiide ayaw ha Yaabuusawaanatuwaa katamaan ak'okkoo?»
yaageedda.
12 Hewaappe guyye Aa goday aw zaariide, «Hawaa Israa'eeliyaa Asay baynna allaga
katamaa bookko. Gib'aa katamaa gakkanaw nuuni baana» yaageedda.
13 K'ay zaaretsiide bare k'oomaa, «Haaya, nuuni Gib'aa katamaan woy Raama
katamaan ak'iyaa sa'aa demmana» yaageedda.
14 Yaatiide barenttu ogiyaa oyk'k'iide beeddino. Biiniyaama gadiyaan de'iyaa
Gib'aa katamaa matina, away unttunttoo wulleedda.
15 Unttunttu Gib'aa katamaa geliide ak'anaw, yaa beeddino; katamaa Asay
shiik'uwaa uttiyaa sa'aan utteeddino; shin yaappe unttuntta bare soy afiide ayissiyaa
Asay beettibeenna.
16 Unttunttu hewan utti de'ishshin, gaden ootsiyaa saappe sa'ay omarssina, bare
soy simmiyaa itti c'ima bitanii unttunttu mataanna aad'd'eedda. Ha bitanii kase
Efireema gezziyaappe yeedda asa; shin ha"i I de'iyaawe Gib'aa giyaa katamaana; he
gadiyaan Biiniyaama zariyaappe yeletteedda asatuu de'iino.
17 He c'ima bitanii katamaa Asay shiik'uwaa uttiyaa sa'aan utteedda bitaniyaa
be'iide, «Hak'appe yaaddi? Hak'a bay?» yaagiide oochcheedda.
18 Leewiyaa zarii zaariide, «Nuuni Yihudaa gadiyaan de'iyaa Beeteleeme
katamaappe yeeddo. Ha"i Efireema gezziyaappe hefintsa baggan de'iyaa nu soy
boytte; k'ay Med'inaa Godaa Gollekka boytte. Yaaneeddawanttu nuuna bare soy
afiide ayissiyaa asaa demmibeykko.
19 Nu haretoo utulaynne dalay de'ee; taw, ta akkiyaa k'oomatiwunne ta k'oomaw
gidiyaa ukitsaynne woyniyaa eessay de'ee; nuu koshshiyaawaa ubbaa oyk'k'eeddo»
yaageedda.
20 Hewaappe guyye c'ima bitanii, «Saruu hinttenttoo gido; hinttenttu koyiyaawaa
ubbaa taani hinttenttoo immana; ayaa gidooppenne, ha katamaa Asay shiik'uwaa
uttiyaa sa'aan ak'anaw koshshenna» yaageedda.

21 Unttuntta bare soy afeedda; unttunttu haretookka miyaabaa yeggeedda.
Hewaappe guyyiyaan, imatsatuu barenttu gediyaa meec'ettiide, kawuwaa meeddino.
22 Unttunttu nashettishshin, katamaappe shufuro asatuu yiide, golliyaa
yuushshuwaan dooddiide, penggiyaa k'os'etsaa doommeeddino; unttunttu he
golliyaa godaa, he c'ima bitaniyaa, «He ne soy geleedda bitaniyaa haa kessa; nuuni
aananna gisanaw koyyeetto!» yaageeddino.
23 Hewaappe guyye golliyaa goday kare kesiide unttuntta, «Hay ta ishatoo, hewaa
mala palabaa ootsoppite; ha bitanii ta imatsaa.
24 Be'ite, ta wodoro naattanne I akkiyaa k'oomatta hawaan de'iino. Taani unttuntta
hinttenttoo kare kessana; yaatooppe unttuntta hinttenttu koyeeddawaa ootsite; shin
ha bitaniyaa bolla hewaa mala iitabaa ootsoppite» yaageedda.
25 Shin asatuu I geeddawaa sisennan is's'eeddino. Yaatina, bitanii bare akkiyaa
k'oomatto kare kessiide, unttunttoo immeedda; sa'ay wonttana gakkanaw, k'ammaa
ubbaa kaallaan kaallaan izinna wolk'k'aan gisiide, izo pas'a kaa'iidde ak'eeddino;
yaatiide sa'ay wonttana hanishshin, izo yeddeeddino.
26 Sa'ay wonttanaw holjjojji zo"iyaa wode he mishiratta yaade, izi goday ak'eedda
c'ima bitaniyaa golliyaa penggiyaan kunddaaddu; s'alk'k'ii dolana gakkanaw hewan
gisaaddu.
27 He gallassi guura I goday denddiide, bare ogiyaa baanaw golliyaa penggiyaa
dooyyiide kesseedda wode, I akkiyaa k'oomatta golliyaa penggiyaan bare kushiyaa
pengge goc'c'illaa bolla mic'c'aade, giseeddawunno be'eedda.
28 Izo, «Ane dendda; boytte» yaageedda; shin iza aw aynne zaarabeykku.
Hewaappe guyyiyaan, izi anhaa hariyaan c'aaniide, bare soy beedda.
29 Soy gakkiide, mashshaa akkiide, bare akkiyaa k'oomatti anhaa tammanne
laa"uwaa kessiide k'ans's'ereetseedda. Itti itti gishuwaa itti zarew, ubbanna
tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaretoo yeddeedda.
30 Hewaa be'eedda ubbay, «Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe keseeddasaappe
hachche gakkanaw, hawaa malatiyaabay ubbakka hanibeenna; nuunikka
be'ibeykko. Ane hawaa ittippe akeeki zorettoytte, ittibaa ootsoytte» yaageeddino.

20

Israa'eeliyaa Asay Olaw Giigussaa

1 Pudehaa Daanappe dugehaa Berssaabeha gakkanaasinne dolahaa Gala'aaden
de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay itti asaadan Mis'ip'p'an Med'inaa Godaa sintsan
ittippe shiik'eedda.
2 He shiik'eedda S'oossaa asaanna Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaa kaappatuukka
de'iino. Unttunttu giddon mashshaan olettanaw danddayiyaa oyddu s'eetu sha"a
olanchchatuu de'iino.
3 He wode Israa'eeliyaa Asay Mis'ip'p'an shiik'eeddawaa Biiniyaama asatuu
siseeddino.
Israa'eeliyaa asay, «Ha iitabay ane waaniide haneeddentto, nuu odite»
yaageeddino.
4 Hewaappe guyye hayk'k'eedda k'oomatti goday, Leewiyaa zarii unttunttoo
hawaadan yaagiide zaareedda; «Taaninne ta k'oomatta k'ammaa ak'anaw Biiniyaama
gadiyaan de'iyaa Gib'aa giyaa katamaa yeeddo.
5 Gib'aa katamaa asatuu taana wod'anaw yiide, k'amma golliyaa yuuyyi aad'd'iide
ek'k'eeddinno; shin guyyeppe ta k'oomatto akkiide, wolk'k'aan izinna unttunttu
gisishshin, iza hayk'k'aaddu.

19:22 Dom. 19:5-8 **19:29** 1 Sam. 11:7

6 Taani izi anhaa akkaade k'ans's'ereetseeddawaappe guyyiyaan, unttunttu ha
tunabaanne pokkobaa Israa'eeliyaan ootseedda diraw, Israa'eeliyaa Asay laatteedda
biittaa ubbaa itti itti k'ans's'uwaa yeddaaddi.
7 Be'ite, hinttenttu ubbay Israa'eeliyaa asaa; zorettiide hinttenttu pirddaa immite»
yaageedda.
8 Hewaappe guyye Asay ubbay ittippe denddi ek'k'iide, «Nu giddoppe ooninne bare
dunkkaaniyaa woy bare golliyaa guyye beenna.
9 Nuuni Gib'aa ootsanawe hawaa; saamaa yeggiide, Gib'aa katamaa asaa olanaw
baana asatuwaa doorana.
10 Israa'eeliyaa zariyaa ubbaappe olaa olettanaw biyaa olanchchatuwaappe
s'eetuwaappe tammatuu, sha"aappe s'eetatuu, tammu sha"aappe k'ay sha"atuu
shink'k'aa asaw giigissino. Atteedda olanchchatuu Biiniyaama gadiyaan de'iyaa
Gib'aa katamaa biide, Gib'aa Asay Israa'eeliyaa bolla hawaa mala tunabaa
ootseeddawaa haluwaa, Gib'aa kataman de'iyaa asatuwaa murana» yaageeddino.
11 Israa'eeliyaa Asay ubbay katamaa olanaw ittippe shiik'eeddino.
12 Israa'eeliyaa zaratuu Biiniyaama zaratuwaa ubbaw hawaadan yaagiide asaa
kiitteeddino; «Hinttenttu giddon haneedda ha iitabay ayee?
13 Nuuni unttuntta wod'iide, Israa'eeliyaappe ha iitaa d'ayssana mala, Gib'aa
katamaan de'iyaa he shufuro asatuwaa kessiide, nuu aatsiide immite» yaageeddino.
Shin Biiniyaama asatuu Israa'eeliyaa Asay odiyaawaa sisennaan is's'eeddino.
14 Unttunttu Israa'eeliyaa asaanna olettanaw barenttu katamatuwaappe kesiide,
ittippe Gib'aa katamaa shiik'eeddino.
15 He gallassikka Biiniyaama katamatuwaappe yeedda mashshaan olettiyaa
laatamaanne usuppun sha"a olanchchatuwaa shiishsheeddino. Hewaa paydu Gib'aa
katamaan de'iyaa asaa giddoppe dumma dooretteedda asatuwaa gujjennaana.
Gib'aappe dooretteeddawanttu laappun s'eeta.
16 He ubbatuwaa giddoppe laappun s'eetu asatuu haddirssa kushiyan
oliyaawantta; ha ubbatuukka yambbarshshaan shuchchaa oliide, haray atto itti
binnaanakka halikkino.
17 Biiniyaama Asay baynnaan, Israa'eeliyaa Asay mashshaan olettiyaa oyddu s'eetu
sha"a olanchchatuwaa shiishsheedda; he ubbatuukka olaw giigeeddawantta.

Biiniyaama Zaretuwaa Bollan Denddeedda Olaa

18 Israa'eeliyaa Asay denddiide, Beeteele beedda; «Biiniyaama asaa olanaw nuuppe
sintsatiide kesanaw koshshiyaawe oonee?» yaagiide S'oossaa oochcheedda.
Shin Med'inaa Goday, «Yihudaa zarii sintsatiide bo» yaageedda.
19 Hewaappe guyye wonttetsa gallassi wontta guuran Israa'eeliyaa Asay denddiide,
Gib'aa katamaa matan dunkkaaneedda.
20 Hewaappe Israa'eeliyaa Asay Biiniyaama asaana olettanaw beedda; Gib'aa
katamaa mataan unttunttunna olettanaw salppeedda.
21 Biiniyaama asatuu Gib'aa katamaappe kesiide, he gallassi Israa'eeliyaappe
laatamanne laa"u sha"a olanchchatuwaa wod'eeddino.
22-23 Israa'eeliyaa Asay biide sa'ay k'ammana gakkanaw, Med'inaa Godaa sintsan
yeekkiide, «Nu ishatuwaanna, Biiniyaama asatuwaanna olettanaw laa'entsuwaa
pude baanee?» yaagiide Med'inaa Godaa oochcheeddino.
Shin Med'inaa Goday, «Ee, unttunttunna olettanaw pude biite» yaageedda.
Hewaappe guyye Israa'eeliyaa Asay ittuu ittuwaa mintsetsiide, koyro gallassi
unttunttu olaw salppeedda sa'aan laa'entsuwaa salppeeddino.
24 Laa"entso gallassi Israa'eeliyaa Asay Biiniyaama asaanna olettanaw
shiik'k'eedda.

25 Laa"entso gallassikka Biiniyaama Asay Gib'aa katamaappe kesiide, Israa'eeliyaa
asaappe tammanne hosppun sha"a asatuwaa wod'eedda; ubbatuukka mashshaan
olettiyaawantta.

26 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatuu ubbay Beeteele biide yeekkeeddino; yaan
s'oomiidde sa'ay k'ammana gakkanaw, Med'inaa Godaa sintsan utteeddino; Med'inaa
Godaa sintsan s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa
shiishsheeddino.
27-28 He wode S'oossaa K'aalaa c'aak'uwaa Taabootay Beeteele katamaan de'ee; he
Taabootaa naagiyaawe Aaroone yeleedda El"aazara na'aa Piinihaasa. Israa'eeliyaa
Asay Med'inaa Godaa, «Biiniyaama asaa gidiyaa nu ishatuwaanna olettanaw k'aykka
pude baaneeyye booppanee?» yaagiide oochcheeddino.

Shin Med'inaa Goday, «Biide olettite! Taani unttuntta wontti hinttenttu kushiyan
aatsaade immana» yaageedda.

29 Hewaappe guyye Israa'eeliyaa Asay amareedda olanchchatuwaa Gib'aa katamaa
yuushshuwaan muggiide naagana mala ootseedda.
30 Heezzantso gallassi Israa'eeliyaa olanchchatuu kasewaadankka Biiniyaama
olanchchatuwaa olanaw biide, Gib'aa katamaappe sintsa bagganna salppeeddino.
31 Biiniyaama asatuu unttunttunna olettanaw katamaappe kesiide, unttuntta
kaalliide, haakkiide beeddino. Kasewaadankka Beeteelenne Gib'aa afiyaa aako
ogetuwaaninne dembbatuwaan Israa'eeliyaa asaappe hattamu gidiyaa asatuwaa
wod'eeddino.
32 Biiniyaama asatuu, «Nuuni kasewaadankka unttuntta s'ooneeddo!» yaageeddino.

Shin Israa'eeliyaa asatuu kase, «Unttunttu katamaappe haakkiide, ogetuwaakko
kesana mala, ane nuuni bak'atoytte» yaagi wotseeddino.
33 Yaatina, Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu saappe denddiide, Ba'aali-Taamaara
giyaa saan salppiyaa wode, Israa'eelatuu barenttu muggi utteedda Gebaa'a
Dembbaappe keseeddino;
34 Israa'eeliyaa ubbaappe dooretteedda tammu sha"a asatuu Gib'aa bolla olaa
dentseeddino; olay loytsi wolk'k'aameedda. He ubbay haniyaa wode, barenttoo
bashshay matatteeddawaa Biiniyaama asatuu ayinne eribeeykkino.
35 Israa'eelatuu Biiniyaama asatuwaa bolla s'oonuwaa demmanaadan Med'inaa
Goday ootseedda. He gallassi Israa'eeliyaa Asay Biiniyaama asaappe laatamanne
ichcheshu sha"anne itti s'eetu olanchchatuwaa wod'eedda; ubbatuukka mashshaan
olettiyaawantta.
36 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Asay barentta s'ooneeddawaa Biiniyaama Asay
ereedda.

Israa'eeliyaa Asay Gib'aa katamaa yuushshuwaan muggi utteedda
olanchchatuwaan ammanetteedda diraw, Biiniyaama asaan s'oonetteeddawaa
malatiide guyye shiik'eedda.
37 Muggiide naagiyaa olanchchatuu Gib'aa katamaa ellekka wos's'i geliide, katamaa
giddon demmeedda ubbaa wod'eeddino.
38 Muggiide naagiyaa Israa'eeliyaa olanchchatuu katamaa giddoppe daro c'uwaa
shaariyaadan pude dentsana malanne hewe malaataa gidana mala, kase haasayi
wotseeddino. Hewaa diraw, daro c'uwaa shaarii katamaappe kesiyaawaa be'eedda
wode,
39 olaa dembbaan de'iyaa Israa'eeliyaa asatuu bak'atiyaasaappe guyye simmiide,
unttuntta oleeddino.

Biiniyaama asatuu Israa'eeliyaa asaappe hattamu gidiyaa asatuwaa wod'iide,
«Kasewaadan ha"ikka nuuni unttuntta s'ooneeddo» yaageeddino.

40 Shin malaataa c'uway katamaappe pude kessaa doommeedda; Biiniyaama
asatuu barenttu guyye s'eello wode, katamay ubbaanna tamaan s'uugettina, tamaa
c'uway pude kesiyaawaa be'eeddino.
41 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatuu Biiniyaama asatuwaa bolla guyye
simmeeddino; Biiniyaama asatuu dagammeeddino; ayaw gooppe, unttunttu wurana
haniyaawaa ereeddino.
42 Hewaa diraw, unttunttu Israa'eeliyaa asaa sintsaappe mela biittaa simmiide
bak'atteedino; shin olay unttuntta kaalliide gakkeedda. Katamatuwaappe keseedda
Israa'eeliyaa olanchchatuu gidduwaan unttuntta wod'i wursseeddino.
43 Israa'eelatuu Biiniyaama asatuwaa dooddiide, Gib'aa katamaappe away doliyaa
bagganna de'iyaa sa'aa gakkanaw kaalliide yedersseeddino; c'oratuu ogiyaan
de'ishshin wod'eeddino.
44 Hewan Biiniyaama asaappe tammanne hosppun sha"a mino olanchchatuu
hayk'k'eeddino;
45 Unttuttuppe atteeddawanttu guyye simmiide, mela biittaa aad'd'iide, Rimoona
giyaa zaallaakko bak'atteedino; Israa'eelatuu unttuttuppe ichcheshu sha"a asatuwaa
ogiyaan wod'eeddino; unttunttuppe atteedawantta Giidi'ooma giyaa sa'aa gakkanaw
yederssiide, laa"u sha"aa wod'eeddino.
46 He gallassi Biiniyaama gadiyaappe mashshaan olettiyaa laatamanne ichcheshu
sha"a asatuu hayk'k'eeddino; he ubbatuukka mino olanchchatuwaa.

47 Shin usuppun s'eetu asatuu mela biittaa aad'd'iide, Rimoona Zaallaakko
bak'atiide, yaan oyddu agenaa gam"eeddino.
48 Israa'eeliyaa Asay atteedda Biiniyaama asaakko guyye zaariide, attuma asaanne
mac'c'a asaa, naanaanne mehiyaa ubbaa wod'eeddino; demmeedda katamatuwaa
ubbaa tamaan s'uuggeeddino.

21

Biiniyaama Zaretoo Machchiyaa Immanaw Koshsheedda

1 Israa'eeliyaa Asay Mis'ip'p'a giyaa saan shiik'k'eedda wode, «Nu giddoppe ooninne
Biiniyaama asaw bare naatto machato ootsiide immenna» yaagiide c'aak'k'i
wotseedda.
2 Israa'eelatuu Beeteele katamaa biide, yaan sa'ay k'ammana gakkanaw S'oossaa
sintsan uttiide, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, seela yeekuwaa yeekkeeddino.
3 Hewaappe «Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, ha yewuu ayaw
Israa'eelan haneedee? Hachche Israa'eeliyaa asaa giddoppe itti zarii ayaw pac'c'ii?»
yaageeddino.

4 Wonttetsa gallassi wontta guuraanna unttunttu denddiide, yarshshiyaa sa'aa
yaan giigissiide s'uuggiyaa yarshshotuwaanne ittippetetsaa yarshshotuwaa
shiishsheeddino.
5 Yaatiide Israa'eelatuu, «Israa'eeliyaa zariyaa ubbaappe Med'inaa Godaa sintsan
shiik'iyaasaa yibeenna zarii oonee?» yaagiide oochcheeddino. Unttunttu hewaa
oochcheedda gaasotay, Mis'ip'p'a kataman Med'inaa Godaa sintsan shiik'anaw
yibeenna Asay ooninne, «I ubbaanna hayk'k'o» yaagiide kase c'aak'k'eedda dirassa.

6 Israa'eeliyaa asatuu barenttu ishatoo, Biiniyaama zaretoo k'arettiide, «Hachche
Israa'eeliyaappe itti zarii bohetteedda.
7 Nuuni nu mac'c'a naanaa unttunttoo immennaadan Med'inaa Godaan
c'aak'k'eedda diraw, hayk'k'uwaappe atteeda Biiniyaama zaratuu mac'c'a asaa
akkana mala, nuuni ay ootsanee?» yaageeddino.

8 K'aykka unttunttu, «Israa'eeliyaa zaratuwaappe Mis'ip'p'a kataman Med'inaa
Godaa sintsa yibeennawe oonee?» yaagiide oochcheeddino. Gala'aaden de'iyaa
Yaabeesha giyaa katamaappe itti asaynne shiik'uwaa yibeennawaa ereeddino.
9 Unttunttu asaa paydeedda wode, Gala'aaden de'iyaa Yaabeeshappe itti asaynne
beettibeenna.
10 Hewaa diraw, maabaray tammanne laa"u sha"a mino olanchchatuwaa
Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha katamaa kiittiidde, «Biite; Yaabeeshan de'iyaawantta
ubbaa mashshaan busakkite; mac'c'a asaakka guutsa naanaakka ashshoppite.
11 Hawaadan ootsite; attuma asaa ubbaanne attuma asaana giseedda mac'c'a asaa
ubbaa wod'ite» yaagiide azazeeddino.
12 Yaabeesha kataman de'iyaa asaa giddooppe attuma asaana gisibeenna, oyddu
s'eetu wodoro mac'c'a naanaa demmiide Kanaane gadiyaan, Seelon de'iyaa
dunkkaaneedda sa'aa akkiide aheeddino.
13 Hewaappe guyyiyaan, kumentsaa maabaray Rimoona Zaallaa giyaa saan de'iyaa
Biiniyaama asatuwaakko sigaa kiitteeddino.
14 Biiniyaama asatuu simmiide yeeddino. Israa'eeliyaa Asay Yaabeesha
katamaappe wod'enaan aheedda wodoro naanaa unttunttoo immeedda. Shin
wodoro naanay attuma asaa ubbaa gakkibeykkino.
15 Israa'eeliyaa zaratuwaa giddon de'iyaa ittippetetsay duus's'anaadan Med'inaa
Goday ootseedda diraw, Asay Biiniyaama asaw loytsi k'aretteedda.
16 Maabaraa c'imatuu, «Biiniyaama zaratuwaappe mac'c'a naanay hayk'k'i
wureedda diraw, hayk'k'uwaappe atteeda attuma asaw nuuni machchiyaa wooti
immanee?
17 Israa'eeliyaa asaa giddoppe pitetti bayenna mala, Biiniyaama zaratuwaappe
atteedawaanttoo laattiyaa naanay de'anaw koshshee.
18 Gidooppenne, nuuni nu mac'c'a naanatuwaappe unttunttoo Immanaw
danddayokko; ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay kase, ‹Bare naatto Biiniyaama
zariyaw immiyaa uray shek'etteeddawaa gido› yaagiide c'aak'k'etsi wotseedda»
yaageeddino.
19 Hewaappe guyyiyaan, maabaraa kaaletsiyaa c'imatuu, «Be'ite, laytsan laytsan
Seelon Med'inaa Godaa bonchchiyaa baalay mateedda» yaageeddino. Seelo
Beeteeleppe huup'issa baggana, Laboonappe gedissa baggana, Beeteeleppe Sekeema
afiyaa ogiyaappe away doliyaa baggana de'ee.
20 He maabaraa kaaletsiyaa c'imatuu Biiniyaama asatuwaa hawaadan yaagiide
azazeeddino; «Biite; woyniyaa turaa gidduwaan muggiide,
21 naagite. Seelo katamaa mac'c'a naanay baalaa gallassi kabaruwaa oyk'k'iide,
yes's'iiddinne duriidde yiyaa wode, hinttenttu woyniyaa turaa giddoppe kesite.
Ubbaykka Seelo mac'c'a naanatuwaappe hinttenttoo dafiide, Biiniyaama gadiyaa
akkiide biite.
22 Unttunttu aawotuu woy unttunttu ishatuu nuukko magananaw yiyaa wode,
nuuni unttuntta, ‹Hay hayyanaa, unttuntta nuw immi aggite; ayaw gooppe, nuuni
unttuntta huup'iyaan huup'iyaan gakkiyaa mac'c'a asaa olaa saappe demmibeykko.
Hinttenttu dosiide immibeenna diraw, bayzzanchcha gidikkita› yaagana»
yaageeddino.
23 Biiniyaama asatuukka Israa'eeliyaa c'imatuu geeddawaadan ootseeddino;
ubbaykka Seelon duriyaa mac'c'a naanatuwaappe barenttu payduwaa
keeshshatuwaa dafiide afeedino. Unttunttu barenttu laata gadiyaa simmiide,
katamatuwaa wotsi yeggi kees's'iide, yaan de'eeddino.
24 He wode Israa'eeliyaa Asay yaappe biyaa wode, ubbaykka bare zariyaakko
zariyaakkonne bare soo asaakko asaakko beedda.

25 He wode Israa'eeliyaa gadiyaan kaatii baawa; Asay ubbay barew likke
malateeddawaa c'oo ootsee.

21:25 Dat. 17:6

Uruuti mas'aafaa
Geluwaa

Uruuti taarikii sarotetsay kumeedda taarikiiyaa; ha taarikii beetteeddawe daannatuwaa mas'aafan odetteedda makkalay de'iyaa wodiyaanna. Moo'aabe gade asaa gideedda uruuta Israa'eeliyaa asaa ittuwaa gelaaddu. De'ishshin I asinay hayk'k'ina, Israa'eeliyaa asaa gideedda bare bollotattiw loytsi malalissiyaa hanotan ammanettadu. Hewaadankka k'ay Israa'eeliyaa S'oossaa loytsa siik'aaddu. Wurssetsan beni bare asina dabbatuwaappe ittuwaa gelaaddu. He geluwaa bagganna Israa'eeliyaa gadiyaan wolk'k'aama kaatiyaa gideedda Daawitew mayza aatto gidiyaa kaac'aa demmaaddu.

Daannatuwaa Mas'aafan de'iyaa taarikii S'oossaa Asay S'oossappe haakkeedda gaasuwaan unttuntta gakkeedda bashshaa bessino. Uruuti Mas'aafan de'iyaa taarikii k'ay bare deemuwaa Israa'eeliyaa S'oossaakko zaareedda itti allaga mishirata anjjetteeddanne ammanetteeda asaappe ittinno gidaade paydetteedda izi danddayaa besse.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Nuhaama Uruutinna Beeteleeme Simusaa *1:1-22*
Uruutanne Boo'eeze Gaketussaa *2:1—3:18*
Boo'eeze Uruuto Akussaa *4:1-22*

Nuhaama Uruutinna Beeteleeme Simussaa

(1:1-22)

Elimeleekinne Aa Soy Asay Moo'aabe Beteeddino

1 Israa'eeliyaa gade daannatu mooddiyaa wode, he gadiyaan koshay denddeedda. Itti bitaniyaa bare machchattinanne bare laa"u naanaanne Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaappe denddiide, Moo'aabe gadiyaa betteedda.
2 He bitaniyaa suntsay Eelimeleeka; Aa machati suntsay Nuhaamo; Aa laa"u naanaa suntsay Mahiloonanne Keeliwoonanne. Unttunttu Yihudaa Beeteleemen de'iyaa Efiraataa yara. Hewanttu Moo'aabe biide yan de'eeddino.
3 Nuhaami asinay Elimeleeki hayk'k'eedda. Iza bare laa"u naanatuwaan attaddu.
4 He naanay Moo'aabe gade mac'c'a naanatuwaappe Orpponne Uruutonne geetettiyaa machatuwaa akkeeddino. Hewan tammu laytsaa gidiyaawaa uttiide,
5 Mahilooninne Keeliwooninne laa"attuukka hayk'k'eeddino. Nuhaama bare asinaykka bare laa"u naanaykka hayk'ina barekka attaddu.

Nuhaama Uruutinna Beeteleeme Simmaaddu

6 Aa Moo'aaben de'aadde, Med'inaa Goday bare asaa Israa'eeliyaa maariide, katsaa unttunttoo gatseeddawaa sisaaddu. Moo'aabe gadiyaappe simmanaw bare naanaa machatuwaa laa"atuwaanna denddaddu;
7 bare naanaa machatuwaa laa"atuwaanna ittippe bare de'iyaasaappe kesaaddu. Unttunttu guyye Yihudaa gadiyaa afiyaa ogiyaan geleeddino.
8 Nuhaama bare naanaa machatuwaa, «Simmite; hinttenttu ubbaykka hinttenttu aati soo aati soo biite. Hinttenttu hayk'k'eeddawanttoonne tawunne keekeddawaaddan, Med'inaa Goday hinttenttoo keeko.
9 Hinttenttu huup'iyaan huup'iyaan geliyaa hara asinatuu son Med'inaa Goday woppaa immo» yaagaade unttuntta yeraaddu.
Shin unttunttu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiidde yeekkiide,
10 «Nuuni neenanna ne asaakko baana» yaageeddino.

11 Shin Nuhaama unttuntta, «hay ta naatto, simmite. Hinttenttu taananna ayaw
biitee? hinttenttoo asinaa gidanaw attuma naanaa taani hawaappe guyye
yelanitaayye?
12 Ta naatto, simmite; taani hara asinaa gelennaadan ec'akichaad. Won taani
yelana gaytanttone, hachche k'amma ubbaa asinaa gelaade, attuma naanaa
yelaytanttone,
13 hewanttu dic'c'i gakkanaw naaganiteyee? Unttunttu diraw giidde, asinaa
gelennaan atti agganiteeyye? Ta naatto, hewe hanennawaa gidiyaawaa hinttenttu
eriita. Med'inaa Goday taanna metootseeddawaa diraw, hinttentta gakkeeddabay
taanna loytsi seellee» yaagaaddu.
14 Hewan unttunttu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiidde yeekkeeddino. Yaatina
Orppa bare bollotatto yera akkaade, simma aggaaddu. Shin uruuta O bak'k'a
oyk'k'aade is's'aaddu.
15 Nuhaama O, «Be'a, ne asinaa ishaa machchata bare asaakkonne bare
s'oossakkonne simmaaddu. Neenikka izina simmaade ba» yaagaaddu.
16 Uruuta zaaraade, «Taani neeppe shaaketanaadan woy neena aggade guyye
simmanaadan taana metootsoppa. Neeni biyaasa'aa hak'anne taani baana; neeni
de'iyaa sa'aan hak'aninne taani de'ana. Ne Asay ta asaa gidana; ne S'oossay ta
S'oossaa gidana.
17 Neeni hayk'k'iyaa sa'aan taani hayk'k'ana; hewan moogetta aggana. Hayk'oppe
attin, harabay taana neeppe shaakkooppe, Med'inaa Goday taana wod'o» yaagaaddu.
18 Uruuta izina baanaw bare k'ofaa k'achcheeddawaa Nuhaama eraade, c'o"u
gaade agga bashaaddu.
19 Hewaa diraw, laa"u mac'c'a asatuu Beeteleeme gakkanaw beeddino. Unttunttu
Beeteleeme gakkiyaa wode, he katamaa Asay ubbay unttunttuban maalaletteedda.
K'ay mac'c'a asatuu, «Hanna Nuhaamii?» yaageeddino.
20 Aa zaaraade unttuntta, «Taana, Nuhaamo* gooppite; ‹C'ametteedaanne› giite.
Ayaw gooppe, Ubbaa Danddayiyaa S'oossay ta de'uwaa darssi c'amisseedda.
21 Taani kumentsan kesaade baad; shin Med'inaa Goday taana mela zaareedda.
Med'inaa Goday taana tuggayiidde Ubbaa Danddayiyaa S'oossay taanan palabaa
gatseedda. Yaatina, taana ayaw Nuhaame giide s'eesiitee?» yaagaaddu.
22 Hewaadan hanaade, Nuhaama bare na'aa machchatti Moo'aabe Uruutinna
simmaaddu. Unttunttu Beeteleeme gakkeeddawe banggaa c'akay doomettiyaa
wodiyaanna.

Uruutanne Boo'eeza Gakkettussaa

2

(2:1—3:18)

Uruuta Boo'eeza Gade K'aarimiyaa K'oranaw Baaddu

1 Nuhaamiw izi asina Eelimeleeka bagganna dabbotiyaa, Boo'eeza giyaa itti
eretteedda dure bitanii de'ee.
2 Itti gallassi Moo'aabbata Uruuta Nuhaamo, «Taw k'arettiyaa asaa kaallaade
k'aarimiyaa k'oranaw katsaa c'akkiyaa sa'aa booshsha?» yaagaaddu.
Iza, «Ee ta naatte, ba» yaagaaddu.
3 Uruuta baade, katsaa c'akkiyaa asaa geeduwaappe k'aarimiyaa doommaaddu.
Kaac'aadan Aa k'aarimiyaa mas'iyaawaa gadii Eelimeleeka dabbuwaa Boo'eeza gade.
4 He wodenkka Boo'eezi Beeteleeme katamaappe gakki wod'd'eedda; katsaa
c'akkiyaa asaa, «Med'inaa Goday hinttenttoo wolk'k'aa immo» yaageedda.
Unttunttukka zaariide, «Neenakka Med'inaa Goday anjjo» yaageeddino.

---

* **1:20** *Nuhaamo:* Ha suntsaa biletsay, «C'ametteeddaano» giyaawaa. **2:2** Wog. 19:9-10; Zar. 24:10

5 Yaatina Boo'eezi katsaa c'akkiyaawanttu kaappuwaa, «Hanna yalaga
mac'c'awunna oonnii?» yaagiide oochcheedda.
6 C'akkiyaawanttu kaappuu zaariide, «Hanna yalagatta Nuhaamina Moo'aabe
gadiyaappe yeedda Moo'aabe mac'c'a asaa.
7 Aa taana, ‹Katsaa c'akkiyaawanttu geeduwaa kaallaade pochchatuwaa
gidduwaappe k'aarimiyaa mas'oo?› gaade oochchaaddu. Yaateeddaana wontta
yoodeppe doommaade ha"i gakkanaw, guutsaanne shemppennan hawaan
mas'aadde gam"aaddu» yaageedda.
8 Boo'eezi Uruuto, «Ta naatte, sisa; k'aarimiyaa mas'anaw hara gade booppa. K'ay
hawaappe hak'anne k'aas's'oppa. Ta mac'c'a k'oomatuwanna hawaan peesha.
9 Asay katsaa c'akkiyaa sa'aa s'eella s'eellaade, unttunttu geeduwaa kaallaade
mas'a. Attuma k'oomatuu neena bochchennaadan taani unttunttoo odaaddi. K'ay
neena saammiyaa wode, attuma k'oomatuu tikki wotseedda haatsaa otuwaakko
baade usha» yaageedda.
10 Uruuta som"i sa'aa gakkanaw hokkaade wutishaaddu; «Taani imatsaa asaa
gidikkittaa? Neeni hawaa keeshshaa taw k'aretteeddawe ayaa diraassee?»
yaagaaddu.
11 Boo'eezi zaariide, «Ne asinay hayk'k'oodeppe doommina, neeni ne bollotattiw
ootseedda kumentsaa ubbaa taani sisaad. Neeni ne aatto, ne aawuwaanne ne
yeletteedda gadiyaa aggaade, hawaappe kase ne erenna asaana de'anaw yeeddawaa
taani geeshshaade eraad.
12 Neeni haneeddawaa kushiyaa Med'inaa Goday new zaaro. Neeni Aa k'efiyaa
garssan attanaw yeedda Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay new kumentsabaa
immo» yaageedda.
13 Uruuta, «Ta godaw, neeni taw darssa k'arettaadda; taani ne k'oomatuppe ittuwaa
gakkikke, shin taw lo"obaa haasayaade, taana mintsetsaadda» yaagaaddu.
14 Laas'aa miyaa wode Boo'eezi O, «Haa shiik'a; ukitsaa akkaade woyniyaa eessaa
c'aalan tusha tushaade ma» yaageedda. Katsaa c'akkiyaawanttu matan uttaaddu.
Iziw tishaa s'iis's'eeddawaakka immeedda; Aa maade kallina, k'umay palaheedda.
15 K'aykka k'aarimiyaa mas'anaw Aa denddiyaa wode, Boo'eezi bare k'oomatuwaa,
«Pochchiyaa garssappekka Aa k'orooppekka, O yeellayoppite.
16 Ubbaa pochchiyaappekka shoddiide, iziw yeggi aggite; Iza mas'uu; O
amaassaloppite» yaageedda.
17 Hewan Uruuta omarssi gakkanaw k'oraaddu. Bare mas'a peeshowaa Aa
bukkina, tammu kiilo giraame bangga gidiyaawaa kesseedda.
18 Aa he katsaa ba"a akkaade, katamaa simmaaddu; ay keeshshaa katsaa
mas'aaddentto Aa bare bollotatto bessaadu. K'ay bare miishshin palahiide atteedda
k'umaa aheedawaa kessaade iziw immaaddu.
19 Yaatina, izi bollotatta O, «Hachche hawaa hak'appe mas'aadii? Hak'an
ootsaaddii? New hawaadan keekeedda bitanii anjjetto» yaagaaddu.
Iza bare ootsa peesheedda gadiyaa godaabaa bare bollotattiw odaaddu. «Taani
hachche ootsaadde peesheedda gadiyaa godaa suntsay Boo'eeza» yaagaaddu.
20 Nuhaama zaaraade, «Hayk'k'eeddawanttookka pas'a de'iyaawanttookka bare
keekatetsaa aggibeenna Med'inaa Goday anjjo» yaagaaddu. Gujjaadekka Nuhaama
O, «He bitanii nuu mata dabbuwaattee; ubbaa nubaa wozanaw
gatsiyaawanttuppekka ittuu Aa» yaagaaddu.
21 Moo'aabbata Uruuta, «I ubbaa taana, Ta katsay c'akettiide wurana gakkanaw, ta
oosanchchatuwaappe shaakettennan k'aarimiyaa mas'a yaageedda» yaagaaddu.

2:20 Wog. 25:25

22 Nuhaama bare na'aa machato Uruuto, «Ta naatte, tumukka Boo'eeza gadiyaan
ootsiyaa mac'c'a asatuwaana booppe, new lo"a. Ayaw gooppe, hara asaa gade
booppe, neena attuma Asay bochchanawaa» yaagaaddu.
23 Hewaa diraw, Uruuta Boo'eeza mac'c'a k'oomatuwaakko shiik'ade, banggaanne
zarggaa c'akay wurana gakkanaw, k'aarimiyaa mas'aadde gam"aaddu. K'ay bare
bollotattina ittippe de'aaddu.

3

Uruuta Asinaa Demmaaddu

1 Itti gallassi Nuhaama bare na'aa machchattio, «Ta naatte, neeni giigina de'anaw,
taani new asinaa koyintto iitanee?
2 Neeni unttunttuna gam"eedda mac'c'a k'oomatuu aw kiitettiyaa Boo'eezi nuw
mata dabbo gidennee? Sisa, I hachche k'amma uddumaan banggaa bukkanawaa.
3 Neeni meec'etta; shittuwaa oketta. Yaataade ne lo"o mayuwaa mayyaade, duge
udduma ba; shin baade Boo'eezi miiddinne ushidde simmana gakkanaw, Aa ayfiyaan
beettoppa.
4 I gisiyaa wode, hak'an I gisinttone be'aade, I gem"ishoonin Aa afilaa k'aaraade, Aa
gedissanna gisa basha. Neeni hananabaa I new odanawaa» yaagaaddu.
5 Uruuta, «Neeni geeddawaa ubbaa ta hanana» yaagaaddu.
6 Hewoo Uruuta duge udduma baade, izi bollotatta iziw odeeddabaa ubbaa
hanaaddu.
7 Boo'eezi miide ushidde bare bollaa pashikkiseeddawaappe guyye, katsaa uliyaa
matan aad'd'iide giseedda. Uruuta loddan shiik'ade, Aa gediyaa k'aaraade,
gedissanna gisa aggaaddu.
8 Hekka bilahe gidiyaa wode, bitaniyaa ittibay dagantsina beegottiide, aad'd'i
wod'd'iide, itti mac'c'awunna Aa gedissanna giseeddaano demmeedda.
9 «Hannee, neeni oonee?» yaagiide oochcheedda.
Iza, «Taani ne k'oomatoo Uruuto; neeni ta asinaw mata dabbo gidiyaa diraw, taana
akka» yaagaaddu.
10 Boo'eezi zaariide, «Ta naatte, Med'inaa Goday neena anjjo! Hawe ne ooshay
neeni kase ne bollotattiw ootseedda keekatetsaappekka aad'd'ee; neeni mank'k'o woy
dure gideedda yalaga attuma asaa koyabaakka.
11 Ha"i simmi ta naatte, yayyoppa. Neeni oochcheedda ubbaa new taani ootsana.
Ayaw gooppe, ta kataman de'iyaa Asay ubbay neeni lo"obaa haniyaa mac'c'a asaa
gidiyaawaa ereedda.
12 Taani mata dabbo gidiyaawe tuma; shin taappe mataa dariyaawe de'ee.
13 Hachche k'ammaa hawaan ak'a. Wonttina I neena ayissanaw koyooppe, lo"a;
akko. Shin I ayissanaw koyennan is's'ooppe, Med'inaa Goday ero, taani neena
akkana. Sa'ay wonttanaw hawaan gisashsha» yaageedda.
14 Iza Boo'eeza gedissanna sa'ay wonttanaw gisaaddu; Boo'eezi, «Mac'c'aanna
katsaa udduma yeeddawaa ooninne eroppo» geedda diraw, Uruuta Asay asaa
be'enna wodiyaan denddaddu.
15 Boo'eezi O, «Ne mayyeedda k'amishiyaa haa ahaade, piddi ootsa oyk'k'a»
yaageedda. Aa oyk'k'ina laatamu kiilo giraame banggaa makki k'oliide, O ba'iseedda.
Aa ba"ade guyye katamaa baaddu.
16 Uruuta bare bollotattikko yiina, Nuhaama O, «Ta naatte, nebay waaneedee?»
yaagaade oochchaaddu. Bitanii iziw ootseeddabaa ubbaa odaaddu;
17 « ‹Ne bollotattikko mela kushe booppa› giide hawaa laatamu kiilo giraame
banggaa immeedda» yaagaaddu.

3:12 Uru. 2:20

18 Yaatina, Nuhaama, «Ta naatte, ayde hananawentto be'ana gakkanaw naaga.
Bitanii hachche ha yewuwaa wurssennan shemppenna» yaagaaddu.

4

Boo'eezi Uruuto Akkussaa
(4:1-22)

1 Boo'eezi katamaa penggiyaa matan de'iyaa gutaraa pude kesiide, yan utteedda. I
odeedda mata dabbuu yaanna aad'd'ee. Boo'eezi «Ta ishaw, haa simmaade hawaan
utta» yaageedda. I simmiide utteedda.
2 Boo'eezi he katamaa c'imatuwaappe tammu asaa dooriide, «Hawaan uttite»
yaageedda; unttunttu utteeddino.
3 Boo'eezi bare mata dabbuwaa hawaadan yaageedda; «Moo'aabe gadiyaappe
simmaade yeedda Nuhaama, nu ishaa Eelimeleeka gadiyaa bayzzaw.
4 Hewaa diraw, taani new, hawaan utteedda asaa sintsaaninne ta katamaa
c'imatuwaa sintsan, ‹Shamma› gaade odanaw k'oppaad. Neeni wozanaw koyooppe
woza; koyana d'ayooppe, taani eranaw taw oda. Ayaw gooppe, wozanaw maatay
de'iyaawe neeppe hara Asay baawa; neeppe kaallaade taani de'ay» yaageedda.
I, «Taani wozana» yaageedda.
5 Boo'eezi, «Gadiyaa Naa'oomippe shammiyaa gallassi, am"atto Uruuto akkaasa;
yaatooppe, hayk'k'eeddawaa suntsay Aa laata gadiyaan s'eesettanawaa» yaageedda.
6 Ha mata dabbuu, «Hewaa gidoppe, taani wozanaw danddaykke; ayaw gooppe,
hewe taana ta buzo laata gadiyaa bayzissana. Hewaa neeni new woza; taani
danddaykke» yaageedda.
7 Beni wode Israa'eeliyaa gadiyaan ooninne ak'uwaa wozooppe woy laammooppe,
zal"iyaa duutsanaw itti baggay bare c'aammaa gediyaappe shoddiide, hinkko
baggawaa immeedda. Israa'eeliyaa gadiyaan ittibaa ittuwaappe ittoo sheed'd'iyaa
maaray hewaa.
8 Hewaa diraw, he mata dabbuu Boo'eeza, «Neeni shamma» yaagiide, bare
c'aammaa gediyaappe shoddeedda.
9 Yaatina, Boo'eezi c'imatuwaanne asaa ubbaa, «Taani Elimeleekawunne
Keliwoonawunne Ma'iloonaw de'iyaawaa ubbaa Naa'oomippe shammeeddawoo
hachche hinttenttu markka.
10 K'ay hayk'k'eeddawaa suntsay unttunttu soo asaa suntsaa giddoppe woy
katamaa asaa mazggobaappe d'ayennaadan, Aa suntsaa Aa laata gadiyaan
s'eesissanaw Ma'iloona am"atto Uruutokka taani akiyaawoo hachche hinttenttu
markka» yaageedda.
11 Pengge gutaran de'iyaa c'imatuunne Asay ubbay, «Ee, hawoo nuuni markka!
Med'inaa Goday hanno ne soo yiyaa machchattio, Israa'eeliyaa asaw mayza aatto
gideedda Raaheelidaaninne Liyadan ootso. Neenikka Efiraatan dure gideedda ne
suntsay Beeteleemen eretto.
12 Med'inaa Goday ha lo"a yalaga machatippe new immiyaa zariyaan, Ti'imaara
Yihudaw yeleedda Paareesa gollen hano» yaageedda.

Boo'eeza Yeletaa

13 Hewaadan ootsiide, Boo'eezi Uruuto akkeedda; Aw machchattio gidaaddu.
Med'inaa Goday iziw uluwaan yeluwaa immina, attuma na'aa yelaaddu.
14 Mac'c'a asatuu Nuhaamo, «Hachche neena heemmanaw new na'aa na'aa
d'ayisibeenna Med'inaa Goday galatetto! Aa suntsay Israa'eeliyan eretto!

4:7 Zar. 25:9 **4:10** Zar. 25:5-6 **4:11** Dom. 29:31 **4:12** Dom. 38:27-30

15 I new sa'aa keekissana; neeni ec'iyaa wodiyaan neena I heemmana. Ayaw
gooppe, neena dosiyaanna, laappun attuma naanaappekka aad'd'a new keekiyaanno,
ne na'aa machchata Aa yelaaddu» yaageeddino.
16 Nuhaama yeera akkaade idimmaaddu; yaataade Aa dichchaaddu.
17 I shooruwaan de'iyaa mac'c'a asatuu, «Nuhaamiw attuma na'ay yeletteedda»
yaagiide Aa Yoobeeda suntseeddino. Yoobeedi Daawite aawuwaa Isseyaa
yeleeddawaa.
18 Paareesa yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaadan: Paareesi Hes'iroona
yeleedda;
19 Hes'irooni Raama yeleedda; Raami Amminadaaba yeleedda;
20 Aminaadaabe Na'asoona yeleedda; Na'asoone Salmoona yeleedda;
21 Salmoone Boo'eeza yeleedda; Boo'eezi Yoobeeda yeleedda;
22 Yoobeedi Isseya yeleedda; Isseyi Daawita yeleedda.

Koyro Sammeela Mas'aafaa

Geluwaa

Koyronne Laa'entso Sammeela giyaa suntsay yeeddawe S'oossay Israa'eeliyaa biittan kaatetuwaa ayissuwaa essanaw go'eteedda asaa gaasuwaana. Sammeeli S'oossay Israa'eeliyaa bollan ooratsa kaatiyaa ayissuwaa maaraa esseeddawaanne I esseedda maaray biletsaanna de'ana mala ootseedda asaa. Sammeela mas'aafan koyro shaakuu Israa'eeliyaa Asay daannatu mooduwaappe kaatetuu mooddiyaa kawutetsaw pinneedda hanotaa odee. Ha laamii Israa'eeliyaa asaa ubbaa de'uwaa giddon oosettanaw danddayeeddawe heezzu asaa gaasuwaana. Hewanttuppe koyruu wurssetsan de'eedda wolk'k'aama wolk'k'aama daannatuwaappe ittuwaa gidiyaa Sammeela gidoode, laa"entsuu Israa'eeliyaw koyro kaatiyaa gideedda Saa'oola. Heezzentsuu k'ay maataa oyk'k'anaappe kase Aa taarikii Sammeelanne Saa'oola taarikiyaanna oyk'etti utteedda Daawita.

Ha mas'aafaw huup'e kiitay ec'a K'aalaa c'aak'uwa giddon de'iyaa hara taarikiyaa mas'aafatuwaadankka, S'oossaw ammanettiyaawe anjjoonne injje de'oo kaaletsiyaawaanne azazettenan is's'iyaawe kunddetsaanne bashshaa ahiyaawaa bessee. Hewenne S'oossay k'eesiyaa Eeliyaw odiidde, «Taana bonchchiyaawantta taani bonchchana; taana kad'iyaawantta taani kawushshana» giide haasayeedda k'aalan k'onc'c'iyaan odee (2:30).

Ha mas'aafay kaatii mooddiyaa kawutetsaa essiyaa maaran asaw sisetiyaa hanotaa k'onc'c'isseedda. Kase ayissuwaa wogaan Israa'eeliyaa asaw tumu kaatiyaa gidiide eretteeddawe bare huup'iyaw S'oossaa. Shin guyyeppe gam"iidde Asay ooshaa dentsina, S'oossay unttunttoo kaatiyaa dooreedda. Shin ha ubbaan huup'ebay kaatiyaa gidina, Israa'eeliyaa asaa gidinakka, S'oossay unttunttuppe bollanna pirddiyaawaa gidina, Aa garssan unttunttu de'anaassa (2:7-10). Hewekka S'oossaa higgiyaappe garssanna dure gidina, mank'k'o gidinakka, asaa ubbaa maatay bonchchettina de'anaw koshshiyaawaa bessee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Saameeli Israa'eeliyaa Kaaletsiyaawaa Gidussaa *1:1—7:17*
Saa'ooli Kaatiyaa Gidussaa *8:1—10:27*
Koyro Saa'oola Ayissuwaa Laytsatuwaa *11:1—15:35*
Daawitanne Saa'oola *16:1—30:31*
Saa'oolanne Aa Naanatuwaa Hayk'uwaa *31:1-13*

Sammeeli Israa'eeliyaa Kaaletsiyaawaa Gidussaa

(1:1—7:17)

Elk'k'ananne Aa Soy Asaa

1 Efireema gezziyaan, Raama geetettiyaa kataman de'iyaa, Efireema zarenne S'ufa
yara gideedda, Elk'k'aana geetettiyaa itti bitanii de'ee; I Yirohaama na'aa; Yirohaami
Eelihu na'aa; Eelihu Toohu na'aa; Toohu S'ufa na'aa.
2 Elk'k'aanaw laa"u machchattiuu de'iino; ittini suntsay Haanno; yenkkori suntsay
Piniino. Piniinaw naanay de'iino; shin Haanniw itti na'ikka baawa.
3 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw goynnanawunne yarshshanaw
Elk'k'aani laytsan laytsan bare katamaappe Seelo bee. Eeli naanay laa"u,
Hofiniininne Piinihaasi yaan Med'inaa Godaa k'eesetuwaa.
4 Elk'k'aani yarshshuwaa yarshshiyaa wode awudenne ashuwaappe itti kushiyaa
bare machchatti Piniiniw, k'ay itti itti kushiyaa I attuma naanawunne mac'c'a
naanaatoo huup'iyaan huup'iyaan immee.

5 Med'inaa Goday Haanno yeluwaa digginttokka, Elk'k'aani izo dosiyaa diraw, iziw
laa"u kushiyaa immee.
6 Med'inaa Goday Haanniw ubbaanna yeluwaa diggeedda diraw, izi laggatta izo
hank'k'etsawunne yiloyaw.
7 Hawe laytsaappe laytsan haniyaawaa; Haanna Med'inaa Godaa Golle beedda
wode awudenne izi laggatta izo yeekkana gakkanaw k'umaa muussaa is's'ana
gakkanaw yiloyaw.
8 Izi asinay Elk'k'aani izo, «Haannee, neeni ayaw yeekkay? Ayaw k'umaa miikkii?
Ne wozanay ayaw kayyottii? Taani new tammu naanatuwaappe aad'd'ikkitaayye?»
yaagee.

Haanni Woosaa

9 Itti gallassi unttunttu Seelon meeddawaappenne usheeddawaappe guyyiyaan,
Haanna dendda ek'k'aaddu. Ek'k'iyaa wode, Med'inaa Godaa golliyaa penggiyaa
matan de'iyaa oydiyaan k'eesiyaa Eeli utteedda.
10 Haanna loytsa seeletaade, c'amo yeekuwaa yeekkaade Med'inaa Godaa
woossaaddu.
11 Iza hawaadan yaagaade k'anggetsaa k'anggettaaddu; «Ubbaappe Wolk'k'aama
Med'inaa Godaw, taana ne k'oomatoo s'eella! Ta mishuwaa be'aade, taana hassaya;
taana ne k'oomatto dogoppa. Neeni taw ne k'oomatiw attuma na'aa immooppe, Aa
de'uwaa laytsaa ubbaan taani Aa new immana; Aa huup'ii ubbakka meedettenna»
yaagaaddu.
12 Haanna Med'inaa Godaa woosaa adusseedda wode, Eeli I doonaa s'eellee.
13 Haanna bare wozanaa giddon S'oossaa woossiyaa wode, I mettershshay
k'aas's'iyaawaappe attina, izi k'aalay sisettenna; hewaa diraw, Eeli izo
matsotteeddawaadan k'oppeedda.
14 Hewaappe izo, «Neeni awude gakkanaw matsotay? Woynniyaa eessaa ne
doonaappe digga» yaageedda.
15 Hewaappe guyye Haanna hawaadan yaagaadde aw zaaraaddu; «tuytti, ta godaw,
taani loytsi metootanchchaa mac'c'a asaa; taani ta shemppuwaappe Med'inaa Godaa
woossayippe attina, woyniyaa eessaa woy matsoyiyaa ushshaa ushabeykke.
16 Taani ta tuggaanne ta mishuwaa daruwaa hawaan haasayeedda diraw, taana ne
k'oomatoo ‹Patsenna mac'c'a asa› gaade k'oppoppa» yaagaaddu.
17 Hewaappe guyye Eeli iziw zaariide, «Sarotetsaan ba; neeni Aa woosseeddawaa
Israa'eeliyaa S'oossay new immo» yaageedda.
18 Hewaappe guyye Haanna, «Ne k'oomatta ne sintsan nashshuwaa demmu»
yaagaaddu. Hewaappe guyyiyaan, Aa bare ogiyaa baade, k'umaa maaddu; hewaappe
simmina mulekka kayyotabeykku.

Haanna Sammeela Yelaaddu

19 Wonttetsa gallassi guuraanna denddiide, Elk'k'aaninne Aa soo Asay Med'inaa
Godaw goynneeddawaappe guyyiyaan, barenttu soo, Raama katamaa simmeeddino.
Elk'k'aani bare machati Haannina ak'eeda; Med'inaa Goday izo k'oppeedda;
20 Aa shahaaro wode wodii wurina attuma na'aa yelaaddu. Haanna, «Taani
Med'inaa Godaa woossina siseedda» gaade Aa suntsaa Saamue'eela suntsaaddu.*
21 Elk'k'aani bare soo asaa ubbaanna laytsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw
yarshshanawunne k'anggeeddawaa gatsanaw Seelo beedda;
22 shin Haanna babeykku. Aa bare asinaa, «Ta na'ay d'antsaa duutseeddawaappe
guyyiyaan, taani Aa afaade, Med'inaa Godaw immana; med'inaw I yaan de'anawaa»
yaagaaddu.

1:11 Pay. 6:5 * **1:20** ***Saamue'eela:*** Ha suntsaa biletsay «S'oossay siseedda» giyaawaa.

23 I asinay Elk'k'aani, «Neena lo"owaa ootsa; Aa neeni d'antsaa duutsana gakkanaw
son gam"ashsha; yaaninakka Med'inaa Goday bare k'aalaa polo» yaageedda.
Hewaappe guyye Haanna d'antsaa duutsana gakkanaw bare na'aa d'antsaadde son
gam"aaddu.
24 Haanna izi na'ay d'antsaa duutseeddawaappe guyyiyaan, Sammeelanne heezzu
laytsaa korumaa, tammu kiilo giraame d'iiliyaanne ogoruwaa kumentsaa woyniyaa
eessaa akkaade Med'inaa Godaa golliyaa Seelo baaddu; na'ay he wode guutsa.
25 Unttunttu korumaa shukkeeddawaappe guyyiyaan, na'aa Eeliyakko afeedino.
26 Haanna Eeliyaa, «Ta godaw, ne de'u ero! Ne sintsan ek'k'aade Med'inaa Godaa
woosseedda mishirata tumu taanattee.
27 Taani ha na'aa yelanaw woossina, Med'inaa Goday taani Aa woosseeddawaa
immeedda.
28 Hewaa diraw, taani Med'inaa Godaw Aa immaad; I bare de'o laytsaa ubbaan
Med'inaa Godaw imetteedda» yaagaaddu. Hewaappe guyyiyaan, unttunttu Med'inaa
Godaw yaati goynneeddino.

2

Haanni Woosaa

1 Haanna hawaadan yaagaadde woossaaddu;
«Ta wozanay Med'inaa Godaan nashettee;
Med'inaa Godaan ta wolk'k'ay dareedda.
Ta morkkatuwaa bollan taani c'eek'k'ettaade haasayay;
Med'inaa Goday taana ashsheeda diraw, taani nashettay.

2 «Med'inaa Godaa mala geeshshi ittuunne baawa;
Aa mali ittuunne baawa.
Nu S'oossaappe attina,
hara attiyaa wogga Zaallay baawa.

3 «Otoro haasaya aggite;
otoro k'aalay hinttenttu doonaappe kessoppo.
Ayaw gooppe, Med'inaa Goday eriyaa S'oossaa;
asaa oosuwaa I yiggi s'eellee.

4 «Olanchchatuwaa wonddaafii me"eedda;
shin d'ubetteeddawanttu wolk'k'aa danc'c'eeddino.
5 Kalli utteeddawanttu koshatiidde,
K'umaw haraw ootsiino;
shin koshatti utteeddawanttu ha"i kalleeddino.
Mantsatta laappun naanaa yelaaddu;
shin c'ora naanaa yeleeddaanna daaburaaddu.

6 «Med'inaa Goday wod'eenne patsee;
k'ay I duge Si'ooliyaan yeggeenne pude kessee.
7 Med'inaa Goday mank'k'etseenne dureyee;
k'ay I zik'k'isseenne d'ok'k'issee.
8 I hiyyeesatuwaa baanaappe dentsee.
Metootanchchatuwaakka bidintsaa pituwaappe dentsee;
unttuntta kaappatuwaanna utissee;
unttuntta bonchcho araataa laatissee.

2:1 Luk'. 1:46-55

«Ayaw gooppe, biittaa baasatu Med'inaa Godaassa;
I unttunttu bollan sa'aa esseedda.
9 I S'oossaa asatuwaa gediyaa naagee;
shin iitatuwaa I d'uman c'o"u udana.

«Asay bare wolk'k'an s'oonenna;
10 Med'inaa Godaana ek'k'ettiyaawanttu liik'ana.
I saluwaappe unttunttu bolla guguntsaadan guummana;
Med'inaa Goday sa'aan de'iyaawantta ubbaa pirddana.

«I bare kaatiyaw wolk'k'aa immana;
I bare okkeeddawoo s'oonuwaa immana»
yaagaadde woossaaddu.
11 Hewaappe guyyiyaan, Elk'k'aani Raaman de'iyaa bare soy beedda; shin na'ay Sammeeli k'eesiyaa Eeliyaappe garssana Med'inaa Godaw ootsee.

Eeliyaa Attuma Naanaa Iitatetsaa

12 Eeliya attuma naanay iita naanatuwaa; unttunttu Med'inaa Godaa erikkino,
13 woy yarshshuwaa immiyaa asaw k'eesatuu ootsiyaa wogaa naagikkino. Hewenne, Asay yarshshuwaa yarshshiyaa wode, k'eesiyaa k'oomay heezzu achchaa birataa koc'aan akkeedda; ashuu biro ka"i de'ishshin,
14 doyssiyaa wogga otuwaan woy keriyaan he koc'aa yeddiide, koc'ay oyk'k'i kessiyaa ay k'ommo ashuwaa giddooppene afiide, k'eesiyaw immee. Yarshshuwaa yarshshanaw Seelo yiyaa Israa'eeliyaa asaa ubbaa unttunttu hawaadan ootsiino.
15 K'ay mod'd'uwaa yarshshiyaa sa'aan s'iis's'anaappe kasetiide, k'eesiyaa k'oomay yarshshuwaa yarshshiyaa bitaniyaakko biide, «K'eesii k'ayye ashuwaappe attina, doyssa ashuwaa neeppe akkena diraw, aw s'iis's'anaw amareeda ashuwaa hamma» yaagee.
16 Hewaappe guyye bitanii zaariide, «Wogaadan k'eesatuu mod'd'uwaa koyro s'uuggino; hewaappe guyyiyaan, neeni koyiyaawaa akka» yaagiyaa wode k'eesiyaa k'oomay, «tuytti; taw ha"i imma; ubbaa neeni diggooppe, taani neeppe wolk'k'an akkana» yaagee.
17 Med'inaa Godaw immiyaa yarshshuwaa Eeliyaa naanay kad'eedda diraw, unttunttu nagaray Med'inaa Godaa sintsan loytsi dareedda.

Na'aa Sammeela

18 Shin Sammeeli na'atetsaan de'iidde, suufiyaa geetettiyaa kiriyaappe dadetteedda eefuude geetettiyaa mayuwaa mayyiide, Med'inaa Godaw ootsee.
19 Sammeela daaya laytsan laytsan guutsa k'oliyaa giigissaade, laytsaa yarshshuwaa yarshshanaw bare asinaana baadde Sammeelaw akkaade baw.
20 Eeli Elk'k'aananne Aa machchato, «Ne machata Med'inaa Godaw immeedda na'aa diraw Med'inaa Goday new ha mishiratin hara naanaa immo» yaagiide anjjee; yaatina, unttunttu barenttu soy simmiino.
21 Med'inaa Goday Haanno anjjina, shahaaraade heezzu attuma naanaanne laa"u mac'c'a naanaa yelaaddu. Na'ay Sammeeli Med'inaa Godaa sintsan dic'c'eedda.

Eeliyaanne Aa Naanaa

22 Eeli loytsi ec'eedda. Aa naanay Israa'eeliyaa asaa ubbaa bolla ootseedda ubbabaanne k'ay S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaan S'oossaw ootsiyaa mac'c'a asatuwaana giseeddawaa siseedda.
23 Unttuntta, «Hinttenttu hawaa malaa ayaw ootsiitee? Hinttenttu iita kiitaa taani asaa ubbaappe sisay.

24 Ta naatoo, hawaa aggite; Med'inaa Godaa Asay hinttentta giyaawaa taani
siseeddawe lo"obaa gidenna.
25 Itti Asay asaa naak'k'ooppe, S'oossay aw gaannatana; shin Asay Med'inaa Godaa
naak'k'ooppe, oonee aw gaannatanawe?» yaageedda.
Med'inaa Goday, «Taani unttuntta wod'ana» geedda diraw, unttunttu barenttu
aawuwaa seeraa sisennan is's'eeddino.
26 Na'ay Sammeeli S'oossaa sintsaaninne asaa sintsan dic'c'eeddanne sabetteedda.

Eeliyaa Soy Asaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

27 Itti gallassi S'oossaa Asay Eeliyakko yiide Aa, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee;
‹Ne mayza aawuu Aaroonenne Aa soo Asay Gibs'e kaatiyaa ayiletetsan de'iyaa wode,
taani unttunttoo k'onc'c'aad.
28 Aaroone ta yarshshiyaa sa'aa pude kessana mala, is'aanaa c'uwayana malanne ta
sintsan eefuudiyaa mayyana mala, taw k'eesiyaa udaade Israa'eeliyaa zaratuwaa
ubbaappe Aa dooraad. K'ay Israa'eeliyaa Asay taman yarshshiyaa yarshshuwaa
ubbaa taani ne aawuwaa zariyaw immaad.
29 Taani ta de'iyaa sa'aa shiishshana mala azazeedda ta yarshshuwaanne
immiyaawaa hinttenttu ayaw yed'd'i kaa'iitee? Ta Asay Israa'eelii, taw shiishsheedda
yarshshuwaa ubbaappe murutiyaawaa hinttenttoo miide orddiyaawaan, neeni ne
naanaa taappe aatsaade ayaw bonchchaad?› yaagee.
30 «Hewaa diraw, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; ‹Ne
zariinne ne aawuwaa zarii med'inaw taw ootsana› gaad; shin ha"i, hewe taappe
haakko! Taana bonchchiyaawantta taani bonchchana; taana kad'iyaawantta taani
kawushshana.
31 Ne zariyaan Asay c'imenna mala, taani ne wolk'k'aanne ne aawuwaa zariyaa
wolk'k'aa d'ayssiyaa gallassatuu yaanawaa.
32 Neeni metootana; taani Israa'eeliyaa asaw immiyaa anjjuwaa be'aade neeni
k'anaatana; shin ne zariyaan c'imana Asay ooninne baawa.
33 Taani ta yarshshiyaa saappe d'ayssenna Asay de'ooppe, Aa gaasuwaan ne ayfii
afos's'iidde k'ook'ananne ne wozanaykka mishuwaa s'uugettana; ne daro zeretsaa
ubbay yalagatetsan de'iidde hayk'k'ana.
34 «Ne naanay laa"u Hofiniininne Piinihaasi itti gallassi hayk'k'ana; hewe new
malaataa gidanawaa.
35 Taani taw ammanettiyaa k'eesiyaa, ta wozanaadaaninne ta k'ofaadan
ootsiyaawaa dentsana; taani Aa zaratuu de'i be'anaadan ootsana; taani dooreeddawe
kaatiyaa sintsan unttunttu ubbaa wode ootsana.
36 Ne zariyaan atteeda ubbay guutsa miishshaa woy baso ukitsaa woossanaw yiide,
Aa sintsan guufanniide, ‹Taani ukitsaa maana mala, k'eesetuwaappe ittuwaa sa'aa
malan taana wotsaarikkii› yaagana yaagee» yaageedda.

3

S'oossay Sammeela S'eeseedda

1 Na'ay Sammeeli Eeliyaappe garssana Med'inaa Godaw ootsee; Med'inaa Godaa
k'aalay he wode loytsi al"a; sas'aynne darenna.
2 Ayfii s'eellanaw leppina, waayetti s'eelliyaa Eeli itti gallassi k'amma bare sa'aan
giseedda.
3 He wode S'oossaa s'omppii biro to"ibeenna; k'ay S'oossaa Taabootay de'iyaa
Med'inaa Godaa gollen Sammeeli gem"ishee.
4 Med'inaa Goday Sammeela s'eeseedda; Sammeeli, «abee!» giide koyeedda.

2:26 Luk'. 2:52 **2:28** Kes. 28:1-4; Wog. 7:35-36 **2:34** 1 Sam. 4:11

5 Eeliyaakko wos's'i biide, «Neeni s'eesina hekko yaad» yaageedda.
Shin Eeli, «Taani neena s'eesabeykke; baade gisa» yaageedda; Sammeeli biide giseedda.
6 K'aykka Med'inaa Goday, «Sammeela» yaagiide laa'entsuwaa s'eeseedda; Sammeeli denddiide, Eeliyaakko biide, «Neeni s'eesina hekko yaad» yaageedda.
Shin Eeli, «Ta na'aw, taani neena s'eesabeykke; baade gisa» yaageedda.
7 Sammeeli hewe Med'inaa Godaa gidiyaawaa eribeenna; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa k'aalay biro aw k'onc'c'ibeenna.
8 Med'inaa Goday Sammeela heezzentsuwaa s'eesina denddiide, Eeliyaakko biide, «Neeni s'eesina hekko yaad» yaageedda.
Hewan Med'inaa Goday na'aa s'eesiyaawaa Eeli akeekeedda;
9 «Baade gisa; I neena s'eesiyaawaa gidooppe, Med'inaa Godaw, oda; taani ne k'oomay sisay yaaga» yaagiide odeedda; Sammeeli bare sa'aa biide giseedda.
10 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday yiide hewan ek'k'iide kasewaadan, «Sammeela, Sammeela» yaagiide s'eeseedda.
Sammeeli, «oda; taani ne k'oomay sisay» yaageedda.
11 Med'inaa Goday Sammeela, «Be'a! Sisiyaa asaa ubbaw haytsaw iitiyaa ittibaa Israa'eeliyaa bolla taani ootsana hanay.
12 Taani Eeliya soy asaa bolla haasayeedda ubbabaa he gallassan koyruwaappe wurssetsaa gakkanaw Eeliyaa bolla ahana.
13 Eeli ereedda nagaraa diraw, taani Aa soy asaa bolla med'inaw pirddanawaa aw oda wotsaad; ayaw gooppe, Aa naanay shek'isiyaabaa ootsiyaa wode, I unttuntta seeribeenna.
14 Hewaa diraw, ‹Eeliya soy asaa nagaray yarshshuwaaninne imuwaan ubbakka atto geetettoppo› yaagaadde taani Aa soy asaw c'aak'k'aad» yaageedda.
15 Sammeeli sa'ay wonttana gakkanaw giseedda; wonttina denddiide, Med'inaa Godaa golliyaa penggiyaa dooyeedda. Sammeeli sas'aabaa Eeliyaw odanaw yayyeedda.
16 Eeli Sammeela, «Ta na'aw Sammeelaa» yaagiide s'eeseedda.
Sammeeli, «abee» giide koyeedda.
17 Eeli hawaadan yaagiide Sammeela oochcheedda; «S'oossay new odeeddawe ayee? Taappe ayinne k'osoppa; neeni S'oossay new odeeddawaappe ittibaanne taappe k'osooppe, S'oossay hewaadan ne bolla ootso» yaageedda.
18 Hewaappe guyye Sammeeli ayinne k'osennan ubbabaa Eeliyaw odeedda. Eeli, «I Med'inaa Goday; I barena lo"owaa ootso» yaageedda.
19 Sammeeli dic'c'iyaa wode Med'inaa Goday aanana de'ee; Sammeeli haasayeeddabaappe itti k'aalaynne sa'aan wod'd'ibeenna.
20 Israa'eeliyaa zawaan Daanappe biide Berssaabeha gakkanaw, Sammeeli Med'inaa Godaw tumu timbbitiyaa odiyaawaa gidiyaawaa Israa'eeliyaa Asay ubbay ereedda.
21 Med'inaa Goday Seelon k'onc'c'ee; yaan bare k'aalan barenatetsaa Sammeelaw k'onc'c'isseedda. Sammeeli haasayeedda k'aalay Israa'eeliyaa ubbaa gakkeedda.

4

S'oossaa Taabootay Omoodetteedda

1 Israa'eelatuu Piliss's'eematuwaanna olettanaw keseeddino; Israa'eelatuu Eben"eezeren shiik'ina, Piliss's'eematuu Afeek'an shiik'k'eeddino.
2 Piliss's'eematuu c'itan c'itan gidiide, Israa'eelatuwaana olettanaw denddeeddino; olay suullina, oyddu sha"a Israa'eelatuwaa wod'eedda Piliss's'eematuwaan Israa'eelatuu s'oonetteeddino.

3 Olanchchatuu shiik'eedda sa'aa simmeedda wode, Israa'eeliyaa c'imatuu,
«Hachche Med'inaa Goday nuuna Piliss's'eematuwaan ayaw s'oonisseedee? Nuunana
baanaadaninne nuuna nu morkkatuwaa kushiyaappe ashshanaadan S'oossaa
K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa Seeloppe ane ahooytte» yaageeddino.
4 Hewaa diraw, Asay Seelo kiittina, kiruubetuwaa gidduwaan araatan uttiyaa
ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa aheeddino.
Eeliya naanay laa"atuu Hofiniininne Piinihaasi S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa
Taabootaanna yaan de'iino.
5 Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay shiik'k'eedda sa'aa gakkeedda
wode, Israa'eelatuu ubbay biittay k'aas's'ana gakkanaw barenttu k'aalaa d'ok'k'u
ootsiide, «S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay gakkeedda» yaageeddino.
6 Israa'eelatuwaa c'abbuwaa Piliss's'eematuu sisiide, «Hawe Ibraawetuu
shiik'k'eeddasan sisettiyaa, wolk'k'aama walassay ayee?» yaageeddino.
Med'inaa Godaa Taabootay unttunttu shiik'k'eedda sa'aa yeeddawaa
Piliss's'eematuu eriide yayyeeddino.
7 Hawaadan yaageeddino; «S'oossay unttunttu shiik'k'eedda sa'aa yeedda. Aayye
ana nuunoo! Hawaa malabay hawaappe kase hani erenna.
8 Aayye ana nuunoo! Ha wolk'k'aama s'oossatuwaa kushiyaappe nuuna
ashshanawe oonee? Ha s'oossatuu Gibs'etuwaa woran boshaa ubbaan
shoc'eeddawantta.
9 Hinttenttoo Piliss's'eematoo, minnite! Asaadan olettite! Hewe d'ayooppe,
hinttenttu unttuntta kase ayiletetsan mooddeeddawaadan, unttunttukka hinttentta
mooddanawantta. Hewaa diraw, asaadan olettite!» yaageeddino.
10 Piliss's'eematuu olettiide, Israa'eelatuwaa s'ooneeddino; Israa'eelatuu barenttu
dunkkaaniyaakko bak'atteedino. He olan daro Asay goora'etteedda; Israa'eeliyaa
olanchchatuwaappe hattamu sha"ay hayk'k'eedda.
11 S'oossaa Taabootay omoodetteedda; Eeliya naanay laa"u, Hofiniininne Piinihaasi
hayk'k'eeddino.

Eeliyaa Hayk'k'uwaa

12 Biiniyaama zare gideedda itti bitanii olaa dembbaappe wos's'iide, he gallassi
Seelo gakkeedda; kayyuwaa erissanaw I bare mayuwaa peed'iide, bare huup'iyankka
baana laaleedda.
13 He bitanii gakkiyaa wode, Eeli bare wozanaan S'oossaa Taabootaabaa
hirggeedda diraw, naagiidde ogiyaa doonaan de'iyaa bare oydiyaan utteedda. Bitanii
katamaa geliide, haneeddabaa odina, katamay ubbay waasuwaa s'uleedda.
14 Eeliikka he waasuwaa sisiide, «Hawe ayba waasee?» yaageedda.
Bitanii ellekka yiide, Eelew odeedda;
15 Eeli udduppun tammanne hosppun laytsaa c'ima gideedda, ayfiikka s'eelaa
aggiide goljjeedda asaa.
16 Bitanii Eelew, «Olaa dembbaappe yeeddawe taana; taani hachche yaappe
bak'ataad» yaageedda.
Hewaappe guyye Eeli, «Ta na'aw, yaatina waaneedee?» yaagiide oochcheedda.
17 Oduwaa aheedda bitanii, «Israa'eelatuu Piliss's'eematuwaa sintsaappe
bak'atteedino; daro Asay wureedda; ne naanay laa"u Hofiniininne Piinihaasi
hayk'k'eeddino; S'oossaa Taabootaykka omoodetteedda» yaageedda.
18 Bitanii S'oossaa Taabootaabaa odeedda wode, penggiyaa matan de'iyaa bare
oydiyaappe Eeli guyye kunddina barggalli me"ina hayk'k'eedda; ayaw gooppe, I
c'imanne ordduwaa. Eeli Israa'eeliyaa gadiyaan oytamu laytsaa daannateedda.

4:4 Kes. 25:22

19 Eeliyaa na'aa Piinihaasa machata yelanaw wodii gakkeedda shaahaaraa.
S'oossaa Taabootay omoodetteeddawaanne bare bolluunne bare asinay
hayk'k'eeddawaa Aa siseedda wode, k'oppennaan yeluu izo oyk'k'ina yelaaddu.
20 Aa hayk'k'anaw matatteedda wode, yelissiyaawanttu, «Neeni attuma na'aa
yeleedda diraw yayyoppa» yaageeddino; shin unttunttoo Aa ayinne zaarabeykku;
unttunttu giyaawaakka hayzzabeykku.
21 Aa bare na'aa Ikaabooda* suntsaaddu; S'oossaa Taabootay omoodetteedda
dirawunne bare bolluunne bare asinay hayk'k'eedda diraw, «Bonchchuu
Israa'eelatuwaappe shaakketeedda» yaagaaddu.
22 Aa, «Bonchchuu Israa'eelatuwaappe shaakketteedda; ayaw gooppe, S'oossaa
Taabootay omoodetteedda» yaagaaddu.

5

S'oossaa Taabootay Piliss's'eema
Katamatuwaan De'eedda

1 Piliss's'eematuu S'oossaa Taabootaa omoodeeddawaappe guyyiyaan,
Eben"eezeerappe Ashddooda afeedino.
2 S'oossaa Taabootaa afiide, Daagoona geetettiyaa eek'aa golliyaa gelissiide,
Daagoona matan esseeddino.
3 Ashddooda Asay wonttetsa gallassi guuriide denddeedda wode, Med'inaa Godaa
Taabootaa sintsan Daagoon bare deemuwaan biittan gufanneeddawaa be'eeddino!
Daagoona dentsiide, kase sa'aan esseeddino.
4 K'aykka wonttetsa gallassi guuraanna denddi yiide, unttunttu Med'inaa Godaa
Taabootaa sintsan Daagoon bare deemuwaan biittan gufanneeddawaa be'eeddino!
He wode Daagoona huup'iyaanne Aa laa"u kushii me'erettiide, pengge gop'p'aan
de'ee; hinkko asatetsay aawe dumma atteedda.
5 Hewaa diraw, Daagoona k'eesatuu nne Ashddoodan de'iyaa Daagoona golliyaa
geliyaa asatuu ubbay Daagoona pengge gop'p'aa hachche gakkanaasikka yed'd'i
erikkino.
6 Ashddooda katamaa bollanne hewaa heeraan de'iyaa asaa bolla Med'inaa Godaa
kushii wolk'k'aameedda; S'oossay unttunttu bollan boshaa yeddiide, gaafuwaa
harggiyaan unttuntta mureedda.
7 Ashddooda katamaa Asay haneeddabaa be'eedda wode, «Israa'eeliyaa S'oossaa
kushii nu bollanne nu s'oossaa Daagoona bolla wolk'k'aameedda diraw, Israa'eeliyaa
S'oossaa Taabootay nu matan gam"oppo» yaageeddino.
8 Piliss's'eema kaappatuwaa ubbaa barenttukko s'eesi shiishshiide, «Israa'eeliyaa
S'oossaa Taabootaa waatanee?» yaagiide oochcheeddino.

Shin kaappatuu, «Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootay Gaate geetettiyaa katamaa bo»
yaagiide zaareeddino. Yaatina, Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa Gaate afeedino.
9 Shin Taabootay Gaate gakkeeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kushii he
katamaa bolla wolk'k'aamiidde, loytsi wolk'k'aama dagantsuwaa dagantseedda;
yaatiide kataman de'iyaa asaa naanatuwaappe c'imaa gakkanaw gaafuwaa
harggiyaan shoc'eedda.
10 Hewaa diraw, S'oossaa Taabootaa Ek'iroona katamaa yeddeeddino.

S'oossaa Taabootay Ek'iroona geliyaa wode, Ek'iroona asatuu hawaadan yaagiide
waasseeddino; «Nuunanne nu asaa wod'anaw Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa
nuukko aheeddino» yaageeddino.

---

* **4:21** *Ikaabooda:* Ha suntsaa Biletsay Ibraaweetsuwaan, «Bonchchuu baawa» giyaawaa.

11 Hewaa diraw, Piliss's'eema kaappatuwaa s'eesi shiishshiide, «Israa'eeliyaa
S'oossaa Taabootaa hawaappe diggite; I guyye bare sa'aa simmo; hewe d'ayooppe,
nuunanne nu asaa wod'ana» yaageeddino. Ayaw gooppe, katamaa ubbaan
hayk'k'uwaa dagamay de'ee; S'oossaa kushiikka katamaa bolla wolk'k'aameedda.
12 Hayk'k'uwaappe atteedda asatuu gaafuwaa harggeeddino; he katamaa
waasuunne saluwaa gakkeedda.

6

S'oossaa Taabootay Israa'eeliyaa Simmeedda

1 Med'inaa Godaa Taabootay Piliss's'eema biittan laappun aginaa utteedda.
2 He wode Piliss's'eema asatuu k'eesetuwaanne shareechchatuwaa s'eesiide,
«Med'inaa Godaa Taabootaa nuuni waatanee? Nuuni guyye Aa sa'aa Aa wooti
yeddanentto, nuw odite» yaageeddino.
3 Unttunttu, «Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa guyye yeddiyaawaa gidooppe, mela
yeddoppite; ay haniidenne hinttenttu bayzzuwaa yarshshuwaa aw yeddite;
yaatooppe, hinttenttu pas'ana; Aa kushii hinttenttu bollappe ayaw
kichchibeennenttokka hinttenttu erana» yaagiide zaareeddino.
4 Piliss's'eema asatuu, «Nuuni aw yeddanaw bessiyaa bayzzuwaa yarshshuu ayee?»
yaagiide oochcheeddino.
Shin unttunttu, «Hinttenanne hinttenttu kaappatuwaa gakkeedda boshay ittuwaa
gidiyaa diraw, Piliss's'eema kaappatuu payduwaadan ichcheshu work'k'aa
kis'atuwaanne ichcheshu work'k'aa ec'eretuwaa yeddite.
5 Hinttenttu he kis'aanne hinttenttu gadiyaa bayzziyaa he ec'eretuu misiletuwaa
med'd'iide, Israa'eeliyaa S'oossaw bonchchuwaa immite; ooni erii hinttenttu
bollappe, hinttenttu s'oossatuwaa bollappenne hinttenttu gadiyaa bollappe bare
kushiyaa I dentsanawaa.
6 Gibs'e asatuunne unttunttu kaatii zoriyaa akkenan is's'eeddawaadan, hinttenttu
ayaw zoriyaa akkenan is's'iitee? S'oossay unttuntta iissiide murina, unttunttu
Israa'eelatuwaa barenttu ogiyaa baana mala yeddibeykkinoyye?
7 «Ha"i itti ooratsa gaariyaa giigissite; k'ambbaray unttunttu morggiyaan wod'd'i
erenna, d'antsiyaa laa"u miizzatuwaa he gaariyan waas'ite; shin maratuwaa
unttunttuppe duutsiide soy afite.
8 Med'inaa Godaa Taabootaa akkiide, gaariyaa bollan wotsite; bayzzuwaa
yarshshoo shiishsheedda work'k'aa miishshaa saas'iniyaa giddon yeggiide,
saas'iniyaa S'oossaa Taabootaa matan wotsiide, I baana mala yeddite.
9 Shin I biyaasa'aa s'eellite; I bare zawaa oyk'k'iide, Beeti-Shemeshi zaariidde
biyaawaa gidooppe, ha wolk'k'aama boshaa nu bolla aheedawe Med'inaa Godaa;
beennawaa gidooppe, hawe nu bolla c'oo gakkeeddappe attina, nuuna
dechcheeddawe S'oossaa kushe gidennawaa nuuni erana» yaagiide zaareeddino.
10 Unttunttu hewaadan ootseeddino; unttunttu d'antsiyaa laa"u miizzatuwaa
akkiide, gaariyan waas'eeddino; miizzatuu maratuwaakka son gorddeeddino.
11 Unttunttu Med'inaa Godaa Taabootaanne k'ay work'k'aa ec'eretuwaanne
gaafuwaa malatissi med'd'eedda misiletuwaa yeggeedda saas'iniyaa gaariyan
wotseeddino.
12 Hewaappe guyyiyaan, miizzatuu Beeti-Shemeshi afiyaa ogiyaa oyk'k'i sitti giide,
«Himbbaa!» gi waassiidde beeddino; unttunttu ogiyaanna biidde, ushechcha woy
haddirssa simmibeykkino; Piliss's'eema kaappatuu miizzatuu geeduwaa kaalliide,
Beeti-Shemesha zawaa gakkanaw beeddino.
13 Beeti-Shemesha asatuu he wode wombban zarggaa c'akkiino; unttunttu pude
d'ok'k'u gi s'eelliide, Taabootaa be'iide nashetteeddino.

14 Gaarii Beeti-Shemeshiyaa Iyyaasu gade gakkiide, itti wolk'k'aama zaallaa matan
ek'k'eedda; unttunttu gaariyaa mitsaa k'oo'iide, s'uuggiyaa yarshshuwaadan he
miizzatuwaa Med'inaa Godaw yarshsheeddino.
15 Leewatuu Med'inaa Godaa Taabootaanne work'k'aa miishshaanna de'iyaa
saas'iniyaa gaariyaappe dentsiide, wolk'k'aama zaallaa bolla wotseeddino. He
gallassi Beeti-Shemesha asatuu s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw
yarshsheeddino; k'ay hara yarshshotuwaakka yarshsheeddino.
16 Piliss's'eema kaappatuu ichcheshatuu haneeddabaa ubbaa be'iide, he gallassikka
Ek'iroona simmeeddino.
17 Piliss's'eema asatuu bayzzuwaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw kiitteedda
work'k'aa gaafatuu Ashddooda, Gaaza, Ask'k'aloona, Gaatanne Ek'iroona geetettiyaa
unttuntta ichcheshu katamatuwaa suntsan ittuwaa ittuwaa kiitteeddawantta.
18 Work'k'aa ec'eretuu paydu Piliss's'eema kaappatuu ichcheshatoo de'iyaa
gimbbetteedda katamatuunne gimbbettibeenna mootsatuu ubbaa keeshshaa.
Unttunttu Med'inaa Godaa Taabootaa wotseedda wolk'k'aama zaallay,
Beeti-Shemeshiyaa Iyyaasu gaden de'iyaawe hachche gakkanawukka hewoo markka
gidiide de'ee.
19 Shin S'oossay Beeti-Shemesha asaappe amareedawantta shoc'eedda;
unttunttuppe laappun tammuwaa wod'eedda; ayaw gooppe, unttunttu Med'inaa
Godaa Taabootaa giddo s'eelleeddino. Med'inaa Goday unttunttu asaa suppu
ootseedda diraw, Asay yeekkeedda.
20 Hewaa diraw, Beeti-Shemesha asay, «Med'inaa Godaa sintsan, ha geeshsha
S'oossaa sintsan ooni ek'k'anaw danddayii? Taabootaynne nuuppe pude ookko
baanee?» yaageedda.
21 K'iriyaati-Yi'aariiman de'iyaa asatuwaakko kiitaa yeddiide, «Piliss's'eema asatuu
Med'inaa Godaa Taabootaa zaareeddino; duge yiide, Aa pude unttunttukko akkiide
biite» yaageeddino.

7

1 K'iiriyaati-Yi'aariima asatuu yiide, Med'inaa Godaa Taabootaa afiide deriyaa
huup'iyaan de'iyaa Abinaadaaba soy aheeddino. Med'inaa Godaa Taabootaa
naaganaadan, Abinaadaaba na'aa El"aazaara dummayiide suntseeddino.

Sammeeli Israa'eeliyaa Asaa Bolla Daannateedda

2 Taabootay K'iiriyaati-Yi'aariiman daro wodiyaa gam"eedda; hewenne, laatamu
laytsaa keeshsha gidiyaawaa. Israa'eeliyaa Asay ubbay kayyottiidde, Med'inaa
Godaakko waasseeddino.
3 Sammeeli Israa'eeliyaa asaw ubbaw, «Kumentsaa wozanaappe hinttenttu
Med'inaa Godaakko simmooppe, allaga s'oossatuwaanne Asttaaroota giyaa s'oossaa
hinttenttu giddoppe diggite; hinttenttu huup'iyaa Med'inaa Godaw sheed'd'ite; Aa
s'alalaw kiitettite; yaatooppe, I hinttentta Piliss's'ematuwaa kushiyaappe
ashshanawaa» yaagiide haasayeedda.
4 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asatuu Ba'aalanne Asttaaroota barenttu giddoppe
diggiide, Med'inaa Godaa s'alalaw goynneeddino.
5 Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli Israa'eelatuwaa, «Ubbaykka Mis'ip'p'a shiik'ite;
taani hinttenttoo yaan Med'inaa Godaa gaannatana» yaageedda.
6 Unttunttu Mis'ip'p'a shiik'iide haatsaa duuk'k'iide, Med'inaa Godaa sintsan
tigeeddino; he gallassi unttunttu s'oomiidde he sa'aan, «Nuuni Med'inaa Godaa bolla
nagaraa ootseeddo» yaagiide paas'eeddino. Mis'ip'p'an Sammeeli Israa'eeliyaa asaa
bolla daannateedda.

7:1 2 Sam. 6:2-4; 1 Od. 13:5-7

7 Israa'eelatuu Mis'ip'p'an shiik'eeddawaa Piliss's'eema asatuu siseedda wode,
unttunttu kaappatuu Israa'eelatuwaa olanaw pude keseeddino. Israa'eelatuu hewaa
sisiide, Piliss's'eematoo yayyeeddino.
8 Israa'eelatuu Sammeela, «I Piliss's'eema asaa kushiyaappe nuuna ashshana mala,
neeni nuw Med'inaa Godaakko, nu S'oossaakko, woossiyaawaa aggoppa»
yaageeddino.
9 Sammeeli itti d'ammiyaa dorssaa maraa akkiide, ashuwaa wurssi s'uuggiyaa
yarshshuwaadan Med'inaa Godaw yarshshiide Israa'eelatuu diraw Med'inaa Godaw
woossina Med'inaa Goday aw siseedda.
10 Sammeeli s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa wode, Piliss's'eematuu
Israa'eelatuwaana olettanaw shiik'k'eeddino. Shin he gallassi Piliss's'eematuwaa
bolla Med'inaa Goday wolk'k'aama guuguntsaa guntsiide dagantsina, unttunttu
Israa'eelatuu sintsaappe bak'atteedino.
11 Israa'eelatuu Mis'ip'p'appe wos's'i kesiide, Piliss's'eematuwaa yederssiide,
Beetikaarappe garssaa gakkanaw ogiyaan wod'eeddino.
12 Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli itti shuchchaa akkiide, Mis'ip'p'appenne
Sheenappe gidduwaan essiide, «Med'inaa Goday ha"i gakkanaw nuuna maaddeedda»
yaagiidde he sa'aa Eben"eezeera suntseedda.*
13 Piliss's'eema asatuukka s'oonetteeddino; unttunttu Israa'eeliyaa gadiyaa bolla
laa'entsuwaa woraajjibeykino. Sammeeli de'eedda laytsaa ubbaan Med'inaa Godaa
kushii Piliss's'eema asaa bolla wolk'k'aameedda.
14 Piliss's'eema asatuu Ek'iroonappe Gaate gakkanaw Israa'eelatuwaappe
omoodeedda katamatuu Israa'eelatoo simmeeddino; Israa'eelatuukka barenttu kase
zawaa Piliss's'eema asatuwaa kushiyaappe wotsi akkeeddino. K'ay Israa'eeliyaa
asaynne Amoore Asay saro de'eedda.
15 Sammeeli bare de'uwaa laytsaa ubbaan Israa'eeliyaa bollan daannateedda.
16 Sammeeli laytsan laytsan Beeteele, Gelggelanne Mis'ip'p'a I yuuyyiyaa sa'atuwaa
ubbaan Israa'eeliyaa bollan daannatee.
17 Aa gollii Raaman de'iyaa diraw, yaa simmiide he sa'aan Israa'eeliyaa bollan
daannatee. I he sa'aan Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa kiitetteedda.

Saa'ooli Kaatiyaa Gidussaa

8

(8:1—10:27)

Israa'eeliyaa Asay Kaatiyaa Koyeedda

1 Sammeeli c'imeedda wode, bare naanaa Israa'eeliyaa bolla daanna ootsiidde
suntseedda.
2 Aa bayira na'aa suntsay Yuu'eela; teefa na'aa suntsay Abiiyaa; he naanay
Berssaabeehan daannatiino.
3 Aa naanay Aa ogiyaan hamettibeykkino. Unttunttu bessena go"aa demmanaw
wora simmeeddino; mattayiyaa akkiide, s'illo pirddaa mirk'k'eeddino.
4 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa c'imatuu ubbay ittippe shiik'iide, Sammeelakko
Raama katamaa yiide,
5 «Hekko neeni c'imaadda; ne naanay ne ogiyaa hamettikkino; hara kawutetsaa
ubbaadan nuuna ayissanaw kaatiyaa ha"i nuw suntsaa» yaageeddino.
6 Unttunttu, «Nuuna ayissanaw kaatiyaa nuw imma» geedda yewuu Sammeela
nashechchibeenna. Hewaa diraw, Sammeeli Med'inaa Godaa woosseedda.

---

* **7:12** ***Eben"eezeera:*** Ha suntsaa biletsay «Maaddiyaa shuchchaa» giyaawaa. **8:5** Zar. 17:14

7 Med'inaa Goday Sammeela, «Asay neena giyaa k'aalaa ubbaa sisa; ayaw gooppe,
taani unttunttu bolla kaatetennaadan, unttunttu taana is's'eeddinoppe attina, neena
is's'ibeykkino.
8 Unttunttu taani Gibs'eppe kesseedda gallassaappe doommiide, hachche
gakkanaw taana aggiide, hara s'oossatoo goynniidde de'eeddino; simmi ha"i
unttunttu ta bolla ootseeddawaa ubbaa ne bollakka ootsino.
9 Ha"ikka unttunttu k'aalaa sisa; shin unttuntta minisaade seera; unttunttu bollan
kaatetana kaatiyaa wogaa unttuntta erissa» yaageedda.
10 Kaatiyaa oochcheedda asaw Med'inaa Goday odeedda k'aalaa ubbaa Sammeeli
odeedda.
11 I unttunttoo hawaadan yaageedda; «Hinttenttu bolla kaatetana kaatii hinttentta
ootsanabay hawaa: hinttenttu attuma naanaa akkiide, gaariyaa asatuwaanne paraa
asatuwaa kessana; unttunttu Aa gaariyaa sintsan wos's'ana.
12 Unttunttuppe hewaa shaalak'atuwaanne ishatamuwaa kaappatuwaa, haratuwaa
Aa gadiyaa goshshiyaawanttanne Aa katsaa c'akkiyaawantta, k'ay haratuwaa Aa ola
miishshaanne Aa paraa gaaretuwaa miishshaa ootsiyaawantta kessana.
13 Hinttenttu mac'c'a naanaakka afiide, barew shittuwaa giigissiyaawantta,
katsiyaawanttanne uukkiyaawantta kessana.
14 Hinttenttu goshshaappe, woyniyaa turaa saappenne wogaraa saappe ubbaappe
lo"iyaawaa akkiide, bare oosanchchatoo immana.
15 Katsaappenne woyniyaappe tammuwaappe itti kushiyaa I akkiide, bare
suntsatoonne bare oosanchchatoo immana.
16 Hinttenttu attuma k'oomatuwaappenne mac'c'a k'oomatuwaappe, k'ay hinttenttu
miizzaappenne hariyaappe lo"iyaawantta akkiide, bare oosuwaa oosissanawantta.
17 Hinttenttu dorssaappenne deeshshaappe tammuwaappe itti kushiyaa I akkana;
hinttenttukka Aa k'oomatuwaa gidana.
18 He gallassi hinttenttu hinttenttoo dooreedda kaatiyaappe waassana; shin he
gallassi Med'inaa Goday hinttenttu waasuwaa sisenna» yaageedda.
19 Asay Sammeela k'aalaa sisennan is's'iide, «tuytti! tuytti! Nuw kaatii de'o.
20 Yaatooppe, nuunikka hara kawutetsatuu ubbaa mala gidana. Nu kaatii nuuna
ayissana; nu sintsa aad'd'iide, I nu diraw olettanawaa» yaageeddino.
21 Sammeeli asaa k'aalaa ubbaa sisiide Med'inaa Godaw odeedda.
22 Med'inaa Goday Sammeela, «Unttunttu k'aalaa sisa; unttunttu bolla kaatiyaa
kawutsa» yaageedda.
Sammeeli Israa'eeliyaa asaa, «Asay ubbay bare katamaa katamaa simmo»
yaageedda.

9

Saa'oolanne Sammeela

1 Biiniyaama zariyaappe K'iisa giyaa itti bitanii de'ee; I Abii'eela na'aa; Abii'eeli
S'aroora na'aa; S'aroori Bakoraata na'aa; Bakoraati Biiniyaama zariyaa Afiiha na'aa;
he bitanii wolk'k'aama asaa.
2 Aw Saa'oola geetettiyaa itti wodalla lo"o na'ay de'ee; Israa'eelatuwaa giddon aappe
aad'd'i lo"iyaa Asay baawa; I hashiyaappe k'ommo baggan asaa ubbaappe aduk'k'ee.
3 Itti gallassi Saa'oola aawuwaa K'iise haretuu bayinna K'iisi bare na'aa Saa'oola,
«K'oomatuwaappe ittuwaa akkaade, haretuwaa koyanaw ba» yaageedda.
4 Unttunttu Efireema gezziyaananne Shaliisha biittaana koyiidde aad'd'eedino;
shin haretuwaa demmibeykkino. K'ay Shaa'iliima biittana aad'd'eedino; shin
hewaanikka haretuu baawa. Biiniyaama biittanakka aad'd'eedino; shin yaanikka
demmibeykkino.

5 Unttunttu S'ufa biittaa gakkeedda wode, Saa'ooli barenana de'iyaa k'oomaa,
«Haaya; ane guyye simmoytte; hewe d'ayooppe, ta aawuu haretuwaabaa
k'oppiyaawaa aggiide, nuw hirgganawaa» yaageedda.
6 Shin k'oomay, «Be'a! S'oossaa asaa ittuu ha kataman de'ee. I bonchchetteedda
asaa; I odiyaa ubbabay tumattee. Ane ha"i nuuni yaa boytte; ooni erii nuuni baana
ogiyaa I nuw odanenttonne» yaageedda.
7 Saa'ooli bare k'oomaa, «Nuuni biyaawaa gidooppe, aw ay immanee?
Korojjuwaappe k'umay wureedda; nuuni S'oossaa asaw immiyaabay baawa. Nuw
ayay de'ii?» yaageedda.
8 Hewaappe guyye k'oomay Saa'oolaw, «Be'a; ta kushiyan itti s'agaraa biraw missay
de'ee; nuuni baana ogiyaa S'oossaa Asay nuw odanaadan ha biraa aw immana»
yaagiide zaareedda.
9 (Beni wode Israa'eeliyaa biittan itti Asay S'oossaa oochchanaw biidde, «Haayite;
ane s'eelliyaawaakko boytte» yaagee. Ayaw gooppe, ha wodiyaan timbbitiyaa
odiyaawe beni wodiyaan s'eelliyaawaa geetettee.)
10 Saa'ooli bare k'oomaa, «Lo"a; dendda» yaagina, S'oossaa Asay de'iyaa katamaa
beeddino.
11 Katamaa pudetsaa unttunttu kesishshin, haatsaa tikkanaw yiyaa
wodoratuwaanna ogiyaan gakettiide he geelayotuwaa, «S'eelliyaawe hawaan de'ii?»
yaagiide oochcheeddino.
12 Unttunttu, «Ee de'ee; hewaa be'ite; I hintteppe sintsanna de'ee; ellekka aakko
biite. Asay hachche goynniyaa d'ok'k'a sa'aan yarshshiyaa diraw, I nu katamaa
yeedda.
13 Katamaa unttunttu geleedda saanna, I maanaw goynniyaa d'ok'k'a sa'aa kesenan
de'ishshin demmana. I gakkennan de'ishshin, Asay muussaa doommenna; ayaw
gooppe, yarshshuwaa I anjjanaw koshshee. I anjjeedawaappe guyyiyaan,
shoobetteeddawanttu maana. Pude biite; hinttenttu Aa ha"i demmana» yaageeddino.
14 Hewaappe guyye unttunttu katamaa beeddino; unttunttu katamaa geliyaa wode,
Sammeeli goynniyaa d'ok'k'a sa'aa pude biidde, unttunttunna gaketanaw yiyaawaa
be'eeddino.
15 Saa'ooli yaanaappe kase gallassi, Sammeelaw Med'inaa Goday hawaadan
yaagiide k'onc'c'issi wotseedda;
16 «Wontta hannoode Biiniyaama gadiyaappe itti bitaniyaa taani neekko yeddana; I
ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsana mala Aa okka; ta asaa Piliss's'eema asatuwaa
kushiyaappe I ashshanawaa; ayaw gooppe, ta asaa waasuu taakko gakkina, taani
unttuntta s'eellaad» yaageedda.
17 Sammeeli Saa'oola be'eedda wode, Med'inaa Goday Sammeela, «Be'a! Taani new
odeedda bitanii hawaa; I ta asaa mooddanawaa» yaageedda.
18 Saa'ooli penggiyaa matan de'iyaa Sammeelakko shiik'iide, «S'eelliyaawaa gollii
hak'anentto hay taw odaarikkii?» yaageedda.
19 Sammeeli Saa'oolaw, «S'eelliyaawe taana. Hachche hinttenttu taananna miyaa
diraw, taappe sintsatiide, pude goynniyaa d'ok'k'a sa'aa biite. Taani neena wontti
guuraanna yeddana; ne wozanaan de'iyaa ubbabaa taani odana.
20 Heezzu gallassaappe kase bayeedda ne haretuwaa gidooppe, unttunttu
beetteedda diraw, hirggoppa. Israa'eeliyaa Asay ubbay amottiyaawe oonee?
Neenanne ne aawuwaa soy asaa gidennee?» yaageedda.
21 Saa'ooli zaariide, «Shin taani Israa'eeliyaa zariyaa ubbaappe laafiyaa Biiniyaama
zariyaa gidikkittaa? Ta soy asaykka Biiniyaama zariyaa giddon guus's'iyaawaa
gidennee? Neeni ayaw taw hawaa malaa haasayay?» yaageedda.

22 Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli Saa'oolanne Aa k'oomaa afiide, aako wuyggiyaa
gelissiide he sa'aan shoobetteedda hattamu gidiyaa asaappe k'ommo baggana
araatan utisseedda.
23 Sammeeli k'umaa katsiyaawaa, «Ne matan wotsashsha gaade taani new
immeedda ashuwaa hamma» yaageedda.
24 Hewaappe guyye katsiyaawe lo"uwaanne Aa bollan de'iyaawaa akki ahiide,
Saa'oola sintsan wotseedda. Sammeeli Saa'oola, «New ashsheedawe hawaa; akkaade
ma. Ayaw gooppe, taani imatsatuwaa shoobboodeppe doommaade, hawaa new
ashshaad» yaageedda. He gallassi Saa'ooli Sammeelana meedda.
25 Unttunttu goynniyaa d'ok'k'a saappe duge katamaa wod'd'ina, Sammeeli
Saa'oolaw golliyaa bollan dembbayiide ootseedda sa'aan gisuwaa hiis's'ina giseedda.

Sammeeli Saa'oola okkiide Kaateyeedda

26 Unttunttu guuraanna denddeeddino; sa'ay wonttina, Sammeeli Saa'oola he
golliyaa bollaappe s'eesiide, «Giiga; taani neena moyzzana» yaageedda. Saa'ooli
giigina, inne Sammeelinne laa"u ittippe ogiyaa keseeddino.
27 Unttunttu katamaa gas'aa wod'd'ishin, Sammeeli Saa'oola, «K'oomay nuuppe
sintsaw aad'd'ana mala oda» yaageedda; k'oomay sintsaw aad'd'eedda. Sammeeli
Saa'oola, «Taani new S'oossay geeddawaa odana mala, hawaan laafa takkashsha»
yaageedda.

10

1 He wode Sammeeli tigiyaabaanna zayitiyaa akkiide, Saa'oola huup'iyaan tigiide
Saa'oola yeriide, hawaadan yaageedda; «Bare asaa Israa'eeliyaa mooddana mala
Med'inaa Goday neena okkeedda gidennee? Neeni Aa asaa kaaletsaade, unttunttu
yuushshuwaan de'iyaa morkkatuwaa kushiyaappe unttuntta ashshana. Aa asaa
neeni mooddana mala, S'oossay neena okkeeddawoo malaatay hawaa.
2 Neeni hachche taappe shaakettiyaa wode, Raaheeli duufuwaa matan, Biiniyaama
zawaan de'iyaa S'els's'aaha giyaa sa'aan laa"u asatuwaana gakettanaassa unttunttu
neena, ‹Neeni koshshaa beedda haretuu beetteeddino; ha"i ne aawuu haretuwaa
k'oppiyaawaa aggiide, «Ta na'ay d'ayeedda; shin waanooshsha?» yaagiidde nebaa
hirggee› yaagiide odanawaa.
3 «Neeni he saappe denddaade, Taaboora geetettiyaa wolk'k'aama mitsaa
gakkanaw baanassa; neeni biishshin, S'oossaakko Beeteele biyaa heezzu asatuu
neenana gakettanawantta. Unttunttuppe ittuu heezzu deeshsha maratuwaa
tookeedda; laa"entsuu heezzu ukitsaa tookeedda; heezzentsuu ogoruwaa kumeedda
woyniyaa eessaa tookeedda.
4 Unttunttu neena sarotana; new laa"u ukitsaa unttunttu immana; neeni unttunttu
kushiyaappe he ukitsaa akkanassa.
5 «Hewaappe guyyiyaan, neeni Piliss's'eema olanchchatuu c'itay de'iyaa S'oossaa
Gib'aa giyaa katamaa baana. Neeni he katamaa gakkiyaa wode, diitsaana
karabuwaana, pulaaliyaananne maasink'k'uwaanna kaa'iiddinne timbbitiyaa
odiidde, goynniyaa d'ok'k'a sa'aappe duge wod'd'iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu
c'uguwaana gakettanaassa;
6 Med'inaa Godaa Ayyaanay ne bolla wolk'k'aappe wod'd'ina neenikka
unttunttunna timbbitiyaa odanaassa; neeni laamettaade hara asaa gidana.
7 Ha malaatatuu polettiyaa wode, ne kushiyan gakketteedabaa ayaanne ootsa;
ayaw gooppe, S'oossay neenana de'ee.
8 «Neeni taappe sintsataade Gelggala aad'd'a. Taanikka tumuppe s'uuggiyaa
yarshshuwaanne sarotetsaa yarshshuwaa yarshshanaw neekko duge baana. Taani

neekko baade neeni ootsanabaa odana gakkanaw, laappun gallassaa gam"aasa»
yaageedda.
9 Saa'ooli Sammeelappe shaakettishin, S'oossay Saa'oola wozanaa laammeedda;
k'ay he malaatatuu ubbay he gallassaa haneeddino.
10 Saa'oolinne k'oomay Gib'aa gakkina, timbbitiyaa odiyaawanttu c'uguu aanana
gaketeedda; S'oossaa Ayyaanay Aa bolla wolk'k'aappe wod'd'eedda; unttunttu giddon
timbbitiyaa odeedda.
11 Saa'oola kase eriyaawanttu ubbay timbbitiyaa odiyaawanttunna timbbitiyaa
odiyaawaa be'iide, ittuu ittuwaa, «K'iisa na'ay waan kichcheeddee? K'ay Saa'oolekka
timbbitiyaa odiyaawanttu zateeyye?» yaageeddino.
12 He sa'aan de'iyaa itti bitanii unttunttoo, «Unttunttu aawuu oonee?» yaagiide
zaareedda. Hewaa diraw, «Saa'oolekka timbbitiyaa odiyaawanttu zateeyye?» guussay
tossa gideedda.
13 Saa'ooli timbbitiyaa odiyaawaa wursseeddawaappe guyyiyaan, goynniyaa
d'ok'k'a sa'aa beedda.
14 Saa'oola aawuwaa ishay Saa'oolanne k'oomaa, «Hak'a beedditee?» yaageedda.
Saa'ooli, «Haretuwaa koshshaa beeddo; haretuu beettenaan d'ayina, Sammeelakko
beeddo» yaageedda.
15 Saa'oola aawuwaa ishay, «Hayyanaa Sammeeli new geeddawaa taw odaarikkii»
yaageedda.
16 Saa'ooli bare aawuwaa ishaw, «Haretuu beetteeddawaa Sammeeli nuw
geeshshiide odeedda» yaageedda; shin Sammeeli, «Kaatiyaa gidaasa» giide aw
odeeddawaa odibeenna.

Saa'ooli Kaateteeddawe K'onc'c'iyaan Odetteedda

17 Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli Mis'ip'p'an Israa'eeliyaa asaa Med'inaa
Godaakko s'eesi shiishsheedda.
18 Unttuntta, «Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; ‹Taani
Israa'eeliyaa Gibs'eppe kessaad; Gibs'e asatuwaa kushiyaappenne hinttentta
naak'k'iyaa kawutetsatuu ubbaa kushiyaappe taani ashshaad› yaagee.
19 Shin hachche hinttenttu metuwaappenne waayiyaappe ubbaappe hinttentta
ashshiyaa hinttenttu S'oossaa is's'eeddita; tuytti! ‹Nu bolla kaatiyaa kaateya›
yaageeddita. Hewaa diraw, ha"i hinttenttu hinttenttu zariyaaninne hinttenttu yaran
gidiide, Med'inaa Godaa sintsa aad'd'ite» yaageedda.
20 Hewoo Sammeeli Israa'eeliyaa zariyaa ubbaa aatsina, saamay Biiniyaama
zariyaan wod'd'eedda.
21 Biiniyaama zariyaa yaran yaran aatsina, saamay Maas'ira yaran wod'd'eedda;
wurssetsan K'iisa na'ay Saa'ooli dooretteedda. Unttunttu Aa koyeeddino; shin I
beettibeenna.
22 Hewaa diraw unttunttu Med'inaa Godaa, «Biro ha sa'aa yaana Asay de'ii?»
yaagiide oochcheeddino.
Shin Med'inaa Goday, «Ee! Saa'ooli miishshaa gidduwaan k'osetti utteedda»
yaageedda.
23 Unttunttu wos's'i biide, yaappe Aa kessi aheeddino. Asaa giddon I ek'k'iyaa
wode, hashiyaappe k'ommo baggan asaa ubbaappe aduk'k'ee.
24 Sammeeli asaa ubbaw, «Med'inaa Goday dooreedda bitaniyaa be'iitee? Ha asaa
giddon Aa malatiyaabay ooninne tumu baawa» yaageedda.
Hewaappe guyye Asay ubbay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiidde, «Kaatiyaa shemppu
gam"o» yaageedda.

10:12 1 Sam. 19:23-24

25 Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli kawutetsaa wogaa asaw odeedda; s'aas'ettiyaa
mas'aafan he wogaa s'aafiide, Med'inaa Goday sintsan wotseedda. Sammeeli asaa
ubbaa huup'iyaan huup'iyaan Aa soo Aa soo yeddeedda.
26 Saa'oolekka bare soo Gib'aa beedda; S'oossay unttunttu wozanaa bochcheedda
mino asatuu Saa'oolanna beeddino.
27 Shin itti itti c'eec'o asatuu, «Ha bitanii nuuna wootiide ashshanee?» yaageeddino;
unttunttu Aa kad'iide, aw aynne imotaa immibeykkino. Shin Saa'ooli c'o"u geedda.

Koyro Saa'oola Ayissuwaa Laytsatuwaa

11

(11:1—15:35)

Saa'ooli Amoona Asatuwaa S'ooneedda

1 Itti aginaappe guyyiyaan, Amoona gadiyaa Kaatii Naa'oosi denddiide, Gala'aaden
de'iyaa Yaabeesha katamaa dooddiide utteedda. Yaabeesha Asay ubbay Aa, «Neeni
nuunanna k'aalaa c'aak'uwaa wotsa; nuuni new moodetana» yaageedda.
2 Naa'oosi, «Taani ittibaa ootsanaw hinttenttu eeno gooppe, hinttenana k'aalaa
c'aak'uwaa wotsana; hewenne, taani hinttenttoo ubbaw ushechcha ayfiyaa
wooc'aade kessana; yaataade Israa'eeliyaa ubbaa kawushshana» yaageedda.
3 Yaabeesha c'imatuu ubbay Naa'oosa, «Israa'eeliyaa biittaa ubbaw nuuni kiitaa
yeddana mala, laappun gallassaa takkashshaarikkii; nuuna ashshiyawe ooninne
d'ayooppe, nuuni new kushiyaa immana» yaageeddino.
4 Kiitetteeddawanttu Saa'ooli de'iyaasaa Gib'aa biide, ha yewuwaa asaw
odeeddino; Asay ubbay bare k'aalaa d'ok'k'isiide yeekkeedda.
5 He wode Saa'ooli bare booratuwaa laaggiide goshshaappe yiyaawe, «Asay
waaneedee? Ayaw yeekkii?» yaagiide oochcheedda; Yaabeesha Asay geeddawaa aw
odeeddino.
6 Ha k'aalaa Saa'ooli siseedda wode, S'oossaa Ayyaanay Aa bollan wolk'k'an
wod'd'eedda; Saa'ooli hank'k'uwaa pentteedda.
7 Saa'ooli waatsa booratuwaa akkiide mus'ereetsiide, kiitetteeddawanttun
Israa'eeliyaa biittaa ubbaw yeddiide, «Saa'oolanne Sammeela kaalliide, kessenna O
booratuunne hawaadan mus'ettana» yaageedda.
Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa dagamay asaa bolla wod'd'ina, unttunttu
itti asaadan keseeddino.
8 Saa'ooli Bezeek'an unttuntta shiishshiide paydeedda wode, Israa'eeliyaa Asay
heezzu s'eetu sha"a; Yihudaa Asay hattamu sha"a.
9 Unttunttu kiitetti yeeddawantta hawaadan yaageeddino; «Biide Yaabeesha
Gala'aade asatoo, ‹Wontti awa kawutto wode, nuuni hinttentta ashshana› yaagiide
odite» yaageeddino. Kiitetteeddawanttu biide, Yaabeesha asatoo hewaa odeeddino;
unttunttukka loytsi nashetteeddino.
10 Yaabeesha asatuu Amoona asatoo, «Nuuni wontti hinttenttoo kushiyaa immana;
hinttenttu nuuna dosiyaawaadan ootsana danddayiita» yaageeddino.
11 Wonttetsa gallassi Saa'ooli bare asaa heezzu c'uguwaan shaakkeedda; unttunttu
sa'ay wonttiyaa wode, Amoona asatuu shiik'eedda sa'aa geliide, away kawuttana
gakkanaw Amoona asatuwaa goora"eeddino; goora"etusaappe atteedawanttu laa"u
Asay ittippe de'ennaadan ubbay barew barew laaletteedda.
12 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Sammeela, «Saa'ooli nu bolla
kaatetannee? yaageedda asatuu oonee? Unttunttu oonentto kessite; nuuni unttuntta
wod'ana» yaageedda.
13 Shin Saa'ooli unttuntta, «Itti asaynne hachche hayk'k'enna; ayaw gooppe,
Med'inaa Goday Israa'eeliyaa ashsheeda gallassay hachcha» yaagiide zaareedda.

14 Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli asaa, «Haayite; Gelggala boytte; yaan Saa'ooli
kaatiyaa gidiyaawaa zaaretsiide erisseetto» yaageedda.
15 Hewaa diraw, asatuu ubbay Gelggala biide, Gelggalan, Med'inaa Godaa sintsan
Saa'ooli kaatiyaa gidiyaawaa erisseeddino. Yan sarotetsaa yarshshuwaa Med'inaa
Godaa sintsan yarshsheeddino; Saa'oolinne Israa'eeliyaa Asay ubbay he sa'aan
s'oonuwaa baalaa wolk'k'aama nashechchan bonchcheeddino.

12

Sammeela wurssetsa sarotaa

1 Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli Israa'eeliyaa ubbaa hawaadan yaageedda;
«Hinttenttu taw odeedda ubbabaa taani sisaadde, hinttenttu bolla kaatiyaa kaateyaad.
2 Ha"i zaari hinttentta kaaletsanaw kaatii de'ee. Taana gidooppe, taani daro
de'aaddinne c'imaad; ta naanay hinttenana de'iino. Taani ta yalagatetsaappe
hachche gakkanaw hinttentta kaaletsaad.
3 Hekko taani hawaan ek'k'aad; Med'inaa Godaa sintsaaninne I okkeedda kaatiyaa
sintsan ta bolla markkattite. Taani O booraa akkaadditaa? O hariyaa akkaadditaa?
Oona c'immaadittaa? Oona uk'k'unnaadditaa? Ta ayfiyaa k'ook'issanaw O
kushiyaappe magans's'aa maadditaa? Hawanttuppe ittuwaanne taani ootseeddawaa
gidooppe, taani c'iggana» yaageedda.
4 Hewaappe guyye unttunttu zaariide, «Neeni nuuna c'immabaakka; woy nuuna
uk'k'unnabaakka; neeni asaa kushiyaappe ayaanne magans's'aa mabaakka»
yaageeddino.
5 Sammeeli unttuntta, «Hinttenttu ta kushiyan ayaanne demmibeennawoo Med'inaa
Godaynne I okkeedda kaatiinne hachche hinttenttu bollan markka» yaageedda.
Unttunttukka, «Ee, I markka» yaageeddino.
6 Sammeeli asaa, «Musanne Aaroona dooreeddawenne hinttenttu aawotuwaa
Gibs'eppe kesseeddawe Med'inaa Godaa.
7 Ha"i simmi hinttenttunne hinttenttu aawaatoo Med'inaa Goday ootseedda s'illo
oosoo ubbaw taani hinttenana Med'inaa Godaa sintsan mootettanaadan, hawaan
ek'k'ite.
8 Yaak'oobinne Aa soo Asay Gibs'e biide de'ishshin, Gibs'e asatuu unttuntta
naak'k'eedda wode, hinttenttu aawotuu Med'inaa Godaw waasseeddino; Med'inaa
Goday Musanne Aaroona kiitteedda; unttunttu hinttenttu aawotuwaa Gibs'eppe
kessiide, hawaan wotseeddino.
9 «Shin Israa'eeliyaa asatuu Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa dogeeddino;
S'oossay unttuntta Has'oora olanchchatuu gadaawaa Siisaara kushiyan, Piliss's'eema
asatuwaa kushiyaaninne Moo'aabe kaatiyaa kushiyan aatsiide immina unttuntta
oleeddino.
10 Unttunttu Med'inaa Godaw, ‹Nuuni nagaraa ootseeddo; nuuni Med'inaa Godaa
aggiide, Ba'aalawunne Asttaarootaw goynneeddo. Shin ha"i neeni nuuna nu
morkkatuwaa kushiyaappe ashsha; nuuni new goynnana› yaagiide waasseeddino.
11 Med'inaa Goday Geedoona, Baaraak'a, Yofittaahanne Sammeela kiittiide,
hinttenttu yuushshuwaa ubbaan de'iyaa morkkatuwaa kushiyaappe hinttentta
ashsheeda; yaatina, hinttenttu saro de'eeddita.
12 «Amoona asaa Kaatiyaa Naa'oosi hinttenttukko yeeddawaa be'eedda wode,
Med'inaa Goday hinttenttu S'oossay hinttenttu kaatiyaa gidooppenne, hinttenttu
taana, tuytti, nuuni nuuna mooddanaw kaatiyaa koyeetto yaageeddita.
13 Ha"ikka hinttenttu dooriide oochcheedda kaatii hawesh! Be'ite; Med'inaa Goday
hinttenttu bolla kaatiyaa wotseedda.

12:6 Kes. 6:26 **12:8** Kes. 2:23 **12:9** Dat. 3:12; 4:2; 13:1 **12:10** Dat. 10:10-15 **12:11** 1 Sam. 3:20; Dat. 4:6; 7:1; 11:29 **12:12** 1 Sam. 8:19

14 Med'inaa Godaw hinttenttu yayyooppe, aw kiitettooppe, Aa k'aalaw
azazettooppe, Aa azazoo makkalennan aggooppenne hinttenttukka hinttenttu bolla
kaatetiyaa kaatiikka S'oossaa hinttenttu S'oossaa kaallooppe, yaatooppe lo"a.
15 Shin Med'inaa Godaa k'aalaw hinttenttu azazettenan d'ayooppenne Aa azazoo
makkalooppe, S'oossaa pirdday kase hinttenttu aawotuwaa bolla yeeddawaadan,
hinttenttu bollakka yaanawaa.
16 «Simmi ha"i ek'k'i bashite; Med'inaa Goday hinttenttu ayfiyaa sintsan ootsiyaa ha
gitabaa be'ite!
17 Zarggaa c'akaa wodii ha"a gidenneeyye? Med'inaa Goday guguntsaanne iraa
yeddana mala, taani S'oossaw waassana. Yaatiyaawaa gidooppe, kaatiyaa hinttenttu
oochcheeddawe Med'inaa Godaa sintsan wolk'k'aama iitatetsaa gidiyaawaa
hinttenttu erananne be'ana» yaageedda.
18 Sammeeli Med'inaa Godaw waasseedda; Med'inaa Goday he gallassi
guguntsaanne iraa yeddeedda; hewaa diraw, Asay ubbay Med'inaa Godanne
Sammeela loytsi yayyeedda.
19 Asay ubbay Sammeela, «Nuuni kaatiyaa oochchiide, nu nagaraa ubbaa bolla ha
iitatetsaa gujjeedda diraw, nuuni ne k'oomatuu hayk'k'ennaadan nuw Med'inaa
Godaa ne S'oossaa woossarikkii» yaageedda.
20 Hewaappe guyye Sammeeli asaw hawaadan yaageedda; «Yayyoppite; tumukka
hinttenttu ha iitatetsaa ubbaa ootseeddita; shin hinttenttu kumentsaa wozanaappe
Med'inaa Godaw kiitettiteppe attina, Med'inaa Godaa kaalliyaawaa aggoppite.
21 Maaddenna, ashshenanne patseena eek'atuwaa kaalloppite; ayaw gooppe, hewe
patsennawaa.
22 Med'inaa Goday bare wolk'k'aama suntsaa diraw bare asaa aggena; ayaw
gooppe, Med'inaa Goday hinttentta bare asaa ootsanaw nashettee.
23 Hinttenttu diraw woossiyaawaa aggaade Med'inaa Godaa bolla nagaraa
ootsanawe taappe haakko; taani hinttentta lo"onne suure ogiyaa tamaarissana.
24 Med'inaa Godaw yayyite; hinttenttu kumentsaa wozanaappe ammanettiide, aw
kiitettite; hinttenttoo I ootseedda gitabaa hassayite.
25 Shin hinttenttu iitabaa zaari zaariide ootsooppe, hinttenttukka hinttenttu
kaatiikka d'ayana» yaageedda.

13

Piliss's'ematuwaanna Denddeedda Olaa

1 Saa'ooli Israa'eeliyaa bolla laa"u laytsaa kaate gidowaappe guyyiyaan,
2 Israa'eelatuu giddoppe heezzu asaa dooreedda; laa"u sha"ay Mikimaasan,
Beeteele gezziyaan Saa'oolanna de'ee; itti sha"ay k'ay Biiniyaaman de'iyaa Gib"an
Yoonaataananna de'ee; atteeda asaa Saa'ooli unttunttu soo soo yeddeedda.
3 Yoonataani Gebaa'an de'iyaa Piliss's'eema olanchchatuu c'itaa bolla
woraajjeedda; Piliss's'eema asatuu hewaa siseeddino. Hewaappe guyyiyaan Saa'ooli,
«Ibraawetuu hawaa sisiino» giide, biittaa ubbaan malakataa punisseedda.
4 Israa'eeliyaa Asay ubbay, «Saa'ooli Piliss's'eema olanchchatuu c'itaa bolla
woraajjeedda; ha"i Israa'eeliyaa Asay Piliss's'eema asaw sheneyiyaabaa gideedda»
yaagiyaa oduwaa siseedda. Asay Saa'oolakko Gelggala s'eesettiide shiik'eedda.
5 Piliss's'eema asatuu Israa'eelatuwaa olanaw hattamu sha"a paraa gaaretuwaana,
usuppun sha"a paraa asatuwaananne abbaa doonaan de'iyaa shafiyaa keeshshaa
olanchchatuwaanna shiik'eeddino; unttunttu pude biide, Beeti-Aweenappe away
doliyaa baggana de'iyaa Mikimaasan shiik'k'eeddino.

6 Israa'eeliyaa olanchchatuu barenttoo leeleeddawaanne unttunttu c'itaykka loytsi
un"etteeddawaa be'iide, gonggoluwaa giddon, buuraa gidduwaan, zaallatuu
gidduwaan, kakaa giddoninne haatsaw bookko ollaa giddon k'osetteeddinno.
7 Ibraawatuwaappe amareedawanttu Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Gaadanne
Gala'aade gadiyaa beeddino. Shin Saa'ooli Gelggalan atteedda; aanana de'iyaa
olanchchatuu ubbay yashshaw kokkoreeddinno.
8 Saa'ooli Sammeeli keereedda laappun gallassaa gam"eedda; shin Sammeeli
Gelggali yibeenna; yaatina, Saa'oola Asay laalettiyaawaa doommeedda.
9 Hewaa diraw, Saa'ooli, «S'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa
taw hammite» yaageedda; ahina Saa'ooli s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshsheedda.
10 Saa'ooli s'uuggiyaa yarshshuwaa polo saannakka Sammeeli gakki wod'd'eedda.
Yaatina, Saa'ooli Sammeela mokkanaw kare kesseedda.
11 Sammeeli Saa'oola, «Hawe neeni ootseeddawe ayee?» yaageedda.
Saa'ooli, «Asay laalettiyaawaa, neenikka geedda wode yabeennawaanne
Piliss's'eematuu Mikimaasan shiik'eeddaawaa taani be'aade,
12 ‹Piliss's'eematuu taananna olettanaw ha"i Gelggala wod'd'anawantta; taani
Med'inaa Godaa maaduwaa oochchabeykke; hewaa diraw, s'uuggiyaa yarshshuwaa
taani yarshshanaw koshshe› gaade k'oppaad» yaagiide zaareedda.
13 Sammeeli Saa'oola, «Neeni eeyabaa ootsaadda; Med'inaa goday ne S'oossay new
immeedda azazuwaa naagabaakka. I hachche ne kawutetsaa Israa'eeliyaa bolla
med'inaw minisanawaashin.
14 Simmi ha"i ne kawutetsay gam"enna; neeni Med'inaa Godaa azazuwaa
naagabeenna diraw, Med'inaa Goday bare wozanaadan ootsiyaa asaa koyeedda; Aa
bare asaa mooddanaadan suntseedda» yaageedda.
15 Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli Gelggalappe denddiide, Biiniyaaman de'iyaa
Gib'aa beedda. Saa'ooli barenana de'iyaa asaa paydeedda; Asay usuppun s'eetu
keeshshaa gideedda.
16 Saa'ooli, Aa na'aa Yoonataaninne unttunttunna de'iyaa Asay Biiniyaaman de'iyaa
Gebaa'an shiik'k'eeddino; Piliss's'eema asatuukka Mikimaasan shiik'k'eeddino.
17 Piliss's'eematuu shiik'eedda sa'aappe woraajjiyaawanttu heezzu c'ugo gidiide
keseeddino; unttuttuppe itti c'uguu Shu'aala biittan de'iyaa Oofirakko simmiide
beedda; laa"entsuu Beeti-Horooni beedda;
18 heezzentso c'uguu Beeti-Horoona sintsa yeedda, S'abo'iima Wombbaa duge
s'eelliyaa zawaa ogiyaa oyk'k'iide beedda.
19 Piliss's'eema asatuu, «Ibraawetuu adaanne tooraa k'os's'oppino» geedda diraw,
Israa'eeliyaa biittaa ubbaan birataa k'os's'iyaawe beettibeenna.
20 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa ubbay barenttu maraashaa s'eeraa, gomaa,
kalttaanne baac'aa poshissanaw Piliss's'eema asatuwaakko biino.
21 Maraashaa s'eeraanne shalkkiyaa poshissanaw hosppun giraame dees'iyaa biraa
k'ans's'iino; kalttaa, gomaanne p'ils's'uwaa poshissanaw hewoo bagga k'ans's'iino.
22 Hewaa diraw, Saa'oolannanne Yoonaataananna de'iyaa asaa ubbaa kushiyan
olaa gallassi tooraynne mashshay baawa; shin Saa'oolawunne Aa na'aa Yoonataanaw
de'ee.
23 Piliss's'eematuwaa c'uguu Mikimaasa pinuwaa baanaw kesseedda.

14

Yoonaataani Piliss's'eematuwaa Bolla Woraajjeedda

13:8 1 Sam. 10:8 **13:14** Kit. 13:22

1 Itti gallassi Saa'oola na'ay Yoonaataani bare ola miishshaa tookkiyaa wodallaa
hawaadan yaageedda; «Haaya; hefintsa baggan de'iyaa Piliss's'eematuu shiik'k'eedda
sa'aa ane boytte» yaageedda. Shin bare aawoo ha yewuwaa odibeenna.
2 He wode Saa'ooli Gib'aa matan Migiroonan, roomaanne geetettiyaa mitsaa
garssan de'ee. Aanana usuppun s'eetu asatuunne
3 eefuudiyaa mayyeedda k'eesii, Akiiyi de'iino. Akiiyi Ikaabooda ishaanne
Ahis'uuba na'aa; Ahis'uubi Seelon Med'inaa Godaa k'eese gideedda Eeliya na'ay
Piinihaasi yeleeddawaa. Yoonaataani bi kichcheeddawaa Asay eribeenna.
4 Yoonataani Piliss's'eematuu shiik'k'eedda sa'aa gakkanaw pinnanaw k'oppiyaa
pinuwaassi laa"u baggaanakka s'eeray s'in"i geedda wolk'k'aama zaallatuu de'iino;
ittuwaa suntsay Bodees'a; laa'entsuwaa suntsay Seena.
5 Zaallatuwaappe ittuu pinniyaasaa huup'issa baggana Mikimaasaw sintsanna
de'iyaa wode, ittuu k'ay gedissa baggana Gebaa'aw sintsanna de'ee.
6 Yoonaataani bare ola miishshaa tookkiyaa wodallaa hawaadan yaageedda;
«Haaya; ha k'as's'arettibeennawanttu shiik'k'eedda sa'aa ane hefintsa boytte. Ooni
erii, Med'inaa Goday nu diraw ootsanenttonne; Med'inaa Goday daro asan gidina,
guutsa asan gidina, ashshanawaa Aa diggiyaabay ayaynne baawa» yaageedda.
7 Aa ola miishshaa tookkiyaawe, «Neeni k'oppeeddawaa ubbaa ootsa; ba; ta
kumentsaa wozanaappe taani neenana de'ay» yaageedda.
8 Hewaappe guyye Yoonaataani, «Yaanooppe haaya; hefintsa asaakko pinniide,
asan be'ettana.
9 Unttunttu nuuna, ‹Nuuni hinttenttukko baanaw hewan naagite› yaagooppe,
nuuni de'iyaa sa'aan takkanaappe attina, unttunttukko bookko.
10 Shin unttunttu, ‹Haa nuukko pude kesite gooppe, nuuni pude kessana; ayaw
gooppe, hewe Med'inaa Goday unttuntta nu kushiyan aatsiide immeeddawoo nuw
malaataa gidana› » yaageedda.
11 Yaatina, laa"atuukka Piliss's'eematuwaa geesotuwaa barentta besseeddino.
Piliss's'eematuu, «Be'ite! Ibraawetuu barenttu k'osetteedda ollaappe zuummiide
kesiino» yaageeddino.
12 Hewaappe asatuu Yoonaataananne ola miishshaa tookkiyaawaa s'eegiide, «Haa
nuukko pude kesite; nuuni hinttentta bessana» yaageeddino.
Hewaa diraw, Yoonaataani bare ola miishshaa tookkiyaawaa, «Taana kaalaade ha
pudetsaa kesa. Med'inaa Goday unttuntta Israa'eeliyaa kushiyan aatsiide immi
diggeedda» yaageedda.
13 Yoonataani bare ola miishshaa tookkiyaawaa kaaletsiide, gediyaaninne kushiyan
hambburuuc'iide pudetsaa kesseedda. Piliss's'eematuu Yoonaataana kushiyan
kunddeeddino; Aa ola miishshaa tookkiyaawe kaalli kaalliide unttuntta wod'eedda.
14 He koyro woraajjuwaan Yoonataaninne Aa ola miishshaa tookkiyaawe itti
goshsha gaden laatamu gidiyaa asaa wod'eeddino.
15 Hewaappe guyyiyaan, gas'aa biittan de'iyaa Piliss's'eema asatuu
dagammeeddino; k'oppenawaa oliyaawanttunne heeraan de'iyaa olanchchatuu
yashshaw kokkoreeddinno. Biittaykka k'aas's'eedda; hewenne, S'oossaappe
kiitetteedda dagamaa.

Piliss's'eematuwaa S'oonettussaa

16 Saa'ooli Biiniyaama biittan, Gib"an wotseedda wochchiyaa asatuu s'eelliide,
Piliss's'eema olanchchatuu yaana haana piskki giide laalettiyaawantta be'eeddino.
17 Yaatina, Saa'ooli barenana de'iyaa asatuwaa, «Ane olanchchatuwaa shiishshite;
nu giddoppe ooni beeddinontto be'ite» yaageedda. Unttunttu shiishshiide paydiyaa
wode, Yoonaataaninne Aa ola miishshaa tookkiyaawe baynnaawaa be'eeddino.

18 Saa'ooli k'eesiyaa Aakiya, «S'oossaa oochchanaw ane eefuudiyaa haa akkaade
ya» yaageedda. He wode Aakii Israa'eeliyaa asaa sintsan eefuudiyaa mayyee.
19 Saa'ooli k'eesiyaana haasayishin, Piliss's'ematuwaa heeraan walassay dari dari
beedda. Hewaa diraw, Saa'ooli k'eesiyaa, «Eefuudiyaappe ne kushiyaa kessa digga»
yaageedda.
20 Hewaappe guyyiyaan, Saa'oolinne Aa Asay ubbay shiik'iide, olaa beeddino.
Piliss's'eema asatuu ubbay shabbirettiide, barenttu mashshaan ittuu ittuwaa
busakkiidde de'iyaawantta demmeeddino.
21 Kase Piliss's'eema asatuwaana de'iidde, unttunttunna pude unttunttu
shiik'k'eedda sa'aa beedda. Ibraawatuukka unttuntta aggiide, Saa'oolannanne
Yoonaataananna de'iyaa Israa'eeliyaa asan gaketeeddino.
22 Efireema gezziyaan k'osetti utteedda hara Israa'eelatuukka Piliss's'ematuu
bak'atiidde de'iyaawaa siseeddino. Unttunttukka yederssuwaa uukkiyaa asan
gaketeeddino.
23 Med'inaa Goday he gallassi Israa'eeliyaa asaa ashsheeda. Beeti-Aweena
katamaappe hefintsa gakkanawukka olay oletteedda.

Olaappe Simmina Haneeddabatuwaa

24 He gallassi Israa'eeliyaa asatuu koshaan labbaneeddino; ayaw gooppe, Saa'ooli
asaa, «Sa'ay k'ammennan de'ishiinanne taani ta morkketoo haluwaa kesennaan
de'ishshin, k'uma miyaa uray shek'etteeddawaa gido» yaagiide asaa c'aak'uwaan
k'achcheeda. Hewaa diraw, olanchchatuwaappe k'umaa doonaakko shiishsheedda
Asay ooninne baawa.
25 Olanchchatuu ubbay ubbaanna wora giddo geliyaa wode, sa'aan eessay de'ee.
26 Unttunttu wora giddon eessay goggiyaawaa be'eeddino; shin c'aak'uwaa
yayyeedda diraw, itti asaynne bare kushiyaa doonaakko shiishshibeenna.
27 Shin Yoonaataani bare aawuu asaa c'aak'uwaan k'achcheeddawaa sisibeenna.
Hewaa diraw, bare kushiyan de'iyaa s'am"aa s'eeraa ililuwaan yeddi kessiide,
laac'c'eedda; Aa ayfii dooyetteedda.
28 Hewaappe guyyiyaan, olanchchatuwaappe ittuu Aa, «Ne aawuu olanchchatuwaa
ubbaa, ‹Hachchi k'uma miyaa uray shek'etteeddawaa gido› yaagiide, c'aak'uwaan
k'achchi wotseedda; Asay ubbay labbaneeddawe hawaassa» yaageedda.
29 Hewaappe guyye Yoonataani hawaadan yaageedda; «Ta aawuu biittaw meto
med'd'eedda. Taani ha eessaappe laafa laac'c'ina ta ayfii ay keeshshaa
dooyetteeddentto be'a.
30 Asay bare morkkatuwaappe omoodeeddawaappe hachche meeddabaa gidintto,
ayba lo"ee shin; unttunttu wod'ana Piliss's'ematuwaa payduukka ay keeshshaa
daranawaa shin» yaageedda.
31 He gallassi Israa'eeliyaa asatuu Mikimaasappe Ayaaloona gakkanaw,
Piliss's'ematuwaa shoc'i simmiide daabureeddino.
32 Unttunttu omooduwaa gawuhayiide, dorssatuwaa, miizzatuwaanne maratuwaa
akkeeddino; biittan c'oo shukkiide, suutsaanakka meeddino.
33 Hewaappe guyyiyaan, itti Asay Saa'oola, «Be'a; Asay suutsaanna de'iyaa ashuwaa
miidde, Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootsee» yaageedda.
Hewaappe guyye I unttuntta, «Hinttenttu nagaraa ootseeddita; wogga shuchchaa
ellekka haa taakko gonddorssite» yaageedda.
34 Zaaretsiidekka, «Kesiidde asaa giddo biite; unttuntta hawaadan yaagite;
‹Huup'iyaan huup'iyaan hinttenttu booraanne dorssaa taw haa akkiide yiite; yaatiide
hawaan wogaadan shukkiide miite. Suutsaanna de'iyaa ashuwaa miide, Med'inaa
Godaa bolla nagaraa ootsoppite› yaaga» yaageedda.

14:33 Dom. 9:4; Wog. 7:26-27; 17:10-14; 19:26; Zar. 12:16, 23; 15:23

Hewaa diraw, he gallassi k'amma asatuu ubbay bare booraa booraa ahiide, yaan shukkeeddino.
35 Saa'ooli he sa'aan Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa gimbbeedda; S'oossaw yarshshiyaa sa'aa I gimbbishin, hewe aw koyruwaa.
36 Saa'ooli, «Ha k'ammaana duge Piliss's'eematuwaa kaalliide ane boytte; sa'ay wonttana gakkanaw, unttunttuwaa ubbaa bonk'k'oytte; unttunttakka ittuwaanne ashshenan wod'oytte» yaageedda.
Unttunttu, «Eeno, neena lo"eeddabaa ubbaa ootsa» yaagiide zaareeddino.
Shin k'eesii, «Ane hawaan S'oossaa oochcheetto» yaageedda.
37 Hewaa diraw, Saa'ooli S'oossaa, «Piliss's'eema asatuwaa kaalaade boo? Neeni unttuntta Israa'eelatuu kushiyan aatsaade immanii?» yaagiide oochcheedda. Shin he gallassi S'oossay aw odibeenna.
38 Yaatina Saa'ooli, «Olanchchatuwaa kaappatoo, ubbay haayite; hachche ayba nagaray oosetteeddenttonne ane k'oriide demmoytte.
39 Israa'eeliyaa ashshiyaa Med'inaa Goday ero! Ta na'aa Yoonataana gidooppenne, hayk'k'anaw besse» yaageedda. Shin asaappe itti uraynne k'aalaa k'aattibeenna.
40 Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli Israa'eeliyaa asaa ubbaa, «Hinttenttu ubbaykka ya baggan ek'k'ite; taaninne ta na'aa Yoonaataani ha baggan ek'k'ana» yaageedda.
Hewaappe guyye asatuu, «Eeno, neena lo"owaa ootsa» yaageeddino.
41 Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa, «Taw likke zaaruwaa imma» yaagiide woosseedda. Saamay Saa'oola bollanne Yoonataana bolla wod'd'ina Asay geeyeedda.
42 K'ay Saa'ooli, «Ta bollanne ta na'aa Yoonataana bolla yeggite» yaageedda. Hewaappe guyye saamay Yoonataana bolla wod'd'eedda.
43 Saa'ooli Yoonaataana, «Ane neeni ootseeddawaa oda» yaageedda.
Yoonaataani, «Taani guutsa eessaa ililuwaa ta s'am"aa s'eeraappe laac'c'aad. Hekko taani hawaan de'ay; taani hayk'k'ana» yaageedda.
44 Saa'ooli hawaadan yaageedda; «Yoonaataanaa, neeni hayk'k'ana d'ayooppe, S'oossay taana wod'o!» yaageedda.
45 Shin Asay Saa'oola, «Yoonaataani, Israa'eeliyaw ha wolk'k'aama s'oonuwaa aheedawe hayk'k'anee? Hewe ubbakka hanenna! De'uwaa Med'inaa Goday ero! Aa huup'iyaappe itti binnaanaynne biittan wod'd'enna; ayaw gooppe, I hachche hawaa S'oossaa maaduwaan ootseedda» yaageeddino. Yaatiide Asay Yoonaataana ashshina, I hayk'k'ennan atteedda.
46 Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli Piliss's'eema asatuwaa yederssiyaawaa aggeeda; unttunttu barenttu gadiyaa simmeeddino.

Saa'oola Kawutetsaanne Aa Soo Asaa

47 Saa'ooli Israa'eeliyaa bolla kaate gidowaappe guyyiyaan, ubbaa ellekka de'iyaa bare morkkatuwaa oleedda; hewanttukka: Moo'aabatuwaa, Amoonatuwaa, Eedoomatuwaa, S'ooba kaatetuwaanne Piliss's'eema asatuwaa. Bare beedda sa'aan ubbaan s'ooneedda.
48 I minniide oletteedda; Amaaleek'a asatuwaa s'ooneedda; Israa'eeliyaa asaa bonk'k'iyaawanttu kushiyaappe ashsheeda.
49 Saa'oola attuma naanay Yoonaataana, Yishiwiinne Malkkishuu'a; aw bayira naatti suntsay Meraabo; teefa naatti suntsay Miikaalo.
50 Aa machata Ahima'aas'a naatto Ahino'aamo. Aa olanchchatuu gadaaway Aa aawuwaa ishaa Neera na'aa Abaneera.
51 Saa'oola aawuwaa K'iisinne Abaneera aawuwaa Neeri Abii'eela naanaa.

14:41 Pay. 27:21; 1 Sam. 28:6

52 Saa'ooli de'eedda laytsaa ubbaan Piliss's'eema asatuwaana suulo olaa olettiide
de'eedda. Mino asaa woy s'ala asaa demmeedda wode ubbaan, I he uraa bare
olanchchatuwaan gujjee.

15

Saa'ooli Amaaleek'a Asaa Bolla Dentseedda Olaa

1 Sammeeli Saa'oola, «Bare asaa Israa'eeliyaa bolla neeni kaatetanaaddan okkanaw
Med'inaa Goday kiitteeddawe taana; Med'inaa Godaa k'aalaa sisa.
2 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Israa'eelatuu
Gibs'eppe kesiide yiyaa wode Amaaleek'a asatuu ogiyaan unttunttunna ek'etteedda
diraw, taani Amaaleek'a asatuwaa murana.
3 Ha"i ba; Amaaleek'a asatuwaa shoc'a; unttunttoo de'iyaawaa ubbaa ubbaanna
d'ayssa; unttuntta ashshoppa; unttuntta mac'c'awaa attumawaa, d'ammiyaawaa
k'uc'c'iyaawaa, miizzaa, dorssaa, gaaluwaanne hariyaa wod'a› yaagee» yaageedda.
4 Saa'ooli asaa s'eegiide, S'eleema giyaa sa'aan paydiyaa wode Israa'eeliyaa laa"u
s'eetu sha"a; Yihudaappe tammu sha"a Asay de'ee.
5 Saa'ooli Amaaleek'atuwa katamaa biide, itti zanggaaraa giddon geemetti utteedda.
6 Saa'ooli K'eena asatuwaa, «Taani hinttentta Amaaleek'a asatuwaana ittippe
d'ayssenna mala, denddite! unttunttu giddoppe kesite! Hawaappe kichchite! Ayaw
gooppe, Israa'eelatuu Gibs'eppe kesiyaa wode, hinttenttu unttuntta ubbaw loytsi
dees'a» yaageedda. K'eena asatuu Amaaleek'a asatuwaa giddoppe kesiide beeddino.
7 Saa'ooli Amaaleek'a asatuwaa Hawiilappe doommiide, Gibs'e sintsan de'iyaa
Shura gakkanaw shoc'eedda.
8 Amaaleek'atuwa Kaatiyaa Agaaga pas'a de'ishshin, Saa'ooli omoodeedda; Aa asaa
ubbaa k'ara mashshaan wod'i wursseedda.
9 Shin Saa'oolinne Aa olanchchatuu, Agaaganne ubbaappe lo"iyaa dorssatuwaa,
miizzatuwaa, bolttiboltta maratuwaa, galotuwaanne hara lo"obatuwaa ubbaa
ashsheddinno; unttunttu hawantta ubbaanna wod'i wurssanaw dosibeykkino; shin
unttunttu laafabaanne kad'eteeddawaa ubbaanna d'aysseeddino.

Saa'ooli Kaatiyaa Gidiyaawaa S'oossay Is's'eedda

10 Med'inaa Godaa k'aalay Sammeelakko hawaadan yaagiidde yeedda;
11 «Taani Saa'oola kaatiyaa kesseeddawoo kayyottay; ayaw gooppe, Saa'ooli taana
kaalliyaawaa aggeeda; ta azazuwaa ootsibeenna» yaageedda. Hewaappe guyye
Sammeeli metooteedda; he k'amma kumentsaa Med'inaa Godaakko waasseedda.
12 Wontta guuran Sammeeli denddiide, Saa'oolanna gaketanaw beedda; shin Asay
aw, «Saa'ooli K'armmeloosa katamaa beedda; yaan barena hassayissiyaa hawulttiyaa
esseedda; hewaappe simmiide, Gelggala wod'd'eedda» yaagiide odeedda.
13 Sammeeli Saa'oolakko gakkeedda; Saa'ooli Sammeela, «Med'inaa Goday neena
anjjo; taani Med'inaa Godaa azazuwaa ootsaad» yaageedda.
14 Shin Sammeeli Saa'oola, «Ha taani sisiyaa dorssaa waasuunne miizzaa waasuu
ayee?» yaageedda.
15 Saa'ooli, «Olanchchatuu hawantta Amaaleek'atuwaappe aheeddino; unttunttu
Med'inaa Godaw, ne S'oossaw yarshshanaw, ubbaappe lo"iyaa dorssatuwaanne
miizzatuwaa ashsheddinno; shin haratuwaa muliyaakka d'aysseeddo» yaageedda.
16 Sammeeli Saa'oola, «Ane ek'k'a; Med'inaa Goday zino k'amma taw odeeddawaa
taani new oday» yaageedda.
Hewaappe guyye Saa'ooli, «Oda» yaageedda.

15:1 1 Sam. 10:1 **15:2** Kes. 17:8-14; Zar. 25:17-19

17 Sammeeli Saa'oola yaageedda; «Neeni neena s'eellina guutsa gidooppenne,
Israa'eeliyaa zaretoo kaatiyaa gidabeykkii? Israa'eeliyaa bolla kaatetana mala,
Med'inaa Goday neena okkeedda.
18 S'oossay neena, ‹Baade Amaaleek'a asatuwaa iitatuwaa ubbaanna d'ayssa;
unttunttu wurana gakkanaw unttuntta ola› yaagiide kiitteedda.
19 Yaatina, ayaw Med'inaa Godaw azazettabeykkii? Ayaw omoodoo yaaretaade
Med'inaa Godaa S'oossaa sintsan iitabaa ootsaaddii?» yaageedda.
20 Saa'ooli, «Taani Med'inaa Godaa k'aalaw azazettaaddi! Med'inaa Goday taana
kiitteeddawaadan baad; Amaaleek'a asatuwaa wod'a wurssaad; unttunttu Kaatiyaa
Agaaga ahaad.
21 Shin olanchchatuu omooduwaappe dorssaanne miizzaa ubbaappe
lo"iyaawantta, Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, Gelggalan yarshshanaw akkiide
yeeddino» yaageedda.
22 Sammeeli Saa'oola, «Med'inaa Goday bare k'aalaw azazettiyaawaan
nashettiyaawaa keeshshaa s'uuggiyaa yarshshuwaaninne imotaan nashettii? Be'a;
azazettiyaawe yarshshiyaawaappe aad'd'ee; k'ay sisiyaawe dorssaa mod'd'uwaappe
aad'd'ee.
23 Ayaw gooppe, d'ibiyaawe shareechchiyaa nagaraa mala; k'ay otorettiyaawe
eek'aw goynniyaa itatetsaa mala. Neeni Med'inaa Godaa k'aalaa is's'eedda diraw, I
neeni kaatiyaa gidiyaawaa is's'eedda» yaageedda.
24 Saa'ooli Sammeela, «Taani nagaraa ootsaad; Med'inaa Godaa azazuwaanne ne
k'aalaa toochchaad. Taani asaw yayyeedda diraw, unttunttu geeddawaa ootsaad.
25 Hay ta nagaraa atto gaarikkii; taani Med'inaa Godaw goynnana mala, taananna
Gelggala denddarkkii» yaageedda.
26 Sammeeli Saa'oola, «Taani neenana simmaade biikke! Neeni Med'inaa Godaa
k'aalaa is's'eedda diraw, neeni Israa'eeliyaa bolla kaatiyaa gidiyaawaa Med'inaa
Goday is's'eedda» yaageedda.
27 Sammeeli Saa'oola matappe baanaw denddina, Saa'ooli Aa mayuwaa mac'araa
oyk'k'ina mayuu peed'eteedda.
28 Sammeeli Saa'oola, «Med'inaa Goday hachche Israa'eeliyaa kawutetsaa neeppe
peed'iide neeppe lo"iyaa ne shooroo immeedda.
29 Israa'eeliyaa Bonchchuu worddotenna, woy bare k'ofaa laammenna; ayaw
gooppe, bare k'aalaa laammanaw I asaa gidenna» yaageedda.
30 Saa'ooli Sammeela, «Taani nagaraa ootsaad; shin ta gadiyaa c'imatuwaa
sintsaaninne Israa'eeliyaa asaa sintsan hay taana kawushshopparkkii; taani
Med'inaa Godaw, ne S'oossaw goynnanaadan, neeni taananna denddarkkii» yaagiide
zaareedda.
31 Hewaa diraw, Sammeeli Saa'oolanna ittippe Gelggala beedda; Saa'ooli Med'inaa
Godaw goynneedda.
32 Hewaappe guyyiyaan Sammeeli, «Amaaleek'atuwa Kaatiyaa Agaaga taakko ahite»
yaagiide azazeedda.
Agaagi kokkoriidde Sammeelakko yeedda; «Tumu hayk'k'u hawaadan c'ammii!»
yaageedda.
33 Sammeeli Agaaga, «Ne mashshay mac'c'awantta mela ashshowaadan, ne
daayakka mac'c'awanttu giddon mela attana» yaageedda. Sammeeli Agaaga
Med'inaa Godaa sintsan Gelggalan siifeedda.
34 Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli denddiide, Raama katamaa beedda;
Saa'oolekka bare soo Gib'aa beedda.

15:28 1 Sam. 28:17; 1 Kat. 11:30-31

35 Sammeeli hayk'k'ana gakkanaw, Saa'oola be'anaw simmiide laa'entso bibeena;
giddooppene, Sammeeli Saa'oola diraw yeekkeedda. Saa'oola Israa'eeliyaa bolla
kaateyeeddawoo Med'inaa Goday kayyotteedda.

Daawitanne Saa'oola

16

(16:1—30:31)

Daawite Doorettiide Kaatiyaa Gidanaw Oketteedda

1 Med'inaa Goday Sammeela, «Israa'eeliyaa bolla I kaatiyaa gidenna mala, taani
is's'akichcheedda Saa'oola diraw, neeni awude gakkanaw yeekkay? Ane kac'iyaan
zayitiyaa kuntsaade kesa; taani neena Beetaliheemiyaa Isseyakko kiittay; kaatiyaa
gidana mala, taani Aa naanatuwaa giddoppe ittuwaa doora wotsaad» yaageedda.
2 Sammeeli, «Taani waanaade boo? Saa'ooli sisiide taana wod'ana» yaageedda.
Med'inaa Goday Sammeela, «Ussatto ittinno akka baade, ‹Taani Med'inaa Godaw
yarshshanaw yaad› yaaga.
3 Isseyakka yarshshuwaa sa'aa s'eesa. Neeni ootsanabaa taani neena bessana; taani
new odiyaawaa taw okka» yaageedda.
4 Sammeeli Med'inaa Goday odeeddawaa ootseedda; Beeteleeme beedda.
Beeteleeme katamaa c'imatuu kokkoriidde aanana gaketeeddino. Unttunttu Aa,
«Neeni sarotetsaw yaad?» yaagiide oochcheeddino.
5 Sammeeli, «Ee; sarotetsaw yaad; taani Med'inaa Godaw yarshshanaw yaad;
hinttenttukka geeyite; yaatiide taananna yarshshuwaa sa'aa denddite» yaageedda;
k'ay Isseyanne Aa naanaa geeshshiide, yarshshuwaa sa'aa unttuntta s'eeseedda.
6 Unttunttu yarshshuwaa sa'aa gakkiyaa wode, Sammeeli Isseya na'aa Eli'aaba
be'iide, «Tumuppe Med'inaa Goday okkiyaawe hawaan Med'inaa Godaa sintsan
ek'k'eedda» yaagiide k'oppeedda.
7 Shin Med'inaa Goday Sammeela, «Aa malaa woy Aa geesaa adussatetsaa
s'eelloppa; taani Aa is's'aad. Ayaw gooppe, taani Med'inaa Goday Asay
s'eelliyaawaadan s'eellikke; Asay deemuwaa s'eellee; shin Med'inaa Goday wozanaa
s'eellee» yaageedda.
8 Isseyi Abinaadaaba s'eesiide, Sammeela sintsa aatseedda; Sammeeli, «tuytti;
Med'inaa Goday hawaakka dooribeenna» yaageedda.
9 Yaatina, Isseyi Shaama aatseedda; Sammeeli, «tuytti; Med'inaa Goday hawaakka
dooribeenna» yaageedda.
10 Hewaadan ootsiidde, Isseyi bare naanaa laappunuwaa Sammeela sintsa
aatseedda; shin Sammeeli Isseya, «Med'inaa Goday hawantta dooribeenna»
yaageedda.
11 Hewaa diraw, I Isseya, «New de'iyaa naanay hawanttu s'alaleeyye?» yaagiide
oochcheedda.
Isseyi, «Ubbaappe teefa na'ay atteedda; shin I dorssatuwaa heemmee» yaageedda.
Sammeeli, «Kiittaade Aa ahissa; I yaana gakkanaw nuuni yarshshokko» yaageedda.
12 Isseyi kiittiide, na'aa ahiseedda; he na'ay arssa; ayfiyaana lo"iyaa malaa lo"a.
Med'inaa Goday Sammeela, «Dendda ek'k'aade okka; hawe Aa» yaageedda.
13 Sammeeli kac'iyaa zayitiyaa akkiide, Aa ishatuu sintsan Daawita okkeedda. He
gallassappe doommiide, Med'inaa Godaa Ayyaanay Daawita bollan wolk'k'appe
wod'd'eedda. Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli denddiide, Raama katamaa beedda.

Daawite Saa'oolaw Ootsee

14 Med'inaa Godaa Ayyaanay Saa'oolappe shaaketeedda; Med'inaa Godaappe
kiitetteedda iita ayyaanay Saa'oola un"etseedda.
15 Saa'oola k'oomatuu Aa, «S'oossaappe kiitetteedda iita ayyaanay neena un"etsee.

16 Nu goday diitsaa loytsi diis's'iyaa asaa koyana mala, bare k'oomatuwaa, hawaan
de'iyaawantta azazo. S'oossaappe kiitetteedda iita ayyaanay neena oyk'k'iyaa wode,
he bitani diitsaa diis's'ana; I diis's'ina new keekana» yaageeddino.
17 Saa'ooli bare k'oomatuwaa, «Diitsaa loytsiide diis's'iyaa asaa koyiide, taw akkiide
yiite» yaageedda.
18 K'oomatuwaappe ittuu Saa'oola, «Be'a; Beetaliheemiyaa Isseyaw diitsaa loytsiide
diis's'iyaa itti na'ay de'ee. He na'ay s'alanne tooranchcha asaa; haasayaw c'inc'c'anne
malaa lo"a asaa; k'ay Med'inaa Goday aanana ittippe de'ee» yaageedda.
19 Yaatina, Saa'ooli Isseyakko kiittiide, «Ne dorssaa heemmiyaa ne na'aa Daawita
taw yedda» yaageedda.
20 Hewaappe guyye Isseyi ukitsaa, ogoruwaa woyniyaa eessaanne galo dorssaa
mara ittuwaa hariyaan c'aaniide, bare na'aa Daawitana Saa'oolaw yeddeedda.
21 Daawite Saa'oolakko yeedda; Aa kiitan geleedda. Saa'ooli Daawita loytsi
doseedda; Daawite Saa'oolaw ola miishshaa oyk'k'iyaawaa gideedda.
22 Yaatina, Saa'ooli Isseyaw, «Daawite taw ootsiidde gam"ishsho; taani Aa dosaad»
yaagiide kiitteedda.
23 Hewaappe simmina, S'oossaappe kiitetteedda iita ayyaanay Saa'oola oyk'k'iyaa
wode ubbaan, Daawite diitsaa akkiide bare kushiyan diis's'e; iita ayyaanay Aa
yeddiyaa diraw, Saa'oolaw keekeenne I pas'ee.

17

Daawitanne Gooliyaada

1 Piliss's'eema asatuu barenttu olanchchatuwaa Yihudaan de'iyaa Sookko
geetettiyaa sa'aa olaw shiishsheeddino; Sookoppenne Azeek'appe gidduwaan de'iyaa
Efess's'amiima geetettiyaa itti sa'aan shiik'i utteeddino.
2 Saa'oolinne Israa'eelatuu Eela geetettiyaa zanggaaraan shiik'i utteeddino;
Piliss's'eema asatuwaana olettanaw salppiyaan keseeddino.
3 Piliss's'eema olanchchatuu itti deriyaan salppina, Israa'eelatuukka hara deriyaan
salppeeddino; unttunttu laa"uwaa zanggaaray shaakkee.
4 Gaate kataman de'iyaa, Gooliyaada geetettiyaa itti tooraa k'ara bitanii
Piliss's'eematuu shiik'eedda sa'aappe yeedda; Aa geesay usuppun wad'anne
takkaad'e.
5 I ishatamanne laappun kiilo giraame dees'iyaa nahaasiyaa birataa kootiyaa
mayyeedda; k'ay nahaasiyaa birataa k'op'iyaa bare huup'iyaan wotseedda.
6 Nahaasiyaa birataa gambbaaliyaa bare gediyaan aatseedda; bare hashiyaan
nahaasiyaa birataappe k'os'etteedda s'ink'k'aa tookeedda.
7 Aa bodiyaa toomay shemayinniyaa wonddarashiyaa keeshshaa; bodiyaa ayfii
laappun kiilo giraame dees'ee; gonddalliyaa tookkeedda itti bitanii Aa sintsan
hamettee.
8 Gooliyaade ek'k'iide, k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, Israa'eeliyaa olanchchatoo
hawaadan yaagiide c'eek'k'eedda; «Hinttenttu waanana giide olaw salppeedditee?
Taani Piliss's'eema asaa gidikkittaa? K'ay hinttenttu Saa'oola k'oomatuwaa
gidikkitee? Ane hinttenttu giddoppe itti asaa doorite; he bitanii taakko wod'd'o.
9 He bitanii taananna olettiide taana wod'ooppe, nuuni hinttenttu k'oomatuwaa
gidana; shin taani Aa s'oonaade wod'ooppe hinttenttu nu k'oomatuwaa gidananne
nuw moodetana» yaageedda.
10 K'aykka he Piliss's'eeme bitanii, «Taani hachche Israa'eeliyaa olanchchatuwaa
naassay; taw itti asaa immite; ane laa"u oletteetto!» yaageedda.
11 Saa'oolinne Israa'eelatuu Piliss's'eemiyaa k'aalaa sisiide, yeellateeddinonne
daroppe yayyeeddino.

12 Daawite Yihudaa gadiyaan Beeteleheemen de'iyaa Efiraataa Isseya na'aa.
Isseyaw hosppun attuma naanay de'iino; Saa'ooli kaatiyaa gidiide de'iyaa wode,
Isseyi loytsi c'imeeddanne daro de'eedda asaa.
13 Isseya attuma naanay bayiratiyaawanttu heezzatuu Saa'oola kaalliide olaa
beeddino; olaa beedda Aa heezzu naanatuwaa suntsay hawaa; bayiray Eli'aaba;
teefay Aminaadaaba; heezzentsuu Shaama.
14 Daawite naanatuwaa ubbaappe teefa. Bayira heezzu naanay Saa'oola
kaalleeddino;
15 shin Daawite bare aawuwaa dorssatuwaa heemmanaw Saa'oola mataappe
Beeteleeme simerettee.
16 He Piliss's'eemi oytamu gallassaa guuranne omarssi yiide, Israa'eelatuwaa
naassee.
17 Itti gallassi Isseyi bare na'aa Daawitaw hawaadan yaageedda; «Ha s'iis'etteedda
tishaappe tammu kiilo giraamiyaanne ha tammu ukitsatuwaa akkaade, ne ishatoo
afaade ne ishatuu shiik'eedda sa'aa ellekka gatsa.
18 Ha tammu nukaa pilatuwaakka unttunttu shaalak'aw afa; ne ishatuu waan
de'intto be'aade, unttunttu saro de'iyaawoo malaataa unttuttuppe akkaade ya.
19 Kaatiyaa Saa'ooli, ne ishatuwaanne Israa'eeliyaa Asay ubbay, Piliss's'eema
asatuwaana olettiide, Eela Zanggaaraan de'iino» yaageedda.
20 Daawite wontta guuraanna denddiide dorssaa wudiyaa hara asaa hentsiide,
Isseyi azazeeddawaa c'aani akkiide beedda. Israa'eeliyaa olanchchatuu barenttu
k'aalaa d'ok'k'u ootsiide garmmaamiidde olaw salppishin, Daawite gakkeedda.
21 Israa'eeliyaa asatuunne Piliss's'eema asatuu ittuu ittuwaakko s'eelliide
salppeeddino.
22 Daawite bare aheedda miishshaa shink'k'aa naagiyaawaa kushiyan wotsiide,
olaa salppiyaa wos's'i biide, bare ishatuwaa saroteedda.
23 Daawite bare ishatuwaanna haasayishin, Gaateppe yeedda tooraa k'aray,
Piliss's'eemiyaa Gooliyaade bare salppiyaappe gas'aa kesiide, haroodewaadankka
Israa'eelatuwaa naasseedda; I naassiyaawaa Daawite siseedda.
24 Israa'eeliyaa Asay ubbay he bitaniyaa be'eedda wode, loytsi yayyiide aappe
bak'atteedino.
25 Israa'eeliyaa Asay ittuu ittuwaa, «Ha kesiyaa bitaniyaa be'eedditee? I
tumuwaappe Israa'eeliyaa naassanaw kesseedda! Ha bitaniyaa wod'iyaa uraw
Kaatiyaa Saa'ooli daro ak'uwaa immana; k'ay bare naattokka aw immana; Aa
aawuwaa golliyaa Asay Israa'eelan kaatiyaa giiraakka giirenna» yaageeddino.
26 Daawite bare matan ek'k'eedda asaa, «Ha Piliss's'eemiyaa wod'iide, ha yeellaa
Israa'eeliyaappe k'uc'c'iyaa uraw ayay oosettanee? Ha k'as's'arettibeenna
Piliss's'eemi, de'uwaa S'oossaa olanchchatuwaa naassiyaawe I oonee?» yaagiide
oochcheedda.
27 Shin unttunttu Aa, «Ha bitaniyaa wod'iyaa uraw hawe hawe oosettana» yaagiide
kasewaadankka aw zaareeddino.
28 Daawite asaana haasayiyaawaa Aa ishay ubbaappe bayiray Eli'aabi sisiide,
Daawita bolla hank'k'uwaa ees's'i kesseedda; «Neeni ha sa'aa ayaw yaad? He
amareeda dorssatuwaa woran oonana yeggaad? Ne otoruwaanne ne wozanaa
itatetsaa taani eray; neeni olaa be'anaw yaadda» yaageedda.
29 Daawite, «Taani ha"i ay ootsaadditaa? Haray attooppe haasayanawukka
danddaykkitaa?» yaageedda.
30 Daawite bare ishaa aggiide, hara asaakko simmiide, kasewaadankka
oochcheedda; Asay aw kasewaadankka zaareedda.
31 Daawite haasayeeddawaa siseedda asatuu Saa'oolaw odeeddino; Saa'ooli
Daawita s'eesisseedda.

32 Daawite Saa'oola, «Ha bitaniyaa gaasuwaan O wozanaykka yayoppo; taani ne
k'oomay baade, ha Piliss's'eemiyanna olettana» yaageedda.
33 Saa'ooli Daawita, «Ha Piliss's'eemiyanna neeni olettanaw danddayakka; ayaw
gooppe, neeni na'aa; shin na'atetsaappe doommiide, I olettiide dic'c'eedda asaa»
yaageedda.
34 Shin Daawite Saa'oola, «Taani ne k'oomay ta aawuwaa dorssatuwaa heemmay;
gaammuu woy Babbantsaa malatiyaa do'ay yiide wudiyaappe dorssaa oyk'k'iyaa
wode,
35 Aa kaallaade taani baade Aa doonaappe wotsa akkay; taakko simmiyaa wode,
buuchchaa oyk'k'aade, shoc'a wod'ay.
36 Taani ne k'oomay gaammuwaanne babbantsa wod'aad; ha k'as's'arettibeenna
Piliss's'eemi de'uwaa S'oossaa olanchchatuwaa naasseedda diraw, ikka unttunttuppe
ittuwaadan hanana.
37 Gaammuwaanne babbantsa s'uguntsaappe taana ashsheeda Med'inaa Goday ha
Piliss's'eemiyaa kushiyaappekka ashshanawaa» yaageedda.
Saa'ooli Daawita, «Ba; Med'inaa Goday neenana gido» yaageedda.
38 Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli bare mayuwaa Daawita mayzeedda; Daawita
huup'iyaan nahaasiyaa birataa k'op'iyaa wotseedda; nahaasiyaa birataa kootiyaakka
Daawita mayzeedda.
39 Daawite bare ola mayuwaa bolla mashshaa danc'c'eedda; hametti be'eedda; shin
danddayibeenna; ayaw gooppe, hewaa malaa mayuwaa mayyi erenna.
Hewaappe guyyiyaan, Daawite Saa'oola, «Taani hawaa mala mayuwaa mayyaade
meezetabeenna diraw, hawaana baanaw danddaykke» yaagiide ola mayuwaa
ubbaanna k'aareedda.
40 Daawite bare hentsaa gatimaa oyk'k'iide, shaafaappe muyla shuchchaa
ichcheshatuwaa mas'i akkiide, bare k'arc'c'iituwan yeggeedda; bare yambbarshshaa
oyk'k'iide, Gooliyaadekko mateedda.
41 Gooliyaadekka Daawitakko shiik'i shiik'iide matattedda; gonddalliyaa tookkiyaa
bitanii Aa sintsan de'ee.
42 I Daawita tishshi ootsi s'eelliide, Daawite na'aa gideeddawaanne malaa lo"anne
arssa giddeeddawaa be'iide kad'eedda.
43 Daawita, «Neeni gatimaa oyk'k'aade ta bolla yaanaw, taana kanaa gaaddiyye?»
yaageedda; bare s'oossatuwaa suntsan Daawita shek'k'eedda.
44 I k'aykka Daawita, «Haaya; taani ne ashuwaa saluwaa kafotoonne sa'aa do'atoo
immana» yaageedda.
45 Daawite Piliss's'eemiyaa, «Neeni mashshaa, bodiyaanne s'ink'k'aa oyk'k'aade ta
bolla Iyyaasa; shin taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa suntsan, neeni
naasseedda Israa'eeliyaa olanchchatuu S'oossaa suntsan ne bolla yay.
46 Hachche Med'inaa Goday neena ta kushiyan aatsi immana; taani neena
shoc'ana; ne k'ood'iyaakka muuc'a olana. Piliss's'eema olanchchatuwaa anhaa
saluwaa kafotuwawunne sa'aa do'atoo taani hachche immana; yaatina, Israa'eelan
S'oossay de'iyaawaa sa'aan de'iyaa Asay ubbay erana.
47 Med'inaa Goday bare asaa ashshanaw tooraa woy mashshaa koyennawaa
hawaan shiik'eedda Asay ubbay erana; ayaw gooppe, olay Med'inaa Godaawaa. I
hinttentta ubbaa nu kushiyan aatsi immana» yaageedda.
48 Piliss's'eemi denddiide biide, Daawitana olaa gaketanaw shiik'eedda wode,
Daawite olettiyaa olaw ellekka wos's'eedda.
49 Daawite bare k'arc'c'iitiyaa giddo kushiyaa yeddiide, itti shuchchaa akkiide
yambbarshshan wotsiide yambbariide, Piliss's'eemiyaa deemuwaa c'addeedda.
Shuchchay bitaniyaw deemuwaa giddo geleedda; yaatina, bitanii biittan guufanniide
kunddeedda.

50 Yaatiide Daawite Piliss's'eemiyaa yambbarshshaaninne shuchchaan s'ooneedda.
Daawite bare kushiyan mashshay baynnan Piliss's'eemiyaa c'addiide wod'eedda.
51 Daawite wos's'iidde biide, Aa bolla kes ek'k'iide, Piliss's'eemiyaa mashshaa
oyk'k'iide shookuwaa giddoppe shoddi akkiide, Aa k'ood'iyaa muuc'eedda.
Piliss's'eema asatuu barenttu tooraa k'aray hayk'k'eeddawaa be'eedda wode
bak'atteedino.
52 Israa'eeliyaa asaynne Yihudaa Asay denddiide waasiidde, Piliss's'eema asatuwaa
Gaatenne Ek'iroona katamatuwaa penggetuwaa gatsanaashin yedersseeddino;
Piliss's'eema asaa anhay Gaatenne Ek'iroona gakkanaw, Shaa'irayma afiyaa ogiyaan
ubbaan kunddeedda.
53 Israa'eeliyaa Asay Piliss's'eema asatuwaa yederssi simmiide, unttunttu
shiik'eedda sa'aa bonk'k'eeddino.
54 Daawite Piliss's'eemiyaa k'ood'iyaa Yerusaalame aheedda; shin Piliss's'eemiyaa
ola miishshaa bare dunkkaaniyaa giddon wotseedda.
55 Daawite Piliss's'eemiyaakko biishshin, Saa'ooli be'eedda wode, olanchchatuu
kaappuwaa Abaneera, «Abaneera, ha wodallay O na'ee?» yaagiide oochcheedda.
Abaneeri Saa'oola, «Kawoo, ne shemppu ero taani Aa erikke» yaagiide zaareedda.
56 Kaati zaariide, «Yaatooppe ha wodallay O na'enttonne ane oochchaade gakka»
yaageedda.
57 Daawite Piliss's'eemiyaa wod'iide simmeeddawaappe guyyiyaan, muuc'eedda
Piliss's'eemiyaa huup'iyaa oyk'k'eedda saanna, Abaneeri Aa Saa'oola sintsa akkiide
afeedda.
58 Saa'ooli Aa, «Wodallaw, neeni O na'ee?» yaagiide oochcheedda.
Shin Daawite, «Taani Beetaliheemiyaa ne k'oomaa Isseya na'aa» yaagiide
zaareedda.

18

Daawitanne Yoonataana

1 Daawite Saa'oolanna haasayiyaawaa wursseeddawaappe guyyiyaan, Saa'oola
na'aa Yoonataani Daawitana daro mata dabbotetsaa med'd'eedda; Yoonataani
Daawita bare huup'iyaadan siik'eedda.
2 He gallassaappe doommiide, Saa'ooli Daawita barenana wotseedda; bare
aawuwaa soo guyye simmennaadan diggeedda.
3 Yoonataani Daawita bare huup'iyaadan siik'iyaa diraw, aanana k'aalaa
c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda.
4 Yoonataani bare mayyeedda kaabbaa k'aariide, bare ola mayuwaanna, bare
mashshaanna, bare wonddaafiyaananne bare sak'k'iyaanna ittippe Daawitaw
immeedda.
5 Saa'ooli kiitteedda ubbabaa Daawite poliide ootsiyaa diraw, Saa'ooli Daawita bare
olanchchatuu giddon gadaawaa suntseedda; hewe asaa ubbaakka Aa
olanchchatuwaakka nashechcheedda.

Saa'ooli Daawita K'anaateedda

6 Daawite Piliss's'eemiyaa Gooliyaada wod'ina Asay soo simmiyaa wode, mac'c'a
Asay nashechchaa yetsaa yes's'iiddinne duriidde, kabaruwaa bak'k'iiddenne diitsaa
diis's'iidde, Kaatiyaa Saa'oola mokkanaw Israa'eeliyaa katamatuwaa ubbatuwaappe
kesseedda.
7 Mac'c'awanttu duriidde,
«Saa'ooli sha"aa wod'eedda;
Daawite tammu sha"aa wod'eedda»
yaagiide yes's'eeddino.

17:50 2 Sam. 21:19 **17:51** 1 Sam. 21:9 **18:7** 1 Sam. 21:11; 29:5

8 Saa'ooli ha yetsay iitina, loytsi hank'k'etteedda; Saa'ooli bare k'ofaan, «Daawita,
‹Tammu sha"aa wod'eedda› giide, taana, ‹itti sha"aa wod'eedda› geeddino; yaatina,
kawutetsaappe attina aw ayee atteedawe?» yaageedda.
9 He gallassaappe doommiide, Saa'ooli Daawita k'anaate ayfiyaan s'eelleedda.
10 Wonttetsa gallassaa iita ayyaanay S'oossaappe kiitettiide, Saa'oola oyk'k'eedda;
Saa'ooli bare son elumetteedda. Daawite haroodewaadan diitsaa diis's'eedda;
Saa'ooli tooraa bare kushiyan oyk'k'i utteeddawe,
11 «Daawita godaana gatsaade sikkaad» giide tooraa s'onggeedda. Shin Daawite
laa"u geedde aappe haleedda.
12 Med'inaa Goday Saa'oola aggiide Daawitana de'iyaa diraw, Saa'ooli Daawitaw
yayyeedda.
13 Hewaa diraw, Saa'ooli Daawita bare sintsaappe haassiide, sha"a olanchchatoo
kaappuuwaa keseedda. Yaatina, Daawite bare c'itaa olan kaaletseedda.
14 Med'inaa Goday Daawitana ittippe de'iyaa diraw, I ootsiyaabay ubbay aw
injjeteedda.
15 Daawite ootsiyaabay ubbay loytsi injjetiyaawaa Saa'ooli be'iide, aw loytsi
yayyeedda.
16 Shin Daawite unttuntta olan kaaletsiyaa diraw, Israa'eelanne Yihudaa Asay
ubbay Aa siik'eeddino.
17 Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli Daawita, «Ta naatta bayirata Meraaba hannash;
taani O new mache ootsaade immana; neeni mino asaa gida; yaataade Med'inaa
Godaa olaa oletta» yaageedda. Saa'ooli bare wozanaan, «Taani Aa bochchikke;
Piliss's'eema asatuu Aa wod'ana» yaagiide k'oppeedda.
18 Shin Daawite Saa'oola, «kaatiyaanna bollotanaw taani oonee? Ta soo asaykka
ayee? Woy ta aawuwaa yaraykka Israa'eeliyaa asaa giddon ayee?» yaageedda.
19 Shin Saa'oola naatta Meraaba Daawitaw imettiyaa wodii gakkina, Mahoola
katamaappe yeedda, Adirii'eela geetettiyaa itti bitaniyaw imettaaddu.

Daawite Saa'oola Naatto akkeedda

20 Gidooppenne, Saa'oola naatta Miikaala Daawita siik'aaddu; Saa'ooli hewaa
sisiide nashetteedda.
21 I bare wozanaan, «Aw p'ire gidana malanne Piliss's'eema asatuu Aa wod'ana
mala, taani Miikaalo Daawitaw immana» yaagiide k'oppeedda. Hewaa diraw, Saa'ooli
Daawita, «Neeni taananna bollotanaw hawe new laa'entso kaac'aa» yaageedda.
22 K'aykka Saa'ooli bare k'oomatuwaa s'eesiide, «Kaatii neenan nashetteedda; Aa
k'oomatuu ubbaykka neena dosiino; ha"i neeni kaatiyaanna bollota yaagiide s'uuran
Daawitaw odite» yaagiide azazeedda.
23 Unttunttu I geeddawaadankka Daawitaw odeeddino; shin Daawite unttunttoo,
«kaatiyaanna bollotanawe hinttenttoo laafabaa malatiiyye? Taani hiyyeessanne
erettenna asaa» yaagiide zaareedda.
24 Saa'oola k'oomatuu Daawite geeddawaa Saa'oolaw odeeddino.
25 Saa'ooli bare k'oomatuwaa, «Daawitaw hawaadan yaagiide odite; ‹Kaatii bare
morkkatuwaa haluwaa kessanaw s'eetu Piliss's'eema asatuwaa k'aaratuwaappe
attina, neeppe hara c'ilooshshaa koyenna› yaagite» yaageedda. Saa'ooli hewaa
geeddawe, «Daawite Piliss's'eematuwaa kushiyan hayk'k'o» giide k'oppeedda dirassa.
26 Saa'oola k'oomatuu Saa'ooli geeddawaa Daawitaw odeeddino; kaatiyaanna
bollotiyaawe Daawita nashechcheedda. Hewaa diraw, bullachchaa gallassay
gakkanaappe kasetiide,
27 Daawitenne Aa Asay denddiide beeddino; Piliss's'eematuwaappe laa"u s'eetu
asaa wod'eeddino. Daawite kaatiyaanna bollotanaw he asatuwaa k'aaratuwaa

ahiide, kawoo kumentsaa paydiide sheed'd'edda. Hewaa diraw, Saa'ooli bare naatto
Miikaalo Daawitaw immeedda.
28 Saa'ooli Med'inaa Goday Daawitana ittippe de'iyaawaanne Aa naatta Miikaala
Daawita siik'iyaawaa ereedda.
29 Hewaa diraw, Saa'ooli Daawitaw kasewaappe aatsiide yayyeedda. Saa'ooli bare
de'uwaa laytsaa ubbaan Daawitaw morkke gideedda.
30 Piliss's'eeme kaappatuu olettanaw kesiyaawaa aggibeykkino; shin olaw
kesseedda payduwaa ubbaan Saa'oola gadaawatuu ubbaappe s'oonuu haniyaawe
Daawitessa; hewaa diraw, I eretteedda asaa gideedda.

19

Saa'ooli Daawita Yederssuwaa Doommeedda

1 Saa'ooli bare na'aa Yoonataanawunne bare k'oomatuwaa ubbaw, «Daawita
wod'ite» yaagiide odeedda; shin Saa'oola na'ay Yoonataani Daawita loytsi siik'eedda.
2 Hewaa diraw, Yoonataani Daawitaw hawaadan yaagiide odeedda; «Ta aawuu
Saa'ooli neena wod'anaw koyee; wontti guura new naagetta; itti sa'aan k'osettaade
de'ashsha.
3 Taani ta aabbuna baade, neeni k'osetteedda gaden ek'k'ana; taani nebaa aw
odaadde, aappe siseeddabaa new odana» yaageedda.
4 Yoonataani Daawitewaa nashshiide, bare aawuwaa Saa'oola hawaadan
yaageedda; «Kaatii bare k'oomaa Daawita naak'k'oppo; ayaw gooppe, I neena
naak'k'ibeenna; I ootseeddabay neena loytsi go"eedda.
5 I Piliss's'eemiyaa wod'iyaa wode bare shemppoo k'arettibeenna. Med'inaa Goday
Israa'eeliyaa ubbaw wolk'k'aama s'oonuwaa immeedda; hewaa be'aade neenikka
nashetaadda. Yaatina, neeni geeshsha asaa naak'k'anaw ayaw k'oppay? Gaasuu
baynnan Daawita wod'anaw ayaw koyay?» yaageedda.
6 Saa'ooli Yoonataani odeeddawaa sisiide, «Med'inaa Goday ero, taani Daawita
wod'ikke» yaagiide c'aak'k'eedda.
7 Yoonataani Daawita s'eesiide, haasayeeddawaa ubbaa odeedda. Yaatiide Daawita
Saa'oolakko aheedda; Daawite Saa'oolanna kasewaadankka de'eedda.
8 Hara olaykka denddeedda; Daawite kesiide Piliss's'eema asatuwaanna oletteedda;
unttuntta wolk'k'aama shochchaa shoc'ina, unttunttu Aa sintsaappe bak'atteedino.
9 Hewaappe simmiide, Saa'ooli tooraa oyk'k'iide bare son utti de'ishshin, iita
ayyaanay Med'inaa Godaappe kiitettiide Aa oyk'k'eedda. Yaatina, Daawite diitsaa
diis's'ishin,
10 Saa'ooli Daawita godaana gatsiide Dantsanaw (oytsanaw) tooraa s'onggeedda;
shin Daawite aappe haleedda; tooray godan ek'k'eedda. He gallassaa k'amma
Daawite bak'atiide kessi akkeedda.
11 Hewaappe guyyiyaan, «Daawita golliyaa naagiide, guura Aa wod'ite» yaagiide
Saa'ooli asaa Daawita soo kiitteedda.
Yaatina, Daawita machata Miikaala, «Hachche k'amma neeni ne shemppuwaa
ashshana d'ayooppe, wontti hayk'k'aasa» yaagaadde Daawitaw odaaddu.
12 Miikaala Daawita maskkootiyaanna wotsaaddu; Daawite bak'atiide kessi
akkeedda.
13 Miikaala soo misiliyaa akkaade arssaan gisisaaddu; huup'issaana deeshsha
isikiyaa wotsaaddu; yaataade afilaa mayzzaaddu.
14 Daawita omoodiide ahana mala, Saa'ooli asaa kiitteedda; Miikaala, «Daawite
saketteedda» yaagaaddu.

19:11 Maz. 59 (Huup'iyaa)

15 Hewaappe guyyiyaan, Daawita be'ana mala, Saa'ooli he asatuwaa guyye kiittiide,
hawaadan yaageedda; «Taani Daawita wod'anaadan Aa arssaana tookkiide akkiide
ahite» yaageedda.
16 Shin asatuu soo geliyaa wode, he soo misilii arssaan giseeddawaa demmeeddino;
Aa huup'issaana deeshshaa isikii de'ee.
17 Saa'ooli Miikaalo, «Neeni ayaw hawaadan ootsaade taana c'immaad? Ta morkkii
kessi akkanaadan ayaw bak'atissaadii?» yaageedda.
Hewaappe guyye Miikaala, «I taana, ‹Taana kessaade yedda; hinna d'ayooppe,
taani neena wod'ana› yaageedda» yaagaade zaaraaddu.
18 Daawite bak'ati attiide, Raaman de'iyaa Sammeelakko beedda; Saa'ooli barena
ootseedda ubbabaa Sammeelaw odeedda. Inne Sammeeli Raaman de'iyaa Naayoota
giyaa sa'aan biide utteeddino.
19 Saa'ooli, «Daawite Raaman de'iyaa Naayootan de'ee» yaagiyaawaa siseedda.
20 Daawita omooddana mala, asaa yaa kiitteedda. Shin timbbitiyaa odiyaawanttu
c'itay timbbitiyaa odishiininne Sammeelikka ek'k'iide unttuntta kaaletsishin
unttunttu be'eedda wode, Saa'ooli yeddeedda asaa bolla S'oossaa Ayyaanay
wod'd'eedda; unttunttukka timbbitiyaa odeeddino.
21 Saa'ooli hewaa siseedda wode, hara asaa yeddeedda; unttunttukka k'ay
timbbitiyaa odeeddino. Saa'ooli heezzentso asaa yeddeedda; hewanttukka
timbbitiyaa odeeddino.
22 Yaatina, I bare huup'iyaw Raama baanaw denddeedda; biide Seekun de'iyaa
wolk'k'aama ollaa gakkeedda; «Sammeelinne Daawitenne hak'an de'iinoo?» yaagiide
oochcheedda.
Unttunttu, «Hini Raaman de'iyaa Naayootan de'iino» yaagiide zaareeddino.
23 Hewaa diraw, Saa'ooli Raaman de'iyaa Naayoota beedda; k'ay S'oossaa Ayyaanay
Aa bollakka wod'd'eedda; Raaman de'iyaa Naayoota gakkanaw, timbbitiyaa odiidde
beedda.
24 Bi gakkiide, bare mayuwaa k'aariide, Sammeela sintsan timbbitiyaa odeedda; he
gallassaa ubbaanne k'ammaa ubbaa kallo giseedda. Asay, «Saa'oolekka timbbitiyaa
odiyaawanttu zateeyye?» guussay hawaassa.

20

Yoonataani Daawita Maaddeedda

1 Hewaappe guyyiyaan, Daawite Raaman de'iyaa Naayootappe bak'atiide,
Yoonataanakko beedda; Yoonataana, «Taani ay ootsaadditaa? Ta bayzuu ayee? Ne
aawuu taana wod'anaw koyiyaawe, taani Aa waata k'ohiinee?» yaagiide
oochcheedda.
2 Yoonataani, «Hewe neeppe haakko! Neeni hayk'k'akka. Be'a, guutsabaa gidiina,
gitabaa gidiina, ta aawuu taw odennan de'iidde ayaanne ootsenna. Ta aawuu ha
yewuwaa taappe ayaw k'ossi? Hewaadan gidenna!» yaagiide zaareedda.
3 Shin Daawite Yoonataana, «Neeni taana siik'iyaawaa ne aawuu loytsi ereedda; ne
aawuu barew, ‹Yonaataani ha yewuwaa erooppe I kayyotana!› yaageedda. Shin
Med'inaa Goday ero; ne shemppu ero; taappenne hayk'uwaappe gidduwaan mes's'i
itti tangguu atteedda» yaagiide c'aak'k'eedda.
4 Yoonataani, «Neeni kiiteta geeddawaa ayaanne taani new ootsana» yaageedda.
5 Hewaappe guyye Daawite hawaadan yaageedda; «Sisa, wontti aginaa s'eeruwaa
bonchchiyaa gallassaa; taani kaatiyaanna k'umaa maana koshshee. Shin taani baade
wontti peeshina omarssi gakkanaw, gaden k'osettana.

19:24 1 Sam. 10:11-12 **20:5** Pay. 28:11

6 Ne aawuu taana koyooppe, neeni Aa, ‹Daawitenttu soo Asay ubbay laytsaa
yarshshuwaa yarshshiyaa wode gidiyaa diraw, Beeteleeme bare katamaa ellekka
baana giide, taana oochchiide beedda› yaaga.
7 Hewaappe guyye I, ‹Yaanooppe lo"a› yaagooppe, taw ne k'oomaw saro; shin I
hank'k'ettooppe, I taana k'ohanaw bare k'ofaa k'achcheeddawaa hewan era.
8 Neena gidooppe, neeni taw ne k'oomaw lo"obaa kiiteta; ayaw gooppe, neeni
taananna ne k'oomaanna Med'inaa Godaa sintsan c'aak'etaadda. Shin taanan bayzuu
de'oppe, taana neeni wod'a! Ne aawoo taana aatsa immoppa» yaageedda.
9 Yoonataani, «Hewe neeppe haakko! Ta aawuu neena k'ohanaw bare k'ofaa
k'achcheeddawaa taani ereeddentto, new odikkitaayye?» yaagiide zaareedda.
10 Hewaappe guyye Daawite, «Ne aawuu new iita zaaruwaa zaarooppe, taw
odanawe oonee?» yaagiide oochcheedda.
11 Yoonataani, «Haaya; gade boytte» yaageedda; yaatina, laa"attuukka gade
beeddino.
12 Yoonataani Daawita hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa
S'oossay ero, taani wontti peeshina ta aawuwaa k'orana. I new lo"uwaa k'oppooppe,
taani kiittaade neena erissana.
13 Shin ta aawuu neena k'ohanaw koyeeddawaa gidooppe, k'ay hewaa taani neena
erissennan aggooppenne neena saruwaan moyzza yeddennan aggooppe, Med'inaa
Goday taw iito! Med'inaa Goday ta aabunna ittippe gideeddawaadan neenanakka
ittippe gido.
14 Taana Asay wod'enaadan ta de'uwaa laytsaa ubbaan aggena siik'uwaa, Med'inaa
Godaawaa mallaa taw kiiteta.
15 K'ay Goday Daawita morkkatuwaa ubbaa gadiyaappe d'ok'olleedda wodekka, ta
golliyaa asaappe ne siik'uwaa haassoppa» yaageedda.
16 Hewaa diraw, Yoonataani, «Med'inaa Goday Daawita morkkatuwaa oochcho»
yaagiide Daawita golliyaa asaana k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda.
17 Yoonataani Daawita bare huup'iyaadan siik'eedda diraw, «Neeni taana tumu
siik'iyaawaa k'onc'c'issanaw ane taw laa'entsuwaa c'aak'k'a» yaagiide c'aak'k'iseedda.
18 Hewaappe guyyiyaan, Yoonataani Daawita, «Wontta aginaa s'eeruwaa
bonchchiyaa gallassaa; neeni uttiyaa sa'ay mela de'oppe, neeni baynnawe
erettanawaa.
19 Wontti peeshina omarssi baade, ha metuu doommeedda gallassi neeni
k'osetteedda sa'aan k'osetta; k'osettaade Es'ela giyaa zaallaappe guyyenna
takkashsha.
20 Taani ayentto s'onggiyaawaa malataade, Aa miyiyaanna heezzu pootsatuwaa
wonddaafiyaan dukkana.
21 Hewaappe guyyiyaan, ta k'oomaa, ‹Baade zubbetuwaa koya› yaagaadde kiittana;
taani Aa kiittaadde, ‹Be'a; zubbetuu neeppe ha baggana de'iino; taakko akkaade ya›
yaagiyaawaa gidooppe, haaya; ayaw gooppe, Med'inaa Goday ero, new sa'i saro;
neena ayaynne bochchenna.
22 Shin taani ta k'oomaa, ‹Be'a; zubbetuu neeppe hini baggana de'iino› yaagiyaawaa
gidooppe, neeni aggade ba; ayaw gooppe, Med'inaa Goday neena wora yeddeedda.
23 Neeninne taani haasayeedda k'aalaa c'aak'uwaa gidooppe, hewoo neeppenne
taappe gidduwaan Med'inaa Goday med'inaw markka» yaageedda.
24 Hewaa diraw, Daawite gaden k'osetteedda. Aginaa s'eeruwaa bonchchiyaa
gallassay gakkeedda wode, Kaatiyaa Saa'ooli k'umaa maanaw yeedda.
25 Haroode bare uttiyaa sa'aan godaa lank'k'iyaan utteedda; Yoonataani aappe
sintsa bazzuwaan utteedda; Abaneeri Saa'oola lank'k'iyaan utteedda; shin Daawita
sa'ay mela de'ee.

20:15 2 Sam. 9:1

26 Saa'ooli he gallassaa ayinne gibeenna; ayaw gooppe, Saa'ooli, «Daawite ayentto
haneedda; he gallassaa bonchchennaadan tuneedda; tuma I tuneedda» yaagiide
k'oppeedda.
27 Shin wonttetsa gallassikka, aginaw laa'entso gallassi Daawita sa'ay mela de'ee.
Saa'ooli bare na'aa Yoonataana, «Isseya na'ay zinokka hachchikka k'umaa maanaw
ayaw yibeennee?» yaagiide oochcheedda.
28 Yoonataani, «Daawite Beeteleeme baana giide taana oochcheedda;
29 I taanikka, ‹Nu golliyaa Asay kataman yarshshuwaa yarshshiyaa dirawunne ta
ishaykka taana azazeedda diraw, hay taana yeddaarikkii; neeni taana siik'iyaawaa
gidooppe, ane taani ta ishatuwaa be'anaw bay› yaageedda. Kaatiyaa maaddappe
maanaw I yibeennawe hewaa gishshassa» yaagiide zaareedda.
30 Saa'ooli Yoonataana bolla hank'k'uwaa ees's'i kesiide hawaadan yaageedda; «Laa
geellanne makkalanchcha mishiratti na'aw, neeni ne huup'iyaw kawushanawunne
neena yeleedda ne daayo kawushshanaw neeni Isseya na'aa bagga giddeeddawaa
taani erikkitaayye?
31 Isseya na'ay ha sa'aa bollan de'eedda peeshan ubbaan neeni woy ne kawutetsay
ek'k'enna. Ha"i kiittaade taw Aa ahissa; ayaw gooppe, I hayk'anaw bessee»
yaageedda.
32 Hewaappe guyye Yoonataani bare aawuwaa Saa'oola, «I ayaw hayk'k'ii? I
ootseeddabay ayee?» yaagiide oochcheedda.
33 Shin Saa'ooli Yoonataana wod'anaw tooraa Aa bolla s'onggeedda. Hewaa diraw,
Yoonataani bare aawuu Daawita wod'anaw k'ofaa k'achcheeddawaa ereedda.
34 Hank'k'uwaa ees'etiide maaddappe denddee ek'k'eedda; bare aawuu Daawita
kawushsheedda diraw Yoonataani kayyottiide, he aginaw laa'entso gallassaa
mibeenna.
35 Wontta Yoonataani Daawitana gaketanaw gade biide barenanna itti yalaga na'aa
akkiide beedda.
36 Yoonataani na'aa, «Taani wonddaafiyaan dukkiyaa zubbetuwaa wos's'aade koya»
yaageedda; hewaappe guyyiyaan na'ay wos's'iyaa wode, zubbiyaa hefintsa
dukkeedda.
37 Na'ay Yoonataana zubbii wod'd'eedda sa'aa gakkeedda wode, Yoonataani na'aa
s'eesiide, «Zubbii neeppe hini baggana de'ennee?» yaageedda.
38 K'aykka Yoonataani na'aa, «elleella; elleellaade ba; ek'k'oppa!» yaagiide bare
k'aalaa d'ok'k'u ootsiide odeedda. He na'ay zubbiyaa mas'iide akkiide, bare godaakko
aheedda.
39 Na'ay ha yewuwaa ayinne erenna; Yoonataananne Daawita s'alaalay eriino.
40 Yoonataani bare ola miishshaa na'aw immiide, «Tookka akkaade katamaa afa»
yaageedda.
41 Na'ay beeddawaappe guyyiyaan, Daawite he zaallaa guyyeppe kesseedda;
Yoonataana sintsan gulbbatiide, bare deemuwaa biittaa boshissiide heezzu gede
goyneedda. Hewaappe guyyiyaan, ittuu ittuwaanna yerettiide yeekkeeddino; shin
Daawite Yoonataanappe aad'uwaa yeekkeedda.
42 Yoonataani Daawita, «Saro ba; ‹Ne giddoninne ta giddon, ne zeretsaa giddoninne
ta zeretsaa giddon, Med'inaa Goday med'inaw markka gido› yaagiide nuuni laa"uu
Med'inaa Godaa suntsaan c'aak'k'eeddo» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, Daawite
denddiide beedda; Yoonataanikka katamaa guyye simmeedda.

21

Daawite Saa'oolappe Bak'ateedda

1 Daawite k'eesiyaa Abimeleekakko Nooba katamaa beedda; Abimeleeki Daawitana
gaketanaw kokkoriidde yiide, «Neeni ayaw neerekka de'ay? Ayaw hara Asay neenana
de'ennee?» yaagiide oochcheedda.
2 Shin Daawite k'eesiyaa Abimeleeka, «Kaatii taana, ‹Taani neena kiitteedda
yewuwaanne azazeedda azazuwaa ooninne eroppo› yaagiide taana ittibaa
azazeedda. Ta asatuu itti sa'aan taananna gakettanaadan odaad.
3 Ha"i ne kushiyan ayay de'ii? Ichcheshu bashe ukitsaa woy de'eeddawaa ayaanne
taw immaarikkii» yaageedda.
4 Hewaappe guyye k'eesii Daawita, «Asay ubbay miyaa ukitsay taw baawa; shin
geeshsha ukitsay de'ee; he asatuu barena mac'c'a asappe naageeddawaa gidooppe,
unttunttu maanaw danddayiino» yaageedda.
5 Hewaappe guyye Daawite k'eesiyaa, «Tuma nuuni ha kiitaw keso saappe
doommiide, mac'c'a asaappe naagetteeddo; haray atto geeshsha gidenna kiitaa
wodekka unttunttu asatetsay geeshsha; hachche ubbaa aad'd'iide geeyanaw
koshshennee!» yaageedda.
6 Hewaa diraw, k'eesii Daawitaw geeshsha ukitsaa immeedda; ayaw gooppe,
k'eesiyaw de'iyaawe ho"iyaa ukitsaa Aa sa'aan wotsanaw Med'inaa Godaa sintsaappe
dentseedda geeshsha ukitsaa s'alala.
7 Saa'oola k'oomatuwaappe itti bitanii he gallassaa Med'inaa Godaa sintsan
naagiidde de'ee; Aa suntsay Doyk'a; I Eedooma biittaa asaa; Saa'oola mehiyaa
heemmiyaawanttoo I kaappuwaa.
8 Daawite Abimeleeka, «Tooray woy mashshay new de'anddeeshsha? Kaatiyaa
kiitay elleelliso diraw, taani ta mashshaa woy hara ola miishshaa ahabeyikke»
yaagiide oochcheedda.
9 Shin Abimeleeki, «Neeni Eela Zanggaaraan wod'eedda Piliss's'eemiyaa Gooliyaada
mashshay hawaan de'ee; c'urk'k'aan I s'aas'ettiide, eefuudiyaa geetettiyaa
mayuwaappe guyye baggana de'ee. Neeni koyiyaawaa gidooppe Aa akka; aappe
attina, hara mashshay hawaan baawa» yaagiide zaareedda.
Hewaappe guyye Daawite, «Hewaa mala hara mashshay baawa; Aa taw hamma»
yaageedda.
10 He gallassi Daawite denddiide, Saa'oolappe bak'atiide, Gaate katamaa Kaatiyaa
Akiishakko beedda.
11 Shin Akiisha oosanchchatuu, «Hawe Daawite bare biittan kaatiyaa gidenneeyye?
K'ay mac'c'a asatuu yes's'iiddinne duriidde, ‹Saa'ooli sha"aa wod'eedda; Daawite
tammu sha"aa wod'eedda› yaagiide sabbeedda bitaniyaa gidenneeyye?»
yaageeddino.
12 Daawite unttunttu haasayaa bare wozanaan oyk'k'iide, Gaate Kaatiyaa Akiisha
loytsi yayyeedda.
13 Hewaa diraw, Daawite unttunttu sintsaan wozanay boshetteedda asa
malateedda; unttunttu Aa oyk'k'ana haniyaa wode, gooyiyaawaadan kare penggiyaa
ifitsaa k'aac'eretseenne buuchchaanna duge zaariide saassuwaa lokkayee.
14 Akiishi bare oosanchchatoo, «Be'ite; hawe bitanii gooyee. Hinttenttu ayaw Aa
taakko aheedditee?
15 Ha bitanii ta sintsan gooyanaadan hinttenttu aheeddawe, ta matan haray
gooyiyaawe d'ayineyye? Ha bitanii ta soo gelanaw bessiiyye?» yaageedda.

22

K'eesetuwaa Wod'eeddino

21:1 Mat. 12:3-4; Mar. 2:25-26; Luk'. 6:3 **21:6** Wog. 24:5-9 **21:9** 1 Sam. 17:51 **21:11** 1 Sam. 18:7; 29:5
21:12 Maz. 56 (Huup'iyaa) **21:13** Maz. 34 (Huup'iyaa)

1 Daawite Gaate katamaappe bak'atiide, Adulaama katamaa matan de'iyaa
gonggoluwaa beedda; Aa ishatuwaanne Aa aawuwaa soo Asay ubbay hewaa
siseedda wode, unttunttu yaa duge aakko wod'd'eeddino.
2 Metooteeddawanttu, woy ac'uwan geleeddawanttu, woy sa'ay iiteeddawanttu
ubbatuu Daawitakko shiik'eeddino; I unttunttoo kaappuwaa gideedda. Itti oyddu
s'eetuwaa gidiyaa Asay aanana de'ee.
3 Daawite he saappe denddiide, Moo'aaben de'iyaa Mis'ip'p'a beedda; Moo'aabe
kaatiyaa, «S'oossay taw ootsanabaa taani erana gakkanaw ta aattonne ta aawuwaa
ne matan wotsissaarikkii» yaagiide woosseedda.
4 Hewaa diraw, Daawite unttuntta Moo'aabe kaatiyaa matan wotseedda; geesuwaa
giddon Daawite k'osetti utteedda wode ubbaan unttunttu kaatiyaa matan de'eeddino.
5 Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Gaadi Daawitakko yiide, «Geesuwaa
giddon gam"oppa; ha saappe denddaade Yihudaa gadiyaa ba» yaageedda; Daawite
he saappe Hereta wora beedda.
6 Daawitenne Aa Asay beetteeddawaa Saa'ooli siseedda; Saa'ooli Gib'aa katamaa
matan de'iyaa deriyaan, tamaariskka geetettiyaa mitsaa garssan tooraa oyk'k'iide
utteedda; Aa oosanchchatuu Aa dooddiide ek'k'eeddinno.
7 Saa'ooli unttuntta, «Hinttenttoo, Biiniyaama asatoo, sisite! Isseya na'ay
goshshaanne woyniyaa tokkiyaa sa'aa hinttenttu ubbaw immanee?
Shaalak'atuwaanne s'eetuwaa kaappatuwaa ootsiide hinttentta suntsanee?
8 Hinttenttu ubbay ta bolla mak'etteeddita; ta na'ay Isseya na'aanna k'aalaa
c'aak'uwaa c'ak'k'eteeddawaa ooninne taw odibeenna. Hintteppe itti asaynne taw
k'arettenna; hachchewaadankka ta na'ay ta k'oomaa taana wod'isanaw
dentseeddawaa ooninne taw odibeenna» yaageedda.
9 Saa'oola oosanchchatuwaanna ek'k'eedda Edoomiyaa Doyk'i Saa'oola, «Isseya
na'ay Ahis'uuba na'aa Abimeleekakko Nooba katamaa beeddawaa taani be'aaddi.
10 Abimeleeki Daawite ootsanabaa Med'inaa Godaa oochcheedda; yaatiide
Daawitaw shink'k'aa immeedda; k'ay Piliss's'eemiyaa Gooliyaada mashshaakka aw
immeedda» yaageedda.
11 Hewaappe guyyiyaan, Ahis'uuba na'aa k'eesiyaa Abimeleekanne Nooba kataman
k'eesatuwaa gidiide de'iyaa Aa aawuwaa soo asaa ubbaa kaatii s'eesissina, unttunttu
kaatiyaakko yeeddino.
12 Saa'ooli Abimeleeka, «Ahis'uuba na'aw, sisa» yaageedda.
Abimeleeki, «Ero ta godaw» yaageedda.
13 Saa'ooli Aa, «Neeninne Isseya na'ay ta bolla ayaw mak'etteeddite? Neeni aw
ukitsaanne mashshaa immaade, I taana wod'anaw denddana mala, aw S'oossaa
ayaw oochchaaddii?» yaageedda.
14 Abimeleeki kaatiyaa, «Ne k'oomatuwaa ubbaa gidduwaan Daawitedan
ammanettiyaawe, kaatiyaanna bolloteeddawe, neena naagiyaawantta
azaziyaawenne ne soo asaa giddon loytsi bonchchettiyaawe haray oonee?
15 Taani aw S'oossaa oochchishin, hawe taw koyro? gidenna! Kaatiyaw, taana ne
k'oomaa woy ta aawuwaa soo asaa ubbaa ayinne moottoppa; ayaw gooppe, taani ne
k'oomay ha yewuwaa guutsa gidina wolk'k'aama gidinakka mule erikke» yaageedda.
16 Kaatii, «Abimeleeka, neeninne ne aawuwaa golliyaa Asay ubbay hayk'k'ana»
yaageedda.
17 Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli bare matan ek'k'iide naagiyaawantta, «Med'inaa
Godaa k'eesetuwaa wod'ite; ayaw gooppe, unttunttukka Daawita maaddeeddino;
Daawite bak'ateeddawaa eriidde, taw odibeykkino» yaageedda. Shin kaatiyaa

22:1 Maz. 57 (Huup'iyaa); Maz. 142 (Huup'iyaa) **22:9** 1 Sam. 21:7-9; Maz. 52 (Huup'iyaa)

oosanchchatuu Med'inaa Godaa k'eesatuwaa bolla barenttu kushiyaa wotsennan
is's'eeddino.
18 Yaatina kaatii Doyk'a, «K'eesetuwaa neeni wod'a» yaagiide azazeedda.
Edoomiyaa Doyk'i k'eesetuwaa shoc'eedda; he gallassi eefuudiyaa mayyeedda
hosppun tammanne ichcheshu k'eesetuwaa I wod'eedda.
19 Hewaa bollakka k'eesatuwaa katamaa, Nooba k'ara mashshaan busakkeedda; he
kataman de'iyaa attumawaa, mac'c'awaa, naanaa, k'eeri naanaa, mehetuwaa,
haretuwaanne dorssatuwaa k'ara mashshaan Doyk'i suppu ootseedda.
20 Shin Ahis'uuba na'aa Abimeleeka naanatuwaappe Abiyaataara geetettiyaa itti
na'ay kessi akkiide, Daawitakko bak'ateedda.
21 Saa'ooli Med'inaa Godaa k'eesetuwaa wod'eeddawaa Daawitaw odeedda.
22 Daawite Abiyaataara, «Edoomiyaa Doyk'i he sa'aan de'iyaawaa taani be'eedda
wode, I Saa'oolaw odanawaa he gallassi eraad. Ne aawuwaa soo asaa ubbaa hayk'oo
ooshettiyaawe taana.
23 Simmi neeni taananna de'a; yayyoppa. Neena wod'anaw koyiyaa uray taana
wod'anaw koyiyaawaa; shin neeni ta matan saro de'ana» yaageedda.

23

Daawite K'a'iila Katamaa
Piliss's'ematuwaappe Ashsheeda

1 «Piliss's'eema asatuu K'a'iila katamaa oliino; katsaakka bonk'k'iino» yaagiyaa
oduwaa Daawite siseedda.
2 Daawite Med'inaa Godaa, «Taani baade Piliss's'eema asatuwaa oloo?» yaagiide
oochcheedda.
Med'inaa Goday Daawita, «Ba; Piliss's'eema asatuwaa ola; K'a'iila katamaa ashsha»
yaageedda.
3 Shin Daawita asatuu, «Nuuni hawaan Yihudaa biittan de'iiddenne yayyeetto; shin
Piliss's'eema asatuwaanna olettanaw nuuni K'a'iila katamaa biidde, waan aatsi
yayyaneeshsha!» yaageeddino.
4 Hewaa diraw, Daawite zaaretsiide Med'inaa Godaa oochcheedda; Med'inaa Goday
Aa, «Piliss's'eema asatuwaa taani new aatsa immana; dendda; K'a'iila katamaa ba»
yaageedda.
5 Daawitenne Aa Asay K'a'iila katamaa biide, Piliss's'eema asatuwaanna
oletteeddino; unttunttu mehiyaa omooddeeddino. Unttunttuppe daro asaa wod'iide,
Daawite K'a'iila katamaa asaa ashsheeda.
6 Abimeleeka na'ay Abiyaataare Daawitakko K'a'iila katamaa bak'atiyaa wode,
eefuudiyaa geetettiyaa mayuwaa akkiide beedda.
7 Daawite K'a'iila katamaa beeddawaa Saa'ooli sisiide, «S'oossay Daawita ta
kushiyan aatsi immeedda; ayaw gooppe, ifitsaynne dirssay de'iyaa katamaa geliide,
barekka k'ashetteedda» yaageedda.
8 K'a'iila katamaa biide, Daawitanne Aa asaa dooddana mala, Saa'ooli bare
olanchchatuwaa ubbaa s'eeseedda.
9 Saa'ooli bare bolla iitabaa mak'k'eteeddawaa Daawite ereedda; k'eesiyaa
Abiyaataara, «Eefuudiyaa haa akka ya» yaageedda.
10 Hewaappe guyyiyaan Daawite, «Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, ta
gaasuwaan Saa'ooli K'a'iila katamaa bayzanaw mak'k'eteeddawaa taani ne k'oomay
wurssaade sisaad.
11 K'a'iila katamaa Asay taana Saa'oolaw aatsiide immaneeshsha? Taani ne
k'oomay siseeddawaadan Saa'ooli tumukka haa yaaneeshsha? Abeet Med'inaa
Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, taw ne k'oomaw odaarikkii» yaageedda.
Med'inaa Goday Daawita, «Ee; Saa'ooli yaanawaa» yaagiide zaareedda.

12 Daawite, «K'a'iila katamaa asatuu taananne ta asaa Saa'oolaw aatsiide
immaneeshsha?» yaagiide zaaretsiidekka oochcheedda.
Med'inaa Goday, «Ee; unttunttu hinttentta aatsiide immana» yaageedda.
13 Daawitenne usuppun s'eetu gidiyaa Asay K'a'iila katamaappe kesiide, itti saappe
itti sa'aa hemetaa oyk'k'eeddino. Daawite K'a'iila katamaappe bak'ateeddawaa
Saa'ooli siseedda wode, baanaw k'oppeeddawaa aggi basheedda.

Saa'ooli Daawita Oyk'k'anaw Koyeedda

14 Daawite bazuwaa geesotuwaaninne Ziifa woran de'iyaa zoozetuwaan de'eedda.
Saa'ooli Aa demmanaw ubbaa gallassi koyee; shin S'oossay Aa Saa'oola kushiyan
aatsi immibeenna.
15 Daawite Ziifa woran de'iyaa Horeesha giyaa saan de'ishshin, Saa'ooli barena
wod'anaw kesseeddawaa Daawite ereedda.
16 Saa'oola na'aa Yoonataani denddiide, Daawitakko Horeesha beedda; Daawita
S'oossan wolk'k'aa demmanaadan mintsetsiidde,
17 «Yayyoppa; ta aawuwaa Saa'ooli neena kushiyaaninne bochchenna; neeni
Israa'eeliyaa bolla kaatetana; taanikka neeppe garssana mooddana; haray atto ta
aawuu Saa'oolekka hewaa ereedda» yaageedda.
18 Unttunttu laa"attuukka Med'inaa Godaa sintsan ittuu ittuwaanna
c'aak'k'etteeddino; Daawite Horeeshan gam"ina Yoonataani bare soo beedda.
19 Ziifa asatuu Saa'oolakko Gib'aa katamaa biide, «Daawite Yasemoonappe gedissa
baggana Hakiila Deriyaa bolla Horeesha geesuwaan nu matan k'osetti utteedda.
20 Nu kaatiyaw, ha"ikka neeni doseedda wode haa duge wod'd'a; yaatooppe, nuuni
Aa ne kushiyan aatsi immana» yaageeddino.
21 Saa'ooli unttuntta, «Hinttenttu taw k'aretteedda diraw, hinttentta Med'inaa Goday
anjjo.
22 Biide ane gujjiidekka geeshshite; Daawite daro gede hak'a binttonne k'ay yaan
ooni Aa be'eeddentto, geeshshiide erite; ayaw gooppe, I loytsi c'inc'c'a giyaawaa taani
sisaad.
23 Daawite k'osettiyaa sa'aa ubbaa be'iide, muruta yewuwaa akkiide, taakko
simmiide yiite. Hewaappe guyyiyaan, taani hinttenana baana; I he heeraan de'oppe,
taani Aa kumentsaa Yihudaa yaraa giddon demmana gakkanaw koyana» yaageedda.
24 Hewaa diraw, unttunttu Saa'oolappe sintsatiide Ziifa beeddino. Daawitenne Aa
Asay Yasemoonappe gedissa baggana de'iyaa Maa'oona woran Aaraba geetettiyaa
gad'an de'iino.
25 Saa'oolinne Aa Asay Daawita koyanaw beeddino. Daawite hewaa siseedda wode,
zaallaakko wod'd'iide, Maa'oona woran utteedda. Saa'ooli hewaa siseedda wode
Maa'oona bazzuwaa Daawita koyiidde beedda.
26 Saa'ooli deriyaappe itti bagga miyyiyaanna bee; Daawitenne Aa Asay hinkko
bagga miyyiyaanna biino. Unttunttu Saa'oolappe bak'atanaw elleelliino; ayaw
gooppe, Saa'oolinne Aa asatuu, Daawitanne Aa asatuwaa oyk'k'anaw mati utteeddino.
27 Shin kiitetteeddawe Saa'oolakko yiide, «Haaya! Piliss's'eema asatuu biittaa bolla
woraajjeeddino» yaageedda.
28 Saa'ooli Daawita koyiyaawaa aggiide, Piliss's'eema asatuwaana olettanaw
beedda. Hewaa diraw, he sa'ay «Shaakkiyaa zaallaa» geetetteedda.
29 Daawite he saappe kesiide, Enggaada katamaa matan de'iyaa geesotuwaan
utteedda.

24

Daawite Saa'oola Shemppuwaa Ashsheeda

23:18 1 Sam. 18:3 **23:19** Maz. 54 (Huup'iyaa)

1 Saa'ooli Piliss's'eema asatuwaa yederssiyaa saappe simmina, «Daawite Enggaada
katamaa matan de'iyaa woran de'ee» giide aw odeeddino.
2 Israa'eeliyaa ubbaa giddoppe dooretteedda heezzu sha"a asaa Saa'ooli akkiide,
Daawitanne Aa asaa koyanaw, «Wora Deeshshatuu Geessiyaa Zaallaa» giyaa sa'aa
mata beedda.
3 Saa'ooli ogiyaa doonaan dorssaa ak'uwaa matan de'iyaa gonggoluwaakko yeedda;
sheeshshaw uttanaw gonggoluwaa giddo geleedda. Daawitenne Aa Asay gonggoloo
giduwaakko shiik'iide utteeddino.
4 Daawita Asay Aa, «Hekko taani ne morkkiyaa ne kushiyan aatsa immana; neeni
Aa ne koyeeddawaadan ootsana yaagiide Med'inaa Goday new odeedda gallassay
hachcha» yaageeddino. Daawite Saa'oola erissennan shiik'iide, Saa'oola mayuwaa
s'eeraappe k'ans's'i akkeedda.

5 K'ans's'eeddawaappe guyyiyaan, Daawite bare wozanaan kayyotteedda.
6 Daawite bare asatuwaa, «Med'inaa Goday okkiide kaateyeedda ta godaw taani
hewaa ootsanaawaa woy Aa bolla ta kushiyaa dentsanawaa S'oossay taappe haasso;
ayaw gooppe, S'oossay okkiide kaateyeeddawe Aa» yaageedda.
7 Daawite hawaadan seeriide, Saa'oola bare asan boshissennaan diggeedda.
Saa'ooli gonggoluwaa giddoppe kesiide, bare ogiyaan geleedda.

8 Saa'ooli beeddawaappe guyyiyaan, Daawite gonggoluwaa giddoppe kesiide,
Saa'oola, «Ta godaw, kaatiyaw!» yaagiide s'eeseedda; Saa'ooli guyye zaariidde
s'eelleedda; Daawite biittan duge guufanniide, Saa'oolaw goyneedda.
9 Yaatiide Daawite Saa'oola, «Daawite neena k'ohanaw koyee giyaa asatuwaa
k'aalaa neeni ayaw sisay?
10 Ha gonggoluwaa giddon Med'inaa Goday neena hachche taw aatsi immeeddawaa
neeni ne ayfiyaan be'aadda; taani neena wod'anaadan amareedawanttu taana
dentsetseeddino; shin taani, Med'inaa Goday okkiide kaateyeeddawaa I gidiyaa
diraw, taani ta goda bolla ta kushiyaa dentsikke yaagaadde neena ashshaad.
11 Ta aawoo, be'a; ta kushiyan de'iyaa ne mayuwaa s'eeraa hawaa s'eella! Ne
mayuwaa s'eeraappe k'ans's'a akkaad; shin neena wod'abeykke; taani neena
k'ohabeennawaanne makkalabeennawaa akeekaade era; taani neena k'ohabeykke;
shin neeni taana wod'anaw shankkataasa.
12 Newaanne tawaa Med'inaa Goday pirddo; Med'inaa Goday neeni taana
k'oheeddawaa haluwaa kesso; shin taani ne bolla ta kushiyaa dentsikke.
13 Beni wode, Iitaa ootsiyaawanttuppe iitabay kesee yaagiyaa leemisuu de'ee;
hewaa diraw, taani neena kushiyaaninne bochchikke.
14 Israa'eeliyaa kaatii O bolla keseeddee? Neeni oona oyk'k'anaw koyay?
Hayk'k'eedda kanaa woy kattolliyaa koyay?
15 Med'inaa Goday nu giddon daannato; newaanne tawaa I pirddo; ta yewuwaa
s'eelliide, ta diraw I mootetto; ne kushiyaappe taana I ashsho» yaageedda.

16 Daawite Saa'oolaw haasayiyaawaa wursseedda wode, Saa'ooli Daawita, «Ta
na'aw Daawitaa, hewe ne k'aalee?» yaageedda; Saa'ooli bare k'aalaa d'ok'k'isiide
yeekkeedda.
17 K'aykka Daawita, «Neeni taappe aad'd'eedda s'illuwaa; ayaw gooppe, taani new
iitabaa ootsina, neena taw lo"obaa ootsaadda.
18 Med'inaa Goday taana hachche new aatsi imminakka neeni taana wod'abeenna
diraw, taw neeni ootseedda lo"obaa taana bessaada.
19 Asay bare morkkiyaa demmiide k'ohennaan yeddiiyye? Neeni taw hachche
ootseedda keekatetsaa diraw, Med'inaa Goday neena anjjo.

24:3 Maz. 57 (Huup'iyaa); Maz. 142 (Huup'iyaa) **24:6** 1 Sam. 26:11 **24:14** 1 Sam. 26:20

20 Ha"ikka neeni Israa'eeliyaw kaatiyaa gidanawaanne Israa'eeliyaa kawutetsay ne
maataa garssan ek'k'anawaa taani eray.
21 Ha"i simmi taappe guyyiyaan, ta zeretsaa neeni duutsennaadaaninne ta
suntsaakka ta aawuwaa golliyaappe k'uc'c'ennaadan Med'inaa Godaa suntsan taw
c'aak'k'a» yaageedda.
22 Daawite Saa'oolaw c'aak'k'eedda. Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli bare soo
simmiide beedda; Daawitenne Aa Asay pude geessuwaa beeddino.

25

Sammeela Hayk'uwaa

1 Sammeeli hayk'k'ina Israa'eeliyaa asatuu ubbay shiik'iide, aw yeekkeeddino;
Raama kataman de'iyaa Aa son moogeeddino.

Daawita, Naabaalanne Abigaalo

Hewaappe guyyiyaan, Daawite Paaraana bazzuwaa beedda.
2 Maa'oonan itti bitanii de'ee; he bitaniyaw ak'uu K'armmeloosan de'ee; I daro
dure; itti sha"a deeshshatuunne heezzu sha"a dorssatuu aw de'iino. I unttunttu
isikiyaa K'armmeloosa kataman meedee.
3 He bitaniyaa suntsay Naabaala; Aa machchatti suntsay Abigaalo. Iza
eranchchanne malaa lo"a machchattio; shin I asinay mek'etsi baynna iita asaa. I
Kaaleeba yara.
4 Daawite woran de'iidde, dorssaa isikiyaa Naabaali meediyaawaa siseedda.
5 Daawite tammu wodallatuwaa hawaadan yaagiide kiitteedda; «Naabaalakko
K'armmeloosa katamaa biide, ta suntsan Aa sarotite;
6 Saro de'ay! Neenikka ne golliyaa asaykka saree! New geeddawe ubbay saro de'ii!
7 «Neeni dorssaa isikiyaa meediyaawaa taani sisaad; ne dorssaa heemmiyaawanttu
nuunanna ittippe de'eedda wode, nuuni unttuntta genibeykko; unttunttu
K'armmeloosa kataman utteedda wode ubbaan unttunttubaappe ayaynne
pac'c'ibeenna.
8 Hewaa neeni ne k'oomatuwaa oochchooppe, unttunttu new odana. Nuuni
hachche shoobiyaa gallassi neekko yeedda diraw, ta wodalla asatoo hayyanaa lo"a;
ne kushiyan de'iyaabaappe ne k'oomatoonne ne na'aa Daawitaw hayyanaa imma
yaagite» yaagiide azazeedda.
9 Daawita asatuu Naabaalakko gakkiide, Daawita kiitaa aw odeeddino; hewan
naageeddino.
10 Naabaali Daawita k'oomatuwaa, «Daawite oonee? Isseya na'ay oonee? Ha
wodiyaan daro k'oomatuu barenttu godatuwaappe bak'atiino.
11 Ta ukitsaa, ta haatsaanne ta dorssaa meediyaawanttoo shuketteedda ashuwaa
dentsaade, ha oonenttonne yeedda sa'ay erettenna asatoo ayaw immoo?» yaageedda.
12 Daawita asatuu simmiide guyye beeddino. Bi gakkiide Naabaali geeddawaa
ubbaa Daawitaw odeeddino.
13 Daawite bare asatuwaa, «Hinttenttu mashshaa mashshaa danc'c'ite» yaageedda;
hewaappe guyyiyaan ubbatuukka barenttu mashshaa mashshaa danc'c'eeddino;
Daawitekka bare mashshaa danc'c'eedda. Daawite oyddu s'eetuwaa gidiyaa
asatuwaana pude beedda; laa"u s'eetu Asay unttunttuwaa naagiidde atteedda.
14 K'oomatuwaappe ittuu Naabaala machchato Abigaalo hawaadan yaageedda;
«Daawite woran de'iidde nu godaa, ‹Saro› gaanaw asaa kiitteedda; shin I unttuntta
boreedda.
15 Gidoppekka, ha asatuu nuw loytsi lo"a; unttunttu nuuna genibeykkino; nuuni
unttunttunna ittippe dembban peesheedda wode ubbaan nubaappe ayaynne
pac'c'ibeenna.

16 Nuuni nu dorssaa wudiyaa unttunttu matan heemmiyaa wode, k'ammanne
gallassi unttunttu nuw dirssaa gideeddino.
17 Hayanaa ha yewuwaa waatanenttonne k'oppa; ayaw gooppe, nu godaa bollanne
Aa soo asaa bolla kobabay kessana hanee. Nu goday hewaa mala mek'etsi baynna
iita asaa gideedda diraw, ooninne aw haasayanaw danddayenna» yaageedda.
18 Abigaala ellekka laa"u s'eetu komppo ukitsaanne laa"u ogoruwaa woyniyaa
eessaa, s'iis'etteedda dorssatuwaa ichcheshatuwaa, tammanne laappun kiilo giraame
tishaa s'iis'aa, itti s'eetu wurc'c'o woyniyaa teeraanne balasiyaa bak'etsaa melaappe
laa"u s'eetuwaa akkaade, hariyaan c'aanaaddu.
19 Yaataade k'oomatuwaa, «Hinttenttu taappe sintsaw aad'd'iide biite; taani
hinttenttu geeduwaa kaallana» yaagaaddu; shin bare asinaa Naabaalaw ayinne
odabeykku.
20 Bare hariyaa toggaadde deriyaana duge zanggaaraa wod'd'iyaa wode,
Daawitenne Aa Asay iikko simmiide duge wod'd'iino; iza unttunttunna gakettaaddu.
21 Daawite bare wozanaan, «Abaappe ayaynne pac'c'ennaadan taani ha bitaniyaa
ak'uwaa ubbaa naageeddawe c'oo mela; taani lo"eeddawaa kushiyaa I taw iitaa
zaareedda.
22 Wontta guura gakkanaw, taani aabaa gideedda ubbaappe itti attumawaanne
pas'a aggooppe, S'oossi taana pas'a aggoppo» yaageedda.
23 Abigaala Daawita be'eedda wode, hariyaappe ellekka wod'd'aade, Daawita
sintsan biittan guufannaade aw wutishaaddu.
24 Iza Aa gediyaan kunddaade, «hay ta godaw, ha bayzuu ta s'alalaassa gido! Taana
ne k'oomatoo haasayissaarikkii; taani ne k'oomatta haasayiyaawaa sisaarikkii.
25 Ha mek'etsi baynna iita bitaniyaabaa, Naabaalabaa sisoppa; ‹Naabaala› guussay
‹Eeya› giyaawaa; I bare suntsaadankka eeyaa. Ta godaw, neeni kiitteedda asatuwaa
taani ne k'oomatta be'abeykke.
26 «Med'inaa Goday ero! Ne shemppu ero! Neeni suutsaa gussennaadaaninne ne
kushiyan ne haluwaa kessennaadan, neena ta godaa te'eeddawe Med'inaa Godaa. Ne
morkketuunne neena ta godaa k'ohanaw koyiyaawanttu Naabaaladan hanino.
27 Ha imotay taani ne k'oomatta new ta godaw aheeddawe neena kaalliyaa asatoo
imetto.
28 Hay ta godaw, taani ne k'oomatta baleedda balaa atto yaaga! Neeni Med'inaa
Godaa olaa olettiyaa diraw, Med'inaa Goday neenanne ne zeretsaa kaateyana. Neeni
de'eedda laytsaa ubbaan iitatetsay ne bolla beettoppo.
29 «Ayaa asaynne neena wod'anaw koyooppe, itti uray bare al"o miishshaa
naagiyaawaadan, Med'inaa Goday ne S'oossay neena saro naagana. Shin shuchchaa
yambbarshshan oliyaawaadan, I ne morkkatuwaa de'uwaa olana.
30 Med'inaa Goday ta godaw ootsanaw haasayeedda keekatetsaa ubbaa ootsiyaa
wodenne Israa'eeliyaa bolla kaateyiyaa wode,
31 gaasuu baynnan suutsaa gusseeddawaan woy bare haluwaa kesseeddawaan ta
godaa wozanay dagammennanne hirggenna. Med'inaa Goday new keekeedda wode,
taana ne k'oomatoo dogoppa» yaagaaddu.
32 Daawite Abigaalo, «Neena taananna gaketanaw hachche kiitteedda Med'inaa
Goday, Israa'eeliyaa S'oossay galatetto.
33 Neeni lo"o k'oppeedda dirawunne taani asaa suutsaa gussennaadaan ta kushiya
c'igetennaadan diggeedda diraw, anjjetta.
34 Hewe bayinnawaa gidooppe, taani neena k'ohennaadan te'eedda de'uwaa
Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay ero! Neeni taananna gaketanaw elleellaade
yeennentto, sa'ay wonttana gakkanaw, Naabaalabaa gidiyaa itti attuma asinne pas'a
attena» yaageedda.

35 Abigaala aw aheedawaa I kushiyaappe Daawite akkiide, «Ne soo saro gakka.
Taani ne k'aalaa sisaad; ne ooshaakka akkaad» yaageedda.
36 Abigaala simmaade Naabaalakko yiyaa wode, kaatiyaa son giigiyaa baalaa mala
baalaa miziidde son utteedda; Naabaali loytsi matsottiide, bare wozanaan nashettee.
Hewaa diraw, sa'ay wonttanaw, Abigaala aw ayaanne k'aattabeykku.
37 Wontta Naabaali matsuwaa zaareeddawaappe guyyiyaan, Aa machatanne ha
yewuwaa ubbaa aw odaaddu; Naabaala wozanay daaburina I jollu geedda.
38 Tammu gallassaappe simmina, Med'inaa Goday Naabaala shoc'ina, I
hayk'k'eedda.
39 Naabaali hayk'k'eeddawaa Daawite siseedda wode, «Med'inaa Goday galatetto!
Naabaali taana shek'k'eeddawaa haluwaa I keseedda; taani Aa k'oomay iitabaa
ootsennaadan te'eedda; Naabaali ootseedda itatetsaa Med'inaa Goday Aa huup'iyaan
zaareedda» yaageedda.
Hewaappe guyyiyaan, Daawite Abigaalo akkanaw kiitaa yeddiide ooshisseedda.
40 Daawita k'oomatuu K'armmeloosa katamaa Abigaalikko biide, «Neeni Daawita
gelanaaddan neena akkiide baanaw I nuuna neekko kiitteedda» yaageeddino.
41 Abigaala biittan guufanna wutushaade, «Taani ne k'oomata new kiitettanawunne
ne k'oomatuwaa gediyaa meec'c'anaw giiga uttaad» yaagaaddu.
42 Abigaala ellekka denddaade bare hariyaa toggaaddu; I danggaas'iretuu
ichcheshatuu izo kaalliide beeddino; Daawita k'oomatta baade, Daawita gelaaddu.
43 Daawite hawaappe kase Iziraa'eeliyaa Ahino'aamokka akkeedda; unttunttu
laa"attuukka Aa machatuwaa.
44 Saa'ooli Daawita machchato, bare naatto Miikaalo Galliima kataman yeletteedda
Laawisha na'aa Pals's'i'eelaw immeedda.

26

Daawite Saa'oola Shemppuwaa Laa"entsokka Ashsheeda

1 Ziifa asatuu Saa'oolakko Gib'aa katamaa biide, «Daawite Yasemoona sintsan
de'iyaa Hakiila giyaa deriyaan k'osetti utteedda gidennee?» yaageeddino.
2 Hewaappe guyye Saa'ooli denddiide, Israa'eelatuwaappe dooretteedda heezzu
sha"a asatuwaa akkiide, Daawita koyanaw Ziifa bazzuwaa beedda.
3 Saa'ooli Yasemoona sintsan de'iyaa Hakiila deriyaa bolla ogiyaa gas'aan
dunkkaaneedda; shin Daawite he woran utteedda. Saa'ooli Aa kaalliide yaa
beeddawaa eriide,
4 geeddiyaawantta yeddiide, Saa'ooli tumukka he sa'aa gakkeeddawaa
geeshsheedda.
5 Daawite denddiide, Saa'ooli dunkkaaneedda sa'aa beedda; Saa'oolinne ola
gadaaway Neera na'aa Abaneeri giseedda sa'aa be'eedda. Saa'ooli geessuwaa giddon
giseedda; olanchchatuu Aa yuushshuwaan de'iino.
6 Daawite Hiitiyaa Abimeleekanne S'aruuya na'aa Yoo'aaba ishaa Abishaaya,
«Saa'ooli shiik'eedda sa'aa taananna baanawe oonee?» yaagiide oochcheedda.
Shin Abishaayi, «Taani neenana baana» yaageedda.
7 Hewaa diraw, Daawitenne Abishaayi he gallassaa k'amma olanchchatuwaakko
yiyaa wode, Saa'ooli bare tooraa huup'isana biittan esiidde, geessuwaa giddon
giseeddawaa demmeeddino. Abaneerinne olanchchatuu Aa yuuyyi aad'd'iide
giseeddino.
8 Abishaayi Daawita, «S'oossay ne morkkiyaa hachche ne kushiyan aatsi
immeedda; taani ta tooraan Aa itti gede biittaana gatsaade sikkay; taani Aa laa"u
geedde c'addanaw koshshenna» yaageedda.

25:44 2 Sam. 3:14-16 **26:1** Maz. 54 (Huup'iyaa)

9 Shin Daawite Abishaaya, «Neeni Aa wod'oppa; Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa
bolla bare kushiyaa dentsiyaa oonanne S'oossay murana» yaageedda.
10 K'aykka I Abishaaya, «Med'inaa Goday ero! Med'inaa Goday Aa shoc'anawaa
taani eray; bare gallassay gakkina I hayk'k'ana, woy olettanaw biide I d'ayana.
11 Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa bolla taani kushiyaa dentsennaadan taana
Med'inaa Goday te"o. Ane Aa huup'isaan de'iyaa tooraanne haatsaa otuwaa akkaade
dendda» yaageedda.
12 Hewaappe guyye Daawite Saa'oola huup'isaan de'iyaa tooraanne haatsaa otuwaa
akkeedda; unttunttu beeddino. Shin unttuntta ooninne be'ibeenna, woy ooninne
eribeenna, woy ooninne beegottibeena; Med'inaa Goday wolk'k'aama
gem"ishshuwaa unttunttu bolla yeggeedda diraw, ubbatuukka gem"ishshuwaa
tayrotteeddino.
13 Daawite hefintsa pinniide, hara deriyaa huup'iyaan unddenna sa'aan haakkiide
ek'k'eedda.
14 Daawite Saa'oola olanchchatuwaanne Neera na'aa Abaneera, «Abaneera!
Abaneera! Taani s'eesiyaawaa sisikkii?» yaagiide waasseedda.
Abaneeri, «Ha s'eesiide kaatiyaa gem"ishshuwaa diggiyaawe oonee?» yaageedda.
15 Hewaappe guyye Daawite, «Neeni wozanaama asaa gidikkiiyye? Israa'eeliyaa
giddon ne mali ooni de'ii? Yaatina, kaatiyaa ne godaa ayaw naagikkii? Ayaw gooppe,
itti Asay kaatiyaa ne godaa wod'anaw yaa beedda.
16 Neeni ootseeddabay lo"a gidenna. Med'inaa Goday ero! Neeninne ne
olanchchatuu Med'inaa Goday okkeedda hinttenttu godaa naagibeenna diraw,
unttunttu hayk'anaw besse. Kaatiyaa tooraanne Aa huup'isaan de'iyaa haatsaa
otuwaa be'ay?» yaageedda.
17 Saa'ooli Daawita k'aalaa gidiyaawaa eriide, «Ta na'aw Daawitaa, hewe ne
k'aalee?» yaageedda.
Daawite, «Ee; ta godaw, kaatiyaw, hewe ta k'aalaa» yaageedda.
18 K'aykka I Saa'oola, «Ta godaw, taana ne k'oomaa neeni ayaw kaallay? Taani ay
ootsaadditaa? Taani ay bayzaadittaa?
19 Ha"ikka ta godaw, kaatiyaw, neeni ta k'aalaa, ne k'oomaa k'aalaa sisanaadaan
taani neena woossay; Med'inaa Goday neena ta bolla dentseeddawaa gidooppe,
yarshshuwaa I akko; shin asatuu neena dentseeddawaa gidooppe, unttunttu
Med'inaa Godaa sintsan shek'etteeddawantta gidino! Ayaw gooppe, ‹Bare; hara
s'oossatoo goynna› yaagiide, Med'inaa Godaa biittan taw de'iyaa es's'aappe unttunttu
taana ha"i kesseeddino.
20 Ha"i simmi Med'inaa Godaa sintsaappe haakkiide de'iyaa biittan ta suutsaa
gussoppa; itti Asay akka shankkatanaw deriyaa huup'iyaa kesiyaawaadan,
Israa'eeliyaa kaatii itti kattolliyaa koyanaw kesseedda» yaageedda.
21 Saa'ooli Daawita, «Taani nagaraa ootsaad. Ta na'aw Daawitaa, haa simma!
Hachche k'amma neeni taana hayk'uwaappe ashsheeda diraw, taani neena laa'entso
genikke. Tumuppe taani eeyabaa hanaad; wolk'k'aama balaa balaad» yaageedda.
22 Daawite, «Kaatiyaw, ne tooray hawesh; ne asatuwaappe itti Asay yiide akko.
23 Asay huup'iyaan huup'iyaan s'illeeddabawunne ammanetteedabaw Med'inaa
Goday Aa gatiyaa c'iggee. Neena Med'inaa Goday hachche ta kushiyan aatsiide
immeedda; shin Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa bolla taani ta kushiyaa
dentsanaw dosabeykke.
24 Taani tumu hachche neena ashshowaadan Med'inaa Goday taanakka ashsho;
k'ay metuwaa ubbaappe taana wotsi akko» yaageedda.

26:11 1 Sam. 24:6

25 Saa'ooli, «Ta na'aw Daawitaa, neeni anjjetta. Neeni gitabaa ootsana; neeni
tumuppe s'oonana» yaageedda. Daawite bare ogiyaa beedda; Saa'oolekka bare soo
simmeedda.

27

Daawite Piliss's'eema Biittaa Bak'ateedda

1 Daawite bare wozanaan, «Itti gallassi taani Saa'oola kushiyan dabatana; taani
Piliss's'eema gadiyaa bak'atanaappe attina, harabay taw lo"enna. Yaatina, Saa'ooli
Israa'eeliyaa biittaa ubbaan taana koyiyaawaa aggana; yaatooppe taani Aa
kushiyaappe kessa akkana» yaagiide k'oppeedda.
2 Hewaa diraw, Daawitenne aanana de'iyaa usuppun s'eetu asatuu denddiide,
Gaate Kaatiyaa Maa'ooka na'aa Akiishakko beeddino.
3 Daawitenne Aa Asay Akiishaara Gaaten utteeddino. Asay ubbay bare soo asaa
asaa akkiide beedda; Daawitekka bare machatuwaa, Iziraa'eeliyaa Ahino'aamonne
Naabaala am"atta, K'armmeloosiyaa Abigaalo akkiide beedda.
4 «Daawite Gaate bak'ateedda» giyaawaa sisiide, Saa'ooli laa"entsuwaa Aa
koyiyaawaa aggi basheedda.
5 Daawite Kaatiyaa Akiisha, «Neeni taanan nashettooppe, taani yaan de'ana mala,
ne kawutetsan de'iyaa katamatuwaappe ittinno taw imma. Taani ne k'oomay kaatii
de'iyaa kataman neenana ittippe ayaw uttanee?» yaageedda.
6 He gallassi Akiishi S'ik'ilaaga katamaa Daawitaw immeedda; hachche
gakkanawukka S'ik'ilaaga katamay Yihudaa kaatetuwaassa gidiide atteedda.
7 Daawite Piliss's'eema biittan itti laytsanne oyddu aginaa de'eedda.
8 Daawitenne Aa asatuu pude biide, Gashuuratuwaa, Girzzetuwaanne
Amaaleek'atuwaa oliino. Beniideppe doommiide, he asatuu Shurappe biide Gibs'e
gakkanaw de'iyaa biittan de'eeddino.
9 Daawite he biittaa oliyaa wode awudenne he biittan de'iyaa mac'c'awaa gidiina,
attumawaa gidiina, pas'a aggibeenna; dorssaanne miizzaa, hariyaanne gaaluwaa,
mayuwaakka akkeedda; yaatiide Akiishakko simmee.
10 Akiishi, «Hachche hak'an shiik'eedditee?» yaagiide Daawita oochchee.
Daawite, «Neegeeba woran de'iyaa Yihudaa asatuu bolla, woy Yiraahima'eela
asatuu bolla, woy K'eena asatuwaa bolla shiik'eeddo» yaagee.
11 Unttunttuppe itti asaynne Gaate katamaa yiide, «Daawite hawaa ootseedda» giide
odenna mala, Daawitenne Aa asatuu mac'c'awaa attumawaa ashshenan wurssi
wod'iino. Daawite Piliss's'eema biittan de'eedda wode ubbaan hewaadan ootseedda.
12 Akiishi Daawitan ammanettiide, «Daawite bare asan, Israa'eelan loytsi
is's'etteedda; hewaa diraw, I taw med'inaw k'oomaa gidana» yaagiide k'oppeedda.

28

Saa'oolanne Enddoore Shareechchatto

1 He wode Piliss's'eema asatuu Israa'eelatuwaa olanaw barenttu olanchchatuwaa
shiishsheeddino. Akiishi Daawita, «Neeninne ne asatuu taananna olaa baanawaa
tumu era utta» yaageedda.
2 Daawite, «Hewaa gidooppe, taani ne k'oomay ootsanabaa neeni be'ana»
yaageedda.
Akiishi, «Daro lo"a; taani neena ta de'eedda laytsaa ubbaan taana naagiyaawaa
kessana» yaageedda.
3 Hawaappe kase baggan Sammeeli hayk'k'ina, Israa'eeliyaa asatuu ubbatuu aw
yeekkiide, Aa kataman Raaman Aa moogeeddino. Saa'ooli moyttiliyaa

s'eesiyaawanttanne shareechchatuwaa Israa'eeliyaa biittappe yederssiide kessi diggeedda.
4 Piliss's'eema olanchchatuu shiik'iide yiide, Shuneema kataman utteeddino;
Saa'oolekka Israa'eeliyaa asaa ubbaa shiishshiide, Gilbboo'a Deriyan utteedda.
5 Saa'ooli Piliss's'eema olanchchatuwaa be'iide yayyeedda; Aa wozanaykka loytsi dagammeedda.
6 Hewaa diraw, I ay ootsanenttonne Med'inaa Godaa oochcheedda; shin Med'inaa Goday akumuwaan gidiina, woy Uuriimiyaan gidiina, woy timbbitiyaa odiyaawanttu baggana gidiina, aw odibeenna.
7 Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli bare k'oomatuwaa, «Moytilliyaa s'eesiyaa shareechchatuwaa taw koyyite; taani iikko baade izo oochchana» yaagiide azazeedda.
Saa'oola k'oomatuu, «Moyttiliyaa s'eesiyaa itti shareechchatta Enddooren de'aw» yaageeddino.
8 Saa'ooli barena erissenna mala hara mayuwaa mayyiide, laa"u asatuwaa akkiide, k'amma he shareechchattikko beedda; mishiratto, «Hayyanaa taw itti moyttiliyaa s'eesarkkii; taani suntsaa odiyaa asaa taw dentsaarikkii» yaageedda.
9 Hewaappe guyye mishiratta, «Moytilliyaa s'eesiyaawanttanne shareechchatuwaa Israa'eeliyaa biittappe Saa'ooli wooti yederssi kesseeddentto, tuma neeni eraasa. Taana wod'isanaw neeni taw ayaw p'iriyaa yeggay?» yaagaaddu.
10 Saa'ooli mishiratto, «Med'inaa Goday ero! Neeni hawaa diraw murettakka» yaagiide Med'inaa Godaan c'aak'k'eedda.
11 Yaatina, Mishirata, «Taani new oona dentsoo?» yaagaadde oochchaaddu.
Saa'ooli, «Sammeela taw dentsa» yaageedda.
12 Shareechchatta Sammeela be'aade, waasuwaa s'ulaaddu; Saa'oola, «Neeni taana ayaw c'immaad? Neeni Saa'oola gidikkii!» yaagaaddu.
13 Kaatii, «Ayinne baawa; yayyoppa! New ayee beettiyaawe?» yaageedda.
Mishirata, «Itti moyttilii biittaa giddoppe kesiyaawe beettee» yaagaaddu.
14 Saa'ooli mishiratto, «I ay malatii?» yaageedda.
Mishirata, «Afilaa mayyeedda itti c'ima bitanii keseedda» yaagaaddu.
Saa'ooli he bitanii Sammeela giddeeddawaa eriide, Aa sintsan sa'aan gisiide gufanneedda.
15 Sammeeli Saa'oola, «Taana duufuwaappe dentsaade ayaw shabbaray?» yaageedda.
Hewaappe guyye Saa'ooli, «Taani daroppe un"ettaad; ayaw gooppe, Piliss's'eema asatuu taana oliino; S'oossaykka taappe shaaketeedda; timbbitiyaa odiyaawanttu baggana gidiina woy akumuwaan gidina, I taani oochchiyaawaa odenna. Hewaa diraw, taani ootsanabaa neeni taw odanaadan neena s'eesaad» yaageedda.
16 Sammeeli, «Med'inaa Goday shaakettiide ne morkkiyaa gidikichchowaappe attina, taana ayaw zoretaa bessay?
17 Med'inaa Goday ta baggana kaseti odeeddawaa ootsi kichcheedda; Med'inaa Goday kawutetsaa neeppe bonk'k'i akkiide, ne shooro Daawitaw immi diggeedda.
18 Neeni Med'inaa Godaw azazettabeena dirawunne Aa hank'k'uwaa suulliyaawaa Amaaleek'a asatuwaa bolla polabeenna diraw, Med'inaa Goday hachche ha yewuwaa ne bolla ootsee.
19 Neenanne Israa'eeliyaa, Med'inaa Goday Piliss's'eema asatoo aatsi immana; neeninne ne naanay wontti taanan gakettanaw; Med'inaa Goday Israa'eeliyaa olanchchatuwaa Piliss's'eema asatoo aatsi immana» yaageedda.

28:3 Wog. 20:27; Zar. 18:10-11; 1 Sam. 25:1 **28:6** Pay. 27:21 **28:17** 1 Sam. 15:28 **28:18** 1 Sam. 15:3-9

20 Saa'ooli Sammeela oduwaa sisiide yayyeedda diraw, ellekka biittan dolc'c'u giide
kunddi aggeeda. Saa'ooli he gallassaa kumentsaanne k'ammaa kumentsaa k'uma
mibeenna diraw, Aa wolk'k'ay is's'eedda.
21 He mishiratta Saa'oolakko yaade, I loytsi kokkoriyaawaa be'aade, «Taani ne
k'oomatta new azazettaaddi; neeni taana oochcheeddawaa ta shemppuwaa aggaade
ootsaad.
22 Ha"i taani ne k'oomatta giyaawaa hayyanaa sisa; neeni maade, minaadde ne
ogiyaa baana mala, taani new guutsa k'uma aatsay» yaagaaddu.
23 Hewaappe guyye Saa'ooli, «Miikke» yaagiide is's'eedda. Shin Aa asatuu he
mishiratinakka gidiide shoobbeeddino; Saa'ooli shoobettiide biittappe denddiide,
gisuwaan utteedda.
24 He mishirata ellekka bare son de'iyaa bolttiboltta maraa shukka bashaaddu;
d'iiliyaa akka munak'aade, irshshuwaa yeggennaan ukitsaa uukkaaddu.
25 Yaataade Saa'oolawunne Aa asatoo aatsina, unttunttu meeddino. He gallassi
k'amma denddiide beeddino.

29

Akiishi Daawita Guyye S'ik'ilaagi Yeddeedda

1 Piliss's'eema asatuu barenttu olanchchatuwaa ubbaa Afeek'an shiishsheeddino.
Israa'eelatuu Iziraa'eelan de'iyaa haatsaa pulttiyaa matan utteeddino.
2 Piliss's'ematuwaa kaappatuu barenttu s'eetatuwaa c'itaaninne sha"atuwaa c'itan
salppeeddino; Daawitenne Aa Asay Akiishaara ittippe guyye baggana salppeeddino.
3 Piliss's'ematuwaa kaappatuu be'iide, «Ha Ibraawetuu hawaan ay ootsiinoo?»
yaageeddino.
Akiishi Piliss's'ematuwaa kaappatuwaa, «Hawe beni Israa'eeliyaa Kaatiyaa
Saa'oola k'oomaa Daawita gidennee? I daro wodeppe taananna ittippe de'ee; I
Saa'oola kaddiide kesoodeppe hanno gakkanaw, taani an balaa demmabeykke»
yaageedda.
4 Shin Piliss's'ematuwaa kaappatoo Akiisha hank'k'ettiide, «Ha bitaniyaa neeni aw
immeedda katamaa guyye zaara; I nuunanna olaa booppe I nuuna zaariide olana. I
bare godaana sigetsanaw nu asatuwaa k'ood'iyaa muuc'iyaawaappe hara lo"iyaabay
ayee?
5 K'ay mac'c'a asatuu yes's'iiddinne duriidde, ‹Saa'ooli bare sha"aa wod'eedda;
Daawite bare tammu sha"aa wod'eedda› yaagiide sabbeeddawe ha Daawita
gidenneeyye?» yaageeddino.
6 Hewaa diraw, Akiishi Daawita s'eesiide, «Med'inaa Goday ero! Neeni
ammanettiyaa asaa; neeni taananna olaw baanawaa taani nashettay; neeni taakko
yoodeppe hanno gakkanaw, taani ne bolla balaa demmabeykke. Shin kaappatuu
neeni olaw baanawaa nashetikkino.
7 Neeni ha"i simmaade saruwaan ba; Piliss's'ematuwaa kaappatuwaa
nashechchenawaa ayinne ootsoppa» yaageedda.
8 Daawite Akiisha, «Taani ay ootsaadditaa? Taani neenana de'oodeppe hanno
gakkanaw, taanan balaa demmabeykke gaadda; yaatina, kaatiyaa ta godaa
morkkatuwaanna baade ayaw olettikkita?» yaageedda.
9 Akiishi Daawita, «S'oossaa kiitanchchaadan neeni taw ammanettiyaawaa
gidiyaawaa taani eray; gidooppenne, Piliss's'ematuwaa kaappatuu, ‹I nuunanna
olaa booppo› yaageeddino.
10 Ha"i simmi wonttaanna denddaade, neenanna yeedda ne godaa
k'oomatuwaannakka ittippe sa'ay wonttiyaa wode biite» yaageedda.

29:5 1 Sam. 18:7; 21:11

11 Daawitenne Aa asatuu Piliss's'eema gadiyaa simmanaw wontta guuran
denddeeddino; Piliss's'eema asatuukka pude Iziraa'eela beeddino.

30

Daawite Amaaleek'atuwaana Oletteedda

1 Daawitenne Aa asatuu heezzentso gallassi S'ik'ilaaga katamaa gakkeeddino.
Amaaleek'a asatuu Neegeeba bazzuwaanne S'ik'ilaaga katamaa mayyeeddino;
S'ik'ilaaga katamaa taman s'uuggeeddino.
2 S'ik'ilaaga kataman de'iyaa machatuwaanne naanatuwaappe c'imaa gakkanaw
de'iyaa ubbatuwaa omoodeeddino; unttuntta ubbaa akkiide afeedinoppe attina, itti
asanne wod'ibeykkino.
3 Daawitenne Aa asatuu S'ik'ilaaga katamaa gakkiyaa wode, katamay taman
s'uugettikichcheeddawaanne k'ay unttunttu mac'c'a asatuu, unttunttu attuma
naanaynne unttunttu mac'c'a naanay omoodettikichcheeddawaa be'eeddino.
4 Yaatina, Daawitenne aananna ittippe de'iyaa Asay barenttu wolk'k'ay is's'ana
gakkanaw waassiide yeekkeeddino.
5 Daawita mac'c'a asatuu laa"atuu, Iziraa'eeliyaa Ahino'aamonne K'armmeloosiyaa
Naabaala am"atti Abigaala omoodetteeddino.
6 Asay Daawita shuchchaan c'addanaw haasayeedda diraw, Daawite loytsi
tuggateedda; ayaw gooppe, Aa Asay ubbay bare attumawaa naanaynne mac'c'a
naanatuwaa diraw, loytsi yiloteedda; shin Daawite Med'inaa Godaan bare S'oossan
minetteedda.
7 Daawite Abimeleeka na'aa k'eesiyaa Abiyaataara, «Eefuudiyaa haa akkaade ya»
yaageedda; Abiyaataare eefuudiyaa Daawitaw aheedda.
8 Daawite Med'inaa Godaa, «Taani ha mayyeeddawanttu geeduwaa kaallaade boo?
Booppe taani unttuntta gakkanee?» yaagiide oochcheedda.
S'oossay, «Ee; unttuntta kaallaade ba; unttuntta neeni gakkanaasa;
omoodetteeddawanttakka zaarana» yaageedda.
9 Daawitenne aanana de'iyaa usuppun s'eetu asatuu denddiide Bisoora Shaafaa
gakkina, asaappe amareedawanttu yaan atteeddino.
10 Ayaw gooppe, laa"u s'eetu asatuu shaafaa pinnanaw loytsi daabureeddino. Shin
Daawitenne oyddu s'eetu asatuu paanaa kaalleeddino.
11 Hewaappe guyyiyaan, asatuu itti Gibs'awiyaa dembbaan demmiide, Daawitakko
aheeddino; aw ushanaw haatsaa, maanawukka k'umaa immina meedda.
12 K'ay balasiyaa ayfiyaa melaappe bakkaanne laa"u wurc'c'o woyniyaa teeraa aw
immeeddino; I miide mineedda; ayaw gooppe, I heezzu gallassinne heezzu k'amma
k'uma mibeenna haatsaakka ushibeenna.
13 Daawite he bitaniyaa, «Neeni oossee? Hak'appe yaad?» yaagiide oochcheedda.
Shin bitanii, «Taani Amaaleek'a bitaniyaw ayileteedda Gibs'e asaa; heezzu
gallassappe kase taani saketteedda diraw, ta goday taana yeggi basheedda.
14 Nuuni Yihudaa asatuwaa bolla, Kariita asatuwaa bollanne Kaaleeba yaratuwaa
bolla Neegeeba woran shiik'eeddo; S'ik'ilaaga katamaakka tamaan s'uuggeedda»
yaageedda.
15 Daawite, «Neeni taana he shiik'eedda c'itaakko kaaletsana danddayay?» yaagiide
oochcheedda.
I, «Neeni taana wod'enaadaaninne ta godaw aatsaade immennaadan taw S'oossan
c'aak'k'a; yaatooppe, taani neena unttunttukko duge kaaletsana» yaageedda.
16 Hewaappe guyyiyaan, bitanii Daawita unttunttukko kaaletsiide gatseedda.
Unttunttu Piliss's'eeme biittaappenne Yihudaa gadiyaappe omoodeeddabay loytsi

30:5 1 Sam. 25:42-43 **30:7** 1 Sam. 22:20-23

daro gideedda diraw, nashettiidde miiddinne ushiidde biittaa ubbaan laaletti utteeddino.
17 He gallassi omarssaappe biide wonttetsa gallassaa omarssay gakkanaw, Daawite unttuntta shoc'eedda; gaaluwaa toggiide bak'ateedda oyddu s'eetu yalagatuwaappe attina, haray itti asaynne attiide bibeena.
18 Amaaleek'a asatuu afeedda ubbabaa, bare laa"u mac'c'a asatuwaanakka gujjiide, Daawite wotsi akkeedda.
19 Asatuu omooddi afeedawaappe ayaynne pac'c'ibeenna; naanay woy c'imay, attuma naanay woy mac'c'a naanay, unttunttu omooddi afeedda harabay ubbabaykka pac'c'ennan de'ee; Daawite ubbaakka zaareedda.
20 K'ay Daawite dorssaanne miyaa wudiyaa ubbaa omoodeedda; Daawita Asay I omoodeedda wudiyaa hinkko mehiyaappe sintsanna laaggiide, «Hawe Daawita omooduwaa» yaageedda.
21 Hewaappe guyyiyaan, Daawite barena kaallanaw daaburiide, Bisoora Shaafaa matan atteeda laa"u s'eetu asatuwaakko yeedda. Unttunttu Daawitanne aanana ittippe de'iyaa asatuwaa mokkanaw keseeddino; Daawitenne Aa Asay unttunttukko shiik'ina, Daawite unttuntta saroteedda.
22 Shin Daawitana beeddawanttu giddoppe itti itti patseena iita asatuu, «Unttunttu nuunanna bibeena diraw, nuuni zaariide aheedawaappe ayaanne unttunttunna shaakkokko; unttunttu barenttu naanaanne barenttu machatuwaa akkiide biino» yaageeddino.
23 Daawite unttuntta, «tuytti; ta ishatoo! Med'inaa Goday nuw immeeddaban hinttenttu hawaadan ootsanaw bessena. I nuuna naagiide, nu bolla shiik'eedda c'itaa nuw aatsiide immeedda.
24 Hinttenttu giyaawaa ooninne mayyenna. Olettanaw beeddawanttunne nubaa naagiidde hawaan gam"eeddawanttu itti laggetsaa shaakkana; ubbaawekka itti mala gidana» yaageedda.
25 He gallassappe doommiide, hachche gakkanaw, Daawite Israa'eeliyaa biittaw hewaa wogaanne awaayuwaa ootsiide wotseedda.
26 Daawite S'ik'ilaaga katamaa gakkeedda wode, bare dabbo Yihudaa c'imatuwaa, «Med'inaa Godaa morkkatuwaappe omoodetteeddawaappe taani hinttenttoo immiyaawaa heytte» yaagiide omooduwaappe amareedawaa yeddeedda.
27 I hewaa Beeteele, Neegeeban de'iyaa Raamootanne Yatira katamatuwaan de'iyaawanttoo,
28 Aaro'eera, Sifimoota, Eshttamoo'anne
29 Rakaala katamatuwaan de'iyaawanttoo, Yiraahima'eela katamatuwaan de'iyaawanttoo, K'eena katamatuwaan de'iyaawanttoonne,
30 Horima, Bor"ashaana, Ataakanne
31 Kebroona katamatuwaan de'iyaawanttoo yeddeedda; Daawittenne Aa asatuu yuuyyeedda sa'atun de'iyaa asaw ubbaw yeddeedda.

Saa'oolanne Aa Naanatuwaa Hayk'k'uwaa

31

(31:1-13)

Saa'ooli Barena Wod'eedda
(1 Od. 10:1-12)

1 Piliss's'eema asatuu Israa'eeliyaa asatuwaana oletteeddino; Israa'eeliyaa asatuu Piliss's'eema asatuwaa sintsaappe bak'atteedino; daro Israa'eelatuu Gilbboo'a Deriyan hayk'k'eeddino.
2 Piliss's'eema asatuu Saa'oolanne Aa attumawaa naanaa yederssi gakkiide, Saa'oola naanaa Yoonataana, Abinaadaabanne Malkkishuu'a wod'eeddino.

3 Olay Saa'oola yuuyyi aad'd'iide un"etseedda; wonddaafiyaa asatuu Aa
demmeedda wode, zubbiyaan Aa c'addiide, loytsi mayttiseeddino.
4 Saa'ooli bare ola miishshaa tookkiyaawaa, «Ha k'as's'arettibeennawanttu yiide,
taana c'addiide kaa'ennaadan, ne mashshaan c'addaade, taana neeni wod'a»
yaageedda.
Shin Aa ola miishshaa tookkiyaawe loytsi yayyeedda diraw is's'eedda; Saa'ooli bare
mashshaa sa'aan essiide, Aa bolla kunddeedda.
5 Aa ola miishshaa tookkiyaawe Saa'ooli hayk'k'eeddawaa be'iide, ikka bare
mashshaa sa'aan essiide, Aa bolla kunddiide, Saa'oolanna hayk'k'i aggeeda.
6 Hawaadan haniide, Saa'oolinne Aa naanay heezzatuu, Aa ola miishshaa
tookkiyaawenne Aa asatuu ubbay he gallassaa ittippe hayeeddino.
7 Wombbaappenne Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggana de'iyaa
Israa'eeliyaa asatuu Israa'eeliyaa olanchchatuu bak'ateeddawaanne Saa'oolinne Aa
naanay hayk'k'eeddawaa be'iide, unttunttukka barenttu katamaa aggiide
bak'atteedino. Piliss's'eema asatuu yiide, he katamatuwaa oyk'k'eeddino.
8 Wonttetsa gallassi Piliss's'eematuu anhatuwaa bollaappe ola miishshatuwaa
k'aari akkanaw yiide, Saa'oolinne Aa naanay heezzatuu Gilbboo'a Deriyan
hayk'k'iidde giseeddawantta demmeeddino.
9 Unttunttu Saa'oola k'ood'iyaa muuc'eeddinonne Aa ola miishshaa k'aari
akkeeddino. Yaatiide barenttu d'amaashatuwaa golleninne barenttu asaa giddon
s'oonuwaa awaayana mala, Piliss's'eema biittaa ubbaw kiitaa yeddeeddino.
10 Saa'oola ola miishshaa Asttaaroota geetettiyaa unttunttu s'oossatti golliyaa
giddon wotseeddino; Saa'oola anhaa Beetishaana geetettiyaa katamaa gimbbiyaan
misimaariyan d'ishiide sotteeddino.
11 Piliss's'eema asatuu Saa'oola ootseeddawaa Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha asatuu
siseedda wode,
12 unttunttu mino asatuu ubbay k'amman denddi biide, Saa'oola anhaanne Aa
naanatuwaa anhaa Beetishaana katamaa gimbbiyaappe wotsi akkiide, Yaabeesha
katamaa ahiide yaan s'uuggeeddino.
13 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu mek'etsaa mas'i akkiide, Yaabeeshan de'iyaa
tamaariskka geetettiyaa mitsaa garssan moogeeddino; yaatiide laappun gallassaa
s'oomeeddino.

Laa'entso Sammeela Mas'aafaa Geluwaa

Sammeela Mas'aafaa laa'entso kifilii, Sammeela Mas'aafaa koyro kifiliyaa kaalliyaawaa gidoode, Daawite koyro gedissa bagga Yihudaa kaatiyaa (1-4) gidiide, takkiidde k'ay huup'issa bagga kifiliyaa gideedda Israa'eeliyaa gujjiide, kumentsaa biittaw kaatiyaa gidiide mooddeeddawaa odiyaa taarikiyaa oyk'k'eeddawaa (5-24). Mas'aafay Daawite bare kawutetsaa aassanawunne bare maataa minisanaw, soonnanne karenna de'iyaa morkkatuwaanna oletteedda mino olaawaa loytsiide k'onc'c'isseedda. K'ay Daawite mino ammanu de'iyaanne S'oossaa siik'iyaa asaa gidiyaawaanne asaykka aw ammanettiyaa asaa gidiyaawaa odee. Hewaa bollankka k'ay itti itti mek'etsi baynna oosotuwaakka I ootseeddawaanne bare ashuwaa amuwaa alanaw pala wolk'k'aama nagaratuwaa I ootseeddawaakka k'onc'c'isseedda. Gidooppenne S'oossaa ayili, timbbitiyaa odiyaa Naataan aakko shiik'iide, Aa nagaraa Aa hassayisseedda wode, I bare nagaraa paas'iide S'oossaa muruwaa akkeedda.

Daawita de'uunne I ootseedda oosotuu Israa'eeliyaa asaa loytsi nashechcheedda diraw, aappe simmina de'eedda laytsatuwaan unttunttu biittaa bolla metuu gakkiyaa wode ubbaan, unttunttu hara kaatiyaa koyiidde, Daawita na'ay, woy Daawita zariyaa gidiide, Daawitawaadan unttuntta ayissiyaa asaa demmanaw amottiino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Daawite Yihudaan Kaatetussaa *1:1—4:12*
Israa'eeliyaa ubbaa bolla Daawite Kaatetussaa *5:1—24:25*
Koyro Laytsatuwaa *5:1—10:19*
Daawitanne Berssaabeeho *11:1—12:25*
Daawita Metuwaanne Tuggaa *12:26—20:26*
Wurssetsaa Laytsatuwaa *21:1—24:25*

Daawite Yihudaan Kaatetussaa

(1:1—4:12)

Daawite Saa'ooli Hayk'k'eeddawaa Siseedda

1 Saa'ooli hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Daawite Amaaleek'a asatuwaa
s'ooneedda saappe simmeedda; S'ik'ilaaga kataman laa"u gallassaa takkeedda.
2 Heezzantso gallassi itti bitanii kayyoo bare mayuwaa peed'iide, bare huup'iyaan
baana laaliide, Saa'oola heeraappe yeedda. Daawitekko I yeedda wode, sa'aan gisiide
goynneedda.
3 Daawite Aa, «Neeni hak'appe yaad?» yaagiide oochcheedda.
Shin I, «Taani Israa'eeletuwaa heeraappe kessa akkaade yaad» yaageedda.
4 Daawite Aa, «Ayay keseeddentto ane taw oda» yaageedda.
I Daawita, «Nu olanchchatuu olaappe bak'atteedino; nu asaappe daratu
hayk'k'eeddino; k'ay Saa'oolinne Aa na'ay Yoonataani hayk'k'eeddino» yaageedda.
5 Oduwaa aheedda wodallaa Daawite, «Saa'oolinne Aa na'aa Yoonataani
hayk'k'eeddawaa neeni ayaan eray?» yaagiide oochcheedda.
6 Wodallay, «kaac'aadan taani Gilbboo'a deriyaan de'ishshin, Saa'ooli bare tooraa
guufetiide ek'k'eeddawaa be'aaddi; paraa gaaretuunne paraa asatuu Saa'oolakko
matatteeddino.
7 He wode Saa'ooli yuushshi s'eelliide taana be'eedda; taana s'eesina taani, ‹abee!›
yaagaad.
8 Saa'ooli taana, ‹Neeni oonee?› yaagiide oochcheedda; Taani aw, ‹Amaaleek'a asa›
yaagaade zaaraad.

1:6 1 Sam. 31:1-6; 1 Od. 10:1-6

9 Hewaappe guyyiyaan Saa'ooli taana, ‹Taani loytsi maduns's'aade, hayk'k'oo mata
uttaad; neeni ta bolla kesa ek'k'aade taana wod'a› yaageedda.
10 I kunddeeddawaappe guyyiyaan, hayk'k'uwaappe attenawaa ereedda diraw,
taani Aa bolla kesa ek'k'aade Aa wod'aad; Aa huup'iyaan de'iyaa kallachchaanne Aa
k'esiyaan de'iyaa sagaayiyaa akkaade neekko ta godaakko ahaad» yaageedda.
11 Hewaappe guyyiyaan, Daawitenne Daawita Asay kayyottiide, barenttu mayuwaa
dafiide peed'eeddino.
12 Unttunttu Saa'ooli, Yoonataani, Med'inaa Godaa olanchchatuunne Israa'eeliyaa
Asay olan wureedda diraw, omarssi gakkanaw kayyotteeddino, yeekkeeddinonne
s'oomeeddino.
13 Oduwaa aheedda wodallaa Daawite, «Neeni hak'a asee?» yaagiide oochcheedda.
Shin I Daawita, «Taani betiyaa Amaaleek'a bitaniyaa na'aa» yaageedda.
14 Daawite Aa, «Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa wod'anaw ne kushiyaa
dentsaadde, ayaw yayabeykkii?» yaageedda.
15 Daawite bare asatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Ba; Aa wod'a!» yaageedda; I
Amaaleek'iyaa dechchiide wod'eedda.
16 Daawite Amaaleek'iyaa, «Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa taani wod'aad
yaagaade neeni ne doonaan markkatteedda diraw, ne suutsaa gomii neena oyk'k'o»
yaageedda.

Daawite Saa'oolawunne Yoonataanaw Zilaaleedda Zilaassaa

17 Daawite Saa'oolawunne Aa na'aa Yoonataanaw hawaadan yaagi zilaaleedda.
18 Yihudaa asaykka «Wonddaafiyaa» geetettiyaa ha zilaassaa tamaarana mala
Daawite azazeedda; ha zilaassay Yaashaara mas'aafan s'aafetteedda.

19 «Neenoo Israa'eelew,
ne kaappatuu ne d'ok'k'aa gishuwaan hayk'k'eeddino.
Wolk'k'aamatuu waan kunddeeddinooshsha!
20 Hawaa Gaate kataman odoppite;
Ask'k'aloona ogetuwaankka awaayoppite.
Hewaa sisooppe, Piliss's'ematuwaa mac'c'a naanay nashettana;
shaamatuwaa mac'c'a naanay ‹Hashshu gaana!›

21 «Hinttenttoo Gilbboo'a deretoo,
Hinttenttu bollan iray bukkoppo;
ketterssaykka wod'oppo.
He biittaa goshshaykka katsaa mokkoppo;
ayaw gooppe, yaan wolk'k'aama gonddallii tunabaa kesseedda;
Saa'oola gonddalliikka zayitiyaan k'uc'ettiyaawaa aggeeda.
22 Goora'etteeddawanttu suutsaappenne,
wolk'k'aamatuwaa ashuwaappe,
Yoonataana wonddaafii guyye gibeenna.
K'ay Saa'oola mashshay kallennan simmibeenna.

23 «Saa'oolinne Yoonataani
asay siik'iyaawanttanne lo"iyaawantta;
barenttu hayk'k'uwankka barenttu pas'ankka shaakettibeykkino.
Unttunttu arggantsaappekka aad'd'iide elleelliyaawantta;
gaammuwaappekka aad'd'iide minniyaawantta.

24 «Israa'eeliyaa mac'c'a asatoo,

1:18 Iya. 10:13

Saa'oolaw, hinttentta zo'onne alleek'k'o mayuwaa mayzzeeddawoonne,
work'k'aan hinttenttu mayuwaa alleek'k'isseedawoonne yeekkite.

25 «Wolk'k'aamatuu olan waan kunddeeddinooshsha!
Yoonataani ne d'ok'k'a gishuwaan goora'etti giseedda.
26 Ta ishaa Yoonataanaa,
Taani new kayyottay;
ne taw daroppe al"uwaa.
Neeni taana siik'iyaa siik'uu maalalissiyaawaa,
mac'c'a asaa siik'uwaappekka aad'd'iide maalalissiyaawaa.

27 «Wolk'k'aamatuu waan kunddeeddinooshsha!
Ola miishshaykka waan dippi geedde!»
yaagiide Daawite zilaaleedda.

2

Daawite Yihudaa Bolla Kaateteedda

1 Hewaappe guyyiyaan Daawite, «Yihudaa katamatuwaappe ittuwaa pude boo?»
yaagiide Med'inaa Godaa oochcheedda.
Med'inaa Goday Aa, «Ee; ba» yaageedda.
Daawite, «Hak'a boo» yaagiide oochcheedda.
Med'inaa Goday, «Kebroone ba» yaagiide zaareedda.
2 Daawite bare machchetuwaa laa"atuwaa, Iziraa'eeliyaa Ahino'aamonne
K'armmeloosiyaa, Naabaala am"atto Abigaalonne akkiide, Kebroone katamaa
beedda.
3 Daawite barenana de'iyaa asatuwaakka unttunttu soo asaa ubbaanna ahina,
Kebrooneninne Aa heeraan de'iyaa guutsa katamatuwaan utteeddino.
4 Yihudaa asatuu Kebroone katamaa yiide, yaan unttunttu Daawita Yihudaa asaa
bolla kaateyanaw okkeeddino.
Saa'oola moogeeddawanttu Yaabeesha Gil"aade katamaa asatuwaa gideeddawaa
Daawite siseedda wode,
5 asaa kiittiide unttuntta, «Hinttenttu hinttenttu godaa Saa'oola moogeedda
keekatetsaa diraw, Med'inaa Goday hinttentta anjjo.
6 Ha"ikka Med'inaa Goday aggena siik'uwaanne tumatetsaa hinttentta besso; k'ay
hinttenttu ha keekatetsaa ootseedda diraw, taanikka hinttenttoo lo"otetsan kushiyaa
zaarana.
7 Ha"i zaari minnite; s'alite; ayaw gooppe, hinttenttu goday Saa'ooli
hayk'k'ikichcheedda; k'ay Yihudaa asatuu taana okkiide, barenttu bolla
kaateyeeddino» yaageedda.

Iyaabustte Israa'eeliyaa Bolla Kaateteedda

8 Saa'oola olanchchatuwaa gadaaway Neera na'aa Abaneeri Saa'oola na'aa
Iyaabustta akkiide, Maahinayma geetettiyaa sa'aa afeedda.
9 Hewaappe kaala Gala'aade, Aaseera, Iziraa'eela, Efireema, Biiniyaamanne
Israa'eeliyaa biittaa ubbaa bollan kaateyeedda.
10 Saa'oola na'aa Iyaabustte Israa'eeliyaa bolla kaatetiyaa wode aw oytamu laytsaa;
I laa"u laytsaa kaateteedda; shin, Yihudaa Asay Daawita kaalleedda.
11 Daawite Kebroonan Yihudaa asatuwaa bolla laappun laytsanne usuppun aginaa
kaateteedda.

Israa'eeliyaanne Yihudaa Giddon Denddeedda Olaa

2:2 1 Sam. 25:42-43 **2:4** 1 Sam. 31:11-13

12 Neera na'aa Abaneerinne Saa'oola na'aa Iyaabustte Asay Maahinaymappe
Gabaa'oona katamaa beeddino.
13 S'aruuyi na'ay Iyoo'aabinne Daawita Asay kes biide, Gabaa'oona dagatteedda
haatsaa matan unttunttunna gaketeeddino; itti c'itay dagatteedda haatsaappe
hefintsa baggana uttina, itti c'itay hafintsa baggana utteeddino.
14 Yaatina, Abaneeri Iyoo'aaba, «Ane wodallatuu denddiide, nu sintsan olaa
gaketino» yaageedda.
Hewaappe guyye Yoo'aabe, «Eeno, denddiide gaketino» yaageedda.
15 Hewaa diraw, Biiniyaama baggawunne Saa'oola na'aa Iyaabustte baggawaa
tammanne laa"u asatuu payduwaan kesiide, Daawita baggawaa ek'k'eedda
tammanne laa"u asatuwaana olaa gaketeeddino.
16 Ittuu ittuwaa huup'iyaa oyk'k'iide, bare oyk'k'eeddawaa miyiyaan miyiyaan
mashshaa dirggintsiide, ittippe hayk'k'eeddino; hewaa diraw, Gabaa'oonan de'iyaa he
sa'ay Helkkat-Hazurim (Mashshaa Gadiyaa) geetettee.
17 He gallassi wolk'k'aama olay olettina, Daawita Asay Abaneeranne Israa'eeliyaa
asaanne s'ooneedda.
18 S'aruuyi naanay heezzu Yoo'aabe, Abishaayinne Asaaheeli he sa'aan de'iino;
Asaaheeli gen"iyaadan elleelliidde wos's'ee.
19 Asaaheeli ushechcha woy haddirssa geenan Abaneera yederssuwaa sikkeedda.
20 Abaneeri guyye zaari s'eelliide, «Asaaheelaa, laa neenee?» yaagiide oochcheedda.
Asaaheeli, «Ee taana» yaageedda.
21 Abaneeri Aa, «Itti bagga, ushechcha woy haddirssa simma; asatuwaappe ittuwaa
oyk'k'aadde Aa olaa miishshaa k'aara akka» yaageedda; shin Asaaheeli Aa
yederssiyaawaa agganaw koyyibeenna.
22 K'aykka Abaneeri Asaaheela, «Taani neena ayaw wod'oo? taana yederssiyaawaa
agga! Neena wod'aade, taani ne ishaa Iyoo'aaba deemuwaa wootaade s'eellanee?»
yaagiide seereedda.
23 Shin Asaaheeli Aa yederssiyaawaa aggenaan is's'eedda. Hewaa diraw, Abaneeri
tooraa guyye tum"iide, Asaaheela uluwaa c'addeedda; tooray zokkiyaanna pini
kesseedda; Asaaheeli he sa'aan kunddiide hayk'k'eedda. Asaaheeli hayk'k'eedda sa'aa
gakkeedda Asay ubbay hewan ek'k'eedda.
24 Shin Iyoo'aabinne Abishaayi Abaneera yedersseeddino; away wulliyaa wode,
Gabaa'oona Mela Biittaa afiyaa ogiyaan Giiyaaha katamaappe sintsa baggana de'iyaa
Ama geetettiyaa Zooziyaa keseeddino.
25 Biiniyaama asatuu Abaneera guyyenna shiik'eeddino; unttunttu itti c'ita gidiide,
itti deriyaa huup'iyaan ek'k'eeddinno.
26 Hewaappe guyyiyaan Abaneeri Iyoo'aaba s'eesiide, «Med'inaw olettiide
de'aneeyye? Hawaa wurssetsay c'amo gidanawaa neeni erikkii? Ne asatuwaa,
‹Hintte ishatuwaa yederssiyaawaa aggite› geenan awude gatsay?» yaageedda.
27 Iyoo'aabe Abaneera, «S'oossay ero! Neeni haasayennan aggeedawaa gidintto, ta
Asay bare ishatuwaa sa'ay wonttana gakkanaw yedersana shin» yaageedda.
28 Hewaa diraw, Iyoo'aabe ulttuwaa punneedda; Asay ubbay ek'k'eedda.
Israa'eelatuwaakka zaaretsiide yedersibeykkino woy olibeykkino.
29 Abaneerinne Aa Asay he gallassaa k'ammaa ubbaa salppiidde Aaraba garaara
beeddino; Yorddaanoosa Shaafaa pinneeddino. Guurana hametiidde Maahinayma
simmeeddino.
30 Iyoo'aabe Abaneera yederssiyaawaa bashiide, bare asaa ubbaa itti sa'aa
shiishsheedda; s'eelliyaa wode, Asaaheeli baynnan Daawita asaappe tammanne
udduppun Asay pac'c'eedda.
31 Shin Daawita Asay Abaneera asaappenne Biiniyaama zaratuwaappe heezzu
s'eetanne usuppun tammu asatuwaa wod'eeddino.

32 Asaaheela anhaa akkiide, Beeteleeme kataman de'iyaa Aa aawuwaa duufuwaan
moogeeddino; Iyoo'aabinne Aa Asay k'ammaa hamettiidde ak'eedino;
wonttumaatsaan Kebroone katamaa gakkeeddino.

3

1 Saa'oola asaynne Daawita Asay daro wodiyaa oletteeddino; Daawite olan min
minniide biyaa wode, Saa'oola Asay daaburi daaburi beedda.

Daawita Attuma Naanaa

2 Kebroone kataman Daawitaw naanay yeletteeddino; Iziraa'eeliyaa Ahino'aama
yeleedda bayira na'ay Aminoona;
3 K'armmeloosiyaa Naabaala am"ata Abigaala yeleedda na'ay Kil"aabi
laa'entsuwaa; Gashuura Kaatiyaa Talmmaaya naatta Maa'ika yeleedda Abeseeloomi
heezzentsuwaa.
4 Oyddentsuu Haggiiti na'aa Adooniyaa; ichcheshentsu Abiis'aali na'aa Shafaas'iyaa.
5 Usuppuntsuu Daawita machchatti Egili na'aa Yitira'aama; ha naanay ubbay
Kebroonan Daawitaw yeletteeddino.

Abaneeri Daawitana c'aak'k'eteedda

6 Saa'oola asaananne Daawita asaana olettiyaa wode, Abaneeri Saa'oola asatuwaa
giddon min minniide beedda.
7 Saa'oolaw Aata naatta Ris'ifo geetettiyaa itti garadatta de'aw; Iyaabustte
Abaneera, «Ta aawuwaa garadattinna ayaw ak'aadii?» yaagiide oochcheedda.
8 Abaneeri Aa haasayan darssi yilotiide Yaabustta, «Taana neeni Yihudaa kanaa
huup'e gaaddiyye? Hachche taani ne aawuwaa Saa'oolaw, Aa ishatoonne Aa
dabbotoo lo"aad; taani neena Daawita kushiyan aatsaade immabeykke. Shin ha"i
neeni taana ha mishiratti gaasuwaan mootaadda!
9-10 Saa'oola zariyaappe kawutetsaa wotsi akkiide, Daanappe biide Berssaabeha
gakkanaw, Israa'eeliyaa bollanne Yihudaa bolla, Daawita kawutetsaa essanaw
Med'inaa Goday c'aak'k'i wotseedda ha yewuwaa taani ootsana d'ayooppe, s'oossay
Abaneera guufantso» yaageedda.
11 Iyaabustte Abaneeraw yayyeedda diraw, hara k'aalaa k'aattibeenna.
12 Abaneeri Kebroonan de'iyaa Daawitekko, «Biittay oossee? Neeni taananna
k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'a; Israa'eeliyaa Asay ubbay neekko simmanaadan taani
neena maaddana» yaagiide kiitaa yeddeedda.
13 Daawite, «Lo"o! Taani neenana k'aalaa c'aak'uwaa wotsana. Shin taani neena
ittibaa oochchay; neeni taana be'anaw yiyaa wode, Saa'oola naatto Miikaalo taw
akkenan yooppa» yaageedda.
14 Hewaappe guyyiyaan, Daawite Saa'oola na'aa Iyaabusettuwaakko kiittiide,
«S'eetu Piliss's'eematuwaa k'aaratuwaa c'ilooshaade akkeedda ta machchatto
Miikaalo taw imma» yaageedda.
15 Iyaabustte kiitaa yeddiide, I asinaa Laawisha na'aa Pals's'i'eelappe wotsi akkiide
ahiseedda.
16 I asinay Baahuriima katamaa gakkanaw yeekkiide I geeduwaa kaalleedda;
Abaneeri Aa, «Guyye simmaade soo ba» yaageedda; bitanii guyye simmiide beedda.
17 Abaneeri Israa'eeliyaa c'imatuwaakko biide, hawaadan yaageedda; «Daawite
hinttenttu bolla kaatetana mala, daro wodiyaa amotteeddita;
18 ane hekko ha"i polite! Ayaw gooppe, Med'inaa Goday, ‹Ta asaa Israa'eeliyaa,
taani Piliss's'eema asatuwaa kushiyaappenne unttunttu morkkiyaa ubbatuwaa
kushiyaappe ta k'oomaa Daawita baggana ashshana› geeddawaa hassayite»
yaageedda.

3:9-10 1 Sam. 15:28 **3:14** 1 Sam. 18:27

19 Abaneeri Biiniyaama zaretoo dumma haasayeedda; hewaappe guyyiyaan,
Israa'eeliyaa asaynne Biiniyaama Asay ubbay ootsanaw koyowaa ubbabaa Daawitaw
odanaw Kebroone katamaa beedda.
20 Abaneeri barenana laatamu asatuwaa akkiide, Kebroone katamaa biina,
Daawite aasinne Aa asaw imotaa makkeedda.
21 Hewaappe guyyiyaan Abaneeri Daawita, «Unttunttu neenana k'aalaa c'aak'uwaa
c'aak'k'etanaaddaaninne ne wozanay amottiyaa ubbaa mooddanaadan, taani baade
Israa'eeliyaa asaa ubbaa kaatiyaw ta godaw shiishshay» yaageedda; Daawite
Abaneera moyzziide saro yeddeedda.

Iyoo'aabe Abaneera Wod'eedda

22 He wode Daawita asaynne Iyoo'aabe olaappe darobaa omoodiide simmeeddino;
shin Abaneeri Kebroone kataman Daawitana de'enna; ayaw gooppe, Daawite
yeddina I saro beedda.
23 Iyoo'aabinne aanana de'iyaa olanchchatuu gakkiyaa wode, Asay Iyoo'aaba,
«Neera na'aa Abaneeri kaatiyaa Daawitakko yiina, kaatii Aa yeddina, I saro beedda»
yaagiide odeedda.
24 Hewaa diraw, Iyoo'aabe kaatiyaakko biide, «Waanaaddii! Abaneeri neekko yiina,
ayaw saro yeddaad? Hekko I beedda!
25 Neera na'ay Abaneeri neena c'immanaw, neeni geliyaasaanne kesiyaa sa'aa
be'anawunne neeni ootsiyaa ubbabaa eranaw yeedda» yaageedda.
26 Iyoo'aabe Daawita sintsaappe kesiide, Abaneera geeduwaa kiitaa yeddeedda;
unttunttu Aa Siira haatsaa ollaa miyaappe guyye zaareeddino; shin Daawite ha
yewuwaa erenna.
27 Abaneeri Kebroone katamaa guyye simmiide yeedda wode, Iyoo'aabe aanana
dumma haasayanawaadan dirssaa penggiyaa Aa afeedda; bare ishaa Asaaheela
suutsaa achchanaw Abaneera uluwaa c'addeedda; Abaneeri he sa'aan hayk'k'eedda.
28 Daawite ha yewuwaa siseeddawaappe guyyiyaan, «Taaninne ta kawutetsay
Neera na'aa Abaneera suutsan Med'inaa Godaa sintsan med'inawukka ooshettokko.
29 Aa suutsay Iyoo'aabanne Aa aawuwaa soo asaa ubbaa oochcho; ashuwaa bolla
madutsay de'iyaa asay, woy galbbay loytsi sakkiyaa asay, woy wobbiyaa asay, woy
mashshaan hayk'k'iyaa asay, woy koshshateedda Asay Iyoo'aaba zariyaan ubbakka
d'ayoppo!» yaageedda.
30 Hewaadan ootsiide, Gabaa'oona kataman keseedda olan barenttu ishaa
Asaaheela Abaneeri wod'eedda diraw, Iyoo'aabinne Aa ishaa Abishaayi Abaneera
wod'eeddino.
31 Daawite Iyoo'aabanne aanana de'iyaa asaa ubbaa, «Hinttenttu mayuwaa peed'ite;
maak'iyaa mayyite; Abaneera shanchchamaa sintsan hamettiidde yeekkite»
yaageedda. Kaatii Daawite shanchchamaa kaalliide beedda.
32 Abaneeri Kebroonan moogetteedda; kaatii bare k'aalaa d'ok'k'isiide duufuwaan
yeekkeedda; Asay ubbaykka yeekkeedda.
33 Kaatii Abaneeraw,
«Abaneeri eeyaa asaadan hayk'k'anaw bessii?
34 Aa kushii k'ashetti beenna;
Aa gediikka sanssalatan k'ashetti beenna.
Asay iita asatuwaa kushiyan hayk'k'iyaawaadan I hayk'k'eedda»
yaagiide zilaaleedda.
Asay ubbay Abaneeraw zaaretsiidekka yeekkeedda.
35 Sa'ay poo'o de'ishshin, Daawite ukitsaa maanaadan shoobbanaw Asay ubbay
aakko yeedda; shin Daawite, «Awa ayfii wullennan de'ishshin, ukitsaa woy harabaa
barenana be'ooppe, S'oossay taana wod'o» yaagiide c'aak'k'eedda.

36 Kaatii ootseeddawaa Asay ubbay be'iide nashetteedda; tumukka kaatii
ootseedda ubbabay asaa ubbaa nashechcheedda.
37 Hewaa diraw, he gallassi Daawita Asay ubbaynne Israa'eeliyaa Asay ubbay kaatii
Neera na'aa Abaneera wod'isibeennawaa akeekeeddino.
38 Kaatii bare k'oomatuwaa hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaa biittan
wolk'k'aama asaynne kaappuu hayk'k'eeddawaa hinttenttu akeekikitee?
39 Taani oketteedda kaatiyaa gidooppenne, hachche taw miyyii pac'c'eedda.
Hawanttu S'aruuyi naanay taw minneeddino; iitaa ootseeddawanttoo Med'inaa
Goday unttunttu oosuwaadan zaaro» yaageedda.

4

Yaabustte Asaa Kushiyaan Hayk'k'eedda

1 Saa'oola na'ay Yaabustte Abaneeri Kebroonan hayk'k'eeddawaa siseedda wode,
Aa wozanay yayeedda; Israa'eeliyaa Asay ubbaykka dagammeedda.
2 Saa'oola na'aa Yaabusttew c'uguwaa kaaletsiyaa laa"u kaappatuu de'iino; ittuwaa
suntsay Ba'aana; yenkkuwaa suntsay Rekaaba; unttunttu Biiniyaama zariyaa
gideedda Ba'erootiyaa Rimoona naanaa. Ba'eroota katamay Biiniyaama baggaadan
paydetee;
3 ayaw gooppe, Ba'erootan de'eedda asatuu Gittayma gadiyaa bak'atiide, heedeppe
hachche gakkanaw betiyaadan yaan de'eeddino.
4 Saa'oola na'aa Yoonataanaw laa"u gedii sileedda na'ay de'ee; Saa'oolanne
Yoonataana worii Iziraa'eeliyaappe gakkeedda wode, I ichcheshu laytsaa na'aa; he
na'aa dichchiyaana Aa akkaade bak'ataaddu; shin Aa bak'atanaw dirbbishin, na'ay
kunddiide sila kesseedda; he na'aa suntsay Manfibosheeta.
5 Ba'erootiyaa Rimoona naanay Rekaabinne Ba'aani Yaabustte soo baanaw
keseeddino; unttunttu biide seeta gallassi gakkeeddino; I awaappe shemppee.
6 Unttunttu soy geliide zarggaa akkiyaawaa malatiide Yaabustta uluwaan c'addina
hayk'k'eedda. Rekaabinne Aa ishaa Ba'aan leelan geleeddino.
7 Unttunttu soy geliyaa wode, Yaabustte k'ol"on arssaan giseeddawaa demmiide, Aa
uluwaa c'addiide wod'eeddino; Aa k'ood'iyaappe muuc'eeddino; muuc'eedda
huup'iyaa akkiide, Aaraba garaara afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, k'ammaa ubbaa
hametteeddino.
8 Yaabustte huup'iyaa Kebroonan de'iyaa Daawitew ahiide kaatiyaa, «Neena
wod'anaw koyeedda ne morkkiyaa Saa'oola na'aa Yaabustte huup'iyaa hawaa be'a;
Saa'oola bollaaninne Aa na'aa bollan kaatiyaa nu godaa haluwaa Med'inaa Goday
hachche keseedda» yaageeddino.
9 Shin Ba'erootiyaa Rimoona naanaa Rekaabanne Aa ishaa Ba'aana Daawite
hawaadan yaageedda; «Metuwaa ubbaappe taana ashsheeda Med'inaa Goday ero!
10 Itti bitanii taakko yiide, mishiraachchuwaa odiyaawaadan, ‹Saa'ooli
hayk'k'eedda› yaagiide taw odina, taani Aa S'ik'ilaagan oyk'k'aade wod'isaad; taani
Aa mishiraachchoo immeedda gatii hewaa.
11 Bare son bare arssaan giseedda s'illo bitaniyaa wod'eedda iita asatoo Aa
haluwaa kessiyaawe ay keeshshaa iitanddeeshsha! Aa suutsaa taani hinttenttu
kushiyaappe ha"i achchana; hinttentta taani biittaa bollappe d'ayssana!» yaageedda.
12 Rekaabanne Ba'aana wod'anaadan Daawite bare olanchchatuwaa azazeedda;
olanchchatuu unttuntta wod'eeddino; unttunttu kushiyaanne gediyaa k'ans's'i
diggiide, dalbbantsaa haatsaa matan Kebroone kataman kak'k'eeddino. Yaabustte
huup'iyaa akkiide afiide, Abaneera duufuwaan Kebroonan moogeeddino.

Israa'eeliyaa Ubbaa Bolla Daawite Kaatetussaa

4:4 2 Sam. 9:3 **4:10** 2 Sam. 1:1-16

5

(5:1—24:25; 1 Od. 11:1-9; 14:1-7)

Koyro Laytsatuwaa
(5:1—10:19)

1 Israa'eeliyaa zariyaa ubbatuu Daawitakko Kebroone katamaa yiide, «Nuuni ne
ashonne ne suutsaa.
2 Kase Saa'ooli nuw kaatiyaa gidiide de'iyaa wodekka, Israa'eeliyaa asaa olaw
kaaletseeddawe neena. Med'inaa Goday neena, ‹Neeni ta asaa Israa'eeliyaa
heemmana; neeni unttunttu bolla kaatetana› yaagi wotseedda» yaageeddino.
3 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa c'imatuu ubbay Daawitakko Kebroone katamaa
yeeddino; I unttunttunna Kebroonan Med'inaa Goday sintsan k'aalaa c'aak'uwaa
c'aak'k'eteedda; Israa'eeliyaa bolla kaatetanaadan Daawita unttunttu okkeeddino.
4 Daawite kaatetiyaa wode aw hattamu laytsaa; oytamu laytsaa I kaateteedda.
5 Kebroone kataman Yihudaa bolla laappun laytsanne usuppun aginaa I
kaateteedda; Yerusaalamen Israa'eeliyaa ubbatuwaa bollanne Yihudaa bolla
hattamanne heezzu laytsaa kaateteedda.

Daawite Yerusaalama S'ooneedda

6 Yerusaalamen de'iyaa Yaabuusa asatuwaa olanaw Daawitenne Daawita Asay
beeddino; Yaabuusa asatuu, «Daawite ha katamaa gelanaw danddayenna» giide
k'oppeeddino. Yaatiide unttunttu Aa, «Neeni ha sa'aa gelakka; haray atto shin,
k'ook'etuwaanne wobbatuu neena te'anaw danddayiino» yaageeddino.
7 Gidooppenne, Daawite S'iyoonen de'iyaa unttunttu geessuwaa oyk'k'eedda;
S'iyoone Daawita Katamaa geetetteedda.
8 He gallassi Daawite bare asaa, «Yaabuusa asatuwaa s'ooniyaa Asay ooninne
Daawita morkketuu, he ‹wobbatuunne k'ook'atuu› de'iyaa sa'aa gakkanaw, haatsay
goggiide kesiyaa s'oo'iyaanna gelanaw koshshee» yaageedda. Hewaa diraw,
«K'ook'etunne wobbatuu kaatiyaa golliyaa gelikkino» geetetteedda.
9 Daawite he geessuwaa oyk'k'iide, yaan de'eedda; he geessuwaa Daawita Katamaa
yaagiide suntseedda. Daawite Miilloppe doommiide, he katamaa yuushshi aatsiide
gimbbisseedda.
10 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa S'oossay aanana de'iyaa diraw, Daawite
min minniide beedda.
11 S'iiroosa Kaatii Kiiraami Daawitaw asaa kiitteedda. Zigaa mudetsaa,
anaas'etuwaanne shuchchaa massiyaawantta aw yeddeedda; asatuu Daawitaw
golliyaa kees's'eeddino.
12 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa bolla Aa kaatiyaa ootsiide esseeddawaanne bare
asaa Israa'eeliyaa diraw Aa kawutetsaa d'ok'k'u ootsiide bonchcheeddawaa Daawite
ereedda.
13 Daawite Kebroonappe Yerusaalame yeeddawaappe guyyiyaan, hara
garadatuwaanne hara machchetuwaa gujjiide akkeedda. Hara mac'c'a naanaynne
attuma naanay aw yeletteeddino.
14 Yan aw yeletteedda attuma naanaa suntsay Shaamu'a, Shobaaba, Naataana,
Solomona,
15 Yibihaara, Elishuu'a, Nefeega, Yaafi'a,
16 Elishamaa'a, Eliyadaa'anne Elifelees'a.

Daawite Piliss's'eema Asatuwaa S'ooneedda
(1 Od. 14:8-17)

5:4 1 Kat. 2:11; 1 Od. 3:4; 29:27 **5:6** Iya. 15:63; Dat. 1:21

17 Daawite Israa'eeliyaa bolla kaatiyaa gidiide oketteeddawaa Piliss's'eema asatuu
siseedda wode, unttunttu ubbay Daawita koyanaw keseeddino; shin Daawite hewaa
sisiide, duge gimbbiyaa giddo beedda.
18 Piliss's'ematuu k'aykka biide, Rafayma Wombban laalettiide utteeddino.
19 Hewaa diraw, Daawite Med'inaa Godaw, «Taani baade Piliss's'ematuwaa oloo?
Neeni unttuntta taw aatsa immanii?» yaagiide oochcheedda.
Med'inaa Goday Daawita, «Ee ola. Taani unttuntta new aatsa immana» yaageedda.
20 Daawite Ba'aali-Paraas'iima giyaa sa'aa biide, yaan unttuntta s'ooneedda.
Yaatiide Daawite, «Haatsaa di'uu d'uussi aad'd'iyaawaadan Med'inaa Goday ta
morkkatuwaa gidduwaanna taana aatseedda» yaageedda. Hewaa diraw, he sa'aa
suntsay Ba'aali-Paraas'iima geetetteedda.*
21 Piliss's'ematuu barenttu eek'atuwaa he sa'aan yeggiide beeddino. Yaatina
Daawitenne Aa Asay he eek'atuwaa akkiide afeedino.
22 Piliss's'ematuu guyye simmiide biide, laa'entsuwaa Rafayma Wombban laaletti
utteeddino.
23 Daawite Med'inaa Godaa laa'entsuwaakka oochchina, S'oossay Aa, «Sitti gaade
pude unttunttu bolla booppa; unttunttu guyyenna yuuyya aad'd'a, Boo'iyaa
mitsaappe sintsa baggana olanaw giiga.
24 Boo'iyaa huup'iyaan olaa kooshshaa neeni sisiyaa wode elleella. Ayaw gooppe,
hewe Piliss's'eema olanchchatuwaa shoc'anaw Med'inaa Goday neeppe sintsaw
aad'd'eedda giyaawaa» yaageedda.
25 Daawite Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseedda; Gebaa'appe biide
Gezeera gakkanaw, Piliss's'eema olanchchatuwaa Daawite wod'eedda.

6

S'oossaa Taabootay Yerusaalame Yeedda
(1 Od. 13:1-14; 15:25—16:6, 43)

1 Israa'eeliyaa giddoppe dooretteedda hattamu sha"a asatuwaa Daawite
laa'entsuwaa s'eesiide shiishsheedda.
2 Daawittenne Aa Asay ubbay Yihudaan de'iyaa Ba'aala (K'iriyaatiyyi-Aarim)
geetettiyaa katamaappe denddiide, kiruubetuwaappe gidduwaan bare kawutetsaa
araataa bolla utteedda ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa suntsan s'eesetteedda
S'oossaa Taabootaa yaappe ahanaw beeddino.
3 Unttunttu S'oossaa Taabootaa ooratsa gaariyan wotsiide, zooziyaa huup'iyaan
de'iyaa Abinaadaaba sooppe aheeddino; Abinaadaaba naanay Uuzinne Ahiyoy
ooratsa gaariyaa kaaletsino.
4 Yaappe S'oossaa Taabootaa ahiyaa wode, Ahiyo Taabootaappe sintsanna
hamettee.
5 Daawitenne Israa'eeliyaa Asay ubbay diitsaanne maasink'k'uwaa diis's'iidde,
kabaruwaa bak'k'iiddenne dawalaanne shaashooraa k'aatsiidde, barenttoo
kumentsaa wolk'k'an Med'inaa Godaa sintsan nashetiidde bonchcheeddino.
6 Naakona katsaa bukkiyaa udduma gakkiyaa wode, booratuu d'ubettina, Uuzi
bare kushiyaa yeddiide, S'oossaa Taabootaa oyk'k'eedda.
7 Uuzi Taabootaa bochcheedda diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Uuza bolla ees's'i
kesseedda. S'oossay Aa shoc'ina, he sa'aan S'oossaa Taabootaa miyyiyaan ellekka I
hayk'k'i aggeeda.
8 S'oossaa hank'k'uu Uuza shoc'eedda diraw, Daawite yiloteedda. He sa'ay hachche
gakkanaw, Pereezi-Uuzaa (Uuzi me"eedda sa'aa) geetettee.

---

* **5:20** ***Ba'aali-Paraas'iima:*** Ha suntsaa biletsay «D'uussiide geleedda Goda» giyaawaa. **6:2** Kes. 25:22 **6:3** 1 Sam. 7:1-2

9 He gallassi Daawite Med'inaa Godaw yayyiide, «Med'inaa Godaa Taabootay taakko
simmi waan yaannee?» yaageedda.
10 Hewaa diraw, Daawite S'oossaa Taabootaa barenana Daawita Katamaa ahanaw
koyyibeenna; hewaa aggiide Gitaatiyaa Obeedi-Eedooma giyaa bitaniyaa soo afeedda.
11 Med'inaa Godaa Taabootay Gitaatiyaa Obeedi-Eedooma son heezzu aginaa
gam"eedda; Med'inaa Goday aane Aa soo asaa ubbaa anjjeedda.
12 Hewaappe simmiide, «S'oossaa Taabootaa diraw, Med'inaa Goday
Obeedi-Eedooma soo asaanne aw de'iyaa ubbabaa anjjeedda» yaagiyaawaa Kaatii
Daawite siseedda; hewaa diraw, Daawite Obeedi-Eedooma soo biide, S'oossaa
Taabootaa Daawita Katamaa nashechchan aheedda.
13 Med'inaa Godaa Taabootaa tookkeedda asatuu usuppunuwaa tanggeedda
payduwaan payduwaan unttuntta essiide, itti korumaanne itti bolttiboltta maraa
Daawite yarshsheedda.
14 Daawite suufiyaa giyaa k'ac'inaappe dadetteedda eefuudiyaa mayyiide, barew
de'iyaa wolk'k'aa ubbaan Med'inaa Godaa sintsan dureedda.
15 Inne Israa'eeliyaa asatuu ubbatuu nashechchan hombboc'iiddinne ulttuwaa
punniidde Med'inaa Godaa Taabootaa Daawita Katamaa aheeddino.
16 Med'inaa Godaa Taabootay Daawita Katamaa geliyaa wode, Saa'oola naatta
Melkkoola maskkootiyaanna S'eellaade, Kaatii Daawite Med'inaa Godaa sintsan
guppishiininne durishina be'aaddu; Daawita bare wozanaan kad'aaddu.
17 Daawite Med'inaa Godaa Taabootaa wotsanaw d'ogeedda dunkkaaniyaa giddon
Taabootaa ahiide wotseeddino; Daawite s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa
yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshsheedda.
18 Daawite s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshiyaawaa
Poleeddawaappe guyyiyaan, ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa suntsan asaa
anjjeedda.
19 Israa'eeliyaa asaw ubbaw, mac'c'awoo attumawoo huup'iyaan huup'iyaan itti itti
komppo ukitsaa, itti itti mus'o ashuwaakka woyniyaa teeraa melaappe nuketteedda
itti itti ukitsaa gisheedda. Hewaappe guyyiyaan Asay ubbay bare soo bare soo
simmeedda.
20 Daawite bare soo asaa anjjanaw soo simmeedda wode, Saa'oola naatta
Melkkoola Aa mokkanaw kesaade, «Shufuro asatuu kallo hamettiyaawaadan,
hachche Israa'eeliyaa kaatii bare k'oomatuwaa mac'c'a k'oomatuwaa sintsan
kallottiide, ayaa bonchchetteedde!» yaagaaddu.
21 Daawite, «Ne aawuwaappenne Aa soo asaappe aatsiide, bare asaa Israa'eeliyaa
kaaletsanaadan taana dooreedda Med'inaa Godaa sintsan duraad. Taani Med'inaa
Godaa bonchchanaw duriyaawaa aggikke.
22 Taani hawaappe aatsaade birokka taana toochchana; taani ta huup'iyaa zik'k'i
ootsana. Shin neeni geedda mac'c'a k'oomatuwaa sintsan taani bonchchettana»
yaageedda.
23 Hewaa diraw, Saa'oola naatta Miikaala hayk'k'ana gakkanaw, na'aa yelabeykku.

7

S'oossay Daawitew Immana Geedda Hidoota
(1 Od. 17:1-15)

1 Kaatii Daawite bare kaatiyaa gollen utteeddawaappe guyyiyaaninne Med'inaa
Goday Aa, Aa morkkatuwaa ubbaappe shemppisseeddawaappe guyyiyaan,
2 timbbitiyaa odiyaa Naataana, «Taani zigaappe kees'etteedda gollen de'ay; shin
S'oossaa Taabootay dunkkaaniyaan de'ee» yaageedda.

6:11 1 Od. 26:4-5 **6:19** 1 Od. 16:43

3 Naataan Daawita, «Ootsanaw ne wozanay k'oppeeddawaa ubbaa kiiteta; Med'inaa
Goday neenana de'ee» yaageedda.
4 Shin he gallassaa k'amma Med'inaa Godaa k'aalay Naataanakko yiide,
5 «Ba; ta k'oomaa Daawita hawaadan yaaga; Med'inaa Goday hawaadan yaagee;
‹Taani de'ana golliyaa kees's'anawe taana gaade k'oppay?
6 Ayaw gooppe, taani Israa'eelatuwaa Gibs'e gadiyaappe kesseedda gallassaappe
doommaade hachche gakkanaw gollen de'abeykke; taani dunkkaaniyaan yaanne
haanne yuuyyaadde de'aad.
7 Taani Israa'eeliyaa asaa ubbaanna yuuyyeedda sa'aa ubbaan, ta asaa Israa'eeliyaa
heemmana mala, taani suntseeddawanttuppe ittuwaanne taw zigaa golliyaa ayaw
kees's'abeykkii? gaade oochchabeykke› » yaagee yaaga.
8 «Hewaa diraw, ha"ikka ta k'oomaa Daawitaw oda; ‹Ubbaappe Wolk'k'aama
Med'inaa Goday neena hawaadan yaagee; «Taani neena hentsaa gadeppe, dorssaa
heemmiyaa saappe dentsaade, ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsanaadan akkaad.
9 Neeni beedda sa'aa ubbaan taani neenana gidaad; ne morkkatuwaa ubbaa taani
ne sintsaappe diggaad. Ha"i simmi taani ha sa'aan eretteedda wolk'k'aama asatuwaa
suntsaadan ne suntsaa gitayana.
10-11 K'ay taani ta asaw Israa'eeliyaw sa'aa immaade, unttuntta he sa'aan tokkana.
Hewaa diraw, unttunttu barenttu sa'aan de'ana; laa'entso unttunttu
shabbarettikkino. Beni wodiyaaninne ta asaa Israa'eeliyaa bolla daannatiyaawantta
taani suntseedda wodiyaadan, iitatuu unttuntta zaaretsiide naak'k'ikkino. K'ay taani
neena ne morkkatuwaa ubbaappe shemppissana.
« ‹ «Hewaa bollankka Med'inaa Goday bare huup'iyaw ne zaratuu de'anaadan new
golliyaa kees's'anawaa odee.
12 Ne laytsay wurina hayk'k'aadde, ne mayzza aawotuwaan gakettiyaa wode, ne
gulbbataappe yeletteedda na'aa taani dentsana; Aa kawutetsaa minisana.
13 Ta suntsaw golliyaa kees's'anawe Aa; taani Aa kawutetsaa araataa med'inaw
minissa essana.
14 Taani aw aawuwaa gidana; ikka taw na'aa gidanawaa. I baliyaa wode, taani Aa
asaa s'am"an, Asay shoc'iyaa lissuwaan Aa seerana.
15 Shin taani ne sintsaappe diggeedda Saa'oolappe ta siik'uu aketeeddawaadan,
aappe ubbakka aketena.
16 Ne zaratuunne ne kawutetsay ta sintsan med'inaw gam"ana; ne kawutetsaa
araataykka med'inaw min ek'k'ana» yaagee› yaaga» yaageedda.
17 Naataan S'oossay aw sas'aani k'onc'c'isseedda k'aalaa ubbaa Daawitaw odeedda.

Daawita Woosaa
(1 Od. 17:16-27)

18 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Daawite dunkkaaniyaa geliide, Med'inaa Godaa
sintsan utteedda. Hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Godaw, neeni hawaa ubbaa taw ootsanaw taani oonee? Ta soo asaykka
ayee?
19 Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hawe ne ayfiyaa sintsan guutsa
malatina, sintsappe ne k'oomaa zaretoo hananawaakka haasayaadda. Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hawe neeni asaw owukka ootsiyaa oosuwaa gidenna.
20 «Hawaappe aad'd'iyaawaa taani Daawite new ay gaanaw danddayayitaa? Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Godaw, neeni taana ne k'oomaa eraasa.
21 Neeni ne k'aalaa diraw, ne wozanaa k'ofaadan ha wogaabaa ootsaadde, taana ne
k'oomaa erissaadda.

7:12 Maz. 89:2-4; 132:11; Yoh. 7:42; Kit. 2:30 **7:14** Maz. 89:26-27; 2 K'or. 6:18; Ibr. 1:5 **7:16** Maz. 89:36-37

22 «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, neeni ay keeshshaa giteeshsha! Ne
mali ittuunne baawa; nuuni nu haytsaan siseeddawaadankka, neeppe attina hara
s'oossay baawa.
23 Neeni ne asaa ootsanaw wozeedda ne asaa Israa'eeliyaa malatiyaa hara
kawutetsi sa'aa bollan baawa. Neeni unttunttoo ootseedda gitanne malalissiyaa
oosotu gaasuwaan ne suntsay biittan sa'aan eretteedda. Neeni ne asaa sintsaappe
hara kawutetsatuwaanne unttunttu s'oossatuwaa laaggaadda.
24 Neeni ne asaa Israa'eeliyaa med'inaw newaa ootsaadda. Abeet Med'inaa Godaw,
neenikka unttunttu S'oossaa gidaadda.
25 «Med'inaa Godaa S'oossaw, simmi ha"i neeni ne k'oomawunne Aa zeretsaw
ootsana geeddawaa med'inaw naaga; neeni ootsana geeddawaadankka kiiteta.
26 Hewan ne suntsay med'inaw gitatana; asaykka neena, ‹Ubbaappe Wolk'k'aama
S'oossay Israa'eeliyaa S'oossaa› yaagana. Ne k'oomaa Daawita zaratuukka ne sintsan
minniide ek'k'ana.
27 «Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni
hawaa, ‹Taani ne zaratuu de'anaadan ootsana› yaagaadde taw ne k'oomaw
k'onc'c'aadda; hewaa diraw, taani ne k'oomay neena ha woosaa woossanaw s'alaad.
28 Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, neeni S'oossaattee! Ne k'aalaykka
ammanettiyaawaa; neeni ha lo"o k'aalaa taw ne k'oomaw ootsana gaadda.
29 Ne sintsan yaa med'inaw gam"anaadan, ne k'oomaa zariyaa anjjanaw
hidootaadda. Ayaw gooppe, Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hewaa
haasayaadda; k'ay ne anjjuwaan ne k'oomaa zaratuu med'inawukka anjjettana»
yaaga wotsaadda.

8

Daawite Olaan Demeedda S'oonuwaa
(1 Od. 18:1-17)

1 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Daawite Piliss's'eematuwaa s'ooniide mooddeedda;
yaatiide Metegi'aama giyaa katamaa Piliss's'eema asatuwaa kushiyaappe wotsi
akkeedda.
2 K'ay Moo'aabe asatuwaakka Daawite s'ooneedda. Gadiyaan I unttuntta gisisiide
wodoruwaan likkeedda; laa"u wodoruwaan likketteedda ubbatuwaa wod'eedda;
heezzentso wodoruwaan likketteeddawantta pas'a aggeeda. Yaatina Moo'aabe
asatuu Daawitaw moodettiide giiraa giireeddino.
3 Rahooba na'ay, S'ooba Kaatii Hadaadi'eezere Efiraas'iisa Shaafaa matan de'iyaa
bare zawaa zaari akkanaw biide, Daawitana olettina, Daawite Aa s'ooneedda.
4 Daawite Aa asaappe itti sha"anne laappun s'eetu para'a asatuwaana laatamu
sha"a gediyaa asatuwaa omoodeedda. Daawite gaaretuwaa goochchanaw s'eetu
paratuwaa ashshiide, hara paratuwaa ubbaw gaaduwaa k'ans's'eedda.
5 Damask'k'o kataman de'iyaa Sooriyaa olanchchatuu S'ooba Kaatiyaa
Hadaadi'eezera maaddanaw yeedda wode, Daawite unttuttuppe laatamanne laa"u
sha"atuwaa wod'eedda.
6 Hewaappe guyyiyaan, Daawite Sooriyaa kawutetsaaninne Damask'k'o kataman
olanchchatuwaa geessuwaa med'd'eedda. Yaatina Sooriyaa asatuu Daawitaw
moodetiide, giiraa giireeddino. Daawite beedda sa'aa ubbaan Med'inaa Goday aw
s'oonuwaa immeedda.
7 Hadaadi'eezera ola gadaawatuu oyk'k'iyaa work'k'aa gonddalliyaa Daawite
akkiide, Yerusaalame aheedda.
8 Bes'aahanne Berotaaya geetettiyaa Hadaadi'eezera katamatuwaappe Kaatii
Daawite nahaasiyaa giyaa birataa loytsi daruwaa akkeedda.

7:23 Zar. 4:34

9 Hadaadi'eezera olanchchatuwaa ubbaa Daawite s'ooneeddawaa Hamaata Kaatii
Too'i siseedda.
10 Hadaadi'eezera olettiide s'ooneedda diraw, Aa hashshu gaanawunne sarotanaw
bare na'aa Yoraama Kaatiyaa Daawitakko kiitteedda. Ayaw gooppe, Hadaadi'eezere
Too'aara olettiide gam"eedda. Yoraame yiidde work'k'aappe, biraappenne
nahaasiyaappe med'etteedda miishshatuwaa Daawitaw aheedda.
11-12 Kaatii Daawite ha miishshatuwaa Med'inaa Godaw dummayi wotseedda. K'ay
Daawite bare s'ooneedda kawutetsatuwaappe ubbaappe, Sooriyaappe, Moo'aabeppe,
Amoona asatuwaappe, Piliss's'eema asatuwaappenne Amaaleek'a asatuwaappe
akkeedda work'k'aanne biraa Rahooba na'aa, S'ooba Kaatiyaa Hadaadi'eezereppe
akkeedda omooduwaa kasewaadankka S'oossaw dummayi wotseedda.
13 Mas'iniyaa Zanggaaraan tammanne hosppun sha"a Eedooma asatuwaa Daawite
wod'i simmeeddawaappe guyyiyaan, I haytsateedda.
14 Daawite Eedooma biittaa ubbaan olanchchatuu geessuwaa med'd'eedda; yaatina
he biittaa Asay ubbay Daawitaw moodeteedda. Daawite beedda sa'aa ubbaan
Med'inaa Goday aw s'oonuwaa immeedda.

Daawite Bare Kawutetsan Suntseedda Asatuwaa

15 Hewaadan ootsiide, Daawite Israa'eeliyaa ubbaa bolla kaateteedda; bare asaa
ubbaa s'illotetsaaninne suure pirddan akkeedda.
16 S'aruuyi na'ay Yoo'aabe olanchchatuu gadaawaa; Ahiluuda na'ay Yoosaafees'e
haneeddabaa s'aafiyaawaa.
17 Ahis'uuba na'ay S'aadook'inne Abiyaataara na'ay Abimeleeki k'eesetuwaa;
Saraayi k'ay s'aafiyaa;
18 Yoodaahe na'ay Banaayi Kalitaawatuwaanne Felitaawatuwaa (kaatiyaa
naagiyaawanttu) bolla kaappuwaa. Daawita attuma naanay k'eesatuwaa.

9

Daawitanne Manfibosheeta

1 Itti gallassi Daawite, «Yoonataana diraw, taani aw keekanaadan hanno gakkanaw
Saa'oola k'antsaappe atteeda Asay de'iishsha?» yaagiide oochcheedda.
2 He wode S'iiba giyaa itti k'oomay Saa'oola son de'ee; I Daawita sintsa yaanaadan
s'eeseeddino; yiina kaatii Aa, «Neeni S'iibee?» yaagiide oochcheedda.
Ikka, «Ee taani S'iiba, ne k'oomaa» yaageedda.
3 Hewaappe guyye kaatii Aa, «S'oossaa keekatetsaa taani keekanaadan, Saa'oola
k'antsaappe palaheedda itti asaynne baawee?» yaageedda.
S'iibi kaatiyaa, «Yoonataana naanatuwaappe ittuu hanno gakkanaw de'ee; he na'aw
laa"u gedetuukka sila» yaageedda.
4 Kaatii, «I hak'an de'ii?» yaageedda.
S'iibi, «Lodabaara giyaa sa'aan Ammi'eela na'aa Maakira son de'ee» yaageedda.
5 Hewaappe guyye Kaatiyaa Daawite kiittiide, Lodabaarappe Ammi'eela na'aa
Maakira sooppe ahiseedda.
6 Saa'oola na'aa Yoonataana na'ay Manfibosheete Daawitakko yeedda; yi gakkiide,
Daawita sintsan s'oonetaad giide giseedda.
Yaatina, Daawite Aa, «Manfibosheetaa!» yaagiide s'eeseedda.
I, «Abee ta godaw, taani ne k'oomaa» yaageedda.
7 Daawite Aa, «Yayyoppa; ne aawuwaa Yoonataana diraw, taani new keekana. Ne
aawuwaa aawuwaa Saa'oola gadiyaa ubbaa taani new zaarana; k'ay neeni ubbaa
wode ta masoofiyaappe maana» yaageedda.

8:13 Maz. 60 (Huup'iyaa) **9:1** 1 Sam. 20:15-17 **9:3** 2 Sam. 4:4

8 Hewaappe guyye Manfibosheete laa'entsuwaa gisiide, «Hayk'k'eedda kanaa malaa
taana neeni dosaade s'eellanaw, ne k'oomay taani oonee?» yaageedda.
9 Kaatii, Saa'oola k'oomaa S'iiba s'eesiide, «Saa'oolewaanne Saa'oola soo asaawaa
gideeddawaa ubbaa taani ne godaa na'aa na'aw immaad.
10 Ne godaa na'aa na'ay maanaadan neeni, ne naanaynne ne k'oomatuu aw gadiyaa
goshite; doliyaa katsaa aw ahite. Gidoppekka, ne godaa na'aa na'ay Manfibosheete
ubbaa wode ta masoofiyaappe maana» yaageedda. S'iibaw tammanne ichcheshu
attuma naanaynne laatamu k'oomatuu de'iino.
11 S'iibi kaatiyaa, «Neeni ta goday kaatii ne k'oomaa azazeedda ubbabaa taani ne
k'oomay polana» yaageedda. Hewaa diraw, Manfibosheete kaatiyaa naanatuwaappe
ittuwaadan kaatiyaa masoofiyaappe meedda.
12 Manfibosheetaw Miika giyaa guutsa na'ay de'ee. S'iiba son de'iyaa asatuu
ubbatuu Manfibosheetaw k'oomaa gideeddino.
13 Manfibosheete ubbaa wode kaatiyaa masoofiyaappe miyaa diraw, I
Yerusaalamen de'ee. Aa gedii laa"attuukka sila.

10

Daawite Amoonatuwaanne Sooretuwaa S'ooneedda
(1 Od. 19:1-19)

1 Hewaappe guyyiyaan, Amoonatuwaa Kaatiyaa Naa'oosi hayk'k'eedda; Aa na'ay
Hanuuni Aa kotaan kaateteedda.
2 Daawite, «Aa aawuu taw keekeddawaaddan Naa'oosa na'aa Hanuunaw taanikka
keekana» yaageedda. Hewaa diraw, Aa mintsetsanaw Daawite bare asaa aakko
kiitteedda.
Daawita Asay Amoona gadiyaa gakkeedda wode,
3 Amoona asaa kaappatuu barenttu godaa Hanuuna, «Daawite neena mintsetsanaw
ha asatuwaa kiitteeddawe ne aawuwaa bonchchuwaa dirassaa gaaddiyye? I bare
asaa kiitteeddawe ha katamaa s'eellanaassa, wochchanaassanne olettiide
s'oonanaassa» yaageeddino.
4 Hanuuni Daawite kiitteeddawantta oyk'k'iide, unttunttu buuchchaappe bagga
meedeedda; unttunttu mayuwaakka uttiyaa dulliyaa baggappe k'ans's'i akkiide,
unttuntta yeddeedda.
5 Hewaa diraw, asatuu daro yeellateeddino. Daawite hewaa sisiide, I unttunttunna
gakettiyaa asaa kiitteedda; unttunttukko kiittiide, «Hinttenttu buuchchay dic'c'ana
gakkanaw, Yaarikko Kataman de'ishshite; hewaappe guyyiyaan haa yiite» yaageedda.
6 Amoonatuu barenttu kiitan Daawite unttuntta morkkanaadan ootseeddawaa
ereedda wode, Beeti-Rahoobanne S'ooba katamatuwaan de'iyaa Sooriyaa
asatuwaappe laatamu sha"a gediyaa asatuwaa, Tooba gadiyaappe tammanne laa"u
sha"a asatuwaanne Maa'ika biittaa kaatiyaappe itti sha"a asatuwaa k'as'areeddino.
7 Daawite hewaa siseedda wode, Yoo'aabanne de'iyaa olanchchatuwaa ubbaa
unttunttu bolla yeddeedda.
8 Amoonatuu kesiide, katamaa penggiyaan olaw salppeeddino; S'oobappenne
Rahoobappe yeedda Sooriyaa asatuu, Tooba asatuunne Maa'ika asatuu dembban
barekka de'iino.
9 Yoo'aabe barena olay sintsananne guyyenna dooddeeddawaa be'eedda;
Israa'eelatuu giddoppe ubbaappe minniyaa olanchchatuwaa doori akkiide, Sooriyaa
asatuwaa sintsan salppisseedda.
10 Atteeda asatuwaa bare ishay Abishaayi azazana mala ootsiide, Amoona
asatuwaa sintsan salppisseedda.
11 Yoo'aabe bare ishaa, «Sooriyaa asatuu taw wolk'k'aamooppe, neeni yaade, taana
maadda. K'ay Amoona asatuu new wolk'k'aamooppe, taani yaade, neena maaddana.

12 Simmi minna! Nu asaa dirawunne nu S'oossaa katamatuwaa diraw, ane min olettoytte. Med'inaa Goday barena lo"iyaawaa ootso» yaageedda.
13 Hewaappe guyyiyaan, Yoo'aabinne aanana de'iyaa Asay Sooriyaa asatuwaana olettanaw lawuhu geeddino. Yaatina, Sooriyaa asatuu Aa sintsaappe bak'atteedino.
14 Sooriyaa asatuu bak'ateeddawaa Amoona asatuu be'eedda wode, unttunttukka Abishaaya sintsaappe bak'atiide, katamaa geleeddino. Yoo'aabe Amoona asatuwaana olettiyaawaa aggiide, Yerusaalame simmeedda.
15 Sooriyaa asatuu Israa'eeliyaa asatuu unttuntta s'ooneeddawaa ereedda wode, barenttu olanchchatuwaa ubbaa zaariide shiishsheeddino.
16 Kaatii Hadaadi'eezere Sooriyaa asatuwaa Efiraas'iisa Shaafaappe hefintsa baggappe kiittiide ahiseedda; Helaama beeddino. Hadaadi'eezera olanchchatuu gadaaway Shobaaki unttuntta kaaletsee.
17 Daawite hewaa siseedda wode, Israa'eeliyaa olanchchatuwaa shiishshiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinneedda; Helaama gakkeedda. Sooriyaa asatuu Daawitana gaketanaw salppiide, aanana oletteeddino.
18 Shin Sooriyaa asatuu Israa'eelatuu sintsaappe bak'atteedino; Daawite Sooriyaa olanchchatuwaappe paraa gaariyaa laaggiyaa laappun s'eetu asatuwaanne oytamu sha"a paraa asatuwaa wod'eedda; unttunttu ola gadaawuwaa Shobaakakka shoc'ina, he sa'aan hayk'k'eedda.
19 Hadaadi'eezeraw moodettiide de'iyaa kaatetuu Israa'eelatuu unttuntta s'ooneeddawaa ereedda wode, Israa'eelatuwaana sigettiide, unttunttoo moodeteeddino. Hewaappe simmiide, Sooriyaa asatuu Amoona asatuwaa maaddanaw yayyeeddino.

11

Daawitanne Berssaabeeho
(11:1—12:25)

1 Ofintsan, kaatetuu olaw kesiyaa wode, Daawite bare asaananne Israa'eeliyaa olanchchatuwaanna Yoo'aaba yeddeedda. Biide Amoona biittaa bayzzeeddino; Raaba katamaa dooddeeddino; shin Daawite Yerusaalamen takkeedda.
2 Itti gallassaa omarssi Daawite bare gisuwaappe denddiide, kaatiyaa golliyaa bollan dembbayiide ootseedda sa'aan hametteedda; bollaa meec'ettiyaa itti mishiratto be'eedda; he mishirata daro malaa lo"a.
3 Daawite asaa kiittiide, Aa oonentto ooshisseedda; he mishirata, «Hanna Elii'aama naatto Hiitiyaa Ooriyoona machato Berssaabeeho» yaageedda.
4 Daawite asaa kiittiide, izo s'eesissi ahissiide, izina ak'eeda. He wode he mishirata piilay yiide aad'd'ina, geeyo saanna de'aw. Hewaappe guyyiyaan, Aa bare soo simmaade baaddu.
5 Mishiratiw shahaaray attina, Daawitakko kiitaa yeddaade, «Taw shahaaray atteedda» yaagaaddu.
6 Hewaappe guyyiyaan Daawite, «Hiitiyaa Ooriyoona taw haa yedda» yaagiide Iyoo'aabew kiitteedda; Iyoo'aabe Ooriyoona Daawitaw yeddeedda.
7 Ooriyooni yiina Daawite Aa, «Iyoo'aabe ay malee? Olanchchatuukka ay malee? K'ay olay waanii?» yaagiide oochcheedda.
8 Hewaappe guyyiyaan Daawite Ooriyoona, «Soy ba; baade shemppa akka» yaageedda; hewaappe guyyiyaan Ooriyooni kaatiyaa golliyaappe kesiide beedda; kaatii Ooriyoonaw ayentto immiyaawaa Aa geeduwaa yeddeedda.
9 Shin Ooriyooni soo beennan kaatiyaa golliyaa dirssaa penggiyaan bare godaa k'oomatuwaa ubbaanna gis ak'eeda.

11:1 1 Od. 20:1

10 «Ooriyooni bare soo bibeena» giyaawaa Daawite siseedda; Ooriyoona, «Neeni
haako saappe yaadda gidikkii? Ne soo ayaw babeykkii?» yaagiide oochcheedda.
11 Ooriyooni Daawita, «Taabootay, Israa'eeliyaa asay, Yihudaa asay, ta godaa
Iyoo'aabinne ta godaa Asay dembban dunkkaaniyaan de'iino. Yaatina taani
waanaade soo baade moo, ushoo, k'ay ta machchattina ak'oo? Ne shemppu ero!
Taani hawaa malaa ootsikke» yaagiide zaareedda.
12 Hewaappe guyye Daawite Ooriyoona, «Itti gallassaa hawaan gam"a; wontti neena
guyye yeddana» yaageedda; Ooriyooni he gallassinne wonttetsa gallassi
Yerusaalamen takkeedda.
13 Daawite shoobbina, Ooriyooni aanana meeddanne usheeddanne. Daawite Aa
matsoyeedda. Shin he omarssi Ooriyooni bare soo beennan, bare gisuwaa hiis's'iide,
bare godaa k'oomatuwaa giddon ak'eeda.
14 Wonttina guura Daawite Iyoo'aabaw dabddaabbiyaa s'aafiide, Ooriyoona bolla
yeddeedda.
15 Daawite dabddaabbiyaan Iyoo'aaba, «Olay te'uwaa dariyaa sa'aan, sintsa
baggana Ooriyoona wotsa; hewaappe guyyiyaan, I shoc'ettiide hayk'k'ana mala, Aa
matappe kichchite» yaageedda.
16 Iyoo'aabe he katamaa dooddiidde, morkkiyaa olanchchatuwaappe minotuu
de'iyaa sa'aa eriide, Ooriyoona yaan wotseedda.
17 Katamaa asatuu kesiide Yoo'aabana olettina, Daawita olanchchatuwaappe
amaratuu hayk'k'eeddino; Hiitiyaa Ooriyoonikka hayk'k'eedda.
18 Iyoo'aabe olan haneeddabaa ubbaa Daawitaw kiitteedda.
19 Biyaa bitaniyaa Iyoo'aabe, «Olan haneeddabaa ubbaa neeni kaatiyaw oda
wurssishin,
20 ooni erii, kaatii hank'k'uwaa ees's'i kessana; hank'k'ettiide neena, ‹Hintte
unttunttunna olettanaw katamaakko ayaw loytsi shiik'eedditee? Unttunttu
gimbbiyaa s'eeraana wonddaafiyaan dukkanawaa eribeykkiteyye?
21 Geedoona na'aa Abimeleeka ooni wod'eeddee? Gaac'c'iyaa mayddiyaa
gimbbiyaa s'eeraana duge olaade, Tebes'a giyaa sa'aan itti mac'c'awunna wod'aaddu
gidekkee? Yaatina, hinttenttu gimbbiyaakko ayaw shiik'eedditee?› yaagiide
oochchiyaawaa gidooppe neeni kaatiyaa, ‹Ne k'oomay, Hiitiyaa Ooriyoonikka
hayk'k'eedda› yaaga» yaagiide azazeedda.
22 Kiitetteeddawe denddiide bi gakkiide, Iyoo'aabe barena kiitteeddawaa ubbaa
Daawitaw odeedda.
23 Bitanii Daawita, «Nu morkketuu nuuppe wolk'k'aa meeddino; nuunanna
olettanaw katamaappe gas'aa dembbaa keseeddino; shin nuuni unttunttu katamaa
penggiyaa gakkanaw, guyye zaariide yedersseeddo.
24 Hewaappe guyyiyaan, wonddaafiyaa dukkiyaawanttu gimbbiyaa s'eeraana ne
k'oomatuwaa bolla dukkeeddino; kaatiyaa asatuwaappe amareedawanttu
hayk'k'eeddino; k'ay ne k'oomay, Hiitiyaa Ooriyoonikka hayk'k'eedda» yaageedda.
25 Daawite kiitettiide yeeddawaa, «Neeni Iyoo'aaba hawaadan yaaga; ‹Hawoo
hank'k'etoppa; ayaw gooppe, mashshay itti gede hawaa, itti gede k'ay haraa
wod'eedda; katamaa olaade oyk'k'anaw minna› yaagaade Aa mintsetsa» yaageedda.
26 Ooriyoona machata bare asinay hayk'k'eeddawaa siseedda wode, aw
yeekkaaddu.
27 Iza kayyottiyaa wodii polettowaappe guyyiyaan, Daawite izo bare soo kiittiide
ahisseedda. Iza aw machchattio gidaaddu; yaataade aw attuma na'aa yelaaddu. Shin
Daawite ootseedda kiitay Med'inaa Godaa sintsan iitabaa gideedda.

11:21 Dat. 9:53

12

Naataani Aheedda Kiitaanne Daawita Nagaraa Paas'etsaa

1 Med'inaa Goday Naataana Daawitakko kiitteedda; Naataan aakko yiide,
hawaadan yaageedda; «Itti kataman laa"u asatuu de'iino; unttuttuppe ittuu dure; k'ay
ittuu mank'k'uwaa.
2 Dure bitaniyaw daro dorssaynne miizzay de'ee;
3 shin mank'k'o bitaniyaw I shammiide heemmiyaa itti dorssaa marattippe
harabay ayaynne baawa. He dorssatta aananannе Aa naanatuwaanna dic'c'aaddu;
Iza Aa k'umaappe maw; Aa wanc'c'aappe ushawunne Aa kiwuwaan gisaw. He
dorssatta aw mac'c'a na'aa mala.
4 «Itti gallassi itti imatsay he dure bitaniyaa soo yeedda; shin durii bare dorssaappe
woy bare miizzaappe akkiide shukkiide, bare soo yeedda imatsaa mokkanaw
koyyibeenna. I he mank'k'o bitaniyaa dorssatto akkiide, he soo yeedda imatsaa
miziyaawaa katseedda» yaageedda.
5 Daawite he dure bitaniyaa bolla hank'k'uwaa ees's'i kesiide Naataana, «Med'inaa
Goday ero! Hawaa ootseedda bitanii hayk'k'anaw besse.
6 K'ay I he dorssaa maratti diraw oyddu kushiyaa aatsiide c'igganaw koshshee;
ayaw gooppe, k'aretaa d'ayiide I hewaa ootseedda» yaageedda.
7 Naataani Daawita, «He bitanii neena! Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay
hawaadan yaagee; ‹Taani neena Israa'eeliyaa bolla okkaadde kaateyaad; Saa'oola
kushiyaappekka taani neena ashshaad;
8 taani ne godaa golliyaa new immaad; ne godaa mac'c'a asatuwaakka ne
kiwuwaan yeggaad; Israa'eeliyaa golliyaa asaanne Yihudaa golliyaa asaa taani new
immaad. Hawe ubbaykka guus's'ooppe, taani new haraakka gujja immana shin.
9 Hawaa mala iitabaa Aa sintsan ootsaadde, ayaw Med'inaa Godaa k'aalaa
kad'aadii? Hiitiyaa Ooriyoona mashshaan wod'aadda; yaataade Aa machchato new
akkaadda. Ee, Amoona asatuwaa mashshaan Aa wod'aadda.
10 Neeni taana kad'aade, Hiitiyaa Ooriyoona machchattio new akkeedda diraw, ne
zariyaappe mashshay ubbakka shaakettenna› yaagee.
11 «Hewaa diraw Med'inaa Goday, ‹Taani ne soo asaa giddoppe ne bolla iitabaa
ahana; ne machatuwaa neeni s'eellishin dentsaade, new matattiyaa uraw immana;
seeta gallassan he bitanii ne mac'c'a asatuwaana gisanawaa.
12 Neeni hewaa geeman ootsaadda; shin taani hawaa seeta gallassi Israa'eeliyaa
asaa ubbaa sintsan ootsana› yaagee» yaageedda.
13 Daawite Naataana, «Taani Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootsa kichchaad»
yaageedda.
Naataani, «Med'inaa Godaykka ne nagaraa atto gi diggeedda; neeni hayk'k'akka.
14 Neeni hawaa udaade, Med'inaa Godaa morkketuu Aa kad'anaadan ootseedda
diraw, new yeletteedda na'ay hayk'k'ana» yaageedda.
15 Naataani bare soo beeddawaappe guyyiyaan, Ooriyoona machata Daawitaw
yeleedda na'aa Med'inaa Goday shoc'ina I harggeedda.
16 Daawite ha na'aw S'oossaa woosseedda; Daawite katsaa meennaan
s'oomeeddanne bare soo geliide, k'amma k'amma biittan gis ak'eeda.
17 Aa soo c'imatuu Aa biittappe dentsanaw Aa matan ek'k'eeddinno; shin biittappe
denddennaan is's'eedda; I unttunttunna k'umaa mibeenna.
18 Laappuntsa gallassi na'ay hayk'k'eedda. Daawita k'oomatuu na'aa hayk'k'uwaa
odanaw yayyeeddino; «Na'ay pas'a de'ishshin nuuni Daawita haasayisseeddo; shin
sisennan is's'eedda. Yaatina, na'ay hayk'k'eeddawaa nuuni aw wootiide odanaw
danddayeettoo? Ooni erii, I barena k'ohanenttonne» yaageeddino.

12:1 Maz. 51 (Huup'iyaa) **12:11** 2 Sam. 16:22

19 Bare k'oomatuu ittuu ittuwaanna saasukettiyaawaa Daawite be'eedda wode,
K'eeri na'ay hayk'k'eeddawaa ereedda. Daawite unttuntta, «K'eeri na'ay
hayk'k'eedee?» yaagiide oochcheedda.
Unttunttu, «Ee hayk'k'eedda» yaageeddino.
20 Daawite biittappe denddi ek'k'eedda. Meec'ettiide, oketiidenne bare mayuwaa
laammiide, Med'inaa Godaa golliyaa geleedda; goynneedda. Hewaappe guyyiyaan
bare soo biide, k'umaa oochchina unttunttu Aa sintsa aatseeddino; k'umaa meedda.
21 Aa k'oomatuu Aa, «Neeni hawaadan ayaw hanaad? Na'ay pas'a de'ishshin
s'oomaaddanne yeekkaadda; shin na'ay hayk'k'ina denddaade, k'umaa maada!»
yaageeddino.
22 Daawite unttuntta, «Na'ay pas'a de'ishshin taani s'oomaadinne yeekkaad; ayaw
gooppe, ‹Ooni erii, Med'inaa Goday taana maarina, na'ay pas'anenttonne› yaagaade
k'oppaad.
23 Shin na'ay ha"i hayk'k'ina, taani ayaw s'oomoo? Taani na'aa guyye zaarana
danddayayitaa? Taani aakko baanaappe attina, I taakko simmenna» yaageedda.
24 Hewaappe guyyiyaan, Daawite bare machchato Berssaabeeho mintsetseedda.
Daawite iikko geliide izina ak'eeda; yaatina, Aa aw attuma na'aa yelaaddu; na'aa
Solomona suntseedda; Med'inaa Goday he na'aa siik'eedda.
25 Med'inaa Goday na'aa siik'eedda diraw, na'aa «Yidiidiyaa» giide suntsana mala,
timbbitiyaa odiyaa Naataana bolla kiitteedda.

Daawita Metuwaanne Tuggaa

(12:26—20:26)

Daawite Raaba Katamaa Oliide Oyk'k'eedda
(1 Od. 20:1-3)

26 He wode Yoo'aabe Amoonatuwaa katamaa Raaba olettiide, kaatiyaa geessuwaa
oyk'k'eedda.
27 Iyoo'aabe Daawitakko kiitaa yeddiide, «Taani Raaba katamaa olaade, haatsaa
duuk'k'iyaa sa'aa oyk'k'aad.
28 Hewaa diraw, atteeda olanchchatuwaa shiishshaade katamaa olaade oyk'k'a.
Hewe d'ayooppe, taani katamaa oyk'k'ay. Yaatooppe, I ta suntsan s'eegettana»
yaageedda.
29 Daawite bare olanchchatuwaa ubbaa shiishshiide, Raaba katamaa biide,
olettiide oyk'k'eedda.
30 Unttunttu kaatiyaa kallachchaakka Aa huup'iyaappe akkeedda. He work'k'aa
kallachchay hattamanne oyddu kiilo giraamiyaa dees'ee; Aa giddon al"o shuchchay
de'ee. He kallachchaa Daawita huup'iyaan wotseedda. Katamaappe loytsi daro
omooduwaa Daawite omoodiide aheedda.
31 He katamaa asaa yaappe kessiide, magaaziyan, birataa shalkkiyaaninne birataa
kalttan ootsanaadan ootseedda; k'ay unttuntta urk'k'aappe s'uubiyaa med'd'anaadan
ootseedda. Amoonatuwaa katamatuwaa ubbaan de'iyaa asaa I hewaadan ootseedda.
Hewaappe guyyiyaan, Daawitenne Aa olanchchatuu ubbay Yerusaalame
simmeeddino.

13

Aminoonanne Taamaaro

1 Itti wode hawaadan haneedda. Daawita na'aa Abeseloomaw Taamaaro giyaa itti
malaa lo"o michchata de'aw; Daawita na'ay Aminooni Taamaaro siik'eedda.
2 Aa michchata Taamaara wodoro gideedda dirawunne I izo ayinne ootsanaw
danddayennabaa aw malateedda diraw, Aminooni Taamaaro k'oppiide gilk'k'eedda.

3 Shin Aminoonaw Daawita ishaa Shaama na'aa Yonadaaba geetettiyaa laggii de'ee;
Yonadaabi daro hiilanchcha asaa.
4 Yonadaabi Aminoona, «Neeni kaatiyaa na'aa; yaatina, gallassi gallassi ayaw
gilk'k'ay? Neeni taw ayaw odikkii?» yaagiide oochcheedda.
Shin Aminooni Aa, «Ta ishaa Abeselooma michchato Taamaaro taani dosay»
yaageedda.
5 Yonadaabi Aminoona, «Ba; sakettiyaawaa malataade gisuwaan gisa basha. Ne
aawuu neena be'anaw yiyaa wode, ‹Ta michchata Taamaara yaade taw miyaabaa
immu; taani izo s'eellishin k'umaa ta sintsan katsaade taana barssu› yaagaade
oochcha» yaageedda.
6 Aminooni saketteeddawaa malati biide gisuwaan giseedda. Kaatii Aa be'anaw
yeedda wode, Aminooni Aa, «Ta michchata Taamaara yaade, taw itti lo"o ukitsaa ta
s'eellishin uukkanttonne taani I kushiyaappe mintto dosay shin» yaageedda.
7 Daawite Taamaarikko kaatiyaa soo kiittiide, «Ne ishaa Aminoona soo ha"i baade,
aw k'umaa katsaa» yaageedda.
8 Taamaara bare ishaa Aminoona soo baaddu; he wode I giseedda. Taamaara
amareeda d'iiliyaa munak'aade, Aminooni s'eellishin ukitsaa uukkaaddu.
9 Taamaara bashiyaappe ukitsaa kessaade aw aatsaadu; shin I meennaan
is's'eedda.
Aminooni, «Asaa ubbaa hawaappe kessi diggite» yaageedda; Asay ubbay Aa
matappe kesseedda.
10 Hewaappe simmiide Aminooni Taamaaro, «Taani ne kushiyaappe maanaadan
k'umaa haa ta siiris'aa akkaade ya» yaageedda; Taamaara bare uukkeedda ukitsaa
akkaade, bare ishaa Aminoona siirisaa gelissaaddu.
11 Taamaara k'umaa aakko shiishsheedda wode, izo oyk'k'iide, «Ta michchate,
haaya! Taananna gisa» yaageedda.
12 Iza, «Ta ishaw, kichcha hanenna! Taana wolk'k'antsoppa! Hawaa malabay
Israa'eeliyaa biittan oosettanaw bessenabaa; hawaa mala iitabaa ootsoppa.
13 Ta pokkuwaa taani waataade gentsanaw danddayayitaa? K'ay neenikka
Israa'eeliyaa giddon kawushsha asaa gidana. Hayyanaa kaatiyaa ha"i oochcha. I
taani neena gelanaw diggenna» yaagaaddu.
14 Shin iza odiyaawaa sisennan is's'eedda. I iippe wolk'k'aama gidiyaa diraw, izo
wolk'k'an oyk'k'iide bayzzeedda.
15 Hewaappe guyyiyaan, Aminooni izo loytsi is's'eedda; kase izo siik'eeddawaappe
aatsiide is's'eedda. Aminooni izo, «Kessa! Kessaade ba!» yaageedda.
16 Iza, «Biikke! Neeni taana ha"i kare yederssiyaa balay neeni hanno gakkanaw ta
bolla ootseedda balaappe aad'd'ee» yaagaaddu.
Shin I iziw sisennan is's'eedda.
17 Aminooni bare k'oomaa s'eesiide, «Ha mishiratto ta sintsaappe kessa; izo kare
kessa diggaade, kariyaa gordda» yaageedda.
18 K'oomay mishiratto kare kesiide, kariyaa gorddeedda.
Aa daro alleek'k'uwaana de'iyaa mayuwaa mayyaaddu; ayaw gooppe, kaatiyaa
mac'c'a naanay wodoratuu hewaa mala mayuwaa mayiino.
19 Taamaara bidintsaa bare huup'iyaan k'olaade, bare mayyeedda alleek'k'uwaana
de'iyaa mayuwaa peed'aaddu; bare huup'iyaa oyk'k'aadde, waasuwaa s'ulaade
baaddu.
20 I ishaa Abeseeloomi izo be'eedda wode, «Ne ishay Aminooni neena bayzzeedee?
Ta michchate, neeni ha"i c'o"u ga. I ne ishaa; ha yewuwaa neeni uluwaan
oyk'k'oppa» yaageedda. Hewaa diraw, Taamaara kayyotaade bare ishaa Abeselooma
son, asan gakettennaan de'aaddu.
21 Kaatii Daawite ha yewuwaa siseedda wode, loytsi hank'k'etteedda.

22 Abeseeloomi Aminoonaw mal"uwaa c'amuwaakka k'aattibeenna. Bare
michchato Taamaaro bayzzeedda diraw, Aminoona morkkeedda.

Abeseeloomi Aminoona Wod'eedda

23 Laa"u laytsaappe guyyiyaan, Efireema zawaa matan Baa'ool-Has'oora giyaa
sa'aan Abeseeloomi dorssaa isikiyaa meedissee; kaatiyaa naanay ubbay he sa'aa
yaanaadan Abeseeloomi unttuntta s'eeseedda.
24 Abeseeloomi kaatiyaakko yiide, «Ta kaatiyaw, taani ne k'oomay ta dorssatuwaa
isikiyaa meedissay; neeninne ne oosanchchatuu nuunanna denddeerikkite!»
yaageedda.
25 Kaatii Abeselooma, «Tuytti ta na'aw! Nuuni ubbay booppe, new tookko
gidanawaa» yaageedda. Abeseeloomi kaatiyaa daroppe shoobbeedda; kaatii buussaa
is's'eedda; shin Abeselooma anjjeedda.
26 Abeseeloomi kaatiyaa, «Neeni baana d'ayooppe, ta ishaa Aminooni nuunanna
bo» yaageedda.
Kaatii, «I neenana ayaw baanee?» yaageedda.
27 Shin Abeseeloomi shoobbiide aggenaan is's'ina, Daawite Aminoonanne bare
attuma naanaa yenkkotuwaa aanana yeddeedda.
28 Abeseeloomi bare k'oomatuwaa, «sisite! Aminooni woyniyaa eessaa ushiidde
kalliyaa wodenne taani hinttentta, ‹Aminoona shoc'ite› yaagiyaa wode, hinttenttu Aa
wod'ite. Yayyoppite! Hinttena azazeeddawe taana. Minnite! S'alite!» yaagiide
azazeedda.
29 Abeselooma k'oomatuu I azazeeddawaadan Aminoona ootseeddino. Hewaappe
guyyiyaan, kaatiyaa attuma naanay ubbatuu denddiide, barenttu bak'uluwaa
bak'uluwaa toggiide bak'atteedino.
30 Unttunttu biro ogiyaan de'ishshin, «Abeseeloomi kaatiyaa naanaa ubbaa
wursseedda; unttuttuppe ittuunne attibeena» geetettiyaa oduu Daawitakko
gakkeedda.
31 Kaatii denddi ek'k'iide, kayyoo bare mayuwaa peed'eedda; yaatiide biittan
giseedda. Aa k'oomatuu ubbatuukka barenttu mayuwaa peed'iide, Aa matan
ek'k'eeddinno.
32 Daawita ishaa Shaama na'ay Yonadaabi, «Ta godaw, Unttunttu kaatiyaa naanaa
ubbaa wod'i diggeeddino gaade k'oppoppa; Aminoona s'alalay hayk'k'eedda. Ayaw
gooppe, Aminooni bare michchato Taamaaro bayzzeedda gallassaappe doommiide,
Abeseeloomi Aa bollan polanaw halchcheeddawaa gideedda.
33 Ha"ikka ta goday kaatii bare wozanaan, ‹Kaatiyaa naanay ubbatuu
hayk'k'eedino› yaagiide odeedda oduwaa tuma gooppo; Aminoona s'alalay
hayk'k'eedda» yaageedda.
34 He wode Abeseeloomi bak'ateedda.
Naagiyaa bitanii d'ok'k'u giide s'eelliyaa wode, bareppe away wulliyaa baggana
de'iyaa ogiyaanna deriyaa lank'k'iyaa oyk'k'iide, c'ora Asay yiyaawaa be'iide
kaatiyaw odeedda.
35 He wode Yonadaabi kaatiyaa, «Be'a! Taani ne k'oomay odeeddawaadan kaatiyaa
naanay yeeddino» yaageedda.
36 I haasayiide wurssina kaatiyaa naanay geliide barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide
waasseeddino. K'ay kaatiinne Aa oosanchchatuu ubbay yibbaata yeekuwaa
yeekkeeddino.
37 Abeseeloomi bak'atiide, Amihuuda na'aa Talmmaayakko, Gashuura biittaa
kaatiyaakko beedda; shin Kaatii Daawite ubbaa gallassi bare na'aw yeekkeedda.
38 Abeseeloomi bak'atiide Gashuura gadiyaa beeddawaappe guyyiyaan, yaan
heezzu laytsaa de'eedda.

13:37 2 Sam. 3:3

39 Kaatii Daawite Abeselooma be'anaw amotteedda; ayaw gooppe, Aminoona
hayk'k'oo kayyottiyaawaappe I minetteedda.

14

Abeseeloomi Yerusaalame Simmeedda

1 S'aruuyi na'ay Iyoo'aabe Kaatii Daawite Abeselooma laamoteeddawaa ereedda.
2 Hewaa diraw, Yoo'aabe Tak'o"a katamaa kiittiide, yaappe itti eranchcha
mishiratto ahisiide izo, «Neeni kayyottiyaa asaadan hana; kayyuwaa mayuwaa
mayya; shic'issiyaawaa okettoppa; daro wodeppe doommiide, hayk'k'eedda asaw
kayyottiyaa mac'c'a asaadan hana.
3 Yaataade kaatiyaakko baade ha k'aalatuwaa aw oda» yaageedda. Iyoo'aabe Aa
kaatiyaw odanawaa iziw odeedda.
4 Tak'o"a katamaa mishiratta kaatiyaakko beedda wode, biittan gisa guufannaade,
«Kaatiyaw, taana maaddaarikkii!» yaagaaddu.
5 Kaatii izo, «Neena ayee meteeddawe?» yaagiide oochcheedda.
Iza, «Taani asinay hayk'k'eedda mac'c'a asaa.
6 Taw ne k'oomatiw laa"u attuma naanay de'iino. Unttunttu ittuu ittuwaanna
dembban wad'etteeddino; unttuntta shaakkanaw itti asaynne d'ayina, ittuu
yenkkuwaa shoc'iide wod'eedda.
7 Ha"i ta dabbotuu ubbay ta bolla denddiide, ‹Bare ishaa I wod'eedda diraw, nuuni
Aa wod'anaadan bare ishaa wod'eeddawaa nuw hamma; yaatiide nuuni
laattiyaawaa d'ayissana yaageeddino.› Yaatooppe, unttunttu taw laataw atteeda itti
s'iifaa toyssiino; ta asinaa suntsaakka Aa zeretsaa biittappe d'ayssiino» yaagaaddu.
8 Kaatii he mishiratto, «Ne soo ba; taani new azazana» yaageedda.
9 Shin Tak'o"a katamaa mishirata kaatiyaa, «Ta godaw kaatiyaw, gomii taananne ta
aawuwaa golliyaa asaa oyk'k'o; shin kaatiinne Aa kawutetsaa araatay geeshsha gido»
yaagaaddu.
10 Kaatii mishiratto, «Ne bolla k'aalaa k'aattiyaa oonanne taakko aha; I neena
laa'entso bochchenna» yaageedda.
11 Mishirata kaatiyaa, «Suutsaa achchiyaawe bashshaa bolla bashshaa
gujjennaadaaninne ta na'aakka wod'enaadan kaatii Med'inaa Godaa bare S'oossaa
suntsan taw c'aak'k'o» yaagaaddu.
Kaatii izo, «Med'inaa Goday ero! Ne na'aa huup'iyaa binnaanaappe ittuukka biittan
wod'd'enna» yaageedda.
12 Hewaappe guyyiyaan, mishirata kaatiyaa, «Ta godaa kaatiyaw taani itti k'aalaa
haasayay» yaagaaddu.
Kaatii, «Haasaya» yaageedda.
13 He mishirata kaatiyaa, «Yaatina, neeni S'oossaa asaa bolla hawaa malaa ayaw
ootsaaddii? Kaatii yedersseedda bare na'aa guyye zaaribeenna diraw, bare
haasayeedda k'aalaw kaatii bayzzanchcha gidennee?
14 Nuuni ubbay hayk'k'ana; biittan gukkeedda haatsay simmennawaadan, nuuni
laa'entso simmokko. Shin S'oossay bohetteedda Asay ubbakka d'ayenna mala, aw
ogiyaa giigisseeppe attina, I c'oo d'ayanaadan koyyenna.
15 «Taana Asay yashissiyaa diraw, ta godaw kaatiyaw taani hawaa odanaw ha"i
yaad. Taani ne k'oomatta, ‹Taani kaatiyaw haasayana; ooni erii, taani Aa k'oomatta
oochchiyaawaa kaatii polanenttonne;
16 S'oossay nuw immeedda laataappe taananne ta na'aa d'ayssanaw koyiyaa asaa
kushiyaappe kaatii sisiide ashshanenttonne› yaagaade k'oppay.

17 K'aykka taani ne k'oomaa, ‹Lo"uwaanne iitaa shaakkanaw ta goday kaatii
S'oossaa kiitanchcha mala gidiyaa diraw, ta godaa kaatiyaa k'aalay taana woppisso.
Med'inaa Goday ne S'oossay neenana gido› yaagay» yaagaaddu.
18 Kaatii mishirattiw, «Taani neena oochchana haniyaabaa zaaruwaa neeni taappe
k'osoppa» yaageedda.
Mishirata, «Ta goday kaatii haasayo» yaagaaddu.
19 Kaatii mishiratto, «Hewan ubbaan Iyoo'aaba kushii neenana de'ii?» yaagiide
oochcheedda.
Mishirata, «Ta godaw kaatiyaw, ne shemppu ero! Neeni ta goday kaatii
haasayeedda ubbabaappe ushechcha woy haddirssa gaanaw danddayiyaa itti asikka
baawa. Ee; hawaa taana azazeeddawe, ta doonaan, ne k'oomati doonaan hawaa
wotseeddawe ne k'oomaa Iyoo'aaba.
20 Ha"i de'iyaa hanotaa laammanaw ne k'oomay Iyoo'aabe hawaa ootseedda.
S'oossaa kiitanchchaw de'iyaa aad'd'eeda eraa malay ta godaw de'ee; biittan
haniyaawaa ubbabaa I ereedda» yaagaaddu.
21 Kaatii Iyoo'aaba, «Daro lo"a! Taani hawaa ootsana! Ba; he yalaga bitaniyaa
Abeselooma akkaade ya» yaageedda.
22 Iyoo'aabe kaatiyaa sintsan gisi guufanniide, kaatiyaa hawaadan yaagiide
anjjeedda; «Ta godaw kaatiyaw, ne sintsan nashshetteeddawaa ne k'oomay hachche
ereedda; ayaw gooppe, kaatii bare k'oomay oochcheeddawaa siseedda» yaageedda.
23 Hewaappe guyyiyaan, Yoo'aabe denddiide Gashuura gadiyaa biide Abeselooma
Yerusaalame akki yeedda.
24 Shin kaatii, «I bare soo baanaw besse; I ta deemuwaa be'oppo» yaageedda;
Abeseeloomi bare soo beedda; kaatiyaa deemuwaakka be'ibeenna.

Daawite Abeseeloomana sigetteedda

25 Israa'eeliyaa ubbaa giddon malaa lo"uunne Abeseeloomadan sabetteedda itti
asaynne baawa. Aa huup'iyaappe biide gediyaa s'uguntsay gakkanawukka an
kad'iyaabay baawa.
26 I barena dees'iyaa wode bare huup'iyaa binnaanaa k'ans's'issee; bare huup'iyaa
binnaanaa k'ans's'issiyaa wode ubbaan miizaaniyaan wotsiide mazzanee; kaatiyaa
miizaanaa likkiyaan laa"u kilonne heezzu s'eetu giraamiyaa dees'ee.
27 Abeseloomaw heezzu attuma naanaynne itti mac'c'a naatta yeletteeddino;
mac'c'a naatti suntsay Taamaaro; he naatta malaa lo"o mac'c'a asaa gidaaddu.
28 Abeseeloomi laa"u laytsaa kumentsaa kaatiyaa deemuwaa be'ennaan
Yerusaalamen de'eedda.
29 «Taani neena kaatiyaakko kiittana mala, taakko haaya» yaagiide Abeseeloomi
Iyoo'aabaw kiitteedda; shin Iyoo'aabe yeennan is's'eedda. Laa"entsuwaakka
kiitteedda; shin Iyoo'aabe aakko yeennan is's'eedda.
30 Hewaappe guyyiyaan, Abeseeloomi bare k'oomatuwaa, «sisite! Ta goshshaa
matan Iyoo'aabaw goshshay de'ee; aw hewan banggay de'ee. Biide tamaa oytsite»
yaageedda. Abeselooma k'oomatuu Iyoo'aaba banggaa tamaa oytseeddino.
31 Yaatina, Iyoo'aabe denddiide, Abeselooma soo biide «Ne k'oomatuu ta banggaa
ayaw tamaa oytseeddino?» yaageedda.
32 Abeseeloomi Iyoo'aaba, «Neeni taani kiittina yeennan is's'eedda dirassa. Neeni
kaatiyaakko baade, ‹Abeseloomi hawaadan yaagee; «Taani Gashuura gadiyaappe
ayaw yaadditaa? Taani hanno gakkanaasikka yaan de'eeddawaa gidintto taw lo"a
shin» yaagee› gaade taw oochchanaadan koyaad. Ha"ikka taani kaatiyaa deemuwaa
be'anaw koyaad; taani bayzzanchcha gidooppe, I taana wod'o» yaageedda.

14:17 2 Sam. 19:27

33 Iyoo'aabe kaatiyaakko biide, Abeseeloomi geeddawaa odeedda. Kaatii
Abeselooma s'eesissina Abeseeloomi soo geliide, kaatiyaa sintsan sa'aan gisiide
goynneedda; yaatina, kaatii Abeselooma yereedda.

15

Abeselooma Mak'k'uwaa

1 Hewaappe guyyiyaan, Abeseeloomi paraa gaariyaa, paratuwaanne bare sintsan
wos's'anaw ishatamu asatuwaa giigisseedda.
2 Abeseeloomi wontta guuraanna denddiide, katamaa pengge afiyaa ogiyaa
doonaan ek'k'ee. Mootuu de'iyaa ay asaynne kaatiyaa sintsa pirddaw yeedda wode,
Abeseeloomi he bitaniyaa s'eesiide, «Neeni hak'a katamaappe yaad?» yaagiide
oochchee. He bitanii, «Taani ne k'oomay Israa'eeliyaa zaratuwaappe ittuwaappe
yaad» yaagiide aw zaaree.
3 Abeseeloomi Aa, «Be'a! Ne yewuu lo"anne suure; shin kaatiyaa baggappe new
sisiyaawe baawa» yaagee.
4 Abeseeloomi gujjiidekka, «Taani Israa'eeliyaa biittan pirddanaw
suntsetteeddawaa gidaarkkitaashsha! Hewaa gidintto, mootuu woy yewuu de'iyaa
ubbay taakko yiina, taani aw suure pirddaa pirddana shin» yaagee.
5 Ooninne aakko yiide aw hokkiyaa wode, Abeseeloomi bare kushiyaa yeddiide, he
uraa oyk'k'iide yeree.
6 Pirddettanaw kaatiyaakko yiyaa Israa'eeletuwaa ubbaw Abeseeloomi hewaadan
haneedda; yaatiide Israa'eeliyaa asaa wozanaa Abeseeloomi wuu'eedda.
7 Oyddu laytsaappe guyyiyaan, Abeseeloomi kaatiyaa, «Taani Med'inaa Godaw
shiik'k'eeddawaa gatsanaw Kebroone gadiyaa baana.
8 Taani ne k'oomay Gashuura gadiyaan Sooriyaa biittan de'aadde, ‹Taana Med'inaa
Goday Yerusaalame guyye afiyaawaa gidooppe, Kebroone kataman taani Med'inaa
Godaw goynnana› yaagaade shiik'k'a uttaad» yaageedda.
9 Kaatii Abeselooma, «Saro ba» yaagina, I denddiide Kebroone katamaa beedda.
10 Shin Abeseeloomi Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaakko k'osuwaan kiitaa yeddiide,
«Malakataa punna hinttenttu siseedda wode, ‹Abeseloomi Kebroonan kaateteedda›
yaagite» yaageedda.
11 Abeseeloomi s'eesina, Yerusaalameppe aanana ittippe beedda imatsatuu laa"u
s'eetu asaa; he asatuu ayinne erennan c'oo ashkketetsan beeddino.
12 Abeseeloomi yarshshuwaa yarshshiidde, Daawita zoriyaa Akis'oofeela Giilo
katamaappe s'eesisseedda; kaatiyaa bolla denddeedda mak'k'uu goobeedda;
Abeselooma kaalliyaawanttukka c'oratti c'oratti beeddino.

Daawite Yerusalameppe Bak'ateedda

13 Itti kiitetteeddawe yiide Daawita, «Israa'eeliyaa asaa wozanay Abeseloomakko
simmi kichcheedda» yaageedda.
14 Hewaappe guyyiyaan, Daawite barenana ittippe Yerusaalamen de'iyaa bare
oosanchchatuwaa, «Denddite! Nuuni bak'atoytte! Hewe d'ayooppe, nu giddoppe ay
asaynne Abeseloomappe kessi akkena. Nuuni elleelliidde baana koshshee; hewe
d'ayooppe, I elleelli yiide nuuna d'ayssana; nu katamaa mashshaan busakkana»
yaageedda.
15 Kaatiyaa oosanchchatuu Aa, «Neeni nu goday kaatii dooreedda ubbabaa nuuni
ne k'oomatuu ootsanaw giigi utteeddo» yaageeddino.
16 Kaatii kesiide beedda; Aa soo Asay ubbay aanana ittippe beedda; shin bare
golliyaa naaganaadan tammu baakkotuwaa ashsheeda.

17 Kaatii kesina, Asay ubbay aanana beedda; katamaw wurssetsa golliyaa
lank'k'iyaan ek'k'eeddinno.
18 Aa oosanchchatuu ubbay aappe sintsanna salppiide aad'd'eedino; unttuntta
kaalliide kaatiyaa naagiyaawanttu (Kalitawatuunne Palitawatu) salppeeddino; k'ay
unttuntta kaalliide Gaate katamaappe yeedda usuppun s'eetu asatuu, kaatiyaa
sintsanna salppiide aad'd'eedino.
19 Kaatii Gaatiyaa Ittaaya, «Neeni nuunanna ayaw yay? Guyye simmaade, kaatiyaa
Abeseloomana de'ashsha. Neeni asaa biittaa asaa; neeni bete.
20 Neeni sa'aa zino yaadda; taani ta huup'iyaw biyaasa'aa erennan de'aadde, neena
hachche waataade taananna yuushshoo? Guyye simma; ne gade asatuwaakka
neenana afa. S'oossay new keekkonne ammanetto!» yaageedda.
21 Ittaayi kaatiyaa, «Med'inaa Goday ero! Ta goday kaatii ero! Ta goday kaatii
de'iyaa sa'aan hak'an gidinakka, I taw hayk'k'o gidina, pas'a gidinakka, taani ne
k'oomay neenana de'ana» yaageedda.
22 Daawite Ittaaya, «Lo"a! Baade salppa» yaageedda; Gitaatiyaa Ittaayi bare
asatuwaa ubbaananne bare soo asaa ubbaanna salppeedda.
23 He ubbaa Asay aad'd'ishshin, he gade Asay ubbay barenttu k'aalaa d'ok'k'isiide
yeekkeeddino; kaatii K'ediroona Shaafaa pinneedda; Asay ubbaykka bazuwaa
simmiide beedda.
24 K'eesiyaa S'aadook'ikka he sa'aan de'ee; S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa
tookkiyaa Leewatuukka aanana ittippe de'iino. Asay ubbay katamaappe kes wurana
gakkanaw, S'oossaa Taabootaa biittan wotsina, k'eesiyaa Abiyaataare yarshshuwaa
yarshsheedda.
25 Hewaappe guyyiyaan kaatii S'aadook'a, «S'oossaa Taabootaa katamaa guyye afa.
Med'inaa Goday taanan nashettiyaawaa gidooppe, taana I zaaretsi ahiide, bare
Taabootaanne bare de'iyaa sa'aa laa'entsuwaa bessana.
26 Shin I, Taani neenan nashetikke gooppe, ‹I barena lo"iyaawaa ootso;› taani
hawaan de'ay» yaageedda.
27 K'aykka kaatii k'eesiyaa S'aadook'a, «Sisa; neeni ne na'aa Ahima'aas'anne
Abiyaataara na'aa Yoonataana akkeedda katamaa saro ba.
28 Hinttenttu taana erissanaw k'aalaa kiittana gakkanaw, taani woran de'iyaa
shaafaa pinuwaan de'ashshana» yaageedda.
29 Hewaa diraw, S'aadook'inne Abiyaataare S'oossaa Taabootaa Yerusaalame guyye
afeedino; yaan de'eeddino.
30 Shin Daawite yeekkiide Dabire Zayite pudetsaa kesseedda. I kayyoo bare
huup'iyaa gullotti utteedda; I mela gediyaan hametteedda; aanana de'iyaa asatuukka
gullotti yeekkiide pudetsaa keseeddino.
31 Asay Daawitaw, «Akis'oofeelikka Abeseloomanna mak'k'ettiyaawanttu giddon
de'ee» yaagiide odeeddino.
Daawite, «Abeet Med'inaa Godaw, Akis'oofeela zoriyaa eeyyatetsaw laamma»
yaagiide woosseedda.
32 Daawite Asay S'oossaw goynniyaa sa'aa, deriyaa huup'iyaa gakkeedda wode,
Arkkiyaa Hushaayi kayyoo bare mayuwaa peed'iide, bare huup'iyaankka baana
k'oliide, Daawitana gaketanaw yeedda.
33 Daawite Aa, «Neeni taananna biyaawaa gidooppe, neeni taw tookko kessana.
34 Shin neeni katamaa guyye simmaade Abeselooma, ‹Kaatiyaw, taani ne k'oomaa
gidana; hawaappe kase ne aawuwaa k'oomaa gideeddawaadankka newukka
k'oomaa gidana› yaagooppe, Akis'oofeela zoriyaa halissaade taana maaddana.
35 K'eesetuu S'aadook'inne Abiyaataare neenana yaan ittippe de'anawaa gidikkino?
Neeni kaatiyaa son sisiyaawaa ubbaa unttunttoo oda.

36 S'aadook'a na'aa Ahima'aas'inne Abiyaataara na'aa Yoonataani yaan
unttunttunna de'iino; neeni sisiyaawaa ayaanne unttunttu bolla taw kiitta»
yaageedda.
37 Abeseeloomi Yerusaalame gelishin, Daawita laggii Hushaaykka katamaa
gakkeedda.

16

Daawitanne S'iiba

1 Daawite deriyaa huup'iyaappe hefintsa baggana aad'd'ishshin, S'iiba geetettiyaa
Manfibosheeta k'oomay aanana gaketeedda; laa"u s'eetu baso ukitsaa, woyniyaa
teeraa ukitsaa s'eetuwaa, balasiyaa teeraa ukitsaa s'eetuwaanne itti ogoruwaa
woyniyaa eessaa laa"u haretuwaan c'aaneedda.
2 Kaatii s'iiba, «Hawaa ayaw ahaad?» yaagiide oochcheedda.
S'iibi, «Haretuu kaatiyaa soo Asay togganaw; ukitsaynne dumma dumma ayfiyaa
asatuu maanaadana; k'ay woyniyaa eessay woran daaburiyaawantta ushshanaw»
yaageedda.
3 Hewaappe guyyiyaan kaatii S'iiba, «Ne godaa na'aa na'ay hak'an de'ii?» yaagiide
oochcheedda.
S'iibi, «I, ‹Israa'eeliyaa Asay ta aawuwaa aawuwaa kawutetsaa hachche taw zaari
immana› yaagiide Yerusaalamen utteedda» yaageedda.
4 Kaatii S'iiba, «Be'a! Manfibosheetaw de'iyaabay ubbay ha"i neessa» yaageedda.
S'iibi, «Eeno ta godaw kaatiyaw! Taani biittan guufannay; taani neena
nashechchiyaawaa ootsana» yaageedda.

Shim"i Daawita Shek'k'eedda

5 Kaatii Daawite Baahuriima geetettiyaa katamaa yeedda wode, Saa'oola dabbo
gidiyaa itti bitanii hewaappe kesseedda. Aa suntsay Geera na'aa Shim"a. I Daawita
shek'iidde kesseedda.
6 Daawita bollanne kaatiyaa oosanchchatuu bolla shuchchaa olee; I hewaa
ootsiyaa wode, olanchchatuu ubbaynne kaatiyaa naagiyaawanttu ushechchannanne
haddirssaana kaatiyaa Daawita dooddi wotseeddino.
7 Shim"i Daawita shek'iidde, «Kichcha; kichcha! Ha suutsaa gussiyaawe! Ha
patsennawe!
8 Neeni Saa'oola kawutetsaa wuu"aade kaatetaadda; neeni gusseedda Saa'oola asaa
suutsaa ubbaa Med'inaa Goday ne bolla zaareedda; k'ay Med'inaa Goday kawutetsaa
ne na'aa Abeseloomaw sheed'd'eedda. Neeni suutsaa gusseedda asaa gidiyaa diraw,
neeni d'ayiyaa wodii gakkeedda» yaageedda.
9 Hewaappe guyyiyaan, S'aruuyi na'ay Abishaayi kaatiyaa, «Ha kanaa bakkutay ta
godaa kaatiyaa ayaw shek'k'ii? Taani baade Aa k'ood'iyaa muuc'ay» yaageedda.
10 Kaatii, «Hinttenttoo, S'aruuyi naatoo, hinttentta gatsiyaawe ayee? Med'inaa Goday
Aa, Daawita shek'k'a yaageedda diraw I shek'k'iyaawaa gidooppe, ‹Neeni ayaw
hawaa ootsay?› yaagiide oochchanaw danddayiyaawe oonee?» yaageedda.
11 Hewaappe guyyiyaan, Daawite Abishaayanne bare k'oomatuwaa ubbatuwaa, «Ta
na'ay, ta ashuu, taana wod'anaw koyee; yaatina, ha Biiniyaama Asay woot aggiitee!
Aa bochchoppite; I bashina shek'k'o! Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Aa azazeedda.
12 Ooni erii, Med'inaa Goday ta metuwaa be'iide, taani hachche akkiyaa shek'aa
diraw taw keeka zaaranenttonne» yaageedda.
13 Daawitenne Aa Asay ogiyaa oyk'k'iide biino. Shim"ikka deriyaappe hini baggana,
Daawita heeraana biidde Aa shek'k'eenne shuchchaa Aa bolla olee; baanakka Aa
bolla laalee.

16:1 2 Sam. 9:9-10 **16:3** 2 Sam. 19:26-27

14 Kaatiinne aanana de'iyaa asatuu barenttu biyaasa'aa daaburiide gakkeeddino.
Kaatii yaan shemppeedda.

Abeseloomanne Aa Zoriyaawantta

15 Abeseloominne Israa'eeliyaa asatuu ubbay Yerusaalame geleeddino;
Akis'oofeelikka unttunttunna ittippe de'ee.
16 Daawita laggii Arkkiyaa Hushaayi Abeseloomakko yiide, «Kaatiyaa shemppu
gam"o! Kaatiyaa shemppu gam"o!» yaageedda.
17 Abeseeloomi Hushaaya, «Neeni ne laggiyaa siik'eedda siik'uu haweekka? Ne
laggiyaanna ayaw babeykkii?» yaageedda.
18 Hushaayi Abeselooma, «tuytti! Med'inaa Godaynne ha Asay k'ay Israa'eeliyaa
Asay ubbaynne dooreeddawoo taani ak'ana; taani aanana attana.
19 Hewaappekka k'ay taani ow ootsanee? Aa na'aw ootsanaw bessikkitaayye?
Taani ne aawoo ootseeddawaadan ha"i newukka ootsana» yaageedda.
20 Abeseeloomi Akis'oofeela, «Neeni ane nuuna zora; nuuni ay ootsanne?»
yaageedda.
21 Akis'oofeeli Abeselooma, «Kaatiyaa golliyaa naaganaw atteeda ne aawuwaa
baakkotuwaana baade gisa; neeni ne aawuwaa siid'iyaan s'ink'k'eeddawaa
Israa'eeliyaa Asay ubbay sisana; neenana ittippe de'iyaa ubbatuwaa kushii hewan
minnana» yaageedda.
22 Kaatiyaa golliyaa bollan dembbayiide ootseedda sa'aan, Abeseloomaw
dunkkaaniyaa toleeddino; Asay ubbay s'eellishin Abeseeloomi geliide, bare aawuwaa
baakkotuwaana giseedda.
23 He gallassatuwaan Akis'oofeeli Aa zoreedda zoriyaa itti Asay S'oossaa oochchiide
akkiyaa zoriyaa mala. Daawitenne Abeseloominne laa"attuukka Akis'oofeela zoriyaa
ubbaa akkeeddawe hawaadaana.

17

1 Hewaappe guyyiyaan Akis'oofeeli Abeselooma, «Hachche k'amma taani
tammanne laa"u sha"a asatuwaa dooraade, Daawita yederssaade oyk'k'anaw kesay.
2 I daaburinanne s'alalina, taani Aa bolla kesana. Taani Aa dagantsana; hewan
aanana de'iyaa Asay ubbaykka bak'atana; taani kaatiyaa s'alalaa shoc'ana.
3 Yaataade taani asaa ubbaa neekko zaarana. Neeni itti asaa s'alalaa wod'anaw
koyaasa; hara Asay saro attana» yaageedda.
4 Akis'oofeela zorii Abeseloomanne Israa'eeliyaa c'imatuwaa ubbaa
nashechcheedda.
5 Hewaappe guyyiyaan Abeseeloomi, «Arkkiyaa Hushaaya k'ay s'eesite; ane I
giyaawaa sisoytte» yaageedda.
6 Hushaayi aakko yeedda wode, Abeseeloomi Aa, «Akis'oofeeli zoreedda zorii
hawaa; nuuni I giyaawaa ootsanaw bessii? Bessenawaa gidooppe, ne k'ofay ayee?»
yaageedda.
7 Hushaayi Abeselooma, «Akis'oofeeli zoreedda zorii ha wodiyaan lo"a gidenna.
8 Ne aawunne ne aawuwaa asatuu mino olanchchatuwaa gidiyaawaanne bare
maratuwaa bonk'k'etteedda maahiyaa mala yashshiyaawantta gidiyaawaa neeni
eraasa. Ne aawuu olaw meeze asaa; I k'amma bare olanchchatuwaannakka ak'enna.
9 Be'a, I hannoode gonggoluwaa giddon woy hara sa'aan k'osetti utteedda. I
hinttenttu c'itaa bolla koyro denddooppe, hewaa siseedda Asay ooninne,
‹Abeselooma kaalli beedda asatuu shoc'etteeddino› yaagana.

16:22 2 Sam. 12:11-12

10 Ne aawuu tooraa k'ara gidiyaawaanne aanana de'iyaa asatuukka mino
gidiyaawaa Israa'eeliyaa Asay ubbay eriyaa diraw, haray atto gaammuwaadan
s'aliyaa minotuu wozanaykka yashshan seerana.
11 «Shin taani neena zoriyaawe hawaa; Israa'eeliyaa zawaan Daanappe biide
Berssaabeha gakkanaw de'iyaa Israa'eeliyaa ubbaa, abbaa doonaan de'iyaa shafiyaa
keeshshaa neekko shiishsha; yaataade neeni ne huup'iyaw unttuntta olaw kaaletsa.
12 Yaatooppe nuuni Aa demmeedda hak'aninne shoc'ana; ketterssay sa'aan
wod'd'iyaawaadan nuuni Aa bolla wod'd'ana. Aa gidinakka woy aanana de'iyaa asaa
gidinakka ittuunne pas'a attena.
13 I katamaa giddo gelooppekka, Israa'eeliyaa Asay ubbay wodoruwaa he katamaa
ahiide, katamaa giddon itti shuchchaykka beettenaadan nuuni he katamaa
zanggaaraw duge goochchana» yaageedda.
14 Abeseloominne Israa'eeliyaa Asay ubbay, «Arkkiyaa Hushaaya zorii Akis'oofeela
zoriyaappe lo"a» yaageeddino. Hewe haneeddawe, Med'inaa Goday Abeselooma
bolla iitabaa ahana mala, Akis'oofeela zoriyaa lo"uwaa halissanaw k'achcheedda
diraassa.
15 Hewaappe guyyiyaan, Hushaayi k'eesetuwaa S'aadook'anne Abiyaataara,
«Akis'oofeeli Abeseloomanne Israa'eeliyaa c'imatuwaa hawaa hawaa giide zoreedda;
taanikka unttuntta hawaa hawaa gaade zoraad.
16 Ha"ikka Daawitakko ellekka kiittiide, ‹Bazzuwaa pinuwaan hachche k'amma
ak'oppa; hefintsa pinna kichcha! Hinna d'ayooppe, kaatiinne aanana de'iyaa Asay
ubbay d'ayana› yaagiide odite» yaageedda.
17 Yoonataaninne Ahima'aas'i k'onc'c'iyaan Yerusaalame katamaa gelishin
unttuntta Asay be'enna mala, Eniroogeela giyaa sa'aan uttiide naaganawunne itti
k'oomata ya yaade unttunttoo odina, unttunttu biide Kaatiyaa Daawitaw odanaw
k'oppeeddino.
18 Shin itti wodallay unttuntta be'eedda; Abeseloomaw odeedda. Hewaa diraw,
unttunttu laa"attuukka he saappe ellekka kichchi biide, Baahuriima kataman itti
bitaniyaa soo gakkeeddino. He bitaniyaw dirssaappe soo baggana haatsaa ollay
de'ee; unttunttu he ollaa giddo duge geleeddino.
19 Ayaynne erettennaadan bitaniyaa machata kammiyaawaa akkaade ollaa
doonaan hiis's'aaddu; yaataade Aa bolla katsaa mic'c'aaddu.
20 Abeselooma k'oomatuu bitaniyaa soo yiide mishiratto, «Ahima'aas'inne
Yoonataani hak'an de'iinoo?» yaagiide oochcheeddino.
Mishirata, «Unttunttu shaafaa pinniide beeddino» yaagaaddu; unttunttu koyina
beettenaan d'ayina, Yerusaalame aggiide simmeeddino.
21 He asatuu beeddawaappe guyyiyaan, laa"u asatuu ollaappe kesiide, Kaatiyaa
Daawitaw odanaw beeddino; Daawita, «Elleelli denddiide shaafaa pinnite; ayaw
gooppe, Akis'oofeeli hinttenttu bolla hawaa hawaa giide zori wotseedda»
yaageeddino.
22 Daawitenne aanana ittippe de'iyaa Asay ubbay Yorddaanoosa pinniide beeddino.
Wonttiyaa wode Yorddaanoosa pinnennan atteeda itti asaynne baawa.
23 Akis'oofeeli bare zorii aketibeenawaa be'eedda wode, bare hariyaa kooriide,
bare de'iyaa katamaa beedda; Akis'oofeeli bare soyaa giigissiide, barekka sulettiide
hayk'k'eedda; bare aawuwaa duufuwaan moogetteedda.
24 Daawite Maahinayma katamaa gakkeedda wode, Abeseloominne aanana de'iyaa
Asay ubbay Yorddaanoosa Shaafaa pinneeddino.
25 Abeseeloomi bare olanchchatuu bolla Iyoo'aaba kotan Amaasa suntseedda.
Amaasi Israa'eeliyaa Yetera na'aa; Yeteri Abigaalo akkeedaawaa; Abigaala Naa'oosa
naatiwune Iyoo'aaba daay S'aruuyi michchato.

26 Israa'eelatunne Abeseeloomi Gala'aade biittan utteeddino.
27 Daawite Maahinayma katamaa gakkiyaa wode, Amoona gadiyaappe Raabappe
yeedda Naa'oosa na'ay Shoobbi, Lodabaara katamaappe yeedda Ammi'eela na'ay
Maakiirinne Rogaliima katamaappe yeedda Gala'aadiyaa Barzzillaayi
28 hiis's'iyaawantta, samppatuwaanne urk'k'a miishshatuwaa aheeddino. K'ay
unttunttu zarggaanne banggaa, d'iiliyaanne shaashshaa, baa'eelaanne missiriyaa,
29 eessaanne me"eedda maatsaa, miizzaa maatsaa pilaanne dorssaa Daawitenne
Aa Asay maanaadan akkiide yeeddino. Hewaa unttunttu aheeddawe, «Asay woran
koshatteedda, daabureenne saamettee» giide k'oppeedda diraassa.

18

Abeseeloomi S'oonettiide Hayk'k'eedda

1 Daawite bare asatuwaa ubbaa ittippe shiishshiide shaalak'atuwaanne s'eetuwaa
kaappatuwaa unttunttu bolla suntseedda.
2 Daawite asaa heezzu c'uguwaan shaakkeedda; itti c'uguwaa Iyoo'aabe azazeedda;
laa'entso c'uguwaa Iyoo'aaba ishay, S'aruuyi na'ay Abishaayi azazeedda; heezzentso
c'uguwaa k'ay Gaatiyaa Ittaayi azazeedda. Kaatii asaa, «Taani ta huup'iyawukka
hinttenana ittippe baana» yaageedda.
3 Shin Asay Aa, «Neeni baanaw bessena! Nuuni bak'atinttonne, unttunttu nubaa
koykkino; haray atto nuuni baggay hayk'k'inttonne, nubaa unttunttu gudda giikkino.
Shin neeni nuuppe tammu sha"atuwaappe daraasa; hewaa diraw, neeni kataman
uttaade, nuw maaduwaa kiittooppe lo"a» yaageedda.
4 Kaatii unttuntta, «Hinttena lo"eeddabaa taani ootsana» yaageedda.
Daawite dirssaa penggiyaan ek'k'ide'ishin, Asay ubbay s'eetu s'eetu, sha"ay sha"ay
bare c'uguwaan c'uguwaan salppiide kesseedda.
5 Yaatina, kaatii Iyoo'aaba Abishaayanne Ittaaya, «Ta diraw giide, he yalaga
bitaniyaa Abeselooma k'ohoppite» yaagiide azazeedda. Kaatii Abeseloomabaa
gadaawatuu ubbaw odiyaa wode, olanchchatuu ubbay siseeddino.
6 Daawita olanchchatuu Israa'eelatuwaana olettanaw gas'ariyan salppeeddino;
olaa sa'ay Efireema woraana.
7 He sa'aan Daawita olanchchatuu Israa'eeliyaa olanchchatuwaa s'ooneeddino; he
gallassi loytsi daro asay, laatamu sha"a Asay hayk'k'eedda.
8 Olay gas'ariyaa ubbaa gakkeedda; he gallassi woray wursseedda Asay mashshay
wursseedda asaappe dara.
9 Abeseeloomi akeekenan de'iidde Daawita asatuwaana gaketeedda; Abeseeloomi
bare bak'uluwaa toggiide, daro daashshay de'iyaa wolaa garssa bak'uluu geleedda;
Abeselooma huup'ii wolaa ballan oyk'k'etteedda. Abeseeloomi sa'aappenne
saluwaappe gidduwaan kak'k'eti de'ishshin, I toggeedda bak'uluu sintsaw bi aggeeda.
10 Asaappe ittuu hewaa be'iide Iyoo'aaba, «Be'a! Abeseeloomi itti wolaa bolla
kak'etteeddawaa taani be'aaddi» yaagiide odeedda.
11 Iyoo'aabe barew odeedda bitaniyaa, «Hee? Be'aaddi gay? Ayaw biittaw duge
shoc'abeykkii? Neeni shoc'eeddawaa gidintto, taani new tammu s'agaraa biraanne
itti sak'k'iyaa immanawaa shin» yaageedda.
12 Bitanii, «Neeni sha"a s'agaraa biraa ta kushiyan wotsinttokka, taani kaatiyaa
na'aa bolla ta kushiyaa dentsikke! Nuuni ubbay sisishshin, kaatii neenanne
Abishaaya Ittaaya, ‹Ta diraw giide, yalaga bitaniyaa Abeselooma ashshite› yaagiide
azazeedda.
13 Taani kaatiyaa azazuwaa shaaraade Abeselooma wod'eeddawaa gidintto, kaatii
ubbabaa sisiyaawaadan hewaakka sisanawe attena. Neeni he wode taappe
haakuwaan ek'k'ana» yaageedda.

14 Iyoo'aabe Aa, «Taani neenana hawaadan gam"ikke» yaageedda; heezzu tooraa
bare kushiyan akkiide, Abeseeloomi wolan kak'ettiide pas'a de'iyaawaa wozana
ayfiyaan c'addeedda.
15 Iyoo'aaba ola miishshaa tookkiyaa tammatuu Abeselooma dooddiide, shoc'i
wod'eeddino.
16 Hewaappe guyyiyaan, Iyoo'aabe olaa essanaw malakataa punneedda; Asay
Israa'eelatuwaa yederssiyaawaa aggeeda.
17 Unttunttu Abeselooma akki afiide, woran de'iyaa wolk'k'aama ollaa giddon
yeggiide, daro shuchchaa Aa bolla dooreeddino. He wode Israa'eeliyaa Asay ubbay
bare soo bare soo bak'ateedda.
18 Abeseeloomi pas'a de'iidde, «Ta suntsaa hassayissiyaa na'i taw baawa» yaagiide,
barena hassayissiyaa shuchchaa masseedda tuussaa kaatiyaa hawulttiyaa esseedda;
he tuussaa bare suntsan s'eeseedda. Hachche gakkanaw, he tuussay «Abeselooma
tuussaa» geetettee.

Daawite Abeseeloomi Hayk'k'eeddawaa Sisiide Yeekkeedda

19 Hewaappe guyyiyaan, S'aadook'a na'aa Ahima'aas'i Iyoo'aaba, «Aa morkkatuwaa
kushiyaappe Med'inaa Goday Aa ashsheeda mishiraachchuwaa sissanaw, taani
kaatiyaakko wos's'a baade oday» yaageedda.
20 Iyoo'aabe Ahima'aas'a, «tuytti! Hachche neeni mishiraachchuwaa odiyaa
gallassaa gidenna; hara gallassi odanaw danddayaasa. Kaatiyaa na'ay hachche
hayk'k'eedda diraw, neeni hachche odanaw koshshenna» yaageedda.
21 Iyoo'aabe Toop'p'iyaa asaa gidiyaa itti bitaniyaa s'eesiide, «Ba; neeni
be'eeddawaa kaatiyaw oda» yaageedda; He bitanii Iyoo'aabaw goynniide
wos's'eedda.
22 S'aadook'a na'ay Ahima'aas'i laa'entsuwaa Iyoo'aaba, «Ayinne hano; taani ha
Toop'p'iyaa bitaniyaa geeduwaa wos's'ay» yaageedda.
Iyoo'aabe, «Ta na'aw, new woyta ahiyaa oduu baynnaashin, neeni ayaw
wos's'anaw koyay?» yaageedda.
23 Ahima'aas'i Iyoo'aaba, «Ayinne hano; taani wos's'anaw koyaad» yaageedda.
Iyoo'aabe Aa, «Yaanooppe wos's'a» yaageedda. Hewaa diraw, Ahima'aas'i dembbaa
ogiyaa oyk'k'iide wos's'eedda; Toop'p'iyaa bitaniyaa yeggiide aad'd'eedda.
24 Gimbbiyaa penggiyaw kare dooyettiyaa sank'k'aappenne soo dooyettiyaa
sank'k'aappe gidduwaan aako sa'aan Daawite utti de'ishshin, naagiyaa bitanii
gimbbiyaana oyk'k'eteedda penggiyaa s'eeraa huup'iyaa pude kesseedda; s'eelliide,
itti bitanii barekka wos's'iyaawaa be'eedda.
25 Naagiyaa bitanii kaatiyaa s'eesiide odeedda.
Kaatii, «I barekka de'oppe, mishiraachchuwaa akkiide yee» yaageedda. Wos's'iyaa
bitanii unttunttukko matiide yeedda.
26 Naagiyaawe hara asikka wos's'iyaawaa be'eedda; penggiyaa naagiyaa bitaniyaa,
«Be'a! Hara bitaniikka barekka wos's'ee» yaageedda.
Kaatii, «Ha bitaniikka k'ay mishiraachchuwaa akkiide yee» yaageedda.
27 Naagiyaawe, «Koyro bitaniyaa wotsay S'aadook'a na'aa Ahima'aas'a wotsaa taw
malatee» yaageedda.
Kaatii, «I lo"o asaa; I lo"o oduwaanna yee» yaageedda.
28 Ahima'aas'i kaatiyaa s'eesiide, «Ubbabaykka lo"o!» yaageedda. Kaatiyaa sintsan
gisi guufanniide, «Ta godaa kaatiyaa bolla barenttu kushiyaa dentseedda asatuwaa
new aatsiide immeedda Med'inaa Goday ne S'oossay galatetto» yaageedda.
29 Kaatii, «Yalaga bitanii Abeseeloomi saree?» yaagiide oochcheedda.
Ahima'aas'i, «Iyoo'aabe taana kiittana haniyaa wode, wolk'k'aama gurubay
de'iyaawaa be'aaddi; shin I ayeenttonne taani erabeykke» yaageedda.

30 Kaatii Aa, «Yaa shiik'a ee"a» yaageedda; I yaatooppe shiik'iide ek'k'eedda.
31 Hewaappe guyyiyaan, Toop'p'iyaa bitanii gakkiide kaatiyaw, «Ta godaw kaatiyaw, mishiraachchuwaa! Ne bolla denddeeddawanttu ubbaa kushiyaappe Med'inaa Goday hachche neena ashsheeda» yaageedda.
32 Kaatii Toop'p'iyaa bitaniyaa, «Yalaga bitanii Abeseeloomi saree?» yaagiide oochcheedda.
Toop'p'iyaa bitanii kaatiyaa, «Ta godaw kaatiyaw, ne morkketuunne ne bolla iitabaa ootsanaw denddiyaawanttu ubbatuu he yalaga bitaniyaadan hanino» yaageedda.
33 Kaatii daroppe kayyotteedda; gimbbiyaa penggiyaa huup'iyaan de'iyaa golliyaa geliide yeekkeedda; kaatii biidde, «Aayye ta na'aw Abeseloomaa! Ta na'aw! Ta na'aw Abeseloomaa! Ne diraw taani hayk'k'arikkitaashsha! Aayye ta na'aw Abeseloomaa! Ta na'aw!» yaagiide yeekkeedda.

19

1 «Abeseloomaw kaatii yeekkeenne zilaalee» yaagiide Iyoo'aabaw odeeddino.
2 Olanchchatuu ubbay, «Kaatii bare na'aw yeekkee» giyaawaa siseedda diraw, he gallassi unttunttu ubbay s'ooneedda s'oonuu yeekoo laametteedda.
3 Olaappe bak'atiide yeellateedda olanchchatuwaadan, Asay he gallassi wuu'ettiide katamaa geleedda.
4 Kaatii bare deemuwaa gullotteedda, bare k'aalaa d'ok'k'isiide, «Aayye ta na'aw Abeseloomaa! Aayye Abeseloomaa ta na'aw! Ta na'aw!» yaagiide zilaaleedda.
5 Hewaappe guyyiyaan, Iyoo'aabe he golliyaa biide kaatiyaa, «Ne shemppuwaa, ne attuma naanatuwaanne ne mac'c'a naanatuwaa shemppuwaa, ne machchatuwaanne ne baakkotuwaa shemppuwaa hachche ashsheedda ne asaa ubbaa neeni hachche kawushshaadda.
6 Neena is's'iyaawantta neeni siik'aasa; neena siik'iyaawantta neeni is's'aasa. Ne olanchchatuunne unttunttu kaappatuu new ayaanne gidennawaa neeni hachche k'onc'c'issaadda. Nuuni ubbay hayk'k'ina, Abeseeloomi hachche pas'a atteedentto, neeni nashettanawaa taani be'aaddi.
7 Ha"i dendda! Kare kesaade ne asaa mintsetsa. Med'inaa Goday ero! Neeni kessana d'ayooppe, hachche k'amma neenana itti asaynne attena. Ne yalagatetsaappe hachche gakkanaw, neena gakkeedda iitaa ubbaappe hawe new aad'd'iyaa iita gidana» yaageedda.
8 Kaatii denddiide gimbbiyaa penggiyaan utteedda. «Kaatii penggiyaan utteedda» giyaawaa asatuu ubbay siseedda wode, kaatiyaa sintsa yeeddino.

Daawite Yerusaalame Simmeedda

He wode Israa'eeliyaa asatuu ubbay barenttu soo barenttu soo bak'atteedino.
9 Israa'eeliyaa zaratuu ubbay ittuu ittuwaanna hawaadan yaagiide palumetiino; «Kaatii Daawite nuuna nu morkkatuwaa kushiyaappe ashsheeda; nuuna Piliss's'eema asatuwaa kushiyaappe wotsi akkeedda; shin I ha"i Abeselooma gaasuwaan biittaa aggiide bak'ateedda.
10 Nu bolla kaatetanaadan nuuni okkeedda Abeseeloomi olan hayk'k'ikichcheedda. Yaatina, kaatiyaa guyye ahanaw hinttenttu ayaw c'o"u geedditee?» yaageeddino.
11 Kaatii Daawite k'eesatoo S'aadook'awunne Abiyaataaraw kiitaa yeddiide, «Yihudaa c'imatuwaa hawaadan yaagite; ‹Daawite hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa Asay ubbay haasayiyaawe kaatiyaa gakkeedda. Kaatiyaa Aa golliyaa zaari ahanaw hinttenttu ayaw haratuwaappe guyye attiitee?
12 Hinttenttu ta ishatuwaa; hinttenttu ta ashonne ta suutsaa. Yaatina, kaatiyaa guyye zaari ahanaw hinttenttu ayaw haratuwaappe guyye attiitee?» yaagee› yaagite.

13 K'ay Amaasawukka, ‹Daawite neena, «Neeni ta ashonne ta suutsaa gidikkii?
Hachchippe doommina, taani neena Iyoo'aaba sa'aan ta olanchchatoo gadaawaa
kessana d'ayooppe, S'oossay taana wod'o!» yaagee› yaagite» yaageedda.
14 Kaatiyaa haasayay Yihudaa asatuwaa ubbaa wozanaa ittuwaa ootsiide
mayzzeedda. Hewaa diraw, unttunttu kaatiyaakko kiittiide, «Neenikka ne Asay
ubbaykka haa simmite» yaageeddino.
15 Kaatii simmiide, Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw yeedda. Yihudaa asatuu
kaatiyaa mokkanawunne Yorddaanoosa Shaafaa pintsanaw, Gelggala giyaa sa'aa
yeeddino.
16 Baahuriima katamaappe yeedda Biiniyaama zarii, Geera na'ay Shim"i Daawita
mokkanaw elleelliide, Yihudaa asatuwaana beedda.
17 Aanana Biiniyaama zare gideedda sha"a asatuu, Saa'oola soo k'oomay S'iibi, Aa
naanay tammanne ichcheshatuunne Aa k'oomatuu laatamatuu de'iino. Unttunttu
kaatii de'iyaa sa'aa Yorddaanoosa Shaafaa jaamiidde beeddino.
18 Kaatiyaa soo asaa pintsanawunne kaatiyaa nashechchiyaawaa ootsanaw
pinuwaanna pinniide beeddino.
Geera na'ay Shim"i Yorddaanoosa Shaafaa pinneedda wode, kaatiyaa sintsan
guufanniide,
19 hawaadan yaageedda; «Ta bayzzuwaa kaatii atto go. Ta goday kaatii
Yerusalameppe kesiyaa gallassi taani ne k'oomay baleedda balaa neeni hassayoppa.
Hewaa ne uluwaan oyk'k'oppa.
20 Ayaw gooppe, ne k'oomay taani nagaraa ootseeddawaa eray; shin neena ta
godaa kaatiyaa mokkanaw, Yooseefo soo asaa ubbaappe koyrottaade taani hachche
yaad» yaageedda.
21 Hewaappe guyyiyaan, S'aruuyi na'ay Abishaayi, «Shim"i Med'inaa Goday
okkeedda kaatiyaa shek'k'eedda diraw, I hayk'k'anaw bessenneeyye?» yaageedda.
22 Daawite Abishaaya, «Hinttenttoo, S'aruuyi naatoo, hinttentta gatsiyaawe ayee?
Hinttenttu hachche taw morkke gidiitee! Hachche Israa'eelan ay asaynne
hayk'k'enna! Hachche Israa'eeliyaa kaatii taanattee!» yaageedda.
23 Kaatii Shim"a, «Neeni hayk'k'akka» yaagiide aw c'aak'k'eedda.
24 K'ay Saa'oola na'ay Manfibosheete kaatiyaa mokkanaw duge wod'd'eedda. Kaatii
beedda gallassaappe doommiide, I sarotetsaan guyye simmiyaa gallassi
gakkanawukka, Manfibosheete bare gediyaa meec'c'ibeenna; bare buuchchaa
meedibeenna; k'ay bare mayuwaakka meec'c'ibeenna.
25 Manfibosheete kaatiyaanna gaketanaw Yerusalameppe yeedda wode, kaatii Aa,
«Manfibosheetaa, neeni taananna ayaw babeykkii?» yaagiide oochcheedda.
26 I, «Ta godaw kaatiyaw, taani ne k'oomay sila gidiyaa diraw, ‹Taani toggaadde
kaatiyaanna baanaadan ta hariyaa koora› yaagaad. Shin ta k'oomay S'iibi taana
c'immeedda;
27 taana ne k'oomaa ta godaw kaatiyaw zigireedda. Neeni ta goday kaatii S'oossaa
kiitanchchaa mala; hewaa diraw, neena nashechchiyaawaa kiiteta.
28 Ta aawuwaa aawuwaa Asay ubbay harabaa gidennaan, ta goday kaatii beni
wod'anaw bessiyaa asaa; shin taani ne k'oomay ne maaddappe miyaawanttunna
maanaadan neeni taw sa'aa immaadda. Yaatina, taani hawaappe aad'd'iyaawaa
kaatiyaa oochchanaw taw ayba maatay de'ii?» yaageedda.
29 Kaatii Aa, «Neeni darobaa haasayanaw koshshenna. Neeninne S'iibi gadiyaa
shaakki akkana mala taani azazay» yaageedda.
30 Manfibosheete kaatiyaa, «Ta goday kaatii saro soo simmaappe attina,
ubbabaakka S'iibi akko» yaageedda.

19:16 2 Sam. 16:5-13 **19:24** 2 Sam. 9:1-13; 16:1-14

31 Gala'aadiyaa Barzzillaayi kaatiyaanna ittippe Yorddaanoosa Shaafaa
pinnanawunne yaappe Aa moyzzanaw Rogaliima giyaa saappe yeedda.
32 Barzzillaayi laytsay hosppun tammuwaa gideedda c'ima asaa. I daro dure asaa
gidiyaa diraw, kaatii Maahinayma kataman de'iyaa wode, kaatiyaw koshshiyaawaa
immeedda.
33 Kaatii Barzzillaaya, «Neeni taananna Yerusaalame dendda; taani new yaan
koshshiyaawaa immana» yaageedda.
34 Shin Barzzillaayi kaatiyaa, «Taani hawaappe sintsan daro laytsaa de'ikke;
yaatina, taani kaatiyaanna Yerusaalame ayaw boo?
35 Taani ha"i hosppun tammu laytsaa asaa; taani ha"i iitaanne lo"uwaa shaakkaade
eranaw danddayayitaa? Taani ne k'oomay ta miyaawaanne ushiyaawaa mal"uwaa
shaakkaade eranaw danddayayitaa? Attumawanttunne mac'c'awanttu yes's'iyaa
yetsaa taani sisanaw danddayayitaa? Yaatina, taani ne k'oomay ta godaw kaatiyaw
ayaw gujja tookko gidoo?
36 Taani ne k'oomay Yorddaanoosa Shaafaa pinnaade neena laafa moyzzana. Shin
kaatii taw hewaadan kushe zaaranaw ayaw koshshii?
37 Taani ta aawuwaanne ta daay duufuwaa matan ta kataman hayk'k'ana mala
simmay. Ta na'ay Kimihaami hawesh; ta godaana kaatiyaanna ittippe I bo; neena
nashechchiyaawaa neeni aw kiiteta» yaageedda.
38 Kaatii, «Kimihaami taananna pinno; neena nashechchiyaawaa taani aw ootsana.
K'ay neeni taana oochchiyaawaa ayaanne taani new ootsana» yaageedda.
39 Hewaappe guyyiyaan, Asay ubbay Yorddaanoosa Shaafaa pinneedda; kaatiikka
pinneedda. Barzzillaaya yeriide anjjeedda; yaatina, Barzzillaayi bare soo simmeedda.
40 Kaatii pinniide Gelggala biyaa wode, Kimihaamikka aanana ittippe beedda.
Yihudaa olanchchatuu ubbatuunne Israa'eeliyaa olanchchatuwaappe baggatuu
kaatiyaanna ittippe beeddino.
41 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatuu ubbay kaatiyaakko biide, «Nu ishatuu
Yihudaa asatuu kaatiyaanne Aa soo asaa ayaw wuu'eeddinoo? K'ay Aa asaa
ubbaanna ittippe Yorddaanoosa Shaafaa ayaw pintseeddino?» yaageeddino.
42 Yihudaa asatuu ubbay Israa'eelatuwaa, «Kaatii nuw mata dabbo gidiyaa diraw,
nuuni hawaa ootseeddo; yaatina, hinttenttu hewoo ayaw hank'k'ettite? Nuuni
kaatiyaa k'umaappe ayentto meeddinooyye? Woy nuuni aappe ayentto nuw
akkeeddoyye?» yaageeddino.
43 Israa'eeliyaa asatuu Yihudaa asatuwaa, «Kaatiyaappe tammu kushii nuuna
gatsee; hewaa diraw, Daawita matan nuw hintteppe aad'd'o maatay de'ee! Yaatina,
hinttenttu nuuna ayaw kad'eedditee? Nu kaatiyaa guyye zaariide ahanaw kasetiide
haasayeeddawe nuuna gidokko?» yaageeddino.
Shin Israa'eeliyaa asatuwaappe Yihudaa asatuu haasayaa loytsi
wolk'k'antseeddino.

20

Shebaa'i Daawita Bolla Denddeedda

1 Biiniyaama zare gidiyaa Biikira na'ay Shebaa'a geetettiyaa itti shori baynna
bitanii yaan de'ee. He bitanii malakataa punniide, «Nuuni Daawitana akkiyaa es's'ay
baawa! Isseya na'aanna nuuni laattanabay baawa! Israa'eeliyaa asatoo, ubbaykka
hinttenttu soo hinttenttu soo gelite!» yaageedda.
2 Israa'eeliyaa asatuu ubbay Daawita aggiide, Biikira na'aa Shebaa'aana beeddino.
Shin Yihudaa asatuu ammanettiide, Yorddaanoosappe Yerusaalame gakkanaw,
barenttu kaatiyaa kaalleeddino.

19:31 2 Sam. 17:27-29 **20:1** 1 Kat. 12:16; 2 Od. 10:16

3 Daawite bare soo Yerusaalame simmeedda wode, kaatiyaa golliyaa naaganaw
ashsheeda tammu baakkotuwaa akki afiide, itti gollen naagissi wotseedda;
unttunttoo koshshiyaawaa immeedda; shin I unttunttunna ak'ibeenna. Unttunttu he
gollen naagettiide, barenttu hayk'k'uwaa gallassay gakkanaw am"iyaadan
de'eeddino.
4 Hewaappe guyyiyaan kaatii Amaasa, «Yihudaa asaa ubbaa heezzu gallassan taw
s'eesaade shiishsha; yaataade neenikka ne huup'iyaw unttunttunna shiik'a»
yaageedda.
5 Amaasi Yihudaa asatuwaa s'eesanaw beedda; shin kaatii aw keereedda
gallassaappe gam"eedda.
6 Daawite Abishaaya, «Ha"i Biikira na'aa Shebaa'i Abeseloomawaappekka aatsiide
nuuna k'ohanawaa. Ne godaa k'oomatuwaa akkaade neeni Aa k'atamaa kaala. Hewe
d'ayooppe, I gimbbetteedda katamatuwaa demmiide nuuppe kessi akkana»
yaageedda.
7 Iyoo'aaba asatuu, kaatiyaa naagiyaawanttunne mino olanchchatuu ubbay
Abishaayaana Biikira na'aa Shebaa'a yederssanaw Yerusalameppe kesiide beeddino.
8 Unttunttu biide Gabaa'oonan de'iyaa wogga zaallaa gakkiyaa wode, Amaasi
unttunttunna gaketanaw yeedda; Iyoo'aabe olaa mayuwaa mayyi utteedda; bare
s'eessan mashshaa shookuwaanna aatsi wotseedda sak'k'iyaa danc'c'eedda. I
sintsawukko tanggishin, he mashshay shookuwaappe kessi akkiide wod'd'eedda.
9 Iyoo'aabe Amaasa, «Ta ishaw, neeni saro de'ay?» yaageedda; Iyoo'aabe Amaasa
yeranaw bare ushechcha kushiyan Aa buuchchaa oyk'k'eedda.
10 Shin Amaasi Iyoo'aaba haddirssa kushiyan de'iyaa mashshaa be'ibeenna; hewaa
diraw, aappe naagettibeenna. Iyoo'aabe Aa uluwaa c'addiide, Aa marac'c'iyaa biittan
k'ok'ofeedda; laa'entsuwaa c'adettennankka Amaasi ellekka hayk'k'i basheedda.
Hewaappe guyyiyaan, Iyoo'aabinne Aa ishaa Abishaayi Biikira na'aa Shebaa'a
k'atamaa kaalleeddino.
11 Iyoo'aaba asatuwaappe ittuu Amaasa anha matan ek'k'iide, «Iyoo'aaba
dosiyaawenne Daawitewaa gidiyaawe ooninne Iyoo'aaba kaallo» yaageedda.
12 Amaasi ogiyaa giddo baggan kunddiide, bare suutsan bayiide giseedda.
Olanchchatuu ubbay yiide, he sa'aan ek'k'eeddawaa he bitanii be'eedda saannakka
Amaasa anhaa ogiyaappe gas'aa shoyk'aw goochchi yeggiide, Aa bolla mayuwaa
oleedda.
13 Amaasa ogiyaappe diggeeddawaappe guyyiyaan, Biikira na'aa Shebaa'a paanaa
kaallanaw olanchchatuu ubbay Iyoo'aabana beeddino.
14 Shebaa'i Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaa biittaana aad'd'iidde,
Aabeeli-Beetimaa'ika giyaa katamaa gakkeedda. Beeratuwaa biittaana aad'd'ishshin,
Asay ubbay shiik'iide Aa kaalleedda.
15 Iyoo'aabana de'iyaa asatuu ubbay gakkiide, Shebaa'a Aabeeli-Beetimaa'ika
kataman yuuyyi aad'd'iide dooddeeddino. Unttunttu katamaa gimbbiyaan
zemppissiide biittaa dooreeddino. K'ay Iyoo'aabana de'iyaa asatuu ubbay gimbbiyaa
kolanaw bookkino. Unttunttu bookkishin,
16 katamaappe itti eranchcha mishirata unttuntta s'eesaade, «sisite! sisite! Biide,
Iyoo'aaba s'eegite. Taani aw odiyaabay de'ee» yaagaaddu. I mishiratikko biina Aa,
17 «Neeni Iyoo'aabee?» yaagaade oochchaaddu.
I, «Ee, taana» yaageedda.
Mishirata Aa, «Taani ne k'oomata giyaawaa sisa» yaagaaddu.
Iyoo'aabe, «Taani sisay» yaageedda.
18 Mishirata Iyoo'aaba, «Beni wode Asay ‹Aabeela katamaappe ne ooshaw
zaaruwaa demma› yaagee; hewan yewuu wuree.

20:3 2 Sam. 16:22

19 Israa'eeliyaa giddon saro de'iyaa ammanettiyaa Asay nuuna. Israa'eeliyaa biittan
de'iyaa Aaye katamaa neeni bayzzanaw malaasa. Neeni Med'inaa Godaa buzo biittaa
ayaw d'ayssanaw koyay?» yaagaadde haasayaaddu.
20 Iyoo'aabe izo, «Hewe taappe haakko! Bayzziyaawe woy d'ayssiyaawe taappe
haakko!
21 Yewuu hewaa gidenna; Efireema gezziyaappe Biikira na'aa Shebaa'a geetettiyaa
itti bitanii Kaatiyaa Daawita bolla bare kushiyaa dentseedda. He bitaniyaa taw
sheed'd'ite; yaatooppe, taani katamaappe baana» yaageedda.
Mishirata Iyoo'aaba, «Aa huup'ii gimbbiyaa s'eeraana new olettana» yaagaaddu.
22 Hewaappe guyyiyaan, mishirata bare era zoriyaanna asaa ubbaakko baaddu.
Hewaa diraw, Asay Biikira na'aa Shebaa'a k'ood'iyaappe huup'iyaa Iyoo'aabaw
oleedda. Yaatina, Iyoo'aabe malakataa punneedda; Asay ubbay katamaappe kesiide,
bare soo bare soo beedda; Iyoo'aabe kaatiyaakko Yerusaalame simmeedda.

Daawita Oosanchchatuwaa

23 Iyoo'aabe Israa'eeliyaa olanchchatuu ubbaw gadaawaa; Yoodaahe na'ay Banaayi
Daawita naagiyaa olanchchatuu kaappuwaa.
24 Adooniraami wolk'k'an c'oo ootsiyaawanttu kaappuwaa; Ahiluuda na'ay
Yoosaafees'e haneeddabaa s'aafiyaawaa.
25 Susi waanna s'aafiyaa; S'aadook'inne Abiyaataare k'eesetuwaa.*
26 Yaa'iira katamaa asaa gidiyaa Irikka Daawitaw k'eesatuwaa.

Wurssetsa Laytsatuwaa

21

(21:1—24:25)

Saa'oola Yaratuwaa Bolla Wod'd'eedda Pirddaa

1 Daawite kaateteedda wode, heezzu laytsaa kumentsaa biittay koshateedda.
Hewaa diraw, Daawite Med'inaa Godaa oochcheedda; Med'inaa Goday Aa, «Hewe
haneeddawe Saa'oola Asay gusseedda suutsaa dirassa; ayaw gooppe, I Gabaa'oona
asatuwaa wod'eedda» yaageedda.
2 Hewaa diraw, kaatii Gabaa'oona asatuwaa s'eesiide haasaysseedda. Gabaa'oona
asatuu Israa'eeliyaa zariyaa gidikkino; unttunttu Amoore biittaa asatuwaappe
atteeddawantta. Israa'eelatuu unttuntta ashshanaw unttunttunna c'aak'k'eteeddino;
shin Saa'ooli Israa'eeliyawunne Yihudaw mishetteedda diraw, unttuntta ubbaanna
d'ayssanaw doommeedda.
3 Daawite Gabaa'oona asatuwaa, «Taani hinttenttoo ayaa ootsoo? Med'inaa Godaa
buzo biittaa hinttenttu anjjana mala, taani hinttenttoo ayaa ac'c'oo?» yaageedda.
4 Gabaa'oona asatuu zaariide kaatiyaa, «Nuuppenne Saa'oolappe gidduwaan, woy
nuuppenne Saa'oola golliyaa asaappe gidduwaan de'iyaa yewuu work'k'aa woy biraa
yewuwaa gidenna; k'ay nuuni Israa'eeliyaa giddon itti uraanne wod'anaw nuw
maatay baawa» yaageeddino.
Daawite unttuntta, «Yaatina, taani hinttenttoo ayaa ootsanaw koyiitee?» yaagiide
oochcheedda.
5 Unttunttu kaatiyaa, «Saa'ooli nuuna d'aysseedda; nuuppe ay asaynne Israa'eeliyaa
zawaan hak'aninne pas'a attenaadan mak'etteedda.
6 Hewaa diraw, Saa'oola yaraappe laappun attuma asatuwaa nuw aatsaade imma;
Med'inaa Goday dooriide kaateyeedda Saa'oola kataman Gib"an Med'inaa Godaa
sintsan nuuni unttuntta kak'k'ana» yaageeddino.
Kaatii unttuntta, «Taani unttuntta hinttenttoo aatsaade immana» yaageedda.

---

* **20:25** ***Susi:*** Ibraawetsuwaan «Shawa» geetettee; ha bitanii Ibraawetsuwaan oyddu dumma dumma suntsan s'eesettee. **21:2** Iya. 9:3-15

7 Saa'oola na'ay Yoonataaninne Daawite Med'inaa Godaa sintsan c'aak'k'eedda
c'aak'uwaa diraw, Saa'oola na'aa Yoonataana na'aa Manfibosheeta kaatii ashsheeda.
8 Shin Daawite Aata naatta Ris'ifa Saa'oolaw yeleedda laa"u attuma naanaa,
Armmoonanne Manfibosheeta, k'ay Saa'oola naatta Meraaba Mahoola katamaappe
yeedda Barzzillaaya na'aa Adirii'eelaw yeleedda ichcheshu naanaa akkeedda.
9 Gabaa'oona asatoo aatsiide immeedda; unttunttu unttuntta Med'inaa Godaa
sintsan deriyaa huup'iyaan kak'k'eeddino; laappunatuukka ittippe hayk'k'eeddino;
katsaa c'akan, banggaa c'akay doommiyaa wodiyaan unttuntta wod'eeddino.
10 Aata naatta Ris'ifa maak'iyaa akkaade, zaallaa bolla barew hiis's'aaddu; katsaa
c'akkiyaa aginay doommiyaa gallassaappe biide anhatuwaa bolla iray saluwaappe
wod'd'anawaa gakkanaw, gallassi saluwaa kafotuu woy k'amma sa'aa do'atuu
bochchennaadan naagaaddu.
11 Saa'oola baakkata, Aata naatta Ris'ifa ootseeddawe Daawitaw odetteedda.
12 Daawite biide, Saa'oola mek'etsaanne Aa na'aa Yoonataana mek'etsaa Gala'aaden
de'iyaa Yaabeesha katamaa asatuwaappe akkeedda. Piliss's'eema asatuu Saa'oolanne
Aa naanaa Gilbboo'a deriyaan wod'iide, Beetishaana gutaran kak'k'eeddaawaappe
guyyiyaan, he gutaraappe Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha asatuu k'osuwaan
akkeeddino.
13 Daawite Saa'oola mek'etsaanne Aa na'aa Yoonataana mek'etsaa he saappe
aheedda; k'ay suletteedda laappun asatuwaappe mek'etsaakka shiishsheeddino.
14 Saa'oola mek'etsaanne Aa na'aa Yoonataana mek'etsaa Biiniyaama biittan
S'elaa'a kataman de'iyaa Aa aawuwaa K'iisa duufuwaan moogeeddino. Kaatii
azazeeddawaa ubbaa unttunttu poleeddino; hewaappe guyyiyaan, unttunttu he
biittaw woosseedda woosaa S'oossay siseedda.

Piliss's'eema Asatuwaana Oletteedda Olatuwaa
(1 Od. 20:4-8)

15 Piliss's'eema asatuwaananne Israa'eeliyaa asatuwaana laa'entsuwaa olay
denddeedda; Daawite bare asatuwaana beedda. Piliss's'eematuwaanna olettiide
Daawite daabureedda.
16 Adussa mino asatuwaa yaraappe gidiyaa Yishibibanooba giyaa itti bitanii de'ee; I
oyk'k'eedda tooray heezzu kiilo giraamenne bagga dees'iyaa, nahaasiyaa geetettiyaa
birataappe k'os'etteeddawaa; I ooratsa mashshaa danc'c'i utteedda. Yaateeddawe
«Taani Daawita wod'ana» geedda;
17 shin S'aruuyi na'ay Abishaayi Daawita ashsheeda; Piliss's'eemiyaa shoc'iide
wod'eedda. Hewaappe guyyiyaan Daawita asatuu Daawita, «Israa'eeliyaa s'omppii
to'ennaadan neeni laa'entso ubbakka nuunanna olaw baakka» yaagiide
c'aak'k'eeddino.
18 Hewaappe guyyiyaan, Gooba geetettiyaa sa'aan Piliss's'eema asatuwaana olay
oletteedda; Huushappe yeedda Sibbakaayi adussa mino asatuwaa yaraappe gidiyaa
Saafa wod'd'eedda.
19 K'aykka he sa'aan Piliss's'eema asatuwaana hara olay oletteedda;
Beeteleheemeppe yeedda Yaa'iira na'ay Elihanaani, tooraa toomay shemayinniyaa
wonddarashiyaa keeshshatto, Gaate katamaappe yeedda Gooliyaada wod'eedda.
20 K'aykka Gaate kataman hara olay oletteedda. He sa'aan itti wogga adussa bitanii
de'ee. He bitaniyaw itti itti kushiyan usuppun birad'd'etuu, itti itti gediyaankka
usuppun birad'd'etuu, ubbaanna laatamanne oyddu birad'd'etuu de'iino. Ikka adussa
mino asatuwaa yaraappe gidiyaa asaa.
21 He bitanii Israa'eeliyaa naasseedda wode, Daawita ishaa Shaama na'ay
Yoonataani Aa wod'eedda.

21:7 1 Sam. 20:15-17; 2 Sam. 9:1-7 **21:8** 1 Sam. 18:19 **21:12** 1 Sam. 31:8-13 **21:17** 1 Kat. 11:36; Maz. 132:17

22 He oyddatuu Gaate kataman de'iyaa adussa mino asatuwaa yaratuwaa.
Unttuntta Daawitenne Aa asatuu wod'eeddino.

22

Daawite S'ooni Simmiide Yes's'eedda Yetsaa
(Maz. 18)

1 Med'inaa Goday Aa morkkatuwaa ubbaa kushiyaappenne Saa'oola kushiyaappe
ashsheeda gallassi Daawite Med'inaa Godaw ha yetsaa yes's'eedda.

2 «Med'inaa Goday taw wogga zaallaa;
Taani ollaappe naagettiyaa miis'aa;
I taana ashshiyaawaa.
3 Ta S'oossay taani aakko bak'atiyaa ta wogga zaallaa.
I ta gonddalliyaa;
I taana ashshiyaa wolk'k'aama.
I taani k'osetta attiyaa sa'aa;
I taana makkalanchcha asatuwaappe ashshee.
4 Galatay bessiyaa Med'inaa Godaa taani s'eesay;
I ta morkkatuwaappe taana ashshee.

5 «Hayk'k'uwaa beetay ta heeraan sirimettee;
bashshay di'uwaadan taana muukkeedda.
6 Duufuwaa wodoruu taana k'achchana hanee;
hayk'k'uu p'iriyaadan taana oyk'k'eedda.
7 Taana metuu iissina Med'inaa Godaa s'eesaad;
‹Taana maadda› gaade ta S'oossaw waassaad.
I bare Geeshsha Golliyaan ta kooshshaa siseedda;
taani waasseedda waasuu Aa haytsaan wod'd'eedda.

8 «S'oossay hank'k'etteedda diraw,
Biittay yiik'k'iyiik'k'iide k'aas's'eedda;
deretuwaa s'ap'uu gaji gaji kokkoreedda.
9 Aa siid'iyaappe hank'k'uwaa c'uway c'uwatteedda;
Aa doonaappe miyaa tamaa lac'uunne s'uuggiyaa bonk'k'uu kesseedda.
10 Saluwaa I p'alk'k'iide, duge wod'd'eedda.
He wode Aa gediyaappe garssanna med'eedda shaarii de'ee.
11 K'efiyaana de'iyaa kiitanchchatuwaan,
kiruubetuwaan uttiide paalleedda;
c'arkkuwaa k'efiyaa bollan beetteedda.
12 Barena d'uman kammeedda;
Aa dunkkaanii iraanna med'eedda shaariyaa.
13 Aa sintsan de'iyaa wolk'k'aama poo'uwaappe
tamaa lac'uu kesseedda.

14 «K'ay Med'inaa Goday guguntsaadan saluwaappe guummeedda.
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay bare kooshshaa sisseedda.
15 Bare wonddaafiyaa Adaa yeddiide,
bare morkkatuwaa laaleedda.
Walk'k'antsaa poo'uwaa kiittiide,
unttuntta yedersseedda.
16 Med'inaa Goday seereedda wodenne,

hank'k'ettiide peenuuk'eedda wode,
Abbaa haatsay giseedda biittay betteedda.
K'ay sa'aa baasuukka k'onc'c'eedda.

17 «S'oossay bollappe kushiyaa duge yeddiide, taana oyk'k'eedda;
c'iimma haatsaappe taana keseedda.
18 I taana ta wolk'k'aama morkkiyaappenne
taana is's'iyaawanttuppe ashsheeda;
ayaw gooppe, unttunttu taw loytsi daro wolk'k'aama.
19 Ta waayiyaa gallassi,
unttunttu ta bolla denddeeddino;
Shin Med'inaa Goday taana zemppissiyaawaa.
20 I taana aako sa'aa keseedda;
taanan nashetteedda diraw, taana ashsheeda.

21 «Ta s'illotetsaadan Med'inaa Goday taw c'iggeedda;
Ta kushiyaa geeshshatetsaadan I taw zaareedda.
22 Taani Med'inaa Godaa ogiyaa kaalaad;
taani ta S'oossaa aggaade wora babeykke.
23 Taani Aa higgiyaa ubbaa naagaad;
Aa wogaa poliyaawaa aggabeykke.
24 Taani Aa sintsan suure de'aad;
taani taana nagaraappe naagaad.
25 Hewaa diraw, Med'inaa Goday taw
ta s'illotetsaadaaninne ta geeshshatetsaadan zaareedda.

26 «Abeet S'oossaw, ammanettiyaawanttoo neeni ammanettiyaawaa;
suuretoo neenikka suure.
27 Geeshshatoo neenikka geeshsha;
shin geellatoo neeni c'inc'c'a.
28 Barentta zik'k'issiyaawantta ashshaasa;
shin barentta d'ok'k'issiyaawantta zik'k'issanaw neeni unttuntta s'eellaasa.
29 Abeet Med'inaa Godaw, ta s'omppii neena;
Med'inaa Goday poo'issina, ta d'umay kichchee.
30 Ne maaduwaan taani ta morkke olanchchatuu bolla woraajjay;
ta S'oossan taani unttuntta miis'aa s'eeraana guppa aad'd'ay.
31 S'oossaa ogii suure.
Med'inaa Godaa k'aalay ammanettiyaawaa.
Aakko bak'atiyaa ubbatoo I gonddalle.
32 Med'inaa Godaappe attina, hara s'oossi baawa;
Nu S'oossaappe attina,
hara wogga zaalli baawa.
33 Taw wolk'k'aa immiyaawenne
ta ogiyaa saro ootsiyaawe
S'oossaattee.
34 I ta gediyaa
gen"iyaa gediyaadan minisee.
Taana d'ok'k'a gishuwaan sarotetsaan wotsee.
35 I ta kushiyaa olaa meezeyee;
Hewaa diraw, taani ta k'esiyaan,

22:34 Ibr. 3:19

nahaasiyaa giyaa birataa wonddaafiyaan dafaade dukkay.

36 «Taana ashshiyaa ne gonddalliyaa
neeni taw immaadda;
Ne lo"o okkay taana gitayee.
37 Taani hamettiyaa sa'aa aassaasa;
hewaa diraw, ta gedii halis's'ibeena.
38 Ta morkkatuwaa taani yederssaade mentsereetsaad;
Taani unttuntta d'ayssennan de'aadde guyye simmabeykke.
39 Taani unttuntta laa'entso denddennaadan shoc'aad;
unttunttu ta gediyaan kunddeeddino.
40 Olaw taana wolk'k'aa danc'c'issaadda;
taananna gaaddatiyaawantta taw gulbbatissaadda.
41 Ta morkkatuwaa ta sintsaappe guyye bak'atissaada;
taana is's'iyaawantta taani d'ayssaad.
42 Barentta maaddiyaawaa koyeeddino;
shin ooninne unttuntta ashshibeenna.
Med'inaa Godaakka unttunttu s'eeseeddino;
shin I unttunttoo koyyibeenna.
43 Taani unttuntta baanaadan liik'issaad;
ogiyaan de'iyaa urk'k'aadankka unttuntta dirs's'ereetsaade yed'd'aad.

44 «Ta asaa makkalaappe taana ashshaada.
Kawutetsatuwaa bolla suntsaade, taana naagaadda;
taani erenna Asay taw moodetteedda.
45 Allaga gade asaykka ta sintsan gulbbatee.
Unttunttu ta waariyaa sisiide,
taw azazettiino.
46 Unttunttu wozanaa kahaa bayiino.
Barenttu naagettiyaa miis'aappe kokkoriidde yiino.

47 «Med'inaa Goday de'ee! S'oossay,
ta wogga zaallay galatetto.
S'oossay, taana ashshiyaa zaallay,
d'ok'k'u d'ok'k'u go.
48 I ta haluwaa kessiyaa S'oossaa;
kawutetsatuwaa taappe garssanna wotsiyaawaa.
49 Ta morkkatuwaappe taana kessi akkiyaawaa.
Abeet S'oossaw, neeni taananna gaaddatiyaawanttu bollan
taana d'ok'k'u d'ok'k'u ootsaasa.
Makkalanchcha asatuwaappe neeni taana ashshaasa.
50 Hewaa diraw, taani
Med'inaa Godaa kawutetsatuwaa giddon galatana;
taani ne suntsaakka sabbana.

51 «S'oossay bare kaatiyaw
s'oonuwaa bollan s'oonuwaa immee.
Bare okkeeddawoo, Daawitewunne Aa zeretsaw,
aggena siik'uwaa med'inaw besse»
yaagiide yes's'eedda.

22:50 Rom. 15:9

23

Daawite wurssetsan Haasayeedda K'aalatuwaa

1 Hawanttu Daawite wurssetsan haasayeedda k'aalatuwaa.
Isseya na'ay Daawite haasayee;
S'oossay d'ok'k'u d'ok'k'u ootseeddawe,
Yaak'ooba S'oossay okkiide kaateyeeddawe,
Israa'eelan lo"o mazimuriyaa kesseeddawe hawaadan yaagee:

2 «Med'inaa Godaa Ayyaanay ta baggana haasayee;
Aa k'aalay ta ins's'arssan de'ee.
3 Israa'eeliyaa S'oossay haasayeedda;
Israa'eeliyaa Zaallay taana hawaadan yaageedda;
‹S'illotetsan gadiyaa mooddiyaa kaatii,
S'oossaw yayyiidde kaatetiyaa kaatii,
4 shaarii baynna guuran doliyaa s'alk'k'iyaa poo'uwaa mala.
He uray iray bukki simmina,
biittappe maataa dolisiyaa book'alssaa mala› yaageedda.

5 «Tumu ta golliyaa Asay S'oossaa sintsan suure.
I taananna med'ina k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda;
ubbabaykka ha k'aalaa c'aak'uwaa giddon giigiidenne minniide utteedda.
S'oossay taw s'oonuwaa immana;
k'ay taani amotteeddawaa ubbaa I tumuppe polana.
6 Shin iita asatuu ubbay
kushiyan shiishshanaw hanenna aguntsatuwaadan
wora olettana.
7 Aguntsatuwaa bochchiyaa ooninne
birataa woy tooraa toomaa bare kushiyan oyk'k'anaw koshshee.
He aguntsay barenttu de'iyaa sa'aan ees's'ana»
yaageedda.

Daawita Mino Asatuwaa
(1 Od. 11:10-41)

8 Daawita asatuwaa minotuu suntsay hawaappe kaalliide s'aafetteedda. Unttunttuppe heezzatuu loytsi eretteeddawantta. Heezzatuwaappe koyruu Taahikimoonappe yeedda Yooshebi-Baashebeeta geetettee; I itti gede olan bare tooraan hosppun s'eetu asaa wod'eedda.
9 Heezzu mino asatuwaa giddon Aa kaalliide de'iyaawe Ahoohiyaa Dooddo na'aa El"aazara. Itti gallassi inne Daawite olaw shiik'eedda Piliss's'eematuwaa naasseeddino; hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay guyye simmeedda.
10 Shin I bare sa'aan min ek'k'iide, Aa kushii s'alaliide, mashshaanna oyk'k'ettana gakkanaw, Piliss's'eema asatuwaa shoc'eedda. He gallassi Med'inaa Goday wolk'k'aama s'oonuwaa immeedda. Olay ek'k'ina, olanchchatuu El"aazarakko simmiide yeeddino; shin unttunttu hayk'k'eedda Piliss's'eematuwaappe olaa mayuwaa k'aareeddinoppe attina, harabaa ootsibeykkino.
11 Aappe kaalliyaawe k'ay Haaraarappe yeedda Age na'aa Shamma. Itti gallassi Piliss's'eema asatuu missirii kumi utteedda shoyk'an shiik'eeddino; Israa'eeliyaa asatuu unttunttu sintsaappe bak'atteedino.
12 Shin Shammi shoyk'aw giddo bazzuwaan min ek'k'iide oletteedda. Piliss's'eema asatuwaa shoc'iide dippi ootseedda. Med'inaa Goday wolk'k'aama s'oonuwaa immeedda.

13 Katsaa c'akan hattamu mino asatuwaappe heezzatuu Daawitakko Adulaama
katamaa matan de'iyaa gonggoluwaa beeddino. He wode Piliss's'eema olanchchatuu
Rafayma Wombban shiik'i utteeddino.
14 He wode Daawite geesuwaa giddon de'ee; Piliss's'eema olanchchatuu c'itay k'ay
Beeteleheemen de'ee.
15 Daawite haatsaa ushanaw amottiide, «Beeteleeme katamaa penggiyaa
lank'k'iyaan de'iyaa pulttuwaa haatsaappe taana ooni ushshanddeeshsha!»
yaageedda.
16 Heezzu mino asatuu Piliss's'eema olanchchatuu mootsaa aad'd'iidde, Beeteleeme
katamaa penggiyaan de'iyaa pulttuwaappe haatsaa duuk'k'iide Daawitaw aheeddino.
Shin I ushennaan is's'eedda; Med'inaa Godaa sintsan tigiide,
17 «Abeet Med'inaa Godaw, hawaa ushanawe taappe haakko! Ha haatsay barenttu
shemppuwaa sheneko giide s'aliidde beedda asatuwaa suutsaa gidennee?» yaagiide
ushennaan is's'eedda.
Ha heezzu mino asatuu hawaa ootseeddino.
18 S'aruuyi na'aa Iyoo'aaba ishay Abishaayi hattamatoo kaappuwaa; I heezzu s'eetu
asatuwaa bare tooraan olettiide wod'eedda; yaatiide ikka hara heezzatuwaadan
eretteedda.
19 I hattamatuwaappe aad'd'iide bonchchetteedda asaa; I unttunttoo kaappuwaa
gideedda. Gidooppenne, I he heezzatuwaa payduwaan baawa.
20 K'ay K'abs's'i'eelappe yeedda Yoodaahe na'ay Banaayikka mino asaa. I mino
oosatuwaa ootseedda. I laa"u eretteedda Moo'aabe asatuwaa wod'eedda. K'ay
shachchay dariyaa itti gallassi ollaa duge geliide, gaammuwaa wod'eedda.
21 K'ay Gibs'e bitaniyaa itti wolk'k'aama wod'eedda; Gibs'e bitanii tooraa
oyk'k'eedda; shin I dullaa oyk'k'iide Aa bolla beedda; Aa kushiyaappe tooraa bonk'k'i
akkiide, Aa tooraan Aa wod'eedda.
22 Yoodaahe na'ay Banaayi hawantta ootseedda. Aa suntsaykka he
heezzatuwaadan eretteedda.
23 I hattamatuwaa giddon daro bonchchetteedda; shin I heezzatuwaa payduwaan
baawa. Daawite Aa barena naagiyaa olanchchatoo kaappuwaa keseedda.
24 He hattamatuwaa giddon de'iyaawanttu: Yoo'aaba ishaa Asaaheela,
Beeteleheemeppe yeedda Dooddo na'aa Elihanaana,
25 Haroodappe yeedda Shammanne Eliik'a,
26 Pals's'a yara gidiyaa Helees'a, Tak'o"appe yeedda Ik'k'eesha na'aa Ira,
27 Anatootappe yeedda Abi'eezera, Huushappe yeedda Mabunaaya,
28 Ahooha yara gidiyaa S'almmoona,
29 Nas'oofappe yeedda Maahiraayanne Ba'aana na'aa Heleeba, Biiniyaama
biittappe, Gib"appe yeedda Ribaaya na'aa Ittaaya,
30 Pir"aatoonappe yeedda Banaaya, Ga'aasha Zanggaaraa matappe yeedda
Hiddaaya,
31 Aarabappe yeedda Abi'albboona, Baahiruumappe yeedda Azimaaweeta,
32 Sha'albboonappe yeedda Eliyaahiba, Yaasheena naanaa, Yoonataana,
33 Haaraarappe yeedda Shamma, Haaraarappe yeedda Sharaara na'aa Ahi'aama,
34 Maa'ikappe yeedda Ahasabaaya na'aa Elifelees'a, Giiloppe yeedda Akis'oofeela
na'aa Elii'aama,
35 K'armmeloosappe yeedda Hes'ira, Araba katamaappe yeedda Pa'araaya,
36 S'ooba katamaappe yeedda Naataana na'aa Yigi'aala, Gaadappe yeedda Baana,
37 Amoonappe yeedda S'elek'a, S'aruuyi na'aa Yoo'aaba ola miishshaa tookkiyaa
Ba'erootappe yeedda Naahiraaya,
38 Yatira yara gidiyaa Ira, Yatira yara gidiyaa Gaareebanne
39 Hiitiyaa Ooriyoona. Unttunttu ubbaanna hattamanne laappuna.

24

Daawite Asaa Paydisseedda
(1 Od. 21:1-27)

1 K'aykka Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa bolla ees's'i kesseedda; yaatina,
S'oossay Daawita unttunttu bolla dentsetsiide, «Ba; Israa'eelanne Yihudaa asaa
payda» yaageedda.
2 Hewaa diraw, kaatii Iyoo'aabanne aanana de'iyaa olanchchatuwaa kaappatuwaa
hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaa zaratuwaa giddo Daanappe biide Berssaabeha
gakkanaw biide unttunttu aappunentto taani erana mala, Israa'eeliyaa asaa paydite»
yaageedda.
3 Shin Iyoo'aabe kaatiyaa, «Med'inaa Goday ne S'oossay ha de'iyaa asaa bolla s'eetu
kushiyaa gujjo! Hewaa ne ayfii, ta godaa kaatiyaa ayfii be'o! Shin ta goday kaatii
ayaw hewaa malaa ootsanaw koyii?» yaageedda.
4 Shin kaatiyaa k'aalay Iyoo'aabanne olanchchatuu kaappatuwaa s'ooneedda.
Unttunttu kaatiyaa sintsaappe kesiide, Israa'eeliyaa asaa paydanaw beeddino.
5 Unttunttu Yorddaanoosa Shaafaa pinneeddawaappe guyyiyaan, zanggaaraappe
gedissa baggan de'iyaa Aaro'eera kataman utteeddino; hewaappe k'ay Gaade
aad'd'iidde Yaa'izeera gakkeeddino.
6 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu Gala'aadenne Hiitetuwaa biittan de'iyaa
K'aadeesa beeddino; he saappe k'ay Daana katamaa beeddino; hewaana Sidoona
katamaa beeddino.
7 He saappe denddiide, S'iiroosa katamaa geessuwaanne Hiiwetuwaanne
Kanaanetuu katamaa ubbaa beeddino. Wurssetsan k'ay Yihudaa Neegeeban de'iyaa
Berssaabeha katamaa beeddino.
8 Unttunttu biittaa ubbaa yuuyyiidde, udduppun aginanne laatamu gallassaa
gam"eeddawaappe guyyiyaan, Yerusaalame katamaa simmeeddino.
9 Iyoo'aabe paydeedda asaa payduwaa kaatiyaa erisseeddawaadan Israa'eelan
mashshaan olettanaw danddayiyaa hosppun s'eetu sha"a; mino olanchchatuu
de'iino; Yihudaan k'ay ichcheshu s'eetu sha"ay de'iino.
10 Asaa paydeeddawaappe guyyiyaan, Daawita wozanay shabberetteedda; hewaa
diraw, Daawite Med'inaa Godaa, «Taani ha kiitan wolk'k'aama nagaraa ootsaad. Shin
ha"i abeet Med'inaa Godaw, taani neena woossay; ta bayzzuwaa, ne k'oomaa
bayzzuwaa k'uc'c'a. Taani daro eeyyabaa hanaad» yaageedda.
11 Wonttetsa gallassi guura, Daawite gisuwaappe denddeedda wode, Daawitaw
timbbitiyaa odiyaa Gaadakko Med'inaa Godaa k'aalay yiide,
12 «Ba; Daawita, ‹Med'inaa Goday neena, «Taani neena heezzubaappe dooruwaa
bessay; taani ne bolla polanaw taw unttunttuppe ittuwaa doora» yaagee› yaaga»
yaageedda.
13 Gaadi Daawitakko biide, «Heezzu laytsaa ne biittay koshatanawaa dooray? Woy
ne morkketuu neena yederssishin, heezzu aginaa neeni unttunttu sintsaappe
bak'atanawaa dooray? woy ne biittaa bolla heezzu gallassaa iita harggii yaanawaa
dooray? Ane ha"i k'ofaa k'achchaade, taani taana kiitteeddawoo zaariyaawaa oda»
yaageedda.
14 Hewaappe guyyiyaan Daawite Gaade, «Taani loytsi un"ettaad. Med'inaa Godaa
maarotetsay wolk'k'aama gidiyaa diraw, nuuni ane Aa kushiyan kunddoytte; taana
asatuwaa kushiyan kunddissoppa» yaageedda.
15 Hewaa diraw, wonttappe biide bare geedda gallassay gakkanaw, Med'inaa Goday
Israa'eeliyaa biittan iita harggiyaa kiitteedda; Israa'eeliyaa zawaan Daanappe biide
Berssaabeha gakkanaw, laappun tammu sha"a Asay hayk'k'eedda.

16 Yerusaalame katamaa d'ayssanaw kiitanchchay bare kushiyaa yeddeedda wode,
Med'inaa Goday he gakkeedda boshaw kayyotteedda; asaa shoc'iyaa kiitanchchaa,
«Agga! Hewe gidana!» yaageedda. Med'inaa Godaa kiitanchchay he wode
Yaabuusiyaa Ornna uddumaan de'ee.
17 Asaa shoc'iyaa kiitanchchaa Daawite be'eedda wode, Med'inaa Godaa, «Be'a!
Nagaraa ootseeddawe taana; taani bayzzaad! Ha dorssatuu, unttunttu ay
ootseeddino? Hayyanaa, taananne ta aawuwaa soo asaa neeni murana mala taani
woossay» yaageedda.
18 He gallassi Gaadi Daawitakko yiide, «Ba; pude Yaabuusiyaa Ornna udduma
baade, Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa yaan gimbba» yaageedda.
19 Daawite Med'inaa Goday Gaade baggana azazeeddawaadan pude beedda.
20 Ornni duge s'eelliyaa wode, kaatiinne Aa asatuu barekko yiyaawantta be'eedda;
gas'aa kesiide, bare deemuwaa sa'aa gatsiide, kaatiyaw goynneedda.
21 Ziggiide Ornni, «Ta goday kaatii bare k'oomaakko, taakko ayaw yeeddee?»
yaageedda.
Daawite, «Asaa bollaappe boshay kichchanaadan taani Med'inaa Godaw
yarshshiyaa sa'aa gimbbanaw, ne udduma shammanaw yaad» yaageedda.
22 Ornni, «Ta goday kaatii bare koyeeddawaa ayaanne akkiide yarshsho! Be'a;
s'uuggiyaa yarshshoo booratuu, eetsiyaa mitsaw k'ay katsaa bukkiyaa
miishshatuunne booraa morgge mitsatuu hawanttushi.
23 Kaatiyaw, hawaa ubbaa taani Ornni kaatiyaw immay» yaageedda. K'aykka
Ornni kaatiyaa, «Med'inaa Goday ne S'oossay ne yarshshuwaa akko» yaageedda.
24 Shin kaatii Ornna, «tuytti, haakko! Taani tumuppe miishshan shammana; ayaw
gooppe, miishshaa akibeenna s'uuggiyaa yarshshuwaa taani Med'inaa Godaw, ta
S'oossaw, yarshshikke» yaageedda.
Hewaa diraw, kaatii uddumaappe booratuwaa Ornnappe ishatamu s'agaraa biran
shammeedda.
25 Daawite he sa'aan yarshshiyaa sa'aa gimbbiide, s'uuggiyaa yarshshuwaanne
ittippetetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshsheedda; yaatina, Med'inaa Goday
he biittaa diraw woosettiide woosaa sisiide, boshaa Israa'eeliyaappe diggeedda.

Koyro Kaatatuwaa Mas'aafaa

Geluwaa

Kaatatuwaa Mas'aafaa koyro shaakuu, Sammeela mas'aafatuwaa laa"atuwaan doometteedda, Israa'eeliyaa biittaa kaatetuwaa taarikiyaappe atteeddawaa kaalliide odee. Mas'aafaa heezzu waanna waanna kifiletuwaan shaakki s'eellanaw danddayeetto.

1. Solomone bare aawuwaa Daawita sa'aan Israa'eelanne Yihudaa kaatiyaa gidiyaawaanne Aa aawuwaa Daawita hayk'uwaabaa odee.
2. K'ay ha mas'aafay Solomone kawutetsaa ek'uwaanne I ootseedda kiitaa odiyaa taarikiiyaa. I ootseedda oosotuwaappe odanaw doonaa kumiyaawe Yerusaalamen gimbbetteedda Geeshsha Golliyaa.
3. Israa'eelii huup'issanne gedissa kawutetsaa geetettiide laa"u kesiide shaaketteeddawaanne he shaaketteedda kawutetsatuwaa Kiristtoos yelettanaappe kase, udduppuntso s'eetu laytsay gakkanaw dumma dumma mooddeedda kaatetuwaa taarikiyaa odee.

Ha laa"u mas'aafatuwan asaa kaaletsiyaa kaatii lo"anne iitanne geetettiide pirddettiyaawe, S'oossaw I ammanettiyaawaa keenaana. Hewaadankka k'ay he biittay dic'c'iyaa dichchaynne demmiyaa injjii he kaaletsiyaa kaatii S'oossaw ammanetteedawaa keenaana. Hara baggana k'ay allaga s'oossatoo goynneeddawenne azazettenan is's'eeddawe kaaletsiyaawanttakka kaalliyaa asaakka bashshaw afeedda. Huup'issa bagga kawutetsaa kaatetuu ubbaykka paac'iyaan kunddeeddino. Shin Yihudaa kaatetuwaa taarikii iitatuuwaakka lo"otuwaakka odee.

Kaatetuu mas'aafan koyro kifiliyaan daro eretteeddawanttu, S'oossaa doonaa gidiide timbbitiyaa k'aalaa odeeddanne Asay eek'aw goynnenna malanne S'oossaw azazettenan is's'enna mala, minisiide erisseedda timbbitiyaa odiyaa mino asatuwaa. Unttunttuppekka eretaa dariyaawe Eelaasa. Eelaasi Ba'aala k'eesetuwaana naasetteedda taarikiikka he sa'aan odetteedda (Shemppuwaa 18 s'eella).

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Daawitaa Wodiyaa Wurssetsaa *1:1—2:12*
Solomone Kaatiyaa Gidussaa *2:13-46*
Solomona Kawutetsaa *3:1—11:43*
- Koyro Laytsatuwaa *3:1—4:34*
- Geeshsha Golliyaa Oosuwaa *5:1—8:66*
- Wurssetsaa Laytsatuwaa *9:1—11:43*

Shaaketteedda Kawutetsaa *12:1—22:53*
- Pudehaa Yaratuwaa Makkalaa *12:1—14:20*
- Yihudaanne Israa'eeliyaa Kaatetuwaa *14:21—16:34*
- Nabiyaa Eelaassa *17:1—19:21*
- Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaba *20:1—22:40*
- Yihudaa Kaatiyaa Iyoosaafas'anne Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaziyaassa *22:41-53*

Daawite Wodiyaa Wurssetsaa

(1:1—2:12)

Kaatii Daawite C'imeedda

1 Kaatii Daawite c'imiide wodiyaa loytsi sugeedda. Yaateeddawoo k'oomatuu
mayuwaa Aa bolla kuurinakka Aa ho"ennan is's'eedda.
2 Hewaa diraw, Aa oosanchchatuu Aa, «Kaatiyaa matan de'ana malanne Aa
naagana mala, itti wodoro naatto nuuni new koyana; nu godaa kaatiyaa ho'etsanaw
iza Aa miyiyaan gisanaw danddayaw» yaageeddino.

3 Unttunttu Israa'eeliyaa biittan ubbaan koyiide Abishaago geetettiyaa itti malaa
lo"o wodoratto Shuneema geetettiyaa katamaappe demmiidde izo kaatiyaw
aheeddino.
4 He gellayatta loytsa malaa lo"o na'aa. Iza kaatiyaa naagaaddunne aw ootsaaddu;
shin kaatii izina gisuwaan gaketti erenna.

Adooniyaas Kaatetanaw Koyeedda

5 Haggiitti na'ay Adooniyaas, «Taani kaatetanaw koyaad» yaagi denddiide paraa
gaaretuwaanne paratuwaa bare sintsan wos's'iyaa ishatamu asaana giigisseedda.
6 Aa aawuu aban geliide, «Ayaw hawaa ootsay?» giide ubbakka Aa oochchi erenna.
Adooniyaasikka k'ay malaa loytsi lo"o asaa; I Abeselooma kaalliide yeletteedda.
7 Adooniyaas S'aruuyi na'aa Yoo'aabanne k'eesiyaa Abiyaataara ha yewuwaa
zoretaa besseedda; unttunttu Aa maaddanaw mayyeeddino.
8 Shin k'eesiyaa S'aadook'e, Yoodaahe na'ay Banaayi, timbbitiyaa odiyaa Naataani,
Shim"i, Ree'inne Daawita naagiyaawanttu Adooniyaasana baawa.
9 Itti gallassi Adooniyaas Eniroogeela katamaa matan Zoheleeta Zaallaa geetettiyaa
sa'aan dorssatuwaa, mehetuwaanne bolttiboltta maratuwaa yarshsheedda. Kaatiyaa
naanaa bare ishatuwaa ubbaanne kaatiyaw ootsiyaa Yihudaa asatuwaa ubbaa bare
yarshshiyaa sa'aa s'eeseedda;
10 shin timbbitiyaa odiyaa Naataana, Banaaya, kaatiyaa naagiyaawanttanne bare
ishaa Solomona s'eesibeenna.

Solomone Kaateteedda

11 Hewaappe guyyiyaan, Naataani Solomone daayo Berssaabeeho hawaadan
yaagiide oochcheedda; «Nu goday Daawite erennan de'ishshin, Haggiitti na'ay
Adooniyaas kaateteeddawaa neeni sisabeykkiiyye?
12 Yaatooppe, ha"i neeni ne shemppuwaanne ne na'aa Solomone shemppuwaa
waataade ashshanintto neena taani ane zoray.
13 Kaatiyaa Daawitakko gelaade hawaadan yaaga; ‹Ta godaw kaatiyaw, taw ne
k'oomatiw, «Tuma, taappe guyyiyaan ne na'ay Solomone kaatetana; ta kawutetsaa
araatan I uttanawaa» yaagaade c'aak'k'abeykkii? Yaatina, Adooniyaas ayaw
kaateteedee?› yaaga.
14 Neeni kaatiyaanna haasayaadde yaan de'ishshin taani gelaade, ne haasayaa
mayzzaade haasayana» yaageedda.
15 Berssaaba c'imeedda kaatiyaa haasayissanaw I de'iyaa ilppinniyaa gelaaddu;
Shuneema katamaappe yeedda Abishaaga kaatiyaa naaganaw.
16 Berssaaba kaatiyaa sintsan kundda guufannaaddu.
Kaatii, «Ayaa koyaadii?» yaagiide oochcheedda.
17 Iza, «Ta godaw, taw ne k'oomatiw, ‹Taappe guyyiyaan ne na'ay Solomone
kaatetana; ta kawutetsaa araatankka I uttanawaa› gaade Med'inaa Godaan, ne
S'oossan, neeni c'aak'k'aadda.
18 Shin ha"i Adooniyaas kaateteedda; neeni ta goday kaatii hewaa erakka.
19 I loytsi daro mehetuwaa, bolttiboltta maratuwaanne dorssatuwaa Yarshshiidde
kaatiyaa naanaa ubbaa, k'eesiyaa Abiyaataaranne ola gadaawaa Yoo'aaba
s'eeseedda; shin ne k'oomaa Solomona s'eesibeenna.
20 Ta godaw kaatiyaw, ta godaappe kaatiyaappe guyyiyaan ooni ne kawutetsaa
araatan uttanentto eranaw Israa'eeliyaa asaa ubbaa ayfii neena s'eelli utteedda.
21 Hewe d'ayooppe, ta goday kaatii hayk'k'iidde bare mayzzan gaketiyaa wode,
taaninne ta na'ay Solomone dabaa ootseedda asaadan payddettana» yaagaaddu.
22 Berssaaba biro kaatiyaanna haasayishin, timbbitiyaa odiyaa Naataani kaatiyaa
golliyaa gakkeedda.

1:5 2 Sam. 3:4 **1:11** 2 Sam. 12:24

23 Kaatiyaw, «Timbbitiyaa odiyaa Naataani yeedda» yaagiide odeeddino. Yaatina,
Naataani kaatiyaa sintsa aad'd'iide, bare deemuwaa sa'aa gatsiide goynneedda.
24 Hewaappe guyyiyaan Naataani, «Ta godaw kaatiyaw, neeppe guyyiyaan
Adooniyaas kaatetanaadaaninne ne kawutetsaa araatan uttanaadan odaaddiiyye?
25 Hachche I duge biide loytsi daro mehetuwaa, bolttiboltta maratuwaanne
dorssatuwaa yarshshiidde kaatiyaa naanaa ubbaa, olaa gadaawatuwaanne k'eesiyaa
Abiyaataara s'eeseedda. Unttunttu ha"i aanana miiddinne ushiidde, ‹Kaatii
Adooniyaas med'inaw de'o!› yaagi de'iino.
26 Shin taana ne k'oomaa, k'eesiyaa Sadook'a, Yoodaahe na'aa Banaayanne ne
k'oomaa Solomona s'eesibeenna.
27 Hawe ta godaa kaatiyaappe guyyiyaan Aa kawutetsaa araatan ooni uttanentto
bare k'oomatuwaa erissennan de'iidde ta goday kaatii ootseeddabeeyye?»
yaageedda.
28 Kaatii Daawite, «Berssaabeeho taw s'eesite» yaageedda; kaatii de'iyaa sa'aa
gelaade Aa sintsan ek'k'aaddu.
29 He wode kaatii iziw hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda; «Taana meto ubbaappe
ashsheeda Med'inaa Goday ero!
30 Med'inaa Godaan, Israa'eeliyaa S'oossan taani new c'aak'k'eedda c'aak'uwaa
tumu hachche polana; taappe guyyiyaan ne na'ay Solomone kaatetana; ta
kawutetsaa araatan, ta sa'aan I uttanawaa» yaageedda.
31 Berssaaba bare deemuwaa sa'aa gatsaade kaatiyaa sintsan wutushaade kaatiyaa,
«Ta goday, Kaatii Daawite med'inaw de'o!» yaagaaddu.
32 Hewaappe guyyiyaan Kaatii Daawite, «Taw k'eesiyaa Saadook'a, timbbitiyaa
odiyaa Naataananne Yoodaahe na'aa Banaaya s'eesiide gelissite» yaageedda.
Unttunttu geliide, kaatiyaa sintsa aad'd'eedino.
33 I unttuntta, «Ta k'oomatuwaa hinttenana akki biide, ta na'aa Solomona taani
toggiyaa bak'uluwaa togissiide, duge Giyoone pulttiyaa afite.
34 K'eesiyaa Saadook'inne timbbitiyaa odiyaa Naataani Aa okkiide Israa'eeliyaa
asaa bollan kawutsino. Hewaappe guyyiyaan malakataa punniide, hinttenttu k'aalaa
d'ok'k'u ootsiide, ‹Kaatii Solomone med'inaw de'o!› yaagite.
35 Hewaappe guyyiyaan hinttenttu Aa gedeniide aanana pude biite; I yiide ta
kawutetsaa araatan uttiide, ta sa'aan kaatetto. Taani Israa'eelanne Yihudaa
mooddiyaawaa udaade Aa suntsaad» yaageedda.
36 Yoodaahe na'aa Banaayi kaatiyaw zaariide, «Amen"i! Med'inaa Goday, ta godaa
kaatiyaa S'oossaykka hewaa go!
37 Med'inaa Goday ta godaana kaatiyaanna gideeddawaadan Solomonenakka gido;
yaatina, Aa kawutetsaa araataa ta godaa Kaatiyaa Daawita kawutetsaa
araataappekka aatsiide gitayo» yaageedda.
38 Hewaa diraw, k'eesiyaa Saadook'e, timbbitiyaa odiyaa Naataani, Yoodaahe na'ay
Banaayinne kaatiyaa naagiyaawanttu Solomona Kaatii Daawite toggiyaa bak'uluwaa
togissiide, Giyoone afeedino.
39 K'eesiyaa Saadook'e S'oossaa Dunkkaaniyaappe zayitiyaa kac'iyaan tigi akkiide,
Solomona okkiide kaateyeedda. Hewaappe guyyiyaan unttunttu uluduuddiyaa
punnina, Asay ubbay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Kaatiyaa Solomone med'inaw
de'o!» yaageedda.
40 Asay ubbaykka Aa kaalliide pude beedda; unttunttu suusulliyaa punni punniide
kaa'iidde loytsi nashetteeddino. He hombboc'etsan biittay k'aas's'eedda.
41 Adooniyaasinne aanana de'iyaa imatsatuu baalaa mi wurssiidde hawaa
siseeddino. Uluduuddiyaa punuwaa sisiide Yoo'aabe, «Ha kataman kooshumiyaa
walassay ubbay aybabee?» yaagiide oochcheedda.

42 I biro haasayishin k'eesiyaa Abiyaataara na'ay Yoonataani gakki wod'd'eedda.
Adooniyaas, «Ane haa gela. Ne mala lo"o Asay lo"o oduwaa ahennaan aggena»
yaageedda.
43 Yoonataani, «tuytti, taani lo"o oduwaa ahabeyikke! Nu goday Kaatii Daawite
Solomona kaateyeedda.
44 Aa gedenana mala kaatii k'eesiyaa Saadook'a, timbbitiyaa odiyaa Naataana,
Yoodaahe na'aa Banaayanne kaatiyaa naagiyaawantta aanana yeddeedda; unttunttu
kaatii toggiyaa bak'uluwaa Aa togisseeddino.
45 K'eesiyaa Saadook'inne timbbitiyaa odiyaa Naataani, Giyoone Shaafaan Aa
okkiide kaateyeeddino; hewaappekka unttunttu hombboc'iidde pude beeddino;
hewoo katamaykka kooshummee. Ha"i hinttenttu sisiyaa walassay hewaa.
46 Hewaa bollakka Solomone kawutetsaa araatan utteedda.
47 K'ay kaatiyaa oosanchchatuukka nu godaa Kaatiyaa Daawita, ‹Ne S'oossay
Solomona waariyaa newaappekka aatsi waareyo! Aa kawutetsaa araataa
newaappekka aatsi gitayo!› yaagiide anjjeeddino. Kaatii bare arssaan de'iidde
hokkiide S'oossaw goynniidde,
48 ‹Ta kawutetsaa araatan uttiide ta sa'aan kaatetiyaawaa taana hachche ta
ayfiyaan besseedda Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay galatetto!› yaageedda»
yaageedda.
49 Hewaa sisiide, Adooniyaas imatsatuu ubbay dagammi denddiide, laaletteeddino.
50 Adooniyaas Solomonaw yayyi biide, yarshshiyaa sa'aa kac'etuwaa oyk'k'eedda.
51 Asay Solomona, «Adooniyaas Kaatiyaa Solomonaw yayyiide, yarshshiyaa sa'aa
kac'etuwaa oyk'k'iide, Kaatii Solomone taana bare k'oomaa mashshaan wod'enaadan
taw hachche c'aak'k'o yaagee» yaagiide odeeddino.
52 Solomone zaariide, «I bare hanuwaa loytsanawaa gidooppe, haray attina Aa
huup'iyaappe itti binnaanaynne boshetenna; shin aan iitatetsay beettintto, I
hayk'k'ana» yaageedda.
53 Hewaappe guyyiyaan Kaatii Solomone asaa kiittina, unttunttu yarshshuwaa
yarshshiyaa sa'aappe duge Aa wotseeddino. Adooniyaas yiide, Solomonaw
goynneedda; yaatina, Solomone Aa, «Ne soo ba» yaageedda.

2

Daawite Solomonaw Wurssetsa Azazuwaa Immeedda

1 Daawite hayk'k'iyaa wodii matina, bare na'aa Solomona hawaadan yaagiide
azazeedda;
2 «Taani hayk'k'iyaa wodii mateedda. Hewaa diraw, minna; genchcha asaa gidaa.
3 Med'inaa Goday ne S'oossay azazeeddawaa naaga; Aa ogiyaan hametta; Muse
Higgiyan s'aafetteeddawaadan Aa awaayuwaa, Aa azazuwaa, Aa higgiyaanne Aa
wogaa naaga. Yaatooppe, neeni ootsiyaabay ubbaynne neeni biyaasa'aa ubbay new
injjetanawaa.
4 K'ay Med'inaa Goday taana, ‹Ne zeretsatuu barenttu de'uwaan naagettiide
de'ooppe, unttunttu ta sintsan barenttu kumentsaa wozanaappenne barenttu
kumentsaa shemppuwaappe ammanettiide hamettooppe, Israa'eeliyaa kawutetsaa
araatan uttiyaa Asay new ubbakka d'ayenna› yaageedda hidootaa k'aalaa taw polana.
5 «K'ay S'aruuyi na'ay Yoo'aabe Israa'eeliyaa olaa gadaawatuwaa laa"uwaa, Neera
na'aa Abaneeranne Yetera na'aa Amaasa wod'iide, I taana ootseeddawaa neeni
akeekaasa. Hewenne, unttunttu olaa wode wod'eeddawaa haluwaa unttuntta siga
wode wod'iide, he suutsan bare s'eessaa sak'k'iyaanne bare gediyaa c'aammaa
alleek'k'eedda.

2:5 2 Sam. 3:27; 20:10

6 Neeni Aa ne aad'd'eeda eratetsaadan kiiteta; barew mata I c'imiide saro
hayk'k'anaadan ootsoppa.
7 «Shin Gala'aade geetettiyaa biittan de'iyaa Barzzillaaya naanaw lo"a; unttunttu ne
maaddan miyaa asaana miino. Ayaw gooppe, taani ne ishaa Abeseloomappe
bak'atiyaa wode, unttunttu ta bagga giddeeddino.
8 «Taani Maahinayma katamaa beedda wode, taana iita shek'k'a shek'k'eedda
Biiniyaama gadiyaan Baahuriima katamaappe yeedda Geera na'aa Shim"i neenana
de'iyaawaa hassaya. I taananna gaketanaw Yorddaanoosa Shaafaa duge yeedda
wode, ‹Taani neena wod'ikke› gaade Med'inaa Godaan aw c'aak'k'aad.
9 Shin ha"i neeni Aa s'illo asaadan paydoppa. Neeni aad'd'eeda eray de'iyaa asaa;
neeni Aa waatanentto eraasa. Neeni he c'ima bitaniyaa hayk'k'uwaan mura»
yaageedda.

Daawita Hayk'k'uwaa

10 Hewaappe guyyiyaan Daawite hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketteedda; yaatiide
Daawita Kataman moogetteedda.
11 Daawite Israa'eeliyaa bolla oytamu laytsaa kaateteedda; Kebroonan laappun
laytsaa, Yerusaalamen hattamanne heezzu laytsaa kaateteedda.
12 Solomoninne bare aawuwaa Daawita kawutetsaa araatan utteedda; Aa
kawutetsaykka loytsi minneedda.

Solomone Kaatiyaa Gidussaa

(2:13-46)

Adooniyaasa Hayk'k'uwaa

13 Haggiiti na'ay Adooniyaas, Solomona daay Berssaabikko beedda; Berssaaba,
«Neeni taakko saruwaan yaad?» yaagaade Aa oochchaaddu.
I, «Ee; saruwaan yaad» yaagiide zaareedda.
14 Hewaappe guyyiyaan gujjiidekka, «Taani neena oochchiyaawe de'ee» yaageedda.
Iza, «Oochcha» yaagaaddu.
15 I hawaadan yaageedda; «Kaatetanaw bessiyaawe taana gideeddawaanne
Israa'eeliyaa Asay ubbay taana barenttu kaatiyaadan s'eelleeddawaa neeni ne
huup'iyaw eraasa. Shin yewotuu laamettina kawutetsay ta ishaw yuuyyeedda;
hewenne, aw Med'inaa Godaappe yeedda.
16 Ha"i taani neena ittibaa oochchana. Hayyanaa taw is's'oppa» yaageedda.
Iza, «Oochcha» yaagaaddu.
17 I, «Kaatii Solomone new is's'aaddi geena; hewaa diraw, Shuneema katamaappe
yeedda Abishaago giyaa wodoratto taani akkanaaddan I izo taw immana mala,
hayyanaa Aa taw oochchaarikki» yaageedda.
18 Berssaaba, «Daro lo"a; taani hewaa nediraa kaatiyaw odana» yaagaaddu.
19 Hewaa diraw, Berssaaba Adooniyaa kiitaa odanaw Solomonekko gelina, kaatii
izo mokkanaw denddi ek'k'iide, iziw goynni simmiide bare kawutetsaa araatan
utteedda. K'ay bare aattiw hara kawutetsaa araataa ahissiide, an bareppe ushechcha
baggana utisseedda.
20 Utteeddawaappe guyyiyaan, «Neena taani itti guutsabaa oochchiyaawe de'ee.
Hayyanaa taw is's'oppa» yaagaaddu.
Kaatii zaariide izo, «Ta daayee, oochcha. Taani is's'ikke» yaageedda.
21 Aa, «Shuneema katamaappe yeedda Abishaago ne ishay Adooniyaas akkana
mala aw immaarikkii» yaagaaddu.

2:7 2 Sam. 17:27-29 **2:8** 2 Sam. 16:5-13; 19:16-23 **2:11** 2 Sam. 5:4-5; 1 Od. 3:4 **2:17** 1 Kat. 1:3-4

22 Kaatii Solomone zaariide bare daayo, «Shuneema katamaappe yeedda Abishaago
neeni Adooniyaasaw ayaw oochchay? I ta bayiraa gidennee? Neeni aw
kawutetsaakka oochchanawaa shin aggaada! Ee, neeni aw, k'eesiyaa
Abiyaatarawunne S'aruuyi na'aa Yoo'aabaw kawutetsaakka oochchanawaa
aggaada!» yaageedda.
23 Kaatii Solomone S'oossan c'aak'k'iide, «Adooniyaas hawaa oochcheedda diraw
taani Aa wod'ana d'ayooppe, Med'inaa Goday taana wod'o!
24 Ha"i simmi taana ta aawuwaa Daawita kawutetsaa araatan utissiide, ta
kawutetsaa loytsi essiide, ta zaratuu de'ennaadan ootseedda Med'inaa Goday ero!
Adooniyaasa hachche wod'ana!» yaageedda.
25 Kaatii Solomone Yoodaahe na'aa Banaaya azazina, I biide Adooniyaasa shoc'iide
wod'eedda.

Abiyaataara Guyye Yeddeeddino

26 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Solomone k'eesiyaa Abiyaataara hawaadan
yaageedda; «Neeni Anatootan de'iyaa ne gade guyye ba. Neeni hayk'k'anaw bessaasa;
shin neena taani ha"i wod'ikke. Ayaw gooppe, neeni ta aawuwaa Daawita sintsan
Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa Taabootaa tookkaade; k'ay ta aawuwaa metuwaa
ubbaa aanana metootaadda» yaageedda.
27 Yaatiide Solomone Abiyaataara Med'inaa Godaa k'eesatuwaa gidiyaa sa'aappe
diggiide, Med'inaa Goday Seelon Eeliya golliyaa asaawaa odeeddawaa poleedda.

Yoo'aaba Hayk'k'uwaa

28 Abeselooma maaddana d'ayinttonne Adooniyaas maaddeedda Yoo'aabakko ha
oduu gakkeedda. Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaw I bak'ati biide, yarshshiyaa sa'aa
kac'etuwaa oyk'k'eedda.
29 Yoo'aabe Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaw bak'atiide biide, yarshshiyaa sa'aa
miyiyaan de'iyaawaa Kaatiyaa Solomonaw odeeddino. Solomone Yoodaahe na'aa
Banaaya, «Baade Aa wod'a!» giide azazeedda.
30 Banaayi Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddo geliide Yoo'aaba, «Kaatii neena,
‹Hawaappe kesa› yaagee» yaageedda.
Shin I zaariide, «Kesikke! Taani hawaan hayk'k'ana» yaageedda.
Banaayi kaatiyaw, «Yoo'aabe taw hawaa hawaa giide zaareedda» giide odeedda.
31 Kaatii Banaaya, «I geeddawaadan Aa kiiteta; Aa wod'aade mooga! Yaatooppe,
Yoo'aabe s'illo asatuwaa suutsaa gusseedda dabaappe taananne ta aawuwaa golliyaa
asaa geeshshaasa.
32 I gusseedda suutsaa ac'uwaa Med'inaa Goday aw c'iggana. Ayaw gooppe, I ta
aawuu Daawite erennan de'ishshin laa"u asatuwaa mashshaan wod'eedda;
Israa'eeliyaa olaa gadaaway Neera na'ay Abaneerinne Yihudaa olaa gadaaway Yetera
na'ay Amaasi, unttunttu laa"attuukka aappe keekkaanne suuriyaa daro asaa.
33 Yoo'aabe ha asatuwaa wod'eedda diraw, unttunttu suutsaa dabay med'inaw
Yoo'aaba huup'iyaaninne Aa zeretsatuwaa huup'iyaan wod'd'o. Daawita bollanne Aa
golliyaa asaa bolla, Aa zeretsatuwaa bollanne Aa kawutetsaa araataa bolla med'inaw
Med'inaa Godaa sarotetsay gido» yaageedda.
34 Hewaa diraw, Yoodaahe na'ay Banaayi pude kesiide, Yoo'aaba shoc'iide
wod'eedda; I woran de'iyaa bare gaden moogetteedda.
35 Kaatii Yoodaahe na'aa Banaaya Yoo'aaba sa'aan ola gadaawaa ootsiide
suntseedda; k'ay Abiyaataara kotan k'eesiyaa Saadook'a suntseedda.

Shim"a Hayk'k'uwaa

2:26 1 Sam. 22:20-23; 2 Sam. 15:24 **2:27** 1 Sam. 2:27-36

36 Hewaappe guyyiyaan Kaatii Solomone Shim"ayyo kiittiide hawaadan yaageedda;
«New Yerusaalamen golliyaa kees's'aade, yaan de'a; harasaa hak'anne booppa.
37 Neeni katamaappe kesaade, K'ediroona Zanggaaraa pinneedda gallassi
hayk'k'anawaa era. Ne suutsaa gomii neena oyk'k'ana» yaageedda.
38 Shim"i zaariide kaatiyaa, «Neeni giyaawe lo"a; taani ne k'oomay neeni ta goday
kaatii geeddawaadan ootsana» yaageedda. Shim"i Yerusaalamen daro wodiyaa
de'eedda.
39 Shin heezzu laytsaappe guyyiyaan, Shim"a k'oomatuwaappe laa"atuu betiide,
Maa'ika na'aa, Gaate Kaatiyaa Akiishakko biina, «Ne k'oomatuu Gaaten de'iino» giide
Shim"aw odeeddino.
40 I bare hariyaa kooriide, bare k'oomatuwaa koyanaw Akiishakko Gaate beedda;
Gaateppe bare k'oomatuwaa zaariide aheedda.
41 Shim"i Yerusaalameppe Gaate katamaa biide simmeeddawaa Solomone siseedda
wode,
42 Shim"a s'eesissiide hawaadan yaageedda; « ‹Neeni yaappe denddaade harasaa
hak'anne beedda gallassi, hayk'k'iyaawaa era› gaade taani neena Med'inaa Godaan
c'aak'k'etsaade seerabeykkitaa? He wode neeni ‹Ne giyaawe lo"a; eeno, taani
azazettana› gaadda.
43 Yaatina, Med'inaa Godaw c'aak'k'eedda c'aak'uwaanne ta azazuwaa ayaw
naagabeykkii?» yaageedda.
44 K'aykka kaatii Shim"a, «Ta aawuwaa Daawita bolla neeni ootseedda iita kiitaa
ubbaa ne wozanay ereedda. Ha"i simmi ne iita kiitaa Med'inaa Goday new zaarana.
45 Shin Kaatii Solomone anjjettana; Daawita kawutetsaa araataykka Med'inaa
Godaa sintsan med'inaw saro de'ana» yaageedda.
46 Kaatii Yoodaahe na'aa Banaaya azazeedda; Banaayi biide, Shim"a shoc'iide
wod'eedda.
Yaatina, kawutetsay Solomone kushiyan minniide ek'k'eedda.

Solomona Kawutetsaa

3

(3:1—11:43)

Koyro laytsatuwaa
(3:1—4:34)

1 Solomone Gibs'e Kaatiyaanna zuppetiide, Aa naatto barew machche ootsi akkiide
bare kaatiyaa golliyaa, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne Yerusaalame
yuushshuwaa dirssaa gimbbiide polanaw, izo Daawita Katamaa aheedda.
2 Med'inaa Godaa suntsaw Geeshsha Gollii biro kees'ettibeenna diraw, Asay he
wode goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan yarshshiidde takkeedda.
3 Solomone Med'inaa Godaa siik'iyaawaa bare aawuwaa Daawita wogaan
hamettiyaawaadan eriseedda; shin goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan yarshsheeddanne
is'aanaa c'uwisseedda.
4 Kaatii yarshshuwaa yarshshanaw Gabaa'oona beedda; ayaw gooppe, he sa'ay
hara ubbaappe aad'd'i koshshiyaa goynniyaa d'ok'k'a sa'aa. Solomone sha"a mehiyaa
ahiide, he yarshshiyaa sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshsheedda.
5 Med'inaa Goday Solomonaw Gabaa'oonan k'amma akumuwaan k'onc'c'eedda.
S'oossay Aa, «Taani new ayaa Immanaadan koyay?» yaageedda.
6 Solomone, «Ne k'oomay ta aawuu Daawite new ammanettiyaa s'illuwaanne suure
asaa gidiyaa diraw, neeni aggena siik'uwaan Aa siik'aade. Neeni ha wolk'k'aama
siik'uwaa aggenaan siik'aadde, hachche ha gallassi Aa kawutetsaa araatan uttiyaa
attuma na'aa aw immaadda.

7 «Ha"ikka abeet Med'inaa Godaa, ta S'oossaw, neeni taana ne k'oomaa, ta aawuwaa
Daawita sa'aan kaateyaadda. Shin taani guutsa na'aa gidiyaa diraw, asaa waata
kaaletsanentto taani erikke.
8 Taani ne k'oomay neeni dooreedda asaa giddon, paydu baynna asaa giddon de'ay.
9 Hewaa diraw, taani ne asaa ayissanawunne lo"uwaanne iitaa shaakkaade eranaw
taw ne k'oomaw akeeka wozanaa imma. Hewe d'ayooppe, ha ne wolk'k'aama asaa
ooni kaaletsanaw danddayii?» yaageedda.
10 Solomone hewaa oochcheedda diraw, S'oossay nashetteedda.
11 Hewaa diraw, S'oossay Aa hawaadan yaageedda; «Neeni new laytsay
aduk'k'anaw, woy dure gidanaw, woy ne morkketuu hayk'k'anaw oochchennan
aggaade, hawaa asaa suure pirddan ayissiyaa aad'd'eeda era oochcheedda diraw,
12 neeni oochcheeddawaa taani ootsana. Be'a, neeppe kase ne mali baynnawaadan
neeppe doomina ne mali denddennawaadan, aad'd'eeda eratetsaanne akeeka
wozanaa taani new immana.
13 K'ay neeni oochchabeennabaakka taani new immana; neeni de'eedda laytsaa
ubbaan kaatetuwaa giddon ne keeshshaa kaatii de'ennaadan, duretaanne
bonchchuwaa taani new immana.
14 Neeni ne aawuu Daawite hametteeddawaadan ta ogiyaan hamettooppe, ta
wogawunne ta azazoo azazettooppe, taani ne laytsaa adussana» yaageedda.
15 Hewaappe guyyiyaan Solomone beegottiide hewe akumuwaa gidiyaawaa
akeekeedda. I Yerusaalame simmi biide, S'oossaa K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa
sintsan ek'k'iide s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa
yarshsheedda. Yaatiide bare oosanchchatuu ubbaw baalaa keseedda.

Solomone Eraa Pirddaa Pirddeedda

16 Itti gallassi laa"u shaarmus'atuu Kaatiyaa Solomonekko yiide, Aa sintsan
ek'k'eeddinno.
17 Unttuttuppe ittina hawaadan yaagaaddu; «Ta godaw, taaninne ha mishirata itti
gollen de'eetto. Yan iza taananna ittippe de'ishshin, taani itti na'aa yelaad.
18 Ta na'ay yeletteedda heezzentso gallassi ha mishiratakka itti na'aa yelaaddu. He
gollen nu laa'uwaappe hara Asay ooninne baawa.
19 «Itti gallassi k'amma iza Aa bolla giseedda diraw, ha mishirati na'ay hayk'k'eedda.
20 Aa k'amma bilahe denddaade, taani ne k'oomatta gem"ishsha de'ishshin, ta na'aa
ta miyyiyaappe akkaade Aa bare kiwuwaan wotsaade, bare hayk'k'eedda na'aa ta
kiwuwaan wotsaaddu.
21 Guuran taani ta na'aa d'antsanaw denddeedda wode, hayk'k'ikichcheedda! Shin
taani wontta poo'uwaan tishshi udaade s'eelliyaa wode, taani yeleedda na'aa
gidenna» yaagaaddu.
22 Yenkko mishiratta hawaadan yaagaaddu; «tuytti! de'uwaan de'iyaawe ta na'aa;
hayk'k'eeddawe newaa» yaagaaddu.
Shin koyro mishiratta zaaraadde, «tuytti, hayk'k'eeddawe ne na'aa; pas'a de'iyaawe
ta na'aa» yaagaaddu. Hewaadan giide unttunttu kaatiyaa sintsan palumetteeddino.
23 Kaatii Solomone hawaadan yaageedda; «Ha mishiratta, ‹Pas'a de'iyaa na'ay
tawaa; hayk'k'eeddawe newaa› yaagaw; yenkkorakka, ‹tuytti! Ne na'ay
hayk'k'eeddawaa; ta na'ay pas'a de'iyaawaa› yaagaw» yaageedda.
24 Kaatii, «Taw mashshaa akkiide yiite» yaageedda; unttunttu aw mashshaa
aheeddino.
25 Kaatii, «De'uwaan de'iyaa na'aa laa"u kessiide p'alk'k'ite; itti bagga haniw immite;
itti bagga yeeniw immite» yaagiide azazeedda.
26 Ha pas'a de'iyaa na'ay iiwaa gideedda mishiratta bare na'aw mishettaade
kaatiyaa, «hay ta godaw, pas'a de'iyaa na'aa iziw imma! Aa wod'oppa!» yaagaaddu.
Shin yenkkora, «Tawukka newukka gidoppo; laa"u kesiide p'alk'k'etto» yaagaaddu.

27 Hewaappe guyyiyaan kaatii, «Ha pas'a de'iyaa na'aa ha koyro mishiratiw immite;
na'aa wod'oppite. Hanna na'aa daayo!» yaagiide pirddeedda.
28 Israa'eeliyaa Asay ubbay kaatii pirddeedda pirddaa siseedda wode, unttunttu
kaatiyaa loytsi bonchcheeddino. Ayaw gooppe, asaw s'illotetsan pirddanaw aw
aad'd'eeda eratetsay S'oossaappe imetteeddawaa be'eeddino.

4

Solomone Suntseedda Oosanchchatuwaa

1 Kaatii Solomone Israa'eeliyaa biittaa ubbaa bolla kaateteedda.
2 I suntseedda kaappatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Saadook'a
na'ay Azaariyaasi k'eesaa;
3 Shiishsha* naanay Elihoreefinne Akiiyi waanna s'aafetuwaa; Ahiluuda na'ay
Yoosaafees'e haneeddabaa s'aafiyaawaa;
4 Yoodaahe na'ay Banaayi olaa gadaawaa; Saadook'inne Abiyaataare k'eesetuwaa;
5 Naataana na'ay Azaariyaasi deriyaa heemmiyaawanttu kaappuwaa; Naataana
na'ay Zaabudi k'eesenne kaatiyaa dumma zoriyaawaa;
6 Ahishaari kaatiyaa golliyaa kaappuwaa; Abdda na'ay Adooniraami
goshshanchchatuwaa kaappuwaa.
7 K'ay Solomonaw Israa'eeliyaa biittan ubbaan tammanne laa"u deretuwaa
heemmiyaawanttu de'iino; unttunttu kaatiyawunne kaatiyaa son de'iyaa asaa ubbaw
miyaa katsaa ahiyaawantta. Unttunttuppe ittuu ittuu laytsaa giddon itti itti aginaa
katsaa ahee.
8 Unttunttu suntsay hawaappe kaalliide s'aafetteedda.
Benihuuri Efireema gezziyaa heemmiyaawaa.
9 Benddek'ari Maak'as'a, Sha'albbiima, Beeti-Shemeshanne Elooni-Beetihanaana
katamatuwaa heemmiyaawaa.
10 Beniheseedi Arubboota biittaa heemmiyaawaa; Sookko biittay Hefeera biittay
ubbaykka aawaa.
11 Benabinadaabi Doora giyaa biittaa ubbaa heemmiyaawaa; I Solomona naatto
S'aafatto akkeeddawaa.
12 Ahiluuda na'ay Ba'aana Taa'inaakkanne Magido giyaa katamatuwaa,
Iziraa'eeliyaappe garssan S'arttaana matan de'iyaa Beetishaana biittaa ubbaa,
Beetishaanappe biide Aabeeli-Mahoolana aad'd'iidde, Yok'ima'aama hefintsa
gakkanaw de'iyaa katamatuwaa heemmiyaawaa.
13 Benggebeeri Gala'aaden Raamoota giyaa katamaa, Gala'aaden Minaase na'aa
Yaa'iira katamatuwaanne, yuushshuwaan gimbbeenne gimbbiyaa penggetuwaan
nahaasiyaa birataa shikaalatuu de'iyaa usuppun tammu wolk'k'aama
katamatuwaanna de'iyaa, Arggooba giyaa biittaa heemmiyaawaa Arggoobi
Baasaanen de'ee.
14 Iddo na'ay Ahinaadaabi Maahinayma giyaa biittaa heemmiyaawaa.
15 Ahima'aas'i Nifttaaleema biittaa heemmiyaawaa; I Solomona naatto Baasemaato
akkeedda.
16 Hushaaya na'ay Ba'aani Aaseera gadiyanne Ba'aaloota katamaa heemmiyaawaa.
17 Paaruha na'ay Yoosaafees'e Yisaakoora biittaa heemmiyaawaa.
18 Eeliyaa na'ay Shim"i Biiniyaama biittaa heemmiyaawaa.
19 Uura na'ay Gebeeri Gala'aade biittan Amoorawaanatuwaa Kaatii Sihooninne
Baasaane Kaatii Oogi kaateteedda biittatuwaa heemmiyaawaa; he biittatuwaa
heemmiyaawe Aa s'alala.

---

* **4:3** ***Shiishsha:*** Ha bitanii Ibraawetsuwaan oyddu dumma dumma suntsan s'eesettee 2 Sam. 8:17; 20:25 nne 2 Od. 18:16 s'eella.

Duretetsay Kumeedda Solomone Kawutetsaa

20 Yihudaa asaynne Israa'eeliyaa Asay abbaa doonaa shafiyaadan c'oratteeddino;
unttunttu miiddinne ushiidde nashettiidde de'iino.
21 Solomone Efiraas'iisa Shaafaappe doommiide Piliss's'eema gadiyaa gakkanaw,
hewaappekka Gibs'e zawaa gakkanaw de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa mooddeedda.
He biittaa asatuu aw giiraa giireeddino; unttunttu Aa de'uwaa laytsaa ubbaan aw
moodetteeddino.
22 Solomonaw hachche hachche k'umaw ishatamu konttaale muruta d'iiliyaa,
s'eetu konttaale d'iiliyaa,
23 d'iikkina mod'd'eedda tammu booratuwaa, yedan meedda laatamu
booratuwaanne s'eetu dorssatuwaa, unttunttu bollakka gaaratuwaa, gen"etuwaanne
orddo kuttotuwaa koshshee.
24 Solomone Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa baggana de'iyaa
kawutetsatuwaa ubbaa Tifisaaha katamaappe doommiide Gaaza katamaa gakkanaw
mooddeedda; bare yuushshuwaan de'iyaa biittaa ubbaannakka saro de'eedda.
25 Aa de'uwaa laytsaa ubbaan Yihudaa asaynne Israa'eeliyaa Asay Daanappe biide
Berssaabeha gakkanaw, ubbay bare woyniyaa turaa kuwaaninne bare balasiyaa
kuwan saro de'eedda.
26 Solomonaw olaa paraa gaaretuwaa goochchiyaa oytamu sha"a gaas'aataa
paratuunne tammanne laa"u sha"a paraa asatuu de'iino.
27 He deriyaa heemmiyaawanttu barenttu aginaan aginaan Kaatii Solomoninne Aa
maaddan maanaw yeedda Asay ubbay miyaabaa shiishsheeddino. Unttunttu
hewaappe ayaanne pac'issibeykkino.
28 Unttunttu k'ay gaariyaa paratuunne yenkko paratuu maanaw banggaanne dalaa
barentta gakkeeddawaa gakkeeddawaa ahiide Aa wotsiyaa sa'aan wotseeddino.
29 S'oossay Solomonaw aad'd'eeda era, akeekaanne zaway baynna aako k'ofaa
immeedda.
30 Solomona aad'd'eeda eratetsay away doliyaa baggana de'iyaa asaa ubbaa
aad'd'eeda eratetsaappenne Gibs'etuwaa aad'd'eeda eratetsaa ubbaappe aad'd'eedda.
31 I asaa ubbaappe aad'd'eeda eranchcha; k'ay I Ezirahiyaa Etaanappekka, Maahola
naanatuwaa Hemaanappe, Kalkkoolappenne Darddaa'appekka aad'd'eeda
eranchchaa. Aa worii yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa gakkeedda.
32 I heezzu sha"a leemisatwaa haasayeedda; k'ay Aa yetsatuu itti sha"anne
ichchesha.
33 Solomone Liibaanoosa zigaappe doommiide, golliyaa gimbbiyaa bolla mokkiyaa
hiisoop'p'iyaa giyaa mitsaa gakkanaw, mitsaabaa odeedda; hewaaddankka k'ay
mehetuwaabaa, do'atuwaabaa, kafotuwaabaa, sa'aanna gooshettiyaa
med'etatuwaabaanne moletuwaabaa tamaarisseedda.
34 Aa aad'd'eeda era siseedda sa'aan de'iyaa kaatetuu ubbay kiittina, kawutetsaa
ubbaappe Asay Solomona aad'd'eeda eraa sisanaw yeedda.

5

Geeshsha Golliyaa Oosuwaa
(5:1—8:66)

1 S'iiroosa Kaatii Kiiraami Daawitana ubbaa gede siik'ettiidde gam"eedda diraw,
Solomone bare aawuwaa Daawita kotaan kaatetanaw oketteeddawaa sisiide, bare
oosanchchatuwaa Solomonekko kiitteedda.
2 Solomonekka Kiiraamaw zaariide hawaadan yaagiide kiitteedda;

4:21 Dom. 15:18; 2 Od. 9:26 **4:26** 1 Kat. 10:26; 2 Od. 1:14; 9:25 **4:31** Maz. 89 (Huup'iyaa) **4:32** Lem. 1:1; 10:1; 25:1; Sik'. 1:1

3 «Med'inaa Goday Aa morkkatuwaa Aa gediyaappe garssana moodisana gakkanaw,
ta aawuwaa Daawita bolla ubbaa saanna denddeedda olaa gaasuwaan, Med'inaa
Godaa bare S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyaa I kees's'ibeennawaa neeni eraasa.
4 Shin ha"i Med'inaa Goday ta S'oossay taw ubbaa saanna shemppuwaa immeedda;
taw ayaa morkkiikka woy iitabaykka baawa.
5 Med'inaa Goday ta aawuwaa Daawitaw, ‹Taani ne Kotaan, ne kawutetsaa araatan
kaateyiyaa ne na'ay ta suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'ana› geeddawaadankka,
taani Med'inaa Godaa ta S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw
k'oppaaddii.
6 Hewaa diraw, Liibaanoosappe zigaa taw k'ans's'iyaa asatuwaa azaza; ta asatuu ne
asatuwaana ootsanawantta. Yaatooppe ne asatoo neeni c'igga geedda dirgguwaa
ayaa giddooppene, taani c'iggana. Sidoona asatuwaadan mitsaa k'ans's'uwaa hiillaa
nu Asay erennawaa neeni eraasa» yaageedda.

7 Kiiraami Solomona kiitaa sisiide loytsi nashettiidde, «Ha wolk'k'aama kawutetsaa
mooddana mala, Daawitaw ha aad'd'eeda eranchcha na'aa immeedda Med'inaa
Goday galatetto» yaageedda.

8 Hewaappe guyyiyaan Kiiraami Solomonaw hawaadan yaagiide kiitteedda; «Neeni
taw kiitteedda kiitay taana gakkeedda. Neeni koyeeddawaa ubbaa taani ootsana;
zigaa mudetsaanne s'idiyaa mudetsaa taani new shiishshana.
9 Ta asatuu ne mudetsaa Liibaanoosappe duge abbaw keezannawantta. Taani
k'ashissaade, abbaa bollanna tookettiide neeni malaato sa'aa gakkanaadan ootsana;
taani yaan bilissaade yaappe afissana. Hewaappe guyyiyaan neeni ne baggana ta
kaatiyaa gollen de'iyaa asaw miyaabaa kiittiyaawan ta koyiyaawaa polanaassa»
yaageedda.

10 Hewaadan ootsiide Kiiraami Solomone koyowaa keeshshaa zigaa mudetsaanne
s'idiyaa mudetsaa ubbaa immeedda.
11 Solomonekka kaatiyaa gollen de'iyaa Asay maanaw laatamu sha"a konttaale
zarggaanne oyddu s'eetu sha"a liitiro geeshsha wogaraa zayitiyaa laytsan laytsan
pac'c'ennan Kiiraamaw immeedda.
12 Med'inaa Goday Solomonaw immana geeddawaadan, aw aad'd'eeda era
immeedda. Kiiraamenne Solomone barenttu giddon saro de'eeddino; unttunttu laa"u
barenttu giddon k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddino.

13 Kaatii Solomone Israa'eeliyaa ubbaappe hattamu sha"a goshshanchchatuwaa
dooriide keseedda.
14 Adooniraama giyaa bitaniyaa unttunttu bolla kaappuwaa ootsiide suntseedda.
Gabbaratuwaakka tammu sha"aa tammu sha"aa shaakki, heezzu c'ita keseedda; itti
itti c'itay taraan taraan biide, itti aginaa Liibaanoosan ootsanaadaninne laa"u aginaa
barenttu son de'anaadan k'oppeedda.
15 Solomonaw tookuwaa tookkiyaa laappun tammu sha"a asatuunne shuchchaa
k'oo'iyaa hosppun tammu sha"a asatuu gezziyaan de'iino.
16 Hawanttu kaappuwaa gidiide asaa kiitaa oosissiyaa heezzu sha"anne heezzu
s'eetu asatuwaa giigiseedda.
17 Oosanchchatuu Kaatii Solomone azazina, Geeshsha Golliyaw baaso gidana mala
wogga muruta shuchchatuwaa k'oo'iide masseeddino.
18 Solomona asatuunne Kiiraama asatuu kushiyaa hiillaa eriyaawanttu, Geebaala
asatuwaanakka gidiide, Geeshsha Golliyaa kees's'anaw mitsaa k'ans's'iiddenne
shuchchaa k'oo"iide giigisseeddino.

5:5 2 Sam. 7:12-13; 1 Od. 17:11-12 **5:14** 1 Kat. 12:18

6

Solomone Geeshsha Golliyaa Kees's'eedda

1 Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesseedda oyddu s'eetanne hosppun
tammantsa laytsan, Solomone Israa'eeliyaa bolla kawuteedda oyddentso laytsan,
Ziifa giyaa laa'entso aginaan, Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa
kees's'anaw doommeedda.
2 Solomone Med'inaa Godaw kees's'eedda Geeshsha Gollii geesay usuppun tammu
wad'aa adussa; gomppay laatamu wad'aa aaka; geesay hattamu wad'aa d'ok'k'a.
3 Geeshsha Golliyaa geliyaa sa'aan de'iyaa barandday booketti geleedda ollay
Geeshsha Golliyaa gomppaa keeshshaa laatamu wad'aa; golliyaa gomppay Geeshsha
Golliyaa geliyaa sa'aa gakkanaw tammu wad'aa.
4 Geeshsha Golliyaw soo baggana aakkiide, kare baggana s'uumeedda
maskkootetuu de'iino.
5-6 He golliyaa yuushshuwaan hara kifiletuwaa kees's'eedda; he shaakatuu heezzu
pook'etuu de'iyaawantta; meegaa yeggiyaa mitsay geeshsha sa'aa giddo gelenna
mala, koyro godaana oysetsiide shuchchaa wotsiide, gimbbiyaw hirkki wurssetsaa
orddisseedda. Hewaa gaasuwaan garssa koyro pook'ii ichcheshu wad'aa aaka;
laa'entso pook'ii usuppun wad'aa aaka; heezzentso pook'ii laappun wad'aa aaka.
7 Geeshsha Gollii hini k'oo'iyasan masetteedda shuchchaa s'alalan gimbbetteedda;
yaatina, Geeshsha Gollii gimbbetteedda wode, dijinuwaa, kalttaa, woy hara ay
birataa kooshshaynne Geeshsha Golliyaan sisettibeenna.
8 Ubbaappe garssana de'iyaa pook'iyaa geliyaa penggii Geeshsha Golliyaappe
gedissa baggana de'ee; he saappe laa'entso pook'iyawunne heezzentso pook'iyaw
baanaw yed'd'i kesiyaa detsatuu de'iino.
9 Hewaadan ootsiide, Solomone golliyaa kees's'iide poleedda; yaatiide zigaa
s'awulaanne masetsaa bollanna kammeedda.
10 K'ay Geeshsha Golliyaa yuushshuwaan pook'etuwaa kees's'iide poleedda;
unttunttu d'ok'k'atetsay ittuwaawe ittuwaawe ichcheshu wad'aa gidiide, godaana
zigaa s'awulaan oyk'k'etteeddino.
11 Med'inaa Godaa k'aalay Solomonekko yeedda; Solomona,
12 «Ha neeni kees's'iyaa Geeshsha Golliyaa gidooppe, neeni ta awaayuwaa
kaallooppe, ta wogaa ootsooppe, ta azazuwaa ubbaa naagooppenne azazettooppe,
taani ne aawuwaa Daawitaw immeedda hidoota ne baggana polana.
13 Yaataade taani Israa'eeliyaa asaa giddon de'ana; taani ta asaa Israa'eeliyaa
aggikke» yaageedda.

Geeshsha Golliyaw Soo Giddo Oosuwaa
(2 Od. 3:8-14)

14 Solomone Geeshsha Golliyaa kees's'iide poleedda.
15 Geeshsha Golliyaw soo bagga godaa, wuyggiyaappe biide kaaraa gakkanaw
zigaa s'awulaa lik'i kammeedda; k'ay wuyggiyaankka s'idiyaa s'awulaa hiis's'eedda.
16 Geeshsha Golliyaa giddon ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa giyaa k'ol"uwaa
med'd'anaw, guyye baggana laatamu wad'aa gidiyaa sa'aa shaakkeedda;
wuyggiyaappe kaaraa gakkanaw zigaa s'awulaa godaa esseedda.
17 He k'ol"uwaappe sintsa baggana de'iyaa wuyggiyaa geesay oytamu wad'aa
adussa.
18 Geeshsha Golliyaw soo baggay masseedda gosiyaanne c'iishsheedda c'iishshaa
misiliyaa med'd'eedda zigaa s'awulaan lik'i kameteedda; ubbabaykka zigaa; ay
shuchchinne beettena.

6:16 Kes. 26:33-34

19 Solomone Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa wotsanaw Geeshsha
Golliyaa giddon ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa giigisseedda.
20 Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'ay laatamu wad'aa adussa, laatamu wad'aa
aakonne laatamu wad'aa d'ok'k'a. Solomone he k'ol"oo soo bagga walakay baynna
work'k'aan sheeshsheedda. K'ay yarshshiyaa sa'aykka zigaa s'awulaan kameteedda.
21 Solomone Geeshsha Golliyaa gidduwaa walakay baynna work'k'aan
sheeshsheedda; work'k'aa sheeshsheedda k'ol"uwaa geliyaa penggiyaw bolla
gubaniyaa yaanne haanne gakkiyaa work'k'aa sanssalataa alleek'k'isseeda.
22 Yaatiide golliyaa giddo ubbaa work'k'aan sheeshsheedda; k'ay Ubbaappe
Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa sintsan de'iyaa yarshshiyaa sa'aa work'k'aan
sheeshsheedda.
23 Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aan wotsanaw ittuu ittuu tammu wad'aa
aduk'k'iyaa wogaraappe laa"u kiruubetuwaa misiletuwaa massiide giigisseedda.
24 Koyro kiruubiyaa k'efii ittuu ichcheshu wad'aa; laa"entsuu k'ay ichcheshu
wad'aa; koyro k'efiyaa s'eeraappe biide laa'entso k'efiyaa s'eeraa gakkanaw tammu
wad'aa.
25 Laa"entso kiruubiikka tammu wad'aa; laa"u kiruubetuwaa med'aynne malay itti
mala.
26 Itti kiruubiyaa geesay tammu wad'aa; laa"entsuukka hewaa keeshshaa.
27 Solomone Geeshsha Golliyaan de'iyaa ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aan
kiruubela wotseedda. Unttunttu k'efii mic'etti utteedda; itti kiruubiyaa k'efii itti
bagga godaa bochchiyaa wode, hinkko kiruubiyaa k'efii k'ay hinkko bagga godaa
bochchee; unttunttu laa"uwaa k'efetuukka soo giddon ittuu ittuwaa bochchiino.
28 Solomone kiruubetuwaakka work'k'aan sheeshsheedda.
29 K'ol"uwaanne wuyggiyaa godaa ubbaa kiruubela, zambbaanne c'iishsheedda
c'iishshaa misiliyaa masseeddawaan alleek'k'issee.
30 Geeshsha Golliyaw soo giddo kifiliyaa wuyggiyaakka kare bagga kifiliyaa
wuyggiyaakka work'k'aan sheeshsheedda.
31 Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa geliyaa penggiyaw wogaraa mitsaappe
sank'k'atuwaa keseedda. K'osiletsatuu ichcheshu baggana zoozii de'iyaawantta.
32 Wogaraa mitsaappe oosetteedda laa"u sank'k'atuu bollan kiruubeela,
zambbaanne c'iishsheedda c'iishshaa misiliyaa massiide, sank'k'atuwaa,
kiruubetuwaanne zambbaa work'k'aan sheeshsheedda.
33 Hewaadankka, Geeshsha Golliyaa wuyggiyaa geliyaa penggiyaw wogaraappe
kesseedda oyddu zooziyaanna de'iyaa k'osiletsaa esseedda.
34 I K'ay he penggiyaw itti itti sank'k'ay gidduwaan dakkotiide dooyettiyaa laa"u
sank'k'atuwaa keseedda.
35 Kiruubetuwaa, zambbaanne c'iishsheedda c'iishshaa misiletuwaa unttunttu
bolla masseedda; he masetteeddawanttu bolla work'k'aa itti mala ootsiide
sheeshsheedda.
36 Soo baggana de'iyaa gutaraa gimbbeedda; he gimbbii masetteedda shuchchaa
heezzatuwaa, ittuwaa ittuwaa bolla wotsiide, itti zigaa masetsaa unttunttu bolla
wotsiide gimbbeeddawaa.
37 Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa baasuu Solomone kawuteedda oyddentsa
laytsan, Ziifa giyaa laa'entso aginaan baasetteedda.
38 Solomone kawuteedda tammanne ittentsiyaa laytsan, Bula giyaa hosppuntsa
aginaan Geeshsha Gollii halchcheeddawaadan ubbaanna kees'ettiide poletteedda.
Solomone Geeshsha Golliyaa laappun laytsan kees's'iide wursseedda.

6:22 Kes. 30:1-3 **6:23** Kes. 25:18-20

7

Solomone Barew Kawutetsaa
Golliyaa Kees's'eedda

1 Solomone bare golliyaa tammanne heezzu laytsan kees's'iide wursseedda.
2 Liibaanoosa Wora Golliyaa geetettiyaa golliyaa Solomone kees's'eedda; he golliyaa adusatetsay s'eetu wad'aa; gomppay ishatamu wad'aa; geesay hattamu wad'aa. Zigaa tuuk'etuu oyddu maaran ek'k'eeddinno; k'ay masetteedda zigaa mudetsatuu unttunttu bolla wod'd'eeddino;
3 mudetsatuu heezzu maaran, itti itti maaran tammanne ichcheshu mudetsatuu de'iino; unttunttu ubbaanna oytamanne ichchesha.
4 He golliyaw maskkootetuu heezzu maaran de'iino; unttunttu ittuu ittoo sintsa baggan de'iino.
5 Penggetunne maskkootetuu oyddu zooziyaanna de'iino; maskkootetuu heezzu maaran gidiide, ittuu ittoo sintsa baggan de'iino.
6 Solomone Tuuk'etuu Golliyaa geetettiyaa golliyaakka kees's'eedda; he golliyaa adussatetsay ishatamu wad'a; gomppay hattamu wad'a. He golliyaa sintsan daro tuuk'iyaan zemppeeddanne bollanna kaaran kameteedda barandday de'ee.
7 K'ay I pirddaw kawutetsaa araatay de'iyaa Pirddaa golliyaakka kees's'eedda; he keetsay wuyggiyaappe biide kaaraa gakkanaw zigan kametti utteedda.
8 Pirddaa golliyaappe guyyen de'iyaa hara dabaaban barew de'anaw kaatiyaa golliyaa yenkko golletuwaadan ootsiide kees's'eedda; bare machchatiw, Gibs'e kaatiyaa naattiwukka he golliyaa mala golliyaa kees's'eedda.
9 Ha golletu ubbay, kareppe doommiide biide dirssaappe soonna de'iyaa wolk'k'aama gutaraa gakkanaw, baasuwaappe doommiide kaaraa gakkanaw, likkiide masseeddanne soonnanne karenna soofiide giigisseedda al"o shuchchaappe oosetteeddino.
10 Gimbbii hiis'etteeddawe tammu wad'aa woy hosppun wad'aa gidiyaa lo"a masetteedda wolk'k'aama shuchchaanna.
11 Hewaappe bolla baggana likkettiide masetteedda al"o shuchchaynne zigaa mudetsay de'ee.
12 Wolk'k'aama dabaabaa yuushshuwaan de'iyaa gimbbii Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaadaaninne baranddaadan masetteedda shuchchaa heezzatuwaa, ittuwaa ittuwaa bolla wotsiide, itti zigaa masetsaa unttunttu bolla wotsiide gimbbeeddawaa.

Huraama Oosuwaa

13 Kaatii Solomone kiittiide, Huraama giyaa bitaniyaa K'iiroosa katamaappe ahisseedda.
14 Huraama aata am"e; Aa Nifttaaleema zare asaa. Aa aawuu K'iiroosa asaa. Huraami nahaasiyaa giyaa birataa med'd'iyaa hiillay de'iyaa asaa; I nahaasiyaappe k'os's'iide kessiyaawaan ubbaan loytsi looheedda asaa; Solomonekko I yiide, Aa oosuwaa ubbaa ootseedda.

Laa"u Nahaasiyaa Tuussatuwaa
(2 Od. 3:15-17)

15 Huraami ittuwaa ittuwaa geesay tammanne hosppun wad'aa aduk'k'iide, yuushshuu tammanne laa"u wad'aa aakkeeda laa"u tuussatuwaa nahaasiyaa siilisiide tigiide keseedda. Tuussatoo gidduu kofa.
16 Hewaadankka, tuussatuwaa huup'iyaan wotsanaw laa"u gumbbotuwaa nahaasiyaappe siilisiide, med'd'eedda; itti itti gumbbuu ichcheshu wad'aa aduk'k'ee.

7:8 1 Kat. 3:1

17-18 Tuussaa huup'iyaan de'iyaa itti itti gumbbotuwaa gitiyaadan ootseedda
laappun sanssalataa k'as'ik'allotuwaaninne laa"u maarana roomaanne giyaa teeraa
misiletuwaan alleek'k'issi wotseedda.
19 Baranddan ek'k'eedda tuussatuwaa bolla de'iyaa gumbbotuu c'iishshaa malaan
med'eteeddino; unttunttu geesay oyddu wad'aa.
20 Laa"u tuuk'etuu huup'iyaan de'iyaa gumbbotuwaan mulumuk'k'ettuu utteedda
saappe bolla baggana, sanssalataa k'as'ik'alluwaappe kaalliide, laa"u s'eetu
roomaanne teeraa misiletuu laa"u maaran yuuyyi aad'd'iide de'iino.
21 Huraami he laa"u tuussatuwaa Geeshsha Golliyaa baranddaa matan esseedda.
Ushechcha baggana ek'k'eedda tuussaa Yaakiina suntseedda; haddirssa baggana
ek'k'eedda tuussaa k'ay Boo'eeza suntseedda.
22 Tuussatuu huup'iyaan de'iyaa gumbbotuu c'iishshaa malatiide med'eteeddino.
Hewaadan haniide tuussatuwaa kiitay poletteedda.

Nahaasiyaappe Med'd'eedda wonggiryaa
(2 Od. 4:2-5)

23 Huraami Abbaa Saaniyaa giyaa itti loytsi wolk'k'aama wonggiryaa nahaasiyaa
birataappe siilisiide tigi med'd'eedda. He Abbaa wonggiryaa doonay ha gas'aappe ya
gas'aa gakkanaw tammu wad'aa; geesay ichcheshu wad'aa; yuushshuu k'ay hattamu
wad'aa.
24 Abbaa Wonggiryaa doonaan kare baggana zik'k'i giide, aanana oyk'k'ettiide
med'etteedda gosetuwaa misiletuu de'iino; he gosetuwaa misiletuu laa"u maaran, itti
itti wad'an tammuu tammuu yuuyyi aad'd'iide shuushetteeddino.
25 He Abbaa Saanii nahaasiyaa birataappe med'etteedda tammanne laa"u
booratuwaa misiletuu zokkiyaan utteedda. Booratuwaa misiletuwaappe heezzatuu
huup'issa bagga, heezzatuu away wulliyaa bagga, heezzatuu gedissa bagga,
heezzatuu k'ay away doliyaa bagga simmiide s'eelliyaawaa malatiino. Abbaa Saanii
unttunttu bolla utteedda; unttunttoo guyye baggay giduwaakko simmi utteedda.
26 Abbaa Saanii itti takkaad'e keeshshaa ordduwaa; Aa doonay wanc'c'aa doonaa
mala; k'ay c'iishshay c'iisheeddawaakka malatee. He Abbaa Saanii oytamu sha"a
liitiro gidiyaa haatsaa oyk'k'iyaawaa.

Nahaasiyaa Gaaretuwaa

27 Huraami k'ay tammu gaaretuwaa nahaasiyaa birataappe med'd'eedda. He
gaaretuu ittuu ittuu oyddu wad'aa adussa; oyddu wad'aa aakonne heezzu wad'aa
d'ok'k'a.
28 He gaaretuu hawaadan oosetteeddino; pude ek'k'eedda oyddu biratatuwaa bolla
piddi giide lochcha nahaasiyaa biratatuu oyk'k'etti utteeddino.
29 He biratatuwaa bolla gaammotuwaa, booratuwaanne kiruubela malatisiidde
med'd'eedda misiletuu de'iino; gaammotuwaanne booratuwaa misiletuwaappe
huup'issananne hirkki baggana de'iyaa biratatuwaa bolla k'ay k'os's'iide med'd'eedda
c'iishshaa enc'c'urssaa misiletuu de'iino.
30 Itti itti gaariyaw nahaasiyaappe ootseedda oyddu yinggiriyaawanttunne
yinggiriyaawantta gatsi waas'iyaa nahaasiyaa kasotuu de'iino. Hewaadankka, oyddu
zoozetuun keriyaa zemppissiyaabatuu de'iino. He zemppissiyaabatuu c'iishshaa
enc'c'urssaa malatiyaa misiletuwaan alleek'k'etti utteeddino.
31 Gaariyaa zemppissiyaabatuu huup'iyaan yinggiriyaawanttu utteedda shaashii
de'ee; he shaashii gaariyaa s'eeraappe pude itti wad'aa gidiyaawaa d'ok'k'u giide,
duge bagga wad'aa gidiyaawaa zik'k'i giide med'ettee. He shaashiyaw doonay yuuyyi
aad'd'iide misiliyaan alleek'k'etti utteedda.

32 Yinggiriyaawanttu geesay itti wad'anne bagga; yinggiriyaawanttu lochcha
nahaasiyaa biratatoo garssa baggana de'iino. Irzzizotuu oyk'k'etti utteedda kasotuu
gaariyaana oyk'k'etti utteeddino.
33 Yinggiriyaawanttu olaa paraa gaariyaa yinggiriyaawanttuudan med'eteeddino;
yinggiriyaawantta gatsiide oyk'k'iyaa kasotuu, charkketuunne k'ink'k'iretetuu
ubbaykka nahaasiyaappe tigettiide oosetteeddino.
34 He gaaretuwaa ubbaa zoozetookka unttunttu hirkki bagganna hirkkibagganna
unttunttunna ittuwaa gidi oyk'k'ettiide, nahaasiyaappe med'etteedda zemppotuu
de'iino.
35 Itti itti gaariyaa huup'iyaa yuushshuwaan itti wad'aw bagga aduk'k'iyaa shaashii
de'ee; zemppotuunne lochcha nahaasetuu gaariyaana oyk'k'ettiide, ittuwaa gidiide
oosetteeddino.
36 Ha zemppotuwaappenne lochcha nahaasetuwaappe gidduwaan de'iyaa kallo
sa'atuu ubbay kiruubetuwaa, gaammotuwaanne zambbatuwaa misiletuwaan
alleek'k'etti utteeddino; k'ay unttunttu yuushshuu c'iishshaa enc'c'urssaa misiliyaan
alleek'k'etti utteedda.
37 Simmi tammu gaaretuukka hawaadan oosetteeddino; siilisiide unttunttu
tigeedda miishshay ittuwaa gidiyaa diraw, unttunttu geesaykka unttunttu yaraykka
itti mala.
38 Huraami meec'ettiyaa tammu keretuwaa nahaasiyaappe med'd'eedda; itti itti
keriyaa gomppay oyddu wad'aa aako gidiide, hosppun s'eetu liitiro haatsaa oyk'k'ee;
tammu gaaretoo huup'iyaan huup'iyaan itti itti meec'ettiyaa kerii de'ee.
39 Huraami gaaretuwaa ichcheshatuwaa Geeshsha Golliyaw huup'issa baggana,
ichcheshatuwaa k'ay Geeshsha Golliyaw gedissa baggana wotseedda; k'ay
nahaasiyaappe oosetteedda Abbaa Saaniyaa Geeshsha Golliyaappe gedissa away
doliyaa bagga zaariide esseedda.

Geeshsha Golliyaa Miishshatuwaa
(2 Od. 4:11—5:1)

40 K'ay Huraami keretuwaa, akaafatuwaanne kuyis'aarotuwaa med'd'eedda;
yaatiide Kaatiyaa Solomonaw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitaa ootsiide
poleedda.

41 I ootseedda oosotuukka:
Laa"u tuussatuu,
Tuussatuwaa huup'iyaan wotsiyaa saynne mala laa"u gumbbotuwaa,
Tuussatuwaa bolla de'iyaa laa"u gumbbotuwaa alleek'k'issiyaa laa"u gite mala
sanssalatatuwaa,
42 Itti itti gumbbuwaa bolla laa"u maaran nahaasiyaappe,
med'etteedda itti itti s'eetu roomaanne teeraa misiletuwaa,
ubbaanna oyddu s'eetu roomaanne teeraa misiletuwaa,
43 Tammu gaaretuwaa, gaaretuwaa bollan wod'd'iyaa,
meec'ettiyaa tammu keretuwaa,
44 Abbaa Saaniyaanne aappe garssan de'iyaa,
tammanne laa"u booratuwaa misiletuwaa,
45 Keretuwaa, akaafatuwaanne kuyis'aarotuwaa.
Huraami kaatiyaa Solomonaw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa oosoo med'd'eedda
ha miishshatuwaa ubbaa k'uc'etteedda nahaasiyaappe med'd'eedda.
46 Kaatii Solomone Sukkootappenne S'arttaanappe gidduwaan, Yorddaanoosa
dembban de'iyaa, nahaasiyaa birataa siilissiyaa sa'aan hawantta ubbaa oosisseedda.

7:38 Kes. 30:17-21

47 Nahaasiyaa birataappe med'etteedda ha miishshaa ubbay loytsi dara gideedda
diraw, Solomone Aa mazzanissibeenna; hewaa diraw, woyssa dees'intto likkii
erettibeenna.
48 K'aykka Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa giddon de'iyaa
miishshatuwaa ubbaa work'k'aappe med'isseedda. Hewanttukka:
Work'k'aappe ootseedda yarshshiyaa sa'aa,
Sintsan wotsiyaa ukitsay uttiyaa s'arp'p'eezaa,
49 Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aappe,
sintsan ushechcha bagganane haddirssa baggana ek'k'eedda,
ichcheshu ichcheshu s'omppiyaa wotsiyaa baalaatuwaa,
C'iishshatuwaa, s'omppiyaa toyssiyaa k'ap'iyaa,
50 S'uu'atuwaa, s'omppiyaa toyssiyaawantta,
kuyis'aarotuwaa, is'aanaa c'uwayiyaabatuwaa,
tamaa akkiyaa miishshatuwaanne,
Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa geetettiyaa k'ol"uwaa penggetuwaanne,
Geeshsha Golliyaw kare bagga penggetuwaa oyk'k'eedda mas'aafatuwaa.
Ha miishshatuu ubbay work'k'aappe oosetteeddino.
51 Kaatii Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitaa ubbaa
Poleeddawaappe guyyiyaan, Aa aawuu Daawite Med'inaa Godaw dummayiide
wotseedda biraa, work'k'aanne hara miishshatuwaakka ubbaa ahiidde, Geeshsha
Golliyaa miishshaa minjjiyaasan wotseedda.

8

S'oossaa Taabootay Geeshsha Golliyaa Geleedda
(2 Od. 5:2—6:2)

1 Hewaappe guyyiyaan Kaatii Solomone Med'inaa Godaa Taabootaa Daawita
Katamaappe, S'iyooneppe kessiide, Geeshsha Golliyaa ahanaadan, Israa'eeliyaa
c'imatuwaa, zaratuwaa ubbaa kaappatuwaanne Israa'eeliyaa golliyaa asatuwaa
kaaletsiyaawantta Yerusaalame katamaa shiishsheedda.
2 Etaaniima geetettiyaa laappuntsa aginaan, Daasiyaa Baalay bonchchettiyaa wode,
Israa'eeliyaa Asay ubbay Kaatiyaa Solomonekko shiik'eedda.
3 Israa'eeliyaa c'imatuu ubbay gakkina, k'eesatuu Taabootaa dentseeddino.
4 Leewatuunne k'eesatuu, Med'inaa Godaa Taabootaa, Dunkkaaniyaanne
Dunkkaaniyaa giddon de'iyaa geeshsha miishshatuwaa ubbaa tookkiide aheeddino.
5 Kaatii Solomoninne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay Taabootaa
sintsan shiik'iide, paydanaw danddayettenna c'ora dorssaanne mehiyaa
yarshsheeddino.
6 Hewaappe guyyiyaan k'eesatuu Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa
Geeshsha Golliyaw giddo geeshsha k'ol"uwaa, Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha sa'aa
giyaa sa'aa ahiidde, kiruubetuwaa misiletuu k'efetuwaappe garssa baggana
wotseeddino.
7 Mic'etti utteedda kiruubetuwaa k'efetuu Taabootaanne Taabootaa tookkiyaa
kasuwaa kammeeddino.
8 Kasotuu loytsi adussa gidiyaa diraw, unttunttu s'eeray Ubbaappe Aad'd'iyaa
Geeshsha sa'aa sintsan de'iyaa Geeshsha Sa'aan beettanaw danddayee; shin
Geeshsha Sa'aappe karenna beettanaw danddayenna. Unttunttu hachche gakkanaw
he sa'aan de'iino.
9 Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesseedda wode, Med'inaa Goday
unttunttunna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda Siinaa Deriyan Muse wotseedda

7:48 Kes. 25:23-30; 30:1-3 **7:49** Kes. 25:31-40 **7:51** 2 Sam. 8:11; 1 Od. 18:11 **8:1** 2 Sam. 6:12-16; 1 Od. 15:25-29 **8:2** Wog. 23:24

laa"u masetteedda shuchchatuwaappe attina, Taabootaa giddon harabay ayaynne baawa.
10 K'eesetuu Geeshsha Sa'aappe kesina, shaarii Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kumeedda.
11 He shaariyaa gaasuwaan k'eesatuu barenttu kiitaa ootsanaw danddayibeykkino; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa bonchchu Aa Geeshsha Golliyaa kumi utteedda.
12 Hewaappe guyyiyaan Solomone hawaadan yaageedda; «Abeet Med'inaa Godaw, neeni, ‹Taani d'uma shaariyaan de'ana› yaaga wotsaadda.
13 Taani tumuppe new lo"o Geeshsha Golliyaa, neeni aan med'inaw de'anasaa kees's'aaddi» yaageedda.

Solomone Asaw Haasayeedda Haasayaa
(2 Od. 6:3-11)

14 Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay ek'k'ide'ishshin, kaatii unttunttukko simmiide, hawaadan yaagiide unttuntta anjjeedda;
15 «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay galatetto! Ta aawuwaa Daawitaw bare doonaan odeedda hidootaa bare kushiyan poleedda. He I odeedda hidootay,
16 ‹Taani ta asaa Israa'eeliyaa Gibs'eppe kessaade aheedda gallassaappe doommina, ta suntsay an de'ana mala, Geeshsha Golliyaa kees's'anaw Israa'eeliyaa zaratuwaa giddon ay katamaanne doorabeykke; shin ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsana mala, taani Daawita dooraad› yaageedda.
17 «Ta aawuu Daawite Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw bare wozanaan k'oppeedda.
18 Shin Med'inaa Goday ta aawuwaa Daawita, ‹Neeni ta suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw ne wozanaan k'oppeedda diraw, lo"obaa ootsaadda.
19 Gidooppenne, Geeshsha Golliyaa kees's'anawe neena gidakka; ta suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'anawe ne gulbbataappe yelettana ne na'aa› yaageedda.
20 «Ha"ikka Med'inaa Goday bare immana geedda hidootaa k'aalaa poleedda. Med'inaa Goday kase immeedda hidootaadankka taani ta aawuwaa Daawita sa'aan kaatetaaddinne ha"i Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttaad. K'ay Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'aad.
21 Med'inaa Goday nu aawotuwaa Gibs'eppe kesseedda wode unttunttunna c'aak'k'eteedda c'aak'uu de'iyaa Taabootawukka Aa giddon sa'aa injjeyaad» yaageedda.

Solomone Woosaa
(2 Od. 6:12-42)

22 Hewaappe guyyiyaan Solomone Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa sintsan, Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay de'iyaa sa'aan ek'k'iide, bare kushiyaa saluwaa zaar mic'c'iidde,
23 hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, bolla saluwaan woy garssa sa'aan ne mala s'oossi baawa. Neeni ne k'aalaa c'aak'uwaa naagaasa; bare kumentsaa wozanaappe ne sintsan hametteedda ne k'oomatuwaa aggena siik'uwaan siik'aasa.
24 Ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw neeni ootsana gaade haasayeedda k'aalaa naagaadda; neeni kase ne doonaan haasayeeddawaa ne kushiyan hachche polaadda.
25 «Ha"ikka abeet Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw, ‹Neeni ta sintsan hametteeddawaadan ne naanaykka ta sintsan hamettana mala barenttu ogiyaa naagooppe, ta sintsan Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttiyaa asaa neeni ubbakka d'ayakka› yaageedda k'aalaa pola.

8:9 Zar. 10:5 **8:10** Kes. 40:34-35 **8:12** Maz. 18:11; 97:2 **8:16** 2 Sam. 7:4-11; 1 Od. 17:3-10 **8:17** 2 Sam. 7:1-3; 1 Od. 17:1-2 **8:19** 2 Sam. 7:12-13; 1 Od. 17:11-12 **8:25** 1 Kat. 2:4

26 Abeet Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw
haasayeedda ne k'aalaa ha"ikka aggoppa.
27 «Shin S'oossay tumu sa'aan de'aneeyye? Be'a, salotuu, ubbaappe d'ok'k'an de'iyaa
saluukka new gidanaw danddayenna. Yaatina, ha taani kees's'eedda Geeshsha Gollii
new ay keeshshaa guus's'anddeeshsha!
28 Gidooppenne, abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, taani ne k'oomay hachche
woossiyaawaanne watiwatiyaawaa neeni hayzza.
29 Neeni, ‹Ta suntsay he sa'aan de'ana› geedda ha Geeshsha Golliyaa ne ayfii
k'ammanne gallassi s'eello. Taani ne k'oomay ha sa'aakko simmaade, woossiyaa
woosaa neeni sisa.
30 Taani ne k'oomaynne ne Asay Israa'eelii ha Geeshsha Golliyaakko simmiide,
watiwatiyaa watiwatuwaa neeni sisa. Neeni de'iyaa saan saluwaan sisaadde, nuw
atto yaaga.
31 «Itti Asay bare shooruwaa naak'k'ina, Aa c'aak'k'etsanaw ha Geeshsha Golliyaa
ayina, Aa giddon de'iyaa yarshshiyaa sa'aa sintsan I c'aak'k'ooppe,
32 neeni saluwaan sisaadde; kiiteta. Ne k'oomatuwaa gidduwaan pirddaa.
Bayzzanchchatuwaa bolla pirddaade, I ootseeddawaa Aa bolla zaara; s'illuwaa
shatintsaade, aw Aa s'illotetsaadan zaara.
33 «Ne Asay Israa'eelii ne bolla nagaraa ootseedda gaasuwaan morkkiyaan
s'oonettiide, unttunttu neekko simmiide, ne suntsaa s'eesiide, ha Geeshsha Golliyaan
neena woossooppenne new watiwatooppe,
34 neeni saluwaan sisa. Ne asaa Israa'eeliyaa nagaraa atto yaaga; yaataade neeni
kase unttunttu mayza aawaatoo immeedda biittaw unttuntta guyye zaara.
35 «Ne Asay ne bolla nagaraa ootseedda gaasuwaan salotuu gorddettinanne iray
bukkennaan is's'ina, unttunttu ha sa'aa simmiide, woossooppenne neeni unttuntta
un"etseedda diraw ne suntsaa s'eesiide, barenttu nagaraappe simmooppe, neeni
saluwaan sisa.
36 Ne k'oomatuwaa nagaraa, ne asaa Israa'eeliyaa nagaraa atto yaaga. Unttunttu
hamettanaw bessiyaa lo"o ogiyaa unttuntta tamaarissa; yaataade neeni ne asaa
laatisseedda biittan iraa bukissa.
37 «Biittaa bollan koshay woy iita harggii yiina, woy katsaa s'uuggi d'ayssiyaa
c'arkkuu woy boolii woy bumbburetsay biittaa bollan yiina, woy morkkii unttunttu
katamatuwaa dooddina, woy ay mala bashshay woy harggii yiina,
38 ne asaa Israa'eeliyaappe ooninne neena woossooppenne new watiwatooppe,
k'ay ay asaynne bare wozanaan un"etsiyaawaa eriide, ha Geeshsha Golliyaakko
simmiide, bare kushiyaa mic'c'ooppe,
39 neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. Unttunttu nagaraa atto yaaga; yaataade
unttunttoo kiiteta. Neeni asaa wozanaa eriyaawaadankka, asaa ubbaw Aa
oosuwaadan oosuwaadan imma. Ayaw gooppe, asaa ubbaa wozanaa eriyaawe ne
s'alala.
40 Yaatooppe, neeni nu mayza aawaatoo immeedda biittan de'iyaa wode ubbaan,
unttunttu new yayana.
41-42 «Hewaadankka, ne asaa Israa'eeliyaa gidenna kare biittaa Asay ne wolk'k'aama
suntsaawaanne neeni ne asaw ootseedda malalissiyaa oosotuwaabaa sisiide, haakko
gadiyaappe yiide, ha Geeshsha Golliyaakko simmiide, neena woossooppe,
43 neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. Ne asatuu Israa'eelatuu eriyaawaadan,
sa'aan de'iyaa Asay ubbay ne suntsaa erana malanne new yayana mala, k'ay taani
kees's'eedda ha Geeshsha Gollii, new goynniyaa sa'aa giddeeddawaa unttunttu erana
mala, he kare biittaa Asay neena woossiyaawaa aw pola.

8:27 2 Od. 2:6 **8:29** Zar. 12:11

44 «Ne asatuu barenttu morkkatuwaa olana mala neeni kiitteedda sa'aa hak'anne
biide, unttunttu neeni dooreedda ha katamaakkonne taani ne suntsaw kees's'eedda
Geeshsha Golliyaakko simmiide, neena Med'inaa Godaa woossooppe,
45 unttunttu woosaanne watiwatuwaa saluwaan neeni sisa; unttunttoo s'oonuwaa
imma.
46 «Nagaraa ootsenna Asay baynnawaadankka, unttunttu ne bolla nagaraa ootsina,
neeni unttunttoo hank'k'ettaade morkketoo unttuntta aatsaade immina
morkketuukka unttuntta omoodiide, haakkina matinakka barenttu gadiyaa akkiide
afina,
47 unttunttu he omoodetteedda biittan de'iidde, barenttu wozanaan nagaraappe
simmooppe, he omoodetteedda biittan unttunttu de'iidde, ‹Nuuni nagaraa ootseeddo;
nuuni bayzzeeddo; nuuni iitabaa haneeddo› yaagiide new watiwatooppe,
48 barena omoodiide afeedda morkkatuwaa biittan de'iidde, unttunttu barenttu
kumentsaa wozanaappenne barenttu kumentsaa k'ofaappe neekko simmooppe,
neeni unttunttu mayza aawaatoo immeedda unttunttu biittaakko, neeni dooreedda
katamaakkonne taani ne suntsaw kees's'eedda Geeshsha Golliyaakko simmiide,
neena woossooppe, yaatooppe,
49 unttunttu woosaanne unttunttu watiwatuwaa neeni de'iyaa sa'aan saluwaan
sisa. Unttunttoo pirddaa.
50 Ne Asay ne bolla ootseedda nagaraanne bayzzeedda bayzzuwaa atto yaaga;
unttunttu omoodiide afeedda asatuu unttunttoo k'arettanaadan ootsa.
51 Ayaw gooppe, unttunttu he birataa siilissiyaa c'ooc'iyaa mala gadiyaappe,
Gibs'eppe neeni kesseedda ne asatuwaanne ne buzotuwaa.
52 «Taani ne k'oomaynne ne Asay Israa'eelii watiwatiyaawaa ne ayfii s'eello; k'ay
unttunttu waassiyaa wode awudenne neeni unttunttoo alla.
53 Ayaw gooppe, abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, neeni kase nu
aawotuwaa Gibs'eppe kessiyaa wode ne k'oomaa Muse baggana odeeddawaadan,
unttuntta neeni sa'aan de'iyaa kawutetsatuu ubbaa giddoppe ne buzo ootsanaw
dummayaadda» yaagiide woosseedda.

Solomona Wurssetsa Anjjuwaa

54 Solomone Med'inaa Godaa woosaanne watiwatuwaa Poleeddawaappe
guyyiyaan, bare kushiyaa saluwaa mic'c'iide Med'inaa Godaa yarshshuwaa sa'aa
sintsan gulbbateedda sa'aappe denddi ek'k'eedda.
55 Israa'eeliyaa shiik'uwaa ubbaa bare k'aalaa d'ok'k'isiide, hawaadan yaagiide
anjjeedda;
56 «I kase haasayeedda bare k'aalaadan bare asaa Israa'eeliyaa shemppisseedda
Med'inaa Goday galatetto; I bare k'oomaa Muse baggana immeedda lo"o hidootay
ubbay poletteedda.
57 Med'inaa Goday nu S'oossay kase nu aawotuwaana de'eeddawaadan,
nuunanakka de'o; I nuuna ubbakka aggoppo woy yeggoppo.
58 Nuuni Aa ogiyaan ubbaan hamettana malanne I nu aawaatoo immeedda
azazuwaa, wogatuwaanne higgiyaa naagana mala, nu wozanaa barekko zaaro.
59 Hachche hachche de'oo koshshiyaawaadan, S'oossay taana bare k'oomaanne
bare asaa Israa'eeliyaa maaddana mala, taani Med'inaa Godaa sintsan woossaade
geedda ha k'aalatuu k'ammanne gallassi Med'inaa Godaakko, nu S'oossaakko,
shiik'ino.
60 Hewenne, sa'aan de'iyaa Asay ubbay Med'inaa Goday S'oossaa gidiyaawaanne
aappe attina hara s'oossi baynnaawaa eranaadaana.

8:56 Zar. 12:10; Iya. 21:44-45

61 Hachchewaadankka hinttenttu Aa wogaadan hamettanawunne aw azazettanaw
Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, hinttenttu wozanay ammanettiyaawaa gido» yaagiide
anjjeedda.

Geeshsha Golliyaa Anjjissuwaa
(2 Od. 7:4-10)

62 Hewaappe guyyiyaan kaatiinne Israa'eeliyaa Asay ubbay ittippe Med'inaa Godaa
sintsan yarshshuwaa yarshsheeddino.
63 Solomone Med'inaa Godaw ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshanaw laatamanne
laa"u sha"a booratuwaanne s'eetanne laatamu sha"a dorssatuwaa shiishsheedda.
Hewaadan ootsiide kaatiinne Israa'eeliyaa Asay ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha
Golliyaa anjjisseedino.
64 Kaatii Solomone Geeshsha Golliyaw sintsa bazzuwaan de'iyaa giddo dabaabaa
he gallassi dummayeedda. He sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa
yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaappe mod'd'uwaa yarshsheedda. I hewaa
ootseeddawe Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa, nahaasiyaa giyaa birataappe
oosetteedda yarshshiyaa sa'ay s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne
ittippetetsaa yarshshuwaappe mod'd'uwaa yarshshanaw guus's'eedda dirassa.
65 He wode Solomoninne Israa'eeliyaa Asay ubbay laappun gallassaw Daasiyaa
Baalaa bonchcheedda; Israa'eeliyaa zawaan Hamaata Pinuwaappe biide Gibs'e
Shaafaa gakkanaw de'iyaa c'ora Asay Med'inaa Godaa sintsan baalaa bonchchanaw
shiik'eedda.
66 Wonttetsa gallassi kaatii asaa moyzzeedda; Asay kaatiyaa anjjiide, Med'inaa
Goday bare k'oomaa Daawitewunne bare asaa Israa'eeliyaw ootseedda keekkatetsan
nashettiiddenne wozanaappe pashikkiidde, bare soo bare soo beedda.

9

Wurssetsaa Laytsatuwaa
(9:1—11:43)

1 Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa golliyaa kees's'iide
makkeeddawaappenne ootsanaw amotteedda amuwaa ubbaa Poleeddawaappe
guyyiyaan,
2 Gabaa'oona kataman kase k'onc'c'eeddawaadan, Med'inaa Goday laa'entsuwaa
aw k'onc'c'eedda.
3 Med'inaa Goday Aa hawaadan yaageedda; «Neeni ta sintsan woosseedda
woosaanne watiwateedda watiwatuwaa taani sisaad. Neeni kees's'eedda Geeshsha
Gollii med'inaw ta suntsay an s'eesettana mala udaade taani geeshshaad; ta ayfiinne
ta wozanay ubbaa wode ha Geeshsha Golliyaan de'anawaa.
4 «Neena gidooppe, neeni ne aawuu Daawite hametteeddawaadan borisiyaabay
baynnan suuretetsan ta sintsan hamettooppe, taani azazeeddawaa ubbaa
ootsooppenne ta wogaanne ta higgiyaa naagooppe,
5 taani ne aawuwaa Daawitaw, ‹Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttiyaa asaa
neeni ubbakka d'ayakka› geeddawaadan, ne kawutetsaa araataa Israa'eeliyaa bolla
med'inaw minisaade essana.
6 «Shin neeni woy ne naanay taana kaalliyaawaa aggiide wora simmooppe, taani
hinttentta azazeedda ta azazuwaanne ta wogaa naagennan d'ayooppenne hara
s'oossatoo ootsanawunne goynnanaw booppe,
7 yaatooppe, Israa'eeliyaa asaa taani kase unttunttoo immeedda biittappe
d'ok'ollana; taani ta suntsaw geeshsheedda ha Geeshsha Golliyaakka agga aggana.
Israa'eelatuu asaa ubbaa giddon tossawunne k'iliic'oo gidanawantta.

9:2 1 Kat. 3:5; 2 Od. 1:7 **9:5** 1 Kat. 2:4

8 Ha Geeshsha Gollii Koletteeddabay keeleteedda sa'aa gidanawaa; mataana
aad'd'iyaa Asay ubbay dagammiiddinne ‹Poora!› giidde, ‹Med'inaa Goday ha
gadiyanne ha Geeshsha Golliyaa ayaw hawaadan ootseedee?› yaagana.
9 Asay, Unttunttu mayza aawotuwaa Gibs'eppe kesseedda Med'inaa Godaa barenttu
S'oossaa unttunttu aggiide, hara s'oossatuwaa kaalleedda dirassinne unttunttuwaa
ootsiide goynneedda dirassi, Med'inaa Goday unttunttu bolla ha iitabaa ubbaa
aheedda yaagiide zaarana» yaageedda.

Solomone Ootseedda Hara Oosotuwaa
(2 Od. 8:1-18)

10 Solomone ha laa"u golliyaa, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa
golliyaa kees's'eedda laatamantsa laytsaa wurssetsan,
11 S'iiroosa Kaatii Kiiraami I koyyiyaa s'iidaa, zigaanne work'k'aa ubbaa immeedda
diraw, Galiilan de'iyaa laatamu katamatuwaa Solomone aw immeedda.
12 Shin Kiiraami S'iiroosa katamaappe kesiide, Solomone aw immeedda
katamatuwaa be'anaw beedda wode, katamatuu Aa nashechchibeykkino.
13 Yaatina, Kiiraami Solomona, «Ta ishaw, hawanttu neeni taw immeeddawanttu
ayaa katamatee?» yaageedda. Hewaa diraw, I he katamatuwaa, «Patsenna biittaa»
yaagiide suntseedda. He heeray hachche gakkanawukka he suntsan s'eesettee.
14 Kiiraami oyddu sha"a kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa Kaatiyaa Solomonaw
yeddi wotseedda.

15 Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa, bare golliyaa, Miillo, Yerusaalame katamaa
gimbbiyaanne Has'oora, Magidonne Gezeera katamatuwaa gimbbanaw Kaatiyaa
Solomonaw gabbaaratuu de'iino.
16 Gibs'e biittaa Kaatii kase Gezeera katamaa oyk'k'iide katamaa taman
s'uuggeedda. Kataman de'iyaa Kanaane asatuwaakka wod'eedda; yaatiide Solomone
akkeedda bare naattiw woytaa ootsiide immeedda;
17 Solomone Gezeera katamaa wotsi kees's'eedda.
Hewaadankka k'ay, Solomone hirkki Beeti-Horoona,
18 Baa'ilaata, Yihudaa woran de'iyaa Taamaara katamaa,
19 miishshaa minjjiyaa katamatuwaa ubbaa, bare paratuwaanne paraa gaaretuwaa
wotsiyaa katamatuwaanne Yerusaalamen, Libaanoosaninne bare mooddiyaa biittan
ubbaan kees's'anaw amotteedda ubbaa kees's'eedda.
20 Amooratuppe, Hiitetuppe, Parzzetuwaappe, Hiiwetuwaappenne
Yaabuusatuwaappe atteeda asatuu ubbay Israa'eeliyaa asaa gidikkino;
21 unttunttu Israa'eeliyaa asatuu biittappe wurssi d'ayssanaw danddayennan
aggina, he biittan atteeda asatuwaappe zeretsatuwaa. Solomone unttuntta
gabbaaretetsaa oosisseedda; unttunttu hachche gakkanawukka gabbaaretetsan
ootsino.
22 Shin Solomone Israa'eeliyaa asatuwaappe oonanne ayileyibeena; unttunttu aw
oosanchchatuwaa, olanchchatuwaa, olanchchatuu kaappatuwaanne gadaawatuwaa,
paraa gaaretuwaa laaggiyaawanttu kaappatuwaanne paraa asatuwaa gidiide
ootseeddino.
23 Hewaadankka k'ay, unttunttu Solomona kiitaa kiitettiyaawanttu kaappatuwaa;
unttunttuppe ichcheshu s'eetanne ishatamatu oosuwaa ootsiyaa
goshshanchchatuwaa s'eelliide oosissiino.

24 Gibs'e Kaatiyaa naatta Daawita Katamaappe Solomone iziw kees'isseedda
golliyaa pude beeddawaappe guyyiyaan, I Miillo gimbbeedda.

9:8 2 Kat. 25:9; 2 Od. 36:19

25 Solomone Med'inaa Godaw gimbbeedda yarshshuwaa sa'aan s'uuggiyaa
yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa laytsan heezzu gede yarshshee;
Med'inaa Godaa sintsan is'aanaakka c'uwayee. Yaatiide Geeshsha Golliyaa poleedda.
26 Hewaappe guyyiyaan Kaatii Solomone Eedooma biittan Zo'o Abbaa doonaan,
Eelaata geetettiyaa katamaa matan de'iyaa Ees'iyooni-Gaabiran markkabatuwaa
med'd'eedda.
27 Kaatii Kiiraami Solomone asatuwaana ootsana mala markkabiyaa laaguwaa
looheedda bare asatuwaa kiitteedda.
28 Unttunttu Oofira gadiyaa beeddino; yaappe tammanne oyddu sha"a kiilo
giraamiyaappe dariyaa work'k'aa Kaatiyaa Solomonaw akkiide yeeddino.

10

Saaba Kaatatto
(2 Od. 9:1-12)

1 Saaba kaatatta Med'inaa Godaa suntsan waareteedda Solomona waariyaa
sisaade, dees'iyaa ooshatuwaa akkaade, Aa paac'c'anaw denddaaddu.
2 Sawuwaa, loytsi daro work'k'aanne al"o shuchchaa c'aaneteedda daro
gaalotuwaa c'uguwaana loytsi daro ajabaana Yerusaalame gakkaade, Solomona
sintsa aad'd'aadu. Bare wozanaan de'iyaawaa ubbaa Solomonaw odaaddu.
3 Solomone Aa oochcheeddawaa ubbaa odeedda; iziw birshshennan aappe geemmi
atteedabay ayaynne baawa.
4 Saaba kaatata Solomona aad'd'eeda era, I kees's'eedda kaatiyaa golliyaa,
5 Aa maaddan shiik'iyaa k'umaa, Aa oosanchchatuu uttiyaa utetsaa, Aa k'oomatuu
ootsiyaa oosuwaanne mayiyaa mayuwaa, Aa eessaa tigiyaawanttanne Med'inaa
Godaa Geeshsha Golliyaan I s'uuggiyaa yarshshuwaa be'eedda wode, izi wozanay
gagetteedda.
6 Hewaappe guyyiyaan iza kaatiyaa, «Newaanne ne aad'd'eeda eratetsaabaa taani
ta gaden de'aadde siseeddawe tuma.
7 Shin taani yaade, ta ayfiyaa biraanan be'ana gakkanaw unttunttu taw
odeeddawaa ammanabeykke. Taw Asay odeeddawe bagganne gakkenna; aad'd'eeda
eratetsankka duretetsankka taani siseeddawaappe loytsi daree.
8 Ubbaa wode ne sintsan ek'k'iide, ne aad'd'eeda era sisiyaa ne asatuunne ne
oosanchchatuu ayaa nashettiinooshsha!
9 Neenan nashettiidde, neena Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan utisseedda
Med'inaa Goday ne S'oossay galatetto! Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa med'inaw
siik'eedda diraw, neeni suure pirddaanne s'illotetsaa ootsana mala I neena
kaateyeedda» yaagaaddu.
10 Kaatata oyddu sha"a kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa, loytsi daro sawuwaanne
al"o shuchchaa kaatiyaw immaaddu. Saaba kaatatta Kaatiyaa Solomonaw
immeeddawaa keeshshaa daro sawuwaa hewaappe simmina ooninne ahibeena.
11 (Kaatiyaa Kiiraama markkabatuu, Oofirappe work'k'aa aheeddawanttu
yaappekka sanddale geetettiyaa loytsi daro mitsaanne al"o shuchchaa aheeddino.
12 Kaatii Solomone he sanddaliyaappe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne
kaatiyaa golliyaa tuuk'etuwaa, mazimuriyaa yes's'iyaawanttoo diitsaanne
maasink'k'uwaa med'isseedda. Hewaa mala sanddalii he gallassaappe haa simmina
yinne erenna, beettinne erenna.)
13 Kaatii Solomone immanaw bessiyaa imotaappe haraa, Saaba kaatatta amottaade
Aa oochcheeddawaa ubbaa iziw immeedda. Hewaappe guyyiyaan Saaba kaatatta
bare ajabaana denddaade, bare gade simmaaddu.

9:25 Kes. 23:17; 34:23; Zar. 16:16 **10:1** Mat. 12:42; Luk'. 11:31

Kaatiyaa Solomone Duretaa
(2 Od. 9:13-28)

14 Solomone laytsan laytsan akkiyaa work'k'ay laatamanne heezzu sha"a kiilo
giraame dees'iyaawaa.
15 Hewe zal"anchchatuwaappe akkeedda k'aras'aanne Araba biittaa kaatetuwaa
ubbaappenne Israa'eeliyaa biittaa mooddiyaawanttuppe akkeedda giiraa bolla
gujjaa.
16 Solomone laa"u s'eetu wogga gonddalletuwaa k'os's'eedda work'k'aappe
med'isseedda; itti itti gonddalliyan laappun kiilo giraame gidiyaa work'k'ay geleedda.
17 K'aykka I heezzu s'eetu k'eeri gonddalletuwaa k'os's'eedda work'k'aappe
med'isseedda; itti itti k'eeri gonddalliyan laa"u kiilo giraame gidiyaa work'k'ay
geleedda. Kaatii he gonddalletuwaa Liibaanoosa Wora Golliyaa geetettiyaa gollen
wotseedda.
18 K'aykka kaatii itti wolk'k'aama kawutetsaa araataa danggarssaa zaaliyaappe
med'isseedda, muruta work'k'aan sheeshsheedda.
19 Kawutaa araatay de'iyaa sa'aa pude kesanaw yed'd'iyaa usuppun detsatuu
de'iino. He araataw guyye baggay s'aatsaa. Araataw laa"u baggaanakka k'esiyaa
zemppissiyaa sa'atuu de'iino; he laa"u sa'atuu lank'k'iyankka ek'k'eedda itti itti
gaammuwaa misilii de'ee.
20 He araataa pude kesiyaa usuppun detsatuwaan ya bagganannе ha baggana itti
itti gaammuwaa misilii, ubbaanna tammanne laa"u misiletuu de'iino. Hawaa mala
kawutetsaa araatay hara kawutetsan hak'aninne oosettibeenna.
21 Kaatii Solomone ushshaa ushiyaa miishshaa ubbay work'k'aappe med'etteedda;
Liibaanoosa Wora Gollen de'iyaa miishshaa ubbaykka muruta work'k'aappe
med'etteedda. Ittibaynne biraappe med'ettibeenna; ayaw gooppe, Solomone wode
biray ubbakka go"iyaabaadan paydetti erenna.
22 Kaatiyaw Kiiraama markkabatuwaanna zal"iyaa wolk'k'aama markkabatuu
abbaan de'iino. He markkabatuu work'k'aanne biraa, danggarssaa achchaa,
geleshshotuwaanne k'aaretuwaa c'aani akkiide, heezzu laytsaappe itti gede yiino.
23 Kaatii Solomone duretetsaaninne aad'd'eeda eratetsan sa'aan de'iyaa kaatetuwaa
ubbaappe dareedda.
24 Sa'aan de'iyaa Asay ubbay Aa sintsa aad'd'anawunne S'oossay Aa wozanaan
wotseedda aad'd'eeda era sisanaw koyee.
25 Laytsaappe laytsan yiyaa ubbay aw immanaw work'k'aanne biraa
miishshatuwaa, mayotuwaa, ola miishshatuwaanne sawuwaa, paratuwaanne
bak'ulotuwaa akkiide yee.
26 Solomone paraa gaaretuwaanne paratuwaa shiishsheedda; aw itti sha"anne
oyddu s'eetu paraa gaaretuunne tammanne laa"u sha"a paratuu de'iino. I unttunttu
paraa gaaretuwaa katamatuwaaninne barenana Yerusaalamen wotseedda.
27 Kaatii Yerusaalamen biray shuchchaadan keeletanaadan, zigaykka gad'an
dic'c'iyaa etsaadan c'orattanaadan ootseedda.
28 Solomone paratuu Gibs'eppenne K'aawe geetettiyaa biittappe yeeddino.
Kaatiyaa zal"anchchatuu unttunttu K'aaweppe shaluwaan shammiide ahiino.
29 Unttunttu itti itti paraa gaariyaa usuppun s'eetu s'agaraa biran, itti itti paraa
s'eetanne ishatamu s'agaraa biran Gibs'eppe shammiide ahiino; unttunttukka
Hiitetuwaa kaatetoo ubbatoonne Sooriyaa kaatetoo zal"iino.

11

Solomone S'oossaappe Haakki Haakki beedda

10:26 1 Kat. 4:26 **10:28** Zar. 17:16

1 Kaatii Solomone daro allaga biittaa mac'c'awantta siik'eedda; hewanttunne Gibs'e
kaatiyaa naatti bolla gujjina Moo'aabatuwaa, Amoonatuwaa, Edoomatuwaa,
Sidoonatuwaanne Hiitetuwaa mac'c'awantta.
2 Unttunttu, «Hinttenttu ha asatuwaana akuwaan geluwaan walakettoppite; ayaw
gooppe, unttunttu hinttenttu wozanaa tumuppe barenttu eek'aa s'oossatuwaakko
zaarana» yaagiide Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaw odeedda kawutetsatuu
mac'c'awantta; shin Solomone unttunttunna siik'uwaan k'ashetteedda.
3 Solomonaw kaatetuwaa naanaa gidiyaa laappun s'eetu machchetuunne heezzu
s'eetu machchiyaadan aw de'iyaa mac'c'awanttu de'iino. Aa machchattiuu Aa
wozanaa S'oossaappe haaseeddino.
4 Solomone c'imi c'imiide biishshin, Aa machchattiuu Aa wozanaa hara
s'oossatuwaakko zaareeddino; yaatina, Aa aawuwaa Daawite kumentsaa
wozanaappe siik'eeddawaadan, Med'inaa Godaa bare S'oossaa I siik'ibeenna.
5 Solomone Asttaaroota geetettiyaa Sidoonatuwaa s'oossatiwunne Molooka
geetettiyaa Amoonatuwaa s'oossaw, sheneyiyaawoo goynneedda.
6 Yaatiide Solomone Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Aa aawuwaa
Daawite kaalleeddawaadan, Med'inaa Godaa polo kaallibeenna.
7 Hewaappe guyyiyaan Solomone Kaamoosha geetettiyaa tuna eek'awunne
Amoonatuu eek'iyaa, Molooka* geetettiyaa tuna eek'aw Yerusaalame katamaappe
away doliyaa baggan de'iyaa deriyaa huup'iyaan goynniyaa d'ok'k'a sa'aa
kees's'eedda.
8 Allaga biittappe akkeedda bare machatuwaa ubbawukka I hewaadan
giigisseedda; unttunttu barenttu s'oossatoo yaan is'aanaa c'uwayeeddinonne
yarshshuwaa yarshsheeddino.
9 Aw laa"u gede k'onc'c'eedda Med'inaa Godaappe Israa'eeliyaa S'oossaappe
Solomone wozanay wora simmeedda diraw, Med'inaa Goday Aa hank'k'etteedda.
10 Hara s'oossatuwaa kaallennaadan S'oossay Solomona azazeedda; giddooppene,
Solomone Med'inaa Godaa azazuwaa naagibeenna.
11 Hewaa diraw, Med'inaa Goday Solomona hawaadan yaageedda; «Neeni
hawaadan haneedda diraw, taani neena azazeedda ta c'aak'uwaanne ta wogaanne
neeni naagennan is's'eedda diraw, taani ne kawutetsaa neeppe bonk'k'a akkaade, ne
k'oomatuwaappe ittoo immana.
12 Gidooppenne, ne aawuwaa Daawita diraw taani hawaa neeni pas'a de'iyaa
laytsan bonk'k'a akkikke; ne na'aa kushiyaappe bonk'k'a akkana.
13 Hewaakka k'ay kawutetsaa ubbaa aappe dafa akkikke; ta k'oomaa Daawita
dirawunne taani dooreedda katamaa Yerusaalame diraw itti zariyaa aw immana»
yaageedda.

S'oossay Solomone Bolla Morkketuwaa Dentseedda

14 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Edoomiyaa Hadaada, Eedooma biittaa
kaatetuwaa zariyaa gideeddawaa morkke ootsiide Solomona bolla dentseedda.
15 Hawaappe kase baggan Daawite Eedooma asatuwaana oletteedda wode,
hayk'k'eeddawantta moogissanaw pude beedda ola gadaaway Yoo'aabe, Eedooman
de'iyaa attuma asaa ubbaa wod'i wursseedda.
16 Eedooman de'iyaa attuma asaa ubbaa d'ayssana gakkanaw Yoo'aabinne
Israa'eeliyaa Asay ubbay yaan usuppun aginaa utteedda.
17 Shin he wode guutsa na'aa gideedda Hadaadi, Aa aawoo ootseedda Eedooma
oosanchchatuwaappe amareedawanttuna Gibs'e gadiyaa bak'ateedda.

11:1 Zar. 17:17 **11:2** Kes. 34:16; Zar. 7:3-4 * **11:7** ***Molooka:*** Amoonatuwaa eek'ay, Molooke Ibraawetsuwaan Milkkaama geetettee.

18 Unttunttu Midiyaamappe denddiide, Paaraana beeddino; Paaraanappe barenana
asaa akkiide Gibs'e gadiyaa, Gibs'e kaatiyaakko beeddino. Kaatii Hadaadaw itti
golliyaanne gadiyaa immiide, k'umaa aw azazeedda.
19 Hadaadi kaatiyaa loytsi nashechcheedda; kaatii bare machchatti, Kaatatti
S'aafineesi michchato aw machchattio ootsiide immeedda.
20 S'aafineesi michchata aw Ganubaata geetettiyaa na'aa yelaaddu. S'aafineesa Aa
kaatiyaa gollen dichchaaddu; Ganubaati yaan kaatiyaa naanatuwaanna ittippe
de'eedda.
21 Hadaadi Gibs'en de'iidde Daawite hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeeddawaanne
ola gadaaway Yoo'aabikka hayk'k'eeddawaa siseedda; Hadaadi kaatiyaw, «Taani ta
gadiyaa simmana mala taana yedda» yaageedda.
22 Kaatii Aa, «New hawaan ayay pac'c'inee neeni ne gadiyaa baanaw koyiyaawe?»
yaagiide oochcheedda.

Hadaadi, «Taw ayaynne pac'c'ibeenna; shin taani baana» yaageedda.

23 Hewaadankka k'ay, S'oossay Eliyadaa'a na'aa Razoona giyaawaa Solomone bolla
morkkiyaa ootsiide dentseedda; Razooni S'ooba Kaatiyaa Hadaadi'eezereppe
bak'ateedda.
24 Daawite S'ooba biittaa olanchchatuwaa d'aysseedda wode, Razooni barew asaa
shiishshiide, panggatuwaa kaappuwaa gideedda; panggatuu Damask'k'o biide, he
katamaa oyk'k'iide, yaan uttiide, Razoona kaateyeeddino.
25 Hadaadi med'd'eedda metuwaa bollakka gujjiide, Solomone de'eedda keenan
ubbaan Razooni Israa'eeletoo morkkiyaa gideedda; yaatiide I Sooriyaan kawutiide
Israa'eeliyaa asaa morkkeedda.

S'oossay Iyorbbaamaw Immana Geeddawaa

26 Hewaa bollakka Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Solomona bolla makkaliide
denddeedda; I Solomona k'oomatuwaappe ittuwaa. I Efireema biittan S'areedappe
yedda asa; Aa daayakka S'iruu'o geetettiyaa am"atto.
27 Kaatiyaa bolla I makkali denddeedda taarikii hawaappe kaalliide
s'aafetteeddawaadana. Solomone Miillo gimbbeeddanne bare aawuwaa Daawita
Katamaa yuushshuwaa gimbbiyaan de'iyaa kallo sa'aa kuntseedda.
28 Iyorbbaami mino asaa; Solomone ha wodallay bare kiitaa wooti loytsi ootsintto
be'eedda; Minaasenne Efireema biittan ootsiyaa goshshanchchatuu ubbaa bolla Aa
kaappuwaa ootsiide suntseedda.

29 Itti gallassi Iyorbbaami Yerusaalame katamaappe kesiide bee; Seeloppe yeedda,
timbbitiyaa odiyaa Akiiyi aanana ogiyaan gaketeedda. Akiiyi he wode ooratsa
mayuwaa mayyi utteedda. Dembban unttunttu laa"uwaa s'alalay de'iino.
30 Akiiyi bare mayyeedda ooratsa mayuwaa oyk'k'iide, tammanne laa"u kessiide
peed'eedda.
31 Iyorbbaama hawaadan yaageedda; «Tammu peed'etsatuwaa new akka. Ayaw
gooppe, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; ‹Be'a, taani
kawutetsaa Solomona kushiyaappe peed'aade, tammu zeretsaa new immana hanay.
32 Shin ta k'oomaa Daawita dirawunne Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaa giddoppe
taani dooreedda Yerusaalame katamaa diraw, itti zariyaa aw aggana.
33 Taani hawaa ootsana gaasuu, Solomone taana aggiide Sidoonatuwaa s'oossatti
Asttaarootiw, Moo'aabatuwaa s'oossaa Kaamooshawunne Amoonatuwaa s'oossaa
Molookaw goynneedda dirassanne ta ogiyaan hamettennan, ta sintsan suurebaa
hanennaaninne Aa aawuu Daawite naageeddawaadan ta wogatuwaanne ta higgiyaa
naagennan is's'eedda dirassa.

34 « ‹Gidooppenne, taani kawutetsaa Solomona kushiyaappe wurssa akkikke; taani
dooreeddanne ta azazuwaanne ta wogaa naageedda ta k'oomaa Daawita diraw,
Solomone pas'a de'eedda keeshshan ubbaan I mooddanaadan ootsaad.
35 Hewaappe guyyiyaan taani kawutetsaa Aa na'aa kushiyaappe akkaade tammu
zeretsaa new immana.
36 Ta suntsay an s'eesettana mala, taani dooreedda Yerusaalame kataman ubbaa
wodekka ta k'oomaa Daawita zeretsay kaatetana mala, taani itti zariyaa Aa na'aw
immana.
37 « ‹Neena gidooppe, taani neena akkana; ne wozanay amotteedda ubbaa neeni
mooddana; neeni Israa'eeliyaa bolla kaatetana.
38 Taani neena azaziyaawaa neeni ootsooppe, ta ogiyaan hamettooppenne ta
k'oomay Daawite naageeddawaadan ta wogatuwaanne ta azazuwaa naagaade ta
sintsan suurebaa hanooppe, taani neenana gidana; Daawitaw ootseeddawaadankka
ne zaratuu de'i be'anaadan ootsana; Israa'eeliyaakka taani new immana.
39 Solomona nagaraa diraw Daawita zeretsatuwaa taani murana; shin med'inaw
gidenna› yaagee» yaageedda.
40 Solomone Iyorbbaama wod'anaw kajjeeleedda; shin Iyorbbaami Gibs'e gadiyaa
Kaatiyaa Shiishaak'akko bak'atiide beedda; Solomone hayk'k'ana gakkanaw Gibs'en
takkeedda.

Solomona Hayk'uwaa
(1 Od. 9:29-31)

41 Solomone haneedda harabay, I ootseeddabay ubbay, Aa aad'd'eeda eratetsaabay
Solomona Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
42 Solomone Israa'eeliyaa ubbaa bolla Yerusaalamen oytamu laytsaa kaateteedda.
43 Hewaappe guyyiyaan Solomone hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; bare
aawuwaa Daawita Kataman moogetteedda. Aa na'ay Robi'aame Aa kotan
kaateteedda.

Shaaketteedda Kawutetsatuwaa

12

(12:1—22:53)

Pudehaa Yaratuwaa Makkalaa
(12:1—14:20; 2 Od. 10:1-19)

1 Israa'eeliyaa Asay ubbay Robi'aama kaateyanaw Sekeema katamaa beedda diraw,
ikka yaa beedda.
2 Nabaas'a na'ay Iyorbbaami, Kaatiyaa Solomoneppe bak'atiide Gibs'en de'iyaawe
hawaa siseedda wode, Gibs'eppe simmiide yeedda.
3 Israa'eeliyaa Asay Iyorbbaamaw kiittiide s'eesissina, inne Israa'eeliyaa maabaray
ubbay Robi'aamakko biide,
4 «Ne aawuu nuuna dees'o morgge mitsaa toosseedda; shin ha"i neeni I nuuna
oosissiyaa wolk'k'aama oosuwaanne dees'o morgge mitsaa nuw kawushisaarkkii.
Yaatooppe, nuuni new moodetana» yaageeddino.
5 Robi'aame unttunttoo, «Biite; heezzentso gallassi simmiide taakko yiite»
yaageedda; Asay beedda.
6 Hewaappe guyyiyaan Kaatii Robi'aame Aa aawuu Solomone pas'a de'iyaa wode,
Solomona zoreedda c'imatuwaa zoretaa besseedda. I unttuntta, «Ha asaw waagaade
zaara giitee?» yaagiide oochcheedda.
7 C'imatuu Robi'aama, «Hachche neeni asaw k'oomaa gidaade ootsooppenne
unttunttu oochchiyaawoo neeni lo"o k'aalaa zaarooppe, ubbaa gede unttunttu new
k'oomaa gidanawantta» yaageeddino.

8 Shin Robi'aame c'imatuu zoreedda zoriyaa aggiide, aanana dic'c'iide aw ootsiyaa
yalaga asatuwaa zoretaa besseedda.
9 I unttuntta, «Hinttenttu taana zoriyaawe ayee? ‹Ne aawuu nuuna toosseedda
dees'o morgge mitsaa nuw kawushisaarkkii› yaagiyaa ha deriyaw waagaade
zaaroo?» yaagiide oochcheedda.
10 Shin aanana dic'c'eedda yalagatuu, « ‹Ne aawuu nuuna dees'o morgge mitsaa
toosseedda; shin neeni nuw kawushisaarkkii› yaagiyaa asaw, ‹Ta k'eeri birad'd'ii ta
aawuwaa s'eessaappe orddee.
11 Ta aawuu hinttenttu morgge mitsaa dees'iseedda; shin taani hewaappekka
aatsaade dees'isana. Ta aawuu hinttentta lissuwaan wad'd'eedda; shin taani
hinttentta masimasuwaadan dukkiyaa lissuwaan wad'd'ana› yaagaade zaara»
yaageeddino.
12 Hewaappe guyyiyaan Kaatii Robi'aame, «Heezzentso gallassi simmiide taakko
yiite» geeddawaadankka, Iyorbbaaminne Asay ubbay heezzentso gallassi simmiide
yeeddino.
13 Kaatii unttunttoo hank'k'o zaaruwaa zaareedda. C'imatuwaa zoriyaa aggi
bashiide,
14 yalagatuu zoreedda zoriyaa kaalleedda. Yaatiide hawaadan yaageedda; «Ta
aawuu hinttenttu morgge mitsaa dees'iseedda; shin taani hewaappekka aatsaade
dees'isana. Ta aawuu hinttentta lissuwaan wad'd'eedda; shin taani hinttentta
masimasuwaadan dukkiyaa lissuwaan wad'd'ana» yaagiide zaareedda.
15 Kaatii Asay giyaawaa sisennan is's'eedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday
Seeloppe yeedda Akiiya baggana kase Naabaas'a na'aa Iyorbbaamaw odeedda
k'aalay polettanaadan hawe Med'inaa Godaappe haneedda.
16 Israa'eeliyaa Asay ubbay kaatii unttunttu giyaawaa sisennan is's'eeddawaa
be'iide, kaatiyaa hawaadan yaageeddino; «Daawitewaappe nuuna gakkiyaabay ayee?
Isseya na'aappe nuuni laattanawe baawa! Israa'eeliyaa asaw, hinttenttu soo
hinttenttu soo simmite! Ha"i simmi Robi'aame barew naagetto!» yaageeddino.
Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu soo barenttu soo simmeeddino.
17 Shin Robi'aame Yihudaa katamatuwaan de'iyaa Israa'eeliyaa asaa bolla
kaateteedda.
18 Hewaappe guyyiyaan Kaatii Robi'aame bare gabbaaratuwaa kaappuwaa
Adooniraama Israa'eeliyaa asaakko kiitteedda; unttunttu shuchchaan c'addiide
wod'eeddino. Yaatina, Kaatii Robi'aame bare paraa gaariyan ellekka kes uttiide,
Yerusaalame bak'ateedda.
19 Heewaappe doommiide hachche gakkanaw Israa'eeliyaa zaratuu tammatuu
Daawita zariyaappe kaateteedda kaatetuwaa bolla makkaleeddino.
20 Iyorbbaami Gibs'eppe simmeeddawaa Israa'eeliyaa Asay ubbay siseedda wode,
Aa barenttu yaa'aw s'eesissiide, Israa'eeliyaa bolla kaateyeeddino; Daawita
zariyaappe kaateteedda kaatetoo ammanettiide atteedawe Yihudaa zariyaa s'alala.

Shamaa'iyi Timbbitiyaa odeedda
(2 Od. 11:1-4)

21 Solomona na'ay Robi'aame Yerusaalame katamaa gakkeedda wode, Israa'eeliyaa
biittaa asaana olettiide, kawutetsaa barew zaarana mala, Yihudaa zariyaappenne
Biiniyaama zariyaappe dooretteedda itti s'eetanne hosppun tammu sha"a
olanchchatuwaa shiishsheedda.
22 Shin S'oossaa k'aalay, S'oossaa asaa gidiyaa Shamaa'iyaakko yiide,
23 «Solomona na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Robi'aamaw, Yihudaanne Biiniyaama
zaretoonne atteeda asaa ubbaw hawaadan yaaga;

12:16 2 Sam. 20:1

24 ‹Med'inaa Goday hinttentta, «Hinttenttu dabbotuwaana, Israa'eelatuwaana
olettanaw booppite. Hawaa taani ootseedda diraw, hinttenttu ubbaykka hinttenttu
soo hinttenttu soo simmite» yaagee› yaagaadde oda» yaageedda. Unttunttu Med'inaa
Godaa k'aalaa sisiide, simmiide soo beeddino.

Iyorbbaami S'oossaappe Wora Simmeedda

25 Hewaappe guyyiyaan Iyorbbaami Efireema gezziyaan de'iyaa Sekeema geesso
ootsi gimbbiide, yaan de'eedda; hewaappe kes biide P'iini"eela gimbbeedda.
26 Iyorbbaami bare wozanaan, «Kawutetsay Daawita zariyaw simmana.
27 Ha Asay Med'inaa Godaa geeshsha Golliyaan yarshshuwaa yarshshanaw
Yerusaalame katamaa biyaawaa gidooppe, unttunttu k'aykka barenttu godaakko,
Kaatiyaa Robi'aamakko simmana. Unttunttu taana wod'iide, Yihudaa Kaatiyaa
Robi'aamakko simmana» yaagiide k'oppeedda.
28 Hewaa diraw, kaatii zoretteeddawaappe guyyiyaan work'k'aappe laa"u
maratuwaa misiletuwaa med'd'iide asaw, «Hinttenttu hawaappe Yerusaalame
beeddawaa keeshshay gidanawaa. Hinttenttoo Israa'eeliyaa asatoo, hinttentta
Gibs'eppe kesseedda hinttenttu s'oossatuu hawanttushi!» yaageedda.
29 Unttunttuppe ittuwaa Beeteelen, ittuwaa k'ay Daanan wotseedda.
30 Ha yewuu unttunttoo nagarateedda; ayaw gooppe, itti maraa misiliyaw
goynnanaw Asay Daana gakkanaw beedda.
31 Iyorbbaami deriyaa huup'iyaan goynniyaa d'ok'k'a sa'aa giigissiide Leewiyaa
zariyaa gidana d'ayooppekka, ubbaa k'ommo asaappe k'eesatuwaa ootsiidde
suntseedda.
32 Yihudaan bonchchiyaawaadan hosppuntsa aginaan tammanne ichcheshantsa
gallassan baalay bonchchettanaadan, Iyorbbaami gallassaa keereedda; yarshshuwaa
yarshsheedda. I hawaadan haneedda; Beeteele beedda; bare med'd'eedda maraa
misiliyaw yarshshuwaa yarshsheedda. K'ay bare med'd'eedda goynniyaa d'ok'k'a
gishuwaan k'eesetuwaa Beeteelen suntsiide wotseedda.
33 I bare huup'iyaw dooreedda hosppuntsa aginaan, he aginaw tammanne
ichcheshantso gallassi Beeteele beedda; he gallassay Israa'eeliyaa asaw baalaa
gidanaadan awaayeedda. Yaatiide is'aanaa c'uwayanaw pude yarshshiyaa sa'aa
kesseedda.

13

Beeteele Bolla Timbbitiyaa odeedda Bitaniyaa

1 Iyorbbaami is'aanaa c'uwayanaw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa matan
ek'k'ide'ishshin, Med'inaa Godaa k'aalan kiitetteedda, S'oossaa asaa geetettiyaa itti
bitanii Yihudaappe yeedda.
2 Med'inaa Goday azazina he yarshshiyaa sa'aa bolla hawaadan yaagiide
waasseedda; «Yarshshiyaa sa'aw, yarshshiyaa sa'aw, Med'inaa Goday neena
hawaadan yaagee; ‹Daawita zariyaw Yoosiyaasa geetettiyaa itti na'ay yelettanawaa.
He na'ay ha"i hawaan yarshshiidde de'iyaa d'ok'k'a sa'atuu k'eesetuwaa ne bolla
yarshshana; ne bolla asaa mek'etsay s'uugettana› yaagee» yaagiide waasseedda.
3 He gallassi S'oossaa Asay malaataa immiidde, «Med'inaa Goday odeedda malaatay
hawaa; ha yarshshiyaa sa'ay p'alk'k'ettana; Aa bollan de'iyaa bidintsaykka wora
laalettanawaa» yaageedda.
4 Kaatii Iyorbbaami S'oossaa Asay Beeteelen de'iyaa yarshshiyaa sa'aa bolla
waasseeddawaa siseedda wode, yarshshiyaa sa'aappe bare kushiyaa yeddiide, «He

12:28 Kes. 32:4 **12:32** Wog. 23:33-34 **13:2** 2 Kat. 23:15-16

bitaniyaa oyk'k'ite!» yaageedda. Shin I bitaniyaw yeddeedda kushii ellekka s'iiggiide sileedda; Hewaa diraw, bare kushiyaa guyye zaariide akkanaw danddayibeenna.
5 K'ay S'oossaa Asay Med'inaa Godaa k'aalan immeedda malaataadan yarshshiyaa sa'ay p'alk'k'etti wod'd'ina, Aa bollan de'iyaa bidintsaykka wora laaletteedda.
6 Yaatina, Kaatii Iyorbbaami S'oossaa asaa, «Ta kushii kasewaadan hanana mala taw gaannataade Med'inaa Godaa ne S'oossaa woossarikkii!» yaageedda. Hewaa diraw, S'oossaa Asay kaatiyaw gaannatiide Med'inaa Godaa woossina, kaatiyaa kushii simmiide kasewaadan haneedda.
7 Kaatii S'oossaa asaa, «Taananna ta soo dendda; K'umaa ma. K'ay taani new imotaa immana» yaageedda.
8 Shin S'oossaa Asay kaatiyaw hawaadan yaagiide zaareedda; «Haray attina neeni ne ak'oo bagga taw imminttokka, taani neenana biikke; hawaan ukitsaakka miikke, haatsaakka ushikke.
9 Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa k'aalay taana, ‹Neeni ukitsaakka mooppa, haatsaakka ushoppa, ne yeedda ogiyaanakka simmaade booppa› yaagiide azazeedda» yaageedda.
10 Hewaa diraw, bitanii hara ogiyaanna beedda; I Beeteele yeedda ogiyaanna simmiide bibeena.

Beeteelen Timbbitiyaa Odiyaa C'ima Bitaniyaa

11 Timbbitiyaa odiyaa itti c'ima bitanii Beeteele kataman de'ee. Beeteelen he gallassi S'oossaa Asay ootseedda ubbabaa he c'ima bitaniyaa naanay yiide odeeddino; k'ay he bitanii kaatiyaw odeedda k'aalaa unttunttu barenttu aawoo odeeddino.
12 Aawuu unttuntta, «Hak'a ogiyaanna beedee?» yaageedda; Yihudaappe yeedda S'oossaa Asay beedda ogiyaa aw malaateeddino.
13 Hewaappe guyyiyaan I bare naanaa, «Taw ane hariyaa koorite» yaageedda; Unttunttu aw hariyaa koorina toggeedda.
14 S'oossaa asaa geeduwaa kaalliide beedda; itti wolaa kuwaan utteeddawaa demmiide, «Yihudaappe yeedda S'oossaa Asay neeneeyye?» yaageedda.
Bitanii, «Ee taana» yaageedda.
15 Timbbitiyaa odiyaa c'ima bitanii Aa, «K'umaa maanaw ta soo taananna dendda» yaageedda.
16 S'oossaa Asay zaariide, «Taani guyye simmaade neenana baanaw, woy ha koshiyan neenana ukitsaa maanaw, woy haatsaa ushanaw danddaykke.
17 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday k'aalay taana, ‹Neeni he sa'aan ukitsaakka mooppa, haatsaakka ushoppa, ne yeedda ogiyaanakka simmaade booppa› yaagiide azazeedda» yaageedda.
18 Timbbitiyaa odiyaa c'ima bitanii, «Taanikka neenaadan timbbitiyaa odiyaawaa. Kiitanchchay Med'inaa Goday k'aalan taana, ‹Ukitsaa I maana malanne haatsaa ushana mala, Aa zaaraadde ne soo neenana akkaade ya› yaageedda» yaageedda. Shin c'ima bitanii hewaa aw wordduwaa odeedda.
19 Hewaa diraw, S'oossaa Asay aanana simmiide, Aa son meeddanne usheeddanne.
20 Unttunttu maaddan utti de'ishshin, Med'inaa Godaa k'aalay bitaniyaa guyye zaareedda timbbitiyaa odiyaa c'ima bitaniyaakko yeedda.
21 Bitanii Yihudaappe yeedda S'oossaa asaw bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Neeni Med'inaa Godaa k'aalaa is's'aadda; Med'inaa Goday ne S'oossay neena azazeedda azazuwaakka naagabaakka.
22 Neeni S'oossay, «He sa'aan mooppa woy ushoppa» geedda sa'aa guyye simmaade baade, yaan ukitsaa maada; haatsaakka ushaadda. Hewaa diraw, ne anhay ne aawotuwaa duufuwaan moogettenna› yaagee» yaageedda.

23 S'oossaa Asay miyaawaanne ushiyaawaa Poleeddawaappe guyyiyaan,
timbbitiyaa odiyaawe bare guyye zaariide aheedda bitaniyaw hariyaa kooreedda.
24 I ogiyaan biishshin gaammuu aanana gakettiide, Aa wod'eedda. Anhay ogiyaan
panggaraareedda; hariinne gaammuunne laa"attuukka anhaa miyiyaan
ek'k'eeddinno.
25 He ogiyaanna aad'd'iyaa Asay anhay panggaraareeddawaanne gaammuu anhaa
miyiyaan ek'k'eeddawaa be'eedda; biide timbbitiyaa odiyaa c'ima bitanii de'iyaa
kataman odeedda.
26 Biyaa saappe bitaniyaa guyye zaareedda timbbitiyaa odiyaa c'ima bitanii hewaa
siseedda wode hawaadan yaageedda; «Hewe k'aalaw azazettenan is's'eedda S'oossaa
asaa. Hewaa diraw, Med'inaa Godaa k'aalay aw kasetiide odeeddawaadan, Med'inaa
Goday gaammuwaan Aa gatseedda; yaatina, gaammuu Aa mentsereetsiide
wod'eedda» yaageedda.
27 Hewaappe guyyiyaan c'ima bitanii bare naanaa, «Taw hariyaa koorite»
yaageedda. Unttunttu aw hariyaa kooreeddino;
28 bitanii kesiide beedda. Ogiyaan panggaraareedda anhaanne anhaa matan
ek'k'eedda hariyaanne gaammuwaa demmeedda; gaammuu anhaa mibeenna woy
hariyaakka mentsibeenna.
29 Timbbitiyaa odiyaa c'ima bitanii S'oossaa asaa anhaa dentsiide, hariyaa
zokkiyaan wotsiide, yeekkanawunne mooganaw guyye bare katamaa akkiide
aheedda.
30 Barew makki wotseedda duufuwaan anhaa wotseedda; Aa bolla, «Aayye ta
ishaw! Aayye ta ishaw!» yaagiide yeekkeeddino.
31 Moogi simmiide bare naanaa hawaadan yaageedda; «Taani hayk'k'iyaa wode,
S'oossaa Asay moogetteedda duufuwaan taana moogite; ta mek'etsatuwaakka Aa
mek'etsatuwaa gas'aan wotsite.
32 Ayaw gooppe, Beeteele kataman de'iyaa yarshshiyaa sa'aa bollanne Samaariyaa
katamatuwaan de'iyaa goynniyaa d'ok'k'a sa'atuu bolla Med'inaa Goday azazina he
bitanii waassowe tumu polettana» yaageedda.

Iyorbbaama Golliyaa Asaa D'ayssanaw Gatseedda Nagaraa

33 Hewaappe guyyenna Iyorbbaami bare iita ogiyaappe simmibeenna; shin
goynniyaa d'ok'k'a saatoo ubbaa k'ommo asaappe k'eesetuwaa gujjiide suntseedda;
k'eesatuwaa gidanaw koyiyaa oonanne goynniyaa d'ok'k'a sa'aan wotseedda.
34 Iyorbbaama golliyaa asaa ungganawunne biittaa bollaappe d'ayssanaw
gatseedda nagaray hewaa.

14

Akiiyi Iyorbbaama Bolla Timbbitiyaa odeedda

1 He wode Iyorbbaama na'ay Abii harggeedda.
2 Yaatina, Iyorbbaami bare machchato, «Denddaade neeni Iyorbbaama machchato
gidiyaawaa ooninne erenna mala, ne mayuwaa laamma; Seelo ba. Taani ha asaa
bolla kaatetanawaa taw odeedda timbbitiyaa odiyaa Aakii yaan de'ee.
3 Tammu ukitsaa, amareeda komppuwaanne itti otuwaa eessaa aw akkaade aakko
ba. Booppe ha harggeedda na'ay hananabaa I new odana» yaageedda.
4 Iyorbbaama machata I geeddawaadan ootsaaddu; denddaade Aakiya soo Seelo
baaddu. Aakii s'eellanaw danddayenna; I c'immeedda diraw, Aa ayfii demmenna.
5 Shin Med'inaa Goday Aakiya, «Iyorbbaama machata bare na'aa harggiyaawaa
neena oochchanaw yaw. Neeni iziw hawaa hawaa yaagaade oda. Aa yaa gakkaade
hara mac'c'a asaa malatanaanu» yaageedda.

6 Hewaa diraw, Aakii machata penggiyaan di"i di"iyaawaa sisiide hawaadan
yaageedda; «Iyorbbaama machchattitee, ane haa gela. Ayaw hawaadan hara asaa
malataad? Taani iita woriyaa new odanaw kiitettaad.
7 Neeni Iyorbbaamekko baade hawaadan yaaga; ‹Med'inaa Goday Israa'eeliyaa
S'oossay neena, «Taani neena asaa giddoppe d'ok'k'issaad; ta asaa Israa'eeliyaa bolla
neena kaateyaad.
8 Taani Daawita zariyaappe kawutetsaa wotsa akkaade, new immaad. Shin neeni
ta k'oomaa Daawita mala gidakka; I ta azazuwaa naageeddanne ta sintsan suurebaa
s'alalaa ootsiidde, bare kumentsaa wozanaan taana kaalleedda.
9 Neeppe kase de'eedda ubbatuu ootseeddawaappe dariyaa iitaa neeni ootsaadda;
neeni new hara s'oossatuwaa, seeriseedda birataappe eek'atuwaa med'd'aadda.
Yaataade taana hank'k'etsaadda; taana neeppe guyye aatsaada.
10 « ‹ «Hewaa gaasuwaan taani Iyorbbaama golliyaa asaw iitaa ahana. Israa'eeliyaa
biittan Iyorbbaama golliyaa asaappe ayiliyaa gidina la"a gidiina, itti attuma asaynne
attenan d'ok'ollana. Itti uray ooshay wurana gakkanaw kessiyaawaadan,
Iyorbbaama golliyaa asaa taani wurssa kessana.
11 Iyorbbaama zariyaa gidiide kataman hayk'k'iyaa oonanne kanatuu maana;
gas'ariyan hayk'k'iyaawantta k'ay saluwaa kafotuu maana. Taani Med'inaa Goday
hawaa odaaddi!» yaageedda› yaaga.
12 «Neena gidooppe, ha"i neeni denddaade ne soo ba. Ne gedii katamaa geliyaa
wode, na'ay hayk'k'ana.
13 Israa'eeliyaa ubbay na'aw yeekkiide moogana; Iyorbbaama golliyaa asan
Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa sintsan ha na'aan lo"obay beetteedda diraw,
Iyorbbaama golliyaa asaappe Aa s'alaalay duufuwaan moogettana.
14 «Hewaappe guyyiyaan Iyorbbaama golliyaa asaa d'ok'olli d'ayssiyaa kaatiyaa
Med'inaa Goday barew Israa'eeliyaa bolla dentsana.
15 Haatsaa giddon woshuu k'aas's'iyaawaadan, Med'inaa Goday he wode
Israa'eelatuwaa shoc'iide k'aatsana. Asheero giyaa s'oossatiw unttunttu misiliyaa
essiide, Med'inaa Godaa hank'k'etseedda diraw, unttuntta aawaatoo I immeedda lo"o
biittappe unttuntta diggana; yaatiide unttuntta Efiraas'iisa Shaafaappe hefintsan
laalana.
16 Iyorbbaami ootseedda nagaraa dirawunne Israa'eeliyaa asaa I oosisseedda
nagaraa diraw, S'oossay Israa'eeliyaa aggi bashana» yaageedda.
17 Hewaappe guyyiyaan Iyorbbaama machata denddaade baade Tirs's'a gakkaade
golliyaa pengge goc'c'illaa yed'd'in na'ay hayk'k'i aggeeda.
18 Bare k'oomaa timbbitiyaa odiyaa Aakiya baggana Med'inaa Goday
odeeddawaadankka Aa moogeeddino; Israa'eeliyaa Asay ubbay aw yeekkeedda.

Iyorbbaama Hayk'k'uwaa

19 Iyorbbaami haneedda harabay, Aa olatuunne Aa ayissuwaa maaratu
Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa Mas'aafatuwaan s'aafetti utteedda.
20 Iyorbbaami laatamanne laa"u laytsaa kawuteedda. Hewaappe guyyiyaan
hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeedda. Aa kotan Aa na'ay Naadaabe kawuteedda.

Yihudaanne Israa'eeliyaa Kaatetuwaa

(14:21—16:34)

Yihudaa Kaatiyaa Robi'aama
(2 Od. 11:5—12:15)

21 Solomona na'aa Robi'aame Yihudaan kawuteedda; Robi'aame kaatetiyaa wode
laytsay aw oytamanne itta. Med'inaa Goday bare suntsaa wotsanaw Israa'eeliyaa

14:10 1 Kat. 15:29

zaratuwaa katamatuwaa ubbaa giddoppe dooreedda Yerusaalame kataman
Robi'aame tammanne laappun laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Naa'imo; iza
Amoona gade asaa.
22 Yihudaa asatuu Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseeddino; barenttu ootseedda
nagaran unttunttu barenttu aawotuwaappe aatsiide Aa k'anaatisseeddino.
23 Hewaa bollakka k'ay unttunttu barenttoo goynniyaa d'ok'k'a sa'aa, eek'aa
shuchchatuwaanne Asheero geetettiyaa s'oossatuwaa misiletuwaa d'ok'k'a
deretuwaa ubbaa bollanne irs's'a mitsatuwaa ubbaa garssan esseeddino.
24 Haray attina unttunttu goynniyaa gishuwaan goynnuwaa woga ootsiide attuma
asatuu attuma asatuwaana shaarmus'iyaawanttu de'iino. Med'inaa Goday
Israa'eelatuu sintsaappe kessiide yedersseedda gade asatuu meezeteedda, he
sheneyiyaa oosotuwaa ubbaa Israa'eeliyaa asatuu ootseeddino.
25 Robi'aame kaateteedda ichcheshantso laytsan Gibs'e Kaatii Shiishaak'i
Yerusaalame katamaa k'oheedda.
26 Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa gollen de'iyaa miishshaa,
Solomone k'os'isseedda work'k'aa gonddalletuwaana ubbaa bonk'k'i akkiide beedda.
27 Yaatina, kaatii Robi'aame he gonddalletuwaa diraw nahaasiyaa birataappe hara
gonddalletuwaa med'isseedda; unttunttu naagiide wotsana mala kaatiyaa golliyaa
penggiyaa naagiyaawanttu kaappatoo immeedda.
28 Kaatii Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa biyaa wode ubbaan, naagiyaawanttu
gonddalletuwaa oyk'k'eeddino. Hewaappe simmiide unttunttu zaariide,
naagiyaawanttu gollen wotsiino.
29 Robi'aame haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwaa
Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
30 Robi'aaminne Iyorbbaami ubbaa wode olettiide de'eeddino.
31 Robi'aame hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeedda; I Daawita Kataman de'iyaa
bare aawotuwaa duufuwaan moogetteedda. Aa daay suntsay Naa'imo; iza Amoona
gadiyaa asaa. Robi'aama kotan Aa na'ay Abii kaateteedda.

15

Yihudaa Kaatiyaa Aabiyaa
(2 Od. 13:1—14:1)

1 Nabaas'a na'aa Iyorbbaami kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan Abiiyi
Yihudaan kaateteedda.
2 Abiiyi Yerusaalamen heezzu laytsaa kaateteedda. Aa daaya Abeselooma naatti
naatto; I suntsay Maa'iko.
3 Aappe kase Aa aawuu ootseedda nagaratuwaa ubbaa ootseedda; Aa wozanay Aa
aawuwaa aawuwaa aawuwaa Daawita wozanay polo gideeddawaadan Med'inaa
Godaw, bare S'oossaw polo gidibeenna.
4 Gidooppenne, aappe guyyiyaan Yerusaalamen kaatetana malanne Yerusaalame
sarotetsaa naagana mala, Med'inaa Goday Aa S'oossay Daawita diraw Abiiyaw itti
attuma na'aa immeedda.
5 S'oossay hawaa ootseedda gaasotay, Daawite Med'inaa Godaa sintsan suurebaa
ootseedda; Hiitiyaa Ooriyoona bolla nagaraa ootsoonippe attina, bare de'uwaa
laytsaa ubbaan Med'inaa Godaa azazotuwaappe ittibaanne naagennan aggibeenna.
6 Abiiyi de'eedda laytsaa ubbaan Robi'aama asaananne Iyorbbaama asaana
olettiide de'eeddino.
7 Abiiyi haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa
mas'aafan s'aafetti utteedda. Abiiyinne Iyorbbaami olettiide de'eeddino.

14:23 2 Kat. 17:9-10 **14:24** Zar. 23:17 **14:26** 1 Kat. 10:16-17; 2 Kat. 9:15-16 **15:4** 1 Kat. 11:36 **15:5** 2 Sam. 11:1-27

8 Abiiyi hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeedda; I Daawita Kataman moogetteedda.
Aa sa'aan Aa na'ay Asay kaateteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Asa
(2 Od. 15:16—16:6)

9 Israa'eeliyaa Kaatii Iyorbbaami kaateteedda laatamantso laytsan Aasi Yihudaan
kaateteedda.
10 Aasi Yerusaalamen oytamanne itti laytsaa kaateteedda. Aa aawuwaa daay
suntsay Maa'iko; Aa Abeselooma naatto.
11 Aasi bare mayza aawuu Daawite ootseeddawaadan, Med'inaa Godaa sintsan
suurebaa ootseedda.
12 Goynno woga ootsiide attuma asaana sharmus'iyaa attuma asatuwaa Aasi bare
biittappe d'aysseedda; aappe kase de'eedda kaatetuu med'd'eedda eek'aa
misiletuwaa ubbaa d'ok'k'oleretsiide oleedda.
13 Aa aawuwaa daaya Maa'ikakka Asheero giyaa s'oossatiw tuna eek'aa misiliyaa
med'd'eedda diraw, Kaatiyaa Aatto Aa geetettiyaa bonchchuwaappe izo diggeedda.
Aasi he eek'aa misiliyaa k'ans's'ereetsiide, K'ediroona Zanggaaraan s'uuggeedda.
14 Aasi goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayssennan aggooppenne, I bare de'eedda laytsaa
ubbaan Med'inaa Godaw wozanaappe ammanettiyaa asaa gidiide de'eedda.
15 Inne Aa aawuu S'oossaw dummayi wotseedda biraa, work'k'aanne hara
miishshatuwaa ahiide, S'oossaa Geeshsha Golliyaa giddon wotseedda.
16 Yihudaa Kaatii Asinne Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi, barenttu kaateteedda laytsaa
ubbaan oletteeddino.
17 Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi Yihudaa bolla woraajjeedda; mayyiide Yihudaa
Kaatiyaa Asaa biittappe ooninne gelennaadaaninne kessennaadan te'anaw Raama
katamaa yuushshuwaa minisiide gimbbeedda.
18 Hewaa gaasuwaan Kaatii Asay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaaninne bare
kaatiyaa gollen atteeda work'k'aanne biraa ubbaa kessiide, bare oosanchchatuu
kushiyan wotseedda. Heziyaana na'aa na'aa, S'abrimmoona na'aw, Damask'k'o
kataman de'iyaa Sooriyaa Kaatiyaa Benihadaadaw, imotaa ootsiide yeddiide
hawaadan yaageedda:
19 «Kase ta aawuwaananne ne aabbuna c'aak'k'eteeddawaadan, ane taanannanne
neenana c'aak'etoytte. Be'a, hawaa biraanne work'k'aa taani new imotaa Immanaw
yeddaad. Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi bare olanchchatuwaa ta gadiyaappe kessana
mala, neeni kase aanana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa kola» yaageedda.
20 Benihadaadi Kaatii Aasi geeddawaa mayyiide, bare ola gadaawotuwaa
Israa'eeliyaa katamatuwaa olanaw yeddeedda. Unttunttu Ayino, Daananne
Aabeeli-Beetimaa'ika geetettiyaa katamatuwaa, Galiilaa Abbaa matan de'iyaa biittaa,
Nifttaaleema biittaanakka gujjiide ubbaa s'ooneeddino.
21 Kaatii Baa'ishi hewaa sisiide, Raama katamaa gimbbiyaawaa aggiide, Tirs's'a
katamaa beedda.
22 Hewaappe guyyiyaan Kaatii Aasi Yihudaan de'iyaa asaa ubbaa azazina ittuunne
attennaan denddiide, Baa'ishi kase yaan go'ettiyaa shuchchaanne mitsaa Raamappe
keezeeddino. Kaatii Aasi Mis'ip'p'anne Biiniyaama biittan de'iyaa Gebaa'a an
minisiide gimbbeedda.
23 Aasi haneedda harabay, Aa minotetsaa ubbay, I ootseeddabay ubbaynne I
kees's'eedda katamatuu Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteeddino.
Shin I c'imeedda wode gediyaa saketteedda.
24 Aasi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; bare mayza aawuwaa Daawita
Kataman moogetteedda. Aa na'ay Yoosaafees'e Aa sa'aan kaateteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Nadaaba

25 Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda laa'entso laytsi Iyorbbaama na'ay Nadaabe
Israa'eelan kaateteedda; I Israa'eeliyaa biittan laa"u laytsaa kaateteedda.
26 Nadaabe kase bare aawuwaa ogiyaanne Israa'eeliyaa asaa I oosisseedda Aa
nagaraa ogiyaan hametiidde, Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda.
27 Yisaakoora zariyaa gideedda Akiiya na'ay Baa'ishi Nadaaba bolla mak'etteedda.
He wode Nadaabinne Aa olanchchatuu Piliss's'eeman de'iyaa Gibbatoona katamaa
dooddiide de'iino.
28 Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda heezzentso laytsan Baa'ishi Nadaaba wod'iide
Aa sa'aan I barew kaateteedda.
29 Baa'ishi kawutetsaa doommo saannakka Iyorbbaama soo asaa ubbaa wod'i
wursseedda; Med'inaa Goday Seeloppe yeedda bare k'oomaa timbbitiyaa odiyaa
Akiiya baggana odeeddawaadankka Iyorbbaama golliyaa Asay ubbay hayk'k'i
wureedda.
30 Hewe haneeddawe Iyorbbaami bare huup'iyaw ootseedda nagaraa dirassa,
Israa'eeliyaa asaa I oosisseedda nagaraa diraassanne Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa
S'oossaa hank'k'etseedda diraassa.
31 Nadaabe haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu
Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
32 Yihudaa Kaatiyaa Aasinne Israa'eeliyaa Kaatiyaa Baa'ishi barenttu kawutetsaa
laytsaa ubbaan olettiide de'eeddino.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Baa'isha

33 Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda heezzentso laytsan Akiiya na'ay Baa'ishi
Israa'eeliyaa asaa ubbaa bolla kaateteedda; I Tirs's'a kataman laatamanne oyddu
laytsaa kaateteedda.
34 Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiidenne Aa ogiyaan
hametiidde, Baa'ishi Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

16

1 Hanaana na'aa Yeehu baggana Med'inaa Godaa k'aalay Baa'ishabaa hawaadan
yaagiidde yeedda;
2 «Taani neena baanaappe dentsaade ta asaa Israa'eeliyaa bolla kaappuwaa
kessaad; shin neeni Iyorbbaama ogiyaan hamettaadda. K'ay ta asaa Israa'eeliyaa
nagaraa oosissaade, unttunttu nagaran taana hank'k'etsaadda.
3 Hewaa diraw, be'a! Taani Baa'ishanne Aa golliyaa asaa pittana hanay. Baa'ishaa,
taani ne golliyaa asaa Nabaas'a na'aa Iyorbbaama golliyaa asaadan ootsana.
4 Baa'isha zariyaa gidiide, kataman hayk'k'iyaa oonanne kanay maana; k'ay
gas'ariyan hayk'k'iyaa oonanne saluwaa kafotuu maana» yaageedda.
5 Baa'ishi haneedda harabay, I ootseeddabaynne Aa minotetsaa Israa'eeliyaa
Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
6 Baa'ishi hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeedda; Tirs's'a kataman moogetteedda.
Aa na'ay Eeli Aa sa'aan kaateteedda.
7 Med'inaa Goday timbbitiyaa odiyaa Yeehu baggana Baa'isha bollanne Aa soo asaa
bolla he timbbitiyaa odeedda gaasuu Baa'ishi ootseedda nagaraa diraassanne
Iyorbbaaminne Aa soo Asay ootseeddawaadan, iitabaa ootsiide, Med'inaa Godaa
hank'k'etseedda diraassa. K'ay I Iyorbbaama soo asaa ubbaa wod'i wursseedda
diraassa.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Eeliyaa

8 Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda laatammanne usuppuntsa laytsan Baa'isha na'ay
Eeli Israa'eelan kaateteedda. Tirs's'a kataman I laa"u laytsaa kaateteedda.

15:29 1 Kat. 14:10

9 Kaatiyaa ola gadaawatuwaappe ittuwaa gidiide, Aa paraa gaaretuwaappe bagga
azaziyaa Zimiri kaatiyaa bolla mak'etteedda. Kaatii Eeli he wode Tirs's'an de'iyaa
kaatiyaa gollew aawotiyaa Ars's'a son Tirs's'an matsotti utteedda.
10 Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda laatamanne laappuntsa laytsan Zimiri Ars's'a
soo geliide kaatiyaa wod'iide Aa sa'aan barew kaateteedda.
11 Zimiri kawutiide, kawutetsaa araatan uttosaanakka Baa'isha soo asaa ubbaa
wod'eedda. Baa'ishaw dabbo gidiina laggetsaa gidiina itti attuma asanne pas'a
ashshibeenna.
12 Timbbitiyaa odiyaa Yeehu baggana Med'inaa Goday Baa'isha bolla haasayeedda
k'aalaadan Zimiri Baa'isha soo asaa ubbaa wod'i d'aysseedda.
13 Hewe haneeddawe Baa'ishinne Aa na'ay Eeli barenttu eek'aw goynniide,
ootseedda nagaraa ubbaa gaasuwaaninne Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa
gaasuwaan, Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa S'oossaa hank'k'etseedda diraassa.
14 Eeli haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu
Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Zimira

15 Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda laatamanne laappuntsa laytsan Zimiri Tirs's'an
laappun gallassaa s'alalaa kaateteedda. He wode Israa'eeliyaa olanchchatuu
Gibbatoona geetettiyaa Piliss's'eema katamaa dooddiide utteeddino.
16 Dooddi utteedda Israa'eelatuu Zimiri kaatiyaa bolla mak'ettiide Aa
wod'eeddawaa siseedda wode, ola gadaawaa Omira he gallassikka he sa'aan
Israa'eeliyaa kaatiyaa kessiide kaateyeeddino.
17 Omirinne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay Gibbatoona katamaappe
kesiide biide, Tirs's'a katamaa dooddeeddino.
18 Katamay oyk'etikkichcheeddawaa be'eedda wode, Zimiri kaatiyaa golliyaa
giddon de'iyaa geesuwaa geliide, kaatiyaa gollen tamaa oytseedda; yaatiide ikka
hayk'k'eedda.
19 Hewe haneeddawe Iyorbbaami ootseedda nagaraanne Israa'eeliyaa asaa
oosisseedda nagaraa kaalliide, Zimiri Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda
dirassa.
20 Zimiri haneedda harabaynne I mak'k'eedda mak'k'uu Israa'eeliyaa Kaatetuu
Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Omira

21 He wode Israa'eeliyaa Asay laa"u kesiide shaaketeedda. Asaappe baggay Ginaata
na'aa Tiibina kaateyanaw koyina, baggay k'ay Omira kaateyanaw koyeedda.
22 Shin Omira maaddiyaa Asay Ginaata na'aa Tiibina maaddiyaa asaappe
minneedda. Hewaa diraw, Tiibini hayk'k'ina Omiri kaateteedda.
23 Yihudaa Kaatii Asay kaateteedda hattamanne ittentsa laytsan Omiri Israa'eeliyaa
asaa bolla kaateteedda. Tammanne laa"u laytsaa mooddeedda; hewaappe usuppun
laytsaa Tirs's'an mooddeedda.
24 Omiri Samaariyaa giyaa deriyaa Shemeera geetettiyaa bitaniyaappe usuppun
sha"a s'agaraa biran shammeedda; itti katamaa an kees's'eedda. Yaatiide he katamaa
kase he deriyaa godaa suntsan Samaariyaa giide suntseedda.
25 Shin Omiri Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda; I bareppe kase de'eedda
kaatetuwaa ubbatuwaappekka aad'd'iyaa nagaraa ootseedda.
26 Nabaas'a na'ay Iyorbbaami ootseedda nagaraanne Israa'eeliyaa asaa oosisseedda
nagaraa Omiri kaalleedda; he eek'aw goynniyaa hanotay Med'inaa Godaa
Israa'eeliyaa S'oossaa hank'k'etseedda.
27 Omiri haneedda harabay, I ootseeddabaynne Aa minotetsaa Israa'eeliyaa
Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

28 Omiri hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeedda; Samaariyaa kataman
moogetteedda. Aa na'ay Akaabi Aa kotan kaateteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaba

29 Yihudaa Kaatii Asay kaateteedda hattamanne hosppuntsa laytsan Omira na'ay
Akaabi Israa'eelan kaateteedda; Omira na'ay Akaabi Samaariyaa kataman
Israa'eeliyaa bolla laatamanne laa"u laytsaa kaateteedda.
30 Omira na'ay Akaabi bareppe kase wode de'eedda kaatetuwaa ubbatuwaappekka
aad'd'iyaa iitabaa Med'inaa Godaa sintsan ootseedda.
31 Nabaas'a na'ay Iyorbbaami ootseedda nagaraa ootsiyaawaa laafabaa giide
k'oppiyaawaa s'alala gidennaan Sidoonatuwaa Kaatiyaa Etiba'aala naatto
Elzzaabeelo barew machcho ootsi akkiide, Ba'aala geetettiyaa eek'aw ootsanawunne
goynnanaw doommeedda.
32 Samaariyaa kataman I kees'isseedda Ba'aala Eek'aa Gollen Ba'aalaw yarshshiyaa
sa'aa kees's'eedda.
33 K'ay Akaabi Asheero geetettiyaa s'oossatti misiliyaa essiide, bareppe kase
de'eedda kaatetuwaa ubbatuwaappe aatsiide Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa
hank'k'etsiyaa nagaraa ootseedda.
34 Akaaba kawutetsaa wode Beeteeleppe yeedda Hii'eela geetettiyaa itti bitanii
Yaarikko katamaa zaaretsiide kees's'eedda. Neewi na'aa Iyyaasu baggana Med'inaa
Goday odeeddawaadan, Hii'eeli Yaarikko kees's'anaw baasiya wode, Abiiraama
geetettiyaa Aa bayira na'ay hayk'k'eedda; k'ay penggiyaa aatsiyaa wode Saguba
geetettiyaa Aa wurssetsa teefa na'ay hayk'k'eedda.

17

Nabiyaa Eelaasa
(17:1—19:21)

1 Gala'aaden Tishbbe giyaa saappe yeedda, timbbitiyaa odiyaa Eelaasa geetettiyaa
itti bitanii Kaatiyaa Akaaba hawaadan yaageedda; «Taani aw ootsiyaa Med'inaa
Goday Israa'eeliyaa S'oossay ero! Ha sintsanna yiyaa laytsatuwaan taani odennan
de'ishshin, sa'aan iray bukkenna woy ketterssay beettena» yaageedda.
2 Hewaappe simmiide Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Eelaasakko yiide
Aa hawaadan yaageedda;
3 «Hawaappe denddaade away doliyaa bagga ba; yaan Yorddaanoosa Shaafaappe
away doliyaa baggana de'iyaa Kariita Shaafaa matan k'osetta.
4 Neeni he shaafaappe haatsaa ushana; k'uuratuu neena he sa'aan k'umaa
mizanaadan taani unttuntta azazaad» yaageedda.
5 Eelaasi Med'inaa Goday geeddawaa ootseedda; Yorddaanoosa Shaafaappe away
doliyaa baggana de'iyaa Kariita Shaafaa biide, yaan utteedda.
6 Wonttanne omarssi k'uuratuu ukitsaanne ashuwaa Eelaasaw ahiino; haatsaakka
shaafaappe ushee.
7 Gadiyaan iray bukkenna diraw, guutsa wodiyaappe guyyiyaan shaafay meleedda.

Eelaasanne Siraafitan De'iyaa Am"atto

8 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Godaa k'aalay Eelaasakko yiide, Aa hawaadan
yaageedda;
9 «Ha saappe denddaade, Sidoona matan de'iyaa Siraafita ba; yaan de'ashsha. Itti
am"e mishiratta neena k'umaa mizanaadan taani azazaad» yaageedda.

16:34 Iya. 6:26 **17:1** Yak'. 5:17 **17:9** Luk'. 4:25-26

10 Eelaasi denddiide Siraafita beedda; I katamaa penggiyaakko gakkiyaa wode, itti
am"e mishiratta mitsaa mis'aw. Eelaasi mishiratto s'eesiide, «Hayyanaa, taw ushanaw
haatsaa buliyaan akka yaarikkii» yaageedda.
11 Mishirata haatsaa ahanaw biishshin I s'eesiide, «Hayyanaa guutsa baso
ukitsaakka akkaade yaarikkii» yaageedda.
12 Mishirata aw, «Med'inaa Goday ne S'oossay ero! Taw ukitsay baawa. Taw
otuwaan itti kuuchcha d'iiliinne s'aaruwaan guutsa zayite s'alaalay de'ee. Taani
hawaa yeeddawe guutsa mitsaa mis'aade, soo simmaade, hinnokka tawunne ta
na'aw itti gede uukkanaassanne miide hayk'k'anaassa» yaagaaddu.
13 Eelaasi mishirattiw, «Ayenne baawa, yayyoppa; baade neena geeddawaadan
ootsa. Shin kasetaade ne d'iliyaappe guutsa komppuwaa komppaade taw akka ya;
hewaappe simmaade newunne ne na'aw komppa.
14 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay, ‹Sa'aa bollan Med'inaa
Goday iraa bukissana gakkanaw, d'iilii otuwaappe wurenna; zayitiikka s'aaruwaappe
wurenna› yaagee» yaageedda.
15 Hewaa diraw, mishirata baade, Eelaasi odeeddawaadan ootsaaddu; hewan
Eelaasi, mishiratanne I soo Asay ubbaa gallassi k'umaa meeddino.
16 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Eelaasa baggana odeedda k'aalaa naagiide,
otuwaappe d'iilii wuribeennanne s'aaruwaappe zayitiikka wuribeenna.
17 Guutsa wodiyaappe guyyiyaan he golliyaa godatti na'ay harggeedda; harggii
goobi goobi biina, wurssetsan na'ay shemppuwaa te'ettiide hayk'k'eedda.
18 Yaatina, mishirata Eelaasa, «S'oossaa asaw, neeni taana morkkiyaabay ayaanee?
Neeni ta nagaraa hassayissaade ta na'aa wod'anaw yaaddi?» yaagaaddu.
19 Eelaasi izo, «Ne na'aa taw hamma» yaageedda. Na'aa I kiwuwaappe akkiide,
pude bare de'iyaa pook'iyaa afiide bare arssaan gisiseedda.
20 Yaatiide Med'inaa Godaw hawaadan yaagiide waasseedda; «Abeet Med'inaa
Godaw, ta S'oossaw, k'ay ha taani de'iyaa mishiratti am"atti na'aa wod'aade, I
bollakka metuwaa ayay?» yaageedda.
21 Hewaappe simmiide na'aa bolla heezzu gede zak'k'ulliide, Med'inaa Godaw
hawaadan yaagiide waasseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, ha na'aa
shemppuwaa zaara» yaageedda.
22 Med'inaa Goday Eelaasa waasuwaa siseedda. Na'aa shemppuukka simmina,
na'ay pas'eedda.
23 Eelaasi na'aa akkiide pook'iyaappe duge wod'd'eedda; na'aa aatiw immiide
hawaadan yaageedda; «Be'a, ne na'ay pas'eedda» yaageedda.
24 Hewaappe guyyiyaan mishirata Eelaasa, «Neeni S'oossaa asaa gideeddawaanne
ne doonaappe odettiyaa Med'inaa Goda k'aalay tuma giddeeddawaa taani ha"i
eraad» yaagaaddu.

18

Eelaasanne Ba'aala Nabatuwaa

1 Iray d'ayoodeppe heezzentso laytsan, unddenna aginay aad'd'ina Med'inaa Goday
Eelaasa, «Ba; Kaatiyaa Akaabaw beetta. Taani ha biittan iraa bukissana» yaageedda.
2 Eelaasi Akaabaw beettanaw denddiide beedda.
He wode Samaariyaan wolk'k'aama koshay de'ee.
3 Akaabi bare gollew aawotiyaa Obaadiyaa s'eeseedda. Obaadi Med'inaa Godaa
minisiide ammaniyaa asaa.

17:21 2 Kat. 4:34-35

4 Elzzaabeela Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odiyaawantta wod'isiyaa wode,
Obaadi unttunttuppe s'eetatuwaa akkiide, ishatamuwaa ishatamuwaa shaakki,
gonggolotuwaa giddon k'osiide, katsaa miziidde haatsaakka ushshiidde wotseedda.
5 Akaabi Obaadiyaa s'eesiide, «Gadiyaan sa'aan pulttuu de'iyaa sa'aa ubbaanne
shaafaa pulttuwaa ubbaa ba. Ooni erii, nuuni maataa demmiide paratuwaanne
bak'ulotuwaa wod'enaan ashshanaawenttone» yaageedda.
6 Unttunttu biittaa shaakki shaakki akkina, Akaabi itti ogiyaa oyk'k'iide barekka
beedda; k'ay Obaadekka hara ogiyaa oyk'k'iide barekka beedda.
7 Obaadiyi bare ogiyaa oyk'k'iide biishshin, Eelaasi aanana gaketeedda. Obaadi
Eelaasa eriide bare deemuwaan guufanniide, «Ta godaw Eelaasaa, hawe
neeneeyye?» yaageedda.
8 Eelaasi aw, «Ee taana. Neeni baade, ‹Eelaasi hawaan de'ee› yaagaadde ne godaw
oda» yaageedda.
9 Obaadi Eelaasaw, «Taani neena ay naak'k'inee neeni taana ne k'oomaa hayk'k'o
gaade Akaaba kushiyan aatsa immiyaawe?
10 Med'inaa Goday ne S'oossay ero! Ta goday neena koyissanaw kiittibeenna derii
woy kawutetsi ubbakka baawa. Unttunttu, ‹Eelaasi hawaan baawa› yaagiyaa wode,
neeni hewan baynnawe tuma gidiyaawaa eranaw Akaabi deriyaa mooddiyaawantta
c'aak'k'iseedda.
11 Ha"i neeni taana, Baade ne godaw, ‹Eelaasi hawaan de'ee› yaagaadde oda
yaagaasa.
12 Taani neena yeggaade boowaan, Med'inaa Godaa Ayyaanay neena dentsiide,
taani erenna sa'aa afana. Taani Akaabaw odina, I neena demmana d'ayooppe, taana
wod'ana. Taani ne k'oomay na'atetsaadeppe doommaade Med'inaa Godaw yayyiyaa
asaa.
13 Elzzaabeela Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odiyaawantta wod'isiyaa wode,
taani Med'inaa Godaa nabatuwaappe s'eetuwaa akkaade, ishatamuwaa
ishatamuwaa itti gonggoluwaan k'osaade, k'umaa mizaaddinne haatsaakka
ushshaad. Yaatina, ha taani ootseeddabay new ta godaw odettibeenneeyye?
14 Ha"i k'ay neeni taana, Baade ne godaw, ‹Eelaasi hawaan de'ee› yaagaadde oda
yaagaasa. Odooppe I taana wod'ana» yaageedda.
15 Eelaasi Aa, «Taani aw azazettiyaa, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ero!
Tuma taani hachche Akaabaw beettana» yaageedda.
16 Obaadi Akaabana gaketanaw beedda; Akaabaw odeedda. Akaabi Eelaasanna
gaketanaw beedda.
17 Akaabi Eelaasa be'eedda wode, «Israa'eeliyaa gadiyaa aatsa yeggiyaawe, laa hawe
neenee?» yaageedda.
18 Eelaasi Akaaba, «Israa'eeliyaa biittaa aatsi yeggiyaawe taana gidikke. Med'inaa
Godaa azazuwaa aggiide, Ba'aala eek'atoo goynniide, biittaa aatsi yeggiyaawe
neenanne ne aawuwaa soo asaa.
19 Ha"i Israa'eeliyaa asaa ubbaa K'armmeloosa Deriyaa taakko shiishsha; k'ay
Elzzaabeeli maaddaappe miyaa timbbitiyaa odiyaawantta ubbaa unttunttunna
ittippe he sa'aa shiishsha. Hewanttukka Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaa oyddu
s'eetanne ishatamatuwaanne Asheeri suntsan timbbitiyaa odiyaa oyddu
s'eetatuwaa» yaageedda.
20 Hewaa diraw, Akaabi kiittiide, Israa'eeliyaa asaa ubbaanne timbbitiyaa
odiyaawantta K'armmeloosa Deriyaa shiishsheedda.
21 Eelaasi shiik'eedda asaakko biide, «Awude gakkanaw laa"u k'ofaan baanitee?
Med'inaa Goday S'oossaa gidooppe, Aa kaallite; gidennaan Ba'aala gidooppe, ini
aakka kaallite» yaageedda. Asay aw k'aalanne k'aattennan c'oo'u geedda.

22 Hewaappe guyyiyaan Eelaasi asaw hawaadan yaageedda; «Med'inaa Godaa
suntsan timbbitiyaa odiyaawanttuppe ta s'alalay ataad; shin Ba'aala suntsan
timbbitiyaa odiyaawanttu oyddu s'eetanne ishatama.
23 Ane nuw laa"u koruma booratuu imettino. He korumatuwaappe ittuwaa
unttunttu doorino; korumaa shukkiide k'ans's'ereetsino; yaatiide ashuwaa mitsaa
bolla wotsino; shin tamaa eetsoppino. Taanikka laa'entso korumaa giigissaade,
mitsaa bolla wotsana; taanikka tamaa eetsikke.
24 Hinttenttu hinttenttu s'oossaa suntsaa s'eesite; taanikka Med'inaa Godaa suntsaa
s'eesana. Koyyiide, yarshshuwaa miyaa tamaa kiittiyaa s'oossay S'oossaa gido»
yaageedda.
Asay, «Hawe lo"o k'ofa» yaagiide mayyeedda.
25 Hewaa diraw, Eelaasi Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaawantta, «Hinttenttu c'ora
gidiyaa diraw, itti korumaa doori akkiide, kasetiide giigissite. Yaatiide hinttenttu
s'oossaa suntsaa s'eesite; shin an tamaa eetsoppite» yaageedda.
26 Unttunttu barenttoo imetteedda korumaa akkiide giigisseeddino.
Wonttappe seeta gallassi gakkanaw, Ba'aala suntsaa s'eesiide, «hay Ba'aalaa, nu
woosaa sisa» yaagiide woosseeddino. Shin sisetiyaa kooshshay baawa; itti asaynne
koyyibeenna. Yaatina, barenttu giigisseedda yarshshiyaa sa'aa yuuyyi aad'd'iide
dureeddino.
27 Sa'ay seeta gallassaa gidina, Eelaasi unttunttu bolla, «Hinttenttu k'aalaa d'ok'k'u
ootsiide woossite! I s'oossaa gidennee! Ooni erii, I k'ofaan sheekkeeddentto, woy aw
kiitay dareeddentto, woy heera keseeddentto, woy gem"isheeddawaa gidooppe
dentsanaw koshshee!» yaagiide k'iliic'eedda.
28 Yaagina barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide woosseeddino. K'ay kase barenttu
goynniyaa wogaadan barenttu bollanna suutsay goggana gakkanaw tooraaninne
mashshaan barentta c'addeeddino.
29 Yarshshuwaa shiishshiyaa omarssay gakkanaw unttunttu hewaadan haniidde,
timbbitiyaa odiino; shin sisetiyaa kooshshay baawa. Unttunttubaa hayzziide zaaro
immiyaabay ittuunne baawa.
30 Yaatina, Eelaasi asaa ubbaw, «Haa taakko shiik'ite» yaageedda. Asay aakko
shiik'ina, Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'ay koletti kichcheeddawaa zaaretsiide
gimbbeedda.
31 Med'inaa Godaa k'aalay Yaak'oobakko yiide, «Ne suntsay Israa'eeliyaa
gidanawaa» yaagiide odeedda Yaak'ooba naanaa zaratuwaa payduwaadan Eelaasi
tammanne laa"u shuchchatuwaa akkeedda.
32 Med'inaa Godaa suntsaw he shuchchatuwaan yarshshiyaa sa'aa gimbbeedda.
Tammanne oyddu baatsa haatsaa tigina akkiyaa ollaa yarshshiyaa sa'aa
yuushshuwaan bookkeedda.
33 Hewaappe guyyiyaan yarshshiyaa sa'aa bolla mitsaa giigissi wotsiide, korumaa
ashuwaa Aa k'ommuwaan k'ommuwaan k'ans's'eretsiide, mitsaa bolla wotseedda.
Asatuwaa, «Oyddu baatsatuwaan haatsaa kuntsiidde, s'uuggana yarshshuwaa
bollanne mitsaa bolla gussite» yaageedda; unttunttu gusseeddino.
34 Yaatina, Eelaasi asatuwaa, «Laa"entsuwaakka gujjite» yaageedda; unttunttu
laa'entsuwaa gujjeeddino.
K'aykka Eelaasi asatuwaa, «Heezzentsuwaakka gujjite» yaageedda;
heezzentsuwaakka gujjeeddino.
35 Haatsay yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan goggiide ollaan haatsay kumeedda.
36 Omarssa yarshshuwaa shiishshiyaa wodii gakkina, timbbitiyaa odiyaa Eelaasi
yarshshiyaa sa'aa shiik'iide hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw,
Abrahaama S'oossaw, Yisaak'a S'oossaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni Israa'eeliyaa

18:31 Dom. 32:28; 35:10

biittan S'oossaa gidiyaawenne, taanikka ne k'oomaa gidiyaawenne, k'ay taani hawaa ubbaa ne k'aalan ootsiyaawe hachche eretto.
37 Abeet Med'inaa Godaw, koya! Neeni Med'inaa Goday s'oossaa gidiyaawaanne neeni unttunttu wozanaa neekko zaaraadde de'iyaawaa ha asatuu eranaadan neeni taw koya!» yaageedda.
38 Med'inaa Godaa tamay wod'd'iide, s'uuggiyaa yarshshuwaa, mitsaa, shuchchaanne biittaa meedda; ollaa giddon de'iyaa haatsaakka laac'c'eedda.
39 Asay ubbay hewaa be'eedda wode, barenttu deemuwaan guufanniide, «Med'inaa Goday S'oossaa! Med'inaa Godaa s'alaalay S'oossaa!» yaageeddino.
40 Hewaappe guyyiyaan Eelaasi unttuntta, «Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaawantta oyk'k'ite. Unttunttuppe itti asaynne kessi akkiide booppo» yaageedda. Unttuntta oyk'k'eeddino; Eelaasi unttuntta K'iishoona Shaafaa afiide wod'eedda.

S'oossay Iraa Bukisseedda

41 Eelaasi Akaaba, «Kessaade ba; ma usha. Ayaw gooppe, wolk'k'aama iraa guntsay sisetee» yaageedda.
42 Hewaa diraw, Akaabi maanawunne ushanaw beedda. Shin Eelaasi K'armmeloosa Deriyaa s'eeraa kesseedda; bare deemuwaa bare gulbbatatu giddo duge gelissiide gufanneedda.
43 Hewaappe guyyiyaan Eelaasi bare k'oomaa, «Ba; pude kesaade ane abbaakko zaaraade s'eella» yaageedda.
Aa k'oomay bi s'eelliide aw, «Ayaynne baawa» yaageedda.
Eelaasi bare k'oomaa laappun kaala, «K'aykka ane s'eella» yaageedda.
K'oomay laappu gede s'eelleedda.
44 Laappun gede s'eelana, «Be'a, asaa kushiyaa keeshshaa shaarii abbaappe kesseedda» yaageedda.
Eelaasi bare k'oomaa, «Ba; Akaaba, ‹Iray neena buussaa diggennaadan, ne paraa gaariyan uttaade, duge ne soo wod'd'a› yaaga» yaageedda.
45 Guutsa keeshshaa gam"ishin, saluu shaariyaan d'umeedda; c'arkkuukka c'arkkeedda; wolk'k'aama iraykka bukkeedda. Akaabi paraa gaariyan uttiide Iziraa'eela katamaa beedda.
46 Med'inaa Godaa wolk'k'ay Eelaasa bolla wod'd'eedda; Eelaasi kaabbaa sak'k'iyaan pude sirk'k'iide, Iziraa'eela katamaa gakkanaw Akaabappe sintsatiide wos's'eedda.

19

Eelaasi Siinaa Deriyaa Beedda

1 Eelaasi ootseeddawaa ubbaanne Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaawantta ubbaa mashshaan I wooti wod'eeddentto Akaabi Elzzaabeeliw odeedda.
2 Elzzaabeela, «Neeni he timbbitiyaa odiyaawantta ootseeddawaadan, wontti hannoode taani neena ootsana d'ayooppe, s'oossatuu taana wod'ana» yaagaadde Eelaasaw kiittaaddu.
3 Eelaasi bare shemppoo yayyiide, Yihudaa biittan de'iyaa Berssaabeha yeedda. Bare k'oomaa hewan yeggiide,
4 barekka itti gallassaa ogiyaa woran hametteedda. Biide itti sankkaaraa kuwan uttiide, «Abeet Med'inaa Godaw, taw gidanawaa; taani ta mayza aawotuwaappe keekkikke. Ta shemppuwaa akka» yaagiide hayk'k'anaw woosseedda.
5 Hewaappe guyyiyaan sankkaaraa kuwan zak'k'ulliide gem"ishsheedda; itti kiitanchchay Aa bochchiide, «Denddaade ma» yaageedda.

18:42 Yak'. 5:18 **19:4** Yoh. 4:3

6 I s'eelliyaa wode, ho'o shuchchaa mishuwaan uuketteedda komppo ukitsaynne
otuwaa haatsay Aa huup'isaan de'iyaawaa be'eedda. Miide usheeddanne; yaatiide
guyye giseedda.
7 Med'inaa Godaa kiitanchchay laa'entsuwaa yiide Eelaasa bochchiide, «Neeni
baana ogii daro adussa gidiyaa diraw, denddaade ma» yaageedda.
8 Eelaasi denddiide meeddanne usheeddanne. He I meedda k'umaa wolk'k'an
S'oossaa deriyaa Siinaa gakkanaw, oytamu gallassaanne oytamu k'ammaa
hametteedda.
9 He sa'aan de'iyaa gonggoluwaa giddo geliide ak'eeda.
Med'inaa Goday Aa, «Eelaasaa; hawaan ay ootsay?» yaageedda.
10 Eelaasi, «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw S'oossaw taani daroppe
mishettaad. Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay neenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa
mentseedda; new yarshshiyaa sa'aakka kinchcheedda; ne suntsan timbbitiyaa
odiyaawanttakka mashshaan wod'eedda. Yaatina, taani taarekka ataad; ha"i
unttunttu ta shemppuwaakka akkanaw koyino» yaageedda.
11 Med'inaa Goday Aa, «Hewaappe kesa baade, deriyaa huup'iyaan ta sintsan ee"a»
yaageedda. Eelaasi ek'k'ide'ishin Med'inaa Goday Aa mataana aad'd'eedda. He wode
mino wolk'k'aama c'arkkuu deriyaa p'alk'k'ereetseedda; zaallatuwaakka
kinchchereetseedda; shin Med'inaa Goday he c'arkkuwaa giddon baawa.
C'arkkuwaappe simmina biittay k'aas's'eedda; shin Med'inaa Goday he biittaa
gas'aankka baawa.
12 Biittaa gas'aappe simmina tamay kesseedda; shin Med'inaa Goday tamaa
gidduwaan baawa. Tamaappe simmina saasuketsay sisetteedda.
13 Eelaasi he saasuketsaa siseedda wode, bare deemuwaa kaabban kammeedda.
Yaatiide kare kesiide gonggoluwaa penggiyaan ek'k'eedda.
Eelaasakko kooshshay yiide, «Eelaasaa, hawaan ay ootsay?» yaageedda.
14 Eelaasi, «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa S'oossaw taani daroppe
mishettaad. Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay neenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa
aad'd'eedda; new yarshshiyaa saakka kinchcheedda; ne suntsan timbbitiyaa
odiyaawanttakka mashshaan wod'eedda. Yaatina, taani taarekka ataad; ha"i
unttunttu ta shemppuwaakka akkanaw koyino» yaageedda.
15 Med'inaa Goday Eelaasa, «Neeni yeedda sa'aanna simmaade, Damask'k'o
bazzuwaa ba. Yaa gakkaade, Hazaa'eeli Sooriyaa bolla kaatetanaaddan okka.
16 K'ay Nimisha na'ay Yeehu Israa'eeliyaa bolla kaatetanaaddan okka. Ne sa'aan
timbbitiyaa odanaadan Aabeeli Mahoolappe yeedda Shafaas'a na'aa Elssaa'a okka.
17 Hazaa'eela mashshaappe kessi akkiyaa ubbaa Yeehu wod'ana; k'ay Yeehu
mashshaappe kessi akkiyaa ubbaa Elssaa'i wod'ana.
18 Ba'aalaw gulbbatibeenna woy barenttu doonaan Ba'aala eek'aa yeribeenna
laappun sha"a asaa taani Israa'eeliyaan taw ashshana» yaageedda.

Eelaasi Elssaa'a S'eeseedda

19 Eelaasi he saappe denddi biide, Shafaas'a na'ay Elssaa'i tammanne laa"u waatsa
booran gadiyaa goshiyaawaa demmeedda; tammanne laa"entsa waatsaa Elssaa'i
bare huup'iyaw oyk'k'iide goshee. Eelaasi Aa mataana aad'd'iidde, bare kaabbaa Aa
mayzzeedda.
20 Elssaa'i booratuwaa yeggi aggi, Eelaasa geeduwaa wos's'iide, «Taani ta
aawuwaanne ta daayo saruwaan gaade, yera akkaade, hewaappe simmaade, neena
kaallana» yaageedda.
Eelaasi Elssaa'a, «Ba. Taani new ay ootsaadditaa?» yaageedda.

19:10 Rom. 11:3 **19:15** 2 Kat. 8:7-13 **19:16** 2 Kat. 9:1-6 **19:18** Rom. 11:4

21 Hewaa diraw, Elssaa'i aggiide guyye simmiide waatsa booratuwaa shukkeedda;
booraa miishshaa p'alk'k'i eetsiide ashuwaa doysseedda; ashuwaa aatsina Asay
meedda. Hewaappe guyyiyaan denddi biide, Eelaasaw ootseedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaba

20

(20:1—22:40)

Soorii Samaariyaa Oleedda

1 Sooriyaa Kaatii Benihadaadi bare olanchchatuwaa ubbaa ittippe shiishsheedda.
Hattamanne laa"u kaatetuwaan, unttuntta paratuwaaninne paraa gaaretuwaan
maadettiide, pude biide Samaariyaa katamaa dooddeedda; Aa bolla woraajjeedda.
2 Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaabaw katamaa giddo asaa kiittiide hawaadan
yaageedda;
3 «Benihadaadi, ‹Ne biraynne ne work'k'ay tawaa ne machchetuwaappenne ne
naanatuwaappe lo"uwaa dariyaawanttu tawaa› yaagee» yaageedda.
4 Israa'eeliyaa kaatii zaariide, «Ee, ta godaw kaatiyaw, neeni geeddawaakka mala;
taanikka taw de'iyaabaykka ubbay nebaa» yaageedda.
5 K'aykka kiitetteedda asatuu laa'entsuwaa yiide, «Neena Benihadaadi, ‹Taani kase
neena, «Ne biraanne ne work'k'aa, ne machchatuwanne ne naanaa taw imma» gaade
kiittaaddi.
6 Shin wontti hannoode ne golliyaanne ne oosanchchatuu golliyaa pilggi s'eelana
mala ta oosanchchatuwaa yeddana. Unttunttu neeni lo"obaa gaade wotseeddawaa
ubbaa akkiide afanawaa› yaagee» yaageeddino.
7 Israa'eeliyaa kaatii he biittaa c'imatuwaa ubbaa s'eesi shiishshiide, «Ha bitanii
nuuna bayzzanaw koyiyaawaa be'ite. I ta machatuwaanne ta naanaa, ta biraanne ta
work'k'aa akkanaw kiitteedda; taani aw is's'abeykke» yaageedda.
8 C'imatuukka asaykka ubbay Akaaba, «I odiyaawaa sisoppa! Woy aw, ‹Eeno›
gooppa!» yaageeddino.
9 Hewaa diraw, Benihadaadi kiitteeddawanttoo Akaabi, «Hinttenttu ta godaw
kaatiyaw, ‹Neeni koyro kiitteedda kiitaa taani polana; shin ha kiitaa taani polanaw
danddayikke› yaagee giide odite» yaageedda.
Kiitettiide yeeddawanttu biide hewaa Benihadaadaw odeeddino.
10 Hewaappe guyyiyaan Benihadaadi hara kiitaa yeddiide, «Taana kaalliyaa asaa
Samaariyaa katamaa baanay itti itti kuuchcha gakkooppe, s'oossatuu taana wod'ana»
yaageedda.
11 Israa'eeliyaa kaatii kiitettiide yeeddawantta, «Tumu olanchchay olaappe
simmiide gereereppe attina, biro biidde gereerena yaagiide odite» yaageedda.
12 Benihadaadinne kaatetuu, barenttu dunkkaaniyaa giddon ushshaa ushiidde
hewaa siseedda wode, kaatii bare olanchchatuwaa, «Olanaw salppite» yaagiide
azazeedda. Unttunttu katamaa olanaw salppeeddino.
13 He wode timbbitiyaa odiyaa itti bitanii Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaabakko yiide,
«Med'inaa Goday neena hawaadan yaagee; ‹Ha kenchchechcha olanchchatuwaa
ubbaa be'ay? Taani hachche unttuntta ne kushiyan aatsaade immana; taani
Med'inaa Godaa gidiyaawaa neeni hewan erana› yaagee» yaageedda.
14 Akaabi, «Olaa doommanawe oonee?» yaageedda.
Timbbitiyaa odiyaawe, «Awuraajjaa mooddiyaawanttu azaziyaa yalaga
olanchchatuu doommana» yaageedda.
Kaatii, «Attiyaa olanchchatuwaa oonee azazanawe?» yaageedda.
Timbbitiyaa odiyaawe, Med'inaa Goday yaagee; «Neeni azazana» yaageedda.

15 Hewaa diraw, Akaabi awuraajjaa mooddiyaawanttu azaziyaa yalaga
olanchchatuwaa, laa"u s'eetanne hattamanne laa"atuwaa shiishsheedda. K'ay
atteeda Israa'eeliyaa asaa, laappun sha"aa shiishsheedda.
16 Benihadaadi barena maaddeedda hattamanne laa"u kaatetuwaanna ittippe
dunkkaaniyaan uttiide ushshan matsotti de'ishshin, seeta gallassi Israa'eeliyaa
olanchchatuu olaw keseeddino.
17 Awuraajjaa mooddiyaawanttu azaziyaa yalaga olanchchatuu koyro kesiide
beeddino.
Benihadaadi s'omoosiyaawantta kiittina, unttunttu simmiide aw, «Samaariyaappe
Asay kesi yiidde de'ee» yaagiide odeedda.
18 I, «Unttunttu sigaw yooppekka olaw yooppekka, unttuntta pas'a oyk'k'ite»
yaageedda.
19 Awuraajjaa mooddiyaawanttu azaziyaa yalaga olanchchatuu salppiide,
katamaappe gas'aa keseeddino; Israa'eeliyaa olanchchatuukka unttuntta kaalliide
keseeddino.
20 Ubbaykka huup'iyaan huup'iyaan barenana olaa gaketeedda morkkiyaa
wod'eeddino. Yaatina, Sooriyaa asatuu bak'atteedino; Israa'eeliyaa asatuu kaalliide
yedersseeddino. K'ay Sooriyaa Kaatii Benihadaadi bare paraa asatuwaana bare
paran kessi akkiide beedda.
21 Israa'eeliyaa kaatii olaw kesiide, paratuwaanne paraa gaaretuwaa omoodeedda;
Sooriyaa asatuwaakka wod'uwaa butseedda.
22 Hewaappe guyyiyaan timbbitiyaa odiyaawe Israa'eeliyaa kaatiyaakko yiide, «Ba;
ne bagga minissa. Oosettanaw bessiyaabi ayentto akeeka. Ayaw gooppe, yiyaa laytsi
boniyaan Sooriyaa kaatii neena laa'entsuwaa olana» yaageedda.

Sooretuu Laa"entsuwaakka Oleeddino

23 Hewaadan de'ishshin Sooriyaa kaatiyaa oosanchchatuu Aa hawaadan yaagiide
zoreeddino; «Unttunttu s'oossatuu deretuwaa s'oossatuwaa; unttunttu nuw
wolk'k'aameeddawekka hawaassa. Shin nuuni unttunttunna dembban olaa
gakettintto, nuuni tumu unttuttuppe minnana.
24 Ittibaa hana; kaatetuwaa ubbaa unttunttu azaziyaa saappe diggaade, hara
kaappatuwaa unttunttu sa'aan wotsa.
25 Nuuni Israa'eelatuwaana dembban olettanawunne s'oonanaw danddayana
mala, new kase wureedda olanchchatuu sa'aan olanchchatuwaa, paratuwaa sa'aan
paratuwaa, paraa gaaretuwaa sa'aan paraa gaaretuwaa wotsaade, dentsanaw
koshshee» yaageeddino. Ikka unttunttu zoriyaa mayyiide, hewaadan ootseedda.
26 Yiyaa laytsi boniyaan Benihadaadi Sooriyaa olanchchatuwaa shiishshiide,
Israa'eelatuwaana olettanaw Afeek'a giyaa katamaa beedda.
27 Israa'eeliyaa olanchchatuukka shiik'iide, shink'k'aanne olaa miishshaa akkiide,
unttunttunna olaa gaketanaw laa"u c'ita gidiide keseeddino. Israa'eelatuu laa"u
guutsa deeshsha wudiyaa malatiide, unttunttukko simmiide utteeddino; shin
Sooretuu gas'ariyaa ubbaa mayyeeddino.
28 S'oossaa asaa giyaa itti bitanii pude yiide, Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Med'inaa Goday
hawaadan yaagee; ‹Sooriyaa asatuu, «S'oossay deretuwaa S'oossaa gidiyaawaappe
attina dembbatuwaa S'oossaa gidenna» yaageedda diraw, ha kenchchechcha
olanchchatuwaa ubbaa taani ne kushiyan aatsa immana. He wode taani Med'inaa
Godaa gidiyaawaa neeninne ne Asay erana› yaagee» yaageedda.
29 Sooretuunne Israa'eelatuu ittuu ittuwaakko simmiide salppiide, laappun
gallassaa gam"eeddino. Laappuntsa gallassan olaa gaketeeddino; Israa'eelatuu itti
gallassan Sooriyaa asaappe s'eetu sha"a gedissa asatuwaa wod'eeddino.

30 Unttunttuppe atteedawanttu kessi akki biide, Afeek'a katamaa geleeddino.
Laatamanne laappun sha"a asaa bolla katamaa yuushshuwaa gimbbii kunddiide
yaan wod'eedda.
Benihadaadikka he katamaw bak'atiide, itti k'ol"uwaan k'osetteedda.
31 Aa oosanchchatuu Aa, «Israa'eeliyaa kaatetuu maariyaawantta gidiyaawaa nuuni
siseeddo. Waaruwaa nu zokkiyaan mayyiide, wodoruwaa nu k'ood'iyaan s'aas'iide,
ane Israa'eeliyaa kaatiyaakko boytte. Ooni erii, I neena pas'a ashshanaawenttone»
yaageeddino.
32 Waaruwaa barenttu zokkiyaan mayyiide, wodoruwaa barenttu k'ood'iyaan
s'aas'iide, Israa'eeliyaa kaatiyaakko beeddino. Aa, «Ne k'oomay Benihadaadi neena,
‹Hay taana wod'oppaarikkii› yaagee» yaageeddino.
Kaatii, «I hanno gakkanaasikka pas'a de'ii? I ta ishaa» yaageedda.
33 Asatuu lo"o malaataadan Aa haasayaa elleelli akkiide, «Ee, ne ishay Benihadaadi
pas'a de'ee» yaageeddino.
I unttuntta, «Biide Aa taakko akkiide yiite» yaageedda. Benihadaadi kesiide yiina,
Akaabi Aa pude bare paraa gaariyaa bolla kessiide utisseedda.
34 Yaatina, Benihadaadi Akaaba hawaadan yaageedda; «Ta aawuu ne aawuwaappe
akkeedda katamatuwaa taani new zaarana. Ta aawuu Samaariyaan geyaa
esseeddawaadan neenikka Damask'k'o kataman geyaa essana» yaageedda.
Akaabi Aa, «Taani ha c'aak'uwaan neena yeddana» yaageedda. Aanana c'aak'uwa
c'aak'k'etiide Aa yeddeedda.

Akaaba Bolla Timbbitii Odetteedda

35 Timbbitiyaa odiyaawanttu c'uguwaappe itti bitanii Med'inaa Godaa k'aalan
azazettiide itti bare laggiyaa, «Taana shoc'a» yaageedda; shin he bitanii shoc'ennan
is's'eedda.
36 Timbbitiyaa odiyaawe Aa, «Neeni Med'inaa Godaw azazettenan is's'eedda diraw,
neeni taappe shaakettaade biina ellekka neena gaammuu wod'ana» yaageedda.
Bitanii timbbitiyaa odiyaawaappe shaaketti biina ellekka gaammuu gakettiide wod'ii
basheedda.
37 Timbbitiyaa odiyaawe k'aykka hara itti bitaniyaa demmiide, «Taana shoc'a»
yaageedda. Bitanii Aa shoc'eedda; timbbitiyaa odiyaawe maduns's'eedda.
38 Biide, kaatiyaa naagiidde ogiyaa doonaan ek'k'eedda. Erettennaan attanaw bare
deemuwaa goozeedda.
39 Kaatii ogiyaanna aad'd'iyaa wode, timbbitiyaa odiyaawe kaatiyaa s'eesiide
hawaadan yaageedda; «Taani ne k'oomay olan olettishin itti bitanii taakko yiide, ‹Ha
omoodetteedda bitaniyaa naaga. Ha bitanii bak'atiyaawaa gidooppe, ne shemppu Aa
shemppuwaana gaade, woy heezzu sha"a s'agaraa biraa c'iggaassa› yaageedda.
40 Taani ne k'oomay kiitay darina, yaanne haanne giishin, bitanii kessi akkiide bi
kichcheedda» yaageedda.
Israa'eeliyaa kaatii, «Neeni neerekka pirddaadda; ne pirddaykka hewaa
gidanawaa» yaageedda.
41 Timbbitiyaa odiyaawe bare deemuwaa goozeedda c'ark'k'iyaa pooshshi
yeggeedda. Peed'ina I timbbitiyaa odiyaawanttuppe ittuwaa gidiyaawaa kaatii
ellekka ereedda.
42 Timbbitiyaa odiyaawe kaatiyaw, «Med'inaa Goday, ‹Taani, «I hayk'k'ana besse»
geedda bitaniyaa neeni yedda aggaada. Hewaa diraw, ne shemppu Aa shemppoo
kota gidana; ne Asay Aa asaa kota gidana› yaagee» yaageedda.
43 Israa'eeliyaa kaatii hank'k'ettiidinne lanc'c'iidde, bare soo Samaariyaa katamaa
beedda.

20:36 1 Kat. 13:24

21

Naabute Woynniyaa turaa sa'aa

1 Iziraa'eeliyaa Naabutew Samaariyaa Kaatiyaa Akaaba golliyaa matan Iziraa'eelan
woyniyaa turaa sa'ay de'ee.
2 Akaabi Naabuta, «Ta golliyaa matan de'iyaa diraw, taani taw ataakilttiyaa sa'aa
ootsanaw taw ne woyniyaa turaa sa'aa imma. Aa diraw new taani hara lo"o
woyniyaa turaa sa'aa immana; woy neeni dosooppe, Aa gatiyaa taani new c'iggana»
yaageedda.
3 Naabute Akaabaw, «Taani ta aawotuwaappe laatteedda gadiyaa taana new
imissiyaabaappe Med'inaa Goday ashsho» yaageedda.
4 Iziraa'eeliyaa Naabute, «Taani ta aawotuwaappe laatteedda gadiyaa new
immikke» geedda diraw, Akaabi yilotiiddenne lanc'c'iide bare soo beedda. Bare
gisuwaan godaakko simmi gisiide, k'umaa meennaan is's'eedda.
5 Aa machchatta Elzzaabeela aakko gelaade, «Neeni hawaa keena ayaw
hank'k'etaadii? Ayaw k'umaa meennaan is's'ay?» yaagaadde oochchaaddu.
6 Akaabi iziw, «Iziraa'eeliyaa Naabuta taani, ‹Ne woyniyaa turaa sa'aa taw zal"a;
woy ne dosooppe, Aa diraw taani new hara woyniyaa turaa sa'aa immana› yaagina, I,
‹Ta woyniyaa sa'aa new immikke› yaageedda. Taani hewaa diraw hank'k'etaad»
yaageedda.
7 Machchatta Elzzaabeela Aa, «Neeni Israa'eeliyaa bolla kaatiyaa gidaadde
hawaadan hanay? Denddaade ma! Wozanaappe nashetta! Iziraa'eeliyaa Naabute
woyniyaa turaa sa'aa taani new immana» yaagaaddu.
8 Hewaa diraw, machchatta Akaaba suntsan dabddaabbetuwaa Aa maatafaan
attamaade Naabutena ittippe kataman de'iyaa c'imatoonne wolk'k'aama asatoo
kiittaaddu.
9 He dabddaabbetuwaa hawaadan yaagaadde s'aafaaddu; «Itti gallassaw s'oomaa
awaayite; yaatiide asaa gidduwaan Naabuta bonchcho san utissite.
10 Laa"u patsena asatuwaa Aa sintsan utissite. He asatuu, ‹Naabute S'oossaanne
kaatiyaa boreedda yaagiide markkattanaadan ootsite. Hewaappe guyyiyaan gas'aa
kessiide, shuchchaan c'addi wod'ite› » yaagaadde s'aafaaddu.
11 Hewaa diraw, Naabutena ittippe kataman de'iyaa c'imatuunne wolk'k'aama
asatuu Elzzaabeela unttunttoo s'aafeedda dabddaabbetuwaan geeddawaadan
ootseeddino.
12 Unttunttu s'oomaa awaayiide, Naabuta asaa giddon bonchcho sa'aan
utisseeddino.
13 Hewaappe guyyiyaan laa"u patseena asatuu yiide, aakko simmi uttiide, asaa
sintsan, «Naabute S'oossaanne kaatiyaa boreedda» yaagiide wordduwaa
markkatteeddino. Naabuta katamaappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide
wod'eeddino.
14 Hewaappe guyyiyaan c'imatuu Elzzaabeelikko kiittiide, «Naabute shuchchaan
c'adettiide hayk'k'eedda» yaageeddino.
15 Naabute shuchchaan c'adettiide hayk'k'eeddawaa Elzzaabeela siso saannakka,
Akaaba, «Iziraa'eeliyaa Naabute new shaluwaan zaal"anaw is's'eedda woyniyaa turaa
sa'aa dendda baade, new akka. I ha"i pas'a baawa; hayk'k'ikichcheedda» yaagaaddu.
16 Iziraa'eeliyaa Naabute hayk'k'eeddawaa Akaabi sisiide, Naabute woyniyaa turaa
sa'aa barew akkanaw denddiide, duge beedda.
17 Hewaappe guyyiyaan Tishbbiyaa Eelaasakko Med'inaa Godaa k'aalay yiide,
18 «Samaariyaan kaateteedda Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaabana gaketanaw duge
wod'd'a. I ha"i Naabute woyniyaa turaa sa'aa akkanaw biide, yaan de'ee.

19 Neeni Aa hawaadan yaaga; ‹Med'inaa Goday neena, «Bitaniyaa wod'aade, Aa
gadiyaa new akkaada gidikkii?» yaagee› yaaga. K'aykka Aa, ‹Med'inaa Goday neena,
«Naabute suutsaa kanatuu laac'c'eedda sa'aan ne suutsaakka kanatuu laac'c'ana»
yaagee› yaaga» yaageedda.
20 Hewaappe guyyiyaan Akaabi Eelaasa, «hay ta morkkiyaw, taana
demmadigaadii?» yaageedda.
«Ee, taani neena demma digaad; ayaw gooppe, neeni Med'inaa Godaa sintsan
iitabaa ootsanaw, ne huup'iyaa nagaraw zal"aadda.
21 S'oossay neena hawaadan yaagee; ‹Sisa, taani ne bolla iitabaa ahana. Taani ne
zeretsaa d'ayssana; taani Israa'eeliyaa biittan Akaaba golliyaa asaappe ayiliyaa
gidina lo"uwaa gidina, itti attuma asinne attenan d'ok'ollana.
22 Taani ne soo asaa Nabaas'a na'aa Iyorbbaama soo asaadaaninne Akiiya na'aa
Baa'isha soo asaadan ootsana. Ayaw gooppe, neeni Israa'eeliyaa asaa nagaraa
oosissaade, taana hank'k'etsaadda› yaagee.
23 K'ay Med'inaa Goday Elzzaabeelibaa odiidde, ‹Iziraa'eela katamaa gimbbiyaa
miyiyaan kanatuu Elzzaabeelo maana› yaagee.
24 Akaaba zariyaa gideedda kataman hayk'k'iyaa oonanne kanay maana; k'ay
gas'ariyan hayk'k'iyaa oonanne saluwaa kafotuu maana» yaageedda.
25 Bare machchata Elzzaabeela dentsetsina, Med'inaa Godaa sintsan iitabaa
ootsanaw bare huup'iyaa nagaraw zal"eedda, Akaaba mala Asay ubbakka baawa.
26 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe laaggiide kesseedda
Amooretuwaadan eek'aw goynniyaawan Akaabi aad'd'iyaa sheneyiyaabaa haneedda.
27 Akaabi ha haasayaa siseedda wode, bare mayuwaa peed'iide, waaruwaa
mayyeedda; yaatiide s'oomee. Waaruwaa mayyosaanna giseedda; kayyottiidde
hametteedda.
28 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Godaa k'aalay Tishbbiyaa Eelaasakko yiide,
29 «Akaabi bare huup'iyaa ta sintsan kawushsheeddawaa be'aadii? I ta sintsan bare
huup'iyaa kawushsheedda diraw, taani ha bashshaa Aa wodiyaan ahikke. Shin taani
Aa na'aa wodiyaan Aa soo asaa bolla ha bashshaa ahana» yaageedda.

22

Timbbitiyaa Odiyaa Mikaasi Akaabaw S'oonettiyaawaa Odeedda
(2 Od. 18:2-27)

1 Sooriinne Israa'eelii olettenan heezzu laytsaa saro de'eeddino.
2 Heezzantso laytsan Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa be'anaw
beedda.
3 Israa'eeliyaa kaatii bare k'oomatoo, «Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamay
nuwaa gidiyaawaanne nuuni hanno gatsanaw he katamaa Sooriyaa kaatiyaappe
wotsi akkanaw ayinne ootsibeennawaa erikkitee?» yaageedda.
4 K'aykka I Yoosaafees'a, «Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa olanaw taananna
baanii?» yaageedda.
Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Ee, neeni olaa baanaw giigiyaa wode
awudenne, taani giigana. Ta olanchchatuu ne olanchchatuwaa mala; ta paratuukka
ne paratuwaa mala» yaageedda.
5 K'aykka Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Gidooppenne, neeni kasetaade
Med'inaa Godaa oochcha» yaageedda.
6 Israa'eeliyaa kaatii timbbitiyaa odiyaa oyddu s'eetuwaa asatuwaa ittippe
shiishshiide, «Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa olanaw boo booppoo?» yaagiide
unttuntta oochcheedda.

21:19 1 Kat. 22:38 **21:23** 2 Kat. 9:36

Unttunttu, «Ba; ayaw gooppe, S'oossay he katamaa kaatiyaa ne kushiyan aatsiide immana» yaageeddino.
7 Shin Yoosaafees'e, «Nuuni Med'inaa Godaa oochchanaw danddayiyaa timbbitiyaa odiyaa hara Asay hawaan baawee?» yaageedda.
8 Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'aw zaariide, «Nuuni Aa baggana Med'inaa Godaa oochchanaw danddayiyaa itti hara bitanii de'ee; I Yimila na'aa Mikaasa. Shin taani Aa is's'ay; ayaw gooppe, I ubbaa wodekka tawaa iitabaa odeeppe attina lo"obaa odi erenna» yaageedda.
Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Kaatii hewaadan gooppo!» yaageedda.
9 Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa kaatii bare oosanchchatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Yimila na'aa Mikaasa ellekka akkaade ya» yaageedda.
10 Israa'eeliyaa kaatiinne Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e barenttu kawutetsaa mayuwaa mayyiide, Samaariyaa katamaa geliyaa penggiyaa matan de'iyaa uddumaan barenttu kawutetsaa araatan utteeddino; Timbbitiyaa odiyaa ubbatuu unttunttu sintsan timbbitiyaa odiino.
11 Unttunttuppe ittuu, Kanaa'ina na'ay S'idik'ii birataappe kac'etuwaa giigissiide, Akaaba, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Sooretuu d'ayana gakkanaw neeni unttuntta ha kac'etuwaan k'ayc'c'ana› yaagee» yaageedda.
12 Timbbitiyaa odiyaa hara ubbatuukka, «Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa baade ola; olaadekka s'oona. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday he katamaa kaatiyaa kushiyan aatsiide immana» yaagiide odeeddino.
13 Hewaappe guyyiyaan Mikaasa s'eesanaw kiitetti beedda bitanii Aa, «Be'a, timbbitiyaa odiyaa ubbatuu itti doonaa gidiide, ‹Kaatii ha olaa s'oonana› yaagiide odeeddino. Hewaa diraw, hayyanaa ne oduukka unttunttuppe ittuwaa mala gido; neenikka lo"obaa oda» yaageedda.
14 Shin Mikaasi he bitaniyaa, «Med'inaa Goday ero! Med'inaa Goday taw odiyaawaa taani odana» yaageedda.
15 Mikaasi kaatiyaakko yeedda wode, kaatii Aa, «Mikaasaa, nuuni Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa olanaw baaneeyye booppane?» yaagiide oochcheedda.
Mikaasi kaatiyaa, «Baade ola; olaadekka s'oona. Med'inaa Goday he katamaa kaatiyaa kushiyan aatsiide immana» yaageedda.
16 Kaatii Aa, «Neeni Med'inaa Godaa suntsan tumuwaappe attina harabaa taw odennaadan taani neena aappu gede c'aak'k'etsanaw koshshii?» yaageedda.
17 I, «Israa'eeliyaa olanchchatuu ubbay hentsanchchay baynna dorssatuwaadan deriyaan laaletteeddawantta taani be'aaddi. Med'inaa Goday unttuntta, ‹Hawanttoo goday baawa. Unttunttu ubbaykka barenttu soo barenttu soo saro biino› yaagee» yaageedda.
18 Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'a, « ‹I tawaa iitabaa odeeppe attina, lo"obaa odi erenna› gaade, taani new odabeykkitaa?» yaageedda.
19 Mikaasi gujjiidekka hawaadan yaageedda; «Simmi Med'inaa Goday giyaawaa sisa! Med'inaa Goday bare kawutetsaa araatan uttina, saluwaa olanchchatuu ubbay Aa ushechchannanne haddirssaana ek'k'eeddawantta taani be'aaddi.
20 Med'inaa Goday, Akaabe Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa biide, yaan hayk'k'anaadan baletsanawe oonee? yaageedda. Ittuu hawaadan giyaa wode, haray k'ay hewaadan geedda.
21 Hewaappe guyyiyaan iita ayyaanay kesiide Med'inaa Godaa sintsan ek'k'iide, ‹Taani Aa baletsana› yaageedda.
22 «Med'inaa Goday ayyaanaa, Woota baletsani? yaageedda.

22:17 Pay. 27:17; Mat. 9:36; Mar. 6:34 **22:19** Isa. 6:1; Yob. 1:6

«Ayyaanay, ‹Taani kesa baade, aw timbbitiyaa odiyaawanttu ubbatuwaa doonaan worddotiyaa ayaana gidana› yaageedda.

«Med'inaa Goday, ‹Ee, neeni Aa baletsana; new hewe hanana. Baade baletsa› yaageedda» yaageedda.

23 Mikaasi gujjiidekka, «Hewaa diraw, Med'inaa Goday new timbbitiyaa odiyaawanttu hawanttu ubbatuwaa doonaan worddotiyaa ayaanaa wotseedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne bolla bashshaa ahanaw k'achcheeda» yaageedda.

24 Hewaappe guyyiyaan Kanaa'ina na'ay S'idik'ii shiik'iide, Mikaasa shayiyaa bak'k'iide, «Med'inaa Godaa Ayyaanay ta matappe waaniide new odanaw beedee?» yaageedda.

25 Mikaasi Aa, «Neeni k'osettanaw k'ol"o geliyaa gallassi hewaa demmana» yaageedda.

26 Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa kaatii bare olanchchatuwaappe ittuwaa azaziidde, «Mikaasa oyk'k'aade katamaa mooddiyaa Amoonawunne ta na'aa Yo'aashaw afaade imma.

27 Unttuntta, Kaatii hinttentta, ‹Ha bitaniyaa k'asho gollen k'achchiide taani saro simmana gakkanaw, guutsa ukitsaappenne haatsaappe harabaa ayaanne aw immoppite› yaagee yaaga» yaageedda.

28 Mikaasi Aa, «Tumu neeni saro simmiyaawaa gidooppe, Med'inaa Goday taanan haasayibeenna» yaageedda. K'aykka Mikaasi, «Asaw ubbaw, taani odeeddawaa akeekite» yaageedda.

Akaaba Hayk'k'uwaa
(2 Od. 18:28-34)

29 Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa kaatiinne Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa beeddino.

30 Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'a, «Taani mayuwaa laammaade, hara asaa malataade, olaw gelana; shin neeni ne kaatiyaa mayuwaa mayya» yaageedda. Israa'eeliyaa kaatii mayuwaa laammiide, hara asaa malatiide, olaw geleedda.

31 Sooriyaa kaatii bare paraa gaaretuwaa azaziyaa hattamanne laa"u asatuwaa, «Gitatina guus's'ina hara asaa oonanakka olettoppite; Israa'eeliyaa kaatiyaa s'alalana olettite» yaagiide azazeedda.

32 Paraa gaariyaa azaziyaawanttu Yoosaafees'a be'eedda wode, «Tuma hawe Israa'eeliyaa kaatiyaa» yaageeddino. Aanana olettanaw simmeeddino; Yoosaafees'e waasseedda.

33 Paraa gaaretuwaa azaziyaawanttu I Israa'eeliyaa kaatiyaa gidennawaa be'iide, Aa yederssiyaawaa aggi aggeeddino.

34 Itti bitanii c'oo bare wonddaafiyaan olanchchatuu bolla dukkiide, Israa'eeliyaa kaatiyaa olaa mayuu gaketiyaa heeraana c'addeedda. Israa'eeliyaa kaatii bare gaariyaa laaggiyaa bitaniyaa, «Gaariyaa guyye zaaraadde, taana olaa gidduwaappe kessa. Ayaw gooppe, taani iita c'achchaa c'adettakichchaad» yaageedda.

35 He gallassi olay suulliyaa wode, Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi bare paraa gaariyaa giddon zemppiide, Sooretuwaa sintsan takkeedda. Aa c'achchaa suutsay paraa gaariyaa giddo gukkina, he omarssikka I hayk'k'i basheedda.

36 Away wullanaw matishina olanchchatuu giddon, «Asay ubbay bare katamaa bare katamaa bo! Asay ubbay bare gadiyaa bare gadiyaa bo!» yaagiyaa azazuu kesseedda.

37 Hewaappe guyyiyaan unttunttu kaatiyaa Samaariyaa katamaa ahiide yaan moogeeddino.

38 Sharmus'atuu meec'ettiyaa, dagatti utteedda Samaariyaa haatsaan unttunttu
gaariyaa meec'c'eeddino. Med'inaa Goday kase haasayeedda k'aalaadankka, Aa
suutsaa kanatuu laac'c'eeddino.
39 Akaabi haneedda harabay, I ootseeddabay ubbay, danggarssaa zaaliyaan
kaatiyaa golliyaa I kees's'eeddabaynne I gimbbeedda katamatuwaabay ubbay
Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
40 Akaabi hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeedda; Aa sa'aan Aa na'ay Akaaziyaasi
kaateteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'anne
Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaziyaassa
(22:41-53; 2 Od. 20:31—21:1)

41 Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi kaateteedda oyddentso laytsan Asaa na'ay
Yoosaafees'e Yihudaan kaateteedda.
42 I kaatetiyaa wode laytsay aw hattamanne ichchesha; I Yerusaalamen laatamanne
ichcheshu laytsaa kaateteedda. Aa daaya Shiiliha naatto Azuubo geetettaw.
43 Yoosaafees'e bare aawuwaa Asaa ogiyaan ubbaan hametteedda; I he ogiyaappe
sher"i gibeenna; Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda. Gidooppenne,
goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisibeenna; Asay he gishuwaan yarshshuwaa
yarshshiyaawaanne is'aanaa c'uwayiyaawaa aggibeenna.
44 Yoosaafees'ikka Israa'eeliyaa kaatiyaanna sigetteedda.
45 Yoosaafees'e haneedda harabay, Aa minotetsaynne I oletteedda olay Yihudaa
Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
46 Goynno woga ootsiide attumawanttu attumawanttuna sharmus'iyaawantta, Aa
aawuu Asay kaateteedda wodiyaappe atteeddawantta gadiyaappe d'aysseedda.
47 He wode Eedooma biittan kaatii baawa; he biittaa suntsetteedda kaappuu
mooddeedda.
48 Ofiira gadiyaa biide wora ahanaadan Yoosaafees'e wolk'k'aama markkabatuwaa
med'd'eedda; shin he markkabatuu Ees'iyooni-Gaabiran me'eretteeddinoppe attina
ubbakka bibeykkino.
49 He wode Akaaba na'ay Akaaziyaasi Yoosaafees'a, «Ta k'oomatuu ne
k'oomatuwaanna ittippe markkabiyaan biino» yaageedda; shin Yoosaafees'e
is's'eedda.
50 Yoosaafees'e hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeedda. Bare mayza aawuwaa
Daawita Kataman moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Yoraame kaateteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaziyaasa

51 Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e kaateteedda tammanne laappuntsa laytsan Akaaba
na'ay Akaaziyaasi Israa'eeliyaa bolla Samaariyaan kaateteedda; Israa'eeliyaa bolla
laa"u laytsaa kaateteedda.
52 Akaaziyaasi Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda; bare aawuwaanne bare
daay ogiyaaninne Israa'eeliyaa asaa nagaraa oosisseedda Nabaas'a na'aa Iyorbbaama
ogiyaan hametteedda.
53 Akaaziyaasi Ba'aalaw ootseeddanne goynneedda. Aa aawuu kase
ootseeddawaadan, Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa S'oossaa I hank'k'etseedda.

Laa'entso Kaatatuwaa Mas'aafaa

Geluwaa

Kaatatuwaa Mas'aafaa laa'entsuwaa shaakuu, Kaatatuwaa Mas'aafaa koyro shaakuu ek'k'eedda sa'aappe doommiide, laa"u Israa'eeliyaa kawutetsatuwaabaa odee. Mas'aafaa laa"u waanna waanna kifiletuwaan shaakki s'eellanaw danddayeetto.

1. Kiristtoosa yeletaappe kase udduppuntso s'eetu laytsaw baggappe doommiide biide, Kiristtoosa yeletaappe kase laappun s'eetanne laatamanne itti laytsan huup'issa bagga kawutetsay kunddana gakkanaw de'iyaa laa"u kawutetsatuu taarikiyaa,
2. Israa'eeliyaa kawutetsaa kunddetsaappe biide, Kiristtoosa yeletaappe kase ichcheshu s'eetanne hosppun tammanne usuppun laytsan Kaatii Naabukadanas'oore Yerusaalame katamaa oyk'k'iide laaleedda wodiyaa gakkanaw de'iyaa Yihudaa kawutetsaa taarikiyaa. Mas'aafay Gadaalii Baabloona mooduwaa garssan Yihudaa biittaa mooddiyaawaa gideeddawaanne Yihudaa kaatii Yo'aakiine Baabloona k'asho golliyaappe kesseeddawaa k'onc'c'issi odiide, taarikiyaa wurssee.

Ha bashshaa ubbay Israa'eeliyaa bolla yaanaw danddayeeddawe Yihudaanne Israa'eeliyaa kaatetuunne Asay S'oossaw ammanettiyaa ammanatuwaa pac'isseedda gishshataassa. Yerusaalame katamay laaletteeddawenne Yihudaa asaappekka dariyaa baggay bare gadiyaappe beteeddawe, Israa'eeliyaa asaa taarikii biyaa keeshshaa laammanaadan ootseedda gaasotuwaappe waannatiyawantta.

Kaatetuu mas'aafan laa'entso gishuwaan daro eretteedda bitanii Eelaasa sa'aan timbbitiyaa odiyaawaa keseedda Elssaa'a.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Shaaketteedda Kawutetsaa *1:1—17:41*
- Nabiyaa Eelaasa *1:1—8:15*
- Yihudaanne Israa'eeliyaa Kaatetuwaa *8:16—17:4*
- Samaariyaa Kunddetsaa *17:5-41*

Yihudaa Kawutetsaa *18:1—25:30*
- Hizk'k'iyaasappe Iyoosiyaasa Gakkanaw *18:1—21:26*
- Iyoosiyaasa Ayissuwaa *22:1—23:30*
- Wurssetsaa Yihudaa Kaatetuwaa *23:31—24:20*
- Yerusaalame Kunddetsaa *25:1-30*

Shaaketteedda Kawutetsaa

(1:1—17:41)

Nabiyaa Eelaassa
(1:1—8:15)

1 Akaabi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Moo'aabe biittaa Asay Israa'eeliyaa bolla denddeedda.

2 He wode Kaatii Akaaziyaasi Samaariyaa kataman bolla pook'iyaa baranddaappe kunddiide deshetteedda. Hewaa diraw asatuwaa, «Biite; taani ha deshetsaappe pas'anentto, agganentto, Ek'iroona katamaa s'oossaa Bi'eeli-Zebuula ane taw oochchite» yaagiide kiitteedda.

3 Shin Med'ina Godaa kiitanchchay Tisbbiyaa Eelaasa hawaadan yaageedda; «Ba; pude baade, Samaariyaa kaatii kiitteedda asatuwaana gaketta. Unttuntta, ‹Hintte Ek'iroona katamaa s'oossaa Bi'eeli-Zebuula oochchanaw beeddawe, Israa'eeliyan S'oossay d'ayineeyye?› yaaga.

4 Hewaa diraw, Med'ina Goday hawaadan yaagee; ‹Kaatiyaw, neeni hayk'k'anaappe
attina, ha giseedda gisuwaappe denddakka› yaagee» yaageedda. Eelaasi biide,
unttunttoo odeedda.
5 Kiitteedda asatuu kaatiyaakko guyye simmina, I unttuntta, «Ayaw
simmeedditee?» yaagiide oochcheedda.
6 Shin unttunttu aw hawaadan yaagiide zaareeddino, «Itti bitanii nuunanna
gaketanaw yiide, Hinttena kiitteedda kaatiyaakko simmiide biite.» Aw hawaadan
yaagite «Med'ina Goday neena, ‹Ek'iroona s'oossaa Bi'eeli-Zebuula ooshissanaw neeni
asaa kiittiyaawe, Israa'eeliyan S'oossi d'ayineeyye? Hewaa diraw, neeni
hayk'k'anaappe attina, ha giseedda gisuwaappe denddakka yaagee› yaagite
yaageedda» yaageeddino.
7 Kaatii unttuntta, «Hinttenttunna gaketanaw yiide, ha yewuwaa hinttenttoo
odeedda bitanii ay mala asee?» yaagiide oochcheedda.
8 Unttunttu, «Mehiyaa isikiyaan dadetteedda kaabbaa mayyiide, bare s'eessan
dafuwaa danc'c'ee» yaagiide zaareeddino.
I, «Hewe Tisbbiyaa Eelaasa» yaageedda.
9 Hewaappe guyyiyaan, kaatii ishatamuwaa kaappuwaa Aa ishatamu
olanchchatuwaanna kiitteedda. Kaappuu deriyaa huup'iyaan utteedda Eelaasakko
pude kesiide, «S'oossaa asaw, kaatii neena, ‹Duge wod'd'a› yaagee» yaageedda.
10 Shin Eelaasi ishatamuwaa kaappoo, «Taani S'oossaa asaa gidooppe, tamay
saluwaappe wod'd'iide, neenanne ne ishatamatuwaanne mo» yaagiide zaareedda.
Tamay saluwaappe wod'd'iide, ishatamuwaa kaappuwaanne Aa ishatamatuwaanne
meedda.
11 K'ay kaatii hara ishatamu olanchchatuwaanna hara ishatamuwaa kaappuwaa
Eelaasakko kiitteedda. Ishatamuwaa kaappuu Eelaasa, «S'oossaa asaw, kaatii neena,
ellekka duge wod'd'a yaagee» yaageedda.
12 Eelaasi aw, «Taani S'oossaa asaa gidooppe, tamay saluwaappe wod'd'iide,
neenanne ne ishatamatuwaanne mo» yaageedda. S'oossaa tamay saluwaappe
wod'd'iide, ishatamuwaa kaappuwaanne Aa ishatamatuwaanne meedda.
13 K'aykka kaatii ishatamu olanchchatuwaanna hara heezzentso ishatamuwaa
kaappuwaa kiitteedda. Ishatamuwaa kaappuu pude kesiide, Eelaasa sintsan
gulbbatiide, «S'oossaa asaw, hayyanaa, taananne taananna de'iyaa ha ishatamu
asatuwaa maara! Nu shemppuwaakka hayk'k'uwaappe ashsha!
14 Tamay saluwaappe wod'd'iide, kase ishatamatuwaa kaappuwaa asaanne
unttuntta ishatamatuwaa ubbaanne meedda. Shin ha"i taana maara!» yaagiide
woosseedda.
15 Med'inaa Godaa kiitanchchay Eelaasaw, «Yayyoppa! Aanana duge wod'd'a»
yaageedda.
Eelaasi denddiide, aananna duge wod'd'eedda.
16 I kaatiyaw, «Med'inaa Goday neena hawaadan yaagee; ‹New oochchanaw
Israa'eeliyaan S'oossi d'ayinee, neeni Ek'iroona s'oossaa Bi'eeli-Zebuula oochchanaw
asaa kiitteeddawe? Neeni hawaa ootseedda diraw, hayk'k'ana! Ne giseedda
gisuwaappekka denddakka› yaagee» yaageedda.
17 Eelaasi haasayeedda Med'ina Goda k'aalaadankka Akaaziyaasi hayk'k'eedda;
Akaaziyaasaw attuma na'i baynna diraw, Aa ishay Yoraame Aa kotan kaateteedda;
hewe haneeddawe Yoosaafees'a na'ay Yoraame Yihudaan kawuteedda laa'entso
laytsaana.
18 Akaaziyaasi haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu
Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

1:8 Mat. 3:4; Mar. 1:6 **1:10** Luk'. 9:54

2

S'oossay Eelaasa Saluwaa Afeedda

1 Med'ina Goday Eelaasa gotiyaan saluwaa afanaw haniyaa wode, Eelaasinne
Elssaa'i Gelggalappe denddiide beeddino.
2 Eelaasi Elssaa'a, «Med'ina Goday taana Beeteele katamaa kiitteedda diraw,
hayyanaa neeni hawaan takkashsha» yaageedda.
Shin Elssaa'i, «Med'ina Goday ero! Ne shemppu ero! Taani neeppe shaakkettikke»
yaageedda. Unttunttukka duge Beeteele wod'd'eeddino.
3 Beeteelen de'iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu c'itay Elssaa'akko kesiide, «Med'ina
Goday hachche ne godaa neeppe shaakki afanawaa neeni eray?» yaagiide
oochcheeddino.
Elssaa'i, «Ee eray. Shin hinttenttu c'o"u giite» yaagiide zaareedda.
4 Hewaappe guyyiyaan, Eelaasi Elssaa'a, «Med'ina Goday taana Yaarikko kiitteedda
diraw, hayyanaa neeni hawaan takkashsha» yaageedda.
Shin Elssaa'i, «Med'ina Goday ero! Ne shemppu ero! Taani neeppe shaakkettikke»
yaagiide zaareedda. Hewaa diraw, unttunttu Yaarikko beeddino.
5 Yaarikkon de'iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu c'itay Elssaa'akko kesiide, «Med'ina
Goday hachche ne godaa neeppe shaakki afanawaa neeni eray?» yaagiide
oochcheeddino.
I, «Ee eray. Shin hinttenttu c'o"u giite» yaagiide zaareedda.
6 Hewaappe guyyiyaan, Eelaasi Elssaa'a, «Med'ina Goday taana Yorddaanoosa
Shaafaa kiitteedda diraw, hayyanaa neeni hawaan takkashsha» yaageedda.
Elssaa'i, «Med'ina Goday ero! Ne shemppu ero! Taani neeppe shaakkettikke»
yaageedda. Unttunttu laa"attuukka ittippe beeddino.
7 Timbbitiyaa odiyaawanttuppe ishatamu asatuu unttuntta kaalliide, Yorddaanoosa
Shaafaa gakkanaw beeddino. Eelaasinne Elssaa'i shaafaa doonaan ek'k'ide'ishshin,
timbbitiyaa odiyaawanttu unttunttuppe laafaa haakkiide ek'k'eeddinno.
8 He wode Eelaasi bare kaabbaa akkiide s'aas'iide, aan haatsaa shoc'eedda.
Haatsay yaanne haanne shaakketeedda; mela biittaa yed'd'iide pinneeddino.
9 Eelaasi Elssaa'a, «Taani neeppe aketakkichchanaappe kasetaade, new ayaa
ootsana mala koyay? Ane oda» yaageedda.
Elssaa'i, «Taani neena kochchiyaa wode, ne ayyaanay taw laa"u dakkuwaa gidana
mala, taani neena woossay» yaagiide zaareedda.
10 Elssaa'a, «Neeni metiyaa ooshaa oochchaadda. Shin taani neeppe shaaketta
saluwaa biyaa wode neeni taana s'eelliyaawaa gidooppe, hewe new hanana. Hewe
d'ayooppe hanenna» yaageedda.
11 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu ittippe haasayiiddi hamettishin, tamaa
paratuunne unttunttu goochchiyaa tamaa gaarii akeekenan puttu giide, unttunttu
laa"uwaappe gidduwaan geliide, shaakkeedda. Eelaasi gotiyaan saluwaa kesseedda.
12 Elssaa'i hewaa be'iide, «Ta aawoo, Ta aawoo! Neeni Israa'eeliyaa asaw
wolk'k'aanne gonddalle shin!» yaagiide waasseedda. Hewaappe simmiide, I Eelaasa
ubbakka be'ibeenna.
Elssaa'i hewan kayyottiide, bare mayuwaa laa"u kessiide, pooshshi oleedda.
13 Yaatiide Eelaasappe wod'd'eedda kaabbaa I dentsiide, guyye simmeedda;
Yorddaanoosa Shaafaa doonaan ek'k'eedda.
14 Eelaasappe wod'd'eedda kaabbaa akkiide, haatsaa an shoc'iide, «Med'ina Goday
Eelaasa S'oossay hak'an de'ii?» yaageedda. Elssaa'i haatsaa shoc'eedda wode, haatsay
yaanne haanne shaaketteedda; shaafaa pinneedda.

2:9 Zar. 21:17 **2:12** 2 Kat. 13:14

15 Yaarikkoppe yeedda timbbitiyaa odiyaawanttu c'itay Elssaa'a be'eedda wode,
«Eelaasa ayyaanay Elssaa'a bolla shemppeedda» yaageeddino. Unttunttu aanana
gaketanaw yiide, Aa sintsan sa'aan guufanneeddino.
16 Yaatiide unttunttu Aa, «Be'a, nuuni ne k'oomatuu ishatamu mino asatuu hawaan
de'eetto. Hayyanaa nuuni ne godaa koyanaw baana. Ooni erii, Med'ina Godaa
Ayyaanay Aa akkiide, itti deriyaa huup'iyaan woy zanggaaraa giddon
yeggeedenttonne» yaageeddino.
Elssaa'i, «Hanenna, booppite!» yaageedda.
17 Shin is's'aaddi gaanawe Aa yeellayana gakkanaw, unttunttu Aa woosiide
aggenaan is's'ina, «Biite» yaageedda. Unttunttu ishatamu beeddino. Heezzu gallassaa
koyiide, Aa demmibeeykkino.
18 Elssaa'i Yaarikkon takki de'ishshin, unttunttu aakko simmiide yiina, «Won taani
hinttentta ‹Booppite› yaagabeykkita?» yaageedda.

Elssaa'i Ootseedda Malalissiyaabatuwaa

19 Hewaappe guyyiyaan, Yaarikko kataman de'iyaa asatuu Elssaa'a, «Neeni nu
goday be'iyaawaadan ha katamay de'iyaa sa'ay lo"a. Shin haatsay iita; k'ay biittaykka
ayfena» yaageeddino.
20 I unttuntta, «Ane ooratsa keriyaan mas'iniyaa k'oliide, taw akkiide yiite»
yaagiide azazeedda; aw aheeddino.
21 Elssaa'i pulttiyaa biide, mas'iniyaa aan yeggiide, «Med'ina Goday, ‹Taani ha
haatsaa patsaad; hawaappe sintsanaw ha haatsay hayk'k'uwaassi gaaso gidenna;
biittaykka ayfanawaa› yaagee» yaageedda.
22 Elssaa'i haasayeeddawaadankka hachche gakkanaw, he haatsay s'illo gideedda.
23 Elssaa'i yaappe denddiide, pude Beeteele kesseedda. I ogiyaan biishshin, yalaga
attuma naanay katamaappe kesiide, «Laa ha huup'iyaana bo"aw, pude kesa! Laa ha
huup'iyaana bo"aw, pude kesa!» yaagiide Aa bolla k'iliic'eeddino.
24 Guyye simmi s'eelliide, unttuntta Med'ina Godaa suntsan shek'k'eedda. Yaatina
Babantsaa geetettiyaa laa"u mac'c'a do'atuu woraappe kesiide, naanatuwaappe
oytamanne laa"u yalagatuwaa puuzeretsiide wod'eeddino.
25 Elssaa'i hewaappe denddiide, K'armmeloosa Deriyaa beedda; k'ay hewaappekka
Samaariyaa simmeedda.

3

Moo'aabe Israa'eeliyaana Oleteedda

1 Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan Akaaba
na'ay Yoraame Samaariyaan Israa'eeliyaa bolla kaateteedda; I tammanne laa"u
laytsaa kaateteedda.
2 I Med'ina Godaa sintsan iitaa ootseedda. Shin bare aawuwaanne bare daay
Elzzaabeeli keeshshaa iita gidenna; ayaw gooppe, Aa aawuu ootseedda Ba'aala eek'aa
I d'ok'olleedda.
3 Gidooppenne Naabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa
I kaalleeddappe attina d'ayssibeenna.
4 Moo'aabe biittaa Kaatii Meesha'i dorssaa heemmee. I Israa'eeliyaa kaatiyaw
s'eetu sha"a bolttiboltta dorssatuwaanne s'eetu sha"a koliyaa dorssatuwaa isikiyaa
laytsan laytsan giiree.
5 Shin Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaabi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Moo'aabe
Kaatii Meesha'i Israa'eeliyaa bolla makkaleedda.
6 He wode Kaatii Yoraame Samaariyaappe kesiide, Israa'eeliyaa ubbaa
shiishsheedda.

7 K'ay Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'akko kiitaa yeddiide, «Moo'aabe kaatii ta bolla
makkaleedda; Moo'aabenna olettanaw neeni taananna baanii?» yaageedda.
Yoosaafees'e, «Ee taani baana. Taani ne mala; ta asaykka ne asaa mala; k'ay ta
paratuukka ne paratuwaa mala» yaagiide zaareedda.
8 Yoosaafees'e k'ay, «Nuuni hak'a ogiyaanna biide unttuntta olanee?» yaagiide
oochcheedda.
Kaatiyaa Yoraame, «Eedooma woran de'iyaa ogiyaanna biide olana» yaagiide
zaareedda.
9 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa kaatii, Yihudaa kaatiinne Eedooma kaatii olaw
keseeddino. Unttunttu laappun gallassaa ogiyaa yuuyyeeddawaappe guyyiyaan,
olanchchatookka unttuntta kaalleedda mehiyawukka ay haatsinne baawa.
10 He wode Israa'eeliyaa kaatii, «Aayye ana! Med'ina Goday nuuna ha heezzu
kaatetuwaa ittippe Moo'aabe kaatiyaw aatsiide Immanaw s'eeseedda» yaageedda.
11 Shin Yoosaafees'e, «Nuuni Aa baggana Med'ina Godaa oochchanaadan hawaan
timbbitiyaa odiyaawe baawee?» yaagiide oochcheedda.
Israa'eeliyaa kaatiyaa olaa gadaawatuwaappe ittuu, «Eelaasa maaddiide de'eedda
Shafaas'a na'ay Elssaa'i hawaan de'ee» yaagiide zaareedda.
12 Yoosaafees'e, «Ee, I tumu timbbitiyaa odiyaawaa» yaageedda. Hewaappe
guyyiyaan, Israa'eeliyaa kaatii, Yoosaafees'inne Eedooma kaatiinne Elssaa'akko duge
wod'd'eeddino.
13 Elssaa'i Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Taanannanne neenana ayee gatsiyaawe? Ba;
baade ne aawunne ne daayanne oochcheedda timbbitiyaa odiyaawantta oochcha»
yaageedda.
Israa'eeliyaa kaatii zaariide, «Tuytti, ayaw gooppe, ha heezzu kaatetuwaakka ittippe
Moo'aabe kaatiyaw aatsiide immanaw nuuna s'eeseeddawe Med'ina Godaattee!»
yaageedda.
14 Elssaa'i, «Taani aw ootsiyaa Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ero!
Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'a diray bayinnawaa gidintto, taani neena ayfiyaaninne
s'eellikkenne be'ikke shin.
15 Ane taw ha"i diitsaa diis's'iyaawaa ahite» yaageedda.
Diis's'iyaawe diis's'ishin, Med'ina Godaa wolk'k'ay Aa bolla wod'd'eedda.
16 Elssaa'i, «Med'ina Goday, ‹Ha mela zanggaaraa ubbaan ollaa bookkite› yaagee.
17 Ayaw gooppe, Med'ina Goday, C'arkkuwaa woy iraa be'ikkita; shin ha
bookkeedda zanggaaraan haatsay kumana; hinttenttu, hinttenttu miizzaynne
hinttenttu hara mehii ushana yaagee.
18 Hawe Med'ina Godaa sintsan laafabaa; k'ay Med'ina Goday Moo'aabakka
hinttenttoo aatsiide immana.
19 Gimbbetteedda katamatuwaanne wolk'k'aama katamatuwaa ubbaa hinttenttu
s'oonana. Lo"o mitsatuwaa ubbaakka k'ans's'ana; haatsaa pulttotuwaa
ubbatuwaakka hinttenttu barana; aradda shoyk'atuwaa ubbaa bollan shuchchaa
laaliide bayzzana» yaageedda.
20 Wonttetsa gallassi wontta yarshshuwaa yarshshiyaa wodii gakkina, Eedooma
baggana haatsay goggeedda; haatsay biittan eelleedda.
21 Moo'aabe biittaa Asay heezzu kaatetuu unttuntta olanaw yeeddawaa siseedda.
Naanay, c'imay olaa miishshaa tookkanaw danddayiyaa Asay ubbay s'eesetti yiide,
barenttu biittaa zawaa naageeddino.
22 Unttunttu wontta guuraanna denddiyaa wode, haatsaa bolla wod'd'eedda
s'alk'k'ii zo"iide, unttunttoo suutsaa malatiide beetteedda.
23 Yaatina unttunttu, «Be'ite, hawe suutsaa! Kaatetu barenttu giddon ittuu
ittuwaanna olettiide, hayk'k'i wureeddino. Moo'aabe asaw, ane biide, unttuntta
ak'uwaa k'oc'ireetto» yaageeddino.

24 Moo'aabe biittaa Asay Israa'eelatuu ak'uwaa beedda; Israa'eelatuu denddiide,
unttuntta shoc'eeddino. Unttunttu gadiyaa bollan mayyeeddino; Moo'aabe asaa
wod'eeddino.
25 Katamatuwaakka olettiide bayzzeeddino. Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan itti
itti shuchchaa akkiide, aradda shoyk'atuu ubbatuu kametana gakkanaw, unttunttu
bolla oleedda. Pultto ubbaa bariide, lo"o mitsaa ubbaakka k'ans's'eeddino.
K'iirihereesa geetettiyaa itti katamaa gimbbe s'alaalay ek'uwaan atteedda; shin
yambbarshshan oliyaa asatuu he katamaakka dooddiide shoc'eeddino.
26 Moo'aabe kaatii olay bare bolla goobeeddawaa be'eedda wode, mashshaa
danc'c'iidde laappun s'eetu asatuwaa akkeedda. Olaa gidduwaan daakkiide,
Eedooma kaatiyaakko pinnanaw denddeedda; shin aw hanennan is's'eedda.
27 Hewaappe guyyiyaan, bare sa'aan kaatetanaw de'iyaa bare bayira na'aa akkiide,
katamaa gimbbiyaa bollan taman s'uuggiide yarshsheedda. Moo'aabatuu
Israa'eelatuu bolla hank'k'uwaa suulleeddino. Yaatina Israa'eelatuu he katamaa
aggiide, barenttu gadiyaa simmeeddino.

4

Elssaa'i Itti Hiyyeesaa Am"atto Maaddeedda

1 Timbbitiyaa odiyaawanttuppe ittuwaa machchata Elssaa'akko baade, «Ne
k'oomay ta asinay hayk'k'eedda. I Med'ina Godaw yayyiyaa asaa gidiyaawaa neeni
eraasa. Shin ha"i Aa ac'oo ta naanaa laa"uwaa barew ayile kessanaw yeedda»
yaagaadde aw waassaaddu.
2 Elssaa'i iziw, «Yaatina taani new ay ootsoo? Ne son ayay de'ii? Ane taw oda»
yaageedda.
Mishirata, «Taw ne k'oomatiw itti otuwaan zayitii de'iyaawaappe attina, harabay
ayaynne baawa» yaagaaddu.
3 Elssaa'i izo, «Ba; ne shoorotuwaa ubbaappe mela ototuwaa gars's'a. Laafa
gars's'oppa.
4 Hewaappe guyyiyaan, soo gelaade, ne bollanne ne naanatuwaa bolla ifitsaa
gordda. Ototuwaa ubbaan zayitiyaa tiga; zayitii kumeedda otuwaa otuwaa itti bagga
zaara» yaageedda.
5 Mishirata baade, kariyaa bare bollanne bare naanatuwaa bolla gorddaaddu.
Unttunttu iziw ototuwaa shiishshina, Aa zayitiyaa tigetsaa oyk'k'aaddu.
6 Otuwaa ubbay kumeedda wode, mishirata bare na'aa, «Ane taw hara otuwaa
akkaade ya» yaagaaddu.
Shin na'ay zaariide, «Hari itti otuunne attibeena» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan,
zayitii goggiyaawaa aggi basheedda.
7 Mishirata simmaade baade, Elssaa'ew odaaddu. I, «Baade zayitiyaa zal"aadde, ne
ac'uwaa c'igga. Atteedawaan neeninne ne naanaynne go'ettiide de'anaw
danddayiita» yaageedda.

Elssaa'anne Shuneema Kataman De'iyaa Mishirattonne

8 Itti gallassi Elssaa'i itti dure mishirata de'iyaa Shuneema geetettiyaa katamaa
beedda. Mishirata Aa shoobbaade, k'umaa mizaaddu. He gallassaappe doommiide, I
hewaana aad'd'iyaa wode ubbaan, k'umaa maanaw I soo gelee.
9 Aa bare asinaa, «Ha ubbaa wode nu mataana aad'd'iyaa bitanii S'oossaa asaa
gidiyaawaa taani eray.
10 Hewaa diraw, ane itti guutsa kifiliyaa bolla pook'iyaan aw kees's'oytte; Aa
gidduwaan gisuwaa, araataa, s'arap'p'eezaanne s'omppiyaa wotsoytte. Hewaappe
guyyiyaan, I nuukko yeedda wode ubbaan, hewan gelana danddayee» yaagaaddu.

11 Itti gallassi Elssaa'i Shuneema katamaa yiide, bare kifiliyaa pude kesiide, yaan
shemppeedda.
12 Hewaappe guyyiyaan, bare k'oomaa Giyaaza, «Ba; he mishiratto s'eesa»
yaageedda; Giyaazi s'eesina, Aa yaade Elssaa'a sintsan ek'k'aaddu.
13 Elssaa'i Giyaaza, «Ha mishiratee ‹Neeni nu diraw, hawaa ubbaa metootaadda.
Yaatina nuuni new ay ootsanne? New nuuni biide, kaatiyaa woy ola gadaawaa
haasayissiyaabi de'ii?› yaagaadde izo oochcha» yaageedda.
Mishirata, «Taani hawaan ta asaa giddon de'ishshin, taana metiyaabay baawa»
yaagaaddu.
14 Hewaappe guyyiyaan, Elssaa'i Giyaaza, «Yaatina nuuni iziw ay ootsanee?»
yaagiide oochcheedda.
Giyaazi, «Iziw na'i baawa; I asinaykka c'imeedda» yaageedda.
15 Elssaa'i, «Mishiratto k'aykka s'eesa» yaageedda. Izo s'eeseedda; Iza yaade,
penggiyaan ek'k'aaddu.
16 Elssaa'i mishiratto, «Laytsi hannoode neeni attuma na'aa idimmana» yaageedda.
Mishirata, «Hay ta godaw, neeni S'oossaa asaa gidikkii, taw worddotoppa!»
yaagaaddu.
17 Shin Mishirata shahaaraaddu; Elssaa'i iziw odeeddawaadan laytsan he wode
attuma na'aa yelaaddu.
18 He na'ay dic'c'eedda; itti gallassi katsaa c'akkiyaa asatuwaana de'iyaa bare
aawuwaakko beedda.
19 Bare aawoo, «Woo ta huup'iyaw! Woo ta huup'iyaw!» yaageedda.
Aa aawuu itti k'oomaw, «Tookkaade Aa daayikko afa» yaagiide odeedda.
20 K'oomay na'aa akkiide, aattikko afina gallassaa seetay gakkanaw na'ay bare daay
kiwuwaan utteedda; hewaappe guyyiyaan, na'ay hayk'k'i aggeedda.
21 Mishirata na'aa pude afaade, S'oossaa asaa arssaan gisisaaddu. Yaataade Aa
bolla ifitsaa gorddaade baaddu.
22 Hewaappe guyyiyaan, bare asinaa s'eesaade, «Taani S'oossaa asaakko ellekka
baade yaana mala, k'oomatuwaappe ittuwaanne haretuwaappe ittuwaanne taw
yedda» yaagaaddu.
23 I, «Hachche aginaa s'eeruwaa gallassaa woy Sambbata gidennabaa, ayee neena
aakko afiyaawe?» yaageedda.
Aa, «Ayaynne baawa» yaagaaddu.
24 Hewaappe guyyiyaan, hariyaa kooraade, bare k'oomaw, «Hariyaa laagga! Taani
new odana gakkanaw, loddan laaggoppa» yaagaaddu.
25 Mishirata hewaappe denddaade, K'armmeloosa Deriyan de'iyaa S'oossaa
asaakko baaddu.
Elssaa'i mishirata yiyaano haakuwaan be'iide, bare k'oomaa Giyaazaw, «Be'a,
Shuneema kataman de'iyaa mishirata yaw.
26 O mokkanaw wos's'a baade, ‹Neeni saree? Ne asinay saree? Ne na'ay saree?›
yaagaadde oochcha» yaageedda.
Mishirata, «Nuuni ubbaykka sara» yaagaaddu.
27 Mishirata deriyaa bollan de'iyaa Med'ina Godaa asaakko gakkeedda wode,
hokkaade Aa gediyaa oyk'k'aaddu.
Giyaazi mishiratto digganaw shiik'eedda; shin S'oossaa bitanii Aa, «Agga! Aa
wolk'k'aama metuwaan de'aw; shin Med'inaa Goday taappe hewaa gentseedda. I
metuwaa taw odibeenna» yaageedda.

4:16 Dom. 18:14

28 Hewaappe guyyiyaan mishirata, «Ta godaw, neeni taw na'aa immanaadan taani
neena oochchaadditaa? Taani neena, ‹Taana c'oo mela k'aak'k'ayoppa›
yaagabeykkita?» yaagaaddu.
29 Elssaa'i Giyaaza, «Ne adussa mayuwaa ne sak'k'iyaan sirk'k'a; yaataade ta
gatimaa akkaade elleella, ogiyaan oonananne gakkettooppe, sarotoppa; ooninne
neena sarotooppe, zaaraadde sarotoppa. Ta gatimaa na'aa deemuwaan wotsa»
yaageedda.
30 Shin na'aa daaya, «Med'ina Goday ero! Ne shemppu ero! Taani neena yeggaade
biikke» yaagaaddu. Elssaa'i denddiide, izo kaalleedda.
31 Giyaazi unttuttuppe sintsatiide biide gatimaa na'aa deemuwaan wotseedda; shin
kooshshay woy shemppu baawa. Yaatina Giyaazi Elssaa'ena gaketanaw simmi yiide,
«Na'ay beegottibeena» yaagiide odeedda.
32 Elssaa'i soo geliide, he na'aa anhay Aa arssaan giseeddawaa be'eedda.
33 Bare bollanne na'aa bollanne kariyaa gorddiide, Med'ina Godaa woosseedda.
34 Hewaappe guyyiyaan, na'aa anhaa bolla kesiide, bare doonaa Aa doonaan, bare
ayfiyaa Aa ayfiyaan, bare kushetuwaakka Aa kushetuwaan gatsi wotsiide giseedda.
Na'aa bollay ho"eedda.
35 Elssaa'i denddiide, soo giddon yaanne haanne simeretteedda. Laa"entsuwaakka
simmiide, na'aa bolla c'ogottiide giseedda. Yaatina na'ay laappu gede
hed'd'isheeddawaappe guyyiyaan s'eelleedda.
36 Yaatina Elssaa'i Giyaaza s'eesiide, «Ane ha Shuneematto s'eesa» yaageedda.
Giyaazi izo s'eeseedda. Iza yeedda wode, Elssaa'i izo, «Ne na'aa akka» yaageedda.
37 Hewaappe guyyiyaan, mishirata Elssaa'a gediyaan kunddaade, biittan
gufannaaddu. Yaataade bare na'aa akkaade kare kesaaddu.

Hara Laa"u Malalissiyaabatuwaa

38 Elssaa'i Gelggala simmiide yeedda wode, biittay koshatti utteedda. Timbbitiyaa
odiyaawanttu c'itay Aa sintsan utti de'ishshin, I bare k'oomaa, «Wogga keriyaa taman
wotsaade, ha asatoo wos'iyaa katsaa» yaageedda.
39 Unttunttuppe ittuu santsaa malatiyaa bonc'c'etuwaa mas'iide ahanaw gade
beedda. Doliyaa gosiyaa turaa demmeedda; tookkanaw danddayiyaawaa keeshshaa
daro gosiyaa akkiide yeedda. I ayentto erennan anc'c'eedda, keriyaan yeggeedda.
40 Asatuu maana mala, wos'iyaa tigeeddino. Unttunttu wos'iyaa tushi Aa mi
be'eedda wode, «S'oossaa asoo, ha keriyaan wod'iyaabay de'ee!» yaagiide
waasseeddino. Asatuu maanaw danddayibeykkino.
41 Elssaa'i, «Yaatooppe taw d'iiliyaa akkiide yiite» yaageedda. He d'iiliyaa keriyaan
k'oliide, «Asay maanaadan wos'iyaa tigite» yaageedda. Hewaappe simmiide,
keriyaan iitabay beettibeenna.
42 Koyro gakkeedda katsaappe uuketteedda laatamu, banggaa komppuwaa, tisha
katsanna ittippe bare ogoruwaan yeggi akkiide, S'oossaa asaw ahiyaa itti bitanii
Ba'aali-Shaliisha giyaa sa'aappe yeedda. Elssaa'i bare k'oomaa, «Maanaw asaw aatsa»
yaageedda.
43 Aa k'oomay, «Taani s'eetu asaa sintsa hawaa waata aatsoo?» yaagiide
oochcheedda.
Shin Elssaa'i, «Maanaw asaw aatsa; ayaw gooppe, Med'ina Goday unttunttu miina
dokkaykka attanawaa yaagee» yaageedda.
44 Hewaa diraw, k'oomay unttunttu sintsa aatsina, unttunttu meeddino. Med'ina
Goday geeddawaadan, dokkay atteedda.

4:34 1 Kat. 17:21

5

Ni'imaana wolk'k'aama Oolluwaa Harggiyaappe Pas'eedda

1 Sooriyaa kaatiyaa olaa gadawuu Ni'imaane bare godan daroppe dosetteeddanne
bonchchetteedda asaa. Ayaw gooppe, Aa baggana Med'ina Goday Sooriyaa
olanchchatoo s'oonuwaa immeedda. Ni'imaane tooraw k'ara asa gidooppenne
wolk'k'aama Oolluwaa harggii Aa oyk'k'i utteedda.
2 Itti wode Sooriyaa biittappe omoodiyaawanttu Israa'eeliyaa gadiyaa beeddawaan,
itti guutsa naatto Israa'eeliyaappe omoodeeddino. He naatta Ni'imaana mishiratiw
k'oomaa gidaaddu.
3 He naatta bare godatto, «Ta goday Samaariyaan de'iyaa timbbitiyaa
odiyaawaanna gakketteedabaa gideerennee! Yaatintto I Aa patsana shin» yaagaaddu.
4 Ni'imaane bare godaakko biide, Israa'eeliyaappe yeedda naatta geeddawaa aw
odeedda.
5 Sooriyaa kaatii Ni'imaana, «Ba, taani Israa'eeliyaa kaatiyaw dabddaabbiyaakka
kiittana» yaagiide zaareedda. Yaatina Ni'imaane hattamu sha"a s'agaraa biraa,
usuppun sha"a work'k'aa santtimiyaanne tammu kumentsaa mayuwaa akkiide
beedda.
6 Israa'eeliyaa kaatiyaw I akkiide afeedda dabddaabbii, «Ha wolk'k'aama Oolluwaa
harggiyaappe neeni ta k'oomaa Ni'imaana patsana mala, ha dabddaabbiyaana taani
Aa neekko kiittaad» yaagiyaawaa.
7 Israa'eeliyaa kaatii dabddaabbiyaa nabbabeedda; ellekka dagammiide, bare
mayuwaa peed'iide, hawaadan yaageedda, «Taani Aa wod'anawunne patsanawunne
S'oosseeyye? Taani itti asaa Aa wolk'k'aama Oolluwaa harggiyaappe patsana mala,
ha bitanii taakko ayaw kiittii? I taananna walak'ettanaw gaasuwaa koyiyaawaa
be'ite» yaageedda.
8 S'oossaa asaa gidiyaa Elssaa'i Israa'eeliyaa kaatii bare mayuwaa peed'eeddawaa
siseedda wode, aakko asaa kiittiide, «Ne mayuwaa ayaw peed'aadii? Aa haa taakko
yedda; Israa'eeliyaan timbbitiyaa odiyaawe de'iyaawaa taani Aa erissana»
yaageedda.
9 Ni'imaane bare paratuwaanne paraa gaaretuwaa akkiide beedda; Elssaa'a karen
ek'k'eedda.
10 Elssaa'i aakko asaa kiittiide, «Ba, Yorddaanoosa Shaafaan laappu gede muuketta;
ne harggiyaappe neeni pas'ananne geeyananne» yaagiide azazeedda.
11 Shin Ni'imaane hank'k'etti denddiide, «Be'ite, taani, tumukka I taakko yi ek'k'iide,
Med'ina Godaa bare S'oossaa suntsaa s'eesiide, k'ay bare kushiyaa he s'elek'uwaa
bollan k'aatsiide, taana ha wolk'k'aama oolluwaa harggiyaappe patsee yaagaadde
k'oppaad.
12 Damask'k'o shaafatuu, Abaaninne Parifaari Israa'eeliyaan de'iyaa shaafaa
ubbaappe keekkikkinooyye? Yaatina taani unttunttun muukettaade geeya
kichchikkitaa?» yaageedda. Hank'k'ettiide, guyye simmeedda.
13 Aa kaaliyaawanttu aakko shiik'iide, «Nu aawoo, timbbitiyaa odiyaawe neeni
gitabaa ootsanaadan new odintto, won neeni ootsikkiiyye? Yaatina I neena, ‹Baade
muukettaade geeya› yaageeddabay ayaa dees'ii?» yaageeddino.
14 Yaatina I duge wod'd'iide, S'oossaa bitanii aw odeeddawaadan Yorddaanoosa
Shaafaan laappu gede muukettiide geeyeedda. Aa bollay k'eeri na'aa bollaadan
haniide pas'eedda; geeyeedda.
15 Hewaappe guyyiyaan, Ni'imaaninne aanana yeedda Asay ubbay Elssaa'akko
guyye beedda. Ni'imaane Aa sintsan ek'k'iide, «Israa'eeliyaa biittanappe attina, sa'aa

5:1 Luk'. 4:27

ubbaan S'oossi baynnawaa taani ha"i eraad. Hayyanaa ha"i taani ne k'oomay immiyaa imuwaa akka!» yaageedda.
16 Elssaa'i, «Taani aw ootsiyaa Med'ina Goday ero! Taani neeppe ayaanne akkikke» yaageedda. Elssaa'i imuwaa akkanaadan Naa'imaane woossinakka, is's'eedda.
17 Hewaappe guyyiyaan Ni'imaane, «Akkana d'ayiyaawaa gidooppe, neeni taw laa"u bak'uluwaa c'aanaa biittaa immanaadan taani neena woossay. Ayaw gooppe, taani ne k'oomay hachcheppe hini baggan s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'ina Godaw yarshshanaappe attina, hara s'oossatoo yarshshikke.
18 Shin Med'ina Goday taw ne k'oomaw ittibaa atto go. Ta kaatii Rimoona giyaa eek'aw goynnanaw geliyaa wode, taanikka Aa ajabaade gelaade goynnanaw koshshee. Med'ina Goday taw ne k'oomaw hewaa atto go» yaageedda.
19 Elssaa'i, «Saruwaan gakka!» yaageedda. Ni'imaane denddiide beedda.
I laafa zardda'iide biishshin,
20 S'oossaa asaa gideedda Elssaa'a k'oomay Giyaazi, «Ta goday Elssaa'i Sooriyaa Ni'imaana aheedawaappe ayaakka akkenan c'oo yeddeedda. Med'ina Goday ero! Taani Aa geeduwaa wos's'aade, aappe ittibaa akkana» yaagiide k'oppeedda.
21 Hewaa diraw, Giyaazi Naa'imaana kaalleedda. Bare geeduwaa wos's'iyaawaa Ni'imaane be'iide, aanana gaketanaw paraa gaariyaappe wod'd'iide, «Ayeeshsha, sara gidennee?» yaagiide oochcheedda.
22 Giyaazi, «Ayenne baawa; sara! Shin taana ta goday, ‹ «Efireema gezziyaappe timbbitiyaa odiyaawanttu zata gidiyaa laa"u wodallatuu ha"i taakko yeeddino. Hayyanaa unttunttoo heezzu sha"a s'agaraa biraanne laa"u kumentsaa mayuwaanne imma» gaade Aa oochcha› yaagiide kiitteedda» yaageedda.
23 Ni'imaane Giyaaza, «Yaatooppe hayyanaa usuppun sha"a s'agaraa biraa akka» yaageedda. Ni'imaane Giyaaza shoobbiide, he biraa laa"u k'arc'c'iitan yeggiide, laa"u kumentsaa mayuwaanna laa"u k'oomatuwaa toossiide, Giyaazappe sintsaw yeddeedda.
24 Giyaazi de'iyaa deriyaa unttunttu gakkina, biraanne mayuwaanne unttunttuppe akkiide, soo gelisseedda. Yaatiide unttuntta moyzzina, unttunttu beeddino.
25 Hewaappe guyyiyaan, soo geliide, bare godaa Elssaa'a sintsan ek'k'eedda. Elssaa'i Giyaaza, «Hak'a baad?» yaagiide oochcheedda.
Giyaazi, «Taani ne k'oomay hak'anne babeykke» yaagiide zaareedda.
26 Shin Elssaa'i zaariide, «Bitanii neenana gaketanaw paraa gaariyaappe wod'd'iyaa wode, ta ayyaanay neenana de'ee gidennee? Hawe miishshaanne mayuwaa, woy wogaraanne woyniyaa turaa sa'aa, woy dorssaa wudiyaanne miizzaa wudiyaa, woy attuma k'oomaanne mac'c'a k'oomaa akkiyaa wodeeyye?
27 Hewaa diraw, Ni'imaana oyk'k'iidda wolk'k'aama Oolluwaa harggii neenanne ne zeretsaa ubbaa med'i med'inaw oyk'k'anawaa» yaageedda. Giyaazi Elssaa'a sintsaappe kesiide biishshin, he harggii Aa oyk'k'ina, Aa galbbay shachchaadan boos's'i basheedda.

6

Haatsaa Bollan Wod'eedda Bees'iyaa Ayfiyaa

1 Timbbitiyaa odiyaawanttu c'itay Elssaa'a, «Hawaa be'a! Nuuni de'iyaa sa'ay nuuna darooppe un"ee.
2 Nuuni ubbatuukka mitsaa k'ans's'anaw Yorddaanoosa Shaafaa ane boytte. Yan nuw de'iyaa sa'aa ane kees's'oytte» yaageeddino.
Elssaa'i, «Biite» yaageedda.
3 Timbbitiyaa odiyaawanttuppe ittuu, «Hayyanaa neenikka ne k'oomatuwaanna nuunanna denddaarkkii?» yaageedda.

Elssaa'i, «Eeno baana» yaagiide zaareedda;
4 yaatiide unttunttunna ittippe beedda.
Unttunttu Yorddaanoosa gakkeedda wode, mitsaa k'ans's'uwaa doommeeddino.
5 Shin unttunttuppe ittuu mitsaa k'ans's'ishiina, bees'iyaa ayfii kessi akkiide, haatsaa giddon geleedda. He bitanii, «hay ta godaw, taani gars's'a akkeeddawaa; shin waanooshsha!» yaagiide waasseedda.
6 S'oossaa bitanii, «Hak'an geleedee?» yaagiide oochcheedda; bitanii geleedda sa'aa besseedda. Elssaa'i gatimaa k'ans's'iidde, haatsaan oleedda; bees'iyaa ayfii haatsaa bolla keseedda.
7 Hewaappe guyyiyaan, Elssaa'i bitaniyaa, «Kessaade akka» yaageedda. Bitanii bare kushiyaa yeddiide akkeedda.

Elssaa'i Sooriyaa Olanchchatuwaa K'ook'issiide Wora Kaaletseedda

8 Sooriyaa biittaa kaatii Israa'eelatuwaana olettiide de'ee. Yaateeddawe bare olaa gadaawatuwaana zorettiidde, «Taani hik'k'asan, hik'k'asan geessuwaa med'd'ana» yaageedda.
9 S'oossaa Asay Elssaa'i Israa'eeliyaa kaatiyaakko asaa kiittiide, «Sooriyaa asatuu he sa'aa duge wod'd'iyaa diraw, he sa'aanna aad'd'oppa» yaageedda.
10 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa kaatii S'oossaa bitanii malaateedda sa'aa kiittiide, yaan de'iyaa Asay naagettanaadan hassayisseedda. Kaatiyaa naagettana mala, Elssaa'i wodiyaan wodiyaan hassayisseedda.
11 Ha yewuu Sooriyaa kaatiyaa loytsi hank'k'etseedda; yaatina I bare olaa gadaawatuwaa s'eesiide, «Nu giddon Israa'eeliyaa kaatiyaa bagga gideeddawe oonentto ane taw odite» yaagiide oochcheedda.
12 Aa olaa gadaawatuwaappe ittuu, «Ta godaw, kaatiyaw, nu giddon hewaa ootsiyaawe ooninne baawa. Shin ne siiris'an de'aadde neeni haasayiyaawaa ubbaa Israa'eelan de'iyaa timbbitiyaa odiyaa Elssaa'i Israa'eeliyaa kaatiyaw odeedda» yaageedda.
13 Kaatii, «Taani asaa kiittaade Aa omooddanaadan, biide hak'an de'inttonne koyyite» yaageedda.
Guyyeppe unttunttu, «I Dootaana geetettiyaa kataman de'ee» yaagiide odeeddino.
14 Kaatii daro olanchchatuwaa paratuwaananne paraa gaaretuwaana yaa yeddeedda. He yeddeeddawanttu k'amma yiide, katamaa dooddeeddino.
15 S'oossaa asaa Elssaa'a k'oomay wonttetsa gallassi guuraanna denddiide, kare kesiyaa wode, olanchchatuu paratuwaananne paraa gaaretuwaana katamaa dooddi wotseeddino. He k'oomay, «Aayye ana nuunoo! Ta godaw, nuuni waananee?» yaagiide oochcheedda.
16 I, «Yayyoppa! Nuunana de'iyaawanttu unttunttunna de'iyaawanttuppe dariino» yaagiide zaareedda.
17 Hewaappe guyyiyaan Elssaa'i, «Abeet Med'ina Godaw, I be'anaadan Aa ayfiyaa dooyaa» yaagiide woosseedda. Med'ina Goday Elssaa'a k'oomaa ayfiyaa dooyina, Elssaa'a yuushshuwaa ubbaan de'iyaa tamaa paratuunne paraa gaaretuunne deriyaa mayyeeddawantta be'eedda.
18 Sooretuu Aa bolla yeedda wode Elssaa'i, «Ha asaa ayfiyaa k'ook'issaarikkii» yaagiide Med'ina Godaa woosseedda. Elssaa'i woosseeddawaadan Med'ina Goday unttunttu ayfiyaa k'ook'isseedda.
19 Hewaappe guyyiyaan, Elssaa'i unttuntta, «Ogii hawaa gidenna; katamaykka hawaa gidenna. Hinttenttu koyyiyaa asaa taani hinttentta bessana; taana kaallite» yaageedda. Unttuntta kaaletsiide, Samaariyaa katamaa afeedda.

20 Unttunttu Samaariyaa katamaa gelosaannakka Elssaa'i, «Abeet Med'ina Godaw,
ha asatuu s'eelanaadan unttunttu ayfiyaa dooyaa» yaageedda. Med'ina Goday
unttunttu ayfiyaa dooyina, unttunttu Samaariyaa giddon de'iyaawaa be'eeddino.
21 Israa'eeliyaa kaatii unttuntta be'eedda wode Elssaa'a, «Ta aawoo, taani unttuntta
wod'oo? Taani unttuntta wod'oo?» yaagiide oochcheedda.
22 Elssaa'i, «tuytti wod'oppa! Hawanttu attina, neeni ne mashshaaninne ne
wonddaafiyaan omoodeeddawanttakka wod'anaw bessena. Unttunttu miide
ushiidde barenttu godaakko baanaadan, ukitsaanne haatsaanne unttunttu sintsa
aatsa» yaageedda.
23 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa kaatii unttunttoo baalaa giigisseedda. Unttunttu
meeddawaappenne usheeddawaappenne guyyiyaan, I unttuntta yeddina, barenttu
godaakko simmeeddino. He wodiyaappe doommina, Sooretuu Israa'eelatuu bollan
yiyaawaa aggi basheeddino.

Samaariyaa Katamay Doodettussa

24 Hewaappe guyyiyaan, Sooriyaa Kaatii Benihadaadi bare olanchchatuwaa ubbaa
shiishshi, biide Samaariyaa katamaa dooddeedda.
25 Unttunttu dooddeedda gaasuwaan Samaariyaa kataman wolk'k'aama koshay
geleedda; itti hariyaa huup'ii hosppun tammu s'agaraa biran, laa"u s'eetu giraame
gidiyaa harap'p'etuwaa shi'ay ichcheshu s'agaraa biran zal"etteedda.
26 Israa'eeliyaa kaatii katamaa dirssaa gimbbiyaa bollanna aad'd'ishshin, itti
mishirata, «Ta godaw, kaatiyaw, taana maaddaarikkii» yaagaadde waassaaddu.
27 Kaatii izo, «Neena Med'ina Goday maaddennaan is's'ooppe, taani new
maaduwaa hak'appe demmanaw danddayayitaa? Katsaa bukkiyaa
uddumaappeeyye, woyniyaa ayfiyaa gum"iyaa sa'aappee?» yaageedda.
28 K'ay I izo, «Neeni waanaaddii?» yaagiide oochcheedda.
Mishirata zaaraadde, «Ha mishirata taana, ‹Hachchi ne na'aa maanaw akkaade ya;
k'ay wontti nuuni ta na'aa maana› yaagaaddu.
29 Hewaa diraw, ta na'aa doyssiide meedo; wonttetsa gallassi taani izo, ‹Nuuni
maanaw ne na'aa akkaade ya› yaagaad. Shin Aa bare na'aa k'osaaddu» yaagaaddu.
30 Kaatii mishirata odeeddawaa sisiide, bare mayuwaa pooshshi oleedda. Yaatiide I
gimbbiyaa bollanna aad'd'ishshin, garssa baggana I mayyeedda waaruwaa Asay
be'eedda.
31 Hewaappe guyye kaatii, «Shafaas'a na'aa Elssaa'a guuggi Aa bolla hachche
peeshooppe, S'oossi taana wod'o!» yaageedda.
32 He wode Elssaa'i bare son utteedda; c'imatuukka aanana ittippe de'iino. Kaatii
bareppe sintsaw asaa kiitteedda; shin he bitanii gakkanaw, Elssaa'i c'imatuwaa, «Ha
shemppuwaa wod'iyaawe ta k'ood'iyaa muuc'issanaw asaa kiitteeddawaa hinttenttu
be'iitee? He kiitetteeddawe yeedda wode, ifitsaa gorddiide gelissoppite. Aa godaykka
Aa kaalliide yiidde de'ee» yaageedda.
33 I c'imatuwaanna haasayishin, kiitetteeddawe aakko yeedda. Kaatiikka yiide, «Ha
metuu Med'ina Godaappe yeedda. Yaatina taani hawaappe daruwaa Med'ina Godaa
ayaw naagaytaa?» yaageedda.

7

1 Hewaappe guyye Elssaa'i, «Med'ina Godaa k'aalaa sisa! Med'ina Goday hawaadan
yaagee, Wontti hannoode heezzu kiilo giraame zarggaa d'iilii woy usuppun kiilo
giraame banggay Samaariyaa katamaa penggiyaan itti s'agaraa biran zal"etana
yaagee» yaageedda.

6:29 Zar. 28:57; Sel. 4:10

2 Kaatiyaw matattiyaa kaappuu S'oossaa asaw, «Be'a, Med'inaa Goday salotuwaa
maskkootiyaa dooyinttonne hewe hanenna» yaageedda.
Elssaa'i zaariide, «Neeni hewaa ne ayfiyaan be'ana; shin aappe ayinne maakka»
yaageedda.

Sooriyaa Olanchchatuu Beteeddino

3 Katamaa geliyaa penggiyaan wolk'k'aama Oolluwaa harggii oyk'k'eedda oyddu
asatuu de'iino. Unttunttu ittuu ittuwaa, «Nuuni hayk'k'ana gakkanaw, hawaan ayaw
gam"eetto?
4 Nuuni katamaa gelana gooppe, koshay de'iyaa diraw, nuuni yaan hayk'k'ana. K'ay
hawaan gam"ooppekka hayk'k'ana. Hewaa diraw, Sooretuwaa geessuwaa ane boytte.
Unttunttu nuuna ashshooppe attana; unttunttu wod'ooppe hayk'k'ana» yaageeddino.
5 Sa'ay k'ammeedda wode denddiide, Sooretuwaa geessuwaa beeddino. Unttunttu
biide geessuwaa gakkiyaa wode, itti asaynne yaan baawa!
6 Ayaw gooppe, S'oossay paraa gaaretuwaanne paratuwaa gurabaanne daro
olanchchatuu kooshshaa Sooriyaa asatuu sisseedda. Yaatina unttunttu ittuu ittuwaa,
«Sisite, Israa'eeliyaa kaatii nuuna olissanaw, Hiitetuwaanne Gibs'etuwaa kaatetuwaa
deriyaa k'ans's'iidde aheedda» yaageeddino.
7 Hewaa diraw, unttunttu denddiide, barenttu geessuwaa, barenttu dunkkaaniyaa,
barenttu paratuwaanne barenttu haretuwaanne ubbaa yeggi bashiide, sa'ay
k'ammeeddawaan barenttu shemppuwaa ashshanaw bak'atteedino.
8 He wolk'k'aama Oolluwaa harggii oyk'k'eedda asatuu Sooretuwaa geessuwaa
gakkiide, unttunttu dunkkaanetuwaappe ittuwaa geleeddino. Meeddinonne
usheeddinonne; k'ay biraa, work'k'aanne mayuwaa akki afiide k'osseeddino.
Laa"entsuwaa simmiide, hara dunkkaaniyaa geleeddino; aappe akkeeddawaakka
k'osseeddino.
9 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu ittuu ittuwaa, «Nuuni lo"obaa ootsibeykko.
Hachche mishiraachchuwaa gallassaa; shin nuuni c'o"u geeddo. Sa'ay wonttana
gakkanaw, c'o"u giide uttooppe, nuuni murettana. Ane ha"i ellekka biide, kaatiyaa
soy asaw odeetto» yaageeddino.
10 Hewaa diraw, unttunttu biide, katamaa penggiyaa naagiyaawantta s'eesiide,
hawaadan yaageeddino; «Nuuni Sooretuwaa geessuwaa beeddo; shin itti Asay woy
asaa kooshshaynne he sa'aan baawa. K'ashetti utteedda paratuwaa s'alaalaynne
haretuunne de'iino; k'ay unttunttu aggiide beedda dunkkaanetuukka de'iino»
yaageeddino.
11 Penggiyaa naagiyaawanttu s'eesiide, kaatiyaa soy asaw odeeddino.
12 Kaatii k'amma denddiide bare kaappatoo, «Sooretuu nuuna ootseeddawaa taani
hinttenttoo odana. Nuuni koshshatiyaawaa unttunttu eriino. Hewaa diraw, barenttu
geessuwaappe kesiide, gas'ariyan k'osettiide, unttunttu katamaappe kare kesina,
nuuni unttuntta shemppuwaanna oyk'k'iide, katamaa gelana yaagiide k'oppeeddino»
yaageedda.
13 Kaatiyaa kaappatuwaappe ittuu, hawaadan yaageedda; «Ha kataman atteeda
Asay kase hayk'k'eedda asaakka mala; hayk'k'uwaappe attena. Hewaa diraw,
haneeddabaa eranaw ane asaa dooroytte. Atteeda ichcheshu paratuwaana ane
unttunttu Sooretuu dunkkaaneeddasaa yeddoytte» yaageedda.
14 Hewaa diraw, unttunttu paray goochchiyaa laa"u gaaretuwaanne unttunttu
paratuwaanne dooreeddino. Kaatii unttuntta Sooriyaa olanchchatuu geeduwaa
yeddeedda. Kaatii toggiyaawantta, «Biide haneeddabaa be'ite» yaagiide azazeedda.
15 Unttunttu Sooretuwaa geeduwaa kaalliide, Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw
beeddino. Sooriyaa asatuu bak'atiidde oleedda mayuunne olaa miishshaynne
ogiyaan kumeedda. Kiitetti beedda asatuu guyye simmiide, kaatiyaw odeeddino.

16 Hewaappe guyyiyaan, Asay biide, Sooretuwaa geesuwaa bonk'k'eedda. Med'ina
Goday geeddawaadan heezzu kiilo giraame zarggaa d'iilii woy usuppun kiilo giraame
banggay itti s'agaraa biran zal"etteedda.
17 Kaatii barew matattiyaa kaappuwaa penggiyaa naagiyaawanttu kaappuwaa
kessiide suntseedda; shin Asay Aa penggiyaan dirs's'eedda. Kaatii Elssaa'akko beedda
wode, Elssaa'i ha kaappuwaa bolla odeeddawaadan, bitanii hayk'k'eedda.
18 Ayaw gooppe, S'oossaa Asay Elssaa'i kase kaatiyaw, «Wontta hannoode heezzu
kiilo giraame zarggaa d'iilii woy usuppun kiilo giraame banggay Samaariyaa
kataman itti s'agaraa biran zal"etanawaa» yaageedda.
19 He wode he kaappuu Elssaa'ew, «Be'a, Med'ina Goday salotuwaa maskkootiyaa
dooyinttonne hewe hanenna» yaagiide zaareedda. Elssaa'i, «Neeni hewaa ne
ayfiyaan be'ana; shin aappe ayinne maakka» yaagiide zaareedda.
20 Yaatina Elssaa'i odeeddawaadan, he bitanii Asay penggiyaan dirs's'ina
hayk'k'eedda.

8

Suneema Katamaappe Beteeda
Mac'c'a mishirata Simmaaddu

1 Elssaa'i I na'aa hayk'k'eeddawaa patseedda mishiratto itti wode, «Ne soy asaa
akkaade hawaappe ba; neeni danddayiyaa sa'aan hak'aninne gam"ashsha. Ayaw
gooppe, Med'ina Goday laappun laytsaa gam"iyaa koshaa ha gadiyaa bolla awaayi
diggeedda» yaageedda.
2 Mishirata Elssaa'i odeeddawaadan bare soy asaana baade, Piliss's'eema biittan
laappun laytsaa de'aaddu.
3 Laappuntsa laytsaa wurssetsan mishirata Piliss's'eema gadiyaappe simmaaddu.
Bare keetsaanne bare gadiyaanne oochchanaw kaatiyaakko baaddu.
4 He wode kaatii S'oossaa asaa Elssaa'a k'oomaa Giyaazana haasayiidde, «Elssaa'i
ootseedda wolk'k'aama oosuwaa ubbaa taw ane oda» yaageedda.
5 Elssaa'i hayk'k'eedda na'aa wootiide patseeddentto, Giyaazi kaatiyaw odishin,
Elssaa'i na'aa patseedda mishirata bare keetsaanne bare gadiyaanne oochchanaw
yaaddu.
Giyaazi, «Ta godaw, kaatiyaw, mishiratakka hanno; Elssaa'i hayk'k'uwaappe
patseedda I na'aykka hawaa» yaageedda.
6 Kaatii mishiratto aabaa oochchina, aw odaaddu.
Hewaa diraw, kaatii kaappuwaa s'eesiide, «Ha mishirattiwaa gideedda
ubbabaanne k'ay iza agga beedda wodiyaappe hachche gakkanaw, I gaden doliyaa
ubbabaa iziw zaara» yaagiide azazeedda.

Hazaa'eeli Benihadaada Wod'eedda

7 Elssaa'i Damask'k'o katamaa beedda; gakkiyaa wode, Sooriyaa Kaatii Benihadaadi
harggiyaawoo, «S'oossaa Asay hawaa yeedda» yaagiide odeeddino.
8 Kaatii Hazaa'eela, «Immiyaawaa oyk'k'aadde, S'oossaa asaana gaketanaw ba. Aa
baggana, ‹Taani ha harggiyaappe pas'anee?› yaagaadde Med'inaa Godaa oochcha»
yaageedda.
9 Hewaa diraw, Hazaa'eeli Damask'k'on de'iyaa dumma dumma k'ommo
murutabaappe oytamu gaaluwaan c'aani akkiide, Elssaa'ena gaketanaw beedda.
Elssaa'a sintsan ek'k'iide, «Ne na'ay Sooriyaa Kaatii Benihadaadi, ‹Taani ha
harggiyaappe pas'anee?› yaagiide, neena oochchanaadan taana neekko kiitteedda»
yaageedda.

8:1 2 Kat. 4:8-37

10 Elssaa'i Hazaa'eelaw, «Neeni baade aw, ‹Tuma neeni pas'ana› yaaga. Shin I tuma
hayk'k'anawaa taana Med'ina Goday besseedda» yaageedda.
11 Hewaappe guyyiyaan, Hazaa'eeli yeellatana gakkanaw, Elssaa'i Aa tishshi
ootsiide s'eelliide yeekkeedda.
12 Hazaa'eeli, «Ta goday ayaw yeekkii?» yaagiide oochcheedda.
Elssaa'i, «Neeni Israa'eeliyaa asaa bolla ootsana iitabaa taani eriyaa diraw yeekkay.
Unttunttu katamatuwaa neeni taman s'uuggana; unttunttu wodallatuwaa neeni
mashshaan wod'ana. K'ay unttunttu k'eeri naanatuwaakka neeni shuchchaan
mentsereetsana; unttunttu shahaara mac'c'awanttu uluwaakka neeni daakkana»
yaagiide zaareedda.
13 Hazaa'eeli zaariide, «Taani ne k'oomay, patsena laafa, hawaa mala
wolk'k'aamabaa ootsanaw waataade danddayayitaa?» yaageedda.
Elssaa'i zaariide, «Neeni Sooriyaa biittan kaatetanawaa taana Med'ina Goday
besseedda» yaageedda.
14 Hewaappe guyyiyaan, Hazaa'eeli Elssaa'eppe shaakettiide, bare godaakko
simmiide beedda. Benihadaadi Aa, «Elssaa'i neena waageedee?» yaagiide
oochcheedda.
Hazaa'eeli, «Neeni tumuppe pas'ana yaagiide taw odeedda» yaageedda.
15 Shin wonttetsa gallassi Hazaa'eeli bullukkuwaa akkiide, haatsaan yakkakkissiide,
kaatiyaa an tuc'c'eedda; kaatii hayk'k'eedda. Hazaa'eeli Aa sa'aan barew kaateteedda.

Yihudaanne Israa'eeliyaa Kaatetuwaa
(8:16—17:4)

16 Akaaba na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Yoraame kaateteedda ichcheshantso laytsan,
Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'a na'ay Yehoraame Yihudaan kaateteedda.
17 Yehoraame kaatetiyaa wode laytsay aw hattamanne laa"a; I Yerusaalamen
hosppun laytsaa kaateteedda.
18 Yehoraame Akaaba naatto machchattio akkeedda diraw, Akaaba soy Asay
hametteeddawaadankka kase Israa'eeliyaa kaatetuwaa ogiyaan I hametteedda;
Med'ina Godaa sintsankka iitabaa ootseedda.
19 Gidooppenne bare k'oomaa Daawita diraw, Med'ina Goday Yihudaa d'ayssanaw
koyyibeenna; Daawita zeretsay med'inaw kaatetanaw S'oossay hidootaa immi
wotseedda.
20 Yehoraame kaateteedda wode, Eedooma Asay Yihudaa kaatiyaa bolla
makkaliide, barenttoo kaatiyaa kaateyeeddino.
21 Hewaa diraw, Yehoraame bare paraa gaaretuwaa ubbaanna S'a'iira giyaa sa'aa
beedda. Eedooma asatuu aane Aa paraa gaaretuwaa kaappatuwaanne
dooddeeddino; shin Yehoraame k'amma denddiide, doodda duuseretsiide
aad'd'eedda. Aa olanchchatuukka bak'atiide, guyye soo simmeeddino.
22 He wodiyaappe doommiide hachche gakkanaw, Eedooma Asay Yihudaa asaw
moodettibeenna. Liibina Asay k'ay he wode makkaleedda.
23 Yehoraame haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuu
Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
24 Yehoraame hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda. Mayza aawotuwaana
Daawita Kataman moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Akaaziyaasi kaateteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Akaaziyaasa
(2 Od. 22:1-6)

25 Akaaba na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Yoraame kaateteedda tammanne laa'entso
laytsan, Yihudaa Kaatiyaa Yehoraama na'ay Akaaziyaasi Yihudaan kaateteedda.

8:13 1 Kat. 19:15 **8:19** 1 Kat. 11:36 **8:20** Dom. 27:40

26 Akaaziyaasi kaateteedda wode, laytsay aw laatamanne laa"a; I Yerusaalamen itti
laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Ataalo; Aa Israa'eeliyaa Kaatiyaa Omiraw na'aa
naatto.
27 Akaaba soy asaa ogiyaa I hametteedda; Akaaba soy Asay ootseeddawaadan,
Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda. I hewaa haneeddawe unttunttoo bolluwaa
gideedda gishshassa.
28 Akaaziyaasi Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelan de'iyaa Raamoota-Gala'aade giyaa
kataman olettanaw biidde, Akaaba na'aa Yoraamana ittippe beedda. Sooriyaa asatuu
Yoraama c'addeeddino.
29 Yoraame Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelana olettiyaa wode, Sooriyaa asatuu
c'addeedda c'achchaa patsi akkanaw Iziraa'eela katamaa simmeedda. Hewaappe
guyyiyaan, Yoraama na'ay, Yihudaa Kaatii Akaaziyaasi Akaaba na'aa Yoraame
c'adetteeddawaa oochchanaw duge Iziraa'eela katamaa beedda.

9

Iyu. Israa'eeliyaa Bolla Kaatetanaw Oketteedda

1 Timbbitiyaa odiyaa Elssaa'i timbbitiyaa odiyaawanttu c'itaappe itti bitaniyaa
s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Ne kaabbaa ne sak'k'iyaan sirk'k'aade ha s'aaruwaa
zayitiyaa akkaade, Raamoota-Gala'aade giyaa katamaa ba.
2 Gakkaade, Yoosaafees'a na'aa, Nimishaw na'aa na'aa Iya koya. Demmaade, Aa
laggetuwaappe Aa gas'aa kessaade, k'ol"o gelissa.
3 Hewaappe guyyiyaan, s'aaruwaa zayitiyaa akkaade, Aa huup'iyaan tigaadde,
‹Neena Med'ina Goday, «Neeni Israa'eeliyaa bolla kaatetanaadan taani neena Okkay»
yaagee› yaaga. Yaataade kariyaa dooyaade, bak'atappe attina, gam"oppa» yaageedda.
4 Hewaa diraw, timbbitiyaa odiyaa wodallay Raamoota-Gala'aade katamaa beedda.
5 I yaa gakkeedda wode, ola gadaawatuu ittippe zorettiyaawantta demmiide, «Olaa
gadaawaw, taani new odiyaabay de'ee» yaageedda.
Iyu, «Nu giddoppe oossi odanitee?» yaagiide oochcheedda.
Timbbitiyaa odiyaawe, «Olaa gadaawaw, new odana» yaagiide zaareedda.
6 Iyu denddiide soo gelina, timbbitiyaa odiyaawe Aa huup'iyaan zayitiyaa tigiide,
«Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay neena hawaadan yaagee, ‹Neeni Med'ina
Godaa asaa bolla, Israa'eeliyaa bolla kaatetanaadan taani neena Okkay.
7 Neeni ne goda Akaaba zariyaa d'ayssana. Ayaw gooppe, taani Elzzaabeela
gusseedda timbbitiyaa odiyaa Med'inaa Godaa k'oomatuwaa suutsaanne ta hara
k'oomatuwaa suutsaa haluwaa kessana.
8 Akaaba zariyaa ubbay d'ayana; taani Israa'eelan Akaaba zariyaappe ayiliyaa
gidina, womaannuwaa gidina, attumawaa ubbaa d'ok'ollana.
9 Akaaba zariyaa Nabaas'a na'aa Iyorbbaama zariyaadaaninne Akiiya na'aa
Baa'isha zariyaadan taani ootsana.
10 Elzzaabeelo gidooppe, Iziraa'eela goshshan izo kanatuu maana; ooninne izo
moogenna› yaagee» yaageedda. Hewaa odeeddawaappe guyyiyaan, kariyaa dooyi
yegginne wotsaa laasiisheedda.
11 Iyu bare laggetsaa gideedda olaa gadaawatuwaakko beedda wode, unttuttuppe
ittuu Aa, «Sa'ay saree? Ha gooyiyaa bitanii neekko ayaw yeeddee?» yaagiide
oochcheedda.
Iyu unttunttoo, «Ha bitaniyaanne Aa haasayaanne hinttenttu eriita» yaageedda.
12 Unttunttu, «Hawe wordduwaa. Ane neeni nuw oda» yaageeddino.
Iyu, «I taw, Med'ina Goday neena, ‹Neeni Israa'eeliyaa bolla kaatetanaadan taani
neena okkaad› yaagee yaageedda» yaageedda.

9:6 1 Kat. 19:16 **9:10** 1 Kat. 21:23

13 He wode unttunttu ellekka barenttu mayuwaa akkiide, Iyu yed'd'iide kesiyaa
detsaan wotseeddino; hiis's'iide malakataa punneeddino. Barenttu k'aalaakka
d'ok'k'u ootsiide, «Iyu kaateteedda!» yaageeddino.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yoraama Wod'eeddino

14 Yaatina Yoosaafees'a na'ay, Nimishaw na'aa na'ay Iyu Yoraama bolla
mak'etteedda. Hewe haniyaa wode, Yoraaminne Israa'eeliyaa Asay ubbay Sooriyaa
Kaatiyaa Hazaa'eelappe Gala'aaden de'iyaa Raamoota giyaa katamaa naaganaw
bidiggeeddino.
15 Shin unttunttuppekka Kaatii Yoraame Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelana
oletteedda wode, Sooriyaa gade asatuu Aa c'addeedda c'achchaa d'alettanaw
Iziraa'eela katamaa yikichcheedda.
Yaatina Iyu gadaawatuwaa, «Hinttenttu k'ofay hewaa gidooppe, ha katamaappe itti
asaynne kes biide, Iziraa'eela kataman ha oduwaa odennaadan te"ite» yaageedda.
16 Hewaappe guyyiyaan, Iyu paraa gaariyan kes uttiide, Iziraa'eela katamaa
beedda. Ayaw gooppe, Yoraame pas's'ibeenawe yaan shemppee. K'ay Yihudaa Kaatii
Akaaziyaasi Aa oochchanaw yaa duge bi utteedda.
17 Iziraa'eela katamaa gimbbiyaa bolla ek'k'iide wochchiyaawe s'eesiide, «Itti c'itay
yiyaawe taw beettee» yaageedda.
Yoraame, «Unttunttunna gakettanaadan itti paraa asaa yedda. Parawuu biide, ‹Sa'ay
saree?› yaago» yaageedda.
18 Parawuu Iyyunna gakettanaw biide, «Kaatii neena, ‹Sa'ay saree?› yaagee»
yaageedda.
Iyu, «Saroban neena gatsiyaawe baawa. Ta guyye aad'd'a taana kaala» yaagiide
zaareedda.
Yaatina wochchiyaawe kaatiyaa, «Kiitetteeddawe unttunttukko gakkeedda; shin
guyye simmibeenna» yaagiide odeedda.
19 Hewaa diraw, kaatii laa'entso paraawuwa unttunttukko kiitteedda. I
unttunttukko yiide, «Kaatii hinttentta, ‹Sa'i saree?› yaagee» yaageedda.
Iyu bitaniyaa, «Saroban neena gatsiyaawe baawa. Ta guyye aad'd'a taana kaala»
yaageedda.
20 Wochchiyaawe, «Laa"entso paraw unttunttukko gakkeedda; shin guyye zaariidde
yeenna. K'ay gaariyaa laagay Nimisha na'aa na'aa Iyu laaguwaa mala; I gooyiyaa
asaadan laaggee» yaagiide odeedda.
21 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Yoraame, «Taw paraa gaariyaa waas'ite» yaagiide
azazeedda.
Paraa gaariyaa waas'eeddino. Israa'eeliyaa Kaatii Yoraaminne Yihudaa Kaatii
Akaaziyaasi barenttu gaariyan gaariyan uttiide, Iyuna gaketanaw beeddino.
Iziraa'eeliyaa Naabute gaden Aa demmeeddino.
22 Yoraame Iya be'eedda wode, «Iyu, sa'i saree?» yaagiide oochcheedda.
Iyu, «Ne daay Elzzaabeeli eek'aa goynnaynne bitaynne hewaa keena dari
de'ishshin, sarotetsay waan de'anaw danddayii?» yaagiide zaareedda.
23 Yaatowaan Yoraame bare paraa gaariyaa guyye zaariide bak'ateedda.
Akaaziyaasa s'eesiide, «Akaaziyaasaa, hawe makkala!» yaageedda.
24 Hewaappe guyyiyaan, Iyu bare wonddaafiyaan bare kumentsaa wolk'k'aappe
dafiide, Yoraama laa"u katissaappe gidduwaan dukkeedda. Wonddaafii Aa
wozanaanna aad'd'iidde kesina, bare gaariyaa giddo kunddeedda.
25 Iyu Bidik'aara, «Yoraama dentsaade, kase Iziraa'eeliyaa Naabute gaden ola.
Nenne tanne ittippe Yoraama aawuwaa Akaaba kaalli toggiide biishshin, Med'ina
Goday Aa bolla timbbitiyaa giide odeeddawaa hassaya.

26 He wode Med'ina Goday, ‹Naabute suutsaanne Aa attumawaa naanatuwaa
suutsaa taani zino be'aaddi; hewaa ac'uwaa taani neena tumu ha gaden c'igissana›
yaageedda. Ha"i simmi Med'ina Goday geeddawaadan, Yoraama dentsaade, ha gaden
ola» yaageedda.

Yihudaa Kaatiyaa Akaaziyaasa Wod'eeddino

27 Yihudaa Kaatii Akaaziyaasi hewaa be'eedda wode, Beeti-Haggaana giyaa
katamaa bak'atiide beedda. Iyu Aa kaalliide yederssiidde, «Aakka dukkite!»
yaageedda. Unttunttu Aa kaalliide, Yibila'aama katamaa ellekka de'iyaa Guura giyaa
pudetsan Aa gaariyaa bolla dukkeeddino. Yaatina I Magido geetettiyaa katamaa
bak'atiide, yaan hayk'k'eedda.
28 Aa kaaliyaawanttu gaariyan Aa akkiide, Yerusaalame afeedino; Aa mayza
aawotuwaana Daawita Kataman moogeeddino.
29 Akaaba na'ay Yoraame kaateteedda tammanne ittentsiyaa laytsan Akaaziyaasi
Yihudaan kaateteedda.

Kaatatti Elzzaabeeli Hayk'k'uwaa

30 Hewaappe guyyiyaan, Iyu Iziraa'eela katamaa beedda. Elzzaabeela hewaa
siseedda wode, bare ayfiyaa okkaadde, bare huup'iyaakka pis'aade,
maskkootiyaanna duge ogiyaa s'eellaaddu.
31 Iyu penggiyaanna gelishin, «Laa ne godaa wod'eedda Zimiraa, hawaa saroo
yaad?» yaagaaddu.*
32 Iyu pude maskkootiyaakko s'eelliide, «Laa ta bagga gidanawe oonee? Ane
oonee?» yaageedda. Laa"u woy heezzu suntsatuu aakko s'eelleeddino.
33 Iyu, «O duge oli aggite!» yaageedda. Unttunttu izo duge oleeddino. Yaatina I
suutsay godaa bollanne paratuwaa bollanne c'ac'c'afetteedda; paratuu barenttu
gediyaan izo yed'd'eeddino.
34 Hewaappe guyyiyaan, Iyu kaatiyaa golliyaa geliide, meeddanne usheeddanne.
Yaatiide I, «Ha shek'k'etteedda mishiratto afiide moogite; ayaa giddooppene Aa
kaatiyaa na'aa» yaageedda.
35 Shin unttunttu izo mooganaw biidde, iziw guuggiyaappe, gedetuwaappenne
kushetuwaappe attina, harabaa demmibeeykkino.
36 Hewaa diraw, unttunttu simmiide, Iyuw odeeddino; I, «Med'ina Goday bare
k'oomaa Tesibbiyaa Eelaasa baggana, ‹Iziraa'eelan de'iyaa gaden Elzzaabeeli
ashuwaa kanatuu maana.
37 Atteedawekka Iziraa'eelan de'iyaa gadiyaan pitto mala gidanawaa. Hewaa diraw
ooninne, «Hanna Elzzaabeelo» gaanaw danddayenna› yaagiide odeedda k'aalay
hawaa» yaageedda.

10

Akaaba Zeretsaa Ubbaa Wod'eeddino

1 Akaabaw Samaariyaa kataman laappun tammu attuma naanay de'iino. Hewaa
diraw Iyu dabddaabbiyaa s'aafiide, he katamaa kaappatoo, c'imatoonne Akaaba
zeretsaa dichchiyaawanttoo Samaariyaa katamaa kiitteedda. He dabddaabbiyaan I,
2 «Simmi hinttenttu godaa zaratuu hinttenana de'iyaa diraw, k'ay paratuunne paraa
gaaretuu, yuushshuu gimbbetteedda katamatuunne olaa miishshatuu hinttenttoo
de'iyaa diraw, ha dabddaabbii hinttentta gakko ellekka,

9:26 1 Kat. 21:19 * **9:31** ***Zimiraa:*** Zimiri bare kaatiyaa wod'eedda. 1 Kat. 16:8-12 s'eella. **9:36** 1 Kat. 21:23

3 hinttenttu godaa naanatuwaappe itti pas'atetsaa dariyaawaa dooriide, Aa
aawuwaa kawutetsaa araatan utissite. Yaatiide hinttenttu godaa gollew olettite»
yaageedda.
4 Shin unttunttu daroppe yayyiide, «Be'ite, laa"u kaatetuu Aa sintsan ek'k'anaw
danddayibeykkino! Yaatina nuuni waan ek'k'anee?» yaageeddino.
5 Hewaa diraw, kaatiyaa gollew aawotiyaawe, katamaa kaappuu, c'imatuunne
Akaaba zeretsaa dichchiyaawanttu Iyuw hawaadan yaagiide kiitteeddino; «Nuuni ne
k'oomatuwaa; neeni giyaawaa ubbaa nuuni ootsana. Nu bolla oonanne kaateyokko.
Neena lo"eeddabaa ayaanne ootsa» yaagiide kiitteeddino.
6 Iyu unttunttoo laa'entso dabddaabbiyaa s'aafiide, «Hinttenttu ta bagga gidiide, taw
azazettanaw giigeeddawaa gidooppe, hinttenttu godaa naanaa k'ood'iyaa muuc'ite;
unttunttu guuggiyaa akkiide, wontti hannoode Iziraa'eela katamaa yiite» yaageedda.
Kaatiyaa zaratuu laappun tammatuukka barena dichchiyaa, he kataman
eretteedda asatuwaana de'iino.
7 He kaatiyaa zeretsaa dichchiyaa asatuwaakko dabddaabbii gakkeedda wode,
kaatiyaa zeretsaa laappun tammatuwaakka wod'eeddino. Unttunttu k'ood'iyaa
muuc'iide, unttunttu guuggiyaa k'un"aan k'osi aatsiide, Iziraa'eela kataman de'iyaa
Iyuw yeddeeddino.
8 Kiitetteedda asatuu, «Unttunttu kaatiyaa zaratuwaa guuggetuwaa akkiide
yeeddino» yaagiide Iyuw odeedda.
Iyu, «Wontta guura gakkanaw, katamaa geliyaa penggiyaan unttuntta laa"usan
dooriide wotsite» yaagiide azazeedda.
9 Wonttetsa gallassi guura Iyu kare kesiide, asaa ubbaa sintsan ek'k'iide, «Hinttenttu
s'illa. Ta godaa bolla mak'ettaade wod'eeddawe taana. Shin hawantta ubbaa
wod'eeddawe oonee?
10 Yaatooppe simmi Med'ina Goday Akaaba zaratuwaa bolla odeeddawaappe itti
k'aalaynne sa'aan wod'd'ennawaa hinttew erite. Ayaw gooppe, Med'ina Goday bare
k'oomaa Eelaasa baggana odeeddawaa poleedda» yaageedda.
11 Hewaa diraw, Iyu Iziraa'eelan atteeda Akaaba zeretsaa, Aa wolk'k'aama
asatuwaa, Aa laggetsatuwaanne Aa k'eesetuwaa ubbaa, aw ayaanne ashshenan wod'i
wursseedda.

Kaatiyaa Akaaziyaasa Zeretsatuwaa Ubbaa Wod'eeddino

12 Hewaappe guyyiyaan, Iyu denddiide, Samaariyaa beedda. Hentsanchchatuu
Mootsaa giyaa sa'aa gakkiidde,
13 Yihudaa kaatiyaa Akaaziyaasa dabbotuwaanna gaketteedda. I, «Hinttenttu
oonee?» yaagiide oochcheedda.
Unttunttu, «Nuuni Akaaziyaasa dabbotuwaa; nuuni kaatiyaa zaratuwaanne kaatati
Elzzaabeeli naanaanne sarotanaw beetto» yaageeddino.
14 Iyu bare asatuwaa, «Unttuntta pas'a oyk'k'ite» yaagiide azazeedda. Unttunttu
pas'a oyk'k'iide, Hentsanchchatuu Mootsan de'iyaa haatsaa ollaa matan unttuntta
oytamanne laa"atuwaakka wod'eeddino; I unttunttupe ittuwaanne ashshibeenna.
15 Iyu he sa'aappe denddi yiide, Rekaaba na'aa Yonadaabana gaketeedda. Aa
sarotsiide, «Ta k'ofaynne ne k'ofay ittuwaa. Yaatina ta bagga gidannii?» yaageedda.
Yoonadaabi, «Ee gidana» yaagiide zaareedda.
I «Ane ta kushiyaa oyk'k'a» yaageedda. Aa kushiyaa oyk'k'eeddawaa pude gaariyaa
bolla kessiide,
16 «Taananna dendda. Taani Med'ina Godaw mishettiyaawaa be'a» yaageedda. Aa
bare gaariyan utisseedda.

10:11 Hos. 1:4

17 Iyu Samaariyaa yeedda wode, Akaaba zariyaappe atteeda ubbaa wod'eedda;
Med'ina Goday Eelaasaw odeedda k'aalaadan unttuntta d'aysseedda.

Ba'aalaw Goynniyaawantta Wod'eeddino

18 Hewaappe guyyiyaan, Iyu asaa ubbaa ittippe shiishshiide, «Akaabi Ba'aalaw
guutsa keeshshaa goynneedda; shin taani aappe daro goynnana.
19 Ha"i simmi Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaa ubbatuwaa, aw goynniyaawantta
ubbatuwaanne Aa k'eesetuwaa ubbatuwaa taw s'eesiide shiishshite. Unttunttuppe
itti asaynne pac'c'ennaadan s'eellite. Ayaw gooppe, taani Ba'aalaw daro yarshshuwaa
yarshshanaw hanay. He sa'aa yeennan aggiyaa Asay pas'a de'enna» yaageedda. Shin
Iyu Ba'aalaw goynniyaawantta c'immiidde d'ayssanaw hewaa ootseedda.
20 Iyu, «Ba'aalaw goynnana gallassaa awaayite» yaageedda. Unttunttu
awaayeeddino.
21 Hewaappe guyyiyaan, Iyu Israa'eeliyaa biittaa ubbaa kiittina, Ba'aalaw
goynniyaawanttuppe itti asaynne attenan ubbatuu yeeddino; ubbaykka Ba'aala
Eek'aa golliyaa ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, k'ils's'i giide kumeeddino.
22 Iyu goynniyaawanttu mayoo aawotiyaa itti bitaniyaa, «Ba'aalaw
goynniyaawanttu ubbaw mayuwaa ahaa» yaageedda. Bitanii unttunttoo mayuwaa
aheedda.
23 Hewaappe guyyiyaan, Iyunne Rekaaba na'ay Yonadaabinne Ba'aala Eek'aa
Golliyaa geleeddino. Iyu Ba'aalaw goynniyaawantta, «Ba'aalaw goynniyaawanttuppe
attina, Med'ina Godaa k'oomatuwaappe itti asaynne hinttenttu giddon de'ooppe
s'eellite» yaageedda.
24 Hewaappe guyyiyaan, Unttunttu s'uuggiyaa yarshshotuwaanne hara
yarshshotuwaanne yarshshanaw giddo geleeddino.
Iyu Ba'aala Eek'aa golliyaappe karenna hosppun tammu asatuwaa giigissi
wotseedda. Yaatiide, «Hintteppe itti uray taani hinttenttu kushiyan wotsiyaa
asatuwaappe ittuwaa yeddooppe, Aa shemppu he uraa shemppoo gidee» yaageedda.
25 Iyu s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaawaa polosaana, naagiyaawanttanne
kaappatuwaanne, «Giddo geliide, unttuntta wod'ite. Unttunttuppe itti asaynne kessi
akkoppo» yaagiide azazeedda. Unttuntta mashshaan suppu ootsi wursseeddino.
Yaatiide naagiyaawanttunne kaappatuunne unttunttu anhaa kare oleeddino.
Hewaappe guyyiyaan, Ba'aala Eek'aa Golliyaa k'ol"o geleeddino.
26 Ba'aala Eek'aa golliyaappe eek'aa tuussatuwaa kessiide s'uuggeeddino.
27 K'aykka Ba'aalaw goynniyaa eek'aa shuchchaa kinchchereetseeddino; Ba'aala
eek'aa golliyaakka koleeddino. Yaatiide he sa'aa sheeshsha golliyaa kesseeddino;
hachche gakkanaasikka he sa'ay sheeshsha golliyaa gidiide atteedda.
28 Hewaadan ootsiide, Iyu Ba'aala Israa'eeliyaappe d'aysseedda.
29 Gidooppenne Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa
ootsiyaawaa I aggibeenna. Beeteeleninne Daanan Iyorbbaami esseedda work'k'aa
maratuwaa misiletoo I bare huup'iyaw goynneedda.
30 Hewaappe simmina, Med'ina Goday Iya, «Neeni ta sintsan likke gideeddawaa
ootsaade poleedda gishshawunne ta k'ofaan de'iyaawaa ubbaa neeni Akaaba
zaratuwaa bolla ootseedda diraw, ne zaratuu oyddentso yeletaa gakkanaw,
Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttanawantta» yaageedda.
31 Hewaa giidi uttinakka, Iyu Med'ina Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa higgiyaa bare
kumentsaa wozanaappe minisiide naagibeenna; k'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa
naanaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna.

Iyu Hayk'k'uwaa

10:29 1 Kat. 12:28-30

32 He wodiyaan Med'ina Goday Israa'eeliyaa biittaa s'untsanaw doommeedda.
Sooriyaa Kaatii Azaa'eeli Israa'eeliyaa gadiyaappe daro sa'aa s'ooneedda.
33 Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa Gala'aadenne Baasaane
biittaa ubbaa oyk'k'eedda. He biittatuu Arnnoona Shaafaa matan de'iyaa Aaro'eera
katamaappe doommiide, Roobeela gadiyaa, Gaade gadiyanne Minaase gadiyaa
gakkiino.
34 Iyu haneedda harabay, I ootseeddabay ubbaynne Aa minotetsaa ubbay
Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
35 Hewaappe guyyiyaan, Iyu hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; I
Samaariyaan moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Yo'akaazi kaateteedda.
36 Iyu Samaariyaa kataman Israa'eeliyaa gadiyaa bolla laatamanne hosppun
laytsaa kaateteedda.

11

Yihudaa Kaatatto Ataalo
(2 Od. 22:10—23:15)

1 Akaaziyaasa aata Ataala bare na'ay hayk'k'eeddawaa be'eedda wode, denddaade
kaatiyaa zariyaa ubbaa d'ayssaaddu.
2 Shin Kaatiyaa Yoraama naatta, Akaaziyaasa michchata Yihoshebaa'a,
hayk'k'anaw de'iyaa kaatiyaa naanatuwaa giddoppe Akaaziyaasa na'aa Yo'aasha
wuu'aade akkaaddu. Aane Aa d'antsiyaanonne hiis'a gollen k'osaade, Ataala
wod'enaadan ashshaadu.
3 Ataala gadiyaa mooddiyaa wode ubbaan, na'ay Yihoshebaa'i matan Med'ina
Godaa Geeshsha Golliyaan usuppun laytsaa k'osettiide de'eedda.
4 Laappuntsa laytsan Yoodaahe kaatiyaa naagiyaawanttunne kaatiyaa golliyaa
naagiyaawanttu kaappatoo kiittiide, barekko Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa
ahiseedda. Unttunttunna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'etiide, unttunttu Med'ina Godaa
Geeshsha Golliyaan c'aak'k'iseedda. Hewaappe guyyiyaan, unttunttu kaatiyaa na'aa
Yo'aasha besseedda.
5 I unttuntta, «Hinttenttu ootsanabay hawaa. Sambbatan naagoo geliyaa kaalay
gakkeedda hinttenttu heezzu c'itaappe itti c'itay kaatiyaa golliyaa naago;
6 itti c'itay Suuri giyaa penggiyaa naago; k'ay itti c'itay naagiyaawanttuppe guyye
baggana de'iyaa penggiyaa naago.
7 K'aykka Sambbatan naaguwaappe haa kesiyaa yenkko laa"u c'ugotuwaa
kumentsatu kaatiyaw Geeshsha Golliyaa naagino.
8 Ola miishshaa oyk'k'iide, kaatiyaa giddoyiide, kaatii kesiyaa wodenne geliyaa
wode ubbaan aanana ittippe de'ino. Hinttekko shiik'iyaa oonakka wod'ite»
yaageedda.
9 He kaappatuu k'eesii Yoodaahe azazeeddawaa ubbaa ootseeddino. Unttunttu
ubbaykka Sambbata gallassan naaguwaa kaalay gakkeeddawanttakka naaguwaa
kaalan poleeddawanttakka akkiide, k'eesiyaa Yoodaahekko yeeddino.
10 K'eesii Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa, beni Kaatiyaa Daawita
gonddalletuwaanne tooratuwaanne ubbaa kaappatoo immeedda.
11 Naagiyaawanttu ittuu ittuu ola miishshatuwaa barenttu kushiyan oyk'k'iide,
Geeshsha Golliyaappe haddirssa baggappe doommiide, ushechcha bagga gakkanaw,
yarshshiyaa sa'aa mataaninne Geeshsha Golliyaa matan kaatiyaa yuushshuwaan
ek'k'eeddinno.
12 Hewaappe guyyiyaan, Yoodaahe kaatiyaa na'aa kare kessiide, Aa huup'iyaan
kallachchaa wotseedda. Kawutetsaa kaaletsiyaa Higgiyaa Mas'aafaappe duuk'k'iide
ittuwaa aw immiide, okkiide kaateyeedda. Kawuunne Asay kushiyaa bak'k'iide, bare
k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Kaatii shemppu gam"o!» yaageedda.

13 Kaatata Ataala naagiyaawanttu c'abbuwaanne asaa c'abbuwaanne siseedda
wode, asaakko Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa baaddu.
14 Kaatii kase kaatetuu haniyaawaadan tuussaa matan ek'k'eeddawaa be'aaddu.
Kaappatuunne s'urumbbaa punniyaawanttu kaatiyaa matan de'iino; he biittaa Asay
ubbay nashettiidde, s'urumbbaa punnee. Ataala bare mayuwaa peed'aade, «Hawe
makkala! Hawe makkala!» yaagaadde waassaaddu.
15 K'eesii Yoodaahe olanchchatuu kaappatuwaa, «Ataalo Med'ina Godaa Geeshsha
Golliyaan wod'oppite! Izo yaananne haananne salppiide salppetuwaa gidduwaan
wotsiide, kare kessite. Izo ashshanaw kajjeeliyaa Asay de'oppe wod'ite!» yaageedda.
16 Hewaa diraw, unttunttu izo oyk'k'iide, kaatiyaa golliyaa afeedino; Paraa
Penggiyaan izo wod'eeddino.

Yoodaahe K'aalaa c'aak'uwaa Ooratseedda
(2 Od. 23:16-21)

17 Hewaappe guyyiyaan, Asay Med'ina Godaa asaa gidana mala, Yoodaahe
kaatiinne Asay Med'ina Godaanna k'aalaa c'aak'uwaa gelana mala ootseedda. K'ay
kaatiyaappenne asaappenne gidduwaankka k'aalaa c'aak'uwaa geliseedda.
18 He wode Yihudaa Asay ubbay Ba'aala Eek'aa Golliyaa biide, he golliyaa
kinchcheedda; yarshshiyaa sa'atuwaanne Aa misiletuwaa kinchchereetseedda. K'ay
Mataana giyaa Ba'aala k'eesiyaa yarshshiyaa sa'atuu sintsan wod'eeddino.
Hewaappe simmina, k'eesiyaa Yoodaahe Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan
naagiyaawantta wotseedda.
19 Barenana gadaawatuwaa, kaatiyaa naagiyaawantta, kaatiyaa golliyaa
naagiyaawanttanne Yihudaa asaa ubbaa akkina, unttunttu kaatiyaa Med'inaa Godaa
Geeshsha Golliyaappe duge ahiidde, Naagiyaawanttu Penggiyaa giyaa penggiyaa
baggana kaatiyaa Golle ittippe geleeddino. Kaatii bare kawutetsaa araatan utteedda.
20 Yaatina Yihudaa Asay ubbay nashetteedda. Ataala kaatiyaa gollen mashshaan
hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, katamaykka woppu geedda.
21 Yo'aashi kaatetiyaa wode laappun laytsaa na'aa.

12

Yihudaa Kaatiyaa Iyo'aassa
(2 Od. 24:1-16)

1 Iyu Israa'eeliyaa biittan kaateteedda laappuntsa laytsan, Iyo'aassi Yihudaan
kaateteedda; I Yerusaalamen oytamu laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay S'iibiyaa;
Aa Berssaabeha katamaappe yeedda asaa.
2 K'eesii Yoodaahe Aa tamaarisseeddanne zoreedda diraw, I de'eedda laytsaa
ubbaan Iyo'aassi Med'ina Godaa sintsan suurebaa ootseedda.
3 Gidooppenne Asay goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisibeenna; asaykka he gishuwaan
yarshshuwaa yarshshiyaawaanne is'aanaa c'uwayiyaawaa aggibeenna.
4 Iyo'aassi k'eesetuwaa s'eesiide, «Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa yiyaa geeshsha
miishshaa ubbaa shiishshite. Hewekka huup'iyaa payduwaa wode imettiyaa
miishshaanne Asay bare sheniyaan Geeshsha Golliyaw ahiyaa miishshaa.
5 Yaatooppe k'eesatuu ubbay he miishshaa ahiyaa itti itti asatuwaappe barenttoo
akkiide, Geeshsha Golliyaa giddon koletteedda sa'aa ubbaa ooratsino» yaageedda.
6 Shin Kaatii Iyo'aassi kaateteedda laatamanne heezzentso laytsi gakkanaw,
k'eesatuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsibeykkino.
7 Hewaa diraw, Kaatiyaa Iyo'aassi k'eesiyaa Yoodaahanne hara k'eesetuwaanne
s'eesiide, «Geeshsha Golliyaa giddon koletteedda sa'aa ayaw ooratsikkitee?

11:14 2 Kat. 23:3 **12:4** Kes. 30:11-16

Miishshaa Geeshsha Golliyaa ooratsanaw immiteppe attina, hinttenttoo imettiyaa shaluwaa oyk'k'oppite» yaageedda.
8 K'eesetuu, «Asaappe hara miishshaa akkokko; Geeshsha Golliyaa giddon koletteedda sa'atuwaakka ooratsokko» yaagiide giigeeddino.
9 Hewaappe guyyiyaan, k'eesiyaa Yoodaahe saas'ine ittuwaa akkiide, Aa k'um"iyaan s'oo'iyaa lukkeedda; yarshshiyaa sa'aa matan Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaasaan ushechcha baggana wotseedda. Geliyaa sa'aa naagiyaa k'eesatuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa yeedda miishshaa ubbaa saas'iniyaa giddon yeggiino.
10 Saas'iniyaa giddon daro miishshay dagatteeddawaa unttunttu be'eedda wode ubbaan, kaatiyaa s'aafiinne k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu yiino; Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa yeedda miishshaa paydiide, k'arc'c'iitatuwaan k'oliino.
11 Paydetteedda miishshaa likkiyaa ereeddawaappe guyyiyaan, Geeshsha Golliyaa oosuwaa wochchanaw suntsetteedda asatoo immiino. Unttunttu miishshaa akkiide, Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan anaas'etoonne gimbbiyaawanttoo immiino.
12 K'ay shuchchaa massiyaawanttoonne shuchchaa k'oo'iyaawanttoo k'ans's'iino. K'aykka Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsanaw sank'k'aanne shuchchaanne koshshiyaa harabatuwaa shammiino.
13 Shin Geeshsha Golliyaa yeedda miishshaappe Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaw biraa burc'c'uk'k'otuwaa, oyk'k'iyaawaa, keretuwaanne s'urumbbatuwaa woy work'k'aappenne biraappenne med'etiyaa hara geeshsha miishshatuwaa ootsanaw kessibeykkino.
14 He miishshaa ubbay Geeshsha Golliyaa ooratsiyaa asaw c'iggetiino.
15 Geeshsha Golliyaa oosuwaa wochchanaw suntsetteedda asatuwaa ooninne, «Miishshan ayaa ayaa ootseedditee?» giide oochchibeenna; ayaw gooppe, asatuu ammantsiyaawantta.
16 Bayzzuwaa dirawunne nagaraa diraw yarshshiyaa yarshshoo c'iggetiyaa miishshay k'eesatoo geleeppe attina, Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsiyaa miishshaa saas'iniyaan gelenna.

Azaa'eeli Yerusaalamo Aad'd'eeda

17 He wode Sooriyaa Kaatii Azaa'eeli biide, Gaate katamaa olettiide oyk'k'eedda. Yaatiide Yerusaalame olanaw simmeedda.
18 Shin Yihudaa Kaatii Iyo'aassi aappe kase kaateteedda Yihudaa kaatetuu Yoosaafees'e, Yoraaminne Akaaziyaasi Med'ina Godaw dummayi wotseedda miishshatuwaa, k'ay I bare huup'iyaw immeedda imotaanne Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa golliyaa miishshaa minjjiyaasan de'iyaa work'k'aa ubbaa akkeedda. Sooriyaa Kaatiyaw Azaa'eelaw yeddeedda; Azaa'eeli Yerusaalame olanawaa aggi basheedda.
19 Kaatii Iyo'aassi haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
20 Hewaappe guyyiyaan, Aa oosanchchatuu Aa bolla mak'ettiide, Siilla giyaa sa'aa afiyaa ogiyaan Miillo giyaa saan de'iyaa gollen wod'eeddino.
21 Aa Oosanchchatuu Shim"aata na'aa Yozakaaranne Shomeera na'aa Yihozabaada. Iyo'aassi Daawita Kataman bare mayza aawotuwaa duufuwaan moogetteedda; Aa sa'aan Aa na'ay Amesiyaasi kaateteedda.

13

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yo'akaaza

12:15 2 Kat. 22:7 **12:16** Wog. 7:7

1 Akaaziyaasa na'ay, Yihudaa Kaatii Iyo'aassi kaateteedda laatamanne heezzentso
laytsan, Iyu na'ay Iyo'akaazi Samaariyaa kataman Israa'eeliyaa bolla kaateteedda; I
tammanne laappun laytsaa kaateteedda.
2 Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa kaalliide,
Iyo'akaazi Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; I he nagaraa ootsiyaawaa
aggibeenna.
3 Hewaa diraw, Med'ina Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa bolla pentteedda; Med'ina
Goday unttunttu daro wodiyaw Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelawunne Aa na'aa
Benihadaadaw zaari zaariide aatsi immeedda.
4 Hewaappe guyyiyaan, Iyo'akaazi Med'ina Godaa woosseedda. Med'ina Goday aw
siseedda; ayaw gooppe, Sooriyaa kaatii Israa'eeliyaa ayaa mala iita uk'k'unnaa
uk'k'unneeddentto Med'ina Goday be'eedda.
5 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa ashshiyaawaa immeedda; unttunttu Sooriyaa
asatuwaa kushiyaappe kessi akkeeddino. Yaatiide Israa'eeliyaa Asay kasewaadankka
bare son saruwaan de'eedda.
6 Gidooppekka Israa'eeliyaa Asay Iyorbbaama soy Asay oosisseedda nagaraappe
simmibeenna; unttunttu he nagaraa ootsiyaawaa aggibeykkino. K'ay Asheero giyaa
s'oossatuu misilii Samaariyaan ek'k'o sa'aan atteedda.
7 Iyo'akaazaw ishatamu paraa asatuwaappe tammu gaaretuwaappenne, tammu
sha"a gediyaa olanchchatuwaappe attina, hara olanchchay attibeena. Ayaw gooppe,
Sooriyaa kaatii unttuntta d'aysseedda; I unttuntta uddummaan de'iyaa suullaadan
ootseedda.
8 Iyo'akaazi haneedda harabay, I ootseeddabay ubbaynne Aa minotetsaa
Israa'eeliyaa Kaatetuwaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
9 Iyo'akaazi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; Aa sa'aan Aa na'ay Iyo'aassi
kaateteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Iyo'aassa

10 Yihudaa Kaatii Iyo'aassi kaateteedda hattamanne laappuntsa laytsan, Iyosakaaza
na'ay Iyo'aassi Samaariyaan Israa'eeliyaa bolla kaateteedda; I tammanne usuppun
laytsaa kaateteedda.
11 Iyo'aassi Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Nabaas'a na'ay Iyorbbaami
Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraappe ittuwaanne ashshenan ootseedda; I he
nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna.
12 Iyo'aassi haneedda harabay, I ootseeddabay ubbaynne Yihudaa Kaatiyaa
Amesiyaasana oletteedda minotetsaa Israa'eeliyaa Kaatetuwaa taarikiyaa mas'aafan
s'aafetti utteedda.
13 Iyo'aassi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; Samaariyaan Israa'eeliyaa
kaatetuwaanna moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Iyorbbaami kaateteedda.

Elssaa'a Hayk'uwaa

14 Elssaa'i barena wod'iyaa harggiyaa harggiyaa wode, Israa'eeliyaa Kaatii Iyo'aassi
Aa be'anaw biide, «Ta aawoo; ta aawoo! Neeni Israa'eeliyaa asaw wolk'k'anne
gonddalle!» yaagiide yeekkeedda.
15 Elssaa'i, «Wonddaafiyaanne pootsatuwaa akka ya» yaageedda; aassi aheedda.
16 Hewaappe guyyiyaan, Elssaa'i Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Wonddaafiyaa giigissa
oyk'k'a» yaageedda; wonddaafiyaan I giigissi oyk'k'i de'ishshin, Elssaa'i bare
kushiyaa kaatiyaa kushiyaa bolla wotseedda.
17 «Away doliyaa bagga maskkootiyaa dooyaa» yaagina dooyeedda. Elssaa'i,
«Pootsaa wonddaafiyaan dukka» yaageedda; ikka dukkeedda. Elssaa'i, «Hawe

13:14 2 Kat. 2:12

Med'ina Godaa pootsaa! Hawe Sooriyaa asatuwaa s'ooniyaa pootsaa! Neeni Sooriyaa asatuwaa Afeek'a kataman s'oonana gakkanaw olana» yaageedda.
18 Hewaappe guyyiyaan Elssaa'i kaatiyaa, «Pootsatuwaa akka» yaagina akkeedda. Elssaa'i, «Unttunttun biittaa c'adda» yaageedda. Heezzu gede biittaa c'addiide aggi basheedda.
19 Yaatina S'oossaa Asay kaatiyaa hank'k'ettiide, «Ichcheshu gede woy usuppun gede biittaa c'addeeddawaa gidintto, neeni Sooriyaa asatuwaa s'oonaade ubbaa bayzzanawaa shin! Neeni ha"i unttuntta heezzu gede s'alala s'oonana» yaageedda.
20 Elssaa'i hayk'k'ina anhaw giigeedda gonggoluwaan wod'd'eedda.
Moo'aabe gadiyaappe olanchchatuu Israa'eeliyaa biittaa bolla laytsan laytsan doodiino.
21 Itti gallassi amareeda Israa'eeliyaa asatuu itti bitaniyaa anhaa moogiide, Moo'aabe biittaa c'itaa be'eeddino. Bitaniyaa anhaa Elssaa'a mooguwaa gonggoluwaa giddo oliide bak'atteedino. Yaatina anhay Elssaa'a mek'etsaa bolla wod'd'eedda; he man"iyaan pas'inne denddi ek'k'eedda.

Israa'eelanne Sooriyaa Giddon Denddeedda Olaa

22 Iyo'akaazi kaateteedda laytsan ubbaan Sooriyaa Kaatii Azaa'eeli Israa'eeliyaa uk'k'unneedda.
23 Shin Med'ina Goday Abrahaamena, Yisaak'ananne Yaak'oobanna c'aak'k'eteedda k'aalaa c'aak'uwaa diraw, unttunttoo keekkeedda, k'aretteeddanne k'oppeedda. Hachche gakkanawukka I unttuntta d'ayssibeenna woy bare sintsaappe diggibeenna.
24 Sooriyaa Kaatii Azaa'eeli hayk'k'ina, Aa sa'aan Aa na'ay Benihadaadi kaateteedda.
25 Hewaappe guyyiyaan, Azaa'eeli Aa aawuwaa Iyo'akaazeppe olan oyk'k'eedda katamatuwaa Yo'akaaza na'ay Yo'aassi Azaa'eela na'aa Benihadaadappe wotsi akkeedda. Iyo'aassi Aa heezzu gede s'ooniide, Israa'eeliyaa katamatuwaa zaareedda.

14

Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa
(2 Od. 25:1-24)

1 Iyo'akaaza na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Iyo'aassi kaateteedda laa'entso laytsan, Yihudaa Kaatiyaa Yo'aasha na'ay Amesiyaasi kaateteedda.
2 I kaatetiyaa wode laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yerusaalamen laatamanne udduppun laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Yiho'aadino; iza Yerusaalame asaa.
3 Amesiyaasi Med'ina Goday sintsan suurebaa ootseedda; shin Aa mayza aawuu Daawite ootseeddawaadan ootsibeenna. Ubbabaakka I bare aawuwaa Iyo'aassa k'ulleedda.
4 Asay goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayssibeenna; asaykka he gishuwaan yarshshuwaa yarshshiyaawaanne is'aanaa c'uwayiyaawaa aggibeenna.
5 Amesiyaasi kawutetsaa bare kushiyan loytsi oyk'k'eedda saannakka, kase kaatiyaa bare aawuwaa Yo'aasha wod'eedda oosanchchatuwaa wod'eedda.
6 Muse higgiyaa mas'aafan s'aafetteeddawaadan, Med'ina Goday, «Naanatuu ootseedda nagaraa diraw, aawotuwaa wod'anaw bessena; k'ay aawotuu ootseedda nagaraa dirawukka, naanaa wod'anaw bessena. Asay ubbay bare ootseedda nagaran nagaran hayk'k'anaw besse yaagiide azazeeddawaadankka, wod'eeddawanttu naanaa wod'ibeenna.»
7 Amesiyaasi Mas'ine Zanggaaraa giyaa sa'aan tammu sha"a Eedooma biittaa asaa wod'iide Selaa'a giyaa katamaakka olan oyk'k'eedda. Yok'iti'eela yaagiide suntseedda; hachche gakkanaw ha suntsan s'eesettee.

14:6 Zar. 24:16

8 Hewaappe guyyiyaan, Amesiyaasi Iyu na'aa na'aa, Iyo'akaaza na'aa, Israa'eeliyaa
kaatiyaa Iyo'aassaw asaa kiittiide, «Haaya; ane laa"u olaa gakketteetto» yaagiide
naasseedda.
9 Shin israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa hawaadan
yaageedda; «Liibaanoosan de'iyaa kinddichchu Liibaanoosan de'iyaa zigaw kiittiide,
‹Ne naatto ta na'aw imma› yaageedda. Shin Liibaanoosan de'iyaa itti do'ay hewaana
aad'd'iide, he kashiyaa yed'd'eedda.
10 Ee, neeni tumukka Eedooma biittaa asaa s'oonaadda; hewan ha"i otorettaasa.
Neeni ne s'oonuwaan nashettaadde, ne son woppu gaade utta agga. Ne bollanne ne
biittaa Yihudaa bolla metuwaanne bashshaanne ahiyaawaa ayaw dentsetsay?»
yaagiide zaareedda.
11 Shin Amesiyaasi sissaa is's'eedda. Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi
olanaw kesina, inne Yihudaa Kaatii Amesiyaasinne Yihudaan de'iyaa Beeti-Shemesha
giyaa kataman olaa gaketeeddino.
12 Israa'eeliyaa Asay Yihudaa asaa s'ooneedda; Yihudaa Asay ubbay bak'atiide, bare
soo bare soo beedda.
13 Israa'eeliyaa Kaatii Iyo'aassi Akaaziyaasa na'aa na'aa, Iyo'aassa na'aa, Yihudaa
Kaatiyaa Amesiyaasa Beeti-Shemesha kataman omoodeedda. Hewaappe guyyiyaan,
Yo'aashi Yerusaalame biide, Yerusaalame dirssaa gimbbiyaa, Efireema Penggiyaappe
biide, Zooziyaa Penggiyaa gakkanaw de'iyaa oyddu s'eetu wad'aa gideedda, sa'aa
laaleedda.
14 Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa golliyaa miishshaa
minjjiyaasan de'iyaa work'k'aa, biraanne shaluwaa ubbaa akkeedda; k'ay waabiyaw
oyk'k'etteedda asatuwaakka akkiide, Samaariyaa simmeedda.
15 Iyo'aassi haneedda harabay, I ootseeddabay, Aa minotetsaynne Yihudaa Kaatiyaa
Amesiyaasana I oletteeddabay Israa'eeliyaa Kaatetuwaa Taarikiyaa mas'aafan
s'aafetti utteedda.
16 Iyo'aassi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; I Samaariyaa kataman
Israa'eeliyaa kaatetuwaanna moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Iyorbbaami
kaateteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa Hayk'k'uwaa
(2 Od. 25:25-28)

17 Iyo'akaaza na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Iyo'aassi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan,
Iyo'aassa na'ay, Yihudaa Kaatii Amesiyaasi tammanne ichcheshu laytsaa de'eedda.
18 Amesiyaasi haneedda harabay Yihudaa Kaatetuwaa Taarikiyaa mas'aafan
s'aafetti utteedda.
19 Amesiyaasa wod'anaw Asay Yerusaalamen mak'etteedda; yaatina I Laakisha
giyaa katamaa bak'ateedda. Shin unttunttu Aa geeduwaa Laakisha katamaa asaa
kiittina, Aa yaan wod'eeddino.
20 Aa anhaa paraan c'aani ahiide, Daawita Kataman Yerusaalamen Aa mayza
aawotuwaana moogeeddino.
21 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Asay ubbay tammanne usuppun laytsaa na'aa
Ooziyaana Aa aawuwaa Amesiyaasa sa'aan kaateyeedda.
22 Aa aawuu Amesiyaasi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, I Ooziyaane Eelaata
giyaa katamaa zaaretsi kees's'iide, Yihudaan ooratseedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Laa"entso Iyorbbaama

23 Yo'aasha na'ay, Yihudaa Kaatii Amesiyaasi kaateteedda tammanne ichcheshantso
laytsan, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yo'aasha na'ay Iyorbbaami Samaariyaan kaateteedda;
I oytamanne itti laytsaa kaateteedda.

24 Iyorbbaami Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Nabaas'a na'ay
Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ubbaa ootsiyaawaa aggibeenna.
25 Gaate-Hefeeriyaa Amiitaaya na'aa timbbitiyaa odiyaa bare k'oomaa Yoonaasa
baggana Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay bare k'aalan haasayeeddawaadan,
Hamaata Pinuwaa giyaa saappe doommiide, Mas'iniyaa Abbaa gakkanaw de'iyaa
Israa'eeliyaa zawaa Yo'aasha na'ay Iyorbbaami s'ooniide zaareedda.
26 Ayaw gooppe, Israa'eelan de'iyaa Asay ubbay ayiliyaa gidina, womaannuwaa
gidina, ayaa keeshshaa tuggaa tuggateeddentto, Med'ina Goday be'eedda; unttuntta
maaddiyaabay ooninne baawa.
27 Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa suntsaa saluwaappe garssan d'ayssana
yaagibeenna. Hewaa diraw, Med'ina Goday unttuntta Iyo'aasa na'aa Iyorbbaama
baggana ashsheeda.
28 Iyorbbaami haneedda harabay, I ootseeddabay ubbay, I oletteeddawenne
Yihudaa bagga gideedda Damask'k'o katamaanne Hamaata katamaa Israa'eeliyaw
zaareeddabay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
29 Iyorbbaami hayk'k'iidde, bare mayza aawotuwaan Israa'eeliyaa kaatetuwaan
gaketeedda; Aa sa'aan Aa na'ay Zakkaraasi kaateteedda.

15

Yihudaa Kaatiyaa Ooziyaana
(2 Od. 26:1-23)

1 Israa'eeliyaa Kaatii Iyorbbaami kaateteedda laatamanne laappuntsa laytsan,
Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa na'ay Ooziyaani kaateteedda.*
2 I kaateteedda wode, laytsay aw tammanne usuppuna; I Yerusaalamen
ishatamanne laa"u laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Yikoolo; iza Yerusaalame
asaa.
3 Aa aawuu Amesiyaasi ootseeddawaadan, ikka Med'ina Godaa sintsan suurebaa
ootseedda.
4 Gidooppenne Asay goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisibeenna; he diraw yarshshuwaa
yarshshiyaawaanne is'aanaa c'uwayiyaawaa aggibeenna.
5 Med'ina Goday Ooziyaana wolk'k'aama Oolluwaa harggiyaan oytseedda;
hayk'k'ana gakkanaasikka he harggii Aa yeddibeenna diraw, dumma gollen barekka
de'eedda. He wode kaatiyaa na'ay Iyo'aataame kaatiyaa gollen de'iide, he biittaa asaa
mooddeedda.
6 Ooziyaane haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwaa
Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
7 Ooziyaane hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; Daawita Kataman bare mayza
aawotuwaana moogetteedda. Aa kotan Aa na'ay Yo'aataame kaateteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Zakkaraasa

8 Yihudaa Kaatii Ooziyaane kaateteedda hattamanne hosppuntsa laytsan,
Iyorbbaama na'ay Zakkaraasi Israa'eeliyaa asaa bolla Samaariyaa kataman
kaateteedda; I usuppun aginaa kaateteedda.
9 Aa mayza aawotuu ootseeddawaadan, ikka Med'ina Godaa sintsan iitabaa
ootseedda; Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa
ootsiyaawaa aggibeenna.
10 Hewaappe guyyiyaan, Yaabeesha na'ay Shaaluumi Zakkaraasa bolla mak'etti
denddiide, Yibila'aama giyaa saan wod'iide Aa kotan barew kaateteedda.

14:25 Yon. 1:1 * **15:1** ***Ooziyaani:*** Ibraawetsuwaan Kaatii Ooziyaane ha shemppuwaan Azaariyaa geetettee.
15:7 Isa. 6:1

11 Zakkaraasi haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa
Kaatetuwaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
12 Hawaadan haniide, Med'ina Goday Iyuw, «Ne zarii oyddentso yeletaa gakkanaw,
Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttanawaa» yaagiide odeedda k'aalay poletteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Shaaluuma

13 Yihudaa Kaatii Ooziyaane kaateteedda hattamanne udduppuntsa laytsan,
Yaabeesha na'ay Shaaluumi kaateteedda; I Samaariyaan itti aginaa kaateteedda.
14 Hewaappe guyyiyaan, Gaade na'ay Minaaheemi Tirs's'a giyaa katamaappe
Samaariyaa beedda. Samaariyaan de'iyaa Yaabeesha na'aa Shaaluuma wod'iide Aa
kotan barew kaateteedda.
15 Shaaluumi haneedda harabaynne I mak'etteedda mak'k'uu Israa'eeliyaa
Kaatetuwaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
16 He wode Minaaheemi Tirs's'a katamaappe denddiide, Tifisaaha giyaa katamaa,
kataman de'iyaa asaanne katamaa heeraan de'iyaa biittatuwaa ubbaa oleedda.
Unttunttu barenttu katamaa dirssaa penggiyaa aw dooyennan is's'eedda diraw,
Tifisaaha katamaa olettiide bayzzeedda; k'ay he kataman de'iyaa shahaara mac'c'a
asaa uluwaa ubbaa p'alk'k'i yeggeedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Minaaheema

17 Yihudaa Kaatii Ooziyaane kaateteedda hattamanne udduppuntsa laytsan, Gaade
na'ay Minaaheemi Israa'eeliyaa bolla kaateteedda; I Samaariyaan tammu laytsaa
kaateteedda.
18 I Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Nabaas'a na'ay Iyorbbaami
Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna.
19 Hewaappe guyyiyaan, Asoore gadiyaa Kaatii Tigilaati-Paleseeri Israa'eeliyaa
biittan dooddeedda. Minaheeme kawutetsan barena minisana malanne maaddana
mala, Tigilaati-Paleseeraw hattamanne oyddu sha"a kiilo giraame s'agaraa biraa
immeedda.
20 Minaaheemi he miishshaa Israa'eeliyaa asaa wolk'k'an c'igisseedda; Asoore
biittaa kaatiyaw Immanaw dure asaa ubbay ittuu ittuu ishatamu s'agaraa biraa
peed'eeddino. Hewaadan ootsina, Asoore kaatii Israa'eeliyaa biittaa aggiide, bare
gadiyaa simmeedda.
21 Minaaheemi haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu
Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
22 Minaaheemi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; Aa kotan Aa na'ay Pak'aahi
kaateteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Pak'aaha

23 Yihudaa Kaatii Ooziyaane kaateteedda ishatamantsa laytsan, Minaaheema na'ay
Pak'aahi Israa'eeliyaa bolla Samaariyaan kaateteedda; I laa"u laytsaa kaateteedda.
24 Pak'aahi Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Nabaas'a na'ay Iyorbbaami
Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna.
25 Aa ola gadaawatuwaappe ittuu, Ramaaliyaa na'ay Paak'uha giyaawe Aa bolla
mak'ettiide denddeedda. Gala'aade asaappe ishatamu attuma asaa barenana akki
biide, Samaariyaa kataman kaatiyaa gollen de'iyaa geessuwaa geleedda. Paak'uhi
Pak'aaha Arggoobaarakka Haariyaanakka ittippe wod'iide Aa kotan barew
kaateteedda.
26 Pak'aahi haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuwaa
Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Paak'uha

15:12 2 Kat. 10:30

27 Yihudaa Kaatii Ooziyaane kaateteedda ishatamanne laa'entso laytsan,
Ramaaliyaa na'ay Paak'uhi Israa'eeliyaa bolla Samaariyaan kaateteedda; I laatamu
laytsaa kaateteedda.
28 Paak'uhi Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Nabaas'a na'ay Iyorbbaami
Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna.
29 Israa'eeliyaa Kaatiyaa Paak'uha wodiyaan Asoore Kaatii Tigilaati-Paleseeri yiide
ayino, Aabeeli-Beetimaa'ika, Yaanooha, K'edeeshanne Has'oora geetettiyaa
katamatuwaa olettiide oyk'k'eedda; k'aykka Gala'aade, Galiilanne Nifttaaleema
biittatuwaa ubbaa olettiide, asaa Asoore gadiyaa omoodiide afeedda.
30 Ooziyaana na'ay Yo'aataame kaateteedda laatamantsa laytsan, Eelah na'ay
Hoshee'i Ramaaliyaa na'aa Paak'uha bolla mak'etti wod'iide Aa sa'aan barew
kaateteedda.
31 Paak'uhi haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu
Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Iyo'aataama
(2 Od. 27:1-9)

32 Ramaaliyaa na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Paak'uhi kaateteedda laa'entso laytsan,
Yihudaa Kaatiyaa Ooziyaana na'ay Iyo'aataame kaateteedda.
33 Iyo'aataame kaatetiyaa wode aw laytsay laatamanne ichchesha; I Yerusaalamen
tammanne usuppun laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Yaruusho; Yaruusha
S'aadook'a naatto.
34 Bare aawuu Ooziyaane ootseeddawaadan, Iyo'aataamikka Med'ina Godaa
sintsan suurebaa ootseedda.
35 Gidooppenne Asay goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisibeenna; he diraw
yarshshuwaa yarshshiyaawaanne is'aanaa c'uwayiyaawaa aggibeenna. Iyo'aataame
Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaa k'ommo bagga penggiyaa zaaretsiide
ootseedda.
36 Iyo'aataame haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwaa
Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
37 He wodiyaan Med'ina Goday Sooriyaa Kaatiyaa Raas'iinanne Ramaaliyaa na'aa,
Israa'eeliyaa Kaatiyaa Paak'uha Yihudaa biittaa olissanaw doommeedda.
38 Iyo'aataame hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; bare mayza aawuwaa
Daawita Kataman bare mayza aawotuwaana moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay
Akaazi kaateteedda.

16

Yihudaa Kaatiyaa Akaaza
(2 Od. 28:1-27)

1 Ramaaliyaa na'ay Paak'uhi kaateteedda tammanne laappuntsa laytsan,
Iyo'aataama na'ay Akaazi Yihudaan kaateteedda.
2 I kaatetiyaa wode laytsay aw laatama; Yerusaalamen I tammanne usuppun
laytsaa kaateteedda. Aa mayza aawuu Daawite suurebaa ootseeddawaadan, Med'ina
Godaa bare S'oossaa sintsan I suurebaa ootsibeenna.
3 I kase de'eedda Israa'eeliyaa kaatetuwaa ogiyaan hametteedda. K'ay Med'ina
Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe laaggiide kesseedda asatuu de'uwaa wogaa, he
sheneyiyaawaa k'ulliide, bare yeleedda na'aa adda taman s'uuggiide, eek'aw
yarshsheedda.
4 Akaazi Asay goynniyaa d'ok'k'a dirawunne, deretuwaa huup'iyaaninne daashsha
mitsaa ubbaa garssan yarshshuwaa yarshsheeddanne is'aanaa c'uwayeedda.

16:3 Zar. 12:31

5 Hewaappe guyyiyaan, Sooriyaa Kaatii Raas'iininne Ramaaliyaa na'ay,
Israa'eeliyaa Kaatii Paak'uhi Yerusaalame olanaw yiide dooddeeddino; shin Akaaza
s'oonanaw danddayibeykkino.
6 He wode Sooriyaa Kaatii Raas'iini Eelaata giyaa katamaa zaariide akkiide,
Yihudaa asaa laaggiide keseedda. Yaatina Eedooma asatuu Eelaata katamaa yiide,
hachche gakkanaw yaan de'iino.
7 Hewaa diraw, Akaazi Asoore Kaatiyaa Tigilaati-Paleseeraw kiitaa yeddiide, «Taani
ne na'aanne ne k'oomaa. Hayyanaa haaya; taana oliyaa Sooriyaa kaatiyaa
kushiyaappenne Israa'eeliyaa kaatiyaa kushiyaappe taana ashsha» yaageedda.
8 K'ay Akaazi Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa golliyaa miishshaa
minjjiyaasan de'iyaa biraanne work'k'aa akkiide, Asoore kaatiyaw immo ootsiide
yeddeedda.
9 Akaazi geeddawaa Asoore kaatii mayyiide, Damask'k'o katamaa olettiide
oyk'k'eedda. Asaa omoodiide, K'iira giyaa sa'aa afeedda; Kaatiyaa Raas'iinakka
wod'eedda.
10 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Akaazi Asoore Kaatiyaa Tigilaati-Paleseerana
gaketanaw Damask'k'o beedda. Damask'k'on de'iyaa yarshshiyaa sa'aa be'iide Aa
malatiyaa yarshshiyaa sa'aa kees's'ana mala, he yarshshiyaa sa'aa misiliyaanne
kees's'iyaa hanotaa k'eesiyaa Ooriyoonaw kiitteedda.
11 Hewaa diraw, Kaatii Akaazi Damask'k'oppe simmiide yaanaw, k'eesiyaa
Ooriyooni he leemisuwaa malatiyaa yarshshiyaa sa'aa giigisseedda.
12 Kaatii Damask'k'oppe simmeedda wode, yarshshiyaa sa'ay oosettiide
poletteeddawaa be"i yarshshiyaa saakko shiik'iide,
13 bare s'uuggiyaa yarshshuwaanne bare katsaa yarshshuwaa yarshsheedda. K'ay
bare ushshaa yarshshuwaa gusseedda; bare ittippetetsaa yarshshuwaa suutsaakka
yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'c'afeedda.
14 Nahaasiyaa giyaa birataappe ootsiide, Med'ina Godaw dummayi wotseedda
yarshshiyaa sa'ay ooratsa yarshshiyaa saappenne Geeshsha Golliyaappe gidduwaan
de'ee. Yaatina Akaazi he ec'a yarshshiyaa sa'aa dentsiide, bare oosisseedda ooratsa
yarshshiyaa saappe huup'issa baggana wotseedda.
15 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Akaazi k'eesiyaa Ooriyoona hawaadan yaagiide
azazeedda; «Ha wogga ooratsa yarshshiyaa sa'aa wontta s'uuggiyaa yarshshuwaa,
omarssi shiishshiyaa katsaa yarshshuwaa, kaatii shiishshiyaa s'uuggiyaa
yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaa, Asay ubbay shiishshiyaa s'uuggiyaa
yarshshuwaa, unttuntta katsaa yarshshuwaanne unttuntta ushshaa yarshshuwaa
yarshshiyaa sa'aa ootsa. Yenkko nahaasiyaappe med'etteedda yarshshiyaa sa'aa
taani taw oochchiyaa sa'aa kessana» yaageedda.
16 K'eesiyaa Ooriyooni Kaatii Akaazi azazeeddawaadan med'd'eedda.
17 Kaatii Akaazi Geeshsha Golliyaa giddon go'ettiyaa, nahaasiyaa birataappe
med'etteedda gaaretuwaa lochcha birataa k'ans's'iidde, miyyiyaappe diggiide
meec'ettiyaa keretuwaa gaaretuwaa bollaappe dentseedda. K'ay Abbaa Saaniyaa, Aa
zemppisseedda nahaasiyaa booratuwaa misiletuwaa bollappe dentsiide, shuchchaa
baasuwaa bolla wotseedda.
18 Asoore kaatiyaa diraw, Akaazi bare kawutetsaa araataa kase wotsiyaa saappe
diggeedda. K'ay aappe kase de'eedda kaatetuwaa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa
geliyaa penggiyaa gorddeedda.
19 Kaatii Akaazi haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwaa
Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

16:14 Kes. 27:1-2; 2 Od. 4:1 **16:17** 1 Kat. 7:23-39; 2 Od. 4:2-6

20 Akaazi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; Daawita Kataman bare mayza
aawotuwaana moogetteedda. Aa kotan Aa na'ay Hizk'k'iyaase kaateteedda.

17

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Hossee'a

1 Yihudaa Kaatii Akaazi kaateteedda tammanne laa'entso laytsan, Elah na'ay
Hossee'i Israa'eeliyaa bolla Samaariyaa kataman kaateteedda; I udduppun laytsaa
kaateteedda.
2 Med'ina Godaa sintsan I iitabaa ootseedda; giddooppene aappe kase de'eedda
Israa'eeliyaa kaatetuu ootseeddawaa keeshshaa iitaa ootsibeenna.
3 Asoore Kaatii Shalmman"eeseri yiide, aanana olaa gaketeedda; Hossee'i
s'oonettiide, aw giiraa giireedda.
4 Shin amareeda laytsaappe simmina, Kaatii Hossee'i Soo'i giyaa Gibs'e kaatiyaw
kiitaa yeddiide, barena maaddana mala oochcheedda. Yaatiide kasewaadan Asoore
kaatiyaw giiriyaawaa aggi basheedda. Kaatii Shalmman"eeseri hewaa sisiide, Aa
oytsiidde, k'asho golliyaa gelisseedda.

Samaariyaa Kunddetsaa
(17:5-41)

5 Hewaappe guyyiyaan, Asoore kaatii Israa'eeliyaa biittaa ubbaa bolla mayyiide,
Samaariyaa katamaa dooddeedda; heezzu laytsaa gatseedda.
6 Hossee'i kaateteedda udduppuntsa laytsan Asoore kaatii* Samaariyaa katamaa
omoodeedda. Israa'eeliyaa asaa akkiide, Asoore gadiyaa afeedda. Hewaappe kaala
unttunttu hewaa Halaaha kataman, hewaa Meedoonatuwaa katamatuwaan,
haratuwaa k'ay Gozaana biittan de'iyaa Haboora Shaafaa matan wotseedda.
7 Hawe ubbay haneeddawe, Israa'eeliyaa Asay Med'ina Godaa barenttu S'oossaa
bolla, unttunttu Gibs'eppe, Gibs'e kaatiyaa kushiyaappe kesseeddawaa bolla nagaraa
ootseedda gaasuwaana. K'ay unttunttu hara s'oossatoo goynniide,
8 Med'ina Goday unttunttu sintsaappe laaggiide kesseedda gade asatuu de'eedda
de'uwaa wogaa kaalleedda gaasuwaana. Hewaa bollakka k'ay Israa'eeliyaa kaatetuu
doommeedda iita wogaa kaalleedda gaasuwaana.
9 Israa'eeliyaa Asay Med'ina Godaa barenttu S'oossaa bolla iitabaa geeman
ootseeddino; k'eeri guutsa mootsaappe biide, wogga wolk'k'aama katamaa gakkanaw
de'iyaa gishuwaan ubbaan barenttu goynniyaa d'ok'k'a sa'aa med'd'eeddino.
10 K'ay unttunttu eek'aa shuchchatuwaanne Asheero giyaa s'oossatti misiletuwaa
deriyaa huup'iyaa ubbaaninne daashsha mitsaa ubbaa garssan esseeddino.
11 K'aykka unttunttu Med'ina Goday beni unttunttu sintsaappe laaggiide kesseedda
gade asatuu ootseeddawaadan, d'ok'k'a sa'aa ubbaan is'aanaa c'uwayeeddino.
Unttunttu Med'ina Godaa hank'k'etsiyaa iitabaa ootseeddino.
12 Med'ina Goday unttuntta, «Eek'aw goynnoppite» gi wotsina, unttunttu eek'aw
goynneeddino.
13 Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaanne Yihudaa asaa bare timbbitiyaa odiyaa
ubbatuwaa bagganannе sas'aani be'iyaa ubbatuwaa baggana, «Hinttena erite!
Hinttenttu iita ogiyaappe simmite; taani timbbitiyaa odiyaa ta k'oomatuwaa
baggana, hinttenttu aawotuu azazettanaadan immeedda higgiyan de'iyaa wogaanne
awaayuwaa ubbaa naagite» yaagi wotseedda.
14 Shin unttunttu sisennan is's'eeddino. Med'ina Godaa barenttu S'oossaa
ammanettibeenna barenttu aawotuwaadan morggiyaa miniseeddino.

16:20 Isa. 14:28 * **17:6** ***Asoore kaatii:*** I Laa"entso Sarggoona gidennaan aggena. **17:10** 1 Kat. 14:23

15 Unttunttu Aa wogaa, I unttunttu aawotuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaanne
Aa seeraa kad'eeddino. Unttunttu shufuro eek'atoo goynniide, barenttu
huup'iyawukka shufuro gideeddino.
Med'ina Goday unttuntta, «Hinttenttu yuushshuwaan de'iyaa dere asatuu
ootsiyaawaadan ootsoppite» gi wotsina is's'iide, unttunttu unttunttu de'uwaa wogaa
kaalleeddino.
16 Med'ina Godaa barenttu S'oossaa azazuwaa ubbaa aggi aggeeddino. Maraa
malatiyaa, laa"u goynniyaa misiletuwaanne Asheero giyaa s'oossatuu misiliyaa
med'd'eeddino. Saluwaan de'iyaa s'oolinttiyaa ubbaw goynneeddinonne Ba'aala
giyaa eek'aw ootseeddino.
17 Unttunttu barenttu attuma naanaanne mac'c'a naanaa taman s'uuggiide
yarshsheeddino. Kaayiyaawaanne moyttilliyaa haasayissiyaawaa doyeeddino.
Hewaadan iitabaa ootsanaw barenttu huup'iyaa zal"iidde, Med'ina Godaa
hank'k'etseeddino.
18 Hewaa diraw, Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa loytsi hank'k'etteedda; unttuntta
bare sintsaappe diggeedda. Yihudaa zariyaa s'alalay atteedda.
19 Shin Yihudaa asatuukka Med'ina Godaa barenttu S'oossaa azazuwaa
naagibeykkino; unttunttu Israa'eeliyaa Asay doommeedda de'uwaa wogaa
kaalleeddino.
20 Hewaa gaasuwaan Med'ina Goday Israa'eeliyaa zeretsaa ubbaa aggi basheedda.
I unttunttu tuggayiide, bare sintsaappe diggana gakkanaw, unttuntta
bonk'k'iyaawanttu kushiyan yeggi basheedda.
21 Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa Daawita zeretsatuwaa kawutetsaappe beni
shaakkeedda wode, Israa'eeliyaa Asay Nabaas'a na'aa Iyorbbaama barenttoo
kaateyeeddino. Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Med'ina Godaa
kaallennaadan Iyorbbaami diggeedda; I unttuntta wolk'k'aama nagaraa oosisseedda.
22-23 Med'ina Goday timbbitiyaa odiyaa bare k'oomatuwaa ubbatuwaa baggana
kase odi wotseeddawaadan, bare sintsaappe diggana gakkanaw, Israa'eeliyaa Asay
Iyorbbaami ootseedda nagaraa ubbaa ootseedda. Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Asay
barenttu yeletteedda gadiyaappe omoodettiide, Asoore gadiyaa beeddino; unttunttu
hanno gakkanaasikka yaan de'iino.

Asooretuu Israa'eeliyaa Gadiyaan Utteeddino

24 Hewaappe guyyiyaan, Asoore kaatii Baabloone biittan de'iyaa Kuuta, Iiwa,
Hamaatanne Safariwayma geetettiyaa katamatuwaan de'iyaa asaa ahiide
Israa'eeliyaa asaa sa'aan Samaariyaa katamatuwaan wotseedda. Unttunttu he
katamatuwaa laattiide, unttunttun de'eeddino.
25 Unttunttu koyro yaan de'ussaa doommeedda wode, Med'ina Godaw
goynnibeeykkino. Hewaa gaasuwaan Med'ina Goday unttunttu giddo gaammotuwaa
yeddeedda; gaammotuu unttunttu giddoppe amareedawantta mentsereetsiide
wod'eeddino.
26 Yaatina Asoore kaatiyaa, «Neeni dentsa afaade Samaariyaa katamatuwaan
wotseedda Asay he biittaa s'oossaa wogaa erenna. Erennawaa gaasuwaan I
unttuntta mentsereetsi wod'iyaa gaammotuwaa unttunttu bolla yeddeedda» yaagiide
odeeddino.
27 Asoore kaatii, «Hinttenttu Samaariyaappe omoodiide aheedda k'eesetuwaappe
ittuwaa zaariide, yaa yeddite. I yaan de'iide, he biittaa s'oossaa wogaa unttuntta
tamaarisso» yaagiide azazeedda.
28 Hewaa diraw, Samaariyaappe omoodiide afeedda k'eesetuwaappe ittuu
Beeteelen de'anaw yeedda; Med'ina Godaw goynniyaa wogaa unttuntta
tamaarisseedda.

17:16 1 Kat. 12:28 **17:17** Zar. 18:10

29 Gidooppenne Samaariyaa yiide utteedda Asay barew goynniyaa eek'aa
misiletuwaa bare de'iyaa sa'aan de'iyaa sa'aan med'd'eedda. Samaariyaa Asay
kees's'eedda goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan wotseedda.
30 Hewaa maaran Baabloone Asay Sukkoti-Banooba giyaa eek'aa misiletuwaa
med'd'eedda. Kuuta Asay Nerggaala giyaa eek'aa misiletuwaa med'd'eedda. Hamaata
Asay k'ay Ishiima giyaa eek'aa misiletuwaa med'd'eedda.
31 Iiwa Asay Nibihaazanne Tarttaak'a geetettiyaa d'amaashatuwaa misiletuwaa
med'd'eedda. Safariwayma Asay k'ay Adiraameleekanne Anaameleka geetettiyaa
barenttu s'oossatoo barenttu naanaa taman s'uuggiide yarshsheedda.
32 Unttunttu Med'ina Godaw yayyeeddino; shin barenttu giddoppe dumma dumma
asaa dooriide, yarshshiyaa d'ok'k'a gishuwaan k'eesatuwaa ootsiide suntseeddino.
33 Unttunttu Med'ina Godaw yayyeeddino; shin barenttu yeedda biittaa biittaa asaa
meeziyaa kaalliide, barenttu s'oossatookka goynneeddino.
34 Unttunttu hachche gakkanaasikka kase barenttu meeziyaadan ootsiino.
Unttunttu tumuppe Med'ina Godaw yayyikkino woy Med'ina Goday Israa'eeliyaa
giide suntseedda Yaak'ooba zeretsaw immeedda awaayuwaanne wogaa, higgiyaanne
azazuwaa naagikkino.
35 Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaana beni c'aak'k'eteedda wode, unttuntta
hawaadan yaagiide azazeedda; «Hara s'oossatoo goynnoppite; unttunttoo
gulbbatoppite; unttunttoo ootsoppite woy unttunttoo yarshshoppite.
36 Shin Gibs'eppe hinttentta bare wolk'k'aama wolk'k'aaninne bare mic'eteedda
kushiyan kesseedda Med'ina Godaw ootsite; aw gulbbatite; aw yarshshuwaa
yarshshite.
37 Taani Med'ina Goday hinttenttoo s'aafeedda awaayuwaanne wogaa, higgiyaanne
azazuwaa ubbaa wode naagite; hara s'oossatoo goynnoppite.
38 Taani hinttenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa dogoppite; hara s'oossatookka
goynnoppite.
39 Hewaa aggiide, Med'ina Godaw hinttenttu S'oossaw goynnite. Hinttenttu
morkkatuwaa ubbaappe hinttentta ashshanawe taana» yaagiide azazeedda.
40 Unttunttu aw eeno geennan is's'iide, kase barenttu doyaakka bak'k'i
oyk'k'eeddino.
41 He asatuu Med'ina Godaw yayyiiddekka, itti baggana barenttu eek'aa misiletoo
goynniino. Hachche gakkanaasikka unttunttu zeretsay unttunttu aawotuu
goynniyaawaadan goynniidde de'ee.

Yihudaa Kawutetsaa

18

(18:1—25:30)

Hizk'k'iyaasaappe Iyoosiyaasa Gakanaw (18:1—21:26)

1 Elah na'ay Hoosee'i Israa'eelan kaateteedda heezzentso laytsan Yihudaa Kaatiyaa
Akaaza na'ay Hizk'k'iyaase kaateteedda.
2 I kaatetiyaa wode laytsay aw laatamanne ichchesha; Yerusaalamen I laatamanne
udduppun laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Abii geetettee; Iza Zakkaraasa naatto.
3 Aa mayza aawuwaa Daawite ootseeddawaadan, Hizk'k'iyaasikka Med'ina Godaa
sintsan suurebaa ootseedda.
4 Asay goynniyaa d'ok'k'a sa'aa I diggeedda. Eek'aa tuussatuwaa mentsereetseedda.
Asheero giyaa s'oossatti misiliyaa k'ans's'i oleedda. K'ay Muse nahaasiyaappe
med'd'eedda shooshshaakka mentsereetseedda. Ayaw gooppe, he wodii

17:34 Dom. 32:28; 35:10 **17:35** Kes. 20:5; Zar. 5:9 **17:36** Zar. 6:13

gakkanawukka Israa'eeliyaa Asay aw is'aanaa c'uwayiidde takkeedda. He
shooshshaa suntsay Nehushttaana.
5 Hizk'k'iyaase Med'ina Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa ammaneedda; Yihudaa
kaatetuwaa ubbaa giddon Aa mala kaatii aappe kase gidina, aappe guyye gidina
beettibeenna.
6 Ayaw gooppe, Med'ina Godaw I amaneteedda; Med'ina Godaa kaalliyaawaa
aggibeenna; Med'ina Goday Musa azazeedda azazuwaa naageedda.
7 Med'ina Goday aanana ittippe gideedda; yaatina I ootsiyaabay ubbay aw
injjeteedda. I Asoore kaatiyaa bolla makkaleedda; aw moodettenaan is's'eedda.
8 I Piliss's'eema asaanna oleteedda; k'eri guutsa mootsaappe biide, wogga
wolk'k'aama katamaa gakkanaw, Gaazaakka Aa yuushshuwaan de'iyaa biittatuukka
attenan unttunttu de'iyaa sa'aa ubbaa s'ooneedda.
9 Kaatii Hizk'k'iyaase kaateteedda oyddentso laytsan, Elah na'ay Israa'eeliyaa Kaatii
Hoshee'i kaateteedda laappuntsa laytsan, Asoore Kaatii Salman"eeseri Israa'eeliyaa
bolla metuwaa gatsanaw dooddeedda; Samaariyaa katamaakka dooddeedda.
10 Heezzentso laytsi Sooriyaa Asay Samaariyaa katamaa s'ooneedda. Yaatina
Hizk'k'iyaase kaateteedda usuppuntsa laytsan, Israa'eeliyaa kaatii Hosee'i
kaateteedda udduppuntsa laytsan, Samaariyaa katamay s'oonetteedda.
11 Asoore kaatii Israa'eeliyaa asaa Asoore gadiyaa afeedda. Hewaappe kaala
unttuntta hewaa Halaaha kataman, hewaa Meedoonatuwaa kataman, haratuwaa
k'ay Gozaana biittan de'iyaa Haboora Shaafaa ellekka wotseedda.
12 Hawe haneeddawe unttunttu Med'ina Godaw barenttu S'oossaw azazettenan
is's'iide, Med'ina Godaa k'aalaa c'aak'uwaa, Med'ina Godaa k'oomay Muse azazeedda
azazuwaa ubbaa mentseedda gaasuwaana. Unttunttu Aa azazuwaa sisanawukka
azazettanawukka koyibeeykkino.

Asooretuu Yerusaalame Olanaw Naasseeddino
(2 Od. 32:1-19; Isa. 36:1-22)

13 Kaatii Hizk'k'iyaase kaateteedda tammanne oyddentso laytsan, Asoore Kaatii
Sanaakireebe gimbbettu utteedda Yihudaa katamatuwaa ubbaa olettiide oyk'k'eedda.
14 Yaatina Yihudaa Kaatii Hizk'k'iyaase Laakisha kataman de'iyaa Asoore Kaatiyaa
Sanaakireemaw kiitaa yeddiide, «Taani bayzzaad. Hayyanaa ta biittaa yeddaade kesa.
Neeni taana oochcheeddawaa ayaanne ta immana» yaageedda.
Asoore kaatii Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyyaasa, «Neeni tammu sha"a kiilo giraame
biraanne itti sha"a kiilo giraame work'k'aa taw yedda» yaageedda.
15 Hizk'k'iyaase Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa golliyaa
miishshaa minjjiyaasan de'eedda biraa ubbaa aw yeddeedda.
16 He wode Yihudaa Kaatii Hizk'k'iyaase Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa
penggiyaa sank'k'atuwaa mayyi utteedda work'k'aanne k'ay I bare huup'iyaw he
pengge k'osiletsatuwaa mayzzi wotseedda work'k'aa pok'k'i k'aariide, Asoore
kaatiyaw yeddeedda.
17 Hewaappe guyyiyaan, Asoore kaatii heezzu olaa gadaawatuwaa c'ora
olanchchatuwaanna Laakisha giyaa katamaappe Kaatiyaa Hizk'k'iyaasakko
Yerusaalame yeddeedda. Unttunttu biide, Yerusaalame gakkeeddino; Mayuwaa
Meec'c'iyaawaa Gade afiyaa ogiyaappe k'ommo baggana de'iyaa, dagatteedda
haatsay goggiyaa shiik'eedda haatsaa miyiyaan ek'k'eeddinno.
18 Yaatiide unttunttu kaatiyaa s'eeseeddino. Hilk'k'iyaa na'ay kaatiyaa gollen
aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne Asaafa na'ay taarikiyaa s'aafiyaa
Yo'aahi aakko kare keseeddino.

18:4 Pay. 21:9

19 Asooretuu gadaaway unttuntta, «Hizk'k'iyaasaw hawaadan yaagiide odite;
‹Asoore kaatii, wolk'k'aamay neena hawaadan yaagee; Neeni hawaa keena ayan
ammanettaad?›
20 Neeni c'oo mela, ‹Olaa olettanaw taw aad'd'eeda eraynne wolk'k'aynne de'ee›
yaagaasa. Shin neeni oonan ammanettaade ta bolla hawaa makkalaadii?
21 Neeni Gibs'e kaatiyaa maaddana gaade k'oppeeddawaa gidooppe, me"eedda
mak'k'aa gatiman guufetiyaa asaa mala. Ayaw gooppe, gatimay me"ina, pinc'c'uu
kushiyaa c'addeenne maduns's'isee. Gibs'e Kaatii barenan ammanettiyaa asaa
ubbaw hewaa mala.
22 «Shin neeni taw, ‹Nuuni Med'ina Godan nu S'oossan ammanetteetto› yaagooppe,
Hizk'k'iyaase Yihudaa asaanne Yerusaalame asaa, ‹Hintte Yerusaalamen de'iyaa
yarshshiyaa sa'aan goynnanaw koshshe› giide, aw goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne
yarshshuwaa sa'aa diggeedda S'oossaa I gidennee?
23 «Ane ha"i haaya! Ta godaa Asoore kaatiyaanna naasetta. Neeni togganaw
danddayiyaa, gidiyaa asaa demmooppe, laa"u sha"a paratuwaa taani new immana.
24 Neeni Gibs'etu paraa asatuwaana paraa gaaretuwaa taw yeddana gaade
ammanooppenne, ta godaa olanchchatuu kaappatuwaappe itti laafiyaawaakka
zaaranaw danddayakka.
25 Hewaa bollakka k'ay, taani ha"i tumu Med'ina Godaa azazuu baynnan ha biittaa
d'ayssanaw kessaaditaa? Med'ina Goday bare huup'iyaw taana, neerekka, he biittaa
baade, olaade bayzza yaagiide odeedda yaagee yaagite» yaageedda.
26 Hewaappe guyyiyaan, Hilk'k'iyaa na'ay Eliyaak'iime, Sheebininne Yo'aahi
Asooretuu gadaawaa hawaadan yaageeddino; «Nuuni birshshetsaa eriyaa diraw,
hayyanaa neeni nuw ne k'oomatoo Sooriyaa k'aalan oda. Dirssaa gimbbiyaa
huup'iyaan de'iyaa Asay sisenna mala, Ibraawetso k'aalan nuw odoppa»
yaageeddino.
27 Shin gadaaway zaaretsiide, «Ha k'aalatuwaa taani hinttewunne hinttenttu godaa
s'alalaw odanaw taana ta goday kiitteeddeeyye? Hinttenttunna ittippe barenttu
shi'aa maanawunne barenttu sheeshshaa ushanaw de'iyaa, ha dirssaa gimbbiyaa
bolla utteedda asaana ubbaw odanaassa gidenneeyye?» yaageedda.
28 Hewaappe guyyiyaan, Asooretuu gadaaway denddi ek'k'iide, bare k'aalaa
d'ok'k'u ootsiide, Ibraawetso k'aalan hawaadan yaageedda; «Asoore kaatii
wolk'k'aamay hinttentta giyaawaa sisite!
29 Kaatii hinttentta hawaadan yaagee; ‹Hizk'k'iyaasi hinttentta c'immoppo; ayaw
gooppe, I hinttentta ta kushiyaappe wotsi akkanaw danddayenna.
30 I hinttentta, Med'ina Goday tuma nuuna ashshanawaa; ha katamaykka Asoore
kaatiyaa kushiyan gelenna› yaagiide hinttentta Med'ina Godan ammantsoppo»
yaagee.
31 «Ee, hinttenttu Hizk'k'iyaase odiyaawaa sisoppite. Asoore kaatii hinttentta,
‹Taananna sigettite; haa taakko kesite. Yaatooppe hinttenttu ubbaykka hinttenttu
woyniyaa teeraappenne hinttenttu balasiyaa teeraappe miishshana; hinttenttu
bookkeedda ollaappekka haatsaa ushishshana.
32 Hewaappe guyyiyaan, taani yaade, hinttentta hinttenttu biittaa malatiyaa
gadiyaa akkaade afana. He biittay katsaynne woyniyaa eessaa ukitsaynne woyniyaa
ataakilttii kumeedda biittaa; wogaraynne matsaa eessaynne kumeedda biittaa.
Hinttenttu taw azazettooppe, pas'a de'ana; hayk'k'ikkita› yaagee.
«Hizk'k'iyaase hinttentta, ‹Med'ina Goday nuuna ashshana› yaagiide c'immiyaawaa
sisoppite.
33 Ayihuda gidenna asaa s'oossatuwaappe bare biittaa Asoore kaatiyaa
kushiyaappe ashsheeda s'oossi de'iiyye?

34 Hamaata s'oossatuunne Arifaade s'oossatuu hak'an de'iinoo? Safariwayma,
Henaa'anne Iiwa s'oossatuu hak'an de'iinoo? Unttunttu Samaariyaa ta kushiyaappe
wotsi akkeeddino?
35 Ha biittatuwaa s'oossatuwaa ubbaa giddon bare biittaa ta kushiyaappe ayaa
s'oossi ashsheedawaa shin, Med'ina Goday Yerusaalame ta kushiyaappe ashshanee?»
yaageedda.
36 Shin Asay itti k'aalanne aw wurissenaan c'o"u geedda. Ayaw gooppe, kaatii
unttuntta, «Aw ayinne zaariide odoppite» yaagi wotseedda.
37 Hewaappe guyyiyaan, Hilk'k'iyaa na'ay kaatiyaa gollen aawotiyaa Eliyaak'iime,
waanna s'aafii Sheebininne taarikiyaa s'aafii Asaafa na'ay Yo'aahi barenttu mayuwaa
peed'iide, Hizk'k'iyaasakko beeddino; Asooretuu gadaaway geeddawaa ubbaa aw
odeeddino.

19

Kaatii Hizk'k'iyaase Isiyaasa Zoriyaa Oochcheedda
(Isa. 37:1-7)

1 Kaatii Hizk'k'iyaase hewaa siseedda wode, bare mayuwaa peed'iide waaruwaa
mayyiide, Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa geleedda.
2 Kaatiyaa gollen aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne kaaletsiyaa
k'eesatuu waaruwaa mayyiide, Amoos'a na'aa timbbitiyaa odiyaa Isiyaasakko baana
mala kiitteedda.
3 Unttunttu Isiyaasakko biide, «Hizk'k'iyaase hawaadan yaagee; ‹Hachchi gallassay
meto gallassaa, seera gallassanne yeella gallassaa. Hewekka na'ai yelettanaw wodii
gakkina, bannikkaade yelanaw mishiratiw wolk'k'ay d'ayiyaawaa mala.
4 De'uwaa Med'ina Godaa shek'k'anaadan, Aa goday, Asoore kaatii, kiitteedda
gadaawaa k'aalaa ubbaa Med'ina Goday, ne S'oossay sisennan aggena. K'ay Med'ina
Goday, ne S'oossay he siseedda boriyaa k'aalaa gaasuwan Aa murennan aggenna.
Hewaa diraw, nu asaa giddon palahi attanawanttoo woossa!› yaagee» yaageeddino.
5 Kaatiyaa Hizk'k'iyaasa k'oomatuu Isiyaasakko yeedda wode,
6 Isiyaasi unttuntta hawaadan yaageedda; «Hinttenttu godaw hawaadan yaagiide
odite; ‹Med'ina Goday neena, «Asoore kaatiyaa k'oomatuu taana shek'ishshin, neeni
siseedda shek'k'aa k'aalaw yayyoppa.
7 Be'a, oduwaa sisiide, I bare gadiyaa simmana mala, taani Aa giddon iita ayaanaa
wotsana. Yaataade I bare gadiyaa biide, yaan mashshaan hayk'k'anaadan taani Aa
ootsana» yaagee› yaagite» yaageedda.

Asooratuu Hara Naasiyaa Naasseeddino
(Isa. 37:8-20)

8 Asoore kaatii Laakisha katamaappe denddiide bi kichcheeddawaa Asooretuu
gadaaway sisiide, guyye simmeedda. Kaatii Liibina kataman olettiyaawaa
demmeedda.
9 Kaatii Sanaakireeme, «Top'p'iyaa Kaatii Tirihaak'i neena olanaw yeedda» yaagiyaa
oduwaa siseedda. Hizk'k'iyaasaw hawaadan yaagiide kiitteedda;
10 «Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyaasaa, neeni ammanettiyaa S'oossay neena,
‹Yerusaalame Asoore kaatiyaa kushiyan gelenna› yaagiide c'immoppo.
11 Be'a, Asoore kaatetuu biittatuwaa ubbaa mule d'ayssiide, unttunttu
ootseeddawaa neeni sisaadda. Yaatina neeni attay?
12 Beni ta mayza aawotuu bayzzeedda biittatuwaa s'oossatuu, hewanttunne
Gozaana, Kaaraanenne Res'eefa biittatuwaa s'oossatuunne Talassaaran de'iyaa
Edene asaa s'oossatuu he biittatuwaa bashshaappe ashsheeddino?

13 Hamaata kaatii, Arifaade kaatii, Safariwayma kaatii, Henaa'a kaatiinne Iiwa
kaatii hak'an de'iino?» yaagiide kiitteedda.
14 Hizk'k'iyaase dabddaabbiyaa akkiiyeedda asatuwaappe akkiide nabbabeedda.
Dabddaabbiyaa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa akki afiide, Med'ina Godaa sintsan
mic'c'eedda.
15 Yaatiide Med'ina Godaa hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'ina Godaw,
kiruubetuwaappe gidduwaan uttiyaa Israa'eeliyaa S'oossaw, sa'aa kawutetsatuu
ubbaa bolla ne s'alalay S'oossaa. Saluwaanne sa'aa neeni med'd'aadda.
16 Abeet Med'ina Godaw, ne haytsa haa yeggaade sisa. Abeet Med'ina Godaw, ne
ayfiyaa pokaade s'eella. Neena, de'uwaa S'oossaa shek'k'anaw Sanaakireeme
kiitteedda k'aalaa sisa.
17 Abeet Med'ina Godaw, Asoore biittaa kaatetuu kawutetsatuwaanne unttunttu
biittaa bayzzeeddawe ee tuma.
18 Unttunttu s'oossatuwaa taman s'uuggi d'aysseeddino; ayaw gooppe, unttunttu
s'oossatuu wonikka asaa kushii massiide kesseedda mitsaanne shuchchaanne
gidiyaa diraw, tumu s'oossatuwaa gidikkino; hewaa diraw, unttunttu unttuntta
d'aysseeddino.
19 Abeet Med'ina Godaw, ne s'alalay S'oossaa gidiyaawaa sa'aa kawutetsatuu ubbay
erana mala, ha"i simmi, Med'ina Godaw, nu S'oossaw, neeni nuuna Aa kushiyaappe
wotsa akka!» yaagiide woosseedda.

Isiyaasi Kaatiyaw Yeddeedda Kiitaa
(Isa. 37:21-38)

20 Hewaappe guyyiyaan, Amoos'a na'ay Isiyaasi Hizk'k'iyaasaw hawaadan yaagiide
kiitteedda; «Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; ‹Neeni Asoore
Kaatiyaa Sanaakireema gaasuwaan taana woosseedda woosaa sisaad› yaagee.
21 Med'ina Goday Sanaakireebawaa hawaadan yaagiide haasayee;
« ‹S'iyoonen de'iyaa wodoratta neena kad'aw;
Yerusaalame wodoratta bare huup'iyaa k'aatsaadde,
neena k'osaw.

22 « ‹Neeni shek'k'eeddawenne
toochcheeddawe oonee?
Neeni izi bollan ne k'aalaa
d'ok'k'u ootsaade haasayaaddii?
K'ay otoruwaan oona
d'ok'k'u gaade s'eellaadii?
Hewaa neeni ootseeddawe ta bollana,
Israa'eeliyaa Geeshsha bollana gidennee!
23 Neeni kiitteedda asatuwaa baggana,
Med'ina Godaa shek'k'aadda.
K'ay hawaadan yaagaadda;
«Taani taw de'iyaa c'ora paraa gaaretuwaan
d'ok'k'a deretuwaa huup'iyaa,
Liibaanoosa Deriyaa kiikiyaa kessaad.
Ubbaappe aduk'k'iyaa zigatuwaanne,
ubbaappe lo"iyaa s'idetuwaa k'ans's'aad.
Taani aw wurssetsa gas'aanne
lo"o wora gakkaad.
24 Taani allaga biittatuunne haatsaa ollatuwaa bookkaade,
haatsaa unttunttuppe ushaad.

19:15 Kes. 25:22

Gibs'e biittan goggiyaa haatsaa ubbaa
taani ta gediyaa gomppan yed'd'aade melissaad» yaagaadda.

25 « ‹Daro wodiyaappe kase neeni
gimbbetteedda katamatuwaa k'ok'k'ofaade,
Shuchchaa keelaa kessana mala,
taani k'ofaa k'achcha wotseeddawaa neeni erabeykkii?
Taani ha"i poliyaa halchchotuwaa
beni halchcha wotsaad.
26 Hewaa diraw, unttunttu asaw wolk'k'ay is's'ina,
Unttunttu kawusheeddinonne yeellateeddino.
Unttunttu gade maataa mala;
goshshan doliyaa c'arshshaa mala.
Unttunttu golliyaa huup'iyaan mokkiyaa sharafaadaaninne
ka"ennan de'ishshin, leegii meedda katsaadan haneeddino.

27 « ‹Shin neeni uttiyaasaa,
kesiyaasaa, geliyaasaanne
ta bolla neeni hank'k'etteedda hank'k'uwaa taani eray.
28 Neeni ta bolla hank'k'etteedda dirawunne,
ne otoruwaakka taani siseedda diraw,
Taani ne siid'iyaan ta dafuwaa aatsana;
ne doonaankka ta bis'aalaa barssana.
Yaataade ne yeedda ogiyaanna taani neena guyye zaarana›
yaagee» yaageedda.
29 Hewaappe guyyiyaan, Isiyaasi Kaatiyaa Hizk'k'iyaasa hawaadan yaageedda;
«Hawe polettanaw new malaatay hawaa: Ha laytsi hinttenttu zerennan doliyaa
katsaa maana; laytsi k'ay ha laytsi mokkeeddawaa azabbaa maana. Shin kaala laytsi
hinttenttu hinttenttu huup'iyaw zeritenne k'oyc'c'ite; woyniyaa turaakka tokkitenne
Aa teeraa miite.
30 Yihudaa asaa atetsatuu s'ap'uwaa duge yeddiide, bollan ayfiyaa ayfiyaa mitsaa
mala gidana.
31 Ayaw gooppe, wuriidde atteedawanttu Yerusaalameppe, palaheeddawanttukka
S'iyooneppe kessana. Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Godaa mishuu hewaa ootsiide
polana.
32 «Hewaa diraw, Asoore kawuwaa Med'ina Goday hawaadan yaagee; ‹Asoore
kaatii ha katamaa gelenna; woy hawaan bare wonddaafiyaan dukkenna. I bare
gonddalliyaa oyk'k'iide, ha katamaa sintsa aad'd'enna; woy k'ay katamaa
yuushshuwaa biittaa dooriyaan direnna.
33 Asoore kaatii bare yeedda ogiyaanna guyye simmana; I ha katamaa gelenna.
Taani Med'ina Goday hawaa odaaddi.
34 Taani ta bonchchuwaa dirawunne ta k'oomaa Daawita diraw, ha katamaa
boshissenaan ashsha akkana› yaagee» yaageedda.
35 He gallassi k'amma Med'ina Godaa kiitanchchay kesiide, Asoore Asay
dunkkaaneedda sa'aan itti s'eetanne hosppun tammanne ichcheshu sha"a attuma
asaa wod'eedda. Yaatina Asay wontta denddiide be'iyaa wode, hayk'k'eedda asaa
anhay hewan kumeedda.
36 Hewaa diraw, Asoore Kaatii Sanaakireeme denddiide, guyye simmi biide,
Nanawe kataman utteedda.
37 Itti gallassi Sanaakireeme bare s'oossaa Nisirooka Eek'aa Gollen goynniidde
de'ishshin, Aa naanay Adiraameleekinne Sar"ees'eri mashshaan Aa wod'eeddino.

Araaraate giyaa gadiyaa bak'atteedino. Aa na'ay Asaarihi-Hadon Aa sa'aan kawuteedda.

20

Kaatii Hizk'k'iyaase Harggiide Pas'eedda
(2 Od. 32:24-26; Isa. 38:1-8, 21-22)

1 He wode Kaatii Hizk'k'iyaase harggiide, hayana mateedda. Yaan de'ishshin
Amoos'a na'ay timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi aakko biide, «Med'ina Goday neena, ‹Neeni
hayk'k'aasappe attina pas'akka; hewaa diraw, ne golliyaa giigissa› yaagee»
yaageedda.
2 Hizk'k'iyaase godaakko simmi gisiide, Med'ina Godaa woossiidde,
3 «Abeet Med'ina Godaw, taani ne sintsan tumatetsaaninne kumentsaa wozanaan
hametteeddawaanne k'ay neena nashechchiyaawaa ootseeddawaa taw neeni
hassayana mala, taani neena woossay» yaagiide woosseedda. Hizk'k'iyaase loytsi
seeletiide yeekkeedda.
4 Isiyaasi kaatiyaa sintsaappe kesseedda; kaatiyaa golliyaa dabaabaappe
aad'd'iidde bi kichchennan de'ishshin, Med'ina Godaa k'aalay hawaadan yaagiidde,
aakko yeedda,
5 «Guyye simmaade baade ta asaa kaaletsiyaa Hizk'k'iyaasaw hawaadan yaagaadde
oda; ‹Med'ina Goday, ne mayza aawuwaa Daawita S'oossay hawaadan yaagee: «Taani
ne woosaa sisaad; ne afotsaakka be'aaddi. Taani neena patsana; heezzu gallassaappe
guyyiyaan, neeni pude Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa baana.
6 Ne laytsaa bolla taani new tammanne ichcheshu laytsaa gujjana. Taani neenanne
ha katamaanne Asoore biittaa kaatiyaa kushiyaappe ashshana. Taani ta
bonchchuwaa dirawunne ta k'oomaa Daawita diraw, ha katamaw olettaade
ashshana» yaagee› yaaga» yaageedda.
7 Hewaappe guyyiyaan Isiyaasi, «Balasiyaa teeraa daas's'iide, Aa gaafuwaa bolla
wotsite. Yaatooppe I pas'anawaa» yaageedda.
8 Hizk'k'iyaase Isiyyaasa, «Med'ina Goday taana patsanawoonne taani heezzentso
gallassi Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa pude baanawoo malaatay ayee?» yaagiide
oochcheedda.
9 Isiyaasi, «Med'ina Goday bare geedda k'aalaa polanaw new Med'inaa Goday
malaataa immana. Simmi neeni hawaappe hak'awaa dooray? Hawe kuway tammu
tangguwaa sintsaw baanawaa doorayiyye, tammu tangguwaa hawaappe guyye
simmanaa dooray?» yaagiide oochcheedda.
10 Yaatina Hizk'k'iyaase Aa, «Kuway sintsaw baanawe metenna; hewaappe kuway
guyye simmanaadan kiiteta» yaageedda.
11 Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi Med'ina Godaa woosseedda;
Med'ina Goday Kaatii Akaazi gimbbissiide detsatuwaa kuwayeedda kuwaa tammu
detsatuwaa he saappe guyye zaareedda.

Baablooneppe Kiitettiide Yeedda Asatuwaa
(Isa. 39:1-8)

12 He wode Baladaana na'ay, Baabloone Kaatii, Marodaaki Baladaani Hizk'k'iyaase
harggeeddawaa siseedda diraw, dabddaabbiyaanne imotaa Hizk'k'iyaasaw
yeddeedda.
13 Hizk'k'iyaase kiitettiide yeedda asatuwaa mokkeedda. Yaatiide bare miishshaa
minjjiyaa gollen de'iyaa biraa, work'k'aa, sawuwaa, al"o zayitiyaa, bare olaa
miishshaanne bare miishshaa minjjiyaa gollen de'iyaawaa ubbaa unttuntta
besseedda. Bare son woy bare kawutetsaa giddon de'iyaawaa ubbaappe
Hizk'k'iyaase unttuntta bessenaan aggeedabay ayaynne baawa.

14 Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi Kaatiyaa Hizk'k'iyaasakko
yiide, «Ha asatuu waageeddino? Unttunttu hak'appe yeeddino?» yaagiide
oochcheedda.
Hizk'k'iyaase, «Unttunttu taakko haakko gadiyaappe, Baablooneppe yeeddino»
yaageedda.
15 Isiyaasi k'aykka, «Unttunttu ne son ayaa ayaa be'eeddino?» yaageedda.
Hizk'k'iyaase, «Unttunttu ta son de'iyaa ubbabaa be'eeddino; ta miishshaa minjjiyaa
gollen de'iyaabaappe taani unttuntta bessabeennabay ayaynne baawa» yaageedda.
16 Hewaappe guyyiyaan, Isiyaasi Hizk'k'iyyaasa, «Med'ina Goday giyaawaa sisa.
17 Med'inaa Goday hawaadan yaagee: ‹Ne kaatiyaa gollen de'iyaabay ubbabaynne
ne mayza aawotuu hachche gakkanaw shiishsheeddabay ubbabay mule
omoodettiide, Baabloone gadiyaa baana gallassatuu yaana; aappe ayaynne attena.
18 K'ay new yelettanawaa, ne ashonne suutsanne gidiyaa ne attuma
zaratuwaappekka omoodettiide baana; Baabloone kaatiyaa gollen goyretiide
ootsana› yaagee» yaageedda.
19 Hizk'k'iyaase zaariide, «Neeni odeedda Med'ina Godaa k'aalay lo"a» yaageedda.
Ayaw gooppe, Hizk'k'iyaase, «Taani de'eedda laytsan saruunne woppay de'anawaa
gidennee» yaagiide k'oppeedda.

Hizk'k'iyaasa Hayk'k'uwaa
(2 Od. 32:32-33)

20 Hizk'k'iyaase haneedda harabay, Aa minotetsaynne haatsaa zeeriide, biittaa
gidduwaanna waaruwaan katamaa I gelisseeddabay Yihudaa Kaatetuwaa Taarikiyaa
mas'aafan s'aafetti utteedda.
21 Hizk'k'iyaase hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; Aa koshiyan Aa na'ay
Minaase kaateteedda.

21

Yihudaa Kaatiyaa Minaasa
(2 Od. 33:1-20)

1 Minaase kaatetiyaa wode laytsay aw tammanne laa"aa; I Yerusaalamen
ishatamanne ichcheshu laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Hefis's'iibo.
2 Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe laaggiide kesseedda asatuwaa
de'uwaa wogaa, he sheneyiyaawaa k'ulliide, Minaase Med'ina Godaa sintsan iitabaa
ootseedda.
3 Aa aawuu Hizk'k'iyaase laaleedda, goynniyaa d'ok'k'a sa'aa I zaaretsiide
kees's'eedda; Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi ootseeddawaadan, Ba'aala giyaa s'oossaw
yarshshiyaa sa'atuwaanne Asheero giyaa s'oossatti misiletuwaa med'd'eedda. K'ay
saluwaa s'oolinttetoo ubbawukka goynneeddanne unttunttoo ootseedda.
4 Med'ina Goday kase, «Taani ta suntsaa Yerusaalamen s'eesissana» yaagi wotseedda
Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan hara s'oossatoo yarshshiyaa sa'aa giigisseedda.
5 Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa laa"u dabaabatuwaan saluwaa
s'oolinttetoo ubbaw yarshshiyaa sa'aa giigisseedda.
6 Bare yeleedda na'aa taman s'uuggiide yarshsheedda. I bare huup'iyawukka
bitiyaawaanne muruniyaawaa gidiide, shareechchotuwaanne moyttilliyaa
haasayissiyaawantta zoriyaa oochcheedda. Med'ina Godaa sintsan daro iitabaa
ootsiidde, Aa hank'k'etseedda.
7 Asheero giyaa s'oossatti misiliyaa, masetti kesseeddawaa ahiide, Med'ina Godaa
Geeshsha Golliyaa giddon esseedda. He Geeshsha Gollii, Med'ina Goday Daawitanne

20:17 2 Kat. 24:13; 2 Od. 36:10 **20:18** 2 Kat. 24:14-15; Dan. 1:1-7 **21:2** Erm. 15:4 **21:4** 2 Sam. 7:13

Aa na'aa Solomona, «Israa'eeliyaa zariyaa ubbaa giddoppe taani dooreedda ha
Geeshsha Golliyaaninne Yerusaalamen taani ta suntsaa med'inaw s'eesissana.
8 Israa'eeliyaa asaa taani azazeedda azazuwaa ubbaanne ta k'oomay Muse
unttunttoo immeedda higgiyaa ubbaa naagiide ootsooppe, taani unttunttu mayza
aawaatoo immeedda gadiyaappe unttuntta dentsaade toyilaykke» yaageedda.
9 Shin Asay sisennan is's'eedda. Med'ina Godaa Israa'eeliyaa asaa sintsaappe
d'aysseedda gade asaawaappekka aad'd'iyaa iitaa ootsana mala, Minaase unttuntta
baletseedda.
10 Med'ina Goday timbbitiyaa odiyaa bare k'oomatuwaa baggana hawaadan
yaageedda;
11 «Yihudaa Kaatii Minaase ha tuna kiitaa ootseedda; bareppe kase de'eedda
Amoore asaa ubbaa nagaraappekka aad'd'iyaa iitaa ootseedda; Yihudaa asaa bare
med'd'eedda eek'aa misiliyaw goynnissiide, nagaraa oosisseedda. I hewaa ootseedda
diraw,
12 taani Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagay; ‹Sisiyaa asaa
ubbaa haytsaw iitiyaa bashshaa taani Yerusaalame bollanne Yihudaa bolla ahana
hanay.
13 Taani Samaariyaa bolla goochcheedda wodoruwaa, Yerusaalame bolla
goochchana; Akaaba soy asaa bolla yeddeedda tumbbiyaakka, Yerusaalame bolla
yeddana. Itti Asay keriyaa k'uc'c'i guufantsiide melissiyaawaadan, taani Yerusaalame
k'uc'c'aade gufantsana.
14 Ta laatatuwaappe atteeddawantta taani olana; taani unttuntta unttunttu
morkkatuwaa kushiyan aatsaade immana. Unttunttu morkketuu ubbay unttuntta
oyk'k'ananne bonk'k'ana.
15 Unttunttu mayza aawotuu Gibs'eppe kesoodeppe doommi, hachche gakkanaw,
unttunttu ta sintsan iitabaa ootseedda dirawunne taana hank'k'etseedda diraw, taani
hawaadan ootsana› yaagay» yaageedda.
16 Minaase Yihudaa asaa Med'ina Godaa sintsan nagaraa oosisseeddawaa bollakka
gujjiide, s'illo asaa wod'eedda; Yerusaalamen ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw,
suutsaa kuntseedda.
17 Minaase haneedda harabay, I ootseeddabay ubbaynne I ootseedda nagaraabay
Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
18 Minaase hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; yaatiide bare golliyaa matan
de'iyaa Uuza Ataakilttiyaa sa'aa giyaa sa'aan moogetteedda. Aa kotan Aa na'ay
Amoone kaateteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Amoona
(2 Od. 33:21-25)

19 Amoone kaatetiyaa wode, laytsay aw laatamanne laa"aa; I Yerusaalamen laa"u
laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Mashulemeeto; iza Yaas'iba kataman de'iyaa
Haruus'a naatto.
20 Aa aawuu Minaase ootseeddawaadan, Amoonikka Med'ina Godaa sintsan iitabaa
ootseedda.
21 I bare aawuu hametteedda ogiyaan ubbaan hametteedda; bare aawuu ootseedda
eek'atoo ikka ootseeddanne unttunttoo goynneedda.
22 Med'ina Godaa, bare mayza aawotuwaa Med'ina Godaa aggi basheedda; Med'ina
Godaa ogiyaankka I hamettibeenna.
23 Amoona oosanchchatuu Aa bolla mak'ettiide, Aa kaatiyaa gollen Aa wod'eeddino.
24 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa asatuu Kaatiyaa Amoona bolla mak'etteedda
ubbatuwaa wod'eeddino. Amoona kotan Aa na'aa Yoosiyaasa kaateyeeddino.

21:7 1 Kat. 9:3-5; 2 Od. 7:12-18

25 Amoone haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuu
Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
26 Amoone Uuza Ataakilttiyaa sa'aa giyaa sa'aan de'iyaa bare duufuwaan
moogetteedda; Aa kotan Aa na'ay Iyoosiyaase kaateteedda.

22

Iyoosiyaasa Ayissuwaa
(22:1—23:30)

1 Iyoosiyaase kaatetiyaa wode, laytsay aw hosppuna; I Yerusaalamen hattamanne
itti laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Yidiido; Iza Bos'ik'aata giyaa kataman
de'iyaa Adaaya naatto.
2 Iyoosiyaase Med'ina Godaa sintsan suurebaa ootseedda; ushechcha haddirssa
geenan bare mayza aawuwaa Daawita ogiyaan ubbaan hametteedda.

S'oossaa Higgiyaa Mas'aafay Beetteedda
(2 Od. 34:8-28)

3 Kaatii Iyoosiyaase bare kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan, Mashulaama
na'aa na'aa, As'aaliyaa na'aa, waanna s'aafiyaa Saafaana Med'ina Godaa Geeshsha
Golliyaa hawaadan yaagiide kiitteedda;
4 «Asay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ahina, Geeshsha Golliyaa penggiyaa
naagiyaawanttu asaappe shiishsheedda shaluwaa paydanaadan, k'eesatuwaa
ubbatuwaa kaappuwaa Hilk'k'iyaakko ba.
5 K'eesiyaa ubbatuwaa kaappuu miishshaa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa
ooratsisiyaa kaappatoo immana mala oda. Unttunttukka Geeshsha Golliyaa
ooratsiyaa oosanchchatoo,
6 anas'etoo gimbbiyaawanttoonne shuchchaa massiyaawanttoo c'iggino. K'ay
Geeshsha Golliyaa ooratsanaw, mitsaanne k'oo'etteedda shuchchaa
shammiyaawanttoo c'iggino.
7 He kiitaa wochchiyaawanttu ammanettiyaa asaa gidiyaa diraw, unttunttu
kushiyan geleedda miishshan ayaa ayaa ootseeddentto, unttuntta oochchanaw
koshshenna» yaageedda.
8 Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Hilk'k'ii waanna
s'aafiyaa Saafaana, «Higgiyaa Mas'aafaa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan
demmaad» yaageedda. Mas'aafaa Saafaanaw immeedda; Saafaani akkiide
nabbabeedda.
9 Waanna s'aafii Saafaani kaatiyaakko simmi biide, «Med'inaa Godaa Geeshsha
Golliyaan de'iyaa shaluwaa ne oosanchchatuu wurssi akkiide, Geeshsha Golliyaa
ooratsisiyaa kaappatoo immeeddino» yaagiide odeedda.
10 K'aykka waanna s'afii Saafaani kaatiyaa, «K'eesii Hilk'k'ii taw mas'aafaa
immeedda» yaagiide kaatiyaa sintsan he mas'aafaa nabbabeedda.
11 Kaatii Higgiyaa mas'aafan de'iyaa k'aalaa siseedda wode, kayyottiidde bare
mayuwaa peed'eedda.
12 Hewaappe guyyiyaan, kaatii k'eesiyaa Hilk'k'iyaa, Saafaana na'aa Ahik'aama,
Mikaaya na'aa Akiboora, waanna s'aafiyaa Saafaananne kaatiyaa oosanchchaa
Asaaya hawaadan yaagiide azazeedda;
13 «Biite; ta diraw, ha asaa dirawunne Yihudaa ubbaa diraw, ha betteedda mas'aafaa
k'aalaawaa ane Med'ina Godaa oochchite. Ayaw gooppe, nuw s'aafetteedda ubbabaa
ootsanaw, nu mayza aawotuu ha mas'aafaa k'aalaw azazettibeena diraw, nu bolla
suulleedda Med'ina Godaa hank'k'uu loytsi dara» yaageedda.

22:1 Erm. 3:6 **22:7** 2 Kat. 12:15

14 K'eesii Hilk'k'ii, Ahik'aami, Akiboori, Saafaaninne Asaayi timbbitiyaa odiyaa
Hulddo giyaa mishiratto oochchanaw beeddino. Huldda Harihaasa na'aa Tiik'iwaa
na'aa, Geeshsha Golliyaa mayuwaa naagiyaa Shaaluuma mishiratto. Aa
Yerusaalamen laa'entso shuchchaan de'aw. He beedda asatuu izina haasayeeddino.
15 Huldda unttuntta, «Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay, ‹Hinttena taakko
kiitteedda bitaniyaw odite yaagee.›
16 Med'ina Goday hawaadan yaagee; ‹Be'ite, Yihudaa kaatii nabbabeedda
mas'aafan s'aafetteedda iita k'aalaa ubbaa taani ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa
asaa bolla ahana hanay.
17 Unttunttu taana aggiide, hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayeeddino; yaatiide
unttunttu barenttu kushiyan ootseeddawaan ubbaan taana hank'k'etseeddino.
Hewaa diraw, ta hank'k'uu ha sa'aa bolla ees's'i kesseedda; to'anaw danddayenna›
yaagee.
18 «Med'ina Godaa oochchanaw hinttentta kiitteedda kaatiyaa hawaadan yaagite;
‹Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay neeni siseedda k'aalaa hawaadan yaagee;›
19 Taani ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla, ‹Taani hinttentta
d'ayssananne bayzza kessana› gaade haasayeeddawaa neeni siseedda wode, ne
wozanay shuggina, Med'inaa Godaa sintsan ne huup'iyaa kawushsheedda
dirawunne ne mayuwaa peed'aade, ta sintsan yeekkeedda diraw, taani ne woosaa
sisaad yaagee Med'inaa Goday.
20 Hewaa diraw, taani neena saruwaan ne mayzzan gatsana; neeni saro
moogettana. Taani ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla ahana iitabaa ne
ayfii be'enna yaagee yaagite» yaagaaddu. Hewaappe guyye unttunttu biide, ha
haasayetteeddabaa kaatiyaw odeeddino.

23

Iyoosiyaase Eek'aa Goynuwaa
Biittaappe D'aysseedda
(2 Od. 34:3-7, 29-33)

1 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Iyoosiyaase kiittiide, Yihudaa c'imatuwaanne
Yerusaalame c'imatuwaa ubbaa I shiishsheedda.
2 Kaatii Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa pude kesseedda; Yihudaa Asay ubbay,
Yerusaalamen de'iyaa Asay ubbay, k'eesatuunne timbbitiyaa odiyaawanttu,
guutsaappe wogaa gakkanaw, Asay ubbay aanana ittippe Med'ina Godaa Geeshsha
Golliyaa pude keseeddino. Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaappe beetteedda K'aalaa
c'aak'uwa Mas'aafaa k'aalaa ubbaa kaatii unttunttu sisishshin nabbabeedda.
3 Hewaappe guyyiyaan, kaatii tuussaa matan ek'k'iide, unttunttu Med'ina Godaa
ogiyaan hamettanawunne, Aa higgiyaa, Aa wogaanne Aa azazuwaa bare kumentsaa
wozanaaninne bare kumentsaa shemppuwaan naaganaw, k'ay ha mas'aafan
s'aafetteedda c'aak'k'uwaadan ootsanaw Med'inaa Godaa sintsan geppeedda. Yaatina
Asay ubbaykka c'aak'uwa naaganaw geppeedda.
4 Hewaappe guyyiyaan, kaatii k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa Hilk'k'iyaa,
aappe garssanna de'iyaa k'eesetuwaanne penggiyaa naagiyaawantta Ba'aalaw,
Asheeronne saluwaa s'oolinttetoo goynnanaw giigisseedda miishshatuwaa ubbaa
Med'inaa Godaa Geeshsha golliyaappe kessanaadan azazeedda. Kaatii hewantta
Yerusaalameppe gas'aa kessiide, K'ediroona Zanggaaraan s'uuggeedda; bidintsaa
Beeteele afeedda.
5 Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame yuushshuwaan de'iyaa d'ok'k'a
gishuwaan ubbaan is'aanaa c'uwayanaadan Yihudaa kaatetuu suntseedda
d'amaashatuwaa k'eesetuwaa ubbaa oosuwaappe keseedda. Ba'aalaw, awaaw,

23:4 2 Kat. 21:3; 2 Od. 33:3

aginaw, s'oolinttetoonne saluwaan de'iyaa hara med'etatoo is'aanaa
c'uwayiyaawantta ubbaa diggeedda.
6 Asheero giyaa s'oossatti misiliyaa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaappe akkiide,
Yerusaalame katamaappe gas'aa kessiide, K'ediroona Zanggaaraa afeedda.
Hewaappe kaala yaan s'uuggeeddawaa liik'issi gaac'c'iide, d'iile keseedda. Yaatiide
he baana gade asaa makkaannaa bolla laaleedda.
7 Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa giddon goynno woga ootsiide, attuma asatuu
attuma asatuwaana shaarmus'ettiyaa golliyaa kinchcheedda; he golletuwaan mac'c'a
Asay Asheero giyaa s'oossatiw gaaridduwaa suk'k'ee.
8 Iyoosiyaase k'eesetuwaa ubbaa Yihudaa katamatuwaappe aheedda; kase
k'eesatuu is'aanaa c'uwayeedda d'ok'k'a sa'aa, Gebaa'appe biide Berssaabeha
gakkanaw de'iyaawantta tunisseedda. Katamaa mooddiyaa Iyyaasu Penggiyaa giyaa
penggiyaa geliyaa saappe haddirssa baggana de'iyaa goynniyaa sa'atuwaakka
k'ok'k'ofeedda.
9 D'ok'k'a sa'aa k'eesatuu Yerusaalamen Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa pude
yiikkino; shin unttunttu hara k'eesetuwaana ittippe irshshuu gelibeenna ukitsaa
miino.
10 Kaatii Iyoosiyaase Hinnooma Zanggaaraan de'iyaa Toofeeta geetettiyaa
yarshshuwaa sa'aa tunisseedda. Yaatiide Molooka giyaa s'oossaw itti asaynne bare
attuma na'aa woy bare mac'c'a naatto taman yarshshenaadan diggeedda.
11 Yihudaa kaatetuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaa penggiyaan awaaw
dummayi wotseedda paratuwaa diggeedda. Awaa paratuu Naataani-Meleka giyaa
kaappuwaa kifiliyaa matan de'iyaa dabaaban de'iino. Hewaappe guyyiyaan, awaaw
dummayi wotseedda paraa gaaretuwaa Iyoosiyaase taman s'uuggeedda.
12 Akaaza golliyaa pook'iyaa bollan Yihudaa kaatetuu giigisisseedda yarshshuwaa
sa'atuwaanne Minaase Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaw de'iyaa laa"u
dabaabatuwaa giddon giigisseedda yarshshiyaa sa'atuwaa Kaatii Iyoosiyaase
kinchcheedda. Unttuntta he saappe diggiide kinchchereetseedda; suuppaa
K'ediroona zanggaaraan oleedda.
13 K'aykka kaatii Yerusaalame katamaappe away doliyaa baggana Dabire Zayite
geetettiyaa deriyaappe gedissa baggan de'iyaa Tunatetsaa D'ok'k'a Deriyaa. He
d'ok'k'a sa'atuu Israa'eeliyaa Kaatii Solomone Sidoonatuwaa s'oossatti Asttaarootiw,
Moo'aabatuwaa s'oossaa Kaamooshawunne, Amoonatuwaa s'oossaa Molookaw, he
tuna s'oossatoo goynnanaw giigisseedda d'ok'k'a sa'aa.
14 Kaatii Iyoosiyaase goynniyaa shuchchaa tuussatuwaakka mentsereetsiide,
Aseero geetettiyaa s'oossatti misiletuwaakka k'ans's'ereetseedda. Yaatiide unttunttu
ek'k'eedda koshiyan hayk'k'eedda asaa mek'etsaa kuntseedda.
15 K'ay Israa'eeliyaa asaa nagaraa oosisseedda Nabaas'a na'ay Iyorbbaami
Beeteelen d'ok'k'a sa'aan giigisseedda yarshshiyaa sa'aa Kaatii Iyoosiyaase
kinchcheedda. He yarshshiyaa sa'aa shuchchatuwaakka mentsereetsiide, d'iile
keseedda; Asheeri misiliyaakka s'uuggeedda.
16 Hewaappe guyyiyaan, Iyoosiyaase yuushshuwaa s'eelliide, deriyaa gas'aan
de'iyaa mooguwaa gonggoluwaa be'eedda; mek'etsatuwaa gonggoluwaappe kessiide,
yarshshiyaa sa'aa bolla wotsiide, taman s'uuggeedda. Yaatiide yarshshiyaa sa'aa
tunisseedda. Hewe haneeddawe Med'ina Godaa Asay kase awaayeedda Med'ina
Godaa k'aalaa maarana.
17 Hewaappe guyyiyaan kaatii, «Ha beettiyaawe O duufee?» yaagiide oochcheedda.

23:10 Wog. 18:21; Erm. 7:31; 19:1-6; 32:35 **23:12** 2 Kat. 21:5; 2 Od. 33:5 **23:13** 1 Kat. 11:7 **23:15** 1 Kat. 12:33 **23:16** 1 Kat. 13:2 **23:17** 1 Kat. 13:30-32

Beeteele katamaa asatuu, «Yihudaappe yiide, Beeteele yarshshiyaa sa'aa bolla ha"i neeni ootsa simmiyaawe polettanawaa kasetiide odeedda Med'ina Godaa asaa duufuwaa» yaagiide odeeddino.
18 Kaatii, «Aggi bashite; itti asaynne Aa mek'etsaa saappe k'aatsoppo» yaageedda. Hewaa diraw, Samaariyaappe yeedda timbbitiyaa odiyaa bitaniyaa mek'etsaanna ittippe Aa mek'etsaa bochchennan aggi basheeddino.
19 Israa'eeliyaa kaatetuu Samaariyaa katamatuwaan oosissiide, Med'ina Godaa hank'k'etseedda, goynniyaa d'ok'k'a sa'aa Iyoosiyaase diggeedda; Beeteelen ootseeddawaadan, unttunttakka ootseedda.
20 I he d'ok'k'a gishuwaan ootsiyaa k'eesetuwaa ubbaa yarshshiyaa sa'aa bolla wod'eedda; k'ay he yarshshiyaa sa'aa bolla asaa mek'etsaa s'uuggeedda. Hewaa ubbaa ootsiide, Yerusaalame simmeedda.

Iyoosiyaase Paasigaa Baalaa Bonchcheedda
(2 Od. 35:1-19)

21 Hewaappe guyyiyaan, kaatii asaa ubbaa, «Ha K'aalaa c'aak'uwa mas'aafan s'aafetteeddawaadan Med'ina Godaw hinttenttu S'oossaw Paasigaa Baalaa bonchchite» yaagiide azazeedda.
22 Israa'eeliyaa mooddiyaa daannatu wodiyaappe doommiide, Israa'eeliyaa kaatetuwaa wodiyaaninne Yihudaa kaatetuwaa wodiyaan ubbaan hawaa mala Paasigaa Baalay ubbakka bonchchetti erenna.
23 Shin Kaatii Iyoosiyaase kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan Yerusaalame kataman Med'ina Godaa bonchchanaw ha Paasigaa Baalay Med'ina Godaw bonchchetteedda.

Iyoosiyaase Ootseedda Hara Oosotuwaa

24 K'ay k'eesatuwaa ubbaa kaappuu Hilk'k'ii Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan beetteedda mas'aafan s'aafetteedda higgiyaa k'aalaa minisanaadan, iita ayaanaa s'eesiyaawanttanne shareechchatuwaa, soy giddo eek'aa misiletuwaa, eek'aa miishshatuwaanne Yihudaa biittaaninne Yerusaalame kataman beetteedda hara sheneyiyaabatuwaa ubbaa Iyoosiyaase d'aysseedda.
25 Muse higgiyaadan bare kumentsaa wozanaan, bare kumentsaa shemppuwaaninne, bare kumentsaa wolk'k'an Med'ina Godaakko simmeeddaban Iyoosiyaasa mala kaatii, aappe kase gidiina, aappe guyye gidina, ubbakka denddibeenna.
26 Gidooppenne Minaase Med'ina Godaa hank'k'etsanaw ootseedda iita oosuwaa ubbaa diraw, Med'ina Goday Yihudaa bolla hank'k'etteedda bare hank'k'uwaa tamay simmibeenna.
27 Hewaa diraw Med'ina Goday, «Taani Israa'eeliyaa ta sintsaappe diggeeddawaadan, Yihudaakka ta sintsaappe diggana; taani dooreedda katamaa, Yerusaalamenne taani, ‹Ta suntsay hawaan de'ana› geedda ha Geeshsha Golliyaa diggana» yaageedda.

Iyoosiyaasa Kawutaa Wurssetsaa
(2 Od. 35:20—36:1)

28 Iyoosiyaase haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
29 Iyoosiyaasa wode Gibs'e Kaatii Nakoy, Asoore biittaa kaatiyaa olan ek'k'anaw Efiraas'iisa Shaafaa beedda. Kaatii Iyoosiyaase aanana olettanaw bare olanchchatuwaa akkiide kesseedda; shin Kaatii Nakoy aanana Magidon gakettiide, Aa wod'eedda.
30 Aa k'oomatuu Aa anhaa paraa gaariyan wotsiide, Magidoppe Yerusaalame aheeddino; Aa duufuwaan Aa moogeeddino. Hewaappe guyyiyaan, he biittaa asatuu

Iyoosiyaasa na'aa Iyo'akaaza dooreeddino; Aa aawuwaa kotan Aa okkiide kaateyeeddino.

Wurssetsaa Yihudaa Kaatetuwaa
(23:31—24:20)

31 Iyo'akaazi kaatetiyaa wode, laytsay aw laatamanne heezza; I Yerusaalamen heezzu aginaa kaateteedda. Aa daay suntsay Hamus'aalo; iza Liibina kataman de'iyaa Ermaasa naatto.
32 Bare mayza aawotuu ootseeddawaadan, Iyo'akaazi Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda.
33 Iyo'akaazi Yerusaalamen kaatetennaadan Gibs'e Kaatii Nakoy Hamaata geetettiyaa gadiyaan Ribila giyaa saan Aa k'achcheeda. Heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa s'agaraa biraanne hattamanne oyddu kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa Yihudaa asaa giirisseedda.
34 Kaatiyaa Nakoy Iyoosiyaasa na'aa Eliyaak'iima Aa aawuwaa kotan kaateyeedda; yaatiide Aa suntsaa Iyo'aak'eema yaagiide laammeedda. Shin Iyo'akaaza Gibs'e afeedda; Iyo'akaazi yaan hayk'k'eedda.

Yihudaa Kaatiyaa Iyo'aak'eema
(2 Od. 36:5-8)

35 Yaatina Iyo'aak'eemi Kaatii Nakoy oochcheedda giiraa biraanne work'k'aanne aw immeedda. He giiraa c'igganaw Yo'aak'eemi he biittaa Asay demmiyaa keeshshaa biraappenne work'k'aappe giiraa shiishsheedda.
36 Iyo'aak'eemi kaatetiyaa wode laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yerusaalamen tammanne itti laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Zabddo; Iza Ruuma kataman de'iyaa Padaaya naatto.
37 Iyo'aak'eemi bare mayza aawotuu ootseeddawaadan, Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

24

1 Iyo'aak'eema wode Baabloone biittaa Kaatiyaa Naabukadanas'oore Yihudaa bolla woraajjeedda. Yaatina Iyo'aak'eemi aw heezzu laytsaa moodetteedda. Hewaappe guyyiyaan zaariide, Naabukadanas'oora bolla makkaleedda.
2 Med'ina Goday Baabloone biittaa c'uguwaa, Sooriyaa biittaa c'uguwaa, Moo'aabe biittaa c'uguwaanne Amoona biittaa c'uguwaa Iyo'aak'eema bolla yeddeedda; timbbitiyaa odiyaa bare k'oomatuwaa baggana Med'ina Goday kase haasayeeddawaadan, Yihudaa biittaa bayzzanaadan hawantta yeddeedda.
3-4 Kaatii Minaase ootseedda nagaraa ubbaa diraw, k'ay s'illo asaa suutsaa I gussiide, Yerusaalamen kuntseedda diraw, Med'ina Goday Yihudaa asaa bare sintsaappe digganaw ha bashshaa yeddeedda; Med'ina Goday Minaasew he nagaraa atto gaanaw koyyibeenna.
5 Iyo'aak'eemi haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
6 Iyo'aak'eemi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda. Aa kotan Aa na'ay Ikkoniyaane kaateteedda.
7 Gibs'e biittaa kaatii laa'entso bare gadiyaappe denddiide, olaw yibeenna; ayaw gooppe, Gibs'e Shaafaappe doommiide, biide Efiraas'iisa Shaafaa gakkanaw, Gibs'e kaatii mooddeedda biittaa ubbaa Baabloone kaatii aki diggeedda.

Yihudaa Kaatiyaa Yo'aakiina
(2 Od. 36:9-10)

23:34 Erm. 22:11-12 **23:36** Erm. 22:18-19; 26:1-6; 35:1-19 **24:1** Erm. 25:1-38; Dan. 1:1-2

8 Yo'aakiine kaatetiyaa wode laytsay aw tammanne hosppuna;* Yo'aakiine
Yerusaalamen heezzu aginaa kaateteedda. Aa daay suntsay Nehushtta; Iza
Yerusaalamiyaa Elnaataana naatto.
9 Yo'aakiine bare aawuu ootseeddawaadan, Med'ina Godaa sintsan iitabaa
ootseedda.
10 He wode Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oora olanchchatuu Yerusaalame
yiide, katamaa dooddi wotseeddino.
11 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore he katamaa yeedda.
12 Yihudaa Kaatii Yo'aakiine, Aa daaya, Aa k'oomatuu, Aa kaappatuunne kaatiyaa
golliyaa oosanchchatuu ubbatuu Baabloone kaatiyaw kushiyaa immeeddino.
Yo'aakiine kaateteedda hosppuntsa laytsan, Baabloone kaatii Yo'aakiina
k'achcheeda.
13 Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa gollen de'iyaa mas'uwaa ubbaa
he saappe dentsiide afeedda. Med'ina Goday kase haasayeeddawaadan Kaatii
Solomone Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan giigisseedda work'k'aa miishshatuwaa
ubbaa Baabloone kaatii k'ans's'ereetseedda.
14 Naabukadanas'oore Yerusaalame asaa, kaappatuwaa ubbaa, olanchchatuwaa
ubbaa, kushiyaa hiillanchchatuwaa ubbaanne birataa k'os's'iyaawantta ubbaa, mule
tammu sha"a asaa, Yerusalameppe omoodiide afeedda; biittan hiyyeesaa asaa
s'alalay atteedda.
15 Naabukadanas'oore Yo'aakiina omoodiide, Baabloone afeedda; aanana kaatato
Aa daayo, Aa machchatuwaa, Aa oosanchchatuwaanne biittan de'iyaa wolk'k'aama
asaa ubbaa akkiide beedda.
16 He asaappe laappun sha"atuu olanchchatuwaa; itti sha"a asatuu dumma dumma
kushiyaa hiillanchchatuwaa; unttunttu ubbaykka minanne olaa olettanaw
danddayiyaawantta. I he ubbatuwaa Baabloona afeedda.
17 Hewaappe guyyiyaan, Baabloone kaatii Yo'aakiina Kotan Aa aawuwaa ishaa
Mataaniyaa kaateyeedda. Aa suntsaa Sedek'iyaasa yaagiide laammeedda.

Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaasa
(2 Od. 36:11-12; Erm. 52:1-3)

18 Sedek'k'iyaasi kaatetiyaa wode, laytsay aw laatamanne itta; Yerusaalamen I
tammanne itti laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Hamus'aalo; iza Liibina
kataman de'iyaa Ermaasa naatto.
19 Iyo'aak'eemi ootseeddawaadan, Sedek'iyaasikka Med'ina Godaa sintsan iitabaa
ootseedda.
20 Med'ina Goday hank'k'etteedda diraw, Yerusaalame asaa bollanne Yihudaa asaa
bolla hawe haneedda; wurssetsan unttuntta I bare sintsaappe diggeedda.
Sedek'iyaasi Baabloone kaatiyaa bolla makkaleedda.

25

Yerusaalam Kunddetsaa
(25:1-30; 2 Od. 36:13-21; Erm. 52:3-11)

1 Sedek'iyaasi kaateteedda udduppuntsa laytsi, tammantsa aginaan, tammantsa
gallassi, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore bare olanchchatuwaa ubbaa akkiide
yiide, Yerusaalame dooddeedda. Aa yuushshuwankka biittaa keelaa direedda.
2 Sedek'iyaasi kaateteedda tammanne ittentsiyaa laytsaa gakkanaw, katamay
dooddettiide gam"eedda.

---

* **24:8** ***Tammanne hosppuna:*** Laytsay aw tammanne hosppuna woy hosppuna. 2 Od. 36:9 s'eella. **24:12** Erm. 22:24-30; 24:1-10; 29:1-2 **24:15** Hiz. 17:12 **24:17** Erm. 37:1; Hiz. 17:13 **24:18** Erm. 27:1-22; 28:1-17 **24:20** Hiz. 17:15 **25:1** Erm. 21:1-10; 34:1-5; Hiz. 24:2

3 Hewaa gaasuwaan biittan koshay suullina, he laytsi oyddentso aginaan,
udduppuntsa gallassan he gadiyaa asaw miyaabay d'ayeedda.
4 Yaan de'ishshin katamaa yuushshuwaa gimbbii itti baggana koletteedda.
Baabloone Asay katamaa yuuyyi aad'd'iide naagooppekka, Yihudaa kaatiyaa
olanchchatuu mule ubbay k'amma kaatiyaa ataakilttiyaa sa'aa afiyaa ogiyaa
oyk'k'iide, laa"u dirssaa gimbbetuwaa ittippe gatsiyaa penggiyaanna kesiide
bak'atteedino. Unttunttu Araba dilbbaakko simmiide beeddino;
5 shin Baabloone olanchchatuu kaatiyaa yederssiide, Yaarikko dembbaa gatsiidde
oyk'k'eeddino. Aa olanchchatuu ubbay aappe shaakettiide laaletteeddino.
6 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu Aa Ribila kataman de'iyaa
Naabukadanas'oorakko afeedino. Baabloone kaatii yaan Sedek'iyaasa bolla
pirddeedda.
7 Sedek'iyaasa naanaa Sedek'iyaasi s'eellishin wod'eeddino. Hewaappe guyyiyaan,
Aa ayfetuwaa wooc'i kessiide, sanssalatan Aa k'achcheeddinno; yaatiide Baabloone
gadiyaa akkiide afeedino.

Geeshsha Gollii Koletteedda
(Erm. 52:12-33)

8 Naabukadanas'oore Baabloonen kaateteedda tammanne udduppuntsa laytsi,
ichcheshantsa aginaan, laappuntsa gallassi kaatiyaa oosanchchatuwaappe ittuu,
kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani Yerusaalame geleedda.
9 Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa, kaatiyaa golliyaanne Yerusaalamen de'iyaa
golliyaa ubbaa s'uuggeedda; wolk'k'aama golliyaa giyaa golliyaa ubbaa eetsi
wursseedda.
10 Baabloone olanchchatuu ubbay kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuwaa
azazuwaan Yerusaalame katamaa yuushshuwaan de'iyaa dirssaa gimbbiyaa ubbaa
koleeddino.
11 Naabuzaradaani kataman atteeda asatuwaanne Yihudaan atteeda asatuwaa,
kaddiide Baabloone olanchchatuwaan gaketeedda asatuwaanakka ubbaa oyk'k'iide,
omoodoo afeedda.
12 Shin Naabuzaradaani wurssetsa hiyyeesatuwaappe amareedawantta woyniyaa
turaa tokkanaadaaninne gadiyaa goshanaadan Yihudaan ashsheeda.
13 Baabloone asatuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa nahaasiyaappe
med'd'eedda tuussatuwaa, miishshatuwaa wotsiyaa gaaretuwaanne Abbaa Saaniyaa
mentsereetseeddino; nahaasiyaa ubbaa Baabloone afeedino.
14 Hewaadankka k'ay keretuwaa, akaafatuwaa, s'omppiyaa shaluwaa s'eeraa
pittiyaabatuwaa, c'ilppatuwaanne yarshshiyaa wode go'ettiyaa nahaasiyaa
miishshatuwaa ubbaa akkiide afeedino.
15 Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani muruta biraappenne
muruta work'k'aappe med'etteedda tamaa kaashiyaa shaatatuwaakka
kuyis'aarotuwaakka ubbaa akkiide afeedda.
16 Kaatii Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan oosettiyaabatoo
med'd'eedda laa"u tuussatuu, Abbaa Saynniinne gaaretuu med'etteedda nahaasiyaa
biratay miizaanan likkanaw danddayettennawaa keeshshaa dara.
17 Laa"u tuussatuu itti mala gidiide, ittuwaa ittuwaa geesay tammanne hosppun
wad'aa; k'ay itti itti tuussaa huup'iyaan de'iyaa gumbbotuu heezzu wad'aa adussa.
He gumbbotuwaa yuushshuu nahaasiyaa k'as'ik'allotuwaaninne nahaasiyaappe
med'd'eedda roomaanne geetettiyaa teeraa misiletuwaan alleek'k'etti utteedda.

Yihudaa Asay Omoodettiide Baabloone Beedda
(Erm. 52:24-27)

25:4 Hiz. 33:21 **25:7** Hiz. 12:13 **25:13** 1 Kat. 7:15-26; 2 Od. 3:15-17 **25:14** 1 Kat. 7:45; 2 Od. 4:16

18 Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani k'eesatuwaa ubbatuwaa
kaappuu Saraaya, aappe kaalliyaa k'eesiyaa S'afaaniyaanne penggiyaa naagiyaa hara
heezzu asatuwaa oyk'k'eedda.
19 K'ay he wode gakkanaw, kataman de'iyaa asaappe Yihudaa olaa gadaawaa,
kaatiyaa zoriyaawanttuppe ichcheshu asatuwaa, olaa gadaawaa s'aafiyaa, hewenne
olanchchatuwaa asaa giddoppe k'oriide kessiyaawaanne hara usuppun tammu
wolk'k'aama asatuwaa afeedda.
20 Kaappuu Naabuzaradaani unttunttu ubbaa akkiide, Baabloone kaatiyaakko
Ribila katamaa afeedda.
21 Yan Ribila kataman, Hamaata gadiyaan Baabloone kaatii unttuntta ubbaa
wod'iseedda. Hewaadan haniide, Yihudaa Asay bare gadiyaappe omoodetti
denddiide beedda.

Gedaalii Yihudaa Mooddeedda
(Erm. 40:7-9; 41:1-3)

22 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Naabukadanas'oore Saafaana na'aa na'aa,
Ahik'aama na'aa Gedaaliyaa, Baabloone beennan Yihudaan atteeda asaa mooddiyaa
kaappuwaa ootsiide suntseedda.
23 Kushiyaa immibeenna Yihudaa olaa gadaawatuunne olanchchatuu hewaa
sisiide, Misip'p'an de'iyaa Gedaliyaan biide gaketeeddino. He gadaawatuu
Nataaniyaa na'aa Isimaa'eela, K'aareeha na'aa Yohanaana, Nas'oofa katamaappe
yeedda Taanihumeeta na'aa Saraayanne Maa'ikappe yeedda itti bitaniyaa na'aa
Yazaaniyaa.
24 Gedaalii unttunttoonne unttunttu olanchchatoo c'aak'k'iide, hawaadan
yaageedda; «Hawanttoo Baabloone kaappatoo yayyoppite. Ha gadiyaan de'ite;
yaatiide Baabloone kaatiyaw moodetite. Yaatooppe mule ubbabay hinttew lo"a
gidanawaa» yaageedda.
25 Shin laappuntsa aginaan kaatiyaa zariyaa gideedda Elishamaa'a na'aa
Nataaniyaa na'ay Isimaa'eele tammu asaana Mis'ip'p'a biide, Gedaaliyaanne aanana
de'iyaa Yihudaa asaanne Baabloone asaa ubbaa wod'eedda.
26 Hewaappe guyyiyaan, Baabloone asaw yayyiide, Yihudaa asay, k'eeray wogay
attenan, olaa gadaawatuwaanakka ubbay Gibs'e gadiyaa bak'atteedino.

Ikkoniyaane K'ashuwaappe Biletteedda
(Erm. 52:31-34)

27 Ewiili-Marodaaki kaateteedda laytsi Yihudaa Kaatiyaa Ikkoniyaana
k'ashuwaappe biliide maareedda. Hewe haneeddawe Ikkoniyaane omoodetti
k'ashettiide beedda hattamanne laappuntsa laytsi, tammanne laa"entsa aginaan,
laatamanne laappuntsa gallassaana.
28 Ewiili-Marodaaki Ikkoniyaanana mal"o k'aalaa haasayiide, Baabloonen
omooduwaan de'iyaa hara kaatetuwaa ubbaappe aatsiide, Aa bonchcheedda.
29 Hewaa diraw, Ikkoniyaane k'asho gollen mayyeedda mayuwaa laammeedda. I
atteeda bare de'uwaa laytsaa ubbaan kaatiyaa maaddaappe meedda.
30 Hachche hachche aw koshshiyaawaa ubbaa Baabloone kaatii immeedda.

25:26 Erm. 43:5-7

Haneeddabaa Odiyaa Koyro Mas'aafaa Geluwaa

Haneeddabaa Odiyaa mas'aafatuu, Saammeela mas'aafatuwaaninne Kaatetuwaa mas'aafatuwan s'aafetteedda taariketuwaa dumma ogiyaan omooduwaan de'iyaawanttoo laa"entsiide odiino. Haneeddabaa odiyaa mas'aafatuwan Israa'eeliyaa kaatetuwaa kawutetsaa taarikii laa"u huup'e huup'e shaakuwaan shaakettiide odetteedda.

1. Israa'eelanne Yihudaa kawutetsatuu bayzuwaan kunddeeddawantta giddooppene, S'oossay bare asaw geleedda k'aalaa ubbaa naageeddawaanne Yihudaan de'iyaawanttu baggana bare asaw bare halchcheedda halchchuwaa poleeddawaa bessanaassa. Hawe tuma gidiyaawaa erissanaw, ha mas'aafaa s'aafeeddawee Daawitenne Solomone ootseedda wolk'k'aama wolk'k'aama oosatuwaa, Yoosaafees'e, Hizk'k'iyaasinne Iyoosiyaase asaa de'uwaa ooras's'iseedda ooras's'isuwaanne S'oossaw minniide ammanetteeda asaa hanotaa loytsiide s'eelleedda.
2. Yerusaalamen de'iyaa Geeshsha Golliyaan S'oossaw goynniyaa goynay waaniide doometteeddentto odanaassa. K'ay he wode goynnuwaa wogaa kaaletsiyaawanttu k'eesetuwaa gidiyaa diraw, unttunttu kaaletsiyaa oosuwaa keetsay waaniide doometteeddenttonne k'onc'c'issanaassa. Geeshsha Golliyaa kees's'eeddawe Solomona gidooppenne, Geeshsha Golliyaanne goynnuwaa wogaa koyro esseeddawe Daawita gidiyaawaa odanaassa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Addaamappe Kaatiyaa Saa'oola Gakkanaw *1:1—9:44*
Saa'oolanne Aa Naanatuwaa Hayk'k'uwaa *10:1-14*
Daawite Kaatetussaanne Yerusaalame Oyk'k'ussaa *11:1-9*
Waariyaanna De'iyaa Daawita Wotaadaratuwaa *11:10—12:40*
K'aalaa C'aak'k'uwaa Taabootay Yerusaalame Buussaa *13:1—16:43*
Geeshsha Golliyaa Kees's'iyaawe Solomona Gidussaa *17:1-27*
Daawita Olaa S'oonuwaa *18:1—20:8*
Daawite Asaa Paydina Yeedda S'oossaa Hank'k'uwaa *21:1-30*
Geeshsha Golliyaa Kees's'anaw Haneedda Giiguwaa *22:1—29:20*
Solomone Kaatetussaa *29:21-25*
Daawita Hayk'k'uwaa *29:26-30*

Addaamappe Kaatiyaa Saa'oola Gakkanaw

(1:1—9:44)

Addaamappe Biide Abrahaama Gakkanaw De'iyaa Yeletaa
(Dom. 5:1-32; 10:1-32; 11:10-26)

1 Addaame Seeta yeleedda; Seete Heenoosa yeleedda; Heenoosi K'aynaana yeleedda;
2 K'aynaani Malaali'eela yeleedda; Malaali'eeli Yaareedda yeleedda;
3 Yaareed Heenooka yeleedda; Heenooki Maatusaala yeleedda; Maatusaali Laameeka yeleedda;
4 Laameeki Noha yeleedda. Nohe Seema, Kaamanne Yaafeeta yeleedda.
5 Yaafeeta attuma naanay Goomera, Maagooga, Maadaaya, Yaawaana, Tubaala, Meshekanne Tiiraasa.
6 Goomera attuma naanay Ashkkanaaza, Riifaatanne Togarmma.
7 Yaawaana attuma naanay Eliisha, Tarsseesa, Kitiimanne Rooda.

8 Kaama attuma naanay Kuusha, Mis'irayma, Puus'anne Kanaana.
9 Kuusha attuma naanay Saaba, Hawiila, Saabita, Raa'imanne Sabttaka. Raa'ima attuma naanay Saabanne Dadaana.
10 K'ay Kuushi Naamiruuda yeleedda. Naamiruudi sa'aan wolk'k'aama olanchchaa gideedda.
11 Mis'iraymi Ludeta, Anaameta, Lahaabeta, Nafttuuheta,
12 Patiroosata, Kaasiluhetanne Piliss's'eema zeretsaa yeleedda Kafttooreta yeleedda.
13 Kanaane bayira na'aa Sidoonanne Aa teefa Heeta yeleedda;
14 k'ay Kanaane Yaabuusatuwa, Amooretuwaa, Gerggeesetuwaa,
15 Hiiwetuwaa, Ark'k'eta, Siinata,
16 Ariwaadeta, S'amaaretanne Hamaatata yeleedda.
17 Seema attuma naanay Elaama, Asoora, Arifaakisaada, Luuda, Araama, Uus'a, Huula, Geteeranne Mesheka.
18 Arifaakisaadi Shelaaha yeleedda; Shelaahi Eboora yeleedda.
19 Eboori laa"u naanaa yeleedda; ittuu yeletteedda wode sa'ay shaaketteedda diraw, Aa suntsay Peeleega geetetteedda; Aa ishaa suntsay Yok'is'aana.
20 Yok'is'aani Almmodaada, Sheleefa, Has'armmaaweta, Yeraaha,
21 Hadoraama, Uzaala, Diik'ila,
22 Eebaala, Abimaa'eela, Saaba,
23 Ofiira, Hawiilanne Yobaaba yeleedda. Hawanttu ubbatuu Yok'is'aana zeretsaa.
24 Seemappe biide, Abrahaama gakkanaw de'iyaa yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa: Seema, Arifaakisaada, Shelaaha,
25 Eboora, Peeleega, Raa'a,
26 Saruuga, Naakoora, Taaranne
27 Abrahaama geetettiide s'eesettiyaa Abraama.

Isimaa'eela Yeletaa
(Dom. 25:12-16)

28 Abrahaama attuma naanay Yisaak'anne Isimaa'eela.
29 Unttunttu yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteedda.
Isimaa'eela bayiray Nabaayoota; hewaappe simmina K'eedaare, Adibi'eeli, Mibssaami,
30 Mishimaa'i, Duumi, Maasi, Hadaadi, Teemi,
31 Yis'uri, Naafiishinne K'eedimi yeletteeddino. Hawanttu Isimaa'eela naanaa.
32 Abrahaama k'oomatuu K'as'uri attuma naanay Ziimiraana, Yok'ishaana, Madaana, Midiyaama, Yishibaak'anne Shuha. Yok'ishaana attuma naanay Saabanne Dadaana.
33 Midiyaama attuma naanay Eefa, Efeera, Hanooka, Abiidaa'anne Elddaa'a. Hawanttu ubbatuu K'as'uri zeretsaa.

Eesaa Yeletaa
(Dom. 36:1-19)

34 Abrahaame Yisaak'a yeleedda. Yisaak'a attuma naanay Eesaanne Israa'eeliyaa.
35 Eesaa attuma naanay Elifaaza, Ra'u'eela, Yi'uusha, Yaa'ilaamanne K'oraaha.
36 Elifaaza attuma naanay Temaana, Omaara, S'afa, Ga'itaama, K'anaaza, Timinaa'anne Amaaleek'a.
37 Ra'u'eela attuma naanay Nahaata, Zaraaha, Shammanne Miizaa.

Eedooman Koyro De'eedda Asatuwaa
(Dom. 36:20-30)

38 Eedooman koyro de'eedda Se'iira attuma naanay Los'aana, Shobaala, S'ibaa'oona, Aana, Dishoona, Es'eeranne Dishaana.

39 Los'aana attuma naanay Hooranne Homaama; Los'aana michchata Timinaa'o.
40 Shobaala attuma naanay Aaliwaana, Manahaata, Eebaala, Shefanne Oonaama.
S'ibaa'oona attuma naanay Aayanne Aana.
41 Aana na'ay Dishoona. Dishoona attuma naanay Hemddaana, Eshibaana,
Yitiraananne Karaana.
42 Es'eera attuma naanay Bilihaana, Za'iwaananne Ak'ana. Dishaana attuma
naanay Uus'anne Araana.

Eedooma Kaatetuwaa
(Dom. 36:31-43)

43 Israa'eelan ayaa kaatii kawutanappe kase Eedooma biittan kaateteedda kaatetuu
hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.
Ba'oora na'ay Belaa'i kaateteedda; Aa katamaa suntsay Dinaaba.
44 Belaa'i hayk'k'ina, Boos'irappe yeedda Zaraaha na'ay Yobaabi Aa kotan
kaateteedda.
45 Yobaabi hayk'k'ina, Temaana gadiyaappe yeedda Hushaami Aa kotan
kaateteedda.
46 Hushaami hayk'k'ina, Moo'aabe gadiyaan Midiyaamatuwaa s'ooneedda Badaada
na'aa Hadaadi Aa kotan kaateteedda; Aa katamaa suntsay Awiita.
47 Hadaadi hayk'k'ina, Maasireek'appe yeedda Saamili Aa kotan kaateteedda.
48 Saamili hayk'k'ina, shaafaa matan de'iyaa Rahobootappe yeedda Shaa'uli Aa
kotan kaateteedda.
49 Shaa'uli hayk'k'ina, Akiboora na'ay Ba'aalihanaani Aa kotan kaateteedda.
50 Ba'aalihanaani hayk'k'ina, Hadaadi Aa kotan kaateteedda; Aa katamaa suntsay
Paa'a. Aa machata Mezaahaaba naatti Maas'ireedi naatto Mahes'aabi'eelo.
51 Hewaappe guyyiyaan, Hadaadi hayk'k'eedda. Eedooma zaratuwaa kaappatuu
hawantta: Timinaa'a, Aliwa, Yeteeta,
52 Oholiibaama, Eelah, Piinoona,
53 K'anaaza, Temaana, Mibs's'aara,
54 Maagidi'eelanne Iraama. Hawanttu Eedooma kaappatuwaa.

2

Yihudaa Yeletaa

1 Israa'eeliyaa attuma naanay hawantta: Roobeela, Simoona, Leewiyaa, Yihudaa,
Yisaakoora, Zaabiloona,
2 Daana, Yooseefa, Biiniyaama, Nifttaaleema, Gaadanne Aaseera.
3 Kanaane Baatishu'ippe Yihuday yeleedda heezzu attuma naanay Eera,
Oonaananne Sheela. Yihudaa na'ay bayiray, Eeri Med'inaa Godaa sintsan iitabaa
ootseedda diraw, Med'inaa Goday Aa wod'eedda.
4 Yihudaa na'aa machchata Ti'imaara Yihudaw Paareesanne Zaraaha yelaaddu.
Yihudaw ubbaanna ichcheshu attuma naanay de'iino.
5 Paareesa attuma naanay Hes'iroonanne Hamuula.
6 Zaraaha attuma naanay Zimira, Etaana, Hemaana, Kalkkoolanne Darddaa'a;
unttunttu ubbaanna ichchesha.
7 Zaraaha zeretsaappe gideedda Karmma na'ay Akaani* S'iiniyaa geetetti utteedda
miishshaa omooduwaa akkiide, Israa'eeliyaa asaa waayisseeddawaa.
8 Etaana na'ay Azaariyaa.

Hes'iroonappe Biide Daawita Gakkanaw De'iyaa Yeletaa

9 Hes'iroone yeleedda naanay Yiraahima'eela, Raamanne Kaaleeba.

---

* **2:7** *Akaani:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Bashshaa» giyaawaa. **2:7** Iya. 7:1

10 Raame Aminaadaaba yeleedda. Aminaadaabe Yihudaa zaratuwaa kaappuwaa
Na'asoona yeleedda.
11 Na'asoone Salmoona yeleedda; Salmooni Boo'eeza yeleedda;
12 Boo'eeze Yoobeeda yeleedda; Yoobeedi Isseya yeleedda.
13 Isseyi bare bayira na'aa Eli'aaba, laa'entso na'aa Aminaadaaba, heezzentso na'aa
Shaama,
14 oyddentso na'aa Nataani'eela, ichcheshantso na'aa Raddaaya,
15 usuppuntso na'aa Oos'eemanne laappuntsa na'ay Daawita yeleedda.
16 Isseya mac'c'a naanay S'aruuyonne Abigaalo. S'aruuyi naanay heezzatuu
Abishaaya, Yoo'aabanne Asaaheela.
17 Abigaala Amaasa yelaaddu; Amaasa aawuu Isimaa'eeliyaa Yetera.

Hes'iroona Yeletaa

18 Hes'iroona na'ay Kaaleebi bare machati Azuubina, Yirii'ooto geetettiyaa naatto
yeleedda. Yirii'oota Yesheera, Shobaabanne Arddoona yelaaddu.
19 Azuuba hayk'k'ina, Kaaleebi Efiraato akkeedda; Efiraataa Huura yelaaddu.
20 Huuri Uura yeleedda; Uuri Bas'aali'eela yeleedda.
21 Hes'iroone usuppun tammu laytsaappe guyyiyaan, Gala'aade aawuwaa Maakira
naatto akkiide, Saguba yeleedda.
22 Sagubi Yaa'iira yeleedda. Yaa'iiri beni Gala'aade gadiyaan laatamanne heezzu
katamatuwaa mooddeedda.
23 Shin Gashuuranne Sooriyaa kaatetuu Habooti-Yaa'iira katamatuwaa
K'anaataanne aa heeratuwaa usuppun tammu katamatuwaa olettiide oyk'k'eeddino;
yaan de'eedda Asay ubbay Gala'aade aawuwaa Maakira zariyaa.
24 Hes'iroone Kaaleeba Efiraataa giyaa saan hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan,
Hes'iroona machata Abiiya Tak'o"a aawuwaa Ashihuura yelaaddu.

Yiraahima'eela Yeletaa

25 Hes'iroona na'aa bayiraa Yiraahima'eela na'ay bayray Raama; teefatuu Buuna,
Oreena, Oos'eemanne Akiiya.
26 Yiraahima'eelaw Ataaro geetettiyaa hara machchata de'aw; Ataara Oonaama
daayo.
27 Yiraahima'eela na'aa bayraa Raama naanay Ma'aas'a, Yaamiinanne Ek'eera.
28 Oonaama naanay Shammaayanne Yaade.
Shammaaya naanay Nadaabanne Abishuura.
29 Abishuura machata Abihayila Ahibaananne Moliida yelaaddu.
30 Nadaaba attuma naanay Seledanne Afaayima; Seledi na'aa yelennaan
hayk'k'eedda.
31 Afaayima na'ay Yishi'a; Yishi'a na'ay Sheeshaana; Sheeshaana na'ay Ahilaaya.
32 Shammaaya ishaa Yaade naanay Yeteranne Yoonataana; Yeteri na'aa yelennaan
hayk'k'eedda.
33 Yoonataana naanay Peleetanne Zaaza.
Hawanttu Yiraahima'eela zeretsaa.
34 Sheeshaanaw mac'c'awaappe attina, attuma naanay baawa. Sheeshaanaw
Yaariha'a geetettiyaa k'oomay Gibs'e gadiyaappe yeeddawe de'ee.
35 Sheeshaani bare k'oomaa Yaariha'aw bare mac'c'a naanatuwaappe ittinno
immina naatta Attaaya yelaaddu.
36 Attaayi Naataana yeleedda; Naataani Zabaada yeleedda;
37 Zabaad Efilaala yeleedda; Efilaali Yoobeeda yeleedda;
38 Yoobeedi Yeeha yeleedda; Yeehu Azaariyaa yeleedda;
39 Azaarii Helees'a yeleedda; Helees'i El"aasa yeleedda;
40 El"aasi Sisimaaya yeleedda; Sisimaayi Shaaluuma yeleedda;

41 Shaaluumi Yik'aamiyaa yeleedda; Yik'aame Elishamaa'a yeleedda.

Kaaleeba Yeletaa

42 Yiraahima'eela ishaa Kaaleeba na'ay bayiray Meesha. Meesha na'ay Ziifa; Ziifa
na'ay Mareesha; Mareesha na'ay Kebroona.
43 Kebroone naanay K'oraaha, Taappuha, Rek'eemanne Shemaa'a.
44 Shemaa'i York'k'a'aama aawuwaa Rahaama yeleedda. Rek'eemi Shammaaya
yeleedda.
45 Shammaaya na'ay Maa'oona. Maa'ooni Beetis'uura yeleedda.
46 Kaaleeba k'oomatta Eefa Haaraana, Moos'anne Gazeeza yelaaddu; Haaraani
Gazeeza yeleedda.
47 Yaahidaaya naanay Regeema, Yo'aataama, Geshaana, Pelees'a, Eefanne Sha'aafa.
48 Kaaleeba k'oomatta Maa'ika Shebeeranne Tirihaana yelaaddu.
49 K'aykka Maa'ika Sha'aafanne Shawa yelaaddu. Sha'aafi Madimaana yeleedda.
Shawi Maakibeenanne Gibaa'a yeleedda.
Kaaleeba naatta Aakkiso.
50 Kaaleeba naanay haratuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino. Kaaleebi bare
bayra na'aa Huura bare machchatti Efiraatin yeleedda. Huura naanay
K'iriyaati-Yi'aariima aawuwaa Shobaala,
51 Beeteleheeme aawuwaa Salmoonanne Beeti-Gadeera aawuwaa Hareefa.
52 K'iriyaati-Yi'aariima aawuwaa Shobaala yaratuu Haro'eetatanne Manuhoota
yaratuwaappe baggatuwaa.
53 K'iriyaati-Yi'aariima yaratuu Yatirata, Puutata, Shumaatatanne Mishiraa'ata.
S'or"atinne Eshttaa'oolati hawanttuppe yeletteeddino.
54 Beeteleheeme aawuwaa Salmoona yaratuu Nas'oofata, As'irooti-Beetayoo'aabata,
Manuhoota yaratuwaappe attiyaa baggatuwaanne S'or"ata.
55 Yaabees'a kataman de'iyaa s'aafiyaawanttu yaratuu k'ay Tir"ata, Shim"aatatanne
Sukkata. Hawanttu Rekaabatu aawuwaa Haamatuwaappe yeletteedda K'eenata.

3

Kaatiyaa Daawita Naanaa

1 Kebroone kataman Daawite yeleedda naanay; Iziraa'eeliyaa Ahino'aama yeleedda
Aa bayray Aminoona. K'armmeloosiyaa Abigaala yeleedda Aa laa'entso na'ay
Daaneela.
2 Gashuura gadiyaa Kaatiyaa Talmmaaya naatta Maa'ika yeleedda Aa heezzentso
na'ay Abeselooma. Haggiita yeleedda Aa oyddentso na'ay Adooniyaana.
3 Abiis'aala yeleedda Aa ichcheshantso na'ay Shafaas'iyaa. Aa machata Egila
yeleedda Aa usuppuntsa na'ay Yitira'aama.
4 Daawite he usuppun naanaa Kebroonan yeleedda. Daawite Kebroonan laappun
laytsanne usuppun aginaa kaateteedda.
K'ay Yerusaalamen hattamanne heezzu laytsaa kaateteedda.
5 Daawite Yerusaalamen yeleedda naanay oyddatuu Ami'eela naatta Berssaaba
yeleedda Shim"a, Shobaaba, Naataananne Solomona.
6 K'ay hara udduppun attuma naanay Yibihaara, Elishamaa'a, Elifelees'a,
7 Nogaaha, Nefeega, Yaafi'a,
8 Elishamaa'a, Eliyadaa'anne Elifelees'a.
9 Ha attuma naanaa ubbaa bollakka Daawitaw hara machatuwaappe yeletteedda
attuma naanay de'iino; k'ay Taamaara ha attuma naanaa michchato.

Kaatiyaa Solomone Yeletaa

3:4 2 Sam. 5:4-5; 1 Kat. 2:11; 1 Od. 29:27 **3:5** 2 Sam. 11:3

10 Kaatiyaa Solomone na'ay Robi'aama; Robi'aama na'ay Abiiya; Abiiya na'ay Asaa;
Asaa na'ay Yoosaafees'a;
11 Yoosaafees'a na'ay Yoraama; Yoraama na'ay Akaaziyaasa; Akaaziyaasa na'ay
Yo'aasha;
12 Yo'aasha na'ay Amesiyaasa; Amesiyaasa na'ay Ooziyaana; Ooziyaana na'ay
Yo'aataama;
13 Yo'aataama na'ay Akaaza; Akaaza na'ay Hizk'k'iyaasa; Hizk'k'iyaasa na'ay
Minaasa;
14 Minaase na'ay Amoona; Amoona na'ay Yoosiyaasa.
15 Yoosiyaasa na'ay bayray Yohanaana; laa"entsuu Yo'aak'eema; heezzentsuu
Sedek'iyaasa; oyddentsuu Shaaluuma.
16 Yo'aak'eema naanay Yo'aakiinanne* Sedek'iyaasa.

Kaatiyaa Yo'aakiina Yeletaa

17 Omoodettiide Baabloone beedda Yo'aakiina attuma naanay Salaatiyaala,
18 Malkkiraama, Padaaya, Shenaas'aara, Yik'aamiyaa, Hoshamaa'anne Nadaabiyaa.
19 Padaaya attuma naanay Zarubaabeelanne Shim"a. Zarubaabeela attuma naanay
Mashulaamanne Hanaaniyaa; unttunttu michchatta Shalomiito.
20 Hawanttu bollan hara ichcheshu attuma naanay Zarubaabeelaw de'iino;
unttunttukka Haashshuuba, Oheela, Berekiyaa, Hasaadiyaanne Yushaabi-Heseeda.
21 Hanaaniyaa attuma naanay Palaas'iyaanne Yishaa'iyaa. Yishaa'iyaa na'ay
Rafaaya; Rafaaya na'ay Arnnaana; Arnnaana na'ay Obaadiyaa; Obaadiyaa na'ay
Shakaaniyaa;
22 Shakaaniyaw usuppun naanay de'ee; Shamaa'iyaa giyaa Aa na'aynne na'aa
naanatuu, Has's'uusha, Yigi'aala, Bariyaaha, Na'aariyaanne Shafaas'a.
23 Na'aariyaa naanay heezzatuu Eliyoo'enaaya, Hizk'k'anne Azirik'aama.
24 Eliyoo'enaaya naanay laappunatuu Hodaawiyaa, Eliyaashiba, Palaaya,
Ak'k'uuba, Yohanaana, Dalaayanne Anaana.

4

Yihudaa Yeletaa

1 Yihudaa zaratuu Paareesa, Hes'iroona, Karmma, Huuranne Shobaala.
2 Shobaala na'ay Ra'aayi Yahaata yeleedda; Yahaati Ahumaayanne Lahaada
yeleedda. Hawanttu S'or"atu yaratuwaa.
3-4 Huuri bare daay Efiraatiw bayra na'aa; Huuri Beeteleheeme yeleedda. Es'aama
attuma naanay Iziraa'eela, Yuushimanne Yidibaasha; unttunttu michchatta
Has'ilelppoono. Panu'eeli Gadoora yeleedda. Es'eeri Huusha yeleedda. Hawanttu
Huura yaratuwaa.
5 Tak'o"a aawuwaa Ashihuuraw Heelonne Naa'iro geetettiyaa laa"u mac'c'a asatuu
de'iino.
6 Naa'ira Ahuzaama, Hefeera, Teminanne Ahashittaara Ashihuuraw yelaaddu;
hawanttu Naa'iri naanaa.
7 Heela S'eereta, S'oohaaranne Etinaana Ashihuuraw yelaaddu.
8 K'oos'i Anuuba, s'obeebanne Haruuma na'aa Ahariheela yaratuwaa yeleedda.
9 Yaabees'i bare ishatuwaa ubbaappe aad'd'i bonchchetee. Aa daaya, «Taani Aa iita
yeluwaan yeleedda diraw, Aa suntsay Yaabees'a» gaade suntsaaddu.
10 Yaabees'i* Israa'eeliyaa S'oossaa s'eesiide, «Abeet S'oossaw, hay taana neeni anjja;
ta gadiyaakka aassa. Taananna ittippe gidaa; taana sakkennaadan taana
k'ohiyaabaappe neeni naaga» yaagiide woosseedda. S'oossay Aa woosaa siseedda.

---

* **3:16** ***Yo'aakiinanne:*** Ibraawetsuwaan ha suntsay «Yokoniyaa» geetettee.
* **4:10** *Yaabees'i:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Sakuwaa» giyaawaa.

Hara Asatuu Yeletaa

11 Shuha ishay Kaluubi Mahiira yeleedda; Mahiiri Eshttoona yeleedda.
12 Eshttooni Beetiraafa, Paaseehanne Tahinna yeleedda. Tahinni Iri-Nahaasha
katamaa asaa yeleedda. Hawanttu Reeka gadiyaan de'eeddino.
13 K'anaaza naanay Otini'eelanne Saraaya; Otini'eela naanay Hataatanne
Ma'onootaaya.
14 Ma'onootaayi Oofira yeleedda. Saraayi Yoo'aaba yeleedda. Yoo'aabe
Je-Harashiima yeleedda; Kushiyaa Hiillanchatuwaa gidiyaa asatuwaa yeleedda.
15 Yifune na'aa Kaaleeba naanay Ira, Elahinne Na'aama. Elah na'ay K'anaaza.
16 Yihaali'eela naanay Ziifa, Ziifaaha, Tiirayanne Asaari'eela.
17 Eezira naanay Yetera, Mereda, Efeeranne Yaaloona. Meredi Gibs'e kaatiyaa
naatto Biito akkina iza Miiriyaamo, Shammaayanne Yishiba aw yelaaddu. Yishibi
Eshttamoo'a yeleedda.
18 Yihudaa gadiyaappe akkeedda machata Gadoora aawuwaa Yereedda, Sookko
aawuwaa Hebeeranne Zaanoha aawuwaa Yak'iiti'eela Meredaw yelaaddu.
19 Nahaama michchati, Hodiyaa machati naanay Gaariman de'eedda K'a'iila
aawuwaanne Maa'ikan de'eedda Eshttamoo'a aawuwaa.
20 Shimoona naanay Aminoona, Riinna, Benihanaananne Tiiloona.
Yishi'a naanay Zoheetanne Benzzoheeta.

Sheela Yeletaa

21 Yihudaa na'aa Sheela zaratuu Leeka aawuwaa Eera, Mareesha aawuwaa
Laa'idanne Beeti-Ashibee'a kataman de'iyaa suufiyaa geetettiyaa mayuwaa
daddiyaawanttu yaratuwaa.
22 Haratuu k'ay Yok'iima, Yo'aasha, Yaashubiliheema, Moo'aabe gadiyaa
mooddeedda Saraafanne Kozeeba kataman de'eedda asatuwaa. Ha yeletaa
mazggobay beni wodeppekka de'iyaawaa.
23 Hawanttu Nas'a'iimaaninne Gadeeran de'eedda urk'k'aa med'd'iyaa asatuwaa.
Unttunttu kaatiyaa kiitaa ootsanaw aanana ittippe de'eeddino.

Simoona Yeletaa

24 Simoona naanay Nemu'eela, Yaamiina, Yaariiba, Zaraahanne Shaa'ula.
25 Shaa'ula na'ay Shaaluuma; Shaaluuma na'ay Mibssaama; Mibssaama na'ay
Mishimaa'a;
26 Mishimaa'a na'ay Hammu'eela; Hammu'eela na'ay Zakkuura; Zakkuura na'ay
Shim"a.
27 Shim"aw tammanne usuppun attuma naanaynne usuppun mac'c'a naanay
de'iino; shin Aa ishatoo c'ora naanay baawa. Yihudaa zaratuwaadan Simoona
zaratuu c'orattibeykkino.
28 Simoona zaratuu Berssaabeha katamaaninne Molaada, Has'aari-Shu'aala,
29 Baala, Es'eema, Tolaadda,
30 Baatu'eela, Horima, S'ik'ilaaga,
31 Beeti-Markkaboota, Hos'aari-Susiima, Beetibiiranne Shaa'irayma katamatuwaan
de'eeddino. Daawite kaatetana gakkanaw hawanttu unttunttu katamatuwaa gidiide
de'eeddino.
32 K'ay unttunttu mootsatuu Es'aama, Ayina, Rimoona, Tokeenanne Ashaana.
Unttunttu ubbaanna ichcheshu katamatuwaa.
33 Ba'aalaata gakkanaw, ha katamatuwaa yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu ubbay
unttunttun gujettiino. Hawantta unttunttu de'eedda sa'aa unttunttu barenttu yeletaa
maaran mazggobiyaan s'aafiide oyk'k'eeddino.
34 Simoona yaratuu kaappatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Unttunttu
Mashobaaba, Yaamileeka, Amesiyaasa na'aa Yoosha,

4:28 Iya. 19:2-8

35 Yuu'eelanne Yoshiibiyaa na'aa Yeeha. Yeehu aawuwaa aawuu Asa'eela na'aa
Saraaya.
36 Hara kaappatuu k'ay Eliyoo'enaaya, Yaa'ikooba, Yashohaaya, Asaaya, Adii'eela,
Yashimi'eela, Banaayanne
37 Ziiza. Ziizi Shif"a na'aa; Shif"i Alloona na'aa; Allooni Yadaaya na'aa; Yadaayi
Shiimira na'aa; Shiimiri Shamaa'iyaa na'aa.
38 Simoona yaratuu kaappatuu hawantta.
Unttunttu aawotuwaa zeretsay loytsi c'oratteedda.
39 Unttunttu barenttu mehiyaw heemmiyaa sa'aa koyanaw Gadoora geliyaa sa'aa
matan de'iyaa wombbaw away doliyaa baggana de'iyaa sa'aa gakkanaw beeddino.
40 Itti loytsi araddeeda lo"o heemmiyaa sa'aa demmeeddino; he biittay woppaynne
sarotetsay kumeedda aako biittaa. Beni wode he gadiyaan de'eeddawantu Kaama
zeretsatuwaa.
41 Hawaappe k'ommo baggana suntsay s'aafetteedda Simoona zaratuu Yihudaa
Kaatiyaa Hizk'k'iyaasa wode Gadoora gadiyaa biide, yaan de'iyaa Kaama
zeretsatuwaanne Ma'uuna asatuwaa olettiide d'aysseeddino. He gadiyaan unttunttu
mehiyaw heemmiyaa sa'ay de'iyaa diraw, Simoona zaratuu hachche gatsanaw yaan
utteeddino.
42 Simoona zaratuwaappe ichcheshu s'eetu asatuu Se'iira Deriyaakko beeddino.
Unttunttu kaappatuu Palaas'iyaa, Na'aariyaa, Rafaayanne Uuzi'eela; unttunttu Yishi'a
naanaa.
43 Amaaleek'a asatuwaappe kase bak'ati atteeddawantta Simoona asatuu
d'aysseeddino. Unttunttu hachche gakkanaw he biittan de'iino.

5

Roobeela Yeletaa

1 Israa'eeliyaa na'aa bayiraa Roobeela yeletay hawaappe kaalliide
s'aafetteeddawaa. Roobeeli bayira na'aa; shin bare aawuwaa gisuwaa I tunisseedda
diraw, bayiratetsaw bessiyaabay Israa'eeliyaa na'aa Yooseefo naanaw imetteedda.
Hewaa diraw, I yeletaan bayira gideeddawe s'aafettibeenna.
2 Yihuday bare ishatuwaappe minneedda; Aa bayiratetsay Yooseefoo
imetteeddawaa gidooppenne, Israa'eeliyaa asaa mooddiyaawe Yihudaappe
kesseedda.
3 Israa'eeliyaa na'aa bayiraa Roobeela attuma naanay Hanooka, Paala,
Hes'iroonanne Karmma.
4 Yuu'eela na'ay Shamaa'iyaa; Shamaa'iyaa na'ay Googa; Googa na'ay Shim"a;
5 Shim"a na'ay Mikiyaasa; Mikiyaasa na'ay Ra'aaya; Ra'aaya na'ay Ba'aala.
6 Ba'aala na'ay Asoore Kaatiyaa Tigilaati-Paleseeri omoodiide afeedda Ba'eera;
Ba'eeri Roobeela zaratuwaa kaappuwaa.
7 Ba'eera dabbotuu, barenttu yeletaa mazggobiyaan s'aafetteedda Roobeela
yaratuu kaappatuu Yi'i'eela, Zakkaraasanne
8 Belaa'a. Belaa'i Azaaza na'aa; Azaazii Shemaa'a na'aa; Shemaa'i Yuu'eela zariyaa.
Yuu'eela zaratuu Aaro'eera kataman, Nabo biittaaninne Ba'aali-Ma'oona gadiyaan
de'eeddino.
9 Roobeela zaratuwaa mehii Gala'aaden c'oratteedda diraw, unttunttu yaappe away
doliyaa bagga biide, Efiraas'iisa Shaafaa gakkanaw mic'eteedda mela biittaan
utteeddino.
10 Saa'oola laytsan Aggaaratuwaa yaratuwaanna Roobeela yaratuu olettina,
Roobeela yaratuu s'ooneeddino. Gala'aadeppe away doliyaa baggana de'iyaa
Aggaaratuwaa yaratuu gadiyaan utteeddino.

5:1 Dom. 35:22; 49:3-4 **5:2** Dom. 49:8-10 **5:6** 2 Kat. 15:29

Gaade Yeletaa

11 Gaade zaratuu Roobeela zaratuwaappe huup'issa baggan, Salaaka gakkanaw
de'iyaa Baasaane gadiyaan utteeddino.
12 Yuu'eeli koyro yaratoo kaappuwaa; Shafaami laa'entso yaratoo kaappuwaa.
Yaa'inaaynne Shafaas'i Baasaanen utteedda yaratoo kaappatuwaa.
13 Unttunttu dabbotuu, laappun yaratuwaa kaappatuu, Mikaa'eela, Mashulaama,
Saaba, Yoraaya, Yaa'ikaana, Zii'anne Ebeera.
14 Hawanttu Abihayila naanay Buuza zeretsaa. Buuzi Yaahida yeleedda; Yaahidi
Yeshishaaya yeleedda; Yeshishaayi Mikaa'eela yeleedda; Mikaa'eeli Gala'aade
yeleedda; Gala'aade Yaarooha yeleedda; Yaaroohi Huura yeleedda; Huuri Abihayila
yeleedda.
15 Unttunttu aawotuwaa soo kaappuu Guna na'aa na'aa Abddi'eela na'aa Aaha.
16 Unttunttu Gala'aadeninne Baasaanen he biittatuwaa katamatuwaaninne
Saaroona gadiyaan mehii heemettiyaa gishuwaan utteeddino.
17 Hawanttu ubbaa yeletay Yihudaa Kaatiyaa Yo'aataama wodenne Israa'eeliyaa
Kaatiyaa Iyorbbaama wode yeletaa mazggobiyaan s'aafetteedda.

Away doliyaa Baggan Utteedda Olanchchatuwaa

18 Roobeela zaratuwaappe, Gaade zaratuwaappenne Minaase zaratuwaappe
baggatuwaappe olanchchatuu, wolk'k'aamatuu, gonddalliyaanne mashshaa
oyk'k'iyaawanttu, wonddaafiyaan dukan looheeddawanttunne olaa salppiyaa
eriyaawanttu oytamanne oyddu sha"anne laappun s'eetanne usuppun tamma.
19 Unttunttu Aggaaratuwaa yaratuwaanna, Yis'uratuwaana, Naafiishatuwaanne
Nodaabatuwaanna oletteeddino.
20 Unttunttu he asatuwaana olettiide, S'oossaakko waasseedda diraw, maaduwaa
demmeeddino. Unttunttu S'oossan ammanetteeda diraw, I unttunttoo woosetteedda.
Hewaa diraw, Aggaaratuwaa yaratuwaanne unttunttunna de'iyaa haratuu unttunttu
kushiyan geleeddino.
21 Barenttu morkkatuwaappe ishatamu sha"a gaalotuwaa, laa"u s'eetanne
ishatamu sha"a dorssatuwaa, laa"u sha"a haretuwaanne s'eetu sha"a asatuwaa
omoodiide afeedino.
22 Olay S'oossaawaa gideedda diraw, daratu hayk'k'eeddino. S'ooneeddawanttu
omooduwaa wodii gakkanaasikka he asatuwaa kotan utteeddino.

Away doliyaa Baggan Utteedda Minaase Zeretsaa

23 Minaase zaratuwaappe bakka yaratuu Baasaaneppe doommiide,
Ba'aali-Hermmoone, Saniiranne Hermmoone Deriyaa gakkanaw de'iyaa he
biittatuwaan utteeddino; unttunttu he gishuwaan c'oratteeddino.
24 Unttunttu aawotuwaa soy kaappatuu Efeera, Yishi'a, Eli'eela, Aziri'eela, Ermaasa,
Hodaawiyaanne Yaahidi'eela. Hawanttu unttunttu aawuwaa gollen eretteedda,
s'alanne wolk'k'aama asatuwaa.
25 Shin ha zaratuu barenttu aawotuwaa S'oossaa naak'k'eddino; S'oossay unttunttu
sintsaappe d'aysseedda he gadiyaa asatuwaa s'oossatuwaanna shaarmus'eeddino.
26 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa S'oossay Tigilaati-Paleseera woy Puula geetettiyaa
Asoore kaatiyaa ayaanaa dentsetseedda. Yaatiide Roobeela zeretsaa, Gaade
zaratuwaanne Minaase zaratuwaappe baggatuwaa omoodiide, Halaaha, Habooranne
Haara biittatuwaanne Gozaana Shaafaa afeedda. Unttunttu hachche gakkanaw yaan
de'iino.

6

K'eesiyaa Ubbatuwaa Kaappuwaa Yeletaa

5:26 2 Kat. 15:19, 29; 17:6

1 Leewiyaa naanay Gershshoona, K'ahaatanne Maraara.
2 K'ahaata naanay Amiraama, Yis'ihaara, Kebroonanne Uuzi'eela.
3 Amiraama naanay Aaroona, Musanne Miiriyaamo.
Aaroona naanay Nadaaba, Abiiha, El"aazaranne Itaamaara.
4 El"aazare Piinihaasa yeleedda; Piinihaasi Abishuu'a yeleedda; Abishuu'i Buuk'a yeleedda;
5 Buuk'i Uuza yeleedda;
6 Uuzi Zaraahiyaa yeleedda; Zaraahe Maraayoota yeleedda;
7 Maraayooti Amaariyaa yeleedda; Amaari Ahis'uuba yeleedda;
8 Ahis'uubi S'aadook'a yeleedda; S'aadook'e Ahima'aas'a yeleedda;
9 Ahima'aas'i Azaariyaasa yeleedda; Azaariyaasi Yohanaana yeleedda;
10 Yohanaani Azaariyaasa yeleedda. Solomone Yerusaalamen kees'isseedda Geeshsha Golliyaa ootseedda k'eesii Azaariyaasa.
11 Azaariyaasi Amaariyaa yeleedda; Amaari Ahis'uuba yeleedda;
12 Ahis'uubi S'aadook'a yeleedda; S'aadook'e Shaaluuma yeleedda;
13 Shaaluumi Hilk'k'iyaa yeleedda; Hilk'k'ii Azaariyaasa yeleedda;
14 Azaariyaasi Saraaya yeleedda; Saraayi Yos'edeek'a yeleedda.
15 Med'inaa Goday Yihudaanne Yerusaalame Naabukadanas'ooran omoodisseedda wode Yos'edeek'ikka omoodettiide beedda.

Leewiyaa Zaretuwaa Haratuwaa

16 Leewiyaa naanay Gershshoona, K'ahaatanne Maraara.
17 Gershshoona naanatuwaa suntsay Liibinanne Shim"a.
18 K'ahaata naanay Amiraama, Yis'ihaara, Kebroonanne Uuzi'eela.
19 Maraara naanay Maahilanne Musha. Barenttu aawuwaa gollen gollen s'aafetteedda Leewatuu yaratuu hawantta.
20 Gershshoona na'ay Liibina; Liibina na'ay Yahaata; Yahaata na'ay Ziimma.
21 Ziimma na'ay Yo'aaha; Yo'aaha na'ay Idda; Iddo na'ay Zaraaha; Zaraaha na'ay Ya'atiraaya.
22 K'ahaata na'ay Aminaadaaba; Aminaadaaba na'ay K'oraaha; K'oraaha na'ay Asiira;
23 Asiira na'ay Elk'k'aana; Elk'k'aana na'ay Ebiyaasaafa; Ebiyaasaafa na'ay Asiira;
24 Asiira na'ay Tahaata; Tahaata na'ay Uri'eela; Uri'eela na'ay Uuziyaana; Uuziyaana na'ay Shaa'ula.
25 Elk'k'aana naanay Amaasaayanne Ahimoota.
26 Ahimoota na'ay Elk'k'aana; Elk'k'aana na'ay S'ofaaya; S'ofaaya na'ay Nahaata;
27 Nahaata na'ay Eli'aaba; Eli'aaba na'ay Yirohaama; Yirohaama na'ay Elk'k'aana.
28 Sammeela na'ay bayiray Yuu'eela; teefay Abiiya.
29 Maraara na'ay Maahila; Maahila na'ay Liibina; Liibina na'ay Shim"a; Shim"a na'ay Uuza;
30 Uuza na'ay Shim"a; Shim"a na'ay Haggiiya; Haggiiya na'ay Asaaya.

Geeshsha Golliyaan Yes's'iyaawantta

31 Daawite Taabootaa Yerusaalame aheeddawaappe guyyiyaan, mazimuriyaa yes's'anaadan Med'inaa Godaw gollen suntseeddawantu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino.
32 Solomone Yerusaalamen Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kees's'ana gakkanaw, S'oossaa Taabootay de'iyaa Dunkkaaniyaa sintsan unttunttu mazimuriyaa yes's'iidde, kaalaan kaalaan ootsino.
33 Barenttu naanatuwaanna ittippe yes's'eeddawanttu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

K'ahaata yaratuwaappe yes's'iyaawe Hemaana. Hemaani Yuu'eela na'aa; Yuu'eeli Sammeela na'aa;
34 Sammeeli Elk'k'aana na'aa; Elk'k'aani Yirohaama na'aa; Yirohaami Eli'eela na'aa; Eli'eeli Tooha na'aa;
35 Toohi S'ufa na'aa; S'ufi Elk'k'aana na'aa; Elk'k'aani Mahaata na'aa; Mahaati Amaasaaya na'aa;
36 Amaasaayi Elk'k'aana na'aa; Elk'k'aani Yuu'eela na'aa; Yuu'eeli Azaariyaasa na'aa; Azaariyaasi S'afaaniyaa na'aa;
37 S'afaanii Tahaata na'aa; Tahaati Asiira na'aa; Asiiri Ebiyaasaafa na'aa; Ebiyaasaafi K'oraaha na'aa;
38 K'oraahi Yis'ihaara na'aa; Yis'ihaari K'ahaata na'aa; K'ahaati Leewiyaa na'aa; Leewii Israa'eeliyaa na'aa.
39 Aa dabbuu Asaafe Aa ushechcha baggana ek'k'ee. Asaafe Berekiyaa na'aa; Berekii Shim"a na'aa;
40 Shim"i Mikaa'eela na'aa; Mikaa'eeli Ba'iseeya na'aa; Ba'iseeyi Malkkiyaa na'aa;
41 Malkkii Etaana na'aa; Etaani Zaraaha na'aa; Zaraahi Adaaya na'aa;
42 Adaayi Etaana na'aa; Etaani Ziimma na'aa; Ziimmi Shim"a na'aa;
43 Shim"i Yahaata na'aa; Yahaati Gershshoona na'aa; Gershshooni Leewiyaa na'aa.
44 Unttunttuppe haddirssa bagganna unttunttu dabbotuu, Maraara yaratuu ek'k'iino. Etaani K'iisha na'aa; K'iishi Abdda na'aa; Abddi Malluuka na'aa;
45 Malluuki Hashaabiyaa na'aa; Hashaabii Amesiyaasa na'aa; Amesiyaasi Hilk'k'iyaa na'aa;
46 Hilk'k'ii Amoos'a na'aa; Amoos'i Baana na'aa; Baani Shemeera na'aa;
47 Shemeeri Maahila na'aa; Maahili Musha na'aa; Mushi Maraara na'aa; Maraari Leewiyaa na'aa.
48 Unttunttu dabbotuu Leewatuu S'oossaa Dunkkaaniyaw ootsanaw suntsetteeddino.

Aaroona Yeletaa

49 Shin Aaroonenne Aaroona zeretsatuu is'aanaa c'uwayiino; yarshshiyaa sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaakka yarshshiino. S'oossaa k'oomay Muse azazeeddawaadan, Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aan goynniyaa goynno ubbawunne S'oossay Israa'eeliyaa nagaraa atto geetettiyaa yarshshoo aawotetsay unttunttoo de'ee.
50 Aaroona yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa. Aaroona na'ay El"aazara; El"aazara na'ay Piinihaasa; Piinihaasa na'ay Abishuu'a;
51 Abishuu'a na'ay Buuk'a; Buuk'a na'ay Uuza; Uuza na'ay Zaraahiyaa.
52 Zaraahiyaa na'ay Maraayoota; Maraayoota na'ay Amaariyaa; Amaariyaa na'ay Ahis'uuba;
53 Ahis'uuba na'ay S'aadook'a; S'aadook'a na'ay Ahima'aas'a.

Leewiyaa Yaratuu De'eedda Sa'atuwaa

54 Aaroona zaratuu barenttu zawaa giddon de'anaw unttunttu utetsaadan unttunttoo imetteedda sa'atuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.
K'ahaata yaratuu koyro saamaa akkeeddino.
55 He saaman Yihudaan de'iyaa Kebroone katamaanne Kebroone yuushshuwaan de'iyaa hentsaa gadetuwaa unttunttoo immeeddino;
56 shin katamaa goshshaanne katamaa yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaa Yifune na'aa Kaaleebaw immeeddino.
57 Aaroona naanaw Asay bak'ati biide attiyaa katamaa, Kebroonenne Hara katamatuwaa Yatira, Liibinanne Eshttamoo'a Aa hentsaa gadetuwaa,
58 Hiilenanne Aa hentsaa gadetuwaa, Dabiiranne Aa hentsaa gadetuwaa,

59 Ashaananne Aa hentsaa gadetuwaanne Beeti-Shemeshanne Aa hentsaa
gadetuwaa immeeddino.
60 K'ay Biiniyaama zaratuwaappe Gebaa'anne Aa hentsaa gadetuwaa, Alemetanne
Aa hentsaa gadetuwaanne Anatootanne Aa hentsaa gadetuwaa immeeddino.
Aaroona naanaw imetteedda katamatuu ubbaanna tammanne heezza.
61 Minaase yaratuu baggatuu gadiyaappe tammu katamatuwaa atteeda K'ahaata
yaratoo saaman immeeddino.
62 Yisaakoora zaratuwaa gadiyaappe, Aaseera zaratuwaa gadiyaappe, Nifttaaleema
zaratuwaa biittaappenne Baasaanen de'iyaa Minaase yaratuu gadiyaappe tammanne
heezzu katamatuwaa Gershshoona yaratoo saaman immeeddino.
63 Roobeela zaratuwaa gadiyaappe, Gaade zaratuwaa biittaappenne Zaabiloona
zaratuwaa gadiyaappe tammanne laa"u katamatuwaa Maraara yaratoo saaman
immeeddino.
64 Hewaadan ootsiide, Israa'eeliyaa Asay Leewatoo ha katamatuwaanne
katamatuwaa heeraan de'iyaa hentsaa gadetuwaa immeedda.
65 K'ay Yihudaa zaratuwaa gadiyaappe, Simoona zaratuwaa biittaappenne
Biiniyaama zaratuwaa gadiyaappe, hawaappe k'ommo baggana barenttu suntsan
s'aafetteedda katamatuwaa unttunttoo saaman immeedda.
66 K'ahaata yaratuwaappe amareedawanttu barenttu katamatuwaa Efireema
zaratuwaa katamatuwaappe akkeeddino.
67 Unttunttoo Asay bak'ati biide attiyaa katamatuwaa, Efireema gezziyaan de'iyaa
Sekeemanne Aa hentsaa gadetuwaa, Gezeeranne Aa hentsaa gadetuwaa,
68 Yok'ima'aamanne Aa hentsaa gadetuwaa, Beeti-Horoonanne Aa hentsaa
gadetuwaa,
69 Ayaaloonanne Aa hentsaa gadetuwaanne Gaate-Rimmoonanne Aa hentsaa
gadetuwaa immeeddino.
70 Minaase zaratuwaa baggatuwaappe Aneeranne Aa hentsaa gadetuwaanne
Bil"aamanne Aa hentsaa gadetuwaa akkiide, K'ahaata yaratuwaappe
atteeddawanttoo immeeddino.
71 Minaase zaratuwaa baggatuwaappe Baasaanen de'iyaa Golaananne Aa hentsaa
gadetuwaanne Asttaarootanne Aa hentsaa gadetuwaa akkiide, Gershshoona yaratoo
immeeddino.
72 K'ay Yisaakoora zaratuwaappe K'aadeesanne Aa hentsaa gadetuwaa,
Dabiraatanne Aa hentsaa gadetuwaa,
73 Raamootanne Aa hentsaa gadetuwaanne Aaneemanne Aa hentsaa gadetuwaa
akkiide, unttunttoo immeeddino.
74 K'aykka Aaseera zaratuwaappe Maashaalanne Aa hentsaa gadetuwaa,
Abddoonanne Aa hentsaa gadetuwaa,
75 Huk'ook'anne Aa hentsaa gadetuwaanne Rahoobanne Aa hentsaa gadetuwaa
akkiide, unttunttoo immeeddino.
76 Hewaadankka Nifttaaleema zaratuwaappe Galiilan de'iyaa K'edeeshanne Aa
hentsaa gadetuwaa, Hammoonanne Aa hentsaa gadetuwaanne K'iriyaatayimanne
Aa hentsaa gadetuwaa akkiide, unttunttoo immeeddino.
77 Atteeda Maraara yaratoo Zaabiloona zaratuwaappe Rimmoonanne Aa hentsaa
gadetuwaanne Taabooranne Aa hentsaa gadetuwaa akkiide immeeddino.
78 K'ay Roobeela zaratuwaappe Yaarikko baggan, Yorddaanoosappe hefintsan away
doliyaa baggana, mela biittaan de'iyaa Bee'eranne Aa hentsaa gadetuwaa, Yaahi'anne
Aa hentsaa gadetuwaa,
79 K'idemootanne Aa hentsaa gadetuwaanne Mefa'aatanne Aa hentsaa gadetuwaa
akkiide, unttunttoo immeeddino.

80 K'aykka Gaade zaratuwaappe Gala'aaden de'iyaa Raamootanne Aa hentsaa
gadetuwaa, Maahinaymanne Aa hentsaa gadetuwaa,
81 Haseboonanne Aa hentsaa gadetuwaanne Yaa'izeeranne Aa hentsaa gadetuwaa
akkiide unttunttoo immeeddino.

7

Yisaakoora Yeletaa

1 Yisaakooraw oyddu naanay de'iino; unttunttukka Tolaa'a, Puuwa, Yaashuubanne
Shimiroona.
2 Tolaa'a naanay Uuza, Rafaaya, Yirii'eela, Yaahimaaya, Yibisaamanne Sammeela;
unttunttu Tolaa'a yaratuu kaappatuwaa. Unttunttu wolk'k'aamanne s'ala asatuwaa.
Daawita wode unttuntta paydu laatamanne laa"u sha"anne usuppun s'eeta.
3 Uuza na'ay Yiziraahiyaa. Yiziraahiyaa naanay Mikaa'eela, Obaadiyaa,
Yuu'eelanne Yishiyaa; ha ichcheshatuukka soy asaa kaappatuwaa.
4 Barenttu aawotuwaa soy asaa yeletaadan olaw giigeedda olanchchatuu
hattamanne usuppun sha"a; ayaw gooppe, unttunttoo c'ora machchetuunne c'ora
naanay de'iino.
5 Yisaakoora zaratuwaappe olanchchatuu barenttu yeletaa mazggobiyaan
paydettiide, ubbaanna hosppun tammanne laappun sha"a gideeddino.

Biiniyaamanne Daana Yeletaa

6 Biiniyaamaw heezzu naanay de'iino; unttunttukka Belaa'a, Bekeeranne Yidi'eela.
7 Belaa'a naanay Es'iboona, Uuza, Uuzi'eela, Yaarimootanne Ira; ha
ichcheshatuukka soy asaa kaappatuwaa. Unttunttu wolk'k'aamanne s'ala asatuwaa.
Barenttu yeletaadan paydeteedda olanchchatuu laatamanne laa"u sha"anne
hattamanne oydda gideeddino.
8 Bekeera naanay Zamiira, Yo'aasha, El"eezera, Eliyoo'enaaya, Omira, Yaarimoota,
Abiiya, Anatootanne Alemeeta; hawanttu ubbatuu Bekeera naanaa.
9 Barenttu yeletaa mazggobiyaadan paydeteedda wolk'k'aamanne s'ala asatuu
laatamu sha"anne laa"u s'eeta gideeddino.
10 Yidi'eela na'ay Bilihaana. Bilihaana naanay Yi'uusha, Biiniyaama, Ehuuda,
Kanaa'ina, Zetaana, Tarsseesanne Ahishahaara;
11 hawanttu ubbatuu Yidi'eela naanaa. Unttunttu soy asaa kaappatuwaanne
wolk'k'aamanne s'ala asatuwaa. Barenttu yeletaadan paydeteedda olanchchatuu
tammanne laappun sha"anne laa"u s'eeta.
12 K'ay Shufiiminne Hufiimi Ira naanaa. Hushiimi Daana na'aa.

Nifttaaleema Yeletaa

13 Nifttaaleema naanay Yaahis'i'eela, Guuna, Yes'eeranne Shaaluuma; hawanttu
Baali naanaa naanaa.

Minaase Yeletaa

14 Minaase zaratuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Minaase Sooriyaa
gadiyaappe akkeedda k'ubaatata yeleedda attuma naanay Asiri'eelanne Gala'aade
aawuwaa Maakiina.
15 Maakiiri Hufiimaassinne Shufiimassi itti itti machchiyaa oochchiide immeedda.
Maakiina michchati suntsay Maa'iko. Maakiina na'ay teefay S'alofihaada. S'alofihaad
mac'c'a naanatuwaa s'alalaa yeleedda.
16 Maakiina machata Maa'ika aw naanaa yelaaddu. Bayira na'aa Peresha
suntsaaddu; Peresha ishaa suntsay Shereesha. Peresha naanay Ulaamanne Rak'eema.
17 Ulaama na'ay Badaana. Hawanttu Minaase na'aa na'aa, Maakiina na'aa
Gala'aade zeretsaa.
18 Gala'aade michchata Hamolekeeta Ishooda, Abi'eezeranne Maahila yelaaddu.

19 Shamidaa'a naanay Ahiyaana, Shekeema, Liik'ihanne Ani'aama.

Efireema Yeletaa

20 Efireema na'ay Shutelaaha; Shutelaaha na'ay Bereeda; Bereeda na'ay Tahaata;
Tahaata na'ay El"aada; El"aada na'ay Tahaata;
21 Tahaata na'ay Zabaada; Zabaada na'ay Shutelaaha.
Efireemaw Ezeeranne El"aada geetettiyaa hara laa"u naanay de'iino. Unttunttu
Gaate katamaa asatuwaa mehiyaa wuu"ishin, Asay unttuntta oyk'k'iide wod'eedda.
22 Hewaa diraw, unttunttu aawuu Efireeme daro wodiyaa kayyotteedda;
kayyottina Aa ishatuu Aa mintsetsanaw yeeddino.
23 Hewaappe guyyiyaan, I bare machchattina gaketteedda; Iza shahaaraade attuma
na'aa yelaaddu. Efireema soo gakkeedda iita metuwaa diraw, I bare na'aa Barii'a
suntseedda.
24 Efireemaw She'iiro giyaa naatta de'aw; Hirkki Beeti-Horoona, K'ommuwaa
Beeti-Horoonanne Uzenishe'iira geetettiyaa katamatuwaa he naatta kees's'aaddu.
25 Efireema attuma na'ay Refaaha; Refaaha na'ay Resheefa; Resheefa na'ay Telaaha;
Telaaha na'ay Tahaana;
26 Tahaana na'ay La'idaana; La'idaana na'ay Amihuuda; Amihuuda na'ay
Elishamaa'a;
27 Elishamaa'a na'ay Nawa; Neewe na'ay Iyyaasa.
28 Efireema zaratuwaa biittay unttunttu de'iyaasay Beeteelenne Beeteele
mootsatuwaa, away doliyaa baggana de'iyaa Na'iraana, away doliyaa baggana
de'iyaa Gezeeranne Gezeera mootsatuwaa, Shekeemanne Shekeema
mootsatuwaanne Aayanne Aaya mootsatuwaa.
29 K'ay Minaase zaratuwaa biittaa zawaan de'iyaa Beetishaananne Beetishaana
mootsatuwaa, Taa'inaakkanne Taa'inaaka mootsatuwaa, Magidonne Magido
mootsatuwaanne Dooranne Doora mootsatuwaa. Israa'eeliyaa na'aa Yooseefo
zaratuu ha katamatuwaan de'eeddino.

Aaseera Yeletaa

30 Aaseera attuma naanay Yimina, Yishiwaaha, Yishiwaanne Barii'a; unttunttu
michchata Seraaho.
31 Barii'a attuma naanay Hebeeranne Birzzaawita aawuwaa Malkki'eela.
32 Hebeeri Yaafilees'a, Shomeeranne Hotaama yeleedda; unttunttu michchati
suntsay Shuu'o.
33 Yaafilees'a attuma naanay Paasaaka, Bimihaalanne Ashiwaata; hawanttu
Yaafilees'a naanaa.
34 Yaafilees'a ishaa Shomeera attuma naanay Aaha, Rohiga, Yahuubanne Araama.
35 Aa ishaa Hotaama attuma naanay S'ofaaha, Yiminaa'a, Sheleeshanne Amaala.
36 S'ofaaha attuma naanay Suha, Harnneefera, Shu'aala, Beera, Yimira,
37 Bees'era, Hooda, Shamma, Shilshsha, Yitiraananne Ba'eera.
38 Yetera attuma naanay Yifuna, Pisppanne Aara.
39 Ulla attuma naanay Araaha, Hani'eelanne Riis'iyaa.
40 Hawanttu ubbatuu Aaseera zeretsaa. Unttunttu barenttu aawotuwaa soy asaa
kaappatuwaanne dooretteedda wolk'k'aamanne s'ala asatuwaa. Barenttu yeletaadan
paydeteedda olanchchatuu laatamanne usuppun sha"aa gideeddino.

8

Biiniyaama Yeletaa

1 Biiniyaama na'ay bayiray Belaa'a; teefay Ashibeela; heezzentsuu Ahiraaha;
2 oyddentsuu Noha; ichcheshentsu Raafa.
3 Belaa'a attuma naanay Adaara, Geera, Abihuuda,

4 Abishuu'a, Naa'imaana, Ahooha,
5 Geera, Shafufaamanne Huraama.
6-7 Ehuuda attuma naanay Naa'imaana, Akiiyanne Geera. Unttunttu Gebaa'an de'eedda barenttu aawotuwaa soy asaa kaappatuwaa. Hewaappe guyyiyaan, unttunttu Manahaata gadiyaa omoodetti beeddino. Unttunttu kaappuu Geeri Uuzanne Ahihuuda aawuwaa.
8 Shaharaami bare machatuwaa Hushiimonne Baa'iro yeddeeddawaappe guyyiyaan, Moo'aabe gadiyaan attuma naanaa yeleedda.
9 Shaharaami bare machati Hodeeshin Yobaaba, S'iibiyaa, Meesha, Malkkaama,
10 Ya'uus'a, Saakiyaanne Mirmma yeleedda. Aa naanay ubbay soy asaa kaappatuwaa gideeddino.
11 I bare machati Hushiimin, Ahis'uubanne Elppa'aala yeleedda.
12 Elppa'aala attuma naanay Ebeera, Misha'aamanne Shemeda. Shemedi Oonanne Looda katamatuwaanne unttunttu heeraan de'iyaa mootsatuwaa kees's'eedda.
13 K'ay Shaharaami Barii'anne Shemaa'a yeleedda. Unttunttu Ayaaloona kataman de'iyaa barenttu soy asaa kaappatuwaa. Unttunttu Gaate kataman de'iyaa asaa yedersseeddino.
14 K'aykka Shaharaami Ahiyaa, Shaashak'a, Yiremoota yeleedda.
15 Zabaade, Araadi, Edeeri,
16 Mikaa'eeli, Yishppinne Yoohi Barii'a attuma naanaa.
17 Zabaade, Mashulaami, Hizk'k'i, Hebeeri,
18 Yishimaraayi, Yuzilii'inne Yobaabi Elppa'aala attuma naanaa.
19 Yaak'iimi, Ziikiri, Zabddi,
20 Eli'enaayi, S'ilttaayi, Eli'eeli,
21 Adaayi, Baraayinne Shiimiraati Shim"a attuma naanaa.
22 Yishp'p'aani, Ebeeri, Eli'eeli,
23 Abddooni, Ziikiri, Hanaani,
24 Hanaaniyaa, Elaami, Anttootii,
25 Yifidaaynne Panu'eeli Shaashak'a attuma naanaa.
26 Shaamisharaayi, Shahaari, Ataalii,
27 Yaa'ireeshii, Eelaasinne Ziikiri Yirohaama attuma naanaa.
28 Hawanttu barenttu yeletaan Yerusaalamen utteedda barenttu soy asaa kaappatuwaa.

Kaatiyaa Saa'oola Yeletaa
(9:35-44)

29 Gabaa'oona aawuu Yi'i'eeli Gabaa'oona kataman de'eedda. Aa machchatti suntsay Maa'iko.
30 Aa na'ay bayiray Abddoona; Aa attuma naanay haratuu S'uura, K'iisa, Ba'aala, Nadaaba,
31 Gadoora, Ahiyaa, Zekeranne
32 Mik'iloota. Mik'ilooti Shim"a yeleedda. Hawanttu k'ay Yerusaalamen de'iyaa barenttu dabbattuu matan de'eeddino.
33 Neeri K'iisa yeleedda; K'iisi Saa'oola yeleedda. Saa'ooli Yoonataana, Malkkishuu'a, Abinaadaabanne Eshiba'aala yeleedda.
34 Yoonataana na'ay Mariiba'aala; Mariiba'aali Mikiyaasa yeleedda.*
35 Mikiyaasa attuma naanay Pittoona, Meleka, Taree'anne Akaaza.
36 Akaazi Yaho'aada yeleedda. Yaho'aad Alemeeta, Azimaaweetuwaanne Zimira yeleedda. Zimiri Moos'a yeleedda;

---

* **8:34** ***Mariiba'aala:*** I k'ay Manfibosheeta geetetteedda. 2 Sam. 4:4 s'eella.

37 Moos'i Biini'a yeleedda; Biini'i Raafa yeleedda; Raafi El"aasa yeleedda; El"aasi
As'eela yeleedda.
38 As'eelaw usuppun attuma naanay de'iino. Unttunttu suntsay Azirik'aama,
Bookera, Isimaa'eela, Sha'aariyaa, Obaadiyaanne Hanaana; hawanttu ubbay As'eela
naanaa.
39 As'eela ishaa Esheek'aw heezzu naanay de'iino. Aa na'ay bayiray Ulaama; teefay
Yi'uusha; heezzentsuu Elifelees'a.
40 Ulaama naanay wolk'k'aamanne s'ala asatuwaa; unttunttu wonddaafiyaa
asatuwaa. Ulaamaw s'eetanne ishatamuwaa gidiyaa naanaynne naanaa naanay
de'iino.
Hawanttu ubbatuu Biiniyaama zeretsaa.

9

Omooduwaappe Simmeedda Israa'eeliyaa Asaa

1 Israa'eeliyaa Asay ubbay bare yeletaan yeletaan s'aafetteedda; ha taarikii
Israa'eeliyaa Kaatetuu mas'aafan de'ee.
Yihudaa Asay ammanettibeenna diraw, Baabloone gadiyaa omoodetti beeddino.
2 Koyro simmeedda Israa'eeliyaa asay, k'eesatuu, Leewatuunne Geeshsha Golliyaan
ootsiyaawanttu barenttu sa'atuwaaninne barenttu katamatuwaan utteeddino.
3 Yihudaa zaratuwaappe, Biiniyaama zaratuwaappe, Efireema zaratuwaappenne
Minaase zaratuwaappe amareedawanttu Yerusaalamen de'eeddino.

Yihudaa Yaratuwaa

4 Yihudaa na'aa Paareesa yaratuwaappe Utaayi Yerusaalamen utteeddawanttu
kaappuwaa. Utaayi Amihuuda na'aa; Amihuudi Omira na'aa; Omiri Imira na'aa;
Imiri Baana na'aa.
5 Yihudaa na'aa Sheela yaratuwaappe Asaayinne Aa naanay Yerusaalamen
utteeddawanttu kaappatuwaa.
6 Yihudaa na'aa Zaraaha yaratuwaappe Yi'u'eeli Yerusaalamen utteeddawanttu
kaappuwaa.
Yihudaa zaratuu paydina ubbaanna usuppun s'eetanne udduppun tamma.

Biiniyaama Yaratuwaa

7-9 Biiniyaama yaratuu kaappatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino.
Kaappuu Saalu Mashulaama na'aa; Mashulaami Hodaawiyaa na'aa; Hodaawii
Hassanuu'a na'aa.
Kaappuu Yibinaayi Yirohaama na'aa.
Kaappuu Eeli Uuza na'aa; Uuzi Miikira na'aa.
Kaappuu Mashulaami Shafaayaa na'aa; Shafaas'i Ra'u'eela na'aa; Ra'u'eeli
Yibiniyaa na'aa.
Biiniyaama zaratuu paydina ubbaanna udduppun s'eetanne ishatamanne
usuppuna.

Yerusaalamen De'eedda K'eesetuwaa

10 Yerusaalamen de'eedda k'eesatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.
Unttunttu Yadaaya, Yihoyaariba, Yaakiinanne
11 S'oossaa Geeshsha Golliyaan kaappotiyaa Azaariyaasa. Azaariyaasi Hilk'k'iyaa
na'aa; Hilk'k'ii Mashulaama na'aa; Mashulaami S'aadook'a na'aa; S'aadook'e
Maraayoota na'aa; Maraayooti Ahis'uuba na'aa.
12 Haratuu k'ay Yirohaama na'aa Adaayanne Adii'eela na'aa Ma'isaaya. Yirohaami
Paashihuura na'aa; Paashihuuri Malkkiyaa na'aa. Adii'eeli Yaahizeera na'aa;

9:2 Izr. 2:27; Nah. 7:73

Yaahizeeri Mashulaama na'aa; Mashulaami Mashilemiita na'aa; Mashilemiiti Imeera na'aa.
13 Barenttu soy asaw kaappotiyaa k'eesatuu itti sha"anne laappun s'eetanne usuppun tamma. Hawanttu S'oossaa Geeshsha Golliyaan ootsanaw danddayiyaa asatuwaa.

Yerusaalamen De'eedda Leewatuwaa

14 Yerusaalamen de'eedda Leewatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.
Haashshuuba na'ay Shamaa'e Maraara yara. Hashshuubi Azirik'aama na'aa; Azirik'aami Hashaabiyaa na'aa.
15 Haratuu k'ay Bak'ibak'aara, Hereesha, Galaalanne Mataaniyaa. Mataanee Miika na'aa; Miiki Ziikira na'aa; Ziikiri Asaafa na'aa.
16 Haratuu k'ay Nas'oofa asatuwaa mootsatuwaan utteedda Obaadiyaanne Berekiyaa. Obaadi Shamaa'iyaa na'aa; Shamaa'e Galaala na'aa; Galaali Yidutuuna na'aa. Berekii Asa na'aa; Asay Elk'k'aana na'aa.

Yerusaalamen Penggiyaa Naagiyaawantta

17 Geeshsha Golliyaa penggiyaa naagiyaawanttu Shaaluuma, Ak'k'uuba, S'almmoona, Ahimaananne unttunttu dabbotuwaa. Shaaluumi unttunttu kaappuwaa.
18 Ha yaratuu kase away doliyaa baggana de'iyaa, Kaatiyaa Penggiyaa giyaa penggiyaa naageeddino. Hewaappe kase unttunttu Leewatuu dunkkaaniyaa wode naageeddino.
19 Shaaluumi Ebiyaasaafa na'aa K'ore na'aa; I K'oraaha yara asaa. K'oraaha yaratuu kase Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa naageeddawaadan, Shaaluuminne K'oraaha yara gidiyaa Aa dabbotuu Geeshsha Golliyaa geliyaa penggiyaa naagiino.
20 El"aazara na'ay Piinihaasi beni wode K'oraaha yaratuu kaappuwaa; Med'inaa Goday aanana de'eedda.
21 Mashelemiyaa na'ay Zakkaraasi Gakketiyaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaa naageedda.
22 Penggiyaa naaganaw dooretteeddawanttu ubbaanna laa"u s'eetanne tammanne laa"uwaa; hawanttu barenttu mootsan mootsan paydettiide s'aafetteeddino. Unttunttu yaratoo ha aawotetsaa immeeddawanttu Kaatiyaa Daawitanne timbbitiyaa odiyaa Sammeela.
23 Hewaa diraw, unttunttune unttunttu naanay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaa penggiyaa naagiino.
24 Oyddu zoozetuun wulahaaninne, dolahaan, huup'issaninne gedissanna itti itti penggii de'ee; he penggetuwaa naagiyaawanttukka de'iino.
25 He mootsan de'iyaa unttunttu dabbotuu laappuntsa laappuntsa gallassan laametti naagiide, unttuntta maaddino.
26 Penggiyaa naagiyaa oyddu kaappatuu Leewatuwaa; unttunttu S'oossaa Geeshsha Golliyaw, Aa giddo kifiletoonne kifiletuu gidduwaan de'iyaa miishshatoo aawotiino.
27 S'oossaa Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttunne k'ay guura guura kariyaa dooyiyaawanttu unttuntta gidiyaa diraw, yaan ak'iino.

Hara Leewatuwaa

28 Leewatuwaappe amareedawanttu goynniyaa wode go'ettiyaa miishshatoo aawotiino; he miishshatuwaa kare kessiyaa wodenne soo gelissiyaa wode unttunttu paydiino.
29 K'ay unttuttuppe ittuu ittuu Geeshsha Golliyaa gidduwaan go'ettiyaa hara miishshatoo, liik'o d'iiliyaw, woyniyaa eessaw, zayitiyaw, is'aanaawunne sawotoo aawotiino.
30 Shin k'eesatuwaa naanatuwaappe ittuu ittuu sawuwaa likkii likkiide walakkiino.

31 K'oraaha yaratuwaappe Shaaluuma bayira na'ay Matiite yarshshuwaa ukitsaa
uukkiyaawoo aawotee.
32 K'ahaata yara gidiyaa unttunttu dabbatuwaappe amareedawanttu k'ay
Sambbatan Sambbatan s'arp'p'eezan wotsiyaa ukitsaa giigissiyaa aawotetsaa
oyk'k'eeddino.
33 Leewatuu zaratuwaappe amareeda kaappatuu Geeshsha Golliyaan
yes's'iyaawantta. K'ammakka gallassikka unttunttu ootsiyaa diraw, hara oosuwaa
ootsennan, eeshshaa Golliyaa dirssaa giddon de'iyaa golletuwaan de'iino.
34 Leewiyaa zaratuwaa soy asaa kaappatuu ubbay hawaappe k'ommonna
s'aafetteeddawantta; unttunttu Yerusaalamen de'eeddino.

Kaatiyaa Saa'oola Yeletaa
(8:29-38)

35 Gabaa'oona aawuu Yi'i'eeli Gabaa'oona kataman de'eedda. Aa machchatti
suntsay Maa'iko.
36 Aa na'ay bayiray Abddoona; Aa naanay haratuu S'uura, K'iisa, Ba'aala, Neera,
Nadaaba,
37 Gadoora, Ahiyaa, Zakkaraasa Mik'iloota.
38 Mik'ilooti Shim"a yeleedda. Hawanttu k'ay Yerusaalamen de'iyaa barenttu
dabbattuu matan de'eeddino.
39 Neeri K'iisa yeleedda; K'iisi Saa'oola yeleedda. Saa'ooli Yoonataana,
Malkkishuu'a, Abinaadaabanne Eshiba'aala yeleedda.
40 Yoonataana na'ay Mariiba'aala;* Mariiba'aali Mikiyaasa yeleedda.
41 Mikiyaasa naanay Pittoona, Meleka, Taree'anne Akaaza.
42 Akaazi Yaa'iira yeleedda. Yaa'iiri Alemeeta, Azimaaweetuwaanne Zimira
yeleedda. Zimiri Moos'a yeleedda;
43 Moos'i Biini'a yeleedda; Biini'i Rafaaya yeleedda; Rafaayi El"aasa yeleedda;
El"aasi As'eela yeleedda.
44 As'eelaw usuppun attuma naanay de'iino. Unttunttu suntsay Azirik'aama,
Bookera, Isimaa'eela, Sha'aariyaa, Obaadiyaanne Hanaana; hawanttu ubbay As'eela
naanaa.

Saa'oolanne Aa Naanatuwaa Hayk'k'uwaa

10

(10:1-14)

Kaatiyaa Saa'oola Hayk'k'uwaa
(1 Sam. 31:1-13)

1 Piliss's'eema asatuu Israa'eeliyaa asatuwaana oletteeddino. Israa'eeliyaa asatuu
Piliss's'eema asatuwaa sintsaappe bak'atteedino. Daro Israa'eelatuu Gilbboo'a
Deriyan hayk'k'eeddino.
2 Piliss's'eema asatuu Saa'oolanne Aa attuma naanaa yederssi gakkiide, Saa'oola
naanaa Yoonataana, Abinaadaabanne Malkkishuu'a wod'eeddino.
3 Olay Saa'oola yuuyyi aad'd'iide un"etteedda; wonddaafiyaa asatuu Saa'oola
demmeedda wode, zubbiyaan Aa c'addiide maduns's'iseeddino.
4 Saa'ooli bare ola miishshaa tookkiyaawaa, «Ha k'as's'arettibeenna
Piliss's'ematuu yiide, ta bolla kaa'ennaadan, ne mashshaan c'addaade, taana neeni
wod'a» yaageedda.
Shin Aa ola miishshaa tookkiyaawe loytsi yayyeedda diraw is's'eedda; Saa'ooli bare
mashshaa sa'aan essiide, Aa bolla kunddeedda.

---

* **9:40** ***Mariiba'aala:*** I k'ay Manfibosheeta geetetteedda. 2 Sam. 4:4 s'eella.

5 Aa ola shaluwaa tookkiyaawe Saa'ooli hayk'k'eeddawaa be'iide, ikka bare
mashshaa sa'aan essiide, Aa bolla kunddiide, hayk'k'i aggeeda.
6 Hawaadan haniide, Saa'ooli, Aa naanay heezzuunne Aa soy Asay ubbay he
gallassi ittippe hayk'k'eeddino.
7 Wombban de'iyaa Israa'eeliyaa asatuu ubbay barenttu olanchchatuu
bak'ateeddawaanne Saa'oolinne Aa naanay hayk'k'eeddawaa siseedda wode,
unttunttukka barenttu katamatuwaa aggiide bak'atteedino. Bak'atina Piliss's'eema
asatuu yiide, he katamatuwaan de'eeddino.
8 Wonttetsa gallassi Piliss's'ematuu anhatuwaa bollaappe olaa miishshatuwaa
k'aari akkanaw yiide, Saa'oolinne Aa naanay Gilbboo'a Deriyan hayk'k'iidde,
giseeddawantta demmeeddino.
9 Unttunttu Saa'oola k'ood'iyaa muuc'eeddinonne Aa ola shaluwaa k'aari
akkeeddino. Yaatiide barenttu Eek'atuwaa golleninne barenttu asaa gidduwaan
s'oonuwaa awaayana mala, Piliss's'eema biittaw ubbaw asaa kiitaa yedeeddino.
10 Unttunttu Saa'oola olaa miishshaa barenttu s'oossatuwaa golletuwaappe
ittuwaan wotseeddino; Aa guuggiyaakka barenttu s'oossaa Daagoona Eek'aa Gollen
kak'k'eeddino.
11 Piliss's'eema asatuu Saa'oola ootseeddawaa ubbaa Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha
katamaa asatuu siseedda wode,
12 unttunttu mino asatuu ubbay biide, Saa'oola anhaanne Aa naanaa ahaa akkiide,
Yaabeesha katamaa aheeddino. Yaabeeshan de'iyaa wolaa garssan unttunttu
mek'etsaa moogeeddino; yaatiide laappun gallassaa s'oomeeddino.
13-14 Saa'ooli Med'inaa Godaw ammanettibeenna diraw hayk'k'eedda. Med'inaa
Godaa k'aalaa I naagibeenna; Med'inaa Godaana zorettiyaawaa aggiide, moyttilliyaa
s'eesiyaa asaana zoretteedda. Hewaa diraw, Med'inaa Goday Aa wod'iide, Aa
kawutetsaa Isseya na'aa Daawitaw aatsiide immeedda.

Daawite Kaatetussaanne Yerusaalame Oyk'k'ussaa

11

(11:1-9)

Daawite Israa'eeliyaaninne Yihudaan Kaateteedda
(2 Sam. 5:1-10)

1 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay ubbay ittippe Kebroonan de'iyaa
Daawitakko shiik'iide, «Nuuni ne suutsanne ne ashuwaa.
2 Kase Saa'ooli kaatiyaa gidiide de'iyaa wodekka, Israa'eeliyaa asaa olaw
kaaletseeddawe neena. Med'inaa Goday ne S'oossay neena, ‹Ta asaa Israa'eeliyaa
neeni heemmana; unttunttu bollakka neeni kaatetana› yaageedda» yaageedda.
3 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa c'imatuu ubbay Kaatiyaa Daawitakko Kebroone
katamaa yeeddino; I unttunttunna Kebroonan Med'inaa Godaa sintsan k'aalaa
c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda. Med'inaa Goday Sammeela baggana haasayeedda
k'aalaadan, Daawite Israa'eeliyaa bolla kaatetanaaddan unttunttu Aa okkeeddino.
4 Daawitenne Israa'eeliyaa Asay ubbay Yerusaalame katamaa beeddino. He wode
Yaabuusa asatuu he sa'aan de'iyaa diraw, he katamay Yaabuusa geetettee.
5 Yaabuusa asatuu Daawita, «Neeni ha katamaa gelanaw ubbakka danddayakka»
yaageeddino. Gidooppenne, Daawite S'iyoonen de'iyaa unttunttu geesatuwaa
oyk'k'eedda; S'iyoone Daawita Katamaa geetetteedda.
6 Daawite bare olanchchatuwaa, «Yaabuusa asatuu kaseti oliyaa ooninne ola
gadaawaa gidanawaa» yaageedda. S'aruuyi na'ay Yoo'aabe kaseti biide oleedda;
yaatiide gadaawaa gideedda.

10:13-14 Wog. 19:31; 20:6; 1 Sam. 13:8-14; 15:1-24; 28:7-8 **11:4** Iya. 15:63; Dat. 1:21

7 Daawite he geessuwaan de'eedda; hewaa diraw, he katamay Daawita Katamaa
geetetteedda.
8 Daawite Miilloppe doommiide, he katamaa zaaretsiide kees's'eedda; atteeda
katamaa k'ay Yoo'aabe zaaretsiide kees's'eedda.
9 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday aanana de'iyaa diraw, Daawite min
minniide beedda.

Waariyaanna De'iyaa Daawita Wotaadaratuwaa

(11:10—12:40)

Daawita Asatuwaa Minotaa
(2 Sam. 23:8-39)

10 Daawita asatuu minotuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino. Med'inaa Goday
Israa'eeliyaabaa haasayeeddawaadan, Daawite kaatetana mala, ha asatuu
Israa'eeliyaa asaana gidiide, loytsi maaddeeddino. K'ay Aa kawutetsaakka
miniseeddino.
11 Daawita asatuu minotuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Unttunttuppe
heezzatuu loytsi eretteeddawantta. Heezzatuwaappe koyruu Hakimoonappe yeedda
Yaashobi'aama; Yaashobi'aami itti gede olan heezzu s'eetu asaa bare tooraan
wod'eedda.
12 Heezzu mino asatuwaa giddon Aa kaalliide de'iyaawe Ahoohiyaa Dooddo na'aa
El"aazara.
13-14 Piliss's'eema asatuu olettanaw Pasddaamima giyaa sa'aa shiik'eedda wode,
El"aazare Daawitana ittippe de'ee. Israa'eeliyaa olanchchatuu Piliss's'eema asatuwaa
sintsaappe bak'atiyaa wode, El"aazare banggaa shooyk'an de'ee. Inne Daawitenne
shoyk'aa gidduwaan ek'k'iide, Piliss's'eema asatuwaana oletteeddino. Med'inaa
Goday wolk'k'aama s'oonuwaa immiide, unttunttu ashsheeda.
15 Piliss's'eema olanchchatuu Rafayma Wombban dunkkaaneedda wode, hattamu
kaappatuwaappe heezzatuu Daawite de'iyaa Adulaama gonggoluwaan de'iyaa
zaallaakko yeeddino.
16 He wode Daawite geessuwaa giddon de'ee; Piliss's'eema olanchchatuu c'uguu
Beeteleheemen de'ee.
17 Daawite haatsaa ushanaw amottiide, «Beeteleeme katamaa penggiyaa miyiyaan
de'iyaa pulttuwaa haatsaappe taana ooni ushshanddeeshsha!» yaageedda.
18 Heezzu mino asatuu Piliss's'eema asatuu dunkkaaneedda sa'aa pini biide,
Beeteleeme katamaa penggiyaan de'iyaa pulttuwaappe haatsaa duuk'k'iide,
Daawitaw aheeddino. Shin Daawite ushennaan is's'eedda; I he haatsaa Med'inaa
Godaa sintsan tigeedda.
19 «Hawaa ushanawe taappe haakko! Barenttu shemppuwaa olettiide beedda ha
asatuwaa suutsaa taani ushoo? Ayaw gooppe, unttunttu barenttu shemppuwaa aatsi
immiide, haatsaa aheeddino» yaageedda. Hewaa diraw, Daawite he haatsaa
ushibeenna. He heezzu mino asatuu hewaa ootseeddino.
20 Yoo'aaba ishay Abishaayi heezatoo kaappuuwaa. I bare tooraan heezzu s'eetu
asatuwaa olettiide wod'eedda. Yaatiide ikka hara heezzatuwaadan eretteedda.
21 I laa"entso heezatuwaappe aad'd'i bonchchetteedda asaa; I unttunttoo kaappo
gideedda. Shin I he koyro heezzatuwaana k'ara gidena.
22 K'abs's'i'eelappe yeedda Yoodaahe na'ay Banaayi mino asaa; mino oosatuwaa
ootseedda. I laa"u eretteedda Moo'aabe gadiyaa asatuu wod'eedda. K'ay shachchay
dareedda itti gallassi ollaa giddo geliide, gaammuwaa wod'eedda.
23 Banaayi geesay ichcheshu wad'aa gakkiyaa Gibs'e gade bitaniyaa adussa
wod'eedda. Gibs'e bitaniyaa kushiyan shemayinniyaa wonddarashiyaa keeshshaa
tooray de'ee; shin Banaayi gatimaa oyk'k'iide, bitaniyaakko beedda. He bitaniyaa
kushiyaappe tooraa wotsi akkiide, Aa tooraan Aa wod'eedda.

24 Yoodaahe na'ay Banaayi hawantta ootseedda. Aa suntsaykka he
heezzatuwaadan eretteedda.
25 I hattamatuwaa giddon daro bonchchetteedda; shin I heezzatuwaana gujjetena.
Daawite Aa barena naagiyaa olanchchatoo kaappuuwaa keseedda.
26 Mino asatuu Yoo'aaba ishaa Asaaheela, Beeteleheemeppe yeedda Dooddo na'aa
Elihanaana,
27 Haroodappe yeedda Shammoota, Piloonappe yeedda Helees'a,
28 Tak'o"appe yeedda Ik'k'eesha na'aa Ira, Anatootappe yeedda Abi'eezera,
29 Huushappe yeedda Sibbakaaya, Ahoohiyaa Ilaaya,
30 Nas'oofappe yeedda Maahiraaya, Nas'oofappe yeedda Ba'aana na'aa Heleeda,
31 Biiniyaama gadiyaan de'iyaa Gib'aa katamaappe yeedda Ribaaya na'aa Ittaaya,
Pir"aatoonappe yeedda Banaaya,
32 Ga'aasha Zanggaaraa matappe yeedda Huraaya, Aarabappe yeedda Abii'eela,
33 Baahiruumappe yeedda Azimaaweeta, Sha'albboonappe yeedda Eliyaahiba,
34 Giizoonappe yeedda Hasheema, Haaraarappe yeedda Shaage na'aa Yoonataana,
35 Haaraarappe yeedda Sakaara na'aa Ahi'aama, Uura na'aa Elifaala,
36 Makeerappe yeedda Hefeera, Piloonappe yeedda Akiiya,
37 K'armmeloosappe yeedda Hes'ira, Ezbbaaya na'aa Naa'iraaya,
38 Naataana ishaa Yuu'eela, Haagira na'aa Mibihaara,
39 Amoonappe yeedda S'elek'a, S'aruuyi na'aa Yoo'aaba ola miishshaa tookkiyaa
Ba'erootappe yeedda Naahiraaya,
40 Yatira yara gidiyaa Ira, Yatira yara gidiyaa Gaareeba,
41 Hiitiyaa Uuriyoona, Ahilaaya na'aa Zabaadanne
42 Roobeela zariyaa gidiyaa Shiiza na'aa Adiina. I Roobeela zaratuwaa
kaappuuwaa; aanana ittippe hattamu asatuu de'iino.
43 Hara mino asatuu k'ay Maa'ika na'aa Hanaana, Mitaanappe yeedda Yoshafaas'a,
44 Ashttaarappe yeedda Ooziyaana, Aaro'eerappe yeedda Hotaama naanaa
Shamaa'anne Yi'i'eela,
45 Shiimira na'aa Yidi'eelanne Aa ishaa Tiis'appe yeedda Yooha,
46 Mahaawaappe yeedda Eli'eela, Elnna'aama naanaa Yiriibaayanne Yooshaawiyaa,
Moo'aabe gadiyaappe yeedda Yitima,
47 S'ooba katamaappe yeedda Eli'eela, Yoobeedanne Ya'isi'eela.

12

Biiniyaama Zariyaappe Daawita Kaalleedda Asatuwaa

1 Daawite K'iisa na'aa Saa'oolappe bak'ati biide, S'ik'ilaagan utteedda wode, aakko
yeedda asatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Unttunttu kase Daawita olan
maaddeedda mino asatuwaa giddon de'iino.
2 Unttunttu wonddaafiyaa asatuwaa; K'ay barenttu ushechcha kushiyaaninne
haddirssa kushiyan shuchchaa yambbarshshan olanaw danddayiino. Unttunttu
Biiniyaama zariyaa gidiyaa Saa'oola dabbotuwaa.
3 Unttunttu kaappuu Ahi'eezera; Ahi'eezerappe simmina Yo'aasha; unttunttu
Gib"appe yeedda Shamaa'a naanaa.
Haratuu k'ay Azimaaweeta naanaa gidiyaa Yizi'eelanne Pelees'a, Baraaka,
Anatootappe yeedda Yeeha,
4 hattamatuwaa giddon wolk'k'aama gidiide, unttuntta kaaletsiyaa Gabaa'oonappe
yeedda Yishimaa'iyaa, Ermaasa, Yahaazi'eela, Yohanaana, Gedeerappe yeedda
Yozabaada,
5 El"uzaaya, Yaarimoota, Ba'aaliyaa, Shamaariyaa, Hariifappe yeedda Shafaas'iyaa,

6 K'oraaha yaratuwaa gidiyaa Elk'k'aana, Yishiyaa, Azaari'eela, Yo'eezeranne
Yaashobi'aama,
7 Gadoorappe yeedda Yirohaama naanaa Yo'eelanne Zabaadiyaa.

Gaade Zariyaappe Daawita Kaalleedda Asatuwaa

8 Daawite mela biittaan de'iyaa bak'ati attiyaa sa'aan utti de'ishshin, Gaade
zariyaappe asatuu aakko yeeddino. Unttunttu mino asatuwaanne olaw
giigeeddawantta; k'ay gonddalliyaanne tooraa oyk'k'anaw danddayiyaawantta.
Unttunttu som"i gaammuwaa deemuwaa malatee; unttunttu deretuwaa huup'iyaan
guppiyaa gen"iyaadan elleelliino.
9 Unttunttu kaappuu Es'eera; laa"entsuu Obaadiyaa; heezzentsuu Eli'aaba;
10 oyddentsuu Mishimaanna; ichcheshentsu Ermaasa;
11 usuppuntsuu Attaaya; laappuntsuu Eli'eela;
12 hosppuntsuu Yohanaana; udduppuntsuu Elzzabaada;
13 tammantsuu Ermaasa; tammanne ittentsu Maakibanaaya.
14 Hawanttu Gaade zariyaa olanchchatoo kaappatuwaa. Unttunttuppe
laafiyaawanttu S'eetoo kaappatuwaa; minniyaawanttu sha"aa kaappatuwaa.
15 Yorddaanoosa Shaafay, gas'aappe gas'aa gakkanaw kumi kis's'eedda koyro
aginaan pinneeddawanttu hawantta. Unttunttu wombban away doliyaa bagganannе
away wulliyaa bagganannе utteedda asaa ubbaa yedersseeddino.

Biiniyaamanne Yihudaa Zaratuwaappe Daawita Kaalleedda Asatuwaa

16 Biiniyaama zaratuwaappenne Yihudaa zaratuwaappe amareeda asatuu
Daawitakko geessuwaa yeeddino.
17 Daawite unttunttunna gaketanaw kesiide, hawaadan yaageedda; «Hinttenttu
taana maaddanaw saruwaan taakko yeeddawaa gidooppe, ta wozanay hinttenana
ittippe gidanawaa. Shin hinttenttu taana ta morkketoo aatsi immanaw yeeddawaa
gidooppe, hinttentta erite! Taani ootseedda iitabay baynna diraw, nu aawotuwaa
S'oossay hewaa be'o; I hinttentta pirddo!» yaageedda.
18 Hewaappe guyyiyaan, hattamatuwaa kaappuwaa Amaasaaya bolla S'oossaa
Ayyaanay wod'd'ina,
«Daawitaa, nuuni newantta!
Isseya na'aw, nuuni neenana ittippe de'eetto!
Saruu new gido!
Neena maaddiyaawanttussikka sarotetsay gido!
Ne S'oossay neena maaddee» yaageedda.
Daawite unttuntta akkiide, bare olanchchatoo kaappatuwaa ootseedda.

Minaase Zariyaappe Daawita Kaalleedda Asatuwaa

19 Daawite Piliss's'eematuwaanna ittippe gidiide, Saa'oola olanaw beedda wode,
Minaase zariyaappe amareeda asatuu Daawitan gaketeeddino. Shin Piliss's'eema
asatuwaa kaappatuu Daawitenne Daawita Asay barenana beennaadan diggeeddino.
Piliss's'eema asatuu loytsi zoretteeddawaappe guyyiyaan, unttuntta guyye
yeddeeddino; ayaw gooppe, Daawitenne Daawita Asay unttunttu Kaatiyaa Saa'oolaw
aatsi immanenttonne giide yayyeeddino.
20 Daawite S'ik'ilaaga katamaa simmishin, Minaase zariyaappe Daawita
maaddanaw keseedda shaalak'atuu Adinaaha, Yozabaada, Yidi'eela, Mikaa'eela,
Yozabaada, Eelihunne s'ilttaaya.
21 Unttunttu ubbaykka s'alanne wolk'k'aama asaa gidiyaa diraw, Daawite c'uguwaa
kaalliyaa wode, unttunttu Aa maaddeeddino.
22 Daawita olanchchatuu S'oossaa olanchchatuwaadan c'oraana gakkanaw, Aa
maaddiyaa Asay gallassi gallassi gujettee.

Daawita Olanchchatuu Payduwaa

23 Med'inaa Goday haasayeeddawaadan Saa'oola kawutetsaa Daawitaw zaaranaw
olaw danc'c'i giigiide, Kebroonan de'iyaa Daawitakko yeedda olanchchatuu paydu
hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.
24 Gonddalliyaanne tooraa oyk'k'iide, olaw danc'c'i giigeedda Yihudaa zaratuu
usuppun sha"anne hosppun s'eeta.
25 Simoona zariyaappe olaw giigeedda s'alanne wolk'k'aama olanchchatuu laappun
sha"anne itti s'eeta.
26 Leewiyaa zariyaappe oyddu sha"anne usuppun s'eeta.
27 Aaroona zaratuwaa kaappuu Yoodaaha; Yoodaahena ittippe heezzu sha"anne
laappun s'eetu asatuu de'iino.
28 K'ay S'aadook'e yalaga s'alanne wolk'k'aama asaa; S'aadook'a aawuwaa golliyaa
asaappe laatamanne laa"u kaappatuu aanana ittippe de'iino.
29 Biiniyaama zariyaa gideedda Saa'oola dabbotuu heezzu sha"a asaa. Shin
Biiniyaama zariyaappe dariyaa bagga Asay Saa'oola golliyaa asaw he wodii
gakkanaw ammanettiyaawantta.
30 Efireema zariyaappe barenttu aawotuwaa golliyaa asan eretteedda s'alanne
wolk'k'aama asatuu laatamu sha"anne hosppun s'eeta.
31 Daawita kaateyanaw baanaw dooretteedda Minaase zariyaappe baggatuu
tammanne hosppun sha"a.
32 K'ay Israa'eeliyaa Asay ayaa ootsanaw bessintto, wodiyaabaa shaakki eriyaa
akeekanchcha asatuu, Yisaakoora zariyaw kaappatuu laa"u s'eeta; unttunttu
dabbotuu ubbay unttunttoo azazettiino.
33 Ola shaluwaa ubbaa oyk'k'iide, barenttu kumentsaa wozanaan Daawita
maaddanaw giigeedda olanchchatuwaan Zaabiloona zariyaa asatuu ishatamu sha"a.
34 Nifttaaleema zariyaappe itti sha"a kaappatuu de'iino; gonddalliyaanne tooraa
oyk'k'iyaa hattamanne laappun sha"a asatuu unttunttunna ittippe de'iino.
35 Daana zariyaappe olaw giigeedda asatuu laatamanne hosppun sha"anne
usuppun s'eeta.
36 Olaw kesanaw Aaseera zariyaappe giigeeddawanttu oytamu sha"a.
37 Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggan de'iyaa Roobeela
zariyaappe, Gaade zariyaappenne Minaase zariyaa baggappe ola shaluwaa ubbaa
oyk'k'iide yeedda asatuu itti s'eetanne laatamu sha"a.
38 Ha olaw giigeedda olanchchatuu ubbay Daawita Israa'eeliyaa bolla kaateyanaw
barenttu k'ofaa k'achchiide, Kebroone katamaa yeeddino. K'ay Israa'eeliyaappe
atteedawanttukka Kaateyanaw Daawita kaateyiide itti wozana gideeddino.
39 Unttunttu dabbotuu unttunttoo koshshiyaawaa giigissi wotseedda diraw,
miiddinne ushiidde Daawitana heezzu gallassaa utteeddino.
40 Israa'eeliyaa asaw nashechchaa gidiyaa diraw, huup'issa baggana de'iyaa
Yisaakoorappe, Zaabiloonappenne Nifttaaleemappe asatuu daro k'umaa aheeddino.
D'iiliyaa, balasiyaa ukitsaa, woyniyaa teeraa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa
hariyaan, bak'uluwaan, gaaluwaaninne booran c'aaniide aheeddino; k'aykka
unttunttu miizzaanne dorssaa shukkiide maanaw akkiide yeeddino.

13

K'aalaa C'aak'uwaa Taabootay Yerusaalam Buussaa
Taabootaa K'iriyaati-Yi'aariimappe Dentseeddino
(2 Sam. 6:1-11)

1 Hewaappe guyyiyaan, Daawite Suntsatuwaanna; shaalak'atuwaananne s'eetuwaa
kaappatuwaanna zoretteedda.

2 Israa'eeliyaa asaa ubbaa, «Hinttenttoo lo"a malatiyaabaa giddooppene, Med'inaa
Godaa nu S'oossaa shene gidooppe, Israa'eeliyaa biittaa gas'an de'iyaa nu dabbotuu,
k'eesatuu nne barenttu kataman de'iyaa Leewatuu nuunanna ittippe shiik'anaadan
asaa kiittoytte.
3 Saa'ooli kaateteedda wode sheneko giina, dogettiide atteeda nu S'oossaa
Taabootaa ane zaariide ahooytte» yaageedda.
4 Daawite odeedda yewuu suure gideedda diraw, Asay ubbay mayyeedda.
5 Hewaa diraw, Daawite S'oossaa Taabootaa K'iriyaati-Yi'aariimappe ahana mala,
Gibs'e zawaappe Shihoora shaafaappe doommiide, Hamaata Pinuwaa gakkanaw
de'iyaa Israa'eeliyaa asaa ubbaa shiishsheedda.
6 Daawitenne Israa'eeliyaa Asay ubbay kiruubetuwaappe gidduwaan bare
kawutetsaa araataa bolla utteedda S'oossaa suntsan s'eesetteedda S'oossaa Taabootaa
ahanaw Yihudaa biittan de'iyaa Ba'aala geetettiyaa K'iriyaati-Yi'aariima katamaa
beeddino.
7 S'oossaa Med'inaa Godaa Taabootaa boray goochchiyaa ooratsa gaariyan
wotsiide, Abinaadaaba sooppe aheeddino; Uuzinne Ahiyoy gaariyaa laaggiino.
8 Daawitenne Israa'eeliyaa Asay ubbay diitsaanne maasink'k'uwaa diis's'iidde,
kabaruwaa bak'k'iidde, daalaa k'aatsiiddenne s'urumbbaa punniidde, barenttu
kumentsaa wolk'k'an S'oossaa sintsan nashettiidde bonchcheeddino.
9 Unttunttu Kiidoona giyaa saan de'iyaa katsaa bukkiyaa udduma gakkiyaa wode,
booratuu d'ubettina, Uuzi Taabootaa oyk'k'anaw bare kushiyaa yeddeedda.
10 Aa kushii Taabootaa bochcheedda diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Uuza bolla
ees's'i kesseedda. Hewaa diraw, S'oossay Aa shoc'ina, I he sa'aan S'oossaa sintsan
hayk'k'i aggeeda.
11 Med'inaa Goday hank'k'ettiide Uuza wod'eedda diraw, Daawite yiloteedda.
Hachche gakkanaw, he sa'ay Peerez Uuzaa geetettiide s'eesetteedda. Uuzi Shoc'etto
sa'aa geetettee.
12 He gallassi Daawite S'oossaw yayyeedda diraa, «S'oossaa Taabootaa taakko
waata ahanaw danddayayitaa?» yaageedda.
13 Hewaa diraw, Taabootaa barenana Daawita Katamaa afibeenna. Shin Gaatiyaa
Obeedi-Eedooma geetettiyaa bitaniyaa soo afeedda.
14 S'oossaa Taabootay Obeedi-Eedooma gollen Aa golliyaa asaana heezzu aginaa
gam"eedda. Med'inaa Goday Aa golliyaa asaanne aw de'iyaa ubbabaa anjjeedda.

14

Daawite Yerusaalamen Ootseedda Oosuwaa

1 S'iiroosa Kaatii Kiiraami Daawitaw asatuwaa kiitteedda. Kiitetteedda asatuwaana
golliyaa kees's'anaadan zigaa mudetsaanne k'ay shuchchaa massiyaawanttanne
anaas'etuwaa aw yeddeedda.
2 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa bolla Aa kaatiyaa ootsiide esseeddawaanne bare
asaa Israa'eeliyaa diraw, Aa kawutetsaa d'ok'k'u ootsiide bonchcheeddawaa Daawite
ereedda.
3 Hewaappe guyyiyaan, Daawite Yerusaalamen hara mac'c'a asaa gujji akkiide,
attumawaa naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.
4 Daawite Yerusaalamen yeleedda attuma naanay Shaamu'a, Shobaaba, Naataana,
Solomone,
5 Yibihaara, Elishuu'a, Elppaalees'a,
6 Nogaaha, Nefeega, Yaafi'a,

13:5 1 Sam. 7:1-2 **13:6** Kes. 25:22 **13:14** 1 Od. 26:4-5

7 Elishamaa'a, Be'eliyaadanne Elifelees'a.*

Daawite Piliss's'eema Asaa S'ooneedda
(2 Sam. 5:17-25)

8 Daawite Israa'eeliyaa ubbaa bolla kaatiyaa gidiide oketteeddawaa Piliss's'eema
Asay siseedda wode, unttunttu ubbay Daawita koyanaw keseeddino. Daawite
unttunttu kesseeddawaa sisiide, unttunttunna olettanaw kesseedda.
9 Piliss's'eema Asay Rafayma Wombbaa yiide bonk'k'eeddino.
10 Daawite S'oossaa, «Taani baade Piliss's'eematuwaa oloo? Neeni unttunttu taw
aatsa immanii?» yaagiide oochcheedda.
Shin Med'inaa Goday Aa, «Baade ola. Taani unttuntta new aatsa immana»
yaageedda.
11 Daawitenne Aa Asay Ba'aali-Paraas'iima giyaa sa'aa biide, yaan unttuntta
s'ooneeddino. Daawite, «Haatsaa di'uu d'uussi aad'd'iyaawaadan S'oossay ta
morkkatuwaa gidduwaanna taana aatseedda» yaageedda. Hewaa diraw, he sa'aa
suntsay Ba'aali-Paraas'iima geetetteedda.
12 Piliss's'eematuu barenttu eek'atuwaa he sa'aan yeggiide beeddino. Yaatina
Daawite azaziide, unttunttu eek'atuwaa tamaan s'uugisseedda.
13 Piliss's'eema asatuu laa'entsuwaa ha wombbaa simmi yiide bonk'k'eeddino.
14 Daawite S'oossaa laa'entsuwaa oochcheedda. Shin S'oossay Aa, «Neeni unttunttu
geeduwaa booppa. Unttunttu guyyenna yuuyya aad'd'aade boo'iyaa mitsaappe sintsa
baggana olanaw giiga.
15 Boo'iyaa mitsaappe huup'iyaan salppiyaa kooshshaa neeni sisiyaa wode, olanaw
kesa. Ayaw gooppe, hewe Piliss's'eema olanchchatuwaa shoc'anaw S'oossay neeppe
sintsaw aad'd'eedda giyaawaa» yaageedda.
16 S'oossay azazeeddawaadan Daawite ootseedda. Gabaa'oonappe biide Gezeera
gakkanaw, Israa'eeliyaa Asay Piliss's'eema olanchchatuwaa wod'eedda.
17 Hewaappe guyyiyaan, Daawita worii biittaa ubbaa gakkeedda. Kawutetsatuu
ubbay Daawitaw yayanaadan Med'inaa Goday ootseedda.

15

Taabootaa Ahanaw Haneedda giiguwaa

1 Daawite bare kataman barew golliyaa kees's'eedda; S'oossaa Taabootawukka
sa'aa giigissiide, dunkkaaniyaa esseedda.
2 Hewaappe guyyiyaan Daawite, «S'oossaa Taabootaa tokkanaadaaninne med'i
med'inaw Med'inaa Godaw ootsanaw Med'inaa Goday dooreedda Leewatuwaappe
attina, ooninne S'oossaa Taabootaa tookkanaw bessena» yaageedda.
3 Daawite Med'inaa Goda Taabootaw giigisseedda sa'aa Taabootaa ahanaadan,
Israa'eeliyaa asaa ubbaa Yerusaalamen shiishsheedda.
4 K'ay Daawite Aaroona zaratuwaanne Leewatuwaa s'eesiide shiishsheedda.
5 K'ahaata yaratuwaappe kaappuu Uri'eelinne itti s'eetanne laatamu Aa dabbotuu
yeeddino.
6 Maraara yaratuwaappe kaappuu Asaayinne laa"u s'eetanne laatamu Aa dabbotuu
yeeddino.
7 Gershshoona yaratuwaappe kaappuu Yuu'eelinne s'eetanne hattamu Aa
dabbotuu yeeddino.
8 Els's'aafaana yaratuwaappe kaappuu Shamaa'enne laa"u s'eetu Aa dabbotuu
yeeddino.

---

* **14:7** Daawitaw Yerusaalamen yeletteedda attuma naanaa suntsay 2 Sam. 5:14-16; 2 Od. 3:5-7 nne 14:4-7 s'aafetteedda: Shin Ibraawetsuwaan ittuwaa ittuwaa suntsay ubbasaan itti mala gidenna. **15:2** Zar. 10:8

9 Kebroone yaratuwaappe kaappuu Eli'eelinne hosppun tammu Aa dabbotuu
yeeddino.
10 Uuzi'eela yaratuwaappe kaappuu Aminaadaabinne s'eetanne tammanne laa"u
Aa dabbotuu yeeddino.
11 Hewaappe guyyiyaan, Daawite k'eesetuwaa S'aadook'anne Abiyaataara, k'ay
Leewatuwaa Uri'eela, Asaaya, Yuu'eela, Shamaa'iyaa, Eli'eelanne Aminaadaaba
s'eesisseedda.
12 Unttuntta, «Hinttenttu Leewatuu zaretoo kaappatuwaa. S'oossaa Israa'eeliyaa
Med'inaa Godaa Taabootaa taani giigissa wotseedda sa'aa ahanaw hinttenne
hinttenttu dabbotuu geeyite.
13 Hinttenttu Leewatuu koyro S'oossaa Taabootaa tookkibeenna dirawunne nuuni
Aa wogaadan woot afanentto S'oossaa oochchibeenna diraw, Med'inaa Goday nu
S'oossay nuuna mureedda» yaageedda.
14 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa ahanaw
k'eesatuu nne Leewatuu barentta geeshsheeddino.
15 Med'inaa Goday Muse baggana kase azazeeddawaadan, Leewatuu S'oossaa
Taabootaa kasuwaanna barenttu hashiyaan tookkeeddino.
16 Hewaappe guyyiyaan, diitsaanne maasink'k'uwaa diis's'iidde, daalaa k'aatsiidde,
nashechiyaa yetsaa yes's'ana mala, Leewatuwaa kaaletsiyaawanttu barenttu
dabbotuwaa suntsanaadan Daawite azazeedda.
17 Leewatuu Yuu'eela na'aa Hemaana, Aa dabbatuwaappe Berekiyaa na'aa
Asaafanne unttunttu dabbatuwaappe Maraara yaraa K'usaaya na'aa Etaana
suntseeddino.
18 K'ay laa'entso kaalaan Zakkaraasa, Yaa'izi'eela, Shamiraamoota, Yihi'eela, Uunna,
Eli'aaba, Banaaya, Ma'iseeya, Matiitiyaa, Elifaala, Miik'ineeyanne penggiyaa
naagiyaawantta Obeedi-Eedoomanne Yi'i'eela suntseeddino.
19 Nahaasiyaa daalaa d'ok'k'u ootsiide k'aatsanaadan Hemaani, Asaafinne Etaani
suntsetteeddino.
20 K'ay Zakkaraasi, Yaa'izi'eeli, Shamiraamooti, Yihi'eeli, Uunni, Eli'aabi,
Ma'iseeyinne Banaayi diitsaa lee"uwaan diis's'iino.
21 Matiite, Elifaali, Miik'ineeyi, Obeedi-Eedoomi, Yi'i'eelinne Azaazii diitsaa
orddiyaan diis's'iino.
22 Leewatuu kaappuu Kanaane mazimuriyaa kaaletsanaw suntsetteedda; I
eranchcha gidiyaa diraw, unttuntta tamaarissee.
23 Berekiyaynne Elk'k'aani Taabootaa dunkkaaniyaa penggiyaa naaganaw
dooretteeddino.
24 K'ay k'eesatuu Shabaanee, Yoshafaas'i, Nataani'eeli, Amaasaayi, Zakkaraasi,
Banaayinne El"eezeri S'oossaa Taabootaa sintsan s'urumbbaa punnanaw
dooretteeddino. Obeedi-Eedoominne Yehiyaa Taabootaa penggiyaa naaganaw
dooretteeddino.

Taabootaa Yerusaalame Afeedino
(2 Sam. 6:12-22)

25 Hewaappe guyyiyaan Daawite, Israa'eeliyaa c'imatuunne sha"a kaappatuu
Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa Obeedi-Eedooma sooppe ahanaw
nashettiidde beeddino.
26 Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda Leewatuwaa S'oossay
maaddeedda diraw, unttunttu laappun korumatuwaanne laappun dorssaa
orggetuwaa yarshsheeddino.
27 Daawite, Taabootaa tookkeedda Leewatuu ubbay, mazimuriyaa
yes's'iyaawanttunne mazimuriyaa yes's'iyaawanttu kaappuu Kanaane suufiyaa

15:15 Kes. 25:14

geetettiyaa k'ac'inaappe dadetteedda mayuwaa mayyeeddino. Daawitekka k'ay liinuwaappe dadetteedda eefuudiyaa geetettiyaa mayuwaa mayyeedda.
28 Hawaadan ootsiide, Israa'eeliyaa ubbay hombboc'iidde, s'urumbbaanne malakataa punniidde, daalaa k'aatsiiddenne, diitsaanne maasink'k'uwaa diis's'iidde, Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa aheeddino.
29 Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay Daawita Katamaa geleedda wode, Saa'oola naatta Miikaala maskkootiyaanna s'eellaade, Kaatii Daawite nashettiidde durishiininne kaa'ishin be'aaddu; Daawita bare wozanaan kad'aaddu.

16

1 Unttunttu S'oossaa Taabootaa ahiidde, Daawite Taabootaa wotsanaw d'ogeedda dunkkaaniyaa gidduwaan wotseeddino. S'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshsheeddino.
2 Daawite s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshiide Poleeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa suntsan asaa anjjeedda.
3 Israa'eeliyaa asaw ubbaw, mac'c'aaniwunne attumawoo, huup'iyaan huup'iyaan itti itti komppo ukitsaa, itti itti mus'o ashuwaakka woyniyaa teeraa melaappe itti itti ukitsaa gisheedda.
4 Med'inaa Godaa Taabootaa sintsan ootsanaadaaninne Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa sabbanaadan, galatanaadaaninne bonchchanaadan, amareeda Leewatuwaa Daawite suntseedda.
5 Leewatuu kaappuu Asaafa; Asaafa kaalliide laa'entso kaappuu Zakkaraasa. Zakkaraasa kaalliide de'iyaawanttu Yi'i'eela, Shamiraamoota, Yihi'eela, Matiitiyaa, Eli'aaba, Banaaya, Obeedi-Eedoomanne Ye'eela. Unttunttu maasink'k'uwaanne diitsaa diis's'anaw suntsetteeddino; shin Asaafe daalaa k'aatsanaw suntsetteedda.
6 K'eesiyaa Banaayinne Yahaa'i'eeli S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan ubbaa wode s'urumbbaa punnanaw suntsetteeddino.
7 He gallassi Daawite kasetiide, Asaafinne Aa dabbotuu Med'inaa Godaa sabbanaadan unttunttoo immeedda.

Galataa Mazimuriyaa
(Maz. 105:1-15; 96:1-13; 106:1, 47-48)

8 Med'inaa Godaa galatite; Aa suntsaa s'eesite.
I ootseeddawaa kawutetsatuu gidduwaan erissite.
9 Aa sabbite; galataa yetsaa aw yes's'ite.
Aa malalissiyaa kiitaa ubbaa odite.
10 Aa geeshsha suntsan c'eek'ettite;
Med'inaa Godaa koyiyaawanttu wozanatuu nashettino.
11 Med'inaa Godaanne Aa wolk'k'aa s'omoosite;
ubbaade Aa sintsa koyyite.
12-13 Hinttenttoo, Aa k'oomaa Abrahaama zeretsatoo,
Dooretteedda Yaak'ooba naatoo,
I ootseedda maalaalissiyaabaa,
Aa malaatanne I pirddeedda pirddaa hassayite.

14 I Med'inaa Godaa nu S'oossaa;
Aa pirddaykka sa'aa ubbaa bollaanna.
15 I bare k'aalaa c'aak'uwaa med'inaw,
Bare azazeedda k'aalaa sha"a yeletaa gakkanaw naagee.
16 Hewenne, I Abrahaamena c'aak'k'eteedda c'aak'uwa,

Yisaak'aw c'aak'k'eedda c'aak'uwa.
17 Yaak'oobaw wogaa,
Israa'eeliyawukka med'ina c'aak'k'uwaa ootsiide mintseeddawaa.
18 I, «New Kanaane biittaa immana;
I ne zeretsatoo laata gidanawaa» yaageedda.

19 S'oossaa asatuu payduwaan guutsanne
Kanaane biittan bete gidiide de'iyaa wode,
20 itti asaappe hara asaa,
itti kaatetetsaappe hara kawutetsaa yuuyyeeddino.
21 S'oossay unttuntta ooninne naak'k'anaw immibeenna;
unttunttu diraw kaatetuwaa seeriidde,
22 «Taani okkeeddawaa bochchoppite;
Ta timbbitiyaa odiyaawantta k'ohoppite» yaageedda.
23 Sa'aan de'iyaa asaw, ubbaykka Med'inaa Godaw yes's'ite;
I ashshiyaa mishiraachchuwaa hachche hachche odite.
24 Kawutetsatuu gidduwaan Aa bonchchuwaa,
asaa ubbaa giddon Aa malalissiyaa oosuwaabaa awaayite.
25 Med'inaa Goday wolk'k'aama; Aad'd'o galatay aw bessee.
S'oossatuwaa ubbaappe aad'd'iide, I yayettanaw besse.
26 Hara asaa s'oossatuu ubbay eek'atuwaa;
shin Med'inaa Goday saluwaa med'd'eedda S'oossaa.
27 Bonchchuunne anggay Aa yuushshuwaan de'ee;
minotetsaynne nashechchay I De'iyaa Sa'aan de'ee.
28 Hinttenttoo, asaa zaretoo ubbaw, Med'inaa Godaawaa odite;
«Bonchchuunne wolk'k'ay Med'inaa Godaawaa» giide odite.
29 «Bonchchuu Aa suntsaassa» giide Med'inaa Godaawaa odite.
Yarshshuwaa akkiide, Aa sintsa yiite.
Aa geeshshatetsaa puulan Med'inaa Godaw goynnite.
30 Gadiyaan de'iyaa asaw ubbaw, Aa sintsan kokkorite.
Sa'ay min ek'k'eedda; ubbakka k'aas's'enna.
31 Salotuu nashettino; sa'aykka hashshu go!
Kawutetsatuu giddon unttunttu, «Med'inaa Goday kaateteedda!» yaagino.
32 Abbayinne Aa giddon kumeeddabatuu guummino.
Shoyk'aynne shooyk'aan de'iyaabatuu ubbatuu nashettino.
33 Hewaappe guyyiyaan woran de'iyaa mitsaa ubbay yes's'ana;
nashechchan Med'inaa Godaa sintsan yes's'ana.
Ayaw gooppe, I sa'aa bollan pirddanaw yee.

34 S'oossay lo"a gidiyaa dirawunne Med'inaa Godaa galatite.
Aggena Aa siik'uu med'inaawaa gidiyaa diraw, galatite.
35 Hewaappe guyyiyaan hinttenttu,
«Abeet nuuna ashshiyaa S'oossaw, nuuna ashsha.
Nuuni ne geeshsha suntsaa galatanaadaaninne
ne bonchchuwaan c'eek'ettanaadan,
kawutetsatuu giddoppe shiishshaade ashsha» yaagite.
36 Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw galatay gido.
Med'inaappe med'ina gakkanaw galatetto!
Hewaappe guyyiyaan Asay ubbay, «Amen"i» giide, Med'inaa Godaa galateedda.

16:16 Dom. 12:7; 26:3 **16:17** Dom. 28:13 **16:21** Dom. 20:3-7 **16:34** 2 Od. 5:13; 7:3; Izr. 3:11; Maz. 100:5; 106:1; 107:1; 118:1; Erm. 33:11

Yerusaalameninne Gabaa'oonan Haneedda Goynnuwaa Maaraa

37 Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan hachche hachche goynaw koshshiyaawaa ubbaa wode unttunttu ootsanaadan, Daawite Asaafanne Aa dabbotuwaa wotseedda.
38 I k'ay Obeedi-Eedoomanne Aa dabbotuwaa usuppun tammanne hosppuntsa unttunttunna ootsanaadan wotseedda; Yidutuuna na'aa Obeedi-Eedoomanne Hoosa penggiyaa naaganaadan wotseedda.
39 K'eesii S'aadook'inne aanana ootsiyaa k'eesatuu Gabaa'oonan de'iyaa d'ok'k'a sa'aan, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa sintsan ootsanaadan yaan atteeddino.
40 Med'inaa Goday Israa'eeliyaw immeedda higgiyan s'aafetteeddawaadan, unttunttu wonttanne omarssi ubbaa wode s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aan Med'inaa Godaw yarshshiino.
41 Aggena Aa siik'uu med'inaawaa gidiyaa diraw, Med'inaa Godaa yetsan galatanaadan Hemaana, Yidutuunanne dooretteedda haratuwaa Daawite unttunttunna ittippe wotseedda.
42 Hemaaninne Yidutuuni s'urumbbaa punniino, daalaa k'aatsiinonne galataa mazimuriyaa yes's'iidde kaa'iyaa hara miishshatuwaa kaa'iino. Yidutuuna attuma naanay penggiyaa naaganaw suntsetteeddino.
43 Hewaappe guyyiyaan, Asay ubbay bare soo bare soo beedda. Daawitekka bare soy asaa anjjanaw simmeedda.

17

Geeshsha Golliyaa Kees'iyaawe Solomona Gidussaa (17:1-27)

1 Daawite bare kaatiyaa gollen de'iidde, timbbitiyaa odiyaa Naataana, «Taani zigaappe kees'etteedda gollen de'ay; shin Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay dunkkaaniyaa garssaana» yaageedda.
2 Naataani Daawita, «Ootsanaw ne wozanay k'oppeeddawaa ubbaa kiiteta; S'oossay neenana de'ee» yaageedda.
3 Shin he gallassaa k'amma S'oossaa k'aalay Naataanakko yiide,
4 «Ba; ta k'oomaa Daawita hawaadan yaaga; ‹Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Taani de'ana golliyaa kees's'anawe neena gidakka.
5 Ayaw gooppe, taani Israa'eelatuwaa Gibs'eppe kesseedda gallassaappe doommaade hachche gakkanaw, gollen de'abeykke; taani dunkkaaniyaappe dunkkaaniyaw, k'ay itti saappe hara sa'aw yuuyyaade de'aad.
6 Taani Israa'eeliyaa asaa ubbaanna yuuyyeedda sa'aa ubbaan, ta asaa heemmanaw taani azazeedda Israa'eeliyaa daannatuwaappe oossinne, Taw zigaa golliyaa ayaw kees's'abeykkii? gaade oochchabeykke› yaagee» yaaga.
7 «Hewaa diraw, ha"ikka ta k'oomaa Daawita, ‹Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday neena hawaadan yaagee; «Taani neena hentsaa gadeppe, dorssaa heemmiyaa saappe dentsaade, ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsanaadan akkaad.
8 Neeni beedda sa'aa ubbaan taani neenana ittippe gidaad; ne morkkatuwaa ubbaa ne sintsaappe diggaad. Ha"i simmi taani ha sa'aan eretteedda wolk'k'aama asatuwaappe suntsaadan ne suntsaa gitayana.
9-10 K'ay taani ta asaw, Israa'eeliyaw sa'aa immaade, unttuntta he sa'aan tokkana. Hewaa diraw, unttunttu barenttu sa'aan de'anawantta; unttunttu laa'entso shabbarettikkino. Kase taani ta asaa Israa'eeliyaa bolla yeletatuwaa suntseedda

16:43 2 Sam. 6:19-20

wodiyaappe doommina naak'k'eeddawaadan, laa'entso iita asatuu unttuntta naak'k'ikkino. Taani ne morkkatuwaa ubbaa new moodisana.

« ‹ «Hewaa bollankka Med'inaa Goday bare huup'iyaw ne zaratuu de'anaadan ootsanaawaa new odeedda.
11 Ne laytsay wurina, hayk'k'aadda ne mayza aawotuwaan gaketiyaa wode, taani neeppe guyyiyaan ne zariyaa, ne naanatuwaappe ittuwaa dentsaade, Aa kawutetsaa minisana.
12 Taw golliyaa kees's'anawe Aa; taani Aa kawutetsaa araataa med'inaw minissa essana.
13 Taani aw aawuwaa gidana; ikka taw na'aa gidana. Neeppe kase kaateteedda Saa'oolappe taani ta siik'uwaa akka diggeeddawaadan, taani aappe ubbakka akkikke.
14 Taani Aa ta asaa bollanne ta kawutetsaa bolla med'inaw suntsana; Aa kawutetsaa araataykka med'inaw min ek'k'ana» yaagee› yaaga» yaageedda.

15 Naataani S'oossay aw sas'aani k'onc'c'isseedda k'aalaa ubbaa hawaadan Daawitaw odeedda.

Daawita Woosaa
(2 Sam. 7:18-29)

16 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Daawite dunkkaaniyaa geliide, Med'inaa Godaa sintsan utteedda. Hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, S'oossaw, neeni hawaa ubbaa taw ootsanaw taani oonee? Ta soy asaykka ayee?
17 Abeet Med'inaa Godaw, hawe ne ayfiyaa sintsan guutsa malatina, ne k'oomaa zaratuu sintsaappe yaanawaa laytsatuwaan timbbitiyaa odaadda. Taana k'ay wolk'k'aama asaa kessaadda.
18 Neeni taana ne k'oomaa bonchcheedda diraw, taani Daawite simmi ayaa gaanaw danddayayitaa? Neeni taana ne k'oomaa eraasa.
19 Abeet Med'inaa Godaw, ne k'oomaa diraw, ne wozanaa k'ofaadan ha gitabaa ubbaa ootsaade, ha gitatetsaa ubbaa taana erissaadda.

20 «Abeet Med'inaa Godaw, ne mali ittuunne baawa. Nuuni nu haytsaan siseeddawaadan, neeppe attina, hara s'oossi baawa.
21 Neeni ne asaa ootsanaw wozeedda ne asaa Israa'eeliyaa malatiyaa hara kawutetsi sa'aa bollan baawa. Neeni ootseedda gitanne malalissiyaa oosotu gaasuwaan ne suntsay biittan sa'aan eretteedda. Neeni Gibs'eppe wozeedda ne asaa sintsaappe kawutetsatuwaa laaggaadda.
22 Neeni ne asaa Israa'eeliyaa med'inaw nebaa ootsaadda. Abeet Med'inaa Godaw, neenikka unttunttu S'oossaa gidaadda.

23 «Abeet Med'inaa Godaw, neeni ne k'oomaabaanne Aa zeretsaabaa haasayeeddawe med'inaw min ek'k'o; neeni ootsana geeddawaadankka kiiteta.
24 ‹Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossay tumuwaappe Israa'eeliyaw S'oossaa› geetettanaadan ne suntsay med'inaw min ek'k'ananne gitatana. Ne k'oomaa Daawita zaratuu ne sintsan min ek'k'ana.

25 «Abeet ta S'oossaw, ‹Taani new golliyaa kees's'ana gaade› neeni taw ne k'oomaw k'onc'c'aadda. Hewaa diraw, taani ne k'oomay ha woosaa neena woossanaw s'alaad.
26 Abeet Med'inaa Godaw, neeni S'oossaattee! Neeni ha lo"o k'aalaa taw ne k'oomaw ootsana gaadda.
27 Ne sintsan yaa med'inaw gam"anaadan, ne k'oomaa zariyaa anjjanaw nashetta. Abeet Med'inaa Godaw, neeni anjjeedawe med'inaw anjjetteddawaa gidana» yaagiide woosseedda.

17:13 2 Od. 6:18; Ibr. 1:5

18

Daawite Olaa S'oonuwaa
(18:1—20:8; 2 Sam. 8:1-18)

1 Hewaappe guyyiyaan, Daawite Piliss's'eematuwaa s'ooniide mooddeedda;
yaatiide Gaate geetettiyaa katamaanne Aa mootsatuwaa Piliss's'eema asatuwaa
kushiyaappe wotsi akkeedda.
2 K'ay Daawite Moo'aabe gadiyaa asatuwaa s'oonina, unttunttu aw
moodetteeddino; giiraa giireeddino.
3 Hamaata katamaa matan de'iyaa S'ooba biittaa Kaatii Hadaadi'eezere, bare
kawutetsaa Efiraas'iisa Shaafaa gakkanaw aassanaw biishshin, Daawite Aa
s'ooneedda.
4 Daawite Hadaadi'eezereppe itti sha"a paraa gaaretuwaa, laappun sha"a paraa
asatuwaanna laatamu sha"a gedissa asatuwaa omoodeedda. Daawite s'eetu gaaretoo
gideedda paratuwaa ashshiide, hara paratuwaa ubbaw gaaduwaa gilddayeedda.
5 Damask'k'o katamaan de'iyaa Sooretuu S'ooba biittaa Kaatiyaa Hadaadi'eezera
maaddanaw yeedda wode, Daawite unttunttuppe laatamanne laa"u sha"a asaa
wod'eedda.
6 Hewaappe guyyiyaan, Sooriyaa biittan Damask'k'o kataman olanchchatuwaa
geessotuwaa med'd'eedda. Yaatina, Sooriyaa asatuu Daawitaw moodettiide, giiraa
giireeddino. Daawite beedda sa'aa ubbaan Med'inaa Goday aw s'oonuwaa immeedda.
7 Kaatii Daawite Hadaadi'eezera oosanchchatuu tookkeedda work'k'aa
gonddalletuwaa akkiide, Yerusaalame afeedda.
8 K'ay Daawite Hadaadi'eezere mooddiyaa S'ebaahanne Kuna katamatuwaappe
nahaasiyaa giyaa birataa loytsi daruwaa akkeedda. Hewaappe simmiide, Solomone
he nahaasiyaa birataappe Abbaa Saaniyaa, tuussatuwaanne dumma dumma
miishshatuwaa med'd'eedda.
9 Daawite S'ooba biittaa Kaatiyaa Hadaadi'eezera olanchchatuwaa ubbaa
s'ooneeddawaa Hamaata Kaatii Too'i siseedda.
10 Hadaadi'eezera olettiide s'ooneedda diraw, Aa hashshu gaanawunne sarotanaw
bare na'aa Hadoraama Kaatiyaa Daawitakko kiitteedda. Ayaw gooppe,
Hadaadi'eezere Too'aara olettiide gam"eedda. Hadoraami work'k'aappe,
biraappenne nahaasiyaappe med'd'eedda miishshatuwaa akkiide yeedda.
11 Kaatii Daawite Eedoomappe, Moo'aabeppe, Amoona asatuwaappe,
Piliss's'eematuwaappenne Amaaleek'a asatuwaappe omooddi akkeedda biraanne
work'k'aa ha miishshatuwaanna ittippe gatsiide, Med'inaa Godaw dummayiide
wotseedda.
12 S'aruuyi na'ay Abishaayi Eedooma asaappe tammanne hosppun sha"atuwaa
Mas'ine Wombban wod'eedda.
13 Hewaappe guyyiyaan, Daawite Eedooman olanchchatuwaa geessotuwaa
med'd'eedda; yaatina, he gadiyaa Asay ubbay Daawitaw moodetteedda. Daawite
beedda sa'aa ubbaan Med'inaa Goday aw s'oonuwaa immeedda.
14 Hewaadan ootsiide, Daawite Israa'eeliyaa ubbaa bolla kaateteedda; bare asaa
ubbaa s'illotetsaaninne suure pirddan akkeedda.
15 S'aruuyi na'ay Yoo'aabe ola gadaawaa; Ahiluuda na'ay Yoosaafees'e haneeddabaa
s'aafiyaawaa;
16 Ahis'uuba na'ay S'aadook'inne Abiyaataara na'ay Abimeleeki k'eesetuwaa;
Shaabisha* waanna s'aafiyaa;
17 Yoodaahe na'ay Banaayi Daawita naagiyaa olanchchatuwaa kaappuwaa;
Daawita attumawaa naanay Aa kawutetsaan d'ok'k'a sa'aa oyk'k'iide kaappatuwaa.

18:8 1 Kat. 7:40-47; 2 Od. 4:11-18 **18:12** Maz. 60 (Huup'iyaa) * **18:16** ***Shaabisha:*** Ha bitanii Ibraawetsuwaan oyddu dumma dumma suntsan s'eesettee. 2 Sam. 8:17; 20:25 nne 1 Kat. 4:3 s'eella.

19

Daawite Amoonatuwaanne Sooretuwaa S'ooneedda
(2 Sam. 10:1-19)

1 Hewaappe guyyiyaan, Amoonatuwaa Kaatii Naa'oosi hayk'k'eedda; Aa na'ay Aa
kotan kaateteedda.
2 Daawite, «Aa aawuu Naa'oosi taw keekeedda diraw, taani Aa na'aa Hanuunaw
keekana» yaageedda. Hanuuna aawuu hayk'k'eedda diraw, Daawite Aa
mintsetsanaw asaa kiitteedda.
Daawite kiitteeddawanttuu Hanuuna mintsetsanaw Amoona gadiyaa gakkeedda
wode,
3 Amoona asaa kaappatuu Hanuuna, «Daawite neena mintsetsanaw ha asatuwaa
kiitteeddawe ne aawuwaa bonchchuwaa diraassa gaaddiyye? I bare asaa
kiitteeddawe ha katamaa s'eellanaassa, wochchanaassanne olettiide s'oonanaassa»
yaageeddino.
4 Hanuuni Daawite kiitteedda asatuwaa oyk'k'iide, unttunttu buuchchaa
meedeedda; unttunttu mayuwaakka uttiyaa dulliyaa baggappe k'ans's'i akkiide,
unttuntta yeddeedda.
5 Hewaa diraw, asatuu daro yeellateeddino. Daawite hewaa sisiide, I unttunttunna
gakettiyaa asaa kiitteedda. Hewaappe, «Hinttenttu buuchchay dic'c'anaashin, Yaarikko
kataman de'ishshite; hewaappe guyyiyaan haa yiite» yaageedda.
6 Amoonatuu barenttu kiitan Daawite unttuntta morkkanaadan ootseeddawaa
ereedda wode, Hanuuninne Amoonatuu Masp'p'es'oomiyaappenne Sooriyaan
de'iyaa Maa'ikanne S'ooba geetettiyaa katamatuwaappe paraa gaaretuwaanne paraa
asatuwaa k'as'aranaw hattamanne oyddu sha"a kiilo giraame dees'iyaa s'agaraa
biraa yeddeeddino.
7 Hattamanne laa"u sha"a paraa gaaretuwaa, paraa asatuwaa, Maa'ika kaatiyaanne
Aa olanchchatuwaa k'as'areeddino; k'as'arina yiide, Medaaban dunkkaaneeddino.
K'ay Amoonatuu barenttu katamaappe shiik'iide, olaw giigeeddino.
8 Daawite hewaa siseedda wode, Yoo'aabanne olanchchatuwaa ubbaa yeddeedda.
9 Amoonatuu kesiide, katamaa penggiyaan olaw salppeeddino. Unttuntta
maaddanaw yeedda kaatetuukka barenttu sa'aa oyk'k'iide, dembbaan shiik'eeddino.
10 Yoo'aabe barena olay sintsananne guyyenna dooddeeddawaa be'eedda wode,
Israa'eelatuu giddoppe ubbaappe minniyaa olanchchatuwaa doori akkiide, Sooriyaa
asatuwaa sintsan salppisseedda.
11 Atteeda asatuwaappe bare ishay Abishaayi azazana mala ootsiide, Amoona
asatuwaa sintsan salppeeddino.
12 Yoo'aabe bare ishaa Abishaaya, «Sooriyaa asatuu taw wolk'k'aamooppe, neeni
yaade taana maadda. K'ay Amoona asatuu new wolk'k'aamooppe, taani yaade neena
maaddana.
13 Simmi minna! Nu asaa dirawunne nu S'oossaa katamatuwaa diraw, ane min
olettoytte. Med'inaa Goday barena lo"iyaawaa ootso» yaageedda.
14 Hewaappe guyyiyaan, Yoo'aabinne aananna de'iyaa Asay Sooriyaa asatuwaana
olettanaw lawuhu geeddino. Yaatina, Sooriyaa asatuu Aa sintsaappe bak'atteedino.
15 Sooriyaa asatuu bak'ateeddawaa Amoona asatuu be'eedda wode, unttunttukka
Aa ishaa Abishaaya sintsaappe bak'atiide, katamaa geleeddino. Hewaappe
guyyiyaan, Yoo'aabe Yerusaalame simmeedda.
16 Sooriyaa asatuu Israa'eeliyaa asatuu unttuntta s'ooneeddawaa ereedda wode,
asaa kiittiide Efiraas'iisa Shaafaappe hefintsana de'iyaa Sooriyaa asatuwaa
ahiseeddino. Hadaadi'eezera ola gadawuu Shobaaki unttuntta kaaletsee.
17 Daawite hewaa siseedda wode, Israa'eeliyaa olanchchatuwaa shiishshiide,
Yorddaanoosa Shaafaa pinneedda; Sooriyaa asatuwaana olettanaw unttunttu sintsan

salppeeddino. Daawite unttunttunna olettanaw salppina, unttunttukka aanana
oletteeddino.
18 Sooriyaa asatuu Israa'eelatuu sintsaappe bak'atteedino; Daawite Sooriyaa
asatuwaappe paraa gaariyaa laaggiyaa laappun sha"a asatuwaanne oytamu sha"a
gediyaa asatuwaa wod'eedda; unttunttu olaa gadaawaa Shobaakakka wod'eedda.
19 Hadaadi'eezera olanchchatuu Israa'eelatuwaan s'oonetteeddawaa ereedda wode,
Daawitana sigettiide, aw moodetteeddino. Hewaappe simmina, Sooriyaa Asay
Amoona asaa maaddanaw dosibeenna.

20

Daawite Raaba Katamaa Oliide Oyk'k'eedda
(2 Sam. 12:26-31)

1 Ofintsan, kaatetuu olaw kesiyaa wode, Yoo'aabe olanchchatuwaa kaaletsiide,
Amoona gadiyaa woraajjeedda; mayyiide Raaba katamaa dooddeedda. Shin Daawite
Yerusaalamen takkeedda; Yoo'aabe Raaba katamaa olettiide bayzeedda.
2 Hewaappe guyyiyaan Daawite yiide, unttunttu kaatiyaa work'k'aa kallachchaa Aa
huup'iyaappe akkeedda. Kallachchay mazzaniyaa wode hattamanne oyddu kiilo
giraame gideedda; Aa gidduwaan ink'k'uwaa geetettiyaa al"o shuchchay de'ee. He
kallachchaa akkiide, Daawita huup'iyaan wotseedda. K'ay Daawite he katamaappe
loytsi daro omooduwaa akkeedda.
3 Yaatiide kataman de'iyaa asaa kessiide, magaaziyan, gomaaninne kalttan
oosisseedda. Amoona katamatuwaan de'iyaa asaa ubbaakka hewaadan oosisseedda.
Hewaappe guyyiyaan, Daawitenne Aa Asay ubbay Yerusaalame simmeedda.

Piliss's'eema Asatuwaana Oletteedda Olatuwaa
(2 Sam. 21:15-22)

4 Hewaappe simmiide, Piliss's'eema asatuwaana Gezeeran olay denddeedda;
Huushappe yeedda Sibbakaayi adussa mino asatuwaa yaraappe gideedda Sippaaya
wod'eedda. Yaatina, Piliss's'ematuu s'oonetteeddino.
5 Hewaappe doomina Piliss's'eema asatuwaana hara olay denddeedda; Yaa'iira
na'ay Elihanaani tooraa toomay shemayinniyaa wanddarashaa keeshshatto, Gaate
katamaappe yeedda Gooliyaada ishaa Laahima wod'eedda.
6 K'aykka hara olay Gaate kataman denddeedda. He sa'aan itti wogga adussa
bitanii de'ee. He bitaniyaw itti itti kushiyan usuppun birad'd'etuu, itti itti
gediyaankka usuppun birad'd'etuu, ubbaanna laatamanne oyddu birad'd'etuu
de'iino. He bitanii adussa mino asatuwaa yaraappe gideedda asaa.
7 He bitanii Israa'eelatuwaa naasseedda wode, Daawita ishaa Shaama na'ay
Yoonataani Aa wod'eedda.
8 Hawanttu Gaate kataman de'iyaa adussa mino asatuwaa yaratuwaa; unttunttu
ubbay Daawita kushiyaaninne Aa asaa kushiyan hayk'k'eeddino.

21

Daawite Asaa Paydina Yeedda
S'oossaa Hank'k'uwaa
(21:1-30; 2 Sam. 24:1-25)

1 Sees'aanay Israa'eeliyaa bolla metuwaa ahanaw koyiide, Daawite Israa'eeliyaa
asaa paydanaadan dentsetseedda.
2 Daawite Yoo'aabanne olanchchatuu kaappatuwaa hawaadan yaageedda;
«Daanappe Berssaabeha gakkanaw biite; Israa'eeliyaa asaa paydite. Yaatiide asaa
paydu aappunentto taana erissite» yaageedda.

20:1 2 Sam. 11:1 **20:5** 1 Sam. 17:4-7

3 Shin Yoo'aabe Aa, «Med'inaa Goday ha de'iyaa bare asaa bolla s'eetu kushiyaa
gujjo! Ta godaw, kaatiyaw, unttunttu ubbay ta godaa k'oomatuwaa gidikkinooyye?
Ta goday hewaa malaa ootsanaw ayaw koyii? Israa'eeliyaa kawutetsaa ayaw
bayzanchcha kessii?» yaageedda.
4 Shin kaatiyaa k'aalay Yoo'aaba s'ooneedda. Yoo'aabe kesiide, Israa'eeliyaa biittaa
ubbaa yuuyyeedda; Yerusaalame simmeedda.
5 Yoo'aabe paydeedda asaa payduwaa Daawitaw immeedda. Israa'eeliyaa biittan
ubbaan mashshaan olettanaw danddayiyaa itti miilonenne itti s'eetu sha"a mino
asatuu de'iino. K'ay Yihudaa biittan mashshaan olettanaw danddayiyaa oyddu
s'eetanne laappun tammu sha"a mino asatuu de'iino.
6 Yoo'aabe kaatiyaa azazuwaa sheneteedda diraw, Leewatuwaanne Biiniyaama
zeretsaa payduwaan gujjibeenna.
7 S'oossay ha yewuwaan nashettibeenna diraw, Israa'eeliyaa mureedda.
8 Yaatina Daawite S'oossaa, «Taani ha kiitan wolk'k'aama nagaraa ootsaad. Shin
ha"i neena woossay; ta bayzuwaa, ne k'oomaa bayzuwaa k'uc'c'a. Taani daro
eeyyabaa hanaad» yaageedda.
9 Med'inaa Goday Daawitaw timbbitiyaa odiyaa Gaada hawaadan yaagiide
haasayisseedda;
10 «Baade; Daawita, ‹Med'inaa Goday neena, «Taani neena heezzubaappe dooruwaa
bessay; taani ne bolla polanaw taw unttuttuppe ittuwaa doora» yaagee› yaaga»
yaageedda.
11-12 Gaadi Daawitakko biide Aa, «Med'inaa Goday neena, ‹Hawanttuppe ittuwaa
doora: heezzu laytsaa koshaa dooray? Woy ne morkketuu neena yederssishin,
heezzu aginaa unttunttu sintsaappe bak'atanawaa dooray? Woy Med'inaa Godaa
mashshay ne gadiyaa heezzu gallassaa shoc'anawaanne hewaanakka k'ay
Israa'eeliyaa gadiyaa pini kesanaashin hayk'k'uwaa iita harggiyaan shoc'iyaa
kiitanchchaa I kiittiyaawaa dooray?› yaagee. Ane ha"i k'achchaade, taani taana
kiitteeddawoo zaariyaawaa oda» yaageedda.
13 Daawite Gaada, «Taani loytsi un"ettaad. Med'inaa Godaa maarotetsay loytsi
wolk'k'aama gidiyaa diraw, ane taani Aa kushiyan kunddana; taani asaa kushiyan
kunddikke» yaageedda.
14 Hewaa diraw, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa bolla iita harggiyaa yeddina,
laappun tammu sha"a Israa'eeliyaa asatuu hayk'k'eeddino.
15 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Yerusaalame bayzanaw kiitanchchaa
kiitteedda. Shin kiitanchchay Yerusaalame bayzanaw mata utti de'ishshin, Med'inaa
Goday yaatiide kayyotteedda. Kayyottiidde bayziyaa kiitanchchaa, «Agga! Hewe
gidanawaa!» yaageedda. He wode S'oossaa kiitanchchay Yaabuusiyaa Ornna
udduma matan ek'k'eedda.
16 Med'inaa Godaa Kiitanchchay bare mashshaa bare kushiyan oyk'k'iide,
Yerusaalame bayzanaw sa'aappenne saluwaappe gidduwaan ek'k'eeddawaa Daawite
be'eedda. Hewaappe guyyiyaan, Daawitenne c'imatuu waaruwaa mayyiide, barenttu
deemuwaan guufanneeddino.
17 Daawite S'oossaa, «Asay paydettanaadan ootseeddawe taana gidikkitaayye?
Naak'k'eeddawenne iitabaa ootseeddawe taana. Shin ha dorssatuu, unttunttu ayaa
ootseeddino? Abeet Med'inaa Godaa, ta S'oossaw, hayyanaa ne kushii taananne ta
aawuwaa soy asaa muro. Ne kushii ne asaa muroppo!» yaageedda.
18 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay Gaade hawaadan yaagiide
azazeedda; «Daawite pude Yaabuusiyaa Ornna udduma biide, Med'inaa Godaw
yarshshiyaa sa'aa yaan gimbbanaadan oda» yaageedda.
19 Med'inaa Goday nabiyaa Gaade baggana geedda k'aalaadan Daawite beedda.

20 He wode Ornninne Aa oyddu attuma naanay uddumaan zarggaa bukkiino.
Guyye simmi s'eelliide, kiitanchchaa be'eeddino; aanana de'iyaa naanay
k'osetteeddinno.
21 Daawite Ornnakko yeedda wode, Ornni Aa be'iide, uddumaappe gas'aa kesiide,
bare deemuwaa sa'aa gatsiide, Daawitaw goyneedda.
22 Hewaappe guyyiyaan, Daawite Ornna, «Boshay asaa bollappe kichchana mala,
taani Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa kees's'anaw ne uddumma taw zal"aarikkii.
Taani new kumentsaa gatiyaa c'iggana» yaageedda.
23 Ornni Daawita, «New akka; ta goday kaatii barena nashechchiyaawaa ootso.
Be'a, s'uuggiyaa yarshshoo booraa, eetsanaw katsaa bukkiyaa miishshaanne katsaa
yarshshoo zarggaa taani immana. Taani ha ubbaakka new immana» yaageedda.
24 Shin Kaatii Daawite Ornna, «tuytti, chii! Taani kumentsaa gatiyaa k'ans's'aade
shammana. Ayaw gooppe, taani nebaa Med'inaa Godaw akkikke; k'ay taani
miishshaa kessabeennawaa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsaade yarshshikke»
yaageedda.
25 Hewaa diraw, Daawite he uddumaw usuppun s'eetu work'k'aa santtimiyaa
immeedda.
26 Hewaappe guyyiyaan, Daawite he koshiyan Med'inaa Godaw yarshshuwaa
yarshshiyaa sa'aa kees's'eedda. Yaatiide s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa
yarshshuwaa yarshsheedda; Med'inaa Godaa woossina, Med'inaa Goday s'uuggiyaa
yarshshuwaa bolla saluwaappe tamaa yeddiide, aw zaareedda.
27 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday kiitanchchaa azazina, kiitanchchay bare
mashshaa shookoo zaareedda.
28 Daawite Med'inaa Goday Aa woosaw zaareeddawaa be'iide, Yaabuusiyaa Ornna
uddumaan laa'entsuwaa yarshsheedda.
29 Muse mela biittaan giigisseedda Med'inaa Godaa Dunkkaaniinne s'uuggiyaa
yarshshuwaa yarshshiyaa sa'ay he wode Gabaa'oonan goynniyaa d'ok'k'a sa'aan
de'ee.
30 Shin Daawite Med'inaa Godaa kiitanchchaa mashshaw yayyeedda diraw,
S'oossaa oochchanaw he sa'aa baanaw danddayibeenna.

22

Geeshsha Golliyaa Kees's'anaw Haneedda Giiguwaa (22:1—29:20)

1 Hewaa diraw, Daawite, «Med'inaa Godaa S'oossaa Geeshsha Golliyaa hawaan
de'anawaa; Israa'eeliyaa Asay s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshana sa'ay hawaa
gidanawaa» yaageedda.

Geeshsha Golliyaa Kees's'anaw Giigissiyaa Giiguwaa

2 Hewaa diraw, Daawite Israa'eeliyaa biittan de'iyaa hara biittaa asatuwaa
shiishshanaadan azazeedda. S'oossaa Geeshsha Golliyaa kees's'anaw shuchchaa
massiyaawanttu shuchchaa massiide loytsanaw unttunttu giddoppe suntseedda.
3 Daawite penggiyaa sank'k'aa ootsanaw misimaariyawunne maas'afiyaw haniyaa
c'ora birataanne mazzananaw danddayettenna, zawi baynna nahaasiyaa birataa
giigisseedda.
4 Sidoona asatuunne S'iiroosa asatuu Daawitaw zigaa ahiyaa diraw, Daawite paydu
baynna zigaa giigisseedda.
5 Daawite, «Ta na'ay Solomone oosuwaa meezetibeennanne yalaga na'aa. Med'inaa
Godaw kees'ettiyaa Geeshsha Golliyaa biittaa ubbaan eretteeddanne
bonchchetteedda, lo"o golliyaa gidanaw besse. Hewaa diraw, aw koshshiyaawaa

taani giigissana» yaageedda. Daawite hayk'k'anaappe kasetiide darobaa giigissi wotseedda.
6 Hewaappe guyyiyaan, Daawite bare na'aa Solomona s'eesiide, Med'inaa Godaw Israa'eeliyaa S'oossaw Geeshsha Golliyaa kees's'anaadan azazeedda.
7 Daawite Solomona, «Ta na'aw, taani Med'inaa Godaa ta S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw ta wozanaan k'oppaad.
8 Shin Med'inaa Godaa k'aalay taana, ‹Neeni daro suutsaa gussaadda; k'ay daro olaakka olettaadda. Neeni ha sa'aa bollan ta sintsan daro suutsaa gusseedda diraw, ta suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'akka.
9 Be'a; new itti saro na'i yelettanawaa. Aa yuushshuwaan de'iyaa morkkatuwaa ubbaanna taani Aa saro ootsana. Aa suntsay Solomona; taani I kaateteedda laytsan Israa'eeliyaa asaw sarotetsaanne woppaa immana.
10 I ta suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'ana. I ta na'aa gidanawaa; taanikka aw aawuwaa gidana. Aa kawutetsaa araataa Israa'eelan med'inaw minissa essana› yaageedda.
11 «Ha"ikka ta na'aw, Med'inaa Goday neenana gido. S'oossay kase nebaa haasayeeddawaadan, Med'inaa Godaa ne S'oossay Geeshsha Golliyaa kees's'anawaa neena polisso.
12 Med'inaa Goday neena Israa'eeliyaa asaa bolla kaatiyaa ootsiyaa wode, Med'inaa Godaa ne S'oossaa higgiyaa naaganaadan, S'oossay new aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa immo.
13 Med'inaa Goday Muse baggana Israa'eeliyaa azazeedda azazuwaanne wogaa naagiyaawaa gidooppe, ubbay new hanana. Aynne baawaa minna! Yayyoppa woy dagammoppa!
14 Taani daro tuggaan Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kees's'anaw heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa work'k'aanne hattamanne oyddu sha"a kiilo giraame dees'iyaa biraa shiishshay; k'ay zaway baynna nahaasiyaanne birataa shiishshay; k'aykka mitsaanne shuchchaa giigissaad. Gidoppekka, neeni hewaa bolla haraa gujjanaw koshshee.
15 Ne matan daro oosanchchatuu de'iino; shuchchaa k'oo'iyaawanttunne massiyaawanttu, anaas'etuunne ubbaa kiitaa ootsanaw danddayiyaa eranchcha asatuu de'iino.
16 Unttunttu ootsiyaa work'k'aw, biraw, nahaasiyawunne birataw zaway baawa. Ha"i neeni kiitaa doomma. Med'inaa Goday neenana gido» yaageedda.
17 Daawite Israa'eeliyaa kaaletsiyaawanttu ubbay bare na'aa Solomona maaddanaadan hawaadan yaagiide azazeedda;
18 «Med'inaa Goday hinttenttu S'oossay hinttenana de'enneeyye? I hinttentta ubba saanna shemppissibeennee? Ha biittan de'iyaawantta I ta kushiyan aatsi immeedda diraw, ha biittay Med'inaa Godawunne Aa asaw moodetteedda.
19 Ha"ikka Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa koyanaw hinttenttu wozanaanne hinttenttu shemppuwaa immite. Med'inaa Godaa suntsaw kees'etteedda Geeshsha Golliyaa giddon Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaanne S'oossaa geeshsha miishshatuwaa ahiidde wotsanaadan, hinttenttu denddiide, Med'inaa Godaa S'oossaa Geeshsha Golliyaa kees's'ite» yaageedda.

23

1 Daawite c'imeedda wode, bare na'aa Solomona Israa'eeliyaa bolla kaateyeedda.

Leewatuu Oosuwaa

22:7 2 Sam. 7:1-16; 1 Od. 17:1-14 **22:13** Iya. 1:6-9 **23:1** 1 Kat. 1:1-40

2 Daawite Israa'eeliyaa kaaletsiyaawantta ubbatuwaa, k'eesetuwaanne
Leewatuwaa ittippe shiishsheedda.
3 Hattamu laytsanne hewaappe bollanna de'iyaa Leewatuu paydetteeddino;
unttunttu ubbaanna hattamanne hosppun sha"a attuma asaa gideeddino.
4 Hawanttu giddoppe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaw aawotiyaa laatamanne
oyddu sha"atuwaa kaatii wotseedda. K'ay kaappatuwaanne pirddaa yeletatuwaa
usuppun sha"atuwaa wotseedda.
5 Penggiyaa naagiyaawantta oyddu sha"atuwaa wotseedda. Med'inaa Godaa
galatanaw Daawite med'd'eedda yetsaa miishshan S'oossaa galatiyaawantta oyddu
sha"atuwaa wotseedda.
6 Daawite Leewii yeleedda attuma naanaa Gershshoona, K'ahaatanne Maraara
unttuntta yaran yaran heezzu c'itan shaakkeedda.
7 Gershshooni yeleedda attuma naanay La'idaananne Shim"a.
8 La'idaana attuma naanay heezza; unttunttukka Yihi'eela, Zetaamanne Yuu'eela.
9 Shim"a attuma naanay heezzatuu Shalomoota, Hazii'eelanne Haaraana; hawanttu
La'idaana yaratoo kaappatuwaa.
10 Shim"a attuma naanay oyddatuu, barenttu yeletaa yeletaa maaran Yahaata,
Ziiza, Yi'uushanne Barii'a.
11 Yaahati bayiraa Ziizi teefaa shin Yi'uushawunne Barii'assi naanay darenna;
hewaa diraw, unttunttu itti yaraadan paydetteeddino.
12 K'ahaata naanay oyddatuu Amiraama, Yis'ihaara, Kebroonanne Uuzi'eela.
13 Amiraama attuma naanay Aaroonanne Musa. Aaroonenne Aa zeretsay
ubbaappe aad'd'o geeshsha gideeddawaa S'oossaw dumayanaadan dummateeddino.
Unttunttu Med'inaa Godaa sintsan is'aanaa c'uwayanaw, S'oossaw ootsanawunne
S'oossaa suntsan asaa anjjanaw med'inaw dummateeddino.
14 S'oossaa asaa gidiyaa Muse naanay Leewiyaa zaratuwaanna gatso
paydetteeddino.
15 Muse naanay Gershshoomanne El"eezera.
16 Gershshooma naanatuwaa giddoppe kaappuu Shabu'eela.
17 El"eezera na'ay Rahaabi kaappuwaa. El"eezaraw hara na'i baawa; shin
Rahaabiyaa naanay loytsi c'ora.
18 Yis'ihaara naanatuwaa kaappuu Shalomiita.
19 Kebroone na'ay bayiray Yiriiya; laa"entsuu Amaariyaa; heezzentsuu
Yahaazi'eela; oyddentsuu Yik'ami'aama.
20 Uuzi'eela na'ay bayiray Mikiyaasa; laa"entsuu Yishiyaa.
21 Maraara naanay Maahilanne Musha. Maahila naanay El"aazaranne K'iisha.
22 El"aazare mac'c'a naanatuwaappe attina, attuma naanaa yelennaan
hayk'k'eedda. Hewaa diraw, unttunttu ishatuu K'iisha naanay unttuntta akkeeddino.
23 Musha naanay heezzatuu Maahila, Edeeranne Yiremoota.
24 Leewiyaa yeletaan barenttu zariyaaninne gollen barenttu suntsan
mazggabetteeddawanttu hawantta; laatamu laytsanne hewaappe bollanna de'iyaa
Leewiyaa zaratuu ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan ootseeddino.
25 Daawite, «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay bare asaa shemppisseedda.
S'oossay Yerusaalamen med'inaw de'ana.
26 Hewaa diraw, Dunkkaaniyaanne Aa giddon go'ettiyaa miishshatuwaa hawaappe
sintsanaw Leewatuu tookkanaw koshshenna» yaageedda.
27 Daawite wurssetsan azazeedda azazuwaadankka laatamu laytsanne hewaappe
bollanna de'iyaa Leewatuu paydetteeddino.

23:13 Kes. 28:1 **23:26** Zar. 10:8

28 Unttunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan ootsiyaa Aaroona zeretsatuwaa
maaddino. S'oossaa Geeshsha Golliyaan laa"u dabaabatuwaan ootsino; Miyiyaan
de'iyaa kifiletuwaan, geeshsha miishshaa ubbaa tunennaadaninne hara oosuwaa
ubbaa poliino.
29 K'ay unttunttu S'oossaa sintsan wotsiyaa oytsaw, katsaa yarshshoo, shiishshiyaa
d'iiliyaw, irshshuu gelibeenna oytsawunne zayitiyan munak'ettiyaa d'iiliyaw
aawotiino; unttunttu makkiyaabawunne likkiyaabaw ubbaw aawotiino.
30-31 K'ay unttunttu ubbaa gallassi wonttanne omarssi, Med'inaa Godaw s'uuggiyaa
yarshshuu yarshshettiyaa Sambbata gallassi, aginay s'eeriya wodenne higgiyan
s'aafetteedda hara baala gallassatuu gakkiyaa wode, Med'inaa Godaa galatanawunne
bonchchanaw suntsetteeddino.
32 Gaketiyaa Dunkkaaniyaanne Med'inaa Godaa Geeshsha Sa'aa
naaganaadaaninne Aaroona zeretsatuwaappe garssana unttuntta maaddanaadan
Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa aawotetsay Leewatoo imetteedda.

24

K'eesetuwaa Oosuwaa

1 Aaroona zaratuwaa oosuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Aaroona
naanay Nadaaba, Abiiha, El"aazaranne Itaamaara.
2 Shin Nadaabinne Abiihu na'aa yelennaan barenttu aawuwaappe kase
hayk'k'eeddino. Hewaa diraw, El"aazarinne Itaamaari k'eesatuwaa gideeddino.
3 Daawite Aaroona zeretsaa unttunttu oosuwaadan oosuwaadan c'itan
shaakkeedda. El"aazara yaraappe S'aadook'inne Itaamaara yaraappe Abimeleeki
Daawita maaddeeddino.
4 El"aazara yaratuu 16 c'uguwaan shaakettina, Itaamaara yaratuu k'ay hosppun
c'uguwaan shaaketteeddino. El"aazara yaratuu kaappatuu Itaamaara yaratuu
kaappatuwaappekka dari beetteedda diraw, hewaadan haneedda.
5 El"aazara yaratuu giddoninne Itaamaara yaratuu giddon Geeshsha Golliyaw
kaappatuunne S'oossaa oosoo kaappatuu de'iyaa diraw, hawanttunne hinkkotuunne
kiitaa saaman shaakkeeddino.
6 El"aazara yaratuunne Itaamaara yaratuu barenttu kaalaa saamaa kesseeddino.
Leewiyaa zariyaa gideedda Nataani'eela na'ay s'aafii Shamaa'e unttuntta
mazggabeedda. Kaatiinne Aa kaappatuu, k'eesiyaa S'aadook'inne Abiyaataara na'ay
Abimeleeki, k'eesatuwaa yaratuu kaappatuunne Leewatuu yaratuu kaappatuu
ubbatuu ha yewoo markka.
7 Ha asatuu saamaa kessina, koyro saamay Yihoyaariba gakkeedda. Laa"entso
Yadaaya gakkeedda.
8 Heezzentsuu Hariima gakkeedda. Oyddentsuu Sa'oorima gakkeedda.
9 Ichcheshentso Malkkiyaa gakkeedda. Usuppuntsuu Miyaamiina gakkeedda.
10 Laappuntsuu Hak'k'oos'a gakkeedda. Hosppuntsuu Abiiya gakkeedda.
11 Udduppuntsuu Iyyaasa gakkeedda. Tammantsuu Shakaaniyaa gakkeedda.
12 Tammanne ittentsu Eliyaashiba gakkeedda. Tammanne laa"entsuu Yaak'iima
gakkeedda.
13 Tammanne heezzentsuu Huppa gakkeedda. Tammanne oyddentsuu
Yesheka'aaba gakkeedda.
14 Tammanne ichcheshentsu Bilgga gakkeedda. Tammanne usuppuntsuu Imeera
gakkeedda.
15 Tammanne laappuntsuu Heziira gakkeedda. Tammanne hosppuntsuu
Happis'ees'a gakkeedda.

23:28 Pay. 3:5-9 **24:2** Wog. 10:1-2

16 Tammanne udduppuntsuu Pataahiyaa gakkeedda. Laatamantsuu Yihezk'k'eela gakkeedda.
17 Laatamanne ittentsu Yaakiina gakkeedda. Laatamanne laa"entsuu Gamuula gakkeedda.
18 Laatamanne heezzentsuu Dalaaya gakkeedda. Laatamanne oyddentsuu Ma'aaziyaa gakkeedda.
19 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay unttunttu mayza aawuwaa Aaroona bagganna azazeeddawaadan, unttunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geliide, kaallan kaallan ootsanaw s'aafetteeddino.

Hara Leewatuu Suntsaa

20 Leewiyaa zaratuwaa kaappatuu haratuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.
Yehidaayi Shabu'eela baggana Amiraama zariyaa.
21 Yishe Rahaabiyaa zarii kaappuwaa.
22 Yahaati Shalomiita baggana Yis'ihaara zariyaa.
23 Yiriiyi, Amaari, Yahaazi'eelinne Yik'ami'aami Kebroone zariyaa; unttunttu barenttu yeletaa maaran s'aafetteeddino.
24 Shamiiri Mikiyaasa baggana Uuzi'eela zariyaa.
25 Zakkaraasi Mikiyaasa ishaa Yishiyaa baggana Uuzi'eela zariyaa.
26 Maahili, Mushinne Yaa'ize Maraara zeretsaa.
27 Yaa'iziyaa naanay heezzatuu Shohaama, Zakkuuranne Iibira.
28 Maahila naanay laa"atuu El"aazaranne K'iisha. El"aazaraw attuma na'i baawa.
29 K'iishaw Yiraahima'eela geetettiyaa itti attuma na'ay de'ee.
30 Mushaw Maahila, Edeeranne Yiremoota geetettiyaa heezzu attuma naanay de'iino.
Hawanttu Leewiyaa zaratuwaa kaappatuwaa.
31 Kase unttunttu dabbotuu, Aaroona zariyaa k'eesatuu ootseeddawaadan, Leewiyaa zaratuwaa kaappatuunne teefatiyaa ishatuwaappe ittuu saamaa yeggee. Is's'ay kesiyaa wode Kaatii Daawite, S'aadook'e, Abimeleeki, k'eesatuwaa kaappatuunne Leewatuu kaappatuu markka.

25

Geeshsha Golliyaan Yes's'iyaawantta

1 Daawitenne ola gadaawatuu Asaafa naanatuwaappe, Hemaana naanatuwaappenne Yidutuuna naanatuwaappe maasink'k'uwaan diitsaaninne daalan timbbitiyaa odiyaawanttu oosoo ootsanaadan dummayeeddino. Barenttoo imetteedda kiitaa ootsina, suntsay mazggabetteedda asatuu hawantta.
2 Asaafa naanay Zakkuura, Yooseefo, Nataaniyaanne Asaari'eela. Asaafa naanay kaatii azazina, timbbitiyaa odiyaa Asaafappe garssanna azazettiino.
3 Yidutuuna naanay Gadaaliyaa, S'ara, Yishaa'iyaa, Shim"a, Hashaabiyaanne Matiitiyaa. Ha usuppunatuu maasink'k'uwaan timbbitiyaa odiidde, Med'inaa Godaa galatiiddinne bonchchiidde, barenttu aawuwaa Yidutuunappe garssanna azazetteeddino.
4 Hemaana naanay Buk'k'iyaa, Mataaniyaa, Uuzi'eela, Shabu'eela, Yaarimoota, Hanaaniyaa, Hanaana, Eli'aata, Giddaltta, Romamtti'eezera, Yoshibak'aasha, Malloota, Hotiiranne Maahizi'aata.
5 Hawanttu ubbay kaatiyaw timbbitiyaa odiyaa Hemaana naanaa. S'oossay kase immana geeddawaadan, Hemaana d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana mala, ha tammanne oyddu attuma naanaanne heezzu mac'c'a naanaa aw immeedda.

6 Hawanttu ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan daalaa k'aatsanaw,
diitsaanne maasink'k'uwaa diis's'iiddenne yes's'iidde goynnanaw, barenttu
aawuwaappe garssanna de'iino.
Asaafe, Yidutuuninne Hemaani kaatiyaa azazuwaan de'iino.
7 Hawanttu laatamanne oyddu asatuu daro eray de'iyaa asatuwaa. Unttunttu
dabbotuu; Med'inaa Godaw yetsan looheeddawantta; unttunttu ubbaanna laa"u
s'eetanne hosppun tammanne hosppuna.
8 Unttunttu barenttu kiitaa shaakki eranaw daruu guutsay, asttamaarii tamaarii,
ubbaykka laggetsaa saamaa yegeeddino.
9 Koyro saamay Asaafa na'aa Yooseefo gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu
ubbaanna tammanne laa"uwaa. Laa"entso saamay Gadaaliyaa gakkeedda; I, Aa
naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"uwaa.
10 Heezzantso saamay Zakkuura gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu
ubbaanna tammanne laa"uwaa.
11 Oyddentso saamay S'ara gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna
tammanne laa"a.
12 Ichcheshentso saamay Nataaniyaa gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu
ubbaanna tammanne laa"a.
13 Usuppuntsa saamay Buk'k'iyaa gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu
ubbaanna tammanne laa"a.
14 Laappuntsa saamay Asaari'eela gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu
ubbaanna tammanne laa"a.
15 Hosppuntsa saamay Yishaa'iyaa gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu
ubbaanna tammanne laa"a.
16 Udduppuntsa saamay Mataaniyaa gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu
ubbaanna tammanne laa"a.
17 Tammantsa saamay Shim"a gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna
tammanne laa"a.
18 Tammanne ittentsiyaa saamay Uuzi'eela gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa
dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.
19 Tammanne laa"entsa saamay Hashaabiyaa gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa
dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.
20 Tammanne heezzentsa saamay Shabu'eela gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa
dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.
21 Tammanne oyddentso saamay Matiitiyaa gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa
dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.
22 Tammanne ichcheshantsa saamay Yaarimoota gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa
dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.
23 Tammanne usuppuntsa saamay Hanaaniyaa gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa
dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.
24 Tammanne laappuntsa saamay Yoshibak'aasha gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa
dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.
25 Tammanne hosppuntsa saamay Hanaana gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa
dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.
26 Tammanne udduppuntsa saamay Malloota gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa
dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.
27 Laatamantsa saamay Eli'aata gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu
ubbaanna tammanne laa"a.
28 Laatamanne ittentsiyaa saamay Hotiira gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa
dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.
29 Laatamanne laa"entsa saamay Giddaltta gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa
dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.
30 Laatamanne heezzentsa saamay Maahizi'aata gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa
dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

31 Laatamanne oyddentso saamay Romamtti'eezera gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa
dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

26

Geeshsha Golliyaa Naagiyaawantta

1 Geeshsha Golliyaa penggiyaa naagiyaawanttu hawaappe kaalliide
s'aafetteeddawantta.
Koyruu K'oraaha yaraappe Asaafa baggana K'ore na'aa Mashelemiyaa.
2 Mashelemee laappun attuma naanaa yeleedda; unttunttu barenttu yeletaa
maaran Zakkaraasa, Yidi'eela, Zabaadiyaa, Yaatini'eela,
3 Elaama, Yahohanaananne Eliyaho'enaaya.
4 S'oossay Obeedi-Eedoomakka anjjeedda diraw, I hosppun attuma naanaa
yeleedda. Unttunttu barenttu yeletaa maaran Shamaa'iyaa, Yihozabaada, Yo'aaha,
Sakaara, Nataani'eela,
5 Ami'eela, Yisaakooranne Pa'ulttaaya.
6 K'ay Obeedi-Eedooma na'ay Shamaa'ekka usuppun attuma naanaa yeleedda;
unttunttu mino asaa gideedda diraw, barenttu aawuwaa gollen kaappuwaa
gideeddino.
7 Shamaa'iyaa naanay Ootina, Rafaa'eela, Yobeedanne Elzzabaada; unttunttu
ishatuu Eelihunne Samaake aad'd'eeda mino asatuwaa.
8 Hawanttu ubbatuu Obeedi-Eedooma zeretsaa; unttunttu, unttunttu naanaynne
unttunttu dabbotuu oosoo mino. Obeedi-Eedooma zaratuu ubbaanna usuppun
tammanne laa"a.
9 Mashelemiyaw mino naanaynne mino dabbotuu de'iino; unttunttu ubbaanna
tammanne hosppuna.
10 Maraara yaraappe Hoosayyookka naanay de'iino. Shiimiri bayira na'aa gidenna;
shin Aa aawuu Aa kaappuuwaa ootseedda.
11 Aa ishatuu Hilk'k'iyaa, S'abaaliyaanne Zakkaraasa. Hoosa naanaynne Aa
dabbotuu ubbaanna tammanne heezza.
12 Geeshsha Golliyaa penggiyaa naagiyaawanttu barenttu golliyaa asaa
kaappatuwaanna, c'uguwaan c'uguwaan shaaketteeddino. Hara Leewatuwaadan
unttunttakka Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitay gishuwaan gakkeedda.
13 Penggiyaa ubbaa naaganaw barenttu gollen gollen guutsay gitay saamaa
kesseeddino.
14 Away doliyaa Penggiyaa giyaa penggiyaa naagiyaa saamay Sheleemiyaa
gakkeedda. Lo"o zoriyaa Aa na'aa Zakkaraasa Huup'issa Penggiyaa geetettiyaa
penggiyaa naagiyaa saamay gakkeedda.
15 Obeedi-Eedooma Gedissa Penggiyaa giyaa penggiyaa naagiyaa saamay
gakkeedda. Aa naanaa miishshaa minjjiyaa golliyaa naagiyaa saamay gakkeedda.
16 Awaay wulliyaa Penggiyaanne bolla ogiyaa baggana de'iyaa Shalekoota
Penggiyaa geetettiyaa penggetuwaa naagiyaa saamay Shufiimanne Hoosa
gakkeedda. Naagu kaallan kaallan gakkee.
17 Gallassan gallassan away doliyaa baggana usuppun Leewatuu naagiino.
Huup'issa baggana oyddatuu naagiino. Gedissa baggana oyddatuu naagiino. K'ay
laa"u laa"u miishshaa minjjiyaa golliyaa naagiino.
18 Awaay wulliyaa baggana dabaabaw afiyaa ogiyaa oyddatuu naagiino. K'ay
dabaabaa gidduwaa laa"atuu naagiino.
19 Simmi k'oraaha yaratoonne Maraara yaratoo imetteedda pengge naago kiitay
hawaa.

26:4 2 Sam. 6:11; 1 Od. 13:14

Geeshsha Golliyaa Giddon Ootsiyaa Hara Oosotuwaa

20 Akiiya geetettiyaa Leewii S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa shaluwaanne
S'oossaw dummayi wotseedda imotaa naaganaw suntsetteedda.
21 Gershshoona na'aa La'idaana yaraappe Yihi'eeli dumma dumma golliyaa asaw
aawotee.
22 Yihi'eela naanay Zetaamanne Aa ishaa Yuu'eela; unttunttu Med'inaa Godaa
Geeshsha Golliyaan de'iyaa miishshaa naaganaw suntsetteeddino.
23 Amiraama yaratoo, Yis'ihaara yaratoo, Kebroona yaratoo Uuzi'eela yaratoo
kiitay shaaketti imetteedda.
24 Muse na'aa Gershshooma yara gidiyaa Shabu'eeli Geeshsha Golliyaan de'iyaa
miishshaa naagiyaawanttu kaappatuu bolla suntsetteedda.
25 I Gershshooma ishaa El"eezera baggana Shalomiitaw dabbotee. El"eezeri
Rahaabiyaa yeleedda; Rahaabii Yishaa'iyaa yeleedda; Yishaa'ii Yoraama yeleedda;
Yoraame Ziikira yeleedda; Ziikiri Shalomiita yeleedda.
26 Kaatii Daawite, aawotuwaa golliyaa asaa kaappatuu, sha"a kaappatuu, s'eetuwaa
Kaappatuunne ola gadaawatuu S'oossaw dummayi wotseedda shaluwaa ubbaa bolla
Shalomiitinne Aa dabbotuu suntsetteeddino.
27 Ha shaluwaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsanaw dummayi
wotseedda asatuu ha miishshaa kase olaappe omooddi wotseeddino.
28 K'ay timbbitiyaa odiyaa Sammeeli, K'iisa na'ay Saa'ooli, Neera na'ay Abaneerinne
S'aruuyi na'ay Yoo'aabe kase dummayi wotseedda imotaa ubbaa Shalomiitinne Aa
dabbotuu naagiino.

Hara Leewatuwaa Gakkeedda Oosuwaa

29 Yis'ihaara yaratuwaappe Kanaanenne Aa naanay Geeshsha Golliyaappe karenna
de'iyaa kiitan Israa'eeliyaa asaa ayissanawunne daannatanaw suntsetteeddino.
30 Kebroone yaratuwaappe Hashaabeenne Aa dabbotuu, itti sha"anne laappun
s'eetu mino asatuu, Med'inaa Godaa oosuwaa ubbawunne kaatiyaa oosuwaa ubbaw
Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsan away wulliyaa baggana de'iyaa Israa'eeliyaa
asaa bolla suntsetteeddino.
31 Kebroone yaratuwaappe kaappotiyaawe Yiriiya. Daawite kaateteedda
oytamantso laytsan koyina, unttunttu asaa giddoppe mino asatuu Gala'aade biittan
Yaa'izeera geetettiyaa koshiyan beetteeddino.
32 Aawotuwaa golliyaa asaw kaappotiyaa Yiriiya dabbotuu minotuu laa"u sha"anne
laappun s'eeta. Kaatii Daawite S'oossaa oosuwaa ubbawunne kaatiyaa oosuwaa
ubbaw unttunttu Roobeela zaratuwaa biittaa bolla, Gaade zaratuwaa biittaa
bollanne Minaase zaratuwaappe baggatuu biittaa bolla suntseedda.

27

Israa'eeliyaa Asaa Kaaletsiyaawantta

1 Barenttu c'uguwaan c'uguwaan kawutetsaa ayisseedda Israa'eeliyaa golliyaa
asatuwaa kaappatuu, sha"aa kaappatuunne s'eetuwaa kaappatuu hawaappe
kaalliide s'aafetteeddawantta. Itti itti c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a asatuu
de'iino. Itti itti c'uguu laytsaa giddon itti itti aginaw kaalan kaalan kawutetsaa kiitaa
ootsanaw kessee.
2 Koyro aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Zabddi'eela na'aa Yaashobi'aama;
Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.
3 Yaashobi'aami Paareesa zeretsaa; I koyro aginaw olanchchatuu kaappatuwaa
gadaawuwaa.
4 Laa"entso aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Ahoohiyaa Dodaaya; Aa
c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee. Aappe kaalliyaawe Mik'iloota.

5 Heezzantso aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe k'eesiyaa Yoodaahe na'aa
Banaaya; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.
6 Banaayi hattamu eretteedda asatuwaa giddon mino asaa gidiide, hattamatoo
kaappoteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Amizabaadi kaappoteedda.
7 Oyddentso aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Yoo'aaba ishaa Asaaheela;
Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee. Aa kotan Aa na'ay Zabaade
kaappoteedda.
8 Ichcheshentso aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Yis'ihaara yaraappe
Shamihuuta; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.
9 Usuppuntsa aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Tak'o"appe yeedda
Ik'k'eesha na'aa Ira; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.
10 Laappuntsa aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Efireema zariyaappe
Piloonappe yeedda Helees'a; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.
11 Hosppuntsa aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Huushappe yeedda
Sibbakaaya; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee. Sibbakaayi Yihudaa
zarenne Zaraaha yara.
12 Udduppuntsa aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Biiniyaama zare
gideedda Anatootiyaa Abi'eezera; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.
13 Tammantsa aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Nas'oofappe yeedda,
Zaraaha yara gideedda Maahiraaya; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay
de'ee.
14 Tammanne ittentsiyaa aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Pir"aatoonappe
yeedda, Efireema zariyaa gideedda Banaaya; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a
Asay de'ee.
15 Tammanne laa'entso aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Nas'oofappe
yeedda, Otini'eela yara gideedda Helddaaya; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a
Asay de'ee.

Israa'eeliyaa Zaretuwaa Ayissiyaawantta

16 Israa'eeliyaa zeretsaa ayissanaw suntsetteeddawanttu hawaappe kaalliide
s'aafetteeddawantta.
Roobeela zariyaa ayissiyaawe Ziikira na'aa El"eezera.
Simoona zariyaa ayissiyaawe Maa'ika na'aa Shafaas'iyaa.
17 Leewiyaa zariyaa ayissiyaawe K'amu'eela na'aa Hashaabiyaa.
Aaroona zariyaa ayissiyaawe S'aadook'a.
18 Yihudaa zariyaa ayissiyaawe Daawita ishaa Eeliha.
Yisaakoora zariyaa ayissiyaawe Mikaa'eela na'aa Omira.
19 Zaabiloona zariyaa ayissiyaawe Obaadiyaa na'aa Yishimaa'iyaa.
Nifttaaleema zariyaa ayissiyaawe Aziri'eela na'aa Yaarimoota.
20 Efireema zariyaa ayissiyaawe Azaaziyaa na'aa Hoshee'a.
Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggan de'iyaa Minaase zaratuwaappe
bagga ayissiyaawe Padaaya na'aa Yuu'eela.
21 Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa bagga Gala'aaden de'iyaa Minaase
zaratuwaappe bagga ayissiyaawe Zakkaraasa na'aa Idda.
Biiniyaama zariyaa ayissiyaawe Abaneera na'aa Ya'isi'eela.
22 Daana zariyaa ayissiyaawe Yirohaama na'aa Azaari'eela.
Hawanttu Israa'eeliyaa zeretsaa ayissiyaawantta.
23 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa saluwaa s'oolinttiyaadan c'orissana geedda
diraw, Daawite laatamu laytsanne laatamu laytsaappe garssanna de'iyaawantta
payduwaan gelissibeenna.

27:23 Dom. 15:5; 22:17; 26:4

24 S'aruuyi na'ay Yoo'aabe asaa payduwaa doommeedda; shin paydi wurssibeenna.
Asaa paydeedda gaasuwaan S'oossay Israa'eeliyaa asaa bolla hank'k'etteedda. Hewaa
diraw, unttunttu paydu Kaatiyaa Daawita taarikiyaa mazggobaan s'aafettibeenna.

Kaatiyaa Miishshaan Aawotiyaawantta

25 Kaatiyaa miishshaa minjjiyaa sa'aw aawotiyaawe Adii'eela na'aa Azimaaweeta.
Gas'ariyan, katamatuwaaninne mootsatuwaan, wochchiyaa saa de'iyaa miishshaw
aawotiyaawe Ooziyaana na'aa Yoonataana.
26 Biittaa goshiyaa goshshanchchatuwaa bolla aawotiyaawe Kaluuba na'aa Eezira.
27 Woynniyaa turaa sa'atoo aawotiyaawe Raamappe yeedda Shim"a. Woynniyaa
eessaa minjjiyaa sa'aw aawotiyaawe Shafaamappe yeedda Zabdda.
28 Away wulliyaa bagga Geziyan de'iyaa wogarawunne unttunttoo aawotiyaawe
Gedeerappe yeedda Ba'aalihanaana. Zayitiyaa minjjiyaa sa'aw aawotiyaawe
Yo'aasha.
29 Saaroona Dembban heemettiyaa miizzaw aawotiyaawe Saarooniyaa
Shiis'iraaya. Wombban hemettiyaa miizzaw aawotiyaawe Adilaaya na'aa Shafaas'a.
30 Gaalotoo aawotiyaawe Isimaa'eeliyaa Obiila. Haretoo aawotiyaawe
Meronootiyaa Yehidaaya.
31 Dorssatoonne deeshshatoo aawotiyaawe Aggaari zariyaappe Yaaziiza. Hawanttu
ubbay Daawita ak'uwaa bolla aawoteedawantta.

Daawita Zoriyaawantta

32 Daawita aawuwaa ishay Yoonataani s'aafii, akeekanchcha asanne kaatiyaa
zoriyaa asaa. Hakimoona na'ay Yihi'eeli kaatiyaa naanaa naagee.
33 Akis'oofeeli k'ay kaatiyaa zoriyaawaa. Arkkiyaa Hushaayi kaatii siik'iyaa asaa.
34 Akis'oofeeli hayk'k'ina, Aa koshiyan Banaaya na'ay Yoodaahenne Abiyaataare
kaatiyaa zoriyaawantta; Yoo'aabe kaatiyaa ola gadaawaa.

28

Daawite Geeshsha Golliyaa Waati Kees's'anentto Odeedda

1 Israa'eeliyaa kaappatuu ubbay Yerusaalamen shiik'anaadan Kaatii Daawite
azazeedda; hewaa diraw, zaratuwaa kaappotuu, kaatiyaa oosanchchatuu kaappatuu,
sha"a kaappatuu, s'eetuwaa kaappatuu, kaatiyaw kaatiyaa naanaw de'iyaa ak'oonne
mehiyaw aawotiyaawanttu, kaatiyaa gollen ootsiyaa kaappatuu, eretteedda mino
asatuunne wolk'k'aama asatuu ubbay Yerusaalamen shiik'eeddino.
2 Kaatii Daawite denddi ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Ta ishatoo, ta asatoo,
sisite! Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa wotsiyaanne nu S'oossaa gedii
shemppiyaa Geeshsha Golliyaa kees's'anaw ta wozanaan k'oppaad; kees's'anaw
koshshiyaawanttakka giigissaad.
3 Shin S'oossay taana, ‹Neeni olanchchanne suutsaa gusseedda asaa gidiyaa diraw,
ta suntsaw golliyaa kees's'akka› yaageedda.
4 Taani Israa'eeliyaa bolla med'inaw kaatetanaadan, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa
S'oossay ta aawuwaa golliyaa asaa ubbaappe taana dooreedda. Kaaletsanaadan
koyro Yihudaa zariyaa dooreedda; Yihudaa zariyaappe ta aawuwaa soy asaa
dooreedda; ta aawuwaa naanaa giddoppe taana dooriide, Israa'eeliyaa ubbaa bolla
kaateyanaw nashetteedda.
5 Med'inaa Goday taw c'ora naanaa immeedda; ta naanaa ubbaappe Med'inaa
Godaa kawutetsaa araatan uttiide, Israa'eeliyaa bolla kaatetanaadan ta na'aa
Solomona dooreedda.

27:24 2 Sam. 24:1-15; 1 Od. 21:1-14 **28:2** 2 Sam. 7:1-16; 1 Od. 17:1-14

6 «S'oossay taana, ‹Ta Geeshsha Golliyaanne ta dabaabaa kees's'anawe ne na'aa
Solomona. Ayaw gooppe, I taw na'aa gidanaadan taani Aa dooraad; taanikka aw
aawuwaa gidanawaa.
7 I ha"i ootsiyaawaadan sintsappekka ta azazuwaanne ta higgiyaa minniide
naagooppe, taani Aa kawutetsaa med'inaw mintsana› yaageedda.
8 Hewaa diraw, ha"ikka Med'inaa Godaa yaa'ay, Israa'eeliyaa Asay ubbay
be'ishiinanne nu S'oossay sisishshin, Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa azazuwaa
ubbaa hinttenttu minisiide naagana mala, taani hinttenttoo oday. Yaatooppe,
hinttenttu ha lo"o biittaa laattananne hinttenttu naanaakka med'inaw laatissanawaa.
9 «Solomona, ta na'aw, ne aawuwaa S'oossaa era. Ne kumentsaa wozanaaninne ne
eeno giyaa k'ofaan aw kiiteta. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday wozanaa ubbaa k'oree;
k'ofaan de'iyaa halchchuwaa ubbaakka ereedda. Neeni Aa koyooppe, I new beettana;
shin neeni Aa aggooppe, I neena med'inaw aggi bashana.
10 Ha"ikka Geeshsha Golliyaa kees's'anaw Med'inaa Goday neena dooreeddawaa
dogoppa. Minnaade kiitaa kiiteta» yaageedda.

11 Hewaappe guyyiyaan, Daawite bare na'aa Solomonaw Geeshsha Golliyaa
kees's'iyaa halchchuwaa immeedda; baranddaa halchchuwaa, miishshaa minjjiyaa
sa'aa halchchuwaa, bolla kifiliyaanne giddo kifiliyaa halchchuwaanne nagaray atto
geetettiyaa sa'aa k'um"iyaa wotsiyaa kifiliyaa halchchuwaa immeedda.
12 K'aykka Daawite aw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa dabaabaa kees's'anaw
bare k'ofaan de'iyaa halchchuwaa, Aa yuushshuwaan de'iyaa ubbaa kifiletuu
halchchuwaanne S'oossaa Geeshsha Golliyaa miishshaa minjjiyaa sa'atuunne
S'oossaw dummayi wotseedda imotaa minjjiyaa sa'atuu halchchuwaa immeedda.

13 Hewaadankka Daawite k'eesatuu nne Leewatuu c'ugotuu barenttu kiitaa ootsana
maaraa, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitaa ootsana maaraanne Geeshsha
Golliyaa miishshatuwaa naagiyaa maaraa odiyaa halchchuwaa aw immeedda.

14 K'aykka Daawite hawaappe kaalliide s'aafetteedda dumma dumma
miishshatuwaa med'd'anaw woyssa keeshshaa dees'iyaa work'k'aanne woyssa
keeshshaa dees'iyaa biraa koshshintto s'aafiide, Solomonaw immeedda.
15 Hewanttukka, work'k'aa s'omppetuwaa wotsiyaa ballaanne work'k'aa
s'omppetuwaa, biraa s'omppetuwaa wotsiyaa ballaanne biraa s'omppetuwaa,
16 S'oossaa sintsan ukitsaa wotsiyaa work'k'aa s'arp'p'eezatuwaa, biraa
s'arp'p'eezatuwaa,
17 work'k'aa oyk'k'iyaawaa, work'k'aa keretuwaa, work'k'aa wanc'c'atuwaa,
work'k'aa kuyis'aarotuwaa, biraa kuyis'aarotuwaanne
18 is'aanaa c'uwayiyaa geeshsha work'k'aa saas'iniyaa. Med'inaa Godaa K'aalaa
c'aak'uwa Taabootaa bolla barenttu k'efiyaa mic'c'iide kammiyaa, kiruubela wotsiyaa
work'k'aa gaariyaa giigissiyaa halchchuwaakka aw immeedda.
19 Daawite, «Med'inaa Goday bare kushiyaa ta bolla wotsiide, ha s'aafetteedda
halchchuwaa ubbaa taana eriseedda» yaageedda.

20 Hewaappe guyyiyaan, Daawite bare na'aa Solomona, «Aynne baawa; minna!
Oosuwaa ootsa! Med'inaa Goday S'oossay, ta S'oossay neenana de'iyaa diraw,
yayyoppa; dagammoppa! Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitay polettana
gakkanaw, S'oossay neena yeggennanne aggena.
21 S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa oosuwaa ubbaw k'eesatuu nne Leewatuu
suntsetti utteeddino. Kushiyaa hiillaa eray de'iyaa Asay ubbay neena oosuwaa
ubbaan maaddana. Kaappatuunne Asay ubbay new ubbabankka azazettana»
yaageedda.

29

Geeshsha Golliyaa Kees's'anaw Imetteedda Imotaa

1 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Daawite shiik'eedda asaw ubbaw hawaadan
yaageedda; «S'oossay dooreeddawe ta na'aa Solomona; I yalaganne oosookka
meezetibeenna. Ha kees'ettana keetsay asaa golliyaa gidennaan Med'inaa Godaa
S'oossaa Geeshsha Golliyaa gidiyaa diraw, kiitay wolk'k'aama.
2 Taani taw de'iyaa wolk'k'aa keeshshaa ta S'oossaa Geeshsha Golliyaw work'k'aan
oosettanabaw work'k'aa, biran oosettanabaw biraa, nahaasiyaan oosettanabaw
nahaasiyaa, birataan oosettanabaw birataanne mitsan oosettanabaw mitsaa giigissa
wotsaad. K'ay margidiyaa, ibinabaradiyaa, dumma dumma malaanna de'iyaa
alleek'k'o shuchchatuwaa, al"o shuchchatuwaanne ink'k'otuwaa giigissa wotsaad.
3 Ta S'oossaa Geeshsha Golliyaa taani loytsa siik'iyaa diraw, taani ta S'oossaa
Geeshsha Golliyaw giigisseeddawaappe haraa taw buzo de'iyaa work'k'aappenne
biraappe geeshsha Geeshsha Golliyaw immaad.
4 Geeshsha Golliyaa godaa mayzzanaw s'eetu sha"a kiilo giraame dees'iyaa
geeshsha work'k'aanne laa"u s'eetanne oytamu sha"a kiilo giraame dees'iyaa
geeshsha biraa immaad.
5 Kushiyaa hiillatuu ootsana oosuwaa ubbaw, work'k'aan oosettanabaw work'k'aa,
biran oosettanabaw biraa, immaad. Yaatina, hintteppe hachche bare sheniyaan
Med'inaa Godaw keekkiidde immanawe oonee?» yaageedda.
6 Israa'eeliyaa golliyaa asatuwaa Kaappatuu, zaratuwaa kaappatuu, sha"aa
kaappatuu, s'eetuwaa kaappatuunne kaatiyaa oosanchchatuu kaappatuu barenttu
sheniyaan barenttoo de'iyaawaa immeeddino.
7 Unttunttu S'oossaa Geeshsha Golliyaa oosoo itti s'eetanne laappun tammu sha"a
kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa, heezzu s'eetanne oytamu sha"a kiilo giraame
dees'iyaa biraa, usuppun s'eetanne laatamu sha"a kiilo giraame dees'iyaa nahaasiyaa
birataanne heezzu miiliyoonenne oyddu s'eetu sha"a kiilo giraame dees'iyaa birataa
immeeddino.
8 Al"o shuchchay de'iyaa Asay ubbay miishshaa naagiyaa Leewiyaa Gershshoona
yara gidiyaa Yihi'eela baggana Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa miishshaa
minjjiyaa gollew immeedda.
9 Asay bare sheniyaan bare kumentsaa wozanaan Med'inaa Godaw immeedda
diraw nashetteedda; Kaatii Daawitekka loytsi nashetteedda.

Daawite S'oossaa Galateedda

10 Hewaa diraw, Daawite shiik'uwaa ubbaa sintsan hawaadan yaagiide, Med'inaa
Godaa galateedda; «Abeet Med'inaa Godaw, nu aawuwaa Israa'eeliyaa S'oossaw,
neeni med'inaappe med'inaw galatiitta.
11 Abeet Med'inaa Godaw, saluwaaninne sa'aan de'iyaa ubbabay newaa! Gitatetsay,
wolk'k'ay, bonchchu, s'oonuunne anggay newaa! Abeet Med'inaa Godaw, maatay
newaa; neeni ubbaappe bollanne huup'e.
12 Duretaynne bonchchu neeppe yee; neeni ubbabaa moodasaa. Wolk'k'aynne
minotay ne kushiyaanna; neeni asaa ubbaa d'ok'k'issanawunne minisanaw
danddayaasa.
13 Ha"ikka nu S'oossaw, nuuni neena galateetto; ne bonchcho suntsaakka sabbeetto.
14 «Nuuni hawaa keeshshabaa Immanaw tanne ta asaynne oonee? Ayaw gooppe,
ubbabay neeppe yee; nuuni ne kushiyaappe akkeeddawaa new zaaretsi immeedda.
15 Kase nu aawotuwaa ubbaadan nuunikka ne sintsan betenne imatsaa. Ha sa'aa
bollan nu de'uwaa laytsay kuwaadan aad'd'iyaawaa; nuuni hayk'oppe attanaw
danddayokko.

29:1 1 Od. 22:5 **29:11** Mat. 6:13

16 Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, ne geeshsha suntsaw nuuni Geeshsha
Golliyaa kees's'anaw shiishsheedda ubbay ne kushiyaappe yeeddawaa; hawe ubbay
nebaa.
17 «Ta S'oossaw, neeni wozanaa paac'c'iyaawaanne suuretetsaa dosiyaawaa taani
eray. Taani ta wozanaa suuretetsan ta sheniyaan hawaa ubbaa immaad. Ha sa'aan
de'iyaa ne asaykka new bare sheniyaan nashechchan immeeddawe taani be'aaddi.
18 Abeet Med'inaa Godaw, nu mayza aawotuwaa Abrahaama, Yisaak'anne
Israa'eeliyaa S'oossaw, ne asaa wozanaan ha wolk'k'aama siik'uwaa med'inaw naaga;
unttunttu wozanaakka neekko shiishsha.
19 Ne wogaa, ne azazuwaanne ne higgiyaa naaganaadaaninne taani halchchaade
giigissa wotseeddaban Geeshsha Golliyaa I kees's'anaadan ta na'aa Solomonaw
kumentsaa wozanaa imma» yaagiide galateedda.
20 Hewaappe guyyiyaan, Daawite yaa'aw ubbaw, «Med'inaa Godaa hinttenttu
S'oossaa galatite» yaageedda. Yaa'ay ubbay Med'inaa Godaa barenttu aawotuwaa
S'oossaa galateeddino. Med'inaa Godaw guufanniide goynneeddinonne
kaatiyawukka kundda giide guufanneeddino.

Solomona Kaatetussaa
(29:21-25)

21 Wonttetsa gallassi Asay Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshsheedda. K'ay
s'uuggiyaa yarshshuwaakka S'oossaw yarshsheedda; itti sha"a korumatuwaa, itti
sha"a dorssaa orggetuwaa, itti sha"a dorssaa maratuwaa, ushshaa yarshshuwaanne
daro yarshshotuwaa yarshsheedda.
22 Asay he gallassi Med'inaa Godaa sintsan loytsi nashettidde, meeddanne
usheeddanne. Yaatiide Asay Kaatiyaa Daawita na'aa Solomona laa'entsuwaa
zayitiyaa okkiide, Aa kawutetsan miniseedda. S'aadook'akka k'eese gidanaadan
Med'inaa Godaa sintsan okkeedda.
23 Hewaappe guyyiyaan, Solomone bare aawuwaa Daawita koshiyan Med'inaa
Godaa kawutetsaa araatan utteedda. Aw ubbabay haneedda; Israa'eeliyaa ubbaykka
aw azazetteedda.
24 Kaappatuu ubbay, mino asatuunne Kaatiyaa Daawita naanay Kaatiyaa
Solomonaw azazettanaw k'aalaa geleeddino.
25 Med'inaa Goday Solomona Israa'eeliyaa asaa ubbaa sintsan d'ok'k'u d'ok'k'u
ootseedda; aappe kase Israa'eeliyaa kaatetoo imettibeenna bonchchuwaa
Solomonaw immeedda.

Daawita Hayk'uwaa
(29:26-30)

26 Isseya na'ay Daawite Israa'eeliyaa ubbaa bolla kaateteedda.
27 Daawite Israa'eeliyaa bolla oytamu laytsaa kaateteedda; Kebroonan I laappun
laytsaa kaateteedda; Yerusaalamen hattamanne heezzu laytsaa kaateteedda.
28 Daawite daro laytsaa de'iide, durettiide, bonchchettiide, lo"o c'imiide
hayk'k'eedda. Aa kotan Aa na'ay Solomone kaateteedda.
29 Daawite koyroppe doommiide wurssetsaa gakkanaw ootseeddabay, Timbbitiyaa
Odiyaa Sammeela Taarikiyaa mas'aafan, Timbbitiyaa Odiyaa Naataana Taarikiyaa
Mas'aafaaninne Timbbitiyaa Odiyaa Gaade Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
30 I woot mooddeeddenttonne I waaneedda wolk'k'aama asaakko, I haneeddabay,
Israa'eeliyaa asaynne heeraan de'iyaa kawutetsatuu ubbay haneeddabay he
mas'aafatuwan s'aafetti utteedda.

29:23 1 Kat. 2:12 **29:27** 2 Sam. 5:4-5; 1 Od. 3:4

Haneeddabaa Odiyaa Laa'entso Mas'aafaa Geluwaa

Haneeddabaa Odiyaa Mas'aafaa Laa"entso shaakuu Haneeddabaa Odiyaa Mas'aafaa Koyro shaakuu ek'k'eedda kaatiyaa Daawite hayk'k'uwaa odiyaa taarikiyaappe doommee. Hewekka Kaatiyaa Solomona mooduwaappe doommiide, I hayk'k'ana gakkanaw de'iyaa wodiyaa pini kessee. Huup'issa baggan de'iyaa zaratuu bare aawuwaa Solomona kotan kaateteedda Yihudaa Kaatiyaa Roobaama bolla makkaleedda hanotaa odi simmiide, Yerusaalame laaletteedda wodiyaa, Kiristtoosa yeletaappe kase 586 laytsaa gakkanaw de'iyaa gedissa bagga Yihudaa taarikiyaa shiishshiide odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Solomone Kaate Gidussaa *1:1—9:31*
Israa'eeliyaa Pudehaa Yaratuu Kaatiyaa Roobaama Bolla Makkalussaa *10:1-19*
Yihudaa Kaatetuwaa *11:1—36:12*
Yerusaalame Kunddetsaanne Asay Baabiloonne Omoodettussaa *36:13-23*

Solomone Kaate Gidussaa

(1 Od. 1:1—9:31)

Kaatii Solomone Aad'd'eeda Eraa Akkanaw Woosseedda
(1 Kat. 3:1-15)

1 Daawita na'ay Kaatii Solomone bare kawutetsaa miniseedda. Med'inaa Goday Aa
S'oossay aanana gidiide, Aa loytsi gitayeedda.
2 Solomone Israa'eeliyaa ubbaa, sha"aa kaappatuwaa, s'eetuwaa kaappatuwaa,
daannatuwaa, Israa'eeliyaa asaa kaaletsiyaa ubbatuwaanne golliyaa asatuwaa
kaappatuwaa s'eesiide shiishsheedda.
3 Hewaappe guyyiyaan, Solomoninne shiik'eedda Asay ubbay Gabaa'oonan de'iyaa
goynniyaa d'ok'k'a sa'aa beeddino; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa k'oomay Muse
mela biittaan med'd'o S'oossaa Dunkkaanii yaan de'eedda.
4 Kase Daawite S'oossaa Taabootaw Yerusaalamen dunkkaaniyaa giigiseedda,
S'oossaa Taabootaa K'iriyaati-Yi'aariima katamaappe he giigissi wotseedda sa'aw ahi
wotseedda.
5 Huura na'aa Uura na'ay Bas'aali'eeli nahaasiyaa birataappe ootseedda
yarshshiyaa sa'ay Gabaa'oonan Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa sintsan de'ee.
Solomoninne he shiik'eedda Asay S'oossaa hewan koyyeeddino.
6 Solomone Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa sintsan de'iyaa nahaasiyaappe
oosetteedda yarshshiyaa saakko, S'oossaa sintsa biide, itti sha"a s'uuggiyaa
yarshshuwaa yarshsheedda.
7 He gallassaa k'amma S'oossay Solomonaw k'onc'c'iide, «Taani new ayaa Immanaw
koyay?» yaageedda.
8 Solomone S'oossaa, «Neeni ta aawuwaa Daawita aggena wolk'k'aama siik'uwaan
siik'aade; yaataade taana Aa kotan kaateyaadda.
9 Ha"ikka abeet Med'inaa Godaw, S'oossaw, neeni ta aawuwaa Daawitaw kase
geedda k'aalay poletto. Neeni taana sa'aan de'iyaa baanaadan c'oratteedda asaa bolla
kaateyeedda diraw,
10 taani ha asaa kaaletsanaw neeni taw aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa imma.
Hewe d'ayooppe, ha ne wolk'k'aama asaa ooni ayissanaw danddayii?» yaageedda.

1:4 2 Sam. 6:1-17; 1 Od. 13:5-14; 15:25—16:1 **1:5** Kes. 38:1-7 **1:9** Dom. 13:16; 28:14

11 S'oossay Solomona hawaadan yaageedda; «Neeni dure gidanaw, woy ak'uwaa
demmanaw, woy bonchchettanaw, woy ne morkketuu hayk'anaw, woy new laytsay
aduk'k'anaw oochchennan aggade, taani neena kaateyeedda ta asaa ayissiyaa
aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa oochcheedda diraw,
12 taani new aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa immana. K'ay neeppe kase de'eedda
kaatetoo woy neeppe guyyiyaan yaana kaatetookka baynna duretaa, ak'uwaanne
bonchchuwaa taani new immana» yaageedda.
13 Hewaappe guyyiyaan, Solomone S'oossaa Dunkkaanii Gabaa'oonan de'iyaa,
goynniyaa d'ok'k'a saappe simmiide, Yerusaalame beedda; Israa'eeliyaa bolla
kaateteedda.

Kaatiyaa Solomone Minotetsaanne Duretetsaa
(1 Kat. 10:26-29)

14 Solomone paraa gaaretuwaanne paratuwaa shiishsheedda. Aw itti sha"anne
oyddu s'eetu paraa gaaretuunne tammanne laa"u sha"a paratuu de'iino. I unttunttu
paraa gaaretuwaa katamatuwaaninne barenana Yerusaalamen wotseedda.
15 Kaatii work'k'aynne biray Yerusaalamen shuchchaadan keeletanaadan, zigaykka
gad'an dic'c'iyaa etsaadan c'orattanaadan ootseedda.
16 Solomone paratuu Gibs'eppenne K'aawe geetettiyaa gadiyaappe yeeddino.
Kaatiyaa zal"anchchatuu unttuntta K'aaweppe shaluwaan shammiide ahiino.
17 Unttunttu itti itti paraa gaariyaa usuppun s'eetu s'agaraa biran, itti itti paraa itti
s'eetanne ishatamu s'agaraa biran Gibs'eppe shammiide ahiino; Hiitetuwaa
kaatetuwaa ubbatoonne Sooriyaa kaatetoo zal"iino.

2

Solomone Geeshsha Golliyaa
Kees's'anaw Giigisseedda
(1 Kat. 5:1-18)

1 Solomone Med'inaa Godaa suntsaw Geeshsha Golliyaanne barew kaatiyaa
golliyaa kees's'anaw halchcheedda.
2 Hewaa diraw, Solomone tookkiyaawaa toossanaw laappun tammu sha"a
asatuwaanne gezziyaan shuchchaa k'oo'anaw hosppun tammu sha"a asatuwaa
dooreedda; k'ay unttuntta wochchiyaa heezzu sha"anne usuppun s'eetu asatuwaa
unttunttu bolla suntseedda.
3 Hewaappe guyyiyaan, Solomone S'iiroosa Kaatiyaa Kiiraamaw kiitaa kiittiide, «Ta
aawuu Daawite barew kaatiyaa golliyaa kees's'anaw neeni zigaa yeddeeddawaadan,
tawukka yedda.
4 Ha"i taani Med'inaa Godaa ta S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw
hanay. Taani sawuwaa toshikku giyaa is'aanaa c'uwayanaw, ubbaa wode S'oossaa
sintsan ukitsaa wotsanawunne ubbaa gede guuranne omarssa, Sambbata
gallassatuwaan, aginay s'eeriya wodetuwaaninne S'oossaa nu S'oossaa baalaa
gallassatuwaan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshanaw, he Geeshsha Golliyaa
dummayana. Israa'eeliyaa Asay med'inaw ootsanaadan azazetteedda oosotuu
hawantta.
5 «Nu S'oossay hara s'oossatuwaa ubbaappe wolk'k'aama gidiyaa diraw, taani
kees's'anaw haniyaa Geeshsha Gollii wolk'k'aama.
6 Shin aw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw danddayiyaawe oonee? Ayaw gooppe,
saluwaappe d'ok'k'a saluukka aw gidanaw danddayenna! Yaatina, taani Aa sintsan
yarshshuwaa yarshshanaappe attina, taani aw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw oonee?

1:14 1 Kat. 4:26 **1:16** Zar. 17:16 **2:6** 1 Kat. 8:27; 2 Od. 6:18

7 «Ha"ikka alleek'k'iyaawantta kessiyaa kiitaa, work'k'aa, biraa, nahaasiyaanne
birataa siilisiide tigiyaa oosuwaanne zo'o mayuwaa, ochchaa teeraa malatiyaa
mayuwaanne saluwaa malatiyaa mayuwaa giigissiyaa kiitaa eratetsay de'iyaa asaa
taw yedda. Ta aawuu Daawite Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa kushiyaa hiillaa
eriyaawantta doori wotseedda; I unttunttunna ittippe ootsana.
8 Liibaanoosan de'iyaa ne asatuu mitsaa woot k'ans's'intto eriyaawaa taani eray.
Hewaa diraw, neeni taw Liibaanoosappe zigaa, s'idiyaanne sanddaliyaa yedda. Ta
asatuu ne asatuwaana gidiide,
9 taw daro mitsaa giigissana. Ayaw gooppe, taani kees's'iyaa Geeshsha Gollii
gitanne malaalissiyaawaa.
10 Mitsaa k'ans's'iyaa ne k'oomatoo taani laatamu sha"a konttaale zarggaanne
laatamu sha"a konttaale banggaa, k'ay oyddu s'eetu sha"a liitiro woyniyaa eessaanne
oyddu s'eetu sha"a liitiro wogaraa zayitiyaa immana» yaageedda.
11 S'iiroosa Kaatiyaa Kiiraami Solomonaw dabddaabbiyaa kiittiide, «Med'inaa
Goday bare asaa siik'iyaa diraw, I neena unttunttu bolla kaateyeedda» yaageedda.
12 Kiiraami k'aykka, «Med'inaa Godaw Geeshsha Golliyaanne barew kaatiyaa
golliyaa kees's'anaadan aad'd'eeda eranchcha, akeekanchchanne c'inc'c'a na'aa
Kaatiyaa Daawitaw immeedda, saluwaa sa'aa med'd'eedda Med'inaa Goday,
Israa'eeliyaa S'oossay galatetto.
13 «Ha"ikka taani new Huraama geetettiyaa hiillanchchanne akeekanchcha
bitaniyaa yeddaad.
14 Aa aata Daana zariyaa; k'ay Aa aawuu S'iiroosa gadiyaa asaa. I work'k'aa, biraa,
nahaasiyaa, birataa, shuchchaanne mitsaa ootsiyaa asaa; k'ay ochchaa teeraa
malatiyaa mayuwaa, saluwaa malatiyaa mayuwaa, zo'o mayuwaanne suufiyaa
geetettiyaa mayuwaa giigissiyaa kiitaa ereedda. K'aykka I dumma dumma
alleek'k'iyaawantta kessiide, odeeddawaadan ubbabaa ootsanaw danddayee. Hewaa
diraw, kushiyaa hiillan looheedda ne asatuwaananne kase ne aawoo, Daawitaw
ootseedda asatuwaana Aa oosissa.
15 «Ha"ikka neeni ta goday immana geedda zarggaanne banggaa, zayitiyaanne
woyniyaa eessaa ta k'oomatoo yedda.
16 Neeni Liibaanoosappe koyyo mitsaa keeshshaa nuuni k'ans's'iide k'ashissiide,
abbaa bollanna tookettiide, neekko Yoop'p'e baanaadan ootsana. Yaatooppe neeni
yaappe Yerusaalame gakkanaw afissana» yaageedda.

Solomone Geeshsha Golliyaa Kees's'eedda
(1 Kat. 6:1-38)

17 Aa aawuu Daawite kase paydeeddawaadan, Solomone Israa'eeliyaa biittan
de'iyaa kare biittaa asaa ubbaa paydeedda; unttunttu 153,600 gideeddino.
18 Solomone he asaappe 70,000 tookkiyaawaa toossanaw, 80,000 gezziyaan
shuchchaa k'oo'anaw dooreedda; k'ay unttuntta wochchanaw 3,600 asatuwaa
suntseedda.

3

1 Solomone aawuu Daawite Med'inaa Godaa Geeshsha Gollii kees'ettana sa'aa
Mooriyaa giyaa deriyaan Yerusaalamen giigissi wotseedda. He sa'ay Med'inaa Goday
Daawitaw barena besseedda, Yaabuusiyaa Ornna udduma.
2 Solomone bare kaateteedda oyddentso laytsan, laa'entso aginaan, laa'entso
gallassaan Geeshsha Golliyaa kees's'anaw doommeedda.
3 Solomone S'oossaa Geeshsha Golliyaa kees's'anaw baaseeda baasuwaa geesay
usuppun tammu wad'aa; gomppay laatamu wad'aa.

3:1 Dom. 22:2

4 Geeshsha Golliyaa geliyaa sa'aan de'iyaa baranddaa gomppay Geeshsha Golliyaa
gomppaakka keeshshaa laatamu wad'aa; geesay laatamu wad'aa. Aa gidduwaa
geeshsha work'k'aan sheeshsheedda. 3:4 Laatamu wad'aa: Ibraawetsuu itti s'eetanne
laatamu wad'aa gee.
5 Wuygge adaraashiyaa s'idiyaa s'alalan lik'i kammeedda; muruta work'k'aan
sheeshsheedda; yaatiide zambbaa misiliyaaninne sanssalatan alleek'k'isseeda.
6 Geeshsha Golliyaa al"o shuchchaan alleek'k'issee; I alleek'k'isseeda work'k'ay
Pariwayma gadiyaappe yeedda work'k'aa.
7 Maretuwaa, gimbbetuwaa, k'osiletsaaninne penggetuwaa work'k'aan
sheeshsheedda; k'ay godaa bolla kiruubetuwaa misiliyaa masseedda.
8 Solomone Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa kees's'eedda. He sa'aa geesay
Geeshsha Golliyaa gomppaadan laatamu wad'aa; gomppay laatamu wad'aa. He sa'aa
godaa laatamu sha"a kiilo giraame s'altta work'k'aan sheeshsheedda.
9 Unttunttu go'etteedda misimaarii ichcheshu s'eetanne laappun tammu giraame
work'k'aappe med'etteedda. Pook'iyaan de'iyaa kifiletuwaakka work'k'aan
sheeshsheedda.
10 Solomone Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aan laa"u kiruubetuwaa
misiletuwaa massi giigissiide, work'k'aan sheeshsheedda.
11 He kiruubetuwaa k'efii mic'etteedda, laatamu wad'aa; koyro kiruubiyaw koyro
k'efii ichcheshu wad'aa gidiide, Geeshsha Golliyaa godaa bochchee; laa'entso
k'efiikka ichcheshu wad'aa gidiide, hara kiruubiyaa k'efiyaa bochchee.
12 Laa"entso kiruubiyaw koyro k'efii ichcheshu wad'aa gidiide, Geeshsha Golliyaa
godaa bochchee; laa'entso k'efiikka ichcheshu wad'aa gidiide, koyro kiruubiyaa
k'efiyaa bochchee.
13 Ha laa"u kiruubetuwaa k'efii mic'etteedda, laatamu wad'aa gideedda; unttunttu
barenttu deemuwaa Geeshsha Sa'aakko zaariide, barenttu gediyaan ek'k'eeddinno.
14 Solomone saluwaa malatiyaa mayuwaappe, ochchaa teeraa malatiyaa
mayuwaappe, zo'o mayuwaappenne suufiyaa k'ac'inaappe dadetteedda mayuwaappe
gaaridduwaa ootsiide, Aa bolla kiruubetuwaa misiletuwaa med'd'eedda.

Laa"u Nahaasiyaa Tuussatuwaa
(1 Kat. 7:15-22)

15 Solomone Geeshsha Golliyaa sintsan ittuwaa ittuwaa geesay hattamanne
ichcheshu wad'aa aduk'k'iyaa laa"u tuussatuwaa med'isseedda, unttunttu huup'iyaan
ichcheshu wad'aa gumbbuwaa wotseedda.
16 K'ay sanssalataa gitiyaadan med'isseedda, tuussatuwaa huup'iyaan wotseedda;
yaatiide roomaanne geetettiyaa teeraa misiletuwaa s'eetatuwaa med'isseedda,
sanssalataa bolla wotseedda.
17 Tuussatuwaappe ittuwaa Geeshsha Golliyaa sintsan ushechcha baggana,
laa'entsuwaa k'ay haddirssa baggana esseedda. Ushechcha baggana de'iyaa tuussaa
Yaakiina* suntseedda; haddirssa baggana de'iyaa tuussaa Boo'eeza† suntseedda.

4

Geeshsha Golliyaa Miishshatuwaa
(1 Kat. 7:23-51)

1 Hewaappe guyyiyaan, Solomone geesay laatamu wad'aa, gomppay laatamu
wad'aa, geesay tammu wad'aa gidiyaa yarshshiyaa sa'aa nahaasiyaa birataappe
oosisseedda.

3:8 Kes. 26:33-34 **3:10** Kes. 25:18-20 **3:14** Kes. 26:31 * **3:17** *Yaakiina:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «S'oossay Kees's'eedda» giyaawaa. † **3:17** *Boo'eeza:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «S'oossaa minotetsaa» giyaawaa. **4:1** Kes. 27:1-2

2 K'ay nahaasiyaa birataa siilisiide, doonay ya gas'aappe ha gas'aa gakkanaw
tammu wad'aa, geesay ichcheshu wad'anne yuushshuu hattamu wad'aa gidiyaa
Abbaa giyaa sayniyaa med'isseedda.
3 Abbaa Saaniyaa doonaan kare baggana zik'k'i giide, aanana oyk'ettiide
med'etteedda misiletuu de'iino; he misiletuu laa"u maaran de'iyaa booratuwaa
misiletuwaa.
4 He Abbaa Saanii nahaasiyaa birataappe med'etteedda tammanne laa"u
booratuwaa misiletuu zokkiyaan utteedda. Booratuwaappe heezzatuu huup'issa
bagga, heezzatuu away wulliyaa bagga, heezzatuu gedissa bagga, heezzatuu k'ay
away doliyaa bagga simmiide s'eelliyaawaa malatino. Abbaa Saanii unttunttu bolla
utteedda; unttunttoo guyye baggay giduwaakko simmi utteedda.
5 Abbaa Saanii itti takkaad'e keeshshaa ordduwaa; Aa doonay wanc'c'aa doonaa
mala; k'ay c'iishshay c'iisheeddawaakka malatee. He Abbaa Saanii usuppun tammu
sha"a liitiro gidiyaa haatsaa oyk'k'iyaawaa.
6 Solomone k'aykka meec'ettiyaa tammu keretuwaa med'isseedda; med'isseedda
ichcheshatuwaa gedissa baggana, k'ay ichcheshatuwaa huup'issa baggana
wotseedda. Unttunttun s'uuggiyaa yarshshuwaa ashuu meec'ettee; shin Abbaa
Saaniyaa haatsaan k'eesatuu meec'ettino.
7 Hewaappe guyyiyaan, Solomone unttunttoo imetteedda halchchuwaadan
s'omppiyaa wotsiyaa ballatuwaa tammatuwaa work'k'aappe oosissiide,
ichcheshatuwaa ushechcha baggana, ichcheshatuwaa haddirssa baggana Geeshsha
Golliyaa giddon wotseedda.
8 K'aykka I tammu s'arp'p'eezatuwaa ootsiide, ichcheshatuwaa ushechcha baggana,
ichcheshatuwaa haddirssa baggana Geeshsha Golliyaa giddon wotseedda. K'ay s'eetu
kuyis'aarotuwaakka work'k'aappe med'isseedda.
9 Solomone k'eesatoo giddo dabaabaanne kare bagga wolk'k'aama dabaabaa
giigisseedda; dabaabaw penggetuwaa giigissiide, penggetuwaa nahaasiyaa birataan
sheeshsheedda.
10 Abbaa Saaniyaa Geeshsha Golliyaappe gedissa away doliyaa bagga wotseedda.
11 Huraami keretuwaa, akaafatuwaanne kuyis'aarotuwaa med'd'eedda; yaatiide
Huraami Kaatiyaa Solomonaw S'oossaa Geeshsha Golliyaan kiitaa ootsiide poleedda.
12 I ootseedda oosotuukka laa"u tuussatuwaa, tuussatuwaa huup'iyaan wotsiyaa
sa'aynne mala laa"u gumbbotuwaa, tuussatuwaa bollay de'iyaa laa"u gumbbotuwaa
alleek'k'issiyaa laa"u gite mala sanssalatatuwaa,
13 itti itti gumbbuwaa bolla laa"u maaran nahaasiyaappe med'etteedda itti itti
s'eetu roomaanne teeraa misiletuwaa, ubbaanna oyddu s'eetu roomaanne teeraa
misiletuwaa,
14 tammu gaaretuwaa, gaaretuwaa bollan wod'd'iyaa, meec'ettiyaa tammu
keretuwaa,
15 Abbaa Saaniyaanne aappe garssan de'iyaa tammanne laa"u booratuwaa
misiletuwaa,
16 keretuwaa, akaafatuwaa, zambeeliyaanne hara miishshatuwaa ubbaa.

Huraami Kaatiyaa Solomonaw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa oosoo
med'd'eedda ha miishshatuwaa ubbaa k'uc'etteedda nahaasiyaappe med'd'eedda.
17 Kaatii Solomone Sukkotappenne S'areedappe gidduwaan, Yorddaanoosa
dembban de'iyaa nahaasiyaa birataa siilissiyaa sa'aan hawantta ubbaa oosisseedda.
18 Nahaasiyaa birataappe med'etteedda ha miishshay ubbay loytsi daro gideedda
diraw, woyssa dees'intto, likkii erettibeenna.

4:6 Kes. 30:17-21 **4:7** Kes. 25:31-40 **4:8** Kes. 25:23-30

19 K'aykka Solomone S'oossaa Geeshsha Golliyaa de'iyaa miishshatuwaa
work'k'aappe ubbaa med'isseedda. Hewanttukka work'k'aappe ootseedda
yarshshiyaa sa'aa, S'oossaa sintsan wotsiyaa ukitsay uttiyaa s'arap'p'eezaa,
20 unttunttoo wotseedda wogaadan Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa sintsan
poo'anaadan s'omppiyaa wotsiyaa work'k'aa ballatuwaa, unttunttu work'k'aa
s'omppetuwaa,
21 geeshsha work'k'aappe ootseedda c'iishshaa misiletuwaa, s'omppiyaa toyssiyaa
k'ap'etuwaa.
22 S'omppiyaa toyssiyaa k'ap'etuwaa, kuyis'aarotuwaa, is'aanaa
c'uwayiyaabatuwaanne tamaa akkiyaa miishshatuwaa. Ha miishshatuu ubbay
geeshsha work'k'aappe oosetteeddino. Geeshsha Golliyaw kare bagga
penggetuwaanne Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa geliyaa penggetuwaa
work'k'aan sheeshsheedda.

5

1 Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitaa ubbaa Poleeddawaappe
guyyiyaan, Aa aawuu Daawite S'oossaw dummayi wotseedda biraa, work'k'aanne
hara miishshatuwaa ubbaa ahiide, S'oossaa Geeshsha Golliyaa miishshaa
minjjiyaasan wotseedda.

S'oossaa Taabootay Geeshsha Golliyaa Geleedda
(1 Kat. 8:1-9)

2 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Solomone Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa
Taabootaa Daawita Katamaappe, S'iyooneppe ahanaadan Israa'eeliyaa c'imatuwaa,
zaratuwaa ubbaa kaappatuwaanne Israa'eeliyaa golliyaa asatuwaa
kaaletsiyaawantta Yerusaalame katamaa shiishsheedda.
3 Israa'eeliyaa Asay ubbay laappuntsa aginaan, Daasiyaa Baalay bonchchettiyaa
wode, kaatiyaakko shiik'eedda.
4 Israa'eeliyaa c'imatuu ubbay gakkanaw, Leewatuu Taabootaa dentseeddino.
5 Leewatuunne k'eesatuu Taabootaa, S'oossaa Gaketiyaa Dunkkaaniyaanne
Dunkkaaniyaa giddon de'iyaa geeshsha miishshatuwaa ubbaa tookkiide aheeddino.
6 Kaatii Solomoninne aanana ittippe de'iyaa Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay
Taabootaa sintsan shiik'iide, paydanaw danddayettenna, c'ora dorssaanne mehiyaa
yarshsheeddino.
7 Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuu Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa
Geeshsha Golliyaw giddo geeshsha k'ol"uwaa, Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa
giyaa sa'aa ahiide, kiruubetuwaa misiletuu k'efetuwaappe garssa baggana
wotseeddino.
8 Mic'etti utteedda kiruubetuwaa k'efetuu Taabootaanne Taabootaa tookkiyaa
kasuwaa kammeeddino.
9 Kasotuu loytsi adussa gidiyaa diraw, unttunttu s'eeray Ubbaappe Aad'd'iyaa
Geeshsha sa'aa sintsan de'iyaa Geeshsha Sa'aan beettanaw danddayee; shin Geeshsha
Sa'aappe karenna beettena. Unttunttu hachche gakkanaw, he sa'aan de'iino.
10 Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesseedda wode, Med'inaa Goday
unttunttunna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda Siinaa Deriyan Muse wotseedda
laa"u masetteedda shuchchatuwaappe attina, Taabootaa giddon harabay ayaynne
baawa.

S'oossaa Bonchchuwaa

11-14 He sa'aan de'iyaa k'eesatuu ubbatuu barenttu ootsiyaa sa'aan sa'aan
shaakettennan, ittippe barentta Med'inaa Godaw dummayi wotseeddino.

5:1 2 Sam. 8:11; 1 Od. 18:11 **5:2** 2 Sam. 6:12-15; 1 Od. 15:25-28 **5:10** Zar. 10:5

Mazimuriyaa yes's'iyaa Leewatuu ubbatuu, Asaafe, Hemaaninne Yidutuuni,
unttunttu naanaynne unttunttu dabbotuu suufiyaa giyaa mayuwaa mayyeeddino.
He mayuwaa mayyiide, daalatuwaa, diitsatuwaanne maasink'k'otuwaa oyk'k'iide,
yarshshiyaa saappe away doliyaa baggana ek'k'eeddinno; s'eetanne laatamu
k'eesatuu s'urumbbatuwaa punnanaw unttunttunna ittippe ek'k'eeddinno. Unttunttu
ubbay s'urumbbatuwaa punniidde, daalatuwaa k'aatsiidde, diitsatuwaa
diis's'iiddenne hara kaa'iyaa miishshatuwaan kaa'iidde,
«Med'inaa Goday lo"a!
Aggena Aa siik'uu med'inaawaa»
yaagiide Med'inaa Godaa sabbeeddino.
K'eesetuu Geeshsha Golliyaappe kesiyaa wode, shaarii S'oossaa Geeshsha Golliyaa
kumeedda; he shaariyaa gaasuwaan k'eesatuu barenttu oosuwaa ootsanaw
danddayibeykkino; ayaw gooppe, S'oossaa bonchchu S'oossaa Geeshsha Golliyaa
kumi utteedda.

6

Solomone Asaw Haasayeedda Haasayaa
(1 Kat. 8:12-21)

1 Hewaappe guyyiyaan, Solomone hawaadan yaageedda; «Abeet Med'inaa Godaw,
neeni, ‹Taani d'uma shaariyaan de'ana› yaaga wotsaadda.
2 Shin taani new lo"o Geeshsha Golliyaa, neeni an med'inaw de'ana sa'aa
kees's'aad» yaageedda.
3 Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay ek'k'ide'ishin, kaatii unttunttukko simmiide,
unttuntta hawaadan yaagiide anjjeedda;
4 «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay galatetto! Ta aawuwaa Daawitaw bare
doonaan odeedda hidootaa bare kushiyan poleedda. He I odeedda nashechchay,
5 ‹Taani ta asaa Israa'eeliyaa Gibs'eppe kessaade aheedda gallassaappe doommina,
ta suntsay an s'eesettanawaa mala, Geeshsha Golliyaa kees's'anaw Israa'eeliyaa
zaratuwaa giddon ayaa katamaanne doorabeykke; woy I ta asaa Israa'eeliyaa
kaaletsana mala, oonanne doorabeykke.
6 Shin ha"i ta suntsay Yerusaalamen s'eesettana mala, taani Yerusaalame
dooraaddi; k'ay ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsana mala, Daawita dooraaddi› yaageedda.
7 «Ta aawuu Daawite Med'inaa Godaw Israa'eeliyaa S'oossaa suntsaw Geeshsha
Golliyaa kees's'anaw bare wozanaan k'oppeedda.
8 Shin Med'inaa Goday ta aawuwaa Daawita, ‹Neeni ta suntsaw Geeshsha Golliyaa
kees's'anaw ne wozanaan k'oppeedda diraw, lo"obaa ootsaadda.
9 Gidooppenne, Geeshsha Golliyaa kees's'anawe neena gidakka; ta suntsaw
Geeshsha Golliyaa kees's'anawe ne gulbbataappe yelettana ne na'aa› yaageedda.
10 «Ha"ikka Med'inaa Goday bare geedda hidootaa k'aalaa poleedda. Med'inaa
Goday kase immeedda nashechchaadankka, taani ta aawuwaa Daawita sa'aan
kaatetanawunne ha"i Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttaad. K'ay Med'inaa Godaa
Israa'eeliyaa S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'aad.
11 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaana c'aak'k'eteedda c'aak'uu s'aafetteedda
masetteedda shuchchatuu de'iyaa Taabootaakka Aa giddon wotsaad» yaageedda.

Solomone Woosaa
(1 Kat. 8:22-53)

12-13 Solomone aakotetsay ichcheshu wad'aa, gomppay ichcheshu wad'anne k'ay
geesay heezzu wad'aa gideedda madirakiyaa nahaasiyaa birataappe giigissiide, kare

5:11-14 1 Od. 16:34; 2 Od. 7:3; Izr. 3:11; Maz. 100:5; 106:1; 107:1; 116:1; 136:1; Erm. 33:11 **5:11-14** Kes. 40:34-35
6:4 2 Sam. 7:1-13; 1 Od. 17:1-12

dabaabaa giddon essi wotseedda. Hewaappe guyyiyaan, Solomone Med'inaa Godaw
yarshshiyaa sa'aa sintsan, Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay de'iyaa sa'aan ek'k'iide,
bare kushiyaa saluwaa zaariide mic'c'eedda; Israa'eeliyaa shiik'uwaa kumentsaa
sintsan gulbbateedda.
14 Yaatiide hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa
S'oossaw, saluwaan woy sa'aan ne mala s'oossi baawa. Neeni ne k'aalaa c'aak'uwaa
naagaasa; barenttu kumentsaa wozanaappe ne sintsan hametteedda ne
k'oomatuwaa aggena siik'uwaan siik'aasa.
15 Ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw neeni ootsana gaade haasayeedda k'aalaa
naagaadda; neeni kase ne doonaan haasayeeddawaa ne kushiyan hachche polaadda.
16 «Ha"ikka abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni ne k'oomaw, ta
aawuwaa Daawitaw, ‹Neeni ta sintsan hametteeddawaadan ne naanaykka ta
higgiyan hamettanaw barenttu ogiyaa naagooppe, Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan
uttiyaa asaa neeni ubbakka d'ayakka› yaageedda k'aalaa pola.
17 Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni ne k'oomaa Daawitaw
haasayeedda ne k'aalay ha"ikka poletto.
18 «Shin S'oossay tumu, asaana ittippe ha sa'aan de'aneeyye? Be'a, salotuu,
ubbaappe d'ok'k'an de'iyaa salotuukka new gidanaw danddaykkino. Yaatina, ha
taani kees's'eedda Geeshsha Gollii new ayaa keeshshaa guus's'anddeeshsha!
19 Gidooppenne, abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, ta woosaa, ne k'oomaa
woosaanne watiwatuwaa neeni hayzza. Taani ne k'oomay ne sintsan woossiyaa
woosaanne waasuwaa neeni sisa.
20 Neeni ‹Ta suntsay he sa'aan s'eesettana› geedda ha Geeshsha Golliyaakko, ne
ayfii k'ammanne gallassi s'eello. Taani ne k'oomay ha Geeshsha Golliyaakko
simmaade, woossiyaa woosaa neeni sisa.
21 Taani ne k'oomaynne ne Asay Israa'eelii ha Geeshsha Golliyaakko simmiide,
watiwatiyaa watiwatuwaa neeni sisa. Neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisaade, nuw
atto yaaga.
22 «Itti Asay bare shooruwaa yediide p'ed'e giina, Aa c'aak'k'etsanaw ha Geeshsha
Golliyaa ahina, Aa giddon de'iyaa yarshshiyaa sa'aa sintsan I c'aak'k'ooppe,
23 neeni saluwaan sisaade kiitetta. Ne k'oomatuwaa gidduwaan pirddaa.
Bayzzanchchatuwaa bolla pirddaade, I ootseeddawaa Aa bolla zaara; s'illuwaa
shatintsaade, aw Aa s'illotetsaadan zaara.
24 «Ne Asay Israa'eelii ne bolla nagaraa ootseedda gaasuwaan morkkiyaan
s'oonettiide, unttunttu neekko simmiide, ne suntsaa s'eesiide, ha Geeshsha Golliyaan
neena woossooppenne new watiwatooppe,
25 neeni saluwaan sisa. Sisaade ne asaa Israa'eeliyaa nagaraa atto yaaga; yaataade
neeni kase unttunttuwunne unttunttu mayza aawaatoo immeedda biittaw unttunttu
guyye zaara.
26 «Ne Asay ne bolla nagaraa ootseedda gaasuwaan saluu gorddettinanne iray
bukkennaan is's'ina, unttunttu ha sa'aa simmiide, woossooppenne neeni unttunttu
woosan un"etseedda diraw, ne suntsaa s'eesiide, barenttu nagaraappe simmooppe,
27 neeni saluwaan sisa. Ne k'oomatuwaa nagaraa, ne asaa Israa'eeliyaa nagaraa
atto yaaga. Unttunttu hamettanaw bessiyaa lo"o ogiyaa unttuntta tamaarissa;
yaataade neeni ne asaa laatisseedda gadiyaan iraa bukissa.
28 «Biittaa bollan koshay woy iita harggii yiina, woy katsaa leegii, woy leeshuu, woy
boolii, woy bumbburetsay bayzzina, woy morkkii unttunttu katamatuwaa dooddina,
woy ayaa mala bashshay woy harggii yiina,

6:16 1 Kat. 2:4 **6:18** 2 Od. 2:6 **6:20** Zar. 12:11

29 ne asaa Israa'eeliyaappe ooninne woy ne Asay ubbay neena woossooppenne new
watiwatooppe, k'ay ayaa asaynne bare wozanaan un"ettiyaabaanne kayyottiyaabaa
eriide, ha Geeshsha Golliyaakko simmiide, bare kushiyaa mic'c'ooppe,
30 neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. Unttunttu nagaraa atto yaaga; yaataade
unttunttoo kiitetta. Neeni asaa wozanaa eriyaawaadankka asaa ubbaw Aa
oosuwaadan oosuwaadan imma. Ayaw gooppe, asaa ubbaa wozanaa eriyaawe ne
s'alala.
31 Yaatooppe, neeni nu mayza aawaatoo immeedda gadiyaan barenttu de'iyaa
wode ubbaan, unttunttu new yayyiide, ne ogiyaan hamettana.
32 «Hewaadankka, ne asaa Israa'eeliyaa gidenna kare biittaa Asay ne wolk'k'aama
suntsaa dirawunne neeni ne asaw ootseedda malalissiyaa oosotu diraw, haakko
gadiyaappe yiide, ha Geeshsha Golliyaakko simmiide woossooppe,
33 neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. He kare gadiyaa Asay oochchiyaawaa ubbaa
kiiteta. Ha sa'aa Asay ubbay ne suntsaa eranaadan, ne asaa Israa'eeliyaadan new
yayanaadaaninne taani kees's'eedda ha Geeshsha Gollii new goynniyaa sa'aa
giddiyaawaa unttunttu eranaadan kare gadiyaa Asay neena woossiyaawaa ubbaa
pola.
34 «Ne asatuu barenttu morkkatuwaa olana mala, neeni kiitteedda sa'aa hak'anne
biide, unttunttu neeni dooreedda ha katamaakkonne taani ne suntsaw kees's'eedda
Geeshsha Golliyaakko simmiide, neena woossooppe,
35 unttunttu woosaanne watiwatuwaa saluwaan neeni sisa; unttunttoo s'oonuwaa
imma.
36 «Nagaraa ootsenna Asay baynnawaadankka, unttunttu ne bolla nagaraa ootsina,
neeni unttunttoo hank'k'ettaade morkketoo aatsa immina, morkketuukka unttuntta
omoodiide, haakkina matinakka barenttu gadiyaa akkiide afina,
37 unttunttu he omoodetteedda biittan de'iidde, barenttu wozanaan nagaraappe
simmooppe, k'ay he omoodetteedda gadiyaan de'iidde, ‹Nuuni nagaraa ootseedda;
nuuni bayzzeeddo; nuuni iitabaa haneeddo› yaagiide new watiwatooppe,
38 barentta omoodiide afeedda morkkatuwaa biittan de'iidde, unttunttu barenttu
kumentsaa wozanaappenne barenttu kumentsaa k'ofaappe neekko simmooppe,
neeni unttunttu mayza aawaatoo immeedda unttunttu biittaakko, neeni dooreedda
katamaakkonne taani ne suntsaw kees's'eedda Geeshsha Golliyaakko simmiide,
neena woossooppe,
39 yaatooppe, unttunttu woosaanne watiwatuwaa neeni de'iyaa sa'aan saluwaan
sisa. Sisaade unttunttoo pirddaa; ne bolla nagaraa ootseedda ne asaw atto yaaga.
40 «Ha"ikka abeet ta S'oossaw, ha sa'aan woossiyaa woosaa ne ayfii s'eello; ne
haytsaykka siso.
41 Hewaa diraw, abeet Med'inaa Godaw, S'oossaw, dendda! Ne wolk'k'aw malaataa
gideedda ne Taabootaanna ne shemppiyaa sa'aa gela. Abeet Med'inaa Godaw,
S'oossaw, ne k'eesatuu atotetsaa mayyiino; ne geeshsha asatuukka ne keekatetsan
nashettino.
42 Abeet Med'inaa Godaw, S'oossaw, neeni okkeedda kaatiyaa aggoppa. Ne k'oomaa
Daawitaw aggena ne siik'uwaa hassaya» yaageedda.

7

Geeshsha Golliyaa Anjjissuwaa
(1 Kat. 8:62-66)

1 Solomone woosaa betseedda wode, saluwaappe tamay wod'd'iide, s'uuggiyaa
yarshshuwaanne hara yarshshuwaa meedda. Yaatina, Med'inaa Godaa bonchchu
Geeshsha Golliyaa kumeedda.

6:41 Maz. 132:8-10 **7:1** Wog. 9:23-24

2 Med'inaa Godaa bonchchu Geeshsha Golliyaa kumeedda diraw, k'eesatuu
Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gelanaw danddayibeykkino.
3 Israa'eeliyaa Asay ubbay tamay saluwaappe wod'd'ishiinanne Med'inaa Godaa
bonchchu Geeshsha Golliyaa kumishina be'eedda wode, barenttu deemuwaa biittaa
gatsi guufanniide goynneeddino; «Med'inaa Goday lo"a!
Aggena Aa siik'uu med'inaawaa»
yaagiide S'oossaa galateeddino.
4 Hewaappe guyyiyaan, kaatiinne Asay ubbay Med'inaa Godaa sintsan
yarshshuwaa yarshsheeddino.
5 Kaatii Solomone laatamanne laa"u sha"a korumatuwaanne s'eetanne laatamu
sha"a dorssatuwaa yarshsheedda. Hewaadan ootsiide, kaatiinne Asay ubbay
Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa anjjisseedino.
6 K'eesetuu barenttoo giigeedda sa'aan ek'k'ina, Leewatuu k'ay Kaatii Daawite
Med'inaa Godaa sabbanaw kase ootseedda, mazimuriyaa yes's'iyaa miishshaa
oyk'k'iide, unttunttu sintsan ek'k'iide, «Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaagiide
yes's'iidde, Med'inaa Godaa galateeddino. K'eesetuu Leewatuu sintsan ek'k'iide,
s'urumbbatuwaa punneeddino; punnishin Israa'eeliyaa Asay ubbay ek'k'eedda.
7 Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa sintsan de'iyaa giddo dabaabaa
dummayeedda. He sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa
yarshshuwaappe mod'd'uwaa yarshsheedda. I hewaa ootseeddawe S'oossaa sintsan
de'iyaa, nahaasiyaa geetettiyaa birataappe oosetteedda yarshshiyaa sa'ay s'uuggiyaa
yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaappe mod'd'uwaa
yarshshanaw guus's'eedda diraassa.
8 He wode Solomoninne Israa'eeliyaa Asay ubbay Daasiyaa Baalaa laappun
gallassaw bonchcheeddino; Israa'eeliyaa zawaan Hamaata Pinuwaappe biide, Gibs'e
Shaafaa gakkanaw de'iyaa c'ora Asay he sa'aa shiik'eedda.
9 Asay yarshshiyaa sa'aa anjjissiyaa baalaa laappun gallassaa, k'ay Daasiyaa Baalaa
hara laappun gallassaa bonchcheedda. Hosppuntsa gallassan geeshsha yaa'aw Asay
shiik'eedda.
10 Hewaappe guyyiyaan, Solomone laappuntsa aginaan, laatamanne heezzentso
gallassi asaa moyzzeedda; Med'inaa Goday Daawitaw, Solomonewunne bare asaa
Israa'eeliyaw ootseedda keekatetsan Asay nashettiiddenne wozanaappe
pashikkiidde, bare soo bare soo beedda.

S'oossay Solomonaw Zaari K'onc'c'eedda

11 Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa golliyaa kees's'iide
wursseedda; Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaaninne bare kaatiyaa
gollen ootsanaw bare wozanaan k'oppeeddawaa ubbaa poleedda.
12 Med'inaa Goday Solomonaw k'amma beetiide, hawaadan yaageedda; «Taani ne
woosaa sisaad; taani ha sa'aa taw yarshshuu yarshshettiyaa Geeshsha Golliyaa
gidanaadan dooraad.
13 Taani iray bukkennaadan saluwaa gorddina, woy sa'aa katsaa maanaadan
booliyaa azazina, woy ta asaa giddon iita harggiyaa yeddina,
14 ta suntsan s'eesetteedda ta asatuu barenttu asatetsaa kawushshiide woossooppe,
unttunttu taana koyooppenne barenttu iita ogiyaappe simmooppe, taani saluwaan
unttunttu woosaa sisana. Unttunttu nagaraa atto gaana; unttunttu biittaakka
patsana.
15 Ha"ikka ha sa'aan woosettiyaa woosaa ta ayfii s'eelana; ta haytsaykka sisana.

7:3 1 Od. 16:34; 2 Od. 5:13; Izr. 3:11; Maz. 100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Erm. 33:11

16 Ha"ikka ha Geeshsha Gollii med'inaw ta suntsay an de'ana mala ootsaade taani
dooraad; dooraadekka geeshshaad. Ta ayfiinne ta wozanay ubbaa wode ha Geeshsha
Golliyaan de'ana.
17 «Neena gidooppe, neeni ne aawuu Daawite hametteeddawaadan ta sintsan
hamettooppe, taani azazeeddawaa ubbaa ootsooppenne ta wogaanne ta higgiyaa
naagooppe,
18 taani ne aawuwaa Daawitana, ‹Israa'eeliyaa mooddiyaa asaa neeni ubbakka
d'ayakka› yaagaadde c'aak'eteeddawaadan, ne kawutetsaa araataa minissa essana.
19 «Shin hinttenttu Israa'eeliyaa asatuu wora simmooppe, taani hinttentta
azazeedda ta azazuwaanne ta wogaa aggi bashooppenne hara s'oossatoo
ootsanawunne goynnanaw booppe,
20 yaatooppe, taani kase hinttenttoo immeedda gadiyaappe hinttentta d'ok'ollana;
taani ta suntsaw geeshsheedda ha Geeshsha Golliyaakka aggana. Taani ha Geeshsha
Golliyaa asaa ubbaa giddon tossiyaabaanne k'iliic'iyaabaa ootsana.
21 Ha"i loytsi bonchchetteedda ha Geeshsha Golliyaa mataana mentsiyaa Asay
ubbay dagammiidde, ‹Med'inaa Goday ha gadiyanne ha Geeshsha Golliyaa ayaw
hawaadan ootseedee?› yaagana.
22 Asay, Unttuntta mayza aawotuwaa Gibs'eppe kesseedda Med'inaa Godaa
barenttu S'oossaa unttunttu aggiide, hara s'oossatuwaa kaalleedda dirawunne
unttunttoo ootsiidde goynneedda diraw, S'oossay unttunttu bolla ha iitabaa ubbaa
aheedda yaagiide zaarana» yaageedda.

8

Solomone Ootseedda Hara Oosotuwaa
(1 Kat. 9:10-28)

1 Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne bare kaatiyaa golliyaa
kees's'eedda laatamantsa laytsaa wurssetsan,
2 Kaatii Kiiraami zaariide immeedda katamatuwaa Solomone wotsi yeggiide
kees's'eedda; Israa'eeliyaa asaa he katamatuwaan wotseedda.
3 Hewaappe guyyiyaan, Solomone Hamaat-S'ooba geetettiyaa biittaa biide, he
biittaa omoodeedda.
4 Yaatiide mela biittaan de'iyaa Taas'imoora geetettiyaa katamaanne shaluwaa
ubbaa minjjiyaa katamatuwaa Hamaata gadiyaan kees's'eedda.
5 Hewaadankka, Solomone Killi Beeti-Horoonanne Hirkki Beeti-Horoona
geetettiyaa katamatuwaa zaaretsiide kees's'eedda; he katamatuu dirssay, penggiinne
gorddaa de'iyaa diretti utteedda katamatuwaa.
6 Baa'ilaata katamaa, shaluwaa minjjiyaa katamatuwaa ubbaa, bare paratuwaanne
paraa gaaretuwaa wotsiyaa katamatuwaa ubbaanne I kees's'anaw amotteedda
ubbaa Yerusaalamen Libaanoosaninne bare mooddiyaa biittaa ubbaan kees's'eedda.
7 Hiitetuppe, Amooratuppe, Parzzetuwaappe, Hiiwetuwaappenne
Yaabuusatuwaappe atteeda asatuu ubbay Israa'eeliyaa asaa gidikkino;
8 unttunttu Israa'eeliyaa asatuu gadiyaappe wurssi d'ayssennan aggina, he
gadiyaan atteeda asatuwaa zeretsatuwaa. Solomone unttunttu ayiletetsaan
oosisseedda; unttunttu hachche gakkanaasikka ayiletetsaan ootsino.
9 Shin Solomone bare oosoo Israa'eeliyaa asaappe oonanne ayileyibeena; unttunttu
aw olanchchatuwaa, ola gadaawotuwaa, paraa gaaretuwaa laaggiyaawanttu
kaappatuwaanne paraa asatuwaa gidiide ootseeddino.

7:18 1 Kat. 2:4

10 Hewaadankka, k'ay unttunttu Kaatiyaa Solomone kiitaa ootsiyaawanttu
kaappatuwaa. Unttunttuppe laa"u s'eetanne ishatamatu kiitaa ootsiyaa
oosanchchatuwaa s'eelliide oosisseeddino.
11 Hewaappe guyyiyaan Solomone «Med'inaa Godaa Taabootay geleedda sa'ay
geeshsha gidiyaa diraw, ta machatanne Israa'eeliyaa Kaatiyaa Daawita gollen
de'anaw bessukku» yaageedda; Gibs'e kaatiyaa naatto Daawita Katamaappe
dentsiide, I iziw kees's'i wotseedda kaatiyaa golliyaa aheedda.
12 Solomone he wode Geeshsha Golliyaa baranddaa sintsan Med'inaa Godaw
kees's'eedda yarshshiyaa sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshee.
13 Muse higgii azaziyaawaadan hachche hachchessi bessiyaa s'uuggiyaa
yarshshuwaa yarshshee. Solomone Sambbatan Sambbataaninne aginay s'eeriya
wodiyaan wodiyaan, k'ay laytsaappe heezzu gedenne bonchchiyaa baalatuwaan
(irshshuu gelibeenna ukitsaa Baalan, Saaminttatuwaa Baalaaninne Daasiyaa Baalan)
S'oossaw yarshshuwaa yarshshee.
14 Aa aawuu Daawite kase azazeeddawaadan, k'eesetuwaa unttunttu kiitan kiitan
shaakki suntseedda; k'ay gallassi gallassi mazimuriyaan sabbanawunne k'eesetuwaa
maaddanaw Leewatuwaa shaakki suntseedda. K'aykka S'oossaa asaa gideedda
Daawite azazeeddawaadan, pengge ubbaa kaalaan kaalaan naaganaadan penggiyaa
naagiyaawantta shaakki suntseedda.
15 Hewaadankka, kase Daawite miishshaa minjjiyaa sa'aabaanne hara
allaalletuwaa k'eesetuwaanne Leewatuwaa azazeeddawaadan, ittuunne attenan
ubbaykka poletteedda.
16 Solomone halchcheedda oosuwaa ubbay oosettiide wureedda; Med'inaa Godaa
Geeshsha Gollii baasetteedda wodiyaappe doommiide, Med'inaa Godaa Geeshsha
Gollii polettana gakkanawukka oosuwaa ubbay lo"o oosetteedda.
17 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Solomone Eedooma biittan Zo'o Abbaa doonaan
de'iyaa Ees'iyooni-Gaabiranne Eelaata geetettiyaa katamatuwaa beedda.
18 Kaatiyaa Kiiraami markkabetuwaanne markkabiyaa laaguwaan looheedda bare
asatuwaa Solomonaw yeddeedda; unttunttu Solomone asatuwaanna ittippe Ofiira
gadiyaa beeddino; yaappe tammanne ichcheshu sha"a kiilo giraame dees'iyaa
work'k'aa Kaatiyaa Solomonaw akkiide yeeddino.

9

Saaba Kaatatto
(1 Kat. 10:1-13)

1 Saaba kaatata Solomone waariyaa sisaade, dees'o ooshatuwaa akkaade, Aa
paac'c'anaw denddaddu. Denddade sawuwaa, loytsi daro work'k'aanne al"o
shuchchaa c'aaneteedda daro gaalotuwaa c'uguwaana loytsi daro ajabaana
Yerusaalame gakkaade, Solomone sintsa aad'd'aadu. Bare wozanaan de'iyaawaa
ubbaa Solomonaw odaaddu.
2 Solomone iza oochcheeddawaa ubbaa odeedda; I iziw birshshennan aappe
geemmi atteedabay ayaynne baawa.
3 Saaba kaatata Solomone aad'd'eeda era, I kees's'eedda kaatiyaa golliyaa,
4 Aa maaddan shiik'iyaa k'umaa, Aa oosanchchatuu uttiyaa utetsaa, Aa
kaaliyaawanttu ootsiyaa oosuwaanne mayiyaa mayuwaa, Aa eessaa tigiyaawanttu
mayiyaa mayuwaanne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan I s'uuggiyaa
yarshshuwaa be'eedda wode, I wozanay gagetteedda.
5 Hewaappe guyyiyaan, Aa kaatiyaa, «Newaanne ne aad'd'eeda eratetsaabaa taani
ta gaden de'aadde siseeddawe tuma.

8:13 Kes. 23:14-17; 34:22-23; Pay. 28:9; 29:39; Zar. 16:16 **9:1** Mat. 12:42; Luk'. 11:31

6 Shin taani yaade ta ayfiyaa biraanan be'ana gakkanaw, unttunttu taw
odeeddawaa ammanabeykke. Ne aad'd'eeda era gitatetsaw bakkaanne taw
odibeykkino; taani siseeddawaappe neeni loytsa d'ok'k'aasa.
7 Ubbaa wode ne sintsan eek'k'iide, ne aad'd'eedda era sisiyaa ne asatuunne ne
oosanchchatuu ayaa k'aadetteeddinooshshaa!
8 Neenan nashettiidde, neena bare kawutetsaa araatan utisseedda Med'inaa Goday
ne S'oossay galatetto! Ne Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa siik'eedda dirawunne
med'inaw loytsi essanaw koyowaa diraw, neeni suure pirddaanne s'illotetsaa
ootsana mala, I neena unttunttu bolla kaateyeedda» yaagaaddu.
9 Yaagaade kaatata 4,000 kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa, loytsi daro
sawuwaanne al"o shuchchaa kaatiyaw immaaddu; Saaba kaatata Kaatiyaa
Solomonaw immeedda sawuwaa malatiyaa sawuu ubbakka baawa.
10 (Ofiirappe work'k'aa aheedda, Kiiraama asatuunne Solomone asatuu yaappekka
sanddale giyaa mitsaanne al"o shuchchaa aheeddino.
11 Kaatii Solomone he sanddaliyaappe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa, kaatiyaa
golliyaa geliyaa sa'aw diitsatuwaanne mazimuriyaa yes's'iyaawanttoo
maasink'k'uwaanne diitsaa med'isseedda. Hewaa malatiyaabay Yihudaa biittan kase
beetti erenna.)
12 Kaatii Solomone Saaba kaatata amottaade Aa oochcheeddawaa ubbaa iziw
immeedda. Aa aw aheedawaappe daruwaa I iziw immeedda. Hewaappe guyyiyaan,
Saaba kaatata bare ajabaana denddaade, bare gadiyaa simmaaddu.

Solomone Duretaa
(1 Kat. 10:14-25)

13 Solomone laytsan laytsan akkiyaa work'k'ay laatamanne heezzu sha"a kiilo
giraame dees'iyaawaa.
14 Hewe zal"anchchatuwaappe akkeedda k'aras'aanne Araba gadiyaa kaatetuwaa
ubbaappenne Israa'eeliyaa gadiyaa mooddiyaawanttuppe akkeedda work'k'aanne
biraa gujjennaana.
15 Kaatii Solomone laa"u s'eetu wogga gonddalletuwaa k'os's'eedda work'k'aappe
med'isseedda; itti itti gonddalliyan laappun kiilo giraame gidiyaa work'k'ay geleedda.
16 K'aykka I heezzu s'eetu k'eeri gonddalletuwaa k'os's'eedda work'k'aappe
med'isseedda; itti itti k'eeri gonddalliyan laa"u kiilo giraame gidiyaa work'k'ay
geleedda. Kaatii he gonddalletuwaa Liibaanoosa Wora Golliyaa geetettiyaa gollen
wotseedda.
17 K'aykka kaatii danggarssaa zaaliyaappe itti wolk'k'aama kawutetsaa araataa
med'isseedda, geeshsha work'k'aan sheeshsheedda.
18 Kawutaa araatay de'iyaa sa'aa pude kesanaw yed'd'iyaa usuppun ditsatuu
de'iino. Gediyaan yed'd'anaw kawutetsaa araatanna gatsiide, work'k'aappe
ootseedda oydii de'ee. Araataw laa"u baggaanakka k'esiyaa zemppissiyaa sa'atuu
de'iino; he laa"u sa'atuu lank'k'iyankka ya bagganannе ha baggana ek'k'eedda itti itti
gaammuwaa misilii de'ee.
19 He araataa pude kesiyaa usuppun detsatuwaan ya bagganannе ha baggana itti
itti gaammuwaa misilii, ubbaanna tammanne laa"u misiletuu de'iino. Hawaa mala
kawutetsaa araatay hara kawutetsan hak'aninne oosettibeenna.
20 Kaatii Solomone ushshaa ushiyaa miishshaa ubbay work'k'aappe oosetteedda;
Liibaanoosa Wora Gollen de'iyaa shaluwaa ubbaykka muruta work'k'aappe
oosetteedda. Solomone wode biray ubbakka go"iyaabaadan paydetti erenna.
21 Kaatiyaw Kiiraama markkabatuwaanna zal"iyaa wolk'k'aama markkabatuu
abbaan de'iino. He markkabatuu work'k'aanne biraa, danggarssaa achchaa,

k'aaretuwaanne geleshshotuwaa c'aani akkiide, heezzu laytsaappe itti gede simmiino.
22 Kaatii Solomone duretetsaaninne aad'd'eeda eratetsan sa'aan de'iyaa kaatetuwaa ubbaappe daree.
23 Sa'aan de'iyaa kaatetuu ubbay Aa sintsa aad'd'anawunne S'oossay Aa wozanaan wotseedda aad'd'eeda era sisanaw koyino.
24 Laytsaappe laytsan yiyaa ubbay aw Immanaw work'k'aanne biraa miishshatuwaa, mayotuwaa, ola miishshatuwaanne sawuwaa, paratuwaanne bak'ulotuwaa akkiide yee.
25 Solomonaw paratoonne gaaretoo 4,000 gaas'aatay de'ee; k'ay 12,000 paratuu aw de'iino. Solomone hewantta paraa gaaretuwaa katamatuwaaninne barenana Yerusaalamen wotseedda.
26 Solomone Efiraas'iisa Shaafaappe doommiide, Piliss's'eema gadiyanne Gibs'e zawaa gakkanaw de'iyaa kaatetuwaa ubbaa mooddeedda.
27 Kaatii Yerusaalamen biray shuchchaadan keeletanaadan, zigaykka gad'an dic'c'iyaa etsaadan c'orattanaadan ootseedda.
28 Solomonaw paratuwaa Gibs'eppenne hara biittaa ubbaappe ahiino.

Solomone Hayk'uwaa
(1 Kat. 11:41-43)

29 Koyroppe wurssetsaa gakkanaw Solomone haneedda harabay Timbbitiyaa Odiyaa Naataana Taarikiyaa mas'aafan, Seeloppe Yeedda Akiiyi Timbbitiyaa odeedda Mas'aafaaninne Nabaas'a Na'aa Iyorbbaamawaa Timbbitiyaa odeedda Idduu Be'eedda sas'aa mas'aafan s'aafetti utteedda.
30 Solomone Israa'eeliyaa ubbaa bolla Yerusaalamen oytamu laytsaa kaateteedda.
31 Hewaappe guyyiyaan, Solomone hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; bare aawuwaa Daawita Kataman moogetteedda. Aa na'ay Robi'aame Aa kotan kaateteedda.

10

Israa'eeliyaa Pudehaa Yaratuu Rooba'aama bolla Makkaleeddino
(1 Kat. 12:1-20)

1 Israa'eeliyaa Asay ubbay Robi'aama kaateyanaw Sekeema katamaa beedda diraw, ikka yaa beedda.
2 Nabaas'a na'ay Iyorbbaami, Kaatiyaa Solomoneppe bak'atiide Gibs'en de'iyaawe hawaa siseedda wode, Gibs'eppe simmiide yeedda.
3 Israa'eeliyaa Asay ubbay Iyorbbaamaw kiittiide s'eesissina, inne Israa'eeliyaa yaa'ay ubbay Robi'aamakko beedda;
4 «Ne aawuu nuuna dees'o morgge mitsaa toosseedda; shin ha"i neeni I nuuna oosissiyaa wolk'k'aama oosuwaanne dees'o morgge mitsaa nuw kawushisaarkkii. Yaatooppe, nuuni new ootsana» yaageeddino.
5 Robi'aame unttuntta, «Biite; heezzentso gallassi simmiide, taakko yiite» yaageedda. Hewaappe guyye Asay simmiide beedda.
6 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Robi'aame Aa aawuu Solomone pas'a de'iyaa wode, Solomone zoreedda c'imatuwaa zoretaa besseedda. I unttuntta, «Ha asaw waagaade zaara giitee?» yaagiide oochcheedda.
7 Shin c'imatuu Robi'aama, «Neeni ha asaw keekkooppe, unttuntta nashechchooppenne unttunttoo lo"o k'aalaa zaarooppe, unttunttu ubbaa gede new k'oomaa gidanawantta» yaageeddino.

9:25 1 Kat. 4:26 **9:26** Dom. 15:18; 1 Kat. 4:21 **9:28** Zar. 17:16

8 Shin Robi'aame c'imatuu zoreedda zoriyaa aggiide, aanana dic'c'iide, aw ootsiyaa
yalaga asatuwaa zoretaa besseedda.
9 I unttuntta, «Hinttenttu taana zoriyaawe ayee? ‹Ne aawuu nuuna toosseedda
dees'o morgge mitsaa nuw kawushisaarkkii› yaagiyaa ha asaw waagaade zaaroo?»
yaagiide oochcheedda.
10 Shin aanana dic'c'eedda yalagatuu, « ‹Ne aawuu nuuna dees'o morgge mitsaa
toosseedda; shin neeni nuw kawushisaarkkii› yaagiyaa asaw, ‹Ta k'eeri birad'd'ii ta
aawuwaa s'eessaappe orddee.
11 Ta aawuu hinttenttu morgge mitsaa dees'etseedda; shin taani hewaappekka
aatsaade dees'etsana. Ta aawuu hinttentta lissuwaan wad'd'eedda; shin taani
hinttentta masimasuwaadan dukkiyaa lissuwaan wad'd'ana› yaagaadde zaara»
yaageeddino.
12 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Robi'aame, «Heezzantso gallassi simmiide, taakko
yiite» geeddawaadankka, Iyorbbaaminne Asay ubbay heezzentso gallassi simmiide
yeeddino.
13 Kaatii Robi'aame unttunttoo hank'k'o zaaruwaa zaareedda. C'imatuwaa zoriyaa
aggi bashiide,
14 yalagatuu zoreedda zoriyaa kaalleedda. Yaatiide hawaadan yaageedda; «Ta
aawuu hinttenttu morgge mitsaa dees'etseedda; shin taani hewaappekka aatsaade
dees'etsana. Ta aawuu hinttentta lissuwaan wad'd'eedda; shin taani hinttentta
masimasuwaadan dukkiyaa lissuwaan wad'd'ana» yaagiide zaareedda.
15 Kaatii Asay giyaawaa sisennan is's'eedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday
Seeloppe yeedda Akiiya baggana kase Nabaas'a na'aa Iyorbbaamaw odeedda k'aalay
polettanaadan hawe S'oossaappe haneedda.
16 Israa'eeliyaa Asay ubbay kaatii unttunttu giyaawaa sisennaan is's'eedda.
Yaatiide, kaatiyaa hawaadan yaageeddino: «Daawitewaappe nuuna gakkiyaabay
ayee? Isseya na'aappe nuuni laattanawe baawa! Israa'eeliyaa asaw, hinttenttu soo
hinttenttu soo biite! Simmi Robi'aame barew naagetto!» yaageeddino. Hewaa diraw,
Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu soo barenttu soo beeddino.
17 Shin Robi'aame Yihudaa biittan de'iyaa Israa'eeliyaa asaa bolla kaateteedda.
18 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Robi'aame bare ayiletuwaa kaappuwaa
Adooniraama Israa'eeliyaa asaakko kiitteedda; unttunttu Aa shuchchaan c'addiide
wod'eeddino. Yaatina, Kaatii Robi'aame bare paraa gaariyan ellekka kes uttiide,
Yerusaalame bak'ateedda.
19 Heedeppe doommiide, hachche gakkanaw, Israa'eeliyaa zaratuu tammatuu
Daawita zariyaappe kaateteedda kaatetuwaa bolla makkaleeddino.

Yihudaa Kaatetuwaa

11

(11:1—36:12)

Shamaa'e Timbbitiyaa odeedda
(1 Kat. 12:21-24)

1 Robi'aame Yerusaalame katamaa gakkeedda wode, Israa'eeliyaa biittaa asaana
olettiide, kawutetsaa barew zaarana mala, Yihudaa zariyaappenne Biiniyaama
zariyaappe dooretteedda itti s'eetanne hosppun tammu sha"a olanchchatuwaa
shiishsheedda.
2 Shin Med'inaa Godaa k'aalay S'oossaa asaa gidiyaa Shamaa'iyaakko yeedda;
3 «Solomona na'aa Yihudaa Kaatiyaa Robi'aamawunne Yihudaaninne Biiniyaaman
de'iyaa Israa'eeliyaa asaa ubbaw hawaadan yaaga;

10:16 2 Sam. 20:1

4 ‹Med'inaa Goday hinttentta, «Hinttenttu ishatuwaanna, Israa'eelatuwaana
olettanaw booppite. Hawaa taani ootseedda diraw, hinttenttu ubbaykka hinttenttu
soo hinttenttu soo simmite» yaagee› yaagaadde oda» yaageedda. Unttunttu Med'inaa
Godaa k'aalaa sisiide, Iyorbbaama olanaw biyaawaa aggiide simmeeddino.

Robi'aame Geessotuwaa Gimbbeedda

5 Robi'aame Yerusaalamen uttiide, hawaappe kaalliide s'aafetteedda Yihudaanne
Biiniyaama katamatoo geessuwaa gimbbeedda.
6 He katamatuukka Beeteleeme, Es'aama, Tak'o"a,
7 Beetis'uura, Sookko, Adulaama,
8 Gaate, Mareesha, Ziifa,
9 Adorayma, Laakisha, Azeek'a,
10 S'or"a, Ayaaloonanne Kebroona.
11 Robi'aame katamatuwaa geessuwaa minisiide, kaappatuwaa unttunttun
wotseedda; k'ay k'umaa, zayitiyaanne woyniyaa eessaa unttunttun wotseedda.
12 He gimbbetteedda katamatuwaa ubbaan gonddalletuwaanne tooratuwaa
wotseedda; yaatiide unttuntta loytsi miniseedda. Hewaadan ootsiidde, Yihudaanne
Biiniyaama biittatuwaa mooddiidde de'eedda.

K'eesetuunne Leewatuu Ubbay Yihudaa Yeeddino

13 Israa'eeliyaa ubbaan de'iyaa k'eesatuu nne Leewatuu ubbay barenttu de'iyaa
sa'aappe Robi'aamakko yeeddino.
14 Leewatuu barenttu hentsaa gadiyaanne barenttu sa'aa aggiide, Yihudaanne
Yerusaalame yeeddino. Ayaw gooppe, unttunttu k'eese gidiide Med'inaa Godaw
ootsennaadan, Iyorbbaaminne Aa naanay diggeeddino.
15 Iyorbbaami goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan hara k'eesetuwaa suntseedda;
unttunttu s'alahetoonne I med'd'eedda maratuwaa misiletoo k'eese gidiide
ootseeddino.
16 Leewatuu yeeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaappe
Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw barenttu wozanaappe goynnanaw
koyiyaawanttu Med'inaa Godaw, barenttu aawotuwaa S'oossaw yarshshuwaa
yarshshanaw unttunttu geeduwaa kaalliide, Yerusaalame yeeddino.
17 Unttunttu yuussay Yihudaa kawutetsaa miniseedda; unttunttu heezzu laytsaa
kumentsaa Solomone na'aa Robi'aama maaddeeddino. Unttunttu Kaatiyaa Daawita
ogiyaanne Kaatiyaa Solomone ogiyaa kaalliide, heezzu laytsaa saro de'eeddino.

Robi'aama Soy Asaa

18 Robi'aame Mahilaato giyaa mishiratto akkeedda. Mahilaati aawuu Daawita
na'aa Yaarimoota; I daaya Isseya na'aa Eli'aaba naatto Abihayillo.
19 Mahilaata Robi'aamaw Yi'uusha, Shamaariyaanne Zahaama geetettiyaa attuma
naanaa yelaaddu.
20 Hewaappe guyyiyaan, Abeselooma naatti naatto Maa'iko akkeedda; Maa'ika
Robi'aamaw Abiiya, Attaaya, Ziizanne Shalomiita yelaaddu.
21 Robi'aame bare machchetuwaappenne bare baakkotuwaa ubbaappe
Abeselooma naatti naatto Maa'iko aad'd'o siik'ee. Aw tammanne hosppun mac'c'a
asatuunne usuppun tammu baakkotuu de'iino. I laatamanne hosppun attuma
naanaanne usuppun tammu mac'c'a naanaa yeleedda.
22 Robi'aame Maa'iki na'aa Abiiya bareppe guyyiyaan kaateyanaw k'oppeedda
diraw, Aa ishatuwaa bolla kaappuwaa ootsiide suntseedda.

11:15 1 Kat. 12:31

23 Robi'aame c'inc'c'iide, bare attuma naanaa Yihudaanne Biiniyaama biittatuwaa
ubbaan de'iyaa gimbbetteedda katamatuwaa ubbaan shaakki shaakki wotseedda;
unttunttoo daro katsaa immeedda. K'ay unttunttoo c'ora mac'c'a asaa immeedda.

12

Gibs'ee Yihudaa Bolla Woraajjeedda
(1 Kat. 14:25-28)

1 Robi'aama kawutetsay min ek'k'eedda wode, inne Israa'eeliyaa Asay ubbay
Med'inaa Godaa higgiyaa aggi basheeddino.
2 Unttunttu Med'inaa Godaw ammanettennan is's'eedda diraw, Robi'aame
kaateteedda ichcheshantso laytsan Gibs'e Kaatii Shiishaak'i Yerusaalame katamaa
bolla woraajjeedda.
3 Aanana ittippe Gibs'eppe yeeddawe itti sha"anne laa"u s'eetu paraa gaaretuwaa,
usuppun tammu sha"a paraa asatuwaana paydu baynna Liibiyaa olanchchatuwaa,
Sukka olanchchatuwaanne Top'p'iyaa olanchchatuwaa.
4 Kaatii Shiishaak'i gimbbetteedda Yihudaa katamatuwaa omoodiide, Yerusaalame
katamaa yeedda.
5 Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Shamaa'e Robi'aamakkonne
Shiishaak'appe bak'atiide, Yerusaalamen shiik'i utteedda Yihudaa
kaaletsiyaawanttukko yiide, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Hintte taana
aggeeda diraw, taanikka hinttentta Shiishaak'a kushiyan aggaad› yaagee» yaageedda.
6 Israa'eeliyaa kaaletsiyaawantunne Kaatii Robi'aame barentta kawushshiide,
«Med'inaa Goday s'illuwaa» yaageeddino.
7 Unttunttu barentta kawushsheeddawaa Med'inaa Goday be'eedda wode,
Shamaa'iyaa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Unttunttu barentta
kawushsheedda diraw, taani unttuntta wurssa d'ayisikke; taani unttuntta ashshana.
Ta hank'k'uu Shiishaak'a baggana Yerusaalame bolla tigettenna.
8 Gidooppenne, unttunttu taw moodetiyaawaaninne hara biittatuwaa kaatetoo
moodetiyaawaan de'iyaa dummatetsaa erana mala, unttunttu Shiishaak'aw
moodetana» yaageedda.
9 Hewaa diraw, Gibs'e Kaatii Shiishaak'i Yerusaalame katamaa olettiide, Med'inaa
Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa gollen de'iyaa miishshaa ubbaa akkeedda.
K'ay Solomone work'k'aappe oosisseedda gonddalletuwaakka akkiide afeedda.
10 I afeedda work'k'aa gonddalletuwaa diraw, Kaatii Robi'aame nahaasiyaa
birataappe hara gonddalletuwaa oosisseedda; kaatiyaa golliyaa penggiyaa
naagiyaawanttu kaappuwaa kushiyan wotseedda.
11 Kaatii Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaa wode ubbaan, penggiyaa
naagiyaawanttu yiide, he gonddalletuwaa oyk'k'eeddino. Hewaappe simmiide,
unttunttu zaariide, naagiyaawanttu gollen wotsino.
12 Robi'aame barena kawushsheedda diraw, I wuri d'ayennaadan Med'inaa Godaa
hank'k'uu aappe kichcheedda. Ubbaa Yihudaa biittaw muliyaw sa'ay injjeteedda.

Robi'aama Kawutaa Wurssetsa

13 Kaatii Robi'aame barena minisiide, Yerusaalamen kaateteedda. Robi'aame
kaateteedda wode Aa laytsay oytamanne itta; Med'inaa Goday bare suntsaa yaan
wotsanaw Israa'eeliyaa biittaa ubbaappe dooreedda Yerusaalame kataman
tammanne laappun laytsaa kaateteedda. Robi'aama aata Amooniyaa Naa'imo.
14 Robi'aame Med'inaa Godaw wozanaappe goynnanaw koyyibeenna diraw, iitabaa
ootseedda.

12:9 1 Kat. 10:16-17; 2 Kat. 9:15-16

15 Robi'aame koyroppe wurssetsaa gakkanaw haneeddabaynne Aa yeletaa maaray
Timbbitiyaa Odiyaa Shamaa'iyaa Taarikiyaa Mas'aafaaninne Idduu Be'eedda sas'aa
mas'aafan s'aafetti utteedda. Robi'aaminne Iyorbbaami ubbaa wode olettiide
de'eeddino.
16 Robi'aame hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; I Daawita Kataman
moogetteedda. Aa kotaan Aa na'ay Abiiyi kaateteedda.

13

Yihudaa Kaatiyaa Abiiya
(1 Kat. 15:1-8)

1 Kaatii Iyorbbaami kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan Abiiyi Yihudaan
kaateteedda.
2 Abiiyi Yerusaalamen heezzu laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Mikaayo;*
Mikaaya Gib"appe yeedda Uri'eela naatto.
Abiiyinne Iyorbbaami olettiide de'eeddino.
3 Abiiyi dooretteedda 400,000 mino olanchchatuwaa akkiide, olanaw kesseedda;
Iyorbbaamikka dooretteedda 800,000 mino olanchchatuwaa akkiide, Abiiyaana
olettanaw kesseedda.
4 Hewaappe guyyiyaan, Abiiyi Efireema gezziyaan de'iyaa S'amarayma geetettiyaa
deriyaa huup'iyaan ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Hinttenttoo, Iyorbbaamanne
Israa'eeliyaa asatoo, ubbaykka taani giyaawaa sisite!
5 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay Daawitenne Aa zeretsay Israa'eeliyaa bolla
med'inaw kaatetanaadan, Daawitana I laamettenna k'aalaa c'aak'uwaa
c'ak'k'eteeddawaa hinttenttu erikkiteeyye?
6 Shin Daawita na'aa Solomone k'oomay, Nabaas'a na'ay Iyorbbaami denddiide,
bare godaa bolla makkaleedda.
7 Robi'aame yalaganne daaburaanchcha gidiide, unttunttunna ek'ettanaw
danddayenna wode, patseena shufuro asatuu Iyorbbaamekko shiik'iide, Solomone
na'aa Robi'aama bolla minneeddino.
8 «Ha"ikka Med'inaa Goday Daawita zeretsatoo immeedda kawutetsaanna
hinttenttu gaaddatanaw k'oppiita. Hinttenttu hewaa k'oppeeddawe hinttenttu loytsi
c'ora asaa gidiyaa dirassanne hinttenttoo s'oossatuwaa gidana mala, Iyorbbaami
work'k'aappe med'isseedda maratuu hinttenana de'iyaa dirassa.
9 Aaroona zariyaa gidiide, Med'inaa Godaw ootsiyaa k'eesetuwaanne Leewatuwaa
hinttenttu yedersseeddita. Yaatina hara gadiyaa Asay ootsiyaawaadan hinttenttoo
hara k'eesetuwaa suntseeddita. Barena dummayanaw itti korumaa laappun dorssaa
orggetuwaa akkiide yiyaa ooninne wordduwaa s'oossatoo k'eese gidana.
10 «Shin nuuna gidooppe, Med'inaa Goday nu S'oossaa; nuuni Aa aggibeykko.
Aaroona zariyaa gidiide Med'inaa Godaw ootsiyaa k'eesatuu nuw de'iino; k'ay
Leewatuu unttuntta maaddino.
11 Unttunttu ubbaa gallassi wonttanne omarssi Med'inaa Godaw s'uuggiyaa
yarshshuwaa yarshshiinonne sawiyaa is'aanaa c'uwayiino. Med'inaa Godaa sintsan
wotsiyaa ukitsaa geeshsha s'arp'p'eezan wotsiino. Omarssi omarssi poo'issanaadan
work'k'aappe ootseedda s'omppetuwaa wotsiyaa ballan wotsiide giigissiino. Ayaw
gooppe, nuuni S'oossaa nu S'oossaa azazuwaa naageetto; shin hinttenttu Aa
aggeeddita.
12 Be'ite, S'oossay nuunanna de'ee; I nuuna kaaletsiyaawaa. Olaa s'urumbbaa
punniyaa Aa k'eesatuu kka nuunanna de'iino; nuuni hinttenana olaa doommanaw
s'urumbbaakka unttunttu punnana. Israa'eeliyaa asaw, Med'inaa Godaana hinttenttu

* **13:2** ***Mikaayo:*** Mikaayo woy Maa'iko geetettaw. 2 Od. 11:20 s'eella.

aawotuwaa S'oossaanna olettoppite! Ayaw gooppe, hinttenttu Aa s'oonanaw
danddaykkita» yaageedda.
13 I haasayishin, Iyorbbaami bare olanchchatuwaappe itti c'uguwaa hinttuttuppe
guyyenna zuggiide naagana mala yeddeedda. Israa'eeliyaa olanchchatuu Yihudaa
olanchchatuu sintsan de'iyaa wode, zuggiide naagiyaa olanchchatuu hinttuttuppe
guyyenna de'iino.
14 Yihudaa olanchchatuu guyye simmi s'eelliyaa wode, unttuntta olanaw
yeeddawanttu guyyenanne sintsanna de'iyaawaa be'eeddino. Med'inaa Godaw
waasseeddino; k'eesatuu kka s'urumbbaa punneeddino.
15 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa olanchchatuu ola waasuwaa waasseeddino.
Unttunttu ola waasuwaa waasseedda wode, S'oossay Iyorbbaamanne Israa'eeliyaa
asaa ubbaa Abiiya sintsaaninne Yihudaa sintsan s'ooneedda.
16 Israa'eeliyaa olanchchatuu Yihudaa olanchchatuu sintsaappe bak'atina, S'oossay
unttunttu Yihudaa olanchchatuu kushiyan aatsiide immeedda.
17 Abiiyinne Aa olanchchatuu unttuntta suppu ootsiide wursseeddino; yaatina,
ichcheshu s'eetu sha"a dooretteedda Israa'eeliyaa olanchchatuu hayk'k'eeddino.
18 Israa'eeliyaa Asay he wode s'oonetteedda; Yihudaa Asay Med'inaa Godan,
barenttu aawotuwaa S'oossan ammanetteeda diraw, unttuntta s'ooneeddino.
19 Abiiyi Iyorbbaama yederssiide, aappe Beeteele katamaa, Yishaana katamaanne
Efiroona katamaa unttunttu mootsatuwaanna oyk'k'eedda.
20 Abiiyi de'eedda laytsan ubbaan Iyorbbaami simmiide minnibeenna. Med'inaa
Goday Iyorbbaama dechchina hayk'k'eedda.
21 Shin Abiiyi min min beedda. Abiiyi tammanne oyddu mac'c'a asaa akkiide,
laatamanne laa"u attuma naanaanne tammanne usuppun mac'c'a naanaa yeleedda.
22 Abiiyi ootseedda harabay, I haneeddabaynne I geeddawe ubbay Timbbitiyaa
Odiyaa Iddo Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

14

Kaatii Aasay Top'p'iyaa Olanchchatuwaa S'ooneedda

1 Abiiyi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; Daawita Kataman Aa
moogeeddino. Aa kotan Aa na'ay Asay kaateteedda. I kaateteedda wode gadii tammu
laytsaa woppaa demmeedda.
2 Aasi Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan lo"obaanne suurebaa ootseedda.
3 Aasi allaga s'oossatoo yarshshiyaa sa'atuwaanne goynniyaa d'ok'k'a sa'aa
koleedda. Goynnanaw shuchchaappe ootseedda tuussatuwaakka mentsereetseedda;
Asheero geetettiyaa s'oossatti misiletuwaakka k'ans's'ereetsi oleedda.
4 Yihudaa asay Med'inaa Godaa barenttu aawotuwaa S'oossaa koyanaadaaninne
Aa higgiyaanne Aa azazuwaa naaganaadan Asay azazeedda.
5 K'ay goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne is'aanaa c'uwayiyaa sa'aa Yihudaa katamaa
ubbaappe d'aysseedda. Aa kawutetsaa laytsan biittay woppaa demmeedda.
6 Kaatii Asay Yihudaan de'iyaa katamatoo geessotuwaa med'd'eedda. Med'inaa
Goday Aa shemppisseedda diraw, biittaykka shemppeedda; he laytsatuwaan aanana
ooninne olettibeenna.
7 Asay Yihudaa asaa hawaadan yaageedda; «Ane nuuni ha katamatuwaa
kees's'oytte; unttunttu yuushshuwaan miis'atuwaa med'd'oytte. Unttunttu bolla
adussa gimbbetuwaa, penggetuwaanne penggetuwaa gorddiyaa shikaalatuwaa
kesseetto. Nuuni Med'inaa Godaa nu S'oossaa koyowaa diraw, biittay ha"ikka nuussa.
Nuuni Aa koyeeddo; I nuw ubbaa baggana woppaa immeedda» yaageedda. Hewaa
diraw, unttunttu katamatuwaa kees's'iide poleeddino.

8 Asaw wogga gonddalletuwaanne tooratuwaa oyk'k'iyaa 300,000 olanchchatuu
Yihudaa zariyaappe de'iino; k'ay k'eeri gonddalletuwaa oyk'k'iyaawanttunne
wonddaafiyaan dukkiyaawanttu laa"u s'eetanne hosppun tammu sha"a
olanchchatuu Biiniyaama zariyaappe de'iino. Hawanttu ubbaykka mino asatuwaa.
9 Zeraaha geetettiyaa itti Top'p'iyaa Asay itti miiloone olanchchatuwaanne heezzu
s'eetu paraa gaaretuwaa akkiide, Yihudaa olanaw yiide, Mareesha gakkeedda.
10 Asikka aanana olettanaw kesseedda; kesiide bare olanchchatuwaa Mareesha
matan de'iyaa S'afaata Wombban salppisseedda.
11 Hewaappe guyyiyaan, Aasi Med'inaa Godaa bare S'oossaa woossiide, «Abeet
Med'inaa Godaw, wolk'k'ay baynna olanchchatuu wolk'k'aama olanchchatuwaa
s'oonanaadan maaddiyaawe neeppe attina, haray baawa! Abeet Med'inaa Godaw, nu
S'oossaw, nuuni neenan ammanettiide, ha c'ora olanchchatuwaanna ne suntsan
olettanaw yeedda diraw, neeni nuuna maadda. Abeet Med'inaa Godaw, neeni nu
S'oossaa; neena Asay s'oonenna» yaageedda.
12 Hewaa diraw, Med'inaa Goday Asa sintsaaninne Yihudaa olanchchatuu sintsan
Top'p'iyaa olanchchatuwaa shoc'eedda; Top'p'iyaa olanchchatuu bak'atteedino.
13 Asinne aanana de'iyaa Asay unttuntta Garaara gakkanaw yedersseeddino.
Top'p'iyaa olanchchatuwaappe daruu hayk'k'eedda diraw, unttunttu simmiide
minnanawunne olettanaw danddayibeykkino. Hewaadan haniide, Top'p'iyaa
olanchchatuu Med'inaa Godaaninne Aa olanchchatuwaan s'oonetteeddino. Kaatiyaa
Asaa olanchchatuukka darobaa omoodeeddino.
14 Hewaa heeraan de'iyaa Asay Med'inaa Goday ootseeddawaa yaatiide, daro
dagammeedda. Asaa olanchchatuukka Garaara yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaa
ubbaa bonk'k'iide d'aysseeddino.
15 K'ay mehiyaa heemmiyaawanttu mootsatuwaa olettiide, daro dorssaa,
deeshshaanne gaaluwaa di'iide, Yerusaalame simmeeddino.

15

Kaatii Aasay Yihudaan De'iyaa Eek'aa Misiletuwaa D'aysseedda

1 Odeedda na'aa Azaariyaasa bolla S'oossaa Ayyaanay wod'd'eedda;
2 Asaana gaketanaw biide, hawaadan yaageedda; «Asaa, neeni, Yihudaa asaynne
Biiniyaama Asay ubbay sisite! Hinttenttu Med'inaa Godaana ittippe de'iyaa wode
ubbaan ikka hinttenana de'ee. Hinttenttu Aa koyooppe, I hinttenttoo beettana; shin
hinttenttu Aa aggooppe, ikka hinttentta aggana.
3 Israa'eeliyaa Asay tumu S'oossay, tamaarissiyaa k'eesiinne higgii baynnan daro
wodiyaa de'eedda.
4 Shin barentta metuu gakkeedda wode, unttunttu Med'inaa Godaakko,
Israa'eeliyaa S'oossaakko simmiide, Aa koyeeddino; I unttunttoo beetteedda.
5 He wodiyaan kare kesiyaawoonne soo geliyaawoo sarotetsay baawa; ayaw
gooppe, gadiyaa ubbaa bollan de'iyaa Asay daro shabbarettee.
6 S'oossay unttuntta dumma dumma metuwaan yeggeedda diraw, derii deriyaa,
katamaykka katamaa un"etsee.
7 Shin hinttenttu minnite; laafoppite! Ayaw gooppe, hinttenttu ootseedda oosoo
gatii de'ee» yaageedda.
8 Odeedda na'ay timbbitiyaa odiyaa Azaariyaasi odeedda k'aalaa siseedda wode,
Asay minneedda. Asay Yihudaanne Biiniyaama biittatuwaa ubbaappenne Efireema
gezziyaan I omoodiide oyk'k'eedda katamatuwaappe sheneyiyaa eek'aa misiletuwaa
d'aysseedda. Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa sintsan
de'iyaa Med'inaa Godaw yarshshiyaa saakka ooratseedda.

9 Med'inaa Goday Aa S'oossay aanana de'iyaawaa be'eedda diraw, daro Asay
Israa'eeliyaappe aakko yeedda; Yihudaa asaanne Biiniyaama asaa ubbaa,
unttunttunna de'iyaa Efireema zeretsaa, Minaase zaratuwaanne Simoona zeretsaa
Asay shiishsheedda.
10 Asay kaateteedda tammanne ichcheshantso laytsan, heezzentso aginaan he Asay
Yerusaalamen shiik'eedda.
11 He gallassi omooddi aheedawaappe laappun s'eetu korumatuwaanne laappun
sha"a dorssatuwaa Med'inaa Godaw yarshsheeddino.
12 Med'inaa Godaa barenttu aawotuwaa S'oossaa barenttu kumentsaa
wozanaaninne barenttu kumentsaa shemppuwaan koyanaw k'aalaa geleeddino.
13 «Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa koyenna asay, guutsa gidina wolk'k'aama
gidina, attuma gidina mac'c'a gidina, hayk'k'o» giide c'aak'k'eteeddino.
14 Hewaa bollankka malakkataanne s'urumbbaa punniidde, barenttu k'aalaa
d'ok'k'u ootsiide, Med'inaa Godaw c'aak'k'eeddino.
15 Yihudaa Asay ubbay barenttu kumentsaa wozanaan ha c'aak'uwaa c'aak'k'eedda
diraw, nashetteeddino. Ayaw gooppe, S'oossaa unttunttu laamotiide koyina, I
unttunttoo beetteedda. Med'inaa Goday unttunttoo ubbaa baggaanakka woppaa
immeedda.
16 Kaatii Asay bare aawuwaa daaya Maa'ika Asheero giyaa s'oossatiw sheneyiyaa
eek'aa misiliyaa med'd'eedda diraw, Kaatiyaa Aatto Aa geetettiyaa bonchchuwaappe
izo diggeedda. Asay he eek'aa misiliyaa k'ans's'ereetsi suuppayiide, K'ediroona
Zanggaaraan s'uuggeedda.
17 Goynniyaa d'ok'k'a sa'aa Asay Israa'eeliyaa gadiyaappe d'ayssennan
aggooppenne, I bare de'eedda laytsaa ubbaan Med'inaa Godaw wozanaappe
ammanettiyaa asaa gidiide de'eedda.
18 Inne Aa aawuu S'oossaw dummayi wotseedda biraanne work'k'aa hara
miishshatuwaa ahiide, S'oossaa Geeshsha Golliyaa giddon wotseedda.
19 Asay kaateteedda hattamanne ichcheshantso laytsay gakkanaw olay baawa.

16

Yihudaynne Israa'eelii Oletteeddino
(1 Kat. 15:16-22)

1 Asay kaateteedda hattamanne usuppuntsa laytsan Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi
Yihudaa bolla woraajjeedda; Yihudaa Kaatiyaa Asaakko ooninne gelennaadaaninne
kessennaadan te'anaw Raama katamaa yuushshuwaa minisiide gimbbeedda.
2-3 Hewaa gaasuwaan Kaatii Aasi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne bare
kaatiyaa golliyaa miishshaa minjjiyaa sa'aappe work'k'aanne biraa akkeedda.
Akkiide Damask'k'o kataman de'iyaa Sooriyaa Kaatiyaa Benihadaadaw hawaadan
yaagiide yeddeedda; «Kase ta aabbunnanne ne aabbunna c'aak'k'eteeddawaadan,
ane taanannanne neenanna c'aak'k'etoytte. Be'a, taani new biraanne work'k'aa
yeddaad. Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi bare olanchchatuwaa ta gadiyaappe kessana
mala, neeni kase aanana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa kola» yaageedda.
4 Benihadaadi Kaatii Asay geeddawaa mayyiide, bare ola gadaawotuwaa
Israa'eeliyaa katamatuwaa olanaw yeddeedda. Unttunttu Ayino, Daananne
Aabeeli-Beetimaa'ika geetettiyaa katamatuwaanne Nifttaaleema gadiyaan de'iyaa
shaluwaa minjjiyaa katamatuwaa ubbaa s'ooneeddino.
5 Baa'ishi hewaa sisiide, Raama katamaa gimbbiyaawaa aggi basheedda.
6 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Asay Yihudaa asaa ubbaa shiishsheedda; Asay
Baa'ishi kase yaan go'ettiyaa shuchchaanne mitsaa Raamappe keezeeddino. I
Gebaa'anne Mis'ip'p'a geetettiyaa katamatuwaa an minisiide gimbbeedda.

Kaatii Aasay Timbbitiyaa Odiyaa Hanaana K'asho Gollen Yegeedda

7 He wode timbbitiyaa odiyaa Hanaani Yihudaa Kaatiyaa Asaakko yiide, «Neeni
Sooriyaa kaatiyaan ammanettaade, Med'inaa Godan, ne S'oossan, ammanettabeenna
diraw, Sooriyaa kaatiyaa olanchchatuu ne kushiyaappe kessi akkeeddino.
8 Top'p'iyaa asatuunne Liibiyaa asatuu, c'ora paraa gaaretuunne paratuu de'iyaa
daro olanchchatuwaa gidikkinooyye? Shin neeni Med'inaa Godaan ammanetteeda
diraw, S'oossay unttuntta ne kushiyan aatsi immeedda.
9 Ayaw gooppe, bare kumentsaa wozanaappe S'oossan ammanettiyaa asaa
mintsetsanaw Med'inaa Godaa ayfii sa'aa bollan ubbasaa s'eellee. Neeni ha
yewuwaan eeyyaadda; hewaa diraw, hachcheppe doommina, neeppe olay
shaakettenna» yaageedda.
10 Asay timbbitiyaa odiyaawaa bolla daro hank'k'etteedda; k'asho gollen yegeedda.
K'ay Asay he wode asaappe amareedawaa metootseedda.

Kaatiyaa Asa Hayk'uwaa
(1 Kat. 15:23-24)

11 Asay ootseeddabay koyroppe wurssetsaa gakkanaw Yihudaa Kaatetuunne
Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
12 Asay kaateteedda hattamanne udduppuntsa laytsan gediyaa saketteedda; aw
sakku loytsi darooppekka, I aakimatuwaa koyeeddappe attina, Med'inaa Godaa
koyyibeenna.
13 Asay bare kaateteedda oytamanne ittentsiyaa laytsan hayk'k'iidde, bare
mayzzan gaketeedda.
14 Unttunttu Aa ahaa duufuwaan dumma dumma shittuunne sawuu de'iyaa
gisuwaa bolla wotseeddino. Unttunttu Aa bonchchoo daro mitsaa dooriide, tamaa
eetsiide, daroppe yeekkeeddino. Asay barew Daawita Kataman shuchchaa wooc'iide
giigisseedda duufuwaan Aa moogeeddino.

17

Yoosaafees'e Yihudaan Kaateteedda

1 Asaa na'ay Yoosaafees'e Aa kotaan kaateteedda; Yoosaafees'e Israa'eeliyaa olanaw
barena miniseedda.
2 Gimbbetti utteedda Yihudaa katamatuwaa ubbaan olanchchatuwaa wotseedda;
k'ay Yihudaa biittaaninne Aa aawuu Asay omoodeedda Efireema gadiyaa
katamatuwaan olanchchatuu geesuwaa med'd'eedda.
3-4 Med'inaa Goday Yoosaafees'a anjjeedda; ayaw gooppe, Aa aawuu koyro kaatiyaa
gideedda wode, S'oossaw ammanetteedawaadan, ikka ammanetteeda. Ba'aala eek'aa
misiliyaw goynnennan is's'eedda. Yoosaafees'e bare aawuwaa Daawita ogiyaan
hametiidde, S'oossaa azazuwaa poleedda. I Israa'eeliyaa kaatetuu ootseedda iita
kiitaa ootsibeenna.
5 Hewaa diraw, Med'inaa Goday Aa Yihudaa kawutetsan loytsi esseedda. Yihudaa
Asay ubbay Yoosaafees'aw imuwaa aheeddino; yaatina, I loytsi duretteeddanne
bonchchetteedda.
6 Yoosaafees'e Med'inaa Godaw wozanaappe ootsiyaa asaa gideedda. Hewaa
bollankka goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne Asheero giyaa s'oossatti eek'aa
misiletuwaa Yihudaa gadiyaappe d'aysseedda.
7 Yoosaafees'e bare kaateteedda heezzentso laytsi Yihudaa katamatuwaan
tamaarissanaadan bare oosanchchatuwaa Benihayla, Obaadiyaa, Zakkaraasa
Nataani'eelanne Mikaaya kiitteedda.
8 K'ay unttunttunna ittippe Leewatuwaa Shamaa'iyaa, Nataaniyaa, Zabaadiyaa,
Asaaheela, Shamiraamoota, Yoonataana, Adooniyaa, S'oobbiyaanne S'obaadooniyaa

yeddeedda; k'aykka k'eesetuwaa Elishamaa'anne Yoraama unttunttunna ittippe kiitteedda.
9 Unttunttu ubbay Med'inaa Godaa Higgiyaa Mas'aafaa barenana akkiide, Yihudaa biittan de'iyaa katamatuwaa ubbaa biide, yaan asaa tamaarisseeddino.

Yoosaafees'a Gitatetsaa

10 Yihudaa biittaa yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa Med'inaa Goday yashissina, unttunttu Yoosaafees'ana olettibeykkino.
11 Piliss's'eema asatuwaappe amareedawanttu imuwaanne biraa giiraa Yoosaafees'aw aheeddino; k'ay Arabatuukka aw laappun sha"anne laappun s'eetu dorssaa orggetuwaanne laappun sha"anne laappun s'eetu deeshsha orggetuwaa aheeddino.
12 Hewaa diraw, Yoosaafees'e loytsi min min beedda. I Yihudaan geessotuwaanne minjjiyaawaa wotsiyaa katamatuwaa kees's'eedda.
13 I he katamatuwaan darobaa minjjeedda.
Yerusaalamen aw mino olanchchatuu de'iino.
14 Unttunttu barenttu aawotuwaa gollen gollen hawaappe kaalliide s'aafetteeddino. Yihudaa zariyaappe shaalak'ay Adinaaha; aanana 300,000 mino olanchchatuu de'iino.
15 Adinaaha kaalliide de'iyaa kaappuu Yohanaana; aanana 280,000 mino olanchchatuu de'iino.
16 Med'inaa Godaw bare sheniyaan keseedda Amaasaayi Aa kaalliide de'iyaa heezzentso kaappuwaa; I Ziikira na'aa. Amaasaayaana 200,000 mino olanchchatuu de'iino.
17 Biiniyaama zariyaappe kaappuu mino olanchchaa Eliyadaa'a; aanana wonddaafiyaanne gonddalliyaa oyk'k'iyaa 200,000 olanchchatuu de'iino.
18 Eliyadaa'a kaalliide de'iyaa kaappuu Yihozabaada; aanana olaa baanaw danc'c'eedda 180,000 olanchchatuu de'iino.
19 Ha ubbaa olanchchatuu kaatiyaw Yerusaalamen ootseeddawantta; hawanttu paydu Yihudaan de'iyaa gimbbetteedda katamatuwaan ubbaan kaatii wotseedda olanchchatuwaa gujjenna.

18

Timbbitiyaa Odiyaa Mikaayi Akaabaw S'oonettiyaawaa Odeedda
(1 Kat. 22:1-28)

1 Yoosaafees'e loytsi duretteeddanne bonchchetteedda; k'ay Akaabanakka bolloteedda.
2 Amareeda laytsaappe guyyiyaan, Yoosaafees'e Akaaba be'anaw Samaariyaa beedda. Akaabi aawunne aanana ittippe de'iyaa asaw daro dorssatuwaanne booratuwaa shukkeedda. Yaatiide Yoosaafees'e Gala'aaden de'iyaa Raamoota geetettiyaa katamaa olanaw barenana baanaadan mayzeedda.
3 Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'a, «Gala'aaden de'iyaa Raamoota olanaw taananna baanii?» yaagiide oochcheedda.
Yoosaafees'e, «Ee, neeni olaa baanaw giigiyaa wode awudenne taani giigana. Ta olanchchatuu ne olanchchatuu mala; nuuni neenana olanaw baana» yaageedda.
4 K'aykka Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Gidooppenne, neeni kasetaade Med'inaa Godaa oochcha» yaageedda.
5 Israa'eeliyaa kaatii timbbitiyaa odiyaa oyddu s'eetu asatuwaa shiishshiide, «Taani Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa olanaw boo booppoo?» yaagiide unttuntta oochcheedda.
Unttunttu, «Ba; ayaw gooppe, S'oossay he katamaa kaatiyaa kushiyan aatsiide immana» yaageeddino.

6 Shin Yoosaafees'e, «Nuuni Med'inaa Godaa oochchanaw danddayiyaa timbbitiyaa
odiyaa hara Asay hawaan baawee?» yaageedda.
7 Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'aw zaariide, «Nuuni Aa baggana Med'inaa Godaa
oochchanaw danddayiyaa itti hara bitanii de'ee; I Yimila na'aa Mikaaya. Shin taani
Aa is's'ay; ayaw gooppe, I ubbaa wodekka tawaa iitabaa odeeppe attina, lo"obaa odi
erenna» yaageedda.
Yoosaafees'e, «Kaatii hewaadan gooppo!» yaageedda.
8 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa kaatii bare oosanchchatuwaappe ittuwaa
s'eesiide, «Yimila na'aa Mikaaya ellekka akkaade ya» yaageedda.
9 Israa'eeliyaa kaatiinne Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e, barenttu kawutetsaa
mayuwaa mayyiide, Samaariyaa katamaa geliyaa penggiyaan barenttu kawutetsaa
araatan utteeddino; timbbitiyaa odiyaa ubbatuu unttunttu sintsan timbbitiyaa
odiino.
10 Unttunttuppe ittuu, Kanaa'ina na'ay S'idik'ii birataappe kac'etuwaa giigissiide,
Akaaba, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Sooretuu d'ayana gakkanaw, neeni
unttuntta ha kac'etuwaan k'ayc'c'ana› yaagee» yaageedda.
11 Timbbitiyaa odiyaa hara ubbatuukka, «Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa
baade ola; s'oona. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday he katamaa kaatiyaa kushiyan
aatsiide immana» yaagiide odeeddino.
12 Hewaappe guyyiyaan, Mikaaya s'eesanaw kiitetti beedda bitanii Aa, «Be'a,
timbbitiyaa odiyaa ubbatuu itti k'aalaa gidiide, Kaatii ha olaa s'oonana yaagiide
odeeddino. Hewaa diraw, hayyanaa ne oduukka unttuttuppe ittuwaa mala gido;
neenikka lo"obaa oda» yaageedda.
13 Shin Mikaayi he bitaniyaa, «Med'inaa Goday ero! Ta S'oossay odiyaabaa taani
odana» yaageedda.
14 Mikaayi kaatiyaakko yeedda wode, kaatii Aa, «Mikaaya, nuuni Gala'aaden de'iyaa
Raamoota olanaw baaneeyye booppane?» yaagiide oochcheedda.
Mikaayi kaatiyaa, «Ba; baade ola; olaadekka s'oona. Ayaw gooppe, unttunttu ne
kushiyan aad'd'i imettana» yaageedda.
15 Kaatii Aa, «Neeni Med'inaa Godaa suntsan tumuwaappe attina, harabaa taw
odennaadan taani neena aappun gede c'aak'k'etanaw koshshii?» yaageedda.
16 I, «Israa'eeliyaa olanchchatuu ubbay hentsanchchay baynna dorssaadan deriyaan
laaletteeddawantta taani be'aaddi. Med'inaa Goday unttuntta, ‹Hawanttoo goday
baawa. Unttunttu ubbaykka barenttu soo barenttu soo saro biino› yaagee»
yaageedda.
17 Yaatina, Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'a, « ‹I tawaa iitabaa odeeppe attina,
lo"obaa odi erenna› gaade taani new odabeykkitaa?» yaageedda.
18 Mikaayi gujjiidekka hawaadan yaageedda; «Simmi Med'inaa Goday giyaawaa
sisa! Med'inaa Goday bare kawutetsaa araatan uttina, saluwaa olanchchatuu ubbay
Aa ushechchannanne Aa haddirssaana ek'k'eeddawantta taani be'aaddi.
19 Med'inaa Goday, ‹Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi Gala'aaden de'iyaa Raamoota
katamaa biide, yaan hayk'k'anaadan Aa baletsanawe oonee?› yaageedda. Ittuu
hawaadan giyaa wode, haray k'ay hewaadan geedda.
20 Hewaappe guyyiyaan, ayyaanay kesiide Med'inaa Godaa sintsan ek'k'iide, ‹Taani
Aa baletsana› yaageedda.»
Med'inaa Goday, «Waata baletsani?» yaageedda.
21 Ayyaanay, «Taani kesaade baade, aw timbbitiyaa odiyaawanttu ubbatuwaa
doonaan worddotiyaa ayaana gidana» yaageedda.

18:16 Pay. 27:17; Hiz. 34:5; Mat. 9:36; Mar. 6:34

Med'inaa Goday, «Ee, neeni Aa baletsana; new hewe hanana. Ba; baletsa yaageedda» yaageedda.
22 K'aykka I, «Hewaa diraw, Med'inaa Goday new timbbitiyaa odiyaawanttu hawanttu doonaan worddotiyaa ayaanaa wotseedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne bolla bashshaa ahanaw k'achcheeda» yaageedda.
23 Hewaappe guyyiyaan, Kanaa'ina na'ay S'idik'ii shiik'iide, Mikaaya shayiyaa bak'k'iide, «Med'inaa Godaa Ayyaanay ta matappe waaniide new odanaw beedee?» yaageedda.
24 Mikaayi Aa, «Neeni k'osettanaw k'ol"o geliyaa gallassi hewaa demmana» yaageedda.
25 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa kaatii bare olanchchatuwaappe ittuwaa azaziidde, «Mikaaya oyk'k'a; katamaa mooddiyaa Amoonawunne ta na'aa Yo'aashaw afaade imma.
26 Unttuntta, Kaatii hinttentta Ha bitaniyaa k'asho gollen k'achchite. Taani saro simmana gakkanaw, guutsa ukitsaappenne haatsaappe harabaa ayaanne aw immoppite» yaagee yaaga yaageedda.
27 Mikaayi Aa, «Tumu neeni saro simmiyaawaa gidooppe, Med'inaa Goday taanan haasayibeenna» yaageedda. K'aykka Mikaayi, «Asaw ubbaw, taani odeeddawaa akeekite» yaageedda.

Akaaba Hayk'uwaa
(1 Kat. 2:29-35)

28 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa kaatiinne Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa beeddino.
29 Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'a, «Taani ta mayuwaa laammaade, hara asaa malataade, olaw gelana; shin neeni ne kaatiyaa mayuwaa mayya» yaageedda. Israa'eeliyaa kaatii bare mayuwaa laammiide, hara asaa malatiide olaw geleedda.
30 Sooriyaa kaatii bare paraa gaaretuwaa azaziyaa asatuwaa, «Gitatina guus's'ina, hara asaa oonanakka olettoppite; Israa'eeliyaa kaatiyaa s'alalana olettite» yaagiide azazeedda.
31 Paraa gaaretuwaa azaziyaawanttu Yoosaafees'a be'eedda wode, «Hawe Israa'eeliyaa kaatiyaa» yaageeddino. Aanana olettanaw simmeeddino. Yoosaafees'e waasseedda; Med'inaa Goday S'oossay Aa maaddiide, unttuntta guyye zaareedda.
32 Paraa gaaretuwaa azaziyaawanttu I Israa'eeliyaa kaatiyaa gidennawaa be'iide, Aa yederssiyaawaa aggi aggeeddino.
33 Itti bitanii c'oo bare wonddaafiyaan olanchchatuu bolla dukkiide, Israa'eeliyaa kaatiyaa olaa mayuu gaketiyaa heeraana c'addeedda. Kaatii bare gaariyaa laaggiyaa bitaniyaa, «Gaariyaa guyye zaaraade, taana olaa giddoppe kessa. Ayaw gooppe, taani iita c'achchaa c'adettakichchaad» yaageedda.
34 He gallassi olay suulliyaa wode, Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi bare paraa gaariyaa giddon zemppiide, omarssi gakkanaw, Sooretuwaa sintsan takkeedda. Away wulliyaa wode, I hayk'k'eedda.

19

Timbbitiyaa Odiyaa Yeehu Yoosaafees'a Seereedda

1 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Yoosaafees'e bare soo Yerusaalame saro simmeedda.
2 Timbbitiyaa odiyaa Hanaana na'ay Yeehu aanana gaketanaw kesiide, Kaatiyaa Yoosaafees'a, «Neeni iitatuwaa maaddanaw woy Med'inaa Godaa is's'iyaawantta siik'anaw bessii? Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu ne bolla yeedda.

3 Gidooppenne, Asheero giyaa eek'atti misiletuwaa gadiyaappe diggeedda
dirawunne S'oossaa koyanaw ne wozanaa giigisseedda diraw, neeni lo"obaa
ootsaadda» yaageedda.

Yoosaafees'e Daannatuwaa Suntseedda

4 Yoosaafees'e Yerusaalamen de'eedda. K'ay Yoosaafees'e Berssaabeheppe
doommiide, Efireema gezziyaa gakkanaw, asaa giddon yuuyyiide, Med'inaa Godaa,
unttunttu aawotuwaa S'oossaakko, unttuntta zaareedda.
5 Yihudaa biittan de'iyaa gimbbetteedda katamatuwaa ubbaan daannatuwaa
suntseedda.
6 I daannatoo, «Hinttenttu ootsiyaaban hinttentta erite. Ayaw gooppe, hinttenttu
asaw pirddikkita; Med'inaa Godaw pirddiita. Hinttenttu pirddiyaa wode, I
hinttenana de'ee.
7 Ha"ikka hinttenttu Med'inaa Godaw yayyite; hinttenttu ootsiyaaban hinttentta
erite. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa nu S'oossaa matan naak'uu, asaa sintsa
s'eelliide maaddiyaawenne magans's'aa miyaawe baawa» yaageedda.
8 Med'inaa Godaa higgiyaa aad'd'iyaawaanne asaa giddon denddiyaa yewuwaa
pirddanaadan Leewatuwaappe, k'eesetuwaappenne Israa'eeliyaa asaa aawotuwaa
golliyaa kaappatuwaappe amareeda asatuwaa Yoosaafees'e Yerusaalamen
suntseedda.
9 Hewaappe guyyiyaan, Yoosaafees'e unttuntta hawaadan yaagiide azazeedda;
«Med'inaa Godaw yayyiide, ammanettiyaawaaninne kumentsaa wozanaan ootsite.
10 Barenttu kataman de'iyaa hinttenttu ishatuu shemppu yewuwaa, woy
higgiyaawaa, woy azazuwaa, woy awaayuwaabaa, woy pirddaabaa hinttenttukko
ahooppe, unttunttu Med'inaa Godaa sintsan bayzanchcha gidennaadaaninne Aa
hank'k'uu hinttenttu bollanne hinttenttu ishatuwaa bolla yeennaadan unttuntta
seerite. Hinttenttu unttuntta seerooppe, hinttenttu hinttenttu huup'iyaw
bayzanchcha gidikkita.
11 Med'inaa Godaa bagga yewuwaa ubbaw aawotiyaawe k'eesatuwaa kaappuwaa
Amaariyaa; k'ay kaatiyaa bagga yewuwaa ubbaw aawotiyaawe Yihudaa zaratuwaa
kaappuwaa Isimaa'eela na'aa Zabaadiyaa. Leewatuu hinttenttu sintsan kaappuwaa
gidanawaa. Hinttenttu minniide ootsite. Suurebaa haniyaawanttuna Med'inaa
Goday ittippe gido» yaageedda.

20

Eedooma Biittay Yihudaa Bolla Woraajjeedda

1 Hewaappe guyyiyaan, Moo'aabatuunne Amoonatuu k'ay unttunttunna ittippe
Ma'uunatu Yoosaafees'a bolla mayyeeddino.
2 Yaatina, amareeda asatuu yiide Yoosaafees'aw, «Mas'ine Abbaappe hefintsana
de'iyaa Sooriyaappe daro olanchchatuu neena olanaw yeeddino. Be'a, unttunttu
Has'aas'ooni-Taamaaran de'iino» yaagiide odeeddino. (Has'aas'ooni-Taamaari
Enggaadaw hara suntsaa.)
3 Yaatina, Yoosaafees'e yayyiide, Med'inaa Godaa oochchanaw bare k'ofaa
k'achcheeda; Yihudaa gadiyaan ubbaan s'oomaa awaayeedda.
4 Yihudaa Asay ubbay Med'inaa Godaappe maaduwaa koyanaw ittippe shiik'eedda;
unttunttu Med'inaa Godaappe maaduwaa koyanaw Yihudaa katamatuwaa ubbaappe
yeeddino.
5 Yoosaafees'e Yihudaanne Yerusaalame shiik'uwaa giddon, Med'inaa Godaa
Geeshsha Golliyaan de'iyaa Ooratsa Dabaabaa sintsan ek'k'eedda.
6 Hawaadan yaageedda, «Abeet Med'inaa Godaw, nu aawotuwaa S'oossaw,
saluwaan de'iyaa S'oossay neena! Sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa

mooddiyaawe neena! Gitatetsaynne wolk'k'ay ne kushiyan de'iyaa diraw, neenana
ek'ettanaw danddayeeddabay baawa.
7 Abeet nu S'oossaw, kase ha biittan de'iyaawantta ne asaa Israa'eeliyaa sintsaappe
yederssaade, ne siik'uwaa Abrahaama zeretsatoo med'inaw immeeddawe neena!
8 Unttunttu ha gadiyaan de'eeddino; unttunttu hawaan ne suntsaw Geeshsha
Golliyaa kees's'iide,
9 ‹Nu bolla iitabay, woy olay, woy iita harggii, woy koshay yintto, nuuni ne suntsay
de'iyaa ha Geeshsha Golliyaa sintsaaninne ne sintsan ek'k'iide, nu metuwaan neekko
waassana. Neeni nu waasuwaa sisaade, nuuna ashshana› yaageeddino.

10 «Ha"ikka Amoonatuu, Moo'aabatuunne Eedoomatuu nu bolla mayyeeddino. Beni
nu aawotuu Gibs'eppe kesseedda wode, neeni unttunttu he biittatuwaa gelennaadan
diggaadda; hewaa diraw, nu aawotuu he biittatuunne yuuyyiide aad'd'eedinoppe
attina, unttuntta d'ayssibeykkino.
11 Nuuni ootseeddabaw unttunttu nuw zaareeddabaa be'a. Neeni nuw immeedda
laata gadiyaappe unttunttu nuuna yederssanaw yeeddino.
12 Abeet nu S'oossaw, neeni unttunttu bolla pirddikkii? Ayaw gooppe, nuuna
olanaw yeedda ha daro olanchchatuwaanna olettanaw nuw wolk'k'ay baawa. Nuuni
ootsanabaakka erokko; shin nu ayfetuu neena s'eellino» yaageedda.

13 Yihudaa Asay ubbay barenttu k'eeri naanatuwaanna, barenttu mac'c'a
asatuwaananne barenttu naanatuwaanna ittippe gidiide, Med'inaa Godaa sintsan
ek'k'eeddinno.
14 Hewaappe guyyiyaan, Zakkaraasa na'ay Yahaazi'eeli shiik'uwaa giddon
ek'k'ide'ishshin, Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa bolla wod'd'eedda. Zakkaraasi
Banaaya na'aa; Banaayi Yi'i'eela na'aa; Yi'i'eeli Mataaniyaa na'aa; Mataanee Leewiyaa
zarenne Asaafa yara.
15 S'oossaa Ayyaanay Yahaazi'eela bolla wod'd'ina, hawaadan yaageedda; «Kaatiyaw
Yoosaafees'a, Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa asaw, ubbaykka sisite! Med'inaa
Goday hinttentta hawaadan yaagee; ‹Ha daro olanchchatuu gaasuwaan
yayyoppitenne dagammoppite. Ayaw gooppe, olay S'oossawaappe attina,
hinttenttuwaa gidenna.
16 Hinttenttu wontti unttuntta bolla kesite. S'iis'a giyaa pudetsan Yiru'eela mela
biittaan de'iyaa zanggaaraa wurssetsan hinttenttu unttuntta demmana.
17 Ha olaa olettiyaawanttu hinttentta gidikkita. Hinttenttu sa'aa sa'aa oyk'k'i
ek'k'iide, Med'inaa Goday hinttentta ashiyaawaa be'iita› yaagee. Yihudaa asaw,
Yerusaalame asaw, yayyoppitenne dagammoppite! Unttunttunna olettanaw wontti
kesite. Med'inaa Goday hinttenana gidanawaa» yaageedda.

18 Yoosaafees'e deemuwaa sa'aa gatsiide goynneedda; hewaaddankka, Yihudaa
Asay ubbaynne Yerusaalamen de'iyaa Asay ubbay Med'inaa Godaa sintsan
kunddiide, Israa'eeliyaa S'oossaw goynneeddino.
19 K'ahaata yaraappenne K'oraaha yaraappe amareeda Leewatuu ek'k'iide,
barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa
galateeddino.

20 Unttunttu guura guuran denddiide, Tak'o"a Mela biittaa baanaw keseeddino;
unttunttu kesseedda wode Yoosaafees'e denddi ek'k'iide, «Yihudaaninne
Yerusaalamen de'iyaa asaw, taani giyaawaa sisite. Med'inaa Godaan, hinttenttu
S'oossan, ammanettite; hinttenttu minnana. K'ay timbbitiyaa odiyaawanttunkka
ammanettite; yewuwaa ubbay hinttenttoo injjetanawaa» yaageedda.

20:7 Isa. 41:8; Yak'. 2:23 **20:10** Zar. 2:4-19 **20:15** Zar. 20:1-4 **20:17** Kes. 14:13-14

21 Yoosaafees'e asaana zoretteeddawaappe guyyiyaan, mazimuriyaa
yes's'iyaawanttanne Med'inaa Godaa galatiyaawantta suntseedda. Unttunttu ba'aala
gallassaa mayuwaa mayyiide, olanchchatuu sintsanna aad'd'iide,
«Med'inaa Godaa galatite!
Aggena Aa siik'uu med'inaawaa»
yaagi yaagiide yes's'anaadan azazeedda.
22 Unttunttu mazimuriyaa yes's'iyaawaanne galatiyaawaa doommeedda wode,
Yihudaa olanaw yeedda Amoonatuwaa bolla, Moo'aabatuwaa bollanne
Eedoomatuwaa bolla Med'inaa Goday shabbirssaa yeddeedda.
23 Amoonatuunne Moo'aabatuu Eedoomatuwaa bolla denddiide, unttuntta
ubbaanna d'aysseeddino. Unttunttu Eedoomatuwaa d'aysseeddawaappe guyyiyaan,
barenttu giddon ittuu ittuwaa d'aysseeddino.
24 Yihudaa Asay mela biittaan de'iyaa wochchiyaa sa'aa yeedda wode, barenttu
morkketuu de'iyaa sa'aa s'eelleeddino; unttunttu anhay biittan giseeddawaa
be'eeddino. Unttunttuppe itti asaynne kessi akkiide bibeena.
25 Hewaappe guyyiyaan, Yoosaafees'inne Aa Asay omooduwaa akkanaw biide,
daro mehetuwaa, shink'k'atuwaa, ola miishshatuwaa, mayotuwaanne hara al"o
miishshatuwaa demmeeddino. Shin omooduwaa ubbabaa tookki afanaw
danddayibeykkino. Omoodeddabay loytsi daro gideedda diraw, hewaa shiishshanaw
heezzu gallassaa akkeedda.
26 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu oyddentso gallassi Beraaka Wombbaa giyaa
saan shiik'eeddino; he sa'aan Med'inaa Godaa galateeddino. Hewaa diraw, unttunttu
he sa'aa Galataa Wombbaa yaagiide suntseeddino.
27 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Asay ubbaynne Yerusaalame Asay ubbay,
Yoosaafees'e kaaletsina, Med'inaa Goday Morkketuwaa Bolla s'oonuwaa immi
nashechina Yerusaalame simmeedda.
28 Unttunttu Yerusaalame gakkiide, diitsaana, maasink'k'uwaananne
s'urumbbaanna Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geleeddino.
29 Israa'eeliyaa morkkatuwaa Med'inaa Goday allaga biittan de'iyaa kawutetsatuu
ubbay siseedda wode, unttunttu S'oossaw yayyeeddino.
30 Yaatiide S'oossay Yoosaafees'aw ubbaa baggana shemppuwaa immeedda diraw,
Aa kawutetsay sarotetsaa demmeedda.

Yoosaafees'a Kawutaa Wurssetsaa
(1 Kat. 22:41-50)

31 Yoosaafees'e Yihudaan kaatetiyaa wode, Aa laytsay hattamanne ichchesha; I
Yerusaalamen laatamanne ichcheshu laytsaa kaateteedda. Aa aata Shiiliha naatto
Azuubo geetettaw.
32 Yoosaafees'e bare aawuwaa Asaa ogiyaan hametteedda; I he ogiyaappe sher"i
gibeenna; Med'inaa Godaa sintsan I suurebaa ootseedda.
33 Gidooppenne, goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisibeenna; Asay biro bare kumentsaa
wozanaappe bare mayza aawotuwaa S'oossaakko simmibeenna.
34 Yoosaafees'e haneedda harabay, koyroppe wurssetsaa gakkanaw Israa'eeliyaa
Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan, Hanaana Na'aa Yeehu Taarikiyaa giddon s'aafetti
utteedda.
35 Itti wode, Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e iitabaa ootseedda Israa'eeliyaa Kaatiyaa
Akaaziyaasana ittippetetsaa ootseedda.
36 Yaatiide Yoosaafees'e aanana zal"iyaa wolk'k'aama markkabatuwaa med'd'anaw
mayyetteedda. He markkabatuwaa Ees'iyooni-Gaabira kataman med'isseeddino.
37 Hewaappe guyyiyaan, Mareeshappe yeedda Dodaawa na'ay El"eezeri, «Neeni
Akaaziyaasana ittippetetsaa ootseedda diraw, neeni ootseedda kiitaa Med'inaa Goday

d'ayssana» yaagiide, Yoosaafees'a bolla timbbitiyaa odeedda. Hewaa diraw, markkabatuu me"eeddino; unttunttu hak'anne baanaw danddayibeykkino.

21

1 Hewaappe guyyiyaan, Yoosaafees'e hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda. Daawita Kataman bare mayza aawotuwaana moogetteedda. Aa kotaan Aa na'ay Yoraame kaateteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Yoraama
(2 Kat. 8:17-24)

2 Yoraama ishatuu Azaariyyaasa, Yihi'eela, Zakkaraasa, Azaariyyaasa, Mikaa'eelanne Shafaas'iyaa; hawanttu ubbay Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'a naanaa.
3 Unttunttu aawuu Yoosaafees'e unttunttoo daro biraa, work'k'aanne al"o shaluwaa immeedda; k'ay gimbbetteedda Yihudaa katamatuwaakka immeedda. Shin Yoraame bare aawoo bayira na'aa gidiyaa diraw, kawutetsaa aw immeedda.
4 Yoraame bare aawuwaa kawutetsaa akkiide minneedda wode, bare ishatuwaa ubbatuwaanne itti itti Israa'eeliyaa kaappatuwaa mashshaan wod'eedda.
5 Yoraame kaatetiyaa wode, laytsay aw hattamanne laa"uwaa; I Yerusaalamen hosppun laytsaa kaateteedda.
6 Yoraame Akaaba naatto akkeedda diraw, Akaaba soy Asay hametteeddawaadankka kase Israa'eeliyaa kaatetuwaa ogiyaan hametteedda; Med'inaa Godaa sintsankka iitabaa ootseedda.
7 Gidooppenne, Med'inaa Goday kase Daawitana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa diraw, Daawita zeretsaa d'ayssanaw koyyibeenna. Daawita zeretsay med'inaw kaatetanaw Med'inaa Goday hidootaa immi wotseedda.
8 Yoraame kaateteedda wode, Eedooma Asay Yihudaa kaatiyaa bolla makkaliide, barenttoo kaatiyaa kaateyeeddino.
9 Hewaa diraw, Yoraame bare ola gadaawatuwaananne bare paraa gaaretuwaa ubbaanna ittippe Eedooma gadiyaa olanaw beedda; Eedooma Asay aane Aa paraa gaaretuwaa kaappatuwaa dooddeeddino. Shin Yoraaminne Aa Asay k'amma denddiide, dooddaa aad'd'iidde bak'atteedino.
10 He wodiyaappe doommiide, hachche gakkanaw, Eedooma Asay Yihudaa asaw moodettibeenna. Yoraame Med'inaa Godaa bare aawotuwaa S'oossaa aggeeda diraw, Liibina Asay k'ay he wode Yihudaa kaatiyaa bolla makkaleedda.
11 Yoraame k'ay Yihudaa gezziyaan goynniyaa d'ok'k'a sa'aa giigisseedda; Yerusaalamen de'iyaa Asay sharmus'anaadan ootseedda; Yihudaa asaakka baletseedda.
12 Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Eelaasi Yoraamaw dabddaabbiyaa hawaadan yaagiide kiitteedda; «Med'inaa Goday, ne mayza aawuwaa Daawita S'oossay, ‹Neeni ne aawuwaa Yoosaafees'a ogiyaan woy Yihudaa Kaatiyaa Asaa ogiyaan hamettiyaawaa aggade,
13 Israa'eeliyaa kaatetuwaa ogiyaan hamettaadda. Akaaba soy Asay ootseeddawaadan, Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaawanttu sharmus'anaadan ootsaadda. K'aykka neeppe keekkiyaa, ne aawuwaa gollen de'iyaa ne ishatuwaa wod'aadda.
14 Hewaa diraw, Med'inaa Goday ne asaa, ne naanaa, ne machatuwaanne new de'iyaa ubbabaa wolk'k'aama boshaan shoc'ana.
15 Neena marac'c'iyaa harggii oyk'k'ina, new saku yaa goobi goobiide baana› yaagee» yaageedda.
16 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Piliss's'eematuwaanne Top'p'iyaa matan de'iyaa Arabatuwaa Yoraama olanaadan dentsetseedda.

21:7 1 Kat. 11:36 **21:8** Dom. 27:40

17 Yaatina, unttunttu Yihudaa bolla mayyeeddino; kaatiyaa gollen de'iyaa
miishshaa ubbaa, kaatiyaa attuma naanaanne Aa mac'c'awantta omoodeeddino. Aa
naanaa ubbaappe teefa Akaaziyaasappe attina, hara itti na'aynne aw attibeena.
18 He ubbaappe guyyiyaan, pas'anaw danddayenna marac'c'iyaa harggiyaan
Yoraama Med'inaa Goday shoc'eedda.
19 Laa"u laytsaa giddon harggii Aa bolla goobeedda; Aa marac'c'ii kare kesseedda;
yaatina, loytsi sakettiide hayk'k'eedda. Aa moogiyaa wode Asay kase Aa mayza
aawaatoo ootseeddawaadan, Aa bonchchoo mitsaa dooriide, tamaa eetsibeenna.
20 Yoraame kaatetiyaa wode, laytsay aw hattamanne laa"a; I Yerusaalamen
hosppun laytsaa kaateteedda. I hayk'k'iyaa wode ooninne kayyottibeenna. Yoraame
Daawita Kataman moogetteeddappe attina, kaatetuwaa makkaanan moogettibeenna.

22

Yihudaa Kaatiyaa Akaaziyaasa
(2 Kat. 8:25-29; 9:21-28)

1 Arabatu yiide Yoraamaw bayira naanaa ubbatuwaa wod'eedda diraw,
Yerusaalame Asay Yoraama na'aa ubbaappe teefa Akaaziyaasa Aa kotan
kaateyeeddino. Hewaa diraw, Yoraama na'ay Akaaziyaasi kawutetsaa doommeedda.
2 Akaaziyaasi kaatetiyaa wode, laytsay aw oytamanne laa"ua; I Yerusaalamen itti
laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Ataalo; Aa Omiraw na'aa naatto.*
3 Akaaziyaasi iitatetsan baanaadan Aa aata Aa zoreedda diraw, ikka Akaaba soy
asaa ogiyaan hametteedda.
4 Aa aawuu hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Akaaba soy asaykka Aa zoriyaa diraw,
Akaaba soy asaadan ikka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Yaatiide Aa
d'ayoo gaaso gideeddino.
5 Akaaziyaasi Akaaba soy asaa zoriyaa kaalliide, Akaaba na'aa Israa'eeliyaa
Kaatiyaa Yoraamana ittippe, Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eela olanaw Gala'aaden de'iyaa
Raamoota geetettiyaa katamaa beedda. Sooriyaa asatuu Yoraama c'addeeddino.
6 Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelana I olettiyaa wode, Sooriyaa asatuu Aa Raamootan
c'addeedda c'achchaa patsi akkanaw Iziraa'eela katamaa simmeedda. Hewaappe
guyyiyaan, Yoraama na'ay, Yihudaa Kaatii Akaaziyaasi Akaaba na'aa Yoraama
c'adetteeddawaa oochchanaw duge Iziraa'eela katamaa beedda.
7 Akaaziyaasi Yoraamakko beeddawe Akaaziyaasaw hayk'o gidanaadan Med'inaa
Goday ootseedda. Akaaziyaasi Yoraama be'ishin, Akaaba zariyaa d'ayssanaadan
Med'inaa Goday dooreedda Nimisha na'aa Yeeha mokkanaw laa"u ittippe keseeddino.
8 Yeehu Akaaba zariyaa bolla pirddiyaawaa poleedda wode, Yihudaa
kaappatuwaanne Akaaziyaasa maaddiyaa Aa ishatuwaa naanaa demmiide
wod'eedda.
9 K'ay Yeehu Akaaziyaasa koyeedda; Samaariyaan k'osetti utteeddawaa Aa asatuu
demmeeddino; Yeehukko ahiidde wod'iide, «Bare kumentsaa wozanaappe Med'inaa
Godaa koyeedda Yoosaafees'a na'aa» yaagiide moogeeddino.
Hewaa diraw, Akaaziyaasa soo asaappe kawutetsaa oyk'k'anaw danddayiyaawe
ooninne baawa.

Yihudaa Kaatatto Ataalo
(2 Kat. 11:1-3)

10 Akaaziyaasa daaya Ataala bare na'ay hayk'k'eeddawaa be'eedda wode,
denddaade Yihudaa kaatiyaa zariyaa ubbaa d'ayssaaddu.

---

* **22:2** *Oytamanne laa"uwaa:* Aw laytsay laatamanne laa"uwaa woy oytamanne laa"uwaa. 2 Kat. 8:26 s'eella.

11 Shin kaatiyaa naatta Yihoshebaa'a, hayk'k'anaw de'iyaa kaatiyaa naanaa giddoppe Akaaziyaasa na'aa Yo'aasha wuu'aade akkaaddu. Aane Aa d'antsiyaano hiis'a gollen k'osaaddu. Hewaadan ootsaade, Ataala na'aa wod'enaadan, Kaatiyaa Yoraama naatta, Akaaziyaasa michchata, k'eesiyaa Yoodaahe machchata, Yihoshebaa'a Aa k'osaaddu.
12 Ataala biittaa mooddiyaa wode ubbaan, na'ay unttunttu matan S'oossaa Geeshsha Golliyaan usuppun laytsaa k'osettiide utteedda.

23

Ataalii Bolla Makkaliide Denddeeddino
(2 Kat. 11:4-16)

1 Laappuntsa laytsan Yoodaahe minniide, s'eetuwaa kaappatuwaa Yirohaama na'aa Azaariyyaasa, Yahohanaana na'aa Isimaa'eela, Yoobeeda na'aa Azaariyyaasa, Adaaya na'aa Ma'iseeyanne Ziikira na'aa Elishafaas'a shiishshiide, unttunttunna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda.
2 Unttunttu Yihudaa biittaa ubbaa yuuyyiide, Yihudaa katamatuwaan de'iyaa Leewatuwaanne Israa'eeliyaa yaratuu kaappatuwaa ubbaa akkiide, Yerusaalame yeeddino.
3 Hewaappe guyyiyaan, he shiik'eedda Asay ubbay S'oossaa Geeshsha Golliyaan kaatiyaanna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eeddino. Yoodaahe he asaa, «Kaatiyaa na'aa hawaa be'ite! Med'inaa Goday kase Daawita zeretsaabaa haasayeeddawaadan I kaateto.
4 Hinttenttu ootsanaw bessiyaabay hawaa: Sambbata gallassan ha Geeshsha Golliyaa geliyaa k'eesetuwaappenne Leewatuwaappe heezzu kushiyaappe itti kushii penggiyaa naagite;
5 k'ay heezzu kushiyaappe itti kushii kaatiyaa gollen de'ite; heezzu kushiyaappe itti kushii k'ay Baasuwaa Penggiyaan de'ite. Asay ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa dabaabaa shiik'o.
6 K'eesetuwaappenne ootsiyaa Leewatuwaappe attina, ooninne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geloppo. Unttunttu geeshsha gidiyaa diraw, gelino; shin hara Asay ubbay Med'inaa Godaa azazuwaa naagiidde, Geeshsha Golliyaappe karenna de'ino.
7 «Leewatuu ubbay barenttu ola miishshaa barenttu kushiyan kushiyan oyk'k'iide, kaatiyaa giddoyiide, kaatii kesiyaa wodenne geliyaa wode ubbaan aanana ittippe de'ino. Geeshsha Golliyaa geliyaa oonanne wod'ite» yaageedda.
8 Leewatuunne Yihudaa Asay ubbay k'eesii Yoodaahe azazeeddawaa ubbaa ootseeddino. K'eesii Yoodaahe Sambbatan oosuwaappe kesanaw bessiyaa Leewatuwaa kessiide yeddibeenna. Hewaa diraw, naaguwaa kaalay gakkeeddawanttukka naaguwaa kaalan poleeddawanttukka ubbay yaan de'iino. Hewan kaappatoo akkanaw gidiyaa Asay de'ee.
9 Hewaappe guyyiyaan, k'eesii Yoodaahe S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa, beni Kaatiyaa Daawita tooratuwaa, wogga gonddalletuwaanne k'eeri gonddalletuwaa kaappatoo immeedda.
10 Asay ubbay ola miishshaa bare kushiyan bare kushiyan oyk'k'iide, Geeshsha Golliyaw ushechcha baggappe haddirssa bagga gakkanaw, yarshshiyaa sa'aa mataaninne Geeshsha Golliyaa matan kaatiyaa yuushshuwaan ek'k'anaadan k'eesii Yoodaahe ootseedda.
11 Hewaappe guyyiyaan, Yoodaahe kaatiyaa na'aa Yo'aasha kare kessiide, Aa huup'iyaan kallachchaa wotseedda; Kawutaa Higgiyaa Mas'aafaa aw immiide kaateyeedda. Yoodaahenne Aa naanay Yo'aasha okkiide, «Kaatii shemppuwaa gam"o!» yaageeddino.

23:3 2 Sam. 7:12

12 Asay wos's'iiddenne kaatiyaa sabbiidde hombboc'iyaawaa Ataala siseedda wode,
asaakko Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa baaddu.
13 Kaatii penggiyaan bare tuussaa matan ek'k'eeddawaa be'aaddu. Kaappatuunne
s'urumbbaa punniyaawanttu kaatiyaa matan de'iino; Yihudaa Asay ubbay
nashettiidde, s'urumbbaa punniino; mazimuriyaa yes's'iyaawanttukka sintsaw
aad'd'iide, barenttoo de'iyaa yetsaa miishshan galatiino. Ataala bare mayuwaa
peed'aade, «Hawe makkala! Hawe makkala!» yaagaadde waassaaddu.
14 K'eesii Yoodaahe olanchchatuu kaappatuwaa, «Ataalo Med'inaa Godaa Geeshsha
Golliyaan wod'oppite! O yaananne haanna salppiide salppetuwaa gidduwaan
wotsiide, kare kessite; izo ashshanaw kajjeeliyaa Asay de'oppe wod'ite!» yaageedda.
15 Hewaa diraw, unttunttu izo oyk'k'iide, kaatiyaa golliyaa afeedino; Paraa
Penggiyaan izo wod'eeddino.

Yoodaahe K'aalaa C'aak'uwa Ooratseedda
(2 Kat. 11:17-20)

16 Hewaappe guyyiyaan, Yoodaahe I bare huup'iyaw, Asay ubbaynne kaatii
Med'inaa Godaa asaa gidanaadan k'aalaa c'aak'uwaa wotseedda.
17 He wode Asay ubbay Ba'aala Eek'aa Golliyaa biide, he golliyaa kinchcheedda;
yarshshiyaa sa'atuwaanne misiletuwaa kinchchereetseedda. K'ay Mataana giyaa
Ba'aala k'eesiyaa yarshshiyaa sa'atuu sintsan wod'eeddino.
18 Yoodaahe k'eesetuwaanne Leewatuwaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa
oosoo kaappuwaa ootsiide suntseedda. Unttunttu kiitay Muse higgiyan
s'aafetteeddawaadan Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaawaanne
Kaatii Daawite odeeddawaadan mazimuriyaa yes's'iyaawaanne baalaa
bonchchissiyaawaa.
19 Higgiyan s'aafetteeddawaadan tuna Asay ittuunne gelennaadan Yoodaahe
Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa penggiyaan naagiyaawantta wotseedda.
20 Yoodaahe s'eetuwaa kaappatuwaa, wolk'k'aama asatuu, deriyaa
mooddiyaawanttanne he biittaa asaa ubbaa barenana akkiide, kaatiyaa Med'inaa
Godaa Geeshsha Golliyaappe duge wotseedda. K'ommo bagga penggiyaanna
kaatiyaa golliyaa geleeddino; kaatiyaa kawutetsaa araatan utisseeddino.
21 Yaatina Yihudaa Asay ubbay nashetteedda. Ataalla kaatiyaa gollen mashshaan
hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, katamay woppu geedda.

24

Yihudaa Kaatiyaa Yo'aasha
(2 Kat. 12:1-16)

1 Yo'aashi kaatetiyaa wode, laytsay aw laappuna; I Yerusaalamen oytamu laytsaa
kaateteedda. Aa daay suntsay S'iibiya; Aa Berssaabeha katamaappe yeedda asaa.
2 K'eesii Yoodaahe de'eedda laytsaa ubbaan Yo'aashi Med'inaa Godaa sintsan
suurebaa ootseedda.
3 Yoodaahe Yo'aashaw laa"u mac'c'awantta immeedda; unttunttu aw attuma
naanaanne mac'c'a naanaa yeleeddino.
4 Hewaappe guyyiyaan, Yo'aashi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsanaw
k'oppeedda.
5 Yo'aashi k'eesetuwaanne Leewatuwaa shiishshiide, «Yihudaa katamatuwaa biide,
hinttenttu S'oossaa Geeshsha Golliyaa laytsan laytsan ooratsanaw Israa'eeliyaa
ubbaappe shaluwaa shiishshite; ha yewuwaa ellekka ootsite» yaageedda. Shin
Leewatuu ellekka ootsibeykkino.
6 Hewaa diraw, kaatii k'eese ubbatuwaa kaappuwaa Yoodaaha s'eesiide,
«Yerusaalame asaappenne Yihudaa asaappe giiraa shiishshanaw ayaw Leewatuwaa

kiittabeykkii? Med'inaa Godaa ashikkarii Musenne Israa'eeliyaa Asay S'oossaa
Dunkkaaniyaa oosoo giiray shiik'anaadan beni mayyi utteeddino.
7 He iita mishiratto Ataalo kaalliyaa asatuu S'oossaa Geeshsha Golliyaa
bayzzidiggeedino; unttunttu S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa geeshsha shaluwaa
ubbaa akkiide, Ba'aalaw goynnanaw go'etteeddino» yaageedda.
8 Hewaa diraw, kaatii Leewatuwaa azazina, unttunttu saas'iniyaa giigissiide,
Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa penggiyaappe kare baggana wotseeddino.
9 S'oossaa k'oomay Muse mela biittaan de'iidde, Israa'eeliyaa asaappe
shiishshanaadan azazeedda giiraa Med'inaa Godaw ahana mala, Yihudaaninne
Yerusaalamen Leewatuu awaayeeddino.
10 Kaappatuunne Asay ubbay nashettiidde, giiray saas'iniyaa kumana gakkanaw,
an yeggeeddino.
11 Saas'inii Leewatuu baggana kaatiyaa oosanchchatuwaakko gakkina, saas'iniyaa
gidduwaan daro miishshay dagatteeddawaa unttunttu be'eedda wode ubbaan,
kaatiyaa s'aafiinne k'eese ubbatuwaa kaappuu suntseedda bitanii yiino;
saas'iniyaappe miishshaa kesiino; saas'iniyaa sa'aan zaari wotsino. Unttunttu ubbaa
gallassi hewaadan ootsiide, daro shaluwaa dagayeeddino.
12 He miishshaa kaatiinne Yoodaahe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitaa
wochchanaw suntsetteedda asatoo immiino. Unttunttu Med'inaa Godaa Geeshsha
Golliyaa ooratsanaw shuchchaa massiyaawanttanne anaas'etuwaa, k'ay S'oossaa
Geeshsha Golliyaa ooratsanaw birataanne nahaasiyaa oosanchchatuwaa
k'as'areeddino.
13 Oosanchchatuu S'oossaa Geeshsha Gollii bayeeddawaa min ootsiide, barenttu
kushiyan kasewaadan ooras's'iseeddino.
14 Oosanchchatuu Geeshsha Golliyaa ooras's'isuwaa poleedda wode, palaheedda
work'k'aanne biraa kaatiyaakkonne Yoodaahekko aheeddino. Yaatina unttunttu he
work'k'aaninne biran Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa giddo oosoo maaddiyaa
miishshatuwaa, s'uuggiyaa yarshshoo haniyaa saanetuwaanne hara dumma dumma
miishshatuwaa oosisseeddino.
Yoodaahe de'eedda laytsan Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan s'uuggiyaa
yarshshuwaa ubbaa wode unttunttu yarshshiino.
15 Yoodaahe loytsi c'immiidde hayk'k'eedda; I hayk'k'iyaa wode Aa laytsay
s'eetanne hattama.
16 Yoodaahe Israa'eelan S'oossawunne S'oossaa Geeshsha Golliyaw lo"obaa
ootseedda diraw, Daawita Kataman kaatetuwaa makkaanan Aa moogeeddino.

Yo'aashi S'oossaappe Wora Simmeedda

17 Yoodaahe hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Yihudaa kaappatuu yiide,
guufanneeddino. Yaatina, kaatii unttunttu zoriyaa siseedda.
18 Unttunttu Med'inaa Godaa barenttu mayza aawotuwaa S'oossaa Geeshsha
Golliyaa aggiide, Asheeri misiletoonne eek'atoo goynneeddino. Unttunttu ootseedda
balaa diraw, Yihudaa bollanne Yerusaalame bolla S'oossaa hank'k'uu wod'd'eedda.
19 Asay barekko simmanaadan Med'inaa Goday timbbitiyaa odiyaawantta
unttunttukko kiitteedda; timbbitiyaa odiyaawanttu unttunttu bolla markkatteeddino;
shin unttunttu sisennan is's'eeddino.
20 Hewaappe guyyiyaan, k'eesiyaa Yoodaahe na'aa Zakkaraasa bolla S'oossaa
Ayyaanay wod'd'eedda; Zakkaraasi asaa sintsan ek'k'iide, «S'oossay hawaadan
yaagee; ‹Hintte Med'inaa Godaa azazuwaa poliyaawaa ayaw is's'iitee? Hewe
hinttenttoo iita. Hinttenttu Med'inaa Godaa aggeeda diraw, ikka hinttentta aggeedda›
yaagee» yaageedda.

24:6 Kes. 30:11-16 **24:20** Mat. 23:35; Luk'. 11:51

21 Hewaappe guyye Asay Aa bolla mak'etteedda. Kaatii unttunttu azazina,
Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa dabaaban Aa shuchchaan c'addiide wod'eeddino.
22 Kaatii Yo'aashi Zakkaraasa aawuu Yoodaahe barew ootseedda keekatetsaa
hassayennan aggiide, Aa na'aa Zakkaraasa wod'iseedda. Zakkaraasi hayk'k'iidde,
«Med'inaa Goday hawaa be'iide, haluwaa kesso» yaageedda.

Yo'aasha Kawutaa Wurssetsaa

23 He laytsay laamettiyaa wode, Sooriyaa olanchchatuu Yo'aasha olanaw yeeddino.
Yihudaa bollanne Yerusaalame bolla mayyiide, asaa kaappatuwaa ubbaa wod'iide,
unttuttuppe omoodeeddawaa ubbaa Damask'k'on de'iyaa barenttu kaatiyaw
yeddeeddino.
24 Sooriyaa olanchchatuu payduwaan guutsa; shin Yihudaa Aasi Med'inaa Godaa
barenttu aawotuwaa S'oossaa aggeeda diraw, Med'inaa Goday loytsi daro gideedda
unttunttu olanchchatuwaa Sooriyaa olanchchatuu kushiyan aatsiide immeedda.
Unttunttu hawaadan ootsiide, Yo'aasha mureeddino.
25 Sooriyaa olanchchatuu aappe shaakettiyaa wode, Yo'aashi loytsi maduns's'i
utteedda. K'eesiyaa Yoodaahe na'aa suutsaa diraw, Aa oosanchchatuu Aa bolla
mak'ettiide, I bare gisuwaan gisi de'ishshin wod'eeddino. I hayk'k'ina, Daawita
Kataman Aa moogeeddino; shin kaatetuwaa makkaanan Aa moogibeykkino.
26 Yo'aasha bolla mak'etteeddawanttu Amoonii Shim"aati na'aa Zabaadanne
Moo'aabe Shiimiriiti na'aa Yihozabaada.
27 Yo'aasha naanatuwaabay, Aa bolla timbbitiyaa odeedda darobaynne S'oossaa
Geeshsha Golliyaa I ooras's'iseeddabay Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti
utteedda. Yo'aashi hayk'k'ina, Aa sa'aan Aa na'ay Amesiyaasi kaateteedda.

25

Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa
(2 Kat. 14:2-6)

1 Amesiyaasi kaatetiyaa wode, laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yerusaalamen
laatamanne udduppun laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Yiho'aadino; Aa
Yerusaalame asaa.
2 Amesiyaasi Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda; shin kumentsaa
wozanaappe gidenna.
3 Amesiyaasi kawutetsaa loytsi oyk'k'eedda saana, bare aawuwaa wod'eedda
oosanchchatuwaa wod'eedda.
4 Muse Higgiyaa mas'aafan s'aafetteeddawaadan, Med'inaa Goday, «Naanatuu
ootseedda nagaraa diraw, aawotuwaa wod'anaw bessena; k'ay aawotuu ootseedda
nagaraa dirawukka, naanaa wod'anaw bessena. Asay ubbay bare ootseedda nagaran
nagaran hayk'k'anaw besse» yaagiide azazeeddawaadan, wod'eeddawanttu naanaa
wod'ibeenna.

Eedooma Bolla Denddeedda Olaa
(2 Kat. 14:7)

5 Amesiyaasi Yihudaa asaa shiishshiide, barenttu aawotuwaa gollen gollen sha"aa
kaappatuwaanne s'eetuwaa kaappatuu suntsatetsaa giddon wotseedda. I laatamu
laytsanne laatamu laytsaappe bollanna de'iyaa Yihudaa zaratuwaanne Biiniyaama
zeretsaa ubbaa paydeedda; gonddalliyaanne tooraa oyk'k'iide, olaw giigeedda
heezzu s'eetu sha"a dooretteedda asatuwaa demmeedda.
6 K'ay Israa'eeliyaappe s'eetu sha"a mino asatuwaa heezzu sha"anne oyddu s'eetu
kiilo giraame dees'iyaa biran Amesiyaasi k'as'areedda.

25:4 Zar. 24:16

7 Shin S'oossaa asaa geetettiyaa itti bitanii Amesiyaasakko yiide, «Kaatiyaw,
Med'inaa Goday Israa'eeliyaananne Efireema asaana baawa diraw, Israa'eeliyaa
olanchchatuu neenana booppino.
8 Neeni, unttunttu taana minisana gaade k'oppooppe, S'oossay neena ne
morkkatuwaa sintsan kawushshana. Ayaw gooppe, ek'k'anaw woy kawushshanaw
S'oossaw wolk'k'ay de'ee» yaageedda.

9 Amesiyaasi S'oossaa asaa, «Taani Israa'eeliyaa olanchchatoo c'iggeedda he biray
ubbay waananee?» yaageedda.

S'oossaa asay, «Med'inaa Goday new hewaappe aatsiide Immanaw danddayee»
yaageedda.
10 Hewaa diraw, Amesiyaasi Efireemappe barekko yeeddo olanchchatuu barenttu
soo soo baanaadan moyzzeedda. Unttunttu Yihudaa asaa bolla loytsi hank'k'ettiidde,
barenttu soo soo simmeeddino.
11 Hewaappe guyyiyaan, Amesiyaasi barena minisiide, bare olanchchatuwaa
kaaletsiide, Mas'ine Wombbaa beedda; Aa olanchchatuu Eedooma asaappe tammu
sha"aa wod'eeddino.
12 K'ay unttunttu tammu sha"a olanchchatuwaa pas'a omoodeeddino; unttuntta
aafuwaa doonaw afeedino; he aafuwan duge olina, hirkkin de'iyaa shuchchaan
asatuu ubbay me'erettiide wureeddino.
13 Shin he wode Amesiyaasi barenana olaw beennaadan guyye yeddeedda
Israa'eeliyaa olanchchatuu Samaariyaappe biide, Beeti-Horoona gakkanaw de'iyaa
Yihudaa katamatuwaa oleeddino. Unttunttu Yihudaa asaappe heezzu sha"aa
wod'iide, daro omooduwaa akkeeddino.
14 Amesiyaasi Eedooma asatuwaa wod'i simmiide, Eedooma asaa s'oossatuwaa
misiletuwaa akkiide yeedda. He misiletuu barewantta gidanaadan essiide,
unttunttoo goynneeddanne is'aanaa c'uwayeedda.
15 Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Amesiyaasa bolla ees's'i kesseedda;
yaatina, S'oossay itti timbbitiyaa odiyaawaa Amesiyaasakko kiitteedda. Biide,
«Barenttu asaa ne kushiyaappe ashshanaw danddayibeenna s'oossatoo neeni ayaw
goynnaadii?» yaageedda.

16 Timbbitiyaa odiyaawe haasayishin, kaatii, «Neeni kaatiyaanna zorettanaadan
nuuni neena suntseedooyye? Agga! Neeni ayaw hayk'k'anaw koyay?» yaageedda.

Timbbitiyaa odiyaawe aggi akkiide, «Neeni hawaa ootseedda dirawunne taani
neena zoreeddawaa sisabeenna diraw, S'oossay neena d'ayssanaw k'achcheeddawaa
ha"i taani eraad» yaageedda.

Israa'eeliyaa Bolla Denddeedda Olaa
(2 Kat. 14:8-20)

17 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Kaatii Amesiyaasi barena zoriyaa asatuwaana
zorettiide, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yeehu na'aa na'aa, Yo'akaaza na'aa, Yo'aashaw asaa
kiittiide, «Haaya; ane laa"u olaa gakkettoytte» yaagiide naasseedda.

18 Israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa hawaadan
yaageedda; «Liibaanoosan de'iyaa kinddichchu Liibaanoosan de'iyaa zigaw kiittiide,
‹Ne naatto ta na'aw imma› yaageedda. Shin Liibaanoosan de'iyaa itti do'ay hewaana
aad'd'iide, he kashiyaa yed'd'eedda.
19 Neenikka, ‹Be'a, Eedooma biittaa asaa s'oonaad› yaagaadde ne wozanaan
otoruwaan kumaadda. Shin ha"i neeni ne son woppu gaade utta agga. Ne bollanne
ne gadiyaa Yihudaa bolla metuwaanne bashshaa ahiyaawaa ayaw dentsetsay?»
yaagiide zaareedda.

20 Shin Amesiyaasi sissaa is's'eedda. Unttunttu Eedooma s'oossatoo goynneedda
diraw, S'oossay unttuntta unttunttu morkkatuwaa kushiyan aatsiide Immanaw
koyeedda.
21 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yo'aashi olanaw kesina, inne Yihudaa Kaatii
Amesiyaasi Yihudaan de'iyaa Beeti-Shemesha geetettiyaa kataman olaa
gaketeeddino.
22 Israa'eeliyaa Asay Yihudaa asaa s'ooneedda; Yihudaa Asay ubbay bak'atiide, bare
soo bare soo beedda.
23 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi Akaaziyaasa na'aa na'aa,
Yo'aasha na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa Beeti-Shemeshan omoodiide,
Yerusaalame aheedda. Yaatiide Yerusaalame dirssaa gimbbiyaa, Efireema
Penggiyaappe biide Zooziyaa Penggiyaa gakkanaw de'iyaa, oyddu s'eetu wad'aa
gidiyaa sa'aa laaleedda.
24 Laaliide S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa work'k'aanne biraa ubbaa,
Obeedi-Eedooma zeretsay naagiyaa miishshaanne kaatiyaa gollen de'iyaa shaluwaa
ubbaa akkeedda; k'ay waabiyaw oyk'k'etteedda asatuwaakka akkiide, Samaariyaa
simmeedda.
25 Yo'akaaza na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan,
Yo'aasha na'ay Yihudaa Kaatii Amesiyaasi tammanne ichcheshu laytsaa de'eedda.
26 Amesiyaasi ootseeddabay ubbay, koyroppe wurssetsaa gakkanaw, Yihudaa
Kaatetuwaanne Israa'eeliyaa Kaatetuwaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
27 Amesiyaasi Med'inaa Godaa kaalliyaawaa aggeedawaappe guyyiyaan, unttunttu
Aa bolla Yerusaalamen mak'etteeddino. I Laakisha katamaa bak'ateedda. Shin
unttunttu Aa geeduwaa Laakisha asaa kiittina, Aa yaan wod'eeddino.
28 Aa ahaa paran c'aani ahiidde, Daawita Kataman Aa mayza aawotuwaana
moogeeddino.

26

Yihudaa Kaatiyaa Ooziyaana
(2 Kat. 14:21-22; 15:1-7)

1 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Asay ubbay tammanne usuppun laytsaa gidiyaa
na'aa, Ooziyaana Aa aawuwaa Amesiyaasa kotaan kaateyeedda.
2 Aa aawuu Amesiyaasi hayk'k'eeddawaappe guyye, I Eelaata geetettiyaa katamaa
zaaretsi kees's'iide, Yihudaan ooratseedda.
3 Ooziyaane kaatetiyaa wode, laytsay aw tammanne usuppuna; I Yerusaalamen
ishatamanne laa"u laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Yikoolo; Aa Yerusaalame
asaa.
4 Aa aawuu Amesiyaasi ootseeddawaadan, ikka Med'inaa Godaa sintsan suurebaa
ootseedda.
5 S'oossaa yashshatetsaa barena tamaarisseedda Zakkaraasi pas'a de'eedda
wodiyaan, S'oossaw I ammanettiide ootseedda. Med'inaa Godaw I ootseedda wode
ubbaan, S'oossay Aa anjjeedda.
6 Ooziyaane Piliss's'eematuwaanna olettanaw kesiide, Gaate katamaa
yuushshuwaa gimbbiyaa, Yaabine katamaa yuushshuwaa gimbbiyaanne Ashddooda
gimbbiyaa laaleedda; yaatiide Ashddooda katamaa mataaninne Piliss's'eematuwaa
giddon katamatuwaa kees's'eedda.
7 Ooziyaane Piliss's'eematuwaa, Gurbba'aalan de'iyaa Arabatuwaanne
Ma'uunatuwaa s'oonanaadan S'oossay Aa maaddeedda.
8 Amoona asatuu Ooziyaanaw giireeddino. Ooziyaane loytsi minneedda diraw, Aa
worii Gibs'e zawaa gakkanaw sisetteedda.

9 K'ay Ooziyaane Zooziyaa Penggiyaa matan, Zanggaaraa Penggiyaa mataaninne
dirssay sookko bak'k'iyaa zooziyaa matan adussa gimbbetuwaa gimbbissiide,
Yerusaalame geessotuwaa miniseedda.
10 Aw c'ora mehii de'iyaa diraw, mela biittatuwaan adussa gimbbiyaa gimbbeedda;
daro ollaakka bookkeedda. I k'ay goshshaa dosiyaa diraw, zoozetuwaaninne aradda
gadiyaan aw daro goshshanchchatuunne woyniyaa turaa tokkiyaawanttu de'iino.
11 K'aykka Ooziyaanaw olaw giigeedda loytsi daro olanchchatuu de'iino.
Olanchchatuu s'aafii Yi'i'eelinne kaappuu Ma'iseeyi olanchchatuu suntsaa
mazggobiyaan s'aafeeddino. Unttunttu kaappuu gadaawaa Hanaaniyaa.
12 Barenttu aawotuwaa gollew kaappotiyaa mino asatuu laa"u sha"anne usuppun
s'eeta.
13 Kaatiyaa morkkatuwaanna olettiide, barenttu kumentsaa wolk'k'an kaatiyaa
maaddanaw kesiyaa heezzu s'eetanne laappun sha"anne ichcheshu s'eetu
olanchchatuu unttunttu kushiyan de'iino.
14 Ooziyaane olanchchatuu ubbaw gonddalliyaa, tooraa, huup'iyaan wotsiyaa
birataa k'op'iyaa, tiraan mayiyaa ola miishshaa, wonddaafiyaan, yambbarshshaanne
mulumuk'k'e shuchchaa giigisseedda.
15 Yerusaalamen de'iyaa kushii hiillaa eriyaa asatuwaa Kaatii Ooziyaane azaziide,
wochchiyaa adussa gimbbetuwaappenne katamaa dirssaa gimbbiyaa
zoozetuwaappe, wonddaafiyaan wonddaafetuwaa dukkiyaa miishshatuwaanne
wolk'k'aama wolk'k'aama shuchchatuwaa pis's'iide oliyaa miishshatuwaa
med'isseedda. S'oossay Aa maaddina, I loytsi minneedda; Aa woriikka ubbasaa
gakkiide sisetteedda.

Ooziyaane Bare Otoruwaan Muretteedda

16 Shin Ooziyaane minneedda wode otoretteedda; Aa kunddetsaw kaaletseedda.
Ooziyaane Med'inaa Godaa bare S'oossaa yedeedda; I is'aanaa c'uwayiyaa
saas'iniyaan is'aanaa c'uwayanaw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geleedda.
17 K'eesii Azaariyaasinne Med'inaa Godaa k'eesatuu hosppun tammatuu Aa
geeduwaa kaalliide geleeddino; he k'eesatuu mino asatuwaa.
18 K'eesetuu Kaatiyaa Ooziyaana te"iide, «Ooziyaanaa, neeni Med'inaa Godaw
is'aanaa c'uwayanaw bessakka. Is'aanaa c'uwayiyaawe bessiyaawe, is'aanaa
c'uwayanaw geeyi utteedda, Aaroona zeretsaa gidiyaa k'eesatuwaa s'alalaassa. Ha
Geeshsha Sa'aappe kesa! Ayaw gooppe, neeni Med'etaa Ubbaa Godaa naak'aadda;
neeni aappe bonchcho demmakka» yaageeddino.
19 Shin Ooziyaane is'aanaa c'uwayanaw is'aanaa c'uwayiyaa miishshaa bare
kushiyan oyk'k'i uttiide hank'k'etteedda. Ooziyaane k'eesetuwaa hank'k'ettiide,
Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan is'aanaa c'uwayiyaa saas'iniyaa matan
k'eesatuwaa sintsan ek'k'ide'ishin, Aa deemuwaa wolk'k'aama baruwaa harggii
oyk'k'eedda.
20 K'eesiyaa kaappuu Azaariyaasinne hara k'eesatuu ubbay aakko s'eelliyaa wode,
Aa deemuwaa wolk'k'aama baruwaa harggii oyk'k'eeddawaa be'iide, Aa ellekka
Geeshsha Golliyaappe kesseeddino. Ikka Med'inaa Goday Aa mureeddawaa ereedda
diraw, ellekka hewaappe kesiide beedda.
21 Kaatii Ooziyaane hayana gakkanaasikka he harggiyaana de'eedda; Med'inaa
Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaasaappekka ek'k'eedda. He harggiyaa gaasuwaan
dumma gollen barekka de'eedda. He wode Aa na'ay Yo'aataame kaatiyaa gollen
de'iide, he gadiyaa asaa mooddeedda.
22 Kaatii Ooziyaane haneedda harabaa ubbaa koyroppe wurssetsaa gakkanaw
Amoos'a na'ay, timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi s'aafi wotseedda.

26:18 Kes. 30:7-8; Pay. 3:10

23 Ooziyaane hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda. Yaatina, Asay Aa,
«wolk'k'aama baruwaa harggiyaan oyk'k'etteeddawaa» giide, kaatetuwaa makkaanaa
matan Aa moogeeddino. I hayk'k'ina, Aa sa'aan Aa na'ay Yo'aataame kaateteedda.

27

Yihudaa Kaatiyaa Yo'aataama
(2 Kat. 15:32-38)

1 Yo'aataame kaatetiyaa wode, laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yerusaalamen
tammanne usuppun laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Yaruusho; iza S'aadook'a
naatto.
2 Bare aawuu Ooziyaane ootseeddawaadan, Yo'aataamikka Med'inaa Godaa sintsan
suurebaa ootseedda; shin I Aa aawuu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa
geleeddawaadan gelibeenna. Gidooppenne, Asay nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna.
3 Yo'aataame Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaa K'ommo Penggiyaa
zaaretsiide ootseedda; k'ay Yerusaalame katamaa gimbbiyaan Ofeela giyaa sa'aan
daro kiitaa ootseedda.
4 Yihudaa gezziyaan katamatuwaa kees's'eedda; woray dariyaa deriyaan
geesuwaanne adussa gimbbiyaa gimbbeedda.
5 Yo'aataame Amoona kaatiyaanna olettiide s'ooneedda. Amoonatuu he laytsi
heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa biraa, tammu sha"a konttaale
gidiyaa zarggaanne tammu sha"a konttaale gidiyaa banggaa aw giireeddino.
Amoonatuu laa'entso laytsaynne heezzentso laytsan hewaaddankka ahiidde, aw
giireeddino.
6 Yo'aataame Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan suure hemetteedda diraw,
loytsi minneedda.
7 Yo'aataame haneedda harabay, I oletteedda olaabay ubbaynne I ootseeddabay
ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuunne Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti
utteedda.
8 Yo'aataame kaatetiyaa wode, laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yerusaalamen
tammanne usuppun laytsaa kaateteedda.
9 Yo'aataame hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda. Unttunttu Aa Daawita
Kataman moogeeddino. Aa sa'aan Aa na'ay Akaazi kaateteedda.

28

Yihudaa Kaatiyaa Akaaza
(2 Kat. 16:1-5)

1 Akaazi kaatetiyaa wode, laytsay aw laatama; I Yerusaalamen tammanne usuppun
laytsaa kaateteedda. Akaazi bare mayza aawuu Daawite suurebaa
ootseeddawaadan, Med'inaa Godaa sintsan I suurebaa ootsibeenna;
2 I kase de'eedda Israa'eeliyaa kaatetuwaa ogiyaan hametteedda. Ba'aalaw
goynnanaadan nahaasiyaa siilisiide, misiliyaa med'd'eedda.
3 K'ay Hinnooma Zanggaaraan is'aanaa c'uwayeedda; Med'inaa Goday Israa'eeliyaa
asaa sintsaappe laaggiide kesseedda asatuwaa de'uwaa wogaa, he sheneyiyaawaa
k'ulliide, bare attuma naanaa taman s'uuggiide, eek'aw yarshsheedda.
4 Akaazi Asay goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan, deretuwaa huup'iyaaninne daashsha
mitsaa ubbaa garssan yarshshuwaa yarshsheeddanne is'aanaa c'uwayeedda.
5 Hewaa diraw, Med'inaa Goday Aa S'oossay Aa Sooriyaa kaatiyaa kushiyaan aatsi
immeedda. Unttunttu Aa s'ooniide, Aa asaappe daro asaa omoodiide, Damask'k'o

---

26:23 Isa. 6:1

afeedino. K'aykka S'oossay Aa Israa'eeliyaa kaatiyaa kushiyaw aatsi immina, kaatii
iita shochchaa shoc'eedda.
6 Yihudaa Aasi Med'inaa Godaa barenttu mayza aawotuwaa S'oossaa aggeeda
diraw, Ramaaliyaa na'ay Paak'uhi Yihudaa olanchchatuwaappe s'eetanne laatamu
sha"a mino asatuwaa itti gallassi wod'eedda.
7 Efireema zariyaa gidiyaa mino olanchchay Ziikiri kaatiyaa na'aa Ma'iseeya,
kaatiyaa gollew aawotiyaa Azirik'aamanne kaatiyaa kaalliide de'iyaa Elk'k'aana
wod'eedda.
8 Israa'eeliyaa Asay barenttu dabbatuwaappe laa"u s'eetu sha"a mac'c'a asaa,
attuma naanaanne mac'c'a naanaa omoodeeddino; k'ay unttunttu loytsi daro
omooduwaa akkiide, Samaariyaa afeedino.

Timbbitiyaa Odiyaa Odeedda

9 Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odiyaa Odeedda giyaa itti bitanii
Samaariyaan de'ee. Odeedi Samaariyaa yiyaa olanchchatuwaanna gaketanaw
kesiide, hawaadan yaageedda; «Be'ite, Med'inaa Goday, hinttenttu aawotuwaa
S'oossay Yihudaa hank'k'etteedda diraw, hinttenttu kushiyan aatsi immeedda. Shin
hinttenttukka saluwaa gakkeedda hank'k'uwaan unttuntta siifeeddita.
10 Ha"ikka Yihudaa asaynne Yerusaalame Asay hinttenttoo mac'c'anne attuma
ayiliyaa gidiide, moodetanaadan k'oppiita. Hinttekka unttunttuwaadan haniide,
Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa naak'k'eeddita gidikkitee?
11 Hewaa diraw, ha"i hinttenttu taani giyaawaa sisite. Med'inaa Godaa hank'k'uu
hinttenttu bolla wod'd'eedda diraw, hinttenttu omoodiide k'achcheedda hinttenttu
dabbotuwaa yeddiishite» yaageedda.
12 Hewaappe guyyiyaan, Efireema zaratuwaa kaappatuwaappe oyddatuu,
Yohanaana na'ay Azaariyaasi, Mashilemoota na'ay Berekii, Shaaluuma na'ay
Yihizk'k'enne Hadilaaya na'ay Amaasi olaappe simmeeddawanttu bolla
denddeeddino.
13 Hewaappe, «He omoodetteedda asatuwaa hinttenttu hawaa ahooppe, kase nuuni
Med'inaa Godaa bolla ootseedda nagaraanne naak'uwaa bolla hara naak'uwaa
gujjiita. Nu naak'uu kasekka dari utteedda diraw, Israa'eeliyaa bolla S'oossaa
hank'k'uu wod'd'eedda» yaageeddino.
14 Hewaa diraw, olanchchatuu omoodetteedda asatuwaanne omoodetteedda
miishshaa kaappatuu sintsaaninne kumentsaa shiik'uwaa sintsan sheed'd'eeddino.
15 Hewaappe guyyiyaan, suntsay hawaappe k'ommonna s'aafetteedda asatuu
denddi ek'k'iide, omoodetteedda asatuwaa akkeeddino. Unttunttu giddon kallo
de'iyaawantta omoodetteeddawaappe mayzzeeddino; Unttunttu he asatoo
mayuwaanne c'aammaa immeeddino. K'ay unttunttu mizeeddinonne ushsheddino;
unttunttu madutsaakka zayitiyaa okkeeddino. Unttunttu giddon daabureedda
ubbatuwaa hariyaa togissiide, unttunttu ishatuwaakko, zambbay de'iyaa Yaarikko
katamaa aheeddino. Hewaappe guyyiyaan, unttunttu Samaariyaa simmeeddino.

Akaazi Asoore Kaatiyaa Maaduwaa Oochcheedda
(2 Kat. 16:7-9)

16 He wode Kaatii Akaazi Asoore kaatii barena maaddanaadan kiitaa kiitteedda.
17 Ayaw gooppe, Eedooma asatuu laa'entsuwaa Yihudaa bolla mayyiide, daro asaa
omoodiide afeedino.
18 Piliss's'eema asatuu k'ay Yihudaa bargguwaanne Neegeeba woran de'iyaa
katamatuwaa olettiide Beeti-Shemesha, Ayaaloona, Gaderoota, Sookko, Timina,
Giimizonne unttunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaa mayyi oyk'k'iide, yaan
de'eeddino.

28:5 Isa. 7:1

19 Yihudaa Kaatii Akaazi Yihudaa asaa nagaraa oosisseedda gishshawunne
Med'inaa Godaw ammanettibeenna diraw, Med'inaa Goday Yihudaa kawushsheedda.
20 Hewaa diraw, Asoore Kaatii Tigilaati-Paleseeri Akaazakko yiide, Aa
tuggayeeddappe attina maaddibeenna.
21 Akaazi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe, kaatiyaa golliyaappenne asaa
kaappatuwaappe darobaa akkiide, Asoore kaatiyaw immeedda. Shin hewaa
ootseeddawekka Aa ayinne go"ibeenna.

Akaaza Nagaraa

22 Kaatii Akaazi bare huup'iyaw bare tuggaa wode Med'inaa Godaw ammanettena
hanotaa kasewaappe gujji gujjiide beedda.
23 Barena s'ooneedda Damask'k'o s'oossatoo yarshshiidde, «Sooriyaa kaatetuwaa
s'oossatuu unttunttu maaddeedda diraw, taanakka unttunttu maaddanaadan taani
unttunttoo yarshshana» yaageedda. Shin he s'oossatuu aasinne Israa'eeliyaa asaa
ubbaw bashshaa aheeddino.
24 Akaazi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa shaluwaa ubbaa itti sa'aa shiishshiide
kinchchereetseedda. S'oossaa Geeshsha Golliyaa penggetuwaa gorddeedda. Yaatiide
Yerusaalamen ubbasaan barew yarshshiyaa sa'aa esseedda.
25 Akaazi hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayanaw Yihudaan de'iyaa katamatuwaa
ubbaan goynniyaa d'ok'k'a sa'aa med'd'eedda. Yaatiide Med'inaa Godaa bare
aawotuwaa S'oossaa hank'k'etseedda.
26 Akaazi haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay koyroppe wurssetsaa
gakkanaw Yihudaa Kaatetuunne Israa'eeliyaa Kaatetuwaa Taarikiyaa mas'aafan
s'aafetti utteedda.
27 Akaazi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda. Yerusaalame kataman Aa
moogeeddino; shin Israa'eeliyaa kaatetuwaa makkaanan moogibeykkino. Aa sa'aan
Aa na'ay Hizk'k'iyaase kaateteedda.

29

Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyaasa
(2 Kat. 18:1-3)

1 Hizk'k'iyaase kaatetiyaa wode, laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yerusaalamen
laatamanne udduppun laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Abiiya; Aa Zakkaraasa
naatto.
2 Aa mayza aawuu Daawite ootseeddawaadan, Hizk'k'iyaasikka Med'inaa Godaa
sintsan suurebaa ootseedda.

Geeshsha Golliyaa Geeshshussaa

3 Hizk'k'iyaase bare kaateteedda koyro laytsan, koyro aginaan, Med'inaa Godaa
Geeshsha Golliyaa penggetuwaa dooyyiide ooratseedda.
4 K'eesetuwaanne Leewatuwaa ahissiide, Geeshsha Golliyaw away doliyaa baggana
de'iyaa dabaaban shiishsheedda.
5 Hawaadan yaageedda; «Leewatoo, taani giyaawaa sisite! Ha"i hinttenttu
huup'iyaw geeyite; Med'inaa Godaa hinttenttu aawotuwaa S'oossaa Geeshsha
Golliyaakka geeshshite. Geeshsha Golliyaa tunissiyaabaa ubbaa diggite.
6 Ayaw gooppe, kase nu aawotuu ammanettibeykkino; Med'inaa Godaa nu S'oossaa
sintsan iitabaa ootseeddino. Unttunttu Med'inaa Godaa aggiide, S'oossay de'iyaa
sa'aappe barenttu deemuwaa wora zaariide, barenttu zokkiiyaa aakko zaareeddino.
7 Unttunttu k'ay Geeshsha Golliyaa penggetuwaa gorddeeddino; s'omppiyaakka
toysseeddino. Geeshsha Golliyaan Israa'eeliyaa S'oossaw is'aanaa c'uwayibeykkino,
woy s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshibeykkino.

28:27 Isa. 14:28

8 Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Yihudaa bollanne Yerusaalame bolla
wod'd'eedda. Hinttenttu ayfiyaan hinttenttu be'iyaawaadan, S'oossay unttunttu
hinttenttoo yashshaa, dagamaanne ‹Poora!› giyaawaa ootseedda.
9 Hewaa gaasuwaan nu aawotuu mashshaan hayk'k'eeddino; nu attuma naanay,
nu mac'c'a naanaynne nu machatuu omoodetteeddino.
10 «Med'inaa Godaa hank'k'uu ees's'iyaawe nu bollappe kichchana mala, taani
Med'inaa Godaana, Israa'eeliyaa S'oossaanna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'etanaw ta
wozanaan k'oppay.
11 Ta naatoo, hinttenttu Med'inaa Godaa sintsan ek'k'iide, aw ootsiyaa oosanchcha
gidiide, is'aanaa c'uwayanaadan hinttentta I dooreedda diraw, sheneko gooppite»
yaageedda.
12 He sa'aan de'iyaa Leewatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta:
K'ahaata yaraappe Amaasaaya na'aa Mahaatanne Azaariyaasa na'aa Yuu'eela.
Maraara yaraappe Abddi na'aa K'iisanne Yihaali'eela na'aa Azaariyaasa.
Gershshoona yaraappe Ziimma na'aa Yo'aahanne Yo'aaha na'aa Edeena.
13 Els's'aafaana yaraappe Shiimiranne Yi'u'eela.
Asaafa yaraappe Zakkaraasanne Mataaniyaa.
14 Hemaana yaraappe Yihi'eelanne Shim"a.
Yidutuuna yaraappe Shamaa'iyaanne Uuzi'eela.
15 Unttunttu barenttu dabbotuwaa, Leewatuwaa, shiishshina, unttunttu ubbaykka
barenttu huup'iyaw geeyeeddino. Kaatii unttuntta azazina, Med'inaa Godaa higgiyan
s'aafetteeddawaadan unttunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geeshshussaa
doommeeddino.
16 Hewaa diraw, k'eesatuu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geeshshanaw giddo
geleeddino; Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa giddon de'iyaa tunabaa ubbaa
kessiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa dabaabaa aheeddino. Leewatuu akkiide,
K'ediroona Zanggaaraan oleeddino.
17 Unttunttu koyro aginaan, koyro gallassi Geeshsha Golliyaa geeshshiyaawaa
doommeeddino; he aginaw hosppuntsa gallassi Med'inaa Godaa baranddaa
gakkeeddino. Hara hosppun gallassan Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa
geeshsheeddino. Koyro aginaw tammanne usuppuntsa gallassi unttunttu he
oosuwaa poleeddino.
18 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu Kaatiyaa Hizk'k'iyaasakko geliide, «Nuuni
Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ubbaa, s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa
saanne he yarshshiyaa sa'aan go'ettiyaa shaluwaa ubbaa, ukitsaa s'arap'p'eezaanne
he s'arp'p'eezan de'iyaa miishshatuwaa ubbaa geeshsheeddo.
19 K'ay Kaatii Akaazi kaatetiide de'iyaa wode, S'oossaw ammanettennan aggiide,
afeedda shaluwaa ubbaa nuuni zaariide geeshsheeddo. Be'a, nuuni geeshsheedda
miishshay ubbay Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa sintsan de'ee»
yaageeddino.
20 Kaatii Hizk'k'iyaase wonttetsa gallassi guuran denddiide, katamaa kaappatuwaa
shiishshiide, unttunttunna ittippe Med'inaa Godaw Geeshsha Golliyaa beedda.
21 Unttunttu kawutetsaa diraw, Geeshsha Golliyaa dirawunne Yihudaa asaa diraw,
laappun korumatuwaa, laappun dorssaa orggetuwaa, laappun dorssaa
maratuwaanne k'ay laappun deeshsha orggetuwaa nagaraa yarshshoo aheeddino.
Aaroona zeretsaa gidiyaa k'eesatuu, Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshshiyaa
sa'aan hewantta yarshshanaadan kaatii azazeedda.
22 K'eesetuu korumatuwaa shukkiide, unttunttu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bolla
c'ac'c'afeeddino. K'ay dorssaa orggetuwaa shukkiide, unttunttu suutsaa yarshshiyaa

sa'aa bolla c'ac'c'afeeddino. K'aykka dorssaa maratuwaa shukkiide, unttunttu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'c'afeeddino.
23 Nagaraa yarshshoo haniyaa deeshsha orggetuwaa kaatiyaa sintsanne shiik'eedda asaa sintsa aheeddino; ahina unttunttu ubbay barenttu kushiyaa deeshshatuwaa bolla wotseeddino.
24 K'eesetuu deeshshatuwaa shukkiide, Israa'eeliyaa asaa ubbaa nagaray atto geetettanawaa mala, unttunttu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bolla yarshsheeddino. Ayaw gooppe, kaatii unttunttu s'uuggiyaa yarshshuwaanne nagaraa yarshshuwaa yarshshanaadan azazeedda dirassa.

25 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday kaatiyaw nabiyaa Gaade bagganannе timbbitiyaa odiyaa Naataana baggana Kaatiyaa Daawita azazeedda azazuwaa Hizk'k'iyaase kaalliide, Leewatuwaa daalaa, diitsaanne maasink'k'uwaa oytsiidde, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan esseedda.
26 Leewatuu Daawite kase yetsaa yes's'eedda miishshatuwaa oyk'k'ina, k'eesatuu k'ay s'urumbbatuwaa oyk'k'iide ek'k'eeddinno.
27 He wode unttunttu s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshanaadan Hizk'k'iyaase azazeedda. S'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaawe doometteedda wode, s'urumbbatuwaaninne Israa'eeliyaa Kaatiyaa Daawita yetsaa miishshatuwaan Med'inaa Godaw yetsay doometteedda.
28 S'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaawe polettana gakkanaw, kumentsaa yaa'ay S'oossaw goynnee; yetsaa yes's'iyaawanttukka yes's'iino; s'urumbbaa punniyaawanttukka punniino.
29 K'eesetuu yarshshuwaa yarshshiyaawaa poleedda wode, kaatiinne aanana de'iyaa Asay ubbay gulbbatiide goynneeddino.
30 Kaatii Daawitenne timbbitiyaa odiyaa Asaafe s'aafeedda galataa mazimuriyaa Med'inaa Godaw yes's'anaadan Kaatii Hizk'k'iyaasinne kaappatuu Leewatuwaa azazeeddino; Leewatuu nashechchan galattiide, gulbbatiide goynneeddino.

31 Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaase asaa, «Ha"i hinttenttu hinttentta Med'inaa Godaw dummayeeddita. Hinttenttu shiik'iide, yarshshuwaanne galataa yarshshuwaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ahite» yaageedda. Hewaappe guyye shiik'eedda Asay yarshshuwaanne galataa yarshshuwaa aheeddino; k'ay koyeedda asatuu s'uuggiyaa yarshshuwaa aheeddino.
32 He shiik'eedda Asay aheedda s'uuggiyaa yarshshuwaa paydu laappun tammu korumatuwaa, s'eetu dorssaa orggetuwaanne laa"u s'eetu dorssaa maratuwaa; hewanttu ubbay Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshotuwaa.
33 K'ay ittippetetsaa yarshshotuu usuppun s'eetu korumatuwaanne heezzu sha"a dorssatuwaa.
34 Shin s'uuggiyaa yarshshuwaa ubbaa shukkiide, galbbaa k'aaranaw de'iyaa k'eesatuu payduwaan loytsi guutsa. Hewaa diraw, kiitay wurana gakkanawunne hara k'eesatuu barenttu huup'iyaw geeyana gakkanaw, unttunttu dabbotuu, Leewatuu unttuntta maaddeeddino. (Barenttu huup'iyaw geeyiyaawaan Leewatuu k'eesetuwaappe aad'd'iide ammanettiino.)
35 S'uuggiyaa yarshshuwaa, ittippetetsaa yarshshuwaa handdaanne s'uuggiyaa yarshshuwaanna ittippe yarshshettiyaa ushshaa yarshshuwaa ubbaa unttunttu yarshshiino.

Hewaadan haniide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitay laa'entsuwaa doommeedda.
36 Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaasinne Asay ubbay he oosuwaa ellekka polanaadan S'oossay unttuntta maaddeedda diraw, loytsi nashetteeddino.

30

Paasigaa Baalaa Bonchchanaw Giiguwaa

1 Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa Paasigaa Baalaa bonchchanaw,
Yerusaalamen de'iyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa Israa'eeliyaa Asay
ubbaynne Yihudaa Asay ubbay yaanaadan Hizk'k'iyaase kiitteedda; k'ay Efireema
asawunne Minaase asaw dabddaabbiyaa s'aafeedda.
2 Kaatii, kaappatuunne, Yerusaalamen shiik'eedda Asay ubbay Paasigaa Baalaa
laa'entso aginaan bonchchanaw k'ofaa k'achcheeddino.
3 Paydina gidiyaa k'eesatuu barenttu huup'iyaw geeyibeenna dirawunne daro
asaykka Yerusaalamen shiik'ibeenna diraw, Asay Paasigaa Aa wodiyaan, koyro
aginaan bonchchanaw danddayibeenna.
4 He k'ofay kaatiyaanne shiik'eedda asaw lo"o k'ofa gideedda.
5 Hewaa diraw, Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa Paasigaa Yerusaalamen
bonchchanaw Berssaabeheppe doommiide Daana gakkanaw de'iyaa Israa'eeliyaa
Asay ubbay yaanaadan awaayanaw k'ofaa k'achcheeddino. Ayaw gooppe, ha
Paasigaa Baalaabay kase higgiyan s'aafetteeddawaadan daro Asay bonchchibeenna.
6 Kaatiinne kaatiyaa kaappatuu azazina, kiitetteeddawanttu Israa'eeliyaa biittaa
ubbaanne Yihudaa gadiyaa ubbaa hawaadan yaagiyaa dabddaabbiyaa akkiide
afeedino; «Israa'eeliyaa asaw, Asoore gadiyaa kaatetuwaa kushiyaappe kessi akkiide,
hinttenttu biittaan atteedda hinttenttukko I simmanaadan, hinttenttukka Med'inaa
Godaakko, Abrahaama, Yisaak'anne Israa'eeliyaa S'oossaakko simmite!
7 Barenttu Med'inaa Godaw, barenttu aawotuwaa S'oossaw ammanettibeenna
hinttenttu aawotuwaadaaninne hinttenttu ishatuwaadan hanoppite. Hinttenttu
eriyaawaadan S'oossay unttunttu wolk'k'aama muruwaa mureedda.
8 Hinttenttu Med'inaa Godaw azazettiteppe attina, kase hinttenttu aawotuwaadan
hinttenttu morggiyaa gaafissoppite! S'oossay med'inaw geeshsheedda Geeshsha
Golliyaa haa yiite. S'oossaa hank'k'uu ees's'iyaawe hinttenttu bollappe
kichchanaadan, Med'inaa Godaw, hinttenttu S'oossaw, goynnite.
9 Hinttenttu Med'inaa Godaakko simmooppe, hinttenttu ishatuwaanne hinttenttu
naanay barentta omoodeeddawanttu sintsan maarotaa demmiide, ha gadiyaa
simmana. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hinttenttu S'oossay k'arettiyaawaanne
maariyaawaa. Hinttenttu aakko simmooppe, bare sintsa hintteppe wora zaarenna»
yaagiyaawaa.
10 Kiitetteeddawanttu Efireema gadiyanne Minaase biittaa aad'd'iidde, Zaabiloona
biittaa gakkanaw katamaappe katamaa beeddino. Shin he katamatuwaan de'iyaa
asatuu unttunttu kad'iide, unttunttu bolla miic'c'eeddinonne k'iliic'eeddino.
11 Gidooppenne, Aaseera asatuwaappe, Minaase asatuwaappenne Zaabiloona
asatuwaappe amareeda asatuu barentta kawushshiide, Yerusaalame yeeddino.
12 Kaatiinne kaatiyaa oosanchchatuu Med'inaa Godaa k'aalaa maaran
azazeeddawaa, Yihudaa Asay itti wozanaan azazettanaadan, S'oossaa kushii Yihudaa
asaa bolla de'eedda.

Paasigaa Baalay Bonchchetteedda

13 Laa"entso aginaan irshshuu gelibeenna ukitsaa Baalaa bonchchanaw loytsi daro
Asay Yerusaalamen shiik'eedda.
14 Unttunttu denddiide, Yerusaalamen de'iyaa yarshshiyaa sa'aa k'oliide, is'aanaa
c'uwayiyaa miishshaa ubbaa diggiide, K'ediroona Zanggaaraan oleeddino.
15 Hewaappe guyyiyaan, laa'entso aginaan, tammanne oyddentso gallassi Paasigaa
dorssaa shukkeeddino. Barenttu huup'iyaw geeyibeenna k'eesatuu nne Leewatuu

---

30:2 Pay. 9:9-11

yeellatiide, barenttu huup'iyaw geeyeeddino; yaatiide s'uuggiyaa yarshshuwaa
Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa aheeddino.
16 S'oossaa asaa gidiyaa Muse higgiyaadan, Geeshsha Golliyaa gidduwaan barenttu
sa'aan sa'aan ek'k'eeddinno; k'eesatuu Leewatuu kushiyaappe akkeedda suutsaa
c'ac'c'afeeddino.
17 He shiik'uwaa giddon geeyibeenna daro asatuu de'iino. Hewaa diraw, paasigaa
dorssatuwaa Med'inaa Godaw shukkanaw danddaykkino; Leewatuu unttunttu kotan
Paasigaa dorssaa shukkiide Med'inaa Godaw shiisheeddino.
18-19 Efireema zariyaappe, Minaase zariyaappe, Yisaakoora zariyaappenne
Zaabiloona zariyaappe daro asatuu higgii azaziyaawaadan barenttu huup'iyaw
geeyibeennawaa gidooppenne, Paasigaa Baalaa meeddino. Hewaa diraw, Kaatii
Hizk'k'iyaase unttunttoo woossiidde, «Abeet, asaa ubbaw lo"o Med'inaa Godaw,
hawanttu higgii azaziyaawaadan barenttu huup'iyaw geeyibeennawaa gidooppenne,
unttunttu new, Med'inaa Godaw, barenttu aawotuwaa S'oossaw goynniino. Hewaa
diraw, neeni unttunttoo atto yaaga» yaagiide woosseedda.
20 Med'inaa Goday Hizk'k'iyaasa woosaa sisiide, unttuntta patseedda.
21 Yerusaalamen shiik'eedda Israa'eeliyaa Asay irshshuu gelibeenna ukitsaa Baalaa
wolk'k'aama nashechchan laappun gallassi bonchcheedda. Leewatuunne k'eesatuu
yetsaa miishshan yes's'iidde, gallassi gallassi Med'inaa Godaa galatiino.
22 Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaase Med'inaa Godaa kiitan akeekanchcha
gidiyaa Leewatoo haasayiide, unttunttu mintsetseedda.
Asay ubbay ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshiidde, Med'inaa Godaa barenttu
aawotuwaa S'oossaa galatiidde, miiddinne ushiidde, baalaa laappun gallassi
bonchcheeddino.
23 Kumentsaa yaa'ay baalaa hara laappun gallassaa gujjiide bonchchanaw
mayyeedda; Asay laappun gallassi baalaa nashettidde bonchcheedda.
24 Ayaw gooppe, Yihudaa Kaatii Hizk'k'iyaase yarshshuwaa yarshshanaw, sha"a
korumatuwaa, laappun sha"a dorssatuwaanne deeshshatuwaa yaa'aw immeedda;
k'ay kaappatuu sha"a korumatuwaanne tammu sha"a dorssatuwaa yaa'aw
immeeddino. Loytsi daro k'eesatuu kka barenttu huup'iyaw geeyeeddino.
25 Kumentsaa Yihudaa yaa'ay, k'eesatuu, Leewatuu, Israa'eeliyaappe yeedda Asay
ubbaynne kase Israa'eeliyaa gadiyaappe yiide, Yihudaa biittan de'eedda Asay ubbay
nashetteedda.
26 Daawita na'aa, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Solomone wodiyaappe doommina,
hachche gakkanaw, Yerusaalamen hawaa malatiyaa baali bonchchetti erenna diraw,
Yerusaalamen Asay loytsi nashetteedda.
27 Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuu nne Leewatuu denddiide, S'oossay asaa anjjana
mala woosseeddino; S'oossay saluwaan, bare de'iyaa geeshsha sa'aan unttunttu
woosaa siseedda.

31

Kaatii Hizk'k'iyaase Goynnuwaa Hanotaa Ooratseedda

1 Hawe ubbay poletteedda wode, he sa'aan de'iyaa Israa'eeliyaa ubbatuu Yihudaa
katamatuwaa biide, de'iyaawaa ubbaa d'ayssana gakkanaw, eek'aa tuussatuwaa
kinchchereetseeddino; Asheero giyaa s'oossatti misiliyaa k'ans's'i oleeddino; Yihudaa
biittaaninne Biiniyaama gadiyaan ubbaan, k'ay Efireema biittaaninne Minaase
biittan de'iyaa goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne yarshshiyaa sa'aa laaleeddino.
Unttunttu hewantta ubbaa d'aysseeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay ubbay
barenttu katamaa katamaanne barenttu soo soo simmeeddino.
2 Hizk'k'iyaase k'eesetuwaanne Leewatuwaa unttunttu oosuwaa maaran
c'uguwaan c'uguwaan shaakki esseedda. Unttunttu kiitay s'uuggiyaa

yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa S'oossaw yarshshiyaawaanne Geeshsha
Golliyaa penggiyaan Med'inaa Godaa galatiyaawaanne sabbiyaawaa.
3 Med'inaa Godaa higgiyan S'aafetteeddawaadan guuranne omarssi, Sambbatan,
aginay s'eeriya wodiyaaninne baalaa gallassatuwaan yarshshiyaa, s'uuggiyaa
yarshshoo koshshiyaa mehetuwaa kaatii bareppe immeedda.
4 Med'inaa Godaa higgiyan s'aafetteeddawaadan, k'eesatuu nne Leewatuu S'oossaa
kiitaa ootsana mala, unttunttoo bessiyaawaa immanaadan Yerusaalamen de'iyaa
asaa kaatii azazeedda.
5 Hizk'k'iyaase hewaa azazo saannakka, Israa'eeliyaa Asay katsaappe, woyniyaa
eessaappe, zayitiyaappe, matsaa eessaappenne goshshan mokkeeddabaappe s'eeraa
S'oossaw darissiide immeeddino; barenttoo de'iyaa ubbabaappekka asiraataa
Med'inaa Godaw kesseeddino.
6 Yihudaa katamatuwaan de'iyaa Israa'eeliyaa asaynne Yihudaa Asay
booraappenne dorssaappe asiraataanne Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw,
dummayi wotseeddawaa ahiide dooreeddino.
7 Unttunttu heezzentso aginaan dooretsaa doommiide, laappuntsa aginaan
poleeddino.
8 Hizk'k'iyaasinne kaappatuu dooretteeddawaa be'eedda wode, unttunttu Med'inaa
Godaanne S'oossaa asaa Israa'eeliyaa galateeddino.
9 Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaase dooriide wotseedda imuwaabaa
k'eesetuwaanne Leewatuwaa oochcheedda.
10 S'aadook'a yara gidiyaa k'eese ubbatuwaa Kaappuu Azaariyaasi Hizk'k'iyyaasa,
«Asay barenttu imuwaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ahiyaawaa doommina,
nuuni miide kalleeddo. Med'inaa Goday bare asaa anjjeedda diraw, hawe loytsi
daruu atteedda» yaageedda.
11 Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaase Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan ayentto
minjjiyaa kifiletuwaa giigissanaadan asaa azazina Asay giigisseedda.
12 Asay imuwaa, barew de'iyaawaappe asiraataanne S'oossaw dummayi
wotseeddawaa ammanetti immiide, he kifiletuwaa gelisseeddino. Leewii Konaanii
unttunttu bolla suntsetteedda; Aa ishay Shim"i Aa kaalliide suntsetteedda.
13 Kaatii Hizk'k'iyaasinne S'oossaa Geeshsha Golliyaan kaappotiyaa Azaariyaasi
azazina, Yihi'eeli, Azaazii, Nahaati, Asaaheeli, Yaarimooti, Yozabaad, Eli'eeli,
Yisimaake, Mahaatinne Banaayi suntsetteeddino; unttunttu Konaaniyaanne Aa ishaa
Shim"a aawotetsaappe garssanna ootsanaw suntsetteeddino.
14 Leewiyaa Yimina na'ay K'orii, away doliyaa bagga penggiyaa naagiyaawe, Asay
Med'inaa Godaw bare sheniyaan c'oo aheedda imuwaanne dummayi wotseeddawaa
akkanawunne shaakki shaakki Immanaw suntsetteedda.
15 K'eesetuu de'iyaa katamatuwaan wogaappe laafa gakkanaw de'iyaa barenttu
ishatoo ammanettiide, unttunttu oosuwaadan oosuwaadan shaakki shaakki
immanaadan Edeni, Miniyaamini, Iyyaasu, Shamaa'e, Amaarenne Shakaane
K'oreppe garssanna suntsetteeddino.
16 Barenttu c'uguwaan c'uguwaan barenttu kiitaa gallassi gallassi Med'inaa Godaa
Geeshsha Golliyaan ootsiyaawanttoo, laytsay heezuwaa gakkeeddanne heezuwaappe
bolla gideedda attuma asaa ubbaw unttunttu gakkiyaawaa gakkiyaawaa shaakki
immeeddino.
17 Barenttu aawotuwaa gollen gollen paydetti utteedda k'eesatookka immeeddino.
K'ay laytsay laatamu gakkeeddanne laatamuwaappe bolla gideedda Leewatoo
barenttu oosuwaadan oosuwaadan barenttu c'uguwaan c'uguwaan shaakkite
paydeteeddawanttu unttunttu gakkiyaawaa shaakki immeeddino.
18 K'eesetuunne Leewatuu barenttu yeletaadan yeletaadan paydetiyaa wode,
unttunttu barenttu guutsa naanatuwaanna, barenttu mac'c'a asatuwaana, barenttu

mac'c'a naanaanne barenttu attuma naanatuwaanna ittippe s'aafetteeddino; ayaw
gooppe, unttunttu ammanettiide, barenttu huup'iyaw geeyeeddino.
19 K'ay barenttu katamatuwaa yuushshuwaan de'iyaa hentsaa gadetuwaan woy
hara katamatuwaan de'iyaa Aaroona yara gideedda k'eesatoo, k'eesatuwaa zariyaa
gidiyaa attuma asatuwaappe ubbawunne barenttu yeletaadan paydeteedda
Leewatuu ubbaw unttunttu gakkiyaa k'umaa shaakkanaw asatuu suntsetteeddino.
20 Kaatii Hizk'k'iyaase Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan lo"o suurenne tuma
gideeddawaa Yihudaa gadiyaa ubbaan ootseedda.
21 Hizk'k'iyaase S'oossaa Geeshsha Golliyaw ootseedda oosuwaa ubbaan,
higgiyaaninne azazuwaan s'aafetteeddawaadan S'oossaa bare kumentsaa
wozanaappe koyowaa diraw, aw ubbabay injjeteedda.

32

Asooretuu Yerusaalame Olanaw Naasseeddino
(2 Kat. 18:13-17; 19:14-19, 35-37; Isa. 36:1-22; 37:8-38)

1 Kaatii Hizk'k'iyaase S'oossaw ammanettiide ootseedda ha oosuwaappe guyyiyaan,
Asoore Kaatii Sanaakireebe Yihudaa gadiyaa bolla dooddeedda; barew oyk'k'anaw
k'oppiide, gimbbettu utteedda katamatuwaa dooddeedda.
2 Sanaakireebe Yerusaalamen olanaw yeeddawaa Hizk'k'iyaase be'eedda wode,
3 katamaappe karenna goggiyaa pulttuwaa haatsaa zeeranaw bare
oosanchchatuwaanne bare mino asatuwaa zoretaa besseedda; Unttunttu Aa
maaddeeddino.
4 Hewaa diraw, unttunttu daro asaa shiishshiide, hewaa heeraan de'iyaa
pulttotuwaa ubbaanne goggiyaa shaafaa bareedino. «Asoore kaatetuu yiide, ayaa
haatsaanne demmoppino» yaageeddino.
5 Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaase min ootsiide, laaletteedda dirssaa gimbbiyaa
ubbaa zaaretsiide gimbbeedda; yaatiide Aa bolla adussa gimbbiyaa gimbbeedda. He
dirssaa gimbbiyaappe kare baggana hara dirssaa gimbbiyaa gimbbeedda; k'ay
Daawita Kataman de'iyaa Miillo giyaa sa'aa miniseedda. Daro ola miishshaakka
gonddalliyaakka med'd'eedda.
6 Yaatiide olanchchatuu kaappatuwaa asaa bolla suntseedda; unttunttu ubbaa
katamaa penggiyaa ellekka de'iyaa gutaran shiishshiide,
7 «Hayyanaa minnite! Asoore kaatiyaanna de'iyaawaappe nuunanna de'iyaawe
aad'd'ee. Hewaa diraw, Asoore kaatiyawunne aanana de'iyaa daro olanchchatoo
yayyoppite! Dagammoppite!
8 Aanana asaa wolk'k'ay de'ee; shin nuunanna Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna
maaddanawunne nuw olettanaw de'ee» yaagiide unttuntta mintsetseedda. Yihudaa
Kaatii Hizk'k'iyaase haasayeeddaban Asay minetteedda.
9 Hewaappe guyyiyaan, Asoore Kaatii Sanaakireebe bare olanchchatuu ubbaanna
ittippe Laakisha katamaa dooddishin, Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyaasakkonne
Yerusaalamen de'iyaa Yihudaa asaa ubbaakko, oosanchchatuwaa kiitteedda.
10 Hewenne, «Asoore Kaatii Sanaakireebe, ‹Hinttenoo, ha dooddetti utteedda
Yerusaalame kataman de'iyaa asatoo, oonan ammanetteeditee?
11 Hizk'k'iyaase hinttentta, «Asoore kaatiyaa kushiyaappe Med'inaa Goday nu
S'oossay nuuna ashshanawaa» yaagee; shin I hinttentta hewaadan baletsiidde,
koshshaaninne saamuwaan wod'anaw hanee.
12 Ha s'oossatoo goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne yarshshiyaa sa'aa diggiide,
Yihudaanne Yerusaalame asaa, «Hinttenttu itti yarshshiyaa sa'aa sintsan goynnite;
k'ay hinttenttu yarshshuwaakka Aa bolla s'uuggite» yaagiyaawe ha Hizk'k'iyaasa
gidennee?

13 « ‹Taaninne ta aawotuu hara kawutetsatuu asaa ubbaa bolla ootseeddawaa
hinttenttu eribeykkite? He kawutetsatuu s'oossatuu barenttu gadiyaa ta kushiyaappe
ashshanaw danddayeeddino?
14 Ta aawotuu d'aysseedda ha kawutetsatuu s'oossatuwaa ubbaa giddon bare asaa
ta kushiyaappe ashshanaw danddayeeddawe oonee? Yaatina, hinttenttu S'oossay
hinttentta ta kushiyaappe woot ashshanaw danddayii?
15 Hewaa diraw, ha"ikka, Hizk'k'iyaase hinttentta baletsoppo woy hawaadan
c'immoppo. Hinttenttu Hizk'k'iyaasa ammanoppite. Ayaw gooppe, Aa asaa ta
kushiyaappe woy ta aawotuwaa kushiyaappe, gade asaa s'oossatuu woy kawutetsaa
s'oossatuu ashshanaw danddayibeykkino. Yaatina, hewe hinttenttu S'oossay
hinttentta ta kushiyaappe ashshanaw waan danddayii?› yaagee» yaageeddino.
16 Sanaakireeba oosanchchatuu Med'etaa Ubbaa Godaa bollanne Aa k'oomaa
Hizk'k'iyaasa bolla hara c'orabaakka haasayeeddino.
17 Sanaakireebe k'aykka Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa k'iliic'anawunne Aa
bolla haasayanaw dabddaabbiyaa s'aafiidde, «Sa'aa bollan de'iyaa kawutetsatuu
s'oossatuu barenttu asaa ta kushiyaappe ashshibeennawaadan, Hizk'k'iyaasa
S'oossaykka bare asaa ta kushiyaappe ashshenna» yaagiide s'aafeedda.
18 Sanaakireeba oosanchchatuu katamaa omooddanaw koyiide, dirssaa gimbbiyaa
bolla utteedda Yerusaalame asaa yashissanawunne dagantsanaw barenttu k'aalaa
d'ok'k'u ootsiide, Ibraawetsuwaan unttunttu bolla waasseeddino.
19 Asaa kushiyan oosetteedda, ha sa'aan de'iyaa hara asatuwaappe s'oossatuwaa
bolla haasayiyaawaadan, Yerusaalame S'oossaa bollakka haasayeeddino.
20 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Hizk'k'iyaasinne Amoos'a na'ay, timbbitiyaa odiyaa
Isiyaasi hawaa diraw, S'oossaa woosseeddino; unttunttu saluwaa pude waasseeddino.
21 Asoore kaatii dunkkaaneedda sa'aan de'iyaa olanchchatuwaa ubbatuwaa,
gadaawatuwaanne kaappatuwaa d'ayssiyaa kiitanchchaa Med'inaa Goday kiitteedda.
Hewaa diraw, Asoore kaatii kawushiide, bare gadiyaa simmeedda. Simmiide, bare
s'oossaa golliyaa geleedda wode, Aa naanay Aa he sa'aan mashshaan wod'eeddino.
22 Hewaadan ootsiidde, Med'inaa Goday Hizk'k'iyyaasanne Yerusaalamen de'iyaa
asaa Asoore Kaatiyaa Sanaakireeba kushiyaappenne hara morkkatuwaa ubbatuwaa
kushiyaappe ashsheeda; unttunttu shooro biittatuwaa ubbabaappe unttunttu
shemppisseedda.
23 Daro asatuu Med'inaa Godaw imotaa immeeddino; Yihudaa Kaatiyaa
Hizk'k'iyaasawukka al"o miishshaa aheeddino. He wodiyaappe doommiide,
kawutetsaa ubbay Hizk'k'iyaasa loytsi bonchcheedda.

Hizk'k'iyaasa Harggiyaanne Aa Otoruwaa
(2 Kat. 20:1-3, 12-19; Isa. 38:1-3; 39:1-8)

24 He wode Hizk'k'iyaase harggiide, hayk'k'ana mateedda; yaatiide Med'inaa Godaa
woosseedda. S'oossay aw woosetteedda; Aa patsanaw malaataa immeedda.
25 Shin Hizk'k'iyaase otoretteedda diraw, S'oossay aw keekeedda keekkatetsaw Aa
galatibeenna. Hewaa diraw, Aa bolla, Yihudaa bollanne Yerusaalame bolla Med'inaa
Godaa hank'k'uu wod'd'eedda.
26 Gidooppenne, wurssetsan Hizk'k'iyaase bare otoruwaa aggiide, Yerusaalame
asatuwaana ittippe barenatetsaa kawushsheedda. Hewaa diraw, Hizk'k'iyaasa
wodiyaan Med'inaa Godaa hank'k'uu unttunttu bolla wod'd'ibeenna.

Hizk'k'iyaasa Duretetsaanne Bonchchuwaa

27 Hizk'k'iyaasaw loytsi daro duretetsaynne bonchchu de'eedda; Hizk'k'iyaase bare
biraw, work'k'aw, al"o shuchchaw, sawoo, gonddalliyawunne hara al"o miishshaa
ubbaw miishshaa minjjiyaa sa'aa kees's'eedda.

28 Katsaa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa wotsiyaa sa'atuwaakka kees's'eedda.
Dumma dumma mehii ek'k'iyaa ak'otuwaanne dorssaa wudii ek'k'iyaa ak'uwaa
ootseedda.
29 S'oossay aw loytsi daro duretaa immeedda diraw, barew katamatuwaa
kees's'eedda; dorssaa wudiyaanne mehiyaa wudiyaa daruwaa shiishsheedda.
30 Ha Hizk'k'iyaasikka k'ommo baggana de'iyaa Giyoone haatsaa pulttiyaa zeeriide,
Daawita Katamaw away wulliyaa bagga zaariide, haatsaa yeddeedda. Hizk'k'iyaase
ootseeddabay ubbay lo"o poletteedda.
31 Shin Yihudaa biittan haneedda malalissiyaa malaataabaa oochchanaw
Baabloone mooddiyaawanttu kiitteedda asatuu Hizk'k'iyaasakko yeedda wode,
S'oossay Aa paac'c'anawunne Aa wozanaan de'iyaawaa ubbaa eranaw Aa yeddi
besseedda.

Hizk'k'iyaasa Hayk'uwaa
(2 Kat. 25:20-21)

32 Hizk'k'iyaase haneedda harabaynne S'oossaw I ootseedda lo"o oosuwaabay
Amoos'a Na'aa, Timbbitiyaa Odiyaa Isiyaasa sas'aa Mas'aafaaninne Yihudaa
Kaatetuunne Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
33 Hizk'k'iyaase hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; k'ommo baggana de'iyaa
Daawita zeretsatuwaa makkaanan Aa moogeeddino. I hayk'k'ina, Yihudaa Asay
ubbaynne Yerusaalamen de'iyaa Asay Aa bonchcheeddino. Aa kotan Aa na'ay
Minaase kaateteedda.

33

Yihudaa Kaatiyaa Minaasa
(2 Kat. 21:1-9)

1 Minaase kaatetiyaa wode, laytsay aw tammanne laa"a; I Yerusaalamen
ishatamanne ichcheshu laytsaa kaateteedda.
2 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe laaggiide kesseedda asatuwaappe
de'uwaa wogaa, he sheneyiyaawaa k'ulliide, ikka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa
ootseedda.
3 Minaase bare aawuu Hizk'k'iyaase laaleedda, goynniyaa d'ok'k'a sa'aa zaaretsiide
kees's'eedda; Ba'aalaw yarshshiyaa sa'atuwaanne Asheero geetettiyaa s'oossatti
misiletuwaa med'd'eedda. K'ay saluwaa s'oolinttetuwaa ubbatookka goynneeddanne
unttunttoo ootseedda.
4 Med'inaa Goday kase, «Ta suntsay med'inaw Yerusaalamen de'anawaa» yaagi
wotseedda Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan Minaase hara s'oossatoo yarshshiyaa
sa'aa giigisseedda.
5 Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa laa"u dabaabatuwaan saluwaa
s'oolinttetoo ubbaw yarshshiyaa sa'aa giigisseedda.
6 Hinnooma Zanggaaraan bare attuma naanaa taman s'uuggiide yarshsheedda. I
bare huup'iyawukka bitiyaawaanne muruniyaawaa gidiide, shareechchotuwaanne
moyttilliyaa haasayissiyaawantta zoriyaa oochcheedda. Med'inaa Godaa sintsan I
daro iitabaa ootsiidde, Aa hank'k'etseedda.
7 Hewaappe guyyiyaan, bare med'd'eedda eek'aa misiliyaa S'oossaa Geeshsha
Golliyaa giddon esseedda. He Geeshsha Gollii, S'oossay Daawitewunne Aa na'aa
Solomonaw, «Israa'eeliyaa zariyaa ubbaa giddoppe taani dooreedda ha Geeshsha
Golliyaaninne Yerusaalamen taani ta suntsaa med'inaw s'eesissana.
8 Taani Israa'eeliyaa asaa azazeedda azazuwaa ubbaanne Muse baggana
imetteedda higgiyaa, wogaanne pirddaa ubbaa unttunttu naagiide ootsooppe, taani

33:2 Erm. 15:4 **33:4** 2 Od. 6:6 **33:7** 1 Kat. 9:3-5; 2 Od. 7:12-18

unttunttu mayza aawaatoo immeedda gadiyaappe unttunttu k'atamaa shodissikke»
yaagi wotseedda Geeshsha Golliyaa.
9 Shin Minaase Yihudaa asaanne Yerusaalame asaa baletseedda; yaatina, unttunttu
Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe d'aysseedda derii asaawaappe
aad'd'iyaa iitaa ootseeddino.

Minaase Bare Nagaraappe Simmeedda

10 Med'inaa Goday Minaasewunne Aa asaw haasayeedda; shin unttunttu Aa
haasayaa sisennan is's'eeddino.
11 Hewaa diraw, Med'inaa Goday Asoore kaatiyaa ola gadaawotuwaa unttunttu
bolla dentseedda; unttunttu Minaase siid'iyaan dafuwaa aatsiide oyk'k'eeddino;
nahaasiyaa sanssalatan k'achchiide, Baabloone gadiyaa afeedino.
12 Minaase tuggateedda wode, Med'inaa Godaa bare S'oossaa maaduwaa
woosseedda; bare aawotuwaa S'oossaa sintsan barenatetsaa loytsi kawushsheedda.
13 Minaase S'oossaa woosseedda wode, Med'inaa Goday aw woosetteedda; Aa
watiwatuwaakka siseedda. Yerusaalamen Aa kawutetsan zaaretsi wotseedda.
Med'inaa Goday S'oossaa giddiyaawaa Minaase hewan ereedda.
14 Hewaappe guyyiyaan, Minaase Giyoone Pulttuwaa ellekka de'iyaasaappe
doommiide, Ofeela geetettiyaa sa'aanna aad'd'iidde biide, Moliyaa Penggiyaa
geetettiyaa penggiyaa gakkanaw, kasewaappe kare baggana hara dirssaa gimbbiyaa
gimbbeedda. He gimbbii Daawita Katamaappe away wulliyaa baggana de'iyaa
zanggaaraan de'ee. Yihudaa katamatuwaa ubbaan ola gadaawotuwaa wotseedda.
15 Allaga s'oossatuwaanne eek'aa misiliyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe
diggeedda; Geeshsha Gollii de'iyaa deriyaa bollanne Yerusaalamen I ootseedda
yarshshiyaa sa'aa ubbaa koliide, he katamaappe kare kessiide oleedda.
16 Minaase k'ay Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa ooras's'isiide, ittippetetsaa
yarshshuwaanne galataa yarshshuwaa an yarshsheedda. Yihudaa asaakka Med'inaa
Godaw Israa'eeliyaa S'oossaw goynnanaadan azazeedda.
17 Asay goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan yarshshuwaa yarshshiyaawaa aggana
d'ayooppekka, unttunttu yarshshiyaawe Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa
s'alalaassa.

Minaase Hayk'uwaa
(2 Kat. 21:17-18)

18 Minaase haneedda harabay, I bare S'oossaa woosseedda woosaynne Med'inaa
Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsan timbbitiyaa odiyaawanttu aw odeeddabay
Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
19 K'ay Aa woosaynne S'oossay aw woosetteeddabay, I ootseedda nagaraynne
naak'uu ubbay, Minaase barena kawushshanaappe kase ootseedda goynniyaa
d'ok'k'a sa'atuunne Asheeri misiletuwaanne bare goynniyaa eek'atuwaa I esseedda
sa'atuu ubbay Timbbitiyaa odiyaawanttu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteeddino.
20 Minaase hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; yaatina, Minaasa Aa kaatiyaa
gollen moogeeddino. Aa kotan Aa na'ay Amoone kaateteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Amoona
(2 Kat. 21:19-26)

21 Amoone kaatetiyaa wode, laytsay aw laatamanne laa"a; I Yerusaalamen laa"u
laytsaa kaateteedda.
22 Aa aawuu Minaase ootseeddawaadan, ikka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa
ootseedda. Aa aawuu Minaase oosisseedda misiletuu ubbaw yarshsheeddanne
unttunttoo ootseedda.

23 Shin Aa aawuu Minaase barenatetsaa kawushsheeddawaadan, I barenatetsaa
Med'inaa Godaa sintsan kawushshibeenna; Amoone naak'uwaa yaa yaa darissee.
24 Amoona oosanchchatuu Aa bolla mak'ettiide, Aa kaatiyaa gollen Aa wod'eeddino.
25 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa asatuu Kaatiyaa Amoona bolla mak'etteedda
ubbatuwaa wod'eeddino. Amoona sa'aan Aa na'aa Yoosiyaasa kaateyeeddino.

34

Yihudaa Kaatiyaa Yoosiyaasa
(2 Kat. 22:1-2)

1 Yoosiyaase kaatetiyaa wode, laytsay aw hosppuna; I Yerusaalamen hattamanne
itti laytsaa kaateteedda.
2 Yoosiyaase Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda; ushechcha haddirssa
geenan, bare mayza aawuwaa Daawita ogiyaan hametteedda.

Yoosiyaase Eek'aw Goynniyaa Sa'atuwaa D'aysseedda

3 I kaateteedda hosppuntsa laytsan biro yalaga de'iidde, bare mayza aawuwaa
Daawita S'oossaw goynnanaw doommeedda; k'aykka I kaateteedda tammanne
laa'entso laytsan Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa goynniyaa d'ok'k'a
sa'atuwaanne Asheero giyaa s'oossatti misiletuwaanne massi giigisseeddanne
siiliseedda med'd'eedda misiletuwaa d'ayssiyaawaa doommeedda.
4 I ek'k'iide azazina, Ba'aalaw yarshshiyaa sa'aa laaleeddino; unttuttuppe bollanna
de'iyaa is'aanaa c'uwayiyaawanttakka k'ans's'ereetseeddino. Asheeri misiletuwaa,
massi giigisseedda eek'atuwaanne siiliseedda med'd'eedda misiletuwaa
kinchchereetsi liik'issiide, d'iile kesseeddino; yaatiide he d'iiliyaa unttunttoo
goynniyaa asatuwaa duufuwaan laaleeddino.
5 K'ay Yoosiyaase unttunttu k'eesatuwaa mek'etsaa he yarshshiyaa sa'atuu bollan
s'uuggeedda; yaatiide Yihudaanne Yerusaalame geeshsheedda.
6 Minaase biittan, Efireema biittaaninne Simoona biittan, biide Nifttaaleema
gadiyaa gakkanaw de'iyaa katamatuwaanne bayeedda sa'aa ubbaa hewaadan
ootsiide geeshsheedda.
7 Yoosiyaase yarshshiyaa sa'aa laaleedda; Asheeri misiletuwaakka hara eek'aa
misiletuwaakka kinchchereetsiide liik'isseedda. Israa'eeliyaa biittan ubbaan is'aanaa
c'uwayiyaabatuwaa ubbaa k'ans's'ereetseedda. Hewaappe guyyiyaan, Yoosiyaase
Yerusaalame simmeedda.

S'oossaa Higgiyaa Mas'aafay Beetteedda
(2 Kat. 22:3-20)

8 Yoosiyaase kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan, gadiyanne Geeshsha
Golliyaa geeshsheeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa bare S'oossaa Geeshsha
Golliyaa ooras's'isana mala, As'aaliyaa na'aa Saafaana, Yerusaalame katamaa
mooddiyaa Ma'iseeyanne Yo'akaaza na'aa, waanna s'aafiyaa Yo'aaha kiitteedda.
9 Kiitetteeddawanttu k'eese ubbatuwaa kaappuuwaa Hilk'k'iyaakko yeeddino.
Penggiyaa naagiyaa Leewatuu Minaaseppe, Efireemappe, atteeda Israa'eeliyaa asaa
ubbaappe, Yihudaappe, Biiniyaameppenne Yerusaalamen de'iyaawanttuppe kase
shiishshiide, S'oossaa Geeshsha Golliyaa aheedda miishshaa Hilk'k'iyaw immeeddino.
10 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsisiyaa
kaappatoo immeeddino. Unttunttu Geeshsha Golliyaa ooras's'isanaadaaninne wotsi
yeggiide kees's'anaadan oosanchchatoo immeeddino.

34:1 Erm. 3:6 **34:4** 2 Kat. 21:3; 2 Od. 33:3 **34:5** 1 Kat. 13:2

11 K'ay Yihudaa kaatetu bayzziseedda Geeshsha Golliyaa loytsissanaw he
shaluwaan anaas'etuunne gimbbiyaawantta mitsaanne shuchchaa shammanaadan
immeeddino.
12 Oosuwaa ootsiyaa asatuu ammanetteedawantta. Unttunttu bolla suntsetteedda
oyddu Leewatuu, Maraara yaraappe Yahaatanne Obaadiyaanne, K'ahaata yaraappe
Mashulaamanne Zakkaraasa. Yetsaa miishshaa eriyaa Leewatuu ubbay
13 tookkiyaa asatuwaa bollanne dumma dumma kiitaa ootsiyaawanttu bolla
suntsetteeddino. K'ay hara Leewatuu s'aafetuwaa, kaappatuwaanne penggiyaa
naagiyaawantta gideeddino.
14 Unttunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa yeedda shaluwaa kessiyaa wode,
k'eesii Hilk'k'ii Med'inaa Goday Muse baggana immeedda Higgiyaa Mas'aafaa
demmeedda.
15 Hilk'k'ii waanna s'aafiyaa Saafaana, «Taani Med'inaa Godaa Geeshsha
Golliyaappe Higgiyaa Mas'aafaa demmad» yaageedda. He mas'aafaa Saafaanaw
immeedda.
16 Saafaani he mas'aafaa kaatiyaakko ahiide, «Ne oosanchchatuu azazetteedda
azazuwaa ubbaa ootsino.
17 Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa shaluwaa wurssi akkiide,
ooratsisiyaa kaappatoonne ooratsiyaa oosanchchatoo immeeddino» yaagiide
odeedda.
18 K'aykka waanna s'aafii Saafaani kaatiyaa, «K'eesii Hilk'k'ii taw mas'aafaa
immeedda» yaageedda; Saafaani mas'aafaa kaatiyaa sintsan nabbabeedda.
19 Kaatii higgiyaa k'aalaa siseedda wode, kayyottiide bare mayuwaa peed'eedda.
20 Hewaappe guyyiyaan, kaatii Hilk'k'iyaa, Saafaana na'aa Ahik'aama, Mikaaya
na'aa Abddoona, waanna s'aafiyaa Saafaananne kaatiyaa oosanchchaa Asaaya
hawaadan yaagiide azazeedda;
21 «Biite; biide ta dirawunne Israa'eeliyaaninne Yihudaan atteedawanttu diraw, ha
beetteedda mas'aafaa k'aalaawaa ane Med'inaa Godaa oochchite. Ayaw gooppe, ha
mas'aafan s'aafetteedda ubbabaa ootsanaw, nu mayza aawotuu Med'inaa Godaa
k'aalaa naagibeenna diraw, nu bolla tigetteedda Med'inaa Godaa hank'k'uu loytsi
daro» yaageedda.
22 Hilk'k'iinne kaatii kiitteedda asatuu timbbitiyaa odiyaa Hulddikko beeddino.
Huldda Harihaasa na'aa Tiik'iwaa na'aa, Geeshsha Golliyaa mayuwaa naagiyaa
Shaaluuma machato. Aa Yerusaalamen laa'entso shuchchaan de'aaddu. He beedda
asatuu iziw ha yewuwaa odeeddino.*
23 Huldda unttuntta, «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay, ‹Hinttena taakko
kiitteedda bitaniyaw odite› yaagee.
24 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Be'ite, Yihudaa kaatiyaa sintsan
nabbabetteedda mas'aafan s'aafetteedda iita shek'aa ubbaa, ha sa'aa bollanne ha
sa'aan de'iyaa asaa bolla ahana hanay.
25 Unttunttu taana aggiide, hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayeeddino; yaatiide
unttunttu barenttu kushiyan ootseeddawaan ubbaan taana hank'k'etseeddino.
Hewaa diraw, ta hank'k'uu ha sa'aa bolla tigettana; I ubbakka te'ettenna› yaagee.
26 «Med'inaa Godaa oochchanaw hinttentta kiitteedda Yihudaa kaatiyaa hawaadan
yaagite; ‹Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay neeni siseedda k'aalaawaa hawaadan
yaagee;
27 «Ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla Med'inaa Goday haasayeeddawaa
neeni siseedda wode, ne wozanay shuggina, ta sintsan ne huup'iyaa kawushsheedda
dirawunne ne mayuwaa peed'aade, ta sintsan yeekkeedda diraw, taani ne woosaa
sisaad.

---

* **34:22** ***Shaaluuma:*** Ibraawetsuwaan Shaaluumi Hasiraha na'aa Tok'aata na'aa geetetteedda. 2 Kat. 22:14 s'eella.

28 Hewaa diraw, taani neena ne mayzzan gatsana; neeni saro moogettana. Taani ha
sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla ahana iitabaa ne ayfii be'enna» yaagee›
yaagite» yaagaaddu.
Hewaappe guyye unttunttu biide, ha haasayetteeddabaa kaatiyaw odeeddino.

Yoosiyaase S'oossaw Azazettanaw Geppeedda
(2 Kat. 23:1-20)

29 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Yoosiyaase kiittiide, Yihudaa c'imatuwaanne
Yerusaalame c'imatuwaa ubbaa shiishsheedda.
30 Kaatii Med'inaa Godaw Geeshsha Golliyaa pude kesseedda; Yihudaa Asay ubbay,
Yerusaalamen de'iyaa asay, k'eesatuu nne Leewatuu, guutsaappe daruwaa gakkanaw
de'iyaa Asay ubbay aanana ittippe pude keseeddino. Med'inaa Godaa Geeshsha
Golliyaappe beetteedda k'aalaa c'aak'uwaa mas'aafaa k'aalaa ubbaa kaatii unttunttu
sisishshin nabbabeedda.
31 Hewaappe guyyiyaan, kaatii bare sa'aan ek'k'iide, Med'inaa Godaa ogiyaan
hamettanawunne Med'inaa Godaa higgiyaa, Aa wogaanne Aa azazuwaa bare
kumentsaa wozanaaninne bare kumentsaa shemppuwaan naaganaw, k'ay ha
mas'aafan s'aafetteedda c'ak'k'uwaadan ootsanaw S'oossaa sintsan geppeedda.
32 Yerusaalameninne Biiniyaaman de'iyaa asaa ubbaa he k'aalaa c'aak'uwaa
naaganaadan gefisseedda; Yerusaalamen de'iyaa Asay S'oossaa, barenttu mayza
aawotuwaa S'oossaa c'aak'uu giyaawaadan ootseeddino.
33 Yoosiyaase Israa'eeliyaa asaw de'iyaa gadiyaappe tunabaa ubbaa diggeedda.
Yaan de'iyaa ubbatuu Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, ootsanaadan ootseedda.
Yoosiyaase de'eedda laytsaa ubbaan, unttunttu Med'inaa Godaa barenttu mayza
aawotuwaa S'oossaa kaalliyaawaa aggibeykkino.

35

Yoosiyaase Paasigaa Baalaa Bonchcheedda
(2 Kat. 23:21-23)

1 Hewaappe guyyiyaan, Yoosiyaase Yerusaalamen Med'inaa Godaw Paasigaa
Baalaa bonchcheedda. Koyro aginaan tammanne oyddentso gallassi Paasigaa
dorssaa maraa shukkeeddino.
2 Yoosiyaase k'eesetuwaa unttuntta kiitan kiitan suntseedda; unttunttu Med'inaa
Godaa Geeshsha Golliyaa kiitaan mintsetseedda.
3 Med'inaa Godaw geeshsha gidiide, Israa'eeliyaa ubbaa tamaarissiyaa
Leewatuwaa I hawaadan yaageedda; «Geeshsha Taabootaa Daawita na'ay,
Israa'eeliyaa Kaatii Solomone kees'iseedda Geeshsha Golliyaan wotsite. Hawaappe
sintsan Taabootaa hinttenttu hashiyaan tookkanaw koshshenna. Ha"ikka S'oossaw,
hinttenttu Med'inaa Godawunne, Aa asaa Israa'eeliyaw ootsite.
4 Israa'eeliyaa Kaatii Daawitenne Aa na'ay Solomone s'aafowaadan, hinttenttu
c'uguwaan c'uguwaaninne hinttenttu aawotuwaa gollen gollen hinttentta giigissite.
5 «Hinttenttu Leewatuu hinttenttu dabbotuwaa, Israa'eeliyaa zaratuwaa yaratuwaa
maaddana mala, hinttenttu yaran yaran shaakettiide, Geeshsha Golliyaa gidduwaan
ek'k'ite;
6 Paasigaa dorssaa maratuwaakka shukkite. Hinttenttu huup'iyawukka geeyite;
Med'inaa Goday Muse baggana haasayeedda k'aalaa unttunttu ootsanaadan
hinttenttu dabbotoo dorssaa maratuwaa giigissite» yaageedda.
7 Yoosiyaase Paasigaa yarshshoo hananaadan he sa'aan de'iyaa asaw hattamu
sha"a dorssaa maratuwaanne deeshsha maratuwaa immeedda; k'ay heezzu sha"a
korumatuwaakka immeedda. Hawantta ubbaa kaatii bare wudiyaappe immeedda.

35:4 2 Od. 8:14

8 Kaatii suntseedda kaappatuukka asaw, k'eesetuwunne Leewatoo barenttubaa
barenttu sheniyaan immeeddino. S'oossaa Geeshsha Golliyaa kaappatuu Hilk'k'ii,
Zakkaraasinne Yihi'eeli Paasigaa yarshshoo haniyaa laa"u sha"anne usuppun s'eetu
dorssaa maratuwaanne deeshsha maratuwaa k'eesatoo immeeddino; k'ay heezzu
s'eetu korumatuwaakka immeeddino.
9 Leewatuu kaappatuu Konaaniinne Aa ishatuu Shamaa'enne Nataani'eeli, k'ay
Hashaabii, Yi'i'eelinne Yozabaad Paasigaa yarshshoo haniyaa ichcheshu sha"a
dorssaa maratuwaanne deeshsha maratuwaa Leewatoo immeeddino; k'ay ichcheshu
s'eetu korumatuwaakka immeeddino.
10 Paasigaa Baalaw ubbabay giigeedda; kaatiyaa azazuwaadan k'eesatuu barenttu
sa'aan sa'aan, Leewatuukka barenttu c'uguwaan c'uguwaan ek'k'eeddinno.
11 Paasigaa dorssaa maratuu shukettiyaa wode, Leewatuu galbbaa k'aarishin,
k'eesetu suutsaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'c'afeeddino.
12 Hewaappe guyyiyaan, s'uuggiyaa yarshshoo giigeedda dorssatuwaa ashuwaa
Leewatuu bare golliyaa asan asan shaaketti utteedda Israa'eeliyaa zaratuwaa
yaratoo immeeddino. Leewatuu hewaa immeeddawe Muse mas'aafan
s'aafetteeddawaadan Asay Med'inaa Godaw yarshshanaassa. Unttunttu
korumatuwaakka hewaadan ootseeddino.
13 Leewatuu wogay azaziyaawaadan shuketteedda Paasigaa dorssaa maratuwaa
ashuwaa taman s'iis's'eeddino; geeshsha yarshshotuwaa s'aaruwaan, otuwaaninne
disttiyaan doysseeddino. Yaatiide ka"eeddawaa Israa'eeliyaa zaratuwaa yaratuu
ubbaw ellekka shaakki shaakki immeeddino.
14 Hewaappe guyyiyaan, Leewatuu barenttuwunne Aaroona zeretsaa gidiyaa
k'eesatoo Paasigaa yarshshuwaa giigisseeddino. Ayaw gooppe, he k'eesatuu
s'uuggiyaa yarshshuwaanne mod'd'uwaa yarshshuwaa yarshshiidde, k'ammaa
gakkanaw ootsino.
15 Daawite, Asaafe, Hemaaninne kaatiyaw timbbitiyaa odiyaa Yidutuuni kase
azazeeddawaadan, Asaafa yaratuu, mazimuriyaa yes's'iyaawanttu barenttu sa'aan
de'iino. Penggiyaa naagiyaawanttukka barenttu naagiyaa penggiyaa penggiyaa
naagiino. Unttunttu dabbotuu, Leewatuu unttunttoo giigisseedda diraw, unttunttu
barenttu kiitaa aggibeykkino.
16 Med'inaa Godaw ootsiyaa kiitay ubbay, Paasigaa Baalaa bonchchiyaawenne
s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa bolla yarshshiyaawe,
Kaatii Yoosiyaase azazeeddawaadan haniide, he gallassi giigeedda.
17 Hewan shiik'eedda Israa'eeliyaa Asay he gallassi Paasigaa Baalaa bonchcheedda;
unttunttu irshshuu gelibeenna ukitsaa Baalakka laappun gallassi bonchcheeddino.
18 Timbbitiyaa odiyaa Sammeela wodiyaappe doommina, hewaa mala Paasigaa
Baalay Israa'eelan bonchchetti erenna. Yoosiyaase, k'eesatuu nne Leewatuu, he
koshiyan shiik'eedda Yihudaa asay, Israa'eeliyaa Asay ubbaynne Yerusaalamen
de'iyaa Asay bonchcheeddawaa mala Paasigaa Baalaa kase Israa'eeliyaa
kaatetuwaappe bonchcheeddawe ittuunne baawa.
19 Ha Paasigaa Baalay Yoosiyaase kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan
bonchchetteedda.

Yoosiyaasa Kawutaa Wurssetsaa
(2 Kat. 23:28-30)

20 Ha ubbaappe guyyiyaan, Yoosiyaase Geeshsha Golliyaa giigisseedda wode, Gibs'e
Kaatii Nakoy Efiraas'iisa Shaafaa ellekka de'iyaa Karkkamiisha giyaa kataman
olettanaw beedda. Yoosiyaase Aa te'anaw kesseedda.

35:13 Kes. 12:8-9 **35:15** 1 Od. 25:1 **35:17** Kes. 12:1-20

21 Shin Nakoy Yoosiyaasakko asaa kiittiide, «Yihudaa kaatiyaw, taananne neena
walassiyaawe ayee? Taani yeeddawe ta morkkatuwaa olanaassappe attina, neena
olanaassa gidenna. Ta morkkatuwaa taani ellekka olanaadan S'oossay taana
azazeedda. S'oossay neena d'ayssennaadan, taananna de'iyaa S'oossaanna
gaaddatiyaawaa agga» yaageedda.
22 Gidooppenne, Yoosiyaase S'oossay Nako baggana odeeddawaa sisennaaninne
guyye simmennaan is's'eedda. Morkketuu barena erenna mala, bare kawutetsaa
mayuwaa laammeedda; Magido dembbaa olettanaw geleedda.
23 Wonddaafiyaa asatuu Kaatiyaa Yoosiyaasa dukkiide c'addeeddino. Kaatii bare
k'oomatoo, «Taani loytsi c'adettaad; taana olaa giddoppe kessite» yaageedda.
24 K'oomatuu Yoosiyaasa paraa gaariyaappe dentsiide, aw de'iyaa laa'entso paraa
gaariyan wotsiide, Aa Yerusaalame aheeddino. I yaan hayk'k'eedda; bare mayza
aawotuwaa makkaanan moogetteedda. Yihudaa asaynne Yerusaalame Asay ubbay
aw yeekkeedda.
25 Ermaasi Yoosiyaasaw zilaaliyaa zilaassaa kessiide s'aafeedda; yeekuwaa
yeekkiyaa mac'c'a asatuunne attuma asatuu Yoosiyaasa k'oppi k'oppiide yeekkiyaa
wode, ha Ermaasi kesseedda zilaassaa zilaaliyaawe Israa'eeliyaa biittan woga
gideedda. He zilaassay Israa'eelatuu Yeekuwaa Zilaassaa mas'aafan s'aafetti utteedda.
26 Yoosiyaase haneedda harabay, Med'inaa Godaa higgiyan s'aafetteeddawaadan I
ootseedda lo"o oosuwaabaynne
27 koyroppe wurssetsaa gakkanaw I poleeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuunne
Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

36

Yihudaa Kaatiyaa Yo'akaaza
(2 Kat. 23:30-35)

1 Hewaappe guyyiyaan, he biittaa Asay Yoosiyaasa na'aa Yo'akaaza dooreeddino;
Aa aawuwaa sa'aan Yerusaalamen kaateyeeddino.
2 Yo'akaazi kaatetiyaa wode, laytsay aw laatamanne heezza; I Yerusaalamen
heezzu aginaa kaateteedda.
3 Hewaappe guyyiyaan, Gibs'e kaatii Yo'akaaza Yerusaalame kaatetetsaappe
wotseedda; heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa s'agaraa biraanne
hattamanne oyddu kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa Yihudaa asaa giirisseedda.
4 Gibs'e kaatii Yo'akaaza ishaa Eliyaak'iima Yihudaa bollanne Yerusaalame bolla
kaateyeedda; Aa suntsaa Yo'aak'eema yaagiide laammeedda. Yaatiide Yo'aak'eema
ishaa Yo'akaaza Gibs'e afeedda.

Yihudaa Kaatiyaa Yo'aak'eema
(2 Kat. 23:36—24:7)

5 Yo'aak'eemi kaatetiyaa wode, laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yerusaalamen
tammanne itti laytsaa kaateteedda. Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan iitabaa
ootseedda.
6 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore Aa olettiide, Baabloone afanaw nahaasiyaa
sanssalatan k'achcheeda.
7 Naabukadanas'oore k'ay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe shaluwaa
akkiide, Baabloone afiide, bare kaatiyaa gollen wotseedda.
8 Yo'aak'eemi haneedda harabay, I ootseedda tunabaynne I ootseedda iitabay
ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuunne Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti
utteedda. I hayk'k'ina, Aa kotan Aa na'ay Yo'aakiine kaateteedda.

36:4 Erm. 22:11-12 **36:5** Erm. 22:18-19; 26:1-6; 35:1-19 **36:6** Erm. 25:1-38; 36:1-32; 45:1-5; Dan. 1:1-2

Yihudaa Kaatiyaa Yo'aakiina
(2 Kat. 24:8-17)

9 Yo'aakiine kaatetiyaa wode, laytsay aw hosppuna; I Yerusaalamen heezzu
aginanne tammu gallassaa kaateteedda. Med'inaa Godaa sintsan I iitabaa
ootseedda.*
10 Laytsay laamettiyaa wode Kaatii Naabukadanas'oore asaa kiittiide,
Yo'aakiinanne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa al"o miishshatuwaa
aanana ittippe Baabloone ahiseedda. Yaatiide Aa aawuwaa ishaa Sedek'iyaasa
Yihudaa bollanne Yerusaalame bolla kaateyeedda.

Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaasa
(2 Kat. 24:18-20; Erm. 52:1-3)

11 Sedek'iyaasi kaatetiyaa wode, laytsay aw laatamanne itta; I Yerusaalamen
tammanne itti laytsaa kaateteedda.
12 Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan I iitabaa ootseedda; k'ay Med'inaa Godaa
suntsan timbbitiyaa odiyaa Ermaasa sintsan barena kawushshibeenna.

Yerusaalame Kunddetsaanne Asay Baabiloonne Omoodettussaa
(36:13-23; 2 Kat. 25:1-21; Erm. 52:3-11)

13 Sedek'iyaasi ammanettanaadan barena S'oossaa suntsan c'aak'k'etseedda
Naabukadanas'oora bolla makkaleedda. Med'inaa Godaakko Israa'eeliyaa
S'oossaakko simmiyaawaa aggiide, bare morggiyaa zoozisseedda; bare wozanaakka
muumisseedda.
14 K'ay Yihudaa asaynne unttuntta kaaletsiyaa k'eesatuu, ubbakka
ammanettennawantta gideeddino. Unttunttu hara kawutetsaa Asay ootsiyaa
sheneyiyaa oosatuwaa k'ulliide, Med'inaa Goday Yerusaalamen geeshsheedda Aa
Geeshsha Golliyaakka tunisseeddino.
15 Med'inaa Goday, unttunttu mayza aawotuwaa S'oossay bare asawunne bare
Geeshsha Golliyaw k'arettiyaa diraw, bare timbbitiyaa odiyaawantta unttunttoo
zaari zaariide kiitteedda.
16 Shin Med'inaa Godaa hank'k'uu unttunttu bolla wod'd'anawaa gakkanawunne
unttunttoo kessi akkiyaa sa'ay d'ayana gakkanaw, unttunttu S'oossay
kiitteeddawanttu bolla k'iliic'eeddino, Aa k'aalaa kad'eeddinonne timbbitiyaa
odiyaawanttu bolla miic'c'eeddino.
17 Hewaa diraw, S'oossay Baabloone kaatiyaa unttunttu bolla dentsiide aheedda.
Yaatina unttunttu yalaga attuma asaa Geeshsha Golliyaa giddon mashshaan
wod'eedda; yalaga attuma asatoo, woy geelayotoo, woy c'imatoo, k'arettennaan,
S'oossay unttuntta ubbaa Naabukadanas'oora kushiyan aatsiide immeedda.
18 Baabloone kaatii S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa miishshatuwaa ubbaa,
daruwaanne laafa, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa miishshaa, kaatiyaa
miishshanne Aa oosanchchatuu miishshaa ubbaa akkiide, Baabloone afeedda.
19 Hewaappe guyyiyaan, Baabloone olanchchatuu S'oossaa Geeshsha Golliyaa
taman s'uuggiide, Yerusaalame dirssaa gimbbiyaakka laaleeddino. Kaatiyaa golliyaa
ubbaa taman s'uuggiide, yaan de'iyaa al"o shaluwaa ubbaa d'aysseeddino.
20 Kaatii mashshaappe palahiide atteeddawantta omooddiide Baabloone afeedda.
Parsse kawutetsay wolk'k'aamana gakkanaw, unttunttu aawunne Aa naanaw
k'oomaa gideeddino.
21 Hewan Med'inaa Goday timbbitiyaa odiyaa Ermaasa baggana odeedda k'aalay
poletteedda. Wurssetsan biittay laappun tammu laytsaa kumentsaa Asay baynna

---

* **36:9** ***Hosppuna:*** Laytsay aw hosppuna woy tammanne hosppuna. 2 Kat. 24:8 s'eella. **36:10** Erm. 22:24-30; 24:1-10; 29:1-2; 37:1; Hiz. 17:12, 13 **36:11** Erm. 27:1-22; 28:1-17 **36:13** Hiz. 17:15 **36:17** Erm. 21:1-10; 34:1-5

sa'aa gidiide shemppeedda; hewenne, laappuntsa laappuntsa laytsaa Sambbata ootsiide, gadiyaa shemppissiyaawaa Asay aggeeda gishshassa.

K'iroose Ayhudatuu Simmanaadan Azazeedda (Izr. 1:1-4)

22 Parsse Kaatii K'iiroosi kaateteedda koyro laytsan, timbbitiyaa odiyaa Ermaasa baggana Med'inaa Goday haasayeeddawaa poleedda. Parsse Kaatii K'iiroosi bare kawutetsaa giddon ubba saan hawaadan yaagiide awaayanaadaaninne s'aafiide wotsanaadan Med'inaa Goday Aa ayaanaa dentsetseedda;

23 «Parsse Kaatii K'iiroosi hawaadan yaagee; ‹Med'inaa Goday, saluwaa S'oossay ha sa'aa kawutetsatuwaa ubbaa taw immeedda; k'ay Yihudaan de'iyaa Yerusaalamen taani aw Geeshsha Golliyaa kees's'anaadan taana suntseedda. Med'inaa Godaa asaa gideedda ooninne yaa bo. Med'inaa Goday Aa S'oossay aanana gido!› yaagee» yaageedda.

36:21 Erm. 25:11; 29:10 **36:23** Isa. 44:28

Izira Mas'aafaa

Geluwaa

Izira Mas'aafay Haneeddawaa Odiyaa laa"u mas'aafatuwaa kaalliyaawaa. Ha mas'aafay Ayhudatuwaappe omoodettiide beedda amareeda asatuu Baablooneppe simmeeddawaanne Yerusaalamen asaw de'uukka goynnuukka ooras's'eeddawaa odee. Ha hanotatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino.

1. Omooduwaan beedda Ayhudatuwaappe Parsse Kaatiyaa K'iiroosa sheniyaan koyro simmiyaawanttu Baabloonappe simmeeddino.
2. Geeshsha Gollii zaaretsi kees'ettiide anjjetteedda. S'oossaw goynaykka zaaretsi doometteedda.
3. Itti amareeda wodiyaappe simmiide, S'oossaa higgiyaa loytsiide eriyaa Iziri kaaletsina, hara Ayhudatuu Yerusaalame simmeeddino. Iziri Israa'eeliyaa asaa ayaanaa de'uwaa kase sa'aa zaaranaw, Asay ayaanaa de'uwaanne ittippetetsaa de'uwaa wotsi yeggiide minisanaadan maaddeedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Omooduwaappe Koyro Simuwaa *1:1—2:70*
Geeshsha Golliyaa Zaaretsi kees'aanne Anjjuwaa *3:1—6:22*
Iziri Haraa Omoodetteeddawanttuna Simusaa *7:1—10:44*

Omooduwaappe Koyro Simuwaa

(1:1—2:70)

Ayhuda Asay Barenttu Biittaa Simmana Mala K'iiroosi Awaayeedda

1 Paarise Kaatii K'iiroosi kaateteedda koyro laytsan, timbbitiyaa odiyaa Ermaasa baggana Med'inaa Goday haasayeeddawaa poleedda. Paarise Kaatii K'iiroosi bare kawutetsaa giddon ubba saan hawaadan yaagiide awaayanaadaaninne s'aafiide wotsanaadan Med'inaa Goday Aa ayaanaa dentsetseedda;
2 «Paarise Kaatii K'iiroosi hawaadan yaagee; ‹Med'ina Goday saluwaa S'oossay sa'aa kawutetsatuwaa ubbaa taw immeedda; k'ay Yihudaan de'iyaa Yerusaalamen taani aw Geeshsha Golliyaa kees's'anaadan taana suntseedda.
3 S'oossaa asaa gideedda ooninne yaa bo. Aa S'oossay aanana gido! Hinttenttu Yihudaan de'iyaa Yerusaalame biide, yaan Yerusaalamen de'iyaa Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa S'oossaa Geeshsha Golliyaa zaaretsiide kees's'ite.
4 Dumma dumma biittan de'iyaa Asay ubbay Ayhudatuwaappe atteedawanttu biraa, work'k'aa, dumma dumma miishshatuwaanne mehiyaa immiide maaddino; k'ay Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Gollewukka barenttu sheniyaan immiyaa imotaa immino› yaageedda» yaagee.
5 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa zaratuunne Biiniyaama zaratuwaa kaappatuu, k'eesatuu nne Leewatuu, k'ay S'oossay unttunttu wozanaa dentsetseedda ubbatuu Yerusaalamen Med'ina Godaa Golliyaa kees's'anaw baanaw denddeeddino.
6 K'ay unttunttu shooruwaan de'iyaawanttukka barenttu sheniyaan immeeddawaa bolla gujjiide, biraa miishshaanne work'k'aa shaluwaa, hara dumma dumma miishshatuwaanne mehiyaa immiide, unttuntta maaddeeddino.
7 Hewaa bollakka k'ay Kaatii K'iiroosi Naabukadanas'oore Yerusaalameppe afiide bare s'oossatuwaa gollen wotseedda Med'ina Goda Golliyaa miishshatuwaa immeedda.

1:1 Erm. 25:11; 29:10 **1:2** Isa. 44:28

8 Paarise Kaatii K'iiroosi miishshatuwaa wotsiyaa golliyaa kaappuwaa
Mitiredaatan kesissiiddinne paydissiide, Yihudaa mooddiyaa Sheshibaas'aara
kushiyan sheed'd'edda.
9 Simmeedda miishshaa paydu hawaa: hattamu work'k'aa saanetuwaa, itti sha"a
biraa saanetuwaa, laatamanne udduppun goloodotuwaa,
10 work'k'aappe oosetteedda hattamu miishshatuwaa, biraappe oosetteedda oyddu
s'eetanne tammu miishshatuwaanne itti sha"a hara dumma dumma miishshatuwaa.
11 Work'k'aa miishshatuunne biraa miishshaa paydu ubbaanna ichcheshu
sha"anne oyddu s'eeta; ha miishshatuwaa ubbaa omooduwaan beedda Asay
Baablooneppe Yerusaalame simmiyaa wode Sheshibaas'aari akkiide yeedda.

2

Omooduwaappe Simmeedda Israa'eeliyaa Asaa Payduwaa
(Nah. 7:4-73)

1 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore omoodiide, bare gadiyaa afeedda asaappe
pude barenttu katamaa katamaa, Yerusaalamenne Yihudaa simmeedda asatuu
hawaappe kaalliyaawantta.
2 Unttunttu Zarubaabeela, Iyyaasa, Nahimiyaa, Saraaya, Ra'eelaaya,
Marddikiyoosa, Bilishaana, Misppaara, Bigiwaaya, Rehuumanne Ba'aana.
Omooduwaappe simmeedda Israa'eeliyaa asaa paydu hawaa.
3 Par"oosha yaratuu 2,172.
4 Shafaas'iyaa yaratuu 372.
5 Araaha yaratuu 775.
6 Iyyaasunne Yoo'aaba naanaa gidiyaa Paahati-Moo'aaba yaratuu 2,812.
7 Elaama yaratuu 1,254.
8 Zattu yaratuu 945.
9 Zakkaaya yaratuu 760.
10 Baana yaratuu 642.
11 Bebaaya yaratuu 623.
12 Azggaada yaratuu 1,222.
13 Adoonik'aama yaratuu 666.
14 Bigiwaaya yaratuu 2,056.
15 Adiina yaratuu 454.
16 Hizk'k'iyaasa yara gidiyaa As'eera yaratuu 98.
17 Bes'aaya yaratuu 323.
18 Yoora yaratuu 112.
19 Hashuuma yaratuu 223.
20 Gibbaara yaratuu 95.
21 Beeteleeme Asay 123.
22 Nas'oofa katamaa Asay 56.
23 Anatoota katamaa Asay 128.
24 Azimaaweeta katamaa Asay 42.
25 K'iriyaati-Yi'aariima, Kafiiranne Ba'eroota katamatuwaa Asay 743.
26 Raamanne Gebaa'a katamatuwaa Asay 621.
27 Mikimaasa katamaa Asay 122.
28 Beeteelenne Aata katamatuwaa Asay 223.
29 Nabo katamaa Asay 52.
30 Maagibiisha katamaa Asay 156.
31 Laa"entso Elaama katamaa Asay 1,254.

32 Hariima katamaa Asay 320.
33 Looda, Hadiidanne Oono katamatuwaa Asay 725.
34 Iyaarkko katamaa Asay 345.
35 Sanaa'a katamaa Asay 3,630.
36 Hawanttu omooduwaappe simmeedda k'eesetuwaa:
Iyyaasu yara gidiyaa Yadaaya yaratuu 973;
37 Imeera yaratuu 1,052;
38 Paashihuura yaratuu 1,247;
39 Hariima yaratuu 1,017.
40 Hawanttu omooduwaappe simmeedda Leewatuwaa:
Hodaawiyaa yara gidiyaa Iyyaasunne K'aadimi'eela yaratuu 74;
41 Asaafa yara gidiyaa mazimuriyaa yes's'iyaawanttu 128;
42 Penggiyaa naagiyaa Shaaluuma, As'eera, S'almmoona, Ak'k'uuba, Has'iis'anne
Shobaaya yaratuu 139.
43 Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'oomatuwaa yaratuwaa: S'iiha yaratuwaa,
Hasuufa yaratuwaa, S'abba'oota yaratuwaa,
44 K'eeroosa yaratuwaa, Si'aaha yaratuwaa, Padoona yaratuwaa,
45 Labaana yaratuwaa, Hagaaba yaratuwaa, Ak'k'uuba yaratuwaa,
46 Hagaaba yaratuwaa, Shamilaaya yaratuwaa, Hanaana yaratuwaa,
47 Giddeela yaratuwaa, Gahaara yaratuwaa, Ra'aaya yaratuwaa,
48 Raas'iina yaratuwaa, Nak'oda yaratuwaa, Gazzaama yaratuwaa,
49 Uuza yaratuwaa, Paaseeha yaratuwaa, Besaaya yaratuwaa,
50 Asinaa yaratuwaa, Me'uniima yaratuwaa, Nafisiima yaratuwaa,
51 Baak'ibuuk'a yaratuwaa, Hak'uufa yaratuwaa, Harihuura yaratuwaa,
52 Baas'iluuta yaratuwaa, Mahiida yaratuwaa, Harshsha yaratuwaa,
53 Bark'k'oosa yaratuwaa, Sisaara yaratuwaa, Temaaha yaratuwaa,
54 Nas'iiha yaratuwaanne Has'iifa yaratuwaa.
55 Solomone k'oomatuwaa yaratuwaa: Sos'aaya yaratuwaa, Hassofereeta
yaratuwaa, Paruuda yaratuwaa,
56 Yaa'ila yaratuwaa, Dark'k'oona yaratuwaa, Giddeela yaratuwaa,
57 Shafaas'iyaa yaratuwaa, Has's'iila yaratuwaa, Pokereti-Has's'abayma
yaratuwaanne Aama yaratuwaa.
58 Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'oomatuwaa yaratuunne Solomone k'oomatuwaa
yaratuwaa paydu ubbaanna heezzu s'eetanne udduppun tammanne laa"uwaa.
59 Haratuukka k'ay Telmmelaaha, Teliharshsha, Karuuba, Adaananne Imeera giyaa
katamatuwaappe Yerusaalame pude beeddino. Shin unttunttu; barenttu aawotuu
Israa'eeliyaa sheeshsha gidiyaawaa erissanaw danddayibeykkino.
60 Hewanttu Dalaaya, S'oobbiyaanne Nak'oda yaratuwaa; unttunttu payduukka
ubbaanna usuppun s'eetanne ishatamanne laa"uwaa.
61 K'eesetuwaappe Habaaya yaratuu, Hak'k'oos'a yaratuunne Barzzillaaya yaratuu
simmeeddino. Hawe Barzzillaaya giyaawe Gala'aade biittaa asaa gidiyaa
Barzzillaaya naatto akkiidde, bare bolluwaa suntsaan s'eesetteedda.
62 Hawanttu barenttu yeletaa s'ap'uwaa eranaw yeletaa mas'aafan koyeeddino,
shin demmibeykkino. Hewaa diraw, unttunttu tunaadan paydettiide, k'eesetetsan
ootsennaadaninne K'eese gidenaadan digetteeddino.
63 K'ay Uuriimiyaaninne Tumiimiyaan shaakki pirddiyaa k'eesii denddana
gakkanaw, unttunttu geeshsha k'umaappe maanaw danddayennawaa Ayhudatuwaa
mooddiyaawe unttuntta azazeedda.
64 Omooduwaappe Yihudaa biittaa simmeedda asaa paydu ubbaanna 42,360.

2:63 Pay. 27:21

65 Hewaa bollakka k'ay 7,337 attuma k'oomatuunne mac'c'a k'oomatuunne 200
attumawaanne mac'c'a mazimuriyaa yes's'iyaawanttukka simmeeddino.
66 Unttunttu paratuwaa paydu 736; unttunttu bak'ulotuu 245;
67 unttunttu gaalotuu 435; unttunttu haretuu k'ay 6,720.
68 Unttunttu Yerusaalamen kase Med'ina Goda Gollii de'iyaa sa'aa gakkeedda wode,
yaratuu kaappatuwaappe amareedawanttu Med'inaa Godaa Gollii kase bare sa'aan
kees's'ettana mala, barenttu sheniyaan imotaa immeeddino.
69 Ittuu ittuu barew danddayiyaawaa keeshshaa keeshshaa ha S'oossaa Golliyaa
oosoo immeedda; unttunttu ubbaanna 500 kiilo giraamiyaa dees'iyaa work'k'aa,
2,800 kiilo giraamiyaa dees'iyaa biraanne 100 k'eesatuwaa mayuwaa immeeddino.
70 Hewaappe guyyiyaan k'eesatuu, Leewatuunne asaappe amareedawanttu
Yerusaalamen utteeddino; mazimuriyaa yes's'iyaawanttu, penggiyaa
naagiyaawanttunne Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'oomatuu Yerusaalame
yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaan utteeddino; k'ay atteeda Israa'eeliyaa asatuu
ubbay barenttu katamatuwaan katamatuwaan utteeddino.

Geeshsha Golliyaa Zaaretsi Kees'anne Anjjuwaa

3

(3:1—6:22)

Yarshshiyaa Sa'aa Kees's'aanne
Goynniyaa Wogaa Zaaretsi Doommetsaabaa

1 Laapuntsa aginay gakkiyaa wode Israa'eeliyaa Asay barenttu katamaa katamaa
simmeeddino, unttunttu ubbay itti asaadan Yerusaalamen shiik'eeddino.
2 Yos'edeek'a na'aa Iyyaasunne Aa kaaliyaa k'eesatuu k'ay Salaatiyaala na'aa
Zarubaabeelinne Aa dabbotuu S'oossaa asaa Muse higgiyan kase
s'aafetteeddawaadan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshanaw, Israa'eeliyaa S'oossaw
yarshshiyaa sa'aa giigisseeddino.
3 Unttunttu he gadiyaan de'iyaa asaw yayyooppenne, aggenaan yarshshuwaa
yarshshiyaa sa'aa kase I koletteedda sa'aan zaaretsiide kees's'eeddino. Giigissiide,
s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw wonttanne omarssi ubbaa wode
yarshsheeddino.
4 Kase s'aafetteeddawaadankka unttunttu Daasiyaa Baalaa bonchcheeddino;
s'uuggiyaa yarshshuwaakka hachchew hachchew bessiyaawaa payduwaa
pac'issennan yarshsheeddino.
5 K'ay ubbaa wode yarshshiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa, aginay s'eeriya wode
yarshshiyaa yarshshuwaanne Med'inaa Godaa geeshsha baalatuwaan yarshshiyaa
yarshshuwaa ubbaakka yarshsheeddino. Hewaa bollakka Asay bare sheniyaan
Med'inaa Godaw immeedda imotaa ubbaakka yarshsheeddino.
6 Laappuntsa aginaan koyro gallassan unttunttu Med'inaa Godaw s'uuggiyaa
yarshshuwaa yarshshiyaawaa doommeeddino; shin he wode Med'ina Godaa
Geeshsha Golliyaa kees's'iyaa baasuu biro baasettibeenna.

Geeshsha Golliyaa Zaaretsi Kees's'iyaawaa Doommeeddino

7 Hewaappe guyyiyaan, shuchchaa massiyaawanttoonne anaas'etoo shaluwaa
gishiide k'as'areeddino. Paarise Kaatii K'iiroosi unttunttoo azazeedda diraw,
Liibaanoosappe zigaa abbaa pintsiide, Yoop'p'e ahanaw Sidoonanne S'iiroosa biittaa
asaw k'umaa, ushshaanne zayitiyaa immeeddino.

2:70 1 Od. 9:2; Nah. 11:3 **3:2** Kes. 27:1 **3:3** Pay. 28:1-8 **3:4** Pay. 29:12-38 **3:5** Pay. 28:11—29:39

8 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Gollii de'iyaa
sa'aa gakkeedda laa'entso laytsan laa'entso aginaan, Salaatiyaala na'ay Zarubaabeele,
Yos'edeek'a na'aa Iyyaasunne unttunttu dabbotuu, k'eesatuu, Leewatuunne
omooduwaappe simmiide, Yerusaalame yeedda Asay ubbay kiitaa doommeeddino.
K'ay Med'ina Godaa Golliyaa kiitaa aawotetsan s'eelana mala, laatamu laytsaa
gideeddawanttanne laatamu laytsaappe aad'd'eedda Leewatuwaa suntseeddino.
9 Leewiyaa zariyaa gidiyaa Iyyaasu, Aa naanaynne Aa dabbotuu, Hodaawiyaa yara
gidiyaa K'aadimi'eelinne Aa naanay ittippe gidiide, S'oossaa Golliyaa kiitaa
aawotetsan s'eelleeddino; k'ay Henadaada yara gidiyaa Leewatuukka unttunttu
maaddeeddino.
10 Gimbbiyaawanttuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa gimbbanaw baasuwaa
baasi wursseedda wode, k'eesatuu barenttu mayuwaa mayyi s'urumbbaa oyk'k'iide,
k'ay attuma asaa gidiyaa Asaafa yaratuwaa, Leewatuukka, daalaa oyk'k'iide,
Israa'eeliyaa Kaatiyaa Daawita wogaadan Med'inaa Godaa galatanaw ek'k'eeddinno.
11 Unttunttu Med'inaa Godaa galatiiddinne k'ans's'ennaan mazimuriyaan
sabbiidde, hawaadan yaagiide, aw yes's'eeddino;
«Med'inaa Goday lo"a;
I Israa'eeliyaa siik'iyaa siik'uu med'inaawaa» yaageeddino.
K'ay Med'ina Godaa Golliyaa baasuu baasetteedda diraw, Asay ubbay barenttu
k'aalaa d'ok'k'u ootsiide hombboc'iidde, Med'inaa Godaa galateeddino.
12 Shin kase Golliyaa be"eedda c'ima k'eesetuwaappe, c'ima Leewatuwaappenne
c'ima golliyaa kaappatuwaappe daratu ha"i Geeshsha Golliyaa gimbbanaw
baasetteedda baasuwaa be'eedda wode, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide
yeekkeeddino; haratuu mata nashettiidde hombboc'eeddino.
13 Hewaa diraw, nashettiidde hombboc'iyaawaa yeekkiyaawaappe shaakki eranaw
danddayettibeenna. Ayaw gooppe, unttunttu loytsi kooshumiyaa diraw, unttunttu
kooshunchchaykka haako san sisetee.

4

Geeshsha Golliyaa Zaaretsi Kees's'enna Mala Digganaw Denddeeddawantta

1 Omooduwaappe simmeedda asatuu Med'ina Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw
Geeshsha Golliyaa kees's'iyaawaa Yihudaanne Biiniyaama morkketuu siseeddino.
2 Zarubaabeelakkonne golliyaa kaappatuwaakko yiide, hawaadan yaageeddino;
«Asoore Kaatii Asiraadooni* nuuna ha sa'aw aheedda gallassaappe doommiide,
nuunikka hinttenttu S'oossaa koyyeettonne yarshsheetto. Hewaa diraw, nuunikka
hinttenana ittippe ane kees's'oytte» yaageeddino.
3 Shin Zarubaabeele, Iyyaasunne Israa'eeliyaa zaratuwaa kaappatuu unttunttoo
zaariide, hawaadan yaageeddino; «Nu Golliyaa kees's'anaw nuwunne hinttenttoo ay
ittippetetsinne baawa. Shin Paarise Kaatii K'iiroosi azazeeddawaadan, nu s'alaalay
Med'ina Godaw Israa'eeliyaa S'oossaw kees's'ana» yaageeddino.
4 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa biittaa asatuu kees's'ennaadan, he gadiyaan
de'iyaa asatuu hashiyaa shoc'eeddinonne yashisseeddino.
5 K'ay Paarise Kaatiyaa K'iiroosa laytsay wuranawunne aappe simmiide Daariyoosi
Paarisen kaateteedda wodii gakkanaw, unttunttu Yihudaa asatuwaa zoretaa
laalanaw zorettiyaawantta mattayeeddino.†

3:10 1 Od. 25:1 **3:11** 1 Od. 16:34; 2 Od. 5:13; 7:3; Maz. 100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Erm. 33:11

* **4:2** *Asiraadooni:* Ha k'aalaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Esar-Haadon» giyaawaa. **4:2** 2 Kat. 17:24-41

† **4:5** ***Daariyoosi:*** Daariyoosa taarikii payduwaa 24ppe doommiide s'aafetteedda. Payduwaa 6-23 gakkanaw s'aafetteedda taarikii Geeshsha Gollii kees's'ettoodeppe itti s'eetu laytsaa gidiyaawaa gam"ina haneeddabaa.

Yerusaalame Laa"entsuwaa
Kees's'ettennaadan Digetteedda

6 Ars's'ekissise kawutetsaa doommetsan, unttunttu Yihudaanne Yerusaalame asaa
mootanaw paylliyaa dooyeeddino.
7 Ars's'ekissise kaateti de'ishshin, Bishilaami, Mitiredaati, S'aabi'eelinne
unttunttunna ittippe ootsiyaawaanttuna gidiide, Paarise Kaatiyaa Ars's'ekissisaw
dabddaabbiyaa s'aafeeddino; he dabddaabbii Sooriyaa gade pidoliyaaninne k'aalan
s'aafetteedda.
8 Wotaadaraa mooddiyaa Rehuuminne s'aafiyaa Shimshshaayi Yerusaalamebaa
hawaadan yaagiide, Kaatiyaa Ars's'ekissisaw dabddaabbiyaa s'aafeeddino;
9 «Ha dabddaabbii biittaa mooddiyaa Rehuumappe, s'aafiyaa Shimshshaayappe,
beni Elaama biittan de'iyaa Suusappe, Ereekappenne Baablooneppe yeedda
pirddiyaanne daannatiyaa unttunttu yaratuwaappenne
10 gitanne bonchchetteedda Kaatiyaa Asanaafari omooddi ahiide,
Samaariyaaninne Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga Gadiyaan wotseedda
asaa ubbaappe s'aafeetteedda» yaageeddino.‡
11 Unttunttu aw kiitteedda dabddaabbii hawaadan yaagee; «Kaatiyaa
Ars's'ekissisaw, Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga gadiyaan de'iyaa ne
k'oomatuwaappe:
12 «Kaatiyaw, ne matappe haa nuukko yeedda Ayhudatuu Yerusaalame biide, he
makkalanchchanne iita katamaa zaariide kees's'i de'iyaawaa era. Aa gimbbiyaa
ooras's'isiino; Aa s'ap'uwaakka ooras's'isiino.
13 K'ay kaatiyaw, ha katamay kees's'ettiyaabaa giddooppene Aa gimbbiyaakka
ooras's'isiyaabaa gidooppe, hewaappe guyyiyaan, unttunttu giiraanne k'aras'aa
k'ans's'ennawaa era. Hewaappe denddeeddawaan kaatiyaa gollew geliyaa miishshay
pac'a gidana.
14 Nuuni kaatii suntsina ootsiyaawantta gidiyaa gishshawunne kaatii kawushishin
be'anaw koyenna diraw, hawaa neeni erana mala giide kiitteetto.
15 Hewaa diraw, kase ne aawotuwaa taarikiyaa mas'aafay koyettiide s'eeletto;
hewan s'aafetteeddawaappe neeni ha katamay benippekka doommiide,
makkalanchcha katamaa gidiyaawaanne kaatetoonne biittatoo metuwaa
med'd'eeddawaa gidiyaawaa eranaw danddayaasa. Hewaappe denddeeddawaan I
koletteedda.
16 Hewaa diraw, ha katamay kees's'ettiyaawaa gidooppenne Aa gimbbiyaakka
ooras's'isiyaawaa gidooppe, Efiraas'iisa Shaafaappe awaay wulliyaa Bagga Biittay ne
kushiyaappe kesseeddawaa era» yaageeddino.
17 Kaatii hawaadan yaagiyaa zaaruwaa unttunttoo yeddeedda; «Wotaadaratuwaa
mooddiyaa Rehuumaa, s'aafiyaa Shimshshaayaa, Samaariyaaninne Efiraas'iisa
Shaafaappe away wulliyaa Bagga gadiyaan de'iyaa unttunttunna ootsiyaa asaa
ubbaw, hinttentta saro gay.
18 Hinttenttu taw yeddeedda dabddaabbii bilettiide nabbabetteedda.
19 Taani azazina, kase taarikii koyettiide s'eeletteedda; ha katamay benippekka
doommiide, kaatetoo makkalanchcha gidiyaawenne metuwaa med'd'iyaawanttu
de'iyaa sa'aa gidiyaawe eretteedda.
20 Yerusaalamen wolk'k'aama kaatetuu kawuteeddino; Efiraas'iisa Shaafaappe
awaay wulliyaa Bagga Biittaappekka he kaatetuu giiraanne k'aras'aa akkeeddino.
21 Hewaa diraw, taani unttunttoo ootsite giyaa azazuwaa immana gakkanaw, ha
asatuu he katamaa kees's'iyaawaa essana mala odite.

4:6 Ast. 1:1 ‡ **4:10** ***Asanaafari:*** Ibraawetsuwaan «Osnappar» geetettee. Ha kaatii k'ay «Assurbanipal» geetettee.

22 Hinttenttu ha yewuwaa sheneko geena mala naagettite. Ayaw gooppe, kaatetoo
metuwaa darissanaw koshshenna» yaagiide kiitteedda.
23 Kaatiyaa Ars's'ekisisa dabddaabbii Rehuumaw, s'aafiyaa Shimshshaayawunne
unttunttunna ootsiyaa ubbatoo nabbabetteedda wode, Yerusaalamen de'iyaa Ayhuda
asatuwaakko elleelli biide, unttunttu kees's'iyaawaa wolk'k'an te"eeddino.
24 Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyaa kiittay Parisa kaatii Daariyoose
kaateteedda laa'entso laytsay gakkanaw, ek'k'o sa'aan atti aggeeda.

5

Geeshsha Golliyaa Oosuu Zaaretsi Doometusaabaa

1 He wodiyaan timbbitiyaa odiyaawanttu Haagenne Iddo na'ay Zakkaraasi
Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa Ayhuda asatoo Israa'eeliyaa S'oossaa suntsan
timbbitiyaa odeeddino.
2 Salaatiyaala na'ay Zarub-baabeelinne Yos'edeek'a na'ay Iyyaasu denddiide,
Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyaa zaaretsiide kees's'anaw doommeeddino.
Timbbitiyaa odiyaawanttukka unttunttunna ittippe gidiide, unttuntta maaddeeddino.
3 He wode, Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa bagga biittaa mooddiyaa
Tattanaaya giyaawe, Shatarbbozina giyaawenne unttunttunna ootsiyaawanttu yiide,
«Hinttenttu ha Golliyaa kees's'ana malanne polana mala, hinttenttoo oonee
odeeddawe?» yaagiide oochcheeddino.
4 Unttunttu k'ay, «Hawaa gimbbiyaa asatuwaa suntsay oona oonee?» yaagiide
oochcheeddino.
5 Shin he yewuu Daariyoosakko gakkina, Aa matappe dabddaabbii s'aafettiide
yaana gakkanaw, unttunttu barenttu oosuwaa aggibeykkino; ayaw gooppe, unttunttu
S'oossaa ayfii ayihuda c'imatuwaa bollan de'ee.
6 Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa bagga biittaa mooddiyaa Tattanaayi,
Shatarbbozininne unttunttunna ootsiyaawanttu Kaatiyaa Daariyoosaw kiitteedda
dabddaabbii
7 hawaadan yaagee:
«Kaatiyaa Daariyoosa, kumentsaa sarotetsay new gido!
8 «Nuuni Yihudaa gadiyaan de'iyaa wolk'k'aama S'oossaa Golliyaakko beeddo. He
shuchchaan kees's'etteedda; k'ay gimbbiyaa garssankka mitsay wod'd'eedda.
Oosuukka wolk'k'aama akeekaaninne elleelli oosettiidde de'ee.
9 «Unttunttu c'imatuwaa nuuni hawaadan yaagiide oochcheeddo; ‹Ha Golliyaa
kees's'ana malanne polana mala, hinttenttoo oonee odeeddawe?› yaagiide
oochcheeddo.
10 K'ay new s'aafiide erissana mala, unttuntta ha kiitaan kaaletsiyaawanttu
suntsaykka oonentto oochcheeddo.
11 «Unttunttu hawaadan yaagiide zaareeddino; ‹Nuuni saluwaanne sa'aa S'oossaa
k'oomatuwaa; k'ay nuuni Israa'eeliyaa kaatiyaa gitay daro laytsaappe kase baggan
kees's'i poleedda Geeshsha Golliyaa zaaretsi kees's'etto.
12 Nu aawotuu saluwaa S'oossaa hank'k'etseedda diraw, I unttuntta Baabloone
Kaatiyaa Naabukadanas'oora kushiyan aatsi Immina, I ha Golliyaa koli aggeeda;
asaakka Baabloone gadiyaa omoodoo akkiide beedda.
13 « ‹Shin Baabloone Kaatii K'iiroosi bare kaateteedda koyro laytsan, S'oossaa
Golliyaa, hawaa zaaretsi kees's'ana mala, awaayuwaa keseedda.
14 Naabukadanas'oore Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyaappe akki afiide,
Baabloone biittan de'iyaa bare S'oossatuwaa gollen wotseedda work'k'aanne biraa
miishshatuwaakka K'iiroosi zaariide yeddeedda.

4:24 Hag. 1:1; Zak. 1:1 **5:2** Hag. 1:12; Zak. 4:6-9 **5:12** 2 Kat. 25:8-12; 2 Od. 36:17-20; Erm. 52:12-15 **5:13** Izr. 1:2-11

« ‹He miishshatuu Kaatii K'iiroosi Yihudaa biittaa mooddana mala dooreedda
Sheshibaas'aara kushiyan sheed'etteeddino.
15 Kaatii K'iiroosi Aa hawaadan yaageedda; «Ha miishshatuwaa akka afaade
Yerusaalamen de'iyaa Geeshsha Golliyaan wotsa; k'ay S'oossaa Golliyaakka kase I
de'iyaa sa'aan kees's'a» yaageedda.
16 Hewaappe guyyiyaan, Sheshibaas'aari yiide, S'oossaa Golliyaa Yerusaalamen
baaseeda. I ha"ikka wuribeennawaa gidooppenne, he wodeppe doommiide,
kees's'ettiidde de'ee› yaageeddino.
17 «Ha"i simmi ha yewuu kaatiyaa nashechchiyaaba gidooppe, ane Kaatii K'iiroosi
ha Golliyaa Yerusaalamen kees's'ana mala, tumukka awaayuwaa kesseeddentto
eranaw kase aad'd'eeda Baabloone kaatetuwaa taarikiyaa mazggobay koyettiide
s'eeletto. Hewaappe guyyiyaan, kaatii nuuni ha yewuwaa waatanaw bessintto
k'achcheedda k'ofaa nuw kiitto» yaagiide s'aafeeddino.

6

K'iiroosi Kase Azazeedda Azazuu Koyettiide Beetteedda

1 Hewaa diraw, Kaatii Daariyoosi azazina, Baabloone miishshatuwaa wotsiyaa
gollen de'iyaa taarikiyaa mazggabatuwaa unttunttu koyeeddino.
2-3 Shin Baabloone kataman gidennaan de'ishshin, Meedoona gadiyaan de'iyaa
Ahimtta giyaa kataman itti s'aas'etto mas'aafay beetteedda. He mas'aafan
s'aafetteeddabay hawaadan yaagee;* «Wodenaw dogettennaadan, Kaatii K'iiroosi
bare kaateteedda koyro laytsan, Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyaa diraw,
hawaadan yaagiyaa awaayuwaa keseedda; S'oossaa Golliyaa gidiyaa, yarshshuwaa
yarshshiyaa sa'ay zaaretsiide kees'etto; Aa baasuukka baasetto. He Geeshsha Gollii
usuppun tammu wad'aa adussanne usuppun tammu wad'aa aaka gido.
4 K'ay heezzu maaran wolk'k'aama shuchchay wod'd'ina, he maaratuwaa bollan
bollanna itti maara mitsay wod'd'o. Hewoo koshshiyaa miishshay ubbay kaatiyaa
gollen miishshaa wotsiyaa golliyaappe imetto.
5 Naabukadanas'oore; ‹Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyaappe Baabloone
aheedda S'oossaa Geeshsha Golliyaa work'k'aanne biraa miishshatuu S'oossaa
golliyaw guyye Yerusaalame simmiide; S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'ino›
yaageedda.

Kaatiyaa Daariyoosi Oosuu Oosettanaadan Azazeedda

6 «Hinttenttoo Efiraas'iisa Shaafaappe awaay wulliyaa Bagga Biittaa mooddiyaa
Tattanaaya, Shatarbbozinaanne unttunttunna ootsiyaa ubbaade, he Golliyaakko
shiik'oppite.
7 Ha asatuu kees's'iyaa S'oossaa Golliyaa oosoo d'ube gidoppite. Ayhudatuwaa
mooddiyaawenne Ayhuda c'imatuu S'oossaa Golliyaa kase I de'iyaa sa'aan zaariide
kees's'ino.
8 «K'ay ha Ayhuda c'imatuu S'oossaa Golliyaa kees's'iyaa wode, unttunttu ootsiyaa
kiitay ek'k'enna mala, unttunttoo koshshiyaa shaluwaa ubbaa Efiraas'iisa
Shaafaappe awaay wulliyaa Bagga Biittaappe shiishsheedda kaatiyaa giiraa
miishshaappe hinttenttu unttunttoo immana mala, taani azazaad.
9 Yerusaalamen de'iyaa k'eesatuu saluwaa S'oossaw s'uuggiyaa yarshshuwaa
yarshshanaw koshshiyaabay korumatuwaa gidina, dorssaa koliyaa gidina k'ay
dorssaa maratuwaa gidooppenne unttunttoo immite. K'ay ayaanne pac'issennan
unttunttu koyyiyaa zarggaa, mas'iniyaa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa unttunttoo
hachche hachche immite.

---

* **6:2-3** ***Ahimtta:*** Ha katamay k'ay Ekibataana geetettee.

10 Hewaa hinttenttu immiyaawe unttunttu saluwaa S'oossaa loytsi nashechiyaa
yarshshuwaa yarshshanaassanne kaatiyaanne Aa naanaa de'uwaa dirawukka
woossanaadaanna.
11 «Ha awaayuwaa laammiyaa ooninne de'oppe, ‹Aa golliyaa tuussaa shoddiide, he
tuussaa s'eeraa poos'eeddawan lukettiide hayk'k'o; Aa keetsaykka pituwaa oliyaa
sa'aa gido› gaade gujjaadekka azazaad.
12 Ha azazuwaa laammanawunne k'ay Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyaa
kolanaw kushiyaa dentsiyaa ay kaatiyaa woy asaa gidina, bare suntsay s'eesettana
mala Yerusaalame dooreedda S'oossay Aa d'aysso. Taani Daariyoosi hawaa azazaad.
Ha yewuwaa Asay ubbay minotetsan polo» yaagee.

Geeshsha Golliyaa Anjjuwaa Baalaa

13 Hewaappe guyyiyaan, Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga Biittaa
mooddiyaa Tattanaayi, Shatarbbozininne unttunttunna ootsiyaa ubbatuu Kaatii
Daariyoosi azazeeddawaadan minotetsan ootsiide poleeddino.
14 Hewaa diraw, Ayhuda c'imatuu barenttu kiitaa aggenaan ootseeddino; k'ay
timbbitiyaa odiyaawe Hawenne Iddo na'ay Zakkaraasi odeedda k'aalankka
miniseeddino. Israa'eeliyaa S'oossay azazeeddawaadaaninne Paarise biittaa kaatetuu
K'iiroosi, Daariyoosinne Ars's'ekisise awaayeeddawaadan Geeshsha Gollii
kees's'ettiide wureedda.
15 Daariyoosi kaateteedda usuppuntsa laytsan Adaare geetettiyaa aginaan
heezzentso gallassan, Golliyaa kiittay poletteedda.
16 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asay, k'eesatuu, Leewatuunne
omooduwaappe simmeedda Asay ubbay S'oossaa Golliyaa anjjuwaa baalaa
nashechchan bonchcheeddino.
17 He S'oossaa Golliyaa anjjuwaa baalaa bonchchiyaa wode, unttunttu itti s'eetu
korumatuwaa, laa"u s'eetu dorssaa orggetuwaanne oyddu s'eetu dorssaa maratuwaa
yarshsheeddino; k'ay nagaraa yarshshoo tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaratuwaa
payduwaan tammanne laa"u deeshsha orggetuwaakka yarshsheeddino.
18 Muse mas'aafan s'aafetteeddawaadan, Yerusaalamen de'iyaa S'oossaw ootsana
mala, k'eesetuwaa barenttu maaraadaninne Leewatuwaakka unttunttu zeretsaadan
wotseeddino.

Paasigaa Baalaa

19 Omooduwaappe simmeedda asatuu koyro aginaan tammanne oyddentso
gallassan Paasigaa Baalaa bonchcheeddino.
20 K'ay k'eesatuu nne Leewatuu barena geeshsheeddino; hewaa diraw, unttunttu
ubbaykka geeshsha. Hewaappe guyyiyaan, Leewatuu omooduwaappe simmeedda
ubbaw, k'eesatoo nne barenttu huup'iyaw Paasigaa dorssaa shukkeeddino.
21 Omooduwaappe simmeedda Israa'eeliyaa asaynne Ayhuda gidenna asatuu
ootsiyaa tunatetsaappe barentta shaakki, Med'inaa Godaakko, Israa'eeliyaa
S'oossaakko simmeedda Asay ubbay Paasigaa meeddino.
22 K'ay unttunttu laappun gallassaw magaage ukitsaa Baalaa nashechchan
bonchcheeddino; ayaw gooppe, Med'inaa Goday unttunttu nashechcheedda; k'ay
Med'ina Godaa, hewekka Israa'eeliyaa S'oossaa Golliyaa unttunttu kees's'iide polana
mala, Asoore kaatiyaa k'ofaa S'oossay laammina, kaatii unttuntta maaddeedda.

7

Iziri Haraa Omoodetteeddawanttuna Simusaa (7:1—10:44)

6:14 Hag. 1:1; Zak. 1:1 **6:19** Kes. 12:1-20

1 Hewaappe simmiide, daro wodiyaappe guyyiyaan, Paarise biittan Ars's'ekissisi
kaateteedda wodiyaan Izira geetettiyaa itti Asay de'eedda. I Saraaya na'aa; Saraayi
Azaariyaa na'aa; Azaarii Hilk'k'iyaa na'aa; Hilk'k'ii Shaaluuma na'aa;
2 Shaaluumi S'aadook'a na'aa; S'aadook'e Ahis'uuba na'aa; Ahis'uubi Amaariyaa
na'aa;
3 Amaari Azaariyaa na'aa; Azaarii Maraayoota na'aa; Maraayooti Zaraahiyaa na'aa;
4 Zaraahii Uuza na'aa; Uuzi Buuk'a na'aa;
5 Buuk'i Abishuu'a na'aa; Abishuu'i Piinihaasa na'aa; Piinihaasi El"aazara na'aa;
El"aazare k'eese ubbatuwaa kaappuwaa Aaroona na'aa.
6 Ha Iziri Baablooneppe pude yeedda. I Med'ina Goday, Israa'eeliyaa S'oossay
immeedda Muse Higgiyaa loytsi s'annayeedda eranchcha s'aafiyaa. Med'ina Godaa
Aa S'oossaa kushii Aa bolla de'iyaa diraw, I oochcheeddawaa ubbaa kaatii aw
immeedda.
7 Israa'eeliyaa asaappe amareedawanttunne k'ay k'eesetuwaappe, Leewatuwaappe,
mazimuriyaa yes's'iyaawanttuppe, penggiyaa naagiyaawanttuppenne Geeshsha
Golliyaa k'oomatuwaappe amareedawanttu Kaatii Ars's'ekissisi kaateteedda
laappuntsa laytsan Izirana ittippe pude Yerusaalame beeddino.
8 Kaatii kaateteedda laappuntsa laytsan ichcheshantso aginaan Iziri Yerusaalame
gakkeedda.
9 Koyro aginaan koyro gallassan Baablooneppe pude buussaa doomiide,
ichcheshantso aginaan koyro gallassan Yerusaalame gakkeedda. Ayaw gooppe, Aa
S'oossaa lo"o kushii Aa bollan de'ee.
10 Hewaa s'alalaa gidennaan Iziri Med'ina Godaa Higgiyaa s'annayanawunne
ootsanaw, k'ay Israa'eeliyan Aa wogaanne Aa pirddaa tamaarissanaw bare wozanaa
giigissi wotseedda.

Kaatii Ars's'ekissisi Iziraw S'aafii Immeedda Dabddaabbiyaa

11 Med'inaa Goday Israa'eeliyaw immeedda higgiyaa s'annayiide, loytsi eriyaa
k'eesenne s'aafiyaa gidiyaa Iziraw Kaatii Ars's'ekisise duuk'i immeedda dabddaabbii
hawaadan yaagee:
12 «Kaatetuwaa Kaatiyaa Ars's'ekissisappe, k'eesiyaanne saluwaa S'oossaa Higgiyaa
loytsi s'afiyaa Izira, sarotetsay new gido!
13 «Ta kawutetsaa gidduwaan de'iyaa Israa'eeliyaa asaappe ooninne,
k'eesetuwaappe woy Leewatuwaappe gidooppenne, Yerusaalame baanaw koyiyaa
Asay ubbay neenana ittippe baanaadan taani odaaddi.
14 Taaninne taananna zorettiyaa laappun asatuu ittippe gidiide, neeni ne kushiyan
de'iyaa S'oossaa Higgiyaadan, baade Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa hanotay ay
malentto oochchanaadan neena kiitteetto.
15 Aw de'iyaa sa'ay Yerusaalamen de'iyaa Israa'eeliyaa S'oossaw, taani kaatiinne
taananna zorettiyaa asatuu nu sheniyaan immeedda work'k'aanne biraa imotatuwaa
neeni akkaade ba.
16 Hewaa bollakka k'ay neeni Baabloone biittaa kumentsaappe demmeedda
biraanne work'k'aa ubbaa, k'ay asaynne k'eesatuu Yerusaalamen de'iyaa barenttu
S'oossaa Golliyaw barenttu sheniyaan immeedda imotaakka akkaade ba.
17 Ha miishshan korumatuwaa, dorssaa orggetuwaanne dorssaa maratuwaa, k'ay
katsaa yarshshoonne ushshaa yarshshoo shammanentto era, Yerusaalamen de'iyaa
hinttenttu S'oossaa Golliyaan yarshshiyaa sa'aan yarshsha.
18 «Hewaappe palahiide atteeda biraanne work'k'aa neeninne neenana de'iyaa ne
biittaa asatuu ootsanaw koyiyaawaa hinttenttu S'oossaa sheniyaadan ootsite.
19 K'ay hinttenttu S'oossaa Golliyaa giddon oosettiyaa oosoo hinttenttu go'ettana
mala, nuuni new immeedda miishshatuwaa ubbaa Yerusaalame S'oossaa sintsan
wotsa.

20 Hawaappe harabay hinttenttu S'oossaa Golliyaw koshshiyaabay ayaanne
gidooppe, hewoo koshshiyaa shaluwaa kaatiyaa gollen shaluwaa wotsiyaa
golliyaappe akkanaw danddayaasa.
21 «Hewaa diraw, ha"i taani Kaatii Ars's'ekissisi Efiraas'iisa Shaafaappe away
wulliyaa Bagga Biittan de'iyaa shaluwaa gollen aawotetsay de'iyaa ubbatoo ha
azazuwaa immaad. K'eesiyaa gidiyaanne Saluwaa S'oossaa Higgiyaa loytsi s'aafiyaa
Iziri hinttentta oochchiyaawaa ayaanne giddooppene aw immite.
22 K'ay heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa biraa, itti s'eetu
kunttaale zarggaa, laa"u sha"a liitiro woyniyaa eessaanne laa"u sha"a liitiro wogaraa
zayitiyaa, k'ay koshshiyaa keeshshaa mas'iniyaanna ubbaa Iziraw immite.
23 Kaatiyaa bollanne kaatiyaa naanaa kawutetsaa bolla hank'k'uu yeenna mala,
saluwaa S'oossay azazeeddawaa ubbaa saluwaa S'oossaa Golliyaw ayaanne
ashshenan immite.
24 K'ay k'eesetuwaappe, Leewatuwaappe, mazimuriyaa yes's'iyaawanttuppe,
penggiyaa naagiyaawanttuppe, S'oossaa Golliyaa k'oomatuwaappenne dumma
dumma oosuwaa ootsiyaa asaa ubbaappe hinttenttu giiraanne k'aras'aa akkanaw
hinttenttoo ay maatinne baawa.
25 «Neenoo Izira, neeni k'ay, new S'oossay immeedda eratetsaadan Efiraas'iisa
Shaafaappe away wulliyaa Bagga Biittan de'iyaa ne S'oossaa Higgiyaa eriyaa asaa
bolla pirddana mala, daannatuwaanne pirddiyaawantta suntsaa. K'ay he higgiyaa
erennawanttu de'oppe, unttunttu tamaarissite.
26 Ne S'oossaa Higgiyawunne kaatiyaa higgiyaw azazettena ooninne de'ooppe, I
Ellekka hayk'k'uwaan, yedesaan, Aa shaluwaa bonk'k'iyaawaan woy k'ashuwaan
muretto» yaagee.

Iziri S'oossaa Galateedda

27 Yerusaalamen de'iyaa Med'ina Godaa Golliyaa hawaadan loytsana mala,
kaatiyaa wozanaan ha k'ofaa wotseedda Med'ina Godaw, nu aawotuwaa S'oossaw
galatay gido!
28 K'ay kaatiyaa, kaatiyaanna zorettiyaawanttunne aanana ootsiyaa wolk'k'aama
kaappatuwaa ubbaa sintsan bare aggena siik'uwaa taw besseedda Med'ina Godaa, ta
S'oossaa kushii taananna de'iyaa diraw, taani minetaad. K'ay Israa'eeliyaa
kaappatuwaappe taananna pude biide, Yerusaalame baana mala shiishshay.

8

Izirana Ittippe Omooduwaappe Simmeedda Asaa Payduwaa

1 Kaatii Ars's'ekissisi kaateteedda wode taananna ittippe Baabloone biittappe pude
yeedda, Yerusaalame yeedda zaratuwaa kaappatuu hawantta; unttunttu yeletaa
maaraykka hawaa:
2 Piinihaasa yaraappe Gershshooma, Itamaara yaraappe Daaneela, Daawita
yaraappe Has's'uusha,
3 Shekaaniyaa yaraappe, Par"oosha yaraappe Zakkaraasinne unttunttu yeletaa
maaray s'aafetteedda hara itti s'eetanne ishatamu attumawantta,
4 Paahati-Moo'aaba yaraappe Zaraahiyaa na'aa Eliyoo'enaayanne aanana ittippe
hara laa"u s'eetu attumawantta,
5 Zattu yaraappe Yahaazi'eela na'aa Shekaaniyaanne aanana ittippe hara heezzu
s'eetu attumawantta,
6 Adiina yaraappe Yoonataana na'aa Ebeedanne aanana ittippe hara ishatamu
attumawantta,
7 Elaama yaraappe Ataaliyaa na'aa Yishaa'iyaanne aanana ittippe hara laappun
tammu attumawantta,

8 Shafaas'iyaa yaraappe Mikaa'eela na'aa Zabaadiyaanne aanana ittippe hara hosppun tammu attumawantta,
9 Yoo'aaba zariyaappe Yihi'eela na'aa Obaadiyaanne aanana ittippe hara laa"u s'eetanne tammanne hosppun attumawantta,
10 Baana yaraappe Yosiifiyaa na'aa Shalomiitanne aanana ittippe hara itti s'eetanne usuppun tammu attumawantta,
11 Bebaaya yaraappe Bebaaya na'aa Zakkaraasanne aanana ittippe hara laatamanne hosppun attumawantta,
12 Azggaada yaraappe Hak'k'as'aana na'aa Yohanaananne aanana ittippe hara itti s'eetanne tammu attumawantta,
13 Adoonik'aama yaraappe wurssetsan simmeeddawanttu, Elifelees'a, Yi'u'eela, Shamaa'iyaanne unttunttunna ittippe hara usuppun tammu attumawanttanne
14 K'ay Bigiwaaya yaraappekka Utaaya, Zakkuuranne unttunttunna ittippe hara laappun tammu attumawantta.

Iziri Geeshsha Golliyaan Ootsiyaa Leewatuwaa Demeedda

15 Taani Iziri unttunttu Ahaawa giyaa sa'aakko goggiyaa shaafaa ellekka shiishshay. Nuuni he sa'aan dunkkaaniide, heezzu gallassaa takkeeddo. K'ay taani he sa'aan de'iyaa asaanne k'eesetuwaa k'opiyaa wode, Leewiyaa zaratuwaappe ittuwaanne demmabeykke.
16 Hewaa diraw, kaappuwaa El"eezera, Ari"eela, Shamaa'iyaa, Elnaataana, Yaariiba, Elnaataana, Naataana, Zakkaraasanne Mashulaama giyaawanttanne k'ay aad'd'eeda eranchcha asaa gidiyaa Yoyaariibanne Elnaataana s'eesaad.
17 Nu S'oossaa Golliyaan ootsiyaa asaa nuw yeddana mala, Kaasifiyaa giyaa sa'aan de'iyaa Leewatoo kaappuwaa gidiyaa Iddokkonne Aa attuma dabbotuwaakko, hewanttukka Geeshsha Golliyaa k'oomaa gidiyaawanttukko unttuntta kiittaad.
18 Nu S'oossaa lo"o kushii nu bollan de'iyaa diraw, Sherebiyaa Aa naanaanne Aa ishatuwaanna, ubbaanna tammanne hosppunuwaa unttunttu nuw yeddeeddino. I Israa'eeliyaa na'aa Leewiyaa zariyaa gidiyaa Maahila yaranne loytsi akeekay de'iyaa asaa.
19 K'ay Hashaabiyaa, Maraara yara gidiyaa Yishaa'iyaara, Aa naanaanne Aa ishatuwaa laatamuwaanna yeddeeddino.
20 Hewaa bollakka Leewatuwaa maaddanaadan giide, Daawitenne aanana ootsiyaa kaappatuu suntseedda Geeshsha Golliyaa k'oomatuwaappekka laa"u s'eetanne laatamuwaa yeddeeddino. Hewanttu ubbatuu barenttu suntsan s'aafetteeddino.

Iziri Asay Woossanaadaaninne S'oomanaadan Azazeedda

21 Hewaappe guyyiyaan, nu S'oossaa sintsan nu huup'iyaa kawushshiide, I nu ogiyaan nuw, nu naanatuwaanne nu mas'uwaa ubbaw sarotetsaa immanaadan woosana mala, hewan Ahaawa Shaafaan ellekka taani s'oomaa awaayaad.
22 Ayaw gooppe, kaatiyaw nuuni kase, «Nu S'oossaa lo"o kushii Aa koyiyaawanttuna ittippe de'ee; shin Aa wolk'k'aama hank'k'uu Aa aggiyaawanttu bollan de'ee» yaagiide odeedda diraw, nuuni biyaa ogiyaan de'iyaa morkkatuwaappe nuuna naaganaadan olanchchatuwaanne paraa asatuwaa immanaadan kaatiyaa oochchanaw taani yeellataad.

Geeshsha Golliyaa Imotaabaa

23 Hewaa diraw, nuuni s'oomiide, S'oossaa woosseeddo; I nu woosaa siseedda.
24 K'eesetuwaa kaappatuwaappe Sherebiyaa, Hashaabiyaanne hara unttunttu dabbo gideedda tammu attuma asatuwaa taani dooraad.

25 Kaatii, kaatiyaanna zorettiyaawanttu, kaatiyaanna ootsiyaawanttunne
Israa'eeliyaa ubbay nu S'oossaa Golliyaw immeedda biraa work'k'aanne,
miishshatuwaa ubbaa likkaade unttunttu kushiyan sheed'd'aaddi.
26 Taani unttunttoo likkeeddabay hawaa: laatamanne laa"u sha"a kiilo giraame
dees'iyaa biraa, heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa biraappe
oosetteedda s'eetu miishshatuwaa, heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame
dees'iyaa work'k'aa,
27 hosppun kiilo giraamenne oyddu s'eetu giraame dees'iyaa work'k'aappe
oosetteedda laatamu saanetuwaanne work'k'aadan al"onne muruta gideedda
nahaasiyaappe oosetteedda laa"u saanetuwaa.
28 Hewaappe guyyiyaan, taani unttunttoo hawaadan yaagaad; «Hinttenne ha
miishshatuu ubbaykka Med'ina Godaw dummateeddita; ha biraynne work'k'ay Asay
bare sheniyaan Med'ina Godaw, hinttenttu aawotuwaa S'oossaw immeeddawaa.
29 Yerusaalamen de'iyaa Med'ina Godaa Golliyaan shaluwaa wotsiyaa golliyaa
gakkiide, k'eesiyaa kaappatuwaa sintsan, Leewatuwaa sintsaaninne Israa'eeliyaa
zaratuwaa kaappatuwaa sintsan immana gakkanaw, ha miishshatuwaa loytsi
naagite» yaagaad.
30 Hewaa diraw, K'eesetuunne Leewatuu Yerusaalamen de'iyaa nu S'oossaa
Golliyaw afanaw biraa, work'k'aanne hara miishshatuwaa ubbaa miizaaniyaan
likkiide sheed'etteeddino.

Yerusaalame Simaabaa

31 Hewaappe guyyiyaan, nuuni koyro aginaan tammanne laa'entso gallassan
Yerusaalame baanaw Ahaawa Shaafaa mataappe denddeeddo. Biyaa wode, nu
bollan de'iyaa nu S'oossaa lo"o kushii nu biyaa ogiyaan de'iyaa morkkatuwaappenne
paannotuwaappe nuuna naageeddanne ashsheeda.
32 Nuuni Yerusaalame gakkiide, yaan heezzu gallassaa utteeddo.
33 Oyddentsa gallassi biraa, work'k'aanne hara miishshatuwaa ubbaakka likkiide,
Ooriyoona na'aa k'eesiyaa Maremootaw sheed'd'eeddo. Piinihaasa na'aa El"aazare,
Leewiyaa gidiyaa Iyyaasu na'aa Yozabaadinne Biinuya na'aa No'aade aanana ittippe
de'iino.
34 Ubbabaykka paydetteedanne likketteedda; ubbaanna ayaa keeshshaa
gideeddentto, he wode s'aafetteedda.
35 Hewaappe guyyiyaan, omooduwaappe simmeedda Asay Israa'eeliyaa S'oossaw
s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshsheeddino. Unttunttu Israa'eeliyaa ubbaa diraw,
tammanne laa"u korumatuwaa, udduppun tammanne usuppun dorssaa
orggetuwaanne laappun tammanne laappun dorssaa maratuwaa, k'ay nagaraa
yarshshookka tammanne laa"u deeshsha orggetuwaa yarshsheeddino. Hawe ubbay
s'uuggiyaa yarshshuwaa gidiide, Med'ina Godaw shiik'eedda.
36 Unttunttu k'ay kaatii azazeedda azazuwaakka kaatiyaappe garssanna biittaa
mooddiyaawanttunne Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga Biittaa
mooddiyaawanttoo immeeddino; unttunttu Israa'eeliyaa asaanne S'oossaa Golliyaa
kiitaa maaddeeddino.

9

Iziri Ayhuda Gidenna Asatuwaana
Poletteedda Akaanne Geluwaa Seereedda

1 Ha ubbabay haneeddawaappe guyyiyaan, asaa kaaletsiyaawanttu taakko yiide,
hawaadan yaageeddino; «Israa'eeliyaa asay, haray atto k'eesatuu kka Leewatuukka,
barenttu heeraan de'iyaa Ayhuda gidenna asatuwaappe barentta shaakkibeykkino.

Unttunttukka Kanaanetuu, Hiitetu, Parzzawanatu, Yaabuusawaanatuu, Amoonatuu,
Moo'aabatuu, Gibs'etunne Amoorawaanatu ootsiyaawaadan tuna oosuwaa ootsino.
2 K'ay barenttoonne barenttu naanaw Ayhuda gidenna mac'c'a naanatuwaappe
machato ootsiide akkeeddino; hewaappe denddeeddawaan geeshsha zeretsatuu
Ayhuda gidenawanttunna walaketteeddino. Kaaletsiyaawanttunne kaappatuu
ammanettennawantta gidiide, hawaa malaa ootsanaw sintsa s'eeraa gideeddino».
3 Taani ha yewuwaa siseedda wode, ta mayuwaanne ta k'umayuwaa peed'aad; ta
huup'iyaa binnaanaanne ta buuchchaakka shoddaad; k'ay daro dagamaade utta
aggaad.
4 Omooduwaappe simmeedda Asay ootseedda nagaraa diraw, Israa'eeliyaa S'oossay
odeedda k'aalaw yayyiide Asay ubbay taani de'iyaa sa'aa taakko shiik'eedda.
Omarssa yarshshuwaa yarshshiyaa wodii gakkanaasikka dagamaade utto sa'aappe
taani denddabeykke.
5 Shin omarssi yarshshuwaa yarshshiyaa wodii gakkiyaa wode, ta mayuunne ta
k'umayu pooshetti utti de'ishshin, taani kawushaade utto sa'aappe denddaad. K'ay
gulbbataade Med'ina Godaa, ta S'oossaakko, ta kushiyaa dentsaade, hawaadan
yaagaadde woossaad;
6 «Abeet ta S'oossaw, taani ta sintsa neekko pude dentsanawukka yayyaynne
yeellatay; ayaw gooppe, nu nagaray doorettiide, nu huup'iyaappe pude aad'd'eedda;
nu naak'uukka saluwaa gakkeedda.
7 Nuuni nu mayza aawotuwaa wodiyaappe doommiide, hachche gakkanaw, neena
loytsi naak'k'eeddo. Nu nagaraappe denddeddawaan nuuni, nu kaatetuunne nu
k'eesatuu ha"iwaadankka allaga kaatetuwaa kushiyan mashshaw, omoodoo,
bonk'k'iyaawaanne wurssetsa yeellaw aad'd'iide imetteeddo.
8 «Shin ha"i nuw guutsa maarotetsaa wodii imetteedda; ayaw gooppe, Med'ina
Goday nu S'oossay nuuppe amareeda zeretsatuu attana mala ootseedda; ha geeshsha
sa'aan I nuuna sarotetsaan wotseedda. Nu S'oossay nu ayfiyaa dooyeedda; k'ay nu
ayiletetsaappekka nuw guutsa ooratsa de'uwaa immeedda.
9 Nuuni ayiliyaa giddooppene, nu S'oossay nuuna ayiletetsan aggibeenna; nu
de'uwaa ooratseedda. K'ay nu S'oossaa Golliyaa kees's'ana mala, koletteeddaawaa
ooratsana malanne Yihudaaninne Yerusaalamen nuuni sarotetsaan de'ana mala,
Paarise biittaa kaatetuwaa sintsan nuw bare aggena siik'uwaa besseedda.
10 «Shin nu S'oossaw, ha"i yaatina, nuuni waaganaw danddayeetto? Ayaw gooppe,
nuuni ha"ikka ne azazuwaa aggi aggeedo.
11 Timbbitiyaa odiyaa ne k'oomatuwaa baggana neeni hawaadan yaagaadda;
‹Hintte laattanaw geliyaa gadii he gadiyaan de'iyaa asaa tunatetsaappe
denddeeddawaan tuneedda; ha gas'aappe biide, hini gas'aa gakkanaw, unttunttu Aa
barenttu tuna kiitan kuntseeddino.
12 Hewaa diraw, hinttenttu mino gidana mala, he gadiyaa ayfiyaa maana malanne
med'inaw hinttenttu naanaatoo laatissana mala, hinttenttu mac'c'a naanaa unttunttu
attuma naanaw immoppite; unttunttu mac'c'a naanaakka hinttenttu attuma naanaw
akkoppite. Unttunttu sarotetsaaninne duretetsan de'ana malakka amottoppite›.
13 «Nu bolla gakkeedda iitabay ubbay nu iita oosuwaappenne nu wolk'k'aama
naak'uwaappe denddeeddawaana. Gidooppenne, neeni nu S'oossay nu nagaraa
daruwaa keeshshaa nuuna pirddabeykka; shin nuuppe amareedawantta zeretsaw
ashshaada.
14 Yaatina, nuuni ha"ikka zaaretsiide, hawaa mala tunabaa ootsiyaa asatuwaana
imuwaaninne akuwaan walakettiide, ne azazuwaa is's'eeddo gaanee? K'ay ha atteeda
guutsa zeretsatuukka d'ayana gakkanaw, ne hank'k'uu nu bollan darenneeyye?

9:12 Kes. 34:11-16; Zar. 7:1-5

15 Med'ina Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni s'illuwaa. Nu naak'uwaappe
denddeeddawaan nuuppe ittuunne ne sintsan ek'k'anaw danddayennawaa
giddooppene, nuuni zeretsaw atteedawanttu hachche hawaan ne sintsan de'eetto»
yaagaad.

10

Asay Iziraw Immo Zaaruwaa

1 Iziri S'oossaa Golliyaa sintsan kunddi yeekkiide woossiyaa wodenne nagaraakka
paas'iyaa wode, Israa'eeliyaa asaappe daruu, mac'c'awe, attumawenne naanay ubbay
aakko shiik'iide, misha yeekuwaa aanana yeekkeeddino.
2 Hewaappe guyyiyaan, Elaama yara gideedda Yihi'eela na'ay Shakaane hawaadan
yaageedda; «Nuuni ha biittan de'iyaa Ayhuda gidenna mac'c'awantta akkeedda diraw,
nu S'oossaw ammanettibeykko. Gidooppenne, k'ay Israa'eeliyaw ha"ikka hidootay
de'ee.
3 Hewaa diraw ta godaw, neeninne nu S'oossaa azazoo yayyiyaawanttu
zoreeddawaadan nuuni ha machatuwaanne unttuttuppe yeletteedda naanaa ubbaa
yeddanaw nu S'oossaanna c'aak'k'etoytte. Hawe ubbay higgii giyaawaadan poletto.
4 Ha yewuwaa nuuni wooti ootsanentto, nuuna kaaletsanawe ne oosuwaa gidiyaa
diraw, dendda! Minna! Nuunikka neena maaddana».
5 Iziri denddi ek'k'iide, kaaletsiyaa k'eesetuwaa, Leewatuwaanne Israa'eeliyaa asaa
ubbaa ha geetetteeddawaadan ootsana mala c'aak'k'iseedda; unttunttukka
c'aak'k'eeddino.
6 Hewaappe guyyiyaan, Iziri S'oossaa Golliyaa sintsaappe denddiide, Eliyaashiba
na'ay Yahohanaani de'iyaa kifiliyaa geleedda. Kumentsaa k'ammaa omooduwaappe
simmeedda asatuwaa nagaraw yeekkiide ak'eeda diraw, he sa'aan k'umaa mibeenna;
haatsaakka ushibeenna.
7 Hewaappe guyyiyaan, omooduwaappe simmeedda Asay ubbay Yerusaalame
shiik'ana mala, Yihudaa ubbaaninne Yerusaalamen awaayuwaa awaayeeddino.
8 Ha heezzu gallassaa giddon he sa'aa shiik'enna ooninne de'oppe, aw de'iyaabay
ubbay aappe aketanaadaaninne ikka omooduwaappe simmeedda shiik'uwaappe
shaakettiide yederssettanaadan kaappatuunne c'imatuu kuusheeddino.
9 He geetetteedda heezzu gallassatuu wurennan de'ishshin, udduppuntsa aginaan
laatamantsa gallassan Yihudaanne Biiniyaama Asay ubbay Yerusaalame shiik'iide,
ha dees'o yewuwaappenne wolk'k'aama iraappe denddeddawaan kokkoriidde,
S'oossaa Golliyaa sintsan de'iyaa dabaaban utteeddino.
10 Hewaappe guyiyaan Iziri denddi ek'k'iide, unttuntta hawaadan yaageedda;
«Ayhuda gidenna mac'c'a asatuwaappe machchetuwaa akkiide naak'k'eeddita; he
gaasuwaan Israa'eeliyaa asaa naak'uwaa kasewaappekka yaa darisseeddita.
11 Ha"i hinttenttu nagaraa Med'inaa Godaw, hinttenttu mayza aawotuwaa S'oossaw
paas'ite; I dosiyaabaakka ootsite. He biittan de'iyaa Ayhuda gidenna
asatuwaappenne Ayhuda gidenna hinttenttu machchetuwaappe shaakettite».
12 He sa'aan shiik'eedda shiik'uu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan
yaageeddino; «Neeni nuw odeeddawaadan nuuni ootsanaw besse.
13 Shin asaa paydu c'ora; iray wolk'k'aam bukkiyaa balgguwaa. Yaatiyaa diraw,
nuuni iraappe attiyaa sa'ay baynna sa'aan hawaan ek'k'anaw danddayokko. K'ay
nuuni ha yewuwaan loytsi naak'k'eedda diraw, hawe itti gallassan woy laa"u
gallassan giigiyaabaa gidenna.
14 Hewaa diraw, ha shiik'eedda asaa kotan nu kaappatuu koshshiyaawaa ootsino.
Ha yewuwaappe denddeeddawaan nu S'oossaa wolk'k'aama hank'k'uu nuuppe
simmana gakkanaw, nu katamatuwaan de'iyaa Ayhuda gidenna mac'c'awantta

akkeedda ubbay keereedda wodiyaan Yerusaalame yiino; k'ay he katamatuwaa
c'imatuunne pirddiyaawanttukka unttunttunna yiino» yaageeddino.
15 Asaaheela na'ay Yoonataaninne Tiik'iwaa na'ay Yaahizaayi s'alalay unttunttu
k'ofaa p'alk'k'eeddino; k'ay Mashulaaminne Leewiyaa gideedda Shabbataayi
p'alk'k'iyaawantta maaddeeddino.
16 Hewaa diraw, omooduwaappe simmeedda Asay he geeddawaadan ootseeddino.
K'eesii Iziri ubbaa zaratuwaappekka kaappatuwaa unttunttu suntsan suntsan
dooreedda. Tammantsa aginaan koyro gallassan kaappatuu yewuwaa k'ori
s'eellanaw doommeeddino.
17 Koyro aginaan koyro gallassay gakkiyaa wode, Ayhuda gidenna mac'c'awantta
akkeedda asatuwaa ubbaa k'oriide wursseeddino.

Ayihuda Gidennawanttuppe Machchiyaa Akkeedda Asaa Suntsaa

18 Ayhuda gidenna mac'c'a asatuwaappe machchiyaa akkeedawanttu hawaappe
kaalliide s'aafetteeddawantta.
K'eesetuwaappe: Yos'edeek'a naanaa gideedda Iyyaasunne Aa ishatuwaa yaraappe
Ma'iseeya, El"eezera, Yaariibanne Gadaaliyaa.
19 Hawanttu barenttu Ayhuda gidenna machchetuwaa yeddanaw c'aak'k'eeddino;
k'ay barenttu naak'uwaa diraw, wudiyaappe itti dorssaa orggiyaa naak'uwaa
yarshshuwaa ootsiide yarshsheeddino.
20 Imeera yaran Ayhuda gidenna machchetuwaa akkeedawanttu Hanaananne
Zabaadiyaa.
21 Hariima yaratuwaappe Ma'iseeya, Eelaasa, Shamaa'iyaa, Yihi'eelanne Ooziyaana.
22 Paashihuura yaratuwaappe Eliyoo'enaaya, Ma'iseeya, Isimaa'eela, Nataani'eela,
Yozabaadanne El"aasa.
23 Leewatuwaappe: Yozabaada, Shamaa'iyaa, K'aliis'a giyaa K'elaaya, Pataahiyaa,
Yihudaanne El"eezera.
24 Mazimuriyaa yes's'iyaawanttuppe: Eliyaashiba.
Penggiyaa naagiyaawanttuppe: Shaaluuma, S'elemanne Uura.
25 K'ay hara Israa'eeliyaa asaappe: Par"oosha yaratuwaappe Raamiyaa, Yizziyaa,
Malkkiyaa, Miyaamiina, El"aazara, Malkkiyaanne Banaaya.
26 Elaama yaratuwaappe Mataaniyaa, Zakkaraasa, Yihi'eela, Abdda, Yiremootanne
Eelaasa.
27 Zattu yaratuwaappe Eliyoo'enaaya, Eliyaashiba, Mataaniyaa, Yiremoota,
Zabaadanne Aziiza.
28 Bebaaya yaratuwaappe Yahohanaana, Hanaaniyaa, Zabbaayanne Atilaaya.
29 Baana yaratuwaappe Mashulaama, Malluuka, Adaaya, Yaashuuba, Sha'aalanne
Yiremoota.
30 Paahati-Moo'aaba yaratuwaappe Adinaaha, Kalaala, Banaaya, Ma'iseeya,
Mataaniyaa, Bas'aali'eela, Biinuyanne Minaasa.
31 Hariima yaratuwaappe El"eezera, Yishiyaa, Malkkiyaa, Shamaa'iyaa, Shim"oona,
32 Biiniyaama, Malluukanne Shamaariyaa.
33 Hashuuma yaratuwaappe Matanaaya, Mataata, Zabaada, Elifelees'a, Yeremaaya,
Minaasanne Shim"a.
34 Baana yaratuwaappe Ma'idaaya, Amiraama, U'eela,
35 Banaaya, Bediyaa, Kaluuha,
36 Waaniyaa, Maremoota, Eliyaashiba,
37 Mataaniyaa Matanaayanne Yaa'isa.
38 Biinuya yaratuwaappe Shim"a,
39 Sheleemiyaa, Naataana, Adaaya,
40 Makinadabaaya, Shashaaya, Sharaaya,

41 Azaari'eela, Sheleemiyaa, Shamaariyaa,
42 Shaaluuma, Amaariyaanne Yooseefo.
43 Nabo yaratuwaappe Yi'i'eela, Matiitiyaa, Zabaada, Zabiina, Yadaaya, Yuu'eelanne Banaaya.
44 Hawanttu ubbatuu Ayhuda gidenna machchetuwaa akkeedawantta. Ittuu ittuu haray atto naanaakka yeleeddino.

Nahimiyaa Mas'aafaa

Geluwaa

«Nahimiyaa» giyaa Suntsaa Biletsay Ibraaweetsuwaan «S'oossay Mintsetsee» giyaawaa gidoode, S'oossay bare asaa bare hidootaa k'aalaadan omooduwaappe Zaariide mintsetsiyaawaa bessee. Nahimiyaa Mas'aafaa heezzusan shaakki be'anaw danddayettee:

1. Yihudaa biittaa ayissana mala, Parsse kaatii kiitteedda Nahimii kaaletsina, Yerusaalame dirssaa gimbbii ooras's'eeddawaa odiyaa taarikiyaa. Hewaappekka k'ay Nahimii asaa ittippetetsaanne ammanuwaa wogaa ooras's'isseeddawaa.
2. S'oossaa higgiyaa mas'aafaa Iziri nabbabeeddawaanne asaykka bare nagaraa paas'eeddawaa odiyaa gishuwaa.
3. Nahimii Yihudaa gadiyaa mooddiyaawaa gidiide ootseedda hara harabatuwaa odiyaa gishuwaa.

Ha mas'aafan dariide beettiyaa taarikii Nahimii S'oossaa loytsi ammaneedawaanne I S'oossaa woosseedda woosatuwaabaa odiyaa taarikiyaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Nahimii Yerusaalame Simusaa *1:1—2:20*
Yerusaalame Dirssaa Asay Zaaretsi Gimbbeedda *3:1—7:73*
Muse Higgii Zaaretsi Nabbabetussaanne K'aalaa C'aak'uwaa Ooras's'isuwaa *8:1—10:39*
Nahimii Yerusaalamen Ootseedda Laamiyaa *11:1—13:31*

Nahimii Yerusaalame Simusaa

(1:1—2:20)

Nahimii Yerusaalame Diraw Un"etti Wooseedda

1 Hakaaliyaa na'aa Nahimiyaa k'aalay hawaa. Ars's'ekissisi Paarise biittan
kawutoodeppe laatamantso laytsan, Kisileewa geetettiyaa aginaan, taani Nahimii
waanna katamaa gideedda Suusan de'ay.
2 Ta ishatuwaappe ittuu, Hanaana goossay hara asatuwaana ittippe gidiide,
Yihudaappe taakko yeedda; taani omooduwaa bibeenawanttubaanne
Yerusaalamebaa unttuntta oochchaad.
3 Unttunttu zaariide, «Omoodduwaan bibeenawanttunne de'uwaan de'iyaawanttu
wolk'k'aama metuwaaninne yeellaa giddon de'iino. Yerusaalame gimbbiyaa dirssay
koletteedda; k'ay gimbbiyaa dirssaa penggetuukka taman s'uugetteeddino»
yaageeddino.
4 Taani hawaa ubbaa siseedda wode uttaade yeekkaad. Daro gallassaa kayyotta
s'oomaadde, saluwaa S'oossaa, hawaadan yaagaadde woossaad;
5 «Med'ina Godaw, saluwaa S'oossaw, Wolk'k'aamawunne Bonchchetteedda
S'oossaw, dosiyaawanttoonne ne azazuwaa naagiyaawanttoo ne aggena siik'uwaa
c'aak'uwa naagiyaa S'oossaw,
6 taani ne k'oomay k'ay ne k'oomatuwaa gideedda Israa'eeliyaa asaa diraw
k'ammanne gallassi neena woossiyaa woosaa ne haytsay siso; ne ayfiikka duge
taakko s'eello. Nuuni Israa'eeliyaa Asay ootseedda nagaraa ubbaa new paas'ay;
tumukka taaninne ta mayza aawotuu neena naak'k'eeddo.
7 Nuuni ne bollan loytsi iita nagaraa ootseeddo; neeni ne k'oomaa Muse bagganna
nuu immeedda azazuwaa, wogaanne higgiyaa naagibeykko.

8 Ne k'oomaa Musew neeni hawaadan yaagaadde odeedda k'aalaa hayyanaa
k'oppa; ‹Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hinttenttu taw ammanettennan is's'ooppe,
taani hinttentta Ayhuda gidenna biittatuwaan laalana.
9 Shin hinttenttu taakko simmiide, ta azazuwaa naagooppe, hinttenttu haray atto
sa'aa gas'aa gakkanaw laalettinttokka, taani hinttenttu taw goynnana mala, taani ta
suntsaw dooreedda sa'aw zaaraadde shiishshana› geeddawaa k'oppa.
10 «Hawanttu neeni ne wolk'k'aama wolk'k'aaninne ne mino k'esiyaan woza
akkeedda ne k'oomatuwaanne ne asatuwaa.
11 Abeet Med'etaa Godaw, taani ne k'oomay woossiyaa woosaanne neena
bonchchanaw dosiyaa, ne k'oomatuwaa woosaa ne haytsay siso. Taani ne k'oomay
hachche ootsanaw koyeeddabay taw ushechchanaadan, kaatiyaa wozanaa
shugissaade taana maadda» yaagaad.
Taani he wode kaatiyaw eessaa tigiyaawaa.

2

Nahimiinne Ars's'ekisise Yerusaalamebaa Haasayeeddino

1 Ars's'ekissisi kaateteedda laatamantso laytsan, Niisaana giyaa aginaan, itti
gallassi kaatiyaa sintsan woyniyaa eessay de'iyaawaa akkaade, taani aw immaad. He
gallassaappe attina, kase ubbakka kaatiyaa sintsan kayyotta erikke.
2 Hewaa diraw, kaatii taana, «Neena sakkiyaabay baawa; shin hawaa keeshshaa
ayaw kayyottaadii? Hawe ne wozanaa kayyoyyeeddabay itti ayentto de'iyaawaa
besse» yaageedda.
Hewaappe guyye taani loytsa yayya zaaraadde,
3 «Kaatii med'inaw de'o! Ta mayza aawotuu moogetteedda katamay kolettiide
d'ayina, k'ay he katamaa gimbbiyaa dirssaa penggetuukka taman s'uugettikichchina,
taani ayaw kayyottikkitaa?» yaagaad.
4 Kaatiikka zaariide, «Yaatina, ha"i taani new ayaa ootsanaadan koyay?» yaageedda.
Taani saluwaa S'oossaa woossa simmaade,
5 kaatiyaa hawaadan yaagaad; «Kaatiyaw, Taani neena nashechchiyaawaa
gidooppe, k'ay ta oochchiyaawaa neeni immanaw dosooppe, Yihudaa biittaa, ta
mayza aawotuu moogetteedda katamaa baade, he katamaa zaaraadde kees's'ana
mala, taana yeddaarikkii».
6 He wode, kaatata Kaatiyaa Ars's'ekisisa ellekka utti de'ishshin, kaatii, «Ne biyaa
ogii woyssa wodiyaa akkanawee? K'ay neeni awude simmanii?» yaagiide taana
oochcheedda. Taanikka ta simmana wodiyaa aw odaad; kaatii nashettiidde, taana
yeddeedda.
7 K'aykka kaatiyaa taani hawaadan yaagaad; «Kaatiyaw, neena nashechchiyaawaa
gidooppe, taani Yihudaa gakkanaw, he biittaana aad'aadde baana mala, Efiraas'iisa
Shaafaappe away wulliyaa Bagga Biittaa mooddiyaawanttoo dabddaabbii s'aafetto.
8 K'ay Geeshsha Golliyaa gimbbiyaa dirssaa penggiyaa giigissanaw, katamaa
gimbbiyaa dirssaa diranawunne taani de'iyaa golliyaa kees's'anaw taw mitsaa
immana mala, kaatiyaa wora naagiyaa Asaafawukka dabddaabbii s'aafetto»
yaagaad. S'oossaa lo"o kushii taananna de'iyaa diraw, kaatii taani oochcheeddawaa
ubbaa immeedda.
9 Kaatii taananna amareeda olaa gadaawatuwaanne paraa asatuwaa yeddeedda;
unttunttunna ittippe Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa bagga biittaa baade
gakkaade, kaatii yeddeedda dabddaabbiyaa he gadiyaa mooddiyaawanttoo immaad.

1:8 Wog. 26:33 **1:9** Zar. 30:1-5 **2:3** 2 Kat. 25:8-10; 2 Od. 36:19; Erm. 52:12-14

10 Shin Beeti-Horoona gade asaa gideedda Sanbbalaas'inne Amoona gadiyaa
kaappuwaa gideedda S'oobbii, «Israa'eeliyaa asaw lo"obaa ootsiyaa Asay yeedda»
giyaawaa siseedda wode, loytsi hank'k'eteeddino.

Nahimii Yerusaalame Gimbbiyaa Dirssaabaa S'eeleedda

11 Taani Yerusaalame yaade heezzu gallassaa yaan gam"aad.
12 Gido shin, Yerusaalamew taani ootsanaadan ta S'oossay ta wozanaan wotseedda
k'ofaa oonne odabeykke. Hewaappe guyyiyaan, taananna de'iyaa asaappe
amareedawantta akkaade, k'amman denddaade baad. He wode taani
toggeeddawaappe hara togaa mehii nuw baawa.
13 Taani bilahiyaan denddaade, Zanggaaraa gimbbiyaa dirssaa Penggiyaanna
kesaade, Dawiyaa Pulttuwaa geetettiyaa sa'aanna aad'd'a, Pituwaa Oliyaa gimbbiyaa
dirssaa Penggiyaa geetettiyaa penggiyaa gakkanaw baaddi. Hewaan koletteedda
Yerusaalame gimbbiyaa dirssaanne k'ay tamaan s'uugetteedda gimbbiyaa dirssaa
penggetuwaa akeekaade s'eellaaddi.
14 Hewaappe simmaade, Pulttuwaa gimbbiyaa dirssaa Penggiyaakkonne
dagatteedda kaatiyaa haatsay de'iyaa sa'aa baad. Gido shin, taani toggeedda togaa
mehii aad'd'iyaa ogiyaa demmabeykke.
15 Hewaa diraw, k'amman haatsay goggiyaa kakkaa gidduwaana aad'd'a gimbbiyaa
s'eellaad. Hewaappe guyyiyaan, guyye simmaade Zanggaaraa Penggiyaanna
katamaa gelaad.
16 Hewan de'iyaa kaappatuwaappe ooninne taani hak'a baaditantto, woy k'ay ayaa
ootsaadditanttonne eribeenna. Ayaw gooppe, taani Ayhudatoo, k'eesatoo,
bonchchetteedda asatoo, kaappatoonne kiitaa kiitetanaw de'iyaa asaappe oonne ta
k'ofaa biro odabeykke.
17 Hewaappe guyyiyaan, taani unttunttoo hawaadan yaagaad; «Nuuni ay mala
metuwaa gidduwaan de'intto be'iita; ayaw gooppe, Yerusaalame katamay
koletteedda; k'ay gimbbiyaa dirssaa penggetuukka taman s'uugetteeddino. Shin
hawaappe sintsaw nuuni hawaadan kawushiide de'ennaadan, ane denddiide,
Yerusaalame gimbbiyaa dirssaa zaaretsiide gimbboytte» yaagaad.
18 K'ay ta S'oossaa lo"o kushii taananna de'iyaawaanne kaatii taw odeeddawaa
ubbaa unttunttoo odaaddi.
Unttunttukka, «Ane denddoyttenne zaaretsiide gimbboytte» yaageeddino. Barenttu
kushiyaa lo"o oosoo miniseeddino.
19 Shin Beeti-Horoona gadiyaa asaa gideedda Sanbbalaas'i, Amoona gadiyaa
oosanchchaa gideedda S'oobbiinne Araba gadiyaa asaa gideedda Geesheemi hawaa
siseedda wode, nu bollan k'iliic'iide miic'c'eeddino. K'ay, «Hawe hinttenttu
ootsiyaabay ayee? Woy k'ay kaatiyaa bollan makkalanaw koyiitee?» yaagiide
oochcheeddino.
20 Taani zaaraadde, «Saluwaa S'oossay nuw injjeyana; nuuni Aa k'oomatuu
gimbbiyaa doommana. Shin Yerusaalamen de'iyaabaappe hinttentta gakkiyaa
gishuwaa gidina, maataa gidina, woy hinttenttu dogettennaadan k'ofissiyaabay
hinttenttoo baawa» yaagaad.

3

Yerusaalame Dirssaa Asay Zaaretsi Gimbbeedda
(3:1—7:73)

1 Hewaappe guyyiyaan, k'eese ubbatuwaa kaappuu Eliyaashibinne hara k'eesatuu
Dorssaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa zaaretsi gimbbiide, S'oossaw dummayeeddino;
sank'k'aakka aatseeddino. Unttunttu S'eetu Adussa maammaanne Hanaani'eela
Adussa Maammaa gakkanaw gimbbeedda gimbbiyaa S'oossaw dummayeeddino.

2 Unttunttu gas'aan de'iyaa sa'aa Iyaarkko Asay gimbbeedda.
Unttunttu gas'aan de'iyaa sa'aa Imira na'ay Zakkuuri gimbbeedda.
3 Hassinaa'a naanay Moliyaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gimbbeeddino.
Unttunttu pengge mitsaa essiide, sank'k'aakka aatseeddino; k'ay sank'k'aw gorddiyaa
mitsaanne mitsaa gelissiyaa kulbbuwaa giigisseeddino.
4 Unttunttu gas'aan de'iyaa sa'aa Hak'k'oos'a na'aa gideedda Ooriyoona na'ay
Maremooti gimbbeedda.
Aa gas'aan de'iyaa sa'aa Mashezaabeela na'aa Berekiyaa na'ay Mashulaami
gimbbeedda.
Aa gas'aan de'iyaa sa'aa Ba'aana na'ay S'aadook'e gimbbeedda.
5 Aa gas'aan de'iyaa sa'aa Tak'o"a katamaa asatuu gimbbeeddino; gido shin, he
katamaa kaappatuu barenttoo imetteedda kiitaa is's'eeddino.
6 Paaseeha na'ay Yoodaahenne Basoodiyaa na'ay Mashulaami ec'a Penggiyaa
gimbbiyaa dirssaa gimbbeeddino. Unttunttu pengge mitsaa essiide, sank'k'aakka
aatseeddino; k'ay sank'k'aw gorddiyaa mitsaanne mitsaa gelissiyaa kulbbuwaa
giigisseeddino.
7 Unttunttu gas'aan de'iyaa sa'aa Gabaa'oona katamaa asaa gidiyaa Malaas'eenne
Meronoota katamaa asaa gideedda Yadooni gimbbeeddino. K'ay Gabaa'oonanne
Mis'ip'p'a katamatuwaa asatuukka unttunttunna ittippe gidiide, Efiraas'iisa
Shaafaappe awaay wulliyaa Bagga Biittaa mooddiyaawe de'iyaa golliyaa gakkanaw
de'iyaa sa'aa gimbbeeddino.
8 Work'k'aa tigiyaa Harihaaya na'ay Uuzi'eeli unttunttu gas'aan de'iyaa sa'aa
gimbbeedda. K'ay Aa gas'aan de'iyaa sa'aa shittuwaa med'd'iyaa Hanaanii
gimbbeedda. Unttunttu laa"u ittippe Aako Gimbbiyaa geetettiyaa sa'aa gakkanaw,
Yerusaalame gimbbiyaa gimbbeeddino.
9 Unttunttu gas'aan de'iyaa sa'aa Huura na'ay, Yerusaalame woradaa shaakuwaa
mooddiyaa Rafaayi gimbbeedda.
10 Harumaafa na'ay Yadaayi bare golliyaappe sintsa baggana de'iyaa sa'aa
gimbbeedda.
Aa gas'aan de'iyaa sa'aa Hashaabaniyaa na'ay Has's'uushi gimbbeedda.
11 Hariima na'ay Malkkeenne Paahati-Moo'aaba na'ay Hashshuubi Aa gas'aan
de'iyaa sa'aanne Ittoonne Adussa Gimbbiyaa gimbbeeddino.
12 Unttunttu gas'aan de'iyaa sa'aa Halloheesha na'ay, Yerusaalame woradaa
laa'entso shaakuwaa mooddiyaa Shaaluuminne Aa mac'c'a naanay gimbbeeddino.
13 Hanuuninne Zaanoha kataman de'iyaa asatuu ittippe Zanggaaraa Penggiyaa
gimbbiyaa dirssaa gimbbeeddino. Unttunttu penggiyaan sank'k'aa aatsiide,
sank'k'aw gorddiyaa mitsaanne mitsaa gelissiyaa kulbbuwaa giigisseeddino. K'ay
Pituwaa Oliyaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gakkanaw, sha"a wad'aa adussa
gimbbiyaa gujjiide gimbbeeddino.
14 Rekaaba na'ay, Beeti-Hakkareema woradaa mooddiyaa Malkkii Pituwaa Oliyaa
Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gimbbeedda. Penggiyaan sank'k'aa aatsiide, sank'k'aw
gorddiyaa mitsaanne mitsaa gelissiyaa kulbbuwaa giigisseedda.
15 Kolihooza na'ay, Mis'ip'p'a woradaa mooddiyaa Shaaluumi Pulttuwaa Penggiyaa
gimbbiyaa dirssaa zaaretsiide gimbbeedda. I penggiyaw s'eeraa giigisseeddawaappe
guyyiyaan, sank'k'aa aatseedda; sank'k'aw gorddiyaa mitsaanne mitsaa gelissiyaa
kulbbuwaa giigisseedda. Hewaa bollakka k'ay, Shelaaha geetettiyaa dagatteedda
haatsay de'iyaa baggana kaatiyaa ataakilttiyaa sa'aappe doommiide, Daawita
Katamaappe yeedda atakilttiyaa gakkanaw de'iyaa gimbbiyaa gimbbeedda.
16 Hewaappe kaalliyaawaa Azibuuk'a na'ay, Beetis'uura woradaa shaakuwaa
mooddiyaa Nahimii gimbbeedda; I Daawita duufuwaappe sintsa baggana de'iyaa

sa'aa gakkanaw, dagatteedda haatsay de'iyaa sa'aa gakkanawunne
wolk'k'aamatuwaa golliyaa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeedda.

Leewatuu Gimbbiyaa Dirssaa Direeddino

17 Hewaappe kaalliyaawaa Baana na'aa Rehuuma aawotetsaa giddon de'iyaa,
Leewatuu gimbbeeddino.
Unttunttu gas'aan de'iyaa sa'aa K'a'iila woradaa shaakuwaa mooddiyaa Hashaabii
bare woradaa suntsan gimbbeedda.
18 Aappe kaalliyaawaa Henadaada na'ay, K'a'iila woradaa laa'entso shaakuwaa
mooddiyaa Bawaayinne Aa ishatuu gimbbeeddino.
19 Unttunttu gas'aan de'iyaa sa'aa Iyyaasu na'ay, Mis'ip'p'a woradaa mooddiyaa
Es'eeri gimbbeedda; I olaa miishshaa wotsiyaa golliyaappe sintsa baggana de'iyaa
sa'aa gakkanawunne gimbbiyaw zooziyaa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeedda.
20 Aappe kaalliyaawaa Zabbaaya na'ay Baaruki gimbbiyaa gas'aappe doommi,
biide k'eesiyaa ubbatuwaa kaappuwaa Eliyaashiba golliyaa penggiyaa gakkanaw,
minotetsan gimbbeedda.
21 Aappe kaalliyaawaa Hak'k'oos'a na'aa gideedda Ooriyoona na'ay Maremooti
Eliyaashiba golliyaa penggiyaappe doommi, biide golliyaa wurssetsaa gakkanaw
gimbbeedda.

K'eesatuu Gimbbiyaa Dirssaa Direeddino

22 Aappe kaalliyaa heera gadiyaan de'iyaa k'eesatuu gimbbeeddino.
23 Unttunttuppe kaalliyaawaa Biiniyaamenne Hashshuubi barenttu golliyaa
sintsan de'iyaa sa'aa gimbbeeddino.
Unttunttuppe kaalliyaawaa Anaaniyaa na'aa gideedda Ma'iseeya na'ay Azaare bare
golliyaa miyyiyaan de'iyaa sa'aa gimbbeedda.
24 Aappe kaalliyaawaa Azaariyaa golliyaappe doommi, biide gimbbii zuuk'eti
simmo sa'aa gakkanaw de'iyaa sa'aa Henadaada na'ay Biinuyi gimbbeedda.
25 Uzaaya na'ay Paalaali gimbbiyaa zuuk'eti simmo saappe doommi, biide
naagiyaawanttu wochchiyaa maammaappe k'ommo baggana oyk'k'etti kees'eteedda
kaatiyaa golliyaa d'ok'k'a gimbbiyaa sintsa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeedda.
Aappe kaalliyaawaa Par"oosha na'ay Padaayinne
26 Geeshsha Golliyaa k'oomatuu, Ofeelan de'iyaawanttu gimbbeeddino; unttunttu
Haatsaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa sintsanna away doliyaa baggana de'iyaa
sa'aanne maammaa gimbbiyaa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeeddino.

Gimbbiyaa Dirssaa Direedda Haraa Asatuwaa

27 Unttunttuppe kaalliyaawaa Tak'o"a katamaa Asay gimbbiyaappe sintsan hara
baggana de'iyaasaappe biide, Ofeela gimbbiyaa dirssaappe haakki de'iyaa
wolk'k'aama maammaa gimbbiyaa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeeddino.
28 Itti itti k'eesatuu kka Paraa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaappe k'ommonna de'iyaa
barenttu golliyaa sintsanna, huup'issa baggana de'iyaa sa'aa gimbbeeddino.
29 Unttunttuppe kaalliyaawaa Imeera na'ay S'aadook'e bare golliyaa sintsan de'iyaa
sa'aa gimbbeedda.
Aappe kaalliyaawaa Away doliyaa Penggiyaa naagiyaa Shakaaniyaa na'ay
Shamaa'e gimbbeedda.
30 Aappe kaalliyaawaa Sheleemiyaa na'ay Hanaaniinne S'alaafaw usuppuntsa
na'aa gideedda Hanuuni gimbbeeddino.
Unttunttuppe kaalliyaawaa Berekiyaa na'ay Mashulaami bare de'iyaa kifiletuwaa
sintsan de'iyaa sa'aa gimbbeedda.
31 Aappe kaalliyaawaa S'omoosiyaa gimbbiyaa dirssaa Penggiyaa sintsan de'iyaa
Geeshsha Golliyaa k'oomatuunne zal"anchchatuu golliyaa gakkanaw de'iyaa sa'aa

work'k'aa tigiyaa Malkki gimbbeedda. K'aykka I gimbbiyaa gas'an bolla baggana
de'iyaa kifiliyaa gakkanaw de'iyaa sa'aakka gimbbeedda.
32 Work'k'aa tigiyaawanttunne zal"anchchatuu he kifiliyaappe doommiide, Dorssaa
Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeeddino.

4

Gimbbi Shiretti Gimbbetennaadan Digganaw Denddeedda K'ofaa

1 Nuuni gimbbiyaa dirssaa kiitaa doommeeddawaa Sanbbalaas'i siseedda wode
hank'k'uwaa ees's'i kesseedda; k'ay loytsi yilotiide, nuuna k'iliic'eedda.
2 Bare laggetuwaanne Samaariyaa olanchchatuu sintsan I hawaadan yaageedda;
«Hawanttu, ha patsena Ayhudatuu ayaa ootsiinoo? Katamaa zaaretsiide gimbbanaw
koyiinooyye? Yarshshuwaakka yarshshanaw koyiinoo? Oosuwaa itti gallassi
wurssanawaa unttunttoo malatiiyye? Gimbbiyaw shuchchaa zaari de'uwaan
wotsanaw danddayetti?»
3 Aa miyyiyaan ek'k'eedda Amoona gadiyaa asaa gideedda S'oobbiikka k'ay
hawaadan yaageedda; «Unttunttu k'ay ay gimbbiyaa gimbbanaw danddayiino?
Unttunttu gimbbiyaa dirssaa gimbbiyaa bollan worakanay kesinttonne kunddi
aggana».
4 Hewaappe guyyiyaan, taani hawaadan yaagaadde woossaad; «Nu S'oossaw,
unttunttu nuuna woot woot k'iliic'intto hawaa sisa! Unttunttu nuuna shek'k'iyaa
shek'ay unttunttu huup'iyaan simmo. Barenttoo de'iyaa ak'uwaa bonk'k'etti
kichchiide, allaga gadiyaan omoodetteedda asaa gidino.
5 Unttunttu naak'uwaa gentsoppa; unttunttu nagaraakka ne sintsaappe mule
k'uc'c'oppa. Ayaw gooppe, gimbbiyaa gimbbiyawantta nuuna shek'an
kawushsheeddino».
6 Nuuni gimbbiyaa dirssaa oosuwaa aggenaan ootseeddo. K'ay asaykka oosuwaa
minotetsan ootsiyaa diraw, gimbbiyaa dirssaa d'ok'k'atetsay ellekka bakkaa
keeshshaa gidi aggeeda.
7 Sanbbalaas'i, S'oobbii, Araba gadiyaa asay, Amoona gadiyaa asaynne Ashidooda
katamaa Asay Yerusaalame gimbbiyaa dirssaa kiittay lo"o hanotetsan oosettiidde
de'iyaawaanne koleteedda sa'atuukka baretteeda wode loytsi hank'k'eteeddino.
8 Hewaappe denddeeddawaan ittippe Yerusaalame yiide nuuna olanawunne
shabbirisanaw mak'etteeddinno.
9 Shin nuuni nu S'oossaakko woosseeddo; unttuttuppe denddeeddawaan
k'ammanne gallassi naagiyaa naaganchchatuwaakka wotseeddo.
10 He wodiyaan Yihudaa Asay hawaadan yaageeddino; «Tookuwaa tookkiyaawe
kasewaappe nuuna labbantsee; k'ay dentsanaw koshshiyaa gimbbiyaappe
koletteedda daro shuchchaykka biro de'ee. Yaatina, nuuni hachche ha gimbbiyaa
wootiide gimbbanaw danddayeetto?»
11 Nu morkketuu, «Nuuni biide unttunttu giddo gakkanaw, unttunttu oosuwaa
ootsennaadan te"anawunne unttuntta wod'ana gakkanaw, unttunttu erikkino»
yaageeddino.
12 Gido shin, Ayhudatuu zaari zaari nuukko yiide, «Unttunttu mule baggana yiide,
nuuna olanawantta» yaagiide nuw odeeddino.
13 Hewaa diraw, nu asaappe mashshaa, tooraanne wonddaafiyaa oyk'k'iide asaa
unttunttu zariyaan zariyaan maaraade, kiitay wuribeenna heeraan gimbbiyaappe
zokko baggana naaganaadan wotsaad.
14 Asay shabbiretteeddawaa taani be'eedda wode, dendda ek'k'aade, unttuntta,
unttunttu kaaletsiyaawanttanne hara kaappatuwaa ubbaa hawaadan yaagaad; «Nu
morkketoo yayyoppite! Goday wolk'k'aamanne hoola geetettiyaawaa gidiyaawaa

hassayite. Hewaa diraw, hinttenttu zaretoo, hinttenttu attuma naanaatoo, hinttenttu mac'c'a naanaatoo, hinttenttu machchiyawunne hinttenttu golliyaw olettite» yaagaad.

15 Nu morkketuu nuuna k'ohanaw mak'k'eteeddawaa nuuni ereeddawaa unttunttu siseeddino. K'ay S'oossaykka unttunttu mak'k'uwaa hada kesseeddawaa akeekeeddino.

Hewaappe guyyiyaan, nuuni ubbaykka simmiide, nu gimbbiyaa dirssaa oosuwaa doommeeddo.

16 He wodiyaappe doommiide, ta k'oomatuwaappe bakkay oosuwaa ootsiyaa wode, bakkay tiraan wotsiyaa ola miishshaa mayyiide, tooraa, gonddalliyaanne wonddaafiyaa oyk'k'iide naaganaadan ootsaad. K'ay kaappatuukka Yihudaa asaa ubbaappe guyyenna ek'k'iide mintsetsiino.

17 Gimbbiyaa dirssaa gimbbiyaawanttunne koshshiyaawaa tookkiyaawanttu ubbay itti kushiyan ola miishshaa oyk'k'iide, itti kushiyan oosuwaa ootsino.

18 Gimbbiyaa oosuwaa ootsiyaa ubbay mashshaa bare s'eessan danc'c'i danc'c'i utteedda. Malakataa punniyaawekka ubbaa wode taappe shaaketti erenna.

19 Asaa kaaletsiyaawantta, kaappatuwaanne asaa ubbaa taani hawaadan yaagaad; «Gimbbiyaa dirssaa kiitay wolk'k'aamanne loytsi aaka gidiyaawaappe denddeeddawaan, nuuni ittuu ittuwaappe shaakettiide haakkeeddo.

20 Hewaa diraw, hinttenttu malakataa punaa sisiyaa wode, I punettiyaa sa'aa taakko haa shiik'ite. Nu S'oossaykka nu diraw olettanawaa».

21 Oosuwaa wonttumaatsa saluu zo"iyaa wodiyaappe doommiide, omarssi s'oolinttii kessana gakkanaw ootsiyaa wode ubbaan, baggay ootsiyaa wode, baggay tooraa oyk'k'iide naagiino.

22 He wode taani asaw hawaadan yaagaad; «K'amman nuuna naaganawunne gallassi k'ay kiitaa ootsanaw hinttenttu ubbaykka hinttenttu k'oomatuukka Yerusaalamen ak'ite».

23 Hewaa diraw, taana gidina, ta ishatuwaa gidina, ta k'oomatuwaa gidina, woy k'ay taana naagiyaawantta gidinakka, nuuni ubbaykka nu mayuwaa kessennaan ak'eetto; k'ay nu ola miishshaykka, nuuppe ubbakka shaakettenna.

5

Hiyyeesatuu Naak'etteenaadan Nahimi Ootseedda

1 Attumawenne mac'c'awe barenttu zariyaa gideedda Ayhudatuu bollan wolk'k'aama c'abbuwaa kesseeddino.

2 Unttunttu hawaadan yaageeddino; «Nuuni, nu attuma naanaynne nu mac'c'a naanay c'ora; hewaa diraw, nuuni miide pas'a de'ana mala, nuw katsay koshshee».

3 Haratuu k'ay, «Nuuna gakkeedda iita koshaappe nuuna ashshiyaa k'umaa demmana giidde, nu goshshay, nu woyniyaa turaa sa'aynne nu keetsay attenan asaw oytseeddo» yaageeddino.

4 Haratuukka k'ay hawaadan yaageeddino; «Nu goshshawunne nu woyniyaa turaa saatoo kaatii oochcheedda giiraa c'igganaw miishshaa tal"iyaa akkeeddo.

5 Ayhuda zaratuwaanna nuuni itti ashuwaa; nu naanaykka unttunttu naanaa mala. Shin nuuni nu yeleedda naanaa ayiletetsaw aatsiide immanaw giddetteeddo; ubbaa k'ay nu mac'c'a naanatuwaappe ittuu ittuu ayiletetsaw zal"etteeddino. Gidooppenne, nu goshshaynne nu woyniyaa turaa sa'atuu nuuppe aketti diggo diraw, nuuni ayinne ootsanaw danddayokko».

6 Unttunttu c'abbuwaanne ha k'aalaa taani siseedda wode, loytsa hank'k'ettaad.

7 Ootsanawaa ta wozanaan k'oppaade, asaa kaaletsiyaawanttanne kaappatuwaa
s'eesaade: «Hinttenttu hinttenttu zaratuwaa yeluwaa c'iggissiyaawan uk'k'unniita»
yaagaadde unttuntta mootaaddi.
He metuwaabaa haasayiide billanaw wolk'k'aama shiik'uwaa unttunttunna udaad.
8 Hawaadan yaagaaddi; «Ayhuda gidennawanttoo zal"etteedda Ayhuda zariyaa
gideedda nu ishatuwaa wozanaw nuuni nu wolk'k'ay danddayeeddawaa ubbaa
ootseeddo. Shin hinttenttu k'ay, hinttenttu ishatuwaa gideedda hinttenttu zariyaa
hinttenttoo barentta zal"ana mala ootsiide de'iita». Kaaletsiyaawanttoo zaariyaa
k'aalay d'ayina, c'o"u yaageeddino.
9 Taani k'aykka hawaadan yaagaad; «Hinttenttu ootsiyaabay likke gidenna; nu
morkketuu, Ayhuda gidennawanttu nu bollan k'iliic'enna mala, nu S'oossaw
yayyanawunne likke gidiyaabaa ootsanaw hinttenttoo bessennee?
10 Taani ta huup'iyaw, ta ishatuwaanne ta k'oomatuukka unttunttoo miishshaanne
katsaa tal"eeddo; gido shin, ane unttunttuppe yeluwaa akiyaawaa aggoytte.
11 Unttunttu goshshatuwaa, woyniyaa turaa sa'atuwaa, zayitiyaa wogaratuwaanne
golletuwaa ubbaakka unttunttoo hachche zaarite. K'ay miishshan, katsaan,
woyniyaa eessan gidina zayitiyaan, hinttenttu unttunttuppe akkeedda s'eetuwaappe
itti kushiyaa yeluwaa ubbaa unttunttoo ellekka zaarite».
12 Unttunttukka zaariide, hawaadan yaageeddino; «Nuuni ubbabaakka
unttunttuwaa zaariide, unttunttoo immana; unttuntta ayaanne oochchokko. Neeni
gaadde de'iyaawaadan, nuuni ootsana».
Hewaappe guyye k'eesetuwaa haa taakko s'eegaade, barenttu geedda k'aalaa
polana mala, c'aak'k'etsanaadan ootsaad.
13 Hewaappe guyyiyaan, ta mayuwaa k'ok'k'ofaade hawaadan yaagaad; «Ooninne
hintteppe bare geedda k'aalaa polennan d'ayooppe, S'oossay Aa hawaadan Aa
golliyaappenne Aa ak'uwaappe k'ok'k'ofo; ikka k'ok'k'ofettiide mela atto».
Shiik'eedda Asay ubbay itti k'aalan, «Amen"i» yaagiide Med'ina Godaa galateeddino.
Asay ubbay bare c'aak'k'eeddawaadan ootseedda.

Nahimiyaa Garatetsaa

14 Ars's'ekissisi kaateteedda laatamantso laytsaappe biide, hattamanne laa'entso
laytsaa gakkanaw, taani Yihudaa mooddiyaawaa gidaade suntsettaad. He tammanne
laa"u laytsan, taana gidina woy ta ishatuu mooddiyaawoo bessiyaa k'umaa
dirgguwaa akkibeykko.
15 Shin taappe kasena mooddiyaawanttu asaw dees'o tookko gidiide, hachche
hachche katsawunne woyniyaa ushshaw oytamu s'agaraa biraa c'iggisseeddino.
Haray atto ayissiyawanttu k'oomatuukka barenttu asaa bollan godaa malatissiidde
gam"eeddino. Gidooppenne, taani S'oossaw yayyeedda diraw, hewaadan
ootsabeykke.
16 Taanatetsaa ubbaa Yerusaalame gimbbiyaa dirssaa oosoo immaaddippe attin, ta
huup'ew ay gadiyanne shammabeykke. Ta k'oomatuukka ubbay taananna he kiitaan
ittippe gam"eeddino.
17 Nu heeraan de'iyaa Ayhuda gidennawanttuppe nuukko yeedda Asay baynnan
de'ishshin, hachche hachche taananna ta masoofiyan miyaa Ayhudatuunne
unttuntta kaaletsiyaawanttu paydu s'eetanne ishatama.
18 Hachche hachche itti booraa, usuppun dooretteedda dorssatuwaanne daro
kuttotuwaa shukki shukkiide, asaw shiishshino; k'ay tammu gallassan itti gede daro
baatsaa woyniyaa eessaa unttunttoo agiino. Shin asaa bollan de'iyaa tookuu
dees'uwaa gidiyaawaa taani eriyaa diraw, gadiyaa mooddiyaawoo bessiyaa k'umaa
dirgguwaa oochchabeykke.

5:7 Kes. 22:25; Wog. 25:35-37; Zar. 23:19-20

19 «Ta S'oossaw, taani ha asaw ootseedda lo"otetsaa ubbaa k'oppaade, tawukka
lo"otetsaa ootsa» yaagaad.

6

Oosuu Oosetti Polettenaadan denddeedda Yewuwaa S'oonuwaa

1 Sambbalaas'i, S'oobbii, Araba gadiyaa asaa gidiyaa Gesheeminne hara nu
morkketuu nuuni gimbbiyaa dirssaa ootsiidde poleeddawaanne k'ay oosettibeenna
pac'a sa'aykka ittuunne attibeenawaa siseeddino. Gido shin, nuuni gimbbiyaa
dirssaa penggetuwaan biro sank'k'aa gelissibeykko.
2 Hewaa unttunttu siseedda wode, Sanbbalaas'inne Gesheemi hawaadan yaagiide,
taakko kiitteeddino; «Oona geetettiyaa dembban de'iyaa k'eeri katamatuwaappe
ittuwaan yaade nuunanna gaketta». Shin unttunttu ta bolla iitaa ootsanaw
mak'etteeddinno.
3 Hewaa diraw, taani unttunttoo hawaadan yaagaadde zaara kiitanchchatuwaa
kiittaad; «Taw daro kiitay de'ee; hewaa diraw, taani hinttenttu giyaa sa'aa baanaw
danddaykke. Taani duge hinttenttukko biina, kiittay ayaw d'ubettii?»
4 He kiitaa zaari zaari oyddu gede taakko kiitteeddino; shin taani itti mala
zaaruwaa unttunttoo immaad.
5 Ichcheshentsuwaan Sambbalaas'i bare k'oomaa bolla dooyaa de'iyaa
dabddaabbiyaa taakko kiitteedda.
6 Dabddaabbiikka hawaadan yaagee; «Neeninne ne zariyaa gideedda Ayhudatuu
makkalanaw k'oppeeddawaanne hewaappe denddeeddawaan gimbbiyaa dirssaa
gimbbiyaawaa shooro gadiyaan de'iyaa Asay ubbay haasayiyaawaa Gesheemi taw
odeedda. K'ay neeni neena kaatiyaa kessanaw koyiyaawaanne;
7 neeni Yihudaa kaatiyaa gidiyaawaa Yerusaalamen awaayana mala, timbbitiyaa
odiyaawantta ne wotseeddawaakka I taw odeedda. Ha waariyaa kaatii sisusay
attena. Hewaa diraw, taananna gakettaade zorettanaw haaya».
8 Taanikka, «Ha neeni giyaa yewuwaa ubbay ubbakka tuma gidennawaanne neeni
c'oo med'd'eeddawaa» yaagaadde zaaraad.
9 Nu ootsiyaa kiittay polettenna mala, «Unttunttu kushii oosoo daaburi
kichcheedda» yaagiide unttunttu nuuna yashissiidde gam"eeddino.
Hewaa diraw, «Nu S'oossaw ha"i taana mintsetsaarkkii» yaagaadde taani woossaad.
10 Hewaappe guyyiyaan, sooppe kessennaadan gorddi wotseedda Mahes'aabi'eela
na'aa na'aa Dalaaya na'aa Shamaa'iyaakko baad. I taw hawaadan yaageedda; «Itti
k'amma awudentto unttunttu neena wod'anaw yaana de'iyaa diraw, neeninne taani
S'oossaa Golliyaa giddo geliide, S'oossaa Geeshsha Golliyaa giddon S'oossaa Geeshsha
Golliyaa penggetuwaa gorddiidde gaketoytte».
11 Taani hawaadan yaagaadde zaaraad; «Taana malatiyaa Asay bak'atii? Woy k'ay
taana malatiyaa Asay Geeshsha Golliyaa giddo geliide, bare shemppuwaa ashshii?
Taani hewaa ubbakka ootsikke».
12 Ta yewuwaa k'oppiyaa wode, tumukka Aa S'oossay kiitteedda timbbitiyaa
odiyaawaa gidennawaanne S'oobbiinne Sanbbalaas'i Aa miishshan shammeedda
diraw, ta bolla worddo timbbitiyaa odiyaawaa gidiyaawaa akeekaaddi.
13 I miishshan shametteedda gaasuu taani yayaade, I giyaawaadan ootsaade taani
nagaran gelanaaddaana. Yaatina, unttunttu ubbay hewaa siseedda wode, taana
kad'isiyaabaa ta bollan demmanaassa.
14 «Ta S'oossaw, S'oobbiinne Sanbbalaas'i ootseeddawaa k'oppa. No'aado
geetettiyaa mac'c'a timbbitiyaa odiyaananne hara timbbitiyaa odiyaawanttu ubbay
taana yashissanaw unttunttu ootseeddawaa ubbaakka k'oppa» yaagaad.

Gimbbiyaa Dirssaa Oosuu Poletteedda

15 Gimbbiyaa dirssaa kiitay ishatamanne laa"u gallassan, Eluula geetettiyaa
aginaan laatamanne ichcheshantso gallassan poletteedda.
16 Nu yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa giddon de'iyaa nu morkketuu hewaa
siseedda wode yayyeeddinonne yeellateeddino. Ayaw gooppe, hawe kiitay nu
S'oossay maaddina oosetteeddawaa akeekeeddino.
17 He wodiyaan Ayhudatuwaa kaaletsiyaawanttu S'oobbiyaw c'ora
dabddaabbetuwaa s'aafeeddino; S'oobbi zaariide, unttunttoo s'aafeedda.
18 Ayaw gooppe, I Araaha na'aa Shakaaniyaa naatto akkeedda dirawunne Aa na'ay
Yahohanaani Berekiyaa na'aa Mashulaama naatto akkeedda diraw, Yihudaappe
daratu aanana c'aak'k'eti utteeddino.
19 Unttunttu S'oobbii ootseedda lo"obaa ubbaa ta sintsan haasayino; k'ay taani
giyaawaakka aw odiino. S'oobbiikka taana yashissanaw dabddaabbetuwaa s'aafi
yeddee.

7

1 Gimbbiyaa kiittay wurina, penggetuwaankka sank'k'ay geleedda. K'ay penggiyaa
naagiyaawanttu, mazimuriyaa yes's'iyaawanttunne Leewatuu barenttu kiitaan
kiitan geleeddino.
2 Hewaappe guyyiyaan, Yerusaalame katamaa ayissiyaa maataa ta ishaa
Hanaanawunne geessuwaa gadaawaa Hanaaniyaw immaad. Hanaanii hara
ubbaappe aad'd'eeda tumanchchanne S'oossaw yayyiyaa asaa.
3 Taani unttuntta hawaadan yaagaadde azazaad; «Wontta away kesiide ho"ana
gakkanaw, Yerusaalame gimbbiyaa penggetuwaa dooyoppite. K'ay omarssi
naagiyaawanttu barenttu oosuwaa wurssiide baanaappe kasetiide, penggetuwaa
loytsi gorddanaadan ootsite. Hewaa bollakka Yerusaalamen de'iyaa asaappe
dooriide, ittuu ittuu kaalaan kaalaan naaganaadaaninne k'ay haratuu barenttu
heeraan de'iidde, barenttu golliyaa keeshshaa keeshshaa naaganaadan ootsite»
yaagaad.

Omooduwaappe Simmeedda Asaa Suntsaa
(Izr. 2:1-70)

4 He wode Yerusaalame katamay loytsi aakonne wolk'k'aama; shin Aa giddon
de'iyaa asaa paydu loytsi guutsaa. K'ay daro golliikka biro kees'ettibeenna.
5 Hewaappe guyyiyaan, asaa kaaletsiyaawantta, kaappatuwaanne asaa ubbaa
shiishshaade unttunttu yeletaa maaran maaran mazggabana mala, S'oossay taana
k'ofisseedda. Omooduwaappe kasetiide simmeedda asaa yeletaa maaraa
mas'aafaakka demmaad; he mas'aafan s'aafetteeddawe hawaa.
6 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore omoodiide, bare gadiyaa afeedda asaappe
guyye barenttu katamaa katamaa Yerusaalamenne Yihudaa simmeedda asatuu
hawaappe kaalliyaawantta.
7 Unttunttu kaappatuu Zarubaabeela, Iyyaasa, Nahimiyaa, Azaariyaa, Ra'aamiyaa,
Nahamaana, Marddikiyoosa, Bilishaana, Misppereeta, Bigiwaaya, Nahuumanne
Ba'aana.
Omooduwaappe simmeedda Israa'eeliyaa asaa paydu hawaa.
8 Par"oosha yaratuu 2,172.
9 Shafaas'iyaa yaratuu 372.
10 Araaha yaratuu 652.
11 Iyyaasunne Iyoo'aaba naanaa gideedda Paahati-Moo'aaba yaratuu 2,818.
12 Elaama yaratuu 1,254.
13 Zattu yaratuu 845.
14 Zakkaaya yaratuu 760.

15 Biinuya yaratuu 648.
16 Bebaaya yaratuu 628.
17 Azggaada yaratuu 2,322.
18 Adoonik'aama yaratuu 667.
19 Bigiwaaya yaratuu 2,067.
20 Adiina yaratuu 655.
21 Hizk'k'iyaasa yaraa gideedda As'eera yaratuu 98.
22 Hashuuma yaratuu 328.
23 Bes'aaya yaratuu 324.
24 Hariifa yaratuu 112.
25 Gabaa'oona yaratuu 95.
26 Beeteleemenne Nas'oofa katamatuwaa Asay 188.
27 Anaatoota katamaa Asay 128.
28 Beeti-Azimaawetuwaa katamaa Asay oytamanne laa"uwaa.
29 K'iriyaati-Yi'aariima, Kafiiranne Ba'eroota katamatuwaa Asay 743.
30 Raamanne Gebaa'a katamatuwaa Asay 621.
31 Mikimaasa katamaa Asay 122.
32 Beeteelenne Ay katamatuwaa Asay 123.
33 Laa"entso Nabo geetettiyaa katamaa Asay 52.
34 Laa"entso Elaama yaratuu 1,254.
35 Hariima katamaa Asay 320.
36 Yaarikko katamaa Asay 345.
37 Looda, Hadiidanne Oono katamatuwaa Asay 721.
38 Sanaa'a katamaa Asay 3,930.
39 Hawaappe kaaliyaawanttu omooduwaappe simmeedda k'eesetuwaa:
Iyyaasu yara gideedda Yadaaya yaratuu 973;
40 Imeera yaratuu 1,052;
41 Paashihuura yaratuu 1,247;
42 Hariima yaratuu 1,017.
43 Hawaappe kaaliyaawanttu omooduwaappe simmeedda Leewatuwaa:
Hodaawiyaa yara gideedda Iyyaasunne K'aadimi'eela yaratuu 74;
44 Asaafa yara gideedda mazimuriyaa yes's'iyaawanttu 148;
45 Geeshsha Golliyaa penggiyaa naagiyaa
Shaaluuma, As'eera, S'almmoona, Ak'k'uuba, Has'iis'anne Shobaaya yaratuu 138.
46 Hawanttu omooduwaappe simmiide,
Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'oomatuwaa yaratuwaa:
S'iiha yaratuwaa, Hasuufa yaratuwaa, S'abba'oota yaratuwaa,
47 K'eeroosa yaratuwaa, Sii'a yaratuwaa, Padoona yaratuwaa,
48 Labaana yaratuwaa, Hagaaba yaratuwaa, Shalmmaaya yaratuwaa,
49 Hanaana yaratuwaa, Giddeela yaratuwaa, Gahaara yaratuwaa,
50 Ra'aaya yaratuwaa, Raas'iina yaratuwaa, Nak'oda yaratuwaa,
51 Gazzaama yaratuwaa, Uuza yaratuwaa, Paaseeha yaratuwaa,
52 Besaaya yaratuwaa, Me'uniima yaratuwaa, Nafushesiima yaratuwaa,
53 Baak'ibuuk'a yaratuwaa, Hak'uufa yaratuwaa, Harihuura yaratuwaa,
54 Baas'iliita yaratuwaa, Mahiida yaratuwaa, Harshsha yaratuwaa,
55 Bark'k'oosa yaratuwaa, Sisaara yaratuwaa, Temaaha yaratuwaa,
56 Nas'iiha yaratuwaanne Has'iifa yaratuwaa.
57 Hawaappe kaaliyaawanttu omooduwaappe simmeedda Solomone k'oomatuwaa yaratuwaa:

Sos'aaya yaratuwaa, Sofereeta yaratuwaa, Pariida yaratuwaa,
58 Yaa'ila yaratuwaa, Dark'k'oona yaratuwaa, Giddeela yaratuwaa,
59 Shafaas'iyaa yaratuwaa, Has's'iila yaratuwaa, Pokereti-Has's'abayma
yaratuwaanne Amoona yaratuwaa.
60 Omooduwaappe simmiide, Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'oomatuwaa
yaratuunne Solomone k'oomatuwaa yaratuu paydu ubbaanna 392.
61 Haratuukka k'ay, Telmmelaaha, Teliharshsha, Karuuba, Adoonanne Imeera
geetettiyaa katamatuwaappe Yerusaalame simmeeddino. Shin unttunttu woy
unttunttu aawotuu Israa'eeliyaa sheeshsha gidiyaawaa erissanaw danddayibeykkino.
62 Hewanttu Dalaaya, S'oobbiyaanne Nak'oda yaratuwaa; unttunttu payduukka
ubbaanna 642.
63 K'eesetuwaappe k'ay Hobaaya yaratuu, Hak'k'oos'a yaratuunne Barzzillaaya
yaratuu Yerusaalame simmeeddino. Hawe Barzzillaaya giyaawe Gala'aade biittaa
asaa gideedda Barzzillaaya naatto akkiidde, bare bolluwaa suntsaa akkeedda.
64 Hawanttu barenttu yeletaa s'ap'uwaa eranaw yeletaa mas'aafan koyeeddino,
shin demmibeeykkino. Hewaa diraw, unttunttu tunaadan paydettiide, k'eesetetsan
ootsennaadan digetteeddino.
65 K'ay Geeshsha Saamatuwaan shaakki pirddiyaa k'eesii denddana gakkanaw,
unttunttu geeshsha k'umaappe maanaw danddayennawaa Ayhudatuwaa
mooddiyaawe unttunttoo odeedda.
66 Omooduwaappe Yihudaa biittaa simmeedda asaa paydu ubbaanna 42,360.
67 Hewaa bollakka k'ay 7,337 attuma k'oomatuunne mac'c'a k'oomatuu
mazimuriyaa yes's'iyaa 245 attumawaanne mac'c'a asatuu simmeeddino.
68 Omooduwaappe ubbaanna simmeedda asaa paratuwaa paydu 736; bak'ulotuu
245;
69 gaalotuu 435; haretuu k'ay 6,720.
70 Yaratuwaa kaappatuwaappe amareedawanttu oosoo imotaa immeeddino.
Biittaa mooddiyaawe hosppun kiilo giraame work'k'aa, 50 disttetuwaanne 530
k'eesatuwaa mayotuwaa immeedda.
71 Yaratuwaa kaappatuu 168 kiilo giraame work'k'aanne 1,250 kiilo giraame biraa
immeeddino.
72 Atteeda Asay ubbaanna 168 kiilo giraame work'k'aa, 1,100 kiilo giraame
biraanne 67 k'eesatuwaa mayotuwaa immeeddino.
73 Hewaappe guyyiyaan k'eesatuu, Leewatuu, penggiyaa naagiyaawanttu,
mazimuriyaa yes's'iyaawanttu, asaappe darotuunne Geeshsha Golliyaa k'oomatuu,
ubbaanna Israa'eeliyaa ubbay barenttu kataman kataman utteeddino.

8

Muse Higgii Zaaretsi Nabbabetussaanne
K'aalaa C'aak'k'uwaa Ooras's'usaa
(8:1—10:39)

1 Laappuntsa aginay gakko wode, Israa'eeliyaa Asay ubbaykka barenttu kataman
kataman utteeddino. He aginaan unttunttu ubbaykka ittippe Haatsaa Penggiyaa
sintsan de'iyaa dabaaban shiik'k'eeddino. Med'inaa Goday Muse baggana
Israa'eeliyaa asaw immeedda Higgiyaa Mas'aafaa ahana mala, s'aafiyaa Izira
oochcheeddino.
2 Yaatina, laappuntsa aginaan koyro gallassan, attumawe mac'c'awe, akeekanaw
danddayiyaa Asay ubbay shiik'k'eedda sa'aan Iziri Higgiyaa Mas'aafaa aheedda.

7:65 Kes. 28:30; Zar. 33:8 **7:73** 1 Od. 9:2; Nah. 11:3

3 Haatsaa Penggiyaa sintsan de'iyaa dabaaban ek'k'iide, attumawoo mac'c'awoo,
akeekanaw danddayiyaa asaa ubbaw Higgiyaa Mas'aafaa wonttappe gallassaa seetay
gakkanaw nabbabeedda; asaykka loytsi hayzziide siseedda.
4 Iziri ek'k'iide nabbabanaw mitsaappe giigisseedda gutaraa bollan ek'k'eedda.
Aappe ushechcha baggana Matiitiyaa, Shamaa'iyaa, Anaaya, Ooriyoona,
Hilk'k'iyaanne Ma'iseeya geetettiyaa asatuu ek'k'eeddinno. Haddirssa baggana k'ay
Padaaya, Mishaa'eela, Malkkiyaa, Hashuuma, Hashibadanaaha, Zakkaraasanne
Mashulaama geetettiyaa asatuu ek'k'eeddinno.
5 Iziri asaa ubbaappe d'ok'k'iyaa sa'aan ek'k'eedda diraw, ubbaykka Aa loytsiide
s'eellishin, unttunttu sintsan Higgiyaa Mas'aafaa dooyeedda. He wode unttunttu
ubbay utteedda saappe denddi ek'k'eeddinno.
6 Iziri Med'inaa Godaa, wolk'k'aama S'oossaa galateedda. Asay ubbay barenttu
kushiyaa pude dentsiide, «Amen"i, Amen"i» yaageeddino. K'ay unttunttu som"i sa'aa
bochchana gakkanaw guufanniide, Med'inaa Godaw goynneeddino.
7 Hewaappe guyyiyaan denddiide, barenttu de'iyaa sa'aan ek'k'eeddinno. Iyyaasa,
Baana, Sherebiyaa, Yaamiina, Ak'k'uuba, Shabbataaya, Hodiyaa, Ma'iseeya, K'aliis'a,
Azaariyaa, Yozabaada, Hanaananne Palaaya geetettiyaa Leewatuu higgiyaa Asay
akeekanaadan ootseeddino.
8 Unttunttu S'oossaa Higgiyaa Mas'aafaappe nabbabiide, k'ay nabbabetteeddawe
waagintto, Asay erana mala, bili k'onc'c'isseeddino.
9 Asay higgiyaa k'aalaa siseedda wode, barenttu wozanaan mishettiide
yeekkeeddino. Hewaa diraw, biittaa mooddiyaa Nahimii, k'eesenne s'aafiyaa
gideedda Izirinne asaw mas'aafaa biliyaa Leewatuu asaa hawaadan yaageeddino;
«Ha gallassay Med'inaa Godaw, hinttenttu S'oossaw, geeshsha gallassaa gidiyaa
diraw, ittuunne kayyottoppitenne yeekkoppite» yaageeddino.
10 K'ay Nahimii gujjiidekka hawaadan yaageedda; «Biite, mod'd'uwaa miite;
mal"iyaawaakka ushite; k'ay baynnawanttookka hinttewaappe shaakki immite.
Ayaw gooppe, hachche gallassay nu S'oossaw geeshsha gallassaa. Med'inaa Godaa
nashechchay hinttenttoo wolk'k'aa gidiyaa diraw kayyottoppite» yaageedda.
11 Leewatuukka k'ay, «Hawe geeshsha gallassaa gidiyaa diraw, kayyottoppite;
hayzzite» yaagiide asaa c'o"u ootseeddino.
12 Hewaappe guyyiyaan, Asay nashechchaan maanawunne ushanaw k'ay
baynnawanttookka de'iyaawaappe shaakki immanaw beeddino. Ayaw gooppe,
unttunttu odeedda k'aalaa siseeddinonne akeekeeddino.
13 Aginaw laa'entso gallassi zaratuwaa kaappatuu, k'eesatuu nne Leewatuu
higgiyaa k'aalaa unttunttoo birshshana mala, Izirakko yeeddino.
14 Hewan tamaariidde, laappuntsa aginaan Daasiyaa Baalaa bonchchiyaa wode,
Israa'eeliyaa Asay ubbay daasiyaa giddon uttanaadan Med'inaa Goday Muse baggana
azazeeddawaa akeekeeddino.
15 Hewaa diraw, katamatuwaa ubbaaninne Yerusaalamen hawaadan yaagiide
awaayeeddino; «Deriyaa huup'iyaa kesite; zayitiyaa wogaraappe, woran doliyaa
wogaraappe, barsseenetiyaa mitsaappe, zambbaa mitsaappenne haytsay de'iyaa
mitsaa ubbaappe higgiyan s'aafetteeddawaadan, daasiyaa daasanaw tashiyaa ahite»
yaageeddino.
16 Hewaa diraw, Asay biide mitsaa tashiyaa aheeddino; barenttu golliyaa bollan
de'iyaa dembba sa'aan, barenttu gibbiyaan, S'oossaa Geeshsha Golliyaa dabaaban,
Haatsaa Penggiyaa dabaabaaninne Efireema Penggiyaa dabaaban daasiyaa
daaseeddino.
17 Omooduwaappe simmeedda Asay ubbay daasiyaa daaseedda, Aa giddon
utteeddino. Neewe na'aa Iyyaasu wodiyaappe doommiide, he gallassay gakkanaw,

8:14 Wog. 23:33-36, 39-43; Zar. 16:13-15

unttunttu hawaa mala baalaa bonchchi erikkino. Hewaa diraw, ubbaykka loytsi nashetteeddino.
18 Baalay doomettoodeppe biide wurana gakkanaw, hachche hachche Iziri S'oossaa Higgiyaa Mas'aafaappe asaw nabbabeedda. Baalaa laappun gallassaa bonchchowaappe guyyiyaan, hosppuntsa gallassan higgii azaziyaawaadan geeshsha shiik'uwaa ootseeddino.

9

Israa'eeliyaa Asay Barenttu Nagaraa Paas'eeddino

1 He aginaan laatamanne oyddentso gallassan Israa'eeliyaa Asay s'oomiidde, maak'aa mayiidenne barenttu huup'iyaan baanaa k'oliidde, itti sa'aa shiik'k'eeddino.
2 Barentta allaga gade asaa ubbaappe shaakkeeddino. Hewaappe guyyiyaan denddi ek'k'iide, unttunttune kase unttunttu aawotuu ootseedda nagaraa ubbaa paas'eeddino.
3 Hewan unttunttu ek'k'ide'ishshin, heezzu saatiyaa gidiyaawaa Med'inaa Godaa unttunttu S'oossaa Higgiyaa Mas'aafay unttunttoo nabbabetteedda. K'ay hara heezzu saatiyaa gidiyaawaa barenttu nagaraa paas'iiddinne Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, goynniidde gam"eeddino.
4 Leewatuwaappe amareedawanttu shiik'uwaa bollan kesiide, kooshshaa d'ok'k'u ootsiidde Med'inaa Godaakko, barenttu S'oossaakko, waasseeddino. Hewanttukka Iyyaasa, Baana, K'aadimi'eela, Shabaaniyaa, Buuna, Sherebiyaa, Baananne Kanaana.
5 Leewatuwaappe Iyyaasu, K'aadimi'eeli, Baani, Hashaabanee, Sherebee Hodee, Shabaanenne Pataahe Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaageeddino; «Denddi ek'k'iide, med'inaappe med'inaw de'iyaa Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa galatite! ubbaappenne saba ubbaa bollanna d'ok'k'u d'ok'k'u geeddanne bonchchetteedda S'oossaa suntsaa sabbite» yaageeddino.

Nagaraa Paas'iyaa Woosaa

6 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay hawaadan yaagiide woosseeddino; «Med'inaa Godaw, ne s'alalay S'oossaa! Neeni salotuwaanne salotuwaan de'iyaa med'etaa ubbaa, sa'aanne Aa bollan de'iyaa med'etaa ubbaanne Abbatuwaanne unttunttu giddon de'iyaa med'etaa ubbaa med'd'aadda; ubbaw shemppuwaa immaadda. Saluwaa med'etatuu ubbay new goynniino.
7 «Neeni Med'etaa Ubbaa Godaa! Neeni Abraama Uura geetettiyaa Kaladaawatuu katamaappe dooraade kessaadda; Aa suntsaakka laammaade, Abrahaama yaagaadde suntsaadda.
8 I new ammanettiyaa asaa gidiyaawaa be'aade, Kanaanetuu, Hiitetuwaa, Amoorawaanatuwaa, Parzzawaanatuwaa, Yaabusatuwaanne Gerggeesatuwaa gadiyaa Aa zaretoo laata gadiyaa ootsaade immanaw aw k'aalaa c'aak'uwaa gelaadda. Neeni s'illo gidiyaa diraw, ne geedda k'aalaakka polaadda.
9 «Neeni kase nu mayza aawotuwaa Gibs'e gadiyaan gakkeedda tuggaa be'aadda; k'ay Zo'o Abbaa geetettiyaa abbaa matan de'iidde unttunttu, ‹Nuuna maaddaarikkii!› yaagiide waasseedda waasuwaakka sisaadda.
10 Gibs'e kaatii, Aa gadiyaa kaappatuunne he gadiyaa Asay ubbay Israa'eeliyaa asaa bollan otoretteedda diraw, unttunttu bollan malaataanne malalissiyaabaa ootsaadda. Hewaappe denddeedawaan, hachche gakkanaw, ne suntsay bonchchuwaan s'eegettanaadan ootsaadda.
11 Abbaa yaanne haanne shaakkaade, gidduwaana ne asaa mela biittaana pintsaadda. Shin shuchchay c'iimmo haatsaan olina, c'iimmuwaa duge

9:7 Dom. 11:31; 12:1; 17:5 **9:8** Dom. 15:18-21 **9:9** Kes. 3:7; 14:10-12 **9:10** Kes. 7:8—12:32

wod'd'iyaawaadan, unttunttu yederssiyaa morkkatuwaa abbaan mitissaade
d'ayssaada.
12 Israa'eeliyaa asaa gallassi shaariyaa tuussaan kaaletsaade, k'amma k'ay
unttunttu hamettiyaa ogiyaan poo'ana mala, tamaa tuussaa unttunttu sintsan
essaade kaaletsaadda.
13 «Neeni saluwaappe wod'd'aade, ne asaa Siinaa Deriyaa bollan haasayissaadda.
Suure pirddaanne tuma gideedda higgiyaa k'ay lo"o wogaanne azazuwaa unttunttoo
immaadda.
14 Geeshsha ne Sambbataa unttunttu bonchchana mala, unttuntta tamaarissaadda.
Ne k'oomaa Muse baggana unttunttoo azazuwaa, wogaanne higgiyaa immaadda.
15 Unttunttu koshateedda wode saluwaappe k'umaa immaadda; k'ay unttunttu
saametteedda wode zaallaappe haatsaa pulttissaadda. Neeni unttunttoo immanaw
c'aak'k'eedda gadiyaa geliide laattana mala azazaadda.
16 «Shin nu mayza aawotuu otoretteeddino. Odina sisenna morggiyaa orddo
gidiide, new azazettibeykkino.
17 Azazettenan is's'eeddino; k'ay neeni unttunttoo ootseedda malalissiyaabaa
ubbaa hassayibeykkino. Unttunttu morggiyaa orddo gideeddino; k'ay barenttu
makkalaappe denddeeddawaan, Gibs'e gadiyaa guyye ayiletetsaw zaariide
kaaletsana mala, kaappuwaa barenttoo dooreeddino. Gido shin, neeni atto giyaa
S'oossaa; keekanne maariyaawaa. Siik'uwaan kumeeddawaanne hank'k'oo
elleellennawaa. Hewaa diraw, ne siik'uu med'inaassa; neeni unttuntta agga beyikka.
18 «Unttunttu maraa malatiyaa eek'aa med'd'iide, ‹Hinttena Gibs'e gadiyaappe
kesseedda hinttenttu s'oossay hawaa› yaagiide neena wolk'k'aama shek'k'aa
shek'k'ooppekka,
19 ne daro maarotetsaa diraw, neeni unttuntta he gadiyaa woran agga beyikka.
Unttunttu biyaa ogiyaa kaaletsana mala, gallassi shaariyaa tuussay, k'ay unttunttu
ogiyaa poo'issana mala, k'amma tamaa tuussay unttunttuppe haakkibeenna.
20 Unttuntta tamaarissana mala, ne lo"o Ayaanaa unttunttoo immaadda. Maanaw
mannaa unttunttu doonaappe pac'issabeykka; k'ay unttunttu saamookka haatsaa
immaadda.
21 Oytamu laytsaa ubbaa unttunttu woran hamettiyaa wode, unttunttoo
koshshiyaabaappe ittibaanne d'ayssabaakka. Unttunttu mayuu wuribeenna;
unttunttu gediikka gaafibeena.
22 «Barenttu zawaan de'iyaa gas'aa biittatuwaanne kawutetsatuwaa unttunttu
s'ooniide oyk'k'anaadan ootsaadda. Sihoona geetettiyaa kaatii mooddiyaa Haseboona
gadiyanne Ooga geetettiyaa kaatii mooddiyaa Baasaane gadiyaa unttunttu
laatteeddino.
23 Unttunttu zeretsatuwaa payduwaa saluwaa s'oolinttiyaadan darissaadda. Kase
unttunttu aawaatoo gelissananne laatissana gaade neeni odeedda gadiyaa unttuntta
gelissaadda.
24 Unttunttu Kanaane gadiyaa laatteeddino; he gadiyaan de'iyaa Kanaane asaa
ubbaa unttunttu sintsan neeni kawushshaadda. Unttunttu Kanaane asaa bollan,
unttunttu kaatetuwaa bollaaninne he gadiyaan de'iyaa asaa ubbaa bollan barenttu
doseeddawaa ootsana mala, unttunttu kushiyan aatsa immaadda.
25 K'ay unttunttu yuushshuu gimbbetteedda katamatuwaanne aradda biittaa
s'ooniide akkeeddino; k'aykka lo"obay ubbay kumeedda golliyaa, booketteedda
haatsaa ollatuwaa, woyniyaa turaa sa'aa, wogaratuwaanne hara ayfiyaa immiyaa

---

9:11 Kes. 14:21-29; 15:4-5 **9:12** Kes. 13:21-22 **9:13** Kes. 19:18—23:33 **9:15** Kes. 16:4-15; 17:1-7; Zar. 1:21 **9:16** Pay. 14:1-4; Zar. 1:26-33 **9:17** Kes. 34:6; Pay. 14:18 **9:18** Kes. 32:1-4 **9:19** Zar. 8:2-4 **9:22** Pay. 21:21-35 **9:23** Dom. 15:5; 22:17; Iya. 3:14-17 **9:24** Iya. 11:23 **9:25** Zar. 6:10-11

daro mitsatuwaa laatteeddino. Hewaappe mi kalliide orddeeddino; ne wolk'k'aama keekatetsan unttunttu nashetteeddino.
26 «Gidooppekka, ne asatuu azazettenan is's'iide, ne bollan makkaleeddino; ne higgiyawukka zokkiiyaa zaareeddino. Neekko unttunttu simmanaadan unttunttoo minisiide odeedda timbbitiyaa odiyaawantta wod'eeddino. Loytsi wolk'k'aama shek'k'aa neena shek'k'eeddino.
27 Hewaappe denddeeddawaan unttuntta un"etsiyaa morkkatuwaa kushiyan aatsa immaadda; morkketuu unttuntta un"etseedda wode neekko waasseeddino. Unttunttu waasuwaa saluwaan gida sisaadde ne maarotetsaa daruwaadan, unttuntta unttunttu morkkatuwaa kushiyaappe ashshiyaawantta kiittaadda.
28 «Shin unttunttu shemppuwaa demmiide zaaretsiide, ne sintsan nagaraa ootseeddino. Neenikka zaaraadde unttunttu morkkatuwaa kushiyan aatsaade immina, unttunttu morkketuu unttuntta mooddeddino. Shin ha"ikka unttunttu neekko waassina, unttunttu waasuwaa saluwaan gidaade sisaadda. Ne maarotetsaan unttuntta zaara zaaraadekka ashsha akkaada.
29 «Ne higgiyaakko unttunttu simmana mala, neeni unttunttoo minisaade odaadda; shin unttunttu otoretteeddino; ne azazuwaakka is's'eeddo yaageeddino. Asay azazettooppe de'uwaa demmiyaa ne higgiyaa aad'd'eedino; k'ay morggiyaa orddo gidi, new zokkiiyaa zaariide, azazettenan is's'eeddino.
30 Gidooppenne, daro laytsaa unttuntta danddayaadda; timbbitiyaa odiyaawanttu baggana ne Ayyaanan unttunttoo minisaade odaadda; shin unttunttu sisibeykkino. Hewaappe denddeeddawaan Ayhuda gidenna kawutetsatuu unttuntta mooddana mala, unttunttu kushiyan aatsa immaadda.
31 Shin neeni keekanne maariyaa S'oossaa gidiyaa diraw, ne wolk'k'aama maarotetsaan unttuntta ubbaanna aggabeykkanne d'ayssabaakka.
32 «Nu S'oossaw, wolk'k'aamaw, wolk'k'aamanne yayetteedda S'oossaw, ne aggena siik'uwaa k'aalaa c'aak'uwaa naagiyaawaa, nu bollan gakkeedda metuu ne sintsan laafabaa malatoppo. Beni Asoore kaatetuwaa wodiyaappe doommiide, hachche gakkanaw, nu bollan, nu kaatetuwaa bollan, nu kaappatuu bollan, nu k'eesatuwaa bollan, nu timbbitiyaa odiyaawanttu bollan, nu mayza aawotuwaa bollaninne ne asaa ubbaa bollan wolk'k'aama metuu gakkeedda.
33 Nuuna gakkeeddawaan ubbaan neeni s'illuwaa. Ayaw gooppe, nuuni neena naak'k'ooppekka neeni ammanettiyaawaa aggabeyikka.
34 Nu kaatetuu, nu kaappatuu, nu k'eesatuu nne nu mayza aawotuu ne higgiyaa naagibeykkino; k'ay neeni unttunttoo immeedda azazuwaanne ne minissa odeeddawaakka sisibeykkino.
35 Neeni unttunttu kawutetsan unttunttoo wolk'k'aama anjjuwaa immaadda; k'ay aakonne mokkiyaa biittaakka unttunttoo immaadda; shin unttunttu new goynnibeykkinonne barenttu iita oosuwaappe simmibeykkino.
36 «Hewaappe denddeeddawaan, nuuni hachche ayiliyaa gidiyaawaa be'a. K'ay hewekka unttunttu Aa ayfiyaanne I immiyaa anjjuwaa ubbaa maana mala, nu mayza aawaatoo neeni immeedda he gadiyaan, nuuni ayiliyaa gideeddo.
37 Nu nagaraa diraw, neeni nu bollan dentseedda kaatetuu gadiyaa anjjuwaa ubbaa unttunttu go"ettiino. K'ay nu bollaaninne nu mehiyaa bollan barenttu koyeeddawaa ootsino; nuunikka wolk'k'aama metuwaa giddon de'eetto» yaageeddino.

Asay Barenttu Mayetteedda
K'aalaa c'aak'uwa Parameedda

9:26 Dat. 2:11-16 **9:29** Wog. 18:5 **9:30** 2 Kat. 17:13-18; 2 Od. 36:15-16 **9:32** 2 Kat. 15:19, 29; 17:3-6; Izr. 4:2, 10

38 Haneedda yewuwaa ubbaa diraw, nuuni haasayiide c'aak'k'eedda c'aak'uwaa
s'aafeeddo; he nuuni s'aafeedda c'aak'uwa warak'ataa bollan nu kaappatuu, nu
Leewatuunne nu k'eesatuu barenttu maatafaa wotseeddino.

10

1 Hawaappe kaalliyaa asatuu he maatafay wod'd'eedda warak'ataa bollan
parameeddino. Hewanttukka Hakaaliyaa na'aa gadiyaa mooddiyaa Nahimiyaa;
k'eesetuwaappe: Sedek'iyaasa,
2 Saraaya, Azaariyaa, Ermaasa,
3 Paashihuura, Amaariyaa, Malkkiyaa,
4 Has's'uusha, Shabaaniyaa, Malluuka,
5 Hariima, Maremoota, Obaadiyaa,
6 Daaneela, Ginnetoona, Baaruka,
7 Mashulaama, Abiiya, Miyamiina,
8 Ma'aaziyaa, Bilggaayanne Shamaa'iyaa.

9 Leewatuwaappe: Azaaniyaa na'aa Iyyaasa, Henadaada yara gideedda Biinuya,
K'aadimi'eelanne
10 unttunttu ishatuwaa Shabaaniyaa, Hodiyaa, K'aliis'a, Palaaya, Hanaana,
11 Miika, Rahooba, Hashaabiyaa,
12 Zakkuura, Sherebiyaa, Shabaaniyaa,
13 Hodiyaa, Baananne Baniina.

14 K'ay asaa kaaletsiyaawanttuppe: Par"oosha, Paahati-Moo'aaba, Elaama, Zatta,
Baana,
15 Buuna, Azggaada, Bebaaya,
16 Adooniyaa, Bigiwaaya, Adiina,
17 As'eera, Hizk'k'iyaasa, Azuura,
18 Hodiyaa, Hashuuma, Bes'aaya,
19 Hariifa, Anatoota, Nebaaya,
20 Maagippi'aasha, Mashulaama, Heziira,
21 Mashezaabeela, S'aadook'a, Yadduu'a,
22 Palaas'iyaa, Hanaana, Anaaya,
23 Hoshee'a, Hanaaniyaa, Hashshuuba,
24 Halloheesha, Piiliha, Shobeek'a,
25 Rehuuma, Hashaabina, Ma'iseeya,
26 Akiiya, Hanaana, Anaana,
27 Malluuka, Hariimanne Ba'aana.

Israa'eeliyaa Asay C'aak'etteedda K'aalaa C'aak'uwa

28 K'ay atteeda asaykka k'eesatuu, Leewatuu, penggiyaa naagiyaawanttu,
mazimuriyaa yes's'iyaawanttu, Geeshsha Golliyaa k'oomatuunne S'oossaa higgiyaw
azazettanaw Ayhuda gidennawanttuppe barena shaakkeedda ubbay, k'ay unttunttu
machchatuu, unttunttu attuma naanay, unttunttu mac'c'a naanaynne yewuwaa
akeekanaw asaa gamma gakkeedda ubbay,
29 barena kaaletsiyaawaana ha c'aak'uwaan mayetteeddino. Hewekka bare
k'oomaa Muse baggana S'oossay unttunttoo immeedda higgiyaadan baanaw,
Med'inaa Godaa nu S'oossaa azazuwaa, pirddaanne wogaa naaganaassanne
ootsanaassa. Hewe d'ayooppe, S'oossay yeddiyaa shek'ay barenttu bolla yaanaadan
mayetteeddino.

30 Unttunttu hawaadan yaagiide c'aak'k'eeddino; «Nu mac'c'a naanaa Ayhuda
gidenna gadiyaa attuma naanaatoo immokko; k'ay unttunttu mac'c'a naanaakka nu
attuma naanaatoo machato ootsiidde akkokko.
31 «Ayhuda gidenna gadiyaa asatuu katsaa gidina woy harabaa ayaanne Sambbata
gallassi woy hara baala gallassi zal"anaw ahooppe, unttunttuppe shammokko.
«Laappuntsa laytsay gakkiyaa wode, nu gadiyaa goshokko; nuuni tal"eedda ac'uwaa
oochchokko.
32 «Geeshsha Golliyaa oosoo ichcheshu giraame dees'iyaa biraa laytsan laytsan
aggenaan immana.
33 Hewe ayaw gooppe, S'oossaa sintsan wotsiyaa ukitsaassa, hachche hachche
yarshshiyaa katsaa yarshshuwaa sa'aa, s'uuggiyaa yarshshoo shukkiyaa mehiyaw,
Sambbata gallassan, aginay s'eeriya wodenne laytsan de'iyaa hara baalatuwaan
yarshshiyaa yarshshoonne hara geeshsha miishshaa ubbaassa; k'ay Israa'eeliyaa
asaa nagaraa atto giissanaw yarshshiyaa yarshshoonne nu S'oossaa Geeshsha
Golliyaa oosoo koshshiyaa ubbabaassa.
34 «Nuuni k'eesatoo, Leewatoonne hara asaa ubbaw saamaa yeggeeddo. Ayaw
gooppe, higgiyan s'aafetteeddawaadan Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, yarshshiyaa
sa'aan yarshshuwaa s'uuggiyaa mitsaa nu S'oossaa Geeshsha Golliyaw O yaray
ahanaw bessintto eranaassa.
35 «Laytsan laytsan nu gadiyaa ayfiyaa koyro gakkiyaawaanne ayfiyaa immiyaa
dumma dumma mitsatuwaappe nuuni koyro mas'eedda ayfiyaa ubbaa Med'inaa
Godaa Geeshsha Golliyaa aggenaan ahiide immana.
36 «Higgiyan s'aafetteeddawaadan nuuni ubbaykka koyro yelettiyaa nu attuma
naanaa nu S'oossaa Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'eesetuwaakko ahiide, S'oossaw
dummayana; k'ay nu miizzatuu, nu dorssatuunne nu deeshshatuu yeliyaa koyro
maraa ubbaakka yaa ahiide, k'eesatoo immana.
37 «Nuuni nu gadiyaan doliyaa katsaa ayfiyaa koyruwaa, k'ay nu mitsaa ubbaa
ayfiyaa, woyniyaanne zayitiyaa imotaa ootsiidde, nu S'oossaa Geeshsha Golliyaa haa
k'eesetuwaakko ahana. K'ay Leewatuu nu katamatuwaan de'iyaa biittaa ubbaa
ayfiyaa asiraataa akkiyaawantta gidiyaa diraw, nu biittay ayfeeddawaappe
ubbaappe asiraataa unttunttoo immana.
38 Leewatuu asiraataa shiishshiyaa wode, Aaroona yara gideedda k'eesatuu
unttunttunna ittippe de'anaw besse. Leewatuukka asiraataa shiishshowaappe
guyyiyaan, asiraataappe kesseedda asiraataa nu S'oossaa Geeshsha Golliyaa ahiide,
shaluwaa wotsiyaa kifiliyaan wotsino.
39 Israa'eeliyaa asaynne Leewatuu katsaa, woyniyaanne wogaraa zayitiyaa imotaa,
Geeshsha Golliyaa miishshatuunne Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'eesatuu, penggiyaa
naagiyaawanttunne mazimuriyaa yes's'iyaawanttu de'iyaa kifiletuwaa ahiino.
«Nuuni nu S'oossaa Geeshsha Golliyaa oosuwaa ubbakka sheneko gookko» yaagiide
c'aak'k'eeddino.

Nahimii Yerusaalamen Ootseedda Laamiyaa

11

(11:1—13:31)

Yerusaalamen De'iyaa Asaa

1 Asaa kaaletsiyaawanttu Yerusaalamen de'eeddino. K'ay hinkko asaappekka
tammuwaappe ittuu ittuu geeshsha kataman Yerusaalamen de'ana mala, saamaa

10:30 Kes. 34:16; Zar. 7:3 **10:31** Kes. 23:10-11; Wog. 25:1-7; Zar. 15:1-2 **10:32** Kes. 30:11-16 **10:35** Kes. 23:19; 34:26; Zar. 26:2 **10:36** Kes. 13:2 **10:37** Pay. 18:21 **10:38** Pay. 18:26

yeggiide dooreeddino. Shin hara udduppun kushiyaa Asay barenttu katamatuwaan
de'eeddino.
2 Yerusaalamen de'anaw barenttu sheniyaan mayyeedda asaa ubbaa Asay
anjjeedda.
3 Hara katamatuwaan de'iyaa Israa'eeliyaa asay, k'eesatuu, Leewatuu, Geeshsha
Golliyaa k'oomatuunne Solomone k'oomatuwaa yaratuu ubbay barenttu kataman
kataman de'iyaa gadiyaa oyk'k'iide de'eeddino. Shin hawaappe kaalliide
s'aafetteeddawanttu, Yerusaalamen de'anaw yeedda gadiyaa kaaletsiyaawantta.
4 Yihudaanne Biiniyaama zariyaappe yeedda kaaletsiyaawanttu Paareesa yara
gideedda Ataayanne Sheela yara gideedda Ma'iseeya. Ataayi Ooziyaana na'aa;
Ooziyaane Zakkaraasa na'aa; Zakkaraasi Amaariyaa na'aa; Amaari Shafaas'iyaa
na'aa; Shafaas'i Malaali'eela na'aa.
5 Ma'iseeyi Baaruka na'aa; Baaruki Kolihooza na'aa; Kolihoozi Hazaaya na'aa;
Hazaayi Adaaya na'aa; Adaayi Yoyaariiba na'aa; Yoyaariibi Zakkaraasa na'aa.
6 Paareesa yaraappe wolk'k'aama gideedda 468 asatuu Yerusaalamen de'eeddino.
7-8 Biiniyaama zariyaappe yeedda kaaletsiyaawanttu Saala, Gabbaayanne Sallaaya.
Saalu Mashulaama na'aa; Mashulaami Yo'eeda na'aa; Yo'eedi Padaaya na'aa; Padaayi
K'olaaya na'aa; K'olaayi Ma'iseeya na'aa; Ma'iseeyi Iti'eela na'aa; Iti'eeli Yishaa'iyaa
na'aa. Mulenna 928 Biiniyaama zaratuu Yerusaalamen de'eeddino.
9 Ziikira na'ay Yuu'eeli unttunttu kaappuwaa; k'ay Hassanuu'a na'ay Yihuday
kataman laa'entso maaragii de'iyaa kaappuwaa.
10-11 K'eesetuwaappe yeedda kaaletsiyaawanttu Yoyaariiba na'aa Yadaaya,
Yaakiinanne Saraaya. Saraayi Hilk'k'iyaa na'aa; Hilk'k'ii Mashulaama na'aa;
Mashulaami S'aadook'a na'aa; S'aadook'e Maraayoota na'aa; Maraayooti S'oossaa
Geeshsha Golliyaa kaappuuwaa gideedda Ahis'uuba yara.
12 Unttunttunna ittippe S'oossaa Geeshsha Golliyaa oosuwaa ootseeddawanttu
ubbaanna 822. K'ay hara kaaletsiyaawe Adaaya; Adaayi Yirohaama na'aa; Yirohaami
Palaaliyaa na'aa, Palaalii Amoos'a na'aa; Amoos'i Zakkaraasa na'aa; Zakkaraasi
Paashihuura na'aa; Paashihuuri Malkkiyaa na'aa.
13 Adaayaana ittippe de'iyaa Asay ubbaanna 242. K'aykka hara kaaletsiyaawe
Amaashasaaya; Amaashasaayi Azaari'eela na'aa; Azaari'eeli Ahizaaya na'aa; Ahizaayi
Mashilemoota na'aa; Mashilemooti Imeera na'aa.
14 Amaashasaayaana ittippe de'iyaa olanchchatuu ubbaanna 128. Unttunttu
kaappuu Haggidoolima na'aa Zabddi'eela.
15 Leewatuwaappe yeedda kaaletsiyaawanttuppe ittuu Shamaa'iyaa; Shamaa'e
Hashshuuba na'aa; Hashshuubi Azirik'aama na'aa; Azirik'aami Hashaabiyaa na'aa;
Hashaabii Buuna na'aa.
16 K'ay haratuu Shabbataayanne Yozabaada; unttunttu S'oossaa Geeshsha
Golliyaappe karenna oosettiyaa oosotoo aawotiyaa Leewatuu kaappatuwaa.
17 K'aykka haray Mataaniyaa; I galataa woosaa woossiyaa wode galataa
mazimuriyaa yes's'iyaawanttoo kaappuwaa; I Asaafa yaraappe yeletteedda Zabdda
na'aa na'aa, Miika na'aa. Barenana ittippe yes's'iyaawanttu giddon Baak'ibuuk'e
laa'entso. K'ay haraykka Abdda; I Shaamu'a na'aa; Shaamu'i Galaala na'aa; Galaali
Yidutuuna na'aa.
18 Ubbaanna 284 Leewatuu geeshsha kataman Yerusaalamen de'eeddino.
19 Penggiyaa naagiyaawanttuppe Ak'k'uuba, S'almmoonanne unttunttunna ittippe
ootsiyaa hara 172.
20 Atteeda k'eesatuu, Leewatuunne Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu gadii de'iyaa
sa'aan de'iyaa sa'aan dumma dumma Yihudaa katamatuwaan de'eeddino.

11:3 Nah. 7:73

21 Shin Geeshsha Golliyaa k'oomatuu Yerusaalame kataman itti baggana de'iyaa
Ofeela geetettiyaa heeraan de'eeddino. S'iihinne Gishippinne laa"u unttuntta
kaaletsiyaawantta.
22 Yerusaalamen de'iyaa Leewatoo kaappuu Uuza. I Baana na'aa; Baani
Hashaabiyaa na'aa; Hashaabii Mataaniyaa na'aa; Mataanii Miika na'aa. Uuzi
Geeshsha Golliyaan yes's'iyaawanttoo kaappuwaa gideedda Asaafa yara.
23 Unttunttu hachche hachche ootsanabaw kaatiyaappe unttunttoo imetteedda
azazuu de'ee.
24 Yihudaa na'aa Zaraaha yaraappe yeletteedda Mashezaabeela na'aa Pataahe
Israa'eeliyaa asaa s'eelliyaa ubbabaw unttunttu doonaa gidiide, kaatiyaa matan de'ee.

Hara K'eeri Katamatuwaan De'eedda Asaa

25 Asaappe daratu barenttu goshshaa goshshaa matan de'iyaa k'eeri katamatuwaan
de'eeddino. Hewaa diraw, Yihudaa zaratuu K'iriyaati-Arbbaa'an, Diboonan,
Yak'abis's'i'eelaaninne hewaa heeraan de'iyaa k'eeri katamatuwaan de'eeddino.
26 Unttunttu k'ay Yeshuu'an, Molaadan, Beeti-P'alees'an,
27 Has'aari-Shu'aalan, Berssaabeehaninne hewaa heeraan de'iyaa k'eeri
katamatuwaan,
28 S'ik'ilaagan, Makoonaaninne hewaa heeraan de'iyaa k'eeri katamatuwaan
de'eeddino.
29 K'aykka Enirimmoonan, S'or"aaninne Yarmmuutanikka de'eeddino.
30 Hewaa s'alalaa gidennaan Zaanohan, Adulaamaninne hewaa heeraan de'iyaa
k'eeri katamatuwaaninne Laakishaaninne hewaa heeraan de'iyaa goshshan, k'ay
Azeek'aaninne hewaa heeraan de'iyaa k'eeri katamatuwaankka de'eeddino. Hewaa
diraw, Yihudaa Asay ubbaanna Berssaabeheppe biide, Hinnooma Zanggaaraa
gakkanaw de'iyaa sa'aan de'eeddino.
31 Biiniyaama zaratuu Beeteeleninne hewaa heeraan de'iyaa k'eeri
katamatuwaaninne Gebaa'an, Mikimaasan, Aayan,
32 Anatootan, Nooban, Anaaniyan,
33 Has'ooran, Raaman, Gittayman,
34 Hadiidan, S'abo'iiman, Nabalaas'an
35 Loodan, Oonooninne Kushiyaa Hiillatuu Zanggaaraa giyaa saankka de'eeddino.
36 Yihudaan de'eedda Leewatuwaappe daratu Biiniyaama asaana ittippe
de'anaadan oosetteeddino.

12

Omooduwaappe Simmeedda K'eesatuwaanne Leewatuwaa Suntsaa

1 Salaatiyaala na'aa Zarubaabeelananne k'eese ubbatuwaa kaappuwaa Iyyaasunna
omooduwaappe simmeedda k'eesatuu hawantta: Saraaya, Ermaasa, Izira,
2 Amaariyaa, Malluuka, Has's'uusha,
3 Shakaaniyaa, Rehuuma, Maremoota,
4 Idda, Ginnetoona, Abiiya,
5 Miyamiina, Ma'aadiyaa, Bilgga,
6 Shamaa'iyaa, Yoyaariiba, Yadaaya,
7 Saala, Amooka, Hilk'k'iyaanne Yadaaya. Hawanttu Iyyaasu laytsan k'eesatoo nne
k'eesatuwaa yaratoo kaappuwaa gideeddawantta.
8 Unttunttunna ittippe simmeedda Leewatuu Iyyaasa, Biinuya, K'aadimi'eela,
Sherebiyaa, Yihudaanne Mataaniyaa. Mataanii hara barenana ootsiyaawanttuna
ittippe galataa mazimuriyaa yes's'iyaawanttoo kaappuwaa.
9 Unttunttunna ittippe yes's'iyaa Baak'ibuuk'enne Uunnon unttunttuppe sintsanna
haa simmi ek'k'iide yes's'iino.

10 Iyyaasu Yoyaak'iima yeleedda; Yoyaak'iimi Eliyaashiba yeleedda; Eliyaashibi
Yoyaadaa'a yeleedda;
11 Yoyaadaa'i Yoonataana yeleedda; Yoonataani Yadduu'a yeleedda.
12 Yoyaak'iimi k'eese ubbatuwaa kaappuwaa gideedda laytsi, hawaappe kaalliide
s'aafetteeddawanttu, k'eesatuwaa yaratuu kaappuwaa gideeddino.
Saraaya yaraa kaappuu Maraaya.
Ermaasa yaraa kaappuu Hanaaniyaa.
13 Izira yaraa kaappuu Mashulaama.
Amaariyaa yaraa kaappuu Yahohanaana.
14 Malluuka yaraa kaappuu Yoonataana.
Shabaaniyaa yaraa kaappuu Yooseefo.
15 Hariima yaraa kaappuu Adiina.
Maraayoota yaraa kaappuu Hilk'k'aaya.
16 Iddo yaraa kaappuu Zakkaraasa.
Ginnetoona yaraa kaappuu Mashulaama.
17 Abiiya yaraa kaappuu Ziikira.
Miniyaaminanne Ma'aadiyaa yaraa kaappuu Pils's'aaya.
18 Bilgga yaraa kaappuu Shaamu'a.
Shamaa'iyaa yaraa kaappuu Yoonataana.
19 Yoyaariiba yaraa kaappuu Matanaaya.
Yadaaya yaraa kaappuu Uuza.
20 Sallaaya yaraa kaappuu K'aallaaya.
Amooka yaraa kaappuu Ebeera.
21 Hilk'k'iyaa yaraa kaappuu Hashaabiyaa.
Yadaaya yaraa kaappuu Nataani'eela.
22 Leewatuu kaappatuu Eliyaashibi, Yoyaadaa'i, Yohanaaninne Yadduu'i k'eese
kaappuwaa gideedda dumma dumma laytsan s'aafetteeddino. K'ay k'eesatuu Parsse
gadiyaa asaa gideedda Daariyoosi kaateteedda laytsan s'aafetteeddino.
23 Gido shin, Leewatuu yaratuu kaappatuu mazggobiyaan s'aafetteeddawe
Eliyaashiba na'aa na'aa Yohanaani hayk'k'ana gakkanaw de'iyaa wodiyaa s'alalaana.
24 Leewatuwaa kaaletsiyaawanttu Hashaabiyaa, Sherebiyaanne K'aadimi'eela
na'aa Iyyaasa. Unttunttu S'oossaa asaa gideedda Kaatii Daawite azazeeddawaadan,
laa"uwaan shaaketti ek'k'iide, kaalan kaalan S'oossaa bonchchiinonne aw galataa
mazimuriyaa yes's'iino.
25 Geeshsha Golliyaa gimbbiyaa penggiyaa matan kees'etteedda dumma dumma
shaluwaa wotsiyaa golliyaa naagiyaawanttu Mataaniyaa, Baak'ibuuk'iyaa,
Obaadiyaa, Mashulaama, S'almmoonanne Ak'k'uuba giyaawaantta.
26 Hawanttu Yos'edeek'a na'aa na'aa, Iyyaasu na'aa Yoyaak'iimi, gadiyaa mooddiyaa
Nahimiinne k'eesenne s'aafiyaa gideedda Iziri de'eedda laytsan ootseeddino.

Nahimii Yerusaalame Katamaa
Gimbbiyaa Anjjissiyaa Baalaa Ootseedda

27 Yerusaalame gimbbii gimbbettiide wureedda baalaa bonchchiyaa wode,
Leewatuu barenttu de'iyaasaappe saappe koyettiide, Yerusaalame yeeddino; daalan,
diitsaaninne maasink'k'uwaan galataa mazimuriyaa nashechchan yes's'iidde, baalaa
bonchcheeddino.
28 Ha baalaa bonchchanaw Leewatuwaa zaratuu, mazimuriyaa yes's'iyaawanttu
ubbay barenttu kees's'iide utteedda Yerusaalame yuushshuwaappenne Nas'oofatu
gadiyaan de'iyaa k'eeri katamatuwaappe,
29 Beeti-Gelggalappe, Gebaa'appenne Azimaaweetappe shiik'iide yeeddino.

30 Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuu nne Leewatuu barenttu huup'iyaw
geeyeeddino; k'ay Asay ubbay, gimbbiyaa penggetuunne gimbbii S'oossaw
geeyanaadan ootsiyaa wogaa poleeddino.

31 Taani Yihudaa kaaletsiyaawantta gimbbiyaa bollan shiishshay; k'ay
mazimuriyaa yes's'iyaawanttakka laa"u c'uguwaan shaakkaade S'oossaa galatana
mala ootsaaddi. Itti c'uguu gimbbiyaa huup'iyaanna ushechcha simmiide, Pituwaa
Oliyaa Penggiyaa bagga beedda.
32 Hoshaayinne Yihudaa kaaletsiyaawanttuppe baggatuu unttuttuppe guyyenna
kaalliino.
33 Haratuu k'ay unttunttunna de'iyaawanttu Azaariyaa, Izira, Mashulaama,
34 Yihudaa, Biiniyaama, Shamaa'iyaa, Ermaasanne
35 s'urumbbaa oyk'k'iide k'eesetuwaa. K'ay unttunttuppe guyyenna yeeddawe
Zakkaraasa; Zakkaraasi Yoonataana na'aa; Yoonataani Shamaa'iyaa na'aa; Shamaa'e
Mataaniyaa na'aa; Mataanii Mikaaya na'aa; Mikaayi Zakkuura na'aa; Zakkuuri
Asaafa na'aa.
36 Zakkaraasa yara gideedda Shamaa'e, Azaari'eeli, Milalaayi, Gilalaayi, Ma'aayi,
Nataani'eeli, Yihudaynne Hanaani S'oossaa asaa gideedda Daawite S'oossaw
yes's'iyaa wode go'ettiyaa yetsaa miishshaa ubbaa akkiide, Zakkaraasappe guyyenna
kaalleeddino. Unttunttu c'uguwaa kaaletsiyaawenne s'aafiyaawe Izira.
37 Pulttuwaa Penggiyaakko gakkowaappe guyyiyaan, Daawita Katamaakko
simmiide, gimbbiyaa bollan de'iyaa s'ekkaa keseeddino; Daawita golle aad'd'iide,
katamaappe away doliyaa baggana de'iyaa Haatsaa Penggiyaakko beeddino.

38 Laa"entso mazimuriyaa yes's'iyaawanttu c'uguu gimbbiyaa huup'iyaa oyk'k'iide,
haddirssa simmiide beedda. Taani asaappe baggana ittippe gidaade unttunttuppe
guyyenna kaalaad. Itooniyaa adussa Gimbbiyaappe aad'd'iide, Aako Gimbbiyaa
geetettiyaa sa'aa gakkeedda.
39 K'ay hewaappekka simmiide, Efireema Penggiyaa, ec'a Penggiyaa, Moliyaa
Penggiyaa, Hanaani'eela Adussa Gimbbiyaanne S'eetu Adussa Gimbbiyaa
gakkanaasikka beedda. Wurssetsan Dorssaa Penggiyaa mataana biide,
Naagiyaawanttu Penggiyaa gakkiide ek'k'eedda.

40 Mazimuriyaan S'oossaa galatiyaa laa"u c'uguukka S'oossaa Geeshsha Golliyaakko
gakkeeddino; k'ay taanikka taananna ittippe de'iyaa kaaletsiyaawaana gakkaad.
41 Nuuppe haratuu hawaappe kaalliide s'aafetteedda, s'urumbbaa punniyaa
k'eesatuu kka gakkeeddino. Hewanttukka Eliyaak'iima, Ma'iseeya, Miniyaamina,
Mikaaya, Eliyoo'enaaya, Zakkaraasanne Hanaaniyaa.
42 Unttunttu kaalliide gakkeeddawanttu Ma'iseeya, Shamaa'iyaa, El"aazara, Uuza,
Yahohanaana, Malkkiyaa, Elaamanne Es'eera. Nuuni ubbay denddi ek'k'owaappe
guyyiyaan, mazimuriyaa yes's'iyaawanttu Yiziraahee unttuntta kaaletsina, barenttu
kooshshaa d'ok'k'u ootsiide yes's'eeddino.

43 He gallassi daro yarshshuwaa Asay S'oossaw yarshsheedda; ayaw gooppe,
S'oossay unttunttu wolk'k'aama nashechchan nashechcheedda; mac'c'a asaykka
naanaykka nashetteeddino. Hewaa diraw, Yerusaalame Asay nashetiyaa
nashechchay haakuwaan sisetteedda.

44 He gallassi Asay immiyaa imotatuwaa, asiraataanne laytsan ka"iyaa katsaa
ayfiyaa koyruwaa shiishshiide, miishshatuwaa wotsiyaa gollen wotsiide, naagiyaa
kaappatuwaa dooreeddino. Ha dooreedda asatuu dumma dumma katamatuwaan
de'iyaa shoyk'atuwaappe higgii azaziyaawaadan, k'eesatoo nne Leewatoo bessiyaa
k'ommuwaa shiishshino. Ayaw gooppe, Yihudaa Asay ubbay k'eesetuwaaninne
Leewatuwaan loytsi nashetteeddino.

45 Unttunttu S'oossay azazeeddawaa ootseeddino; k'ay geeyiyaa wogaakka
poleeddino. Unttunttu s'alalaa gidennaan, mazimuriyaa yes's'iyaawanttunne
penggiyaa naagiyaawanttu Daawitenne Aa na'aa Solomone azazeedda oosuwaa
poleeddino.
46 Kase Daawitanne Asaafa wodiyaappe doommiidekka mazimuriyaa
yes's'iyaawanttu c'uguwaa kaaletsiyaawanttu S'oossaa yetsan galatanawunne
bonchchanaw de'iyaawe erettiide de'iyaawaa.
47 Zarubaabeela laytsaaninne Nahimiyaa laytsan Israa'eeliyaa ubbay mazimuriyaa
yes's'iyaawanttoonne penggiyaa naagiyaawanttoo bessiyaa k'ommuwaa hachche
hachche immeeddino; k'ay Leewatookka unttunttoo dummayeedda k'ommuwaa
immeeddino. Leewatuukka k'ay Aaroona yaratuwaa gideedda k'eesatoo unttunttoo
dummayeedda k'ommuwaa immeeddino.

13

Israa'eeliyaa Asay Allaga Asaappe Shaaketteedda

1 He gallassi Asay ubbay sisishshin, Muse Mas'aafay nabbabetteedda; he wode
unttunttu, «Moo'aabe gadiyaa asaynne Amoona gadiyaa Asay S'oossaa maabaran
gaketanaw bessena» giyaa sa'aa mas'aafaa giddon demmeeddino.
2 Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay Gibs'eppe kesiide, Kanaane biyaa wode,
Moo'aabanne Amoona gadiyaa Asay unttunttoo katsaanne haatsaa immennan
is's'eeddino. Hewaa bollakka k'ay Israa'eeliyaa asaa shek'k'ana mala, Balaamaw
shaluwaa immiide shammeeddino. Gido shin, nu S'oossay shek'aa anjjoo
laammeedda.
3 Ha higgiyaa Israa'eeliyaa Asay siseedda wode, allaga zariyaa walakay de'iyaa
ubbaa Israa'eeliyaappe shaakkeedda.

Nahimii Bayeedda Wogaa Ooras's'iseedda

4 Hewaappe kasetiide, Geeshsha Golliyaan miishshatuwaa wotsiyaa kifiletoo
kaappuwaa gideedda Eliyaashibi S'oobbiyaanna dabbotaa med'd'i wotseedda.
5 Hewaappe denddeddawaan katsaa imotaa, is'aanaa, Geeshsha Golliyaan de'iyaa
dumma dumma miishshatuwaa, katsaappe woyniyaappenne zayitiyaappe Leewatoo,
mazimuriyaa yes's'iyaawanttoonne penggiyaa naagiyaawanttoo immiyaa
asiraataanne k'eesatoo immiyaa k'ommuwaa wotsiyaa wogga kifiliyaa Eliyaashibi
S'oobbii ak'ana mala, aw giigisseedda.
6 Ha ubbabay haniyaa wode taani Yerusaalamen de'ikke. Ayaw gooppe,
Ars's'ekisisi Baabloone gadiyaan kaateteedda hattamanne laa'entso laytsan taani
simmaade Baabloone gadiyaa kaatiyaakko ba kichchaad. Gido shin, guutsa
wodiyaappe guyyiyaan, kaatiyaa oochchaade,
7 Yerusaalame simmaade yaad. S'oossaa Geeshsha Gollii de'iyaa sa'aan Eliyaashibi
S'oobbiyaw ak'iyaa kifiliyaa giigissiide, I ootseedda iitabaa akeekaad.
8 Loytsa hank'k'etaadde, S'oobbiyaa soy shaluwaa ubbaa kifiliyaappe kessaade,
kare olaad.
9 Kifiliyaakka k'ay wogaadan geeshshana mala azazaad. S'oossaa Geeshsha
Golliyaa miishshatuwaa, katsaa, imotaanne is'aanaa zaaraadde he sa'aa gelissaad.
10 K'ay Asay Leewatoonne mazimuriyaa yes's'iyaawanttoo bessiyaa k'umaw
immibeenna diraw, Leewatuunne mazimuriyaa yes's'iyaawanttu ubbay barenttu
kiitaa aggiide, goshshaw guyye beeddawaa be'aaddi.

12:45 1 Od. 25:1-8; 26:12 **13:1** Zar. 23:3-5 **13:2** Pay. 22:1-6 **13:10** Zar. 12:19

11 Hewaa diraw, taani kaappatuwaa, «S'oossaa Geeshsha Golliyaa oosuwaa ayaw
oli aggeeditee?» yaagaade hank'k'ettaadi. Hewaappe guyyiyaan, unttuntta s'eegaade
ubbaakka unttunttu oosoo oosuwaa zaaraad.
12 Yaatina, Yihudaa Asay ubbay katsaappe, woyniyaappenne zayitiyaappe immiyaa
asiraataa Geeshsha Golliyaa miishshatuwaa wotsiyaa golliyaa zaariide, ahuwaa
doommeedda.
13 Taani k'eesiyaa Sheleemiyaa, s'aafiyaa S'aadook'anne Leewiyaa Padaaya
miishshaa wotsiyaa golliyaw kaappuwaa ootsaade suntsaad. K'ay Mataaniyaa na'aa
na'aa Zakkuura na'ay Hanaani unttuntta maaddiyaawaa. Hawanttu ubbaykka
koshshiyaawaa ubbaa barenttu ishatoo shaakki shaakki immiyaawan
ammanettiyaawantta gideeddino.

14 «Ta S'oossaw taana k'oppa; k'ay ne Geeshsha Golliyaa kiittay giigana mala, taani
ootseedda lo"o oosuwaakka dogoppa» yaagaade taani woossaad.

15 He wodiyaan taani Yihudaan de'iyaa Asay Sambbata gallassi woyniyaa
gum"ishin be'aaddi; haratuukka k'ay katsaa, woyniyaa eessaa, woyniyaa ayfiyaa,
balasiyaa ayfiyaanne hewantta malatiyaabatuwaa barenttu hariyaan c'aaniide,
Sambbata gallassan Yerusaalame ahiyaawaa be'aaddi. Hewaa diraw, unttunttu
Sambbata gallassan zal"ennaadan taani unttunttoo minisaade odaaddi.
16 Hewaa bollakka k'ay Yerusaalamen de'iyaa S'iiroosa gadiyaa asatuu moliyaanne
hara itti itti zal"e miishshatuwaa ahiide, Sambbatan Yerusaalamen Yihudaa asaw
zal"iino.
17 Hewaa diraw, taani Yihudaa kaaletsiyaawaana hawaadan yaaga walak'ettaad;
«Hawaa mala iita oosuwaa ootsiide, Sambbataa ayaw tunissiitee?
18 S'oossay hawaa mala metuwaa nu bollaaninne nu katamaa bollan aheeddawe,
kase hinttenttu aawotuu hewaa mala iitabaa ootsiina gidenneeyye? Ha"i hinttenttu
k'ay Sambbataa tunissiide, Israa'eeliyaa bollan hara hank'k'uwaa ahanaw haniita»
yaagaad.

19 Hewaappe guyyiyaan, Sambbata gallassaappe kasetiide de'iyaa gallassaan sa'ay
lelem"iyaa wode, Yerusaalame gimbbiyaa penggetuu gorddettanaadaaninne
Sambbatay aad'd'anaw dooyettennaadan taani azazaaddi. K'ay Sambbata gallassaan
ay zal"iyaanne akkiide gelennaadan naagana mala, ta k'oomatuwaappe ittuwaa
ittuwaa gimbbiyaa penggiyaan essaaddi.
20 Hewaa diraw, dumma dumma zal"e miishshatuwaa ahiyaa zal"anchchatuu
ittuwaappe biide laa"uwaa gakkanaw, Yerusaalame gimbbiyaappe gas'aa baggana
ak'eedino.
21 Shin taani unttuntta hawaadan yaagaadde seeraad; «Gimbbiyaappe gas'ana
waananaw ak'iitee? Hinttenttu laa'entso hewaadan ootsooppe, taani wolk'k'ankka
hinttentta te"ana» yaagaad. He gallassaappe guyyiyaan, laa'entso Sambbata gallassi
mule yibeykkino.
22 Leewatuu barenttu huup'iyaa geeshshanaadaaninne Sambbata gallassaykka
geeshsha gidana mala, gimbbiyaa penggetuwaa naaganaadan taani azazaad.

«Ta S'oossaw, ha ubbabaa diraw, neeni taana k'oppa; k'ay ne aggena siik'uwaa
diraw, neeni taw k'aretta» yaagaadde woossaad.

23 He wode k'aykka taani Yihudaa attuma asaappe ittuu ittuu machchiyaa
Ashddooda, Amoonanne Moo'aabe gadetuwaappe akkeeddawaa be'aaddi.
24 Ubbaa k'ay iitabay unttunttu naanatuwaappe baggay Ashddooda gadiyaa woy
itti itti hara gadiyaa k'aalan haasayiinoppe attina, barenttu gadiyaa, Yihudaa k'aalan
haasayanaw danddaykkino.

13:12 Mil. 3:10 **13:15** Kes. 20:8-10; Zar. 5:12-14; Erm. 17:21-22 **13:23** Kes. 34:11-16; Zar. 7:1-5

25 Taani unttunttunna ooshettaadinne unttuntta shek'k'aad; k'ay unttunttuppe
ittuwaa ittuwaa dechchaade, unttunttu huup'iyaa binnaanaa shoddaad. Hewaa
s'alalaa gidennaan unttunttu laa'entso barenttu mac'c'a naanaa unttunttu attuma
naanaatoo immennaadaaninne unttunttu mac'c'a naanaakka barenttoonne barenttu
attuma naanaatoo akkenaadan S'oossaa suntsan c'aak'k'etaad.
26 K'aykka unttuntta hawaadan yaagaad; «Kaatiyaa Solomone nagaraa ootseeddawe
allaga gadiyaa mac'c'a asatuwaappe denddeeddawaana gidenneeyye? Solomone
mala kaatii hara daro gadiyaa kaatetuwaa giddonkka baawa; S'oossaykka Aa
doseedda diraw, Israa'eeliyaa asaa ubbaa bollan kaateyeedda. Gido shin, haray atto
aakka allaga gadiyaa mac'c'a asatuu hawaa mala nagaraa oosisseeddino.
27 Yaatina, nuunikka k'ay hinttenttu zoriyaa sisiide, allaga mac'c'a asaa
akkiiddenne hewaa mala iitabaa ootsiidde, S'oossaa naak'k'aneeyye?» yaagaad.
28 K'eesiyaa ubbatuwaa kaappuwaa Eliyaashiba naanatuwaappe ittuu Yoyaadaa'a;
shin Aa naanatuwaappe ittuu Beeti-Horoona katamaa asaa gidiyaa Sanbbalaas'a
naatto akkeedda. Yaatina, taani Aa ta de'iyaa sa'aappe yederssaad.
29 «Ta S'oossaw, hawanttu k'eesetetsaa wogaa tunisseeddawaanne neeni
k'eesetuwaananne Leewatuwaana wotseedda k'aalaa c'aak'uwaa koleeddawaa be'a»
yaagaadde taani woossaad.
30 Unttuntta allaga gideedda yewuwaa ubbaappe geeshshowaappe guyyiyaan,
k'eesatoonne Leewatoo unttunttu oosuwaa oosuwaa immaaddi.
31 K'ay yarshshuwaa s'uuggiyaa mitsaykka wodiyaan wodiyaan yaana malanne
asaykka barew ayfeeddawaappe koyro ayfiyaa imotaa ootsiidde ahana mala, wogaa
wotsaaddi.
«Ta S'oossaw, ne lo"otetsan taana k'oppa» yaagaade taani woossaaddi.

13:26 2 Sam. 12:24-25; 1 Kat. 11:1-8 **13:28** Nah. 4:1

Asttiri Mas'aafaa

Geluwaa

Asttiri mas'aafan odetteedda taarikii Paarise kaatii balgguwaa aatsiyaa sa'aan poletteeddawaa. He taarikii Astteera bare wolk'k'aama s'alaaninne bare asaa siik'iyaa wolk'k'aama siik'uwaan, morkketuu gadiyaappe d'ayssana haniyaa bare asaa ashsheeda, Ayhudati taarikiyaa minisiide odee. Ha mas'aafay Ayhudatuu bonchchiyaa, Puriima geetettiyaa erettiyaa baalaa doometsaanne Aa birshshetsaa loytsiide odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Asttira Kaatetaaddu *1:1—2:23*
Haamaani Ayhudatuwaa D'ayssanaw Halchcheedda *3:1—5:14*
Haamaana Bolla Hayk'k'uu Pirddetteedda *6:1—7:10*
Ayhudatuu Barenttu Morkketuwaa Kushiyaa C'igeteeddino *8:1—10:3*

Astteera Kaatetaaddu

(1:1—2:23)

Kaatatta Ass's'iina Kaatiyaa Ars's'ekisisa Azazuwaa Is's'aaddu

1-2 Hawe Kaatii Ars's'ekissisi Hindde gadiyaappe Top'p'iyaa gadiyaa gakkanaw de'iyaa, s'eetanne laatamanne laappun biittatuwaa mooddiyaa wode haneeddabaa. I uttiide mooddiyaa waanna katamay kaatii de'iyaasaa Suusa geetettee.
3 I kaateteedda heezzentso laytsan, bareppe garssanna mooddiyaawanttoonne aanana ootsiyaawanttoo baalaa giigisseedda. He baalaa sa'aan Meedoonanne Parisse gadiyaa ola gadaawatuu, gadiyaa kaappatuunne ayissiyaawanttu beetteeddino.
4 Kaatii itti s'eetanne hosppun tammu gallassaa kumentsaa bare kawutetsaa duretetsaanne bare bonchcho anggaa ubbaa c'ora gallassaa unttuntta besseedda.
5 He gallassatuwaappe guyyiyaan, kaatii k'aykka hara laappun gallassaw gam"iyaa baalaa, Suusa kataman kaatii de'iyaasaa, duriyaappe mank'k'uwaa gakkanaw de'iyaa asaa ubbaw giigisseedda. He baallay kaatiyaa golliyaa ataakilttiyaa sa'aan giigeedda.
6 He sa'aan de'iyaa dabaabay, liinuwaappe dadetteedda bootsaanne saluwaa malatiyaa garidatuwaan puulatti utteedda. Gaardatuukka bootsanne ochchaa teeraa malatiyaa lo"o liinuwaa bak'etsaan aatsina, Ibinabaradiyaa geetettiyaa shuchchaappe oosetteedda tuussaa bollan de'iyaa biraa migidatuwaan kak'etti utteeddino. K'ay work'k'aappenne biraappe oosetteedda arssatuu, dumma dumma malay de'iyaa al"o shuchchatuwaappenne ink'k'otuwaappe oosetteedda baasuwaan maaran yegetti utteeddino.
7 Ittuu ittuwaappe dumma gideedda work'k'aa burc'c'ukkuwaan ushay asaw imettee; kaatiikka bare lo"otetsaan daro lo"a woyniyaa eessaa darssi immeedda.
8 Itti itti Asay bare koyowaa keeshshaa ushee; hewaa kaatii kasetiide, bare k'oomatoo odi wotseedda.
9 He wode kaatata Ass's'iinakka mac'c'a asaa baalaa kaatiyaa gollen giigissaaddu.
10 Shoobii doometteedda laappuntsa gallassi, Kaatii Ars's'ekissisi woyniyaa eessaa aliide nashetteedda wode, bare k'oomatuwaa Mahumaana, Biztta, Harbboona, Biigita, Abaagita, Zetaaranne Karkkaasa geetettiyaa laappun goyreteeddawantta s'eesiide,
11 «Kaatatto Ass's'iino kawutetsaa kallachchaa wosisiide, haa akkiide yiite» yaagiide azazeedda. Ayaw gooppe, Aa loytsa malaa lo"a gidiyaa diraw, kaappatuunne Asay ubbay izo be'ana mala, kaatii koyeedda.

1:1-2 Izr. 4:6

12 Shin kaatiyaa azazuwaa suntsatuu odina, kaatata Ass's'iina kaatiyaa sintsaw
yeennan is's'aaddu. Hewe kaatiyaa hank'k'uwaan eetseedda.
13-14 Hewaa diraw, kaatii bare sintsa shiik'anawunne bare kawutetsaa garssan
wolk'k'aama maatay de'iyaa laappun Paarisenne Meedoona suntsatuwaa S'eesiide
gelisseedda. Unttunttu Karshshaana, Shetaara, Adimaata, Tarsseesa, Mereesa,
Marssananne Mamukaana geetettiino. He asatuu aad'd'eeda eranchchanne he
gadiyaa higgiyaa ubbaanne de'uwaa wogaa minisiide eriino. Hawaa malabaw kaatii
ubbaa wodekka unttuntta oochchee.
15 Kaatii unttuntta, «Taani, Kaatii Ars's'ekissisi, ta goyretowanttu bolla kiittina,
kaatata Ass's'iina ta azazuwaa polennan is's'aaddu. Hewaa diraw, higgii odiyaa
maaran izo waatanaw bessii?» yaagiide oochcheedda.
16 Hewaappe guyye unttunttuppe ittuu, Mamukaani kaatiyaa sintsaaninne
kaappatuu sintsan zaariide, Hawaadan yaageedda; «kaatata Ass's'iina kaatiyaa s'alala
gidennaan de'ishshin, Aa kaappatuwaa ubbaanne Aa kawutetsaa ubbaa gidduwaan
de'iyaa asaa ubbaa naak'k'aaddu.
17 Ayaw gooppe, ha kawutetsaa giddon de'iyaa mac'c'a Asay ubbay kaatata
Ass's'iina ootseeddawaa sisiide, bare asinaa asinaa kad'anaw doommana.
Unttunttukka, ‹Kaatii Ars's'ekissisi barekko yaanaadan s'eegissina, kaatata Ass's'iina
is's'abeykkeeyye!› yaagana.
18 Hewaa s'alalaa gidennaan, Paarisenne Meedoona kaappatuu machatuu hawaa
siseedda wode, hachche away wullanawukka barenttu asinatuwaa hewaadan giide
kad'ana. Hewan machchetuwaappenne asinatuwaappe gidduwaan kad'iinne
hank'k'uu darana.
19 «Hewaa diraw kaatiyaw, neeni dosooppe, Ass's'iina laa'entso ne sintsa
aad'd'ennaadan diggiyaa awaayuwaa kessa; he awaayuukka laa'entso laamettenna
mala, Paarisenne Meedoona higgiyaa giddon s'aafetto. Hewaappe guyyiyaan, Aa
kaatato gidiyaa bonchchuwaa iippe keekkiyaa harariw imma.
20 Ayaw gooppe, ha neeni aatseedda awaayuu ha wolk'k'aama kawutetsan ubbaan
odettiyaa wode, itti itti machata dure gidina, mank'k'o gidina, shaakkennan bare
asinaa bonchchana» yaageedda.
21 Hewaappe guyye kaatiinne Aa kaappatuu ha zoriyaan nashetteeddino. Hewaa
diraw, Mamukaani geeddawaadan kaatii ootseedda.
22 I bare kawutetsaa giddon de'iyaa dumma dumma biittatuwaa ubbaw unttunttu
pidoliyaaninne unttunttu k'aalan s'aafiide, dabddaabbiyaa kiitteedda; he awaayuu,
itti itti asinay bare golliyaa golliyaa ayissanawunne bare k'aalaan haasayanaw
kaappuwaa gidiyaawaa odee.

2

Astteera Kaatatto Gidaaddu

1 Hewaappe simmiide, Kaatiyaa Ars's'ekisisa hank'k'uu dochcheedda; Ass's'iina
ootseeddabaanne ikka Izi bollan kesseedda awaayuwaabaa k'oppeedda.
2 He wode kaatiyaa gollen ootsiyaa k'oomatuu Aa hawaadan yaageeddino; «Lo"o
malaana de'iyaa wodoro mac'c'a naanaa koyiide, kaatiyaw ahana mala,
3 ne kawutetsaa gidduwaan de'iyaa biittatuwaa ubbaan kaappatuwaa suntsaa.
Unttunttukka lo"o malaanna de'iyaa wodoro mac'c'a naanaa dooriide, Suusa
katamaa ahiide, mac'c'a asaw giigeedda gollen wotsino. Hewan he mac'c'a asaa
gollew halaafe gidiyaa kaatiyaa goyruwaa Hegaaya kushiyan unttunttu de'ishshin,
unttunttu malaa loytsiyaabay unttunttoo imetto.

4 Hewaappe guyyiyaan, kaatiyaa ubbaappe aad'd'a nashechiyaa gellayatta Ass's'iini
kotan kaatato gidu» yaageeddino. Hewaappe guyye ha zorii kaatiyaa
nashechcheedda diraw, kaatii hewaadan ootseedda.
5 Hewan Suusa kataman kaatii de'iyaa saan itti Marddikiyoosa geetettiyaa Ayhuda
gadiyaa Asay de'ee. Ikka Yaa'iira na'aa; Yaa'iiri Shim"a na'aa; Shim"i Biiniyaama
zariyaa gideedda K'iisa na'aa.
6 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore Yihudaa Kaatiyaa Yo'aakiinanne hara
Ayhuda asaa olan omoodiide afeedda wode, Marddokiyoosi Yerusaalameppe
unttunttunna ittippe beeddawaa.
7 I he gadiyaan de'iidde, bare aawuwaa ishaa naatto, Ibrayis's'e k'aalan Hadaaso
geetettiyaa aatanne aawuu hayk'k'eedda Astteero barenana wotsiide dichchee. Izi
aawunne aata hayk'k'owaappe guyyiyaan, Marddokiyoosi izo afiide, bare mac'c'a
naatto ootsiidde dichcheedda. Astteera med'ankka geesankka loytsa malaa lo"a.
8 Kaatii kesseedda awaayuwaanne azazuwaa maaran, kaatii de'iyaasaa Suusa
katamaa kaatiyaa golliyaa yeedda dooretteedda Hagaye aawotetsan utteedda c'ora
wodorotuwaappe ittinna Astteero. Izakka yaade, mac'c'a asaw giigeedda golle
halaafe gideedda Hegaaya giyaawaa aawotetsan uttaaddu.
9 Hegaayi Asttirin, loytsi nashetteedda; iza Aa sintsan nashshuwaa demaaddu.
Yaatiide ellekka maanaw k'umaanne bollaa okettiyaawaa iziw immeedda. K'ay iziw
ootsanaw kaatiyaa golliyaappe dooretteedda laappun danggaas'iretuwaa suntsiide,
mac'c'a asaw giigeedda gollen, kifiliyaa ubbaappe aad'd'iide lo"iyaa kifiliyaan oonne
I danggaas'iretuwaa afiide wotseedda.
10 Marddokiyoosi iziw kasetiide odeeddawaadan, Astteera hak'a asaappenttonne O
k'omentto owunne odabeykku.
11 K'aykka Marddokiyoosi Asttiri pas'atetsaanne iziw haniyaawaa eranaw, mac'c'a
asaa golliyaa dabaabaappe sintsanna gallassaan gallassaan yaanne haanne hamettee.
12 Itti itti gellayatta kaatiyaakko gelanaappe kasetaade mac'c'awanttoo azazetto
maaraadan, Iza itti laytsaa kumentsaa bare malaa loytsaade gam"aw; hewekka,
koyro usuppun aginaa karbbiyaa zayitiyaan gorppettaadde gam"aade, laa'entso
usuppun aginaa k'ay, lo"o sawiyaa shittuwaaninne malaa loytsiyaaban gorppettaw.
13 Hewaappe guyyiyaan, itti gellayatta kaatiyaakko geliyaa wodii gakkiyaa wode,
Iza koyowe ubbay immetina, mac'c'a asaa golliyaappe kesaade, kaatii de'iyaa sa'aa
gelaw.
14 K'amma gelaade, kaatiyaanna ak'eedawaappe hini baggan, wonttina guura
kesaw. Kaatiyaanna ak'i keseedda mac'c'awanttu de'iyaa hara golliyaa izo afiino. He
golliyaw halaafe gidiyaa kaatiyaa goyruu Sha'ishagaazi izo naagee. Kaatii dosiidenne
I suntsaa s'eeseedda, «Ebelo ahite» gaana d'ayooppe, Aa laa'entso kaatiyaakko
gelanaw danddayukku.
15 Hewaa gidoode, kaatiyaakko geliyaa kaalay Astteero gakkeedda. Astteera
Marddikiyoosa aawuwaa ishaa Abihayila naatto; Marddokiyoosi bare naatto ootsiide
dichcheedaano. Iza mac'c'a Asay giigiyaa gollew halaafe gidiyaa kaatiyaa goyruu
Hegaayi zoreeddawaappe attina Iza ayinne oochabeykku. O be'eedda ubbay I malaa
nashsheedda.
16 Ars's'ekissisi kaateteedda laappuntsa laytsan, Tebeeta geetettiyaa tammantsa
aginaan Astteero kaatii de'iyaa sa'aa afeedda.
17 Kaatii hara mac'c'awanttu ubbaappe aatsiide, izo doseeddanne hara
wodorotuwaa ubbaappe izin nashetteedda. Hewaa diraw, kawutetsaa kallachchaa I
huup'iyaan wotsiidde, izo Ass's'iini sa'aan kaatato ootseedda.

2:6 2 Kat. 24:10-16; 2 Od. 36:10

18 Hewaappe guyyiyaan, kaatii Asttiri bonchchoo wolk'k'aama baalaa giigissiide,
mooddiyaawanttanne aanana ootsiyaawantta s'eeseedda. K'ay bare kawutetsaa
giddon nashechchaa baalay bonchchettana mala awaayiide, imotaakka bare
keekatetsaa keeshshaa immeedda.

Marddokiyoosi Kaatiyaa Shemppuwaa Ashsheeda

19 Wodoratuu laa"entsuwaa shiik'eedda wode Marddokiyoosi kaatiyaa golle
penggiyaan matay immetina utteedda.
20 Astteera hak'a asaappenttonne O k'omentto oonne odabeykku. O Marddokiyoosi,
«Odoppa» geedda diraw, kase na'atetsaan azazettiyaawaadan, ha"ikka aw
azazettaaddu.
21 Marddokiyoosi kaatiyaa golle penggiyaan utteedda he wode, kaatii de'iyaa
kifiletuwaa geliyaa penggiyaa naagiyaa kaatiyaa goyretowanttuppe laa"atuu,
Bigitaaninne Tereshi kaatiyaa Ars's'ekissiisa morkkiide, wod'anaw mak'etteeddinno.
22 Unttunttu mak'k'uwaa Marddokiyoosi sisiide, Kaatatti Asttiriw odina, izakka
Marddikiyoosa suntsan kaatiyaw odaaddu.
23 Kaatii yewuwaa loytsiide, k'oriide s'eelliyaa wode, yewuu tuma gidiide beettina,
he laa"u asatuwaa koc'aan kak'k'iide wod'eedda. Ha hanotetsaykka Kaatiyaa
Ars's'ekisisa Taarikiyaa S'aafiyaa mas'aafan I de'iyaa sa'aan s'aafetteedda.

3

Haamaani Ayhudatuwaa D'ayssanaw Halchcheedda
(3:5-14)

1 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Ars's'ekissisi Haamaana suntsatetsaa d'ok'k'isiide,
bare kaappatoo kaappuwaa ootsiide suntseedda. Hamadaatta na'aa Haamaan
Ayhudatuwaa morkkiyaa, Agaaga zariyaa.
2 Kaatii azazi wotseedda diraw, kaatiyaa golliyaa penggiyaan de'iyaa kaappatuu
ubbatuu Haamani aad'd'iyaa wode, gulbbatiide Aa bonchchiino. Gido shin,
Marddokiyoosi Haamaanaw gulbbatennaaninne bonchchennaan is's'eedda.
3 He wodiyaan kaatiyaa golliyaa penggiyaan de'iyaa kaappatuu Marddikiyoosa,
«Kaatiyaa azazuwaa polennan ayaw is's'ay?» yaagiide,
4 hachche hachche odiino; shin I unttunttu odiyaawaa sisanaw koyyibeenna.
Ubbaa k'ay, «Taani Ayhuda asaa gidiyaa diraw, Haamaanaw gulbbatanawunne Aa
bonchchanaw danddaykke» yaageedda.
Hewaappe guyyiyaan unttunttu, «Ha Marddokiyoosi odiyaa gaasuwaa sisiide,
Haamani waananddeeshsha!» giidde, aw odeeddino.
5 Marddokiyoosi barew gulbbatennawaanne barena bonchchennawaa Haamani
ereedda wode, hank'k'uwaa tamaadan ees's'i kesseedda.
6 Hewaa bollakka k'ay, Marddokiyoosi Ayhuda asaa gidiyaawaa ereedda; Aa
s'alalaa wod'iyaawe laafabaa giide k'oppeedda diraw, Ars's'ekisisa kawutetsaa
gidduwaan de'iyaa Ayhuda zariyaa ubbaa wod'anaw halchcheedda.
7 Ars's'ekissisi kaateteedda tammanne laa'entso laytsan, Nisaana geetettiyaa koyro
aginaan, Ayhudatuwaa wod'iyaa aginaanne gallassaa eranaw, Puriima geetettiyaa
saamaa Aa sintsan yegganaadan, Haamani azazeedda. He saamay wod'd'eedda
maaran, Adaare geetettiyaa tammanne laa"entsa aginaan, tammanne heezzentso
gallassay Ayhudatuu wuriyaa gallassaa gidiyaawe k'ashetteedda.
8 Hewaappe guyyiyaan, Haamani Kaatiyaa Ars's'ekissisaw Hawaadan yaagiide
odeedda; «Ne kawutetsaa gidduwaan mule sa'aan laalettiide de'iyaa itti zare asatuu
de'iino; unttunttu de'uwaa maaray hara asaa ubbaawaappe dumma; hewaa s'alalaa
gidennaan, unttunttu kaatiyaa higgiyawukka moodettikkino. Hewaa diraw, neeni
unttunttu de'iino gaade c'o"u gooppe, hewe lo"a gidenna.

9 Hewaa diraw kaatiyaw, ha k'ofay neena nashechchooppe, ha asatuwaa wod'i
d'ayssana mala, awaayuwaa kessa. Hewaa ne ootsooppe, taani 340,000 kiilo
giraamiyaa dees'iyaa biraa kaatiyaa miishshaa minjjiyaa gollew gelissanaadan, ha
oosuwaa ootsiyaawanttoo immana» yaageedda.
10 Hewaappe guyye kaatii bare maataa erissanaw awaayuwaa bolla wotsiyaa
migiduwaa maatafaa bare birad'd'iyaappe kessiide, Ayhudatuu morkkiyaa, Agaaga
zariyaa, Hammadaata na'aa Haamaanassi immeedda.
11 Kaatii Haamana, «Neeni immana geedda biray ne matan de'o; shin ha asatuwaa
bolla ne doseeddawaa kiiteta» yaageedda.
12 Hewaa diraw, koyro aginaan, tammanne heezzentso gallassan, Haamani
kaatiyaa s'aafetuwaa s'eegeedda. He awaayuu biittaa ubbaan de'iyaa asaw dumma
dumma k'aalaaninne dumma dumma pidoliyaan s'aafettiide, kaatiyaappe garssanna
gadiyaa mooddiyaawanttukko, awuraajjaa mooddiyaawanttukkonne deriyaa
kaappatuu ubbaakko kiitettanaadan azazeedda. Awaayuukka Kaatiyaa Ars's'ekisisa
suntsaan s'aafettiide, migiduwaa maatafay Aa bolla wod'd'owaappe guyye,
13 elleelli wotsanchchatuu Aa kawutetsaa gadiyaa ubbaa gatsanaadan
kiitetteeddino. He awaayuu, «Adaare giyaa tammanne laa'entso aginaan tammanne
heezzentso gallassan, Ayhuda ubbaa, yalaga, c'imaa, mac'c'awaa, attumawaa,
naanaakka ashshenan mes's'i itti gallassi wurssi wod'ite; unttunttu ak'uwaakka
bonk'k'ite» yaagee.
14 Hewaa diraw, he keereedda gallassay gakkiyaa wode, Asay ubbay
giigettanaadan, he azazuu biittaw ubbaw s'aafetiidde kiitetteedda.
15 Kaatiyaa azazuwaan elleelli wotsanchchatuu biittaa ubbaakka kiitaa
gatseeddino. K'ay Suusa kataman kaatiyaa golliyaa heeraan s'aafetteedda higgii
imetteedda. Yaatina, Suusa katamaa Asay ubbay shabbiretteedda. Shin kaatiinne
Haamani ittippe uttiide, miino.

4

Marddokiyoosi Astteero Maaduwaa Woosseedda

1 Marddokiyoosi ha haneeddabaa ubbaa siseedda wode, kayyottiide bare mayuwaa
peed'eedda; maak'iyaa mayyeedda; bare huup'iyankka bidintsaa kikifeedda. Bare
kooshshaakka d'ok'k'u ootsiide, seela yeekuwaa yeekkiide, katamaa giddon
yuuyyeedda.
2 Kaatiyaa golliyaa geliyaa penggiyaa gakkanaw beedda; shin gelanaw
danddayibeenna. Ayaw gooppe, maak'iyaa mayyiide, kaatiyaa golliyaa gelanaw
oonne danddayettenna.
3 Kaatiyaa awaayuu sisetteedda biittaa ubbaan Ayhudatuu giddon wolk'k'aama
kayyuu, s'oomay, yeekuunne zilaassay doometteedda. Unttunttuppe darotuukka k'ay
maak'iyaa mic'c'iide, kayyottanaw bidintsaan kakafiidde utteeddino.
4 Kaatatti Asttiri danggaas'iretuunne izo naagiyaa suntsatuu yiide,
Marddokiyoosabaa iziw odeedda wode, Aa loytsi kayyottaaddu. Marddokiyoosi
waaruwaa kesi diggiide mayyana mala, aw hara mayuwaa kiittaaddu; shin I
akkenan is's'eedda.
5 Hewaappe guyyiyaan Astteera, kaatii iziw ootsanaadan wotseedda Hataaka giyaa
goyretowaa s'eegaade, Marddikiyoosa metuu ayeenttonne k'ay I ayaw
kayyottinttonne erana mala, aakko kiittaaddu.
6 Hataaki kaatiyaa golliyaa geliyaa penggiyaa mata dabaaban de'iyaa
Marddokiyoosakko beedda.
7 Marddokiyoosi, bare bolla gakkeeddawaa ubbaa k'onc'c'issiide, aw odeedda.
K'aykka Ayhudatuwaa wod'eedda wurssanaw Haamani kaatiyaa miishshaa

minjjiyaa gollew immanaw geppeedda shaluwaa likkiyaana ubbay attenan
geeshshiide odeedda.
8 Hewaa s'alalaa gidennaan, Ayhudatuwaa wurssanaw Suusan keseedda awaayuu
s'aafetteedda warak'ataakka Hataakaw immiide, hewaa Asttiriw immanaadaaninne
haniyaawaa ubbaa iziw odanaadan odeedda. K'ay Astteera kaatiyaakko gelaade,
bare Asay wurennaadan gaannatana mala, Hataakaw odeedda.
9 Hataaki yiide, Marddokiyoosi kiitteeddawaa ubbaa Asttiriw odeedda.
10 Astteera Hataaka zaaraadde, Marddokiyoosakko hawaadan yaagaadde
kiittaaddu;
11 «Higgii, ‹Mac'c'awaa gidina, attumawaa gidina, ooninne s'eegettennan de'iidde,
kaatiyaanna gaketanaw kaatiyaa golliyaa giddo dabaabaa gelooppe, hayk'k'o. Shin I
s'eegettennan kaatiyaakko geliyaa wode, kaatii work'k'aappe oosetteedda bare
kawutetsaa s'am"aa s'eeraa aakko zaariide bessooppe, he uraa s'alalay atto› yaagee.
Ha higgiyaa kaatiyaanna zorettiyaawanttuppe biide, c'oo asaa gakkanaw de'iyaa
Asay ubbay ereedda. Shin taani hattamu gallassaa gidoodeppe kaatiyaakko gelanaw
s'eesetta erikke» yaagaaddu.
12 Marddokiyoosi Astteera kiitteedda kiitaa siseeddawaappe guyyiyaan,
13 iziw zaaruwaa kiittiidde, hawaadan yaageedda; «Neeni, ‹Taani kaatiyaa gollen
de'iyaa diraw, hara Ayhudatuwaappe attina, taana bochchiyaawe baawa› gaade
k'oppoppa!
14 Neeni hawaa mala wodiyaan c'o"u gooppe, Ayhudatoo maaduu hara saappe
yaanawaa. Unttunttukka tumuppe attana; shin neeninne ne aawuwaa golliyaa Asay
d'ayana. Neeni kaatato gidaade yeeddawe hawaa mala wodiyaassenttonne ooni
erii?» yaageedda.
15 Astteera Marddokiyoosaw hawaadan yaagaadde zaaraadde kiittaaddu;
16 «Baade Suusa de'iyaa Ayhudatuwaa ubbaa ittippe shiishsha. S'oomiidde, taw
woossite. Heezzu gallassaynne heezzu k'ammay wuranaw, k'uma mooppite; haatsaa
ushoppite. Taanikka ta danggaas'iretuwaana hewaadan s'oomana. Hewaappe
guyyiyaan, I ubbaa higgiyan te'etteeddawaa gidooppenne, kaatii de'iyaa sa'aa taani
gelana. Taani hayk'k'inttonne hayk'k'ana» yaagaaddu.
17 Marddokiyoosi biide, Astteera Aa azazeeddawaadan ubbabaa ootseedda.

5

Astteera Shoobiyaa Giigissaaddu

1 S'oomaa doommoodeppe heezzentso gallassi Astteera kawutetsaa mayuwaa
mayyaade, kaatiyaa golleppe sintsa baggana giddo dabaabaa gelaade ek'k'aaddu. He
dabaaban kaatii uttiyaa wuyggiyaa araatay de'ee. Kaatiikka bare golliyaa geliyaa
penggiyaa s'eeliyaa saan de'iyaa, bare kawutetsaa araatan utteedda.
2 Kaatata Astteera gelaade, giddo dabaaban ek'k'eeddaano kaatii be'iide izin
nashetteedda diraw, bare kushiyan de'iyaa work'k'aa s'am"aa iikko mic'c'eedda.
Akka shiik'aade s'am"aa s'eeraa bochchaaddu.
3 Kaatii izo hawaadan yaageedda; «Kaatatti Astteere, neeni taakko ayaw yaad? K'ay
neeni taana oochchiyaabay ayee? Haray atto ta kawutetsaappe bagga gidooppenne,
taani new immana» yaageedda.
4 Astteera zaaraadde hawaadan yaagaaddu; «Kaatiyaw, neena nashechchiyaawaa
gidooppe, taani new giigisseedda baalaa maanaw neeninne Haamani laa"u hachche
yintto dosay» yaagaaddu.
5 Hewaappe guyyiyaan kaatii, «Nuuni Astteera giigisseedda shoobiyaw baanaw,
Haamana ellekka ahite!» yaageedda.
Hewaappe guyye laa"attuukka he sa'aa beeddino.

6 Unttunttu ittippe woyniyaa eessaa ushiidde de'ishshin, kaatii laa'entsuwaa
Astteero, «Neeni taana woossiyaabay ayee? Taani new immana. K'ay neeni taana
oochchiyaabay ayee? Haray atto ta kawutetsaappe bagga gidooppenne, taani ne
ooshaa polana» yaageedda.
7 Astteera zaaraadde hawaadan yaagaaddu;
8 «Kaatiyaw, neeni taanan nashetteeddawaa gidooppe, k'ay taani woossiyaawaa
immanawunne ta ooshaa polanaw neeni dosiyaabaa gidooppe, wontti ta giigissiyaa
hara gibiraw neeninne Haamaani yaanaadan oochchay. Taani ayaa koyintto, he
wode new k'onc'c'issana» yaagaaddu.

Haamaana Mak'k'uwaa

9 He gallassi Haamani baalaa saappe kesiide biyaa wode, loytsi nashetteedda
diraw, bare wozanaan nooc'u giidde beedda. Shin I kaatiyaa golliyaa geliyaa
penggiyaa mataana aad'd'iide biyaa wode, hewan utteedda Marddikiyoosa be'eedda;
aw denddibeennawaanne yayyiide kokkoribeennawaa akeekiide, Haamani
hank'k'uwaa ees's'i kesseedda.
10 Gidooppenne, bare hank'k'uwaa danddayiide biide, bare soo gakkeedda.
Hewaappe guyyiyaan, bare laggetuwaanne bare machchato Zereesho ittippe
s'eegissiide,
11 Haamani bare duretetsaa likkiyaa, bare attuma naanaa payduwaa, kaatii barena
ubbabaan bonchcheedda bonchchuwaanne hara mooddiyaawanttuppenne kaatiyaa
oosanchchatuwaappe aad'd'iyaa suntsatetsaa aw immiide, wootiide Aa
bonchcheeddentto, unttunttoo c'eek'k'eedda.
12 Gujjiidikka Haamani hawaadan yaageedda; «Haray atto kaatata Astteerakka bare
giigisseedda shoobiyaw kaatiyaanna baanaw taappe attina, haraa oonanne
s'eesabeykku. K'ay wonttikka kaatiyaanna baanaadan taana s'eesa wotsaaddu.
13 Shin he Ayhuday Marddokiyoosi kaatiyaa golliyaa geliyaa penggiyaan
utteeddawaa be'iyaa wode, ha ubbabaykka taana kalissenna» yaageedda.
14 He wode Aa machchata Zereeshanne Aa laggetuu ubbay hawaadan
yaageeddino; «Neeni ishatamu wad'aa adussa koc'aa esissa; yaataade wontti
guuraanna Marddokiyoosi he koc'aan kak'k'etana mala, kaatiyaa oochcha.
Hewaappe guyyiyaan, nashettaadde baalaa maanaw ba» yaageeddino. Haamana ha
k'ofay nashechcheedda diraw, unttunttu geeddawaadan koc'aa giigisisseedda.

Haamaane Bolla Hayk'k'uu Pirddetteedda

6

(6:1—7:10)

Kaatii Marddikiyoosa Bonchcheedda

1 He gallassi k'amma kaatiyaa gem"ishuu afenan is's'eedda. Hewaa diraw, kaatii
Kaatiyaa Taarikiyaa S'aafiyaa Mas'aafaa ahiide, hewan s'aafetteedda, kase haneedda
taariketuwaa wozanaan aatsanaw aw nabbabana mala azazeedda.
2 Nabbabetteedda taariketuwaappe ittuu Marddokiyoosi ootseeddawaa; hewenne,
kaatii de'iyaa kifiliyaa naagiyaa, Bigitaananne Teresha giyaa laa"u
goyretteeddawanttu kaatiyaa wod'anaw mak'k'eteedda mak'k'uwaa Marddokiyoosi
k'onc'c'isseeddawaa.
3 Kaatii, «Yaatina, I hawaa k'onc'c'isseeddawoo aw imetteedda suntsatetsay woy
gatii ayee?» yaageedda.
Kaatiyaa k'oomatuu zaariide, «Aw ayaynne oosettibeenna» yaageeddino.

6:2 Ast. 2:21-22

4 Kaatiikka zaariide, «Kaatiyaa golliyaa kare dabaaban oonee de'iyaawe?»
yaageedda. He wode bare giigisseedda koc'aan Marddikiyoosa kak'k'anaw, kaatiyaa
oochchana giide, Haamani kaatiyaa golliyaa kare dabaabaa geliidde de'ee.
5 Kaatiyaa k'oomatuu, «Haamani hawaan de'ee» yaageeddino.
Kaatii zaariide, «Haa gela giite» yaageedda.
6 Haamani gelowaappe guyyiyaan kaatii, «Kaatii bonchchanaw dosiyaa asaw ay
ootsanaw koshshii?» yaagiide oochcheedda.
Hamaani, «Kaatii taappe haraa oona bonchchanaw dosii?» yaagiide bare wozanaan
k'oppeedda.
7-8 Hewaa diraw, Haamani kaatiyaw yaagiide zaareedda; «Kaatii bonchchanaw
dosiyaa uraw kaatii mayyi keseedda bare kawutetsaa mayuwaa; bare toggeedda
paraanne Aa huup'iyaan wotseedda kallachchaa ahanaadan uda.
9 Hewaappe guyyiyaan, barenana ootsiyaa mooddiyaawanttuppe itti loytsi
bonchchetteeddawaa s'eegissiide, kawutetsaa mayuwaa Aa mayzzanaadaaninne
kaatiyaa paran Aa utissiide, katamaa dabaabaa kessanaadan azaza. Yaatooppe he
loytsi bonchchetteedda kaappuu Aa sintsan hamettiidde, ‹Kaatii bonchchanaw
dosiyaa uraw hawaadan ootsee› yaagiide awaayo» yaageedda.
10 Hewaappe guyye kaatii zaariide, Haamana hawaadan yaagiide azazeedda;
«Wode ellekka dendda Kawutetsaa mayuwaanne ta paraa akkaade, ne
geeddawaadan Ayhudaa Marddokiyoosaw ootsa. I kaatiyaa golliyaa geliyaa
penggiyaan de'ee. Ne geeddawaappe ittibaanne ashshoppa» yaageedda.
11 Hewaa diraw, Haamaani mayuwaanne paraa akiide Marddikiyoosa kawutetsaa
mayuwaa mayzziide, kaatiyaa paraa bollan utisseedda. K'ay katamaa dabaaban
aappe sintsanna hamettiidde, «Kaatii bonchchanaw dosiyaa uraw hawaadan ootsee»
yaagiide awaayeedda.
12 Hewaappe guyyiyaan, Marddokiyoosi kaatiyaa golliyaa pengge guyye simmiide
beedda. Shin Haamani daro kayyotteedda diraw, bare deemuwaa gullotteedda,
elleelliidde bare soo beedda.
13 Barena gakkeeddawaa ubbaa bare machchatti Zereeshiwunne bare laggetuwaa
ubbatoo odeedda. Unttunttu Aa, «Aa sintsan neeni kunddanaw doommeedda ha
bitanii, Marddokiyoosi, Ayhuda asaa gidooppe, ne aanana ek'ettaade, Aa s'oonanaw
ubbakka danddayakka; tumuppe I neena s'oonana» yaageeddino.

Haamani Kak'etteedda

14 Unttunttu biro hewaa haasayiidde de'ishshin, kaatiyaa goyratuu gakkiide,
Haamana Astteera giigisseedda shoobiyaw elleellisiide afeedino.

7

1 Kaatiinne Haamaani Kaatatti Asttiri baalaa maanaw beeddino.
2 He laa'entso gallassaa shoobiyaw biide, unttunttu woyniyaa eessaa ushi
de'ishshin, kaatii k'aykka, «Kaatatti Astteere, neeni woossiyaabay ayee? Taani new
immana. K'ay neeni taana oochchiyaabay ayee? Haray atto ta kawutetsaappe bagga
gidooppenne, taani ne ooshaa polana» yaagiide oochcheedda.
3 Kaatata Astteera zaaraadde yaagaaddu; «Kaatiyaw, neeni taanan
nashetteeddawaa gidooppe, k'ay ta ooshaakka polanaw neeni doseeddawaa
gidooppe, ta woosaynne ta ooshay taaninne ta Asay hayk'k'ennan attanaassa.
4 Ayaw gooppe, taaninne ta Asay ittuunne attenan wuranaw hayk'k'anawunne
d'ayanaw zal"etteeddo. Nuuni zal"eteeddawe mac'c'a ayilenne attuma ayiliyaa
gidiide de'anaw gidintto, taani c'o"u gaana; ayaw gooppe, hewaa mala metuu
kaatiyaa waayissanaw bessiyaawaa gidenna» yaagaaddu.
5 Kaatii Ars's'ekissisi zaariide, «Hewaa ootsanaw s'aleeddawe oonee? I he bitanii
hak'an de'ii?» yaagiide Kaatatto Astteero oochcheedda.

6 Astteera, «Nu morkkii, nuuna yederssiyaawe hawaa ha iitaa Haamana»
yaagaaddu.
He wode Haamani kaatiyaa sintsaaninne kaatati sintsan daro dagammeedda.
7 Kaatii loytsi hank'k'ettiide, bare utteedda saappe denddi ek'k'iide, kaatiyaa
golliyaa ataakilttiyaa sa'aa beedda. Shin Haamani kaatii Aa bolla iitabaa ahanaw
k'achcheeddawaa ereedda diraw, kaatata Astteera Aa hayk'k'uwaappe ashshana
mala woossanaw guyye atteedda.
8 Kaatii kaatiyaa golliyaa ataakilttiyaa saappe simmiide, wontta unttunttu
woyniyaa eessaa ushiyaa sa'aa geliyaa wode, Haamani Kaatatti Asttirippe maarotaa
woosana giide, Aa utteedda gisuwaa bollan guufanneeddawaa be'iide, hank'k'uwaan
ees's'i kesiidde «Laa ha bitanii hawaan kaatiyaa gollen, ubbaa k'ay ta sintsan,
kaatatina gisanaw koyiiyye?» yaageedda.
Kaatii biro hewaa haasayishin, kaatiyaa suntsatuu yiide, Haamana deemuwaa
gulloyeeddino.
9 K'ay unttunttuppe ittuu, Harbboona geetettiyaa kaatiyaw ootsiyaa goyrettowe,
«Kaatiyaw, Haamani neena hayk'k'uwaappe ashsheeda Marddikiyoosa kak'k'ana
giide esseedda ishatamu wad'aa koc'ay Aa son de'ee» yaageedda.
Kaatii zaariide, «Haamana afiide, he koc'aan sullite!» yaagiide azazeedda.
10 Hewaa diraw, Marddikiyoosa kak'k'ana giide giigisseedda koc'aan Haamaani
kak'etteedda. Hewaappe guyyiyaan, kaatiyaa hank'k'uu dochcheedda.

8

Ayhudatuu Barenttu Morkketuwaa Kushiyaa C'igeteeddino
(8:1—10:3)

1 Ayhudatuu morkkii Haamaani suletteedda gallassi Kaatii Ars's'ekissisi Haamaana
ak'uwaa ubbaa Kaatatti Asttiriw aatsiide immeedda. K'ay Marddokiyoosi iziw mata
dabbo gidiyaawaa Astteera kaatiyaw odaaddu. Hewaa diraw, he gallassappe
doommiide, Marddokiyoosi kaatiyaakko gelanaw danddayeedda.
2 Kaatiikka Haamaanappe guyye akkeedda bare migiduwaa maatafaa kessiide,
Marddokiyoosaw immeedda. Astteera Marddikiyoosa Haamana ak'uwaa bollan
aawoyaade suntsaaddu.
3 Hewaappe guyyiyaan, Astteera yeekkaadde, kaatiyaa gediyaa bollan zaara
kunddaade, Agaaga zariyaa gideedda Haamani Ayhudatuu bollan tukkeedda iita
mak'k'uu kiitaan peeshennaadan kaatiyaa woossaaddu.
4 Yaatina, kaatii bare work'k'aa s'am"aa iziw mic'c'ina, Aa dendda ek'k'aade,
hawaadan yaagaaddu;
5 «Kaatiyaw, neeni taanan nashetteeddawaa gidooppe, k'ay ta ooshaakka polanaw
neeni doseeddawaa gidooppenne ta ooshay bessee gaade k'oppooppe, ne kawutetsaa
giddon de'iyaa Ayhuda ubbaa wurssiide wod'ana mala, Agaaga zariyaa gideedda
Hammadaata na'ay Haamani kesseedda awaayuwaa shaariyaa hara awaayuwaa
neeni kessanaadan woossay.
6 Ha ubbaa bashshay ta asaa bollan gakkiyaa wode, taani waana s'eellanaw
danddayayitaa? K'ay ta dabbotuwaakka ubbaa d'ayssiyaa wode, taani waana
s'eellanaw danddayayitaa?» yaagaaddu.
7 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Ars's'ekissisi, Kaatatto Astteeronne Ayhudaa
Marddikiyoosa hawaadan yaageedda; «Haamani Ayhudatuwaa wod'anaw
awaayuwaa kesseedda diraw, taani mitsaa koc'aan Aa kak'isseeddawaanne Aa
ak'uwaakka ubbaa Kaatatti Asttiriw immeeddawaa hinttenttu eriita.
8 Gidooppenne, kaatiyaa golliyaa maatafay wod'd'ina, kaatiyaa suntsan keseedda
awaayuu laamettanaw danddayenna. Hewaa diraw, hinttenttu hinttenttu baggana

Ayhudatuwaa go'anaw koyeeddawaa s'aafite. Hewaa ta suntsan s'aafiide, kaatiyaa maatafaa Aa bollan wotsite» yaageedda.

9 Siiwaana giyaa heezzentso aginaan, laatamanne heezzentso gallassan, Marddokiyoosi kaatiyaa s'aafetuwaa s'eegeedda; Hinddeppe Top'p'iyaa gakkanaw de'iyaa, s'eetanne laatamanne laappun biittatuwaa kaatiyaappe garssana mooddiyaawanttoo Ayhudatoo, awuraajjaa mooddiyaawanttoonne gadiyaa kaappatoo yeddiyaa awaayuwaa ubbabaa s'aafiseedda. Awaayuu dumma dumma k'aalaaninne dumma dumma pidoliyaan s'aafetteedda; k'ay Ayhudatookka unttunttu k'aalaaninne unttunttu pidoliyaan s'aafetteedda.

10 Marddokiyoosi he awaayuwaa ubbaa Kaatiyaa Ars's'ekisisa suntsan s'aafisiide, kaatiyaa maatafaa wotseedda. Yaatide elleelliyaa kaatiyaa paratuwaa toggiyaa asatuwaa bolla biittaw ubbaw kiitteedda.

11 Kaatii kesseedda awaayuu katamatuwaa ubbaan de'iyaa Ayhudatuu ittippe shiik'anawunne barenttu bolla yiyaawaa olettiide te'anaw danddayana mala, maataa unttunttoo immee. K'ay ola miishshaa oyk'k'iide, ay biittappe gidooppenne, unttuntta olanaw yiyaawantta, unttunttu naanaanne unttunttu machchetuwaanna ubbaa ittuwaanne ashshenan wurssi wod'anawunne unttunttu ak'uwaakka bonk'k'iide akkanaw maataa immee.

12 Ayhudatuu Kaatiyaa Ars's'ekisisa kawutetsan hewaa ootsanaw keeretteedda gallassay, Adaare giyaa tammanne laa'entso aginaa, tammanne heezzentso gallassaa.

13 Kaatiyaa awaayuwaa biittatuwaa ubbaan de'iyaa Asay eranaadan, higgiyaa gidiide awaayeteedda; hewekka Ayhudatuu barenttu morkkatuwaa bollan haluwaa kesanaw barentta giigissanaw danddayissee.

14 Kiitettiyaawanttuu kaatiyaa golliyaa paratuwaa toggiide, kaatiyaa azazuwaa gatsanaw elleelliidde beeddino. K'ay Suusa katamankka kaatii de'iyaa saan ha awaayuu asaa ubbaw imetteedda.

15 Marddokiyoosi saluwaa malatiyaanne bootsa kawutetsaa mayuwaa mayyiide, ochchaa teeraa malatiyaa kaabbaa, liinuwaappe dadetteeddawaa bollanna gujjeedda; k'ay wolk'k'aama work'k'aa kallachchaakka wotsiidde, kaatiyaa sintsaappe kesseedda. Suusa katamay ilileeddanne nashechchaw nooc'u geedda.

16 Hewe Ayhudatoo k'ay wolk'k'aama nashechchaanne ililssaa, woppanne shoobiyaa wode gideedda.

17 Hewaa diraw, kaatiyaa awaayuu gakkina nabbabetteedda biittaaninne katamaa ubbaan de'iyaa Ayhudatuu ubbay, nashettiiddenne baalaa miidde peeshsheeddino. Hewaa gaasuwaan Ayhudatoo yayyiide, hewan de'iyaa hara zariyaa asaappe daratu Ayhuda gideeddino.

9

Ayhudatuu Barenttu Morkketuwaa Wod'eeddino

1 Adaare geetettiyaa tammanne laa'entso aginaan tammanne heezzentso gallassay gakkeedda. He gallassay, kaatii koyro kesseedda awaayuwaa maaran Ayhudatuu morkketuu unttuntta s'oonana geedda gallassaa. Shin yewuu aad'd'i wod'd'ina, Ayhudatuu barenttu morkkatuwaa s'ooneeddino.

2 Kaatiyaa Ars's'ekisisa kawutetsaa giddon de'iyaa Ayhudatuu ubbay barentta k'ohanaw koyiyaa ubbaa d'ayssanaw barenttu kataman kataman ittippe shiik'eeddino. Unttunttunna ay asaynne ek'ettanaw danddayibeenna; ayaw gooppe, hara zariyaa gideedda Asay ubbay unttunttoo yayyeedda.

3 Ubbaa k'ay Marddokiyoosaw yayyeedda diraw, kaatiyaappe garssanna gadiyaa mooddiyaawanttu, awuraajjaa mooddiyaawanttu gadiyaa kaappatuunne duma dumabaa ootsiyaawanttu ubbay Ayhudatuwaa haa maaddeeddino.

4 Ayaw gooppe, Marddokiyoosi kaatiyaa gollen wolk'k'aama maatay
imetteeddanne wolk'k'aa gujji gujji biyaa asaa gideeddawe, he kawutetsaa giddon
de'iyaa biittaa ubbaan eretteedda.
5 He keereedda gallassi Ayhudatuu barenttu morkkatuwaa ubbaa mashshaan wod'i
d'aysseeddino; barentta is's'iyaa ubbaa bollankka barenttu koyowaa ootseeddino.
6 Waanna katamaa gideedda Suusa kaatii de'iyaasaa s'alalan ichcheshu s'eetu asaa
wod'i d'aysseeddino.
7-10 Unttunttu k'ay Parshshanddaata, Dalifoona, Asppaata, Poraata, Adaaliyaa,
Ariidaata, Parmmashtta, Ariisaaya, Ariidaayanne Wayzzaata geetettiyaa,
Hamaddaata na'aa Ayhudatuu morkkiyaa Haamaana naanaa tammuwaakka
wod'eeddino. Shin unttunttu unttunttu ak'uwaa bonk'k'ibeykkino.
11 Ayhudatuu Suusa kataman kaatii de'iyaa sa'aan wod'eedda asaa paydu
aappunentto he gallassikka kaatiyaw odetteedda.
12 Yaatina, kaatii Kaatatto Astteero hawaadan yaageedda; «Ayhudatuu waanna
katamaa gideedda Suusa kaatii de'iyaasaa s'alalan ichcheshu s'eetu asaanne
Haamana naanaa tammuwaa wod'i d'aysseeddino. Hewe hewaa gidooppe, kaatiyaa
biittatuunne haratuwaan unttunttu wod'eeddawanttu aappuna gidanddinooshsha!
K'ay ha"i neeni woossiyaabay ayee? Taani new immana. Neeni taana oochchiyaabay
harabay ayee? Taani new polana» yaageedda.
13 Astteera zaaraadde, «Kaatiyaa ha k'ofay nashechchooppe, Suusan de'iyaa
Ayhudatuu hachche ootseeddawaadan wonttikka ootsino. K'ay Haamana naanaa
tammatuwaa anhaakka koc'aa bollan kak'k'anaadan azaza» yaagaaddu.
14 Hewaappe guyye kaatii hewaa ootsanaadan azazeedda; awaayuukka Suusan
laa'entsuwaa imettina, Haamana naanaa tammatuwaa anhay koc'aa bollan
kak'etteedda.
15 Adaare geetettiyaa aginaan tammanne oyddentso gallassan, Suusa de'iyaa
Ayhudatuu k'aykka ittippe shiik'iide, hara heezzu s'eetu asaa wod'eeddino; shin
ha"ikka unttunttu unttunttu ak'uwaa bonk'k'ibeykkino.
16 He wode kaatiyaa kawutetsaa garssan de'iyaa biittatuunne haratuwaan de'iyaa
Ayhudatuukka ittippe shiik'iide, barenttu morkkatuwaa ubbaa olettiide te"eeddino.
Unttunttu ubbaanna 75,000 asaa wod'eeddawaappe guyyiyaan, barenttu
morkkatuwaappe shemppeeddino. Shin unttunttu ak'uwaa bonk'k'ibeykkino.
17 Hawe ubbay haneeddawe Adaare giyaa aginaan tammanne heezzentso
gallassaana; tammanne oyddentso gallassan unttunttu shemppiide, baalaa miidde,
ushiiddenne nashettiidde peeshiyaa gallassaa ootseeddino.
18 Shin Suusan de'iyaa Ayhudatuu tammanne heezzentsonne tammanne oyddentso
gallassatuwaan wod'i peeshiide, tammanne ichcheshantso gallassan shemppeeddino.
He gallassaa unttunttukka baalaa miidde, ushiiddenne nashettiidde peeshiyaa
gallassaa ootseeddino.
19 Hewaa diraw, k'eeri k'eeri katamatuwaan de'iyaa Ayhudatuu hachche
gakkanawukka Adaare geetettiyaa aginaan tammanne oyddentso gallassaa baala
gallassaa ootsiide bonchchiino. He gallassan miinonne ushiino; k'ay ittuu ittoo
k'umaa imotaa immiino.

Puuriima Baalaa

20 Marddokiyoosi ha haneedda ubbaa taarikiyaa s'aafiide dabddaabbiyaa Kaatiyaa
Ars's'ekisisa biittatuwaan ubbaan, haakuwaan matan, de'iyaa Ayhuda ubbaw
kiitteedda.
21 He dabddaabbiyaan Marddokiyoosi Adaare aginaan tammanne oyddentsonne
tammanne ichcheshantso gallassatuwaa, Ayhudatuu laytsan laytsan baala ootsiide
bonchchana mala, unttunttoo odeedda.

22 Ayaw gooppe, he gallassatuu Ayhudatuu barenttu morkkatuwaappe
shemppuwaa demmeedda gallassatuwaa; k'ay he aginaykka unttunttu kayyuunne
yeekuu nashechchawunne baalaa muusaw laametteedda aginaa. Hewaa diraw,
unttunttu muussaaninne ushshan nashettiidde, ittuu ittoo k'umaa hiyyeesatoo
imotaa immiidde bonchchana mala, unttunttoo odetteedda.
23 Ayhudatuu Marddokiyoosi immeedda azazuwaa akkiide, unttunttu
bonchchanaw doommeedda baalaa laytsan laytsan aggenaan bonchchanaw
mayyeeddino.
24 Gaasuunnekka Agaaga zarii Hammadaata na'ay Haamani, Ayhudatuu
ubbatuwaa morkkii, unttuntta d'ayssanaw kase mak'etteedda; unttuntta wurssi
wod'iyaa aginaanne gallassaa eranaw Puriima giyaa saamaa yegisseedda.
25 Shin Astteera kaatiyaakko geleeddawaappe guyyiyaan, Haamani Ayhudatuu
bolla mak'etteedda iita mak'k'uu ubbay guyye simmiide, Aa bolla polettanaadan
kaatii s'aafuwaan azazeedda. Yaatina, Haamaaninne Aa naanay tammuu koc'aan
kak'etteeddino.
26 Hewaa diraw, ha laa"u gallassatuu Puriima geetettiyaa saamaa Baalaa
geetettiino. Ha dabddaabbiyaan unttunttoo s'aafetteeddawaa ubbaa gaasuwaan,
unttunttu barenttu ayfiyaan be'eeddawaa gaasuwaaninne unttunttu bollan
gakkeeddawaa gaasuwaan
27 Ayhudatuu barenttoo, barenttu zaretoonne Ayhuda gidanaw koyiyaa ubbaw, ha
baalaa bonchchiyaawaa wogaa ootseeddino. Hewekka laytsan laytsan aggenaan ha
laa"u gallassatuwaa bonchchanaassa.
28 K'ay, ha kawutetsaa gadiyaan ubbaaninne katamatuwaan ubbaan de'iyaa
Ayhudatuu golliyaa Asay ubbaynne yaana yeletaa ubbay ha Puriima Baalaa
hassayanaw bessiyaawe k'ashetteedda. Hewaa bollankka, Ayhudatuu awude
giddooppene, ha Puriima gallassatuwaa bonchchanawunne he gallassatuwaan
haneeddabay unttunttu zariyaankka dogettennan agganaw besse.
29 Hewaappe guyyiyaan, Abihayilla naatta, kaatata Astteeranne Ayhuday
Marddokiyoosi Puriima Baalaa s'eelliyaawaan kase s'aafeedda dabddaabbiyaa
mintsetsanaw hawaa laa'entso dabddaabbiyaa kumentsaa maatan s'aafeeddino.
30 He dabddaabbetuu Ars's'ekisisa kawutetsan, s'eetanne laatamanne laappun
gadiyaan de'iyaa Ayhudatoo ubbaw saruunne woppay gido giyaa sarotaanna
s'aafettiide kiitetteeddino.
31 K'ay unttunttu kase s'oomanawunne kayyottanaw wogaa kesseeddawaadan, ha"i
unttuntta gidina, sintsappe yiyaa unttunttu zeretsaa gidina, ha Puriima
gallassatuwaa laytsan laytsan wogaa ootsiide bonchchana mala, he dabddaabbetuu
k'onc'c'issiino. Hewe Ayhuday Marddokiyoosinne kaatata Astteeranne laa"u
kesseedda azazuwaa.
32 Kaatatti Asttiri azazuu Puriima Baalaa wogaa miniseedda; ikka mas'aafan
s'aafetteedda.

10

Kaatiyaa Ars's'ekissisanne Marddikiyoosa Gitatetsaa

1 Kaatii Ars's'ekissisi bare kawutetsaa giddon ha gas'aappe hini gas'ay gakkanaw
de'iyaa Asay ubbay giiraa c'iggana mala, wolk'k'an azazeedda.
2 I ootseedda wolk'k'aamanne malalissiyaa oosotuu ubbay, k'ay Marddokiyoosakka
d'ok'k'u ootsiide, wooti bonchcheeddentto k'onc'c'issiyaa taarikii Meedoonanne
Parisse Kawutetsaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetteedda.
3 Maataa baggan gidooppe, Kaatiyaa Ars's'ekisisa itta giina, Marddokiyoosi
laa'entsuwaa. K'ay I Ayhudatuwaankka loytsi bonchchetteeddanne dosetteedda asaa;

9:24 Ast. 3:7

ayaw gooppe, I bare asaa gideedda Ayhudatuu, sarotetsaaninne hirggi baynnan de'ana mala, loytsi daabureedda asaa.

Iyyooba Mas'aafaa

Geluwaa

Iyyooba mas'aafan nuuni be'iyaa taarikii, daro tuggaynne bashshay gakkeedda itti keeka bitaniyaabaa odiyaa taarikiyaa. Ha bitanii bare naanatuwaa ubbaappenne bare duretetsaa ubbaappe mela atteeda asaa. Hewaa bollakka k'ay iita maytsaan shoc'etiide saketteedda. Hewaappe guyyiyaan timirttiyaa s'aafuwaan k'onc'c'isseedda heezzu haasayatuwaan Iyyoobinne Iyyooba laggetuu ha sakuwaan barenttoo sisetteeddawaa haasayeeddino. Wurssetsan k'ay S'oossay Iyyoobaw k'onc'c'eedda.

Iyyooba laggetuu Iyyooba gakkeedda metuwaa bolla k'ofaa immiidde, benippe barenttu eriyaa ammanuwaa wogaan basetiide immiino. Hewaa diraw unttunttu, «S'oossay keeka asaw lo"obaa immee; shin iita asaa muree. Hewaa maaran Iyyooba ha metuu ubbay gakkeeddawe, I nagaraa ootseedda dirassa gidanaw koshshee» yaagiino. Shin Iyyoobi geeshshanne keeka asaa gideedda diraw, hawaa mala muruwaa bessiyaa asaa gidenna. Ubbaa k'ay erettenna k'an"ishe gideeddawe, Aa malatiyaa keeka asaa bolla hawaa mala muruwaa wod'd'eedda. Iyyooba ammanuu sa'aappe deshenan d'oyooppekka, likke pirddaa pirddiide, barena ha harggiyaa k'ashuwaappe billana malanne beni de'oo zaarana mala, minisiide woossiyaawaa aggibeenna.

S'oossay Iyyoobi oochcheedda ooshaw ittoo ittoo zaaruwaa immibeennawaa gidooppenne, Aa ammanuwaa minotetsaa nashshiide, bare S'oossatetsaa wolk'k'aanne bare aad'd'eeda eraa malalissiyaa timirttiyaa haasayan k'onc'c'isseedda. Hewaappe guyyiyaan Iyyoobi S'oossay wolk'k'aama gidiyaawaanne aad'd'eeda eranchcha gidiyaawaa eriide, s'alaaninne hank'k'uwaan kumeedda k'aalatuwaa haasayeeddawoo kayyottiide, nagaraappe simmeedda.

Wurssetsan timirttiyaa gidenna yeda s'aafuwaan s'aafetteedda sa'aan Iyyooba de'uu benisaa simmeeddawawaanne ak'uwaa baggana gidooppe, kasewaappe dakko daruwaa demmeeddawaa be'eettee. Iyyooba laggetuu Aa gakkeedda metuu hak'anna yeeddentto unttunttoo gelibeenna diraw, S'oossay unttuntta mino seeraa seereedda. Meeze ammanuwaa k'ofaappe S'oossay wolk'k'aama gidiyaawaa ereeddawe Iyyooba s'alala.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Iyyoobe Paac'etussaa *1:1—2:13*
Iyyoobanne Aa Laggetsatuwaa palumiyaa *3:1—37:24*
Med'inaa Goday Iyyoobaw Immeedda Zaaruwaa *38:1—41:34*
Iyyoobe Anjjuwaa Zaari Demussaa *42:1-17*

Iyyoobe Paac'etussaa

(1:1—2:13)

Sees'aanay Iyyooba Paac'c'anaadan
S'oossay Sheniyaa Immeedda

1 Uus'a giyaa biittan Iyyooba giyaa itti bitanii de'ee; I tooshii bayinnanne suure
asaa; S'oossaw yayyiide, iitabaappekka haakkeedda asaa.
2 Aw laappun attuma naanatuunne heezzu mac'c'a naanatuu yeletteeddino.
3 Mas'uwaa gidooppe, aw laappun sha"u dorssatuu, heezzu sha"u gaalotuu,
ichcheshu s'eetu waatsa booratuu, ichcheshu s'eetu mac'c'a haretuunne loytsi daro
k'oomatuu de'iino. Away doliyaa baggana de'iyaa asaa ubbaappe I aad'd'eeda dure
asaa.

4 Aa attuma naanatuu barenttu son barenttu son, kaali kaali gibiraa giigissiide,
barenttu heezzu michchetuwaa barenttuna maanawunne ushanaw s'eesiino.
5 Gibiraa gallassatuu poletteedda wode, Iyyoobi wontta guuraanna denddiide, bare
naanatuwaa ittuwaa ittuwaa suntsan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshee. I hewaa
ootsiyaawe, «Ta naanatuu barenttu wozanaan S'oossaa shek'k'iide, nagaraa
ootseeddinonttonne» giide hirggeedda dirassa. I unttuntta geeshshanaw hewaa
ubbaa gede ootsee.
6 Itti gallassi S'oossaa kiitanchchatuu Med'inaa Godaa sintsan beettanaw yeeddino;
Sees'aanaykka k'ay unttunttunna yeedda.
7 Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Laa neeni hak'appe yaad?» yaageedda.
Sees'aanay Med'inaa Godaw, «Taani sa'aan ubbaan yaanne haanne
yuuyyiyaasaappenne simerettiyaasaappe yaad» yaagiide zaareedda.
8 Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Yaatina, ta k'oomaa Iyyooba akeekaade be'aaddi?
Sa'aa bollan Aa malatiyaa tooshii bayinnanne suure Asay mulekka baawa. I S'oossaw
yayyiyaa, iitabaappekka haakkeedda asaa» yaageedda.
9 Sees'aanay, «Tumu Iyyoobi new c'oo yayyii?
10 Aanne Aa soo asaanne aw de'iyaawaa ubbaa neeni diraade naagabeykkii? I
ootsiyaa oosuwaa ubbaa neeni anjjeedda diraw, Aa mehiyaa wudii biittaa ubbaa
bollan dareedda.
11 Shin neeni ne kushiyaa yeddaade, aw de'iyaa mas'uwaa ubbaa shoc'antto, I
neena tumu ne sintsan shek'k'ana» yaageedda.
12 Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Eeno, aw de'iyaabay ubbay ne kushiyaanna. Shin
neeni Aa bochchoppa» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, Sees'aanay Med'inaa
Godaa sintsaappe kesiide beedda.
13 Itti gallassi Iyyooba attuma naanatuunne mac'c'a naanatuu barenttu bayira
ishaa son miiddenne woyniyaa eessaa ushiidde de'iino.
14 Yaatishin itti bitanii Iyyoobakko yiide, «Nuuni booratuwaa waas'iide goshishin,
haretuukka nu matan maataa miidde de'ishiina,
15 Saaba biittaa asatuu akeekenan yiide, olaa kesseeddino; yaatiide ubbaakka akki
beeddino. K'ay k'oomatuwaakka k'ara mashshaan busakkeeddino. Yaatina, ta
s'alalay ataade, ha haneeddawaa new odanaw yaad» yaageedda.
16 I biro haasayishin, hara bitanii yiide, «S'oossaa tamay saluwaappe wod'd'iide,
dorssatuwaanne dorssatuwaa heemmiyaawantta meedda. Yaatina, ta s'alalay
ataade, ha haneeddawaa new odanaw yaad» yaageedda.
17 I biro haasayishin, hara bitanii yiide, «Kaladaawetuwaa biittaappe heezzu
c'uguwaan shaakketteedda paannatuu yiide, nuuna oliide, gaaluwaa ubbaa akki
beeddino; k'oomatuwaakka k'ara mashshaan busakkeeddino. Yaatina, ta s'alalay
ataade, ha haneeddawaa new odanaw yaad» yaageedda.
18 I biro haasayishin, hara bitanii yiide, «Ne attuma naanatuunne mac'c'a naanatuu
barenttu bayira ishaa son miiddenne woyniyaa eessaa ushiidde de'ishiina,
19 wolk'k'aama gotii akeekenan bazzuwaappe denddiide, golliyaa ubbaanna
shoc'eedda. Gollii unttunttu bolla kunddina, naanatuu hayk'k'eeddino. Yaatina, ta
s'alalay ataade, ha haneeddawaa new odanaw yaad» yaageedda.
20 Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi denddiide, kayyoo bare mayuwaa peed'iide; bare
huup'iyaakka meedetteedda. Biittan guufanniide S'oossaw goyinniidde,
21 hawaadan yaageedda;
«Taani ta aatti uluwaappe kallo yelettaad;
hayk'k'iyaa wodekka taani akkaade biyaabay baawa.
Med'inaa Goday immeedda;

1:6 Dom. 6:2 **1:9** Sas'. 12:10

Med'inaa Goday zaariide akkeedda.
Med'inaa Godaa suntsay galatetto» yaageedda.
22 Ha ubbankka Iyyoobi nagaraa ootsibeenna; S'oossaa amaassalibeenna.

2

Iyyooba Laa"entso Paac'iyaa

1 Hara gallassikka k'ay S'oossaa kiitanchchatuu Med'inaa Godaa sintsan beettanaw yeeddino; Sees'aanaykka k'ay unttunttunna ittippe Aa sintsan beettanaw yeedda.
2 Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Laa neeni hak'appe yaad?» yaageedda.
Sees'aanay Med'inaa Godaw, «Sa'aan ubbaan yaanne haanne yuuyyiyaasaappenne simerettiyaasaappe yaad» yaageedda.
3 Med'inaa Goday Aa, «Ta k'oomaa Iyyooba akeekaade be'aaddi? Sa'aa bollan Aa malatiyaa tooshii bayinnanne suure Asay mulekka baawa. I S'oossaw yayyiyaa, iitabaappekka haakkeedda asaa. Gaasuu bayinnan taani Aa d'ayissana mala, neeni taana dentsetsinakka, ha"i gakkanaw I bare suuretetsan min ek'k'eedda» yaageedda.
4 Sees'aanay zaariide S'oossaa, « ‹Galbbaa diraw galbbaa akko!› yaagiyaawaadan, Asay bare shemppuwaa diraw, barew de'iyaawaa ubbaa immana.
5 Shin neeni ne kushiyaa yeddaade, Aa ane shoc'a. Yaatintto I neena tumu ne sintsan shek'k'ana» yaageedda.
6 Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Eeno, Aa wod'oppappe attina, Aa bolla neeni koyeeddawaa ootsanaw danddayaasa» yaageedda.
7 Hewaappe guyyiyaan, Sees'aanay Med'inaa Godaa sintsappe kesiide, Iyyooba gediyaappe huup'iyaa gakkanaw iita madutsay Aa bolla kesanaadan ootseedda.
8 Yaatina, Iyyoobi bidintsaa bolla uttiide, kon"aan barena gooddeedda.
9 Aa machata Aa, «Ha"i gakkanawukka neeni ne suuretetsan minna uttaaddii? S'oossaa shek'k'aade hayk'k'a» yaagaaddu.
10 I zaariide izo, «Neeni booza mac'c'a asaadan haasayaadda. Nuuni S'oossaappe lo"obaa akki akkiide, iitabaa akkokkoyye?» yaageedda.
Ha ubbankka Iyyoobi bare geeddawaan nagaraa ootsibeenna.

Heezzu Iyyooba Laggetsatuu Aa Be'anaw Yeeddino

11 Iyyooba laggetuu heezzatuu, Temaana biittaappe Elifaazi, Shuuha biittaappe Bilddaadinne Naa'ima biittaappe S'oofaari Iyyooba bolla gakkeedda metuwaa siseedda wode, aw k'arettanawunne Aa mintsetsanaw barenttu sooppe barenttu sooppe k'aagettiide, ittippe aakko yeeddino.
12 Unttunttu Aa haakuwaan gidiide s'eelliyaa wode, I Iyyooba gidiyaawaa eribeykkino. Guyyeppe Aa gidiyaawaa ereedda wode, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yeekkeeddino; barenttu mayuwaakka peed'iide, barenttu huup'iyaan baana k'oleeddino.
13 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu aanana laappun gallassaanne laappun k'ammaa biittan utteeddino. Aa sakuu loytsi dareeddawaa unttunttu be'eedda diraw, aw ay asaynne k'aalaakka k'aattibeenna.

Iyyoobanne Aa Laggetsatuwaa Palumiyaa

3

(3:1—37:24)

Koyiro Haasayatuwaan Iyyoobi Bare Yeletteedda Gallassaa Shek'k'eedda

1-2 Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi bare doonaa dooyiide, bare yeletteedda gallassaa
hawaadan yaagiide shek'k'eedda;
3 «Taani shahaaretteedda k'ammaynne taani yeletteedda gallassay c'oo d'ayino!
4 He gallassay d'uma gido; Bolla S'oossay he gallassaa sheneko go; Aa bollan
poo'uukka poo'oppo.
5 Leeleedda d'umaynne shaannochchuu Aa goozo; Aa shaarii kammo; Aa
poo'uwaakka d'umay gentso.
6 He gallassaa k'ammaa d'ip'p'i go d'umay oyk'k'o. Laytsaa giddon de'iyaa
gallassatuwaan I paydettoppo; aginatuwaa payduwaankka geloppo.
7 He gallassaa k'ammay k'ammiide wonttoppo; nashshechchaa ililssaykka an
sisettoppo.
8 Leewaataana giyaa dawiyaa dentsetsanaw looheedda shareechchotuu he
gallassaa shek'k'ino.
9 He k'ammaw bakkaaliyaa s'oolinttii poo'oppo; poo'uwaa naagiidekka demmoppo;
wontta s'alk'k'iikka aw s'alk'k'ettoppo.
10 He k'ammay taani ta aatti uluwaan shahaarettennaadaaninne ha metuwaa
be'ennaadan te"ibeenna diraw, shek'k'etteeddawaa gido.
11 «Taani ta aatti uluwaan haatsaa kesaarikkitaashsha! Ta aatti uluwaappe yeletta
wod'd'anne hayk'k'aarikkitaasha!
12 Ta aata taana ayaw bare kiwuwaan idimmaadeeshsha? Bare d'antsaakka taana
ayaw d'antsaadeeshsha?
13 He wode taani hayk'k'eeddawaa gidintto, ha"i shemppaade gem"ishaad shin!
14 Koletteedda sa'atuwaa barenttoo zaaretsi kees's'eedda sa'aa kaatetuwaannanne
unttuntta zoriyaawanttunna,
15 work'k'ay de'iyaanne barenttu golliyaan biraa kuntseedda mooddiyaawanttunna
ittippe duufuwaan gisaaddi shin!
16 Woy aatti uluwaappe boshettiide yeletteedda na'aadan, woy gallassaa poo'uwaa
ayinne be'ibeenna boshettowaadan, taani biittaa giddon k'osetta diggaarkkitaashsha!
17 Duufuwan iitatuu barenttu iita oosuwaa aggiino; yaan daaburanchchatuukka
shemppiino.
18 He sa'aan k'ashetto asatuukka shemppiide nashettiino; oosuwaa
oosissiyaawanttu waasuwaa unttunttu hewan sissikkino.
19 Guutsay daruukka yaan de'ee; ayiliikka bare godaw ayilettiyaasaappe kesee.
20 «Metuwaan de'iyaawanttoo poo'uu ayaw imetteedee? De'uu c'ammiyaawanttoo,
21 hayk'k'uu yanddeeshsha giide amottina, yeennan is's'iyaawanttoo, k'osi
wotseedda duretaa koyiyaawaappe aatsiide, hayk'k'uwaa koyiyaawanttoo,
22 duufuwaa biide gakkiyaa wode, nashshechchaaninne ililssan
pooc'ummiyaawanttoo de'uu ayaw imetteedee?
23 Ogii bayi kichcheedda uraw, S'oossay Aa yuushshuwaa diri diggeedda uraw
poo'uu ayaw imetteedee?
24 Kayyuu taw k'uma gideedda; ta oolii aggenaan goggiyaa haatsaa mala.
25 Taani yayyeeddawe ta bolla gakkeedda; taani dagammeeddawekka taanan
haneedda.
26 Taw metoppe attina, saruu, woppaynne shemppuu baawa» yaageedda.

4

Elifaazi Koyiro Haasayeedda Haasayaa
(4:1—14:22)

3:1-2 Erm. 20:14-18 **3:21** Sas'. 9:6

1 Hewaappe guyyiyaan, Teemaana biittaappe yeedda Elifaazi zaariide, hawaadan
yaageedda;
2 «Itti uray neenanna s'aliide haasayooppe, neeni hank'k'ettanii? Shin
haasayennaaninne agganawe oonee?
3 Be'a, neeni darotuwaa tamaarissaadda; arggaac'eedda kushetuwaakka
mintsetsaadda.
4 Ne k'aalay d'ubetteeddawantta minisi essee; daabureedda gulbbatatuwaakka
mintsetsee.
5 Shin ha"i metuu neekko yeedda; neeni genc'c'abeykka. Metuu neena gakkina,
neeni shabbirettaadda.
6 Neeni S'oossaw yayyiyaawe neena ammantsiide wotsennee? Ne hamettiyaa
suure hametay new hidoota gidennee?
7 «Ane neeni ha"i k'oppa: geeshsha gideedda asan d'ayeeddawe oonee? Woy suure
Asay hak'an d'ok'ollettiide d'ayi erii?
8 Taani be'eeddawaadan, iitatetsaa goshiide, metuwaa zeriyaawanttu iitatetsaanne
metuwaa c'akkana.
9 Unttunttu S'oossaappe kesiyaa shemppuwaan punettiide bayana; Aa hank'k'uwaa
suuluwaankka unttunttu meetetti d'ayana.
10 Iitatuu gudiyaanne daariyaa gaammotuwaa mala; shin S'oossay unttunttu
achchaa mentsee.
11 Shankkatiide oyk'k'eeddawaa maanaw achchaa d'aya gaammotuwaadan, iitatuu
koshaan hayk'k'iino; unttunttu naanatuukka laalettiino.
12 «Itti gallassi itti s'uuray taakko yeedda; he s'uuray saasukettiide, ta haytsaan
wod'd'eedda.
13 K'amma gem"ishshuwaa pannurishin, taana iita akumuu un"etseedda.
14 Taana yashshaynne kokkorssay oyk'k'eedda; ta mek'etsaa ubbaa gaji gajisseedda.
15 C'arkkuu aad'd'iidde ta som"uwaa pittiidde, ta sintsanna aad'd'eedda;
dagamaappe denddeeddawaan ta bollan de'iyaa binnaanay ek'k'eedda.
16 I ta sintsan ek'k'eedda; shin I ayentto taani shaakkaade eranaw danddayabeykke.
Hewaappe guyyiyaan, c'o"u geeddasaappe hawaadan yaagiyaa kooshshaa sisaad;
17 ‹Hayk'k'iyaa Asay S'oossaa sintsan s'illuwaa gidiide beettanaw danddayii? Woy
Asay barena Med'd'eeddawaa sintsan geeshsha gidiide beettanaw danddayii?
18 S'oossay bare k'oomatuwaan ammanettena; bare kiitanchchatuwaankka
bayzzuwaa demmee.
19 Yaatina, urk'k'aappe med'etteeddawanttun, unttunttu de'uwaa baasuu baanaa
gideeddawanttun, bil"aappekka elleelliide wook'k'iyaawanttun ay keeshshaa daro
bayzzuu beettanddeeshsha!
20 Wontta pas'a de'iyaa Asay omarssi gakkanaw, ooninne hassayennan de'ishiina
hayk'k'ee.
21 Unttunttu de'uwaa shikaalii shodetti wod'd'iyaa wode, unttunttu aad'd'eeda
eratetsaa demmennaan hayk'k'i bayiino› yaagiyaawaa sisaad.

5

1 «Iyyoobaa, ane s'eesa! Shin oonee new koyanawe? Kiitanchchatuwaappe ookko
simmanii?
2 Eeyya uraa lanc'c'ii wod'ee; akeekay pac'c'eedda uraakka k'anaatii d'ayissee.
3 Eeyya uray minniide de'iyaawaa taani ta huup'iyaan be'aad; shin ellekka taani Aa
golliyaa shek'k'aad.
4 Aa naanatuu saruu bayinna saan de'iino; unttunttu chilootan, maaddiide
haasayiyaawe bayinna saan pirddaa d'ayeeddino.

4:13 Yob. 33:15

5 I shiishsheedda katsaa koshshatteeddawanttu maana; aguntsaa giddon
mokkeeddawaakka unttunttu aw aggikkino. Saametteeddawanttu Aa mas'uwaa
akkanaw yaaretiino.
6 Tuggay baanaappe kesenna; metuukka biittaappe mokkenna.
7 Tamay pude piriyaawaadan, Asay metoo yeletteedda.
8 «Taana gidintto, taani S'oossaakko shiik'ana; ta mootuwaakka Aa sintsan wotsana.
9 Pilggiide eranaw danddayettenna wolk'k'aamabatuwaanne paydu bayinna
ooratsabatuwaa S'oossay ootsee.
10 Iraa biittan bukissee; gadiyawukka haatsaa yeddee.
11 Toosheteeddawantta bonchchee; kayyottiyaawanttakka mintsetsiide
nashechchee.
12 Genanchchatuwaa halchchuwaakka halissee; hewaa diraw, unttunttu kushiyaa
oosuu polettenna.
13 Aad'd'eeda eranchchatuwaa I unttunttu geniyaan oyk'k'ee; geellatuwaa
mak'k'uwaakka aatsi yeggee.
14 Unttunttoo gallassay d'umana; gallassaa seetankka unttunttu hekka
bilahiyaadan tattaafana.
15 Hiyyeesatuwaa I unttunttu morkketuu mashshaappe ashshee; I unttuntta
wolk'k'aamatuwaa kushiyaappekka wotsi akkee.
16 Hewaa diraw, hiyyeesatoo hidootay de'ee; iita asatuwaa I c'o"u ootsee.
17 «S'oossay seeriyaa uray anjjetteedawaa; hewaa diraw, Ubbaa Danddayiyaa
S'oossaa seeraa kad'oppa.
18 I madutsee, shin madutsaa k'achchee. I dechchee, shin Aa kushii d'allee.
19 Usuppun k'ommo metobaappe I neena ashshana; laappuntsikka neena
bochchenna.
20 Koshaa wode hayk'k'uwaappe, olaa wodekka mashshaa k'araappe I neena
ashshana.
21 I neena ins's'arssaa lissuwaappe gentsana; bashshay gakkiyaa wodekka yayakka.
22 Bashshaa bollanne koshaa bolla neeni miic'c'ana; bazzo do'atookka yayakka.
23 Ne goshiyaa goshshan shuchchay de'enna; bazzo do'atuukka neenanna saro
gidanawantta.
24 Ne dunkkaanii saro gidiyaawaa neeni geeshshaade erana; ne dorssatuwaa
ak'uwaakka neeni s'omoosiyaa wode, unttunttuppe ittuunne pac'c'enna.
25 Ne yeletay c'orattanawaanne ne zeretsatuukka dembbaa maataa keeshshaa
gidanawaa neeni erana.
26 Zarggaa tukuu bare wodiyaan uddumaa yiyaawaadan, neeni adussa laytsaa
de'aade, duufuwaa baana.
27 Iyyoobaa, nuuni hawaa ubbaa pilggi s'eelleeddo. Hewe tuma gidiyaa diraw,
hewaa sisaade, new akka» yaageedda.

6

Iyyoobi Laa"entsuwaa Haasayee

1 Iyyoobi zaariide,
2 «Ta waayiinne ta kayyuu ubbay miizaanan likketteerenne!
3 Yaatintto abbaa doonaa shafiyaappekka aad'd'i dees'anawaa. Hewaa diraw, ta
k'aalay s'ala gideedda.
4 Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa wonddaafiyaa pootsay taana c'addeeddino; ta
bollaykka unttunttu yishshaa ushee. S'oossaa dagantsiyaa boshay ta yuushshuwaa
dooddeedda.

5:13 1 K'or. 3:19 **5:17** Lem. 3:11; Ibr. 12:5-6 **5:18** Hos. 6:1

5 Harii maatay Aa sintsan de'ishiina waasiiyye? Woy booray dalaa demmiide
s'aaggiiyye?
6 Mal"ennabay mas'inii gelennaan meetettiiyye? Woy k'uuk'k'ulliyaa giddo haatsay
lok'ilok'iyye?
7 Hewaa mala k'umaa taani shenetay; hewaa mala k'umaa mooppe, taana sakkee.

8 «Taani woosseedda woosay gakkeerennee! S'oossaykka ta wozanaa amuwaa
immeerennee!
9 S'oossay taana mentsereetseerennee! I bare kushiyaa yeddiide, ta de'uwaa turaa
duutseerenneeshsha!
10 Geeshsha S'oossaa k'aalaa kaddabeenna diraw, taw sakuu darooppenne,
mintsetsuwaa gideereneshsha.
11 Taani de'uwaan de'anaw taw ay wolk'k'ay de'ii? Taani danddayanaw, ta
wurssetsay ayee?
12 Ta wolk'k'ay shuchchaa wolk'k'aa malee? Woy ta ashuu nahaasiyaa birataa
malee?
13 taana maaddanaw ay wolk'k'aynne taw baawa; maaduwaa demmanaw taani
biyaa sa'aykka de'enna.

14 «Metuwaan de'iyaa uray Ubbaa Danddayiyaa S'oossaw yayyiyaawaa agginttokka,
Aa laggetuu aw keekkatetsaa bessanaw koshshee.
15 Ta ishatoo, hintte iray bukkenna wode meliyaa shaafaa mala, taana c'immiitta.
16 Balgguwaa aginatuwaan he shaafay orddo shachchaan kumiide kametee.
17 Shin bonii gakkiyaa wode, he shachchay muushiide, haatsaa kesee; haatsaykka
he sa'aappe d'ayee.
18 C'aanaa mehiyaa laaggiide biyaa zal"anchchatuu haatsaa koyanaw barenttu
ogiyaappe gas'aa kesiide, mela biittan toyilakattiidde, hayk'k'i d'ayiino.
19 Teema biittaa zal"anchchatuunne Saaba biittaa ogiyaawanttu haatsaa demmana
giide, hidootaa wotsiino.
20 Shin unttunttu ammanettiide koyina d'ayeedda diraw, yeellateeddinonne
hidootaa k'ans's'eeddino.
21 Hinttekka taw he shaafatuwaa mala gideeddita; taana gakkeedda metuwaa
be'iide yayyeeddita.
22 Taani hinttena, ‹Taw ittibaa immite› woy, ‹Hintte ak'uwaappe ta diraw asaw
mattaayiyaa immite› gaadditaa?
23 Woy, ‹Taana ta morkkiyaa kushiyaappe ashshite› woy, ‹Uk'k'inniyaawanttu
kushiyaappe taana wozite› gaadditaa?

24 «Hintte taana tamaarissite; taani c'o"u gaana. Ayaa bayzzaadditantto, ane taana
bessite.
25 Tuma gideedda k'aalay ay keena wolk'k'aamee! Shin hintte palumay ubbay
taana ayaanne seerenna.
26 Hintte taani haasayiyaa haasayaa c'arkkuwaa mala giide k'oppiita. Yaatina, taani
hidoota k'ans's'aade haasayiyaa haasayaa ayaw k'oriitee?
27 Aawuu bayinnawantta shaakki akkanaw hintte saamaa yeggiita; hintte
laggiyaakka zal"anaw washissiita.
28 Ane tishshi ootsiide, taana s'eellite. Taani hintte sintsan wordduwaa haasayikke.
29 Hayyanaa, ane zaaretsiide k'oppite; taani s'illuwaa gidiyaa diraw, ta bolla c'oo
pirddoppite.
30 Taani ta ins's'arssan worddoteeddawaa malatii? Ta doonay likkiyaa likke
gidenawaappe shaakkiide haasayanaw danddayennee?

7

1 «Asaa de'uu sa'aa bollan wolk'k'aama baas'e gidenneeyye? Aa de'uwaa laytsay
keraa ootsiyaa asaa de'uwaa laytsaa mala gidenneeyye?
2 Kuwaa amottiyaa k'oomaadan, woy bare dirgguwaa akkanaw naagiyaa
oosanchchaadan,
3 hewaadan taw mela aginatuunne tugga k'ammatuu imetteeddino.
4 Taani gisiyaa wode, ‹Awude beegottandditaashsha?› yaagay. Shin k'ammay taw
aduk'k'ee; sa'ay wonttana gakkanaw hiis'an aad'd'a aad'd'a wod'd'ay.
5 Ta bollay gus'uniyaanne pok'uwaa mayyeedda; ta madutsaappe giishshay goggee.
6 Ta laytsay shemayinniyaa mukuukkaappekka aad'd'i elleellee; ay hidootaynne
bayinnan ta laytsay wuree.
7 «Abeet S'oossaw, ta laytsay siid'iyaanna shemppiyaa itti shemppuwaa mala
gidiyaawaa hassaya! Ta ayifii laa"entso keekkabaa be'ennaan atteedda.
8 Neeni taana ha"i be'aasa; shin laa"entso be'akka; neeni taana koyooppe, taani
d'ayaad.
9 «Shaarii piskki giide d'ayiyaawaadan, duufuwaa wod'd'eedda uray simmiide
kesenna.
10 Bare gollekka laa"entso simmiide yeenna; Aa eriyaa asaykka Aa dogee.
11 «Hewaa diraw, taani c'o"u giikke; taani ta tuggaa diraw haasayana; ta de'uu
c'ammeedda diraw zuuzummana.
12 Hawaa keeshshaa neeni taana ayaw naagay? Taani new abbaa woy abbaa giddo
hambbaaziyaa gaaddiyye?
13 Taani, ‹Ta hiis'ay taana mintsetsanddee; ta alggayikka taana zuuzuntsaappe
shemppissanddee!› yaagiyaa wode,
14 neeni taana akumuwaan yashissaasa; sas'aankka taana dagantsaasa.
15 Taani ha sakkiyaa bollaanna de'anawaappe sulettiyaawaanne hayk'k'iyaawaa
dooray.
16 Taani ta de'uwaa kad'aad; taani med'inaw de'anaw koyikke. Ta laytsay
siid'iyaanna shemppiyaa itti shemppuwaa mala gidiyaa diraw, neeni taana agga
basha.
17 «Neeni Aa woggabaadan s'eellanaw Asay ayee? Neeni aabaw ayaw bonchcho
sa'aa immay?
18 Wontta wontta neeni Aa biddaassaa; k'ay wodiyaan wodiyaan Aa paac'c'aasa.
19 Neeni taakko s'eelliyaawaa mulekka aggikkii? Woy taani ta c'uchchaa mittiyaa
wodiyaakka taw immikkii?
20 Abeet asaa wochchiyaawoo, taani nagaraa ootseeddawaa gidooppe, neena ayay
k'oheeddee? Neeni ayaw taana c'addi kaa'iyaawaa ootsaaddii? New taani dees'o
tookuwaa gidaadditayye?
21 Ta balaappe ayaw taana maarennan is's'ay? Ta nagaraakka ayaw atto geenan
aggay? Simmi taani duufuwaa wod'd'iyaa wodii gakkeedda; neeni taana koyiyaa
wodekka, taani beettikke» yaageedda.

8

Bilddaade Haasayeedda Haasayaa

1 Hewaappe guyyiyaan, Shuuha biittaappe yeedda Bilddaade zaariide, hawaadan
yaageedda;
2 «Neeni hawaa malabaa awude gakkanaw haasayay? Ne doonaappe kesiyaa
k'aalay wolk'k'aama gotiyaa mala.
3 Ubbaa Danddayiyaa s'oossay pirddaanne s'illobaa geellayii?

7:17 Maz. 8:4; 144:3

4 Ne naanatuu S'oossaa bolla nagaraa ootseedda diraw, I unttuntta unttunttoo
bessiyaawaadan muree.
5 Shin neeni S'oossaakko simmooppe, Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa woossooppe,
6 neeni geeshshanne suure gidooppe, I ne diraw denddiide, neena maaddana; I
kase ne de'oo zaariide woytana.
7 Ne doometsay guutsa malattooppenne, ne wurssetsay loytsi darana.
8 «Kase yeletaa ane oochcha; nu mayzza aawotuu ayaa ayaa tamaareeddentto,
koyaade demma.
9 Ayaw gooppe, nuuni zino yeletteeddawantta; nuuni ayaanne erokko. Nuuni ha
sa'aan de'iyaa laytsay kuwaa mala.
10 Unttunttu neena tamaarissino, new odinonne barenttu akeekeeddawaappe
haasayino.
11 «C'arii c'ariyaa haatsay bayinna saan dic'c'anaw danddayenna; mak'k'aykka
haatsi bayinna saan mokkanaw danddayenna.
12 Biro dic'c'iidde, k'ans's'ettennan de'iiddi, maataappekka elle shullana.
13 S'oossaa dogiyaa asaa ubbaa wurssetsay hewaa mala; S'oossay bayinna uraa
hidootaykka d'ayana.
14 I ammanettiyaawe me"i kichchiyaawaa; I c'eek'ettiyaabaykka shararootaa
golliyaa mala.
15 I bare shararootatti golliyaan zemppee, shin ek'k'enna; I Aa oyk'k'ana, shin Aa
danddayenna.
16 I awaan haatsaa ushsheedda ataakilttiyaa mala; ataakilttiyaa sa'aa pinni kesana
gakkanaw daashee.
17 Keelaa shuchchaa yuushshuwaan bare s'ap'uwaa yeddee; shuchchatuwaa
giddonkka barew sa'aa koyee.
18 Shin I bare sa'aappe shodetti d'ayintto, he sa'ay Aa, ‹Taani neena be'abeyikke›
yaagana.
19 Be'a, iita asatuwaa nashechchay hawaa mala. Hara asatuukka yiide, unttunttu
sa'aa oyk'k'iino.
20 «S'oossay tumuwaappe tooshii bayinna asaa oli erenna; iitaa ootsiyaawantta
k'ay maaddenna.
21 I zaariide, neena miic'issananne ililissana.
22 Neena is's'iyaawanttu yeellaa mayyana; iitatuwaa gollii d'ayana» yaageedda.

9

Iyyoobi Gujjiidekka Haasayee

1 Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi zaariide, hawaadan yaageedda;
2 «Ee, hawe hintte giyaawe tuma gidiyaawaa taani eray. Shin Asay S'oossaa sintsan
s'illuwaa gidanaw waan danddayii?
3 Aanana itti uray palumettanaw koyooppe, he uray I oochchiyaa sha"u ooshaappe
ittuwaanne zaaranaw danddayenna.
4 S'oossay bare wozanaan aad'd'eeda eranchcha; bare abbiyankka daro
wolk'k'aama. Aanana ek'ettiide s'oonettibeenawe baawa.
5 Erennan de'ishiina, d'ok'k'a deretuwaa I unttunttu sa'aappe diggee; bare
hank'k'uwaankka aatsi yeggee.
6 I biittaa Aa sa'aan k'aatsee; biittaa tuuk'etuwaakka yiik'k'iyiik'k'issee.
7 Away awas's'enaadaaninne s'oolinttetuu poo'ennaadan azazanaw danddayee.
8 I barekka salotuwaa mic'c'eedda; abbaa beetaa bollankka hamettee.

9:2 Yob. 4:17

9 S'oossay Wogga Beeriyaa, Ooriyoona, Piliyaadisa giyaa s'oolinttetuwaa
c'uguwaanne hewaadankka gedissa baggana de'iyaa s'oolinttetuwaa c'ugotuwaa
med'd'eeddawaa.
10 Pilggiide eranaw danddayettenna wolk'k'aamatuwaa, paydu bayinna
ooratsabatuwaa I ootsee.
11 «S'oossay taakko shiik'inttokka, taani Aa be'anaw danddaykke; I ta miyiyaanna
aad'd'inttokka, taani I hewan de'iyaawaa eranaw danddaykke.
12 I bare koyeeddawaa akkina, Aa ooninne digganaw danddayenna. ‹Waatay?›
yaagiide Aa oochchana Asay baawa.
13 S'oossay bare hank'k'uwaa te"enna; Ra'aaba giyaa dawiyaa maaddiyaa bare
morkkatuwaa bare gediyaappe garssaw aatsiide yed'd'ee.
14 «Yaatina, taani Aa ooshaa zaaranaw lo"o k'aalaa hak'appe demmanaw
danddayayitaa?
15 Taani s'illuwaa gidinttokka, pirddiyaa S'oossay taana maaranaadan
woossanaappe attina, taani Aa bolla haasayikke.
16 Taani Aa s'eesina, I taw koyinttokka, ‹Ta kooshshaa siseedda› gaade ammanikke.
17 I taana gotiyaan mentsereetsee; gaasuu bayinnan I ta madutsaa darissee.
18 Taana shemppuwaakka shemppissennan diggee; I ta de'uwaa c'amuwaan
kuntseedda.
19 Wolk'k'aabaa haasayooppe, I wolk'k'aama. Pirddaawaa haasayooppe, Aa
s'eesiide, pirdda golle shiishshana Asay baawa.
20 Taani s'illuwaa gidinttokka ta doonay taana bayzzanchcha kessee; taani tooshii
bayinna asaa gidinttokka, I taana geella kessee.
21 «Taani tooshii bayinna asaa. Shin ta de'uwaa dosikkenne kad'ay.
22 Dummatetsay baawa; hewaa diraw, taani, ‹I tooshii bayinnawanttanne iitatuwaa
laa"uwaakka ittippe d'ayissee› yaagay.
23 Bashshay s'illo asatuwaa k'oppennaan wod'iyaa wode, S'oossay k'iliic'ee.
24 S'oossay ha sa'aa iita asatoo aatsiide immeedda; pirddiyaawanttu ayifiyaakka
goozeedda. Hawaa ubbaa ootseeddawe Aa gidanaappe attina, haray oonee?
25 «Ta de'uwaa laytsatuu wotsaa wos's'iyaa uraappekka aad'd'iide elleelliino;
unttunttu lo"obaa be'ennaan paalliide d'ayiino.
26 Ta de'uwaa laytsatuu mak'k'aa wonggiriyaadan elleelliino; arggantsay barew
miyaawaa oyk'k'anaw saluwaappe duge paalliyaawaadan paalliino.
27 Taani, ‹Ta zuuzuntsaa dogana; ta som"uwaakka d'umissiyaawaa aggade
pashikkana› yaagooppe,
28 neeni taana geeshsha geenawaa taani eray; ayaw gooppe, taana gakkana
waayiyaa ubbaw taani yayyay.
29 Yaatina, taani bayzzanchcha gida kichchaaddippe attina, c'oo mela ayaw
daaburayttaa?
30 «Taani ta bollaa haray atto saamunaan meec'ettanttokka, ta kushiyaa
hanc'c'iic'iyaan meec'c'anttokka,
31 neeni taana urk'k'aa ollaan olana; ta mayuukka taana shenetana.
32 Taani aw zaaruwaa immana gaanaw, S'oossay ta mala asaa gidenna. Hewaa
diraw pirddaw boytte gaanaw danddaykke.
33 Shin bare kushiyaa nu laa"uwaa bolla wotsiide, nuuna sigetsiyaa Asay nu giddon
de'eerenneeshsha!
34 Abeet S'oossaw, taana muriyaawaa agga; taana dagantsiyaawaanne
yashissiyaawaa agga.
35 Yaatooppe, taani aw yayyenan haasayana; shin ha"i danddaykke.

10

1 «Taani ta de'uwaa kad'ay! Hewaa diraw, taani mootettanaappe attina, c'o"u giikke;
taani mishettaade haasayay.
2 Taani S'oossaa hawaadan yaagay: Ha"i ta bolla pirddoppa; neeni taana mootiyaa
mootuu ayenttonne taw oda.
3 Neeni taana uk'k'unnanaw bessii? Neeni ne kushiyan med'd'eedda uraa
kad'iyaawe, k'ay iitatuwaa halchchuwaa polissiyaawe lo"ee?
4 Ne ayifii asaa ayifiyaa malee? Asay s'eelliyaawaadan neeni s'eellay?
5 Ne de'uwaa laytsaykka asaawaa keeshshee? Ne de'uwaa laytsaykka asaa
laytsaayda k'antsee?
6 Yaatina, ta bayzzuwaa ayaw koyay? Ta nagaraakka ayaw k'oray?
7 Taani bayzzanchcha gidennawaanne ne kushiyaappe taana ooninne ashshanaw
danddayennawaa neeni eraasa.
8 «Taana ne kushii giigissiide med'd'eedda; shin ha"i he kushii simmiide, taana
d'ayissee.
9 Neeni taana urk'k'aappe med'd'eeddawaa hassaya. Yaatina, ha"i taana baanaadan
liik'issanaw hanay?
10 Taana maatsaadan ta aatti uluwaan tigeeddawenne dichcheedawe neena.
11 Taana neeni ashuwaanne galbbaa mayzzaadda; ta mek'etsaa s'ap'uwaanna
gatsaade waas'aadda.
12 Neeni taw de'uwaanne aggena ne siik'uwaa immaadda; ne naaguwaan neeni
taana pas'a wotsaadda.
13 «Shin neeni he wodiyaappe doommaade, ne wozanaa giddon taana k'ohanaw
k'oppiyaawaa taani eray.
14 Taani nagaraa ootsooppe be'anaw, neeni taana geeddaasa; ta bayzzuwaakka
murenaan aad'd'akka.
15 Bayzzanchcha gidooppe, taw aayye ana! K'ay taani s'illo gidinttokka, ta
huup'iyaa pude d'ok'k'u ootsanaw danddaykke. Ayaw gooppe, neeni taana yeellaan
kuntsa wotsaaddanne tuggaan matsoya wotsaadda.
16 Taani otorettooppe, neeni taana gaammuwaadan yederssaade oyk'k'ana; k'aykka
taana k'ohanaw, ne malalissiyaa oosuwaa neeni ootsana.
17 Neeni ta bolla ooratsa markkatuwaa ahaasa; ne hank'k'uwaakka ta bolla
darissaasa; taana olanaw ooratsa halchchotuwaa giigissaasa.
18 «Yaatina, taana ta aatti uluwaappe ayaw kesaadii? Ooninne taana be'ennaan
hayk'k'aarikkitaasha!
19 Taani de'ennaan aggaarikkitaashaa! Woy ta aatti uluwaappe kesosaanna
duufuwaan wod'd'aarikkitaashsha!
20 Ta de'anaw atteeda laytsatuu guutsa gidikkinoo? Taani laafaa nashetta akkana
mala, ha"i taana aggaarikkii!
21 Leeleedda d'uma sa'aa taani biyaa wodii mateedda; taani hewaappe simmaade
haa yiikke.
22 Taani biyaasa'ay d'ip'p'i go d'umaynne maaray baynawanttu de'iyaa biittaa;
hewan de'iyaa poo'uukka d'umaa mala» yaageedda.

11

S'oofaari Haasayeedda Haasayaa

1 Naa'ima biittaappe yeedda S'oofaari zaariide, hawaadan yaageedda;
2 «Ha haasayetteedda k'aalaw ubbaw zaaruwaa immiyaa Asay baawee? Woy
hawaa haasayeedda bitanii tumanchcha gidanaw danddayii?

3 Ne mela haasayay asaa c'o"u ootsii? Neeni k'iliic'iyaa wode, neena seeriyaawe
baawa gaaddiyye?
4 Neeni odaadde, ‹Ta timirttii tuma; taani S'oossaa sintsan geeshsha› yaagaasa.
5 S'oossay ne bolla bare doonaa dooyiide haasayeerenneeshsha!
6 I new aad'd'eeda eratetsaa s'uuraa k'onc'c'isseerenneeshsha! Ayaw gooppe, tumu
aad'd'eeda eratetsaw laa"u kifiletuu de'iino. S'oossay neena ne ootseedda nagaraa
keeshshaa muribeennawaa era.
7 «Neeni S'oossaa c'iimma s'uuraa k'oraade eranaw danddayay? Woy Ubbaa
Danddayiyaa S'oossaa zawatuwaa koyaadde demmanaw danddayay?
8 Unttunttu salotuwaappekka d'ok'k'a; neeni ayinne ootsanaw danddayakka.
Unttunttu Si'ooliyaappekka aad'd'eeda c'iimma; neeni eranaw danddayakka.
9 S'oossaa aad'd'eeda eratetsay biittaa adusatetsaappe aduk'k'ee; abbaa
gomppaappekka aakkee.
10 I yiide, neena k'asho golliyaan yegginttonne pirdda golle shiishshintto, Aa
digganaw danddayiyaawe oonee?
11 S'oossay patsenna asatuwaa eree; iitabaa be'iyaa wode, I c'oo aggena.
12 Eeya Asay aad'd'eedda eranchcha gidiyaawaappe dembbaa harii asaa gidi
yelettiyaawe matee.
13 «Iyyoobaa, neeni ne wozanaa suure ootsooppe, ne kushiyaakka aakko mic'c'aade
woossooppe,
14 nagaraa neeppe haassooppe, ne gollenkka iitabay de'ennaadan ootsooppe,
15 yaatooppe, neeni d'ok'k'u gaade yeellay bayinnan ubbabaa s'eelana;
yashshiyaawe bayinnankka minnaade ek'k'ana.
16 Ne metuwaa ubbaakka neeni dogana; gukkeedda haatsaadan, neeni Aa laa"entso
hassayakka.
17 Ne de'uu seeta gallassaa awaappekka aad'd'iide poo'ana; ne de'uwaa d'umaykka
wontta poo'uwaa mala gidanawaa.
18 New hidootay de'iyaa diraw, neeni hirggennan de'ana. S'oossay neena naagiyaa
diraw, neeni woppu gaananne shemppana.
19 Neeni gem"ishshiyaa wode, neena yashissana uray baawa; darotuu neena
awuddashana.
20 Shin iitatuwaa ayifii k'ook'ana; aappe bak'ati attanawukka danddaykkino.
Unttunttu hiddootay hayk'k'uwaa» yaageedda.

12

Iyyoobi zaariidekka Haasayee

1 Iyyoobi zaariide, hawaadan yaageedda;
2 «Ee, hintte tumukka aad'd'eedda eranchcha; aad'd'eeda eratetsaa ubbaykka
hinttenanna hayk'k'ana!
3 Shin tawukka hinttewaadan akeekay de'ee; taani hintteppe laafikke! Ha hintte
haasayeeddawaa ubbaa ooninne eree.
4 Taani S'oossaa woossina, I siseedda asaa gidooppenne, ta laggetoo miic'c'iyaawaa
kesaad; taani s'illuwaanne tooshii bayinna asaa gidooppekka, k'iliic'iyaawaa kesaad.
5 Hinttena ay metuunne gakkibeenna diraw, ta metuwaa kad'iita; kunddanaw
ganddigaariyaa bitaniyaakka sugiita.
6 Bonk'k'iyaawanttu golletuu saro de'iino; S'oossaa hank'k'etsiyaawanttu hirggi
bayinnan de'iino. Unttunttu kushiyaa wolk'k'ay unttunttu goyinniyaa s'oossaa.
7 «Shin neeni ane mehetuwaa oochcha; unttunttu neena tamaarissana. Woy
saluwaa kafotuwaa oochcha; unttunttu new odana.
8 Woy sa'aw haasaya izakka neena tamaarisanna; abbaa moletuukka new odana.

9 Med'inaa Godaa kushii hawaa ootseeddawaa hawanttu ubbaa giddon erennawe
oonee?
10 Pas'a de'iyaa med'etatuwaa ubbaa de'uunne asaa ubbaa ayaanay Aa
kushiyaanna.
11 Ins's'arssay k'umaa shaakki eriyaawaadan, haytsay haasayaa shaakkiide
erenneeyye?
12 «Aad'd'eeda eratetsay c'imeedda asatuu matan de'ee; daro wodiyaa de'iyaawe
akeekaa immee.
13 S'oossaw aad'd'eeda eratetsaynne wolk'k'ay de'ee; zoriinne akeekay an beettee.
14 S'oossay k'oleeddawaa zaaretsi kees's'anawe oonee? I k'achcheeda uraakka billi
yeddanawe oonee?
15 S'oossay iraa te"ooppe, biittay melee; I iraa bukissooppe, di'uu biittaa bayzzee.
16 «Minotetsaynne s'oonuu S'oossaawaa; c'imettiyaawenne c'immiyaawenne
laa"uukka aappe garssaana de'iino.
17 Zoriyaawanttuppe I aad'd'eeda eraa k'aari akkee; Daannatuwaakka I eeyaa
kesee.
18 I kaatetuwaa kaatetuwaa araataappe wotsee; unttunttakka ayiletuwaa ootsee.
19 K'eesetuwaappekka bonchchuwaa k'aari akkee; wolk'k'aamatuwaakka aatsi
yeggee.
20 Ammanetteeda asatuwaakka c'o"u ootsee; c'imatuwaappekka akeekaa wotsi
akkee.
21 Kaappatuwaa kawushshee; deriyaa kaaletsiyaawanttu wolk'k'aakka wurssee.
22 «D'uman de'iyaa S'uura yewotuwaa k'onc'c'issee; d'ip'p'i go d'uma sa'aakka poo'o
kessee.
23 S'oossay kawutetsatuwaa d'ok'k'isee; k'ay s'oonee. Kawutetsaakka aassee; k'ay
d'ayissee.
24 Sa'aa asaa kaappatuwaa akeekaa diggiide, ogii bayinna mela sa'aan
toyilakattanaadan ootsee.
25 Poo'uu bayinna d'uman unttunttu tattaafiino; matsotteedda asatuwaadan
unttunttu ganddigaariino.

13

1 «Hawaa ubbaa ta ayifii be'eedda; ta haytsaykka sisiide akeekeedda.
2 Hintte eriyaawaa taanikka eray; taani hintteppe laafikke.
3 Shin taani Ubbaa Danddayiyaa S'oossaw haasayanaw koyay; hinttenanna
gidenna. Taani ta mootuwaa aanana mootettanaw amottay.
4 Hintte tumuwaa wordduwaan kammiita; hintte ubbaykka patsenna
aakimatuwaa.
5 Hintte ubbay c'o"u geedda gideerikkiteeshsha! Yaatintto, hinttena Asay
aad'd'eeda eranchcha gaana shin!
6 «Ha"i ta mootuwaa sisite; ta doonaappe kesiyaa palumiyaa hayzzite.
7 Hintte S'oossaa doonaa gidiide, wordduwaa haasayiiteeyye? Aa diraw ek'k'iide,
c'imuwaa haasayiiteeyye?
8 Hintte Aa maaddiyaawe de'ii? Woy aw abakkaatto gidiide mootettiitee?
9 I hinttena pilggi s'eellintto, hintteppe lo"obaa demmanee? Hintte asaa
c'immiyaawaadan, Aa c'immanaw danddayiiteeyye?
10 Hintte geeman asaa som"uwaa s'eelliide maaddooppe, S'oossay tumu hinttena
seerana.
11 Aa bonchchuu hinttena dagantsennee? Aa anggay hinttena yashshennee?
12 Hintte odiyaa leemisotuu bidintsaa mala patsennawantta; hintte shiishshiyaa
palumii urk'k'aappe med'etteedda gonddalliyaa mala.
13 «Ane c'o"u giite! haasayana; hawaappe guyyiyaan, bare hanowaa hano.

14 Taani ta huup'iyaa ayaw hirggaa garssan wotsaytaa? Ta shemppuwaakka ayaw
ta kushiyaan oyk'k'aytaa?
15 Be'ite, S'oossay taana wod'iyaawaa gidooppenne, taani Aa danddayan naagana.
Gidooppenne, taani ta mootuwaa Aa sintsa shiishshana.
16 Nagaranchcha Asay Aa sintsa shiik'anaw danddayenna diraw; hawe taani
shiik'anaw s'aliyaawe, ooni erii, ta atotetsaw gaaso gidanaw danddayee.
17 Ta haasayaa akeekiide sisite; taani odiyaawe hintte haytsaan gelo.
18 Be'ite, taani ta mootuwaa giigissaaddi; shatimmanawaakka eray.
19 «Abeet S'oossaw, neeni taana mootanaw yay? Neeni taana bayzzanchcha
kessooppe, taani c'o"u gaade hayk'k'ana.
20 Shin neeni taw ha laa"ubatuwaa ootsa; taani neeppe geemmikke.
21 Taana muriyaawaa agga; ne anggaan taana dagantsoppa.
22 Hewaappe guyyiyaan, taana s'eesa; taani koyana. Woy taani haasayina, taw
zaaraadde haasaya.
23 Barew, taani bayzzeedda bayzzuunne nagaray aappunee? Ta balaanne ta
nagaraa ane taana bessa.
24 «Neeni ayaw ne som"uwaa taappe gentsay? K'ay taana ayaw ne morkkiyaadan
payday?
25 Taana, c'arkkuu afiyaa bonc'c'iyaa malaa, yashissayii? Woy meleedda suullaa
malaa yederssay?
26 Neeni ta bolla s'aafeedda mootuu c'ama; haray attina, taani yalagatetsan
de'aadde ootseedda bayzzuwaanne ashshabaakka.
27 Neeni ta gediyaa gediyaa birataan k'achchaadda; ta tanggiyaa tangguwaa ubbaa
wochchaasa; ta gediyaa kottiyaa pilgga s'eellaasa.
28 Taani wook'k'eeddabaadan hanay; bil"ay meedda afilaadankka wook'k'ay.

14

1 «Mac'c'a asaappe yeletteedda asaa laytsay k'antsa; hewaa keeshshaakka
metuwaan kumi utteedda.
2 I c'iishshaadan c'iishshiide, ellekka k'ok'k'ofetti aggee; k'ay gam"ennan kuwaadan
ellekka aad'd'i kichchee.
3 Yaatina neeni, S'oossay, hewaa mala asaakka s'eellay? K'ay Aa pirddanaw ne
sintsa shiishshay?
4 Tunabaappe geeshshabaa kessanaw danddayiyaawe oonee? Ooninne baawa.
5 Asay de'ana laytsatuu zawati utteeddino; I de'ana aginaakka neeni payda
wotsaadda; neeni wotseedda zawaappe aad'd'iyaawe baawa.
6 Hewaa diraw, keraa ootsiyaa Asay bare oosuwaa poliide shemppiyaawaadan,
Asay bare daabura laytsaa poliide shemppanaadan, Aa agga.
7 «Mitsawukka hidootay de'ee; mitsay k'ans's'ooppe aac'ee; aac'aykka hewaadan
haniidde, de'i bashee.
8 He mitsaa s'ap'uu biittaa garssan ec'inttokka, Aa durumaykka biittan
wook'k'ooppekka,
9 haatsaa peenuwaa demmiide aac'ee; puutiyaadan ooratsa lic'uwaa kessee.
10 «Shin Asay hayk'k'ina, Aa wolk'k'ay wuree; Aa shemppuu kesowaappe hini
baggan, I hak'an de'ii?
11 Abbaappe haatsay meliyaawaadan, k'ay shaafaa haatsaykka to'iyaawaadan,
12 hewaadan asaykka hayk'k'ee; he sa'aappe denddenna. Salotuu aad'd'ana
gakkanawukka Asay beegottena; bare gem"ishshuwaappekka denddenna.

13:27 Yob. 33:11

13 «Abeet S'oossaw, neeni taana duufo giddon gentsaade, ne hank'k'uu aad'd'ana
gakkanaw k'oseeddawaa gidaarikkiishsha! Neeni taw keeruwaa immaade, he
gallassi taana hassayeeddawaa gidaarikkiishsha!
14 Itti Asay hayk'k'ooppe, simmiide pas'anee? Ta laamii yaana gakkanaw, ha tugga
wodiyaa ubbaa danddayan naagana.
15 Neeni med'd'eedda taanakka be'anaw neeni laamotiyaa wode, neeni taana
s'eesana; taani new koyana.
16 He wodiyaan, neeni tumuwaappe ta tangguwaa wochchana; shin ta nagaraa ta
bolla paydakka.
17 Ta bayzzuu k'arc'c'iitaa giddon yiic'ettana; ta nagaraakka neeni kammana.
18 «Derii kunddiyaanne me"erettiyaawaadan, zaallaykka d'ok'olettiyaawaadan,
19 haatsaykka shuchchaa bookkiyaawaadaaninne di'uukka biittaa meec'c'iide
afiyaawaadan, hewaadan neenikka asaa hidootaa d'ayissaasa.
20 Neeni Aa med'inaw s'oonaasa; yaatooppe I bi aggee. Aa malaa laammaadde, ne
sintsappe yeddaasa.
21 Aa naanatuu bonchchettooppe, hewaa I erenna; unttunttu tooshettooppekka
be'enna.
22 Shin Aa bollaa seelay Aa s'alalaw sisettee; I bare s'alalaw yeekkee» yaageedda.

15

Elifaazi Laa"entso Haasayeedda Haasayaa

1 Hewaappe Temaana biittaappe yeedda Elifaazi hawaadan yaagiide zaareedda;
2 «Aad'd'eeda eranchcha Asay c'arkkuwaadan oyk'k'ettennawaa haasayii? Woy
k'ohiyaa k'ofaan bare uluwaa kuntsanaw bessii?
3 Patsenna k'aalaan woy maaddenna k'aalaan mootuwaa mootettii?
4 Hewaa gidooppe, neeni S'oossaw yayyiyaawaa aggaada; haratuukka S'oossaw
goyinnennaadan diggaassa.
5 Ne iitatetsay ne haasayan erettee; shin ne c'inc'c'a haasayaan kamanaw
baas'etaassa.
6 Ne bolla pirddiyaawe ne doonaappe attina, taana gidikke; ne ins's'arssay ne bolla
markkattee.
7 «Koyiro asaappe sintsa yeletteeddawe neenee? Woy neeni deretuu
med'ettanaappe kase yelettaaddii?
8 Neeni S'oossaa S'uura shiik'uwaa sisaadii? Woy aad'd'eeda eratetsaa ne s'alalay
eriyaawaa new malatii?
9 Nuuni erennawaa neeni eriyaawe ayee? Nuw gelennaan aggiide, new
geleeddawe ayee?
10 Ne aawuwaappe bayirattiyaa asatuu, c'imiide puulummeedda asatuu nu giddon
de'iino.
11 «S'oossay new immeedda mintsetsuunne nuuni new ashkketetsan haasayeedda
k'aalay guus'eeddee?
12 Ne wozanay neena ayaw wora afii? Ne ayifiikka ayaw s'eelaa derek'k'ii?
13 Yaataade neeni S'oossaa bolla hank'k'ettaadda; hewaa mala k'aalaakka ne
doonaappe kessaadda.
14 Asay S'oossaa sintsan geeshsha gidanaw danddayii? Woy mac'c'a asaappe
yeletteedda Asay s'illuwaa gidanaw danddayii?
15 Be'a, S'oossay bare kiitanchchatuwaankka ammanettena; haray atto salotuukka
Aa sintsan geeshsha gidikkino.

15:14 Yob. 25:4-6

16 Shin ha sheneyiyaanne tuneedda asay, nagaraakka haatsaadan ganiyaa Asay
waan amanetannee!
17 «Iyyoobaa, ane sisa! new odana; taani be'eeddawaa ubbaa new odana.
18 Aad'd'eeda eranchcha asatuu barenttu mayzza aawotuwaappe demmeedda
eratetsaa gentsennan taana tamaarisseeddino.
19 Ha biittay unttunttu s'alalaw imetteedda; hara biittaa Asay unttunttu wozanaa
S'oossaappe wora zaaribeenna.
20 «Asaa uk'k'unniide de'iyaa iita asay, bare de'uwaa laytsaa ubbaan tuggi aappe
shaakkettenna.
21 Ubbaa gede dagantsiyaa kooshshay Aa haytsaan sisettee; I saro de'ay giishina,
panggatuu Aa bolla yaana.
22 D'umaappe kessi akkanawaa I ammanenna; I mashshaw kaac'etteedda.
23 Aa anhay ankkoo k'uma gidanawaa; barew d'uma gallassay matatteeddawaa I
eree.
24 Metuunne tuggay Aa yashissana; olaw keseedda kaatiyaadan Aa dagantsana.
25 Ayaw gooppe, I bare kushiyaa S'oossaa bolla dentseedda; Ubbaa Danddayiyaa
S'oossaa bollakka s'aleedda.
26 Minonne orddo gonddalliyaa oyk'k'iide, S'oossaa bolla makkaleedda.
27 «Aa som"ii mod'd'eedda diraw, Aa s'eessaykka boborc'c'eedda diraw,
28 I laattiide de'iyaa katamatuukka olan laaletteedda dirawunne I de'iyaa
gollatuukka ooninne de'enna ona gideedda diraw,
29 I bare duretetsan daro gam"enna; Aa ak'uukka aanana gam"enna; biittaa
bollankka aakena.
30 «D'umaappe I kessi akkena; Aa tashetuwaa lac'uu melissana; Aa c'iishshaakka
S'oossaa c'arkkuu pitti d'ayissana.
31 Barekka barena c'immiidde, hadaban ammanettoppa. I akkanabaykka hadabaa.
32 Wodii gakkennan shulliyaanne meli simmiide, laa"entso aac'anaw danddayenna
mitsaa mala I gidanawaa.
33 Teerennaan wurc'c'uwaanna k'ok'k'ofettiyaa woyniyaa malanne c'iishshay
k'ok'k'ofettiyaa wogaraa mala I gidanawaa.
34 S'oossaw yayyena asatoo zarii d'ayana; mattaayiyaan kees'etteedda golliyaakka
tamay maana.
35 Unttunttu metuwaa shahaariide, iitabaa yeliino; unttunttu wozanaankka c'imuu
kumi utteedda» yaageedda.

16

Iyyoobi Zaariidekka Haasayee

1 Iyyoobi hawaadan yaagiide zaareedda;
2 «Hawaa mala haasayaa daruwaa sisaad; hintte mintsetseetto giidde, taana
metiyaawantta.
3 Ha go"ay bayinna hintte haasayaw wurssetsi baawee? Taananna hinttena hawaa
keeshshaa palumissiyaa gaasuu ayee?
4 Hintte ta sa'aan de'ina, taani hintte sa'aan de'eeddawaa gidintto, taanikka ta
huup'iyaa kad'iyaan k'aatsaadde, ha"i hintte giyaawaa ubbaa hintte bolla loytsaade
haasayana shin!
5 Hewaadankka, ta zoriyaan taani hinttena mintsana shin! Ta doonaappe kesiyaa
haasayaykka hinttena mintsetsana shin!
6 «Shin taani haasayinttokka, ta sakuu keekenna; taani c'o"u gaade
danddayinttokka, taappe kichchenna.
7 Abeet S'oossaw, neeni taana dippi ootsaadda; ta golliyaa asaa ubbaakka
d'ayissaadda.

8 Neeni ta galbbaa melissaaddanne gunddissaadda; ta bollaakka gilk'k'issaadda.
Hewaa diraw, Asay taana be'iide, ‹Hawe I nagaranchcha gidiyaawoo markka› yaagee.
9 S'oossay bare hank'k'uwaan taana duuseretsi yeggeedda; bare achchaakka ta
bolla garc'c'eedda; I ta morkkii taana derek'k'ee.
10 Asatuu ta yuushshuwaan shiik'eeddino; ta bolla k'iliic'iidde, ta k'ins's'alliyaa
bak'k'eeddino.
11 S'oossay iitaa ootsiyaa asatoo taana aatsiide immeedda; geelatuwaa kushiyankka
I taana oleedda.
12 «Taani kase woppu gaade de'aaddi; shin S'oossay taana kinchchereetseedda; ta
murggaac'iyaa oyk'k'iide, I taana mentsereetseedda. K'ay I taana s'onggi dechchanaw
malla ootseedda;
13 Aa wonddaafiyaa pootsay taana yaana haana mudeeddino. K'areti bayinnan I ta
kilahuwaa c'addiide, ta c'ishshiyaa ta tiriyaappe sa'aan gussee.
14 Olanaw wos's'iyaa olanchchaadan, I taana zaari zaariide madutsee.
15 Taani kayyottaade, maak'aa mayyaad; ta wolk'k'aykka baanan oletteedda.
16 Taani yeekkiyaa yeekuwaa daruwaan ta ayfii galjjeedda; afotsaappe
denddowaan ta ayifiikka zo"eedda.
17 Shin ha ubbankka taani bayzzeeddawe baawa; ta woosaykka geeshsha.
18 «Biittaw, biittaw, ta suutsaa kammoppa; taani waassanawaa diggoppa.
19 Ha"ikka ta markkay saluwaana; taw s'abak'atiyaawe bolla d'ok'k'aana.
20 Ta laggetuu taana kad'iide s'eelliino; ta ayifii S'oossaa sintsan afotsaa tigee.
21 Asay bare lagetsaw gaanatiyaawaadan, taana S'oossaanna sigetsiyaa Asay
de'eedda gideerenneeshsha!
22 Ayaw gooppe, amareeda laytsatuu aad'd'eedawaappe guyyiyaan, taani
simmennasaa baana.

17

1 «Ta shemppatta kesaw; ta laytsay k'aammeedda; taw duufuu giigi utteedda.
2 Taana k'iliic'iyaawanttu tumuwaappe ta yuushshuwaan de'iino; unttunttu taw
hank'k'etiyaa hank'k'uwaa ubbaa gede taani be'ay.
3 «Abeet S'oossaw, neeppe haray taana maaddiyaawe bayinna diraw, neeni ne
huup'iyaan taw waase gida.
4 Unttunttoo gelennaadan, neeni ta laggetsatuwaa wozanaa donc'c'ilisaadda.
Hewaa diraw, neeni unttunttoo s'oonuwaa immoppa.
5 Miishshaa demmana giide, bare laggetuwaa aatsi immiyaa asaa nagaray Aa
naanatuwaa kaa'ana.
6 «S'oossay taana asaa ubbaw k'iliic'iyaawaa kesseedda; Asay som"uwaan
c'uchchiyaa asaa taani gidaaddi.
7 Taani daro kayyotteedda diraw, ta ayifiikka galjjeedda; ta kumentsaa asatetsay
laafiidde, s'ink'k'uwaa keeshshaa gideeddino.
8 Keeka asatuu taana be'iide dagammeeddino; suuretuukka S'oossaa
kaddiyaawanttu bolla yiloteeddino.
9 Gidooppenne, s'illotuu barenttu ogiyaappe yaakka haakka simmikkino; suuretuu
wolk'k'aa gujji gujji biino.
10 Shin ha"i ubbaykka ane taakko haa yiite! Yinttokka, taani hintte giddon itti
aad'd'eeda eranchcha asaakka demmikke.
11 «Ta de'uwaa laytsay wureedda; ta halchcheedda halchchuukka ta wozanaa
amuukka c'oo atteedda.
12 Ta laggetuu k'ammaa gallassaa giino; d'umi utti de'ishshin, ‹Poo'ana hanee›
yaagiino.

16:19 Yob. 19:25

13 Taani hidootaan naagiyaa ta gollii duufuwaa; ta hiis'aakka yaan d'uman
hiis's'ana.
14 Duufuwaa taani, ‹Neeni ta aawuwaa› yaagana; gus'uniyaakka, ‹Neeni ta aato›
woy ‹Ta michchato› yaagana.
15 Yaatina, ta hidootay hak'anee? Ooni Aa be'eeddee?
16 Ta hidootay taananna duufuwaa banddee? Nuuni laa"uu ittippe biittan duge
wod'd'aneeshsha?» yaageedda.

18

Bilddaade Laa"entso Haasayaa

1 Hewaappe guyyiyaan, Shuuha biittaappe yeedda Bilddaade hawaadan yaagiide
zaareedda;
2 «Iyyoobaa, neeni ha haasayaa awude wurssay? Ane akeeka. Yaatooppe nuuni
haasayana.
3 Nuuna ayaw miizza kessay? Ayaw nuuna donc'c'illowantta kessay?
4 Neeni ne hank'k'uwaan neena k'ohaasa. Ne hank'k'uwaan biittay mela gidanee?
Woy zaallatuu barenttu sa'aappe d'ok'k'olettanee?
5 «Nagaranchchatuwaa de'uu s'omppii to'iyaawaadan to'anawe geeshsha; I laa"entso
mulekka ees's'enna.
6 I s'omppii bayinna golliyaa mala; Aa matan de'iyaa s'omppiikka to'ee.
7 I tanggiyaa tangguukka k'aammee; I haratuwaa zoriyaa zorii Aa unggee.
8 «Aa hametay Aa afiide, p'iriyaan gelissee; diizzaa giddon I hamettee.
9 P'irii Aa ginddiyaa oyk'k'ee; Aa k'aatsuwaa diggee.
10 Aw yurddo wodoruu geeman sa'aan hiis'etti uttee; I hamettiyaa ogiyaankka gitii
wod'd'i uttee.
11 «Dagamay Aa dooddee; Aa guyyenakka yederssee;
12 Aa wolk'k'ay koshaan daabureedda; bashshay Aa matan naagee.
13 Wod'iyaa harggii Aa bollan ubbaan dooddee; Aa kushiyaanne Aa gediyaa
duushissee.
14 I hirggi bayinnan de'iyaa bare golliyaappe yedersseettee; unttunttu asaa ubbaa
mooddiyaa Hayk'k'uwaa giyaa kaatiyaakko, Aa afiino.
15 Harggiyaa yederssanaw diiniyaa laalowaappe guyyiyaan, ooninne Aa golliyaan
de'ana.
16 I s'ap'uu garssaana meliyaanne k'ankkatuukka bollaanna k'ok'k'ofettiyaa mitsaa
mala gidee.
17 Aa worii biittaappe d'ayee; Aa suntsaykka sa'aan hassayettennan attee.
18 I poo'uwaappe d'umaw yederssettana; Asay de'iyaa biittaappekka I d'ayana.
19 Aw na'ay woy zarii d'ayana; I de'eedda sa'aan itti asaynne pas'a de'enna.
20 Away doliyaa bagga Asay Aa gakkeeddawaan dagammee; away wulliyaa bagga
asaykka yashshan kokkoree.
21 Awudekka iita asatuwaa wurssetsay hewaa mala; S'oossaa erennawanttu
kaac'aykka hewaa mala» yaageedda.

19

Iyyoobi Zaariidekka Haasayee

1 Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi zaariide, hawaadan yaageedda;
2 «Hintte taana awude gakkanaw un"etsiitee? Awude gakkanaw hintte k'aalan
taana gaac'c'iitee?
3 Hintte taana tammu gede boreedditta; taana kawushshiiddikka yeellatikkita.

18:5 Yob. 21:17

4 Taani tumu baleeddawaa gidinttokka, ta balay taana oochchana.
5 Hintte taappe keekkiyaawaa hinttew malatina, ‹Hawe metuu ubbay Aa gakkeeddawe, I bayzzeedda dirassa› yaagiide, ta bolla pirddiita.
6 Shin ha metuwaa ubbaa ta bolla gatseeddawenne gitiyaan taana gelisseeddawe S'oossaa gidiyaawaa erite.
7 «Taani, ‹Naak'ettaadi› yaagaade waassina, taw alliyaawe baawa; k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, suure pirddaw waassinakka, sisiyaawe baawa.
8 Taani aad'd'enaadan S'oossay ta ogiyaa direedda; ta hamettiyaasaakka d'uman goozeedda.
9 Ta duretetsaa taappe k'aareedda; ta bonchchuwaakka taappe diggeedda.
10 I taana ubbaa baggana mentsereetsi yegeedda; ta hidootaakka s'ap'uwaanna d'ok'k'oletteedda mitsaa mala ootseedda.
11 Aa hank'k'uu ta bolla ees's'i keseedda; I taana bare morkkiyaadan paydee.
12 Ta bolla dooddanaw I bare olanchchatuwaa kiittee; unttunttu taana olanaw ogiyaa giigisiino; ta dunkkaaniyaa yuushshuwaakka dooddiino.
13 «S'oossay ta ishatuwaa taappe haasseedda; taana eriyaawanttu ubbaanna taw allaga gideeddino.
14 Ta dabbotuu taappe shaakketteeddino; ta laggetuukka taana dogeeddino.
15 Ta son imatsatetsaan mokkowanttu taana dogeeddino; ta mac'c'a k'oomatuukka taana imatsaadaaninne betiyaadan s'eelliino.
16 Taani ta k'oomaa s'eegina, taw koyenna; taani woossinakka, taw eeno geena.
17 Ta machata ta doonaa peenuwaa is's'aaddu; ta ishatuukka taana shenetiino.
18 Haray attina, guutsa naanatuukka taana kad'iino; taana s'eeliyaa wode, ta bolla k'iliic'iino.
19 Ta mata laggetsatuu ubbay taana shenetiino; taani siik'iyaawanttukka taw zokkiyaa zaareeddino.
20 Ta mek'etsay ta galbbaana oyk'k'etteedda; hayk'k'uwaappe laafasan taani ataad.
21 «Hinttenoo ta laggetoo, S'oossaa kushii taana dechcheedda diraw, taw k'arettite.
22 S'oossay taana yederssiyaawaadan, hintte taana ayaw yederssiite? Hanno gakkanaw hintte taana tuggayeeddawe gidennee?
23 «Hanno gakkanaw taani haasayeedda k'aalay, woy hassayetteedda gideerenneeshsha! Mas'aafankka woy s'aafetteedda gideerenneeshsha!
24 Daro gam"ana mala, birataa marssan zaallaa bollan wooc'ettiide s'aafetteerenneeshsha!
25 «Taana Wozeeddawe pas'a de'iyaawaanne wurssetsan biittaa bollan I ek'k'anawaa taani eray.
26 Ta galbbay meetetti wurooppenne, taani ta ashuwaappe shaakkettaade, S'oossaa be'anawaa eray.
27 Hara uraa gidennaan, taani ta huup'iyaan, ta ayifiyaan Aa be'ana. Hewaa diraw, ta wozanay ayaa laamotii!
28 «Hintte, ‹Metoo unkkuu Aa gideedda diraw, ane haayite! Aa yedersseetto!› gooppe,
29 mashshaw yayyite! S'oossaa hank'k'uu mashshaana yaana; pirdday de'iyaawaakka erite» yaageedda.

20

S'oofaara Laa"entso Haasayaa

1 Naa'ima biittaappe yeedda S'oofaari hawaadan yaagiide zaareedda;
2 «Ne haasayay taana hank'k'etseedda diraw, taani ayinne gam"ennan ne haasayaw zaaruwaa immana.

3 Ne shek'k'aa haasayaa taani sisaad; aw bessiyaa zaaruwaa taana imma imma gee.
4 «Asaa biittaa bolla wotseedda wodiyaappe doommiide, benippekka
nagaranchcha asatuwaa c'eek'uu k'antsa wodiyaassa gidiyaawaa eraasa;
5 S'oossaa erenna asatuwaa nashechchaykka lip'eedda ayifii s'eellanaassa
gidiyaawaa neeni eraasa;
6 Iita Asay shaariyaa gakkanaw aduk'k'ooppekka, Aa huup'p'iikka shaariyaa
bochchooppe,
7 I panddaadan pitetti d'ayana. Aa eriyaa ubbay, ‹I hak'an de'ii?› yaagana.
8 Akumuwaadan I paalli d'ayana; simmiidekka beettena; k'ammaa sas'aadan I d'ayi
bashana.
9 Aa be'eedda ayifetuu laa"entsiide, Aa be'ikkino; I bare de'iyaasaappekka tippi
giide d'ayana.
10 Iita aawuu bonk'k'i akkeedda miishshaa Aa naanatuu barenttu kushiyan guyye
zaariide hiyeesatoo c'iggana.
11 Wolk'k'an kumeedda Aa yalagatetsaa minotay guutsa wodiyaappe guyyiyaan,
biittaa kesana.
12 «Iita asaa doonaan iitatetsay k'umaadan mal"inttokka, I bare ins's'arssaappe
garssa baggana gentsooppekka,
13 wurennaadan bare doonaan c'oommiide, wotsi bashinttokka,
14 Aa ulo giddon Aa k'umay laamettana; wod'iyaa shooshshaa yishshaa mala aw
gidanawaa.
15 Iita bitanii bare mitteedda duretetsaa haa c'uchchana; Aa uluwaappe S'oossay
c'ooshshiide kessana.
16 Iita bitanii mittiyaabay aw yishsha gidanawaa; shooshshaa yishshaa mala
gidiide, Aa wod'ana.
17 Eessaynne maatsay haatsaadan goggishina, I be'ennaan hayk'k'ana.
18 Bare daabureedda daaburaa c'awaa meennaan, haraw sheed'd'ana; zal"iide
wod'iseedda bare wod'iyaankka nashettena.
19 Ayaw gooppe, hiyyeesatuwaa I un"etseedda; unttuntta sheneko geedda; hara
Asay kees's'eedda golliyaakka barew akkeedda.
20 «Aa yoraw zaway baawa; bare dosiyaawaa kallanaw danddayenna;
21 I meeddawaappe guyyiyaan, ayaynne de'enna. Hewaa diraw, Aa duretetsay
gam"enna.
22 I daro mas'uwaa demmiyaa wode, metuu Aa bolla gakki wod'd'ana.
23 I miide kalliyaa wode, S'oossay Aa muranaw bare suulliyaa hank'k'uwaa Aa
bolla gussana.
24 Birataa mashshaappe I bak'atana; shin naasiyaa aday Aa c'addanawaa.
25 He aday aw zokkiyaanna kantsi kesana; he p'ooliyaa s'eeray Aa tiriyaa
aad'd'iidde, c'ishshiyaa gussana. Dagamaan Aa wozanay shabbarettana.
26 «I shiishsheedda ak'uwaa ubbay d'ayana; Asay eetsibeenna tamay Aa maana; Aa
golliyaan atteeda Asay ubbaykka taman meetettana.
27 Salotuu ha bitaniyaa nagaraa k'onc'c'issana; biittaykka Aa bolla markkattana.
28 S'oossay hank'k'ettiide ahiyaa beetan Aa golliinne aw de'iyaabay ubbay
shokettiide baana.
29 S'oossay iita asatoo wotseedda kaac'ay; S'oossaappe gisheteedda gishuu hawaa»
yaageedda.

21

Iyyoobi Zaariidekka Haasayee

1 Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi hawaadan yaagiide zaareedda;

2 «Ane ta haasayaa akeekiide hayzzite; sisiyaawe hintte taana mintsetsiyaawaa gidi
paydetto.
3 Taani itti gedenne haasayanaw taw kaac'aa immite. Taani haasaya simmina,
k'iliic'ite!
4 Taani mootettiyaawe asaana gidenna. Yaatina, taw danddayay wurooppe, hewe
malalissiyaawe?
5 Ane taana s'eellite; malaletite; hintte kushiyankka hintte doonaa oyk'k'ite.
6 Taana gakkeeddawaa taani k'oppiyaa wodekka, taana dagantsee; ta bollaykka
kokkoree.
7 «Iita asatuu ayaw pas'a de'ino? Unttunttu laytsay ayaw aduk'k'ii? Unttunttu
wolk'k'aykka ayaw dari dari bi?
8 Unttunttoo naanatuunne naanatuwaa naanatuu de'iino; unttunttu dic'c'ishina
be'anaw, gam"iide de'iino.
9 Unttunttu soyay hirggi bayinnan saro de'ee; S'oossay unttuntta bare gatiman
shoc'i erenna.
10 Unttunttu koruma booratuu mac'c'a miizzaana gakketiyaa wode, kolenan
oytsiino; mac'c'a miizzatuukka sal"eesenan yeliino.
11 Barenttu naanatuwaa dorssaa wudiyaadan kessiino; unttunttu naanatuukka
yaan haan guppiino.
12 Darbbiyaa bak'k'iiddenne diitsaa diis's'iidde, yetsaa yes's'iino; lookkuwaa
punniiddekka nashettiino.
13 Unttunttu barenttu de'uwaa laytsaa ishaluwaan poliide, barenttu duufuwaakka
saro biino.
14 Unttunttu S'oossaa, ‹Nuuppe haakka! Nuuni ne ogiyaa eranaw koyokko!
15 Nuuni aw ootsanaw Ubbaa Danddayiyaa S'oossay oonee? Nuuni Aa woossiide,
go'ettanabay ayee?› yaagiino.
16 Unttunttu barenttu ishalo de'uwaa barenttu minotetsan demmeeddo giino; shin
taani unttunttu k'ofaa akkikke.
17 «Iita asatuwaa de'uwaa s'omppii to'i erii? Unttunttu bolla bashshay wod'd'i erii?
S'oossay bare hank'k'uwaan unttuntta muri erii?
18 C'arkkuwaa sintsan unttunttu suullaadan haneedda wodii de'ii? Gotuu pitti
afiyaa baanaadan unttunttu hani erino?
19 «Hintte, ‹S'oossay aawotuwaa bayzzuwaan unttunttu naanatuwaa muree›
yaagiita. Ane S'oossay nagaranchchatuwaa unttunttu huup'iyaan muro! Yaatintto
unttunttu barenttu bayzzuwaa erana.
20 Unttunttu barenttu muruwaa barenttoo akkino. Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa
hank'k'uwaa s'uu'aakka unttunttu barenttu huup'iyaan ushino.
21 Ayaw gooppe, unttunttu hayk'k'i kichcheeddawaappe guyyiyaan, unttunttu
naanatuwaa ayay gakkinttonne koyikkino.
22 «Bolla d'ok'k'an de'iyaawantta pirddiyaa S'oossaa eraa tamaarissanaw
danddayiyaa Asay de'ii?
23 Itti Asay kumentsaa wolk'k'aynne kumentsaa saruu de'ishiina, ishaluwaan
de'iiddi hayk'k'ee.
24 Aa bollay orddi de'ishshin, Aa mek'etsaa kolzziikka shic'c'i de'ishiina hayk'k'ee.
25 Shin hara Asay Aa shemppuwaan kayyuu pac'c'ennan, bare de'uwaan mulekka
lo"obaa demmennaan hayk'k'ee.
26 Unttunttu laa"uukka itti mala biittan moogettiino; unttuntta laa"uwaakka
gus'unetuu kammiino.
27 «Hintte taana naak'k'anaw k'oppiide, hintte wozanaan halchcheedda
halchchuwaa muliyaa taani loytsaade eray.
28 Hintte, ‹He iitaa ootsiyaa, wolk'k'aama bitaniyaa Gollii ha"i hak'anee?› yaagiita.

29 Ogiyaanna hamettiyaa asatuwaa oochchibeykkitee? Unttunttu odiyaawaa
ammanikkitee?
30 Unttunttu, ‹Iita asatuu bayetsaa gallassi boshetenaan attiino; S'oossaa hank'k'uu
k'onc'c'iyaa gallassikka unttunttu kessi akkana› yaagiino.
31 Iita asaa Aa iitatetsaw oonee walassanawe? I ootseedda iitabawukka Aa
muranawe oonee?
32 I hayk'k'ina, Aa anhaa duufuwaa afiyaa wode, Aa duufuu naagettana.
33 Asay ubbay Aa kaallee; Paydu bayinna Asay Aa baliyaan peeshee; Aa duufuwaa
biittaykka utulaadan aw kawushee.
34 Yaatina, hintte taana wooti mela oduwaan mintsetsiitee? Hintte ta ooshaw
zaareedda zaaruu ubbay wordduwaa!» yaageedda.

22

Elifaazi Zaariidekka Haasayee

1 Hewaappe guyyiyaan, Temaana biittaappe yeedda Elifaazi hawaadan yaagiide
zaareedda;
2 «Asay S'oossaa go"anaw danddayii? Haray atto aad'd'eeda eranchcha gidinttokka,
I barena go"anaappe attina, S'oossaa go"enna.
3 Neeni s'illuwaa gidooppe, hewe Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa nashechchii? Ne
ogii tooshii bayinnawaa gidooppe, hewan I ayaa wod'iyaa demmeeddee?
4 «Neeni Aa bonchchiyaa diraw, I neena seeriinne pirddii?
5 Ne iitatetsay dara gidennee? Ne nagaraw zaway baawa.
6 Neeni ne ishatuwaa gaasuu bayinnan waasiyaa s'eesissaadda; asaa mayuwaakka
k'aaraade unttuntta kallo ashshaada.
7 Neeni saametteeddawantta haatsaa ushshabaakka; koshatteeddawanttakka
k'umaa diggaadda.
8 Neeni ne wolk'k'aaninne ne maatan zemppaade, hara asaa biittaa new c'oo
akkaada.
9 Am"etuwaa mela kushiyaa yeddaadda; aawuu bayinnawanttakka uk'k'unnaadda.
10 Ne yuushshuwaan gitii dooddi utteeddawe; akeekenan yashshay neena
kokkorssiyaawekka hewaassa.
11 Neeni be'ennaadan, new d'umiyaawe; k'ay kuntso haatsay neena
muukkiyaawekka hewaassa.
12 «S'oossay bolla d'ok'k'a saluwaan uttiide, d'ok'k'an de'iyaa s'oolinttetuwaa duge
s'eellee.
13 Shin neeni, ‹S'oossay ayaa erii? I hewaa mala, d'ip'p'i go d'umaa gidduwaanakka
pirddanaw danddayii?
14 Saluwaanne sa'aa dantsuwaa bolla I simerettiyaa wode, I be'ennaadan,
sikkeedda shaarii Aa goozee› yaagaasa.
15 «Nagaranchchatuu hametteedda beni ogiyaan baanaw k'ofaa k'achchaadii?
16 Unttunttu barenttu wodii gakkennan de'ishiina hayk'k'eeddino; unttunttu
de'uwaa baasuukka di'uwaan meec'etti d'ayeedda.
17 Unttunttu S'oossaa, ‹Nuuppe haakka! Ubbaa Danddayiyaa S'oossay nuw ayaa
ootsanaw danddayii?› yaageeddino.
18 Gidooppenne, unttunttu golliyaan lo"obaa kuntseeddawe S'oossaa. Hewaa diraw,
iita asatuwaa k'ofay taw gelenna.
19 «Iita asatuwaa bolla gakkiyaawaa be'iide, s'illotuu nashettiino; suure asatuukka
hawaadan yaagiide, unttunttu bolla k'iliic'iino;
20 ‹Tumuwaappe nu morkketuu d'ayeeddino; unttunttu duretetsaakka tamay
meedda›.

22:2 Yob. 35:6-8

21 «Iyyoobaa, ha"ikka S'oossaw moodeta; aanana saro de'a. Yaatooppe, neeni
anjjettana.
22 Aa doonaappe timirttiyaa akka; Aa k'aalatuwaakka ne wozanaan wotsa.
23 Neenatetsaa hokissaade, Ubbaa Danddayiyaa S'oossaakko, neeni simmooppe; iita
oosuwaa ubbaa ne sooppe diggooppe;
24 Ne work'k'aa sa'aan olooppe; ne bertte work'k'aakka shaafaa shuchchaan
olooppe;
25 Ubbaa Danddayiyaa S'oossay new work'k'aanne dooretteedda biraa gidanawaa.
26 «Hewaappe guyyiyaan, neeni Ubbaa Danddayiyaa S'oossan tumu nashettana;
yeellatennaan S'oossaakko pude s'eelana.
27 Neeni S'oossaa woosana; I sisana; k'ay neeni ne k'anggiyaa aw gatsana.
28 Neeni zorettaade k'achcheeddawe new polettana; ne hamettiyaa ogiyaankka
poo'uu poo'ana.
29 Ayaw gooppe, S'oossay otorettiyaawantta kawushshee; shin barentta
hokisiyaawantta ashshee.
30 I suure asaa wotsi akkee. Ne kushii naak'uwaappe geeshsha gidooppe, I neena
ashshana» yaageedda.

23

Iyyoobi Zaariidekka Haasayee

1 Iyyoobi hawaadan yaagiide zaareedda;
2 «Taani ha"ikka S'oossaa bolla makkalaynne zuuzummay; ayaw gooppe, taani
oolinakka Aa kushii ta bolla dees'iyaawaa aggibeenna.
3 I de'iyaasaa taani eraarikkitaashsha! I utteeddasaakka gakkarikkitaashsha!
4 Yaatintto, taani ta mootuwaa Aa sintsan biddana shin! Ta doonaakka palumiyaan
kuntsana shin!
5 I ta mootoo zaariyaawe ayenttokka taani erana shin! I taana giyaawaakka
akeekana shin!
6 I bare wolk'k'aama wolk'k'an taananna ek'ettaneeshsha? Tuytti, tuytti, I taani
odiyaawaa sisanaappe attina, hewaa hanenna.
7 Ta wozanay suure gidiyaa diraw, taani S'oossaanna mootettanaw danddayay; I ta
daannay taana med'inaw shatintsana.
8 «Shin ayissee, taani away doliyaa bagga booppe, I yaan de'enna; k'ay taani away
wulliyaasaa booppekka, Aa demmikke.
9 I huup'issa bagga biittan ootsiyaa wode, taani Aa be'ikke; k'ay gedissa bagga
biittaa simmiyaa wodekka, taani Aa demmikke.
10 Shin I ta tangguwaa ubbaa eree; I taana paac'c'ooppe, taani work'k'aadan
geeshsha gidiyaawaa I be'ana.
11 Taani I hametteedda ogiyaa geeshsha oyk'k'aade hamettaad; Aa ogiyaappe wora
simmabeykke.
12 Aa doonaappe kesiyaa azazuwaappe taani shaakkettabeykke; Aa k'aalaakka ta
wozanaan wotsaad.
13 «S'oossay laamettenna. Aanana ek'ettana, woy bare koyeeddawaa I
ootsennaadan Aa diggana Asay baawa.
14 I taw halchcheeddawaa polana; hewanttu mala, hara daro halchchotuukka aw
de'iino.
15 Hewaa diraw, Aa sintsan ek'k'iyaawe loytsi taana yashshee; hewaa ubbabaa
k'oppaade, taani kokkoray.
16 Ta wozanay daaburanaadan S'oossay ootseedda; Ubbaa Danddayiyaa S'oossay
taana dagantsee.

17 Bara d'umay ta som"uwaa goozinttokka, taana he d'umay haasayaa diggibeenna.

24

1 «Ubbaa Danddayiyaa S'oossay pirddiyaa wodiyaa ayaw keerennee? Aa
eriyaawanttu he wodiyaa ayaw be'ikkinoo?
2 Iita asatuu barenttu gadiyaa aassanaw, zawaan de'iyaa shuchchaa d'ok'oliino.
Dorssaakka wuu"i ahiide, barenttu dorssaa wudiyaan gatsiide heemmiino.
3 Aawuu bayinna naanatuwaa haretuwaa laaggiide, akki biino; am"atii booraakka
ac'oo oyk'k'iide, barenttoo akkiino.
4 Hiyyeesatuwaa bare maataa demenaadan diggiino; biittan de'iyaa hiyyeesatuwaa
ubbaa barenttu sintsappe k'osetsiino.
5 Bazzuwaan de'iyaa wora haretuwaadan, hiyyeesatuu miyaawaa koyiidde
wos'erettiino, barenttu naanatookka bazzuwaappe k'umaa koyiino.
6 Unttunttu dembban hara asaw katsaa c'akkiino; iita asatuwaa woyniyaa teeraa
wurc'c'uwaakka k'aarimiino.
7 Unttunttu k'ammaa kallo ak'iino; meeguwaa wodekka bollan mayiyaawe
unttunttoo baawa.
8 Deretuwaan bukkiyaa iran unttunttu s'irkkikkiino; geliyaasaa d'ayiide,
shuchchaa k'oommiino.
9 «Iita asatuu aawuu bayinna na'aa aatti d'antsaa d'ammiyaasaappe dafi akkiino;
hiyyeesatuwaa guutsa naanatuwaakka ac'oo oyk'k'iino.
10 Hiyyeesatuu mayuwaa d'ayiide, kallo hamettiino; Unttunttu tukuwaa keeziidde
koshshatiino.
11 Unttunttu zayitiyaa kessanaw wogaraa teeraa purs's'iino; woyniyaa teeraakka
gum"iidde saamettiino.
12 Kataman hayk'k'ana haniyaa asatuu ooliino; deshetteedda asatuukka maaduwaa
koyiide waassiino; shin S'oossay unttunttu metuwaa s'eellenna.
13 «Poo'uwaa is's'iyaa asatuu de'iino; unttunttu poo'uu ayentto erikkino; Aa
ogiyaappekka wora biino.
14 Shemppuwaa wod'iyaawe wonttumaatsa denddiide, hiyyeesatuwaanne
metootanchchatuwaa wod'ee; k'amma k'ay kayisuwaadan wuu"ee.
15 Shaarmus'iyaawe sa'ay d'umanawaa naagee; I, ‹Ooninne taana be'oppo› giide,
bare som"uwaa kammee.
16 Kayisatuu k'amma golliyaa bookkiide, wuu"anaw geliino; shin gallassi poo'uwaa
is's'iide, k'osetti peeshiino.
17 Unttuntta gallassaa poo'uu yashshee; shin k'amma d'umay unttuntta
dagantsenna.
18 «Iita asatuwaa di'uwaa haatsay k'uc'c'iide afee; unttuntta gakkeedda gadii
shek'k'etteeddawaa gidee. Ooninne unttunttu woyniyaa turaa sa'aa beenna.
19 Shachchay hombbiyan muushina, away Aa melissi d'ayissiyaawaadan,
hewaadankka, nagaranchchatuu hayk'k'iide d'ayiino.
20 Haray attina, yeleedda aayetuukka unttuntta hassaykkino. Gus'unii unttunttu
ashuwaa mal"ina mee. Unttunttu iita oosuukka kunddeedda mitsaadan me"ana.
21 Ayaw gooppe, unttunttu na'ay bayinna maynne mac'c'a asaa naak'k'eeddino;
am"e mac'c'a mishiratiwukka maaddennaan is's'eeddino.
22 «S'oossay bare wolk'k'an minotuwaa d'ayissee; unttunttoo sa'ay injjetowaa
malattooppekka de'uwaa hidootay baawa.
23 S'oossay unttunttu saro de'anaadan ootsooppekka, unttunttu ogiyaa wochchee.
24 Iita asatuu guutsa wodiyaw d'ok'k'u d'ok'k'u giino; shin ellekka sharafaadan
shulli d'ayiino; katsaadan c'akettiino.

25 «Hewe hanenna giide, kaddiyaa Asay de'ii? Taani odeedda k'aalaakka
wordduwaa giide, ammantsiyaa Asay de'ii?» yaageedda.

25

Bilddaade Zaariidekka Haasayee

1 Hewaappe guyyiyaan, Shuuha biittaappe yeedda Bilddaade hawaadan yaagiide
zaareedda;
2 «S'oossay wolk'k'aama gidiyaa diraw, Asay yayyiide, aw moodettee. I bare
saluwaa kawutetsaa saruwaan naagee.
3 Aa olanchchatuwaa paydanaw danddayiyaa Asay de'ii? S'oossaa poo'uu
gakkenna sa'ay de'ii?
4 Yaatina, Asay S'oossaa sintsan waan s'illuwaa gidanaw danddayii? Mac'c'a
asaappe yeletteedda Asay waan geeshsha gidanaw danddayii?
5 S'oossaa sintsan aginayikka wagagga poo'o gidenna; Aa sintsan s'oolinttetuukka
geeshsha gidikkino.
6 Yaatina, S'oossaa sintsan gus'uniyaa gidiyaa Asay ay keeshshaa laafee?»
yaageedda.

26

Iyyoobi Zaariidekka Haasayee

1 Iyyoobi hawaadan yaagiide zaareedda;
2 «Wolk'k'ay bayinna asaa neeni ayaa maaduwaa maaddadii! Daabureedda
k'esetuwaa neeni ayaa ashuwaa ashshaadii!
3 Aad'd'eeda eratetsay bayinnawaa ayaa zoriyaa zoraaddii! Ay keeshshaa
wolk'k'aama eratetsaa k'onc'c'issaadii!
4 Neeni ha k'aalaa haasayanaadan neena oonee maaddeeddawe? K'ay hawaadan
haasayanaw neena dentsetseedawe O ayyaanee?» yaageedda.

Bilddaade Bare Haasayaa Wurssee

5 Bilddaade, «Hayk'k'eeddawanttu moyttilletuu biittaappe garssa baggana haatsaa
giddon kokkoriino.
6 S'oossaa sintsan Si'ooliikka k'onc'c'e; ayaynne Aa gentsanaw danddayenna.
7 S'oossay huup'issa bagga salotuwaa mic'c'eedda; sa'aakka ayentto bayinna saan
kak'k'eedda.
8 I shaaretuwaan haatsaa kuntsee; haatsaa dees'uwaan shaaretuu daakettikkino.
9 Doysseedda aginaa I bare shaariyaan kammee.
10 Poo'uwaa d'umaappe shaakkanaw, saluu sa'aanna dantsettiyaa sa'aan
k'ammaynne gallassay laamettiyaa zawaa S'oossay essee.
11 I seeriyaa wode, salotuwaa tuuk'etuu dagamaw kokkoriino.
12 Bare wolk'k'an abbaa c'o"u ootseedda; bare akeekan Ra'aaba giyaa dawiyaa
d'ayisseedda.
13 I shemppiyaa shemppuwaan salotuu geeyeeddino; Aa kushiikka s'onggettiyaa
shooshshaa wod'eedda.
14 Hawanttu ubbay S'oossay ootseedda oosotuwaappe amareedawantta; nuuni
sisiyaawe saasuketsaa s'alala. Yaatina, Aa wolk'k'aa gitatetsaa akeekanaw
danddayiyaawe oonee?» yaageedda.

27

Iyyoobi Zaariidekka Haasayee

1 Iyyoobi hawaadan yaageedda;

2 «Ta suure pirddaa taana diggiide, ta de'uwaa c'ama kesseedda, Ubbaa
Danddayiyaa de'uwaa S'oossan taani c'aak'k'ay.
3 S'oossay taw de'uwaa shemppuwaa immeedda keenan,
4 ta doonay wordduwaa haasayenna; ta ins's'arssaykka c'imuwaa odenna.
5 Hintte haasayeeddawe likke gaade taani akkikke; hayk'k'ana gakkanawukka
taani ta suuretetsaa aggikke.
6 Ta s'illotetsaa minisa oyk'k'anaappe attina, s'illotetsaa aggikke; taani de'eedda
laytsaa ubbaan ta wozanay kahay taana k'um"ena.
7 «Ta morkketuunne taananna ek'ettiyaawanttu ubbay iitanne bayzzanchcha
asaadan muretino.
8 S'oossay unttunttu shemppuwaa unttunttu ashuwaappe shaakkiide, unttunttu
laytsaa k'aamissiyaa wode, iitatoo sintsappe hidootay ayee?
9 Unttunttu bolla metuu gakkiyaa wode, S'oossay unttunttu waasuwaa sisii?
10 Ubbaa Danddayiyaa S'oossan unttunttu nashettanee? Unttunttu ubbaa wode
S'oossaa s'eesanee?
11 «Taani hinttena S'oossaa wolk'k'aabaa tamaarissana; Ubbaa Danddayiyaa
S'oossaa halchchuwaa taani hintteppe k'ossikke.
12 Hintte ubbay hawaa hintte huup'iyaan be'eeddita. Yaatina, ha mela haasayaa
ayaw haasayiitee?
13 «S'oossay iita asatoo immeedda kaac'aynne uk'k'unniyaa asatuu Ubbaa
Danddayiyaa S'oossaappe akkiyaa woytuu hawaappe kaalliyaawaa.
14 Unttunttu naanatuu ay keeshshaa darooppenne, unttunttu olan wuriino;
unttunttu zaratuukka miyaawaa d'ayiide koshshatiino.
15 Hewaappe atteedawanttu boshaan wuriino; unttunttu am"etuukka unttunttoo
yeekkikkino.
16-17 «Iita asatuu, paydina wurenna biraa shiishshinakka, unttunttu biraa suure
asatuu shaakki akkana; k'ay mayuwaa darissiide shiishshinakka, unttunttu
shiishshiyaawaa s'illotuu mayyana.
18 Unttunttu kees's'iyaa golletuu shararootaa golliyaa mala; naagiyaawanttu
kees's'eedda gaabbaa mala.
19 «Unttunttu dure gidiide, barenttu hiis'an gisana; shin unttunttu gem"ishuwaappe
beegottiyaa wode, ayaynne d'ayina mela attanawantta.
20 Dagamay di'uwaadan k'oppennaan unttunttu bolla yaana; k'ammankka gotii
unttuntta dentsiide afana.
21 Away doliyaa bagga c'arkkuu unttuntta de'iyaasaappe pittiide afana.
22 Unttunttu kessi akkanaw bak'atishina, k'areti bayinnan unttunttu bolla
wod'd'ana.
23 Wolk'k'aama kooshshaa sissiidde, unttuntta yederssana.

28

Aad'd'eeda Eratetsaa Timirttiyaa

1 «Biraa bookki kessiyaasaynne work'k'aa geeshshanaw muushisiyaa sa'ay de'ee.
2 Biratay Asay biittaappe bookkina kesee; nahaasiikka Aa shuchchaa muushisina
kesee.
3 Asay s'omppiyaa ahiide, d'umaa s'oonee; biittaa c'iimmuwaa gakkiide, d'ip'p'i go
d'umaa giddon he shuchchaa koyee.
4 Asay de'iyaasaappe haakkiide, asaa gedii yed'd'i erennasaa biide, hewan c'iimma
ollaa bookkee; hewan wodoruwaan yaanne haanne kuulumushiidde, asaappe
shaakkettiide de'ee.
5 Katsay biittaappe mokkee; shin he biittaa gidduu taman muushiide, aad'd'i aad'd'i
wod'd'ee.

6 He biittaa giddon de'iyaa shuchchaappe samppeeriyaa giyaa al"o shuchchay
kesee; Aa baanaa giddoppekka work'k'ay beettee.
7 «He shuchchaa bookkiyaasaa afiyaa ogiyaa s'inggillii erenna; gac'iikka
be'ibeenna.
8 Iita do'atuu barenttu gediyaan he sa'aa yed'd'i erikkino; gaammuukka hewaana
aad'd'ena.
9 «Asay mino zaallaa mentsereetsee; deriyaakka bookkiide, s'ap'uwaappe aatsi
yeggee.
10 Zaallaa lukkiide, aad'd'iyaa ogiyaa kessiide, he al"o shuchchaakka demmee.
11 Haatsaa pulttuwaa bookino; geemmeeddabatuwaakka poo'uwaa kessee.
12 «Shin aad'd'eeda eratetsay hak'appe beettanaw danddayii? Akeekay beettiyaa
sa'ay hak'ee?
13 Asay Aa tumu gatiyaa erenna; ayaw gooppe, aad'd'eedda eratetsay pas'a
de'iyaawanttu biittaan beettanaw danddayenna.
14 C'iimmuu, ‹Aad'd'eeda eratetsay ta giddon baawa› yaagee; Abbaykka taananna
gidena gee.
15 «Aad'd'eeda eratetsay work'k'aan shamettenna; Aa gatiikka biran geedaretena.
16 Aad'd'eeda eratetsay bertte work'k'aan, margidiyaanne samppeeriyaa
geetettiyaa al"o shuchchaan shamettenna.
17 Work'k'aynne masttootiyaa oosetteedda miishshatuwaa gatii aanana
likkettenna; work'k'aappe oosetteedda al"obankka laamettenna.
18 Aad'd'eeda eratetsaa gatii yeleeluwaappe, almmaaziyaappenne ink'k'uwaa
ubbaappe aad'd'ee.
19 Toop'aaziyooniyaa giyaa Toop'p'iyaa ink'k'uukka aanana likkettenna; bertte
work'k'aankka shamettenna.
20 «Yaatina, aad'd'eeda eratetsay hak'appe yii? Akeekay beettiyaa sa'ay hak'ee?
21 Pas'a de'iyaa med'etaa ubbaappe geemmi utteedda; saluwaa kafotuukka Aa
demmikkino.
22 Bashshayinne hayk'k'uu, ‹Nuuni aad'd'eeda eratetsaw odo s'alala nu haytsaan
siseeddo› yaagiino.
23 «Aad'd'eeda eratetsaakko afiyaa ogiyaanne I de'iyaa sa'aa eriyaawe S'oossaa
s'alala.
24 Ayaw gooppe, S'oossay sa'aa gas'aa ubbaa s'eellee; salotuwaappe garssaana
de'iyaawaa ubbaa be'ee.
25 S'oossay c'arkkoo wolk'k'aa immeedda wodenne shaariyaa haatsaa likkeedda
wode,
26 iraykka hak'an bukkanentto, walk'k'antsaykka hak'an wod'd'anentto wogaa
wotseedda wode,
27 I he wode, aad'd'eeda eratetsaa be'iide paac'c'eedda; lo"a geedda.
28 Hewaappe guyyiyaan, S'oossay asaw odiidde, ‹S'oossaw yayyiyaawe aad'd'eeda
eratetsaa; iitaappe haakkiyaawekka akeeka› yaagee» yaageedda.

29

1 Iyyoobi k'aykka hawaadan yaageedda;
2 «Ha"i ta de'iyaa de'uu S'oossay beni taana naageedda wodiyaawaa mala
gideerenneeshsha!
3 Aa s'omppii ta bolla poo'ina, taani d'umaan aad'aadde Aa poo'uwaan hamettaad.
4 He wodii S'oossay taananne ta soo asaa naagina, taani ta kumentsaa
wolk'k'aanna de'eedda wode.

28:28 Maz. 111:10; Lem. 1:7; 9:10

5 He wode Ubbaa Danddayiyaa S'oossay taananna de'ee; ta naanatuukka ta
yuushshuwaan de'iino.
6 Taani ta kushiyaa maatsan meec'ettaad; ta wogaraa gum"iyaasaappekka zayitii
shaafaadan goggeedda.
7 «Taani kataman de'iyaa pirdda golliyaa beedda wode, daannatuwaana ittippe
uttaad.
8 He wode yalagatuu taana be'iide, ogiyaa immeeddino; c'imatuukka taana
bonchchanaw denddi ek'k'eeddino.
9 Kaappatuu haasayiyaawaa aggi basheeddino; barenttu doonaankka barenttu
kushiyaa wotseeddino.
10 He kataman de'iyaa wolk'k'aama asatuukka c'o"u geeddino; unttunttu
ins's'arssaykka unttunttu kookkiyaa bak'k'i oyk'k'eedda.
11 «Tawaa siseeddawanttunne taana be'eeddawanttu ubbay taana galatiide
haasayeeddino.
12 Ayaw gooppe, maadoo waassiyaa hiyyeesatuwaanne aawuu aata d'ayina,
maaddiyaawe bayinnawantta taani ashshaad.
13 Hayk'k'ana haniyaa bitanii taana anjjeedda; am"atakka ta maaduwaan
nashetaaddu.
14 Taani s'illotetsaa mayuwaadan mayyaad; suure pirddaykka ta afilaa malanne
k'umaashsha mala.
15 Taani k'ook'etoo ayifiyaa, wobbatuwaa gediyaa gidaaddi.
16 Hiyyeesatoo aawuwaa gidaaddi; taani erenna asatookka abakkaatto gidaaddi.
17 Taani iitatuwaa gappataa mentsaad; unttunttu shankkatiide
oyk'k'eeddawanttakka unttunttu doonaappe wotsa akkaad.
18 «Taani ta k'ofaan, ‹Taani adussa laytsaa ta soo asaa gidduwaan de'aade
hayk'k'ana.
19 Taani bare s'ap'otuwaa haatsaa giddo yeddeeddanne ketterssay k'amma ubbaan
Aa tashiyaa bolla de'iyaa mitsaa mala.
20 Taani ubbaa wodekka bonchchettaade de'ana; ta wolk'k'aykka ubbaa wode
ooras's'ana› gaade k'oppaad.
21 «Taani haasayiyaawaa Asay sirp'p'i gi hayzziide, ta zoriyaa akkeedda.
22 Taani haasayeeddawaappe guyyiyaan, unttunttu zaaretsiide haasayibeykkino;
ayaw gooppe, ta k'aalay unttunttu wozanaan s'okeedda.
23 Goshshanchchay iraa naagiyaawaadan, unttunttu taani haasayanawaa sisanaw
hanggiide naageeddino.
24 Unttunttu hirggi utti de'ishshin, taani ta som"uwaa pashikkissaad; hewan
unttunttu mintsetsetteeddino.
25 Taani unttunttu de'ana ogiyaa dooraad; unttunttu kaappuwaadan uttaad. Bare
olanchchatuwaa giddon de'iyaa kaatiyaadan, taani unttunttu giddon de'aaddi. K'ay
kayyottiyaawantta mintsetsiyaa asaa mala gidaaddi.

30

1 «Shin ha"i taappe yalagiyaa asatuu taana k'iliic'iino. Unttunttu ta dorssaa
wudiyaa heemmiyaa kanatuwaa maaddana giinakka taani diggeedda aawotuwaa
naanatuwaa.
2 Unttunttu aawotuu wolk'k'ay is's'eeddawanttanne bollaa gilk'k'eeddawantta
gideedda diraw, taana ayinne maaddibeykkino.
3 Metuwaanne koshaa gaasuwaan k'amma denddiide, bazzuwaa biidde, s'ap'uwaa
c'oommeeddino.
4 K'ay sharafaanne bonc'c'iyaa mas'eeddino; mal"enna sankkaaraa s'ap'otuwaakka
meeddino.

5 Asay waassiidde, kayisotuwaa yedersseeddawaadan, asaa giddoppe unttuntta
yedersseedda.
6 Unttunttu zanggaaraa giddon, gonggolo giddoninne zaallaa gonggoluwaa giddon
de'eeddino.
7 Unttunttu buuraa giddon bazzo do'atuwaadan waasseeddino; doobbiyaa garssan
shiik'iide, ittippe de'eeddino.
8 Unttunttu k'ays's'eeriyaan shoc'ettiide, biittaappe yederssetteeddino. Unttunttu
suntsaanna bayiide, booza gidiide de'eeddino.
9 «Ha"i unttunttu naanatuu taana yetsan k'iliic'iino; taani unttunttu giddon
leemisiide odiyaawaa gidaaddi.
10 Unttunttu taana shenetiide, taappe haakkiino; ayinne yeellatennaan ta
som"uwaan c'uchchaa c'uchchiino.
11 S'oossay ta wolk'k'aa laafetsiide, taana kawushsheedda diraw, unttunttu taana
k'ohanaw, bis'aalaa kessi diggeedda paraadan, yeda gideeddino.
12 Ha seeri bayinnan dic'c'eedda naanatuu ta bolla denddiide, taana yederssiino;
unttunttu taana d'ayissanaw ta bolla doodiino.
13 Unttunttu ta hamettiyaa ogiyaa gorddiide, taana d'ayissanaw koyiino; ooninne
unttunttu hewaa ootsanawaa diggenna.
14 Olanchchatuu katamaa dirssaa mentsiide geliyaawaadan, unttunttu ta bolla
yeeddino.
15 Wolk'k'aama dagamay taana dippi ootseedda; ta bonchchuukka c'arkkuu
afiyaawaadan beedda; ta ishaluukka shaariyaadan d'ayeedda.
16 «Ta shemppatta un"etaaddu; tuggaa gallassatuu taana c'irppi oyk'k'eedda.
17 K'amma k'amma sakuu ta mek'etsaa c'oommee; seelaykka shemppi akkennan
gede gujjee.
18 Ta mayuu gunddiide bayeedda; shamic'c'iyaa k'ood'iyaadan, taana c'uulli
oyk'k'eedda.
19 S'oossay taana urk'k'aan oleedda; taani biittaappe bidintsaappe keekkenna asaa
gidaaddi.
20 «Abeet S'oossaw, taani new waassay; shin neeni taw allabeyikka. Ek'k'aade
neena woossaad; shin neeni ta woosaa sisabeykka.
21 Neeni kasewaappe dummataade, taw mek'etsaa iitaada; ne wolk'k'aama
wolk'k'an taana yederssaasa.
22 Neeni taana c'arkkuwaan dentsaadda; Aa togissaadda; gotiyankka taana
gonddorssaadda.
23 Asaw ubbaw wurssetsa gideedda hayk'oo neeni taana aatsaade immiyaawaa
taani eray.
24 «Kunddiide me"eedda Asay tuggatiidde, ‹Taana maaddarikkii› giide waassina, aw
k'arettenna Asay de'ii?
25 Tuggaan de'iyaawanttoo taani yeekkabeykkitaa? Hiyyeesatoo taani
k'arettabeykkitaa?
26 Lo"obaa demmana gaade taani amottiyaa wode, iitabay taana gakkeedda. Taw
sa'ay keekee gaade taani naagiyaa wode, gallassay taw d'umeedda.
27 Ta wozanay hirggeedda; taani woppaa demmabeykke; gallassaappe gallassan ta
tuggay yaa dareedda.
28 Ta bollay aawaa suuluwaan gidennaan kayyuwaan kares's'eedda; taani
shiik'uwaan ek'k'aade, ‹Taana maaddite!› gaade waassay.
29 Taani worakanatoo ishaa, sagoniyawukka dabbo gidaaddi.
30 Ta galbbay kares's'iide, pok'etti pok'etti wod'd'ee; ta bollaykka mishuwaan
s'uugettee.

31 Hewaa diraw, ta dinkkii zilaassaw puneteedda; ta his'is'iikka yeekoo
punetteedda.

31

1 «Malanchcha mac'c'awunno s'eellaade amottennaadan, taani ta wozanaa
ayifiyaana c'aak'uwaa c'aak'k'etaad.
2 Bollan de'iyaa S'oossay taw ayaa kaac'aa immanddeeshsha? Saluwaan de'iyaa
Ubbaa Danddayiyaa S'oossay asaw immiyaa woytuu ayaa gidanddeeshsha?
3 Iitatuwaa bolla boshay, bayzzuwaa ootsiyaawanttu bolla bashshay gakkanawe
eretteeddawaa gidenneeyye?
4 S'oossay ta hemetaa ubbaa be'ee; ta tangguwaa ubbaakka paydee.
5 «Taani wordduwaa mulekka ootsabeykke; asaakka c'immanaw kajjeelabeykke.
6 S'oossay taana likke miizaanan mazzano; yaatiide taani s'illuwaa gidiyaawaa ero.
7 Ta hametay ogiyaappe sher"eedabaa gidooppe, ta wozanaykka ta ayifii
s'eelleeddawaa amotteeddawaa gidooppenne, k'ay ta kushiikka nagaran
tuneeddawaa gidooppe,
8 ta c'arshshay ubbay shodetti d'ayo; taani zereeddawaakka haray mo.
9 «Ta wozanay ta shooruwaa mac'c'a asaa amotteeddawaa gidooppe, woy taani Izi
penggen zuggaade naageeddawaa gidooppe,
10 ta machchata hara asaw gaac'c'u; k'ay hara attuma asatuu iinanna gisino.
11 Ayaw gooppe, shaarmus'iyaawe loytsi pokkanne pirddan murissiyaa nagaraa.
12 Ha nagaray tamaadan s'uuggiide, ta mas'uwaa ubbaa d'ayissiyaawaa.
13 «Taani ta attuma woy ta mac'c'a k'oomatuu taana mootina, unttunttu mootuwaa
kad'eeddawaa gidooppe,
14 S'oossay taana biddiyaa wode, taani waananee? K'ay I taana oochchiyaa wode,
taani waaga zaaranee?
15 Taana med'd'eedda S'oossay ta k'oomatuwaakka I med'd'eedda. Nuuna ubbaakka
nu aatti nu aatti uluwaan med'eeddawe itti Aa s'alala.
16 «Taani hiyyeesatuu woosseeddawaa diggaadditantto, woy am"etuwaa
mintsetsenan aggaaditantto,
17 Aawuu aata bayinna naanatuu mela ak'iyaa wode, taani ta k'umaa taarekka
mabeykke.
18 Taani unttuntta ta yalagatetsaappe doommaade, unttunttu aawuwadan
dichchaad; ta aatti uluwaappe yelettoodeppe doommaade, am"etuwaa maaddaad.
19 Mayuu d'ayina, meeguu wod'iyaa uraa, woy kallo de'iyaa metootanchchaa
demmiyaa wode,
20 ta dorssatuwaa ikisiyaappe oosetteedda mayuwaa taani unttuntta
ho"etseeddawaappe attin, unttunttukka barenttu polo wozanaan taana
galatanenttoppe attin,
21 Taani mootuwaan unttuntta shatimmanawaa eraade, aawuu bayinna
naanatuwaa naak'k'eeddawaa gidooppe,
22 ta k'eesii kuriyaappe me"o; ta kushiikka hashiyaappe karetti wod'd'o.
23 Hewaa taani ootsennawe S'oossaa muroo yayyiyaa dirassanne Aa anggay taana
dagantsiyaa dirassa.
24 «Taani work'k'aan ammanetteedawaa gidintto, Muruta work'k'aakka, ‹Taani
neenan c'eek'ettay› gaadditantto,
25 Ta duretetsaa daruwaan, ta kushii demmeedda wod'iyaan taani
nashetaadditantto,
26 Awaa p'ooletsaa woy aginaa lo"otetsaa be'aade,

27 ta wozanaan geeman unttuntta bonchchaadditantto, woy ta kushiyaa piddi ootsa
yeraade, unttuntta bonchchaadditantto,
28 D'ok'k'an de'iyaa S'oossaa kaddaad shin. He nagaraykka pirddan murissiyaa
nagaraa gidee shin.
29 «Ta morkkatuwaa gakkeedda iita kaac'aan taani nashetabeykke; unttuntta
gakkeedda metuwaankka hombboc'abeykke.
30 ‹Ta morkkii d'ayo› yaaga shek'k'aade, nagaraa ootsabeykke.
31 Taani ubbaa gede imatsaa mokkiyaawaa ta k'oomatuu taw markkattiino.
32 Sa'ay k'ammeedda asaa karen ayissabeykke; taani ta golliyaa penggiyaa
ogiyaanna biyaawoo ubbaw dooyaa wotsaad.
33 Asay k'osiyaawaadan, taani ta nagaraa ta shop'p'iyaan k'osabeykke.
34 Taani asaa haasayaade dagamabeykke; unttunttu boriyaw yayaade, taani c'o"u
geedda wodiinne kare kesennan aggeeda wodii baawa.
35 «Taani haasayiyaawaa sisiyaawe de'eerenneeshsha! Taani haasayeeddawe ubbay
tuma gidiyaawo taani paramay; Ubbaa Danddayiyaa S'oossay taw zaaruwaa immo.
Ta baaligaaray taana mooteedda paylii de'ina, be'aarikkitaashsha!
36 Woytuwaadan taani ta hashiyaan wotsana shin! Kallachchaadan ta huup'iyaan
tookkanashin!
37 Taani kaappuwaadan aakko shiik'aade, ta ootseeddawaa ubbaa aw odana shin!
38 «Ta goshsha biittay, ‹Taana bonk'k'a akkaada!› giide, ta bolla waasseeddawaa
gidooppe, ta yafaratuukka ta bolla yeekkeeddawaa gidooppe,
39 he biittan mokkeedda miishshaa k'ans's'ennaan c'oo meeddawaa gidooppe, woy
he biittaa ootsiyaawantta koshaan wod'eeddawaa gidooppe,
40 taw zarggaa diraw aguntsay, banggaa dirawukka sharafay he biittan mokko»
yaageedda.
Iyyooba haasayay hawaan poletteedda.

32

Eelihu Haasayee
(32:1—37:24)

1 Iyyoobi, «Taani s'illo asaa» geedda diraw, ha heezzu asatuu aw zaaruwaa
immiyaawaa aggi basheeddino.
2 Iyyoobi S'oossaa s'illuwaa giyaawaa aggiide, barena s'illuwaa ootseedda diraw,
Raama yara gidiyaa Buuziyaa Barkkeela na'ay Eelihu Iyyooba bolla loytsi
hank'k'etteedda.
3 Eelihu k'ay Iyyooba heezzu laggetuwaakka hank'k'etteedda; ayaw gooppe,
unttunttu Aa c'oo bayzzanchcha geeddinoppe attina, aw suure zaaruwaa zaaranaw
danddayibeykkino.
4 Eelihu unttunttuppe teefatiyaa diraw, unttunttu ubbay haasayaa wurssana
gakkanaw naageedda.
5 Ha heezzu asatuu Iyyoobaw gidiyaa zaaruwaa immanaw danddayibeennawaa
be'iide, I loytsi hank'k'etteedda.
6 Buuziyaa Barkkeela na'ay Eelihu hawaadan yaagiide, haasayaa doommeedda;
«Taani laytsan na'atay; hintte taappe c'imiita. Hewaa diraw, taani ta k'ofaa hinttew
odanaw yayaad.
7 Taani, ‹C'imatuu haasayino; barenttu daro laytsan demmeedda aad'd'eeda
eratetsaa tamaarissino› gaade k'oppaad.
8 Shin asaakko yiide, aad'd'eeda eratetsaa asaw immiyaawe Ubbaa Danddayiyaa
S'oossaa Ayaanaa.

9 Asaa aad'd'eeda eranchcha kessiyaawe c'imatetsaa gidenna, woy likkebay
geliyaawe daro de'eedda asatuwaassa gidenna.
10 Hewaa diraw, sisite; taanikka ta k'ofaa hinttew odana.
11 «Be'ite, hintte haasayiyaa wode, taani c'o"u gaade hayzzaad; hintte haasayana
k'aalaa k'oppaade naagaad.
12 Taani hintte giyaawaa ubbaa wurssa sisaad; shin hintteppe ooninne Iyyoobi
bayzzanchcha giide ammantsibeenna; k'ay hintteppe ooninne Aa palamaw bessiyaa
zaaruwaa immibeenna.
13 Iyyooba haasayaw kalissiyaa zaaruwaa zaaranawe S'oossaappe attina, asaa
gidenna diraw, hintte, ‹Nuuni aad'd'eeda eratetsaa demmeeddo› geenaadan
naagettite.
14 Iyyoobi palumetteeddawe hinttenanappe attina, taananna gidenna. Taani hintte
haasayeeddawaadan aw zaaruwaa immikke.
15 «Iyyoobaa, unttunttu dagammiide, ne haasayaw zaaruwaa immanaw
danddayibeykkino; unttunttoo haasayiyaawe d'ayeedda.
16 Unttunttu haasayiyaawaa d'ayiide, c'o"u giide ek'k'ooppe, taanikka naaganaw
koshshii?
17 Tawukka odiyaawe de'ee; taanikka ta k'ofaa odana.
18 Daro haasayiyaawe de'iyaa diraw, ta giddon de'iyaa ayyaanay taana oda giide
giddee.
19 Be'ite, taw haasayiyaa kaalay imettennawaa gidooppe, taani ho"o woyniyaa
eessay kumeedda ogoruwaadan d'uuk'k'ana hanay.
20 Taw hawaappe guutsaa keekkana mala, taani haasayanaw koshshee; ta
doonaakka dooyaade, taani ta zaaruwaa immanaw koshshee.
21 Ha yewuwaan taani oonanne maaddikke, woy ay asanne c'oo sabbikke.
22 Ayaw gooppe, asaa c'oo sabbiyaawe taw mulekka erettenna. Taani k'ay hewaa
hanooppe, taana Med'd'eeddawe taana murana.

33

1 «Iyyoobaa, ha"i taani odiyaawaa sisa; ta giyaawaa ubbaa hayzza.
2 Haasayanaw giigaad; ta k'aalatuukka ta ins's'arssaa s'eeran de'iino.
3 Ta haasayiyaa k'aalatuu ta wozanaa suuretetsaa k'onc'c'issiino; taani eriyaawaa
ta ins's'arssay tumatetsan haasayee.
4 Taana S'oossaa Ayyaanay med'd'eedda; Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa shemppuu
taw de'uwaa immeedda.
5 Neeni danddayiyaawaa gidooppe, taw zaaruwaa imma; neena giigissaade,
taananna gakketa.
6 «Be'a, taani S'oossaa sintsan ne mala; k'ay taanikka urk'k'aappe med'ettaad.
7 Neeni taw yayyiyaa gaasuu baawa; taani neena naak'k'ikke.
8 «Ne haasayaa ubbaa taani hayzzaadde takkaad; neeni hawaadan yaagishin
sisaad;
9 ‹Taani geeshshanne tooshii bayinna asaa; taani s'illuwaanne nagaraa
ootsabeenna asaa.
10 Shin S'oossay taana muranaw gaasuwaa koyee; I taana bare morkkiyaadan
paydee.
11 Ta gediyaa gediyaa birataan k'achchee; taani tanggiyaa tangguwaa ubbaakka I
wochchee› yaagaadda.
12 «Iyyoobaa, neeni ha haasayan likke gidakka! Ane taani new oday; S'oossay
asaappe aad'd'ee.

33:11 Yob. 13:27

13 Neeni, ‹S'oossay taani haasayeedda haasayaw zaaruwaa immenna› gaade, ayaw
aanana palumettay?
14 Asay akeekanappe attina, S'oossay ha duma duma ogiyaan haasayee.
15 «Asay k'amma hiis'an gisiide, gem"ishshuwaa pannuro wode, S'oossay
akumuwaaninne sas'aan haasayee.
16 He wode Asay sisanaadaan haytsaa dooyee; bare seerankka I unttuntta
dagantsee.
17 Yaatiide Asay nagaraa ootsennaadan te"ee; otoruwaakka asaappe diggee.
18 S'oossay asaa bashshaappe ashshee; hayk'uwaappekka naagee.
19 «S'oossay asaa sakuwaa hiis'an de'oodekka, bare balaappe simmanaadan seeree.
20 Hewaadan haniide, harggeedda uray katsaa is's'ee; daro mal"o k'umaykka Aa
sheneyee.
21 Aa ashuukka gilk'k'iide wuree; Aa bollaykka melina, mek'etsay paydetee.
22 Aa shemppatta duufuwaakko, Aa de'uwuukka hayk'k'uwaa
kiitanchchatuwaakko mateedda.
23 «Asaw suure ogiyaa bessiyaa, sha"an paydetiyaa kiitanchchatuwaappe ittuu aw
gaannatanaw yintto,
24 aw k'arettiide, ‹I duufuwaa gelennaadan Aa ashshana. Taani aw woziyaawaa
demmaad› yaagintto,
25 Aa bollay yalagana; Aa yalagatetsaa wolk'k'aykka aw simmana.
26 He bitanii S'oossaa woosana; S'oossay Aa woosaa sisana. S'oossay aw Aa
s'illotetsaa zaariyaa diraw, I nashshechchan S'oossaw goyinnana.
27 He wode asaa sintsan I hawaadan yaagana; ‹Taani nagaraa ootsaad;
suurebaakka geellayaad; shin S'oossay ta bayzzuwaadan taw c'iggibeenna.
28 Duufuwan gelennaadan taana ashsheeda; hekko, ha"i pas'a de'aade, poo'uwaa
be'ay› yaagana.
29 «Be'ite, S'oossay asaw hawaa ubbaa zaari zaariide ootsee;
30 asaa duufuwaan geliyaawaappe ashshee; de'uwaan I nashshettanaadan ootsee.
31 «Simmi Iyyoobaa, taani odiyaawaa hayzzaadde sisa. Ane neeni c'o"u giina, taani
haasayay.
32 Neeni haasayanaw koyiyaawe de'ooppe, taw haasaya. Taani neeni s'illuwaa
gidiyaawaa bessanaw koyay.
33 Hewe d'ayooppe, c'o"u gaade, taani haasayiyaawaa sisa. Neena taani aad'd'eeda
eratetsaa tamaarissana» yaageedda.

34

1 K'aykka Eelihu hawaadan yaageedda,
2 «Hinttenoo, aad'd'eeda eranchchatoo, taani haasayiyaa haasayaa sisite. Hinttenoo,
eranchchatoo, hintte haytsaa taakko yeggite.
3 Ins's'arssay k'umaa mal"uwaa eriyaawaadan, haytsaykka yewuwaa shaakkiide
eree.
4 Ane nuuni likkebaanne lo"obaa shaakkiide eroytte.
5 «Iyyoobi, ‹Taani s'illuwaa; shin S'oossay ta suure pirddaa taana diggeedda.
6 Taani likke gidaadde, worddanchchaadan paydetaad. Taanan bayzzuu
bayinnankka, I taana pas'ennaadan madutseedda› yaageedda.
7 «S'oossaa bolla Iyyoobewaadan k'iliic'iyaa Asay de'ii?
8 I iitabaa ootsiyaawanttuna zuppetee; nagaranchchatuwaannakka hamettee.
9 Ayaw gooppe, I, ‹Asay S'oossaa nashshechchana giide ootsiyaawe ayinne
maaddenna› yaagee.

33:15 Yob. 4:13 **34:3** Yob. 12:11

10 «Hewaa diraw, hinttenoo, akeekanchcha asatoo, taani odiyaawaa ane sisite!
Ubbaa Danddayiyaa S'oossay iitabaa mulekka ootsenna.
11 S'oossay asaw Aa oosuwaadan immee; aa ogiyaadan aw c'iggee.
12 S'oossay tumuwaappe iitabaa ootsenna; Ubbaa Danddayiyaa S'oossay suure
pirddaa geellayenna.
13 Sa'aa bollan S'oossaw maataa immeeddawe oonee? K'ay biittaa ubbaa bolla Aa
suntseeddawe oonee?
14 S'oossay bare Ayyaanaanne bare de'uwaa shemppuwaa barekko zaariide
akkintto,
15 ashuwaa mayyeedda ubbay ittippe d'ayana; Asay biittaw duge simmana.
16 «Hintte akeekanchcha gidooppe, hawaa sisite; ta haasayiyaawaakka hayzzite.
17 Suure pirddaa is's'iyaawe biittaa mooddanaw danddayii? Yaatina, neeni
s'illuwaanne wolk'k'aama gidiyaa S'oossaa pirdday?
18 S'oossay kaatetuwaa, ‹Hintte shufurotuwaa› yaagee; k'ay biittaa
mooddiyaawanttakka, ‹Hintte iita› yaagee.
19 Kaappatuwaa som"uwaa s'eelliide maaddenna; duriyaakka mank'k'uwaappe
aatsiide s'eellenna. Ayaw gooppe, unttunttu ubbaykka Aa oosotuwaa.
20 Unttunttu hekka bilahe akeekenan hayk'k'ana; Asay ubbaykka kokkoriide
d'ayana; wolk'k'aamatuukka ay asaa kushiinne bochchennan kichchana.
21 «S'oossay asaa hemetaa s'eellee; Aa tangguwaa ubbaakka wochchee.
22 Iitaa ootsiyaawantta S'oossaappe gentsanaw danddayiyaa d'ip'p'i go d'umi
baawa.
23 S'oossay asaa bolla pirddanaw, Asay Aa sintsa shiik'anaadan keeruwaa
immenna.
24 Wolk'k'aamatuwaa ayinne oochchennan mentsereetsee; yaatiide unttunttu
sa'aan haratuwaa wotsee.
25 I unttunttu oosuwaa eriyaa diraw, unttuntta itti k'amma maataappe wotsiide
d'ayissee.
26 Unttunttu iitatetsaa diraw, Asay ubbay be'iyaasan I unttuntta muree.
27 Unttunttu Aa kaallennaan is's'iide, Aa azazuwaakka aggeeda dirassa.
28 Unttunttu hiyyeesatuwaa uk'k'unniide, unttunttu S'oossaakko waassanaadan
ootseeddino; ikka hiyyeesatuwaa waasuwaa siseedda.
29 S'oossay c'o"u gooppe, Aa pirddanawe oonee? I bare som"uwaa wora zaarooppe,
asaa maaddiyaawe baawa. I asaappekka c'oraappekka dara.
30 Hewaadankka, S'oossaw yayyena asatuu mooddenaadaaninne asaassikka gite
gidennaadan, Asay ubbay digganaw danddayenna.
31 «Iyyoobaa, ne nagaraa S'oossaw paas'adii? K'ay zaaraadde nagaraa
ootsennaadan geppaadii?
32 Ne bayzzuwaa new k'onc'c'issana mala, S'oossaa woossaadii? Sintsanaw iita
oosuwaa ootsenan agganaw eeno gaaddii?
33 «Neeni S'oossay ootsiyaawaa is's'aade, ne gatii neeni dosiyaawaadan hananaw
koyay? Simmi k'ofaa k'achchanawe neenappe attina, taana gidikke. Hewaa diraw,
neeni k'oppiyaawaa taw oda.
34 Akeekanchcha asatuu taani odiyaawaa eeno giino; taani odiyaawaa sisiyaa
aad'd'eeda eranchchatuukka hawaadan yaagiino;
35 ‹Iyyoobe eray pac'c'ina, hawaa haasayee; I haasayiyaawoo biletsaykka baawa›
yaagiino.
36 Iyyoobi iita asatuwaadan zaaruwaa immeedda diraw, wurssetsaa gakkanaw
paac'etteedda gideerenneeshsha!

34:11 Maz. 62:12

37 Ayaw gooppe, I bare nagaraa bolla makkalaa gujjee; nu sintsan S'oossaa k'iliic'ee.
Bare k'aalaakka darissiide, S'oossaa bolla biddee» yaageedda.

35

1 Eelihu k'aykka hawaadan yaageedda;
2 «Iyyoobaa, neeni, ‹Taani S'oossaa sintsan s'illuwaa› giyaawe likkee?
3 K'ay, ‹Taani nagaraa ootsooppe, neena ay k'ohayttaa? Nagaraa ootsennan
aggooppe, taani go'ettiyaawe ayee?› yaagaade neeni S'oossaa oochchaadda.
4 Taani newunne neenanna ne laggetoo zaaruwaa haasayana.
5 «D'ok'k'u gaade salotuwaa s'eella; neeppe bollaanna de'iyaa shaaretuwaakka ane
akeekaade be'a.
6 Neeni nagaraa ootsooppe, hewe S'oossaa ayinne k'ohenna. Ne bayzzuu
darooppekka, neeni S'oossaa ayinne ootsakka.
7 S'illuwaa gidooppe, aw neeni ayaa immay? Woy ne kushiyaappe I ayaa akkanee?
8 Neeni nagaraa ootsooppe, ne mala asaa k'ohaasa; k'ay s'illooppekka, asaa
go"aassa.
9 «Uk'k'unnay daroppe Asay waassee; wolk'k'aamatuwaa kushiyaappe kessi
akkanaw alluwaa s'eegee.
10-11 Shin ooninne, ‹S'oossay, taana Med'd'eeddawe, k'amman mazamuriyaa
immeeddawe, sa'aa do'atuwaappe aatsiide, nuuna tamaarissiyaawenne saluwaa
kafotuwaappe aad'd'eeda eranchcha nuuna ootsiyaawe hak'an de'ii?› yaagenna.
12 Iita asatuu waassiino; shin S'oossay unttunttu otoruwaa gaasuwaan, unttunttoo
allenna.
13 Hada waasuwaa S'oossay tumuwaappe sisenna; Ubbaa Danddayiyaa S'oossay
hewaa hayzzenna.
14 «Iyyoobaa, neeni, ‹Taani S'oossaa be'anaw danddaykke; ta mootuu Aa sintsan
de'ee; taani Aa naagay› yaagaasa. Yaatina, new I zaaruwaa immanaw, ne gaasuu ay
keeshshaa guus's'anddeeshsha!
15 S'oossay asaa murenabaanne nagaraakka sheneko giide aggi aggiyaawaa gaade
k'oppay?
16 Hewaa gidooppe, neeni ne doonaa c'oo mela dooyyasa; eray bayinna haasayaa
darissaasa» yaageedda.

36

1 Eelihu gujjiidekka hawaadan yaageedda;
2 «S'oossaa doonaa gidaade taani new odiyaawe biro de'iyaa diraw, guutsaa
danddayaade sisa.
3 Taani ta eraa haakuwaappe ahaad; taana Med'd'eeddawe s'illo pirddaa
immiyaawaa gidiyaawaa taani neena erissana.
4 Taani wordduwaa haasayikke; kumentsaa eray de'iyaa uray neenanna
de'iyaawaa ammana.
5 «Be'a, S'oossay wolk'k'aama; shin I oonanne kad'enna. I akeekankka mina.
6 Iitatuwaa I pas'a wotsenna; shin uk'k'unnetteeddawanttu maataa I naagissee.
7 S'oossay bare ayifiyaa s'illotuwaappe dentsenna. I unttuntta kaatetuwaanna
utissiide, med'inaw d'ok'k'u d'ok'k'u ootsee.
8 Shin Asay sanssalatan k'ashettooppe, woy tuggaa wodoruwaan oyk'k'ettooppe,
9 I unttunttu oosuwaanne otoruwaan unttunttu ootseedda nagaraa k'onc'c'issee.
10 Seeraa sisanaadaan unttunttu haytsaa dooyee; nagaraappe simmanaadankka I
unttuntta azazee.

35:6 Yob. 22:2-3

11 Unttunttu sisiide, aw ootsooppe, barenttu laytsaa ishaluwaaninne woppan wurssana.
12 Shin unttunttu sisennan is's'ooppe, mashshaan wurana; unttunttu eraa d'ayeedda diraw hayk'k'ana.
13 «S'oossaa ammanenna asatuu barenttu wozanaan hank'k'uwaa dagayiino; I unttuntta muriyaa wodekka, maadda giide woossikkino.
14 Unttunttu barenttu yalagatetsan hayk'k'iino; unttunttu de'uukka yeellaan wuree.
15 S'oossay tuggatiyaawantta unttunttu tuggaan tamaarissee; I unttunttu metuwaa baggana unttuntta sissee.
16 «S'oossay neena metuwaappe kessiide metuu bayinna aako sa'aa afeedda; ne miyaa masoofiyankka mod'd'uwaa guuppeedda.
17 Shin ha"i iitatuwaa pirddaa akkaada; bessiyaa muraakka akkaade de'aassa.
18 Neena ooninne duretetsaa bessiide c'immennaadan, daro mattaayiyankka baletsennaadan naagetta.
19 Ne mas'uwaa daruu woy ne minotetsay neena metuwaappe ashshanee?
20 Asatuu barenttu sa'aappe d'ayiyaa k'ammay yaanaadan amottoppa.
21 Ha metuu ubbay neena gakkeeddawe, neena iitaappe ashshanaassa. Hewaa diraw, iitatetsaw guyye simmennaadan neena akeeka.
22 «S'oossay bare wolk'k'an d'ok'k'u d'ok'k'u geedda! Aa mala asttamaarii oonee?
23 ‹Hawaa ootsa› giide S'oossaa azaziyaa asay, woy, ‹Neeni iita oosuwaa ootsaadda› yaaganaw danddayiyaa Asay baawa.
24 Asay mazamuriyaan sabbeedda Aa oosuwaa neenikka sabbanaw hassaya.
25 Asay ubbay S'oossaa oosuwaa be'eedda; shin be'iide, haakuwaan be'eedda.
26 Be'ite, S'oossay wolk'k'aama! Aa gitatetsaa nuuni akeekibookko; Aa laytsaa c'oratetsaykka paydina gakettenna.
27 «S'oossay haatsaa sa'aappe pude saluwaa afee; yaan iraa kessee.
28 He iray shaariyaappe kesiide, asaw daro bukkanaadan ootsee.
29 Shaarii waan yuuyyintto, walk'k'antsaykka S'oossay de'iyaa saluwaan waan guummintto, ooninne erenna.
30 I bare yuushshuwaan walk'k'antsaa poo'uwaa laalee; shin abbaa c'iimmaa I d'uman kammee.
31 Iraa bukissiyaawan bare asaw daro katsaakka mokissee; hawaadan ootsiide S'oossay asaa ubbaa ayissee.
32 I walk'k'antsaa bare kushiyan oyk'k'ee; bare halchcheedda sa'aa shoc'anaw azazee.
33 Guuguntsay guummiyaawe uushuu uushottanawaa awaayyee; mehiikka uushuu yiyaawaa eree.

37

1 «Uushuu ta wozanaa diddik'issee; bare de'iyaa saankka piree.
2 Ubbaykka S'oossaa kooshshaa, guuguntsaadan guummiyaa Aa k'aalaa sisite.
3 I saluwaa ubbaappe kiittiyaa walk'k'antsay biittaa gas'aappe gas'aa gakkanaw beettee.
4 Hewaappe guyyiyaan, Aa guntsaa kooshshay sisettee; bare wolk'k'aama kooshshan guummee; Aa kooshshay sisettiyaa wode, bare walk'k'antsaa te"enna.
5 S'oossaa kooshshay malalissiyaa guntsaa guummee; nuuni akeekanaw danddayenna wolk'k'aamabaa I ootsee.
6 Shachchaa I, ‹Sa'aan wod'd'a!› yaagee; wolk'k'aama iraakka, ‹Bukka› yaagiide azazee.
7 «Asay ubbay Aa oosuwaa erana mala, he wode bare oosuwaa oosuwaa agganaadan ootsee.

8 Do'atuukka barenttu geessuwaa geessuwaa geliino; yaan uttiino.
9 Gedissa baggappe gotii yee; huup'issa baggappekka meeguu yee.
10 S'oossay siid'iyaanna shemppiyaa shemppuwaappe shachchay med'ettee; hewan aakko haatsatuukka shuchchaadan minnee.
11 Shaarii haatsaa tookkanaadan I ootsee; bare walk'k'antsaakka shaariyaa giddon laalee.
12 Aa kaaletsuwaan shaaretuu yuuyyi yuuyyi aad'd'iino; I azaziyaawaa ubbaa unttunttu sa'aa bolla ootsiino.
13 S'oossay iraa bukissiyaawe biittaa irs's'issanaassa, woy asaa muranaassa, woy bare siik'uwaa unttuntta bessanaassa.
14 «Iyyoobaa, hawaa sisa; S'oossay ootsiyaa malalissiyaa oosuwaa takki gaade akeeka.
15 S'oossay shaaratuwaa wooti azazinttonne bare walk'k'antsaakka wooti walk'k'antsintto eray?
16 Shaaratuu saluwaan waan tookettooppenne k'ay Aa eray polo gideedda S'oossay ootsiyaa malalissiyaa oosuwaa neeni eray?
17 Gedissa c'arkkuu yiide, biittaa mishissiyaa wode, neeni hombbiyan metootanaappe attina, mulekka hewaa erakka.
18 S'oossay saluwaa masttootiyaadan piddi ootsiide mic'c'iyaa wode, neeni Aa maaddanaw danddayay?
19 Nuuni eraa pac'a gidiyaa diraw haasayanaw danddayokko; nuuni S'oossaw waagi haasayanentto, neeni nuuna tamaarissa.
20 S'oossaanna haasayana gaade taani oochchikke; I taana d'ayissana mala, taani ayaw Aa dentsereetsaytta?
21 C'arkkuu salotuwaa pittiide geeshsheeddawaappe guyyiyaan, salotuwaan p'ooliyaa aawaa poo'uwaa Asay s'eellanaw danddayenna.
22 Huup'issa baggana work'k'aa malatiyaa poo'uu beettee; S'oossaykka yashshiyaa anggan k'onc'c'ee.
23 «Nuuni Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa mata shiik'anaw danddayokko; Aa wolk'k'ay wolk'k'aama. I bare tumu pirddaaninne bare wolk'k'aama s'illotetsan gitaa.
24 Hewaa diraw, Asay aw yayyee; barentta aad'd'eeda eranchcha giyaawantta ubbatuwaa I s'eelenna» yaageedda.

38

Med'inaa Goday Iyyoobaw Immeedda Zaaruwaa
(38:1—41:34)

1 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday gotiyaa giddoppe Iyyoobaw hawaadan yaagiide zaareedda;
2 «Eri bayinna haasayan ta zoriyaa toochchiyaawe I hawe oonee?
3 Ane neeni asaadan ne s'eessaa danc'c'a denddaade, taani oochchiyaawaa taw oda.
4 «Taani sa'aa med'd'iyaa wode, neeni hak'an de'ay? Ane new akeekay de'ooppe, taw oda.
5 Ha sa'ay ay keeshshaa gidanaw bessintto, he k'ofaa k'achcheeddawe oonee? Likkiyaa wodoruwaakka sa'aa bolla yeggeeddawe oonee? Hewaa zaaruwaa ubbaa eray?
6 Sa'aa tuuk'etuwaa kunddennaadan mintsi oyk'k'eeddawe ayee? Sa'aa baasoo koyiro shuchchaa wotseeddawe oonee?
7 He gallassi wontta s'oolinttetuu ittippe yes's'eeddawaanne kiitanchchatuu ubbay nashshechchaw ilileeddawaa neeni eray?

8 «Abbaa haatsay, biittaa gomppaappe d'uuk'k'iide kesiyaa gallassi, Aa
penggetuwaa gorddeeddawe oonee?
9 Abbaa shaariyaa mayzzeeddawe, k'ay d'umankka s'aas'a wotseeddawe taana.
10 Abbaw aad'd'ena zawaa med'd'eeddawe, Aa penggiyaanne Aa kulbbuwaa sa'aan
wotseeddawe taana.
11 Taani, ‹Hawaa gakka; shin hawaappe aad'd'oppa; ne wolk'k'aama beetaykka
hewan ek'k'o› yaagaad.
12 «Iyyoobaa, neeni yelettoodeppe away wontta guuraanna kesanaadan azaza eray?
13 Biittaa gas'aan poo'uwaa bessana malanne iita asatuwaakka unttunttu
k'osetteedda saappe k'onc'c'iyaa kessana mala, neeni wontta azaza eray?
14 Gallassaa poo'uu zoozatuwaanne zanggaaratuwaa dakkoyiide wotseedda mayuu
ek'k'eeddawaadan beettanaadan ootsee; k'ay urk'k'aa miishshaa bolla wotseedda
maatafaadan geeshshiide bessee.
15 Iitatuu barenttoo poo'o gi wotseedda d'umay d'ayee; unttunttu makkalaw
dentsiyaa kushiikka me"ee.
16 «C'iimma abbaa giddo gelaade, pulttuwaa be'aaddi? Woy Asay gakki erenna
abbaa gidduwaa paac'c'a s'eella eray?
17 Hayk'uwaa penggetuwaa neena oonentto besseedee? Woy d'ip'p'i go d'umaa
penggetuwaa be'aaddi?
18 Sa'ay ay keeshshaa wolk'k'aamentto eray? Hewaa ubbaa neeni eriyaawaa
gidooppe, taw oda.
19 «Poo'uu de'iyaasaa afiyaa ogii hak'an de'ii? K'ay d'umay de'iyaa sa'ay hak'ee?
20 Unttuntta neeni unttunttu golle golle afanaw danddayay? Unttunttu de'iyaasaa
afiyaa ogetuwaa neeni eray?
21 Neeni sa'ay med'ettiyaa wode yeletteedda dirawunne daro laytsaakka de'eedda
diraw, hewaa erennan aggakka!
22 «Suuppa shachchay minjjettiyaasaa gelaaddii? Orddo shachchay
dooretteeddasaakka be'aaddi?
23 Taani unttuntta meto wodiyaw, olaa wodiyaawunne tooraa gallassaw minjja
wotsaad.
24 Walk'k'antsay kesiyaa sa'aa afiyaa ogii hak'an de'ii? Woy away wulliyaa bagga
c'arkkuu hak'appe kesiide c'arkkii?
25 «Wolk'k'aama iray wod'd'iyaa loossuwaa giigisseeddawe, guuguntsaw ogiyaa
kesseeddawe oonee?
26 Asi de'enna bazzuwaan iraa bukissiyaawe oonee?
27 Mela bazzuu iraa haatsaan shuggiide, l"o maataa mokkanaadan ootseeddawe
oonee?
28 «Iraw woy ketterssaw aawuu de'ii?
29 Orddo shachchawunne burc'c'e shachchaw aata de'ay?
30 Daro iris's'atetsay haatsaa shuchchaadan minisee; abbaa haatsaw bolla
baggaakka shachchaa kessee.
31 «Piliyaadisa geetettiyaa s'oolinttetuwaa c'itaa ittippe gatsaade k'achchanaw
danddayay? Ooriyoona geetettiyaa s'oolinttetuwaa c'itay k'ashetteedda wodoruwaa
billanaw danddayay?
32 C'itan c'itan de'iyaa s'oolinttetuwaa unttunttu wodiyaan wodiyaan kessanaw
danddayay? Wogga Beeriyaanne K'eeri Beeriyaa geetettiyaa s'oolinttetuwaa
c'itatuwaa ittippe kaaletsanaw danddayay?
33 Salotuu ak'iyaa higgiyaa neeni eray? Woy he higgii sa'aan mooddanaadan
ootsanaw danddayay?

38:8 Erm. 5:22 **38:31** Yob. 9:9; Amo. 5:8

34 «Di'uu neena muukkanaadan iraa bukissanaw, ne k'aalaa d'ok'k'u ootsaade,
shaaratuwaa azazayi?
35 Walk'k'antsatuu biide yiide, ‹Hekko, ha"i ay ootsiino› gaana mala, neeni
unttuntta azazanaw danddayay?
36 Haatsaa kafoo aad'd'eeda eraa, kuttuwaa awuriyawukka akeekaa immeeddawe
oonee?
37-38 Bare eran shaaretuwaa paydanaw danddayiyaawe oonee? Baanaa
munak'k'iide, urk'k'aa kessiide, minisanaw saluwaa shaaretuwaa gede ootsiide,
haatsaa duge tigiyaawe oonee?
39-40 «Gaammotuu ubbay barenttu geessuwaan geessuwaan gisi de'ishshin woy
zuggiide naagishin, neeni unttunttoo miyaawaa shankkataade immanaw
danddayay? Woy koshatti utteedda unttunttu maratuwaa kalissanaw danddayay?
41 K'uurotuu koshatti bichchaariya wode, unttunttu maratuukka miyaawaa
demmanaw taw, S'oossaw, waassiyaa wode, unttunttoo miyaawaa immiyaawe
oonee?

39

1 «Deriyan de'iyaa gen"etuu awude yeliinontto, neeni eray? Gaaratuu bannikkiide,
barenttu maratuwaa yeliyaa wode be'aaddi?
2 Unttunttu kuntsiidde, woyissa keeshshaa aginaa gam"iinonttonne k'ay awude
yeliinontto eray?
3 Unttunttu gulbbatiide, barenttu maratuwaa yeliyaawe awudentto eray?
4 Unttunttu maratuu bazzuwaan dic'c'iide minniino; barenttu aayetuwaa
mataappe biino; laa"entso guyye simmikkino.
5 «Dembbaa haretuu yeda de'anaadan ootseeddawe oonee? K'ashuwaappe
unttuntta billi yeddeeddawe oonee?
6 Unttunttoo taani bazzuwaa de'iyaasaa ootsaade immaad; Asay baynna ladda
biittaa unttunttu de'anaadan ootsaad.
7 Katamaa c'abbuwaappe unttunttu haakkiide de'iino; laaggiyaawanttu
waasuwaakka sissikkino.
8 Unttunttu deretuwaa barenttoo heemettiyaa sa'aa ootsiino; hewan miyaa mul"o
maataa k'oriino.
9 «Mentsay new ootsanaw eeno ganddee? Woy ne gaas'aatan k'ammaa ak'anddee?
10 Goshana mala, neeni Aa waas'ay? Woy ginddaa goochchanaadan Aa ootsanaw
danddayay?
11 Neeni Aa wolk'k'aa minotetsan ammanettay? Ne daaburssiyaa oosuwaa I
ootsanaadan, aw yegga aggay?
12 I simmiide yiide, ne katsaa k'os's'iyaa ne uddumaw shiishshee gaade neeni an
ammanettay?
13 «Sogonata bare k'efiyaa ellekka k'aatsaw; shin sogonati k'efetuu sanggaanuwaa
k'efetuwaanne baalletuwaa mala gidikkino.
14 Sogonata bare k'uuk'ulliyaa biittan k'uuk'ullaw; baanay ho'etsanaadan aggaw.
15 Gedii mentsana woy, ‹Bazzuwaa do'atuu yed'd'ana› gaade k'oppukku.
16 Maratuu barewaa gidennawaadan paydaadde, unttunttoo mek'etsaa iitaw. I
daaburay ubbay mela attiyaawe iw ayaanne malatenna.
17 Ayaw gooppe, taani S'oossay izo aad'd'eeda eratetsaa diggaad; taani akeekaakka
iw immabeykke.
18 Shin denddaade iza wos's'iyaa wode, barenanna naasettiyaa paraa bollanne
paraw bolla miic'c'aw.
19 «Iyyoobaa, paratoo wolk'k'aa immeeddawe, woy paratuwaa morggiyaa gotosho
gammaa mayzzeeddawe neenee?

20 Paratuu booliyaadan guppanaadaaninne yashshiyaa daaretsaa unttunttu
daaranaadan ootseeddawe neenee?
21 Paratuu zanggaaraan biittaa booddiino; barenttu wolk'k'ankka nashettiino;
yaatiide olaa miishshatuwaa danc'c'eeddawanttuna gakketanaw olaa dembbaa
piriis'iino.
22 Yashshaa giyaawaa unttunttu mulekka erikkino; unttuntta ayaynne
dagantsenna; unttunttu bolla mashshaa zaaretsooppenne guyye simmikkino.
23 Unttunttu toggiyaa olanchchatuu oyk'k'eedda olaa miishshatuu p'ooliidde, ittuu
ittuwaanna gakketiide giirettiino.
24 Paratuu paachchuriidde yashissiidde, olaw sintsaw piriis'iino. Malakataa
punusaa kooshshaa sisiyaa wode, c'o"u giide ek'k'anaw danddaykkino;
25 malakataa punniyaa wode, ‹Hayyashsho!› yaagiino. Olaa peenuwaa haakuwaan
akkiino; olaa gadaawatuu azaziyaa azazuwaanne olanchchatuwaa c'eek'uwaa
sisiino.
26 «Gac'ii bare k'efiyaa gedissa mic'c'iide paallanaw danddayanaadan, aad'd'eeda
eratetsaa aw immeeddawe neenee?
27 Arggantsay pude kesiide, bare golliyaa d'ok'k'a deretuwaan kees's'anaw ne
azazuwaa naagii?
28 Arggantsay aafuwaa doonaan bare golliyaa kees's'iide de'ee; zaallatuwaa
za'otuukka aw geessuwaa gideeddino.
29 Hewan uttiide, barew miyaawaa wochchee; Aa ayifii haakuwaappe demmee.
30 Arggantsaa maratuu suutsaa ushiino; bakkutay de'iyaa saan hak'ankka I
shiik'ee» yaageedda.

40

1 Med'inaa Goday Iyyooba,
2 «Iyyoobaa, Asay Ubbaa Danddayiyaa S'oossaanna mootettiide, shatimmi erii? Ane
S'oossaanna mootettiyaa uray aw zaaro» yaageedda.

Iyyooba Zaaruwaa

3 Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi Med'inaa Godaw zaariide, hawaadan yaageedda;
4 «Abeet S'oossaw, taani patsenna laafa asaa; taani new woota zaaranaw
danddayayitaa? Taani ta doonaan ta kushiyaa wotsaad.
5 Taani itti gede haasayaad; shin taw zaariyaawe baawa. Laa"entsuwaa
haasayikke» yaageedda.

S'oossay K'aykka Haasayee

6 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday gotiyaa giddoppe Iyyoobaw hawaadan
yaageedda;
7 «Attuma asaadan ne s'eessaa danc'c'a denddaade, taani oochchiyaawaa taw oda.
8 Neeni taana bayzzanchcha kessana hanay? New s'illuwaa gidanaw, taana
wordduwaa kessay?
9 S'oossaa wolk'k'aa mala wolk'k'ay new de'ii? S'oossay guummiyaawaadan neeni
guummanaw danddayay?
10 Hewaa gidooppe, ane ne bonchchuwaaninne gitatetsan dendda! Ne puulaanne
anggaa mayya!
11 Ne hank'k'uwaa boshaa ane tiga; otorettiyaa asaa ubbaa s'eellaade, ane
kawushsha!
12 Ane loytsa s'eellaade, otorettiyaa ubbaa yeellaya; iitaa ootsiyaawantta ubbaa
unttunttu de'iyaa saan yed'd'a!
13 Unttunttu ubbaa biittan mooga; duufuwaa duge wotsaade, unttuntta gordda.

39:30 Mat. 24:28; Luk'. 17:37

14 Yaatooppe, ne wolk'k'an neeni s'oonanawaa taani new markkattana.
15 «Taani neena med'd'eeddawaadan med'd'eedda, Bihemoota giyaa do'aa ane s'eella! I booraadan maataa mee.
16 Aa s'eessan de'iyaa wolk'k'aynne Aa uluwaa kammeedda shayaa minotetsay loytsi daro.
17 Aa dufii zigaadan sitti gi utteedda; Aa gediyaa s'ap'otuukka minuwaan dook'eteeddawantta.
18 Aa mek'etsatuu naasiyaa bombbaa mala; Aa gediikka birataa zanggetuwaa mala.
19 «S'oossay med'd'eedda med'etatuu ubbaappe I aad'd'i malalissiyaawaa. Aa Med'd'eeddawaappe attina, Aa s'oonanaw danddayiyaawe baawa.
20 Do'ay ubbay kaa'iyaa zoozii aw miyaawaa mokissee.
21 Aguntsay de'iyaa mitsaa garssan gisee; mak'k'aa giddon c'ariyaan k'osettee.
22 Aguntsay de'iyaa mitsatuu barenttu kuwan Aa gentsiino; shaafaa doonaan doliyaa mitsatuu Aa kammiino.
23 Shaafay kumiide goggiyaa wodekka dagammenna; Yorddaanoosa Shaafay Aa som"uwaan d'arc'c'ettiyaa wodekka I saro de'ee.
24 Aa ayifiyaa toyissiide, Aa oyk'k'anaw danddayiyaa Asay de'ii? Aa siid'iyaakka p'iriyaa k'aran c'addi oyk'k'anaw danddayiyaawe oonee?

41

1 «Neeni Leewaataanna giyaa dawiyaa moliyaa oyk'k'iyaa mans's'ak'uwaan oyk'k'anaw, woy Aa ins's'arssaa wodoruwaan k'achchanaw danddayay?
2 Aa siid'iyaan dafuwaa gelissanaw danddayay? Woy Aa gac'uwaa mans's'ak'uwaan c'addaade oyk'k'ay?
3 I neena, ‹Hayyanaa taana yeddaarikkii› yaagiide woossanee? Woy I new mal"o k'aalan haasayanee?
4 Neeni Aa med'inaw ne k'ooma ootsanaw, I neenanna c'aak'uwaa c'aak'k'etannee?
5 Asay kafuwaanna kaa'iyaawaadan, neeni aanana kaa'ay? Woy Aa k'achchaade, ne mac'c'a k'oomatoo kaa'anaadan immay?
6 Moliyaa oyk'k'iyaawanttu Aa gatiyaan palumettiino? Woy zal"anchchatuu Aa k'ans's'ereetsiide zal"iino?
7 Neeni Aa galbbaa mac'c'aamiyan, Aa huup'iyaakka goman c'addaade k'ohanaw danddayay?
8 Ane Aa ne kushiyan bochcha; neeni aanana baas'eteedda baas'iyaa hassayaade, laa"entsaade aanana baas'etanaw kajjeelakka!
9 «He dawiyaa oyk'k'anaw kajjeeliyaawe mela; haray attina, Aa be'eedda ubbaykka yashshaw kokkoree.
10 I giseeddasaappe Aa dentsetsanaw ooninne s'alenna; yaatina, ta sintsan ek'k'anaw danddayiyaawe oonee?
11 Zaara imma gaanaw, taw koyiro immeeddawe oonee? Saluwaappe garssaana de'iyaabay ubbay tawaa.
12 «Leewaataana gedetuwaabaa, Aa wolk'k'aama wolk'k'aabaanne Aa lo"iyaa bollaabaa haasayiyaawaa taani aggikke.
13 Aa galbbaa k'aaranaw danddayiyaawe oonee? Aa doonaa bis'aalana danddayiyaawe oonee?
14 Yashshiyaa achchay de'iyaa Aa goggoc'c'uwaa pook'k'anaw danddayiyaawe oonee?
15 Aa zokkiyaa galbbay ittuu ittuwaa bollan dooretteeddanne shuchchaadan minneedda gonddalletuwaa malatee.

41:1 Maz. 74:14; 104:26; Isa. 27:1

16 Unttunttu ittuu ittoo loytsi matatteedda diraw, unttunttu gidduwaanna, haray
atto, c'arkkuukka aad'd'anaw danddayenna.
17 Unttunttu ubbaykka ittuu ittuwaanna gakketti utteedda diraw, unttuntta
ayaynne shaakkenna.
18 «I hed'd'ishiyaa wode, p'olk'k'u giyaa poo'uu kesee; Aa ayifetuukka wontta
s'alk'k'iyaadan zo"iino.
19 Aa doonaappe tamaa lac'uu kesee; tamaykka piriide wod'd'ee.
20 Penttiyaa disttiyaappe garssa baggana ees's'iyaa mak'k'aappe kesiyaa
c'uwaadan, Aa siid'iyaappe c'uway kesee.
21 Aa siid'iyaanna kesiyaa shemppuu s'iis'untsaa bonk'k'issee; tamaa lac'uukka Aa
doonaappe kesee.
22 «Aa morggiyaan wolk'k'ay de'iyaa diraw, I loytsi yashshiyaawaa.
23 Aa ashuu ittippe nuketti utteedda diraw, Aa bollay birataadan minnee.
24 Aa wozanay shuchchaadan mina; gaac'c'iyaa wos'aadankka mina.
25 I denddiyaa wode, minotuukka yayyiino; unttunttu dagammiide bak'atiino.
26 Aakko gakkiyaa mashshay ayinne allaalle kessenna; tooray, woy aday, woy
gomay Aa ayinne ootsenna.
27 Birataa I dalaadan, nahaasiyaakka museedda mitsaadan paydee.
28 Wonddaafiyaa aday Aa bak'atissena; yambbarshshan oliyaa shuchchaykka aw
suullaa mala.
29 Dullay aw itti buus'a mala; tooraa s'onggiyaa wode, k'iliic'iide miic'c'ee.
30 Aa uluwaa bollan de'iyaa galbbay me"eretteedda kon"aadan k'ara; urk'k'aanna I
biyaa wode, maarashaadan biittaa p'alk'k'ee.
31 «Abbaa pentteedda haatsaadan bukkee; s'aaruwaa giddon penttiyaa
zayitiyaadankka bulibulissee.
32 Bareppe guyyenna p'ooliyaa ogiyaa kessee; abbaa haatsaakka bootsa hoommoo
laammee.
33 Biittaa bollan Aa mala med'eti baawa; I yayyi erenna med'etaa.
34 Loytsi wolk'k'aama gideedda med'etatuwaa ubbaa I zik'k'i ootsiide s'eellee; do'aa
ubbatoo I kaate» yaageedda.

42

Iyyoobe Anjjuwaa Zaari Demussaa (42:1-17)

1 Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi Med'inaa Godaw hawaadan yaagiide zaareedda;
2 «Neeni ubbabaa ootsanaw danddayiyaawaanne ne halchchuwaakka digganaw
danddayiyaawe bayinnawaa taani eray.
3 ‹Laa ha eray bayinnan ta zoriyaa gentsiyaawe oonee?› yaagaade taana
oochchaadda. Tumuppe taani taw gelibeennabaa haasayaad; ta eraappe haakkeedda
malalissiyaabaa haasayaad.
4 «Neeni taana, ‹Taani odiyaa wode hayzza; taani oochchiyaa wode oda› yaagaadda.
5 «Taani kase nebaa ta haytsaan sisaad; shin ha"i ta ayifiyaan neena be'aad.
6 Hewaa diraw, taani haasayeeddawe taana yeellayeedda. Taani bidintsaaninne
baanan uttaade paas'ay» yaageedda.
7 Med'inaa Goday hawaa Iyyoobaw haasayeeddawaappe guyyiyaan, Temaanappe
yeedda Elifaaza hawaadan yaageedda; «Ta k'oomaa Iyyoobewaadan, hintte tawaa
likke haasayibeenna diraw, ne bollanne ne laa"u laggetuwaa bolla ta hank'k'uu ees's'i
keseedda.

42:3 Yob. 38:2 **42:4** Yob. 38:3

8 Hewaa diraw, ha"i laappun korumatuwaanne laappun dorssaa orggetuwaa
akkiide, ta k'oomaa Iyyoobakko biite; s'uuggiyaa yarshshuwaa hintte bayzzoo
yarshshite. Ta k'oomay Iyyoobi hinttew woosana; taanikka Aa woosaa sisaade, hintte
bayzzuwaadan murikke. Hintte ta k'oomaa Iyyoobewaadan tabaa likke
haasayibeykkita» yaageedda.
9 Hewaappe guyyiyaan, Temaanappe yeedda Elifaazi, Shuuhappe yeedda
Bilddaadinne Naa'imappe yeedda S'oofaari biide, Med'inaa Goday unttuntta
azazeeddawaadan ootseeddino. Med'inaa Godaykka Iyyooba woosaa siseedda.

Med'inaa Goday Iyyoobaw Dakkuwaa Zaaree

10 Iyyoobi bare laggetoo woosseeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday aw
zaariide ishalisseedda; aw kasewaa diraw laa"u kushiyaa ootsiide immeedda.
11 Hewaappe guyyiyaan, Aa ishatuu, Aa michchetuunne kase Aa eriyaawanttu
ubbatuu aakko yeeddino; Aa son aanana gibiraa meeddino. Aw kayyottiide,
Med'inaa Goday Aa bolla aheedda meto ubbaappe Aa mintsetseeddino. K'ay
ubbaykka aw work'k'aa migiduwaanne biraa immeeddino.
12 Med'inaa Goday Iyyooba wurssetsa laytsaa koyiro laytsaappe aatsiide anjjeedda.
Iyyoobaw tammanne oyddu sha"u dorssatuu, usuppun sha"u gaalotuu, itti sha"u
waatsa booratunne itti sha"u mac'c'a haretuu de'iino.
13 K'ay aw laappun attuma naanatuunne heezzu mac'c'a naanatuu yeletteeddino.
14 Bayira mac'c'a naatto Yimiimo, laa"entsiyaanna K'as'ii'o, heezzentsiyaana
K'erenihafuuko yaagiide suntseedda.
15 Iyyooba mac'c'a naanatuwaadan malaa lo"o mac'c'a Asay biittan sa'aan
hak'aninne beettena. Unttunttu aawuu unttunttoo unttunttu ishatuwaana laattiyaa
biittaa shaakkiide immeedda.

Iyyooba Hayk'uwaa

16 Hewaappe simmina, Iyyoobi s'eetanne oytamu laytsaa de'eedda; bare
naanatuwaanne bare naanatuwaa naanatuwaa oyddentso yeletaa gakkanaw
be'eedda.
17 Iyyoobi daro wodiyaa de'iide, lo"o c'imaa c'imiide hayk'k'eedda.

42:10 Yob. 1:1-3

Mazimuriyaa Mas'aafaa

Geluwaa

Daawita Mazimurii (Mazimuriyaa Mas'aafay) Geeshsha Mas'aafaa giddon Mazimuriyaanne woosa mas'aafaa gidiide erettee. Ha mas'aafaa giigisseeddawanttu adussa wodetuwaa giddon beetteedda dumma dumma asatuwaa. Itti itti mazimuretuwaa Kaatii Daawite s'aafeeddawe ammanettee. Ha mazimuretuwaanne ha woosatuwaa shiishshiide, barenttu goyinuwaa wodiyaan go'ettiiddi gam"eeddawanttu Israa'eeliyaa asatuwaa. Guyyeppe gam"iidde barenttu Geeshsha mas'aafatuwaa giddon gelisseeddino.

Hawanttu ayyaanaappe s'aafetteedda gins's'atuu c'ora k'ommo; unttunttukka galatiyaanne S'oossaw goyinniyaa gins's'atuwaa, S'oossay maaddana mala, naagana malanne saro wotsana mala woossiyaa woosatuwaa, nagaraappe maarettanaw shiishshiyaa woosatuwaa, S'oossaa anjjuwaabaa odiyaa galataa sabatuwaanne morkkatuwaa murana mala S'oossaw odiyaa maganatuwaa. Ha woosatuu itti uray barekka woosseedda woosatuwaanne c'ora Asay ittippe woosseedda woosatuwaa. Unttunttuppe ittuu ittuu itti uraa wozanaan sisetteedda seelaa k'onc'c'issiyaawantta. Haratuu k'ay S'oossaa Asay ubbay koyiyaawaanne asaw ubbaw sisettiyaa hanotatuwaa bessiyaawantta.

Yesuusi tamaarissiidde mazimuriyaa mas'aafaappe bochchi bochchi akkiide tamaarisseedda. Ooratsa C'aak'k'uwaa s'aafeeddawanttukka an s'aafetteeddawaappe barenttu s'aafiyaa mas'aafaa giddo gelisseeddino. Woosa gollatta ek'k'oodeppe doommaade, Mazimuriyaa Mas'aafaa goyinuwaa wogaw go'ettiyaa wolk'k'aama minjjuwaabaadan paydaw.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Koyro Mas'aafaa *Maz. 1—41*
Laa"entso Mas'aafaa*Maz. 42—72*
Heezzentso Mas'aafaa*Maz. 73—89*
Oyddentso Mas'aafaa*Maz. 90—106*
Ichcheshentso Mas'aafaa*Maz. 107—150*

Koyro Mas'aafaa

1

(1—41)

Lo"o Asaanne Iita Asaa Hametaa

1 Iitatuwaa zoriyaan beennawe,
woy nagaranchchatuwaa ogiyaan ek'k'ennawe,
k'iliic'iyaawanttu shiik'uwaan uttennawe,
hewe anjjetteedawaa.
2 Shin Med'inaa Godaa higgiyan I nashettee;
Aa higgiyaa gallassinne k'amma k'oppee.
3 Hewe goggiyaa haatsaa s'ap'uwaan tokettiide,
ayifiyaa aginaan ayifiyaa,
bare haytsaakka k'ok'k'ofenna mitsaa mala.
I ootsiyaa ubbay aw hanee.

4 Shin iitatuu hewaa mala gidikkino;
c'arkkuu pitti afiyaa suullaa mala.

1:3 Erm. 17:8

5 Hewaa diraw, iitatuwaa bolla S'oossay pirddana;
nagaranchchatuukka s'illotuwaa shiik'uwaan ek'k'ikkino.
6 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday s'illotuwaa ogiyaa eree;
shin iitatuwaa ogii d'ayana.

2

S'oossaan Dooreteedda Kaatiyaa

1 Amanenawanttu ayaw denddiinoo?
K'ay kawutetsatuu ayaw patsennabaa mak'ettiinoo?
2 Sa'aa kaatetuu denddeeddino;
asaa mooddiyaawanttu ittippe shiik'eeddino.
Unttunttu Med'inaa Godaa bollanne
I okkeeddawaa bolla ittippe shiik'eeddino.
3 Unttunttu, «Nuuni unttunttu sanssalataa duutsoytte;
unttunttu nuuna k'achchiyaawaakka wora oloytte» yaagiino.

4 Saluwaan bare araatan utteeddawe
unttunttu bolla miic'c'ee;
Goday unttunttu bolla k'iliic'ee.
5 I bare hank'k'uwaan unttuntta seeree;
bare wolk'k'aama hank'k'uwaan unttuntta yashissee.
6 Goday, «Taan ta geeshsha deriyaa S'iyoone bolla
ta kaatiyaa kawutsaad» yaagee.

7 He kaatii, «Taan Med'inaa Godaa higgiyaa awaayana;
I taana, ‹Neeni ta na'aa;
taani hachchi new aawuwaa gidaaddi.
8 Neeni taana oochcha;
Taani kawutetsaa ubbaa new immana;
sa'aa ubbay nebaa gidanawaa.
9 Neeni birataa s'am"an unttuntta mentsereetsana;
Unttuntta neeni urk'k'aa miishshaa mentsiyaawaadan liik'issana› yaagee»
yaageedda.

10 Hewaa diraw, hinttenoo kaatetoo, eeyattoppite;
ha sa'aa mooddiyaawanttoo, hinttena naagite!
11 Med'inaa Godaw yashshatetsan ootsite;
kokkorssaan azazettite.
12 S'oossay hank'k'ettina, ogiyaan hintte d'ayennaadan suure wozanaan aw goynnite;
ayaw gooppe, Aa hank'k'uu ellekka ees's'i kesana.
Bak'ati an k'osetti attiyaa ubbatuu anjjetteedawantta.

3

Bare na'aa Abeseloomappe bak'ateedda wode Daawita mazamuriyaa

1 Abeet Med'inaa Godaw, ta morkketuu ayaa c'oratteeddinoo!
Ta bolla aappunatuu denddiinoo!
2 Darotuu, «S'oossay Aa ashshenna» yaagiide
tawaa haasayiino.

2:1 Kit. 4:25-26 **2:7** Kit. 13:37; Ibr. 1:5; 5:5 **2:9** Sas'. 2:26-27; 12:5; 19:15 **2:12** 2 Sam. 15:13—17:22

3 Shin abeet Med'inaa Godaw, Neeni ta yuushshuwaan gonddalle.
Taana bonchchissiyaawenne ta suntsaa d'ok'k'u ootsiyaawe neenattee.
4 Taani ta k'aalaa d'ok'k'issaade Med'inaa Godaakko waassay.
Bare geeshsha deriyaappe taw I zaaree.

5 Med'inaa Goday taana naagiyaa diraw,
taani gisaade gem"ishaynne beegottay.
6 Taani taana dooddiide denddeedda,
tammu sha"aa asatookka yayyikke.

7 Abeet Med'inaa Godaw, dendda!
Abeet ta S'oossaw, taana ashsha!
Ayaw gooppe, neeni ta morkkatuwaa ubbaa goggoc'c'uwaa shoc'aadda;
iitatuwaa achchaakka mentsaadda.
8 Ashshuu S'oossaawaa;
S'oossaw, ne asaa neeni anjja.

4

Maadoo Omarssi Shiik'iyaa Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsatuwaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa
1 Abeet taana s'illissiyaa S'oossaw,
taani neena s'eesiyaa wode, taw koya.
Taani un"etteedda wode, taana shemppissaadda.
Taw neeni k'arettaade ta woosaa sisa.

2 Hinttenoo asatoo, awude gakkanaw ta bonchchuwaa kawushshiitee?
Shori bayinnabaakka awude gakkanaw hintte siik'iitee?
Wordduwaa awude gakkanaw c'addi oyk'k'i kaalliitee?

3 Shin Med'inaa Goday S'oossaa asatuwaa
barew dummay wotseeddawaa hintte erite.
Taani Med'inaa Godaa s'eesiyaa wode,
I taw sisee.

4 Hank'k'ettite, shin hintte hank'k'uwaan nagaraa ootsoppite.
Hiis'an gisiyaa wode,
hintte wozanaa biditenne sirp'p'i giite.
5 Likke yarshshuwaa yarshshitenne
Med'inaa Godaan ammanettite.

6 Darotuu, «Nuuna lo"obaa bessanawe oonee?» yaagiino.
Abeet Med'inaa Godaw, neeni nuuna keeka ayifiyaan s'eella.
7 Neeni ta wozanaan wolk'k'aama nashshechchaa kuntsaadda.
Hewenne, katsaa ayifiinne ooratsa woyniyaa eessay,
barenttoo darina nashetiyaa nashechchaappekka dariyaawaa.

8 Abeet Med'inaa Godaw,
ne s'alalay taana saruwaan naaga wotsiyaa diraw,
taani gisaade sarotetsaan gem"ishshay.

4:4 Efe. 4:26

5

Wontta Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Suusullatuwaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa
1 Abeet Med'inaa Godaw, taani odiyaawaa hayzza;
ta ooliyaanne sisa.
2 Ta kaatiyawunne ta S'oossaw,
Taana maadda gaade ta neekko waassiyiyaa diraw,
ta woosaa sisa.

3 Abeet Med'inaa Godaw,
wontta wontta guuran neeni ta k'aalaa sisaasa.
Wontta wontta guuran taani ta woosaa ne sintsa shiishshaade,
neeni taw immiyaa zaaruwaa akkana gaade naagay.

4 Neeni iitatetsan nashettena S'oossaa;
iitabay neenana de'enna.
5 C'eek'ettiyaawanttu ne sintsan ek'k'ikkino;
iitabaa ootsiyaa ubbatuwaa neeni is's'aa.
6 Wordduwaa haasayiyaawanttakka neeni d'ayissaasa.
Suutsaa gussiyaawanttanne c'immiyaa asatuwaa,
S'oossay shenetee.

7 Shin taani ne maarotaa daruwaan
ne golliyaa gelana.
Ne Geeshsha Golliyaakko simmaade,
new yashshatetsan goyinnana.
8 Abeet Med'inaa Godaw, Taana ne s'illotetsan kaaletsa;
ta morkkatuwaa diraw gaade,
ne ogiyaa ta sintsan suurisa.

9 Unttunttu doonaappe kesiyaawe ammantsenna.
Unttunttu wozanaankka genii kumeedda;
unttunttu doonay dooyetteedda duufuwaa mala;
Unttunttu barenttu ins's'arssan c'immiino.
10 Abeet S'oossaw, unttuntta neeni pirdda;
unttunttu kobay unttuntta akki bo.
Unttunttu nagaray daro gideedda diraw,
neeni unttuntta yederssa;
ayaw gooppe, unttunttu ne bolla makkaleeddino.

11 Shin neekko bak'ati k'osetti attiyaa ubbay nashetino;
unttunttu ubbaa gede nashshechchan yes's'ino.
Neenikka unttuntta naagana;
ne suntsaa siik'iyaa ubbatuu neenan loytsi nashetino.
12 Ayaw gooppe, abeet Med'inaa Godaw,
tumukka neeni s'illuwaa anjjaasa.
Neeni gonddallii kammiyaawaadan ne keekkatetsan Aa kammaasa.

5:9 Rom. 3:13

6

Un"o Wodiyaan Shiik'eedda Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsatuwaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

1 Abeet Med'inaa Godaw, ne hank'k'uwaan taana seeroppaarikkii;
woy ne yiluwaan taana muroppaarikkii.
2 Abeet Med'inaa Godaw, taani labbanneedda diraw,
taana maaraarikkii.
Abeet Med'inaa Godaw, ta wozanay madus's'o diraw, taana patsa.
3 Ta shemppatta daroppe un"ettaaddu;
shin S'oossaw, taana maaddanaw neeni awude gakkanaw gam"ay?

4 Abeet S'oossaw, neeni simmaade, taana ashsha;
ne maarotaa daruwaan taana kessa akka.
5 Hayk'k'eedda uray ooninne neena hassayenna;
duufuwaan neena galatiyaawe baawa.

6 Taani ooliyaan daaburaad;
K'amma ubbaan taani yeekkaade, ta hiis'aa irs's'issaad;
ta borkkotsaakka ta afotsaan muusuud'issaad.
7 Ta morkkatuwaa ubbaa gaasuwaan taani afos's'eedda diraw,
ta ayifii galjjeedda;
ta ayifii demmennaan is's'eedda.

8 Med'inaa Goday taani yeekkiyaa yeekuwaa siseedda diraw,
Hinttenoo, iitaa ootsiyaa ubbatoo,
gede taappe shaakettite.
9 Med'inaa Goday ta watiwatuwaa siseedda;
Med'inaa Goday ta woosaanne sisee.
10 Ta morkke ubbatuu yeellatinonne tuggatino.
Unttunttu k'oppennaan yeellatiide, guyye simmino.

7

Yedesaa Wodiyaan S'illo Asaa Woosaa

Biiniyaama Zariyaa Kuuzawaa Daawite, S'oossaakko Zilaaleedda Zilaassaa.
1 Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, taani neekko bak'ataade k'osettay.
Taana yederssiyaa ubbatuwaappe neeni taana ashsha akka.
2 Neeni taana ashshenabaa gidooppe,
Unttunttu taana gaammuwaadan bonk'k'iide,
ooninne ashshenan mentsereetsana.

3-4 Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw,
Taani asaa naak'k'eeddawaa gidooppe,
Hewenne ta laggiyaw lo"uwaa diraw iitaa zaareeddawaa gidooppenne,
Woy gaasuu bayinnan ta morkkiyaa bonk'k'eeddawaa gidooppe,
Hawaa mala yewotuwaappe ittuwaanne taani ootseeddawaa gidooppe,
5 ta morkkii taana yederssiide oyk'k'o.
Taana sa'aan yed'ereetso;
yaatiide, taana biittaan oli basho.

6:1 Maz. 38:1 **6:8** Mat. 7:23; Luk'. 13:27

6 Abeet Med'inaa Godaw, ne hank'k'uwaan dendda ek'k'a;
ta morkkatuwaa ees's'iyaa hank'k'uwaa bolla dendda.
Ta S'oossaw Godaw, beegotta; tumuwaa pirdda.
7 Kawutetsatuwaa shiik'uu ne yuushshuwaan shiik'o;
neeni unttunttuppe bollaanna gidaade haana.
8 Med'inaa Goday kawutetsatuwaa bolla pirddee.
Abeet Med'inaa Godaw, taw ta s'illotetsaadan pirdda;
Abeet Ubbaappe D'ok'k'aw, ta suuretetsaadan pirddaa.
9 K'ofaanne wozanaa biddaade eriyaa s'illo S'oossaw,
iitatuwaa geniyaa neeni d'ayissa.
Shin s'illuwaa sarotan minisa wotsa.

10 Wozanaa s'illuwaa ashshiyaa S'oossay
taw gonddalle.
11 S'oossay s'illuwaa pirddiyaawaa;
I hachchi hachchi hank'k'ettiyaa S'oossaa.
12 Asay bare nagaraa paas'iide simmennaan is's'ooppe,
S'oossay bare mashshaa leefee;
I bare wonddaafiyaa giigissee.
13 I bare wod'iyaa olaa miishshatuwaa giigissee;
Tamaa lac'uwaadan p'ooliyaa bare wonddaafiyaa tooraa giigissee.

14 Iitatetsaa shahaareedda,
geniyaa shahaara shahaareeddawe, wordduwaa yelee.
15 Hara asatoo ollaa bookkeedda asay
bare bookkeedda ollaan barew kunddee.
16 I ahiyaa genii Aa huup'iyaw simmee.
Aa makkalaynne Aa huup'iyaw simmee.

17 Med'inaa Godaa s'illotetsaa diraw,
taani Aa galatana;
K'ay Ubbaappe D'ok'k'iyaa Med'inaa Godaa suntsaw,
taani galataa yes's'ana.

8

S'oossaa Anggay Med'etaa Bollan
Zammaaretuwaa Kaappoo Suusullatuwaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.
1 Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw,
ne suntsay sa'aa ubbaa bollan ayaa bonchchetteeddeeshsha!

Neeni ne bonchchuwaa salotuwaappe bollan
d'ok'k'u d'ok'k'u ootsa wotsaadda.
2 Neeni ne morkkatuwaa diraw,
Ne baaligaaraanne new manddiyaawaa sirp'p'i ootsanaw,
guutsa naanatuwaa doonaan
d'ammiyaa naanatuwaa doonaan galataa kuntsaadda.

3 Neeni ne birad'd'etuwaan med'd'eedda ne salotuwaa,
Sa'aan sa'aan neeni wotseedda aginaanne
s'oolinttetuwaa taani be'iyaa wode,

7:9 Sas'. 2:23 **8:2** Mat. 21:16

4 neeni asaabaa k'oppanaw Asay ayee?
Woy neeni aw hirgganaw I ayee?

5 Aa neeni S'oossaappe amareedawaa guutsaadda;
Bonchchuwaanne gitatetsaa kalachchaa Aa huup'iyaan wotsaadda.
6 Aa neeni ne med'd'eedda med'etetsaa ubbaa bollan
mooddiyaawaa ootsaade suntsaadda;
ubbabaa Aa gediyaappe garssanna wotsaadda.
7 Dorssatuwaanne booratuwaa, sa'aa do'atuwaanne,
8 saluwaa kafotuwaa, abbaa moletuwaanne,
abbay goggiyaasan wad'd'iyaawantta ubbaakka
Aa moodissaadda.

9 Abeet S'oossaw, nu S'oossaw, ne suntsay
sa'aa ubbaan ayaa bonchchetteeddeeshsha!

9

Iitaa Bollan Pirddaa
Zammaaretuwaa Kaappoo, «Na'aa Hayk'uwaan» Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.
1 Abeet Med'inaa Godaw, taani neena ta kumentsaa wozanaappe galatana;
Neeni ootseedda maalalissiyaa
ne oosuwaa ubbaakka odana.
2 Neenan nashettananne hashshu gaana.
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaw,
taani ne suntsaw galataa yes's'ana.

3 Ta morkketuu guyye simmiyaa wode,
ne sintsappe d'ubetti d'ayana.
4 Neeni taw s'illo pirddaa pirddaadda;
Neeni s'illotetsan pirddaadde,
ne kawutetsaa araatan uttaadda.

5 Neeni kawutetsaa seeraadda;
iitatuwaakka d'ayissaadda.
Neeni unttunttu suntsaa med'i med'inawukka k'uc'c'a diggaadda.
6 Morkketuu med'inaa d'ayuwaa d'ayeeddino;
k'ay unttunttu katamatuwaa ubbaanna d'ok'olla diggaadda.
Unttunttu ubbaanna dogetti atteeddino.

7 Shin Med'inaa Goday med'inaw kaatetiide de'ee;
I bare kawutetsaa araataa pirddaw giigisseedda.
8 Ha sa'aa s'illotetsan pirddana;
asatuwaakka suuretetsaan pirddana.

9 Med'inaa Goday un"etteeddawanttoo bak'ati attiyaawaa;
meto wodiyaankka geli attiyaa geessuwaa.
10 Ne suntsaa eriyaawanttu neenan ammanettiino;
ayaw gooppe, Med'inaa Godaw, neeni neena koyiyaawantta yegga agga beykka.

11 S'iyoone Deriyan kaateti utteedda Med'inaa Godaw galataa yes's'ite.

8:4 Yob. 7:17-18; Maz. 144:3; Ibr. 2:6-8 **8:6** 1 K'or. 15:27; Efe. 1:22; Ibr. 2:8

I ootseedda ubbabaakka asaa ubbaw odite.
12 Ayaw gooppe, suutsaa gussiyaawanttoo
haluwaa kessiyaa S'oossay
naak'etteeddawanttu waasuwaa sheneko geena.

13-14 Abeet Med'inaa Godaw, S'iyoone asaa kariyaan taani ek'k'aade,
Ne galataa odana malanne
hewan ne atotetsaan loytsi nashettana mala,
ta morkketuu taana yederssiyaawaa be'a.
Neeni ne maarotaan, hayk'k'uwaappe taana ashsha.

15 Kawutetsatuu barenttu bookkeedda ollaan barenttoo kunddeeddino.
Unttunttu k'osi wotseedda p'irii unttunttu gediyaa oyk'k'eedda.
16 Med'inaa Goday bare s'illo pirddan barew eretteedda;
iita Asay bare kushiyan ootseedda oosuwaa p'iriyaan oyk'k'etteedda.

17 Iitatuu duufuwaa baana;
S'oossaa dogiyaa kawutetsatuu ubbaykka unttunttudan hanana.
18 Hiyyeesay ubbaa gede dogetti attena;
woy metootanchchay wotseedda hidootay med'inaw d'ayenna.

19 Abeet Med'inaa Godaw, Asay ne bolla denddiide,
bare wolk'k'aan c'eek'ettenna mala, neeni dendda!
Ne sintsan kawutetsatuwaa bolla neeni pirddaa.
20 Abeet Med'inaa Godaw, unttuntta neeni yashissa;
unttunttu asaa gidiyaawaa neeni unttuntta erissa.

10

Pirddaa Demanaw Shiik'eedda Woosaa
1 Abeet Med'inaa Godaw, ayaw haakkaade ek'k'ay?
Metuwaa wodiyaan ayaw neeni geemmay?
2 Bare otoruwaan iita Asay hiyyeesaa shankkatee.
Unttunttu barenttu pala mak'k'uwaan barenttoo oyk'k'ettino.

3 He iitay bare wozanaa iita amuwaan c'eek'ettee;
yoranchchay Med'inaa Godaa bolla iita k'aalaa haasayeenne kaddee.
4 Iitay bare otoruwaan S'oossaa koyenna;
bare k'ofa ubbankka S'oossaa ayinne koyenna.

5 Ubbabay aw ubbaa wodekka kumee;
I otoruwaa p'ees's'alee.
Ne higgii aw gelenna;
bare morkkatuwaa bollan I k'iliic'ee.
6 Bare wozanaan I, «Taana ayaynne k'aatsenna.
Taana ubbakka metuu gakkenna» yaagiide k'oppee.
7 Aa doonaan shek'ay,
wordduunne manddetsay kumeedda.
Bare ins's'arssan genebaanne iitabaa haasayanaw elleellee.

8 Heeraan k'osettiyaasan I zuggiide uttee.

10:7 Rom. 3:14

Bare wod'iyaawaa wod'anaw k'osetti naagiidde,
wolk'k'ay bayinna ashkketuwaa s'eellee.
9 Bare k'osettiyaasan geemmiide,
hiyyeesaa oyk'k'anaw gaammuwaadan zuggee.
I hiyyeesaa oyk'k'iide, bare p'iriyaan goochchiide afee.

10 Yaatina, wolk'k'ay bayinna hiyyeesay shoc'etee;
nippi geenne he minuwaan s'oonettee.
11 I bare wozanaan, «S'oossay taana dogi kichcheedda.
Bare som"uwaa taappe gentsi kichcheedda;
ubbakka I be'enna» yaagee.

12 Abeet Med'inaa Godaw, dendda.
S'oossaw, ne kushiyaa d'ok'k'u ootsaade dentsa;
hiyyeesaa dogoppa.
13 Nagaranchcha uray bare wozanaan,
S'oossaa ayaw kad'ii?
Bare k'ofankka, «S'oossay taana murena»
ayaw yaagii?

14 Shin S'oossaw, neeni tumukka be'aasa;
metuwaakka waayiyaakka s'eellaasa.
Neeni ubbaa wode nuuna maaddanaw giiga uttaadda.
Yii'atoo neeni maaduwaa.
K'ohetteeddawe neeni maaddanaadan barena new sheed'd'e.

15 Geniyaawanttu wolk'k'aa neeni wurssa;
Iita asatuwaakka hewaadda ootsa.
Laa"entso unttunttu giddon iitatetsay beettena mala unttuntta mura.

16 Med'inaa Goday med'i med'inaw kaatetiide de'ee;
hara kawutetsatuu Aa biittaappe d'ayana.

17 Abeet Med'inaa Godaw,
neeni barentta kawushshiyaawanttu amuwaa sisaasa.
Neeni unttuntta mintsetsaasa.
18 Yi'atoone un"etteeddawanttoo tumuwaa pirddaa;
sa'aan de'iyaa asay, unttuntta yashissenna mala,
Unttunttu waasuwaa sisaasa.

11

S'illotuwaa C'eek'uwaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.
1 Taani Med'inaa Godaa giddon bak'ata k'osetta attay.
Yaatina, hintte taana ayaw,
«Kafuwaadan ne deriyaa bak'ata» yaagiitee?
2 Hekko nagaranchchatuu,
wozanaa geeshshatuwaa d'uman c'addanaw,
barenttu wonddaafiyaa bak'etsaa bollan pootsaa toliino.
3 Baasuu bayiyaa wode,
s'illuu ayaa ootsanaw danddayii?

4 Med'inaa Goday bare Geeshsha sa'aan de'ee;
bare saluwaa kawutetsaa araatan,
Med'inaa Goday asaa s'eellee;
S'oossaa ayifii asaa biddee.
5 Med'inaa Goday s'illuwaa biddee.
Shin iitatuwaanne kobabaa siik'iyaawantta
I loytsi is's'ee.

6 S'oossay iitatuwaa bollan ees's'iyaa tamaa bonk'k'uwaanne
ees's'iyaa diiniyaa bukissana.
D'ayssiyaa gotiyaa c'arkkuwaan unttuntta murana.
7 Med'inaa Goday s'illo gideedda diraw,
s'illotetsaa dosee.
Suure asatuu Aa sintsa be'ana.

12

Iita Alamiyaappe Attanaw Shiik'eedda Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.
1 Med'inaa Godaw, nuuna maaddaarikkii?
Ayaw gooppe, S'oossaa Asay ubbakka baawa;
asaa giddon ammanettiyaawe d'ayikichcheedda.
2 Ubbaa wodekka ittuu ittoo wordduwaa haasayiino;
ittuu ittuwaa sheleeshshiyaa ins's'arssan baletsuwaan haasayiino.

3 Abeet Med'inaa Godaw, ha sheleeshshiyaa doonaa bara.
Otoruwaan c'eek'ettiyaa ins's'arssaa ubbaa neeni c'igga olaa.
4 Unttunttu, «Nuuni nu ins's'arssan s'oonana;
nu mettershay nuwaa; nu goday oonee?» yaagiino.
5 Med'inaa Goday, «Hiyyeesatuu un"etteedda dirawunne,
Metootanchchatuwaa ooliyaa diraw,
ha"i taani denddana.
Taani unttunttu amottiyaa sarotetsaan unttuntta wotsana» yaagee.

6 S'oossaa k'aalatuu walakki bayinna geeshshatuwaa;
c'ooc'iyaa taman laappun gede tigetteedda biraadan geeyyeeddawantta.

7 Abeet Med'inaa Godaw, neeni unttuntta sarotetsaan naaganne
hawaa mala asaappe med'inaw unttuntta ashsha.
8 Asaa gidduwaan iitay bonchchetteedda wode,
iitatuu ubbaa saanna simeretteeddino.

13

Bare S'oossan Amaneteedda Asaa Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.
1 Abeet Med'inaa Godaw, awude gakkanaw neeni taana dogay?
Med'inaw taana dogay?
Awude gakkanaw neeni taappe geemmayi?
2 Taani ta k'ofaanna baas'etiyaawe
awude gakkanaassee?
Ubbaa gallassi kayyuu ta wozanaan de'anawe
awude gakkanaassee?

Ta morkketuu ta bolla goobanawe
awude gakkanaassee?

3 Med'inaa Godaw ta S'oossaw, haa taakko s'eellaade,
taw zaara.
Ta ayifiyaa poo'issaade,
hayk'k'uwaappe taana ashsha.
4 «Nuuni Aa s'ooneeddo» yaagiide,
ta morkketuu c'eek'ettennaadan te"a.
Ta kunddetsan unttunttu nashettenaadan digga.

5 Shin aggena ne maarotaan taani ammanettay;
neeni taana ashshiyaa diraw, taani nashettay.
6 Med'inaa Godaw, taani new yes's'ana;
ayaw gooppe, neeni taw keekkaadda.

14

S'oossay Bayna Asatuwaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.
1 Eeyyatuu barenttu wozanaan, «S'oossay baawa» yaagiino.
Unttunttu de'uu bayeedda.
Unttunttu sheneyiyaawaa ootsiino;
lo"iyaawaa ootsiyaa Asay baawa.

2 S'oossaa koyiyaa eranchchatuu de'inttonne
be'anaw, Med'inaa Goday saluwaappe duge asaa s'eellee.
3 Shin ubbaykka wora simmeeddino;
ubbaykka ubbaanna go"ennabaa gideeddino.
Lo"iyaawaa ootsiyaa ooninne baawa;
haray atto ittuunne baawa.

4 Med'inaa Goday, «Hawanttu ta asaa,
asay k'umaa miyaawaadan bonk'k'i miino.
Iita asatuu tumu ayaanne akeekikkino?
Unttunttu taana woossikkino» yaageedda.

5 Shin S'oossay s'illo asatuwaana de'iyaa diraw,
iitatuu hewan dagamana.
6 Unttunttu hiyyeesatuwaa k'ofaa halissiino;
shin Med'inaa Goday hiyyeesatuu bak'atiide, k'osetti attiyaa sa'aa.

7 Israa'eeliyaw atotetsay S'iyooneppe yeerennee!
Med'inaa Goday unttunttu de'uwaa zaariyaa wode,
Yaak'ooba zeretsay nashettana;
Israa'eeliyaa Asay nashshechchaa pooc'u gaana.

15

S'oossay Asaappe Koyiyaawe Ayee?
Daawita mazamuriyaa

14:1 Rom. 3:10-12

1 Abeet S'oossaw, ne dunkkaaniyaan gam"anawe oonee?
Ne geeshsha deriyaan neenana de'anawe oonee?

2 Suure de'uwaa de'iyaawaa,
S'illobaa ootsiyaawaa,
bare wozanaappe tumuwaa haasayiyaawaa,
3 hara asaa suntsaa bayzzenawaa,
Bare laggiyaa bolla iitabaa ootsennawaa,
bare shooruwaa zigirennawaa;
4 Med'inaa Godaan is's'etteedda asatuwaa kad'iyaawe,
Shin S'oossaw yayyiyaa asatuwaa bonchchiyaawe,
bare c'aak'k'eeddawaa ayaa dees'inakka poliyaawe,
5 bare miishshaa dichchaw immennawe,
S'illo asatuwaa k'ohanaw
mattaayiyaa akkenawe.

Ha yewotuwaa ootsiyaawe,
med'inawukka k'aas's'enna.

16

S'oossay Ta Laataa
Daawita woosaa
1 Abeet S'oossaw,
taani neekko bak'ateedda diraw, taana naaga.
2 Taani Med'inaa Godaw, «Neeni ta Godaa;
Neeppe attin, hara lo"uu taw baawa» yaagay.

3 Sa'aan de'iyaa geeshshatuu
ay mala galatetteeddino!
Ta nashechchay ubbay unttunttunna ittippe gidiyaawaa.

4 Worddo s'oossatuwaa kaalliyaawanttu
barenttu bolla metuwaa darissiino.
Shin taani unttunttu worddo s'oossatoo yarshshikke;
taani unttunttu suntsaa s'eesikke.

5 Ta Med'inaa Godaw, ta de'uwaa laataynne s'uu'ay neena;
taana koshshiyaa ubbaa neeni taw immaasa.
Ta de'uwaa saamay neena.
6 Neeni taw wad'd'eedda saamay ay keeshshaa lo"ee!
Ee ta laatay tumuwaappe lo"a!

7 Taana zoriyaa Med'inaa Godaa galatay;
bilahekka ta wozanay taana seeree.
8 Taani ubbaa gede Med'inaa Godaa taappe sintsayay
I taappe ushechcha baggana de'iyaa diraw,
taani hirggikke.

9 Hewaa diraw, ta wozanay nashettee;
ta shemppuukka hashshu gee.

16:8 Kit. 2:25-28

Ta bollaykka hirggi bayinnan de'ee.
10 Taana Si'ooliyaw aatsaade immakka;
neeni ne geeshsha musissakka.

11 Neeni taana de'uwaa ogiyaa bessaasa.
Taani ne matan de'ina, ta nashechchay polettee;
ne ushechcha baggana injjii med'inaw de'ee.

17

Geeshsha Asaa Woosaa
Daawita woosaa
1 Abeet Med'inaa Godaw, ta s'illo oochchiyaawaa sisa;
ta waasuwaa hayzza.
Taani c'immenna ins's'arssaappe woossiyaa woosaakko,
ne haytsaa zaara.
2 Ta shatintsay ne sintsappe yo;
ne ayifii likke gidiyaawaa s'eello.

3 Neeni k'amman taana s'omoosaadda;
ta wozanaa paac'c'aadda.
Shin ta bollappe ayinekka demmakka.
Ta ins's'arssaykka balettibeena.
4 Taani hara asatuwaadan iita k'aalaa haasayikke;
taani ne azazuwaa naagiyaa diraw, gene ogiyaa kaallabeykke.
5 Ta gedii d'ubettenna mala,
ta tangguu ne ogiyaappe gas'aa kesibeenna.

6 Abeet S'oossaw, neeni sisiyaa diraw,
taani neena woossay.
Ne haytsaa taakko zaaraadde,
taani new odiyaawaa hayzza.
7 Barenttu morkkatuwaappe bak'atiyaawantta
ne ushechcha kushiyan k'osaade ashshiyaawoo,
ne lo"otetsaa maalalissiyaa ogiyaan bessa.

8 Ne ayifiyaa c'iruwaadan taana naaga;
ne k'efiyaa giddon taana k'osa.
9 Taana un"i wotseedda iitatuwaappenne
dooddi wotseedda s'ala morkkatuwaa kushiyaappe
taana k'osa.

10 Unttunttoo k'areti baawa;
otoruwaan haasayiino.
11 Taani biyaasa'aa ubbaan unttunttu taana dooddiino.
Taana biittan aatsi yegganaw s'eelliino.
12 Unttunttu barenttoo miyaawaa koyiyaa gaammotuwaa mala;
geeman zuggi naagiyaa wodalla gaammotuwaa mala.

13 Abeet Med'inaa Godaw, dendda.
Ta morkkatuwaanna ek'ettaade s'oona;

16:10 Kit. 13:35

ne mashshaan iitatuwaappe taana ashsha akka.
14 Abeet Med'inaa Godaw, hawaa mala asaappe,
Unttunttu kaac'ay ha sa'aa de'uwaa s'alala gidiyaa asaappe
ne kushiyan taana ashsha.
Neeni unttunttoo minjjeedda boshaan unttuntta mura;
he boshaynne unttunttu naanaatoo gidiide,
unttunttu naanatuwaa naanatookka palaho.

15 Shin taani s'illotetsan ne som"iyaa be'ana.
Taani denddiyaa wode, ne mala be'aade nashettana.

18

S'oonuwaa Mazimuriyaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda Daawita Mazimuriyaa. Med'inaa Goday Aa Morkkiyaappenne Saa'oola Kushiyaappe Ashsheeda Wode Daawite Med'inaa Godaw Ha Yetsaa Yes's'eedda
1 Abeet Med'inaa Godaw,
ta wolk'k'aw, taani neena siik'ay.
2 Med'inaa Goday taw wogga zaallaa;
Taani olaappe naagettiyaa miis'aa;
I taana ashshiyaawaa.
Ta S'oossay taani aakko bak'atiyaa ta wogga zaallaa.
I ta gonddalliyaa; I taana ashshiyaa wolk'k'aa;
I taani k'osetta attiyaa sa'aa.
3 Galatay bessiyaa Med'inaa Godaa taani s'eesay;
I ta morkkatuwaappe taana ashshee.

4 Hayk'uwaa wodoruu taana k'achcheeda;
bashshay di'uwaadan taana dagantseedda.
5 Duufuwaa wodoruu taana k'achcheedda;
hayk'k'uu p'iriyaadan taana oyk'k'eedda.
6 Taana metuu iissina, Med'inaa Godaa s'eesaad;
«Taana maadda» gaade ta S'oossaw waassaad.
I bare Geeshsha Sa'aan ta kooshshaa siseedda;
taani waasseedda waasuu Aa haytsaan wod'd'eedda.

7 Wod'd'ina S'oossay hank'k'etteedda diraw,
Biittay yiik'k'iyiik'k'iide k'aas's'eedda;
deretuwaa s'ap'uu gaji gajiide kokkoreedda.
8 Aa siid'iyaappe hank'k'uwaa c'uway c'uwatteedda;
Aa doonaappe miyaa tamaa lac'uunne s'uuggiyaa bonk'k'uu keseedda.
9 Saluwaa I p'alk'k'iide, duge wod'd'eedda;
he wode Aa gediyaappe garssaana sik'imeteedda shaarii de'ee.
10 K'efiyaana de'iyaa kiitanchchaa kiruubiyan uttiide paalleedda;
c'arkkuwaa k'efiyaa akkiide elleelleedda.
11 Barena d'uman kammeedda;
Aa dunkkaanii iraanna sik'imeteedda shaariyaa.
12 Aa sintsan de'iyaa wolk'k'aama poo'uwaappe
shachchaynne tamaa lac'uu keseedda;
Kesiide sik'imeteedda shaariyaa aad'd'iidde beedda.

13 K'ay Med'inaa Goday guuguntsaadan saluwaappe guummeedda;
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay walk'k'antsaaninne tamaa lac'uwaan
k'onc'c'eedda.
14 Bare wonddaafiyaa c'ubiyaa yeddiide,
Bare morkkatuwaa laaleedda;
walk'k'antsaa poo'uwaa kiittiide, unttuntta yedersseedda.
15 Abeet Med'inaa Godaw, neeni seereedda wodenne,
Hank'k'ettaade peenuk'eedda wode,
abbaa haatsay giseedda biittay beetteedda.
K'ay sa'aa baasuukka k'onc'c'eedda.

16 S'oossay bollappe kushiyaa duge yeddiide,
taana oyk'k'eedda;
c'iimmo haatsaappe taana kesseedda.
17 I taana ta wolk'k'aama morkkiyaappenne,
taana is's'iyaawanttuppe ashsheeda.
Ayaw gooppe, unttunttu taw loytsi daro wolk'k'aama.
18 Ta waayiyaa gallassi unttunttu ta bolla denddeeddino;
shin Med'inaa Goday taana zemppissiyaawaa.
19 I taana aakko sa'aa kesseedda;
taanan nashetteedda diraw, taana ashsheeda.

20 Ta s'illotetsaadan Med'inaa Goday taw c'iggeedda;
ta kushiyaa geeshshatetsaadan I taw zaareedda.
21 Taani Med'inaa Godaa ogiyaa kaalaad;
taani ta S'oossaa aggade wora babeykke.
22 Taani Aa higgiyaa ubbaa naagaad;
Aa wogaa poliyaawaa aggabeyikke.
23 Taani Aa sintsan suure de'aaddi;
taani taana nagaraappe naagaad.
24 Hewaa diraw, Med'inaa Goday taw ta s'illotetsaadaaninne
ta kushii Aa sintsan geeshsha gidiyaawaadan zaareedda.

25 Abeet S'oossaw, ammanettiyaawanttoo neeni ammanettiyaawaa;
suuretoo neenikka suure.
26 Geeshshatoo neenikka geeshsha;
shin geellatoo neeni c'inc'c'a.
27 Barentta hokisiyaawantta ashshaasa;
shin barentta d'ok'k'issiyaawantta neeni zik'k'issaasa.

28 Abeet Med'inaa Godaw, neeni ta s'omppiyaa poo'issaasa;
ta S'oossay poo'issina, ta d'umay kichchee.
29 Ne maaduwaan taani ta morkke wotaadaratuwaa olay;
ta S'oossan taani unttunttu miis'aa s'eeraana guppa aad'd'ay.

30 S'oossaa ogii suure.
Med'inaa Godaa k'aalay geeshsha.
Aakko bak'atiyaa ubbatoo I gonddalle.
31 S'oossaappe attina, hara Med'inaa Goday baawa;
nu S'oossaappe attina, hara wogga zaalli baawa.
32 Taw wolk'k'aa immiyaawenne

ta ogiyaa saro ootsiyaawe S'oossaattennee.
33 I ta gediyaa gen"iyaa gediyaadan minisee;
taana d'ok'k'a sa'atuwaan sarotetsaan wotsee.
34 I ta kushiyaa olaa meezeyee;
Hewaa diraw, taani ta k'esiyaan
naasiyaa giyaa birataa wonddaafiyaa dafaade dukkay.

35 Taana ashshiyaa ne gonddalliyaa neeni taw immaadda.
Ne ushechcha kushii taana zemppissee;
ne lo"o oytsay taana d'ok'k'isee.
36 Ta hamettiyaasaa aassaasa;
hewaa diraw, ta gedii halis's'ibeena.
37 Ta morkkatuwaa taani yederssa oyk'k'aad;
taani unttuntta d'ayissennan de'aadde guyye simmabeykke.
38 Taani unttuntta laa"entso denddennaadan shoc'aad;
unttunttu ta gediyaan kunddeeddino.
39 Olaw taana wolk'k'aa danc'c'isaadda;
taananna gaaddatiyaawantta taw gulbbatissaadda.
40 Ta morkkatuwaa ta sintsappe guyye bak'atissaada;
taana is's'iyaawantta taani d'ayissaad.
41 Barentta maaddana mala waasseeddino,
shin ooninne unttuntta ashshibeenna.
Med'inaa Godaakka unttunttu s'eeseeddino,
shin I unttunttoo koyibeenna.
42 C'arkkuu pittiide afiyaa baanaadan taani unttuntta liik'issaad;
ogiyaan de'iyaa urk'k'aadankka unttuntta yed'd'aad.

43 Makkala asaappe taana ashshaadda.
Taana kawutetsatuwaa bollan suntsaadda;
taani erenna Asay taw moodeteedda.
44 Unttunttu ta woriyaa sisiide, taw azazettiino;
allaga dere asaykka ta sintsan hokkiino.
45 Unttunttu wozanaa kahaa aggiino.
Barenttu naagettiyaa miis'aappe kokkoriidde yiino.

46 Med'inaa Goday de'ee!
S'oossay, ta wogga zaallay galatetto!
Taana ashshiyaa S'oossay d'ok'k'u d'ok'k'u go!
47 I ta haluwaa kessiyaa S'oossaa;
kawutetsatuwaa taappe garssaana moodissiyaawaa;
48 ta morkkatuwaappe taana ashshiyaawaa.
Abeet S'oossaw, neeni taananna gaaddatiyaawanttu bollan
taana d'ok'k'u d'ok'k'u ootsaasa;
Makkalanchcha asatuwaappe neeni taana ashshaasa.
49 Hewaa diraw, taani neena kawutetsatuwaa giddon galatana;
taani Med'inaa Godaa suntsaa sabbana.

50 S'oossay bare kaatiyaw s'oonuwaa bollan s'oonuwaa immee.
Bare okkeedda, Daawitewunne Aa zeretsaw,
lo"otetsaa med'inaw bessee.

18:33 Imb. 3:19 **18:49** Rom. 15:9

19

S'oossay S'illotetsaa Awaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.

1 Salotuu S'oossaa bonchchuwaa haasayiinonne
salotuwaa gufantsuu I bare kushiyan ootseeddawaa awaayee.
2 Itti gallassay yenkko gallassaw hewaa odee;
itti k'ammaykka yenkko k'ammaw eratetsaa k'onc'c'issee.
3 Haasayi woy k'aalay baawa;
unttunttu kooshshaykka sisettenna.
4 Gidooppekka, unttunttu haasayaa kooshshay sa'aa ubbaan laaletteedda;
unttunttu k'aalaykka sa'aa gas'aa gakkeedda.

S'oossay away de'iyaa sa'aa saluwaan giigisseedda.
5 Nashettiide kare sooppe kesiyaa mishiraadan,
Wotsaa naasiyaw giigeedda wotsanchchaadan,
away wontta wontta kesee.
6 Away itti bagga saluwaa gas'aappe mokkiide,
hara bagga saluwaa gas'aa gakkanaassi bee;
Aa ho"uwaappe geemmiyaawe ayaynne baawa.

7 Med'inaa Godaa higgii suure;
shemppuwaa zaaree.
Med'inaa Goday odiyaawe ammanettiyaawaa;
akeekay pac'c'eeddawanttoo eratetsaa immee.
8 Med'inaa Godaa wogay likke;
wozanaa nashechchee.
Med'inaa Godaa azazuu geeshsha;
wozanaa poo'issee.
9 Med'inaa Godaw yayyiyaawe geeshshatetsaa;
hewe med'inawukka ek'k'iid de'iyaawaa.
Med'inaa Godaa pirdday tumanne s'illuwaa.
10 Work'k'aappenne walakki bayinna work'k'aappe aad'd'iide dosettee;
eessaappenne eessaa ililuwaappe aad'd'i mal"ee.
11 K'ay taana ne k'oomaa naagettanaadan zoree;
ne higgiyaa naaguu daro go"ee.

12 Bare huup'iyaa balaa demmiyaawe oonee?
Abeet S'oossaw, geemmeedda nagaraappe taana geeshsha.
13 K'ay taani, ne k'oomay,
S'alan nagaraa ootsennaadan,
neeni taana naaga.
Taana nagaraw moodisoppa;
he wode taani suure gidaade,
wolk'k'aama bayzzuwaappe geeyana.

14 Abeet Med'inaa Godaw, ta wogga zaallaw,
taana wozeeddawoo,
Ta doonaappe kesiyaa k'aalaynne
ta wozanaa k'ofay neena nashechchiyaawaa gido.

19:4 Rom. 10:18

20

Kaatiyaw Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa
1 Neeni metooteedda wode Med'inaa Goday ne woosaa siso;
Yaak'ooba S'oossaa suntsay neena miniso.
2 Bare Geeshsha Sa'aappe new maaduwaa kiitto;
S'iyooneppe neena zemppisso.
3 Ne yarshshuwaa ubbaa I new hassayo;
ne s'uuggiyaa yarshshuwaan nashetto.
4 Ne wozanaa amuwaa new immo;
ne halchchuwaa ubbaa polo.
5 Ne s'oonuwaa diraw, nuuni nashshechchaw hombboc'ana;
nu S'oossaa suntsan nu banddiraa d'ok'k'u ootsana.
Neeni woosseeddawaa ubbaa Med'inaa Goday new immo.

6 Med'inaa Goday bare dooreedda kaatiyaw
s'oonuwaa immiyaawaa taani biro eray.
I bare geeshsha saluwaan sisana;
bare ushechcha kushiyan wolk'k'aama s'oonuwaa aw immana.
7 Ittuu ittuu barenttu olaa paray goochchiyaa gaariyan,
Haratuu barenttu paran c'eek'ettiino;
shin nuuni Med'inaa Godaa nu S'oossaa wolk'k'an c'eek'etteetto.
8 Unttunttu d'ubettiide kunddana;
shin nuuni denddiide, min ek'k'ana.

9 Abeet Med'inaa Godaw, kaatiyaw s'oonuwaa imma;
nuuni neena s'eesiyaa wode sisa.

21

S'oonuwaa Diraw Galataa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa
1 Abeet Med'inaa Godaw, kaatii ne minotetsan hashshu gee;
neeni immeedda s'oonuwaan I ayaa nashettii!
2 Neeni Aa wozanaa amuwaa aw immaadda;
k'ay I neena bare ins's'arssan oochcheeddawaa diggabaakka.

3 Neeni lo"o anjjuwaan Aa mokkaasa;
geeshsha work'k'aa kallachchaa Aa huup'iyaan wotsaasa.
4 Neeni de'uwaa aw immanaadan neena woosseedda;
Aw c'ora laytsaanne adussa de'uwaa immaadda.
5 Neeni s'oonuwaa immeedda diraw,
Aa bonchchuu daree; gitatetsaanne anggaa aw immaadda.
6 Neeni aw med'inaa anjjuwaa immaasa;
neeni ittippe de'iyaawaan Aa nashechchaasa.
7 Kaatii Med'inaa Godaan ammanettee.
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa lo"otetsaa diraw,
I k'aas'enna.

8 Ne kushii ne morkkatuwaa ubbaa kutuutana;
ne ushechchay neena is's'iyaawantta demmana.
9 Neeni k'onc'c'iyaa wode,

unttuntta c'ooc'iyaa tamaadan s'uuggana.
Med'inaa Goday bare hank'k'uwaa suuluwaan unttuntta mittana;
Aa tamaykka unttuntta mi d'ayissana.
10 Neeni unttunttu naanatuwaa biittaappe,
unttunttu zeretsaakka asaa giddoppe d'ayissana.
11 Ne morkketuu ne bolla shiik'inonne
iitabaa mak'ettiino; shin polikkino.
12 Ayaw gooppe, neeni unttuntta ne wonddaafiyaa pootsan dukkanaw baabisana;
guyye zaaraadde bak'atissana.

13 Abeet Med'inaa Godaw, ne minotetsan d'ok'k'u d'ok'k'u ga;
ne wolk'k'aa diraw new galataa mazimuriyaa yes's'eetto.

22

S'illo Asaa Metuwaanne Hidootaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa. Wontta Guuraa «Gen"iyaa» Yetsaadaan Yes'etteedda Daawita Mazimuriyaa
1 Ta S'oossaw, ta S'oossaw, taana ayaw aggaadii?
Taana maadda gaade taani new watiwatiyaa wode,
ayaw taappe haakkay?
2 Abeet ta S'oossaw, gallassan ubbaan taani new waassay;
shin neeni taw allakka.
K'amman ubbankka new waassay,
shin woppaa demmikke.

3 Gidooppenne, neeni geeshsha.
Israa'eeliyaa galatay ne araataa yuushshuwaan de'ee.
4 Kase nu aawotuu neenan ammanetteedino;
neenan ammanettina, neeni unttuntta ashshaada.
5 New waassiide atteeddino;
neenan ammanettiide yeellatibeykkino.

6 Shin taani asaa gidikke; taani gus'uniyaa.
Taani asan kad'etteeddawaanne k'iliic'etteeddawaa.
7 Taana be'iyaa ubbatuu k'id'iino;
unttunttu taana s'iti s'eelliinonne barenttu huup'iyaa k'aatsiino.
8 Yaatooppe, «I Med'inaa Godaan ammanetteedda;
ayaw Aa ashshennee?
Med'inaa Goday Aa dosooppe,
ane Aa ashsho» yaagiino.

9 Gidooppenne, taana ta aatti uluwaappe suure yeliseeddawe neena;
ta aatti d'antsaa d'ammiyaa wodekka taani ammanettanaadan ootsaadda.
10 Taani yelettoodeppe doommaade neenan dic'c'aad;
ta aatti uluwaappe doommaadekka, neeni ta S'oossaa.
11 Metuu taakko matiyaa dirawunne
taana maaddiyaawe bayinna diraw,
Ha"i neeni taappe haakkoppa.

22:1 Mat. 27:46; Mar. 15:34 **22:7** Mat. 27:39; Mar. 15:29; Luk'. 23:35 **22:8** Mat. 27:43

12 Daro morkketuu koruma booratuwaadan taana dooddiino;
k'ayc'c'iyaa Baasaane biittaa booratuwaadan taana dooddiino.
13 Mentsereetsiyaanne gudiyaa gaammuwaadan
barenttu doonaa ta bolla hanggiino.

14 Taani haatsaadan goggaad;
ta mek'etsatuu barenttu kuushshaappe koletteeddino.
Ta wozanay eessaa muk'aaddaa mala,
ta giddon seeri wuree.
15 Ta k'ood'ii kon"aadan melee;
ta ins's'arssay kookkiyaana oyk'k'ettee.
Neeni taana hayk'k'eedda asaadan baanan yeggaadda.

16 Kanatuu taana te"eeddino;
iita asatuu ta yuushshuwaan dooddeeddino.
Ta kushetuwaanne ta gedetuwaa c'addiino.
17 Ta mek'etsatuwaa ubbaa taan payday.
Ta morkketuu taana s'eelliinonne derek'k'iino.
18 Ta mayuwaa shaakki akkiino;
ta adussa mayuwaan saamaa yeggiino.

19 Abeet Med'inaa Godaw, neeni taappe haakkoppa.
Abeet ta wolk'k'aw, taana maaddanaw ellekka haaya.
20 Taana mashshaappe ashsha;
ta uushshuwan de'iyaa kanatuwaa wolk'k'aappe ashsha.
21 Gaammotuwaa doonaappe taana ashsha;
k'ayc'c'iyaa bazzuwaa booratuwaa kac'iyaappe taana naaga.

22 Taani ne suntsaa ta ishatoo odana;
maabaraa shiik'uwaankka neena galatana.
23 Hinttenoo, Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo, Aa galatite.
Hinttenoo, Yaak'ooba zeretsatoo,
ubbaykka Aa bonchchite.
Hinttenoo, Israa'eeliyaa zeretsatoo,
ubbatuukka bonchchuwaan aw yayyite.
24 I naak'etteeddawantta kad'enna;
unttuntta gakkeedda k'ohuwaa taw ay metee geena.
Bare som"uwaa unttunttuppe gentsenna;
shin unttunttu maadoo aakko waassiyaa wodiyaan,
unttunttu waasuwaa sisee.

25 Taani neeni ootseedda lo"o oosuwaa diraw,
kuntseedda shiik'uwaan galatana.
Taani shiik'etteeddawaa new yayyiyaa asaa sintsan gatsana.
26 Hiyyeesatuu miide kallana.
Med'inaa Godaa koyiyaawanttu Aa galatana.
Unttunttu med'inaw de'ana.

27 Sa'aa gas'aa gakkanaw Asay ubbay
hassayiide, Med'inaa Godaakko simmana.

22:18 Mat. 27:35; Mar. 15:24; Luk'. 23:34; Yoh. 19:24 **22:22** Ibr. 2:12

Asaa zare ubbay aw goyinnana.
28 Ayaw gooppe, kaatetiyaa maatay Med'inaa Godaawaa;
kawutetsatuwaa I mooddee.

29 Sa'aan de'iyaa dure asatuu ubbay
aw goyinnana.
Barentta hayk'k'uwaappe ashshanaw danddayennawanttunne
baanaw laamettiyaawanttu ubbatuu aw gulbbatana.
30 Yiyaa zeretsay aw kiitettana;
asay Godaa oosuwaa yiyaa yeletaw odana.
31 Biro yelettibeenna asaykka Aa s'illotetsaa odana.
«S'oossay bare asaa ashsheedda» yaagiyaawe odettana.

23

Lo"o Hentsanchchaa
Daawita mazamuriyaa
1 Med'inaa Goday ta hentsanchchaa;
taw ayaynne pac'c'enna.
2 Taana aac'a k'ooruwaan shemppissee;
woppu geedda haatsaakko laaggee.
3 Ta de'uwaa ooras's'isee.
Bare suntsaa diraw, taana s'illotetsaa ogiyaan kaaletsee.

4 Neeni ta S'oossay taananna de'iyaa diraw,
Taani d'ip'p'i go d'umaa zanggaaraa gidduwaanna booppekka,
iitabaw yayyikke.
Ne gatimaynne ne guufii taana mintsetsiino.

5 Ta morkkatuwaa sintsan taw gibiraa makkaadda.
Taana mokkaad, ta huup'iyaa zayitiyaa okkaadda.
Ta wanc'c'ay palahiide goggana gakkanaw kuntsaadda.
6 Ne keekkatetsaynne maarotetsay
ta de'uwaa laytsaa ubbaan tumuwaappe taana kaallana.
Taani Med'inaa Godaa golliyaan med'inaw de'ana.

24

Geeshsha Golliyaa Geluwaa Mazimuriyaa
Daawita mazamuriyaa
1 Sa'aynne sa'aan kumeeddawe ubbay Med'inaa Godaawaa;
biittaynne biittan de'iyaabay ubbay aawaa.
2 Ayaw gooppe, sa'aa wolk'k'aama abbaa bollan I hiis's'eedda;
c'iimmo haatsaa bollan minisiide essee.

3 Med'inaa Godaa deriyaa gi"anawe oonee?
Aa geeshsha sa'aan ek'k'anawe oonee?
4 Aa kushii nagaraappe geeyyeeddawaa,
Aa wozanay geeshsha gideeddawaa,
eek'aw goyinnennawaa,
wordduwaan c'aak'k'ennawaa.

23:2 Sas'. 7:17 **24:1** 1 K'or. 10:26 **24:4** Mat. 5:8

5 I Med'inaa Godaappe anjjuwaa akkana;
ashshiyaa S'oossaappe I s'illotetsaa pirdddaa akkana.
6 S'oossaakko s'eelliyaa asaynne
Yaak'ooba S'oossaa sintsa koyiyaa Asay hawanttu mala.

7 Penggetuu dooyettite! Bonchcho kaatii gelana mala;
beni penggatuu Aa nashechchaan mokkite!
8 He bonchcho kaatii oonee?
Minuunne wolk'k'aamay Med'inaa Godaatee!
Olawukka I wolk'k'aama Med'inaa Godaatee!

9 Penggetuu dooyettite! Bonchcho kaatii gelana mala;
beni penggatuu Aa nashechchaan mokkite!
10 Ha bonchcho kaatii oonee?
Ha bonchcho kaatii saluwaa med'etetsatuwaa Med'inaa Godaatee!

25

Daawite Mazimuriyaa*
1 Abeet Med'inaa Godaw,
ta shemppuwaappe neena woossay.
2 Abeet ta S'oossaw, taani neenan ammanettay;
taana yeellayoppa; ta morkkatuwaa haytsaa kessoppa.
3 Neenan hidootaa ootsiyaawanttu yeellatikkino;
shin gaasuu bayinnan geniyaawanttu yeellatana.

4 Abeet Med'inaa Godaw, taana ne ogiyaa bessa;
ne ogiyaa taana tamaarissa.
5 Neeni taana ashshiyaa S'oossaa gidiyaa diraw,
ne tumatetsan taana kaaletsaanne tamaarissa.
Gallassaa kumentsan taani neenan hidootaa ootsay.

6 Abeet Med'inaa Godaw, beniideppe de'iyaa ne k'aretaanne
ne keekatetsaa hassaya.
7 Ta yalagatetsaa nagaraanne bayzzuwaa hassayoppa.
Abeet Med'inaa Godaw,
ne keekatetsaanne lo"otetsaa hassaya.
8 Med'inaa Goday keekkanne suure;
hewaa diraw, nagaranchchatuwaa bare ogiyaa tamaarissee.
9 Ashkketuwaa suuretetsan kaaletsee;
ashkketuwaa bare ogiyaa tamaarissee.
10 Med'inaa Godaa c'aak'uwaanne Aa awaayuwaa naagiyaawanttoo
Aa ogii ubbay tumatetsaanne keekatetsaa.

11 Abeet Med'inaa Godaw, ta nagaray loytsi dara;
gidooppekka, ne suntsaa diraw, atto yaaga.
12 Med'inaa Godaw yayyiyaa Asay oonee?
I dooriide kaalana ogiyaa S'oossay Aa tamaarissana.
13 I ubbaa gedekka lo"o de'ussaa de'ana;
Aa zeretsatuu biittaa laattana.
14 Med'inaa Goday barew yayyiyaawanttoo,

* **25:** K'oppennabay Gakkiyaa Wode Shiik'iyaa Woosaa.

bare s'uuraa shaakkiyaawaa;
I unttunttoo bare c'aak'uwaakka k'onc'c'issee.

15 Med'inaa Goday ta gediyaa p'iriyaappe kessiyaa diraw,
ta ayifii maadoo ubbaa gede aakko s'eellee.
16 S'oossaw, taani taarekka de'iyaa k'ohetteedda asaa gidiyaa diraw,
haa taakko simma; ne maarotetsaa taana bessa.
17 Taw hirggay dareedda;
ta metuwaappe taana neeni woza.
18 Ta metuwaanne ta tuggaa neeni be'a.
Ta nagaraa ubbaa atto ga.

19 Ta morkketuu ay keeshshaa dareeddenttonne be'a;
unttunttu taana wod'anaadan is's'iyaawaa s'eella.
20 Neeni taana naaga; neeni taana ashsha;
taani neekko bak'ateedda diraw, taana yeellayoppa.
21 Taani neenan hidootaa ootseedda diraw,
suuretetsaynne tumatetsay taana naago.

22 Abeet S'oossaw, Israa'eeliyaa asaa
unttunttu metuwaa ubbaappe neeni ashsha.

26

Geeshsha Asaa Woosaa
Daawita mazamuriyaa
1 Abeet Med'inaa Godaw, taani suuretetsan hametteedda dirawunne,
sid'ii bayinnan Med'inaa Godaa ammanetteeda diraw,
taw pirddaa.
2 Abeet Med'inaa Godaw, taana paac'c'a, taana bidda;
ta wozanaa s'omoosa.
3 Ayaw gooppe, aggena ne siik'uu ta sintsan de'ee;
taani ne tumatetsaa ogiyaan hamettay.

4 Taani c'immiyaa asatuwaana ittippe uttikke;
lo"a malatiyaa iitatuwaa maabaran gelikke.
5 Iitaa ootsiyaa asatuwaa shiik'uwaa taani is's'ay;
makkalanchchatuwaanna ittippe uttikke.

6 Abeet Med'inaa Godaw, taani k'ohabeennawaa bessanaw
ta kushiyaa meec'c'ay.
New yarshshiyaa sa'aa yuuyyay;
7 ne galataa yetsaa yes's'aynne
neeni ootseedda ooratsabaa ubbaa oday.

8 Abeet Med'inaa Godaw, neeni de'iyaa golliyaa,
ne bonchchuu ak'iyaa sa'aa taani dosay.
9 Taana nagaranchchatuwaanna ittippe pittoppa;
woy asaa wod'iyaawanttunna ittippe d'ayissoppa.
10 Unttunttu kushiyan iita halchchuu de'ee;
k'ay unttunttu ushechcha kushiyan mattaayii kumi utteedda.
11 Shin taana gidooppe, taani suuretetsan hamettay.

Taana woza; taw k'aretta.
12 Ta gedii dembba sa'aan ek'k'eedda;
taani wolk'k'aama shiik'uwaan Med'inaa Godaa galatana.

27

S'oossaanna De'iyaa Asaa Ammanuwaa
Daawita mazamuriyaa
1 Med'inaa Goday taw poo'onne taana ashshiyaawaa;
yaatina, taani ow yayyanitaa?
Med'inaa Goday ta de'uu naagettiyaa miis'aa;
yaatina, taani ow dagammanitaa?

2 Iita asatuu, ta is's'iyaawanttunne ta morkketuu
taana wod'anaw taakko wos's'iyaa wode,
Unttunttu barenttoo d'ubettiide kunddana.
3 Morkkiyaa tooray taana dooddinttokka
ta wozanay yayyena.
Olay ta bolla dooddinttokka,
taani Med'inaa Godan ammanettay.

4 Taani Med'inaa Godaa ittibaa oochchaad;
Taani hewaa koyaad;
hewenne, taani ta de'uwaa laytsaa ubbaan,
Med'inaa Godaa golliyaan de'anawaa;
k'aykka taani Med'inaa Godaa lo"otetsaa be'anawaanne
Aa Golliyaan Aa koyanawaa.
5 Hewaa diraw, metuwaa gallassan
I taana bare de'iyaa saan gentsana;
bare dunkkaaniyaan I taana k'osi ashshana.
I taana d'ok'k'a shuchchaa bollan essana.
6 He wode taani taana dooddeedda ta morkkatuwaappe,
gitataade d'ok'k'u d'ok'k'u yaagana.
Taani Aa dunkkaaniyaan nashetaade yarshshuwaa yarshshana.
Taani Med'inaa Godaw diis's'ananne yes's'ana.

7 Abeet Med'inaa Godaw, taani neena s'eesiyaa wode,
Neeni taw koya;
taw k'aretta; taana sisa.
8 Neeni, «Ta sintsa koyite» geedda wode,
Ta wozanay, «Abeet Med'inaa Godaw, eeno;
taani ne sintsa koyana» yaageedda.

9 Ne sintsa taappe gentsoppa.
Taana maaddeeddawoo, taana ne k'oomaa
hank'k'ettaade guyye zaaroppa.
Abeet taana ashshiyaa S'oossaw,
taana oloppanne aggoppa.
10 Ta aawuunne ta aata taana agginttonne
Med'inaa Goday taana shiishshi akkana.

11 Abeet Med'inaa Godaw, ne ogiyaa taana tamaarissa;

ta morkkatuwaa diraw, taana suure ogiyaa kaaletsa.
12 Taana naassiyaa worddo markkatuu ta bolla iitatetsaan denddeedda diraw,
taana ta morkkatuwaa amoo aatsaade immoppa.

13 Med'inaa Godaa keekkatetsaa taani pas'a de'aadde be'anawaa ammanay.
14 Med'inaa Godaan hidootaa wotsa;
minnaadenne wozanaamaade, Med'inaa Godaan hidootaa wotsa.

28

Maaduwaa Demanaw Woosaanne Galataa
Daawita mazamuriyaa
1 Abeet Med'inaa Godaw, ta zaallaw, taani neena s'eesay;
taani neena s'eesina, taw sisa is's'oppa.
Ne c'o"u gooppe,
taani duufuwaa beedda asatuwaa mala giday.
2 «Maaddo» gaade taani neena s'eesiyaa wodenne
ne Ubbaappe Geeshsha Dunkkaaniyaakko zaaraadde,
ta kushiyaa mic'c'iyaa wode,
neeni ta watiwatuwaa sisa.

3 Iitaa ootsiyaa iita asatuwaana taana gatsaade oyk'k'oppa;
Hewanttu barenttu wozanaan kobabaa k'oppi uttiide,
barenttu doonaan barenttu shooruwaanna sarobaa haasayiyaawantta.
4 Unttunttu oosuwaadaaninne unttunttu oosuwaa iitatetsaadan,
unttunttoo c'igga;
unttunttu kushii ootseeddabaw unttunttoo zaara.
Unttunttoo bessiyaa iitaa unttunttoo zaara.
5 Unttunttu S'oossaa oosuwaanne Aa kushii med'd'eeddawaa
dosennan is's'eedda diraw, S'oossay unttuntta kolana;
zaariide unttuntta ubbakka kees's'enna.

6 Ta watiwatuwaa siseedda diraw, Med'inaa Goday galatetto.
7 Med'inaa Goday taw wolk'k'anne gonddalle;
Ta wozanay an ammanettee;
hewan taani maadettaad.
Hewaa diraw, ta wozanay an nashettee;
taani yetsan Aa sabbana.

8 Med'inaa Goday bare asaw wolk'k'aa;
I bare okkeedda kaatiyaa ashshiyaa miis'aa.
9 S'oossaw, ne asaa ashsha;
new gidiyaawantta anjja.
Unttuntta heemmiyaawe neena gida;
neeni unttuntta med'inawukka tookka.

29

S'oossaa Kooshshaa Wolk'k'aa
Daawita mazamuriyaa
1 Hinttenoo saluwaan de'iyaa med'etatoo,
Med'inaa Godaabaa odite;

28:4 Sas'. 22:12

«Bonchchuunne wolk'k'ay Med'inaa Godaawaa» giide odite.
2 Med'inaa Godaa bonchcho suntsaa galatite;
Aa geeshshatetsaa puulaw Med'inaa Godaw goyinnite.

3 Med'inaa Godaa guntsay haatsatuwaa bollan sisettee.
Bonchcho S'oossay guuguntsaadan guummee;
Med'inaa Goday wolk'k'aama haatsatuwaa bollan guummee.
4 Med'inaa Godaa guntsay wolk'k'aama;
Med'inaa Godaa guntsay, «Hoola!» giissiyaawaa.

5 Med'inaa Godaa guntsay zigatuwaa mentsereetsee;
Liibaanoosa giyaa biittan de'iyaa zigatuwaakka,
Med'inaa Goday mentsereetsee.
6 Liibaanoosa deretuwaa galo maraadan buraak'issee;
Siriyoona giyaa wolk'k'aama deriyaa Mentsaadan p'is's'illissee.

7 Med'inaa Godaa kooshshay,
walk'k'antsaa wolk'k'amissee.
8 Med'inaa Godaa kooshshay bazzuwaa k'aatsee;
Med'inaa Goday K'aadeesa Bazzuwaa k'aatsee.
9 Med'inaa Godaa kooshshay wolatuwaa k'aatsee;
mitsaa haytsaakka k'ok'k'ofee.
Yaatina, I de'iyaa sa'aan de'iyaawanttu,
«Bonchchuu S'oossaw gido» yaagiino.

10 Med'inaa Goday di'uwaa haatsaa bolla bare kawutetsaa araataa wotsiide utteedda;
Med'inaa Goday bare kawutetsaa araatan uttiide,
med'inaw kaateteedda.
11 Med'inaa Goday bare asaw wolk'k'aa immee.
Med'inaa Goday bare asaa sarotetsaan anjjee.

30

Galataa Woosaa
Daawita mazimuriyaa, Geeshsha Golliyaa anjjissiyaa gallassi yes's'eeddawaa
1 Abeet Med'inaa Godaw,
neeni taana c'iimmuwaappe kesseedda dirawunne
ta morkkatuwaan, «Hashshu aw» giissabeenna diraw,
Taani neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana.
2 Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw,
neeni taana maaddanaadan, taani neena s'eesaad;
neeni taana patsaadda.
3 Abeet Med'inaa Godaw, taana duufuwaa beennaadan naagaadda;
Duge c'iimmo ollaan gelennaadan,
neeni taana pas'a ashshaada.

4 Hinttenoo S'oossaa asatoo, Med'inaa Godaw yes's'ite;
Aa geeshsha suntsaakka galatite.
5 Aa hank'k'uu guutsa wodiyaassa,
shin Aa keekkatetsay de'uwaa laytsaa ubbaassa.
K'amma yeekiidde ak'ooppe,
wontta zaway baynna nashshechchaa gidee.

6 Taani woppan de'iyaa wode,
«Simmi taani ubbakka k'aas's'ikke» yaagaad.
7 Abeet Med'inaa Godaw, neeni taw keekkeedda wode,
taana wolk'k'aama deriyaadan minisaade essaadda.
Shin neeni ne sintsa wora zaareedda wode,
taani dagamaad.

8 Abeet Med'inaa Godaw, taani neena s'eesaaddi;
taani Med'inaa Godaakko maarotetsaw hawaadan yaagaade woossaaddi;
9 «Taani hayk'k'iyaawaappe woy
duufuwaan geliyaawaappe ayaa demmanii?
Baanaw laametteedda Asay neena galatii?
Neeni ammanettiyaawaa odii?
10 Abeet Med'inaa Godaw, taana neeni sisa;
taw k'aretta.
Abeet Med'inaa Godaw, neeni taw maaduwaa gida» yaagaad.

11 Ta yeekuwaa yetsaw laammaadda.
Kayyuwaa mayuwaa taappe k'aaraade,
nashshechchaa taana mayzzaadda.
12 Hewaa diraw, taani neena
sabbanaappe attina, c'o"u giikke.
Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw,
taani neena med'inawukka galatana.

31

Metuwaa Wode Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa
1 Abeet Med'inaa Godaw, taani neekko bak'atay;
awudenne taana yeellayoppa.
Ne s'illotetsan taana ashsha.
2 Ne haytsaa taakko yegga;
ellekka taana ashsha.
Neeni taani geemmiyaa zaallaanne
taana ashshiyaa mino geessuwaa taw gida.

3 Ee, neeni taw zaallaanne geessuwaa;
ne suntsaa diraw, neeni taana kaaletsanne ne ogiyaa bessa.
4 Neeni taw geemmiyaa sa'aa gidiyaa diraw,
unttunttu taw k'osi wotseedda p'iriyaappe taana neeni naaga.
5 Abeet Med'inaa Godaw, tumuwaa S'oossaw,
Taani ta shemppuwaa ne kushiyan wotsay;
neeni taana woza.

6 Patsenna eek'atoo goyinniyaawantta taani is's'ay;
shin taani Med'inaa Godaan ammanettay.
7 Ta metuwaa neeni be'eedda dirawunne
ta tuggaa neeni ereedda diraw,
Taani aggena ne siik'uwaan nashettananne
nashshechchan nooc'u gaana.
8 Neeni taana morkkiyaa kushiyan aatsaade immabaakka;

31:5 Luk'. 23:46

ta gedetookka la"atetsaa immaadda.

9 Abeet Med'inaa Godaw,
taani metuwaan geleedda diraw, taw k'aretta.
Taani daro mishetteedda diraw, taani metuwaan,
ta ashuukka, ta shemppuukka daabureedda.
10 Mishuwaa daruwaan ta de'uu c'ireedda;
ta laytsatuukka oolishin wureeddino.
Metuwaa daruwaan ta wolk'k'ay is's'ina;
ta mek'etsatuukka arggaac'eeddino.

11 Ta morkkatuwaa ubbaw k'id'd'iyaa gidaaddi
taani ta shoorotoo yeellaa,
Taana eriyaawanttookka yashissiyaawaa gidaaddi.
Ogiyaan taana be'eeddawanttukka taappe bak'atiino.
12 Taani hayk'k'eeddawaadan dogettaad;
me"ina oleedda otuwaa mala gidaaddi.
13 Taani darotuwaa saasuketsaa sisaad;
dagamay ubbaa saani de'ee.
Unttunttu ta bolla shiik'inonne taana wod'anaw mak'ettiino.

14 Shin Med'inaa Godaw, taani neenan ammanettay,
Neeni ta S'oossaa yaagay.
15 Ta de'uwaa laytsay ne kushiyaanna.
Taana yederssiyaa ta morkkatuwaa kushiyaappe taana neeni ashsha.
16 Ne k'oomaa bollan ne som"uwaa poo'issa;
aggena ne siik'uwaan taana ashsha.
17 Abeet Med'inaa Godaw, taani neena s'eesiyaa diraw
taana yeellayoppa.
Shin iitatuu yeellatino;
unttunttu duufuwaan geliide, sirp'p'i giino.
18 Otoruwaaninne kad'iyaan s'illotuwaa bolla
s'aliide haasayiyaa diraw,
Unttunttu worddotiyaa doonaa c'o"u ootsa.

19 New yayyiyaawanttoo neeni minjjeeddanne
neekko bak'atiyaawanttoo asaa sintsan,
neeni ootseedda ne keekkatetsay ayaa daree!
20 Neeni unttuntta ne sintsan geema sa'aan gentsaade,
asaa mak'k'uwaappe ashshaasa.
Neeni unttuntta ne dunkkaaniyaan k'osaade,
iita ins's'arssaappe ashshaasa.

21 Taani morkkii dooddeedda katamaa giddon de'iyaa wode,
I taana malalissiyaa bare aggena siik'uwaa besseedda diraw,
Med'inaa Goday galatetto.
22 Taani dagamaade,
«Taani ne sintsaappe kichchaad» yaagaad.
Shin taana maaddana mala, neena s'eeseedda wode,
ta waasuwaa neeni sisaadda.

23 Hinttenoo, S'oossaa asatoo, Med'inaa Godaa siik'ite.
Med'inaa Goday ammanettiyaawantta naagee;
shin otoranchchatoo unttunttu gatiyaa wurssi c'iggee.
24 Hinttenoo, Med'inaa Godaan hidootaa ootsiyaawanttoo,
minnitenne wozanaamite.

32

Nagaraa Paas'ussaanne Maarotaa Demussaa
Daawite Akeekaan S'aafeedda Timirttiyaa
1 Aa bayzzuu atto geetetteeddanne
Aa nagaray kameteedda uray anjjetteedawaa.
2 Med'inaa Goday Aa iitatetsaa paydenna asaynne
Aa k'ofaan baletsu bayinna Asay anjjetteeddawaa.

3 Ta nagaraa paas'ennan de'aadde,
Taani gallassaa kumentsaa ooleeddawoo
ta asatetsay daabureedda.
4 Gallassinne k'amma ne kushii ta bolla dees'eedda.
Haatsay boniyaa awaan meliide wuriyaawaadan,
ta wolk'k'ay wureedda.

5 Taani ta nagaraa new paas'aad;
Ta iitatetsaakka neeppe gentsabeykke;
«Ta bayzzuwaa Med'inaa Godaw paas'ana» gaad.
Yaatina, neeni taana dees'eedda nagaraa atto yaagaadda.

6 Hewaa diraw, S'oossaa asaa gidiyaa ooninne,
neeni beettiyaa wode, neena woosso.
Wolk'k'aama haatsay kuntsiyaa wode,
tumuwaappe he uraa gakkenna.
7 Neeni taw k'osettiyaa sa'aa;
neeni taana metuwaappe naagaasa.
Atotetsaa yetsaa yes's'iyaawantta ta yuushshuwaan wotsaadda.

8 S'oossay, «Taani neena erissananne,
neeni baanaw bessiyaa ogiyaa neena tamaarissana;
Taani neena zorananne naagana.
9 Bis'aalaaninne puuluwaan oyk'k'ettennan azazettena,
wozanay bayinna bak'uluwaadan
woy paraadan hintte hanoppite» yaagee.

10 Iitatoo tuggay darana;
shin Med'inaa Godaan ammanettiyaawantta,
aggena siik'uu dooddana.
11 Hinttenoo, s'illotoo,
Med'inaa Godaan nashetitenne «Hashshu!» giite;
hinttenoo, wozanaa suuretoo, nashshechchaw yes's'ite.

32:1 Rom. 4:7-8

33

Maariyaa S'oossaa Sabussaa

1 Hinttenoo, s'illotoo Med'inaa Godaw nashshechchan yes's'ite;
suure asatuu Aa galatanaw bessee.
2 Maasink'k'uwaa diis's'iidde,
Med'inaa Godaa galatite;
tammu bak'etsaan waas'etteedda diitsaakka aw diis's'ite.
3 Ooratsa yetsaa yes's'ite;
loytsi diis's'iidde, k'aalaa d'ok'k'issiide yes's'ite.

4 Med'inaa Godaa k'aalay suuriyaa;
I ootsiyaa oosuwaa ubbay ammanettiyaawaa.
5 Med'inaa Goday s'illotetsaanne tumu pirddaa dosee;
aggena Aa siik'uu sa'aa kumeedda.

6 Med'inaa Godaa k'aalan salotuu med'etteeddino.
Aa doonaappe kesiyaa shemppuwaan
unttunttun de'iyaa med'etatuukka oosetteeddino.
7 Wolk'k'aama abbaa haatsaa I ittisaan eelisseedda;
he c'iimmo haatsaa minjjaa sa'aan zeereedda.

8 Sa'aa ubbay Med'inaa Godaa yayyo;
sa'aan de'iyaa Asay ubbay Aa bonchcho.
9 Ayaw gooppe, I haasayina haneedda;
I azazina, minniide ek'k'eedda.

10 Med'inaa Godaa erenna kawutetsatuwaa zoretaa S'oossay laalee;
unttunttu halchchuwaakka mela kesee.
11 Med'inaa Godaa halchchuu med'inaw ek'k'iide de'ee;
Aa wozanaa k'ofaykka yeletaa ubbaa gakkanaw de'ee.
12 S'oossay Med'inaa Godaa gideedda kawutetsay,
I baressa ootsiide dooreedda Asay anjjetteedawaa.

13 Med'inaa Goday saluwaana duge s'eelliide,
asaa ubbaa be'ee.
14 S'oossay bare de'iyaasaappe sa'aan de'iyaa ubbaa s'eellee.
15 I unttunttu ubbaa wozanaa med'd'eedda;
unttunttu ootsiyaawaa ubbaa eree.

16 Kaatii bare wotaadaraa c'oratetsan attena;
olanchchay bare wolk'k'aa minotetsan kessi akkena.
17 Olaa paray s'oonissana giide naagiyaawe mela;
I bare wolk'k'aa minotetsan ashshanaw danddayenna.

18 Med'inaa Godaa ayifetuu aw yayyiyaanne
aggena Aa siik'uwaan hidootaa ootsiyaa asatuwaa bollaanna.
19 Hewenne, unttuntta hayk'k'uwaappe ashshanaassanne
koshaa wodiyaan pas'a wotsanaassa.

20 Nuuni Med'inaa Godaan hidootaa ootseetto;
I nuuna maaddiyaawaanne nu gonddalliyaa.

21 Nuuni Aa geeshsha suntsan ammanettiyaa diraw,
nu wozanay an nashettee.

22 Abeet Med'inaa Godaw,
nuuni neenan hidootaa ootsiyaawaadan,
aggena ne siik'uu nuunanna gido.

34

S'oossay Pirddiyaawaa Gidowoo Sabussaa
Barena yedersseedda Abimeleeka sintsappe gooyiyaawaa malatiide beedda wode,
Daawita mazamuriyaa
1 Taani Med'inaa Godaa ubbaa wode galatana;
Aa galatay ay wodenne ta doonaappe pac'c'enna.
2 Taani Med'inaa Godaan c'eek'ettay;
naak'etteeddawanttu hewaa sisiide nashetino.
3 Taananna gidiide, Med'inaa Godaa gitayite.
Ane ittippe Aa suntsaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsoytte.

4 Taani Med'inaa Godaa koyaad;
I taw zaareedda;
taani yayyiyaawaa ubbaappe taana I ashsheedda.
5 Neekko s'eelliyaawanttu nashettiino;
unttunttu som"ii ubbakka yeellatenna.
6 Ha hiyyeesaa bitanii waasseedda;
Med'inaa Goday Aa waasuwaa siseedda;
Aa metuwaa ubbaappe Aa ashsheedda.
7 Med'inaa Godaa kiitanchchay Aa yayyiyaa asatuwaa naagee;
I unttunttu yuushshuwaan gidiide, unttuntta ashshee.

8 Med'inaa Goday keeka gidiyaawaa s'eelli be'ite.
Aakko bak'atiyaa Asay anjjetteeddawaa.
9 Hinttenoo, Aa geeshsha asatoo, Med'inaa Godaw yayyite;
ayaw gooppe, aw yayyiyaa ubbatoo ayaynne pac'c'enna.
10 Gaammotuukka miyaawe d'ayina koshshatiino;
shin Med'inaa Godaa koyiyaawanttoo lo"obay pac'c'enna.

11 Ta tamaaretoo, haa yiite; sisite;
Med'inaa Godaa yashshaa taani hinttena tamaarissana.
12 Lo"o de'uwaa de'anawunne
keekkabaa be'ana mala,
bare laytsay aduk'k'anaw koyiyaa Asay oonee?
13 Ne ins's'arssay iitabaa haasayennaadan,
ne doonaykka c'immeenaadan te"a.
14 Iitaappe shaaketta; lo"obaa ootsa;
sarotetsaa loytsa koyaadde kaala.
15 Med'inaa Godaa ayifii s'illotuwaakko s'eellee;
k'ay Aa haytsaykka unttunttu waasuwaa hayzzee.
16 Unttuntta hassayissiyaawaa biittaappe d'ayissana mala,
Med'inaa Goday iitaa ootsiyaawantta,

34:8 1 P'es'. 2:3 **34:12** 1 P'es'. 3:10-12

bare hank'k'uwaa som"uwaan s'eellee.
17 S'illotuu waassiino;
Med'inaa Goday unttunttu waasuwaa sisee.
I unttunttu metuwaa ubbaappe ashshee.
18 Med'inaa Goday wozanay me"eeddawanttoo mataana;
k'ay barenttu hidootaa k'ans's'eeddawantta ashshee.

19 S'illo asaa metuu dara;
shin Med'inaa Goday Aa he ubbaappe ashshee.
20 S'oossay Aa mintsi naagiyaa diraw,
Aa mek'etsaappe ittuunne me"enna.
21 Iitatuwaa iitatetsay wod'ana;
s'illotuwaa is's'iyaawanttu pirddettana.

22 Med'inaa Goday bare k'oomatuwaa ashshee.
Aakko bak'atiide ooninne pirddettenna.

35

Naak'eteedda Asaa Woosaa
Daawita Mazimuriyaa
1 Abeet Med'inaa Godaw, taananna ek'ettiyaawanttuna neeni ek'etta;
taananna olettiyaawanttuna neeni oletta.
2 Gonddalliyaanne hara olaa miishshaa oyk'k'aade,
taana maaddanaw dendda.
3 Taana yederssiyaawanttu bollan
ne tooraanne mashshaa dentsa.
Taana, «Taani neena ashshiyaawaa» yaaga.

4 Ta shemppuwaa wod'anaw koyiyaawanttu,
yeellatinonne kawushino;
ta bolla iitabaa mak'ettiyaawanttu kawushiide guyye simmino.
5 Med'inaa Godaa kiitanchchay unttuntta yederssiyaa wode,
unttunttu c'arkkuwaa sintsan de'iyaa suullaadan hanino.
6 Med'inaa Goda kiitanchchay,
unttuntta dechchana haniyaa wode,
unttunttu ogii d'umaanne halitsaa gido.

7 C'oo taana oyk'k'anaw barenttu p'iriyaa wotseeddino;
k'aykka c'oo taana kunddisanaw ollaa bookkeeddino.
8 Erennan de'ishiina, unttunttu bollan bashshay puttu go.
Unttunttu wotseedda p'irii unttuntta oyk'k'o;
unttunttu bashshaa ollaan kunddino.

9 He wode taani Med'inaa Godaan nashettana;
I ashsheeda diraw, taani nashshechchaa nooc'u gaana.
10 Ta kumentsaa asatetsay neena,
«Abeet Med'inaa Godaw, ne mali oonee?
Hiyyeesaa wolk'k'aama kushiyaappe wotsa akkaasa.
Hiyyeesaanne metootanchchaa bonk'k'i miyaawanttu kushiyaappe ashshaasa»
yaagana.

34:20 Yoh. 19:36

11 Wordduwaa markkattiyaawanttu ta bolla denddiino.
Taani erennaban taana mootiino.
12 Taani lo"uwaa ootseeddawaa kushiyaa iitaa zaariino;
yaatina, taani taarekka ataad.
13 Shin taani unttunttu harggeedda wode,
maak'aa mayyaad; ta asatetsaa s'oomaan daaburssaad.
Ta woossay zaaruwaa demenan atteedda.
14 Ta huup'iyaa zik'k'i ootsaade, ta dabboo,
woy ta ishaw yeekkiyaawaadan yeekkaad.
Itti Asay bare aattiw kayyottiyaawaadan ta huup'iyaa oyk'k'aade,
yeekkaade hamettaad.
15 Shin unttunttu taani d'ubetteeddawaan nashettiide,
ta bolla shiik'eeddino.
Taani erenna gaasuwaan taana wad'd'iide,
aguwaa is's'eeddino.
16 Iita Asay k'iliic'iyaawaadan unttunttu taana k'iliic'iino;
unttunttu yilotiide, barenttu achchaa garc'c'eeddino.
17 Abeet S'oossaw, neeni awude gakkanaw
c'o"u gaade s'eellay?
Unttunttu iita oosuwaappe taana ashsha;
ha gaammotuwaa mala asatuwaappe ta al"o shemppuwaa ashshaa.
18 He wode gita shiik'uwaan taani new galataa immana;
c'ora asaa shiik'uwaan taani neena sabbana.
19 Gaasuu baynnaan taana morkkiyaawanttu nashettoppino;
taana c'oo is's'iyaawanttu ta bolla sim"etoppino.
20 Unttunttu sarobaa haasayiyaawaa aggiide,
Biittan c'o"u giide de'iyaa asatuwaa bollan
wordduwaa med'd'iide haasayiino.
21 Unttunttu barenttu ins's'arssaa ta bolla k'arayiide,
«Ee, ee, neeni ootseeddawaa
nuuni nu ayifiyaan be'eeddo» yaagiino.
22 Abeet Med'inaa Godaw, neeni hawaa be'aade;
c'o"u gooppa.
Abeet S'oossaw, neeni taappe haakkoppa.
23 Abeet ta Godaw, ta S'oossaw,
Ta diraw dendda; beegota
ta doonaa gidaade mootetta.
24 Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw,
ne s'illotetsan taana shatintsaa;
ta morkkatuwaa nashechchoppa.
25 Unttunttu barenttoo, «Hashshu, hashshu,
nuuni nu wozanaan amotteeddawaa gatseeddo.
Nuuni Aa mitteeddo» gaanaadan ootsoppa.
26 Ta waayiyaan nashettiyaawanttu ubbay
yeellatinonne kawushino.
Ta bollan otorettiyaawanttu
yeellaanne kawushshaa mayno.
27 Taani shatimmiyaawaa dosiyaawanttu
nashettiide, «Hashshu!» giino.
Unttunttu ubbaa gede, «Bare k'oomaa sarotetsaan

35:19 Maz. 69:4; Yoh. 15:25

nashetiyaa Med'inaa Goday gitato» yaagino.
28 Gallassaa kumentsan ta ins's'arssay,
ne s'illotetsaabaanne ne galataabaa odana.

36

Nagaranchcha Iitatetsaanne S'oossaa Lo"otetsa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Med'inaa Godaa K'oomaa Daawita Mazimuriyaa
1 Iita Asay bare wozanaan de'iyaa iitatetsaa kooshshaa hayzzee.
S'oossaw yayyiyaawe Aa k'ofaan baawa.
2 Ayaw gooppe, I barena loytsi nashshee;
hewoo I bare nagaraa demmanawunne is's'anaw danddayenna.
3 Aa doonaappe kesiyaa haasayay geniyaanne wordduwaa.
Aad'd'eeda eraabaanne lo"obaa ootsiyaawaa I aggeeda.
4 I bare hiis'an de'iiddekka geniyaabaa ootsanaw halchchee.
I lo"o gidenna ogiyaan ek'k'eedda;
I iitabaa is's'enna.

5 Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uu salotuwaa gakkee;
ne tumatetsaykka bolla shaariyaadan d'ok'k'ee.
6 Ne s'illotetsay ubbaappe d'ok'k'a deretuwaa mala;
ne pirddaykka ubbaappe zik'k'a c'iimmaa mala.
Abeet Med'inaa Godaw, neeni asaakka do'aakka naagaasa.

7 Abeet S'oossaw, aggena ne siik'uu ayiba al"obee!
Asay ne k'efiyaa giddo bak'ati attee.
8 Unttunttu ne soo gidon palaho maaddappe miide kalliino;
ne keekkatetsaa shaafaappe neeni unttuntta ushshaasa.
9 Ayaw gooppe, de'uwaa pulttuu ne matan de'ee;
Ne poo'uwaan nuuni poo'uwaa be'eetto.
10 Neena eriyaawantta neeni siik'iyaa siik'uwaanne
suuretoo keekkiyaa keekaa aggoppa.
11 Otoranchcha gedii taana yed'd'oppo;
nagaranchchatuwaa kushii taana yederssoppo.
12 Iita asatuu kunddeeddawantta be'ite;
unttunttu kunddeeddino; denddanawukka danddaykkino.

37

Iitatuwaanne Lo"atuwaa Wurssetsaa
Daawita Mazimuriyaa
1 Iitaa ootsiyaawanttu diraw yilotoppa.
Nagaraa ootsiyaawantta k'anaattoppa.
2 Ayaw gooppe, unttunttu maataadan ellekka melana;
shulleedda bonc'c'iyaadan unttunttu k'ok'k'ofetana.

3 Neeni Med'inaa Godaan ammanetta; lo"obaa ootsa.
Yaataade biittan palahina de'a.
4 Med'inaa Godaan nashetta;
I new ne wozanaa amuwaa immana.

36:1 Rom. 3:18

5 Ne ogiyaa hadaraa Med'inaa Godaw imma.
An ammanetta; I new ootsana.
6 I ne s'illotetsaa wontta s'alk'k'iyaadan,
k'ay ne yewuwaa pirddaa gallassaa seeta awaadan poo'issana.

7 Med'inaa Godaa sintsan c'o"u gaade,
I ootsanaw, danddayan naaga.
Unttunttu iita halchchuu polettina,
duretteedda asatuwaa bolla yilotoppa.

8 Hank'k'uwaa agga; yiluwaappe te'etta.
Yilotoppa; ayaw gooppe, hewe metuwaan yeggee.
9 Iitaa ootsiyaawanttu d'ok'ollettiide d'ayana;
shin Med'inaa Godaan hidootaa ootsiyaawanttu biittaa laattana.
10 Iitaa ootsiyaawanttu guutsa wodiyaappe guyyiyaan de'ikkino;
neeni unttuntta koyinttokka unttunttu beettikkino.
11 Shin ashkketuu biittaa laattana;
unttunttu gitaa sarotetsaan nashettiide de'ana.
12 Iita Asay s'illo asaa bolla mak'etteenne
bare achchaa garc'c'ee.
13 Shin Goday iitatuwaa bollan miic'c'ee;
ayaw gooppe, unttunttu pirddaa gallassay yiyaawaa I eree.
14 Iita asatuu hiyyeesatuwaanne metootanchchatuwaa ungganawunne
suuretetsan hamettiyaawantta wod'anaw,
Barenttu mashshaa shoddeeddinonne
barenttu wonddaafiyaa dafeeddino.
15 Shin unttunttu mashshay unttunttu wozana ayifiyaan gelana;
unttunttu wonddaafiikka me"ana.
16 S'illoo de'iyaa guutsabay
c'ora iita asatoo de'iyaa darobaappe lo"a.
17 Ayaw gooppe, iitatuwaa wolk'k'ay me"ana;
shin s'illotuwaa Med'inaa Goday zemppissee.
18 Suure asatuwaa ogiyaa Med'inaa Goday eree;
unttunttu laataykka med'inaw unttunttuwaa gidana.
19 Iita wodiyaan suure asatuu yeellatikkino;
koshaa wodiyaan unttunttu kallana.
20 Shin iita asatuu hayk'k'ana.
Med'inaa Godaa morkketuu gam"enna dembbaa c'iishshaa mala;
unttunttu c'uwaadan d'ayana.
21 Iita Asay tal"i akkiide c'iggena;
shin s'illo Asay k'arettiide immee.
22 Med'inaa Godaan anjjetteedawanttu biittaa laattana;
shin shek'k'etteeddawanttu d'ok'olletti d'ayana.
23 Asaa ogii Med'inaa Godaa nashechchooppe,
Goday Aa tangguwaa kaaletseenne minisee.
24 I d'ubettooppekka kunddenna;
ayaw gooppe, Med'inaa Goday Aa kushiyaa oyk'k'iide zemppisee.

25 Taani kase yalaga; ha"i simmi c'imaad;
shin s'illo Asay c'oo attina,

37:11 Mat. 5:5

woy Aa naanatuu miyaawaa d'ayi woosishin,
taani ubbakka be'a erikke.
26 I ubbaa wodekka keeka;
c'oo tal"ee.
Aa naanatuukka haratoo anjjo gidanawantta.
27 Iitaappe haakka; lo"obaa ootsa.
Yaatooppe, neeni adussa laytsaa de'ana.
28 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday s'illobaa dosee.
S'oossaa asatuwaa I aggena;
s'illotuu med'inaw naagettiino.
Shin iitatuwaa zeretsay d'ok'ollettana.
29 S'illotuu biittaa laattananne
yaan med'inaw de'ana.
30 S'illuwaa doonay aad'd'eeda eraa odee;
Aa ins's'arssaykka s'illobaa haasayee.
31 Aa S'oossaa higgii Aa wozanaan de'ee;
Aa gediikka aappe halis's'ena.
32 Iita Asay s'illo asaa wochcheenne
wod'anaw koyee.
33 Shin Med'inaa Goday s'illo asaa Aa kushiyan aggena;
pirddaw ek'k'iyaa wodekka Aa bolla pirddissenna.
34 Med'inaa Godaan hidootaa wotsaade, Aa ogiyaa naaga.
Neeni biittaa laattana mala,
I neena darssana.
Iita asatuu d'ok'ollettiide d'ayishina,
neeni be'ana.
35 Taani itti dagantsiyaa iita bitaniyaa,
wolaadan daasheeddawaa be'aad.
36 Shin taani he saanna
simmaade aad'd'iyaa wode I d'ayeedda;
Koyinakka I beettibeenna.
37 Ane lo"o asaa akeeka; suure asaa be'a;
ayaw gooppe, saro asaw poluu lo"ana.
38 Shin bayzzanchchatuu ubbaa d'ayana;
iitatuwaa poluukka d'ok'olletti d'ayana.
39 S'illotuwaa atotetsay Med'inaa Godaappe yee;
metuwaa wode I unttunttoo naagetti attiyaa sa'aa.
40 Med'inaa Goday s'illotuwaa maaddeenne ashshee.
Unttunttu aakko bak'ateedda diraw,
I unttuntta iitatuwaappe wotsi akkeenne ashshee.

38

Un"eteedda Asaa Woosaa
Daawita hassayissiyaawaa mazamuriyaa
1 Abeet Med'inaa Godaw, ne hank'k'uwaan taana seeroppa;
ne yiluwaan taana muroppa.
2 Ne wonddaafiyaa pootsay taana c'addi diggeeddino;
ne kushiikka taana naak'k'i oyk'k'eedda.
3 Neeni lanc'c'eedda diraw, ta bollay pas'a gidena;
ta nagaraa diraw, ta asatetsay sara gidenna.
4 Ta iitatetsay di'uwaadan taana muukkeedda;

denddenna wolk'k'aama tookuwaadan taw dees'eedda.

5 Taani nagaraa ootseedda eeyyatetsaa diraw,
ta madutsay giishshaa oyk'k'iide s'ink'k'eedda.
6 Taan hokkaadinne k'uunnaad.
Gallassaa kumentsaa yeekkaade peeshaad.
7 Ta ashuwaa mishuu s'uuggee;
ta bollay pas'a gidena.
8 Taani daaburaaddinne nippi gaad;
ta wozanay diddik'iyaa diraw oolay.

9 Abeet S'oossaw, ta amuu ubbay new erettee;
taani ooliyaawe neeppe geemmibeenna.
10 Ta wozana ayifiyaan diddik'ee;
ta wolk'k'ay is's'ina;
Ta ayifiikka s'eelaa is's'eedda.
11 Ta maytsaa diraw,
ta shoorotuukka ta laggetuukka haakuwaan ek'k'eeddino.
Ta dabbotuukka taappe haakkeeddino.
12 Taana wod'anaw koyiyaawanttu,
barenttu p'iriyaa taw yeggiino.
Taana k'ohanaw koyiyaawanttu,
«ek'k'ashsha; nuuni neena demmana» yaagiide,
manddiinonne gallassaa kumentsaa ta bolla yaa'iino.
13 He wode taani tulle asaa mala, sisikke;
taani duude asaa mala, doonaanne pokikke.
14 Ee, taani sisennanne
doonay zaarenna asaa mala.
15 Shin abeet Med'inaa Godaw, taani neenan hidootaa ootsay.
Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, neeni taw zaaruwaa immana.
16 Taani S'oossaa, «Ta gedii d'ubettina,
unttunttu, ‹Aw hashshu› gaanaadaaninne
ta bolla c'eek'ettanaadan ootsoppa» yaagay.
17 Taani kunddana hanay;
ta sakuukka taana yeddennan is's'eedda.
18 Taani ta iita oosuwaa paas'ay;
taani ta nagaraa gaasuwaan kayyotay.
19 Ta morkketuu goobanne wolk'k'aama;
taana c'oo is's'iyaawanttu c'ora.
20 Taani lo"obaa ootsina,
taw iitaa zaariyaa asatuu,
Taani lo"obaa kaalliyaa diraw, taana ek'k'etiino.
21 Abeet Med'inaa Godaw, taana yeggoppa.
Abeet ta S'oossaw, taappe neeni haakkoppa.
22 Abeet Med'inaa Godaw, taana ashshiyaawoo,
taana maaddanaw elleella.

39

Metuu Gakka Asaa Paas'etsaa
Daawite Zammaaretuwaa Kaappuwaa Juddutoo Yes's'eedda Amanuwaa K'aalaa (1 Od. 25:3)

1 Taani, «Ta ins's'arssan nagaraa ootsennaadan,
ta ogiyaa naagana.
Iita asatuu ta sintsan de'iyaa wode,
ta doonaa barana» yaagaad.
2 Shin taani duudiyaadan c'o"u gaad;
taani haray atto lo"obaa haasayiyaawaakka aggina,
Ta waayii yaa dareedda.
3 Ta wozanay ta garssan seeleedda;
ta k'ofay poddu giide, ees's'i keseedda.
Yaatina, ta ins's'arssan hawaadan yaagaad:
4 «Abeet Med'inaa Godaw, ta de'uwaa wurssetsaanne
ta de'anaw atteedda gallassaa taana bessa.
K'ay ta de'uu wuranaw ay keeshshaa elleellintto, taana erissa.
5 Neeni ta laytsaa s'ii takkaad'e keeshshaa kessaadda.
Ta laytsay ne sintsan bayinnawaa mala;
tumuwaappe Asay ubbay itti gede shemppiyaa c'arkkuwaa mala.
6 Tumuwaappe Asay eeshuwaadan hamettee;
tumuwaappe c'oo mela simerettee.
I mas'uwaa shiishshee; shin akkana asaa erenna.

7 «Abeet Godaw, ha"i simmi,
taani naagiyaawe ayee?
Taani hidootaa ootsiyaawe neenana.
8 Ta bayzzuwaa ubbaappe taana ashsha;
eeyyatuwaan taana tooshissoppa.
9 Hawaa ubbaa ootseeddawe
neena gidiyaa diraw, taani duudaad;
Doonaanne pogabeykke.
10 Ne boshaa ta bollaappe dentsa.
Ne kushiyaa minotetsaa gaasuwaan taani daaburaad.
11 Neeni asaa Aa nagaraa diraw, seeraasanne muraasa;
Aa al"o shemppuwaa bil"aadan wurssaasa.
Tumuwaappe Asay ubbay itti gede c'arkkiyaa c'arkkuwaa mala.

12 «Abeet Med'inaa Godaw, ta woosaa sisa;
taana maaddanaw ta waasuwaa hayzza.
Ta afotsaa c'o"u gooppa;
ayaw gooppe, taani ta aawotuwaa ubbaadan betenne imatsaa gidaade,
neenana de'ay.
13 Taani shaakkettanaappenne d'ayanaappe,
kasetaade nashettana mala,
ha"i taana agga» yaagaad.

40

Galataa Mazimuriyaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa
1 Taani Med'inaa Godaa danddayan naagaad;
I taakko simmiide, ta waasuwaa siseedda.
2 Bashshaa ollaappe, halitsiyaa urk'k'aappe taana kesseedda.
Ta gediyaa zaallaa bollan esseedda;

k'ay ta hametsaakka saruwaa ootseedda.
3 I ta doonaan ooratsa yetsaa wotseedda;
he yetsaynne, «Nu S'oossay galatetto» yaagiyaawaa.
Darotuu be'iide, yayananne Med'inaa Godan ammanettana.

4 Med'inaa Godaa barew ammanettiyaawaa ootseedda asay,
otoranchchatuwaakko s'eelennawenne,
worddanchchatuwaakko simmenna Asay anjjetteeddawaa.
5 Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw,
neeni daro malalissiyaabaa ootsaadda;
Neenana likkettiyaawe ooninne baawa!
Neeni nuw k'oppeedda lo"o k'ofaa
ooninne paydanaw danddayenna.
Hewe taani odina, wuriyaawaa gidenna.

6 Neeni yarshshuwaanne imuwaa koyabaakka;
shin sisana mala, taw haytsaa dooyaadda.
S'uuggiyaa yarshshuwaanne nagaraa yarshshuwaa neeni koyabaakka.
7 Hewaappe guyyiyaan taani, «S'aatsaa mas'aafan
tabay s'aafetteeddawaadan, taani yaad.
8 Abeet ta S'oossaw, taani neeni koyiyaawaa ootsanaw dosay;
ne higgii ta wozanaa giddon de'ee» yaagaad.

9 Wolk'k'aama shiik'uwaan taani, «Ne s'illotetsaa»
mishiraachchuwaa odana.
Abeet Med'inaa Godaw, neeni eriyaawaadankka,
taani ta doonaan odiyaawaa aggabeyikke.
10 Taani ne s'illotetsaa ta wozanaa giddon k'osabeykke;
neeni ammanettiyaawaanne ashshiyaawaa odaad.
K'ay aggena ne siik'uwaanne ne tumatetsaa,
ne wolk'k'aama shiik'uwaappe gentsabeykke.
11 Abeet Med'inaa Godaw, ne maarotetsaa taappe haassoppa.
Aggena ne siik'uunne ne tumatetsay
taana ubbaa wode naago.
12 Ayaw gooppe, paydu bayinna iitabay taana dooddeedda.
Ta iitatetsay taana gakkiide goozeedda;
taani s'eellanaw danddaykke.
Ta iita oosuu ta huup'iyaa binnaanaappe dareedda;
ta wozanay ta giddon seereedda.
13 Abeet Med'inaa Godaw, taana ashshanaw eeno ga;
abeet Med'inaa Godaw, taana maaddanaw elleella.
14 Taana wod'anaw koyiyaawanttu
ubbakka yeellatinonne kawushino.
Taani k'ohettannawaa amottiyaawanttu
kawushiide guyye simmino.
15 Ta bolla, «Aw hashshu! Hashshu!»
geeddawanttu s'oonetteedda diraw, yeellatino.
16 Shin neena koyiyaa ubbatuu,
neenan nashetinonne hashshu giino.
K'ay ne atotetsaa dosiyaawanttu ubbatuu,

40:6 Ibr. 10:5-7

«Med'inaa Goday gitato!» yaagino.
17 Taani hiyyeessanne metootanchchaa;
tawaa Goday k'oppo.
Taana maaddiyaawenne ashshiyaawe neena;
abeet ta S'oossaw, gam"oppa.

41

Harggancha Asaa Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa
1 Hiyyeesaw k'oppiyaa Asay anjjetteedawaa;
metuwaa gallassi Med'inaa Goday Aa ashshee.
2 Med'inaa Goday Aa naagiide, pas'a wotsee.
Inne biittaa bollan anjjetteedawaa gidee;
S'oossay Aa Aa morkkatuwaa amoo aatsiide immenna.
3 Med'inaa Goday Aa harggiyaa hiitsan de'ishiinakka maaddee;
I sakkettinakka, Aa patsee.

4 Taana gidooppe, taani, «Abeet Med'inaa Godaw,
taani neena naak'k'eedda diraw, taana maara;
Harggiyaappekka taana patsa» yaagaad.
5 Ta morkketuu iitaban taana haasayiidde,
«I awude hayk'k'anddeeshsha?
K'ay Aa suntsaykka awude d'ayanddeeshsha?» yaagiino.
6 Taana be'anaw yiyaa ooninne taw worddobaa odee;
bare wozanaan taana zigiriyaawaa biddee.
Hewaappe guyyiyaan, kare kesiide,
yaanne haanne oduwaa laalee.

7 Taana is's'iyaa ubbatuu
ittippe ta bollan saasukkiino;
«Iitabay Aa bolla gakkee» giide k'oppiino.
8 Unttunttu «Aa iita harggii oyk'k'eedda;
I he giseeddasaappe ubbakka denddenna» yaagiino.
9 Haray attina, taani ammanettiyaa ta siik'o laggii,
taani barsseeddawe ta kushiyaa sa"eedda.
10 Shin abeet Med'inaa Godaw, neeni taana maara;
taani unttunttu kushiyaa kesanaadan,
taana harggiyaa hiitsaappe dentsa.
11 Neeni taanan nashettanawaa taani eray;
Ayaw gooppe, ta morkkii taana,
s'ooniide gayrena.
12 Neeni taana ta suuretetsaa diraw zemppisaadda;
ne sintsan taana med'inaw wotsaadda.
13 Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay,
med'inaappe med'inaa gakkanaw galatetto.

Amen"i. Amen"i.

Laa"entso Mas'aafaa

41:9 Mat. 26:23; Mar. 14:18; Luk'. 22:21; Yoh. 13:18 **41:13** Maz. 106:48

42

(42—72)

Yedesaa Wode Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oore Naanatuwaa Akeekaa Timirttiyaa
1 Gaaray goggiyaa haatsaa laamotiyaawaadan,
Abeet S'oossaw, hewaadan taanikka neena laamotay.
2 «Taani baade, S'oossaa sintsa
be'anawe awudeeshsha?» gaade,
S'oossaa, de'uwaa S'oossaa be"anaw saamettay.
3 Asatuu ubbaa gede, «Ne S'oossay hak'an de'ii?»
yaagiyaa wode, taw gallassinne k'amma ta afotsay k'uma gideedda.

4 Taani unttunttu baalaa bonchchanaw,
shiik'eedda daro asaa gidduwaana
salppiyaan hombboc'ishiinanne
galataa yetsaa yes's'ishin,
S'oossaa golle kaaletseeddawaa k'oppiyaa wode,
ta wozanay kayyottiidde, giddon seereedda.
5 Ta shemppattee, taani ayaw kayyottaytaa?
K'ay ayaw jabbakattayttaa?
Taani S'oossan hidootaa wotsana.
Ayaw gooppe, taani biro
taana ashshiyaawaanne ta S'oossaa galatana.

6 Ta wozanay kayyotteedda; hewaa diraw,
taani Yorddaanoosa biittan, Hermmoone d'ok'k'an,
Miizaare Deriyan ek'k'aade neena hassayay.
7 Ne soossuwaa guntsan c'iimmuu c'iimmaw s'eesee;
K'ay ne beetaynne ne hobbii ubbay
ta bollaanna goggeedda.
8 Gallassi Med'inaa Goday aggena bare siik'uwaa taw kiittee.
K'ammakka Aa yetsay taananna de'ee;
he yetsaykka taani ta de'uwaa S'oossaa woossiyaa woosaa.

9 S'oossaa, ta wogga zaallaa taani,
«Ayaw taana dogaadii?
Taani ayaw ta morkkiyaan naak'ettaade kayyotaade hamettoo?» yaagay.
10 Ta morkketuu taana,
«Ne S'oossay hak'an de'ii?» yaagiide,
ta mek'etsaa mentsiide boriino.
11 Ta shemppattee, taani ayaw kayyottaytaa?
K'ay ayaw jabbakattayttaa?
S'oossan hidootaa wotsana.
Ayaw gooppe, taani ha"ikka
taana ashshiyaawaanne ta S'oossaa galatana.

43

1 Abeet S'oossaw, taana shatintsaa.
S'oossaa erenna asatuwaana ta mootuwaa neeni mootetta.
C'immiyaa iita asatuwaappe taana neeni ashsha.
2 S'oossaw, taani naagetta attiyaa miis'ay neena.

Neeni taana ayaw aggay? Taani ayaw ta morkkiyaan,
naak'ettaade kayyotaadde hamettoo?

3 Ne poo'uwaanne ne tumuwaa taw kiitta;
unttunttu taana kaaletsino.
Ne geeshsha deriyaa neeni de'iyaasaa afino.
4 He wode taani ta S'oossaa yarshshuwaa sa'aa,
taana nashechchiyaa S'oossaakko baana.
Abeet S'oossaw, ta S'oossaw,
taani diitsaa diis's'aade, neena sabbana.

5 Ta shemppattee, taani ayaw kayyottaytaa?
K'ay ayaw jabbakattayttaa?
Taani S'oossan hidootaa wotsana.
Ayaw gooppe, taani biro
taana ashshiyaawaanne ta S'oossaa galatana.

44

S'oossay Naaganaadan Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oore Naanatuwaa Akeeka Timirttiyaa
1 Abeet S'oossaw, aad'd'eeda wodiyaan,
neeni ootseeddawaa nuuni nu haytsaan siseeddo,
nu aawotuwaa wodiyaankka ne ootseeddawaa nuw odeeddino.
2 Kawutetsatuwaa neeni ne kushiyan laaggaade kessaadda;
nu aawotuwaa unttunttu biittan tokkanaw;
hara kawutetsatuwaa muraadda;
shin ne asatuwaa aasaadda.
3 Unttunttu barenttu mashshaan oliide,
he biittaa kessibeykkino;
Unttunttu barenttu kushiyaa minotetsan s'oonibeykkino.
Shin neeni unttuntta siik'eedda diraw,
unttunttu ne ushechcha kushiyaa,
ne k'esiyaanne ne sintsa poo'uwaa wolk'k'an s'ooneeddino.

4 Yaak'ooba asaw s'oonuwaa azaziyaa,
ta kaatiinne ta S'oossay neena.
5 Neenan gidiide, nu morkkatuwaa nuuni sugi olana;
ne suntsan nu ek'etiyaawantta nuuni yed'd'ana.
6 Taani ta tooraan ammanettikke;
ta mashshaykka taana ashshenna.
7 Shin neeni nuuna nu morkkatuwaappe ashshaada;
k'ay nuuna is's'iyaawantta neeni kawushshaadda.
8 Nuuni ubbaa wode S'oossan c'eek'etteetto;
ne suntsaw med'inaw galataa immana.

9 Shin ha"i neeni nuuna aggaada; kawushshaadda;
nu tooraa asaana ittippe olaa baakka.
10 Nu morkkatuwaa sintsaappe nuuna bak'k'atissaadda;
nu ek'k'etiyaawanttu nubaa bonk'k'eeddino.
11 Neeni nuuna dorssatuwaadan shukaw aatsaade immaadda;
k'ay kawutetsatuwaa giddon nuuna laalaadda.

12 Neeni ne asaa hirayisuwaan zal"aadda;
ayaa wod'iyaanne demmabeykka.
13 Neeni nuuna nu shoorotuu boriyaawaa,
k'ay nu heeraan de'iyaawanttu k'iliic'iyaawaanne miic'c'iyaawaa ootsaadda.
14 Neeni nuuna kawutetsatuwaa giddon tossaa kessaadda;
nuuna unttunttu barenttu huup'iyaa k'aatsi k'aatsi k'id'iyaawaa ootsaadda.
15 Taani gallassaa kumentsan tooshettaad.
Ta som"iyaa yeellay kammeedda.
16 Taana shek'k'iyaawanttunne boriyaawanttu gaasuwaan,
Taanna morkkiyaawanttunne manddiyaawanttu gaasuwaana.
17 Nuuni neena dogibeennawaa gidooppekka,
woy ne c'aak'uwaa mentsibeenawaa gidooppekka,
Hawe ubbay nu bolla haneedda.
18 Nu wozanay neeppe guyye simmibeenna;
nu gedii ne ogiyaappe gas'aa kesibeenna.
19 Shin neeni nuuna mentsereetsaade do'aa giddon yeggaadda;
d'ip'p'i go d'uman kammaadda.
20 Nu S'oossaa suntsaa nuuni dogeeddentto,
hara s'oossaa woossanaw nuuni nu kushiyaa mic'c'eeddentto,
21 Wozanaan geemmeedda s'uuraa S'oossay eriyaa diraw,
I hawaa biddiide demmennee?
22 Shin ne diraw, gallassaa ubbaan nuuna wod'iino;
shukkanaw afiyaa dorssaadan paydeteeddo.
23 Abeet Med'inaa Godaw, dendda! Ayaw gem"ishay?
Beegotta! Med'inaw nuuna aggoppa.
24 Ne som"uwaa nuuppe ayaw gentsay?
Nu k'ohuwaanne nu un"aa ayaw dogay?
25 Nuuni baanan duge oletteeddo;
nu asatetsaykka biittaana oyk'k'etteedda.
26 Abeet S'oossaw, dendda! Nuuna maadda!
Aggena ne siik'uwaa diraw, nuuna woza.

45

Siik'uwaa Timirttiyaa

K'oore Naanatuu Zammaaretuwaa Kaappoo C'iishshaa Waatsa Giyaa Waatsan Yes's'eedda Yetsaa. Akeekan S'aafetteedda Siik'uwaa Yetsaa.

1 Taani ta yetsaa kaatiyaa sisana,
ta wozanay lo"o k'ofaa pulttee;
ta ins's'arssay lo"o s'aafiyaa asaa bi'iriyaa mala.

2 Asaa ubbaappe neeni malanchchanne;
ne haasayay nashetsiyaawaa gidana mala,
S'oossay neena med'inaw anjjeedda.
3 Wolk'k'aama kaatiyaw,
ne mashshaa ne s'eessan danc'c'a;
bonchchuunne gitatetsay newaa.

4 Ne tumatetsaa, ashkketetsaanne s'illotetsaa diraw,
ne anggaa mayyaade, s'oonanaw piriis'a.

44:22 Rom. 8:36

Ne ushechcha kushii malalissiyaabaa besso.
5 Ne pootsay k'ara;
unttunttu kaatiyaa morkkatuwaa wozana ayifiyaa c'addino.
Kawutetsatuu ne gediyaan kunddino.

6 Abeet S'oossaw,
ne kawutetsaa araatay med'i med'inaw de'ee;
ne kawutetsaa s'am"aykka suuretetsaa s'am"aa.
7 Neeni s'illotetsaa siik'aasa;
geelatetsaa is's'aa.
S'oossay, ne S'oossay, neena
ne laggetuwaappe aatsiide,
nashshechchaa zayitiyaa okkeeddawe hewaassa.
8 Kawaraan, godare uutsaaninne birggudiyaan,
ne mayuu ubbay pushakketteedda.
Danggarssaa zaaliyaan alleek'k'etteedda,
ne kawutetsaa golliyaan diis's'iyaawanttu neena nashechchiino.
9 Kaatiyaa golliyaan de'iyaa mac'c'a asatuwaa giddon,
kaatetuwaa mac'c'a naanatuu de'iino;
kaatata geeshsha work'k'aan alleek'k'ettaade,
neeppe ushechcha baggan ek'k'aaddu.
10 Ta naattee, sisa; hayzza;
ne haytsaa haa yegga.
Ne zariyaanne ne aawuwaa golliyaa doga.
11 Ne pulaa kaatii amottee;
I new goda gidiyaa diraw, aw azazetta.
12 S'iroosa Asay iziw imotaa akkiide yaana;
duretuu neena awuddashana.
13 Kaatiyaa naatta kaatiyaa golliyaa giddon waata lo"ay!
Izi bullachchaa mayuukka work'k'aa k'ac'inan dadetteedda.
14 Bare alleek'k'o mayuwaa mayyaade, kaatiyaakko moyzzetaw;
Izi lagge naanatuu wodorotuu,
izo kaalliide, Aa sintsa aheeddino.
15 Unttunttu nashettiiddenne hombboc'iidde yiide,
kaatiyaa golliyaa geliino.
16 Kaatiyaw, ne aawotuwaa kotaa ne naanatuu akkana.
Neeni unttuntta biittaa ubbaa bollan suntsana.
17 Taani ne suntsay yeletaa ubbaan hassayettanaadan ootsana.
Hewaa diraw, Asay med'i med'inaw neena galatana.

46

S'oossay Nuunana De'ee

Zammaaretuwaa Kaappoo K'oore Naanatuu Immina Yes'etteedda, Wodoro Naanaa Yetsaa Hiilan S'aafetteedda Yetsaa.

1 S'oossay nuuni naagetti attiyaa saanne nuw wolk'k'aa.
Nuuna metuu gakkiyaa wode,
maaddanaw I ubbaa gede matan de'ee.
2 Hewaa diraw, biittay k'aas's'inttokka,
woy deretuu abban kunddinttokka,
Nuuni yayyokko.

45:6 Ibr. 1:8-9

3 Abbaa beetay guummiide, hoommuwaa mayninttokka,
Aa wolk'k'aama hobbiyan deretuu yiik'k'iyiik'k'inttokka,
nuuni yayyokko.

4 Itti shaafay de'ee.
He shaafay goggiide, S'oossaa katamaa,
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay de'iyaa geeshsha sa'aa nashechchee.
5 S'oossay Aa giddon de'iyaa diraw,
he katamay k'aas's'enna.
Wontta guuran S'oossay Aa maaddana.
6 Gadiyaa Asay shabbarettee;
kawutetsatuu k'aas's'iino.
S'oossay bare k'aalaa sisseedda wode, sa'ay seeree.

7 Med'etetsaa Ubbaa Goday nuunanna de'ee;
Yaak'ooba s'oossay nuuni k'osetti attiyaa sa'aa.

8 Haa yiite; Med'inaa Goday oosuwaa s'eellite;
I sa'aan aheedda bashshaa be'ite.
9 I sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa olaa te"ee;
wonddaafiyaa mentsee;
tooraa mentsee;
gonddalliyaakka taman s'uuggee.
10 Woppu giite; taani S'oossaa gidiyaawaa erite.
Taani kawutetsatuwaa giddon d'ok'k'ay.
K'ay biittaa bollankka d'ok'k'ay.
11 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday nuunanna de'ee;
Yaak'ooba S'oossay nuuni k'osetti attiyaa sa'aa.

47

S'oossay Alamiyaa Ubbaa Kaatiyaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oore Naanatuwaa Mazimuriyaa
1 Kawutetsatuu ubbay hintte kushiyaa bak'k'ite;
k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, S'oossaw galataa yes's'ite.
2 Ubbaappe D'ok'k'iyaa Med'inaa Goday yayettanaw bessee;
sa'aa ubbaa bollan I wolk'k'aama kaatiyaa.
3 Gadiyaa asaa nuuppe garssaana,
kawutetsatuwaakka nu gediyaappe garssaana wotsiide,
Nuw moodissee.
4 I nuw laattiyaa biittaa dooreedda;
he biittay, I siik'iyaa Yaak'ooba zaratuu c'eek'ettiyaawaa.

5 S'oossay pude kawutetsaa araataa keseedda.
Med'inaa Goday pude kesiyaa wode,
nashshechchaa hombboc'etsaynne malakataa punnay sisetteedda.
6 S'oossaa sabbite; ee, Aa sabbite.
Nu kaatiyaa sabbite; ee, Aa sabbite.
7 S'oossay sa'aa ubbaa kaatiyaa gidiyaa diraw,
galataa sabaa sabbite.

8 S'oossay bare geeshsha kawutetsaa araatan utteedda;

S'oossay kawutetsatuwaa ubbaa mooddee.
9 Kawutetsatuwaa kaappatuu,
Abrahaama S'oossaa asatuwaana ittippe shiik'iino.
Ayaw gooppe, sa'aan de'iyaa wolk'k'aamatuu ubbay S'oossaassa;
I loytsi d'ok'k'u geedda.

48

S'oossaa Katamati S'iyoono
K'oraaha naanatuwaa mazamuriyaa; yetsaa
1 Med'inaa Goday wolk'k'aama.
Nu S'oossaa kataman Aa geeshsha deriyaan aad'd'o galatay aw bessee.
2 S'oossaa deriyaa S'iyoone d'ok'k'anne lo"a.
Pudehaa baggana de'iyaa
He wolk'k'aama kaatiyaa katamay sa'aa ubbaw nashshechchaa.
3 He katamaa gimbbiyaa giddon,
barenan saro Asay de'iyaawaa S'oossay besseedda.

4 Kaatetuu barenttu tooranchchatuwaanna ittippe shiik'eeddino;
S'iyoone olanaw yeeddino.
5 Aa be'iide, maalalettiidinne dagammiide,
bak'ateeddino.
6 Unttunttu hewan de'ishiina,
unttuntta yashshaa kokkorssay oyk'k'eedda;
oytsay oyk'k'eedda mishirattiidan un"eteeddino.
7 Away doliyaa bagga wolk'k'aama c'arkkuwaan,
me"iyaa Tarsseese markkabiyaadan unttunttu kokkoreeddino.

8 Nuuni siseeddawaadankka,
Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa kataman,
nu S'oossaa kataman, I ootseeddawaa be'eeddo.
S'oossay he katamaa med'inaw minisi essee.

9 Abeet S'oossaw, ne Geeshsha Golliyaa giddon
aggena ne siik'uwaa k'oppeeddo.
10 Abeet S'oossaw, ne suntsaadankka,
ne galatay sa'aa gas'aa gakkeedda.
Ne ushechcha kushii s'illotetsaan kumeeddawaa.
11 Ne pirddaa diraw,
S'iyoone Asay nashettee;
Yihudaa mootsatuukka nashettiino.
12 S'iyoone yuushshuwaan hamettite;
I yuushshuwaan yaanne haanne simerettite.
I wochchiyaa sa'aa paydite.
13 Yiyaa yeletaw odanaadan,
izi gimbbiyaa akeekitenne izi aakko gimbbiyaa s'omoosite.
14 Hintte, «Med'i med'inaw
ha S'oossay nu S'oossaa;
I nuuna hayk'k'ana gakkanaw kaaletsana» yaagiide odite.

48:2 Mat. 5:35

49

Duretaan Amanetussay Hada Gidussaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oore Naanatuwaa Mazimuriyaa
1 Hinttenoo, asatoo, ubbatuukka hawaa sisite.
Hinttenoo, sa'aan de'iyaawanttoo,
ubbatuukka hawaa hayzzite.
2 D'ok'k'ay zik'k'aykka,
durii mank'k'uukka sisite.
3 Ta wozanaa k'ofay c'iimma;
ta doonay aad'd'eeda eratetsaa haasayee.
4 Ta haytsaa leemisuwaakko yeggana;
diitsaa diis's'aade,
Taani Aa biletsaa k'onc'c'issana.

5 Meto gallassay yiyaa wodiyaaninne baletsiyaa morkketuu,
taana dooddiyaa wode,
Taani ayaw yayyaytaa?
6 Ta morkketoo,
Barenttu de'iyaawan ammanettiyaawanttoonne
barenttu duretetsaa daruwaan c'eek'k'iyaawanttoo
ayaw yayyaytaa?
7 Ay asaynne barena wozanaw,
woy bare shemppuwaa gatiyaa S'oossaw c'igganaw danddayenna.
8 Ayaw gooppe, asaa shemppuwaa gatii al"a.
Ay gatiyaa c'igginakka gidena.
9 I med'inaw de'anaadan,
woy I hayk'k'ennaadan ootsanaw gakkenna.
10 Eeyyatuunne boozatuu hayk'k'iyaawaadan,
aad'd'eeda eranchchatuukka d'ayiyaawaanne
barenttu mas'uwaa haratoo yeggiide biyaawaa
asay ubbay be'ee.
11 Unttunttu barenttu biittaa barenttuwaa giinakka,
duufuu med'inaw unttunttu gollenne yeletaappe yeletaa gakkanaw
unttunttu de'iyaa sa'aa gidanawaa.
12 Asay ay gitatooppekka pas'a attena;
I do'aadan hayk'k'ana.
13 Barekka barenttu huup'iyaan ammanettiyaawanttu kaac'aynne
unttunttu k'aalaa tuma giyaawanttu wurssetsay hawaa.
14 Shukaw dooretteedda dorssatuwaadan,
unttunttu duufoo dooretteeddino;
Hayk'k'uu unttunttu hentsanchchaa gidanawaa.
Suuretuu wontta unttunttu duufuwaa bolla hamettana;
unttunttu barenttu de'iyaa golliyaappe haakkiide, duufuwaan wook'k'ana.
15 Shin S'oossay taana wozana;
I ta shemppuwaa hayk'k'uwaa wolk'k'aappe ashshana.
16 Asay durettiyaa wodenne,
Aa bonchchuu dariyaa wode yayyoppa.
17 Ayaw gooppe, I hayk'k'iidde,
Ayinne akkiide beenna;
Aa duretay aanana ittippe duufuwaa beenna.
18 Asay pas'a de'iyaa wodiyaan,

«Taw kumeedda» gooppenne,
ubbabay aw giigeedda diraw galatettooppenne,
19 Simmiide poo'uwaa be'enna bare mayzza aawotuwaana gakkettee.
20 Eri bayinnan gitateedda Asay do'aadan hayk'k'ana.

50

Tumo Goynaa
Asaafa mazamuriyaa
1 Wolk'k'aama S'oossay, Med'inaa Goday haasayee.
Away doliyaasaappe wulliyaasaa gakkanaw
sa'aan de'iyaa asaa s'eesee.
2 Puulay kumentsaa lo"a gidiyaa S'iyooneppe S'oossay poo'ee.

3 Nu S'oossay yaana; c'o"u geena.
Ees's'iyaa tamay Aa sintsaana;
wolk'k'aama gotii Aa yuushshuwaana.
4 S'oossay bare asaa pirddiidde,
salotuwaanne sa'aa s'eesee.
5 «Yarshshuwaa yarshshiyaawaan,
taananna c'aak'k'eteedda S'oossaa asatuwaa,
taakko shiishshite» yaageedda.
6 S'oossay pirddiyaawaa gidiyaa diraw,
salotuu Aa s'illotetsaa odiino.

7 «Ta asaw, sisa! Taani new oday.
Israa'eeliyaa asaw, taani ne bolla markkattay.
Taani S'oossaa, ne S'oossaa.
8 Ne yarshshuwaa dirawunne
neeni ubbaa gede shiishshiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa diraw,
Taani neena seerikke.
9 Hewaadankka, ne dirssaappe korumatuwaa,
woy ne sikkuwaappe deeshshatuwaa akkanaw koyikke.
10 Ayaw gooppe, woraan de'iyaa do'atuu ubbatuu tawantta;
sha"u deriyaa bollan de'iyaa mehetuukka tawantta.
11 Taani d'ok'k'a deriyaan de'iyaa kafotuwaa ubbaa eray;
dembban de'iyaa med'ententsatuu tawantta.
12 Taana koshinttonne, taani new odikke:
ayaw gooppe, sa'aynne sa'aan kumeeddawe ubbay tawaa.
13 Taani korumatuwaa ashuwaa mayttaa?
Woy deeshshatuwaa suutsaa ushaytaa?
14 Hewaa diraw, S'oossaw,
neeni immiyaa yarshshuu galataa gido;
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaw ne k'anggetsaa gatsa.
15 Yaataade, metuwaa gallassi taana s'eesa.
Taani neena ashshana; neenikka taana bonchchana» yaagee.
16 Shin S'oossay iita asaa hawaadan yaagee;
Ta higgiyaa neeni zaara zaaraadde ayaw oday?
Woy ta c'aak'uwaa ne doonaan ayaw haasayay?
17 Neeni ta timirttiyaa is's'aadda;
ta k'aalaakka haytsaa bollaanna aatsaada.
18 Neeni kayisuwaa be'eedda wode,

aanana dabbotaadda;
Shaarmus'iyaawanttu maabaran gelaadda.
19 Neeni ne doonaa iitabaa haasayanaw billa yeddaasa.
Ne ins's'arssaykka wordduwaa haasayaa meezeteedda.
20 Ne utteeddasaan ne ishaa iissaade haasayaadda;
ne aatti na'aa zigiraasa.
21 Neeni hawaa ubbaa ootsiyaa wode,
taani c'o"u geedda diraw,
Taanakka ne mala gaade k'oppaadda.
Shin ha"i taani neena seeraynne
ne balaa ne sintsan payday.

22 «Hinttenoo, S'oossaa dogiyaawanttoo, hawaa akeekite.
Hewe d'ayooppe, taani hinttena mentsereetsana;
he wode hinttena ashshiyaawe baawa.
23 Taw galataa immiyaa Asay taana bonchchee.
Bare ogiyaa suurissiyaa asaa
taani S'oossaa atotetsaa bessana» yaagee.

51

Maarotetsaa Demanaw Shiik'eedda Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Berssaabina sharmus'eedda Hanotaa Timbbitiyaa Odiyaa Naataani Aw odiide Simmina, Daawita Mazamuriyaa
1 Abeet S'oossaw, aggena ne siik'uwaadan taana maara;
ne k'aretaa daruwaadan ta bayzzuwaa k'uc'c'a.
2 Ta iitatetsaappe taana mule meec'c'a;
ta nagaraappe taana geeshsha.

3 Ayaw gooppe, ta bayzzuwaa taani eray;
ta nagaray ubbaa gede ta sintsaana.
4 Taani neena, ne s'alala naak'k'aad;
ne ayifiyaa sintsan iitabaa ootsaad.
Hewaa diraw, haasayaaddekka neeni likke;
pirddaaddekka neeni s'illuwaa.
5 Taani yelettoodeppekka tumu nagaranchcha;
ta aatti uluwaan biro attiyaa wodeppe doommaadekka,
taani nagaranchcha.

6 Hekko neeni wozana giddo tumatetsaa koyaasa;
hewaa diraw, ne aad'd'eeda eratetsaa ta garssan tamaarissa.
7 Hiisoop'p'iyaa giyaa bonc'c'iyaan neeni taana geeshsha;
taani geeyana.
Taana meec'c'a;
taani shachchaappe aad'd'aade boos's'ana.
8 Neeni taana nashshechchaanne
hashshu giyaawaa sisa;
neeni taana mentsereetseeddabaa gidooppekka,
zaaraadde nashshechchaa.
9 Ta nagaraappe ne sintsa wora zaara;
ta iitatetsaa ubbaa k'uc'c'a.

50:23 2 Sam. 12:1-15 **51:4** Rom. 3:4

10 Abeet S'oossaw, geeshsha wozanaa ta giddon med'd'a;
minisiyaa ayaanaa ta giddon ooratsa.
11 Taana ne sintsaappe oloppa;
ne Geeshsha Ayaanaa taappe akkoppa.
12 Ne atotetsaa nashshechchaa taw zaaraadde imma;
taani new eeno gaade azazettanaadan,
Taana zemppissa.
13 He wode taani bayzzanchchatuwaa ne ogiyaa tamaarissana;
he nagaranchchatuunne neekko simmana.
14 Abeet S'oossaw, taana ashshiyaa S'oossaw,
suutsaa gusseedda nagaraappe taana ashsha;
He wode ta ins's'arssay ne s'illotetsaabaa yes's'ana.
15 Abeet Godaw, ta doonaa dooyaa;
yaatooppe, ta ins's'arssay ne galataa awaayana.
16 Neeni yarshshuwaan nashetantto ta new shiishshanashin,
neeni yarshshuwaan nashetakka.
17 S'oossaw yarshshiyaa yarshshuu
ashkke ayaanaa; abeet S'oossaw,
«Nagaraa ootsennan aggaarikkitaashaa» giyaa,
me"eedda wozanaa neeni kad'akka.
18 Abeet S'oossaw, ne dosuwaan S'iyooniw keeka;
Yerusaalame gimbbetuwaa gimbba.
19 He wode s'illo yarshshuwaan,
S'uuggiyaa yarshshuwaaninne,
mehiyaa ashuwaa wurssi s'uuggiyaa yarshshuwaan neeni nashettana.
K'ay korumatuu ne yarshshiyaasan yarshshettana.

52

Iitatuwaa Wurssetsaa Kaac'aa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Eedooma biittaa asaa gidiyaa Doyik'i Saa'oolakko biide, «Daawite Abimeleeka golle beedda» yaagiide odiide simmina Daawita Akeeka Timirttiyaa.
1 Neenoo, wolk'k'aama bitaniyaw,
S'oossaa asatuwaa bolla iitabaa ootsiyaawaadan,
gallassaa ubbaan ayaw c'eek'ettay?
2 Neenoo, worddobaa haniyaawoo,
neeni haratuwaa d'ayissanaw mak'ettaasa.
Ne ins's'arssay kuussa mak'k'iliyaa mala.
3 Neeni lo"uwaappe iitaa siik'aasa;
k'ay tumuwaa haasayiyaawaappe,
wordduwaa haasayiyaawaa dosaasa.
4 Neenoo, worddanchchaw,
neeni k'ohiyaa k'aalaa ubbaa siik'aasa.

5 Shin S'oossay neena med'inaw d'ayissana.
I neena dafananne ne golliyaappe bonk'k'iide kessana;
I neena pas'a de'iyaawanttu giddoppe d'ok'ollana.
6 S'illotuu hawaa be'iide yayana.
Unttunttu hawaadan yaagiide, ne bolla miic'c'ana;

51:19 1 Sam. 22:9-10

7 «S'oossaa barew geessuwaa ootsibeenna,
bare duretetsaa daruwaan ammanetteeda,
Iita oosuwaan minneedda bitaniyaa
hawaa be'ite!» yaagana.
8 Shin taani S'oossaa golliyaan aac'iya wogaraa mala.
Aggena Aa siik'uwaan taani med'i med'inaw ammanettay.
9 Neeni ootseedda diraw,
Ta neena galatana,
taani neeni keeka gidiyaa diraw ne suntsaan hidootaa wotsay.
Taani S'oossaa asatuwaa sintsan neena sabbana.

53

Asaa Iitatetsaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Akeekaa Timirttiyaa.
1 Boozatuu barenttu wozanaan,
«S'oossay baawa» yaagiino.
Unttunttu de'uu bayeedda.
Unttunttu sheneyiyaabaa ootsiino;
lo"iyaabaa ootsiyaa Asay baawa.

2 S'oossaa koyiyaa eranchchatuu de'inttonne be'anaw,
S'oossay saluwaappe duge asaa s'eellee.
3 Unttunttu ubbaykka S'oossaappe haakkeeddino;
ubbaykka ittippe tuneeddino.
Lo"uwaa ootsiyaa Asay baawa;
haray atto ittuunne baawa.

4 S'oossay, «Hawanttu ta asaa bonk'k'i miyaa iita asatuu
tumu ayinne erikkinoo?
Unttunttu taana woossikkino» yaagee.

5 Unttunttu kase dagammi erennawaa keeshshaa dagamana.
Ayaw gooppe, S'oossay bare asaa morkkiyaawanttu mek'etsaa laalana.
S'oossay unttuntta kad'eedda diraw, unttunttu yeellatana.

6 Israa'eeliyaw atotetsay S'iyooneppe yeerennee!
S'oossay bare asaa omooduwaa zaariyaa wode,
Yaak'ooba zaratuu nashettana;
Israa'eeliyaa Asay nashshechchaw pooc'u gaana.

54

Morkkiyaa Kushiyaappe Attanaw Shiik'eedda Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Ziifan de'iyaa asatuu Saa'oolakko biide, «Daawite nu biittan k'osetteedda» yaagiide odiide simmina Daawite Akeekan Diis's'eedda Timirttiyaa.
1 Abeet S'oossaw, ne suntsan taana ashsha;
ne wolk'k'an taana shatintsaa.
2 Abeet S'oossaw, ta woosaa sisa;
ta doonaa haasayaa hayzza.
3 Otoranchchatuu ta bolla denddiino;

53:1 Rom. 3:10-12

dagantsiyaa asatuu taana wod'anaw koyiino.
Unttunttu S'oossaa alaalle giikkino.

4 Hekko S'oossay taana maaddiyaawaa;
Goday taana zemppissiyaawaa.
5 Abeet S'oossaw, ta morkketoo unttunttu iitatetsaa zaara.
Neeni ammanettiyaawaa gidiyaawaadan,
unttuntta d'ayissa.

6 Abeet Med'inaa Godaw, taani ta sheniyaan new yarshshana;
neeni keeka gidiyaa diraw,
Taani ne suntsaa galatana.
7 Ayaw gooppe, neeni taana
ta metuwaa ubbaappe ashshaadda;
Ta morkketuu s'oonettiyaawaa ta ayifiyaan be'aad.

55

Laggetsay Kaddeedda Asaa Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite Akeekan Diis's'eedda Diitsaa.
1 Abeet S'oossaw, ta woosaa sisa;
ta maganaa ay metee gooppa.
2 Hayzza; ta woosaa sisa;
Ta k'ofay taana waayissina,
taani shabbarettaad.
3 Hewenne, ta morkkatuwaa kooshshaappenne,
iitatuwaa naak'uwaappe denddeeddawaana.
Unttunttu ta bolla metuwaa ahiinonne
barenttu hank'k'uwaan taana morkkiino.

4 Ta wozana ayifiyaan diddik'ee;
hayk'k'uwaa hirggay taana maashiseedda.
5 Taana yashshaynne kokkorssay oyk'k'eedda;
dagamay taana wod'i diggeedda.
6 Taani, «Taw harap'p'iyaadan k'efii de'eerenneeshsha.
Yaanintto taani paalla baade shemppana shin;
7 taani haakkaade baana shin;
Bazzuwaan de'ana shin.
8 Taani gotiyaappenne uushuwaappe,
attiyaasaa elleellaade gakkana shin» yaagaad.
9 Abeet S'oossaw, taani katamaa giddon
walassaanne wad'etaa be'eedda diraw,
Iitatuwaa haasayaa bulluuk'k'a.
10 Iitatuu gallassinne k'amma,
gimbbiyaa yuuyyiino;
Iitatetsaynne kobay katamaa giddon de'ee.
11 Bashshay Aa giddon de'ee;
naak'uukka c'imuukka Aa gutaraappe shaakkettenna.
12 Taana boriyaawe ta morkkiyaa gidenna;
gidintto taani danddayana.
Ta bolla c'eek'ettiyaawe taana is's'iyaawaa gidenna;
gidintto taani aappe k'osettana.

13 Shin hawaa ubbaa ootsiyaawe asaa,
ta laggiyaa,
Ta dabbuwaanne ta siik'uwaa.
14 Nuuni ittuu ittuwaanna ulobaa haasayeeddo;
nuuni S'oossaa golliyaan asaana ittippe simeretteeddo.
15 Ta morkketuu wodii gakkennan hayk'k'ino;
unttunttu pas'a moogettino.
Ayaw gooppe, iitatetsay
unttunttu giddoninne unttunttu de'iyaa saan de'ee.
16 Shin taani S'oossaa s'eesay;
Med'inaa Goday taana ashshee.
17 Wontta, gallassinne omarssi
taani waassananne ta metuwaa aw odana;
I taana sisana.
18 Darotuu taana morkkooppekka,
I taana olaa tooraappe ashshee.
19 Benippe kawutetsaa araatan utteedda S'oossay,
ta woosaa sisiide barenttu ogiyaa laammennawanttanne
barew yayyenawantta,
I kawushshana.
20 Ta laggii bare dabbotuwaa k'ohanaw,
bare kushiyaa dentseedda;
unttunttunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa koleedda.
21 Aa haasayay oyssaappekka aad'd'eeda shuga;
shin bare wozanaan morkkeedda.
Aa k'aalatuu zayitiyaappekka aad'd'iide wololatiino;
shin kuussa mashshaadan k'ans's'eeddino.
22 Ne tookuwaa Med'inaa Godaan wotsa;
I neena zemppissana.
S'oossay awudenne s'illotuu
shabbarettanaadan ootsenna.
23 Shin Abeet S'oossaw, neeni
iita asatuwaa c'iimmo ollaan duge olana.
Suutsaa gussiyaawanttunne c'immiyaawanttu,
barenttu de'ana laytsaw baggaanne de'ikkino;
Shin taani neenan ammanettana.

56

S'oossaan Zemppuwaa Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Piliss's'eema asatuu Aa Gaate Giyaa Katamaan Omoodeedda Wode, Daawita Mazimuriyaa. Haako Saan Wolaa Bollan Utteedda Dogomattissi Geetettiide Suusulliyaan Yes'etteedda Mazimuriyaa.

1 Abeet S'oossaw, asatuu taana yederssiyaa dirawunne
gallassaa ubbankka ta morkketuu taana un"etseedda diraw,
taw k'aretta.
2 Ta morkketuu gallassaa ubbaan
taana yederssiino;
C'oratuu otoruwaan taana un"etsiino.
3 Taani yayyeedda wode,
neenan ammanettay.
4 Taani S'oossan ammanettay;

55:23 1 Sam. 21:13-15

Taani Aa k'aalaa galatiyaa S'oossan
ammanettaynne yayyikke.
Asay taana ayaa ootsanee?
5 Gallassaa ubbaan ta morkketuu,
taw metuwaa med'd'iino;
Unttunttu ubbaa gede taw iitabaa k'oppiino.
6 Unttunttu ta bolla mak'ettiino;
kuukuliide wochchiinonne
ta ogiyaa naagiino;
taana wod'anaw koyiino.
7 Unttunttu iitatetsaa diraw, unttuntta yeddoppa;
ne hank'k'uwaan he asatuwaa zik'k'i ootsa.

8 Neeni taani toyilakattowaa paydaadda.
Taani woyssa afotsaa gussaadditantto, neeni eraasa.
Unttunttu ne mazggobiyaan de'ikkinoo?
9 Taani neena s'eesiyaa wode,
ta morkketuu guyye simmana.
S'oossay ta bagga gidiyaawaa taani eray.
10 Taani Aa k'aalaa galatiyaa S'oossay,
taani Aa k'aalaa galatiyaa Med'inaa Godaa,
11 taani he S'oossan ammanettay; yayyikke.
Asay taana ay ootsanee?
12 Abeet S'oossaw, taani,
new shiik'etteeddawaa ootsana;
Hewaa galataa yarshshuwaa taani new immana.
13 Ayaw gooppe, neeni taana hayk'k'uwaappe,
ta gediyaa kunddetsaappe ashshaada.
Hewaa diraw, I pas'a de'iyaawanttu bollan poo'issiyaa poo'uwaan
S'oossaa sintsan taani hamettay.

57

Maaduwaa Demanaw Shiik'eedda Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo, Gonggolo giddoppe Saa'oolappe bak'atiide bi simmina Daawita Woosaa. «D'ayssoppa» Geetettiyaa Woosaan Yes'etteedda Woosaa.
1 Taana maara; abeet S'oossaw, taana maara;
taani neekko bak'atay.
Bashshay aad'd'ana gakkanaw,
ne k'efiyaa giddon bak'ataade attay.

2 Taani Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaw,
taw ubbabaa ootsiyaa S'oossaw waassay.
3 S'oossay saluwaappe maaduwaa kiittiide, taana ashshana;
taana naak'k'iyaawantta kawushshana;
S'oossay aggena bare siik'uwaanne
bare tumatetsaa taw kiittana.

4 Taani ta morkkatuwaa giddon,
asaa bonk'k'iide miyaa gaammuwaa malatuwaa giddon de'ay.
Unttunttu achchay tooraanne wonddaafiyaa mala;

56:13 1 Sam. 22:1; 24:3

unttunttu ins's'arssay kuussa mashshaa mala.

5 Abeet S'oossaw, neeni salotuwaappe bollaanna d'ok'k'u d'ok'k'u ga;
ne bonchchuu sa'aa ubbaa bolla de'o.

6 Unttunttu ta gediyaw p'iriyaa wotseeddino;
taani metootaade hokkaad.
Unttunttu ta ogiyaan ollaa bookkeeddino;
shin he ollaan barenttoo kunddeeddino.

7 Ta wozanay minniide de'ee;
Abeet S'oossaw, ta wozanay minniide de'ee.
Taani new yes's'ananne neena sabbana.
8 Ta shemppattee, beegotta!
Diitsawunne maasink'k'oo, beegottite!
Taanikka wontta guuraanna beegottana.
9 Abeet S'oossaw, taani neena asaa giddon galatana;
k'ay kawutetsaa giddon neena sabbana.
10 Ayaw gooppe, aggena ne siik'uu wolk'k'aama;
salotuwaa gakkeedda.
Ne tumatetsaykka bolla shaariyaadan d'ok'k'ee.
11 Abeet S'oossaw,
salotuwaappe bollaanna d'ok'k'u d'ok'k'u ga!
Ne bonchchuu sa'aa ubbaa bolla gido.

58

S'oossay Nagaranchchatuwaa Muranaadan
Shiik'o Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Woossa. «D'ayssoppa» Geetettiyaa Mazimuriyaa waas'uwaan Yes'etteedda Woosaa.
1 Hinttenoo deriyaa mooddiyaawanttoo,
tumuwaappe likkiyaa haasayiitee?
Asaa ubbaa giddon s'illuwaa pirddiitee?
2 Gidena, hintte wozanaan iitabaa halchchiita;
biittan hintte kushii makkalabaa ootseedda.

3 Iita Asay aatti uluwaappe doommiide balee;
yelettoodeppe doommiide,
Bayzzeenne wordduwaa haasayee.
4 Unttunttu shooshshaadan yishshaana de'iino;
Tulle hassuwaadan haytsaa tuc'c'eeddino.
5 Bitiyaawe ay keeshsha hiilanchcha gidooppekka,
hasuu Aa saasuketsaa sisenna.

6 Abeet S'oossaw, unttunttu achchaa
unttunttu gappataa giddon mentsa;
abeet Med'inaa Godaw, gaammotuwaa kasiliyaa d'ukka.
7 Unttunttu goggi d'ayiyaa haatsaadan d'ayino.
Unttunttu barenttu wonddaafiyaa dukkiyaa wode,
pootsaa s'eeran c'addiyaa ayifii d'ayo.
8 Unttunttu muushiide saasso kesiyaa d'aad'd'iyaadan hanino;

aatti uluwaappe boshettiide yeletteedda,
poo'uwaa be'enna na'aadan hanino.
9 Unttunttu aguntsa gidiide daashanaappe kase,
unttunttu biro puutiyaan de'ishshin,
S'oossay unttuntta bare hank'k'uwaan d'ayissana.
10 Haluwaa kessiyaawaa be'iyaa wode,
s'illotuu nashettana.
Iitatuwaa suutsan barenttu gediyaa meec'ettana.
11 He wode asay,
«Tumukka s'illotoo woytuu de'ee;
tumukka sa'aa bolla pirddiyaa S'oossay de'ee» yaagana.

59

Iitatuwaa Ek'etiide Shiik'o Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita wod'anaw Aa golliyaa naagana mala Saa'ooli asatuwaa kiitti simmina Daawita Mazimuriyaa. «D'ayssoppa» Giidde Diitsaa Giigissuwaan Yes'etteedda Woosaa
1 Abeet ta S'oossaw, ta morkkatuwaappe taana ashsha;
ta bolla denddiyaawanttuppe taana naaga.
2 Iita ootsiyaawanttuppe taana ashsha akka;
suutsaa gussiyaa asatuwaappe taana ashsha.

3 Abeet S'oossaw, unttunttu taana wod'anaw
kuukuliide naagiyaawaa be'a!
He wolk'k'aama iita asatuu ta bolla yaa'iino.
Abeet Med'inaa Godaw, ta bayzzuwaa diraw
woy ta nagaraa diraw gidenna.
4 Unttunttu taana olanaw wotsaa jaamiyaawe,
ta balaa diraassa gidenna.
Beegotta, taakko haa yaade be'a.
5 Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'etaa Ubbaa Godaa S'oossaw,
Israa'eeliyaa S'oossaw,
kawutetsatuwaa ubbaa pirddanaw beegotta;
makkalaa ootsiyaawantta maaroppa.

6 Unttunttu omarssan simmiino;
kanatuwaadan boc'c'iidde, katamaa giddon yuuyyiino.
7 Hekko, unttunttu barenttu doonaan haasayiide salikkino;
unttunttu ins's'arssay mashshaa mala.
Unttunttu biro, «Ooninne sisenna» giide k'oppiino.

8 Shin abeet Med'inaa Godaw,
neeni unttunttu bolla miic'c'aasa;
kawutetsatuwaa ubbaa bolla k'iliic'aasa.
9 S'oossaw, neeni taw k'osetta attiyaa sa'aa gidiyaa diraw,
taani ne wolk'k'an ammanettay.
10 Ta S'oossay aggena bare siik'uwaan taakko yaana;
ta S'oossay ta morkkatuwaa s'ooniyaawaa I taana bessana.
11 Ta asatuu doggenna mala, neeni unttuntta wod'oppa.
Abeet S'oossaw, nu gonddalliyaw,

58:11 1 Sam. 19:11

ne wolk'k'an unttuntta laalaade s'oona.
12 Unttunttu barenttu doonaa nagaraa dirawunne
barenttu ins's'arssaa k'aalaa diraw,
barenttu otoruwaan oyk'k'ettino.
Unttunttu shek'aa dirawunne unttunttu haasayiyaa wordduwaa diraw,
13 ne hank'k'uwaan unttuntta d'ayissa.
S'oossay Yaak'ooba zaratuwaa mooddiyaawaanne
sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa biittaa mooddiyaawaa Asay erana mala,
unttuntta mule attenaadan d'ayissa.
14 Ta morkketuu omarssan simmiino;
kanatuwaadan boc'c'iidde,
katamaa giddon yuuyyiino.
15 Unttunttu miyaawaa demanaw toyilakattiino;
kallana d'ayooppe laawiino.
16 Shin taani ne wolk'k'aa sabbana;
wontta aggena ne siik'uwaabaa yes's'ana.
Ayaw gooppe, neeni taw ta waayiyaa gallassi,
taani bak'ata attiyaa saanne k'osetta attiyaasaa gidaadda.
17 Abeet taw wolk'k'aa gideedda S'oossaw,
taani neena sabbana.
Ayaw gooppe, taani k'osetta attiyaa sa'aynne
aggena siik'uwaa taana bessiyaa S'oossay neena.

60

S'oossay Ashiyaawaa K'onc'c'issiyaa Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappuu, Daawite, Masp'p'es'oomiyaaninne Sobaalan de'eedda Sooriyaa asatuwaana oletteedda wodenne, Yoo'aabi guyye simmiide Mas'iniyaa Zanggaaraan tammanne laa"u sha"u Eedoome asaa wod'eedda wode, Daawite timirttiyaw s'aafeedda woossa. Adilliyaa C'iishshaa Waatsaa. Markkatetsaa Woosaa.

1 Abeet S'oossaw, neeni nuuna aggaada;
nuuna mentsaadda.
Neeni nuuna hank'k'ettaadda;
shin ha"i nuukko simma.
2 Neeni biittaa k'aatsaadanne za'issaadda;
biittay kokkoriyaa diraw, neeni Aa za'uwaa bara.
3 Neeni ne asaa metuwaa bessaadda;
neeni nuuna ganddigaarissiyaa woyniyaa ushshaadda.
4 New yayyiyaawanttu,
barenttu morkkiyaa wonddaafiyaappe attana mala,
malaa immaadda.
5 Neeni siik'iyaawanttu attana mala,
ne ushechcha kushiyan nuuna ashsha;
neeni nuw alla.

6 S'oossay bare geeshsha sa'aan hawaadan yaageedda;
«Taani s'oonaade Sekeema biittaa shaakkana;
k'ay Sukkoota zanggaaraa likkana.
7 Gala'aade tawaa; Minaasekka taassa;
Efireemi ta huup'iyaa naagiyaa k'oobiyaa;
Yihuday ta kawutetsaa s'am"aa.
8 Moo'aabe taani meec'ettiyaa kuyis'aaruwaa;

59:17 2 Sam. 8:13; 1 Od. 18:12

Eedoomi tawaa gidiyaawaa erissanaw ta c'aammaa Aa bolla wotsay;
Taani Piliss's'eema s'oonaade gereeray» yaageedda.

9 Gimbbetteedda katamaakko, taana oonee afanawe?
Eedooma gakkanaw taana oonee kaaletsanawe?
10 Abeet S'oossaw, nuuna aggeedawe neena gidikkii?
Abeet S'oossaw, neeni nu tooranchchatuwaanna olaw kesakka.
11 Asaa maaduu patsenna diraw,
morkkiyaanna olettanaw neeni nuuna maadda.
12 S'oossaa wolk'k'an nu morkkatuwaa nuuni s'oonana;
nu morkkatuwaa yed'd'anawe Aa.

61

Naaganaadan Shiik'o Woosaa
Daawite Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsaan Yes's'eedda Mazimuriyaa
1 Abeet S'oossaw, neeni ta waasuwaa sisa;
ta woosaa hayzza.
2 Ta wozanay hidootaa k'ans's'o wode,
Taani biittaa gas'aappe neena s'eesay.
Taappe d'ok'k'iyaa zaallaakko, taana kaaletsa.
3 Ayaw gooppe, neeni taw geessuwaanne
taani ta morkkatuwaappe naagettiyaa gimbbiyaa dirssaa.

4 Taani ne dunkkaaniyaan med'inaw de'arikkitaa!
taani ne k'efiyaa hap'aa giddon saro attarikkitaa!
5 Abeet S'oossaw, neeni ta k'anggetsaa sisaadda.
Ne suntsaa yayyiyaawanttu
laattiyaa laataa tawukka immaadda.

6 Kaatiyaa laytsaa adussa;
I yeletaappe yeletaa gakkanaw de'o.
7 I S'oossaa sintsan med'inaw kaateto;
aggena ne siik'uwaaninne ne tumatetsan Aa naaga.

8 Yaatiyaawaa gidooppe, taani
ta k'anggetsaa gallassan gallassan gatsaadde,
ne suntsaa ubbaa gede sabbana.

62

Hidootay S'oossaa Bolla S'alalan
Daawite Zammaaretuwaa Kaappuwaa Juddutoo Yes's'eedda Mazimuriyaa.
(1 Od. 25:3)
1 S'oossaa s'alalan taani shemppuwaa demmaad;
ta atotetsay aappe yee.
2 Aa s'alalay ta zaallaanne ta atotetsaa;
I taani k'osetta attiyaa sa'aa gidiyaa diraw,
ayinne hirggikke.

3 Woddiyaa godaanne k'aas's'iyaa dirssaa malatiyaa asaa wod'anaw,
hintte awude gakkanaw denddiitee?

4 Unttunttu Aa bonchcho sa'aappe
Aa wotsanawaa s'alala koyiino;
unttunttu wordduwaan nashettiino.
Barenttu doonaan anjjiino;
shin barenttu wozanaan shek'iino.

5 Ta shemppatta S'oossaa s'alalan shemppuwaa demmaaddu;
taani hidootan naagiyaawe aappe yee.
6 Aa s'alalay ta zaallaanne ta atotetsaa;
I taani k'osetta attiyaa sa'aa gidiyaa diraw,
ayinne hirggikke.
7 Ta atotetsaynne ta bonchchuu S'oossaanna;
I ta mino zaallaanne ta geessuwaa.

8 Asaw, ubbaa wode S'oossan ammanettite;
I nuw geessuwaa gidiyaa diraw,
hintte wozanaa k'ofaa aw odite.

9 Asay ubbay itti gede shemppiyaa c'arkkuwaa mala;
d'ok'k'ina zik'k'ina, Asay mela.
Miizaaniyaan wotsinakka unttunttu ayinne dees'ikkino;
unttunttu itti gede shemppiyaa c'arkkuwaappekka kawushiino.
10 Makkalan shiishshowaan ammanettoppite;
wuu'i shiishshiide durettanaw halchchoppite.
Hintte duretetsay darooppekka,
hintte wozanaa Aa bolla wotsoppite.
11 S'oossay itti gede odeedda, taani
laa"u yewuwaa sisaad; «Wolk'k'ay S'oossaassa.
12 Aggena siik'uu Godaawaa» yaageedda.
Abeet S'oossaw, neeni asaa ubbaw
Aa oosuwaadan oosuwaadan zaarana.

63

S'oossaa Koyussaa
Yihudaa Bazzuwaan de'iyaa wode Daawita mazamuriyaa
1 Abeet S'oossaw, neeni ta S'oossaa;
ta wozanay neena laamotee;
ta ashuukka neena amottee.
Meli za"eedda, haatsi bayinna biittaadan
ta kumentsaa asatetsay neena saamettee.
2 Taani neena geeshsha sa'aan be'aad;
ne wolk'k'aakka ne bonchchuwaakka taani be"aad.
3 Aggena ne siik'uu de'uwaappe lo"iyaa diraw,
ta ins's'arssay neena bonchchana.
4 Ta de'uwaa laytsan taani neena galatana;
ne suntsan ta kushiyaa pude mic'c'ana.
5 Asay lo"o k'umaa kalliyaawaadan,
ta shemppatta neenan kallana.
Taani ta ins's'arssan nashshechchaa yetsan neena galatana.

62:12 Yob. 34:11; Erm. 17:10; Mat. 16:27; Rom. 2:6; Sas'. 2:23 **62:12** 1 Sam. 23:14

6 Taani ta gisuwaan neena hassayay;
k'ammaa ubbaan nebaa k'oppay;
7 ayaw gooppe, neeni taana maadeeddawaa.
Taani ne k'efiyaa kuwaan uttaade, nashshechchaw yes's'ay.
8 Taani ne mata shiik'a uttay;
ne ushechcha kushii taana oyk'k'iide naagee.

9 Shin taana wod'ana koyiyaawanttu,
biittaa garssa c'iimmo sa'aan moogettana.
10 Unttunttu mashshaw aad'd'iide imettana;
unttunttu babark'k'iyaa kaate gidana.
11 Shin kaatii S'oossan nashettana.
S'oossaa suntsan c'aak'k'iyaa ubbay Aa galatana;
shin wordduwaa haasayiyaawanttu doonay gorddettana.

64

Naaganaadan Shiik'o Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita mazamuriyaa
1 Abeet S'oossaw, taani maganniyaa maganaa neeni sisa.
Taani ta morkketoo yayaad; taana ashsha.
2 Iitatuwaa mak'k'uwaappenne,
iitaa ootsiyaawanttu shiik'uwaappe taana gentsaa.
3 Unttunttu barenttu ins's'arssaa mashshaadan leefeeddino;
k'ay marzze k'aalatuwaa,
wonddaafiyaa pootsaadan dukkanaw giigisseeddino.
4 Unttunttu k'osettiide,
barenttu wonddaafiyaa s'illo asaa bolla dafiino;
akeekay bayinnan dukkiino; unttunttu yayyikkino.
5 Unttunttu barenttu iita mak'k'oo ittuu ittuwaa mintsetsiino;
barenttu p'iriyaa k'osiyaasaa zorettiino.
Unttunttu, «nuuna ooni be'anee?» yaagiino.
6 Unttunttu iitabaa mak'ettiidde,
«Nuuni lo"o mak'k'uwaa mak'etteeddo» yaagiino.
Hewenne, asaw wozanaynne kahay c'iimma gidiyaawaa bessee.

7 Shin S'oossay unttuntta bare wonddaafiyaan dukkana;
unttunttu akeekenan madus's'ana.
8 Unttunttu mak'k'uwaa diraw,
I unttuntta d'ayissana;
unttuntta be'iyaa ubbay huup'iyaa k'aatsana.
9 He wode Asay ubbay S'oossaw yayana;
Aa oosuwaabaa odananne zaari zaariide k'oppana.
10 S'illotuu Med'inaa Godaan nashetinonne,
aakko bak'atiide attiino;
wozanaa suuretuu ubbay galatino.

65

Galataa Mazimuriyaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita mazamuriyaa, Sabaa
1 Abeet S'oossaw, S'iyoonen new galatay bessee;

nuuni new shiik'etteeddawaakka gatsana.
2 Abeet woosaa sisiyaawoo,
asay ubbay neekko yaana.
3 Nu nagaray nuuna muukkeedda wode,
ne nuw atotetsaa immaadda.
4 Neeni dooreeddanne ne chilootan uttanaw
mataa shiishshiyaa Asay anjjetteeddawaa.
Nuuni ne son, Geeshsha Dunkkaaniyaan
de'iyaa lo"oban kumeeddo.

5 Abeet nuuna ashshiyaa S'oossaw,
maalalissiyaa ne s'illo oosuwaan neeni nuw allaasa.
Sa'aa gas'aappe gas'aa gakkanaw,
haakko abbatuwaappekka hefintsan de'iyaa asaa ubbaw,
ammanettiyaawe neena.
6 Neeni neena wolk'k'aa danc'c'isaade;
wolk'k'aama deretuwaa ne minotetsan essaadda.
7 Neeni abbaa kooshshaanne,
beetaa guntsaa sirp'p'i ootsaasa;
k'ay Asay denddiyaa dendduwaa irs's'issaasa.
8 Hewaadan neeni ootseedda malaataa diraw,
sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay new, «Hoola!» gee.
Away mokkiyaasaappe wulliyaasaa gakkanaw de'iyaa asaa ubbaa nashechchaadda.

9 Neeni biittaa naagaade iraa bukissaasa;
yaataade daro tu'eyaasa.
Asaw katsay mokkana mala,
S'oossaa pulttotuu haatsaan kumeeddino;
hewaadan ootsaade neeni giigissaadda.
10 Kaachaa wod'ana malanne guulluwaa shugissana mala,
neeni yafaran haatsaa kuntsaassa;
katsay mokkana mala anjjaasa.
11 Laytsaa kalo laytsaa ootsaasa;
neeni aad'd'iyaa sa'ay ubbay kumi palahee.
12 Neeni hentsaa sa'aa maatan kuntsaassa;
zoozetuwaakka nashshechchaa danc'c'isaasa.
13 Neeni hentsaa gadiyaa dorssaa wudiyaa mayzzaasa;
zanggaaraa biittaakka katsaa kuntsaa.
Unttunttu nashshechchaw hombboc'iinonne yes's'iino.

66

Ittipetetsaa Galataa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda Sabaa, mazamuriyaa
1 Sa'aan asaa ubbaw, hintte k'aalaa d'ok'k'issiide,
nashshechchan S'oossaa galatite.
2 «S'oossaa suntsay bonchchetto!» giide yes's'ite;
bonchcho galataa aw immite.
3 S'oossaw hawaadan yaagite;
«Ne oosotuu waan malalissiyaawanttee!
Ne wolk'k'ay dareedda diraw,
ne morkketuu yashshaw ne sintsan kokkoriino.

4 Sa'aan de'iyaa ubbatuu new goyinniino;
neena sabbiino;
ne suntsaw galataa yes's'iino» yaagite.

5 Haayite; S'oossay ootseeddawaa be'ite;
I asaa giddon maalalissiyaa oosuwaa ootseedda.
6 I abbaa haatsaa shaakeedda;
k'ay beni nu aawotuu yorddaanoosa shaafaa,
barenttu gediyaan hamettiide, mela biittaan pinneeddino.
Hewan I ootseeddabaan nuuni nashetteeddo.
7 I bare wolk'k'an med'inaw mooddee.
Kawutetsatuwaa bare ayifiyaan s'eellee;
hewaa diraw, makkaliyaawanttu Aa bolla denddoppino.
8 Asatoo, nu S'oossaa galatite;
hintte Aa galatiyaa galatay sisetto.
9 I nuuna pas'a wotseedda;
nuuni kunddennaadan naageedda.
10 Abeet S'oossaw, neeni nuuna paac'c'aadda;
biraa geeshshanaw taman paac'iyaawaadan,
nuuna geeshshaadda.
11 Neeni nuuna p'iriyaan gelissaadda.
Nu zokkuwaankka dees'obaa toossaadda.
12 Morkketuu nu huup'iyaan togganaadan ootsaadda.
Nuuni haatsaa gidduwaananne tamaa gidduwaana aad'd'eedo;
shin ha"i nuuna ishaliyaa sa'aa ahaadda.
13 Taani s'uuggiyaa yarshshuwaanna ne golliyaa gelaade,
ta k'anggiyaa new gatsana.
14 Taani metooteedda wode,
ta doonaan shiik'etteedda k'anggiyaa,
ta ins's'arssaappe keseeddawaa, taani gatsana.
15 Taani new s'uuggiide yarshshiyaa,
dorssaa orggetuwaa shiishshana.
Koruma booratuwaanne deeshsha orggetuwaa new yarshshana;
he yarshshotuwaa c'uway saluwaa gakkana.
16 Hinttenoo, S'oossaw yayyiyaawanttoo,
ubbatuu haa yiide, sisite.
S'oossay taw ootseeddawaa taani hinttew odana.
17 Ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade taani S'oossaa woossaad;
ta ins's'arssan aw galataa shiishshaad.
18 Taani ta wozanaan nagaraa gentseeddentto,
Goday taana sisenna.
19 Shin S'oossay tumuwaappe taana siseedda;
ta woosaakka hayzzeedda.
20 S'oossay ta woosaa is's'ibeenna diraw,
k'ay aggena bare siik'uwaa taw diggibeenna diraw, galateetto.

67

Galataa Mazimuriyaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Diitsaan Waas'eteedda Mazimuriyaa, sabaa
1 S'oossay nuw k'arettonne nuuna anjjo;

66:6 Kes. 14:21; Iya. 3:14-17

bare som"iyaa nu bollan poo'isso.
2 Ne ogetuu ha sa'aa bollan,
ne ashshiyaa wolk'k'aykka,
kawutetsatuwaa ubbaa gidduwaan erettino.
3 Abeet S'oossaw, Asay neena galato;
asay ubbay neena galato.

4 Kawutetsatuu ubbay, «Hashshu!» giide,
nashshechchaw yiino.
Ayaw gooppe, neeni asaa s'illotetsan pirddaasa;
k'ay sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaa kaaletsaasa.

5 Abeet S'oossaw, Asay neena galato;
asay ubbay neena galato.

6 Biittay katsaa mokkeedda;
S'oossay, nu S'oossay nuuna anjjeedda.
7 S'oossay nuuna anjjeedda.
Sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay aw yayyo.

68

S'oonuwaa Mazimuriyaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite s'aafeedda mazamuriyaa, yetsaa
1 S'oossay denddo; Aa morkketuu laalettino.
Aa is's'iyaawanttu Aa sintsaappe bak'attino.
2 C'uway c'arkkuwaan punettiyaawaadan,
neeni unttuntta punna d'ayssa.
Muk'aadday taman muushiyaawaadan,
iitatuu S'oossaa sintsappe d'ayino.
3 Shin s'illotuu hashshu giino;
S'oossaa sintsan nashetino;
nashshechchan ililino.

4 S'oossaw yes's'ite; Aa suntsaa sabbite.
Shaariyaa bollan gaalifiyaawaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsite kessite;
Aa suntsay Med'inaa Godaa;
Aa sintsan nashettite.

5 S'oossay bare de'iyaa geeshsha sa'aan,
aawuu bayinna naanaatoo aawuwaa;
k'ay asinay hayk'k'eedda mac'c'a asatoo daana.
6 S'oossay barekka de'iyaawanttoo golle asaa immee.
K'asho golliyaan de'iyaawantta biliide,
unttuntta ishaluwaan wotsee.
Shin makkalanchchatuu meleedda biittan de'iino.

7 Abeet S'oossaw, neeni ne asaa kaaletseedda wode,
neeni unttunttunna mela bazzuwaa beedda wode,
8 Siina Deriyan k'onc'c'eedda S'oossaa sintsan,
Israa'eeliyaa S'oossaa sintsan biittay k'aas's'eedda;

salotuu iraa duge tigeeddino.
9 Abeet S'oossaw, neeni iraa darissaade bukissaadda;
mela biittaa zaaraadde ooratsaadda.
10 Ne asaykka yaan utteedda.
Abeet S'oossaw, ne keekkatetsan,
hiyyeesatoo koshshiyaabaa giigissaade immaadda.
11 Goday kiitaa kiitteedda;
he kiitaa afeeda mac'c'a asatuu dara.
12 Unttunttu, «Morkke kaatetuunne
unttunttu tooranchchatuu guyye bak'ateeddino;
son atteeda mac'c'a asatuu omooduwaa shaakketteeddino.
13 Unttunttu, P'ooliyaa work'k'aa k'efiyaana de'iyaa,
biraappe med'etteedda harap'p'iyaa misiliyaa,
omooduwaa demmoode, hinttenttu,
dorssaa sikuwaa giddon ayaw giseedditee?» yaageeddino.
14 Ubbaa Danddayiyaa S'oossay,
kaatetuwaa laaleedda wode,
S'almmoona asaa bolla shachchaa bukisseedda.
15 Baasaane deretuu wogga wolk'k'aama deretuwaa;
baasaane deretuu daro s'eeratuu de'iyaawantta.
16 Daro s'eeratuu de'iyaa deretoo,
S'oossay baressa ootsanaw dooreedda asaa,
hintte ayaw k'anaatiide s'eelliitee?
Med'inaa Goday aan med'inaw de'anawaa.
17 S'oossaa olaa paraa gaaretuu
tammu sha"aaninne sha"u gede sha"an paydetiyaawantta;
Goday Siinaa deriyaappe bare geeshsha sa'aa yeedda.
18 Omoodetteedda darotuwaa akkiide,
I pude d'ok'k'aa keseedda.
Asaappe, haray atto makkalanchcha asaappekka imuwaa akkeedda.
Med'etaa Ubbaa Goday yaan de'ana.
19 Gallassaan gallassaan nu tookuwaa tookkiyaa Goday,
nuuna ashiyaa S'oossay galatetto.
20 Ee, nu S'oossay nuuna ashshiyaa S'oossaattee!
Hayk'k'uwaappe attiyaawe,
Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ashshinada.
21 S'oossay tumuwaappe bare morkkatuwaa,
guuggiyaa kinchchana;
nagaraa ogiyaan hamettiyaa,
goofaranchchatuwaa huup'iyaa p'alk'k'ana.
22 Goday yaageedda; «Taani hintte morkkatuwaa,
Baasaaneppe zaaraadde ahana;
taani unttuntta c'iimmo abbaa giddoppe kessaade guyye ahana.
23 Hewenne, neeni ne morkkatuwaa,
suutsaa gidduwaana c'olbbaya yed'd'aade hamettanaassanne;
ne kanatuukka morkkiyaa suutsaappe,
barenttu gishuwaa ins's'arssan laac'c'anaassa» yaageedda.
24 Abeet S'oossaw, ne salppii,
ta S'oossaa ta kaatiyaa salppii,
Geeshsha Golliyaa geliyaa wode ubbaw beettee.

68:8 Kes. 19:18 **68:18** Efe. 4:8

25 Yes's'iyaawanttu sintsaana; diis's'iyaawanttu guyyenna;
k'ay karabuwaa bak'k'iyaa wodorotuu gidduwaana.
26 Unttunttu, «S'oossaa kuntseedda shiik'uwaan galatite;
hinttenoo, Israa'eeliyaa zeretsatoo,
Med'inaa Godaa galatite» yaagiino.
27 He salppiyaan ubbaappe teefatiyaa,
Biiniyaama zaratuu koyiro beettiino.
Kaalliide Yihudaa kaappatuu barenttu c'itaana de'iino;
wurssetsan Zaabiloona Kaappatuunne Nifttaaleema kaappatuu beettiino.
28 Abeet S'oossaw, ne wolk'k'aa k'onc'c'issa.
Abeet nuw ootseedda S'oossaw,
ne minotetsaa bessa.
29 Hewaa diraw, Yerusaalamen de'iyaa
ne Geeshsha Golliyaa kaatetuu yiide,
new imotaa immana.
30 Do'aadan mak'k'aa giddon de'iyaa Gibs'e asatuwaa neeni seera.
Booratuwaanne maratuwaa wudiyaa,
malatiyaa kawutetsatuwaa neeni yederssa.
Unttunttu gulbbatiide, barenttu biraa new immana gakkanaw,
neeni unttuntta seera.
Olettanaw yeemottiyaa asatuwaa laala.
31 Kiitetteedda kaappatuu Gibs'eppe yaana;
Top'p'ata bare kushiyaa elle S'oossaakko mic'c'ana.
32 Hinttenoo, sa'aa kawutetsatoo,
S'oossaw yes's'ite;
33 salotuwaan, benippe de'iyaa salotuwaan biyaa Godaa sabbite.
Sisite! I bare kooshshaa,
bare wolk'k'aama guntsaa kiittee.
34 S'oossaa wolk'k'aabaa awaayite;
Aa anggay Israa'eeliyaa bollaanna;
Aa wolk'k'aykka saluwaana.
35 S'oossay bare Geeshsha Golliyaappe k'onc'c'oode, Maalalisee.
Israa'eeliyaa S'oossay bare asaw minotetsaanne wolk'k'aa immee.
Med'inaa Goday galatetto.

69

Maaduwaa Demanaw Shiik'o Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo, C'iishshaa Waatsaa Giyaa Waas's'uwaan Yes'eteedda Daawita Mazimuriyaa
1 Abeet S'oossaw, taana ashsha;
ayaw gooppe, haatsay taw k'ood'iyaa gakkeedda.
2 Gedii ek'k'iyaa sa'ay bayinna c'ariyaan muukettaad;
c'iimmo haatsaa giddo gelaad;
haatsaa zuluu ta bolla baana hanee.
3 Maadoo waassaade daaburay;
ta kottoniikka meleedda.
Ta S'oossay allee gaade s'eellishin,
ta ayifii galjjeedda.

4 Taana c'oo is's'iyaawanttu,

ta huup'iyaa binnaanaappe dara.
Wordduwaan taana morkkiyaawanttunne,
d'ayissanaw koyiyaawanttu dareeddino.
Taani wolk'k'antsa akkabeena miishshaa taana c'iggisiino.
5 Abeet S'oossaw, ta bayzzuwaa eeyyatetsaa neeni eraasa;
taani ootseedda nagaray neeppe k'osettenna.
6 Abeet Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw,
neena hidootan naagiyaawanttu,
ta gaasuwaan yeellatoppino.
Abeet Israa'eeliyaa S'oossaw, neekko shiik'iyaawanttu
ta gaasuwaan kawushoppino.
7 Taani boriyaa danddayeeddawenne
ta som"ii yeellaa mayyeeddawe ne diraassa.
8 Taani ta ishatoo imatsaa,
k'ay ta aatti naanaatoo allaga gidaaddi.

9 Taani ne golliyaw seelettiyaa seelay,
taana tamaadan guuddee;
neena boriyaawanttu borii ta bolla wod'd'eedda.
10 Taani s'oomaade, ta huup'iyaa kawushsheeddawe,
taw k'iliic'uwaa gideedda.
11 Taani kayyuwaa mayuwaa mayyeedda wode,
unttunttoo tossaw gidaaddi.
12 Katamaa Penggiyaan uttiyaawanttu taana k'iliic'iino;
matsottiyaawanttu tabaa yetsaa kessiino.
13 Shin abeet Med'inaa Godaw, taana gidooppe,
taani neena woossay.
Abeet S'oossaw, ne dosiyaa wodiyaan,
aggena ne siik'uwaa daruwaan,
neeni ashana geeddawaadan taw zaaruwaa imma.
14 C'ariyaan muukettenaadan taana ashsha.
Taana is's'iyaawanttuppe,
c'iimmo haatsatuwaappe neeni kessa akka.
15 Haatsaa di"uwaan taana afissoppa;
woy c'iimmo olaan taana mitissoppa;
woy duufuwaa doonaa ta bolla gorddisoppa.
16 Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwaa keekkatetsaadan,
taw zaaruwaa imma.
Ne k'aretaa daruwaadan taakko simma.
17 Taappe ne k'oomaappe ne som"uwaa gentsoppa;
taani waayettiyaa diraw, taw elle zaaruwaa imma.
18 Neeni taakko shiik'a; taana woza;
ta morkkatuwaappe taana la"a kesa.
19 Taani boriyaa, yeellaanne,
kawushshaa akkeeddawaa neeni eraasa.
Ayaw gooppe, ta morkkatuwaa ubbaa neeni be'aasa.
20 Borii ta wozanaa pas'ennaadan mentso diraw;
hidoota k'ans's'aad.
Taw k'arettiyaawaa koyaad.
Shin ittuunne baawa;

69:4 Maz. 35:19; Yoh. 15:25 **69:9** Yoh. 2:17; Rom. 15:3

taana mintsetsiyaa asaa s'eellaad; shin demmabeykke.
21 Taani koshateedda wode,
taw c'ammiyaa k'umaa aatseeddino.
Taani saametteedda wode,
taw c'aala woyniyaa eessaa immeeddino.
22 Unttunttu miyaa samppay unttunttoo p'ire gido.
Unttunttu yarshshuwaa yarshshiidde,
miyaa gibiray unttunttoo gitiyaa gido.
23 S'eellennaadan unttunttu ayifii goozetto;
unttunttu gaaduwaa ubbaa gede kokkorssa.
24 Ne hank'k'uwaa unttunttu bolla tiga;
ne suulo hank'k'uu unttuntta yederssiide oyk'k'o.
25 Unttunttu kambbuu mela de'o;
unttunttu dunkkaaniyaan ooninne de'oppo.
26 Ayaw gooppe, unttunttu,
neeni mureeddawantta yederssiino;
k'ay neeni dechcheeddawanttu tuggaabaa
dentsiide haasayiino.
27 Neeni unttunttu nagaraa bolla
nagaraa gujjanaadan agga;
ne maarotetsaappe unttuntta ayaynne gakkoppo.
28 Unttunttu de'uwaa mas'aafaappe k'uc'ettino;
s'illo asaana mazggabettoppino.
29 Taani sakettaadenne tuggataade de'ay.
Abeet S'oossaw, taana ashshaade,
saro sa'aan wotsa.
30 Taani S'oossaa suntsaa yetsan galatana;
galataa imuwaan Aa darssana.
31 Hewekka, booraa yarshshiyaawaappe
woy kac'aama korumaa yarshshiyaawaappe
aad'd'iide, Med'inaa Godaa nashshechchana.
32 Naak'etteeddawanttu taana S'oossay,
ashsheedawaa be'iide nashetino.
Hinttenoo S'oossaakko shiik'iyaawanttoo,
hintte wozanay minetto.
33 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hiyyeesatuwaa sisee;
k'asho golliyaan de'iyaa bare asaakka kad'enna.
34 Saluunne sa'ay, k'ay abbayinne
Aa giddon wos's'i k'aas's'iyaa ubbatuu S'oossaa galatino.
35 Ayaw gooppe, S'oossay S'iyoone ashshana;
Yihudaa katamatuwaa zaariide kees's'ana.
Aa Asay yaan de'ananne he biittay unttunttussa gidanawaa.
36 Aa k'oomatuwaa naanatuu he biittaa laattana;
Aa suntsaa siik'iyaawanttu yaan de'ana.

70

Un"aa Waasuwaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Daawita hassayissiyaawaa mazamuriyaa.
(40:13-17)

69:21 Mat. 27:48; Mar. 15:36; Luk'. 23:36; Yoh. 19:28-29 **69:22** Rom. 11:9-10 **69:25** Kit. 1:20 **69:28** Kes. 32:32; Sas'. 3:5; 13:8; 17:8

1 Abeet S'oossaw, taana ashshanaw eeno ga;
abeet Med'inaa Godaw, taana maaddanaw elleella.
2 Taana wod'anaw koyiyaawanttu
yeellatinonne kawushino.
Taani k'ohettannawaa amottiyaawanttu,
kawushiide guyye simmino.
3 Ta bolla, «Aw hashshu! Hashshu!»
geeddawanttu s'oonetteedda diraw yeellatino.

4 Shin neena koyiyaa ubbatuu,
neenan nashetinonne hashshu giino.
K'ay ne atotetsaa dosiyaawanttu ubbatuu,
«S'oossay gitato!» yaagino.

5 Taani hiyyeessanne metootanchchaa;
abeet S'oossaw, elle taakko haaya.
Taana maaddiyaawenne ashshiyaawe neena;
abeet Med'inaa Godaw, gam"oppa.

71

S'oossaa Maaduwaa Demanaw Shiik'o Woosaa

1 Abeet Med'inaa Godaw, taani neekko bak'atay;
awudenne taana yeellayoppa.
2 Ne s'illotetsaan taana wotsa akka;
ne haytsaa taakko yeggaade, taana ashsha.
3 Neeni taw ubbaa wode geemmiyaa mino zaallaanne,
taana ashshiyaa mino geessuwaa gida.
Ta attana mala ne azaza.
Ee, neeni ta zaallaanne ta geessuwaa.

4 Abeet ta S'oossaw, iitatuwaa kushiyaappe,
Iitaa ootsiyaawanttuppenne
k'areti bayinna asatuwaa wolk'k'aappe taana ashsha.
5 Ayaw gooppe, abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw,
neeni taani hidootan naagiyaawaanne
ta yalagatetsaa wodiyaappe doommaade,
taani ammanettiyaawaa gidaadda.
6 Taani yelettiyaa wodiyaappe doommaade neenan zemppaad;
ta aatti uluwaappe wod'd'oodeppe doommaade,
neeni taana naagaadda.
Ubbaa gedekka ta galatay neessa.

7 Neeni taw bak'ata attiyaa wolk'k'aama sa'aa gideedda diraw,
ta de'uu daro asaw leemiso gideedda.
8 Gallassaa ubbaan ta doonay,
ne galataaninne ne bonchchuwaan kumeedda.
9 Taani c'imeedda wodiyaan taana oloppa;
ta wolk'k'ay is's'eedda wodiyaan taana aggoppa.
10 Ayaw gooppe, ta morkketuu ta bolla haasayiino,
Taana wod'anaw koyiyaawanttu

ittippe shiik'iide mak'ettiino.
11 Unttunttu, «S'oossay Aa aggeedda;
yederssiide Aa oyk'k'eetto.
Ayaw gooppe, Aa ashshanawe ooninne baawa» yaagiino.
12 Abeet S'oossaw, taappe neeni haakkoppa.
Abeet ta S'oossaw, taana maaddanaw elleella.
13 Taana mootiyaawanttu yeellatiide d'ayino.
Taana k'ohanaw koyiyaawanttu,
yeellaanne kawushshaa mayino.
14 Shin taana gidooppe,
ubbaa gede neena hidootan naagana.
Taani gujja gujjaade neena galatana.
15 Woyissentto likkiyaa erana d'ayooppekka,
ta doonay gallassaa ubbaan ne s'illotetsaabaanne
ashshiyaa ne oosuwaabaa odana.
16 Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa wolk'k'an yaana;
ne s'alalay s'illo gidiyaawaa awaayana.
17 Abeet S'oossaw, neeni,
ta yalagatetsaappe doommaade taana tamaarissaadda.
Ha"i gakkanaw taani ne malalissiyaa oosuwaabaa oday.
18 Abeet S'oossaw, ne wolk'k'aanne ne minotetsaa,
yiyaa yeletaa ubbaw odana gakkanaw,
taani c'imaade puulummooppekka taana aggoppa.
19 Abeet S'oossaw, ne s'illotetsay,
bolla saluwaa gakkeedda.
Abeet wolk'k'aamabaa ootseedda S'oossaw,
ne mali ooninne baawa.
20 Neeni ta bolla daro metuwaa ahaada;
gidooppenne, neeni ta de'uwaa zaaraadde ooras's'isana;
neeni taana biittaa gido c'iimmo olaa gelenaadan naagana.
21 Neeni ta bonchchuwaa kasewaappe darissana;
neeni taana zaaretsaadekka mintsetsana.
22 Abeet ta S'oossaw, ne tumatetsaa diraw,
taani neena diitsaan galatana.
Abeet Israa'eeliyaa geeshshaw,
taani maasink'k'uwaan neena sabbana.
23 Taani diis's'aade, nashshechchaw ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade yes's'ana;
neeni taana ashsheeda diraw, taani neena sabbana.
24 Ta ins's'arssay ne s'illo oosuwaabaa ubbaa gallassi odana;
ayaw gooppe, taana k'ohanaw koyiyaawanttu,
yeellateeddinonne kawusheeddino.

72

Kaatiyaw Shiik'o Woosaa
Solomona Yetsaa
1 Abeet S'oossaw, kaatii ne suuretetsan pirddanaadan,
neeni Aa tamaarissa;
nu kaatiyaw ne s'illotetsaa imma.
2 Yaatooppe, I ne asaw s'illotetsan pirddo;
naak'etteeddawanttookka suuretetsaan daannato.
3 Deretuu sarotetsaa ayifiyaa,

zoozetuukka s'illotetsaa ayifiyaa ne asaw ayifino.
4 He kaatii asaa giddon naak'etteeddawanttu diraw mootetto;
hiyyeesatuwaa I ashsho;
uk'k'unniyaawantta I mentsereetso.
5 Awaynne aginay de'iyaa wode ubbaan,
yeletaappe yeletaa gakkanaw, Asay aw yayiino.

6 Kaatii shoyk'an bukkiyaa iraanne
gadiyaa kalissiyaa iraa mala gido.
7 I de'iyaa laytsaa ubbaan s'illuu daashana;
aginay d'ayana gakkanaw sarotetsay darana.

8 Abbaappe abbaa gakkanaw,
k'ay Efiraas'iisa Shaafaappe sa'aa gas'aa gakkanaw I mooddo.
9 Bazzuwaa asatuu aw hokkino;
Aa morkketuu baana laac'c'ino.
10 Tarsseesanne haatsaan dooddetteedda biittaa kaatetuu,
aw giiraa giirino.
Sheebanne Saaba kaatetuu,
aw imotaa ayino.
11 Kaatetu ubbay aw gulbbatino;
kawutetsatuu ubbay aw kiitettino.
12 Aa s'eesiyaa hiyyeesatuwaa, naak'etteeddawanttanne
maaddiyaawe bayinnawantta I ashshee.
13 Hiyyeesatoonne mank'k'otoo I k'arettee;
hiyyeesatuwaa shemppuwaa ashshee.
14 Unttuntta naak'uwaappenne makkalaappe I wozee.
Unttunttu suutsay Aa sintsan al"a.
15 Kaatii shemppuwaa gam"o;
Sheeba biittaa work'k'ay aw imetto.
Pac'c'ennan aw woosay woosetto;
gallassaa ubbaan I anjjetto.
16 Biittan daro katsay mokko;
deretuu katsaan kamettino.
Biittay Liibaanoose derii mokkiyaawaadan katsaa mokko;
maatay dembbaa kumiyaawaadan Asay katamaa kumo.
17 Kaatiyaa suntsay med'inaw de'o;
away de'eedda keeshshaa ubbaan s'eegettiidde, gam"o.
Asay ubbay Aa baggana anjjettana;
kawutetsatuu ubbay Aa, «Anjjetta» yaagiide anjjana.
18 Malalissiyaabaa barekka ootsiyaa Med'inaa Godaa S'oossaw,
Israa'eeliyaa S'oossaw galatay gido.
19 Aa bonchcho suntsay med'inaw galatetto;
Aa bonchchuu sa'aa ubbaa kumo.
Amen"i. Amen"i.
20 Issey na'aa Daawita woosay hawaan poletteedda.

Heezzentso Mas'aafaa

73

(73—89)

72:8 Zak. 9:10

S'illo Pirddaa S'oonuwaa
Asaafa Yetsaa
1 S'oossay Israa'eeliyaw tumuwaappe lo"a;
wozanaa geeshshatoo I keeka.
2 Shin taana gidooppe, ta gedii,
d'ubettanaw guutsaa atteedda;
ta gedii halis's'anaw mateedda.
3 Ayaw gooppe, iita asatoo sarotetsay de'iyaawaa be'aade,
he otoranchchatuwaa duretetsaan taani k'anaataad.

4 Unttunttoo tuggi baawa.
Unttunttu bollay pas's'anne mina.
5 Unttunttu hara Asay tuggatiyaawaadan tuggatikkino;
unttunttu hara asaawaadan metuwaan shoc'ettibeykkino.
6 Hewaa diraw, unttunttu otoruwaa,
alleek'k'uwaadan k'ood'iyaan aatsiino;
makkalaa afilaadan mayiino.
7 Unttunttu wozanay iitabaa pulttee.
Unttunttu k'ofay iita halchchuwaa kumeedda.
8 Unttunttu k'iliic'iinonne iitabaa haasayiino;
unttunttu barenttu otoruwaan,
haratuwaa un"etsanaw naassiino.
9 Unttunttu saluwaan de'iyaa S'oossaa,
barenttu doonaan c'ashiino.
Sa'aan de'iyaa asaa bollakka,
barenttu ins's'arssan otoruwaa haasayiino.
10 Haray atto, S'oossaa asaykka unttunttukko simmana;
unttunttu odiyaawaakka elle ammanana.
11 Unttunttu, «S'oossay nubaa ayinne erenna;
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay ayinne be'enna» yaagiino.
12 Simmi iitatuu hawaa mala;
Unttunttu ubbaa gedekka injjetina de'iino;
unttunttu gujji gujji duretiino.
13 Yaatooppe, taani ta wozanaa geeshsha ootseeddawenne
taani ta s'illotetsaa bessanaw,
ta kushiyaa meec'etteeddawe tumuwaappe mela.
14 Gallassaa kumentsan taani metuwaan shoc'ettaad;
wonttan wonttan murettaad.
15 Taani iitatuwaadan, unttunttu giyaawaa geeddentto,
taani ne asaw ammanettennawaa gidana.
16 Taani ha ubbaa yewuwaa eranaw k'oppiyaa wode,
taw erettenna dees'obaa gideedda.
17 Shin taani S'oossaa geeshsha sa'aa geleedda wode,
iitatuwaa wurssetsa kaac'aa akeekaad.
18 Unttuntta neeni tumuwaappe halis's'iyaa sa'aan utissaasa;
neeni unttuntta kunddissaasanne bayzzaasa.
19 Unttunttu akeekenan d'ayeeddino;
dagamaan ittuu attenan mule wureeddino.
20 Itti Asay beegottiyaa wode,
I akumuwaan be'eeddabay dogettiyaawaadan,
abeet Godaw, neeni denddiyaa wode,
unttunttu dogetana.

21 Taani yiloteedda wodenne
ta wozanaan seeletteedda wode,
22 ayinne akeekenan donc'c'illaad;
taani ne sintsan miizza mala gidaaddi.
23 Shin taani ubbaa gedekka neenana de'ay;
ta ushechcha kushiyaa neeni oyk'k'aadda.
24 Ne zoriyaan taana kaaletsaasa;
hewaappe guyyiyaan neeni taana bonchchoo afana.
25 Taw saluwaan neeppe attina,
haray ooni de'ii?
Taani neeppe attina,
sa'aan harabaa ayaanne amottikke.
26 Ta wolk'k'aynne ta wozanay daaburanaw danddayee;
shin S'oossay ta wozanaa minisiyaawaanne,
med'inaw taana gakkeedda saamaa.
27 Neeppe haakkiyaawanttu d'ayana;
neena amanetenawantta ubbaa neeni wurssana.
28 Shin taana gidooppe,
taani S'oossaa matan de'iyaawe taw lo"a.
Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa,
taw bak'ata attiyaa sa'aa ootsaad.
Hewaa diraw, Aa oosuwaa ubbaa taani odana.

74

Gadii La"a Kesanaadan Shiik'o Woosaa
Aasaafi Akeekaan S'aafeedda Timirttiyaa
1 Abeet S'oossaw, neeni nuuna med'inaw ayaw aggaadii?
Ne hank'k'uu ne k'ooruwaan de'iyaa dorssatuwaa bolla,
ayaw suulleedee?
2 Neeni beni dooreedda asaa, neeni
new buzo ootsaade wozeedda zaratuwaa hassaya.
Neeni de'eedda S'iyoone deriyaa k'oppa.
3 Ane ne Geeshsha Gollii koleteedda sa'aa yaade s'eella.
Morkketuu aani de'iyaabaa ubbaa d'aysseeddino.
4 Ne morkketuu ne Geeshsha Golliyaa giddon,
«Nuuni s'ooneeddo» yaagiide gereereeddino.
S'oonuwaa malaataa yaagiide, barenttu banddiraa esseeddino.
5 Unttunttu mitsaa k'ans's'anaw barenttu kalttaa,
d'ok'k'u ootsiide, ek'k'eedda asatuwaadan haneeddino.
6 Unttunttu masetteedda sank'k'aa ubbaa,
barenttu kalttaaninne madooshaaninne mentsi yeggeeddino.
7 Geeshsha Golliyaa taman s'uuggiide d'ayisseeddino;
new goyinniyaa sa'aa tunisseeddino.
8 Barenttu wozanaan, «Unttuntta nuuni,
ubbaanna d'ayssana» yaagiide k'oppeeddino.
Biittan Asay S'oossaw goyinniyaa sa'aa ubbaa taman s'uuggeeddino.

9 He wode mallay nuw imettennan is's'eedda;
timbbitiyaa odiyaawe ittuunne baawa.
Hawaadan haniide, woyissa wodiyaa de'anentto,
eriyaa Asay nu giddon ittuunne baawa.

10 Abeet S'oossaw, ne morkketuu,
woyissa wodiyaa ne bolla k'iliic'anee?
Unttunttu ne suntsaa med'inaw borannee?
11 Ne kushiyaa shiishsha akkaade ayaw gam"ay?
Ne ushechcha kushiyaa ne k'umayuwaappe kessaade unttuntta d'ayssa.
12 Gidooppenne, abeet S'oossaw,
neeni benippekka ta kaatiyaa;
neeni biittaa bolla atotetsaa ahaada.
13 Ne wolk'k'aama wolk'k'aan neeni abbaa shaakkaadda;
Aa giddon de'iyaa dawiyaa huup'iyaa neeni k'os's'aadda.
14 Leewaataana giyaa dawiyaa huup'iyaa k'os's'aade,
Aa ashuwaa bazzuwaan de'iyaa med'etatoo,
k'uma ootsaade immeeddawe neena.
15 Neeni pulttotuwaa dooyaa yeddaadda;
ubbaa gede goggiyaa shaafatuwaa k'ay melissaadda.
16 Gallassay newaa; k'ammaykka newaa;
k'ay awaanne aginaa unttunttu sa'aan wotseeddawe neena.
17 Biittaw zawaa wotseeddawe,
balgguwaanne boniyaa med'eeddawe neena.
18 Shin abeet Med'inaa Godaw, ne morkketuu,
neena wooti k'iliic'eeddinontto,
booza asatuu ne suntsaa wooti boreeddinontto hassaya.
19 New moodettiyaawanttu shemppuwaa
iita morkketoo aatsaade immoppa.
Metootanchchatuwaa med'inaw dogoppa.
20 Nu biittan de'iyaa d'uma sa'ay ubbay,
makkalanchchatuwaan kumeedda diraw,
neeni nuw c'aak'k'eedda c'aak'uwaa k'oppa.
21 Naak'etteeddawantta yeellayoppa;
hiyyeesatuunne metootanchchatuu ne suntsaa galatino.
22 Abeet S'oossaw, dendda; ne yewuwaa mootetta.
Gezo asatuu gallassaa ubbaan,
ne bolla k'iliic'eeddawaa hassaya.
23 Ne morkketuu ne bolla waassiyaa waasuwaanne
neena is's'iyaawanttu,
pac'i bayinnan k'iliic'iyaa k'iliic'uwaa dogoppa.

75

S'oossay Pirddiyaawaa Gidussaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Aasaafi. «D'ayssoppa» Geetettiyaa Diitsaa waatsan Yes's'eedda Yetsaa.

1 New galataa immeeto; abeet S'oossaw, neena galateetto;
«Ne suntsay woggaa» giide awaayeetonne,
malalissiyaa ne oosuwaa ubbaa odeetto.

2 S'oossay, «Dooraade keereedda gallassi,
suure pirddaa pirddanawe taana.
3 Sa'aynne an de'iyaawanttu ubbay k'aas's'inakka,
Aa tuusaa minisa essiyaawe taana.
4 Taani otoranchchatuwaa, Otorettoppite yaagay;

74:14 Yob. 41:1; Maz. 104:26; Isa. 27:1

iitatuwaakka, Hintte kac'iyaa dentsoppite.
5 Hintte kac'iyaa d'ok'k'issi bessoppite;
zaatturiide haasayoppite yaagay» yaagee.

6 Bonchchuu away doliyaasaappe
woy wulliyaasaappe
woy bazzuwaappe yeenna.
7 Shin pirddiyaawe S'oossaa;
I ittuwaa bolla pirddee;
ittuwaa shatintsee.
8 Med'inaa Godaa kushiyan itti wanc'c'ay de'ee;
he wanc'c'ay S'oossaa hank'k'uwaa woyniyaa eessan kumi utteedda.
I hewaappe ushshaa tigina,
sa'aan de'iyaa iita asatuu hewaa ushana;
unttunttu orc'c'uwaakka ashshenan c'inggisiide ushana.

9 Shin taani Yaak'ooba S'oossaabaa odananne
med'inaw Aa sabbana.
10 I iita asatuwaa kac'iyaa ubbaa mentsana,
shin s'illotuwaa kac'ii d'ok'k'u d'ok'k'u gaana.

76

S'oossaa S'oonuwaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsaa Waatsan Yes'etteedda, Asaafa mazamuriyaa
1 S'oossay Yihudaan eretteeddawaa;
Aa suntsay Israa'eeliyaan wolk'k'aama.
2 Aa dunkkaanii Saleemana;
I de'iyaasay S'iyoonena.
3 I, hewan s'onggettiyaa,
morkkatuwaa wonddaafiyaa c'ubiyaa, gonddalliyaa, mashshaanne
hara olaa miishshatuwaa mentsereetseedda.

4 Abeet S'oossaw, ne bonchchuu ay keeshshaa gitee!
Neeni ne morkkatuwaa s'oonaade,
deriyaappe simmiyaa wode,
ne anggay ayiba yashshiyaawe!
5 Gooba tooranchchatuu,
barenttoo de'iyaawaa ubbaa bonk'k'etti kichcheeddino.
Ha"i simmi unttunttu,
wolk'k'aama gem"ishshuwaa gem"isheeddino;
unttunttuppe ittuunne bare kushiyaa dentsibeenna.
6 Abeet Yaak'ooba S'oossaw, neeni seereedda wode,
paraa asatuunne paratuu kunddo saan atteeddino.

7 Shin abeet S'oossaw, neeni yashshaasa!
Ne hank'k'uu suulleedda wode,
ne sintsan oonee ek'k'anawe?
8 Neeni pirddaa saluwaappe sisseedda wode,
sa'aan de'iyaa Asay yayyiide, c'o"u geedda.
9 Neeni sa'aan k'ohetteeddawantta ashshanaw,
pirddaw denddeedda wode, hewe haneedda.

10 Asaa hank'k'uu dareedda keeshshaa neeni galatettaasa.
Olaappe atteedda asatuu ubbay,
ne baalaa gallassatuwaa bonchchana.
11 Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw,
shiik'ettite, hewaakka gatsite.
Hinttenoo shooro kawutetsatoo,
yayettanaw bessiyaawoo immotaa ahite.
12 I kaappotuwaa otoruwaa kawushshee;
wolk'k'aama kaatetuwaakka I yashissee.

77

Mintsetsuwaa Woosaa
Aasaafi Zammaaretuwaa Kaappoo Juddutoo Yes's'eedda, mazamuriyaa
1 Taani S'oossaw magannay;
taana siso gaade taani S'oossaa woossay.
2 Taani ta metuwaa gallassi Godaa koyay.
K'amman taani shemppennan ta kushetuwaa aakko mic'c'ay;
gidooppenne, taani minettanaw danddaykke.
3 Taani S'oossaabaa k'oppiyaa wode, oolay;
taani aabaa yuushsha k'oppiyaa wode,
ta shemppuu daaburee.
4 Neeni k'amma ubbaa taana gem"ishshuwaa diggaade ahissaasa.
Taani loytsa hirggiyaa diraw,
haasayanaw danddaykke.
5 Taani aad'd'eedda gallassatuwaa k'oppay;
kase laytsatuwaakka hassayay.
6 Taani k'ofaa sheekkaade ak'ay;
ta wozanay yuushshi k'oppiyaa wode,
Taani ta huup'iyaa hawaadan yaagaade oochchay;
7 «Goday nuuna med'inaw aggi bashanee?
Zaaretsiide I nuuna keekaa bessennee?
8 Aa siik'uu atteedee?
I geeddawe hawaappe sintsanaw sa'aan ootsenee?
9 S'oossay maariyaawaa dogeeddee?
Bare k'aretaakka hank'k'uwaan laammeedee?» yaagaade oochchay.
10 K'aykka taani, «Taana k'oheeddawe,
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa ushechcha kushii,
kaseppe maaddiyaa maaduwaa aggeedawaa» yaagay.
11 Med'inaa Godaw, ne oosotuwaa taani k'oppana.
Ee; neeni beni wode,
ootseedda malalissiyaabatuwaa ubbaa taani hassayana.
12 Ne ootseeddawaa ubbaa,
taani zaara zaaraadde k'oppana;
ne wolk'k'aama oosotuwaa ubbaa taani yuushsha k'oppana.
13 Abeet S'oossaw, ne ogii geeshsha;
ay s'oossinne nu S'oossaa mala wolk'k'aama gidenna.
14 Neeni malalissiyaabaa ootsiyaa S'oossaa.
Asaa giddon ne wolk'k'aa k'onc'c'issiyaawaa.
15 Ne asaa, Yaak'oobanne Yooseefo zeretsatuwaa,
ne k'esiyaan wozaadda.
16 Abeet S'oossaw, haatsatuu neena be'eeddino;

haatsatuu neena be'iide yayyeeddino.
Abbaa c'iimmatuukka kokkoreeddino.
17 Shaaretuu iraa duge zaariide tigeeddino;
guuguntsay saluwaan guummeedda.
Ne walk'k'antsay yaan haan walk'k'ammeedda.
18 Ne guuguntsay guntsay gotiyaa giddon kooshummeedda;
ne walk'k'antsaa p'ooletsay sa'aa poo'isseedda.
Biittaykka gaji gajiide kokkoreedda.
19 Neeni abbaa gidduwaana hamettaasa;
c'iimmo abbaa gidduwaana aad'aassa;
gidooppenne, ne gedii yed'd'eedda sa'ay beettena.
20 Musenne Aaroona kushiyan
neeni ne asaa dorssaa wudiyaadan kaaletsaadda.

78

S'oossaanne Aa Asaa
Aasaafi Akeekaan S'aafeedda Timirttiyaa
1 Ta asaw, taani hinttena tamaarissiyaawaa sisite;
ta doonaappe kesiyaa k'aalaa hayzzite.
2 Taani unttunttoo haasayiyaa wode,
leemisuwaan haasayay;
beniideppe geemmeedda yewotuwaa k'onc'c'issana.
3 Nuuni siseeddanne ereedda yewotuwaa,
k'ay nu aawotuu nuw odeedda yewotuwaa haasayana.
4 He yewotuwaa nuuni unttunttu naanatuwaappe k'osokko;
Med'inaa Godaw bessiyaa galataa,
Aa wolk'k'aanne malalissiyaa Aa oosuwaa,
yiyaa yeletawukka nuuni odana.

5 I Yaak'ooba zaretoo azazuwaa,
Israa'eeliyaa asaw higgiyaa immeedda.
Kase nu aawotuu barenttu naanatuwaa,
he higgetuwaa tamaarissana mala azazeedda.
6 Hewenne, kaalliyaa yeletay,
he biro yelettana naanatuu eranaadaananne
unttunttukka barenttu naanaatoo odanaadaana.
7 Yaatina, he naanatuu S'oossan amanetanaadan;
I ootseeddabaakka dogennaaddaaninne
Aa azazuwaa naaganaadaana.
8 Unttunttu kase barenttu aawotuwaadan wozana muumenne
makkalanchcha asaa gidennaaddaaninne
S'oossan ek'k'ennanne ammanettena yeletaa gidenaaddaana.

9 Efireema asatuu, olaw,
wonddaafiyaanna pootsaa giigissiide,
olaa gallassi guyye simmeeddino.
10 Unttunttu S'oossaa c'aak'uwaa naagibeykkino;
Aa higgiyaadan hamettennan is's'eeddino.
11 Unttunttu I ootseedda wolk'k'aama oosuwaanne
unttuntta I besseedda malaataa dogeeddino.

78:2 Mat. 13:35

12 I unttunttu aawotuwaa sintsan Gibs'e biittan,
S'o'aane Dembban malaataa ootseedda.
13 Abbaa shaakkiide, gidduwaana unttuntta pintseedda;
I haatsaa shaakkiide,
yaanne haanne shaakkiide godaadan esseedda.
14 I unttuntta gallassi shaariyaan,
k'amma tamaa poo'uwaan kaaletseedda.
15 I bazzuwaan zaallaa p'alk'k'iide,
c'iimmuwaappe daro haatsaa unttuntta ushsheedda.
16 Zaallaappe haatsaa pulttissiide,
shaafaadan duge gogisseedda.
17 Shin unttunttu Aa bolla nagaraa oosuwaa gede gujjeeddino;
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa bolla,
bazzuwaan makkaleeddino.
18 Barenttu amotteedda k'umaa oochchiyaawan
S'oossaa eriidde paac'c'eeddino.
19 Unttunttu S'oossaa bolla hawaadan yaagiide haasayeeddino;
«Bazzuwaan S'oossay nuw k'umaa aatsanaw danddayii?
20 Zaallaa shoc'ina, pulttuu kesiide,
shaafay goggeedda;
shin ukitsaa I nuw immanaw danddayii?
Woy bare asaw ashuwaa immanaw danddayii?» yaageeddino.
21 Med'inaa Goday hewaa siseedda wode,
unttunttu bolla daro hank'k'etteedda.
Yaak'ooba zaratuwaa bolla tamay ees's'eedda;
Israa'eeliyaa bolla Aa hank'k'uu dari dari beedda.
22 Ayaw gooppe, unttunttu S'oossan ammanibeykkino;
woy I ashshiyaawaan ammanettibeykkino.
23 Gidooppenne, I bolla saluwaa azaziide,
saluwaa penggiyaa dooyeedda.
24 Unttunttu maanaw, unttunttoo mannaa bukisseedda;
saluwaa k'umaa unttunttoo immeedda.
25 Kiitanchchatuwaa ukitsaa Asay meedda;
S'oossay unttunttoo k'umaa darissiide immeedda.
26 Away doliyaa bagga c'arkkuu c'arkkanaadan ootseedda;
bare wolk'k'an gedissa bagga c'arkkuwaa dentsetseedda.
27 I asaw ashuwaa baanaa keeshshaa kiitteedda;
paalliyaa kafotuwaa abbaa doonaa shafiyaa keeshshaa bukisseedda.
28 Unttunttu de'iyaa saan,
dunkkaaniyaa yuushshuwaan wod'd'eeddino.
29 Unttunttu amotteeddawaa unttunttoo immeedda;
unttunttu miide, barenttu ganjjiyaa kuntseeddino.
30 Shin unttunttu barenttu amotteedda ashuwaa kallennan de'ishiin,
ashuu unttunttoo biro doonaan de'ishiin,
31 S'oossaa hank'k'uu unttunttu bolla wod'd'eedda;
unttunttu giddoppe mino asatuwaanne
Israa'eeliyaappe yalaga asatuwaa wod'eedda.
32 Hawe ubbay haninakka,
unttunttu nagaraa ootsiyaawaa aggibeykkino.

78:12 Kes. 7:8—12:32 **78:13** Kes. 14:21-22 **78:14** Kes. 13:21-22 **78:15** Kes. 17:1-7; Pay. 20:2-13 **78:18** Kes. 16:2-15; Pay. 11:4-23, 31-35 **78:24** Yoh. 6:31

Bare malaataa ubbaa ootsinakka, ammanibeykkino.
33 Hewaa diraw, I unttunttu gallassatuwaa c'arkkuwaadan,
unttunttu laytsatuwaakka akeekenan d'ayisseedda.
34 S'oossay unttunttuppe wod'iyaa wode,
atteedawanttu nagaraa paas'iide,
S'oossaa mintsi koyeeddino.
35 Unttunttu S'oossay unttunttoo zaallaa gideeddawaanne
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay,
unttuntta woziyaawaa gideeddawaa hassayeeddino.
36 Shin unttunttu barenttu ins's'arssan aw worddotiide,
barenttu doonaan c'immeeddino.
37 Unttunttu wozanay S'oossan ek'k'enna;
I unttunttunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa ammanettikkino.
38 Shin I unttuntta maariyaawe;
unttunttu iitatetsaa atto geedda.
Unttuntta d'ayissibeenna; daro gede bare hank'k'uwaa te"eedda;
bare hank'k'uwaa uullaa ubbaanna unttunttu bolla yeddibeenna.
39 Ayaw gooppe, unttunttu ashuwaa s'alala gidiyaawaanne
yaa c'arkkeeddasaappe haa simmenna,
c'arkkuwaa mala gidiyaawaa hassayeedda.
40 Unttunttu bazzuwaan Aa bolla aappu gede makkaleeddinoo!
Mela bazzuwaan aappu gede lanc'c'isseeddino!
41 Unttunttu zaari zaariide, S'oossaa paac'c'eeddino;
Israa'eeliyaa Geeshshaa hank'k'etseeddino.
42 Unttunttu Aa wolk'k'aabaa dogeeddino;
I unttunttu morkkatuwaappe wozeedda gallassaa,
43 I Gibs'e biittan malaataa,
S'o'aane Dembban malalissiyaabaa,
ootseedda wodiyaa hassayibeykkino.
44 Unttunttu shaafaa haatsatuwaa suutsaw laammeedda;
hewaa diraw, Gibs'e asatuu,
he shaafatuwaappe ushanaw danddayibeykkino.
45 Unttuntta waayissiyaa uduns's'etuwaanne
unttunttu biittaa bayzziyaa shed'd'atuwaa kiitteedda.
46 Unttunttoo doleedda katsaa gonddoo,
unttunttu ootsiide daabureeddawaa booliyaw immeedda.
47 Unttunttu woyniyaa turaa shachchan,
unttunttu balasiyaa giyaa mitsaakka c'arkkuwaan d'ayisseedda.
48 Unttunttu miizzatuwaa shachchan wod'eedda;
unttunttu dorssaa wudiyaa,
d'uuk'k'iyaa walk'k'antsan mereessi wursseedda.
49 Unttunttu bolla bare suulliyaa hank'k'uwaa,
lanc'c'iyaanne is'uwaa,
bayzziyaa kiitanchchatuwaa c'uguwan yeddeedda.
50 Bare hank'k'uwaa aatsi yeddeedda.
Unttuntta iita harggiyaw aatsiide immeeddappe attina,
hayk'k'uwaappe ashshibeenna.
51 Gibs'en yeletteedda bayira naanatuwaa ubbaa wod'eedda.
Kaama dunkkaaniyaan de'iyaa koyro naanatuwaa ubbaa wursseedda.

78:44 Kes. 7:17-21 **78:45** Kes. 8:1-6, 20-24 **78:46** Kes. 10:12-15 **78:47** Kes. 9:22-25 **78:51** Kes. 12:29

52 Shin I bare asaa dorssaadan kesseedda;
wudiyaadan bazzuwaan heemmeedda.
53 I unttuntta saruwaan kaaletseedda;
hewaa diraw, unttunttu yayyibeykkino;
shin unttunttu morkkatuwaa abbay muukkeedda.
54 Yaatiide I unttuntta bare geeshsha biittaa,
bare ushechcha kushiyan s'ooneedda deriyaa aheedda.
55 I unttunttu sintsaappe kawutetsatuwaa laaggiide,
unttunttu biittaa shaakkiide,
Israa'eeliyaa zaretoo gisheedda.
Bare asaa unttunttu golliyaan wotseedda.
56 Gidooppenne, Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa bolla makkaliide,
Aa paac'c'eeddino.
Aa azazuwaakka naagibeykkino.
57 Unttunttu barenttu aawotuwaadan,
makkalanchchatuwaanne kaddanchchatuwaa gideeddino.
Geella tooraadan wora wod'd'eeddino.
58 Unttunttu barenttu goyinniyaa d'ok'k'a sa'atuwaan Aa yiloyeeddino;
barenttu eek'atuwaan Aa k'anaatisseeddino.
59 Yaatina, S'oossay hawaa sisiide hank'k'etteedda;
Israa'eeliyaa mulekka kad'eedda.
60 Seelon I de'eedda sa'aa,
asaa giddon I de'eedda bare dunkkaaniyaa aggeeda.
61 S'oossaa wolk'k'awunne bonchchoo, malaataa gideedda,
Taabootaa morkkatuwaa kushiyan aatsiide omoodisseedda.
62 I bare asaw hank'k'etteedda;
I unttuntta mashshaw aatsiide immeedda.
63 Unttunttu wodallatuu ubbay olan hayk'k'eeddino;
yaatina, unttunttu wodorotuu asinaa gelennaan atteeddino.
64 Unttunttu k'eesatuu mashshaan wureeddino.
Gidooppenne, unttunttu machchetuu,
barenttu asinatoo yeekkenaadan digetteeddino.
65 Hewaappe guyyiyaan, Goday gem"ishuwaappe
woy woyniyaa eessaa matsuwaappe beegottiyaa asaadan beegotteedda.
66 I bare morkkatuwaa guyye zaariide shoc'eedda;
unttuntta med'inaw yeellayeedda.
67 Yooseefo dunkkaaniyaa kad'eedda;
Efireema zariyaa dooribeenna.
68 Shin I Yihudaa zariyaanne
siik'iyaa S'iyoone deriyaa dooreedda.
69 Hewan I bare Geeshsha Golliyaa saluwaadan d'ok'k'an kees's'eedda;
sa'aadan med'inaw esseedda.
70 Bare k'oomaa Daawita dooriide,
dorssaa wudiyaa heemmiyaa saappe akkeedda.
71 Dorssaa heemmishin, bare asaa Yaak'ooba,
bare buzuwaa Israa'eeliyaa hentsanaw akkiide aheedda.
72 Yaatina, Daawite unttuntta suure wozanaappe heemmeedda;
k'ay bare hiillaa kushiyan kaaletseedda.

78:52 Kes. 13:17-22 **78:53** Kes. 14:26-28 **78:54** Kes. 15:17; Iya. 3:14-17 **78:55** Iya. 11:16-23 **78:56** Dat. 2:11-15 **78:60** Iya. 18:1; Erm. 7:12-14; 26:6 **78:61** 1 Sam. 4:4-22 **78:70** 1 Sam. 16:11-12; 2 Sam. 7:8; 1 Od. 17:7

79

Gadiyaa La"atetsaw Shiik'eedda Woosaa
Asaafa mazamuriyaa
1 Abeet S'oossaw, Ayhuda gidena asatuu ne biittaa bolla laateeddino.
Ne Geeshsha Golliyaa tunisseeddino;
Yerusaalame kolereetseeddino.
2 Unttunttu ne k'oomatuwaa anhaa,
saluwaa kafoo k'uma ootsiide, immeeddino.
K'ay ne geeshshatuwaa ashuwaa sa'aa do'atoo immeeddino.
3 Unttunttu suutsaa Yerusaalame yuushshuwaan,
haatsaadan gusseeddino;
unttunttu anhaa moogiyaawe d'ayeedda.
4 Nu shoorotoo nuuni shek'k'iyaawaa gideeddo;
nu heeraan de'iyaawanttu,
miic'c'iyaawaanne k'id'iyaawaa gideeddo.
5 Abeet Med'inaa Godaw, hawe awude gakkanaw hananee?
Neeni med'inaw hank'k'ettay?
Ne k'anaatiyaa hank'k'uu tamaadan ees's'anee?
6 Neena erenna asatuwaa bollanne
ne suntsaa s'eesenna kawutetsatuwaa bolla ne hank'k'uwaa gussa.
7 Ayaw gooppe, unttunttu Yaak'ooba zeretsatuwaa wod'eeddinonne
unttunttu de'iyaasaa bayzzeeddino.

8 Kase nu aawotuwaa iitatetsaa nu bolla paydoppa.
Ellekka ne maarotaa nuw kiitta;
ayaw gooppe, nuuni loytsi metooteeddo.
9 Abeet nuuna ashshiyaa S'oossaw,
ne suntsaa bonchchuwaa diraw, nuuna maadda.
Ne suntsaa diraw, nuuna ashsha;
nu nagaraa atto yaaga.
10 Asatuu ayaw, «Unttunttu S'oossay hak'an de'ii?» yaaganee?
Ne k'oomatuwaa suutsaa unttunttu gusseeddawaa haluwaa,
neeni kessiyaawaa nuuni s'eellishin,
unttunttu gidduwaan k'onc'c'issa.
11 K'ashetteedda asatuwaa oolii ne sintsa gakko.
Hayk'oo pirddetteeddawantta ne wolk'k'aa gitatetsaadan ashsha.
12 Abeet S'oossaw, nu shooro kawutetsatuu neena boreeddawaa,
haluwaa laappun kushiyaa unttunttu kiwuwaan idintsa.
13 He wode nuuni ne asatuu, ne wudiyaa dorssatuu,
med'inaw galataa new immana;
yeletaappe yeletaa gakkanaw neena zaari zaariide galatana.

80

Israa'eeliyaa Kawutetsay Zaari
Ek'k'anaadan Shiik'o Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Aasaafi Yes's'eedda, C'iishshaa Giyaa waatsan Yes'eteedda mazamuriyaa, markkatetsaa
1 Abeet Israa'eeliyaa hentsanchchaw,
Yooseefo asaa wudiyaadan kaaletsiyaawoo,

79:1 2 Kat. 25:8-10; 2 Od. 36:17-19; Erm. 52:12-14 **80:1** Kes. 25:22

Kiruubetuwaa giyaa kiitanchchatuwaappe,
bollaanna de'iyaa araatan utteeddawoo, poo'a, neeni nuuna sisa.
2 Efireema, Biiniyaamanne Minaase sintsan k'onc'c'a.
Ne wolk'k'aa dentsaade nuuna ashshanaw haaya.

3 Abeet S'oossaw, nuuna zaara;
nuuni attanaadan, ne som"uwaa nuw poo'issa.

4 Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'etaa Ubbaa Godaw, S'oossaw,
ne asaa woosaa bolla awude gakkanaw hank'k'ettay?
5 Neeni unttuntta yeekuwaa k'umaadan mizaadda;
k'ay afotsaa haatsaadan ushshaadda.
6 Nu shoorotuu nu biittaa akkanaw,
barenttu gidon walak'ettanaadan ootsaadda;
nu morkketuu nu bolla miic'c'eeddino.

7 Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw, nuuna zaara;
nuuni attanaadan, ne som"uwaa nuw poo'issa.

8 Neeni Gibs'eppe woyniyaa anuwaa ahaada;
ayihuda gidena asatuwaa yederssaadda, unttunttu biittaan Aa tokkaadda.
9 Neeni woraa butsaadda;
yaatina, s'ap'uwaa yeddi daashiide,
biittaa ubbaa gakkeedda.
10 Deretuu Aa kuwan,
Libaanoosa zigatuu Aa tashetuwaan kameteeddino.
11 Bare tashetuwaa Meediteraane Abbaa gakkanaw,
k'ay bare s'eeratuwaa Efiraas'iisa Shaafaa gakkanaw yeddeedda.
12 Yaatina, ogiyaanna aad'd'iyaa ubbay,
Aa ayifiyaa duutsanaadan,
Aa yuushshuwaan de'iyaa gimbbiyaa ayaw kolaadii?
13 Bazzuwaa guduntsay Aa bolla duriide bayzzee;
k'ay gaden wos's'i k'aas's'iyaa med'etatuu ubbay Aa miino.
14 Abeet Med'etaa Ubbaa S'oossaw,
neeni nuukko simma.
Saluwaana duge s'eellaade be'a;
ha woyniyaa naaga.
15 I ne ushechcha kushii tokkeedda s'ap'uwaa;
neeni new gaade dichcheedda puutiyaa.
16 Ne morkketuu ne woyniyaa butseeddino;
taman s'uuggeeddino.
Hewaa diraw, neeni unttuntta ne hank'k'uwaa suuluwaan d'ayissa.
17 Ne kushii, ne ushechchan de'iyaa asaa,
neeni new gaade dichcheedda asaa naago.
18 Yaatooppe, nuuni neeppe guyye simmokko.
Nuuna pas'a wotsa; ne suntsaa nuuni galatana.
19 Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa S'oossaw,
nuuna zaara; nuuni attanaadan,
ne som"uwaa nuw poo'issa.

81

Baalaa Mazimuriyaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Suusulatuwaan Yes'etteedda, Asaafi s'aafeeddawaa
1 Nuw wolk'k'aa gidiyaa S'oossaw,
hintte k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yes's'ite;
Yaak'ooba S'oossaa sabbite.
2 Yetsaa doommite; karabuwaa bak'k'ite;
diitsaaninne maasink'k'uwaan lo"a yetsaa sissite.
3 Aginay s'eeriya wodenne,
aginay doyssiyaa wode
baalaa gallassan malakataa punnite.
4 Hawe Israa'eeliyaw higgiyaa;
Yaak'ooba S'oossaappe imetteedda woga.
5 Gibs'e biittaa I shoc'eedda wode,
Yooseefo asaw ha wogaa awaayeedda.
Taani erenna kooshshaa hawaadan yaagiyaawaa sisaad.

6 «Hintte hashiyaappe tookuwaa wotsaad;
hintte kushiyaa s'uubiyaappe shemppissaad.
7 Hintte metuwaa wode taana s'eeseeddita;
hinttena ashshaad;
taani guumiyaa shaariyaa giddon geemmeeddasaappe hinttena allaad.
Mariiba giyaa pulttuwaa matan taani hinttena paac'c'aad.
8 Ta asaw, taani hinttena seeriyaawaa sisite;
ha"i Israa'eelatoo, hayzzeerikkite!
9 Hintte giddon allaga s'oossi de'oppo;
hara s'oossaw goyinnoppite.
10 Taani, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa,
hinttena Gibs'e biittaappe kessaade aheeddawaa.
Ne doonaa loytsa hangga;
taani neena darssaade barssana.

11 «Shin ta asatuu ta k'aalaa sisibeykkino;
Israa'eelatuu taw azazettibeykkino.
12 Hewaa diraw, taani unttunttu barenttu k'ofaa kaallana mala,
eeno geena wozanaw aatsaade immaad.
13 Ta Asay taana siseedentto,
Israa'eelatuu ta ogiyaa kaalleedentto ayee de'ii!
14 Taani unttunttu morkkiyaa elle s'oonana shin;
unttunttu baaligaaraatuwaa bolla ta kushiyaa wotsana shin.
15 Med'inaa Godaa is's'iyaawanttu Aa sintsan hokkana,
unttunttu muruukka med'inaassa gidanawaa.
16 Taani hinttena lo"o zarggaa mizana;
k'ay eessaa, shuchchaa gonggoluwaappe kalissana» yaagee.

82

S'oossay Ubbaappe Bolla
Asaafa mazamuriyaa
1 S'oossay saluwaa shiik'uwaa shiishshee.

81:3 Pay. 10:10 **81:7** Kes. 17:7; Pay. 20:13 **81:9** Kes. 20:2-3; Zar. 5:6-7

S'oossatuwaa giddon hawaadan yaagiide pirddee;
2 «Hintte awude gakanaw geella pirddaa pirddiitee;
laa"entso iitatuwaa bagga gidoppite.
3 Hiyyeesatoonne aawuu bayinnawanttoo mootettite;
mank'k'onne naak'etteedda asatuwaa maataa naagissite.
4 Daaburanchchatuwaanne metootanchchatuwaa ashshite;
iitatuwaa kushiyaappe unttuntta wotsi akkite.

5 «Hintte ayinne erikkitanne ayinne akeekikkita;
hintte d'uman hamettiita.
S'illotetsay d'ayina, biittay yiik'k'iyiik'k'ee.
6 Taani hinttena, ‹Hintte s'oossatuwaa;
hintte ubbaykka Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa naanatuwaa.
7 Gidooppenne, hintte Asay hayk'k'iyaawaadan hayk'k'ana.
K'ay hara kaappatuu kunddeeddawaadan,
hinttekka kunddana› yaagay» yaagee.

8 Abeet S'oossaw, dendda; sa'aa pirddaa;
kawutetsay ubbay newaa.

83

Israa'eeliyaa Morkketuwaa Bolla Shiik'eedda Woosaa

Asaafa mazamuriyaa, yetsaa
1 Abeet S'oossaw, c'o"u gooppa;
sirp'p'i gooppa;
abeet S'oossaw, muumoppa.
2 Be'a! Ne morkketuu ne bolla denddiino;
neena is's'iyaawanttu ne bolla makkaliino.
3 Unttunttu ne asaa bollan geeman yaa'iino;
neeni siik'iyaa asatuwaa bolla mak'ettiino.
4 Unttunttu, «Haayite, unttunttu kawutetsaa d'ayissoytee;
Israa'eeliyaa giyaa suntsaa,
med'inaw hassayettennaadan ootsoytte» yaagiino.

5 Unttunttu itti wozana gidiide,
ittippe mak'ettiinonne,
ne bolla c'aak'uwaa c'aak'k'etiino.
6 C'aak'k'etiyaawanttunne
Eedoomanne Isimaa'eela asatuwaa,
Moo'aaba zaratuwaanne Aggaari zaratuwaa;
7 Gebaala asatuwaa, Amoona asatuwaa,
Amaaleek'a asatuwaa,
Piliss's'eema asatuwaanne S'iiroosa asatuwaa.
8 Asoore asatuukka unttunttunna ittippe gakketeeddino;
Asooratuukka Loos'e zaretoo wolk'k'aama maaduwaa gideeddino.

9 Neeni Midiyaama asatuwaa bollanne
Sisaaranne Yaabina bolla,
K'iishoona Shaafaan ootseeddawaadan unttunttu bolla ootsa.
10 Unttunttu Enddooren d'ayeeddino;

82:6 Yoh. 10:34 **83:9** Dat. 4:6-22; 7:1-23

unttunttu anhay moogettennan biittan wook'k'eedda.
11 Unttunttu kaappotuwaa,
neeni Oreebanne Za'eeba ootseeddawaadan ootsa;
unttuntta mooddiyaawantta
neeni Zebaahanne S'almmunaa'a d'ayisseeddawaadan d'ayissa.
12 Hewanttunne, «Nuuni S'oossaa asaa biittaa
nuw buzotana» yaageeddawantta.
13 Abeet ta S'oossaw, unttuntta baanaadan laala;
c'arkkuu afiyaa suullaadan ootsa.
14 S'aragay wora miide wurssiyaawaadan,
tamaa lac'uu deriyaa mayiyaawaadan,
15 hewaadankka ne uushuwaan unttuntta yederssa;
ne gotiyaan unttuntta dagantsa.
16 Abeet Med'inaa Godaw, Asay ne suntsaa koyana mala,
neeni unttunttu som"uwaa yeellaa mayzza.
17 Unttunttu med'inaw yeellatinonne hirggino;
kawushiide d'ayino.
18 Ne suntsaykka Med'inaa Godaa gidiyaawaa,
ne s'alalay Ubbaappe D'ok'k'a S'oossaa,
sa'aa ubbaa mooddiyaawaa unttunttu erino.

84

S'oossaa Golliyaa Laamotussaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Suusulatuwaan Yes'etteedda, K'oore Naanatuu S'aafeedda Mazimuriyaa
1 Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw,
neeni de'iyaasay ayaa lo"ii!
2 Taani Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa Dabaabaa laamotay;
ta kumentsaa asatetsay de'uwaa S'oossaw nashshechchan yes's'ee.
3 Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw,
ta kaatiyaw, ta S'oossaw,
new yarshshiyaa sa'aa matan,
suunniyaa kafatta barew de'iyaasaa demmaaddu.
Harap'p'attakka barew k'uuk'k'ulliyaa golliyaa yaan kees's'aaddu.
4 Ne Geeshsha Golliyaan de'iyaawanttunne
med'inaw neena sabbiyaawanttu anjjetteedawantta.

5 Wolk'k'aa neeppe demmiyaawanttu,
barenttu wozanaan S'iyoone afiyaa ogiyaa baanaw
amottiyaawanttu anjjetteedawantta.
6 Yeekuwaa zanggaaraanna unttunttu aad'd'iyaa wode,
he sa'ay pulttuwaa kesee.
Bad'd'eesaa iraykka bukkiide,
yaan del"iyaa gisissee.
7 Unttunttu biyaa wode, wolk'k'aa gujji gujjiide baana.
Unttunttu S'oossaa sintsan S'iyoonen beettana.

8 Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw S'oossaw,
ta woosaa neeni sisa.

83:11 Dat. 7:25; 8:12

Abeet Yaak'ooba S'oossaw, hayzza.
9 Abeet S'oossaw, nu gonddalliyaa be'a;
neeni dooreedda kaatiyaa ne keeka ayifiyaan s'eella.
10 Taani hara sa'aan sha"u gallassaa de'anaappe
S'oossaa golliyaan itti gallassaa de'iyaawe lo"a.
Iitatuwaa dunkkaaniyaan de'anawaappe
ta S'oossaa golliyaa penggiyaa naagiyaawe taw lo"a.
11 Med'inaa Goday S'oossay nuw gonddallenne poo"uwaa;
Med'inaa Goday nuw bonchchuwaanne keekkatetsaa immee.
Suuretetsan hamettiyaawantta I lo"obaa ubbaa diggenna.
12 Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw,
neenan ammanettiyaawanttu anjjetteedawantta.

85

Asaa Sarotetsaw Shiik'eedda Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oraaha naanatuwaa mazamuriyaa
1 Abeet Med'inaa Godaw, neeni ne biittaw keekkaadda;
Yaak'ooba asaa omooduwaappe zaaraadda.
2 Neeni ne asaa naak'uwaa atto gaadda;
unttunttu nagaraa ubbaa kamaadda.
3 Neeni ne hank'k'uwaa ubbaa aggaada;
ne hank'k'uwaa suuluwaappekka simmaadda.

4 Abeet nuuna ashshiyaa S'oossaw,
nuuna guyye zaara.
Neeni nuw hank'k'eteeddawaa agga.
5 Neeni nuuna med'inaw hank'k'ettay?
Ne hank'k'uwaa yeletaa ubbaa gakkanaw gam"isay?
6 Ne Asay neenan nashettana mala,
nuuna ooratsa.
7 Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwaa nuuna bessa;
neeni nuuna ashsha.

8 Taani Med'inaa Goday S'oossay odiyaawaa sisana.
Nuuni nu booza ogiyaa guyye baana d'ayooppe,
I nuw, bare asaw, «Sarotetsaa immana» giide odee.
9 Tumukka S'oossaw yayyiyaawantta ashshanaw
I matan de'ee;
hewenne, Aa bonchchuu nu biittan de'anaassa.
10 Aggena siik'uunne tumatetsay
ittippe gakkettana.
S'illotetsaynne sarotetsay,
ittippe yerettana.
11 Tumatetsay sa'aappe pude kesana;
S'oossaa s'illotetsay saluwaappe duge s'eelana.
12 Ee, Med'inaa Goday keekkabaa immana;
nu biittaykka lo"o katsaa mokkana.
13 S'illotetsay S'oossaappe sintsanna heemettana;
aw ogiyaa giigissana.

86

Metuwaa Wode Woosaa
Daawite woosseedda woosaa.
1 Abeet Godaw, taani hiyyeessanne,
metootanchchaa asaa gidiyaa diraw,
ta waasuwaa sisaade, taw alla.
2 Taani S'oossaa asaa gidiyaa diraw,
taana pas'a wotsa.
Neenan ammanettiyaa taana, ne k'oomaa ashsha.
Neeni ta S'oossaa.

3 Abeet S'oossaw, taani gallassaa ubbaa
neekko waassiyaa diraw,
taw k'aretta.
4 Abeet S'oossaw, taani ta shemppuwaappe
neena woossiyaa diraw,
taana, ne k'oomaa nashshechchaa.
5 Abeet S'oossaw, neeni keekkanne atto giyaawaa;
neena s'eesiyaa ubbaw ne siik'uu dara.

6 Abeet Med'inaa Godaw, ta woosaa sisa;
taani watiwatiyaa watiwatuwaa hayzza.
7 Neeni taw alliyaa diraw,
ta metuwaa gallassan taani neekko waassay.

8 Abeet Godaw, s'oossatuwaa giddon ne mali baawa;
ne oosuwaa mala oosuukka baawa.
9 Abeet Godaw, neeni med'd'eedda kawutetsaa Asay ubbay yiide,
ne sintsan gulbbatana; unttunttu ne suntsaa bonchchana.
10 Ayaw gooppe, neeni wolk'k'aama;
neeni malalissiyaabaa ootsaasa.
Ne s'alalay S'oossaa.
11 Abeet Med'inaa Godaw, taani ne tumuwaan hamettana mala,
taana ne ogiyaa tamaarissa.
Taani ne suntsaw yayana mala,
taw itti wozanaa imma.
12 Abeet Godaw ta S'oossaw, taani neena,
ta kumentsaa wozanaappe galatana.
Ne suntsaa med'inaw bonchchana.
13 Ayaw gooppe, ne siik'uu taw dara;
neeni taana duufuwaan geliyaawaappe ashshaada.
14 Abeet Godaw, otoranchcha asatuu ta bolla denddeeddino;
dagantsiyaa asatuwaa c'uguu taana wod'anaw koyee.
Unttunttu neena alaalle giikkino.
15 Shin abeet Godaw, neeni
k'arettiyaanne maariyaa S'oossaa;
hank'k'ettanaw gam"aasa;
siik'uunne ammanettussay dariyaawaa.
16 Taakko simmaade taw k'aretta.
Ne k'oomaw wolk'k'aa imma;
ne k'oomati na'aa taana ashsha.

86:9 Sas'. 15:4

17 Abeet Med'inaa Godaw,
ne keekkatetsaa malaataa taana bessa.
Neeni taana maaddeeddawaanne mintsetseeddawaa be'iyaa wode,
taana is's'iyaawanttu hewan yeellatana.

87

Yerusaalame Sabaa
K'oraaha naanatuwaa mazamuriyaa
1 Med'inaa Godaa katamay geeshsha deriyaan kees'etteedda.
2 Med'inaa Goday S'iyoone penggetuwaa,
Yaak'oobi de'iyaa sa'aa ubbaappe aatsiide dosee.
3 Hanee S'oossaa katamatee,
ne diraw bonchchetteeddabay,
hawaadan yaagi odettee:

4 «Taana eriyaa kawutetsatuwaa gidoppe,
Gibs'enne Baabloone gatsa mazggobana;
Piliss's'eeme, S'iiroosenne Toop'p'iyaa asay,
yaan yeletteeddino.»

5 S'oossay, «Kawutetsaa ubbay S'iyoonen yeletteeddawaa» yaagana.
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay izo minisana.
6 Med'inaa Goday asaa s'aafiyaa mazggobiyaan,
«Hawe S'iyoonen Yeletteeddawaa» yaagiide s'aafana.
7 Unttunttu yes's'iide duriidde,
«Nu anjjuu ubbay S'iyooneppe pulttee» yaagana.

88

Maaduwaa Demanaw Shiik'o Waasuwaa
Zammaaretuwaa Kaappoo, K'oraaha naanatuwaa mazamuriyaa, Maaduwaa Woossa, Ezirahiyaa Hemaane Akeekan S'aafeedda Timirttiyaa.
1 Abeet Med'inaa Godaw, taana ashshiyaa S'oossaw,
taani gallassi new waassay;
k'ammakka ne sintsan yeekkay.
2 Ta woosay ne sintsa gakko;
ne haytsaa ta waasuwaakko zaara.

3 Ayaw gooppe, ta de'uu metuwaan kumeedda;
taani hayk'k'ana mataad.
4 Taani duufuwaan geliyaa asatuwaana paydetaad;
wolk'k'ay bayinna asaa gidaaddi.
5 Taani anhatuwaa giddon aggeeda asaa mala;
wod'iide duufuwaan yeggeedda asatuwaa mala.
Taani ne ubbaa dogeedda,
ne maaduwaappe haakkeedda asatuwaa mala.
6 Neeni taana c'iimmo ollaan,
hirkki d'uma sa'aan yeggaadda.
7 Ne hank'k'uu taana dees'ee;
ne hank'k'uwaa beetay taana ubbaanna muukkeedda.

8 Neeni ta dabbotuwaa taappe haassaadda;
unttunttoo taana sheneyiyaawaa ootsaadda.
Taani dooddettaad;
kessa akkanawukka danddaykke.
9 Abeet Med'inaa Godaw,
kayyuwaa gaasuwaan ta ayifetuu galjjeeddino.
Ubbaa gallassi taani neekko waassay;
ta kushiyaa neekko mic'c'aad.
10 Neeni hayk'k'eeddawanttoo
malalissiyaabaa ootsay?
unttunttu denddiide neena galatiino?
11 Aggena ne siik'uu
duufuwaa giddon haasayettii?
neeni ammanettiyaawekka bayetsaa sa'aan odettii?
12 Ne malalissiyaa oosuukka d'uman erettii?
woy ne s'iltotetsay dogetteedda asatuwaa biittan de'ii?
13 Abeet Med'inaa Godaw, taani neekko waassay;
wonttaan wonttaan ta woosay ne sintsa gakkee.
14 Abeet Med'inaa Godaw, taana neeni ayaw aggay?
Ne som"uwaa taappe ayaw gentsay?
15 Yalagatetsaappe doommaade,
taani tuggataaddinne hayk'k'ana mataad.
Taani new dagamaade hiidootaa k'ans's'aad.
16 Ne suulliyaa hank'k'uu ta bolla uushoteedda;
ne dagamay taana bayzzeedda.
17 Unttunttu gallassaa ubbaa di'uwaadan taana dooddeeddino;
taana muukkeeddino.
18 Neeni ta laggetuwaanne ta siik'otuwaa taappe haassaadda;
d'umaa s'alalay taw dabbo.

89

Metuwaa Mazimuriyaa
Ezirahiyaa Etaana Akeekan S'aafetteedda Timirttiyaa
1 Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwaabaa,
taani med'inaw yes's'ana.
S'oossay ammanettiyaawaa gaade,
yeletaa ubbaw ta doonaan awaayana.
2 Taani aggena ne siik'uu med'inaw ek'k'eeddawaanne
neeni ne tumatetsaa saluwaadan minisaade esseeddawaa odana.
3 Neeni, «Taani dooreeddawaana c'aak'uwaa c'aak'k'etaad.
Ta k'oomaa Daawitaw hawaadan yaagaade c'aak'k'aad;
4 ‹Taani ne zeretsaa med'inaw kawutsana;
ne kawutetsaa araataa yeletaa ubbaw minisana› » yaagaadda.

5 Abeet Med'inaa Godaw, salotuu,
ne malalissiyaa oosuwaa odino;
ne ammanettiyaawaa kiitanchchatuwaa shiik'uu odino.
6 Saluwaan Med'inaa Godaana likkettanaw danddayiyaawe oonee?
Saluwaa med'etetsatuwaa giddon k'ay Med'inaa Godaa mali oonee?

88:18 1 Kat. 4:31 **89:4** 2 Sam. 7:12-16; 1 Od. 17:11-14; Maz. 132:11; Kit. 2:30

7 Geeshshatuwaa shiik'uwaa giddon S'oossay yayetteeddawaa.
Barena dooddeeddawanttu ubbaappe aad'd'iide, loytsi dagantsiyaawaa.

8 Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, S'oossaw,
neenaadan wolk'k'aamay oonee?
Abeet Med'inaa Godaw, neeni ubbabankka ammanettiyaawaa.
9 Neeni bul"akettiyaa abbaa wolk'k'aa azazaasa.
Denddiyaa beetaakka c'o"u ootsaasa.
10 Neeni Ra'aaba giyaa abbaa dawiyaa,
wod'i yegeeddawaadan mentsereetsaadda;
ne morkkatuwaa ne wolk'k'aama k'esiyaan laalaadda.
11 Salotuu newantta; sa'aykka newaa;
biittaanne an kumeedda ubbabaa neeni med'aadda.
12 Huup'issaanne gedissaa neeni med'd'aadda;
Taabooranne Hermmoone giyaa wolk'k'aama deretuu
nashshechchan ne suntsaa sabbiino.
13 New wolk'k'aama k'eesii de'ee;
ne kushii mina;
ne ushechchay wolk'k'aama.
14 S'illotetsaynne suure pirdday
ne kawutetsaa araataw baaso.
Aggena siik'uunne tumatetsay ne sintsaan biino.
15 Abeet Med'inaa Godaw, nashechchaan ililiyaawanttunne
ne som"uwaa poo'uwaan hamettiyaawanttu anjjetteedawantta.
16 Ne suntsan gallassaa ubbaa nashettiino;
ne s'illotetsaa diraw,
unttunttu neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsiino.
17 Unttunttu c'eek'ettiyaa wolk'k'ay neena;
ne nashshuwaan nu kac'ii d'ok'k'u d'ok'k'u yaageedda.
18 Nu gonddallii, nu Med'inaa Godaassa;
nu kaatiikka, Israa'eeliyaa geeshsha saa.

19 Beni neeni ne ammanetteeda asatoo,
itti gede akumuwaan odaadda;
«Asaa gidoppe dooreeddawoo kawutetsaa araataa immaadda.
20 Ta k'ooma Daawita kaate kesaad;
ta geeshsha zayitiyaan okaade.
21 Ta kushii aanana de'ana;
ta k'esiikka Aa mintsana.
22 Aa ay morkkiinne s'oonenna;
ay iita asaynne Aa toochchenna.
23 Taani Aa morkkatuwaa Aa sintsan kinchchereetsana;
Aa is's'iyaawantta shoc'a yeggana.
24 Ta tumatetsaynne ta aggena siik'uu
aanana ittippe gidana.
Ta suntsan Aa kac'ii d'ok'k'u d'ok'k'u gaana.
25 Taani Aa kawutetsaa Medetiraaniyaa Abbaa gakkanaw aassana;
Aa zawaakka,
Efiraas'eesenne S'egiroose Shaafaa gakkanaw aassana.
26 Daawite taana, ‹Neeni ta aawuwaa,

89:20 1 Sam. 13:14; Kit. 13:22; 1 Sam. 16:12

ta S'oossaanne taana ashshiyaa zaallaa› yaagiide s'eesana.
27 Taani Aa bayira na'aa ootsana;
sa'aan de'iyaa kaatetuwaa ubbaappe Aa darssana.
28 Taani aggena ta siik'uwaa
aw med'inaw naagana.
Taani aanana k'aalaa c'aak'uwaa mintsana.
29 Taani Aa zeretsaa med'inaw minisaade essana;
Aa kawutetsaa araataakka saluwaadan gam"etsana.

30 «Shin Aa zeretsatuu ta higgiyaa aggooppe,
k'ay unttunttu ta wogaadan hamettennan is's'ooppe,
31 unttunttu ta awaayuwaa shaarooppe,
ta azazuwaa naagana d'ayooppe,
32 taani unttunttu nagaraa diraw gatiman,
unttunttu iitatetsaa diraw, lissuwaan,
shoc'aade murana.
33 Shin taani aggena ta siik'uwaa aappe akkikke;
woy taani aw ammanettiyaawaa aggikke.
34 Taani unttunttunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa kolikke;
ta doonaappe keseedda k'aalaa laammikke.

35 «Itti gedekka med'inaw
ta geeshshatetsaan c'aak'k'a diggaad;
Daawitew worddotikke.
36 Hewenne, Aa zeretsay med'inaw de'ana;
Aa kawutetsaa araataykka ta sintsan awaadan gam"ana.
37 Saluwaan ammanettiyaa markka gidiyaa aginaadan,
he kawutetsay med'inaw min ek'k'i de'ana» yaagaadda.
38 Shin ha"i neeni
okkaade kaateyeeddawaa bolla daro hank'k'ettaadda;
Aa is's'aaddanne aggaada.
39 Neeni ne k'oomaanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa kaddaadda;
Aa kallachchaa baanan olaade tunissaadda.
40 Neeni Aa katamaa gimbbiyaa ubbaa laalaadda;
I naagettiyaa miis'aa ubbaa bayzzaadda.
41 Ogiyaanna aad'd'iyaa ubbatuu Aa bonk'k'eeddino;
I bare shoorotoo k'iliic'oo gideedda.
42 Neeni Aa morkketoo s'oonuwaa immaadda;
unttuntta ubbatuwaa nashechchaadda.
43 Neeni Aa mashshaa s'eeraa k'alam"aadda;
neeni olan Aa maaddabaakka.
44 Neeni Aa kawutaa s'am"aa
Aa kushiyaappe wotsa akkaada;
k'ay Aa kawutetsaa araataa biittan olaadda.
45 Neeni Aa yalagatetsaa wodiyaa k'aamisaadda;
k'ay Aa yeellaa mayzzaadda.
46 Abeet Med'inaa Godaw, awude gakkanaw k'onc'c'ikkii?
Neeni med'inaw geemmay?
Ne hank'k'uu tamaadan awude gakkanaw ees's'anee?
47 Ta laytsay ay keeshshaa k'antsentto k'oppa;
asaa ubbaa c'oo mela med'd'aadii?

89:27 1:5

48 Asay hayk'k'ennan c'oo de'anaw waan danddayii?
K'ay duufuwaan gelennaadan,
barena ashshanaw waan danddayii?
49 Abeet Godaw, neeni ne tumatetsan Daawitew c'aak'k'eedda,
aggena beni ne siik'uu hak'an de'ii?
50 Abeet Godaw, ne k'oomay
woyssa boretteeddentto neeni hassaya.
Taani asaa ubbaa boriyaa woota danddayaadditantto k'oppa.
51 Abeet Med'inaa Godaw, morkketuu k'iliic'eeddino;
neeni dooraade okkeedda kaatiyaa,
tangguwaan tangguwaan k'iliic'eeddawaa k'oppa.
52 Med'inaa Goday med'i med'inaw galatetto!
Amen"i. Amen"i.

Oyddentso Mas'aafaa

90

(90—106)

Asaa Na'aa De'uwaa

S'oossaa Asay Muse woosseedda woosaa
1 Godaw, neeni yeletaa ubbaan,
nuuni de'iyaa sa'aa gidaadda.
2 Deretuu med'ettanaappe kase,
woy neeni sa'aa ootsanaappe kase,
med'inaappe med'inaa gakkanawukka neeni S'oossaa.

3 Neeni asaa naanatuwaa, «Asaa naatoo,
guyye biittaw simmite» yaagaade,
unttuntta guyye unttunttu med'etteedda biittaw zaaraasa.
4 Sha"u laytsay new zini aad'd'o gallassaa mala;
woy k'ammaa giddoppe itti saatiyaa mala.
5 Neeni asaa k'oppennaan di'uwaadan afaasa.
Unttunttu akumuwaa mala;
wontta wontta doliyaa maataa mala.
6 He maataykka wontta wode dic'c'iide c'iishshee;
omarssiyaa wode shulli melee.

7 Nuuni ne yiluwaan wureeddo;
ne hank'k'uwaa suuluwaan dagammeeddo.
8 Neeni nu iita oosuwaa
ne sintsan wotsaadda;
k'ay nu geemmeedda nagaraa
ne sintsa poo'uwaakko aatsaada.
9 Nu gallassaa ubbay ne hank'k'uwaan aad'd'eeda;
nu laytsaa itti ooliyaadan wurisseeddo.
10 Nu de'uwaa laytsay laappun tamma;
woy minnooppe, hosppun tamma;
hewekka metuwaanne tugga.
Nu laytsay ellekka aad'd'ee;
nuunikka ellekka kichcheetto.
11 Ne hank'k'uwaa wolk'k'aa eriyaawe oonee?

90:4 2 P'es'. 3:8

ne hank'k'uwaa suuluu yashshiyaawaa.
12 Hewaa diraw, nu laytsaa bessiyaawaadan,
go"etana mala aad'd'eeda eraa nuuna tamaarissa.
13 Abeet Med'inaa Godaw, ne hank'k'uu awude gakkanaassee?
Hayanaa; ne k'oomatoo k'aretta!
14 Nu laytsaa ubbaan
nuuni nashettanaadaaninne yes's'anaadan,
wontta wontta aggena ne siik'uwaan nuuna kalissa.
15 Neeni nuuna metoyeedda gallassatuwaa keeshshaanne
nuuni tuggaa be'eedda laytsatuwaa keeshshaa,
nuuna nashshechchaa.
16 Nuw ne k'oomatoo ne oosuu k'onc'c'o;
ne bonchcho wolk'k'ay unttunttu naanaatoo beetto.
17 Godaa nu S'oossaa keekkatetsay nu bollan gido;
nu kushiyaa oosuwaa nuw suurissa.
Ee, nu kushiyaa oosuwaa suurissa.

91

S'oossay Nuuna Naagiyaawaa

1 Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossan naagettiide de'iyaawe,
Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa kuwaa giddon ak'ee;
2 Med'inaa Godaw,
«Neeni taw geessuwaanne bak'ata attiyaa sa'aa;
neeni taani ammanitsiyaa ta S'oossaa» yaagana.
3 I neena shankkanchchatuwaa gitiyaappekka,
wod'i wurssiyaa iita harggiyaappekka ashshana.
4 I bare baalletuwaan neena kammana;
Aa k'efetuwaa garssa neeni bak'ataade k'osetta attana.
Aa ammanettussay new gonddalle.
5 Neeni k'amma dagantsiyaabaw,
woy gallassi s'onggettiyaabaw yayakka;
6 woy d'uman oyk'k'iyaa harggiyaw,
woy gallassaa seetan wurssiyaa iita harggiyaa hirggakka.

7 Sha"ay ne miyyiyaan,
k'ay tammu sha"ay neeppe ushechcha baggana kunddana;
shin neena ayaynne bochchenna.
8 Neeni ne ayifiyaa s'alalaan s'eelana;
iitatuu murettiyaawaakka be'ana.

9 Med'inaa Godaa neeni new bak'ata attiyaa sa'aa ootseedda dirawunne,
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa new,
de'iyaa sa'aa ootseedda diraw,
10 iitabay neena bochchenna;
boshaykka ne golliyaa shiik'enna.
11 Ayaw gooppe, ne ogiyaan ubbaan
neena naagana mala,
S'oossay bare kiitanchchatuwaa azazana.
12 Ne gedii shuchchaan d'ubettenna mala,

91:11 Mat. 4:6; Luk'. 4:10 **91:12** Mat. 4:6; Luk'. 4:11

kiitanchchatuu barenttu kushiyan neena dentsana.
13 Neeni gaammuwaanne shooshshaa bollan heemettana;
k'ay wodalla gaammuwaanne wod'iyaa shooshshaa neeni yed'd'ana.
14 Med'inaa Goday hawaadan yaagee;
«I taana siik'eedda diraw,
taani Aa ashshana.
I ta suntsaa ereedda diraw,
taani Aa naagana.
15 I taana s'eegiyaa wode,
taani aw koyana.
Metuwaan taani aanana ittippe gidana;
taani Aa ashshananne bonchchana.
16 Taani Aa laytsaa adussaade kalissana;
ta atotetsaa Aa bessana» yaagee.

92

Galataa Mazimuriyaa
Mazimuriyaa, Sambbata Gallassaw yes's'iyaawaa.
1 Med'inaa Godaa galatiyaawe lo"a.
Abeet Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaw,
ne suntsaa sabbiyaawe lo"a.
2 Wonttan aggena ne siik'uwaa,
k'amman ne ammanettiyaawaa gidiyaawaa awaayiyaawe lo"a.
3 Tammu bak'etsaan waas'etteedda diitsaanne,
maasink'k'uwaan diis's'iyaawe lo"a.
4 Ayaw gooppe, Abeet Med'inaa Godaw,
ne wolk'k'aama oosuwaan
taana nashechcheedda diraw,
ne kushiyaa oosuwaa diraw,
taani nashshechchaw yes's'ay.

5 Abeet Med'inaa Godaw, ne oosuu ay keeshshaa gitee!
Ne k'ofay ay keeshshaa c'iimmee!
6 Eeyya Asay eranaw danddayenna;
donc'c'illeedda asaykka akeekanaw danddayenna.
7 Hewenne, iitatuu maataadan dic'c'ooppekka,
iitaa ootsiyaa ubbatuu daashooppekka,
unttunttu med'inaw d'ayana.
8 Shin abeet Med'inaa Godaw,
neeni med'inaw ubbaappe d'ok'k'a.

9 Abeet Med'inaa Godaw, ne morkketuu d'ayanawaanne
iitaa ootsiyaa ubbatuu tiskki gaanawaa nuuni eretto.
10 Ta kac'iyaa bazzuwaa mentsaa kac'iyaadan d'ok'k'issaadda;
lo"o zayitiyaa taana okkaadda.
11 Ta morkketuu s'oonetteeddawaa ta ayifiyaan be'aad;
ta iita morketuwaa waasuwaa ta haytsaan sisaad.
12 S'illotuu zambbaadan daashana;
k'ay Liibaanoosa zigaadan dic'c'ana.
13 Unttunttukka Med'inaa Godaa dabaaban toketteedda mitsaa mala;

91:13 Luk'. 10:19

unttunttu nu S'oossaa Geeshsha Golliyaan daashana.
14 Unttunttu ec'iidekka ayifana;
unttunttu med'inaw irs's'anne pas'a.
15 Unttunttu, «Med'inaa Goday suure;
I taw wogga zaallaa; iitatetsi aan baawa» yaagana.

93

S'oossay Kaatiyaa

1 Med'inaa Goday kaateteedda!
Med'inaa Goday Bonchchuwaa mayyeedda;
wolk'k'aa danc'c'eedda.
Sa'ay minniide ek'k'eedda; ubbakka k'aas's'enna.
2 Ne kawutetsaa araatay beniideppe ek'k'eedda;
neeni med'inaadeppe de'aassa.

3 Abeet Med'inaa Godaw, c'iimmo shaafatuu guummeedda;
c'iimmo shaafatuu bare guntsaa d'ok'k'u ootseedda.
4 Saluwaan de'iyaa Med'inaa Goday daro haatsaa guntsaappekka,
abbaa betatuwaappekka aad'd'eeda wolk'k'aama.

5 Abeet Med'inaa Godaw, neeni odeeddabay ammanettiyaawaa;
ne gollii med'inaw geeshshatetsaan aleek'k'ana.

94

S'oossay Ubbaa Bolla Pirddiyaawaa

1 Abeet Med'inaa Godaw, neeni kushiyaa c'igetiyaa S'oossaa.
Abeet kushiyaa c'igetiyaa S'oossaw, ne bonchchuwaa bessa.
2 Abeet sa'aa pirddiyaawoo, dendda;
otoranchchatoo bessiyaa muruwaa imma.
3 Abeet Med'inaa Godaw, awude gakkanaw gam"anee?
Iitatuu awude gakkanaw nashettanee?
4 Iitaa ootsiyaa ubbatuu,
barenttu otoro k'aalaa haasayiino;
unttunttu c'eek'ettiino.

5 Abeet Med'inaa Godaw, unttunttu ne asaa liik'k'issiino;
ne laattaa naak'k'iino.
6 Unttunttu am"etuwaanne betetuwaa wod'iino;
aawuu bayinnawanttakka wod'iino.
7 Yaatiide unttunttu, «Med'inaa Goday nuuna be'enna;
Yaak'ooba S'oossay akeekena» yaagiino.

8 Hinttenoo, asaa giddoppe aad'd'eeda dammatoo, akeekite!
Hinttenoo eeyyatoo, awude eranchcha gidanitee?
9 Haytsaa med'eedda S'oossay sisennee?
Ayifiyaa med'd'eeddawe be'ennee?
10 Kawutetsaa seeriyaawe murennee?
Asaa eraa tamaarissiyaawe barew erennee?
11 Med'inaa Goday asaa k'ofay mela gidiyaawaa eree.

94:10 1 K'or. 3:20

12 Abeet Med'inaa Godaw, neeni seeriyaawenne
ne higgiyaappe tamaarissiyaa Asay anjjetteedawaa.
13 Iitatuu kunddiyaa ollay bookettana gakkanaw,
metuu gakkiyaa gallassan neeni Aa shemppissaasa.
14 Med'inaa Goday bare asaa aggena;
I bare laattaa aggena.
15 Pirdday simmiide s'illo pirddaa gidanawaa;
wozanaa suuretuu ubbay he s'illo pirddaa maaddana.

16 Makkalanchchatuwaa bolla
ta diraw denddiyaawe oonee?
Iitaa ootsiyaawanttuna
ta diraw ek'etteeddawe oonee?
17 Med'inaa Goday taana maaddennentto,
taani ellekka duufuwaan gelaade sirp'p'i gaana shin.
18 Abeet Med'inaa Godaw, taani,
«Ta gedii halis's'ee» yaageedda wode,
aggena ne siik'uu taw zemppo gideedda.
19 Taana hirggay wod'iyaa wode,
neeni taana woppu ootsaade nashechchaasa.
20 Higgiyaa baletsiyaa geella daannatuwaana
neeni zuppetay?
21 S'illotuwaa wod'anaw unttunttu ittippe tobbetiino;
suuretuwaa bolla hayk'k'uwaa pirddiino.
22 Gidooppenne, Med'inaa Goday taani bak'ata atteeda sa'aa;
ta S'oossay taani k'osettiyaa zaallaa.
23 Unttunttu iitatetsaa diraw, I unttuntta murana;
unttunttu nagaraa diraw, I unttuntta d'ayissana;
ee, Med'inaa Goday nu S'oossay unttuntta d'ayissana.

95

Gallassaa Gallassaa Mazimuriyaa

1 Haayite; ane Med'inaa Godaa sabboytte.
Nuuna ashshiyaa zaallaw nashshechchaw yes's'oytte.
2 Aa sintsa galataanna shiik'oytte.
Galataa yetsaa nashshechchan yes's'oytte.
3 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday wolk'k'aama S'oossaa,
s'oossatuwaa ubbaa bolla wolk'k'aama kaatiyaa.
4 Biittaa c'iimmatuu Aa kushiyan de'iino;
deriyaa huup'etuukka aawaa.
5 Abbaa haatsaykka aawaa;
hewaa I med'd'eedda;
mela biittaakka Aa kushii ootseedda.

6 Haayite; hokkiide ane aw goyinnoytte;
nuuna med'd'eedda Med'inaa Godaa sintsan gulbbatoytte.
7 Ayaw gooppe, I nu S'oossaa.
Nuuni Aa k'ooruwaan de'iyaa asatuwaa;
nuuni I heemmiyaa Aa dorssaa wudetuwaa.

95:7 Ibr. 3:15; 4:7 **95:7** Ibr. 3:7-11

S'oossay hinttena giyaawaa hachchi sisite!
8 «Kase hintte mayzza aawotuu,
Mariiba giyaa sa'aan haneeddawaadan,
he gallassi Maasa Bazzuwaan is's'eeddawaadan,
hinttekka zoriyaa akkenan is's'oppite.
9 Unttunttu ta oosuwaa be'iidekka,
taana ek'k'eteeddinonne paac'c'eeddino.
10 Taani he yeletaa oytamu laytsaa shaatettaad;
‹Unttunttu ubbaa wode barenttu wozanaan baliino;
unttunttu ta ogiyaa eribeykkino yaagaad.
11 Hewaadankka k'ay, taani hank'k'etta c'aak'k'aade,
Unttunttu ta shemppuwaasaa ubbakka gelikkino› yaagaad» yaagee.

96

S'oossay Ubbaappe Bolla Kaatiyaa

1 Med'inaa Godaw ooratsa yetsaa yes's'ite;
sa'aan de'iyaa asay, ubbay Med'inaa Godaw yes's'ite.
2 Med'inaa Godaw yes's'ite; Aa suntsaa sabbite;
I ashshiyaa mishiraachchuwaa gallassaan gallassaan odite.
3 Kawutetsaa giddon Aa bonchchuwaa,
asaa ubbaa giddon Aa malalissiyaa oosuwaabaa awaayite.

4 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday wolk'k'aama;
gita galatay aw bessee.
S'oossatuwaa ubbaappe aad'd'iide I yayettanaw bessee.
5 Hara asaa s'oossatuu ubbay eek'atuwaa;
shin Med'inaa Goday salotuwaa med'd'eedda S'oossaa.
6 Bonchchuunne anggay Aa yuushshuwaan de'ee;
minotetsaynne puulay Aa Geeshsha Golliyaan de'ee.

7 Hinttenoo, asaa zaretoo ubbatoo,
Med'inaa Godaabaa odite;
«Bonchchuunne wolk'k'ay Med'inaa Godaassa» giide odite.
8 «Bonchchuu Aa suntsaassa»
giide Med'inaa Godaabaa odite.
Yarshshuwaa akkiide, Aa dabaabaa gelite.
9 Aa geeshshatetsaa puulan Med'inaa Godaw goyinnite;
biittan de'iyaa asaa ubbaw, Aa sintsan kokkorite.
10 Kawutetsatuwaa giddon, «Med'inaa Goday kaateteedda!
Sa'ay min ek'k'eedda; ubbakka k'aas's'enna.
I asaa bolla suuretetsan pirddana» yaagite.
11 Salotuu nashetino; sa'aykka hashshu go;
abbayinne Aa giddon kumeeddawe guummo.
12 Shoyk'aynne shoyk'an de'iyaa ubbay nashetto!
Woran de'iyaa mitsaa ubbaykka nashshechchan Aa sintsan yes's'ana.
13 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday yee;
I sa'aa bollan pirddanaw yee;
I ha sa'aa bolla s'illotetsan,
asaa bollakka tumatetsan pirddana.

95:8 Kes. 17:1-7; Pay. 20:2-13 **95:11** Pay. 14:20-23; Zar. 1:34-36; 12:9-11; Ibr. 4:3-5 **96:7** Maz. 29:1-2

97

S'oossay Ubbaappe Bolla

1 Med'inaa Goday kawuteedda.
Sa'aan de'iyaa Asay nashetto;
haakko haatsaan dooddetto saan de'iyaa asatuukka nashetino.
2 Shaariinne d'ip'p'i go d'umay Aa dooddeedda.
S'illotetsaynne tumatetsay Aa kawutetsaa araataw baaso.
3 Tamay aappe sintsanna bee;
Aa dooddeedda morkkatuwaa s'uuggee.
4 Aa walk'k'antsay sa'aa poo'issee;
biittay hewaa be'iide kokkoree.
5 Med'inaa Godaa sintsan, sa'aa ubbaa Godaa sintsan
wogga deretuu eessaa muk'aaddaadan muushiino.
6 Salotuu Aa s'illotetsaa awaayiino;
asay ubbay Aa bonchchuwaa be'ee.
7 Worddo s'oossatoo goyinniyaawanttunne
he go"enna eek'atuwaan c'eek'ettiyaawanttu ubbay yeellatino.
S'oossatuu ubbay S'oossaw gulbbatino.
8 Abeet Med'inaa Godaw, S'iyoone asay,
ne s'illo pirddaa sisiide nashettee;
Yihudaa katamatuwaa asaykka hashshu gee.
9 Abeet Med'inaa Godaw, neeni sa'aa ubbaappe d'ok'k'aasa;
s'oossatuwaa ubbaappe neeni d'ok'k'u gaasa.
10 Med'inaa Godaa siik'iyaawanttu iitaa is's'ite.
I barew amanetiyaa asatuwaa shemppuwaa naagee;
k'ay unttuntta iitatuwaa kushiyaappe ashshee.
11 S'illotoo poo'uu poo'ee;
wozanaa suuretoo nashechchay de'ee.
12 Hinttenoo s'illotoo, Med'inaa Godaan nashettite;
Aa geeshsha suntsaa galatite.

98

S'oossay Alamiyaa Mooddiyaawaa

Mazimuriyaa

1 Med'inaa Godaw ooratsa yetsaa yes's'ite;
ayaw gooppe, I malalissiyaabaa ootseedda.
Aa ushechcha kushiinne Aa geeshsha k'eesii
aw s'oonuwaa immeedda.
2 Med'inaa Goday bare s'oonuwaa erisseedda;
I ashshiyaawaa kawutetsatoo k'onc'c'isseedda.
3 I Israa'eeliyaa soo asaa siik'iyaawaanne
unttunttoo ammanettiyaawaa hassayeedda.
Sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay
nu S'oossay ashiyaawaa be'eedda.

4 Sa'aa bollan de'iyaa asaa ubbay,
Med'inaa Godaw nashshechchan yes's'ite;
k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, nashshechchaa sabaa sabbite.
5 Diitsaa Med'inaa Godaw diis's'ite;
diitsaaninne yetsan S'oossaa sabbite.

6 S'urumbbaanne lookkuwaa punniidde,
nashshechchan Med'inaa Godaa nu kaatiyaa sintsan hombboc'ite.

7 Abbayinne abbaa giddon kumeeddawe ubbay guummo.
Sa'aynne sa'aa bollan de'iyaa ubbay yes's'o.
8 Shaafatuu ittippe barenttu kushiyaa bak'k'ino.
K'eeri deretuu Med'inaa Godaa sintsan ittippe nashshechchan yes's'ino.
9 Ayaw gooppe, I sa'aa bollan daannatanaw yee.
I ha sa'aa bolla s'illotetsan,
asaa bollakka suuretetsan daannatana.

99

S'oossay S'illuwaanne Geeshsha

1 Med'inaa Goday kawuteedda! Hewoo asatuu kokkorino.
Kiruubetuwaappe gidduwaan kawutetsaa araataa bolla utteedda;
hewoo biittay k'aas's'o;
2 Med'inaa Goday S'iyoonen wolk'k'aama;
kawutetsaa ubbaappe I d'ok'k'u d'ok'k'u geedda.
3 Daroppe yashshiyaa Aa wolk'k'aama suntsaa,
unttunttu ubbay galatino.
I geeshsha!

4 Neeni, wolk'k'aama kaatii, likke pirddaa dosaasa.
Neeni Yaak'ooba asaw suuretetsaa minisaadda.
S'illotetsaanne likke pirddaa essaadda.
5 Med'inaa Godaa nu S'oossaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsite;
Aa gedii yed'd'iyaasaan guufanniide aw goyinnite.
I geeshsha!

6 Musenne Aaroone Aa k'esetuwaa gidduwaappe laa"atuwaa;
Sameelikka Aa suntsan woosseeddawanttuppe ittuwaa.
Unttunttu Med'inaa Godaw waasseeddino;
ikka unttunttoo alleeda.
7 I shaariyaa tuussaa gidduwaana unttunttoo haasayeedda;
unttunttu I immeedda higgiyaanne wogaa naageeddino.

8 Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw,
neeni unttunttu woosaa sisaadda.
Neeni unttunttu iitatetsaa diraw mureeddawaa gidooppekka,
unttunttoo atto geedda S'oossaa.
9 Med'inaa Godaa nu S'oossaa, d'ok'k'u d'ok'k'u ootsite;
Aa geeshsha deriyaa bollan aw goyinnite;
ayaw gooppe, Med'inaa Goday nu S'oossay geeshsha!

100

S'oossaa Galatanaadan Shiik'eedda S'eessaa

Galataa immiyaa mazamuriyaa
1 Sa'aan de'iyaa asaa ubbaw,
Med'inaa Godaw hintte k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yes's'ite.
2 Med'inaa Godaw nashshechchan ootsite;

99:1 Kes. 25:22 **99:7** Kes. 33:9

nashshechchaa yetsaanna Aa sintsa shiik'ite.

3 Med'inaa Goday S'oossaa gidiyaawaa erite;
nuuna med'd'eeddawe Aa; nuuni aawantta.
Nuuni Aa asatuwaanne Aa k'ooruwaan de'iyaa dorssatuwaa.

4 Aa penggiyaa galataana,
Aa dabaabaa sabaanna gelite;
Aa galatitenne Aa suntsaa sabbite.
5 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday keeka.
Aggena Aa siik'uu med'inaassa;
I yeletaappe yeletaa gakkanaw ammanettiyaawaa.

101

Kaatii S'oossaw Geliyaa K'aalaa C'aak'uwaa
Daawita mazamuriyaa
1 Taani aggena siik'uwaabaanne s'illo pirddaabaa yes's'ana;
abeet Med'inaa Godaw, taani new yes's'ana.
2 Taani suure ogiyaabaa k'oppana.
Neeni taakko awude yaan?
Taani ta golliyaan suuretetsan hamettana.

3 Taani ta ayifiyaan pokkobaa s'eellikke.
S'oossaappe wora simmeedda asatuwaa oosuwaa is's'ay;
unttunttu mulekka taananna gidikkino.
4 Wozanaa geellatetsay taappe haakko;
iitatetsaa taani erikke.
5 Geeman bare shooruwaa zigiriyaawaa,
taani sirp'p'i ootsana.
Otorettiyaanne ayyiyaa asaa taani danddaykke.

6 Unttunttu taananna de'ana mala,
biittaa bolla de'iyaa ammanettiyaawantta,
taani keeka ayifiyaan s'eellay.
Suuretetsan hamettiyaa Asay taw kiitettana.

7 C'immiyaawe ta golliyaan de'enna;
wordduwaa haasayiyaawe ta sintsan gam"enna.
8 Biittan de'iyaa iita asaa ubbaa,
taani gallassi gallassi d'ayissana;
iitaa ootsiyaawantta ubbaa,
taani Med'inaa Godaa katamaappe d'ok'ollana.

102

Metuwaa bolla De'iyaa Asaa Woosaa
Med'inaa Godaa Sintsaan barena Dogiide Bare Kayyuwaa gussiyaa Wode,
Tuggateedda Asay woosseedda woosaa.
1 Abeet Med'inaa Godaw, ta woosaa sisa;
ta waasuu neekko gakko.

100:5 1 Od. 16:34; 2 Od. 5:13; 7:3; Izr. 3:11; Maz. 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Erm. 33:11

2 Ta waayiyaa gallassi,
ne som"uwaa taappe gentsoppa.
Ne haytsaa taakko yegga;
taani new waassiyaa wode, taana ellekka alla.

3 Ayaw gooppe, ta laytsay c'uwaadan d'ayee;
ta mek'etsaykka tamaa bonk'k'uwaadan ees's'ee.
4 Ta wozanay shoc'i yeggeedda mela maataadan hanaad;
k'umaykka taw meetettenna.
5 Taani ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade oolay;
ta galbbay mek'etsaanna oyk'k'etteedda.
6 Taani bazzuwaan de'iyaa ankkuwaa mala,
woy koleteedda golliyaan de'iyaa guttuwaa mala.
7 Taani gisina, gem"ishuu yeenna;
taani golliyaa huup'iyaan barekka utteedda kafuwaa mala.
8 Ta morkketuu gallassaa ubbaan taana c'ashiino;
taana k'iliic'iyaawanttu ta suntsan shek'iino.

9 Taani bidintsaa k'umaadan may;
k'ay ta afotsaa ta ushshaanna walakkay.
10 Neeni taana pude dentsaade,
ne hank'k'uwaa diraw wora olaadda.
11 Ta de'uwaa laytsay omarssa kuwaa mala;
taani maataadan shulay.

12 Shin abeet Med'inaa Godaw,
neeni kawutetsaa araatan med'inaw uttaadda;
ne suntsaykka yeletaappe yeletaa gakkanaw hassayettana.
13 Neeni denddaade, S'iyoonew k'aretta;
ayaw gooppe, neeni izo maariyaa wodii gakkeedda;
hawe neeni dooreedda wodiyaa.
14 Iza koletteeddawaa gidooppekka,
ne k'oomatuu izo siik'iino.
Iza bayeeddawaa gidooppekka,
unttunttu iziw k'arettiino.
15 Kawutetsatuu Med'inaa Godaa suntsaw yayana;
sa'aa kaatetuu ubbay Aa anggaw dagamana.
16 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday S'iyoone zaaretsi kees's'iide,
I bare gitatetsaa bessana.
17 I puteesatuwaa woosaa sisana;
unttunttu waasuwaa kad'enna.
18 Biro yelettana asatuu Med'inaa Godaa galatana mala,
hawe yiyaa yeletaw s'aafetto.
19 Med'inaa Goday d'ok'k'an de'iyaa bare geeshsha sa'aappe duge s'eelleedda;
I saluwaappe duge sa'aa s'omooseedda.
20 Hewenne, k'ashetteedda asatuwaa ooliyaa sisanaassanne
hayk'k'oo pirddetteedda asatuwaa billanaassa.
21 Hewaa diraw, Med'inaa Godaa suntsay S'iyoonen odettananne
Aa galatay Yerusaalamen awaayetana.
22 Asaynne kawutetsay ittippe shiik'iide,
Med'inaa Godaw he wode goyinnana.

23 I taani yalagatetsan de'iina,
ta wolk'k'aa wursseedda;
ta laytsaa k'antsayeedda.
24 Yaatina, taani, «Abeet ta S'oossaw,
ta laytsay biro giddottiyaa wode,
taana afoppa» yaagay.

Abeet S'oossaw, neeni yeletaappe yeletaa gakkanaw de'aassa.
25 Neeni beni sa'aa med'd'aadda;
saluukka ne kushiyaa oosuwaa.
26 Hewanttu ubbay d'ayana; shin neeni de'ana;
unttunttu ubbaykka afilaadan wurana.
Neeni unttuntta c'urk'k'a afilaadan laammana;
unttunttukka aad'd'ana.
27 Shin neeni neenakka; ne laytsay ubbaa wurenna.
28 Nuuni ne k'oomatuwaa;
nu naanatuu sarotetsaan de'ana.
Unttunttu zeretsaykka ne sintsan minniide ek'k'ana.

103

S'oossaa Siik'uwaa
Daawite s'aafeeddawaa
1 Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa!
Ta kumentsaa asatetsaw, Aa geeshsha suntsaa galataa.
2 Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa!
I new ootseedda keekkatetsaa ubbaa dogoppa.
3 I ne nagaraa ubbaa atto gee;
I ne harggiyaa ubbaappe neena patsee.
4 I neena duufuwaan gelennaadan ashshee;
aggena siik'uwaaninne maarotaan neena anjjee.
5 Arggantsaadan neeni yalagana mala,
I ne de'uwaa ubbaan neena lo"obaa kalissee.

6 Med'inaa Goday naak'etteeddawanttoo
s'illobaa ootseenne suuriyaan pirddee.
7 I bare ogiyaa Musa,
bare oosuwaa Israa'eeliyaa asaw erisseedda.
8 Med'inaa Goday k'arettiyaawaanne maariyaawaa;
I hank'k'ettanaw elleellennawaanne
aggena siik'uu daruwaa.
9 I ubbaa gede seerenna; med'inaw hank'k'ettenna.
10 I nuuna nu nagaraadan ootsibeenna;
nu iitatetsaadan nuw zaaribeenna.
11 Saluu sa'aappe d'ok'k'iyaawaadan,
Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo aggena Aa siik'uu dara.
12 Away doliyaasaappe away wulliyaasay haakkiyaawaadan,
Med'inaa Goday nu bayzzuwaa nuuppe haassee.
13 Aawuu bare naanaatoo k'arettiyaawaadan,
Med'inaa Goday barew yayyiyaawanttoo k'arettee.
14 Ayaw gooppe, nuuni ayaappe med'etteeddentto I eree;

102:25 Ibr. 1:10-12 **103:8** Yak'. 5:11

nuuni biittaa gidiyaawaa I akeekee.
15 Asaa gidooppe, Aa de'uu maataa mala;
I bazzuwaa c'iishshaadan c'iishshee;
16 c'arkkuu Aa bolla c'arkkina d'ayeedda;
I doleedda sa'ay erettenna.
17 Shin Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo,
aggena Aa siik'uu med'inaappe med'inaa gakkanaassa.
Aa s'illotetsaykka na'aa na'aw gakkanaassa.
18 Aa c'aak'uwaa naagiyaawanttussanne
Aa azazuwaa polanaw hassayiyaawanttussa.
19 Med'inaa Goday salotuwaan bare kawutetsaa araataa esseedda;
Aa kawutetsay ubbaa mooddee.
20 Hinttenoo, Aa kiitanchchatoo,
Aa azazuwaa poliyaa wolk'k'aamatoo,
I giyaawaa sisisiyaawantto,
Med'inaa Godaa galatite!
21 Hinttenoo saluwaan de'iyaa minotoo,
Aa sheniyaa ootsiyaa k'oomatoo,
Med'inaa Godaa galatite!
22 Hinttenoo,
I mooddiyaa sa'aa ubbaa med'etatoo,
ubbaykka Med'inaa Godaa galatite!

Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa!

104

S'oossaw Shiik'iyaa Galataa

1 Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa!
Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw, neeni ay keeshshaa gitee!
Neeni bonchchuwaanne anggaa mayyaadda.
2 Poo'uwaa afilaadan gullotaadda.
Neeni saluwaa dunkkaaniyaadan tolaadda.
3 Ne golliyaa saluwaa guufantsuwaa bollan kees's'aasa.
Shaariyaa paraa gaariyaa kessaasa;
c'arkkuwaa k'efiyaan toggaasa.
4 Neeni c'arkkotuwaa ne kiitanchchaa,
tamaa lac'uwaakka ne k'ooma kessaasa.

5 Neeni sa'aa Aa baasuwaa bolla essaadda;
I med'i med'inawukka k'aas's'enna.
6 Wolk'k'aama abbay biittaa bollan afilaadan mic'etteedda;
haatsay wolk'k'aama deretuwaa kammeedda.
7 Shin ne godetina haatsatuu bak'ateeddino;
ne azazuwaa sisiide, elleelleeddino.
8 Unttunttu wogga deretuwaappe duge zanggaaraa,
neeni unttunttoo giigiseedda sa'aa goggeeddino.
9 Haatsatuu simmiide biittaa kammennaadan,
unttunttu aad'd'anaw danddayenna zawaa essaadda.
10 Neeni pulttotuwaa zanggaaraan pulttissaasa;
unttunttu haatsay deretuwaa gidduwaana goggee.

104:4 Ibr. 1:7

11 Goggiyaawaappe bazzuwaa do'atuu ubbay ushiino;
denbbaa haretuu barenttu saamuwaa aappe aliino.
12 Saluwaa kafotuu he haatsaa matan barenttu golliyaa kees's'iide,
tashiyaa giddon yes's'iino.
13 Neeni wolk'k'aama deretuwaa bollan
saluwaappe iraa bukissaasa;
biittakka ne kushiyaa oosuwaa ayifiyaan kalissaasa.
14 Neeni mehiyaw maataa,
asaw katsaa mokissaasa.
Hewenne, Asay biittaa ootsiide,
biittaappe katsaa demanaassa.
15 Asaa wozanaa nashechchiyaa woyniyaa,
som"uwaa shic'issiyaa zayitiyaanne
wolk'k'aa kuntsiyaa k'umaa mokissaassa.
16 Med'inaa Godaa mitsatuu,
I tokkeedda Liibaanoosa zigatuu,
daro iraa ushiino.
17 Unttunttun kafotuu barenttu golliyaa kees's'iino;
k'oolletuukka s'iidaa bolla kees's'iide de'iino.
18 D'ok'k'a deretuwaa bollan gaaratuu de'iino;
k'ay guppalletuu Shuchchaa gonggoluwaan k'osettiino.
19 Wodiyaa payduwaa erissana mala,
neeni aginaa med'd'aadda.
Away bare wulliyaa wodiyaa eree.
20 Neeni k'ammaa med'd'aadda;
d'uman do'ay ubbay kesee.
21 Wodalla gaammotuu shankkatiidde gudiino;
unttunttu barenttoo miyaawaa S'oossaappe koyiino.
22 Away kesiyaa wode,
guyye simmiide barenttu geessuwaan gisiino.
23 He wode Asay bare oosoo kesee;
sa'ay k'ammana gakkanaw ootsee.
24 Abeet Med'inaa Godaw, ne oosuu ay keeshshaa daree!
Ne aad'd'eeda eratetsan neeni unttunttu ubbaa med'd'aadda;
sa'ay neeni med'd'eeddawan kumeedda.
25 Abbay hinin hewesh; I wolk'k'aamanne aakko;
payduu bayinna k'aas's'iyaa med'etatuwaan,
gitatuwaaninne guutsatuwaan kumiide de'ee.
26 Hewaa bollan markkabatuu biino;
k'ay neeni med'd'eedda Leewaataana giyaa dawii an kaa'ee.
27 Neeni unttuntta koshshiyaa wodiyaan
unttunttoo k'umaa immana mala,
unttunttu ubbay neena s'eelliino.
28 Neeni unttunttoo immina, unttunttu mas'iino;
neeni ne kushiyaappe yeggina,
unttunttu lo"obaa kalliino.
29 Neeni ne som"uwaa gentsiyaa wode dagammiino.
Ne shemppuwaa neeni akkiyaa wode hayk'k'iide,
barenttu biittaw simmiino.
30 Shin neeni ne shemppuwaa kiittiyaa wode,

104:26 Yob. 41:1; Maz. 74:14; Isa. 27:1

haratuu med'ettiino; biittaakka ooratsaasa.
31 Med'inaa Godaa bonchchuu med'inaw de'o;
Med'inaa Goday bare oosuwaan nashetto.
32 I biittaa s'eellina, biittay k'aas's'ee;
k'ay I deretuwaa bochchina, deretuu c'uwattiino.
33 Taani ta de'uwaa ubbaan Med'inaa Godaw yes's'ana;
taani de'eedda laytsaa ubbaan ta S'oossaa sabbana.
34 Taani Med'inaa Godaan nashettiyaa diraw,
ta k'ofay Aa nashechcho.
35 Nagaranchchatuu biittaappe d'ayino;
hawaappe sintsaw iitatuu de'oppino.

Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa! Med'inaa Godaa galatite!

105

Maalalisiyaa Israa'eeliyaa Taarikiyaa
(1 Od. 16:8-22)

1 Med'inaa Godaa galatite; Aa suntsaa s'eesite.
I ootseeddawaa kawutetsatuwaa gidduwaan erissite.
2 Aa sabbite; galataa yetsaa aw yes's'ite.
Aa malalissiyaa oosuwaa ubbabaa odite.
3 Aa geeshsha suntsan c'eek'ettite;
Med'inaa Godaa koyiyaa wozanatuu nashetino.
4 Med'inaa Godaanne Aa wolk'k'aa s'omoosite;
ubbaa gede Aa sintsa koyite.
5 I ootseedda malalissiyaabaa,
Aa malaataanne I pirddeedda pirddaa hassayite.
6 Hinttenoo,
Aa k'oomaa Abrahaama zeretsatoo,
dooretteedda Yaak'ooba naatoo.

7 I Med'inaa Godaa nu S'oossaa;
Aa tumo pirddaykka sa'aa ubbaa bollaanna.
8 I bare c'aak'uwaa med'inaw,
bare azazeedda k'aalaa sha"u yeletaa gakkanaw naagee.
9 Hewenne, I, Abrahaamana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa,
Yisaak'aw c'aak'k'eedda c'aak'uwaa,
10 Yaak'oobaw woga,
Israa'eeliyawukka med'inaa c'aak'uwaa
ootsiide miniseedda.
11 Hawaadan yaageedda;
«New Kanaane biittaa immana;
I ne zeretsatoo laata gidana» yaageedda.
12 S'oossaa asatuu payduwaan s'ii guutsanne
Kanaane biittan bete gidiide de'iyaa wode,
13 itti gadiyaappe hara gadiyaa,
itti kawutetsaappe hara kawutetsaa yuuyyeeddino.
14 S'oossay unttuntta ooninne naak'k'anaw immibeenna;
unttunttu diraw kaatetuwaa seeriidde,
15 «Taani okkeeddawantta bochchoppite;

105:9 Dom. 12:7; 17:8; 26:3 **105:10** Dom. 28:13 **105:14** Dom. 20:3-7

ta timbbitiyaa odiyaawantta k'ohoppite» yaageedda.
16 S'oossay biittan koshaa yeddiide,
unttunttu katsaa ubbaa d'ayisseedda.
17 Shin I bare asaa ashshanaw,
itti bitaniyaa Gibs'e kiitteedda;
he bitanii ayille gidiide zal"eteedda Yooseefa.
18 Aa gedetuu birataan k'ashetteeddino;
unttunttu Aa sanssalatan k'achcheeddino.
19 I kase odeeddawe polettana gakkanaw,
Med'inaa Godaa k'aalay Aa paac'c'eedda.
20 Gibs'e kaatii kiittiide k'asho golliyaappe keseedda,
Gadiyaa mooddiyaawe billeedda.
21 Ikka, Aa bare golliyaw godaa ootseeddanne.
Barew de'iyaawaa ubbaa bolla suntseedda.
22 Barew waanna kaappotuwaa azazana malanne
bare c'imatuwaa zorana mala maatayeedda.
23 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelii Gibs'e geleedda,
Yayk'k'oobe Kaame biittan bete gidiide de'eedda.
24 Med'inaa Goday bare asaa daro c'orayeedda;
unttunttu morkkatuwaappe unttuntta aatsiide mintsetsee.
25 I Gibs'e Asay bare asaa is's'anaadaaninne
bare k'oomatuwaa c'immanaadan ootseedda.
26 Hewaappe guyyiyaan, bare k'oomaa Musanne
bare dooreedda Aaroona unttunttukko kiitteedda.
27 Unttunttu Gibs'e asatuwaa sintsan S'oossaa malaataa,
Kaame biittan ooratsabaa ootseeddino.
28 S'oossay d'umaa kiittiide,
he biittaa d'umisseedda;
shin Gibs'e asatuu Aa azazuwaa is's'eeddino.
29 I Unttunttu haatsaa suutsaw laammiide,
moletuwaa wod'eedda.
30 Unttunttu biittaa ubbaa,
kaatiyaa golliyaakka shed'd'ii kumeedda.
31 I azazina, uduns's'iinne biinnii
unttunttu biittaa ubbaa bolla sham"isham"eedda.
32 Unttunttu biittaa bollan iraa diraw
shachchaa walk'k'antsaanna bukisseedda.
33 I unttunttu woyniyaa turaanne
balasiyaa giyaa mitsaa shoc'eedda;
unttunttu biittan de'iyaa mitsaakka kinchchereetseedda.
34 I azazina, booliinne
payduu bayinna bumbburetsay keseedda.
35 Unttunttu biittan doleedda katsaa ubbaa meedda;
sa'aappe irs's'abaa ubbaakka mi d'ayisseedda.
36 S'oossay Gibs'e asatuwaa golle bayira naanatuwaa ubbaa wod'eedda;
koyiro yeletteedda ubbaa d'ayisseedda.
37 Hewaappe guyyiyaan, I Israa'eeliyaa asaa
work'k'aanne biraa alleek'k'uwaana kesseedda;

105:16 Dom. 41:53-57 **105:17** Dom. 37:28; 45:5 **105:18** Dom. 39:20—40:23 **105:20** Dom. 41:14 **105:21** Dom. 41:39-41 **105:23** Dom. 46:6; 47:11 **105:24** Kes. 1:7-14 **105:26** Kes. 3:1—4:17 **105:28** Kes. 10:21-23 **105:29** Kes. 7:17-21 **105:30** Kes. 8:1-6 **105:31** Kes. 8:16-17, 20-24 **105:32** Kes. 9:22-25 **105:34** Kes. 10:12-15 **105:36** Kes. 12:29 **105:37** Kes. 12:33-36

unttunttu giddoppe kunddiide atteedawe ooninne baawa.
38 Gibs'e asatuu unttunttoo daro yayyeedda diraw,
unttunttu keseeddawaan nashetteeddino.
39 S'oossay unttuntta kammanaw shaariyaa mic'c'eedda;
k'amma unttunttoo poo'issanaw tamaa giigisseedda.
40 Unttunttu miyaawaa oochchina,
akkaa malatiyaa kafotuwaa unttunttoo yeddeedda;
unttuntta saluwaa k'umaa kalisseedda.
41 I shuchchaa p'alk'k'ina,
haatsay pultteedda;
shaafaadan bazzuwaan goggeedda.
42 I bare k'oomaa Abrahaamaw,
geleedda geeshsha k'aalaa hassayeedda.
43 I bare asaa nashshechchan,
bare dooreeddawantta ililssan kesseedda.
44 I unttunttoo hara asatuwaa biittaa immeedda;
unttunttu haratuu daabureedda goshshaa laatteeddino.
45 Hewaa I ootseeddawe unttunttu Aa wogaa
naaganaadaananne Aa higgiyaa ootsanaadaana.

Med'inaa Godaa galatite!

106

S'oossay Bare Asaw Bessiyaa Keekatetsaa

1 Med'inaa Godaa galatite!
I keeka gidiyaa dirawunne,
aggena Aa siik'uu med'inaawaa gidiyaa diraw,
Med'inaa Godaa galatite.
2 Med'inaa Goday ootseedda wolk'k'aama oosuwaa odanaw,
woy Aa galataa ubbaa k'onc'c'issanaw, danddayiyaawe oonee?
3 Pirddaa naagiyaawanttunne,
ubbaa gede s'illobaa ootsiyaawanttu anjjetteeddawantta.

4 Abeet Med'inaa Godaw, neeni ne asaw keekkiyaa wode,
taanakka k'oppa;
unttuntta neeni ashshiyaa wode,
tawukka alla.
5 Hewenne, ne dooreedda asaw,
sa'ay lo"ina, taani be'anaadaana;
ne asaa nashshechchaa taanikka nashettanaadaaninne
newanttunna ittippe taanikka galatanaadaana.

6 Nuuni nu aawotuwaadan nagaraa ootseeddo;
bayzzobaanne iitabaa ootseeddo.
7 Nu aawotuu Gibs'en de'iyaa wode,
ne malalissiyaa oosuwaa k'oppibeykkino.
Aggena ne siik'uwaa darotetsaa unttunttu hassayibeykkino;
Zo'o Abbaa lank'k'iyaan ne bolla makkaleeddino.
8 Gidooppekka I bare suntsaa diraw,

105:39 Kes. 13:21-22 **105:40** Kes. 17:1-7; Pay. 20:2-13 **105:44** Iya. 11:16-23 **106:1** 1 Od. 16:34; 2 Od. 5:13; 7:3; Izr. 3:11; Maz. 100:5; 107:1; 118:1; 136:1; Erm. 33:11 **106:7** Kes. 14:10-12

bare wolk'k'aama wolk'k'aa erissanaw unttuntta ashsheeda.
9 I Zo'o Abbaa azazina, abbay meleedda;
bazzuwaan kaaletsiyaawaadan,
c'iimmaa gidduwaana unttuntta kaaletsiide pintseedda.
10 I unttuntta is's'iyaawanttu kushiyaappe ashsheeda;
morkkatuwaa kushiyaappe unttuntta wozeedda.
11 Unttunttu morkkatuwaa haatsay mitteedda;
unttunttuppe ittuunne attibeena.
12 He wode Israa'eelatuu Aa k'aalaa ammaneeddino;
Aa sabbeeddino.
13 Gidooppenne, unttunttu I ootseeddawaa
ellekka dogeeddino.
Aa zoriyaa naagennan barenttu koyeeddawaa ootseeddino.
14 Bazzuwaan de'iiddi, unttunttu
daroppe amotteeddino;
k'ay mela biittaan S'oossaa paac'c'eeddino.
15 Hewaadan I unttunttu woosseeddawaa immeedda;
shin unttunttu shemppoo gilk'k'atetsaa kiitteedda.
16 Asatuu bazzuwaan barenttu dunkkaaniyaan de'iiddi,
Musanne Med'inaa Godaw dummateedda,
k'oomaa Aaroona k'anaateedda wode,
17 biittay dooyettiide Daataana mitteedda;
Abiiraam Aa golliyaa asatuwaana moogeedda.
18 K'ay unttunttu maabaraa giddon tamay ees's'ina,
lac'uu he iita asatuwaa s'uuggeedda.
19 Koreeba Deriyan de'iiddi,
work'k'aa muushisiide maraa misiliyaa med'd'eeddino;
he misiliyaw goyinneeddino.
20 Unttunttu barenttu bonchcho S'oossaa
maataa miyaa miizzaa misiliyaan laammeeddino.
21 Unttunttu barena ashsheeda S'oossaa dogeeddino;
I Gibs'en wolk'k'aama oosuwaa,
22 Kaame biittan malalissiyaabaanne,
Zo'o Abban, «Hoola!» giissiyaabaa ootseedda.
23 Hewaa diraw, S'oossay unttuntta d'ayissana geedda;
shin d'ayissenna mala, Aa hank'k'uwaa zaaranaw,
S'oossay dooreedda Muse gidduwaan ek'k'eedda.
24 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu
Aa k'aalaa ammanenna diraw,
he lo"o biittaa kad'eeddino.
25 Unttunttu barenttu dunkkaaniyaa giddon
zuuzummeeddinonne
Med'inaa Godaa k'aalaw azazettibeykkino.
26 Hewaa diraw, I unttuntta bazzuwaan agganawaa,
Bare kushiyaa dentsiide c'aak'k'eedda.
27 Unttunttu zeretsaa kawutetsatuwaa giddon agganawunne
biittan unttuntta laalanaw c'aak'k'eedda.
28 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu Pa'ooran de'iyaa Ba'aala eek'aw,
goyinniyaawanttunna ittippe gakketeeddino;

106:9 Kes. 14:21-31 **106:12** Kes. 15:1-21 **106:14** Pay. 11:4-34 **106:16** Pay. 16:1-35 **106:19** Kes. 32:1-14
106:24 Pay. 14:1-35 **106:27** Wog. 26:33 **106:28** Pay. 25:1-13

shemppuu bayinna eek'atoo yarshshetteedda yarshshuwaa meeddino.
29 Unttunttu barenttu oosuwaan Med'inaa Godaa hank'k'etseeddino;
unttunttu giddon iita harggii wod'd'eedda.
30 Shin Piinhaasi denddiide,
unttunttu bayzzuwaa pirddina,
iita harggii unttunttu bollaappe kichcheedda.
31 Hewenne, yeletaappe yeletaa gakkanaw,
med'inaw aw s'illotetsaa gidiide paydeteedda.
32 Mariiba pulttuwaa matan Med'inaa Godaa hank'k'etseeddino;
unttunttu gaasuwaan Muse bolla metuu gakkeedda.
33 Ayaw gooppe, unttunttu Aa hank'k'etseeddino;
Muse doonaappe bessena k'aalay keseedda.
34 Med'inaa Goday d'ayissite giina,
unttunttu Kanaane asatuwaa d'ayissibeykkino.
35 Hewaappekka, unttunttu he asatuwaana
geletti akkettiide, walaketteeddinonne;
unttunttu de'uwaa wogaa kaalleeddino.
36 S'oossaa asatuu unttunttu eek'aw goyinneeddino;
hewenne, unttunttoo p'ire gideedda.
37 Unttunttu barenttu attumanne mac'c'a naanatuwaa
s'alahetoo yarshsheeddino.
38 Unttunttu, s'illo suutsaa
Kanaane eek'atoo yarshsheeddino;
barenttu attumanne mac'c'a naanatuwaa suutsaa gusseeddino;
he suutsan biittay tuneedda.
39 Hewaadan unttunttu barenttu oosuwaan tuneeddinonne,
sharmus'aadan unttunttu barenttu S'oossaw ammanettennan is's'eeddino.
40 Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu,
Aa asaa bolla ees's'i keseedda;
I barewantta sheneteedda.
41 I unttuntta hara gadiyaa asatuwaa kushiyan aatsiide immeedda;
unttunttu is's'eeddawanttu unttuntta mooddeeddino.
42 Unttunttu morkketuu unttuntta naak'k'eeddinonne
barenttu sheniyaadan ayisseedino.
43 I unttuntta daro gede ashsheedda;
shin unttunttu makkalaw danc'c'i denddeeddino;
barenttu nagaraa gaasuwaan d'ayeeddino.
44 Gidooppenne, I unttunttu waasseedda waasuwaa sisiide,
unttunttu waayiyaa k'oppeedda.
45 I unttunttu diraw, bare c'aak'uwaa hassayeedda;
aggena bare siik'uwaa daruwaadan unttuntta maareedda.
46 Unttuntta omoodeedda ubbay unttunttoo k'arettanaadan ootseedda.
47 Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, nuuna ashsha.
Nuuni ne geeshsha suntsaa galatanaadaaninne
ne bonchchuwaan c'eek'ettanaadan,
kawutetsatuwaa giddoppe nuuna shiishsha.
48 Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay
med'inaappe med'inaa gakkanaw galatetto!
Asay ubbay, «Amen"i!» go.

106:32 Pay. 20:2-13 **106:34** Dat. 2:1-3; 3:5-6 **106:37** 2 Kat. 17:17 **106:38** Pay. 35:33 **106:40** Dat. 2:14-18
106:47 1 Od. 16:35-36

Med'inaa Godaa galatite!

Ichcheshentso Mas'aafaa

107

(107—150)

Metuwaa Ubbaappe Ashiyaa S'oossaa Galatite

1 Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe,
I keeka; aggena Aa siik'uu med'inaassa.
2 Med'inaa Goday ashsheedawanttunne,
morkkatuwaa kushiyaappe wozeeddawanttu,
hewaadan giide haasayino.
3 Unttuntta I biittatuwaappe,
away doliyaasaappenne wulliyaasaappe,
huup'issanne gedissa baggappe
shiishsheeddawantta.

4 Unttunttuppe ittuu ittuu bazzuwaa biittan yuuyyeeddino.
Barenttu de'iyaa katamaa biyaa ogiyaa,
demmanaw danddayibeykkino.
5 Unttunttu koshateeddinonne saametteeddino;
unttunttu yibbaateeddino.
6 Unttunttu metooteedda wode,
Med'inaa Godaw waasseeddino;
I unttuntta unttunttu waayiyaappe ashsheeda.
7 Unttunttu de'ana katamaa gakkanaw,
I unttuntta sitta ogiyaanna kaaletseedda.
8 Aggena Aa siik'oonne,
I asaw ootseedda malalissiyaabaw,
unttunttu Med'inaa Godaa galatino.
9 Ayaw gooppe, I saametteeddawantta alee;
Koshatteeddawanttakka lo"obaa kalissee.
10 Unttunttuppe ittuu ittuu
d'ip'p'i go d'umaa giddon utteeddino;
Unttunttu birataa sanssalatan waayetteeddino.
11 Ayaw gooppe, unttunttu S'oossaa k'aalaw makkaleeddinonne,
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa zoriyaa kad'eeddino.
12 I unttuntta tugga oosuwaan daabursseedda;
unttunttu kunddeeddino;
shin unttuntta maaddiyaawe d'ayeedda.
13 Unttunttu metooteedda wode, Med'inaa Godaw waasseeddino;
I unttuntta unttunttu waayiyaappe ashsheedda.
14 Bareto d'umaappekka kesseedda;
unttunttu k'ashetteedda birataa sanssalataakka duutseedda.
15 Aggena Aa siik'oonne
I asaw ootseedda malalissiyaawoo
unttunttu Med'inaa Godaa galatino.
16 Ayaw gooppe, I nahaasiyaappe oosetteedda penggiyaa mentseedda;
Birataa kulbbuwaakka d'ukkeedda.
17 Unttunttuppe ittuu ittuu booza gideeddino;

107:1 1 Od. 16:34; 2 Od. 5:13; 7:3; Izr. 3:11; Maz. 100:5; 106:1; 118:1; 136:1; Erm. 33:11

Barenttu ootseedda nagaraa gaasuwaaninne,
barenttu iitatetsaa gaasuwaan tuggateeddino.
18 Unttunttu k'uma ubbaa shenetiide,
hayk'k'oo mateeddino.
19 Unttunttu metooteedda wode, Med'inaa Godaw waasseeddino;
I unttuntta unttunttu waayiyaappe ashsheeda.
20 I bare k'aalaa kiittiide, unttuntta patseedda;
duufuwaan geliyaawaappe ashsheeda.
21 Aggena Aa siik'oonne
I asaw ootseedda malalissiyaawoo
unttunttu Med'inaa Godaa galatino.
22 Unttunttu aw galataa yarshshuwaa yarshshino;
K'ay nashshechchaa yetsan I ootseeddawaa odino.
23 Unttunttuppe ittuu ittuu,
markkabiyaan wolk'k'aama abbaa bollan beeddino.
Unttunttu he wolk'k'aama abbaa bolla barenttu oosuwaa ootsiyaawantta.
24 Unttunttu Med'inaa Godaa oosuwaa,
I c'iimmaa garssan ootseedda malalissiyaabaa be'eeddino.
25 I azaziide, gotiyaa dentseedda;
abbaa hobbii k'aas's'eedda.
26 Unttunttu pude saluwaa c'ugudetteeddino;
hewaappe duge c'iimmaa wod'd'eeddino.
He iita metuu gakkina, unttunttu wozanay toyyu geedda.
27 Unttunttu matsotteedda asaadan
d'ubettiide ganddigaareeddino;
unttunttu eraykka jolleedda.
28 Unttunttu metooteedda wode, Med'inaa Godaw waasseeddino;
I unttuntta unttunttu waayiyaappe ashsheeda.
29 I gotiyaa c'o"u ootseedda;
abbaa beetaakka sirp'p'i ootseedda.
30 C'o"u geedda diraw,
unttunttu nashetteeddino;
S'oossay unttuntta unttunttu amotteedda katamaa aheedda.
31 Aggena Aa siik'oonne
I asaw ootseedda malalissiyaabaw
unttunttu Med'inaa Godaa galatino.
32 Unttunttu Aa asatuwaa shiik'uwaan d'ok'k'u d'ok'k'u ootsino;
k'ay c'imatuwaa shiik'uwaan Aa galatino.
33 S'oossay shaafatuwaa melisseedda;
pulttotuukka goggennaadan te"eedda.
34 Hewan de'iyaa asatuwaa iitatetsaa diraw,
Mokkiyaa aradda biittaakka,
mokkenna mela biittaw laammeedda.
35 I zaariide mela bazzuwaan haatsay eellanaadan,
k'ay mela biittan pulttuu d'uuk'k'anaadan ootseedda.
36 Kosheteeddawantta he sa'aan wotseedda;
unttunttu barenttoo de'iyaa katamaa kees's'eeddino.
37 Unttunttu barenttu goshshan zeriide,
woyniyaa tokkiide,
daro murutaa shiishsheeddino.
38 I unttuntta anjjina, unttunttu loytsi c'oratteeddino;

unttunttu mehiyaakka guutsibeenna.
39 Asatuu s'oonettiyaa wodenne unttunttu uk'k'unnaa,
metuwaanne kayyuwaa gaasuwaan kawushiyaa wode,
40 S'oossay kaappotuwaa kad'eeddawaa bessee;
ogii bayinna bazzuwaan toyilakattanaadan I unttuntta ootsee.
41 Shin I hiyyeesatuwaa tuggaappe kessiide,
unttunttu golle asaa dorssaa wudiyaadan c'orayee.
42 Suure asatuu I ootsiyaawaa be'iide nashettiino;
shin iita asatuu ubbay c'o"u giino.
43 Aad'd'eeda Eranchcha gidiyaawe ha yewuwaa k'oppo;
Med'inaa Godaa aggena siik'uwaa akeeko.

108

Wontta Sabaanne Galataa
Daawita mazamuriyaa, yetsaa
1 Abeet S'oossaw, ta wozanay minniide de'ee.
Taani new ta kumentsaa wozanaappe yes's'ananne neena sabbana.
2 Diitsawunne maasink'k'oo beegottite!
Taanikka wontta guuraanna beegottana.
3 Abeet Med'inaa Godaw, taani neena asaa giddon galatana;
k'ay kawutetsaa giddon neena sabbana.
4 Ayaw gooppe, aggena ne siik'uu wolk'k'aama;
saluwaappe bollaw aad'd'ee.
Ne tumatetsaykka bolla shaariyaadan d'ok'k'ee.
5 Abeet S'oossaw, salotuwaappe bollaanna
d'ok'k'u d'ok'k'u ga!
Ne bonchchuu sa'aa ubbaa bolla gido.
6 Neeni siik'iyaawanttu attana mala,
ne ushechcha kushiyan nuuna ashsha;
neeni taw alla.

7 S'oossay bare geeshsha sa'aan hawaadan yaageedda;
«Taani s'oonaade Sekeema biittaa shaakkana;
k'ay Sukkoota zanggaaraa gishana.
8 Gala'aade tawaa; Minaasekka taassa;
Efireemi ta huup'iyaa ashshiyaa k'oobiyaa;
Yihuday ta kawutetsaa s'am"aa.
9 Moo'aabe taani meec'ettiyaa kuyis'aaruwaa;
Eedoomi tawaa gidiyaawaa erissanaw
ta c'aammaa Aa bolla wotsay.
Taani Piliss's'eema s'oonaade gereeray» yaageedda.
10 Gimbbetteedda katamaakko, taana oonee afanawe?
Eedooma gakkanaw taana oonee kaaletsanawe?
11 Abeet S'oossaw, nuuna aggeedawe neena gidikkii?
Abeet S'oossaw, neeni nu tooranchchatuwaanna olaw kesakka.
12 Asaa maaduu patsenna diraw,
morkkiyaanna olettanaw neeni nuuna maadda.
13 S'oossaa wolk'k'an nuuni nu morkkatuwaa s'oonana;
nu morkkatuwaa yed'd'anawe Aa.

109

Morkkiyaa Bolla Shiik'o Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite s'aafeedda mazamuriyaa
1 Abeet taani galatiyaa S'oossaw,
neeni taw c'o"u gooppa.
2 Ayaw gooppe, iita worddanchcha asatuu,
barenttu doonaa ta bolla dooyeeddino;
unttunttu worddo ins's'arssan ta bolla haasayiino.
3 Unttunttu is'o k'aalaanna taana dooddiino;
gaasuu bayinnan taananna oletiino.
4 Taani unttuntta siik'aynne unttunttoo woossay;
gidooppekka, unttunttu taana mootiino.
5 Taani lo"uwaa ootsina,
unttunttu taw iitaa zaariino;
taani unttuntta siik'ina, unttunttu taana is's'iino.

6 Ta morkkiyaa bolla iita daannaa suntsaa;
mootanchchay Aa ushechchan ek'k'o.
7 Aa biddiyaa wode, I bayzzanchcha gidiide beetto;
Aa woosaykka aw simmiide gometo!
8 Aa laytsay k'aammo;
Aa suntsatetsaakka haray akko!
9 Aa naanatuu aawuwaa d'ayiide yii"ino;
Aa machata am"e gidu!
10 Aa naanatuu yuuyyi yuuyyiide woossino;
barenttu de'iyaa onaappekka yederssettino!
11 Aa mas'uwaa ubbaa ac'oo oyk'k'o;
I daaburiide kesseeddabaa ubbaa allagay bonk'k'o!
12 Ooninne aw keekkabaa ootsoppo,
woy aawuwaa d'ayeedda Aa naanaatoo k'arettoppo!
13 Aa naanatuu ubbay wuri d'ayino;
kaalliyaa yeletaan Aa suntsay dogetto.
14 Aa aawotuwaa nagaray Med'inaa Godaa sintsan k'ofetto;
Aa aatti nagaray ubbakka k'uc'ettoppo!
15 He nagaray ubbaa gede Med'inaa Godaa sintsan beetto;
unttuntta hassayissiyaawe sa'aappe d'ok'olletti kichcho!
16 Ayaw gooppe, I
keekkabaa ootsanaw ubbakka k'oppibeenna;
hiyyeesatuwaa, metootanchchatuwaanne
wozanay madus's'eeddawantta yederssiide wod'eedda.
17 I shek'k'anaw doseedda diraw,
ikka shek'k'etteeddawaa gido!
I anjjanaw dosenna diraw,
anjjuu aappe haakko!
18 I shek'k'iide salenna;
Aa shek'ay haatsaadan Aa bollaa katso!
Zayitiyaadan Aa mek'etsan gelo!
19 Afilaadan Aa kammo;
sak'k'iyaadan ubbaa gede Aa s'eessan de'o!

109:8 Kit. 1:20

20 Hawe taana mootiyaawanttoonne
taana iitan zigiriyaawanttoo,
Med'inaa Goday immiyaa woytuwaa gido!
21 Shin abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw,
ne suntsaa diraw, taana maadda.
Aggena ne siik'uwaanne
ne keekkatetsaa diraw, taana ashsha.
22 Ayaw gooppe, taani
hiyyeessanne metootanchchaa asaa;
ta wozanaykka maduns's'eedda.
23 Taani omarssa kuwaadan d'ayana hanay;
taani booliyaadan k'ok'k'ofettay.
24 S'oomishin ta gulbbatay is's'eedda;
ta bollaykka laafee.
25 Taana mootiyaawanttoo k'iliic'iyaawaa gidaaddi;
unttunttu taana be'iide, barenttu huup'iyaa k'aatsiino.
26 Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw, taana maadda;
aggena ne siik'uwaadan taana ashsha.
27 Abeet Med'inaa Godaw, hewe
ne kushiyaa gideeddawaanne
hewaa neeni ootseeddawaa ta morkketuu erino.
28 Unttunttu taana shek'k'ooppenne,
neeni taana anjja!
Ta bolla denddiyaawanttu yeellatino;
shin taana ne k'oomaa nashshechchaa.
29 Taana mootiyaawanttu kawushshaa mayno;
barenttu yeellaakka kutaadan k'umayino.
30 Taani ta ins's'arssan Med'inaa Godaa daroppe galatana;
daro Asay shiik'eeddasaan Aa galatana.
31 Ayaw gooppe, I hiyyeesaa diraw mootettee;
hayk'k'oo pirddiyaa asaappekka Aa ashshee.

110

S'oossay Dooreedda Kaatiyaa Daawite s'aafeedda mazamuriyaa
1 Med'inaa Goday ta Godaa,
«Taani ne morkkatuwaa neeni gediyaan
yed'd'a ek'k'iyaawaa ootsana gakkanaw,
hawaan taappe ushechcha baggana utta» yaageedda.
2 Med'inaa Goday ne minotetsaa s'am"aa S'iyooneppe kiittana;
yaatina, «Ne morkkatuwaa moodda!» yaagana.
3 Neeni ne morkkatuwaanna olettiyaa gallassi,
ne Asay eeno gaana.
Wontta guura ketterssaadan,
ne wodalla Asay neekko geeshsha deretuwaan shiik'ana.

4 Med'inaa Goday, «Malkka S'edek'i k'eesiyaa gideeddawaadan,
neenikka med'inaw k'eesiyaa gidana» yaagiide c'aak'k'eedda;
I bare k'ofaa laammenna.
5 Goday ne ushechchan de'ee;

109:25 Mat. 27:39; Mar. 15:29 **110:1** Mat. 22:44; Mar. 12:36; Luk'. 20:42-43; Kit. 2:34-35; 1 K'or. 15:25; Efe. 1:20-22; K'ol. 3:1; Ibr. 1:13; 8:1; 10:12-13 **110:4** Ibr. 5:6; 6:20; 7:17, 21

bare hank'k'uwaa gallassi I kaatetuwaa kinchchereetsana.
6 Kawutetsaa bolla I pirddana;
olaa dembbatuwaakka anhaa s'alala ootsana;
sa'aan ubbaan de'iyaa kaatetuwaa I mentsereetsana.
7 Kaatii ogiyaa matan de'iyaa haatsaa pulttuwaappe ushiide,
I bare huup'iyaa d'ok'k'u ootsana.

111

S'oossaw Shiik'iyaa Galataa

1 Med'inaa Godaa galatite! Suuretuu shiik'iyaa shiik'uwaan,
taani ta polo wozanaappe Med'inaa Godaa galatana.

2 Med'inaa Godaa oosotuu ay keeshshaa gitee!
Unttunttun nashettiyaawanttu ubbay unttuntta k'oppanaw bessee.
3 Aa oosotuu bonchchuwaaninne
anggan kumeeddawantta.
Aa s'illotetsaykka med'inaw de'ee.
4 I bare malalissiyaa oosotuu,
hassayettanaadan ootseedda.
Med'inaa Goday k'arettiyaawaanne maariyaawaa.
5 Barew yayyiyaawanttoo k'umaa I immee;
I bare c'aak'uwaa med'inawukka k'oppee.
6 Allagatuwaa biittaa immiyaawan
I bare oosuwaa wolk'k'aa bare asaa besseedda.
7 Aa kushiyaa oosotuu tumanne likke;
Aa wogatuukka ubbay ammanettiyaawantta.
8 Unttunttunne med'i med'inaw ek'k'iide de'iyaawantta;
tumatetsaaninne suuretetsan imetteeddawantta.
9 I bare asaa woziide kesseedda;
I bare c'aak'uwaa unttunttunna med'inaw wotseedda.
Aa suntsay geeshshanne, «Hoola!» giissiyaawaa.
10 Eratetsaw koyiruu Med'inaa Godaw yayyiyaawaa;
Aa wogaa ootsiyaawanttoo lo"o akeekay de'ee.
S'oossay med'inaw galatetto!

112

Lo"o Asaa Nashechchaa

1 Med'inaa Godaa galatite! Med'inaa Godaw yayyiyaanne,
Aa azazuwaa polanaw daroppe nashetiyaa asay,
anjjetteedawaa.

2 Aa naanatuu biittan wolk'k'aama gidana;
suure asatuwaa yeletay anjjettana.
3 Shaluunne duretetsay Aa golliyaan de'ee;
Aa s'illotetsaykka med'inaw de'ana.
4 Suure asaw,
keeka, s'illonne k'arettiyaa asatoo,
d'umaa giddon poo'uu poo'ee.
5 Keekatetsan c'oo tal"iyaa uraw,

111:10 Yob. 28:28; Lem. 1:7; 9:10

bare oosuwaa suuretetsan ootsiyaa uraw,
keekabay yaana.
6 S'illo Asay awudenne kunddenna;
med'inaw I hassayettana.
7 Iitabaa I sisooppekka dagammenna;
ayaw gooppe, Aa wozanay k'aas's'ena;
Med'inaa Godaan I ammanettee.
8 Aa wozanay s'ala gidiyaa diraw,
ubbakka I yayyena;
wurssetsan bare morkketuu s'oonettina be'ana.
9 I hiyyeesaa asaw darissiide immeedda;
k'ay Aa s'illotetsay med'inaw de'ee;
Aa kac'ii bonchchuwaan d'ok'k'u gee.
10 Iita Asay hewaa be'iide yilotee;
achchaa garc'c'iide, c'oo d'ayee.
Iita asaa amuu c'oo attanawaa.

113

S'oossaa Keekkatetsaa K'onc'c'issiyaa Galataa

1 Med'inaa Godaa galatite! Hinttenoo Med'inaa Godaa k'oomatoo,
Med'inaa Godaa suntsaa galatite!
2 Med'inaa Godaa suntsay hachcheppe med'inaa gakkanaw galatetto!
3 Away doliyaasaappe biide
wulliyaasaa gakkanawukka Med'inaa Godaa suntsay galatetto!

4 Med'inaa Goday kawutetsaa ubbaappe bollaanna mooddiyaawaa;
Aa bonchchuukka salotuwaappe d'ok'k'iyaawaa.
5 Med'inaa Godaa nu S'oossaa mali oonee?
I bolla d'ok'k'an kawutetsaa araatan utteedda.
6 I salotuwaanne sa'aa s'eellanaw
duge hokkee.
7 I hiyyeesaa baanaappe d'ok'k'u ootsee;
metootanchchaakka bidintsaa pituwaappe dentsee.
8 Bare asaa mooddiyaawanttunna utissee.
9 Maynne mishirato naanatuwaa aato ootsiide,
nashechchiide I golliyaan izo bonchchissee.
Med'inaa Godaa galatite!

114

Paasigaa Mazimuriyaa

1 Israa'eeliyaa Asay Gibs'e biittaappe keseedda wode,
Yaak'ooba golliyaa asay,
allaga k'aalan haasayiyaa asaa yeggiide beedda wode,
2 Yihudaa Asay Godaw geeshsha asaa gideedda;
Israa'eeliyaa asaykka aw moodeteeddino.
3 Zo'o Abbay hewaa be'iide bak'ateedda;
Yorddaanoosa Shaafaykka guyye simmeedda.
4 Deretuu deeshshatuwaadan buraak'eeddino;
zoozetuukka dorssaa maraadan guferetteeddino.

112:9 2 K'or. 9:9 **114:1** Kes. 12:51 **114:3** Kes. 14:21; Iya. 3:16

5 Abbaw, neena bak'atisseedawe ayee?
Yorddaanoosa Shaafaw, ayaw guyye simmaaddii?
6 Hinttenoo deretoo, deeshshatuwaadan
ayaw buraak'eedditee?
Hinttenoo zoozatoo, dorssaa maraadan,
ayaw guferetteeditee?
7 Neenoo biittaw, Godaa sintsan,
Yaak'ooba S'oossaa sintsan kokkora.
8 I Shuchchaa zeereeto haatsaa kesseeddawaa;
zaallaa, haatsaa pulttuwaa ootseeddawaa.

115

Itti Tumu S'oossaa
1 Abeet Med'inaa Godaw, nu gishsha gidenna;
nu gishsha gidennaan, aggena ne siik'owunne
ne tumatetsaa diraw, ne suntsaa bonchcha.

2 Kawutetsatuu ayaw,
«Unttunttu S'oossay hak'an de'ii?» giinoo?
3 Nu S'oossay saluwaana;
I bare doseeddawaa ay gidooppekka ootsee.
4 Shin unttunttu eek'atuu biraanne work'k'aa;
unttunttu asaa kushiyaan med'etteeddawantta.
5 Unttunttoo doonay de'ee; shin haasayikkino;
ayifii de'ee; shin s'eellikkino.
6 Unttunttoo haytsay de'ee; shin sissikkino;
siid'ii de'ee; shin singgikkino.
7 Unttunttoo kushii de'ee; shin oyk'k'i erikkino;
gediikka de'ee; shin hamettikkino;
unttunttu barenttu pillanttiyaanna kooshshaa sissikkino.
8 Unttuntta med'd'iyaawanttunne,
unttunttun ammanettiyaawanttu ubbay unttunttu mala gidino.

9 Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo,
Med'inaa Godaan ammanettite!
I hinttena maaddiyaawaanne hintte gonddalliyaa.
10 Hinttenoo, Aaroona golliyaa asatoo,
Med'inaa Godaan ammanettite!
I hinttena maaddiyaawaanne hintte gonddalliyaa.
11 Hinttenoo, Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo,
Med'inaa Godaan ammanettite!
I hinttena maaddiyaawaanne hintte gonddalliyaa.
12 Med'inaa Goday nuuna k'oppee; I nuuna anjjana.
I Israa'eeliyaa asatuwaa anjjana.
I Aaroona golliyaa asatuwaa anjjana.
13 Med'inaa Godaw yayyiyaawantta,
guutsatuwaakka gitatuwaakka I gatso anjjana.
14 Med'inaa Goday hinttenakka hintte naanatuwaakka darisso!
15 Saluwaanne sa'aa med'd'eedda Med'inaa Godaan anjjettite!

114:8 Kes. 17:1-7; Pay. 20:2-13 **115:4** Maz. 135:15-18; Sas'. 9:20 **115:13** Sas'. 11:18; 19:5

16 Bolla d'ok'k'a saluu Med'inaa Godaawaa;
shin sa'aa I asaw immeedda.
17 Hayk'k'eeddawanttu, duufuwaan c'o"u geeddawanttu,
Med'inaa Godaa galatikkino.
18 Shin nuuni, pas'a de'iyaawanttu,
hachcheppe doommiide
med'inaa gakkanaw Med'inaa Godaa galateetto.

Med'inaa Godaa galatite!

116

Hayk'k'uwaappe Atteedda Asaa Galataa

1 I ta kooshshaanne ta watiwatuwaa siseedda diraw,
taani Med'inaa Godaa siik'ay.
2 I bare haytsaa taakko yeggeedda diraw,
taani pas'a de'eedda keenan ubbaan Aa s'eesana.
3 Hayk'k'uu p'iriyaadan taana oyk'k'anaw haneedda;
moogettana hirggay taana iisseedda.
Taana un"ay toleedda.
4 He wode taani, «Abeet Med'inaa Godaw, hadaraa!
Taana ashsha» yaagaade Med'inaa Godaa suntsaa s'eesaad.

5 Med'inaa Goday keekkanne s'iluwaa;
nu S'oossay k'arettiyaawaa.
6 Med'inaa Goday ashikke wozanay de'iyaawantta naagee;
taani metooteedda wode, I taana ashsheeda.
7 Ta shemppattee, simmi woppu ga;
ayaw gooppe, Med'inaa Goday new keekeedda.

8 Med'inaa Goday taana hayk'k'uwaappe,
ta ayifiyaa afotsaappe,
ta gediyaakka d'ubiyaappe ashsheedda.
9 Hewaa diraw, taani,
pas'a de'iyaawanttu giddon,
Med'inaa Godaa sintsan hamettay.
10 Taani, «Taana un"ay toleedda» giyaa wodekka,
ta ammanuwaa aggabeyikke.
11 Taani dagamaade, «Asay ubbay wordduwaa» yaagaad.
12 I taw keekkeedda keekkatetsaa diraw,
taani Med'inaa Godaw ay c'igganaw danddayayitaa?
13 Taani s'uu'aa woyniyaa eessaa galataw shiishshaade,
I taana asho diraw,
Med'inaa Godaa suntsaa s'eesana.
14 Aa asaa ubbaa sintsan
taani k'anggiyaa Med'inaa Godaw gatsana.
15 Geeshshatuwaa hayk'k'uu Med'inaa Godaa sintsan,
loytsi daroppe bonchchetteeddawaa.
16 Abeet Med'inaa Godaw, taani ne k'oomaa;
ee, taani ne k'oomaa, ne k'oomati na'aa.
Taana k'ashuwaappe neeni billaada.

116:10 2 K'or. 4:13

17 Abeet Med'inaa Godaw,
taani galataa yarshshuwaa new yarshshana;
ne suntsaa s'eesana.
18 Asaa ubbaa sintsan,
taani k'anggeteedda k'anggetsaa Med'inaa Godaw gatsana.
19 Hewaakka taani gatsanawe,
Yerusaalamen de'iyaa Med'inaa Godaa golliyaa dabaabaanna.

Med'inaa Godaa galatite!

117

Galataa S'eessaa
1 Kawutetsatoo ubbatoo, Med'inaa Godaa galatite!
Asay ubbay, Aa gitayite!
2 Ayaw gooppe, aggena Aa siik'uu nuw wolk'k'aama;
Med'inaa Goday med'inawukka ammanettiyaawaa.

Med'inaa Godaa galatite!

118

S'oonoo Shiik'o Galataa
1 Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe, I keeka.
Aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
2 Israa'eeliyaa asay,
«Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaago.
3 Aaroona golliyaa asay,
«Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaago.
4 Med'inaa Godaw yayyiyaawanttu ubbay,
«Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaagino.

5 Taani un"etteedda wode Med'inaa Godaw waassaad;
I ta waasuwaa alliide, taana la"a kesseedda.
6 Med'inaa Goday taananna de'iyaa diraw,
taani yayyikke.
Asi taana ay ootsii?
7 Med'inaa Goday taana maaddanaw taananna de'ee;
ta morkketuu s'oonetteeddawantta taani be'ana.
8 Asan ammanettiyaawaappe,
Med'inaa Godaakko bak'atiyaawe lo"a.
9 Daannatuwaan ammanettiyaawaappe,
Med'inaa Godaakko bak'atiyaawe lo"a.
10 Kawutetsatuu ubbay taana dooddi oyk'k'eeddino;
shin Med'inaa Godaa suntsan taani unttuntta s'oonaad.
11 Unttunttu taana dooddeeddino;
ubba saanna dooddi oyk'k'eeddino;
shin Med'inaa Godaa suntsan taani unttuntta s'oonaad.
12 Unttunttu matsay doodiyaawaadan,
ta yuushshuwaan dooddeeddino.
Shin aguntsay taman ees's'iyaawaadan

117:1 Rom. 15:11 **118:1** 1 Od. 16:34; 2 Od. 5:13; 7:3; Izr. 3:11; Maz. 100:5; 106:1; 107:1; 136:1; Erm. 33:11
118:6 Ibr. 13:6

ees's'i d'ayeeddino.
Med'inaa Godaa suntsan taani unttuntta s'oonaad.
13 Taana sugi yeggina, kunddana hanay;
shin Med'inaa Goday taana maaddeedda.
14 Med'inaa Goday taw wolk'k'anne minotetsaa;
I taana ashshiyaawaa gideedda.
15 Olaa s'ooniide simmiyaa asay,
s'illotuwaa dunkkaaniyaan hombboc'iidde, giyaawaa sisite.
Unttunttu, «Med'inaa Godaa ushechcha kushii wolk'k'aamabaa ootseedda!
16 Med'inaa Godaa ushechcha kushii s'oonuwaa immeedda!
Med'inaa Godaa ushechcha kushii wolk'k'aamabaa ootseedda!» yaagiino.

17 Taani hayk'k'ikke;
pas'a de'ananne Med'inaa Goday ootseeddawaa awaayana.
18 Med'inaa Goday taana iita muruwaa muree;
shin hayk'k'oo aatsiide immibeenna.
19 Taani giddo gelaade Med'inaa Godaa galatana mala,
Geeshsha Golliyaa penggetuwaa ane taw dooyite.
20 Hawe Med'inaa Godaa penggiyaa;
ha penggiyaanna s'illotuwaa s'alalay geliino.
21 Neeni taana siseedda dirawunne
s'oonuwaa immeedda diraw,
taani neena galatay.
22 Gimbbiyaawanttu kad'iide is's'eedda shuchchay,
godaa s'ap'uwaa minisiyaa, ubbaappe aad'd'iyaa shuchchaa gideedda.
23 Hawe Med'inaa Goday ootseeddawaa;
k'ay nu ayifiyawukka malalissiyaawaa.
24 Hawe gallassay Med'inaa Goday med'eedda gallassaa.
Ane nuuni an nashettoyttenne ililoytte.
25 Abeet Med'inaa Godaw, ha"i nuuna ashshaarikkii!
Abeet Med'inaa Godaw, ha"i nuw injjeyaarikkii!
26 Med'inaa Godaa suntsan yiyaa Asay anjjetteedawaa gido!
Nuuni Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe hinttena anjjeetto.
27 Med'inaa Goday S'oossaa; I nu bollan poo'isseedda.
Irs's'a tashiyaa oyk'k'iide, ayaana gallassaa bonchchite;
yarshshuwaa bollan de'iyaa kac'iyaakko aad'd'ite.
28 Neeni ta S'oossaa; taani neena galatana.
Neeni ta S'oossaa; taani neena gitayana.
29 Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe, I keeka;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.

119

S'oossaa Higgiyaw Imetteedda Sabaa

Alef

1 Barenttu ogiyaan tooshii bayinnawanttunne,
Med'inaa Godaa higgiyaadan hamettiyaawanttu,
anjjetteedawantta.
2 I odeeddawaa ootsiyaawanttunne

118:14 Kes. 15:2; Isa. 12:2 **118:22** Luk'. 20:17; Kit. 4:11; 1 P'es'. 2:7 **118:22** Mat. 21:42; Mar. 12:10-11 **118:25** Mat. 21:9; Mar. 11:9; Yoh. 12:13 **118:26** Mat. 21:9; 23:39; Mar. 11:9; Luk'. 13:35; 19:38; Yoh. 12:13

barenttu kumentsaa wozanaappe Aa siik'iyaawanttu,
anjjetteeddawantta.
3 Unttunttu balabaa ootsikkino;
S'oossaa ogiyaan hamettiino.
4 Ne wogaw ammanettiide naagana mala,
neeni nuuna azazaadda.
5 Ne awaayoo azazettiyaawan
ta ogii minnanaadan amottay.
6 Yaatooppe, ne azazuwaa ubbaa hayzzaadde,
taani ubbakka yeellatikke.
7 Ne s'illo pirddaa tamaaraade,
taani neena suure wozanaappe galatana.
8 Taani ne awaayuwaadan ootsana;
taana ubbakka yeggoppa.

Beet

9 Yalagay bare ogiyaa geeshsha ootsiide
wooti naaganaw danddayii?
Ne k'aalay giyaawaadan de'ooppe danddayee.
10 Taani ta polo wozanaappe neena koyay;
ne azazotuwaappe wora hamettennaadan taana naaga.
11 Taani neena naak'k'ennaadan
ne k'aalaa ta wozanaan wotsaad.
12 Abeet Med'inaa Godaw, neeni galatetta!
Ne awaayuwaa taana tamaarissa.
13 Ne doonaappe keseedda pirddaa ubbaa,
taani ta ins's'arssan oday.
14 Duretetsan nashettiyaawaadan,
taani neeni odeedda k'aalan nashetay.
15 Ne wogatuwaa zaara zaaraadde k'oppaynne
ne ogiyaa loytsa akeekay.
16 Taani ne awaayuwaan nashetay;
ne k'aalaakka taani dogikke.

Gaameel

17 Taani pas'a de'ana malanne
ne k'aalaw azazettana mala,
taw ne k'oomaw keekabaa ootsa.
18 Ne higgiyaa giddon de'iyaa malalissiyaa tumatetsaa,
taani be'ana mala, ta ayifiyaa dooyaa.
19 Taani ha sa'aan imatsaa;
ne azazotuwaa taappe gentsoppa.
20 Taani ubbaa wode,
ne pirddaa loytsa laamotay.
21 Otorettiyaawanttu, shek'k'etteeddawantta,
ne azazuwaappe wora hamettiyaawantta,
neeni seeraasa.
22 Taani neeni odeeddawaa ootseedda diraw,
unttunttu boriyaanne unttunttu kad'iyaa ta bollaappe digga.
23 Haray atto kaappatuu shiik'iide,
ta bolla mak'ettooppekka,
taani, ne k'oomay, ne awaayuwaa zaara zaaraadde k'oppana.
24 Neeni odeedda k'aalatuu taana nashechchiino;
unttunttu taana zoriino.

Daalees'i

25 Taani hayk'k'ana hanay;
neeni geedda k'aalaadan ta shemppuwaa ashsha.
26 Taani ta ogiyaawaa new odina,
neeni taana sisaadda;
simmi, ne awaayuwaa taana tamaarissa.
27 Ne wogaa ogiyaa taana akeekissa;
malalissiyaa ne oosuwaa
taani zaara zaaraadekka k'oppana.
28 Kayyuu dareeddawaan ta shemppuu daabureedda;
neeni geedda k'aalaadan taana minisa.
29 Worddo ogiyaa taappe haassa;
ne aad'd'o keekkatetsan ne higgiyaa taana tamaarissa.
30 Tumuwaa ogiyaa dooraad;
ne pirddaa hayzzaad.
31 Abeet Med'inaa Godaw, taani
neeni odeeddawaa minisa oyk'k'aad;
simmi taana yeellayoppa!
32 Neeni ta wozanaa la"a keseedda diraw,
taani ne azazuwaa ogiyaan wos's'ay.

He

33 Abeet Med'inaa Godaw, ne awaayuwaa biletsaa
taana tamaarissa;
taani wurssetsay gakkanaw Aa naagana.
34 Taani ne higgiyaa naagana malanne
ta kumentsaa wozanaappe taani aw azazettana mala,
neeni taw akeekaa imma.
35 Ne azazuwaa ogiyaan taana kaaletsa;
ayaw gooppe, taani an nashetay.
36 Ta wozanaa amuwaakko gidennaan,
neeni odeedda k'aalaakko zaara.
37 Patsennabaa s'eellenna mala,
ta ayifetuwaa te"a;
ne ogiyaan ta de'uwaa ooratsa.
38 Neeni yayetana mala,
neeni gelo k'aalaa taw,
ne k'oomaw pola.
39 Yashshiyaa boriyaa taappe digga.
Ne pirdday ay mala lo"ee!
40 Taani ne wogaa naaganaw amottay;
neeni s'illuwaa gidiyaa diraw,
ta de'uwaa ooratsa.

Waw

41 Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwaa taana bessa;
neeni geedda k'aalaadan taana ashsha.
42 Taani ne k'aalan ammanettiyaa diraw,
taana boriyaawanttoo zaaranaw danddayay.
43 Taani ne pirddan nashshechchaa ootsiyaa diraw,
ta ins's'arssaappe tumatetsaa k'aalaa d'ayissoppa.
44 Taani ubbaa gede, med'i med'inawukka
ne higgiyaw azazettana.

45 Taani ne wogaa poliyaa diraw,
aakuwaan hamettana.
46 Taani kaatetuwaa sintsan ek'k'aade,
neeni odeeddabaa odaadde yeellatikke.
47 Taani dosiyaa ne azazotuwaan nashettay
48 Taani siik'iyaa ne azazotuwaa bonchchay;
ne awaayuwaakka zaara zaaraadde k'oppana.

Zaw

49 Neeni taw, ne k'oomaw,
immeedda k'aalaa k'oppa;
he k'aalan taani hidootaa ootsay.
50 Neeni, «Taani neena pas'a wotsana»
geedda k'aalay ta tuggaa wode taana mintsetseedda.
51 Otoranchchatuu taana likkiyaappe aatsiide shek'iino;
shin taani ne higgiyaappe sher"i giikke.
52 Abeet Med'inaa Godaw, beniideppe de'iyaa ne pirddaa taani hassayay;
hewan taani minetay.
53 Iitatuu ne higgiyaw azazettenawaa be'ina,
yiluu taana wod'eedda.
54 Taani de'iyaa allaga biittan,
ne awaayuu taw yetsaa gideedda.
55 Abeet Med'inaa Godaw, taani k'amma ne suntsaa k'oppay;
ne higgiyaakka naagay.
56 Ne wogaw azazettiyaawe taw anjjo gideedda.

Heet

57 Abeet Med'inaa Godaw, taana gakkeedda saamay neena;
taani ne k'aalaw azazettana yaagay.
58 Taani ta kumentsaa wozanaappe neena woossay.
Neeni geedda k'aalaadan taw k'aretta.
59 Taani ta ogiyaa akeeka s'eellaade,
neeni odeeddabaakko simmaad.
60 Taani ne azazuwaa naaganaw,
elleellanaappe attina takkikke.
61 Iitatuu taana wodoruwaan k'achchooppekka,
taani ne higgiyaa dogabeykke.
62 Ne s'illo pirddaa diraw, neena galatanaw,
taani k'amma bilahe dendday.
63 Taani new yayyiyaawanttu ubbawunne
ne wogaa naagiyaawanttoo dabbo.
64 Abeet Med'inaa Godaw, sa'ay
aggena ne siik'uwaan kumeedda;
ne awaayuwaa taana tamaarissa.

S'eet

65 Abeet Med'inaa Godaw, ne geedda k'aalaadan,
taw ne k'oomaw keekkabaa ootsaadda.
66 Taani ne azazotuwaan ammanettiyaa diraw,
lo"o pirddaanne eratetsaa taana tamaarissa.
67 Taani murettanaappe kase wora hamettaad;
shin ha"i ne k'aalaw azazettay.
68 Neeni keeka; neeni keekkabaa ootsaasa;
ne awaayuwaa taana tamaarissa.

69 Otoranchchatuu taana wordduwaa okkiino;
shin taani ne wogaa ta kumentsaa wozanaappe naagana.
70 Unttunttu wozanay ubbakka donc'c'illowantta;
shin taani ne higgiyan nashetay.
71 Taani muretteeddawe taw lo"eedda;
ayaw gooppe, ne awaayuwaa tamaaranaw taana maaddeedda.
72 Daro sha"u work'k'aappenne biraappe,
ne doonaappe keseedda higgii taw aad'd'ee.

Yod

73 Taana ne kushii med'd'eeddanne giigisseedda.
Ne azazuwaa taani tamaarana mala,
taw akeekaa imma.
74 Taani ne k'aalan hidootaa wotsiyaa ootseedda diraw,
new yayyiyaawanttu taana be'iide nashetino.
75 Abeet Med'inaa Godaw, ne pirdday s'illa gidiyaawaanne
neeni amaneteedawaa gido diraw taana mureeddawaa eray.
76 Neeni taw ne k'oomaw geedda k'aalaadan,
aggena ne siik'uu taana miniso.
77 Taani pas'a de'ana mala, taw k'aretta;
ayaw gooppe, ne higgii taana nashechchee.
78 Otoranchchatuu wordduwaan
taana mootiyaa diraw, yeellatino.
Taana gidooppe, taani ne wogatuwaa
zaara zaaraadde k'oppay.
79 New yayyiyaawanttunne,
neeni odeeddabaa eriyaawanttu ubbay,
taakko yiino.
80 Taani yeellatenna mala,
ne awaayoo azazettiyaawan
tooshii bayinnawaa gidaarikkitaa!

Kaaf

81 Neeni taana ashshana mala,
taani naagaadde daaburay;
taani ne k'aalan hidootaa ootsay.
82 Neeni geedda k'aalay polettina
be'anaw s'eelliidde, ta ayifii galjjeedda.
Taani, «Neeni taana awude mintsetsaniishsha?» yaagay.
83 C'uwaan kak'k'eedda ogoruwaa gidaade gunddaad;
gidooppenne, ne awaayuwaa balikke.
84 Taani ne k'oomay awude gakkanaw naagoo?
Taana yederssiyaawantta neeni awude pirddanii?
85 Ne higgiyaa naagenna otoranchchatuu,
taana kuddissana giide, taw ollaa bookkiino.
86 Ne azazotuu ubbay ammantsiyaawantta.
Taana asatuu wordduwaan yederssiyaa diraw,
ha"i taana maadda!
87 Unttunttu taana wod'i diggeeddinoshin;
taani ne wogaa aggabeyikke.
88 Aggena ne siik'uwaan ta de'uwaa naaga;
hewenne, neeni ne doonaappe odeeddawaa taani naaganaassa.

Laameed

89 Abeet Med'inaa Godaw, ne k'aalay med'inaassa;
ikka saluwaan minniide de'ee.
90 Neeni yeletaappe yeletaa gakkanaw ammanettiyaawaa.
Neeni ha sa'aa baasaade essaadda;
ikka minniide de'ee.
91 Neeni geeddawaadan ubbabaykka
hachchi gakkanaw minniide de'ee;
ayaw gooppe, ubbatuukka ne k'oomatuwaa.
92 Ne higgii taana nashechchiyaabaa gidenentto,
ta tuggaa wode taani d'ayana shin.
93 Ne wogaa ubbakka dogikke;
ayaw gooppe, neeni an taana pas'a wotsaadda.
94 Taani newaattee; taana ashsha;
ayaw gooppe, taani ne wogaa naaganaw koyay.
95 Iitatuu taana d'ayissanaw kuukuliide naagiino;
shin taani neeni odeeddawaa k'oppay.
96 Polo geetettobaw ubbabaw zaway de'iyaawaa taani be'aad;
shin ne higgiyaw zaway baawa.

Meem

97 Taani ne higgiyaa waata dosayttaa!
Gallassaa kumentsaa taani k'oppiyaawe Aa.
98 Ne azazotuu ubbaa wodekka taananna de'iyaa diraw,
unttunttu taana ta morkkatuwaappe aad'd'eeda eranchcha kessiino.
99 Taani neeni odeeddawaa k'oppiyaa diraw,
taana tamaarisseedda ubbaappekka aad'd'eeda akeekay taw de'ee.
100 Taani ne wogaw azazettiyaa diraw,
c'imatuwaappe aatsaade akeekay.
101 Taani ne k'aalaw azazettanaw koyiyaa diraw,
ta gediyaa iita ogiyaa ubbaappe naagaad.
102 Neeni taana tamaarisseedda diraw,
taani ne pirddaappe wora babeykke.
103 Ne k'aalay ayaa mal"ii!
Eessaa ililuwaappekka aad'd'iide,
ta doonaan mal"ee.
104 Ne wogaappe akeekaa demmaad;
hewaa diraw, taani geella ogiyaa ubbaa is's'ay.

Noon

105 Ne k'aalay ta gediyaw s'omppiyaa,
ta ogiyawukka poo'uwaa.
106 Ne s'illo pirddaadan de'anaw,
taani c'aak'k'eedda c'aak'uwaa mintsana.
107 Taani daro tuggataad;
abeet Med'inaa Godaw, neeni geedda k'aalaadan
taana pas'a wotsa.
108 Abeet Med'inaa Godaw, ta doonaappe kesiyaa galataa, yarshshuwaa akka;
taana pirddaa tamaarissa.
109 Ta shemppu metuwaa bollaa de'inttokka,
taani ne higgiyaa dogikke.
110 Iitatuu taw gitiyaa yeggeeddino;
shin taani ne wogaappe sher"i gabeykke.
111 Neeni odeeddabay med'inaw tawaa;

ee, I ta wozanaw nashshechchaa.
112 Taani med'inaw, wurssetsaa gakkanaw
ne awaayuwaadan ootsanaw k'achchaad.

Samkket

113 Taani laa"u k'ofay de'iyaa asatuwaa is's'ay;
shin ne higgiyaa siik'ay.
114 Neeni taw k'osetta attiyaa saanne
ta gonddalliyaa;
taani ne k'aalan hidootaa ootsay.
115 Taani ta S'oossaa azazuwaa naagana mala,
hinttenoo, iitabaa ootsiyaawanttoo,
taappe haakkite!
116 Neeni geedda k'aalaadan taana minisa;
yaatooppe, taani pas'a de'ana.
Taani hidootan naagiyaaban taana yeellayoppa.
117 Taana zemppissa; yaatooppe,
taani saro de'ana;
taani ubbaa wode ne awaayuwaa hayzzana.
118 Ne awaayuwaappe wora biyaawantta ubbaa neeni akkakka;
unttunttu c'imuu c'oo mela.
119 Sa'aan de'iyaa iitatuwaa ubbaa
neeni pituwaadan paydaasa;
hewaa diraw, taani neeni odeeddabaa siik'ay.
120 Ta bollay new yayyiide kokkoreedda;
taani ne pirddaw yayyay.

Ee

121 Likkebaanne s'illobaa ootsaad;
Taana uk'k'unniyaawanttoo oloppa.
122 Taana ne k'oomaa maaddanaw waase gida;
Taana otoranchchatuwaan uk'k'unnissoppa.
123 Neeni, «neena ashshana»
geedda s'illo k'aalaa polo gaade naagishin,
ta ayifii galjjeedda.
124 Taw, ne k'oomaw, neeni
aggena ne siik'uwaadan ootsa;
ne awaayuwaakka taana tamaarissa.
125 Taani ne k'oomaa;
neeni odiyaabaa taani erana mala,
akeekaa taw imma.
126 Abeet Med'inaa Godaw, asatuu
ne higgiyaa mentseedda diraw,
neeni pirddana wodii ha"a.
127 Taani ne azazuwaa
work'k'aappe aatsaade siik'ay;
Ee, geeshsha work'k'aappekka aatsaade siik'ay.
128 Hewaa diraw, taani
ne wogatuu ubbay giyaawaadan hamettay;
geella ogiyaa ubbaa taani is's'ay.

Pe

129 Neeni odeeddabay malalissiyaabaa;
hewaa diraw, taani aw azazettay.
130 Ne k'aalaa biletsay poo'uwaa immee;

akeekay pac'c'eeddawanttoo akeekaa immee.
131 Taani ne azazoo,
daro saamettaade ta doonaa dooyay.
132 Haa taakko simma;
ne suntsaa siik'iyaawanttu ubbaw
neeni ootsiyaawaadan tawukka k'aretta.
133 Neeni geedda k'aalaadan
ta hemetaa suurissa;
ay nagaraynne taana mooddoppo.
134 Taani ne wogaw azazettanaw,
taana uk'k'unneeddawanttu kushiyaappe woza.
135 Ta bolla, ne k'oomaa bolla,
ne som"uwaa poo'issa;
ne awaayuwaakka tamaarissa.
136 Ne higgiyaw Asay azazettibeena diraw,
ta ayifiyaappe afotsay shaafaadan goggee.

S'aade

137 Abeet Med'inaa Godaw, neeni s'illuwaa;
ne pirddaykka likke.
138 Neeni odeeddabay
s'illuwaanne ubbaa ammanettiyaawaa.
139 Ta morkketuu ne k'aalaa toochcheedda diraw,
ne k'aalaa mishuu ta gomppan ees's'i keseedda.
140 Neeni geedda k'aalay daroppe ammanettiyaawaa;
taani, ne k'oomay Aa siik'ay.
141 Taani guutsanne kad'etteedda asaa;
gidooppenne, taani ne wogaa dogikke.
142 Ne s'illotetsay med'inaw de'ee;
ne higgiikka tuma.
143 Metuunne tuggay taana gakkeedda;
shin ne azazotuu taana nashechchiino.
144 Neeni odeeddabay med'inawukka s'illuwaa;
taani pas'a de'ana mala, akeekaa taw imma.

K'of

145 Abeet Med'inaa Godaw, kumentsaa wozanaappe,
new waassaad; taw alla.
Taanikka ne awaayuwaa azazettana.
146 Taani new waassaad; taana ashsha;
taanikka neeni odeeddabaa ootsana.
147 S'alk'k'ii dolenna guuran denddaade,
«Taana maadda» gaade new waassay.
Neeni taw geedda k'aalan hidootaa ootsay.
148 Ne k'aalaabaa zaara zaaraadde k'oppanaw,
k'amma utta ak'ay.
149 Abeet Med'inaa Godaw,
aggena ne siik'uwaa diraw, tawaa sisa;
ne s'illo pirddaadan taana pas'a wotsa.
150 Iitabaw taana yederssiyaawanttu,
taakko mateeddino;
unttunttu ne higgiyaappe haakkiino.
151 Shin abeet Med'inaa Godaw,

neeni ta matan de'aassa;
ne azazotuu ubbaykka tuma.
152 Taani benippe doommaade,
neeni odeeddabaa tamaaraad;
Aa neeni med'inaw minisa essaadda.

Reesh

153 Ta tuggaa be'aade, taana ashsha;
ayaw gooppe, taani ne higgiyaa dogabeykke.
154 Ta diraw mootettaade taana woza;
neeni geedda k'aalaadan taana pas'a wotsa.
155 Ne awaayuwaa unttunttu akkena diraw,
atotetsay iitatuwaappe haakuwaan de'ee.
156 Abeet Med'inaa Godaw, ne k'aretay dara;
ne s'illo pirddaadan taana pas'a wotsa.
157 Ta morkketuunne taana yederssiyaawanttu dara;
shin taani neeni odeeddawaappe sher"i giikke.
158 Unttunttu ne azazotuwaa naagenna diraw,
taani kaddiyaawantta be'aade shenetaad.
159 Abeet Med'inaa Godaw,
taani ne wogaa siik'iyaa siik'uwaa k'oppa;
aggena ne siik'uwaadan taana pas'a wotsa.
160 Ne k'aalay koyiroppekka tuma;
ne s'illo pirdday ubbaykka med'inaw de'ee.

Shiin

161 Kaappatuu taana c'oo yederssiino;
shin ta wozanay ne k'aalaw yayyee.
162 Darobaa omoodeedda Asay nashettiyaawaadan,
neeni geedda k'aalan taani nashetay.
163 Taani wordduwaa is's'aynne shenetay;
shin ne higgiyaa siik'ay.
164 Ne s'illo pirddaa diraw,
taani neena gallassan laappu gede galatay.
165 Ne higgiyaa siik'iyaawanttoo
kumentsaa sarotetsay de'ee;
unttuntta ubbakka ayaynne d'ubbanaw danddayenna.
166 Abeet Med'inaa Godaw, taani
ne atotetsaa hidootaan naagay;
ne azazotuwaakka ootsay.
167 Taani neeni odeeddabaa naagay;
taani daroppe Aa siik'ay.
168 Taani ne wogawunne
neeni odeeddawoo azazettana;
ayaw gooppe, ta ogiyaa ubbaa neeni be'aasa.

Taw

169 Abeet Med'inaa Godaw, ta waasuu,
ne sintsa gakko;
neeni geedda k'aalaadan taw akeekaa imma.
170 Ta watiwatuu ne sintsa gakko;
neeni geedda k'aalaadan taana ashsha.
171 Neeni ne awaayuwaa
taana tamaarissiyaa diraw,

ta doonaappe galatay pulttana.
172 Ne azazotuu ubbay s'illo gidiyaa diraw,
ta ins's'arssay ne k'aalaabaa yes's'ana.
173 Taani ne wogaa dooreedda diraw,
ne kushii taana maaddanaw giigeeddawaa gido.
174 Abeet Med'inaa Godaw, neeni
taana ashshana mala laamotay;
ne higgiikka taana nashechchee.
175 Taani neena galatana mala,
taana pas'a wotsa;
ne pirddaykka taana maaddo.
176 Taani bayeedda dorssaadan bichchaaray;
taana ne k'oomaa koya;
ayaw gooppe, taani ne azazuwaa dogabeykke.

120

C'imiyaawanttuppenne Worddotuwaappe Attanaw Shiik'o Woosaa
Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
1 Ta waayiyaa wode taani Med'inaa Godaa s'eesaad;
I taw koyeedda.
2 Abeet Med'inaa Godaw, worddotiyaa doonatuwaappenne,
c'immiyaa ins's'arssatuwaappe taana ashsha.

3 Hinttenoo worddanchchatoo,
S'oossay hinttena waatanddeeshsha?
Simmi harabaa ayaa gujjanddeeshsha?
4 Tooranchchatuwaa pootsaa k'aran I hinttena c'addanawaa;
tamaa bonk'k'uwaan I hinttena s'uuggana.

5 Aayye taanoo! Hinttenana de'iyaawe Mesheka
woy K'eedaare asaana de'iyaawaa mala iita.
6 Sarotetsaa is's'iyaa asatuwaana
taani daro wodiyaa de'aaddi.
7 Taani saro asaa;
shin taani sarotetsaabaa haasayiyaa wode,
unttunttu olaawaa haasayiino!

121

S'oossay Nuuna Naagiyaawaa
Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
1 Taani d'ok'k'u gaade wogga deretuwaa s'eellay;
taw maaduu hak'appe yanddeeshsha?
2 Taw maaduu
saluwaanne sa'aa med'd'eedda Med'inaa Godaappe yee.

3 I ne gediyaa halis'issenna;
neena naagiyaawe gem"ishenna.
4 Israa'eeliyaa naagiyaawe,
ubbakka gisennanne gem"ishenna.

5 Med'inaa Goday neena naagiyaawaa.
Med'inaa Goday new ushechcha baggana gidiide,
neena kuwayiyaawaa.
6 Gallassi neena away meenna;
k'ammakka aginay neena k'ohenna.

7 Med'inaa Goday k'ohiyaawaa ubbaappe neena naagana;
I ne shemppuwaa naagana.
8 Med'inaa Goday ne buussaa, ne yuussaa,
hachcheppe med'inaa gakkanaw naagana.

122

Yerusaalamiw Shiik'eedda Sabaa
Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Daawite s'aafeeddawaa
1 Unttunttu taana, «Ane Med'inaa Godaa golliyaa boytte» yaagina,
taani nashetaad.
2 Neenoo Yerusaalame katamatee,
nuuni ne penggetuwaanna geliide ek'k'eeddo!

3 Yerusaalame katamay,
dantsetiide minni kees'etteedda katamaa.
4 Med'inaa Godaa awaayuwaadan,
Israa'eeliyaa zaratuu,
Med'inaa Godaa galatanaw yiyaa katamay hawaa.
5 Daawita zeretsaappe kaateteeddawanttu
barenttu asaw pirddanaw yaan utteeddino.

6 Yerusaalame sarotetsaw
hawaadan yaagiide woossite;
«Neena siik'iyaawanttoo
unttunttu ootsiyaawe ubbay suuro!
7 Ne gimbbetuwaa giddon saruu de'o!
Ne geesatuwaakka bochchiyaabay d'ayo!» yaagiide woossite.
8 Ta ishatuwaanne ta dabbotuwaa diraw gaade,
«Ne giddon saruu de'o!» yaagay.
9 Med'inaa Godaa nu S'oossaa golliyaa diraw gaade,
taani Yerusaalame durettanaw woosana.

123

Maarotaa Demanaw Shiishsho Woosaa
Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
1 Neenoo, kawutetsaa araatan saluwaan utteeddawoo,
taani pude neekko s'eellay.
2 K'oomay bare godaa kushiyaa s'eelliyaawaadaaninne
k'oomata bare godatti kushiyaa s'eelliyaawaadan,
hewaadankka I nuuna maarana gakkanaw,
nu ayifii Med'inaa Godaakko, nu S'oossaakko, s'eellee.

3 Nuuna maara; abeet Med'inaa Godaw, nuuna maara.
Ayaw gooppe, nuw kad'ii dareedda.
4 Nuuni ishaluwaan de'iyaawanttu shek'aanne

otoranchchatuwaa kad'iyaa kalleeddo.

124

S'oossay Israa'eeliyaa Ashiyaawaa
Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Daawite s'aafeeddawaa
1 Med'inaa Goday nu bagga gidennentto, nuuni waananeeshsha?
Israa'eeliyaa asatuu zaaruwaa hawaadan yaagiide zaariino;
2 «Med'inaa Goday nu bagga gidennentto,
nu bollan Asay denddeedda wode,
3 unttunttu nu bollan hank'k'uwaa suulliide,
nuuna pas'a mittana shin.
4 Di'uu nuuna meec'c'iide;
shaafaa haatsay nuuna muukkana shin;
5 kuntso haatsay nuuna maana shin» yaagino.

6 Nuuna nu morkkatuwaa matan,
s'oonissibeenna Med'inaa Goday galatetto.
7 Nuuni shankkanchchatuwaa p'iriyaappe,
kafuu kessi akkiyaawaadan kessi akkeeddo.
P'irii me"eedda, nuunikka kessi akki atteedo!
8 Nu maaduu
saluwaanne sa'aa med'd'eedda Med'inaa Godaa suntsaappe yee.

125

S'oossay Bare Asaw Waase
Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
1 Med'inaa Godaan ammanettiyaawanttu k'aas's'anaw danddayenna,
med'inaw de'iyaa S'iyoone deriyaa mala.
2 Deretuu
Yerusaalame katamaa yuushshuwaan de'iyaawaadan,
hachcheppe med'inaa gakkanaw,
Med'inaa Goday bare asaa yuushshuwaan de'ee.

3 S'illotuu barenttu kushshiyaa iitatetsaw dentsenna mala,
iitatuwaa ayissuwaa s'am"ay,
s'illotoo imetteedda biittaa bollan gam"enna.
4 Abeet Med'inaa Godaw, keeka asatoonne,
wozanaa suure asatoo keekkabaa ootsa.
5 Barenttu geella ogiyaa simmiyaawantta,
Med'inaa Goday iitaa ootsiyaawanttuna ittippe mura.
Israa'eeliyaw saruu gido!

126

Omooduwaappe Simmeeddawanttu Mazimuriyaa
Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
1 Med'inaa Goday nuuna omoodetteeddawantta zaariide,
S'iyoone aheedda wode, nuw akumuwaa malateedda.
2 He wode nuuni daro nashetti, miic'c'iide,
nashshechchaa yetsaa yes's'eeddo.
Yaatina, hara kawutetsatuu barenttu giddon,

«Hawanttoo Med'inaa Goday wolk'k'aamabaa ootseedda» yaageeddino.
3 Tumukka Med'inaa Goday nuw wolk'k'aamabaa ootseedda;
nuunikka loytsi nashetteeddo.

4 Abeet Med'inaa Godaw, Neegeeba Bazzuwaan iraa bukissaade,
shaafaa haatsaa zaara kuntsiyaawaadan,
nuwukka nu kaac'aa ooratsa.
5 Yeekkiide zereeddawanttu,
nashshechchan yes's'iidde c'akkana.
6 Zeretsaa tookkiide, yeekkiidde beeddawanttu,
nashshechchaa yetsaa yes's'iidde,
mirk'k'iyaa tookkiide simmana.

127

S'oossaan Ammanetanaaddan Imetteedda Zoriyaa
Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Solomon s'aafeeddawaa
1 Med'inaa Goday golliyaa kees's'ana d'ayooppe,
kees's'iyaawanttu c'oo mela daaburiino.
Med'inaa Goday katamaa naagana d'ayooppe,
naagiyaawanttu c'oo mela naagiino.
2 Neeni wontta guuran denddiyaawe,
omarssi k'amissaade gisiyaawe,
k'umaw hirggaade tuggatiyaawe c'oo mela;
ayaw gooppe, S'oossay bare siik'iyaawanttoo shemppuwaa immee.
3 Naanay Med'inaa Godaappe imettiyaa imotaa;
yelotuu tumuwaappe woytuwaa.
4 Itti uray bare yalagatetsan yeleedda attuma naanatuu,
olanchchaa kushiyan de'iyaa tooratuwaa mala.
5 He k'arc'c'iitan de'iyaa wonddaafiyaa tooratuwaadan,
daro naanatuu de'iyaa Asay anjjetteeddawaa.
Ayaw gooppe, I bare morkkatuwaanna,
katamaa penggiyaan mootettiyaa wode, ubbakka s'oonettenna.

128

S'oossaw Azazetussaan Beetiyaa Anjjuwaa
Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
1 Med'inaa Godaw yayyiyaawanttunne,
Aa ogiyaan hamettiyaawanttu ubbay anjjetteedawantta.

2 Neeni ne daaburaa ayifiyaa maana;
neeni nashettananne new lo"o gidana.
3 Ne machata ne son ayifiyaa dorkkokkeedda,
woyniyaa turaa mala gidana.
Ne naanatuukka ne gaytaa yuushshuwaan,
wogaraa puutiyaa mala gidana.
4 Med'inaa Godaw yayyiyaa asay
tumuwaappe hewaadan anjjettana.

5 Med'inaa Goday neena S'iyooneppe anjjo!
Neeni de'eedda laytsaa ubbaan

Yerusaalame lo"otetsaa neena besso.
6 Ne naanatuwaa naanatuwaa be'a!

Israa'eeliyaw saruu gido!

129

Israa'eelii Morkkiyaappe Attanaw Shiishsho Woosaa
Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
1 Israa'eeliyaa Asay hawaadan yaago;
«Unttunttu ta yalagatetsaadeppe doommiide,
taana uk'k'inneeddino.
2 Ee, unttunttu ta yalagatetsaadeppe doommiide,
taana uk'k'inneeddino;
shin unttunttu taana d'ayissibeykkino.
3 Ta zokkiyaa k'ays's'eeriyaan shoc'i shoc'iide,
gosheedda shoyk'aa malatisseeddino» yaago.
4 Shin Med'inaa Goday s'illo gideeddawe
iitatuwaa k'ashuwaappe taana billi yeddeedda.

5 S'iyoone is's'iyaa ubbay,
yeellatiide guyye simmo.
6 Golliyaa huup'iyaan mokkiide,
dic'c'anaappe kasetiide meliyaa maataa mala gido.
7 He maataa buuc'c'anaw kushiyaan dankkiyaawe,
woy mirk'k'iyaa k'achchiyaawe ooninne baawa.
8 He ogiyaanna aad'd'iyaawanttu,
«Med'inaa Goday wolk'k'aa immo» giina, c'akkiyaawanttu,
«Med'inaa Goday anjjo» giyaawe de'enna.

130

Maaduwaa demanaw Shiik'eedda Woosaa
Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
1 Abeet Med'inaa Godaw, taani metuwaa c'iimman de'aadde,
neekko waassay.
2 Abeet Godaw, ta kooshshaa sisa;
taani watiwatiyaa watiwatuwaa ne haytsay hayzzo.
3 Abeet Med'inaa Godaw, neeni,
nu nagaraa mazggobiyaan s'aafeeddentto,
abeet Godaw, won ooni pirddaappe attanaw danddayii?
4 Shin nuuni neena bonchchiidde azazettana mala,
nuw atto yaagaasa.

5 Taani Med'inaa Godaa naagay;
ee, taani Aa laamotaan naagay;
Aa k'aalankka hidootaa ootsay.
6 Sa'ay awude wonttanddeeshsha
giide naagiyaa k'amma zabaynyatuwaappe aad'd'aade,
taani unttunttuppekka aatsaade,
Godaa laamotaan naagay.

7 Israa'eeliyaa asaw, Med'inaa Godaan hidootaa ootsite;

ayaw gooppe, aggena siik'uu Med'inaa Godaana;
k'ay I ubbaa gede asaa ashshanaw koyee.
8 Israa'eeliyaa asaa
unttunttu nagaraa ubbaappe ashshanawe Aa.

131

S'oossaan Ammanettussaa
Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Daawite s'aafeeddawaa
1 Abeet Med'inaa Godaw, taani wozanaan ayyiyaawaa aggaad;
ta ayfiyaan otoruwaan s'eelabeykke.
Wolk'k'aamabaw woy eranaw danddayenna
malalissiyaabaw taani hirggikke.
2 Hewaa aggade d'antsaa duus's'eedda na'ay
bare aatti matan c'o"u giyaawaadan,
taani c'o"u gaad.
Ee, woppu geedda na'aadan taani woppu gaad.
3 Israa'eeliyaa asaw, hachcheppe
med'inaa gakkanaw Med'inaa Godaan hidootaa ootsite.

132

Geeshsha Golliyaa Sabbanaw Shiik'o Mazimuriyaa
Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
1 Abeet Med'inaa Godaw,
Daawitanne I danddayeedda metuwaa k'oppa.
2 Med'inaa Godaw I c'aak'k'eeddawaa,
Yaak'ooba s'oossaw, Wolk'k'aamaw
I hawaadan yaagiide geppeeddawaa hassaya;
3 «Hawaappe guyiyaan taani ta golle gelikke,
woy ta hiis'an gisikke.
4 Taani ta ayifiyaa c'iilimmikke,
woy gem"ishikke.
5 Hewenne, taani Med'inaa Godaw sa'aa,
Yaak'ooba S'oossaw, Wolk'k'aamaw
de'iyaasaa giigissana gakkanaassa» yaageedda.

6 Hekko, nuuni Taabootaabaa,
Efiraatan siseeddo;
Yi'aariima giyaa biittaan Aa nuuni demmeeddo.
7 Nuuni, «Ane I de'iyaasaa boytte;
Aa gedii yed'd'iyaasaan guufanniide,
aw goyinneetto» yaageeddo.

8 Abeet Med'inaa Godaw, dendda!
Ne minotetsaw mallaa gidiyaa ne Taabootaanna,
ne Geeshsha Golliyaa gelaade de'a.
9 Ne k'eesatuu s'illotetsaa mayno;
ne asatuu nashshechchaw yes's'ino.
10 Ne k'oomaa Daawita diraw,
neeni okkeedda kaatiyaa aggoppa.

130:8 Mat. 1:21; Tit. 2:14 **132:6** 2 Od. 6:41-42

11 Med'inaa Goday Daawitaw laamettena c'aak'uwaa
hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda;
«Ne gulbbataappe yeletteedda ne naanatuwaappe ittuwaa
taani kawutsana.
12 Ne naanatuu ta c'aak'uwaanne
taani tamaarissiyaa timirttiyaa naagooppe,
unttunttu naanatuukka ne kawutetsaa araatan med'inaw uttana» yaageedda.
13 Med'inaa Goday S'iyoone dooreedda;
barew de'iyaasaa ootsanawukka amottiide,
hawaadan yaageedda;
14 «Hawe taw med'inaw de'iyaa sa'aa;
taani amotteedda diraw, hawaan uttana.
15 Taani daro katsaa immaade S'iyoono anjjana;
izin de'iyaa hiyyeesatuwaakka k'umaa kalissana.
16 Izin de'iyaa k'eesetuwaakka
taani atotetsaa mayzzana;
izin S'oossaa asatuukka nashshechchaw yes's'ana.

17 «Ha sa'aan,
Daawita zeretsaappe ittuwaa kawutsana;
taani okkeedda kaatiyaa kawutetsaa gam"etsana.
18 Taani Aa morkkatuwaa yeellaa mayzzana;
shin Aa huup'iyaan de'iyaa kawutetsaa kallachchay p'oolana» yaageedda.

133

Ishatuwaa Siik'oo Shiik'eedda Sabaa
Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Daawite s'aafeeddawaa
1 Ishatuu ittippetetsan de'iyaawe ayiba lo"obeenne nashechchiyaabee!
2 Hewe huup'iyaa okkina, buuchchaanna goggiyaa,
Aaroona buuchchaanna goggiide
Aa mayuwaa morggiyaa gakkiyaa al"o zayitiyaa mala.
3 Hewe Hermmoone deriyaa ketterssay,
S'iyoone Deretuwaa gakkiyaawaa mala.
Med'inaa Goday hewan anjjuwaa, med'inaa de'uwaa immeedda.

134

S'oossaa Galatussaa
Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
1 Hinttenoo Med'inaa Godaa k'oomatoo,
Med'inaa Godaa golliyaan k'amma ootsiyaawanttoo,
ubbaykka haa yiide, Med'inaa Godaa galatite.
2 Geeshsha Golliyaan hintte kushiyaa mic'c'iide,
Med'inaa Godaa galatite.

3 Saluwaanne sa'aa med'd'eedda Med'inaa Goday,
hinttena S'iyooneppe anjjo.

135

Galataa Mazimuriyaa

132:11 2 Sam. 7:12-16; 1 Od. 17:11-14; Maz. 89:3-4; Kit. 2:30 **132:17** 1 Kat. 11:36

1 Med'inaa Godaa galatite!

Hinttenoo Med'inaa Godaa k'oomatoo,
Med'inaa Godaa suntsaa galatite!
2 Hinttenoo Med'inaa Godaa golliyaa giddon,
nu S'oossaa golliyaa dabaaban ek'k'eeddawanttoo,
S'oossaa galatite!
3 Med'inaa Goday keeka gidiyaa diraw,
Med'inaa Godaa galatite!
I lo"a gidiyaa diraw,
Aa suntsaa sabbite!
4 Med'inaa Goday Yaak'ooba bare huup'ew,
Israa'eeliyaa asaakka barew buzo ootsiide dooreedda.

5 Med'inaa Goday wolk'k'aama gidiyaawaanne
nu Goday s'oossatuwaa ubbaappe d'ok'k'iyaawaa,
taani eray.
6 Saluwankka saankka,
abbatuwaaninne unttunttu c'iimmotuwaa ubbaa giddonkka,
Med'inaa Goday bare doseeddawaa ubbaa ootsee.
7 Iraa tooko shaariyaa sa'aa gas'aappe I dentsee;
I iraanna walk'k'antsaa kiittee;
bare minjjiyaa sa'aappe c'arkkuwaa kessee.

8 Gibs'e biittan asaa naanatuwaappenne,
mehiyaa maraappe,
bayira yeletteeddawantta wod'eedda.
9 Neenoo Gibs'ee, Par"oonanne Aa k'oomatuwaa muranaw,
hinttenttu gidon ooratsabaanne malalissiyaabaa yeddeedda.
10 I daro kawutetsatuwaa bayzzeedda;
wolk'k'aama kaatetuwaakka wod'eedda.
11 Amooretuwaa kaatiyaa Sihoona,
Baasaane kaatiyaa Ooganne,
Kanaane kaatetuwaa ubbaa wod'eedda.
12 Unttunttu biittaa bare asatuwaa,
Israa'eelatuwaa laatisseedda.
13 Abeet Med'inaa Godaw, ne suntsay med'inaw de'ana;
yeletaappe yeletaa gakkanaw Med'inaa Goday hassayettana.
14 Med'inaa Goday bare asaw pirddana;
I bare k'oomatoo k'arettana.
15 Gadiyaa asatuwaa eek'atuu asaa kushii
biraappenne work'k'aappe med'd'eeddawantta.
16 Unttunttoo doonay de'ee, shin haasayikkino;
ayifii de'ee, shin s'eellikkino.
17 Haytsay de'ee, shin sissikkino;
unttunttu doonaan shemppuu baawa.
18 Unttuntta med'd'eeddawanttunne,
unttunttun ammanettiyaawanttu,
ubbay unttunttudan hanino.
19 Israa'eeliyaa golliyaa asatoo,

135:15 Maz. 115:4-8; Sas'. 9:20

Med'inaa Godaa galatite;
Aaroona golliyaa asatoo,
Med'inaa Godaa galatite;
20 Leewiyaa golliyaa asatoo,
Med'inaa Godaa galatite;
Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo,
ubbay Med'inaa Godaa galatite.
21 Yerusaalamen de'iyaa Med'inaa Goday
S'iyoonen galatetto!

Med'inaa Godaa galatite!

136

Galataa Mazimuriyaa

1 Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe, I keeka;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
2 S'oossatuwaa S'oossaa galatite!
Aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
3 Godatuwaa Godaa galatite!
Aggena Aa siik'uu med'inaawaa.

4 Aa s'alalay wolk'k'aama malalissiyaabaa ootsee;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
5 Bare aad'd'eeda eran I salotuwaa med'd'eedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
6 Biittaa haatsaa bollan mic'c'eedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
7 Wolk'k'aama poo'otuwaa med'd'eedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
8 Away gallassi mooddanaadan ootseedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
9 Aginayinne s'oolinttetuu
k'amma mooddanaadan ootseedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
10 I Gibs'e biittan bayiratuwaa wod'eedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
11 Israa'eeliyaa asaa,
Gibs'eppe kaaletsiide kesseedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
12 Bare mino kushiyan,
bare wolk'k'aama k'esiyaan hawaa ootseedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
13 Zo'o Abbaa shaakki yegeedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
14 Israa'eeliyaa asaa,
he abbaa gidduwaana pintseedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.

136:1 1 Od. 16:34; 2 Od. 5:13; 7:3; Izr. 3:11; Maz. 100:5; 106:1; 107:1; 118:1; Erm. 33:11 **136:5** Dom. 1:1 **136:6** Dom. 1:2 **136:7** Dom. 1:16 **136:10** Kes. 12:29 **136:11** Kes. 12:51 **136:13** Kes. 14:21-29

15 Gibs'e kaatiyaanne Aa olanchchatuwaa
Zo'o Abban muukisseedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
16 I bare asaa kaaletsiide,
bazzuwaana aatseedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
17 Wolk'k'aama kaatetuwaa shoc'eedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
18 Eretteedda kaatetuwaa wod'eedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
19 Amooretuwaa kaatiyaa Sihoona wod'eedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
20 K'ay Baasaane kaatiyaa Ooga wod'eedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
21 Yaatiide unttunttu biittaa bare asaa laatisseedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
22 Bare k'oomaa Israa'eeliyaa laatisseedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
23 I nuuni kawusheedda wodekka nuuna k'oppeedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
24 Nuuna nu morkkatuwaappe ashsheeda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
25 Med'etaa ubbaw k'umaa immee;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
26 Saluwaa S'oossaa galatite!
Aggena Aa siik'uu med'inaawaa.

137

Omooduwaan De'iyaa Israa'eeliyaa Yeekuwaa

1 Baabloone shaafatuwaa matan uttiide,
nuuni S'iyoone k'oppeedda wode yeekkeeddo.
2 He sa'aan nuuni,
nu diitsaa haatsaa matan dic'c'iyaa mitsaa bolla kak'k'eeddo.
3 Nuuna omoodeedda asatuu,
nuuni yes's'iide, unttuntta nashshechchana mala,
«S'iyoone yetsaappe ittuwaa ane nuw yes's'ite» yaageeddino.

4 Med'inaa Godaa yetsaa, nuuni,
allaga biittan wooti yes's'anee?
5 Yerusaalame katamatee, taani neena dogooppe,
ta ushechcha kushii bare oosuwaa dogo.
6 Taani neena hassayennan aggooppenne
ta nashshechchaa ubbaappe aatsaade Yerusaalame dosennan aggooppe,
ta ins's'arssay kookkiyaana oyk'k'etto.

7 Abeet Med'inaa Godaw, Yerusaalame omoodettiyaa gallassi,
Eedooma asatuu ootseeddawaa hassaya;
unttunttu, «kolite! kolite!
Hirkki s'ap'uwaa gakkanaw laalite!» yaageeddawaa dogoppa.

136:19 Pay. 21:21-30 **136:20** Pay. 21:31-35

8 Baabloone biittaw, neenikka bayana!
Neeni nu bollan ootseedda iita oosuwaa,
ne bolla ootsiyaawe anjjetteedawaa.
9 Ne guutsa naanatuwaa oyk'k'iide,
zaallaa bolla shoc'iyaawe anjjetteedawaa.

138

Galataa Woosaa
Daawite S'aafeeddawaa
1 Abeet Med'inaa Godaw, taani ta kumentsaa wozanaappe neena galatana;
s'oossatuwaa sintsan neena sabbana.
2 Ne Geeshsha Golliyaakko simmaade,
new goynaade, aggena ne siik'uwaanne ne tumatetsaa diraw,
taani ne suntsaa galatay;
ayaw gooppe, neeni ne suntsaanne ne k'aalaa,
ubbaappe aatsaade d'ok'k'u ootsaadda.
3 Taani s'eeseedda gallassi taw koyaadda;
ne minotetsan taana minisaadda.

4 Abeet Med'inaa Godaw, sa'aan de'iyaa kaatetuu ubbay,
neena galatino;
ayaw gooppe, unttunttu ne doonaappe keseedda k'aalaa siseeddino.
5 Med'inaa Godaa bonchchuu wolk'k'aama gidiyaa diraw,
unttunttu Med'inaa Godaa ogiyaawaa yes's'ana.
6 Med'inaa Goday bolla d'ok'k'an de'ooppekka,
hiyyeesatuwaa keeka ayifiyaan s'eellee.
Shin otoranchchatuwaa I haakuwaan eree.

7 Taani metuwaa gidduwaana hamettooppekka,
neeni taana de'uwaan naagaasa.
Ta morkkatuwaa hank'k'uwaa bolla ne kushiyaa mic'c'aasa;
ne ushechchan taana ashshaasa.
8 Med'inaa Goday taw giide k'oppeeddawaa polana;
abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uu med'inaawaa.
Ne kushiyaa oosuwaa agga aggoppa.

139

Ubbaa Eriyaa S'oossaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite s'aafeedda mazamuriyaa
1 Abeet Med'inaa Godaw, neeni taana biddaade eraadda.
2 Taani awude uttinttonne
awude ek'k'intto, neeni eraasa;
neeni ta k'ofaa ubbaa haakuwaan eraasa.
3 Taani biyaasaanne,
shemppiyaa sa'aa s'omoosaasa;
ta ogetuwaa ubbaa neeni eraasa.
4 Abeet Med'inaa Godaw, taani ta ins's'arssan
itti k'aalaa haasayanaappe kasetaade,
neeni ta k'ofaa ubbaa eraasa.
5 Neeni ta yuushshuwaan de'aassa;

137:8 Sas'. 18:6

ne kushiyan taana naagaasa.
6 Ne eray taana loytsi malalissee;
taani akeekanaw danddayiyaasaappe d'ok'k'a.

7 Taani ne Ayaanappe hak'a baanaw danddayayitaa?
Woy ne sintsaappe hak'a bak'atanaw danddayayitaa?
8 Pude saluwaa kesooppe,
neeni yaan de'aassa!
Duge Si'ooliyaa wod'd'inttokka,
neeni yaan de'aassa.
9 Away mokkiyaasaa bagga paallaade booppe,
woy away wulliyaasaa baggan haakkaade de'ooppe,
10 he saankka ne kushii taana kaaletsee;
ne ushechcha kushii taana zemppissee.
11 Taani, «D'umaw, taana gentsaa;
poo'uwaa, k'ammaw laametta» yaaginttokka,
12 d'umaa daruu new d'umenna;
k'ammay gallassaadan poo'ee;
ayaw gooppe, new d'umay poo'uwaa mala.
13 Neeni ta giddo asatetsaa ubbaa med'd'aadda;
ta aatti uluwaan taana neeni waas'a med'aadda.
14 Neeni taana malalissiyaabaanne ooratsabaa ootsaade med'd'eedda diraw,
taani neena galatay.
Ne oosotuu malalissiyaawantta!
Taani k'ay hewaa wurssaade eray.
15 Taani geema sa'aan med'ettiyaa wode,
ta mek'etsatuu neeppe geemmibeyikkino.
Ta bollay ta aatti uluwaa c'iimmaa giddon
hiillan alleek'k'ettiide oosettiyaa wode,
16 yelettibeenna ta asatetsaa ne ayifii be'eedda.
Biro ittuunne doomettennan de'ishshin,
taw neeni giigiseedda gallassatuu ubbatuu
ne mazggobiyaan s'aafetteeddino.
17 Abeet S'oossaw,
ne k'ofatuu ayaa c'oratteeddinoo!
Unttuntta eranawe ayaa waayissii!
18 Taani unttuntta paydintto,
unttunttu shafiyaappe darana shin.
Taani beegottiyaa wode,
ha"ikka neenana de'ay.
19 Abeet S'oossaw, neeni iitatuwaa wod'aaddintto ayee de'ii!
Suutsaa gussiyaa asatuu taappe haakkino!
20 Unttunttu ne bolla iitabaa haasayiino;
ne morkketuu ne suntsaa bayzziino.
21 Abeet Med'inaa Godaw, neena is's'iyaawantta
taani is's'ikkitaa?
Ne bolla denddiyaawantta
taani shenetikkitaa?
22 Taani unttuntta ubbaa is's'ay;
unttuntta taani ta morkkatuwaadan payday.
23 Abeet S'oossaw,

taana biddaade, ta wozanaa era;
taana paac'c'aade, ta un"etiyaa k'ofaa era.
24 Ane taanan iitabay de'ooppe s'eella;
med'inaa ogiyaan taana kaaletsa.

140

Iitatuwaa Bolla Shiik'eedda Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite s'aafeedda mazamuriyaa
1 Abeet Med'inaa Godaw, iita asatuwaappe taana ashsha;
makkalanchcha asatuwaappe taana naaga.
2 Unttunttu ubbaa wode,
iitabaa ootsanaw mak'ettiino;
ubbaa gallassikka,
walassaa dentsetsanaw k'oppiino.
3 Unttunttu barenttu ins's'arssaa shooshshaawaadan k'arayiino;
unttunttu doonaappe asaa wod'iyaa hasuwaa shooshshaa yishshaa mala
haasayay kesee.

4 Abeet Med'inaa Godaw, iita asatuwaa kushiyaappe,
taana ashsha;
ta gediyaa k'as's'anaw k'oppiyaa makkalanchcha asatuwaappe taana naaga.
5 Otoranchcha asatuu taw diizzaa giigisseeddino;
gitiyaa hiis's'eeddino;
taana oyk'k'anaw p'iriyaa ogiyaan wotseeddino.

6 Taani Med'inaa Godaa, «Neeni ta S'oossaa» yaagay.
Abeet Med'inaa Godaw, taani watiwatiyaa watiwatuwaa sisa.
7 Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw,
taana ashshiyaa minoo,
olaa gallassi taw gonddale gidaadda.
8 Abeet Med'inaa Godaw,
iitatoo unttunttu amuwaa immoppa;
unttunttu iita mak'k'uwaa polissoppa.

9 Ta morkkatuwaan taana s'oonissoppa;
unttunttu doonaappe kesiyaa iitabay unttunttoo simmo.
10 Unttunttu bolla s'uuggiyaa bonk'k'uu k'oletto;
unttunttu taman olettino;
hewaappe laa"entso denddenna olan oletino.
11 Zigiriyaawantta biittay tookkoppo;
makkalanchcha asatuwaa iitabay shankkatiide oyk'k'o.
12 Med'inaa Goday hiyyeesatoo pirddiyaawaanne,
metootanchchatuwaa maataa naagisiyaawaa eray.
13 Tumuppe s'illotuu ne suntsaa galatana;
suure asatuu ne sintsan de'ana.

141

Omarssa Woosaa
Daawite s'aafeedda mazamuriyaa
1 Abeet Med'inaa Godaw, taani neena s'eesay;

140:3 Rom. 3:13

taana maaddanaw elleella.
Taani neekko waassiyaa wode, ta kooshshaa sisa!
2 Ta woosay is'aanaa c'uwaadan,
ne sintsa shiik'o;
taani ta kushiyaa mic'c'iyaawe,
new omarssa yarshshuwaa mala gido.

3 Abeet Med'inaa Godaw, ta doonaa naagiyaawaa wotsa;
ta mettershshatuwaa penggiyaan zabayinyaa essa.
4 Bayzzuwaa ootsiyaa asatuwaanna,
iita oosuwaa ootsenna mala,
ta wozanaa iitabaakko zaaroppa.
Unttunttu gibiraakka taana muzoppa.

5 S'illo Asay taana aggena siik'uwaan
seeranawunne muranaw danddayee;
unttunttu taana bak'k'ooppe hewe ta huup'iyaan zayitiyaa okkiyaawaa mala;
ayaw gooppe, taani ubbaa gedekka
iitatuwaa oosuwaa bolla woossay.
6 Unttunttu daannatuu zaallaa aafuwaana,
duge olettiyaa wode,
ta k'aalay tuma gidiyaawaa unttunttu Asay erana.
7 Biittay goshetiyaawaadaaninne
guullu me"eretiyaawaadan
unttunttu mek'etsaykka duufuwaa doonaan laalettana.

8 Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw,
ta ayifii neena s'eellee;
taani neekko bak'ataade attay;
taana hayk'oo aatsaade immoppa.
9 Unttunttu taw wotseedda gitiyaappenne,
iitaa ootsiyaawanttu p'iriyaappe taana naaga.
10 Taan saro aad'd'iyaa wode,
iitatuu barenttu wotseedda gitiyaan oyk'k'ettino.

142

S'oossaa Maaduwaa Demanaw Shiik'eedda Woosaa
Akeekan S'aafetteedda Daawita Timirttiyaa, Gonggolo giddon de'iyaa wode Aa woosaa
1 Ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, Med'inaa Godaw waassay.
Ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade,
Med'inaa Godaw watiwatay.
2 Ta k'ohuwaa ubbaa aw magannay;
ta metuwaa ubbaa aw oday.
3 Taani hidoota k'ans's'ana matiyaa wode, neeni ta ogiyaa eraasa.
Taani hamettiyaa ogiyaan taw gitiyaa k'osi wotseeddino.
4 Taani ta yuushshuwaa s'eelliyaa wode,
taana maaddiyaawe ittuunne baawa;
taani k'osetta attiyaa sa'ay baawa;
taana naagiyaawekka baawa.

141:2 Sas'. 5:8

5 Abeet Med'inaa Godaw, taani,
new hawaadan gaade waassay;
«Neeni taani bak'ataade attiyaa sa'aa;
taani pas'a de'ishshin, taana gakkeedda saamay neena» yaagay.
6 Taani loytsa metootiyaa diraw,
ta waasuwaa hayzza.
Taana yederssiyaawanttu,
taw loytsi wolk'k'aameedda diraw,
taana unttunttuppe ashsha.
7 Taani ne suntsaa galatana mala,
taana k'ashuwaappe billa.
Neeni taw keekiyaa diraw,
s'illotuu ta yuushshuwaan shiik'ana.

143

S'oossaa Maaduwaa Demanaw Shiik'eedda Woosaa
Daawite s'aafeedda mazamuriyaa
1 Abeet Med'inaa Godaw, ta woosaa sisa; ta watiwatuwaa hayzza.
Neeni s'illuwaanne ammanettiyaawaa gidiyaa diraw,
taw zaaruwaa imma.
2 Ne sintsan s'illo gidana Asay baawa;
hewaa diraw, taana ne k'oomaa pirddaw shiishshoppa.

3 Taana ta morkkii yederssiide,
biittaana gatsi kinchchereetseedda;
beni hayk'k'eedda asatuwaadan taana d'uman wotseedda.
4 Hewaa diraw, taani hidootaa k'ans's'aad;
ta wozanaykka yibbaateedda.

5 Taani beni wodetuwaa hassayay;
neeni ootseedda oosuwaa ubbaa zaara zaaraadde k'oppaynne
ne kushii ootseeddawaa akeekay.
6 Taani ta kushiyaa neekko mic'c'aad;
mela biittay haatsaa koyiyaawaadan,
ta shemppuu neena saamettee.

7 Abeet Med'inaa Godaw, taw zaaruwaa immanaw elleella!
Taani hidootaa k'ans's'aad.
Taani duge duufuwaan geliyaa asatuwaa mala gidennaadan,
ne som"uwaa taappe gentsoppa.
8 Taani neena ammanettiyaa diraw,
wontta wontta aggena ne siik'uwaa taana bessa.
Taani ta shemppuwaappe neena woossiyaa diraw,
taani baanaw bessiyaa ogiyaa taana tamaarissa.

9 Abeet Med'inaa Godaw, taani neekko bak'ateedda diraw,
taana ta morkkatuwaappe ashsha.
10 Neeni ta S'oossaa gidiyaa diraw,
taani ne sheniyaa ootsana mala, taana tamaarissa;
lo"o Ayyaanan taana suure ogiyaa kaaletsa.

143:2 Rom. 3:20; Gal. 2:16

11 Abeet Med'inaa Godaw, ne suntsaa diraw, taana ashsha;
ne s'illotetsan taana metuwaappe kessa.
12 Aggena ne siik'uwaan ta morkkatuwaa wod'a;
ta baaligaaratuwaa ubbaa d'ayissa;
ayaw gooppe, taani ne k'oomaa.

144

S'oonuwaa Mazimuriyaa
Daawite s'aafeeddawaa
1 Med'inaa Goday, ta zaallay galatetto! I ta kushiyaa olaw,
ta birad'd'etuwaakka tooraw loohissee.
2 I taana siik'iyaa S'oossaanne ta geessuwaa;
I ta miis'aanne taana ashshiyaawaa.
I ta gonddalliyaanne taani bak'ataade attiyaa sa'aa.
Kawutetsatuwaa I taw moodissiyaawaa.

3 Abeet Med'inaa Godaw,
neeni aw k'oppiyaa Asay I ayee?
Neeni naagetiyaa asaa na'ay ayee?
4 Asay itti gede c'arkkiyaa c'arkkuwaa mala;
Aa gallassatukka aad'd'iyaa kuwaa mala.

5 Abeet Med'inaa Godaw, ne saluwaa daakaade duge wod'd'a!
Wogga deretuwaa bochcha; unttunttukka c'uwattino!
6 Walk'k'antsaa yeddaade ne morkkatuwaa laala!
Ne wonddaafiyaa pootsaa yeddaade unttuntta yederssa!
7 Bollaanna ne kushiyaa duge yeddaade,
taana c'iimmo haatsatuwaappe goochchaade kessa;
allaga asatuwaa kushiyaappe taana wotsa akka.
8 Unttunttu tumuwaa haasayikkino,
C'aak'k'iiddekka wordduwaa haasayiino.

9 Abeet S'oossaw, taani
new ooratsa yetsaa yes's'ana;
tammu bak'etsaan waas'etteedda diitsaan new diis's'ana.
10 Kaatetoo s'oonuwaa immaasa;
ne k'oomaa Daawita ashshaasa.
11 Taana iitaa mashshaappe ashshaasa;
allaga asatuwaa kushiyaappe taana wotsa akka.
Unttunttu tumuwaa haasayana giide c'aak'k'iiddekka,
wordduwaa haasayiino.
12 Nu attuma naanatuu,
barenttu yalagatetsan dolk'k'idolk'k'iide,
dic'c'iyaa mitsaa mala gidino.
Nu mac'c'a naanatuukka kaatiyaa golliyaa zooziyaan,
alleek'k'oo esseedda tuuk'iyaa mala gidino.
13 Nu diyyetuu,
daro dumma dumma k'ommo katsaan kumino;
nu dembbatuwaan de'iyaa dorssatuu sha"aa,
tammu sha"aa yelino.

144:3 Yob. 7:17-18; Maz. 8:4

14 Nu miizzatuu birassino;
unttunttu sal"eesenan yelettiide c'orattino.
Nu ogetuwaan dagama waasuu sisettoppo.
15 Ha yewuu tumu haniyaa asatuu,
anjjetteeddawantta.
Unttunttu S'oossay Med'inaa Godaa gidiyaa asatuu
anjjetteeddawantta.

145

Galataa S'oossaw
Daawite s'aafeedda galataa sabaa
1 Abeet ta S'oossaw, ta kaatiyaw, taani neena gitayananne,
ne suntsaa med'i med'inaw galatana.
2 Taani neena ubbaa gallassi sabbana;
ne suntsaakka med'i med'inaw galatana.
3 Med'inaa Goday wolk'k'aama; d'ok'k'a galatay aw bessee.
Aa gitatetsay asaa k'ofaappe aad'd'ee.
4 Itti yeletay hara yeletaw
neeni ootseeddawaa odana;
ne malalissiyaa oosotuwaakka awaayana.
5 Unttunttu ne bonchchuwaanne
ne anggaa gitatetsaabaa haasayana;
taanikka ne malalissiyaa oosuwaa
zaara zaaraadde k'oppana.
6 Asay, «Hoola!» giissiyaa ne oosuwaa wolk'k'aabaa haasayana;
taanikka ne gitatetsaa awaayana.
7 Unttunttu ne keekkatetsaa daruwaa odana;
ne s'illotetsaabaakka yes's'ana.

8 Med'inaa Goday k'arettiyaawaanne maariyaawaa;
I hank'k'ettanaw elleellennawaanne;
danddayanchchanne aggena siik'uu dariyaawaa.
9 Med'inaa Goday ubbaw keeka;
I bare med'd'eedda ubbaw k'arettiyaawaa.
10 Abeet Med'inaa Godaw,
ne med'etaa ubbay neena galatana;
ne asatuu ubbaykka neena sabbana.
11 Unttunttu ne kawutetsaa bonchchuwaabaa haasayana;
ne wolk'k'aabaa odana.
12 Hewenne, ne wolk'k'aama oosuwaabaanne
ne kawutetsaa bonchchuwaa anggaabaa
asaa erissana.
13 Ne kawutetsay med'inaa kawutetsaa;
ne maatay yeletaa ubbaa gakkanaassa.

Med'inaa Goday bare geedda k'aalaw ubbaw ammanettiyaawaa;
I bare oosuwaa ubbaan k'arettiyaawaa.
14 Med'inaa Goday hokkeeddawantta ubbaa zemppissee;
kunddeeddawantta ubbaa dentsee.
15 Ubbaa ayifii neekko s'eellee;
unttuntta koshshiyaa wodiyaan neeni unttunttoo k'umaa immaasa.

16 Neeni ne kushiyaappe imma;
pas'a de'iyaawantta ubbaa amuwaa alaa.
17 Med'inaa Goday bare ogiyaan ubbaan s'illuwaa;
I bare oosuwaa ubbaan k'arettiyaawaa.
18 Med'inaa Goday barena s'eesiyaa ubbaw,
tumuwaan barena s'eesiyaa ubbaw matan de'ee.
19 I barew yayyiyaawanttu ubbaw,
amuwaa kuntsee.
K'ay I unttunttu waasuwaa sisiide,
unttuntta ashshee.
20 Med'inaa Goday barena siik'iyaawantta ubbaa naagee;
shin iitatuwaa ubbaa d'ayissana.
21 Taani ta doonaan Med'inaa Godaa galatana.
Med'etaa ubbay Aa geeshsha suntsaa
med'i med'inaw galato!

146

Maadda S'oossaw Galataa
1 Med'inaa Godaa galatite!

Ta shemppattee Med'inaa Godaa galataa!
2 Ta de'uwaa laytsaa ubbaan,
taani Med'inaa Godaa galatana;
taani de'eedda keenan ubbaan
ta S'oossaa sabbana.

3 Asay ashshanaw danddayenna diraw,
asaa kaappatuwaan ammanettoppite.
4 Unttunttu shemppuu kesiyaa wode,
unttunttu biittaw simmiino;
unttunttu halchchuu ubbay
he gallassikka atti aggee.

5 Yaak'ooba S'oossay maaddiyaa uraynne
Med'inaa Godaa bare S'oossaa barew hidootaa ootsiyaa uray,
anjjetteeddawaa.
6 Med'inaa Goday saluwaanne sa'aa,
wolk'k'aama abbaanne Aa giddon de'iyaawaa ubbaa,
med'd'eeddawaa;
I med'inawukka ammanettiyaawaa.
7 I naak'etteeddawanttoo pirddiyaawaa;
koshateeddawanttoo k'umaa immiyaawaa.

Med'inaa Goday k'ashetteeddawantta billee;
8 Med'inaa Goday k'ook'etuwaa s'eelissee.
Med'inaa Goday kunddeeddawantta dentsee;
Med'inaa Goday s'illotuwaa siik'ee.
9 Med'inaa Goday betetuwaa naagee.
Am"etuwaanne aawuu bayinna naanatuwaa maaddee;
shin iitatuwaa ogiyaa baletsee.

146:6 Kit. 4:24; 14:15

10 Med'inaa Goday med'inaw kaatetee.
S'iyoonee, ne S'oossay,
yeletaappe yeletaa gakkanaw kaatetana.

Med'inaa Godaa galatite!

147

Ubbaa Danddayiyaa S'oossaw Shiik'iyaa Galataa

1 Med'inaa Godaa galatite! Nu S'oossaa sabbiyaawe lo"a;
Aa sabbiyaawe nashechchiyaabaanne bessiyaawaa.

2 Med'inaa Goday Yerusaalame ooratsana;
Israa'eeliyaa asatuwaappe beteeddawanttakka shiishshana.
3 Wozanay me"eeddawantta I patsee;
unttunttu madutsaakka I k'achchee.
4 I s'oolinttetuwaa
unttunttu payduwaan eree;
unttuntta ubbaakka unttunttu suntsan suntsan s'eesee.
5 Nu Goday wolk'k'aama; Aa wolk'k'ay dara;
Aa akeekay likkiyaappe aad'd'iyaawaa.
6 Med'inaa Goday naak'etteeddawantta zemppissee;
shin iitatuwaa biittan duge olee.

7 Med'inaa Godaw galataa yetsaa yes's'ite;
nu S'oossaw diitsaa diis's'ite.
8 I saluwaa shaariyaa kamee;
sa'aw iraa bukissee;
k'eeri deretuwaa bolla maataa mokissee.
9 Mehetoonne waassiyaa k'uuruwaa maratoo,
miyaawaa I immee.
10 I nashettiyaawe paratuwaa wolk'k'aaninne,
tooranchchatu minotetsan gidenna.
11 Med'inaa Goday barew yayyiyaawanttuninne
aggena Aa siik'uwaan,
barenttu hidootaa wotseeddawanttun nashettee.
12 Yerusaalame katamatee, Med'inaa Godaa galataa!
S'iyoonee, ne S'oossaa galataa!
13 Ayaw gooppe, I,
ne penggiyaa kulbbatuwaa minisee;
ne giddon de'iyaa ne asaakka anjjee.
14 I ne zawaa sarotetsaan naagee;
neena loytsi lo"iyaa zarggaa kalissee.
15 I bare kiitaa sa'aw kiittee;
Aa k'aalaykka elle gakkee.
16 I shachchaa bullukkuwaadan mic'c'ee;
ketterssaa bidintsaadan laalee.
17 I bare wolk'k'aama shachchaa
shuchchaadan duge olee.
He meeguwaan ek'k'anaw ooninne danddayenna.
18 I bare k'aalaa kiittiide,
shachchaa muushissee.
I c'arkkuwaa c'arkkissina, haatsay goggee.

19 I bare k'aalaa Yaak'ooba zeretsaw,
bare awaayuwaanne pirddaa
Israa'eeliyaa asaw awaayee.
20 I hara kawutetsaa asaw,
hawaa ootsibeenna;
unttunttu Aa pirddaa erikkino.

Med'inaa Godaa galatite!

148

Med'etay Ubbay S'oossaa Galato

1 Med'inaa Godaa galatite!

Salotuwaan de'iyaawanttoo, Med'inaa Godaa galatite;
bolla d'ok'k'an de'iyaawanttoo, Aa galatite.
2 Hinttenoo, Aa kiitanchchatoo,
ubbatuu Aa galatite.
Saluwaan de'iyaa Aa olanchchatoo,
ubbatuu Aa galatite.
3 Awaw, aginaw, Aa galatite;
poo'iyaa s'oolinttetoo, ubbatoo Aa galatite.
4 Hinttenoo, ubbaappe bolla d'ok'k'an de'iyaa salotoo,
Aa galatite.
Saluwaappe bollaanna de'iyaa haatsatoo,
Aa galatite.
5 Unttunttu ubbatuu Med'inaa Godaa suntsaa galatino;
ayaw gooppe, I azazina,
Unttunttu ubbaykka med'etteeddino.
6 I unttuntta med'i med'inaw
unttunttu sa'aan sa'aan wotseedda.
Unttunttu ubbakka is's'anaw danddayenna azazuwaa I unttunttoo immeedda.

7 Sa'aan de'iyaawanttoo, Med'inaa Godaa galatite!
Abban de'iyaa med'etatoo, wolk'k'aama abbaa c'iimmatoo,
ubbatuukka Aa galatite.
8 Hinttenoo, walk'k'antsaw,
shachchaw, shaariyaw, c'aaganaw,
Aa azazuwaa poliyaa gotiyaw,
Ubbatuukka Aa galatite.
9 Hinttenoo, deretoo, zoozetoo,
Miyaa ayifiyaa ayifiyaa mitsatoo, zigatoo,
ubbatuukka Aa galatite.
10 Mehetoo, do'atoo,
sa'aanna gooshettiyaa med'etatoo,
paalliyaa kafotoo,
Ubbatuukka Aa galatite.
11 Sa'aa kaatetoo, kawutetsaa asatoo,
kaappatoo, asaa mooddiyaawanttoo,
Ubbatuukka Aa galatite.
12 Wodallatoo, wodoratoo,
c'imatoo, naanaatoo,

Ubbatuukka Aa galatite!
13 Unttunttu ubbatuu Med'inaa Godaa suntsaa galatino;
Ayaw gooppe, Aa suntsay ubbaappe bollaanna de'iyaawaa;
Aa bonchchuu salotuwaappekka sa'aappekka bollaanna d'ok'k'an de'ee.
14 Aa bagga gidiyaa, aw matattiyaa Israa'eeliyaa asatuu,
Aa galatana mala, I unttuntta minisee.

Med'inaa Godaa galatite!

149

S'oonuwaa Mazimuriyaa
1 Med'inaa Godaa galatite! Med'inaa Godaw ooratsa yetsaa yes's'ite!
Ammaniyaawanttu shiik'uwaan Aa sabbite!

2 Israa'eeliyaa asatuu
barentta med'd'eeddawaan nashetino.
S'iyoone asatuu barenttu kaatiyaan loytsi nashetino.
3 Duriidde, karabuwaa bak'k'iiddenne,
diitsaa diis's'iidde, Aa suntsaa sabbino.
4 Ayaw gooppe, S'oossay bare asan nashettee;
Naak'etteeddawanttoo s'oonuwaa immiide,
I unttuntta bonchchee.

5 Asatuu barenttu s'oonuwaan nashetino;
k'amman ubbaan nashshechchaw yes's'ino.
6 Unttunttu doonaan S'oossaa galatay,
unttunttu kushiyankka laa"u bagga kuussa mashshay de'o.
7 Hewekka, unttunttu kawutetsatoo,
haluwaa kessanaassanne asatuwaa muranaassa.
8 Unttunttu kaatetuwaa sanssalatan,
unttunttu olaa gadaawatuwaakka birataan k'achchanaassanne,
9 unttunttu bolla s'aafetteedda pirddaa polanaassa.
Hewe S'oossaa asatuwaa ubbaw s'oonuwaa.

Med'inaa Godaa galatite!

150

S'oossaa Galatite
1 Med'inaa Godaa galatite!

Aa geeshsha sa'aan S'oossaa galatite;
Aa wolk'k'aama saluwaan Aa galatite.
2 Aa wolk'k'aama oosatuwaa diraw, Aa galatite;
ubbaappe aad'd'iyaa Aa gitatetsaadan Aa galatite.

3 Malakataa punniidde, Aa galatite;
Diitsaanne maasink'k'uwaa diis's'iidde,
Aa galatite.
4 Darbbiyaa bak'k'iiddenne duriide,
Aa galatite;
Diitsaa diis's'iiddinne lookkuwaa punniidde, Aa galatite.

5 Dawalaa k'aatsiidde, Aa galatite;
dawalaa shoc'iide, Aa galatite.

6 Pas'a shemppatuu ubbatuu,
Med'inaa Godaa galatino!

Med'inaa Godaa galatite!

Leemisuwaa Mas'aafaa

Geluwaa

Leemisuwaa Mas'aafay hiillaa haasayaaninne leemisuwaa haasayan giigeedda oosuwaanne ammanuwaa timirttiyaa. I daro bagga asaa de'uwaan hachchi hachchi gakketiyaa hanotuwaabaa odee. Koyiro doomiiddekka, «Aad'd'eeda eratetsaw doometsay S'oossaw yayyiyaawaa» yaagi hassayissiidde doommee. I tamaarissiyaawe ammanuwaa wogaan Asay ootsanabaa s'alala gidennaan, Asay bare hachchi hachchi de'uwaan hananaw bessiyaa lo"o eeshshaanne ootsanaw bessiyaa lo"o oosuwaa gujjiide tamaarissee. Ha mas'aafaa giddon ashkketetsaaban, asaw k'arettiyaawaaninne ammanettiyaawaan daro timirttii leemisuwaan imetteedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Leemisatwaa Wootiide Go'etanentto *1:1-7*
Aad'd'eeda Eratetsaa Koyanaadan Imetteedda Mak'k'uwaa *1:8—7:27*
Aad'd'eeda Eratetsaa Sabbiidde Odeteedda Mazimuriyaa *8:1—9:18*
Solomona Leemisatwaa *10:1—29:27*
Aguura Haasayaa *30:1-33*
Liimu'eela Daaya Bare Na'aa Tamarisseedda Timirttiyaa *31:1-31*

Leemisatwaa Wooti Go"etanentto (1:1-7)

1 Hawanttu Israa'eeliyaa Kaatiyaa Daawita na'aa Solomona leemisatwaa.
2 Leemisatuu Asay aad'd'eedda eratetsaa, seeraanne era haasayaa akeekanaw maaddiino.
3 Unttunttu aad'd'eeda eratetsan, de'ana de'uwaa, s'illotetsaa, suure pirddaanne suuretetsaa tamaarissiyaawantta,
4 boozatoo akeeka, wodallatoo eratetsaanne wozanaamatetsaa immiyaawantta.
5 Aad'd'eeda eranchchatuu ha leemisatwaa sisiide, eraa gujjiino; akeekanchcha asatuukka lo"o zoriyaa akkiino.
6 Hewaadan leemisatwaanne unttunttu biletsaa, aad'd'eeda eranchchatuwaa haasayaanne unttunttu k'an"ishetuwaa akeekanaw danddayettee.
7 Aad'd'eeda eratetsaw doometsay Med'inaa Godaw yayyiyaawaa; shin boozatuu aad'd'eeda eratetsaanne seeraa kad'iino.

Aad'd'eedda Eratetsaa Koyanaadan Imetteedda Zoriyaa (Lem. 1:1—7:27)

8 Ta na'aw, ne aabu zoriyaa sisa; ne daaya tamaarissiyaawaakka dogoppa.
9 Hewe ne huup'iyaw bonchcho kallachchaa; ne k'ood'iyawukka habiliyaa gidanawaa.
10 Ta na'aw, neena nagaranchchatuu baletsooppe, eeno gooppa.
11 Unttunttu neena, «Nuunana dendda; asaa wod'anaw k'osettiide naagoytte; gaasuu d'ayooppenne s'illotuwaa wod'anaw k'osetti uttoytte;
12 Si'oolii mittiyaawaadan, nuunikka unttuntta pas'a de'ishiina mittoytte; nuuni unttuntta c'iimmo ollaan oliyaa asatuwaadan ootsana.
13 Nuuni al"o miishshaa ubbaa demmana; nu golliyaakka omooduwaan kuntsana;
14 nuunanna zuppetuwan demmeeddawaakka ittippe gishettana» yaagana.
15 Ta na'aw, unttunttunna ogiyaa hamettoppa; ne gediyaa unttunttu loossuwaa yed'isoppa.

1:1 1 Kat. 4:32 **1:7** Yob. 28:28; Maz. 111:10; Lem. 9:10

16 Ayaw gooppe, unttunttu iitabaa ootsanaw wos's'iino; asaa suutsaa gussanaw
elleelliino.
17 Kafuu s'eellishshin, Aa oyk'k'anaw dabbaa yeggiyaawe ayinne maaddenna.
18 Shin unttunttu barenttu suutsaa gussanaw barenttoo wos'imadiyaa mic'c'iino;
barenttu shemppuwaa wod'anaw k'osetti uttiino.
19 Bonk'k'iyaan go"aa demmiyaa ubbatuwaa wurssetsay hewaa mala; hewe izaawu
shemppuwaa akkee.

Aad'd'eeda Eratetsaa Is's'ooppe Neena Era!

20 Aad'd'eeda eratetsatta ogiyaan s'eesaw; gutaran bare k'aalaa d'ok'k'u ootsaade
sissaw.
21 Aad'd'eeda eratetsatta Asay shiik'iyaa sa'aan ek'k'aade s'eesaw; katamaa geliyaa
penggiyaan ek'k'aade,
22 «Hinttenoo, akeekay pac'c'eeddawanttoo, hintte akeekaa pac'aa awude gakkanaw
dosiitee? K'iliic'iyaawanttoo, k'iliic'iyaawan awude gakkanaw nashettiitee?
Boozatoo, eratetsaa awude gakkanaw is's'iitee?
23 Ta seeraakko simmooppe; taani ta eraa hintte bolla gussana; ta k'aalaakka
hinttena tamaarissana.
24 Taani s'eeseedda wode, hintte koyennan is's'eeddita; taani kushiyaa mic'c'inakka,
ooninne akeekibeenna.
25 Ta zoriyaa ubbaa kad'eeddita; ta seeraakka akkibeyikkita.
26 Hewaa diraw, hinttena metuu gakkiyaa wode, taani hintte bolla miic'c'ana;
hinttena bashshay gakkiyaa wode, taani k'iliic'ana.
27 Dagamay uushuwaadan hintte bolla yiyaa wode, metuu gotiyaadan hintte bolla
yiyaa wode, tuggaynne waayii hintte bolla gakkiyaa wode, taani hinttena k'iliic'ana.
28 «He wode unttunttu taana s'eesana; shin taani koyikke; unttunttu taana
minisiide koyana; shin demmikkino.
29 Ayaw gooppe, unttunttu eratetsaa is's'eeddino; Med'inaa Godaw yayyiyaawaa
dooribeykkino.
30 Ta zoriyaa akkibeyikkino; ta seera ubbaakka kad'eeddino.
31 Hewaa diraw, unttunttu barenttu ootseedda oosuwaa ayifiyaa maana; barenttu
k'oppeedda k'ofaa ayifiyaakka kallana.
32 Akeekay pac'c'eeddawantta aad'd'eeda eratetsaappe haakkiyaawe wod'ee;
boozatuwaa sheneko giyaawe d'ayissee.
33 Shin taani odiyaawaa sisiyaawanttu ubbay woppu giide, saro de'ana; metuwaa
hirggaappekka shemppana» yaagaw.

2

Aad'd'eeda Eratetsaappe Beettiyaa Anjjuwaa

1 Ta na'aw, neeni ta giyaawaa akkooppe, ta azazuwaakka ne giddon minjjooppe,
2 aad'd'eedda eratetsaa hayzzooppe, ne wozanaappe akeekooppe,
3 eratetsaa s'eesooppe, akeekaakka d'ok'k'u ootsaade s'eesa.
4 Asay biraa woy k'oseedda miishshaa koyiyaawaadan, neeni eratetsaa koyya.
5 He wode neeni Med'inaa Godaw yayyee giyaawe ayentto akeekana; S'oossaakka
loytsaade erana.
6 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday aad'd'eedda eratetsaa immee; aappe eratetsaynne
akeekay beettee.
7 I suuretoo maaddiyaa zoriyaa minjjee; tooshii bayinnan hamettiyaawanttookka I
gonddalliyaa.
8 Tumuwaa pirddaa ogiyaa naagee; barew ammanettiyaawanttu ogiyaakka naagee.

1:20 Lem. 8:1-3

9 He wode neeni s'illotetsaa, suure pirddaa, suuretetsaanne lo"o oosuwaa ubbaa erana.
10 Ayaw gooppe, aad'd'eedda eratetsay ne wozanaa gelana; eratetsaykka ne shemppoo nashshechcha gidana.
11 Neena adussi k'oppiyaawe naagana; akeekayikka neena naagana.
12 Aad'd'eeda eratetsay neena iita asatuwaa ogiyaappe naagana; geellabaa haasayiyaawanttuppe ashshana.
13 Unttunttu nagaraa d'uman de'anaw, s'illotetsaa ogiyaa aggiino.
14 Iitaa ootsiyaawaan nashettiino; geellaban hashshu giino.
15 Unttunttu ootsiyaawe mirk'k'etsaa; unttunttu de'uukka geella.
16 Aad'd'eeda eratetsay woshumiyaa mishiratippenne sheleeshshiyaa k'aalan haasayiyaa laggetsattippe neena ashshana.
17 Iza bare na'atetsaa asinaa aggaw; bare S'oossaa sintsan c'aak'k'eteedda c'aak'uwaakka dogaw.
18 Izi golle biyaawe hayk'k'anaw biyaawaa; izi ogii hayk'k'oo kaaletsee.
19 Iikko biyaa oonikka guyye simmenna; de'uwaa ogiyaakka demmenna.
20 Hewaa aggade, neeni lo"o asatuwaa leemisuwaa kaala; s'illo asatuwaa de'uwaakka k'ulla.
21 Ayaw gooppe, suure asatuunne tooshii bayinna asatuu biittan gam"iide de'ana.
22 Shin iitatuu biittaappe d'ok'ollettana; ammanttennawanttukka shodettiide d'ayana.

3

S'oossan Ammanettiyaawaa

1 Ta na'aw, taani neena tamaarissiyaawaa dogoppa; ta azazotuwaakka ne wozanaan wotsa.
2 Ayaw gooppe, unttunttu ne laytsaa adussana; ishalo de'uwaanne sarotetsaa new gujjana.
3 Aggena siik'uunne tumatetsay neeppe haakkoppino; unttuntta ne k'ood'iyaan k'achcha; ne wozanaankka unttuntta s'aafa.
4 Yaatooppe, neeni S'oossaanne asaa sintsan sabettananne nashettana.
5 Ne polo wozanaan Med'inaa Godaa ammanetta; ne akeekan zemppoppa.
6 Neeni ootsiyaa oosuwaa ubbaan Aa sintsaya; I neena suure ogiyaa kaaletsana.
7 Neena ne huup'iyaan aad'd'eeda eranchcha kessoppa; Med'inaa Godaw yayya; iitaappekka haakka.
8 Hewe ne bollaa pas'a wotsana; ne mek'etsaakka minisana.
9 Med'inaa Godaa ne duretetsan bonchcha; koyiro ayifeedda katsaa ubbaappekka s'eeraa aw immiyaawan Aa bonchcha.
10 Yaatooppe, ne yeesetuwaan katsay kumana; ne baatsaakka ayife woyniyaa eessay kumiide palahana.
11 Ta na'aw, Med'inaa Godaa seeraa kad'oppa; I neena seeriyaa wodekka lanc'c'oppa.
12 Ayaw gooppe, aawuu bare siik'iyaa na'aa seeriyaawaadan, Med'inaa Goday bare dosiyaa uraa seeree.
13 Aad'd'eeda eratetsaa demmiyaa uray, akeekaakka barewaa ootsiyaa uray anjjetteedawaa.
14 Ayaw gooppe, aappe demmiyaa go"ay work'k'aappenne biraappe demmiyaa go"aappe aad'd'eenne keekee.

3:4 Luk'. 2:52 **3:7** Rom. 12:16 **3:11** Yob. 5:11 **3:11** Ibr. 12:5-6 **3:12** Sas'. 3:19

15 Aad'd'eeda eratetsay ink'k'uwaappe loytsi al"ee; neeni demmanaw amottiyaa
ubbay aad'd'eeda eratetsaanna likkettenna.
16 Aad'd'eeda eratetsay ne laytsaa adussee; I new duretetsaanne bonchchuwaa
gujjee.
17 Aa ogetuu nashechchiyaa ogetuwaa; Aa loossuwaa ubbaykka saruwaa.
18 I barena oyk'k'iyaawanttoo de'uwaa mitsaa; Aa minisi oyk'k'iyaa ubbatuukka
anjjetteedawantta.
19 Med'inaa Goday bare aad'd'eeda eratetsan sa'aa med'd'eedda; bare akeekankka
salotuwaa miniseedda.
20 Aa eratetsan shaafatuu goggiino; shaaratuuwaappekka iray bukkee.
21 Ta na'aw, lo"o aad'd'eeda eratetsaanne adussi k'oppiyaawaa naaga; unttunttu
neeppe shaakkettoppino.
22 Unttunttu new de'uwaa gidana; unttunttu new ishaluwaanne nashshechchaa
de'uwaa immana.
23 He wode neeni ne ogiyaan hirggi bayinnan hamettana; ne gediikka d'ubettenna.
24 Neeni giseedda wode, yayakka; gisaadekka mal"o gem"ishshuwaa gem"ishana.
25 Akeekenan gakkiyaa bashshaw, woy iitatuu d'ayiyaa d'ayoo yayakka.
26 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday new ammanettiyaawaa gidana; ne gediikka
p'iriyaan oyk'ettennaadan, I neena naagana.
27 New wolk'k'ay de'ishiina, metooteeddawoo lo"obaa ootsiyaawaa aggoppa.
28 Ha"i new de'ishiina, ne shooroo, «Simmaade ya; taani new wontti immana»
yaagoppa.
29 Neenan ammanettiide, ne matan de'ishiina, ne shooruwaa bolla iitabaa
ootsanaw k'oppoppa.
30 Neena naak'k'ibeenna asaa, c'oo moottoppa.
31 Sugetsaa ootsiyaa asatuwaa k'ulloppa; unttunttu iita oosuwaakka kaalloppa.
32 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday iitaa ootsiyaawantta is's'ee; shin suuretuwaa I
uloppe siik'ee.
33 Med'inaa Godaa shek'ay iitaa ootsiyaawanttu soyina; shin Aa anjjuu suurebaa
haniyaawanttu soyina.
34 Otorettiide k'iliic'iyaawantta S'oossaykka k'iliic'ee; shin barentta
kawushshiyaawantta nashshee.
35 Aad'd'eeda eranchchatuu bonchchuwaa demmana; shin boozatuu kawushshana.

4

C'inc'c'atetsaappe Beetiyaa Go"aa

1 Ta naatoo, hintte aabbu zoriyaa sisite; loytsi hayzzite; yaatooppe, hintte akeekana.
2 Taani hinttew lo"o timirttiyaa immiyaa diraw, ta timirttiyaa aggoppite.
3 Taani ta huup'iyankka ta aabboo na'aa; ta aatiwukka Aa siik'iyaa mes's'i itti na'aa.
4 Ta aabbu taana tamaarissiidde, hawaadan yaageedda; «Taani odiyaawe new gelo;
ta azazuwaa naaga; yaatooppe, neeni pas'a de'ana.
5 Aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa demma; taani new odeeddawaa dogoppa; ta
k'aalaappe kesoppa.
6 Aad'd'eeda eratetsaw zokkiyaa zaaroppa; ayaw gooppe, I neena ashshana; Aa
siik'a; I neena naagana.
7 Aad'd'eeda eratetsay ubbaappe aad'd'iyaa diraw, aad'd'eeda eratetsaa demma.
Akeekay ne de'iyaawaa ubbaa wurssi akkooppekka Aa demma.
8 Neeni Aa bonchcha; ikka neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana; neeni Aa oyk'k'ooppe, I
neena bonchchana.

3:34 Yak'. 4:6; 1 P'es'. 5:5

9 I ne huup'iyaan sabaa kalachchaa wotsana; bonchcho kalachchaa immana»
yaageedda.
10 Ta na'aw, sisa; taani giyaawaakka akka; ne de'uwaa laytsaykka aduk'k'ana.
11 Taani neena aad'd'eeda eratetsaa ogiyaa kaaletsana; suure loossuwaanakka
afana.
12 Neeni hamettiyaa wode, ne hamettiyaasan d'ubbiyaawe de'enna;
wos's'ooppekka d'ubettakka.
13 Tamaareeddawaa hassaya, yeddoppa; timirttii new de'uwaa gideedda diraw,
loytsa naaga.
14 Nagaranchchatuwaa ogiyaa yed'd'oppa; iita asatuwaa ogiyaankka hamettoppa;
15 aappe haakka; an hamettoppa; aappe guyye simma; yaataade ne ogiyaan ba.
16 Ayaw gooppe, unttunttu iitabaa ootsana gakkanaw, gem"ishshanaw
danddaykkino; unttunttu asaa d'ubbennan unttuntta gem"ishuu afena.
17 Unttunttu nagaraa ukitsaadan miino; sugetsaa oosuwaakka ushshaadan ushiino.
18 S'illotuwaa ogii seeta gallassay gakkanaw, gujji gujji poo'iyaa wontta s'alk'k'iyaa
mala.
19 Shin nagaranchchatuwaa ogii d'ip'p'i go d'umaa mala; unttunttu wooti
d'ubettinttokka erikkino.
20 Ta na'aw, taani odiyaawaa sisa; taani odiyaawaakka loytsaade hayzza.
21 Taani odeeddabatu ne ayifiyaappe geemmoppino; unttuntta ne wozanaan wotsa.
22 Ayaw gooppe, unttuntta demiyaa asaw ubbaw de'uwaa immiino; unttunttu
bollawukka pas'atetsaa immiino.
23 Ubbabaappekka ne wozanaa minisaade naaga; ayaw gooppe, de'uu aappe
pulttee.
24 Ne doonaappe gene haasayaa digga; worddo haasayaa ne doonaappe digga.
25 Sitti gaade sintsaw s'eella; ne ayifii ne sintsan de'iyaawaa tishshi ootsiide s'eello.
26 Ne gediyaw hamettiyaa ogiyaa suurissa; suure ogiyaa s'alalan hametta.
27 Suure ogiyaappe ushechcha haddirssa gooppa; ne gedii iitasaa beennaadan
naaga.

5

Woshumaappe Haakka

1 Ta na'aw, ta aad'd'eeda eratetsaa hayzza; ne haytsaa ta akeekaakko yegga.
2 Yaatooppe, adussa k'ofay new de'ana; ne haasayaykka ne eratetsaa k'onc'c'issana.
3 Woshumiyaa mac'c'a mishirati ins's'arssaappe eessaa ililuu s'okee; I haasayay
oyssaappekka aad'd'i shuggee.
4 Shin iza wurssetsan godare uutsaadan c'ammaw; laa"u baggan k'ans's'iyaa
mashshaadan k'ans's'iyaano;
5 I gedetuu hayk'k'uwaakko duge biino; I hametay sitti ootsiide, duufuwaa afee.
6 Iza de'uwaa ogiyaa k'oppukku; I ogetuu geella; shin geella gidiyaawaakka Aa
erukku.
7 Ta naatoo, ha"ikka taani odiyaawaa sisite; taani giyaawaappe kesoppite.
8 Woshumiyaa mac'c'a mishirati heeraa booppite; I golliyaa penggiyaakko
shiik'oppite.
9 Hewe d'ayooppe, hintte hinttenttu bonchchuwaa haratoo aatsiide immana.
Hinttenttu hinttenttu yalagatetsan mek'etsi bayinna asatuwaa kushiyan hayk'k'ana.
10 Hinttenttu mas'uwaa allaga asatuu akkana. Hintte daaburiide shiishsheeddawe
hara asaw gidanawaa.
11 Wurssetsan hintte ashuunne hintte asatetsay gilk'k'ina, hintte olana.

4:26 Ibr. 12:13

12 K'ay hawaadan yaaganita; «Taan timirttiyaa ayaw is's'aaditaashsha! Ta
wozanaykka seeraa ayaw kad'eeddeeshsha!
13 Taani taana tamaarissiyaawanttu odeeddawaa akkabeyikke; taana
zoriyaawanttu zoriyaakka hayzzabeykke.
14 Hewaa diraw, taani Asay shiik'eedda shiik'uwaan, akeekenan kawushshanaw
de'ay» yaagana.
15 Ne machchatiw amaneteedawaa gida; izi s'alala siik'a.
16 Hara mac'c'aanippe yeletteedda ne naanatuu, new lo"obaa ootsikkino.
17 Unttunttu neena maaddanaw dic'c'ino; allaga gidoppino.
18 Hewaa diraw ne machchattina nashetta; yalagatetsan neeni akkeedda ne
machchatippe nashechchaa koya.
19 Lo"iyaa gaaratidaaninne nashechchiyaa gen"atiidan, I d'antsay ubbaa wodekka
neena alo; ubbaa wode I siik'uu neena omooddo.
20 Ta na'aw, woshumiyaa mishirata neena ayaw omoodday? Hara asaa machchato
ayaw k'oommay?
21 Ayaw gooppe, Asay ootsiyaawaa ubbaa Med'inaa Goday be'ee; I hamettiyaa
loossuwaa ubbaa s'eellee.
22 Nagaranchchaa I ootseedda nagaray oyk'k'ee. Aa nagaraa gitii Aa k'achchee.
23 I bare boozatetsan haleedda; bare huup'iyaa naagibeenna diraw hayk'k'eedda.

6

Hachchi Hachchi De'oo Maaddiyaa Timirttiyaa

1 Ta na'aw, neeni miishshaa tal"eedda ne shooroo waase geleeddawaa gidooppe,
neeni erenna uraw ne kushiyaa bak'k'aade geppeeddawaa gidooppe,
2 neeni geppeedda gefaa gitiyaan geleeddawaa gidooppe, ne doonaappe keseedda
k'aalan oyk'k'etteeddawaa gidooppe,
3 simmi neeni ne shooruwaa kushiyan gelaadda. Hewaa diraw, ta na'aw, hewaappe
kesanaw koyooppe, elle ne shooruwaa golle ba; waasetetsaa I ne bollappe wotsana
mala, awuddashaade Aa woossa.
4 Hawaa ootsennan de'aadde gem"ishshoppa; shemppuwaakka shemppoppa.
5 Shankkanchchatuwaappe gen"atta kessa akkiyaawaadan, dabaappe kafatta
attiyaawaadan, ne huup'iyaa ashsha.
6 Neenoo azallaw, k'aac'otuwaakko ba; unttunttuppe tamaara. Yaatiide aad'd'eeda
eranchcha gida.
7 K'aac'otuwaa oosissanaw, kaappuu woy unttuntta mooddiyaawe baawa;
8 shin barenttoo maanabaa boniyaan minjjiino; katsaa c'akkiyaa wodekka
barenttoo koshshiyaa k'umaa shiishshiino.
9 Neenoo azallaw, neeni awude gakkanaw gem"ishshay? Ne gem"ishshuwaappekka
awude dendday?
10 Neeni k'aykka guutsaa gisaassa; guutsaa gem"ishshaassa; kushiyaa shiishsha
akkaade, guutsaa shemppaasa.
11 Yaatiyaa wode hiyyeesatetsay panggaadan, pac'ay olaa miishshaa oyk'k'eedda
asaadan, ne bolla yaana.
12 Iita asaynne balaa asay, yuuyyi yuuyyiide wordduwaa odee;
13 I bare ayifiyaan sim"ee; bare gediyaan bessee; bare birad'd'iyan s'orssee.
14 Aa wozanaan geellatetsay de'ee; I iitabaa k'oppee; ubbaa gedekka I walassaa
med'd'ee.
15 Hewaa gaasuwaan bashshay akeekenan Aa bolla yaana; I hassayennan me"ana;
me"iidekka pas'enna.

6:10 Lem. 24:33-34

16 Med'inaa Goday is's'iyaa usuppun yewotuu de'iino; I laappuntsiyaawaa iissi
is's'ee:
17 kad'iide s'eelliyaa ayifiyaa,
Worddotiyaa ins's'arssaa,
geeshsha asatuwaa suutsaa gussiyaa kushiyaa,
18 iitabaa mak'k'iyaa wozanaa,
iitabaakko elleelliide wos's'iyaa gediyaa,
19 wordduwaa bolla wordduwaa gujji gujjiide odiyaa worddo markkaa,
ishatuwaa giddon walassaa med'd'iyaa asaa.

Woshumiyaa Asay Murettenan Attena

20 Ta na'aw, ne aabbu azazuwaa pola; ne aata neena tamaarisseeddawaakka
aggoppa;
21 unttuntta ubbaa gede ne wozanaan oyk'k'a; ne k'ood'iyankka k'achcha.
22 Neeni hamettiyaa wode, unttunttu neena kaaletsana; neeni gisiyaa wode,
unttunttu neena naagana; neeni beegottiyaa wodekka, unttunttu neena zorana.
23 Ayaw gooppe, ha azazotuu s'omppiyaa; timirttetuukka poo'uwaa; k'ay seeraykka
de'uwaakko afiyaa ogiyaa.
24 Ha azazotuunne ha timirttetuu iita mac'c'aanippenne hara mishiratti
sheleeshshiyaa ins's'arssaappe neena naagana.
25 I malaa ne wozanaan amottoppa; I ayfiyaa lo"otetsan omoodettoppa.
26 Itti attuma Asay c'aaratto itti ukitsaa gatiyaan demmanaw danddayee; shin
asinay de'iyaa mishirattinna woshummussay shemppuwaa wod'isee.
27 Itti Asay tamaa idimmina, Aa mayuu meetettennaan attanaw danddayii?
28 Itti Asay tamaa bonk'k'uwaa yed'd'i hamettina, Aa gedii s'uugettennan attanee?
29 Asaa machchattikko geliyaa uray hewaakka mala; izo bochchiyaa ubbay
murettenan attena.
30 Kayisuu koshatiide, barew maanaw wuu"ooppe, Asay Aa kad'enna.
31 Shin I oyk'k'etteeddawaa gidooppe, laappun dakkuwaa c'iggana; bare soo
miishshaa ubbaakka immana.
32 Shin woshumiyaa Asay wozana pac'a; he uray bare shemppuwaa bayzzee.
33 Madus's'ananne tooshetana. Ubbaa wodekka I boretiide de'ana.
34 Ayaw gooppe, mac'c'a mishirati asinay mishettiide, hank'k'uwaa suullana; bare
haluwaa kessiyaa wode, aw k'arettenna.
35 I ayaa ac'aakka akkena; ay keeshshaa imuukka Aa hank'k'uwaa doshissenna.

7

Woshumiyaa Mishirati C'imuwaa

1 Ta na'aw, ta k'aalaa naaga; ta azazuwaakka ne garssan k'osa.
2 New pas'a de'anaw ta azaziyaawaa ootsa; ta timirttiyaakka ne ayifiyaa
buluwaadan naaga.
3 Hassayissiyaawaadan unttuntta ne birad'd'etuwaan k'achcha; ne wozanaankka
s'aafa.
4 Aad'd'eeda eratetsaa ne michchatidan, akeekaakka ne mata dabbuwaadan s'eella.
5 Unttunttu neena c'aaratiyaa mishiratippenne bare k'aalan sheleeshshiyaa hara
mishiratippe naagana.
6 Itti gallassi taani ta golliyaa maskkootiyaanna kare s'eellaad;
7 wozanaa kuntsibeenna wodalla naanatuwaa be'aad. Unttunttu giddoppe ittuu
loytsi booza.
8 He wodallay ogiyaanna biide, itti woshummiyaa mac'c'a mishirati golliyaa
mataana aad'd'eedda; I golle afiyaa ogiyaakko pinniide, I golliyaa heeraan hamettee.

9 He wode sa'ay k'ammanaw lem"ilem"ee.
10 Hewaappe guyyiyaan, mishirata Aa demmaaddu. Iza c'aaratoo gidiyaawaa izi mayuu erissee. Iza asaa c'immanaw k'oppaade kesaaddu.
11 Iza s'alanne yeellay bayinna mac'c'a asaa; son woppu gaade uttukku.
12 Iza itti gede ogiyaan, itti gede geyaan, dabaabaa ubbaan ek'k'aade naagaw.
13 Aa he na'aa k'oommaade yeraaddu; iza Aa ayifiyaa yeelli baynan tishshi ootsa s'eellaade hawaadan yaagaaddu;
14 «Taani ta yarshshuwaa yarshshaade, ta k'anggetsaa ha"i gatsa simmay.
15 Yaataade neena s'omoosanaw kesaad; neena loytsa koyaad; ha"i simmi demmaad.
16 Taani Gibs'eppe yeedda, alleek'k'eedda anssoolaa ta hiis'an yeggaad.
17 Taani Kawaraa, almmuniyaanne k'arafaa geetettiyaa k'imaamatuwaappe kesseedda shittuwaa ta hiis'an c'ac'c'afaad.
18 Haaya; ane wonttana gakkanaw siik'uwaa aloytte; k'oomettiidekka nashettoytte;
19 ayaw gooppe, ta asinay son gidenna; haako sa'aa beedda.
20 Miishshaa k'arc'c'iitaa kuntsi akkiide beedda diraw, agenay doyssana gakkanaw golle simmenna» yaagaaddu.
21 Bare mal"o haasayan Aa sheleeshshaaddu; bare liik'o ins's'arssan c'immaaddu.
22 Yaatina, ellekka I izo kaalliide, bi aggeeda. Booray shukkiyaasaa laagettiyaawaadan, gaaray elleelliide p'iriyaan geliyaawaadan,
23 tooray Aa wozanaa c'addiyaawaadan haneedda. Dabbaa giddo geleedda kafuwaa malateedda. Hawe ubbay Aa shemppuwaa bayzzanaw haniyaawaa eribeenna.
24 Ta naanaw, ane ha"i sisite; ta doonaappe kesiyaa k'aalaakka hayzzite.
25 Ne k'ofay he mac'c'a mishiratina booppo; I ogiyaan gelaade balettoppa.
26 Aa c'addaade oleeddawanttu unddeneeddawantta; Aa wod'eeddawanttukka loytsi dara.
27 I soyay duufuwaakko afiyaa ogiyaa; he ogii duge hayk'k'uwaa geessuwaa kaaletsee.

8

Aad'd'eeda Eratetsaa Sabbiide Odeedda Mazimuriyaa (8:1—9:18)

1 Tumu aad'd'eeda eratetsatta s'eesekkee? Akeekayikka bare k'aalaa d'ok'k'u ootsenee?
2 Ogiyaa doonaan de'iyaa zoozetuwaa bollanne ogetuu dantsettiyaasan iza ek'k'aw;
3 dirssaa penggiyaa matan, katamaa geliyaa penggiyaan ek'k'aade, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, hawaadan yaagaw;
4 «Hinttenoo asatoo, taani hinttena s'eesay; taani asaa ubbaa s'eesay.
5 Hinttenoo akeekay pac'c'eeddawanttoo, hiillaa demmanaw tamaarite. Hinttenoo boozatoo, akeekaa demmite.
6 Taani daro lo"obaa odiyaa diraw sisite; taani suurebaa odanaw ta metershshaa dooyyay.
7 Ta doonay tumuwaa haasayee; ta metershshay worddobaa is's'ee.
8 Ta doonay haasayiyaawe ubbay tuma; geella woy mirk'k'etsaa gidenna.
9 Akeekay de'iyaa uraw ta haasayay likke; eray de'iyaawanttoo ta haasayay k'onc'c'e.
10 «Biraa aggiide, ta zoriyaa doorite; bertte work'k'aakka aggiide, eratetsaa doorite.

8:1 Lem. 1:20-21

11 Ayaw gooppe taani, aad'd'eeda eratetsatta, ink'k'uwaa giyaa daro al"o
shuchchaappekka aad'd'ay; neeni amottiyaawe ubbaykka taananna laggetanaw
danddayenna.
12 «Taw, aad'd'eeda eratetsatiw akeekay de'ee; eratetsaykka adussa k'ofaykka
taananna ittippe de'iino.
13 Med'inaa Godaw yayyiyaawe iitatetsaa is's'iyaawaa; taani otoruwaanne
ayyuwaa is's'ay; iitasaa afiyaa ogiyaanne wordduwaa haasayaa dosikke.
14 Zoriinne lo"o eray tawantta; akeekayinne wolk'k'aynne taw de'iino.
15 Kaatetuu taanan kawutiino; k'ay mooddiyaawanttu suure higgiyaa taanan
kessiino.
16 Kaappatuu taani maaddina, asaa mooddino; sa'aan gadiyaa mooddiyaa
wolk'k'aama asatuwaa ubbaakka taani maadday.
17 «Taani taana siik'iyaawantta siik'ay; taana minisiide koyiyaawanttukka
demmana.
18 Duretetsaynne bonchchuu taananna de'iino; wurenna ak'uunne injjii ta
mataana.
19 Hintte taappe demmiyaa ayfii bertte work'k'aappenne ta c'arshshay muushissi
kesseedda biraappe aad'd'ee.
20 Taani s'illotetsaa ogiyaan hamettay; suure pirddaa loossuwaana aad'ay.
21 Taana siik'iyaawanttoo taani mas'uwaa immana; unttunttu golliyaakka taani
miishshan kuntsana.
22 «Med'inaa Goday taana bare oosuwaa ubbaappe koyiro med'd'eedda; benippekka
Aa oosoo doometsay taana.
23 Beni wode, biittay sa'ay med'ettanaappe kase taani suntsettaad.
24 Wolk'k'aama abbatuu bayinna wode, haatsaa pulttotuu d'uu"ibeenna wode, he
wode taani yelettaad.
25 Deretuunne detsatuu med'ettanaappe kase taani yelettaad.
26 Med'inaa Goday sa'aanne sa'aan de'iyaa gadetuwaa ubbaa med'd'anaappe kase,
woy itti kop'p'e gidiyaa baanay alamiyaan oosettanaappe kase taani yelettaad.
27 «Med'inaa Goday salotuwaa mic'c'eedda wodenne wolk'k'aama abbatuwaappe
bollana de'iyaa saluwaa giigisseedda wode, taani yaan de'ay.
28 Med'inaa Goday shaaretuwaa bollan wotseedda wode, wolk'k'aama abbaa
pulttotuwaa d'uusseedda wode,
29 abbaa haatsatuu barenttoo imetteedda zawaappe pinniide, bollaw
aad'd'ennaadan, I unttuntta azazeedda wode, sa'aa baasuwaa I baaseeda wode, taani
yaan de'ay.
30 He wode taani Aa matan eretteedda oosanchcha; ubbaa gallassi taani
nashechchan kumay; tawukka Aa sintsan nashettay.
31 I med'd'eeddawe ubbay, sa'aykka asaa naanatuukka taana nashechchiino.
32 «Ha"ikka simmi ta naatoo, sisite; taani odiyaawaadan ootsiyaawanttu
anjjetteedawantta.
33 Ta timirttiyaa sisite; aad'd'eeda eranchcha gidite; siseeddawaa sheneko gooppite.
34 Taana sisiyaa uray, hachchi hachchi ta penggen beettiyaa uray, ta golle
geliyaasankka naagiyaa uray anjjetteedawaa.
35 Taana demmiyaawe de'uwaa demmee; Med'inaa Godaappe I sabaa demmee.
36 Shin taana demmennaan aggiyaa uray barena k'ohee; taana is's'iyaa ubbatuu,
hayk'k'uwaa siik'iino» yaagaw.

9

Aad'd'eeda Eratetsaanne Boozatetsaa

8:22 Sas'. 3:14

1 Aad'd'eeda eratetsatta bare golliyaa kees's'aaddu; he golliyaw laappun
tuussatuwaa essaaddu.
2 Iza bare giigissiyaa shoobiyaw mod'd'o mehiyaa shukkaaddu; woyniyaa
eessaakka agaade giigissaaddu. Maaddaa sintsaw aatsaadu.
3 Yaataade asaa s'eesanaw bare k'oomatuwaa kiittaaddu. K'oomatuu katamaw
d'ok'k'a sa'aan ek'k'iide,
4 «Hinttenoo, eray pac'c'eeddawanttoo hawaa gelite!» yaageeddino. Boozatuwaakka
Iza hawaadan yaagaaddu;
5 «Haa yiite; ta k'umaa miite; taani ageeda woyniyaa eessaakka ushite!
6 boozatetsaa aggiide, de'uwaan de'ite; akeekaa ogiyaan hamettite» yaagaw.
7 K'iliic'iyaa uraa seeriyaa Asay barew boriyaa akkee; iita uraa zoriyaawekka
barew k'ohettee.
8 K'iliic'iyaa uraa zoroppa; I neena is's'ana. Aad'd'eeda eranchcha uraa zora; I
neena dosana.
9 Aad'd'eeda eranchcha uraa tamaarissa; yaatooppe, I kasewaappekka aad'd'eeda
eranchcha gidanawaa. S'illo uraakka tamaarissa; yaatooppe I eraa gujjana.
10 Aad'd'eeda eratetsaw doometsay Med'inaa Godaw yayyiyaawaa; Geeshsha
S'oossaa eriyaawe akeekiyaawaa.
11 Taanan ne laytsay darana; ne de'uwaa laytsaykka aduk'k'ana.
12 Neeni aad'd'eeda eranchcha gidooppe, ne huup'iyaw go'ettaasa. Neeni
k'iliic'iyaawaa gidooppekka, ne huup'iyaw k'ohettaasa.
13 Booza mishirata walassaa daraw; iza barena naagenawunno. Iza ayinne erukku.
14 Iza bare karen, woy katamaw d'ok'k'a sa'aan oydiyaan uttaw.
15 Suure barenttu ogiyaa oyk'k'iide biyaa asaa s'eesaade,
16 «Hinttenoo, eray pac'c'eeddawanttoo, taakko haa yiite» yaagaw. Akeekay
bayinnawaakka,
17 «Wuu"iide ushiyaa haatsay mal"ee; geeman miyaa k'umaykka nashechchee»
yaagaw.
18 Shin I hayk'k'eedda Asay yaan de'iyaawaa, izi imatsatuukka duufuwaa c'iimmo
giddon de'iyaawaa erenna.

10

Solomona Leemisatwaa
(10:1—29:27)

1 Hawanttu Solomona leemisatwaa. Aad'd'eeda eranchcha na'ay bare aawuwaa
nashechchee; shin booza na'ay bare aato kayyoyee.
2 Nagaran demmeedda miishshay go"enna; shin s'illotetsay hayk'k'uwaappe
ashshee.
3 Med'inaa Goday s'illotuwaa koshshayissenna; shin nagaranchchatuwaa amuwaa
polissenna.
4 Azallatetsay mank'k'issee; shin minniide ootsiyaawe dureyee.
5 Aad'd'eeda eranchcha uray katsaa boniyaan shiishshee; shin katsaa c'akkiyaa
wode gem"ishshiyaa uray kawushee.
6 S'illo Asay anjjettee; shin nagaranchchaa doonaa makkalay kamee.
7 S'illuwaa suntsay anjjuwaan s'eesettiidde de'ee; shin nagaranchchatuwaa suntsay
dogettee.
8 Aad'd'eeda eranchchatuu azazeeddawaa ootsiino; shin boozatetsan c'oo
doonatiyaawanttu bashshaw biino.
9 Suure Asay saro de'ee; shin geella uray bare bayzzuwaan oyk'k'ettee.
10 Asaa bolla sim"iyaa uray metuwaa ayee.

9:10 Yob. 28:28; Maz. 111:10; Lem. 1:7

Boozatetsan c'oo doonatiyaawanttu bashshaw biino.
11 S'illuwaa haasayay de'uwaa pulttiyaa; shin nagaranchchaa haasayay makkalatetsa gentsee.
12 Is'uu palumiyaa dentsetsee; shin siik'uu bayzzuwaa ubbaa paydenna.
13 Wozanaama Asay aad'd'eeda eran haasayee; shin booza uray s'am"an shoc'ettee.
14 Aad'd'eeda eranchchatuu eraa dagayiino; shin booza haasayaa haasayiyaa uray barena bayzzee.
15 Duriyaa miishshay diretteedda katamaa mala, bare godaa naagee; shin hiyyeesatetsay hiyyeesaa d'ayissee.
16 S'illo uraa Aa lo"o oosuu de'oo kaaletsee; shin iita uraa wurssetsay muruwaa ahee.
17 Seerina eeno giyaa uray de'uwaa ogiyaan hamettee; shin seerina is's'iyaa uray balee.
18 Is's'iidde bare is's'iyaawaa erissenna uray worddanchcha; zigirssaa laaliyaa uraykka booza.
19 Daro haasayaa giddon nagaray d'ayenna; shin bare doonaa shiishshi akkiyaa uray aad'd'eeda eranchcha.
20 S'illuwaa ins's'arssay tigetteedda geeshsha biraa mala; shin iita uraa k'ofaw gatii guutsa.
21 S'illo uraa haasayay daro asaa go"ee; shin boozatuu barenttu wozanaa pac'an hayk'k'iino.
22 Med'inaa Godaa anjjuu dure kessee; I he duretetsan metuwaa walakkenna.
23 Booza uraw iitabaa ootsiyaawe kaassa mala; shin wozanaama uray aad'd'eeda eratetsan nashettee.
24 Iita uray hirggeeddabay Aa bolla gakkanawaa; shin s'illuu amotteeddawe imettanawaa.
25 Gotuu denddiide aad'd'oode, nagaranchchatuu pitetti d'ayino; shin s'illotuu med'inaw minniide de'ana.
26 C'aalay achchaa zil"issiyaawaadaaninne c'uway ayifiyaa poogiyaawaadan, azalla uraa kiittiyaawe yiloyee.
27 Med'inaa Godaw yayyiyaawe laytsaa adussee; shin nagaranchcha uraa laytsay k'aammee.
28 S'illo uray sintsanna nashechchay yaana giide naagee; shin iita uray sintsanna yaana giide naagiyaawe ayaynne baawa.
29 Med'inaa Godaa ogii s'illotoo bak'ati attiyaa sa'aa; shin iitaa ootsiyaawanttoo bashshaa.
30 S'illotuu de'iyaasaappe shodettikkino; shin iitatuu biittaa bolla de'ikkino.
31 S'illo Asay aad'd'eeda eratetsaa haasayee; shin geellabaa haasayiyaa ins's'arssay k'ans's'ettana.
32 S'illo Asay bessiyaa haasayaa eree; shin iita Asay geella haasayee.

11

1 Med'inaa Goday wordduwaa miizaanan likkiyaawantta is's'ee; shin likke miizaanan likkiyaawanttun nashettee.
2 Otoruu yiyaa wode kawushshatetsay yee; shin ashkketetsaana aad'd'eeda eratetsay yee.
3 S'illotuwaa unttunttu suuretetsay kaaletsee; shin ammanettennawantta unttunttu geellatetsay d'ayissee.
4 Hank'k'uwaa gallassi duretetsay go"enna; shin s'illotetsay hayk'k'uwaappe ashshee.

10:12 Yak'. 5:20; 1 P'es'. 4:8

5 Borii bayinna uraa ogiyaa Aa s'illotetsay suurissee; shin iita uray bare iitatetsan
kunddee.
6 Suuretuwaa unttunttu s'illotetsay ashshee; shin ammanettennawantta unttunttu
amuu p'ire gidiide oyk'k'ana.
7 Iita Asay hayk'k'iyaa wode, I naagiyaa hidootaykka aanana ittippe hayk'k'ee; I
bare wolk'k'an c'eek'ettiyaawe ubbaykka d'ayee.
8 S'illuu metuwaappe attee; Aa diraw iitaa bolla metuu yee.
9 S'oossaa erenna bitanii bare doonaan asaa d'ayissee; shin s'illotuu eran attiino.
10 S'illotuu bonchchettiyaa wode, katamay nashettee; k'ay iitatuu hayk'k'iyaa wode,
hashshu gee.
11 S'illotuwaa anjjuwaa gaasuwaan katamay dic'c'ee; shin iita uraa haasayay
katamaa d'ayissee.
12 Bare shooruwaa kad'iyaa uraw wozanay baawa; shin akeekanchcha uray c'o"u
gee.
13 Zigiriyaa Asay s'uuraa laalee; shin ammanettiyaa Asay s'uuraa gentsee.
14 Kaaletsiyaawe d'ayooppe, kawutetsay kunddee; shin daro zoriyaawanttu
de'ooppe, saruu de'ee.
15 Erenna uraw waase gidiyaa Asay tumuwaappe metootana; hewaappe waase
gidennaan is's'iyaawe lo"a.
16 Uluu keeka mishirata bonchchettaw; shin mek'etsaa iita Asay duretetsaa s'alala
durettee.
17 Keeka Asay barew lo"obaa ootsee; shin mek'etsaa iita Asay barena k'ohee.
18 Iita Asay demmiyaa miishshay c'imiyaa miishshaa; shin s'illotetsaa zeriyaa uray
tumu woytuwaa c'akkana.
19 S'illotetsan minniide de'iyaa uray pas'a de'ana; shin iitatetsaa kaalliyaa uray
hayk'k'ana.
20 Med'inaa Goday iita k'ofay de'iyaa asatuwaa is's'ee; shin suure
hamettiyaawanttun nashettee.
21 Iita Asay murettenan attena; shin s'illotuu attanawantta.
22 Adussa k'ofi bayinna puulanchcha mac'c'a mishirati puulay guduntsaa siid'iyaan
aatseedda work'k'aa alleek'k'uwaa mala.
23 S'illotuwaa amuwaa poluu lo"o s'alala; shin iitatuwaa amuwaa poluu
hank'k'uwaa s'alala.
24 Itti itti asatuu barenttu miishshaa asaw c'oo laaliino; shin unttunttu ak'uu yaa
daree. Hara asatuu k'ay barenttu miishshaw loytsi uuzetiino; shin unttunttu ak'uu
haa pac'c'ee.
25 Keeka Asay durettana; haratuwaa maaddiyaa Asay maadettana.
26 Katsay al"ina zal"anaw minjjiyaa uraa Asay shek'k'ee. Shin bare katsaa Asay
koyiyaa wode zil"iyaa asaa anjjee.
27 Lo"obaa minisiide koyiyaa uray nashshechchaa demmee; shin iitabaa koyiyaa
uraa iitabay demmee.
28 Bare duretetsan ammanettiyaa Asay kunddana; shin s'illotuu balgguwaa
mitsaadan daashana.
29 Bare soo asaa bolla c'abbuwaa dentsiyaa uray go'ettanabay ayaynne baawa.
Boozatuukka aad'd'eeda eranchchatoo k'ooma gidana.
30 S'illo Asay de'uwaa ayifiyaa ayifiyaa mitsaa mala; shemppuwaa
ashshiyaawanttu aad'd'eedda eranchchatuwaa.
31 S'illotuu sa'aan barenttu oosuwaa gatiyaa akkiyaawaa gidooppe, iitatuunne
nagaranchchatuu barenttu oosoo akkana gatii waan daranddeeshsha!

11:31 1 P'es'. 4:18

12

1 Seeriyaawaa dosiyaa uray eratetsaa dosee; shin seeraa is's'iyaa uray
donc'c'illowaa.
2 Lo"o Asay Med'inaa Godaappe sabaa demmee; shin Med'inaa Goday iitatuwaa
pirddee.
3 Asaa iitatetsay minisiide essenna; shin s'illotuwaa s'ap'uu k'aas's'enna.
4 Wozanaama mishirata bare asinaw kallachchaa mala; shin bare asinaa
kawushshiyaa mishirata Aa mek'etsaa miyaa ajaajjiyaa mala.
5 S'illotuwaa k'ofay suure; shin iitatuwaa zorii c'imuwaa.
6 Iitatuwaa haasayay asaa wod'anaassa; shin s'illotuwaa haasayay unttuntta
ashshee.
7 Iita asatuu kunddana; unttunttoo zeretsaykka de'enna; shin s'illotuwaa zeretsay
minniide de'ana.
8 Asay bare aad'd'eeda eratetsaa keeshshaa galatettee; shin geella k'ofay de'iyaa
Asay kad'ettee.
9 Dure asaa malatiide, metuwaan de'iyaa asaappe c'oo asaa malatiide, ootsiidde
bare de'uwaa sugiyaa Asay keeka.
10 S'illo Asay bare mehiyaw k'arettee; shin iita asaa keekatetsaw mek'etsi baawa.
11 Bare biittaa minisi ootsiyaa uray katsaa kallee; shin patsennabaa yederssiyaa
uraw akeekay pac'c'eeddawaa.
12 Iitatuu nagaranchcha asatuwaa omooduwaa akkanaw amottiino; shin
s'illotuwaa s'ap'uu daashiide de'ana.
13 Iita asaa Aa doonaappe keseedda haasayay p'ire gidiide oyk'k'ee; shin s'illuu
metuwaappe kessi akkee.
14 Asay bare doonaappe kesiyaa k'aalan lo"obaa kallee; bare ootseedda oosuwaa
gatiyaakka akkee.
15 Booza Asay biyaa buussay aw Aa huup'iyaan likke malatee; shin aad'd'eeda
eranchcha Asay zoriyaa sisee.
16 Booza uraa hank'k'uu ellekka erettee; shin c'inc'c'a Asay boriyaa kad'iide
aad'd'ee.
17 Tumuwaa haasayiyaa Asay suurebaa odee; shin wordduwaa markkay
wordduwaan odee.
18 Akeekenan haasayiyaa haasayay c'ubiyaadan c'addee; shin aad'd'eeda
eranchchaa ins's'arssay patsee.
19 Worddo haasayay guutsa wodiyaassa; shin tumo haasayay med'inaw de'ana.
20 Iitaa k'oppiyaawanttu wozanaan c'imuu de'ee; shin sarobaa zorettiyaawanttu
wozanaan nashechchay kumee.
21 S'illotuwaa metuu gakkenna; shin iitatoo metoppe attina, harabay de'enna.
22 Med'inaa Goday worddanchchatuwaa is's'ee; shin tumanchcha asatuwaan I
nashettee.
23 C'inc'c'a Asay bare eraa k'osee; shin boozatuu barenttu boozatetsaa odiino.
24 Minniide ootsiyaa uray deriyaa mooddee; shin azallay moodettee.
25 Hirggiyaawe asaa nashshechchaa diggee; shin lo"otetsaanna de'iyaa haasayay
Aa nashechchee.
26 S'illo Asay bare shooruwaa zoriidde, suure ogiyaa kaaletsee; shin iitatuwaa ogii
tumuwaappe haassee.
27 Azalla Asay shankkatiide aheedda ashuwaa katsenna; shin min ootsiide
demeedda uray bare duretaw bonchchuwaa immee.
28 S'illotetsaa ogiyaan de'uu de'ee; he ogiyaan hayk'k'uu baawa.

13

1 Eranchcha na'ay bare aawuwaa seeraa sisee; shin k'iliic'iyaawe seeraa sisenna.
2 Asay bare doonaappe kesiyaa k'aalan lo"obaa akkee; shin ammanttennawanttu makkalabaa amottiino.
3 Bare doonaa naagiyaa uray bare shemppuwaa naagee; shin ellekka haasayiyaa uray barena d'ayissee.
4 Azallay amottee; shin ayaanne demmenna; shin minniide ootsiyaawanttu kallana.
5 S'illo asatuu wordduwaa haasayaa is's'iino. Shin iita asatuwaa haasayay yeellayeenne kawushshee.
6 Suure de'uwaa de'iyaa uraa Aa s'illotetsay naagee; shin nagaranchchaa Aa nagaray kunddisee.
7 Barena dure malatissiyaa Asay de'ee; shin aw ayaynne baawa; haray k'ay barena hiyyeesaa malatissiyaawe de'ee; shin aw daro duretay de'ee.
8 Asay bare shaluwaan bare shemppuwaa wozanaw danddayee; shin hiyyeesaa yashissiyaawe baawa.
9 S'illotuwaa s'omppii pooc'umi poo'ee; shin iitatuwaa s'omppii to'ana.
10 Otoruu walassaa yelee; shin zoriyaa akkiyaawanttu aad'd'eeda eranchcha.
11 Daaburi bayinnan demmeedda miishshay ellekka d'ayee; shin min ootsiide demmeedda duretay, dari dariide bee.
12 Koyiyaawe polettennaan gam"iyaawe kayyoyee; shin amotteeddawe polettiyaawe nashechchee.
13 Zoriyaa kad'iyaa uray metuwaan gelee; shin azazuwaa bonchchiyaa uray saruwaan de'ana.
14 Aad'd'eeda eranchchay immiyaa timirttii de'uwaa pultto; hewe Asay hayk'k'uwaa p'iriyaappe kessi akkanaw maaddee.
15 Akeekay de'iyaa uray bonchchetee; shin ammanettennan aggiyaawe bashshaw afee.
16 C'inc'c'a Asay ubbay eran ootsee; shin boozay bare boozatetsaa k'onc'c'issee.
17 Asay kiitteedda iita kiitanchchay, metuwaan geliino; shin ammantsiyaa asatuu kiitteeddawe, sarotetsaa ahiino.
18 Seeraa is's'iyaa Asay hiyyeeseenne yeellatee; shin seerina sisiyaa uray bonchchetee.
19 Amotteeddawaa demmiyaawe loytsi nashechchee; shin iitatuu iitaappe haakkanaw koyikkino.
20 Aad'd'eeda eranchcha asatuwaana hamettiyaa Asay aad'd'eeda eranchcha gidee; shin booza asatuwaana hamettiyaa Asay metuwaan gelee.
21 Nagaranchchatuwaa iita kaac'ay kaallee; shin s'illotuu lo"o oosuwaa woytuwaa akkana.
22 Lo"o Asay bare naanatuwaa naanatuwaa laatissee; shin nagaranchchaa duretay s'illoo dagattee.
23 Hiyyeesaa goshshay daro katsaa ayifanaw danddayee; shin suure pirdday pac'c'eeddawaa gaasuwaan d'ayee.
24 K'ayis'eeriyaan wad'd'anaw k'arettiyaa uray bare na'aa is's'ee; shin bare na'aa siik'iyaa uray minniide seeree.
25 S'illuu Aa uluu kallana gakkanaw mee; shin nagaranchchay koshattee.

14

1 Aad'd'eeda eranchcha mishirata bare golliyaa kees's'aw; shin boozata bare golliyaa bare kushiyan kolaw.
2 Suure hamettiyaa Asay Med'inaa Godaw yayyee; shin bare ogiyaa geellayiyaa asay Med'inaa Godaa kad'ee.

3 Booza haasayay Aa zokkiyaw S'am"aa ayee; shin aad'd'eeda eranchchatuwaa
ins's'arssay unttuntta naagee.
4 Booratuu bayinna saan yeesii mela de'ee; shin new goshiyaa wolk'k'aama
booratuu de'ooppe, ne yeesiyaan katsay kumee.
5 Ammanettiyaa markkay ubbaa gede tumuwaa odee; shin wordduwaa markkay
wordduwaa s'alala haasayee.
6 K'iliic'iyaawe aad'd'eeda eratetsaa koyee; shin demmenna; akeekay de'iyaa Asay
eratetsaa demmanawe Aa waayissenna.
7 Booza asaappe haakka; ayaw gooppe, neeni Aa haasayaappe eraa demmakka.
8 C'inc'c'a Asay bare ootsiyaawaa eriyaa diraw, aad'd'eeda eranchcha; shin booza
Asay ayinne erennankka eriyaawaa malatiyaa diraw c'immee.
9 Boozatuu nagaraa ootsiide, kayyottiyaawaa aggiide k'iliic'iino; shin suuretuu
barenttu nagaray atto geetettanawaa koyiino.
10 Bare wozanaa kayyuwaa izaawu eree; Aa nashechchaakka ooninne aanana
kos's'enna.
11 Iitatuwaa Gollii kolettenna; shin suuretuwaa gollii minniide de'ana.
12 Asaw likke malatiyaa ogii de'ee; shin biina, Aa wurssetsay hayk'k'uwaan kessi
yeggee.
13 Miichchankka wozanay kayyotti eree; nashshechchaa wurssetsaykka kayyuwaa
gidanaw danddayee.
14 Iita Asay bare iita oosuwaa gatiyaa akkana; lo"o asaykka bare lo"o oosuwaa
gatiyaa akkana.
15 Booza Asay ubbaa ammanee; shin c'inc'c'ay akeekiide tanggee.
16 Aad'd'eeda eranchcha asay Med'inaa Godaa yayyee; iitaappekka haakkee; shin
boozay alaalle geenanne elleellee.
17 Elle hank'k'ettiyaa asatuu booza oosuwaa ootsiino. Shin c'inc'c'atuu
danddayanchcha.
18 Boozatuu barenttu boozatetsaa gatiyaa akkiino; shin c'inc'c'atuu eratetsaa
kallachchaadan wotsanawantta.
19 Iita asatuu lo"o asatuwaa sintsan hokkiide, maarotaa woosana.
Nagaranchchatuukka s'illotuwaa penggiyaan hokkana.
20 Hiyyeesay bare shooruwankka dosettenna; shin duretoo daro laggetuu de'iino.
21 Bare shooruwaa kad'iyaa Asay nagaraa ootsee; shin hiyyeesaa maaddiyaawe
anjjetteedawaa.
22 Iitabaa mak'ettiyaawanttu baliino gidikkinoo? Shin lo"obaa ootsanaw
halchchiyaawanttu tumatetsaanne aggena siik'uwaa demmiino.
23 Minniide ootsiyaawaan ubbaan go"ay de'ee; shin c'oo mela haasayay
hiyeesatetsaa s'alala ayee.
24 Aad'd'eeda eranchchatoo unttunttu duretetsay kallachchaa; shin boozatuu
barenttu boozatetsaa gujji gujjiide booziino.
25 Tumu markkay shemppuwaa ashshee; shin wordduwaa markkay baletsee.
26 Med'inaa Godaw yayyiyaa uraw mino geessuu de'ee. I Aa naanatookka
bak'atiide attiyaa sa'aa gidanawaa.
27 Med'inaa Godaw yayyiyaawe de'uwaa pultto; hewaa diraw, Med'inaa Godaw
yayiyaawe hayk'k'uwaa p'iriyaappe ashee.
28 Kaatiyaa gitatetsay I mooddiyaa asaa c'oratetsaana; shin I mooddiyaa Asay
d'ayooppe, ikka patsenna.
29 Danddayanchcha asaw wolk'k'aama akeekay de'ee; shin elle hank'k'ettiyaa Asay
bare boozatetsaa k'onc'c'issee.

14:12 Lem. 16:25

30 Woppu geedda wozanay bollaa pas'a wotsee; shin k'anaatii bollaw ajaajjiyaa harggiyaa mala.
31 Hiyyeesatuwaa naak'k'iyaa Asay unttuntta Med'd'eeddawaa c'ashee; shin metootanchchatoo keekkiyaa Asay S'oossaa bonchchee.
32 Iitatuu barenttu iita oosuwaan kunddana; shin s'illotuu barenttu suuretetsan hayk'k'uwaappe naagettana.
33 Akeekanchcha asaa wozanaan aad'd'eeda eratetsay kumeedda; shin boozatuu aad'd'eeda eratetsaa ayaanne erikkino.
34 S'illotetsay itti kawutetsaa asaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsee; shin nagaray ay asanne kawushshee.
35 Kaatii eranchcha k'ooman nashettee; shin yeellayiyaa oosuwaa ootsiyaa k'oomaa hank'k'ettee.

15

1 Liik'o zaaruu hank'k'uwaa zarbbissee; shin poddolla k'aalay hank'k'uwaa dentsetsee.
2 Aad'd'eeda eranchchaa ins's'arssay eraa loytsee; shin boozatuwaa doonay boozatetsaa pulttee.
3 Med'inaa Godaa ayifetuu ubbasaa s'eelliino; iitaa ootsiyaawanttakka lo"uwaa ootsiyaawanttakka be'iino.
4 Liik'o haasayay de'uwaa mitsaa mala; shin c'imiyaa haasayay ayaanaa mentsee.
5 Booza Asay bare aawuwaa seeraa kad'ee; shin bare aawuwaa seeraa akkiyaa Asay c'inc'c'a.
6 S'illo uraa golliyaan daro miishshay de'ee; shin iitaw geliyaa miishshay metuwaa ayee.
7 Aad'd'eeda eranchchatuwaa doonay eraa zeree; shin boozatuwaa wozanay hewaa mala gidenna.
8 Med'inaa Goday iitatuwaa yarshshuwaa shenetee; shin suuretuwaa woosay Aa nashechchee.
9 Med'inaa Goday iita asatuwaa hemetaa shenetee; shin s'illotetsaa kaalliyaawantta I siik'ee.
10 Suure ogiyaa aggeeda asaa iita muruu naagee; seeraa is's'iyaa Asay hayk'k'ee.
11 Duufuunne bashshay Med'inaa Godaa sintsan k'onc'c'iyaan beettiino. Yaatina, asaa wozanaa k'ofay waan aappe geemmanee?
12 K'iliic'iyaa Asay seeriyaawaa dosenna; aad'd'eeda eranchchatuwaappekka zoriyaa oochchenna.
13 Wozanay nashetina, som"ii poo'ee; shin wozanay kayyotooppe, he ayaanay me"ee.
14 Akeekiyaa wozanay de'iyaa Asay eratetsaa koyee; shin boozatuu barenttu boozatetsan nashettiino.
15 Hiyyeesatuwaa de'uu ubbaa gallassikka baas'e. Shin nashetiyaa asatuu ubbaa gedekka barenttu de'uwaan aliino.
16 Walassay de'iyaa wolk'k'aama ak'uwaappe Med'inaa Godaa yashshatetsay de'iyaa guutsabay keeka.
17 Walassay de'iyaa saan mod'd'o ashuwaa maanaappe siik'uu de'iyaa saan santsaa miyaawe keeka.
18 Hank'k'ettiyaa Asay walassaa kessee; shin hank'k'ettanaw elleellenna Asay walassaa irs's'issee.
19 Azalla uraa metuu Aa ogiyaa ubbaan aguntsa dirssaa mala; shin suure uraa ogii dembbaa.
20 C'inc'c'a na'ay bare aawuwaa nashechchee; shin booza na'ay bare aato kad'ee.

21 Wozani bayinna Asay bare boozatetsan nashettee; shin wozanaama Asay likkebaa ootsee.
22 Zoretay d'ayooppe, halchcheeddawe polettenna; daro zoriyaawanttu de'iyaa saan halchcheeddawe polettee.
23 Ooshetteeddawoo likke zaaruwaa zaariyaawe he uraa nashechchee; haasayaa likke wodiyaan haasayiyaawe ayiba lo"obee!
24 Aad'd'eeda eranchchay bollaw kaaletsiyaa de'uwaa ogiyaan hametteeppe attina, duge duufuwaa wotsiyaa ogiyaan hamettenna.
25 Med'inaa Goday otoranchchatuwaa golliyaa kolana; shin am"atii zawaa naagee.
26 Med'inaa Goday iitatuwaa k'ofaa shenetee; shin geeshsha k'aalay Aa nashechchee.
27 Wordduwaan wod'iyaa demmanaw jaamiyaa Asay bare soo asaa bolla metuwaa ayee; shin mattaayiyaa is's'iyaa Asay pas'a de'ana.
28 S'illo Asay haasayanaappe kasetiide k'oppee; shin iitatuwaa ins's'arssay palabaa pulttee.
29 Med'inaa Goday iitatuwaappe haakkee; shin s'illotuwaa woosaa sisee.
30 Pashikkiide s'eelliyaa s'eelay wozanaa nashechchee; mishiraachchuwaa oduukka bollaa patsee.
31 De'uwaa immiyaa zoriyaa sisiyaa Asay aad'd'eeda eranchchatuwaana ittippe de'ana.
32 Seeraa is's'iyaa Asay barena k'ohee; shin seeraa akkiyaa Asay akeekaa demmee.
33 Med'inaa Godaw yayyiyaawe asaa aad'd'eeda eratetsaa tamaarissee; bonchchettana koyeedda Asay koyiro barena kawushshanaw koshshee.

16

1 Asay bare wozanaan halchchee; shin likke zaaruu Med'inaa Godaappe beettee.
2 Asay ootsiyaa oosuwaa ubbay aw likke malatee; shin Med'inaa Goday koyiro dendduwaa k'ofaa yiggi s'eellee.
3 Ne ootsiyaawaa ubbaa hadaraa Med'inaa Godaw imma; yaatooppe, neeni halchcheeddawe polettana.
4 Med'inaa Goday med'd'eeddawaa ubbaa bare halchchoo med'eedda; haninttokka makkalanchchatuwaa wurssetsay bayetsaa.
5 Med'inaa Goday otorettiyaa ubbaa shenetee; unttunttu murettenan attikkino.
6 Aggena siik'uwaaninne ammanettiyaawaan nagaray atto geetettee; Asay Med'inaa Godaw yayyiyaawaan iitabaa ootsennan naagettee.
7 Asaa hametay Med'inaa Godaa nashechchiyaawaa gidooppe, he uraw bare morkkatuwaanakka saro de'anaadan, S'oossay ootsee.
8 S'illotetsan beettiyaa guutsabay wordduwaan demmiyaa daro wod'iyaappe keeka.
9 Asay bare wozanaan bare ootsanabaa halchchee; shin halchchuu Med'inaa Goday maaddina polettee.
10 Kaatii S'oossaappe akkeedda maatan pirddee; pirddiidde I balena.
11 Miizaanatuunne makkiyaa miishshatuu ammantsiyaawantta gidanaadan, Med'inaa Goday koyee; zal"iyaawaa ubbaan c'imuu de'ennaadan koyee.
12 Kaatetuu bayzzuwaa oosuwaa shenetiino; ayaw gooppe, unttunttu kawutetsaa araatay s'illotetsan ek'k'ee.
13 Kaatetuu s'illo ins's'arssan nashettiino; tumuwaa haasayiyaawanttakka dosiino.
14 Kaatiyaa hank'k'uu hayk'k'uwaa kiitanchchaa mala; shin aad'd'eeda eranchcha Asay hank'k'uwaa irs's'issanaw awuddashee.
15 Kaatiyaa som"ii pashikkooppe, hewe simmi de'uwaa. I nashshiyaawe bad'd'eesaa iraa ahiyaa shaariyaa mala.

16 Aad'd'eeda eratetsaa demmiyaawe work'k'aa demmiyaawaappe keeka; akeekaa
demmiyaawe biraa demmiyaawaappekka aad'd'ee.
17 Suuretuu biyaa ogii iitay de'iyaasaappe haakuwaana aatsee; bare hemetaa
naagiyaa uray bare shemppuwaa naagee.
18 Otoruwaa geeduwaa bashshay kaallee; ayyuwaa geeduwaakka kunddetsay
kaallee.
19 Ayyiyaawanttuna zuppetiide, omooduwaa shaakki akkanaappe ashkke gidiide,
hiyyeesiide de'iyaawe keeka.
20 Med'inaa Godaa k'aalaa loytsiide hayzziyaa uraw I ootsiyaawe ubbay injjetana;
S'oossan ammanettiyaa uray anjjetteedawaa.
21 Bare k'ofaan aad'd'eeda eranchcha gideedda Asay akeekanchcha geetettee; lo"o
k'aalay eratetsaa gujjee.
22 C'inc'c'a uraw eratetsay de'uwaa pulttuwaa mala; shin boozatuwaa seeriyaawe
c'oo wodiyaa wurssiyaawaa.
23 Aad'd'eeda eranchcha Asay haasayanaappe kasetiide k'oppee; Asay akkiyaa
haasayaa haasayee.
24 Lo"o k'aalay eessaa ililuwaadan mal"ee; bollaakka maaddeenne patsee.
25 Asaw suure malatiyaa ogii de'ee; shin wurssetsan hayk'k'oo gatsee.
26 Koshay Asay minniide ootsanaadan dentsetsee.
27 Iita Asay iitabaa halchchee; Aa haasayaykka s'uuggiyaa tamaa mala.
28 Geella Asay walassaa dentsee; zigiriyaa Asay ammanettiyaa laggetuwaa
shaakkee.
29 Makkala Asay bare shooruwaa c'immee; lo"o gidenna ogiyaw I Aa kaaletsee.
30 Bare ayifiyaa sim"iyaa Asay geellabaa k'oppee; bare mettershshaa sa"iide
manddiyaa Asay iitabaa polee.
31 Puulummeedda huup'ii bonchcho kallachchaa; hewekka beettiyaawe s'illo
de'uwaa de'ina.
32 Wolk'k'aama asaa gidiyaawaappe, hank'k'ettanaw elleellenna asaa gidiyaawe
lo"a; daro katamatuwaa oliide oyk'k'iyaawaappe, Asay bare huup'iyaa mooddiyaawe
aad'd'ee.
33 Asay saamaa yeggee; shin Med'inaa Goday ubbabaa wurssetsaa k'achchee.

17

1 Walassay de'iyaa saan de'iyaa wolk'k'aama gibiraappe saruunne woppay de'iyaa
saan mela ukitsaa pok'uwaa miyaawe keeka.
2 C'inc'c'a k'oomay bare godaa na'aa patsenna laafaa mooddee; yaatiide
ishatuwaanna ittippe laattee.
3 Work'k'aynne biray taman paac'ettiyaawaadan, Med'inaa Goday asaa wozanaa
paac'c'ee.
4 Iita Asay iita uraa haasayaa sisee; worddanchchaykka makkalaa oduwaa hayzzee.
5 Hiyyeesatuwaa bolla k'iliic'iyaa Asay unttuntta med'd'eedda S'oossaa boree; hara
asaa gakkiyaa metuwaan nashetiyaa Asay murettenan attena.
6 Naanatuwaa naanatuu c'imeedda asatoo kallachchaa; aawotuunne aayetuu
barenttu naanaatoo bonchcho.
7 Daro lo"o haasayay booza uraw giigenna; hewaappekka aad'uwaa wordduwaa
haasayay asaa mooddiyaawoo giigenna.
8 Mattayiyaa immiyaawoo mattaayii bitaa mala; I simmeedda sa'aa ubbay aw
injjetee.
9 Naak'ettiide bare naak'uwaa gentsiyaa uray siik'uwaa koyee; shin yewuwaa zaari
zaariide wooc'iyaa uray, ammanettiyaa laggetuwaa shaakkee.

16:25 Lem. 14:12

10 Boozay s'eetu gede lissuwaan shoc'ina eriyaawaappe akeekay de'iyaa Asay c'oo
seerina eray aad'd'ee.
11 Iita Asay makkalabaa s'alala koyee; hewaa diraw, mek'etsi bayinna kaappuu Aa
bolla kiitettana.
12 Boozatetsay oyk'k'eedda uraanna gakketiyaawaappe maratuwaa bonk'k'i akki
diggeedda maahattina gakketiyaawe keeka.
13 Lo"uwaa ootseeddawaa kushiyaa iitaa zaariyaa uraw iitay Aa sooppe ubbakka
kichchenna.
14 Walassay doommiidde, zeeruwaa d'uussiyaa haatsaa mala; hewaa diraw,
walassaappe kasetaade palumiyaa agga.
15 Nagaranchchaa s'illissiyaawenne s'illuwaa bolla pirddiyaawe unttunttu
laa"uukka Med'inaa Godaa sheneyiyaa oosuwaa.
16 Akeekaakka demanaw amuu aw bayinnaan de'ishshin, booza kushiyan de'iyaa
Miishshay Aa ayaa maadanne?
17 Laggii ubbaa wodekka siik'ee; ishaykka metuwaa wode maaddanaw yelettee.
18 Akeekay pac'c'eedda Asay erenna uraa ac'uwaa c'igganaw waasiyaa gelee.
19 Walassaa dosiyaa Asay nagaraa dosee; ubbaa gede c'eek'ettiyaa Asay bayetsaa
bare bolla s'eesee.
20 Geella k'ofay de'iyaa Asay lo"obaa demmenna; c'immiyaawaa haasayiyaa
asaykka metuwaan gelee.
21 Booza na'aa yeleedda aawuu kayyottee; booza na'aa aawoo nashechchay baawa.
22 Wozanay nashettiyaawe asaw lo"o d'ale; shin kayyottiyaa ayaanay asaw
wolk'k'aa d'ayissee.
23 Iita Asay pirddaa geellayanaw geeman mattaayiyaa akkee.
24 Akeekay de'iyaa uray aad'd'eeda eratetsaa sintsan wotsiide bee; shin booza ayifii
biittaa sa'aa yuushshuwaa yuuyyiide s'eellee.
25 Booza na'ay bare aawuwaa kayyoyee; barena yeleedda aatokka zil"issee.
26 S'illo asaa muriyaawe, suure asaakka dechchiyaawe lo"a gidenna.
27 Amareeda k'aalaa haasayiyaa Asay eranchcha; woppa ayyaanay de'iyaa asaykka
akeekanchcha.
28 Booza uray c'o"u gooppenne bare doonaa barooppe, eranchcha malatee.

18

1 Shaakkettanaw koyiyaa Asay bare amuwaa kaallee; lo"o era ubbaakka p'alk'k'ee.
2 Boozay bare k'ofaa k'onc'c'issanawaa s'alala dosiyaawaappe attina, hara asaappe
era akkanaw dosenna.
3 Iitatetsay yiyaa wode, kad'ii, kawushshaynne yeellay Aa kaalliide yi aggiino.
4 Asaa doonaappe kesiyaa haasayay c'iimmo haatsaa mala; aad'd'eeda eratetsaa
pulttuukka goggiyaa haatsaa mala.
5 Bayzzanchchaa maaddiide, s'illuwaa pirddaa geellayiyaawe lo"a gidenna.
6 Booza Asay bare haasayan walassaa dentsee; Aa doonaappe kesiyaa k'aalay Aa
bolla s'am"aa s'eesee.
7 Booza asay, haasayiidde barena k'ohee; Aa haasayay gitiyaa gidiide, Aa oyk'k'ee.
8 Zigirssaa k'aalay mal"o k'umaa mala; nashechchiide duge ganjjiyaa gakkee.
9 Bare ootsiyaa oosuwaan azalliyaa Asay bayzziyaa uraappe ayinne dummatenna.
10 Med'inaa Godaa suntsay mino gimbbiyaa mala; s'illo Asay yaa wos's'iide saro
attana.
11 Shin dure asatoo unttunttu duretetsay yuushshuu gimbbetteedda katamaa mala;
unttunttu k'ofaan unttunttu duretetsay mino dirssaadan unttuntta naagiyaawaa
malatee.
12 Asay kunddanaappe kase Aa wozanay otorettee; bonchchettiyaawaappekka bare
huup'iyaa zik'k'i ootsiyaawe sintsatee.

13 Sisennan de'iiddi zaariyaawe, hewe he uraw boozatetsanne yeella.
14 Asaa ayyaanay harggiyaa danddayanaadan maaddee; shin ayyaanay me"eretti kichchooppe, Aa ooni danddayanee?
15 Akeekanchcha asatuu tamaaranaw loytsi koyiino; aad'd'eeda eray de'iyaawaakka hayzziino.
16 Immiyaawe immiyaawoo ogiyaa dooyee; wolk'k'aama asaanakka erissee.
17 Kasetiide daannan mootiyaa uray baaligaaray yiide Aa oochchana gakkanaw, ubbaa gedekka he uray s'illuwaa malatee.
18 Saamaa yeggiyaawe palumiyaa te"ee; laa"u wolk'k'aama baaligaaratuwaakka shaakkee.
19 Naak'etteedda ishay gimbbetteedda katamaappe aad'd'iide minnee; Aa palumiikka birataa gordduwaa mala.
20 Bare doonaan haasayeeddawaappe Asay bare ganjjiyaa kuntsee; bare ins's'arssaappe keseeddawaan kallee.
21 Neeni haasayeeddawe neena wotsee woy wod'ee; hewaa diraw, neeni ne haasayaa gaasuwaan yiyaawaa akkanaw de'aassa.
22 Machchato demmeedda Asay lo"obaa demmeedda; he uray Med'inaa Godaankka nashettee.
23 Hiyyeesaa Asay awuddashiide haasayee; shin durii peenuk'k'eetiide zaaree.
24 Daro laggii de'iyaa Asay d'ayana; shin ishaappe aad'd'iide ammantsiyaa laggii de'ee.

19

1 Worddo haasayaa haasayiyaa boozaappe bare de'uwaan tooshii bayinna hiyyeesaa Asay keeka.
2 Eri bayinna seelay lo"a gidenna; hamettiidde elleelliyaa uraykka wora bee.
3 Itti itti Asay bare boozatetsan bare de'uwaa bayzzee; yaatiide k'ay Med'inaa Godaa bolla yilotee.
4 Duretetsay daro laggetuwaa gujjee; shin hiyyeesatetsay de'iyaa laggetuwaakka duutsee.
5 Worddo markkay murettenan beenna; wordduwaa haasayiyaawanttukka kessi akkikkino.
6 Daro Asay mooddiyaa asaa sintsa koyee; c'oo immiyaa uraanna Asay ubbay dabbotee.
7 Hiyyeesaa asaa Aa ishatuu ubbay is's'iino; hewaappekka aad'uwaa Aa laggetuu aappe haakkiino; I unttuntta awuddashiide kaallinakka, unttunttu Aa gatsi oytsikkino.
8 Aad'd'eeda eratetsaa demmiyaawe barena siik'ee; akeekaa karihi ootsi oyk'k'iyaawe lo"obaa demmee.
9 Worddo markkay murettenan attena; wordduwaa haasayiyaawekka d'ayana.
10 Booza uraw ishalo de'uu bessena; hewaappekka ayilii kaappotuwaa mooddiyaawe iitaa daree.
11 Aad'd'eeda eratetsay asaw danddayaa immee; bayzzeedda uraw atto giyaawekka bonchchissee.
12 Kaatiyaa hank'k'uu gaammuwaa guduwaa mala; shin Aa sabay maataa aac'issiya ketterssaa mala.
13 Booza na'ay bare aawuwaa d'ayissee; walassanchcha machchatakka gollii ubba gede s'okiyaa s'okuwaa mala.
14 Itti Asay golliyaanne mas'uwaa bare aawuwaappe laattanaw danddayee; shin akeekanchcha machchato Med'inaa Goday immee.
15 C'oo zolppakkattiyaa uraw gem"ishuu yee; oosuwaa ootsenna Asay koshattee.

16 Azazuwaa naagiide ootsiyaa asay, bare shemppuwaa naagee; shin sheneko giyaa
Asay hayk'k'ee.
17 Hiyyeesaw keekkiyaa Asay Med'inaa Godaw tal"ee; I he lo"o oosuwaa ac'uwaa
c'iggee.
18 Simmiyaa hidootay de'ishiina, ne naanatuwaa seera; seerana d'ayooppe, neeni
unttuntta bayzzaadda.
19 Hank'k'uwaa suulliyaa Asay bare gatiyaa akko; Aa agga; neeni Aa ashshiyaawaa
gidooppe, harattuwaakka neeni Aa hewaadan ootsanawe attena.
20 Zoriyaa sisa; timirttiyaakka akka. Yaatooppe, neeni wurssetsan aad'd'eeda
eranchcha gidanassa.
21 Asay darobaa halchchee; shin Med'inaa Goday geeddawe polettee.
22 Asaappe koyettiyaawe aggena siik'uwaa; worddanchcha gidanaappe hiyyeesaa
gidiyaawe keeka.
23 Med'inaa Godaw yayyiyaawe de'oo kaaletsee; aw yayyiyaa Asay kalliide de'ee;
iitabaykka Aa bochchenna.
24 Itti itti Asay daro azalla; wos'iyaan tusheedda sooluwaakka pude baaranaw
waayettee.
25 Neeni k'iliic'iyaawaa shoc'ooppe, akeekay pac'c'eeddawe c'inc'c'atetsaa
tamaarana; akeekanchcha asaa neeni seerooppe, I eratetsaa demmana.
26 Bare aawuwaa bonk'k'iyaa na'ay, bare aatokka sooppe kessiide yederssiyaa
na'ay, he na'ay yeellaanne kawushshaa ahiyaa na'aa.
27 Ta na'aw, neeni zoriyaa sisiyaawaa aggeedawaa gidooppe, eraw zokkiyaa
zaaraadda.
28 Worddo markkay suure pirddaa bolla k'iliic'ee; iita asaa doonay iitatetsaa
gujjiide mittee.
29 K'iliic'iyaawanttoo pirdday, boozatookka wad'ay koshshee.

20

1 Daro matsoyiyaa ushshaa ushiyaawe daro bidiseenne walassee; matsottiyaa Asay
wozanay pac'c'eedda asaa.
2 Kaatiyaa hank'k'uu gaammuwaa gudetsaa mala; Aa yiloyiyaa Asay bare
shemppuwaa bolla pirddee.
3 Palumiyaappe gas'an de'iyaawe aawoo bonchcho; shin booza Asay ubbay
walak'ettanaw elleellee.
4 Azalla goshshanchchay wodiyaa naagiide goshenna; hewaa diraw, katsaa
c'akkiyaa wode I woossee; shin ayaakka demmenna.
5 Asaa wozanaa halchchuu c'iimmo ollaa giddon de'iyaa haatsaa mala; shin
wozanaama Asay hewaa duuk'k'iide kessee.
6 Daro asatuu barenttu keekkatetsaa odiino; shin tumu ammanettiyaa asaa
demmanawe oonee?
7 S'illo Asay tooshii bayinna de'uwaa de'ee; Aa kaalliide, Aa naanatuukka
anjjetteedawantta.
8 Kaatii pirddanaw bare kawutetsaa araatan utteedda wode, iita ubbaa bare
ayifiyaan hark'k'iide kessee.
9 «Ta wozanaa geeshshaad; taanan nagarikka baawa» yaaganaw danddayiyaa Asay
de'aneeshsha?
10 Med'inaa Goday wordduwaa miizaanan yiggiyaawanttanne likke gidennaban
makkiyaawantta is's'ee.
11 Na'ay geeshshanne suure gidiyaawe I ootsiyaa oosuwaan erettee.
12 Sisiyaa haytsaanne s'eelliyaa ayifiyaanne, unttuntta laa"uwaakka Med'inaa
Goday med'd'eedda.

13 Gem"ishuwaan ne wodiyaa wurssoppa; neeni hiyyeessana. Beegotta; yaatooppe,
neeni katsaa kallana.
14 Shammiyaa asay, «K'ohee! K'ohee!» yaagee; shin beeddawaappe guyyiyaan,
«geluwaan shamaad» yaagiidde c'eek'ettee.
15 Eray kumeedda haasayay work'k'aappekka ink'k'uwaa giyaa daro al"o
shuchchaappekka aad'd'eeda al"obaa.
16 Erenna asaw waasiyaa geliyaa uraa mayuwaa k'aari akkite; imatsaa asaw
waasiyaa geliyaa uraa mayuwaa oyk'k'ite.
17 Wordduwaan demmeedda katsay asaa mal"ee; shin ak'i kesiidde, doonaa giddon
shafiyaadan hanee.
18 Zoriyaa akkaade ne halchchiyaawaa halchcha; zoriyaa akkenan de'aadde olaw
booppa.
19 Zigiriyaa Asay s'uuraa gentsenna; hewaa diraw, odanchcha uraanna
gakkettoppa.
20 Asay bare aawuwaa woy bare aato shek'k'ooppe, Aa de'uwaa s'omppiyaa d'ip'p'i
go d'uman to'ana.
21 Koyruwan ellekka shiik'eedda ak'uu wurssetsan anjjettenna.
22 New iitaa ootseedda uraw, «taanikka aw iitaa ootsana» gooppa; Med'inaa Godaan
ammanettaade naaga; I neena ashshana.
23 Med'inaa Goday laa"u k'ommo miizaanatuwaa shenetee; wordduwaa
miizaanatuukka Aa nashechchikkino.
24 Asay baanaw bessiyaa ogiyaa Med'inaa Goday kaaletsee; yaatina, Asay bare
de'uwaan baana ogiyaa wootiide akeekanaw danddayii?
25 Ittibaa elleelliide, «Hawaa taani S'oossaw immaad» gi diggiyaawenne guyyeppe
zink'k'ottiyaawe, hewe asaa oyk'k'iyaa p'ire.
26 Aad'd'eeda eranchcha kaatii makkalanchchatuwaa shaakkiide eree; I unttuntta
k'arettennaan muree.
27 Asaa ayyaanay Med'inaa Godaw s'omppiyaa; hewaa diraw, I nu giddo asatetsaa
ubbaa pilggi s'eellee.
28 Aggena siik'uunne ammanettiyaawe kaatiyaa naagiino; Aa kawutetsaa araatay
aggena siik'uwaan minnee.
29 Yalagatuwaa bonchchuu unttunttu wolk'k'aa; c'imatookka unttunttu puuluntsay
unttunttoo bonchchuwaa.
30 Mino muruu iitatetsaa shoddee; wad'd'iyaawe iita wozanaa laammanaw
danddayee.

21

1 Kaatiyaa wozanay Med'inaa Godaa kushiyaanna; I Aa wozanaa goggiyaa haatsaa
zaariyaawaadan, bare koyeeddasaa zaaree.
2 Asay ootsiyaawe ubbay izaawoo likke malatee; shin Med'inaa Goday Aa wozanaa
k'ofaa paac'c'ee.
3 Yarshshuwaa yarshshiyaawaappekka aatsiide, s'illobaanne suurebaa
ootsiyaawaa Med'inaa Goday dosee.
4 Iitatuu otorettiyaawaaninne ayyiyaawan erettiino; hewekka nagaraa.
5 Mino oosanchchaa halchchuu dureyee; shin elleelliyaa ubbay hiyyeessana.
6 Worddotiide dagayeedda duretay penttuwaa suuluwaadan d'ayee; hewaa
koyiyaawanttu hayk'k'uwaa koyiino.
7 Iitatuu suurebaa ootsanaw is's'iyaa diraw, unttunttu makkala oosuu unttuntta
akkiide bee.
8 Bayzzanchchatuu geella ogiyaan hamettiino; shin geeshshatuu suurebaa ootsiino.

9 Walak'ettiyaa machchattinna itti golliyaan de'iyaawaappe he golliyaa kashaan
de'iyaawe keeka.
10 Iitatuu iitabaa ootsanaw amottiino; barenttu shoorotoo k'arettikkino.
11 K'iliic'iyaawe mureteedda wode, wozanay pac'c'eedda uray aad'd'eeda eraa
tamaaree; k'ay wozanaama uray tamaariide, eraa demmee.
12 S'illo S'oossay iitatuwaa son oosettiyaawaa ubbaa be'ee; unttuntta aatsi yeggiide
d'ayissee.
13 Hiyyeesaa waasuwaa sisanaappe giide, bare haytsaa tuc'c'iyaa uray, ikka
waassana; alliyaawe d'ayana.
14 Geeman immiyaa imuu hank'k'uwaa doshissee. Afilaa gidduwaana immeedda
mattaayii suulo hank'k'uwaa irs's'issee.
15 Suure pirdday pirddetteedda wode, hewe s'illoo nashshechchaa; shin iitaa
ootsiyaawanttoo dagama.
16 Akeeka ogiyaappe haddireedda uraa hayk'k'uu naagee.
17 Aad'o injjiyaan de'ana giyaa uray mank'k'ee; woyniyaa eessaanne zayitiyaa
dosiyaa Asay durettenna.
18 Itti itti gedenne S'oossaa asatuwaa ashshanaw iita asatuu muretiino;
ammanettena asatuukka suure asatuwaa diraw muretiino.
19 Walak'ettiyaanne yilotiyaa machchattinna de'anaappe bazzuwaan de'iyaawe
keeka.
20 Wozanaama uraa son mal"o k'umaynne oyssay minjjettee; shin booza Asay
barew de'iyaawaa ubbaa mi diggee.
21 S'illotetsaanne aggena siik'uwaa koyiyaa uraa laytsay aduk'k'ee; k'ay he uray
s'illotetsaanne bonchchuwaa demmee.
22 Wozanaama Asay wolk'k'aama olanchchatuu de'iyaa katamaa oliide oyk'k'ee;
unttunttu ammanetteeda mino geessuwaakka laalee.
23 Bare doonaanne bare ins's'arssaa naagiyaa Asay barena metuwaappe naagee.
24 Otorettiyaanne ayyiyaa Asay k'iliic'iyaawaa geetettee; I otoranchcha gideedda
diraw, asaw k'oppenna.
25 Azallaa amuu wod'ee; ayaw gooppe, I ootsanaw koyenna.
26 Azallay gallassaa kumentsaa darobaa demmanaw amottee; shin s'illuu barew
ashshenan immee.
27 S'oossay iitatuwaa yarshshuwaa shenetee; hewaappekka unttunttu aw iita
k'ofaan shiishshiyaa yarshshuwaa aatsi shenetee.
28 Worddo markkay d'ayana; shin k'oppiide akeekan haasayiyaa uraa haasayay
akettana.
29 Iita Asay tawaa s'alalay likke gee; shin suure Asay yuushshi k'oppee.
30 Asay bare aad'd'eeda eratetsan, akeekaaninne zoriyaan Med'inaa Godaana
ek'ettanaw danddayenna.
31 Olaw paraa kooranaw danddayettee; shin olaa s'oonissiyaawe Med'inaa Godaa.

22

1 Lo"o suntsay daro duretetsaappe aad'd'ee; sabettiyaawekka biraappenne
work'k'aappe aad'd'ee.
2 Duriyaanne mank'k'uwaa ubbaakka Med'inaa Goday med'd'eedda; hewan
unttunttu laa"uukka k'ara.
3 C'inc'c'a Asay iitaa be'iide, k'osetti aatsee; shin akeekay pac'c'eedda Asay
metuwaan geliide k'ohettee.
4 Neeni ashkke gidooppenne Med'inaa Godaw yayyooppe, duretetsaa,
bonchchuwaanne de'uwaa demmana.

5 Iita uraa ogiyaan aguntsayinne p'irii de'ee; shin barena naagiyaa Asay
unttunttuppe haakkee.
6 Na'ay waaniide de'ana bessintto tamaarissa; yaatooppe, I c'imiidekka hewaa
aggena.
7 Durii hiyyeesaa mooddee; tal"i akkeedawe tal"iyaa immeeddawoo ayile gidee.
8 Nagaraa zeriyaa uray waayiyaa c'akkee; haratuwaa I tuggayiyaa tugga s'am"ay
me"enna.
9 Keeka Asay bare k'umaappe hiyyeesaw c'oo immiyaa diraw anjjettana.
10 K'iliic'iyaa asaa kessa diggooppe, palumii, walassaynne borii kichchana.
11 Neeni wozanaa geeshshatetsaanne keekaa haasayaa dosooppe, kaatii neenana
dabbotee.
12 Med'inaa Goday eretetsaa naagee; shin worddanchchatuwaa k'aalaa I aatsi
yeggee.
13 Booza asay, «Taani kare kesooppe, gaammuu taana maana; taana ogiyaan Asay
wod'ana» yaagee.
14 Woshumiyaa mac'c'a mishirati doonay c'iimmo ollaa mala; Med'inaa Goday
hank'k'etteedda uray Aa giddon kunddee.
15 Na'aa wozanaa azallatetsay bak'k'i oyk'k'ee; shin k'ayis'eeriyaan muriyaawe
aappe haassee.
16 Barew mas'uwaa gujjana giide, hiyyeesaa naak'k'iyaawe duriyaw imuwaa
immiyaawe laa"uukka hiyyeessana.

Hattamu Aad'd'eeda Eraa Haasayatuwaa

17 Ne haytsaa haa yeggaade, aad'd'eeda eranchchay odiyaawaa sisa; ne
wozanaakka ta eraakko zaara.
18 Ayaw gooppe, unttuntta ne wozanaan wotsooppenne ne doonaankka unttunttu
ubbaa hassayooppe, neeni nashettana.
19 Ne ammanuu Med'inaa Godaan gidana mala, taani neena hachchi tamaarissaad.
20 Taani new zoriinne eratetsay de'iyaa hattamu leemisatwaa s'aafoweshi!
21 Neena kiitteeddawoo neeni likke zaaruwaa zaarana mala, taani neena
tumatetsaa tamaarissaad.
22 Hiyyeesatoo ayaynne bayinna diraw, unttunttuwaa bonk'k'oppa; chilootankka
metootanchchatuwaa maataa d'ayissoppa.
23 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday unttunttu diraw mootettana; unttuntta
bonk'k'eeddawanttakka I bonk'k'ana.
24 Hank'k'ettiyaa uraanna laggetoppa; hank'k'ettanaw elleelliyaa uraannakka
zuppetoppa.
25 Neeni Aa hanuwaa meezetooppe, guyyeppe agganaw danddayakka.
26 Asaw ac'uwaa ta k'ans's'ana gaade waasiyaa geloppa.
27 Neeni k'ans's'iyaawe d'ayooppe, ne gisiyaa hiis'ay attenan, new de'iyaabay ubbay
aketana.
28 Ne mayzza aawotuu tokkeedda beni zawaa shoddoppa.
29 Bare oosuwaa loohatetsan ootsiyaa asaa be'aaddi? I kaatetoo ootseeppe attina,
c'oo asatoo ootsenna.

23

1 Neeni asaa mooddiyaawaanna ittippe k'umaa maanaw utteedda wode, ne sintsan
de'iyaawaa loytsaade akeeka.
2 Neeni daro yora asaa gidooppe, naagetta.
3 I neena paac'c'anaw danddayiyaa diraw, aad'd'eeda mal"o k'umaw yawunettoppa.
4 Durettanaw daaburoppa; hewaa mala keesiyaa agganaw c'inc'c'a gida.

5 Hewaa mala duretetsay neeni s'eellishshin d'ayana; k'efiyaa kessiide
arggantsawaadan, saluwaa paallana.
6 Uuziyaa k'umaa mooppa; Aa mal"o k'umaakka maanaw amottoppa.
7 Malatissanaw I neena, «Ma; usha» yaageeppe attina, Aa wozanay neenanna
de'enna.
8 Neeni meedda laafa k'umaa c'ooshana; ne galataykka mela gidana.
9 Boozaw lo"obaa haasayoppa; ayaw gooppe, ne aad'd'eeda era haasayaa I kad'ana.
10 Beni zawaa shoddoppa; k'ay aawuu bayinna naanatuwaa gadiyaa zawaa
sugoppa;
11 ayaw gooppe, unttuntta ashshiyaa S'oossay mino; I unttunttu diraw neenana
mootettana.
12 Ne asttamaarii new odiyaawaa hayzza; ne haytsaakka eraa k'aalaakko zaara.
13 Na'aa seerennan aggoppa; neeni Aa k'ayis'eeriyaan wad'd'ooppe, I hayk'k'enna.
14 Neeni Aa k'ayis'eeriyaan wad'd'ooppe, Aa shemppuwaa hayk'k'uwaappe
ashshaasa.
15 Ta na'aw, neeni ne wozanaan aad'd'eeda eranchcha gidooppe, ta wozanaykka
nashettana;
16 ne ins's'arssay suurebaa haasayooppe, ta wozanay nashettee.
17 Nagaranchchatuwaa k'anaattoppa; shin ubbaa gede Med'inaa Godaw
yayyiyaawaa aggoppa.
18 Yaatooppe new sintsanaw sa'ay keekkana; ne hidootaykka d'ayenna.
19 Ta na'aw, sisa; wozanaama gida; ne wozanaa suure ogiyaan wotsa.
20 Daro woyniyaa eessaa ushiyaawanttunanne ashuwaa muussaw
yaaretiyaawanttuna zuppetoppa;
21 ayaw gooppe, matsottiyaawanttunne yoranchchatuu mank'k'ana;
gem"ishshuwaa daruu asaa wureedda c'urk'k'aa mayzzisee.
22 Neena yeleedda ne aabbu odiyaawaa sisa; ne aatakka ec'eedda wode kad'oppa.
23 Tumuwaa, aad'd'eeda eratetsaa, timirttiyaanne akeekaa shammappe attina,
ubbakka zal"oppa.
24 S'illo na'aa aabbu loytsi nashettana; wozanaama na'aa yeleedda uraykka an
hashshu gaana.
25 Ne aabbunne ne aata nashetino; neena yeleeddaanakka hashshu gu.
26 Ta na'aw, ta zoriyaa hayzza; taani haniyaawaadan hana.
27 Ayaw gooppe, woshumiyaa mishirata c'iimmo ollaa mala; c'aaratuwaa oyk'k'iyaa
machchatakka un"a ollaa mala.
28 Aa paannuwaadan k'osetta uttaade naagaw; ammanettena attuma asaa asaa
giddon darissaw.
29 «Woo!» giyaa waasuu oossee? Kayyuu oossee? Walassay oossee? Zuuzuntsay
oossee? Gaasuu bayinnan madus's'iyaawe oossee? Ayifii zo"iyaawe oossee?
30 Woynniyaa eessaa ushiidde gam"iyaawanttussa gidennee? Walaketteedda
woyniyaa eessaa ushi ushi be'iyaawanttussa gidennee?
31 Woynniyaa eessay zo"eedda wode, Aa malay birilliyaa giddon p'ooliyaa wode,
ushishin walalattiidde geliyaa wode, Aa s'eelloppa.
32 Wurssetsan I shooshshaadan dukkee; mulumuk'k'e shooshshaadankka bare
yishshaa puukkee.
33 Ne ayifii be'i erennawaa be'ana; ne wozanaykka suure k'oppanawunne
haasayanaw danddayenna.
34 Neeni abbaa giddon hobbii k'aatsiyaa markkabiyaa s'eeran giseedda uraa mala
gidana.

35 Neeni, «Unttunttu taana dechcheeddino; shin taani k'ohettabeykke. Unttunttu
taana wad'd'eeddino; shin taw erettibeenna. Hara ushshaa ushanaw taani awude
denddandditaashsha?» yaagana.

24

1 Ta na'aw, iita asatuwaa mala gidaarikkitaashsha gooppa; unttunttunna
dabbotanawukka amottoppa;
2 ayaw gooppe, unttunttu ubbaa gede makkalabaa mak'ettiino; barenttu
ins's'arssan geniyaabaa haasayiino.
3 Gollii aad'd'eeda eratetsan kees'ettee; akeekankka minnee.
4 Eray de'ooppe, k'ol"uu al"obaaninne lo"oban ubbaan kumee.
5 Wozanaama uraw wolk'k'aama wolk'k'ay de'ee; eranchcha asaykka minotetsaa
gujjee.
6 Neeni olaw kesanaappe kasetaade halchchuwaa halchchanaw koshshee; daro
zoriyaawanttu zoriyaan s'oonuu beettee.
7 Boozay aad'd'eeda eratetsaa akeekanaw danddayenna; hak'a yaa'ankka odiyaawe
ayinne baawa.
8 Iitaa ootsanaw halchchiyaa uray genanchcha geetettana.
9 Boozatetsaa k'ofay nagaraa; Asay k'iliic'iyaawaa is's'ee.
10 Neeni metuwaa gallassi laafooppe, ne wolk'k'ay guutsa giyaawaa.
11 Hayk'k'anaw bessenaan, hayk'k'oo pirddiide afiyaawantta ashsha; wod'ana
haniyaa wode c'o"u gaade s'eelloppa.
12 Neeni, «Nuuni hawaa eribeykko» yaagooppe, wozanaa eriyaawe I be'ennee? Ne
de'uwaa naagiyaawe erennee? Asaa ubbaw Aa oosuwaa oosuwaadan zaarennee?
13 Ta na'aw, eessaa ma; eessay lo"a. Eessaa ililuu goggoc'c'uwaan mal"ee.
14 Aad'd'eeda eratetsaykka hewaa mala; I ne shemppoo mal"o gidiyaawaa era.
Neeni Aa demmiyaawaa gidooppe, sintsanna yaana hidootay newaa; neeni akkana
gaade hidootan naagiyaawekka d'ayenna.
15 S'illuwaa golliyaanne mas'uwaa bonk'k'anaw k'oppiyaa iita asaadan hanoppa.
16 S'illo Asay laappun gede kunddooppekka denddee; shin iitatuu metuwaan
d'ayana.
17 Ne morkkii kunddiyaa wode nashettoppa; I d'ubettiyaa wodekka, «Hashshu!»
gooppa.
18 Neeni nashetooppe, Med'inaa Goday hewaa be'iide nashettena; Aa
hank'k'ettiyaawaakka aggi aggana.
19 Iitaa ootsiyaawanttu diraw hirggoppa; unttunttu mala gidaarikkitaashsha
gooppa.
20 Ayaw gooppe, iita uraw sintsanna yaana hidootay baawa; iitatuwaa s'omppiikka
to'ana.
21 Ta na'aw, Med'inaa Godawunne kaatiyaw yayya; unttunttoo
makkaliyaawanttunakka zuppetoppa.
22 Ayaw gooppe, hewaa mala asatuwaa k'oppenna metuu gakkee; kaatiyaappenne
S'oossaappe yaana metuwaa oonee eriyaawe?

Hara Aad'd'eeda Eraa Haasayatuwaa

23 Aad'd'eeda eranchchatuu gujjiidekka hawaadan yaageeddino:
Pirddiidde maaddiyaawe lo"a gidenna.
24 Bayzzanchchaa, «Neeni bayzzabaakka» yaagiyaa daannaa Asay shek'k'ana;
kawutetsatuukka Aa is's'ana.
25 Bayzzanchchaa muriyaawanttu loytsi nashettananne anjjettana.
26 Suure zaaruwaa zaariyaawe dabbotoo malaataa mala.

27 Kasetaade ne gadiyaa ootsa; katsaakka zera; hewaappe guyyiyaan, ne golliyaa
kees's'a.
28 Ne shooruwaa bolla gaasuu bayinnan markkattoppa; ne doonaankka c'immoppa.
29 «I taw ootseeddawaadan, taani aw ootsana; taani aw Aa oosuwaa kushiyaa
zaarana» yaagoppa.
30 Taani itti gallassi, itti azallanne akeekay pac'c'eedda bitaniyaa gaden de'iyaa
woyniyaa turaa gidduwaana aad'aad.
31 Aad'd'iyaa wode, aguntsayinne sharafay goozi wotseedda; yuushshuwaan
Shuchchaa gimbbiikka koleti kichcheedda.
32 Taani Aa be'eedda wode, k'oppaad; taani be'eeddawaappe timirttiyaa tamaaraad.
33 Neeni guutsaa lip'p'i ga; guutsaa gem"ishsha; ne kushiyaakka shiishshaade
guutsaa shemppa akka.
34 Hewaappe guyyiyaan, hiyyeesatetsay paannuwaadan yaana; pac'aykka olaa
miishshaa oyk'k'eedda asaadan puttu gaana.

25

Solomon S'aafeedda Hara Leemisatwaa

1 Hawanttukka k'ay, Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyaasa asatuu duuk'k'iide s'aafeedda
Solomona leemisatwaa.
2 S'uuraa gentsiyaawe S'oossaw bonchcho; s'uuraa pilggiide kessiyaawe k'ay
kaatetoo bonchcho.
3 Salotuwaa d'ok'k'atetsaanne sa'aa c'iimmatetsaa Asay gakkennawaadan,
kaatetuwaa k'ofaakka Asay eranaw danddayenna.
4 Biraappe k'itaa digga; hewaappe guyyiyaan, wogaac'ii k'os's'iide, lo"obaa kessana.
5 Kaatiyaa sintsappe iitatuwaa digga; yaatooppe, Aa kawutetsaa araatay s'illotetsan
min ek'k'ana.
6 Kaatiyaa sintsa aad'd'iyaa wode c'eek'ettoppa; wolk'k'aama asatuwaappe
gidduwaan sa'aa koyoppa.
7 Neeppe gitatiyaa asaw sa'aa immanaw kaappuu neena dentsina
kawushiyaawaappe, kaappuu neena, «Hawaakko d'ok'k'u ga» giyaawe new keeka.
8 Ne ayifiyaan be'eeddawaa markkattanaw dabaabaa baanaw elleelloppa; ayaw
gooppe, neeni markkatta simmina, hara Asay ne markkatetsay balaa gidiyaawaa
k'onc'c'issooppe, neeni yeellatana.
9 Neeppenne ne shooruwaappe gidduwaan palumii med'ettooppe, aanana
haasayaade ne palumiyaa wurssa. Hara asaa s'uuraa k'onc'c'issoppa.
10 Hewe d'ayooppe, neeni odiyaawaa siseedda Asay neena kawushshana; hewan
ne suntsay laa"entso simmennaadan bayana.
11 Koshshiyaa wodiyaan haasayetteedda likke k'aalay biraa bolla tigeedda
work'k'aa alleek'k'uwaa mala.
12 Hayzziyaa uraa eranchcha Asay zoriyaa zorii haytsaan wotseedda work'k'aa woy
geeshsha work'k'aappe ootseedda alleek'k'uwaa mala.
13 Katsaa c'akkiyaa boniyaan irs's'a haatsay ushina aliyaawaadan, kiittina
ammanettiyaa Asay barena kiittiyaawantta nashechchee.
14 Immennabaa «Immana» yaagiidde c'eek'ettiyaa Asay iray bayinna shaariyaanne
c'arkkuwaa mala.
15 Danddayanchcha Asay deriyaa mooddiyaawoo odiide amantsee; liik'o k'aalay
mek'etsaa aad'd'iidde gelee.
16 Eessaa demmooppe, kallana gakkanaw ma; shin darissooppe, neeni c'ooshana.
17 Neena uufiide is's'ennaadan, ne shooruwaa golle ubbaa gede booppa.

24:33 Lem. 6:10-11 **25:6** Luk'. 14:8-10

18 Bare shooruwaa bolla wordduwaan markkattiyaa Asay gatimay, mashshaynne
k'ara aday asaa k'ohiyaawaa keeshshaa k'ohee.
19 Metuwaa wode ammanettena uran zemppiyaawe k'aas's'iyaa matan
c'oommiyaawaanne sileedda gediyaan hamettiyaawaa mala.
20 Kayyotti utteedda asaw yetsaa yes's'iyaawe meeguwaa gallassi mayuwaa
k'aariyaawaanne madutsaa bolla c'aalabaa tigiyaawaa mala.
21 Ne morkkii koshattooppe, miza; saamettooppe, ushsha.
22 Ayaw gooppe, neeni hewaa ootsiyaawe Aa huup'iyaan tamaa bonk'k'uwaa
kaashiide k'oliyaawaa mala. Med'inaa Godaykka new woytana.
23 Dolahaa bagga c'arkkuu iraa ahiyaawaadan, zigirssay hank'k'uwaa ayee.
24 Walak'ettiyaa machchattinna itti golliyaan de'anaappe golliyaa kashaan
de'iyaawe keeka.
25 Daabureedda uray irs's'a haatsaa ushiide aliyaawaadan, haakko biittaappe yiyaa
lo"o oduu nashechchee.
26 Iita asaa sintsaan kunddiyaa s'illo Asay bulluk'k'eteedda pulttuwaanne bayeedda
ollaa haatsaa mala.
27 Daro eessaa miyaawe lo"a gidenna; hewaadankka, bare bonchchuwaa
koyiyaawe bonchchissenna.
28 Bare huup'iyaa naagenna Asay dirssay me"eedda katamaa mala.

26

1 Boniyaan shachchay, katsaa c'akkiyaa wodiyaankka iray koshshennawaadan,
boozaw bonchchuu koshshenna.
2 Kafotuu yaanne haanne paalliide, asaa k'ohennawaadan, gaasuu bayinnan
shek'k'iyaa shek'ay asaa gakkenna.
3 Paraw lissuwaa, hariyaw paas'oruwaa koshshiyaawaadan, boozaa zokkiyaw
wad'aa koshshee.
4 Booza uraw Aa boozatetsaadan zaaroppa; zaarooppe neenikka Aa mala gidana.
5 Booza uraw Aa boozatetsaadan zaara; hewe d'ayooppe, I barena eranchchaadan
paydana.
6 Booza asaa bolla kiitaa kiittiyaawe bare gediyaa k'ans's'iyaawaanne wod'iyaawaa
ushiyaawaa mala.
7 Booza uraa leemisuu wobba uraa gediyaa mala maaddenna.
8 Booza uraa bonchchiyaa Asay shuchchaa yambbarshshaa bolla k'achchi wotsiide
yuushshiyaa asaa mala.
9 Booza uraa leemisuu matsotteedda Asay bare kushiyaa c'addeedda aguntsaa
kessanaw baas'etiyaawaa mala.
10 Booza asaa woy barew ogiyaanna aad'd'iyaa asaa oosoo k'as'ariyaa Asay
demmeedda asaa ubbaa c'addanaadan wonddaafiyaa dukkiyaa asaa mala.
11 Kanay bare c'ooshshaa guyye simmiide miyaawaadan, boozay bare boozatetsaa
oosuwaa zaari zaari ootsee.
12 Barekka barena, «Taani aad'd'eeda eranchchaa» giyaa asaa be'aaddi? Aappe
booza uraw sintsappe lo"o hidootay de'ee.
13 Azallay, «Ogiyaan gaammuu de'ee; yashshiyaa gaammuu aakko ogiyaan
yuuyyee» yaagee.
14 Penggii bare maas'afiyaan yaanne haanne k'aas's'iyaawaadan, azallaykka bare
hiis'an yaanne haanne aad'd'i wod'd'ee.
15 Itti itti asatuu daro azalla; unttunttu haray attina, wos'iyaan tusheedda
sooluwaakka pude baaranaw daaburiino.

25:21 Rom. 12:20

16 Azalla Asay markkaanna odiyaa laappun eranchchatuwaappekka barena
aad'd'eeda eranchcha giide k'oppee.
17 Barena gatsiyaawe bayinna saan palamaw aad'd'iyaa Asay ogiyaanna biyaa
kanaa haytsaa oyk'k'iyaa asaa mala.
18-19 Bare shooruwaa, «Taani kaassaw ootsaad» yaagiide c'immiyaa asay, gooyiide
tamaa s'iifaa oliyaa, woy wod'iyaa c'ubiyaa dentsiyaa asaa mala.
20 Mitsay wurooppe, tamay to'ee; zigiriyaawe d'ayooppe, walassay attee.
21 S'iis'untsay bonk'k'uwaa darissiyaawaadaaninne mitsay tamaa
darissiyaawaadan, palumanchcha Asay walassaa darissee.
22 Zigirssaa k'aalay mal"o k'umaa mala; nashechchiide duge ganjjiyaa gakkee.
23 Wozanaan iitabay de'ishiina, bare ins's'arssan c'imuwaa k'aalaa haasayiyaa Asay
biran sheeshsheedda urk'k'aa miishshaa mala.
24 Lo"o malatiyaa iita Asay bare wozanaan de'iyaa iitatetsaa bare nashsho
haasayan gentsee.
25 Aa wozanaan laappun tunatetsay kumi utteedda diraw, I lo"o k'aalaa
haasayooppekka Aa ammanoppa.
26 Bare morkketetsaa I gentsooppekka, I ootsiyaa iitatetsay shiik'uwaan k'onc'c'ana.
27 Haratoo ollaa bookkiyaa uray he ollaan barew kunddana; haratuu bolla
shuchchaa gonddorssiyaa uraa bolla he shuchchay simmiide gonddorettana.
28 Worddotiyaa ins's'arssay bare k'oheedda asatuwaa is's'ee; c'imiyaa haasayay
bayetsaa aheeppe attin, harabaa ahenna.

27

1 Wontti hananabaan c'eek'ettoppa; wontti ahanabaa neeni erakka.
2 Neena hara Asay galatooppe attina, neeni neena neerekka galatoppa; Asay ne
diraw markkattoppe attina, neeni ne keekkatetsaa odoppa.
3 Shuchchay wolk'k'aama tookuwaa; shafetuwaa tookkiyaawekka dees'ee; shin
booza uray dentsiyaa walassay unttunttu laa"uwaappekka dees'ee.
4 Hank'k'oo k'areti baawa; yiluukka bayzziyaa di'uwaa mala; shin k'anaatiyaan
ubbaa gatsoppo.
5 Geemmeedda siik'uwaappe baliyaa wode k'onc'c'iyaan seeriyaawe keeka.
6 Morkkii neena daro gede yeriyaawaappe siik'uu neena dechchiyaawe keeka.
7 Kalleedda uraa eessaa ililuu iitee; shin koshateedda uraa c'ammiyaabaykka
mal"ee.
8 Bare golliyaa aggiide yuuyyiyaa asay, bare golliyaappe haakkaade paalliyaa
kafatti mala.
9 Shittuunne sawiyaa is'aanay asaa nashechchiyaawaadan, siik'uwaa laggiyaa
zoriikka nashechchee.
10 Ne siik'o laggiyaanne ne aawuwaa siik'o laggiyaa aggoppa; neena meteedda
wode ne ishaa golle booppa. Haakuwaan de'iyaa ishaappe matan de'iyaa shooruu
keeka.
11 Ta na'aw, neeni aad'd'eeda eranchcha gida. Yaatintto taani nashettananne taana
boriyaawanttu ooshaakka zaarana.
12 C'inc'c'a Asay metuu yiyaa wode be'iide k'osettee; shin akeekay pac'c'eedda Asay
sitti gi biide, metuwaan gelee; yaatiide guyyeppe ayee ana yaagee.
13 Erenna asaw waasiyaa geliyaa uraa mayuwaa k'aari akkite; imatsaa asaw,
waasiyaa geleedda uraa mayuwaa oyk'k'ite.
14 Wontta guuran bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, bare shooruwaa sarotiyaawe Aa
shek'k'iyaawaa mala.

27:1 Yak'. 4:13-16

15 Walak'ettaade duus's'enna machchatanne iray bukkiyaa wode s'okiide aggena
gollii itti mala.
16 C'arkkuwaa te"anaw woy zayitiyaa c'uuc'c'uumiide oyk'k'anaw
danddayettennawaadan, izo c'o"u ootsanaw danddayettenna.
17 Biratay birataa poshiyaawaadan, Asay ittuu ittuwaappe tamaaree.
18 Balasiyaa giyaa mitsatto ishalissiide naageedda uray I ayifiyaa maana; barena
ayisseeddaawaa kabboyiyaa k'oomay bonchchettana.
19 Haatsay masttootiyaadan som"uwaa bessiyaawaadan, asaa wozanay izaaw
eeshshaa bessee.
20 Hayk'uunne bashshay kalli erikkino; hewaadankka, asaa ayfii kallenna.
21 Biraynne work'k'ay taman paac'ettiide geeyiyaawaadan, asaykka bare akkiyaa
galatan paac'ettee.
22 Booza asaa katsanna udulan yeggaade, udula mitsan c'addintto, aappe
boozatetsay kichchenna.
23 Ne dorssatuu de'iyaa hanotaa loytsaade era; ne mehiyaa wudiyaakka
wozanaappe heemma.
24 Ayaw gooppe, duretetsay med'inaw de'enna; kallachchaykka yeletaappe yeletaw
aad'd'ennan agganaw danddayee.
25 Mela maatay buuc'etteeddawaappe, aac'a maatay keseeddawaappenne deriyaa
bollan de'iyaa maatay shiik'eeddawaappe guyyiyaan,
26 dorssatuwaa isikiyaappe neeni new mayiyaawaa kessana; amareeda
deeshshatuwaa zal"eedda birankka new gadiyaa shammana.
27 Attiyaa deeshshatuwaa maatsay new, ne soo asawunne ne mac'c'a k'oomatoo
k'uma gidanawaa.

28

1 Iitatuu ooninne yederssennan bak'atiino; shin s'illotuu gaammuwaa mala s'ala.
2 Itti kawutetsay makkalanchcha gidooppe, Aa mooddiyaawanttu laametti laametti
mooddino. Shin kaaletsiyaawanttu aad'd'eeda eranchchaanne akeekanchcha gidiyaa
wode, mino gidiide, daro wodiyaa takkee.
3 Hiyyeesatuwaa uk'k'unniyaa daannay katsaa d'ayissiyaa wolk'k'aama iraa mala.
4 Higgiyaa bonchchenna uray bayzzanchchaa sabbee; shin higgiyaa
bonchchiyaawe bayzzanchchatuwaa k'ofaa p'alk'k'ee.
5 Iita asatoo suure pirddaabay gelenna; shin Med'inaa Godaw goyinniyaawanttoo
ubbabaykka gelee.
6 Geella asaa gidiide, dure gidiyaawaappe suure asaa gidiide, hiyyeesaa gidiyaawe
keeka.
7 Higgiyaa naagiyaa wodallay akeekanchcha. Shin patsenna shufurotuwaanna
zuppetiyaawe bare aawuwaa yeellayee.
8 Miishshaa dichchaw immiyaawaaninne yeluwaan durettiyaa Asay he mas'uwaa
hiyyeesatoo keekkiyaa asaw shiishshee.
9 Higgiyaa sisanaappe giide, bare haytsaa wora zaariyaa uraa woosay S'oossaa
sheneyiyaawaa.
10 Suuretuwaa iita ogiyaa kaaletsiyaa uray bare bookkeedda ollaan barew
kunddana; shin geeshsha Asay lo"obaa laattana.
11 Dure Asay barena aad'd'eeda eranchcha giide k'oppee; shin akeekay de'iyaa
hiyyeesay Aa paac'c'ee.
12 S'illotuu s'ooneedda wode, Asay ubbay nashettee; shin iitatuu maataa
oyk'k'eedda wode, Asay k'osettee.
13 Bare nagaraa gentsiyaa uray aac'enna; shin paas'iyaawenne nagaraa aggiyaawe
maarettanawaa.

14 Med'inaa Godaw ubbaa gede yayyiyaa Asay anjjetteedawaa; shin bare wozanaa
guzuntsiyaa Asay metuwaan gelana.
15 Hiyyeesaa asaa mooddiyaa iita daannay gudiyaa gaammuwaanne koshateedda
babark'k'iyaa mala.
16 Wozani pac'c'eedda daannay bare asaa naak'k'ee; shin asaa naak'k'iyaawaa
is's'iyaawe daro laytsaa mooddana.
17 Asaa wod'eedda Asay hayk'k'ana gakkanaw bak'atiidde de'ee; Aa ooninne
shiishshi akkena.
18 Borii bayinnan hamettiyaa uray k'ohettennan attanawaa; shin geella Asay itti
kutsan kunddana.
19 Bare gadiyaa ootsiyaa uray katsaa kallee. Shin shufurotuwaa kaalliyaa uray
ubbaa gede hiyyeesiide de'ee.
20 Ammanetteeda uray daro anjjettana; shin durettanaw jaamiyaawe murettenan
attena.
21 Shaakkiide maaddiyaawe lo"enna; shin Asay guutsa ukitsaa diraw giidekka,
balabaa ootsiino.
22 Uuzetiyaa uray durettanaw jaamee; barena hiyyeesatetsay oyk'k'anawaakka
erenna.
23 Asaa c'oo sabbiyaa uraappe seeriyaa uray guyyeppe galatettee.
24 Bare aawuwaappenne bare aattippe wuu"iide, «Taani ayinne nagaraa
ootsabeykke» yaagiyaa uraynne bayzziyaa uray itti mala.
25 Uuzetiyaa uray walassaa dentsee; shin Med'inaa Godaan ammanettiyaawe
kallee.
26 Barenan ammanettiyaa Asay booza; shin aad'd'eeda eratetsan hamettiyaawe
saro de'ee.
27 Hiyyeesaw immiyaa uraw pac'c'enna; shin unttuntta be'anaappe giide
c'iilimmiyaawe shek'aa akkana.
28 Iita asatuu suntsettiyaa wode, Asay k'osettee; shin unttunttu d'ayiyaa wode,
s'illotuu c'orattiino.

29

1 Daro gede seerina is's'iide, morggii d'uleedda uray hassayennan me"ana; he uraw
pas'uukka baawa.
2 S'illo asatuu suntsettiyaa wode Asay nashettee; shin iitatuu biittaa mooddiyaa
wode Asay oolee.
3 Aad'd'eeda eraa dosiyaa Asay bare aawuwaa nashechchee; shin woshummiyaa
mac'c'a asatuwaa heeraan yuuyyiyaa Asay bare miishshaa wurssee.
4 Tumuwaa pirddiyaa kaatii bare kawutetsaa woppu ootsee; shin mattaayiyaa
maanaw yoratiyaawe bare kawutetsaa bayzzee.
5 Bare shooruwaa sabbiide haasayiyaa uray, Aa gediyaw gitiyaa yeggee.
6 Iita Asay gitii oyk'k'iyaawaadan, bare nagaran oyk'ettee; shin s'illo Asay
nashettanawunne yes's'anaw danddayee.
7 S'illo Asay hiyyeesaa maataa bonchchee; shin iita Asay hewaa mala eraa ubbakka
erenna.
8 K'iliic'iyaawanttu kataman walassaa dentsiino; shin aad'd'eeda eranchcha asatuu
hank'k'uwaa irs's'isiino.
9 Aad'd'eeda eranchcha Asay booza asaa pirdda golle afooppe, boozay
hank'k'etteenne k'id'ee; aw yaatooppe saruu d'ayee.
10 Suutsaa gussanaw jaamiyaa asatuu suure asaa is's'iino; k'ay s'illo asaakka
wod'anaw koyiino.
11 Booza Asay bare hank'k'uwaa yeddi bessee; shin aad'd'eeda era Asay bare
hank'k'uwaa mittee.

12 Itti suntsetteedda uray wordduwaa oduwaa akkooppe, Aa oosanchchatuu ubbay
iita kesiino.
13 Hiyyeesaynne asaa naak'k'iyaa Asay ittibaa kos's'iino; unttunttu laa"ookka
ayifiyaa Med'inaa Goday s'eelissee.
14 Itti kaatii hiyyeesaw suure pirddooppe, I bare kawutetsan gam"ana.
15 K'ayis'eeriinne seeray naanaatoo aad'd'eedda eraa immee; shin yedan
dic'c'eedda na'ay bare aato kawushshee.
16 Iita asatuu dariyaa wode, nagaray daree; shin s'illotuu unttunttu kunddetsaa
be'ana.
17 Ne na'aa seera; yaatooppe, I new saruwaa immana; I neena nashshechchana.
18 S'oossay kaaletsiyaa kaalesuwaa akkena derii yeda; shin higgiyaa naagiyaa uray
anjjetteedawaa.
19 K'oomay c'o odo s'alan seeretti erenna; oduu aw gelinttokka I azazettena.
20 Elleellee elleellee haasayiyaa uraa be'a erayishsha? Aappe booza uraw
sintsanaw daro hidootay de'ee.
21 Ne k'oomaw na'atetsaappee doommina, I koyiyaawaa ubbaa aw imma
meezeyooppe, itti gallassi new de'iyaawaa ubbaa akkanaw I kajjeelanawe attena.
22 Hank'k'etiyaa Asay walassaa dentsetsee; elle yilotiyaa Asay daro nagaraa ootsee.
23 Otoruu asaa kawushshee; shin hokkiyaa ayyaanay de'iyaa Asay bonchchetee.
24 Kayisuwaanna shaakkiyaa uray barena is's'iyaa asaa; I dabaaban tumuwaa
odooppekka muretee; tumuwaa odana d'ayooppe k'ay, S'oossay Aa murana.
25 Asaw yayyiyaawe he uraw p'ire gidee; shin Med'inaa Godaan ammanettiyaa
Asay saro de'ee.
26 Darotuu suntsatetsay de'iyaa asatuwaa awuddashiino; shin suure pirdday
Med'inaa Godaa mataappe beettee.
27 S'illotuu nagaranchchatuwaa shenetiino; nagaranchchatuukka suure uraa
shenetiino.

30

Aguuri Haasayaa
(30:1-33)

1 Hawaappe kaalliide s'aafetteeddawe Yaak'a na'ay Aguuri haasayeedda haasayaa.
He bitanii Iteelassinne Ukaalaw hawaa haasayeedda.
2 Tumu taani ay asaappekka booza daray; asaw de'iyaa akeekay taw baawa.
3 Taani aad'd'eeda eraa tamaarabeykke; Geeshsha S'oossaabaakka ayaanne erikke.
4 Saluwaa pude kesiide, duge wod'd'eeddawe oonee? C'arkkuwaa bare kushiyaan
oyk'k'eeddawe, haatsaa bare afilaan yiic'eeddawe, sa'aa gas'aa Aa sa'aan sa'aan
wotseeddawe oonee? Ane erooppe Aa suntsaa taw oda. Aa na'aa oona gay?
5 S'oossay odiyaa k'aalay ubbay tuma; barekko bak'atiide biyaa ubbaw I gonddalle.
6 Aa k'aalaa bolla ayaanne gujjoppa; gujjooppe I neena seerana; neeni
worddanchcha gidiyaawaakka I k'onc'c'issana.
7 Abeet Med'inaa Godaw, taani neena laa"ubatuwaa oochchay; taani hayk'k'ana
gakkanaw, unttuntta taana diggoppa.
8 Koyiruwaan, taani asaa c'immennaadaaninne wordduwaa haasayennaadan
taana naaga; laa"entsuwaan, taw koshshiyaa keeshshaa k'umaa immappe attina,
taana dure woy mank'k'o kessoppa.
9 Hewe d'ayooppe, dure gidaade, «Med'inaa Goday oonee?» gaade neena kaddana;
woy mank'k'o gidaade, wuu"ana; yaataade ta S'oossaa suntsaa borisana.
10 Neena shek'k'ena malanne I shek'k'ina new gometenna mala, k'oomaa Aa
godaan moottoppa.

11 Barenttu aawotuwaa shek'k'iyaanne barenttu aayetuwaa anjjenna asatuu
de'iino.
12 Daro tunaa tuni uttiide, barentta geeshshaadan paydiyaa asatuu de'iino.
13 Otoruwaa kumeedda asatuunne asaa kad'iide s'eelliyaa asatuu de'iino.
14 Unttunttu achchay mashshaa mala gidina, unttunttu goggoc'c'uukka golooduwaa
mala gidina, hiyyeesatuwaanne metootanchchatuwaa naak'k'iide, unttunttuwaa
bonk'k'iyaa asatuu de'iino.
15 Ullatsatiw laa"u mac'c'a naanatuu de'iino. Unttunttu, «Hamma! Hamma!»
yaagiide waassiino. Ubbakka kalli erenna heezzubatuu de'iino; oyddentsuu k'ay
ubbaa, «Gidana» gi erenna.
16 Hewanttukka:
duufuwaa,
maynne mac'c'a asaa,
haatsi kalissi erenna mela biittaanne,
«Taw gidana!» gi erenna tamaa.
17 Bare aawuwaa k'iliic'iyaa na'aa ayifiyaa, bare aata c'imina kad'iyaa na'aa
ayifiyaa, zanggaaraan de'iyaa k'uurotuu wooc'ana; Aa ashuwaa ankkotuu maana.
18 Taana heezzubatuu maalalissiino; oyddentsuu ubbaa taw gelenna.
19 Hewanttukka:
arggantsay saluwaana paalliyaa paaluwaa,
shooshshay shuchchaa bollaanna sololiyaa sololetsaa,
markkabii abbaa bollan solddiyaa soldduwaanne
wodallaynne gellayatta siik'uwaa doommiyaa doometsaa.
20 Woshumiyaa mishirata haniyaa hanuukka hewaa mala. Aa muussaa maw; shin
meeddawaappe guyyiyaan, bare doonaa k'uc'c'a diggaade, «Taani ayinne
bayzzabeykke» yaagaw.
21 Heezzu yewotuwaan biittay k'aas's'ee; oyddentsuwaa ubbaa tookkanawukka
danddayibeenna.
22 Hewanttukka:
ayilii kaateteedda wode,
boozay katsaa kalleedda wode,
23 asay is's'eedda mishirata asinaa geleedda wodenne,
mac'c'a k'oomata bare godatto laatteedda wode med'ettiyaa hanotaa.
24 Sa'aa bolla oyddu guutsa med'etatuu de'iino; shin unttunttu loytsi aad'd'eeda
eranchcha.
25 Hewanttukka:
C'unc'c'alletuwaa, c'unc'c'alletuu wolk'k'ay bayinna med'etaa;
shin barenttoo miyaawaa boniyaan shiishshiide, minjjiino.
26 Guppalletuwaa, guppalletuu guutsa wolk'k'ay de'iyaawantta;
shin barenttu golliyaa shuchchaa kooppuwan kees's'iino.
27 Booletuwaa, booletoo kaatii baawa;
shin unttunttu ubbaykka maaran zattiino.
28 Zaretuwaa, zaratuu kushiyan oyk'k'inakka oyk'ettiino;
shin unttunttu haray attina, kaatiyaa gollenkka de'iino.
29 Barenttu maataa bessiidde hamettiyaa heezzu med'etatuu de'iino;
oyddentsuukka lo"o hemetaa hamettee.
30 Hewanttukka:
do'aa ubbaappe minniyaanne yayyiide bak'ati erenna gaammuwaa;
31 aayetuwaa giddon ayyiidde hamettiyaa awure kuttuwaa,
deeshsha orggiyaanne,
bare olanchchatuwaa giddon ek'k'iyaa kaatiyaa.

32 Neeni boozaade otoretteeddawaa gidooppenne, iitabaa ootsanaw
halchcheeddawaa gidooppe, ane takki gaade k'oppa.
33 Maatsaa bukkiyaawe oyssaa kessiyaawaadan, siid'iyaa yimppiyaawekka suutsaa
ahiyaawaadan, hewaadan hank'k'uwaa dentsetsiyaawe walassaa ayee.

31

Limu'eela Daaya Bare Na'aa Tamaarisseedda Timitittiyaa (31:1-31)

1 Hawaappe kaalliide s'aafetteedda haasayay, Kaatiyaa Limu'eela aata Kaatiyaa
Limu'eela tamaarisseeddawaa.
2 «Laa ta na'aw, ta uluwaappe wod'd'eeddawoo, taani shiik'ettaade yeleeddawoo,
3 mac'c'a asan ne wolk'k'aa wurssoppa; he kaatetuwaa bayzziyaa mac'c'a
asatuwaan ne akataa d'ayissoppa.
4 «Limu'eelaa, hawe kaatetoo bessena; woyniyaa eessaa ushiyaawe kaatetoo
bessena; matsoyiyaa ushshaa ushiyaawe asaa bolla suntsetteeddawanttoo bessena.
5 Unttunttu ushiyaa wode higgiyaa baliino; naak'etteedda asaa maataa sheneko
giino.
6 Matsoyiyaa ushshaa hayk'k'ana haniyaa urawunne sa'ay iiteedda uraw immite.
7 Unttunttu barenttu mank'k'otetsaanne barenttu tugga de'uwaa dogana mala
ushino.
8 «Barenttu metuwaa odanaw danddayennawanttu diraw neeni oda; maaddiyaawe
bayinnawanttu maataa diraw neeni dendda.
9 Unttunttoo suure pirddaa pirdda; hiyyeesatuwaanne metootanchchatuwaa
maataa naaga» yaagaade tamaarissaaddu.

Wozanaama Machchato

10 Wozanaama machchato ooni demmanaw danddayii? Ink'k'uwaa giyaa al"o
shuchchaappekka iza al"aw.
11 I asinay izo ubbabankka ammanee; aw de'anaw bessiyaawaappe ayaynne
pac'c'enna.
12 Aa bare de'uwaa laytsaa ubbaan aw lo"obaappe attina, iitabaa ootsukku.
13 Suufiyaanne layinuwaa Aa koyaadde, nashetaade bare kushiyan ootsaw.
14 Aa zal"anchchatuwaa markkabatuwaa mala; bare k'umaa haakko biittaappe
ayaw.
15 Aa bare soo asaw k'umaa katsanawunne bare mac'c'a k'oomatoo oosuwaa
gishanaw, sa'ay biro k'amma de'ishiina denddaw.
16 Gadiyaa Aa koyaadde shammaw; bare kushiyan ootsaade demmeedda
shaluwaan woyniyaa turaa tokkaw.
17 Aa gooba oosanchcha gidiyaawaa s'alala gidennaan, minonne c'inc'c'a asaa.
18 Aa bare wod'iyaa demmanaw minnaade zal"aw; Aa ootsaadde k'amissiyaa
diraw, bare s'omppiyaa elle toyissukku.
19 Aa bare sinddiriitan suk'k'aade, bare afilaa daddaw.
20 Aa hiyyeesatoonne metootanchchatoo barewaappe c'oo immaw.
21 I soo Asay ubbay ho"iyaa mayuwaa mayyeedda diraw, shachchay bukkintto, Aa
hirggukku.
22 Arssaa bollan hiis's'iyaa mayuwaa sikkaw; liinuwaappe dadetteedda ochchaa
teeraa malatiyaa mayuwaakka barew mayyaw.
23 Gadiyaa c'imatuu shiik'iyaa dubbushan I asinay bonchchetteedda asaa.
24 Liinuwaappe mayuwaanne sak'k'iyaa ootsa ootsaade, zal"anchchatoo zal"aw.
25 Iza minonne bonchcho asaa; yiyaa laytsatoo iza ubbakka hirggukku.
26 Aad'd'eeda eran Aa haasayaw; ammantsiyaa zorii I ins's'arssaappe kesee.

27 Aa bare soo asaa de'uwaa injjeyanaw ubbaa gede oosuwaa ootsaadde de'aw;
azalla hanuu I bollan beetti erenna.
28 Izi naanatuu denddi ek'k'iide, izo nashshiino; Izi asinaykka izo galatiidde,
29 «Lo"obaa ootseedda daro mac'c'a asatuu de'iino; shin neeni unttunttu ubbaappe
aad'd'aasa» yaagee.
30 Malaa lo"otetsay allaalle kessenna; puulikka d'ayana; shin Med'inaa Godaw
yayyiyaa mishirata, iza galatettanaw bessaw.
31 Aa ootseeddabaw ubbaw iw izi kushiyaa zaarite; iza ootseedda oosuu ubbay
dabaaban izo galatisso.

Eranchchaa Mas'aafaa

Geluwaa

«Eranchchaa Mas'aafaa» giddon s'aafettiide beettiyaawanttu, asaa de'uu k'antsa gidiyaawaa s'alala gidennaan, daaburay, shabbirssay, pirddaa geellatetsaynne arggaac'ay kumeeddawaa gidiyaawaa eriide, «Asaa de'uu mela» yaagiide k'achcheeda itti eranchchaa k'ofatuwaa. Ha eranchchay asaa de'uwaa wurssetsaa gakkanaw naagiyaa, S'oossaa oosuu ayentto eranaw aw is's'etteedda. Gidooppenne Asay bare de'eedda laytsaa ubbaaninne barew danddayetteedda keeshshaa ubbaan, minniide ootsanawenne S'oossay immeeddabatuwaan nashettanawaa koshshiyaawaa zoree.

Eranchchaa k'ofatuwaappe dariyaa baggatuu ittuu ittuwaanna gakketena s'eelatuu de'iyaawanttanne hidootaa k'ans's'iyaa hanotatuu de'iyaawantta. Gidooppenne ha mas'aafay Geeshsha Mas'aafaa giddo geleeddawe, Geeshsha Mas'aafaa bolla ek'k'eedda ammanuu haray attina, ha ittuu ittuwaanna gakketena k'ofaanne sid'ii kumeedda mas'aafaa bare gomppan oyk'k'iyaa keeshshaa aakko gidiyaawaa bessee. Hawe ha Eranchchaa Mas'aafay asaa de'uwaa masttootiyaadan bessiyaa diraw, daro asatuu ha mas'aafaappe mintsetsuwaa demmeeddino. Hewaadankka ha k'ofatuwaa oyk'k'eedda Geeshsha Mas'aafay, ini ikka, de'oo wolk'k'aama biletsaa immiyaa S'oossan hidootaa ootsanaadan zoriyaawaa akeekeeddino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

De'uwaa Biletsaa *1:1—2:26*
De'uwaabaw Geetetteedda Haasayatuwaa *3:1—11:8*
Zoriyaa Ubbaa Yiichchaa *11:9—12:8*
S'oossaa Bonchchussaanne Azazetussaa *12:9-14*

De'uwaa Biletsaa

(1:1—2:26)

Ubbabaykka Hada

1 Hawe, Daawita na'aa, Yerusaalamen kaateteedda eranchchaa k'aalaa.
2 He eranchchay, «Ubbabaykka mela; k'ay ubbabaykka hadaappe aad'd'eeda mela; ubbabaykka ubbaanna mela» yaageedda.
3 Bare de'iyaa saan ubbaan, Asay daaburiide ootsiyaawaan ubbaan aw wod'ii ayee?
4 Itti yeletay aad'd'iyaa wode, hara yeletay sa'aa oyk'k'ee. Shin ha biittay med'inawukka laamettennan de'ee.
5 Away doleenne wullee; k'ay laa"entsuwaakka dolanaw yaa doliyaa sa'aakko elleellee.
6 C'arkkuu itti gede gedissa itti gede huup'issa c'arkkee; k'ay yuuyyi yuuyyi aad'd'iide, simerettiide yee.
7 Goggiyaa haatsay ubbay abban gelee; shin abbay kumi erenna. He haatsay k'aykka simmiide gogganaw, guyye bare pulttiyaa sa'aa bee.
8 Ubbabaykka saletsiyaabaa. I woyissa keenaw saletsinttokka odi wurssanaw danddayettenna. Ayifii s'eelliide, kalli erenna; haytsaykka sisiide, taw gideedda gi erenna.
9 Kase haneeddawe sintsanawukka simmiide I hanana; k'ay ha"i haniidde de'iyaabaykka kase haneeddawaa. Hewaa diraw, saluwaa gufantsan ooratsabaa giyaawe ayaynne baawa.
10 Ooninne, «Be'ite! Hawe ooratsabaa» gooppe, hewe ooratsa gidenna; hewe nuuni yelettanaappe kase baggan haneeddawaa.

11 Kase aad'd'eeda wodetuwaan haneeddabatuwaa zaariide hassayiyaawe baawa;
guyyeppe hananabatuwaakka unttunttuppe guyyiyaan ooninne hassayenna.

Aad'd'eeda Eratetsay Alenna

12 Taani eranchchay, Yerusaalamen Israa'eeliyaw kaate gidaade de'aaddi.
13 Taani biittan sa'aan de'iyaawaa ubbaa k'ora k'oraade eranawunne aad'd'eeda
eratetsan pilgga s'eellanaw ta k'ofaa k'achchaad. Yaataade asaa ubbaw S'oossay
immeedda de'uu loytsi daaburssiyaabaanne nashechchiyaabaa gidiyaawaa
akeekaad.
14 Saluwaappe garssa baggan haneeddawaa ubbaa taani be'aad; shin ubbabaykka
mela; c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaawaa mala.
15 Geellay sittanaw danddayenna; k'ay bayinnabaakka paydanaw danddayettenna.
16 Taani won ta wozanaan hawaadan yaagaade k'oppaad; «Taappe kase
Yerusaalame mooddeedda ubbatuwaappe taani wolk'k'aamanne aad'd'eeda
eranchcha gidaaddi. C'inc'c'atetsaanne eraa giyaawe I ayentto paac'c'aade eraad»
yaagaad.
17 K'ay taani aad'd'eeda eratetsaappe, gooshshappenne eeyyatetsaappe gidduwaan
de'iyaa dummatetsay ayentto eranaw loytsi daaburaad. Shin wurssetsan hewekka
c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala mela gidiyaawaa eraad.
18 Aad'd'eeda eratetsay dariyaa wode kayyoyiiyaabay daree; eray dariyaa wodekka
k'ay metuu daree.

2

Barena Nashechchiyaawekka Hada

1 Taani ta wozanaan, «Ane taw wolk'k'aama nashshechchaa immiyaawe ayentto,
k'ay de'iyaa de'uwaa giddonkka lo"obay ayentto be'ana» yaagaade k'oppaad; shin
hewekka mela.
2 Ubbaa gede miic'c'iyaawe eeyyatetsaa gidiyaawaa, k'ay daro nashechchaykka
ayinne go"ennabaa gidiyaawaa akeekaad.
3 Hewe hewaa gidi utti de'ishshin, aad'd'eeda eratetsaa demmanaw amottaade, ta
wozanaa woyniyaa eessan nashshechchaade, hewaa suganaw eeyyatetsan k'ofaa
k'achchaad. K'ay Asay ha sa'aa bolla barew de'iyaa k'antsa wodiyaa aatsiyaa,
ubbaappe aad'd'iyaa lo"o ogiikka hawaa gaade k'oppaad.
4 K'ay hara itti wolk'k'aamabaa ootsaad; taw de'iyaa keetsatuwaa kees's'aad;
woyniyaa turaakka tokkaad.
5 Dumma dumma ataakilttiyaanne ayifiyaa ayifiyaa mitsatuwaa tokkiyaa sa'aanne
Asay shemppiyaa sa'aa gannatiyaadan loytsaade giigissaaddi. He sa'aan dumma
dumma ayifiyaa ayifiyaa mitsatuwaakka tokkaade, dichchaad.
6 He dic'c'iyaa mitsatuwaa ushshanaw, haatsaa dagayiyaa sa'aa zeeraade
giigissaaddi.
7 Attumanne mac'c'a ayiletuwaa shammaad; k'ay ta son yeletteedda hara
ayiletuukka taw de'iino. Taappe kase Yerusaalamen de'eedda oowaappenne dariyaa
mehiyaa, deeshshaanne dorssaa wudiyaa haaraad.
8 Taani mooddiyaa dumma dumma biittatuwaappe bonchchetteedda kaate
golliyaa duretaa ayissaade, daro work'k'aanne biraa taw dagayaad. K'ay, taana
sabbiide yes's'iyaa attumanne mac'c'a yetsanchchatuwaa k'as'araad; hewaa bollakka,
asaw nashshechchaa immiyaa loytsi daro mac'c'a asaakka shiishshaad.

1:16 1 Kat. 4:29-31 **2:4** 1 Kat. 10:23-27; 2 Od. 9:22-27 **2:7** 1 Kat. 4:23 **2:8** 1 Kat. 10:10, 14-22

9 Hewaa diraw, taani taappe kase Yerusaalamen de'eedda ooppenne aad'd'eeda
wolk'k'aama asaa gidaaddi. Ta aad'd'eeda eratetsaykka taananna wurssetsay
gakkanaw de'eedda.
10 Ta ayifii s'eelleeddabaanne ta wozanay amotteeddabaa ubbaa demmaad; ta
asatetsay koyiyaa nashshechchaa ubbaakka diggabeykke. Taani ootseedda oosuwaa
ubbaan nashetay; ta daaburaw wod'iikka hewaa.
11 Gido shin, hewaa ubbaa ootsa simmaade taani akeekiyaa wode, loytsi taani aw
daabureeddawe ubbaykka mela gidiyaawaa be'aad. Saluwaa gufantsan go"iyaawe
ayaynne baawa; ubbaykka c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala.

Eranchchay Bare De'uwaappe Demmeedda Eraa

12 Hewaappe guyyiyaan, taani aad'd'eeda eratetsay, eeyyatetsaynne gooshshay
ayentto paac'c'aade eranaw k'ofaa doommaad. Kaatiyaa kotaan kaatetiyaa hara
kaatii kase oosetteeddawaappe aad'd'iyaa harabaa ay ootsanee?
13 Taani hawaadan yaagaad; «Tumukka poo'uu d'umaappe keekiyaawaadan,
aad'd'eeda eratetsay eeyyatetsaappe keekee.
14 C'inc'c'a asatuu barenttu denddiyaa sa'aanne biide gakkiyaa sa'aa eriino; shin
eeyyatuu hewaa ubbaa erikkino» yaagaad. Gidoppe attina, unttunttu laa"uwaa
wurssetsaykka ittuwaa.
15 Taani ta wozanaan, «Eeyyaa gakkiyaa kaac'ay taanakka gakkee; yaatina, taani
aad'd'eeda eranchcha gidiyaawe taana ayaa maaddii?» yaagaade k'oppaad. K'ay
taani ta wozanaan, «Hawe ubbabaykka mela!» yaagaad.
16 Ayaw gooppe, eeyyina aad'd'eeda eranchcha gidina, hayk'k'uwaappe hefintsan
simmiide, Aa hassayiyaawe baawa; sintsappe yiyaa laytsatuwaan nuuni ubbaykka
dogetti attana. Eeyyay hayk'k'iyaawaadan, aad'd'eeda eranchchaykka hayk'k'ee.

Ootsi Daaburiyaawekka Hada

17 Metuwaappe attina, go"iyaawe bayinna diraw, ha sa'aa de'uu taana iiteedda.
Hewekka mela; c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala.
18 Saluwaa gufantsan taani loytsi daaburaade demmeedda ta mas'uwaa ubbaa
taappe guyyiyaan yiyaa uraw yeggaade biyaa diraw, taani daabureeddawe ubbay
taana iiteedda.
19 Taappe guyyiyaan yiyaa bitanii aad'd'eeda eranchchentto eeyentto ooni erii?
Shin I oona gidinakka, taani loytsi daabureeddawaanne ta c'inc'c'atetsan taani
demmeeddawaa ubbaa barew akkiide, goda gidanawaa; yaatooppe, hewekka mela.
20 Hewaa diraw, saluwaa gufantsan hawaa keeshshaa ayaw daaburaaditaashsha
gaade ta wozanaan kayyotaad.
21 Asi bare de'eedda laytsan barew de'eedda aad'd'eeda eratetsan, eraaninne hiillan
daaburiide demmeeddawaa ubbaa ayinne daaburibeennawoo yeggiide bee.
Hewekka k'ay, hadanne likke gidennawaa.
22 Yaatina, saluwaa gufantsan Asay loytsi daaburiide ootseeddawaappe ubbaappe
ayaa go"aa demmeeddee?
23 I bare de'uwaa laytsan daaburiyaa daaburay ubbay kayyottooppenne kayyoppe
harabaa ayinne aw gujjenna; haray atto k'ammakka Aa huup'ii k'ofaappe
shemppenna; gido shin, he ubbaykka mela.
24 Hewaa diraw, asaw go"aa gidiyaawe ayee gooppe, Asay bare
daabureeddabaappe miiddinne ushiide nashettiyaawaa. He nashechchaykka k'ay
S'oossaa kushiyaappe imetteeddawaa gidiyaawaa taani akeekaad.
25 Ayaw gooppe, Aa shene gidanawaa d'ayooppe, min ushshinakka asaw
nashechchay hak'an beettii?

2:9 1 Od. 29:25 **2:23** Yob. 5:7; 14:1 **2:24** Era. 3:13; 5:18; 9:7; Luk'. 12:19; 1 K'or. 15:32

26 S'oossaa nashechchiyaa uraw S'oossay c'inc'c'atetsaa, eratetsaanne
nashshechchaa immee; nagaranchchaw mata I daaburiide shiishshanaadan,
daaburaa immee; shin I shiishsheeddawaa S'oossay akkiide, barew yayyiyaawoo
haraw immee. Hewaa diraw, ha ubbaykka hadanne c'arkkuwaa oyk'k'anaw
yederssiyaabaa mala.

De'uwaabaw Geetetteedda Haasayatuwaa

3

(3:1—11:8)

Ubbabawukka Wodii De'ee

1 Ubbabaw wodii de'ee;
saluwaappe garssa baggana oosettiyaabaw ubbaw,
Aa laytsay laytsay de'ee.
2 Hewaa diraw, yelettanaw wodii de'ee;
hayk'k'anawukka wodii de'ee.
Tokkanaw wodii de'ee;
tokkeeddawaa shoddanawukka wodii de'ee.
3 Wod'anaw wodii de'ee;
patsanawukka wodii de'ee.
Kolanaw wodii de'ee;
k'ay kees's'anawukka wodii de'ee.
4 Yeekkanaw wodii de'ee;
miic'c'anawukka wodii de'ee.
Kayyottanaw wodii de'ee;
k'ay nashettiide yes's'anawukka wodii de'ee.
5 Shuchchaa laalanaw wodii de'ee;
shuchchaa shiishshanawukka wodii de'ee.
K'oomettanaw wodii de'ee;
k'ay shaakkettanawukka wodii de'ee.
6 Koyiide demmanaw wodii de'ee;
bayzzanawukka wodii de'ee.
Shiishshi oyk'k'anaw wodii de'ee;
laalanawukka wodii de'ee.
7 Peed'anaw wodii de'ee;
sikkanawukka wodii de'ee.
C'o"u gaanaw wodii de'ee;
k'ay haasayanawukka wodii de'ee.
8 Dosanaw wodii de'ee;
is's'anawukka wodii de'ee.
Olaw wodii de'ee;
saroo wodii de'ee.
9 Yaatina, oosanchchay bare daabureedda daaburaappe ayaa wod'iyaa
demmeeddee?
10 Taani k'ay, asaa naanatuu daaburiide ootsana mala, S'oossay immeedda gedii
loytsi dees'o gidiyaawaa be'aad.
11 S'oossay ubbabaa Aa wodiyaan wodiyaan loytsiide ootseedda. S'oossay asaa
wozanaan med'inatetsaa ootseedda; hewaa gidooppenne, S'oossay ootseeddawaa
ubbaa koyiruwaappe wurssetsay gakkanaw, Asay wurssiide eranaw danddayenna.
12 Hewaa diraw, Asay bare de'eedda laytsan lo"iyaawaa ootsiyaawaappenne,
nashetiyaawaappe aad'd'iyaawe ayaynne bayinnawaa taani akeekaad.

2:26 Yob. 32:8; Lem. 2:6

13 K'ay, asaw aw Aa daaburaw waaga gidiyaawe muussaaninne ushshan barena
nashechchiyaawaa; hewekka aw S'oossaappe imetteedda imotaa.
14 S'oossay ootseeddawe ubbay med'inaw de'iyaawaa gidiyaawaa taani eraad; I
ootseeddawaa bollan gujjanaw woy aappe haa guutsanaw danddayettenna. S'oossay
hewaa ootseeddawe, Asay barew yayyiide bonchchanaassa.
15 Ha"i haniidde de'iyaabay woy sintsappe hananaw de'iyaabay ubbay kase
aad'd'eeda wodiyaan haneeddawaa; ayaw gooppe, S'oossay kase haneeddawe zaari
zaariidekka hananaadan ootsee.

Ha Sa'aan Pirdday Geellatteedabaa

16 K'ay taani, saluwaa gufantsan geeshsha pirddaa sa'aan iitatetsay, s'illotetsaa
saankka nagaray de'iyaawaa be'aaddi.
17 Ta wozanaan, «S'oossay s'illuwaanne iitaa laa"uwaakka pirddaw shiishshana;
ayaw gooppe, S'oossay allaalle ubbawunne oosuwaa ubbaw wodiyaa keeri
wotseedda» yaagaade k'oppaaddi.
18 K'ay taani ta wozanaan, «Asay do'atuwaappe keekennawe unttuntta bessanaw,
S'oossay unttuntta paac'c'ee» yaagaad.
19 Ayaw gooppe, asaa gidina, do'atuwaa gidinakka, unttunttu kaac'ay ittuwaa; ittuu
hayk'k'iyaawaadan, yenkkuukka hayk'k'ee. K'ay laa"uukka itti c'arkkuwaa
shemppiino; hewaa diraw, asatuukka do'atuwaappe keekkikkino; hewekka mela.
20 Unttunttu laa"uukka itti sa'aa biino; laa"uukka biittaappe med'etteedda diraw,
biittaw simmiino.
21 Yaatina, asaa shemppuu saluwaa pude kesiyaawaanne do'atuwaa shemppuu
biittaa c'iimmaw duge wod'd'iyaawaa shaakkiide eranaw danddayiyaawe oonee?
22 Hewaa diraw, Asay bare ootseedda oosuwaan nashetiyaawaappe keekiyaawe
harabay aw bayinnawaa be'aad. Ayaw gooppe, aw de'iyaa lo"o kaac'ay hewaa s'alala.
Asi hayk'k'i kichchooppe aappe guyyiyaan haniyaawaa bessanaw, Aa
hayk'k'uwaappe guyye ahanaw danddayiyaawe oonee?

4

Naak'uwaa, Daaburaanne Laggiyaa D'ayussaa

1 Taani k'aykka, saluwaa gufantsan Asay asaa ayaa keeshshaa naak'k'inttonne
s'eellaad. Naak'etteeddawanttu barentta mintsetsiyaawaa d'ayiide yeekkiino.
Naak'k'iyaawanttoo wolk'k'aama maatay de'iyaawaappe attina, naak'ettiyaawantta
maaddiyaawe ooninne baawa.
2 Hewaa diraw, taani, «Ha"i pas'a de'iyaawanttuppe kase hayk'k'i
kichcheeddawanttu keeka» yaagaad.
3 Gido shin, ha laa"uwaappekka aad'd'iide k'ay, mule yelettibeennawanttu kaac'ay
lo"a; ayaw gooppe, unttunttu saluwaa gufantsan oosettiyaa naak'uwaa muliyaa
be'ibeykkino.
4 Asay bare amotteeddabaa demmanaw loytsi daaburiide ootsee; shin he daaburay
bare laggiyaa bollan k'anaatiyaa k'ofaappe denddeeddawaana gidiyaawaa taani
akeekaad. Hewekka k'ay mela; c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala.
5 Bare kushiyaa s'aas'iide, utti aggiyaa azallay, koshaan hayk'k'ee.
6 Daaburaaninne c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala jaaman daaburiide
demmiyaa laa"u kushiyaappe, woppan demmiyaa itti kushiyaa daree.
7 K'ay taani, saluwaa gufantsan mela gideddawaa itti harabaakka be'aaddi.
8 Hewekka itti barekka de'iyaa bitaniyaabaa; aw attuma na'ay woy ishi baawa.
Shin I daaburiyaa daaburaw zaway baawa; k'ay barew de'iyaawan alenna. I barekka
barena oochchiidde, «I ta hawaa oossi daaburaytaa? Taana ta huup'iyaa ayaw

nashshechchaa diggaytaa?» yaagiide oochcheedda. Hewekka k'ay hadabaanne tugga de'uwaa.
9 Ittuwaa gidiyaawaappe laa"a gidiyaawe lo"a; ayaw gooppe, unttunttu oosuu ittuwaawaappe aad'd'iide, lo"o ayifiyaa immanaw danddayee.
10 K'ay, laa"uwaappe ittuu kunddooppe ittuu dentsee; shin barekka de'iyaa uray kunddooppenne Aa dentsiyaawe bayinna diraw, aw aayye ana!
11 Meego wodiyaan laa"uu ittippe gisooppe ho"ee; shin barekka gisiyaa uraa hak'appe ho"anaw danddayii?
12 Itti Asay barekka te"anaw danddayenna metuwaa laa"u asatuu ittippe ek'ettiide, te"anaw danddayiino. Heezzu kutsaan dook'etteedda wodoruukka elle duus's'enna.
13 Lo"o zoriyaa akkena c'ima kaatiyaappe hiyyeesaa gidooppenne, aad'd'eeda eranchcha yalagay keeka.
14 Ayaw gooppe, I he hiyyeesaa gidiyaa sa'aappe denddiide, woy k'asho golliyaappe kesiide, bare biittan kaate gidiyaa sa'aa gakkanaw danddayee.
15 Saluwaa gufantsan de'iyaanne hamettiyaa asaa ubbay kaatiyaa kawutetsaa araataa laattiyaa yalaga kaalliyaawaa be'aad.
16 Itti kaatii mooddiyaa Asay paydu bayinna c'ora gidanaw danddayee. Shin kawutaappe I kichchiyaa wode, I ootseeddabaw ooninne Aa galatenna. Hewaa diraw, ha ubbaykka mela; c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala.

5

Gefaa Geppanaw Elleelloppa

1 S'oossaa golliyaa geliyaa wode, ne gediyaa akeekaade tangga. Sisanaw mataa shiik'iyaawe, eeyyatuu yarshshuwaa shiishshiyaawaappe aad'd'ee; ayaw gooppe, unttunttu iita oosuwaa ootsiidde de'iyaawaa erikkino.
2 Ne doonaan haasayanaw, S'oossaa sintsankka biddanaw elleelloppa. K'ay ittibaa S'oossaw immana gaade ne wozanaan elleellaade geppa kichchoppa; ayaw gooppe, S'oossay saluwaan, neeni k'ay hawaan sa'aan de'aassa; hewaa diraw, ne haasayiyaa k'aalay guutsa gido.
3 Hirggay dariyaa wode, k'amman akumuukka daree; hewaadankka, biddetsaa daruu eeyyatetsaa k'aalaa kessee.
4 S'oossaw neeni geppeeddawaa polanaw gam"oppa; ayaw gooppe, gam"iyaa eeyyatuwaan S'oossay nashettena. Hewaa diraw, neeni geppeeddawaa ubbaa pola.
5 Ittibaa S'oossaw geppiide, polennan aggiyaawaappe koyiro geppennaan aggiyaawe lo"a.
6 Neena ne doonay nagaran yeggennaadan, ne doonaa zawaappe aad'd'eeda yeda ootsoppa; k'ay S'oossaw ootsiyaawoo, «Kasekka hawaa taani akeekenan geppaad» gooppa. Ayaw gooppe, hewaa S'oossay loytsi hank'k'etsiyaa diraw, neeni daaburaade demmeeddawaa, ne kushiyaa oosuwaa ubbaa I bare hank'k'uwaan k'uc'c'iide d'ayissanaw danddayee.
7 Daro akumuwaa akumettooppenne woy k'ay darobaa haasayooppenne he ubbaykka mela; hewaa diraw, neeni hewaa agga agaade S'oossaw yayya.

De'uwaa Hadatetsaa

8 Itti kawutetsay bare biittan de'iyaa hiyyeesatuwaa naak'k'ishiininne pirddaa geellayishin neeni be'ooppe, darina malalettoppa. Itti itti kaappoo aappe bollaanna suntsettiide, Aa s'eelliyaa hara kaappuu de'ee. K'ay unttunttu laa"uwaappekka bollaanna suntsettiide, unttuntta s'eelliyaa hara kaappatuukka de'iino.
9 Haray attina, kaatiyaa gidooppenne, goshshaappe beettiyaa ayifetuu d'ayooppe, woppan de'anaw danddayenna.

5:4 Maz. 66:13-14

10 Biraa dosiyaa uraw biri gidi erenna; durettanaw siik'iyaa uraykka miishshaa
kalli erenna. Shin ha ubbaykka mela.
11 Duretetsay dariyaa wode, miyaabaykka hewaa keeshshaa daree. Yaatina, bare
mas'uwaa c'oo ayifiyaan s'eelliide, «Taani dure» gaanaappe attina, harabaa aw ayaa
maaddii!
12 Oosuwaa ootsiyaa Asay guutsa min, daro min, saro gem"ishshuwaa gem"ishiide
ak'ee; shin durii bare duretetsaw ubbaa wode un"ettiide k'oppiyaa diraw,
gem"ishshuwaa d'ayiide de'ee.
13 Saluwaa gufantsan loytsi kayyoyiyaawaa harabaakka taani be'aad; iita wodiyaan
barena maaddo giide, Asay barew de'eeddawaappe guyye wotsiide dagayee.
14 K'ay he duretetsay itti iitabay gakketina d'ayi kichchee. I na'aa yeleeddawaa
gidooppekka, na'aa laatissiyaawaana d'ayiide, mela attee.
15 Asi ubbay koyiro kallo yeletteeddawaadan, mela kushiyaanna simmiide baana.
Ay keeshshaa I daaburiide ootsooppenne, bare daabureeddabaappe akkiide
biyaabay ayaynne baawa.
16 Asi kallo yelettiide, kallo guyye simmiyaawekka k'ay loytsi kayyottiyaa iitabaa.
Aa daaburay ubbay c'arkkuwaa uc'c'iyaawaadan mela gidowaappe sintsan, I hewan
ayaa maadettii?
17 I bare laytsaa ubbaa d'uma de'uwaan, kayyuwaan, yilotiyaawaan,
harggiyaaninne hank'k'uwaan wurssee.
18 Hewe hewaa gidooppenne, taani akeekeedda itti lo"obay de'ee; hewekka
saluwaa gufantsan S'oossay Asay de'anaadan immeedda k'antsa laytsaa giddon, Asay
daaburaappe miyaawe, ushiyaawenne nashettiyaawe lo"anne bessiyaawaa. Ayaw
gooppe, Aa kaac'ay hewaa.
19 S'oossay asaw duretetsaanne mas'uwaa immiyaawe, bare daaburaa gatiyaa
demmiide, miiddinne ushiide nashettanaassa. Hewekka k'ay S'oossaappe aw
imetteedda imotaa.
20 S'oossay Aa wozanaan ubbaa wode nashshechchaa kuntsi wotsiyaa diraw, I bare
de'uwaa laytsaabaa daro k'oppenna.

6

1 Saluwaa gufantsan asaa bolla gakkiyaa loytsi iitabaa taani be'aad.
2 S'oossay asaw mas'uwaa, duretetsaanne bonchchuwaa ubbaa immee; aw
koshshiyaabaappe ayaanne pac'issenna. Shin, aw imetteedda mas'uunne duretetsaa
ubbaan keetsaw nashettana mala, kumentsaa sheniyaa aw immenna. Hewaa
s'alalaakka gidenna; I daaburiide demmeeddawaan hara daaburibeennawe
nashshettanaadan ootsee. Hewekka hadanne loytsi kayyottiyaa iitabaa.
3 Itti Asay s'eetu naanatuwaa gakkanaw yeliide, adussa laytsaa de'iide ec'anaw
danddayee; shin I barew imetteeddawaan nashettiyaa kaac'ay aw d'ayooppe, k'ay
wurssetsan bonchcho mooguwaakka moogettennan attooppe, aappe bare daay
uluwaan hayk'k'iide yeletteedda boshay keeka gay.
4 Ayaw gooppe, he boshay c'oo yeletteedda; simmiide k'ay, Aa ooninne hassayenna
d'umaw bee; Aa suntsaykka he d'uman kamettiide attee.
5 I aawaa poo'uwaa be'ibeenna; de'uwaabaykka ayentto eribeenna. Hinkko
bitaniyaawaappe aad'd'iide shemppiyaawe Aa.
6 Hewaa diraw, nashechchay bayinnan de'ishiina, laa"u sha"u laytsaa de'iyaa
asaappe he boshaa kaac'ay lo"a. Ayaw gooppe, wurssetsan laa"uukka itti sa'aa biino.
7 Asi daaburiide ootsiyaa ubbay barew miyaawaa demmanaassa; shin Aa uluu
awudenne gidanawaa gi erenna.

5:15 Yob. 1:21; Maz. 49:17; 1 S'im. 6:7

8 Yaatina, c'inc'c'a Asay eeyyaappe ayaan keekii? Hiyyeesaykka loytsi c'inc'c'iide,
haratuu sintsan waan simerettanentto eriyaawe aw ayaa maaddii?
9 Ayifiyaan be'iyaawe amottiyaawaappe keeka. K'ay hewekka c'arkkuwaa
oyk'k'anaw yederssiyaawaa mala mela.
10 Haniyaabay ubbaykka kasetiide kuushetti utteedda. Itti itti Asay waananaw
de'intto, adussa wodiyaappe kase baggan eretti utteedda; k'ay ay asaynne bareppe
minniyaawaanna gaaddatanaw danddayenna.
11 Haasayay c'orattiyaa wode, hadabay c'orattee; hewe yaatina, asaa ayaa maaddii?
12 Hada gidiide, kuwaadan c'oo aad'd'iyaa guutsa laytsaa bare Asay wootiide
aatsanaw koshshintto eriyaawe oonee? K'aykka Asay hayk'k'iide bi kichchina,
saluwaa gufantsan hananaw de'iyaawaa asaw odanaw danddayiyaawe oonee?

7

De'uwaabaa K'oppiyaawaa

1 Gatii al"o gideedda lo"o shittuwaappe lo"o suntsay aad'd'ee; yelettiyaa
gallassaappekka hayk'k'iyaa gallassay lo"a.
2 Gibiraa golliyaa biyaawaappe, yeekko golliyaa biyaawe lo"a; ayaw gooppe, asaa
ubbaa wurssetsay hayk'k'o; pas'a de'iyaa asaykka hewaa bare wozanaan wotsanaw
koshshee.
3 Miichchaappe kayyuu keeka; ayaw gooppe, kayyuu som"uwaa kares'issooppekka
wozanaa poo'issee.
4 Ubbaa gede nashechchiyaawaa s'alalaa k'oppiyaa uray de'ooppe, he uray booza;
shin c'inc'c'a Asay hayk'k'uwaabaakka k'oppee.
5 Eeyyatuu sabbiide yes's'iyaa yetsaa sisiyaawaappe, aad'd'eeda eranchcha Asay
seeriyaa seeraa sisiyaawe lo"a.
6 Eeyyaa miichchay, suuppa aguntsaa taman yeggina ees's'iidde d'uu'iyaawaa mala.
Hewekka k'ay mela.
7 Sugetsaa oosuu aad'd'eeda eranchchaa booza kessee; magans's'aa asaappe
akkiyaawekka wozanaa bayzzee.
8 Ay yewoo gidooppenne, doometsaappe wurssetsay keeka; k'ay otoranchcha
uraappekka danddayanchcha uray keeka.
9 Hank'k'uu azallatuu haluwaa kesanaw go'ettiyaa miishshaa gidiyaa diraw, elle
hank'k'ettoppa.
10 «Ha"i wodiyaappe kase aad'd'eeda wodii ayaw keeka gideedee?» gaade
oochchoppa; ayaw gooppe, hewaa mala ooshay aad'd'eeda eranchcha giyaa Asay
oochchiyaa ooshaa gidenna.
11 Ha sa'aan Asay ubbay aad'd'eeda eranchcha gidanaw koshshee; ayaw gooppe,
aad'd'eeda eratetsaa demmiyaawe mas'uwaa laattiyaawaappe guus's'enna.
12 Miishshay asaa iitaappe kammiide ashshiyaawaadan, aad'd'eeda eratetsaykka
ashshee. Shin, aad'd'eeda eratetsay miishshaappe dariyaawe, I asaw de'uwaa
immanaw danddayiyaawaana.
13 Ane S'oossay ootseeddawaa akeeka! S'oossay geellayeeddabaa ooni suurissanaw
danddayii?
14 New ubbabay giigeedda wodiyaan nashetta; k'ay metuu gakkiyaa wodiyaankka
akeeka; ayaw gooppe, nashshechchaa gidina, meto gidina, S'oossay yeddiyaa
wodiyaan yee. Shin hak'awe kasetiide yaanentto, neeni erakka.
15 Ha mela gideedda laytsan tawaan darobaa taani be'aad. Hewekka, geellay bare
geellatetsaa ootsiidde, adussa laytsaa de'iyaa wode, s'illotetsaa ootsiyaa s'illuu
k'antsa laytsan hayk'k'ee.

7:1 Lem. 22:1 **7:9** Yak'. 1:19

16 Hewaa diraw, neeni elle d'ayennaadan, loytsi daro s'illuwaa woy loytsi daro
aad'd'eeda eranchcha gidoppa.
17 K'ay wodii bayinnan neeni hayk'k'ennaadan, ubbaa balaa iitanne gidoppa;
ubbaa mojojja eeyyanne gidoppa.
18 Ha ubbankka S'oossaw yayyiyaa uray, meto ubbaappe s'oonuwaan kesanaw
danddayiyaa diraw, neeni daro iita woy daro s'illuwaanne gidennaan giddo asaa
gida.
19 Aad'd'eeda eratetsay aad'd'eeda eranchchatoo immiyaa wolk'k'ay tammu
katamatuwaa mooddiyaa asatoo wolk'k'aappe daree.
20 S'illobaa s'alala ootsiidde, nagaraa ootsenna Asay ha sa'aa bollan baawa.
21 Asay haasayiyaa k'aalaa muliyaa hayzzaadde polana gooppa; neeni muliyaa
hayzzana gooppe, ne k'oomay neena shek'k'ishshin, neeni sisana.
22 K'ay neenikka ne huup'iyaan haratuwaa shek'k'eeddawaa ne wozanay eree.
23 Hawaa ubbaa taani aad'd'eeda eratetsan pilggaade s'eellaaddi; yaataade,
«Taanikka aad'd'eedda eranchcha gidana» yaagaaddi. Shin taani geeddawaadan
hanibeenna.
24 Aad'd'eeda eratetsay ubbaa gedekka haakuwaan de'iyaawaanne c'iimmabaa;
yaatina, Aa k'oriide demmanaw danddayiyaawe oonee?
25 Taani eranaw, pilgga s'eellanawunne aad'd'eeda eratetsaanne yewuwaa ubbaa
wurssetsaa eranaw, k'ay nagaray eeyyatetsaa gidiyaawaanne eeyyatetsaykka
gooshshaa gidiyaawaa eranaw, ta wozanaan yuushsha yuushshaadde k'oppaad.
26 Taani hayk'k'uwaappe aad'd'iide c'ammiyaa hara ittibaa pilgga s'eellaade
demmaad; hewekka, Izi wozanay p'ire woy iggir birataa gidina, izi kushii sanssalataa
mala gideedda itti mac'c'a mishiratibaa. S'oossaa nashechchiyaa uray iippe kessi
akkana; shin nagaranchchaa Aa bare p'iriyaa waas'aade oyk'k'ana.
27 Eranchchay hawaadan yaageedda; «Taani kaala kaalaade, pilgga s'eellaade,
haraa demmeeddawe hawaa.
28 Hewekka, taani hachchi gakkanaw koyaadde demmabeennawaa. Sha"u attuma
asaa giddoppe bonchchuu bessiyaa itti asaa s'alalaa demmaad; shin mac'c'a asaa
giddoppe ittinnonne demmanaw danddayabeykke.
29 Taani k'oraade demmeedda harabay, S'oossay asaa suure k'ofay de'iyaawantta
ootsiide med'd'eedda; shin Asay daro hiillaa ogiyaa koyiide beedda» yaageedda.

8

1 Aad'd'eeda eranchcha asaa mala Asay oonee? Yewotuwaa ubbaa biletsaa
eriyaawe oonee? Aad'd'eeda eratetsay pashikkissiide, d'umeedda som"uwaa
poo'issee.

Kaatiyaw Azazettiyaawaa

2 Kaatiyaw azazetta; ayaw gooppe, azazettanaw neeni kase S'oossaa sintsan
c'aak'k'a uttaadda.
3 Ubbaa wode iita oosuwaa ootsoppa; ayaw gooppe, kaatii bare koyeeddawaa
ootsanaw danddayiyaa diraw, neeni Aa sintsappe elle d'ayana.
4 Ubbabaa ootsanaw kaatiyaw maatay de'ee; yaatina, «Ayaw hawaa ootsaaddii?»
yaagiide Aa oochchanaw danddayiyaawe oonee?
5 Aa azazuwaa poliyaa uray murettena; aad'd'eeda eranchcha Asay likke gidiyaa
wodiyaanne ootsiyaa ogiyaa eree.
6 Itti asaa bollan dees'o metuu gakkinttonne, yewuwaa ubbaw aw Aa wodiinne Aa
ogii ogii de'ee.
7 Sintsappe hanana timbbitiyaa eriyaawe baawa; hewaa diraw, «Hawe hanana»
giide odanaw danddayiyaawe oonee?

8 Shemppuu shaakkettiide biyaa gallassi oyk'k'iide, te"anaw danddayiyaa Asay
baawa; woy hayk'k'uu bare gallassan yeennaadan digganaw danddayiyaa asaykka
baawa. Hewe ooninne kessi akkanaw danddayenna olaa. Hewaa diraw, hayk'k'uwaa
sintsan iitatetsi iitaa ootsiyaa uraa ashshi akkena.

Iita Asatuwaanne Keeka Asatuwaa Hanotaa

9 Saluwaa gufantsan haniyaawaa ubbaa taani akeekaade k'oppiyaa wode, itti Asay
barew mooddiyaa maataa hara asaa k'ohanaw go'ettiyaawaa be'aad.
10 K'ay iita asatuu bonchchuwaan moogettishina be'aad. Hewaappe
aad'd'iyaawekka k'ay, mooguwaappe simmiyaa wode, unttunttu he iitatetsaa
ootseedda katamaa Asay shiik'iide, unttuntta sabbishshina sisaad. Hewe ubbaykka
mela.
11 Aassi halchchiide iitabaa ootsiyaa gaasuu, iitabaa ootseedda asatuwaa ellekka
muriyaabay baynna diraassa.
12 Nagaranchchay s'eetu gede iitabaa ootsishina, Aa laytsay aduk'k'ooppekka,
S'oossaw yayyiyaawanttoo sa'ay lo"anawaa taani eray.
13 Iitatuu S'oossaa yayyenna diraw, sarotetsay unttunttoo baawa; S'oossaw
unttunttu yayyenna diraw, unttunttu barekka kuwaadan k'aammana.
14 Ha sa'aan oosettiyaa itti hadabay de'ee; hewekka, geeshsha asatuu
nagaranchchatoo yiyaa muruwaa akkina, nagaranchchatuu k'ay, geeshshatoo yiyaa
lo"obaa akkiino. Ha ubbaykka mela.
15 Hewaa diraw, Asay bare de'uwaan nashetooppe lo"a gaade k'ofaa immay; ayaw
gooppe, Asay miyaawaappe, ushiyaawaappenne barena nashechchiyaawaappe
aad'd'eeda lo"obay aw saluwaappe garssa baggana haray baawa. S'oossay aw
immeedda laytsan I daaburiide demmeeddawaan hewaadan ootsooppe, nashetanaw
danddayee.
16 Taani aad'd'eeda eratetsay ayentto eranawunne Asay ha sa'aa bollan daaburiyaa
daaburaa akeekanaw halchchaad; wurssetsan Asay gem"ishuwaa d'ayiide ootsiyaa
duus's'enna oosuu de'iyaawaa be'aad.
17 Hewaappe guyyiyaan, S'oossay ootseeddawaa ubbaa be'aad. K'ay saluwaappe
garssa baggan oosetteedda oosuwaa Asay pilggiide eranaw danddayennawaa eraad.
Asi ay keeshshaa daaburiide pilggi s'eellooppenne, Aa biletsaa eranaw danddayenna.
K'ay aad'd'eeda eranchcha asay, «Taani hawaa eray» gooppenne, I eranaw
danddayenna.

9

1 Ha ubbaa yewotuwaabaa adussa wodiyaa taani k'oppeeddawaappe guyyiyaan,
aad'd'eeda eranchchaanne s'illuwaa gideedda asatuunne unttunttu oosotuu S'oossaa
kushiyan de'iino gaade k'achchaad; shin siik'uu naagiyaa, is'uu naagiyaa ooninne
barena naagiyaawaa kasetiide erenna.
2 Dummatetsay bayinnan de'ishiina, ubbaa gakkiyaa kaac'ay ittuwaa; s'illuwaa
gidina makkalanchcha gidina, lo"a gidina iita gidina, geeshsha gidina tuna gidina,
yarshshuwaa yarshshiyaawaa gidina yarshshenawaa gidina, unttunttu ubbaa
kaac'ay ittuwaa. Lo"o asaw nagaranchchaawaappe keekkiyaa kaac'i baawa;
c'aak'uwaa c'aak'k'anaw yayyiyaawekka c'aak'k'anaw s'aliyaawaappe dummatenna.
3 Asaa ubbaa kaac'ay ittuwaa gidiyaawe, ha sa'aan de'iyaa hara iitatetsaakka mala
daro iita. Asi de'uwaan de'eedda laytsan ubbaan Aa wozanay iitatetsaaninne
gooshshan kumiide de'ee; wurssetsan hayk'k'i aggee.
4 Hayk'k'eedda gaammuwaappe pas'a de'iyaa kanay keeka; ayaw gooppe, pas'a
de'iyaawanttunna de'iyaa asaw hidootay de'ee.

5 Pas'a de'iyaa asatuu itti gede hayk'k'anaw de'iyaawaa eriino; shin
hayk'k'eeddawanttu ayaanne erikkino. Unttunttu mulekka dogetti
kichcheeddawanttu gidiyaa diraw, ayinne maaddikkino.
6 Unttunttu siik'uu, is'uunne k'anaatii ubbay unttunttunna ittippe
d'ayikichcheedda. Hewaa diraw, hawaappe hini baggan saluwaa gufantsan
oosettiyaa yewuwaa ubbaan unttunttoo med'inawukka kaac'i baawa.
7 Baade, ne k'umaa nashshechchan ma; ne woyniyaa eessaakka ne wozanay
pashikkishina usha. Ayaw gooppe, S'oossay hewaa new kaseppekka immi wotseedda.
8 Ubbaa wode ne mayuu bootsa gido; ne huup'iyankka zayitiyaa oketa.
9 Saluwaappe garssa baggana S'oossay new immeedda ha mela de'uwaan, ne mela
de'otuwaa ubbaan neeni siik'iyaa ne machchattinna nashetaadde de'a; ayaw gooppe,
neeni saluwaappe garssa baggana daaburaade ootseeddawaa ubbaappe neena
gakkiyaa saamay hewaa.
10 Ne kushii ootsanaw demmeeddawaa ubbaa ne kumentsaa wolk'k'an ootsa; ayaw
gooppe, neeni baanasan duufuwaan oosuu, woy halchchuu, woy eray, woy
aad'd'eeda eratetsi baawa.
11 Taani saluwaappe garssaana harabaakka be'aad; hewekka, elleelliyaa
wotsanchchatuu ubbaa wode s'oonikkino; woy mino olanchchatuukka ubbaa wode
olan s'oonikkino; woy aad'd'eeda eranchchatuu ubbaa wode k'umaa demmikkino;
woy c'inc'c'atuu ubbaa wode duretikkino; woy tamaareedda asatuu ubbaa wode
sabettikkino. Shin ubbaykka kaac'aynne wodii ootsowaadan hanee.
12 Hewaa bollakka k'ay, sintsappe yaanaw de'iyaa meto wodii awude gakkanentto,
eranaw danddayiyaa Asay baawa; kafuu paalliidde p'iriyaan geliyaawaadan, woy
molii maaggan oyk'k'ettiyaawaadan, Asay ubbay k'oppennaan gakkiyaa iita
wodiyaan oyk'ettee.

Aad'd'eeda Eratetsaanne Eeyyatetsaa

13 Saluwaa gufantsuwan taani be'eeddabay harabaykka de'ee; hewekka aad'd'eeda
eratetsay wolk'k'aama leemiso gidiyaawaa.
14 Itti biittan itti guutsa Asay de'iyaa k'eeri katamatta de'aw; he katamatto itti
wolk'k'aama kaatii olanaw denddee. Izo dooddeedda.
15 K'ay, itti hiyyeesaa shin c'inc'c'a gideedda bitanii, he katamatin de'ee; I bare
aad'd'eeda eratetsan he katamaa ashsheeda. Shin, he hiyyeesaa bitaniyaa zaaretsiide
hassayeeddabay baawa.
16 Taani, «Aad'd'eeda eratetsay wolk'k'aappe daree» yaagaad. Gido shin, aad'd'eeda
eranchcha gidooppenne, hiyyeesaa Asay kad'ettee; I haasayiyaawaakka hayzziyaawe
baawa.
17 Hewaa gidooppekka, deriyaa mooddiyaawe azallatuwaa shiik'uwaan waassiyaa
waasuwaa sisiyaawaappe, leelan odettiyaa aad'd'eeda eranchchaa k'aalaa sisiyaawe
lo"a.
18 Aad'd'eeda eratetsay olaa miishshaappe lo"a; shin itti nagaranchcha Asay daro
lo"obaa bayzzee.

10

1 Hayk'k'eedda uduns's'etuu sawiyaa zayitiyaa shittuwaa s'ink'k'etsanaw
danddayiino; hewaadankka, guutsa eeyyatetsay aad'd'eeda eratetsaanne
wolk'k'aama bonchchuwaa bayzzee.
2 Aad'd'eeda eranchcha asaa wozanay Aa ushechchaw kaaletsee; shin booza asaa
wozanay haddirssaw kaaletsee.
3 Eeyya Asay ogiyaan hamettiyaa wodekka, aw akeeki baawa; hewaappe
denddeeddawaan I booza gidiyaawaa Asay ubbay eree.

4 Ne kaappuu ne bollan hank'k'ettooppenne, ne suntsetteedda sa'aappe kichcha
kichchoppa; ayaw gooppe, c'o"u giide danddayiyaawe wolk'k'aama bayzzuwaakka
atto giissee.
5 Saluwaa gufantsan taani be'eedda hara iitabay de'ee; hewekka deriyaa
mooddiyaawanttu ootsiyaa naak'uwaa.
6 Eeyyatuu daro d'ok'k'a suntsatetsaa oyk'k'iide de'iyaa wode, duretuu hirkki
zik'k'a sa'aan utteeddino.
7 Taani, ayiletuu mooddiyaawanttudan paraa toggiide biishshiinanne k'ay
mooddiyaawanttu ayiletuwaadan gediyaan hamettishin be'aad.
8 Ollaa bookkiyaa uray he ollaan I kunddana; k'ay gimbbiyaa dirssaa koliyaa uraa
shooshshay dukkana.
9 Shuchchaa Aa sa'aappe aatsi yeggiyaa uray he shuchchaan deshettee; k'ay mitsaa
k'oo'iyaa uraykka he mitsan deshettee.
10 Dulddumeedda kalttaa poshennan c'oo k'oo'ooppe, daro wolk'k'aa wurssee; shin
aad'd'eeda eran ootsiyaawe oosuwaa darssee.
11 Shooshshay dukki diggina, shooshshaa jollissanaw ayanttiyaa ayanttuu he uraw
aynne maaddenna.
12 Aad'd'eeda eranchchaa haasayay aw bonchchuwaa imissee; shin eeyyay bare
doonaappe keseedda k'aalan I barew metuwaan gelee.
13 Eeyyay bare haasayaa booza k'aalan doommiide, iitatetsaaninne gooshshan
polee.
14 Eeyyay darobaa haasayee. Gidooppenne, sintsappe hananaw de'iyaawaa
ooninne erenna. Asi hayk'k'i kichchina, hananaw de'iyaawaa aw odanaw
danddayiyaawe baawa.
15 Eeyya Asay bare oosuwaan daaburee; I bare golle biyaa ogiyaa erenna.
16 K'eeri na'aa gideedda kawuunne wontta guuraanna gibiraa giigissiide, barenttoo
miyaa kaappatuu de'iyaa biittay new aayye ana!
17 Bonchchetteedda kawuunne matsuwaassa gidennaan wolk'k'aanne minotetsaa
demmanaw maaran miyaanne ushiyaa kaappatuu de'iyaa biittata galatetteeddaano.
18 Bitanii azalla gidooppe, Aa kaaray woddee; Aa kushii oosuwaa billowaa
gidooppe, Aa Gollii aatsee.
19 K'umaa miyaawaaninne woyniyaa eessaa ushiyaawan nashechchay beettee;
shin miishshay ubbabaa shammee.
20 Sisiyaawe baawa gaade ne wozanaa k'ofaan gidooppenne, kaatiyaa boroppa;
woy ne gisiyaa kifiliyaan duriyaa boroppa; ayaw gooppe, ne geeddawaa saluwaa
kafuu woy, k'efiyaana med'etatuu biide, unttunttoo odana.

11

Aad'd'eeda Eranchcha Uray Ootsanaw Bessiyaawaa

1 Ne ukitsaa haatsaa bollan olaa; daro gallassatuwaappe guyyiyaan, neeni
zaaretsaade Aa demmana.
2 New de'iyaa mas'uwaa laappun woy, ubbaa hosppun sa'aan shaakkaade wotsa;
ayaw gooppe, sintsappe ha sa'aa bolla ayi iitabay yaanentto, neeni erakka.
3 Shaarii haatsaan kumeeddabaa gidooppe, biittaa bollan iraa tigee.
Mitsay huup'issa kunddina gedissa kunddina, he bare kunddeedda sa'aan de'ee.
4 C'arkkuwaa hanotaa naagiyaa ooninne katsaa zerenna; k'ay shaarii denddanaw
naagiyaa ooninne bare katsaa c'akkenna.

10:8 Maz. 7:15; Lem. 26:27

5 C'arkkuu hak'anna bintto, Aa ogiyaa erakka; k'ay na'ay aatti uluwaan waan
med'ettinttokka erakka. Hewaadankka, ubbabaa med'd'iyaa S'oossay bare oosuwaa
wooti ootsintto, eranaw danddayakka.
6 Wontta guuran gidinakka omarssan, ne zeretsaa zeriyaawaa aggoppa; ayaw
gooppe, wonttawe lo"anee omarssawe lo"anee neeni erakka.
7 Poo'uu nashechchiyaawaa. Awa ayifiyaa be'iyaawekka lo"obaa.
8 Asi loytsi adussa laytsaa ha sa'aan de'ooppe, he ubbaa laytsankka nashetto. Shin
d'uma wodetuwaa k'oppa. Ayaw gooppe, he wodetuu aduk'k'ana. Yaanaw
ubbabaykka mela.

Zoriyaa Ubbaa Yiichchaa
(11:9—12:8)

9 Neenoo yalagaw, yalagatetsay loytsi lo"obaa gidiyaa diraw, ne yalagatetsaa
laytsan nashetta; ne wozanaykka nashetto. Ne ayifii s'eelleeddabaanne ne wozanay
amotteeddabaa ubbaa pola. Shin, he neeni ootseeddawaa ubbaa diraw, neena
S'oossay pirddanaw de'iyaawaa dogoppa.
10 Hewaa diraw, simmi ne wozanaappe hirggaa, ne bollaappekka seelaa digga.
Ayaw gooppe, na'atetsaynne yalagatetsay mela.

12

1 Ne yalagatetsaa laytsan neena Med'd'eeddawaa k'oppa. Metiyaa gallassatuu
yeennan de'ishiina, neeni, «Taana hawe nashechchena» giyaa wodetuu gakkennan
de'ishina,
2 awaynne poo'uu, aginayinne s'oolinttii d'umennan de'ishiina, iray bukki
aad'd'inakka shaarii haa simmennaan de'ishiina, neena Med'd'eeddawaa k'oppa.
3 Ayaw gooppe, hewe golliyaa naagiyaawanttu kokkoriyaa wode, mino Asay
k'uunniyaa wode, gaac'c'iyaawanttu payduwaan guus's'eedda gaasuwaan gaachchaa
aggiyaa wode, k'ay maskkootiyaanna s'eelliyaawanttu galjjiyaa wode gidanawaa.
4 He wode wogga ogiyaakko simmeedda penggetuu gorddettiyaa wode, gaac'c'iyaa
wos'atuwaa kooshshay zik'k'i giyaa wode, kafuwaa waasuu asaa gem"ishuwaappe
beegotsiyaa wode, shin, yetsanchcha mac'c'a naanatuwaa yetsaa kooshshay leppiyaa
wode gidanawaa.
5 He wodii Asay d'ok'k'a sa'atuwaa kesanawunne aakko ogetuwaanna hemettanaw
yayyiyaa wode, ne huup'ii puulummiyaa wode, neeni neena danddayaade
hemettiyaawe new is's'iyaa wode, amoyiyaabay aggiyaa wode gidanawaa. He wodii
Asay bare med'inaa golliyaa biyaa wode, yeekkiyaawanttukka aakko ogiyaanna
yeekkiidde yuuyyiyaa wode gidanawaa.
6 Biraa k'ac'inay duus's'ennan, work'k'aa keriikka me"ennan, haatsaa otuukka
pulttuwaa lank'k'iyaan me"ennan, haatsaa pude goochchiyaa wodoruukka
duus's'ennan de'ishiina,
7 biittay kase bare aketeedda biittaakko simmennaan, shemppuukka barena
immeedda S'oossaakko simmiide beenna de'ishiina, neena Med'd'eeddawaa k'oppa.
8 Eranchchay odiidde, «Hada! Hada! Ubbabaykka mela!» yaageedda.

S'oossaa Bonchchussaanne Azazetussaa
(12:9-14)

9 Eranchchaw aad'd'eeda eratetsay de'iyaa diraw, eratetsaa deriyaa asaa
tamaarisseedda. I daro leemisatwaa pilggi k'oriide, ittuwaa ittuwaa Aa maaran
maaran dummayiide ootseedda.
10 Eranchchay likke gideedda k'aalaa demmanaw koyeedda; hewaa diraw, I
s'aafeeddawe suurenne tuma.

11 Eranchchatuwaa k'aalay hentsanchchay wudiyaa laaggiyaa s'eeraa lee"o S'am"aa
mala. K'ay ittippe shiishsheedda leemisotuukka gomppaa gakkiide geliyaa
misimaaretuwaa mala.
12 Ta na'aw, ha ubbaappe bollaanna neeni naagettanaw koshshiyaabay de'ee.
Mas'aafaa s'aafiide wurssanaw danddayettenna. K'ay darobaa pilggi s'eelliide
aggenaan is's'iyaawekka asatetsaa daaburssee.
13 Hekko ubbabay odetteedda; hewaa diraw, ubbabaw kuushshay hawaa: S'oossaw
yayya; Aa azazuwaa naaga. Ayaw gooppe, hewe asaw waanna oosuwaa.
14 S'oossay oosuwaa ubbaa bollan, k'ay geemmeedda yewuwaa ubbaa bollan, lo"a
gidina, iita gidinakka pirddanaw de'ee.

Siik'uwaa Sabbiyaa Mas'aafaa

Geluwaa

«Siik'uwaa Sabbiyaa Mas'aafay» siik'uwaa timirttiyaa k'oriide shiishsheeddawaa. Ha gins's'atuwaappe dariyaa baggatuu mazimuriyaa malan s'aafetteeddino; unttunttu attumawe mac'c'aaniw, mac'c'awunna k'ay attumawoo s'aafeeddawantta. Ha mas'aafay itti itti biletsatuwaan «Siik'uwaa Sabaa» woy «Mazamuriyaa Ubbaappe Aad'd'iyaa Mazimuriyaa» geetettiide erettee. Hara biletsatuwaan k'ay «Solomona Mazimuriyaa» geetettiide erettee. Ayaw gooppe, Ibrayiss's'e k'aalan s'aafetteedda mas'aafay Solomon s'aafeedda giide odiyaa diraassa.

Ha mazamurii Kiristtoosappenne woosa golliyaappenne gidduwaan de'iyaa gakkettussaa bessiyaa leemisatwaa oyk'k'eeddawaa. Shin Ayihudatuu, «S'oossaappenne Israa'eeliyaa asaappe gidduwaan de'iyaa gakkettussaa bessiyaa leemisatwaa oyk'k'iyaa mas'aafaa» giino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Siik'uu Woynniyaa Eesaappe aad'd'ee *1:1—2:7*
Siik'uu Ubbaa Yewuwaa Loytsee *2:8—3:5*
Soyzzuwaabaa *3:6—4:5*
Soyzzuwaa Ittippetetsaa *4:6—5:16*
Siik'uu Ubbaappe Dooretee *6:1—7:6*
Taaninne Neeninne S'alalay *7:7—8:4*
Siik'uwaa Sabaa *8:5-14*

Siik'uu Woynniyaa Eesaappe Aad'd'ee
(1:1—2:7)

1 Mazamuriyaa ubbaappe aad'd'iyaa Solomona mazamurii hawaa.
Wodoratta:
2 «Ne siik'uu woyniyaa eessaappe aad'd'i nashechchiyaa diraw,
ne mettershshan zaara zaaraadekka taana yera.
3 Ne okettiyaa shittuu wooti sawii!
Ne suntsay s'eesettiyaa wodekka ayaa nashechchii!
Geelayotuu neena siik'iyaawe hewaassa.
4 Taana neenana akkaade ba. Haaya, ane laa"uu ittippe wos's'oytte!
Ta kaatiyaw, taana ne siiris'aa gelissa» yaagaaddu.
Yerusaalame mac'c'a asatuu:
Aban nuuni ay keeshshaa nashetteeddo!
Nuuni Aa siik'uwaa woyniyaa eessaappekka aatsiide nashetto.
Tumukka mac'c'a Asay ubbay neena siik'anaw bessee yaageeddino.

Wodoratta:
5 Hinttenoo, Yerusaalame mac'c'a asatoo, sisite,
taani karetsa; gidooppenne, malanchcha.
Ta karetsatetsay K'eedaare dunkkaaniyaa mala;
shin ta malay Solomona kaatiyaa golliyaa gaariddotuwaa mala.
6 Ta malaa kares'isseeddawe s'uuggiyaa aawaa;
taani karetsa gideedda diraw, taana kad'oppa.
Ta ishatuu, ta aatti naanatuu taananna walak'ettiide,
taana woyniyaa turaa naaganchcha ootseeddino;
yaatina, taani taana naagabeykke.
7 Ta siik'ow, ane taw oda;

ne dorssaa wudiyaa neeni heemmiyaawe hak'anee?
Gallassi awaappe ne unttuntta shemppisiyaawe hak'anee?
Neena demmanaw ne laggetuwaa wudiyaa kaalaade,
ayaw yuushshanchcha mac'c'a asaa gidoo? yaagaaddu.
Yerusaalame mac'c'a asatuu:
8 Hanne, mac'c'a asaa ubbaappe aad'd'a lo"iyaa malanchchatee!
Sa'aa erana d'ayooppe, dorssay beedda sa'aa kaalaade ba;
ne deeshsha maratuwaakka hentsanchchatuwaa dunkkaaniyaa matan heemma.
Woddallay
9 Ta siik'k'atee!
Gibs'e kaatiyaa paraa gaariyaa goochchiyaa paratuwaa giddon de'iyaa
maggaayatiidan lo"aasa.
10 Abeet, ne haytsaan goolakkattiyaa alleek'k'uwaana shiik'iide,
ne gac'uu ayaa lo"ii! Ne ziizziikka ink'k'uwaan alleek'k'etteedawaa.
11 Nuuni new biran alleek'k'etteedda,
work'k'aa alleek'k'uwaa oosissana yaageeddino.
Wodoratta:
12 Kaatii maaddan utti de'ishshin,
ta shittuwaa sawuu golliyaa giddo ubbaan toshukku geedda.
13 Ta siik'uu ta d'antsatuwaappe gidduwaan shemppiyaa wode,
Aa peenuu k'arc'c'iitiyaana de'iyaa kawaraadan sawee.
14 Ta siik'uu Enggaade geetettiyaa woyniyaa sa'aan doleedda,
bazzuwaa c'iishshaa mala yaagaaddu.
Wodallay:
15 Ta siik'k'atee, neeni waata lo"ay! Neeni waata lo"ay!
Ne ayifetuu harap'p'iyaa ayfiyaadan lo"iino yaageedda.
Wodoratta:
16 Ta siik'ow, neeni ayaa lo"ay! Ayaa nashechchay;
nu arssayikka aac'eedda maataadan nashechchiyaawaa.
17 Nu golliyaa zaaruu zigaa; kaaraykka s'iidan dadetteeddawaa yaagaaddu.

2

Wodoratta:
1 Taani, «Saaroona giyaa sa'aan doliyaa c'iishshaanne,
wombban doliyaa lo"o c'iishshaa mala» yaagaaddu.
Wodallay:
2 Ee ta siik'k'atta mac'c'a asaa giddon s'eelliyaa wode,
aguntsaa giddon beettiyaa lo"o c'iishshaa malataw yaageedda.
Wodoratta:
3 Ta siik'uu hara wodallatuwaa giddon s'eelliyaa wode,
woran de'iyaa appiliyaa giyaa mitsaa malatee;
taana loytsi nashechchina, Aa kuwaa giddon uttaad;
Aa ayifii miina, taana loytsi mal"ee.
4 I taana k'umaa miyaa aakko wuyggiyaa gelisseedda;
bare siik'uwaa banddiraadan ta bolla d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda.
5 Taani Aa siik'uwaan okettaade harggeedda diraw,
zabiibiyaa ayifiyaa taana miziide ministe;
appiliyaa taana miziide, ta wolk'k'aa kuntsite.
6 Bare haddirssa kushiyaa taana borkkotisseedda;
bare ushechcha kushiyan taana k'oommeedda.
7 Hinttenoo Yerusaalame yalaga mac'c'a asaw,
siik'uu barew dosiide denddana gakkanaw,

Aa hintte beegotsena mala,
taani hinttena gen"etuwaaninne bazzuwaa dogetuwaan c'allay.

Siik'uu Ubbaa Yewuwaa Loytsee
(2:8—3:5)
8 Sisite, hewe ta siik'uwaa kooshshaa! Be'ite deriyaana piriidde,
zoozetuwaa bollaanna s'onggettiidde gakkeedda!
9 Ta siik'uu wushaa mala; woy gen"iyaa maraa malatee.
Be'ite, I nu golliyaa dirssaa matan ek'k'eedda;
maskkootiyaanna golle s'eellee;
gaaridduwaa garssaanakka luus's'ay s'eellee.
10 Ta siik'uu taana hawaadan yaagee; Ta siik'k'atee, dendda!
Ta malanchchatee, haaya! Ittippe ane boytte.
11 Be'a, balgguu aad'd'eeda; iraykka ek'k'eedda.
12 Biittan c'iishshay c'iisheedda; yetsaa yes's'iyaa aginayikka gakkeedda;
harap'p'iyaa yetsay nu biittan sisettee.
13 Balasii ayifiyaa doommeedda; woynnii c'iisheedda;
Aa c'iishshaa sawuu biittan toshukku gee.
Hewaa diraw, ta siik'k'atee, dendda; ta malanchchatee, haaya;
ane ittippe boytte yaagee yaagaaddu.
Wodallay:
14 Neeni aafuwaa doonaa zaallaa za'an k'osetteedda harap'p'atti mala;
ane itti gede taana ne som"uwaa bessa; ne kooshshaakka sisa.
Ayaw gooppe, ne kooshshay taana k'aretsee;
ne som"uukka daro lo"ee yaageedda.
Yerusaalame Wodorotuu:
15 Nu woynnii c'iisheedda; hewaa diraw,
nu woyniyaa gidduwaa bayzziyaa worakanatuwaa,
he k'eeri worakanatuwaa p'iriyaa wotsiide oyk'k'ite yaageeddino.
Wodoratta:
16 Ta siik'uu tawaa; taanikka aano;
c'iishshaa giddon I bare wudiyaa heemmee.
17 K'amma d'umay k'aarettanaw, wontta c'arkkuu c'arkkanaw,
ta siik'ow, gen"iyaadan woy yalaga doggiyaadan,
aafotiya deriyaana wos's'aade haa simma yaagaaddu.

3

Wodoratta:
1 K'amma kumentsaa ta hiis'an gisaade,
ta siik'uwaa demmanaw amottaad; minisaade koyaad;
shin demmanaw danddayabeykke.
2 Katamaa giddon de'iyaa aakonne s'untsa ogetuwaa ubbaan yuuyyaad;
ta siik'uwaa demmanaw koyaad; minisaade koyaad;
shin demmanaw danddayabeykke.
3 Katamaa yuuyyi naagiyaawanttu taana demmeeddino;
taanikka, Ta siik'uwaa be'eeditee? yaagaade unttuntta oochchaad.
4 Unttunttuppe yaa aad'anne ta siik'uwaa demma aggaad.
I taappe kessi akkenaadan, minisaade oyk'k'aad;
ta daayi golle akka afaad; ta yeletteedda kifiliyaa gelissaad.
5 Hinttenoo Yerusaalame yalaga mac'c'a asaw,
siik'uu barew dosiide denddana gakkanaw,

Aa hintte beegotsena mala,
taani hinttena gen"etuwaaninne bazzuwaa dogetuwaan c'allay yaagaaddu.

Soyzzuwaabaa
(3:6—4:5)
Yerusaalame Wodorotuu:
6 Hawe bazzuwaana yiyaawe, c'uwaa tuussaa malatiyaawe,
peenuukka zal"anchchaa is'aanaadaaninne kawaraadan,
sawiyaawe I oonee?
7 Hewaa be'ite, Solomona paraa gaarii yee;
he paraa gaarii Israa'eeliyaappe dooretteedda wolk'k'aamatuu,
usuppun tammu tooranchchatuu ajabeedino.
8 Unttunttu ubbaykka mashshaa oyk'k'etsaa meezeteeddawanttanne,
olankka paac'etteeddawantta.
K'amman gakkana metuwaa ek'ettanaw,
unttunttu ittuu ittuu mashshaa gis's'iide giigeeddawantta.
9 Kaatiyaa Solomon paraa gaariyaa giddon,
barew uttiyaa kawutetsaa araataa giigisseedda.
I araataa Liibaanoosa asaappe aheedda mitsaappe oosisseedda.
10 Araataa tuussatuu biran sheeshetteeddino;
gedii work'k'aan alleek'k'etteedda;
uttiyaasay Yerusaalame wodoratuu ochchaa teeraa malatiyaa k'ac'inan,
siik'uwaan daddeedda afilaan kameteedda yaageeddino.
Wodoratta:
11 Hinttenoo, S'iyoone wodoratoo, Kaatiyaa Solomona be'anaw haayite!
I loytsi nashetteedda, Aa bullachchaa gallassi Aa aata Aa huup'iyaan,
wotseedda kallachchaa wotsiide utteedda yaagaaddu.

4

Wodallay:
1 Ta siik'k'atee, neeni ayaa malanchchatii! Neeni woota lo"ay!
Ne ayifetuu ne som"uwaa kammiyaa sharbbe gidduwaana be'iyaa wode,
harap'p'iyaadan lo"iino.
Ne binnaanay Gala'aade Deriyaappe wod'd'iyaa deeshshaa wudiyaa mala.
2 Ne achchay meedettiide, haatsaan meec'etteedda ubbaykka manttiyaa yeliyaa,
unttunttu giddon maynii bayinna dorssaa wudiyaa mala.
3 Ne mettershshatuu zo'o k'ac'inaa mala;
ne haasayiyaa wode daro nashechchiino.
Ne laa"u gac'otuwaa sharbbiyaa gidduwaana s'eelliyaa wode,
itti roomaaniyaa laa"u kessi p'alk'k'eeddawaa malatiino.
4 Ne k'ood'ii olaa miishshaa kak'k'anaw gimbbeedda,
Daawita adussa gimbbiyaa malatee;
he gimbbii sha"u mino olanchchatuwaa gonddallii kak'ettina,
alleek'k'etti utteedda.
5 Ne d'antsatuu manttiyaa yeletteedda,
wora c'iishshaa giddon miyaa gen"iyaa maratuwaa malatiino.

Soyzzuwaa Ittipetetsaa
(4:6—5:16)
6 K'ammay wonttanaw, kuway kichchanaw,
karbbiyaa deriyaanne is'aanaa zooziyaa baade shemppashshana.
7 Ta siik'k'atee, ne asatetsay ubbaykka malanchcha;

neenan wotsiyaawe ayaynne baawa.

8 Ta mushurattee, Liibaanoosa Deriyaappe wod'd'a.
Gaammuunne maahii geessuu Amaana Deriyaappe,
Saniira Deriyaappenne Hermmoone kiikiyaappe wod'd'a.
9 Ta siik'uwaa michchato gidiyaa ta siik'attee!
Ne ayifiyaa s'eeluunne ne k'ood'iyaa alleek'k'uu,
ta wozanaa nashshechchan gooshsheedda.
10 Ta siik'uwaa michchato gidiyaa ta mushurate!
Ne siik'uu taana ayaa nashechchii!
Ne siik'uu woyniyaa eessaappe aad'd'i nashechchee;
ne shittuu ubbabaappekka aad'd'iide sawee.
11 Ta mushurattee, ne mettershshaanna eessaa ililuu s'okee.
Ne doonaappe eessaynne maatsay pulttee;
ne mayuu Liibaanoosa s'iidday sawiyaawaadan sawee.
12 Ta siik'uwaa michchato gidiyaa ta mushurati yuushshuu,
direttiide naagettiyaa ataakilttiyaa sa'aa mala.
Yuushshuu gimbbetteedda pulttuwaa,
maatafay attametteedda goggiyaa haatsaa mala.
13 Ne ataakilttetuwaa giddon: roomaanii,
dooretteedda ataakilttiyaa ayifetuu,
heenayinne narddoosiyaa giyaawanttu de'iino.
14 Hewaadankka k'ay narddoosii,
laadii, sawuwaa maataynne k'arafay,
hewaadankka is'aanaadan sawiyaabatuu de'iino;
hewaadankka k'ay karbbii,
godare uutsaa c'iishshaynne dumma dumma k'imaamiyaa ataakilttetuu mokkiino.
15 Neeni ataakilttiyaa sa'aa aliyaa pulttuwaa mala;
de'uwaa haatsay beettiyaa ollaa mala;
Liibaanoosa Deriyaappe goggiyaa shaafaa mala yaageedda.
Wodoratta:
16 Huup'issa bagga c'arkkoo, dendda!
Gedissa bagga c'arkkoo, haaya!
Ta ataakilttiyaa bolla c'arkka! Aa sawuu hewan toshukku go.
Ta siik'uu bare ataakilttiyaa giddo yo.
Daro mal"iyaa teeratuwaa mo yaagaaddu.

5

Wodallay:
1 Ta siik'o michchatto gidiyaa ta mishiratte,
be'a; taani ta ataakilttiyaa giddo gelaad.
Ta karbbiyaanne ta shittuwaa c'iishshaa k'oray.
Eessaa ukitsaa yolttayaade may.
Ta woyniyaa eessaanne ta maatsaa ushay yaageedda.
Yerusaalame Wodoratuu:
Hinttenoo, Aa laggetoo, siik'uwaa alana gakkanaw ushite yaageeddino.
Wodoratta:
2 Taani k'amma gem"ishaad; shin ta wozanay beegotti utteedda.
Ta akumuwaan ta siik'uu hawaadan yaagiidde,
penggiyaa k'os's'iina sisaad; Ta mushurattee, ta siik'k'atee,

neenan wotsiyaawe bayinna ta harap'p'atte, taw kariyaa dooyaa;
ta huup'ii ketterssaan ka"eedda.
Ta binnaanaykka k'amma puusiyaan narkkakkeedda yaagee.
3 Taani, Ta mayuwaa k'aara diggaad; zaara mayyooyye?
Ta gediyaa meec'etta kichchaad; zaaraadde urk'k'ayooyye? yaagaad.
4 Ta siik'uu ifitsaa s'oo'iyaanna bare kushiyaa golle yeddeedda;
ta wozanay Aa diraw poddi poddee.
5 Yaatina, ta siik'oo kariyaa dooyanaw denddaad.
Kariyaa dooyiyaa kulbbuwaa taani oyk'k'iyaa wode,
ta kushiyaappe karbbii, ta birad'd'iyaappe shittuu s'okee.
6 Ta siik'oo kariyaa dooyaad; shin dooyiyaa wode I baawa bi kichcheedda.
Aa kooshshaa sisanaw loytsi amottaad.
Mintsaade Aa koyaad; shin demmanaw danddayabeykke.
S'eegaad; shin taw koyibeenna.
7 Yuuyyiide katamaa naagiyaawanttu taana demmiide,
wad'd'eeddinonne madutseeddino;
katamaa dirssaa naagiyaawanttu ta k'umayuwaa k'aari akkeeddino.
8 Hinttenoo Yerusaalame geelayotoo, ta siik'uwaa demmooppe,
taani Aa siik'uwaappe denddeeddawaan harggiyaawaa,
hadaraa, aw odite yaagaaddu.
Yerusaalame Wodoratuu:
9 Neenoo, mac'c'a asaa ubbaappe aad'd'eeda malanchchatee!
Ne siik'uu tumu haratuwaappe waan dummatii?
Neeni hawaa keeshshaa nuuna c'alliyaawe,
I haratuwaappe dummatiyaawe ayaanee? yaageeddino.
Wodoratta:
10 Ta siik'uu daro lo"iyaawaanne mina;
tammu sha"u attuma asaa giddon Aa mali baawa.
11 Aa huup'ii work'k'aa luliyaa malatee;
Aa binnaanaykka lo"anne k'uuruwaa mala karetsa.
12 Aa ayifii shaafaa lank'k'iyaan ek'k'eeddanne,
maatsan meec'etteeddawaa malatiyaa harap'p'etuwaa malatee.
13 Aa gac'otuukka sawuwaa maataynne,
k'imaamii toketteedda atakilttiyaadan lo"iino;
Aa mettershshatuu karbbiyaa shittuu s'okiyaa wora c'iishshaadan lo"iino.
14 Aa kushetuu ink'k'uwaan alleek'k'etteedda work'k'aa s'am"aadan lo"iino;
Aa asatetsay samppeeriyaa giyaa ink'k'uwaan alleek'k'etteedda,
danggarssaa achchaa mala.
15 Aa gedetuu work'k'aa baasuwaan toketteedda,
ibinabaradiyaa tuussaa malatiino;
Aa malay zigan alleek'k'etteedda Liibaanoosa asaa mala.
16 Aa doonay eessaadan mal"ee. I ubbaannakka lo"iyaawaa.
Hinttenoo Yerusaalame wodoratoo,
ta siik'uunne ta laggii hawaa malatee yaagaaddu.

Siik'uu Ubbaappe Doorettee

6

(6:1—7:6)
Yerusaalame Wodorotuwaa:
1 Mac'c'a asaa ubbaappe malanchchatee!
Ne laggii hak'a beedee? Nuunikka neenana ittippe koyanaw,

I beedda sa'aa nuw oda yaageeddino.
Wodoratta:
2 Ta siik'uu dorssaa wudiyaa heemmanawunne,
lo"iyaa c'iishshaa shiishshanaw,
shittuwaa sawuwaa maatay de'iyaa ataakilttiyaa giddo wod'd'eedda.
3 Taani ta siik'uwaanno; ta siik'uukka tawaa.
I c'iishshaa giddon wudiyaa heemmee yaagaaddu.
Wodallay:
4 Ta siik'k'atee! Neeni Tirs's'a katamay lo"iyaawaadan lo"aasa;
Yerusaalamedan daro lo"aasa; banddiraa oyk'k'iide,
salppiyaan biyaa olanchchay yashshiyaawaadan yashshaasa.
5 Hayyanaa ne ayifiyaa taappe wora zaaraarikkii,
ayaw gooppe, unttunttu taana waayissiino.
Ne binnaanay Gala'aade Deriyaappe wod'd'iyaa deeshshaa wudiyaa malatee.
6 Ne achchay meec'ettiide kesiyaa, ubbaykka manttiyaa yeliyaa,
unttunttu giddon maynii bayinna dorssaa wudiyaa mala.
7 Ne laa"u gac'otuwaa sharbbiyaa gidduwaana s'eelliyaa wode,
laa"u kesseedda roomaaniyaa teeraa malatiino.
8 Usuppun tammu mac'c'a kaatetuunne usuppun tammu baakkotuu,
k'ay payduu bayinna wodorotuu taw de'iino.
9 Shin ta harap'p'atta, ta tooshii bayinnaana, Aa taw dumma.
Aa bare aatissikka mes's'i ittinno;
izo yeleedda aatakka ayaappenne aatsaade izo siik'aw.
Wodorotuukka izo s'eelliide, Hanna anjjetteedaano yaagiino.
Mac'c'a kaatetuukka baakkotuukka izo sabbiino.
Yerusaalame Wodoratuwaa
10 Hanna wontta s'alk'k'iyaadan doliyaana, aginaadan poo'iyaanna,
awaadan c'addiyaana, banddiraa oyk'k'iide salppiyaan biyaa olanchchaadan,
yashshiyaanna iza oonee? yaagiino.
Wodallay
11 Taani wombban toketteedda mitsatuu lic'uwaa be'anaw,
woyniyaa turay aac'eedenttonne k'ay roomaaniikka c'iisheeddenttonne
s'eellanaw,
duge ataakilttiyaa sa'aa wod'd'ay.
12 Taani akeekenan de'ishiina, ta amuu taana afiide,
ta kaatiyaa matan, paraa gaariyan taana utisseedda yaageedda.
Yerusaalame Wodorotuwaa:
13 Neenoo Shulaame biittaappe yeeddawunne, haaya;
haa simma! Neena nu loytsiide s'eelana; haa simma! yaageeddino.
Wodoratta:
Daro asaa sintsan yes's'iyaa asaadan, taakko ayaw s'eelliitee? yaagaaddu.

7

Wodallay:
1 Kaatiyaa naattidan lo"iyaanee!
Ne gedetuu neeni nas'alaa c'aammaa wotsi de'ishshin be'iyaa wode,
ayaa lo"iino! Ne sheechchii eranchcha wogaac'ii k'os's'iide,
loytsi alleek'k'isseeda ink'k'uwaa malatee.
2 Ne gul"ay woyniyaa eessay kumeedda birilliyaa malatee;
ne s'eessaa yuushshuu c'iishshan k'ashetteedda zarggaa mirk'k'iyaa malatee.
3 Ne d'antsatuu manttiyaa yeletteedda, gen"ati maratuwaa malatiino.
4 Ne k'ood'ii danggarssaa zaaliyaan alleek'k'etteedda adussa gimbbiyaa mala.

Ne ayifii wolk'k'aama Haseboona katamaa penggiyaa matan de'iyaa,
zeeruwaa haatsaa malatee.
Ne siid'ii Damask'k'o s'eelissiide gimbbeedda Liibaanoosa gimbbiyaa malatee.
5 Ne huup'ii K'armmeloosa asaa malatee;
ne olassa binnaanay k'ac'inaa s'aatsaa malatee;
kaatiyaakka ne huup'iyaa datsay nashechcheedda.
6 Ta siik'k'atee, ne ayaa lo"ay! Ne ayaa malanchchatii!
Ne siik'uu taana ayaa nashechchii!

Taaninne Neeninne S'alalay
(7:7—8:4)
7 Ne geesay zambbaa geesaa malatee.
Ne d'antsay zambbaa ayifiyaa wurc'c'uwaa malatee.
8 Taani, Ha zambbaa gi"ana; Aa maratuwaa oyk'k'ana yaagaad.
Ne d'antsay woyniyaa teeraa wurc'c'uwaa mala;
k'ay ne siid'iyaanna kesiyaa peenuu appiliyaa ayifiyaadan sawee.
9 Ne yeruu mettershshatuwaappenne achchaappe gidduwaana,
walalattiidde geliyaa woyniyaa mala.
Wodoratta:
Ubbaappe aad'd'iide mal"iyaa
woyniyaa eessaa mala yaageedda.
10 Taani ta al"o siik'uwaanno; ikka taana amottee.
11 Ta siik'ow, haaya; laa"uu katamaappe kesiide biide,
gas'ariyan ak'oytte; k'ammaa laa"uu hewan aatsana.
12 Wontta guuran ane woyniyaa turaa giddo boytte;
woyniyaa turay c'iisheeddentto, c'iishshiide ayifiyaa dors's'os's'eedenttonne,
k'ay roomaaniikka ayifeeddentto ane be'oytte.
Taani ta siik'uwaa neena hewan bessana.
13 Inkkoyiyaa ayifiyaa sawuunne hara nashechchiyaa ataakilttiyaa ayifii,
nu karen besseedda; ta siik'oo!
Ha ayifetuwaappe teereeddawanttanne ooratsa mas'eeddawantta,
new ashsha wotsaad.

8

1 Ne taw allaga gidennaan ta daayi d'antsaa d'ammeedda ta ishaa gidaarikkiishsha!
Yaatintto taani neena ogiyaan demmaade shiishsha akka yerina,
taana ooninne borennashin.
2 Taana tamaarisseedda ta daay golle taani neena kaaletsaade,
ta daayi k'ol"o gelissa aginaa,
hewan taana ne siik'uwaabaa tamaarisseeddawaa gidaarikkii;
roomaaniyaa gum"eedda mal"iyaawaa,
lo"iyaa woyniyaa eessaa taani neena hewan ushshaarikkitaa.
3 Taana hewan ne haddirssa k'eesiyaa borkkotissaade,
ne ushechcha kushiyan taana k'oommeeddawaa gidaarikkii.
4 Hinttenoo Yerusaalame wodoratoo,
Siik'uu bare wodiyaan denddanaw, k'aasetsi dentsetsennaadan,
ta hinttew hadaraa gay yaagaaddu.

Siik'uwaa Sabaa
(8:5-14)
Yerusaalame Wodorotuu:
5 Bare siik'uwaa hashiyaan zemppaade,

bazzuwaappe yiyaana hanna oonee? yaageeddino.
Wodoratta:
Beni ne aata neena bannikka yeleedda,
appiliyaa lank'k'iyaan ne gisa de'ishshin,
neena ta k'aaseretsaade dentsaad.
6 Med'inaa siik'uwaan taana ne wozanaa bolla attama;
ne k'esiyankka maatafaadan, ta s'alalaa oyk'k'a.
Ayaw gooppe, siik'uu hayk'k'uwaa mala mina;
mishuukka duufuwaa mala mek'etsaa iita;
Aa lac'uukka S'oossaa tamaa lac'uwaa mala.
7 Haatsaa daruu siik'uwaa tamaa toyissanaw danddayenna;
di'uukka meec'c'iide afanaw danddayenna.
Asay siik'uwaa shammanaw barew de'iyaa ak'uwaa ubbaa immooppekka,
siik'uu shaluwaan shamettenna diraw,
asay hewaa kad'ee yaagaaddu.
Wodoratti Ishatuu:
8 Nuw tiraan d'antsay uttibeenna michchata de'aw;
asinay izo oochchooppe, nuuni iw ootsanawe ayee?
9 Iza gimbbiyaa dirssaa gidintto, nuuni I bolla wochchiyaa adussa,
biraa gimbbiyaa gimbbana; Aa dirssaa pengge gidintto,
zigaa sank'k'aan izo doodissana yaageeddino.
Wodoratta:
10 Hekko taani dirssaa gimbbiyaa;
ta d'antsaykka gimbbiyaa bolla gimbbetteedda wochchiyaa saa;
hewaa diraw, taani ta siik'uwaanna de'iyaa wode, I taanan nashettee.
11 Solomonew Ba'aali-Hamoonan woynnii toketteedda shoyk'ay de'ee;
he woyniyaa gidduwaa ootsiyaawanttoo keraa immeedda.
Keraa akkeedawanttu teeran go'etteeddawaa diraw,
huup'iyaan huup'iyaan sha"u biraa aw ahiino.
12 Shin taw ta buzo woynnii toketteedda shoyk'ay de'ee;
Solomona, neeni sha"u biraa akka;
ataakilttiyaa ootsiyaawanttu laa"u s'eetu biraa akkino yaagaaddu.
Wodallay:
13 Neenoo, ataakilttiyaa giddon de'iyaa ta siik'k'atee,
ne kooshshaa laggetuwaa sissanaw koyiino;
ne kooshshaa taana sisa yaageedda.
Wodoratta:
14 Ta siik'ow, taakko ellekka haaya!
Sawiyaa maatay mokkiyaa deretuwaa bollaanna,
guppiyaa gen"iyaa woy doggiyaa maratuwaa malataade yaagaaddu.

Isiyaasa Timbbitiyaa

Geluwaa

Isiyaasa mas'aafay Kiristtoosi yelettanaappe kase, hosppun s'eetu laytsaa heeraan Yerusaalamen de'eedda, timbbitiyaa odiyaa Isiyaasa suntsan s'eesettee. Aa suntsaa biletsaykka, «S'oossay Ashshiyaawaa» giyaawaa. Ha mas'aafaa heezzu huup'e huup'e kifiletuwaan shaakkiide be'anaw danddayeettee.

1. Shemppuwaa 1ppe biide 39 gakkanaw de'iyaawe gedissa baggana de'iyaa Yihudaa kawutetsaa Asoore giyaa wolk'k'aama shooro kawutetsay wolk'k'aantsiyaawaa odee. Yihudaa hewaa mala hadan yeggeeddawe Asoore kawutetsaa minotetsaa gidennaan, asaa nagaraa, S'oossaw azazettenan is's'iyaawaa, hewaadankka unttunttu S'oossan ammanettennan aggiyaawaa gidiyaawaa Isiyaasi malaateedda. Timbbitiyaa odiyaawe k'onc'c'e haasayaaninne oosuwaan asaanne asaa kaaletsiyaawantta s'illotetsaynne suure pirdday kumeedda de'uwaakko simmana mala akeekisseeda; k'ay S'oossaw azazettenan aggiyaawe gammaa meettettussaanne bashshaa kaaletsiyaawaa unttunttoo minisiide odeedda. Isiyaasi hewaa bollakka gujjiide odiidde, yaana wodetuwaan sa'aa yuushshuwaan saruu kumeedda, pokkobay bayinnan kaaletsiyaa, Daawita zare gidiyaa kaatii yaanaw de'iyaawaa kasetiide odeedda.

2. Shemppuwaa 40ppe biide 55 gakkanaw de'iyaa kifiliyaappe dariyaa baggay Yihudaa Asay omoodettiide Baabloone beedda wode, unttunttu de'uu kunddeeddanne unttunttu hidootaa k'ans's'eedda wodetuwaabaa odee. Timbbitiyaa odiyaawe S'oossay bare asaa he hanotaappe billi yeddana wodiinne unttunttu ooratsa de'uwaa doommana mala, unttuntta Yerusaalame afana wodii matatteeddawaa odeedda. Ha shemppatuwaa giddon k'onc'c'iide beettiyaa yewuu S'oossay taarikiyaw Goda gidiyaawaanne bare asaw aw de'iyaa halchchuwaa, hewenne Israa'eeliyaa asaa baggana anjjettanaw de'iyaa asaakko unttunttu biide, ootsanaw bessiyaawaa odiyaa kifiliyaa.

3. Shemppuwaa 56ppe biide 66 gakkanaw de'iyaa kifilii odiyaawe guyyen Yerusaalamen de'iyaa asaawaa; he Asay S'oossay bare asaw geleedda k'aalaa polanawaa geeshshiide eranaw, markka gidiyaabaa demmanaw koyiidde utteedda. Unttunttu loytsi ootsanaadan koyetteedda oosotuu s'illotetsaa, suure pirddaa, Sambbataa bonchchiyaawaa, yarshshuwaa yarshshiyaawaanne woosan sheekkiyaawaa. Ha kifiliyaan eretteedda shemppuu 61:1-2 de'iyaawaa gidishin, Yesuusi koyiro oosuwaa doommiidde, bare s'eessaabaw markka ootsiide shiishsheedda k'aalatuu ha paydotuwaa giddon de'iino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1:1-31*
Yihudawunne Israa'eeliyaw Aad'd'eeda Kiitatuwaa *2:1—5:30*
Isiyaasa Oosuwaan Beeteedda Yewotuwaa *6:1—9:7*
Yihudawunne Israa'eeliyaw Gujja Kiitatuwaa *9:8—12:6*
S'oossaa Muray Hara Asatuwaa Bolla *13:1—23:18*
Waayettiyaa Israa'eeliyaa Asatoo Hidootaa Kiitaa *24:1—27:13*
S'oossay Makkalanchcha Asaa Muriyaawaa gidussaa *28:1—31:9*
S'oossay Eedooma Muriyaawaa Iyeruusaaleemo Anjjiyaawaa Gidussaa *32:1—35:10*
Aasoora, Baabloona, Kaatiyaa Hizk'k'iyyaasanne Isiyaasa *36:1—39:8*
S'oossay Bare Asaa Ashiyaawaa Gidussaa *40:1—48:22*
S'oossaa Hagaaziyaawaabaa *49:1—53:12*
S'oossay Immeedda Hidootaa Naagiyaawaa Gidussaa *54:1—55:13*

Asaa Zarii ubbay S'oossaa Bagga Gidanaw Danddayussaa *56:1-8*
S'oossaw Amanetena Kaaletsiyaawanttu Muretiyaawaa *56:9—59:21*
Yerusaalame Sintsa Bonchcho Hidootaa *60:1—62:12*
S'oossaa Ooratsaa Maalalisiyaa Med'etaa *63:1—66:24*

Geluwaa
(1:1-31)

1 Ooziyaane, Iyo'aataami, Akaazinne Hizk'k'iyaasi Yihudaa kaatetuwaa gideedda
wode, Amoos'a na'ay Isiyaasi Yihudaabaanne Yerusaalamebaa be'eedda sas'ay
hawaa.

S'oossay Bare Asaa Seereedda

2 Salotuwaan de'iyaawanttoo, sisite; sa'aan de'iyaawanttoo, sisite; ayaw gooppe,
Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Taani naanatuwaa dichcha gatsaad; shin
unttunttu taw makkaleeddino.
3 Booray bare godaa eree; hariikka barena mooddeeddawaa zadaluwaa eree; shin
Israa'eelatuu erikkino; ta asatuu akeekikkino.
4 «Nagaraa ootsiyaa kawutetsaw, hintte naak'uwaan dees'etteedda asaw, iitaa
ootsiyaa zariyaw, hintte mayzatuwaa tunatetsaa kaaliyaa naatoo, hinttenttoo aayye
ana! Med'inaa Godaa hintte aggeeddita; Israa'eeliyaa Geeshsha sheneyeeddita; aw
zokkiyaa zaareeddita.
5 Hintte ayaw makkalaa bolla makkalaa gujji gujji biitee? Ayaw k'aykka
murettanaw koyiitee? Hintte kumentsaa huup'ii saketteedda; hintte kumentsaa
wozanaykka daabureedda.
6 Gediyaa birad'd'iyaappe huup'iyaa binnaanaa gakkanaw pas'atetsay baawa;
madutsay, gaafunne giiyiyaabay de'ee; unttunttunne giiyibeykkino, woy meec'etti
k'ashettibeykkino, woy zayitiyaan okettiide shuggibeykkino.
7 «Hintte gaddii dirk'k'aletiide bayana; hintte katamatuukka taman s'uugetteeddino;
hintte goshshaa hintte s'eellishin, allagatuu akkiino; imatsaa asatuu, mela ashana.
8 Yerusaalame katamay woyniyaa turaa naagiyaa daasiyaadan, leekiyaa naagiyaa
golliyaadan morkkiyaan diretteedda katamaadan haniide atteeda.
9 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday nuw amareeda zaratuwaa ashshenentto,
nuuni Sodooma katamaadaaninne Gamoora katamaadan haneeddoshin» yaageedda.
10 Hinttenoo, Sodooma mooddiyaawantto ubbatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!
Hinttenoo, Gamoora asaa ubbatoo, nu S'oossaa higgiyaa sisite!
11 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte yarshshuwaa daruu taw ayaa go"ii?
Hanno gakkanaw hintte taw shiishsheedda s'uugetteedda orgge dorssatuwaanne
d'iikkeedda mehiyaa mod'd'uwaa yarshshuwaa taani kallaad; korumaa booratuwaa,
dorssaa maratuunne deeshshatuwaa suutsan taani nashettikke.
12 Hintte taw goyinnanaw yiyaa wode, ta Geeshsha Golliyaa dabaabaa hinttena
yed'd'ite geeddawe oonee?
13 Simmi hada yarshshuwaa ahiyaawaa aggite! Hintte c'uwissiyaa is'aanay taana
sheneyee; aginaa s'eeruwaa hintte bonchchiyaa gallassaa, hintte Sambbataanne
hintte keereedda yaa'atuwaa, ha shiik'atuwaa ubbaa iitatetsaana ittippe
walaketteeddawantta taani danddaykke.
14 Aginaa s'eeruwaa hintte bonchchiyaa gallassaanne keeretteedda hintte baalaa
gallassatuwaa taani is's'aad; unttunttu taw tookuwaa gideeddino; taani unttuntta
tookkaadde daaburaad.

1:1 2 Kat. 15:1-7; 15:32—16:20; 18:1—20:21; 2 Od. 26:1—32:33 **1:9** Dom. 19:24; Rom. 9:29 **1:11** Amo. 5:21-22

15 «Hintte kushiyaa mic'c'iide, hintte woossiyaa wode, taani ta ayfiyaa hintteppe
gentsana; hintte daro woosaa woossinttokka, taani sisikke; ayaw gooppe, hintte
kushii suutsan munak'etteedda.
16 Meec'ettite; geeyite; hintte iita oosuwaa ta sintsaappe diggite. Iitaa ootsiyaawaa
aggite;
17 lo"obaa ootsanaw tamaarite. S'illo pirddaa koyite; un"etteeddawanttu morggiyaa
oyk'k'ite. Aawuu bayinnawanttoo pirddite; asinay hayk'k'eedda mac'c'a asatoo
mootettite» yaagee.
18 K'aykka Med'inaa Goday, «Haayite; ane zorettoytte. Hintte nagaray baaraadan
zo"inttokka, shachchaadan boos's'ana; suutsaadan zo"inttokka, puuttuwaadan
boos's'ana.
19 Hintte eeno giide, taw azazettooppe, gadiyaappe mokkiyaa murutaa maana.
20 Shin hintte is's'aaddi giide makkalooppe, mashshaan meetettana» yaagee.
Med'inaa Goday bare doonaappe hawaa haasayeedda.

Nagaray Kumeedda Katamaa

21 Ammanetteeda wolk'k'aama katamata waanaade sharmus'a gidaadee! Iza kase
suure pirdday kumeeddaano; s'illotetsay kase I giddon de'eedda; shin ha"i asaa
wod'iyaawanttu izi giddon de'iino.
22 Ne biray shi'i kichcheedda; ne lo"o woyniyaa eessaykka haatsaana yeeletteedda.
23 Hintte daannatuu makkalanchchatuwaanne kayisotuwaa lagetuwaa gideeddino;
unttunttu ubbatuukka mattaayiyaa dosiinonne miishshaa yederssiino; aawuu
bayinnawanttoo pirddikkino; asinay hayk'k'eedda mac'c'a asatuwaa mootuu
unttunttukko shiik'enna.
24 Hewaa diraw, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa
Wolk'k'aamay, hawaadan yaagee; «Ha"i taani taana is'iyaawanttuppe shemppana;
taani ta morkkatuwaa bolla ta haluwaa kessana.
25 Taani ta kushiyaa ne bolla wotsana; ne shi'owaa k'uls's'us's'issaade geeshshana;
neenana walaketteeddabaa ubbaa geeshshaade yedissana.
26 Taani beniwanttu mala daannatuwaa, koyirowanttu mala zoriyaawantta new
zaarana. Hewaappe guyyiyaan, neeni S'illotetsaa Katamaa, Ammanetteeda Katamaa
geetettana» yaagee.
27 S'iyoonee suure pirddan, barenttu nagaraa paas'iyaawanttukka s'illotetsan
wozettana.
28 Shin makkalanchchatuunne nagaranchchatuu laa"uukka me"ana; Med'inaa
Godaa aggiyaawanttu d'ayana.
29 Wotsanaw doseedda wolaa diraw, hintte yeellatana; hintte dooreedda kaashshaa
gishshawukka hintte kawushshana.
30 Bonc'c'ii k'ok'k'ofettiyaa wolaadan, woy dubbi bayinna shoyk'aadan, hintte
hanana.
31 Minuu dalaa gidanawaa; Aa oosuukka s'iifa gidanawaa; unttunttu ittippe
s'uugettanawantta; he tamaa toyissiyaawe d'ayana.

Yihudawunne Israa'eeliyaw Aad'd'eedda Kiitatuwaa

2

(2:1—5:30)

Med'inaa Sarotetsaa
(Mik. 4:1-3)

1 Yihudaa biittaabaanne Yerusaalame katamaabaa Amoos'a na'ay Isiyaasi
be'eeddawe hawaa.

2 Wurssetsa gallassatuwaan Med'inaa Godaa Geeshsha Gollii kees'etteedda derii
deretuwaa ubbaappe d'ok'k'iide beettana; zoozetuwaa ubbatuwaappekka bollaanna
d'ok'k'u d'ok'k'u gaana. Kawutetsatuwaan de'iyaa Asay ubbay aakko zattana.
3 Daro Asay yiide, «Haayite! Med'inaa Godaa deriyaa, Yaak'ooba Med'inaa Godaa
Geeshsha Golliyaa ane pude kesoytte. I koyiyaawaadan nuuni baana mala, I nuuna
bare ogiyaa tamaarissana» yaagana. Ayaw gooppe, higgii S'iyooneppe, S'oossaa
k'aalaykka Yerusaalameppe kesana.
4 Kawutetsatuwaappenne kawutetsatuwaappe gidduwaan I pirddananne daro
asatuwaa palumiyaa shaakkana. Unttunttu barenttu mashshaa maraashaa, barenttu
tooraakka baac'aa kessanaw k'os's'ana. Kawutetsay kawutetsaa bolla mashshaa
dentsenna. Hewaappe guyyiyaan unttunttu mulekka olaa timirttiyaa tamaarikkino.
5 Hinttenoo, Yaak'ooba zaretoo, haayite! Ane Med'inaa Godaa poo'uwaan
hamettoytte.

Med'inaa Godaa Gallassaa

6 S'oossaw, ne asaa, Yaak'ooba zaratuwaa aggaada. Unttunttu away doliyaa bagga
gadiyaa asatuwaa biittaan kumeeddino; Piliss's'eema asatuwaadan kaayiino.
Unttunttu allaga asatuwaana ittippe zuppetiino.
7 Unttunttu gaddii biraynne work'k'ay kumeeddawaa; unttunttu shaloo zaway
baawa. Unttunttu gaddii paray kumeeddawaa; unttunttu paraa gaaretoo zaway
baawa.
8 Unttunttu gaddii eek'atuwaan kumeeddawaa; unttunttu barenttu kushii
ootseedda oosoo hokkiide goyinniino.
9 Hewaa diraw, Asay ubbay tooshettananne kawushshana. Unttunttoo atto gooppa.
10 Med'inaa Godaa dagamaappenne Aa anggaa bonchchuwaappe attanaw
zaallaakko biite; biittaa giddon k'osettite!
11 Asaa otoruu giiyana; Aa kilahuukka siilana; he gallassi Med'inaa Godaa s'alalay
d'ok'k'u d'ok'k'u gaana.
12 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday itti gallassaa keereedda. He gallassi
otorettiyaawantta, ayyiyaawanttanne d'ok'k'u d'ok'k'u geeddawaantta kawushshana;
13 adussanne d'ok'k'a gidiyaa Liibaanoosa zigatuwaanne Baasaane wolaa ubbaa
d'ayissana;
14 d'ok'k'a deretuwaakka zoozatuwaakka dembbayana;
15 katamaa naagiyaa adussa miis'atuwaa ubbaanne katamaa yuushshuwaan
de'iyaa mino gimbbetuwaa zik'k'issana;
16 S'oossay gitanne lo"iyaa markkabatuwaakka haatsaan mitissana.
17 Asaa otoruu zik'k'i gaana; Aa ayyuukka d'ayana. He gallassi Med'inaa Godaa
s'alalay d'ok'k'u d'ok'k'u gaana;
18 eek'aa ubbaykka ubbaanna d'ayana.
19 Med'inaa Goday ha gadiyaa k'aatsanaw denddiyaa wode, Aa dagamaappenne Aa
anggaa bonchchuwaappe attanaw Asay shuchchaa gonggoloonne biittaa ollaw
bak'atana.
20 He gallassi Asay goyinnanaw med'd'eedda barenttu biraa misiletuwaanne
barenttu work'k'aa misiletuwaa oc'c'otoonne hara kafotoo olana.
21 Med'inaa Goday ha gadiyaa k'aatsanaw denddiyaa wode, Aa dagamaappenne Aa
anggaa bonchchuwaappe attanaw unttunttu gonggolo giddonne shuchchaa kooppo
giddo bak'atana.
22 Simmi hayk'k'iyaa asan ammanettiyaawaa aggite! Asay ay maaddanee?

2:4 Iyu. 3:10 **2:10** Sas'. 6:15; 2 Tes. 1:9

3

Yerusaalame Gakkana Metuwaa

1 Be'ite, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday minjjaanne maaduwaa
laa"uwaakka Yerusaalameppenne Yihudaappe diggana hanee. Katsaa minjjaanne
haatsaa minjjaa ubbaa;
2 minotuwaanne olanchchatuwaa, daannatuwaanne timbbitiyaa odiyaawantta,
kaayiyaawanttanne c'imatuwaa,
3 olaa gadaawatuwaanne gadiyaa ayissiyaawantta, zoriyaawantta,
hiillatiyaawanttanne c'inc'c'a bitanchchatuwaa ubbaa diggana hanee.
4 Taani yalaga attuma naanatuwaa unttunttu kaappuwaa kessana; guutsaa naanay
unttuntta mooddana.
5 Asay asaa bolla, shooruu shooruwaa bolla denddiide, ittuu ittuwaa sugana.
Yalagay c'imaa bolla, kad'etteeddawe bonchchetteeddawaa bolla denddana.
6 Itti Asay bare aawuwaa golliyaan bare ishatuwaappe ittuwaa oyk'k'iide, «New
mayuu de'ee; neeni nuw suntsaa gida; ha koletteedda sa'aa aawotetsaa akka»
yaagana.
7 I he gallassi bare k'aalaa d'ok'k'issiide, «Taanan d'alii baawa; ta son k'umi woy
mayuu baawa; hintte bolla taana suntsoppite» yaagana.
8 Yerusaalame ganddigaaree; Yihuday kunddee; ayaw gooppe, unttunttu barenttu
oduwaaninne barenttu oosuwaan Med'inaa Godaa bolla denddiide, Aa bonchchuwaa
toochchiino.
9 Unttunttu som"uwaa malay unttunttu bolla markkattee; unttunttu barenttu
nagaraa Sodooma asaadan awaayiino; barenttu nagaraa k'ossikkino. Unttunttoo
aayye ana! Ayaw gooppe, unttunttu barenttu bolla iitabaa aheeddino.
10 S'illotoo, «Hinttew lo"a gidanawaa» gaade oda; ayaw gooppe, unttunttu barenttu
oosuwaa ayfiyaa maana.
11 Iitatoo aayye ana! Unttunttoo iitana; ayaw gooppe, unttunttu barenttu kushiyaa
oosuwaa gatiyaa akkana.
12 Yalagatuu ta asaa un"etsiino; mac'c'a asatuukka unttuntta mooddiino. Ta asaw,
hinttena kaaletsiyaawanttu hinttena wora kaaletsiino; hintte biyaa ogiyaakka
baletsiino.

S'oossay Bare Asaa Pirddana

13 Med'inaa Goday daannaadan, chilootan uttee; asaa pirddanaw denddee.
14 Asaa c'imatuwaanne kaaletsiyaawantta pirddanaw shiishiide, Med'inaa Goday,
Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta woyniyaa turaa
tokkeeddasaa bayzzeeddawanttu hinttena; hiyyeesatuwaappe bonk'k'eeddabay
hintte golliyaan de'ee.
15 Ta asaa ayaw kinchcheretsiitee? Hiyyeesatuwaa som"uwaa ayaw gaac'c'iitee?»
yaagee Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday.

S'oossay S'iyoone Mac'c'a Asatuwaa Seereedda

16 Med'inaa Goday K'aykka, «S'iyoone mac'c'a asatuu otoretteeddino; barenttu
ziizziyaa essi akkiide, barenttu ayifiyaan sim"ettiidde, barenttu hametsaa
makisiidde, barenttu gediyaa albbuwaa giirissiidde hamettiino.
17 Hewaa diraw, taani Goday S'iyoone mac'c'a asatuwaa huup'iyaa c'ittuwaan
goo'issana. Taani Med'inaa Goday unttunttu huup'iyaa bo"ayana» yaagee.
18 He gallassi Goday S'iyoone mac'c'a asatuwaa alleek'k'otuwaa, hewanttunne
unttunttu gediyaa albbuwaa, shaashiyaa, k'ood'iyaa aleek'k'uwaa,
19 haytsaa gutichchaa, kushiyaa sagaayuwaa, som"uwaa kammiyaa kutaa,
20 huup'iyaan wotsiyaa alleek'k'uwaa, k'esiyaan k'achchiyaa sanssalataa, s'eessan
danc'c'iyaa danc'c'uwaa, shittuwaa s'aaramusiyaa, kitaafaa,

21 siid'iyaa migiduwaa, birad'd'iyaanne
22 minjja mayuwaa, adussa mayuwaa, jaanuwaa, borssaa,
23 heregaa, liinuwaa giyaa k'ac'inaappe dadetteedda, giddona mayiyaa mayuwaa,
binnaanan wotsiyaa alleek'k'uwaanne sharbbiyaa ubbaa bonk'k'a akkana.
24 Shittuwaa diraw s'ink'k'uwaa gidanawaa; danc'c'uwaa diraw wodoruwaa,
goofariyaa diraw bo"aa, adussa mayuwaa diraw waaruwaa, puulaa diraw bak'k'iyaa
s'alalaa gidanawaa.
25 Ne asatuu mashshaan, ne olanchchatuu olan hayk'k'ana.
26 S'iyoone penggetuwaan de'iyaa Asay yeekkananne zilaalana; mela atteedda,
gadiyaan uttana.

4

1 He gallassi laappun mac'c'a asatuu itti attumawaa oyk'k'iide, «Nuuni nu k'umaa
maana; nu mayuwaa mayyana; ne suntsan s'eesetana mala ootsaadde nu
kawushshaa nuuppe k'aaraarikkii» yaagiide woosana.

Med'inaa Goday Yerusaalame Geeshshana

2 He gallassi Med'inaa Godaa mitsaa tashii lo"ananne bonchchettana; Israa'eeliyaa
asaappe atteedawanttoo he gadiyaa katsay c'eek'k'onne bonchchuwaa gidanawaa.
3 S'iyoonen attiyaawanttu, Yerusaalamen gam"iyaawanttu, Yerusaalamen pas'a
de'iyaawanttunna s'aafettiyaawanttu, «Unttunttu geeshshatuwaa» geetettana.
4 Goday S'iyoone mac'c'a asatuwaa k'itaa meec'c'ana; pirddaa Ayaanaaninne
s'uuggiyaa Ayaanan suutsaa gussiyaa bayzzuwaa Yerusaalameppe I geeshshana.
5 Med'inaa Goday S'iyoone Deriyaa ubbaa bollanne yan shiik'iyaawanttu bolla
gallassi shaariyaanne c'uwaa, k'amma ees's'iyaa tamaa poo'uwaa med'd'ana;
bonchchuu ubbaa bolla kammiyaawaa gidanawaa.
6 I gallassaa aawaa suuluwaappe ashshiyaa kuwaanne gotiyaappenne iraappe
bak'ati attiyaasaa gidanawaa.

5

Woynniyaa Turaa Tokkiyaa Sa'aa Leemisuwaa

1 Taani ta siik'iyaawoo Aa woyniyaa turaa tokkiyaa sa'aawaa siik'uwaa yetsaa
yes's'ana.

Taani siik'iyaawoo
tu'eteedda zooziyaan woyniyaa turaa tokkiyaa sa'ay de'ee.
2 Biittaa bookkiide,
shuchchaa k'ori kessiide,
Ubbaappe lo"iyaa woyniyaa turaa tokkeedda.
Naagiyaa shakkuwaa Aa giddon shakkeedda;
woyniyaa eessaa gum"iyaasaa wooc'iide giigisseedda.
Hewaappe guyyiyaan, lo"o ayfiyaa ayifee,
yaagiide naageedda;
Shin c'aaliyaa ayfiyaa ayifeedda.

3 Yaatina, ta siik'uu hawaadan yaageedda;
«Hinttenoo, Yerusaalamen de'iyaawanttoo,
Hinttenoo, Yihudaa asatoo,
taappenne ta woyniyaa turaa tokkiyaa sa'aappe gidduwaan,

4:5 Kes. 13:21; 24:16 **5:1** Mat. 21:33; Mar. 12:1; Luk'. 20:9

de'iyaa yewuwaa ane ha"i pirddite.
4 Taani ta woyniyaa turaa sa'aw ootseeddawaappe
haraa ayaa ootsanawe atteedee?
Lo"o ayfiyaa ayifee yaagaade naagishin,
ayaw c'aaliyaa ayfiyaa ayfeedee?
5 Ha"i taani ta woyniyaa turaa sa'aa,
ootsiyaawaa hinttenttoo oday.
Taani dirssaa shoddana;
he turaykka d'ayanaadan ootsana.
Taani gimbbiyaa kolana;
he sa'aykka yed'ettana.
6 Taani he sa'aa bayeedda biittaa ootsana.
He turay s'unk'k'ettennanne bul"ettenna;
yaatina, kinddichchuunne aguntsay yan mokkana.
Iray aan bukkennaadan, taani shaaretuwaa azazana» yaageedda.

7 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday,
woyniyaa turaa sa'ay Israa'eeliyaa asaa.
Yihudaa Asay I nashettiyaa darkkuwaa.
Unttunttu suure pirddiino giide naageedda;
shin suutsaa gusseeddino.
S'illotetsaa ootsiino giide naageedda;
shin waaso gideedda.
8 Sa'ay d'ayina, hintte s'alalay gadiyaa bolla de'ana gakkanaw, golliyaa golliyaa bolla gujjiyaawanttoo, gadiyaa gadiyaanna gatsiyaawanttoo, hinttenttoo aayye ana!
9 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «He wolk'k'aama golletuu onana; he lo"o golletuwaan de'anaw Asay d'ayana.
10 Tammu waatsaa booratuwaan tokkeedda woyniyaa ayifiyaappe itti oto gidiyaa gum"etteedda woyniyaa eessaa s'alalay kesana; tammu k'un"a katsaa zerina, itti k'un"a katsaa s'alalaa ayifana» yaageedda.
11 Matsoyiyaa ushshaa koyanaw wontta guuraanna denddiyawanttoonne woyniyaa eessan s'uugettana gakkanaw, sa'aa k'amissiyawanttoo aayye ana!
12 Unttunttu shoobiyaan maasink'k'uu, diitsay, darbbii, his'is'iinne woyniyaa eessay de'ee; shin unttunttu Med'inaa Godaa oosuwaa gate giikkino; I bare kushiyan ootseeddawaa bonchchikkino.
13 Yaatina, ta Asay akeekaa d'ayeedda diraw, omoodettiide baana; unttunttu gadiyaa ayissiyaawanttukka koshan hayk'k'ana; unttunttu aakko asaykka koppisaa melana.
14 Duufuu bare gomppaa aassee; bare doonaakka zaway bayinnawaa hanggee; Yerusaalamen de'iyaa wolk'k'aama asaanne yenkko daro asaa, wac'iyaawanttanne nashetiyaawantta mittana.
15 Asay ubbay tooshettananne kawushana; otorettiyaawanttu ubbaykka kawushana.
16 Shin Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, suure pirddan d'ok'k'u d'ok'k'u gaana; geeshsha S'oossay geeshsha gidiyaawaa bare s'illotetsan bessana.
17 He wode dorssatuu barenttu k'ooruwaan heemettiyaawaadan heemettana; dorssaa maratuu koletteedda duretuwaa golliyaa sa'aa maana.
18 C'imuwaa wodoruwaan nagaraa, gaariyaa wodoruwaan iitatetsaa goochchiyaawanttoo aayye ana!

19 «Ane S'oossay elleello! Nuuni be'ana mala, bare oosuwaa elleelliso! Gatso! Ee,
nuuni erana mala, Israa'eeliyaa Geeshshay k'oppeedda k'ofay poletto»
yaagiyaawanttoo aayye ana!
20 Iitaa lo"a lo"uwaa iita yaagiyaawanttoo, d'umaa poo'o poo'uwaa d'uma
ootsiyaawanttoonne c'ammiyaawa mal"iyaawaa mal"iyaawaa c'ammiyaawa
ootsiyaawanttoo aayye ana!
21 Barena, «Taani aad'd'eeda eranchcha! Taani c'inc'c'a gidikkitaa!» yaagi
k'oppiyaawantto aayye ana!
22 Woynniyaa eessaa ushiyaawan eretteeddawanttoonne matsoyiyaa ushshaa
walakkanaw goobiyaawanttoo aayye ana!
23 Mattaayiyaa akkiide, bayzzeeddawantta s'illissiyaawanttoonne s'illo asatoo
suure pirddaa diggiyaawanttoo aayye ana!
24 Tamaa lac'uu dalaa oyk'k'iyaawaadaaninne mela maatay ees's'i d'ayiyaawaadan,
hewaadan unttunttu s'ap'uu wook'k'ana; unttunttu c'iishshaykka baanaadan laaletti
d'ayana; ayaw gooppe, unttunttu Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa higgiyaa
is's'eeddino; Israa'eeliyaa Geeshsha k'aalaakka kad'eeddino.
25 Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Aa asaa bolla ees's'i kesee; I bare
kushiyaa unttunttu bolla dentsiide, unttuntta shoc'eedda. Deretuu k'aas's'iino;
hayk'k'eedda asaa anhay ogiyaan buura mala gidee; yaaninakka Aa hank'k'uu
simmenna; Aa kushii ha"ikka denddeeddasaan de'ee.
26 S'oossay haakuwaan de'iyaa kawutetsatoo malaataa d'ok'k'an essee; sa'aa gas'an
de'iyaa morkketuukka suyk'k'ee. Unttunttukka ellekka jaamiide, puttu giino.
27 Unttunttu giddon daaburiyaabaynne wobbiyaabay baawa; unttunttuppe
ittuunne gem"ishenna woy gisenna. S'eessan danc'c'iyaa Sak'k'iikka bilettenna;
unttunttu c'aammaa dafuukka duus's'enna.
28 Unttunttu tooray saataanna de'ee; unttunttu wonddaafiikka waas'etteedda.
Unttunttu paratuwaa s'uguntsay zaallaa shuchchaa mala; unttunttu paraa
gaaretuwaa yinggiretsay gotiyaa mala.
29 Unttunttu guduukka gaammoo mala; wodalla gaammotuwaadan gudiino;
unttunttu daariidde, barew miyaawaa oyk'k'iino; tookki akkiide biino; unttunttuppe
wotsi akkanawe ooninne baawa.
30 He gallassi unttunttu wolk'k'aama abbaa guntsaadan, Israa'eeliyaa bolla
guummana; itti Asay he gadiyaa s'eellooppe, d'umaanne waayiyaa be'ana; poo'uukka
shaariyaan mitettana.

Isiyaasa Oosuwaan Beeteedda Yewotuwaa

6

(6:1—9:7)

Isiyaasa S'eessaa

1 Kaatii Ooziyaane hayk'k'eedda laytsi Goday bollaninne d'ok'k'a araatan
utteeddawaa be'aad; Aa mayuu Geeshsha Golliyaa kumeedda.
2 Suraafeela geetettiyaa kiitanchchatuu aappe bollaanna de'iino; itti itti
suraafeeliyaw usuppun k'efetuu de'iino; laa"u k'efetuwaan bare som"uwaa kammee;
laa"u k'efetuwaan bare gediyaa kammee; laa"u k'efetuwaan paallee.
3 Ittuu ittuwaanna, «Geeshshay, geeshshay, geeshshay Ubbaappe Wolk'k'aama
Med'inaa Godaa! Sa'aa ubbay Aa bonchchuwaan kumeedda» yaagiide
s'eesetteeddino.
4 Unttunttu s'eessaa kooshshaan Geeshsha Golliyaa baasuu k'aas's'eedda; k'ay
Geeshsha Gollii c'uwaan kumeedda.

6:1 2 Kat. 15:7; 2 Od. 26:23 **6:3** Sas'. 4:8 **6:4** Sas'. 15:8

5 Yaatina, taani, «Taw aayye ana! Taani bayaad; ayaw gooppe, taani doonay
tuneedda asaa; k'ay doonay tuneedda asatuwaa giddon de'ay; taani Kaatiyaa,
Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa ta ayifiyaan be'aad» yaagaad.
6 Suraafeelatuwaappe ittuu yarshshiyaa sa'aappe k'ap'eedda tamaa bonk'k'uwaa
akkiide paalliidde, taakko yeedda.
7 Tamaa bonk'k'uwaan ta doonaa bochchiide, «Be'a; ha tamaa bonk'k'uu ne doonaa
bochcheedda; Ne bayzzuu neeppe kichcheedda; ne nagaraykka atto geetetteedda»
yaageedda.
8 Hewaappe guyyiyaan Goday, «Oona kiittoo? Nuw oonee baanawe?» yaagishin
sisaad. Hewekka, «Hekko, taana kiitta» yaagaad.
9 Goday hawaadan yaageedda; «Ba; ha asaw, ‹Hintte sissaa sisiita; shin hinttenttoo
gelenna; s'eeluwaakka s'eelliita; shin be'ikkita› yaagaade oda.
10 Ha asaa wozanaa donc'c'illissa; unttunttu haytsaakka tullissa; unttunttu
ayfiyaakka k'ook'issa; hewe d'ayooppe, unttunttu barenttu ayifiyaan be'ana; barenttu
haytsaan sisana; barenttu wozanaankka akeekana; yaatiide unttunttu taakko
simmananne pas'ana» yaageedda.
11 Yaatina, taani, «Abeet Godaw! Hawe ayide gakkanaasee?» yaagaad.
I zaaretsiide, «Katamatuu de'iyaa asaa d'ayiide, kolettana gakkanaasa, golletuukka
onana gakkanawunne biittaykka ubbaanna mela gidana gakkanaasa.
12 Taani Med'inaa Goday asaa haassana; biittaakka mela kessana.
13 Tammu asaappe itti Asay gadiyaa bolla attooppe, ikka d'ayana; k'ans's'i diggina
atteeda wolaa durumaa mala gidanawaa; he durumay geeshsha zeretsaa
gidanawaa» yaageedda.

7

Kaatiyaa Akaazaw Yeedda Kiitaa

1 Ooziyaana na'ay Iyo'aataami yeleedda Akaazi Yihudaa gadiyaan kaateteedda
wode, Sooriyaa gadiyaa Kaatii Ras'iininne Israa'eeliyaa gadiyaa Kaatii Ramaaliyaa
na'ay Paak'uhi Yerusaalame olanaw yeeddino; shin s'oonanaw danddayibeykkino.
2 Sooriyaa gaddii Efireema biittaana ittippe olaw c'aak'k'eteeddawaa Daawita
zariyaappe kaateteedda kaatii siseedda wode, deriyaan c'arkkuu k'aatsiyaa
mitsaadan, Akaaza wozanaynne Aa asaa wozanay dagamaan shabbiretteedda.
3 Yaatina, Med'inaa Goday Isiyyaasa, «Neeni ne na'aa Sha'aari-Yaashuuba* akkaade,
Akaazana gakkettanaw ba; mayuwaa meec'c'iyaawanttu goshshaakko afiyaa ogiyaa
matan k'ommonna de'iyaa shiik'eedda haatsaa s'eeran neeni Aa demmana.
4 Aw hawaadan yaagaade oda; ‹Naagetta; hirggoppa; Sooriyaa asaa, Kaatiyaa
Ras'iinanne Ramaaliyaa na'aa hank'k'oo yayyoppa; ne wozanaykka shabbarettoppo;
ayaw gooppe, laa"u kaatetuu tamaappe aatsiide c'uwattiyaa laa"u mitsaa durumaa
mala.
5 « ‹Sooriyaa gadiyaa Asay Efireema asaananne Ramaaliyaa na'aanna ne bolla
iitabaa mak'ettiide,
6 «Ane Yihudaa gadiyaan woraajjiide, mentsereetsidinne nu giddon shaakkiide,
S'aabi'eela na'aa kawutseeto» yaagiino› yaaga» yaageedda.
7 Gidooppenne, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He
unttunttu mak'k'uu minnenna; mulekka hewe polettennawaa.

6:9 Mat. 13:14-15; Mar. 4:12; Luk'. 8:10; Yoh. 12:40; Kit. 28:26-27 **7:1** 2 Kat. 16:5; 2 Od. 28:5-6 * **7:3** *Sha'aari-Yaashuuba:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Amareedawanttu simmana» (10:20-22 be'ite) giyaawaa.

8 Ayaw gooppe, Damask'k'uu Sooriyaa biittaw huup'iyaa; Kaatii Ras'iinikka
Damask'k'o katamaw huup'iyaa. Usuppun tammanne ichcheshu laytsaa giddon
Efireema gaddii bunchchettiide, kawutetsaa gidenaan attana.
9 K'ay Samaarii Efireema biittaw huup'iyaa; Ramaaliyaa na'ay Samaariyaa
katamaw huup'iyaa; hintte ammanuwaan minniide ek'k'ennan d'ayooppe, hinttekka
ek'k'ikkita» yaagee.

Amaanu'eeli Yaanawaa Bessiyaa Malaataa

10 K'aykka Med'inaa Goday Akaazaw;
11 «Med'inaa Goday ne S'oossay new bolla saluwaappe, woy garssa sa'aa
c'iimmuwaappe itti malaataa immana mala oochcha» yaageedda.
12 Shin Akaazi, «Oochchikke; Med'inaa Godaakka paac'c'ikke» yaageedda.
13 Yaatina, Isiyaasi, «Hinttenoo, Daawita zaretoo, sisite! Hintte asaa daaburssiyaawe
ay guus's'ina, k'ay ta S'oossaa daaburssiitee?
14 Yaatooppe, Goday bare huup'iyaan hinttenttoo malaataa immana; gellayatta
shahaaraade attuma na'aa yelana; Aa suntsaakka Amaanu'eela† yaagaade suntsana.
15 I iitaa is's'anawunne lo"uwaa dooranaw eriyaa wode, me"eedda maatsaanne
eessaa uttana.
16 Shin na'ay iitaa is's'anawunne lo"uwaa dooranaw eranaappe kasetiide, neeni
loytsi yayyeedda laa"u kaatetuu biittatuu koletti mela gidana.
17 «Efireema gaddii Yihudaa gadiyaappe shaakettoodeppe doommina hanibeenna
meto wodiyaa Med'inaa Goday ne bolla, ne asaa bollanne ne aawuwaa golliyaa bolla
ahana; He yaanawekka Asoore gadiyaa kaatiyaa» yaageedda.
18 He gallassay gakkiyaa wode, Med'inaa Goday uduns's'etoo, Gibs'en haakko
shaafaan de'iyaa asatoo malaatana; I matsatuwaa, Asoore gadiyaa asatuwaa s'eesana.
19 Yaatina, unttunttu ubbaykka yiide, zanggaaraa shoobban, shuchchaa
gonggoluwaan, aguntsay de'iyaa buuraaninne haatsaa olaan uttana.
20 He gallassi Goday Efiraas'iisa Shaafaappe hefintsa baggaappe huup'iyaa
k'ans's'iyaa asaa s'eesana; ikka Asoore gadiyaa kaatiyaa; I yiide, hintte huup'iyaa
binnaanaa, hintte asatetsaa binnaanaanne hintte buuchchaa meedana.
21 He gallassi itti Asay mes's'i itti maatsa miizzanne laa"u deeshshatuwaa s'alalaa
ashshana.
22 Gidooppekka, unttunttu maas's'iyaa maatsay loytsi daro gidiyaa diraw, I
me"eedda maatsaa uttana; he gadiyaan atteeda Asay ubbaykka me"eedda
maatsaanne eessaa uttana.
23 He gallassi itti sha"a biran washettiyaa sha"a woyniyaa anotuu de'iyaa saan
ubbaan kinddichchuunne aguntsa s'alalay mokkana.
24 Biittaa ubbaan kinddichchuunne aguntsay kumeedda diraw, Asay yaa biyaa
wode, tooranne wonddaafiyaa oyk'k'iide baana.
25 Kase goman bul"eedda zoozetuwaan ha"i kinddichchuunne aguntsay kumeedda
diraw yayyiide, itti asaynne yaa beenna. Mehii yedetiyaasaanne dorssay
hemetiyaasaa gidanawaa.

8

Asoore Kaatiyaa Yuussaa

1 Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Wolk'k'aama s'aatsa warak'ataa
akkaade, ‹Omoodoo elleella! Bonk'k'iyaw elleella!› yaagaade, nabbabettiyaa
pidoliyaan s'aafa.

---

† **7:14** *Amaanu'eela:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «S'oossay nuunana de'ee» giyaawaa. **7:14** Mat. 1:23

2 K'eesiyaa Ooriyoonanne Yibaarakiyaa na'aa Zakkaraasa ammantsiyaa
markkatuwaa ootsaade taani suntsana» yaageedda.
3 Hewaappe guyyiyaan, taani timbbitiyaa odiyaa ta machchattinna gisaad; yaatina,
Aa shahaaraade itti na'aa yelaaddu; Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda;
«Aa suntsaa, ‹Mahar-shalaal-Hash-Baaz› yaagaade suntsaa.
4 Na'ay, ‹Ta aawoo, ta aatee› yaagiide s'eesiyaawaa eranaappe kase, Asoore gadiyaa
kaatii Damask'k'o duretetsaanne Samaariyaa omooduwaa akkiide afana» yaageedda.
5 Med'inaa Goday k'aykka taw hawaadan yaagiide haasayeedda;
6 «Ha Asay loddan goggiyaa Salihooma haatsatuwaa is's'iide, Ras'iinanne
Ramaaliyaa na'aa nashettiide akkeeddino.
7 Hewaa diraw, taani Goday minonne daro gidiyaa Efiraas'iisa haatsaa, Asoore
kaatiyaa Aa tooranchchatuwaa ubbaanna ahana hanay. I shafiyaa ubbaa kumiide
kesana; gas'aa ubbaa mayyiide goggana.
8 Kis's'iide goggiidde, Yihudaa gelana; eelliidde yaana aad'ana; kuntsuu k'ood'iyaa
gakkana. Abeet Amaanu'eelaa, kafuu bare k'efiyaa mic'c'iyaawaadan, haatsaa
kuntsuu ne gadiyaa ubbaa bollan mic'ettana» yaageedda.
9 Hinttenoo kawutetsatto, ittippe shiik'ite! Shin hintte me'erettana! Haakko biittaa
ubbaan de'iyaa asatoo, sisite! Olaw giigite! Shin hintte me'erettana! Ee, olaw giigite;
shin hintte me'erettana!
10 Olaa olettanaw mak'ettite; shin hintte mak'k'uu laalettana; hintte halchchuwaa
haasayite; shin hintte halchchuwaa halana; ayaw gooppe, S'oossay nuunana de'ee.*

S'oossan Amanetussaa

11 Med'inaa Goday bare mino kushiyaa ta bolla wotsiide, taw haasayeedda; taani
ha asaa ogiyaa kaallenna mala, taana hawaadan yaagiide seereedda;
12 «Ha Asay makkala mak'k'o giyaawaa ubbaa makkala mak'k'o gooppite; unttunttu
yayyiyaabaw yayyoppite woy dagammoppite.
13 Hintte geeshsha gaanaw bessiyaawe Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa;
hintte aw yayyanawunne dagammanaw besse.
14 I geeshsha sa'aa gidanawaa; shin Yihudaa gadiyaa asawunne Israa'eeliyaa
gadiyaa asaw I d'ubbiyaa shuchchaanne kunddissiyaa zaallaa gidanawaa;
Yerusaalamen de'iyaa asaw I gitiyaanne p'ire gidanawaa.
15 Unttunttuppe daruu d'ubettana; kunddiidekka me"ana; p'iriyaan oyk'ettiidekka
omoodettana» yaageedda.
16 Taani odeeddawaa naaga; ta erissiyaa k'oomatuu giddon higgiyaa attama.
17 Taani bare som"uwaa Yaak'ooba zaratuwaappe gentsiyaa Med'inaa Godaa
naagana; k'ay aan ammanettana.
18 Taananne taw Med'inaa Goday immeedda naanatuwaa be'ite. Nuuni S'iyoone
Deriyan de'iyaa Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaappe Israa'eeliyaw
malaatanne markka.
19 «Saasukkiidenne zuuzummiide haasayiyaa shareechchotuwaanne moyttilliyaa
haasayissiyaawantta oochchite» yaagiide hinttena zoriyaa Asay de'ee.
Hayk'k'eeddawantta pas'a de'iyaawanttubaa oochchiyaawaappe, Asay barenttu
S'oossaa oochchanaw bessennee?
20 Higgiyaanne S'oossay odiyaawaa sisite! He asatuu ha k'aalaadan haasayana
d'ayooppe, unttunttoo sa'ay wonttenna.
21 Asay waayettiiddinne koshshattiide, gadiyaan toyilakattana; unttunttu
koshshatteedda wode yilottiide, pude s'eelliide barenttu kaatiyaanne barenttu
S'oossaa shek'k'ana.

---

* **8:10** ***S'oossay nuunana de'ee:*** Hawe Ibraawetso k'aalan «Amaanu'eela» giyaawaa. **8:12** 1 P'es'. 3:14-15 **8:14** 1 P'es'. 2:8 **8:17** Ibr. 2:13 **8:18** Ibr. 2:13

22 Sa'aakko duge s'eelliide, waayiyaa, d'umaanne yashshiyaa shoonnuwaa be'ana;
unttunttu bara d'umaw olettana.

9

Sintsappe Kaatetana Kaatiyaa

1 Gidooppenne, waayetteeddawanttoo hawaappe sintsaw d'umenna. Beni wode
S'oossay Zaabiloona biittaanne Nifttaaleema gadiyaa kawushsheedda; shin
sintsaappe he Meediteraane Abbaa ogiyaan de'iyaa biittaanne Yorddaanoosa
Shaafaappe hefintsa baggan de'iyaa «Ayihuda gidenna Asay de'iyaa Galiilaa» giyaa
gadiyaa I bonchchana.
2 D'uman hametiyaa Asay wolk'k'aama poo'uwaa be'eedda; k'ay bara d'uma
gadiyaan de'iyaawanttoo poo'uu poo'eedda.
3 Neeni kawutetsaa asaa darissaadda; unttunttoo nashshechchaa gujjaadda; Asay
katsaa c'akkiyaa wode nashettiyaawaadan, woy omooduwaa gishiide akkiyaa wode
nashettiyaawaadan, ne sintsan nashettana.
4 Ayaw gooppe, neeni Midiyaama gadiyaa s'ooneedda gallassaadan, unttuntta
dees'iyaa morgge mitsaa, unttunttu hashiyaa morgge mitsaanne unttuntta
naak'k'iyaawanttu s'am"aa mentsereetsaadda.
5 Woraajjiyaa olanchchatuwaa c'aammaynne suutsan munak'etteedda mayuu
ubbay taman eetsiyaabaa gidanawaa.
6 Na'ay nuw yeletteedda! Attuma na'i nuw imetteedda! Kawutetsay Aa hashiyaan
wod'd'ana; Aa suntsay, «Maalalissiyaa Zoriyaawaa, Wolk'k'aama S'oossaa, Med'inaa
Aawuwaa, Sarotetsaa Kaappuwaa» geetettana.
7 Aa kawutetsaa daruwawunne Aa sarotetsaw zaway baawa; hachchippe
doommiide, med'inaa gakkanaw, suure pirddaaninne s'illotetsan minisanawunne
essanaw Daawita kaatetuwaa araataaninne Aa kawutetsan I kaatetana; Ubbaappe
Wolk'k'aama Med'inaa Godaa mishuu hewaa polana.

Yihudawunne Israa'eeliyaw Gujja Kiitatuwaa

(9:8—12:6)

Godaa Hank'k'uwaa

8 Goday Yaak'ooba zaratuwaa bolla pirddaa k'aalaa kiitteedda; Israa'eeliyaa bolla
kunddeedda.
9 Asay ubbay, Efireema asaynne Samaariyaa kataman de'iyaawanttu,
ayyuwaaninne otoruwaan haasayiyaawanttu, hawaa ootseeddawe Godaa
gidiyaawaa erana.
10 Unttunttu, «S'uubiyaappe kees'etteeddawanttu koletteeddino; shin nuuni
unttuntta zaaretsiide, masetteedda shuchchatuwaan kees's'ana; etsatuu
k'ans's'etteeddino; shin nuuni unttunttu sa'aan zigatuwaa laammana» yaageeddino.
11 Hewaa diraw, Med'inaa Goday, Ra'asoona morkkatuwaa minisana, unttunttunna
oletteedda morkkatuwaa unttunttu bolla dentsetseedda.
12 Away doliyaa baggaappe Sooriyaa gadiyaa asatuunne away wulliyaa baggaappe
Piliss's'eema gadiyaa asatuu barenttu doonaa hanggiide, Israa'eeliyaa meeddino. He
ubbankka S'oossaa hank'k'uu simmibeenna; Aa kushiikka biro denddeeddasaan
de'ee.
13 Gidooppenne, asatuu barena shoc'eeddawaakko simmibeykkino; Ubbaappe
Wolk'k'aama Med'inaa Godaakka koyibeykkino.
14 Hewaa diraw, mes's'i itti gallassi Med'inaa Goday Israa'eeliyaappe huup'iyaanne
goyinaa, d'ok'k'a zambbaa daashshaanne zik'k'a mak'k'aa k'ans's'ana.

9:1 Mat. 4:15 **9:2** Mat. 4:16; Luk'. 1:79 **9:7** Luk'. 1:32-33

15 C'imatuunne bonchchetteeddawanttu huup'iyaa; wordduwaa tamaarissiyaa timbbitiyaa odiyaawanttu goyinaa.
16 Ha asaa kaaletsiyaawanttu, wora kaaletsiino; unttuntta kaalliyaawanttukka baliino.
17 Hewaa diraw, Goday unttunttu yalaga asatuwaan nashettena; aawuu bayinna naanatoonne am"etoo k'arettenna. Ayaw gooppe, Asay ubbay iitanne S'oossaa erennawaa; Asay ubbay bare doonaan iitabaa haasaye. He ubbankka Godaa hank'k'uu simmibeenna; Aa kushiikka biro denddeeddasaan de'ee.
18 Iitatetsay tamaadan s'uuggee; kinddichchuwaanne aguntsaa mi d'ayissee; sikkeedda woray ees's'ina, c'uway tuussaadan sitti giide, pude kesee.
19 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa hank'k'uwaan gaddii s'uugettanawaa; asaykka taman eetsiyaabaa mala gidanawaa; ooninne bare ishaa ashshanaw k'oppenna.
20 Unttunttu ushechcha baggappe bonk'k'ana; shin koshattanna; haddirssa baggappe maana; shin kallikkino; unttunttu barenttu yeleedda naanatuwaa maana.
21 Minaase Efireema, Efireemikka Minaasa maana; unttunttu ittippe gidiide, Yihudaa biittaa morkkana. He ubbankka S'oossaa hank'k'uu simmibeenna; Aa kushiikka biro denddeeddasaan de'ee.

10

1 Iita higgiyaa kessiyaawanttoonne uk'k'unniyaa s'uufiyaa s'aafiyaawanttoo aayye ana!
2 Hewaan unttunttu mank'k'otuwaa pirddaa geellayiino; hiyyeesatuwaa maataakka sugiino. Yaatiide am"etuwaa ak'uwaanne aatta aawuu bayinna naanatuwaakka bonk'k'iino.
3 Haakko gadiyaappe yiyaa metuwaan I hinttena muriyaa wode, waaniitee? Maaduwaa demmanaw ookko bak'atiitee? Hintte duretetsaa hak'an k'osiitee?
4 Hintte olan hayk'k'ana; k'achchiide goochchina, hintte baana. Hewe ubbay haninakka, S'oossaa hank'k'uu wuribeenna; muranaw I bare kushiyaa yeddi wotseedda.

Asoore Kaatii Pirddettana

5 Goday hawaadan yaagee; «Ta yiloo gatimaa gideeddanne ta ees's'iyaa hank'k'oo s'am"aa gideedda Asoore gadiyaa asaw aayye ana!
6 Taani Asooretuwaa S'oossaa erenna kawutetsaa bolla kiittana; unttunttu duretaa ubbaa omooddanaadaaninne bonk'k'anaadan, k'ay ogiyaan de'iyaa urk'k'aadan, unttuntta yed'd'anaadan, taana hank'k'etseedda asaa bolla taani Asooretuwaa azazana» yaageedda.
7 Shin Asoore kaatii hawaa halchchibeenna; Aa wozanaykka hawaadan k'oppibeenna. I halchcheeddawe kawutetsatuwaa ubbaanna d'ayissanaassa.
8 I c'eek'ettiidde, hawaadan yaageedda; «Ta gadaawatuu ubbatuu kaatiyaa gidikkinooyye?
9 Kalnno katamay Karkkamiisha katamaa mala gidenneeyye? Hamaata katamay Arifaada katamaa mala gidenneeyye? Samaariyaa katamaykka Damask'k'o katamaa mala gidenneeyye?
10 Yerusaalameninne Samaariyaan de'iyaa masetteedda eek'aa misiletuwaappe dariyaa misiletoo goyinniyaa kawutetsatuwaa muranaw, taani ta kushiyaa yeddaad.
11 Taani Samaariyaa katamaa bollanne aan de'iyaa eek'aa misiletuwaa bolla ootseeddawaadan, Yerusaalame katamaa bollanne Aa eek'atuwaa bolla ootsikkitaayye?» yaageedda.

10:5 Isa. 14:24-27; Nam. 1:1—3:19; Sof. 2:13-15

12 Goday S'iyoone Deriyaa bollanne Yerusaalame bolla bare ootsiyaa oosuwaa
ubbaa poleeddawaappe guyyiyaan, Asoore gadiyaa kaatiyaa Aa ayyuwaanne Aa
otoruwaa murana.
13 Ayaw gooppe, Asoore kaatii hawaadan yaagee; «Ta kushiyaa minotetsan, ta
aad'd'eeda eratetsaaninne taw de'iyaa akeekan taani hawaa udaad. Taani
kawutetsatuwaa giddon de'iyaa zawatuwaa shoddaad; unttunttu biittatuwaan
de'iyaa asaa ak'uwaa bonk'k'aad; Ta mino k'esiyaan, kaatetuwaa araatatuwaan
utteeddawantta ubbaa duge wotsaad.
14 Asay kafuwaa golliyaan kushiyaa yeddiyaawaadan, taani kawutetsaa duretetsaa
bolla ta kushiyaa yeddaad. K'ay dogettiide atteeda k'uuk'k'ulletuwaa
shiishshiyaawaadan, taani biittaa ubbaa shiishshaad. Paallanaw bare k'efiyaa
bak'k'iyaabay, woy haasayanaw bare doonaa pogiyaabay, woy k'ay waassiyaawe
ittuunne baawa» yaageedda.
15 Tumu kalttay barenan k'ans's'iyaa bitaniyaappe, «Taani aad'd'ay» gaanaw
danddayiiyye? Woy magaazii barena goochchiyaa bitaniyaappe, «Taani daray»
giiyye? S'am"ay barena oyk'k'iyaa asaa dentsii? Guufii oyk'k'iyaa Asay baynan
hametii?
16 Hewaa diraw, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Aa mino
tooranchchatuwaa bolla laafetsiyaa harggiyaa yeddana; Aa bonchchuwaappe
garssana mishuu ees's'iyaa tamaadan ees's'i kesana.
17 Israa'eeliyaa Poo'uu tamaa gidanawaa; Israa'eeliyaa Geeshshaykka lac'uwaa
gidanawaa; yaatiide Aa aguntsaanne Aa kinddichchuwaa itti gallassi s'uugganannе
maana.
18 S'oossay bare wora mitsaa bonchchuwaanne bare aradda gadiyaa bonchchuwaa
d'ayissana; simmi hewe harggiyaa Asay siliyaawaadan silana.
19 Aa woran attana mitsatuu loytsi guutsaa gidiyaa diraw, itti guutsaa na'aykka
paydi wurssanawaa.

Amareeddawanttu Simuwaa

20 He gallassan Israa'eeliyaappe atteedawaanttu barena shoc'eeddawanttun
zemppikkino; shin unttunttu tumuwaappe Med'inaa Godaan, Israa'eeliyaa
Geeshshan zemppana.
21 Atetsay, Yihudaa asaa atetsay Wolk'k'aama S'oossaakko simmana.
22 Neenoo Israa'eeliyaw, ne Asay abbaa matan de'iyaa shafiyaa keeshshaa
gidooppekka, unttunttuppe amareedawanttu s'alalay simmana. S'illotetsay kumi
palaheedda bashshay awaayeteedda.
23 Ee, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday sa'aa ubbaa bollan ahanaw
k'achcheeda bashshaa ahana.

S'oossay Asoora Murana

24 Hewaa diraw, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee;
«S'iyoonen de'iyaa ta asatoo, Gibs'etuu ootseeddawaadan, Asooretuu hinttena s'am"an
shoc'iyaa wodenne barenttu gatimaa hintte bolla dentsiyaa wode yayyoppite.
25 S'ii guutsaa wodiyaappe guyyiyaan, taani hinttena hank'k'ettiyaawaa aggana;
hewaappe guyyiyaan, ta hank'k'uu unttuntta d'ayissanaw baana» yaagee.
26 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday Oreeba giyaa shuchchaa matan
Miidiyaamatuwaa shoc'eeddawaadan, unttunttu bolla lissuwaa dentsana. I Gibs'en
ootseeddawaadan, bare gatimaa abbaa bolla dentsana.
27 He gallassi, Aa tookku hintte hashiyaappe wod'd'ana; Aa k'ambbaraykka hintte
morggiyaappe kichchana. Hintte orddeedda diraw, k'ambbaray me"ana.

Woraajjiyaawanttu Oleedda Olaa

10:22 Rom. 9:27

28 Morkkiyaa wotaadaratuu Aata katamaa geleeddino; Migiroonan aad'd'eedino;
barenttu olaa miishshaakka Mikimaasa kataman wotseeddino.
29 Unttunttu gadiyaa aad'd'iyasaana pinniide, Gebaa'a kataman ak'eedino. Raama
kataman de'iyaa Asay ubbay kokkoreedda; kaatiyaa Saa'oola kataman Gib"an de'iyaa
asaykka bak'ateedda.
30 Galliima asaw, waasuwaa s'ulisite! Layisha asaw, sisite! Anaatoota kataman
de'iyaa asaw, oochchiyaawaa odite!
31 Maadimeena giyaa katamaa Asay bak'ateedda; Gebiima asaykka bare shemppoo
k'osetteedda.
32 Hachche morkkiyaa wotaadaratuu Nooba kataman de'iino; yan unttunttu
barenttu kushiyaa k'aatsiidde, S'iyoone Deriyaa, Yerusaalame katamaa baabisiino.
33 Be'ite, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday k'ankkatuwaa
wolk'k'aama wolk'k'an k'ans's'ana; aduk'k'eedda mitsatuukka k'ans's'ettana; k'ay
bonchchetteeddawanttukka kawushshana.
34 S'oossay sikkeedda wora kalttan k'ans's'ana; Liibaanoosikka Wolk'k'aama sintsan
kunddana.

11

Sarotetsay Kumeedda Kawutetsaa

1 Issey durumaappe aac'ay kesana; Aa s'ap'p'uwaappe ayfiyaa tashii kesana.
2 Med'inaa Godaa Ayyaanay, aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa Ayyaanay,
zoriyaanne wolk'k'aa Ayyaanay, eratetsaanne Med'inaa Godaw yayyiyaa Ayyaanay
Aa bolla shemppana.
3 Med'inaa Godaw yayyiyaawaan I nashetee; bare ayfii be'eeddawaan c'oo
pirddenna; woy bare haytsay siseeddawaan c'oo pirddenna.
4 Shin hiyyeesatoo I s'illuwaan pirddana; sa'aan de'iyaa metootanchchatu
yewuwaakka I suuretetsan pirddana. I bare ins's'arssaa gatiman sa'aa shoc'ana; bare
doonaa shemppuwaan iitatuwaa wod'ana.
5 S'illotetsay Aa s'eessaw danc'c'o gidanawaa; ammanettiyaawekka Aa miyyiyaw
sak'k'iyaa gidanawaa.
6 Jeerii dorssaa maraanna ittippe de'ana; maahiikka deeshshaa maraanna ittippe
gisana; miizzaa maraanna, gaammuwaa maraananne ittippe heemettana; guutsaa
na'i unttuntta heemmana.
7 Miizzatanne babantsaa geetettiyaa do'ay ittippe maana; unttunttu maratuukka
ittippe gisana; gaammuu booraadan utulaa maana.
8 D'antsaa d'ammiyaa na'ay shooshshaa ollaan kaa'ana; d'antsaa duutseedda na'ay
wod'iyaa shooshshaa ollaan bare kushiyaa yeddana.
9 Ta geeshsha deriyaan ooninne k'ohettenna, woy bayenna; ayaw gooppe, abbay
haatsaan kumiyaawaadan, sa'ay Med'inaa Godaa eriyaawan kumana.

Beteeda Asay Simmiyaa Simuwaa

10 He gallassi Issey s'ap'uu asaw malaataa gidiide ek'k'ana; kawutetsaa ubbay Aa
koyana; I de'iyaa sa'aykka bonchchettana.
11 He gallassi Goday bare asaa atotetsaa Asooreppe, Gibs'eppe, Patiroosappe,
Top'p'iyaappe, Elaamappe, Baablooneppe, Hamaatappenne abbaa doonaan de'iyaa
biittatuwaappe laa"entsuwaa zaari akkanaw bare kushiyaa yeddana.
12 Kawutetsatoo malaataa I d'ok'k'u ootsiide dentsana; Israa'eeliyaappe
laaletteeddawantta ittippe gatsana; Yihudaappe piskki geeddawanttakka sa'aa oyddu
miizaanappe I shiishshana.

11:1 Sas'. 5:5; 22:16 **11:4** 2 Tes. 2:8 **11:5** Efe. 6:14 **11:6** Isa. 65:25 **11:9** Imb. 2:14 **11:10** Rom. 15:12

13 Hewaappe guyyiyaan, Efireema k'anaatii aappe shaakettana; k'ay Yihudaa
waayissiyaawanttukka d'ok'k'oletti d'ayana. Efireeme Yihudaa k'anaatenna;
Yihudaykka Efireema waayissenna.
14 Unttunttu away wulliyaa baggan de'iyaa Piliss's'eema gadiyaa bolla paalliide
wod'd'ana; away doliyaa baggan de'iyaa asaakka unttunttu ittippe bonk'k'ana.
Unttunttu Eedooma bollanne Moo'aaba bolla barenttu kushiyaa wotsana;
Amoonatuukka unttunttoo azazettana.
15 Med'inaa Goday Gibs'e miyyiyaan de'iyaa Zo'o Abbaa ubbaanna melissana; bare
las'iyaa c'arkkuwaana bare kushiyaa Efiraas'iisa Shaafaa bolla dentsana. Yaatiide
Asay mela ellekka pinnana mala, laappun k'eeri shaafaa kessiide shoc'ana.
16 Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesiyaa wode ogii de'eeddawaadan, Aa
asaappe atteedawanttoo Asoore gadiyaappe kesiyaa ogii de'anawaa.

12

Galataa Yetsaa

1 He wode hintte hawaadan yaagana:

«Abeet Med'inaa Godaw, neeni taana hank'k'ettaadda;
hank'k'uwaappekka simmaadda;
yaataade taana mintsetsaadda.
Hewaa diraw, taani neena galatay.

2 «Be'ite, Med'inaa Goday ta atotetsaa;
taani aan ammanettaade, yayyikke.
Ayaw gooppe, Med'inaa Goday,
taw wolk'k'anne yetsaa.
I ta atotetsaa gideedda»
yaagana.
3 Ashshiyaa pulttotuwaappe haatsaa hintte nashshechchan duuk'k'ana.
4 He gallassi k'ay hintte hawaadan yaagana:

«Med'inaa Godaa galatite!
Aa suntsaakka s'eesite.
Aa oosotuwaa kawutetsatuwaa ubbaa giddon erissite.
Aa suntsay d'ok'k'u d'ok'k'u geeddawaa awaayite.
5 Med'inaa Goday wolk'k'aama oosuwaa ootseedda diraw,
aw yes's'ite.
Hawe sa'aa ubbaan eretto.
6 Israa'eeliyaa Geeshshay hintte giddon
d'ok'k'u d'ok'k'u geedda diraw,
hinttenoo, S'iyoonen de'iyaawanttoo,
hombboc'ite! nashshechchaw yes's'ite!»
yaagana.

13

S'oossaa Muray Hara Asatuwaa Bolla
(13:1—23:18)

1 Amoos'a na'aa Isiyaasaw S'oossay Baabloonewaa k'onc'c'issina be'eeddawe
hawaa.

11:15 Sas'. 16:12 **12:2** Kes. 15:2; Maz. 118:14 **13:1** Isa. 47:1-15; Erm. 50:1—51:64

2 Mela deriyaa bolla banddiraa essite; hintte k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, unttunttoo
waassite; unttunttu kaappatuwaa penggiyaanna gelana mala, wuttite.
3 Taani hank'k'etteeddawantta murana mala, ta geeshshatuwaa azazaad; taani
s'ooniyaawaan nashetiyaa ta wolk'k'aama tooranchchatuwaakka s'eesaad.

4 C'ora Asay c'abbottiyaawaadan, deriyaa huup'iyaan c'abbottiyaa walassaa sisite!
K'ay kawutetsatuu ittippe shiik'iide shabbirettiyaa walassaa sisite! Ubbaappe
Wolk'k'aama Med'inaa Goday tooranchchatuwaa olaw salppissee.
5 Med'inaa Godaynne I bare hank'k'uwaa polissanaw go'ettiyaa miishshatuu biittaa
ubbaa d'ayissanaw, haako gadiyaappe, salotuwaa gas'aappe yiino.

6 Med'inaa Godaa gallassay mateedda diraw yeekkite! He gallassay Ubbaappe
Wolk'k'aama S'oossaa mataappe bashshaadan yaana.
7 Hewaa diraw, kushiyaa ubbay hilssi gaana; asaa ubbaa wozanaykka siilana.
8 Unttunttu dagammana; oytsaynne yeellay unttuntta oyk'k'ana. Yeluu oyk'k'eedda
mishirattiidan, unttunttu oyk'etana. Unttunttu dagammiide, ittuu ittuwaa s'eelana;
unttunttu som"iikka dagamaan boos's'ana.
9 Be'ite; mek'etsaa iisiide, yiluwaaninne suulo hank'k'uwaan gadiyaa mela
kessanawunne aan de'iyaa nagaranchchatuwaa d'ayissanaw, Med'inaa Godaa
gallassay yee.
10 Saluwaa s'oolinttetuunne s'oolinttetuwaa c'itatuu barenttu poo'uwaa immennan
is's'ana; awa ayfii doliide d'umana; aginayikka poo'ennan aggana.

11 S'oossay hawaadan yaagee, «Taani ha sa'aa Aa iitatetsaa diraw, iitatuwaakka
unttunttu nagaraa diraw murana. Taani otoranchchatoo otoruwaa diggana;
mek'etsaa iitatuwaa otoruwaakka kawushshana.
12 Atteeda Asay al"o work'k'aappe aad'd'iide al"ana; Ofiira work'k'aappekka
aad'd'iide al"ana.
13 Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa hank'k'uwaan, Aa
hank'k'uwaa suuluwaa gallassi taani salotuwaa kokkorssana; sa'aykka bare
de'iyaasaappe kaas's'ana» yaagee.

14 Shankkaappe bak'atiyaa gaaraadan, woy heemmiyaa Asay bayinna dorssaa
wudiyaadan, Asay ubbay bare asaakko asaakko simmana; ubbaykka bare biittaa
bak'atana.
15 Beetteeddawe ooninne c'adettana; oyk'k'etteeddawe ooninne mashshaan
hayk'k'ana.
16 Unttunttu guutsaa naanay unttunttu sintsan busakettana; unttunttu golletuukka
bonk'k'ettanawaa; unttunttu mac'c'a asatuwaannakka wolk'k'an hara attuma asatuu
gakettana.

17 Be'ite, biraa koyenna, work'k'aankka nashettena Meedoona gadiyaa asatuwaa
taani unttunttu bollan dentsana.
18 Unttunttu wonddaafetuu wodallatuwaa wod'iino; guutsa naanatuwaakka yeddi
maarikkino; unttunttu ayfii purgga"iyaa naanatookka k'arettenna.
19 Kawutetsatoo bonchchuwaa, k'ay Baabloone asawukka alleek'k'onne aw
gideedda Baabloone gadiyaa S'oossay Sodoomadaaninne Gamooradan aatsi yeggana.
20 He gadiyaan mulekka Asay uttenna; woy yeletaappe yeletaa gakkanawukka yan
Asay de'enna; Araba asaykka yan bare dunkkaaniyaa tolenna; dorssaa wudiyaa
heemmiyaawanttukka yan barenttu wudiyaa allas's'issiino.
21 Shin yan bazzuwaa do'atuu allas's'ana. Worakanatuu unttunttu golliyaa
kumana; gutattuu hewan de'ana; bazzuwaa deeshshatuu hewan guppana.

13:6 Iyu. 1:15 **13:10** Hiz. 32:7; Mat. 24:29; Mar. 13:24-25; Luk'. 21:25; Sas'. 6:12-13 **13:19** Dom. 19:24 **13:21** Isa. 34:14; Sof. 2:14; Sas'. 18:2

22 Unttunttu golletuwaan babark'k'ii waassana; unttunttu bonchcho kaatiyaa
golletuwaankka worakanay boc'c'anna. Aa wodii matatteedda; gallassaykka
gam"enna.

14

Israa'eeliyaa Asay Omooduwaappe Simmana

1 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaw k'arettana; Israa'eeliyaakka zaaretsiide
doorana. Unttuntta unttunttu buzo gadiyaan wotsana; imatsatuu yiide unttunttunna
gakettiide, Israa'eeliyaa asaana ittippe de'ana.
2 Daro kawutetsay Israa'eeliyaa asaa akkiide, unttunttu sa'aa ahana; Israa'eeliyaa
Asay kawutetsatuwaa mac'c'anne attuma k'oomaadan, Med'inaa Godaa gadiyaan
mooddana. Unttunttu barena omoodeeddawantta omooddana; barena
uk'k'unneeddawanttakka mooddana.

Baabloone Kaatii Duufuwan Geleedda Gelusaa

3 Med'inaa Goday hinttena hintte tuggaappe, metuwaappenne hintte moodetteedda
iita ayiletetsaappe shemppisseedda gallassi,
4 hintte Baabloone kaatiyaa bolla hawaadan yaagiide k'iliic'ana; «Uk'k'unniyaawe
waan aggeedee; Aa hank'k'uwaa suuluukka waan atteedee!
5 Med'inaa Goday Kawutetsatuwaa s'am"aanne mooddiyaawanttu gatimaa
mentseedda.
6 Unttunttu asaa wurssetsi bayinna hank'k'uwaan shoc'eeddino. Barentta
s'ooneedda asatuwaa k'ans's'ennan un"etsiide de'eeddino.
7 Biittaa ubbay unttunttuppe shemppiide, woppan de'ee; asaykka yetsaa yes's'ee.
8 Haray attina, zigatuukka Liibaanoosa s'idetuukka, kaatiyaa kunddetsan
nashettiide; ‹Neeni kawushaade wod'd'oodeppe, nuuna k'ans's'anaw yiyaawe baawa›
yaagiino.
9 «Neeni yiyaa wode, Si'oolii neena mokkanaw hirkkin giigeedda; I kase gadiyaa
kaaletseedda asatuwaa moyttilletuwaa neena sarotanaadan dentsetsee; k'ay kase
kawutetsatoo kaatiyaa gideedda ubbatuwaakka unttunttu araataappe dentsi essee.
10 Unttunttu ubbaykka hawaadan yaagana; ‹Hekko neenikka nuwaadan, wolk'k'aa
d'ayaadda; neenikka nu mala gidaadda!
11 Kase diitsaa diis's'iidde sabbiyaa ne bonchchuu Si'ooliyaan duge geleedda.
Duuchchatuu neeni gisiyaa gisuwaa; gus'unetuukka neeni mayiyaa afilaa gidana›
yaagana.
12 «Neenoo wontta na'aw, bakkaaliyaw, saluwaappe waana kunddaadii! Neenoo
kawutetsaa kawushsheeddawoo, waana k'ans's'ettaade sa'aan wod'd'aadii!
13 Neeni ne wozanaan, ‹Taani saluwaa kesana; ta kawutetsaa araataakka S'oossaa
s'oolinttetuwaappe bollaanna d'ok'k'an wotsana; huup'issa bagga gas'an, yaa'ay
shiik'iyaa deriyaa huup'iyaan uttana.
14 Shaaretuu de'iyaa d'ok'k'aappekka huup'iyaw pude aad'd'ana; taani taana
Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa mala ootsana› yaagaadda.
15 Shin neeni Si'ooliyaan, hirkki c'iimma ollaan duge yegettaadda.
16 «Neena be'iyaawanttu, ‹Biittaa k'aatseeddawe, kawutetsatuwaa
kokkorsseeddawe,
17 sa'aa bazzuwaa kesseeddawe, sa'aan de'iyaa katamatuwaakka aatsi
yeggeeddawe, bare k'asho asatuwaakka golle yeddennan diggeedda bitanii hawe?›
yaagiide tishshi ootsi akeekiide s'eelana.
18 «Kawutetsatuwaa kaatetuu ubbay bare duufuwaan duufuwaan bonchchuwaan
gisana.

14:12 Sas'. 8:10; 9:1 **14:13** Mat. 11:23; Luk'. 10:15

19 Shin neeni is's'etteedda tashiyaadan, ne duufuwaappe gas'aa olettaadda; ne
anhay mashshaan c'adetti hayk'k'eedda anhaan, k'ay ollaan de'iyaa
shuchchatuwaakko duge wod'd'iyaawanttu anhaan kameteedda. Neeni gediyaan
yedersseedda anhaa mala gidaadda.
20 Neeni mooguwaakka unttunttunna ittippe moogettakka; ayaw gooppe, neeni ne
gadiyaa bayzzaadda; ne asaakka wod'aadda. Iitaa ootsiyaawanttu suntsay laa"entso
mulekka s'eesettoppo.
21 Unttunttu aawotuwaa nagaraa diraw, naanatuwaa wod'anaw giigissite; hewe
d'ayooppe unttunttu denddiide, gadiyaa laattana; sa'aa ubbaakka katamaa sallalaa
ootsana» yaagana.

S'oossay Baabloone Biittaa D'ayissana

22 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani unttunttu
bollan denddana; unttunttu suntsaa, unttunttu atotetsaa, unttunttu zeretsaanne
unttunttu yeletaa Baablooneppe d'ayissana.
23 Taani Baabloone Gutatta de'iyaasaanne haatsay eelliyaasaa ootsana; bashshaa
pus'an taani Aa pittana. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday»
yaagee.

S'oossay Asooretuwaa D'ayissana

24 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda;
«Taani halchcheeddawaadan hanana; taani k'oppeeddawaadankka polettana.
25 Taani Asoore gadiyaa bitaniyaa ta gadiyaan mentsereetsana; ta deretuwaa
huup'iyaan taani Aa yed'd'ana; Aa k'ambbaray unttunttu bollaappe, Aa tookuukka
unttunttu hashiyaappe kichchana» yaageedda.
26 Sa'aw muliyaw k'ofetteedda k'ofay hawaa; kawutetsatuwaa ubbaa bollan
mic'etteedda kushiikka hawaa.
27 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa k'oppeedda diraw, Aa ooni
digganaw danddayii? Aa kushiikka mic'etteedda; hewaa ooni guyye zaaranaw
danddayii?

S'oossay Piliss's'eematuwaa D'ayissana

28 Kaatii Akaazi hayk'k'eedda laytsi odetteedda k'aalay hawaadan yaagiyaawaa;
29 «Hinttenoo Piliss's'eema asatoo ubbatuukka, hinttena shoc'eedda s'am"ay
me"eedda diraw nashettoppite; ayaw gooppe, he shooshshaa zariyaappe hasuu
kesana; Aa zeretsaykka k'ay paalliyaa shooshshaa gidanawaa.
30 Hiyyeesatuwaa bayira naanay k'umaa maana; metootanchchatuu woppu giide
gisana. Shin taani ne zariyaa koshan wurssana; k'ay neeppe atteedawaanttakka
wod'ana.
31 «Neenoo penggiyaw, yeekka! Neenoo katamaw, waassa! Hinttenoo Piliss's'eema
asaw ubbaw, hintte ubbaykka hirggan muushite! Ayaw gooppe, huup'issa baggappe
c'uway kesiide yee; he c'itaappe duus's'iide guyye attiyaawe baawa.
32 Kawutetsay kiitteeddawanttoo waagiide zaaranee? Med'inaa Goday ‹S'iyoono
kees's'ee; k'ohetteedda Aa Asay I giddon k'osetti attiyaasaa demmeeda› yaagana»
yaagiyaa k'aalay odetteedda.

15

S'oossay Moo'aaba Biittaa D'ayissana

14:24 Isa. 10:5-34; Nam. 1:1—3:19; Sof. 2:13-15 **14:28** 2 Kat. 16:20; 2 Od. 28:27 **14:29** Erm. 47:1-7; Hiz. 25:15-17; Iyu. 3:4-8; Amo. 1:6-8; Sof. 2:4-7; Zak. 9:5-7

1 Moo'aaba biittaw S'oossay odeedda k'aalay hawaa: Moo'aaben de'iyaa Eera giyaa
katamay itti k'amma kolettiide d'ayeedda; k'ay Moo'aaben de'iyaa K'iira giyaa
katamaykka itti k'amma kolettiide d'ayeedda.
2 Diboona katamaa Asay barenttu eek'aa golliyaan yeekkanaw d'ok'k'a sa'aa
keseeddino. Moo'aaba gadiyaa Asay Nabonne Medaaba giyaa katamatoo hewaadan
yeekkee. Huup'ii ubbay bo"atikichcheedda; buuchchaa ubbaykka meedetteedda.
3 Ogii de'iyaa saan ubbaan unttunttu maak'aa mayyeeddino; golliyaa bollan
dembbayi kees's'osaaninne dabaabaa bolla ubbaan unttunttu yeekkiinonne afotsaa
holssayiino.
4 Haseboona katamaa asaynne El"aale katamaa Asay waassiino; unttunttu
waasuwaa kooshshaykka Yahaas'a giyaasaa gakkanaw sisettee. Hewaa diraw, olaw
danc'c'eedda Moo'aaba wotaadaratuu barenttu kooshshaa d'ok'k'issiide
waasseeddino; unttunttu shemppuukka unttunttu garssan kokkoreedda.
5 Taani Moo'aabaw wozanaappe yeekkaad; aan de'iyaa Asay S'oo'aaronne
Egilaati-Shaliishiyaa giyaa katamatoo bak'ateedda. Unttunttu Luhiita ogiyaan
yeekkiidde biino; baggatuu k'ay Horonayma biyaa ogiyaan, barenttu bashshaa diraw,
waasuwaa s'uliino.
6 Nimiriima haatsatuu to'eeddino; maatay meleedda; aac'aykka shulleedda;
irs's'abay ubbaykka d'ayeedda.
7 Hewaa diraw, unttunttu barenttu shiishsheedda ak'uwaanne minjjaa tookki
akkiide, Ahaayaa giyaa mitsay de'iyaa wombbaappe hefintsa afiino.
8 Moo'aaba yuushshuu ubbay waaso s'alalaa gideedda; unttunttu waasuu
Egilayimanne Bi'eeri-Eliima gakkanaw sisettee.
9 Dimoona katamaa haatsatuu suutsaa s'alalaa gideeddino; taani Dimoona
katamaa bolla hewaappekka dariyaawaa ahana. Moo'aabappe kessi akkiide
yiyaawanttu bollanne he gadiyaan pas'a atiide de'iyaawanttu bolla gaammuwaa
yeddaade wurssana.

16

Moo'aabaw Hidootay Baawa

1 Moo'aaba Asay bazzuwaa biyaa ogiyaan de'iyaa Selaa'a katamaappe yalaga
dorssaa orggetuwaa Yerusaalamen de'iyaa biittaa mooddiyaawoo yeddite.
2 Moo'aaba mac'c'a Asay barenttu de'iyaa golliyaappe gas'an laaletteedda
kafotuwaadan, Arnnoona Shaafaa pinniyaa sa'aan laalettana.
3 Moo'aaba Asay Yihudaa asaa hawaadan yaagana; «Nuuna zorite; suure pirddite;
seeta gallassan hintte kuwaa k'ammaadan kuwayite. Yederssettiyaawantta k'osite;
bak'ati yeeddawanttakka aatsi immoppite.
4 Moo'aabappe yedersseeteeddawanttu hintte giddon de'ino; unttuntta
d'ayissiyaawanttuppe unttunttu k'osetti attiyaasaa gidite. Unttuntta
uk'k'unniyaawanttu wureeddino; bashshay atteeda; unttunttu tuggayiyaawanttukka
gadiyaappe d'ayeeddino.
5 Hewaappe guyyiyaan, itti kaatetuwaa araatay aggena siik'uwaan ek'k'ana; he
araatan, Daawita dunkkaaniyaan itti ammanettiyaa daannay uttana. I suuretetsaa
koyana; s'illotetsaa ootsanawukka elleellana» yaagana.
6 Yihudaa Asay hawaadan yaagana; «Moo'aaba gadiyaa Asay ay keenaa otorettintto,
nu unttunttu otoruwaabaa siseeddo; unttunttu ayyuwaanne unttunttu shek'aakka
siseeddo; shin unttunttu otoruu hada» yaagana.
7 Hewaa diraw, Moo'aabe yeekko; Asay ubbaykka Moo'aabaw yeekko; K'iirihereesa
kataman hintte de'iyaa wode meedda lo"o k'umaa hassayiide yeekkite.

15:1 Isa. 25:10-12; Erm. 48:1-47; Hiz. 25:8-11; Amo. 2:1-3; Sof. 2:8-11

8 Haseboona shooyk'atuunne Siibima woyniyaa tokkiyaa sa'atuu d'ayeeddino;
unttunttoo tashii Yaa'izeera gakkiide, bazzoo zaa'eedda dooretteedda woynnetuwaa
kawutetsatuwaa kaappatuu yederssiide d'ayisseeddino; unttunttu aac'aykka zaa'iide,
abbaa pinneedda.
9 Taani Yaa'izeera katamaw yeekkiyaawaadan, Siibima katamaa woynnetookka
yeekkay. Haseboonanne El"aale katamatoo, taani ta afotsaan hinttena holssayay.
Ayaw gooppe, hintte mitsaa ayifiyaanne hintte booteedda katsaa bollan olaa waasuu
denddeedda.
10 Katsaa ayifiyaan kumeedda shoyk'aappe nashechchaynne hashshu guussay
aketeedda. Woynniyaa tokkiyaa saankka mazimurii yes'ettenna. Nashechchan
woyniyaa teeraa gum"iyaa sa'aan gum"iyaabay baawa. Taani gum"iyaawanttu ililiya
ililssaakka d'ayissaad.
11 Hewaa diraw, ta wozanay Moo'aabaw, ta garssa asatetsaykka K'iirihereesaw
diitsaadan waassee.
12 Moo'aabe bare d'ok'k'a sa'aa booppenne, c'oo barena daaburssee; k'ay I bare
eek'aa golliyaa woossanaw booppekka, hewe Aa ayinne maaddenna.
13 Med'inaa Goday kasetiide, Moo'aabewaa odeedda k'aalay hewaa.
14 Shin ha"i Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Konttiraatiyaa oosanchchaa laytsaa
payduwaadan, Moo'aaba bonchchuunne Aa c'oratetsay heezzu laytsatuwaa giddon
wurana; aan attiyaa asatuukka amareedawanttanne wolk'k'ay bayinnawantta
gidanawantta» yaagee.

17

S'oossay Sooriyaanne Israa'eeliyaa Murana

1 Damask'k'o katamaabaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, hawaappe sintsanaw
Damask'k'uu katamaa gidiyaawe attana; I koletsaa dooriyaa gidanawaa.
2 Aruura katamatuu Asay de'enna sa'aa gidanawantta; hewan mehiyaa wudii
allas's'ana; unttunttu yashissiyaawekka de'enna.
3 Efireemeppe geesatuu, Damask'k'oppekka kawutetsay d'ayana; Sooriyaa asaappe
atteeddawanttu Israa'eeliyaa asaa bonchchuwaa mallaa gidanawantta. Taani,
Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.
4 S'oossay hawaadan yaagee; «He gallassi Israa'eeliyaa bonchchuu k'aarettana; Aa
mod'd'uukka shoorana.
5 Israa'eelii c'akkiyaawe ek'uwaan de'iyaa katsaa shiishshi oyk'k'iide, mak'a
zawaappe k'ans's'i k'ans's'i c'akkiyaawaa mala gidanawaa; woy Rafayma
zanggaaraan katsaa c'akkiide, pushaleedda sa'aa mala gidanawaa.
6 Wogaraa k'aatsi simmina, s'eeran laa"u woy heezzu k'aarime ayifetuu
attiyaawaadan, woy daashshaa giddon oyddu woy ichcheshu ayifetuu
attiyaawaadan, Israa'eeliyaappe k'aarimetuu attana» yaageedda. Hewaa Med'inaa
Goday, Israa'eeliyaa S'oossay haasayeedda.
7 He gallassi Asay barena Med'd'eeddawaakko s'eelana; barenttu ayfiyaakka
Israa'eeliyaa Geeshshaakko zaarana.
8 Unttunttu barenttu kushiyan giigisseedda yarshshiyaa sa'aa s'eellikkino; Asheero
giyaa eek'atti misiliyaa gidinakka, is'aanaa c'uwayiyaa sa'aa gidinakka, unttunttu
barenttu birad'd'iyan med'd'eeddawan ammanettiyaawaa aggana.
9 He gallassi Israa'eeliyaa asaa gaasuwaan Hiiwetuwaanne Amooretuwaa
katamatuu laaletteeddawaadan, unttunttu mino katamatuu laalettana; he katamatuu
mela gidanawantta.

17:1 Erm. 49:23-27; Amo. 1:3-5; Zak. 9:1

10 Ayaw gooppe, hintte hinttena Ashshiyaa S'oossaa dogeeddita; hintte bak'ati
attiyaa wogga Zaallaakka hassayibeykkita. Hewaa diraw, neeni lo"o mitsatuwaa
tokkooppekka, kare gadiyaappe yeedda lo"o ataakilttiyaa tokkooppekka,
11 ne tokkeedda gallassi unttunttu dic'c'inttokka, k'ay ne zereedda wontta ne
unttuntta c'iishshissinttokka, ne kayyuwaanne ne pas'anaw danddayenna sakuwaa
gallassi he c'akku gakkeedda katsay bak'ati d'ayana.

Morkke Kawutetsatuu S'oonetteeddino

12 Be'a, daro Asay guummee; unttunttu abbaa beetaadan guummiino. K'ay
kawutetsatuu waassiino; unttunttu wolk'k'aama haatsaadan waassiino. Unttunttoo
aayye ana.
13 Kawutetsatuu daro haatsatuwaa guntsaadan guummiino; shin S'oossay
unttuntta seerana; unttunttu deriyaa huup'iyaan de'iyaa suullay c'arkkuwaan
denddiyaawaadaninne gotii dentsiyaa baanaadan, yederssetiide, haako sa'aa
bak'atana.
14 Sa'ay k'ammiyaa wode, unttunttu shabbirettana; sa'ay wonttanaappe kasetiide,
unttunttu d'ayana; nuwaa wolk'k'an akkiyaawanttu kaac'aynne nuuna
bonk'k'iyaawanttu saamay hawaa.

18

S'oossay Top'p'iyaa Asaabaa Odeedda K'aalaa

1 Top'p'iyaa shaafatuwaappe hefintsa baggana de'iyaa k'efetuu giirettiyaa biittaw
aayye ana!
2 He gaddii kiitettiyaa asatuwaa Nayle Shaafaa bollaanna kiittee; k'ay
shombbok'uwaa woliwoluwaan wotsiide, haatsatuwaa bollaanakka kiittee.
Hinttenoo, dirbbiyaa kiitettiyaawanttoo, itti adussanne liik'o asaakko biite; matay
haakuu yayyiyaa asaakko, wolk'k'aamanne s'ooniyaa kawutetsaa gidiyaa, shaafay
unttunttu gadiyaa gidduwaan shaakkiide goggiyaa gadiyaa asaakko biite.
3 Hinttenoo, sa'aan de'iyaa ubbaa gede, hinttenoo, gadiyaan de'iyaawanttoo,
deretuwaa bollan malaatay ek'k'iyaa wode, hintte be'ana; k'ay malakataykka
punettiyaa wode, hintte sisana.
4 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Sa'ay seeta gallassaa
gidiyaa wode kesiyaa wolk'k'aama mishuwaadan, k'ay katsaa c'akkiyaa aginaan
hombbiyaa k'amman shiik'iyaa ketterssaadan, taani c'o"u gaade, ta de'iyaa sa'aappe
duge s'eelana» yaageedda.
5 Katsaa c'akkiyaa wodiyaappe kase, c'iishshay koletti simmina, woyniyaa ayfii
teeriyaa wode, I s'unk'k'iyaa baac'aan Aa s'eeraa s'unk'k'ikichchana; daashiyaa
maraa daashshaakka I diggana.
6 Unttunttu ubbaykka deriyaa huup'iyaan de'iyaa, miyaawaa wochchiyaa
kafotoonne sa'aa do'atoo attana; miyaawaa wochchiyaa kafotuu balgguwaa, sa'aa
do'atuu boniyaa unttuntta miidde shaac'c'ana.
7 He wode adussanne liik'o asaappe, matay haakuu yayyiyaa asaappe,
wolk'k'aamanne s'ooniyaa kawutetsaappe, k'ay shaafay unttunttu gadiyaa
gidduwaan shaakkiide goggiyaa gadiyaa asaappe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa
Godaw imotay S'iyoone Deriyaa, Med'inaa Godaa suntsay de'iyaa sa'aa yaana.

19

S'oossay Gibs'a Murana

18:1 Sof. 2:12

1 Gibs'e biittaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, Med'inaa Goday dirbbiyaa
shaariyaa toggiide, Gibs'e yee. Gibs'e eek'atuu Aa sintsan kokkorana; Gibs'e asaa
wozanaykka unttunttu giddon siilana» yaagee.
2 Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Gibs'e gadiyaa asaa
Gibs'e asaa bolla dentsana; unttunttu barenttu giddon ishay ishaana, shooruu
shooruwaanna, katamay katamaanna, kawutetsay kawutetsaanna olettana.
3 Gibs'e asaa ayyaanay gagettana; taani unttunttu halchchuwaa hada ootsana.
Unttunttu eek'atuwaanne moyttilliyaa haasayissiyaa asatuwaa, kaayiyaawanttanne
shareechchotuwaa zoretaa oochchana.
4 K'ay taani Gibs'e gadiyaa asaa itti mek'etsi bayinna godaa kushiyan aatsaade
immana; itti mek'etsi bayinna kaatii unttuntta mooddana» yaagee Ubbaappe
Wolk'k'aama Med'inaa Goday.
5 Nayle Shaafaa haatsay melana; shaafaykka leelan leelan meli aggana.
6 Zeero haatsatuu s'ink'k'ana; Gibs'e pulttotuu guus's'ananne to"ana.
Shombbok'otuunne c'aretuu shullana;
7 Nayle Shaafaa matan de'iyaa sa'atuu, abbaa matatuu ubbay koletti mela gidana.
Nayle Shaafaa matan zereeddabay ubbay melana, laalettananne d'ayana.
8 Moliyaa oyk'k'iyaawanttu kayyottana. Nayle Shaafaan gitiyaa yeggiyaa ubbatuu
yeekkana; haatsaan gitiyaa yeggiyaawanttukka doc'c'ana.
9 Paatetteedda talbbaappe liinuwaa ootsiyaawanttu, k'ay bootsa puuttuwaa
mayuwaa daddiyaa shemayinnetuukka yeellatana.
10 Shimaynnetuunne keraa ootsiyaa ubbatuukka kayyotana.
11 S'o'aane katamaa mooddiyaawanttu mulekka eeyya; aad'd'eeda eranchcha giyaa
Gibs'e kaatiyaa zoriyaawanttu zoriikka damma. Yaatina, hintte Gibs'e kaatiyaw,
«Nuuni aad'd'eeda eranchchatuwaa naanatuwaa; nuuni beni kaatetuu naanatuwaa»
gaanaw waaniide danddayiitee?
12 Ne aad'd'eeda eranchcha asatuu yaatina ha"i hak'an de'iino? Ubbaappe
Wolk'k'aama Med'inaa Goday Gibs'e bolla ootsanaw halchcheeddawaa ane unttunttu
new odinonne neena erissino.
13 S'o'aane katamaa mooddiyaawanttukka eeyyeeddino; Memppiisa katamaa
mooddiyaawanttukka c'imetteeddino. Gibs'e asaa zariyaa giddoppe asaa
kaaletsiyaawantta giide wotseeddawanttu Gibs'e baletseeddino.
14 Med'inaa Goday unttunttu giddon geella ayaanaa walakkeedda; yaatina,
unttunttu matsottiide Asay bare c'ooshshan ganddigaariyaawaadan, Gibs'ee bare
ooso ubbaan ganddigaaranaadan ootseeddino.
15 Gibs'ew Aa huup'ii woy Aa goyinay, Aa zambbaa tashii, woy Aa shombbok'uu
ootsanabay ayaynne baawa.

Gibs'etuu S'oossaw Goyinniyaa Gallassay Yaana

16 He gallassi Gibs'e gadiyaa Asay mac'c'a asaa mala gidanawaa. K'ay Ubbaappe
Wolk'k'aama Med'inaa Goday unttunttu bollan wus'akkiyaa Aa kushiyaa be'iide,
unttunttu yashshan kokkorana.
17 Yihudaa gaddii Gibs'e gadiyaa asaa yashshiyaawaa gidanawaa; Ubbaappe
Wolk'k'aama Med'inaa Goday unttunttu bollan ootsanaw k'oppeedda k'ofaa diraw,
Yihudaabaa sisiyaa ubbay yayana.
18 He gallassi Gibs'e gadiyaan de'iyaa ichcheshu katamatuu Kanaane k'aalan
haasayiyaawanttanne Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw ammanettanaw
c'aak'k'iyaawantta gidana. He katamatuwaappe ittuu, «Awaa Katamaa» geetettiide
s'eesettana.

19:1 Erm. 46:2-26; Hiz. 29:1—32:32

19 He gallassi Gibs'e biittaw gidduwaan, Med'inaa Godaw yarshshiyaasay giigana;
k'ay Gibs'e gadiyaa zawaankka Med'inaa Godaw tuussay ek'k'ana.
20 Hewe Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw Gibs'e gadiyaan malaatanne
markka gidanawaa; unttunttu barena uk'k'unniyaawanttuppe denddeeddawaan
Med'inaa Godaakko waassiyaa wode, I unttunttoo ashshiyaawaa kiittana; unttuntta
ashshana.
21 He wode S'oossay Gibs'e gadiyaan eretteeddawaa gidanawaa; Gibs'e asaykka he
gallassi S'oossaa erananne yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaa akki yiide, aw
goyinana. Unttunttu S'oossaw shiik'k'ananne barenttu shiik'owaakka gatsana.
22 Med'inaa Goday Gibs'e shoc'ana; shoc'ananne patsana. Unttunttukka Med'inaa
Godaakko simmana; ikka unttunttu watiwatuwaa sisiide, unttunttu patsana.
23 He gallassi Gibs'eppe Asoore gakkanaw aakko oge kesana; Asoore Asay Gibs'e,
Gibs'e asaykka Asoore simerettana; k'ay Gibs'e Asay Asoore asaana ittippe goyinnana.
24 He gallassi Israa'eelii Gibs'enanne Asoorena heezzentso biittaa gidiide, sa'aa
giddon anjjo gidanawaa.
25 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday unttuntta hawaadan yaagiide anjjana;
«Ta asaw Gibs'ee, ta kushii med'd'eedda Asoorenne taani dooreedda Israa'eeliyaw
anjjetteedawantta gidite» yaagana.

20

Gibs'e Bollanne Top'p'iyaa Bollaa Odeteedda Timbbitiyaa

1 Asoore gadiyaa Kaatii Sarggooni kiitteedda olaa gadaaway yiide, Ashddooda
giyaa Piliss's'eema katamaa oliide oyk'k'eedda laytsi,
2 he wode Med'inaa Goday Amoos'a na'aa Isiyaasa hawaadan yaageedda; «Ba; ne
bollappe maak'aa k'aara; ne gediyaappekka ne c'aammaa kessa» yaageedda; Isiyaasi
S'oossay geeddawaadan haniide, kallo s'iiranne mela gediyaan hametteedda.
3 Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Ta k'oomay Isiyaasi Gibs'enne
Toop'p'iyaa bollan gakkiyaabaw malaataa gidana mala, heezzu laytsaa kallo s'iiranne
mela gediyaan hametteedda.
4 Hewaadan Asoore kaatii, Gibs'eppe omoodetteeddawanttanne Top'p'iyaappe
betiide keseeddawantta kallo s'iiranne mela gediyaana, dulliikka kallo de'ishshin
laaggi, Gibs'e yeellaw afana.
5 Toop'p'iyaan ammanettiyaawanttunne Gibs'en c'eek'ettiyaawanttu yayyiide
yeellatana.
6 Abbaa matan de'iyaa Asay he gallassi hawaadan yaagana; ‹Be'ite, nuuni Asoore
kaatiyaappe attanaw maaddiino giide nu hidootaa wotseeddanne unttunttukko
bak'ateedda asaa bolla hawe gakkeedda; yaatina, nuuni waan attanaw
danddayeettoo?› yaagana» yaageedda.

21

Baabloone Kunddetsaa Bessiyaa Sas'aa

1 Abbaa matan de'iyaa bazzoo odetteedda s'oossaa k'aalay hawaa.
Gedissa baggappe gotiyaa c'arkkuu suraggiidde yiyaawaadan, bashshay mela
biittaappe, yashshiyaa gadiyaappe yee.
2 Itti yashshiyaa sas'ay taw k'onc'c'eedda. Aatsi immiyaawe aatsi immee;
omoodiyaawe omoodee; Elaama biittaw, woraajja! Meedoona biittaw, katamaa
doodda! Baabloone gaasuwaan gakkeedda ooliyaa taani gidissana.
3 Hewaa diraw, ta s'eessay sakko s'alalaa gideedda; mac'c'a asaa yeluu
oyk'k'iyaawaadan, taana un"uu oyk'k'eedda; taani sisiyaawaappe denddeeddawaan
hokkaad; taani be'eeddawaappe denddeeddawaan dagamaad.

4 Taana yiic'oyee; taana yashshay kokkorssee; taani amotteedda omarssay taw
kokkorssaw laametteedda.
5 Taani be'eedda sas'aan unttunttu gibiraa giigisseeddino; mins's'aafiyaakka
hiis's'eeddino; yaatiide miinonne ushiino. Yaatishin, «Hinttenoo kaappatoo, denddite!
Hintte gonddalletuwaa k'uc'c'ite!» yaagiyaa azazuu yeedda.
6 Goday taana hawaadan yaageedda; «Ba; s'omoosiyaa asaa wotsa; I bare
be'iyaawaa odo.
7 Gammaama mehiyaa toggiyaawantta, laa"uwaa laa"uwaa gidiide biyaa paraa
asatuwaa, haretuwaa toggiyaawanttanne gaalotuwaa toggiyaawantta be'iyaa wode,
loytsiide s'eello; d'ishi s'eello» yaageedda.
8 Hewaappe guyyiyaan, wochcheeddawe hawaadan yaagi waasseedda; «Godaw,
taani wochchiyaasan gallassi gallassi pac'i bayinnan ek'k'aad; ta santtariyyankka
k'ammaa muliyaa tolettaad.
9 Be'ite, gammaama mehiyaa toggiyaa paraa asatuu laa"a laa"a gidiide yiino»
yaageedda. I k'aykka hawaadan yaageedda; «Baabloone kunddeedda; Aa
s'oossatuwaa misiletuukka kunddeeddino. Unttunttu ubbaykka sa'aan duge
kunddiide gaac'etteeddino» yaagiide waasseedda.
10 Hinttenoo, ta uddumaan k'os'etteedda ta asatoo, Ubbaappe Wolk'k'aama
Med'inaa Godaappe, Israa'eeliyaa S'oossaappe siseeddawaa taani hinttenttoo erissay.

Eedoomabaw Odetteeddawaa

11 Eedooma biittaa S'oossay hawaadan yaageedda; «Itti bitanii Eedooma woy
Duuma baggana taana S'eesiide, ‹Laa wochchiyaawoo, sa'ay wonttanaw aappunuu
atteedee? Laa wochchiyaawoo, sa'ay wonttanaw aappunuu atteedee?› yaagee.
12 Wochchiyaawe zaariide, ‹Sa'ay wonttana hanee; k'ay k'ammana; hintte
oochchanaw koyooppe, simmi yiide oochchite› yaagee» yaageedda.

Araba Biittaabaw Odetteeddawaa

13 Araba giyaa biittaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo Dadaana
zal"anchchatoo, hintte hintte c'aaniyaa gaalotuwaanakka Araba gadiyaa bazzuwaan
ak'ana.
14 Hinttenoo, Teema giyaa gadiyaan de'iyaa asatoo, saametteeddawanttoo haatsaa
ahite; betetoo miyaawaa immite.
15 Ayaw gooppe, unttunttu mashshaappe, shookuwaappe shoddeedda
mashshaappe, dafeedda wonddaafiyaappenne mino olaappe bak'atiide yeeddino»
yaagee.
16 Hewaappe guyyiyaan, Goday taana hawaadan yaageedda; «Konttiraatiyaa
oosanchchaa wodiyaadan, mes's'i itti laytsaa giddon K'eedaare bonchchuu ubbay
wurana.
17 K'eedaare gadiyaan de'iyaa wonddaafiyaan dukkiyaa wolk'k'aama
olanchchatuwaappe guutsatuu attana; hewaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay
odeedda» yaageedda.

22

Yerusaalamebay Odetteedda

1 Sas'aa Wombbaa giyaa sa'aabaw S'oossay odeedda k'aalaa. Hintte ubbay golliyaa
bollan dembbayiide ootseedda sa'aa keseeddawe ayaasee?
2 Neenoo waasuu, dirbbaynne c'abbuu kumeedda katamaw, ne giddon
hayk'k'eedda asatuu mashshaan hayk'k'ibeykkino; woy olankka hayk'k'ibeykkino.

21:9 Sas'. 14:8; 18:2

3 Hintte kaappatuu ubbay ittippe bak'ateeddino; unttunttu wonddaafii bayinan
c'oo omoodetteeddino; unttunttu haako sa'aa bak'atooppenne beetteedda ubbatuu
oyk'k'etteeddino.
4 Hewaa diraw, taani hawaadan yaagaad; «Taana s'eelloppite; ane taani
afos's'aadde misho yeekuwaa yeekkay; d'ayeedda ta asaw yeekkiyaa taana
mintsetsana giide daaburoppite» yaagaad.
5 Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ha gallassaa Sas'aa Zanggaaraan
dagama, yederssanne shabbirssaa gallassaa ootseedda; k'ay gimbbetuukka kolettiyaa
gallassanne deretuwaakkokka waassiyaa gallassaa.
6 Elaame bare paraa gaaretuwaananne paraa asatuwaana bare wonddaafiyaa
oyk'k'iide yeedda; K'iira gadiyaa wotaadaratuu k'ay barenttu gonddalletuwaa
giigisseeddino.
7 Loytsi lo"iyaa hintte zanggaaratuu paraa gaaretuwaan kumeeddino; paraa asatuu
Yerusaalame katamaa penggiyaa sintsan ek'k'eeddino.
8 I Yihudaa geessotuwaa k'aareedda. He gallassi hintte wora golliyaan de'iyaa
kaatiyaa olaa miishshatuwaa s'eelleeddita.
9 K'ay hintte Daawita Katamaa giddon koletteeddasay dareeddawaa be'eeddita;
zik'k'a sa'aa shiik'eedda haatsaa dagayi de'iita.
10 Yaatiide hintte Yerusaalamen de'iyaa golletuwaa paydeeddita; gimbbiyaa
mintsanaw golletuwaa koleeddita.
11 Kase ec'a dalbbantsan de'iyaa haatsaa zaariide, Aa minjjiyaasaa laa"u
gimbbetuwaappe gidduwaan giigisseeddita. Shin hintte hewaa med'd'eeddawe
S'oossaa gidiyaawaa akeekibeykkita; woy daro wodiyaappe kase hewaa
halchcheeddawaa yaynnibeykkita.
12 He gallassi Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hinttena
yeekkanawunne zilaalanaw, hintte huup'iyaa meedettanawunne waaruwaa
mayyanaw hinttena s'eeseedda.
13 Shin be'ite, hintte nashettiitanne pooc'u giita; booraanne dorssaa shukkiita;
ashuwaa miita; woyniyaa eessaakka ushiita; «Nuuni wontti hayk'k'iyaa diraw, ane
meettonne usheeto» yaagiita.
14 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa taw odeedda; I, «Hintte
hayk'k'ana gakkanawukka ha nagaray hinttenttoo atto geetettenna. Taani Goday,
Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday» yaageedda.

Sheebina, «Neena Era!» Geeddawaa

15 Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Ba;
kaatiyaa golliyaan suntsetteedda kaappuwaa Sheebinakko baade hawaadan yaaga;
16 ‹Hawaan neeni ayaa ootsay? K'ay neeni hawaan new duufuwaa bookkanaw,
new hawaan oonee de'iyaawe? Neenoo d'ok'k'a sa'aan new duufuwaa massiyaawoo,
k'ay shuchchaa gomppan new de'iyaa sa'aa wooc'iyaawoo,
17 nenoo mino bitaniyaw, neena Med'inaa Goday wolk'k'an wora zaariide olana.
Neena I p'irs's'otsi oyk'k'iide,
18 yuushshi yuushshi aatsiide kuwaadan, itti aakko gadiyaan oli aggana. Neenoo
ne godaa golliyaw yeella gideedda bitaniyaw, neeni yan hayk'k'ana; ne bonchcho
paraa gaaretuukka yan attana.
19 Taani neena ne oosuwaappe kessana; ne daannatetsaappekka neena shaarana›
yaaga.
20 «He gallassi taani Hilk'k'iyaa na'aa ta k'oomaa Eliyaak'iima s'eesana.

22:13 1 K'or. 15:32

21 Ne mayuwaa Aa mayzzana; ne danc'c'iyaawankka Aa danc'c'isana; ne
suntsatetsaakka aw aatsaade immana. I Yerusaalamen de'iyaa asawunne Yihudaa
asaw aawuwaa gidanawaa.
22 Taani Daawita golliyaa k'ulppiyaa Aa hashiyaan wotsana; I dooyana; ooninne
gorddenna; k'ay I gorddana; ooninne dooyenna.
23 Taani Aa ammantsiyaa sa'aan shikaaliyaadan d'ogana; I bare aawuwaa golliyaw
bonchcho kaatetuwaa araataa gidanawaa.
24 Wanc'c'aappe biide, d'ok'k'abaa gakkanaw koc'aan kak'k'eeddawaadan,
unttunttu Aa aawuwaa golliyaa bonchchuwaa ubbaa, naanatuwaa, na'aa
naanatuwaakka, Aa bolla wotsana» yaageedda.
25 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi
ammanettiyaa sa'aan d'ogeedda shikaalii kichchana; k'ans's'ettananne kunddana. Aa
bollan kak'k'eedda tookuwaa ubbay duus's'i wod'd'ana» yaagee. Hawaa Med'inaa
Goday odeedda.

23

S'iiroosabay Timbbitiyaan Odetteeddawaa

1 S'iiroosa katamaw odetteedda S'oossaa k'aalay hawaa.

Hinttenoo Tarsseesa markkabiyaa laaggiyaawanttoo yeekkite! Ayaw gooppe,
S'iiroosa katamay gollii woy shemppiyaasay bayinna mela keseedda; he oduu
unttunttoo K'op'iroosa gadiyaappe yeedda.
2 Hinttenoo, abbaa matan de'iyaa asatoo, hinttenoo Sidoona katamaa
zal"anchchatoo, c'o"u giite! Hintte kiittiyaa asatuu abbaa pinneeddino.
3 Hinttew yiyaa katsay Nayle Shaafaappe c'aketteedda Shihoora gadiyaa katsaa.
Hintte kawutetsatuu zal"iyaa zal"iyaa sa'aa gidana.
4 Neenoo Sidoona katamaw, abbaa geessoo, abbay, «Taani na'aa yelabeykke; taani
attuma na'aakka mac'c'a na'aakka dichchabeykke» yaagiide haasayeedda diraw
yeellata.
5 Oduu Gibs'e gadiyaa gakkiyaa wode, unttunttu S'iiroosabaa sisiide seelettana.
6 Hinttenoo abbaa matan de'iyaa asatoo, zilaalite; hefintsa Tarsseesa biittaa pinnite.
7 Beni wode kees'etteedda, kare gadiyaa oyk'k'iide mooddanaw Aa gedii Aa haassi
afeedanne, hintte aan nashettiyaa S'iiroosa katamay hawaadan haneedee?
8 Kallachchaa wotsisiyaa katamaa Aa zal"anchchatuu gadiyaa mooddiyaawantta
gideeddanne Aa giddon zal"iyaawanttunne laammiyaawanttu gadiyaa bollan
bonchchetteeddawantta gideedda S'iiroosa katamaa bolla hawaa halchcheeddawe
oonee?
9 Otorettiyaawanttu bonchchuwaa ubbaa guutsanaw, k'ay gadiyaa bollan
bonchchetteeddawantta ubbaa kawushshanaw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa
Goday hawaa halchcheedda.
10 Hinttenoo, Tarsseesa gadiyaa asatoo, hinttena te"iyaabay bayinna diraw, Nayle
Shaafaadan, hintte gadiyaa bollan kumiide goggite.
11 Med'inaa Goday abbaa bollan bare kushiyaa mic'c'eedda; I kawutetsaakka
k'aatseedda; Kanaane gadiyaa geessotuwaa laalana mala, S'oossay azazuwaa
immeedda.
12 K'ay I hawaadan yaageedda; «Hinttenoo, un"etteeddo Sidoona asatoo, hintte
nashshechchaa pooc'u giyaa wodii wureedda. Denddite; hefintsa K'op'iroosa pinnite.
Haray atto yankka hinttenttoo shemppuu beettena» yaageedda.

22:22 Sas'. 3:7 **23:1** Hiz. 26:1—28:19; Iyu. 3:4-8; Amo. 1:9-10; Zak. 9:1-4; Mat. 11:21-22; Luk'. 10:13-14

13 Baabloone gadiyaa be'ite; he gadiyaa Asay ha"i patsennabaa gideedda. Asoore
gadiyaa asatuu he gadiyaan do'ay siiranaadan ootseeddino. Unttunttu hewan de'iyaa
wogga golletuwaa koliide, barenttu geessotuwaa gimbbeeddino; biittaakka mela
ootseeddino.
14 Hinttenoo, Tarsseesa gadiyaa markkabiyaa asatoo, hintte geessuu laaletteedda
diraw, zilaalite.
15 S'iiroosa katamay laappun tammu laytsaa dogettiide de'ana wodii yaana;
hewenne, itti kaatiyaa laytsaa keeshshaa giyaawaa. Laappun tammu laytsay wuriyaa
wode, sharmus'a mishiratiw yes'ettiyaa yetsaa malay, S'iiroosa katamaw yes'ettana.
Unttunttu,
16 «Hanne, dogetteedda shaarmus'ate, ne diitsaa akka; kataman yuuyya. Neena
Asay hassayana mala, mal"o k'aalan daro yetsaa yes's'a» yaagana.
17 Laappun tammu laytsay polettiyaa wode, Med'inaa Goday S'iiroosa s'omoosana.
Shin hewaappe guyyiyaan, Aa beni bare shaarmus'aa oosoo simmana; sa'aan de'iyaa
kawutetsatuwaa ubbaanna shaarmus'ana.
18 Gidooppenne, Izi zal"iinne I dirgguu Med'inaa Godaw dummateeddawaa gidana;
izi zal"ii daro k'umaanne lo"o mayuwaa shammanaw, Med'inaa Godaw ootsiyaa
asatoo imettanaappe attina, miishshaa golliyaaninne minjja golliyaan uttenna.

Waayettiyaa Israa'eeliyaa Asatoo Hidootaa Kiittaa

24

(24:1—27:13)

Med'inaa Goday Sa'aa Murana

1 Be'ite, Med'inaa Goday gadiyaa koliide mela kessana; I gadiyaa bayzziide, aan
de'iyaa asaakka laalana.
2 Hara asaa bollan haniyaawaadan k'eesetuwaa bollankka, k'oomaa bollan
haniyaawaadan godaa bollankka, k'oomatti bollan haniyaawaadan godatti
bollankka, shammiyaawaa bollan haniyaawaadan zal"iyaawaa bollankka, tal"iyaa
immiyaawaa bollan haniyaawaadan tal"iyaa akkiyaawaa bollankka, ac'uwaa
achchiyaawaa bollan haniyaawaadan, ac'uwaa ashettiyaawaa bollankka hanana.
3 Biittay ubbaanna mela kesana; k'ay ubbaannakka bonk'k'ettanawaa. Ayaw
gooppe, ha k'aalaa Med'inaa Goday haasayeedda.
4 Biittay loytsi melina, Aa aac'ay ubbay shullee; gadiyaan de'iyaa wolk'k'aama
asaykka daaburee.
5 Biittay barenan de'iyaa asaappe denddeeddawaan tuneedda. Ayaw gooppe,
unttunttu higgiyaa koleeddino; wogaa mentseeddino; med'inaa c'aak'uwaakka
koleeddino.
6 Hewaa diraw, S'oossaa shek'ay gadiyaa mee; k'ay aan de'iyaa asatuukka barenttu
bayzzuwaa gaasuwaan mureteeddino. Hewaa diraw, sa'aan de'iyaa asatuu
s'uugetteeddino; yaatina payduwaan guutsaa Asay atteeda.
7 Woynniyaa turaa anuu melina, woyniyaa eessaykka wureedda; kase nashetiyaa
ubbay kayyotteedda.
8 Karabuwaa bak'aa nashechchay c'o"u geedda. Nashettiyaawanttu
hombboc'etsaykka ek'k'eedda. Lo"iyaa diitsaa nashechchaykka c'o"u geedda.
9 Hawaappe sintsanaw yetsaa yes's'iid, unttunttu woyniyaa eessaa ushikkino;
matsoyiyaa ushshay ushiyaawanttoo c'amo gidanawaa.
10 Maaraa mac'araa d'ayeedda katamay laaletteedda; ooninne gelennaadan,
golliyaa ubbay gorddetteedda.
11 Woynniyaa eessay d'ayeeddawoo Asay dabaaban waassee; nashechchaa ubbay
kayyoo laametteedda; sa'aa nashechchay ubbay kichcheedda.

12 Katamay koletteedda; katamaa penggetuukka me'eretteeddino.
13 Wogaraa teeraa k'aatsiide k'ok'k'ofiyaawaadan, woy woyniyaa teeraa mas'i simmiide, k'aarimiyaa mas'iyaawaadan, gadiyaa bollan de'iyaa kawutetsatuwaa giddon hewaadan hanana.
14 Unttunttu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, nashshechchan yes's'iino; away wulliyaa baggana de'iyaa ubbay Med'inaa Godaa gitatetsaa odana.
15 Hewaa diraw, away doliyaa baggana de'iyaawanttoo, Med'inaa Godaw bonchchuwaa immite; abbaa doonaan de'iyaa biittatuwaan de'iyaawanttoo, Israa'eeliyaa Med'inaa Godaa, S'oossaa suntsaw bonchchuwaa immite.
16 Biittaa gas'aappe, «S'illoo bonchchuu gido» yaagiyaa yetsaa nuuni siseetto.
Shin taani, «Taani gilk'k'ay! Taani gilk'k'ay! Taw aayye ana! Ayaw gooppe, kaddiyaawanttuu kaddiino; kaddiyaawanttuu loytsi aatsi immiino» yaagay.
17 Hinttenoo, sa'aa bollan de'iyaa asatoo, dagamay, aafuunne p'irii hinttena naagee.
18 Saluwaa maskkootetuu dooyetteedda dirawunne, gadiyaa baasotuukka k'aas's'iyaa diraw, dagantsiyaa kooshshaappe bak'atiyaawe ollaan kunddana; k'ay ollaappe pude kesiyaawe p'iriyaan oyk'k'ettana.
19 Biittay za"iide p'alk'k'etteedda; nippi giide me'eretteedda; wolk'k'aappe k'aas's'eedda.
20 Biittay matsottiide asaadan ganddigaaree; c'arkkuu sugiyaa daasiyaadan, yonk'k'u gee. Makkalanchchatuu bayzzuu Aa loytsi dees'eedda diraw, laa"entso denddennaadan kunddee.
21 He gallassi Med'inaa Goday saluwaa wolk'k'atuwaa saluwaan, k'ay sa'aa kaatetuwaakka sa'aan murana.
22 Unttunttu ollaan de'iyaa k'asho asatuwaadan, ittippe shiik'ana; k'asho golliyaan gorddettiide uttana. K'ay daro gallassaappe guyyiyaan, unttunttu murettana.
23 Hewaappe guyyiyaan, aginayikka awaykka yeellatana. Ayaw gooppe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday S'iyoone deriyaaninne Yerusaalamen kaatetana; k'ay I Yerusaalame c'imatuwaa sintsan bare bonchchuwaa k'onc'c'issana.

25

Galataa Yetsaa

1 Abeet Med'inaa Godaw, neeni ta S'oossaa. Taani neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana; ne suntsaakka galatana. Ayaw gooppe, neeni polo ammanettiyaawaan benippe halchchettiide de'iyaa malalissiyaa oosotuwaa ootsaadda.
2 Neeni katamaa shuchchay oletiyaa sa'aa ootsaadda; minuwaan gimbbetteedda katamaa kolaadda. Allagatuwaa kaatiyaa golliyaakka laa"entso katamaa gidennaadan ootsaadda. Simmiide mulekka kees'ettenna.
3 Hewaa diraw, mino asatuu neena bonchchana; mek'etsi bayinna kawutetsatuwaa katamatuukka new yayana.
4 Neeni hiyyeesaw bak'ati attiyaasaa. Metootanchchawukka bare metuwaa wode bak'ati attiyaasaa, uushuwaappe atiyaa sa'aanne aawaa seelaappe attiyaa kuwaa gidaadda. Ayaw gooppe, mek'etsi bayinna asaa hank'k'uu gimbbiyaa shoc'iyaa uushuwaa malanne
5 bazzuwaa gadiyaa mishuwaa mala. Awaa mishuu shaariyaa kuwan gabbi giyaawaadan, neeni allagatuwaa walassaa hayzissaadda; yaatina, mek'etsi bayinna asatuwaa yetsay c'o"u geedda.
6 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday asaa ubbaw ha deriyaa bollan wolk'k'aama gibiraa giigissana; hewekka mod'd'otuwaa, kolzziyaana de'iyaabatuwaanne lo"o ka"eedda woyniyaa eessaa gibiraa.
7 Ha deriyaan asaa ubbaa c'ammeeddawaa, kawutetsaa ubbaa bollankka mic'etteedda garidduwaa I d'ayissana.

8 Hayk'k'uwaa I med'inaw mittana; Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ayfiyaa
ubbaappe afotsaa k'uc'c'ana; bare asaa kawushshaakka biittaa ubbaappe diggana.
Hawaa Med'inaa Goday odeedda.
9 He gallassi unttunttu hawaadan yaagana; «Hawe tumu nu S'oossaa; nuuni I
nuuna ashshanaadan naageeddo; I nuuna ashsheeda. Hawe Med'inaa Godaa; nuuni
Aa naageeddo. Ane Aa atotetsaan hashshu geettonne nashetteetto» yaagana.

S'oossay Moo'aaba Biittaa Murana

10 Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa kushii ashshanaw ha deriyaa bollan gidanawaa.
Shin darc'c'aa pituwaa ollaan yeggiide yed'd'iyaawaadan, Moo'aaba biittaa Asay bare
sa'aan yed'ettana.
11 Haatsaa wad'd'iyaawe haatsaa wad'd'anaw bare kushiyaa piddi ootsiyaawaadan,
unttunttu hewaa giddon barenttu kushiyaa piddi ootsana. Shin S'oossay Aa
otoruwaa Aa kushiyaa geniyaanakka gatsiide kawushshana.
12 Unttunttu d'ok'k'issiide, minuwaan gimbbeedda gimbbiyaa I duge ahananne
kawushshana; duge sa'aan, ubbaa hirkki baanan olana.

26

S'oossay Bare Asaw S'oonuwaa Immana

1 He gallassi Yihudaa gadiyaan ha yetsay yes'ettana.

Nuw mino katamay de'ee;
S'oossay atotetsaa Aa yuushshuwaan gimbbiyaadaaninne geessuwaadan essee.
2 Ammanuwaa naagiyaa s'illo kawutetsay gelana mala,
penggiyaa dooyite.
3 Bare k'ofaa neenan wotseedda asaa
neeni polo sarotetsaan naagaasa;
Ayaw gooppe, I neenan ammanettee.
4 Med'inaa Godaan med'inaw ammanetitte;
ayaw gooppe, Med'inaa Goday, Med'inaa Goday med'inaa Zaallaa.
5 D'ok'k'an de'iyaawanttanne,
unttunttu d'ok'k'a katamaa zik'k'i ootseedda;
I Aa kawushshee.
Duge sa'aa gakkanaw zik'k'i ootsee;
biittaa baanan olee.
6 Mank'k'uwaa gedii, metootanchchaa gedii, Aa yed'd'ana.

7 S'illotuwaa ogii salalaa.
Abeet S'illoo, neeni
s'illotuwaa ogiyaa salallissaasa.
8 Ee Med'inaa Godaw, ne higgiyaa ogiyaan hamettiidde,
nuuni neena naageetto.
Nu wozanaa amuu,
ne suntsaa bonchchanawaa s'alalaa.
9 K'amman taani neena laamotay;
Wonttan ta giddon de'iyaa ta ayyaanay,
tumuwaappe neena minisiide koyee.
Ayaw gooppe, ne pirdday sa'aan de'iyaa wode,
sa'aan de'iyaa Asay s'illotetsaa tamaaree.
10 Iita asaw keekatetsaa ootsooppekka,

25:8 1 K'or. 15:54; Sas'. 7:17; 21:4 **25:10** Isa. 15:1—16:14; Erm. 48:1-47; Hiz. 25:8-11; Amo. 2:1-3; Sof. 2:8-11

I s'illotetsaa tamaarenna.
Suure asatuwaa gadiyaan iitabaa ootsee;
Med'inaa Godaa gitatetsaakka erenna.
11 Abeet Med'inaa Godaw, neeni,
ne kushiyaa d'ok'k'u ootsaadda;
Shin unttunttu be'ikkino.
Ne asaw neeni mishettiyaa mishuwaa be'iide yeellatino.
Neeni ne morkketoo wotseedda tamay,
unttuntta mi d'ayisso.
12 Abeet S'oossaw, neeni,
nuw sarotetsaa mintsaadda;
Nu ooso ubbaa neeni nuw ootsaadda.
13 Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw,
neeppe haratuu nuuna mooddeeddino;
Shin nuuni ne suntsaa s'alalaa bonchcheetto.
14 Unttunttu hayk'k'eeddino;
simmiide pas'a de'ikkino.
Neeni d'ayisseedda diraw,
simmiide denddikkino.
Unttunttu hassayettiyaawaa ubbaa k'uc'c'a d'ayissaadda.
15 Abeet Med'inaa Godaw!
Neeni asaa darissaadda.
Asaa darissaade, neeni bonchchettaadda;
biittaa zawaa ubbaakka aassaada.
16 Abeet Med'inaa Godaw!
Metuwaa wode unttunttu neena koyeeddino.
Neeni unttuntta mureedda wode,
unttunttu neena saasukki woosseeddino.
17 Abeet Med'inaa Godaw! Shahaareedda mishiratta,
yeliyaa wodii gakkina,
Yeluwaa un"ettaade waassiyaawaadan,
Nuunikka ne sintsan hewaadan haneeddo.
18 Nuuni shahaareeddo; oytsaa oyk'k'eteeddo;
Shin c'arkkuwaa yeliyaawaa gideeddo.
Nuuni sa'aw atotetsaa ahibeykko;
sa'aan de'iyaa asaakka yelibookko.
19 Hayk'k'eedda ne Asay pas'ana;
unttunttu anhay denddana.
Hinttenoo, biittaa baanaa giddon de'iyaawanttoo,
hintte s'aasay wontta ketterssaa mala gidiyaa gishshawunne,
sa'aykka hayk'k'eeddawantta zaaretsiide immiyaa diraw,
Beegottitenne nashshechchaw yes's'ite.

Pirddaanne Omooduwaappe Simmiyaawaa

20 Ta asatoo, haa yiite; hintte golle geliide, penggiyaa hintte bolla gorddite. S'oossaa hank'k'uu aad'd'ana gakkanaw, guutsaa wodiyaa hinttena k'osite.
21 Biittaa bollan de'iyaa asaa, unttunttu nagaraa diraw murana, Med'inaa Goday bare de'iyaasaappe kesiide yee. Biittaykka bare bollan gukkeedda suutsaa k'onc'c'issana; wod'eeddawanttakka laa"entso gentsenna.

26:11 Ibr. 10:27 **26:19** Dan. 12:2

27

1 He gallassi Med'inaa Goday bare mino, gitanne wolk'k'aama mashshaan
Leewaataana giyaa kols's'iyaanne s'aas'ettiyaa shooshshaa murana; abban de'iyaa
dawiyaakka wod'ana.
2 He gallassi hawaadan geetettana; «Hawe dosetteedda woyniyaa turaa saa; aabaa
yes's'ite!
3 Taani, Med'inaa Goday Aa naagiyaawaa; taani Aa ha"i ha"i haatsaa ushshay;
ooninne Aa k'ohennaadan, taani k'amanne gallassi Aa naagay.
4 Taani hank'k'ettikke; taananna olettanaw, aguntsayinne gom"orii
de'eerikkinooshsha! Taani unttunttu bolla kesa ek'k'aade, unttuntta s'uugga
wurssana.
5 Woy bak'ati k'osetti attanaw taakko yiino; taananna giigino; ee, taananna giigino»
yaagettana.
6 Yaana gallassatuwaan Yaak'oobi s'ap'uwaa yeddana; Israa'eelii aac'ananne
c'iishshaana; yaatiide ayifeedda ayfii sa'aa ubbaa kumana.
7 Unttuntta shoc'eeddawantta shoc'eeddawaadan, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa
asaa shoc'eeddeyye? Woy unttuntta wod'eeddawanttu hayk'k'eeddawaadan,
unttunttu hayk'k'eeddinooyye?
8 S'oossay bare asaa omoodoo yeddiyaawaan mureedda; away doliyaa bagga
c'arkkuwaa gallassi unttuntta bare yashshiyaa gotiyaan laaggi kesseedda.
9 Hewaa diraw, Yaak'ooba bayzzuu atto geetettanawenne Aa nagaray polo
k'uc'ettanawe hawaana: hewekka yarshshiyaa sa'aa shuchchaa ubbaa I
me'eretteedda book'intsa shuchchaadan ootsiyaa wodenne, Asheero giyaa mac'c'a
s'oossatti misilii, woy is'aanaa c'uwayiide, yarshshiyaa sa'aykka ek'uwaan
attenaadan ootsiyaa wode.
10 Minuwaa diretteedda katamay oneedda; kase Asay de'iyaa sa'ay ha"i
bazzuwaadan, mela atteedanne dogetteedda; I mehii heemettiyaa sa'aa gideedda
diraw, mitsaa bonc'c'iyaa miidde, maratuu hewan allas's'iino.
11 Mitsaa tashetuu meliyaa wode me'erettiino; mac'c'a asaykka yiide, unttuntta
eetsanaw afee. Ha Asay akeeki bayinna asaa gidiyaa diraw, unttuntta Med'd'eeddawe
unttunttoo k'arettennanne maarenna.
12 He gallassi Efiraas'iisa Shaafaappe Gibs'e Shaafaa gakkanaw, Med'inaa Goday
katsaa bukana; hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hinttekka hintte taran taran shiik'ana.
13 He gallassi wolk'k'aama malakatay punettana; Asoore gadiyaan
d'ayiyaawanttunne Gibs'e biittaw yedersseeddawanttu yaana; Yerusaalamen
geeshsha deriyaan Med'inaa Godaw goyinnana.

S'oossay Makkalanchcha Asaa Muriyaawaa Gidussaa

28

(28:1—31:9)

Huup'issa Kawutetsaa, «Neena Era!» Geeddawaa

1 Efireeman de'iyaa matsottiyaawanttu kallachchawunne, woyniyaa eessay
s'ooneeddawanttu aradda zanggaaraan de'iyaa, shulliyaa c'iishshaa mala gideedda
Aa bonchchuwaa puulaw aayye ana!
2 Be'ite, Godaw wolk'k'aamanne mino gideedda itti Asay de'ee; Goday Aa
shachchaa uushuwaadan, bayzziyaa gotiyaadaaninne kuntsiide goggiyaa
wolk'k'aama haatsaadan, mino kushiyan duge sa'aa olana.
3 He matsottiyaa Efireema asatuwaa otoruwaa kallachchay gediyaan yed'ettana.

27:1 Yob. 41:1; Maz. 74:14; 104:26

4 Aradda zanggaaraa huup'iyaan de'iyaa k'ok'k'ofettiyaa c'iishshay, Aa
bonchchuwaa puulay wodii gakkanaappe kasetiide teereedda balasiyaa mala
gidanawaa; itti Asay he balasiyaa be'iyaa wode, bare kushiyan oyk'k'osaana maana.
5 He gallassi Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday bare asaappe atteedawanttoo
bonchchuwaa kallachchaanne puulaw huup'iyaan uttiyaa aleek'k'uwaa gidanawaa.
6 I daannatoo likke pirddiyaa ayaana, olaa miis'aappe zaariyaawanttookka
wolk'k'aa gidanawaa.

Isiyyaasanne Matsottiide Timbbitiyaa Odiyaa Yihudaa Asatuwaa

7 Hawanttukka woyniyaa eessaa ushiide yiic'otiinonne matsoyiyaa ushshan
ganddigaariino. K'eesiinne timbbitiyaa odiyaawe matsoyiyaa ushshan yiic'otiino;
unttunttu woyniyaa ushshan shaawetiino; matsoyiyaa ushshankka ganddigaariino.
Sas'aa likke be'ikkino; pirddiiddekka d'ubettiino.
8 Unttunttu miyaa maadda ubbay c'ooshsha s'alalaa gidiyaa diraw, baybeena sa'ay
mulekka baawa.
9 Unttunttu hawaadan yaagana; «Eratetsaa I oona tamaarissanee? Kiitaakka oossi
k'onc'c'issanee? Maatsaa pakuwaa biro aggeedawanttusseeyye, woy d'antsaa biro
duutseedawanttussee?
10 Ayaw gooppe, I giyaawe hawaa; azazuwaa bolla azazuwaa, azazuwaa bolla
azazuwaa, wogaa bolla wogaa, wogaa bolla wogaa, hawaan guutsaa, hewan guutsaa»
yaagana.
11 Shin S'oossay allagatuwaa k'aalaaninne imatsatuwaa doonaan ha asaw
haasayana.
12 I unttunttoo hawaadan yaageedda; «Hawe shemppuwaa. S'alaleeddawaa
shemppissite. Hawe shemppi akkiyaa saa» yaageedda. Shin unttunttu sisennan
is's'eeddino.
13 Hewaa diraw, unttunttu biide kunddana mala, me"ana malanne gitiyaan
oyk'k'ettiide omooduwaa baana mala, Med'inaa Godaa k'aalay unttunttoo azazuwaa
bolla azazuwaa, azazuwaa bolla azazuwaa, wogaa bolla wogaa, wogaa bolla wogaa
gidiide, hawaan guutsay, hewan guutsay gideedda.

S'iyooniw Godaa S'ap'uwaa Mintsetsiyaa Shuchchaa

14 Hewaa diraw, hinttenoo, Yerusaalamen de'iyaa asaa mooddiyaa
k'iliic'iyaawanttoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite.
15 Hintte, «Nuuni hayk'k'uwaana giigeeddo; Si'ooliyaanakka c'aak'k'eteeddo; nuuni
wordduwaa nuw de'uwaa ootseedda dirawunne malttiyaa nuw k'osetti attiyaasaa
ootseedda diraw, wolk'k'aama boshay yiidekka nuuna bochchennan aad'd'ana»
yaagiide c'eek'ettiita.
16 Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite,
taani S'iyoonen baasuwaa shuchchaa, paac'etteedda shuchchaa, godaa s'ap'uwaa
minisiyaa, al"o shuchchaa wotsaad; aan ammaniyaa ooninne yeellatenna.
17 Taani suure pirddaa baasuwaa likkiyaa wodoruwaa, s'illotetsaakka tumbbiyaa
ootsana. K'ay hintte amanetiyaa wordduwaa geessuwaa, shachchay shoc'ana; hintte
k'osetti attiyaasaakka haatsay muukkana» yaagee.
18 Hewaappe guyyiyaan, hintte hayk'k'uwaana c'aak'k'eteedda c'aak'k'uu
laalettana. Si'ooliyaanakka c'aak'k'eteedda c'aak'uukka minnenna. Wolk'k'aama
boshay yiyaa wode, hintte aan shoc'ettana.
19 He boshay wontta wontta, k'amminne gallassi hewaana aad'd'ana; he aad'd'iyaa
wode ubbankka, hinttena akki baana.
Aa kiitaa akeekiyaawe hinttenttoo shabbirssaa dagama gidanawaa.
20 Arssay gediyaa c'ogottiide gisanaw k'antsaa; afilayikka gatsi mayyanaw guutsaa.

28:11 1 K'or. 14:21 **28:16** Maz. 118:22-23; Rom. 9:33; 10:11; 1 P'es'. 2:6

21 Ayaw gooppe, Paraas'iima Deriyaa bollan Med'inaa Goday ootseeddawaadan,
bare oosuwaa, bare imatsaa oosuwaa, hewekka bare ooratsa oosuwaa ootsanaw
denddana. K'ay Gabaa'oona zanggaaraan hank'k'etteeddawaadan hank'k'ettanawaa.
22 Godaappe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaappe I boshaa biittaa ubbaa
bolla ahanaw k'achcheeddawaa taani siseedda diraw, hintte k'ashuu minnenna
mala, k'iliic'iyaawaa aggite.

S'oossaa Aad'd'eeda Eratetsaa

23 Hintte haytsaa haa yeggiide, taani odiyaawaa sisite; ta haasayaakka akeekiide
sisite.
24 Katsaa zeranaw goshiyaa goshshanchchay ubbaa gedekka goshiidde de'ii? K'ay I
ubbaa gedekka guulluwaa kinchchiiddenne liik'issiiddi de'ii?
25 Gadiyaa liik'issiide, anuugaa laalee; karetsa sawuwaakka zeree; zarggaakka Aa
yippan, banggaakka Aa k'omuwaan, morgge mitsaakka aw bessiyaa sa'aan zeree
gidennee?
26 Ayaw gooppe, ha hiillaa Aa S'oossay Aa erisseenne tamaarissee.
27 Karetsa sawuwaa udula mitsan k'os's'enna; aanugaakka c'uguwaan bukkenna.
Hewaa aggiide, karetsa sawuwaakka gatiman, anuugaakka s'am"an k'os's'ee.
28 Ukitsaa uukkiyaa katsaa k'os's'iyaasan k'os's'iyaawe liik'issiiyye? Giddenna, I Aa
k'os's'iidde k'os's'iidde, med'inaw de'enna. K'ay I katsaa bukkiyaa paraa gaaretuwaa
Aa bollaanna laaggiiddekka katsay gaac'ettanaadan ootsenna.
29 Hawekka k'ay malalissiyaa zoriyaa zoriyaa, oosuwaakka aad'd'eeda eran
ootsiyaa Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaappe yee.

29

Daawita Katamaa Yerusaalamiw Aayye Ana!

1 Neenoo Daawite de'eedda Arii'eela giyaa katamaw, new aayye ana! Laytsaa
bollan laytsaa gujja; baalatuwaakka zaara zaaraade bonchcha.
2 Taani Arii'eela giyaa katamaa birokka un"etsana; unttunttu zilaalananne
yeekkana. He katamay suutsay kammeedda yarshshiyaa sa'aa mala gidanawaa.
3 Taani ne yuushshuwaan dooddananne adussa gimbbiyaan neena dirana; ne
bollan olaa maammaa kees's'ana.
4 Hewaappe guyyiyaan, neeni biittaa c'iimmuwaappe haa pude haasayana; hirkki
baanaappe ne kooshshay yaana. Ne kooshshay moyttilliyaa kooshshaa, biittaa
giddoppe kesana; ne haasayaykka baanaa giddoppe saasukettana.
5 Shin ne morkketuu liik'o baana keeshshaa c'oranne ne mek'etsi baynawanttu
payduukka c'arkkuu afiyaa suullaa keeshshaa daro gidanawaa. K'oppennaan
de'ishshin ellekka,
6 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday guuguntsaan, biittaa k'aatsan,
wolk'k'aama kooshshaan, gotiyaan, c'arkkuwaaninne miyaa tamaa lac'uwaan
hinttena s'omoosana.
7 Arii'eela katamaa oliyaa c'ora kawutetsaa ubbay, he katamaanne Aa geessuwaa
oliyaa ubbay, Aa waayissiyaa ubbay akumuwaadan, k'amma sas'aadan hanana.
8 Koshateedda Asay akumuwaan mee; shin beegottiyaa wode Aa koshay aggena;
woy saametteedda Asay akumuwaan ushee; shin beegottiyaa wode daaburee;
saamuwaakka alibeenna; S'iyoone Deriyaa oliyaa c'ora kawutetsaa ubbay hewaadan
hanana.

S'oossaa Azazuwaa Kad'iyaawe Ahiyaa Muruwaa

28:21 Iya. 10:10-12; 2 Sam. 5:20; 1 Od. 14:11

9 Hintte hintterekka dammettiide, damma asaa gidite; hinttena hintterekka
k'ook'issiide, k'ook'e asaa gidite. Matsottite; shin woyniyaa eessaanna gidoppo.
Ganddigaarite; shin matsoyiyaa ushshaanna gidoppo.
10 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday gem"ishshuwaa sonnu ootsiyaa ayaanaa hintte
bollan gusseedda. Timbbitiyaa odiyaawanttoo, yaatiide hintte ayifetuwaa I
goozeedda. Sas'aa be'iyaawanttoo, hintte huup'etuwaakka gulloyeedda.
11 Ha ubbaa sas'ay new attametteedda mas'aafaa mala gideedda. Asay, «Hey,
hawaa nabbaba» yaagi, itti nabbabi danddayiyaa uraw immiyaa wode I, «Mas'aafay
attametteedda diraw, taani nabbabanaw danddaykke» yaagana.
12 K'ay mas'aafaa nabbabi danddayenna uraw, «Hey, hawaa nabbaba» yaagiide
immiyaa wode, I, «Taani nabbabanaw danddaykke» yaagana.
13 Yaatina, Goday hawaadan yaagana; «Hawe Asay bare bolla doonaan taakko
shiik'ee; bare ins's'arssan taana bonchchee; shin unttunttu wozanay taappe
haakuwaan de'ee. Unttunttu Asay med'd'eedda wogaa tamaariidde, taw c'oo
goyinniino.
14 Hewaa diraw, be'ite, taani ha asaa bolla zaaretsaadekka maalalissiyaabaa
ootsana; maalaaliyaabaanne ooratsabaa ootsana. Unttunttu eranchchatuwaa
aad'd'eeda eratetsay daallamana; unttunttu akeekanchchatuwaa akeekayikka
k'osettana» yaageedda.

Sintsappe Yaana Keekaa

15 Bare halchchuwaa c'iimmayiide, Med'inaa Godaappe k'ossiyaawanttoo, barenttu
oosuwaa d'uman ootsiidde, «Nuuna ooni be'ii? Nuuna ooni erii?» yaagiyaawanttoo
aayye ana!
16 Hintte yewotuwaa laamiitta; urk'k'aa med'd'iyaawe urk'k'aa mala giide k'oppiita!
Med'etteeddawe med'd'eeddawaa, «I taana med'd'ibeenna» gaanee? Otuu barena
med'd'eeddawaa, «I ayinne erenna» gaanaw danddayii?
17 Liibaanoosa woray aradda gadiyaw laamettanaw, aradda gadii k'ay wora
gidanaw, guutsaa wodii atteeda gidenneeyye?
18 He gallassi tulletuu mas'aafaa k'aalaa sisana; lem"ilem"aappenne d'umaappe
kesiide, k'ook'etuwaa ayfii s'eelana.
19 Ashkketuu gujjiidikka Med'inaa Godaan nashettana; asaa giddon de'iyaa
hiyyeesatuukka Israa'eeliyaa Geeshshan hashshu gaana.
20 Mek'etsi bayinnawanttu wurana. K'iliic'iyaawanttu tim"i gaana. Iitabaa
ootsanaw wochchiyaawanttu ubbay d'ayana.
21 Hewanttu yewuwaan asaa bayzzanchcha kessiyaawantta, chilootan asaa
seeriyaawanttoo gitiyaa wotsiyaawanttanne wordduwaan s'illo bitaniyaa pirddaa
te"iyaawantta.
22 Hewaa diraw, Abrahaama wozeedda Med'inaa Goday Yaak'ooba zariyaw
hawaadan yaagee; «Yaak'ooba zarii hawaappe sintsanaw yeellatenna; unttunttu
som"iikka yeellatiide, sa'aa s'eellenna.
23 Shin unttunttu ta kushiyaa ooso gidiyaa barenttu naanatuwaa barenttu giddon
be'iyaa wode, ta suntsaa geeshshatetsaan naagana; unttunttu Yaak'ooba Geeshsha
geeshshatetsaa bayzzikkino. Israa'eeliyaa S'oossaakka yashshatetsan bonchchana.
24 Ayyaanan baleeddawanttu simmiide akeekana; zuuzummiyaawanttukka
timirttiyaa akkana» yaagee.

30

Gibs'enna C'aak'ettiyaa Hada C'aak'uwaa

29:10 Rom. 11:8 **29:13** Mat. 15:8-9; Mar. 7:6-7 **29:14** 1 K'or. 1:19 **29:16** Isa. 45:9

1 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Makkalanchcha naanaatoo aayye ana! Taani
halchchabeennabaa ootsiyaawanttoo, ta Ayyaanaappe gidenna es'aa barew
giigissiyaawanttoo, nagaraa nagaraa bolla gujjiyaawanttoo aayye ana.
2 Gibs'e kaatiyaa geessuwaan attanawunne Gibs'e kuwan attiyaasaa koyanaw,
taana zoretaa bessenaan, duge Gibs'e wod'd'iyaawanttoo aayye ana!
3 Hewaa diraw, Gibs'e kaatiyaa geessuu hinttenttoo yeella, kaatiikka kawushsha
gidanawaa.
4 Unttunttu kaappatuu S'o'aanen de'ooppekka, unttunttu kiitteeddawanttu Haneesa
giyaa katamaa gakkinttokka,
5 yeellappenne kawushshappe attina, harabaa ayaanne wod'd'enna asaa, ayaanne
maaddenna woy go"enna asan ammanetteeda Asay ubbay kawushshana» yaagee.
6 Neegeeban de'iyaa do'atuwaabaa S'oossay giyaawe hawaa; kiitettiyaawanttu
metuunne tuggay de'iyaa biittaa gidduwaana, gaammuunne gaammatta wod'iyaa
shooshshatuunne paalliyaa dawetu kols's'iyaa iita biittaana aad'd'iidde baana. Bare
duretetsaa haretuwaa zokkiyaan, barenttu ak'uwaa gaalotuwaa zimetsaan c'aani
akkiide, unttunttoo ayaanne wod'isenna biittaa baana.
7 Ayaw gooppe, Gibs'e maaduu gatii bayinnabaanne mela. Hewaa diraw, taani Aa,
«C'o"u giide utteedda Ra'aaba» yaagaade suntsaad.

Azazettena Asaa

8 Ha"i ba; sintsanna yaana wodiyaw med'inaa malaataa gidana mala, unttunttu
sintsan shuchchaa masetsan wooc'a; mazggobankka s'aafa.
9 Ayaw gooppe, hawanttu makkalanchcha asatuwaanne wordduwaa naanatuwaa;
unttunttu Med'inaa Goday odiyaawaa sisanaw koyenna naanatuwaa.
10 Unttunttu sas'aa odiyaawantta, «Sas'aa be'oppite» yaagiino; timbbitiyaa
odiyaawanttakka, «nashechchiyaabaappenne malatiyaabaappe attina, nuw suurebaa
odoppite.
11 Ogiyaappe kichchite; loossuwaappekka itti bagga simmite; nuuni Israa'eeliyaa
Geeshshabaa zaaretsiide sisokko» yaagiino.
12 Yaatina, Israa'eeliyaa Geeshshay hawaadan yaagee; «Hintte ha k'aalaa is's'iide,
asaa naak'k'iyaawaan ammanetteeda dirawunne c'immiyaawaan c'eek'etteedda
diraw,
13 ha nagaray hinttenttoo za"iide wod'd'iyaa, akeekenan ellekka kunddiyaa adussa
gimbbiyaa mala gidanawaa.
14 Aa me'uu urk'k'aappe med'd'eeddanne nippi giide me"eedda otuwaa mala
gidanawaa; he me'uwaa giddon tamaa kaashiyaa woy ollaappe haatsaa duuk'k'iide
kessiyaa kon"aynne beettena» yaagee.
15 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Geeshshay hawaadan yaagee;
«Hintte taakko simmiyaawaaninne shemppiyaawaan attana; c'o"u giyaawenne
ammanettiyaawe hinttenttoo wolk'k'aa gidanawaa; shin hintte is's'eeddita.
16 Hawaadan yaageeddita; ‹Tuytti, nuuni paratuwaan uttiide bak'atana›
yaageeddita; hewaa diraw, hintte bak'atana. K'aykka hintte, ‹elleelli paratuwaa
toggiide bi kichchana› yaageeddita; hewaa diraw, hinttena yederssiyaawanttu
elleellana.
17 Itti tooranchchaa be'iide, hintteppe sha"a Asay bak'atana; ichcheshu
tooranchchatu hinttena muliyaa yederssana. Deriyaa huup'iyaan esseedda
banddiraa mitsaadan, hintte tooranchchatuwaappe guutsatuu attana» yaagee.
18 Shin Med'inaa Goday hinttenttoo keekanaw naagee; I hinttenttoo k'arettiyaawaa
bessanaw denddee. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday s'illo pirddiyaa S'oossaa; Aa
naagiyaawanttu ubbatuu anjjetteedawantta.

S'oossay Bare Asaa Anjjana

19 Hinttenoo, Yerusaalamen de'iyaa S'iyoone asatoo, hawaappe sintsanaw
yeekkikkita; hintte waasuwaan I hinttenttoo tumuwaappe k'arettana; I hintte
waasuwaa sisiyaa wode, hinttenttoo zaaruwaa immana.
20 Goday hinttenttoo metuwaa ukitsaanne tuggaa haatsaa immooppekka, hintte
asttamaarii hawaappe sintsan barena k'osenna. Shin hintte ayfii hintte
asttamaariyaa be'ana.
21 Hintte ushechcha woy haddirssa simmiyaa wode, guyyenna hinttena, «Ogii
hawaa; aan biite» yaagiyaa kooshshaa hintte sisana.
22 Hewaappe guyyiyaan, biran alleek'k'etteedda eek'atuwaanne work'k'aan
kameteedda misiletuwaa hintte tunissana. K'ita c'urk'k'aadan hintte unttuntta,
«Nuuppe haakkite» yaagiide wora olana.
23 He wode hintte gadiyaan zereedda katsaw I iraa bukissana; gadiyaappe
mokkiyaa katsaykka murutanne daro gidanawaa. He gallassi hintte miizzay aakko
dembban hamettana.
24 Gadiyaa goshiyaa booratuunne haretuu laydaaninne gillan punetiide, geeyeedda
hark'k'uwaa maana.
25 Hintte morkkatuwaa geessotuu omoodettina, Asay goora'ettiide wuriyaa gallassi,
wolk'k'aama deretuwaappenne d'ok'k'a deretuwaappe pultto haatsatuu goggana.
26 He gallassi aginatti poo'uu aawaa poo'uwaadan hanana; aawaa poo'uukka
kasewaappe laappun kushiyaa darana; laappun gallassaa poo'uwaa keenaa poo'ana.
He gallassi Med'inaa Goday me"eedda bare asaa koolana; I dechchina madus'eedda
madutsaakka patsana.

S'oossay Asoore Murana

27 Be'ite, Med'inaa Godaa suntsay suulliyaa hank'k'uwaana, sikkeedda c'uwaa
shaariyaanna haako saappe yaana; Aa doonay hank'k'uu kumeeddawaa; Aa
ins's'arssaykka miyaa tamaa.
28 Bare peenuwaan ubbabaa pitti afiyaa di'uwaadan, d'ayissiyaa haatsaa
kuntsuwaa mala. I kawutetsatuwaa bashshaa zazziriyaan zazzirana; asaa
gappataakka wora afiyaa bis'aalaa barssana.
29 Geeshsha baalay bonchchettiyaa k'amma yes's'iyaawaadan, hintte yes's'ana;
Med'inaa Godaa deriyaa Israa'eeliyaa Zaallaakko biyaa wode, suusuliyaa punniide
yes's'iyaa Asay nashettiyaawaadan, hintte nashettana.
30 K'ay Med'inaa Goday bare yashshiyaa kooshshaa sissana; Aa k'esii wod'd'iide
shoc'iyaa shochchaa bare suulliyaa hank'k'uwaan, miyaa tamaa lac'uwaan, gotiyaan,
uushuwaaninne shachchaa burc'c'iyaan k'onc'c'issana.
31 Med'inaa Goday bare kooshshan Asoore dagantsana. Aa s'am"aykka unttuntta
shoc'ana.
32 Med'inaa Goday unttuntta bare muriyaa s'am"an shoc'ana shochchay ubbay
darbbiyaaninne diitsaan gidanawaa. Olan I bare k'eesiyaa dentsiide, unttuntta olana.
33 Ayaw gooppe, tamaa eetsiyaasa'aa Toofeeti beni giigeedda; he sa'ay giigeeddawe
kaatiyaassa. He sa'ay zik'k'anne aakko gidiide, tamaynne daro mitsay dooretti
utteedda saa. Med'inaa Godaa shemppuu diiniyaa shaafaadan yiide, he tamaa eetsi
kessana.

31

S'oossay Yerusaalame Naagana

1 Maaduwaa koyanaw duge Gibs'e wod'd'iyaawanttoonne paran
ammanettiyaawanttoo aayye ana! C'ora gidiyaa diraw paraa gaaretuwaan, daroppe
mino gidiyaa diraw paraa asatuwaan ammanettiyaawanttoo aayye ana! Unttunttu

Israa'eeliyaa Geeshshaakko s'eellikkino; woy Med'inaa Godaappe maaduwaa koyikkino.
2 Shin ikka bashshaa ahanaw danddayiyaa aad'd'eeda eranchcha; bare geeddawaakka aggena; iitatuwaa golliyaa asaa bollanne iitabaa ootsiyaawantta maaddiyaawanttu bolla denddana.
3 Gibs'e gadiyaa asatuu asaappe attina, s'oossaa gidikkino. Unttunttu paratuukka ashoppe attina, ayaana gidikkino. Med'inaa Goday hank'k'uwaan bare kushiyaa mic'c'iyaa wode, maaddiyaawe d'ubettana; maadettiyaawekka kunddana; unttunttu ubbaykka ittippe d'ayana.
4 S'oossay taana hawaadan yaagee; «Gaammuu woy wodalla gaammuu mehiyaa oyk'k'iide gudiyaa wode, daro hentsanchchatuu Aa bolla s'eesetti shiik'ooppekka, I unttunttu waasoo dagammenna. Unttunttu waasookka yayyena. Hewaadankka, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday S'iyoone Deriyaaninne Aa d'ok'k'an olaa gakkettanaw duge wod'd'ana.
5 Kafuu bollaanna awaaliyaawaadan, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday Yerusaalame gonddallananne ashshi akkana; I Aa bollaanna aad'd'iidde, Aa wotsi akkana» yaagee.
6 Hinttenoo Israa'eeliyaa asatoo, hintte loytsi makkaleeddawaakko simmite.
7 Ayaw gooppe, asaa ubbay barenttu nagaranchcha kushiyan biraappenne work'k'aappe med'd'eedda eek'atuwaa he gallassi olana.
8-9 Tamay S'iyoonen, c'ooc'ii Yerusaalamen de'iyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Asoore asaawaa gidenna mashshaan kunddana; asaawaa gidenna mashshay unttuntta maana. Unttunttu mashshaa sintsaappe bak'atana; unttunttu wodalla asatuu dees'o oosoo azazettana. Dagamaa gaasuwaan, unttunttu mino geessuu laalettana; unttunttu olaa gadaawatuukka dagamaw olaa banddiraa aggi bashiide baana» yaagee Med'inaa Goday.

S'oossay Eedooma Muriyaawaa Yeruusaaleemo Anjjiyaawaa Gidussaa

32

(32:1—35:10)

S'illotetsan Ayissiyaa Kaatiyaa

1 Be'ite, kaatii s'illotetsan kaatetana; mooddiyaawanttukka suuretetsan mooddana.
2 Asay huup'iyaan huup'iyaan c'arkkuwaappe geemmiyaa saa, gotiyaappe bak'atiyaa sa'aa gidanawaa; mela sa'aan goggiyaa haatsaanne zoozetiyaa gadiyaan de'iyaa wolk'k'aama zaallaa kuwaa mala gidanawaa.
3 S'eelliyaa asatuu ayfii c'iilimmenna; sisiyaawanttu haytsaykka hayzzana.
4 Tafitafiyaa asatuwaa wozanay erananne akeekana. Deeddotiyaa asatuwaa ins's'arssaykka suure geeshshiide haasayana.
5 Hawaappe sintsanaw eeyyi bonchcho asaa geetettenna. Iita Asay bonchchettenna.
6 Ayaw gooppe, boozay boozatetsaa haasaye; Aa wozanaykka nagaraa ootsanaw, Med'inaa Godaa bolla s'alabaa haasayanaw, koshshatteeddawantta kalissennan agganawunne saametteeddawantta ushshennan digganaw, iitabaa mak'ettee.
7 Uuzetiyaawaa uuzii iita; metootanchchay suurebaa haasayiide, wordduwaan hiyyeesaa d'ayissanaw I iita k'ofaa k'oppee.
8 Lo"o uray lo"obaa halchchee; he lo"o halchchuwan minniide de'ee.

Pirddaanne Betiyaappe Simmiyaawaa

9 Hinttenoo k'ofay bayinnan de'iyaa mac'c'awanttoo, denddite; ta odiyaawaa sisite; hinttenoo ammanettiide utteedda mac'c'a naatoo, taani hinttenttoo odiyaawaa sisite.

10 Itti laytsaappe guutsaa aad'd'ishshin, hintte ammanettiide utteeddawanttu
kokkorana; woyniyaa Aa wodiyaan s'unk'k'iyaawe attana. Tookkeeddawaappe hintte
ayfiyaa shiishshana wodiikka yeenna.
11 Hinttenoo ishaluwaan de'iyaa mac'c'awanttoo, kokkorite. Hinttenoo
ammanettiide utteedda mac'c'a naatoo, gaji gajite. Hintte mayuwaa k'aarite;
kayyuwaa afilaa hintte s'eessan danc'c'ite.
12 Lo"iyaa shoyk'aynne ayfiyaa dors's'os's'eedda woynnii d'ayeedda diraw,
kayyottiidde, hintte tiraa bak'k'ite.
13 Aguntsaa buuraynne kinddichchuu ta asaa gaden mokkeedda. Asay nashettiide
de'eedda golletuwaassinne nashshechchan de'eedda ha katamaw yeekkite.
14 Miis'ay attana; daro Asay de'iyaa katamatuukka onana; geessuunne wochchiyaa
gimbbetuu med'inaw mela gidanawaa; unttunttu wora haretuu nashettiyaasaanne
dorssaa wudii hamettiyaasaa gidanawaa.
15 Hewenne, bolla d'ok'k'aappe nu bolla ayyaanay gukkana gakkanaassa, mela
bazzuu araddana gakkanaassanne aradda biittaykka wora gideedda geetettiide
k'ofettana gakkanaassa.
16 Hewaappe guyyiyaan, suure pirdday mela bazzuwaan, s'illotetsaykka aradda
gadiyaan de'ana.
17 S'illotetsaa oosuu sarotetsaa gidanawaa; s'illotetsaa ayifiikka med'inaw
woppatetsaanne ammanettiide de'iyaawaa gidanawaa.
18 Ta Asay sarotetsay de'iyaa sa'aan, naagettiyaa golliyaaninne woppu geedda
shemppo sa'atuwaan de'ana.
19 Shachchaan woray diippooppenne, k'ay katamay ubbaanna kolettooppenne,
20 he haatsaa ubbaa matan hintte katsaa zeriide, hintte mehiyaakka hintte
haretuwaakka hentsaw billi yeddiide, hintte loytsi anjjettana.

33

Maaduwaa Woosaa

1 Neenoo, neena d'ayissennan de'ishshin d'ayissiyaawoo, new aayye ana! Neenoo,
neena aatsi immennan de'ishshin, aatsa immiyaawoo, new aayye ana! Neeni
d'ayissuwaa aggeeda wode neena d'ayissana; neeni aatsa imuwaa aggeeda wode
neena aatsi immana.
2 Abeet Med'inaa Godaw, nuuna maara; nuuni neena naageetto; wontta wontta
nuw wolk'k'aa gida; metuwaa wodekka nuuna ashshiyaawaa gida.
3 Ne kooshshay guuguntsaadan guummiyaa wode Asay bak'atee; neeni nuuna
maaddanaw dendda ek'k'iyaa wode, kawutetsatuu laalettiino.
4 Gondduu shiik'iyaawaadan, hintte omooduu shiik'ana; boolii dirbbiyaawaadan,
Asay Aa bolla dirbbana.
5 Med'inaa Goday bollan de'iyaa diraw, d'ok'k'u d'ok'k'u geedda; I S'iyoone suure
pirddaaninne s'illotetsan kuntsana.
6 I hinttenttoo hintte wodiyaa mintsiyaawaa, hintte kumentsaa atotetsaa,
aad'd'eeda eratetsaanne eraa gidanawaa; Med'inaa Godaw yayyiyaawe aw ak'o
gidanawaa.
7 Be'ite, unttunttu wolk'k'aama asatuu ogiyaan waassiino; sigatetsaw
kiitteeddawanttukka mishettiide yeekkiino.
8 Aakko ogetuu oneeddino; ogiyaanna aad'd'iyaawe aggeeda. I bare c'aak'k'eteedda
c'aak'uwaa koleedda; katamatuwaakka kad'eedda. Asaakka demibeena.
9 Biittay kayyoteenne labbanee. Liibaanoosi yeellatiide melee; Saaroona giyaa
aradda dilbbay mela biittaa gideedda. Baasaane giyaa deriyaaninne K'armmeloosa
deriyaan de'iyaa mitsatuwaa haytsay k'ok'k'ofettee.

S'oossay Barena Is's'iyaawantta
Ubbaa, «Aayyee!» Geeddawaa

10 Med'inaa Goday kawutetsatoo hawaadan yaagee; «Ha"i taani denddana; ha"i
taani bonchchettana; ha"i taani d'ok'k'u d'ok'k'u gaana.
11 Hintte utulaa shahaariide, suullaa yeleeddita. Hintte shemppiyaa shemppuu
hinttena miyaa tamaa.
12 Asay taman s'uugetteedda bidintsaa mala gidanawaa; k'ay k'ans's'ettiide, taman
ees's'eedda aguntsa mala gidanawaa.
13 Hinttenoo, haakuwaan de'iyaawanttoo, taani ootseeddawaa sisite; matan
de'iyaawanttoo, taani wolk'k'aama gidiyaawaa akeekite» yaagee.
14 S'iyoonen de'iyaa nagaranchchatuu yayyeeddino; S'oossaw gidennawantta
kokkorssay oyk'k'eedda. Hewaa diraw, unttunttu, «Miyaa tamaanna de'anaw
danddayiyaa uray nu giddon oonee? Ees's'iidde de'i aggiyaawaana de'anaw
danddayiyaa uray nu giddon oonee?» yaagiino.
15 S'illotetsan hamettiyaawe, suurebaa haasayiyaawe, suure gidenna ogiyaanna
beettiyaa go"aa is's'iyaawe, mattaayiyaa akkanaw bare kushiyaa yeddennawe,
suutsaa gussiyaawaa sisennaadan, bare haytsaa tuc'c'iyaawe, iitabaa s'eellennaadan,
bare ayfiyaa c'iilimmiyaawe,
16 he uray d'ok'k'asaan de'ana. I bak'atiide attana sa'aykka mino zaallaa de'uwaa
gidanawaa; Aa ukitsaykka aw imettana; I ushiyaa haatsaykka pac'c'enna.

Bonchchuu Kumeedda Yaana Laytsaa

17 Hintte ayifetuu kaatiyaa Aa puulaana be'ana; haakkiide de'iyaa biittaakka
be'ana.
18 Hintte wozanay, «paydeeddawe hak'an de'ii? Giiraa yiggi s'eelleeddawe hak'an
de'ii? Adussa gimbbetuwaa paydeeddawe hak'an de'ii?» yaagiide yashshiyaa
beniwaa k'oppana.
19 Hintte k'areti bayinna asatuwaa, hinttenttoo gelenna haasayaa haasayiyaa
asatuwaanne ins's'arssay deeddotiyaa asatuwaa hawaappe sintsan be'ikkita.
20 Nuuni nu baalaa bonchchiyaa S'iyoone katamaa be'ite! Woppu giide de'iyaasaa,
Aa shikaalii shodettenna, Aa wodoruukka duus's'ennanne k'aas's'enna dunkkaaniyaa
malaa, Yerusaalame katamaa hintte hintte ayifiyaan be'ana.
21 Shin Med'inaa Goday nuw he sa'aan bare wolk'k'aama wolk'k'aa k'onc'c'issana.
He sa'ay aakko shaafatuunne goggiyaa haatsatuwaa mala gidanawaa. Laaggiyaa
woluwoluu Aa bollaanna baanaw danddayenna; wolk'k'aama markkabiikka yaana
aad'anaw danddayenna.
22 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday nu daannaa; Med'inaa Goday nuw higgiyaa
immeeddawaa. Med'inaa Goday nu kaatiyaa; I nuuna ashshana.
23 Ne wodoruwaa k'ashuu shol"eedda; markkabiyaa tuussaa Aa sa'aan minisi
oyk'k'anaw woy sharaakka s'agaaganaw danddayenna. He wode daro omoodiide
aheeddabay shaakettana; haray attina, wobbatuukka omooduwaa omooddana.
24 S'iyoonen de'iyaa ooninne, «Taani harggay» yaagenna; yan de'iyaa asaa nagaray
atto geetettana.

34

S'oossay Bare Morkketuwaa Murana

1 Hinttenoo, kawutetsatto, shiik'iide sisite! Hinttenoo asatoo sisite! Biittaynne
gadiyaan de'iyaabay ubbay, sa'aynne sa'aan de'iyaabay ubbay siso!
2 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday kawutetsaa ubbaa hank'k'etteedda; Aa yiluukka
unttunttu tooranchchatuwaa ubbaa bollana. I unttunttu ubbaanna d'ayissana;
unttuntta siifiyaawanttoo aatsiide immana.

3 Unttunttuppe wod'eeddawanttu olettana; unttunttu anhay s'ink'k'ana. Wogga
deretuu unttunttu suutsan kametana.
4 Saluwaa s'oolinttetuu ubbay siilana; salotuu warak'ataadan s'aas'ettana.
Unttunttu s'oolinttetuu ubbay woyniyaappe haytsay k'ok'ofettiyaawaadan,
balasiyaappe ayfii k'ok'ofettiyaawaadan k'ok'k'ofetanna.
5 Ta mashshay salotuwaa giddon alana gakkanaw ushsheedda. Be'ite, I Eedooma
bolla, taani shek'k'eedda asaa bolla pirddanaw wod'd'ee.
6 Med'inaa Godaw Boos'ira giyaa kataman yarshshuu, Eedooma gadiyaan
wolk'k'aama shukay de'iyaa diraw, Med'inaa Godaa mashshay suutsan meec'ettiide,
mod'd'uwaan s'aas'etteedda. Dorssatuwaanne deeshshatuwaa suutsan meec'ettiide,
dorssatuwaa kilahotuwaa mod'd'uwaan s'aas'etteedda.
7 K'ay mentsatuu, maratuunne korumaa booratuu unttunttunna kunddana.
Unttunttu biittay suutsaa s'alalaa gidana; unttunttu biittaykka mod'd'uwaan
munak'ettana.
8 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday haluwaa kessiyaa gallassaa; S'iyoone oleedda
morkketoo kushiyaa zaariyaa laytsaa.
9 Goggiyaa Eedooma haatsatuu shidiyaw, Aa biittaykka diiniyaw laamettanawaa;
Aa biittay ees's'iyaa shidiyaa gidanawaa.
10 Tamaykka k'amman gallassan to"enna; Aa c'uwaykka med'inaw c'uwattana.
Eedooma biittay yeletaappe yeletaa gakkanaw, mela gidanawaa; ooninne med'inaw
hewaana aad'd'ena.
11 Shin s'inggilliinne k'us'arssay Aa laattana; guttotuunne k'uuruu aan de'ana.
S'oossay Eedooma bolla koletsaa likkiyaa wodoruwaanne melatetsaa likkiyaa
tumbbiyaa piddi ootsiide yeddana.
12 He gadiyaan kaatetiyaawe d'ayana; kaappatuukka hewaappe kichchana.
13 Aa golletuwaan aguntsay, Aa miis'atuwaan okay odooruu mokkana. I
worakanatuu allas's'iyaasaanne sogonii de'iyaasaa gidanawaa.
14 Wora do'atuu godaretuwaana gakettana; tuna ayyaanatuu ittuu ittuwaanna
s'eesettana; k'amma s'alahetuu wod'd'iide, yan de'ana.
15 Gutatta yan golliyaa kees's'ana; k'uuk'k'ulleedda k'uuk'k'ulletuwaa hap'p'aade
k'os'ana. Bare maratuwaakka bare k'efetuwaa garssan hap'p'ana; k'ay gac'etuu
barenttu laggiyaanna laggiyaanna he sa'aa shiik'ana.
16 Med'inaa Godaa mas'aafaappe koyiide nabbabite. S'oossaa doonay azazeedda
dirawunne Aa ayyaanay shiishsheedda diraw, hawanttuppe ittuunne pac'c'enna; k'ay
ittuunne bare laggii bayinnan de'enna.
17 I unttunttoo saamaa kesseedda; Aa kushii unttunttoo gadiyaa wordduwaan
shaakkeedda; unttunttu Aa med'inaw mooddana; yeletaappe yeletaa gakkanaw,
unttunttu aan de'ana.

35

S'illotetsaa Ogiyaa

1 Biittaa bazzuunne mela biittay nashettana; Mela biittay nashshechchaa pooc'u
giidde, c'iishshaa c'iishshaana.
2 I daroppe c'iishshaana; pooc'u giide nashshechchan yes's'ana. Liibaanoosa
bonchchuunne K'armmeloosanne Saaroona gitatetsay imettana; unttunttu Med'inaa
Godaa bonchchuwaanne nu S'oossaa gitatetsaa be'ana.
3 Daabureedda kushetuwaanne arggaac'eedda gulbbataa mintsetsite.

34:4 Mat. 24:29; Mar. 13:25; Luk'. 21:26; Sas'. 6:13-14 **34:5** Isa. 63:1-6; Erm. 49:7-22; Hiz. 25:12-14; 35:1-15; Amo. 1:11-12; Abd. 1-14; Mil. 1:2-5 **34:10** Sas'. 14:11; 19:3 **35:3** Ibr. 12:12

4 Wozanaan yashshay de'iyaawantta, «Minnite! Yayyoppite! Hekko, hintte S'oossay
haluwaa kessanawunne bare s'oossatetsan unttuntta muranaw yaana; I hinttena
ashshana» yaagite.
5 He wode, k'ook'etuwaa ayfii dooyettana; tulletuwaa haytsaykka sisana.
6 Wobbatuwaa gen"iyaadan guppana; duudetuukka nashshechchan yes's'ana;
bazzuwaan haatsay melosaan pulttuu d'uuk'k'ana.
7 S'uuggiyaa shafii dagatteedda haatsaa gidanawaa; mela biittay haatsaa pulttana;
worakanatuu allas's'iyaasan maatay mak'k'aynne c'arii dolana.
8 Yan aakko ogii de'ana; ikka Geeshshatetsaa Ogiyaa geetettana. Geeshsha
gidennawanttu he ogiyaanna aad'd'ikkino. Shin I geeshshatuwaassa gidanawaa; iita
eeyyatuu aan simerettikkino.
9 Yan gaammuu de'enna; yashshiyaa do'atuukka hewaana aad'd'ikkino; yaanikka
beettikkino; shin wozetteeddawanttu s'alalay hamettana.
10 Med'inaa Goday wozeeddawanttu simmana; yes's'iiddi, S'iyoone yaana;
med'inaa nashechchay unttunttu huup'iyaan wod'd'ana. Unttunttu
nashshechchaanne hashshu giyaawaa demmana; kayyuunne oolii wora bak'atana.

Asoora, Baabloona, Kaatiyaa Hizik'iyaassaanne Isiyaasa

36

(36:1—39:8)

Asooretuu Yerusaalamo Naasseeddino
(2 Kat. 18:13-27; 2 Od. 32:1-19)

1 Kaatiyaa Hizk'k'iyaasi kaateteedda tammanne oyddentso laytsan, Asoore Kaatii
Sanaakireebi gimbbetti utteedda Yihudaa katamatuwaa ubbaa oliide oyk'k'eedda.
2 Hewaappe guyyiyaan, Asoore gadiyaa Kaatii Laakisha giyaa katamaappe itti
waannatiyaa olaa gadaawaa c'ora olanchchatuwaanna Kaatiyaa Hizk'k'iyaasakko
Yerusaalame yeddeedda. Biide, Mayuwaa Meec'c'iyaawaa gade afiyaa ogiyaappe
k'ommo baggana de'iyaa dagatteedda haatsay goggiyaa haatsaa matan ek'k'eedda.
3 Yaatina, Hilk'k'iyaa na'ay kaatiyaa golliyaan aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna
s'aafii Sheebininne Asaafa na'ay taarikiyaa s'aafiyaa Yo'aahi aakko kare keseeddino.
4 Asooretuwaa gadaaway unttuntta, «Hizk'k'iyaasaw hawaadan yaagiide odite;
Asoore kaatii, wolk'k'aamay neena hawaadan yaagee; ‹Neeni hawaa keeshshaa ayan
ammanettaadii?
5 Neeni c'oo mela, Olaa olettanaw taw aad'd'eeda eraynne wolk'k'ay de'ee yaagaasa.
Shin neeni oonan ammanettaade ta bolla hawaa makkalaadii?
6 Neeni Gibs'e kaatii maaddana gaade k'oppeeddawaa gidooppe, me"eedda
mak'k'aa gatiman guufetiyaa asaa mala. Ayaw gooppe, s'am"ay me"ina, pinc'c'uu
kushiyaa c'addeenne madus's'isee. Gibs'e kaatii barenan ammanettiyaa asaa ubbaw
hewaa mala.› »
7 Shin neeni taw, «Nuuni Med'inaa Godaan, nu S'oossan, ammanetteeto» yaagooppe,
Hizk'k'iyaasi Yihudaa asaanne Yerusaalame asaa, «Hintte Yerusaalamen de'iyaa
yarshshiyaasan goyinnanaw koshshee» giide, aw goyinniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne
yarshshiyaa sa'aa diggeedda S'oossaa I gidennee?
8 Ane ha"i haaya! Ta godaa Asoore kaatiyaana naasetta. Neeni togganaw
danddayiyaa, gidiyaa asaa demmooppe, laa"u sha"a paratuwaa taani new immana.
9 Neeni, «Gibs'etuu paraa asatuwaanne paraa gaaretuwaa taw yeddana» gaade
ammanooppenne, ta godaa olanchchatuwaa kaappatuwaappe itti laafiyaawaakka
zaaranaw danddayakka.

35:5 Mat. 11:5; Luk'. 7:22 **36:6** Hiz. 29:6-7

10 Hewaa bollakka k'ay, taani ha"i tumu Med'inaa Godaa azazuu bayinnan ha
gadiyaa d'ayissanaw kesaadditaa? Med'inaa Goday bare huup'iyaan taana, «neere, he
gadiyaa baade, olaade bayzza» yaagiide odeedda yaagee yaagite yaageedda.
11 Hewaappe guyyiyaan Eliyaak'iime, Sheebininne Yo'aahi Asooretuwaa gadaawaa
hawaadan yaageeddino; «Nuuni biletsaa eriyaa diraw, hayanaa neeni nuw ne
k'oomatoo Sooriyaa k'aalan oda. Dirssaa gimbbiyaa huup'iyaan de'iyaa Asay sisenna
mala, Ibrayiss's'e k'aalan odoppa» yaageeddino.
12 Shin gadaaway zaaretsiide, «Ha k'aalatuwaa taani hinttewunne hintte godaa
s'alalaw odanaw taana ta goday kiitteeddeeyye? Hinttenana ittippe barenttu urk'k'a
sheeshaa maanawunne barenttu haatsaa sheeshshaa ushanaw de'iyaa, ha dirssaa
gimbbiyaa bolla utteedda asaa ubbaw odanaassa gidenneeyye?» yaageedda.
13 Hewaappe guyyiyaan Asooretuwaa gadaaway denddi ek'k'iide, bare k'aalaa
d'ok'k'u ootsiide, Ibrayiss's'e k'aalan hawaadan yaageedda; «Asoore kaatii
wolk'k'aamay hinttena giyaawaa sisite!
14 Kaatii hinttena hawaadan yaagee; ‹Hizk'k'iyaasi hinttena c'immoppo; ayaw
gooppe, I hinttena ta kushiyaappe wotsi akkanaw danddayenna.
15 I hinttena, «Med'inaa Goday tuma nuuna ashshana; ha katamaykka Asoore
kaatiyaa kushiyan gelenna» giide hintte Med'inaa Godaan ammanetana mala
ootsoppo› yaagee.
16 «Ee, hintte Hizk'k'iyaasi odiyaawaa sisoppite. Asoore kaatii hinttena, ‹Taananna
sigetite; haa taakko kesite. Yaatooppe, hintte ubbaykka hintte woyniyaa
teeraappenne hintte balasiyaa teeraappe maana; hintte bookkeedda ollaappekka
haatsaa ushana.
17 Hewaappe guyyiyaan taani yaade, hinttena hintte biittaa malatiyaa biittaa
akkaade afana. He biittay katsaynne woyniyaa eessay, ukitsaynne woyniyaa
ataakilttii kumeedda biittaa› yaagee.
18 «Hizk'k'iyaasi hinttena, ‹Med'inaa Goday nuuna ashshana› yaagiide
c'immennaadan naagettite. Gadiyaa asatuwaa s'oossatuwaappe bare biittaa Asoore
kaatiyaa kushiyaappe ashsheeda s'oossi de'iiyye?
19 Hamaata s'oossatuunne Arifaada s'oossatuu hak'an de'iino? Safariwayma giyaa
katamaa s'oossatuu hak'an de'iino? Unttunttu Samaariyaa ta kushiyaappe wotsi
akkeeddino?
20 Ha biittatuwaa s'oossatuwaa ubbaa giddon bare gadiyaa ta kushiyaappe ay
s'oossi ashsheedawaa shin, Med'inaa Goday Yerusaalame ta kushiyaappe
ashshanee?» yaageedda.
21 Shin Asay itti k'aalanne aw zaarennaan c'o"u geedda. Ayaw gooppe, kaatii
unttuntta, «Aw ayinne zaariide odoppite» yaagi wotseedda.
22 Hewaappe guyyiyaan Hilk'k'iyaa na'ay kaatiyaa golliyaan aawotiyaa
Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne taarikiyaa s'aafii Asaafa na'ay Yo'aahi
barenttu mayuwaa peed'iide, Hizk'k'iyaasakko beeddino; Asooretuwaa gadaaway
geeddawaa ubbaa aw odeeddino.

37

Kaatii Hizk'k'iyaasi Isiyaasa Zoriyaa Oochcheedda
(2 Kat. 19:1-7)

1 Kaatii Hizk'k'iyaasi hewaa siseedda wode, bare mayuwaa peed'eedda; maak'aa
mayyiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geleedda.
2 Kaatiyaa golliyaan aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne c'ima
k'eesatuu maak'aa mayyiide, Amoos'a na'aa timbbitiyaa odiyaa Isiyaasakko baana
mala kiitteedda.

3 Unttunttu Isiyaasakko biide, «Hizk'k'iyaasi hawaadan yaagee; ‹Hachche gallassay
meto gallassaa, seera gallassanne yeella gallassaa. Hewekka na'i yelettanaw wodii
gakkina, bannaade yelanaw mishiratiw wolk'k'ay d'ayiyaawaa mala.
4 De'uwaa S'oossaa shek'k'anaadan, Aa goday, Asoore kaatii, kiitteedda gadaawaa
k'aalaa Med'inaa Goday ne S'oossay sisennan aggena. K'ay Med'inaa Goday ne
S'oossay he siseedda k'aalaa hadan Aa murenan aggena. Hewaa diraw, nu asaa
giddon palahi attanawanttoo woossa!› yaagee» yaageeddino.
5 Kaatiyaa Hizk'k'iyaasa k'oomatuu Isiyaasakko yeedda wode,
6 Isiyaasi unttuntta hawaadan yaageedda; «Hintte godaw hawaadan yaagiide odite;
Med'inaa Goday neena, ‹Asoore kaatiyaa k'oomatuu taana shek'ishshin, neeni
siseedda boriyaa k'aalaw yayyoppa.
7 Be'a, oduwaa sisiide, I bare biittaa simmana mala, taani Aa giddon itti ayaanaa
wotsana. Yaataade I bare biittaa biide, yan mashshaan hayk'k'anaadan, taani Aa
ootsana yaagee› » yaagite yaageedda.

Asooretuu Haratuwaakka Naasseeddino
(2 Kat. 19:8-19)

8 Asoore kaatii Laakisha katamaappe denddiide bi kichcheeddawaa Asooretuwaa
gadaaway sisiide, guyye simmeedda. Kaatii Liibina kataman olettiyaawaa
demmeedda.
9 Kaatii Sanaakireebi, «Toop'p'iyaa Kaatii Tirihaak'i neena olanaw yeedda» yaagiyaa
oduwaa siseedda. Hizk'k'iyaasaw hawaadan yaagi kiitteedda;
10 «Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyaasaa, neeni ammanettiyaa S'oossay neena,
‹Yerusaalame Asoore kaatiyaa kushiyan gelenna› yaagi c'immoppo.
11 Be'a, Asoore kaatetuu biittatuwaa ubbaa ubbaanna d'ayssiide, unttunttu
ootseeddawaa neeni sisaadda. Yaatina, neeni attanii?
12 Beni ta mayzza aawotuu bayzzeedda biittatuwaa s'oossatuu, hewanttunne
Gozaana, Kaaraanenne Res'eefa biittatuwaa s'oossatuunne Talassaaran de'iyaa
Edene asaa s'oossatuu he biittatuwaa bashshaappe ashsheeddinoo?
13 Hamaata kaatii, Arifaada kaatii, Safariwayma kaatii, Henaa'a kaatiinne Iiwa
kaatii hak'an de'iino?» yaagi kiitteedda.
14 Hizk'k'iyaasi dabddaabbiyaa kiitetteedda asatuwaappe akkiide nabbabeedda.
Dabddaabbiyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa akki afiide, Med'inaa Godaa
sintsan mic'c'eedda.
15 Yaatiide Med'inaa Godaa hawaadan yaagi woosseedda;
16 «Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, kiruubetuwaappe gidduwaan
uttiyaa Israa'eeliyaa S'oossaw, sa'aa kawutetsatuwaa ubbaa bolla ne s'alalay S'oossaa.
Saluwaanne sa'aa neeni med'd'aadda.
17 Abeet Med'inaa Godaw, ne haytsaa haa yeggaade sisa. Abeet Med'inaa Godaw, ne
ayfiyaa pogaade s'eella. Neena, de'uwaa S'oossaa boranaw Sanaakireebi kiitteedda
k'aalaa sisa.
18 «Abeet Med'inaa Godaw, Asoore biittaa kaatetuu kawutetsaa ubbaanne
unttunttu gadiyaa bayzzeeddawe ee tuma.
19 Unttunttu s'oossatuwaa taman s'uuggi d'ayisseeddino; ayaw gooppe, unttunttu
s'oossatuu wonikka asaa kushii massiide Kesseedda mitsaanne shuchchaa gidiyaa
diraw, tumu s'oossatuwaa gidikkino; hewaa diraw, unttunttu unttuntta
d'ayisseeddino.
20 Ha"i simmi abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, ne s'alalay S'oossaa gidiyaawaa
sa'aa kawutetsatuu ubbay erana mala, neeni nuuna Aa kushiyaappe wotsa akka!»
yaagi woosseedda.

37:16 Kes. 25:22

Isiyaasi Kaatiyaw Yeddeedda Kiitaa
(2 Kat. 19:20-37)

21 Hewaappe guyyiyaan, Amoos'a na'ay Isiyaasi Hizk'k'iyaasaw hawaadan yaagi
kiitteedda; «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; ‹Neeni Asoore
Kaatiyaa Sanaakireeba gaasuwaan taana woosseedda woosaa sisaad› yaagee.
22 Med'inaa Goday Sanaakireebawaa hawaadan yaagi haasaye:
«S'iyoonen de'iyaa Asay neena kad'ee;
Yerusaalame Asay bare huup'iyaa k'aatsiide, neena k'iliic'ee.
23 Neeni shek'k'eeddawenne toochcheeddawe oonee?
Neeni O bollan ne k'aalaa
d'ok'k'u ootsaade haasayaadii?
K'ay otoruwaan oona
d'ok'k'u gaade s'eellaadii?
Hewaa neeni ootseeddawe ta bollana,
Israa'eeliyaa Geeshsha bollana gidennee!
24 Neeni kiitteedda asatuwaa baggana Godaa shek'k'aadda.
K'ay hawaadan yaagaadda;
‹Taani taw de'iyaa c'ora paraa gaaretuwaan
d'ok'k'a deretuwaa huup'iyaa, Liibaanoosa Deriyaa kiikiyaa kesaad.
Kesaade ubbaappe aduk'k'iyaa zigatuwaanne,
ubbaappe lo"iyaa s'iiddatuwaa k'ans's'aad.
Taani d'ok'k'aw wurssetsa gas'aanne,
c'iilimmo woraa gakkaad.
25 Taani allaga biittatuwaan
haatsaa ollatuwaa bookkaade,
Haatsaa unttunttuppe ushaad.
Gibs'e gadiyaan goggiyaa haatsaa ubbaa
taani ta gediyaa gomppan yed'd'aade melissaad›
yaagaadda.
26 «Daro wodiyaappe kase,
neeni gimbbetteedda katamatuwaa k'ok'k'ofaade,
shuchchaa keelaa kessana mala,
taani k'ofaa k'achcha wotseeddawaa neeni erabeykkii?
Taani ha"i poliyaa halchchotuwaa,
beni halchcha wotsaad.
27 Hewaa diraw, unttunttu asaw wolk'k'ay is's'ina,
unttunttu kawushsheeddinonne yeellateeddino.
Unttunttu gade maataa mala;
goshshan mokkeedda c'arshshaa mala.
Unttunttu golliyaa huup'iyaan
mokkiyaa sharafaadaaninne ka"ennan de'ishshin,
tishaan waagi meedda katsaadan haneeddino.

28 «Shin neeni uttiyaasaa,
kesiyaasaa, geliyaasaanne,
ta bolla neeni hank'k'etteedda hank'k'uwaa taani eray.
29 Neeni ta bolla hank'k'etteedda dirawunne,
ne otoruwaakka taani siseedda diraw,
taani ne siid'iyaan ta maaggaa aatsana;
ne doonaankka ta bis'aalaa barssana.
Yaataade neeni yeedda ogiyaanna,

taani neena guyye zaarana yaagee»
yaageedda.
30 Hewaappe guyyiyaan, Isiyaasi Kaatiyaa Hizk'k'iyaasa hawaadan yaageedda;
«Hawoo new malaatay hawaa: Ha laytsi hintte azabbaa mokkeedda katsaa maana;
laytsi k'ay ha laytsi mokkeeddawaa azabbaa maana. Shin kaala laytsi hintte hintte
huup'iyaan zeritenne c'akkite; woyniyaa turaakka tokkitenne Aa teeraa miite.
31 Yihudaa asaappe atiyaawanttu s'ap'uwaa duge yeddiide, bollan ayfiyaa ayifiyaa
mitsaa mala gidanawaa.
32 Ayaw gooppe, wuriidde atteedawaanttu Yerusaalameppe, palaheeddawanttukka
S'iyooneppe kesana. Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa mishuu hewaa ootsiide
polana.
33 «Hewaa diraw, Asoore kaatiyaabaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Asoore
kaatii ha katamaa gelenna; woy hawaan bare wonddaafiyaa dukkenna; woy bare
gonddalliyaa oyk'k'iide, ha katamaa sintsa aad'd'enna; woy k'ay katamaa
yuushshuwaa biittaa dooriyaan dooddena.
34 Asoore Kaatii bare yeedda ogiyaanna guyye simmana; I ha katamaa gelenna.
Taani Med'inaa Goday hawaa oday.
35 Taani ta bonchchuwaa dirawunne ta k'oomaa Daawita diraw, ha Katamaa
boshissenaan ashsha akkana› yaagee» yaageedda.
36 He gallassi k'amma Med'inaa Godaa kiitanchchay kesiide, Asoore Asay
dunkkaaneeddasan, itti s'eetanne hosppun tammanne ichcheshu sha"a attuma asaa
wod'eedda. Yaatina, Asay wontta suuriide be'iyaa wode, hayk'k'eedda asaa anhay
hewan kumeedda.
37 Hewaa diraw, Asoore Kaatii Sanaakireebi denddiide, guyye simmi biide, Nanawe
kataman utteedda.
38 Itti gallassi Sanaakireebi bare s'oossaa Nisirooka golliyaan goyinniid de'ishshin,
Aa naanay Adiraameleekinne Sar"ees'eri mashshaan Aa wod'eeddino. Araaraate
giyaa biittaa bak'ateeddino. Aa na'ay Asiraadooni Aa sa'aan kaateteedda. 37:38
Asiraadooni: I Ibraawetso k'aalan «Esar-Haddon» geetettee.

38

Kaatii Hizk'k'iyaasi Harggiide Pas'eedda
(2 Kat. 20:1-11; 2 Od. 32:24-26)

1 He wode Kaatii Hizk'k'iyaasi harggiide, hayk'k'ana mateedda. Yaati de'ishshin
Amoos'a na'ay timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi aakko biide, «Med'inaa Goday neena,
‹Neeni hayk'k'aasappe attina pas'akka; hewaa diraw, ne golliyaa giigissa› yaagee»
yaageedda.
2 Hizk'k'iyaasi godaakko simmi gisiide, Med'inaa Godaa woosseedda.
3 I «Abeet Med'inaa Godaw, taani ne sintsan tumatetsaaninne kumentsaa
wozanaan hemetteeddawaanne k'ay neena nashechchiyaabaa ootseeddawaa taw
neeni hassayana mala, taani neena woossay» yaagiide woosseedda; Hizk'k'iyaasi
loytsi mishettiide yeekkeedda.
4 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay Isiyaasakko hawaadan yaagiid
yeedda.
5 «Baade; Hizk'k'iyyaasa, Med'inaa Goday ne mayzza aawuwaa Daawita S'oossay
hawaadan yaagee; ‹Taani ne woosaa sisaad; ne afotsaakka be'aad. Ne laytsaa bolla
taani new tammanne ichcheshu laytsaa gujjana.
6 Neenanne ha katamaa Asoore gadiyaa kaatiyaa kushiyaappe ashshana; taani ha
katamaw olettaade ashshana yaagee› » yaaga yaageedda.

7 Isiyaasi gujjiidikka hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday bare geedda k'aalaa
polanaw Med'inaa Godaw malaatay hawaa:
8 Be'a, Akaazi pude kesanaw giigisseedda detsaan de'iyaa kuway tammu
tangguwaa guyye simmiide baanaadan, taani ootsana» yaageedda. Kuway tammu
tangguwaa guyye simmiide beedda.
9 Yihudaa kaatii Hizk'k'iyaasi harggi pas'eeddawaappe guyyiyaan, s'aafeedda
mazimurii hawaa:
10 Taani, «Ta de'o laytsaw biro bagga gakkiyaa wode, hayk'k'uwaa penggiyaanna
gelana hanaytaa? Ta atteeda laytsaa bonk'k'i diggina, mela attana hanaytaa?»
yaagaad.
11 Hewaadankka k'ay, «Taani pas'a de'iyaawanttu gadiyaan Med'inaa Godaa be'ikke;
ha sa'aan de'iyaawanttu giddonkka laa"entso Med'inaa Godaa be'ikke.
12 Dorssaa heemmiyaawaa dunkkaaniyaadan, ta de'uu shodetteedda.
Sheemayinnii afilaa harbbaan s'aas'iyaawaadan, taani ta de'uwaa s'aas'aad; ikka
taana shemayinniyaa harbbaappe duutseedda gallassaappe k'amma gakkanaw,
neeni taana d'ayissaadda yaagaaddi.
13 Sa'ay wonttana gakkanaw taani maaduwaa demmanaw waassaad. Shin
gaammuwaadan I ta mek'etsaa ubbaa mentseedda. K'ay gallassaappe k'amma
gakkanaw, neeni taana d'ayissaadda.
14 Taani c'iraashuwaadaaninne haatsaa kafuwaadan waassaad;
harap'p'iyaadankka zuuzummaad. Ta ayifetuu saluwaa pude s'eelliidde s'eelliidde
daabureeddino. Abeet Godaw, taani un"ettaad; neeni taana ha un"uwaappe kessa!»
yaagaad.
15 Hawaa ubbaa S'oossay I bare huup'iyaan ootseedda; yaatina, taani ayaa gaanaw
danddayayitaa? Ta shemppuu loytsi un"etteedda diraw, ta laytsaa ubbaan
ashkketetsaan hamettana.
16 Abeet Godaw, hawanttu mala yewotuwaan Asay pas'a de'ee. Hay ta pas'atetsaa
zaaraade, taana pas'a wotsaarikkii!
17 Be'a, taani ha wolk'k'aama tuggaa tuggateeddawe taw lo"a gideedda. Neeni ta
shemppuwaa bashshaa ollaappe guyye zaaraade ashshaada; neeni ta nagaraa ubbaa
neeppe guyye zaaraade olaadda.
18 Ayaw gooppe, duufuu neena galatenna; hayk'k'uukka neena sabbenna. C'iimma
ollaw duge wod'd'iyaawanttu neena ammantsee giide hidootaa ootsikkino.
19 Taani hachchi neena galatiyaawaadan, pas'a de'iyaawanttu s'alalatuu neena
galatiino; neeni ammantsiyaawaa aawuu bare naanaatoo odee.
20 Med'inaa Goday taana ashshana; hewaa diraw, nuuni nu de'uwaa laytsaa
ubbaan, Med'inaa Godaa golliyaan bak'etteedda kiriyaan waas'etteedda diitsaan
yes's'ana.
21 Hawaappe kase Isiyaasi, «Balasiyaa teeraa daas's'iide, Aa gaafuwaa bolla wotsite.
Yaatooppe, I pas'ana» yaagi wotseedda.
22 Hizk'k'iyaasikka, «Taani pas'aade Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa pude
kesanawoo malaatay ayee» yaagi Isiyaasa oochchi wotseedda.

39

Baablooneppe Kiitettiide Yeedda Asatuwaa
(2 Kat. 20:12-19)

1 He wode, Baladaana na'ay, Baabloone Kaatii Marodaaki Baladaani, Hizk'k'iyaasi
harggiide pas'eeddawaa siseedda diraw, dabddaabbiyaanne imuwaa Hizk'k'iyaasaw
yeddeedda.

2 Hizk'k'iyaasi kiitettiide yeedda asatuwaa mokkeedda. Yaatiide bare shaluwaa
minjjiyaa golliyaan de'iyaa biraa, work'k'aa, sawuwaa, al"o zayitiyaa, bare olaa
miishshaanne bare shaluwaa minjjiyaa golliyaan de'iyaawaa ubbaa unttuntta
besseedda. Bare son woy bare kawutetsaa giddon de'iyaawaa ubbaappe Hizk'k'iyaasi
unttuntta bessenaan aggeedabay ayaynne baawa.
3 Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi Kaatiyaa Hizk'k'iyaasakko
yiide, «Ha asatuu waageeddinoo? Unttunttu hak'appe yeeddino?» yaagi
oochcheedda.
Hizk'k'iyaasi, «Unttunttu taakko haakko gadiyaappe, Baablooneppe yeeddino»
yaageedda.
4 Isiyaasi k'aykka, «Unttunttu ne son ayaa ayaa be'eeddinoo?» yaageedda.
Hizk'k'iyaasi, «Unttunttu ta son de'iyaa ubbabaa be'eeddino; ta shaluwaa minjjiyaa
golliyaan de'iyaabaappe taani unttuntta bessabeennabay ayaynne baawa»
yaageedda.
5 Hewaappe guyyiyaan, Isiyaasi Hizk'k'iyyaasa, «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa
Goday giyaawaa sisa.
6 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Ne kaatiyaa golliyaan de'iyaabay
ubbabaynne ne mayzza aawotuu hachchi gakkanaw shiishsheeddabay ubbabay
ubbaanna omoodettiide, Baabloone biittaa baana gallassatuu yaana; aappe ayaynne
attena.
7 K'ay new yelettana, ne ashonne ne suutsaa gidiyaa, ne attuma zaratuwaappekka
omoodettiide baana; biide Baabloone kaatiyaa golliyaan goyro gidiide ootsana›
yaagee» yaageedda.
8 Hizk'k'iyaasi zaariide, «Neeni odeedda Med'inaa Godaa k'aalay lo"a» yaageedda.
Ayaw gooppe, Hizk'k'iyaasi, «Taani de'eedda laytsan saruunne woppay de'ana
gidennee» yaagi k'oppeedda.

S'oossay Bare Asaa Ashiyaawaa Gidussaa

40

(40:1—48:22)

Mintsetsuu Kumeedda K'aalaa

1 Hintte S'oossay hawaadan yaagee; «Ta asaa mintsetsite! Mintsetsite!
2 Yerusaalamewukka, iza omooduwaan de'eedda wodii poletteeddawaa, Izi
nagaray atto geetetteeddawaa odite; Izi nagaraa diraw, Med'inaa Goday izo laa"u
dakkuwaa mureeddawaa odite» yaagee.
3 Itti hawaadan yaagiyaa kooshshaa sisettee; «Mela biittaan Med'inaa Godaa ogiyaa
giigissite; nu S'oossaw mela gadiyaan aakko ogiyaa sitti ootsite.
4 Wombbaa ubbay d'ok'k'u gaana; derii ubbaynne yewuu ubbay zik'k'i gaana.
Bayeedda ogii salallana; korp'p'ukorp'p'a biittaykka dembbattana.
5 He wode, Med'inaa Godaa bonchchuu k'onc'c'ana; ashuwaa mayyeedda ubbay
hewaa ittippe be'ana. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa doonay hewaa haasayeedda»
yaagee.
6 Itti kooshshay, «Waassa!» yaagiyaawaa sisaad.
Taani, «Waagaade waassoo?» yaagaad.
«Asay ubbay maataa mala; Aa bonchchuu ubbaykka dembbaa c'iishshaa mala.
7 Med'inaa Goday bare shemppuwaa Aa bollan shemppiyaa wode, maatay melee;
c'iishshaykka k'ok'k'ofettee. Asay tumu maataa mala.
8 Maatay melee; c'iishshaykka k'ok'k'ofettee; shin nu S'oossaa k'aalay med'inaw
ek'k'iide de'ee» yaaga waassa.

40:3 Mat. 3:3; Mar. 1:3; Yoh. 1:23 **40:3** Luk'. 3:4-6 **40:6** Yak'. 1:10-11; 1 P'es'. 1:24-25

9 Neenoo mishiraachchuwaa odiyaa S'iyoonee, d'ok'k'a deriyaa pude kesa; nenoo
mishiraachchuwaa odiyaa Yerusaalame, ne kooshshaa wolk'k'aappe d'ok'k'u ootsa;
yayyoppa; d'ok'k'u ootsa; yaataade Yihudaa katamatoo, «Hintte S'oossay haweko»
yaaga oda.
10 Be'ite, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday wolk'k'aanna yee; Aa k'esii aw
mooddana. Be'ite, Aa woytay aanana de'ee; Aa oosuwaa gatiikka Aa sintsaana.
11 I bare wudiyaa hentsanchchaadan mizee; bare dorssaa maratuwaakka bare
k'esiyaan shiishshiide, bare kiwuwaan idimmana. D'antsiyaawanttakka loddan
kaaletsana.

Ubbaappe Bolla Gideeda Israa'eeliyaa S'oossaa

12 Haatsatuwaa bare kushiyaa kop'p'iyaan makkeeddawe, salotuwaa takkaad'iyaan
likkeeddawe, biittaa baanaa k'un"aan makkeeddawe, k'ay deretuwaanne
zoozetuwaakka miizaanan likkeeddawe oonee?
13 Med'inaa Godaa Ayaanaa azazeeddawe, woy Aa zoriyaawaa gidiide
tamaarisseeddawe oonee?
14 I barew k'onc'c'anaadan, Med'inaa Goday oonana zoretteedee? Woy Aa suure
pirddaa ogiyaa tamaarisseeddawe oonee? Woy Aa aad'd'eeda eratetsaa
tamaarisseeddawe woy Aa akeekaa ogiyaa besseeddawe oonee?
15 Be'ite, kawutetsatuu baareetaa giddon de'iyaa itti s'okiyaa haatsaa mala.
Unttunttu miizaanan de'iyaa guutsaa baanaadan paydeteeddino. Be'ite I dagatteedda
haatsaakka liik'o baanaadan mazzanee.
16 Liibaanoosa mitsay aw eetsanaw gidenna; aan de'iyaa do'atuukka s'uuggiyaa
yarshshoo gidikkino.
17 Kawutetsatuu ubbay Aa sintsan baynnawaa mala; unttunttu Aa sintsan ubbaa
baynabaappekka guutsaadan paydettiino.
18 Yaatina, S'oossaa hintte oonana malatissiitee? Woy ay misiletuwaanna likkii
s'eelliitee?
19 Eek'aa misiliyaa gidooppe, kushiyaa hiillaa eriyaa Asay Aa massee; hewaa k'ay
work'k'aa tigiyaawe work'k'aan sheeshshee; biraa tigiyaawekka Aa bolla biraa
sanssalataa med'd'ee.
20 Hewoo shaluu bayinna hiyyeesay yarshshoo wook'k'enna mitsaa dooree;
yaatiide, he misilii k'aas's'ennaadan essanaw kushiyaa hiillaa eriyaa asaa koyee.
21 Eribeykkitee? Woy sisibeykkitee? Hawe hinttenttoo koyiroppe odettibeennee?
Woy sa'ay med'ettoodeppe hawaa hintte akeekibeyikkitee?
22 I biittaa yuushshuwaappe bolla baggan bare araatan uttee; gadiyaan
de'iyaawanttu Aa sintsan bumbburetsaa mala. Salotuwaa gaaridduwaadan piddi
ootsiyaawe, k'ay de'iyaasaa ootsiide, dunkkaaniyaadan toliyaawe,
23 kaappatuwaa bayinnabaadan ootsiyaawe, biittaa kaaletsiyaawanttakka hada
ootsiyaawe Aa.
24 Biro unttunttu tokettosaananne zerettosaanna, k'ay s'ap'uwaakka biro gadiyaan
yeddosaanna, S'oossay unttunttu bolla c'arkkuwaa yeddi aggeeda; unttunttukka
meleeddino; gotii unttuntta suullaadan afeeda.
25 Geeshshay unttuntta, «Yaatina, taani aanana likkettanaw taana oonana
malatissiitee?» yaagee.
26 Hintte ayfiyaa d'ok'k'u ootsiide, saluwaa s'eellite; he s'oolinttetuwaa
med'd'eeddawe oonee? I unttuntta olanchchaadan kaaletsee; unttunttu
payduwaakka eree. I unttuntta ubbaakka unttunttu suntsan suntsan s'eesee. Aa
anggaa gitatetsaappenne Aa wolk'k'aa minotetsaappe denddeeddawaan,
unttunttuppe ittuunne d'ayenna.

40:10 Isa. 62:11; Sas'. 22:12 **40:11** Hiz. 34:15; Yoh. 10:11 **40:13** Rom. 11:34; 1 K'or. 2:16 **40:18** Kit. 17:29

27 Neenoo Yaak'ooba, nenoo Israa'eeliyaw, «Ta ogii Med'inaa Godaappe
geemmeedda; S'oossay ta pirddaa sheneko geedda» yaaga ayaw amaassalay? K'ay
ayaw hawaadan haasayay?
28 Erabeykkii? Sisabeykkii? Med'inaa Goday med'inaa S'oossaa; I biittaa ubbaakka
med'd'eeddawaa. I daaburenna; woy wolk'k'ay aw wurenna; ooninne Aa k'ofaa
eranaw danddayenna.
29 Daaburanchchaw wolk'k'aa immee; minotetsay bayinnawookka minotetsaa
gujjee.
30 Haray atto yalaga naanaykka daaburiino; k'ay wolk'k'aa wuriino.
Wodallatuukka ubbaanna daaburiide kunddiino.
31 Shin Med'inaa Godaa ammanettiide naagiyaawanttu, barenttu wolk'k'aa
ooratsana. Unttunttu arggantsatuwaadan, k'efiyaan pude kesana; wos's'iide
daaburikkino; hamettiidekka wolk'k'aa wurikkino.

41

Israa'eeliyaw S'oossaa Maaduwaa

1 S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo abbaa doonaan de'iyaa biittatoo, c'o"u
giide, taani odiyaawaa sisite! Asay barenttu minotetsaa ooras's'isino; unttunttu haa
shiik'iide haasayiino. Ane nuuni pirddettanaw ittippe shiik'oytte.
2 «Biyaasaa ubbaan s'ooniyaa ittuwaa away doliyaa baggappe dentseeddawe
oonee? I kawutetsatuwaa Aa sintsan aatsiide immee; yaatina, I kaatetuwaa
gediyaappe garssana yed'd'ee. I unttuntta bare mashshaan baanaadan ootsee; k'ay
bare wonddaafiyaan suullaadan ootsee.
3 I unttuntta yederssiide, Aa gedii kase yed'd'ibeenna ogiyaanakka saro aad'd'ee.
4 Hawaa ootseeddawenne poleeddawe k'ay yeletatuwaakka koyiroppe
s'eeseeddawe oonee? Taani Med'inaa Goday, koyiruu, wurssetsaawanttunakka
de'iyaawe, taani Aa» yaagee.
5 Abbaa doonaan de'iyaa biittatuu be'iide yayyeeddino; sa'aa gas'atuukka
kokkoreeddino. Unttunttu ittippe shiik'iide, taakko yeeddino.
6 Asaa ubbay bare shooruwaa shooruwaa maaddee; k'ay bare ishaa, «Minna»
yaagee.
7 Kushiyaa hiillanchchay work'k'aa tigiyaawaa mintsetsee; Madooshaan
lee'issiyaawe baachan birataa seerisiyaawaa, «Minna» yaagee. I birataa ittippe
gatsiyaawaa, «Hawe lo"a» yaagee; k'ay he eek'ay k'aas's'ennaadan, unttunttu
misimaariyan d'ogiino.
8 S'oossay hawaadan yaagee, «Shin nenoo Israa'eeliyaw, ta k'oomaw, taani
dooreedda Yaak'ooba, ta dabbuwaa Abrahaama zariyaw,
9 taani neena biittaa gas'aappe akkaade, k'ay wurssetsa haako saappe s'eesaade,
‹Neeni ta k'oomaa› yaageeddawoo, taani neena dooraad; k'ay taani neena olikke.
10 Taani neenana de'iyaa diraw yayyoppa; taani ne S'oossaa gidiyaa diraw
dagammoppa. Taani neena minisana; k'ay taani neena maaddana. Taani neena ta
s'ooniyaa ushechcha kushiyan zemppisaade oyk'k'ana.
11 «Be'a, neena hank'k'ettiyaa ubbay yeellatiide kawushshana; neenana
ek'ettiyaawanttu kasekka bayinnawaadan haniide d'ayana.
12 Neenana walak'etiyaawantta neeni koyana; shin neeni unttuntta demmakka.
Neenana olettiyaawanttu kasekka bayinnabaadan, shufuro gidiide d'ayana.
13 Ayaw gooppe, taani Med'inaa Goday, ne S'oossay, ne ushechcha kushiyaa
oyk'k'ana. Neena, ‹Yayyoppa, taani neena maaddana.

41:8 2 Od. 20:7; Yak'. 2:23

14 Neenoo gus'uniyaw, Yaak'ooba, hinttenoo Israa'eeliyaa asaw, yayyoppite; taani
hinttena maaddana. Med'inaa Goday, hinttena woziyaawe, Israa'eeliyaa Geeshshaa›
yaagay.
15 Be'a, taani neena ooratsa, k'aranne achchaana de'iyaa, k'os's'anaw go'ettiyaa
miishshaa ootsaad. Neeni deretuwaa k'os's'aade liik'issana; zoozetuwaakka
suullaadan ootsana.
16 Neeni unttuntta punnana; c'arkkuu unttuntta afana; gotiikka unttuntta laalana.
Shin neeni Med'inaa Godaan nashettana; k'ay Israa'eeliyaa Geeshshan
bonchchettana.
17 «Hiyyeesatuunne metootanchchatuu haatsaa koyina unttunttoo d'ayiyaa wode,
k'ay unttunttu kookkiikka saamuwaan meliyaa wode, taani Med'inaa Goday
unttuntta sisana; taani, Israa'eeliyaa S'oossay unttuntta aggikke.
18 Taani mela d'ok'k'a sa'atuwaan shaafaa, k'ay wombbatuwaa giddonkka
pulttuwaa d'uussana. Mela biittay haatsay eelliyaasaa, k'ay mela biittaakka haatsay
d'uuk'k'iyaasaa ootsana.
19 Bazzuwaan zigaanne guugantsaa, barsseenetiyaanne zayitiyaa wogaraa
dolissana. K'aykka bazzuwaan s'idiyaa, odooruwaanne wogaraa ittippe wotsana
yaagee.
20 Israa'eeliyaa Geeshshay hewaa med'd'eeddawaa, k'ay Med'inaa Godaa kushii
hewaa ootseeddawaa Asay be'ananne erana mala, k'ay k'oppananne ittippekka
akeekana mala, taani hewaa ootsaad.

S'oossay Worddo S'oossatuwaa Is's'ee

21 «Med'inaa Goday, ‹Ane hintte mootuwaa haa aatsite› yaagee. Yaak'ooba Kaatii,
‹Ane hintte gaasuwaakka haa ahite› yaagee.
22 Ane unttunttu barenttu misiletuwaa haa ayina, ayay hananaw de'intto,
unttunttu misiletuu nuw odino. Nuuni akeekana malanne unttunttu wurssetsaakka
erana mala, kase yewotuu ayentto nuw odite; woy k'ay sintsaappe timbbitiyaa nuw
awaayite.
23 Hintte s'oossatuwaa gidiyaawaa nuuni erana mala, sintsaappe yaanaw
de'iyaawaa nuw odite. Nuuni dagamana malanne yayana mala, lo"o gidina iita
gidina, ane ittibaa ootsite.
24 Be'ite, hintte baynnawaa mala; hintte oosuukka hada. Hinttena dooriyaa
asaykka barew sheneyiyaawaa.
25 «Taani huup'issa baggappe ittuwaa dentsaad; I yeedda. K'ay ta suntsaa s'eesiyaa
ittuu away doliyaa baggappe yaana. Urk'k'aa med'd'iyaawe urk'k'aa
yed'd'iyaawaadan, I kaaletsiyaawantta yed'd'ana.
26 «Hawaa nuuni erana mala, koyiro nuw awaayeeddawe oonee? Woy nuuni, ‹I
likke› gaana mala, kasetiide nuw odeeddawe oonee? Ooninne hawaa odeeddawe
baawa; ooninne timbbitiyaa odibeenna. K'ay hintte k'aalaakka siseeddawe baawa.
27 Taani hawaa kasetaade S'iyooniw awaayaad; k'ay taani Yerusaalamewukka
mishiraachchuwaa odiyaawaa immaad.
28 Shin taani s'eelleedda wode ittuunne baawa; taani zoriyaa oochchiyaa wode,
unttunttu misiletuwaa giddon zaaruwaa immiyaa ittuunne baawa.
29 Be'ite, unttunttu ubbaykka hada; unttunttu oosuukka mela; siilissiide
med'd'eedda unttunttu misiletuu mela c'arkkuwaa» yaagee.

42

Med'inaa Godaa K'oomaa

1 Taani zemppisaade oykeedda ta k'oomay, ta shemppuu aan nashetiyaawe, taani
dooreeddawe hawoko. Taani ta Ayaanaa Aa bolla wotsaad; I kawutetsatoo suure
pirddaa ahana.
2 I waassenna; woy bare k'aalaa d'ok'k'issenna; woy k'ay bare k'aalaa ogiyaan
sissenna.
3 Tinc'c'etteedda shombbok'uwaa I mentsenna; k'ay lii'akattiide ees's'iyaa
muk'aaddaakka I toyissenna. I ammanettiide, suure pirddaa ahana.
4 I biittaan suure pirddaa essennan de'iidde aggena; woy guyye geena. Abbaa
doonaa biittatuwaan de'iyaa Asay ubbay Aa higgiyaa sisanaw naagee.
5 S'oossay Med'inaa Goday, salotuwaa med'd'iide mic'c'eeddawe, sa'aanne sa'aappe
kesiyaawaa ubbaa ootseeddawe, sa'aan de'iyaa asaw shemppuwaa immiyaawe, aan
hametiyaa ubbaw de'uwaa immiyaawe hawaadan yaagee;
6 «Taani Med'inaa Godaa; taani neena s'illotetsan s'eesaad; taani ne kushiyaa
oyk'k'aade, neena naagana. Taani neena kawutetsatoo poo'o ootsaade, k'ay
asawukka c'aak'uwaa ootsaade immana.
7 Neeni k'ook'iyaa ayfiyaa dooyana mala, omoodetteeddawantta omooduwaa
golliyaappe kessana mala, d'uman de'iyaawanttakka k'asho golliyaappe kessana
mala,
8 Taani Med'inaa Godaa; hewe ta suntsaa. Ta bonchchuwaa taani haraw immikke;
ta galataakka masettiide giigeedda misiletoo immikke.
9 Be'ite, kase taani odeeddawanttu ubbay poletteeddino. Ha"i k'ay taani ooratsabaa
awaayay; unttunttu hananaappe kasetaade taani hinttenttoo oday» yaagee.

Galataa Yetsaa

10 Med'inaa Godaw ooratsa mazimuriyaa yes's'ite;
biittaa gas'aappe doommiide, Aa galataa odite.
Abbaa bollan biyaawanttunne,
aan kumeedda ubbaykka ane waassino.
Abbaa doonaa biittatuunne unttunttun de'iyaa ubbaykka yes's'ino.
11 Mela biittaynne bazzuwaan de'iyaa katamatuu,
k'ay K'eedaare Asay de'iyaa mootsatuukka,
barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsino.
Selaa'a giyaa kataman de'iyaawanttukka,
deriyaa huup'iyaappe barenttu ililssaa sissino.
12 Unttunttu bonchchuwaa Med'inaa Godaw immino;
Aa galataakka gas'aa biittatuwaan awaayyino.
13 Med'inaa Goday mino asaadan kesana;
olanchchaa asaadan, I bare hank'k'uwaa dentsana.
I waassana; bare k'aalaakka d'ok'k'u ootsiide awaayana.
I mino gidiyaawaa bare morkkatuwaa bessana.

S'oossay Bare Asaa Maaddanaw K'aalaa Geleedda

14 S'oossay hawaadan yaagee;
«Adussa wodiyaappe taani saruwaan takkaad;
c'o"u gaade danddayaad.
Ha"i yeluu oykeedda mishiratiidan,
taani waassana;
tookka tookkaade shemppananne peenuk'ana.

42:1 Mat. 3:17; 17:5; Mar. 1:11; Luk'. 3:22; 9:35 **42:1** Mat. 12:18-21 **42:5** Kit. 17:24-25 **42:6** Isa. 49:6; Luk'. 2:32; Kit. 13:47; 26:23

15 Taani deretuwaanne zoozetuwaa laalana;
unttunttun mokkeeddawaa ubbaa melissana.
Shaafatuwaa mela kessana;
del"etuwaakka melissana.

16 «Taani k'ook'etuwaa unttunttu erenna ogiyaanna ahana;
unttunttu erenna loossuwaanakka kaaletsana.
Unttunttu sintsan de'iyaa d'umaa poo'oo laammana;
korp'p'ukorp'p'a sa'aakka salallissana.
Hewantta taani unttunttoo ootsana;
taani geedda ha yewotuwaa ootsenan aggikke.
17 Shin massiide giigisseedda misiletuwaan ammanettiyaawanttu,
k'ay siilissiide giigisseedda misiletuwaa,
‹Hintte nu s'oossatuwaa› yaagiyaawanttu,
guyye simmana.
Unttunttu mule yeellatana»
yaagee.

Israa'eeliyaa Asay Tamaarennaan
Is's'eedda Is'uwaa

18 S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo tulletoo, sisite; hinttenoo k'ook'etoo, hintte be'ana mala s'eellite.
19 Ta k'oomaappe hara k'ook'ii oonee? Taani kiittiyaa uraappe hara tullii oonee? S'oossaw dummateedda uraadan, woy Med'inaa Godaa k'oomaadan k'ook'ay oonee?
20 Darobaa s'eelliita; shin akeekikkita. Hinttenttu haytsatuukka dooyaa; shin sisikkino» yaagee.
21 Med'inaa Goday bare s'illotetsaa diraw, bare higgiyaa gitayanawunne bonchchanaw doseedda.
22 Shin hawe Asay bonk'k'etteeddanne wotsi aketeedda. Unttunttu ubbaykka diizzan oyk'k'ettiide, k'asho golliyaan k'osetteeddino. Unttunttu bonk'k'etteeddino; shin unttuntta ashshiyaawe baawa. K'ay omoodetteeddino; shin ooninne, «Zaarite» yaagiyaawe baawa.
23 Hintte giddoppe hawaa sisanawe oonee? K'ay sintsaappe yaana wodiyaabaa hayzzanawe oonee?
24 Yaak'ooba omooddiyaawoo, Israa'eeliyaa bonk'k'iyaawoo aatsiide immeeddawe oonee? Aa bollan nuuni nagaraa ootseedda, Aa ogiyaan unttunttu beennan is's'eeddanne Aa higgiyawukka unttunttu azazettenan is's'eedda Med'inaa Godaa gidenneeyye?
25 Hewaa diraw, I unttunttu bolla bare hank'k'uwaa suuluwaanne yashshiyaa olaa gusseedda; I unttunttu yuushshuwaan tamaa eetseedda, shin unttuntta eribeykkino; I unttunttu s'uuggeedda; shin unttunttu akeekibeyikkino.

43

S'oossay Bare Asaa Ashshana Geedda

1 Shin nenoo Yaak'ooba neena med'eeddawoo, nenoo Israa'eeliyaw, neena giigiseedda Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani neena wozeedda diraw yayyoppa. Taani neena ne suntsan s'eesaad; neeni tawaa.
2 Neeni haatsaa gidduwaana pinniyaa wode, taani neenana gidana. Neeni shaafatuwaa gidduwaana pinniyaa wodekka unttunttu neena muukkikkino. Neeni tamaa giddona aad'd'iyaa wode, s'uugettakka; lac'uukka neena meenna.

3 Ayaw gooppe, taani neena Ashshiyaa Israa'eeliyaa Geeshsha, Med'inaa Godaa ne
S'oossaa. Taani Gibs'e new wozo ootsaade, Toop'p'iyaanne Saaba ne laamiyaa
ootsaade immana.
4 Neeni ta sintsan al"anne bonchcho gidiyaa dirawunne, taanikka neena siik'iyaa
diraw, ne laamiyaw asaa, ne shemppuwaa laamiyawukka kawutetsatuwaa immana.
5 «Taani neenana de'iyaa diraw yayyoppa; taani ne zeretsatuwaa wulahaappenne
dolahaappe shiishshaade ahana.
6 Taani huup'issa bagga, ‹Unttuntta zaaraade aha!› yaagana. Gedissa baggaakka,
‹Unttuntta te"oppa› yaagana. Ta attuma naanatuwaa haakuwaappe, ta mac'c'a
naanatuwaakka sa'aa gas'aappe ahana;
7 ta suntsan s'eegetteedda ubbatuwaa, taani ta bonchchoo med'd'eeddawantta,
taani giigisseeddawanttanne ootseeddawantta hammite» yaagana.

Israa'eelii S'oossaa Markka

8 Ayifii de'ishshin k'ook'eedda asatuwaa, haytsaykka de'ishshin tulleeddawantta
kessa;
9 Kawutetsatuu ubbay ittippe shiik'ino; asaykka shiik'uwaa utto. Unttunttu
giddoppe hawaa odanawunne kase aad'd'eeda yewotuwaa nuuna bessanaw
danddayiyaawe oonee? Hara asaykka sisiide, «Hawe tuma» yaagana mala, unttunttu
likke gidiyaawaa bessanaw barenttu markkatuwaa ayino.
10 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte ta markkatuwaa; hintte taana erana
malanne ammanana mala, k'ay taani S'oossaa gidiyaawaa akeekana mala, taani
dooreedda ta k'oomatuu hinttena. Taappe kase hara s'oossi med'ettibeenna; woy
taappe guyyiyankka hara s'oossi de'enna.
11 «Taanattee; taani Med'inaa Godaa. Taappe attina, hara ashshiyaawe baawa.
12 Taani odaad, ashshaadinne awaayaad. Hintte giddon hara allaga s'oossi
de'ibeenna. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawoo taw hintte markkatuwaa.
13 Taani S'oossaa; s'ap'uwaappe doommaadekka taani taanattee. Ta kushiyaappe
ooninne ashshenna; taani ootseeddawaa laammanaw danddayiyaawe baawa»
yaagee.

Med'inaa Godaa Maarotaanne Amanetena Israa'eeliyaa

14 Med'inaa Goday, hinttena Woziyaawe, Israa'eeliyaa Geeshshay hawaadan
yaagee; «Hintte diraw, Baabloone bolla olanchchatuwaa kiittaade Baabloonatuwaa
unttunttu c'eek'k'etiyaa Markkabiyaanna betisana.
15 Taani Med'inaa Godaa, hintte Geeshsha, Israa'eeliyaa med'd'eeddawaa, hintte
Kaatiyaa» yaagee.
16 Med'inaa Goday hawaadan yaagee, Abbaa giddon ogiyaa, wolk'k'aama
haatsatuwaa giddooppekka loossuwaa kessiide,
17 paraa gaaretuwaanne paratuwaa, olanchchatuwaanne mino asatuwaa abbaw
ahiide, unttunttu denddennaadan zak'k'ulsseedda Med'inaa Goday, k'ay unttunttu
muk'aaddaa lac'uwaadan toysseedda yaagee
18 «Kase yewotuwaa haasayoppite; beniwaakka k'oppoppite.
19 Be'ite, ha"i taani ooratsabaa ootsay; ikka ha"i mokkee. Hintte hewaa
erikkiteeyye? Taani bazzuwaan ogiyaa, mela biittankka shaafatuwaa kessana.
20-21 Wora do'atuu, worakanatuunne sagonatuu taana bonchchana. Ayaw gooppe,
ta galataa awaayana mala, ta giigisseeddanne dooreedda ta asaw taani bazzuwaan
haatsaa, mela biittankka shaafatuwaa immay.
22 «Shin nenoo Yaak'ooba, neeni ta suntsaa s'eesaabaakka; nenoo Israa'eeliyaw,
neenikka taana salettaadda.

23 Neeni taw s'uuggiyaa yarshshoo dorssaa ahabaakka; woy hara
yarshshotuwaankka taana bonchchabeykka. Taani neena katsaa yarshshuwaa imma
gaade waayissabeykke; woy k'ay is'aanaa imma gaade daaburssabeykke.
24 Neeni taw is'aanaa shaluwaan shammabaakka; woy ne mehiyaa yarshshuwaa
mod'd'uwaan taana kalissabaakka. Shin neeni ne nagaran taana waayissaadda; ne
naak'uwaankka taana daaburssaadda.
25 «Taana, ne bayzzuwaa ta diraw gaade k'uc'c'iyaawe taanattee; ne nagaraakka
zaaretsaade haassaykke.
26 Taana hassayissa; ane ittippe ha yewuwaa mootettoytte. Neeni s'illuwaa
gidiyaawaa be'anaw ane ne yewuwaa bidda.
27 Ne koyiro aawuu nagaraa ootseedda; neena tamaarissiyaawanttukka taana
naak'k'eeddino.
28 Hewaa diraw, taani Geeshsha Mak'idasiyaa kaappatuwaa tunissaad; Yaak'ooba
bashshaw, Israa'eeliyaakka shek'aw aatsaade immaad» yaagee.

44

S'oossay S'oossaa S'alalaa

1 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta k'oomaw Yaak'ooba, taani dooreedda
Yishruunaa, ha"ikka sisa.
2 Taani neena med'd'aad; ne daay uluwaan neena giigissaadinne maaddaad. Ta
k'oomaa Yaak'ooba, taani dooreeddawoo, yayyoppa.
3 Taani saametteedda gadiyaan haatsaa gussana; mela biittankka pulttuwaa
gogissana. Taani ta Ayaanaa ne naanatu bolla, ta anjjuwaakka ne zeretsatuwaa bolla
gussana.
4 Haatsaa doonaan mokkeedda maataadan, k'ay goggiyaa pulttuwaa matan de'iyaa
mitsaadan, unttunttu mokkana.
5 Ittuu, ‹Taani Med'inaa Godaawaa› yaagana; haray k'ay barena Yaak'ooba suntsan
s'eesana; haraykka, k'ay bare kushiyaa bollan, ‹Taani Med'inaa Godaawaa› yaagiide
s'aafana; I k'ay barena Israa'eelii s'eesettiyaa siik'uwaa suntsan s'eesana» yaagee.
6 Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Kaatii, Aa Woziyaawe, Ubbaappe Wolk'k'aama
Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Koyiruu taana; wurssetsaykka taana. Taappe
hara S'oossay baawa.
7 Ta malay oonee? De'ooppe ane awaayo; k'ay ane ta sintsan ek'k'iide odo. Benippe
doommiide, sintsaappe yaanawaa odiyaawe oonee? Ane unttunttu sintsaappe
timbbitiyaa nuw odino.
8 Yayyoppite; k'ay dagammoppite. Taani hawaa hinttenttoo benippe doommaade
odabeykkitaa? K'ay awaayabeykkitaa? Hewoo taw hintte markka. Taappe attina,
hara S'oossay de'ii? Hara Zaalli baawa; taani oonanne erikke» yaagee.

Eek'aa Goyinuwaa Bolla Haasayetteedda Bore Haasayaa

9 Eek'aa misiletuwaa massiide med'd'iyaa ubbatuu hada; unttunttu aan
nashettiyaabatuu unttuntta go'ikkino. Unttunttu markkatuukka be'ikkinonne
erikkino. Hewaa diraw, unttunttu yeellatana.
10 S'oossaa giigisseeddawe, woy ayawunne go"enna misiliyaa masseeddawe oonee?
11 Be'ite, Aa laggetuu ubbay yeellatana; kushiyaa hiillanchchatuu ubbay asaa. Ane
unttunttu ubbaykka ittippe shiik'iide ek'k'ino. Unttunttu yayana; k'ay unttunttu
ubbaykka ittippe yeellatana.
12 Birataa k'os's'iyaawe bare bukkiyaa birataa taman wotsee; bonk'k'eeddawaa
baachan k'os's'iide, bare mino k'esiyaan Aa med'etaa giigissee. Hewaa giigissiide
koshatee; Aa minotetsaykka wuree. Haatsaakka ushenna; labbanee.

44:6 Isa. 48:12; Sas'. 1:17; 22:13

13 Anaas'ii wodoruwaan likkee; irssaasiyan Aa bolla malaataa wotsee; yaatiide
maloogiyaan lil"issee. Likkiide, puulaana de'iyaa asaa misiliyaa malatissi giigissiide,
bare son wotsee.
14 I hewaa ootsanaw zigaa k'ans's'ee; woy wolaa woy s'idiyaa wora giddoppe
dooriide dic'c'anaadan ootsee. Woy is's'ooppe, I zigaa tokkina, iray Aa dichchanaw
naagee.
15 Hewaappe guyyiyaan, I Asay eetsiyaa mitsaa gidee; ikka aappe bagga akkiide,
eetsiide ho"ee; k'ay bagga eetsiide, ukitsaa uukkee. Aappekka s'oossaa med'd'iide, aw
goyinnee; k'ay misiliyaa massiide, Aa sintsan gufannee.
16 Aappe bagga taman eetsiide, k'umaa katsee; baggan ashuwaa s'iis's'iide, kaalliide
mee. K'ay tamaa ho"i simmiide, «Hashshu, laa hawe ayaa ho"ii!» yaagee.
17 K'ay atteeda mitsaa massiide, barew goyinniyaa s'oossaa misiliyaa kessee. He
misiliyaa sintsan guufanniide, aw goyinnee; yaatiide, «Neeni ta s'oossaa gideedda
diraw, taana ashsha» yaagiide woossee.
18 Unttunttu ayinne erikkino; ayinekka akeekikkino. Ayaw gooppe, unttunttu
be'enna mala, unttunttu ayfii goozetteedda; k'ay akeekena mala, unttunttu
wozanaykka gorddetteedda.
19 Eek'aa ootsiyaa Asay bare wozanaan, «Aappe bagga taman eetsaad; Aa
bonk'k'uwaankka ukitsaa uukkaad; ashuwaakka aan s'iis's'aade maad. Yaatina,
aappe atteedawaa sheneyiyaa eek'aa ootsaade med'd'oo? K'ay mitsaa mudoo
guufannaade goyinnoo?» yaagiyaa eri woy akeeki oossinne baawa.
20 I bidintsaa mee; Aa c'imetteedda wozanay Aa wora kaaletseedda. I bare
shemppuwaa ashshanaw woy, «Ta ushechcha kushiyaan de'iyaawe wordduwaa
gidennee?» gaanaw danddayenna.

S'oossay Med'd'eeddawaanne Ashshiyaawaa

21 S'oossay hawaadan yaagee; «Yaak'ooba, nenoo Israa'eeliyaw, neeni ta k'oomaa
gidiyaa diraw, ha yewotuwaa hassaya. Taani neena giigissaad; neeni ta k'oomaa.
Neenoo Israa'eeliyaw, taani neena dogikke.
22 Taani ne bayzzuwaa shaariyaadan, ne nagaraakka c'aagaanaadan k'uc'c'aad.
Taani neena wozeedda diraw, taakko simma» yaagee.
23 Hinttenoo salotoo, Med'inaa Goday hawaa ootseedda diraw, nashshechchan
yes's'ite. Hinttenoo biittaa c'iimmatoo, ililite. Hinttenoo deretoo, worawunne Aa
giddon de'iyaa mitsaa ubbaw, mazimuriyaa kinchchite. Ayaw gooppe, Med'inaa
Goday Yaak'ooba wozeedda; k'ay Israa'eeliyaa giddonkka I bonchchettana.
24 Neena Woziyaawe, daay uluwaan neena med'eeddawe Med'inaa Goday
hawaadan yaagee; «Taani Med'inaa Godaa, ubbaa yewotuwaa Med'd'eeddawaa;
salotuwaa taarekka mic'c'eeddawe; sa'aakka taarekka mic'c'eeddawe taana.
25 Taani wordduwaa timbbitiyaa odiyaawanttu malaataa hada ootsay; k'ay
shareechchotuwaakka eeyya kessay. Taani aad'd'eeda eranchchatuwaa guyye
zaaray; unttunttu eraakka eeyya ootsay.
26 Taani ta k'oomaa k'aalaa mintsetsay; ta kiitteeddawanttu hanana geeddawaakka
polay. Taani Yerusaalame katamaa, ‹Neeni Asay de'iyaasaa gidana› yaagay; Yihudaa
katamatuwaakka, ‹Hintte simmiide kees'ettana; hintte gimbbiyaakka ooras's'isana›
yaagay.
27 Taani haatsaa c'iimmatuwaakka, ‹Melite! Hintte goggiyaa haatsatuwaakka
melissana› yaagay.
28 K'ay K'iiroosa, ‹Neeni ta asaa heemmiyaawaa; neeni Yerusaalame katamaa, «Ne
simmaade kees'ettana» yaagaade, Geeshsha Golliyaakka, «Ne baasuu baasettana»
yaagaade ta halchchuwaa poliyaawaa› yaagay» yaagee.

44:25 1 K'or. 1:20 **44:28** 2 Od. 36:23; Izr. 1:2

45

S'oossay K'iiroosa Kaatiyaa Kessanaw Dooreedda

1 Med'inaa Goday okkeeddawoo, kawutetsatuwaa aw moodisana mala, kaatetuu danc'c'uwaa billana malanne penggiikka aw Aa sintsan dooyettana mala, Aa ushechcha kushiyaa oyk'k'eedda K'iiroosaw S'oossay hawaadan yaagee;
2 «Taani ne sintsanna baana; deretuwaa dembbayana. Nahaasiyaa birataa sank'k'atuwaa mentsana; birataa kulbbotuwaakka k'ans's'ana.
3 Neena ne suntsan s'eesiyaawe taana Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa S'oossaa gidiyaawaa neeni erana mala, taani new d'uma sa'aan de'iyaa ak'uwaanne geeman k'osettiide duretaa immana.
4 Ta k'oomaa Yaak'ooba dirawunne taani dooreedda Israa'eeliyaa diraw, taani neena ne suntsan s'eesay. Neeni taana erana d'ayooppe, taani neena bonchcho suntsan s'eesay.
5-6 «Taani Med'inaa Godaa; taappe haray baawa; taappe hara S'oossay de'enna. Away mokkiyaasaappe biide, wulliyaasaa gakkanaw de'iyaa Asay taappe haray bayinnawaa erana mala, taani neena gis'issa. Gidooppenne, neeni taana erabaakka. Taani Med'inaa Godaa; taappe haray baawa.
7 Taani poo'uwaa ootsay; d'umaakka med'd'ay. Sarotetsaa ootsay; bashshaakka ayay. Taani Med'inaa Goday, ha ubbaa yewotuwaa ootsiyaawaa.
8 «Hinttenoo salotoo, bollappe duge s'illotetsaa tigite; shaaretuukka Aa bukkino. Biittay dooyetto; atotetsaykka pude mokko. S'illotetsaykka aanana ittippe dic'c'o. Taani Med'inaa Goday hawaa med'd'aad.

S'oossay Med'etawunne Taarikiyaw Godaa

9 «Barena Med'd'eeddawaana baas'etiyaawoo aayye ana! Ayaw gooppe, I urk'k'a miishshaappe ittuwaa. Urk'k'ay med'd'iyaawaa, ‹Ay ootsay?› woy k'ay, ‹New kushii baawa› yaagii?
10 Bare aawuwaa, ‹Ayaw yelaaddii?› yaagiyaa uraw, woy bare daayo, ‹Ayaw taana hawaadan yelaaddii?› yaagiyaa uraw aayye ana!
11 Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Geeshshay, Aa Med'd'eeddawe, hawaadan yaagee; ‹Sintsappe timbbitiyaa eranawunne ta naanatuwaabaa taana oochchanaw hintte bessiitee? Ta kushiyan taani ootsanabaakka taana azazanaw bessiitee?
12 Taani sa'aa ootsaad; asaakka Aa bolla med'd'aad. Salotuwaa taani ta kushiyan tolaad; unttunttun de'iyaa med'etatuwaa ubbaakka azazaad.
13 Taani K'iiroosa s'illotetsan dentsaad; Aa ogiyaa ubbaakka suure ootsana. Shaluwaa c'iggenan, woy mattaayiyaa immennan, I ta katamaa kees's'ana; ta asaakka omooduwaappe kessana› yaagee. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.
14 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Gibs'e duretaynne Toop'p'iyaa zal"ii, k'ay geesaa adussa gidiyaa Sabaa'a asatuukka neekko yiide, nebaa gidanawaa. Unttunttu sanssalatan k'ashettiide, neena kaallana. Unttunttu new goyinniid, ‹S'oossay ne s'alalaana de'ee; haray baawa; aappe hara s'oossi baawa› yaagiide new watiwatana» yaagee.
15 Abeet S'oossaw, Israa'eeliyaa Ashshiyaawoo, tumuwaappe neeni neena gentsiyaa S'oossaa.
16 Eek'aa med'd'iyaawanttu ubbaykka yeellatananne kawushshana. Eek'aa misiliyaa med'd'iyaawanttu ubbay ittippe kawushshaw baana.
17 Shin Israa'eeliyaa Med'inaa Goday med'inaa atotetsaan ashshi diggeedda; hintte med'inawukka yeellatikkitanne kawushikkita.

45:9 Rom. 9:20

18 Salotuwaa med'd'eedda Med'inaa Goday, biittaakka giigissiide ootseeddawe, k'ay
Asay de'anaadaanappe attina, biittaa c'oo med'd'ibeenna Med'inaa Goday hawaadan
yaagee; «Taani Med'inaa Godaa; taappe haray baawa;
19 taani geeman, hak'anentto itti d'uma gadiyaan haasayabeykke. Yaak'ooba
zeretsawukka, ‹Taana c'oo koyite› gabeykke. Taani Med'inaa Goday tumuwaa
haasayay; likkebaa oday.

Saluwaa Sa'aa Med'd'eedda
S'oossaanne Baabloone Eek'atuwaa

20 «Hinttenoo kawutetsatuwaappe atteedawanttoo, ittippe shiik'iide haayite; mataa
shiik'ite. Mitsaappe oosetteedda eek'aa misiliyaa tookki yuuyyiyaawanttoonne,
ashshanaw danddayenna s'oossaa woossiyaawanttoo eri baawa.
21 Ane odite; hintte mootuwaa shiishshite; unttunttukka ane ittippe zorettino.
Adussa wodiyaappe kase hawaa odeeddawe oonee? Benippe hawaa awaayeeddawe
oonee? Taana Med'inaa Godaa gidikkitaayye? Taappe attina hara S'oossay baawa.
Taani s'illo S'oossaanne Ashshiyaawaa. Taappe haray baawa.
22 «Hinttenoo biittaa gas'an de'iyaa ubba asatoo, taakko simmiide, attite. Ayaw
gooppe, taani S'oossaa; taappe haray baawa.
23 Taani ta huup'iyaan c'aak'k'aad; guyye simmenna k'aalay ta doonaappe
s'illotetsan keseedda: ‹Asay ubbay taw gulbbatana; ins's'arssa ubbaykka taanan
c'aak'k'ana› yaagaad.
24 «Unttunttu tawaa haasayiidde, ‹S'illotetsaynne minotetsay Med'inaa Godaa
s'alalan de'ee› yaagana» yaagee.
Aa is's'iyaawanttu ubbay aakko yiide yeellatana.
25 Shin Israa'eeliyaa zeretsay ubbay Med'inaa Godaan, s'oonuwaanne
bonchchuwaa demmana.

46

Baabloona Eek'atuwaa

1 Beela giyaa Baabloone eek'ay goyinnee; Naba giyaa eek'aykka hokkee. Kase
hintte tookkiyaa eek'atuu ha"i c'aanaa mehiyaa bollan c'aanetiide, unttunttoo dees'o
tookuwaa gideeddino.
2 C'aanaa mehetuu dees'uwaappe denddeeddawaan, c'aanaana ittippe
kunddeeddino; eek'atuu barena ashshanaw danddayenna diraw, barenttu
huup'iyawukka omoodettiide beeddino.
3 S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaappe atteedawanttoo,
Yaak'ooba zaretoo, taani odiyaawaa sisite; hintte yeletteedda wodiyaappe
doommaade taani hinttena tookkaad.
4 Hintte c'immana gakkanawukka taani taanakka; hintte puulumanna
gakkanawukka, taani hinttena maaddana. Taani hinttena med'd'aad; taani hinttena
dentsana; taani hinttena tookkananne ashshana.
5 «Taana O mala giite? K'ay oonana likkiitee? Nuuni itti mala gidanaadan, taana
oonana gatsi s'eelliitee?
6 Work'k'aa barenttu k'arc'c'iitaappe k'oliyaawanttunne biraa miizaanan wotsiide
likkiyaawanttu hewaa unttunttoo s'oossaa ootsiide med'd'ana mala, work'k'aa
tigiyaawaa k'as'ariino. Ikka s'oossaa ootsiide med'd'ee; yaatina, unttunttu he eek'aa
sintsan hokkiide goynniino.
7 Unttunttu Aa dentsiide, barenttu hashiyaan tookkiino; Aa sa'aan Aa wotsiino.
Yaatooppe I hewan ek'k'i aggee; hewaappe yaa haa k'aas's'enna. Itti Asay aw
waassooppekka, zaaruwaa immenna; k'ay Aa metuwaappekka Aa ashshenna.

45:23 Rom. 14:11; Pil. 2:10-11

8 «Hinttenoo nagaranchchatoo, hawaa hassayitenne k'oppite; hintte wozanaan
kahan wotsite.
9 Beni wode haneedda yewotuwaa hassayite. Ayaw gooppe, taani S'oossaa; haray
baawa. Taani S'oossaa; ta malay ooninne baawa.
10 ‹Ta k'ofay minnana; k'ay taanikka ta halchchuwaa ubbaa polana› yaagay.
Wurssetsan timbbitiyaa doometsan, k'ay biro hanibeenna yewotuwaa beni
wodiyaappe doommaade awaayay.
11 Away doliyaa baggappe bonk'k'iyaa kafuwaa, haakko gadiyaappe ta k'ofaa
poliyaa asaa taani s'eesaade, taani geeddawaa taani polana; taani
halchcheeddawaakka taani ootsana.
12 «Hinttenoo wozanay muumeeddawanttoo, s'illotetsaappekka
haakkeeddawanttoo, taani odiyaawaa sisite;
13 taani ta s'illotetsaa mataa ayay; ikka hasakko gidenna. Ta atotetsay gam"enna;
taani ta atotetsaa S'iyooniw, ta bonchchuwaakka Israa'eeliyaw immana» yaagee.

47

Baabloone Bolla Yiyaa Pirddaa

1 S'oossay hawaadan yaagee; «Hanne Baabloone wodorattee, duge wod'd'a; baanan
utta. Hanne Kaladaawetuwaa naattee, ne kaatetuwaa araataa aggaade sa'aan utta.
Ayaw gooppe, hawaappe sintsanaw neeni otorottiyaanonne shugatoo geetettakka.
2 Wos'aa akkaade katsaa gaac'c'a. Ne gulletsaa k'aara; ne adussa mayuwaakka
kessa. Ne s'eppiyaa bessa; yaataade shaafatuwaa pinna.
3 Ne kalluu k'aarettana; ne pokkuukka beettana. Taani haluwaa kesana; oossikka
k'arettikke» yaagee.
4 Nuuna Woziyaawe, aw suntsay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa
gidiyaawe, Israa'eeliyaa Geeshsha.
5 S'oossay hawaadan yaagee; «Hanne Kaladaawetuwaa naatte, ba; d'uman c'o"u
gaade uttashsha. Ayaw gooppe, hawaappe sintsaw neeni kawutetsatuwaa kaatato
geetettakka.
6 Taani ta asaa hank'k'ettaad; ta laataakka tunissaad; taani unttunttu ne kushiyan
aatsaade immaad. Neeni unttunttoo k'arettabaakka; c'imeeddawanttu bollankka ne
morgge mitsaan loytsa dees'ettaadda.
7 Neeni, ‹Taani med'inaw kaatato gidana› yaagaadda. Hewaa diraw, ha yewotuwaa
ne wozanaan k'oppabaakka; unttunttu wurssetsaakka hassayabaakka.
8 «Neenoo woppu gaade utteeddanne ishaluwaa dosiyaanne, sisa. Ne wozanaan,
‹Taana; taappe attina, haray baawa. Taani am"e gidikke; woy yelaade na'i bayinna
maynne gidikke› yaagaadda.
9 Ha laa"u yewotuu itti gallassi ayfii lip'anaw, ne bolla yaana. Ne bitay dara, ne
murunuukka wolk'k'aama wolk'k'aama gidooppenne, neeni ne naanatuwaappe mela
attiyaawenne am"etetsay ne bolla kumentsan yiyaawe attena.
10 «Neeni ne iitatetsan ammanetta uttaadda; k'ay, ‹Taana ooninne be'enna›
yaagaadda. Ne aad'd'eeda eratetsaynne c'inc'c'atetsay neena wora kaaletsina, neeni
ne wozanaan, ‹Taana, taappe attina, haray baawa› yaagaadda.
11 Shin neeni waata murunuwaan haassanintto erenna iitay ne bolla yaana. Neeni
gatiyaa c'igganaw danddayenna boshay ne bollan wod'd'ana; k'ay neeni ayaanne
erenna bashshay k'oppennaan ne bolla yaana.
12 «Ane neeni ne na'atetsaadeppe ootsaade de'eedda ne bitaanne ne murunuwaa
ha"ikka aggoppa. Ooni erii, ne goowaadan hananentto; woy neeni aan
dagantsanintto.

47:1 Isa. 13:1—14:23; Erm. 50:1; 51:64 **47:8** Sas'. 18:7-8

13 Zore s'alalan ne daaburaadda. Saluwaa s'oolinttiyaa paydiyaawanttu, Aa
s'eelliide timbbitiyaa odiyaawanttu, k'ay, aginaa s'eeruwaan s'eeruwaan ne bollan
yaanawaa odiyaawanttu ane neena ashshino.
14 Be'a, unttunttu durc'c'aa mala; tamay unttuntta maana. Unttunttu tamaa
lac'uwaappe barena ashshanaw danddaykkino. Hewe Asay bare bollaa ho'etsanaw
ho"iyaa bonk'k'o woy k'ay Asay Aa sintsan uttanaw danddayiyaa tamaa gidenna.
15 Neeni unttunttunna daabureeddawanttu, ne na'atetsaadeppe doommiide,
neenana zal"eeddawanttu new hewaa mala. Unttunttu ubbaykka bare baggana
baggana laalettana; neena ashshiyaawekka ittuunne baawa.

48

S'oossay Sintsappe Hananawaa Eriyaa S'oossaa

1 «Hinttenoo Yaak'ooba zaretoo, Israa'eeliyaa suntsan s'eesettiyaawanttoo, k'ay
Yihudaa zeretsaappe yeeddawanttoo, hawaa sisite. Hintte Med'inaa Godaa suntsan
c'aak'k'iita; Israa'eeliyaa S'oossaa s'eesiita; shin tumatetsaaninne s'illotetsan gidenna.
2 Hintte hinttena geeshsha katamaa suntsan s'eesiita; Israa'eeliyaa S'oossan
zemppiita; Aa suntsay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa.
3 «Taani kase haneeddawantta daro wodiyaappe kase odaad; ta doonaappe
unttunttu keseeddino. Unttunttu ellekka polettanaadan, taani ootsaad.
4 Ayaw gooppe, neeni odina sisennawaa, ne morggii birataa mala gidiyaawaa, ne
som"iikka nahaasiyaa giyaa birataadan leek'amennawaa taani eraad.
5 Hewaa diraw, neeni, ‹Hawaa ta eek'ay ootseedda; k'ay ta masetteedda
misiletuunne ta siilissiide ootseedda misilii ootseedda› geenaadan, taani hewaa new
benippe doommaade odaad. K'ay unttunttu hananaappe kasetaade, taani unttuntta
new awaayaad.
6 «Neeni kase sisaadda; ha"i simmi hawaa ubbaa be'a. Yaatina, neeni hawaa ubbaa
tuma giikkii? Ha"ippe doommaade sintsaw neeni ooratsabaa sisanaadaan, taani
ootsana.
7 Unttunttu ha"i med'etteeddinoppe attina, beni med'ettibeykkino. Neeni, ‹Be'a,
taani unttuntta eray› geenaadan, hachchippe kase neeni mulekka unttunttubaa
sisabaakka.
8 Neeni mulekka sisabaakka; k'ay mulekka erabaakka. Ne haytsay benippekka
dooyettibeenna. Ayaw gooppe, neeni c'immiyaawaa gidiyaawaa taani eray; k'ay
yelettoodeppekka neeni makkalanchcha geetettaade s'eesettaadda.
9 «Ta suntsaa diraw, taani ta hank'k'uwaa zaarana; taani neena d'ayissennaadan, ta
hank'k'uwaa te"ana.
10 Be'a, taani neena paac'c'aad; shin biraadan gidenna; taani neena metuwaa
taman paac'c'aad.
11 Taani ta diraw, hawaa ootsay. Ayaw gooppe, ta suntsay tooshettanaw taani
koyikke. Taani ta bonchchuwaa haraw immikke.

S'oossay Dooreedda K'oomaa

12 «Neenoo Yaak'oobaa, taani s'eeseedda Israa'eelew, taani giyaawaa sisa. Taani Aa;
koyiruukka taana wurssetsaykka taana.
13 Biittaa baasuwaa ta kushii baaseeda. Salotuwaakka ta ushechcha kushii
mic'c'eedda. Taani unttuntta s'eesiyaa wode, unttunttu ittippe ek'k'iino.
14 «Hintte ubbay ittippe shiik'iide sisite; eek'atuwaappe hawe hananawaa kasetiide
odeeddawe oonee? Med'inaa Goday dooreeddawe Aa k'ofaa Baabloone bolla polana;
Aa k'esiikka Baabloone biittaa asaa bolla gidanawaa.

48:12 Isa. 44:6; Sas'. 1:17; 22:13

15 Taani ta huup'iyaw Aa s'eesaaddinne aw odaad; Aa aheeddawe taana. K'ay I
ootsiyaabay ubbay aw injjetana.
16 «Taakko haa shiik'iide, hawaa sisite; taani koyiroppe doommaadekka geeman
haasayabeykke; hewe haneedda wodiyaappekka doommaade taani yan de'ay»
yaagee.
K'ay Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaynne Aa Ayyaanay ha"i taana kiitteeddino.

S'oossay Bare Asaw Halchcheedda Halchchuwaa

17 Med'inaa Goday, neena Woziyaawe, Israa'eeliyaa Geeshshay hawaadan yaagee;
«Taani Med'inaa Goday, ne S'oossay, neena maaddiyaawaa tamaarissiyaawaa. Neeni
baanaw bessiyaa ogiyaankka neena kaaletsiyaawe taana.
18 Neeni ta azazuwaa siseeddawaa gidinttonne, ne sarotetsay shaafaa haatsaadan
goggana shin; ne s'illotetsaykka abbaa beetaadan hanana shin.
19 Ne zarii abbaa shafiyaadan, ne naanaykka paydu bayinna sa'aa baanaadan
c'orattana shin; unttunttu suntsaykka ta sintsaappe d'ayennan woy kichchennan
aggana shin» yaagee.
20 Baabloone gadiyaappe kesite; Baabloone asaappekka bak'atite! K'aalaa d'ok'k'u
ootsiide, nashshechchan hawaa haasayite; sa'aappe sa'aa gas'aa gakkanaw, hawaa
kiittite. «Med'inaa Goday bare k'oomaa Yaak'ooba wozeedda» yaagiide odite.
21 I unttuntta mela biittaa giddona kaaletseedda wode, unttunttu
saamettibeykkino. Zaallaappe haatsaakka unttunttoo pulttisseedda; zaallaa I
p'alk'k'ina, haatsay d'uuk'k'eedda.
22 Med'inaa Goday, «Iitatoo saruu baawa» yaagee.

S'oossaa Hagaaziyaawaabaa

49

(49:1—53:12)

Israa'eelii Biittan De'iyaa Asaw Poo'o

1 Hinttenoo, abbaa doonaan de'iyaa biittatoo, taani odiyaawaa sisite. Hinttenoo,
haakuwaan de'iyaa kawutetsatto, sisite. Taani yelettanaappe kase Med'inaa Goday
taana s'eeseedda; k'ay ta daay uluwaan de'ishshin, ta suntsaa suntseedda.
2 Ta ins's'arssaa saataanna de'iyaa mashshaadan ootseedda; bare kushiyaa kuwan
taana gentseedda; I taana poshsheedda tooraadan ootseedda; yaatiide bare
shookuwaa giddon taana yeggiide k'oseedda.
3 I taana, «Neeni taani neenan bonchchettiyaa ta k'oomaa Israa'eeliyaa» yaageedda.
4 Shin taani hawaadan yaagaad; «Taani mela c'oo daaburaad; ta wolk'k'aakka
go"ennabaaninne hadaban c'oo wurssaad. Ta pirdday S'oossaa mataana; ta gatiikka
ta Med'inaa Godaa mataana» yaagaad.
5 Ha"ikka, taani Med'inaa Godaa ayfiyaa sintsan bonchchetteedda dirawunne ta
S'oossay taw wolk'k'aa gideedda diraw, Yaak'ooba aakko zaaranawunne Israa'eeliyaa
aakko shiishshanaw, taani aw k'oomaa gidanaadan, taana ta daay uluwaan
med'eeddawe Med'inaa Goday hawaadan yaagee;
6 «Neeni Yaak'ooba zariyaa dentsanawunne Israa'eeliyaappe atteedawantta
zaaraade ahanaw, neeni taw k'oomaa gidiyaawe k'eeri guutsabaa. Hewaa bolla
gujjaade, ta atotetsay biittaa gas'aa gakkanaadan, taani neena kawutetsatoo poo'o
ootsana» yaagee.
7 Asay kad'eeddawoo, is's'eeddawoonne deriyaa mooddiyaawantto k'oomaw,
Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Woziyaawe, Israa'eeliyaa Geeshshay hawaadan
yaagee; «Ammanettiyaa Med'inaa Godaa dirawunne neena dooreedda Israa'eeliyaa

48:20 Sas'. 18:4 **48:22** Isa. 57:21 **49:1** Erm. 1:5 **49:2** Ibr. 4:12; Sas'. 1:16 **49:6** Isa. 42:6; Luk'. 2:32; Kit. 13:47; 26:23

Geeshsha diraw kaatetuu be'iide, denddi ek'k'ana. Deriyaa mooddiyaawanttukka be'iide goyinnana» yaagee.

Yerusaalame Zaaretsi Oosettana

8 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani dooreedda wodiyaan ne ooshaa zaaraad. Atotetsaa gallassi taani neena maaddaad. Taani neena naagana; neeni biittaa zaaretsaade essana mala, Asay de'enna biittatuwaakka neeni laatissana mala, taani neena asaw c'aak'uwaa ootsaade immaad.
9 Omooduwaan de'iyaawantta, ‹Kesite!› d'umaa k'ashuwaan de'iyaawanttakka, ‹Bilettite!› gaana mala, asaw c'aak'uwaa ootsaade neena immana. Unttunttu ogiyaa matan heemettana; zoozetiyaa keraa ubbaa bolla allas's'ana.
10 Unttunttu koshattikkino woy saamettikkino. Unttunttu bazzuwaa mishuu s'uuggenna; awaykka unttuntta meenna. Unttunttoo k'aretsiyaawe unttuntta kaaletsana; pultto haatsaakkokka unttuntta laaggana.
11 «Taani ta deretuwaa ubbaa oge kessana; ta wogga ogetuukka zanggaaraappe d'ok'k'u gaana.
12 Be'a, ta Asay haako saappe yaana: huup'issa baggaappenne away wulliyaa baggaappe yaana. K'ay Asiwaana biittaappekka yaana» yaagee.
13 Hinttenoo salotoo, nashshechchan yes's'ite. Neenoo biittaw nashetaa. Hinttenoo deretoo, ililite! Ayaw gooppe, Med'inaa Goday bare asaa mintsetseedda; k'ay bare metootanchchatookka k'aretee.
14 Shin S'iyoona, «Med'inaa Goday taana aggeeda; Goday taana dogeedda» yaagaw.
15 S'oossay hawaadan yaagiide zaaree; «Aata bare d'antsiyaa na'aa doganaw danddayay? Bare uluwaappe yeleedda na'aw k'arettekkeeyye? Geellaadan Aa doginttokka, taani neena dogikke!
16 Be'a, taani neena ta kushiyaa gomppan s'aafa wotsaad; ne dirssaa gimbbetuukka ubbaa gede ta sintsan de'iino.
17 «Neena zaaretsiide kees's'iyaawanttu yaana; neena koleeddawanttu kesiide baana.
18 Ane d'ok'k'u gaade, ne yuushshuwaa s'eella; ne naanay ubbay ittippe shiik'iide, neekko yaana. Taani Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: neeni unttunttu ubbaa alleek'k'uwaadan mayyana; bullachchettanaw haniyaa mishiratiidan, neeni unttuntta mayyaanna.
19 «Ne bashshaa sa'atuunne mela biittatuu ha"i neenan de'iyaa asaw loytsi un"ana; k'ay neena koleeddawanttukka neeppe haakkana.
20 Neeni kayyottiyaa laytsatuwaan new yeletteedda naanay ne haytsaan odiidde, ‹Hawe sa'ay nuw loytsi un"o; hewaa diraw, nuw de'anaw aakko sa'aa imma› yaagana.
21 Neeni ne wozanaan, ‹Hawantta naanatuwaa ubbaa taw oonee yeleeddawe? Taani yelaade mantsa ataad shin; taani maynaad shin; taani omoodettaade wora baad shin. Yaatina, hawantta oonee dichcheedawe? Be'a; taani taarekka ataad; yaatina hawanttu naanay ubbay hak'appe yeeddinoo?› yaagana» yaagee.
22 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a, taani kawutetsatoo malaataa bessana; taani asaw ta banddiraa essana. Unttunttu ne attuma naanatuwaa idimmi ahana; ne mac'c'a naanatuwaakka barenttu hashiyaan tookkiide ahana.
23 Kaatetuu neena dichchiyaa aawotuwaa gidana; unttunttu mac'c'a kaatetuukka neena d'antsiyaawantta gidana. Unttunttu guufanniide, new goyinnana; k'ay ne gediyaa baanaakka laac'c'ana. Taani Med'inaa Godaa gideeddawaa neeni hewan erana; taanan ammanettiide naagiyaawanttu yeellatikkino» yaagee.
24 Omooduwaan akkeeddawaa wolk'k'aama kushiyaappe zaarissana danddayiiteeyye? Woy omoodiide afeeda Asay mek'etsi bayinna iitaa kushiyaappe kessi akkanaw danddayiiyye?

49:8 2 K'or. 6:2 **49:10** Sas'. 7:16-17

25 Shin Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Wolk'k'aamay omoodiide afeedabay
simmana; mek'etsi bayinna iitatuwaa kushiyan omoodetteedda asikka kessi akkana.
Ayaw gooppe, neenana olettiyaawanttuna taani olettana; ne naanatuwaakka taani
ashshana.
26 Neena uk'k'unniyaawanttu barenttu ashuwaa maanaadan, taani ootsana; k'ay
woyniyaa eessaa ushiide matsottiyaawaadan, unttunttu barenttu suutsaa ushiide
matsottana. Yaatooppe asaa ubbay taani Med'inaa Godaa, neena Ashshiyaawaa,
Woziyaawaanne, Yaak'ooba Wolk'k'aama gidiyaawaa hewan erana» yaagee.

50

1 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hintte daayo yeddeedda pirimay
hak'an de'ii? Woy oossi hinttena taani zal"aadditaa? Be'ite, hintte nagaraa diraw,
hintte zal"eteeddita; hintte bayzzuwaa diraw, hintte daaya bilettaaddu.
2 Taani yeedda wode, ayaw hewan Asay d'ayeeddee? Taani s'eeseedda wode, ‹Yee!›
gaanaw ayaw Asay hewan de'ibeennee? Taani hinttena wozanaw ta kushii
k'antseeyye? Woy hinttena ashshanaw taw wolk'k'ay baaweeyye? Be'ite, taani
seeraade abbaa melissay. Shaafatuwaakka mela biittaa ootsay. Unttunttun de'iyaa
moletuu haatsay d'ayina wook'k'iino; saamuu wod'ina hayk'k'iino.
3 Taani salotuwaa karetsabaa mayzzay; waaruwaakka unttunttu kamettiyaabaa
ootsay» yaagee.

S'oossaa K'oomay Azazettiyaawaa

4 Daabureeddawaa taani k'aalan waataade mintsetsanentto erana mala, Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Goday taw tamaareedda ins's'arssaa immeedda. I taana wontta
wontta beegotsiide, taani tamaariyaa asaadan sisanaadaan, ta haytsaa dooyee.
5 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta haytsaa dooyeedda; taanikka
makkalanchcha gidabeykke; guyyekka simmabeykke.
6 Taani ta zokkiyaa shoc'iyaawanttoo, ta gac'uwaa buuchchaa shoddiyaawanttoo
aatsaade immaad. Ta som"uwaa kawushshaappenne c'uchchaa c'ushettiyaasaappe
gentsabeykke.
7 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday taana maaddiyaa diraw, taani yeellatabeykke;
hewaa diraw, taani ta som"uwaa saliyaa giyaa shuchchaadan udaad. Taani
yeellatennaan attanawaakka eray.
8 Taana shatintsiyaawe matan de'ee; yaatina, taana mootiyaawe oonee? Ane
ittippe taananna ek'k'o! Ta morkkii oonee? Ane taananna gakketto!
9 Be'ite, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday taana maaddee; yaatina, taana
bayzzanchcha gaanawe oonee? Be'ite, unttunttu ubbaykka mayuwaadan ec'i
wurana; bil"ay unttuntta maana.
10 Hintte giddoppe Med'inaa Godaw yayyiyaawenne Aa k'oomaa k'aalaw
azazettiyaawe oonee? D'uman hamettiyaawenne poo'uu bayinnawe I oonee? He
uray Med'inaa Godaa suntsan ammanetto; bare S'oossankka zemppo.
11 Be'ite, hinttenoo tamaa eetsiyaa ubbaa gede, yiichcha s'omppiyaa lac'uwaa
hinttenttoo shiishshiyaawanttoo, hintte eetseedda tamaa poo'uwaan hemettite!
Hintte yiic'eedda s'omppiyaa lac'uwaa poo'uwaan simerettite! Hintte ta kushiyaappe
akkanaw de'iyaabay hawaa: Hintte wolk'k'aama seelaan gisana.

51

Yerusaalame Mintsetsiyaa K'aalaa

50:6 Mat. 26:67; Mar. 14:65 **50:8** Rom. 8:33-34

1 S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo s'illotetsaa kaalliyaawanttoo, hinttenoo
taana, Med'inaa Godaa koyiyaawanttoo, sisite. Hintte p'alk'k'ettiide aketeedda
shuchchaanne hintte booketteedda keseedda ollaa s'eellite.
2 Hintte aawuwaa Abrahaamakkonne hinttena yeleedda Saarikko s'eellite. I
barekka de'ishshin, taani Aa s'eesaaddi; anjjaaddinne payduwaan c'orayaaddi.
3 «Med'inaa Goday S'iyooneninne Aa koleteedda sa'atuwaan de'iyaa ubbaa asaa
mintsetsana. I bazzuwaa Edene Gennetiyaadan, I mela sa'atuwaakka Med'inaa
Godaa ataakilttiyaa sa'aadan ootsana. Nashechchaynne hashshu guussay yan de'ana;
galataanne mazimuriyaa kooshshay yan sisettana.
4 «Ta asaw; taani odiyaawaa sisite. Ta kawutetsaw, ne haytsaa taakko yeggaade
sisa. Ayaw gooppe, higgii taappe kesee; ta suure pirddaykka kawutetsatoo poo'o
gidanawaa.
5 Ta s'illotetsay elleelliide shiik'ana; ta ashshuukka kesiide, ogiyaan de'ee. Ta k'esii
asaa mooddana; abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa Asay ubbay taanan
ammanettiide naagana; k'ay taani unttuntta ta wolk'k'an ashshanawaa, nashechchaa
ootsiide naagana.
6 Pude d'ok'k'u giide, salotuwaa s'eellite; duge sa'aakka s'eellite. Ayaw gooppe,
salotuu c'uwaadan piskki giide d'ayana; sa'aykka afilaadan wurana; aan de'iyaa Asay
ubbay uduns's'etuwaadan hayk'k'ana. Shin ta ashshuu med'inaw de'ana; ta
s'illotetsaykka wurenna.
7 «Hinttenoo s'illotetsaa eriyaawanttoo, ta higgiikka hintte wozanaan
de'iyaawanttoo, sisite. Asaa borinashshoo yayyoppite; unttunttu boriyawukka
dagammoppite.
8 Ayaw gooppe, mayuwaa miyaawaadan, bil"ay unttuntta maana; dorssaa ikisiyaa
miyaawaadan, gus'unii unttuntta maana. Shin ta s'illotetsay med'inaw de'ana; ta
ashshuukka yeletaa ubbaw gakkana» yaagee.
9 Abeet S'oossaw, beegotta! Beegotta! Med'inaa Godaa k'esiyaw, wolk'k'aa mayya;
kase aad'd'eeda wodetuwaaninne yeletatuwaan beegotteeddawaadan beegotta.
Ra'aaba giyaa dawiyaa k'ans's'ereetseeddawe, miiminttiyaakka c'addeeddawe neena
gidikkiiyye?
10 Abbaanne wolk'k'aama c'iimmuwaa haatsaa melisseeddawe neena gidikkiiyye?
Neeni wozeeddawanttu pinnana mala, c'iimma abbaa oge ootseeddawe neena
gidikkiiyye?
11 Med'inaa Goday wozeeddawanttu simmiide, yes's'iid S'iyoone yaana; yiide
med'inaa nashechchay unttunttu bollan de'ana; unttunttu nashshechchaanne
hashshu giyaawaa demmana. K'ay kayyuunne yeekku unttunttuppe haakkana.
12 S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttena mintsetsiyaawe taana. Yaatina, hayk'k'iyaa
asaw yayyanaw, maataadan ellekka meliyaa asaa na'aw yayyanaw hintte oonee?
13 Hintte salotuwaa mic'c'eeddanne sa'aa baasuwaakka baaseeda Med'inaa Godaa,
hinttenakka med'd'eeddawaa dogeedditee? Unttunttu hinttena d'ayissanaw
giigisseedda, hinttena uk'k'unniyaa asatuwaa hank'k'uwaa gaasuwaan gallassaa
kumentsaa yayyeeddita. Shin hinttena uk'k'unniyaawaa hank'k'uu hak'an de'ii?
14 Omoodetteeddawe ellekka bilettana; hayk'k'enna; ollankka gelenna; aw
ukitsaykka pac'c'enna.
15 Ayaw gooppe, taani Med'inaa Godaa ne S'oossaattee. Beetay waassanaadan,
abbaa k'aatsay. Ta suntsay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa.
16 Salotuwaa mic'c'anaadan, biittaa baasuwaakka baasanaadan, k'ay S'iyoone,
‹Neeni ta asa› gaanaadan, taani ta k'aalaa ne doonaan wotsaad; ta kushiyaa kuwan
taani neena gentsaad» yaagee.

Med'inaa Godaa Hank'k'uwaa S'uu'aa

17 Neenoo, Med'inaa Godaa kushiyaappe Aa hank'k'uwaa s'uu'aa usheedda
Yerusaalame, beegotta! Dendda! Neeni ganddigaarissiyaa s'uu'aa c'inggirssaade
ushaadda.
18 Aa yeleedda naanatu ubbaappe izo kaaletsiyaabay ittuunne baawa; k'ay Aa
dichcheedda naanatu ubbaappekka I kushiyaa oyk'k'iyaawe ittuunne baawa.
19 Dakko daro bashshay ne bollan gakkeedda; yaatina, neena oonee mintsanaw
danddayiyaawe? Hewanttukka koletsaa, koshaanne mashshaa. Yaatina, taani neena
waataade mintsetsanee?
20 Ne naanay labbaneeddino; unttunttu gitiyaa giddon geleedda gen"iyaadan, oge
ubbaa gas'an kunddeeddino. Unttunttu Med'inaa Godaa hank'k'uwaaninne ne
S'oossaa seeran kumeeddino.
21 Hewaa diraw, nenoo, woyniyaa eessaa ushennaan matsotteedda
metootanchchattee, hawaa sisa.
22 Ne S'oossay, bare asaw mootettiyaa Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday
hawaadan yaagee; «Be'a; neena ganddigaarissiyaa, ta hank'k'uwaa s'uu'aa taani ne
kushiyaappe akkaad; neeni laa"entsuwaa Aa mulekka ushakka.
23 Taani hewaa neena tuggayiyaawanttu kushiyan wotsana. Unttunttu neena,
‹Nuuni ne bollaanna hamettiide aad'd'ana mala, zak'k'ulla› yaageeddino. Neeni
aad'd'ana gakkanaw, ne zokkiyaa unttunttoo biittaadaaninne ogiyaadan ootsaadda»
yaagee.

52

S'oossay Yerusaalame Ashshana

1 Neenoo S'iyoone katamaw, beegotta; minotetsaa afilaadan mayya. Neenoo,
geeshsha katamaw, Yerusaalame, ne bonchchuwaa mayuwaa mayya; ayaw gooppe,
hawaappe sintsanaw k'as's'arettibeennawenne tunay ne giddo gelenna.
2 Neenoo, omoodetteedda Yerusaalame, ne baanaa k'ok'k'ofa. Denddaade ne
kaatetuwaa araatan utta. Hinttenoo, omoodduwaan de'iyaa S'iyoone asatoo, hintte
k'ood'iyaan k'ashetteedda sansalataa birshshite.
3 Ayaw gooppe, Ubbaa Mooddiyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte kasekka
gatiyaa akkenan zal"eteeddita; k'ay ha"ikka miishshaa immennan c'oo wozettana.
4 Ta Asay koyiro bete gidiide, Gibs'e biittaa beedda; shin Asooretuu ta asaa c'oo
uk'k'unneeddino.
5 Med'inaa Goday, ta Asay gatiyaa c'iggenan c'oo omooduwaan bi kichchina, taw
hawaan ayee de'iyaawe? Unttuntta mooddiyaawanttu waassiino; ta suntsaykka
ubbaa gede gallassaa kumentsaa borettee yaagee Med'inaa Goday.
6 Hewaa diraw, ta Asay ta suntsaa erana; he gallassi haasayiyaawe taana
gidiyaawaa unttunttu erana. Ee hewe taana. Taani S'oossay hawaa oday» yaagee.
7 Lo"o mishiraachchuwaa ahiyaa, sarotetsaa odiyaa, nashechchiyaa
mishiraachchuwaa odiyaa, atotetsaa odiyaanne, S'iyoonokka, «Ne S'oossay kaatetee»
giidde deretuwaa bollaanna yiyaa bitaniyaa gedetuu wooti lo"ino!
8 Sisite, hintte katamaa naagiyaawanttu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide,
nashshechchaw ittippe yes's'iino; Med'inaa Goday S'iyoone simmiyaa wode, I
simmowaa unttunttu barenttu ayifiyaan be'ana.
9 Hinttenoo Yerusaalamen koletteedda saatoo, ittippe nashshechchaw yes's'ite;
ayaw gooppe, Med'inaa Goday bare asaa mintsetseedda; Yerusaalame katamaakka
wozeedda.
10 Med'inaa Goday bare geeshsha k'esiyaa kawutetsatuwaa ubbaa sintsan
k'onc'c'isseedda; k'ay biittaa gas'ay ubbaykka nu S'oossaa atotetsaa be'ana.

51:17 Sas'. 14:10; 16:19 **52:1** Sas'. 21:2, 27 **52:5** Rom. 2:24 **52:7** Nam. 1:15; Rom. 10:15; Efe. 6:15

11 Hinttenoo Med'inaa Godaa golliyaa miishshatuwaa tookkiyaawanttoo, kichchite,
kichchite; yaappe kesite. Tunabaa bochchoppite; Aa giddoppe kessi kichchite. Hintte
huup'iyawukka geeyite.
12 Shin kesiide, ellekka kessikkita; woy betiide biikkita; ayaw gooppe, Med'inaa
Goday hintteppe sintsaw aad'd'iide kaaletsana; Israa'eeliyaa S'oossaykka guyyenna
gidiide, hinttena naagana.

Metuu Gakkiyaa K'oomaa

13 S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, ta k'oomay akeekan ootsana; I
bonchchettiide, d'ok'k'u d'ok'k'u gaana; I loytsi gitatana.
14 Aa som"ii asaa ubbaawaappe, Aa malaykka asaa naanaa ubbaappe k'oheteedda;
Aa be'iide, daro Asay dagammeedda.
15 Shin ha"i daro kawutetsatuu ubbay aban malalettana; aappe denddeeddawaan,
kaatetuu barenttu doonaa oyk'k'ana; ayaw gooppe, unttunttu barew
odettibeennawaa be'ana; sisibeennawaakka akeekana» yaagee.

53

1 Nuuni odeeddawaa ooni ammaneeddee? Med'inaa Goday bare wolk'k'aa oona
besseedee?
2 I Aa sintsan mela gadiyaan de'iyaa durumaappe s'ap'uwaa yeddiide, aac'iya
yalaga aac'aadan dic'c'eedda. Nuuni Aa loytsi s'eellanaw, aw malay woy puulay
baawa; nuuni aakko shiik'anaw aw puuli baawa.
3 I asan kad'etteeddanne is's'etteedda; I harggiyaappenne metuwaappe shaaketti
erenna kayyottiyaa asaa gideedda. I Asay Aa be'anaappe giide, bare som"uwaa wora
zaariyaa asaadan kad'etteedda; nuunikka Aa bonchchibeykko.
4 I tumu nu harggiyaa barew akkeedda; k'ay nu kayyuwaakka tookkeedda. Shin Aa
gakkeedda metuu, deshetsayinne waayii S'oossaappe aw yeeddawaa giide nuuni
k'oppeeddo.
5 Shin I nu bayzzuwaa diraw, c'adettiide maduns's'eedda; nu nagaraa dirawukka
shoc'ettiide liik'eedda. I muretteeddawaan, nuuni saruwaa demmeeddo; Aa
madutsan nuuni pas'eeddo.
6 Nuuni ubbay ogiyaa baleedda dorssatuwaadan wora beeddo; nuuni ubbaykka nu
ogiyaw ogiyaw simmeedda. Med'inaa Goday nu ubbay naak'k'eedda naak'uwaa Aa
bolla wotseedda.
7 I un"etteeddanne k'ohetteedda; shin bare doonaa pokibeenna. Shukkanaw afiyaa
dorssaadan laagetteedda; bare isikiyaa meediyaawanttu sintsan c'o"u giyaa dorssaa
maraadan, ikka bare doonaa pokibeenna.
8 Unttunttu Aa uk'k'unniidenne Aa bolla sugetsaa pirddaa pirddiide afeedino. I ta
asaa bayzzuwaa diraw shoc'ettiide, pas'a de'iyaawanttu biittaappe I kichcheeddawaa
Aa zariyaappe oonee akeekeeddawe?
9 I bare hayk'k'uwaan iita asatuwaana paydeteedda; hayk'k'iidekka dure asaa
duufuwaan moogetteedda. Gidooppenne, iitabaa I ootsibeenna; bare doonaankka
wordduwaa haasayibeenna.
10 Shin I k'ohettanawe Med'inaa Godaa shene gideedda; k'ay Med'inaa Goday I
tuggatanaadan ootseedda. I barena nagaraw yarshshuwaa ootsiyaa wode, bare
zeretsaa be'ana. Aa barekka aduk'k'ana; Med'inaa Godaa sheniikka Aa kushiyan
polettana.

52:11 2 K'or. 6:17 **52:15** Rom. 15:21 **53:1** Yoh. 12:38; Rom. 10:16 **53:4** Mat. 8:17 **53:5** 1 P'es'. 2:24
53:6 1 P'es'. 2:25 **53:7** Sas'. 5:6 **53:7** Kit. 8:32-33 **53:9** 1 P'es'. 2:22

11 Aa shemppuu waayetteeddawaappe guyyiyaan, I de'uwaa poo'uwaa be'ana;
nashettana. Ta s'illo k'oomay bare eratetsan darotuwaa s'illissana; unttunttu
bayzzuwaakka tookkana.
12 Hewaa diraw, wolk'k'aama asatuu gidduwaan taani aw bonchcho sa'aa
shaakkaade immana; k'ay minotuwaanna I omooduwaa shaakkana. Ayaw gooppe, I
bare shemppuwaa hayk'k'oo aatsiide immeedda; yaatiide bayzzanchchatuwaana
paydetteedda. Gidooppenne, I daro asaa nagaraa tookkeedda; bayzzanchchatookka
gaannateedda.

S'oossay Immeedda Hidootaa Naagiyaawaa Gidussaa

54

(54:1—55:13)

S'oossay Israa'eeliyaa Siik'iyaa Siik'uwaa

1 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hanne, yelabeenna maynatee, yes's'a!
Neenoo, oytsay oyk'k'i erennaanee, ne k'aalaa d'ok'k'u ootsaade ilila! Ayaw gooppe,
bare asinaana de'iyaa mac'c'aani naanatuwaappe, barekka de'iyaa mac'c'aani
naanay darana.
2 Ne dunkkaaniyaa sa'aa aassa; k'ay neeni de'iyaa sa'aan gaariddotuwaakka piddi
ootsaade mic'c'a. Guyye gooppa; wodoruwaakka adussa; shikaaliyaakka minisa.
3 Neeni ushechcha bagganannе haddirssa baggana aakkana; ne zaratuu
kawutetsatuwaa laattana; unttunttu mela katamatuwaan kees's'iide uttana.
4 «Yayyoppa; ayaw gooppe, neeni yeellatakka. Dagammoppa; ayaw gooppe, neeni
kawushakka. Neeni ne yalagatetsaa yeellaa dogana; ne am"etetsaa boriyaakka
hawaappe sintsan hassayakka.
5 Ayaw gooppe, neena Med'd'eeddawe new asinaa; aw suntsaykka Ubbaappe
Wolk'k'aama Med'inaa Godaa. Israa'eeliyaa Geeshshay neena Wozeeddawaa; I biittaa
ubbaa S'oossaa geetettee» yaagee.
6 Ne S'oossay hawaadan yaagee; «Asinay ubbaanna aggi bashina, dogettaade
kayyotiyaa mac'c'a mishirattiidaaninne yalagatetsan asinaa golleppe keseedda
mishiratiidan neeni hana de'ishin, taani Med'inaa Goday neena zaara s'eesaad.
7 «Itti guutsaa wodiyaw taani neena aggaad; shin wolk'k'aama maarotaan neena
taani zaara shiishshana.
8 Suulliyaa hank'k'uwaan, taani ta deemuwaa neeppe guutsaa wodiyaw gentsaad;
shin med'inaa siik'uwaan taani new k'arettana» yaagee. Med'inaa Goday, neena
Woziyaawe hawaa odee.
9 New k'arettiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hawe taw Nohe wodiyaa
mala. He wode taani Nohe bashshaa haatsay laa"entsuwaa sa'aa mittennaadan
c'aak'k'aad; hewaadankka, neena laa'entso hank'k'ettennaaninne seerennan
agganaw taani c'aak'k'aad.
10 Deretuu k'as's'anaw, zoozetuukka barenttu de'iyaasaappe kichchanaw
danddayiino; shin ta aggena siik'uu neeppe shaakettenna; ta sarotetsaa c'aak'uukka
kichchenna» yaagee.
11 S'oossay hawaadan yaagee; «Neenoo, metooteedda katamatee! Gotii yaanne
haanne shoc'eeddanne, mintsetsiyaabi d'ayeeddanne, be'a, taani neena bonchcho
shuchchaan alleek'k'issaade kees's'ana; ne baasuwankka samppeeriyaa giyaa
shuchchaa hiis's'ana.
12 Ne adussa shuchchaa gimbbiyaan de'iyaa gumbbuwaa taani ink'k'uwaa giyaa
daro al"o zo'o shuchchaan gimbbana; ne penggiyaa p'ooliyaa al"o ink'k'uwaan, ne
dirssaa ubbaakka bonchcho shuchchaan gimbbana.

53:12 Mar. 15:28; Luk'. 22:37 **54:1** Gal. 4:27 **54:9** Dom. 9:8-17 **54:11** Sas'. 21:18-21

13 Ne attuma naanatuwaa ubbaa Med'inaa Goday tamaarissana; ne naanatu
sarotetsaykka darana.
14 Neeni s'illotetsan minnaade ek'k'ana; sugetsaynne uk'k'unnay neeppe haakkana.
Neeni ayawukka yayakka; dagamaykka neekko shiik'enna.
15 Neena olanaw denddiyaawe de'ooppe, hewe ta sheniyaa ootsenna; taani ne
bagga gidiyaa diraw, neena olanaw denddiyaa ubbay kunddana.
16 «Be'a, womppiinaan tamaa punniide, bare halchchoo haniyaa olaa miishshaa
k'os's'iyaa asatuwaa taani med'd'aad. K'ay bayzzanaadan, bayzziyaawanttakka taani
med'd'aad.
17 Neena k'ohanaw ootseedda ay miishshaynne neena k'ohiide kantsi kesenna.
Neena mootiyaa ins's'arssa ubbaw gidiyaa zaaruwaa neeni immana. Med'inaa Godaa
k'oomatuu laatay hawaa; unttuntta taani shatintsana» yaagee. Med'inaa Goday
hewaa odee.

55

S'oossaappe Beettiyaa Maarotaa

1 S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo saametteeddawanttoo, ubbaykka
haatsaakko haa yiite; shaluu bayinnawanttoo, haayite. Shammite; miite. Haa yiide,
miishshaa c'iggenan c'oo woyniyaa eessaakka maatsaakka shammite.
2 Hintte miishshaa k'uma gidennabaw ayaw kessiitee? Kalissennawaan hintte
wolk'k'aa ayaw wurssiitee? Ane loytsiide, taani odiyaawaa sisite; lo"obaa miite; k'ay
mod'd'uwaan hintte asatetsaa nashechchite.
3 «Ta asaw, sisite; taakko haa yiite. Shemppuwaanna pas'a de'ana gooppe, taani
odiyaawaa sisite. Taani hinttenana med'inaa c'aak'uwaa c'aak'k'etana. Taani anjjana
gaade Daawita anjjeedawaadan, hinttenakka anjjana.
4 Be'ite, taani Aa asaw markka, kaaletsiyaawaanne kaappuwaa udaad.
5 Be'a, neeni erenna kawutetsatuwaa s'eesana; k'ay Med'inaa Godaa ne S'oossaa
Israa'eeliyaa Geeshsha gaasuwaan, neena erenna kawutetsatuu neekko elleelliide
yaana. Ayaw gooppe, S'oossay neena bonchcheedda» yaagee.
6 Med'inaa Goday beettiyaa wode Aa koyite; matan de'iyaa wode Aa s'eesite.
7 Iitay bare oosuwaa, nagaranchchaykka bare k'ofaa aggo; S'oossaakko I simmo. I
Aa maarana. I nu Med'inaa Godaakko simmo. I aw c'oo atto gaana.
8 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday, «Ta k'ofay hintte k'ofaa mala gidenna; hintte
ogiikka ta ogiyaa mala gidenna.
9 Salotuu sa'aappe d'ok'k'iyaawaadan, ta ogii hintte ogiyaappe d'ok'k'ee; ta
k'ofaykka hintte k'ofaappe d'ok'k'ee.
10 Iraynne suuppa shachchay saluwaappe wod'd'iide, biittaa aliide,
mokkanaadaaninne ayifanaadan ootsiyaawaadan, k'ay zeriyaawoo zeretsaa,
miyaawawukka katsaa immennan guyye saluwaa simmennawaadan,
11 ta doonaappe kesiyaa k'aalaykka hewaa mala. I taani halchcheeddawaa polana;
k'ay kiitteeddawaa ootsanaappe attina, taakko c'oo simmenna.
12 «Hintte nashshechchan kesana; saruwaan moyzzettana. Deretuunne keratuu
hintte sintsan nashettiide yes's'ana; dembban de'iyaa mitsatuu ubbaykka barenttu
kushiyaa bak'k'ana.
13 Aguntsaa diraw s'iidday, gom"oriyaa diraakka s'aytsay mokkana. Hewe Med'inaa
Goday hassayettiyaawaanne med'inaw d'ayenna malaataa gidanawaa» yaagee.

54:13 Yoh. 6:45 **55:1** Sas'. 21:6; 22:17 **55:3** Kit. 13:34 **55:10** 2 K'or. 9:10

56

Asaa Zarii Ubbay S'oossaa Bagga Gidanaw Danddayussaa
(56:1-8)

1 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Tumu pirddaa naagite; s'illobaa hanite; ayaw
gooppe, ta ashshuu elleelliide yaana; ta s'illotetsaykka matan k'onc'c'ana.
2 Hawaa ootsiyaa uraa, Sambbataa tunissennaadan bonchchiyaa uraanne iitabaa
ootsennan is's'iyaa uraa taani anjjana» yaagee.
3 Med'inaa Godaakko shiik'eedda betii, «Med'inaa Goday taana bare asaappe tumu
shaakkana» gooppo. K'ay muyreessaykka, «Be'a, taani meleedda mitsaa» gooppo.
4 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta Sambbatatuwaa bonchchiyaa, taana
nashechchiyaabaa dooriyaanne ta c'aak'uwaa minisiide naagiyaa mureessatoo,
5 unttunttoo taani ta Geeshsha Golliyaa gidduwaaninne ta dirssaa gimbbiyaa
giddon, unttunttu hassayettiyaawaa immana. Mac'c'a naanatuwaappenne attuma
naanatuwaappe lo"iyaa suntsaa taani unttunttoo immana; taani unttunttoo
med'inaw d'ayenna suntsaa immana.
6 Med'inaa Godaw ootsanaw, Med'inaa Godaa suntsaa dosanawunne Aa k'oomaa
gidanaw, barentta aakko shiishshiyaa betetuwaa, k'ay Sambbataa tunissennan
bonchchiyaawanttanne ta c'aak'uwaa minisiide naagiyaawantta ubbatuwaa
7 taani ta geeshsha deriyaa ahana; ta woosa golliyaan unttuntta nashshechchana.
Unttunttu ta yarshshiyaa sa'aa bollan shiishshiyaa, s'uuggiyaa yarshshuunne hara
yarshshuu aketana; ayaw gooppe, ta gollii Asay ubbay S'oossaa woossiyaa golliyaa
geetettana» yaagee.
8 Israa'eeliyaappe laaletteeddawantta shiishshiyaa, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa
Goday, «Shiik'eeddawanttu bolla gujjaade, taani haratuwaakka shiishshana» yaagee.

S'oossaw Amanetena Kaaletsiyaawanttu Pirddetussaa
(56:9—59:21)

9 Hinttenoo bazzuwaa do'atoo, hinttenoo woran de'iyaa do'atoo, ubbaykka haa
yiide miite.
10 Israa'eeliyaa asaa naagiyaawanttu k'ook'e; unttunttoo ubbawukka eri baawa.
Unttunttu ubbaykka boc'c'anaw danddayenna duude kanatuwaa mala. Unttunttu
gisiide akumettiino; unttunttu gem"ishuwaa dosiino.
11 Unttunttu miide kallenna kanaa mala; kalli erikkino. Unttunttu akeeki
pac'c'eedda hentsanchchaa; unttunttu ubbay barenttu ogiyaa ogiyaa simmeeddino;
ubbaykka barenttu go"a s'alalaa koyiino.
12 Unttunttu ubbaykka, «Haa yiite; woyniyaa eessaa ane usheeto. Ane nu
matsoyiyaa ushshaa kumentsaa gaanetoo! Wonttaykka hachchi mala gidanawaa;
woy hachchippekka aad'd'i lo"ana» yaagiino.

57

Israa'eelatuu Eek'aw Goyinniyaa Goyinuu Pirddettee

1 S'illo Asay hayk'k'ee; shin hewaa akeekiide k'oppiyaawe baawa. Barena S'oossaw
immeedda asatuu gadiyaappe d'ayiino; shin s'illo Asay bashshay yaanaappe
kasetiide akettiyaawaa ooninne akeekena.
2 I biide sarotetsay de'iyaa sa'aa gelee. Suuretetsan hametiyaawanttu hayk'k'iide
shemppuwaa demmiino.
3 S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo, shareechchatti naatoo, hinttenoo
woshumiyaaninne shaarmus'iyaani zeretsatoo, haayite.

56:7 Mat. 21:13; Mar. 11:17; Luk'. 19:46

4 Hintte O bolla k'iliic'iitee? Hintte oona hintte doonaan bochchiitee? Hintte
ins's'arssaakka O bolla kessiitee? Hintte makkalanchchatuwaa naanatuwaanne
worddanchchatuwaa naanatuwaa gidikkitee?
5 Hintte wolaa gidduwaaninne daashsha mitsaa ubbaa garssan amuwaan
s'uugettiitanne tunabaa ootsiita; hintte naanatuwaakka zanggaaraa shoobbaaninne
shuchchaa kooppuwan shukkiide yarshshiita.
6 Zanggaaraa shoobban de'iyaa liik'o shuchchatuu hintte s'oossatuwaa. Hintte
unttunttoo ushshaa yarshshuwaa tigeeddita; katsaa yarshshuwaakka immeeddita.
Yaatina, taani hawaan ubbaan nashettiyaawaa hinttenttoo malatii?
7 loytsi d'ok'k'anne adussa deriyaa huup'iyaan hintte gisuwaa yeggeeddita; yan
yarshshanaw pude keseeddita.
8 Hintte penggiyaappenne k'osiletsaappe soo baggana eek'aa misiletuwaa
esseeddita. Taana aggi bashiide, hintte arssaa aassiide, yaa pude keseeddita.
Unttunttunna c'aak'uwaa c'aak'k'etteeddita; yaatiide unttunttu arssaa doseeddita;
unttunttu kalluwaakka be'eeddita.
9 Zayitiyaa akkiide, Molooka giyaa eek'aakko beeddita; hintte shittuwaakka
darisseeddita; hinttew kiitettiyaawantta haako sa'aa kiitteeddita; haray attina,
Si'ooliyaa gakkanaw wod'd'eeddita.
10 Hintte hara s'oossatuwaa koyiidde daabureeddita; shin, ‹Hidooti baawa›
yaagibeykkita. Hintte wolk'k'ay haa ooras's'eedda; hewaa diraw, labbaniide
kunddibeykkita.
11 «Hintte oossi yayyiide, taw worddoteedditee? Hintte taana hassayibeykkita;
hintte wozanaankka k'oppibeykkita. Taani daro wodiyaa c'o"u geedda diraw
gidennee, hintte taw yayyenan aggeedawe?
12 Taani hintte s'illotetsaanne hintte oosotuwaa k'onc'c'issana; shin hinttena ayinne
go'ikkino.
13 Hintte waassiyaa wode, hintte shiishsheedda eek'atuu hinttena ashshino!
Unttuntta ubbaakka c'arkkuu akki afana; ittooden shemppiyaa shemppuu unttuntta
punni d'ayissana. Shin taana barew bak'ati attiyaasaa ootsiyaa Asay biittaa laattana;
ta geeshsha deriyaakka I akkana» yaagee.

S'oossay Bare Asaa Maaddanawunne Patsanaw Immeedda Hidootaa

14 S'oossay hawaadan yaagee; «Gimbbite, Gimbbite! Ogiyaakka giigissite; ta asaa
ogiyaappe d'ubbiyaawaa ubbaa diggite» yaagee.
15 Ayaw gooppe, med'inaw de'iyaawe, gitay, d'ok'k'an de'iyaawe, Aa suntsaykka
Geeshsha geetettiyaawe, hawaadan yaagee; «Taani d'ok'k'u geeddanne geeshsha
sa'aan de'ay; gidooppenne, barenttu ootseedda nagaraw kayyotiide
simmiyaawanttunanne barena zik'k'i ootsiyaawanttuna de'ay. Yaataade taani
barenttu ootseedda nagaraw kayyotiide simmiyaawanttu ayyaanaanne barena zik'k'i
ootsiyaawanttu wozanaa ooras's'isay.
16 Taani med'inaw mootikke; ubbaa gedekka hank'k'ettikke. Asaa ayyaanay, taani
med'd'eedda asaa shemppuu daaburana.
17 Unttunttu nagaraa gaasuwaaninne unttunttu yaariyaa gaasuwaan, taani
unttuntta hank'k'ettaad. Unttuntta shoc'aad; ta sintsaakka unttunttuppe gentsaad.
Shin unttunttu ha"ikka simmiide, barenttu wozanaa k'ofaan beeddino.
18 Taani unttunttu ogetuwaa be'aad; shin taani unttuntta patsana, kaaletsananne
yeekkiyaawantta mintsetsana.
19 Israa'eeliyaa gadiyaan yeekkiyaawanttu mettershshaan galataa wotsana.
Haakuwaaninne matan de'iyaawanttoo saruu gido. Taani unttuntta patsana» yaagee
Med'inaa Goday.

57:19 Efe. 2:17

20 Shin iitatuu bulluuk'k'iyaanne urk'k'aa pude pushakkiyaa, woppu gaanawukka
danddayenna abbaa beetaa mala.
21 Ta S'oossay, «Iitatoo saruu baawa» yaagee.

58

Tumu S'oomaa

1 S'oossay hawaadan yaagee; «Ne k'aalaa d'ok'k'u ootsaade waassa; guyye gooppa.
Ne kooshshaa malakkataawaadan d'ok'k'issa. Ta asaw unttunttu makkalaa,
Yaak'ooba golliyaa asawukka unttunttu nagaraa oda.
2 Shin unttunttu taana hachchi hachchi koyiino; ta ogiyaakka kaallanaw
dosiyaawaa malatiino. S'illobaa ootseedda kaatetetsaadaaninne S'oossaa azazuwaa
olibeenna asaadan, unttunttu taana suure pirddaa oochchiino; taakko S'oossaakko
shiik'anawukka dosiino» yaagee.
3 Unttunttu shiik'iide S'oossaa, «Nuuni s'oomeeddo; shin neeni ayaw nuuna
s'eellabeykkii? Nuuni nuunatetsaa kawushsheeddo; shin neeni nuuna ayaw
erabeykkii?» yaagiino.
S'oossay zaariide, unttuntta hawaadan yaagee; «Be'ite, hintte s'oomiyaa gallassi
hinttena nashechchiyaabaa ootsiita; hintte oosanchcha ubbaa uk'k'unniita.
4 Be'ite, hintte walassawunne wad'etaw s'oomiita; k'ay mek'etsi bayinna deshetsaa
dechchanaw s'oomiita. Hachche hintte s'oomiyaa hawaa mala s'oomay, hintte k'aalay
bollan sisettanaadan ootsenna.
5 Taani dooriyaa s'oomay hawaa maleeyye? Itti Asay barenatetsaa
kawushshiyaawe hawaa mala gallassaaneeyye? K'ay taani koyiyaa s'oomay Asay
bare huup'iyaa c'eec'c'aadan duge hokissiyaaweeyye? Bidintsaa k'oliide, maak'aa
hiis's'iide gisiyaaweeyye? Yaatina, hewaa s'oomaa giide s'eegiiteeyye? K'ay he
s'oomiyaa gallassaykka Med'inaa Goday nashettiyaa gallassaa geetettiiyye?
6 «Taani dooreedda s'oomaa hawaa be'ite: pirddaan naak'k'iide
k'achcheeddawanttu sanssalataa leppiyaawaa, morgge mitsaa gonniyaa biliyaawaa,
uk'k'unnetteeddawantta uk'k'unnuwaappe kessiyaawaanne morgge mitsaa ubbaa
mentsiyaawaa.
7 K'ay taani dooreedda s'oomay koshshatteeddawoo hintte k'umaa shaakkiyaawaa,
gollii bayinna hiyyeesatuwaa golliyaa akkiyaawaa, kallotteeddawantta be'iyaa wode,
mayzziyaawaa, maaduwaa koyiyaa hintte dabbuwaappe hintte deemuwaa
gentsennan aggiyaawaa.
8 «Yaatooppe, hintte poo'uu wontta s'alk'k'iyaadan poo'ana; hintte pas'atetsaykka
ellekka yaana. Hintte s'illotetsay hintteppe sintsanna baana; Med'inaa Godaa
bonchchuukka hintteppe guyyenna gidiide, hinttena naagana.
9 He wode hintte s'eesana; Med'inaa Goday hinttenttoo koyana. Hintte maaduwaa
akkanaw waassana; Ikka, ‹Hekko, taani hawaan de'ay!› yaagana.
«Hintte giddoppe hintte uk'k'unniyaa morgge mitsaa diggooppe, k'ay birad'd'iyaan
malaatiyaawaanne iitabaa haasayiyaawaa aggooppe,
10 koshshaatteeddawaa k'umaa muziide kalissooppe, naak'etteeddawaa I
koyiyaawaa kalissooppe, he wode hintte poo'uu d'uman poo'ana; hintte k'ammaykka
seeta gallassaa gidanawaa.
11 Med'inaa Goday hinttena ubbaa gede kaaletsana; hinttena mela bazzuwaan
koshshiyaawaakka I hinttew kuntsana. Hintte bollaa s'ap'uwaakka minisana. K'ay
hintte haatsaa ushiyaa gennetiyaa malanne Aa haatsay mulekka to"enna pulttuwaa
mala gidanawaa.

57:21 Isa. 48:22 **58:7** Mat. 25:35

12 Beni koletteeddawantta hintte zaaretsiide kees's'ana; daro wodiyaappe kase
baasetteedda baasotuukka kees'ettiide d'ok'k'u gaana. Hinttekka koletteedda
gimbbetuwaa zaaretsiide gimbbiyaawanttanne Asay de'iyaa sa'atuwaan ogiyaa
kessiyaawantta geetetti s'eesettana» yaagee.

Sambbataa Bonchchiyaawaa Woytuwaa

13 K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Sambbataa Med'inaa Godaw dumma
gallassaadan s'eellooppe, he ta geeshsha gallassi hintte go"aa yederssiyaawantta
gidana d'ayooppe, Sambbataa nashechiyaanne bonchchetteedda S'oossaa gallassaa
bonchchuwaa giide s'eesooppe, k'aykka hintte hintte ogiyaa beennan aggiide,
bonchchiyaawaa gidooppe, woy hinttena nashechchiyaabaa ootsennaaninne
hadabaa haasayennan aggooppe,
14 he wode hintte Med'inaa Godaan nashettana. K'ay taani hinttena daro
bonchchetteeddawantta ootsana; hintte aawuwaa Yaak'ooba gadiyaappe
laatetteeddawaa hintte maanaadan, taani hinttena ootsana. Taani Med'inaa Goday
hawaa haasayaad» yaagee.

59

Timbbitiyaa odiyaawe Asaa Nagaraa Pirddeedda

1 Be'ite, Med'inaa Godaa kushii hinttena ashshanaw k'aammibeenna; Aa
haytsaykka sisennan is's'anaw tullibeenna.
2 Shin hintte nagaray hintteppenne hintte S'oossaappe gidduwaan shaakotetsaa
med'd'eedda. K'ay I sisenna mala, hintte nagaray Aa deemuwaa hintteppe
gentseedda.
3 Ayaw gooppe, hintte kushii suutsan, hintte birad'd'iikka naak'uwaan tuneedda;
hintte doonay wordduwaa haasaye; hintte ins's'arssaykka iitabaa zuuzummee.
4 S'illotetsan mootiyaawe baawa; tumatetsan pirddiyaawekka baawa. Unttunttu
mela palumiyaan c'eek'ettiino; wordduwaa haasayiino. K'ay metuwaa shahaariide,
iitatetsaa yeliino.
5 Unttunttu shooshshaa k'uuk'k'ulliyaa k'os'iino; shararootiyaa golliyaakka
kees's'iino. Unttunttu k'uuk'k'ulletuwaa miyaa Asay hayk'k'ee; k'uuk'k'ulliyaappe
ittuu me"ooppe, shooshshay Aa giddoppe kesee.
6 Unttunttu kees's'eedda shararootatti gollii mayyanaw unttuntta go"enna.
Unttunttu barenttu med'd'eeddawan barena kammikkino. Unttunttu oosuu iita ooso;
makkalaa oosuu unttunttu kushiyan de'ee.
7 Unttunttu gedetuu iitabaa ootsanaw wos's'iino; s'illuwaa suutsaa gussanawukka
jaamiino. Unttunttu k'ofay iita k'ofa. Unttunttu beedda sa'aa ubbaan k'ohuunne
bashshay de'ee.
8 Unttunttu sarotetsaa ogiyaa erikkino; unttunttu biyaa ogiyaan suure pirddi
baawa; unttunttu barenttu ogiyaa geellayeeddino; he ogetuwaanna hametiyaa
ooninne sarotetsaa erenna.

Asay Bare Nagaraa Paas'ee

9 Hewaa diraw, suure pirdday nuuppe haakkeedda; s'illotetsaykka nuukko
gakkenna. Nuuni poo'uwaa koyeetto; shin be'ite, d'uma gideedda; wolk'k'aama
poo'uwaa koyeetto; shin d'uman hametteetto.
10 Nuuni ayfii bayinna k'ook'iyaadan, dirssaa gimbbiyaakko tattaafeetto. Sa'ay
lem"ilem"ina hamettiyaawaadan, seeta gallassi d'ubetteetto. K'ay kumentsaa
wolk'k'aanna de'iyaa asatuwaa giddon nuuni hayk'k'eedda asatuwaa mala gideeddo.

59:7 Rom. 3:15-17

11 Nuuni ubbaykka gaammuwaadan gudeeto; harap'p'etuwaadankka kayyottiidde
ooleetto. Nuuni suure pirddaa koyeeddo; shin demmibeykko. K'ay atotetsaakka
koyeeddo; shin I nuuppe haakkeedda.
12 Ayaw gooppe, nu bayzzuu ne sintsan dareedda; nu nagaraykka nu bolla
markkattee. Nu bayzzuu nuunana de'ee; nu naak'uwaakka nuuni ereetto.
13 Nuuni makkaliide, S'oossaa kaddeeddo; nu Med'inaa Godaa kaalliyaawaa
aggiide, guyye simmeeddo; sugetsaanne geniyaa haasayeeddo. K'ay nuuni
shahaareedda worddo k'aalaa nu wozanaappe yeleeddo.
14 Suure pirdday guyye sugetteedda; s'illotetsaykka nuuppe haakkeedda; ayaw
gooppe, tumatetsay gutaran d'ubettee; ammanettiyaa hanotaw geliyaa sa'ay
d'ayeedda.
15 Tumatetsay hak'aninne beettena; iitatetsaappe haakkiyaa Asay barew
omoodettee.

S'oossay Bare Asaa Ashshanaw Giigi Utteedda

Med'inaa Goday be'iide, suure pirdday bayinnawoo kayyotteedda.
16 Uk'k'unnetteeddawantta maaddiyaa Asay bayinnawaa S'oossay be'eedda;
gaannatiyaa Asay bayinnawoo garamettee. Hewaa diraw, Aa k'esii aw atotetsaa
aheedda. Aa s'iltotetsay Aa zemppisiide oyk'k'eedda.
17 S'oossay s'illotetsaa tiraan wotsiyaa olaa miishshaadan mayyeedda; bare
huup'iyankka atotetsaa k'oobiyaa wotseedda. Haluwaa kessiyaa mayuwaakka
mayyiide, mishuwaa k'umayuwaa k'umayeedda.
18 I unttunttoo unttunttu oosuwaadan oosuwaadan zaarana; bare morkketoo
hank'k'uwaa, bare baaligaaratookka muruwaa zaarana. Abbaa doonaa biittatuwaan
de'iyaawanttoo unttunttu oosoo bessiyaawaa immana.
19 Hewaa diraw, away wulliyaa baggana de'iyaawanttu Med'inaa Godaa suntsaw
yayana; away doliyaa baggana de'iyaawanttukka Aa bonchchuwaa yayana. Ayaw
gooppe, Med'inaa Godaa c'arkkuu gaagantsi yeddina, goggiyaa di'uwaadan I yaana.
20 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani S'iyoonewunne Yaak'ooba zaratuwaan
barenttu nagaraappe simmiyaawanttoo Woziyaawaa gidaade yaana» yaagee.
21 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taana gidooppe, taani
unttunttunna c'aak'k'etiyaa c'aak'k'uu hawaa: hintte bollan de'iyaa ta Ayyaanaynne
taani hintte doonaan wotseedda ta k'aalay hachchippe doommiide, med'inaa
gakkanaw, hintte doonaappe, hintte naanatu doonaappenne hintte naanatu naanatu
doonaappe shaakettenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

60

Yerusaalame Sintsa Bonchcho Hidootaa (60:1—62:12)

1 S'oossay hawaadan yaagee: «Dendda! Denddaade poo'issa; ayaw gooppe, ne
poo'uu yeedda. Med'inaa Godaa bonchchuukka ne bollan poo'eedda.
2 Be'a, d'umay sa'aa kammana; bara d'umaykka asaa bollan wod'd'ana. Shin
Med'inaa Goday ne bolla denddana; Aa bonchchuukka ne bolla poo'ana.
3 Kawutetsatuu ne poo'uwaakko, kaatetuukka ne wontta wajajjaakko yaana.
4 «D'ok'k'u gaade ne yuushshuwaa s'eella. Unttunttu ubbay ittippe shiik'iide, neekko
yaana. Ne attuma naanay haakuwaappe yaana; ne mac'c'a naanaykka ba'ettiide,
neekko yaana.

59:16 Isa. 63:5 **59:17** Efe. 6:14, 17; 1 Tes. 5:8 **59:20** Rom. 11:26

5 He wode neeni be'aade nashettana; ne wozanaykka loytsi pooc'u gaana. Ayaw
gooppe, abbaa bollan de'iyaa giday neekko simmana; kawutetsatuwaa duretetsaykka
neekko yaana.
6 Midiyaama biittaappenne Eefa gadiyaappe yeedda yalaga gaalotuwaa wudii ne
biittaa kammana. K'ay work'k'aanne is'aanaa c'aaneteedda gaalotuu Med'inaa Godaa
galataa awaayiidde, Saabappe yaana.
7 K'eedaarenne Nabaayoota dorssaa wudetuu ubbay yarshshoo ta yarshshuwaa
sa'aa neekko shiik'ana; k'ay taanikka ta bonchcho Geeshsha Golliyaa bonchchana.
8 «Ha shaariyaadaaninne barenttu golliyaakko paalliyaa harap'p'etuwaadan
paalliyaawanttu oonee?
9 Hawanttu Haatsaan dooddetteedda biittatuu taanan hidootaa ootsana.
Israa'eeliyaa Geeshshay Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena bonchcheedda
diraw, Tersseesse markkabatuu sintsati kesiide ne naanatuwaa haakko biittaappe
unttunttu biraananne work'k'aanna S'oossaa bonchchoo ahana.
10 «Allaga gadiyaa Asay ne dirssaa gimbbana; unttunttu kaatetuu new ootsana.
Neena taani ta hank'k'uwaan kase shoc'eeddawaa gidooppekka, ha"i ta k'aretan taani
neena maaraad.
11 Ne penggetuu ubbaa gede dooyaa de'ana. Kawutetsatuwaa duretetsaanne
omoodetteedda kaatetuwaa neekko ahana mala, gallassikka k'ammakka
gorddettikkino.
12 New ootsenna Asay woy kawutetsay ubbay ubbaanna d'ayana.
13 Ta Geeshsha Golliyaa sa'aa loytsana mala, Liibaanoosa bonchchuu, zigay,
s'iiddaynne s'aytsay neekko yaana; taani ta gediyaa wotsiyaa sa'aa bonchchana.
14 Neena uk'k'unneeddawanttu attuma naanay new hokkiide, neekko yaana; neena
kad'eedda ubbatuu ne sintsan goyinnana. Unttunttu neena, ‹Med'inaa Godaa
Katamatee S'iyoonee, Israa'eeliyaa Geeshsha Katamatee› yaagiide s'eesana.
15 «Ooninne ne giddona aad'd'enawaa keenaa neeni kase olettaaddanne
is's'ettaadda. Shin ha"i taani neena med'inaw wolk'k'aama ootsana; k'ay yeletaa
ubbay nashettiyaa sa'aa ootsana.
16 Neeni kawutetsatuwaa maatsaa ushana; kaatetuu d'antsaakka d'ammana.
Hewaappe guyyiyaan, taani Med'inaa Goday neena Ashshiyaawaa; Woziyaawaanne,
Yaak'ooba Wolk'k'aama gidiyaawaa neeni erana.
17 Nahaasiyaa diraw work'k'aa, birataa diraakka biraa, mitsaa diraw nahaasiyaa,
shuchchaa diraw birataa taani new ahana. Taani neena mooddiyaawantta saro, ne
kaappotuwaakka s'illuwaa ootsana.
18 Hawaappe guyyiyaan, sugetsaa oosuu ne gadiyaan sisettenna; ne zawaankka
laaletsaynne bashshay sisettenna. Neeni ne dirssaa gimbbiyaa, ‹Atotetsaa› ne
penggetuwaakka, ‹Galataa› yaagaade s'eesana.
19 «Hewaappe guyyiyaan, gallassi new aawaa poo'uwaa koshshenna; k'ammakka
aginaa poo'uwaa koshshenna. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday new med'inaa poo'o
gidanawaa; ne S'oossay new bonchcho gidanawaa.
20 Ne away laa"entso wullenna; ne aginayikka poo'iyaawaa aggena. Ayaw gooppe,
Med'inaa Goday new med'inaa poo'o gidanawaa; neeni yeekkeedda gallassatuukka
wurana.
21 Ne Asay ubbay s'illuwaa gidanawaa; unttunttu biittatookka med'inaw laattana.
Unttunttu taani ta bonchchuwaa k'onc'c'issanaw tokkeedda puutetuwaa; unttunttu ta
kushiyaa oosotuwaa.
22 Hintte giddon itti golliyaan de'iyaa payduwaan guutsaa asatuwaa taani
sha"issana; ubbaappe payduwaan guus's'iyaawanttakka wolk'k'aama kawutetsaa

60:11 Sas'. 21:25-26 **60:14** Sas'. 3:9 **60:19** Sas'. 21:23; 22:5

ootsana. Taani Med'inaa Godaa; wodii gakkiyaa wode, taani hawaa ellekka polana» yaagee.

61

Atotetsaa Mishiraachchuwaa

1 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa Ayyaanay ta bollan de'ee; ayaw gooppe, k'ohetteeddawanttoo lo"o mishiraachchuwaa odana mala, S'oossay taana okkeedda. I taana wozanay me"eeddawanttoo koolettiyaawaanne omoodetteeddawanttoo omooduwaappe kesiyaawaa awaayana malanne k'ashetteeddawanttoo biletsaa awaayana mala kiitteedda.

2 Med'inaa Goday dooreedda laytsaanne nu S'oossay haluwaa kessiyaa gallassaa awaayana malanne kayyottiyaawantta ubbatuwaa mintsetsana mala, taana kiitteedda.

3 Hewaadankka k'ay, S'iyoonen kayyottiyaawanttoo, bidintsaa diraw kalachchaa, kayyuu diraw nashshechchaa zayitiyaa, labbana ayaanaa diraw galataa k'umayuwaa immana mala, taana kiitteedda. Unttunttu Med'inaa Goday bare bonchchoo tokkeedda s'illo mitsaa geetettiide s'eesettana.

4 Unttunttu beni koletteeddawantta zaaretsiide kees's'ana; beni kunddeeddawanttakka zaaretsiide essana. Unttunttu oneeddawanttanne daro yeletaappe kase koletteedda katamatuwaa zaaretsiide kees's'ana.

5 Allaga biittaa asatuu hintte dorssaa wudiyaa heemmana; imatsatuukka hintte gadiyaa goshananne hintte woyniyaa turaa naagiyaawantta gidana.

6 Hintte k'ay, «Med'inaa Godaa k'eesetuwaa» geetettiide s'eesettana; asaykka hinttena, «Nu S'oossaa oosanchchatuwaa» yaagiide s'eesana. Hintte kawutetsatuwaa duretetsaa maana; unttunttu duretetsaankka hintte c'eek'k'etana.

7 Hintte yeellaa diraw hintte laa"u kushiyaa saamaa akkana; kawusheeddawaa dirawukka hintte kaac'aan hintte nashettana. Hewaa diraw, hintte hintte gadiyaan laa"u dakkuwaa laattana; hintte nashechchaykka med'inaa nashechchaa gidanawaa.

8 S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Med'inaa Goday suure pirddaa dosay; bonk'k'iyaanne bayzzuwaa is's'ay. Taani ammanettaade, unttunttu oosuwaa gatiyaa unttunttoo c'iggana. Taani unttunttunna med'inaa c'aak'uwaa c'aak'k'etana.

9 Unttunttu zaratuu kawutetsatuwaa giddon, unttunttu naanaykka gade asatuwaa giddon erettana; unttuntta be'eedda ubbay taani, Med'inaa Goday anjjeedda asatuwaa unttunttu gidiyaawaa geeshshiide erana» yaagee.

10 Taani Med'inaa Godaan loytsa nashetay; ta shemppuukka ta S'oossan hashshu gee. Ayaw gooppe, bullachchiyaawe bare huup'iyaan K'eesii shaashiyaa wotsiyaawaadan, bullachchettiyaanakka dumma dumma alleek'k'uwan alleek'k'ettiyaawaadan, I taana atotetsaa mayuwaa mayzzeedda; s'illotetsaa k'umayuwaakka bollaanna taw gujjeedda.

11 Biittay c'arshshaa mokkiyaawaadaaninne ataakilttiyaa sa'aykka tokkeeddawaa dichchiyaawaadan, hewaadankka, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday s'illotetsaanne galataa kawutetsaa ubbaa sintsan pulttissana.

62

1 S'iyoone diraw, taani c'o"u giikke; Yerusaalame s'illotetsay wolk'k'aama poo'uwaadan, I atotetsaykka ees's'iyaa s'omppiyaadan poo'ana gakkanaw, taani c'o"u giikke.

2 Kawutetsatuu ne s'illotetsaa, kaatetuu ubbaykka ne bonchchuwaa be'ana. Med'inaa Goday bare doonaappe suntsiyaa ooratsa suntsan neeni s'eesettana.

61:1 Mat. 11:5; Luk'. 7:22 **61:1** Luk'. 4:18-19 **61:2** Mat. 5:4 **61:10** Sas'. 21:2

3 Neeni Med'inaa Godaa kushiyan lo"eedda aleek'k'uwaanne kawutetsaa
kallachchaa mala gidana.
4 Hawaappe sintsanaw neeni, «Dogetta atteedaano» geetettakka. K'ay ne
biittatakka, «Mela atteedaano» geetettukku. Shin neeni, «Ta nashechchay in
de'iyaanno» ne biittatakka, «Asinaa geleeddaano» geetettana. Ayaw gooppe, Med'inaa
Goday neenan nashettana; ne biittatiwukka I asinaa mala gidanawaa.
5 Wodallay wodoratto machchiyaawaadan, ne naanay neena akkana; machchato
bullachchiyaawe bullachchettiyaanin nashettiyaawaadan, hewaadankka, ne s'oossay
neenan nashettana.
6 Neenoo Yerusaalame, ne dirssaa gimbbiyaa bollan wochchiyaawantta taani
wotsaad; unttunttu gallassikka k'ammakka c'o"u giikkino.
7 Hinttenoo, Yerusaalamebaa Med'inaa Godaa hassayissiyaawanttoo, I Yerusaalame
kees's'ana gakkanawunne biittaa ubbaa bollan nashetteedda katamaa ootsana
gakkanaw, hinttewukka shemppoppite; aakka shemppissoppite.
8 Med'inaa Goday bare ushechcha kushiyaaninne bare wolk'k'aama k'esiyaan
hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda; «Taani laa"entso hintte katsaa hintte morkketoo
k'uma ootsaade immikke; k'ay hintte daabureedda hintte woyniyaa eessaakka
allagatuu ushikkino.
9 Shin c'akkeeddawanttu barenttu katsaa maana; yaatiide Med'inaa Godaa
unttunttu galatana; woyniyaa teeraa mas'eeddawanttu ta Geeshsha Golliyaa
dabaaban ushana» yaagee.
10 Aad'd'ite! Penggiyaanna kesiide biite! Asaw ogiyaa kessite! Kessite, wogga
ogiyaa kessite! Shuchchatuwaakka diggite; kawutetsatuu ogiyaa demmana mala,
banddiraa essite.
11 Be'ite, Med'inaa Goday biittaa sa'aa gas'aan hawaadan yaagiide awaayeedda;
«S'iyoone asaw hawaadan yaagite; ‹Be'ite, hinttena Ashshiyaawe gakkeedda! Be'ite,
Aa gatii aanana de'ee; oosoo I immiyaa keerisuukka Aa sintsan de'ee› yaagite»
yaageedda.
12 Hintte, «Med'inaa Goday Wozeedda Geeshsha Asatuwaa» geetettiide s'eesettana;
Yerusaalamekka, «Koyetteeddaano, Aggi Bashibeena Katamato» geetettana.

S'oossaa Ooratsa Malalissiyaa Med'etaa

63

(63:1—66:24)

Ayihuda Gidenna Asatuwaa
S'oossay S'ooniyaa S'oonuwaa

1 Eedooma gadiyaan de'iyaa Boos'ira giyaa katamaappe zo'o mayuwaa mayyiide
yiyaawe, hewe I oonee? Ha puulaana de'iyaa mayuwaa mayyiide, bare wolk'k'aa
minotetsan sintsaw hametiyaawe oonee?
S'oossay, «Hewe s'illuwaa haasayiyaawenne wolk'k'an ashshiyaawe taana
gidikkitaa!» yaagee.
2 Woynniyaa gum"iyaasan woyniyaa yed'd'iyaa bitaniyaa mayuwaadan, ne mayuu
ayaw zo"eedee?
3 S'oossay hawaadan yaagiide zaarana; «Woynniyaa gum"iyaasaa taani taarekka
yed'd'aad; kawutetsatuwaappe itti asaynne taananna baawa. Taani unttuntta ta
hank'k'uwaan yed'd'aad; ta yiluwaankka unttuntta dirs's'eretsaad. Unttunttu suutsay
ta mayuwaa bollan d'ac'ettina, ta mayuu ubbay bayeedda.

62:11 Isa. 40:10; 22:12 **63:1** Isa. 34:5-17; Erm. 49:7-22; Hiz. 25:12-14; 35:1-15; Amo. 1:11-12; Abd. 1-14; Mil. 1:2-5 **63:3** Sas'. 14:20; 19:13, 15

4 Taani ta asaa woziyaa gallassaynne unttunttu morkketoo haluwaa kessiyaa
laytsay gakkeedda.
5 Taani s'eellaad; shin taana maaddiyaa itti asaynne beettibeenna. Maaddiyaawe
d'ayeedda diraw, taani maalaalettaad. Hewaa diraw, ta k'esii taw s'oonuwaa
aheedda; ta hank'k'uukka taana maaddeedda.
6 Taani ta hank'k'uwaan kawutetsatuwaa yed'd'aad; ta yiluwaankka unttuntta
mentsereetsaad; unttunttu suutsaakka taani gadiyaan gussaad» yaagana.

S'oossay Israa'eeliyaw Keekkiyaa Keekaa

7 Med'inaa Goday nuw ootseedda oosuwaa ubbaa diraw, Med'inaa Godaa aggena
siik'uwaanne Aa galataa taani odana; ee, bare maarotaaninne bare keekatetsaa
daruwaan Israa'eeliyaa asaw I immeedda c'ora lo"obaa taani odana.
8 S'oossay odiidde, «Unttunttu tumu ta asatuwaanne ta naanatuwaa gidiyaa diraw,
taana c'immanaw koyikkino» yaageedda. Hewaa diraw, I unttuntta Ashshiyaawaa
gideedda.
9 Unttunttu waayiyaa ubbaan I waayetteedda. Aa de'ussaa Kiitanchchay unttuntta
ashsheeda. I unttuntta bare siik'uwaaninne bare maarotaan wozeedda. Kase
aad'd'eeda wodetuwaa ubbaan I unttuntta dentsiide tookkeedda.
10 Shin unttunttu makkaleeddino; Aa Geeshsha Ayaanaakka kayyoyeeddino.
Hewaa diraw, I simmiide, unttunttoo morkke gideedda; unttunttunnakka oletteedda.
11 Hewaappe guyyiyaan Asay beniwaa, I bare k'oomaa Muse wode ootseeddawaa
hassayiide, hawaadan yaageedda; «Bare wudiyaa hentsanchchatuwaanakka ubbaa
abbaa giddona aatsiide kesseeddawe hak'an de'ii? K'ay he wode bare Geeshsha
Ayaanaa unttunttu giddon wotseeddawe ha"i hak'an de'ii?
12 Bare bonchchuwaa k'esiyaa wolk'k'aama wolk'k'aa Musew ushechcha kushiyaa
gidanaadan kiitteeddawe, bare med'inaa haytsaa kessanaw, unttunttu sintsan de'iyaa
haatsaa shaakkeeddawe,
13 unttunttu c'iimmuwaa giddona pintseeddawe hak'an de'ii?» yaageeddino.
Bazzuwaana aad'd'iyaa paraadan, unttunttu d'ubettibeykkino.
14 Wombbaa duge wod'd'iyaa mehiyaadan, Med'inaa Godaa Ayyaanay unttuntta
shemppisseedda. Hewaadan neeni ne suntsaa bonchchissanaw ne asaa kaaletsaadda.

Maarotaanne Maaduwaa Demmanaw Woossiyaa Woosaa

15 Abeet S'oossaw, saluwaana duge s'eella; neeni de'iyaa geeshshanne bonchcho
gideedda saappe ellekka be'a. Neeni mishettiyaa mishuunne ne wolk'k'ay anee? Ne
wozanay nuuna laamotiyaa laamotaynne ne k'aretay nuuppe haakkeedda.
16 Abrahaame nuuna erana d'ayooppekka, Yaak'oobi nuuna akeekenan
d'ayooppekka, abeet Med'inaa Godaw, neeni nu aawuwaa. Beni wodeppekka
doommiide, ne suntsay nuuna woziyaawaa.
17 Abeet Med'inaa Godaw, nuuni ne ogiyaappe bayanaadan, ayaw ootsaaddii? K'ay
nuuni new yayyenaadan, nu wozanaa ayaw d'uleefayaadee? S'oossaw, ne k'oomatuu
diraw, ne biittaa laatteedda zaratuwaa diraw, nuukko simma.
18 Ne geeshsha Asay ne Geeshsha Golliyaa guutsaa wodiyaw laatteeddino; shin nu
morkketuu Aa duge zaariide yed'd'eeddino.
19 Nuuni benippekka newantta; unttuntta neeni mooddabaakka; unttunttu ne
suntsan s'eesettibeykkino.

64

1 Abeet Med'inaa Godaw, neeni salotuwaa daakkaade duge wod'd'a! Deretuukka
gaji gajiide kokkorino.

63:5 Isa. 59:16 **63:12** Kes. 14:21

2 Tamay k'ayis'eeriyaa miide, haatsaa penttissiyaawaadan, duge wod'd'aade, ne
suntsaa ne morkketoo erissa; kawutetsatuwaakka ne sintsan kokkorssa.
3 Kasekka neeni nuuni naagibeenna maalalissiyaabaa ootseedda wode
wod'd'aadda; deretuu ne sintsan gaji gajiide kokkoreeddino.
4 Benippe doommiide, neenan ammanettiide, naagiyaawanttoo maalalissiyaabaa
ootseedda neeppe attina, hara S'oossaa asaa haytsay sisibeenna; asaa ayifiikka
be'ibeenna.
5 S'illotetsaa nashettiide ootsiyaawanttanne ne ogiyaan neena hassayiyaawantta
neeni gakkaade maaddaasa. Be'a, neeni hank'k'ettaadda; shin nagaraa ootsiyaawaa
aggibeykko. Nuuni nagaraa ootsiidde, adussa wodiyaa de'eeddo; yaatina, nuuni
waaniide attanee?
6 Nuuni ubbaykka tuna asaa gideeddo; nu s'illotetsaa ooso ubbaykka k'ita c'urk'k'a
mala. Nuuni ubbaykka bonc'c'iyaadan shulleeddo; nu nagaray nuuna
c'arkkuwaadan, pittiide afeeda.
7 Ne suntsaa s'eesiyaawe, woy neena minisi oykkanaw koyiyaawe baawa. Ayaw
gooppe, neeni ne deemuwaa nuuppe gentsaade nagaray d'ayssanaadan; nuuna nu
nagaraa diraw, aggaada.
8 Gidooppenne, abeet Med'inaa Godaw, neeni nu aawuwaa; nuuni urk'k'a; neeni
urk'k'aa med'd'eeddawaa; nuuni ubbaykka ne kushiyan med'etteeddo.
9 Abeet Med'inaa Godaw, loytsa hank'k'ettoppa; nu nagaraakka med'inaw
hassayoppa. Nuuna be'a, nuuni ubbaykka ne asaa.
10 Ne geeshsha katamatuu bazzuwaa gideeddino; haray attina, s'iyoone
katamaykka bazzuwaa gideedda; Yerusaalamekka mela sa'aa gideedda.
11 Nu aawotuu neena galateedda geeshshanne lo"o gideedda nu Geeshsha Gollii
taman s'uugetteedda; k'ay nu lo"o sa'atuu ubbaykka bayeeddino.
12 Abeet Med'inaa Godaw, neeni hawaa ubbaa be'aadekka nuuna agganii? Neeni
c'o"u gaade, nuuna zaway bayinna muruwaa muranii?

65

S'oossay Makkalanchchatuwaa Muree

1 S'oossay hawaadan yaagee; «Taani taana oochchibeennawanttoo k'onc'c'aad; k'ay
taana koyibeennawanttoo beettaad. Taani ta suntsaa s'eesibeenna kawutetsaw, ‹Ta
hawaana! Ta hawaana!› yaagaade koyaad.
2 Bare k'ofaa kaalliiddi, lo"o gidenna ogiyaan hametiyaa makkalanchcha
asatuwaakko gallassaa ubbaan ta kushiyaa mic'c'aad.
3 Ha Asay ataakilttiyaa giddon yarshshiiddenne s'uubiyaa bollan is'aanaa
c'uwayiidde, taani s'eellishin, taana ubbaa wode hank'k'etsiino.
4 K'ay unttunttu duufuwaa giddon uttiyaawantta; geema sa'aan k'ammaa
ak'iyaawantta. Guduntsaa ashuwaa miyaawantta; unttunttu s'aaruwaan tuna
ashuwaa c'abbay de'iyaawantta.
5 Hewaa ootsiidde, unttunttu k'ay haratuwaa, ‹Yan hinttenttoo de'ite; nuuni
hintteppe geeshsha gidiyaa diraw, nuukko shiik'oppite!› yaagiino. Unttunttu ta siid'e
giddoppe kesiyaa c'uwaanne gallassaa ubbaa ees's'iyaa tamaa.
6 «Be'ite, ta sintsan s'aafetti utteedda; taani unttunttoo zaaranappe attina, c'o"u
giikke; unttuntta muranaw k'achchaad.
7 Ee, taani unttunttu bayzzuwaanne unttunttu aawotuwaa bayzzuwaa ac'uwaa
ittippe unttunttoo zaarana. Ayaw gooppe, unttunttu deriyaa bollan is'aanaa
c'uwayeeddino; k'ay zoozetuwaa bollan taana boreeddino. Unttunttu kase ootseedda
oosuwaa ac'uwaa taani unttunttoo zaarana» yaagee Med'inaa Goday.

64:4 1 K'or. 2:9 **65:1** Rom. 10:20 **65:2** Rom. 10:21

8 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Woynniyaa ayfii woyniyaa turaan de'iyaa
wode asay, ‹Aa giddon anjjuu de'iyaa diraw, Aa d'ayissoppite› giyaawaadan, taani ta
k'oomatuu diraw, hewaadan ootsana; taani unttunttu ubbaa d'ayissikke.
9 Taani Yaak'oobappe zeretsaa, Yihudaappekka ta deretuwaa laattiyaawantta
kessana; taani dooreeddawanttu Aa laattana; ta k'oomatuukka yan de'ana.
10 Taanna koyeeddo ta asaw Saaroona giyaa dembbay dorssaa wudiyaa
heemmiyaa sa'aa gidanawaa; k'ay Akoora wombbay miizzaa wudiyaa allas's'issiyaa
sa'aa gidanawaa.
11 «Shin hinttenoo, Med'inaa Godaa aggeedawanttoo, ta geeshsha deriyaa
dogeeddawanttoo, Kaac'aa giyaa eek'aw maaddaa giigisseeddawanttoo, k'ay hintte
wurssetsaa eranaw, Saamaa giyaa eek'aw walaka woyniyaa eessaa wanc'c'an
kuntseeddawanttoo,
12 taani hintte wurssetsaa mashshaw aatsaade immana; hintte ubbaykka
goora'ettanaw hokkana. Ayaw gooppe, taani hinttena s'eesina koyibeykkita;
haasayiide sisibeykkita» yaagee. Hintte ta sintsan iitabaa ootseeddita; taani
dosennabaakka dooreeddita.
13 Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, ta
k'oomatuu maana; shin hintte koshshattana. Ta k'oomatuu ushana; shin hintte
saamettana. Ta k'oomatuu nashettana; shin hintte yeellatana.
14 Be'ite, ta k'oomatuu wozanaan nashettiide yes's'ana; shin hintte wozanaan
kayyottiidde waassana. K'ay hintte ayyaanay me"eedda diraw, hintte zilaaliide
yeekkana.
15 Hintte hintte suntsaa ta dooretteeddawanttoo shek'aw immana. Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Goday hinttena wod'ana; shin I bare k'oomatuwaa dumma
suntsan s'eesana.
16 He gadiyaan anjjuwaa koyiyaa ubbay tumatetsaa S'oossay anjjanaadan woosana.
He gadiyaan c'aak'uwaa c'aak'k'iyaa ubbaykka tumatetsaa S'oossan c'aak'k'ana; ayaw
gooppe, kase metotuu dogetteeddino; ta ayfiyaa sintsaappekka geemmeeddino»
yaagee.

Ooratsa Med'etaa

17 S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, taani ooratsa salotuwaanne ooratsa sa'aa
med'd'ay; kasebay ubbay hassayettennanne k'ofettenna.
18 Shin taani med'd'iyaaban med'inaw nashettitenne hashshu giite. Ayaw gooppe,
taani med'd'eedda Yerusaalama nashshechchan kumeeddaano gidana; Yerusaalame
asikka hashshutenne giyaawaa gidana.
19 Taani Yerusaalamen nashettana; ta asankka hashshu gaana. Hawaappe
sintsanaw yeekkiyaawaa kooshshaynne un"ettiide waassiyaawaa kooshshay yan
sisettenna.
20 «Yerusaalame giddon hawaappe sintsanaw, guutsaa wode s'alalaa de'iide
hayk'k'iyaa k'eeri na'i, woy bare laytsaa wurssennan hayk'k'iyaa c'ima Asay de'enna.
S'eetu laytsaana hayk'k'iyaa uray daro yalagan hayk'k'eedda geetettana; s'eetu
laytsaa gatsennan hayk'k'iyaawe sheek'etteeddawaadan paydetana.
21 He wodetuwaan asatuu golletuwaa kees's'iide, unttunttun de'ana; woyniyaa
turatuwaakka tokkiide, unttunttu ayfiyaa maana.
22 Unttunttu kees'ina, haray de'enna; haray maanaw tokkiyaawaa tokkikkino. Ta
asaa laytsay mitsaa laytsaadan aduk'k'ana; k'ay taani dooreeddawanttu barenttu
adussa wodiyaw barenttu kushiyaa oosuwaan nashettana.

65:10 Iya. 7:24-26 **65:17** Isa. 66:22; 2 P'es'. 3:13; Sas'. 21:1 **65:19** Sas'. 21:4

23 Unttunttu c'oo daaburikkino; woy naanatuwaa boshaw yelikkino; ayaw gooppe,
unttunttu barenttu naanatuwaannakka Med'inaa Godaan anjjetteeda zeretsaa
gidanawaa.
24 Unttunttu taana s'eesanaappe kasetaade taani unttunttoo koyana; k'ay unttunttu
biro haasayishin, taani unttuntta sisana.
25 Okoruunne dorssaa maray ittippe heemettana; gaammuukka booraadan, utulaa
maana. K'ay shooshshaw baanay k'uma gidanawaa. He wodetuwaan ta geeshsha
deriyaan ubbaan, unttunttu k'ohetikkinonne baykkino. Taani Med'inaa Goday
hawaa oday» yaagee.

66

S'oossay Ayihuda Gidenna Asaa Bolla Pirddana

1 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Saluu ta araataa; sa'aykka ta gedii yed'd'iyaa
saa. Yaatina hintte taw kees's'ana gollii ay mala gollee? Taani shemppana sa'ay
hak'anne?
2 Hewantta ubbabaakka ta kushii ootseedda gidennee? Hewaa diraw, hawanttu
ubbatuukka tawantta. Shin taani barena zik'k'i ootsiyaawaakko, bare ootseedda
nagaraw kayyotiide simmiyaawaakkonne ta k'aalan kokkoriyaawaakko s'eelana
yaagee Med'inaa Goday.
3 «Asay ubbay barew barew injjetiyaa ogiyaa dooreedda gaasuwaan, korumaa
yarshshiyaawe asaa wod'iyaa uraa mala; dorssaa maraa yarshshiyaawekka kanaa
goora'iyaa asaa mala; katsaa yarshshuwaa yarshshiyaawekka guduntsaa suutsaa
yarshshiyaa asaa mala; k'ay hassayissiyaa is'aanaa c'uwayiyaa uraykka eek'aw
goyniyaa asaa mala. Unttunttu shemppuukka unttunttu tunatetsan nashetee.
4 Hewaa diraw, taani metuwaa unttunttoo doorana; unttunttu yayyeeddawaakka
taani unttunttu bollan ahana. Ayaw gooppe, taani s'eeseedda wode, ooninne
koyibeenna; taani haasayeedda wodekka ooninne hayzzibeenna. Unttunttu ta
sintsan iitabaa ootseeddino; taani nashettenawaa doreeddino» yaagee.
5 Hinttenoo, S'oossaa k'aalaw yayyiide kokkoriyaawanttoo, Med'inaa Godaa k'aalaa
sisite; «Hintte ishatuu, hinttena is's'iyaawanttu, ta suntsaa diraw, hinttena
bohiyaawanttu, ‹Hintte nashshechchaa nuuni be'ana mala, Med'inaa Goday ane
bonchchettina be'ana› yaageeddino; shin unttunttu yeellatana.
6 Katamaappe yiyaa waasuwaa sisite; Geeshsha Golliyaappe yiyaa kooshshaakka
sisite. Hewe kooshshay bare morkketoo unttunttu oosuwaa mala kushiyaa zaariyaa
Med'inaa Godaa kooshshaa.
7 «Bannikkenan na'aa yeliyaa mac'c'a asi de'ii? Oytsay un"etsennan attuma na'aa
yeliyaa mac'c'a asi de'ii?
8 Hawaa malabaa oonee siseeddawe? K'ay hawaa malabaa oonee be'eeddawe? Itti
biittaa Asay pes's'i itti gallassi yelettanaw danddayiiyye? Woy kawutetsay itti kutsan
yelettii? Yerusaalama bannikko saanakka, itti kutsan bare naanatuwaa yelaaddu.
9 Yelana wodiyaa gatsiyaa taani unttunttu yelanaadan ootsikkitaayye? Yaagee
Med'inaa Goday. K'ay yelanaadan ootsiyaa taani yeliyaa uluwaa gorddayttaayye?
Hawaa giyaawe taana, S'oossaa.
10 «Hinttenoo Yerusaalamo siik'iyaa ubbatoo, iinanna nashettite; I dirawukka
nashshechchaan pooc'u giite. Hinttenoo iissi yeekkiyaa ubbatoo, iinanna loytsi
nashettite.
11 Ayaw gooppe, hintte I mintsetsiyaa d'antsaa d'ammiide kallana; k'ay I daro
bonchchuwaappe loytsi ushiide, hintte nashettana» yaagee.

65:25 Isa. 11:6-9 **66:1** Mat. 5:34, 35; 23:22 **66:1** Kit. 7:49-50 **66:7** Sas'. 12:5

12 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani iziw sarotetsaa shaafaadan
darissana; kawutetsatuwaa duretetsaakka kumiide goggiyaa pulttuwaadan, iziw
ahana. Yaatooppe hintte hewaa d'ammana; I hashiyaan hintte tookettana; I
kiwuwaan uttiide, hintte ishalettana.
13 Aata bare na'aa mintsetsiyaawaadan, taanikka hinttena mintsetsana; hintte
Yerusaalamen minettana.
14 Hintte hewaa be'iyaa wode, hintte wozanay nashettana; hintte mek'etsaykka
maataadan aac'ana. K'ay Med'inaa Godaa kushii Aa k'oomatuwaanna de'iyaawenne
Aa hank'k'uu Aa morkkatuwaa bollan de'iyaawe erettana» yaagee.
15 Be'ite, Med'inaa Goday tamaa akkiide yaana. Bare hank'k'etteeddawantta
muranawunne tamaa lac'uwaan seeranaw saragalaa toggiide, I yaana.
16 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday ashuwaa mayyeedda ubbaa tamaaninne
mashshaan pirddana. K'ay Med'inaa Godaa mashshaan hayk'k'eeddawanttu paydu
darana.
17 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ataakilttiyaa sa'aan barenttu eek'aw
goyinnanaw, barenttu giddon de'iyaa ittuwaa kaalliide, barena dummayiide
geeshshiyaawanttu, k'ay guduntsaa ashuwaa, sheneyiyaawaanne ec'eriyaa
miyaawanttu ubbay ittippe d'ayana.
18 «Taani unttunttu oosuwaanne unttunttu k'ofaa eriyaa diraw, kawutetsatuwaa
ubbaanne dumma dumma k'aalan haasayiyaawantta ittippe shiishshanaw yay;
unttunttu shiik'iide, ta bonchchuwaa be'ana.
19 Taani unttunttu giddon malaataa ootsana; unttunttuppe atteedawaanttakka ta
gitatetsaa sisibeennanne ta bonchchuwaa be'ibeenna kawutetsatuwaakko,
Tarsseesakko, Liibiyaakko, Liidiyaakko, Tubaalakko, Yaawaanakkonne abbaa
doonaan de'iyaa haakko biittatuwaakko kiittana; unttunttu ta bonchchuwaa
kawutetsatuwaa giddon odana. 66:19 Liibiyaakko: Ibraawetsuwaan Puus'a geetettee.
20 Israa'eeliyaa Asay katsaa yarshshuwaa geeshsha miishshan wotsiide, Med'inaa
Godaa Geeshsha Golliyaa ahiyaawaadan, unttunttu hintte ishatuwaa ubbaa
kawutetsatuwaa ubbaa giddoppe paratuwaan, paraa gaaretuwaan, gaalotuwaan,
bak'ulotuwaaninne miishshatuwaa c'aaniyaa gaaretuwaan utissiide, taw imuwaa
gidanaadan, Med'inaa Godaa geeshsha deriyaa Yerusaalame ahana.
21 Unttunttuppe ittuwaa ittuwaa taani k'eesetuwaanne Leewatuwaa kessana. Taani
Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.
22 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani med'd'iyaa ooratsa
salotuunne ooratsa sa'ay ta sintsan minniide de'iyaawaadan, hewaadankka, hintte
zeretsaynne hintte suntsay minniide de'ana.
23 Aginaa s'eeruwaappe biide hara s'eeruwaa gakkanawunne itti Sambbataappe
biide hara Sambbataa gakkanaw, Asay ubbay ta sintsan goynanaw yaana yaagee
Med'inaa Goday.
24 Unttunttu kesi biide, ta bolla makkaleedda asatuu anhaa be'ana. Hewantta
miyaa gus'unii hayk'k'enna; unttuntta s'uuggiyaa tamaykka to"enna. Unttunttu asaa
ubbaw sheneyiyaabaa gidanawaa» yaagee.

66:22 Isa. 65:17; 2 P'es'. 3:13; Sas'. 21:1 **66:24** Mar. 9:48

Ermaasa Timbbitiyaa

Geluwaa

Timbbitiyaa odiyaa Ermaasi, Kiristtoosi yelettanaappe kase laappun s'eetu laytsaa wurssetsaaninne usuppuntso s'eetu laytsaa doometsaa heeraan de'eedda. Ermaasi daro wodiyaa ootseedda bare oosuwaan unttunttu eek'aa goyinuwaanne unttunttu nagaraa oosuwaa gaasuwaan S'oossaa asaa bolla wolk'k'aama bashshay yiide de'iyaawaa unttuntta minisiide erisseedda. Bare odeeddawe ubbay poletteeddawaa pas'a de'iide bare ayifiyaan be'eedda. Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Yerusaalame oyk'k'iide, katamaanne Geeshsha Golliyaa laaleedda. Yihudaa kawuunne asaappekka dariyaa baggay omoodettiide Baabloone beedda. Gujjiidekka Ermaasi Asay omooduwaappe simmanawaanne Israa'eeliyaa kawutetsay ek'k'anawaa kasetiide odeedda.

Ermaasa mas'aafaa oyddu kessiide be'anaw danddayettee.

1. Nabiyaa S'eessaabaa, Iyoosiyyaasa, Yo'aak'eema, Yo'aakiinanne Sedek'iyaasa kawutetsaa laytsatuwaan Yihudaa asaassinne unttuntta kaaletsiyaawanttoo S'oossaappe yeedda k'aalaa.
2. Hananaw odetteedda dumma dumma k'aalatuwaanne Ermaasa de'uwaan poletteedda waanna waanna yewotuwaa gujjiide, Ermaasa s'aafiyaa Baaruki s'aafiide oyk'k'eedda k'eeri dawutariyaappe beetteedda s'uufetuwaa.
3. Dumma dumma allaga biittaa asaw S'oossaappe odetteedda timbbitiyaa k'aalatuwaa.
4. Yerusaalame oyk'k'etsaabaanne Asay omoodettiide Baabloone baanawaa odiyaa gujjo taariketuwaa.

Ermaasi bare asaa loytsi siik'iyaanne unttunttu bolla bayetsaa pirdda aatsanaw loytsi daro is's'iyaa asaa. Timbbitiyaa odiyaa asaa gidiide ootsana mala S'oossay Aa s'eeseedda diraw, barena gakkeedda metuwaa gaasuwaan I kayyotteedda mino kayyuu Aa mas'aafaa giddon daro sa'aan s'aafetti utteedda. S'oossaa k'aalay Aa wozanaa giddon tamaadan s'uuggiyaa diraw, hewaa bariide wotsi agganaw danddayibeennawaa k'onc'c'isseedda.

Ha mas'aafan s'aafetteedda timbbitiyaa odeedda wolk'k'aama wolk'k'aama k'aalatuwaappe ittuu ittuu metuu kumeedda Ermaasa laytsaappe aad'd'iidde, wozanaan s'aafetteedda diraw, hassayissiyaa asttamaarii koshshennan, ubbaa gede naagiyaa ooratsa c'aak'k'uu S'oossaa asaw imettiyaa wodii yaanaw de'iyaawaa malaatiino (31:31-34).

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

S'oossay Ermaasa Dooreedda *1:1-19*
S'oossay Yihudaanne Israa'eeliyaa Asaa Muriyaawaa *2:1—25:38*
Ermaasi Worddo Nabatuwaa Ek'eteedda *26:1—29:32*
S'oossay Bare Asaa Barenttu Biittaw Zaarana *30:1—33:26*
Ermaasa Duma Duma Oosotuwaa *34:1—38:28*
Yerusaalame Kunddetsaanne Yihudaan Med'eteedda Hanotatuwaa *39:1—42:22*
Ermaasi Gibs'e Beedda *43:1—44:30*
Baarookkaw Odeteedda Timbbitiyaa *45:1-5*
Nabii Duma Duma asaw Odeedda Timbbitiyaa *46:1—51:64*
Yerusaalame Kunddetsaabaw Kiitetteedda Gujja Oduwaa *52:1-34*

S'oossay Ermaasa Doreedda
(1:1-19)

1 Biiniyaama biittan Anatoota kataman de'iyaa k'eesetuwaappe ittuwaa gidiyaa
Hilk'k'iyaa na'aa Ermaasa k'aalay hawaa.
2 Amoona na'ay, Yihudaa Kaatii Iyoosiyaasi kaateteedda tammanne heezzentso
laytsan Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasaw yeedda.
3 K'ay Iyoosiyaasa na'ay, Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi kaateteedda laytsatuwaan
S'oossaa k'aalay Ermaasaw yeedda. K'aykka Iyoosiyaasa na'ay, Sedek'iyaasi
kaatetina, tammanne itti laytsaa gakkanaw, S'oossaa k'aalay daro gede aw yeedda.
He laytsi ichcheshantsa aginaan Yerusaalame Asay omoodettiide beedda.

Ermaasi S'eesetteedda

4 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
5 «Taani neena ne aatti uluwaan attanaappe kase eraad. Neeni uluwaappe
yelettanaappe kase taani neena geeshshaade dummaya wotsaad. K'ay kawutetsatoo
timbbitiyaa odiyaawaa ootsaade neena suntsaad» yaageedda.
6 Taani, «Ha"i Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, taani na'aa. Taani wooti
haasayinttokka erikke» yaagaad.
7 Shin Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; « ‹Taani na'aa› gooppa. Taani
neena kiittiyaa asaa ubbaakko ba. Taani azaziyaawaa ubbaakka oda.
8 Unttunttoo yayyoppa. Ayaw gooppe, taani neena ashshanaw neenana ittippe
de'ana. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaageedda.
9 Med'inaa Goday bare kushiyaa yeddiide, ta doonaa bochcheedda. Yaatiide, «Be'a;
taani ta k'aalaa ne doonaan wotsaad.
10 Neeni shoddanawunne kolanaw, d'ayissanawunne aatsa yegganaw,
kees's'anawunne tokkanaw, deriyaa asaa bollanne kawutetsatuwaa bolla taani
hachchi neena suntsaad» yaageedda.
11 Med'inaa Godaa k'aalay taakko yiide, «Ermaasaa, new ayay beettii?» yaageedda.
Taani zaaraadde, «Lawuziyaa giyaa mitsaappe keseedda gatimay beettee» yaagaad.
12 Med'inaa Goday taana, «Neeni likke be'aadda. Ayaw gooppe, taanikka ta k'aalay
polettina, hewaadan be'anaw naagay» yaageedda.
13 Laa"entsuwaakka Med'inaa Godaa k'aalay taakko yiide, «Harabay k'ay ayay
beettii?» yaageedda.
Taani zaaraadde, «Itti penttiyaa s'aaruu huup'issa baggappe haa simmiide,
kunddanaw mati utteeddawe beettee» yaagaad.
14 Med'inaa Goday taana, «Huup'issa baggappe bashshay pod'iide, biittan de'iyaa
asaa ubbaa bolla gukkana.
15 Taani huup'issa bagga kawutetsatuwaan de'iyaa asaa ubbaa s'eesana hanay.
Taani Med'inaa Goday hawaa odaad. Unttunttu kaatetuu yiide, Yerusaalame geliyaa
penggetuwaan, dirssaa yuushshuwaa ubbaaninne Yihudaa katamatuwaa ubbaan
barenttu araatatuwaa wotsana.
16 Yihudaa Asay taana aggiide, hara s'oossatoo yarshshiiddenne barenttu kushiyan
unttunttu ootseeddabaw goyinniidde, ootseedda unttunttu iitatetsaa ubbaa diraw,
taani ta pirddaa unttunttu bolla odana.
17 «Shin neeni ne huup'iyaw giiga! Dendda ek'k'aade, taani neena azaziyaawaa
ubbaa unttunttoo oda. Unttunttoo yayyoppa. Neeni unttunttoo yayyooppe, taani
neena unttunttu sintsan gujja yashissana.
18 Hachchi taani neena ha biittaa ubbaa bolla, Yihudaa kaatetuu bolla,
kaappotuwaa bolla, k'eesetuwaa bollanne ha biittaa asaa bolla gimbbetteedda
katamaadan, birataa tuussaadaaninne nahaasiyaa birataan direedda dirssaadan
ootsaade minisaad.

1:2 2 Kat. 22:3—23:27; 2 Od. 34:8—35:19 **1:3** 2 Kat. 23:36—24:7; 25:21; 2 Od. 36:5-8; 11:21

19 Unttunttu neenanna olettana. Shin taani ashshanaw neenana ittippe de'iyaa
diraw, neena s'oonikkino. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaageedda.

S'oossay Yihudaanne Israa'eeliyaa Asaa Muriyaawaa

2

(2:1—25:38)

Israa'eeliyaa Asaa Nagaraa

1 Med'inaa Godaa k'aalay taw yiide,
2 «Baade Yerusaalame asaa haytsaan hawaadan yaagaade awaaya; ‹Neeni
yalagatetsan taw ay keeshshaa ammanetteedentto, k'ay neeni biro mishiran de'iyaa
wode, taana ay keeshshaa siik'eeddentto, taani S'oossay hassayay. Neeni bazzo
gidduwaanna, zeretsay zeretti erenna biittaana taana kaalaadda.
3 He wode Israa'eelii Med'inaa Godaw geeshsha. Aw bayira katsaa mala; aappe
meedda ubbatuu bayzzanchcha gidiino. Yaatina, unttunttu bolla iitabay yeedda.
Med'inaa Goday hawaa odaad› yaaga» yaagee.
4 Hinttenoo, Yaak'ooba asatoo, Israa'eeliyaa zaretoo, ubbaykka Med'inaa Godaa
k'aalaa sisite!
5 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Kase hintte aawotuu taanan ay bayzzuwaa
demmiide, taappe haakkiide beeddino? Unttunttu patsenna eek'atoo goyinniidde,
patsennabaa gideeddino.
6 Unttunttu, ‹Nuuna Gibs'eppe kesseeddawe, mela aafo gideedda bazzuwaana,
koshaynne d'ip'p'i go d'umay de'iyaa biittaana, ay asaynne aad'd'enna woy de'enna
saanna kaaletseedda Med'inaa Goday hak'an de'ii?› yaagibeykkino.
7 Hintte aappe teeraanne lo"obaa maana mala, taani hinttena tu'e biittaw ahaad;
shin hintte yiide, ta biittaa tunisseedditanne ta laataa iiseedditta.
8 K'eesetuukka, ‹Med'inaa Goday hak'an de'ii?› yaagibeykkino. Ta higgii unttunttu
kushiyan de'iyaa asatuukka taana eribeykkino. Asaa mooddiyaawanttukka ta bolla
makkaleeddino. Timbbitiyaa odiyaawanttukka Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiide,
patsenna eek'atoo goyinneeddino» yaagee.
9 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hewaa diraw, taani hinttena birokka
mootana; hintte naanatuwaa naanatuwaakka mootana.
10 Ane away doliyaa bagga biide, K'op'iroosa giyaa haatsaan dooddetteedda biittaa
s'eellite. Woy away wulliyaa bagga K'eedaare giyaa biittaa asaa kiittiide s'omoosissite.
Yaatiide ane hawaa malabay hawaappe kase baggan haneeddenttonne be'ite.
11 Unttunttu tumu s'oossatuwaa gidana d'ayooppenne, derii bare s'oossatuwaa
laammibeenna. Shin ta Asay taana bare bonchchuwaa patsenna eek'atuwaan
laammeedda» yaagee.
12 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Salotoo, ‹Poora!› giite; dagammiide
kokkorite!
13 Ayaw gooppe, ta Asay laa"u iitabatuwaa ootseedda; hewanttunne, de'uwaa
haatsaa pulttuwaa taana aggeeda; haatsaa oyk'k'anaw danddayenna, s'oo'etti
diggeedda ollaa barew bookkeedda.
14 «Israa'eelii k'oomanne gidenna; son yeletteedda ayilenne gidenna. Yaatina, I
ayaw do'ay oyk'k'iyaawaa gideedee?
15 Aa morkketuu gaammuwaadan, Aa bollan gudeeddino. Unttunttu barenttu
k'aalaa d'ok'k'u ootsiide daareeddino; unttunttu Aa biittaa mela kesseeddino; Aa
katamatuukka laalettiide, de'iyaawaa d'ayeeddino.
16 Hewaa bollakka Memppisanne S'aafinaasa asatuu Aa liip'iyaa meedeeddino.
17 Neenoo Israa'eeliyaw, I neena ogiyaan kaaletsishin, Med'inaa Godaa ne S'oossaa
aggeedawan hawaa ne bolla aheeddawe neena gidikkii?

18 Nayle Shaafaappe haatsaa ushanaw Gibs'e biyaawe neena ayaa maaddanee?
Woy Efiraas'iisa Shaafaappe haatsaa ushanaw Asoore biittaa biyaawe neena ayaa
go"anee?
19 Simmi ne iitatetsay neena murana; neeni taana aggeedawe ne bolla pirddana»
yaagee.
Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay hawaadan yaagee; «Neeni taana
Med'inaa Godaa ne S'oossaa aggeedawe ay keeshshaa iitanne c'ama gidintto, ane
eranne be'a. Neeni taw yayyiyaa yashshay neenan baawa.
20 «Taani ne morgge mitsaa beni mentsaad; ne k'ashuwaakka duutsaad.
Yaatinakka, ‹Taani new ootsikke› yaagaadda. Deriyaa ubbaa bollanne daashsha
mitsaa ubbaa garssan sharmus'aadan gisaadda.
21 Taani neena bertte zeretsaappe akkaade, lo"o woyniyaa turaadan tokkaad.
Yaatina, waana guyye simmaade, woran doleedda, bayeedda woyniyaa turaa
gidaaddii?» yaagee.
22 K'aykka Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni
hanc'c'iic'iyaan meec'ettanttokka, saamunaa darissaade gorppettanttokka, ne
bayzzuwaa k'itay ha"ikka ta sintsaana.
23 Neeni waanaade, ‹Taani tunabeykke; taani Ba'aala eek'atoo goyinnanaw
wos's'abeykke› gaanaw danddayay? Ane neeni wombban haneeddawaa s'eella; neeni
ootseeddawaanne akeeka. Neeni yaanne haanne wotsaa jaamiyaa gaalatti mala.
24 Neeni bazzuwaa meezeteedda, bare ziitaa wode c'arkkuwaa singgetsiyaa harati
mala. Aa birassaw ek'k'a kichchina, ooni izo te"anaw danddayii? Izo ziittiyaa ay
wodalla hariinne daaburenna; I izi c'eggenan izo demmi aggee.
25 Neenoo, Israa'eeliyaa, ne c'aammay wurana gakkanaasinne ne kookkii melana
gakkanaw, hara s'oossatuwaa geeduwaa hawaadan wos's'oppa. Shin neeni,
‹Is's'aadda; hewe taana ayinne maaddenna. Ayaw gooppe, taani imatsaa
s'oossatuwaa siik'a diggaad; taani unttunttoo goinnana› yaagaadda.
26 «Kayisuu oyk'k'etteedda wode yeellatiyaawaadan, Israa'eeliyaa Asay yeellatee;
unttunttukka, unttunttu kaatetuu, unttunttu kaappatuu, unttunttu k'eesatuu nne
unttunttu timbbitiyaa odiyaawanttu ubbay yeellatiino.
27 Unttunttu mitsaa, ‹Neeni ta aawuwaa› yaagiino; k'ay shuchchaa, ‹Neeni taana
yelaadda› yaagiino. Unttunttu taw barenttu som"uwaa aggiide, barenttu zokkiyaa
zaareeddino. Shin unttunttu metootiyaa wode taana, ‹Dendda! Nuuna ashsha!›
yaagiino.
28 Shin ane, hintte hinttew med'eedda s'oossatuu hak'an de'ino? Hintte metootiyaa
wode hinttena ashshanaw danddayooppe, ane denddino! Hinttenoo, Yihudaa asatoo,
hintte s'oossatuu hintte katamatuwaa keeshshaa c'ora» yaagee.
29 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte taananna ayaw mootettiitee? Hintte
ubbaykka taw makkaleeddita.
30 Taani hinttena c'oo mela muraad; hintte baayibeykkita. Koshateedda
gaammuwaadan, hintte mashshay hintte timbbitiyaa odiyaawantta mi diggeedda»
yaagee.
31 Hinttenoo, ha wodiyaa yeletatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! I hawaadan
yaagee; «Taani hinttew, Israa'elatoo bazzo mala woy d'ip'p'i go d'uma biittaa mala
gidaadditayye? Yaatina, ayaw ta asay, ‹Nuuni nu sheniyaadan baana; laa"entso
ubbakka neekko simmokko› yaagii?
32 Wodoratta bare alleek'k'uwaa woy bullachchettiyaana bare bullachchaa
mayuwaa dogay? Shin ta Asay taana paydu bayinna gallassaa dogeedda.
33 Neeni ne laggetsatoo geeduwaa wos's'iyaawaa ayaa meezetaadii! Loytsi iita
mac'c'a asatuukka ne ogiyaappe tamaaranaw danddayiino.

34 K'ay mentsiide gelishina oyk'k'eedda asaa suutsan gidennaan, s'illo
hiyyeesatuwaa suutsaa d'ac'uwaan ne mayuu bay utteedda.
«Neeni hawaa ubbaa ootsaadekka,
35 ‹Taani s'illo; tumuwaappe S'oossay ta bolla hank'k'ettenna› yaagaasa. Neeni,
‹Taani nagaraa ootsabeykke› giyaa diraw, taani ne bollan pirddana.
36 Yaatina neeni ne ogiyaa laammanaw ayaw bichchaaray? Kase neena Asoore
biittay yeellayeeddawaadan, Gibs'e biittaykka yeellayana.
37 Neeni hawaappekka ne huup'iyaa oyk'k'aade kesana. Ayaw gooppe, Med'inaa
Goday neeni ammanettiyaawantta is's'eedda. Neeni unttunttun maadettakka»
yaagee.

3

Ammanettena Israa'eelato

1 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Itti Asay bare machchato yeddina, iza baade
hara asinaa gelooppe, he bitanii laa"entso izo zaarii? Zaarooppe he biittay aad'd'eeda
tunaa tunee! Shin neeni sharmus'aadan, c'ora laggetsatuwaanna de'aadda;
yaanaadekka ha"i neeni taakko simmanii!
2 Ane d'ok'k'u gaade, ayaynne bayinna deretuwaa s'eella. Neeni sharmus'aadan
gisabeennasay hewan de'ii? Arabiyaa Asay bazzuwaan uttiide naagiyaawaadan,
neeni laggetsatuwaa naagaadde ogiyaa gas'aan uttaadda. Yaataade ne
sharmus'aaninne ne iitatetsan biittaa tunissaadda.
3 Hewaa diraw, bad'd'eesay te"etteedda; balgguwaa iraykka bukkennaan aggeeda.
Hewaa hanooppekka, new sharmus'iyaa malay de'ee; neeni yeellatennaan is's'aadda.
4 «Ha"i neeni taana, ‹Ta aawoo, ta na'atetsaadeppe doommina, neeni taana siik'aasa.
5 Neeni ubbaa gede ta bolla yilotay? Ne hank'k'uu med'inawukka aggennee?›
yaagaasa. Ee, neeni hawaa yaagaasa; shin neeni ootsanaw danddayiyaa iitaa ubbaa
ootsaasa» yaagee.
6 Kaatii Iyoosiyaasi kaateteedda laytsi, Med'inaa Goday taana hawaadan
yaageedda; «Hanna ammanuu bayinna Israa'eelata ootseeddawaa neeni be'aaddi? Aa
deriyaa ubbaa bollanne daashsha mitsatuu ubbaa garssa baade, yan sharmus'aaddu.
7 Iza hawaa ubbaa ootsaadekka, taakko simmanaannu gaade k'oppaad, shin
simmabeykku. K'ay I michchata, ammanettena Yihudaakka hewaa be'aaddu.
8 Ammanuu bayinna Israa'eelii daro gede sharmus'eedda diraw, paramaa
immaade izo yeddaad. Hewaa gidinakka Israa'eelii michchata, ammanettena
Yihudaa yayyenawaa taani be'aad; akka kesaade sharmus'aaddu.
9 Sharmus'iyaawe iw s'ii laafabaa gidiyaa diraw, mitsaananne shuchchaanna
sharmus'aade biittaa tunissaaddu.
10 Hewan ubbankka I michchata, ammanettena Yihudaa, c'oo simmeeddawaa
malatawuppe attina, kumentsaa wozanaappe taakko simmabeykku. Taani Med'inaa
Goday hawaa odaad» yaageedda.
11 Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Ammanettena Yihudatippe
ammanuu bayinna Israa'eelata s'illa.
12 Ba; huup'issa baggaw hawaadan yaagaade awaaya; Med'inaa Goday hawaadan
yaagee; ‹Hanne, ammanuu bayinna Israa'eelatee, simma! Taani maarotay
kumeeddawaa gidiyaa diraw, taani neena iita ayifiyaan s'eellikke. Med'inaw
hank'k'ettikke.
13 Gidooppenne, neeni, Taani Med'inaa Godaa ta S'oossaa bolla makkalaad. Allaga
s'oossatuwaanna daashsha mitsaa ubbaa garssan sharmus'aad. Ne k'aalaw
azazettabeyikke› gaade ne bayzzuwaa ammananaw koshshee. Taani Med'inaa Goday
hawaa odaad» yaagee yaaga yaageedda.

3:6 2 Kat. 22:1—23:30; 2 Od. 34:1—35:27

14 «K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Hinttenoo, ammanettena asatoo,
simmite; ayaw gooppe, taani hintte asinaa. Hinttena ittuwaa itti katamaappe,
laa"uwaa itti yaraappe dooraade akkana; hinttena S'iyoone ahana.
15 Hewaappe guyyiyaan, taani ta wozanaadan, hinttena heemmiyaa
hentsanchchatuwaa hinttew immana. Unttunttu hinttena eratetsaaninne akeekan
heemmana› » yaagee.
16 K'aykka Med'inaa Goday, «He gallassatuwaan hintte he biittan c'orattiyaa wode,
asatuu, ‹Med'inaa Godaa C'aak'k'uwaa Taabootaa› giide haasayikkino. I unttunttoo
karhinne geena, woy hassayettenna, woy bayinnawekka unttunttoo k'ofettenna; k'ay
haray oosettenna.
17 He wodiyaan unttunttu Yerusaalame Med'inaa Godaa Kaatetuwaa Araataa giide
s'eesana. Kawutetsaa ubbaappe asay Med'inaa Godaa suntsaa bonchchanaw
Yerusaalame shiik'ana. Hewaappe sintsan unttunttu is's'eedda giide, barenttu iita
k'ofaa kaallikkino.
18 He gallassatuwaan Yihudaa asatuu Israa'eeliyaa asatuwaana ittippe gakketiide,
huup'issa bagga biittaappe taani kase hintte aawotuwaa laatisseedda biittaa ittippe
yaana» yaagee.

S'oossaa Asay Eek'aa Misiletoo Goyinneedda

19 Med'inaa Goday; «Taani hinttena attuma naanatuwaadan woota wotsanenttonne,
pas'a biittaa, kawutetsaa ubbaappe aad'd'iide, lo"iyaa biittaa woota
laatissanenttonne k'oppaad. K'ay taana, ‹Ta aaboo› giide s'eesananne taana
kaalliyaasaappe guyye simmikkino gaade k'oppaad.
20 Shin Israa'eeliyaa asatoo, hintte bare asinaw ammanettena machchatiidan taw
ammanettibeykkita» yaagee.
21 Ayentto bayinna d'ok'k'a deretuwaa bollan kooshshay sisettee; hewenne,
Israa'eeliyaa asaa yeekuwaanne watiwatuwaa. Ayaw gooppe, unttunttu barenttu
ogiyaa geellayeedinonne Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa dogeeddino.
22 S'oossay unttuntta, «Hinttenoo, ammanuu bayinna asatoo, taakko simmite. Hintte
ammanettana mala, taani hinttena patsana» yaageedda.
Unttunttu, «Eeno, nuuni neekko simmana. Ayaw gooppe, neeni Med'inaa Godaa nu
S'oossaa.
23 Nuuni zoozetuwaa huup'iyaaninne deretuwaa huup'iyaan eek'aw goyinniyaawe
tumuwaappe c'imuwaa. Tumuppe nuw, Israa'elatoo atotetsay Med'inaa Godaana, nu
S'oossaanna.
24 Nu yalagatetsaadeppe doommina, nu aawotuu daaburiide demmeeddawaa,
unttunttu dorssaanne miizzaa, unttunttu mac'c'anne attuma naanatuwaa,
yeellayiyaa eek'atuu mi d'ayisseeddino.
25 Nu yalagatetsaadeppe doommiide, hachchi gakkanaw, nuunikka nu aawotuukka
Med'inaa Godaa nu S'oossaa bolla nagaraa ootseeddo. Med'inaa Godaa nu S'oossaa
k'aalaw azazettibeykko. Hewaa diraw, ane nuuni yeellaw duge gufanneeto; k'ay
kawushshay nuuna afilaadan kammo» yaagiino.

4

Simmite Giyaa S'eessaa

1 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaw, simmooppe, haa taakko
simmite. Hintte taani shenetiyaa hintte eek'atuwaa ta sintsappe diggooppe, taappe
wora baana d'ayooppenne
2 hintte tumuwaan, suuretetsaaninne s'illotetsan, ‹Med'inaa Goday ero!› giide
c'aak'k'ooppe, he wode kawutetsatuu an anjjettananne an c'eek'k'ana» yaagee.

3 Med'inaa Goday Yihudaa asawunne Yerusaalamen de'iyaawanttoo hawaadan
yaagee; «Hintte otsa biittaa goshite; aguntsaa bolla zeroppite.
4 Hinttenoo, Yihudaa asatoo, Yerusaalamen de'iyaawanttoo, hintte hintte huup'iyaa
Med'inaa Godaw k'as's'arite; hintte wozanaa shookuwaa diggite. Hewe d'ayooppe,
hintte ootseedda iitatetsaa diraw, ta hank'k'uu tamaadan ees's'i kesana. Aa ooninne
toyissanaw danddayenna» yaagee.

S'oossay Huup'issa Bagga Biittaappe Iitabaa Ayee

5 S'oossay hawaadan yaagee; «Yihudaan odite. Yerusaalamen, ‹Biitta ubbaan
malakataa punnite!› yaagiide awaayite. Hintte k'aalaa d'ok'k'issiide, hawaadan giide
waassite! ‹Ittippe shiik'ite! Ane gimbbii yuuyyi aad'd'eeda katamaa denddite!›
yaagite.
6 Asay S'iyoone baana mala malaatite! Hinttew saro attanaw bak'atite!
Gam"oppite! Ayaw gooppe, taani huup'issa bagga biittaappe iitabaanne wolk'k'aama
bashaa ahana hanay.
7 Gaammuu bare de'iyaa buuraappe kesiyaawaadan, kawutetsatuwaa
d'ayissiyaawe bare sa'aappe denddee. Hintte biittaa d'ayissanaw yeedda. Hintte
katamatuu bayiide ona gidanawaa.
8 Hewaa diraw, maak'aa mayyiide, ‹Aayyee! Aayye!› yaagiide zilaalitenne yeekkite.
Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa hank'k'uu suulliyaawe nu bollappe kichchibeenna»
yaagee.
9 K'aykka Med'inaa Goday, «He gallassi, kaatiyaa wozanaynne kaappotuwaa
wozanay yayyana. K'eesetuukka dagamana. Timbbitiyaa odiyaawanttukka, ‹Poora!›
giide doonaa oyk'k'ana» yaagee.
10 Taani, «Ha"i Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, mashshay unttunttu k'ood'iyaan
wod'd'iyaa wode, ‹Hinttew sa'ay saro gidana› yaagaade, ha asaanne Yerusaalame
loytsi c'imuwaa c'immaada» yaagaad.
11 He wodiyaan ha asaassinne Yerusaalamew, Med'inaa Goday hawaadan yaagee
geetettana; «Bazzuwaan ayaynne bayinna d'ok'k'a deretuwaappe michchiyaa
c'arkkuu ta asaa bolla c'arkkana; shin hewe katsaa ses's'anawunne geeshshanaassa
gidenna.
12 Hewaappe loytsi wolk'k'aamiyaa c'arkkuu ta azazuwaan c'arkkana; ha"i taani
unttunttu bolla pirddana» gee geetettana.

Yihudaa Biittay Morkkiyaan Dooddetteedda

13 Be'ite, morkkii shaariyaadan kesee. Aa paraa gaaretuukka gotiyaa mala; Aa
paratuu arggantsaappekka aad'd'i elleelliino. Aayye ana nuunoo! Baawa d'ayeeddo!
14 Neenoo Yerusaalame, attana mala, ne wozanaa meec'c'aade iitatetsaappe
geeshsha digga! Iita k'ofay ne wozanaan awude gakkanaw gam"anee?
15 Daana katamaappenne Efireema Deriyaappe yeeddawanttu iitabaa awaayiino.
16 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Kawutetsatoo odite; Yerusaalamiwukka
hawaadan yaagiide awaayite; Yihudaa katamatuwaa bollan, ‹Haako biittaappe olaa
awaayiyaa olanchchatuu yi de'iino;
17 I ta bolla makkaleedda diraw, gaden de'iyaa katsaa naagiyaawanttudan, he
olanchchatuu Yihudaa yuushshuwaan yuuyyi aad'd'iino› yaagite» yaagee.
18 Yihudaa asatoo, Hintte hanuunne hintte oosuu hawaa ubbaa hintte bolla
aheedda. Hawe hinttew muro. I ay keeshshaa c'ammiyaabee! Hintte wozanaa ay
keeshshaa c'addiyaabee!

Ermaasi Bare Asaa Gishshaw Zilaaleedda

4:3 Hos. 10:12

19 Aayye taanoo! Taani hawaa woota danddayanee! Aayye ta wozanaw! Ta
wozanay diddik'ee; taani c'o"u gaanaw danddaykke. Ayaw gooppe, taani malakataa
punuwaanne olaa waasuwaa sisaad.
20 Iitabay iitabaa kaallee; mule biittay bayeedda. Ta dunkkaanetuunne gaaridatuu
ellekka d'ayeeddino.
21 Awude gakkanaw olaa malaataa s'eellaneenne malakataa punusaa sisanee?
22 S'oossay hawaadan yaagee; «Ta Asay booza; unttunttu taana erikkino. Unttunttu
k'ofi bayinna naanatuwaa; unttunttoo akeeki baawa. Unttunttu iitabaa ootsanaw
eranchcha; shin lo"obaa ootsanaw erikkino» yaagee.

Ermaasi Be'eedda Sas'aa

23 Taani sa'aa s'eellaad; sa'ay giigibeennawaanne ayaynne bayinna mela
gidiyaawaa be'aad. K'ay salotuwaa s'eellaad; unttunttun poo'uu bayinnawaa be'aad.
24 Deretuwaa s'eellaaddi; unttunttu k'aas's'iyaawaanne zoozetuu ubbay guyyenne
sintsaw gaji gajiyaawaa be'aaddi.
25 Taani s'eellaad; shin ay asanne be'abeykke; saluwaa kafotuukka ubbay paalliide
bak'ateeddino.
26 S'eellaad; aradda biittay mela gideeddawaa be'aad; Med'inaa Godaa sintsan, Aa
suulo hank'k'uwaa sintsan he biittaa katamatuukka yoodetteeddino.
27 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Mule biittay bayana; shin taani Aa wurssa
d'ayissikke.
28 Hewaa diraw, sa'ay yeekkana; salotuukka bollan d'umana. Ayaw gooppe, taani
ga diggaad; marssettikke. Taani k'ofaa k'achcha kichchaad; aggikke» yaagee.
29 Paraa asatuunne wonddaafiyaa asatuu garmmaamuwan, Asay katamaa
ubbaappe bak'atana. Baggatuu wos's'iide wora garssa gelina, baggatuu k'ay zaallaa
shibbiino. Katamay ubbay oniide, de'iyaa asaa d'ayeedda.
30 Neenoo, baya kichcheedaanee, neeni ay ootsay? Ne zo'o mayuwaa ayaw
mayyay? Work'k'aa alleek'k'uwaa ayaw wotsay? Ne ayifiyaa sip'intsaa ayaw okkayi?
Neeni c'oo mela neena loytsaadda. Ne laggetsatuu neena kad'eeddino; unttunttu
neena wod'anaw koyiino.
31 Taani yeluwaa oyk'k'eteedda mishirata waassiyaawaa mala waasuwaa sisaad. I
waasuu koyiro na'aa yeliyaa mac'c'a mishirati ooliyaa mala. He waasuu,
Yerusaalama shemppuwaa te"ettaade, bare kushiyaa mic'aade, «Aayye taanoo!
Hekko taana wod'anaw haniino!» yaagaade waassiyaa waasuwaa.

5

Yerusaalame Asaa Nagaraa

1 S'oossay hawaadan yaagee; «Ane Yerusaalame ogiyaa pudenne duge hamettite;
ane yuuyyi aad'd'iide s'eellitenne akeekite; Aa gutarankka koyite. S'illuwaa
pirddiyaanne tumuwaa koyiyaa itti asaa Hintte demmooppe, taani Yerusaalame
maarana.
2 Shin unttunttu, ‹Med'inaa Goday ero› gooppekka, unttunttu tumuwaappe
wordduwaan c'aak'k'iino» yaagee.
3 Abeet Med'inaa Godaw, ne ayifetuu tumuwaa s'eellikkinooyye? Neeni unttuntta
dechchaadda, shin unttuntta sakkibeenna. Neeni unttuntta kinchchereetsaadda, shin
unttunttu seeraa akkenan is's'eeddino. Unttunttu barenttu som"uwaa zaallaappe
aatsi minisiide, barenttu nagaraappe simmennaan is's'eeddino.
4 Hewaappe guyyiyaan, taani hawaadan yaagaade k'oppaad; «Hawanttu hiyyeesaa
s'alala; hawanttu booza. Ayaw gooppe, unttunttu Med'inaa Godaa ogiyaa, barenttu
S'oossaa higgiyaa erikkino.

5 Simmi taani wolk'k'aama asatuwaakko baananne unttunttoo odana. Ayaw
gooppe, unttunttu Med'inaa Godaa ogiyaa, barenttu S'oossaa higgiyaa eriino»
yaagaade k'oppaad. Shin unttunttu ubbaykka ittippe Aa morgge mitsaa
mentseeddinonne k'ashuwaakka duutseeddino.
6 Hewaa diraw, gaammuu bare woraappe kesiide, unttuntta wod'ana. Jeerii
bazzuwaappe kesiide, unttunttu mi d'ayissana. Maahii unttunttu katamatuwaa
zuggiide naagana. He katamatuwaappe kesiyaa ubbay puuzetti wurana. Ayaw
gooppe, unttunttu makkalay dalggeedda; unttunttu tooshiikka dareedda.
7 S'oossay hawaadan yaagee; «Taani hintte nagaraa ayaw atto goo? Hintte naanatuu
taana aggiide, worddo S'oossatuwaan c'aak'k'eeddino. Taani unttuntta mizaade
kalissaad; shin unttunttu sharmus'eeddinonne sharmus'atuwaa golliyaa siireeddino.
8 Unttunttu d'iiketteedda koruma paraadan ziittiidde, hara asaa machchato
woshumanaw amottiino.
9 Tumu taani ha yewotuwaa diraw, unttuntta muranaw bessikkitaa? Hawaa mala
kawutetsaw ta haluwaa kesikkitaa?» yaagee Med'inaa Goday.
10 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «I woyniyaa turaa maaraa
gidduwaana biidde bayzzite; shin wurssi d'ayissoppite. I tashetuwaa penggii olite;
ayaw gooppe, unttunttu Med'inaa Godaassa gidikkino.
11 Israa'eeliyaa asatuunne Yihudaa asatuu mulekka ammanettibeykkino» yaagee.
12 Unttunttu hawaadan giide, Med'inaa Godaa bolla wordduwaan haasayeeddino;
«I ayinne ootsenna; k'ohiyaabay ayaynne nu bolla yeenna. Morkkiyaa mashshaa woy
koshaa nuuni mulekka be'okko.
13 Timbbitiyaa odiyaawanttu c'arkkuwaa mala; unttunttun S'oossaa k'aalay baawa.
Hewaa diraw, unttunttu giyaawe ubbay unttuntta gakko» yaagiino.
14 Hewaa diraw, Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay Israa'eeliyaa
asaa hawaadan yaagee; «Unttunttu ha k'aalaa haasayeedda diraw, taani ta k'aalaa ne
doonaan tamaa kessana. Ha asaakka mitsaa kessana; he tamay unttuntta mi
d'ayissana» yaagee.
15 Med'inaa Goday hinttena hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo,
taani hintte bolla haakko biittaappe itti kawutetsaa ahana. Inne wolk'k'aamanne
beni kawutetsaa. Unttunttu k'aalaa hintte erenna, unttunttu haasayaykka hinttew
gelenna kawutetsaa.
16 Unttunttu c'ubiyaa shookuu dooyaa duufo mala. Unttunttu ubbaykka
wolk'k'aama asaa.
17 Unttunttu hintte katsaanne k'umaa bonk'k'iide maana. Hintte attuma
naanatuwaakka mac'c'a naanatuwaakka wod'ana. Hintte dorssaakka miizzaakka
bonk'k'iide maana. Hintte woyniyaa turaa teeraakka balasiyaa giyaa mitsaa
teeraakka bonk'k'iide maana. Hintte ammanettiyaa, gimbbetteedda
katamatuwaakka unttunttu barenttu mashshaan oliide bayzzana» yaagee.
18 Med'inaa Goday Ermaasa hawaadan yaagee; «Shin he gallassatuwaan
gidooppekka, taani ta asaa ubbaanna wurssa d'ayissikke.
19 Asay neena, ‹Med'inaa Goday nu S'oossay nu bolla hawaa ubbaa ayaw
ootseedee?› giide oochchiyaa wode, neeni unttunttoo, ‹Hintte taana, S'oossaa aggiide,
hintte matan imatsaa s'oossatoo ootseeddawaadan, hewaadan hinttekka asaa matan
imatsaa asatoo ootsana› yaaga» yaageedda.

S'oossay Bare Asaa, «Hinttena Erite» Gee

20 K'aykka S'oossay, «Hawaa Yaak'ooba asatoo oda; Yihudaa biittankka hawaadan
yaagaade awaaya;
21 ‹Hinttenoo, ayifii de'ishiina s'eellennawanttoo, haytsay de'ishiina
sisennawanttoo, eeyyanne donc'c'illowantta asatoo, hawaa sisite!

5:21 Isa. 6:9-10; Hiz. 12:2; Mar. 8:18

22 Laa hintte taw ayaw yayyikkitee? Yaagee Med'inaa Goday. Hintte ta sintsan
ayaw kokkorikkitee? Ayaw gooppe, taani shafetuwaa abbaw zawaa, med'inaw Aa
pintsenna dirssaa ootsaad. Beetatuu pushakettooppekka s'oonanaw danddaykkino.
Unttunttu guummooppekka pinnanaw danddaykkino.
23 Shin ha asatoo muumenne makkala wozanay de'ee. Unttunttu itti bagga
simmiide, wora beeddino.
24 Unttunttu barenttu wozanaan, «Nuw adiliyaa iraanne asuuraa iraanna wodiyaan
wodiyaan immiyaa, nuuna nu katsaa daaburssissennan shiishissiyaa Med'inaa
Godaw, nu S'oossaw, ane yayyeetto» gibeykkino.
25 Hintte iita oosuu hawantta te"eedda. Hintte nagaray hinttena lo"obaappe
ashsheeda› yaaga» yaagee.
26 S'oossay hawaadan yaagee; «Ta asaa giddon iita asatuu de'iino. Kafotuwaa
oyk'k'anaw naagiyaa asatuwaadan zuggiide naagiino. Unttunttu gitiyaa yeggiino;
asatuwaa oyk'k'iino.
27 Kootsan kafuu kumeeddawaadan, unttunttu golliyaan c'imuu kumeedda. Hewaa
diraw, unttunttu wolk'k'aamanne dure gideeddino.
28 Unttunttu orddenne mod'd'o gidiide dic'c'eeddino. Unttunttu iita oosoo zaway
baawa. Unttunttu aawuu bayinna naanatuwaa shatintsanaw unttunttu diraw
mootettikkino; hiyyeesatuwaa maataakka naagibeykkino.
29 Yaatina, taani Med'inaa Goday unttuntta hewaa diraw, muranaw bessikkitaa?
Hawaa mala kawutetsaa bolla ta haluwaa kessanaw bessikkitaa?» yaagee.
30 K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Daro iitabaynne dagantsiyaabay biittaa
bollan haneedda.
31 Timbbitiyaa odiyaawanttu wordduwaa odiino; k'eesatuu kka unttunttu zoriyaan
ayissiino. Ta asaykka hewaa malabaa dosee! Shin wurssetsan waaniitee?» yaagee.

6

Yerusaalame Morkkiyaan Dooddetteedda

1 K'aykka S'oossay, «Hinttenoo, Biiniyaama asatoo, hintte shemppuwaa ashshanaw
bak'atite! Yerusaalameppe kesite! Tak'o"a kataman malakataa punnite!
Beeti-Hakkareema giyaa san malaataa bessite! Ayaw gooppe, huup'issa baggappe
iitabaynne balaa bashshay yaana hanee.
2 Taani lo"iyaanne nashechchiyaa S'iyoone katamatuwaa d'ayissana.
3 Morkketuu hentsanchchatuwaadan barenttu wudiyaa akkiide, Aa bolla yaana.
Aa yuushshuwaan barenttu dunkkaaniyaa essana; barenttu wudiyaanne barenttu
sa'aan sa'aan heemmana.
4 Unttunttu ittuu ittuwaa, ‹Yerusaalamenna olettanaw giigite! Denddite! Ane nuuni
Aa seeta gallassi oleetto. Shin aayye ana! Sa'ay k'ammee; omarssa kuway aduk'k'i
aduk'k'i bee.
5 Hewaa diraw, denddite! ane k'amma oleetto; Aa geessuwaa laaleeddo› yaagiide
mak'ettiino» yaagee.
6 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Mitsatuwaa
k'ans's'ite. Yerusaalame gimbbiyaa matan biittaa dooriide diddik'ite. He kataman
naak'uu kumeedda diraw, I murettanaw bessee.
7 Ollay bare haatsaa pulttiyaawaadan, ikka bare iitatetsaa pulttee. Makkalabaynne
bashshaabay Aa giddon sisettee. Ubbaa gede Aa sa'aynne madutsay ta sintsan
beettee.
8 Neenoo Yerusaalame, taani neena seeriyaawaa akka. Akkenan is's'ooppe, taani
neeppe shaakkettananne ne biittaa itti asaynne de'enna baaddinne biittaa kessana»
yaagee.

5:22 Yob. 38:8-11

Israa'eeliyaa Asaa Makkalaa

9 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Woynniyaa teeraa
mas'iyaawaadan, Israa'eeliyaa asaa atteeddawantta loytsiide mas'ite. Woynniyaa
teeraa k'oriyaa asaadan, hintte kushiyaa daashshatuwaa giddo laa"entsuwaakka
yeddite» yaagee.
10 Taani oossi odooshsha? Oona seerooshsha? Ooni sisanddeeshsha? Be'ite,
unttunttu sisenna mala, unttunttu haytsay baretti utteedda. Be'ite, Med'inaa Godaa
k'aalay unttunttoo k'iliic'iyaawaa gideedda; unttunttu an nashetikkino.
11 Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu taanan kumi utteedda. Taani ha
hank'k'uwaa te"anaw danddaykke.
Yaatina, S'oossay taana hawaadan yaagee; «Ta hank'k'uwaa ogiyaan de'iyaa
naanatuwaa bollanne shiik'eedda yalaga asaa bolla tiga. Machchatokka asinaakka,
c'immi wureedda asaakka I akki baana.
12 Taani he biittan de'iyaawanttu bolla ta kushiyaa yeddiyaa wode, unttunttu
golletuu, unttunttu goshshaanakka unttunttu machchetuwaanakka ubbay haratoo
imettana» yaagee Med'inaa Goday.
13 K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Guutsaykka daruukka ubbay wod'iyaa
maanaw yirggetee. Timbbitiyaa odiyaawanttukka k'eesatuu kka ubbay asaa
c'immiino.
14 Ta asaa madutsaa sakkennabaa giide, guutsa d'aliyaa wotsiino. Saruu bayinnan,
‹Saro; saro!› yaagiino.
15 Ha sheneyiyaa oosuwaa ootsiide, unttunttu yeellateeddinoo? Tuytti, unttunttu
mulekka yeellatibeykkino. Unttunttu yeellay ayenttokka erikkino. Hewaa diraw,
unttunttukka kunddeeddawanttu giddon kunddana. Taani unttuntta muriyaa wode,
unttuntta kawushshana» yaagee Med'inaa Goday.
16 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ogiyaan ek'k'iide s'eellite; beni loossotuu
de'iyaasaa oochchite. ‹Lo"o ogii hak'an de'ii?› yaagiide oochchitenne an hamettite.
Yaatiide hinttew shemppi akkite. Yaagina hintte, ‹Nuuni he ogiyaan hamettokko!›
yaageeddita.
17 Taani naagiyaawantta hintte bolla suntsaade, ‹Malakatay punettiyaa wode
sisite!› yaagaade odaad. Shin hintte, ‹Nuuni sisokko› yaageeddita.
18 «Hewaa diraw, kawutetsatoo, sisite! Maabaratoo, taani ta asaa ootsiyaawaa erite!
19 Sa'aan de'iyaa asatoo, hawaa sisite! Taani unttunttu iita k'ofaa diraw, iitabaa ha
asaa bolla ahaad. Ayaw gooppe, unttunttu ta k'aalaa sisennan is's'eeddino; ta
higgiyaakka oli basheeddino.
20 Saaba giyaa biittaappe yeedda is'aanay woy haakko biittaappe yeedda sawiyaa
k'imaamii taw ayissee? Hintte s'uuggiyaa yarshshuukka aketena. Hintte yarshshuu
taana nashechchena» yaagee.
21 Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani ha asaa sintsan
d'ubetuwaa wotsana. Aawotuunne naanatuu ittippe unttunttun d'ubettana.
Shoorotuunne laggetuu d'ayana» yaagee.

Huup'issa Baggaappe Doodiyaa Olanchchatuwaa

22 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, huup'issa bagga biittaappe
olanchchatuu yiino; itti wolk'k'aama kawutetsay sa'aa gas'aappe denddee.
23 Unttunttu wonddaafiyaanne tooraa oyk'k'eeddino. Unttunttu k'areti
bayinnawanttanne yeddi maarennawantta. Unttunttu barenttu paran piriis'iyaa
wode, abbay guummiyaawaadan guummiino. Hinttenoo, S'iyoone katamaa asatoo,
unttunttu hinttena olanaw itti asaadan salppeeddino» yaagee.

6:12 Erm. 8:10-12 **6:14** Hiz. 13:10

24 Nuuni he oduwaa sisina, nu kushii hilssi geedda. Mishirato oytsay
oyk'k'iyaawaadan, nuuna metuu un"eedda.
25 Shoyk'aa kesoppite; ogiyaanakka hamettoppite. Ayaw gooppe, morkkii
mashshaa oyk'k'eedda; yaana haanakka dagantsiyaabay de'ee.
26 Ha"i ta asaw, maak'aa mayyiide, bidintsaan gonddorettite; bare mes's'i itti na'aw
yeekkiyaawaadan seela yeekuwaa yeekkite. Ayaw gooppe, d'ayissiyaawe akeekenan
de'ishiina, nu bolla yaana.
27 S'oossay Ermaasa hawaadan yaagee; «Ermaasaa, neeni unttunttu ogiyaa
s'omoosana malanne paac'c'ana mala, taani neena birataa paac'c'iyaa asaa kessaad;
ta asaakka paac'ettiyaa birataa kessaad.
28 Unttunttu ubbay zigiri yuuyyiyaa, odina akkena makkalanchcha. Unttunttu
nahaasiyaanne birataa; unttunttu ubbaykka bayzzuwaa ootsiino.
29 Birataa bollan de'iyaa shi'aa s'uuggiide geeshshana mala, womppiinay
wolk'k'aappe womppiinettee. Shin geeshshanaw waayeteedda waayii ubbaykka
mela; ta asaa giddon de'iyaa iitatuu kichchibeykkino.
30 Med'inaa Goday unttuntta oli aggeeda diraw, unttunttu Oletteedda Biraa
geetettiino» yaagee.

7

Ermaasi Geeshsha Golliyaan Awaayeedda

1 Med'inaa Godaappe Ermaasakko yeedda k'aalay hawaa;
2 «Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa penggen ek'k'a. Ha k'aalaa hawaadan
yaagaade awaaya; ‹Hinttenoo, Med'inaa Godaw goyinnanaw ha penggetuwaanna
geliyaa Yihudaa asatoo, ubbaykka Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!
3 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee;
«Hintte ogiyaanne hintte oosuwaa laammite; taani hinttena ha sa'aan wotsana.
4 C'imo k'aalan, Hawe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa! Hawe Med'inaa Godaa
Geeshsha Golliyaa! Hawe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa yaagiide
ammanettoppite.
5 Hintte hintte ogiyaanne oosuwaa tumuwaappe laammooppe, ittuu ittoo tumuwaa
pirddooppe,
6 betetuwaanne aawuu bayinna naanatuwaa, asinay hayk'k'eedda am"e mac'c'a
asaa naak'k'ennan aggooppe, ha sa'aan s'illo asatuwaa suutsaa gussennan
aggooppenne, hintte k'ohettennaadan, hara s'oossatoo goyinnennan aggooppe,
7 taani hintte mayzza aawaatoo med'i med'inaw immeedda biittan hinttena
wotsana.
8 Be'ite! Hintte ayinne patsenna c'imuwaa k'aalan ammanettiita» yaagee› yaaga»
yaagee.
9 S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte wuu"iita, wod'iita, shaarmus'iita, c'aak'k'iide
wordduwaa markkattiita, Ba'aala giyaa eek'aw yarshshuwaa yarshshiita, hawaappe
kase hintte erenna hara s'oossatoo goyinniita.
10 Yaatiide ta suntsan s'eegetteedda Geeshsha Golliyaa yiide, ta sintsan ek'k'iide,
‹Nuuni saro atteedo!› yaagiita. Shin ha sheneyiyaa oosuwaa ubbaa ootsanaw saro
atteeditee?
11 Ta suntsan s'eegetteedda ha Geeshsha Gollii hinttew panggatuu k'osettiyaa
gonggolo geedditeeyye? Hintte ootsiyaawaa ubbaa taani ta huup'iyaan be'aad»
yaagee Med'inaa Goday.

7:11 Mat. 21:13; Mar. 11:17; Luk'. 19:46

12 S'oossay hawaadan yaagee; «Taani ta suntsaw de'iyaasaa ootsaade koyiro
dooreedda, Seelon ta sa'aa ane biite. Ta asaa Israa'eeliyaa iitatetsaa diraw, taani he
sa'aa waateedentto be'ite.
13 Hintte ha ubbabaa ootseeddita. Taani hinttew zaara zaaraadde odaad; shin
sisennan is's'eeddita. Taani hinttena s'eesaad; shin taw koyibeykkita Yaagee
Med'inaa Goday.
14 Hewaa diraw, taani Seelo bolla ootseeddawaa, hawaan hintte ammanettiyaa, ta
suntsan s'eegetteedda ha Geeshsha Golliyaa bollakka ootsana. Hinttewunne kase
hintte aawaatoo immeedda sa'aan hawaan, taani Seelo bolla ootseeddawaa malaa
zaaretsaade ootsana.
15 Hintte dabbotuwaa, Efireema zeretsatuwaa taani diggeeddawaadan, ta sintsappe
hinttenakka diggana» yaagee.

Asay Azazettenan Is's'eedda

16 S'oossay hawaadan yaagee; «Ermaasaa, hewaa diraw, ha asatoo woossoppa;
unttunttu gishshataa oochchoppa woy waassoppa; neeni unttunttoo gaannatoppa.
Ayaw gooppe, taani new sisikke.
17 Unttunttu Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame ogetuwaan ootsiyaawe
ayentto be'ikkiiyye?
18 Naanay mitsaa mis'iino; aawotuu tamaa eetsiino; mac'c'a asatuu, ‹Saluwaa
kaatato› giyaa s'oossatiw ukitsaa uukkanaw d'iiliyaa munak'k'iino. Unttunttu taana
k'ohana giide, ushshaa yarshshuwaa hara s'oossatoo gussiino.
19 Hawaan tumu k'ohettiyawe taanee? Hawaan k'ohettiide yeellatiyaawe barenttu
huup'iyaw unttuntta gidikkinoo?» yaagee Med'inaa Goday.
20 Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, ta yiluunne
ta hank'k'uu ha sa'aa bolla, asaa bollanne mehiyaa bolla, gaden de'iyaa mitsaa
bollanne biittan de'iyaa katsaa bolla gukkana. Gukkiide ees's'ana; to"anawukka
danddayenna» yaagee.
21 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan
yaagee; «Hintte s'uuggiyaa yarshshuwaa hara yarshshotuwaanna gujjiide, he
ashuwaa hinttew miite.
22 Taani unttuntta Gibs'e biittaappe kessiyaa gallassi, s'uuggiyaa yarshshuwaabaa
gidina, hara yarshshotuwaabaa gidina, hintte mayzza aawaatoo odabeykke woy
azazabeykke.
23 Shin taani unttunttoo ha azazuwaa immaad; ‹Taw azazettite. Yaatooppe, taani
hintte S'oossaa gidana; hinttekka ta asaa gidana. Hinttew lo"ana mala, taani hinttena
azaziyaa ogiyaa ubbaan hamettite› yaagaad.
24 Shin unttunttu taw sisennan woy hayzzennan is's'eeddino. Unttunttu barenttu
iita wozanaa muumetetsaadan hametteeddino; unttunttu sintsaw biyaawaa aggiide,
guyye beeddino.
25 Hintte mayzza aawotuu Gibs'e biittaappe keseedda gallassaappe doommiide,
hachchi gakkanaw, taani ta k'oomatuwaa, timbbitiyaa odiyaawantta wonttina
wonttina hinttew kiittaadde takkaad.
26 Shin hintte taw sisennan woy hayzzennan is's'eeddita. Hintte morggiyaa
d'ulisseedditanne hintte mayzza aawotuwaappekka aad'd'iide, iitabaa ootseeddita.
27 «Hawaa ubbaa neeni unttunttoo odana; shin unttunttu ne giyaawaa sissikkino.
Neeni unttuntta s'eesana; shin unttunttu new koyikkino.
28 Hewaa diraw, Ermaasaa, neeni unttunttoo hawaadan yaaga; Med'inaa Godaw
bare S'oossaw azazettena woy seerina simmenna kawutetsay hawaa. Tumuu
d'ayeedda; tumay unttunttu ins's'arssaappe bayeedda.

7:12 Iya. 18:1; Maz. 78:60; Erm. 26:6 **7:18** Erm. 44:7-19

29 Hintte huup'iyaa meediide olite. Ayaynne bayinna d'ok'k'a deretuwaa bolla
kesiide zilaalite. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday barena yiloyeedda yeletaa
is's'eeddanne aggi basheedda yaaga» yaagee.
30 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yihudaa asatuu ta sintsan iitabaa
ootseeddino. Unttunttu ta suntsan s'eegetteedda Geeshsha Golliyaa tunissanaw,
taana sheneyiyaa eek'atuwaa ahiide, Aa giddon wotseeddino.
31 Unttunttu barenttu attuma naanatuwaanne mac'c'a naanatuwaa taman
s'uuggiide yarshshanaw, Hinnooma Zanggaaraa d'ok'k'an Toofeeta giyaa
yarshshuwaa sa'aa gimbbeeddino. Shin hewe taani unttunttu azazabeenabaanne ta
k'ofaan bayinnawaa.
32 Hewaa diraw, he sa'ay Hinnooma Zanggaaraa woy Toofeeta geetettiyaawe
attiide, Shukaa Zanggaaraa yaagettiide s'eesettana gallassatuu yiino yaagee Med'inaa
Goday. Ayaw gooppe, moogiyaa sa'ay bayinna diraw, Toofeeti unttunttu barenttu
anhaa moogiyaa sa'aa gidanawaa.
33 He wode he asatuwaa anhay saluwaa kafotoonne sa'aa do'atoo k'uma gidana;
unttunttu yashissiide yederssiyaawe de'enna.
34 Taani ililssaanne nashshechchaa kooshshay, bullachchiyaawaanne
bullachchettiyaan kooshshay Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame ogetuwaan
sisettennaadan diggana. Ayaw gooppe, biittay mela attana» yaagee.

8

1 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He wodiyaan Yihudaa kaatetuwaa mek'etsay,
kaappotuwaa mek'etsay, k'eesetuwaa mek'etsay, timbbitiyaa odiyaawanttu
mek'etsaynne Yerusaalamen de'iyaa asatuwaa mek'etsay ubbay duufuwaappe
mas'ettiide kesana.
2 Unttunttu siik'eedda, kiitetteedda, kaalleedda, zoriyaa oochcheeddanne
goyinneedda awaw, aginawunne saluwaa s'oolinttiyaa ubbaw mic'ettana. Unttunttu
mek'etsay shiik'enna woy moogettenna; shin biittaa bollan pituwaa mala gidanawaa.
3 Laaleedda sa'atuwaan de'iyaa, ha iita kawutetsaappe atteeda asatuu ubbay
de'uwaappe hayk'k'uwaa doorana. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday
hawaa oday» yaagee.

Nagaraanne Muruwaa

4 Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Asatoo yaaga; S'oossay hawaadan
yaagee; Itti Asay kunddooppe, simmiide denddenneeyye? Woy itti Asay wora
booppe, guyye simmenneeyye?
5 Yaatina, ha Asay ayaw wora beeddee? Yerusaalame ayaw ubbaa gede wora
beeddee? Unttunttu c'imuwaa bak'k'i oyk'k'eeddino; haa simmennaan is's'eeddino.
6 Taani minisaade hayzzaad; shin unttunttu tumuwaa haasayikkino. Ta ayaa
ootsaadditaashsha? giide bare iita oosuwaa paas'iyaawe ittuunne baawa. Ubbaykka
olaw piriis'iyaa paraadan barew barew wos's'ee.
7 Haray atto, shimalaa giyaa kafotuu barenttu wodiyaa eriino; harap'p'etuu,
dagic'etuunne waaliyaa giyaa kafotuu barenttu simmiyaa wodiyaa naagiino; shin ta
asay Med'inaa Godaa wogaa erenna.
8 «Yaatina, waaniide, ‹Nuuni aad'd'eeda eranchcha; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa
higgii nuunanna de'ee› gaanaw danddayettii? Worddanchcha s'aafetuu barenttu
biiriyan ta higgiyaa wordduwaa kesseeddawaa be'ikkiteeyye?
9 Aad'd'eeda eranchchatuu yeellatana; unttunttu kawushshananne oyk'k'ettana.
Unttunttu Med'inaa Godaa k'aalaa oli aggina, unttunttoo ay c'inc'c'atetsay de'ii?

7:31 Wog. 18:21; 2 Kat. 23:10; Erm. 32:35 **7:34** Erm. 16:9; 25:10; Sas'. 18:23

10 Hewaa diraw, taani unttunttu machchetuwaa haratoo, unttunttu gadiyaakka
unttuntta s'ooneeddawanttoo immana. Ayaw gooppe, guutsaykka daruukka ubbay
wod'iyaa maanaw yirggetiino. Timbbitiyaa odiyaawanttukka k'eesatuu kka ubbay
asaa c'immiino.
11 Unttunttu ta asaa madutsaa sakkennabaa giide, guutsa d'aliyaa wotsiino. Saruu
bayinnan, ‹Saro, sara!› yaagiino.
12 Ha sheneyiyaa oosuwaa ootsiide, unttunttu yeellateeddinoo? Tuytti, unttunttu
mulekka yeellatibeykkino. Unttunttu yeellay ayenttokka erikkino. Hewaa diraw,
unttunttukka kunddeeddawanttu giddon kunddana; unttunttu k'as's'ayettiyaa wode
kawushshana. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee yaaga yaageedda.
13 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani unttunttu tumuwaappe dafa akkana.
Unttunttu woyniyaa turaan ayifii d'ayana; balasiyaa giyaa mitsankka ayifii d'ayana.
Aw bonc'c'iikka shullana; taani unttunttoo immeeddabay unttunttuppe aketti
kichchana» yaagee.
14 Asatuu hawaadan yaagiino; «Nuuni c'o"u giide ayaw uttiinoo? Ane ittippe
shiik'ite; hini gimbbetteedda katamatuwaa geliide, yaan hayk'k'eetto. Med'inaa
Goday nu S'oossay nuuna hayk'k'oo pirddi diggeedda; nuuni Aa bolla nagaraa
ootseedda diraw, nuw ushanaw wod'iyaa haatsaa immi diggeedda.
15 ‹Sa'ay saro gidana› giide nashshechchan naageeddo; shin lo"obay yibeenna.
‹Nuuni pas'ana› giide naageeddo; shin dagama gideedda.
16 Nu morkketuu paraa daaretsay Daana giyaa kataman sisettee; unttunttu wotara
paratuwaa c'aagetsan biittay ubbay k'aas's'ee. Biittaanne biittan de'iyaawaa ubbaa,
katamaanne kataman asaa ubbaa mi d'ayissanaw yeeddino» yaagiino.
17 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani shooshshatuwaa hintte giddo
yeddana. Muruniyaawanttu murunuu te"anaw danddayenna hasotuwaa hintte
giddo yeddana; unttunttu hinttena dukkana» yaagee.

Ermaasi Kayyotteedda

18 Pas'anaw danddayenna keeshshaa taani kayyotaad; ta wozanaykka ta giddon
seeree.
19 Ta Asay haakko biittan waassiyaa waasuwaa sisite. Unttunttu, «Med'inaa Goday
S'iyoonen baawee? Ha S'iyoone Kaatii laa"entso yaan de'ennee?» yaagiide waassiino.
S'oossay unttunttu Kaatii, «Unttunttu barenttu masseedda misiletuwaan, barenttu
patsenna allaga eek'atuwaan won taana ayaw yiloyeeddinoo?» yaagee.
20 Asay, «Hekko c'akaa wodiinne aad'd'eeda; boniinne wureedda; nuuninne
attibookko» yaagiide waassiino.
21 Simmi ta Asay maduns's'eedda diraw, ta wozanaykka maduns's'eedda. Taani
kayyottay; yashshay taana oyk'k'eedda.
22 Gala'aaden tiggiyaa d'alii baaweeyye? Yaan aakimii de'ennee? Yaatina, ta asaa
me'uu ayaw pas'ennee?

9

1 Ta huup'ii haatsaa ollaa gideerenneeshsha! Ta ayifetuukka afotsa pultto
gideerikkinooshsha! Yaatintto taani ta asatuwaappe morkketuu kushiyan
hayk'k'eeddawanttoo k'ammanne gallassi yeekkana shin!
2 ta asaappe shaakkettaade baana mala, taw bazzuwaan siiray ak'iyaa sa'ay
de'eerenneeshsha! Ayaw gooppe, unttunttu ubbay sharmus'a; unttunttu makkaliyaa
asaa zata.
3 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta asatuu barenttu ins's'arssan odanaw
ubbaa wode giigi utteeddino; unttunttu biittan tumuwaa diraw wordduu minneedda.
Unttunttu iitaappe iitaw aad'd'iino; taana erikkino» yaagee.

8:10 Erm. 6:12-15 **8:11** Hiz. 13:10

4 K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Shooruu shooruwaappe naagettite; hintte
ishatuwaakka ammanettoppite. Ayaw gooppe, ishay ubbay c'immiyaawaanne shooro
ubbay zigiriyaawaa.
5 Shooruu shooruwaa c'immee; ittuunne tumuwaa haasayenna. Unttunttu
barenttu ins's'arssaa haasayanaw tamaarissi wotseeddino. Unttunttu nagaraa
ootsiide daaburiino.
6 Neeni c'imuwaa giddon de'aassa. Unttunttu barenttu c'imuwaan taana erennan
is's'eeddino» yaagee Med'inaa Goday.
7 Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani
unttuntta seerissaade paac'c'ana. Ta asaa diraw, simmi taani harabaa ayaa ootsanaw
danddayayitaa?
8 Unttunttu ins's'arssay wod'iyaa wonddaafiyaa mala; unttunttu an c'imuwaa
haasayiino. Barenttu doonaan ittuu ittoo saro k'aalan haasayiino; shin barenttu
wozanaan p'iriyaa wotsiino.
9 Yaatina, taani ha yewoo unttuntta muranaw bessikkitaa? Taani ta huup'iyaw
hawaa mala kawutetsaa bolla haluwaa kesikkitaa?» yaagee Med'inaa Goday.
10 Taani d'ok'k'a deretoo yeekkananne waassana; bazzo hentsaa gadetuwaa
zilaalana. Ayaw gooppe, unttunttu basheeddino; yaana itti asaynne aad'd'ena.
Mehiyaa s'aaguunne sisettenna; saluwaa kafotuunne do'atuu bak'atiide bi
kichcheeddino.
11 S'oossay hawaadan yaagee; «Yerusaalame katamaa taani koleteedda keelaanne
worakanatuu geessuu ona ootsana. Yihudaa katamatuwaakka ooninne de'enna mela
sa'aa ootsana» yaagee.
12 Hawaa akeekanaw aad'd'eeda eranchchay oonee? I hara asaw odana mala,
Med'inaa Goday bare ins's'arssan oossi odeeddee? Itti asaynne Aa gidduwaana
aad'd'ena mala, biittay bayiide, bazzuwaadan oneeddawe ayaasee?
13 Med'inaa Goday yaageedda; «Hawe haneeddawe, unttunttoo taani immeedda
higgiyaa unttunttu aggeeda diraassa. Unttunttu taw azazettenaaninne ha higgiyaa
kaallennaan is's'eedda diraassa.
14 Hewaa aggiide, unttunttu barenttu wozanaa muumetetsaa kaalleeddino;
unttunttu barenttu aawotuwaa tamaarisseeddawaadankka Ba'aala giyaa eek'atoo
goyinneeddino» yaageedda.
15 Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay
hawaadan yaagee; «Be'ite, taani ha asaa c'ammiyaa k'umaa miizaananne wod'iyaa
haatsaa ushshana.
16 Unttunttu woy unttunttu aawotuu erenna kawutetsatuwaa giddon taani
unttuntta laalana. Taani unttuntta d'ayissana gakkanaw, mashshaan yederssana»
yaagee.

Yerusaalame Asay Zilaaleedda

17 K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ane
k'oppite. Yeekuwaa yeekkiyaa mac'c'a asatuwaa s'eesiide ayyissite; zilaassaa
zilaaliyaa eranchcha mac'c'a asatoo kiittite.
18 Unttunttu ellekka yiide, nu ayifii afotsaa s'illuwaa s'okana gakkanaassinne nu
ayifiyaa c'iruu haatsaa pulttana gakkanaw nu bolla zilaalino.
19 S'iyoonen hawaadan giyaa zilaassaa kooshshay sisettee; ‹Aayyeero! Nuuni
bayeeddo! Nuuni mulekka kawushsheeddo! Nu Gollii koleti kichcheedda diraw,
nuuni biittaa aggiide baanaw koshshee› yaagiino» yaagee.
20 Hinttenoo, mac'c'a asatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Hintte haytsay Aa
doonaappe kesiyaa k'aalaa hayzzo. Hintte mac'c'a naanatuwaa zilaassaa
tamaarissite; shoorata shoorato koyissuwaa tamaarissu.

21 Ayaw gooppe, hayk'k'uu naanatuwaa ogiyaan, wodallatuwaakka gutaran
k'ees'iidde yiide, nu maskkootetuwaa gakkeedda; nu kaate golletuwaankka geleedda.
22 Med'inaa Goday taana hawaadan yaagiide azazeedda; «S'oossay hawaadan
yaagee; ‹Asaa anhay pituwaadan dembban laalettana; unttunttu c'akkiyaawanttu
c'akkiide oleedda katsaa mala; unttuntta ooninne shiishshenna› yaaga» yaagiide
azazeedda.
23 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Aad'd'eeda eranchchay bare eran
c'eek'k'oppo; wolk'k'aamay bare wolk'k'an c'eek'k'oppo; woy durii bare duretetsan
c'eek'k'oppo.
24 Shin c'eek'k'iyaa uray ooninne taana eriyaawaaninne akeekiyaawan c'eek'k'o.
Aggena siik'uwaa, suure pirddaanne s'illotetsaa sa'aa bollan ootsiyaa Med'inaa
Godaa, taana eriyaawan c'eek'k'o. Ayaw gooppe, taani hawanttun nashetay. Taani
Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.
25 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, barenttu ashuwaa s'alala
k'as's'aretteedda asatuwaa taani murana gallassatuu yiino.
26 Hewanttukka Gibs'e, Yihudaa, Eedooma, Amoonanne Moo'aaba biittaa
asatuwaanne barenttu huup'iyaa shufeeriyaa meediide, bazzuwaan de'iyaa
asatuwaa ubbatuwaa. Ayaw gooppe, ha kawutetsatuwaa ubbaa Asay tumuwaappe
k'as's'arettibeenna; Israa'eeliyaa Asay ubbaykka bare wozanaan k'as's'arettibeenna»
yaagee.

10

S'oossaanne Eek'aa

1 Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, Med'inaa Goday hinttew odiyaa k'aalaa sisite!
2 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Deretuwaa ogiyaa hintte tamaaroppite.
Deretuu saluwaa bolla malaataa be'iide dagammooppekka, hintte dagammoppite.
3 Ayaw gooppe, deretuwaa wogay mela. Unttunttu mitsaa woraappe k'ans's'iino;
massiyaawe kalttan massee.
4 Unttunttu biraaninne work'k'aan alleek'k'issiino; k'aas's'ennaadan madooshaan
misimaariyaa d'ishiide oytsiino.
5 Unttunttu eek'atuu unttunttu leekiyaa garssan kafuwaa dagantsanaw essiyaa
misiliyaa mala. Haasayanaw danddaykkino. Hamettanaw danddayenna diraw, Asay
unttuntta tookkee. Unttunttoo mulekka yayyoppite. Ayaw gooppe, unttunttu
hinttena k'ohanaw danddaykkino; k'ay maaddanawukka danddaykkino» yaagee.
6 Abeet Med'inaa Godaw, ne malay ooninne baawa. Neeni wolk'k'aama; ne
suntsaykka wolk'k'aamanne wolk'k'aama.
7 Abeet kawutetsatuwaa Kaatiyaw, neena bonchchennaan agganawe oonee? Neena
bonchchanaw bessee; ayaw gooppe, aad'd'eeda eranchcha asaa giddoninne
unttunttu kawutetsaa ubbaa giddon ne mali baawa.
8 Unttunttu eeyyanne donc'c'illowantta; unttunttu mitsaappe masseedda, patsenna
eek'atuwaappe ayaa tamaariino?
9 He eek'atuu Tarsseesappe yeedda biraaninne Ufaazeppe yeedda work'k'aan
alleek'k'etteedino. Unttunttu woyniyaa eessaanne saluwaa malatiyaa med'uwaana
mayuwaan kameteeddino. Unttunttu ubbay kushiyaa oosuwaa hiillatuwaan
oosetteeddino.
10 Shin Med'inaa Goday tumu S'oossaa; I de'uwaa S'oossaanne med'inaa Kaatiyaa.
Aa hank'k'uwaan biittay k'aas's'ee; kawutetsatuukka Aa hank'k'uwaa danddaykkino.

9:24 1 K'or. 1:31; 2 K'or. 10:17 **10:7** Sas'. 15:4

11 S'oossay hawaadan yaagee; «unttunttoo hawaadan yaagaade oda; ‹Hewanttu
saluwaanne sa'aa med'd'ibeenna s'oossatuu sa'aappenne saluwaa garssaappe
d'ayana› yaaga» yaagee.

S'oossaa Sabbiyaa Sabaa

12 Bare wolk'k'an sa'aa med'd'eeddawe,
bare aad'd'eeda eran sa'aa esseeddawe,
bare akeekan salotuwaa mic'c'eeddawe Aa.
13 I wolk'k'aamiyaa wode,
salotuwaan de'iyaa haatsatuu guummiino.
I shaaretuwaa sa'aa gas'aappe pude dentsee.
I iraa bukissiidde,
walk'k'antsaa wolk'k'amissee.
C'arkkuwaakka bare minjja saappe kessee.

14 Asi ubbay era d'ayiide dammeedda;
work'k'aa tigiyaa Asay ubbay
bare eek'atuwaan yeellateedda.
Ayaw gooppe, he eek'atuu c'imuwaa;
unttunttun shemppuu baawa.
15 Unttunttu patsennabaa;
unttunttu k'id'e oosuwaa.
Unttunttu murettiyaa wodiyaan d'ayana.
16 Shin Yaak'ooba Saamaa gidiyaawe
hewanttu mala gidenna.
Ayaw gooppe, I ubbabaa med'd'eeddawaa;
Israa'eelii I barew dooreedda kawutetsaa.
Aa suntsaykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa.

Yiyaa Iitaa

17 Hinttenoo, morkkii dooddeeddawanttoo, biittaappe kesanaw hinttew de'iyaawaa
k'oriide shiishshite.
18 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ha wodiyaan ha biittan
de'iyaa asatuwaa kessaade yambbarana. Hintte omoodettana mala, taani hintte bolla
iitabaa ahana» yaagee.
19 Aayye ta madutsaw! Ta madutsay pas'ennawaa. Shin taani, «Hawe ta harggiyaa;
taani danddayanaw bessee» yaagaad.
20 Ta dunkkaanii koletti d'ayeedda; Aa wodoruu ubbay duus'eretteedda. Ta
naanatuu ubbay taappe shaakkettiide bi kichcheeddino; unttunttu baawa. Ta
dunkkaaniyaa zaariide tolanaw woy ta gaaridduwaa kak'k'anaw ha"i itti asaynne
attibeena.
21 Hentsanchchatuu dammeeddino; unttunttu Med'inaa Godaa oochchibeykkino.
Hewaa diraw, unttunttoo injjetennan is's'eeddanne unttunttu wudii ubbay
laaletteedda.
22 Sisite! Ooratsa oduu yeedda; hewenne, «Huup'issa baggana de'iyaa kawutetsan
wolk'k'aama dirbbay denddee» yaagiyaawaa. Aa olanchchatuu yiide, Yihudaa
katamatuwaa bazuwaanne worakanatuu geessoyiyaasaa kessana.
23 Abeet Med'inaa Godaw, asaa de'uu he aawoo buzo gidennawaanne bare
hemetaa suurissanawe aawuu shene gidennawaa taani eray.
24 Abeet Med'inaa Godaw, taana seera; shin likkiyaan gido. Ne hank'k'uwaan
gidoppo; hewe d'ayooppe neeni taana guutsaade d'ayissana.

25 Ne hank'k'uwaa neena erenna kawutetsatuwaa bollanne ne suntsaa s'eesenna
asatuwaa bolla tiga. Ayaw gooppe, unttunttu Yaak'ooba asaa meeddino; unttunttu
unttuntta ashshenan mi diggeeddinonne unttunttu aawuwaa biittaa d'ayisseeddino.

11

Ermaasanne S'oossaa C'aak'k'uwaa

1 Med'inaa Godaappe Ermaasaw yeedda k'aalay hawaa;
2 «Ha c'aak'uwaa k'aalatuwaa sisa; Yihudaa asawunne Yerusaalame kataman
de'iyaawanttoo oda.
3 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee gaade oda. Ha
c'aak'uwaa k'aalaw azazettenawe shek'k'etteeddawaa gido.
4 Taani kase hintte aawotuwaa Gibs'e biittaappe, birataa seerissiyaa c'ooc'iyaappe
kessiyaa wode, Taw eeno giite; ta hinttena azaziyaawaa ubbaa ootsite. Yaatooppe,
hintte ta asaa gidana; taanikka hintte S'oossaa gidana yaagaad.
5 Hewaadankka, maatsaanne eessaa goggiyaa biittaa kase hintte aawaatoo
immanaw, taani c'aak'k'eedda c'aak'uwaa polana yaagaad. Hewenne, hachchi hintte
laatteedda biittaa yaaga» yaagee.
Taani, «Eeno, Med'inaa Godaw, amen"i» yaagaad.
6 Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Hawaa ta k'aalaa ubbaa Yihudaa
katamatuwaaninne Yerusaalame ogetuwaan hawaadan yaagaade awaaya; ‹Ha
c'aak'uwaa k'aalaa sisite; Aa kaallite.
7 Kase hintte aawotuwaa taani Gibs'e biittaappe kessoodeppe hachchi gakkanaw,
zaara zaaraadde, «Taw azazettite!» gaade seeraad.
8 Shin unttunttu ta k'aalaa sisibeykkino woy hayzzibeykkino. Hewaa aggiide,
unttunttu barenttu iita wozanaa muumetetsaa kaalleeddino. Taani ta c'aak'uwaa
k'aalaa unttunttu naagana mala azazaad; shin unttunttu is's'eeddino. Hewaa diraw,
he c'aak'uwaa giddon s'aafetteedda shek'aa ubbaa unttunttu bolla ahaad› yaaga»
yaageedda.
9 Zaariidekka Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Yihudaa asaa
giddoninne Yerusaalamen de'iyaawanttu giddon mak'k'uu de'ee.
10 Unttunttu kase ta k'aalaa sisennan is's'eedda barenttu mayzza aawotuwaa
nagaraw guyye simmeeddino. Unttunttu hara s'oossatoo goynneeddinonne
unttunttoo ootseeddino. Israa'eeliyaa asatuukka Yihudaa asatuukka taani kase
unttunttu mayzza aawotuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa kantseeddino.
11 Hewaa diraw, Med'inaa Goday unttuntta hawaadan yaagee; ‹Unttunttu
bak'atiide attanaw danddayenna metuwaa taani unttunttu bolla ahana. Unttunttu
taw waassinakka, taani unttunttoo sisikke.
12 He wode Yihudaa katamatuwaa asatuunne Yerusaalame asatuu biide, barenttu
is'aanaa c'uwayiyaa s'oossatoo waassana. Shin metuwaa wode he s'oossatuu
mulekka unttunttu maaddikkino.
13 Hinttenoo, Yihudaa asatoo, hintte s'oossatuu hintte katamatuwaa keeshshaa
c'ora. K'ay Ba'aala giyaa he yeella s'oossaw is'aanaa c'uwayanaw hintte esseedda
yarshshiyaa sa'atuu Yerusaalame ogetuwaa keeshshaa c'ora› yaagee.
14 «Ermaasaa, ha asatoo taana ayinne woossoppa; unttunttu diraw gaannatoppa
woy oochchoppa. Ayaw gooppe, unttunttu barenttu metuwaa gallassi taana s'eesiyaa
wode taani unttunttoo sisikke.
15 «Darotuwaana bare iita mak'k'uwaa mak'k'ettiide ta siik'iyaa Asay ta Geeshsha
Golliyaan beettanaw bessii? Hintte hintte iita oosuwaa ootsishin, yarshshetteedda
mehiyaa ashuu hinttena muruwaappe ashshanee? Ashshintto hintte nashettana
shin» yaageedda.

16 Med'inaa Goday neena, Dic'c'iyaa, Lo"o Ayifiyaa Ayifiyaa Wogaraa yaagiide
suntseedda. Shin I ha wogaraa wolk'k'aama dadaa guntsan, taman s'uuggana; Aa
k'ankkatuukka me"erettana.
17 Taani, hinttena tokkeedda Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hintte bolla
iitabaa ahanaw awaayaad. Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa asatuunne Yihudaa asatuu
Ba'aalaw is'aanaa c'uwayiide, taana yiloyeeddino.

Ermaasa Wod'anaw Mak'etteedda Mak'k'uwaa

18 Med'inaa Goday unttunttu mak'k'uwaa taw k'onc'c'isseedda diraw, taani eraad.
He wode unttunttu iitaa ootsiyaawaa I taana besseedda.
19 Taani shukaw kaaletsiide afiyaa aada dorssaa maraa mala gidaaddi. Unttunttu
ta bolla, «Ane nuuni mitsaakka Aa ayifiyaakka d'ayisseetto. Aa suntsay mulekka
hassayettenna mala, ane nuuni Aa pas'a de'iyaawanttu giddoppe d'ok'olliide
d'ayisseetto» yaagiide mak'etteeddawaa taani erabeykke.
20 Shin abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, s'illuwaa pirddiyaawoo,
asaa wozanaa kahaa k'oriyaawoo, neeni unttunttu bolla ne haluwaa kesiyaawaa
taana bessa. Ayaw gooppe, taani ta k'ohuwaa new maganaad.
21 Hewaa diraw, «Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odoppa; neeni nu kushiyan
hayk'k'ana» yaagiide, neena wod'anaw koyiyaa Anatoota asaw Med'inaa Goday
giyaawe hawaa.
22 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani unttuntta
murana. Unttunttu wodallatuu mashshaan hayk'k'ana; unttunttu mac'c'a
naanatuunne attuma naanatuu koshan hayk'k'ana;
23 unttunttuppe ittuunne de'enna. Ayaw gooppe, taani muriyaa laytsi Anatoota
asaa bolla iitabaa ahana» yaagee.

12

Ermaasa Ooshaa

1 Abeet Med'inaa Godaw, taani neenanna mootettiyaa wode, ubbabankka neeni
s'illuwaa. Gidooppenne, taani s'illo pirddaabaa neenanna haasayanaw koshshee. Iita
asatuu ootsiyaawe unttunttoo ayaw injjetii? Ammanettennawanttu ayaw ishaliide
de'ino?
2 Neeni unttuntta tokkina; s'ap'uwaa yeddeeddino; dic'c'iide ayifiyaa ayifeeddino.
Unttunttu neena doonaappe yeggikkino; shin unttunttu wozanaappe neeni
haakuwaan de'aassa.
3 Shin abeet Med'inaa Godaw, neeni taana eraasa. Taana be'aasa; taani new ayaa
k'oppintto paac'c'aasa. Shukkiyaa dorssatuwaadan, neeni he iita asatuwaa
goochchaade kessa! Shukaa gallassaw unttuntta dummayaade wotsa!
4 Biittay melanawenne dembbaa ubbaan doleedda maatay shullanawe awude
gakkanaassee? Biittan de'iyaa asaa iitatetsaa diraw, do'aynne kafuu wureedda.
Hewaa bollakka asatuu, «S'oossay nuuni ootsiyaawaa demmenna» yaagiino.

S'oossaa Zaaruwaa

5 S'oossay Ermaasaw hawaadan giide zaareedda; «Neeni gediyaan wos's'iyaa
asatuwaana wotsaa naasettaade daaburooppe, paraana waana naasettay? Neeni
saro biittan d'ubettooppe, Yorddaanoosa wora garssan waana hamettay?
6 Ne ishatuu, hintte soo asatuu neena aatsiide immeeddino; unttunttu ne bolla
denddeeddino. Hewaa diraw, unttunttu new lo"obaa haasayooppenne, unttunttun
ammanettoppa.
7 «Taani Israa'eeliyaa aggaad; taani ta dooretteedda kawutetsaa olaad. Taani ta
siik'iyaa asaa Aa morkketuu kushiyan aatsaade immaad.

8 Ta dooretteedda Asay taw bazzuwaan gaammuwaa mala gideedda. I ta bolla
gudeedda; hewaa diraw, taani Aa is's'aad.
9 Ta dooretteedda Asay taw hara gac'etuu dooddiide dukkiyaa shachchaa gac'ati
mala gideedee? Biite; do'atuwaa ubbaa shiishshite; Aa maana mala ahite.
10 «Daro allaga kaatetuu ta woyniyaa turaa sa'aa bayzzeeddino; ta gadiyaa
yed'd'eeddino; ta lo"o biittaa bazzo ootseeddino.
11 He biittay bayiide os's'eedda; ta sintsan melanne ayinne baynawaa gideedda.
K'arettiyaawe bayinna diraw, mule biittaykka bayeedda.
12 Bazzuwaan ayaynne bayinna d'ok'k'a deretuwaa ubbaa aad'd'iidde,
bonk'k'iyaawanttu yeeddino; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa mashshay biittaa ha
gas'aappe hini gas'aa gakkanaw meedda. Hewaa diraw, ooninne saro attanaw
danddayenna.
13 Unttunttu zarggaa zeriide, aguntsaa c'akkeeddino. Unttunttu daro
daabureeddino; shin ayinne wod'issibeykkino. Med'inaa Godaa hank'k'uwaa
boshaanne gaasuwaan unttunttu katsay d'ayeedda» yaageedda.
14 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta asatoo Israa'elatoo immeedda
biittaa oyk'k'eedda, ta iita shooro kawutetsatuwaa gidooppe, taani unttuntta
unttunttu biittappe d'ok'ollana. K'ay Yihudaa asatuwaakka unttunttu giddoppe
ashana.
15 Shin unttunttu biittaappe d'ok'olleeddawaappe guyyiyaan, zaaretsaade taani
unttunttoo k'arettana; taani unttunttu huup'iyaan huup'iyaan unttunttu laata
gadiyaa, unttunttu kawutetsaa biittaa zaaraadde ahana.
16 Kase ta asaa Ba'aala suntsan c'aak'k'anaadan tamaarisseeddawaadan, unttunttu
ta asaa ogiyaa loytsi tamaarooppenne ta suntsan, ‹Med'inaa Goday ero!› yaagiide
c'aak'k'ooppe, unttunttu ta asaa giddon minniide de'ana.
17 Shin ay kawutetsaynne azazettenan is's'ooppe, taani Aa ubbaanna d'ok'olaade
d'ayissana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

13

Liinuwaa Danc'c'uwaa

1 Med'inaa Goday taana, «Ba; baade layinuwaa giyaa k'ac'inaappe dadetteedda
danc'c'uwaa shammaade, ne s'eessan danc'c'a; shin haatsaan boshissoppa»
yaageedda.
2 Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday azazeeddawaadan danc'c'uwaa shammaade,
ta s'eessan danc'c'aad.
3 Med'inaa Godaa k'aalay laa"entso taakko yeedda; yiide,
4 «Neeni shammeedda danc'c'uwaa, ne s'eessan neeni danc'c'eeddawaa akkaade,
Efiraas'iisa Shaafaa afa. Shuchchaa kooppuwan k'osa» yaageedda.
5 Taani Med'inaa Goday taw odeeddawaadan afaade, Efiraas'iisa Shaafaa matan
k'osaad.
6 Daro gallassaappe guyyiyaan Med'inaa Goday, «Dendda; Efiraas'iisa Shaafaa
baade, taani neena, ‹Yaan k'osa› geedda danc'c'uwaa akka» yaageedda.
7 Taani Efiraas'iisa Shaafaa baade, bookkaade, danc'c'uwaa ta k'oseeddasaappe
kessaade akkaad. Shin he danc'c'uu ha"i bayiide, ubbaanna ayinne go"ennabaa
gideedda.
8 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko yeedda;
9 «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Taani hewaadan Yihudaa asaa ayyuwaanne
Yerusaalame wolk'k'aama otoruwaa giishshana.
10 Ta k'aalaa sisennan is's'iide, barenttu wozanaa muumetetsaa kaalliide, hara
s'oossatoo ootsanawunne goyinnanaw biyaa ha iita asatuu, ha danc'c'uwaadan
mulekka go"ennabaa gidanawaa.

11 Danc'c'uu asaa s'eessaa bak'k'i oyk'k'iyaawaadan, Yihudaa Asay ubbaynne
Israa'eeliyaa Asay ubbay ta asaa gidana malanne ta suntsaw galataanne bonchcho
gidana mala, unttunttu taana bak'k'i oyk'k'anaadan ootsaad. Shin unttunttu sisennan
is's'eeddino› yaagee Med'inaa Goday» yaageedda.

Woynniyaa Eessaa S'uggaa

12 K'aykka I, «Ermaasaa, asaw hawaadan yaaga; Med'inaa Goday Israa'eeliyaa
S'oossay, ‹Itti itti s'uggan woyniyaa eessay kumana› yaageedda yaaga. Unttunttu
neena, ‹Won nuuni itti itti s'uggan woyniyaa eessay kumanawaa erokkooyye?›
yaagooppe,
13 neeni unttunttoo yaagaade oda, Med'inaa Goday yaagee; ‹Taani ha biittan
de'iyaa asaa ubbaa, haray atto Daawita kaatetuwaa araatan uttiyaa kaatetuwaa,
k'eesetuwaa, timbbitiyaa odiyaawanttanne Yerusaalamen de'iyaa asaa ubbaa,
unttunttu matsottana gakkanaw, woyniyaa eessan kuntsana.
14 Taani unttuntta, asaa asaana, aawuwaa na'aanna dom"issana. Taani unttuntta
d'ayissanaappe attina, unttunttoo keekikke, k'arettikkenne maarikke› yaagee
Med'inaa Goday yaaga» yaageedda.

Omooduwaabaa

15 Sisitenne hayzzite; aggite otorettoppite. Ayaw gooppe, hawaa Med'inaa Goday
odeedda.
16 Med'inaa Goday hintte S'oossay d'umissanaappe kasetiide, hintte gediikka
d'umiyaa deriyaan d'ubettanaappe kasetiide, Aa bonchchite. Hintte, «Poo'uu yaana»
giide naagiita; shin I d'ip'p'i go d'umaw laammana.
17 Shin hintte sisennan is's'ooppe, hintte otoruwaa diraw, taani geeman yeekkay.
Med'inaa Godaa wudii omoodettiide bi kichcheedda diraw, taani yeekkay; ta
ayifiikka afotsaa holssayee.
18 S'oossay taana, «Kaatiyawunne kaatiyaa aattiw, kaatatiw hawaadan yaagaade
oda; ‹Hintte bonchcho alleek'k'o kallachchay hintte huup'iyaappe kunddeedda diraw,
hintte kaatetuwaa araataappe duge wod'd'ite.
19 Neegeeba biittan de'iyaa katamatuu ubbay gorddetti kichcheeddino. Unttunttu
dooyanaw itti asaykka yaan baawa. Yihudaa Asay ubbaanna betiide bi kichcheedda›
yaaga» yaageedda.
20 K'aykka S'oossay, «Ane d'ok'k'u gaade, huup'issa baggaappe yiyaawantta s'eella.
New imetteedda wudii, neeni c'eek'etteedda dorssatuu hak'an de'ino?
21 Neeni new lage gidana mala, koyeeddawanttu neena s'ooniide mooddiyaa wode
waagay? yeluwaa oytsay neena oyk'k'ennee?
22 Neenoo Yerusaalame, ne wozanaan, ‹Hawe ubbay ta bolla ayaw gakkeedee?›
gooppe, ne mayuu k'aareteeddawenne Asay neena bonk'k'eeddawekka ne nagaray
dareedda diraassa.
23 Tumu Toop'p'iyaa Asay bare bollaa malaa, woy maahii bare shachchatetsaa
laammanaw danddayii? Danddayenna! Hewaadankka, iita oosuwaa ootsi
meezeteeddawanttu hintte, lo"o oosuwaa ootsanaw mulekka danddaykkita»
yaageedda.
24 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hinttena bazzo c'arkkuu afiyaa
suullaadan laalana.
25 «Hintte saamay, taani hinttew immiyaa gishuu hawaa. Hintte taana dogeedda
dirawunne worddo s'oossatuwaan ammanetteedda dirassa.
26 Hintte kalluu beettana mala, taani hintte bollaappe mayuwaa k'aara yeggana.
27 Neeni woshumiyaawaa, neeni wotara paraadan, ziitaw c'aaggiyaawaanne ne
yeellay bayinna sharmus'atetsaa, neeni deriyaaninne dembban ootsiyaa sheneyiyaa

oosuwaa taani be'aad. Yerusaalame, new aayye! Neeni awude gakkanaw geeyyennan de'ay?» yaagee.

14

Koshaabaa

1 Koshaabaa Med'inaa Goday Ermaasaw odeedda k'aalay hawaa;
2 «Yihudaa biittay kayyottee; Aa katamatuu labbaniino. An de'iyaa asatuu biittan uttiide yeekkiino; Yerusaalame Asay waasuwaa s'ulisee.
3 Dure asatuu haatsaa tikkanaw barenttu k'oomatuwaa kiittiino. Unttunttu haatsaa ollaa biino; shin haatsaa demmikkino. Barenttu otuwaa mela tookki akkiide simmiino. Haniyaawaa d'ayi yeellatiide, barenttu huup'iyaa gullettiino.
4 Iray bukkenna diraw, biittay meliide za"ee. Goshshanchchatuu yeellatiide, barenttu huup'iyaa gullettiino.
5 Maatay bayinna diraw, dogatta bare yeleedda galo maratto dembban olaade baw.
6 Wora haretuu ayaynne bayinna d'ok'k'a deretuwaan ek'k'iide, worakanatuwaadan yaaretiino. Unttunttoo miyaabay d'ayina, unttunttu ayifii s'eellanaw daabureedda» yaageedda.
7 Asay hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, nu nagaray nu bollan markkattooppenne, ne suntsaa diraw, nuw ittibaa ootsa. Nuuni neeppe daro gede guyye simmeeddo; ne bollan nagaraa ootseeddo.
8 Abeet Israa'eelii naagiyaa nashshechchaw, metuwaa wodiyaan Aa ashshiyaawoo, neeni biittan imatsaadan, itti k'amma ak'anaw geleedda ogiyaa asaadan ayaw hanay?
9 Neeni dagammeedda asaadan, ashshanaw danddayenna mino asaadan ayaw hanay? Abeet Med'inaa Godaw, neeni nu gidduwaan de'aassa! Nuuni ne suntsan s'eesetteedda; nuuna neeni aggoppa!» yaageedda.
10 Ha asatuwaabaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Unttunttu toyilakattiyaawaa loytsi siik'iino; barenttu gediyaa te"ikkino. Hewaa diraw, Med'inaa Goday unttunttun nashettena. I unttuntta iita oosuwaa hassayiide, unttunttu nagaraa diraw, unttuntta murana» yaagee.
11 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday taana; «Ha asatuwaa sarotetsaw taana woossoppa.
12 Unttunttu s'oomooppekka, taani unttunttu waasuwaa sisikke. S'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaa unttunttu yarshshooppekka, taani unttunttu yarshshuwaa akkikke. Taani unttunttu olan, koshaaninne iita harggiyaan d'ayissana» yaageedda.
13 Taani hawaadan yaagaad; «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, timbbitiyaa odiyaawanttu unttunttoo, ‹Hintte olaa be'ikkita woy koshay hinttena oyk'k'enna. Taani hinttew ha biittan pac'c'enna sarotetsaa immana› yaagee yaagiino» yaagaad.
14 Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Timbbitiyaa odiyaawanttu ta suntsan wordduwaa odiino. Taani unttuntta kiittabeykke, woy azazabeykke, woy unttunttoo odabeykke. Unttunttu hinttew timbbitiyaa giide odiyaawe wordduwaa sas'aa, patsenna kaayuwaanne k'oppi akkiide odiyaa worddobaa.
15 Hewaa diraw, Ta suntsan timbbitiyaa odiyaawanttubaa gidooppe, taani unttuntta kiittabeykke. Shin unttunttu, ‹Olay woy koshay ha biittaa bochchenna› yaagiino. He timbbitiyaa odiyaawanttu barenttu huup'iyaw olaaninne koshan d'ayana yaagee med'inaa Goday!
16 K'ay unttunttu timbbitiyaa odiyaa Asay koshaanne olaa gaasuwaan hayk'k'ana; unttunttu anhay karen Yerusaalame ogiyaan olettana. Unttunttu woy unttunttu mac'c'a asaa, unttunttu attuma naanatuwaa woy unttunttu mac'c'a naanatuwaa

moogiyaawe d'ayana. Taani unttunttoo bessiyaa waayiyaa unttunttu bolla tigana»
yaageedda.
17 Ta kayyuwaabaa taani asaw hawaadan yaagaade odana mala, S'oossay taana
azazeedda; « ‹Ta Asay daro deshettiide, loytsi maduns's'eedda diraw, ta ayifetuu
k'ammanne gallassi shemppennan afos's'ino.
18 Taani dembbaa booppe, mashshaan siifetteeddawantta be'ay. Katamaa
gelooppe, k'ay koshan gilk'k'eeddawantta be'ay. Timbbitiyaa odiyaawanttunne
k'eesatuu, «Nuuni pac'i bayinnan ootseetto» giino; shin unttunttu barenttu
ootsiyaawaa erikkino› yaaga» yaageedda.

Asay S'oossaa Woosseedda

19 Abeet S'oossaw, neeni Yihudaa mule aggaadii? S'iyoone asaa is's'aadii? Neeni
nuuna pas'ennaadan ootsaade ayaw dechchaadii? «Saro gidanawaa» giide
naageeddo; shin ayaynne lo"obay nuw gakkibeenna. «Pas'ana wodii yaana» giide
naageeddo; shin dagama s'alalay yeedda.
20 Abeet Med'inaa Godaw, nuuni nu iitatetsaa ereeddo; nu aawotuwaa
bayzzuwaakka akeekeeddo; nuuni tumuwaappe ne bolla nagaraa ootseeddo.
21 Nuuna ne suntsaa diraw kad'oppa; ne bonchcho araatay de'iyaa Yerusaalame
kawushshoppa. Neeni nuunanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa hassaya; ne c'aak'uwaa
kantsoppa.
22 Won kawutetsatuwaa eek'atuwaappe ittuu iraa bukissanaw danddayii? Saluu
bare sheniyaan puusiyaa duge kiittanaw danddayii? Danddayenna! Abeet Med'inaa
Godaw, nu S'oossaw, hewaa danddayiyaawe neena! Hawaa ubbaa ootsiyaawe neena
gidiyaa diraw, nuuni neenan nashshechchaa ootseetto.

15

Yihudaa Asaa Bolla Gakkiyaa Pirddaa

1 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Haray atto
Musenne Sameeli ta sintsan ek'k'inttonne, ta wozanay ha asatuwaakko simmenna.
Unttuntta ta sintsappe digga; unttunttu biino.
2 K'ay unttunttu neena, ‹Nuuni hak'a baanee?› giide oochchooppe, Med'inaa Goday
hawaadan yaagee gaade unttunttoo oda; ‹Hayk'k'oo pirddetteeddawanttu, hayk'k'oo
biino. Mashshaw pirddetteeddawanttu, mashshaw biino. Koshaw
pirddetteeddawanttu, koshaw biino. Omoodettanaw pirddetteeddawanttu, omoodoo
biino› yaagee» yaageedda.
3 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani oyddu k'ommo bayetsaa unttunttu
bolla ahana; hewanttunne, unttuntta wod'anaw mashshaa, unttunttu anhaa
goochchanaw kanatuwaa, unttunttu ashuwaa miide d'ayissanaw saluwaa
kafotuwaanne sa'aa do'atuwaa.
4 Hizk'k'iyaasa na'ay, Yihudaa Kaatii Minaase Yerusaalamen ootseedda palaa diraw,
taani unttuntta sa'aa kawutetsaa ubbaw dagama ootsana.
5 «Yerusaalame asatoo, hinttew oonee k'arettanawe? Hinttew kayyotanawe oonee?
‹Hintte ay malee?› giide hinttena oochchanaw ek'k'anawe oonee?» yaagee.
6 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte taana aggeeddita; ha"i ha"ikka hintte
guyye simmeeddita. Hewaa diraw, taani hintte bolla ta kushiyaa yeddaade hinttena
d'ayissaad; taani hinttew k'arettaade daaburaad.
7 Taani unttuntta he biittaa katamatuwaa penggiyaan laydaa akkaade ses's'aad.
Unttunttu naanatuwaakka wod'a wurssaad; taani ta asaa d'ayissaad. Ayaw gooppe,
unttunttu barenttu iita ogiyaappe simmennaan is's'eeddino.

15:1 Hiz. 32:11-14; Pay. 14:13-19; 1 Sam. 7:5-9 **15:2** Sas'. 13:10 **15:4** 2 Kat. 21:1-16; 2 Od. 33:1-9

8 Taani unttunttu am"etuwaa payduwaa abbaa shafiyaappekka darissaad. Taani
gallassaa seetan unttunttu wodallatuwaa wod'i d'ayissiyaawantta unttunttu
aayetuwaa bolla ahaad. K'oppennaan de'ishiina, mishuwaanne dagamaa taani
unttunttu bolla duge yeddaad.
9 Laappun naanatuu hayk'k'eedda aata shemppuwaa labbanaaddu. Iziw gallassay
k'ammeedda; Aa kawushshaaddunne yeellataaddu. Biro pas'a de'iyaawanttakka
taani unttunttu morkkatuwaa sintsan mashshaan siifissaad. Taani Med'inaa Goday
hawaa odaad» yaagee.

Ermaasi Bare Metuwaa S'oossaw Maganneedda

10 Taw aayye ta aatee! Taana yelennaan aggaarkkiishsha! Taani biittaa ubbaan
de'iyaa asaana walak'ettiyaanne baas'etiyaa asaa gidaaddi. Taani oossinne
tal"abeykke, woy ooppenne tal"aade akkabeyikke; gidooppenne, Asay ubbay taana
shek'k'ee.
11 Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Tumuppe taani neena lo"obaw ashsha
akkana. Tumuppe ne morkketuu metuwaa wodenne waayiyaa wode new
watiwatanaadan, taani ootsana.
12 «Won Asay birataa, huup'issa baggana yiyaa birataa woy naasiyaa mentsanaw
danddayii?
13 Biittaa ubbaan hintte ootseedda nagaraa diraw, taani hintte ak'uwaa peeshshaa,
c'oo bonk'k'iyaawanttoo immana.
14 Taani hinttena hintte erenna biittan hintte morkketoo ayileyana; ayaw gooppe,
ta hank'k'uu miyaa tamaa gidiide, med'inaw ees's'ana» yaageedda.
15 Abeet Med'inaa Godaw, neeni eraasa. Taana hassayaade maadda; taana
yederssiyaawanttu bolla ta haluwaa kessa. Neeni unttunttoo danddayaade, taana
wora yeggoppa. Taani ne diraw shek'ettiyaawaa k'oppa.
16 Abeet Med'inaa Godaw, Ubbaa Danddayiyaa S'oossaw, taani ne suntsan
s'eesetteedda diraw, ne k'aalay taakko yiina maad. Taana pashikkiseeddanne ta
wozanaa nashechcheedda.
17 C'oo pooc'ummiyaawanttu c'uguwaan uttabeykke; unttunttunna nashetabeykke.
Neeni ne kushiyaa ta bolla wotseedda dirawunne taw yilotiide diraw, taani taarekka
dumma uttaad.
18 Sakuu taappe duus's'ennan is's'iyaawenne ta madutsay pas'ennan is's'iyaawe
ayaasee? Neeni taw meliyaa shaafaadan, to'iyaa pulttuwaadan, hanana hanayiyee?
19 Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni taakko simmooppe,
taani zaaraadde neena akkana; neeni taw ootsana. Hada yewuwaa aggade,
bonchcho k'aalaa s'alala odooppe, neeni ta doonaa gidanaassa. Hawanttu asatuu
neekko simmana; shin neeni unttunttukko simmakka.
20 Taani neena ha asaw naasiyaa giyaa birataana gimbbetteedda gimbbiyaa
ootsana. Unttunttu neenanna olettana; shin neena s'oonikkino. Ayaw gooppe, taani
Med'inaa Goday neena ashshanawunne wotsa akkanaw neenanna de'ay.
21 Iitatuwaa kushiyaappe taani neena ashshana; k'areti bayinnawanttuppekka
taani neena wozana» yaagee.

16

S'oossay Ermaasa Azazeeddawaa

1 Med'inaa Godaa k'aalay, hawaadan yaagiidde, taakko yeedda;
2 «Neeni machchato akkoppa; mac'c'awaa attumawaakka ha sa'aan yeloppa.
3 Ha sa'aan yeletteedda mac'c'a naanatuunne attuma naanatuu, unttuntta yeleedda
aayetuunne aawotuu timbbitiyaa taani Med'inaa Goday new hawaa oday.

4 Unttunttu iita harggiyaan hayk'k'ana; unttunttoo yeekettenna, woy unttunttu
moogettikkino; unttunttu anhay biittaa bollan pituwaa mala gidanawaa. Unttunttu
mashshaaninne koshan wurana; unttunttu ashuu saluwaa kafotoonne sa'aa do'atoo
k'uma gidanawaa» yaageedda.
5 Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Yeekko golliyaa geloppa; yeekkanaw
woy k'arettanaw booppa. Ayaw gooppe, taani Med'inaa Goday ha asaa bollappe ta
sarotetsaa, aggena ta siik'uwaanne ta maarotaa digga kichchaad.
6 Woggaatuukka guutsatuukka ha biittan hayk'k'ana; unttunttu moogettikkino. Ay
asaynne unttunttoo yeekkena; ay asaynne unttunttoo gom"orenna woy huup'iyaa
meedissiide kayyottenna.
7 Yeekkiyaa asaw haatsaa ushshaw afiide, k'umaa aanana ittippe miiddinne
ushiide, kayyuwaa baletsiyaawe ittuunne de'enna. Haray atto aata woy aawuu
hayk'k'eedda uraakka baletsiyaabay baawa.
8 «Gibiray de'iyaa golliyaakka geloppa; maanawunne ushanaw unttunttunna ittippe
uttoppa.
9 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaa oday. Be'a,
taani nashshechchaanne ililssaa kooshshaa, machchato bullachchiyaawaanne
bullachchettiyaan kooshshaa ha sa'aappe diggana. Hewaa Asay bare laytsan bare
ayifiyaan be'ana.
10 «Neeni ha k'aalaa ubbaa ha asaw odiyaa wode, unttunttu neena, Med'inaa Goday
ayaw hawaa mala wolk'k'aama iitabaa nu bolla awaayeedee? Nuuni ayaa
bayzzeeddo? Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, ‹nuuni ootseedda nagaray ayee?›
yaagana.
11 He wode neeni unttunttoo yaaga; ‹ «Taani Med'inaa Goday hawaa ootseeddawe
kase hintte aawotuu taana aggeeda diraassa, unttunttu hara s'oossatuwaa kaalleedda
diraassa, unttunttoo ootseeddanne goyinneedda diraassa, taana aggeedanne ta
higgiyaa naagennan is's'eedda diraassanne
12 hintte kase hintte aawotuwaappekka aad'd'i iiteedda diraassa. Be'ite, hintte
huup'iyaan huup'iyaan hintte iita wozanaa muumetetsaa kaalleedditaa; taw
azazettenan is's'eeddita.
13 Hewaa diraw, taani hinttena ha biittaappe dentsaade, hintte woy hintte aawotuu
erenna biittaa olana. Yaan hintte hara s'oossatoo gallassinne k'amma haggaazana.
Mulekka hinttew k'arettikke» yaagee› yaaga» yaageedda.

S'oossay Israa'eelatuwaa Zaariide ahana

14 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; « ‹Israa'eeliyaa asaa Gibs'e biittaappe
kesseedda Med'inaa Goday ero› yaagiide c'aak'k'enna wodii yaana.
15 ‹Israa'eeliyaa asaa huup'issa bagga biittaappenne unttuntta I laaleedda
biittatuwaa ubbaappe zaariide aheedda Med'inaa Goday ero› yaagiide c'aak'k'ana.
Ayaw gooppe, taani unttunttu kase unttunttu aawaatoo immeedda buzo biittaa
zaaraadde ahana» yaagee.

Yiyaa Muruwaa

16 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani moliyaa oyk'k'iyaa daro asatoo
kiittay; unttunttu unttuntta oyk'k'ana. Hewaappe guyyiyaan, taani daro
shankkanchchatoo kiittana; shankkanchchatuu deriyaa ubbaappe, zooziyaa
ubbaappenne shuchchaa kooppotuwaappe unttuntta shankkatiide kessana.
17 Ayaw gooppe, taani unttunttu ogiyaa ubbaa be'ay. Unttunttu taappe
k'osettibeykkino; unttunttu nagaraykka ta ayifiyaappe geemmibeenna.
18 Taani unttunttu iitatetsaanne unttunttu nagaraa diraw unttunttoo laa"u
kushiyaa zaarana. Ayaw gooppe, unttunttu barenttu is's'etteedda eek'atuwaan, he

16:9 Erm. 7:34; 25:10; Sas'. 18:23

anhaa malatiyaawanttun ta biittaa tunisseeddinonne barenttu sheneyiyaa misiletuwaan ta laataa kuntseeddino» yaagee.

Ermaasa Woosaa

19 Abeet Med'inaa Godaw, ta wolk'k'aw, ta wolk'k'aama miis'aw, metuwaa gallassan taani bak'ata attiyaa sa'aw, kawutetsatuu sa'aa gas'aappe neekko yaana. Yiide hawaadan yaagana; «Nu aawotuu patsennanne maaddenna worddo s'oossatuwaa s'alala laatteeddino.
20 Won Asay barew s'oossatuwaa med'd'anaw danddayiiyye? Danddayenna! I med'd'inttokka unttunttu tumu s'oossatuwaa gidikkino!» yaagana.
21 S'oossay hawaadan yaagee; «Hewaa diraw, taani unttuntta erissana. Itti gedenne ta wolk'k'aanne ta minotetsaa unttuntta erissana; yaatooppe unttunttu ta suntsay Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana» yaagee.

17

Yihudaa Nagaraanne Muruwaa

1 S'oossay hawaadan yaagee; «Yihudaa nagaray birataa biiriyan s'aafetteedda; unttunttu wozanaa bollanne unttunttu yarshshiyaasan de'iyaa kac'iyaa bolla almmaaziyaa giyaa shuchchaa s'eeran k'aac'ettiide s'aafetteedda.
2 Unttunttu naanatuu irs's'a mitsaa ubbaa garssan, d'ok'k'a zoozetuwaa bollaninne biittan de'iyaa deretuwaa bollan, giigisseedda yarshshiyaa sa'atuwaan Asheero giyaa s'oossatiw esseedda misiliyaw goynniino.
3 Hintte biittaa ubbaa bollan ootseedda nagaraa ac'oo c'iga ootsaade, hintte miishshaanne hintte ak'otuwaa ubbaa taani hintte morkketoo immana.
4 Taani hinttena laatisseedda biittaappe hintte baana; taani hinttena hintte erenna biittan hintte morkketoo ayileyana. Ayaw gooppe, hintte ta hank'k'uwaa oysetseeddita; I med'inaw ees's'ana» yaagee.

Dumma Dumma Leemisatwaa

5 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Asan, hayk'k'iyaa asaa wolk'k'an ammanettiyaawenne bare wozana Med'inaa Godaappe wora zaariyaawe shek'k'etteeddawaa.
6 He Asay bazzuwaan doleedda suuppa mitsaa mala. Keekabay yiyaa wode be'enna. I bazzuwaan, mela sa'aan, Asay de'enna mas'ine biittan de'ana.
7 «Med'inaa Godaan ammanettiyaa asay, I ammanettiyaawe S'oossaa gidiyaa Asay anjjetteedawaa.
8 I haatsaa matan tokettiide, bare s'ap'uwaa goggiyaa haatsaw yeddeedda mitsaa mala. Awaa suulookka I yayyena. Ayaw gooppe, he mitsaa haytsay irs's'i irs's'aashin de'ee. Iray bukkenna laytsankka hirggenna; ayifiyaa ayifiyaawaakka k'ans's'enna.
9 «Asaa wozanay ubbabaappe aad'd'i c'immiyaawaanne loytsi iita. Aa ooni eranaw danddayii?
10 Med'inaa Goday asaw ubbaw Aa ogiyaadaaninne Aa oosuwaadan zaaranaw, asaa wozanaa biddayinne Aa kahaa paac'c'ay» yaagee.
11 S'illenna ogiyaanna durettiyaa Asay barewaa gidenna k'uuk'ulliyaa k'os'iyaa akkati mala. I bare laytsaa biro baggayiide, Aa aggiide d'ayana; wurssetsan I booza gidanawaa.
12 Nu Geeshsha Gollii koyiroppe doommiide, bonchcho kaatetuwaa araataadan, d'ok'k'a deriyaa huup'iyaan beettee.
13 Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eelii hidootan naagiyaawoo, neena aggeeda ubbatuu yeellatana. Neena aggiide wora biyaawanttu, neena Med'inaa Godaa, de'uwaa haatsaa pulttuwaa aggeeda diraw, unttunttu baana bolla s'aafettana.

17:8 Maz. 1:3 **17:10** Maz. 62:12; Sas'. 2:23

Ermaasa Woosaa

14 Abeet Med'inaa Godaw, taana patsa; taani pas'ana. Taana ashsha; taani attana.
Ayaw gooppe, neeni taani galatiyaawaa.
15 Asatuu taana, «Med'inaa Goday nuuna naasseedda naasii hak'an de'ii? Ane polo!»
yaagiino.
16 Hentsaanchchaa gidaadde New ootsiyaawaa aggabeykke; unttunttu metootana
gallassaa taani amottabeykke. Ta doonaappe keseedda k'aalaa neeni eraasa.
17 Taana dagantsoppa. Neeni metuwaa gallassi taw bak'ata attiyaa sa'aa.
18 Taana yederssiyaawantta yeellaya; shin taana yeellayoppa. Unttuntta dagantsa;
shin taana dagantsoppa. Unttunttu bolla meto gallassaa ayaa; unttuntta laa"u
kushiyaa muruwaa mura.

Sambbataa Bonchchiyaawaa

19 Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Ba, Yihudaa kaatetuu katamaa
geliyaanne kesiyaa Asay geliyaa penggiyaaninne hara Yerusaalame penggetuwaa
ubbaan baade ek'k'a.
20 Unttuntta hawaadan yaaga; ‹Hinttenoo Yihudaa kaatetoo, hinttenoo Yihudaa
asatoo, hinttenoo Yerusaalame asatoo, hinttenoo ha penggetuwaanna geliyaa asatoo,
ubbaykka Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!
21 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Sambbata gallassan tookuwaa tookkenna
malanne ayaanne tookkiide, Yerusaalame penggiyaanna gelenna mala, hinttew
naagettite!
22 Sambbata gallassan hintte golliyaappe tookuwaa tookkiide kessoppite, woy ay
oosuwaanne ootsoppite. Kase hintte aawotuwaa taani azazeeddawaadan, Sambbata
gallassaa dummayiide bonchchite.
23 Gidooppenne, unttunttu sisibeykkino; barenttu haytsaakka taakko
yeggibeykkino. Unttunttu sisennaaninne taappe tamaarennaan is's'eeddino.
24 « ‹ «Shin hintte taani Med'inaa Goday odiyaawaa sisooppe, Sambbata gallassan
ay tookuwaanne tookkiide, ha katamaa penggetuwaanna gelennaan aggooppe,
Sambbata gallassaa dummayiide, an ay oosuwaanne ootsennan bonchchooppe,
25 Daawita kaatetuwaa araatan uttiyaa kaatetuu barenttu mooddiyaawanttunna
paratuwaanne paraa gaaretuwaa toggiide, he penggetuwaanna gelana. Unttunttu
Yihudaa asaananne Yerusaalame kataman de'iyaa asaana gelana; ha katamay
med'inaw Asay de'iyaa katamaa gidanawaa.
26 « ‹ «Asay s'uuggiyaa yarshshuwaanne hara yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaa,
is'aanaanne galataa yarshshuwaa akkiide, Yihudaa katamatuwaappe, Yerusaalame
yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaappe, Biiniyaama biittaappe, gad'aappe,
gezziyaappenne Neegeebappe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa yaana.
27 « ‹ «Shin hintte Sambbata gallassatuwaa dummayiide bonchchanaadaaninne
Sambbata gallassatuwaan tookuwaa tookkiide, Yerusaalame penggetuwaanna
gelennaadan, taani odeeddawaa sisennan is's'ooppe, taani he penggetuwaan tamaa
oytsana. Yerusaalame kaatiyaa golletuwaa maana. He tamay to"enna» yaagee›
yaaga» yaageedda.

18

Ermaasi Urk'k'aa Med'd'iyaa Bitaniyaa Soo Beedda

1 Med'inaa Godaappe Ermaasaw yeedda k'aalay hawaa;
2 «Dendda; urk'k'aa med'd'iyaa bitaniyaa golle ba. Yaan taani neena ta k'aalaa
sissana» yaageedda.

17:21 Nah. 13:15-22 **17:22** Kes. 20:8-10; Zar. 5:12-14

3 Taani duge urk'k'aa med'd'iyaa bitaniyaa golle baade, I bare med'd'iyaa
yinggiriyaawaan urk'k'aa med'd'iyaawaa be'aad.
4 I med'd'ishina, miishshay Aa kushiyan bayeedda. I he urk'k'aa zaariide
munak'k'iide, barena lo"iyaa hara miishshaa kessiide med'd'eedda.
5 He wodiyaan Med'inaa Godaa k'aalay, hawaadan yaagiidde, taakko yeedda;
6 «Israa'eeliyaa asatoo, ha urk'k'aa med'd'iyaa bitanii ootsiyaawaadan, taani
hinttena ootsanaw danddaykkitaa? Yaagee Med'inaa Goday. Israa'eeliyaa asatoo,
be'ite; urk'k'ay barena med'd'iyaawaa kushiyan de'iyaawaadan, hinttekka ta
kushiyan de'iita.
7 Ay wode gidooppenne, taani itti biittaabaa woy itti kawutetsaabaa, ‹Taani
hinttena d'ok'ollana, yooddananne d'ayissana› gaade odina,
8 he taani odeedda kawutetsay bare iitatetsaappe aggiide simmooppe, taani
unttunttu bolla ahana geedda iitabaa ahenan agga bashana.
9 K'ay ay wode gidooppenne, taani itti biittaabaa woy itti kawutetsaabaa, Taani
hinttena kees's'ananne tokkana gaade odina,
10 he kawutetsay taani odiyaawaa sisennan is's'ooppe ta sintsan iitabaa ootsooppe,
taani ootsana geedda lo"obaa ootsennan aggaashana.
11 «Hewaa diraw, ha"i Yihudaa asatoonne Yerusaalamen de'iyaawanttu hawaadan
yaaga; Med'inaa Goday yaagee; Be'ite, taani hintte bolla iitabaa med'd'aynne
halchchaad. Hintte ubbaykka hintte iita ogiyaappe simmite; hintte ogiyaanne hintte
oosuwaa laammite yaagee yaaga.
12 Shin unttunttu, ‹Hewe ayinne maaddenna! Nuuni nu halchcheeddawaadan
hanana; nuuni huup'iyaan huup'iyaan nu iita wozanaa muumetetsaadan ootsana›
yaagana» yaageedda.
13 Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee;
«Hawaa malabaa sisi eriitee?
yaagiide ane kawutetsatuwaa giddon lal"ite.
Wodoratta Israa'eeliyaa loytsi sheneyiyaawaa ootsaaddu.
14 I barew, Liibaanoosa deriyaa bollan de'iyaa shachchay,
zaallaa s'eeraappe d'ayi erii?
He deriyaappe goggiyaa irs's'a haatsay meli erii?
15 Shin ta asatuu taana dogeeddino;
unttunttu patsenna s'oossatoo is'aanaa c'uwayiino.
Barenttu ogiyaappe, barenttu beni loossuwaappe d'ubetteeddino;
unttunttu ogiyaa aggiide, gas'aana beeddino.
16 Unttunttu barenttu biittaa dagantsiyaabaanne,
med'inaw kad'etteeddawaa kesseeddino.
Yaana aad'd'iyaa ooninne sheneteenne bare huup'iyaa k'aatsee.
17 Away wulliyaa bagga c'arkkuwaadan,
taani unttuntta unttunttu morkkatuwaa sintsan laalana.
Unttunttu metuwaa gallassi taani unttunttoo zokkiyaa zaaranaappe attina,
ta som"uwaa haasayikke» yaagee.

Ermaasa Bolla Mak'etteedda Mak'k'uwaa

18 Asatuu hawaadan yaageeddino; «Haa yiite; ane Ermaasa bolla mak'etteetto.
Ayaw gooppe, k'eesatuu tamaarissiyaa higgii, aad'd'eeda eranchchatuu immiyaa
zorii, timbbitiyaa odiyaawanttu odiyaa k'aalay d'ayenna. Haa yiite; ane Aa nu
ins's'arssan p'iroytte. I odiyaa k'aalaa sisennan aggeeto» yaageeddino.
19 Abeet Med'inaa Godaw, ta odiyaawaa sisa; ta morkketuu ta bolla haasayiyaawaa
hayzza.

20 Lo"o ootseedda asaw iitaa zaariii? Shin unttunttu taw ollaa bookkiino. Taani ne
hank'k'uu unttunttuppe simmana mala, unttunttu diraw lo"obaa haasayanaw ne
sintsan ek'k'eeddawaa k'oppa.
21 Hewaa diraw, unttunttu naanatuwaa koshaw aatsaade imma; unttunttakka
mashshaw aatsaade imma. Unttunttu mac'c'a asatuukka na'ay bayinnawanttanne
am"e gidino. Unttunttu attuma asatuukka wod'iyaa harggiyaan gakketino; unttunttu
wodallatuukka olan siifettino.
22 Unttunttu k'oppennaan neeni unttunttu bolla bonk'k'iyaawantta yeddina,
unttunttu golliyaan waasuu keso. Ayaw gooppe, unttunttu taana kunddisanaw ollaa
bookkeeddino; ta gediyawukka p'iriyaa wotseeddino.
23 Shin abeet Med'inaa Godaw, unttunttu taana wod'anaw mak'etteeddawaa ubbaa
neeni eraasa. Neeni unttunttu iitatetsaa atto gooppa, woy unttunttu nagaraa ne
sintsappe k'uc'c'oppa. Unttunttu ne sintsan s'oonettiide kunddino. Ne hank'k'uwaa
wode neeni unttuntta hawaadan ootsa.

19

Me"eedda Baaretaa Leemisuwaa

1 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ba; urk'k'aa med'd'iyaawaappe baareetaa
shamma. Neenanna amareedda gadiyaa c'imatuwaanne amareedda k'eesiyaa
c'imatuwaa akkaade,
2 Kon"aa Me'uwaa Penggiyaa giyaa penggiyaa lank'k'iyaana aad'd'aade, Hinnooma
Zanggaaraa ba; yaan taani new odiyaa k'aalaa awaaya.
3 Hawaadan yaaga; ‹Hinttenoo Yihudaa kaatetoo, hinttenoo Yerusaalame katamaa
asatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday,
Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, sisiyaa ubbaw haytsaw iitiyaa
palabaa ha biittaa bolla taani ahana.
4 Ayaw gooppe, asatuu taana aggeeddino; unttunttu woy unttunttu aawotuu, woy
Yihudaa kaatetuu erenna hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayiide yarshshiyaawaan ha
sa'aa tunisseeddino. Unttunttu s'illo asatuwaa suutsaa ha sa'aan kuntseeddino.
5 K'ay taani unttuntta azazabeenabaa, woy odabeennabaa, woy ta wozanaan
k'oppabeennabaa ootseeddino; unttunttu barenttu attuma naanatuwaa Ba'aalaw
taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide yarshshanaw, goyinniyaa d'ok'k'a
sa'atuwaan yarshshiyaa sa'aa gimbbeeddino.
6 Hewaa diraw, ha sa'ay Toofeeta woy Hinnooma Zanggaaraa geetettiyaawe attiide,
Shukaa Zanggaaraa yaagettiide s'eegettana gallassatuu yiino yaagee Med'inaa Goday.
7 « ‹ «Yihudaanne Yerusaalame asaa halchchuwaa taani ha sa'aan polettenaadan
ootsana. Unttunttu barenttu morkkatuwaa mashshaaninne barentta wod'anaw
koyiyaawanttu kushiyan hayk'k'anaadan taani ootsana. Unttunttu anhaa saluwaa
kafotoonne sa'aa do'atoo k'uma ootsaade immana.
8 Ha katamaa bazuwaanne k'iliic'iyaawaa kessana. Hewaana aad'd'iyaa ubbay Aa
bashshaan malaletiide, Poora! yaagana.
9 Unttunttu barenttu mac'c'a naanatuunne attuma naanatuwaa ashuwaa
maanaadan taani ootsana. Unttunttu wod'anaw koyiyaa morkketuu unttuntta
waayissiyaa waayiyaaninne dooddiyaa dooddan, unttunttu ubbay ittuu ittuwaa
ashuwaa maana» yaagee› yaaga.
10 «Hewaappe guyyiyaan, neenanna ittippe beedda asatuwaa sintsan he baaretaa
mentsa.
11 Unttuntta hawaadan yaaga; ‹Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan
yaagee; «Zaariide koolina oyk'k'ennaadan ootsiide, itti Asay baaretaa
mentsiyaawaadan, taani ha kawutetsaanne ha katamaa mentsereetsana. Asatuu
anhaa moogiyaa sa'ay bayinna diraw, Toofeetan moogana.

19:2 2 Kat. 23:10; Erm. 7:30-32; 32:34-35 **19:5** Wog. 18:21

12 Taani ha sa'aanne an de'iyaa asaa ootsanawe hawaa; taani Med'inaa Goday ha
katamaa Toofeetadan ootsana.
13 Yerusaalame asaa golletuunne Yihudaa kaatetuwaa golletuu, golliyaa bollan
dembbayiide ootseeddino saluwaa s'oolinttetoo is'aanaa c'uwayeeddanne hara
s'oossatoo ushshaa yarshshuwaa gusseedda golletuu ubbay Toofeeta giyaa sa'aadan
tuneeddawantta gidana» yaagee› yaaga» yaagee.
14 Hewaappe guyyiyaan, Ermaasi Med'inaa Goday timbbitiyaa odanaw kiitteedda
Toofeetappe simmiide yiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa giddon de'iyaa
dabaaban ek'k'eedda. Asaa ubbaw hawaadan yaageedda;
15 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan
yaagee; ‹Sisite, taani ha katamaa bollanne Aa heeraan de'iyaa mootsatuu ubbaa bolla
ahana geedda iitabaa ubbaa unttunttu bolla ahana hanay. Ayaw gooppe, unttunttu
morggii makkalaa gidiide, taani odeeddabaa sisennan is's'eeddino› yaagee»
yaageedda.

20

Ermaasanne Paashihuura

1 He wode Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan kaappuwaa gidiyaa, Imeera na'aa
Paashihuura giyaa k'eesii, Ermaasi ha yewotuu timbbitiyaa odishin siseedda.
2 Paashihuuri timbbitiyaa odiyaa Ermaasa deshisseedda; K'ommo Biiniyaama
Penggiyaa giyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaasan de'iyaa dutsaa
lukuwaan k'ashisseedda.
3 Wonttetsa gallassi Paashihuuri Ermaasa k'ashuwaappe bilina, Ermaasi aw
hawaadan yaageedda; «Hachchippe doommina, Med'inaa Goday ne suntsaa
Paashihuura yaagenna; I ne suntsaa Yaan Haan Dagama yaagana.
4 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Taani neena ne
huup'iyaawunne ne laggetuwaa ubbaw dagama kessana. Unttunttu neeni
s'eellishshin, barenttu morkkatuwaa mashshaan wurana. Yihudaa asaa ubbaa
Baabloone kaatiyaa kushiyan aatsaade immana. I unttuntta omoodiide, Baabloone
afana; afiide yaan mashshaan unttuntta wod'ana.
5 Hewaadankka, ha katamaa ak'uwaa peeshshaa ubbaa, ootsi kesseeddabaa ubbaa,
duretetsaa ubbaanne Yihudaa kaatetuwaa miishshaa ubbaa taani unttunttu
morkketoo aatsaade immana. Unttunttu unttuntta bonk'k'i oyk'k'iide, Baabloone
afana.
6 K'ay neeni Paashihuurikka ne son de'iyaa Asay ubbay omoodettiide, Baabloone
baana. Neeni timbbitiyaa odeedda ne laggetuwaa ubbaannakka yaan hayk'k'ananne
yaan moogettana› yaagee» yaageedda.

Ermaasi S'oossaw Maganneedda

7 Abeet Med'inaa Godaw, neeni taana c'immaada; taanikka c'imettaad. Neeni
taappe minnaade, taana s'oonaadda. Gallassaa kumentsaa taani Asay miic'c'iyaawaa
kesaad; ubbay taana k'iliic'ee.
8 Taani haasayiyaa wodiyaan ubbaan d'ok'k'issaade, «Makkalabaynne bashshay
gakkeedda» yaagaade waassay. Med'inaa Godaa k'aalay taw gallassaa kumentsan
kad'iyaanne k'iliic'uwaa aheedda.
9 Taani, «Taani S'oossaabaa dentsaade haasayikke» woy, «Aa suntsan laa"entso
odikke» gooppe, S'oossaa k'aalay ta mek'etsaa giddon k'um"ettiide, ees's'iyaa tamaa
mala gidiide, ta wozanaan michchee. Taani giddon oyk'k'aade ashshana gaade
daaburaad; shin te"anaw danddayabeykke.
10 Taani daro saasuketsaa sisaad; «Yaan haan dagamay de'ee! Ane Aa mootite!
Nuunikka Aa mootoytte» yaagiino. Taw mata laggetuu ubbay ta kunddetsaa

naagiide, «Ooni erii, nuuni Aa oyk'k'ana malanne nu haluwaa kessana mala, I c'imettanaw danddayee» yaagiino.
11 Shin Med'inaa Goday yashissiyaa tooranchchaadan taananna de'ee. Hewaa diraw, taana yederssiyaawanttu d'ubettana; unttunttu taana s'oonikkino. Unttunttoo giigenna diraw, unttunttu wolk'k'aama yeellaa yeellatana. Unttunttu kawushshay mulekka dogettenna.
12 Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, s'illotuwaa paac'c'iyaawoo, wozanaa kahaa be'iyaawoo, neeni ta morkkatuwaa bollan ta haluwaa kessaade taana bessa. Ayaw gooppe, taani ta mootuwaa new aatsaad.
13 Med'inaa Godaw Yes's'ite! Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe, I hiyyeesatuwaa iitatuwaa kushiyaappe ashshee.
14 Taani yeletteedda gallassay shek'k'etteeddawaa gido! Ta aata taana yeleedda gallassay anjjettoppo!
15 Ta aawoo, «New mishiraachcho; new attuma na'ay yeletteedda!» yaagi odiide, daro nashechcheedda bitaniikka shek'k'etteeddawaa gido!
16 He bitanii Med'inaa Goday k'arettennaan aatsi yeggiide d'ayisseedda katamatuwaadan hano. He bitanii wontta waasuwaa, gallassaa seetan, «Olay gakkeedda!» giyaa oduwaa siso.
17 Ayaw gooppe, ta aata taw duufo gidana malanne I uluukka taana wogaa oyk'k'i uttana mala, taana uluwaan wod'ibeenna.
18 Taani metuwaanne kayyuwaa be'anawunne laytsaa ubbaa yeellataade wurssanaw, ayaw ta aatti uluwaappe kesaadditaashsha?

21

Yerusaalame S'oonettanawaa Timbbitii Odetteedda

1 Kaatii Sedek'iyaasi Malkkiyaa na'aa Paashihuuranne Ma'iseeya na'aa k'eesiyaa Soofonaasa ha ooshaa oochchana mala, Med'inaa Goday Ermaasakko kiitteedda.
2 Unttunttu, «Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori bare olanchchatuwaanna ha katamaa yuuyyi aad'd'iide dooddeedda diraw, ane nuw Med'inaa Godaa oochcha. Ooni erii, Med'inaa Goday beniwaadan, malalissiyaa oosuwaa nu diraw ootsiide, Aa guyye zaaranenttonne» yaageeddino.
3 Ermaasi unttunttoo zaariide, hawaadan yaageedda; «Biide Sedek'iyaasaw yaagite;
4 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; ‹Neeni Baabloone kaatiyaananne gimbbiyaappe karenna ne katamaa dooddiyaa Aa olanchchatuwaanna olettiyaa, ne kushiyan de'iyaa olaa miishshaa taani guyye ne bolla zaarana. K'ay unttuntta ubbaakka ha katamatiw giddo gelissana.
5 Taani ta huup'iyaan yeddeedda kushiyan, wolk'k'aama k'esiyaan, yiluwaan, hank'k'uwaaninne wolk'k'aama seeran neena olana.
6 Taani ha kataman de'iyaawantta, asaakka mehiyaakka shoc'ana. Unttunttu iita harggiyaan wurana.
7 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyyaasa, Aa oosanchchatuwaanne iita harggiyaappe, mashshaappenne koshaappe palaheedda, ha katamaa asaa ubbaa, Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oorawunne unttuntta wod'anaw koyiyaa morkketoo taani Med'inaa Goday aatsaade immana. I unttunttu k'ara mashshaan siifana. I unttunttoo k'arettenna, woy saaliide aggena, woy maarenna› yaagee yaagite» yaageedda.
8 Med'inaa Goday Ermaasa, «Gujjaadekka asaw hawaadan yaagaade oda; S'oossay hawaadan yaagee; ‹Be'ite, taani hintte sintsan de'uwaa ogiyaanne hayk'k'uwaa ogiyaa wotsaad.

20:14 Yob. 3:1-19 **21:2** 2 Kat. 25:1-11; 2 Od. 36:17-21

9 Ha katamaa giddon takkiyaa Asay ooninne mashshaan, koshan woy iita
harggiyaan hayk'k'ana. Shin katamaappe kesiide biide, katamaa dooddiide
oyk'k'eedda Baabloonetoo bare kushiyaa immiyaa Asay ooninne pas'a attanawaa; he
uray bare shemppuwaa s'alala ashshana.
10 Ayaw gooppe, taani ha katamaw keekanaw gidennaan iitanaw ta k'ofaa
k'achchaad. Baabloone kaatiyaw Aa aatsaade immana; ikka ha katamaa taman
s'uuggana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad› yaagee» yaaga.
11 K'aykka Yihudaa kaatiyaa golliyaa asaw hawaadan yaaga; Med'inaa Godaa
k'aalaa sisite!
12 Hinttenoo, Daawita zaretoo, Med'inaa Goday hinttena hawaadan yaagee;
«Wonttina wonttina suure pirddite; bonk'k'etteeddawantta uk'k'unniyaawanttu
kushiyaappe ashshite. Hewe d'ayooppe, hintte iita oosuwaa gaasuwaan ta hank'k'uu
tamaadan ees's'i kesana; ooninne Aa toyissenna yaagee yaaga» yaageedda.
13 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, Yerusaalame, neeni dembban
de'iyaa zaallaadan, zanggaaraappe pude d'ok'k'u gaade beettaasa; shin taani
neenanna olettana. Neeni, ‹Ooninne ta bolla s'alenna woy ta de'iyaasaa gelenna›
yaagaasa;
14 shin taani Med'inaa Goday neena ne oosuwaadan murana. Taani ne kaate
golliyaan tamaa oytsana; ne yuushshuwaan de'iyaawaa ubbaa mi d'ayissana» yaagee.

22

Ermaasi Yihudaa Kaatiyaa Soo Asaw odeedda K'aalaa

1 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ba; duge Yihudaa kaatiyaa golle baade, yan
ha k'aalaa oda.
2 ‹Neenoo Yihudaa kaatiyaw, Daawita kawutetsaa araatan uttiyaawoo, neenikka ne
k'oomatuukka ha penggiyaanna geliyaa ne Asay ubbaykka Med'inaa Godaa k'aalaa
sisite!
3 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Suure pirddaanne s'illobaa ootsite.
Bonk'k'etteeddawantta uk'k'unniyaawanttu kushiyaappe ashshite. Betetuwaa bolla,
aawuu bayinna naanatuwaa bollanne asinatuu hayk'k'eedda mac'c'a asatuwaa bolla
geniyaabaa woy makkalabaa ootsoppite. K'ay s'illo asaa suutsaa ha sa'aan gussoppite.
4 Hintte taani geeddawaadan tumu azazettooppe, Daawita kawutetsaa araatan
uttiyaa kaatetuu paraanne paraa gaariyaa toggiide, barenttu oosanchchatuwaananne
barenttu asaana ha kaatiyaa golliyaa penggetuwaanna gelana.
5 Shin hintte azazettenan is's'ooppe, ha kaatiyaa Gollii ona gidana yaagaade taani
Med'inaa Goday ta huup'iyaan c'aak'k'ay» yaagee› yaaga» yaagee.
6 Med'inaa Goday Yihudaa kaatiyaa golliyaabaa hawaadan yaagee; «Neeni taw
Gala'aade biittaanne Liibaanoosa asaa s'eeraa mala gidooppekka, taani neena
bazzuwaanne Asay de'enna katamaa ootsana.
7 Taani neena koliyaawantta huup'iyaan huup'iyaan olaa miishshaa oytsaade, new
kiittana. Unttunttu zigaappe masetteedda ne tuuk'etuwaa k'ans's'ereetsiide, taman
olana.
8 «C'ora kawutetsaappe Asay he katamaa lank'k'iyaana aad'd'ana. Ittuu ittuwaa,
‹Med'inaa Goday ayaw ha wolk'k'aama katamaa hawaadan ootseedee?› yaagiide
oochchana.
9 Unttunttu, ‹Unttunttu Med'inaa Godaa barenttu S'oossaanna c'aak'k'eteedda
c'aak'uwaa aggeeda gishshaassanne hara s'oossatoo goyinneeddanne ootseedda
gishshaassa› yaagana» yaagee.

Ermaasi Shaaluumabaa odeedda K'aalaa

22:5 Mat. 23:38; Luk'. 13:35

10 Hayk'k'eedda Kaatiyaa Iyoosiyaasaw yeekkoppite woy kayyottoppite. Hewaa
aggiide, omoodettiide beedda Shaaluumaw* seelettiide yeekkite. Ayaw gooppe, I
ubbakka guyye simmenna; bare yeletteedda biittaa laa"entso be'enna.
11 Bare aawuwaa diraw Yihudaan kaatetiide de'iiddi, ha sa'aappe beedda
Iyoosiyaasa na'aa Shaaluumabaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «I ubbakka
guyye simmenna.
12 I omoodettiide beedda biittan hayk'k'ana. Ubbakka ha biittaa be'enna» yaagee.

Ermaasi Iyo'ak'eemabaa odeedda K'aalaa

13 Bare golliyaa naak'uwaan kees's'iyaawoo, s'illo gidenna ogiyaan pook'iyaa bolla
pook'iyaa gujjiyaawoo, bare gadiyaa asaw ayinne immennaaninne wolk'k'aa gatiyaa
c'iggenan oosissiyaawo, aw aayye!
14 I, «Taani taw aakko pook'iyaanna de'iyaa wolk'k'aama golliyaa kees's'ana»
yaagee. Bare golliyaw wolk'k'aama maskkootetuwaa; kessiide zigaa masetsan bollaa
kammiide, zo'o k'alamiyaa okkee.
15 Barew neeni daro zigan kees's'eeddawe neena lo"o kaatiyaa kessee gaade
k'oppaadii? Ne aawuwaa Iyoosiyaasaw miyaawenne ushiyaawe d'ayeeddee? I suure
pirddaanne s'illobaa ootseedda. Hewaa diraw, aw ubbabaykka injjeteedda.
16 I hiyyeesatoonne metootanchchatoo suure pirddiyaa diraw, aw ubbabaykka
haneedda. Med'inaa Godaa eree yaagiyaawe hawaa.
17 Shin harabaa aggiide, ne ayifiinne ne wozanay jaamiyaawe ne go"aa
demmanaassanne s'illo suutsaa gussanaassa, asaa naak'k'anaassanne
uk'k'unnanaassa.
18 Hewaa diraw, Med'inaa Goday Iyoosiyaasa na'aa, Yihudaa Kaatiyaa
Iyo'ak'eemabaa hawaadan yaagee; «I hayk'k'iyaa wode unttunttu aw, ‹Aayyee!
Aayye! Ta ishaw!› yaagiide yeekkikkino. K'ay, ‹Ta godaw, aayye! Ta kaatiyaw, aayye!›
yaagiide zilaalikkino.
19 Aa mooguukka hariyaa mooguwaa mala gidanawaa. Aa anhay gooshettiide,
Yerusaalame penggetuwaappe ya baggan olettana» yaagee.

Yerusaalame Gakkiyaa Metuwaabaa Ermaasi odeedda K'aalaa

20 S'oossay Yerusaalamebaa hawaadan yaagee; «Ba; pude Liibaanoosa baade, yaan
waassa. Baasaane biittan waasuwaa s'ulisa. Abaarima Deriyaankka waassa. Ayaw
gooppe, olaw neenana zuppetiyaawanttu ubbay s'oonetteeddino.
21 Neeni saro de'ishiina, taani new odaad; shin neeni, ‹Taani sisikke› yaagaadda.
Ne yalagatetsaadeppe doommiidekka ne hanuu hawaa; neeni taw azazettenan
is's'aadda.
22 Ne hentsanchchatuwaa ubbaa c'arkkuu afana; olaw neenana
zuppetiyaawanttukka omoodettiide baana. He wode ne iitatetsaa ubbaa diraw,
yeellatananne kawushshana.
23 Hinttenoo, Liibaanoosa zigan kees'etteedda golliyaan de'iyaawanttoo, oytsay
oyk'k'eedda mac'c'a mishiratiwaa mala un"uu hintte bolla puttu gintto, waan
oolandditeeshsha!» yaagee.
24 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta de'uu ero! Neeni Iyo'ak'eema na'ay,
Yihudaa Kaatii Yo'aakiini, ta ushechcha kushiyan de'iyaa ta attamiyaa migiduwaa
gidinttokka ta neena kessa yeggana.
25 Neena wod'anaw koyiyaawanttoo, neeni yayyiyaa Baabloone Kaatiyaa
Naabukadanas'oorawunne Aa olanchchatoo taani neena aatsaade immana.

---

* **22:10** *Shaaluuma:* Ha suntsay hara sa'aan, «Iyo'akaaza» geetetteedda. **22:11** 2 Kat. 23:31-34; 2 Od. 36:1-4 **22:18** 2 Kat. 23:36—24:6; 2 Od. 36:5-7 **22:24** 2 Kat. 24:8-15; 2 Od. 36:9-10

26 Taani neenakka neena yeleedda ne aatokka hintte yeletaa biittaa gidenna hara
biittaw olana; hintte laa"uukka yaan hayk'k'ana.
27 Hintte simmanaw laamotiyaa biittaa ubbakka simmikkita» yaagee.
28 Barew ha bitanii Yo'aakiini, kad'eeddanne me"eedda baaretee? I ooninne
koyenna miishshee? Ayaw inne Aa naanatuu yederssetiide, barenttu erenna biittan
olettiide atteeddino?
29 Hanne biittatee, biittatee, biittatee! Med'inaa Godaa k'aalaa sisa!
30 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha bitaniyaa, ‹Na'ay bayinna asaa, bare
laytsaa ubbaan de'uu injjetenna asaa› gaade s'aafa. Ayaw gooppe, Aa zeretsaappe
ittoonne injjetenna; Daawita kawutetsaa araatan uttiyaawe woy Yihudaan
kaatetiyaawe unttunttuppe ittuunne de'enna» yaagee.

23

S'oossay Bare Huup'iyaw Ootsana Geeddawantta

1 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta hentsaa gaden de'iyaa dorssatuwaa
bayzziyaanne laaliyaa hentsanchchatoo aayye ana!» yaagee.
2 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay bare asaa heemmiyaa
hentsanchchatuwaabaa hawaadan yaagee; «Hintte ta dorssatuwaa laaliide, wora
yedersseeddita. Hintte unttuntta s'omoosibeenna diraw, taani hintte ootseedda
iitatetsaw ubbaw hinttena muruwaan s'omoosana yaagee Med'inaa Goday.
3 Hewaappe guyyiyaan, ta wudiyaappe atteedawantta kase laaleedda biittaa
ubbaappe taani ta huup'iyaan shiishshana. Unttuntta guyye unttuntta hentsaa
gadiyaa zaarana. Unttunttukka hawaan yelettiide c'orattana.
4 Taani unttuntta loytsi heemmiyaa hentsanchchatuwaa unttunttoo wotsana.
Unttunttu laa"entso yayyikkinonne dagammikkino; unttunttuppe ittuunne bayenna.
Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.
5 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Daawitew s'illo aac'aa dentsana
gallassatuu yaana. I kaatiyaadan kawutananne aad'd'eeda eratetsan mooddana;
biittan I suurebaanne s'illobaa ootsana.
6 I kaatetiyaa laytsan Yihuday attana; Israa'eeliikka saro de'ana. I s'eesettana
suntsay Med'inaa Godaa, nu S'illotetsaa geetettana» yaagee.
7 Hewaa diraw, S'oossay hawaadan yaagee; «Asay, ‹Israa'eeliyaa asaa Gibs'e
biittaappe kessiide aheedda Med'inaa Goday ero› yaagiide c'aak'k'iyaawaa aggana.
8 Shin, ‹Israa'eeliyaa zeretsaa huup'issa bagga biittaappenne I laaleedda
biittatuwaa ubbaappe aheedda Med'inaa Goday ero› yaagiide c'aak'k'ana gallassatuu
yaana. Hewaappe guyiyaan unttunttu barenttu buzo biittan de'ana» yaagee.

Worddo Timbbitiyaa odiyaawanttubaa

9 Timbbitiyaa odiyaawanttubaa taani k'oppiyaa wode, ta wozanay kayyuwaan
me"ee; ta mek'etsatuu ubbaykka kokkoriino. Med'inaa Godaa dirawunne Aa
geeshsha k'aalaa diraw, taani matsotteedda asaa mala, woyniyaa eessay wolk'k'aa
diggeedda asaa mala gidaaddi.
10 Ayaw gooppe, biittay sharmus'atuwaan kumeedda. Shek'k'aa diraw, biittay
yeekkee; bazzo hentsaa gadetuukka meleeddino. Timbbitiyaa odiyaawanttu iita
ogiyaa hamettiino; barenttu wolk'k'aakka likke gidennasan go'ettiino.
11 Med'inaa Goday, «Timbbitiyaa odiyaawenne k'eesiinne laa"uukka tuneeddino;
haray attina, ta Geeshsha Golliyaankka unttunttu iitatetsaa taani demmaad» yaagee.
12 K'aykka Med'inaa Goday, «Hewaa diraw, unttunttu ogii halis's'ana; unttunttu
d'umaw laagettiide, an kunddana. Unttunttu k'as's'ayettiyaa laytsi taani unttunttu
bollan iitabaa ahana» yaagee.

23:5 Erm. 33:14-16

13 K'aykka I hawaadan yaagee; «Samaariyaan de'iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu
giddon sheneyiyaawaa be'aad. Unttunttu Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiinonne ta
asaa Israa'eeliyaa wora kaaletsiino.
14 K'ay Yerusaalamen de'iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu giddonkka dagantsiyaabaa
be'aad. Unttunttu sharmus'iinonne worddotiidde hamettiino. Ooninne bare iita
oosuwaappe simmennaadan, unttunttu iitaa ootsiyaawantta gede mintsetsiino.
Unttunttu ubbaykka taw Sodooma mala; Yerusaalame asaykka Gamoora mala»
yaagee.
15 Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday timbbitiyaa
odiyaawanttubaa hawaadan yaagee; «Yerusaalamen de'iyaa timbbitiyaa
odiyaawanttuppe tunabay kesiide, biittaa ubbaan laaletteedda diraw, taani unttuntta
c'ammiyaa k'umaa mizana; taani unttuntta wod'iyaa haatsaa ushshana» yaagee.
16 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Timbbitiyaa
odiyaawanttu odiyaabaa sisoppite. Unttunttu hanennabaa, hanana giide,
wordduwaa odiino. Med'inaa Goday bare doonaappe odina gidennaan, unttunttu
bareppe k'oppi akkiide, sas'aa odiino.
17 Taana kad'iyaawantta unttunttu, ‹Med'inaa Goday, hintte saro de'ana› yaagee
yaagiino. K'ay barenttu wozanaa muumetetsaa kaaletsiyaawantta ubbaa unttunttu,
‹Hintte bolla ayaa iitabaynne yeenna› yaagiino» yaagee.
18 Shin be'anaw woy Aa k'aalaa sisanaw Med'inaa Goday zoriyaasan unttunttuppe
ooninne ek'k'ibeenna. Aa k'aalaa hayzzeeddawe woy siseeddawe ooninne baawa.
19 Med'inaa Godaa gotii, aatsi yeggiyaa beetay hank'k'uu hawesho keseedda! I iita
asatuwaa huup'iyaan ek'k'ana.
20 Aa wozanaa k'ofaa ootsiide polennan de'iiddi, Med'inaa Godaa hank'k'uu
simmenna. Wurssetsa gallassatuwaan hawaa hintte akeekana.
21 S'oossay hawaadan yaagee; «Taani timbbitiyaa odiyaawantta kiittabeykke; shin
unttunttu wos's'iino. Taani unttunttoo odabeykke; shin unttunttu timbbitiyaa odiino.
22 Unttunttu taani zoriyaasan ek'k'eeddawaa gidintto, ta k'aalaa ta asaw odana
shin! Unttunttu unttunttu iita ogiyaappenne unttunttu iita oosuwaappe zaarana
shin!» yaagee.
23 K'aykka Med'inaa Goday, «Taani mata s'alala S'oossee? Haako san S'oossaa
gidikkitaa?
24 Taani be'ennaadan, geema sa'aan barena k'osanaw Asay danddayii?
Saluwaaninne sa'aan kumeeddawe taana Med'inaa Godaa gidikkitaa?» yaagee
Med'inaa Goday.
25 S'oossay hawaadan yaagee; «Ta suntsan wordduwaa timbbitiyaa odiyaawanttu
giyaawaa sisaad. Unttunttu, ‹Taani akumetaad; taani akumetaad!› yaagiino.
26 Ha yewuu bare wozana c'imuwaa timbbitiyaa odiyaa worddo nabetuwaa
wozanaan awude gakkanaw gam"annee?
27 Unttunttu aawotuu Ba'aala giyaa eek'aa gaasuwaan ta suntsaa dogeeddawaadan,
unttunttu ittuu ittoo odiyaa akumuwaan ta Asay ta suntsaa doganaadan ootsanaw
k'oppiino.
28 Akumuwaa akumettiide timbbitiyaa odiyaawe bare akumuwaa odo. Shin ta
k'aalaa siseeddawe he k'aalaa ashshenan gujjennan odo. Dalaynne zarggay hak'an
gakketii? yaagee Med'inaa Goday.
29 Ta k'aalay tamaa mala gidennee? Zaallaa mentsereetsiyaa madooshaa mala
gidennee?» yaagee Med'inaa Goday.
30 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hewaa diraw, taani ta k'aalaa ittuu
ittuwaappe wuu"iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu bolla de'ay.

23:14 Dom. 18:20; Hiz. 16:49

31 Hewaadankka, barenttu ins's'arssan haasayiidde, Med'inaa Goday yaagee
yaagiyaa timbbitiyaa odiyaawanttu bolla de'ay yaagee Med'inaa Goday.
32 Taani Med'inaa Goday hawaa oday! Wordduwaa akumetiide, timbbitiyaa
odiyaawanttu bolla taani gidana. Unttunttu he akumuwaa odiide, barenttu
wordduwaaninne barenttu c'eek'uwaan ta asaa wora kaaletsiino. Taani unttuntta
kiittabeykke woy, odite gabeykke. Unttunttu ha asaa ayinne maaddikkino. Med'inaa
Goday hawaa odaad» yaagee.

S'oossaa Kiitaa

33 Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Ermaasaa, ha asaappe ittuu, woy
timbbitiyaa odiyaawe, woy k'eesii, ‹Med'inaa Godaa kiitay ayee?› giide oochchooppe,
neeni unttuntta, ‹Med'inaa Godaa kiitay hinttena; hewaa diraw, ta hinttena agga
bashana› yaagee yaaga.
34 Timbbitiyaa odiyaawe, woy k'eesii, woy asaappe ittuu, ‹Hawe Med'inaa Godaa
kiitaa› yaagiide haasayooppe, taani he bitaniyaanne Aa soo asaa murana.
35 Hewaa aggiide asay, ‹Med'inaa Goday waageedee?› woy, ‹Med'inaa Goday
odeeddabay ayee?› yaagiide bare laggetuwaanne bare dabbotuwaa oochchanaw
bessee.
36 Hewaa diraw, ooninne, ‹Med'inaa Godaa kiitaa› yaagiide laa"entso haasayanaw
bessena. Ayaw gooppe, aawuu doonaappe kesiyaa k'aalay aawoo kiitaa gidee.
Hewan de'uwaa S'oossaa, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa, nu S'oossaa
k'aalaa hintte mirk'k'iita.
37 «Neenikka timbbitiyaa odiyaawantta, ‹Med'inaa Goday hinttena waageedee?
woy, Med'inaa Goday Ayaa odeeddee?› yaagaade oochchanaw bessee.
38 Shin hintte, ‹Hawe Med'inaa Godaa kiitaa› gooppe, Med'inaa Goday hawaadan
yaagee; ‹Taani hinttena, Hawe Med'inaa Godaa kiitaa gooppite› yaaginakka hintte,
‹Hawe Med'inaa Godaa kiitaa› geeddita.
39 Hewaa diraw, tumuwaappe taani hinttena dogana; hinttewunne hintte aawoo
immeedda katamaa ta sintsappe wora olana.
40 Taani hintte bolla med'inaa kawushshaanne med'inaw dogettenna yeellaa ahana
yaagee» yaageedda.

24

Balasiyaa Teeraa K'ok'ofiyaa Laa"u Keeshatuwaa Leemisuwaa

1 Iyo'ak'eema na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Yo'aakiina Yihudaa mooddiyaawanttunna,
kushiyaa oosuwaa hiillatuwaananne birataa k'os's'iyaawanttuna Yerusaalameppe
Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori omoodiide, Baabloone afa simmina, Med'inaa
Goday taana sas'aa besseedda; taani Med'inaa Godaa Geeshsha golliyaw sintsa
baggana balasiyaa teeraa oykeedda laa"u keeshshatuwaa be'aad.
2 Itti keeshshan koyiro teereeddawaa malatiyaa daro lo"o balasiyaa teeray de'ee.
Laa"entso keeshshan k'ay maanaw giigenna daroppe iita balasiyaa teeray de'ee.
3 Med'inaa Goday taana, «Ermaasaa, hewe neeni be'iyaawe ayee?» yaagiide
oochcheedda.
Taani, «Balasiyaa teeraa be'ay. Lo"o teeray loytsi lo"a; iita teeray k'ay maanaw
giigenna loytsi iita» yaagaade odaad.
4 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko yeedda;
5 «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; ‹Taani Yihudaa
biittaappe omooduwaan Baabloone biittaa yeddeedda asatuwaa, ha lo"o balasiyaa
teeraadan lo"a gaana.

24:1 2 Kat. 24:12-16; 2 Od. 36:10

6 Taani keeka ayifiyaan unttuntta s'eelana; k'ay taani unttuntta zaaraadde ha
biittaa ahana. Taani unttuntta kees's'anappe attina kolikke. Taani unttuntta
tokkanaappe attina shoddikke.
7 Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttunttu eranaadan, taani unttunttoo
wozanaa immana. Unttunttu barenttu kumentsaa wozanaappe taakko simmanaw
de'iyaa diraw, unttunttu ta asaa gidana; taanikka unttunttu S'oossaa gidana› yaagee.
8 «K'ay Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyyaasa, Aa
kaappatuwaa, ha biittan atteeda Yerusaalame asaa atteeddawanttanne Gibs'e biittan
de'iyaawantta, maanaw giigenna he loytsi iita balasiyaa teeraadan iita gaana.
9 Laalaade yeddiyaa biittaa ubbaan taani unttuntta ha sa'aa kawutetsatuwaan
unttuntta be'iyaa ubbaw dagamaanne shek'aa, boriyaanne leemisuwaa,
k'iliic'uwaanne bohetteeddawaa ootsana.
10 Taani unttunttoonne unttunttu mayzza aawaatoo immeedda biittaappe
unttunttu ubbaanna d'ayana gakkanaw, mashshaa, koshaanne iita harggiyaa
unttunttu bolla yeddana› yaagee» yaageedda.

25

Laappun Tammu Laytsaa Omooduwaa Timbbitiyaa

1 Iyoosiyaasa na'ay, Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi kaateteedda oyddentso laytsan,
Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori kaateteedda koyiro laytsan, Yihudaa asaa
ubbaa s'eelliyaawaan Ermaasakko yeedda k'aalay hawaa.
2 Timbbitiyaa odiyaa Ermaasi Yihudaa asaa ubbawunne Yerusaalamen de'iyaa
ubbatoo hawaadan yaageedda;
3 «Amoos'a na'ay, Yihudaa Kaatii Iyoosiyaasi kaateteedda tammanne heezzentso
laytsaappe doommiide, hachchi gakkanaw, laatamanne heezzu laytsaa Med'inaa
Godaa k'aalay taakko yeedda. Taanikka zaara zaaraadde hinttew odaad; shin hintte
sisennan is's'eeddita.
4 «Med'inaa Goday bare k'oomatuwaa, timbbitiyaa odiyaawantta ubbaa zaari
zaariidekka hinttew kiitteedda; shin hintte hayziide sisennan is's'eeddita.
5 Unttunttu hawaadan yaageeddino; ‹Hintte ubbaykka hintte iita ogiyaappenne
hintte iita oosuwaappe ha"i simmite. Simmooppe, Med'inaa Goday hinttewunne
hintte mayzza aawaatoo med'i med'inaw immeedda biittan hintte de'ana.
6 Hara s'oossatoo ootsanawunne goyinnanaw kaalloppite. K'ay hintte kushii
ootseeddabaan S'oossaa yiloyoppite. Yaatooppe S'oossay hinttena k'ohenna›
yaageeddino.
7 «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Hintte taani odiyaawaa sisanawaa aggiide,
hintte kushii ootseeddabaan taana yiloyeeddita; yaatiide hinttena k'ohiyaawaa hintte
huup'iyaan aheeddita› yaagee.
8 «Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Hintte
ta k'aalaw azazettenan is's'eedda diraw,
9 taani huup'issa bagga asaa ubbaanne ta k'oomaa, Baabloone Kaatiyaa
Naabukadanas'oora s'eesana. Unttuntta ha biittaa bolla, ha biittan de'iyaa asaa
bollanne hawaa heeraan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa bolla ahana. Taani ha
biittatuwaa ubbaanna d'ayissana; k'ay be'eeddawe dagammiyaabaa, «Poora!»
giyaabaanne med'inaw ayinne baynawaa ootsana. Taani Med'inaa Goday hawaa
odaad.
10 Taani unttunttuppe ililssaanne nashshechchaa kooshshaa, bullachchiyaawaanne
bullachchettiyaan kooshshaa, wos'aan gaac'c'iyaa kooshshaanne s'omppiyaa
poo'uwaa d'ayissana.

25:1 2 Kat. 24:1; 2 Od. 36:5-7; Dan. 1:1-2 **25:10** Erm. 7:34; 16:9; Sas'. 18:22-23

11 Ha biittay ubbaanna bashshaa ayinne baynna biittaa gidanawaa; ha
kawutetsatuukka Baabloone kaatiyaw laappun tammu laytsaa moodetana.
12 « ‹Laappun tammu laytsay poletti simmina, taani Med'inaa Goday Baabloone
kaatiyaanne Aa kawutetsaa asaa unttunttu bayzzuwaa diraw murana; unttunttu
biittaakka med'inaw ayinne baynawaa ootsana.
13 Taani he biittaa bollan haasayeeddawaa ubbaa, Ermaasi kawutetsatuwaa ubbaa
bolla, «Hanana» giide odeedda, ha mas'aafan s'aafetteeddawaa ubbaa he biittaa
bollan ahana.
14 Daro kawutetsatuunne wolk'k'aama kaatetuu Baabloonetuwaa ayileyiide
mooddana. Taani unttunttoo unttunttu hanuwaadaaninne unttunttu kushiyaa
oosuwaadan k'ans's'ana› yaagee» yaageedda.

S'oossay Kawutetsatuwaa Bolla Ahiyaa Pirddaa

15 Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay taw hawaadan yaageedda; «Hawaa ta
hank'k'uwaa woyniyaa eessay kumeedda wanc'c'aa hey. Afaade taani neena kiittiyaa
kawutetsatuwaa ubbaa ushsha.
16 Unttunttu ushiide, taani unttunttu giddo yeddiyaa mashshaa gaasuwaan
ganddigaarananne gooyana» yaageedda.
17 Taani Med'inaa Godaa kushiyaappe wanc'c'aa akkaade, I taana kiitteedda
kawutetsatuwaa ubbaa ushshaad.
18 Hachchi haneeddawaadankka unttunttu ubbaa bashshaanne dagama,
c'ashshaanne k'anggetsaa ootsana mala, Yerusaalamenne Yihudaa katamatuwaa, Aa
kaatetuwaanne Aa kaappatuwaa ubbaa ushshaad.
19 Gibs'e biittaa kaatiyaa, Aa k'oomatuwaa, Aa kaappatuwaa, Aa biittaa asaa
ubbaanne
20 yaan de'iyaa allaga asatuwaa ubbaa ushshaad. Uus'a biittaa kaatetuwaa ubbaa
ushshaad. Piliss's'eema biittan de'iyaa Ask'k'aloona, Gaaza, Ek'iroonanne
Ashddoodappe atteeda bagga kaatetuwaa ubbaa ushshaad.
21 Eedooma, Moo'aabanne Amoona ushshaad.
22 S'iiroosa kaatetuwaa ubbaa, Sidoona kaatetuwaa ubbaanne Meediteraane
Abbaappe hefintsa gas'an de'iyaa biittaa kaatetuwaakka ushshaad.
23 Dadaana, Temaana, Buuzanne barenttu huup'iyaa shufeeriyaa meediyaa
asatuwaa ubbatuwaa ushshaad.
24 Araba biittaa kaatetuwaa ubbaanne bazzuwaan de'iyaa zaratuwaa kaatetuwaa
ubbaa ushshaad.
25 Zimira, Elaamanne Meedoona kaatetuwaa ubbaa ushshaad.
26 Huup'issa bagga biittaa kaatetuwaa ubbaa, haakuwaaninne matan de'iyaa
kaatetuwaa ubbaa unttunttu kaali kaali, sa'aa bollan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa
ushshaad. Unttunttu ubbaappe guyyiyaan, Baabloone kawuukka ushana.
27 S'oossay; «Hewaa diraw, unttunttoo oda; ‹Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa
Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hinttena, «Ushitenne matsottite. C'ooshitenne kunddite.
Taani hintte giddo yeddiyaa mashshaa gaasuwaan laa"entso denddoppite» yaagee›
yaaga.
28 Shin unttunttu ne kushiyaappe wanc'c'aa akkenaaninne ushennaan is's'ooppe,
unttunttoo hawaadan yaagaade oda; ‹Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday
hinttena, «Hintte ushanaw koshshee!
29 Be'ite, taani ta suntsan s'eesetteedda katamaa bolla iitabaa ootsanaw doommay.
Yaanina hintte murettennaan attiide biitee? Hintte murettennaan attiide biikkita!
Ayaw gooppe, taani sa'aan ubbaa bolla mashshaa s'eesay. Taani Ubbaappe
Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee› yaaga.

25:11 2 Od. 36:21; Erm. 29:10; Dan. 9:2

30 «Hewaa diraw, Ermaasaa, ha k'aalay ubbay unttunttu bolla hananawaa
unttunttoo oda. S'oossay bolla d'ok'k'an guummana. Med'inaa Goday bare de'iyaa
geeshsha sa'aappe bare guntsaa sissana. I bare hentsaa gadiyaa bollan wolk'k'aappe
guummana. I woyniyaa teeraa yed'd'iide, gum"iyaawanttu waassiyaawaadan, sa'aan
de'iyaa ubbaa bolla waassana.
31 Aa c'abbuu sa'aa gas'aa gakkiide sisettee. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaw
kawutetsatuwaanna mootuu de'ee. S'oossay asaa ubbaanna pirddettana; I iitatuwaa
mashshaw aatsiide immana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad yaaga» yaageedda.
32 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Be'a, iitabay kawutetsaappe
kawutetsaw laalettee; sa'aa gas'aappe gotiyaa c'arkkuu denddee» yaagee.
33 He wodiyaan S'oossay wod'eeddawanttu anhay, biittaa bollan ha gas'aappe hini
gas'aa gakkanaw laalettana. Unttunttoo yeekettenna, unttunttu anhay shiik'enna
woy moogettenna. Unttunttu biittan pituwaa mala gidanawaa.
34 Hinttenoo, hentsanchchatoo, yeekkitenne waassite. Hinttenoo, wudiyaa
kaaletsiyaawanttu, bidintsaan gonddorettite. Ayaw gooppe, hintte shukettiyaa wodii
gakkeedda; hintte kunddananne lo"o urk'k'aa miishshaadan me"erettana.
35 Hentsanchchatuu bak'atiide biyaasa'ay baawa; wudiyaa kaaletsiyaawanttukka
kessi akkiyaa sa'ay baawa.
36 Med'inaa Goday unttunttu hentsaa gadiyaa d'ayissiyaa diraw, hentsanchchatuu
waassiyaa waasuwaanne wudiyaa kaaletsiyaawanttu yeekkiyaa yeekuwaa sisite.
37 Med'inaa Godaa suulo hank'k'uwaa gaasuwaan saro de'iyaa hentsaa gadii onana.
38 Gaammuu bare de'iyaa woraappe kesiyaawaadan, S'oossaykka bare
de'iyaasaappe kesana. Unttunttu biittaykka naak'k'iyaawanttu mashshaaninne
Med'inaa Godaa suulo hank'k'uwaan ayinne baynawaa biittaa gidanawaa.

Ermaasi Worddo Nabatuwaa Ek'eteedda

26

(26:1-24)

Ermaasi Hayk'k'uwaa Pirddaappe Attee

1 Iyoosiyaasa na'ay Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi koyiro kaateteedda wode, ha k'aalay
Med'inaa Godaappe yeedda.
2 Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Med'inaa Godaa Golliyaa dabaaban
ek'k'a. Med'inaa Godaa Golliyaan goyinnanaw Yihudaa katamatuwaappe yiyaa
ubbaw oda. Taani, ‹Oda› gaade azazeedda k'aalaa ubbaappe ittuwaanne ashshoppa.
3 Ooni erii, unttunttu sisiide, barenttu iita ogiyaappe simmanenttonne. Yaatintto
taanikka unttunttu oosuwaa iitatetsaa diraw, unttuntta d'ayissanaw k'oppeeddawaa
agga bashana.
4 «Unttunttoo oda; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Hintte taani odiyaawaa
sisennan is's'ooppe, taani hinttew immeedda higgiyan beennan is's'ooppe,
5 (hintte sisennan is's'inakka) taani zaara zaaraadde hinttekko kiitteedda,
timbbitiyaa odiyaa ta k'oomatuwaa k'aalaa sisennan is's'ooppe,
6 yaatooppe taani ha Geeshsha Golliyaa Seelodan ootsana. Ha katamaakka sa'aan
de'iyaa kawutetsatoo ubbaw k'anggetsaa ootsana› yaagee» yaaga yaageedda.
7 Ermaasi Med'inaa Godaa Golliyaan ha k'aalaa odishin, k'eesatuu, timbbitiyaa
odiyaawanttunne Asay ubbay siseeddino.
8 K'ay Ermaasi Med'inaa Goday, «Asaa ubbaw oda» giide Aa azazeedda k'aalaa
ubbaa odiide poleedda wode, k'eesatuu, timbbitiyaa odiyaawanttunne Asay ubbay
Aa oyk'k'eeddino. Oyk'k'iide, «Neeni hayk'k'anaw bessaasa!

26:1 2 Kat. 23:36—24:6; 2 Od. 36:5-7 **26:6** Iya. 18:1; Maz. 78:60; Erm. 7:12-14

9 Neeni, ‹Ha Gollii Seelodan hanana; k'ay ha katamaykka bazuwaanne ona gidana›
yaagaade, Med'inaa Godaa suntsan ayaw timbbitiyaa odaaddii?» yaageeddino.
Med'inaa Godaa Golliyaan shiik'eedda asatuu ubbay Ermaasa dooddeeddino.
10 Yihudaa kaappatuu hewaa siseedda wode, kaatiyaa golliyaappe kesiide,
Med'inaa Godaa Golliyaa yeeddino. Yiide Med'inaa Godaa Golliyaa yuushshuwaa
gimbbiyaw Ooratsa Penggiyaa giyaa penggiyaan utteeddino.
11 K'eesetuunne timbbitiyaa odiyaawanttu kaappatoonne asaa ubbaw hawaadan
yaageeddino; «Hintte hintte haytsaan siseeddawaadan, ha bitanii ha katamaa bollan
timbbitiyaa odeedda diraw, I hayk'k'anaw bessee!» yaageeddino.
12 Ermaasi kaappatoonne asaa ubbaw hawaadan yaagiide haasayeedda; «Ha hintte
siseedda k'aalay ubbay ha Golliyaa bollanne ha katamaa bolla, ‹Hanana› gaade taani
odana mala, Med'inaa Goday taana kiitteedda.
13 Hewaa diraw, ha"i hintte ogiyaakka hintte oosuwaakka laammite; Med'inaa
Godaa hintte S'oossaa k'aalaw azazettite. Yaatooppe, Med'inaa Goday hintte bolla
ahana geedda iitabaa aggi bashana.
14 Taana gidooppe, taani hintte kushiyan de'ay. Hinttew lo"anne suure
maleteeddabaa ta bolla ootsite.
15 Hintte mata sid'ii bayinnan ittibaa erite. Hintte taana wod'ooppe, hintte hintte
bolla, ha katamaa bollanne Aa giddon asaa bolla s'illo suutsaa ac'uwaa ahana. Ayaw
gooppe, taani ha k'aalaa ubbaa hintte haytsaan yeggana mala, tumuwaappe
Med'inaa Goday taana kiitteedda» yaageedda.
16 Kaappatuunne Asay ubbay k'eesatoo nne timbbitiyaa odiyaawanttoo hawaadan
yaageeddino; «Ha bitanii hayk'k'anaw bessena! Ayaw gooppe, I Med'inaa Godaa nu
S'oossaa suntsan nuw odeedda» yaageeddino.
17 Gadiyaa c'imatuwaappekka ittuu ittuu ek'k'iide, shiik'eedda asaw ubbaw
hawaadan yaagiide odeeddino;
18 «Hizk'k'iyaasi Yihudaan kaateteedda laytsan Mooreshetappe yeedda Mikiyaasi
Yihudaa asaw ubbaw hawaadan yaagiide, timbbitiyaa odeedda; ‹Ubbaappe
Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «S'iyoonee shoyk'aadan goshettana.
Yerusaalame katamaykka koletiide, shuchchaa dooriyaa gidanawaa. Geeshsha Gollii
kees'etteedda derii wora mayyana» yaagee› yaageedda.
19 Yaatina, Yihudaa Kaatii Hizk'k'iyaasinne Yihudaa Asay ubbay Aa wod'eeddee?
Tuytti, Hizk'k'iyaasi Med'inaa Godaw yayyiide, S'oossaw watiwateedda. Med'inaa
Goday bare ootsana geedda iitabaa aggi basheedda. Shin nuuni nuurekka nu bolla
loytsi iitabaa ahana haneetto» yaageedda.

Iyoo'aak'eeme Ooriyoona Wod'd'iseedda

20 (K'iriyaati-Yi'aariima giyaa saan de'iyaa Shamaa'iyaa na'aa Ooriyoona giyaa itti
hara bitanii de'ee; ikka Ermaasi odeeddawaadan, ha katamaa bollanne ha biittaa
bolla Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odeedda.
21 Kaatii Iyo'ak'eemi, Aa olanchchatuu, Aa oosanchchatuu Ooriyoon odeeddawaa
siseedda wode, kaatii Aa wod'anaw koyeedda. Ooriyoon hewaa sisiide yayyiide,
Gibs'e biittaa bak'ateedda.
22 Gido shin, Kaatii Iyo'ak'eemi Akiboora na'aa Elnnaatananne hara asatuwaa
Gibs'e kiitteedda.
23 Unttunttu Ooriyoona Gibs'eppe kessiide, Kaatiyaa Yo'ak'eemaw afeedino.
Mashshaan I Aa wod'isiide, Aa anhaa gadiyaa makkaanan olisseedda.)
24 Shin Saafaana na'aa Ahik'aami Ermaasa maaddeedda diraw, Asay Aa wod'anaw
aatsiide immibeenna.

26:18 Mik. 3:12

27

Ermaasi Bare Morggiyaan Wotseedda K'ambbaraa

1 Iyoosiyaasa na'ay Sedek'iyaasi, Yihudaan kawutetsaa doommeedda heeraan, ha
k'aalay Med'inaa Godaappe Ermaasakko yeedda.
2 Med'inaa Goday taw odeeddawe hawaa; «New morgge mitsaanne gonniyaa
dafuwaa wodoruwaanna de'iyaa k'ink'k'iriitiyaa med'd'a; ne morggiyaan wotsa.
3 Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaasakko Yerusaalame kiitetteedda asatuwaa bolla,
Eedooma kaatiyaw, Moo'aaba kaatiyaw, Amoona asatuwaa kaatiyaw, S'iiroosa
kaatiyawunne Sidoona kaatiyaw kiitta.
4 Unttunttu barenttu godatoo hawaadan yaagiide odana mala, unttuntta azaza;
‹Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee;
5 «Ta wolk'k'aama wolk'k'aaninne ta yeddeedda kushiyan ha sa'aa, sa'aan de'iyaa
asaa, mehiyaanne do'aa taani med'd'aad. Aa taani ta koyiyaa uraw immay.
6 Simmi ha"i taani biittaa ubbaa ta k'oomaw, Baabloone Kaatiyaa
Naabukadanas'ooraw aatsaade immaad. K'ay taani bazzo do'atuukka aw moodetana
mala ootsaad.
7 Aa biittay moodettiyaa wodii gakkanaw, kawutetsatuu ubbay aw, Aa na'awunne
Aa na'aa na'aw moodetana. Hewaappe guyyiyaan, daro kawutetsatuunne
wolk'k'aama kaatetuu Aa mooddana.
8 « ‹ «Shin ay biittaynne woy ay kawutetsaynne ha Baabloone Kaatiyaa
Naabukadanas'ooraw azazettenan is's'ooppe Aa morgge mitsaan gelennaan
is's'ooppe, taani Med'inaa Goday he kawutetsaa Aa kushiyan d'ayissana gakkanaw,
mashshaan, koshaaninne iita harggiyaan murana.
9 Hewaa diraw, hinttena, Baabloone kaatiyaw haarettikkita yaagiyaa hintte
timbbitiyaa odiyaawantta, hinttew kaayiyaawanttu, hintte akumuwaa biliyaawantta,
hintte shareechchotuunne maliyaawanttu odiyaawaa sisoppite.
10 Ayaw gooppe, unttunttu hinttew wordduwaa odiino; hewaa hinttena hintte
biittaappe haassiino. Hinttena laaggaade kessana; hinttekka d'ayana.
11 Shin ay kawutetsaynne Baabloone kaatiyaa morgge mitsaan geliide, aw
moodetooppe, taani Med'inaa Goday he kawutetsaa Aa biittan ashshana; unttunttu
he biittaa goshananne yaan de'ana» yaagee› yaaga» yaageedda.
12 Taani Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaasawukka hawaa malatiyaa k'aalaa odaad;
«Baabloone kaatiyaa morgge mitsaan hokkaade gela. Awunne Aa asaw moodeta.
Yaatooppe, neeni pas'a de'ana.
13 Med'inaa Goday Baabloone kaatiyaw moodettenaan is's'iyaa kawutetsaw
geeddawaadan mashshaan, koshaaninne iita harggiyaan neeninne ne Asay ayaw
hayk'k'iitee?
14 ‹Hintte Baabloone kaatiyaw haarettikkita› giyaa timbbitiyaa odiyaawanttu
k'aalaa sisoppite. Ayaw gooppe, hewe unttunttu hinttew odiyaawe wordduwaa.
15 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Taani unttunttu kiittabeykke; shin unttunttu
ta suntsan, «Timbbitiyaa» giide odiino. Hewaa diraw, taani hinttena laaggaade
kessana; hinttekka hinttew timbbitiyaa odiyaawanttukka d'ayana› yaagee» yaagaad.
16 Hewaappe guyyiyaan, taani k'eesatoo nne ha asaa ubbaw hawaadan yaagaade
haasayaad; «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Med'inaa Godaa Golliyaa miishshay
Baablooneppe ha"i mataana simmiide yaana» yaagiide odiyaa hintte timbbitiyaa
odiyaawanttu k'aalaa sisoppite. Ayaw gooppe, unttunttu hinttew odiyaawe
wordduwaa.
17 Unttunttu giyaawaa sisoppite; Baabloone kaatiyaw moodettitenne pas'a de'ite!
Ha katamaynne ayaw koleti kichcheedda sa'aa gidanee?

27:1 2 Kat. 24:18-20; 2 Od. 36:11-13

18 Unttunttu timbbitiyaa odiyaawantta gidooppenne Med'inaa Godaa k'aalay
unttunttun de'ooppe, Med'inaa Godaa Golliyaan, Yihudaa kaatiyaa golliyaaninne
Yerusaalamen atteeda keeshshaa miishshay Baabloone beennaadan taana, Ubbaappe
Wolk'k'aama Med'inaa Godaa woossino yaagee.
19 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Geeshsha golliyaappe sintsa baggan
ek'k'eedda laa"u naasiyaa tuusatuwaabaa, Aako-Keriyaabaa, C'aanaa
gaaretuwaabaanne hara miishshatuwaa ubbatuwaabaa hawaadan yaagee,
20 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Iyo'ak'eema na'aa, Yihudaa Kaatiyaa
Yo'aakiinanne Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa wolk'k'aama asaa ubbaa
omoodiide afeeda wode,
21 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay Med'inaa Godaa
Golliyaan, Yihudaa kaatiyaa golliyaaninne Yerusaalamen atteeda miishshatuwaabaa
hawaadan yaagee;
22 ‹Unttunttu Baabloone biittaw keezettana; taani unttunttu diraw yaana gallassay
gakkanaw, unttunttu yaan de'ana. He wode taani unttuntta guyye zaaraadde
unttunttu sa'aan wotsana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad› yaagee» yaagaad.

28

Ermaasanne Timbbitiyaa Odiyaa Hanaaniyaa

1 He laytsi, Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasi kawutetsaa doommeedda heeraan,
oyddentso laytsan, ichcheshentso aginaan Gabaa'oonappe yeedda Azuura na'ay
timbbitiyaa odiyaa Hanaanii, Med'inaa Godaa Golliyaan k'eesetuwaanne asatuwaa
ubbaa sintsan taw hawaadan yaagiide haasayeedda;
2 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan
yaagee; ‹Taani Baabloone kaatiyaa morgge mitsaa mentsana.
3 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori hawaappe dentsiide, Baabloone afeeda,
Med'inaa Godaa Golliyaa miishshaa ubbaa taani laa"u laytsaa giddon zaaraadde, ha
sa'aa ahana.
4 K'ay taani Iyo'ak'eema na'aa Yihudaa Kaatiyaa Iyo'aakiinakka, Yihudaappe
omoodettiide, Baabloone beedda asaa ubbaa zaaraadde ha sa'aa ahana. Ayaw
gooppe, taani Baabloone kaatiyaa morgge mitsaa mentsana. Med'inaa Goday hawaa
odaad› yaagee» yaageedda.
5 Med'inaa Godaa Golliyaa giddon ek'k'eedda k'eesetuwaanne asatuwaa
ubbatuwaa sintsan timbbitiyaa odiyaa Ermaasi timbbitiyaa odiyaa Hanaaniyaw
6 hawaadan yaageedda; «Amen"i! Med'inaa Goday yaato! Med'inaa Godaa Golliyaa
miishshatuwaanne omoodettiide beedda asaa ubbaa Baablooneppe zaariide, ha sa'aa
ahiide, neeni odeedda k'aalaa Med'inaa Goday polo!
7 Gidooppenne, ane taani newukka ha asaa ubbawukka odiyaawaa sisa.
8 Beni neeppenne taappe kase de'eedda timbbitiyaa odiyaawanttu olay, iitabaynne
iita harggiyaa daro biittatuwaa bollanne wolk'k'aama kawutetsatuwaa bolla
hananawaa odeeddino.
9 Shin, ‹Sarobay hanana› giide odiyaa timbbitiyaa odiyaawaabaa gidooppe, he
odiyaawaa k'aalay polettiyaa wode, he wode tumuwaappe Med'inaa Goday Aa
kiitteeddawaa erettana» yaageedda.
10 Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Hanaanii timbbitiyaa odiyaa Ermaasa
morggiyaappe morgge mitsaa akkiide mentseedda.
11 Hanaanii asaa ubbaa sintsan hawaadan yaagiide haasayeedda; «Med'inaa Goday
hawaadan yaagee; ‹Taani laa"u laytsatuu giddon Baabloone Kaatiyaa
Naabukadanas'oora morgge mitsaa kawutetsatuwaa ubbaa morggiyaappe dentsaade

28:1 2 Kat. 24:18-20; 2 Od. 36:11-13

hawaadan mentsana› yaagee» yaageedda. Yaatina, timbbitiyaa odiyaa Ermaasi
denddiide, bare biyaasaa beedda.
12 Timbbitiyaa odiyaa Hanaanii timbbitiyaa odiyaa Ermaasa morggiyaappe morgge
mitsaa mentseeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa
Ermaasaw yeedda;
13 «Ba; baade Hanaaniyaw oda; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Neeni mitsaa
morgge mitsaa mentsaadda; shin neeni Aa diraw birataa morgge mitsaa med'd'ana›
yaagee.
14 K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay
hawaadan yaagee; ‹Unttunttu Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw moodetana
mala, taani ha kawutetsatuwaa ubbaa morggiyaan birataa morgge mitsaa wotsana;
unttunttukka aw moodetana. Haray attina, bazzo do'atuwaakka aw immaad› yaagee
yaaga» yaageedda.
15 Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Ermaasi timbbitiyaa odiyaa
Hanaaniyaa hawaadan yaageedda; «Hanaaniyaw, sisa! Med'inaa Goday neena
kiittibeenna; shin neeni ha Asay worddobaan ammanettana mala ootsaadda.
16 Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Taani neena ha sa'aa
bollaappe diggana. Neeni ha Asay ta bollan makkalanaadan zoreedda diraw, neeni
ha laytsi hayk'k'ana› yaagee» yaageedda Med'inaa Goday.
17 He laytsikka laappuntsa aginaan timbbitiyaa odiyaa Hanaanii hayk'k'eedda.

29

Ermaasi Baabloonen De'iyaa Omoodetteedda
Asaw Yeddeedda Dabddaabbiyaa

1 Timbbitiyaa odiyaa Ermaasi omoodetteeddawanttu giddon de'iyaa atteeda
c'imatoo, k'eesatoo, timbbitiyaa odiyaawanttoonne Naabukadanas'oori
Yerusaalameppe omoodiide, Baabloone afeeda hara asatoo ubbaw Yerusaalameppe
yeddeedda dabddaabbii hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.
2 Hawe haneeddawe, Kaatii Yo'aakiini, kaatata Aa aata, Aa oosanchchatuu,
Yihudaanne Yerusaalame kaappatuu, kushiyaa oosuwaa hiillanchchatuunne birataa
k'os's'iyaawanttu Yerusaalameppe kesi simmina.
3 Ermaasi Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasi Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw
kiittiyaa Saafaana na'aa El"aasanne Hilk'k'iyaa na'aa Gamaariyaa bollan he
dabddaabbiyaa kiitteedda.
Dabddaabbii hawaadan yaageedda;
4 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, taani
Yerusaalameppe Baabloone omoodissaade yeddeedda asaw ubbaw hawaadan
yaagay;
5 golletuwaa kees's'iide, unttunttun de'ite. Katsaa zeriide, ayifiyaa miite.
6 Mac'c'a asaa akkite; akkiide mac'c'awaa attumawaa yelite. Hintte naanatookka
mac'c'a asaa giigissiide immite; hintte mac'c'a naanatuwaakka asinaw immite.
Unttunttukka mac'c'awaa attumawaa yelino. Yaan payduwaa c'orattite; guus's'oppite.
7 K'ay taani hinttena omoodoo yeddeedda katamaw saruu de'anaadan koyite. He
katamaw Med'inaa Godaa woossite. Ayaw gooppe, ‹Aw saruu de'ooppe, hinttewukka
saruu de'ana› yaagay.
8 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan
yaagee; ‹Hintte giddon hintte timbbitiyaa odiyaawanttunne shareechchotuu
odiyaaban c'imettoppite. Unttunttu akumetiyaa akumuwaakka sisoppite.

29:1 2 Kat. 24:12-16; 2 Od. 36:10

9 Ayaw gooppe, unttunttu ta suntsan «Timbbitiyaa» giide worddobaa odiino; taani
unttuntta kiittabeykke› yaagee Med'inaa Goday.
10 «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Baabloone laytsay laappun tammuu
polettiyaa wode, taani hintte diraw yaana; Taani hinttena hintte biittaa zaaraadde
ahana geedda lo"o k'aalaa polana.
11 Ayaw gooppe, taani hinttew halchchiyaa halchchuwaa taani Med'inaa Goday
eray; hewekka, hinttew sintsa hidootaanne nashshechchaa immana mala, saro
halchchuwaappe attina, iita halchchuwaa gidenna.
12 Hewaappe guyyiyaan, hintte taana s'eesana; taakko yaananne taana woosana;
taanikka hinttew sisana.
13 Hintte taana koyana; hintte taana hintte polo wozanaappe koyeedda wode
demmana.
14 Taani hinttew beettana. Taani hinttena omooduwaappe zaarana. Taani hinttena
laaleedda kawutetsatuwaa ubbaappenne sa'aa ubbaappe shiishshana yaagee
Med'inaa Goday. Taani hinttena omoodoo yeddanaappe kase hintte de'eedda sa'aa
guyye zaaraadde ahana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad› yaagee.»
15 Hintte, «Med'inaa Goday timbbitiyaa odiyaabaa nuw Baabloonen dentseedda
yaageeddita.
16 Hewaa diraw, Daawita kawutetsaa araatan uttiyaa kaatiyaabaa, ha kataman
de'iyaa asaa ubbabaanne hinttenana omooduwaan kesibeenna hintte
dabbotuwaabaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee.
17 Ee, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Taani unttunttu
bolla mashshaa, koshaanne iita harggiyaa ahana. K'ay taani unttuntta maanaw
giigenna wook'k'eedda balasiyaa teeraa mala ootsana.
18 Taani unttuntta mashshaan, koshaaninne iita harggiyaan yederssana; taani
unttunttu sa'aan de'iyaa kawutetsaa ubbaw dagamaa ootsana. K'ay taani unttuntta
kessaade yeddeedda biittaa ubbaan k'anggetsaa, dagama, boriyaanne shek'k'aa
ootsana.
19 Ayaw gooppe, timbbitiyaa odiyaa ta k'oomatuwaa bolla taani unttunttoo zaara
zaaraadde kiitteedda ta k'aalaa unttunttu sisennan is's'eeddino yaagee Med'inaa
Goday. Hinttekka omoodetti beeddawanttu sisennan is's'eeddita yaagee Med'inaa
Goday.
20 Taani Yerusaalameppe Baabloone omoodissaade yeddeedda asatoo, hintte
ubbaykka ta k'aalaa, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite› yaagee.
21 «Hananawaa giide hinttew ta suntsan worddobaa odiyaa K'olaaya na'aa
Akaababaanne Ma'iseeya na'aa S'idik'iyaabaa Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa
Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; ‹Taani unttuntta Baabloone Kaatiyaa
Naabukadanas'ooraw aatsaade immana. Hintte s'eellishshin, I unttuntta wod'ana.
22 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaappe omoodettiide, Baabloone beedda Asay itti
uraa shek'k'anaw koyooppe, «Med'inaa Goday neena Baabloone kaatii taman
s'uuggeedda S'idik'iyaadaaninne Akaabadan ootso» yaagana.
23 Ayaw gooppe, unttunttu Israa'eeliyaan loytsi nagaraa ootseeddino. Unttunttu
barenttu shoorotuwaa mac'c'a asaa woshumeeddino; yaatiide taani unttuntta
azazabeena worddobaa ta suntsan haasayiino. Hewaa eriyaawe taana; hewoo taani
markka. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad› yaagee» yaageedda.

Shamaa'iyaa Dabddaabbiyaa

24 S'oossay Nehelaamiyaa Shamaa'iyaw ha kiitaa kiittana mala, Ermaasaw odeedda.
25 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan
yaagee; ‹Neeni ne suntsan dabddaabbiyaa Yerusaalamen de'iyaa asaw ubbaw,

---

29:10 2 Od. 36:21; Erm. 25:11; Dan. 9:2 **29:13** Zar. 4:29

Ma'iseeya na'aa k'eesiyaa S'afaaniyaawunne hara k'eesetuwaa ubbaw yeddaadda.
Neeni S'afaaniyaa hawaadan yaagaadda;
26 «Med'inaa Godaa Golliyaan kaappuwaa gidana mala, neena Med'inaa Goday
Yoodaahe diraw k'eesiyaa ootsiide suntseedda. Timbbitiyaa odeetto giyaa gooyiyaa
asatuwaa, k'ap'iyaaninne tollan gelissanaw bessee.
27 Hewaa diraw, hintte giddon timbbitiyaa odiyaa Anatootappe yeedda Ermaasa
ayaw hewaadan ootsabeykkii?»
28 Nuuni Baabloonen de'ishiina, Ermaasi s'aafiide, nuw hawaadan yaagiide
kiitteedda; Yaan hintte gam"ana. Golletuwaa kees's'iide, de'ite. Katsaa zeriide,
ayifiyaa miite› yaageedda.»
29 K'eesiyaa S'afaanii timbbitiyaa odiyaa Ermaasaw ha dabddaabbiyaa
nabbabeedda.
30 Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasaw hawaadan yaagiide yeedda;
31 «Kiitaa omooduwaan asaw ubbaw hawaadan yaagaade kiitta; ‹Nehelaamiyaa
Shamaa'iyaabaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani kiittennan Shamaa'ii
hinttew, Hananawaa giide odeedda dirawunne hinttena wordduwaa ammantseedda
diraw,
32 taani Med'inaa Goday Nehelaamiyaa Shamaa'iyaanne Aa soo asaa murana. Ta
bolla I makkalabaa haasayeedda diraw, ha asaa giddon aw itti uraynne pas'a
de'enna. K'ay I bare huup'iyankka taani ta asaw ootsana keekkatetsaa be'enna. Taani
Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee› yaaga» yaageedda.

S'oossay Bare Asaa Barenttu Biittaw Zaarana

30

(30:1—33:26)

S'oossay Bare Asaw Immana Geedda Hidootaa

1 Med'inaa Godaappe Ermaasaw yeedda k'aalay hawaa.
2 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Ermaasaa, taani new
odeedda k'aalaa ubbaa s'aatsa mas'aafan s'aafa.
3 Ta asaa Israa'eeliyaanne Yihudaa omooduwaappe guyye zaaraadde ishalissiyaa
gallassatuu yaana; taani unttunttu mayzza aawaatoo immeedda biittaw unttuntta
zaarana yaagee Med'inaa Goday; unttunttukka laattanawantta. Med'inaa Goday
hawaa oday» yaagee.
4 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaabaanne Yihudaa asaawaa odeedda k'aalay
hawaa.
5 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Asay yashshaw waassiyaa waasuwaa
sisaad; dagama waasoppe attina, hawe saro waaso gidenna.
6 Ane lal"itenne wochchite! Attuma asi bannikkiide, na'aa yelanaw danddayii?
Yaatina, attuma Asay ubbay oytsay oyk'k'eedda mac'c'a asaadan, bare kushiyan bare
uluwaa oyk'k'a de'ishshin taani be'iyaawe ayee? Asaa ubbaa som"ii ayaw tossu
geeddee?
7 Aayye ana! He gallassay iita gallassaa; hewaa mala gallassi ubbakka baawa. He
gallassay Yaak'ooba zaretoo meto wode gidanawaa. Gidooppenne unttunttu
hewaappe attana» yaagee.
8 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi taani
unttunttu morggiyaappe morgge mitsaa mentsana; unttunttu k'ashetteedda
sanssalataakka duutsana. Hawaappe sintsanaw allaga biittaa Asay unttuntta
ayileyena.
9 Hewaa aggiide unttunttu Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, ootsana; taani
unttunttoo dentsiyaa Kaatiyaa Daawitew unttunttu moodetana.

10 «Hewaa diraw, ta k'oomatoo, Yaak'ooba zaretoo, yayyoppite! Hinttenoo,
Israa'eelatoo, dagammoppite! Hintte haako san de'ishiina, taani hinttena ashshana;
hintte zaratuwaakka unttunttu omoodettiide biittaappe yedissana. Yaak'ooba
zaaretsi simmiide, ayentto bochchennan saro de'ana; unttuntta ay asaynne
yashissenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.
11 Taani hinttena ashshanaw hinttenanna de'ay. Taani Med'inaa Goday hawaa
oday. Taani hinttena laaleeddawaa ubbaa ubbaanna d'ayissana; shin hinttena
ubbaanna d'ayissikke. Taani hinttena likke pirddan murana; muruwaa bayinnan
hinttena ubbaanna c'oo yeddikke» yaagee.
12 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte deshetsay pas'ennawaa; hintte
madutsaykka iita.
13 Hintte yewuwaan hinttena maaddiyaawe baawa; hintte madutsaykka d'alii
baawa; hinttew pas'uu baawa.
14 Hintte siik'otuu ubbatuu hinttena dogeeddino; unttunttu hinttebaa giddikkino.
Hinttena morkkiyaadan shoc'aad; mek'etsi bayinna Asay muriyaawaadan muraaddi.
Ayaw gooppe, hintte bayzzuu dalggeedda; hintte nagaraykka dareedda.
15 Ha pas'enna hintte deshetsaw ayaw waassiitee? Hintte bayzzuu dalggiide
dirawunne hintte nagaray dariide diraw, hawaa hintte bolla taani ootsay.
16 «Shin hinttena biittaa kessi meedda ubbatuu meetettana; hintte morkketuu
ubbatuukka omoodoo baana. Hinttena bonk'k'eeddawanttu bonk'k'ettana; hinttebaa
olan akkeedawanttubaakka olan akkana.
17 Taani hinttew keekissana; hintte madutsaakka patsana. Ayaw gooppe, unttunttu
hinttena, ‹Hawanttu oletteeddawantta; S'iyoono giide koyiyaawe baawa› yaagiino.
Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.
18 Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Taani Yaak'ooba zaratuwaa golliyaa
omoodettoodeppe guyye zaaraadde, ishalissana; unttunttu de'iyaa sa'awukka
k'arettana. Yerusaalame katamaykka kase bare koletteeddino, kaatiyaa golliikka
kase bare sa'aan simmiide kees'ettana.
19 Yaan de'iyaa Asay ubbay galataa mazimuriyaanne nashshechchaa yetsaa
yes's'ana. Taani unttunttu payduwaa darissana; unttunttu payduu laa"entso
guus's'enna. Taani unttunttu bonchchetteedda deriyaa ootsana; unttunttu
kad'etikkino.
20 Unttunttu zeretsay beni wode de'uwaadan de'ana; unttunttu maabaraykka ta
sintsan min ek'k'ana. Unttuntta un"etsiyaawantta ubbaakka taani murana.
21 Unttunttu kaappuu unttunttu asaappe ittuwaa gidanawaa; unttuntta
mooddiyaawe unttunttu giddoppe kesana. Taani Aa ta mata ahana; I taakko
shiik'ana. Taani shiishshennan de'ishiina, s'aliide taakko shiik'anaw danddayiyaawe
oonee? Taani Med'inaa Goday hawaa oday.
22 Hewaa diraw, hintte ta asaa gidana; taanikka hintte S'oossaa gidanawaa» yaagee.
23 Be'ite, Med'inaa Godaa hank'k'uu gotiyaadan hanee; ikka sirimettiide, iitatuwaa
huup'iyaan yaana.
24 Med'inaa Goday bare wozanaa halchchuwaa wurssiide polana gakkanaw, Aa
ees's'iyaa hank'k'uu guyye simmenna. Hewaa guyyeppe yiyaa wodetuwaan hintte
akeekana.

31

Israa'eeliyaa Asay Bare Biittaa Simmana

1 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He wode taani Israa'eeliyaa yaratoo ubbaw
S'oossaa gidana; unttunttukka ta asaa gidanawaa» yaagee.

30:10 Erm. 46:27-28

2 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Adaappe palaheedda Asay taappe aad'd'o
keekkatetsaa Mela biittaan demmeedda. Israa'eeliyaa Asay shemppi akkanaw
koyeedda wode,
3 taani Med'inaa Goday unttunttoo haako saappe hawaadan yaagaade k'onc'c'aad;
‹Israa'eeliyaa asaw, taani hinttena med'inaa siik'uwaan siik'ay; ta aggena siik'uwaan
taani hinttena taakko shiishshaad.
4 Israa'eeliyaa asaw, taani hinttena zaaretsaade kees's'ana; hinttekka kees'ettana.
Zaaretsiidekka karabuwaa oyk'k'iide, nashettiyaawanttunna yes's'ananne durana.
5 Hintte zaaretsiidekka Samaariyaa zoozetuwaa bolla woyniyaa turatuwaa
tokkana; tokkeeddawanttu Aa teeran nashettana.
6 Efireema gezziyaan naagiyaawanttu, «Haayite; Med'inaa Godaakko, nu
S'oossaakko, pude S'iyoone ane boytte!» yaagiide s'eesiyaa wodii yaana› yaagaad»
yaagee.
7 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yaak'ooba asaw nashshechchan yes's'ite;
kawutetsatuwaa ubbaappe aad'd'iyaa Israa'eeliyaw hombboc'ite. Med'inaa Goday
Israa'eeliyaa asaappe atteedawantta ashsheeda yaagiide galataa mazamuriyaa
yes's'ite.
8 Be'ite, taani unttunttu huup'issa bagga biittaappe ahana; sa'aa gas'aappekka taani
unttuntta shiishshana. K'ook'etuu, wobbatuu, shahaara mac'c'a asatuunne oytsay
oyk'k'eedda mac'c'a asatuu unttunttunna ittippe yaana; loytsi daro Asay bare biittaa
simmana.
9 Taani unttuntta zaaraadde ahiyaa wode, unttunttu nashshechchaa daruwaan
yeekkiiddenne woossiidde yaana. Taani unttuntta shaafaa lank'k'iyaana, unttuntta
d'ubbenna sitta ogiyaanna kaaletsana. Ayaw gooppe, taani Israa'eeliyaa asaw
aawuwaa; Efireemikka taw bayira na'aa.
10 «Hinttenoo, kawutetsatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! haako san, abbaa
doonaan de'iyaa biittatuwaan hawaadan yaagiide awaayite; ‹Israa'eelatuwaa
laaleeddawe I unttuntta shiishshana; k'ay hentsanchchay bare wudiyaa dorssaa
heemmiyaawaadan, I unttuntta heemmana› yaagite.
11 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Yaak'ooba zaratuwaa wozeedda; I unttuntta
unttunttuppe minniyaawanttuppe kushiyaappe ashsheeda.
12 Unttunttu yiide S'iyoone Deriyan nashshechchaw yes's'ana; unttunttu Med'inaa
Goday immiyaa keekkatetsan, katsaan, woyniyaa eessan, zayitiyaan, dorssaa
maratuwaaninne miizzaa maratuwaan nashettana. Unttunttu haatsaa loytsi
ushsheedda ataakilttiyaa sa'aa mala gidanawaa; unttunttu laa"entso shullikkino.
13 He wode geelayotuu nashettiide durana; wodallatuukka c'imatuukka
nashettana. Taani unttunttu yeekuwaa nashshechchaw laammana; taani unttuntta
mintsetsana; unttunttu kayyuwaa diraw taani unttuntta nashshechchana.
14 Taani k'eesatoo daro k'umaa immana; ta asaykka ta keekatetsan kaallana. Taani
Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

S'oossay Israa'eeliyaa Maareedda

15 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yeekuunne zilaassay Raama giyaa kataman
sisetteedda; Raaheela bare naanaatoo yeekkaw; unttunttu d'ayeedda diraw, agga
giina, aggenaan is's'aaddu» yaagee.
16 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yeekkiyaawaa aggiide, hintte ayifiyaa afotsaa
k'uc'c'ite. Ayaw gooppe, hintte ootseedda oosoo woytuwaa hintte akkana; morkkiyaa
biittaappe hintte naanatuukka simmana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.
17 Hintte naanatuu barenttu biittaa simmanaw de'iyaa diraw, hinttew sintsanaw
hidootay de'ee. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

31:15 Dom. 35:16-19; Mat. 2:18

18 «Efireema zaaretsi kayyottiide, hawaadan yaagiide odiyaawaa tumuwaappe
taani sisaad; ‹Neeni nuuna wad'ettibeenna korumaadan wad'd'aadda; nuunikka
azazetibookko. Neeni Med'inaa Godaa nu S'oossaa gidiyaa diraw, ane nuuna zaara;
nuuni neekko simmana.
19 Nuuni kase neeppe wora simmiide beeddo; shin ha"i paas'eeddo. Neeni nuuna
mura simmina yeellatiide, nu tiraa bak'k'eeddo; nuuni nu yalagatetsaa laytsaa
nagaraa diraw, kawusheeddonne yeellateeddo› yaageeddino.
20 «Tumu Efireeme taw al"o na'aa gidenee? I taani siik'iyaa na'aa gidenee? Ee!
Taani daro gede Aa suntsaa dentseedda wode ubbaan, Aa hassayiyaawaa
aggabeyikke. Hewaa diraw, ta wozanay Aa laamotee; taani aw loytsi k'arettay. Taani
Med'inaa Goday hawaa oday.
21 «Ogiyaan mallaa wotsite; mallaa mitsatuwaakka essite. Yaatiide hintte beedda
ogiyaa akeekite. Israa'eeliyaa asaw, simmite; hintte katamatuwaakko simmite.
22 Hinttenoo, ammanuu bayinna Israa'eelatoo, awude gakkanaw toyilakattanitee?
Med'inaa Goday sa'aa bollan itti ooratsabaa med'd'ana; hewenne, mac'c'a Asay
attuma asaa yuushshuwaan ek'k'ana.»

S'oossaa Asay Sintsanaw Ishalana

23 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan
yaagee; «Taani Israa'eeliyaa asaa omooduwaappe zaaraadde ahiyaa wode, Yihudaa
biittaaninne Aa katamatuwaan unttunttu laa"entsuwaa, ‹Neenoo s'illotetsay de'iyaa
sa'aw, nenoo geeshsha deriyaw, Med'inaa Goday neena anjjo› yaagana.
24 Yihudaanne Yihudaan de'iyaa katamatuwaan ubbaan Asay de'ana;
goshshanchchatuukka wudiyaanna yuuyyiyaa hentsanchchatuukka yaan de'ana.
25 Taani daaburanchchatuwaa wolk'k'aa ooratsana; k'ay koshatiide
gilk'k'eeddawanttakka kalissana» yaagee.
26 Hewan beegottaade ta yuushshuwaa s'eellaad; ta gem"ishuukka taw mal"o
gem"ishuwaa gideedda.
27 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa biittaaninne Yihudaa
biittan asaanne mehiyaa kuntsiyaa wodii yaana.
28 Unttunttu d'ok'ollanaw, kolanaw, aatsa aatsa yegganaw, d'ayissanawunne
bayetsaa ahanaw dosaade naageeddawaa keeshshaa, unttuntta zaaraadde
gimbbanawunne tokkanaw dosaade naagana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.
29 «He wode asay, ‹Aawotuu gam"e woyniyaa teeraa miina, naanatuwaa achchay
zil"eedda› yaagiide haasayiyaawaa aggana.
30 Shin Asay Ittuu Ittuu bare nagaran nagaran hayk'k'ana; gam"e woyniyaa teeraa
miyaa asaa ubbaw Aa achchay achchay zil"ana» yaagee.
31 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa asaananne Yihudaa
asaana ooratsa c'aak'uwaa c'aak'k'etiyaa gallassatuu yaana.
32 He c'aak'k'uu taani unttuntta Gibs'eppe kessanaw unttunttu kushiyaa
oyk'k'eedda wode, unttunttu mayzza aawotuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa mala
gidenna; taani unttunttoo asinaa mala gida uttinakka unttunttu ta c'aak'uwaa
mentseeddino. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.
33 Shin taani Med'inaa Goday he gallassatuwaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa
asaanna c'aak'k'etana c'aak'k'uu hawaa: taani ta higgiyaa unttunttu giddon wotsana;
k'ay unttunttu wozanaankka s'aafana. Taani unttunttu S'oossaa gidana; k'ay
unttunttukka ta asaa gidana.
34 Asay bare shooruwaa woy bare ishaa, ‹Med'inaa Godaa era› yaagiide
tamaarissiyaawaa aggana; ayaw gooppe, guutsaappe doommiide, wogaa gakkanaw,

31:29 Hiz. 18:2 **31:31** Mat. 26:28; Mar. 14:24; Luk'. 22:20; 1 K'or. 11:25; 2 K'or. 3:6 **31:31** Ibr. 8:8-12 **31:33** Ibr. 10:16

unttunttu ubbay taana erana. Taani unttunttu naak'uwaa atto gaana; unttunttu nagaraakka laa"entso hassaykke. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.
35 Med'inaa Goday, aawaa gallassan poo'isseeddawe, aginayinne s'oolinttetuu k'amman poo'anaadan higgiyaa wotseeddawe, abbaakka k'aatsiide, beetay guummanaadan ootsiyaawe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa geetettiyaawe, hawaadan yaagee;
36 «Ha ek'k'iide de'iyaa med'etaa higgii ta sintsappe kichchooppe, he wode Israa'eeliyaa zeretsatuu ta sintsan med'inaw ta asaa gidiide de'iyaawe attanawaa. Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.
37 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Bolla salotuu likkettanaw, woy garssa sa'aa baasuukka erettanaw danddayooppe, he wode taani Israa'eeliyaa zeretsatuwaa ubbaa, unttunttu ootseedda bayzzuwaa ubbaa diraw, ta sintsappe diggana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.
38 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hanaani'eela Adussa Gimbbiyaappe doommiide, Zooziyaa Penggiyaa gakkanaw, Yerusaalame katamay taw, S'oossaw, katamaa gidiide, simmiide kees'ettiyaa gallassatuu yaana.
39 He katamaa zawaykka away wulliyaa baggaappe kaalli biide, Gaareeba zooziyaanne Go"a yuushshuwaa gakkanaw aakkana.
40 Anhaa moogiyaanne bidintsaa oliyaa zanggaaraynne K'ediroona Zanggaaraappe k'ommonna away doliyaa bagga baggana biide, Paraa Penggiyaa zooziyaa gakkanaw de'iyaa gadiyaa ubbay Med'inaa Godaw dummatiide, geeshsha gidanawaa. Hawaappe sintsanaw katamay med'inaw shodettennanne kolettenna» yaagee.

32

Ermaasi Gadiyaa Shammeedda

1 Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasi kaateteedda tammantsa laytsan, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan Med'inaa Godaappe Ermaasaw kaalay yeedda.
2 He wode Baabloone kaatiyaa olanchchatuu Yerusaalame dooddeeddino; timbbitiyaa odiyaa Ermaasi Yihudaa kaatiyaa golliyaan de'iyaa, naagiyaawanttu dabaaban gorddetti utteedda.
3 Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasi Aa hewan k'achchiide, hawaadan yaageedda; «Neeni ayaw hawaadan yaagaade timbbitiyaa oday? Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Be'a, taani ha katamaa Baabloone kaatiyaa kushiyan aatsaade immana hanay; immina I omooddana.
4 Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasaw Baabloonatuwaa kushiyaappe kessi akkena; I tumuwaappe Baabloone kaatiyaa kushiyan gelana. I Aa sintsan ek'k'iide, aanana haasayana; I Aa bare ayifiyaan be'ana.
5 Hewaappe guyyiyaan, Naabukadanas'oori Sedek'iyaasa Baabloone afana; taani aabaa be'ana gakkanaw, I yaan de'ana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Neeni Baabloonetuwaana olettiyaawaa gidooppe, hewe neena kessenna yaagee› yaagaadda» yaageedda.
6 Ermaasi, «Med'inaa Godaa k'aalay he wode taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
7 ‹Ne aawuwaa ishaa Shaaluuma na'ay, Hanaami'eeli neekko yiide, «Anatoota kataman de'iyaa ta gadiyaa shamma; ayaw gooppe, wozanaw dabbotay gatsiyaawe neena» yaaganawaa› yaageedda.
8 «Med'inaa Goday geeddawaadan, ta aawuwaa ishaa na'ay Hanaami'eeli taakko naagiyaawanttu dabaabaa yiide, ‹Biiniyaama biittan Anatootan de'iyaa ta gadiyaa

31:34 Ibr. 10:17 **32:1** 2 Kat. 25:1-7

shamma; gadiyaa wozanawunne buzotanaw bessiyaawe neena› yaageedda. Taani hewan Med'inaa Godaa k'aalaa gidiyaawaa eraad.
9 Yaataade Anatoota kataman de'iyaa gadiyaa ta aawuwaa ishaa na'aa Hanaami'eelappe; shammaade I akkiyaa gatiyaa aw miizaanan likkaad; tammanne laappun s'agaraa biraa gideedda.
10 Shamaa paramaa markkatuu de'iyaa saan paramaade, ashagaade maatafaa an wotsaad; miishshaakka miizaanan likkaade immaad.
11 «Hewaappe guyyiyaan, taani ashagetiide attametteedda shamaa hanotaa k'onc'c'isiyaa paramaanne attamettibeena shamaa hanotaa k'onc'c'isiyaa paramaa akkaad.
12 Ta aawuwaa ishaa na'ay Hanaami'eeli, shamaa paramaa parameedda markkatuunne naagiyaawanttu dabaaban utteedda Ayihudatuu ubbay s'eellishshin, he shamaa paramaa Mahiseeya na'aa na'aa, Neeriyaa na'aa Baarookkaw immaad.
13 Unttuntta sintsan taani Baaroka hawaadan yaagaade azazaad;
14 ‹Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Daro wodiyaa gam"ana mala, ha shamaa hanotaa k'onc'c'isiyaa ashagetiide attametteedda paramaanne shamaa hanotaa k'onc'c'isiyaa attamettibeena paramaa akka afaade, urk'k'aappe med'etteedda otuwaan wotsa» yaagee.
15 Ayaw gooppe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Ha biittan Asay zaariidekka golliyaa, gadiyaanne woyniyaa turaa tokkiyaa sa'aa shammana» yaagee› yaagaad» yaageedda.

Ermaasa Woosaa

16 Taani Neeriyaa na'aa Baarookkaw shamaa paramaa warak'ataa immeeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa hawaadan yaagaade woossaad;
17 «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, neeni salotuwaanne sa'aa ne wolk'k'aama wolk'k'aaninne ne mic'eteedda kushiyan med'd'aadda! New danddayettennawe ubbakka baawa.
18 Neeni sha"atoo aggena siik'uwaa bessaasa; shin aawotuwaa bayzzuwaa unttunttu naanatuwaa bolla zaaraasa. Abeet d'ok'k'anne wolk'k'aama S'oossaw, ne suntsay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa geetettee.
19 Ne zorii wolk'k'aama; ne ootsiyaa oosuukka wolk'k'aama. Asaa ogiyaa ubbaa neeni be'aasa; asaw ubbawukka Aa ogiyaadaaninne Aa oosuwaadan zaaraasa.
20 «Neeni Gibs'en malaataanne ooratsabaa ootsaadda; hachchi gakkanawukka ha ooratsa oosotuwaa Israa'eeliyaa asaa giddoninne hara kawutetsatuwaa ubbaa giddon ootsiyaawaa agga beyikka. Hewaappe denddeeddawaan ne suntsay ubba saan eretteedda.
21 Neeni ne asaa Israa'eeliyaa Gibs'eppe malaataaninne ooratsaban, ne mino k'esiyaaninne ne yeddeedda kushiyan, k'ay wolk'k'aama dagamaan kessaadda.
22 Unttunttu mayzza aawaatoo neeni immanaw c'aak'k'eedda biittaa, maatsaynne eessay goggiyaa ha biittaa unttunttoo immaadda;
23 unttunttu ha biittaa geliide laatteeddino. Shin unttunttu new azazettibeykkino; ne higgiyaakka kaallibeykkino; unttunttu ootsanaadan neeni azazeeddawaa ubbaakka ootsibeykkino. Hewaa diraw, neeni unttunttu bolla ha bashshaa ubbaa ahaada.
24 «Be'a, Baabloonetuu katamaa oyk'k'anaw gimbbiyaa yuushshuwaan biittaa dooriide dooddi de'iino; olaappe, koshaappenne iita harggiyaappe denddeeddawaan, katamay unttunttunna olettiyaa Baabloonatuwaa kushiyan aad'd'iide imetti de'ee. Neeni ha"i be'iyaawaadan, ne geeddawe ubbay poletteedda.
25 Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, katamay Baabloonetoo imettanaw hanoodekka, neeni taana, ‹Markkatuwaa s'eesaade, shaluwaan ha gadiyaa shamma› yaagaadda» yaagaade woossaad.

26 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasaw hawaadan yaagiidde
yeedda;
27 «Taani Med'inaa Godaa, asaa ubbaa S'oossaa. Taw danddayettennawe de'ii?»
yaageedda.
28 Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ha katamaa
Baabloonetoonne Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw aatsaade immana;
unttunttu Aa oyk'k'ana.
29 Ha katamaa bolla olaw keseedda Baabloonetuu yiide, katamaa taman s'uuggana;
golliyaa bollan dembbayiide ootseeddino Ba'aalaw is'aanaa c'uwaysiidinne hara
s'oossatoo ushshaa yarshshuwaa gussiide, taana hank'k'etseedda asatuu de'eedda
golletuwaakka s'uuggana.
30 «Israa'eeliyaa asaynne Yihudaa Asay barenttu yalagatetsaappe doommiide, ta
sintsan iitabaa ootseeddinoppe attina, harabaa ootsibeykkino; unttunttu barenttu
kushiyan ootseedda oosuwaan taana hank'k'etseeddino yaagee Med'inaa Goday.
31 Kees'etteedda wodiyaappe hachchi gakkanaw, ha katamaa asatuu taana
hank'k'etseeddinonne yiloyeeddino; hewaa diraw, taani ha katamaa ta sintsappe
d'ayissana.
32 Israa'eeliyaa asaynne Yihudaa asay, unttunttu kaatetuunne kaappatuu, unttunttu
k'eesatuu nne timbbitiyaa odiyaawanttu ootseedda iita oosuwaa ubbaan taana
hank'k'etseeddino.
33 Unttunttu barenttu som"uwaa aggiide, barenttu zokkiyaa taw zaareeddino.
Taani unttuntta zaara zaaraadde tamaarissinttokka, unttunttu sisibeykkinonne
seeraakka akkibeyikkino.
34 Unttunttu sheneyiyaa barenttu eek'atuwaa ta suntsan s'eesetteedda Geeshsha
Golliyaa giddon essiide tunisseeddino.
35 Unttunttu barenttu attuma naanatuwaanne mac'c'a naanatuwaa Molooka
eek'aw yarshshanaw Hinnooma Zanggaaraan Ba'aalaw yarshshiyaa d'ok'k'a
sa'atuwaa giigisseeddino. Unttunttu hewaa ootsana mala, taani unttuntta
azazabeykke; Yihudaa asaa unttunttu nagaraa oosissanaw hewaa mala
sheneyiyaawaa ootsanawe ta wozanaan ubbakka aad'd'ibeenna» yaageedda.

S'oossay Israa'eeliyaa Asaa Zaaraade Ishalissana Yaageedda

36 Hintte Yerusaalame asay, «Ha katamay olan, koshaaninne iita harggiyaan
Baabloone kaatiyaa kushiyan aad'd'iide imettana» yaageedda ha katamaabaa
Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee;
37 «Be'ite, taani ta suulo hank'k'uwaaninne ta wolk'k'aama yiluwaan unttuntta
laaleedda biittaa ubbaappe shiishshana; ha sa'aa zaaraadde ahaade, unttunttu
sarotetsaan de'anaadan ootsana.
38 Unttunttu ta asaa gidana; taanikka unttunttu S'oossaa gidana.
39 Unttunttu taw med'inaw yayana mala, taani unttunttoo itti wozanaanne itti
ogiyaa immana; hewe unttunttoonne unttunttuppe guyyiyaan, unttunttu naanaatoo
lo"a gidanawaa.
40 Taani unttunttunna med'inaw k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'etana. He c'aak'uwaan
taani unttunttoo lo"obaa ootsiyaawaa aggikke; unttunttu taappe wora simmenna
mala, taani unttunttu taw yayanaadan ootsana.
41 Taani unttunttoo lo"obaa ootsiyaawaadan nashettana; k'ay taani ta kumentsaa
wozanaappenne ta kumentsaa shemppuwaappe ha biittan unttuntta tumuwaappe
tokkana» yaagee.

32:28 2 Kat. 25:1-11; 2 Od. 36:17-21 **32:34** 2 Kat. 23:10; Erm. 7:30-31; 19:1-6 **32:35** Wog. 18:21; 2 Kat. 23:10; Erm. 7:31

42 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ha asaa bolla ha iita bayetsaa
ubbaa aheeddawaadan, hewaadankka taani unttunttoo immana geedda lo"obaa
ubbaa immana.
43 Hintte, ‹Ha biittay asaykka mehiikka de'enna, ayinne baynna biittaa gidanawaa;
I Baabloonetoo imetti kichcheedda› yaageedda biittan Asay zaaretsiide, gadiyaa
shammana.
44 Asay gadiyaa shaluwaan shammana; markkaa sintsan paramaa paramiide,
maatafaa wotsana. Hawe ubbay Biiniyaama biittan, Yerusaalame yuushshuwaan
de'iyaa heeratuwaan, Yihudaa katamatuwaan, gezziyaan de'iyaa katamatuwaan,
zooziyaappe garssaana de'iyaa katamatuwaaninne Neegeeba mela biittaa
katamatuwaa ubbaan hanana. Ayaw gooppe, taani unttunttu zaaraadde ishalissana.
Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

33

S'oossay Laa"entsuwaakka Israa'eeliyaa
Asaa Ishalissana Yaageedda

1 Ermaasi biro naagiyaawanttu dabaaban de'ishiina, Med'inaa Godaa k'aalay
laa"entsuwaakka yeedda.
2 Sa'aa med'd'eedda Med'inaa Goday, giigissiide Aa sa'aan wotseedda Med'inaa
Goday, Aa suntsaykka Med'inaa Godaa geetettiyaawe taana hawaadan yaagee;
3 «Neeni taana S'eesa; taani new koyana; neeni erenna woggabaanne
wolk'k'aamabaa taani new odana.
4 Baabloonatuwaa biittaa dooriita, dooddetsaanne mashshaa diggana mala, dirssaa
gimbbiyaa minisanaw koleedda ha katamaa golletuwaabaanne Yihudaa kaatetuwaa
golletuwaabaa taani Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay oday.
5 Hinttenana olettanawunne taani ta hank'k'uwaaninne yiluwaan shoc'ana
asatuwaa anhaa he sa'atuwaan kuntsanaw Baabloonetuu geliino. Ayaw gooppe,
unttunttu iitatetsaa ubbaa diraw, taani ha katamaappe ta som"uwaa gentsaad.
6 «Gidooppenne, taani ha katamaanne an de'iyaa asaa zaaraadde patsana;
unttunttu pas'atetsaakka zaarana; loytsi daro saruwaanne woppa de'uwaa taani
unttunttoo immana.
7 Yihudaa asaanne Israa'eeliyaa asaa omooduwaappe zaaraadde ishalissana;
unttunttu kase de'eeddawaadan ootsaade taani unttuntta gimbbana.
8 Unttunttu taana naak'k'eedda nagaraa ubbaappe taani unttuntta geeshshana;
geeshshaade unttunttu taana naak'k'eedda naak'uwaanne makkaleedda makkala
ubbaa atto yaagana.
9 Hewaappe guyyiyaan, Yerusaalame katamay taw nashshechchaa,
bonchchuwaanne galataa sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa sintsan ahana.
Taani Yerusaalame asaw ootsiyaa lo"obaanne he katamaw ahiyaa duretetsaanne
sarotetsaa sisiide, kawutetsatuu ubbay yashshan kokkorana» yaagee.
10 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte, ‹Asayinne mehii bayinna mela
biittaa› geedda ha sa'atuwaan, asaynne mehii bayinna Yihudaa katamatuwaaninne
Yerusaalame ogetuwaan, nashshechchaanne ililssaa kooshshay,
11 bullachchiyaawaanne bullachchettiyaan kooshshaynne Med'inaa Godaa
Geeshsha Golliyaa galataa yarshshuwaa ahiidde, hawaadan yaagiide yes's'iyaa asaa
kooshshay sisettana.

«Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa galatite;
ayaw gooppe, I keeka.

33:11 1 Od. 16:34; 2 Od. 5:13; 7:3; Izr. 3:11; Maz. 100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1

Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaagiino.

Ayaw gooppe, «Taani unttuntta omooduwaappe zaaraadde unttunttu biittaa ahana; unttuntta kase de'eeddawaadan ootsaade, taani ishalissaade wotsana» yaagee Med'inaa Goday.

12 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha asaynne mehii bayinna ayinne baynna biittaaninne an de'iyaa katamatuwaan hentsanchchatuu barenttu dorssaa wudiyaa allas's'issiyaa gadii de'ana.
13 Gezziyaan de'iyaa katamatuwaan, zooziyaappe garssaana de'iyaa katamatuwaan, Neegeeba mela biittaan de'iyaa katamatuwaan, Biiniyaama biittan, Yerusaalame yuushshuwaan de'iyaa heeratuwaaninne Yihudaa katamatuwaan hentsanchchatuu barenttu dorssaa zaaretsiide payduwaan. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.
14 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa asawunne Yihudaa asaw ootsana geedda lo"o k'aalaa poliyaa gallassatuu yaana;
15 he gallassatwaaninne he wodetuwaan taani Daawita zariyaappe itti s'illo Aac'aa dentsana; I he biittan suure pirddaanne s'illotetsaa ootsana.
16 He wode Yihudaa Asay attana; Yerusaalame asaykka woppu giide de'ana; ha katamaykka Med'inaa Godaa, Nu S'illotetsaa yaagetti s'eesettana.
17 Daawita zeretsaappe Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttiyaa Asay ubbakka d'ayenna.
18 Hewaadankka, s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshoonne hara yarshshuwaa ubbaa gede yarshshanaw Leewiyaa zariyaappe k'eesiyaa gidiyaa Asay med'inawukka ta sintsan d'ayenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.
19 Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko yeedda.
20 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani gallassaananne k'ammaana k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'etaad; he c'aak'uwaan unttunttu barenttoo keeretteedda wodiyaan simeretteeddino. He gallassaanne k'ammaa c'aak'uwaa hintte laammanaw danddayooppe,
21 taani Aa zariyaappe kawutetsaa araatan uttana Asay ubbakka d'ayennaadan, ta k'oomaa Daawitenna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa laammana; k'ay ubbatoo taw ootsiyaa, Leewiyaa zare gidiyaa k'eesetuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaakka laammana.
22 Taani ta k'oomaa Daawita zeretsatuwaanne ta sintsan ootsiyaa Leewiyaa zare k'eesetuwaa paydanaw danddayettenna saluwaa s'oolinttetuwaadaaninne makkina wurenna abbaa shafiyaadan c'orayana» yaagee.
23 Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka Ermaasakko hawaadan yaagiidde yeedda;
24 «Ha asay, ‹Med'inaa Goday bare dooreedda laa"u kawutetsatuwaa, Israa'eeliyaanne Yihudaa aggi basheedda› yaagiide haasayiyaawaa neeni akeekabeyikkii? Unttunttu ta asaa kad'iide, barena danddayeedda kawutetsaa kesikkino giide k'oppiino.
25 Taani Med'inaa Goday gallassaananne k'ammaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaanne saluwaanne sa'aa higgiyaa mintsabeennabaa gidintto,
26 taani Yaak'ooba zeretsatuwaanne ta k'oomaa Daawita zeretsatuwaa agga bashana; yaatabeennawaa gidintto, Abrahaama, Yisaak'anne Yaak'ooba zaratuwaa bolla kaateyanaw Daawita zeretsaa doorennan aggana. Taani ta asaa maarana; taani unttuntta zaaraadde ishalissana» yaageedda.

Ermaasa Duma Duma Oosotuwaa

33:14 Erm. 23:5-6 **33:18** 2 Sam. 7:12-16; 1 Kat. 2:4; 1 Od. 17:11-14

34

Kaatiyaa Sedek'iyaasaw Odetteedda Timbbitiyaa

1 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori, Aa olanchchatuu ubbaynne I mooddiyaa
kawutetsatuwaan Asay ubbay, Yerusaalamenne Yerusaalame yuushshuwaan de'iyaa
katamatuwaa ubbaa oliyaa wode, ha k'aalay Med'inaa Godaappe Ermaasaw yeedda;
2 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaageedda; «Ba; baade Yihudaa
Kaatiyaa Sedek'iyaasa hawaadan yaaga; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Be'a,
taani ha katamaa Baabloone kaatiyaa kushiyan aatsaade immana; I ha katamaa
taman s'uuggana.
3 Neeni Aa kushiyaappe kessa akkakka; neeni omoodettananne aw aad'd'a
imettana. Neeni ne ayifiyaan Baabloone kaatiyaa be'ana; ikka neenana haasayana.
Hewaappe guyyiyaan, neeni Baabloone biittaa baana yaagee.
4 « ‹Gidooppenne, Yihudaa Kaatiyaw Sedek'iyaasaa, Med'inaa Goday giyaawaa sisa!
Newaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni olan hayk'k'akka;
5 neeni saro hayk'k'uwaa hayk'k'ana. Neeppe kase de'eedda kaatetuwaa
bonchchoo, ne mayzza aawaatoo is'aanaa c'uwayeeddawaadan, Asay ne
bonchchookka is'aanaa c'uwissana. Yaatiide, Aayyee nu kaatiyaw yaagiide new
yeekkana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee› yaagaade oda» yaageedda.
6 Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Ermaasi ha timbbitiyaa ubbaa Yihudaa
Kaatiyaa Sedek'iyaasaw Yerusaalamen odeedda.
7 He wode Baabloone kaatiyaa olanchchatuu Yerusaalame katamaanne Yihudaan
atteeda katamatuwaa oleeddino. Laakishanne Azeek'a geetettiyaa katamatuwaa
s'alalay Yihudaan atteeda gimbbetteedda katamatuwaa.

Ayiletuwaa Ayiletetsaappe Kessiyaa Awaayuwaa

8 Kaatii Sedek'iyaasi ayiletuwaa ayiletetsaappe kessiyaa awaayuwaa awaayanaw
Yerusaalamen asaa ubbaanna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddawaappe guyyiyaan,
Ermaasaw Med'inaa Godaappe k'aalay yeedda. He awaayuu,
9 «Asay ubbay bare Ibraawe attuma asatuwaanne mac'c'a asatuwaa ayiletetsaappe
kesso; ooninne Ayihuda asaa gideedda bare ishaa ayile ootsoppo» yaagee.
10 Hewaa diraw, Asay ubbaynne kaappatuu ubbay c'aak'k'eteedda c'aak'uwaadan,
barenttu attumanne mac'c'a ayiletuwaa ayiletetsaappe kessanawunne laa"entso
zaariide ayileyenan agganaw mayyeeddino; unttuntta ayiletetsaappe kesseeddino.
11 Shin barenttu k'ofaa laammiide, ayiletetsaappe kesseedda barenttu attumanne
mac'c'a ayiletuwaa zaariide ayileyeedino.
12 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko yeedda.
13 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani hintte mayzza
aawotuwaa Gibs'eppe, ayiletetsaa biittaappe kesseedda wode, unttunttunna k'aalaa
c'aak'uwaa c'aak'k'a uttaad.
14 He k'aalaa c'aak'uwaa maaran, ‹Ibraawe ayilii de'iyaa Asay ubbay, ayiletuwaa
usuppun laytsaa oosissi simmiide, laappuntsa laytsi ayiletetsaappe kessi yeddite›
yaagaade azazaad. Shin hintte mayzza aawotuu taani odiyaawaa sisennan
is's'eeddino taw azazettibeykkino.
15 Hinttekka mata wodiyaappe kase hintte nagaraa aggiide, ayiletuwaa
ayiletetsaappe kessanaw awaayeeddita; ta sintsan likkebaa ootseeddita. K'ay hewaa
ootsanaw ta sintsan, ta suntsay s'eesettiyaa ta Geeshsha Golliyaan c'aak'uwaa
c'aak'k'eteeddita.

34:1 2 Kat. 25:1-11; 2 Od. 36:17-21 **34:14** Dom. 21:2; Zar. 15:12

16 Shin ha"ikka hintte hintte k'ofaa laammiide, ta suntsaa tunisseeddita. Wootiide
gooppe, unttunttu koyeeddawaadan, ayiletetsaappe kesseedda hintte attumanne
mac'c'a ayiletuwaa zaariide ayileyeedita.
17 «Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday odiyaawe hawaa: hintte taw azazettenan
is's'iide, hintte ishaa woy hintte shooruwaa ayiletetsaappe kessiyaa awaayuwaa
awaayibeykkita. Be'ite, hintte bolla olay iita harggiinne koshay kesana mala, taani
awaayay. Taani hinttena sa'aa bolla de'iyaa kawutetsatoo dagama ootsana.
18 Ta k'aalaa c'aak'uwaa mentseedda asaa, ta sintsan k'aalaa c'aak'k'eteedda
c'aak'uwaa k'aalatuwaa naagennan is's'eedda asaa, unttunttu c'aak'k'oo shukkiide,
bagga bagga kessi maaran wotsiide, laa"u baggaappe gidduwaana aad'd'iide, he
maraadan taani unttuntta ootsana.
19 He asatuukka Yihudaa kaappatuwaa, Yerusaalame kaappatuwaa, biittaa
mooddiyaawantta, k'eesetuwaanne maaran wotseedda maraa ashuwaa gidduwaana
mentseedda asaa ubbaa.
20 Taani unttuntta unttunttu morkkatuwaa kushiyaaninne unttuntta wod'anaw
koyiyaa asatuwaa kushiyan aatsaade immana; unttunttu anhay saluwaa kafotoonne
sa'aa do'atoo k'uma gidanawaa.
21 «Taani Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyyaasanne Aa kaappatuwaakka unttunttu
morkkatuwaa kushiyan, unttuntta wod'anaw koyiyaawanttu kushiyaaninne hinttena
oliyaawaa aggeeda Baabloone kaatiyaa olanchchatuwaa kushiyan aatsaade immana.
22 Taani Med'inaa Goday Baabloone olanchchatuwaa azazana; unttunttu ha
katamaa simmana. Unttunttu ha katamaa olana, omooddananne taman s'uuggana.
Yihudaan de'iyaa katamatuwaakka Asay de'enna ayinne baynna sa'aa ootsana»
yaagee.

35

Ermaasanne Rekaaba Yaratuwaa

1 Iyoosiyaasa na'aa Yihudaa Kaatiyaa Iyo'ak'eema laytsan, Ermaasaw Med'inaa
Godaappe k'aalay hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Rekaaba yara gidiyaa asaakko baade, unttunttunna haasaya. Geeshsha Golliyaa
kifiletuwaappe ittuwaa giddo gelissaade woyniyaa eessaa unttunttoo imma»
yaageedda.
3 Baade, Habaadiiniyaa na'aa na'aa, Ermaasa na'aa Ya'azaaniyaa, Aa ishatuwaanne
Aa attuma naanatuwaa ubbaa, hewaa giyaawe Rekaaba yaraa muliyaa akkaade,
4 Med'inaa Godaa Golliyaa ahaad. Yigidaaliyaa na'aa, timbbitiyaa odiyaa Hanaana
erissiyaa k'oomatuwaa kifiliyaa unttuntta gelissaad. He kifilii penggiyaa naagiyaa
Shaaluuma na'aa Ma'iseeya kifiliyaappe bolla baggana, kaappotuwaa kifiliyaa matan
de'ee.
5 Hewaappe guyyiyaan, taani Rekaaba yaratuwaa sintsan woyniyaa eessay
kumeedda s'uggatuwaanne s'uu'atuwaa wotsaade, «Woynniyaa eessaa ushite»
yaagaad.
6 Shin unttunttu zaariide, «Nuuni woyniyaa eessaa ushokko; ayaw gooppe, nu
mayzza aawuwaa Rekaaba na'ay Yonadaabi nuuna, ‹Hinttekka hintte naanatuukka
woyniyaa eessaa med'inaw ushoppite.
7 K'ay golliyaa kees's'oppite; zeretsaa zeroppite; woyniyaa turaakka tokkoppite.
Hewaa aggiide, dunkkaane giddon de'ite. Yaatooppe hintte adussa laytsaa ha biittan
de'ana› yaageedda.
8 Nu mayzza aawuwaa Rekaaba na'ay Yonadaabi nuuna azazeedda ubbaw nuuni
azazetteeddo. Nuuni, woy nu mac'c'a asatuu, woy nu attuma naanatuu, woy nu
mac'c'a naanatuu nu de'uwaa laytsaa ubbaan woyniyaa eessaa ushibeykko;

35:1 2 Kat. 23:36—24:6; 2 Od. 36:5-7

9 de'iyaa golliyaakka kees's'ibeykko; woyniyaa turaa sa'ay, woy goshshay, woy
zeretsaykka nuw baawa.
10 Nuuni dunkkaane giddon de'eeddo; nu mayzza aawuu Yonadaabi azazeedda
ubbawukka azazetteeddo.
11 Shin Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori nu biittaa bolla woraajjeedda wode,
‹Baabloonetuwaanne Sooretuwaa olanchchatuwaappe attanaw, haa Yerusaalame
ane boytte› yaageedda. Ha"i nuuni Yerusaalamen de'iyaawe hewaassa» yaageeddino.
12 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasaw yeedda.
13 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan
yaagee; «Ba; baade Yihudaa asaanne Yerusaalame asaa hawaadan yaaga; ‹Ta k'aalaa
sisiyaawaanne taani tamaarisseeddawoo azazettiyaawaa ayaw is's'eedditee? Taani
Med'inaa Goday hawaa oday.
14 Rekaaba na'ay Yonadaabi bare attuma naanatuwaa woyniyaa eessaa
ushennaadan azazeedda azazuwaa unttunttu naageeddino; unttunttu barenttu
mayzza aawuwaa azazoo azazetteedda diraw, hachchi gakkanaw woyniyaa eessaa
ushokko. Hinttew zaara zaaraadde oday; shin hintte taani odiyaawaa sisibeykkita.
15 K'ay taani zaara zaaraadde timbbitiyaa odiyaa ta k'oomatuwaa ubbaa hinttekko
yeddaad; unttunttu, «Hintte ubbaykka hintte iita ogiyaappe ha"i simmite; hintte
oosuwaakka loytsite; hara s'oossatoo goyinnoppitenne ootsoppite. Yaatooppe, taani
S'oossay hinttewunne hintte mayzza aawaatoo immeedda biittan hintte de'ana»
yaageeddino. Shin hintte taani odiyaawaa sisanaw hintte haytsaa taakko yeggikkita.
16 Rekaaba na'aa Yonadaaba zeretsatuu unttunttu mayzza aawuu unttuntta
azazeedda azazuwaa poleeddino; shin ha Asay taw azazettibeenna› yaaga» yaagee.
17 Hewaa diraw, Med'inaa Goday S'oossay, Ubbaappe Wolk'k'aamay, Israa'eeliyaa
S'oossay hawaadan yaagee; «Sisite, taani Yihudaa asaa bollanne Yerusaalamen
de'iyaawanttu bolla ahana geedda iitabaa ahana. Ayaw gooppe, taani unttunttoo
odaad; unttunttu sisennan is's'eeddino. Taani unttuntta s'eesaad; s'eesina unttunttu
koyennan is's'eeddino» yaagee.
18 Hewaappe guyyiyaan, Ermaasi Rekaaba yaratuwaa hawaadan yaageedda;
«Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hinttena hawaadan
yaagee; ‹Hintte hintte mayzza aawuwaa Yonadaabaw azazetteedda diraw, Aa wogaa
kaalleedda dirawunne I azazeeddawaa ubbaakka poleedda diraw,
19 Rekaaba na'ay Yonadaabi taw Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw
Israa'eeliyaa S'oossaw ootsiyaa attuma asaa awudenne d'ayenna› yaagee» yaageedda.

36

Baaruki S'aatsaa Mas'aafaa Asaw Nabbabeedda

1 Iyoosiyaasa na'ay Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi kaateteedda oyddentso laytsan,
Med'inaa Goday Ermaasa hawaadan yaageedda;
2 «Itti s'aatsa mas'aafaa akkaade, taani Iyoosiyaasa wodiyaan koyiro new odeedda
gallassaappe doommaade, hachchi gakkanaw Israa'eeliyaa bolla, Yihudaa bollanne
hara kawutetsatuwaa ubbaa bolla haasayeedda k'aalaa ubbaa s'aafa.
3 Taani Yihudaa asaa bolla ahana gaade halchcheedda boshaa ubbaa sisiide, ooni
erii, unttunttu barenttu iita oosuwaappe simmanenttonne. Taani unttunttu
naak'uwaanne unttunttu nagaraa atto gaana» yaageedda.
4 Hewaa diraw, Ermaasi Neeriyaa na'aa Baaroka s'eeseedda; Med'inaa Goday aw
odeeddabaa ubbaa Baarookkaw odina, I s'aatsa mas'aafan s'aafeedda.
5 Hewaappe guyyiyaan, Ermaasi Baaroka, «Taani k'asho golliyaan de'iyaa diraw,
Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gelanaw danddaykke.

36:1 2 Kat. 24:1; 2 Od. 36:5-7; Dan. 1:1-2

6 Hewaa diraw, neeni Asay s'oomiyaa gallassi Med'inaa Godaa Golliyaa baade,
taani odina, neeni s'aatsa mas'aafan s'aafeedda Med'inaa Godaa k'aalaa unttunttoo
nabbaba; barenttu katamatuwaappe yeedda Yihudaa asaw ubbawukka nabbaba.
7 Ha asaa bolla Med'inaa Goday awaayeedda hank'k'uunne yiluu iita gidiyaa diraw,
ooni erii, unttunttu barenttu iita oosuwaappe simmiide, Med'inaa Godaa
woossanenttonne» yaageedda.
8 Neeriyaa na'ay Baaruki timbbitiyaa odiyaa Ermaasi azazeeddawaadan, Med'inaa
Godaa Golliyaan Med'inaa Godaa k'aalaa ubbaa nabbabeedda.
9 Iyoosiyaasa na'ay Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi kaateteedda ichcheshentso laytsan,
udduppuntsa aginaan, Yerusaalamen de'iyaa asawunne Yihudaa katamatuwaappe
yeedda asaw ubbaw Med'inaa Godaa sintsan s'oomanaadan awaayeeddino.
10 Baaruki Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan, k'ommo bagga dabaaban, Ooratsa
Penggiyaa giyaasan de'iyaa, s'aafiyaa Saafaana na'aa, Gamaariyaa kifiliyaan ek'k'iide,
Ermaasa k'aalay s'aafettiide s'aatsa mas'aafaa asaw ubbaw nabbabeedda.

Baaruki S'aatsaa Mas'aafaa Kaappatoo Nabbabeedda

11 Saafaana na'aa na'ay, Gamaariyaa na'ay Mikaayi mas'aafaappe Med'inaa Godaa
k'aalaa Baaruki nabbabishina siseedda wode,
12 kaatiyaa golliyaan s'aafii uttiyaa kifiliyaa beedda. I biyaa wode, s'aafii
Elishamaa'i, Shamaa'iyaa na'ay Dalaayi, Akiboora na'ay Elnaataani, Saafaana na'ay
Gamaarii, Hanaaniyaa na'ay S'idik'eenne hara kaappatuu hewan utteeddino.
13 Baaruki asaw mas'aafaappe nabbabishina siseedda k'aalaa ubbaa Mikaayi
unttunttoo odeedda.
14 Kaappatuu Nataaniyaa na'aa Yihuda Baaruukakko kiittiide, «Asaw neeni
nabbabeedda mas'aafaa akkaade haaya» yaageeddino. Nataanii Sheleemiyaa na'aa;
Sheleemi Kuusha na'aa. Yaagina Baaruki mas'aafaa akkiide, unttunttukko yeedda.
15 Unttunttukka Aa, «Ane uttaade, nuw mas'aafaa nabbaba» yaageeddino.
Baaruki mas'aafaa nabbabeedda.
16 I nabbabeedda k'aalaa ubbaa siseeddino; ubbaykka yayyiide, Ittuu ittuwaa
s'eelliide, Baaroka, «Ha k'aalaa ubbaa nuuni kaatiyaw odanaw koshshee»
yaageeddino.
17 K'aykka zaariide Baaruka, «Neeni ha k'aalaa ubbaa wootaade s'aafeeddentto
nuw oda. Hawaa new Ermaasi bare doonaappe odina s'aafaadii?» yaageeddino.
18 Baaruki, «Ee, ha k'aalaa ubbaa Ermaasi bare doonaappe taw odeedda; taani
k'alamiyaan ha s'aatsa mas'aafan s'aafaad» yaageedda.
19 Unttunttu Baaroka, «Neeninne Ermaasi biide k'osettite; hintte de'iyaa sa'aakka
ooninne eroppo» yaageeddino.

Kaatii S'aatsaa Mas'aafaa S'uuggeedda

20 Kaappatuu mas'aafaa s'aafiyaa Elishamaa'a kifiliyaan wotsowaappe guyyiyaan,
kaatii de'iyaa dabaabaa biide, haneeddawaa ubbaa kaatiyaw odeeddino.
21 He mas'aafaa ahana mala, kaatii Yihuda kiitteedda; Yihuday s'aatsa mas'aafaa
Elishamaa'a kifiliyaappe ahiide, kaatiyawunne Aa yuushshuwaan ek'k'eedda
kaappatoo nabbabeedda.
22 Udduppuntsa aginaan sa'ay balgguwaa gidiyaa diraw, kaatii balgguwaa aatsiyaa
golliyaan utteedda. He wode kaatiyaa sintsan de'iyaa c'ooc'iyaan tamay ees's'ee.
23 Yihuday heezzu woy oyddu sa'atuwaa nabbabeeddawaappe guyyiyaan, kaatii he
sa'atuwaa s'aatsa mas'aafaappe sans's'iyan k'ans's'i k'ans's'iide, taman oleedda;
hewaadan ootsiide, he mas'aafaa mulennakka s'uuggi aggeeda.
24 Ha k'aalaa ubbaa sisiidekka kawuunne aanana ootsiyaa kaappatuu ayinne
yayyibeykkino; woy kayyotiide, barenttu mayuwaa peed'ibeykkino.

25 Haray atto Elnaataani, Dalaayinne Gamaarii kaatii he mas'aafaa s'uuggennaadan
woossinakka, unttunttu woosaa sisennan is's'eedda.
26 Kaatiyaa na'aa Yiraahima'eela, Aziri'eela na'aa Saraayanne Abddi'eela na'aa
Sheleemiyaa, s'aafiyaa Baarokanne timbbitiyaa odiyaa Ermaasa oyk'k'ana mala
kaatii azazeedda. Shin Med'inaa Goday unttuntta k'oseedda.

Ermaasi Zaari S'aafeedda S'aatsaa Mas'aafaa

27 Ermaasi odina, Baaruki s'aafeedda k'aalay de'iyaa mas'aafaa kaatii s'uuggi
simmina, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko hawaadan yaagiidde yeedda;
28 «Ha"ikka hara s'aatsa mas'aafaa akkaade, Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi kase
s'uuggeedda s'aatsa mas'aafaa giddon de'iyaa k'aalaa ubbaa s'aafa.
29 K'ay Yihudaa Kaatiyaa Iyo'ak'eema hawaadan yaaga: ‹Med'inaa Goday
hawaadan yaagee; «Neeni, Baabloone kaatii tumuwaappe yiide, ha biittaa bayzzana;
k'ay izi giddon de'iyaa asaanne mehiyaakka wurssana» gaade ayaw s'aafaadii?›
yaagaade mas'aafaa s'uuggaadda.
30 Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday new Yihudaa Kaatiyaa Yo'ak'eemaw hawaa
oday: Daawita kawutetsaa araatan uttiyaa zarii new ubbakka de'enna. Ne anhayikka
c'oo olettiide, gallassi awaa suuluwaaninne k'amma meeguwaan shoc'ettana.
31 Hintte nagaraa diraw neena, ne zariyaanne neenana ootsiyaa ubbaa taani
murana. Hintte taani odeeddawaa sisennan is's'eedda diraw, taani odeedda iitabaa
ubbaa hintte bollanne Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa asaa bolla ahana yaagee
yaaga» yaageedda.
32 Hewaappe guyyiyaan, Ermaasi hara s'aatsa mas'aafaa akkiide, Neeriyaa na'aa
s'aafiyaa Baarookkaw immeedda. Baaruki Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi taman
s'uuggeedda s'aatsa mas'aafaa k'aalaa ubbaa Ermaasi aw doonaan odina s'aafeedda.
K'ay Ermaasi hewaa malatiyaa hara k'aalaakka gujjin, ubbaakka Baaruki s'aafeedda.

37

Ermaasanne Kaatiyaa Sedek'iyaasa

1 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Iyo'ak'eema na'aa Yo'aakiina sa'aan
Iyoosiyaasa na'aa Sedek'iyaasa Yihudaa biittan kawutseedda.
2 Sedek'iyaasi, aanana ootsiyaa Kaappatuunne he biittan de'iyaa Asay ubbaykka
Med'inaa Goday timbbitiyaa odiyaa Ermaasa baggana odeedda k'aalaw
azazettibeykkino.
3 Shin Kaatii Sedek'iyaasi Sheleemiyaa na'aa Yehukaalanne Ma'iseeya na'aa
k'eesiyaa S'afaaniyaa hawaadan yaagiide, Ermaasakko kiitteedda; «Hayana nu diraw
Med'inaa Godaa nu S'oossaa woossa» yaageedda.
4 He wode Ermaasi biro k'ashetti beenna diraw, asaa giddon simerettee.
5 Gibs'e kaatiyaa olanchchatuu, Gibs'eppe kesiide yiyaawaa Yerusaalame
dooddeedda Baabloone olanchchatuu siseedda wode, unttunttu Yerusaalameppe
aggiide, guyye simmeeddino.
6 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Ermaasakko
yeedda.
7 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taana hintte
oochchana mala, hinttena kiitteedda Yihudaa kaatiyaw hawaadan yaagite; ‹Be'ite,
hinttena maaddanaw keseedda Gibs'e kaatiyaa olanchchatuu barenttu biittaa
simmiide baana.
8 K'ay Baabloone olanchchatuu simmiide yaana; olettiide, ha katamaa oyk'k'ana;
tamankka Aa s'uuggana› yaagite» yaagee.

37:1 2 Kat. 24:17; 2 Od. 36:10

9 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; « ‹Baabloone olanchchatuu laa"entso
simmiide yiikkino› yaagiide hinttena hintterekka c'immoppite. Ayaw gooppe,
unttunttu simmiide yaanawe de'enna!
10 Hintte Baabloone olanchchatuwaa muliyaa s'ooninttonne unttunttuppe attiide,
olan madus's'iide, dunkkaaniyaa giddon giseeddawanttukka denddiide, ha katamaa
taman s'uuggana» yaagee.

Ermaasi K'ashetteedda

11 Gibs'e kaatiyaa olanchchatuu mateedda diraw, Baabloone olanchchatuu
Yerusaalame aggiide, barenttu de'iyaa sa'aappe guyye simmeeddino.
12 He wode Ermaasi barena gakkiyaa gadiyaa akkanaw Biiniyaama biittaa baanaw
Yerusaalameppe denddee.
13 Gido shin, I biide, Biiniyaama Penggiyaa giyaa penggiyaa gakkishina, penggiyaa
naagiyaawanttuppe ittuu, Hanaaniyaa na'aa Sheleemiyaa na'ay, Yiiriyaa giyaawe Aa,
«Ne nuuna kadaade Baabloone baasa gidikkii?» yaagiide oyk'k'eedda.
14 Ermaasi zaariide, hawaadan yaageedda; «Neeni giyaawe wordduwaa; taani
Baabloone biyaa asaa gidikke» yaageedda. Shin Yiirii I giyaawaa sisennan is's'eedda;
Ermaasa oyk'k'i akkiide, kaappatuwaakko afeeda.
15 Kaappatuukka loytsi hank'k'ettiide, Ermaasa wad'd'eeddino; unttunttu k'asho
golliyaa kesseedda, s'aafiyaa Yoonataana golliyaan afiide wotseeddino.
16 Ermaasi hewan biittaa giddon de'iyaa kifiliyaan daro wodiyaa gam"eedda.
17 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Sedek'iyaasi asaa kiittiide, Ermaasa bare de'iyaasaa
kaatiyaa golliyaa s'eesisseedda; Asay erennan Aa, «Med'inaa Goday new odeeddawe
ayentto de'ii?» yaagiide oochcheedda.
Ermaasi zaariide, «Ee de'ee; neeni Baabloone kaatiyaa kushiyan aad'd'aade
imettana» yaageedda.
18 K'aykka Ermaasi Kaatiyaa Sedek'iyaasa hawaadan yaagiide oochcheedda; «Taana
hintte k'asho golliyaan yegganaw taani ne bollan, new ootsiyaa kaappotuwaa bollan
woy ha asaa bollan ayaa bayzzuwaa ootsaadditaa?
19 K'ay, ‹Baabloone kaatii hintte bollaninne ha biittaa bollan yiide olenna› yaagiide
new timbbitiyaa odeedda ne nabatuu ha"i hak'an de'ino?
20 Hewaa diraw, ta godaw kaatiyaw, sisa! Taani oochchiyaawaa neeni polana mala,
neena woossay. Taani he sa'aan hayk'k'ennaadan, k'asho golliyaa gidiyaa s'aafiyaa
Yoonataana golliyaw taana guyye zaaroppa» yaageedda.
21 Hewaa diraw, Kaatii Sedek'iyaasi naagiyaawanttu dabaaban Ermaasa wotsana
mala azazeedda. Hewan Aa wotsi de'ishshin, katamaappe daabbuu d'ayana
gakkanaw, hachchi hachchi itti itti daabbuwaa uukkiyaasaappe ayi ahiide, aw
immeeddino. Hewaa diraw Ermaasi kaatiyaa zabban naaguwaan gam"eedda.

38

Ermaasi Haatsaa Ollaan Oletteedda

1 Mataana na'ay Shafaas'e, Paashihuura na'ay Gadaalee, Sheleemiyaa na'ay
Yehukaalinne Malkkiyaa na'ay Paashihuuri Ermaasi asaa ubbaw odeedda
k'aalatuwaa siseeddino.
2 Ermaasi giidde, «med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Ha kataman attiyaa ooninne
olan, koshaaninne iita harggiyaan hayk'k'ana. Shin Baabloonetuwaakko biyaa
ooninne hayk'k'enna. Bare huup'iyaa ashshana; pas'akka de'ana› yaagee.
3 K'aykka Med'inaa Goday, ‹Hawe Yerusaalame katamay tumuppe Baabloone
kaatiyaa olanchchatuwaa kushiyan aad'd'iide imettana; unttunttukka Aa
omooddana› yaagee» yaageedda.

4 Hewaappe guyyiyaan, kaappatuu kaatiyaakko biide, hawaadan yaageeddino; «Ha
bitanii hayk'k'anaw koshshee; hawaa mala s'ala k'aalaa haasayiide, ha kataman
de'iyaa olanchchatuunne Asay ubbay shugganaadan ootseedda. I asaa k'ohiyaawaa
amotteeppe attina, sarobaa amottenna» yaageeddino.
5 Kaatii Sedek'iyaasi zaariide, hawaadan yaageedda; «Hintte Aa bolla ootsana
geeddawaa ayaanne taani hinttena digganaw danddaykke» yaageedda.
6 Unttunttu Ermaasa kaatiyaa golliyaa dabaaban de'iyaa, kaatiyaa na'aa Malkkiyaa
haatsaa ollaan yegeeddino; unttunttu wodoruwaan Aa duge wotseeddino. He wode
he ollaan silimuwaappe attina, haatsi baawa; Ermaasi he silimuwaa giddo geleedda.
7 Shin Toop'p'iyaa asaa gidiyaa, kaatiyaa golliyaan ootsiyaa, Abedmeleeka giyaawe
Ermaasi ollaan oletteeddawaa siseedda. He wode kaatii Biiniyaama Penggiyaan
pirdda chilootan utteedda.
8 Abedmeleeki kaatiyaakko biide, hawaadan yaageedda;
9 «Ta godaw kaatiyaw, ha asatuu wolk'k'aama iitabaa ootseeddino; hewekka ayee
gooppe, timbbitiyaa odiyaa Ermaasa haatsaa ollaan yeggeeddino. K'ay kataman
k'umi bayinna diraw, I hewan koshaan hayk'k'ee» yaageedda.
10 Kaatii zaariide, Toop'p'iyaa asaa gidiyaa Abedmeleeka, «Hawaappe hattamu asaa
neenana akkaade baade, Ermaasi hayk'k'ennan de'ishiina, haatsaa ollaappe kessite»
yaageedda.
11 Abedmeleeki asaa akkiide beedda; kaatiyaa golliyaan duretaa minjjiyaa
kifiliyaappe garssa baggana de'iyaa kifiliyaa geliide, ec'a mayuwaa c'urk'k'aa
akkeedda. He c'urk'k'aa wodoruwaa s'eeran k'achchiide, Ermaasaw duge ollaa giddo
yeddeedda.
12 Toop'p'iyaa asaa gidiyaa Abedmeleeki Ermaasa ollaa giddo duge s'eegiide,
«Hawaa mayuwaa c'urk'k'aa wodoruwaappe garssa baggana ne shop'p'iyaan wotsa»
yaageedda. Ermaasikka I geeddawaadan ootseedda.
13 Yaatina, he wodoruwaan goochchiide, Ermaasa ollaappe kesseeddino.
Naagiyaawanttu dabaabaa gelissiide gorddeeddino.

Sedek'iyaasi Ermaasa Laa"entsuwaakka Oochcheedda

14 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Sedek'iyaasi Ermaasakko kiitti ahisiide, Med'inaa
Goday Geeshsha Golliyaa geliyaa heezzentso penggiyaa matan Aa, «Taani ittibaa
neena oochchana. Neeni taappe ayaanne k'osoppa» yaageedda.
15 Ermaasi zaariide Sedek'iyaasaw, «Taani odooppe, neeni taana wod'ikkii? Taani
zorinakka, neeni sisakka» yaageedda.
16 Kaatii Sedek'iyaasi Ermaasaw k'osuwaan hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda;
«Taani neena wod'ennawaanne k'ay neena wod'anaw koyiyaawanttoo aatsaade
immennawaa nuw de'uwaa immeedda Med'inaa Godaa suntsan c'aak'k'ay»
yaageedda.
17 Ermaasi Sedek'iyaasaw zaariide, «Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama
S'oossay, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; ‹Baabloone kaatiyaa kaappotoo
kushiyaa immooppe, neeni pas'a attana; ha katamaykka taman s'uugettenna;
neenikka ne golliyaa asaykka pas'a de'ana.
18 Shin neeni unttunttoo kushiyaa immennan is's'ooppe, ha katamaa Baabloonetuu
omooddana; unttunttu Aa s'uuggana; neenikka unttunttuppe kessa akkakka› yaagee»
yaageedda.
19 K'aykka Kaatii Sedek'iyaasi Ermaasa, «Taani yayyiyaawe ha biittaappe kaddiide,
Baabloonetuwaakko beedda Ayihudatuwaassa. Ayaw gooppe, Baabloonetuu taana
unttunttu kushiyan aatsiide immooppe, Ayihudatuu taana tuggayana» yaageedda.

20 Ermaasi zaariide, «Ayentto baawa! Unttunttu neena unttunttoo aatsiide
immikkino. Odiyaa Med'inaa Godaa k'aalaw hayyanaa azazetta. Hewe new lo"o
gidanawaa; neenikka pas'a attanaassa.
21 Shin neeni kushiyaa immennan is's'ooppe, Med'inaa Goday taana besseedda
sas'ay de'ee.
22 Hewekka ayee gooppe, Yihudaa kaatiyaa golliyaan atteeda mac'c'a asatuu ubbay
omoodettiide, Baabloone kaappatuwaakko baana. Unttunttu neena hawaadan
yaagana; ‹New mata lagge gidiyaawanttu neena baletseeddino; unttunttu neena
s'ooneeddino. Shin ha"i ne gedii silimuwaa giddo gelina, he laggetuu neena yeggiide
beeddino› yaagana.
23 K'ay ne machchetuunne ne naanatuu ubbay Baabloonetuwaan omoodettiide
baana. Neenikka unttunttu kushiyaappe kessa akkakka; Baabloone kaatii neena
oyk'k'ana. Ha katamaykka taman s'uugettana» yaageedda.
24 Sedek'iyaasi Ermaasaw zaariide, hawaadan yaageedda; «Hawaa neeni taw
odeeddawaa asaw odana d'ayooppe, neeni hayk'k'akka.
25 Kaappatuu taani neenana haasayeeddawaa sisiide yiide, ‹Neenana kaatiyaanna
ayaa haasayeeddentto, nuw oda. Neeni nuw k'osennan odooppe, nuuni neena
wod'okko› yaagiide neena oochchana.
26 Neeni, ‹Taani he sa'aan hayk'k'ennaadan, taana zaaraadde k'asho golliyaa
gidiyaa Yoonataana golliyaa yeddennaadan, kaatiyaa woossaad› yaagaade zaara»
yaageedda.
27 Hewaappe guyyiyaan, kaappatuu ubbay Ermaasakko yiide, he ooshaa
oochcheeddino. Kaatii Aa azazeeddawaadan, ikka unttunttoo odeedda. Unttunttukka
c'o"u giide bashi aggeeddino; ayaw gooppe, Ermaasi kaatiyaanna haasayishin
siseeddawe ooninne baawa.
28 Yerusaalame oyk'k'ettana wodii gakkanaw, Ermaasi naagiyaawanttu dabaaban
gorddettiide gam"eedda.

39

Yerusaalame Kunddetsaanne Yihudaan Med'etteedda Hanotatuwaa
(2 Kat. 25:1-12; Erm. 52:4-16)

1 Sedek'iyaasi Yihudaan kaateteedda udduppuntsa laytsan, tammantsa aginaan,
Baabloone Kaatii Naabukadanas'oorinne Aa olanchchatuu ubbay yiide, Yerusaalame
dooddeeddino.
2 Sedek'iyaasi kaateteedda tammanne ittentsa laytsan, oyddentso aginaan,
udduppuntsa gallassan Baabloone olanchchatuu katamaa gimbbiyaa mentseeddino.
3 He wode Baabloone kaatiyaa kaappatuu, Nerggaali-Sharees'era, Samggari-Neba,
Sarssekiimanne hara Nerggaali-Sharees'era geetettiyaawanttu, hara c'ora
mooddiyaawanttunna ittippe yeeddino; Giddo Penggiyaa giyaa penggiyaan
utteeddino.
4 Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasinne Aa olanchchatuu ubbay Baabloone
olanchchatuwaa be'eedda wode, k'amman katamaappe kesiide, kaatiyaa
ataakilttiyaa sa'aa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, laa"u dirssaa gimbbetuwaa ittippe
gatsiyaa penggiyaanna bak'ateeddino. Unttunttu Yorddaanoosa Dilbbuwaakko
simmiide beeddino.
5 Shin Baabloone olanchchatuu unttuntta guyyenna yederssiide, Iyaarikko
dembbaa gatsiidde, Sedek'iyaasa oyk'k'eeddino. Hamaata biittan, Ribila kataman
de'iyaa Kaatiyaa Naabukadanas'oorakko afeedino. Kaatii Naabukadanas'oori yaan
Sedek'iyaasa bolla pirddeedda.

38:28 Hiz. 33:21

6 K'ay Sedek'iyaasa attuma naanatuwaa Sedek'iyaasi s'eellishshin, yaan Ribila
kataman wod'eedda; Yihudaa kaappatuwaa ubbaakka wod'eedda.
7 Hewaappe guyyiyaan, Sedek'iyaasa ayifetuwaa wooc'i kessiide, Aa Baabloone
biittaa afanaw sanssalatan k'achcheeda.
8 He wode Baabloone olanchchatuu kaatiyaa golliyaanne Asay de'iyaa keetsatuwaa
ubbaa taman s'uuggeeddino; Yerusaalame gimbbiyaakka koleeddino.
9 Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani kataman atteeda
asatuwaanne kaddiide barenan gakketeedda asatuwaa ubbaa ittippe omooduwaan
Baabloone biittaa afeeda.
10 Shin kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani ayaynne unttunttoo
bayinna hiyyeesatuwaappe amareedawantta Yihudaan aggiide, unttunttoo woyniyaa
turaa sa'atuwaanne goshiyaa gadetuwaa immeedda.

Ermaasa Biletsaa

11 Naabukadanas'oori kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuwaa Naabuzaradaana
hawaadan yaagiide azazeedda;
12 «Baade Ermaasa koya demmaade, aw koshshiyaabaa ubbaa ootsa; Aa bolla hara
iitabaa ayaanne ootsoppa» yaageedda.
13 Hewaa diraw, Naabuzaradaani, Naabushaazibaani, Nerggaali-Sharees'erinne
Baabloone kaatiyaa kaappatuu ubbay ittippe gidiide kiittiide,
14 Ermaasi k'ashetti utteedda, naagiyaawanttu dabaabaappe kesseeddino. Bare
golle afiide wotsana mala, Saafaana na'aa na'aa, Ahik'aama na'aa Gadaaliyaw
hadaraa immeeddino. Hewaappe denddeeddawaan Ermaasi bare biittaa asaana
ittippe de'eedda.

Abemeleekaw Odetteedda Hidootaa

15 Ermaasi naagiyaawanttu dabaaban gorddetti utti de'ishshin, Med'inaa Godaa
k'aalay aakko hawaadan yaagiidde yeedda;
16 «Baade Top'p'iyaa asaa gidiyaa Abedmeleekaw hawaadan yaaga; ‹Ubbaappe
Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Hawaappe
kase taani odeeddawaadankka ha katamaa bollan lo"obaa gidennaan, bayetsaa
ahana. Hewe ubbay haniyaa wode, neenikka ha kataman uttaade, ne ayifiyaan
be'ana.
17 Gido shin, he gallassan taani Med'inaa Goday neena wotsa akkana; neeni
yayyiyaa ne morkkatuwaa kushiyankka aad'd'aade imettakka.
18 Taani neena ashshana; neeni olan hayk'k'akka; neeni taanan ammanetteeda
diraw, hayk'k'uwaappe attanaassa. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee›
yaaga» yaageedda.

40

Ermaasi Gadaaliyaana De'eedda

1 Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani Ermaasa Raaman billi
simmina, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko yeedda. Ermaasi kase
Naabuzaradaani Yerusaalameppenne Yihudaappe omoodiide, Baabloone biittaa
afanaw sanssalatan k'achcheeda asaa giddon de'ee.
2 Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Ermaasa dumma kessiide, hawaadan
yaageedda; «Med'inaa Goday ne S'oossay ha bayetsaa ha biittaa bollan ahana geedda.
3 Geeddawaadan ha"i Med'inaa Goday aheedda; Med'inaa Godaa bollan hintte
nagaraa ootseedda dirawunne aw azazettenan is's'eedda diraw, hawe ubbay
haneedda.
4 Be'a, ha"i taani ne kushiyan de'iyaa sanssalataa billaade neena yeddaad.
Taananna Baabloone biittaa baana gooppe dendda; taani new koshshiyaabaa ubbaa

kuntsana. Baabloone biittaa baanaw koyana d'ayooppe booppa. Biittay ubbay ne
sintsan de'ee; neena lo"eedda sa'aa hak'anne ba» yaageedda.
5 Ermaasi Aa matappe beennan de'ishiina, Naabuzaradaani gujjiidekka yaageedda;
«Saafaana na'aa na'aa, Ahik'aama na'aa Gadaaliyaakko ba; ayaw gooppe, Baabloone
Kaatii Naabukadanas'oori Aa Yihudaa katamatuwaa mooddiyaawaa ootsiide
suntseedda. Hewaa diraw, aanana ittippe gidaade, hewan asaana de'a. Woy neena
lo"eedda sa'aa hak'anne ba» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, kaatiyaa
naagiyaawanttu kaappuu aw k'umaanne hara shink'k'aa immiide yeddeedda.
6 Ermaasi Mis'ip'p'an de'iyaa Ahik'aama na'aa Gadaaliyaakko beedda. I hewan
atteeda asaana ittippe de'eedda.

Gadaalii Yihudaa Mooddeedda
(2 Kat. 25:22-24)

7 Yihudaa olaa gadaawatuwaappenne olanchchatuwaappe amareedawanttu
barenttu kushiyaa Baabloone kaatiyaw biro immibeykkino. Unttunttu Baabloone
kaatii Gadaaliyaa he biittaa mooddiyaawaa ootsiide suntseeddawaanne Baabloone
biittaa omoodettiide beennan Yihudaan atteeda hiyyeesatoo kaappuwaa
ootseeddawaa siseeddino.
8 Nataaniyaa na'ay Isimaa'eeli, K'aareeha naanatuu Yohanaaninne Yoonataani,
Taanihumeeta na'ay Saraayi, Nas'oofa katamaappe yeedda Efaaya naanatuunne
Maa'ika katamaappe yeedda itti bitaniyaa na'ay Yazaanii barenttu olanchchatuwaa
ubbaanna Gadaaliyaakko Mis'ip'p'a yeeddino.
9 Saafaana na'aa na'ay, Ahik'aama na'ay Gadaalii unttunttoo hawaadan yaagiide
c'aak'k'eedda; «Baabloonetoo kushiyaa immanaw yayyoppite; ha biittan uttiide de'ite;
Baabloone kaatiyawukka moodettite. Yaatooppe, ubbabay hinttew lo"a gidanawaa.
10 Taani Mis'ip'p'an uttaade, Baabloone biittaappe hinttenana gakketanaw yiyaa
ubbaanna hintte doonaa gidaade haasayana. Shin hintte hintte de'iyaa heeraan
heeraan woyniyaa, wogaraa zayitiyaanne hara ofintsaa katsaa ayifiyaa ubbaa
shiishshiide dagayite» yaageedda.
11 He wode Moo'aaba biittan, Amoona biittan, Eedooma biittaaninne hara
biittatuwaan Ayihuda ubbay Baabloone kaatii amareeda Yihudaa asatuu Yihudaan
attana mala ootseeddawaanne unttuntta mooddiyaawaa ootsiide, Shaafaanna na'aa
Ahik'aama na'aa Gadaaliyaa suntseeddawaa siseeddino.
12 Barenttu laalettiide de'iyaa biittatuwaappe Yihudaa simmiide, Gadaalii
de'iyaasaa Mis'ip'p'a yeeddino. Hewan unttunttu daro woyniyaanne hara ofintsaa
katsaa ayifiyaa shiishshiide dagayeeddino.

Isimaa'eeli Gadaaliyaa Wod'eedda
(2 Kat. 25:25-26)

13 Hewaappe guyyiyaan, K'aareeha na'ay Yohanaaninne kushiyaa immibeenna
olaa gadaawatuu ubbay Gadaaliyaakko Mis'ip'p'a yiide,
14 «Amoona Kaatii Ba'aliisi Nataaniyaa na'aa Isimaa'eela neena wod'ana mala
yeddeeddawaa eray?» yaageeddino. Shin I unttunttu giyaawaa ammanennan
is's'eedda.
15 Hewaappe guyyiyaan, K'aareeha na'ay Yohanaani Mis'ip'p'an de'iyaa
Gadaaliyaakko yiide, s'uuran hawaadan yaageedda; «Ooninne erennan de'ishiina
baade, Nataaniyaa na'aa Isimaa'eela taani wod'ana. Ayaw gooppe, I neena
wod'iyaawaa gidooppe, ne matan shiik'eedda Ayihuda ubbay laalettana; k'ay
Yihudaan atteeda Asay ubbaykka wurana» yaageedda.

40:7 2 Kat. 25:22-24

16 Shin Ahik'aama na'ay Gadaalee zaariide, hawaadan yaageedda; «Isima'eelabaa
neeni odiyaabay ubbay wordduwaa gidiyaa diraw, hewaa malabaa ootsoppa»
yaageedda.

41

1 Laappuntsa aginaan kaatiyaa zare gidiide, kaatiyaanna ootsiyaa
kaappatuwaappe ittuu, Elishamaa'a na'aa na'ay, Nataaniyaa na'ay Isimaa'eeli tammu
asatuwaana ittippe biittaa mooddiyaa Gadaaliyaana gakketanaw Mis'ip'p'a beedda.
Ubbaykka ittippe uttiide k'umaa miishshin,
2 Nataaniyaa na'ay Isimaa'eelinne aanana de'iyaa tammu asatuu barenttu
mashshaa mashshaa kessiide, Baabloone kaatii Yihudaa mooddiyaawaa ootsiide
suntseedda Ahikaama na'aa Gadaaliyaa wod'eeddino.
3 Hewaa bollakka k'ay Isimaa'eeli Mis'ip'p'an Gadaaliyaana de'iyaa
Ayhudatuwaanne Baabloone olanchchatuwaa ubbaa wod'eedda.
4 Gadaalii hayk'k'eedda wonttetsa gallassi, Aa hayk'k'uwaa ooninne eranaappe
kasetiide,
5 Sekeemappe, Seeloppenne Samaariyaappe hosppun tammu asatuu kayyottiidde,
barenttu buuchchaa meediide, barenttu mayuwaa peed'iidenne barenttu bollaakka
puuziide yeeddino. Unttunttu Med'inaa Godaa Golliyaw immiyaa katsaa
yarshshuwaanne is'aanaa imotaa aheeddino.
6 Isimaa'eeli Mis'ip'p'appe kesiide, yeekkiidde unttunttunna gakketanaw beedda;
unttunttunna gaketteedda wode, «Ahik'aama na'aa Gadaaliyaakko haa yiite; Aa
be'ite» yaageedda.
7 Unttunttu katamaa giddo geliyaanin, Isimaa'eelinne aanana de'iyaa asatuu he
asatuwaa wod'iide, haatsaa dagayiyaa ollaan oli aggeeddino.
8 Shin he hosppun tammu asatuwaappe tammatuu Isimaa'eela hawaadan yaagiide
woosseeddino; «Ha"i nuuna wod'oppa! Nuuni nu shoyk'an k'oseedda daro zarggay,
banggay, wogaraa zayitiinne eessay de'ee» yaageeddino. I unttunttu wod'enaan
yeddi aggeeda.
9 Isimaa'eeli wod'eedda asaa ubbaa oleedda haatsaa dagayiyaa ollay, Israa'eeliyaa
kaatii Baa'ishi olanaw yeedda wode, Kaatii Asaa bookisseedda wolk'k'aama haatsaa
dagayanaw gimbbeedda ollaa. Nataaniyaa na'ay Isimaa'eeli he ollaa anhaan
kuntseedda.
10 Isimaa'eeli kaatiyaa mac'c'a naanatuwaanne Mis'ip'p'an atteeda asaa ubbaa
omoodeedda. Hewanttu kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani
Ahik'aama na'aa Gadaaliyaana ittippe Mis'ip'p'an wotseeddawantta. I unttuntta
omoodiide, barenanna akkiide, Amoona biittaa baanaw denddee.
11 K'aareeha na'ay Yohanaaninne aanana ittippe de'iyaa olaa gadaawatuu
Isimaa'eeli ootseedda iitabaa ubbaa siseeddino.
12 Barenttu asaa akkiide, aanana olettanaw beeddino; Isimaa'eelakka Gabaa'oonan
de'iyaa wolk'k'aama del"iyaa matan gakkiide oyk'k'eeddino.
13 Isimaa'eeli omoodiide barenanna afeeda Asay ubbay K'aareeha na'aa
Yohanaananne aanana de'iyaa olaa gadaawatuwaa be'eedda wode, loytsi
nashetteeddino.
14 He omoodetteeddawanttu ubbay guyye simmiide biide, K'aareeha na'aa
Yohanaanan gakketeeddino.
15 Shin Isimaa'eelinne hara hosppun asatuu ittippe Yohanaanappe kessi akkiide,
Amoona biittaa bak'ateeddino.

41:1 2 Kat. 25:25

16 Hewaappe guyyiyaan, Isimaa'eeli Gadaaliyaa wod'i simmiide, Mis'ip'p'appe
omoodiide aheedda olanchchatuu, mac'c'a asatuu, naanatuunne mureessatuu ubbay
K'aareeha na'aa Yohanaananne hara olaa gadaawatuwaana denddiide beeddino.
17 Unttunttu yaappe denddiide, Gibs'e baanaw Beeteleeme matan de'iyaa
Geeruuta-Kimhaama giyaa sa'aan shemppeeddino.
18 Unttunttu Gibs'e beeddawe Baabloona kaatii suntseedda Akik'aama na'aa
Godooliyaa Isma'eelii wod'eedda diraw Baabloonatoo yayyiide Baabloonappe
bak'atiide, Gibs'e baanaw danddayeeddino.

42

Gibs'e Beennaadan S'oossay Odeedda

1 Olaa gadaawatuu ubbay, K'aareeha na'ay Yohanaani, Hoshaaya na'ay
Azaariyaasinne Asay ubbay, guutsaappe wogaa gakkanaw yiide,
2 timbbitiyaa odiyaa Ermaasa hawaadan yaageeddino; «Nuuni neena
oochchiyaawaa nuw ootsaarikkii! Ha atteeda nu diraw Med'inaa Godaa ne S'oossaa
woossaarikkii! Nuuni kase dara; shin ha"i neeni be'iyaawaadan, guutsatuwaa
s'alalay atteedo.
3 Nuuni biyaa ogiyaanne nuuni ootsanabaa I nuuna bessanaadan, Med'inaa Godaa
ne S'oossaa nu diraw woossa» yaageeddino.
4 Timbbitiyaa odiyaa Ermaasi zaariide, «Lo"a. Hintte geeddawaadankka, Med'inaa
Godaa hintte S'oossaa taani woosana; k'ay hintteppe ayaanne k'osennan, Med'inaa
Goday odiyaabaa ubbaakka hinttew odana» yaageedda.
5 Unttunttu zaariide, Ermaasaw hawaadan yaageeddino; «Med'inaa Goday ne
S'oossay ne baggana nuw kiittiyaawaa ubbaa nuuni polana d'ayooppe, S'oossay bare
huup'iyaan nu bolla tumunne ammanetteeda markka gido.
6 Nuuni dosiyaawaa gidina, is's'iyaawaa gidinakka, nuuni neena aakko kiittiyaa
Med'inaa Goday nu S'oossay azaziyaawaa nuuni ootsana. Ayaw gooppe, Med'inaa
Godaw azazettooppe, nuw ubbabay lo"a gidanawaa» yaageeddino.
7 Tammu gallassaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko yeedda.
8 Yaatina, I K'aareeha na'aa Yohanaana, aanana de'iyaa olaa gadaawatuwaanne
asaa ubbaa, guutsaappe wogaa gakkanaw s'eegiide,
9 hawaadan yaageedda; «Hintte woosaa taani aakko shiishshana mala, hintte taana
kiitteedda Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee;
10 ‹Hintte ha"i ha biittan uttooppe, taani hinttena kees's'anappe attina kolikke;
tokkanappe attina, shoddikke. Ayaw gooppe, taani kase hintte bollan aheedda
iitabay taana kayyoyeedda.
11 Hintte ha"i yayyiyaa Baabloone kaatiyaw ayinne yayyoppite! Hinttena Aa
kushiyaappe ashshanaw taani hinttenanna de'iyaa diraw yayyoppite! Taani
Med'inaa Goday hawaa oday.
12 Taani hinttew k'arettana; yaataade I hinttew k'arettiide, hinttena hintte biittaw
zaaranaadan ootsana› yaagee.
13 «Shin hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, azazettenan is's'iide, ‹Ha biittan
uttokko› gooppe,
14 k'ay hintte, ‹Olaa woriyaanne olaw punniyaa malakataa sisennasaaninne koshay
bayinnasaa Gibs'e biide, yaan de'ana› gooppe,
15 hinttenoo Yihudaan atteedawanttoo, Med'inaa Goday hinttena giyaawaa sisite.
Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee;
‹Hintte Gibs'e biide, yaan de'anaw k'ofaa k'achchooppe,
16 he hintte yayyeedda olay Gibs'en hinttena oyk'k'ana; hintte hirggeedda
koshaykka hinttena kaalliide baana; hinttekka yaan Gibs'en hayk'k'ana.

17 Gibs'e biittaa biide de'anaw k'ofaa k'achcheeda Asay ubbay olan, woy koshan
woy iita harggiyaan hayk'k'ana. Taani unttunttu bollan ahiyaa iitabaappe ittuunne
kessi akkena; ittuunne attena› yaagee.
18 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan
yaagee; ‹Yerusaalamen de'iyaawanttu bollan ta hank'k'uunne ta yiluu
gukkeeddawaadan, hintte Gibs'e geliyaa wode hintte bollankka ta hank'k'uu
hewaadan gukkana. Hintte dagama, shek'k'aa, tooshiyaanne k'iliic'iyaawaa gidanita;
ha sa'aa laa"entso ubbakka be'ikkita› yaagee.
19 «Yihudaan atteedawanttoo, Med'inaa Goday hinttena, ‹Gibs'e booppite!›
yaageedda. Taani hachchi hinttena, ‹Ye"e!› geeddawaa erite.
20 Hintte taana, ‹Nu diraw Med'inaa Godaa nu S'oossaa woossa; I new odiyaabaa
ubbaakka nuw oda; nuuni ootsana› yaagiide, taana Med'inaa Godaakko, hintte
S'oossaakko, kiitteeddita; hewan wolk'k'aama balaa baleeddita.
21 I geeddawaa ubbaa hachchi hinttew odaad. Shin Med'inaa Goday hintte S'oossay
ta baggana hinttew kiitteedda k'aalaw hintte azazettenan is's'eeddita.
22 Simmi hawaa erite: hintte biide de'anaw koyiyaa biittan hintte olan,
koshaaninne iita harggiyaan hayk'k'iide wurana» yaageedda.

43

Ermaasi Gibs'e Beedda

1 Med'inaa Goday unttunttu S'oossay kiitteedda k'aalaa ubbaa Ermaasi unttunttoo
odiide wursseeddawaappe guyyiyaan,
2 Hoshaaya na'ay Azaariyaasi, K'aareeha na'aa Yohanaaninne otoranchcha Asay
ubbay Ermaasa hawaadan yaageeddino; «Neeni wordduwaa odaasa! Med'inaa
Goday nu S'oossay nuuni Gibs'e biide uttenna mala odanaw, neena nuukko mule
kiittibeenna.
3 Shin Baabloone biittaa Asay nuuna wod'anaadan woy omoodiide barenttu biittaa
afanaadan, neeni nuuna unttunttu kushiyan aatsaade immana mala, neena nu
bollan dentseeddawe Neeriyaa na'aa Baaroka» yaageeddino.
4 Hewaa diraw, K'aareeha na'ay Yohanaani, olaa gadaawatuu ubbaynne Asay
ubbay Yihudaa biittan de'anaw, Med'inaa Goday unttuntta azazeedda azazuwaa
polennan is's'eeddino.
5 K'aareeha na'ay Yohanaaninne olaa gadaawatuu ubbay barenttu laaletteedda
kawutetsatuwaa ubbaappe Yihudaan de'anaw simmeedda Yihudaa asaa barenttuna
akkiide, Gibs'e beeddino.
6 K'ay kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani Saafaana na'aa,
Ahik'aama na'aa Gadaaliyaana ittippe de'ana mala ashsheeda attuma asatuwaa,
mac'c'a asatuwaa, naanatuwaanne kaatiyaa mac'c'a naanatuwaa ubbaa afeedino.
K'aykka timbbitiyaa odiyaa Ermaasanne Neeriyaa na'aa Baarokakka afeedino.
7 Hewaadan haniide, Med'inaa Goday azazeeddawaa is's'iide, Gibs'e biittaa geliide,
S'aafinaasa giyaa katamaa gakkanaw beeddino.
8 S'aafinaasan Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko hawaadan yaagiidde yeedda;
9 «Wolk'k'aama shuchchatuwaa ne kushiyan oyk'k'a akkaade, Yihudaa Asay
be'ishina, s'aafinaasan de'iyaa Gibs'e kaatiyaa golliyaa geliyaa saappe sintsa baggana
de'iyaa baasuwaan mooga.
10 Unttuntta hawaadan yaaga; ‹Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday,
Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani kiittaade, ta k'oomaa Baabloone
Kaatiyaa Naabukadanas'oora ahissana; ha moogetteedda shuchchatuwaa bollan Aa

43:5 2 Kat. 25:26

kawutetsaa araataa wotsana. Yaatooppe I bare kawutetsaa dunkkaaniyaa Aa bollan essana.
11 I yiide Gibs'e biittaa olana. Hayk'k'oo de'iyaawanttu hayk'k'ana; omoodoo de'iyaawanttukka omoodettana; k'ay olan hayk'k'anaw de'iyaawanttukka olan hayk'k'ana.
12 Gibs'e s'oossatuwaa keetsatuwaa I taman oytsana; eek'atuwaakka s'uuggana, woy omoodoo akkiide afana. Hentsanchchay bare c'alaa mayiyaawaadan, I Gibs'e biittaa mayyana. Yaatiide hewaappe saro baana.
13 Gibs'e biittan Heliyoopoolisa giyaa kataman de'iyaa hawulttiyaa I mentsereetsana; Gibs'e s'oossatuwaa golletuwaakka taman s'uuggana» yaagee› yaaga» yaageedda.

44

Gibs'en De'iyaa Ayihudatoo Odetteedda S'oossaa K'aalaa

1 Gibs'e biittan Migidoola, S'aafinaasanne Memppiisa geetettiyaa katamatuwaaninne gedissa baggana de'iyaa Patiroosa biittan de'iyaa Ayihudatuwaa s'eelliyaawaan S'oossaa k'aalay Ermaasakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; ‹Yerusaalame bollaninne Yihudaa katamatuwaa ubbaa bollan taani aheedda bayetsaa ubbaa hintte hintte huup'iyaan be'eeddita. Unttunttu hachchi gakkanaw, koletti utteeddino; ooninne yaan de'enna.
3 Hewe haneeddawe unttunttu iita oosuwaa ootsiide, taana hank'k'etsissiide diraassa. Unttunttu gidina, hinttena gidina, woy hintte mayzza aawotuwaa gidina, ooninne erenna hara s'oossaw is'aanaa c'uwayiide, aw goyinneeddino.
4 «Hawaa malaa taani S'oossay is's'iyaa sheneyiyaabatuwaa ootsoppite!» yaagiide odana mala, zaara zaaraadde ta k'oomatuwaa, timbbitiyaa odiyaawantta, kiittaad.
5 Shin odiyaawaa unttunttu sisennan woy hayzzennan is's'eeddino. Unttunttu hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayiyaa iita oosuwaa aggenaan is's'eeddino.
6 Hewaa gaasuwaan ta suulliyaa hank'k'uunne yiluu tigetteedda; Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame ogetuwaan ees's'eedda. Unttunttukka hachchi hintte be'iyaawaadan, koletteeddawanttanne ayinne baynawantta gideedino› yaagee.
7 «Ha"ikka Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; ‹Hinttew zeretsay de'enna mala, mac'c'a asaa, attuma asaa, naanatuwaanne zeretsaa Yihudaa biittaappe d'ayissanaadan, ha loytsi iitabaa hintte hintte bolla ayaw ootsiitee?
8 Hintte de'anaw geleedda ha Gibs'e biittan hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayiyaawaan taana ayaw hank'k'etsiitee? Woy sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa giddon shek'anne bore gidiide, hintte huup'iyaa bayzzanaw ayaw koyiitee?
9 Kase hintte aawotuu, Yihudaa kaatetuunne unttunttu machchetuu, k'ay hinttenne hintte machchetuu Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame ogetuwaan ootseedda iitatetsaa ubbaa dogeedditeeyye?
10 Hintte hachchi gakkanaw, hinttenatetsaa hokisibeykkita; tawukka yayyibeykkita. K'ay taani hinttewunne hintte mayzza aawaatoo immeedda higgiyaaninne wogaan bibeykkita› yaagee.
11 «Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; taani hinttena yihudaa zeretsaa ubbaa, d'ayissanaw k'ofaa k'achchaad.
12 Yihudaan atteedawanttu giddoppe, Gibs'e biide, yaan de'anaw k'ofaa k'achcheeddawantta taani d'ayissana. Unttunttu ubbay Gibs'en wurana; olaaninne

koshan hayk'k'ana. Wogaappe guutsaa gakkanaw de'iyaa ubbay olaaninne koshan wurana. Unttunttu dagama, shek'k'aa, tooshiyaanne k'iliic'iyaawaa gidanawantta.
13 Taani Yerusaalame olan, koshaaninne iita harggiyaan mureeddawaadan, Gibs'e biittan de'iyaawanttakka murana.
14 Atteedda Yihudaa asatuwaappe Gibs'en de'anaw yeeddawanttu Gibs'etuwaa kushiyaappe kessi akkikkino. Unttunttu simmi yiide de'ana giide amottiyaa Yihudaa biittaa ay asaynne simmenna; hayk'k'uwaappe palaheedda itti amara asaappe attina, simmiide yaana hara Asay de'enna yaagee» yaageedda.

15 Barenttu mac'c'a asatuu hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayiyaawaa eriyaa attuma asatuu ubbaynne hewan ek'k'eedda mac'c'a asatuu ubbay wolk'k'aama maabaraa gidiide, Gibs'en gedissa baggana Patiroosa giyaa saan de'iyaa Asay ubbay Ermaasa hawaadan yaageeddino;
16 «Neeni Med'inaa Godaa suntsan nuw odiyaabaa ubbaa nuuni sisokko.
17 Nuuni ootsana geeddawaa ubbaa ootsana. Nuuni, nu mayzza aawotuu, nu kaatetuunne nu kaappatuu Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame ogetuwaan kase ootseeddawaadan, Saluwaa Kaatatto geetettiyaa nu s'oossattiw is'aanaa c'uwissana; ushshaa yarshshuwaakka iw gussana. Ayaw gooppe, nuuni kase hewaa ootsiyaa wode, nuw daro k'umay de'ee; he wode nuw sa'ay keeka; nuuna ayaynne metibeenna.
18 Shin Saluwaa Kaatatiw is'aanaa c'uwayiyaawaanne ushshaa yarshshuwaa gussiyaawaa aggoodeppe haa simmina, nuw ubbabaykka pac'c'eedda; nuuni olaaninne koshan wureeddo» yaageeddino.

19 Mac'c'a asatuu gujjiidekka hawaadan yaageeddino; «Nuuni Saluwaa Kaatato malatiyaa ukitsaa uukkiyaa wode, is'aanaa c'uwayiyaa wodenne ushshaa yarshshuwaa iw gussiyaa wode ubbaan, nu asinatuu erennan de'ishiina, nuuni ootseeddawe ayaynne baawa» yaageeddino.

20 Aw hewaadan giide zaareedda asaw ubbaw, mac'c'anne attumawoo, Ermaasi hawaadan yaageedda;
21 «Hinttenne hintte mayzza aawotuu, hintte kaatetuunne hintte kaappatuu, k'ay biittan de'iyaa Asay ubbay Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame ogetuwaan is'aanaa c'uwayeeddawaa Med'inaa Goday erenna woy dogeedda giide k'oppiitee?
22 Hintte ootsiyaa iitanne sheneyiyaa oosuwaa Med'inaa Goday c'o"u gaanaw danddayibeenna diraw, hintte biittay bayeedda, bazuwaanne shek'etteedda biittaa ootseedda. Hachchi hintte be'iyaawaadan, hintte biittay Asay de'enna biittaa gideedda.
23 Ha bashshay ubbay hinttena gakkeeddawe hintte hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayeedda diraassa, Med'inaa Godaa naak'k'eedda diraassa, Med'inaa Godaa k'aalaa sisennan is's'eedda gishshaassanne Aa higgiyawunne Aa wogaw azazettenan is's'eedda diraassa» yaageedda.

24 Hewaappe guyyiyaan, Ermaasi asaw ubbaw, mac'c'anne attumawoo hawaadan yaageedda; «Hinttenoo, Yihudaappe yiide, Gibs'e biittan de'iyaa asatoo, ubbaykka Med'inaa Goday giyaawaa sisite!
25 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; ‹Hinttenne hintte machchetuu, «Nuuni Saluwaa Kaatattiw is'aanaa c'uwissana; ushshaa yarshshuwaakka iw gussana» giide c'aak'k'eedda c'aak'uwaa poliide, oosuwaan besseedita. Ha"ikka gidooppe, hintte c'aak'uwaa minisittenne polite› yaagee.

26 «Gidooppenne, hinttenoo, Gibs'e biittan de'iyaa Yihudaa asatoo, Med'inaa Goday giyaawaa sisite! Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Hawaappe hini baggan Gibs'e

biittan de'iyaa Yihudaa asaappe ittuunne ta suntsan, «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa
Goday ero!» giide c'aak'k'enna mala, taani ta wolk'k'aama suntsan c'aak'k'aad.
27 Taani unttunttu bolla lo"obaa ahanaw gidennaan, iitabaa ahanaw s'eellay.
Gibs'en de'iyaa Yihudaa Asay ubbaanna wurana gakkanaw, olaaninne koshan
hayk'k'ana.
28 Shin olaappe atteeda itti amareedawanttu Gibs'eppe Yihudaa simmana. He wode
Gibs'en de'iyaa Yihudaa Asay ta k'aalaappenne unttunttu k'aalaappe oogi
tumatteeddenttonne akeekiide erana.
29 « ‹Taani hinttena ha sa'aan murananne, «Taani hintte bolla iitabaa ahana»
geeddawe tumattanawoo, taani Med'inaa Goday hinttew mallaa immay:
30 taani Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaasa aw morkke gidiide, Aa wod'anaw koyiyaa
Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw aatsaade immeeddawaadan, Gibs'e
Kaatiyaa Hofirakka Aa wod'anaw koyiyaa Aa morkketoo aatsaade immana. Med'inaa
Goday hawaa oday› yaagee» yaageedda.

45

Baarookkaw Odetteedda Timbbitiyaa
(45)

1 Iyoosiyaasa na'ay Iyo'ak'eemi Yihudaan kaateteedda oyddentso laytsan, Neeriyaa
na'ay Baaruki ha k'aalatuwaa Ermaasi odina sisiide, mas'aafan s'aafeedda. He wode
Ermaasi aw odeedda k'aalay hawaa.
2 «Baaroka, neena Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee;
3 ‹Neeni, «Med'inaa Goday ta sakuwaa bollan kayyuu gujjeedda diraw, aayye
taanoo! ooliyaan daaburaade shemppuwaakka d'ayaad» yaagaadda› yaagee.
4 «Baaroka, neena Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Taani kees's'eeddawaa taani
kolana; taani tokkeeddawaakka taani shoddana. Hewaakka k'ay taani biittan sa'aan
ubbaan ootsana.
5 Yaatina, neeni new wolk'k'aamabaa koyayiyye? Hewaa koyoppa. Ayaw gooppe,
asaa ubbaa bollan taani iitabaa ahana. Taani S'oossay hawaa oday. Shin neeni
beeddasaan ubbaan taani neena hayk'k'uwaappe ashshana› yaagee» yaageedda.

Nabii Duma Duma Asaw Odeedda Timbbitiyaa

46

1 Kawutetsatuwaabaa odanaw Med'inaa Goday Ermaasaw kiitteedda k'aalay
hawaa.

Gibs'e Pirddaa

2 Iyosiyaasa na'ay Iyo'ak'eemi Yihudaan kaateteedda oyddentso laytsan, Efiraas'iisa
Shaafaa matan, Karkkamiisha giyaa sa'aan, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori
s'ooneedda Gibs'e Kaatiyaa Nako olanchchatuwaabaa S'oossay hawaadan yaagee;
3 «Hintte wogga gonddalliyaanne k'eeri gonddalliyaa giigissite; olaw salppite!
4 Hintte paraa bis'aaliide toggite; hintte huup'iyaan birataa k'oobiyaa wotsiide,
hintte sa'aa sa'aa oyk'k'ite! Hintte tooraa leefite; hintte olaa mayuwaakka mayyite!
yaagiino.
5 «Shin hawe taani be'iyaawe ayee? Gibs'e olanchchatuu yayyiide, guyye
simmeeddino. Wolk'k'aamatuu s'oonetteeddino; guyyenne s'eellennan elleelliide
bak'ateeddino. Unttunttu yuushsho ubbaan dagamay de'ee! Med'inaa Goday hawaa
oday.

44:30 2 Kat. 25:1-7 **45:1** 2 Kat. 24:1; 2 Od. 36:5-7; Dan. 1:1-2 **46:2** Isa. 19:1-25; Hiz. 29:1—32:32

6 Elleelliide wos's'iyaawanttu kessi akkanaw danddaykkino; mino
olanchchatuukka attanaw danddaykkino. Huup'issa bagga biittan, Efiraas'iisa
Shaafaa matan ubbaykka d'ubettiide kunddi aggiino.
7 «Hewe Nayle Shaafay kumiide, yuushshuwaa ubbaa kumiyaawaadan, biittaa
ubbaa kumeeddawe oonee?
8 Hewe Nayle Shaafay kumiide, yuushshuwaa ubbaa kumiyaawaadan, biittaa
ubbaa kumeeddawe Gibs'e! Gibs'e hawaadan yaagee; ‹Taani kis's'aade, biittan sa'aan
eellana; katamatuwaanne katamatuwaan asaa ubbaa bayzzana.
9 Paratoo, piriis'ite! Paraa gaaretuwaa laaggiyaawanttoo, ellekka laaggite!
Gonddalliyaa oyk'k'eedda Top'p'iyaappenne Liibiyaappe* yeedda olanchchatoo,
kesite! Liidiyaappe yeedda wonddaafiyaa duketsan looheedda olanchchatoo,
woraajjite!› yaagee» yaageedda.
10 He gallassay Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa gallassaa, S'oossay
bare morkkatuwaa bollan haluwaa kesiyaa gallassaa. Aa mashshay kallana
gakkanaw, unttuntta maana; alana gakkanaasikka unttunttu suutsaa ushana. Ayaw
gooppe, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday huup'issa bagga biittan,
Efiraas'iisa Shaafaa matan unttuntta yarshshuwaa ootsiide akkana.
11 Hinttenoo, Gibs'e asatoo, Gala'aade biittaa biide, hinttew okettiyaa d'aliyaa
demmite. Gido shin, hintte c'oo mela d'aliyaa darissiitappe attina, hinttew pas'uu
mule baawa.
12 Hintte yeellaa kawutetsatuu siseeddino; Hintte yeekkiyaa yeekuwaa biittay sa'ay
siseedda. Ayaw gooppe, hintte olanchchatuu ittuu ittuwaan d'ubettiide, ubbay ittippe
kunddeeddino.

Naabukadanas'oora Yuussaa

13 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Gibs'e biittaa olanaw yiyaa wode, Med'inaa
Goday timbbitiyaa odiyaa Ermaasaw odeedda k'aalay hawaa:
14 «Hawaa Gibs'en oda; k'ay Gibs'e katamatuwaan Migidoolan, Memppisaaninne
S'aafinaasan awaaya. ‹Olay hintte yuushshuwaan de'iyaa asaa ubbaa wurssiid
de'iyaa diraw, denddi ek'k'iide giigettite!› yaaga.
15 Hintte wolk'k'aama olanchchatuu ayaw kunddeeddino? Med'inaa Goday
unttuntta sugeedda diraw kunddeeddino.
16 Hintte olanchchatuu d'ubettiide kunddeeddino. Ittuu ittuwaa, ‹Denddite! ha
morkkiyaa mashshaappe attanaw, nu asaakko, nu biittaa ane simmeetto› yaagiino.
17 Unttunttu yaan Gibs'e kaatiyaa paroona, ‹Bare kaac'aan go"etenan c'oo aatsiyaa
odanchchaa› giide suntsana» yaageedda.
18 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa geetettiyaa Kaatii hawaadan yaagee;
«Taani ta de'uwaan c'aak'k'ay: deretuwaa gidduwaan Taaboora Derii, woy abbaa
lank'k'iyaan de'iyaa K'armmeloosa Derii aduk'k'iyaawaadan aduk'k'iyaa morkkii
hintte bolla yaana.
19 Hinttenoo, Gibs'e biittan de'iyaawanttoo, omooduwaan baanaw giigite. Ayaw
gooppe, Memppiisa katamay kolettiide, ooninne de'enna bazzo gidanawaa.
20 «Gibs'e biittay lo"iyaa ussatti mala; shin huup'issa bagga biittaappe yiyaa
dukkiyaa uduns's'iyaan Aa sa"ettana.
21 Gibs'en miishshay c'igetiyaa olanchchatuu mod'd'eedda korumatuwaa mala. Ee,
unttunttukka ittippe guyye simmiide bak'ateeddino; unttunttu barenttu sa'aan
ek'k'ibeykkino. Ayaw gooppe, unttunttu bayetsaa gallassay, unttunttu murettana
wodii gakki kichcheedda.

---

* **46:9** ***Liibiyaappe:*** Ibraawetsuwaan «Puus'a» geetettee. **46:13** Erm. 43:10-13

22 «Morkketuu wolk'k'an geliyaa wode, Gibs'e Asay bak'atiyaa shooshshaadan
solddana; he morkketuu mitsaa k'ans's'iyaa asatuwaadan, kalttaa akkiide, Aa bolla
yaana.
23 Asay sis'ima wora butsiide d'ayissiyaawaadan, Gibs'e asaa siifi wurssana. Taani
Med'inaa Goday hawaa oday. Morkketuwaa payduu booliyaappekka c'orattee;
unttuntta paydanaw danddayettenna.
24 Gibs'e Asay kawushshana; huup'issa baggappe yiyaa asatuwaa kushiyankka
aad'd'iide imettana» yaagee.
25 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan
yaagee; «Taani Teebisa katamaa s'oossaa Amoona, Gibs'e kaatiyaa, Gibs'e biittaanne
Gibs'e s'oossatuwaa, Gibs'e kaatetuwaanne Gibs'e kaatiyaan zemppiyaawantta ubbaa
murana.
26 Unttunttu wod'anaw koyiyaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oora
kushiyaaninne Aa olanchchatuwaa kushiyan aatsaade immana.
«Hewaappe simmina, Gibs'e biittay kasewaadan Asay de'iyaa biittaa gidanawaa.
Med'inaa Goday hawaa oday.

S'oossay Bare Asaa Ashshana

27 «Hinttenoo, ta k'oomatoo, Yaak'ooba zaretoo, yayyoppite! Hinttenoo, Israa'eelatoo,
dagammoppite! Hintte haako san de'ishiina, taani hinttena ashshana; hintte
zaratuwaakka unttunttu omoodettiide biittaappe yedissana. Yaak'ooba zaratuu
simmiide, ayentto bochchennan saro de'ana. Unttuntta ay asaynne yashissenna.
28 Hinttenoo, ta k'oomatoo, Yaak'ooba zaretoo, taani Med'inaa Goday hinttenanna
de'iyaa diraw, yayyoppite! Taani hinttena laaleedda kawutetsatuwaa ubbaa
ubbaanna d'ayissana; shin hinttena ubbaanna d'ayissikke. Taani hinttena likke
pirddan murana; muray bayinnan hinttena ubbaanna c'oo yeddikke. S'oossay hawaa
oday» yaagee.

47

Piliss's'eema Pirddaa

1 Gibs'e kaatii Gaaza oliide s'oonanaappe kasetiide, Piliss's'eema biittaa
s'eelliyaawaan Med'inaa Godaappe timbbitiyaa odiyaa Ermaasakko yeedda k'aalay
hawaa.
2 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, huup'issa bagga biittappe haatsay
d'uuk'k'ananne di'uu geleedda kuntso haatsaadan goggana. Biittaanne biittaa bollan
de'iyaawaa ubbaa, katamatuwaanne katamatuwaa giddon de'iyaa asaa ubbaakka
muukkana. Yaatooppe Asay waassana; he biittan de'iyaa ubbay yeekkana.
3 Ayaw gooppe, unttunttu paratuwaa kottiyaa, paraa gaaretuwaa giiretsaanne
gaaretuwaa yinggiriyaawaan gonddorssaa sisana; aawotuu barenttu kushii
arggaac'eedda diraw, barenttu naanatuwaa maaddanaw guyye simmikkino.
4 Piliss's'eema asaa d'ayissanawunne S'iiroosanne Sidoona Asay
piliss's'ematuwaan maaddetenaadan, atteedawantta biittaappe wod'anaw wodii
gakkeedda. Med'inaa Goday Piliss's'eema asatuwaa, hewanttukka Meediteraane
Abbaa haatsaan dooddetteedda sa'aan atteedawantta Kafttoorappe yeeddawantta
d'ayissana hanee.
5 Gaaza Asay wolk'k'aama kayyuwaa kayyotteedda; Ask'k'aloona asaykka sirp'p'i
geedda. Hinttenoo, abbaa zanggaaraan bashshaappe atteedawanttoo, hintte awude
gakkanaw, hintte bollaa k'ans's'eretsiidde kayyottiitee?
6 «Hintte, ‹Neenoo Med'inaa Godaa mashshaw, neeni c'o"u geenan is's'iyaawe
awude gakkanaasee? Ne shookuwaan simma gela! C'o"u gaade shemppa!› yaagiita.

46:27 Erm. 30:10-11 **47:1** Isa. 14:29-31; Hiz. 25:15-17; Iyu. 3:4-8; Amo. 1:6-8; Sof. 2:4-7; Zak. 9:5-7

7 Shin Med'inaa Goday Aa azazina, I waan c'o"u go giitee? Ask'k'aloona bollanne
abbaa zanggaaraan biittan de'iyaa asaa bolla I Aa suntsidiggeedda» yaagee.

48

Moo'aaba Pirddaa

1 Moo'aaba biittaa s'eelliyaawaan Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday,
Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Nabo katamaw aayye ana! Ayaw gooppe, I
bayana. K'iriyaatayima katamay kawushshananne omoodettana; unttunttu
geessuukka kawushshananne me"erettana.
2 Hawaappe hini baggan Moo'aaba c'eek'uu d'ayana. Ayaw gooppe, Haseboona
kataman de'iyaa Asay Moo'aaba bolla, ‹Haayite! He biittaa ane ubbaanna
d'ayisseeto› yaagiide iitabaa mak'etteedda. Neenoo, Maadimeena katamatiw,
neenakka sirp'p'i ootsana; ne geeduwaa olay kaallana.
3 «Horonayma asay, ‹Laaletsaynne wolk'k'aama bashshay gakkeeda› yaagiide
waassiyaa waasuwaa sisite!
4 Moo'aabe me"erettana; Aa naanatuu yeekkiyaa yeekuwaa sisite!
5 Unttunttu yeekkiidde, Luhiita pudetsaa kesana; Horonayma dugetsaakka
bashshaw waassiyaawanttu waasuwaa sisiide wod'd'ana.
6 Unttunttu ittuu ittuwaa, ‹Bak'atite! hintte shemppuwaa ashshite!› Mela
dembbaan de'iyaa Aaro'eera katamaa mala gidite.
7 Neenoo, Moo'aaba biittaw, neeni ne wolk'k'aaninne ne duretetsan c'eek'etteedda
diraw, neenikka omoodettana. K'ay Kaamoosha giyaa s'oossaykka bare
k'eesetuwaanne bare mooddiyaawanttunna ittippe omoodettiide, harasaa baana.
8 Med'inaa Goday odeeddawaadan, katamatuwaa ubbaa d'ayissiyaawe yaana; itti
kataminne de'enna; wombbaynne dembbay ubbay ittippe d'ayana.
9 Moo'aabaw I paalliide attiyaa k'efiyaa immite. Aa katamatuu ubbay ayinne
baynnawaa gidana; itti asaynne unttunttun de'enna.
10 «Med'inaa Godaa oosuwaa sheneko giide ootsiyaa uray shek'k'etteeddawaa gido!
S'oossay azazi wotsina, suutsaa gussennaadan bare mashshaa te"iyaa uraykka
shek'k'etteeddawaa gido!
11 «Moo'aabe yalagatetsaappe doommiide, ishaluwaan de'eedda asaa mala; I hara
biittaw omoodettibeenna. Moo'aabe baatsaappe baatsaw tigettennaaninne
k'aas's'ennan, mal"uu laamettennaaninne sawuu aggenaan, uttiide de'iyaa woyniyaa
eessaa mala.
12 Moo'aaba aatsi yeggiyaawantta taani Med'inaa Goday kiittiyaa gallassatuu
yaana. Unttunttu Aa aatsi yeggiide, baatsaappe c'inggirssana; Aa baatsaa
mentsereetsana.
13 Yaatina, Israa'eeliyaa Asay bare ammanetteeda, Beeteelen de'iyaa eek'an
kawusheeddawaadan, Moo'aaba asaykka bare s'oossan Kaamooshan kawushshana.
14 «Hintte, ‹Nuuni wolk'k'aama asanne mino olanchchaa› giide ayaw c'eek'ettiitee?
15 Be'ite, Moo'aaba biittaynne yaan de'iyaa katamatuu bayeeddino. Aa yalaga
attuma asatuukka shukettanaw duge beeddino. Taani Kaatii, Ubbaappe Wolk'k'aama
Med'inaa Godaa geetettiyaawe hawaa oday.
16 Moo'aaba bashshay matatteedda; tuggay Aa bollan yiyaa wodiikka elleelliide
gakkeedda.
17 «Aa yuushshuwaan de'iyaa asaw, Aa woggatetsaakka eriyaa ubbaw, ‹Mino
gideedda kawutetsaa s'am"ay waan me"eeddee! Bonchchetteedda s'am"ay waan
kinchchetteedee!› yaagiide zilaalite.

48:1 Isa. 15:1—16:14; 25:10-12; Hiz. 25:8-11; Amo. 2:1-3; Sof. 2:8-11

18 «Hinttenoo, Diboona kataman de'iyaawanttoo, hintte bonchcho sa'aappe
wod'd'iide, mela biittan uttite. Ayaw gooppe, Moo'aaba d'ayissiyaawe hintte
bollankka yaana; hintte geessuwaa ubbaakka laalana.
19 «Aaro'eera kataman de'iyaawanttoo, ogiyaa doonaan ek'k'iide s'eellite; kessi
akkiide bak'atiyaa attuma asaanne mac'c'a asaa, ‹Ayee kesseeddawe?› yaagiide
oochchite.
20 «Unttunttu, ‹Moo'aabe me"eedda diraw kawusheedda; aw yeekkitenne zilaalite!
Moo'aabe bayeeddawaa Arnnoona Shaafaa lank'k'iyaan awaayite!› yaagiide zaarana.
21 «Gezziyaan de'iyaa Holoona, Yaahis'a, Mefa'aata,
22 Diboona, Nabo, Beeti-Dibilaatayima,
23 K'iriyaatayima, Beeti-Gamuula, Beeti-Ma'oona,
24 K'iriyaatanne, Boos'ira geetettiyaa katamatuwaa bollaninne mataaninne
haakuwaan de'iyaa Moo'aaba katamatuwaa bollan pirdday yeedda.
25 Moo'aaba kac'ii k'ans's'etteedda; Aa k'esiikka me"eedda.
26 «Med'inaa Godaa bollan otoretteedda diraw, Moo'aaba ushshiide matsoyite. Bare
c'oosheedda c'ooshshaa bollan gonddoretto; Asay ubbaykka Aa bollan k'iliic'o.
27 Kase neeni Israa'eeliyaa bollan k'iliic'abeykkii? Aabaa haasayiyaa wode, neeni
kad'aade huup'iyaa k'aatseeddawe Israa'eelii kayisotuwaa giddoppe
oyk'k'ettiineeyye?
28 «Hinttenoo, Moo'aaban de'iyaawanttoo, katamaappe kesi biide, Shuchchaa
gonggoluwaa giddon de'ite. Aafuwaa doonaan bare golliyaa kees's'iyaa harap'p'atti
mala gidite.
29 Moo'aabe loytsi otoretteedda; Moo'aaba Asay ay keeshshaa ayyintto,
aleek'inttonne otorettintto, k'ay barentta unttunttu ay keeshshaa d'ok'k'issi
wotseeddentto, taani sisaad.
30 Taani Med'inaa Goday unttunttu aleek'k'uwaa eray; shin ayinne maaddenna;
unttunttu c'eek'uukka ayaakka ootsenna.
31 Hewaa diraw, taani Moo'aabaw waassay; K'iirihereesa asawukka kayyottaade
yeekkay.
32 «Hinttenoo, Siibima asaw, Yaa'izeera asaw yeekkiyaawaappe aatsaade taani
hinttew yeekkay. Hintte tashii daashiide, Mas'iyaa Abbaa pinniide, Yaa'izeera
gakkeedda woyniyaa turaa mala; shin hintte ofintsaa teeraanne hintte woyniyaa
wurc'c'uwaa bonk'k'iyaawanttu yiide d'ayissidiggeeddino.
33 Lo"o katsay ayifiyaa Moo'aaba biittaappe pashikkaynne nashechchay aketti
kichcheedda. Woynniyaa teeraa gum"iyaa sa'atuwaappekka woyniyaa eessay
goggennaadan te"a diggaad. Ooninne laa"entso Aa ililiiddi gum"enna. Asaa
kooshshay sisettooppekka, nashshechchaa kooshsha gidenna.
34 «Unttunttu Haseboonaaninne El"aalen waassiyaa waasuu Yahaas'a gakkanaw
sisettee. K'ay S'oo'aaroppe biide, Horonaymanne Egilaati-Shaliishiyaa gakkanaw
sisettee. Haray atto Nimiriima haatsaykka meleedda.
35 «Taani Moo'aaban Asay goyinniyaa d'ok'k'a sa'atuwaan yarshshiyaawantta
barenttu s'oossatoo is'aanaa c'uwayiyaawantta d'ayissana. Taani Med'inaa Goday
hawaa oday.
36 Unttunttu kase demmeedda duretetsay ubbay ha"i d'ayikichcheedda diraw, ta
wozanay Moo'aabawunne K'iirihereesa asaw baliyaan his'is'iyaan yeekkiyaawaadan
yeekkee.
37 Unttunttu ubbay barenttu huup'iyaanne barenttu buuchchaa meedeeddino;
barenttu kushiyaakka k'ans's'iide madutseeddino; k'ay barenttu s'eessankka maak'aa
danc'c'eeddino.

38 Moo'aaban de'iyaa golliyaa huup'iyaa ubbaaninne dabaaban yeekuwaappe
attina, harabay baawa. Ayaw gooppe, Moo'aaba taani ooninne koyenna otuwaadan
mentsaad. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.
39 «Moo'aabe ay me'uwaa me"eeddee! Aa asaynne ay waasuwaa waassi! Moo'aabe
yeellatiide, bare zokkiyaa wora ay zaaruwaa zaarii! Hewaa diraw, Moo'aabe bare
yuushshuwaan de'iyaa ubbatoo miic'c'iyaawaanne dagammiyaabaa gideedda»
yaagee.
40 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Arggantsay bare k'efiyaa piddi ootsi
paalliidde yiyaawaadan, morkkii Moo'aaba bollan yaana.
41 Aa katamatuu oyk'k'ettana; Aa geesatuukka aketana. He gallassi Moo'aaba mino
olanchchatuwaa wozanaykka oytsay oyk'k'eedda mac'c'a mishirati wozanaa mala
gidanawaa.
42 Moo'aabe ta bollan, Med'inaa Godaa bollan makkaleedda diraw d'ayana;
hawaappe sintsaw I kawutetsaa gidenna.
43 «Hinttenoo, Moo'aaban de'iyaawanttoo, yashshiyaawe, ollaynne p'irii hinttena
naagee. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.
44 Yashshiyaawaappe bak'atiide wos's'iyaa ooninne ollaan kunddana; k'ay ollaappe
pude kesiyaa ooninne p'iriyaan oyk'k'ettana. Ayaw gooppe, taani Moo'aaba muriyaa
wodiyaan hewaa ootsana. Med'inaa Goday hawaa oday.
45 «Bak'atiide beeddawanttu wolk'k'aa d'ayiide, Haseboona katamaa kuwan
ek'k'eeddino. Ayaw gooppe, Haseboona katamaappe tamay, k'ay Kaatii Sihooni beni
de'eedda golliyaappe lac'uu kesiide, Moo'aaba biittaa ubbaanne an de'iyaa
makkalanchcha asaa maana.
46 Moo'aaba asaw, hinttew aayye ana! Kaamoosha giyaa s'oossaw
goyinniyaawanttu d'ayeeddino; unttunttu attuma naanatuunne mac'c'a naanatuu
omoodettiide beeddino.
47 «Gidooppenne, wurssetsa wodetuwaan taani Moo'aaba asaw zaaraadde sa'aa
ishalissana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.
Moo'aaba bolla odetteedda timbbitii hawaan wureedda.

49

Amoona Pirddaa

1 Amoona asaa s'eelliyaawaan Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaw
attuma na'ay baawee? Woy laattiyaawe baawee? Yaatina, Molooka giyaa s'oossaw
goyinniyaa asatuu Gaada biittaa ayaw oyk'k'eeddino? Unttunttu katamankka ayaw
utteeddino?
2 Amoona Asay de'iyaa Raaba katamaa bollan olaa waasuu sisettanaadan, taani
Med'inaa Goday ootsana gallassatuu yaana. He katamay koletiide, mela attanawaa.
Aa yuushshuwaan de'iyaa k'eeri katamatuukka taman s'uugettana. Israa'eeliyaa
asaykka barena bare laataappe yedersseeddawantta yederssana. Taani Med'inaa
Goday hawaa oday.
3 «Hinttenoo, Haseboona asatoo, Aata katamay koletti kichcheedda diraw zilaalite!
Hinttenoo, Raaba asatoo, yeekkite! Maak'aa mayyiide kayyottite! K'ay wozanaa
bayiide, katamaa gimbbiyaa giddon wos'erettite! Ayaw gooppe, hintte s'oossay
Molooki bare k'eesetuwaanne bare mooddiyaawanttunna omoodettana.
4 Hinttenoo, ammanuu bayinna asatoo, hintte, ‹Nu bollan ooni woraajjii?› yaagiide
hintte duretetsaaninne hintte aradda wombbatuwaan ayaw c'eek'ettiitee?
5 Taani ne yuushshuwaan de'iyaawanttu ubbay neena dagantsanaadan ootsana.
Taani Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday. Hintte
ubbaykka kesiide bak'atana; k'ay bak'atiide beeddawantta shiishshiyaawe d'ayana.

49:1 Hiz. 21:28-32; 25:1-7; Amo. 1:13-15; Sof. 2:8-11

6 «Gidooppenne, wurssetsa wodetuwaan taani Amoona asaw zaaraadde ishalissana.
Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

Eedooma Pirddaa

7 Eedooma biittaa s'eelliyaawaan Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday
hawaadan yaagee; «Temaana asaw aad'd'eeda eratetsay baawee? C'inc'c'a
asatuwaappe zorii d'ayi kichcheeddee? Unttunttu aad'd'eeda eratetsay unttunttuppe
goozeti kichcheeddee?
8 Hinttenoo, Dadaanan de'iyaawanttoo, bak'atiide c'iimma gonggoluwaan k'osettite!
Ayaw gooppe, taani Eesaa zeretsaa muriyaa wodiyaan, Aa bolla bayetsaa ahana.
9 Woynniyaa mas'iyaawanttu yooppe, mas'iidde k'aarimiyaa ashshikkino?
Kayisatuu k'amma gelooppekka, barentta koshshiyaawaa s'alala akkikkino?
10 Shin taani Eesaa zeretsaa k'aaraade kallo ashshana; unttunttu k'osettanaw
danddayenna mala, unttunttu k'osettiyaa sa'atuwaakka taani k'aaraade, k'onc'c'e
sa'aa ootsana. Eesaa zeretsay, Aa dabbotuunne Aa shoorotuu ubbay d'ayana.
11 Hintte giddon de'iyaa aawuu hayi diggeedda naanatuwaa taw aggi bashite;
unttuntta taani dichchana. K'ay hintte am"etuukka taanan ammanettino» yaagee.
12 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Simmi murettanaw bessena asatuu
muruwaa s'uu'aa ushiyaawantta gidowaappe attina, hintte waan murettenan attana
giide k'oppiitee? Tuma hinttekka muruwaa s'uu'aappe ushiitappe attina, c'oo
attikkita.
13 Boos'ira katamay mela gidiide attana; Aa be'eedda asaw ubbaw dagantsiyaabaa,
k'iliic'iyaabaanne boriyaabaa gidanawaa. K'ay Aa yuushshuwaan de'iyaa k'eeri
katamatuu ubbaykka med'inaw kolettiide attanawaa. Hawaa taani Med'inaa Goday
ta suntsan c'aak'k'ay» yaagee.
14 Taani Med'inaa Godaappe yeedda itti kiitaa sisaad. Kawutetsatuwaa giddo
kiitetteeddawe, «Eedooma bolla dooddanaw shiik'ite! Aanana olettanaw denddite!»
yaageedda.
15 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Simmi taani hinttena kawutetsatuwaa
giddon guutsana; asaa giddonkka kad'etteeddawantta ootsana.
16 Hinttenoo, shuchchaa gonggoluwaaninne deriyaa bollan de'iyaawanttoo, hintte
yashissiyaa yashshaynne hintte otoruu hinttena c'immeedda. Hintte hintte golliyaa
arggantsawaadan d'ok'k'an kees's'ooppekka, taani hinttena hewaappekka duge
wotsana.
17 «Eedooma biittay asaa dagantsiyaa biittaa gidanawaa. Yaana aad'd'iyaa Asay
ubbay Aa bayetsaa be'iide, dagamananne, ‹Poora!› gaana.
18 Sodoominne Gamoori barenttu yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaanna
bayiyaa wode haneeddawaadan, ooninne yaan de'enna; Asay ubbakka yaan uttenna.
Taani Med'inaa Goday hawaa oday.
19 «Yorddaanoosa Shaafaa lank'k'iyaan de'iyaa woraappe lo"o k'ooruu de'iyaasaa
k'oppennaan kesiyaa gaammuwaadan, taani yaade, Eedooma asatuwaa k'oppennaan
unttunttu biittaappe yederssana. Hewaappe guyyiyaan, ta dooreedda asaa Aa bollan
suntsana. Ta malay baawa; taani ootsana geeddawaakka te"anaw danddayiyaa Asay
baawa. Ay hentsanchchay taananna ek'ettanaw danddayii?
20 «Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday Eedooma bollaninne Temaana katamaa
asaa bollan ootsanaw halchcheeddawaanne k'oppeeddawaa sisite! Unttunttu
naanatuwaa wolk'k'an goochchiide afana; hewaa gaasuwaan unttunttu soo Asay
ubbay dagamana.
21 Eedooma kunddetsaa giiretsay biittaa k'aatsana; Eedoomatuwaa waasuukka Zo'o
Abbaa gakkanaw sisettana.

49:7 Isa. 34:5-17; 63:1-6; Hiz. 25:12-14; 35:1-15; Amo. 1:11-12; Abd. 1-14; Mil. 1:2-5 **49:18** Dom. 19:24-25

22 Arggantsay bare k'efiyaa piddi ootsiide, bollappe duge ellekka paalliide
yiyaawaadan, morkkii Boos'ira bollan yaana. He gallassi Eedooma olanchchatuu
oytsay oyk'k'eedda mishirattiidan hirggana» yaagee.

Damask'k'o Pirddaa

23 Damask'k'o s'eelliyaawaan S'oossay hawaadan yaagee; «Iita oduwaa siseedda
diraw, Hamaatanne Arifaada katamatuwaan de'iyaa Asay yeellateeddanne
yayyeedda. Beetay shoc'iyaa abbaadan, unttuntta wozanay shemppuwaa
demmanaw danddayibeenna.
24 Damask'k'o Asay daabureedda; unttunttu dagamaan shabbaretiide
bak'ateeddino; mishirato oytsay oyk'k'iyaawaadan, metuunne tuggay unttuntta
oyk'k'eedda.
25 Nashechchay kumeedda he eretteedda katamay Asay de'enna sa'aa gidanawaa!
26 Hewaa diraw, he gallassan he kataman de'iyaa yalaga attuma asaa ubbay
katamaa giddo ogetuwaan hayk'k'ana; olanchchatuu ubbaykka wurana. Taani,
Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday.
27 Taani Damask'k'o katamaa dirssaa gimbbiyaan tamaa yeddana; he tamay
Benihadaada kawutetsaa golliyaa ubbaa maana» yaagee.

K'eedaare Yaratuwaa Bollanne Has'oora Kawutetsatuwaa Bolla Yaana Pirddaa

28 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori oliide s'ooneedda K'eedaarenne Has'oora
kawutetsatuwaa s'eelliyaawaan Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Denddite;
K'eedaare asaa olite! He away doliyaa baggana de'iyaa asaa wurssite!
29 Unttunttu dunkkaanetuwaanne unttunttu wudetuwaa akkite! Unttunttu
gariddotuwaa, unttunttu mas'uwaa ubbaanne unttunttu gaalotuwaa akkite! Yaatiide
unttunttoo, ‹Hintte yuushsho ubbaan shabbirssay denddeedda!› yaagiide odite.
30 «Hinttenoo, Has'ooran de'iyaawanttoo, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori
hintte bollan iitabaa ootsanaw mak'etti utteedda diraw, bak'atite; haako sa'aa biide,
c'iimma gonggoluwaan k'osettite! Med'inaa Goday hawaa odaad.
31 «Naabukadanas'ooraa, dendda! Hirggi bayinnan saro de'iyaa kawutetsatuwaa
bolla woraajja! Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Unttunttu katamaa gimbbiyaw
ifitsay woy kulubbuu baawa. Unttunttu barekka de'iino.
32 «Unttunttu gaalotuu bonk'k'ettana; unttunttu wudiikka omoodettana. Barenttu
huup'iyaa shufeeriyaa meedissiyaawantta ubbaa taani c'arkkuwaan laalana; taani
ubba saanna unttunttu bolla bayetsaa ahana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.
33 Has'oori med'inawukka worakanatuu de'iyaa bazzo gidiide attanawaa. Ooninne
yaan de'enna; Asay ubbakka yaan uttenna» yaagee.

Elaama Pirddaa

34 Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasi koyiro kaateteedda wode, Elaama biittaa
s'eelliyaawaan Med'inaa Godaappe Ermaasakko yeedda k'aalay hawaa.
35 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Elaamaw waanna
wolk'k'aa gidiyaa unttunttu wonddaafiyaa asatuwaa taani wod'ana.
36 Ubba saanna taani Elaama bollan c'arkkuwaa ahana; unttunttakka he
c'arkkuwaan ubbasaa laalana. Hewaa diraw, Elaama Asay laalettiide gakkenna
biittay de'enna.
37 Unttunttu morkkatuwaa sintsaaninne unttuntta wod'anaw koyiyaawanttu
sintsan taani Elaama dagantsana. Taani ta wolk'k'aama hank'k'uwaan unttunttu
bolla bayetsaa ahana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Taani unttuntta d'ayissana
gakkanaw, mashshaan yederssana.

49:23 Isa. 17:1-3; Amo. 1:3-5; Zak. 9:1

38 Taani Elaama kaatiyaanne unttunttu kaappotuwaa d'ayissaade, ta kawutetsaa
araataa yaan wotsana yaagee Med'inaa Goday.
39 «Gidooppenne, wurssetsa wodetuwaan taani Elaama asaa zaaraadde ishalissana.
Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

50

Baabloone Pirddaa

1 Baabloone biittaanne Baabloone asaa s'eelliyaawaan timbbitiyaa odiyaa Ermaasa
baggana Med'inaa Goday odeedda k'aalay hawaa:
2 «Kawutetsatuwaa giddon oditenne awaayite. Banddiraa d'ok'k'u ootsi oyk'k'iide,
ayaanne k'osennan, hawaadan yaagiide odite; ‹Baabloone kunddeedda! Beelanne
Mardduuka geetettiyaa Aa s'oossatuukka yeellateeddinonne me"eretteeddino. K'ay
Aa misiletuunne Aa eek'atuu me"eretteeddino.
3 Huup'issa bagga biittaappe itti kawutetsay yaana; Baabloone biittaa bayzzana.
Yaatooppe asaykka mehiikka ubbay bak'atana; ooninne yaan de'enna› yaagite»
yaageedda.

Israa'eeliyaa Asay Simmana

4 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He wodiyaaninne he gallassatuwaan
Israa'eeliyaa asaynne Yihudaa Asay ittippe gidiide, yeekkiidde yaana; Med'inaa
Godaa barenttu S'oossaa koyana.
5 Unttunttu S'iyoone afiyaa ogiyaa oochchiide, barenttu sintsa yaa zaariide,
‹Haayite!› Nuuni ubbakka dogettenna med'inaa c'aak'uwaa Med'inaa Godaana ane
c'aak'k'eteetto yaagana.
6 «Ta Asay bayeedda dorssatuwaa mala gideedda; unttunttu hentsanchchatuu
unttuntta baletsiide, deriyaan wora yeddeeddino. Itti saappe hara deriyaa
toyilakattiidde, barenttu ak'iyaa sa'aa dogeeddino.
7 Demmeedda ubbay unttuntta shankkateedda. Unttunttu morkketuu, ‹Nuuni
ayinne bayzzibeykko; hawe metuu ubbay unttuntta gakkeeddawe, unttunttu
Med'inaa Godaa, barenttu shemppuwaa sa'aa, Med'inaa Godaa barenttu mayzza
aawotuwaa hidootaa naak'k'eedda gishshaassa› yaageeddino.
8 «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, ha"i simmi Baabloone asaa giddoppe kesiide
bak'atite! Baabloonatuwaa biittaappe biite! Yaatiide wudiyaa kaaletsiyaa deeshsha
orggiyaa mala gidite.
9 Ayaw gooppe, taani huup'issa bagga biittaappe wolk'k'aama wolk'k'aama
kawutetsatuwaa c'itatuwaa dentsaade, Baabloone bolla ahaade de'ay. Unttunttu Aa
oliidekka oyk'k'ana; unttunttu wonddaafii dukkiide yedeedda hiilanchcha
olanchchaa mala.
10 Baabloone biittay bonk'k'ettana; Aa bonk'k'iyaa ubbay kallana. Taani Med'inaa
Goday hawaa oday.

Baabloone Kunddetsaa

11 «Hinttenoo, Baabloone asatoo, ta asaa bonk'k'iyaawanttoo, hintte nashettiide,
pooc'u geeddita. K'ooruwaa kalleedda ussattiidan, hintte p'is's'illeeddita; wotara
paraadan c'aaggeeddita.
12 Shin ha"i hintte waanna katamay yeellatananne kawushshana. K'ay
kawutetsatuwaa giddonkka Baabloone ubbaappe wurssetsa gidanawaa; haatsi
bayinna mela biittaa gidanawaa.

50:1 Isa. 13:1—14:23; 47:1-15 **50:8** Sas'. 18:4 **50:8** Sas'. 18:4

13 Med'inaa Godaa hank'k'uwaa gaasuwaan, Baabloone Asay de'ennasaa
gidanawaa; I ubbaanna kolettenna. Aa lank'k'iyaana aad'd'iyaa ubbay Aa bollan
gakkeedda boshaa be'iide, dagamananne, ‹Poora!› gaana.
14 «Hinttenoo, wonddaafiyaa dukkiyaawantto, Baabloone olanaw Aa yuushshuwaan
salppite; I Med'inaa Godaa bollan nagaraa ootseedda diraw, hintte pootsatuwaan
ubbaan Aa dukkite.
15 Ubbaa bagganakka Baabloone bollan olaa waasuwaa waassite! Baabloone
kushiyaa immeedda; Aa adussa gimbbetuu kunddeeddino; Aa gimbbiyaa dirssaykka
koletteedda. Med'inaa Goday Aa bollan haluwaa kesiidde de'iyaa diraw, hinttekka Aa
bollan haluwaa kesite! I haratuu bollan ootseeddawaa hinttekka Aa bollan ootsite!
16 Zeretsaa zeriyaawaanne c'akaa wode shiishshanaw kesiyaawaa ubbaa
Baablooneppe d'ayissite. Un"etsiyaawanttu mashshaw yayyeedda diraw, he biittan
de'iyaa Asay ubbay bare yaraakko yaraakko simmiide, bare biittaa biittaa bak'atana.

Israa'eeliyaa Asay Simmana

17 «Israa'eelii gaammuu yederssiide laaleedda dorssaa mala. Koyiro Asoore kaatii
Aa ashuwaa meedda; wurssetsan k'ay Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Aa
mek'etsaa d'ogeedda.
18 Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay,
taani hawaa oday: Asoore kaatiyaa taani mureeddawaadan, Baabloone kaatiyaakka
Aa biittaakka murana.
19 Shin Israa'eeliyaa I heemettiyaa sa'aa zaarana; K'armmeloosanne Baasaane
Deretuwaan I heemettana. K'ay unttunttu Efireema gezziyaaninne Gala'aade
gezziyaan kalliide maana.
20 He wodiyaaninne he gallassatuwaan Asay Israa'eeliyaan bayzzuwaa koyana;
shin bayzzuu d'ayana; Yihudaan nagaraa koyana; shin beettena. Ayaw gooppe,
hayk'k'uwaappe taani ashsheeda Israa'eeliyaa asaa atteeddawanttu nagaraa taani
atto yaagana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

Baabloone Pirddaa

21 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Miraatayima biittaanne Pik'ooda
biittan de'iyaa asaa bollan denddite; unttuntta olite, wod'itenne unttuntta mule
d'ayissite. Taani hinttena azazeeddawaadan ubbabaa ootsite.
22 He biittan olaa waasuu sisettee; wolk'k'aama bashshayikka gakkeedda.
23 Biittaa sa'aa ubbaa liik'issiyaa dijinuu ay me'uwaa me"eeddee! Ayiba liik'uwaa
liik'eedee! Kawutetsatuwaa ubbaa giddon Baabloone ayiba dagantsiyaabaa gideedee!
24 Neenoo, Baabloone, taani neena oyk'k'anaw p'iriyaa wotsaad; neeni erennan
de'aadde gelaade oyk'k'ettaadda. Neeni taananna, Med'inaa Godaana gaaddateedda
diraw oyk'k'ettaadda.
25 Taani Med'inaa Goday ta olaa miishshaa wotsiyaa golliyaa dooyaad; ta
hank'k'uwaa olaa miishshaa aappe kessaad. Ayaw gooppe, taani Goday, Ubbaappe
Wolk'k'aama Med'inaa Goday Baabloone biittan ootsiyaa oosuu de'ee.
26 Yaana haana Aa bolla dooddite! Katsay de'iyaa Aa gootaratuwaa pogite;
omooduwaakka katsaadan itti diiran guuppite! Ayaanne ashshenan wurssi d'ayissite!
27 Booratuwaa shukkiyaawaadan, unttunttu olanchchatuwaa siifite! Baabloone
asaw aayye ana! Ayaw gooppe, unttunttu gallassay, unttunttu muretiyaa wodii
gakkeedda.
28 «Omoodetteedda asatuu Baablooneppe kessi akkiide, Yerusaalame bak'atana.
Baabloone biittaa Asay Geeshsha Golliyaa bollan ootseeddabaw Med'inaa Goday
unttunttu S'oossay haluwaa kesiyaawaa unttunttu S'iyoonen haasayana.
29 «Baabloone olanaw wonddaafiyaa dukkiyaawantta ubbaa s'eegite; ittuunne kessi
akkenaadan, unttunttu Aa yuushshuwaan dooddino. Med'inaa Godaa bolla,

Israa'eeliyaa Geeshsha bolla, I otoretteedda diraw, aw Aa oosuwaadan zaarite. I
haratuu bollan ootseeddawaadan, Aa bollankka ootsite.
30 Hewaa diraw, Aa yalaga attuma asatuu katamaa giddo ogiyaan hayk'k'ana; he
gallassi Aa olanchchatuu ubbay d'ayana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.
31 Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo,
otoranchchaw, taani ne bolla denddaad. Ayaw gooppe, ne gallassay, neeni muretiyaa
wodii gakkeedda.
32 Otoranchchay d'ubettiide kunddana; Aa pude dentsiyaawekka de'enna. Taani Aa
katamatuwaa giddon tamaa eetsana; he tamay yuushshuwaan de'iyaa ubbaa mi
diggana» yaagee.
33 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa
asaynne Yihudaa Asay ittippe naak'etteedda. Unttuntta omooddiide afeeddawanttu
unttuntta wolk'k'appe minissi oyk'k'eeddino; yeddennan diggeeddino.
34 Shin unttuntta Woziyaawe mina; Aa suntsaykka Ubbaappe Wolk'k'aama
S'oossaa. I unttunttu biittaw shemppuwaa immanaw, unttunttu diraw mootettee.
Shin Baabloone biittan de'iyaawanttu shabbirssaa immana.
35 «Baabloone asaynne Baabloone biittan de'iyaawanttu mashshaan hayk'k'ino!
«Aa Kaappatuunne Aa aad'd'eeda eranchchatuu mashshaan hayk'k'ino! Taani
Med'inaa Goday hawaa oday.
36 «Aa wordduwaa timbbitiyaa odiyaawanttu, eeyyatuu mashshaan hayk'k'ino!
«Aa wolk'k'aama olanchchatuu, dagammeeddawanttu mashshaan hayk'k'ino!
37 «Aa paratuwaa bollanne Aa paratuwaa gaaretuwaa bolla, k'ay mac'c'a asaa mala
gideedda Aa allaga olanchchatuwaa bolla mashshay yo!
«Aa duretaa minjjiyaa golliyaa bolla mashshay yo! Yaatooppe Aa duretay ubbay
bonk'k'ettana.
38 «Aa bolla koshay yo! Yaatooppe Aa haatsay melana. Ayaw gooppe, Baabloone
biittay eek'aa misiletuu kumeedda biittaa; he misiletuu asaa dagantsiinonne
eeyyayiino.
39 «Hewaa diraw, Baabloone bazzo do'atuunne worakanatuu de'iyaa sa'aa
gidanawaa; k'ay sogonetuukka an de'ana. An med'inawukka Asay de'enna; yeletaa
ubbankka Asay an uttenna.
40 S'oossay beni Sodoomaanne Gamoora unttunttu yuushshuwaan de'iyaa
katamatuwaanna ittippe d'ayisseeddawaadan, Baabloonen ooninne de'enna; Asay
ubbakka yaan uttenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.
41 «Be'ite, Asay huup'issa bagga biittaappe yee; mino kawutetsatuunne daro
kaatetuu sa'aa gas'aappe yaanaw denddiino.
42 Unttunttu barenttu wonddaafiyaanne tooraa oyk'k'eeddino; unttunttu mek'etsaa
iitanne yeddi maarenna asaa. Unttunttu barenttu paraa toggiide biyaa wode, beetay
shoc'iyaa abbaa guntsaadan hanee. Neenoo, Baabloone, unttunttu ubbaykka olaw
giigeedda asaa gidiide, ne bollan salppeeddino.
43 «Baabloone kaatii unttunttu oduwaa siseedda; Aa kushii daaburiide, hilssi
geedda; oytsay oyk'k'eedda mishirattiidan, un"uu Aa oyk'k'eedda.
44 «Yorddaanoosa Shaafaa lank'k'iyaan de'iyaa woraappe lo"o k'ooruu de'iyaasaa
k'oppennaan kesiyaa gaammuwaadan, taani yaade, Baabloone asaa unttunttu
biittaappe yederssana. Hewaappe guyyiyaan, ta dooreedda asaa Aa bollan suntsana.
Ayaw gooppe, ta mali baawa; taani ootsana geeddawaakka te"anaw danddayiyaa
Asay baawa. Ay hentsanchchay taananna ek'ettanaw danddayii?
45 Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday Baabloone asaa bollaninne Baabloone
biittaa bollan halchcheeddawaanne k'oppeeddawaa sisite! Unttunttu naanatuwaa

50:29 Sas'. 18:6 **50:39** Sas'. 18:2 **50:40** Dom. 19:24-25

wolk'k'an goochchiide afana; hewaa gaasuwaan unttunttu soo Asay ubbay dagamana.
46 Baabloone kunddetsaa giiretsay biittaa k'aatsana; Baabloonatuwaa waasuukka kawutetsatuwaa ubbaan sisettana» yaagee.

51

Baabloone Bollan Gujja Pirddaa

1 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Baabloone asaanne Baabloone biittaa d'ayissiyaa c'arkkuwaa taani kiittana.
2 Taani Baabloone bolla allagatuwaa, c'arkkuwaadan punniyaawantta kiittana; Aa biittaa ayinne baynawaa ootsana. Aa bayetsaa gallassi unttunttu ubba saanna Aa dooddana.
3 Aa olanchchatuu wonddaafiyaa dukkanaw woy barenttu olaa miishshaa danc'c'anaw naagoppite. Aa yalagatuwaa ashshoppite; Aa olanchchatuwaa muliyaa d'ayissite.
4 Unttunttu Baabloone biittan siifetti wurana; unttunttu katamatuwaa ogetuwaankka c'adetti kunddana.
5 Israa'eeliyaa biittaynne Yihudaa biittay Israa'eeliyaa Geeshsha, taana, naak'k'eedda nagaran kumeeddawaa gidooppenne, Israa'eeliyaa gidina, Yihudaa gidina, laa"uwaakka taani unttunttu S'oossay, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday am"atiidan yeggabeykke.
6 «Baablooneppe bak'atite! Asay ubbay bare shemppuwaa shemppuwaa ashsho! I ootseedda nagaraa gaasuwaan hintte wod'oppite! Hawe wodii taani Med'inaa Goday ta haluwaa kesiyaa wode.
7 Baabloone sa'aan de'iyaa Asay ubbay ushiide matsottiyaa woyniyaa eessay tigettiyaa, Med'inaa Godaa kushiyan de'iyaa work'k'aa wanc'c'aa mala. Kawutetsatuu ubbatuu he woyniyaa eessaa ushiide gooyeeddino.
8 Baabloone k'oppennaan kunddiide me"eedda. Hewaa diraw, aw yeekkite! Aa madutsaw d'aliyaa immite. Ooni erii, I pas'anenttonne.
9 Baabloonen de'iyaa allaga asatuu, ‹Nuuni Baabloone patsanaw koyeeddo; shin pas'anaw danddayibeenna. Ane Aa aggi bashiide, nu biittaa biittaa simmeetto. Ayaw gooppe, Aa pirdday haakkiide, saluwaa gakkeedda; bolla shaariyaa gakkanaw pude d'ok'k'eedda› yaageeddino» yaagee.
10 Israa'eeliyaa asay, «Med'inaa Goday nuuna shatintseedda! Ane S'iyoone biide, Med'inaa Goday nu S'oossay ootseeddawaa asaw odoytte!» yaagana.
11 Med'inaa Goday Baabloone d'ayissanaw k'ofaa k'achcheeda diraw, Meedoonatuwaa kaatetuwaa olaw dentseedda; Med'inaa Goday bare Geeshsha Golliyaa haluwaa hawaadan ootsiide c'igetana. Meedoonatuwaa gadaawatuu hawaadan yaageeddino; «Wonddaafiyaa leefite; gonddalletuwaa oyk'k'ite!
12 Baabloone bolla olaa banddiraa dentsite; naagiyaawanttakka mintsetsite! Wochchiyaawanttakka unttunttu sa'aan sa'aan wotsite; zuggiide naagiyaa olanchchatuwaakka giigissite!» yaageeddino. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Baabloonen de'iyaa asaa bolla haasayeeddawaanne k'oppeeddawaa ootsana.
13 Baabloone, neeni daro shaafatuunne daro mas'uu kumeedda biittaa; shin ne wurssetsay gakkeedda; neeni bessena ogiyaan demiyaa go'aykka duus's'eedda.
14 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Boolii biittaa kumiyaawaadan, taani asatuwaa ne biittan kuntsana; unttunttukka neena s'ooneedda nashshechchaa barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, ne bollan gayrana» yaagiide bare suntsan c'aak'k'eedda.

51:7 Sas'. 17:2-4; 18:3 **51:9** Sas'. 18:5 **51:13** Sas'. 17:1

Galataa Yetsaa

15 S'oossay bare wolk'k'an sa'aa med'd'eedda;
bare aad'd'eeda eratetsan biittaa baaseeda;
salotuwaakka bare akeekan mic'c'eedda.
16 I haasayiyaa wode,
saluwaan de'iyaa haatsatuu guummiino.
Shaaratuwaa I sa'aa gas'aappe ayee.
K'ay iray bukkiyaa wodekka,
walk'k'antsaa wolk'k'amissee.
Bare minjjiyaa sa'aappekka c'arkkuwaa kessee.
17 Asay ubbay akeekayinne eray bayinnawaa.
K'ay work'k'aa tigiide,
eek'aa misiletuwaa med'd'iyaawanttu ubbatuu yeellateeddino.
Ayaw gooppe, unttunttu misiletuu worddonne shemppuu bayinnawantta.
18 He misiletuu patsennawanttanne,
kad'etteeddawantta.
Unttunttu bollan pirdday yiyaa wode, unttunttu d'ayana.
19 Shin Yaak'ooba S'oossay,
hewaa mala gidenna.
Ayaw gooppe, I ubbabaa med'd'eeddawaa.
Israa'eeliyaa Asay I barew dooreedda zare.
Aa suntsaykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa.

S'oossaa Dijinuwaa

20 S'oossay hawaadan yaagee; «Baabloone, neeni ta dijinuwaanne ta olaa miishshaa.
Neenan go'ettaade taani biittatuwaa mentsereetsaad; kawutetsatuwaakka d'ayissaad.
21 Neenan go'etaade paratuwaanne paraa toggiyaawantta, paraa gaaretuwaanne
unttuntta laaggiyaawantta mentsereetsaad.
22 Neenan mac'c'awaanne attumawaa, c'imaanne naanatuwaa, wodallatuwaanne
geelayotuwaa mentsereetsaad.
23 Neenan hentsanchchaanne Aa wudiyaa, goshiyaawaanne Aa waatsa
booratuwaa, deriyaa mooddiyaawanttanne kaappotuwaa mentsereetsaad» yaagee.

Baabloone Pirddaa

24 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Baabloone asaynne Baabloonen
de'iyaawanttu S'iyoone bolla ootseedda iitaa haluwaa taani hintte s'eellishshin
kessana.
25 «Neenoo, Baabloone, neeni biittaa sa'aa bayzziyaa wogga deriyaa mala; shin
taani Med'inaa Goday neena morkkay. Taani ta kushiyaa yeddaade, neena deriyaa
bollappe duge gonddorssana; hewaappe guyyiyaan, neeni s'uugeteedda deriyaa
gidaade attana.
26 Laa"entso neeppe baasuwaan yeggiyaa woy gimbbiyaw akkiyaa shuchchay
de'enna; neeni med'inawukka ayinne baynawaa gidanawaa. Taani Med'inaa Goday
hawaa oday.
27 «Baabloone bolla olaa banddiraa dentsite; asaa ubbaa giddon malakataa punnite.
Aa olanaw asaa ubbaa giigissite; Araaraate, Miinanne Ashkkanaaza kawutetsatuwaa
s'eesite. Olaa gadaawaakka suntsite; booliyaa keeshshaa daro paratuwaakka ahite.
28 Baabloone olanaw kawutetsatuwaa ubbaa giigissite; Meedoona kaatetuwaa,
unttunttu kaappotuwaa, deriyaa mooddiyaawanttanne unttunttu mooddiyaa biittaa
asaa ubbaa dentsite.
29 «Baabloone ooninne de'enna bazzo ootsanaw Med'inaa Goday halchcheedda
halchchuwaa poliyaa diraw, biittay ubbay kokkorenne pork'k'akattee.

30 Baabloone olanchchatuu olaa olettiyaawaa aggeeddino; barenttu geesuwaan utti
basheeddino. Unttunttu wolk'k'ay is's'ina; unttunttu mac'c'a asaa mala gideeddino.
Unttunttu gollatuukka s'uugetteeddino; unttunttu katamaa yuushshuwaa gimbbiyaa
penggetuwaa kulbbuukka me"eeddino.
31 Ha gas'aappe hini gas'aa gakkanaw, katamay morkkiyaan oyk'k'etteeddawaa
Baabloone kaatiyaw odanaw, wos's'iyaawe wos's'iyaawaa kaalliide,
kiitetteeddawekka kiitetteeddawaa kaalliide biino.
32 K'ay shaafaanna pinniyaa sa'atuu oyk'k'etteeddawaa, shaafaa yuushshuwaan
de'iyaa woray s'uugetteeddawaanne olanchchatuu dagammeeddawaa unttunttu
kaatiyaw odanaw biino» yaagee.
33 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan
yaagee; «Baabloone biittay katsaa k'os's'iyaa uddumaa mala; guutsa wodiyaappe
guyyiyaan, I c'akettiyaa wodii yaana» yaagee.

S'oossay Israa'eeliyaa Asaa Maaddana

34 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori nuuna wurssiide meedda; nu katamaakka
mela de'iyaa otuwaa mala kesseedda. Dawii mittiyaawaadan, Aa mitteedda;
mal"obaa miide kuntseeddawaadan, I nu ak'uwaan bare ganjjiyaa kuntseedda;
yaatiide atteedawaa muc'iide c'uchcheedda.
35 Hewaa diraw, S'iyoone asay, «Baabloone nu bollanne nu asaa bolla ootseedda
iitabay ubbay Aa bolla simmo.» Yerusaalame asay, «Nu suutsaa ac'uu Baabloonen
de'iyaa asaa achcho» yaagee.
36 Hewaa diraw, Med'inaa Goday Yerusaalame asaw hawaadan yaagee; «Ne diraw
taani mootettana; ne haluwaakka taani kessana. Taani Baabloone haatsaa melissana;
Aa pulttotuwaakka toyissana.
37 Baabloone shuchchaa keelaanne worakanatuu de'iyaa geesso gidanawaa. K'ay
Aa be'eedda ubbay dagamananne, ‹Poora!› gaana. An itti asaynne laa"entso de'enna.
38 Baabloone Asay ubbay gaammuwaadan gudana; k'ay gaammuwaa maraadan
daarana.
39 Unttunttoo bollay ho"iyaa wode, taani unttunttoo nashechchiyaa ushshaa
gibiraa giigissana; unttunttu hewaappe ushiide, barentta dogana gakkanaw, taani
unttuntta matsoyana. Unttunttu laa"entso denddennaadan, med'inaw gem"ishana.
Taani Med'inaa Goday hawaa oday.
40 Shukkanaw afiyaa dorssatuwaadan, dorssaa orggetuwaadaaninne deeshsha
orggetuwaadan, taani unttuntta shukaw afana.

Baabloone Bolla Gakkanabaa

41 «Asay ubbay sabbiyaa Baabloone oyk'k'etteedda! Baabloone kawutetsatuwaa
ubbaa giddon ayiba dagantsiyaabaa gideedee!
42 Baabloone morkketuu abbaa beetay denddiyaawaadan denddiide, kataman
eelleeddino.
43 Aa katamatuu kolettiide, dagantsiyaabaa gideeddino; iray bukkenna bazzo
biittaa, ay asaynne de'enna biittanne asaa na'ay gidduwaana aad'd'ena biittaa
gideeddino.
44 Beela giyaa Baabloone s'oossaa taani murana; I mitteeddawaakka taani Aa
uluwaappe kesissana. Hewaappe guyyiyaan, kawutetsatuu aakko zuliyaawaa
aggana; Baabloone gimbbiikka kunddana.
45 «Ta asaw, Aa giddoppe kesite! Hintte ubbaykka Med'inaa Godaa hank'k'uwaa
suuluwaappe hintte huup'iyaa huup'iyaa ashshite!
46 Biittan odettiyaa oduwaa sisiyaa wode, hirggoppitenne yayyoppite! Laytsan
laytsan oduu oduwaa kaalli kaalliide yaana. He wode kaatii kaatiyaa bolla
denddiyaa makkala oduu biittan sisettana.

47 «Hewaa diraw, taani Baabloone eek'aa misiletuwaa muriyaa gallassatuu yaana.
He biittay ubbaykka yeellatana; siifetteeddawanttu ubbay katamaa giddon
kunddana.
48 Huup'issa baggappe yiyaa bayzziyaawanttu kushiyan Baabloone oyk'k'ettiyaa
diraw, saluunne sa'ay k'ay unttunttu giddon de'iyaa ubbabay ililana. Taani Med'inaa
Goday hawaa oday.
49 Baabloone Israa'eeliyaa asaanne hara biittan de'iyaa asaa ubbaa
wod'eeddawaadan, Baabloone asaykka hayk'k'anaw koshshee.

Baabloonen De'iyaa Israa'eelatoo Odetteedda Timbbitiyaa

50 «Ta asaw, hintte olaappe kessi akkeeddita. Hewaa diraw, biite! Hawaan
ek'k'oppite! Hintte de'iyaa haakko biittankka taana Med'inaa Godaa hassayite;
Yerusaalamekka k'oppite.
51 Hintte, ‹Nuuni boreteedda diraw kawushsheeddo; allagatuu Med'inaa Godaa
Golliyaan geeshsha sa'atuwaa geleedda diraw, nuuni yeellaa mayeedo› yaageeddita.
52 «Shin taani Med'inaa Goday Baabloone eek'atuwaa muriyaa wodii yaana.
Deshetteedawaanttu biittaa ubbaan olana.
53 Baabloone saluwaa pude kesiide, yan geessuwaa med'd'anaw danddayinttonne,
yaa gakkanaw kesiide, Aa yaan bayzziyaa asaa taani kiittana. Taani Med'inaa Goday
hawaa oday.

Baabloone D'ayana

54 «Baablooneppe asaa waasuwaa kooshshay, Baabloone biittaappe wolk'k'aama
bayetsaa kooshunchchay sisettana!
55 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Baabloone bayzzana; Aa wolk'k'aama
kooshshaakka c'o"u ootsana. Abbaa beetaadan guummiyaa morkketuu woraajjiidde
garmmaamana.
56 Bayzziyaawanttu Baabloone bolla yaana; Aa olanchchatuu oyk'k'ettana;
unttunttu wonddaafiikka me"ana. Taani Med'inaa Goday haluwaa kessiyaa S'oossaa
gidiyaa diraw, unttunttu oosuwaadan taani unttunttoo zaarana.
57 Taani Aa kaappotuwaa, Aa aad'd'eeda eranchchatuwaa, Aa deriyaa
mooddiyaawantta, Aa olaa gadaawatuwaanne Aa olanchchatuwaa matsoyana;
unttunttu laa"entso denddennaadan, med'inaw gem"ishana. Taani Kaatii, Ubbaappe
Wolk'k'aama Med'inaa Godaa geetettiyaawe hawaa oday» yaagee.
58 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Orddiyaan
gimbbetteedda Baabloone yuushshuwaa gimbbii sa'aan walakettana; Aa adussa
penggetuukka taman s'uugettana. Asay ootseeddawe ubbay mela; kawutetsatuukka
tamay maanabaw c'oo daaburiino» yaagee.

Ermaasi Baabloone Kiitaa Yeddeedda

59 Mahiseeya na'aa Neeriyaa na'ay Saraayi Kaatiyaa Sedek'iyaasaw ootsiyaa
kaappuwaa. Sedek'iyaasi Yihudaan kaateteedda oyddentso laytsi, Saraayi aanana
Baabloone biyaa wode Ermaasi Saraaya bolla kiitaa yeddeedda.
60 Baabloone bollan gakkanaw de'iyaa iitabaa ubbaanne Baabloone s'eelliyaa
harabaa ubbaa Ermaasi itti s'aatsa mas'aafan s'aafeedda.
61 Saraaya hawaadan yaageedda; «Neeni Baabloone biittaa gakkeedda wode, ne
k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, asaw ha mas'aafaa nabbaba.
62 K'ay hawaadan yaagaade woossa; ‹Abeet Med'inaa Godaw, neeni, «Taani ha sa'aa
bayzzana; ha sa'aan pas'a k'aas's'iyaa med'eti, asaykka, mehiikka de'enna; ha sa'ay
med'inaw bazzo gidanawaa» yaagaadda› yaaga.

51:48 Sas'. 18:20 **51:49** Sas'. 18:24

63 Ha s'aatsa mas'aafaa nabbabaade wursseeddawaappe guyyiyaan, shuchchaa he
mas'aafaanna gatsa k'achchaade, Efiraas'iisa Shaafaan olaa.
64 ‹ «Taani S'oossay Aa bollan ahiyaa iitaa gaasuwaan, Baabloonekka hawaadan
laa"entso denddennaadan muukettana» yaagay› yaaga» yaageedda.
Ermaasi haasayeedda k'aalay hawaan poletteedda.

52

Yerusaalame Kunddetsaabaw Kiitetteedda Gujja Oduwaa
(52; 2 Kat. 24:18—25:7; Erm. 39:1-10)

1 Sedek'iyaasi kaatetiyaa wode, laytsay aw laatamanne itta; Yerusaalamen I
tammanne itti laytsaa kaateteedda. Aa aatti suntsay Hamus'aalo; Aa Liibina kataman
de'iyaa Ermaasa naatto.
2 Iyo'ak'eemi ootseeddawaadan, Sedek'iyaasikka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa
ootseedda.
3 Med'inaa Goday Yerusaalame asaa bollanne Yihudaa asaa bolla hank'k'etteedda
diraw, wurssetsan unttuntta bare sintsappe diggeedda.
Sedek'iyaasi Baabloone kaatiyaa bolla makkaliide denddee.
4 Sedek'iyaasi kaateteedda udduppuntsa laytsi, tammantsa aginaan, tammantsa
gallassi Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori bare olanchchatuwaa ubbaa akki yiide,
Yerusaalame dooddeedda. Unttunttu Aa yuushshuwankka biittaa keelaa keeleeddino.
5 Sedek'iyaasi kaateteedda tammanne ittentsa laytsaa gakkanaw, Yerusaalame
katamay dooddettiide gam"eedda.
6 Hewaa gaasuwaan biittan koshay suullina, he laytsi oyddentso aginaan,
udduppuntsa gallassan, he biittaa asaw miyaabay d'ayeedda.
7 Yaan de'ishshin katamaa yuushshuwaa gimbbii itti baggana koleteedda.
Baabloone Asay katamaa yuuyyi aad'd'iide naagooppekka, Yihudaa kaatiyaa
olanchchatuu mule ubbay k'amma kaatiyaa ataakilttiyaa sa'aa afiyaa ogiyaa
oyk'k'iide, laa"u dirssaa gimbbetuwaa ittippe gatsiyaa penggiyaanna kesiide
bak'ateeddino. Unttunttu Yorddaanoosa Dilbbuwaakko simmiide beeddino.
8 Shin Baabloone olanchchatuu Kaatiyaa Sedek'iyaasa yederssiide, Iyaarikko
dembbaa gatsiidde oyk'k'eeddino. Aa olanchchatuu ubbay aappe shaakkettiide
laaletteeddino.
9 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu Aa Hamaata biittan, Ribila kataman de'iyaa
Baabloone kaatiyaakko afeedino. Yaan Naabukadanas'oori Sedek'iyaasa bolla
pirddeedda.
10 K'ay Sedek'iyaasa naanatuwaa Sedek'iyaasi s'eellishshin, Baabloone kaatii
wod'eedda. Yihudaa kaappotuwaa ubbaakka unttunttu yaan Ribila kataman
wod'eeddino.
11 Hewaappe guyyiyaan, Sedek'iyaasa ayifetuwaa wooc'i kessiide, sanssalatan Aa
k'achchiide, Baabloone biittaa akkiide afeedino. I hayk'k'ana gakkanaw, yaan k'asho
golliyaan Aa wotseeddino.

Geeshsha Gollii Koleteedda
(2 Kat. 25:8-17)

12 Naabukadanas'oori Baabloonen kaateteedda tammanne udduppuntsa laytsan,
ichcheshentso aginaan, tammantso gallassan, kaatiyaa oosanchchatuwaappe ittuu,
kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani Yerusaalame geleedda.
13 Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa, kaatiyaa golliyaanne Yerusaalamen de'iyaa
keetsatuwaa ubbaa taman s'uuggeedda; wolk'k'aama golliyaa giyaa golliyaa ubbaa
s'uuggeedda.

51:63 Sas'. 18:21 **52:4** Hiz. 24:2 **52:7** Hiz. 33:21 **52:11** Hiz. 12:13 **52:13** 1 Kat. 9:8

14 Baabloone olanchchatuu ubbay kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuwaa
azazuwaan, Yerusaalame katamaa yuushshuwaan de'iyaa dirssaa gimbbiyaa ubbaa
k'oleeddino.
15 Naabuzaradaani amareeda hiyyeesatuwaa, kataman atteeda asatuwaanne
kaddiide Baabloone olanchchatuwaan gakketeedda asatuwaa kushiyaa hiillaa eriyaa
asatuwaanakka gujjiide, omoodoo afeeda.
16 Shin Naabuzaradaani hiyyeesatuwaappe amareedawantta woyniyaa turaa
tokkanaadaaninne gadiyaa goshanaadan, Yihudaan ashsheeda.
17 Baabloone asatuu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa sintsaan de'iyaa
nahaasiyaappe med'd'eedda tuussatuwaa, miishshatuwaa wotsiyaa gaaretuwaanne
Aako-Keriyaa mentsereetseeddino; naasiyaa ubbaa Baabloone afeedino.
18 Hewaadankka, k'ay keretuwaa, akaafatuwaa, s'omppiyaa shaluwaa s'eeraa
pittiyaabatuwaa, kuyis'aarotuwaa, is'aanaa saanetuwaanne yarshshiyaa wode
go'ettiyaa nahaasiyaa miishshatuwaa ubbaa akki afeedino.
19 Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani k'aykka work'k'aappenne
biraappe oosetteedda disttetuwaa, tamaa akkiyaa miishshatuwaa, kuyis'aarotuwaa,
keretuwaa, s'omppiyaa wotsiyaa ballatuwaa, is'aanaa saanetuwaanne ushshaa
yarshshoo go'ettiyaa ototuwaa akki beedda.
20 Kaatii Solomon Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan oosettiyaabatoo
med'd'eedda laa"u tuussatuu, Abbaa Gap'atii, aappe garssaana de'iyaa tammanne
laa"u korumatuwaa misiletuunne miishshatuwaa wotsiyaa gaaretuu med'etteedda
nahaasiyaa biratatuu miizaanan likkanaw danddayettennawaa keeshshaa dara.
21 Laa"u tuussatuukka itti mala gidiide, ittuu ittuu tammanne hosppun wad'aa
adussa. Unttunttu s'eessaa yuushshuu tammanne laa"u wad'aa. Unttunttoo gidduu
kofa gidiide, biratay oyddu birad'd'iyaa keeshshaa orddo.
22 Laa"u tuussatuwaa huup'iyankka nahaasiyaappe oosetteedda gumbbotuu
de'iino. Itti gumbbuwaa geesay ichcheshu wad'aa gidiide, yuushshuu gitiyaa
misiliyaaninne roomaaniyaa teeraa misiliyaan alleek'k'etti utteedda. Laa"entso
gumbbuukka Aa mala.
23 Gumbbotoo miyyiyaan miyyiyaan de'iyaa roomaanetuwaa misiletuu udduppun
tammanne usuppuna; yuushshuwaan de'iyaa gitiyaa malatiyaa misiletuwaappe
bolla baggana de'iyaa roomaaniyaa misiletuu ubbaanna itti s'eeta.

Yihudaa Asay Omoodettiide Baabloone Beedda
(2 Kat. 25:18-21, 27-30)

24 Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani k'eesiyaa ubbatuwaa
kaappuwaa Saraaya, aappe kaalliyaa k'eesiyaa S'afaaniyaanne penggiyaa naagiyaa
hara heezzu asatuwaa oyk'k'eedda.
25 K'ay he wode gakkanaw, kataman de'iyaa asaappe olaa gadaawaa, kaatiyaa
zoriyaawanttuppe laappun asatuwaa afeeda. Olaa gadaawaa s'aafiyaa, hewenne
olanchchatuwaa asaa giddoppe k'oriide kessiyaawaanne hara usuppun tammu
wolk'k'aama asatuwaa afeeda.
26 Kaappuu Naabuzaradaani unttuntta ubbaa akkiide, Baabloone kaatiyaakko,
Ribila katamaa afeeda.
27 Yaan Ribila kataman, Hamaata biittan Baabloone kaatii unttuntta ubbaa
wod'eedda. Hewaadan haniide, Yihudaa Asay bare biittaappe denddiide, omoodoo
beedda.
28 Naabukadanas'oori kaateteedda laappuntsa laytsan heezzu sha"anne
laatamanne heezzu asaa Yihudaappe omoodeedda.
29 K'ay tammanne hosppuntsa laytsan hosppun s'eetanne hattamanne laa"u asaa
Yerusaalameppe omoodeedda.

52:17 1 Kat. 7:15-47

30 Naabukadanas'oori kaateteedda laatamanne heezzentso laytsan kaatiyaa
naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani laappun s'eetanne oytamanne ichcheshu
asaa omoodeedda. Asaa payduu ubbaanna oyddu sha"anne usuppun s'eeta.
31 Ewiili-Marodaaki kaateteedda laytsi Yihudaa kaatiyaa Yo'aakiina bonchchiidde,
k'ashuwaappe billeedda. Hewe haneeddawe Yo'aakiini omoodetti k'ashettiide
beedda hattamanne laappuntsa laytsi, tammanne laa"entso aginaan, laatamanne
ichcheshentso gallassaana.
32 Ewiili-Marodaaki Yo'akiinaanna mal"o k'aalaa haasayiide, Baabloonen
omooduwaan de'iyaa hara kaatetuwaa ubbaappe aatsiide, Aa bonchcheedda.
33 Hewaa diraw, Yo'aakiini k'asho golliyaan mayyeedda mayuwaa laammeedda. I
atteeda bare de'uwaa laytsaa ubbaan kaatiyaa maaddaappe meedda.
34 Yo'aakiini hayk'k'ana gakkanaw, hachchi hachchi aw koshshiyaabaa ubbaa
Baabloone kaatii immeedda.

Ermaasa Seelaa
Odiyaa Mas'aafaa
Geluwaa

Ermaasa seelaa odiyaa mas'aafay, Kiristtoosi yelettanaappe kase ichcheshu s'eetanne hosppun tammanne usuppun laytsan Yerusaalame laaletteedda gaasuwaaninne asaykka omoodettiide beedda gaasuwaan, S'oossay S'oossatetsaa Muruwaa polanaw Baabloonatuwaa bare shoc'iyaa s'am"aa ootsiide go"eteedda gaasuwaan, gins's'uwaan giigeedda ichcheshu kayyuwaa zilaassatuwaa oyk'k'eeddawaa. Ha mas'aafaw dariyaa baggay yeekuwaabaanne kayyuwaabaa odiyaawaa gidooppenne, S'oossan ammanettiyaawaanne hidootan de'iyaawaa odiyaa kifiletuukka an de'iino. Ha gins's'otuwaa Ayihuda asatuu Kiristtoosi yelettanaappe kase ichcheshu s'eetanne hosppun tammanne usuppun laytsan, he biittaa bolla gakkeedda bayetsaa hassayanaw, laytsan laytsan s'oomiyaanne kayyotiyaa wogatuwaa poliyaa gallassatuwaan go'ettiino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Yerusaalame Metuwaanne Kayyuwaa *1:1-22*
S'oossay Yerusaalame Bolla Aheedda Muruwaa *2:1-22*
Biro Hidootay De'iyaawaa Gidussaa *3:1-66*
Yerusaalame Bashshaa *4:1-22*
Maarotaa Demanaw Woosaa *5:1-22*

Yerusaalame Metuwaanne Kayyuwaa (1:1-22)

1 Kase Asay kumeedda Yerusaalame katamata ha"i waanaade mela attadee! Kase
kawutetsatuwaa giddon wolk'k'aama gideeddaana ha"i asinay hayk'k'eedda
mishirattiidan, waanaade barekka attadee! Katamatuwaa ubbaa giddon kaatato
gideeddaana ha"i waanaade ayile gidaadee!
2 K'amma ubbaan afotsay I gac'uwaana holssakkattishin, yeekkaade ak'aadu. Kase
izo dosiyaawanttuppe ha"i izo mintsetsiyaawe ittuunne baawa. I laggetuu izo aatsi
immiide, iw morkke gideeddino.
3 Yihudata naak'ettaadenne ayiletaade omoodettaade baaddu. Iza ha"i
kawutetsatuwaa giddon de'aw; shin shemppiyaa sa'aa demmabeykku. Izo
yedersseeddawanttu iza metoota de'ishshin gakkiide demmeeddino.
4 Laytsaa giddon bonchchiyaa baalatuwaa yiyaawe bayinna diraw, S'iyoone ogetuu
kayyottiino. Katamaa penggetuu mela atteeddino; I k'eesatuu kka ooliino. I wodoro
naanatuukka tuggateeddino; k'ay iza bare huup'iyawukka iita tuggaa tuggataaddu.
5 I morkketuu iw goda gideeddino; unttunttoo injjina de'eeddino. Ayaw gooppe, I
nagaraa daruwaa gaasuwaan Med'inaa Goday izo tuggayeedda; I guutsa naanatuu
morkkiyaan omoodettiide beeddino.
6 S'iyoon bonchchuu ubbay iippe k'aaretti kichcheedda; I kaappatuukka maataa
miyaa sa'aa d'ayeedda gaaraa mala gideeddino. Unttunttu wolk'k'aa d'ayiide,
barentta yederssiyaawanttu sintsaappe bak'ateeddino.
7 Yerusaalama ha"i bare tuggaanne bare un"aa gallassatuwaan beni bare bonchcho
duretaa hassayaw. I Asay ubbay morkkatuwaa kushiyan aad'd'iide imetteedda wode,
izo maaddiyaawe ittuunne attibeena. I morkketuu izo s'eelliide, I bashshaan
miic'c'eeddino.

8 Yerusaalama wolk'k'aama nagaraa ootsaaddu; hewaa diraw, iza tunabaa gidaw.
Kase izo bonchcheedda ubbay ha"i I kalluwaa be'eedda diraw, izo kad'ee. Akka
oolawunne guyye simmaw.
9 I tunatetsay I afilaa s'eeraa bak'k'i oyk'k'eedda. Sintsappe bare bolla yaanabaa iza
k'oppabeykku. Hewaa diraw, izi kunddetsay dagantsiyaawaa. Iza, «Abeet Med'inaa
Godaw, ta tuggaa be'a! Ta morkketuu taana s'ooneeddino» giinakka, izo
mintsetsiyaawe ittuunne baawa.
10 Morkketuu izi bonchcho duretaa ubbaa bollan barenttu kushiyaa yeddeeddino.
Gadiyaa kawutetsatuu, kase neeni S'oossaa maabaraa giddo gelissennan diggeedda
asatuu, I Geeshsha Golliyaa gelishin be'aaddu.
11 Izi asatuu koshatiide, k'umaa demmanaw ooliino. Unttunttu pas'a de'ana diraw
giide, barenttu bonchcho duretaa ubbaa k'uman laammiino.

Yerusaalama hawaadan yaagaw; «Abeet Med'inaa Godaw, s'eella; taani
kad'etteeddawaa be'a!
12 Hinttenoo, hawaana aad'd'iyaawanttoo, hawe hinttew ubbaw ayaanne
gidennee? Metuu ubbay Med'inaa Goday bare ees's'iyaa hank'k'uwaa gallassi ta bolla
aheedda metuwaa malee?
13 S'oossay bolla d'ok'k'aappe tamaa duge yeddeedda; he tamay ta mek'etsaa giddo
geleedda. Ta gediyaa oyk'k'anaw p'iriyaa wotseedda; taana guyye zaareedda. I taana
gallassaa ubbaan labbantsiide, yeggi basheedda.
14 Taani ootseedda nagaraa ubbaa shiishshi k'achchiide, morgge mitsaadan ta
morggiyaan wotseedda. Yaatiide ta wolk'k'aa wursseedda. Taani ek'ettanaw
danddayennawanttoo Goday taana aatsi immeedda.
15 Goday ta giddon wolk'k'aama olanchchatuwaa ubbaa is's'eedda. Ta
yalagatuwaakka d'ayissanaw wodiyaa keereedda. Woynniyaa teeraa gum"iyaa
sa'aan yed'd'iyaawaadan, Goday Yihudaa asaa yed'd'eedda.
16 Taani yeekkiyaawenne ta ayifii afotsaa holssayiyaawe hewaassa. Taana
mintsetsanawunne ta wolk'k'aa minisiyaawe itti asaynne baawa. Morkkii
goobeedda; ta naanatuunne mela atteeddino» yaagaw.

17 S'iyoona bare kushiyaa mic'c'aaddu; shin izo mintsetsiyaawe baawa. I
yuushshuwaan de'iyaawanttu izo morkkanaadan, Med'inaa Goday ootseedda.
Yerusaalama unttunttu giddon tunabaa gidaaddu.

18 Iza hawaadan yaagaw; «Med'inaa Goday s'illuwaa; Aa k'aalaw azazettenan
makkaleeddaanna taana. Hinttenoo, asatoo ubbaykka sisite! Ta metuwaakka be'ite.
Ta wodallatuunne ta geelayotuu omoodettiide beeddino.
19 Taani taana dosiyaawantta s'eesaad; shin unttunttu taana c'immeeddino. Ta
k'eesatuu nne ta c'imatuu barenttu akataa minisanaw k'umaa koyiidde, katamaa
giddon hayk'k'eeddino.
20 Abeet Med'inaa Godaw, ta waayiyaa be'a! Ta garssay shabbiretteedda. Taani
loytsa makkaleedda diraw, ta wozanay me"eedda. Karen mashshay wurssee;
soonikka hayk'k'o s'alalay de'ee.
21 Asay taani zilaaliyaawaa siseedda; shin taana mintsetsiyaa itti asaynne baawa.
Ta morkketuu ubbay taani metootiyaawaa siseeddino; neeni ootseeddabaan
nashetteeddino. Unttunttukka taanaadan hanana mala, unttunttu bolla neeni
awaayeedda gallassaa ayaa!
22 Unttunttu iitatetsay ubbay ne sintsa gakko; ta nagaraa ubbaa diraw, neeni taana
mureeddawaadan, unttunttakka mura! Ayaw gooppe, ta zilaassay dareedda; ta
wozanaykka me"eedda» yaagaw.

2

S'oossay Yerusaalame Bolla Aheedda Muruwaa (2:1-22)

1 Goday bare hank'k'uwaan shaariyaappe garssana S'iyoono wooti wotseeddee! I
Israa'eeliyaa puulaa saluwaappe duge sa'aa oleedda. I bare hank'k'uwaa gallassan
bare Geeshsha Golliyaakka k'oppibeenna.
2 Goday Yihudaan de'iyaa keetsatuwaa ubbaa k'arettennaan d'ayisseedda. K'ay
bare hank'k'uwaan he biittaa geessuwaa ubbaa koleedda. He kawutetsaanne Aa
kaappotuwaa sa'aan duge wotsiide kawushshiseedda.
3 Bare suulliyaa hank'k'uwaan Israa'eeliyaa wolk'k'aa ubbaa mentsereetseedda.
Morkkii Aa olanaw yiyaa wode, Goday bare ushechcha kushiyaa unttunttu bollappe
diggeedda. Bare yuushshuwaan de'iyaawaa ubbaa miyaa lac'ottiyaa tamaadan,
Yaak'ooba bolla ees's'i keseedda.
4 Morkkiyaadan I bare wonddaafiyaa unttunttu bolla dafeedda.
Uk'k'unniyaawanttuwaadan I bare ushechcha kushiyaa minisiide, s'eellina lo"iyaa
asaa ubbaa wod'eedda. S'iyoone golletuwaa bolla bare hank'k'uwaa suuluwaa
tamaadan gusseedda.
5 Goday morkkiyaadan haniide, Israa'eeliyaa d'ayisseedda. I kaatiyaa
golletuwaanne geessotuwaa ubbaa koleedda. Yihudaa asaa bollan kayyuwaanne
yeekuwaa gujjeedda.
6 I bare Geeshsha Golliyaa ataakilttiyaa giddon de'iyaa daasiyaadan, shod oleedda.
Laytsaa giddon bonchchiyaa baalatuunne Sambbatatuu mule dogettanaadan,
Med'inaa Goday ootseedda. Bare wolk'k'aama hank'k'uwaan kaatiyaanne k'eesiyaa
kad'eedda.
7 Goday barew yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa is's'eedda; bare Geeshsha
Golliyaakka basheedda. Kaatiyaa golletuwaa gimbbiyaa morkkatuwaa kushiyan
aatsiide immeedda. Asay laytsaa baalaa bonchchiidde waassiyaawaadan, morkketuu
Med'inaa Godaa Golliyaan waasseeddino.
8 Med'inaa Goday S'iyoon gimbbiyaa kolanaw k'achcheeda; izo likkiyaa
wodoruwaa mic'c'eedda; izo d'ayissennan de'iiddi, bare kushiyaa zaarenna. Hewaa
diraw, gimbbiinne geessuu ittippe kunddanaadan ootseedda.
9 Yerusaalame penggiyaa sank'k'atuu biittan duge moogetteeddino; unttunttu
kulbbotuwaakka I mentsereetsiide d'ayisseedda. I kaatiinne kaappatuu
omoodettiide, kawutetsatuwaa giddo beeddino. Higgiyaa tamaarissiyaawekka
baawa; Izi timbbitiyaa odiyaawanttookka Med'inaa Godaappe sas'ay yiyaawaa
aggeeda.
10 S'iyoon c'imatuu c'o"u giide, biittan utti aggeeddino; barenttu huup'iyaan baanaa
k'oliide, maak'aakka mayyeeddino. Yerusaalame wodorotuu sa'aw duge
hokkeeddino.
11 Ta ayifii afos's'i afos's'iidde jolleedda; ta wozanaykka kayyuwaan
shabbiretteedda. Ayaw gooppe, ta Asay d'ayeedda; guutsa naanatuunne yii'o
naanatuu katamaa ogiyaan labbaniide kunddeeddino.
12 Unttunttu barenttu aayetuwaa, «K'umaa imma! Woynniyaa eessaa imma!»
yaagiide waassiino. Katamaa ogiyaan deshettiide labbaniyaa asatuwaadan unttunttu
labbanina, unttunttu aayetuwaa kiwuwaan unttunttu shemppuu kesee.
13 Neenoo, Yerusaalame, taani nebaa ay gaanaw danddayayitaa? Woy k'ay ne
k'ohuwaa taani ayaana likkanaw danddayayitaa? Neenoo, dosetteedda S'iyoonee,
k'ay taani neena woota mintsetsanaw danddayayitaa? Ne madutsay abbaa
keeshshaa c'iimma. Yaatina, neena ooni patsanaw danddayii?

14 Ne timbbitiyaa odiyaawanttu new worddonne patsenna sas'aa be'eeddino;
unttunttu neeni omoodoo beenna mala, ne nagaraa k'onc'c'issiide odibeykkino.
Unttunttu baletsiyaa worddo sas'aa new be'eeddino.
15 Ne mataana aad'd'iyaa ubbay bare birad'd'iyaa ne bollan dukkee. K'ay, «Biittan
sa'aan ubbaappe aad'd'aade lo"iyaa katamata hannii? Kumentsaa biittaw
nashshechchaa geetetteedda katamata hannii?» yaagiide neena k'iliic'eeddino;
barenttu huup'iyaakka k'aatsiino.
16 Ne morkketuu ubbay barenttu doonaa ne bolla dooyeeddino; k'iliic'iiddinne
yiluwaan barenttu achchaa garc'c'iidde, «Nuuni izo d'ayisseeddo! Nuuni naageedda
gallassaykka hawaa; ha"i gakkiide be'eedda!» yaagiino.
17 Med'inaa Goday bare halchcheeddawaa ootseedda; beni wode I awaayeedda
bare k'aalaakka poleedda. Yerusaalamiw k'arettennaan izo koleedda. I
morkkatuwaakka nashechcheedda; izo uk'k'unneeddawanttu wolk'k'aakka d'ok'k'u
d'ok'k'u ootseedda.
18 Neenoo, S'iyoonee, Godaakko ne dirssaa gimbbii waasso! Ne afotsayikka
k'ammanne gallassi shaafaadan goggo! Neeni neena shemppissoppa; ne
ayifiyawukka shemppuwaa immoppa!
19 Dendda; k'amma denddaade waassa. Godaa sintsan ne wozanaa haatsaadan
gussa. Ogiyaa doonaan ubbaan koshatiide, labbaneedda ne naanatuwaa shemppoo
ne kushiyaa aakko pude dentsaade woossa!
20 Abeet Med'inaa Godaw, be'a! Neeni O bolla kase hawaadan ootsaaddintto, ane
k'oppa. Aayetuu barenttu kiwuwaan ishalissiide dichcheedda barenttu naanatuwaa
miino gay? K'ay k'eesatuu nne nabetuu Godaa Geeshsha Golliyaa giddon hayk'k'ino
gay?
21 C'imaynne naanay katamaa giddo ogiyaa baanan giseedda; ta wodorotuunne ta
wodallatuu mashshaan wureeddino. Neeni ne hank'k'uwaa gallassi unttuntta
wod'aadda; unttunttoo k'arettennaan unttuntta siifaadda.
22 Gibiraa gallassaw asaa s'eesiyaawaadan, neeni taana dagantsiyaawantta ubba
saappe s'eesaadda. Med'inaa Godaa hank'k'uwaa gallassan kessi akki pas'a
atteedawe ittuunne baawa. Taani ta kiwuwaan ishalissaade dichcheedda
naanatuwaa ubbaa morkkii wod'i d'ayisseedda.

3

Biro Hidootay De'iyaawaa Gidussaa
(3:1-66)

1 S'oossaa hank'k'uwaa gatiman metuwaa be'eedda Asay taana.
2 I taana laaggi kessiide, poo'uu bayinna d'umaw afeeda.
3 I zaari zaariidekka gallassaa muliyaa taana shoc'anaw bare kushiyaa ta bollan
dentseedda.
4 I ta galbbaanne ta ashuwaa ec'iseedda; ta mek'etsaakka mentseedda.
5 I taana direedda; metuwaaninne daaburan I taana dooddeedda.
6 Beni ayidentto hayk'k'eedda asaadan, taana d'umaa giddon wotseedda.
7 Taani kesennaadan, ta yuushshuwaa direedda; dees'o sanssalatankka taana
k'achcheeda.
8 Taani Aa s'eesaad; aakko waassinakka, I ta woosaa sisennan is's'eedda.
9 Ta ogiyaan masetteedda shuchchaa wotsiide gorddeedda; ta ogiyaakka
geellayeedda.
10 I taw muggiyaa Babantsaa mala, woy k'osettiide naagiyaa gaammuwaa mala
gideedda.
11 I taana ta ogiyaappe kessi oliide, duuseretseedda. Yaatiide taana Asay bayinna
saan yeggi basheedda.

12 Bare wonddaafiyaa dafiide, taana dukkanaw maleedda.
13 I bare wonddaafiyaa dafiide, ta wozanaa ayifiyaa c'addeedda.
14 Taani asaa ubbaw miichchaanne gallassaa kumentsaa boriidde yes's'iyaawaa gidaaddi.
15 I taana c'amuwaan kuntseedda; k'ay godare uutsaadan c'ammiyaa s'uu'aa ushshiide, taana kalisseedda.
16 I ta achchaa anc'c'uwaan mentseedda; baana giddon I taana yed'd'eedda.
17 Saruu taappe haakkeedda; taani injje de'uwaa dogaad.
18 Hewaa diraw, taani, «Ta wolk'k'ay taappe kichcheedda; taani Med'inaa Godaan hidootaa wotseeddawe ubbaykka d'ayeedda» yaagaad.
19 Ta metuwaanne taani toyilakattiyaawaa hassayina, de'uu taana c'ammeedda.
20 Hewe taani ubbakka dogennabaanne ta shemppuukka kayyottiyaawaa.
21 Gidooppenne, taani ha ittibaa ta wozanaan k'oppiyaa wode, taw sintsanaw hidootay de'ee.
22 Hewenne, Med'inaa Godaa aggena siik'uwaappe denddeeddawaan nuuni d'ayibookko. Aa k'aretaykka mule wuri erenna;
23 unttunttu wontta wontta ooratsa. Neeni loytsa ammanettiyaawaa.
24 Taani taw, «Med'inaa Goday taana gakkeedda saamaa; hewaa diraw, taani aan hidootaa wotsay» yaagaad.
25 Barenttu hidootaa an wotsiyaawanttoonne Aa koyiyaawanttoo Med'inaa Goday lo"o.
26 Hewaa diraw, Asay Med'inaa Goday ashshiyaa ashshuwaa danddayan naagooppe lo"a.
27 K'ay Asay bare yalagatetsan de'iiddi, danddayaa tamaarooppe lo"a.
28 Med'inaa Goday metuwaa ahiyaa wode, I c'o"u giide, barekka utti aggo.
29 I bare som"uwaa biittaa gatsiide hayzzo. Ooni erii, aw sintsanaw hidootay de'anenttonne.
30 I bare shayiyaa bak'k'iyaawoo besso; bare morkketuu shek'k'iyaa shek'aakka kallo.
31 Ayaw gooppe, Goday asaa med'inaw olenna;
32 itti wode kayyuwaa ahooppenne, I bare aggena siik'uwaa daruwaadan k'arettee.
33 Ayaw gooppe, I asaa tuggayiyaawaaninne metoyiyaawan nashettena.
34 Aa asaa kaaletsiyaawanttu k'ashetteeddawantta barenttu gediyaappe garssa baggana yed'd'eeddino;
35 k'ay Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa sintsan asaw de'iyaa maataa diggiino;
36 k'aykka chilootan pirddaa geellayiino. Unttunttu Goday hewaa ubbaa be'enna giide k'oppiinoyye?
37 Goday azazibeenawaa azaziide, polissanaw danddayiyaawe oonee?
38 Iitabaa gidina lo"obaa gidinakka, haasayiide poliyaawe Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa gidenneeyye?
39 Yaatina, nuuni asaa gidiyaawanttu nu nagaraa diraw, I nuuna muriyaa wode, ayaw zuuzummeettoo?
40 Hewaa aggiide, ane nu ogiyaa paac'c'oyttenne k'oroytte; Med'inaa Godaakkokka ane simmoytte.
41 Ane nu wozanaanne nu kushiyaa saluwaan de'iyaa S'oossaakko dentsiide, hawaadan yaagoytte;
42 «Nuuni neena naak'k'eeddo; new makkaleeddo; neenikka nuw atto gabaakka.
43 Ne hank'k'uwaan nuuna yederssaadda; k'ay neeni nuw k'arettennaan nuuna siifaadda.
44 Nu woosay neekko aad'd'enaadan, ne huup'iyaa shaariyaan kammaadda.

45 Asaa giddon nuuna pittonne buuraa ootsaadda.
46 Nu morkketuu ubbay nu bollan haasayeeddino.
47 Nuuni dagammeeddonne gitiyaan geleeddo; bayeeddonne d'ayeeddo» yaageetto.
48 Ta Asay metuwaan d'ayeedda diraw, ta ayifii shaafaadan afotsaa goggee.
49 Ta ayifii mule wode aggenaan afotsaa tigee.
50 Med'inaa Goday saluwaappe duge s'eelliide be'ana gakkanaw hewe hanee.
51 Ta kataman de'iyaa mac'c'a asatuwaa ubbaa bollan gakkeeddawaa ta ayifii be'eedda wode, ta wozanay kayyotteedda.
52 C'oo taana morkkiyaawanttu taana kafuwaa shankkatiyaawaadan shankkateeddino.
53 Unttunttu taana pas'a de'ishiina ollaan yeggiide, ollaa doonaa shuchchaan gorddeeddino.
54 Haatsay kumiide, ta huup'iyaana goggiyaa wode, taani d'ayaad gaade k'oppaad.
55 Abeet Med'inaa Godaw, taani c'iimma ollaa giddon de'aadde ne suntsaa s'eesaad.
56 Ta waasuwaa sisanaadaan taani neena woossiyaa wode, neeni taw sisaadda.
57 Taani neena s'eeseedda wode, taakko shiik'aade, «Yayyoppa» yaagaadda.
58 Abeet Godaw, neeni ta mootuwaa mootettaade, taana wozaadda.
59 Abeet Med'inaa Godaw, neeni ta tuggaa be'aadda. Hewaa diraw, ta mootuwaa neeni pirdda.
60 Unttunttu haluwaa kessanaw ta bollan mak'ettiyaa mak'k'uwaa ubbaa be'aadda.
61 Abeet Med'inaa Godaw, unttunttu taana shek'k'iyaa shek'aanne ta bollan mak'ettiyaa mak'k'uwaa ubbaa sisaadda.
62 K'ay ta morkketuu gallassaa kumentsaa ta bollan zuuzummiyaawaanne saasukkiyaawaa sisaadda.
63 Be'a, unttunttu uttiiddinne ek'k'iide, taana bori boriidde yes's'iino.
64 Abeet Med'inaa Godaw, unttunttu ootseedda oosoo bessiyaa gatiyaa unttunttoo c'igga!
65 Unttunttu wozanaa dammissa! Ne shek'ay unttuntta gakko!
66 Abeet Med'inaa Godaw, neeni unttuntta ne hank'k'uwaan yederssa, salotuwaappe garssaana unttunttu de'iyaasaappe unttuntta d'ayissa!

4

Yerusaalame Bashshaa
(4:1-22)

1 P'ooliyaa work'k'ay bare malaa waaniide taseeddee. Geeshsha work'k'ay waaniide malaa d'ayeedde. Geeshsha Gollii kees'etteedda shuchchay katamatuwaa ogiyaa ubbaa doonaan laaletti utteedda.
2 Kase bonchchetteedda work'k'aa lagge gideedda S'iyoone naanatuu ha"i kushiyaa hiillay urk'k'aappe med'd'eedda miishshaa mala gideeddino.
3 Haray atto worakanatuwaanne bare maraa d'antsaw; shin ta Asay bazzuwaan de'iyaa sogoniyaadan, bare naanaatoo mek'etsaa iiteedda.
4 Saamuwaa gaasuwaan d'ammiyaa naanatuwaa ins's'arssay kookkiyaana oyk'k'etteedda; naanatuu k'umaa woosseeddino; shin unttunttoo immiyaawe ittuunne baawa.
5 Kase mal"iyaa k'uma s'alala meeddawanttu ha"i ogiyaa doonaan koshaan wuriino; k'ay kase ishaluwaan dic'c'eeddawanttu ha"i bidintsaa bolla zak'k'ulleeddino.
6 Ta asaa nagaray O kushiinne bochchennaaninne k'oppennaan aad'd'i wod'd'eedda Sodooma katamaa asaa nagaraappekka dareedda

4:6 Dom. 19:24

7 Yihudaa kaappatuu kase shachchaappe aad'd'eeda geeshshanne maatsaappe
aad'd'eeda bootsa. Unttunttu bollay zo'o ink'k'uwaappe aad'd'eeda arssa; unttunttu
malaykka samppeeriyaa giyaa al"o ink'k'uwaa mala.
8 Shin ha"i unttunttu som"ii shaalaappe aad'd'iide kares's'eedda; Asay ogiyaan
be'iide unttuntta erenna. Unttunttu galbbaykka unttunttu mek'etsaanna oyk'k'ettiide,
mitsaadan meleedda.
9 Miyaabaa d'ayiide, loddu giide, koshan hayk'k'eeddawanttuppe olan
hayk'k'eeddawanttu keeka.
10 Ta asaa bollan yeedda bayetsaa gaasuwaan, k'arettiyaa aayetuu barenttu
yeleedda naanatuwaa doyissiide, barenttoo k'uma kessiide meeddino.
11 Med'inaa Godaa hank'k'uwaa s'uu'ay kumeedda; I bare suulliyaa hank'k'uwaa
tigeedda. Yerusaalame katamaa baasuwaana meedda tamaa eetsi kesseedda.
12 Ha sa'aan de'iyaa kaatetuwaappe woy kawutetsatuwaa giddon de'iyaa asaappe
ooninne morkkii Yerusaalame penggiyaanna gelana giide ammanibeenna.
13 Shin hawe haneeddawe Aa nabetuunne Aa k'eesatuu ootseedda nagaraa
diraassa; k'ay unttunttu s'illotuwaa suutsaa Aa giddon gusseedda diraassa.
14 Unttunttu k'ook'e asaadan, ogiyaan tattaafiino; k'ay unttunttu suutsan tuneedda
diraw, unttunttu mayuwaa ooninne bochchanaw koyenna.
15 Hewaa diraw, Asay unttuntta, «Kichchite! Hintte tuna! Kichchite! Nuuna
bochchoppite!» yaagiide unttunttu bolla waasseedda.
Yaatina, unttunttu bak'atiide toyilakatteedda wode, kawutetsatuwaa giddon de'iyaa
Asay unttuntta, «Hintte nuunanna hawaan de'anaw danddaykkita» yaageeddino.
16 Med'inaa Goday bare huup'iyaan unttuntta laaleedda; I unttunttoo laa"entso
k'oppenna. Unttunttu k'eesatuu kka bonchchettibeykkino; unttunttu c'imatuukka
nashettibeykkino.
17 Nu ayifii maaduwaa demmanaw s'eelliidde, c'oo mela daabureedda. Nuuna
ashshanaw danddayenna kawutetsatuwaa, unttunttu yaana giide wochcheeddo.
18 Asatuu nu k'atamaa kaalliyaa diraw, nu katamaa ogiyaan hemettanaw
danddayibeykko. Nu wurssetsay matatteedda; nu laytsay wureedda; nu d'ayiyaa
wodiikka gakkeedda.
19 Nuuna yederssiyaawanttu saluwaana paalliyaa arggantsaappekka aad'd'iide
elleelliino. Unttunttu nuuna deriyaa huup'iyaana yedersseeddino; k'ay bazzuwaan
zuggiide, nuuna naageeddino.
20 Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa, nuuni siid'iyaanna shemppiyaa nu
shemppuwaa, unttunttu barenttu p'iriyaan oyk'k'eeddino. Nuuni Aa kuwaa garssan
uttiide, kawutetsatuwaa giddon de'ana giide k'oppeeddo.
21 Hinttenoo, Uus'a biittan de'iyaa Eedooma asatoo, nashetitenne pooc'u giite. Shin
hank'k'uwaa s'uu'ay hinttekkokka gakkanawaa; hinttekka matsottiide, kallo attana.
22 Hinttenoo, S'iyoone asatoo, hintte bayzzuwaa muruu poletteedda. Hawaappe
sintsan I hinttena omooduwaan wotsenna.
Shin Eedooma asatoo, hintte bayzzuwaa I murana; hintte nagaraakka
k'onc'c'issana.

5

Maarotaa Demanaw Woosaa
(5:1-22)

1 Abeet Med'inaa Godaw, nu bolla gakkeeddawaa ubbaa hassaya; nuuna s'eella; nu
kawushshaakka be'a!
2 Nu laata biittay allagatoo, nu golliikka betetoo imetteedda.

4:10 Zar. 28:57; Hiz. 5:10

3 Nuuni aawuu hayk'k'eedda naanatuwaa gideeddo; nu aayetuukka am"e mac'c'a
asaa gideeddino.
4 Nu ushiyaa haatsaw miishshaa c'iggeeto; eetsiyaa mitsaakka shammi akkeetto.
5 Nuuna yederssiyaawanttu nu ginddiyaa s'ap'uwaa gakkeeddino. Nuuni
daabureeddo, shin shemppanaw danddayibeykko.
6 Nuuni k'uma kallana giide, Gibs'e asatoonne Asoore asatoo kushiyaa immeeddo.
7 Nagaraa ootseeddawanttu nu mayzza aawotuwaa; shin unttunttu ha"i de'ikkino.
Unttunttu akkanaw bessiyaa muruwaa akkiyaawanttu nuuna.
8 Ayiletuu nuuna mooddiyaawantta gideeddino; unttunttu kushiyaappekka nuuna
wotsi akkiyaawe ittuunne baawa.
9 Mashshaan wod'iyaawanttu bazzuwaan de'iyaa diraw, nuuni nu shemppuwaa
sheneko giide, nu k'umaa demmeeddo.
10 Koshay suulleedda gaasuwaan harggina, nu galbbay tamaa c'ooc'iyaadan
michchee.
11 S'iyoonen mac'c'a asatuwaa, Yihudaa katamatuwaankka wodorotuwaa wolk'k'an
oyk'k'iide bayzzeeddino.
12 Kaappatuwaa afiide kak'k'eeddino; c'imatuukka bonchchettibeykkino.
13 Yalaga attuma asatuu wos'aan gaac'c'eeddino; attuma naanatuukka dees'o
mitsaa tookkiide ganddigaareeddino.
14 C'ima asatuu katamaa penggen pirddanaw uttiyaawaa aggeeddino; yalaga
attuma asatuu yetsaa yes's'iyaawaa aggeeddino.
15 Nu wozanaappe nashechchay bi kichcheedda; nu durussaykka yeekoo
laametteedda;
16 kallachchay nu huup'iyaappe kunddi kichcheedda. Nuuni nagaraa ootseedda
diraw, nuw aayye ana!
17 Hewaa diraw, nu wozanay daabureedda; nu ayifiikka galjjeedda.
18 Ayaw gooppe, S'iyoone Derii mela gideedda; worakanatuukka an simeretiino.
19 Shin abeet Med'inaa Godaw, neeni med'inaw kawutaasa; ne kawutetsaa
araataykka yeletaa ubbaa gakkanaw de'ee.
20 Neeni nuuna ayaw ubbaa wode dogay? K'ay hawaa keeshshaa adussa wodiyaa
nuuna ayaw aggay?
21 Abeet Med'inaa Godaw, nuuna neekko zaara; nuunikka simmana! Nu
wodiyaakka beniwaadan zaaraadde ooratsa!
22 Neeni nuuna ubbaa mule aggaadiiyye? Ne hank'k'ookka zaway baaweeyye?

Hizik'k'eela Timbbitiyaa

Geluwaa

Timbbitiyaa odiyaa Hizk'k'eeli Yerusaalame Kiristtoosa yeletaappe kase, ichcheshu s'eetanne hosppun tammanne usuppun laytsan laalettanaappe kasenne laaletteeddawaappe guyye, omooduwaan Baabloonen de'eedda. I timbbitiyaa odeeddawe Baabloonen omooduwaan de'iyaa asaassanne Yerusaalamen de'iyaa asaassa. Hizk'k'eela mas'aafaw oyddu kifiletuu de'iino.

1. S'oossaa pirdday asaa bolla yaanaw mateeddawaanne Yerusaalame oyk'k'ettiyaanne laalettiyaa wodii gakkeeddawaa minisiide erissiyaa kiitaa.
2. S'oossay bare asaa uk'k'unneeddanne baletteedda dumma dumma kawutetsatuwaa muriyiyaawaa gidiyaawaa odiyaa k'aalatuwaa.
3. Yerusaalame kunddetsaappe simmina Israa'eeliyaa asaa mintsetsanaw imetteedda kiitaanne sintsappekka lo"o kaac'ay gakkanaw de'iyaawaa odiyaa hidootaa k'aalaa.
4. Geeshsha Golliinne Israa'eeliyaa kawutetsay beni bare sa'aa simmanawaa Hizk'k'eeli misiliyaadan besseeddawaa. Hizk'k'eeli wolk'k'aama ammanuunne aassi k'oppiyaa wozanay de'iyaa asaa. Sintsappe timbbitiyaa I sas'aan be'eedda. Aa kiitaappe dariyaa baggay k'onc'c'e gideedda leemiso oosuwaan odetteedda. Hizk'k'eeli Asay bare giddo asatetsan, bare wozanaaninne bare ayyaanan ooras's'anaw koshshiyaawaanne Asay ubbay bare nagaran nagaran ooshettanaw de'iyaawaa minisiide odeedda. Hewaanakka gujjiide, asaa de'uu ooras's'anaw de'iyaa hidootaa k'onc'c'isseedda. Hizk'k'eeli k'eesenne timbbitiyaa odiyaawaa gidiyaawaadan, Geeshsha Golliyaabaanne geeshshatetsaabaa dumma hanotaan s'eelliyaa asaa I gidiyaawaa besseedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Hizik'k'eeli Nabetetsaw S'eesettussaa *1:1—3:27*
Yerusaalame Bolla S'oossaa Pirddaa *4:1—24:27*
Ayihuda Gidena Asaa Bolla S'oossaa Pirddaa *25:1—32:32*
S'oossay Bare Asaw Immo Hidootaa *33:1—37:28*
Googa Bolla Odeteedda Timbbitiyaa *38:1—39:29*
Yaanaw De'iyaa Geeshsha Golliyaanne Biittaa Sas'aa *40:1—48:35*

Hizk'k'eeli Nabetetsaw S'eesettussaa (1:1—3:27)

1 Hattamantsa laytsan,
Oyddentsiyaa aginaan, ichcheshentsiyaa gallassan, taani Kabaara Shaafaan omoodetti beeddawanttu giddon de'ishshin, salotuu dooyettina, S'oossaa sas'aa be'aad.
2 Kaatii Yo'aakiini omoodettoodeppe ichcheshantsiyaa laytsan, he aginaappe ichcheshentsiyaa gallassaan,
3 Baabloone biittan Kabaara Shaafaa matan de'iyaa taakko, Buuza na'aa, k'eesiyaa Hizk'k'eelakko Med'inaa Godaa k'aalay yeedda; hewan Med'inaa Godaa kushii taana mooddeedda.
4 Taani s'eelliyaa wode, gotii huup'issana yiyaawaa be'aad; wolk'k'aama poo'uu wolk'k'aama shaariyaa dooddi wotseedda; he shaariyaa gidduwaan walk'k'antsay pozhzhu gee. Walk'k'antsaw giddo wozanay p'ooliyaa naasiyaa malatee.
5 Hewaa giddon oyddu pas'a med'etatuu de'iino. Unttunttu asaa malatiino;

1:1 Sas'. 19:11 **1:2** 2 Kat. 24:10-16; 2 Od. 36:9-10 **1:5** Sas'. 4:6

6 shin unttunttoo ittoo ittoo oyddu oyddu som"uunne oyddu oyddu k'efii de'ee.
7 Unttunttu gedii sitti geeddawaa; unttunttu gediyaa yachchay maraa gediyaa
malanne k'uc'c'iide geeshsheedda naasiyaa birataadan p'oolee.
8 Unttunttu k'efiyaappe garssaana oyddu bagganakka asaa kushiyaa malatiyaa
kushii de'ee. He oyddatookka deemuunne k'efii de'ee.
9 Unttunttu k'efii ittuu ittuwaa bochchee; unttunttu ubbaykka yaanne haanne
simmennaan sitti giide sintsaw biino.
10 Unttunttoo ittoo ittoo sintsa baggana asaa som"ii de'ee; ushechcha baggana
gaammuwaa som"ii de'ee; k'ay haddirssa baggana booraa som"ii de'ee; k'ay guyye
baggana arggantsaa som"ii de'ee;
11 unttunttu som"ii hewaa malatee. Unttunttu k'efii bollaw mic'etti utteedda;
unttunttu ittoo ittoo laa"u k'efii laa"u bagganakka hinkko med'etaa k'efiyaa bochchee;
k'ay laa"u k'efii unttunttu bollaa bollaa kammee.
12 Unttunttu ubbaykka sitti giide sintsaw beeddino; yaanne haanne simmennaan,
S'oossaa Ayyaanay biyaasaa hak'anne biino.
13 Ha pas'a de'iyaa med'etatuu giddon itti ees's'iyaa tamaa bonk'k'uwaa
malatiyaawenne sintsawunne guyye k'aas's'iyaa, ees's'iyaa s'omppiyaa malatiyaawe
de'ee; he tamay p'ooleenne Aa giddoppekka walk'k'antsay kesee.
14 Ha pas'a med'etatuu walk'k'antsaadan, sintsawunne guyye elleelli simerettiino.
15 Ha oyddu med'etatuwaa taani s'eellishin, unttunttu miyye bagga sa'aan de'iyaa
yinggiretiyaawantta be'aad; itti itti med'etaa miyye bagga itti itti yinggiretiyaawe
de'ee.
16 Ha yinggiretiyaawanttu al"o shuchchaadan p'ooliino; unttunttu oydduukka
med'aaninne malaan ittuu ittuwaa malatiino. Itti yinggiretsay laa"u yinggiretsaa
gidiide med'etteedda; ittuu ittuwaa gidduwaana kantsi aad'd'owaa malatee.
17 Unttunttu biyaa wode barenttu sintsa zaari wotseedda oyddu baggaappe
ittuwaakko hak'awaa gidooppenne biino; ha med'etatuu biyaa wode yinggiretiyaawe
wora simmenna.
18 Wogganne yashshiyaa oyddu yinggiretsatuu de'iino; he yinggiretsatuwaa gas'aa
yuushshuwaa ubbaan s'eelliyaa ayifii kumeedda.
19 Ha med'etatuu biyaa wode, unttunttu miyyiyaan ha yinggiretsatuu
gonddoretiino; he med'etatuu biittaappe pude denddiyaa wode, ha
yinggiretsatuukka denddiino.
20 De'uwaa Ayyaanay biyaa hak'anne ha yinggiretsatuukka denddiide biino; ayaw
gooppe, ha de'uwaa ayyaanay yinggiretsatuwaa giddon de'iyaa diraassa.
21 Ha med'etatuu biyaa wode, yinggiretsatuukka biino; med'etatuu ek'k'iyaa wode,
yinggiretsatuukka ek'k'iino; k'ay med'etatuu biittaappe pude denddiyaa wode,
yinggiretsatuu unttunttunna ittippe denddiino. Ayaw gooppe, De'uwaa Ayyaanay
yinggiretsatuwaa giddon de'ee.
22 Ha pas'a med'etatuwaa huup'iyaappe bolla baggana masttootiyaadan p'ooliide
ayfiyaa c'addiyaa mic'eteedda saluwaa guufantsuwaa malatiyaabay de'ee.
23 He guufantsuwaappe garssa baggana unttunttu k'efii sitti giide, ittuwaawe
ittuwaakko mic'etti utteedda; k'ay unttunttu ubbawukka unttunttu bollaa kammiyaa
laa"u laa"u k'efii de'ee.
24 Ha med'etatuu paalliyaa wode, unttunttu k'efiyaa giiretsay haatsaa kuntsuwaa
guntsaadan, k'ay Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa kooshshaadaaninne c'ora
olanchchatuwaa c'abbuwaadan haniyaawaa sisaad. Unttunttu paaluwaa aggiyaa
wode, barenttu k'efiyaa shiishshi akkiino.

1:10 Hiz. 10:14; Sas'. 4:7 **1:15** Hiz. 10:9-13 **1:18** Sas'. 4:8 **1:22** Sas'. 4:6 **1:24** Sas'. 1:15; 19:6

25 Unttunttu barenttu k'efiyaa shiishshi akkiide, he sa'aan ek'k'ide'ishshin,
unttunttu huup'iyaappe bolla baggana de'iyaa he guufantsuwaa malatiyaawaa bolla
baggappe kooshshay yeedda.
26 He guufantsuwaa malatiyaawaappe bolla baggana samppeeriyaa giyaa
ink'k'uwaappe med'etteedda kawutetsaa araataa malatiyaawe de'ee; he kawutetsaa
araataa malatiyaawaa bolla asaa malatiyaawe utteedda.
27 Taani Aa be'iyaa wode, Aa s'eessaa malatiyaassaappe bolla baggay taman
bonk'k'eedda naasiyaa birataadan p'oolee; k'ay s'eessaappe garssa baggay tamaa
malatee; Aa yuushshuwaan p'ooliyaa poo'uu de'ee.
28 Aa yuushshuwaan p'ooliyaa poo'uu iraa gallassi shaariyaan ek'k'eedda zuluwaa
malatee.
Hawe Med'inaa Godaa bonchchuwaa k'onc'c'etsaa malatee. Hewaa be'eedda wode,
biittan duge gufannaade, ittuu haasayiyaa kooshshaa sisaad.

2

1 I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, denddaade ne gediyaan ek'k'a.
New odana» yaageedda.
2 I haasayeedda wode S'oossaa Ayyaanay ta giddo geliide, taana ta gediyaan
esseedda. I taw odiyaawaakka sisaad.
3 Hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, taani neena Israa'eeliyaa asaakko, ta
bolla makkaleedda makkalanchcha kawutetsaakko kiittay; unttunttunne unttunttu
aawotuu hachchi gakkanawukka ta bolla makkaliidde de'iino.
4 Unttunttu wozana muumenne yeellay baynnawantta gidiyaa diraw, taani neena
unttunttukko kiittay. Baade, ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee›
yaaga.
5 Unttunttu makkalanchcha asaa gidiyaa diraw, unttunttu sisinakka is's'inakka,
nabii unttunttu giddon de'iyaawaa unttunttu erana.
6 Neenoo asaa na'aw, unttunttookka unttunttu k'aalawukka yayyoppa! Konay
de'iyaanne aguntsay ne yuushshuwaan de'iyaawaa gidooppekka, k'ay soggotuwaa
gidduwaan neeni uttooppekka, yayyoppa. Unttunttu makkalanchcha asaa gidiyaa
diraw, unttunttu k'aalaw yayyoppa; woy unttunttoo shabbirettoppa.
7 Unttunttu makkalanchcha asaa gidiyaa diraw, sisinakka is's'inakka, ta k'aalaa
unttunttoo oda.
8 «Shin, asaa na'aw, taani new odiyaawaa sisa! He makkalanchchatuwaadan,
neenikka makkalanchcha gidoppa; ne doonaa dooyaade, taani new immiyaawaa
ma» yaageedda.
9 Hewaappe guyyiyaan, taani s'eelliyaa wode, kushii taakko mic'eti utteeddawaa
be'aad; he kushiyan s'aatsa mas'aafay de'ee.
10 I ta sintsan he s'aatsa mas'aafaa billeedda; he s'aatsa mas'aafan laa"u
bagganakka yeekuu, kayyuunne seela waasuu s'aafetti utteedda.

3

1 K'ay I taw hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, he ne sintsan de'iyaawaa ma;
ha s'aatsa mas'aafaa ma. Baade, Israa'eeliyaa asaw oda» yaageedda.
2 Taani hanggaad; taani maanaadan, s'aatsa mas'aafaa I taana barsseedda.
3 Taana, «Laa asaa na'aw, ha taani neena barssiyaa s'aatsa mas'aafaa ma; ne
uluwaa an kuntsa» yaageedda. Taani miyaa wode, ta doonaan eessaadan mal"eedda.
4 Hewaappe simmiide, I taana hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, ha"i
Israa'eeliyaa asaakko ba; ta k'aalaa unttunttoo oda.

1:26 Hiz. 10:1; Sas'. 4:2-3 **1:27** Hiz. 8:2 **2:9** Sas'. 5:1 **3:1** Sas'. 10:9-10

5 Neeni kiitetteeddawe Israa'eeliyaa asaassappe attina, doonay eretennanne
k'aalay gelenna haasayay akeeketena asaakko gidenna.
6 K'ay taanikka neena unttunttu k'aalay gelenna, unttunttu haasayaykka eretenna
unttunttu k'aalaa neeni eranaw danddayenna daro asaakko kiittabeykke allaga
biittaa k'aalaa dees'uwaa haasayiyaa daro asaakko kiittabeykke. Tumu taani neena
hewanttukko kiittaadditantto, unttunttu neeni giyaawaa sisana shin!
7 Israa'eeliyaa Asay taani odiyaawaa sisanaw koyenna diraw, unttunttu neeni
odiyaawaakka sissikkino. Ayaw gooppe, kumentsaa Israa'eeliyaa Asay morggii
zoozanne yeellay baynnawantta gidiyaa diraw, ne odiyaawaa sissikkino.
8 Shin taani neenakka unttunttuwaadan wozana minonne yeellay baynnawaa
ootsana.
9 Taani neena yashshay baynna asaa ootsana; zaallaappekka aad'd'o mino kesana.
Unttunttu makkalanchcha asaa gidooppekka, unttunttoo yayyoppa; woy unttunttoo
dagamoppa» yaageedda.

10 K'ay I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, taani new odiyaa k'aalaa
ubbaa minisaade hayzzanne ne wozanaan wotsa.
11 Ha"i dendda baade, omooduwaan de'iyaa ne asaw oda. Unttunttu sisina
is's'inakka unttunttoo, ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee›
yaagaade oda» yaageedda.

12 Hewaappe guyyiyaan, taana Ayyaanay pude dentseedda; «Med'inaa Godaa
bonchchuu de'iyaasaappe denddiyaa wode» taappe guyyenna, wolk'k'aama
kooshshaa sisaaddi.
13 K'ay pas'a med'etatuu k'efii ittuu ittuwaanna shoc'ettiyaa kooshshay, unttunttu
miyyiyaan de'iyaa yinggiriyaawaa kooshshaanna gakettiide, guuguntsaa
kooshshaadan haniyaa kooshshaa sisaad.
14 Hewaappe guyyiyaan, Ayyaanay taana pude dentsiide, hara sa'aa afeeda.
Yaatina, taani Med'inaa Godaa Wolk'k'ay taana mooddi de'ishshin, ta ayyaanan
c'amettaaddenne yilotaadde baad.
15 Kebaara Shaafaa matan, Tel-Abiiban omoodetteeddawanttukko gakkaad. Taani
hewan dagamaade, unttunttunna laappun gallassaa gam"aad.

Hizk'k'eeli Wochchiyaa Asaa Gideedda (33:1-9)

16 Laappuntsa gallassaa wurssetsan Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan
yaagiidde yeedda;
17 «Neenoo asaa na'aw, taani neena Israa'eeliyaa asaw wochchiyaawaa ootsaad. Ta
doonaappe kesiyaa k'aalaa siseedda payduwaa ubbaan, unttunttukka
naagettanaadan seera.
18 Taani nagaranchchaa, ‹Tumuwaa neeni hayk'k'ana› yaagiyaa wode, neeni baade
Aa seerana d'ayooppe, Aa shemppuukka attana mala, I bare nagaraa ogiyaappe
simmanaadan neeni Aa, ‹Neena ye"e!› gaana d'ayooppe, he nagaranchchay bare
nagaran hayk'k'ana; shin Aa suutsaa taani neeppe c'igetana.
19 Shin neeni nagaranchchaa seerina, I bare nagaraappe woy bare iita ogiyaappe
simmennaan is's'ooppe, I bare nagaran hayk'k'ana; shin neeni ne huup'iyaa
ashshana.
20 «K'ay s'illo Asay bare s'illotetsaappe guyye simmiide, iitaa ootsiyaa wode, taani
Aa sintsan d'ubiyaa wotsina, I hayk'k'ana. I simmanaadan neeni Aa, ‹Neena ye"e!›
gabeenna diraw, I bare nagaran hayk'k'ana; I kase ootseedda s'illo oosuu zaariide
k'ofettenna; shin taani Aa suutsaakka neeppe c'igetana.

21 K'ay neeni s'illo Asay nagaraa ootsennaadan seerina, ikka nagaraappe barena
naagooppe, tuma I pas'a de'ana. Ayaw gooppe, I neeni seereeddawaa siseedda;
neenikka ne huup'iyaa ashshana» yaagiidde yeedda.

Hizk'k'eela S'oossay Duudisseedda

22 He sa'aan Med'inaa Godaa wolk'k'ay taana mooddeedda; k'ay I taana, «Dendda;
zanggaaraa ba. New yaan odana» yaageedda.
23 Taani denddaade, zanggaaraa baad. He sa'aan kase Kabaara Shaafaa matan
taani be'eeddawaadan, hewan Med'inaa Godaa bonchchuu ek'k'eeddawaa be'aad;
taani ta som"uwaa biittaa gatsaade gufannaad.
24 Hewaappe guyyiyaan, Ayyaanay ta giddo geliide, taana ta gediyaan essiide, taana
hawaadan yaageedda; «Ba; ne golle baade, ne bolla kariyaa gorddaade uttashsha.
25 Neenoo asaa na'aw, neeni wodoruwaan k'ashettana; neeni asaakko kesanaw
danddayakka.
26 K'ay neeni duude gidanaadaaninne unttuntta seerennaadan, taani ne ins's'arssaa
ne kookkiyaana gatsa oytsana. Ayaw gooppe, unttunttu makkalanchcha asaa.
27 Shin taani new odiyaa wode, taani ne doonaa dooyina, neenikka unttunttoo,
‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee› yaagana. Sisiyaa ooninne
siso; sisennan is's'iyaa ooninne is's'o. Ayaw gooppe, unttunttu makkalanchcha asaa.

4

Yerusaalame Bolla S'oossaa Pirddaa
(4:1—24:27)

1 «Neenoo asaa na'aw, urk'k'aappe med'd'eedda S'uubiyaa akkaade, ne sintsan
wotsa; yaataade Yerusaalame katamaa misiliyaa Aa bolla med'd'a.
2 Aa doodda; dirssaa ooninne kesi akkenaada diraa, katamaa gimbbiyaa
yuushshuwaan biittaa doora; olanchchatuu ek'k'iyaasaa giigissa; gimbbiyaa laaliyaa
olaa miishshaa yuushshuwaan giigisaa.
3 K'ay birataa bashiyaa akkaade, birataa godaadan neeppenne katamaappe
gidduwaan essa. Ne som"uwaakka hank'k'uwaan aakko zaara. He katamay
doodettana; k'ay dooddeeddawekka neena. Hawe Israa'eeliyaa asaw mallaa
gidanawaa.
4 «Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asaw muruwaa mallaa gidana mala ne
haddirssa miyyiyaan gisa. Neeni ne haddirssa miyyiyaan giseedda gallassatuwaa
payduwaa keeshshaa Israa'eeliyaa asaa unttunttu waan murettanentto bessaasa.
5 K'ay neeni gisaade Israa'eelii wooti murettanentto bessanaadan 390 gallassaa
new immaad. He itti itti gallassay unttunttu muretiyaa itti itti laytsaana k'ara.
6 «He gallassaa ne wursseeddawaappe guyyiyaan, k'ay zaaraadde ne ushechcha
miyyiyaan Yihudaa Asay wooti murettanentto bessanaw gisa; Itti itti gallassay itti itti
laytsaa muruwaanna k'ara gidiyaa diraw, hewaadan unttunttu ootseedda nagaraa
muruwaa oytamu gallassaa neeni gisanaadan, taani new immaad.
7 Ne som"uwaa Yerusaalame dooddetsaakko hank'k'uwaan zaaraadde, ne kushiyaa
dentsa manddaade, Yerusaalame bolla timbbitiyaa oda.
8 He dooddetsan neeni gam"iyaa gallassay wuranaw, itti miyyiyaappe hara
miyyiyaw aad'd'a wod'd'ennaadan, taani neena wodoruwaan k'achchana.
9 «Ha"i neeni, zarggaanne banggaa, baa"eelaanne missiriyaa, maldduwaanne
morgge mitsaa akkaade, katsaa wotsiyaa itti baatsan k'olaade, aappe new k'umaa
katsaade; hewaa neeni miyyiyaan gisiyaa 390 gallassaa maana.
10 Hachchi hachchi neeni miyaa ukitsaa likka; ikka 230 giraamiyaa dees'iyaawaa
gido; hewaa Aa wodiyaan wodiyaan ma.

11 K'ay neeni hachchi hachchi ushiyaa haatsaakka likka; ikka laa"u burc'c'ukko
gido; hewaa Aa wodiyaan wodiyaan usha.
12 He walakkeedda katsaa banggaa ukitsaa uukkiyaawaadan uukka; Asay
s'eellishshin, asaa wora sheeshsha mela eetsaade uukka; yaataade ma.
13 Hewe Israa'eeliyaa Asay taani unttuntta laaliyaa kawutetsatuwaa giddon
de'iiddi, tuneedda k'umaa maanawoo malaataa» yaageedda Med'inaa Goday.
14 Yaatina, taani zaaraadde hawaadan yaagaad; «Hay! Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa
Godaw, hewe hanoppo! Taani taana tunissa erikke. Ta na'atetsaappe doommaade
hachchi gakkanaw, bakkutaa woy bazzo do'ay puuziide wod'eeddawaa ma erikke;
tuneedda ashuu ta doonaakko shiik'i erenna» yaagaad.
15 I zaariide, taana hawaadan yaageedda; «Daro lo"a, yaatooppe, asaa wora
sheeshshaa melan uukkiyaawaa aggade, miizzaa oshaa kewiyaan ne ukitsaa
uukkaasa» yaageedda.
16 I k'aykka hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, be'a; Yerusaalame katamaa
katsi gelennaadan, taani diggana hanay. Asay katsaa hirggiidde, makkiide maana;
k'ay haatsaakka yayyiidde, likkiide ushana.
17 Hewoo unttunttoo de'iyaa katsaynne haatsay wurana; unttunttu ittuu ittuwaa,
‹Poora!› giidde s'eelana; unttunttu barenttu nagaraa muruwaan gilk'k'ana.

5

Yerusaalame Bolla Yiyaa Bashshaa Malaataa

1 «Neenoo asaa na'aw, k'ara mashshaa akkaade, ne huup'iyaanne ne buuchchaa
huup'iyaa giigisiyaawanttu milaac'c'iyaadan an meedda. Yaataade miizaanan
likkaade, ne binnaanaa heezzu kessaade shaakka.
2 Neeni dooddiyaa wodii wuriyaa wode, ne shaakkeedda binnaanaw itti kushiyaa
Yerusaalame katamaa misiliyaw gidduwaan tamaan s'uugga. Laa"entso kushiyaa
katamaa yuushshuwaan ubbaan mashshaan k'ans's'ereetsaa. Heezzentso kushiyaa
k'ay c'arkkoo laala; ayaw gooppe, taani unttuntta mashshaan yederssana.
3 K'ay hewaappe guutsa binnaanaa akkaade, ne mayuwaa s'eeran k'achcha.
4 He neeni k'achcheeddawaappe guutsaa akkaade, taman olaade s'uugga. Hewan
doommeedda tamay Israa'eeliyaa asaa ubbaa gakkanawaa» yaageedda.
5 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hawe Yerusaalame
katamaa; taani biittatuwaa izi yuushshuwaan wotsaade, kawutetsatuwaa ubbaw
giddo gul"an izo wotsaad.
6 Shin iza bare iita oosuwaan, bare yuushshuwaan de'iyaa biittatuwaappenne
kawutetsatuwaappe yaa iitaade, ta higgiyaanne ta wogaa naagennan is's'aaddu;
tumukka iza ta higgiyaw makkalaaddu; ta wogaakka kaallennaan is's'aaddu» yaagee.
7 Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenttu
hintte yuushshuwaa kawutetsaappe aatsiide metuwaa med'eeddita; ta azazuwaa
kaallennaaninne ta wogaa naagennan is's'eeddita. Haray atto shin hinttenttu
yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa wogaakka naagibeykkita» yaagee.
8 Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo,
Yerusaalame, taani new morkke; hara kawutetsatuu ubbay be'ishina, ne bolla ta
pirddaa ahana.
9 Neeni taani is's'iyaa eek'aa goynaa ubbaa ootseedda diraw, taani hawaappe kase
hanibeennawaa, k'ay hawaappe sintsawukka hanenna pirddaa ne bolla ahana.
10 Hewaappe denddeeddawaan, hintte giddon aawotuu barenttu naanatuwaa
maana; k'ay naanatuukka barenttu aawotuwaa maana. Taani hintte bolla pirddaa
ahana; hintteppe atteedawanttakka oyddu c'arkkuwaa miizaanaa ubbaw laalana.

5:10 Sik'. 4:10

11 «Hewaa diraw, taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay:
Hintte hintte sheneyiyaa eek'atuwaaninne tuna oosotuwaan ta Geeshsha Golliyaa
tunisseedda diraw, taanikka hinttena butsa d'ayissana. Hinttew k'arettikkenne
hintteppe ittuwaanne ashshikke.
12 Ne asaappe itti kushii katamaa giddon iita harggiyaan woy koshan hayk'k'ana;
laa"entso kushii katamaappe karenna olan wurana; k'ay heezzentso kushiyaa taani
oyddu c'arkkuwaa miizaanaw ubbaw laalaade, unttuntta mashshaan yederssana.
13 «Ta yiluu wurana; taani unttunttu bolla hank'k'etteedda hank'k'uukka ek'k'ana;
yaatooppe ta hank'k'uu dochchana. Taani unttunttu bollan hank'k'etteedda
hank'k'uwaa wurssiyaa wode, taani Med'inaa Goday k'anaatiyaan haasayeeddawaa
unttunttu erana.
14 «Hinttenttu yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa giddoninne hintte mataana
aad'd'iyaa ubbaa sintsan taani hinttena bazuwaanne k'iliic'iyaawaa ootsana.
15 Taani hinttena ta hank'k'uwaan, ta yiluwaaninne k'aretay baynna seeran
pirddiyaa wode, hintte hintte yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatoo k'iliic'oonne
shek'aw, hinttena be'eedda asaw naagettiyaabaanne dagamiyaabaa gidana. Taani
Med'inaa Goday hawaa odaad.
16 Taani hintte bolla wod'iyaanne d'ayissiyaa koshaa wonddaafiyaa dukkiyaa
wode, hinttena d'ayissanaw dukkana. Hinttew koshaa yaa yaa darissana;
Yerusaalame katamaa katsay gelennaadan, taani diggana.
17 Taani koshaanne bazzo do'aa hintte bolla yeddina, unttunttu hintte naanatuwaa
d'ayissana. Taani iita harggiyaa, suutsaa gussiyaawaanne olaa hintte bolla ahana.
Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

6

S'oossay Eek'aw Goyinniyaawaa Pirddeedda

1 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Neenoo asaa na'aw, Israa'eeliyaa zoozetuwaakko ne som"uwaa derek'k'aan
zaaraadde, unttunttu bolla timbbitiyaa oda.
3 Hawaadan yaaga, ‹Hinttenoo, Israa'eeliyaa zoozetoo, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa
Godaa k'aalaa sisite! Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa zoozetoonne
keratoo, bubuhatoonne zanggaaratoo hawaadan yaagee; Be'ite, taani, ta mashshaa
hintte bolla yeddana; k'ay hintte eek'aa goyinniyaa sa'aakka d'ayissana.
4 Hintte yarshshiyaa sa'atuu kolettenna; k'ay hintte is'aanaa c'uwayiyaa
miishshatuukka me"erettana. Taani hintte asaa hintte eek'atuwaa sintsan wod'ana.
5 Taani Israa'eeliyaa asaa anhaa unttunttu eek'atuwaa sintsan gisisana; hintte
mek'etsaakka hintte yarshshiyaa sa'atuwaa yuushshuwaan laalana.
6 Hintte de'iyaa saan ubbaan, hintte katamatuunne hintte goyinniyaa sa'atuu
kolettenna. Hewaadankka hintte yarshshiyaa sa'atuu tunananne laalettana; hintte
eek'atuu me'erettananne d'ayana; hintte is'aanaa c'uwayiyaa sa'atuukka me'eretti
wod'd'ana; hintte ootseedda oosuu ubbay pitetti d'ayana.
7 Hintte Asay shukettiide, hintte giddon kunddana. Taani Med'inaa Godaa
gidiyaawaa hintte hewan erana.
8 « ‹Taani hintteppe amareedawantta pas'a ashshana; mashshaappe
atteeddawanttu biittaanne kawutetsaa giddon laalettana.
9 Mashshaappe atteedawanttu yaan omooduwaan de'ana. Yaan de'iyaa wode,
unttunttu taana hassayana; k'ay woshumiyaa wozanaaninne barenttu ayfiyaan
eek'aa goynnanaw guyye simmiyaawaan, unttunttu ta wozana mentseeddawaa

5:17 Sas'. 6:8

hassayana. Unttunttu barenttu ootseedda iita oosuwaappenne unttuntta yeellayiyaa
hanotaappe denddeeddawaan, barena bare huup'iyaw shaataanna.
10 K'ay taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttunttu erana. Taani unttunttu bolla
iitabaa ahana geeddawe c'oo mela baabisuwaa gidenna› » yaagee.
11 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday taana hawaadan yaagee; «Ne birad'd'iyaa
hank'k'uwaan s'orssa! yiluwaan ne gediyankka biittaa k'akka! K'ay hawaadan yaaga;
‹Israa'eeliyaa asaa sheneyiyaa oosoo aayye ana!› yaaga. Ayaw gooppe, unttunttu
olan, koshaaninne iita harggiyaan wurana.
12 Haakuwaan de'iyaawe iita harggiyaan hayk'k'ana; matan de'iyaawe olan
hayk'k'ana; k'ay pas'a atteedawe koshan hayk'k'ana. Hewaadan ootsaade, taani ta
hank'k'uwaa unttunttu bolla wurssana.
13 Unttunttu asaa anhay unttunttu eek'atuwaa giduwaa ubbaan, unttunttu
yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaa ubbaan, d'ok'k'a zoozetuwaa bollanne deretuwaa
kiikiyaa ubbaa bollan, irs's'a mitsaa garssaa ubbaan, daro bonc'c'ii de'iyaa etsaa
garssaa ubbaan, barenttu eek'atoo sawiyaa yarshshuwaa s'uuggeedda sa'aa ubbaan
kunddeedda wode, unttunttu taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana.
14 K'ay taani ta kushiyaa unttunttu bolla mic'aade, unttunttu de'iyaa biittaa ubbaa,
gedissa bagga bazzuwaappe biide huup'issa bagga Ribila giyaa katamaa gakkanaw,
mela ootsana. Taan Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttunttu hewan erana yaagee
yaaga» yaagiidde yeedda.

7

Israa'eeliyaw Wurssetsay Gakkeeda

1 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Neenoo asaa na'aw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa biittaw
hawaadan yaagee; ‹Wurssetsaa be'ite! Ubbaa baggaana biittaa bollan wurssetsay
gakkeedda.
3 Hekko, wurssetsay hintte bolla gakkeedda! Taani ta hank'k'uwaa hintte bolla
yeddana. Taani hintte oosuwaadan, hintte bolla pirddana; hintte tuna hanotaadan,
taani hinttena murana.
4 Taani hinttew k'arettikkenne hintteppe ittuwaanne ashshikke. Hintte iita
oosuwaa dirawukka murana; hintte giduwaan de'iyaa is's'eteedda eek'aa
goynnuwaakka k'onc'c'isana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana›
yaagee.
5 «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Bashshaa! Bashshaa
bollan bashshay yee.
6 Wurssetsay gakkeedda! Wurssetsay gakkeedda! I hintte bollan denddeedda.
Be'ite, I gakkeedda!
7 Ha biittan de'iyaawanttoo, hintte pirdday gakkeedda; wodii gakkeedda; gallassay
matatteedda! Hewe shabbirssaa gallassaappe attina, zooziyaa bollan nashshechchan
ililiya gallassaa gidenna.
8 Ha"i matan taani ta hank'k'uwaa hintte bolla gussana; ta yiluwaakka hintte
bollan wurssana. Taani hintte oosuwaadan, hintte bolla pirddana; hintte tuna
hanotaadan, hinttena murana.
9 Taani hinttew k'arettikkenne hintteppe ittuwaanne ashshikke. Hintte iita
oosuwaa dirawukka murana; hintte giduwaan de'iyaa eek'aa goynnuwaakka
k'onc'c'isana. Yaatooppe hintte hinttena shoc'eeddawe taana Med'inaa Godaa
gidiyaawaa erana.
10 « ‹Hekko gallassay! hawesh gakkeedda! Hintte bayetsay hintte penggiyaa
gakkeedda! Hintte iitatetsay kuukumeedda; hintte otoruukka c'iisheedda.

11 Makkalaa gaasuwaan iita oosuu dareedda; unttunttuppe ittuunne attena;
unttunttu c'oratetsaappe, woy unttunttu duretetsaappe, woy unttunttu
bonchchuwaappe ayinne attena.
12 Wodii gakkeedda; gallassaykka matatteedda! Hank'k'uu asaa ubbaa bollaanna
gidiyaa diraw, shammiyaawe nashettoppo; woy zal"iyaawekka kayyottoppo.
13 Unttunttu laa"uu pas'a de'iyaa wodiyaan, zal"eeddawe bare zal"eeddawoo guyye
simmenna. Iraa'eliyaa asaa ubbaa bolla odeteedda ha sas'ay laamettena; unttunttu
nagaraappe denddeeddawaan unttunttuppe ittuunne bare shemppuwaa ashshenna.
14 Ta hank'k'uu asaa ubbaa bolla de'iyaa diraw, unttunttu olaw ulttuwaa punniide,
ubbabaa giigissooppekka, ooninne olaw kesenna.

Israa'eeliyaa Asaa Nagaraa Gaasuwaan Yiyaa Muruwaa

15 « ‹Karenna olay, soonna iita harggiinne koshay de'ee. Katamaappe gas'an
de'iyaawe olan hayk'k'ana; katamaa giddon de'iyaawanttu koshaaninne iita
harggiyaan wurana.
16 Unttunttuppe atteedawanttu, dembba gadiyaappe yashshan bak'ateedda
harap'p'etuwaadan barenttu nagaraa gaasuwaan deriyaa bollan olana.
17 Kushiyaa ubbay donc'c'ilana; gulbbatay ubbay kolddina yashshan muushana.
18 Unttunttu maak'aa mayyana; k'ay yashshan kokkorana. Unttunttu ubbaa
som"iikka yeellaa mayyana; unttunttu ubbaa huup'iikka meedettana.
19 Unttunttu barenttu biraa ogiyaan olana; unttunttu work'k'aykka tunabaa
gidanawaa. Ees's'iyaa Med'inaa Godaa hank'k'uwaa gallassi, unttunttu biraynne
unttunttu work'k'ay unttuntta ashshanaw danddayenna. Unttunttoo d'ube gidiide,
nagaran gelisseedda biraynne work'k'ay unttunttu uluwaa kumiide, unttuntta
koshaappe ashshenna.
20 « ‹Unttunttu barenttu lo"o alleek'k'uwan otoretteeddino; hewantta barenttu
is's'eteedda tuna eek'anne yeellayiyaa misiliyaa med'd'anaw go'etteeddino. Hewaa
diraw, taani he lo"o alleek'k'uwaa unttunttoo tunabaa kessaad.
21 Taani unttunttu alleek'k'uwaa omooduwaa ootsaade, allagawunne biittaa
ubbaan de'iyaa iitatoo aatsaade immina, unttunttu Aa tunabaa kessana.
22 He wode taani ta som"uwaa wora zaarana; k'ay ta bonchcho Geeshsha Golliyaa
panggatuu geliide tunissana.
23 « ‹Suure pirddaa d'ayussaan, biittay ubbay suutsaan kumeedda dirawunne
katamaykka makkala oosuwaan kumeedda diraw, sanssalataa giigissa.
24 Unttunttu golletuwaa baressa ootsana mala, taani ubbaappe iita kawutetsaa
ahana. Wolk'k'aamatuwaa otoruwaakka taani d'ayissana; unttunttu geeshsha
sa'atuukka tunana.
25 Dagamay yiyaa wode, unttunttu saruwaa koyana; shin demmikkino.
26 Bashshay bashshaa bolla, k'ay iita oduu iita oduwaa bolla yaana. Unttunttu
timbbitiyaa odiyaawaa, «Ne sas'aa oda» yaagana. K'eesetoo tamaarissiyaa timirttii
d'ayana; c'imatookka zoriyaawe d'ayana.
27 Kaatii yeekkana; kaappuu hidootaa k'ans's'ana; he biittaa asaa kushii yashshan
kokkorana. Taani unttunttoo unttunttu oosuwaadan ootsana; unttunttu pirddaadan,
unttunttu bolla pirddana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttunttu hewan erana›
yaagee» yaagiidde yeedda.

8

Geeshsha Golliyaan Eek'aa Goynaa (8:1—10:22)

1 Nuuni omoodetteedda usuppuntsa laytsan, usuppuntsa aginaan, ichcheshantsa
gallassan, taani ta son utti de'ishshin, Yihudaa c'imatuukka ta sintsan utti de'ishshin,
Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa wolk'k'ay taana mooddeedda.
2 Taani tishshi udaade s'eelliyaa wode, asaa malatiyaawaa be'aad; aw s'eessaappe
garssa bagga malatiyaa sa'ay tamaa malatee; k'ay s'eessaappe bolla bagga malatiyaa
sa'ay p'ooliyaa naasiyaa birataa malatee.
3 I kushiyaa malatiyaawaa taakko yeddiide, ta huup'iyaa binnaanaa oyk'k'eedda.
Ayyaanay taana sa'aappenne saluwaappe giddoo pude dentsiide, S'oossaa sas'aan
taana Yerusaalame afeeda. Huup'issa baggana Geeshsha Golliyaa giddo dabaabaa
geliyaa penggiyaanna gelissiide, S'oossaa k'anaatiyaa dentsetsiyaa eek'ay
ek'k'eeddawaa besseedda.
4 Kase taani kabaara shaafaa matan sas'aan be'eeddawaadan, Israa'eeliyaa
S'oossaa bonchchuwaa hewan be'aad.
5 Hewan I taw hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, huup'issa bagga s'eella»
yaageedda. Taani s'eelliyaa wode, S'oossaa k'anaatiyaa dentsetsiyaa eek'aa misiliyaa
sintsan de'iyaa yarshshiyaa sa'aa matan de'iyaawaa be'aad.
6 K'aykka I taw hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, unttunttu ootsiyaawaa
be'ay? Taana ta Geeshsha Golliyaappe haassanaw Israa'eeliyaa Asay ootsiyaa
wolk'k'aama is's'etiyaa eek'aa goynnuwaabaa be'ay? Hewaappekka aad'd'iyaa iitiyaa
eek'aa s'oossatuwaa goynaa neeni biro be'ana» yaageedda.
7 Hewaappe guyyiyaan, taana Geeshsha Golliyaa dabaabaa pengge aheedda; hekko
taani s'eelliyaa wode, godan s'oo'ii de'iyaawaa be'aad.
8 I taana, «Laa asaa na'aw, godaa bookka» yaageedda; taani bookkiyaa wode, itti
penggii hewan de'iyaawaa be'aad.
9 K'ay I taana, «Gela; unttunttu hawaan ootsiyaa iitanne sheneyiyaa eek'aa
s'oossatuwaa goynnuwaa be'a» yaageedda.
10 Taani giddo gelaade s'eelliyaa wode, godaa bollan yuuyyi aad'd'iide biittaana
gooshettiyaa med'etatuu misilii, geeshsha gidenna do'atuwaa misilii ubbaynne
Israa'eeliyaa asaa eek'atuwaa ubbaa misilii kumeeddawaa be'aad.
11 Unttunttuppe sintsa baggana Israa'eeliyaa asaappe laappun tammu c'imatuu
ek'k'eeddino; k'ay Shaafaanna na'aa Yazaaniikka unttunttu giddon ek'k'eedda.
Ubbaykka is'aanaa c'uwayiyaawaa barenttu kushiyan oyk'k'eeddino; is'aanaa
c'uwaykka tullu gee.
12 K'ay I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, hawaa Israa'eeliyaa asaa
c'imatuu ubbaykka d'uman barenttu eek'aa misiliyaa golliyaan unttunttu
ootsiyaawaa be'ay? Ayaw gooppe, unttunttu, Med'inaa Goday nuuna be'enna;
Med'inaa Goday ha biittaa aggeeda yaagiino» yaageedda.
13 K'aykka I taana, «Hewaappekka aad'd'iyaa is's'eteedda ek'k'aa goynnuwaa neeni
biro be'ana» yaageedda.
14 Hewaappe guyyiyaan, I taana Geeshsha Golliyaa huup'issa bagga penggiyaakko
afina, hewan Tamuuza giyaa barenttu s'oossaw uttiide yeekkiyaa mac'c'a asatuwaa
be'aad.
15 I taana, «Neenoo asaa na'aw, hawaa be'ay? Hewaappe aad'd'iyaa is's'eteedda
ek'k'aa goynaa neeni biro be'ana» yaageedda.
16 Hewaappe guyyiyaan, I taana Med'inaa Godaa Golliyaa giddo dabaabaa afeeda;
hewan Geeshsha Golliyaa penggen baranddaappenne yarshshiyaa saappe
gidduwaan laatamanne ichcheshu attuma asaa gidiyaawaa be'aad. Unttunttu
barenttu zokkiyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaakko, barenttu som"uwaa away
doliyaa bagga zaariide, away doliyaa baggana awaaw goyinniino.

8:2 Hiz. 1:27 **8:4** Hiz. 1:28

17 I taana hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, hawaa be'aaddi? Yihudaa
asaw ha is's'eteedda ek'k'aa goynnuwaa hawaan ootsiyaawe ubbay laafabaa
gideedee? Unttunttu biittaa makkala oosuwaan kuntsiide, zaari zaariide taana
hank'k'etissanaw bessii? Be'a, unttunttu barenttu danddayeedda keenan taana
iissiide c'ashiino.
18 Hewaa diraw, taani unttunttunna hank'k'uwaan gakkettana. Taani unttunttoo
k'arettikkenne unttunttuppe ittuwaanne ashshikke. Unttunttu barenttu kooshshaa
d'ok'k'u ootsiide, ta haytsaan waassinakka, taani unttunttoo sisikke» yaageedda.

9

Eek'aw Goyinniyaawantta Wod'eeddino

1 Hewaappe guyyiyaan, d'ok'k'a kooshshaan, taani sisishshin, «Hawanttu, katamato
muranaw kiitetteeddawanttu, ubbaykka barenttu wod'iyaa olaa miishshaa barenttu
kushiyaan kushiyaan oyk'k'iide, haa yiino» yaageedda.
2 Hewaappe, huup'issa s'eelliyaa k'ommo bagga penggiyaanna wod'iyaa olaa
miishshaa oyk'k'iide, yiyaa usuppun asatuwaa be'aad. Unttunttunna ittippe
liinuwaappe dadetteedda mayuwaa mayyiide, bare miyyiyaan s'aafiyaawaa
korojjuwaan oyk'k'eedda itti bitanii de'ee. Unttunttu giddo geliide, nahaasiyaappe
oosetteedda yarshshiyaa sa'aa matan ek'k'eeddino.
3 Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuu kase bare de'iyaa kiruubetuwaappe denddiide,
Geeshsha Golliyaa penggiyaa gubaniyaakko biide ek'k'eedda. Hewan Med'inaa
Goday layinuwaa mayyiide, bare miyyiyaan s'aafiyaawaa korujjuwaan oyk'k'eedda
bitaniyaa s'eeseedda.
4 Aa hawaadan yaageedda; «Yerusaalame katamaa gidduwaa baade, yaan
oosettiyaa is's'eteedda eek'aa goynnuwaa diraw, ooliiddinne kayyottiide de'iyaa asaa
som"uwaan mallaa wotsa» yaageedda.
5 Taani sisishshin, I haratuwaakka hawaadan yaageedda; «Aa geeddo kaalliide,
katamaa gidduwaa aad'd'iidde wod'ite! Ittuwaanne ashshoppite; oossinne
k'arettoppite.
6 C'imatuwaa, wodallatuwaanne wodorotuwaa, mac'c'a asatuwaanne naanatuwaa
ubbaakka shukkite; shin som"uwaan malay de'iyaa asaa oonanne bochchoppite.
Wod'uwaa ta Geeshsha Golliyaan doommite» yaageedda. Unttuntta wod'uwaa
Geeshsha Golliyaa sintsaan ek'k'eedda c'imatuwaan doommeeddino.
7 Hewaappe guyyiyaan, I unttuntta hawaadan yaageedda; «Geeshsha Golliyaa
tunissite; dabaabatuwaakka anhaan kuntsite; kesite» yaageedda. Unttunttu kesiide,
katamaa giddon ubbaan wod'uwaa doommeeddino.
8 Unttunttu wod'i de'ishshin, taani taarekka ataade, ta som"uwaa biittaa gatsa
gufannaade, ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw,
ha neeni Yerusaalame bollan gussiyaa ne hank'k'uwaan, Israa'eeliyaappe atteeda
muliyaakka wurssaayye?» yaagaad.
9 I zaariide, taw hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaanne Yihudaa nagaray loytsi
dareedda; biittaa ubbay suutsan kumeedda; k'ay katamaa ubbaan suure pirdday
baawa. Ayaw gooppe, ‹Asay, Med'inaa Goday ha biittaa aggeeda; Med'inaa Goday
be'enna› yaagiino.
10 Hewaa diraw, taani unttunttoo k'arettikkenne unttunttuppe ittuwaanne
ashshikke. Taani unttunttoo unttunttu ogiyaada ootsana» yaageedda.
11 Hewaappe guyyiyaan, layinuwaa mayyiide, bare miyyiyaan s'aafiyaawaa
korojjuwaan oyk'k'eedda bitanii guyye simmiide, «Neeni taana azazeeddawaadan
ootsaad» yaageedda.

9:4 Sas'. 7:3; 9:4; 14:1

10

S'oossaa Bonchchuu Geeshsha Golliyaappe Shaakketteedda

1 Taani s'eelliyaa wode samppeeriyaa giyaa ink'k'uwaappe oosetteedda kawutetsaa araataa malatiyaa kiruubetuwaa huup'iyaappe bolla baggana de'iyaa mic'etteedda saluwaa guufantsuwaa malatiyaawaan de'iyaawaa be'aad.
2 Liinuwaa mayyeedda bitaniyaa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Kiruubetuwaappe garssa baggana yinggiriyaawaan gidduwaana aad'a ba; hewaappe s'iis'untsaa bonk'k'uwaa ne kushiyan kop'p'eta akkaade, katamaa bolla laala» yaageedda.
Taani s'eellishshin, tamaa akkanaw geleedda.
3 Bitanii geliyaa wode, kiruubetuu Geeshsha Golliyaappe gedissa baggana ek'k'eeddino; giddo dabaabaakka shaarii kumeedda.
4 Med'inaa Godaa bonchchuu kiruubetuwaa bollappe denddiide, Geeshsha Golliyaa penggiyaa gubaniyaakko biide ek'k'eedda. Shaarii Geeshsha Golliyaa kumeedda; dabaabaykka Med'inaa Godaa bonchchuwaa p'ooletsan kumeedda.
5 Kiruubetuwaa k'efiyaa giiretsay Ubbaa Mooddiyaa S'oossay haasayoode sisetiyaa kooshshaadan, kare dabaaban sisettee.
6 Liinuwaa mayyeedda bitaniyaa Med'inaa Goday, «Kiruubetuwaa garssa bagga yinggiriyaawaa giddoppe tamaa akka» yaagiide azazina, I geliide itti yinggiretiyaawaa miyyiyaan ek'k'eedda.
7 Kiruubetuwaappe ittuu barenttu giddon de'iyaa tamaakko bare kushiyaa yeddiide, aappe guutsaa akkiide, layinuwaa mayyeedda bitaniyaa kushiyan wotsina, ikka akkiide keseedda.
8 Kiruubetuwaa k'efiyaappe garssa baggana asaa kushiyaa malatiyaawe de'ee.
9 Taani s'eelliyaa wode, kiruubetuwaa miyye bagga oyddu yinggirotuu de'iino; itti kiruubiyaa miyyiyaan itti itti yinggirii de'iyaawaa be'aad; he yinggiretsatuu ink'k'uwaadan p'ooliino.
10 Unttunttu oydduukka ittuu ittuwaa malatiino; itti irzzuu laa"u irzzuwaa gidiide med'etteedda; ittuu ittuwaa gidduwaana kantsi utteedda.
11 Kiruubetuu biyaa wode, oyddu baggawukka yaanne haanne simmennaan biino; itti yinggiretsay beedda geeduwaa yenkko yinggiretiyaawanttu yaanne haanne simmennaan oydduwaappe ittuwaa huup'ii simmo sa'aa sitti giide biino.
12 Unttunttu kumentsaa bollan, hewenne unttunttu zokkuwaan, unttunttu kushiyan, unttunttu k'efiyaaninne unttunttu oyddu yinggiretiyaawanttun ayifii kumeedda.
13 Taani sisishshin, yinggiretiyaawanttu elleelliyaa Yinggiretiyaawantta geetetti s'eesetteeddino.
14 Itti itti kiruubiyaw oyddu som"ii de'ee. Itti som"ii kiruubiyaa som"uwaa, laa"entsuu asaa som"uwaa, heezzentsuu gaammuwaa som"uwaanne, oyddentsuu arggantsaa som"uwaa.
15 Hewaappe guyyiyaan, kiruubetuu pude denddeeddino. Hawanttu taani Kabaara Shaafaa matan be'eedda pas'a de'iyaa med'etatuwaa.
16 K'ay kiruubetuu biyaa wode, unttunttu miyye baggan de'iyaa irzzotuukka buluuliino; k'ay kiruubetuu biittaappe pude denddanaw barenttu k'efiyaa mic'c'iyaa wodekka yinggiretiyaawanttu unttunttu miyyiyaappe shaakkettikkino.
17 Unttunttu ek'k'iyaa wode, yinggiretsatuukka ek'k'iino; k'ay unttunttu biittaappe pude denddiyaa wode, unttunttukka denddiino. Hewekka pas'a de'iyaa med'etatuu ayyaanatuu unttunttun de'iyaa diraassa.

10:1 Hiz. 1:26; Sas'. 4:2 **10:2** Sas'. 8:5 **10:10** Hiz. 1:15-21 **10:12** Sas'. 4:8 **10:14** Hiz. 1:10; Sas'. 4:7

18 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa bonchchuu Geeshsha Golliyaa
penggiyaappe denddiide, kiruubetuwaappe bolla baggan ek'k'eedda.
19 Taani s'eellishshin, kiruubetuu barenttu k'efiyaa mic'c'iide,
yinggiretiyaawaannakka ittippe biittaappe pude denddeeddino. Unttunttu Med'inaa
Godaa Golliyaa away doliyaa baggan de'iyaa dirssaa penggiyaanna ek'k'eeddino;
Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuukka unttunttuppe bolla baggana de'ee.
20 Hawanttu Kabaara Shaafaan taani Israa'eeliyaa S'oossaappe garssa baggana
be'eedda pas'a med'etatuwaa; k'ay unttunttu kiruubetuwaa gidiyaawaa taani eraad.
21 Unttunttoo ubbawukka oyddu oyddu som"otuunne, oyddu oyddu k'efetuu
de'iino; unttunttu k'efetuwaappe garssa baggana asaa kushetuwaa malatiyaawe
de'ee.
22 Unttunttu som"otuu Kabaara Shaafaa matan taani be'eedda som"otuwaa
malatiino. Unttunttu ubbaykka sitti giide, sintsaw biino.

11

Yerusaalame Bolla Gakkeeda Pirddaa

1 Hewaappe guyyiyaan, Ayyaanay taana dentsiide, away doliyaa bagga s'eelliyaa
Med'inaa Godaa Golliyaa dirssaa pengge afeeda. Hewan he penggiyaa geliyaasan
laatamanne ichcheshu attuma Asay de'ee; unttunttu giddon asaa kaaletsiyaa Azuura
na'aa Azaaniyaanne Banaaya na'aa Palaas'iyaa be'aad.
2 Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, ha attuma asatuu
ha kataman iita halchchuwaa halchchiyaawanttanne iita zoriyaa zoriyaawantta.
3 Unttunttu hawaadan yaagiino; ‹Nuuni golliyaa zaaretsi kees's'ana wodii ha"a
gidena. Ha katamay ashuwaa s'aaruwaa; k'ay nuuni asho› yaagiino.
4 Hewaa diraw, asaa na'aw, timbbitiyaa oda! Unttunttu bolla timbbitiyaa oda!»
yaageedda.
5 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Ayyaanay ta bolla wod'd'iide, taana
hawaadan yaageedda; «Unttuntta yaaga; Med'inaa Goday hawaadan yaagee;
‹Israa'eeliyaa asaw, hintte hewaadan giita; taani hintte ayaa k'oppintto eray.
6 Ha kataman hintte daro asaa wod'iide, ogiyaa ubbaan anhaa kuntseeddita yaagee.
7 « ‹Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte
wod'iide hewan oleedda anhay ashuwaa; k'ay ha katamaykka ashuwaa doyssiyaa
s'aaruwaa; shin taani hinttena ha katamaappe yederssaade kessana.
8 Hintte olaw yayyeeddita; taani he hintte yayyeedda olaa hintte bolla ahana.
Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.
9 Taani hinttena ha katamaappe kessaade, allagatuwaa kushiyaan aatsa immana;
taani hintte bolla pirddana.
10 Hintte olan wurana; taani hinttena hintte biittan pirddana. Med'inaa Godaa
gidiyaawaa hintte hewan erana.
11 Ha katamay hinttew ashuwaa s'aaruwaa gidenna; hinttekka Aa giddon ashuwaa
gidikkita. Hintte bolla Israa'eeliyaa biittan pirddana.
12 Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana. Ayaw gooppe, hintte ta
azazuwaa kaallennaan is's'eeddita; ta wogaakka naagennan is's'iide, hintte
yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa wogaadan de'eeddita» yaagee› yaaga»
yaageedda.
13 Taani timbbitiyaa odishin, Banaaya na'aa Palaas'ee hayk'k'eedda; taani duge
gufannaade, ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, hawaadan yaagaade waassaad; «Abeet
Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaappe atteedawantta ubbaanna
wurssana hanayiyee?» yaagaad.

S'oossay Omooduwaan De'iyaawanttoo
Immeedda Hidootaa

14 Hewaappe guyiyaan Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde
yeedda;
15 «Laa asaa na'aw, Yerusaalamen de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ne ishatuwaabaanne
ne dabbotuwaabaa, omooduwaan de'iyaa Israa'eelatuwaabaa ‹Unttunttu Med'inaa
Godaappe haakkeeddino; ha biittaykka nuw laata gidiide imetteedda› yaagiide
haasayiino.
16 «Hewaa diraw, neeni hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday
hawaadan yaagee; «Unttuntta haakko kawutetsatuwaa giddo yeddooppekka, k'ay
biittatuwaan laalooppekka, beedda biittatuwaan guutsa wodiyaw taani
unttunttunna gidana» yaagee› yaaga.
17 «Hewaa diraw, neeni hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday
hawaadan yaagee; «Taani hinttena kawutetsatuwaappenne hintte laaletteedda
biittatuwaappe shiishshana; k'ay Israa'eeliyaa biittaa taani zaaraadde hinttew
immana» yaagee› yaaga.
18 «Unttunttu guyye simmiide yiide, sheneyiyaa misiliyaanne tuna eek'aa biittaappe
d'ayissana.
19 Taanikka unttunttoo itti wozanaa immana; k'ay ooratsa ayaanaakka unttunttu
giddon wotsana. Unttunttuppe shuchchaa wozanaa diggaade, ashuwaa wozanaa
unttunttoo immana.
20 He wodiyaan unttunttu ta higgiyaa kaallana; ta azazuwaakka naagana.
Unttunttu ta asaa gidana; taanikka unttunttu S'oossaa gidana.
21 Shin he sheneyiyaa misiliyawunne tuna eek'aw goyinnanaw doseeddawantta
gidooppe, taani unttunttu oosuwaadan unttunttoo ootsana. Taani Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Goday hawaa oday» yaagiidde yeedda.

S'oossaa Bonchchuu Yerusaalameppe Shaakketteedda

22 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu miyyiyaan yinggiretiyaawanttu de'iyaa
kiruubetuu, barenttu k'efiyaa mic'c'eeddino; Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuukka
unttunttuppe bollaanna de'ee.
23 Med'inaa Godaa bonchchuu katamaa giddoppe denddiide, away doliyaa bagga
deriyaa bolla ek'k'eedda.
24 S'oossaa Ayyaanay taw immeedda sas'aan Ayyaanay taana biittaappe pude
dentsiide, Baabloonen omoodetteeddawanttukko afeeda. Hewaappe guyyiyaan,
sas'ay taappe shaakketteedda.
25 Taanikka Med'inaa Goday taana besseeddawaa ubbaa omoodduwaan
de'iyaawanttoo odaaddi.

12

Hizk'k'eeli Asay Omoodettiide Biyaawaa Malaataa Besseedda

1 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Laa asaa na'aw, neeni makkalanchcha asaa giddon de'aassa. Unttunttu
makkalanchcha asaa gidiyaa diraw, unttunttoo ayifii de'ee, shin demmikkino;
unttunttoo haytsay de'ee, shin sissikkino.
3 Hewaa diraw, asaa na'aw, omooduwaan biyaa asaadan, neeni afanaw
danddayiyaawaa ubbaa shiishsha k'achchaade, gallassi unttunttu s'eellishshin
kesaade, ne de'iyaasaappe hara sa'aa ba. Unttunttu makkalanchcha asaa
gidooppenne, ooni erii, unttunttu akeekana.

11:19 Hiz. 36:26-28 **11:22** Hiz. 43:2-5 **12:2** Isa. 6:9-10; Erm. 5:21; Mar. 8:18

4 Gallassi unttunttu s'eellishshin, omooduwaa biyaa asaadan, neeni
k'achcheeddawaa kare kessa; k'ay omarssi unttunttu s'eellishshin, omooduwaa biyaa
asaadan kesa.
5 Unttunttu s'eellishshin, ne golliyaa godaa mentsaade; he me'o sa'aanna
mulutsaade kessa.
6 Neeni kesseedda miishshaa unttunttu s'eellishshin, ne hashiyaan tookkaade,
lem"i lem"ishin kessa. Biittaa be'ennaadan, ne som"uwaa kamma. Ha neeni
haniyaawe Israa'eeliyaa asaw malaataa gidanaadan, taani ootsaad» yaageedda.
7 Taanikka I taana azazeeddawaadan ootsaad. Omoodoo biyaa asaadan, gallassi
taani k'achcheeddawaa kare kessaad. Omarssan k'ay ta golliyaa godaa ta kushiyan
mentsaade kesaad; taani kesseedda miishshaa unttunttu s'eellishshin, ta hashiyaan
tookkaade, lem"i lem"ishina baad.
8 Wonttetsa Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
9 «Laa asaa na'aw, he makkalanchcha zaratuu, Israa'eeliyaa asatuu neena, ‹Neeni
ootsiyaawe ayee?› giide oochcheeddino gidikkinoo?
10 Neeni unttuntta hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday
hawaadan yaagee; «Ha timbbitii Yerusaalamen kaappuwaabaanne Israa'eeliyaa asaa
kumentsabaa» yaaga› yaagee.
11 Neeni unttuntta, ‹Taani hinttew malaataa. Taani ootseeddawaadan, unttunttu
bolla hanana; unttunttu omoodettiide, hara biittaa baana› yaaga.
12 «Unttunttu giddon de'iyaa kaappuu godaa lukki kesiide, bare miishshaa bare
hashiyaan tookkiide, lem"i lem"ishina baana; I biittaa be'ennaadan, bare som"uwaa
kammana.
13 Taani gitiyaa Aa sintsan yeggana ta p'iriyaankka oyk'k'ana. Taani Aa Baabloone
katamaa ahana; shin I Kaladaawetuwaa biittaa Baabloone katamaa be'ennaan
hayk'k'ana.
14 Aa yuushshuwaan de'iyaa Aa maaddiyaawanttanne Aa olanchchatuwaa ubbaa
taani ubbaa sa'aa piskki ootsana; taani unttuntta mashshaan yederssana.
15 «Unttunttaa taani hara biittatuunne kawutetsatuwaa giddo laaliyaa wode, taani
Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttunttu erana.
16 Unttunttu barenttu biyaa kawutetsatuwaa giddon barenttu tuna oosuwaa
paas'ana mala, taani unttunttuppe amareedawantta olaappe, koshaappenne iita
harggiyaappe kessi akkanaadan ootsana. He wode Taani Med'inaa Godaa
gidiyaawaa unttunttu hewan erana» yaagiidde yeedda.

Yashshaa Kokkoriyaa Timbbitiyaa Odiyaawaa Malaataa

17 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
18 «Laa asaa na'aw, ne ukitsaa dagaman ma; k'ay ne haatsaakka yashshaan
kokkoraadde usha.
19 Biittan de'iyaa asaw hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday
Israa'eeliyaa biittan de'iyaa Yerusaalame asaabaa hawaadan yaagee; «Unttunttu
barenttu ukitsaa hirggan maana; barenttu haatsaakka shabbirssan ushana. Ayaw
gooppe, yaan Asay ubbay genanchchanne makkalanchcha gideedda diraw, unttunttu
biittay ona gidanawaa.
20 Ha"i Asay kumeedda katamatuu d'ayana; k'ay biittaykka ona gidanawaa. He
wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee› yaaga»
yaagiidde yeedda.

Asaa Leemisoo S'oossay Immeedda Zaaruwaa

21 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

12:13 2 Kat. 25:7; Erm. 52:11

22 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa biittabaw, ‹Gallassay aad'd'eeda; sas'ay ubbaykka
mela gideeda› yaagiide hinttenttu leemisiyaawe I ayee?
23 Hewaa diraw, unttunttoo neeni, ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan
yaagee; «Taani ha leemisuu laa"entso hassayettennaadan ootsana; unttunttu
zaaretsiide, hewaa Israa'eeliyaa biittan leemisikkino» yaagee› yaaga. K'ay
unttunttoo, ‹Gallassay matatteedda; sas'ay ubbaykka polettana hanee› yaaga.
24 Hawaappe sintsaw Israa'eeliyaa asaa giddon wordduwaa sas'aynne murunuu
ubbay de'enna.
25 Taani Med'inaa Goday, odana koyowaa oday; hewekka gam"ennan polettana.
Hinttenoo, makkalanchcha asatoo, taani odiyaabaa ubbaa hintte laytsan taani
polana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagiidde yeedda.
26 K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
27 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa Asay hawaadan yaagee; ‹I be'eedda sas'ay
sintsanaw daro laytsaassa; k'ay I adussa wodiyaan hananawaa odee› yaagee.
28 Hewaa diraw, neeni unttunttoo hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa
Goday hawaadan yaagee; «Taani odiyaa k'aalay polettanaappe attina, ittuukka
gam"enna. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee› yaaga»
yaagiidde yeedda.

13

Worddo Timbbitiyaa Odiyaa Attuma
Asatoo Odetteedda Timbbitiyaa

1 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaan ha"i timbbitiyaa odiyaawanttu bolla timbbitiyaa
oda. Barenttu k'ofaappe denddiide, timbbitiyaa odiyaawantta hawaadan yaaga;
‹Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!
3 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Ayaanne be'ennaan c'oo
barenttoo denddiyaa booza timbbitiyaa odiyaawanttoo aayye ana!
4 Israa'eeliyaa asaw, hintte timbbitiyaa odiyaawanttu koleteedda katamaa giddon
de'iyaa worakanatuwaa mala.
5 Med'inaa Godaa gallassi dirssay olan min ek'k'anaadan, Israa'eeliyaa Asay dirssaa
gimbbiyaa zaari gimbbi minisanaw, gimbbii koletteeddasaa pude bibeykkino.
6 Unttunttu sas'ay wordduwaa, k'ay unttunttu murunuukka wordduwaa. Unttunttu
Med'inaa Goday kiittennan, Med'inaa Goday hawaadan yaagee yaagiino. Yaatiide
unttunttu odeeddawaa S'oossay polana yaagiide naagiino.
7 Taani odennan de'ishiina, Med'inaa Goday hawaadan yaagee yaagiide odiyaa
hintte wordduwaa sas'aanne wordduwaa murunuwaa be'ibeykkitee?› » yaagee.
8 Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte
worddobaa haasayeedda dirawunne hintte be"eedda sas'ay worddo gido diraw,
Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hinttew morkke.
9 Ta kushii, worddo sas'aa be'iide, wordduwaa muruniyaawanttu bolla pirddanaw
denddeedda. Unttunttu ta asaa zoriyaa gidon k'ofaa k'achchanaw gelikkino, woy
Israa'eeliyaa Asay s'aafetteedda mazggobiyaan s'aafettikkino, woy unttunttu
Israa'eeliyaa biittaakka gelikkino. He wode Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa
gidiyaawaa hintte hewan erana.
10 «Saruu bayinnan de'ishiina, unttunttu ta asaa, ‹Sa'ay sara!› yaagiide wora
kaaletseeddino. K'ay Asay shuchchaa c'oo keeliide dirina, unttunttu booshunchchaa
okkiino.

13:10 Erm. 6:14; 8:11

11 Hewaa diraw, he booshunchchaa okkiyaawantta, ‹He hintte okkeedda gimbbii
kunddana! Wolk'k'aama iray bukkana; k'ay taani S'oossay orddo shachchaa duge
yeggana; iita gotiikka denddana› yaagiide odite.
12 He gimbbii kunddeedda wode, Asay hinttena, hintte Aa okkeedda
booshunchchay ane?» giide oochchennan agganee? yaagee.
13 Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta
hank'k'uwaan iita gotiyaa yeddana; k'ay gimbbiyaa dirssaa kolanaw ta yiluwaan
orddo shachchaanne wolk'k'aama iraa suulliyaa hank'k'uwaana kiittana.
14 Hintte booshunchchaa okkeedda gimbbiyaa taani mentsereetsana, biittan
laalananne baasuwaa mela ashshana. I kunddiyaa wode hintte Aa giddon
hayk'k'ana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana.
15 Hewaadan haniide, ta hank'k'uu gimbbiyaa bollanne gimbbiyaa booshunchchaa
okkeedda asatuwaa bolla wod'd'ana. Taani hinttena, ‹Ha"i gimbbii baawa; gimbbiyaa
booshunchchaa okkeeddawanttukka de'ikkino.
16 Israa'eeliyaan de'iyaa, Yerusaalamebaa timbbitiyaa odeeddawanttu, saruu
bayinnan aw saruwaa sas'aa be'eeddawanttu, unttunttu de'ikkino› yaagay. Taani
Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee yaaga.

Worddo Timbbitiyaa Odiyaa Mac'c'a
Asatoo Odetteedda Timbbitiyaa

17 «Laa asaa na'aw, barenttu k'ofaappe denddiide, timbbitiyaa odiyaa ne asaa
mac'c'a asatuwaakko ha"i ne som"uwaa derek'k'aan zaara; unttunttu bolla
timbbitiyaa oda.
18 Hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hara
asaa bollan asaw wolk'k'ay de'anaadan, unttunttu kushiyan ubbaan murunuwaabaa
sikkiide wotsiyaanne asaa ubbaw huup'p'iyaa shaashiyaa giigissiyaa mac'c'a asatoo,
hinttew aayye ana! Hintte ta asaa shemppuwaa p'iriide hintte hintte shemppuwaa
ashanitee?
19 Itti kop'p'iyaa bangga woy itti baso ukitsaa demmanaw, yeellayiyaawaa ootsiide,
ta asaa sintsan taana kawushshisiita. Hewaa giyaawe hintte hayk'k'anaw
bessenawantta wod'iide, attanaw bessenawantta ashshiita giyaawaa. Yaatiide ta
asaw wordduwaa odiita; unttunttukka hintte wordduwaa sisiino» yaagee.
20 « ‹Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte
hara asaa bollan asaw wolk'k'ay de'anaadan, hintte kushiyan wotseedda
murunuwaa taani dentsana. Taani Aa hintte kushiyaappe duutsa olana; p'iriyaappe
kessi akkiyaa kafuwaadan, taani unttuntta hintte wolk'k'aappe ashsha akkana.
21 Taani hintte biittaa shaashiyaakka dafa akkaade, ta asaa med'inaw hintte
kushiyaappe wotsa akkana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte
hewan erana.
22 Taani kayyoyyabeena s'illo asaa wozanaa hintte wordduwaan kayyoyiita;
nagaranchchatuukka barenttu iita oosuwaappe simmiide, barenttu shemppuwaa
ashshenaadan, hintte unttuntta mintsetseeddita.
23 Hewaa diraw, laa"entso worddo sas'aa be'ikkita; murunuwaabaakka ootsikkita.
Taani ta asaa hintte kushiyaappe wotsa akkana. He wode taani Med'inaa Godaa
gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee› yaaga» yaagiidde yeedda.

14

S'oossay Eek'aw Goyinniyaawantta D'ayssana

1 Israa'eeliyaa c'imatuwaappe amareedawanttu taakko yiide, ta sintsan utteeddino.
2 Yaatina Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

3 «Laa asaa na'aw, ha asatuu barenttu wozanaan eek'aa esseeddino; k'ay unttunttu
nagaray unttunttoo d'ubbiyaa shuchchaa mala gideedda. Yaatina, taani unttunttu
taana oochchanaadan ootsooyye?
4 Hewaa diraw, neeni unttunttoo hawaadan yaagaade oda; ‹Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaappe ooninne eek'aa bare
wozanaan wotsooppe, Aa nagaray aw d'ubbiyaa shuchchaa mala gidooppe, k'ay
timbbitiyaa odiyaawaakko I booppe, taani Med'inaa Goday ta huup'iyaan Aa
eek'atuwaa c'oratetsaadan aw zaarana.
5 He eek'atuu ubbatuu Israa'eeliyaa asaa taappe wora zaareeddino; shin ha"i taani
unttunttoo immiyaa zaaruwaan unttunttu wozanaa taakko zaarana» yaagee› yaaga.
6 «Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; ‹Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Nagaraa paas'ite! Hintte eek'aappe simmite!
Hintte tuna oosuwaa ubbaappekka simmite!
7 « ‹ «Israa'eeliyaa asaa gidina, woy Israa'eeliyaa biittan de'iyaa allaga asaa
gidinakka, taappe shaakkettiide, bare wozanaan eek'aa wotsooppe, Aa nagaray aw
d'ubbiyaa shuchchaa mala gidooppe, k'ay I ta zoriyaa oochchanaw timbbitiyaa
odiyaawaakko booppe, taani Med'inaa Goday ta huup'iyaan aw zaaruwaa immana.
8 Taani he uraanna ek'ettana; taani Aa leemisonne malaataa ootsana; taani Aa ta
asaa giddoppe d'ayissana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan
erana.
9 « ‹ «Timbbitiyaa odiyaawe c'imettiide, timbbitiyaa odooppe, he timbbitiyaa
odiyaawaa c'immeeddawe taana Med'inaa Godaa. Taani Aa bolla ta kushiyaa
yeddaade, ta asaa giddoppe Aa d'ayissana.
10 Unttunttu laa"uukka barenttu nagaraa nagaraa muruwaa tookkana; timbbitiyaa
odiyaawaa muruunne timbbitiyaa oochchiyaawaa muruukka itti mala gidanawaa.
11 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asatuu taappe wora biikkino; barenttu nagaran
ubbaan barentta tunissikkino. Unttunttu ta asaa gidana; taanikka unttunttu S'oossaa
gidana. He wode taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee›
yaaga» yaagiidde yeedda.

Noha, Daaneelanne Iyyooba

12 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
13 «Laa asaa na'aw, itti biittaa Asay nagaraa ootsiide, taw ammanettennan
is's'ooppe, taani ta kushiyaa yeddaade, unttunttoo k'umaa d'ayissaade, koshaa ahana;
he biittaa asaanne mehiyaa wod'ana.
14 Haray atto ha heezzu asatuu, Nohe, Daaneelinne Iyyoobi he biittan de'inttokka,
unttunttu barenttu s'illotetsan barenttu shemppuwaa s'alala ashshana. Taani Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.
15 «Woy taani unttunttu biittaa bollan bazzuwaa do'atuwaa yeddina, he do'atuu an
de'iyaa asaa d'ayssina, he do'atuwaa gaasuwaan ooninne gidduwaana
aad'd'enaadan, he biittay ona gidooppe,
16 taani Ubbaa Mooddiyaa S'oossay ta de'uwaan c'aak'k'ay: Haray atto, ha heezzu
asatuu he biittan de'inttokka, unttunttu barenttu attumanne barenttu mac'c'a
naanatuwaa ashshanaw danddaykkino. Unttunttu s'alalay attanawaa; shin biittay
ona gidanawaa. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.
17 «Woy taani he biittaa bollan mashshaa ahaade, Ha biittaana mashshay aad'd'o
gaade, an asaanne mehiyaa wod'ooppe,
18 taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Ha heezzu
asatuu he biittan de'inttokka, barenttu attumanne barenttu mac'c'a naanatuwaa
ashshanaw danddaykkino. Unttunttu s'alalay attanawaa. Taani S'oossay hawaa oday.

19 «Woy taani he biittaa bollan iita harggiyaa yeddaade, ta hank'k'uwaan Asay
suutsaa gussana mala ootsooppe, an de'iyaa asaanne mehiyaa wod'ooppe,
20 taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Haray atto,
Nohe, Daaneelinne Iyyoobi he biittan de'inttokka, unttunttu barenttu s'illotetsan
barenttu shemppuwaa s'alala ashshanaappe attina, barenttu attumanne barenttu
mac'c'a naanatuwaakka ashshikkino. Taani Ubbaa Mooddiyaa S'oossay hawaa oday»
yaagiidde yeedda.
21 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani asaanne mehiyaa
wod'anaw Yerusaalame bolla ta oyddu iita murotuwaa, mashshaa, koshaa, bazzo
do'aanne iita harggiyaa yeddiyaa wode, I ay keeshshaa aad'd'o iitabaa
gidanddeeshsha!
22 Gido shin attiide keseedda amareeda asatuu de'ana; attumanne mac'c'a
naanatuwaakka yaappe kesana. Unttunttu hinttekko yiyaa wode, unttunttu
hanotaanne unttunttu oosuwaa hintte be'iide, taani Yerusaalame bolla aheedda
bashshay ubbay bessiyaawaa gidiyaawaa akeekana.
23 Hintte unttunttu hanotaanne unttunttu oosuwaa be'iide, taani unttunttu bolla
c'oo pirddabeennawaa erana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa hawaa oday»
yaagee.

15

Woynniyaa Turaa Leemisuwaa

1 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Laa asaa na'aw, woyniyaa anuu bazzuwaan de'iyaa hara mitsaappe ayaayaani
keeki?
3 Go"ay de'iyaabaa ootsanaw Aa anuwaappe k'ans's'etti erii? Ayentto kak'k'iyaa
koc'aa aappe kessa eray?
4 Aa oysetsuwaadan taman yeggina, ya baggaynne ha baggay taman meetettina,
gidduwaan atteeda s'iis'untsay ay maaddanee?
5 S'uugettennan de'iiddi, kase ayentto maaddibeennawe, tamay miina ees's'i
kichchiide ayentto maaddenna.
6 «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Taani
bazzo mitsaa giddon de'iyaa woyniyaa anuwaa tamaw oysetso ootsaade
immeeddawaadan, Yerusaalamen de'iyaa asaakka hewaadan ootsana.
7 Taani ta som"uwaa unttunttu bollan zaarana. Unttunttu itti tamaappe
kesooppekka, hara tamay unttuntta maana. Taani ta som"uwaa unttunttu bolla
zaariyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hinttenttu erana.
8 Unttunttu taanan ammanettennan aggeeda diraw, taani unttunttu biittaa ona
kesana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday› yaagee» yaagiidde
yeedda.

16

Ammanettena Yerusaalamo

1 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Laa asaa na'aw, Yerusaalamo I tuna oosotuwaa erissa.
3 Hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Yerusaalamo hawaadan
yaagee; «Ne mayzzaynne ne sheeshshay Kanaane biittaana; ne aawuu Amoore
biittaa asaa; ne aatakka Hiite biittaa asaa.
4 Ne yeletay gallassi ne gul"ay k'ans's'ettibeenna; woy neena geeshshanaw haatsaan
meec'ettabaakka; woy mas'iniyaan gorppettaade c'ark'k'iyaan s'aas'ettabaakka.

14:21 Sas'. 6:8

5 Ha geetetteeddawanttuppe ittuwaanne ootsanaw new kayyotteeddawe baawa.
Neeni yeletteedda gallassi kad'etteedda diraw, dembban olettaaddappe attina, new
ooninne k'arettibeenna.
6 « ‹ «Hewaana taani kantsaade, neeni ne suutsaa giddon murk'k'uk'k'aade
zohettishina be'aad; neeni ne suutsaa giddon gisa de'ishiina, Pas'a de'a yaagaad.
7 Taani neena shoyk'an de'iyaa katsaadan dichchaad. Neeni dic'c'a aduk'k'aade,
gamma gakkaadda. Ne d'antsay utteedda; ne binnaanaykka dic'c'eedda; shin neeni
s'iira kallo attada.
8 « ‹ «Laa"entsuwaa taani hewaana aad'aadde, neena s'eelliyaa wode, neeni wodoro
gakkaade borsseedda asaa gidaadda. Yaatina, ta mayuwaa ne bolla yeggaade, ne
kalluwaa kammaad. Taani new c'aak'k'aade neenana c'aak'uwaa c'aak'k'etina, neeni
taanno gidaadda. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.
9 « ‹ «Taani ne bollay suutsan bayeeddawaa haatsaan meec'c'a geeshshaade,
zayitiyaan okkaad.
10 Taani neena s'ibabiyaa k'amishiyaa mayzzaad; k'ay lo"o galbbaappe oosetteedda
c'aammaakka wosissaad; k'ay layinuwaa shaashiyaakka neena goozisaad; k'ay al"o
kutaakka k'umayissaad.
11 Neena ta alleek'k'uwan alleek'k'aad; ne kushiyan sagaayuwaa wotsaad; ne
k'ood'iyankka k'ood'iyaa aleek'k'uwaa wotsaad.
12 K'ay ne siid'iyaan gutichchaa, ne haytsankka gutichchaa, ne huup'iyankka lo"o
kallachchaa wotsaad.
13 Neeni work'k'aaninne biran alleek'k'ettaadda; ne mayuu ubbay pas'a layinuwaa,
al"o kutaanne alleek'k'o k'amishiyaa. Ne miyaa k'umay bertte d'iiliyaa, eessaanne
zayitiyaa. Neeni loytsa darii puulanchcha gidaade, kaatato kesanaw denddaadda.
14 Neeni puulanchcha gidiyaa diraw, kawutetsatuwaan erettaadda. Ayaw gooppe,
taani new immeedda bonchchuu neena hawaadan polo ootseedda. Taani Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.
15 « ‹ «Shin neeni ne puulan ammanettaada; haratuwaan eretteeddawaappe
denddeeddawaan sharmus'a gidaadda; ogiyaanna aad'd'iyaa ubbaw neena aatsa
immaadda.
16 Ne mayuwaappe amareedawaa akkaade, goyniyaa sa'aa med'aade
alleek'k'issaada; yaataade yaan sharmus'aadda. Hewaa mala hanotay hawaappe
kase hanibeenna; hawaappe sintsanawukka hananaw bessena.
17 New immeedda work'k'aappenne biraappe oosetteedda lo"o alleek'k'uwaa,
attuma misiletuwaa ootsaade med'd'aadda; yaataade unttunttunna sharmus'aadda.
18 Taani immeedda alleek'k'o mayuwaa he misiletuwaa mayzzaadda. K'ay ta
zayitiyaanne ta is'aanaa unttunttoo shiishshaadda.
19 K'ay taani new immeedda k'umaa, bertte d'iiliyaa, zayitiyaanne eessaa unttunttu
sintsan sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsaade shiishshaadda. Hawekka
haneedda. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.
20 « ‹ «K'aykka, neeni taw yeleedda attuma naanatuwaanne mac'c'a naanatuwaa
afaade, eek'atuu maana mala k'umaa ootsaade yarshshaadda. Neeni sharmus'a
keseeddawe new guus's'eeddee?
21 Neeni ta naanatuwaa shukkaade, eek'aw taman yarshshaadda.
22 Neeni tunatetsaaninne ne sharmus'an ubbaan de'aadde, kase ne yalagatetsaa
laytsaa, s'iira kallo ne suutsan murk'k'uk'k'aade, zohetteedda wodiyaa dogaadda.
23 « ‹ «Aayye ana! New aayye ana! Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa
oday. Ha ne iitatetsaa ubbaa bolla k'ay,
24 dabaabaa ubbaan d'ok'k'a sa'aa gimbbaade eek'aw goyinniyaa sa'atuwaa new
giigissaadda.

25 Oge doonaan ubbaan sharmus'iyaa sa'atuwaa kees's'aadda, ne puulaa
tunissaadda; ogiyaanna kantsiyaa ubbaw ne asatetsaa aatsa immaade,
sharmus'uwaa darissaadda.
26 Neeni amo s'alalan kumeedda, ne shooro Gibs'etuwaana sharmus'aadda; ne
sharmus'uwaa daruwankka taana hank'k'etsaadda.
27 Hewaa diraw, taani ta kushiyaa ne bolla yeddaad; neena gakkiyaa ne
shaakuwaakka guutsaad. Taani neena ne pokko hanotan yeellatiyaa, koyowaa
ootsanaadan ne morkkatuwaa Piliss's'eema mac'c'a asatuwaa sheniyaw aatsaade
immaad.
28 Neeni alenna asaa gidiyaa diraw, Asoore biittaa asaanakka sharmus'aadda. He
ubbankka hawe taw gidana gabaakka.
29 Hewaappe k'ay, zal"iyaan ak'eeda Baabloonetuwaanakka sharmus'iyaawaa
darssaadda; hewankka gidanawaa gabaakka.
30 « ‹ «Neeni ha yeellay bayinna sharmus'atiidan haniyaana, ne ayiba laafa asee!
Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.
31 Neeni ogiyaa doonaan sharmus'iyaa sa'atuwaa new kees's'aadanne dabaabaa
ubbaan eek'aw goyinniyaa sa'atuwaa giigissaadda. Shin hara sharmus'atuwaadan,
sharmus'atuu akkiyaa miishshaakka akkabaakka.
32 « ‹ «Hane ha sharmus'a mac'c'a mishiratee, neeni ne asinaa c'imaade,
allagatuwaana gisaadda!
33 Attuma Asay sharmus'atoo miishshaa c'iggee; shin neeni neenana
gisiyaawanttoo imotaa immaasaa; unttunttu ubbaa saappe neekko yaanaadan,
magans's'aa unttunttoo immaasa.
34 Hewan ne sharmus'atetsay hara mac'c'a asatuwaappe dumma; neenana
sharmus'anaw neena kaalliyaawe ittuunne baawa. Haray new c'iggenan, yaa
c'iggaade sharmus'iyaawan, haratuwaappe neeni dumma» yaagee.

S'oossay Yerusaalame Bolla Pirddana

35 « ‹Hewaa diraw, hanee sharmus'atee, Med'inaa Godaa k'aalaa sisa!
36 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni ne sharmus'atetsaa
amuwaan ne laggetsatoo ne bollaa k'aareedda diraw, ne tuna eek'atuwaa ubbaa
dirawunne ne naanatuwaa suutsaa neeni unttunttoo gusseedda diraw,
37 neeni unttunttun nashetteedda ne laggetsatuwaa ubbaa, neeni
siik'iyaawanttanne neeni is's'iyaawantta taani new morkke ootsaade shiishshana.
Taani unttuntta ne bolla ubba saanna shiishshaade, unttunttu sintsan neena muls's'u
ootsaade k'aarana; unttunttu ne kalluwaa be'ana.
38 Taani sharmus'eedda mac'c'a asatuwaa bollanne suutsaa gusseedda mac'c'a
asatuwaa bolla pirddiyaawaadan, ne bolla pirddana; taani ta hank'k'uwaaninne ta
mishuwaan ne bolla hayk'k'uwaa ahana.
39 Taani neena ne laggetsatoo aatsa immana; unttunttu ne sharmus'iyaa
sa'atuwaanne eek'aw goyinniyaa sa'atuwaa koli d'ayissana. Unttunttu ne mayuwaa
muls's'u ootsi k'aariide, ne lo"o alleek'k'uwaakka wotsi akkiide, neena kallo s'iira
ashshana.
40 Unttunttu neena shuchchaan c'addi wod'iyaanne barenttu mashshaan
k'ans's'ereetsiyaa guytte asaa ne bolla unttunttu ahana.
41 Unttunttu ne golliyaa s'uuggiide, daro mac'c'a asaa sintsan ne bolla pirddana.
Taani ne sharmus'atetsaa agissana; neenikka ne laggetsatoo laa"entso yaa miishshaa
c'iggakka.
42 Hewaadan ootsina, taani ne bolla hank'k'etteedda hank'k'uu zarbbana; taani ne
hanotan mishetteedda mishuukka hewan aad'd'ana. Taani hewan woppu gaade,
laa"entso hank'k'ettikke.

43 « ‹ «Neeni ne yalagatetsaa laytsaa dogaade, ha iita oosuwaa ubbaan taana
hank'k'etsaadda. Hewaa diraw, tumuwaappe ne ootseeddawaa ubbaa taani ne bollan
zaarana. Neeni ne tuna oosotuwaa ubbaa bolla sharmus'atetsaa ayaw gujjaadii?
Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

Naattakka Aatidaan

44 « ‹ «Hane Yerusaalame, Asay ne bolla, Naattakka aatti mala giide leemisuwaa
odana.
45 Tumu neeni bare asinaanne bare naanatuwaa sheneteedda ne aatti mala; k'ay
barenttu asinaa asinaanne barenttu naanatuwaa naanatuwaa sheneteedda ne
michchetuwaa mala. Ne aata Hiite biittaa asaa; ne aawuu k'ay Amoore biittaa asaa.
46 Ne bayira michchata bare mac'c'a naanatuwaanna neeppe huup'issa baggana
de'iyaa Samaariyaa; k'ay neeppe teefa michchata bare mac'c'a naanatuwaanna
neeppe gedissa baggana de'iyaa Sodoomo.
47 Neeni unttunttu ogiyaa kaalleeddawenne unttunttu tuna oosotuwaa
ootseeddawe neena alibeenna. Shin neeni guutsa wodiyaan ootseedda oosuu
unttunttuwaappe iitaa daree.
48 « ‹ «Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Neeninne
ne mac'c'a naanatuu ootseeddawaadan, ne michchata Sodoomaanne I mac'c'a
naanatuu ootsibeykkino.
49 Ne michchata Sodooma ootseedda nagaray hawaa: aane I mac'c'a naanatuu
otoranchcha, kalleeddawanttanne ishaluwaan de'iyaawantta gidooppenne,
unttunttu naak'eteeddawanttanne hiyyeesaa maaddibeykkino.
50 Unttunttu otoranchcha gidiide, ta sintsan tuna oosotuwaa ootseeddino. Hewaa
diraw, hintte be'eeddawaadan, taani unttuntta d'ayissaad.
51 « ‹ «Samaaratta neeni ootseedda nagaraw baggaakka ootsabeykku; neeni
unttunttuwaappe aad'd'eeda tuna oosotuwaa ootsaadda. Yaataade he ne ootseedda
tuna oosotuwaa ubbaa gaasuwaan, ne michchetuu s'illuwaa malatanaadan
ootsaadda.
52 Neeni ne michchetuwaa suure asaa kesseedda diraw, kawushshaa mayya. Ayaw
gooppe, ne nagaray unttunttuwaappe aad'd'i iitina, hewan unttunttu neeppe s'illo
malateeddino. Hewaa diraw, yeellataade, kawushshaa mayya.
53 « ‹ «Gidooppenne, Sodoomonne I mac'c'a naanatuwaa, k'ay Samaariyaanne I
mac'c'a naanatuwaa taani zaaraadde ishalissiyaa wode, neenakka ishalissana.
54 Nebaan neeni loytsa yeellatana; neeni kawusheeddawaan, ne michchetuu
neeppe keekiyaawaa eriide minetana.
55 Ne michchetuu, Sodooma bare mac'c'a naanatuwaanna, k'ay Samaarattakka
bare mac'c'a naanatuwaanna barenttu kase ishaloo simmana; neenikka ne mac'c'a
naanatuwaanna hintte kase ishaloo simmana.
56 Ne iitatetsay k'onc'c'anaappe kase, ne otoruwaa wode, neeni haray atto, ne
michchati Sodoomi bolla k'iliic'abeykkii?
57 Gidooppenne, ha"i neeni Eedooma mac'c'a naanatuunne Aa shooro ubbay, k'ay
Piliss's'eema mac'c'a naanatuunne ne yuushshuwaan de'iyaa, neena is's'iyaa ubbay
k'id'iyaabaa kesaadda.
58 Ne sharmus'atetsaaninne ne tuna oosotuwaa gaasuwaan murettana. Taani
Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.
59 « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni k'aalaa
c'aak'uwaa kad'o dirawunne hidootaa k'aalaa koleedda diraw, neeni ootseedda
oosuwaadan, taani new ootsana.
60 Gidooppenne, Taani ne yalagatetsaa wodiyaan neenana c'aak'k'eteedda k'aalaa
c'aak'uwaa hassayana; k'ay med'inaa c'aak'uwaakka neenana c'aak'k'etanawaa.

61 Hewaappe guyyiyaan, taani ne bayiranne ne teefa michchetuwaa neekko ahiyaa
wode, neeni ne hemetaa hassayaade yeellatana. Taani unttuntta new mac'c'a
naanatuwaa ootsaade immana; shin hewe taani neenana c'aak'k'eteedda
c'aak'uwaadan gidenna.
62 Hewoo taani ta c'aak'uwaa neenana wotsana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa
neeni hewan erana.
63 Taani neeni ootseedda nagaraa ubbaa atto yaagiyaa wode, neeni ne
ootseeddawaa hassayaade, yeellaw ne doonaa oyk'k'ana. Taani Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee› yaaga» yaagiidde yeedda.

17

Laa"u Arggantsatuwaanne Woynniyaa Turaa Leemisuwaa

1 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa asaa k'an"ishiyaa k'an"isha; unttunttoo
leemisuwaan oda.
3 Hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Duma
duma malaana de'iyaa baalletuunne wolk'k'aama wolk'k'aama k'efetuu de'iyaa itti
arggantsay de'ee. He arggantsay Liibaanoosa yiide zigaa s'eeraa oyk'k'eedda.
4 He zigaa lic'uwaa mentseedda; he mentseedda lic'uwaa akkiide, zal"ii dariyaa
biittaa, zal"anchchatuwaa katamaa afeeda.
5 « ‹ «I Israa'eeliyaa biittaappe zeretsaa afiide, tu'e biittan, daro haatsay de'iyaasaa
matan tokkeedda.
6 Pude aac'eedda turay darii aduk'k'enan daasheedda. Aa daashshay
arggantsaakko simmiide daasheedda; shin Aa s'ap'uu biittaa giddo geleedda. He
turay maraa yeleedda; haytsaakka kesseedda.
7 « ‹ «Hewaadankka, c'ora k'efetuunne wolk'k'aama wolk'k'aama baalletuu de'iyaa
hara itti arggantsay de'ee. Haatsaa demmana giide, he turay bare toketteedda saappe
he arggantsay de'iyaasaakko, bare s'ap'uwaanne bare daashshaa yeddeedda.
8 Shin koyro arggantsay toketteeddawe aac'anaw, ayifanawunne loytsi lo"o
woyniyaa gidanaw danddayiyaasan, tu'e biittan, daro haatsay de'iyaasaana» yaagee›
yaaga.
9 «Unttunttoo neeni hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan
yaagee; «He turay dic'c'anee? Koyiro Aa tokkeedda arggantsay Aa shoddennee? Aa
ayifetuwaa k'ok'k'ofiide, Aa irs's'a haytsatuwaa melissennee? Aa he sa'aappe
s'ap'uwaanna pude shoddanaw wolk'k'aama wolk'k'aa, woy daro asaa koshshenna.
10 Aa shoddiide, hara sa'aan tokkintto, I dic'c'anee? Away doliyaa bagga bazzo
c'arkkuu shoc'ina, bare toketteeddasan ubbaanna melennee?» yaagee› yaaga»
yaagiidde yeedda.

Leemisuwaa Biletsaa

11 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde
yeedda;
12 «Ha makkalanchcha asaw hawaadan yaaga; ‹He leemisuwaa biletsay ayentto
erikkitee? Hewe ayee gooppe, Baabloone kaatii Yerusaalame yiide, unttunttu
kaatiyaanne unttunttu kaappotuwaa omoodiide, Baabloone afeeda.
13 K'ay kaatiyaa golliyaa asaappekka ittuwaa akkiide, aanana ittippe c'aak'k'iide
c'aak'k'eteedda; yaatiide asaa giddon ereteeddawantta omoodiide afeeda.
14 Hewaa ootseeddawe unttunttu kawutetsay wolk'k'aa d'ayiide, laa"entso
denddennaadan, barenttu c'aak'uwaa s'alala naagiide de'anaadaana.

17:12 2 Kat. 24:15-20; 2 Od. 36:10-13

15 Shin Yihudaa kaatii makkali denddiide, paratuwaanne daro olanchchatuwaa
yeddanaadan, Gibs'e kiitteedda. Aw hewe hananddeeshsha? Hawaa malabaa
ootseeddawe I barew kessi akkanddee? K'ay c'aak'uwaa aad'd'iidde, I barew kessi
akkanddee?
16 « ‹Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Barena
kaateyeedda kaatiyaanna mayetteedda k'aalaa dirawunne c'aak'uwaa kad'eedda
diraw, he kaatiyaa biittan, Baabloonen I hayk'k'ana.
17 Baabloone olanchchatuu daro asaa wod'anaw gimbbiyaa matan biittaa
diddik'iide giigissooppenne dirooppekka, Gibs'e kaatii bare olanchchatuwaananne
bare daro asaana yiinakka, ayinne maaddenna.
18 I c'aak'uwaa kad'eedda; c'aak'uwaa mentseedda. I bare kushiyaakka immiide,
bare geeddawaa polibeenna. Hewaa diraw, aw kessi akkiyaa sa'ay baawa.
19 « ‹Hewaa diraw, taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay;
I kad'eedda ta c'aak'uwaanne I mentseedda ta c'aak'uwaa taani Aa huup'iyaa bolla
zaaraadde ahana.
20 Taani ta p'iriyaa Aa bolla yeggana, I ta p'iriyaan oyk'k'ettana. I taw
ammanettennan is's'eedda diraw, taani Aa Baabloone afaade, hewan Aa bolla
pirddana.
21 Dooretteedda Aa olanchchatuu ubbay mashshaan hayk'k'ana; pas'a
atteedawanttu duma duma sa'aa laalettana. He wode hawaa haasayeeddawe taana
Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte erana.
22 « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta huup'iyaw
adussa zigaa s'eeraa lic'uwaappe s'unk'k'a akkaade, d'ok'k'anne adussa deriyaa
huup'iyaan tokkana.
23 Taani Aa Israa'eeliyaa deriyaa huup'iyaan tokkana; hewan maraa yeliide,
ayifiyaakka ayifananne lo"o zigaa gidanawaa. Kafo zarii ubbay an kees's'ana;
unttunttu Aa k'ankkaa kuwan shemppana.
24 D'ok'k'a mitsaa zik'k'i ootsiyaawe, zik'k'a mitsaa d'ok'k'u ootsiyaawe, irs's'a
mitsaa melissiyaawenne mela mitsaakka aac'issiyaawe, taani Med'inaa Godaa
gidiyaawaa bazzo mitsaa ubbay erana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad; taani
odeeddawaa taanikka ootsana» yaagee› yaaga» yaagiidde yeedda.

18

S'oossay Asaa Aa Oosuwaadan Oosuwaadan Pirddee

1 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Israa'eeliyaa biittaabaa hintte, ‹Aawotuu gam"e woyniyaa miina, naanatuwaa
achchay zil"eedda› giide hintte leemisiyaawe ayee?
3 Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Hawaappe
sintsaw hintte Israa'eeliyaa biittan ha leemisuwaa leemisikkita.
4 Asaa ubbaa shemppuu tawaa; aawuwaa shemppuukka na'aa shemppuukka
tawaa. Nagaraa ootsiyaa shemppuu I barew hayk'k'ana.
5 «Itti Asay s'illo gidooppe, tumu pirddaanne suuretetsaa ootsooppe,
6 I deriyaa bolla de'iyaa eek'aw goyinniyaa sa'atuwaan maana d'ayooppe, I
Israa'eeliyaa asaa eek'aw goyinnana d'ayooppe, bare shooruwaa mac'c'a asaa
tunissana d'ayooppe, k'ay piilay yeedda mac'c'aasaanna gisana d'ayooppe,
7 oonanne uk'k'unnana d'ayooppe, ac'oo oyk'k'eeddawaa guyye zaarooppe, itti
uraanne bonk'k'ana d'ayooppe, barew de'iyaawaappe koshateedda asaa mizooppe,
kallotteeddawaa mayzzooppe,

18:2 Erm. 31:29

8 I wod'iyaa akkanaw dichchaw tal"ana d'ayooppe, bare kushiyaa balaappe
shiishshi akkooppe, asaa giddon tumuwaa pirddooppe,
9 ta higgiyan hemettooppe, ta wogaakka ammanetiide naagooppe, yaatooppe, I
s'illo asaa, I tumu pas'a de'ana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.
10 «Ha bitaniyaw shemppuwaa wod'iyaa, woy hawaappe kaaliide
de'iyaawanttuppe hak'awaa gidinakka ootsiyaa itti iita na'ay de'ooppe,
11 bare aawuu ootsibeennawaa ubbabaa ootsee. I deriyaa bolla de'iyaa eek'aw
goyinniyaa sa'atuwaan mee; I bare shooruwaa mac'c'a asaa tunissee;
12 I hiyyeesaanne mank'k'uwaa uk'k'unnee; I asaabaa bonk'k'ee; ac'oo
oyk'k'eeddawaa zaarenna; eek'awukka goyinnee; tunabaakka ootsee;
13 I dichchaw tal"iide, wod'iyaa akkee. Hewaa mala Asay pas'a de'anee? Tuytti, I
pas'a de'enna! I hewaa mala tunabaa ootseedda diraw, I tuma hayk'k'ana; Aa suutsaa
ac'uukka Aa bollaanna gidanawaa.
14 «Ha iita bitaniyaw na'ay de'ooppe he na'ay bare aawuu ootsiyaa ha nagaraa
ubbaa be'iide, I hewaa malabaa ootsana d'ayooppe,
15 I deriyaa bolla eek'aw goyinniyaa sa'atuwaan maana d'ayooppe, Israa'eeliyaa
asaa eek'aw goyinnana d'ayooppe, I bare shooruwaa mac'c'a asaa tunissana
d'ayooppe,
16 I oonanne uk'k'unnana d'ayooppe, ac'oo oyk'k'eeddawaa guyye zaarooppe, I
asaawaa bonk'k'ana d'ayooppe, barew de'iyaawaappe koshateeddawantta mizooppe,
kallotteeddawanttakka mayzzooppe,
17 I balaappe kushiyaa shiishshi akkooppe, wod'iyaa akkanaw dichchaw tal"ana
d'ayooppe, I ta higgiyaa naagooppe, ta wogankka hamettooppe, yaatooppe, I pas'a
de'anappe attina, bare aawuwaa nagaran hayk'k'enna.
18 Shin Aa aawuu asaa maataa bonchchibeenna diraw, bare ishatuwaakka
wolk'k'an bonk'k'eedda dirawunne bare asaa giddon iitaa ootseedda diraw, bare
nagaran hayk'k'ana.
19 «Shin hintte, ‹Na'ay bare aawuwaa nagaran ayaw muretennee yaagiita. Na'ay
tumu pirddaanne suuretetsaa ootsiide, ta higgiyaa minisiide naagooppe, I tumu pas'a
de'ana.
20 Nagaraa ootsiyaa shemppuu I barew hayk'k'ana. Na'ay aawuwaa nagaran
murettena; hewaadankka, aawuu na'aa nagaran murettana. S'illo asaa s'illotetsay he
aawuwaassa gidanawaa; iita asaa iitatetsaykka he aawuwaassa gidanawaa.
21 « ‹Shin nagaranchchay bare ootseedda nagaraa ubbaappe simmiide, ta
azazuwaa naagooppenne tumu pirddaanne suuretetsaa ootsooppe, I tumu pas'a
de'anaappe attina hayk'k'enna.
22 I ootseedda nagaraappe ittuunne k'ofettenna. Bare ootseedda s'illo oosuwaa
diraw, I pas'a de'ana.
23 Nagaranchchay bare ogiyaappe simmiide, pas'a de'iyaawan nashettayippe
attina, taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Aa hayk'k'uwaan nashetikke.
24 « ‹Shin s'illo Asay bare s'illotetsaappe guyye simmiide, nagaranchcha Asay
ootsiyaa nagaraanne tuna oosuwaa ootsooppe, I pas'a de'anee? Tuytti, I ootseedda
s'illo oosuwaappe ittuunne k'ofettenna; I ammanettennan is's'eedda dirawunne I
ootseedda nagaraa ubbaa diraw, I hayk'k'ana.
25 « ‹Shin hintte, S'oossaa ogii suure gidenna› yaagiita. Hinttenoo, Israa'eeliyaa
asatoo, ha"i sisite! Suure gidennawe ta ogee? suure gidennawe hintte ogiyaa
gidennee?
26 S'illo Asay bare s'illotetsaappe guyye simmiide, nagaraa ootsiyaa wode, bare
nagaraan hayk'k'ee. I bare ootseedda nagaraa diraw de'uwaan de'enna.

18:9 Wog. 18:5 **18:20** Zar. 24:16

27 Shin iita Asay bare iitatetsaappe guyye simmiide, tumu pirddaanne suuretetsaa
ootsiyaa wode, I bare shemppuwaa ashshana.
28 I bare ootseedda nagaraa ubbaa akeekiide simmeedda diraw, I tumu pas'a
de'anaappe attina hayk'k'enna.
29 Shin Israa'eeliyaa asatuu, S'oossaa ogii suure gidenna yaageeddino. Hinttenoo,
Israa'eeliyaa asatoo, suure gidennawe ta ogee? suure gidennawe hintte ogiyaa
gidennee?
30 «Hewaa diraw, hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hinttena ubbaakka hintte
ogiyaadan ogiyaadan pirddana. Nagaray hintte d'ayoo gaaso gidennaadan paas'ite;
hintte bayzzuwaa ubbaappekka simmite. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday
hawaa oday.
31 Hintte naak'k'eedda naak'uwaa ubbaa hintteppe haasiide, ooratsa wozanaanne
ooratsa ayaanaa akkite. Hinttenoo Israa'eeliyaa asatoo, ayaw hayk'k'iitee?
32 Taani itti asaa hayk'k'uwaaninne nashetikke. Hewaa diraw, hintte nagaraa paas'i
simmiide, pas'a de'ite! Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday»
yaageedda.

19

Israa'eeliyaa Daannatuwaa Zilaassaa

1 S'oossay Hizk'k'eela, «Israa'eeliyaa kaappatoo hawaadan yaagaade zilaala;
2 «Hintte aata gaammotuwaa giddon,
iza ayiba gaammatii!
Yalaga gaammotuwaa giddon gisaade,
bare maratuwaa dichchaaddu.
3 Iza bare maratuwaappe ittuwaa dichchina,
wodalla gaammuwaa keseedda.
I shankkaa tamaariide, asaa meedda.
4 Kawutetsatuu ubbay aabaa sisiide,
ollaan geliide oyk'k'eteedda.
Unttunttu Aa maaggan goochchiide,
Gibs'e biittaa afeeddino.

5 «Aa aata naagowe polettennaan is's'ina,
hidootay d'ayeeddawaa be'aade,
bare maratuwaappe laa"entsuwaa dichchaade,
wodalla gaammuwaa kessaaddu.
6 I wodalla gaammuwaa gidiide,
hara gaammotuwaa giddon,
yaanne haanne simeretteedda.
I shankkaa tamaariide, asaa meedda.
7 I unttunttu wolk'k'aama geessuwaa mentsereetsiide,
katamaakka bayzzeedda.
Biittaynne biittan de'iyaa Asay ubbay,
Aa gudetsan shabbiretteedda.
8 Yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuu ubbay,
Aa oyk'k'anaw p'iriyaa yeggeeddino.
Barenttu gitiyaakka mic'c'eeddino;
barenttu ollaan Aa oyk'k'eeddino.
9 Unttunttu barenttu maaggaan Aa goochchiide,
kootsaadan giigeedda guutsa golliyaan yeggiide,

Baabloone kaatiyaakko afeedino.
Laa"entso Aa gudetsay Israa'eeliyaa deretuwaan sisettennaadan,
unttunttu Aa k'asho golliyaa gelisseeddino.

10 « ‹Ne aata haatsaa doonaan,
toketteedda woyniyaa turaa mala.
Daro haatsay de'iyaa diraw,
he woyniyaa turay ayifiyaa dars's'as's'i utteedda;
k'ay daro daashana de'ee.
11 Aa maratuwaappe minniyaawe,
mooddiyaawanttu s'am"aa gideedda.
Aa maray wolk'k'aama maratuwaappe aduk'k'iide,
bollaw aad'd'eeda.
Bare maratuwaa c'oratetsaaninne
d'ok'k'atetsan bollaanna beetteedda.
12 Shin he turay hank'k'uwaan shodettiide,
biittan oletteedda.
Away doliyaa c'arkkuu Aa ayifiyaa melissina k'ok'ofetteedda;
Aa mino tashii melina, tamay meedda.
13 Ha"i k'ay I haatsi bayinna,
mela biittan toketteedda.
14 Tamay Aa maratuwaappe ittuwaa oyk'k'iide,
Aa ayifiyaanakka dippi ootsiide meedda.
Yaatina, kawutetsaa s'am"aa gidiyaa,
ay mino maraykka Aa bollan attibeena.
« ‹Hawe yeekuwaa zilaassaa; hawaa zilaassaadan go'ettanaw bessee› yaaga»
yaageedda.

20

Makkalanchcha Israa'eeliyaa

1 Nuuni omoodetteedda laappuntsa laytsan, ichcheshantsa aginaan, tammantsa
gallassan, Israa'eeliyaa c'imatuwaappe amareedawanttu Med'inaa Godaa
oochchanaw yiide, ta sintsan utteeddino.
2 Yaatina, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
3 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa c'imatoo hawaadan yaagaade oda; ‹Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte yeeddawe taana
oochchanaassee? Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay:
Taani hinttenan ooshettikke» yaagee› yaaga.
4 «Unttunttu bolla pirddiitee? Laa asaa na'aw, tumu unttunttu bolla pirddiitee?
Hewaa gidooppe, unttunttu mayzza aawotuwaa tuna oosuwaa unttuntta erissa.
5 Unttunttoo hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan
yaagee; «Taani Israa'eeliyaa dooreedda wode ta kushiyaa dentsaade c'aak'k'aad,
Yaak'ooba zaretoo Gibs'en de'ishiina, taanatetsaa erissaade, ta kushiyaakka
dentsaade c'aak'k'aadde, Taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa» gaade odaad.
6 Taani hinttena Gibs'eppe kessaade, hinttew dooreedda biittaa, maatsaynne eessay
goggiyaa biittaa, biittaa ubbaappe aad'd'eeda lo"o biittaa ahana gaade c'aak'k'aad.
7 K'ay taani unttuntta; «Hintteppe ittuu ittuu bare siik'iyaa tuna eek'atuwaa diggo;
Gibs'e eek'atuwaan tunoppite. Taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa» yaagaad.
8 « ‹Shin unttunttu taw makkaliide, ta odiyaawaa sisennan is's'eeddino. Unttunttu
barenttu amotteedda tuna eek'atuwaa diggibeykkino; Gibs'e eek'awukka

20:5 Kes. 6:2-8

goyinniyaawaa aggibeykkino. Hewaa diraw, unttunttu Gibs'en de'ishiina, ta
hank'k'uwaa unttunttu bolla gussanaw, ta yiluwaakka unttunttu bolla wurssanaw
k'oppaad.
9 Shin unttunttu de'iyaa kawutetsatuwaa giddoninne Israa'eeliyaa asaa Gibs'eppe
kessiyaawaan, taani taanatetsaa erisseedda asaa sintsan ta suntsay tunennaadan
ootsaad.
10 Hewaa diraw, taani unttuntta Gibs'eppe kessaade, mela biittaa ahaad.
11 Azazettiyaa ubbaw de'uwaa immiyaa ta wogaa taani unttunttoo immaad; ta
higgiyaakka unttunttu tamaarissaad.
12 K'ay unttuntta geeshshiyaawe taana Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttunttu
erana mala, taani ta Sambbataa taappenne unttunttuppe gidduwaan mallaa
ootsaade immaad.
13 « ‹Shin Israa'eeliyaa Asay ha mela biittaankka ta bollan makkaleeddino.
Azazetteedda ubbaw de'uwaa immiyaa ta wogaadan hamettibeykkino; ta
higgiyaakka mentseeddino; ta Sambbataakka daro tunisseeddino. Yaatina, taani
mela biittaan ta hank'k'uwaa unttunttu bolla gussaade, unttuntta wurssanaw
k'oppaad.
14 Shin taani unttuntta Gibs'eppe kesiyaawoo be'eedda kawutetsatuwaa sintsan ta
suntsay tunennaadan, unttuntta d'ayissabeykke.
15 K'ay unttunttoo immeedda biittaa, maatsaynne eessay goggiyaa biittaa, biittaa
ubbaappe lo"iyaa biittaa unttuntta gelissennaadan mela biittan de'ishshin
c'aak'k'aad.
16 Ayaw gooppe, unttunttu eek'aw goyinniide, ta higgiyaa is's'eedda diraassa, ta
wogaadan hamettibeenna diraassanne ta Sambbataakka tunisseedda diraassa.
17 Gidooppenne, taani unttunttoo k'aretteedda diraw, mela biittan unttuntta
wurssa d'ayissabeykke.
18 « ‹Unttunttu mela biittan de'ishiina, taani unttunttu naanatuwaa hawaadan
yaagaad; «Hintte aawotuwaa wogaadan hamettoppite; unttunttu higgiyaakka
naagoppite; woy unttunttu eek'atuwaan tunoppite.
19 Taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa. Ta wogaadan hamettite; ta higgiyaakka
naagite.
20 Taappenne hintteppe gidduwaan mallaa gidana malanne taani Med'inaa Godaa
hintte S'oossaa gidiyaawaa hintte erana mala, Sambbataa hara gallassaappe
dummayite» yaagaad.
21 « ‹Shin he naanatuukka ta bollan makkaleeddino; azazettiyaa asaa ubbaw
de'uwaa immiyaa ta wogaadan hamettibeykkino; ta higgiyaakka unttunttu
naagibeykkino; ta Sambbataakka tunisseeddino. Yaatina, taani mela biittaan ta
hank'k'uwaa unttunttu bolla gussanaw, ta yiluwaakka unttunttu bolla wurssanaw
koyaad.
22 Shin taani ta kushiyaa shiishsha akkaad. Taani unttuntta Gibs'eppe kessiyaawaa
be'eedda kawutetsatuwaa sintsan ta suntsay tunennaadan, unttuntta d'ayissabeykke.
23 K'ay unttuntta hara kawutetsatoonne hara biittatoo laalanaw mela biittaan
c'aak'k'aad.
24 Ayaw gooppe, unttunttu ta wogaw azazettenan is's'eeddino; ta higgiyaakka
mentseeddino; ta Sambbataa tunisseeddinonne barenttu aawotuwaa eek'aa
amotteeddino.
25 Hewaadankka, k'ay unttunttoo lo"o gidenna wogatuwaanne de'uwaa immenna
higgetuwaa immaad.
26 Unttunttu barenttu yarshshuwaan tunanaadan, barenttu bayira naanatuwaa
yarshshanaadan, taani unttuntta yedda bessaad. Taani hewaa ootseeddawe

20:11 Wog. 18:5 **20:12** Kes. 31:13-17 **20:15** Pay. 14:26-35 **20:23** Wog. 26:33

unttuntta dagantsanaassanne taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttuntta erissanaassa yaagee› yaaga.
27 «Hewaa diraw, asaa na'aw, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; hintte aawotuukka taanan ammanettennan is's'iide, he yewotuwaan taana boreeddino.
28 Unttunttoo immanaw ta kushiyaa dentsa c'aak'k'eedda biittaa unttuntta aheedda wode, Unttunttukka d'ok'k'a deriyaa ubbaanne irs's'a mitsaa ubbaa be'eeddino. Unttunttun ubbaan barenttu yarshshuwaa yarshsheeddino. Barenttu c'uwayiyaa is'aanaaninne barenttu gussiyaa ushshaa yarshshuwaan taana hank'k'etseeddino.
29 Yaatina, taani unttuntta, Hawe hintte biyaa d'ok'k'a sa'ay ayee? yaagaade oochchaad. Hachchi gakkanaw he sa'ay Baama geetettee; hewaa guusaykka goyinniyaa d'ok'k'a sa'aa guusaa› » yaagee yaaga.
30 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa S'oossay hawaadan yaagee; ‹Hintte mayzza aawotuu ootseedda nagaraa ubbaa ootsiide, ayaw hinttena tunissiitee? Unttunttu tuna eek'aa goynanaw amottiide ayaw kaaliitee?
31 Hachchikka hewaa mala imuwaa shiishshiyaa wodenne hintte attuma naanatuwaa taman s'uuggiide yarshshiyaa wode, hintte eek'an ubbaan hinttena tunissiita. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hinttenan ooshettoo? Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Taani hinttenan ooshettikke.
32 Hintte, «Nuuni mitsawunne shuchchaw goyinniyaa hara kawutetsatuwaa malanne S'oossaa amanena asaa mala gidana» yaagiide k'oppiita. Shin hintte k'ofay ubbakka hanenna.

S'oossay Mureenne Maaree

33 « ‹Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Taani ta mino k'esiyaan, ta muranaw dentseedda kushiyaaninne ta gusseedda hank'k'uwaan hintte bolla kaatetana.
34 Kawutetsatuwaa giddoppe taani hinttena kessana; hintte laaletteedda biittaa ubbaappe ta mino k'esiyaan, ta mic'eteedda kushiyaaninne ta gusseedda hank'k'uwaan taani hinttena shiishshana.
35 Taani hinttena kawutetsatuwaa mela biittaa giyaa bazzuwaa ahana; hinttena ta sintsan essaade, hintte bolla pirddana.
36 Gibs'e biittaa bazzuwaan hintte mayzza aawotuwaa bolla pirddeeddawaadan, hewaadankka hintte bolla pirddana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.
37 Taani hinttena ta kawutetsaa s'am"aa garssaan wotsana; ta c'aak'uwaa hintte naaganaadan, taani hinttena ootsana.
38 Makkalanchchatuwaanne nagaranchchatuwaa taani hintte giddoppe diggana; ha"i unttunttu de'iyaa imatsatetsaa biittaappe taani unttuntta kessana; shin unttunttu Israa'eeliyaa biittaa gelennaadan diggana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana› yaagee.
39 «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte ha"i taani odiyaawaa sisennan is's'ooppe, biide ubbaykka hintte eek'aw goyinnite. Shin hewaappe guyyiyaan, hintte imuwaaninne hintte eek'an ta geeshsha suntsaa tunissikkita.
40 Ta geeshsha deriyaan, d'ok'k'u geedda Israa'eeliyaa deriyaa bollan hintte Israa'eeliyaa Asay kumentsay taw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw he biittan goyinnana. Taanikka hinttena mokka akkana; hintte yarshshuwaa, hintte dooreteedda imuwaanne hintte geeshsha imuwaa taani hintteppe koyay.
41 Hintte laaletteedda kawutetsatuwaa giddoppe taani hinttena ahiyaa wodenne hara biittatuwaappe taani hinttena shiishshiyaa wode, sawuwaa toshukku giyaa

yarshshuwaa akkiyaawaadan, taani hinttena akkana. Kawutetsatuu s'eellishshin,
taani hintte giddon geeshsha gidiyaawaa erissana.
42 Taani kase hintte mayzza aawaatoo immana gaade c'aak'k'eedda Israa'eeliyaa
biittaa hinttena zaaraadde aheedda wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte
erana.
43 Hintte hintte iita hametaanne hintte tuna oosuwaa hintte he sa'aan hassayana;
hintte ootseedda iita oosuwaa ubbaa hintte shenetana.
44 Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hintte iita hametaadaaninne hintte tuna
oosuwaadan gidennaan, ta suntsaa diraw taani ootsiyaa wode, taani S'oossaa
gidiyaawaa hintte erana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday
yaagee› yaaga» yaagiidde yeedda.

Gedissa bagga Tamaa Pirddaa

45 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
46 «Laa asaa na'aw, gedissa bagga simmaade s'eella; gedissa baggaw oda; gedissa
wora bolla timbbitiyaa oda.
47 Gedissa woraw hawaadan yaaga; Med'inaa Godaa k'aalaa sisa! Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Taani ne giddon tamaa oytsana; he
tamay ne irs's'a mitsaakka ne mela mitsaakka ubbaa maana. He ees's'iyaa tamay
to'enna; gedissappe biide, huup'issa gakkanaw de'iyaa asaa som"uwaa ubbaa he
lac'uu labbana.
48 Taani Med'inaa Goday oytseedda tamaa gidiyaawaa Asay ubbay be'ana. He
tamay to'enna yaagee› yaaga» yaagiidde yeedda.
49 Taani zaaraadde, «Ha"i Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hawaa ta odanaw
taana azazoppa. Unttunttu taana, ‹I ubbatoo leemisuwaa odee gidennee?› yaagiide
haasayiino» yaagaad.

21

Med'inaa Godaa Mashshaa

1 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Laa asaa na'aw, ne som"uwaa Yerusaalamekko zaaraadde, Asay goyinniyaa
sa'atuwaa bolla k'aalaa oda; Israa'eeliyaa biittaa bollan timbbitiyaa oda.
3 Hawaadan yaaga; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Taani new morkke. Taani
ta mashshaa shookuwaappe shoddaade, s'illo asaanne iita asaa ubbaa ne
giduwaappe wurssana.
4 S'illuwaanne nagaranchchaa ubbaa d'ayssanaw huup'issappe gedissa gakkanaw
de'iyaa asaa ubbaa bolla ta mashshaa shodana.
5 Hewan taani Med'inaa Goday ta mashshaa Aa shookuwaappe
shoddeeddawaanne guyye zaarennawaa Asay ubbay erana› yaagee» yaaga.
6 Hewaa diraw, «Asaa na'aw, Asay ubbay s'eellishshin, ne wozanay me"ina oola,
c'amo un"an oola.
7 Unttunttu neena, ‹Ayaw oolay?› giide oochchiyaa wode, hawaadan yaaga;
‹Sintsanna yiyaa iita odoo oolay. Wozani ubbay yashshan muushana; kushiyaa
ubbay arggaac'ana; unttunttu goobatetsay ubbay unttunttuppe kichchana; gulbbatay
ubbaykka kokkorana. He wodii gakkeedda! I elle polettana! Taani Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Goday hawaa oday› yaaga» yaagiidde yeedda.
8 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
9 «Laa asaa na'aw, hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; S'oossay hawaadan
yaagee; ‹Mashshaa! leefetteeddanne k'uc'etteedda mashshaa!

10 Shukkanaw leefetteedda. Walk'k'antsaadan p'olk'k'u gaanaw k'uc'etteedda. Ta
Asay imetteedda seeraanne muruwaa ubbaa is's'eedda diraw, hawaappe guyyiyaan,
ooninne nashettena.
11 Go'ettanaw mashshay k'uc'etteedda; leefettiiddenne k'uc'ettiide, shukkiyaawoo
imetteedda.
12 « ‹Laa asaa na'aw, yeekkanne zilaala! Ayaw gooppe, he mashshay giigetteeddawe
ta asaa bollaananne Israa'eeliyaa kaappotuwaa ubbaa bollaanna. Kaappatuukka ta
asaana ittippe mashshaan hayk'k'ana. Hewaa diraw, ne tiraa bak'k'a.
13 Taani ta asaa paac'c'ana; unttunttu nagaraa paas'ennan is's'ooppe, ha metuu
ubbay unttunttu bolla gakkanawaa. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa
oday yaagee yaaga.
14 « ‹Ha"ikka asaa na'aw, timbbitiyaa oda; ne kushiyaakka bak'k'a. He wode
mashshay laa"u heezzu zaariide shoc'ana; hewekka yuushshuwaa ubbaanna
yuuyyiide, dagantsiyaa, wod'iyaanne shukkiyaa mashshaa.
15 Hewe unttunttu wozanay muushanaadaninne unttunttuppe darotuu
d'ubettanaadan ootsana. Aayye ana! Mashshay ubbay geliyaa gimbbiyaa
penggetuwaan walk'k'antsaadan p'olk'k'u gee; shookuwaappe shodetiide shukkanaw
k'uc'etteedda.
16 Neenoo, k'ara mashshaw, ushechchawunne haddirssaw, ne simmeedda bagga
ubbaa busakka.
17 Taanikka k'ay ta kushiyaa bak'k'ana; ta hank'k'uukka dochchana.› Taani
Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagiidde yeedda.

Baabloone Kaatiyaa Mashshaa

18 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
19 «Laa asaa na'aw, Baabloone kaatiyaa mashshay yiyaa laa"u ogetuwaan mallaa
wotsa. Laa"u ogetuukka itti biittaappe denddiino. Laa"u ogetuu gakketiyaa
dantsuwaan katamaakko afiyaa sa'aan malla gidiyaa tuussaa essa.
20 Itti ogiyaan de'iyaa mallay Raaba giyaa Amoonatuwaa katamaa biyaasaa mallee;
hinkkuu k'ay Yihudaan gimbbetteedda Yerusaalame katamaa biyaasaa mallee.
21 Baabloone kaatii ogetuu gakketiyaa dantsuwaan, mallaa tuussatuwaa matan
ek'k'ee. I hak'a ogiyaa baanentto eranaw, wonddaafiyaa mashshatuwaa saamaa
yeggana; bare eek'atuwaanna zorettana; mehiyaa marac'c'iyaakka s'eelana.
22 Dirssaa gimbbetuwaa penggiyaa laaliyaa durumaa ahana mala, wod'anaw
azazuwaa aatsana mala, c'eek'uwaa c'eek'ettana mala, dirssaa gimbbetuwaa
penggiyaa laaliyaa durumatuwaa katamaa penggiyaan essana malanne biittaa
keelaana mala, gimbbiyaana gatsiide miis'aa giigissana mala, yerusaalame saamay
Aa ushechcha kushiyaan wod'eedda.
23 Yerusaalame Asay Baabloone kaatiyaanna c'aak'k'eteedda diraw, hawe barenttu
bolla gakkee giide k'oppibeykkino. Shin Baabloone kaatii unttuntta unttunttu
nagaraa hassayissiide, omoodo afana.
24 «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Hintte
nagaray k'onc'c'eedda; hintte bayzzanchcha asaa gidiyaawaa Asay ubbay eree; hintte
oosuu hintte nagaranchcha gidiyaawaa bessee. Hewaa diraw, hintte bayzzuu
hassayettana; hinttekka hintte morkkiyaw aad'd'iide imettana› yaagee.
25 «Neenoo iitanne tuna gideedda Israa'eeliyaa kaappoo, ne wurssetsa pirddaa
gallassay gakkeedda.
26 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Ne huup'iyaappe
kallachchaa dentsa; ne huup'iyaan s'aas'eeddawaakka k'aara. Hawaappe sintsanaw
kasewaadan hananawe baawa; zik'k'i geeddawe d'ok'k'u gaana; d'ok'k'u
geeddawekka zik'k'i gaana.

27 Bashshaa! Bashshaa! Taani ha katamaa bayzzana! Pirddiyaa maatay de'iyaawe
yaana gakkanaw, ha katamay laa"entso kees'ettenna. I yiyaa wode taani aw aatsaade
immana› yaagee.
28 «Laa asaa na'aw, hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; ‹Israa'eeliyaa boriyaa
Amoonatoo Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Mashshaa!
mashshay wod'anaw shookuwaappe shodetteedda; wurssanawunne
walk'k'antsaadan p'olk'k'u gaanaw k'uc'etteedda.
29 Hintte be'iyaa sas'ay wordduwaa; hintte odiyaa timbbitiikka wordduwaa. Hintte
iitanne tuna asaa; hintte wurssetsa pirddaa gallassay gakkeedda. Hintte k'ood'iyaan
mashshay wod'd'ana hanee.
30 Mashshaa shookuwaan zaarite. Hintte med'etteedda sa'aan, hintte yeletteedda
biittan taani hintte bolla pirddana.
31 Ta hank'k'uwaa hintte bolla gussana; ta hank'k'uwaa tamay hintte bolla ees's'i
kesana. Hinttena bayzziyaawan looheedda, mek'etsi bayinna asatoo aatsa immana.
32 Hintte tamaw eetsiyaa mitsaa gidana; hintte suutsay hintte biittan gukkana;
hintte laa"entso hassayettikkita. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee›
yaaga» yaagiidde yeedda.

22

Yerusaalame Nagaraa

1 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Laa asaa na'aw, suutsaa gussiyaawanttu kumeedda katamaa bolla pirddanaw
giigaadii? Yaatooppe, I ootseedda tuna oosuwaa ubbaa aw oda.
3 Hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni
daro asaa suutsaa gusseedda dirawunne eek'aw goyinniyaawan neena tunisseedda
diraw, ne wodii yeedda.
4 Neeni gusseedda suutsan bayzzanchcha gidaadda; ne med'd'eedda eek'ankka
tunaadda. Yaatina, ne pirddaa gallassay matatteedda; ne wurssetsaa laytsaykka
gakkeedda. Hewaa diraw, taani neena kawutetsatoo kad'iyaawaanne hara
biittatookka k'iliic'iyaawaa kessana.
5 Neenoo, suntsi bayeeddanne shabbiretteedda katamatiw, mataaninne
haakuwaan de'iyaawanttu neena k'iliic'ana.
6 « ‹ «Ne giddon de'iyaa Israa'eeliyaa kaappatuu ubbatuu suutsaa gussanaw
barenttu wolk'k'aa ay keeshshaa go'ettintto be'a.
7 Ne giddon de'iyaawanttu barenttu aawuwaanne barenttu aato bonchchikkino;
unttunttu betetuwaakka uk'k'unneeddino; am"etuwaanne aawuu aata bayinna
naanatuwaa naak'k'iino.
8 Unttunttu ta geeshsha yewotuwaa kad'iinonne ta Sambbataakka tunissiino.
9 Ne giddon de'iyaawanttuppe ittuu ittuu haratuwaa wod'isanaw wordduwaa
odiino; haratuu deriyaa bolla de'iyaa eek'aw goyinniyaa sa'atuwaan miino; k'ay
haratuu ubbabaan tuniyaawanttu ne gidon de'ino.
10 Ne giddon de'iyaawanttuppe ittuu ittuu bare aawuwaa machchattinna gisiino;
haratuu k'ay piilay yeedda mac'c'a mishiratina wolk'k'an gakkettiino.
11 Ne giddon de'iyaawanttuppe ittuu ittuu bare shooruwaa machchattinna gisiino;
bare na'aa machchattinna gisiino; bare aawuwaa naatti, bare michchatina wolk'k'an
gisiino.
12 Ne giddon de'iyaawanttuppe ittuu ittuu miishshaa akkiide, shemppuwaa
wod'iino; haratuu barenttu miishshaa dichchaw immiinonne, barenttu shooruwaa

21:28 Erm. 49:1-6; Hiz. 25:1-7; Amo. 1:13-15; Sof. 2:8-11 **22:7** Kes. 20:12; 22:21-22; Zar. 5:16; 24:17 **22:8** Wog. 19:30; 26:2 **22:10** Wog. 18:7-20

miishshaa yashissiide akkiino. K'ay hintte taana ubbakka dogeeddita. Taani Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.
13 « ‹ «Ne giddon de'iyaa Asay bessena miishshaa akkiyaa dirawunne shemppuwaa
wod'iyaa diraw, taani hank'k'uwaan ta kushiyaa bak'k'ana.
14 Taani neena muriyaa gallassi ne goobatetsay neenana de'anee? Woy ne kushii
mino gidanee? Taani Med'inaa Goday hawaa odaad; taani odeeddawaa taanikka
ootsana.
15 Taani ne asaa kawutetsatuwaa giddoninne hara biittatuwaa giddon laalana; ne
tunatetsaakka taani ne bollappe d'ayissana.
16 Hara kawutetsatuwaa sintsan neeni kawushshana; shin he wode taani Med'inaa
Godaa gidiyaawaa neeni erana» yaagee› yaaga» yaagiidde yeedda.

S'oossaa Tamay Geeshshee

17 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde
yeedda;
18 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa Asay ayinne patsenna birataa shi'aa mala;
unttunttu ubbaykka biraa muushisiide geeshshiyaa wode, shi'aa gidiide attiyaa
nahaasiyaa, k'ork'k'oruwaa, birataanne irssaasiyaa mala.
19 Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Hintte
ubbaykka birataa shi'aa mala gideedda diraw, taani hinttena ubbaakka Yerusaalame
giddo shiishshana.
20 Asay biraa, naasiyaa, birataa, irssaasiyaanne k'ork'k'oruwaa tamaa c'ooc'iyaakko
shiishshiide womppiinaan punniide muushissiyaawaadan, taani ta
hank'k'uwaaninne ta yiluwaan hinttena shiishshaade, katamaa giddon muushisanna.
21 Taani hinttena shiishshaade, ta hank'k'uwaa tamaa hintte bolla womppiinaa
punnina, hintte hewan muushana.
22 Biray c'ooc'iyaan muushiyaawaadan, hintte Yerusaalamen muushana. He wode
taani Med'inaa Goday ta hank'k'uwaa hintte bolla gusseeddawaa hintte erana›
yaagee» yaagiidde yeedda.

Israa'eeliyaa Asaa Kaaletsiyaawanttu Nagaraa

23 Med'inaa Godaa k'aalay taakko zaariidekka hawaadan yaagiidde yeedda;
24 «Laa asaa na'aw, unttunttu biittay tuneedda diraw, ta hank'k'uwaan iray
bukkennaadan diggaade, taani Israa'eeliyaa asaa muruwaa doommowaa unttunttoo
oda.
25 Unttunttu kaappatuu bare wod'eeddawaa gudiidde mentsereetsiyaa
gaammuwaa mala; unttunttu asaa wod'iino; al"o miishshaa gidina, hara duretaa
gidina, ubbaa barenttoo akkiino; unttunttu he biittaan daro mac'c'a asaa am"e
kesseeddino.
26 K'eesetuu ta higgiyaa mentseeddino; ta geeshshabaakka tunisseeddino.
Geeshshaanne tunaa shaakkikkino; k'ay tunaappenne tuna gidenawaappe
gidduwaan de'iyaa dummatetsaa tamaarissikkino; ta Sambbataw gatiyaa
immibeykkino. Hewaappe denddeeddawaan, taani Israa'eeliyaa asaa giddon
bonchchettabeykke.
27 Aa giddon de'iyaa kaappatuu barenttu wod'eeddawaa duuseretsiyaa okorotuwaa
mala; unttunttu barenttoo bessenna duretetsaa demanaw shemppuwaa wod'iino.
28 Yerusaalame kataman timbbitiyaa odiyaawanttu godaa booshunchchaa okkiyaa
asaadan, wordduwaa sas'aa be'iyaawaaninne wordduwaa timbbitiyaa odiyaawan,
unttunttu nagaraa gentsiino. Med'inaa Goday odennan de'ishiina, ‹Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Goday hawaadan yaagee› yaagiino.

22:12 Kes. 22:25; 23:8; Wog. 25:36-37; Zar. 16:19; 23:19 **22:26** Wog. 10:10

29 He biittaa asatuu bonk'k'iino; zaraafino; hiyyeesatuwaanne
metootanchchatuwaa uk'k'unniino; unttunttu betetuwaakka un"etsiide suure
pirddaa geelayiino.
30 «Taani biittaa d'ayissennaadan, dirssaa gimbbiyaa kees's'iyaa, koletteedda dirssaa
penggiyaa baggana ek'k'iide naagiyaa itti asaa koyaad; shin oonanne demmabeykke.
31 Hewaa diraw, ta hank'k'uwaa unttunttu bolla gussana; taani ta hank'k'uwaa
taman unttuntta d'ayissana; taani unttunttu ootseedda oosuwaa unttunttu bolla
zaarana. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagiidde yeedda.

23

Laa"u Sharmus'iyaa Michchetuwaa Leemisuwaa

1 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Laa asaa na'aw, itti aattippe yeletteedda laa"u mac'c'a asatuu de'iino.
3 Unttunttu Gibs'en de'iiddi, barenttu yalagatetsaappekka doommiide, sharmus'a
gideeddino. He biittan unttunttu d'antsan attuma Asay kaa'eedda; unttunttu
wodorotetsaykka aketeedda.
4 Unttunttuppe bayirati suntsay Ohoolo* k'ay I michchati teefati suntsay Ohoolibo†
Unttunttu laa"uwaakka taani akkina, taw attumanne mac'c'a naanatuwaa
yeleeddino. Ohoola Samaaratto; Ohooliba k'ay Yerusaalamo.
5 «Ohoola taw machchato gidaade de'aadekka sharmus'aaddu; iza bare laggetsati
Asoore wotaadaratuwaa amuwaan s'uugettaade kaalaaddu.
6 Unttunttu saluwaa malatiyaa mayuwaa mayyeedda olanchchatuwaa, biittaa
mooddiyaawanttanne olaa gadaawatuwaa; unttunttu ubbaykka malssassaa, yalaga
attuma asatuwaanne paraa toggiyaa paraa asatuwaa.
7 Iza barena sharmus'a ootsaade, ubbaappe lo"iyaa Asoore attuma asatoo
immaaddu. I sharmus'atetsay Asoore biittaa eek'atoo goyinnaade, tunanaadan izo
ootseedda.
8 Aa Gibs'en doommeedda sharmus'atetsaa ha"ikka agga beyikku; I yalagatetsaappe
doommiide, attuma asatuu I d'antsaa kaa'iinonne iinanna sharmus'iino.
9 «Hewaa diraw, iza minisaade amuwaan siik'iyaa Asoore biittaa laggetsatoo taani
izo aatsaade immaad.
10 Unttunttu izo k'aariide kalloyeeddino; izi attumanne mac'c'a naanatuwaa
omooddi oyk'k'eeddino; izokka mashshaan wod'eeddino. Barena gakkeedda pirddaa
gaasuwaan, mac'c'a asatuwaa giddon k'iliic'iyaawaa gidaaddu.
11 «I michchata Ohooliba hawaa be'aaddu; iza bare amuwaaninne bare sharmus'an
bare michchatippe tunaa daraaddu.
12 Akka k'ay Asoore biittaa mooddiyaawantta, olaa gadaawatuwaa, lo"o mayuwaa
mayyeedda olanchchatuwaanne paraa toggiyaa paraa asatuwaa, ubbatuukka
amoyiyaa, yalaga asatuwaa minisaade siik'aaddu.
13 Akka barena tunisseeddawaa be'aaddu; unttunttu laa"uukka itti ogiyaa biino.
14 «Iza bare sharmus'atetsaa yaa darissaaddu; iza attuma asatuwaa misilii godaa
bollan wooc'etti med'eteeddawaa, zo'o k'alamiyaan oketti utteeddawaa be'aaddu.
15 Unttunttu barenttu s'eessan zinnaariyaa danc'c'eeddawanttanne barenttu
huup'iyankka lo"iyaa c'ark'k'iyaa s'aas'eeddawantta. Unttunttu ubbaykka
Kaladaawanatuwaa biittaappe yeedda Baabloone kaappotuwaa malatiino.
16 Iza unttunttu misiletuwaa be'osaanakka daro amuwaa s'uugetaade, unttuntta
s'eesanaw Baabloone biittaa asaa kiittaaddu.

---

* **23:4** *Ohoolo:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «I geeshsha golliyaa» giyaawaa. † **23:4** *Ohoolibo:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Ta geeshsha gollii izina» giyaawaa.

17 Yaatina, Baabloonetuu iikko yiide, iinanna sharmus'iide, izo tunisseeddino.
Tuneeddawaappe guyyiyaan, iza unttunttakka shenetaade, wora simmaaddu.
18 Iza bare sharmus'atetsaa k'onc'c'iyaan ootseedda wodenne bare kalluwaa k'aara
besseedda wode, taani I michchatippe wora simmeeddawaadan, iippekka
shenetaade wora simmaad.
19 Shin iza Gibs'en sharmus'a gidaade de'iyaa, bare yalagatetsaa wodiyaa
hassayaade, bare sharmus'aa kasewaappe yaa darissaaddu.
20 Unttunttu attumatetsay hariyaawaa mala, unttunttuppe kesiyaa zeretsaykka
paraawaa mala gideedda bare laggetsatuwaa amuwaan kaalaaddu.
21 (Neenoo, Ohoolibee, ne yalagatetsaa wode, attumawanttu ne d'antsan kaa'ishina,
ne wodorotetsaakka akkishina, neeni poleedda sharmus'atetsaa zaaraadekka ha"i
ootsanaw amottaasa.)

Med'inaa Goday Laa"u Michchetuwaa Bolla Pirddeedda

22 «Hewaa diraw, Ohoolibee, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee;
‹Taani ne laggetsatuwaa, he neeni shenetaade wora simmeeddawantta ne bolla
dentsana; taani unttuntta ne bolla ubba saanna ahana.
23 Unttunttukka Baabloonetuwaanne Kaladaawetuwaa ubbaa, Pak'ooda, Shoo'anne
K'o'aana attuma asatuwaa, Asooretuwaa ubbaa, amoyiyaa yalaga asatuwaa, biittaa
mooddiyaawantta, olaa gadaawatuwaa, olanchchatuwaa, kaappatuwaanne paraa
toggiyaa paraa asatuwaa.
24 Unttunttu olaa paraa gaaretuwaana, c'aanaa gaaretuwaananne daro
olanchchatuwaanna huup'issa baggaappe hintte bolla yaana. Unttunttu wogga
gonddalliyaanne k'eeri gonddalliyaa oyk'k'iide, birataa k'oobiyaa wotsiide, ne
yuushshuwaan salppana. Taani neena unttunttun pirddissana; unttunttukka neena
barenttu wogaadan pirddana.
25 Hank'k'uwaa ne bolla yeddana; unttunttukka neenana hank'k'uwaa suuluwaan
gakkettana. Unttunttu ne siid'iyaanne ne haytsaa k'ans's'ana; neeppe
atteedawanttukka mashshaan busakettana. Unttunttu ne attuma naanatuwaanne ne
mac'c'a naanatuwaa oyk'k'ana; neeppe atteedawanttakka taman s'uuggana.
26 Unttunttu ne mayuwaa ubbaa neeppe k'aari akkana; ne alleek'k'o ubbaakka
neeppe kessi akkana.
27 Hewaadan ootsaade, neeni Gibs'eppe aheedda sharmus'atetsaa k'aak'k'aanne ne
sharmus'atetsaa ubbaa taani neena agissana. Neeni laa"entso Gibs'etuwaa eek'aa
misiletuwaa d'ok'k'u gaade s'eellennaadan, woy unttuntta hassayennaadan, taani
neena ootsana› yaagee.
28 «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Taani neena neeni
is's'iyaawanttoo, neeni shenetaade, unttunttuppe wora simmeeddawanttoo aatsaade
immana.
29 Unttunttu neena is's'ananne neeni daaburaade demmeeddawaa bonk'k'i
diggiide, neena kallo s'iira ashshana. Ne sharmus'atetsaa pokkuu k'onc'c'anaadan
ootsana. Ne ziitaynne ne sharmus'atetsaa amuu,
30 hawaa ne bolla aheedda. Ayaw gooppe, neeni kawutetsatuwaanna
sharmus'aadda; unttunttu eek'atuwaan neena tunissaadda.
31 Ne michchata beedda ogiyaa neenikka baada. Hewaa diraw, neenakka taani I
s'uu'aa ushshana› yaagee.
32 «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Neeni ne michchati
s'uu'aappe ushana; he s'uu'aykka wolk'k'aamanne c'in"a. I tigina, daruwaa akkiyaa
diraw, ne bolla k'id'iyaanne miichchaa ahana.
33 Neeni matsuwaa jollananne kayyotana. Hewe he ne michchati Samaariyaa
s'uu'ay dagamaanne bayetsaa s'uu'aa.

34 Ne Aa c'inggirssaade ushana; s'uu'aakka mentsana; mentseedda kon"ankka ne
d'antsaa gaarana. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday› yaagee.
35 «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Neeni
taana dogeedda dirawunne taw zokkiyaa zaareedda diraw, neeni ne amuwaanne ne
sharmus'uwaa gatiyaa akkana› yaagee» yaagiidde yeedda.
36 Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, Ohooli bollanne
Ohoolibi bolla pirddiitee? Pirddooppe, unttunttu ootseedda tuna oosuwaa unttunttoo
oda.
37 Unttunttu laa"uukka sharmus'eeddinonne shemppuwaa wod'eeddino. Unttunttu
barenttu eek'aw goyinneeddino. Haray attina, unttunttu taw yeleedda barenttu
attuma naanatuwaakka barenttu eek'atoo k'uma ootsiide yarshsheeddino.
38 Hewaappekka harabaa unttunttu ta bolla ootseeddino; unttunttu ta Geeshsha
Golliyaa tunisseeddino; Eek'atoo yarshsheedda gallassi ta Sambbataakka
shaareeddino.
39 Unttunttu barenttu naanatuwaa eek'atoo yarshsheedda gallassi, he gallassi
unttunttu ta Geeshsha Golliyaa geliide tunisseeddino. Unttunttu ta golliyaan
ootseeddawe hawaa.
40 «Hewaadankka k'ay, unttunttu haako saappe attuma asatuu yaanaadan, asaa
kiitteeddino; unttunttukka yeeddino. Hintte laa"u michchetuu hintte bollaa
meec'etteeddita; hintte ayifiyaakka k'alamiyaa okkeeddita; alleek'k'uwaakka
wotseeddita.
41 S'arp'p'eezay sintsan de'iyaa lo"o arssaa bolla utteeddita; hintte he s'arp'p'eeza
bollan ta is'aanaanne ta wogaraa zayitiyaa wotseeddita.
42 Hirggi bayinna asaa kooshshay hintte matan sisettee; matsotteeddawanttukka
maaray bayinna asaana bazzuwaappe yeeddino. Hintte kushiyan sagaayetuwaa
wotseeddino; k'ay lo"iyaa kallachchatuwaakka hintte huup'iyaan wotseeddino.
43 «Taani ta wozanaan, ‹Hawanttu attuma asatuu ha bollay sharmus's'aan wuri
kichcheedda mac'c'a asatuwaana de'uukka Aa gideeddawanttuna sharmus'ana giide
haniino?› yaagaad.
44 Attuma Asay sharmus'attinna sharmus'iyaawaadan, unttunttu unttunttunna
sharmus'eeddino. Ee, unttunttu he sharmus'anaw k'aak'k'atiyaa Ohooliinanne
Ohooliibina sharmus'eeddino.
45 Unttunttu sharmus's'a gidiyaa dirawunne shemppuwaa wod'iyaa diraw, s'illo
asatuu sharmus'atuwaa bollanne shemppuwaa wod'iyaawanttu bolla pirddiyaa
pirddaa unttunttu bolla pirddiino» yaageedda.
46 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Unttunttu bolla daro
asatuwaa dentsetsa akkaade ya. Unttuntta shabbirissiyaanne unttuntta bonk'k'iyaa
asatoo aatsaade imma.
47 Ha shabbiriyaa asatuu yiide, unttuntta shuchchaan c'addinonne mashshaan
busakkino; unttunttu unttunttu attumanne mac'c'a naanatuwaa wod'ana; unttunttu
golliyaakka taman s'uuggino.
48 Mac'c'a Asay ubbay hinttena k'ullennaadan duutsanaw, taani biittaa ubbaappe
sharmus'atetsaa essana.
49 Hintte laa"u michchetuu hintte sharmus'atetsaa muruwaanne eek'atoo hintte
goyinneedda nagaraa gatiyaa akkana. He wode taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa
Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee.

24

Disttiyaa Leemisuwaa

1 Nuuni omoodetteedda udduppuntsa laytsan, tammantsa aginaan, tammantsa
gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

2 «Laa asaa na'aw, hawaa hachchi gallassaa mazggobiyaan s'aafa. Ayaw gooppe,
Baabloone kaatii Yerusaalame dooddeeddawe hachcha.
3 Ha makkalanchcha asaw ha leemisuwaa oda; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday
hawaadan yaagee; «Madaabiyaa disttiyaa taman wotsaade, haatsaa an tiga.
4 Yaataade gediyaanne anggoosuwaa malatiyaa lo"o ashuwaa ubbaa mus'aade, an
yegga; lo"o mek'etsaakka k'ans's'ereetsaade, an kuntsa.
5 Hewoo neeni akkana dorssaaynne deeshshay wudiyaappe dooretteeddawaa gido.
Mitsaa disttiyaappe garssaana maaraade, ashuwaakka mek'etsaakka ka"ana
gakkanaw doyissa» yaagee› yaagaade oda.
6 «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Suutsaa gussiyaawanttu
katamatiw aayye ana! Shi'iide ubbakka geeyennan is's'eedda madaabiyaa disttiyaa
mala iza gidaaddu. I giddon de'iyaa mus'etteedda ashuwaa ubbaa saamaa yeggenaan
kushiyaan gaketteeddawaa, ittuwaa ittuwaa kessaade akka.
7 « ‹Ayaw gooppe, he katamata wod'eedda asaa suutsay hanno gakkanaasikka iinan
de'ee; suutsaa gussaade, baanan kammanaw biittan gussennan, ayaynne kammenna
zaallaa bollan gussaaddu.
8 Haluwaa kesanaw, ta hank'k'uwaa dentsetsanaadan, I kametenna mala, iza
gusseedda suutsaa taani zaallaa bollan wotsaad› yaagee.
9 «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Suutsaa
gussiyaa katamatiw aayye ana! Taanikka mitsaa loytsa guuppana.
10 Hewaa diraw, daro mitsaa wotsa; tamaakka eetsa. Ashuwaa loytsaade doyissa;
c'abbaakka mal"etsa; mek'etsay s'uugetto.
11 I suulliide penttina, Aa bollan de'iyaa madaabiikka bonk'k'ina, Aa bollan de'iyaa
k'itay seeranaadaaninne Aa bollan de'iyaa shi'ay s'uugetti d'ayanaadan, mela
disttiyaa tamaa bonk'k'uwaa bolla wotsa.
12 He daaburay ubbay c'oo mela gideedda; Aa bollan de'iyaa daro shi'ay haray atto,
tamankka kichchibeenna.
13 Hanne Yerusaalame, neeni tuneeddawe ne iita oosuwaanna. Taani neena
geeshshanaw daaburinakka, neeni ne tunatetsaappenne ne iita oosuwaappe
geeyennan is's'eedda diraw, ne bollan ta hank'k'uu wurana gakkanaw, neeni
laa"entso geeyakka.
14 Taani Med'inaa Goday hawaa odaad; hawe hanana. Taani guyye simmikke;
k'arettikke; ta k'ofaa laammikke. Ne ogiyaadaaninne ne oosuwaadan, taani neena
pirddana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday› yaagee» yaagiidde
yeedda.

Hizk'k'eela Machchata Hayk'k'aaddu

15 Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
16 «Laa asaa na'aw, neeni siik'iyaanne ne ayifiyaw lo"iyaa ne machchato taani itti
kutsan wod'a aggana. Hewan kayyottoppa, yeekkoppanne afos's'oppa.
17 Oola, shin ne ooliyaa Asay sisoppo; hayk'k'eeddawoo kayyottoppa. Neeni ne
huup'iyaan s'aas'iyaawaa s'aas'a; ne gediyankka c'aammaa wotsa. Ne doonaa
kammoppa; shochchaakka mooppa» yaagiidde yeedda.
18 Wontta taani asaw odaad; he gallassi omarssi ta machchata hayk'k'aaddu.
Wonttetsa gallassi wontta S'oossay taana azazeeddawaadan ootsaad.
19 Yaatina, Asay taana, «Ha neeni ootsiyaawoo biletsay ayentto nuw ayaw odikkii?»
yaagiide oochcheedda.
20 Taani unttunttoo hawaadan yaagaade zaaraad; «Med'inaa Godaa k'aalay taakko
hawaadan yaagiidde yeedda;

24:2 2 Kat. 25:1; Erm. 52:4

21 ‹Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaaga; Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday
hawaadan yaagee; hintte c'eek'ettiyaa, hintte ayifiyaw lo"iyaanne hintte shemppuu
amottiyaa ta Geeshsha Golliyaa taani tunissana hanay. Hintte guyye ashsheeda
hintte attuma naanatuunne hintte mac'c'a naanatuu mashshaan wurana.
22 He wode taani ootseeddawaadan, hinttekka ootsana. Hintte doonaa kammikkita;
shochchaakka miikkita.
23 Hintte huup'iyaa s'aas'iita; hintte gediyaan c'aammaa wotsiita. Kayyottikkita woy
yeekkikkita. Shin hintte hintte nagaraa gaasuwaan gilk'k'ananne ittuu ittoo olana.
24 He wodiyaan Hizk'k'eeli hinttew malaataa gidanawaa; ubbabaakka I
ootseeddawaadan, hintte ootsana. Hawe haniyaa wode, taani Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte erana› yaagee» yaaga.
25 S'oossay taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, taani unttunttu
nashshechchaanne bonchchuwaa, unttunttu ayifiyaw lo"iyaabaanne unttunttu
wozanay amottiyaabaa, k'ay mino gideedda Geeshsha Golliyaa, unttunttu attuma
naanatuwaanne unttunttu mac'c'a naanatuwaa unttunttuppe wotsa akkana.
26 He gallassi new woriyaa odanaw itti kessi akkiide atteeda Asay yaana.
27 He gallassi ne doonay dooyettana; neenikka aanana haasayana; laa"entso duude
kesakka. Hewaadan hanaade, neeni asaw malaataa gidanaassa. Taani Med'inaa
Godaa gidiyaawaa unttunttu hewan erana yaageedda yaagiidde yeedda» yaagaad.

Ayihuda Gidena Asaa Bolla Odeteedda Pirddaa

25

(25:1—32:32)

Amoonatuwaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

1 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Laa asaa na'aw, ne som"uwaa Amoona biittaakko zaaraadde, Amoonatuwaa
bolla timbbitiyaa oda.
3 Hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa k'aalaa sisite. Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte ta Geeshsha Gollii tuniyaa
wode, Israa'eeliyaa biittay mela attiyaa wodenne Yihudaa Asay omoodoo biyaa wode,
Hashshu! geedda diraw,
4 taani hinttena away doliyaa bagga biittaa asaw laata ootsaade immana.
Yaatooppe unttunttu hintte giddon kambbiyaa kees's'ana; de'ana. Hintte maana
teeraa unttunttu maana; hintte maatsaakka unttunttu ushana.
5 Taani Raaba katamaa gaalotuu heemettiyaa sa'aa kessana; Amoonatuwaa
gadiyaakka dorssaa wudii allas's'iya sa'aa ootsana. Taani Med'inaa Godaa
gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee.
6 « ‹Ayaw gooppe, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte
Israa'eeliyaa bashshaan kushiyaa bak'k'eedda diraw, guppeedda dirawunne
nashettiide k'iliic'eedda diraw,
7 taani hintte bolla ta kushiyaa yeddaad. Hinttena kawutetsatoo omooduwaa
ootsaade immana. Taani hinttena asaa giddoppe shoddana; kawutetsatuwaa
giddoppekka d'ayissana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana»
yaagee.

Moo'aaba Biittaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

8 « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Moo'aabinne Se'iiri,
be'ite, Yihuday hara kawutetsatuwaa mala yaageedda diraw,

25:1 Erm. 49:1-6; Hiz. 21:28-32; Amo. 1:13-15; Sof. 2:8-11 **25:8** Isa. 15:1—16:14; 25:10-12; Erm. 48:1-47; Amo. 2:1-3; Sof. 2:8-11

9 taani Moo'aaba biittaa bollan gelaade; woraajjaade Aa zawaa naagiyaa,
Beeti-Yashimoota, Ba'aali-Ma'oonanne K'iriyaatayima geetettiyaa, eretteedda
katamatuwaa d'ayissana.
10 Hawaappe sintsanaw Amoonatuwaanakka gujjaade, unttunttu kawutetsatuwaa
giddon hassayettennaadan, taani unttuntta away doliyaa bagga biittaappe yeedda
asatoo duretaadan aatsaade immana.
11 Taani Moo'aaba pirddana. He wode Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttunttu
hewan erana» yaagee.

Eedooma Biittaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

12 « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Eedoomatuu Yihudaa
bolla haluwaa keseedda dirawunne daro bayzzanchcha gideedda diraw,
13 taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta kushiyaa Eedooma bolla yeddana.
An de'iyaa asaanne mehiyaa mule d'ayissana; d'ayissaade mela kessana. Temaana
katamaappe biide, Dadaana katamaa gakkanaw, unttunttu mashshaan busakettana.
14 Taani Eedoomaw ta asaa Israa'eeliyaa baggana haluwaa kesana. Israa'eelatuu
unttunttu bolla ta hank'k'uwaanne ta hank'k'uwaa keeshshaa ootsana. Taani
haluwaa keseeddawaa unttunttu erana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday
hawaa oday» yaagee.

Piliss's'eematuwaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

15 « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Piliss's'eematuu
barenttu wozanaa iitatetsan haluwaa keseedda dirawunne gam"eedda
morkketetsaan Yihudaa kad'iide d'ayissanaw koyeedda,
16 hewaa diraw Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; taani ta
kushiyaa Piliss's'eematuwaa bolla yeddaade Keliitawetuwaa k'ans's'ana. Taani
unttunttanne abbaa doonaan atteedawantta ubbaa d'ayissana.
17 Taani unttunttoo wolk'k'aama haluwaa kesana; ta hank'k'uwaan unttuntta
murana. Taani unttunttoo haluwaa kesiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa
unttunttu erana» yaagee› yaaga» yaagiidde yeedda.

26

S'iiroosa Katamaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

1 Nuuni omoodetteedda tammanne ittentsa laytsan, aginaw koyiro gallassan,
Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Laa asaa na'aw, S'iiroosa katamaa Asay nashettiide, ‹Hashshu! Yerusaalame
kunddaaddu; Iza laalettaade d'ayeeddanne, izi penggii wagaggi giide dooyetteedda
diraw hawaappe sintsan nuuni duretana› yaagiino.
3 Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Neenoo,
S'iiroosa katamatee, taani new morkke. Abbaa beetay yiyaawaadan, taani daro
kawutetsatuwaa ne bollan ahana.
4 Unttunttu ne dirssaa gimbbiyaa kolana; ne miis'aakka laalana. Taani neena
biittaa ubbaa k'uc'c'i afi diggina, kallo de'iyaa zaallaa ootsana.
5 Yaatooppe neeni abbaa gidon asatuu Barenttu moliyaa gitiyaa melissanaw
mic'c'iyaa sa'aa gidana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. Hara
kawutetsatuu S'iiroosa katamaa bonk'k'anawantta.
6 He biittan huup'etiyaa katamatuwaan de'iyaa k'eeri katamatuu abbaappe guutsa
haakkiyaawanttu mashshaan wurssana. He wode Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa
unttunttu hewan erana› yaagee.

25:12 Isa. 34:5-17; 63:1-6; Erm. 49:7-22; Hiz. 35:1-15; Amo. 1:11-12; Abd. 1-14; Mil. 1:2-5 **25:15** Isa. 14:29-31; Erm. 47:1-7; Iyu. 3:4-8; Amo. 1:6-8; Sof. 2:4-7; Zak. 9:5-7 **26:1** Isa. 23:1-18; Iyu. 3:4-8; Amo. 1:9-10; Zak. 9:1-4; Mat. 11:21-22; Luk'. 10:13-14

7 «Ubbaa Mooddiyaa S'oossay hawaadan yaagee; ‹S'iiroosa bolla olaa dentsana
mala, kaatetoo kaatiyaa gidiyaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oora taani
huup'issa baggappe ahana; Aa taani paratuwaana, paraa gaaretuwaana, paraa
asatuwaananne daro olanchchatuwaanna ahana.
8 Unttunttu huup'etiyaa biittan k'eeri katamatuwaa mashshaan wurssana;
unttunttu neena dooddiide, ne dirssaa gimbbiyaana gatsiide, biittaa kaafana.
Yaatiide barenttu gonddalliyaa ne bolla dentsana.
9 Dirssaa gimbbetuwaa dom"iide laaliyaa miishshaan dirssaa gimbbiyaa
mentsereetsana; barenttu olaa miishshankka ne miis'aa laalana.
10 Aa paratuu daro gidiyaa diraw, unttunttu dentsiyaa baanay neena kammana.
Paratuunne paratuwaa gaaretuu laaletteedda katamaa dirssaa penggiyaa
geliyaawaadan, geliyaa wode, unttunttu sissiyaa garmaassunne giiretsay ne dirssaa
gimbbiyaa k'aatsana.
11 Unttunttu paratuu ne giddon de'iyaa ogetuwaa ubbaa yed'd'ana. Ne asaakka
mashshaan wurssana; ne wolk'k'aama tuussatuukka sa'aan kunddana.
12 Baabloonetuu ne ak'uwaanne ne zal"iyaa miishshatuwaa bonk'k'anawantta. Ne
dirssaa gimbbetuwaanne ne lo"o keetsatuwaa ubbaa kolana; he shuchchaa, he
mitsaanne he laaletteedda burc'c'e ubbaa afiide, abban olana.
13 Ne mal"o yetsaa taani diggana; ne diitsaa kooshshaykka laa"entso sisettenna.
14 Taani neena kallo de'iyaa zaallaa ootsana; k'ay neeni asatuu barenttu moliyaa
gitiyaa melissanaw mic'c'iyaa sa'aa gidana. Taani Med'inaa Goday hawaa odeedda
diraw, neeni laa"entso kees'ettakka. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa
oday› yaagee.
15 «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday S'iiroosa katamaw hawaadan yaagee; ‹Ne
morkketuu ne bollan geliyaa wode, abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa ne Asay
siifettiid giirimmiyaa giirintsaa sisiide, yashshaw kokkorana.
16 Hewaappe guyyiyaan, abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa mooddiyaawanttu
barenttu oydiyaappe wod'd'ana. Barenttu k'umayuwaanne kushiyan sikkiide
alleek'k'isseeda barenttu mayuwaa k'aarana; yashshaw kokkoriidde, biittan uttana.
Ne bolla gakkeedda metuwaa k'oppiide, unttunttu daro shabbirettana;
kokkorssaykka unttuntta aggenaan is's'ana.
17 « ‹Hewaappe guyyiyaan, unttunttu new hawaadan yaagiide zilaalana;
« ‹Aayye, eretteedda katamatee,
abbaa giddon wolk'k'aamiyaa asatuu de'iyaa katamatee,
neeni waana laalettaadii!
Neeninne ne giddon de'eedda asatuu
abbaa lank'k'iyaan de'iyaa asaa ubbaa yashisseeddita shin!
18 Neeni kunddiyaa gallassi,
abbaa gas'aan de'iyaawanttu kokkoreeddino.
Abbaa giddon de'iyaa asatuukka,
neeni laaleteedda gaasuwaan dagammeeddino›
yaaganawaa yaagee.
19 «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Ha"i Asay de'enna
katamatuwaadan, taani neena mela kessana. K'ay taani c'iimma abbaa ne bollan
ahina, he daro haatsay neena kammana.
20 He wode taani neena duge c'iimma ollaw biyaawanttuna ittippe, adussa
wodiyaappe kase hayk'k'eedda asatuwaakko duge yeggana. Neeni biittaappe
garssan, beni moogetteedda burc'c'etuu de'iyaa saan, c'iimma ollaw biyaawanttuna
ittippe de'anaadan, taani neena ootsana. Neeni laa"entso Asay de'iyaa katamaa
kesakka; pas'a de'iyaawanttu biittankka simmaade, ne sa'aa oyk'k'akka.

26:13 Sas'. 18:22 **26:16** Sas'. 18:9-10

21 Taani ne wurssetsaa dagantsiyaa wurssetsa ootsana; neeni laa'entso ubbakka
de'akka. Asay neena koyana; shin neeni laa"entso ubbakka beettakka. Taani Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday› yaagee» yaagiidde yeedda.

27

S'iiroosaw Keseedda Zilaassaa

1 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Laa asaa na'aw, S'iiroosaw zilaala.
3 Abbaa doonaan de'iyaanne abbaa doonaa daro biittatuwaan de'iyaa asaana
zal"iyaa, he katamaw hawaadan yaagaade oda; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday
hawaadan yaagee; «Neenoo S'iiroosaa, neeni, taani puulan likketiyaawe bayinna
kumentsa yaagaade otorettaadda.
4 Ne zaway abbaa gul"aana; neena kees's'iyaawanttu neena loytsiide
kees's'eeddino.
5 Ne sank'k'aa Saniira giyaa sa'aappe k'ans's'eedda s'iidan ootseeddino; ne
markkabiyaa tuussaa Liibaanoosappe yeedda zigaappe giigisseeddino.
6 Markkabiyaa solddissanaw haatsaa guyye pushakkiyaa ne mook'etuwaa
Baasaane etsaappe ootseeddino; ne wuyggiyaa K'op'iroosappe yeedda dumma s'iidaa
sank'k'aan ootseeddino; he wuyggiyaa danggarssaa zaaliyaan alleek'k'etteedda.
7 Ne sharay banddiraadan haakuwaan beettana mala, kushiyan sikkiide
alleek'k'isseeda Gibs'etuwaa liinuwaappe oosetteeddawaa; neena kamiyaa
gaariddotuukka Eliisha wombbaappe yeedda, saluwaa malatiyaanne ochchaa teeraa
malatiyaa c'ark'k'iyaappe oosetteeddawantta.
8 Ne markkabiyaa solddissiyaawanttu Sidoonanne Ariwaada geetettiyaa
katamatuwaappe yeeddawantta; ne markkabiyaa laaggiyaawanttu looheedda ne
asatuwaa.
9 Markkabiyaa giddon za"edasaa shiddiyaawanttu Gebaalappe yeedda
c'imatuwaanne eranchcha asatuwaa; abban biyaa markkabiyaa ubbaan de'iyaa
oosanchchatuu ne gidon wod'a woy gujja giide palumetiide zal"iino.
10 « ‹ «Paareesappe, Liidiyaappenne Liibiyaappe yeedda olanchchatuu ne
olanchchatuwaa maaddiide oletteeddino; barenttu gonddalliyaanne barenttu olaa
k'oobiyaa ne giddon kak'k'eeddino; unttunttu neena bonchchisseeddawantta.
11 Ariwaadeppenne Heleekappe yeedda olanchchatuu ne dirssaa gimbbiyaan
naagiino; Gamaadappe yeedda asatuu ne adussa gimbbiyaan naagiino. Unttunttu
barenttu gonddalliyaa ne gimbbiyaa yuushshuwaan kak'k'eeddino; ne puulaana
likketiyaawe bayinna kumentsaa gidanaadan ootseeddawanttu unttuntta.
12 « ‹ «Ne duretetsaa daruwaa gaasuwaan Tarsseesi neenana zal"eedda; I biraa,
birataa, k'ork'k'oruwaanne irssaasiyaa immiide, ne miishshaanna laammeedda.
13 Giriikii, Tubaalinne Mesheki neenana zal"eeddino; ayiletuwaanne naasiyaa
birataappe oosetteedda miishshaa immiide, ne miishshaanna laammeeddino.
14 Beeti-Togarmmi toggiyaa paratuwaa, olaa paratuwaanne baluk'otuwaa immiide,
ne miishshaanna laammeedda.
15 Rooda biittaa Asay neenana zal"eedda; k'ay abbaa doonaa biittatuwaan Asay
danggarssaa zaaliyaanne zop'p'iyaa giyaa mitsaa ahiide, new k'ans's'eedda.
16 « ‹ «Ne duretetsaa daruwaa gaasuwaan, Sooriyaa asatuukka neenana
zal"eeddino; unttunttu maata malatiyaa ink'k'uwaa, zo'o ink'k'uwaa, yeleelluwaappe
oosetteedda alleek'k'uwaa, ochchaa teeraa malatiyaa c'ark'k'iyaa, lee"o liinuwaanne
alleek'k'uwaa sikkeedda mayuwaa immiide, ne miishshaanna laammeeddino.

26:21 Sas'. 18:21

17 Yihudaanne Israa'eeliyaa asatuu neenana zal"eeddino; unttunttu Minitte gade
zarggaa, maldduwaa, eessaa, zayitiyaanne balasaame giyaa d'aliyaa zayitiyaa
immiide, ne miishshaanna laammeeddino.
18 Ne duretetsaa daruwaa gaasuwaaninne ne shiishsheedda dumma dumma
miishshatuwaa gaasuwaan Damask'k'o asatuu neenana zal"eeddino; unttunttu
Helbboona woyniyaa eessaanne Saahoora dorssaa isikiyaa immiino.
19 Uzaalan de'iyaa Daanaawetuunne Giriike Amoonatuu ne miishshaanna
laammeeddino. Hewaadankka k'ay, k'os's'eedda birataanne dumma dumma
k'imaametuwaa new immiide laammeeddino.
20 « ‹ «Dadaana asatuu kooraa gilaasiyaa ahiide zal"eeddino.
21 Arabatuunne K'eedaare biittaa kaappatuu ubbay ne zal"iyaa miishshaw dorssaa
maratuwaa, dorssaa orggetuwaanne deeshshatuwaa ahiide zal"eeddino.
22 Saabanne Raa'ima zal"anchchatuu ink'k'uwaa, work'k'aanne lo"o dooretteedda
k'imaametuwaa immiide, ne miishshaanna laammeeddino.
23 Kaaraane, Kaneeha, Edene, Saaba, Asoorenne Kilimmaada geetettiyaa
katamatuu ubbay neenana zal"eeddino.
24 Unttunttu lo"o mayotuwaa, saluwaa malatiyaa mayuwaa, alleek'k'uwaa
sikkeedda mayuwaa, gazza mins's'aafetuwaa, loytsi dook'k'eedda bak'etsaanne
wodoruwaa immiide, ne geyaan miishshaanna laammeeddino.
25 « ‹ «Ne miishshatuu Tersseesse zal"anchchatuwaa wolk'k'aama
markkabatuwaan c'aanetiide beeddino. Neenikka darobay c'aanetina kumaade,
abbaa bollan biyaa markkabiyaa mala gidaadda.
26 Ne markkabiyaa solddissiyaawanttu neena akkiide, abbaw giddo gishachchaa
afeedino; shin away wulliyaa bagga c'arkkuu neena abbaw giddo gishechchan
mentsereetseedda.
27 Neeni me'eretteedda gallassi ne duretetsaynne ne zal"iyaa miishshay ubbay, ne
markkabiyaa solddissiyaawanttu, ne markkabiyaa laaggiyaawanttu, ne markkabiyaa
giddon za"edasaa shiddiyaawanttu, ne zal"anchchatuunne ne giddon olanchchatuu
ubbay abbaa giddo muuketteeddino.
28 Markkabiyaan biyaa asatuwaa waasuwaa kooshshay abbaa gas'aa gakkanaw
sisettee.
29 « ‹ «Markkabiyaa solddissiyaawanttunne laaggiyaawanttu ubbay barenttu
markkabetuwaappe kesiide, abbaa gas'an ek'k'eeddino.
30 Unttunttu ubbaykka barenttu huup'iyaan baanaa k'oliide, bidintsaan
gonddorettiidde, ne bayetsaa diraw, iita yeekuwaa yeekkeeddino.
31 New kayyottiide, barenttu huup'iyaa meediide, maak'aa mayyeeddino; unttunttu
daro seeletiidde, new yeekkeeddino.
32 New unttunttu hawaadan yaagiide zilaaleeddino;
« ‹ «Ha"i abbaa giddon sirp'p'i geedda,
S'iiroosana likkettiyaawe oonee?
33 Ne zal"iyaa miishshay abbaa pinniide yiyaa wode,
biittan de'iyaa daro asaa kalissaadda;
ne mas'uwaan kaatetuu duretteeddino.
34 Shin ha"i abbaa c'iimman me'erettaadda.
Ne zal"iyaa miishshaykka, new ootsiyaa asatuu ubbatuukka,
neenana abbaa giddon muukettiide d'ayeeddino.
35 Abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa Asay ubbay,
ne bolla gakkeeddawaa be'iide dagammeeddino.
Unttunttu kaatetuukka daro yayyeeddino;
unttunttu som"ii yashshaa erissee.

27:25 Sas'. 18:11-19

36 Ne wurssetsay dagantsiyaawaa gideedda;
neeni laa"entso ubbakka de'akka.
Hewaa diraw, biittaa ubbaan de'iyaa,
zal"anchchatuu, Poora! geeddino
yaagiide zilaaleeddino» yaagee› yaaga» yaagiidde yeedda.

28

S'iiroosa Mooddiyaawanttu Bolla Yaana Pirddaa

1 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Laa asaa na'aw, S'iiroosa kaappuwaa hawaadan yaagaade oda; ‹Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ne wozanay otoretteedda diraw,
Taani s'oossaa; taani abbaa giddo gishechchan, s'oossatuwaa araatan uttaad
yaagaadda. Neeni, taani s'oossaadan, aad'd'eeda eranchcha kesaad gaade
k'oppooppenne, neeni asaappe attina, s'oossaa gidakka.
3 Neeni Daaneelappekka aad'd'eeda eranchchee? Ay s'uuraykka neeppe
geemmennee?
4 Tumukka neeni ne aad'd'eeda eraaninne ne akeekan dure gidaadda; biraanne
work'k'aa ne duretaa minjjiyaa golliyaa shiishshaadda.
5 Ne zal"iyaa eran daro wod'iyaa demmaadda; ne duretaappe denddeeddawaan ne
wozanay otoretteedda» yaagee.
6 « ‹Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni,
taani s'oossaadan, aad'd'eeda eranchcha gaade k'oppiyaa diraw,
7 taani ne bolla kawutetsatuwaa ubbaappe mek'etsi bayinna, iita morkkatuwaa
ahana; neeni ne aad'd'eeda eran shiishsheedda mas'uwaa ubbaa unttunttu barenttu
mashshaan d'ayissana; ne bonchchuwaakka unttunttu tunissana.
8 Neena unttunttu wod'iide, abbaa c'iimman olana.
9 Yaatina, neena wod'ana haniyaawaa sintsan neeni, tumu taani s'oossaa gaanii?
Neena wod'iyaawanttu kushiyan neeni asaappe attina, s'oossaa gidakka.
10 Neeni allagatuwaa kushiyan ammanenna Asay hayk'k'iyaa hayk'k'uwaa
hayk'k'ana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee› yaaga»
yaagiidde yeedda.

S'iiroosa Kaatiyaa Kunddetsaa

11 K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
12 «Laa asaa na'aw, S'iiroosa kaatiyaw hawaadan yaagaade zilaala; ‹Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni kase aad'd'eeda eran
kumeeddawaa; neeni Asay leemisiide odiyaa aad'd'eeda puulanchcha gidaadda.
13 Neeni Edenen, S'oossaa gennetiyaan kase de'aadda; sarddiyoone,
toop'aaziyoone, almmaaze, biralle, margide, yasp'p'iide, samppeerenne baluura
geetettiyaa al"o shuchchaan alleek'k'ettaade, lo"o work'k'aa alleek'k'uwaa kase
mayyaadda; neeni med'etteedda gallassi hawe ubbay new giigeedda.
14 Taani neena naagiyaa kiruube ootsaade suntsaad; yaataade neena okkaad. Ta
geeshsha deriyaa bollan neeni de'aadda; k'ay tamaadan p'ooliyaa al"o
shuchchatuwaa giddon simerettaadda.
15 « ‹ «Neeni med'etteedda gallassaappe doommaade, iitabay ne bolla beetteedda
gallassay gakkanaw, ne ogiyaa ubbaan tooshii bayinnan de'aadda.
16 Ne daro zal"iyaappe denddeeddawaan, makkalan kumaade, nagaraa ootsaadda.
Hewaa diraw, ta geeshsha deriyaappe tunabaadan, neena wolk'k'an kessaad.
Neenoo, naagiyaa kiruubiyaw, he tamaadan p'ooliyaa al"o shuchchatuwaa giddoppe
taani neena yederssaad.

17 Neeni puulanchcha gidiyaa diraw, daro otorettaadda; ne bonchchuwaa
gaasuwaan, ne aad'd'eeda eraa tunissaadda. Hewaa diraw, taani neena sa'aan olaad;
hara kaatetuu neena be'iide seeretanaadan ootsaad.
18 Ne nagaraa daruwaaninne ne c'imuwaa zal"iyaan, ne goyinniyaa sa'atuwaa
ubbaa tunissaadda. Hewaa diraw, taani tamay ne giddoppe kesanaadan ootsaad;
ikka neena meedda. Ubbatuu s'eellishshin, taani neena sa'aa bollan bidintsaa
kessaad.
19 Neena kase eriyaa kawutetsatuu ubbay nebaan dagammeeddino. Ne wurssetsay
yashshiyaawaa gideedda; neeni laa"entso ubbakka de'akka» yaagee› yaagaade
zilaala» yaagiidde yeedda.

Sidoona Bolla Yaana Pirddaa

20 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
21 «Laa asaa na'aw, ne som"uwaa Sidoona katamaakko zaaraadde, Aa bolla
timbbitiyaa oda.
22 Hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee;
«Neenoo, Sidoonaa, taani new morkke! ne bolla ootsiyaawaan ta bonchchuu
k'onc'c'ana. Ne giddon de'iyaawantta pirddiyaawaan taani ta geeshshatetsaa
bessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttunttu ubbay erana.
23 Taani ne giddon iita harggiyaa yeddana; ne ogiyaan suutsay gukkanaadan
ootsana. Ubbaa baggana yiyaa olaa gaasuwaan ne Asay mashshaan hayk'k'ana.
Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttunttu hewan erana.
24 « ‹ «Hawaappe sintsanaw Israa'eeliyaa yuushshuwaan de'iyaa, Aa kad'iide
s'eelliyaa biittaa ubbaappe, aguntsa malanne kashiyaa mala gidiide k'ohiyaabay
ooninne de'enna. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttunttu
hewan erana» yaagee› yaaga» yaagiidde yeedda.

Israa'eeliyaa Asaa Anjjuwaa

25 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaa
unttunttu laaletteedda kawutetsaa ubbaappe shiishshaade, taani ahiyaa wodenne
unttunttu he kawutetsatuwaa ubbaa sintsan taani ta geeshshatetsaa bessiyaa wode,
taani ta k'oomaa Yaak'oobaw immeedda barenttu biittan unttunttu de'ana.
26 Hewan unttunttu saruwaan de'ana; golliyaa kees's'ana; woyniyaa turaakka
tokkana. Unttuntta kad'iide s'eelliyaa unttunttu shoorotuwaa ubbaakka taani
pirddiyaa wode, Israa'eeliyaa Asay saruwaan de'ana. He wode taani Med'inaa Goday
unttunttu S'oossaa gidiyaawaa unttunttu hewan erana» yaagee.

29

Gibs'e Bolla Yaana Pirddaa

1 Nuuni omoodetteedda tammantsa laytsan, tammantsa aginaan, tammanne
Laa"entsa gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Laa asaa na'aw, ne som"uwaa Gibs'e kaatiyaakko zaaraadde, Aa bollanne Gibs'e
biittaa ubbaa bolla timbbitiyaa oda.
3 Hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee;
«Neenoo, par"oona; Nayle Shaafaa giddon giseedda, loytsa wolk'k'aamanne
yashshiyaa do'aw, Nayle Shaafay tawaa; Aa med'd'eeddawe taana yaagiyaa Gibs'e
kaatiyaw, taani new morkke!
4 Taani ne goggoc'c'uwaan hinggitsaa gelissana; ne shaafaan de'iyaa moletuu ne
galbbaa pok'uwaanna oyk'k'ettanaadan ootsana; moletuu ne galbbaana oyk'k'etti utti
de'ishshin, taani neena haatsatuwaappe goochchaade gas'aa kessana.

28:20 Iyu. 3:4-8; Zak. 9:1-2; Mat. 11:21-22; Luk'. 10:13-14 **29:1** Isa. 19:1-25; Erm. 46:2-26

5 Taani neenanne ne shaafaan de'iyaa moletuwaa ubbaa mela biittan olana; ne
anhay dembban oletti attanawaa; ne anhaa shiishshiide moogiyaawe d'ayana. Taani
neena saluwaa kafotoonne sa'aa do'atoo k'uma ootsana.
6 Gibs'en de'iyaa Asay ubbay taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hewan erana.
« ‹ «Neeni Israa'eeliyaa asaw mak'k'aa guufiyaa gidaadda;
7 unttunttu neena oyk'k'eedda wode me"ade, unttunttu hashiyaa c'addaadda;
unttunttu neenan zemppeedda wode me"ade, unttunttu zokkiyaa duutsaadda.
8 Hewaa diraw, taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ne bollan mashshaa
dentsiyaawantta ahana; unttunttu ne asaanne ne mehiyaa ubbaa wurssana.
9 Gibs'e biittay Asay bayinna melanne ona biittaa gidana. Taani Med'inaa Godaa
gidiyaawaa unttunttu hewan erana.
« ‹ «Hewekka neeni, Nayle Shaafay tawaa; Aa med'd'eeddawe taana yaageedda
diraw,
10 taani ne bollanne ne shaafaa bolla denddaad. Taani huup'issa baggana
Migidoolappe doommaade, gedissa baggana Asiwaane katamaa, hewaappekka
Toop'p'iyaa zawaa gakkanaw Gibs'e ubbaa Asay bayinna melanne ona sa'aa kessana.
11 Asaa gidina mehiyaa gidina, hewaana aad'd'ena; oytamu laytsay wurana
gakkanaw, ayaynne hewan de'enna.
12 Taani Gibs'e biittay biittaa ubbaappe aad'd'eeda melanne ona biittaa ootsana; Aa
katamatuukka oytamu laytsay wuranaw, hara koletteedda katamaa ubbaappe
aad'uwaa kolettiide de'ana. Gibs'e asaa taani kawutetsatuwaa giddoninne hara asaa
giddon laalana» yaagee.
13 « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Oytamu laytsaappe
guyyiyaan, taani Gibs'etuwaa laaleedda kawutetsatuwaa giddoppe shiishshana.
14 Taani unttuntta zaaraade ishalssana; unttunttu yeletteedda gedissa Gibs'en
de'iyaa Patiroosa biittaa zaarana; hewan unttunttu laafa kawutetsaa gidiide de'ana.
15 Gibs'e hara kawutetsatuwaa ubbaappe aad'd'eeda laafa kawutetsaa gidana.
Laa"entso hara kawutetsatuwaa bolla barena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsenna. Laa"entso I
hara kawutetsaa mooddennaadan, taani izo guutsana.
16 Israa'eeliyaa Asay laa"entso maaduwaa demmanaw unttunttun ammanettena;
Gibs'en ammanetteedawe ay keeshshaa bayzzentto Israa'eeliyaa Asay akeekana.
Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttunttu hewan erana» yaagee›
yaaga» yaagiidde yeedda.

Kaatii Naabukadanas'oori Gibs'e S'oonana

17 Nuuni omooddetteedda laatamanne laappuntsa laytsan, koyiro aginaan, koyiro
gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
18 «Laa asaa na'aw, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori S'iiroosa bolla olaa
dentsetsanaw giigeedda; unttunttoo huup'ii bo"atana gakkanaasinne hashiikka
madus's'ana gakkanaw, olanchchatuu dees'o tookuwaa tookkanaadan ootseeddino;
gido shin, kawuukka olanchchatuukka ha daabura ubbaan unttunttu S'iiroosappe
demmeeddawe baawa.
19 Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Taani
Gibs'e biittaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw aatsaade immana; ikka bare
olanchchatuwaa dirgguwaa gidana mala, omooduwaaninne bonk'k'iyaan
akkeeddawaa ubbaa akkiide baana.
20 Inne Aa olanchchatuu taw ootseedda diraw, taani aw Gibs'e biittaa unttunttu
daaburaw dirgguwaa ootsaade immana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday
hawaa oday› yaagee.

29:6 Isa. 36:6

21 «He gallassi taani Israa'eeliyaa asaa mintsana. Hizk'k'eelaa, neenikka asaw odanaadan, taani neena mintsana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttunttu hewan erana» yaagiidde yeedda.

30

S'oossay Gibs'a Murana

1 K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Laa asaa na'aw, hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassaw, Aayye ana! yaagiide zilaalite!
3 Ayaw gooppe, he gallassay mateedda! Med'inaa Godaa gallassay gakkeedda! He gallassay shaarii sikkeedda gallassanne kawutetsatuwaa ubbaw meto gallassaa gidanawaa.
4 Gibs'e bolla olay yaana; Toop'p'iyaa bollankka tuggay yaana. Darotuu Gibs'e biittan hayk'k'ana; he biittaa duretetsay bonk'k'ettana; Aa baasuukka bayana.
5 He olay Toop'p'iyaa, Liidiyaa, Liibiyaa, Arabaanne ta c'aak'k'o biittaa asaa ubbaa Gibs'ena gatsiide wurssana» yaagee.
6 « ‹Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Gibs'e maaddiyaawanttu kunddana; Aa otorettiyaa wolk'k'ay wurana. Migidoolappe biide Asiwaane gakkanaw, unttunttu mashshaan hayk'k'ana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.
7 Gibs'e biittay biittaa ubbaappe aad'd'eeda mela biittaa gidanawaa; Aa katamatuukka hara koletteedda katamaa ubbaappe aad'uwaa kolettiide de'ana.
8 Taani Gibs'e taman oytsiyaa wodenne Aa maaddiyaawanttu ubbay hayk'k'i wuriyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttunttu erana.
9 « ‹ «He gallassi taani saro de'iyaa Toop'p'iyaa asaa dagantsanaw asatuwaa markkabiyaan kiittana. Gibs'e muretiyaa gallassi Toop'p'iyaa asaa bolla tuggay yaana. Be'ite, he gallassay gakkeedda!» yaagee.
10 « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oora kushiyan taani Gibs'e duretetsaa d'ayissana.
11 Kawutetsatuwaa ubbaappe aad'd'iide, mek'etsaa iitiyaa olanchchatuwaa kaaletsiide yiide, I biittaa d'ayissana; unttunttu Gibs'e asaa bollan mashshaa shoddiide, biittan anhaa kuntsana.
12 Nayle Shaafaa taani melissana; taani Gibs'e iita asatuwaa kushiyan aatsaade immana; unttuntta, he biittaanne an de'iyaawaa ubbaa allagatuwaa kushiyaan d'ayissana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.
13 « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Memppiisa kataman de'iyaa eek'atuwaanne misiletuwaa ubbaa taani d'ayissana; Gibs'e biittan laa"entso kaappo gidiyaawe de'enna; biittaa ubbaa taani yashissana.
14 Taani Patiroosa giyaa gedissa bagga Gibs'e mela kessana; huup'issa baggana de'iyaa S'o'aane kataman tamaa yeddana; Teebisa katamaakka murana.
15 Gibs'ew geesso gideedda Pelusiyaaman ta hank'k'uwaa gussana; Teebisa asaa ubbaa wurssana.
16 Taani Gibs'en tamaa oytsana; Pelusiyaamikka loytsi tuggatana; Teebisa dirssaa gimbbii kolettana; Memppiisa kataman duus's'enna metuu gakkanawaa.
17 Oona katamaa yalaga asatuunne Bibaasita kataman de'iyaa yalagay ubbay mashshaan wurana; he katamatuukka omoodettiide baana.
18 Gibs'e wolk'k'aa taani mentsereetsiyaa wode, S'aafinaasan gallassay k'ammana; I otorettiyaa wolk'k'ay wurana; Gibs'a shaarii kammana; S'aafinaasa yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaa ubbaan de'iyaa Asay omooduwaan baana.
19 Taani Gibs'a hewaadan murana. He wode Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttunttu hewan erana» yaagee› yaaga» yaagiidde yeedda.

Gibs'e Kaatii S'oonetteedda

20 Nuuni omooddetteedda tammanne ittentsa laytsan, koyiro aginaan, laappuntsa
gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
21 «Laa asaa na'aw, taani Gibs'e kaatiyaa k'esiyaa mentsaad; Aa wooshshaaninne
c'urk'k'aan s'aas'i kooliide patsiyaa hiillaykka baawa; hawaappe sintsanaw I
minotetsaa ahiide, mashshaa oyk'k'anaw danddayenna.
22 Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Taani
Gibs'e kaatiyaw morkke. Aw kase me"o k'esiyaanne pas'a de'iyaa k'esiyaa
laa"uwaakka taani mentsana; Aa mashshaykka Aa kushiyaappe sa'aan
wod'd'anaadan ootsana.
23 Gibs'etuwaa kawutetsatuwaa giddoninne hara biittatuwaan laalana.
24 « ‹Taani Baabloone kaatiyaa laa"u k'esiyaa minisaade, ta mashshaa Aa oytsana.
Shin Gibs'e kaatiyaa k'esiyaa mentsana; bare morkkiyaa sintsan I hayk'k'ana
haniyaawe ooliyaawaadan olana.
25 Ee, taani Gibs'e kaatiyaa laa"u k'esiyaa daaburssaade, Baabloone kaatiyaa
k'esiyaa mintsana. Taani Baabloone kaatiyaa ta mashshaa oytsiyaa wodenne I Gibs'e
bolla Aa dentsiyaa wode, Gibs'etuu taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana.
26 Gibs'etuwaa taani kawutetsatuwaa giddoninne biittaa ubbaan laalana. He wode
taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttunttu hewan erana› yaagee» yaagiidde yeedda.

31

Gibs'e Zigaan Leemisetteedda

1 Nuuni omoodetteedda tammanne ittentsa laytsan, heezzentsa aginaan, koyiro
gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Laa asaa na'aw, Gibs'e kaatiyawunne asaa ubbaw hawaadan yaagaade oda; ‹Ne
gitatetsan neena taani oonana likkoo?
3 « ‹Neeni lo"o daashsha kuway de'iyaa Liibaanoosa zigaa mala. I aduk'k'iide
dic'c'eedda; Aa s'eeraykka shaariyaa gakkeedda.
4 Hewan Aa dichchiyaa haatsay de'ee; c'iimmuwaappe kesiyaa pulttotuukka I
toketteedda sa'aan yuushshuwaan ubbaan goggiino; he pulttotuu mitsay
mokkiyaasaa ubbaa gakkiide ushshiino.
5 He mitsay haatsay dareedda diraw, woran de'iyaa hara mitsaa ubbaappe geesaa
aduk'k'ee; Aa daashshatuukka orddenne adussa.
6 Saluwaa kafotuu ubbay Aa daashshan barenttu golliyaa kees's'eeddino; bazzuwaa
do'atuukka Aa daashshaa garssan maraa yeleeddino; wolk'k'aama kawutetsatuu
ubbay Aa kuwan uttiino.
7 He mitsay bare gitatetsaananne bare daashshaa adussatetsaana ayaa lo"ii! Bare
s'ap'uwaakka haatsaa c'iimmaw duge yeddi wotseedda.
8 Haray atto S'oossaa gannatiyankka he zigaanna likkettiyaa zigi baawa; aawaa
mala daashshay de'iyaa s'iiddaykka baawa; hewaa mala boo'iyaa mitsikka baawa.
S'oossaa gannatiyankka hewaa mala lo"o mitsay baawa.
9 « ‹Taani Aa daro daashshan puulanchcha ootsaad. Edene giyaa S'oossaa
gennetiyaan de'iyaa mitsatuu ubbay Aa k'anaateeddino.
10 « ‹Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He
mitsay aduk'k'iide dic'c'eedda diraw, Aa s'eeraykka shaariyaa gakkeedda dirawunne I
bare geesan otoretteedda diraw,
11 taani Aa agga aggaad; yaataade wolk'k'aama, allaga kawutetsaw aatsaade
immaad. He kawutetsay aw Aa iitatetsaadan ootsana.

31:8 Dom. 2:2-9

12 Mek'etsaa iita allagatuu he mitsaa k'ans's'i olana; k'ans's'eedda tashetuu
deretuwaan, wombbatuwaaninne zanggaaratuwaan oletti attana. Aa kuwan uttiyaa
hara kawutetsatuu ubbay he sa'aa aggiide baana.
13 Saluwaa kafotuu yiide kunddeedda mitsaa bolla uttana; bazzuwaa do'atuukka
Aa tashetuwaa yed'd'ana.
14 Haatsaa matan dic'c'iyaa mitsatuu giddon aawaadan aduk'k'iide, s'eeray
shaariyaa gakkiyaa mitsay de'enna. Hayk'k'iya asaa bolla gakkiyaa hayk'k'uwaa
pirdday he mitsaa bolla gakkanawaa; he pirdday I hayk'k'iide, duufuwaan
geliyaawanttuna Si'ooliyaan gelanaassa» yaagee.
15 « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He mitsay Si'ooliyaan
geliyaa gallassi c'iimmuwaappe kesiyaa pulttotuu aw kayyottanaadan taani ootsana;
he pulttotuwaa haatsay goggennaadan taani ootsana; Liibaanoosikka Aa diraw
kayyottanaadan ootsana. K'ay wora mitsay ubbay shullana.
16 Taani he mitsaa Si'ooliyaan oliyaa wode, Aa kunddetsaa kooshshaan kawutetsay
ubbay k'aas's'ana. Kunddiide Si'ooliyaan geleedda Edene mitsatuunne haatsaa
ushiyaa dooretteeddanne lo"o Liibaanoosa mitsatuu ubbay Aa kunddetsan minetana.
17 Kawutetsatuwaa giddon aanana maadetteedanne Aa kuwan utteedda ubbay
kase mashshaan hayk'k'eeddawanttuna gakketanaw aanana ittippe Si'ooliyaan
gelana.
18 Edene gannatiyaa giddo mitsatuwaankka hewaa keeshshaa gitaynne lo"uu
baawa; shin ha"i Edene mitsatuwaadan, ikka hayk'k'i Si'ooliyaan gelee; hewan I
mashshaan hayk'k'eedda ammanibeennawanttu ubbaan gakkettana.
« ‹ «He mitsay Gibs'e kaatiyaanne Aa asaa ubbaa leemiso. Taani Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee› yaaga» yaagiidde yeedda.

32

Gibs'e S'adiyaan Leemisetteedda

1 Nuuni omoodetteedda tammanne laa"entso laytsan, tammanne laa"entso aginaan,
koyiro gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Laa asaa na'aw, Gibs'e kaatiyaw zilaala! Hawaadan yaaga; ‹Neeni
kawutetsatuwaa giddon neena gaammuwaa kessaadda; shin neeni abbaa giddon
de'iyaa S'adiyaa mala. Neeni haatsatuwaappe kesaadda; ne gedetuwaan
purchchakkaade, haatsaa bulluuk'k'aadda.
3 « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Daro Asay shiik'iyaa
wode, taani ta gitiyaan neena oyk'k'ana; he Asay neena goochchiide, haatsaappe
gas'aa kessana.
4 Taani neena biittan olaa aggana; dembbaa bollakka mic'ana; yaataade saluwaa
kafotuwaa ubbay ne bolla utissana; biittaa ubbaan de'iyaa bazzuwaa do'atuwaakka
ne ashuwaa kalissana.
5 Taani ne ashuwaa deretuwaa bollan laalana; ne wombbatuwaakka ne anhaan
kuntsana.
6 Deretuwaa kammiide, shaafatuwaa kumana gakkanaw, ne suutsay gukkanaadan
ootsana.
7 Taani neena d'ayissiyaa wode, saluwaa goozana; s'oolinttetuwaakka d'umissana;
awaakka shaariyaan kammana; aginayikka bare poo'uwaa diggana.
8 Neeppe bollaanna de'iyaa saluwaa poo'otuwaa ubbaa d'ayissaade, new biittaa
d'umissana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.
9 « ‹ «Taani ne bolla gakkeedda bayetsaa oduwaa neeni erenna kawutetsatuwaa
ubbaa sisiyaa wode, c'ora asaa wozanay shabbirettana.

32:7 Isa. 13:10; Mat. 24:29; Mar. 13:24-25; Luk'. 21:25; Sas'. 6:12-13; 8:12

10 Taani ne bolla gatsiyaawe kawutetsatuwaa ubbaa dagantsana. Taani ta
mashshaa unttunttu sintsan lellesiyaa wode, kaatetuu yashshan kokkorana; neeni
kunddiyaa gallassi unttunttu ubbaykka barenttu shemppoo shemppoo yayana»
yaagee.
11 « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Gibs'e kaatiyaw hawaadan yaagee;
«Baabloone kaatiyaa mashshay ne bollan yaana.
12 Hara kawutetsaappe aad'd'iide, mek'etsaa iitiyaa olanchchatuu barenttu
mashshaan ne c'ora asaa wurssanaadan taani ootsana. Unttunttu Gibs'e otoruwaa
d'ayissana; Aa c'ora asaykka wurana.
13 Daro haatsaa matan de'iyaa mehiyaa ubbaakka taani d'ayissana; hewaappe
guyyiyaan, haatsaa bulluk'k'iyaa asaa gidina mehiyaa gidina, ubbakka de'enna.
14 He wode taani ne haatsatuwaa s'illissana; ne shaafatuwaakka woppu ootsaade
gogissana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.
15 Taani Gibs'e mela kessiyaa wode, an de'iyaawaa ubbaa k'uc'c'aade d'ayissiyaa
wodenne an de'iyaa asaa ubbaa shoc'iyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa
unttunttu erana.
16 « ‹ «Hewe ubbay unttunttoo zilaaliyaa zilaassaa gidanawaa. Kawutetsatuwaa
mac'c'a asatuu Gibs'essinne Aa c'ora asaw zilaalana. Taani Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee› yaaga» yaagiidde yeedda.

Duufuwaa Geliyaa Asatuwaabaa

17 Nuuni omoodetteedda tammanne laa"entso laytsan, he aginaan, tammanne
ichcheshentso gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde
yeedda;
18 «Laa asaa na'aw, Gibs'e c'ora olanchchatuwaa diraw yeekka! Gibs'enne
wolk'k'aama kawutetsatuwaa mac'c'a naanatuwaa, hara hayk'k'iide duufuwaan
geleeddawanttuna ittippe Si'ooliyaa moyzza.
19 Unttunttu, ‹Hinttenoo Gibs'etoo, hintte haratuwaappe aad'd'i lo"iittee? Hintte
Si'ooliyaan gelana; hewan hintte S'oossaa ammanibeennawanttuna ittippe
moogettana.›
20 «Gibs'e biittaw mashshay shodetti utteedda diraw, unttunttu mashshaan
hayk'k'eeddawanttu giddo kunddana; Gibs'e bare c'ora asaa ubbaanna duge
gooshettana.
21 Si'ooliyaan de'iyaa wolk'k'aama kaappatuu Gibs'ebaanne Gibs'e
maaddeeddawanttubaa haasayiidde, ‹Unttunttu haa duge yeeddino; S'oossaa
ammanennan, mashshaan hayk'k'eeddawanttuna unttunttu giseeddino› yaagiino.
22 «Asoore Si'ooliyaan de'ee. Olan hayk'k'eedda Asoore olanchchatuwaa duufotuu
Aa yuushshuwaan dooddi utteeddino.
23 He duufotuu c'iimma ollatuwaappe wurssetsaan de'iino. Aa olanchchatuu, kase
kawutetsatuwaa ubbaa yashshan kokkorsseeddawanttu, ha"i Aa olanchchatuu
duufuwaa yuushshuwaan shiik'k'eeddino. De'uwaan de'iyaawanttu biittaan
shabiretsaa med'eeddawanttu ubbatuu mashshaan wureeddino.
24 «Elaamikka Si'ooliyaan de'ee. Elaama olanchchatuu ubbay Aa duufuwaa
yuushshuwaan dooddi utteeddino. Ubbatuu shuketteeddino, mashshaan
kunddeeddino; de'uwaan de'iyaa asaa biittaan shabbarssa dentseedda ubbay
ammanenawantta gidiide yeellaan biittaa garssaa aad'd'eedino; duufuwaa garssa
geliide giseeddino.
25 Hayk'k'eeddawanttu gidduwaan Elaamaw sa'ay giigi utteedda. Elaama
olanchchatuwaa ubbaa duufotuu Aa yuushshuwaan de'iino; unttunttu ubbaykka
mashshaan hayk'k'eeddino. Unttunttu ubbaykka S'oossaa ammanibeennawantta.
Unttunttu de'uwaan de'iyaawanttu gidon shabiretsaa dentseedda diraw duufuwaa
geleeddawanttuna ittippe giseeddino.

26 «Meshekinne Tubaali olanchchatuwaa asatuwaa duufuu ittippe hewaan de'iino;
unttunttu kase de'uwaan de'iyaawanttu biittaan kawutetsatuwaa ubbaa yashshan
shabbarseeddawantta gidooppekka, unttunttu ubbaykka mashshaan hayk'k'eeddino.
Unttunttu ubbaykka S'oossaa ammanennawantta.
27 Kase olanchchatuu moogettiyaawe barenttu kumentsaa olaa miishshaanna;
unttunttu gonddalletuwaa unttunttu tiraan wotsina, unttunttu mashshatuwaa
unttunttu huup'isaan wotsina, moogetteeddino. Shin hawanttu hewaa mala
kumentsaa bonchchuu imettina moogettibeykkino. Unttunttu kase de'uwaan
de'iyaawanttu kawutetsatuwaa shabbarseeddino.
28 «Hintte Gibs'e asatuukka s'oonettananne mashshaan hayk'k'eedda, ammanenna
asatuwaana ittippe gisana.
29 «Eedoomi bare kaatetuwaannanne bare mooddiyaawanttunna ittippe Si'ooliyaan
de'ee; unttunttukka kase mino olanchchatuwaa; shin ha"i olan hayk'k'eedda,
ammanenna asatuwaana c'iimma ollaan geleeddino.
30 «Huup'issa bagga kaappatuunne Sidoona asatuu ubbay duufuwaan de'iino.
Unttunttu kase barenttu wolk'k'an asaa yashisseeddino; shin ha"i unttunttukka
shuketeeddawanttunna barenttu yeellaana yaa geleeddino. S'oossaa
ammanennawantta gidiide, mashshaan hayk'k'eedda asatuwaana ittippe gakketiide,
yeellatiide duufuwaa geliino.
31 «Gibs'e kawuunne Aa olanchchatuu mashshaan hayk'k'eedda olanchchatuwaa
yaan be'iide minetana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.
32 Taani hawaappe kase kawutetsatuu ubbay Gibs'e kaatiyaw de'uwaan
de'iyaawanttu biittan yayanaadan ootseeddawaa gidooppekka, inne Aa
olanchchatuu S'oossaa ammanennan, mashshaan hayk'k'eedda asatuwaana ittippe
gisana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaageedda.

S'oossay Bare Asaw Immo Hidootaa

33

(33:1—37:28)

S'oossay Hizk'k'eela Wochchiyaa
Asaa Ootsiide Suntseedda
(3:16-21)

1 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Laa asaa na'aw, ne biittaa asaw hawaadan yaagaade oda; ‹Taani itti biittaa bollan
olaa ahiyaa wode, he biittaa Asay barenttu bolla yiyaawaa wochchiyaa asaa dooro.
3 He wochchiyaawe morkkii yiyaawaa be'inne Asay naagettanaadan, malakataa
punnooppe;
4 ay asaynne he malakataa kooshshaa sisiide, naagettennan is's'ina, olay yiide Aa
wod'ooppe, suutsaa ac'uu aawaa.
5 I malakataa kooshshaa sisiide, naagettennan is's'eedda diraw, Aa suutsaa ac'uu
Aa bollaanna. I sisiide naagetteeddentto, hayk'k'uwaappe attiyaawaa shin!
6 Shin he wochchiyaawe morkkii yiyaawaa be'iide, malakataa punnennan
aggooppenne asaa erissana d'ayooppe, olaykka yiide, he asaappe itti uraa wod'ooppe,
he uray bare nagaran hayk'k'ee; shin taani Aa suutsaa wochchiyaawaa achchana›
yaaga.
7 «Laa asaa na'aw, taani neena Israa'eeliyaa asaw wochchiyaawaa ootsaad; taani
new odiyaawaa sisaade asaakka erissa.
8 Itti iita asaa taani, ‹Laa neeni tumu hayk'k'ana› yaagiyaa wode, I bare nagaraappe
simmana mala, neeni aw odana d'ayooppe, he nagaranchchay bare nagaran
hayk'k'ee; shin taani Aa suutsaa neeppe c'igetana.

9 Shin nagaranchchay bare nagaraappe simmanaadan neeni odina, I is's'ooppe,
bare nagaran hayk'k'ee; shin neeni ne shemppuwaa ashshaada.

S'oossay Likkiyaa Pirddee

10 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; ‹Hintte, «Nuuni ootseedda
nagaraynne naak'uu nu bolla de'ee; hewaappe denddeeddawaan nuuni gilk'k'i
wureeddo. Yaatina, nuuni waaniide pas'a de'anaw danddayeetto?» yaagiita.
11 Taani Med'inaa Goday de'uwaan hawaadan yaagaade c'aak'k'ay; «Nagaranchchay
bare nagaraa aggiide, pas'a de'ana mala koyayippe attina, nagaranchchaa
hayk'k'uwaan nashetikke. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.
Hinttenoo, Israa'eeliyaa asaw, simmite; hintte iita oosuwaappe guyye simmite! Ayaw
hayk'k'anaw koyiitee?» yaagay› yaaga.
12 «Laa asaa na'aw, ne biittaa asaw hawaadan yaagaade oda; ‹S'illo Asay nagaraa
ootsooppe, Aa s'illotetsay Aa ashshenna; k'ay nagaranchchay bare nagaraappe simmi
kichchooppe, kase nagaran I murettenna. S'illo asaykka nagaraa ootsooppe, kase
s'illotetsaa diraw de'uwaan de'anaw danddayenna.
13 Taani s'illo asaa, «Neeni tumu pas'a de'ana» yaageedda wode, I bare s'illotetsan
ammanettiide nagaraa ootsooppe, bare ootseedda nagaran I hayk'k'anaappe attina,
kase s'illotetsay aw k'ofettenna.
14 K'ay taani nagaranchcha asaa, «Neeni tuma hayk'k'ana» yaageedda wode, I bare
nagaraappe simmiide, pirddaanne suure oosuwaa ootsooppe,
15 miishshaa tal"anaw oytseeddawaa zaarooppe, wuu"eeddabaakka guyye
zaarooppe, nagaraa ootsiyaawaa aggiide, de'uwaa immiyaa higgiyaa kaallooppe,
yaatooppe, I tuma pas'a de'anaappe attina hayk'k'enna.
16 I kase ootseedda nagaray ittuunne k'ofettenna; ha"i pirddaanne suure oosuwaa
ootseedda diraw, I tuma pas'a de'ana.
17 « ‹Shin ne biittaa asay, «Godaa ogii likke gidenna» yaagiino; shin likke
gidennawe unttunttu ogiyaa.
18 S'illo Asay bare s'illotetsaa aggiide, nagaraa ootsooppe, I bare nagaran
hayk'k'ana.
19 K'ay nagaranchcha Asay bare nagaraappe simmiide, pirddaanne suure oosuwaa
ootsooppe, he oosuwaan I pas'a de'ana.
20 Shin hintte, «Godaa ogii likke gidenna» yaagiita. Israa'eeliyaa asaw, taani ittuwaa
ittuwaa bolla hintte oosuwaadan oosuwaadan pirddana› yaaga» yaagiidde yeedda.

Yerusaalame Kunddetsay Odetteedda

21 Nuuni omoodettiide tammanne laa"entso laytsan, tammantso aginaan,
ichcheshentso gallassan, Yerusaalameppe kessi akki yeedda itti Asay katamay
kunddeeddawaa taw odeedda.
22 He bitanii yaanaappe itti gallassaa kasetiide de'iyaa omarssi Med'inaa Godaa
kushii ta bollan shemppeedda; ta doonaykka dooyetteedda; wonttetsa gallassi he
bitanii taakko gakkanaappe kasetaade, taanikka haasayaanaw danddayaad.
23 Yaatina, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
24 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa biittan koletteedda katamatuwaan de'iyaa asatuu
hawaadan yaagiino; ‹Abrahaame barekka de'iyaa itti asaa; ha biittaa laatteedda; shin
nuuni c'ora; biittaykka tuma nuw laataa gadiyaa gidiide imetteedda› yaagiino.
25 «Hewaa diraw, unttunttoo hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday
hawaadan yaagee; «Hintte ha"ikka shukkiide, suutsay kesibeenna ashuwaa miita; k'ay
eek'aw goyinniita; shemppuwaa wod'iita. Hawaa ubbaa ootsiidde, tumu hintte
biittaa laattiitee?

33:21 2 Kat. 25:3-10; Erm. 39:2-8; 52:4-14

26 Hintte hintte mashshaan ammanettiita; hintte tuna oosuwaa ootsiita; hintte
ubbaykka hintte shooruwaa shooruwaa mac'c'a asaa tunissiita. Hewaa ubbaa
ootsiidde, tumu hintte biittaa laattiitee?» yaagee› yaaga.
27 «Unttunttoo hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan
yaagee; «Taani ta de'uwaan c'aak'k'ay: Koletteedda katamatuwaan de'iyaa asatuu
mashshaan hayk'k'ana; katamaappe gas'an de'iyaa asatuwaa taani bazzuwaa do'aw
k'uma ootsaade immana; deretuwaa bolla gonggolotuwaan de'iyaa asatuu iita
harggiyaan hayk'k'ana.
28 Taani he biittaa bayeeddanne mela biittaa kessana; unttunttu otorettiyaa
wolk'k'ay wurana; Israa'eeliyaa deretuu ay asaynne aad'd'ena mela sa'aa gidana.
29 Unttunttu ootseedda tunabaa gaasuwaan taani biittaa bayeeddanne mela biittaa
kessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttunttu erana» yaagee› yaaga.
30 «Laa asaa na'aw, Asay katamaa dirssaa miyiyaaninne barenttu golletuwaa
penggiyaan ek'k'iide, ittuu ittuwaanna hawaadan yaagiide, nebaa haasayee;
‹Haayite; Med'inaa Godaa mataappe yeedda k'aalay ayentto ane siseetto› yaagiino.
31 Unttunttu kase Asay yiyaawaadan neekko yiino; ta asaadan ne sintsan uttiino;
neeni odiyaawaakka sisiino; shin ootsikkino. Unttunttu siik'uwaabaa haasayiino;
shin unttunttu wozanay go"aa s'alalaw yaaretee.
32 Be'a, neeni unttunttoo itti siik'uwaa mazamuriyaa lo"o kooshshan yes's'iyaanne
diitsaa loytsiide diis's'iyaa asaa mala. Ayaw gooppe, unttunttu neeni odiyaawaa
sisiino; shin ittuwaakka ootsikkino.
33 «Shin neeni odeeddawe tumu polettana; polettiyaa wode, timbbitiyaa odiyaawe
unttunttu giddon de'iyaawaa unttunttu erana» yaagiidde yeedda.

34

Israa'eeliyaa Hentsanchchatuwaa

1 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa hentsanchchatuwaa bollan hawaadan yaagaade
timbbitiyaa oda; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo,
hinttena heemmiyaa Israa'eeliyaa hentsanchchatoo, hinttew aayye ana! Hintte
wudiyaa heemmanaw bessennee?
3 Unttunttu maatsaa ushiita; unttunttu isikiyaappe dadetteedda suufiyaa mayiita;
unttunttuppe mod'd'eeddawantta shukkiide miita; shin wudiyaa suure heemmikkita.
4 Daabureeddawantta minisibeykkita; harggeeddawantta patsibeykkita;
me"eeddawantta koolibeykkita; wora beeddawantta zaaribeykkita; bayeeddawantta
koyibeykkita. Hintte unttuntta wolk'k'an mek'etsaa iitiide mooddeeddita.
5 Wudii ubbay heemmiyaawe d'ayina laaletteeddino; bazzuwaa do'atoo ubbaw
k'uma gideeddino.
6 Ta wudetuu laaletteeddino; unttunttu zoozetuwaa ubbaa bollanne d'ok'k'a
deretuwaa ubbaa bolla bichchaareedino. Biittaa ubbaa gas'aa gakkanaw
laaletteeddino; shin unttuntta s'omoosiyaawe woy koyiyaawe baawa» yaagee.
7 « ‹Hewaa diraw, hinttenoo, hentsanchchatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!
8 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta de'uwaan
c'aak'k'ay: Ta wudiyaa heemmiyaawe d'ayina, ta dorssatuu oyk'k'ettiide, bazzuwaa
do'atoo ubbaw k'uma gideeddino. Ta hentsanchchatuu ta wudetuwaa koyibeenna
dirawunne unttunttu ta wudetuwaa heemmennan aggiide, barentta heemmeedda
diraw,
9 hinttenoo, hentsanchchatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

34:5 Pay. 27:17; 1 Kat. 22:17; Mat. 9:36; Mar. 6:34

10 Taani hintte hentsanchchatoo morkke; ta wudetuwaa taani hintteppe akkana;
taani hinttena laa"entso unttunttoo hentsanchchaa kessikke. Hawaappe sintsaw
hintte hintte s'alalaa heemmiidde de'ikkita. Ta wudetuwaa taani hintteppe wotsa
akkana; hawaappe sintsan unttunttu hinttew k'uma kesikkino. Taani Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

Lo"o Hentsanchchaa

11 « ‹Ayaw gooppe, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta
huup'iyaan ta wudetuwaa s'omoosananne koyana.
12 Hentsanchchay bare wudetuwaappe bayina koyiyaawaadan, taanikka ta
wudetuwaa koyana; shaarii goozeeddanne d'umay sikkeedda gallassi unttunttu
laaletteedda sa'aa ubbaappe taani unttuntta shiishshana.
13 K'ay taani kawutetsatuwaa giddooppenne hara biittaa ubbaappe kessaade
shiishshana; unttunttu biittaa ahana. Israa'eeliyaa deretuwaan, pulttotuwaaninne
Asay de'iyaa sa'atuwaa ubbaan taani unttuntta heemmana.
14 Taani unttuntta lo"o k'ooruwaan heemmana; k'ay Israa'eeliyaa d'ok'k'a deretuu
unttunttu heemettiyaa sa'aa gidanawaa. Hewan unttunttu lo"o k'ooruu de'iyaa
Israa'eeliyaa zoozetuwaa bolla heemettananne allas's'ana.
15 Taani ta huup'iyaan ta wudetuwaa heemmananne allas's'issana. Taani Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.
16 Bayeeddawaa koyana; wora beeddawaa zaarana; me"eeddawaa koolana;
harggeeddawaakka patsana. Shin mod'd'eeddawaanne minneeddawaa d'ayissana;
ayaw gooppe, taani suure pirddiyaa hentsanchchaa» yaagee.
17 « ‹Hinttenoo, ta wudiyaa dorssatoo, hinttebaa gidooppe, Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttena ubbaakka taani pirddana; keekaa
iitaappe, dorssaa deeshshaappe taani shaakkana.
18 Hintte lo"o k'ooruwaan heemettiyaawe gidana d'ayinee, atteeda maataa hintte
gediyaan yed'ereetsiyaawe? K'ay hintte s'illo haatsaa ushiyaawe gidana d'ayinee,
atteeda haatsaa gediyaan bulluk'k'iyaawe?
19 Ta wudetuu hintte hintte gediyaan yed'ereetseedda maataa maanawunne hintte
hintte gediyaan bulluuk'k'oyeedda haatsaa ushanaw bessii?» yaagee.
20 « ‹Hewaa diraw, unttunttoo, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan
yaagee; «Be'ite, mod'd'o mehiyaa gidonne gilk'k'a mehiyaa gidduwaan taani ta
huup'iyaw pirddana.
21 Laafatuwaa hintte hintte miyyiyaaninne hintte morggiyaan sugiyaa dirawunne
gas'aa kessana gakkanaw, hintte unttuntta hintte kac'iyaan k'ayc'c'iyaa diraw,
22 taani ta wudetuwaa ashshana. Hawaappe sintsaw ooninne unttuntta oyk'k'enna;
ta keeka mehiyaappenne ta iita mehetuwaappe gidduwaan taani pirddana.
23 Taani unttunttu bollan itti hentsanchchaa, ta k'oomaa Daawita suntsana; I
unttuntta heemmananne unttunttoo hentsanchchaa gidanawaa.
24 Hewaappe sintsan taani Med'inaa Goday unttunttu S'oossaa gidana; ta k'oomay
Daawite unttunttu giddon kaappuwaa gidana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad.
25 « ‹ «Taani unttunttunna sarotetsaa c'aak'uwaa c'aak'k'etana; iita do'atuwaakka
taani biittaappe diggana; yaatooppe ta wudii bazzuwaan saro de'ana; wora
garssankka hirggi bayinnan allas's'ana.
26 Unttunttanne ta deriyaa yuushshuwaan de'iyaa sa'atuwaa anjjana. Unttunttoo
koshshiyaa iraakka wodiyaan immana; he iray unttunttoo anjjo gidana.
27 Gaden de'iyaa mitsatuu ayifana; biittaykka katsaa mokkana. Asay ubbay
barenttu biittan saro de'ana. Taani unttunttu morgge mitsaa mentsaade, unttuntta

34:23 Sas'. 7:17 **34:24** Hiz. 37:24

ayileyeedawanttu kushiyaappe kessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttunttu erana.
28 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu hara kawutetsatoo bonk'k'iyaabaa gidikkino;
biittan de'iyaa do'atuukka unttuntta miikkino. Ayaynne dagantsennan, unttunttu
saro de'ana.
29 Taani unttunttoo aradda gadiyaa immana; unttunttu laa"entso koshan
wurikkino; woy k'ay hara kawutetsatoo shek'k'iyaabaa kesikkino.
30 He wode unttunttu taani Med'inaa Goday, unttunttu S'oossay unttunttunna
de'iyaawaanne Israa'eeliyaa Asay ta asaa gidiyaawaa erana. Ubbaa Mooddiyaa
S'oossay hawaa oday.
31 Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte ta wudetuwaa; ta k'ooruwaan miyaa
wudetuwaa; hintte ta asaa; taanikka hintte S'oossaa. Taani Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee› yaaga» yaagiidde yeedda.

35

Eedooma Pirddaa

1 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Laa asaa na'aw, Eedooma biittan de'iyaa Se'iira deriyaa bolla ne som"iyaa
zaaraade timbbitiyaa oda.
3 Hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Neenoo,
Se'iira Deriyaw, taani new morkke; taani ta kushiyaa ne bolla yeddaade, neena
bayeeddanne mela sa'aa kessana.
4 Taani ne katamatuwaa kolana; neenikka mela gidana. Taani Med'inaa Godaa
gidiyaawaa neeni hewan erana.
5 « ‹New Israa'eeliyaana wurenna morkketetsay de'iyaa diraw, unttunttu metuwaa
wode, unttunttu wurssetsa muruwaa wode, unttuntta neeni mashshaw aatsaade
immeedda diraw,
6 taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay; taani neena
hayk'k'uwaan murana; neeni hayk'k'uwaappe kessa akkanaw ubbakka
danddayakka! Neeni asaa wod'iyaawaa is's'enna diraw, neena wod'iyaa Asay neena
kaallana!
7 Taani Se'iira deriyaa bayeedda mela kessana; k'ay hewaana yaanne haanne
aad'd'iyaa ubbaakka diggana.
8 Taani ne deretuwaa ubbaa anhaan kuntsana; ne zooziyaa, ne wombbatuunne ne
zanggaaratuu mashshaan hayk'k'eeddawanttu anhaan kametana.
9 Taani neena med'inaw mela ootsana; ne katamatuu ona gidana. Taani Med'inaa
Godaa gidiyaawaa hintte he wode erana.
10 « ‹Taani Med'inaa Goday Israa'eeliyaanne Yihudaa biittatuwaan de'ishiina hintte,
ha laa"u kawutetsatuwaanne ha laa"u biittatuwaa nuuni oyk'k'ana; unttunttu nuussa
gidana geedda diraw,
11 taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay; hintte unttuntta
morkkiide, unttunttu bolla yiloteedda yiluwaadaaninne k'anaateedda
k'anaatiyaadan, taani hinttew zaarana. Taani hinttena pirddiyaa wode, Taani
taanatetsaa hinttena erissana.
12 K'ay hintte, Israa'eeliyaa deretuu mela atteeddino; nuuni unttuntta maana mala,
nuw imetteeddino› giide, haasayeedda boriyaa ubbaa taani Med'inaa Goday
siseeddawaa hintte he wode erana.
13 Neeni ta bolla otorettaaddanne darissaade haasayaadda; taanikka hewaa
sisaad» yaagee.

35:1 Isa. 34:5-17; 63:1-6; Erm. 49:7-22; Hiz. 25:12-14; Amo. 1:11-12; Abd. 1-14; Mil. 1:2-5

14 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Biittay sa'ay nashettana
mala, taani hinttena mela kessana.
15 Israa'eeliyaa asaa laatay mela gideeddawaan hintte nashetteedda diraw, Se'iira
Deriyaanne Eedooma biittaa ubbaa taani mela ootsana. Taani Med'inaa Godaa
gidiyaawaa hintte hewan erana yaagee yaaga.»

36

S'oossay Israa'eeliyaa Anjjana

1 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa deretoo timbbitiyaa hawaadan yaagaade oda;
‹Hinttenoo, Israa'eeliyaa deretoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!
2-3 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hintte morkketuu, hashshu! «Beni d'ok'k'a
deretuu ubbay nuw laataa gideeddino!» yaageeddino. Hewaa diraw yaagi
timbbitiyaa odite, unttunttu hinttena ubbaa sa'aanna mentsereetsiide mela
ootseedda diraw, hintte c'ora kawutetsatuwaan moodetanaadan ootseedda diraw,
hintte daro boretiyaabaanne k'iliic'ettiyaabaa oosetteeddita yaagee Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Goday.
4 Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday deretoonne
zoozetoo, zanggaaratoonne wombbatoo, yuushshuwaan de'iyaa hara kawutetsatuu
oyk'k'eeddanne k'iliic'eedda sa'atoonne bayeeddanne mela gideedda katamatoo
hawaadan yaagee.
5 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday tumuwaappe hawaadan yaagee; «Taani ta
ees's'iyaa hank'k'uwaan hara kawutetsatuwaa bollanne Eedooma ubbaa bolla
haasayaad. Unttunttu wozanaappe nashettiiddenne kad'iidde, ta biittaa barenttoo
akkeeddino; hentsaa gadetuwaakka laatteeddino.
6 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa biittaabaa timbbitiyaa oda. Kawutetsatuwaa boriyaa
diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hank'k'uwaan mishettaade giyaawaa
ubbaa deretoo zoozetoo, zanggaaratoonne wombbatoo oda.
7 Yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuu ubbay borettanawaa taani Ubbaa
Mooddiyaa Med'ina Goday tumuwaappe c'aak'k'aade oday.
8 « ‹ «Shin hinttenoo, Israa'eeliyaa deretoo, hintte daashana; ta asaw Israa'eeliyaw
ayifana. Ayaw gooppe, unttunttu ellekka barenttu biittaa simmana.
9 Taani hinttenanna de'ay; taani hinttekko simmana; hintte biittay goshettananne
zerettana.
10 Taani Israa'eeliyaa asaa payduwaa ha biittan darissana; katamatuwaan Asay
de'ana; laaletteedda sa'atuu simmiide gimbbettana.
11 Taani asaakka mehiyaakka hintte bolla darissana; unttunttu yelettananne
c'orattana. Beniwaadankka hintte bolla Asay de'anaadan taani ootsana. Taani
hinttew kasewaappe aad'd'iyaa lo"obaa ootsana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa
hintte hewan erana.
12 Taani ta Asay Israa'eelii hintte bollaan zaari de'anaadan ootsana. Laa"entso he
biittay hintte naanatuwaa d'ayissenna. Unttunttu hinttena laattana; hinttekka
unttunttoo laata gidana» yaagee.
13 « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Asay he biittaa, hintte
kawutetsaykka na'ay bayinnawaa ootseedda hintte biittaykka asaa miyaawaa
yaagiyaawe tuma.
14 Hewaa diraw, hawaappe sintsanaw ha biittatuu asaa miikkitanne hintte
kawutetsaa na'ay bayinnawaa kessikkita. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday
hawaa oday.
15 K'ay kawutetsatuwaa boriyaa hawaappe sintsanaw taani hinttena sissikke;
hintte asaa yeellaakka hawaappe sintsanaw tookkikkita; k'ay he biittay hinttew

d'ube gidana. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday yaagee› yaaga»
yaagiidde yeedda.
16 K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
17 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa asatuu barenttu biittan de'iyaa wode, unttunttu
barenttu ogiyaaninne barenttu oosuwaan biittaa tunisseeddino; ta sintsan unttunttu
eeshshay mac'c'a asaa piilaa tunatetsaa mala.
18 Unttunttu biittan suutsaa gusseedda dirawunne barenttu eek'an biittaa
tunisseedda diraw, ta hank'k'uwaa unttunttu bollan gussaad.
19 Taani unttuntta kawutetsatuwaa giddon laalaad; unttunttukka biittaa ubbaan
laaletteeddino. Taani unttuntta unttunttu eeshshaadaaninne unttunttu oosuwaadan
pirddaad.
20 Unttunttu beedda sa'aa ubbaan Asay unttuntta, ‹Hawanttu Med'inaa Godaa
asatuwaa; shin unttunttu Aa biittaappe keseeddawantta› yaagee; hewan unttunttu ta
geeshsha suntsaa tunisseeddino.
21 Shin Israa'eeliyaa Asay beedda kawutetsatuwaa ubbaa giddon tunisseedda ta
geeshsha suntsaabay taana michchee.
22 «Hewaa diraw, neeni Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hawaa
ootsiyaawe, hintte beedda kawutetsatuwaa ubbaa giddon tunisseedda ta geeshsha
suntsaa diraassappe attina, hintte diraassa giddenna.
23 Hintte tunissina, kawutetsatuwaa giddon tuneedda ta wolk'k'aama suntsaa
geeshshatetsaa taani bessana. Unttunttu s'eellishshin, hintte baggana taani ta
geeshshatetsaa bessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttunttu erana.
Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.
24 « ‹ «Ayaw gooppe, taani hinttena kawutetsatuwaa giddoppe kessana; biittaa
ubbaappekka shiishshana. Hintte biittaa zaaraadde ahana.
25 Taani hinttena s'illo haatsaan pushakkana; hinttekka geeyana; yaataade
hinttena hintte tunatetsaa ubbaappenne hintte eek'aa ubbaappe geeshshana.
26 « ‹ «Taani hinttew ooratsa wozanaa immana; ooratsa ayaanaakka hintte giddon
wotsana; k'ay shuchchaa wozanaa hintteppe kessaade, ashuwaa wozanaa immana.
27 Taani ta Ayaanaa hintte giddon wotsana; yaataade hintte ta wogaa
kaallanaadaaninne ta higgiyaa minisiide naaganaadan ootsana.
28 Taani hintte mayzza aawaatoo immeedda biittan hintte de'ana; hintte ta asaa
gidana; taanikka hintte S'oossaa gidana.
29 Hintte tunatetsaa ubbaappe taani hinttena ashshana; katsay hinttew
daranaadan ootsana; koshaakka laa"entso hintte bolla ahikke.
30 Koshaa gaasuwaan hintte kawutetsatuwaa giddon kawushshennaadan, taani
hintte mitsaa ayifiyaanne hintte shoyk'aa katsaa darissana.
31 He wode hintte hintte iita ogiyaanne hintte lo"o gidenna oosuwaa hassayana;
hintte nagaraanne hintte tuna oosuwaa diraw, hintte hinttena shenetana.
32 Taani hawaa ubbaa ootsiyaawe hintte diraassa gidennawaa erite. Hinttenoo,
Israa'eeliyaa asatoo, hintte hintte hanotan yeellatitenne kawushshite. Taani Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.
33 « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hinttena hintte
nagaraa ubbaappe geeshshiyaa gallassi, hintte katamatuwaan zaaretsiide Asay
de'anaadan ootsana; koletteeddawanttukka simmiide gimbbettana.
34 Aa mataana aad'd'iyaa asaa sintsan mela gidiide de'iyaa biittay mela gidiyaawaa
aggiide goshettana.

36:26 Hiz. 11:19-20

35 Asay haasayiidde, hawe kase mela gideedda biittay ha"i Edene Gennetiyaa mala
gideedda; kase koleteedda, Asay de'ennanne mela katamatuukka ha"i yuushshuu
gimbbetteedanne Asay de'iyaa katamatuwaa gideedino yaagana.
36 He wode hintte yuushshuwaan de'iyaa atteeda kawutetsatuu, taani Med'inaa
Goday koleteedda katamatuwaa zaaraadde kees's'eeddawaanne mela biittay
simmiide katsaa mokkanaadan ootseeddawaa erana. Taani Med'inaa Goday hawaa
odaad; taani odeeddawaa taanikka ootsana» yaagee.
37 « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa Asay
k'aykka itti gedenne taana maaduwaa oochchanaadan ootsana; yaataade unttunttu
payduwaa wudiyaadan c'orissana.
38 Yarshshiyaa mehiyaa wudiyaadan, Yerusaalamen baalaa gallassan yarshshoo
shiishsheedda wudiyaadan, unttunttu koleteedda katamatuwaan asaa wudii
kumana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttunttu he wode erana» yaageedda›
yaaga» yaagiidde yeedda.

37

Mela Mek'etsay De'iyaa Zanggaaraa

1 Med'inaa Godaa kushii ta bolla wod'd'eedda; I taana Med'inaa Godaa Ayyaanan
kessiide, mek'etsay kumi utteedda wombban wotseedda.
2 I taana unttunttu giddon yaanne haanne kaaletseedda; taanikka kinchchilli
meleedda daro mek'etsatuu kumeeddawantta wombbaa giddon be'aad.
3 I taana, «Laa asaa na'aw, ha mek'etsatuu simmiide, pas'a shemppuwaanna
de'anaw danddayiinoo?» yaageedda.
Taani, «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hawaa neeni eraasa» yaagaad.
4 I taana hawaadan yaageedda; «Ha mek'etsatoo hawaadan yaagaade timbbitiyaa
oda; ‹Hinttenoo, mela mek'etsatoo Med'inaa Godaa k'aalaa sisite,
5 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ha mek'etsatoo hawaadan yaagee; «Taani
shemppuwaa hintte giddo gelissana; yaatooppe hintte pas'a de'ana.
6 Taani hintte bolla gildayiyaa (s'ap'otuwaa) wotsaade, ashuukka hintte bolla
simmanaadan ootsaade, hinttena galbbaa mayzzana. Hintte pas'a shemppuwaanna
de'ana mala, taani hintte giddo shemppuwaa gelissana. He wode hintte taani
Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana» yaagee› yaaga» yaageedda.
7 I taana azazeeddawaadan timbbitiyaa odaad; taani timbbitiyaa odishin,
k'alc'c'ik'alc'c'iyaa kooshshay sisetteedda; k'ay mek'etsatuu shiik'iide, bare sa'aan
sa'aan oyk'k'etteeddino.
8 Taani s'eelliyaa wode, unttunttu bollan s'ap'otuu de'iino; ashuukka unttunttu
bollan simmeedda; galbbaakka mayyeeddino; shin shemppuu unttunttun de'enna.
9 Yaatina, I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, c'arkkoo timbbitiyaa
hawaadan yaagaade oda; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee;
«Neenoo, c'arkkoo, oyddu zooziyaannakka haaya; unttunttu shemppuwaanna
de'anaadan, ha hayk'k'eeddawanttu giddo zaaraadde punna» yaagee› yaaga»
yaageedda.
10 I taana azazeeddawaadankka, taani timbbitiyaa odaaddi; shemppuu unttunttu
giddo gelina pas'iide, loytsi daro olanchchatuwaa gidiide ek'k'eeddino.
11 Hewaappe guyyiyaan, I taw hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, ha
mek'etsatuu kumentsaa Israa'eeliyaa asaa leemiso; Israa'eeliyaa asaykka, ‹Nu
mek'etsatuu meleeddino; nu sintsa nashechchaykka kichcheedda; nuuni ubbaanna
d'ayeeddo› yaagiino.

37:10 Sas'. 11:11

12 Hewaa diraw, unttunttoo hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; ‹Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, ta asatoo, taani hintte
duufuwaa dooyana; hinttena hewaappe kessana; taani hinttena zaaraadde,
Israa'eeliyaa biittaa ahana.
13 Ta asatoo, taani hintte duufuwaa dooyiyaa wodenne hinttena kessiyaa wode,
taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte erana.
14 Taani ta Ayaanaa hintte giddon wotsana; hintte pas'a de'ana. K'ay taani hinttena
hintte biittan wotsana. He wode taani Med'inaa Goday odiyaawaanne odaade
ootseeddawaa hintte erana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee› yaaga»
yaageedda.

Itti Kaatiyaanne Itti Asaa

15 Zaariidekka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
16 «Laa asaa na'aw, itti mitsaa S'am"aa akkaade, Aa bolla, ‹Hawe Yihudaawaanne
aanana de'iyaa Israa'eeliyaa asaawaa› yaagiyaawaa s'aafa. K'ay hara S'am"aa
akkaade, Aa bolla, ‹Hawe Efireemawaa; ikka k'ay Yooseefowaanne aanana de'iyaa
Israa'eeliyaa asaawaa› yaagiyaawaa s'aafa.
17 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu ne kushiyan itti gatimaa gidanaadan, unttunttu
laa"uwaa ittippe gatsa.
18 «Ne biittaa Asay neena, ‹Hawe neeni ootsiyaawe ayee? Nuw biletsaa oda›
yaagiide oochchiyaa wode,
19 unttunttoo hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan
yaagee; «Taani Efireema kushiyan de'iyaa Yooseefo gatimaanne aanana de'iyaa
Israa'eeliyaa zaratuwaa akkanaw hanay; akkaade unttunttu laa"uwaa itti gatimaa
ootsanaw, Yihudaa gatimaana gatsana. Yaatooppe unttunttu laa"uu ta kushiyan
ittuwaa gidana» yaagee› yaaga.
20 «He neeni unttunttu bolla s'aafeedda laa"u gatimatuwaa unttunttu sintsan
oyk'k'aade,
21 unttuntta hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan
yaagee; «Israa'eeliyaa asaa unttunttu beedda kawutetsatuwaa giddoppe kessana;
taani unttuntta ubba saappe shiishshaade, unttunttu biittaa zaaraadde ahana.
22 Israa'eeliyaa deretuwaa bolla, unttunttu biittan taani unttuntta itti kawutetsaa
ootsana; unttunttu ubbaa bolla itti kaatii kaatetana. K'ay unttunttu laa"entso laa"u
biittaa kesikkino; woy laa"u kawutetsaa gidiide shaakkettikkino.
23 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu barenttu eek'atuwaaninne barenttu
sheneyiyaabatuwaan, woy barenttu naak'uwaan barentta tunissikkino. Waaniide
gooppe, taani unttuntta unttunttu guyye simmeedda nagaraa ubbaappe ashshana;
k'ay taani unttuntta geeshshana. Unttunttu ta asaa gidana; taanikka unttunttu
S'oossaa gidana.
24 « ‹ «Ta k'oomay Daawite unttunttoo kaatiyaa gidana; unttunttoo ubbaw itti
hentsanchchaa s'alalay de'ana. Unttunttu ta higgiyaa kaallana; ta wogaakka
minisiide naagana.
25 Taani ta k'oomaa Yaak'oobaw immeeddanne hintte mayzza aawotuu de'eedda
biittan unttunttu de'ana. He biittan unttunttu, unttunttu naanatuunne unttunttu
naanatuwaa naanatuu med'inaw de'ana; ta k'oomay Daawite unttunttu bollan
med'inaw kaappuwaa gidana.
26 Taani unttunttunna Sarotetsaa c'aak'uwaa c'aak'k'etana; he c'aak'uukka
unttunttunna med'inaa c'aak'uwaa gidanawaa. Taani unttuntta minisaade essana;
unttunttu payduwaakka c'orissana; ta Geeshsha Golliyaakka med'inaw unttunttu
giddon wotsana.

37:24 Hiz. 34:24

27 Yaataade taani hewan unttunttunna de'ana. Taani unttunttu S'oossaa gidana;
unttunttukka ta asaa gidana.
28 Ta Geeshsha Gollii unttunttu giddon med'inaw de'iyaa wode, Israa'eelatuwaa
geeshshiyaawe taana, Med'inaa Godaa gidiyaawaa kawutetsatuu erana» yaagee›
yaaga» yaagiidde yeedda.

38

Googa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa
(38:1—39:29)

1 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Laa asaa na'aw, Maagooga biittan de'iyaa Googakko, Meshekanne Tubaala asaw
waanna kaappuwaakko simmaade, Aa bolla timbbitiyaa oda.
3 Hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Laa
Googaa, Meshekanne Tubaala asaw waanna kaappoo, taani new morkke.
4 Taani neena guyye zaarana; ne goggoc'c'uwaan maaggaa gelissaade, neena ne
kumentsaa olanchchatuwaanna, ne paratuwaana, kumentsaa olaa miishshaa
mayyeedda ne paraa asatuwaananne barenttu mashshaa lellesiyaa, wolk'k'aamanne
guutsa gonddalliyaa oyk'k'eedda guyte asaana neena goochchaade kessana.
5 Paariseppe, Top'p'iyaappenne Liibiyaappe yeedda Asay gonddalliyaa oyk'k'iide,
huup'iyaan birataa k'oobiyaa wotsiide, unttunttunna gidana.*
6 K'ay Goomerinne Aa olanchchatuu ubbay, huup'issa gas'an Beeti-Togarmminne
Aa olanchchatuu guyttii, he c'ora asatuu neenana gidana.
7 « ‹Neeninne neekko shiik'eedda Asay ubbay giigite; hinttena makkite. Yaataade
neeni unttuntta azaziyaawaa gida.
8 Daro wodiyaappe guyyiyaan, neeni koyettana; sintsappe yaana laytsatuwaan
neeni daro wodiyaa mela gidiide de'eedda biittaa, olaappe shemppeedda biittaa, an
Asay daro kawutetsatuwaappe Israa'eeliyaa deretuwaakko shiik'eedda biittaa
geleedda. Unttunttu daro kawutetsatuwaappe shiik'eeddawanttanne ubbaykka ha"i
saruwaan de'iyaawantta.
9 Neeni, ne olanchchatuunne neenana de'iyaa daro kawutetsatuu gotiyaadan
denddana; hintte shaariyaadan, biittaa kammana› » yaagee.
10 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He wode k'ofay ne
wozana giddo yiina, neeni iitabaa halchchana.
11 Neeni hawaadan yaagana; ‹Taani he direttibeenna k'eeri katamatuu de'iyaa
biittaa gelaade; he woppu giide, hirggi bayinnan de'iyaa asatuwaa, unttunttoo
ubbawukka dirssaa, penggii woy kulubbuu bayinnawantta taani olana.
12 Taani unttuntta omooddananne bonk'k'ana; kase mela gideedda biittaa
simmiide utteedda, kawutetsatuwaa giddoppe shiik'eedda, miizzaanne miishshaa
mooddeedda, biittaw gul"an utteedda asaa bollan ta kushiyaa dentsana yaagana.
13 Saaba asay, Dadaana asaynne Tarsseese katamatuwaa zal"anchchatuu yalaga
olanchchatuu ubbay, Neeni bonk'k'anaw yaad? Neeni ne olanchchatuwaa
omooduwaa toossanaw, biraanne work'k'aa afissanaw, miizzaanne miishshaa
akkanawunne loytsi daro omooduwaa oyk'k'anaw shiishshaaddii? yaagana› yaagee»
yaaga.
14 Hewaa diraw, «Asaa na'aw, Googa bolla timbbitiyaa oda. Hawaadan yaaga;
‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; he wode, ta Asay Israa'eelii
hirggi bayinnan de'iyaa wode, neeni akeekana.

37:27 2 K'or. 6:16; Sas'. 21:3 **38:2** Sas'. 20:8 * **38:5** ***Liibiyaappe:*** Ibraawetsuwaan he biittay «Puus'a» geetettee.

15 Neeni de'iyaa huup'issa gas'aa biittaappe yaana. Neeninne neenana c'ora
kawutetsatuu paraa toggiide, mino olanchchaa gidiide, guyttii yaana.
16 Biittaa kammiyaa shaariyaadan, neeni ta asaa Israa'eeliyaa bolla olana. Laa
Googaa, sintsappe yaana wode, taani neena ta biittaa bolla woraajjissana. Hewaa
taani ootsiyaawe kawutetsatuu taana eranaassanne taani ne baggana ootsiyaawaan
ta geeshshatetsay unttunttu sintsan beettanaassa› » yaagee.
17 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta k'oomatuwaa
baggana, Israa'eeliyaan timbbitiyaa odiyaawanttu baggana kase aad'd'eeda wode
odeeddawe neena. Unttunttu he wode daro laytsaa taani neena unttunttu bolla
ahanawaa odeeddino» yaagee.

Googa Bolla Yiyaa Pirddaa

18 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Googi Israa'eeliyaa bolla
geliyaa wode, ta hank'k'uu suullana.
19 He wode Israa'eeliyaa biittan wolk'k'aama biittaa k'aatsay hanana; hewaa taani
ta mishuwaaninne ta ees's'iyaa hank'k'uwaan awaayay.
20 Abbaa molii, saluwaa kafuu, deriyaan de'iyaa mehiinne do'ay, sa'aa bollan wos's'i
k'aas's'iyaa med'etaa ubbaynne sa'aan de'iyaa Asay ubbay ta sintsan kokkorana.
Deretuu kunddana; aafotuukka woddana; k'ay dirssaa gimbbii ubbaykka kolettenna.
21 Taani ta deretuwaa ubbaan Googa bolla mashshay denddanaadan ootsana;
olanchchatuu barenttu mashshaa barenttu bolla zaariide, ittuu ittuwaa siifana.
Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.
22 Taani iita harggiyaaninne hayk'k'uwaan Aa murana; k'ay wolk'k'aama iraa,
shachchaa, ees's'iyaa diiniyaa taani Aa bolla, Aa olanchchatuwaa bollanne aanana
de'iyaa c'ora kawutetsatuwaa bolla bukissana.
23 Hewaadan ootsaade, taani ta gitatetsaanne ta geeshshatetsaa bessana. K'ay daro
kawutetsatuwaa taani taanatetsaa erissana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa
unttunttu hewan erana» yaagee yaaga.

39

Googi S'oonettana

1 «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Laa asaa na'aw, Googe
bolla timbbitiyaa oda. Hawaadan yaaga; «Meshekanne Tubaala asaw waanna
kaappoo Googaa, taani new morkke.
2 Taani neena guyye zaarana; huup'issa haakko biittaappe goochcha kessaade,
Israa'eeliyaa deretuwaa bolla taani neena ahana.
3 Hewaappe guyyiyaan, taani ne haddirssa kushiyaappe wonddaafiyaa, ne
ushechcha kushiyaappe wonddaafiyaa pootsaa shoc'aade olissana.
4 Neeni, ne olanchchatuunne neenana de'iyaa kawutetsatuu ubbay Israa'eeliyaa
deriyaa bollan kunddi attana. Taani hintte ashuwaa miyaa kafotoonne bazzuwaa
do'atoo k'uma ootsaade immana.
5 Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday odeedda diraw, hintte mils's'i geedda
dembban kunddi attana.
6 Maagooga biittaaninne abbaa doonaan, hirggi bayinnan utteedda asaa bollan
taani ees's'iyaa tamaa yeddana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttunttu hewan
erana.
7 Taani ta geeshsha suntsay ta asaa Israa'eeliyaa giddon erettanaadan ootsana.
Hawaappe sintsanaw ta geeshsha suntsay shek'k'ettenna. Hewaappe guyyiyaan,
kawutetsatuu taani Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa Geeshsha gidiyaawaa erana»
yaaga› yaagee.

8 «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹ «He gallassay yaana;
attena» yaagaade taani odeedda gallassay hawaa.
9 He wode Israa'eeliyaa katamatuwaan de'iyaa Asay kesiide, olaa miishshatuwaa
ubbaa taman eetsana; hewanttukka wolk'k'aamanne guutsa gonddalletuwaa,
wonddaafetuwaanne mashshatuwaa, tooratuwaanne dullatuwaa. Laappun laytsaa
kumentsaa unttunttu hewantta eetsiyaa mitsaa kessiide go'ettana.
10 Unttunttu mitsaa mis'anaw woy woraappe eetsiyaa mitsaa k'ans's'anaw
koshshenna. Ayaw gooppe, unttunttu shiishsheedda olaa miishshatuwaa eetsiyaa
mitsaa ootsiide go'ettana. Barentta bonk'k'eeddawantta unttunttu bonk'k'ana;
barenttubaa akkeedawanttuppe unttunttuwaa akkana. Taani Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Goday hawaa oday.
11 « ‹He gallassi Googi moogettiyaa sa'aa taani aw Israa'eeliyaa biittan immana. He
sa'ay abbaappe away doliyaa baggana de'iyaa Ogiyaa Asatuwaa Wombbaa giyaa
wombbaa giddona gidanawaa. Googinne Aa olanchchatuu ubbay hewan
moogettiyaa diraw, unttunttu duufuu hewaana hamettiyaa asaw ogiyaa gorddana.
He sa'aykka k'ay, «Googa Olanchchatuwaa Wombbaa» geetettiide s'eegettana.
12 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay biittaa geeshshanaw, laappun aginaa
kumentsaa he anhaa moogiidde gam"ana.
13 He biittan de'iyaa Asay ubbay anhaa moogiyaawaan maadettana; hewaa diraw,
taani ta bonchchuwaa k'onc'issiyaa wode unttunttoo bonchcho suntsaa gidanawaa.
Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.
14 Laappun aginaappe guyyiyaan, atteeda anhay de'ooppe, biittay geeyanaadan,
yuuyyi yuuyyiide atteeda anhaa koyi mooganaw, Asay doorettana.
15 Unttunttu biittan yuuyyishina, asaa mek'etsay beettooppe, he mek'etsaa
miyyiyaan malaataa wotsana. Moogiyaawanttu yiide, Googa Olanchchatuwaa
Wombban moogana.
16 Hewaadan ootsina biittay simmiide geeyana. Hewaa heeraan, «Olanchchatuwaa
Katamaa» geetetti s'eegettiyaa katamay de'ana› yaagee.
17 «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Laa asaa na'aw, kafuwaa
zare ubbaanne sa'aa do'atuwaa ubbaa hawaadan yaagaade s'eesa; «Taani hinttew
Israa'eeliyaa deretuwaa huup'iyaan giigisseedda wolk'k'aama yarshshuwaa ubba
saappe shiik'iide, ittippe haayite. Hewan hintte ashuwaa maana; suutsaakka ushana.
18 Hintte mino asatuwaa ashuwaa maana; biittaa kaappotuwaa suutsaakka ushana.
Unttunttu hinttew dorssaa galssaa, ank'k'ara dorssaa, deeshsha koliyaanne orddo
booraa mala gidana. Unttunttu ubbaykka d'iiketteedda Baasaane mehetuwaa mala.
19 Taani hinttew giigissiyaa yarshshuwaappe kallana gakkanaw, mod'd'uwaa hintte
maana; k'ay matsottana gakkanaw, suutsaa hintte ushana.
20 Taani hinttew aatsiyaa maaddaappe paratuwaa, paraa asatuwaa, mino
asatuwaanne dumma dumma k'ommo wotaadaratuwaa hintte ganjjii kallana
gakkanaw hintte maana» yaagaade s'eesa. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa
oday.
21 « ‹Taani kawutetsatuwaa giddon ta bonchchuwaa k'onc'c'issana. K'ay taani
muriyaa muruwaanne taani unttunttu bollan dentseedda ta kushiyaa kawutetsatuu
ubbay be'ana.
22 He gallassaappe doommiide, Israa'eeliyaa Asay taani Med'inaa Godaa unttunttu
S'oossaa gidiyaawaa erana.
23 K'ay Israa'eeliyaa Asay omooduwaan beeddawe barenttu nagaraa gaasuwaana
gidiyaawaa hara kawutetsatuu erana. Unttunttu taw ammanettennan is's'eedda

39:17 Sas'. 19:17-18

diraw, taani ta som"uwaa unttunttuppe gentsaade, unttuntta unttunttu morkketoo
aatsaade immaad; unttunttu ubbaykka olan hayk'k'i wureeddino.
24 Unttunttu tunatetsaanne unttunttu iitatetsaa keeshshaa unttunttoo bessiyaa
muruwaa muraad; ta som"uwaakka unttunttuppe gentsaad› yaagee.
25 «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Ha"i taani Yaak'ooba
zaratuwaa omooduwaappe zaaraadde dureyana; k'ay Israa'eeliyaa asaa ubbaw
k'arettana. Taani ta geeshsha suntsay shek'k'ettennaadan ootsana.
26 Unttunttu unttuntta yashshiyaawe ittuunne bayinna saan, barenttu biittan saro
de'ussaa doommiyaa wode, kase barenttu yeellaanne taw unttunttu ammanettennan
is's'eeddawaa dogana.
27 Taani unttunttu kawutetsatuwaa ubbaa giddoppe zaaraadde ahana; k'ay
unttunttu morkkatuwaa biittaappekka unttuntta shiishshana. Hewaadan ootsaade,
taani geeshsha gidiyaawaa unttunttu baggana kawutetsatuwaa ubbaa bessana.
28 Taani unttunttu kawutetsatuwaa giddo omoodoo yeddeedda dirawunne
unttuntta shiishshaade, unttunttu biittaa zaareedda diraw, taani Med'inaa Godaa
unttunttu S'oossaa gidiyaawaa unttunttu erana. Taani unttunttuppe ittuwaanne
kawutetsatuwaa giddon aggikke.
29 Taani ta Ayaanaa Israa'eeliyaa asaa bolla gussana; laa"entso ta som"uwaa
unttunttuppe ubbakka gentsikke. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa
oday› yaagee» yaagiidde yeedda.

Yaanaw De'iyaa Geeshsha Golliyaanne Biittaa Sas'aa

40

(40:1—48:35)

Hizk'k'eeli Sas'aan Yerusaalame Beedda

1 Nuuni omoodetteedda laatamanne ichcheshentsa laytsan, Yerusaalame
s'oonetteedda tammanne oyddentso laytsan, ooratsa laytsay geleedda koyro aginaan
tammantsa gallassan, Med'inaa Godaa wolk'k'ay ta bolla de'ee. I taana dentsiide
Yerusaalame afeedda.
2 S'oossaa sas'aan I taana Israa'eeliyaa biittaa afiide, itti daro d'ok'k'a deriyaa
huup'iyaan esseedda. He deriyaappe gedissa baggana katamaa malatiyaa gimbbiyaa
golletuwaa be'aad.
3 I taana yaa akkiide afeeda; taani naasiyaa birataadan p'ooliyaa itti bitaniyaa
be'aad. He bitanii liinuwaappe oosetteedda meetiriyaanne likkiyaa S'am"aa
oyk'k'iide, dirssaa penggen ek'k'eedda.
4 I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, neena taani ha sa'aa aheeddawe
taani neena bessiyaawaa ubbaa neeni minisa akeekanaassa. Hewaa diraw, ne
ayifiyaan s'eella; ne haytsaan sisa; ne wozanaan wotsa. Neeni be'iyaawaa ubbaa
Israa'eeliyaa asaw oda» yaageedda.

Away doliyaa bagga Penggiyaa

5 Taani Geeshsha Golliyaa ubbaanna yuuyyi aad'd'eeda dirssaa gimbbiyaa be'aad.
He bitaniyaa kushiyan likkiyaa usuppun adussa wad'aa s'am"ay de'ee. Itti adussa
wad'ay itti wad'aa bolla oyddu birad'd'etuwaa gujjeeddawaa. I gimbbiyaa likkeedda;
gimbbiyaw geesay 6 wad'aa; gomppaykka 6 wad'aa gideedda.
6 Hewaappe guyyiyaan, away doliyaa baggana de'iyaa dirssaa penggiyaakko
beedda. Detsatuwaa pude kesiide, penggiyaa goc'c'illaa likkina 6 wad'aa gideedda.
7 Hewaappe aad'd'ina, loossuunne ushechchannanne haddirssana penggiyaa
naagiyaawanttu ek'k'iyaa heezzu heezzu kifiletuu de'iino; itti itti kifilii 6 wad'aa

40:2 Sas'. 21:10 **40:3** Sas'. 11:1; 21:15 **40:5** 1 Kat. 6:1-38; 2 Od. 3:1-9

adussanne 6 wad'aa aaka. Unttunttu giddon de'iyaa godatuu 5 wad'aa ordduwaa.
Penggiyaa naagiyaawanttu kifiletuwaappe ya baggana, Geeshsha Golliyaa s'eelliyaa
baranddaa goc'c'illay 6 wad'aa.
8 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii geliyaasaa baranddaa likkeedda; 8 wad'aa
gideedda.
9 Hewe Geeshsha Golliyaa s'eelliyaa penggiyaa wurssetsan de'ee. He baranddaa
k'osiletsatuwaa orddotetsay laa"u laa"u wad'aa.
10 Away doliyaa bagga penggiyaan soo baggana, geliyaa loossuwaa penggiyaa
naagiyaawanttu kifiletuu, ha baggana heezzuu ya baggana heezzuu de'iino.
Unttunttu gomppay ubbaawekka k'ara; unttuntta shaakkiyaa dirssaa gimbbiyaa
orddotetsaykka k'ara.
11 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii dirssaa penggiyaa aad'd'iyaa sa'aa gomppaa
likkeedda; ubbaanna 10 wad'aa gideedda. Penggetuwaappe gidduwaan de'iyaa
loossuu 13 wad'aa.
12 Itti itti penggiyaa naagiyaawanttu kifiliyaa sintsan de'iyaa gimbbiyaa geesay itti
wad'aa, gomppaykka itti wad'aa gideedda goday de'ee; naagiyaawanttu kifiletuu
laa"u bagganakka usuppun usuppun wad'aa.
13 Hafintsan de'iyaa naagiyaawanttu kifiletuwaa guyye gas'aappe hefintsan de'iyaa
naagiyaawanttu kifiletuwaa guyye gas'aa gakkanaw de'iyaa sa'aa likkina 25 wad'aa
gideedda.
14 He bitanii dabaabaa s'eelliyaa wurssetsa kifiliyaa likkina 20 wad'aa gideedda.
15 Penggiyaa geliyaa saappe biide, hini wurssetsan de'iyaa Aa baranddaa
gakkanaw de'iyaa adusatetsay 50 wad'aa.
16 Kifiletuwaa ubbaan kare bagga s'eelliyaa guutsa guutsa maskkootetuu de'iino;
k'ay kifiletuwaappe gidduwaan de'iyaa godawukka maskkootetuu de'iino. Yaanne
haanne shaakkiyaa godatuwaa bollan zambbaa misilii med'etti utteedda.

Kare Dabaabaa

17 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana kare dabaabaakko afeeda. Hewan taani
dabaabaa yuushshuwaan shuchchaa hiis's'etteedda baasuwaanne he baasuwaa
yuushshuwaan kees'etteedda hattamu kifiletuwaa be'aad.
18 Shuchchay hiis'etteedda baasuu dabaabaa yuushshuwaa ubbaa gakkeedda;
hewe kare dabaabay giddo dabaabaappe zik'k'ee.
19 Giddo dabaabaakko gatsiyaa, d'ok'k'an oosetteedda, dirssaa penggii de'ee. He
bitanii laa"u penggetuwaappe gidduwaan de'iyaa sa'aa likkina huup'issa baggaanne
gedissa bagga gomppay 100 wad'aa gideedda.

Huup'issa Penggiyaa

20 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana huup'issa bagga afeeda. Huup'issa bagga
s'eelliyaa dirssaa penggiyaa gutaraanne gomppaa I likkeedda. He dirssaa penggii
kare dabaabaakko gatsiyaawaa.
21 Loossuwaappe ushechchanne haddirssa baggana de'iyaa heezzu heezzu
naagiyaawanttu kifiletuu, unttunttuppe gidduwaan de'iyaa godatuunne Aa
barandday koyiro Away doliyaa Penggiyaa baggan likkeeddawanttuna bis'e lagge
gideeddino. Dirssaa penggiyaa gutaray ubbaanna 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa.
22 Barandday, maskkootetuunne med'etteedda zambbaa misilii kase Away doliyaa
Penggiyaa baggan be'eeddawanttuna itti mala. Yaa gatsiyaa laappun detsatuu
de'iino. Barandday dabaabaa sintsan wurssetsa baggana de'ee.
23 Away doliyaa baggaadan, ha huup'issa baggankka giddo dabaabawukka hara
penggii de'ee. He bitanii ha laa"u dirssaa penggetuwaappe gidduwaan sa'aa likkina
100 wad'aa gideedda.

Gedissa Penggiyaa

24 Hewaappe simmiide, he bitanii taana gedissa bagga dirssaa pengge kaaletsina
baade, hewan hara dirssaa penggiyaa be'aad. I Aa likkiyaa wode, gido
gimbbetuwaanne haratuwaa likkina ikka haratuwaa keeshshaa gideedda.
25 Likkiyaa haratuwaadan, ha dirssaa penggiyaa matan de'iyaa kifiletoo ubbaw
maskkootetuu de'iino. Dirssaa penggiyaa adusatetsay 50 wad'aa; gomppaykka 25
wad'aa.
26 Yaa gatsiyaa laappun detsatuu de'iino. Barandday dabaabaa sintsan wurssetsa
baggana de'ee. Penggiyaa bolla ya bagganannе ha baggana zambbaa misilii med'etti
utteedda.
27 Giddo dabaabawukka hara penggii de'ee. He bitanii ha laa"u dirssaa
penggetuwaappe gidduwaan de'iyaa sa'aa likkina 100 wad'aa gideedda.

Giddo Dabaabaw Gedissa Bagga Penggiyaa

28 He bitanii taana gedissa dirssaa penggiyaa baggana hini giddo dabaabaakko
afeeda. I dirssaa penggiyaa likkina, hara penggetuwaanna likke gideedda.
29 Hewoo naagiyaawanttu kifiletuu, godatuunne baranddatuu ubbay hara dirssaa
penggetuwaanna itti mala. He dirssaa penggiyaa yuushshuwaan kifiletuwaa ubbaw
maskkootetuu de'iino. Ha penggiyaa adusatetsay 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa.
30 Aa yuushshuwaan baranddatuu de'iino; unttunttu adusatetsay 25 wad'aa;
gomppaykka 5 wad'aa.
31 He baranddatuu kare bagga dabaabaa s'eelliino. Penggiyaa bolla ya bagganannе
ha baggana zambbaa misilii med'etti utteedda. Yaa gatsiyaa hosppun detsatuu
de'iino.

Giddo Dabaabaw Away Doliyaa Bagga Penggiyaa

32 He bitanii taana away doliyaa bagga dirssaa penggiyaanna hini giddo
dabaabaakko afeeda. I he dirssaa penggiyaa likkina, hara penggetuwaanna likke
gideedda.
33 Naagiyaawanttu kifiletuu, godatuunne barandday ubbay hara dirssaa
penggetuwaanna itti mala. He dirssaa penggiyaa yuushshuwaan de'iyaa kifiletuwaa
ubbaw maskkootetuu de'iino. He penggiyaa adusatetsay 50 wad'aa; gomppaykka 25
wad'aa.
34 Barandday kare bagga dabaabaa s'eellee. Penggiyaa bolla ya bagganannе ha
baggana zambbaa misilii med'etti utteedda. Yaa gatsiyaa hosppun detsatuu de'iino.

Giddo Dabaabaw Huup'issa Bagga Penggiyaa

35 He bitanii taana huup'issa bagga dirssaa penggiyaakko afeeda. I he dirssaa
penggiyaa likkina, ikka hara penggetuwaanna likke gideedda.
36 Naagiyaawanttu kifiletuu, godatuunne barandday ubbay hara dirssaa
penggetuwaanna itti mala. He dirssaa penggiyaa yuushshuwaan maskkootetuu
de'iino. He penggiyaa adusatetsay 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa.
37 Barandday kare bagga dabaabaa s'eellee. Penggiyaa bolla ya bagganannе ha
baggana zambbaa misilii med'etti utteedda. Yaa gatsiyaa hosppun detsatuu de'iino.

Yarshshuwaa Giigisiyaa Kifiletuwaa

38 Kare dabaabaw huup'issa baggana, giddo dirssaa penggiyaa baranddaana
oyk'k'eteedda, hara kifiliikka de'ee. S'uuggiyaa yarshshoo ahiyaa mehiyaa ashuu
meec'ettiyaawe he kifiliyaana.
39 He baranddan ha baggana laa"u s'arp'p'eezatuu, ya bagganakka laa"u
s'arp'p'eezatuu de'iino; s'uuggiyaa yarshshoo, nagaraa yarshshoonne naak'uwaa
yarshshoo shukkiyaa mehiyaa ubbay shukettiyaawe he s'arp'p'eezatuwaa bollaanna.

40 Baranddaappe kare baggana huup'issa dirssaa penggiyaa matan laa"u
s'arp'p'eezatuu ha baggana, laa"u s'arp'p'eezatuu ya baggana de'iino.
41 Hewaa diraw, yarshshoo shiik'eedda mehii shukettiyaa ubbaanna hosppun
s'arp'p'eezatuu de'iino; unttunttuppe oyddatuu baranddan de'iino; oyddatuu k'ay
kare dabaaban de'iino.
42 K'ay s'uuggiyaa yarshshuwaa wotsanaw giigisseedda, shuchchaappe masettiide
oosetteedda oyddu s'arp'p'eezatuu de'iino. Unttunttoo geesay itti wad'aa; adusatetsay
itti wad'anne takkaad'e; k'ay gomppaykka itti wad'anne takkaad'e. S'uuggiyaa
yarshshuwaanne hara yarshshotuwaa ubbaa shukkiyaa miishshatuu he
s'arp'p'eezatuwaa bollan uttiino.
43 Oyddu birad'd'iyaa aduk'k'iyaa kak'k'iyaa maaggatuu godaa bolla yuuyyi
aad'd'iide d'ishetti utteeddino. Yarshshoo shiishshiyaa ashuu ubbay he
s'arp'p'eezatuwaa bolla wod'd'ee.
44 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana giddo dabaabaa gelisseedda. Hewan
penggetuu giddo dabaabaakko dooyettiyaa laa"u kifiletuu de'iino. Unttunttuppe itti
kifilii huup'issa dirssaa penggiyaa mataana gedissa bagga s'eellee; laa"entsuu k'ay
gedissa dirssaa penggiyaa mataana huup'issa bagga s'eellee.
45 He bitanii taana hawaadan yaageedda; «Gedissa bagga s'eelliyaa kifilii Geeshsha
Golliyaan ootsiyaa k'eesetuwaa.
46 Huup'issa bagga s'eelliyaa kifilii k'ay yarshshiyaasan ootsiyaa k'eesetuwaa.
K'eesetuu ubbay S'aadook'a yaraappe yeletteedda Leewatuwaa; Med'inaa Godaakko
shiik'iide, aassi ootsanaw bessiino geetetteeddawe unttunttu s'alala» yaageedda.

Giddo Dabaabaanne Geeshsha Golliyaa

47 He bitanii dabaabaa likkina adusatetsay 100 wad'aa, gomppaykka 100 wad'aa
gideedda. Dabaaban Geeshsha Golliyaappe sintsa baggana itti yarshshiyaasay de'ee.
48 Hewaappe guyyiyaan, I taana Geeshsha Golliyaa baranddaa afeeda. Baranddaa
geliyaa k'osiletsaa likkina geesay 5 wad'aa; gomppaykka 14 wad'aa. Haddirssananne
ushechchanna de'iyaa godatuwaa orddotetsay heezzu heezzu wad'aa gideedda.
49 Baranddaa adusatetsay 20 wad'aa; gomppaykka 12 wad'aa. Yaa gatsiyaa 10
detsatuu de'iino. Geliyaasan ushechchannanne haddirssana ek'k'eedda laa"u
tuuk'etuu de'iino.

41

1 Hewaappe simmiide, he bitanii taana Geeshsha Golliyaan de'iyaa Geeshsha Sa'aa
gelisseedda. He Geeshsha Sa'aa godaa orddotetsaa likkina 6 wad'aa gideedda.
2 Penggiyaa gomppay k'ay 10 wad'aa gideedda. Haddirssananne ushechchanna
de'iyaa godatuwaa gomppay ichcheshu ichcheshu wad'aa. K'ay I Geeshsha Sa'aa
likkina 40 wad'aa, gomppaykka 20 wad'aa gideedda.
3 Hewaappe guyyiyaan, k'ol"o geleedda. He geliyaa penggiyaa godaa orddotetsaa
likkina 2 wad'aa gideedda. Penggiyaa gomppay 6 wad'aa gideedda; haddirssananne
ushechchanna de'iyaa godatuwaa aakotetsay laappun laappun wad'aa.
4 K'ay I k'ol"uwaa likkina adusatetsay 20 wad'aa, gomppaykka 20 wad'aa gideedda.
Hewaappe guyyiyaan I taana, «Hawe Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aa»
yaageedda.

Geeshsha Golliyaa Yuushshuwaan Kees'etteedda Kifiletuwaa

5 He bitanii Geeshsha Golliyaa godaa likkina orddotetsay 6 wad'aa gideedda. He
godaana oyk'k'ettiide, Geeshsha Golliyaa yuushshuwaan kees'etteedda oyddu oyddu
wad'aa aakkiyaa daro kifiletuu de'iino.

6 He kifiletuu ittuu ittuwaa bolla kees'etteedda heezzu pook'e gidishina, itti itti
pook'iyaw hattamu kifiletuu de'iino. Zonggolissi yeggiyaa mitsay Geeshsha Sa'aa
giddo gelenna mala, koyiro godaana oysetsiide, hara shuchchaa wotseeddino.
7 He shuchchay garssa wurssetsa pook'iyaan orddeedda dirawunne pude
shiik'iidde lee'iyaa diraw, kifiletuukka pude shiik'iyaa wode, aakki aakkiide biino.
Koyiro wuyggiyaappe giddo pook'iyaanna aad'd'iidde, killi wurssetsa pook'iyaa
gakkanaw afiyaa detsatuu de'iino.
8 Taani Geeshsha Golliyaa yuushshuwaan d'ok'k'u geedda baasuu de'iyaawaa
be'aad. Aa yuushshuwaan de'iyaa kifiletuu he baasuwaa bollan kees'etteeddino; he
baasuu giddo dabaabaappe 6 wad'aa d'ok'k'ee.
9-11 He kifiletuwaa kare bagga godaa orddotetsay 5 wad'aa. Kifiletuwaa geliyaa
laa"u penggetuu, ittuu huup'issa baggana, ittuu k'ay gedissa baggana de'iino; k'ay he
kifiletuwaa yuushshuwaan de'iyaa baasuwaa aakotetsay 5 wad'aa. Geeshsha
Golliyaa baasuwaappenne giddo dabaaban de'iyaa kifiletuwaappe gidduwaan
de'iyaa mela sa'ay 20 wad'aa.

Away wulliyaa Baggana Kees'etteedda Golliyaa

12 Geeshsha Golliyaappe away wulliyaa baggana de'iyaa mela sa'aappe hefintsa
baggana itti Gollii de'ee. He golliyaa 90 wad'aa; gomppaykka 70 wad'aa. He golliyaa
goday 5 wad'aa ordda.

Geeshsha Gollii Likketteedda

13 He bitanii Geeshsha Golliyaa kare bagga likkina adusatetsay 100 wad'aa.
Geeshsha Golliyaa zokkissaappe biide, hini away wulliyaa bagga golliyaa zokkissaa
gakkanaw sa'aa likkina, 100 wad'aa gideedda.
14 Away doliyaa baggana de'iyaa Geeshsha Golliyaa gomppay laa"u mela sa'atuwaa
gujjiide likkina, 100 wad'aa aakkee.
15 Laa"u bagganakka de'iyaa aad'd'iyaa sa'atuwaa gujjiide, away wulliyaa baggana
de'iyaa golliyaa likkina 100 wad'aa gideedda.

Geeshsha Golliyaw Giddo Oosotuwaa

Geeshsha Golliyaa Geeshsha Sa'ay, Aa k'ol"uunne Aa barandday
16 wuyggiyaappe biide, maskkootetuwaa gakkanaw, mitsan lees'etti utteedda;
maskkootetuukka mitsan lees'etti utteeddino.
17-18 Geeshsha golliyaw soo bagga kifiletuwaa goday penggetuwaappe bollaw
aad'd'ana gakkanaw, zambbatuwaanne kiruubetuwaa misiletuwaan alleek'k'etti
utteedda; kifiliyaan yuuyyi aad'd'anawukka zambbaa misiliinne kiruubiyaa misilii
walakan med'etti utteedda. Kiruubetoo ubbaw laa"u laa"u som"ii de'ee.
19 Itti baggana asaa som"uwaa malatiyaawe zambbaa misiliyaakko s'eellee; k'ay
hara baggana gaammuwaa som"uwaa malatiyaawe zambbaa misiliyaakko s'eellee.
20 Wuyggiyaappe denddi biide, penggetuwaappe bolla baggan de'iyaa sa'aa
gakkanaw, godaa yuushshuwaa ubbay hewaadan alleek'k'etteedda.
21 Geeshsha Golliyaa pengge k'osiletsatuu ubbay oyddu mare gidiide
masetteeddawantta; unttunttu ubbaykka itti likke.

Mitsaappe Med'd'eedda Yarshshiyaa Sa'aa

Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa geliyaasaa sintsan
22 mitsaappe med'etteedda yarshshiyaa sa'aa malatiyaawe beettee. Ikka oyddu
mare gidiide, adusatetsay gomppaykka k'ara; unttunttu laa"uukka laa"u laa"u
wad'aa; aw geesay k'ay heezzu wad'aa. Maazanatuwaa tuussatuu, gedetuunne
miyyiyaanna de'iyaa sank'k'atuu ubbaykka mitsaappe oosetteeddawantta. He bitanii
taana, «Hawe Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa s'arp'p'eezaa» yaageedda.

Geeshsha Golliyaa Penggetuwaa

23 Geeshsha Sa'aw itti penggii de'ee; k'ay ubbaappe aad'd'eeda geeshsha sa'aw itti
penggii de'ee.
24 Itti itti penggiyaw gidduwaan dakkotiide dooyettiyaa laa"u sank'k'atuu de'iino.
25 Geeshsha Sa'aa godatuwaa bolla med'etteeddawaadan, penggetuwaa
sank'k'atuwaa bollakka kiruubetuwaanne zambbatuwaa misilii med'etti utteedda.
Baranddaappe bolla baggana sintsanna de'iyaa sank'k'aa kaaray mitsaappe
oosetteeddawaa.
26 He baranddaa godatuwaa miyyiyaan maskkootetuu de'iino. Laa"u bagga
godatuukka zambbaa misiliyaan alleek'k'etteedino. Haddirssa bagganannе
ushechcha baggana de'iyaa detsaa kifiletoo kameedda kaaray de'ee.

42

Geeshsha Golliyaa Matan Kees'etteedda Laa"u Golletuwaa

1 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana huup'issa bagga penggiyaanna kare
dabaabaa kaaletsiide Geeshsha Golliyaa giddo dabaabaa gimbbiyaana oyk'k'etteedda
golliyaakko, taana aheedda.
2 He golliyaa penggii pude bagga simiide, he Gollii 100 wad'aa adussanne 50
wad'aa aakko.
3 Gido dabaabaappe laatamu wad'aa haakkiide, k'ay sintsa baggana kare
dabaabaan de'iyaa hiis's'etteedda shuchchaappe sintsa baggana ittuu ittuwaanna
s'eeletiyaa heezu detsay de'iyaa pook'ii de'ee.
4 He kifiletuwaa penggetuu huup'issa s'eelliino. Unttunttuppe sintsa baggana 10
wad'aa aakonne 100 wad'aa adussa gideedda, giduwaana aatsiyaa ogii de'ee.
5 He golliyaa bolla heezzentso pook'ii laa"entsuwaappe s'uumee; laa"entsuu k'ay
koyiruwaappe s'uumee. Gaasotaykka unttunttu ittuu ittuwaappe guyye shiik'i
shiik'iide gimbbetteedda diraassa.
6 K'ay unttunttu heezzu pook'iyaan de'iyaa kifiletuu k'omowanttuppe
garssawanttunne gido zawaan de'iyaa kifiletuu s'uumiyaa diraw kare dabaabaan
de'iyaa hara golletuwaadan, unttunttoo tuussay baawa.
7 He kifiletuwaappe sintsa baggana, 50 wad'aa aduk'k'iyaa kare dabaabaa baggana
de'iyaa itti gimbbii de'ee.
8 Kare dabaabaa baggana de'iyaa kifiletuwaa adusatetsay 50 wad'aa
aduk'k'iyaawaa gidishin Geeshsha golliyaa sintsan de'iyaa kifiliyaa adusatetsay 100
wad'aa.
9 Kare dabaabaappe soo geliyaa wode away doliyaa baggana garssa kifiletuwaa
geliyaa penggii de'ee.
10 Hewaadankka, Geeshsha Golliyaappe gedissa baggana kare dabaabaa gimbbiyaa
kaaliide Geeshsha Golliyaa dabaabaanna oyk'k'eteeddanne kare dabaabaakko
s'eeliyaa hara kifiletuu de'iino.
11 He golliyaa kifiletuwaa sintsan Asay hamettiyaa ogii de'ee. He Gollii huup'issa
baggan de'iyaa golliyaana itti mala; adussatetsay, aakotetsay, kifiletuunne penggetuu
ubbay itti mala.
12 Dirssaa gimbbii wuriyaa away doliyaa bagga gas'aappe doomiide gimbbi
doommiyaa gedissa baggana de'iyaa kifiletuwaa geliyaa penggii de'ee.
13 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana hawaadan yaageedda; «Hawanttu
kifiletuu, huup'issananne gedissanna Geeshsha Golliyaa kare dabaabaakko
s'eelliyaawanttu k'eesetuwaa kifiletuwaa. Unttunttu giddon Med'inaa Godaa sintsan
ootsiyaa k'eesatuu ubbaappe aad'd'eeda geeshsha k'umaa maana. He kifiletuu
geeshsha gideedda diraw, ubbaappe aad'd'eeda geeshsha imotaa, hewanttunne

katsaa yarshshuwaa, nagaraa yarshshuwaanne naak'uwaa yarshshuwaa ubbaa, unttunttu hewan wotsana.
14 Geeshsha Golliyaa geleedda k'eesatuu kare dabaabaa kesiyaa wode, S'oossaw ootsiyaa wode mayyeedda geeshsha mayuwaa kessiide, he kifiletuwaan wotsennan kesikkino. Ayaw gooppe, mayotuu geeshsha. Unttunttu kare asaakko kesiidde, kase mayiyaa hara mayotuwaa mayyiide kesanaw koshshee» yaageedda.

Geeshsha Golliyaa yuushshuwaa Likkiyaa

15 He bitanii Geeshsha Golliyaa garssa dabaaban de'iyaa keetsatuwaa likkii wurssiide, away doliyaa bagga s'eelliyaa dirssaa penggiyaanna taana kare kesseedda. Geeshsha Golliyaa yuushshi aatsiide likkeedda.
16 S'am"aa akkiide, away doliyaa bagga likkina, 500 wad'aa gideedda.
17 Simmiide huup'issa bagga he gatiman likkina 500 wad'aa gideedda.
18 Simmiide gedissa bagga likkina 500 wad'aa gideedda.
19 Simmiidekka away wulliyaa bagga likkeedda; ikka 500 wad'aa gideedda.
20 Hewaadan ootsiide, I oyddu baggatuwaakka likkeedda. Aa yuushshuwaan 500 wad'aa aduk'k'iide, 500 wad'aa aakkiyaa dirssaa gimbbii de'ee. He gimbbii geeshsha sa'aa yenkko c'oo sa'aappe shaakkanaassa.

43

S'oossaa Bonchchuu Geeshsha Golliyaa Simmeedda

1 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana away doliyaa bagga s'eelliyaa penggiyaakko aheedda.
2 Taani Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuu away doliyaa baggappe yiyaawaa be'aad. Aa yuussaa kooshshay daro haatsaa kuntsuwaa guntsaa mala; k'ay biittaykka Aa bonchchuwaan poo'eedda.
3 Be'eedda sas'ay kase S'oossay Yerusaalame katamaa d'ayissanaw yeedda wode be'eedda sas'aa malatee; k'ay Kobaara Shaafaa matan taani be'eedda sas'aakka malatee. Hewaa be'aade, taani ta som"uwaa biittaa gatsaade gufannaad.
4 Med'inaa Godaa bonchchuu away doliyaa bagga s'eelliyaa penggiyaanna Geeshsha Golliyaa giddo geleedda.
5 He wode S'oossaa Ayyaanay taana pude dentsiide, giddo dabaabaa gelisseedda; Be'a! Med'inaa Godaa bonchchuu Geeshsha Golliyaa kumeedda.
6 Hewan he bitanii ta miyyiyaan ek'k'ide'ishshin, ittuu Geeshsha Golliyaa giddoppe taw haasayishin sisaad.
7 I hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, hawe ta araataa saanne ta gedii yed'd'iyaa sa'aa. Taani Israa'eeliyaa asaa giddon med'inaw de'ana. Hawaappe sintsaw Israa'eeliyaa asaa gidina, unttunttu kaatetuwaa gidina, hara s'oossatoo goyinniyaawan, woy shemppuu baynna barenttu kaatetuwaa hawulttiyaw goyniyaawaan ta geeshsha suntsaa tunissikkino.
8 Waatiide gooppe, itti godaa s'alalay taananne unttunttanne shaakkina, barenttu penggiyaa tawaa miyyiyaan, barenttu pengge mitsaakka tawaa miyyiyaan esseeddino. Barenttu sheneyiyaa oosuwaan ta geeshsha suntsaa tunisseeddino. Hewaa diraw, taani ta hank'k'uwaan unttuntta d'ayissaad.
9 Ha"i simmi hara s'oossatoo goyinniyaawaa aggino; barenttu kaatetuwaa hawulttiyaa goynniyaawaa ta mataappe diggino. Yaatooppe, taani unttunttu giddon med'inaw de'ana.

43:2 Hiz. 10:3-4, 18-19; 11:22-23; Sas'. 1:15

10 «Laa asaa na'aw, taani neena besseedda Geeshsha Golliyaabaa Israa'eeliyaa asaw
oda; unttunttu barenttu ootseedda nagaran yeellatana mala, Aa med'aabaanne I
kees'etteedda maaraa unttunttoo oda.
11 Unttunttu barenttu ootseeddabaan yeellatiyaawantta gidooppe, Geeshsha
Golliyaa malaa, I kees'etteedda maaraa, kesiyaa sa'atuwaa, geliyaa sa'atuwaanne Aa
kumentsaa misiliyaa unttunttoo k'onc'c'issa. Hewaadankka k'ay, Aa wogaa ubbaanne
Aa higgiyaa ubbaa unttuntta erissa. K'aykka he gollii wooti kees'eteeddenttonne
unttunttu Aa woga ubbaanne higgiyaa ubbaa naaganawunne polanaw danddayana
mala, neeni unttunttu s'eellishshin s'aafa.
12 «Geeshsha Golliyaa higgii hawaa: Geeshsha Gollii kees'etteedda deriyaa
huup'iinne Aa yuushshuwaan de'iyaa heeray ubbay ubbaappe aad'd'eeda geeshsha
gidanawaa. Ee, Geeshsha Golliyaa higgii hawaa.

Yarshshiyaa Sa'aa

13 «Yarshshiyaasay kase Geeshsha Golliyaa likkiyaadankka, itti wad'aa bolla oyddu
birad'd'etuwaa gujjeedda, adussa wad'aan likketteedda. Yarshshiyaa sa'aa baasuwaa
yuushshuwaan itti wad'aa zik'k'iyaanne itti wad'aa aakkiyaa ollay de'ee; he ollaw
kare bagga detsay itti takkaad'iyaa d'ok'k'ee. Yarshshiyaa sa'aa geesay hawaa mala:
14 Baasuwaappe biide, koyiro detsaa gakkanaw 2 wad'aa; laa"entso detsay itti
wad'aa yarshshiyaa sa'aakko shiik'i doommiide, 4 wad'aa d'ok'k'ee; k'aykka itti
wad'aa yarshshiyaa saakko shiik'iide,
15 yarshshuu s'uugettiyaa c'ooc'ii de'iyaa heezzentso detsay 4 wad'aa d'ok'k'ee. I
oyddu mizana gidiide, oyddu mariyankka itti itti kac'ii de'ee.
16 Yarshshuwaa s'uuggiyaa c'ooc'ii oyddu miizaanan gidiide, 12 wad'aa,
gomppaykka 12 wad'aa.
17 Laa"entso detsaykka hewaa mala oyddu mizana gidiide, 14 wad'aa, gomppaykka
14 wad'aa. He detsaw kare bagga gas'ay itti takkaad'e d'ok'k'ee. Yuushshuwaa
ubbaan itti wad'aa gideedda ollay de'ee. Yarshshiyaa sa'aa pude afiyaa detsatuu
away doliyaa baggan de'iino» yaageedda.
18 K'aykka I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Yarshshiyaa sa'aa wogay hawaa. S'uuggiyaa
yarshshuwaa yarshshanawunne suutsaa pushakkaw, yarshshiyaa sa'aa gimbbiide
poliyaa gallassi,
19 taakko shiik'iide, taw ootsiyaa S'aadook'a yaraappe yeletteedda Leewiyaa zare
k'eesatoo nagaraa yarshshuwaa ootsaade, itti Korumaa imma. Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Goday hawaa oday.
20 Neeni he suutsaappe akkaade, oyddu kac'etuwaa, laa"entso detsaa oyddu
miizaananne he detsaw gas'aa okka. Hewaadan ootsaade, yarshshiyaa sa'aa
tunatetsaappe geeshsha.
21 K'ay nagaraa yarshshoo imetteedda he korumaa akkaade, Geeshsha Golliyaawaa
gidiide, geeshsha sa'aappe kare baggana aw azazetteedda sa'aan s'uugga.
22 « ‹Wonttetsa gallassi tilla bollaanna de'iyaa itti deeshsha orggiyaa akkaade,
nagaraa yarshshoo yarshsha. Kase korumaa suutsan geeshsheeddawaadan, he
deeshsha orggiyaa suutsan yarshshiyaa sa'aa geeshsha.
23 Geeshshiyaawaa polaade, tilla bollaanna de'iyaa itti korumaanne tilla bollaanna
de'iyaa itti dorssaa orggiyaa akkaade,
24 laa"uwaakka Med'inaa Godaa sintsa shiishsha. Yaatooppe k'eesatuu unttunttu
bolla mas'iniyaa k'oliide, Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide
yarshshino.

43:13 Hiz. 27:1-2; 2 Od. 4:1

25 « ‹Laappun gallassaa kumentsaa, hachchi hachchi itti deeshshaa koliyaa nagaraa
yarshshoo, k'ay tilla bollaanna de'iyaa itti korumaanne tilla bollaanna de'iyaa itti
dorssaa orggiyaa shiishsha.
26 K'eesetuu laappun gallassaa kumentsaa yarshshiyaa sa'aa tunatetsaappe
geeshshino. Yaatiide S'oossaw Aa dummayino.
27 Ha gallassatuu wuriyaa wode, hosppuntsa gallassaappe doommiide, k'eesatuu
hintte s'uuggiyaa yarshshuwaanne hintte ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshiyaa
sa'aa bollan yarshshino. He wode taani hinttenan nashettana. Taani Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday› yaagee» yaageedda.

44

Away Doliyaa Penggiyaa Wogaa

1 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana guyye zaariide, Geeshsha golliyaw away
doliyaa baggana de'iyaa kare bagga dirssaa penggiyaakko ahiyaa wode, dirssaa
penggii gorddetti utteedda.
2 Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Ha penggii gordduwan de'i
bashanaappe attina, laa"entso dooyettenna. Asaykka aanana gelenna; ayaw gooppe,
Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay aanana geleedda. Hewaa diraw, he penggii
gordduwan de'ana.
3 Gidooppenne, Israa'eeliyaa k'eesiyaa s'alalay Med'inaa Godaa sintsan ukitsaa
maanaw hewan uttana danddayee. Penggiyaa baranddaana I gelanawunne kesanaw
danddayee» yaageedda.

Geeshsha Golliyaa Geliyaa Wogaa

4 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana Huup'issa Penggiyaakko afiyaa ogiyaanna
afiide, Geeshsha Golliyaa sintsa bagga gatseedda. Hewan taani s'eelliyaa wode,
Med'inaa Godaa bonchchuu Med'inaa Godaa Golliyaa kumi utteeddawaa be'aad;
hekko, ta som"uwaa biittaa gatsaade gufannaad.
5 Yaatina, Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, Med'inaa
Godaa Geeshsha Golliyaa wogatuwaa ubbaanne Aa higgetuwaa ubbaa
s'eelliyaawaan taani new odiyaawaa ne haytsaan loytsaade sisa; ne ayifiyaankka
loytsaade s'eella. Geeshsha Golliyaa gelanawunne kesanaw bessiyaa asatuunne
bessena asatuu hak'awanttentto loytsaade akeeka.
6 Makkalanchcha Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; ‹Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte ootsiyaa
tuna oosuu ek'k'o.
7 Hintte taw ta k'umaa, mod'd'uwaanne suutsaa yarshshuwaa ootsiide shiishshiyaa
wode, wozanaynne ashuu k'as's'arettibeenna allaga asatuwaa ta Geeshsha Golliyaa
gelissiide, unttunttu Aa tunissanaadan ootseeddita. Hintte tunatetsaa ubbaa
bollankka gujjiide, ta k'aalaa c'aak'uwaa koleeddita.
8 K'ay ta geeshsha miishshatuwaa bolla aawotennan is's'iide, ta Geeshsha Golliyaan
allagatuwaa aawoyeedita» yaagee.
9 « ‹Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee;
«Israa'eeliyaa asaa giddon de'iyaa allaga asay, bare wozanaaninne bare ashuwaan
k'as's'arettibeennawe, ooninne ta Geeshsha Golliyaa geloppo.

Leewatuu Akkiyaa Muruwaa

10 « ‹ «Taappe haakkeedda Leewatuu, Israa'eeliyaa Asay taana aggiide wora
simmina, barenttu eek'atoo goyinnanaw wora simmeeddawanttu, barenttu
muruwaa akkino.

43:27 Kes. 29:35-37

11 Gidooppenne, unttunttu ta Geeshsha Golliyaan oosanchcha gidino; ta Geeshsha
Golliyaa dirssaa penggetuwaa naagino; Geeshsha Golliyaa oosuwaakka ootsino.
Unttunttu s'uuggiyaa yarshshuwaanne Asay ahiyaa hara yarshshuwaa shukkino;
k'ay asaw ootsanaw, unttunttu asaakko shiik'ino.
12 Shin unttunttu kase Israa'eeliyaa asaa eek'atoo goyinisseedda dirawunne asaa
nagaran kunddisiyaa d'ube gideedda diraw, unttunttu barenttu nagaraa muruwaa
akkanaadan, taani kushiyaa dentsaade c'aak'k'aad. Taani Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Goday hawaa oday.
13 Unttunttu k'eesiyaa gidiide ootsanaw taakko shiik'oppino; woy taw
dummateedda geeshshabaakkonne ubbaappe aad'd'eeda geeshshabaakko
shiik'oppino. Unttunttu barenttu ootseedda tuna oosuwaa diraw, yeellaa mayno.
14 Gidooppenne, unttunttu Geeshsha Golliyaan aawotanaadaaninne Aa giddon
ootsanaw de'iyaa oosuwaa ubbaakka ootsanaadan, taani unttuntta suntsana.

K'eesetuwaa Wogaa

15 « ‹ «Shin Israa'eeliyaa Asay taana aggiide, wora simmeedda wode, ta Geeshsha
Golliyaa wogaa ammanettiide poleedda, Leewiyaa zare k'eesatuu, S'aadook'a
yaratuu, unttunttu taw ootsanaw taakko shiik'ino. Mod'd'uwaanne suutsaa
shiishshiidde, unttunttu ta sintsan ootsino. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday
hawaa oday.
16 Ta Geeshsha Golliyaa unttunttu gelino; taw ootsanaw ta yarshshiyaa sa'aa
unttunttu shiik'ino; aawotetsaakka unttunttu oyk'k'ino.
17 Unttunttu Geeshsha Golliyaw giddo dabaabaa geliyaa wode, liinuwaappe
dadetteedda mayuwaa mayno; giddo dabaabaa penggen woy Geeshsha Golliyaa
giddon ootsiyaa wode, suufiyaa mayuwaa mayyoppino.
18 Unttunttu barenttu huup'iyaan layinuwaa shaashiyaa s'aas'ino; barenttu
s'eessankka layinuwaa k'antsa suriyaa danc'c'ino. Barentta c'awayiyaawaa ayaanne
mayyoppino.
19 Asay de'iyaa kare dabaabaa unttunttu kesiyaa wode, Geeshsha Golliyaan
ootsiidde mayyeedda mayuwaa k'aariide, geeshsha kifiletuwaan wotsino. Hewe
d'ayooppe, unttunttu barenttu geeshsha mayuwaan asaa S'oossaw geeshshana.
20 « ‹ «K'eesetuu barenttu huup'iyaa meedettoppino, woy barenttu binnaanaa
adussoppino; barenttu huup'iyaa likkiyaan k'ans's'issino.
21 Ay k'eesiinne gido dabaabaa geliyaa wode, woyniyaa eessaa ushoppo.
22 Unttunttu asinay hayk'k'eedda, woy yedeteedda mac'c'a asaa akkoppino.
Israa'eeliyaa asaappe geelayatto akkino; woy asinay k'eesiyaa gidiide de'iiddi
hayk'k'eedda mac'c'a asaa akkino.
23 « ‹ «K'eesetuu S'oossaw dummateeddawaappenne dummatennan c'oo
de'iyaawaappe gidduwaan de'iyaa dummatetsaa ta asaa tamaarissino. K'ay
geeshshaappenne tunaappe gidduwaan de'iyaa dummatetsaa unttunttu bessino.
24 Ay mootuu denddooppekka, k'eesatuu ta higgii odiyaawaadan pirddino. Ta
higgiyaanne ta wogaa naagiide, ta baalatuwaa bonchchino; ta Sambbataakka
dummayiide bonchchino.
25 « ‹ «K'eesii hayk'k'eedda anhaakko shiik'iide, barena tunissoppo. Gidooppenne,
hayk'k'eeddawe aawuwaa, woy aato, woy yeleedda attuma na'aa, woy mac'c'a na'aa,
woy ishaa, woy asinaa gelabeenna michchato gidooppe, anhaa bochchanaw
danddayee.
26 I bare tunatetsaappe geeyeeddawaappe guyyiyaan, laappun gallassaa paydiide
takko. Hewaappe guyyiyaan, I geeshsha gidana.

44:17 Kes. 28:39-43; Wog. 16:4 **44:19** Wog. 16:23 **44:20** Wog. 21:5 **44:21** Wog. 10:9 **44:22** Wog. 21:7, 13-14 **44:23** Sas'. 10:10 **44:25** Wog. 21:1-4

27 Hewaappe simmiide, Geeshsha Sa'aan ootsanaw giddo dabaabaa biyaa gallassi,
bare nagaraa yarshshuwaa shiishsho. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday
hawaa oday.
28 « ‹ «K'eesetoo laatay baawa; taani unttunttoo laata. Israa'eeliyaa biittan
unttunttoo ay laataanne immoppite; unttunttu laatay Taana.
29 Unttunttu katsaa yarshshuwaa, nagaraa yarshshuwaanne naak'uwaa
yarshshuwaa miino. Israa'eeliyaa biittan Med'inaa Godaw dummayeeddawe ubbay
unttunttussa.
30 Koyiro gakkiyaa dumma dumma katsaw koyiro ayifiinne hintte S'oossaw
immiyaa imotaa ubbay k'eesetuwaassa. Hintte golliyaan anjjuu shemppana mala,
hintte d'iilliyaappe koyiro kushiyaa unttunttoo immite.
31 K'eesetuu bakkuteedawaa woy do'ay wod'eeddawaa kafuwaa ashuwaa gidina,
mehiyaa ashuwaa gidina, ayaanne mooppino.

45

Med'inaa Godaw Dummayeedda Saamaa

1 « ‹ «Biittaa hintte laattanaw saaman shaakkiyaa wode, he biittaappe itti saamaa
Med'inaa Godaw dummayiide wotsite. Hewekka tammanne laa"u kilo meetirenne
bagga aduk'k'iyaanne tammu kilo meetire aakkiyaa sa'aa gido. He sa'ay ubbaykka
geeshsha sa'aa gido.
2 He sa'aappe oyddu maazani k'ara gideedda adusatetsay 500 wad'aa, gomppaykka
500 wad'aa gideedda sa'ay Geeshsha Golliyaassa gido; Aa yuushshuwaan 50 wad'aa
gideedda mela sa'ay de'o.
3 He S'oossaw dummayeedda sa'aappe adusatetsay tammanne laa"u kilo
meetirenne bagga, gomppay k'ay ichcheshu kilo meetire gideedda sa'aa likkaade
shaakka. Hewan Geeshsha Gollii, ikka, ubbaappe aad'd'eeda geeshshay de'iyaa
Geeshsha Golliyaw sa'aa gidiide de'o.
4 Hewe Geeshsha Golliyaa giddon Med'inaa Godaw ootsanaw, aakko shiik'iyaa
k'eesatoo dummateedda geeshsha sa'aa gido; k'ay unttunttu barenttu golliyaa
kees's'iyaa saanne Geeshsha Golliyawukka geeshsha sa'aa gido.
5 K'ay attiyaa tammanne laa"u kilo meetire bagga aduk'k'iyaanne ichcheshu kilo
meetire bagga aakkiyaa sa'ay Geeshsha Golliyaan ootsiyaa Leewatuwaassa laata
gido; unttunttu barenttoo de'iyaa katamatuwaa hewan kees's'ino.
6 « ‹ «He Med'inaa Godaw dummayeedda sa'aa miyyiyaan tammanne laa"u kilo
meetirenne bagga aduk'k'iyaanne laa"u kilo meetirenne bagga aakkiyaa sa'ay
katamaa kees's'anaw de'uwaa; he sa'ay Israa'eeliyaa asaw ubbaw gido.

Israa'eeliyaa Kaappoo Imetteedda Saamaa

7 « ‹ «Israa'eeliyaa kaappoo imetteedda saamay laa"u bagganakka S'oossaw
dummayeedda sa'aaninne katamaa sa'aan zawatee. I away wulliyaa baggana
Meediteraane Abbaa gakkee; away doliyaa baggana Israa'eeliyaa biittaa zawaa
gakkee. Aw Israa'eeliyaa zariyaappe ittuwaa saamaadan, away wulliyaa bagga
zawaappe biide, away doliyaa bagga zawaa gakkee.
8 He saamay Israa'eeliyaa biittaa kaappoo laata gadiyaa gido. Hawaappe sintsan ta
kaappatuu ta asaa uk'k'unnoppino; unttunttu Israa'eeliyaa Asay ubbay bare zariyaan
zariyaan gadiyaa akkanaadan ootsino» yaagee.

Kaappuu Azazettiyaa Higgiyaa

9 « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa
kaappatoo, hinttew ha"i gidana! Hintte shabbiretsaanne asaa uk'k'unniyaawaa

44:28 Pay. 18:20 **44:29** Pay. 18:8-19 **44:31** Wog. 22:8

aggite; suure pirddaanne s'illotetsaa ootsite. Ta asaa unttunttu laata biittaappe
d'ok'olliide yederssiyaawaa aggite. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa
oday.
10 « ‹ «Hintte ubbawukka likke miizaanaynne k'araa gideedda makkiyaabay de'o.
11 Likkiyaabatuu ubbaw giddo gidiyaa gomoore* yaagiyaa likkiyaa miishshaa gido.
Melabaa makkiyaa Efaa giyaa miishshay Gomoore oyk'k'iyaawoo tammuwaappe itti
kushiyaa gido; k'ay gukkiyaawaa makkiyaa Baatiyaa giyaa miishshaykka
gomooriyaw tammuwaappe itti kushiyaa gido. Hewaa giyaawe Afayinne Baatii bis'e
lagge giyaawaa.
12 Guutsabaa likkiyaa wode, hintte likkiyaa miishshay Sak'ile† gido. Laatamu
Geeray itti Sak'ile gido; k'ay usuppun tammu Sak'ilii itti Minaane gido.
13 « ‹ «Hintte imuwaa immiidde, hawaadan immite. Hintte k'os's'i shiishshiyaa
zarggaappe usuppun tammuwaappe itti kushiyaa, banggaappe usuppun
tammuwaappe itti kushiyaa,
14 k'ay wogaraa zayitiyaappe s'eetuwaappe itti kushiyaa immite. Hawantta likkiyaa
wode, neeni makkiyaa miishshay Baate gido. Tammu Baatii itti gomoore woy itti
Koore gidee.
15 Israa'eeliyaa Asay heemmiyaa laa"u laa"u s'eetu mehiyaa wudii de'iyaawaappe
itti wudiyaappe itti itti dorssaa immite. Hewanttu asaa nagaraa atto giissanaw,
katsaa yarshshuwaa, s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshoo gidino.
Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.
16 Biittan de'iyaa Asay ubbay hawaa ubbaa Israa'eeliyaa kaappoo immo.
17 Kaappuu ootsanaw bessiyaa oosuu, Israa'eeliyaa Asay bonchchiyaa baalatuwaan,
aginay s'eeriya gallassatwaaninne Sambbatatuwaan s'uuggiyaa yarshshotoo, katsaa
yarshshotoonne ushshaa yarshshotoo koshiyaawaa immo. Israa'eeliyaa asaa nagaraa
atto giissanaw, nagaraa yarshshotuwaa, katsaa yarshshotoo, s'uuggiyaa
yarshshotoonne ittippetetsaa yarshshotoo ubbaw koshiyaawaa I immo» yaagee.
18 « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Koyiro aginaan, koyiro
gallassi tilla bollaanna itti korumaa Geeshsha Golliyaa geeshshanaw shiishsha.
19 K'eesii ha nagaraa yarshshuwaa suutsaappe akkiide, Geeshsha Golliyaa
penggiyaa k'osiletsatuwaa, yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan de'iyaa detsaw oyddu
mizaanawunne giddo dabaabaa afiyaa dirssaa penggiyaa k'osiletsatuwaa okko.
20 Ooninne k'oppennaan woy erana d'ayiide ootseedda nagaraa atto giissanaw,
aginaw laappuntsa gallassan hewaadankka ootsa. Yaataade Geeshsha Golliyaa
tunatetsaappe geeshsha.
21 « ‹ «Koyiro aginaan, tammanne oyddentso gallassan Paasigaa Baalaa bonchchite;
k'ay laappun gallassi gakkanaw, irshshuu gelibeenna ukitsaa miite.
22 He koyiro gallassan kaappuu bare gishshaanne bare asaa diraw nagaraa
yarshshuwaa ootsiide koshiyaawaa, itti korumaa immo.
23 He baalay bonchchettiyaa laappun gallassatuwaan hachchi hachchi laappun
korumatuwaanne laappun dorssaa orggetuwaa ubbaykka tilla bollaanna
de'iyaawantta s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw koshiyaawaa
immo. Hewaanakka ittippe nagaraa yarshshoo hachchi hachchi itti deeshsha
orggiyaa immo.
24 Itti itti korumaanne itti itti dorssaa orggiyaa yarshshiyaa wode, katsaa
yarshshoo 17 kilo giraame zarggaanne heezzu liitiro zayitiyaa immo.
25 « ‹ «Laappuntsa aginaan, tammanne ichcheshantsa gallassan doommiyaa
laappun gallassaa baalaa wodiyaan ubbaan, nagaraa yarshshuwaa, s'uuggiyaa

---

45:10 Wog. 19:36 * **45:11** ***Gomoore:*** Itti gomoore 220 kilo giraame woy 220 liitiro gidee. † **45:12** ***Sak'ile:*** Itti sak'ilii tammanne itti giraamenne bagga dees'ee. **45:21** Kes. 12:1-20; Pay. 28:16-25

yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne zayitiyaa kasewaappe dummayennan kaappuu immo» yaagee.

46

Yarshshuwaa Wogaa

1 « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Giddo dabaabaa gelissiyaa away doliyaa bagga dirssaa penggii oosuwaa gallassatuwaan usuppunatuwaankka gorddettiide gam"o; shin Sambbata gallassinne aginay s'eeriya gallassi dooyetto.
2 Israa'eeliyaa asaa kaappuu dirssaw pengge bagga dabaabaappe geliyaa baranddaa baggana geliide, dirssaa pengge mitsaa matan ek'k'o. K'eesetuu I immeedda s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshino. I hewan dirssaa penggen goyinniide, simmiide kare keso. Shin dirssaa penggii omarssanaasikka gorddettoppo.
3 He biittaa asaykka Sambbataaninne aginay s'eeriya wodiyaan giddo dabaabaa dirssaa penggiyaa geliyaasan, Med'inaa Godaa sintsan goyinnino.
4 « ‹ «Kaappuu Sambbata gallassi Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, usuppun dorssaa maratuwaanne itti dorssaa orggiyaa, ubbaykka tilla bollaanna de'iyaawantta immo.
5 Itti dorssaa orggiyaana 17 kilo giraame katsaa yarshshuwaa immo. Dorssaa maratuwaanna shiik'iyaa katsaa yarshshuu kaappuu barew shiishshanaw koyeeddawaa keeshshaa gido. K'ay itti itti 17 kilo giraame katsanna heezzu heezzu liitiro zayitiyaa immo.
6 « ‹ «Aginay s'eeriya gallassi gallassi k'ay itti korumaa, usuppun dorssaa maratuwaanne itti dorssaa orggiyaa, ubbaykka tilla bollaanna de'iyaawantta immo.
7 Itti itti korumaanne itti itti dorssaa orggiyaa yarshshiyaa wode, katsaa yarshshoo itti itti 17 kilo giraame zarggaanne heezzu heezzu liitiro zayitiyaa immo. Dorssaa maratuwaanna shiik'iyaa katsaa yarshshuu kaappuu barew shiishshanaw koyeeddawaa keeshshaa gido.
8 Kaappuu geliidde, dirssaa penggiyaa baranddaana aad'd'iide gelo; kesiiddekka hewaana keso.
9 « ‹ «Shin he biittaa Asay baala gallassi Med'inaa Godaa sintsan goyinnanaw yiyaa wode, goyinoo huup'issa penggiyaanna geleeddawanttu gedissa penggiyaanna kesino; k'ay gedissa penggiyaanna geleeddawanttu huup'issa penggiyaanna kesino. Ay asaynne bare sintsan de'iyaa penggiyaanna sitti giide kesooppe attina, bare geleedda saana kesoppo.
10 Unttunttu geliyaa wode, kaappuu unttunttunna gelo; unttunttu kesiyaa wodekka, unttunttunna keso.
11 « ‹ «Nashechchaa gallassatwaaninne laytsaa baalatuwaan itti itti korumaananne itti itti dorssaa orggiyaana shiik'iyaa katsaa yarshshuu itti itti 17 kilo giraame zarggaanne heezzu heezzu liitiro zayite gido. K'ay dorssaa maratuwaanna shiik'iyaa yarshshuu kaappuu barew shiishshanaw koyeeddawaa keeshshaa gido.
12 Kaappuu bare dosuwaan immiyaa yarshshuwaa, s'uuggiyaa yarshshuwaa, woy ittippetetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw ahiyaa wode, away doliyaa bagga giddo dabaabaa dirssaa penggii aw dooyetto. Bare s'uuggiyaa yarshshuwaa woy ittippetetsaa yarshshuwaa Sambbata gallassi I immiyaawaadan immo. Yaatiide I kesiide biina, dirssaa penggii gorddetto.

Hachchi Hachchi Shiishshiyaa Yarshshuwaa

45:25 Wog. 23:33-36; Pay. 29:12-38

13 « ‹ «Kaappuu hachchi hachchi tilla bollaanna de'iyaa itti laytsaa gideedda itti
dorssaa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw immo; I hewaa wontta
wontta pac'c'ennan aho.
14 Hewaanakka laa"u kilo giraame d'iilii itti liitiro zayitiyaan munak'ettiide, wontta
wontta katsaa yarshshuwaa gidiide shiik'o. Hawe hintte Med'inaa Godaw hachchi
hachchi shiishshiyaa yarshshuwaa wogaa.
15 Hawe simmi orgge dorssay, katsaa yarshshuunne zayitii pac'i bayinnan wontta
wontta shiik'anaw bessiyaa s'uugetiyaa yarshshuwaa» yaagee.

Kaappuwaa Gadiyaabaw Imetteedda wogaa

16 « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Kaappuu bare
gadiyaappe shaakkiide, bare attuma naanatuwaappe ittoo immooppe, hewe he
na'aassanne Aa naanatuwaassi laataa gidee.
17 Shin kaappuu bare gadiyaappe shaakkiide, bare k'oomatuwaappe ittoo
immooppe, Ishatamantsa Laytsaa baalay gakkanaw, he gadii aawaa. Hewaappe
guyyiyaan, kaappoo simmo; hewe kaappoo gidiyaa diraw, med'inaw aassanne Aa
naanaatoo laataa gidee.
18 Kaappuu asaa sugiide, asaa laata gadiyaa wolk'k'an akkoppo. Ta Asay bare laata
gadiyaappe d'ok'k'olettenna mala, I bare attuma naanaatoo bare gadiyaappe immo»
yaagee› yaaga» yaageedda.

Yarshshuwaa Doyissiyaa Sa'atuwaa

19 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana huup'issa s'eelliyaa, k'eesetuwaa
geeshsha kifiletuwaakko geliyaasaa aheedda. Hewanttukka giddo dabaabaw
gatsiyaa duge bagga dirssaa penggiyaa matan de'iyaawantta. Unttunttuppe away
wulliyaa bagganna taani itti sa'aa be'aaddi. I taana hawaadan yaageedda;
20 «Ha sa'ay k'eesatuu nagaraa yarshshuwaanne naak'uwaa yarshshuwaa
doyissiyaa saanne katsaa yarshshuwaa uukkiyaa sa'aa. Ha sa'aan go'ettiyaa gaasuu
he geeshsha yarshshotuwaa asaakko kare dabaabaa kessina, Asay geeshshabaa
bochchiide geeyennaadan naaganaassa» yaageedda.
21 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana kare bagga dabaabaw afiide, he
dabaabaw oyddu mazzaniyaa taana yuushsheedda. He dabaabaa mariyaan
ubbankka k'eeri dabaabatuu de'iyaawantta be'aad.
22 Unttunttoo ubbawukka 40 wad'aa; gomppaykka 30 wad'aa; oyddu mariyaan
de'iyaa dabaabatuukka itti lagge.
23 He oyddu dabaabatuwaa yuushshuwankka shuchchaa gimbbii de'ee; k'ay
gimbbiyaa lank'k'iyaan aakko shiik'iide oosetteedda, tamaa eetsiyaa sa'atuu de'iino.
24 He bitanii taana, «Hawanttu ubbay Geeshsha Golliyaan ootsiyaawanttu ahiyaa
yarshshuwaa doyissiyaa sa'atuwaa» yaageedda.

47

Geeshsha Golliyaa Garssappe Pulttiyaa Haatsaa

1 He bitanii zaariide, taana Geeshsha Golliyaa geliyaasaa afeeda. Geeshsha
Golliyaa geliyaa penggiyaappe garssaana haatsay pulttiide, Geeshsha Golliyaappe
away doliyaa bagga goggee. Gaasuukka Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa penggii
away doliyaa baggappe sintsanna de'ee. Geeshsha golliyaw gedissa baggana duge
goggiide, yarshshiyaa saappe gedissa baggana aad'd'ee.
2 I taana huup'issa penggiyaa baggana kessiide, away doliyaa bagga s'eelliyaa
penggiyaa yuushshuwaana kaaletsiide afeeda. He penggiyaappe gedissa baggana
haatsay goggee.

46:17 Wog. 25:10 **47:1** Zak. 14:8; Yoh. 7:38; Sas'. 22:1

3 He bitanii likkiyaa meetiriyaa bare kushiyan oyk'k'iide, away doliyaa bagga biide,
goggiyaa haatsaa kaalliide, 1,000 wad'aa likkeedda. Taana haatsaa gidduwaana
kaaletseedda; haatsay taw meeshi mek'etsaa gakkee.
4 Laa"entsuwaakka 1,000 wad'aa likkiide, haatsaa gidduwaana taana kaaletseedda.
Haatsay taw gulbbataa gakkeedda. K'ay 1,000 wad'aa likkiide, taana haatsaa
gidduwaana kaaletseedda. He wode haatsay taw s'eessaa gakkeedda.
5 I k'aykka 1,000 wad'aa likkeedda. Shin he haatsay daro c'iimma gideedda diraw,
taani pinnanaw danddayabeykke; I Asay wad'd'ennan pinnanaw danddayenna
shaafaa gideedda.
6 He bitanii taana, «Laa asaa na'aw, hawaa be'aaddi?» yaageedda.
Hewaappe guyyiyaan, I taana shaafaa gas'aw guyye zaareedda.
7 Taani simmaade yaa gakkiyaa wode, shaafaa doonaan ha bagganannе ya
baggana loytsi daro mitsay de'iyaawaa be'aad.
8 I taana hawaadan yaageedda; «Ha haatsay away doliyaa bagga biittaw goggiide,
Aaraba Wombban gelee. I hewan goggenna Mas'iniyaa Abban geliyaa wode, he
haatsay ooras's'iide, s'illo haatsaa kesee.
9 Ha shaafay goggiide biyaa sa'aan de'iyaa, sham"i giyaa med'etatuu ubbay pas'a
de'ana; k'ay he shaafay yaa goggiide, abbaa haatsaa ooras's'isiide s'illissiyaa diraw,
payduwaan daro c'oratteedda moletuu yaan de'ana. Hewaappe denddeeddawaan, he
shaafay goggiyaasan de'iyaabay ubbay pas'a de'ana.
10 Moliyaa oyk'k'iyaawanttu abbaa doonaan ek'k'ana; Enggaadappe biide
En-Egilayima gakkanaw de'iyaa sa'ay gitiyaa mic'c'iyaa sa'aa gidana. Meediteraane
Abban de'iyaa moletuwaadan, hewankka daro dumma dumma k'ommo moletuu
de'ana.
11 Shin abbaa doonaan de'iyaa c'ariinne haatsay kumo ollay mas'ine gidiide
attanappe attina, ooras's'ikkino.
12 He shaafaa doonaan ha bagganannе ya baggana miyaa ayifiyaa ayifiyaa, daro
dumma dumma k'ommo mitsatuu de'ana. Unttunttu haytsay k'ok'k'ofettenna;
ayifiyaawaakka aggikkino. Geeshsha Golliyaappe kesiyaa haatsay unttunttukko
goggiyaa diraw, unttunttu aginaan aginaan ooratsa ayifiyaa ayifana. Unttunttu
ayifeedda ayifii k'uma gidanawaa; unttunttu haytsaykka d'ale gidanawaa» yaagee.

Biittaa Zawatuwaa

13 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa zaretoo
tammanne laa"atoo biittaa laata gadiyaa ootsaade, neeni shaakana zaway hawaa.
Yooseefo zaretoo laa"u saamay imetto.
14 Taani kase hintte mayzza aawaatoo ha biittaa laatissanaw ta kushiyaa dentsaade
c'aak'k'aad; ha"i hintte ubbaykka likkiyaan shaakkiide laattite.
15 «Biittaw huup'issa bagga zaway hawaa: Meediteraane Abbaappe denddiide,
Hetiloona katamaanne Hamaata Pinuwaa aad'd'iidde, S'edaade katamaa gakkee.
16 Hewaappe k'ay Damask'k'oppenne Hamaatappe giddo zawaan de'iyaa
Berootanne Sibrayima katamatuwaa aad'd'iidde, Hawuraana zawaan de'iyaa
Tiikona* katamaa gakkee.
17 Hewoo Israa'eeliyaa biittaw zaway Hamaata biittaa huup'issa baggaw aggiide,
Meediteraane Abbaappe away doliyaa bagga biide, Damask'k'o biittaa zawaan
de'iyaa Has'aari-Enaana katamaa gakkee.
18 «Away doliyaa bagga zaway Has'aari-Enaanappe denddiide, Damask'k'oppenne
Hawuraanappe gidduwaana aad'd'ee. Hewaappe k'ay Israa'eeliyaappenne

---

47:12 Sas'. 22:2 * **47:16** ***Tiikona:*** Ibraawetsuwaan Hazer-Hatikkon geetettee.

Gala'aadeppe gidduwaan de'iyaa Yorddaanoosa Shaafaan zawatiidde, Mas'iniyaa
Abbaa aad'd'iidde biide, Taamaara katamaa gakkee.
19 «Gedissa bagga zaway Taamaarappe denddiide biide, Mariiba-K'aadeesan
de'iyaa pulttuwaa gakkee. Hewaappe huup'issana away wulliyaa bagga oyk'k'iide,
Gibs'e Shaafaa kaalliide biide, Meeditiraaniyaa Abbaa gakkee.
20 «Away wulliyaa bagga zaway Meediteraane Abbaa gidiide, huup'issa baggana
aad'd'iide Hamaaten zawatee.
21 «Hewaa diraw, ha biittaa Israa'eeliyaa zaratuwaa payduwaa likkiyaan shaakki
akkite.
22 Hinttewunne hintte giddon naanatuwaa yeliide de'iyaa betetoo biittaa laata
ootsiide shaakkite. Unttuntta hintte hintte biittan yeletteedda Israa'eeliyaa asaadan
s'eellite. Unttunttu hinttenanna ittippe Israa'eeliyaa zaratuwaanna gadiyaa saaman
akkino.
23 Betii Israa'eeliyaan ay zariyaanna de'ooppekka, he I de'iyaa zariyaa giddon aw
laata biittaa immite. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

48

Biittaa Shaakuwaa

1 «Biittaa shaakkanaw mazggabetteedda zaratuwaa suntsay hawaa: Huup'issa
baggana itti saamay Daana zariyaw imetto. Hewekka Hetiloonappe Hamaataw
afiyaa ogiyaa kaalliide, hewaappekka Damask'k'o zawaan de'iyaa Has'aari-Enaana
mata katamaa aad'd'iidde Hamaate matan zawatee. Hewe away doliyaa baggappe
biide away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa sa'aw huup'issa bagga zawaa gidana.
2 Daana zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw
de'iyaa itti saamay Aaseera zariyaw imetto.
3 Aaseera zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw
de'iyaa itti saamay Nifttaaleema zariyaw imetto.
4 Nifttaaleema zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa
gakkanaw de'iyaa itti saamay Minaase zariyaw imetto.
5 Minaase zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga
gakkanaw itti saamay Efireema zariyaw imetto.
6 Efireema zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa
gakkanaw itti saamay Roobeela zariyaw imetto.
7 Roobeela zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa
gakkanaw itti saamay Yihudaa zariyaw imetto.
8 «Yihudaa zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga
gakkanaw de'iyaa itti saamaa dummaya wotsa. Aw gomppay tammanne laa"u kilo
meetirenne bagga gidee. Away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw
de'iyaa itti zariyaa shaakkina gakkiyaa saamaana k'ara. Aw giddo gishechchan
Geeshsha Gollii de'ee.
9 «He saamaappe neeni Med'inaa Godaw dummayaade wotsiyaa sa'ay tammanne
laa"u kilo meetirenne bagga adussanne tammu kilo meetire aakko gido.
10 He sa'ay k'eesatoo dummayeedda sa'aa gido; I huup'issa baggana tammanne
laa"u kilo meetirenne bagga adussa; away wulliyaa baggana ichcheshu kilo meetire
aakonne away doliyaa bagganakka ichcheshu kilo meetire aakko; k'ay gedissa
baggana tammanne laa"u kilo meetirenne bagga adussa. Med'inaa Godaa Geeshsha
Gollii aw giddo gishechchan de'ee.
11 Ha dummay wotseedda sa'ay Israa'eeliyaa Asay ta ogiyaappe wora simmiyaa
wode, unttunttunna wora simmeedda Leewatuwaadan gidennaan, ammanettiide
taw ootsiidde gam"eedda, geeshsha k'eesatoo, S'aadook'a yaratoo imetto.

12 Hewe Med'inaa Godaw dummayeedda biittaappe unttunttoo dumma saamaa; I
ubbaappe aad'd'eeda geeshsha. Unttunttu saamay Leewatoo saaman zawato.
13 «K'eesetuwaa zawaanna oyk'k'ettiide, Leewatookka adusatetsaa tammanne laa"u
kilo meetirenne bagga, gomppaykka ichcheshu kilo meetire gideedda itti saamay
imetto.
14 Unttunttu he gadiyaappe ayaanne bayizzoppino woy laammoppino. Hewe
biittaa ubbaan dummateeddawaa gidiyaa diraw, hara asaa kushiyan gelanaw
bessena; Med'inaa Godaw I geeshsha sa'aa.
15 «Atteeda laa"u kilo meetirenne bagga aakonne tammanne laa"u kilo meetirenne
bagga adussa sa'ay katamaa Asay ubbay kotsaan go'etiyaa golliyaa kees's'iyaanne
mehiyaa heemmiyaa sa'aa gido; katamay he biittaw giddo gishechchan de'o.
16 He katamay oyddu miizaanan de'ee. Huup'issa baggay 4 kilo meetirenne bagga;
gedissa baggay 4 kilo meetirenne bagga; away doliyaa baggay 4 kilo meetirenne
bagga; away wulliyaa baggaykka 4 kilo meetirenne bagga.
17 Katamaw hentsaa gadii de'o; he gadii huup'issa baggana, gedissa baggana, away
doliyaa bagganannе away wulliyaa baggana 250 wad'aa aakko gido.
18 Geeshsha sa'aa baggana atteeda sa'ay away doliyaa bagga wad'd'iyaa wode,
adusatetsay ichcheshu kilo meetire; away wulliyaa bagga wad'd'iyaa wode,
adusatetsay ichcheshu kilo meetire. He sa'aan mokkeeddawe ubbay he kataman
ootsiyaawanttoo k'uma gidana.
19 Israa'eeliyaa zare ubbaappe he kataman ootsanaw yiyaawanttu he biittaa
goshino.
20 Hintte dummayiyaa sa'ay ubbaanna oyddu mariyaanakka tammanne laa"u kilo
meetirenne bagga aduk'k'ee. He sa'ay katamay kees'etteedda sa'aanne geeshsha sa'aa
barenan gujjee.
21-22 «Geeshsha Golliyaappe, k'eesetuwaa saamaappe, Leewatuwaa saamaappenne
katamaa sa'aappe away doliyaa bagganannе away wulliyaa baggana de'iyaa atteeda
biittay kaappoo gido. He biittaw gomppay tammanne laa"u kilo meetirenne bagga.
He kaappuwaa biittay huup'issa baggana Yihudaa gakkeedda saaman, gedissa
baggana Biiniyaama gakkeedda saaman zawatee.
23 Atteeda zaretoo biittay hawaadan shaakkettee. Away doliyaa baggappe away
wulliyaa bagga gakkanaw, itti saamay Biiniyaama zariyaw imetto.
24 Biiniyaama zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga
gakkanaw de'iyaa itti saamay Simoona zariyaw imetto.
25 Simoona zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga
gakkanaw de'iyaa itti saamay Yisaakoora zariyaw imetto.
26 Yisaakoora zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga
gakkanaw de'iyaa itti saamay Zaabiloona zariyaw imetto.
27 Zaabiloona zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga
gakkanaw de'iyaa itti saamay Gaada zariyaw imetto.
28 Gaada gedissa zaway Taamaara katamaappe denddiide, Mariiba-K'aadeesan
de'iyaa pulttuwaanna aad'd'iidde, Gibs'e Shaafaa kaalliide biide, Meediteraane
Abbaa gakkee.
29 «Hintte Israa'eeliyaa asaw laata ootsaade shaakkana biittay hawaa; hawanttu
unttuntta gakkana saamatuwaa. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa
oday.

Katamaa Penggetuwaa

30 «Katamaappe kesiyaa penggetuu hawantta. Unttunttu Israa'eeliyaa zaratuwaa
suntsan s'eegettana. Huup'issa dirssaa gimbbii 4,500 wad'aa aduk'k'ana;

48:30 Sas'. 21:12-13

31 Katamaa penggetuu Israa'eeliyaa Zeretsaa suntsaan s'eegetana. Huup'isa
baggana; Roobeela penggiyaa, Yihudaa penggiyaanne Leewiyaa penggiyaa
geetettiyaa heezzu penggetuu de'ana.
32 Away wulliyaa dirssaa gimbbii 4,500 wad'aa aduk'k'ana; he gimbbiyaan
Yooseefo penggiyaa, Biiniyaama penggiyaanne Daana penggiyaa geetettiyaa heezzu
penggetuu de'ana.
33 Gedissa dirssaa gimbbii 4,500 wad'aa aduk'k'ana; he gimbbiyaan Simoona
penggiyaa, Yisaakoora penggiyaanne Zaabiloona penggiyaa geetettiyaa heezzu
penggetuu de'ana.
34 Away wulliyaa dirssaa gimbbii 4,500 wad'aa aduk'k'ana; he gimbbiyaan Gaada
penggiyaa, Aaseera penggiyaanne Nifttaaleema penggiyaa geetettiyaa heezzu
penggetuu de'ana.
35 «Katamaa yuushshuu ubbaanna likkina, 18,000 wad'aa gidanawaa. He
wodiyaappe doommiide he katamay, ‹Med'inaa Goday Hewan De'ee› yaageettiide
s'eesettana» yaagee.

Daaneela Timbbitiyaa

Geluwaa

Daaneel Yerusaalam Omoodeteedda Wode ittippe omoodetti biide Baabloonen de'iyaa nabiyaa. Daaneela timbbitii s'aafetteeddawe Ayihuda asatuu Ayihuda gidenna kawutetsatuwaa mooduwaa garssan ak'iide, wolk'k'aama yedesaynne uk'k'unnay gakkina, unttunttu metuwaa be'iyaa wodiyaana. Mas'aafaa s'aafeeddawe sas'aappe beetteedda taariketuwaaninne oosotuwaan go'ettiide, he wode de'iyaa asaa mintsetsee. S'oossay uk'k'unniide mooddiyaa kaatiyaa d'ayssiide, asaa uk'k'unnaa k'ashuwaappe kessanawaa hidootaa immee.

Ha mas'aafay laa"u huup'e huup'e kifiletuwaan shaakettee.

1. Daaneelinne aanana ittippe omooduwaan de'iyaa amareeda asatuu S'oossaa ammaniyaa mino ammanuwaaninne aw azazettiyaa hanotan barenttu morkkatuwaa s'ooneeddawaa odiyaa taariketuwaa gidishin, unttunttukka poletteeddawe Baabloonenne Paarise kawutetsaa laytsaana.
2. Daaneeli dumma dumma sas'aa be'eedda. He sas'atuwaa leemisuwaan bessiidde, Baablooneppe doommiide, dumma dumma kawutetsatuu denddi denddiide kunddanawaanne unttuntta mooddiyaa Ayihuda gidenna kaatii d'ayina, S'oossaa Asay s'oonuwaa demmanawaa besse.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Daaneelanne Aa Heezu Laggetsatuwaa *1:1-21*
Kaatiyaa Naabukadanas'oora Akumuwaa *2:1-49*
Sidiraak'a, Misaak'anne Abddinaaguwaa S'oossay Ees'iyaa Tamaappe Asheedda *3:1-30*
Nabukadanas's'oore Laappu Laytsaa Bare Kawutetsaa D'ayeedda *4:1-37*
Kaatiyaa Belshshas'aaranne Godaa Bolla S'aafuwaa *5:1-31*
S'oossay Daaneela Gaamuwaa Doonaappe Asheedda *6:1-28*
Daaneeli Be'eedda Oyddu Do'atuwaa Sas'aa *7:1-27*
Daaneeli Be'eedda Dorssaa Orggiyaanne Deeshsha Orggiyaa Sas'aa *8:1-27*
Daaneeli Bare Asaa Diraw Wooseedda *9:1-27*
Daaneeli S'eegiroossa Shaafaa Matan Be'eedda Sas'aa *10:1—11:45*
Wurssetsaa Wodiyaabaa *12:1-13*

Daaneelanne Aa Heezu Laggetsatuwaa (1:1-21)

1 Yihudaa Kaatii Yo'ak'eemi kaateteedda heezzentso laytsi, Baabloone Kaatii
Naabukadanas'oori Yerusaalame katamaa bolla denddiide, he katamaa dooddeedda.
2 Goday Yihudaa Kaatiyaa Yo'ak'eemanne S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa
miishshatuwaappe unddenneeddawaa Aa kushiyan aatsiide immeedda. Ikka he
miishshatuwaa Baabloone gadiyaan de'iyaa bare s'oossatuwaa eek'aa golliyaa
aheedda; bare s'oossaa miishshaa minjjiyaa golliyaan wotseedda.
3 Hewaappe guyyiyaan, kaatii Ashifanaaza giyaa bare oosanchchatuwaa
kaappuwaa hawaadan yaagiide azazeedda; «Israa'eeliyaa asaa giddoppe kaatiyaa
zare gidiyaawanttanne wolk'k'aama asatuwaa zare gidiyaawantta doora.
4 Yalagatuu asatetsan pac'ay bayinnawantta, malanchchatuwaa, ayaa
tamaarissooppekka eranaw danddayiyaawantta, akeekiyaawantta, eratetsay
kumeeddawanttanne kaatiyaa golliyaan ootsanaw danddayiyaawantta. Unttuntta
Baabloonetuwaa k'aalaanne s'ifatiyaa tamaarissa» yaageedda.

1:1 2 Kat. 24:1; 2 Od. 36:5-7 **1:2** 2 Kat. 20:17-18; 24:10-16; 2 Od. 36:10; Isa. 39:7-8

5 K'ay unttunttu hachchi hachchi maana k'umaynne ushana woyniyaa eessay
kaatiyaw ka"eedda k'umaappenne ushshaappe gidanaadan, kaatii azazeedda.
Hewaadankka, heezzu laytsaa looheeddawaappe guyyiyaan, kaatiyaa sintsa
shiik'iide, oosuwaa doommanaadan k'achcheedda.
6 Dooretteeddawanttu giddoppe Yihudaa zare gidiyaawanttu Daaneela,
Hanaaniyaa, Mishaa'eelanne Azaariyaa giyaawanttu de'iino.
7 Oosanchchatuwaa kaappuu unttunttu suntsaa laammiide, Daaneela
Bils's'aasoora, Hanaaniyaa Sidiraak'a, Mishaa'eela Misaak'a, Azaariyaa Abddanaago
giide suntseedda.
8 Daaneeli kaatiyaa k'umaa miyaawaaninne woyniyaa eessaa ushiyaawan barena
tunissenna mala, bare wozanaan k'ofaa k'achcheedda; he k'ofaan mayyanaadan,
oosanchchatuwaa kaappuwaa woosseedda.
9 He kaappuu Daaneela sabbana malanne aw k'arettana mala, S'oossay ootseedda.
10 Gido shin, oosanchchatuwaa kaappuu Daaneelaw odiidde, «Taani hinttenttoo ha
k'umaanne ushshaa azazeedda ta godaa kaatiyaw yayyay. Hinttenana laggetiyaa
yalagatuu som"uwaappe hintte som"ii gilk'k'i beettooppe, hintte gaasuwaan kaatii
taana wod'ana» yaageedda.
11 Hewaappe guyyiyaan, oosanchchatuwaa kaappuu suntsina Daaneela,
Hanaaniyaa, Mishaa'eelanne Azaariyaa hadaraa akkeedda bitaniyaa Daaneeli
hawaadan yaageedda,
12 «Nuw maanaw ataakilttiyaa, ushanawukka haatsaa s'alalaa immaade, nuuna ne
k'oomatuwaa tammu gallassatuwaan paac'c'a.
13 Hewaappe guyyiyaan, nu som"uwaanne kaatiyaa k'umaa miyaa yalaga
asatuwaa som"uwaa geedara s'eellaade, nuuna ne k'oomatuwaa new malati
beetteeddawaadan ootsa» yaageedda.
14 I hewaa mayyiide, tammu gallassaa unttuntta paac'c'eedda.
15 Tammu gallassaappe guyyiyaan unttunttu, kaatiyaa k'umaa meedda
yalagatuwaa ubbaappe pas'iidenne ank'k'ariide beetteeddino.
16 Yaatina, unttunttoo giigeedda k'umaanne woyniyaa eessaa diggiide, ataakilttiyaa
immeedda.
17 Ha oyddu yalagatoo S'oossay eraanne ubbaa k'ommo s'ifatiinne timirttii geliyaa
akeekaa immeedda. Daaneeli k'ay sas'aanne akumuwaa ubbaa biletsaa eree.
18 Kaatii yalagatuu barekko gelanaaddan azazeedda wodii polettina,
oosanchchatuwaa kaappuu unttuntta Naabukadanas'oore sintsa aatseedda.
19 Kaatii unttuntta haasayisseedda wode, Daaneela, Hanaaniyaa, Mishaa'eelanne
Azaariyaa mala Asay unttunttu giddon beettibeenna. Yaatina, unttunttu kaatiyaw
ootsanaw geleeddino.
20 Kaatii unttuntta oochcheedda ay aad'd'eeda eratetsaanne akeeka ooshaan, Aa
kawutetsan de'iyaa shareechchotuwaappenne muruniyaawanttu ubbaappe
unttunttu tammu kushiyaa aad'd'iide beetteeddino.
21 Daaneeli Kaatii K'iiroose kaateteedda koyiro laytsay gakkanaw gam"eedda.

2

Kaatiyaa Naabukadanas'oore Akumuwaa (2:1-49)

1 Naabukadanas'oori bare kaateteedda laa"entso laytsi akumuwaa akumetteedda.
He akumuu Aa loytsi shabbirina, gem"ishuu Aa afeenan is's'eedda.

2 Yaatina, I akumetteedda akumuwaa aw odana mala, shareechchotuu,
muruniyaawanttu, bitiyaawanttunne s'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawanttu s'eegetti
yaanaadan kaatii azazeedda. Yiide, Aa sintsan ek'k'eeddino.
3 Kaatii unttuntta, «Taani taana shabbirissiyaa akumuwaa akumetaad; he akumuu
ayentto eranaw koyay» yaageedda.
4 S'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawanttu kaatiyaa Sooratuwaa* k'aalan, «Kaatiyaw,
med'inaw de'a! Ne akumuwaa nuw ne k'oomatoo oda; nuuni new Aa biletsaa odana»
yaageeddino.
5 Kaatii s'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawantta hawaadan yaageedda; «Taani
loytsaade k'achcheeda k'ofay hawaa. Hintte ha akumuwaanne Aa biletsaa taana
erissana d'ayooppe, taani hinttena k'ans's'a yeggana; hintte golletuukka buuraa
oliyaa sa'aa kesana.
6 Shin hintte akumuwaanne Aa biletsaa taw odooppe, imuwaa, woytuwaanne daro
bonchchuwaa taappe hintte akkana. Hewaa diraw, ane akumuwaanne Aa biletsaa
taana erissite» yaageedda.
7 Laa"entsuwaakka unttunttu zaariide, «Kaatii akumuwaa nuw bare k'oomatoo odo;
nuuni Aa biletsaa erissana» yaageeddino.
8 Kaatii unttunttoo zaariide, «Taani hintte halchchuwaa eray; taani loytsaade
k'achcheeda k'ofaa hinttekka ereedda diraw, hawaa sugana giide haniita yaageedda.
9 Hintte akumuwaa taw odana d'ayooppe, itti k'ec'uu hinttena naagee. Hanotay
laamettanawaa giide hintte hidootaa ootsiyaa diraw, taw worddonne geniyaa k'aalaa
odanaw mak'etteeddita. Hewaa diraw, akumuwaa taw odite; yaatooppe, hintte Aa
biletsaa erissanaw danddayiyaawaa taani eray» yaageedda.
10 S'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawanttu kaatiyaw zaariide, «Kaatii oochchiyaa
ooshaa zaaranaw danddayiyaa itti asaynne gadiyaan baawa. Ay gitateeddanne
wolk'k'aameedda kawuukka hawaa malabaa shareechchotuwaa, muruniyaawantta
woy s'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawantta oochchi erenna.
11 Kaatii oochcheedda ooshay dees'a; asaana ittippe de'enna s'oossatuwaappe
attina, hawaa kaatiyaw k'onc'c'issanaw danddayiyaawe mulekka baawa»
yaageeddino.
12 Hewaa diraw, kaatii loytsi hank'k'ettiide Baabloonen de'iyaa kaatiyaa
zoriyaawantta ubbaa wurssanaadan azazeedda.
13 Kaatiyaa zoriyaawantta wod'anaw awaayuu keseedda. Wod'iyaawanttu
Daaneelanne Aa laggetuwaa wod'anaw koyeeddino.

S'oossay Daaneela Akumuwaa Biletsaa Erisseedda

14 Kaatiyaa naagiyaa olanchchatuwaa kaappuu Ariyooki, Baabloonen de'iyaa
kaatiyaa zoriyaawantta wod'anaw kesiyaa wode, Daaneeli Aa akeekaaninne hiillan
haasayisseedda.
15 I kaatiyaa naagiyaa olanchchatuwaa kaappuwaa Ariyooka, «Kaatiyaa awaayuu
ayaw hawaadan palatteedee?» giide oochcheedda. Ariyooki hanotaa Daaneelaw
odeedda.
16 Hewaan Daaneeli kaatiyaakko geliide, akumuwaa biletsaa erissanaw, barew
wodii imettana mala woosseedda.
17 Hewaappe guyyiyaan, Daaneeli bare golle simmiide, bare heezzu laggetoo,
Hanaaniyaw, Mishaa'eelawunne Azaariyaw hanotaa odeedda.
18 Unttunttu Baabloonen de'iyaa yenkko kaatiyaa zoriyaawanttunna ittippe
hayk'k'ennaadan, saluwaa S'oossay maarotaa unttunttoo ootsiide, ha s'uuraa
unttunttoo k'onc'c'issanaw woosana mala, unttunttoo odeedda.

2:2 Dom. 41:8 * **2:4** Dan. 2:4Ppe biide shemppuwaa 7 gakkanaw de'iyaawe: Sooratuwaa asaa k'aalaan s'aafetteedda.

19 He k'amman s'uuray Daaneelaw sas'aan k'onc'c'eedda. Yaatina, Daaneeli
saluwaa S'oossaa hawaadan yaagiide galateedda;
20 «Aad'd'eeda eratetsaynne wolk'k'ay,
S'oossaassa gidiyaa diraw,
Aa suntsay med'inaappe med'inaa gakkanaw
galatetteeddawaa gido.
21 Wodetuwaanne aginatuwaa I laammee.
Kaatetuwaa kawutetsaappe diggee;
k'ay kaatetuwaa kawutetsan utissee.
Aad'd'eeda eranchchatoo aad'd'eeda eraa,
akeekiyaawanttookka eraa I immee.
22 C'iimma s'uuraanne geemmeedda yewuwaa,
I k'onc'c'issee.
D'uman de'iyaawaakka I eree;
poo'uukka aanana de'ee.
23 Abeet ta mayzza aawotuwaa S'oossaw,
taani neena galataynne sabbay.
Ayaw gooppe, neeni taw,
aad'd'eeda eraanne wolk'k'aa immaadda.
Nuuni neena oochcheeddawaa,
taana ha"i erissaadda.
Kaatiyaa akumuwaa nuuna erissaadda»
yaageedda.

Daaneeli Akumuwaanne Aa Biletsaa Kaatiyaa Erisseedda

24 Hewaappe guyyiyaan, Daaneeli Baabloonen de'iyaa kaatiyaa zoriyaawantta
wurssanaw kaatiyaappe azazuwaa akkeedda Ariyookakko biide, «Kaatiyaa
zoriyaawantta wod'oppa. Taanna kaatiyaakko gelissa; yaatooppe taani Aa
akumuwaa biletsaa Aa erissana» yaageedda.
25 Ariyooki ellekka Daaneela kaatiyaakko gelissiide, kaatiyaw, «Yihudaappe
omoodettiide yeedda asaappe kaatiyaa akumuwaa biletsaa erissanaw danddayiyaa
asaa demmaad» yaageedda.
26 Kaatii Bils's'aasoora geetettiyaa Daaneela, «Taani akumetteedda akumuwaanne
Aa biletsaa taana erissanaw danddayay?» giide oochcheedda.
27 Daaneeli hawaadan yaagiide zaareedda; «Kaatiyaw, neeni oochcheedda s'uuraa
k'onc'c'issanaw danddayiyaa aad'd'eeda eranchchay, shareechchuu, muruniyaawe,
woy ayanttiyawe baawa.
28 Shin s'uuratuwaa k'onc'c'issiyaa itti S'oossay saluwaan de'ee. Wurssetsa
gallassatuwaan hananabaa I neena besseedda. Ne arssaan zak'k'ullaade, neeni
akumetteedda akumuunne sas'ay hawaa.
29 «Kaatiyaw, neeni arssaan zak'k'ullaade, sintsaappe hananabaa k'oppaadda. He
wode s'uuraa k'onc'c'issiyaa S'oossay sintsaappe hananawaa neena besseedda.
30 Ha s'uuray taw k'onc'c'eeddawe taani hara asaappe aad'd'eeda eranchcha gidina
gidennaan, neeni kaatii akumuwaa biletsaa eranaadaananne ne huup'iyaa giddon
simeretteedda k'ofaa akeekanaadaana.
31 «Kaatiyaw, neeni loytsi wolk'k'aama, p'ooliyaanne s'eellanaw yashshiyaa misilii
ne sintsan ek'k'eeddawaa be'aadda.
32 Ha misiliyaa huup'ii geeshsha work'k'aappe, Aa tiraynne kushetuu biraappe,
uluunne wodiretuu nahaasiyaa giyaa birataappe,
33 suyilii birataappenne gediyaw yachchay baggay birataappe baggay urk'k'aappe
med'etteedda.

34 Neeni ha misiliyaa s'eellishin, itti shuchchay asaa kushii bochchennan
deriyaappe d'ok'olettiide, birataappenne urk'k'aappe med'etteedda misiliyaa gediyaa
yachchatuwaa bolla wod'd'iide gaac'c'eedda.
35 He wode biratay, urk'k'ay, nahaase giyaa biratay, biraynne work'k'ay ubbay
gaac'ettiide, boniyaan uddumaan de'iyaa suullaa mala gideedda; ayaanne ashshenan
c'arkkuu pittiide afeeda. Shin misiliyaa bolla wod'd'eedda shuchchay wogga deriyaa
kesiide, biittaa sa'aa kumeedda.
36 «Hawe ne akumuwaa; k'ay ha"i biletsaa nuuni new odana.
37 Kaatiyaw, neeni kaatetoo kaatiyaa. Saluwaa S'oossay new kawutetsaanne
wolk'k'aa, minotetsaanne bonchchuwaa immeedda.
38 Biittaa ubbaa bollan neena mooddiyaawaa ootseedda; asaa, bazzuwaa do'aanne
saluwaa kafuwaa ne kushiyan wotseedda. Hewaa diraw, work'k'aa huup'ii neena.
39 «Neeppe guyyiyaan, minotetsan neena gakkenna hara kawutetsay denddana.
Kaalliide, biittaa ubbaa mooddiyaa, nahaase birataa gidiyaa, heezzentso kawutetsay
denddana.
40 Wurssetsan ubbabaa gaac'ereetsi liik'issiyaa birataadan minneedda oyddentso
kawutetsay denddana. Biratay ubbabaa gaac'ereetsiide liik'issiyaawaadan, ikka
bareppe kase denddeedda kawutetsatuwaa gaac'ereetsiide liik'issana.
41 «Gedetuunne gediyaa birad'd'etuu baggay birataappe, baggay urk'k'aappe
med'etteeddawantta neeni be'eeddawaadankka, he kawutetsay shaakettiide
kawutetsaa gidanawaa. Biratay urk'k'aanna walaketteeddawaa ne
be'eeddawaadankka, baggay birataadan minneeddawaa gidana.
42 Gediyaa birad'd'etuu baggay birataa, baggay urk'k'a gideeddawaadan,
hewaadankka ha kawutetsaw baggay mino, baggay laafa gidanawaa.
43 Biratay urk'k'aanna walaketteeddawaa ne be'eeddawaadan, he laa"u bagga Asay
geluwaan akuwaan walakettana; shin biratay urk'k'aanna walakettanaw
danddayennawaadankka, unttunttu ittuwaa gidiide gam"anaw danddaykkino.
44 «He kaatetuwaa laytsan, saluwaa S'oossay mulekka kunddenna, hara asawukka
imettenna kawutetsaa essana. He ek'k'eedda kawutetsay he kawutetsatuwaa ubbaa
gaac'ereetsi d'ayissana; shin I med'inaw ek'k'iide de'ana.
45 Asaa kushii bochchennan deriyaappe d'ok'k'oletti wod'd'iide, birataappe,
nahaasiyaappe, urk'k'aappe, biraappenne work'k'aappe med'etteedda misiliyaa
gaac'ereetseedda shuchchaa biletsay he kawutetsaa.
«Wolk'k'aama S'oossay sintsanaw hananabaa kaatiyaa besseedda. Akumuukka
tuma; biletsaykka ammanetteedawaa» yaagiide zaareedda.

Kaatii Daaneelassi Woyteedda

46 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Naabukadanas'oori Daaneela bonchchiidde,
som"uwaa biittaa gatsiide guufanneedda; yaatiide Asay Aa sintsan yarshshuwaa
yarshshanaadaaninne is'aanaa c'uwayanaadan azazeedda.
47 Kaatii Daaneela, «Tumuwaappe ne S'oossay s'oossatuwaa S'oossaa, kaatetuu
Godaanne s'uuraa k'onc'c'issiyaawaa. Neeni ha s'uuraa k'onc'c'issanaw
danddayiyaawe hewaassa» yaageedda.
48 Hewaappe guyyiyaan, kaatii Daaneela loytsi bonchcheedda; daronne al"o
imotatuwaakka aw immeedda; Baabloone biittaa mooddiyaawaa ootseedda. K'ay
Baabloonen de'iyaa aad'd'eeda eranchchatuwaa ubbaa bolla kaappuwaa ootsiide, Aa
suntseedda.
49 Daaneeli oochchina, kaatii Sidiraak'a, Misaak'anne Abddanaaga Baabloone
biittaa ayissiyaawantta ootsiide suntseedda; shin Daaneeli kaatiyaa golliyaan
gam"eedda.

3

Sidiraak'a, Misaak'a, Abddinaaguwaa S'oossay Ees'iyaa Tamaappe Asheedda (3:1-30)

1 Kaatii Naabukadanas'oori geesay usuppun tammu wad'aa, gomppay usuppun
wad'aa gidiyaa misiliyaa work'k'aappe med'd'iide, Baabloone gadiyaan Duura
Dembban esseedda.
2 He misiliyaa anjjissanaw yaanaadan, kaatiyaappe garssana gadiyaa
mooddiyaawantta, suntsatuwaa, awuraajjaa mooddiyaawantta, kaatiyaa
zoriyaawantta, miishshaa golliyaan ootsiyaawantta, pirddaa daannatuwaa, higge
eranchchatuwaanne awuraajjaan awuraajjaan de'iyaa hara kaappotuwaa
s'eegeedda.
3 Yaatina, kaatiyaappe garssana gadiyaa mooddiyaawanttu, suntsatuu, awuraajjaa
mooddiyaawanttu, kaatiyaa zoriyaawanttu, miishshaa golliyaan ootsiyaawanttu,
pirddaa daannatuu, higge eranchchatuunne awuraajjaan awuraajjaan de'iyaa hara
kaappatuu ittippe he misiliyaa anjjissanaw shiik'iide, Kaatii Naabukadanas'oori
esseedda misiliyaa sintsan ek'k'eeddino.
4 He wode awaayuwaa awaayiyaawe bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan
yaageedda; «Hinttenoo, asaw, kawutetsatto, dumma dumma k'aalan haasayiyaa
zaretoo,
5 ubbaykka malakataa, suusuliyaa, zayyiyaa, maasink'k'uwaa, diitsaanne c'ora
bak'etteedda kiriyaan waas'etteedda diitsaanne hara muuziik'aa miishshatuwaa
ittippe kaa'iyaa wode siso saannakka, Kaatii Naabukadanas'oore esseedda work'k'aa
misiliyaw guufanniide goyinnite.
6 Misiliyaa sintsan guufanniide goynnena ooninne he saatiyaan ees's'iyaa itooniyaa
tamaa giddo olettana» yaageedda.
7 Asay ubbay, kawutetsatuu ubbaynne dumma dumma k'aalan haasayiyaa zaratuu
ubbay malakataa, suusuliyaa zayyiyaa, maasink'k'uwaa, diitsaanne c'ora
bak'etteedda kiriyaan waas'etteedda diitsaa ittippe kaa'iyaa wode siso saannakka,
sa'aan guufanniide, Kaatii Naabukadanas'oori esseedda work'k'aa misiliyaw
goyinneeddino.

Misiliyaw Goyinnennan Is's'ina Heezzu Ayihudatuwaa Mooteeddino

8 Hewaa diraw, he wode itti itti Baabloone asatuu sintsaw aad'd'iide, Ayihudatuwaa
mooteeddino.
9 Unttunttu Kaatiyaa Naabukadanas'oora hawaadan yaageeddino; «Kaatiyaw,
med'inaw de'a.
10 Kaatiyaw, neeni malakataa, suusuliyaa, zayyiyaa, maasink'k'uwaa, diitsaanne
c'ora bak'etteedda kiriyaan waas'etteedda diitsaa ittippe kaa'iyaa wode, sisiyaa
ooninne sa'aan guufanniide, work'k'aa misiliyaw goyinnanaadan,
11 k'ay sa'aan guufanniide goynnena Asay de'ooppe, ees's'iyaa itoone tamaa giddo
olettanaadan awaayuwaa kessaadda.
12 Shin kaatiyaw, neeni Baabloone biittaa bolla suntseedda Ayihudatuu, Sidiraak'i,
Misaak'inne Abddanaaguu ne azazuwaa is's'eeddino; ne s'oossatoo ootsikkino; k'ay
ne esseedda work'k'aa misiliyaawukka goyinnikkino» yaageeddino.
13 Naabukadanas'oori hewaa siseedda wode, hank'k'uwaa ees's'i kesiide, Sidiraak'a,
Misaak'anne Abddanaaga ahanaadan azazeedda. Unttuntta kaatiyaa sintsa
aheeddino.

14 Naabukadanas'oori unttuntta hawaadan yaageedda; «Sidiraak'aa, Misaak'aa,
Abddanaagoo, ha hintte ta s'oossatoo ootsennawenne ta esseedda work'k'aa
misiliyaw goyinnennawe tumee?
15 Ha"i malakataa, suusuliyaa, zayyiyaa maasink'k'uwaa, diitsaanne c'ora
bak'etteedda kiriyaan waas'etteedda diitsaanne hara muuziik'aa miishshatuwaa
kaa'iyaawaa siso wode, taani esseedda misiliyaw guufanniide goyinooppe, daro lo"a.
Shin hintte goyinnennan is's'ooppe, ellekka ees's'iyaa itooniyaa tamaa giddon
olettana. Ay s'oossatuu hinttena ta kushiyaappe ashshanawe?» yaageedda.
16 Shidiraak'i, Mishaak'inne Abddanaaguu kaatiyaw zaariide, «Kaatiyaw,
Naabukadanas'ooraa, ha yewuwaa nuuni new zaaruwaa immanaw bessena.
17 Kaatiyaw, nuuni ees's'iyaa itoone tamaa giddo olettinttokka, nuuni aw ootsiyaa
S'oossay he tamaappe ashshanaw danddayee. K'ay kaatiyaw, I nuuna ne
kushiyaappekka ashshana.
18 Shin kaatiyaw, ubbaa I nuuna ashshenan is's'inttokka, nuuni ne s'oossatoo
ootsennawaanne neeni esseedda work'k'aa misiliyaw goyinnennawaa era»
yaageeddino.

Heezzu Ayihudatuwaa Hayk'k'oo Pirddeeddino

19 He wode Naabukadanas'oori Shidiraak'a, Mishaak'anne Abddanaago bolla
hank'k'uwaa suulleedda; Aa som"ii unttunttoo kasewaappe dummateedda. Tamay
kase ees's'iyaawaappe laappun kushiyaa aad'd'iide ees's'anaadan azazeedda.
20 Shidiraak'a, Mishaak'anne Abddanaaga k'achchiide, ees's'iyaa itooniyaa tamaa
giddo olanaadan, bare olanchchatuwaa giddoppe mino asatuwaa azazeedda.
21 Yaatina, ha asatuwaa, unttunttu mayuwaanna, suriyaanna, huup'iyaan
s'aas'eedda s'aatsaananne hara mayuwaa ubbaanna gatsi k'achchiide, ees's'iyaa
itooniyaa tamaa giddo oleeddino.
22 Kaatiyaa azazuu loytsi elleellisiyaawaa gideedda dirawunne itooniyaa tamaykka
kasewaappe aad'd'i ees's'iyaa diraw, Sidiraak'a, Misaak'anne, Abddanaaga taman
oleedda he mino asatuwaa tamaa lac'uu labiide wod'eedda.
23 Ha heezzu k'ashetteedda asatuu, Shidiraak'i, Mishaak'inne Abddanaaguu,
ees's'iyaa itoone tamaa giddo wod'd'eeddino.
24 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Naabukadanas'oori barena maalalissina ellekka
denddi ek'k'iide, «Nuuni k'achchiide ees's'iyaa itooniyaa tamaa giddo oleedda asatuu
heezza gidikkinooyye?» yaagiide barena zoriyaawantta oochcheedda.
Unttunttu, «Kaatiyaw, ee heezza» yaagiide zaareeddino.
25 Kaatii zaariide, «Be'ite, taani k'ashuwaappekka biletteedda, tamaa giddon yaa,
haa hametiyaa, tamaykka ayinne bochchenna oyddu asatuwaa be'ay! Oyddentsuu
k'ay s'oossatuwaa na'aa malatee» yaageedda.

Heezzu Ayihudatuu Tamaappe Keseeddino

26 Yaatina, Naabukadanas'oori ees's'iyaa itoone tamaa mata shiik'iide, bare k'aalaa
d'ok'k'u ootsiide, «Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa k'oomatoo, Shidiraak'aa, Mishaak'aa,
Abddanaagoo, kesite! haayite!» yaagiide s'eegeedda. Yaatina, Shidiraak'i,
Mishaak'inne Abddanaaguu tamaa giddoppe keseeddino.
27 Kaatiyaappe garssana biittaa mooddiyaawanttu, suntsatuu, awuraajjaa
mooddiyaawanttu, kaatiyaw ootsiyaa hara kaappatuu ubbay unttunttukko
shiik'eeddino. Tamay unttunttu bollaa bochchibeennawaa, unttunttu huup'iyaa
binnaanaappe ittuukka malaatettibeennawaa, unttunttu mayuukka
boshetibeennawaanne tamaa peenuukka unttunttun bayinnawaa be'eeddino.
28 Hewaappe guyyiyaan, Naabukadanas'oori hawaadan yaageedda; «Sidiraak'a,
Misaak'anne Abddanaago S'oossay galatetto! I bare kiitanchchaa kiittiide, barenan

ammanetteeda bare k'oomatuwaa ashsheeda. Unttunttu kaatiyaa azazuwaa
is's'eeddino; barenttu S'oossaappe attina, hara s'oossaw ootsanaappenne
goyinnanaappe hayk'k'anawaa doseeddino.
29 Hewaa diraw, Shidiraak'a, Mishaak'anne Abddanaago S'oossaa toochchiide
haasayiyaa ay asikka, woy ay kawutetsaykka, woy dumma dumma k'aalan
haasayiyaa ay zariikka k'ans's'ettananne mus'ettana mala, unttunttu golliikka
laalettiide, pituu oletiyaa sa'aa gidana mala, taani awaayaad. Ayaw gooppe, hara ay
s'oossinne hawaadan ootsiide, asaa ashshenna» yaageedda.
30 Hewaappe guyyiyaan, kaatii Shidiraak'a, Mishaak'anne Abddanaaga Baabloone
gadiyaan d'ok'k'u d'ok'k'u ootsiide suntseedda.

Naabukadanas'oori Laappu Laytsaa Bare Kawutetsaa D'ayeedda

4

(4:1-37)

Naabukadanas'oori Laa"entso Akumuwaa

1 Kaatii Naabukadanas'oori asaa ubbaw, kawutetsatuwaa ubbawunne dumma
dumma k'aalan haasayiyaa zaratuwaa ubbaw hawaadan yaagi, dabddaabbiyaa
kiitteedda.
«Saro de'iitee!
2 «Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay taw ootseedda malalissiyaanne ooratsabaa taani
hinttenttoo odanaw koyay.
3 «Aa malaatay wooti gitee!
I ootsiyaa ooratsabay wooti minee!
Aa kawutetsay med'inaa kawutetsaa;
Aa maataykka yeletaappe yeletaa gakkanaasa.
4 «Taani Naabukadanas'oori, ta golliyaa injjiyaan, ta kawutetsaa golliyaan
miikkuwaan de'ay.
5 Itti gallassi taani yashshiyaa akumuwaa akumetaad. Taani ta arssaan
zak'k'ullaade, be'eedda akumuunne sas'ay taana dagantseedda.
6 Hewaa diraw, ha akumuwaa biletsaa taana erissana mala, Baabloonen de'iyaa
kaatiyaa zoriyaawantta ubbaa taakko ahanaadan azazaad.
7 He wode shareechchotuu, muruniyaawanttu, ayanttiyaawanttunne s'oolinttiyaa
s'eeliide kaayiyaawanttu taakko yiina, ta akumuwaa unttunttoo odaad; shin
unttunttu biletsaa taana erissanaw danddayibeykkino.
8 Wurssetsan ta s'oossaa suntsan Bils's'aasoora geetetti s'eegettiyaa, geeshsha
s'oossatuwaa ayyaanay aan de'iyaa Daaneeli taakko gelina, aw ta akumuwaa
hawaadan gaade odaad.
9 «Aad'd'eeda eranchchatuwaa kaappuwaa Bils's'aasoora, geeshsha s'oossatuwaa
ayyaanay neenan de'iyaawaanne ayaa s'uurinne neeppe geemmennawaa taani eray.
Taani akumetteedda akumuu hawaa; ane taw Aa biletsaa oda.
10 «Taani ta arssaan zak'k'ullaade, biittaw giddo likkiyaan itti mitsay ek'k'eeddawaa
sas'aan be'aad; he mitsaw geesay daro adussa.
11 He mitsay dic'c'iide gitateeddanne minneedda; aw s'eeray saluwaa gakkee;
sa'aappe sa'aa gas'aa gakkanaw beettee.
12 He mitsaa haytsay s'eellanaw lo"iyaawaa; Aa ayifiikka loytsi dara; ubbawukka
miyaabay aan de'ee. Wora do'atuu Aa kuwan shemppeeddino; saluwaa kafotuukka
Aa daashshaa giddon kees's'iide de'eeddino. Pas'a de'iyaa ubbay aappe meedda.
13 «Ta arssaan zak'k'ullaade, geeshsha kiitanchchay saluwaappe wod'd'ishin
sas'aan be'aad.

14 Ikka bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaageedda; ‹Ha mitsaa k'ans's'ite;
Aa tashiyaa karite; Aa haytsaakka piriis's'ite; Aa ayfiyaakka laalite. Aa garssan
de'iyaa do'atuunne Aa daashshan de'iyaa kafotuu ubbay bak'atino.
15 Shin durumaanne Aa s'ap'uwaa, birataappenne nahaasiyaappe k'os's'eedda
sanssalatan k'achchiide, sa'aan, maataa giddon aggi bashite. Saluwaappe wod'd'iyaa
ketterssaan kallo; k'ay bazzuwaan maataa giddon do'aana de'o.
16 Aa wozanay kahay asaawaappe do'aaw laametto. Hewaadan hani de"ishin, Aa
bolla laappun laytsay wuro.
17 Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay asaa naanatu kawutetsaa ubbaa mooddiyaawaa,
kawutetsaa I bare koyiyaa uraw immiyaawaanne haray atto, asaa ubbaappe
kad'etteeddawanttakka I suntsiyaawaa pas'a de'iyaa Asay ubbay erana mala,
k'ashetteedda k'ofaa kiitanchchatuu awaayeeddino. Pirddaakka geeshshatuu
odeeddino› yaageedda.
18 «Taani Kaatii Naabukadanas'oori akumetteedda akumuu hawaa. Ha"i simmi
Bils's'aasoora, taw Aa biletsaa oda. Ayaw gooppe, ta kawutetsaa giddon de'iyaa
kaatiyaa zoriyaawanttuppe ittuunne taana biletsaa erissanaw danddayibeenna; shin
geeshsha s'oossatuwaa ayyaanay neenan de'iyaa diraw, neeni danddayaasa»
yaagaad.

Daaneeli Akumuwaa Billeedda

19 He wodiyaan Bils's'aasoora geetettiyaa Daaneeli dagammiide, haniyaawaa
d'ayeedda. I bare k'ofaan shabbareteedda diraw, guutsaa wodiyaa c'o"u giide
takkeedda. Yaatina, kaatii, «Bils's'aasoora, ha akumuunne Aa biletsay neena
dagantsoppo» yaageedda.
Bils's'aasoori zaariide, «Ta godaw, ha akumuu neena is's'iyaawanttoo, Aa
biletsaykka k'ay ne morkketoo gideerenneeshsha!
20 Neeni akumuwaan be'eedda mitsay, dic'c'iide minneeddawe, s'eeray saluwaa
gakkeeddawe, sa'aappe sa'aa gas'aa gakkanaw beetteeddawe,
21 haytsay s'eellanaw lo"eeddawe, ayifiikka loytsi dareeddawe, ubbaw miyaabay
aan de'iyaawe, bazzuwaa do'atuu Aa kuwan shemppeeddawenne saluwaa
kafotuukka Aa daashshaa giddon kees's'iide de'eeddawe,
22 kaatiyaw, he mitsay neena! Neeni gitataaddanne minnaadda; ne gitatetsay
dic'c'iide, saluwaa gakkeedda; ne kaatetetsaa maataykka sa'aa gas'aa gakkeedda.
23 «Kaatiyaw, neeni geeshsha kiitanchchay saluwaappe wod'd'iide, ‹Ha mitsaa
k'ans's'iide d'ayissite; shin Aa durumaanne Aa s'ap'uwaa birataappenne
nahaasiyaappe k'os's'eedda sanssalatan k'achchiide, sa'aan, maataa giddon aggi
bashite. Saluwaappe wod'd'iyaa ketterssaan I kallo; laappun laytsay wurana
gakkanaw, bazzuwaa do'aadan de'o!› giyaa wode be'aadda.
24 «Kaatiyaw, Aa biletsay hawaa. Hawe Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay ta godaa
kaatiyaa bolla polanaw kiitteedda pirddaa.
25 Neeni asaa giddoppe yedersseetaade, bazzuwaa do'atuwaana ittippe de'ana.
Neeni booraadan maataa maananne saluwaappe wod'd'iyaa ketterssaan kallana.
K'ay Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay asaa naanatu kawutetsaa ubbaa
mooddiyaawaanne kawutetsaa bare koyeedda uraw immiyaawaa neeni erana
gakkanaw, laappun laytsay ne bollan aad'd'ana.
26 «Durumay bare s'ap'uwaanna gadiyaan attanaada azazetteeddawe, neeni
saluwaa S'oossay biittaa ubbaa mooddiyaawaa eriyaa wode, ne kawutetsay new
simmanawaa besse.
27 Hewaa diraw, kawoo, ta zoriyaa akka. Nagaraa ootsiyaawaa aggaade, s'illobaa
ootsa; metuwaan uk'k'unnetteeddawantta naak'k'iyaawaa aggaade, unttunttoo
k'aretta. Yaatooppe, neeni saro de'ana wodii aduk'k'enan aggena» yaageedda.

28 Hawe ubbay Kaatiyaa Naabukadanas'oore bolla gakkeedda.
29 Tammanne laa"u aginaappe guyyiyaan, kaatii Baabloonen de'iyaa kaatiyaa
golliyaa bolla dembbayi kees's'eeddasan hamettiidde
30 hawaadan yaageedda; Hawe ta kawutetsaa gollii aan de'ana mala, taani ta
wolk'k'aama wolk'k'an, ta gitatetsaa bonchchoo gimbbisseedda Baabloone katamaa
gitaa gidennee? yaageedda.
31 I haasayiide wurssennan de'ishshin, saluwaappe hawaadan giyaa k'aalay puttu
geedda; Kaatiyaa Naabukadanas'ooraa, ne bollan pirddetteedda pirdday hawaa: ne
kawutetsay neeppe aketeedda.
32 Neeni asaa giddoppe yederssetaade, bazzuwaa do'aana de'ana; neeni booraadan
maataa maana. Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay asaa naanatu kawutetsaa ubbaa
mooddiyaawaanne kawutetsaa I bare koyeedda uraw immiyaawaa neeni erana
gakkanaw, laappun laytsay ne bolla aad'd'ana yaageedda.
33 Naabukadanas'oore bolla geeddawe baasuwaanakka poletteedda. Asaa
giddoppe goodettiide, booraadan maataa meedda. Aa bollaykka saluwaappe
wod'd'iyaa ketterssaan kalleedda. Aa binnaanay ankkuwaa baalliyaadan, Aa
s'uguntsaykka kafuwaa s'uguntsaadan dic'c'eedda.

Naabukadanas'oori S'oossaa Galateedda

34 He laappun laytsay wureedda wode, taani Naabukadanas'oore d'ok'k'u gaade
saluwaa s'eellaad; ta wozanay kahaykka simmeedda. Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa
galataad; med'inaw de'iyaawaakka bonchchaaddinne sabbaad.
Aa maatay med'inaa maataa;
Aa kawutetsaykka yeletaappe yeletaa gakkanaasa.
35 Sa'aan de'iyaa Asay ubbay
aw ayaanne gidenna.
Saluwaan de'iyaa med'etatuwaa bollanne
sa'aan de'iyaa asaa bolla
I bare dosowaa ootsee.
Aa kushiyaa te"anaw danddayiyaawe baawa,
woy Aa Ayaa ootsay? yaagiide
oochchiyaawe baawa.
36 Ta wozanay simmina, ta kawutetsaa bonchchuwaa diraw, ta anggayinne ta
puulay taw simmi aggeeda. Kase taana zoriyaawanttunne ta kaappatuu taana
koyeeddino. Taani ta kawutetsan minnaad; kasewaappekka aad'd'iyaa gitatetsay taw
gujetteedda.
37 Ha"i simmi taani Naabukadanas'oori saluwaa Kaatiyaa galatay; Aa d'ok'k'u
d'ok'k'u ootsayinne bonchchay. Ayaw gooppe, I ootsiyaabay ubbay likke; Aa ogetuu
ubbaykka s'illuwaa; k'ay otoruwaan biyaawantta I kawushshanaw danddayee
yaageedda.

5

Kaatiyaa Belshshaas'aaranne Godaa Bolla S'aafuwaa
(5:1-31)

1 Itti gallassi Kaatii Belshshaas'aari bare oosanchchatuwaappe itti sha"atoo gibiraa
giigissiide unttunttunna ittippe woyniyaa eessaa ushsheedda.
2 Belshshaas'aari woyniyaa eessaa ushiide matsoteedda wode, bare aawuu
Naabukadanas'oori Yerusaalamen de'iyaa Geeshsha Golliyaappe aheedda
work'k'aappenne biraappe oosetteedda ushshaa miishshatuwaa ahana mala
azazeedda. Ayaw gooppe, inne Aa oosanchchatuu, Aa machchetuunne Aa baakkotuu
ubbay he ushshaa miishshatuwaan eessaa ushana mala, I koyeedda.

3 Yaatina, unttunttu he Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Geeshsha Golliyaappe
aheedda work'k'aappe oosetteedda ushshaa miishshatuwaa kaatiyaw aheeddino.
Kaatii, Aa oosanchchatuu, Aa machchetuunne Aa baakkotuu he miishshatuwaan
tigetteedda woyniyaa eessaa usheeddino.
4 Unttunttu he woyniyaa eessaa ushiidde, work'k'aappe biraappe, nahaasiyaappe,
birataappe, mitsaappenne shuchchaappe oosetteedda s'oossatuwaa galateeddino.
5 He wode k'oppennaan de'ishshin, asaa kushiyaa birad'd'etuu hak'appentto
kesiide yiide, kaatiyaa golliyaan lasanetteedda godaa bollan, s'omppiyaa wotsiyaa
ballaa sintsan s'aafeedda. He kushii s'aafiyaa wode, kaatii bare huup'iyaan be'eedda.
6 Aa som"ii laamettiide, bidintsaa malateedda; k'ay yashshan Aa gadii
kokkoreedda; Aa gulbbataykka is's'eedda.
7 Kaatii bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, muruniyaawantta, s'oolinttiyaa s'eeliide
kaayiyaawanttanne shareechchotuwaa ahanaadan azazeedda. Unttunttu yiina
Baabloone aad'd'eeda eranchchatuwaa hawaadan yaageedda; «Ha s'ifatiyaa
nabbabiide, Aa biletsaa taw odiyaa uray ooninne, ochchaa teeraa malatiyaa
mayuwaa mayyana; Aa k'ood'iyaan work'k'aa habiliyaa aatsana; k'ay I ta kawutetsaa
mooddiyaa heezzentso asaa gidanawaa» yaageedda.
8 Hewaappe guyyiyaan, kaatiyaa zoriyaawanttu ubbay Aa sintsa aad'd'eedino; shin
unttunttuppe ooninne he s'ifatiyaa nabbabanaw, woy Aa biletsaa odanaw
danddayibeenna.
9 Hewaan Kaatii Belshshaas'aari kasewaappe aad'd'i dagammina, Aa som"iikka
kasewaappe aad'd'i bidintsaa malateedda. Aa kaappatuukka haniyaawaa
d'ayeeddino.
10 Kaatiinne Aa kaappatuu c'abbuwaa Aa daaya kaatata sisaade, unttunttu gibiraa
miyaa aakko golliyaa gelaade, hawaadan yaagaaddu; «Kaatiyaw, med'inaw de'a! Ha
k'ofaan loytsa shabbarettoppa; ne som"iikka laamettoppo.
11 Geeshsha s'oossatuwaa ayyaanay aan de'iyaa itti Asay ne kawutetsaa giddon
de'ee. Eray, akeekayinne s'oossatuwaa mala aad'd'eeda eratetsay aan de'ee. Kase ne
aawuu Kaatii Naabukadanas'oori Aa shareechchotoo, muruniyaawanttoo,
s'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawanttoonne ayanttiyaawanttoo kaappuwaa ootsiide
suntseedda.
12 Ayaw gooppe, aw lo"o ayyaanay, eraynne akeekay de'ee; akumuwaa billanaw,
k'an"ishiyaa odanawunne s'uuraa k'onc'c'issanaw I danddayee. Hewaa diraw, kaatii
Bils's'aasoora giide suntseedda Daaneela s'eesa. I new s'ifatiyaa biletsaa odana»
yaagaaddu.

Daaneeli S'ifatiyaa Billeedda

13 He wode Daaneela kaatiyaakko ahina, kaatii Aa hawaadan yaageedda; «Neeni
Daaneelee? Ta aawuu kaatii Yihudaappe omoodiide aheedawanttuppe ittuwaa
giyaawe neenee?
14 S'oossatuwaa ayyaanay neenan de'iyaawaanne eray, akeekayinne loytsi
aad'd'eeda eratetsay new de'iyaawaa taani sisaad.
15 Ha s'ifatiyaa nabbabanawunne Aa biletsaa taw odanaw muruniyaawanttunne
kaatiyaa zoriyaawanttu yeeddino; shin unttunttu biletsaa taw odanaw
danddayibeykkino.
16 Neeni biletsaa odanawunne dees'o ooshatuwaa zaaruwaa immanaw
danddayiyaawaa taani sisaad. Ha"i simmi neeni ha s'ifatiyaa nabbabanawunne Aa
biletsaa taw odanaw danddayooppe, ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaa mayyana;
ne k'ood'iyaan work'k'aa habilii aad'd'ana; k'ay neeni kawutetsaa mooddiyaa
heezzentso asaa gidanaassa» yaageedda.

17 Daaneeli kaatiyaw zaariide, «Neeni immiyaa imuu neessa gido; ne woytuwaakka
hara uraw imma. Hanooppenne taani s'ifatiyaa kaatiyaw nabbabana; biletsaakka
odana.
18 «Kaatiyaw, Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay ne aawuwaa Naabukadanas'ooraw
kaatetuwaa, gitatetsaa, bonchchuwaanne anggaa immeedda.
19 I aw immeedda gitatetsaa gaasuwaan he asatuunne dumma dumma k'aalaa
haasayiyaa zaratuu aw yayyeeddinonne kokkoreeddino. Bare wod'anaw koyiyaawaa
wod'eedda; ashshanaw koyiyaawaakka ashsheeda; bare d'ok'k'issanaw
koyeeddawaakka d'ok'k'isseedda; kawushshanaw koyeeddawaakka kawushsheedda.
20 Shin I otoretteedda wodenne Aa wozanay muumeedda wode, bare kawutetsaa
araataappe wod'd'eedda; Aa bonchchuukka k'aaretteedda.
21 Asaa giddoppe yedersseteedda; Aa wozanay kahaykka laamettina, do'aa mala
gideedda. Booraadan maataa miidde, dembbaa haretuwaana ittippe de'eedda. Aa
bollaykka saluwaappe wod'd'iyaa ketterssaan s'irkkikkeedda. Hewekka Ubbaappe
d'ok'k'iyaa S'oossay asaa naanatu kawutetsaa ubbaa mooddiyaawaanne I bare
koyeedda uraw immiyaawaa I erana gakkanaassa.
22 «Shin nenoo, Belshshaas'aara, neeni Aa na'ay he ubbaa eraaddekka, ne
huup'iyaa zik'k'i ootsabaakka.
23 K'ay Saluwaa Godaa bollan otorettaade, ne huup'iyaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsaadda.
Aa Geeshsha Golliyaappe bonk'k'iyaan yeedda work'k'aa miishshatuwaa neeni
ahissina, ne oosanchchatuu, ne machchetuunne ne baakkotuu woyniyaa eessaa
unttunttun usheeddino. K'ay s'eellanaw, sisanawunne eranaw danddayenna
s'oossatuwaa, biraappe, work'k'aappe, nahaasiyaappe, birataappe, mitsaappenne
shuchchaappe oosetteeddawantta galataadda. Ne shemppuwaanne ne gelaa kessaa
bare kushiyan oyk'k'eedda S'oossaa bonchchabeykka.
24 Hewaa diraw, ha kushiyaa birad'd'etuu aappe kiitettina, ha s'ifatii s'aafetteedda.
25 «S'aafuukka, ‹Maanne, Maanne, Tek'el, Paarees› yaagiyaawaa.
26 Aa biletsaykka hawaa:

«Maanne giyaawe, S'oossay ne kaatetetsaa laytsaa paydiide,
wuranaadan ootseedda giyaawaa.
27 Tek'el giyaawe miizaanaan likkettaade,
kawushaade beettaadda giyaawaa.
28 Paarees giyaawe ne kawutetsay shaakettiide,
Meedoonatoonne Parssetoo imetteedda giyaawaa» yaageedda.
29 Hewaappe guyyiyaan, Belshshaas'aari azazina, ochchaa teeraa malatiyaa
mayuwaa Daaneela mayzzeeddino; Aa k'ood'iyankka work'k'aa habiliyaa
aatseeddino; k'ay kawutetsaa mooddiyaa heezzentso asaa gidanaadan
awaayeeddino.
30 He gallassi k'amma morkketuu geliide, Baabloone Kaatiyaa Belshshaas'aara
wod'eeddino.
31 Aa kawutetsaa Meedooniyaa Daariyoose akkeedda. He wode Daariyoosaw
laytsay usuppun tammanne laa"a.

6

S'oossay Daaneela Gaammotuwaa Doonaappe Asheedda (6:1-28)

1 Kaatii Daariyoose bare kawutetsaa ubbaa giddon bareppe garssana biittaa
mooddiyaa s'eetanne laatamu asatuwaa suntsiyaawe lo"a giide k'oppeedda.

5:29 Dom. 41:42

2 K'ay kaatiyaw ayaanne pac'issennaadan, he biittaa mooddiyaawantta s'eelana
mala, heezzu asatuwaa kaappuwaa ootsiide dooreedda; dooretteeddawanttuppe
ittuu Daaneela.
3 Daaneeli oosuwaa ootsanaw barew de'iyaa dumma eran hara
kaappatuwaappenne biittaa mooddiyaawanttuppe aad'd'iide beetteedda. Hewaa
diraw, kaatii Aa bare kumentsaa kawutetsaa bolla d'ok'k'a ootsiide suntsanaw
halchcheedda.
4 Yaatina, biittaa mooddiyaawanttunne kaappatuu Daaneela mootanaw, I ayissiyaa
ayissuwaa bolla balaa demmana giide koyeeddino. Shin I loytsi suurenne
ammanettiyaa asaa; k'ay geellabaa ootsenna asaa gideedda diraw, Aa mootanaw Aa
bolla ay balanne demmibeykkino.
5 Wurssetsan unttunttu giidde, «Aa S'oossaa higgiyaa baggana gidooppeppe attina,
hara baggana Daaneela mootiyaabaa demmokko» yaageeddino.
6 Hewaappe guyyiyaan, biittaa mooddiyaawanttunne kaappatuu ittippe
kaatiyaakko biide, hawaadan yaageeddino; «Kaatiyaw Daariyoosaa, med'inaw de'a!
7 Nuuni ne kawutetsaa oosuwaa ootsiyaa kaappatuu, biittaa mooddiyaawanttu,
olaa gadaawatuu, zoriyaawanttunne awuraajjaa mooddiyaawanttu ubbay
mayyeedda itti zoretay de'ee. Hewekka hachchippe biide hattamu gallassay
gakkanaw, ay asaynne neena kaatiyaa woossanaappe attina, hara ay asaakka woy ay
s'oossakka woossennaadan, neeni awaayuwaa kessanaadan is's'eedda woossiyaawe
de'ooppe, gaammotuwaa ollaan olettanaadan neeni azazanaassa.
8 Simmi kaatiyaw, ha awaayuu shaarettenna Meedoonatuwaanne Parssetuwaa
higgiyaadan, minonne laamettennawaa gidana mala parama» yaageeddino.
9 Hewaa diraw, Kaatii Daariyoose awaayuwaa s'aafiide parameedda.
10 Daaneeli awaayuu parametti keseeddawaa ereedda wode, bare golle beedda;
pook'iyaan de'iyaa kifiliyaa geleedda. He kifiliyaa maskkootii Yerusaalame bagga
simmiide dooyetti de'ishin, bare kase woossiyaawaadankka gulbbatiide, bare
S'oossaa galatiidde, hachchi hachchi heezzu gede woosseedda.
11 Hewaappe guyyiyaan, ha asatuu ittippe biide, Daaneeli bare S'oossaa
woossishiinanne maaduwaa oochchishin demmeeddino.
12 Kaatiyaakko beeddino; kaatiyaa, «Kaatiyaw, ha hattamu gallassatuwaa giddon
neena woossanaappe attina, hara ay asaakka woy ay s'oossakka woossiyaawe
gaammotuwaa ollaan olettanaadan awaayabeykkiiyye?» yaagiide awaayuwaabaa
haasayeeddino.
Kaatii zaariide, «Awaayaad; awaayuu shaarettenna Meedoonatuwaanne
Parssetuwaa higgiyaadan minneeddawaa» yaageedda.
13 Unttunttu, «Kaatiyaw, yaatina hekko Yihudaappe omoodettiide,
yeeddawanttuppe ittuwaa gidiyaa Daaneeli, newukka neeni paramaade kesseedda
ne awaayookka azazettena. I ha"ikka hachchi hachchi heezzu gede bare S'oossaa
woossee» yaageeddino.
14 Kaatii hewaa siseedda wode loytsi kayyotteedda; Daaneela ashshanaw k'ofaa
k'achchiide, away wullana gakkanaw, ashshiyaa ogiyaa ubbaa koyeedda.
15 He wode asatuu ittippe kaatiyaakko biide, «Kaatiyaw, Meedoonatuwaanne
Parssetuwaa higgiyaadan gidooppe, kaatii awaayeedda awaayuu woy azazeedda
azazuu laamettennawaa new era» yaageeddino.
16 Hewaa diraw, kaatii azazina, Daaneela ahiide, gaammotuwaa ollaan oleeddino.
Kaatii Daaneela, «Neeni ubbaa gede goyinniyaa S'oossay neena ashsho» yaageedda.
17 Unttunttu shuchchaa ahiide, ollaa doonaa bareedino; Daaneela bolla
oosetteeddabay laamettena mala, kaatii bare maatafaanne bare kawutetsaa
kaappatuwaa maatafaa gorddeedda shuchchaa bolla wotseedda.

18 Hewaappe guyyiyaan, kaatii bare golliyaa simmiide, k'uma meennaaninne
pashikkisiyaawaa ayaakka barekko shiishshennan, gem"ishuwaana d'ayiide ak'eeda.
19 Wontta guuran kaatii denddiide, elleelliide gaammotuwaa ollaakko beedda.
20 Ollaakko gakkiide kayyuwaan, «De'uwaa S'oossaa k'oomaw Daaneelaa, neeni
ubbaa gede goynniyaa ne S'oossay neena gaammotuwaappe ashshanaw
danddayeeddee?» yaagiide s'eeseedda.
21 Daaneeli zaariide, «Kaatiyaw, med'inaw de'a!
22 Ta S'oossay bare kiitanchchaa kiittiide, gaammotuwaa doonaa gorddeedda;
unttunttu taana bochchibeykkino. Ayaw gooppe, taani Aa sintsan s'illuwaa. K'ay
kawoo, taani ne sintsankka iitabaa ootsabeykke» yaageedda.
23 Kaatii loytsi nashetteedda; Daaneela ollaappe kessanaadan azazeedda. Daaneeli
ollaappe keseedda; bare S'oossan I ammanetteeda diraw, Aa bollan ayaa desheteedda
sa'aykka beettibeenna.
24 Hewaappe guyyiyaan, Daaneela mooteedda asatuwaa ahanaadan kaatii
azazeedda. Unttunttu oyk'k'ettiide, barenttu mac'c'a asaananne barenttu
naanatuwaanna ittippe yiide, ubbaykka gaammuwaa ollaan oletteeddino. Unttunttu
ollaa wurssetsaa gakkennan de'ishshin, gaammotuu sop'i akkiide, unttunttu
mek'etsaa mentsereetseeddino.
25 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Daariyoose asaa ubbaw, kawutetsatoo ubbawunne
dumma dumma k'aalan haasayiyaa zaretoo ubbaw hawaadan yaagiide s'aafeedda:
«Saro de'iitee!
26 «Ta kawutetsan de'iyaa Asay ubbay Daaneela S'oossaw yayana malanne
kokkorana mala, taani awaayuwaa kessaad.

«Ayaw gooppe, I de'uwaa S'oossaa;
k'ay I med'inaw de'iyaawaa.
Aa kawutetsay mulekka d'ayenna;
Aa kaatetuwaa maataykka mule attena.
27 I ashsheenne,
metuwaappe kessi akkee.
Saluwankka saankka, malaataanne ooratsabaa ootsee.
Daaneela gaammotuwaa doonaappe,
ashsheeddawe Aa!» yaageedda.
28 Hewaa diraw, ha Daaneeli Daariyoosa kawutetsaa wodenne Parssiyaa K'iiroosa
kawutetsaa wode ubbaan ishaliide de'eedda.

7

Daaneeli Be'eedda Oyddu Do'atuwaa Sas'aa (7:1-27)

1 Baabloone Kaatii Belshshaas'aari kaateteedda koyiro laytsi, Daaneeli bare
arssaan zak'k'ulliide, akumuwaanne sas'aa be'eedda. I bare akumuwaan be'eedda
ayfe yewotuwaa s'aafeedda.
2 Daaneeli hawaadan yaagiide s'aafeedda; «K'amma taani ta sas'aan saluwaappe
yeedda oyddu c'arkkotuu wogga abbaa bul"akkishin be'aad.
3 K'ay ittuu ittuwaappe dummatiyaa oyddu wolk'k'aama do'atuu abbaappe
keseeddino.
4 «Koyro do'ay gaammuwaa malatee; k'ay aw ankkuwaadan k'efii de'ee. Ta
s'eellishin, Aa k'efii shodettina, sa'aappe denddiide, asaadan laa"u gediyaan
ek'k'anaadan oosetteedda; k'ay asaa wozanaykka aw imetteedda.

7:3 Sas'. 13:1; 17:8 **7:4** Sas'. 13:2

5 «K'ay laa"entso do'ay itti bagga d'ok'k'u giide ek'k'eedda babantsaa giyaa iita do'aa
malatee. He do'ay heezzu gaylliyaa mek'etsaa bare doonaan baariide, bare matan
sa"i oyk'k'eedda. Yaateeddawe, ‹Denddaade daro ashuwaa ma› geetetteedda.
6 «Hewaappe simmina k'ay, maahiyaa malatiyaa hara do'aa be'aad. Aa zokkiyaan
kafuwaa k'efiyaa malatiyaa oyddu k'efetuu de'iino. K'ay aw oyddu huup'etuu de'iino.
Ha do'aw mooddiyaa maatay imetteedda.
7 «Hewaappe simmina, k'amma sas'aan yashshiyaa, dagantsiyaanne loytsi
minniyaa oyddentso do'aa be'aad. Aw wolk'k'aama birataa achchatuu de'iino. I
barenan gakketeeddawaa ubbaa unttunttun mentsereetsiide meenne atteedawaa
bare gediyaan yed'ereetsee. Kase ta be'eedda do'atuwaa ubbaappe I dummatee; aw
tammu kac'ii de'ee.
8 Taani ha kac'etuwaabaa k'oppishina, he kac'etuwaa giddoppe hara itti guutsaa
kac'ii kesishshin be'aad; he kac'ii yenkko kac'etuwaappe heezzatuwaa d'ok'k'oliide
oleedda. Ha kac'iyaw asaa ayfiyaa malatiyaa ayifiinne otoruwaan haasayiyaa
ins's'arssay de'ee.

Med'inaw De'iyaawaappe K'onc'c'eedda Sas'aa

9 «Taani hewaa s'eellishin, kaatetuwaa araatatuu utetsaw giigeeddino. Med'inaappe
De'iyaawe bare araatan utteedda. Aa mayuu shachchaadan, Aa huup'iyaa
binnaanaykka puuttuwaadan bootsa. Aa araataynne araataa yinggiretsatuu
tamaadan lac'ottiino.
10 Tamaa shaafay Aa sintsaappe pulttiide kesee. Sha"a gede sha"atuu aw ootsiino;
k'ay daro miiloonetuu Aa sintsan ek'k'eeddino. Yaati de'ishin pirddaa pirddiyaawe
doometteedda; mas'aafatuukka dooyetteeddino.
11 «Ha guutsaa kac'ii haasayiyaa otoro k'aalay taw sisettiyaa diraw, taani ha"ikka
d'iishisaade s'eellaad. Taani s'eelishin ha do'ay hayk'k'iide, ees's'iyaa taman oletiide
d'ayeedda.
12 Yenkko heezzu do'atuwaappe, unttunttu maataykka aketeedda; shin unttunttu
keeretteedda wodiyaa pas'a de'ino geetetteeddino.
13 «K'aykka taani he k'amma sas'aan, asaa na'aa malatiyaawe saluwaa
shaariyaanna yiyaawaa be'aad. Med'inaappe De'iyaawaakko shiik'ina, unttunttu Aa
Aa sintsa aatseeddino.
14 Aw maatay, bonchchuunne kawutetsay imetteedda. Asay ubbay, kawutetsatuu
ubbaynne dumma dumma k'aalan haasayiyaa zaratuu ubbay aw moodeteeddino. Aa
maatay med'inaw shaarettenna maataa; Aa kawutetsay mulekka d'ayennawaa.

Sas'aa Biletsaa

15 «Taanna Daaneela gidooppe, ta be'eeddawaan ubbaan dagamaad; ta sas'aykka
taana shabbarseedda.
16 Taani hewaa ek'k'eeddawanttuppe ittuwaakko shiik'aade, ha ubbaw tumu
biletsay ayentto oochchaad. I taw Aa biletsaa ubbaa hawaadan yaagiide odeedda;
17 ‹Ha oyddu wolk'k'aama do'atuu ha sa'aan sintsaappe denddana oyddu
kawutetsatuwaa.
18 Shin Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa geeshshatuu Aa kawutetsaa akkiide,
med'inaw baressa ootsana; med'inaa kawutetsaa unttunttu laattana› yaageedda.
19 «Hewaappe guyyiyaan, taani hara do'atuwaa ubbaappe dummatiide yashshiyaa
oyddentso do'aw de'iyaa tumu biletsaa eranaw koyaad. He do'aw birataa
achchayinne nahaase birataa s'uguntsay de'ee; I barenan gakketeeddawaa ubbaa
mentsereetsiide meenne miishshin atteedawaa bare gediyaan yed'ereetsee.

7:7 Sas'. 12:3; 13:1 **7:8** Sas'. 13:5-6 **7:9** Sas'. 20:4; 1:14 **7:10** Sas'. 5:11; 20:12 **7:13** Mat. 24:30; 26:64; Mar. 13:26; 14:62; Luk'. 21:27; Sas'. 1:7, 13; 14:14 **7:14** Sas'. 11:15 **7:18** Sas'. 22:5

20 K'ay ha do'aa huup'iyaan de'iyaa tammu kac'etuwaabaanne k'ay guyyeppe
kesiide, unttunttuppe heezzatuwaa d'ok'olli oleedda k'eeri kac'iyaabaakka eranaw
koyaad. He k'eeri kac'iyaw ayifetuunne otoro k'aalaa haasayiyaa ins's'arssay de'ee.
He kac'ii yenkkotuwaa ubbaappe aad'd'i yashshiyaawaa.
21 Taani s'eellishin, ha kac'ii geeshshatuwaanna olaa gakettiide, unttuntta
s'ooneedda.
22 Hewe haneeddawe, Med'inaappe De'iyaawe yaana gakkanawunne, Ubbaappe
d'ok'k'iyaa S'oossaa geeshshatoo pirdday pirddettana gakkanaassa; unttunttu
kawutetsaa laattiyaa wodiikka gakkeedda.
23 «I taw biletsaa hawaadan yaagi odeedda; ‹Oydentso do'ay ha sa'aan sintsappe
denddana oyddentso kawutetsaa. He kawutetsay hara kawutetsaa ubbaappe
dumma; biittaa sa'aa I maana, yed'd'ananne mentsereetsana.
24 K'ay tammu kac'etuu ha kawutetsatuwaappe denddana tammu kaatetuwaa.
Hewaappe guyyiyaan, kase tammu kaatetuwaappe dummatiyaa hara kaatii
denddana. I unttunttuppe heezzu kaatetuwaa s'ooniide mooddana.
25 I Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa bolla s'aliide haasayana; Aa geeshshatuwaakka
uk'k'unnana. K'ay wodetuwaanne wogaa laammanaw k'aak'k'atanawaa. Wodii,
wodetuunne wodiyaa baggay gakkanaw geeshshatuu Aa maataappe garssana
moodetana.
26 « ‹Shin hewaappe guyyiyaan, pirddaa pirddiyaawe doomettana; Aa maatay
mulii aketana; I med'inaw d'ayana.
27 Saluwaappe garssana de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa maatay, wolk'k'aynne
gitatetsay Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa geeshsha asatoo imettana. Aa
kawutetsaykka med'inaa kawutetsaa gidanawaa; sa'aa mooddiyaawanttu ubbatuu
aw azazettananne aw ootsana› yaageedda.
28 «Ta sas'aabay hawaan wureedda. Taani Daaneeli, ta k'ofaan daro shabbarettaad;
ta som"iikka hewaa erissee. Shin ubbabaakka taani ta wozanaan wotsaad» yaagiide
s'aafeedda.

8

Daaneeli Be'eedda Dorssaa Orggiyaanne
Deeshsha Orggiyaa Sas'aa
(8:1-27)

1 Belshshaas'aari kaateteedda heezzentso laytsi, taani Daaneeli hawaappe kase
be'eedda sas'aappe hara sas'aa be'aad.
2 He sas'aan ayaa be'aaddita gooppe, Elaama gadiyaan Suusa giyaa kataman,
Uulaaya giyaa shaafaa matan ek'k'eedda taana be'aad.
3 He shaafaa matan laa"u adussa kac'etuu de'iyaa dorssaa orggii ek'k'eedda. Laa"u
kac'etuwaappe ittuu guyyeppe doleedda; shin koyiro doleedawaappe aduk'k'ee.
4 He dorssaa orggii bare kac'iyaan k'ayc'c'anaw, away wulliyaa bagga, huup'issa
bagganannne gedissa bagga d'enggishin be'aad. Aanana ek'ettanawunne Aa
wolk'k'aappe kessi akkanaw ay mehiikka danddayibeenna. I bare koyeeddawaa
ootseedda; yaatiide barena gitayeedda.
5 Taani ha sas'aabaa k'oppishin, itti deeshshaa orggii away wulliyaa baggappe
kesiide, biittaa sa'aa aad'd'iidde, gedii sa'aa yed'd'ennaan yeedda; aw laa"u
ayifetuwaappe gidduwaan itti wogga kac'ii de'ee.
6 Ikka daro hank'k'uwaana diisiide, shaafaa matan taani be'eedda laa"u
kac'iyaanna de'iyaa dorssaakko, wad'etaw d'enggiidde yeedda.

7:21 Sas'. 13:7 **7:22** Sas'. 20:4 **7:24** Sas'. 17:12 **7:25** Sas'. 12:14; 13:5-6 **7:27** Sas'. 20:4; 22:5

7 Gakkiide, daro yilotiide, taani s'eellishin, dorssaa orggiyaa kac'etuu laa"uukka
me"ana gakkanaw, iita dom"etsaa dom"eedda. Dorssaa orggiyaw aanana ek'ettanaw
wolk'k'ay baawa; hewaa diraw, deeshshaa orggii Aa kunddissiidde, yed'd'i ek'k'eedda.
Deeshsha orggiyaa wolk'k'aappe he dorssaa orggiyaa ashshiyaawe baawa.
8 He deeshshaa orggii loytsi gitateedda; shin Aa wolk'k'ay dari dari biyaa wode, Aa
wogga kac'ii me"eedda; ellekka, oyddu wogga kac'etuu biittaw oyddu bagga simmiide
dic'c'eeddino.
9 Ha oyddu kac'etuwaappe ittuwaa bolla hara guutsaa kac'ii doliide, wolk'k'an
gedissakko, away doliyaa bagga Israa'eeliyaa gadiyaakko simmiide dic'c'eedda.
10 I biide saluwaan de'iyaa olanchchatuwaa gakkanaw dic'c'eedda; saluwaa
s'oolinttetuwaappe unddennawantta sa'aan duge oliide, unttuntta yed'd'eedda.
11 K'ay I barena d'ok'k'u ootsiide, olanchchatuwaa Gadaawuwaa S'oossaanna
likkisseedda. Hachche hachchi Asay yarshshiyaa s'uugetiyaa yarshshuwaakka
te"eedda. K'ay Aa Geeshsha Golliyaakka tunisseedda.
12 Makkalaa gaasuwaan geeshshatuwaa olanchchatuunne hachchi hachchi
yarshshiyaa yarshshuu he kac'iyaw imetteedda. Tumuukka sa'aan oletteedda; he
kac'ii ootsiyaabay ubbay aw injjeteedda.
13 Hewaappe guyyiyaan, itti geeshsha kiitanchchay haasayishin taani sisaad.
Yenkko geeshsha kiitanchchay ha kiitanchchaa, «Ha hachchi hachchi yarshshiyaa
yarshshuwaabaa, Ha makkalay ahiyaa bashshaabaanne saluwaa olanchchatuunne
geeshsha sa'ay yed'ettiidde de'anabbaa odiyaa sas'ay awude polettanee?» yaagiide
oochcheedda.
14 I zaariide, «Laa"u sha"aane heezzu s'eetu wonttaynne omarssay gakkanaw
gam"ana; hewaappe guyyiyaan, Geeshsha Gollii geeyana» yaagiide odishin sisaad.

Kiitanchchay Gabreeli Sas'aa Billeedda

15 Taani, Daaneeli, ha sas'aa be'aaddenne Aa biletsaa eranaw k'oppaadde
de'ishshin, itti asaa malatiyaawe ta sintsan ek'k'eeddawaa be'aad.
16 K'ay taani Uulaaya Shaafaappe, «Gabreelaa, ha bitaniyaw ha sas'aa biletsaa oda»
yaagiyaa kooshshaa sisaad.
17 I yiide taani ek'k'eedda sa'aa mateedda wode, taani dagamaade, ta som"uwaa
biittaw duge zaaraade kunddaad. I taana, «Asaa na'aw, ha sas'ay wurssetsaa
wodiyaabaa bessiyaawaa gidiyaawaa akeeka» yaageedda.
18 I taananna haasayiyaa wode, taani sa'aan gufannaade, gem"ishshuwaa
kayirotaad. Yaatina, I taana sa'aappe pude dentsiide, ta gediyaan esseedda.
19 Taana, «Sisa, taani S'oossaa hank'k'uwaa wurssetsan hananaw de'iyaawaa oday;
ayaw gooppe, ha sas'ay S'oossay keeri wotseedda wurssetsaa wodiyaan hananabaa
odee.
20 «Neeni be'eedda laa"u kac'iyaanna de'iyaa dorssaa orggii Meedoonanne Paarise
kaatetuu leemisuwaa.
21 Deeshshaa orggii k'ay Giriike kaatiyaa leemisuwaa; Aa laa"u ayifetuwaappe
gidduwaan de'iyaa wogga kac'ii koyiro kaatiyaa.
22 Kac'ii me"i wod'd'ina, Aa sa'aan doleedda oyddu kac'etuu Aa kawutetsaappe
shaakettiide kesana oyddu kawutetsatuwaa leemisuwaa; shin unttunttu wolk'k'ay
koyirowaa wolk'k'aa gakkenna.
23 «Unttunttu kawutetsaa wurssetsay gakkiyaa wodenne unttunttu makkalay zawaa
gakkiyaa wode, itti mek'etsaa iitanne c'immiyaa c'inc'c'a kaatii denddana.
24 I loytsi mino gidana; shin bare wolk'k'aanna gidenna. Dagantsiyaa bashshaa I
bayizzana; I ootsiyaabay ubbabay aw injjetana. I mino asatuwaanne geeshsha
asatuwaa d'ayissana.

8:10 Sas'. 12:4 **8:16** Luk'. 1:19, 26

25 I c'immiyaa diraw, aw injjetana; k'ay I barena ubbaappe d'ok'k'u d'ok'k'u
ootsana. Unttunttu sa'ay sara gi de'ishin, unttunttuppe darotuwaa wod'ana; k'ay
kaappatuwaa Kaappuwaanna ek'ettana. Shin Asay bochchennan I barew d'ayana.
26 «New odetteedda laa"u sha"anne heezzu s'eetu wonttaanne omarssa s'eelliyaa
sas'ay tuma; shin daro wodiyaappe guyyiyaan polettanaw de'iyaa diraw, gorddaade
maatafaa Aa bolla wotsaade naaga» yaageedda.
27 Taani Daaneeli, loytsi daabureedda diraw, sakettaade daro gallassaa gisaad.
Hewaappe guyyiyaan denddaade, kaatiyaa oosuwaa baad. Ha sas'aan taani loytsi
shabbirettaad; akeekanawukka danddayabeykke.

9

Daaneeli Bare Asaa Diraw Woosseedda (9:1-27)

1 Meedoona biittaa asaa gidiyaa Ars's'ekissisa na'ay Daariyoose Baabloonen
kaateteedda.
2 I kaateteedda koyiro laytsi, taani Daaneeli, Geeshsha Mas'aafatuwaa nabbabaad;
timbbitiyaa odiyaa Ermaasaw Med'inaa Goday odeeddawaadan Yerusaalame
laappun tammu laytsaa kolettiide gam"anaw de'iyaawaa akeekaad.
3 Hewaa diraw, taani Godaa S'oossaakko simmaade; maak'aa mayyaade, bidintsaa
ta huup'iyaa bolla k'olaade, s'oomaadde, Aa woossaynne aw watiwatay.
4 Taani nagaraa paas'aadde, Med'inaa Godaa ta S'oossaa hawaadan yaagaade
woossaaddi; «Abeet Godaw, wolk'k'aamanne yashshiyaa S'oossaw, neena
siik'iyaawanttoonne ne azazoo eeno giyaawanttoo ne aggenna siik'uwaanne
c'aak'uwaa naagiyaawoo,
5 nuuni nagaraa ootseeddonne baleeddo; nuuni iitabaa ootseeddonne
makkaleeddo; ne azazuwaappenne ne wogaappe wora simmeeddo.
6 Nu kaatetoo, nu kaappatoo, nu aawaatoonne sa'aan de'iyaa asaa ubbaw ne
suntsan timbbitiyaa odeedda ne k'oomatuu odeeddawaa sisennan is's'eeddo.
7 «Abeet Godaw, neeni s'illuwaa; shin nuuni hachchi yeellaa mayyeeddo.
Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa Asay ubbay, nuuni new ammanettennan
is's'ina, neeni haako biittaaninne mata gadiyaan laaleedda Israa'eeliyaa Asay ubbay
yeellateeddo.
8 Abeet Med'inaa Godaw, nuuni, nu kaatetuu, nu kaappatuunne nu aawotuu neena
naak'k'eedda gaasuwaan yeellaa mayyeeddo.
9 Shin nuuni aw makkaleeddabaa gidooppekka, Goday nu S'oossay
maariyaawaanne atto yaagiyaawaa.
10 Nuuni Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, azazettibookko; k'ay timbbitiyaa odiyaa
bare k'oomatuu baggana I immeedda Aa higgiyaa naagibeykko.
11 Israa'eeliyaa Asay ubbay ne higgiyaa mentsiide, wora simmeeddino; ne
azazookka eeno gibeykkino.
«Nuuni ne bolla nagaraa ootseedda diraw, S'oossaa k'oomaa Muse Higgiyaa
Mas'aafan s'aafetteedda shek'k'aynne pirdday nu bolla tigetteedda.
12 K'ay nu bollanne nuuna kaaletsiyaawanttu bolla wolk'k'aama bashshaa ahanaw
neeni haasayeedda k'aalaa nu bolla polaadda. Ayaw gooppe, Yerusaalame bolla
gakkeeddawaa malay saluwaappe garssan hara gadiyaa bolla mulekka gakkibeenna.
13 Muse Higgiyan s'aafetteeddawaadan, ha bashshay ubbay nu bolla gakkeedda.
Nu nagaraappe simmibeykko; ne tumuwaa sissibeykko; neena, Med'inaa Godaa nu
S'oossaakka maarotaa oochchibeykko.

9:2 Erm. 25:11; 29:10

14 Med'inaa Goday ha bashshaa nu bollan ahanaw guyye gibeenna; ayaw gooppe,
Med'inaa Goday nu S'oossay bare ootsiyaaban ubbaan s'illuwaa; shin nuuni aw
azazettenan is's'eeddo.
15 «Abeet Godaw, nu S'oossaw, kase ne asaa ne mino kushiyan Gibs'eppe kessaade,
hachchewaadankka ne suntsaa s'eesisseeddawo, nuuni nagaraa ootseeddo; nuuni
baleeddo.
16 Abeet Godaw, neeni kase ne s'illo oosuwaa ubbaa ootseeddawaadan, ha"i ne
hank'k'uwaanne ne boshaanne ne katamaappe, Yerusaalameppe, ne geeshsha
deriyaappe, wora zaara. Nuuni ootseedda nagaraynne nu aawotuu ootseedda
bayzzuu Yerusaalamenne ne asaanne nu yuushshuwaan de'iyaa ubbaw k'iliic'uwaa
kesseedda.
17 «Simmi ha"i nu S'oossaw, taani ne k'oomay woossiyaa woosaanne watiwatuwaa
sisa. S'oossaw, ne suntsaa diraw gaade, ha koletteedda ne Geeshsha Golliyaa ne
keeka ayifiyaan s'eella.
18 Abeet ta S'oossaw, ne haytsaa nuukko yeggaade sisa; ne ayifiyaakka dooyaade,
ne suntsan s'eesetteedda katamaa bayetsaa s'eella. Nuuni new watiwatiyaawe, nu
s'illotetsaa diraw gidennaan, ne wolk'k'aama maarotetsaa dirassa.
19 «Abeet S'oossaw, sisa! Abeet S'oossaw, atto ga! Abeet S'oossaw, hayzzanne ootsa!
Ne katamaynne ne Asay ne suntsan s'eesetteedda diraw, abeet ta S'oossaw, ne
suntsaa diraw gam"oppa» yaagaad.

Gabreeli Daaneelaw Sintsappe Hananabaa Odeedda

20 Taani woossaade, ta nagaraanne ta asaa Israa'eeliyaa nagaraa paas'aaddenne ta
S'oossaa geeshsha asaabaa, Yerusaalamebaa Med'inaa Godaw ta S'oossaw
watiwataadde takkaad.
21 Hewaadan hanaadde taani de'ishiina, kase sas'aan taani be'eedda Gabreeli,
taakko ellekka paalliidde, omarssa yarshshuwaa yarshshiyaa saatiyaan puttu geedda.
22 I hawaadan yaagiide, taw odeedda; «Daaneela, taani eraanne akeekaa new
immanaw ha"i yaad.
23 Neeni biro woosaa doommoode ne woosaa zaaruu imetteedda; taanikka hewaa
new odanaw yaad. Ayaw gooppe, S'oossay neena loytsi dosee. Hewaa diraw, taani
odiyaawaa k'oppa; sas'aakka akeeka.
24 «Laappu gede laappun tammu laytsay S'oossay ne asawunne ne geeshsha
katamaw keereedda wodiyaa. He wodetuwaan naak'uu wurana; nagaraa oosuu
attana; bayzzuu maarettana; med'inaa s'illotetsay gelana; sas'aynne timbbitii
polettananne Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'ay oketana.
25 «Hewaa diraw, hawaa eranne akeeka. Yerusaalame katamay
ooras's'anaadaninne kees'ettanaadan azazuu keseedda gallassaappe biide Kaappuu
Okettowe yaana gakkanaw, laappun gede laappunuunne usuppun tammanne laa"u
gede laappun laytsay aad'd'ana. Hewan Yerusaalame katamay ooras's'ana;
ogetuukka yuushshuwaa gimbbetuukka oosettana. Shin gimbbettiyaa wodii meto
wode gidanawaa.
26 «Usuppun tammanne laa"u gede laappun laytsaappe guyyiyaan, Okeetteeddawaa
Asay wod'ana. Aa matan ayaynne baawa. Yiyaa kaappuwaa asay, katamaanne
Geeshsha Golliyaa laalana. He katamaa wurssetsay di'uwaadan akeekenan yaana.
He wodiyaappe biide wurssetsay gakkanaw, olaanne bashshaa awaayeedda.
27 He kaappuu laappun laytsay gidon asaana mino c'aak'uwaa c'aak'k'etanawaa. He
laappun laytsatuwaa gido gishechchan I yarshshuwaa yarshshiyaawaanne imotaa
immiyaawaa diggana. Geeshsha golliyaw giddo gishechchan bayetsaa tunatetsaa I
essana. Wurssetsan awaayeteedda boshay Aa bolla tigettanawaa» yaageedda.

9:21 Luk'. 1:19, 26 **9:27** Dan. 11:31; 12:11; Mat. 24:15; Mar. 13:14

10

Daaneeli S'egiroosa Shaafaa
Matan Be'eedda Sas'aa
(10:1—11:45)

1 Paarise Kaatii K'iiroosi kaateteedda heezzentso laytsi, Bils's'aasoore giyaa
Daaneelaw hara sas'ay k'onc'c'eedda. He sas'aan k'onc'c'eeddawe tuma;
k'onc'c'eeddawekka wolk'k'aama olaabaa. He akeekay aw imetteeddawe sas'aanna.
2 He wode taani, Daaneeli, heezzu saaminttaa yeekkaad.
3 Heezzu saaminttay wurana gakkanaw lo"o k'uma mabeykke; ashuu woy
woyniyaa eessay ta doonaakko shiik'ibeenna. Ta huup'iyaakka ayaanne
okettabeykke.
4 Koyiro aginaan laatamanne oyddentso gallassan, S'egiroosa giyaa wolk'k'aama
shaafaa matan taani ek'k'aade s'eellaad;
5 layinuwaa giyaa mayuwaa mayyeedda itti bitaniyaa be'aad. I bare s'eessan bertte
work'k'aappe oosetteedda sak'k'iyaa danc'c'eedda.
6 Aa bollay p'ooliyaa ink'k'uwaa malatee; Aa som"ii walk'k'antsaadan p'olk'k'u gee;
Aa ayifetuukka tamaa lac'uwaa malatiino; Aa kushiinne Aa gedii k'uc'etteedda
naasiyaa birataadan poo'issee; Aa k'aalaykka daro Asay haasayiyaa k'aalaadan
hanee.
7 Ha sas'aa taani Daaneeli taarekka be'aad. Taananna de'iyaa asatuu be'ibeykkino;
unttunttu loytsi dagammeedda diraw, bak'ati k'osetteeddino.
8 Taani ha wolk'k'aama sas'aa s'eellaade, taarekka ataad; taw wolk'k'ay is's'ina
daaburaad; ta som"ii loytsi bullatteedda.
9 He wode taani I haasayiyaawaa sisaad; biittan duge ta som"uwaan gufannaad;
gem"ishshuwaa tayrottaad.
10 Hewaappe guyyiyaan, itti kushii taana bochcheedda; taani kokkoraadde
de'ishiina, taana ta kushiyaaninne ta gulbbatan dentsiide esseedda.
11 I taana, «Laa, S'oossay loytsi siik'eedda Daaneela, taani new odiyaa k'aalaa
loytsaade akeeka; dendda ek'k'a. Ayaw gooppe, taani neekko kiitettaade yaad»
yaageedda. I taana hawaadan yaagina, taani kokkoraadde dendda ek'k'aad.
12 K'aykka I hawaadan yaageedda; «Daaneela, ayinne yayyoppa! Ayaw gooppe,
neeni akeekaa demmanaw k'ofaa k'achcheeddanne ne S'oossaa sintsan ne huup'iyaa
kawushsheedda koyiro gallassaappe doommiide, ne woosay sisetteedda; taanikka
hewoo zaaruwaa akkaade yaad.
13 Shin Paarise kawutetsaa kaappuwaa gidiyaa ayyaanay laatamanne itti gallassaa
taana te"eedda. Taani taarekka Paarise kawutetsaa kaappuwaanna yaan ataad.
Hewaa diraw kiitanchchatuwaa kaappatuwaappe ittuu, Mikaa'eeli taana
maaddanaw yeedda.
14 Taani ha"i neekko yeeddawe, wurssetsa gallassatuwaan ne asaa bolla hananaw
de'iyaawaa new k'onc'c'issanaassa; ayaw gooppe, ha sas'ay sintsappe hananaw
de'iyaawaa» yaageedda.
15 I hewaa taw odiyaa wode, taani ta som"uwaan s'uggunnaade, giyaawaa d'ayaad.
16 Hewaappe guyyiyaan, asaa malatiyaa ittuu ta mettershshaa bochcheedda; ta
doonay dooyettina, haasayaa doommaad. Ta sintsan ek'k'eeddawaa hawaadan
yaagaad; «Ta godaw, ha sas'aan taani loytsi dagammeedda diraw, daro daaburaad.
17 Taani ne k'oomay neenanna ta godaana haasayanaw woota danddayayitaa? Ta
wolk'k'ay wureedda; shemppanawukka taw is's'etteedda» yaagaad.
18 He asaa malatiyaa ittuu laa"entsuwaakka taana bochchiide, taw wolk'k'aa
immeedda.

10:5 Sas'. 1:13-15; 2:18; 19:21 **10:13** Sas'. 12:7

19 Yaatiide taana, «Laa, S'oossay loytsi siik'eedda bitaniyaw, ayinne yayyoppa!
Saruu new gido. Ha"i simmi minna; ee minna» yaageedda.

I hewaadan giina, taani minnaad; «Ta godaw, neeni taana miniso diraw, ha"i oda»
yaagaad.

20 I zaariide, «Taani neekko ayaw yaadditantto eray? Ha"i taani simmaade baade,
Parisse kaappuwaa gidiyaa ayaanaana olettana; k'ay taani biina, Giriike kaappuwaa
gidiyaa ayyaanay yaana.

21 Shin taani new Tumuwaa Mas'aafan s'aafetteeddawaa odana. Taani
unttunttunna olettiyaa wode, hintte kaappuwaa Mikaa'eeleppe attina, taana
maaddiyaa haray ittuunne baawa.

11

Huup'issa Biittaa Kaatiyaanne Gedissa Biittaa Kaatiyaa

1 «Meedoona biittaa asaa gidiyaa Daariyoosi kaateteedda koyiro laytsan, taani Aa
maaddanawunne minisanaw Aa miyyiyaan ek'k'aad.

2 «Ha"i simmi taani new tumuwaa oday. Hara heezzu kaatetuu Parisse biittan
kaatetana; k'ay unttunttuppe guyyiyaan kaatetiyaa oyddentso kaatii, kasewanttu
ubbatuwaappe aad'd'eeda dure gidanawaa. I bare duretetsaa gaasuwaan wolk'k'aa
demmiyaa wode, Asay ubbay Giriike kawutetsaanna olettana mala dentsetsana.

3 «Hewaappe guyyiyaan, wolk'k'an mooddiyaa mino kaatii denddanawaa; bare
koyeeddawaa ubbaa ootsana.

4 I denddeeddawaappe guyyiyaan, Aa kawutetsay duus'erettiide, oyddu sa'aan
shaakettana. Aa zaaretsi Aa kawutetsaa laattikkino; I ayissiyaa wodewaadan
kawutetsaw wolk'k'ay de'enna. Ayaw gooppe, Aa kawutetsay aappe aketiide, haratoo
imettana.

5 «Gedissa biittaa kaatii mino gidanawaa; shin Aa kaappatuwaappe ittuu aappe
aad'd'i minniide, he wolk'k'aama kawutetsaa mooddana.

6 «Guutsa laytsaappe guyyiyaan, gedissa biittaa kaatiinne huup'issa biittaa kaatii
barenttu giddon dabbotetsaa c'aak'uwaa c'aak'k'etanawantta. Gedissa biittaa
kaatiyaa naatta huup'issa biittaa kaatiyaa gelanaanu; shin izi wolk'k'aykka
minnenna; k'ay ikka Aa wolk'k'aykka daro wodiyaa gam"enna. He wode izo, izo
ajabiyaawanttu, izi na'aynne izi asinay ubbay aad'd'iide imettana.

7 «Hewaappe simmina, izi dabbotuwaappe ittuu gedissa biittan kaatetana.
Huup'issa biittaa kaatiyaa bollan geliide; Aa geessuwaa mentsi geliide, Aa s'oonana.

8 K'ay unttunttu s'oossatuwaa, misiletuwaanne biraappenne work'k'aappe
oosetteedda miishshatuwaa akkiide, Gibs'e afana. Yaatiide amareeda wodiyaw
huup'issa biittaa kaatiyaa bochchennan aggana.

9 Hewaappe guyyiyaan, huup'issa biittaa kaatii gedissa biittaa kawutetsaa bolla
gelana; shin diggina, guyye bare biittaa simmana.

10 «Huup'issa biittaa kaatiyaa attuma naanatuu olaw giigiide, daro olanchchatuwaa
shiishshana; sintsan gakketiyaawaa ubbaa meec'c'iyaa wolk'k'aama di'uwaadan,
aad'd'iidde oliide, gedissa kaatiyaa geessuwaa olanawantta.

11 He wodiyaan gedissa biittaa kaatii loytsi hank'k'ettiide, huup'issa biittaa kaatiyaa
olanaw denddanawaa. Huup'issa biittaa kaatii shiishsheedda daro
olanchchatuwaanna olettiide, unttuntta s'oonana.

12 Daro olanchchatuwaa omoodeeddawaappe guyyiyaan, gedissa biittaa kaatii
otoruwaan pugettana. Yaatiide daro sha"aa wod'ana; shin Aa s'oonuu aanana
gam"enna.

13 «Waaniide gooppe, huup'issa biittaa kaatii kasewaappe aad'd'iyaa hara
olanchchatuwaa giigissana; amareeda laytsatuwaa gam"iidde, kumentsaa olaa
miishshaa oyk'k'eedda ha olanchchatuwaa akkiide, olaw kesana.
14 He wodiyaan daruu gedissa biittaa kaatiyaa bolla denddanawaa. Sas'ay
polettana mala, ne asaappekka itti itti makkalanchcha asatuu denddanawantta; shin
s'oonikkino.
15 «Hewaappe guyyiyaan, huup'issa biittaa kaatii gedissa biittaa yiide, yuushshuu
gimbbetti utteedda itti katamaa oliide oyk'k'ana. Gedissa biittaa kaatiyaa
olanchchatuu wolk'k'aa d'ayana; haray atto unttunttuppe mino olanchchatuukka
unttunttunna ek'ettanaw danddaykkino.
16 Aanana ek'ettiyaawe mulekka bayinna diraw, huup'issa biittaa kaatii bare
koyiyaawaa ubbaa ootsana. I Israa'eeliyaa giyaa lo"o biittan barew min ek'k'iide, Aa
d'ayissiyaa wolk'k'aa demmana.
17 I bare kawutetsaw de'iyaa wolk'k'aa ubbaa akkiide yaanaw k'ofaa k'achchana;
yiide, gedissa biittaa kaatiyaanna dabbotetsaa c'aak'uwaa c'aak'k'etanawaa. He
kawutetsaa ungganaw halchchiide, bare naatto aw immana; shin Aa halchchuu
polettenna.
18 «Hewaappe guyyiyaan, I bare k'ofaa abbaa gas'aan de'iyaa biittatuwaakko
zaariide, unttunttuppe darotuwaa oliide, barew akkana. Shin itti olaa gadawuu Aa
otoruwaa giishshana; yaatiide Aa otoruwaa Aa bolla zaarana.
19 Hewaappe guyyiyaan, huup'issa biittaa kaatii bare biittaa bare geessuwaa
simmana. Shin I hewan d'ubettiide kunddana; Aa laa"entso ooninne be'enna.
20 «Aa sa'aan kaateteeddawe bare kawutetsaa bonchchuwaa naaganaw giiraa
giirissiyaa asaa kawutetsaa giddo kiittana. Gidooppenne, k'antsa wodiyaappe
guyyiyaan, k'onc'c'iyaan woy olan gidennaan I c'oo hayk'k'i d'ayana.

Huup'issa Biittaa Kaatiyaa Kad'etteeddawaa

21 «Aa sa'aan k'ay itti kad'etteedda Asay denddanawaa; shin unttunttu kawutetsaa
bonchchuwaa aw immikkino. Asay sa'ay sara giide de'ishshin, c'immi geliide,
kawutetsaa I oyk'k'ana.
22 Hewaappe guyyiyaan, daro olanchchatuu Aa sintsappe pitettiide d'ayana;
c'aak'uwaa kaappuukka hayk'k'ana.
23 Aanana c'aak'uwaa c'aak'k'etti simmiide, bare ootsiyaawaa c'imuwaan ootsana;
amareeda asatuwaa s'alalana I minnana.
24 Asay sa'ay saro giide de'ishshin, he biittan daro durettiyaa itti bagga I gelana.
Kase bare aawuu woy bare mayzza aawotuu ootsibeennawaa ootsana; bare omooddi
shiishsheedda duretetsaanne ak'uwaa barena kaalliyaawanttoo gishana.
Geessotuwaakka laalanaw I halchchanawaa; shin hewaa I ootsiyaawe guutsa
wodiyaassa.
25 «Hewaappe guyyiyaan s'aliide, bare wolk'k'aakka minisiide, daro
olanchchatuwaanna gedissa biittaa kaatiyaa bolla denddanawaa. K'ay gedissa biittaa
kaatii loytsi daronne wolk'k'aama olanchchatuwaanna olaw denddiide, aanana
olettana. Shin Aa bolla unttunttu kasetiide mak'k'eedda mak'k'uwaa gaasuwaan, I
unttunttunna ek'ettanaw danddayenna.
26 Kaatiyaanna itti maaddan miyaawanttu Aa d'ayssana; Aa olanchchatuu
pitettana; Aa olanchchatuwaappe darotuu olan hayk'k'ana.
27 Ha laa"u kaatetuukka barenttu wozanaan iitaa k'oppiyaa diraw, unttunttu
ittippe itti oydiyaan uttiide haasayiidde, ittuu ittoo worddotana. Shin unttunttu
ootsana giyaawe unttunttoo injjetenna; ayaw gooppe, S'oossay keereedda wodii biro
gakkibeenna.

28 «Huup'issa biittaa kaatii daro duretetsaana bare biittaa simmana. Shin I bare
wozanaan geeshsha c'aak'uwaa is's'ana. Aa k'ohanaw ittibaa Aa bolla ootsiide, bare
biittaa simmana.
29 «S'oossay keereedda wodii gakkina, I zaariide gedissa biittaa bolla gelana; shin
aw kasewaadan injjetenna.
30 Ayaw gooppe, away wulliyaa bagga biittaappe yiyaa olaa markkabatuu Aa
dagantsana. Yaatooppe I guyye simmiide, geeshsha c'aak'uwaa bolla hank'k'ettana.
K'ay hewaappe simmiide, geeshsha c'aak'uwaa aggiyaawanttuna dabbotana.
31 «Aa olanchchatuu Geeshsha Golliyaakka Aa yuushshuwaa gimbbiyaakka
tunissananne hachchi hachchi yarshshiyaa yarshshuwaakka diggana. Yaatiide
unttunttu bayetsaa tunatetsaa yan essana.
32 C'aak'k'uwaa koliyaawantta I bare c'imuwaa k'aalan bare bagga ootsana; shin
barenttu S'oossaa eriyaa Asay minnananne aanana ek'ettana.
33 «Asaa giddon de'iyaa aad'd'eeda eranchchatuu daro asaa tamaarissana; shin
guutsa wodiyaa garssan ha tamaarissiyaawanttu mashshaan busakettana, taman
s'uugettana, omoodettana woy bonk'k'ettana.
34 He metotuwaa giddon de'iiddi, unttunttu guutsa maaduwaa demmana; daro
asaykka unttunttu bagga malatiide, unttunttukko shiik'ana; shin wozanaappe
gidenna.
35 Aad'd'eeda eranchchatuwaappe unddennawanttu d'ubettana. Hewaadan
haniide, wurssetsaa wodii gakkanaw, unttunttu paac'ettiide kesana, geeyananne
tooshii bayinnawantta gidana. Ayaw gooppe, S'oossay keereedda wodii biro
gakkibeenna.

Barena D'ok'k'issiyaa Kaatiyaa

36 «Kaatii barena koshshowaa ootsana; s'oossatuwaa ubbaappe bolla barena
d'ok'k'u ootsiide darssana; k'ay s'oossatuwaa S'oossaa bolla kase sisetti erenna iita
k'aalaa haasayana. Hananaw k'ofaan k'ashetti utteeddawe hananaw de'iyaa diraw,
S'oossaa hank'k'uu polettana gakkanaw, I ootsiyaawe ubbay aw injjetana.
37 I kase bare mayzza aawotuwaa s'oossatuwaa, woy mac'c'a Asay siik'iyaa s'oossaa
kad'ana; I bare s'alala hara ubbaappe aatsiide d'ok'k'u ootsanaappe attina, hara ay
s'oossaanne koyenna.
38 I unttuntta bonchchanawaa aggiide geessuwaa s'oossaa bonchchana; Aa mayzza
aawotuu erenna s'oossaw work'k'aa, biraa, al"o shuchchaanne lo"o imuwaa immiide
bonchchana.
39 Imatsaa s'oossaa maaduwaan mino geessuwaa bolla I denddana. K'ay bare
maataa eriyaawantta I daro bonchchana. I unttuntta daro asaa mooddiyaawantta
ootsiide suntsana; k'ay biittaakka woytuwaa ootsiide, unttunttoo shaakki shaakkiide
immana.
40 «Wurssetsaa wodii gakkina, gedissa biittaa kaatii denddiide, huup'issa biittaa
kaatiyaa olana. Shin huup'issa biittaa kaatii paraa gaaretuwaa, paraa asatuwaanne
daro markkabatuwaa akkiide, Aa bolla gotiyaadan yaana. Daro biittaa bolla geliide;
di'uwaadan unttuntta meec'c'iidde aad'ana.
41 K'ay I Israa'eeliyaa giyaa lo"o biittaa bollankka gelana. Daro biittatuu Aa
kushiyan kunddana; shin Eedooma, Moo'aabanne Amoona biittatuu Aa kushiyaappe
attana.
42 I daro biittatuwaa bolla geliyaa wode, Gibs'ekka aappe kessi akkena.
43 Gibs'e biittaa work'k'aa, biraanne duretetsaa ubbaa I bare kushiyaa aatsana.
Liibiinne Toop'p'ii aw moodetana.

11:31 Dan. 9:27; 12:11; Mat. 24:15; Mar. 13:14 **11:36** 2 Tes. 2:3-4; Sas'. 13:5-6

44 «Shin away doliyaa baggaappenne huup'issa baggaappe yiyaa oduu Aa
dagantsana; hank'k'uwaa ees's'i kesiide, darotuwaa wod'anawunne mule
d'ayissanaw denddanawaa.
45 I bare kaatetuwaa dunkkaaniyaa abbaappenne puulanchcha geeshsha asaappe
gidduwaan tokkana. Shin Aa wurssetsay gakkanawaa; Aa maaddiyaawekka d'ayana.

12

Wurssetsaa Wodiyaabaa
(12:1-13)

1 «He wodiyaan, ne asaa heemmiyaa wolk'k'aama kaappuu Mikaa'eeli
denddanawaa. Kawutetsay doommoodeppe doommina, he wode gakkanaw, be'i
erenna meto wodii hanana. Gidooppenne, Aa suntsay S'oossaa Mas'aafan
s'aafetteedda ne Asay ubbay he wode attanawaa.
2 Kase hayk'k'iide moogetteedda asaappe darotuu denddana. Unttunttuppe
baggatuu med'inaa de'oo, baggatuu k'ay yeellawunne med'inaa kawushshaw
denddana.
3 Aad'd'eedda eranchchatuu, saluwaa poo'uwaadan, k'ay darotuwaa s'illotetsaa
ogiyaa kaaletseeddawanttu med'i med'inaw s'oolinttiyaadan poo'ana.
4 «Shin nenoo Daaneela, neeni wurssetsaa wodii gakkanaw, ha mas'aafaa k'aalaa
gorddaade, maatafaa wotsa. Darotuu yaanne haanne binkkottana; eraykka darana»
yaageedda.
5 Hewaappe guyyiyaan, taani Daaneeli, hara laa"atuwaa, ittuu shaafaappe hafintsa
lank'k'iyaan, ittuu shaafaappe hefintsa lank'k'iyaan ek'k'eeddawantta be'aad.
6 Unttunttuppe ittuu layinuwaa mayyiide, shaafaa haatsaappe bolla baggana
ek'k'eeddawaa oochchiidde, «Ha malalissiyaawanttu polettanaw woyssa wodiyaa
gam"anddeeshsha?» yaageedda.
7 He layinuwaa mayyiide, shaafaa haatsaappe bolla baggana de'iyaawe bare
ushechcha kushiyaanne bare haddirssa kushiyaa saluwaa zaari dentsiide, med'inaw
de'iyaawaa suntsan hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda; «Hawe wodii, wodetuunne
wodiyaa baggay gakkanaw gam"ana; k'ay geeshsha asatuu wolk'k'ay kinchchettiide
wuriyaa wode, ha ubbabaykka polettana» yaageedda.
8 Hawaa ubbaa taani sisaad; shin taw gelibeenna. Yaatina, taani, «Ta godaw, ha
yewoo ubbaw wurssetsay ayaa gidanee?» gaade oochchaad.
9 I zaariide, hawaadan yaageedda; «Daaneela, ba. Ayaw gooppe, hawe mas'aafay
wurssetsaa wodii gakkanaw gorddetteeddawaanne maatafay Aa bolla
wod'd'eeddawaa.
10 Darotuu paac'ettiide kesana, geeyananne tooshii bayinnawantta gidana; shin
iitatuu iitabaa ootsana. Iitatuwaappe itti uraynne akeekena; shin aad'd'eeda
eranchchatuu akeekana.
11 «Hachchi hachchi yarshshiyaa yarshshuu diggettoodeppenne bayetsaa tunatetsay
he sa'aan ek'k'oodeppe 1,290 gallassaa.
12 Genc'c'iide 1,335 gallassatuu wuranaw gatsiyaa uray anjjetteedawaa.
13 «Neena gidooppe, neeni wurssetsay gakkanaw ba. Neeni shemppana;
gallassatuwaa wurssetsan neena gakkiyaa laataa akkanaw denddanaassa»
yaageedda.

12:1 Mat. 24:21; Mar. 13:19; Sas'. 7:14; 12:7 **12:2** Isa. 26:19; Mat. 25:46; Yoh. 5:29 **12:4** Sas'. 22:10 **12:7** Sas'. 10:5; 12:14 **12:10** Sas'. 22:11 **12:11** Dan. 9:27; 11:31; Mat. 24:15; Mar. 13:14

Hoose Timbbitiyaa

Geluwaa

Hoose timbbitii, Samaarii Kiristtoosa yeletaappe kase 721 laytsan kunddanaappe kasetiide, hanotatuu meto gidi utteedda wodiyaan, timbbitiyaa odeedda; I timbbitiyaa odeedda timbbitiyaa odiyaa Amoos'appe guyye gidishin, huup'issa bagga Israa'eeliyaa kawutetsan odeedda. Hoose'e loytsi darissiide odeeddawe Asay eek'aw goynneeddawaanne S'oossaa ammaniyaa ammanuwaa pac'isseeddawaa. Hoose'e hawaa Asay S'oossaw ammanettennan aggiyaawaa k'onc'c'issiide odanaw, itti ammanettena mishirato machche ootsiide akkeeddawaa leemisuwaa ootsiide go'ettee. Aa machchata Gomeera aw ammanettennan is's'eeddawaadan, S'oossaa asaykka S'oossaa aggi aggeeda. Hewaa gaasuwaan Israa'eeliyaa asaa bolla pirdday yaana hanee. Gidooppenne wurssetsan S'oossay bare asaa siik'iyaa siik'uu dariyaa diraw, bare asaa barekko zaariide, barenne bare asaappe gidduwaan de'iyaa siik'uwaa ooras's'isee. Aa wolk'k'aama siik'uu hawaappe kaalliyaa haasayan k'onc'c'eedda; «Israa'eeliyaa asatoo, taani hinttena waata oloo? Taani hinttena waata aatsaade immoo? Taani hinttena siik'iyaa siik'uu wolk'k'aama gidiyaa diraw, taani hawaa ubbaa ootsanaw ta wozanay eeno geena» (11:8) yaageedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Hoose Soo Asay Amanuu Bantta S'oossaa Asaw Leemiso Gideeddino *1:1—3:5*
S'oossay Israa'eeliyaa, Yihudaanne Unttuntta Kaaletsiyaawantta Seereedda *4:1—5:15*
Asay S'oossaakko Simmowaa Malatiseedda *6:1—7:10*
Israa'eeliyaa Asay S'oossaan Amanetibeena *7:11—8:14*
Israa'eeliyaa Asay Bessiyaa Muruwaa Demana *9:1-16*
Israa'eeliyaa Asaw Imetteedda Seeraa *9:17—10:15*
S'oossay Bare Asaw De'iyaa Siik'uwaa *11:1-11*
S'oossay Bare Asaa Bolla Aatseedda Pirddaa *11:12—13:16*
Nagaraa Maarotaanne Anjjuwaa Hidootaa *14:1-9*

Hoose Soo Asay Ammanuu Baynna S'oossaa Asaw Leemiso Gideeddino (1:1—3:5)

1 Ooziyaane, Iyo'aataami, Akaazinne Hizk'k'iyaasi kaalli kaalliide Yihudaan
kaateteedda wode, k'ay Yo'aasha na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaan kaateteedda wode,
Bi'eera na'aa Hoosekko yeedda Med'inaa Godaa k'aalay hawaa.

Hoose Machattonne Naanatuwaa

2 Med'inaa Goday koyiro Hoose'a baggana haasayeedda wode, Med'inaa Goday
Hoose'a, «Ba; sharmus'a mishirato new akka; sharmus'attippe naanatuwaa yela.
Ayaw gooppe, shaarmus'iyaa mishiratta bare asinaappe shaakettiyaawaadan, ta
Asay taappe shaakketteedda» yaagee Med'inaa Goday.
3 Biide, Dibilayima naatto Gomeero akkeedda; shahaaraade, attuma na'aa aw
yelaaddu.
4 Yaatina, Med'inaa Goday Hoose'a, «Na'aa suntsaa ‹Iziraa'eela› yaagaade suntsaa.
Ayaw gooppe, Iziraa'eelen gukkeedda suutsaa ac'uwaa taani Yeehu zaratuwaa
k'antsaa wodiyaan achchana; Israa'eeliyaa kawutetsaakka d'ayissana.
5 He gallassi taani Iziraa'eela zanggaaraan Israa'eeliyaa olanchchatuwaa
mentsereetsana» yaageedda.

1:1 2 Kat. 14:23—15:7; 15:32—16:20; 18:1—20:21; 2 Od. 26:1—27:8; 28:1—32:33 **1:4** 2 Kat. 10:11

6 Gomeera laa"entsuwaa shahaaraade, mac'c'a naatto yelaaddu. Yaatina, Med'inaa
Goday Hoose'a, «I suntsaa ‹Loruhaamo› yaagaade suntsaa. Ayaw gooppe, hawaappe
sintsanaw taani Israa'eeliyaa asaw k'arettikke; unttunttoo mulekka atto giikke. 1:6
Loruhaamo: Loruhaamo giyaawe K'arettennaano giyaawaa.
7 Shin taani Yihudaa asaw k'arettana; taani Med'inaa Godaan, unttunttu S'oossan,
unttuntta ashshanaappe attina, wonddaafiyaan woy mashshaan woy olan woy
paratuwaan woy paraa asatuwaan ashshikke» yaageedda.
8 Gomeera Loruhaamo d'antsaa duutseeddawaappe guyyiyaan, hara shahaaraade,
attuma na'aa yelaaddu.
9 Yaatina, Med'inaa Goday Hoose'a, «Aa suntsaa ‹Lo'aama› yaagaade suntsaa. Ayaw
gooppe, hintte ta asaa gidikkita; taanikka hintte S'oossaa gidikke»* giyaawaa.

Israa'eeliyaa Asay Ooras's'ana

10 Gidooppenne «Israa'eeliyaa Asay likkanawunne paydanaw danddayettenna
abbaa shafiyaa keeshshaa gidanawaa. Unttunttoo, ‹Hintte ta asaa gidikkita› geetetti
odetteeddasan, ‹Hintte de'uwaa S'oossaa naanatuwaa› geetettana.
11 Yihudaa asaynne Israa'eeliyaa Asay ittippe shiik'ana; barew itti kaappuwaa
doorana; omooduwaa gadiyaappe simmananne ishaliide de'ana. Ayaw gooppe,
Iziraa'eela† gallassay wolk'k'aama gallassaa gidanawaa.

2

1 «Hintte ishatuwaa, S'oossay hinttena, ‹Aami (ta asaa giyaawaa) yaagee› yaagite.
K'ay hintte michchetuwaa, S'oossay hinttena, ‹Ruhaamaata (hinttenttoo k'aretay
giyaawaa) yaagee› yaagite.

Israa'eeliyaa Asay Sharmus'atti Gomeeri Mala Ammanettennawaa

2 «Hintte daayo seerite; izo seerite. Ayaw gooppe, Aa ta machche gidukku; taanikka
I asinaa gidikke. Iza bare som"uwaa sharmus'aadan bessiyaawaa aggu; bare
sharmus'a oosuwaakka bare d'antsatuwaa gidduwaappe diggu.
3 Hewe d'ayooppe, iza yeletteedda gallassaadan, taani izo s'iira kallo ashshana.
K'ay meleedda biittaadan izo ootsana; taani izo saamuwaan wod'ana.
4 Unttunttu sharmus'attippe yeletteedda naanatuwaa gideedda diraw, taani I
naanaatoo k'arettikke.
5 Unttunttu daaya sharmus'aaddu; unttuntta bare uluwaan tookkeeddaana
kawushshabaa hanaaddu. Waanaade gooppe, iza, ‹Taani ta k'umaanne ta haatsaa, ta
suufiyaanne ta liinuwaa, ta zayitiyaanne ta ushshaa taw immiyaa ta laggetsatuwaa
kaalaade baana› yaagaaddu.
6 «Hewaa diraw, taani I ogiyaa aguntsan gorddana; iza bare loossuwaa demmenna
mala, taani gimbbiyaa gimbbana.
7 Iza bare laggetsatuwaa geeduwaa wos's'ana, shin gakkukku; unttuntta koyana,
shin demmukku. Hewaappe guyyiyaan iza, ‹Taw ha"i de'ussaappe beniwe keekiyaa
diraw, simmaade ta koyiro asinaakko baana› yaagana.
8 «Katsaa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa iziw immeeddawenne unttunttu Ba'aala
giyaa eek'aw shiishshiyaa biraanne work'k'aa iziw darisseeddawe taana gidiyaawaa
iza erennan is's'aaddu.
9 Hewaa diraw, ka"iyaa wode ta katsaa, k'ay teeriyaa wode ta woyniyaa taani iippe
zaaraade akkana. Hewaadankka, izi kalluwaa mayzzanaw, suufiyaappenne
liinuwaappe dadetteedda mayuwaakka iippe k'aara akkana.

---

* **1:9** *Lo'aama:* Lo'aama giyaawe Ta asaa gidenna. **1:10** Rom. 9:26 † **1:11** *Iziraa'eela:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «S'oossay zeree» guusaa gidiide S'oossay dichchiyaawaanne ishaluwaan wotsiyaawaa bessee.

10 K'ay izi siik'atuwaa sintsan taani izi kalluwaa bessana; ta kushiyaappe ooninne
izo ashshenna.
11 Taani izi nashechchay ubbay, izi baalay, izi aginay s'eeriya gallassatuu, izi
Sambbata gallassatuu, laytsan laytsan bonchchettiyaa izi baalatuu ubbay
attanaadan, ootsana.
12 Izakka, ‹Ta siik'atuu taw immeedda yewuu hawaa› yaageedda izi woyniyaa
turatuwaanne balasiyaa geetettiyaa mitsatuwaa taani d'ayissana; taani unttuntta
wora ootsana; bazzuwaa do'atuu unttuntta maana.
13 Iza taana dogaade, bare siik'atuwaa kaalaadde, gutuchchatuwaaninne
alleek'k'otuwaan barew alleek'k'ettaade, Ba'aala giyaa eek'aw is'aanaa c'uwayeedda
baala gallassatuwaa diraw, taani izo murana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad.

S'oossay Israa'eeliyaa Asaa Siik'eedda

14 «Hewaa diraw, taani izo labaade mela biittaa ahana; taani iziw siik'uwaa k'aalan
odana.
15 Yan taani izi woyniyaa turaa sa'aa iziw zaaraade immana; Metuwaa zanggaaraa
iza hidootaan naagiyaabay geliyaa penggiyaa ootsana. Gibs'e gadiyaappe keseedda
wodiyaadan, yes's'eeddawaada bare wodorotetsaa laytsaadan, iza yan yes's'ana»
yaagee.
16 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi iza taana, ‹Ta asinaa›
yaaga s'eesanappe attina, hawaappe sintsanaw, ‹Ta Ba'aala› yaaga s'eesukku.
17 Ayaw gooppe, taani izi doonaappe Ba'aala suntsaa diggana; hawaappe sintsanaw
taani izo Ba'aala suntsaa s'eesissikke.
18 He gallassi taani ta asaa diraw sa'aa do'atuwaana, saluwaa kafotuwaananne
biittaana gooshettiyaa med'etatuwaanna c'aak'uwaa c'aak'k'etana. Taani gadiyaappe
wonddaafiyaa, mashshaanne olaa d'ayissana; yaatooppe unttunttu woppu giide, saro
de'ana.
19 «Taani neena med'inaw taw giigissana; s'illotetsaaninne suure pirddan, aggena
siik'uwaaninne maarotaan taw giigissana;
20 taani ammanettaade neena taw giigissana. Neenikka Med'inaa Godaa erana»
yaagee.
21 K'aykka Med'inaa Goday, «He gallassi taani zaaruwaa immana; taani salotoo
zaaruwaa immina, unttunttu sa'aw zaaruwaa immana.
22 Sa'aykka katsaw, woyniyaa eessawunne zayitiyaw zaaruwaa immana; unttunttu
Iziraa'eeliyaw zaaruwaa immana.
23 Taani izo gadiyaan taw tokkana. Kase taani ‹Looruhaama gooniw›
(k'arettabeennaniw) ha"i k'arettana. K'ay ‹Loo'aami› goowaw (ta asaa
gidennawantta), ‹Aami› (Ta asaa) gaana; unttunttukka taana, ‹Neeni nu S'oossaa›
yaagana» yaagee.

3

Hoose'anne Shaarmus'a Mishiratto

1 Med'inaa Goday taana, «Israa'eeliyaa Asay hara s'oossatuwaakko simmiide,
woyniyaa teeraa mela ukitsaa siik'ishinkka Med'inaa Goday unttuntta
siik'iyaawaadan, ba; baade laggetsatuwaa siik'aade, sharmus'aade de'iyaa beni ne
machchato neenikka zaaretsaade siik'a» yaageedda.
2 Taani izo tammanne ichcheshu s'agaraa biraaninne s'eetanne ishatamu kiilo
giraame dees'iyaa zarggan shammaad.
3 Izo, «Neeni sharmus'ennaaninne hara asaana de'ennaan taananna daro wodiyaa
de'anaw koshshee. Taanikka neenana de'ana» yaagaad.

2:15 Iya. 7:24-26 **2:23** Rom. 9:25; 1 P'es'. 2:10

4 Hewaadankka, Israa'eeliyaa Asay kaatii woy kaappuu bayinnan, yarshshuu woy
eek'aa tuussi baynnaaninne eefuudiyaa giyaa mayuu woy soo giddo eek'aa misilii
bayinnan daro wodiyaa de'ana.
5 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay simmiide, Med'inaa Godaa barenttu
S'oossaanne Daawita barenttu kaatiyaa koyana; wurssetsa gallassatuwaan unttunttu
kokkoriidde, Med'inaa Godaakkonne Aa anjjuwaakko yaana.

S'oossay Israa'eeliyaa, Yihudaanne Unttuntta Kaaletsiyaawantta Seereedda

4

(4:1—5:15)

S'oossay Israa'eeliyaa Mooteedda

1 Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Ayaw gooppe, ha
gadiyaan de'iyaa asaa ubbaa Med'inaa Goday mootiyaabay de'ee. Hewekka, ha
gadiyaan ammanuu, siik'uunne S'oossaa eriyaawe baawa.
2 Ha gadiyaan de'iyaabay shek'aa, wordduwaa, asaa wod'iyaawaa, wuu"etsaanne
sharmus'a s'alalaa. Unttunttu c'aak'uwaa ubbaa koleeddinno; asaa wod'uu
wod'uwaa kaallee.
3 Hewaa gaasuwaan biittay melana; gadiyaan de'iyaa ubbay daaburana. Sa'aa
do'atuukka, saluwaa kafotuukka, haray attina, abbaa moletuukka hayk'k'ana.

S'oossay K'eesetuwaa Mooteedda

4 S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo, k'eesatoo, taani hinttena mootiyaabay
de'ee. Hewaa diraw, ooninne hara asaana palumettoppo; k'ay ooninne hara asaa
mootoppo.
5 Hintte gallassi d'ubettana; timbbitiyaa odiyaawanttukka hinttenana k'amma
d'ubettana. Hewaa diraw, taani hintte daayo d'ayissana.
6 Ta Asay eratetsay d'ayina bayeedda. Hintte eratetsaa is's'eedda diraw, taanikka
hintte taw k'eesiyaa gidanawaa is's'ay. Hintte S'oossaa higgiyaa hintte dogeedda
diraw, taanikka hintte naanatuwaa dogana.
7 «K'eesetuu dari dari beedda keenaa, taana darssi naak'k'eeddino; taanikka
unttunttu bonchchuwaa yeellaw laammana.
8 Ta asaa nagaray unttunttoo k'uma gideedda; hewaa diraw, unttunttu ta asaa
iitabaa oosissanaw jaamiino.
9 K'eesetuukka Asay haniyaawaadan hanana. Taani unttunttu hanotaa diraw,
unttuntta murana; k'ay unttunttu oosuwaadan, unttunttoo zaarana.
10 Unttunttu Med'inaa Godaa aggeeda diraw, maana, shin kallikkino;
shaarmus'ana, shin naanatuwaa c'orissikkino.

S'oossay Eek'aw Goyinniyaawaa Is's'ee

11 «Sharmus'atetsay, gam"eedda woyniyaa eessaynne yalaga woyniyaa eessay ta
asaa wozanaa bayzzee.
12 Ta Asay mitsaappe oosetteedda eek'aa misiliyaa zoriyaa oochchee; unttunttu
s'am"ay unttunttu ooshaa zaaree. Shaarmus'a ayyaanay unttuntta baletsee;
unttunttu barenttu S'oossaappe shaakettiide sharmus'eeddino.
13 Deretuwaa huup'iyaan yarshshuwaa yarshshiino; zoozetuwaa bollankka kuway
lo"o gidiyaa adussanne daashsha mitsatuwaa garssankka is'aanaa c'uwayiino.
«Hewaa diraw, hintte mac'c'a naanay sharmus'a gidiino; hintte naanatuwaa mac'c'a
asatuukka sharmus'iino.
14 Hintte mac'c'a naanay sharmus'iyaa wodenne hintte naanatu mac'c'a asatuu
sharmus'iyaa wode, taani k'as's'aykke; ayaw gooppe, attuma asatuu barenttu

huup'iyaan sharmus'iyaawanttunna zuppetiino; sharmus'iyaawanttunna
yarshshuwaa yarshshiino. Hewaa diraw, akeekay bayinna Asay aad'd'i wod'd'ana.
15 «Israa'eeliyaa asatoo, hintte sharmus'a kesooppekka, Yihudaa Asay hinttewaadan,
bayzzanchcha gidoppo. Gelggala booppite; Beeti-Aweenekka pude kesoppite;
De'uwaan de'iyaa Med'inaa Goday ero! yaagiide c'aak'k'oppite.
16 Israa'eeliyaa Asay makkalanchcha ussattiwaadan makkaleedda. Yaatina,
Med'inaa Goday unttuntta aakko dembban dorssaa maratuwaadan wootiide
heemmanee?
17 Efireema Asay eek'atuwaan gakketeedda; unttuntta aggi bashite.
18 Unttunttu daro woyniyaa ushi simmiide, sharmus'iyaawaa aggikkino; unttuntta
mooddiyaawanttukka yeellayiyaawaa loytsi dosiino.
19 C'arkkuu unttuntta afana; barenttu eek'aw yarshsheedda yarshshotuu
gaasuwaan unttunttu yeellatana.

5

1 «Hinttenoo, k'eesatoo, hawaa sisite! Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, sisite!
Kaatiyaa golliyaa asatoo, akeekite! Ha pirdday hintte bolla pirddetteedda. Hintte
Mis'ip'p'an p'iriyaadan haneeddita; Taaboora Deriyaa bollakka mic'c'eedda
gitiyaadan haneeddita.
2 Makkalanchchatuu wod'iyaa diizzaadan haneeddino; hewaa diraw, taani
unttuntta ubbaa murana.
3 Efireemawaa taani eray; Israa'eelikka taappe geemmibeenna. Efireemaa, neeni
ha"i sharmus'a kesaadda; Israa'eelikka tuneedda» yaagee.

Hoose'e Asay Eek'aw Goyinnennaadan Seereedda

4 Israa'eeliyaa Asay barenttu S'oossaakko simmennaadan, unttunttu iita oosuu
unttuntta te"eedda; sharmus'a ayyaanay unttunttu giddon de'ee. Hewaa diraw,
unttunttu Med'inaa Godaa erikkino.
5 Israa'eeliyaa asaa otoruu unttunttu bollan markkattee; hewaa diraw, Israa'eeliyaa
asaynne Efireema Asay barenttu nagaran d'ubettiino; Yihudaa asaykka unttunttunna
d'ubettee.
6 Unttunttu Med'inaa Godaw yarshshanaw barenttu dorssatuwaa wudiyaanne
mehiyaa wudiyaa laaggi akkiide baana; shin unttunttu Aa demmikkino. Ayaw
gooppe, I unttunttuppe shaakketteedda.
7 Unttunttu Med'inaa Godaw ammanettibeykkino; unttunttu yeleedda naanaykka
sharmus's'aa naanaa. Hewaa diraw, ha aginay s'eeranaw, unttunttukka unttunttu
biittaykka d'ayana.

Israa'eelinne Yihuday Olettiyaa Olaa

8 Gib'aa kataman malakataa, Raama kataman s'urumbbaa punnite. «Biiniyaama
asaw, hintte guyyiyaan de'iyaabaa s'eelite; hewaa erite!» yaagiide, Beeti-Aweenan
waasuwaa s'ulisite.
9 K'as's'ayettiyaa gallassi Efireeme mela attana; Israa'eeliyaa zaratuu giddon tumu
timbbitiyaa taani oday.
10 S'oossay hawaadan yaagee; «Yihudaa kaappatuu zawaa shuchchaa
sugiyaawanttu mala gideeddino; taani ta hank'k'uwaa unttunttu bollan haatsaadan
gussana.
11 Efireema Asay maaddanaw danddayenna kawutetsatuwaappe maaduwaa
oochchanaw k'achcheeda diraw, naak'etteeddanne pirddan k'ohetteedda.
12 Hewaa diraw, taani Efireema asaw bil"aa mala, Yihudaa asawukka k'unuwaa
mala.
13 «Efireeme bare harggiyaa, Yihudaykka bare madutsaa be'eedda wode, Efireeme
Asoore biittaa beedda; he biittaa mooddiyaa wolk'k'aama kaatiyaa maaduwaa

oochcheedda. Shin I unttunttu harggiyaa d'allanaw woy unttunttu madutsaa patsanaw danddayibeenna.
14 Hewaa diraw, taani Efireemaw gaammuwaadan hanana; Yihudawukka wodalla gaammuwaadan hanana. Taani unttuntta mentsereetsaadde, tookka akkaade baana; ooninne unttuntta taappe wotsi akkena.
15 Unttunttu barenttu bayzzuwaa akeekana gakkanawunne taana koyana gakkanaw, taani guyye ta sa'aa simmashshana. Unttunttu barenttu tuggaw taana minisiide koyana» yaagee.

6

Asay S'oossaakko Simmowaa Malatisseedda
(6:1—7:10)

1 Israa'eeliyaa Asay hawaadan yaagee; «Haayite! Ane Med'inaa Godaakko simmoytte. I nuuna mentsereetseedda, shin I nuuna patsana; I nuuna madutseedda, shin I nu madutsaa k'achchanawaa.
2 Laa"u gallassaappe guyyiyaan, I nuuna patsana; heezzentso gallassi nuuni Aa sintsan de'ana mala, I nuuna dentsana.
3 Med'inaa Godaa ane eroytte; Aa erana mala, minisiide ane Aa kaalloytte. Away mokkiyaawe tuma gidiyaawaadan, ikka tumu beettana. Bad'd'eesaa iraadan, biittaa aliyaa balgguwaa iraadan, I nuukko yaana» yaagee.
4 S'oossay hawaadan yaagee; «Efireema asaw, taani hinttena waatooshsha! Yihudaa asaw, taani hinttena waatooshsha! Ayaw gooppe, hintte siik'uu wontta shaariyaa mala; ellekka d'ayiyaa guura ketterssaa mala.
5 Hewaa diraw, taani timbbitiyaa odiyaawanttu baggana hinttena k'ans's'ereetsaad; ta doonaappe keseedda k'aalan taani hinttena wod'aad. Ta pirddaykka hintte bolla walk'k'antsaadan walk'k'ammana.
6 Ayaw gooppe, taani aggena siik'uwaa koyayippe attina, yarshshuwaa koyikke; S'oossaa eriyaawaa koyayippe attina, s'uuggiyaa yarshshuwaa koyikke.
7 «Shin unttunttu Addaamewaadan, c'aak'uwaa koleeddinno; yan taw ammanettennan is's'eeddino.
8 Gala'aade katamay iita oosuwaa ootsiyaa asatuu de'iyaa katamaa; he katamay asaa suutsan bayi utteedda.
9 Panggatuu asaa wod'anaw k'osetti uttiide naagiyaawaadan, k'eesetuwaa c'itaykka hewaadan naagee; Sekeema katamaa afiyaa ogiyaan asaa wod'ee. Ee, unttunttu yeellayiyaa kobabaa ootsiino.
10 Taani Israa'eeliyaa asan dagantsiyaabaa be'aad. Efireema giddon sharmus'atetsay de'ee; Israa'eelikka tuneedda.
11 «Yihudaa biittaa asatoo, hinttenakka murana gallassaa taani keera wotsaad.

7

1 «Taani Israa'eeliyaa patsanawunne zaaretsaade ishalissanaw koyiyaa wode, Efireema nagaraynne Samaariyaa asaa iita oosuu k'onc'c'i beettee. Ayaw gooppe, unttunttu worddotiino; kayisatuu son golliyaa mentsi geliide wuu"iino; panggatuukka karen bonk'k'iino.
2 Shin taani unttunttu iita oosuwaa ubbaa hassayiyaawaa unttunttu akeekikkino. Unttunttu iita oosotu unttuntta dooddi wotseeddino; he iita oosotuu ubbaa wodekka ta sintsan de'iino.

Kaatiyaa Gollen Denddeedda Mak'k'uwaa

6:6 Mat. 9:13; 12:7

3 «Unttunttu kaatiyaa barenttu iitatetsan, kaappatuwaakka barena wordduwaan
nashechchiino.
4 Unttunttu ubbaykka sharmus's'atuwaa; daabbuwaa uukkiyaawe c'ooc'iyaan
eetseedda tamaadan, unttunttu hank'k'uwaan ees's'i kesiino. He uukkiyaawe
munak'k'iyaawaa poliide, munak'ay denddana gakkanaw, tamaa eetsenna.
5 Nu kaatiyaa baalaa bonchchiyaa gallassi, makkalanchchatuu kaappatuwaa
woyniyaa eessan matsoyiide harggisseeddino; uukkiyaawe bare kushiyaa dentsiide,
k'iliic'iyaawanttoo mic'c'ee.
6 Unttunttu wozanay tamaa c'ooc'e mala; unttunttu shiik'iide mak'etteeddino.
Uukkiyaawe k'amma ubbaa gem"ishiidde ak'ee; sa'ay wonttiyaa wode tamaa
lac'uwaadan, Aa hank'k'uu ees's'i kesee.
7 Unttunttu ubbaykka tamaa c'ooc'iyaadan michchiino; barena mooddiyaawantta
miino. Unttunttu kaatetuu ubbaykka kunddeeddino; unttunttuppe ooninne taana
s'eesiyaawe baawa.

Israa'eeliyaa Asaanne Hara Kawutetsatuwaa Asaa

8 «Efireema Asay hara kawutetsatuwaa asaana walaketteedda; Efireema Asay aatsi
yeggibeenna ukitsaa mala gideedda.
9 Allagatuu Aa wolk'k'aa meeddino, shin I hewaa eribeenna; Aa huup'iikka
puulummeedda, shin I hewaa eribeenna.
10 Israa'eeliyaa asaa otoruu unttunttu bollan markkattee. Hewe ubbay haninakka
unttunttu Med'inaa Godaakko, barenttu S'oossaakko, simmibeykkino woy Aa
koyibeykkino.

Israa'eeliyaa Asay S'oossaan Amanetibeena (7:11—8:14)

11 «Efireema Asay k'ofay bayinna eeyya harap'p'iyaa mala. Maaduwaa demmanaw
ittooden Gibs'e s'eesee; ittooden k'ay Asoorekko simmee.
12 Unttunttu biyaa wode, taani unttunttu bollan gitiyaa yeggana; taani unttunttu
saluwaa kafotuwaadan, duge goochchaade wotsana. Unttunttu iita oosuwaa diraw,
taani unttuntta murana.
13 «Unttunttoo aayye ana! Ayaw gooppe, unttunttu taappe wora simmeeddino.
Unttuntta bayzziyaabay yo! Ayaw gooppe, unttunttu ta bolla makkaleeddino. Taani
unttunttu wozanaw koyaad; shin unttunttu ta bolla wordduwaa haasayiino.
14 Bare hiis'an gisiide zilaaliinoppe attina, barenttu wozanaappe taana
woossikkino. Katsawunne woyniyaa eessaw barenttu bollaa mashshaan k'ans's'iide,
hara s'oossatuwaa woossiino; shin unttunttu ta bolla makkaleeddino.
15 «Taani unttuntta loohissaadinne minisaad; yaatinakka taw iitabaa mak'ettiino.
16 Unttunttu simmiino, shin taakko simmikkino. Unttunttu wora s'onggiyaa
wonddaafiyaa mala. Unttunttu kaappatuu iitabaa haasayiyaawaa hadan, mashshaan
wurana; hewan unttunttu Gibs'e asan k'iliic'ettana.

8

Med'inaa Goday Israa'eeliyaa Eek'aa Goynnussaan Pirddeedda

1 «Malakataa punna! Ayaw gooppe, unttunttu ta c'aak'uwaa aad'd'iidde, ta higgiyaa
mentseedda diraw, Med'inaa Godaa asaa bolla morkkii arggantsaadan kuweedda.
2 Unttunttu, ‹Abeet nu S'oossaw, nuuni Israa'eeliyaa Asay neena ereetto› yaagiide
taw waassiino.
3 Shin Israa'eeliyaa Asay lo"obaa is's'eedda diraw, morkkii unttuntta yederssana.
4 «Unttunttu taana oochchennan barew kaatetuwaa kaateyeeddino; taani odenaan
de'ishshin, kaappatuwaa doreeddino. Bare d'ayoo gaasuwaa gidiyaa eek'aa
misiletuwaa barenttu biraappenne work'k'aappe med'd'eeddino.

5 Samaariyaa asaw, mara malatissiide hintte med'd'eedda eek'aa taani is's'aad; ta
hank'k'uu hintte bolla ees's'i keseedda. Unttunttu geeshsha gidennaan awude
gakkanaw de'anee?
6 Kushiyaa hiillanchchay Israa'eeliyaappe Aa med'd'eeddappe attina, I S'oossaa
gidenna. Samaariyaa eek'aa misilii me"erettana.
7 «Unttunttu c'arkkuwaa zeriino; gotiyaa k'oyc'c'iino. Ek'uwan de'iyaa unttunttu
katsaw ayfii baawa; hewaa diraw, d'iilii baawa; d'iilii de'inttokka allagatuu maana.
8 Israa'eeliyaa Asay mitetteedda; ha"i unttunttu allaga asatuwaa giddon de'iino;
unttunttu me"eedda miishshaadan, patsenna asaa gideeddino.
9 Unttunttu baddo harddiiday barekka yuuyyiyaawaadan yuuyyiidde, Asoore
biittaa beeddino; Efireema Asay barena maaddiyaa asaa shaluwaan shammeedda.
10 Taani unttuntta shiishshana. Kare gadiyaa kaatetuunne kaappatuu unttuntta
uk'k'unnooppe, unttunttu ellekka gilk'k'ana.
11 «Efireema Asay nagaraa yarshshuwaa yarshshiyaa daro sa'aa kees's'ee; shin he
yarshshuwaa sa'atuu nagaraa ootsiyaa sa'aa gideeddino.
12 Taani unttunttoo ta higgiyan darobaa s'aafaad; shin unttunttu he higgiyaa
allagabaadan s'eelleeddino.
13 Unttunttu yarshshanaw dosiino; yarshshuwaa ashuwaakka miino; shin Med'inaa
Goday unttunttun nashettibeena. I ha"i unttunttu bayzzuwaa hassayana; k'ay
unttunttu nagaraa gishshawukka unttuntta murana; unttunttu Gibs'e biittaa baana.
14 Israa'eeliyaa Asay barena Med'd'eeddawaa dogiide, kaatiyaa golletuwaa
kees's'ee; Yihudaa asaykka gimbbetteedda daro katamatuwaa kees's'ee. Shin taani he
katamatuwaan tamaa yeddana; unttunttu geessotuwaa maana» yaagee.

9

Israa'eeliyaa Asay Bessiyaa Muruwaa Demana
(9:1-16)

1 Israa'eeliyaa asatoo, nashettoppite! Hara kawutetsaatuwaadan, pooc'u gooppite!
Ayaw gooppe, hintte hintte S'oossaappe shaakettiide, sharmus'eeddita; katsaa
bukkiyaa uddumaa ubbaan sharmus'ata immiyaa gatiyaa doseeddita.
2 Hewaa hadan hintte uddumaappe katsaa, woyniyaa gum"iyaasaappekka eessaa
demmikkita; k'ay woyniyaa turaykka unttunttoo ayifena.
3 Unttunttu Med'inaa Godaa biittankka gam"ikkino. Shin Efireeme Gibs'e biittaa
simmana; k'ay Asoore gadiyaan tuna k'umaa maana.
4 Unttunttu Med'inaa Godaw woyniyaa eessaa yarshshuwaa gussikkino; unttunttu
yarshshuukka Aa nashechchena. He yarshshuu unttunttoo shochchaa mala
gidanawaa; hewaa miyaa ubbay tunana. He ukitsay unttunttu maanaassappe attina,
Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gelenna.
5 Keereedda baala gallassinne Med'inaa Godaa bonchchiyaa baala gallassi, hintte
ayaa udanitee?
6 Unttunttu bashshaappe kessi akkooppekka, Gibs'ee unttuntta shiishshana;
Memppiisa giyaa katamay unttuntta moogana. Unttunttu shiishsheedda biraa
miishshaa ubbay sharafaa mayyi attana; unttunttu dunkkaaniyaa giddonkka buluu
buuzzuu mokkana.
7 Muruwaa gallassay yeedda; S'oossay asaw Aa oosuwaadan oosuwaadan zaariyaa
wodii gakkeedda. Israa'eeliyaa Asay hewaa ero! Hintte iita nagaraa dirawunne
hintte morkketetsaa diraw hintte, «Timbbitiyaa odiyaawanttu eeyya; sas'aa
be'iyaawanttukka gooyiyaawantta» yaageeddita.

9:7 Luk'. 21:22

8 Timbbitiyaa odiyaawe ta S'oossaanna ittippe gidiide, Efireema naagiyaawaa. Shin
hamettiyaa oge ubbaan Efireemaw kafuwaa oyk'k'iyaawaadan, p'irii wod'd'i
utteedda; Aa S'oossaa golliyaankka morkketetsay de'ee.
9 Beni Gib'aa kataman haneeddawaadan, unttunttu loytsi tuneeddino. S'oossay
unttunttu bayzzuwaa hassayana; unttunttu nagaraa murana.

Israa'eeliyaa Asaa Nagaraanne Aa Kaalliyaa Pirddaa

10 S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa asaa mela biittaan woyniyaa
teeraa demmiyaawaadan demmaad. Taani hintte aawotuwaa balasiyaa giyaa mitsan
de'iyaa koyiro ayfiyaa be"iyaawaadan be'aad. Shin unttunttu Ba'aali-Pa'oora
giyaasaa yiide, Ba'aala giyaa eek'aw goyinneeddino; yaatiide barenttu doseedda
eek'aadankka tuneeddino.
11 Efireema bonchchuu kafuwaadan paalli d'ayana; hawaappe sintsanaw
yeliyaabay baawa; shahaaraykka baawa; shahaariyaabay baawa.
12 Unttunttu naanatuwaa yeliide dichchooppekka, ittuunne attenan wod'a
diggaade, unttunttu yeluu bayinna asaa kessana. Taani unttunttuppe haakkeedda
wode, unttunttoo aayye ana.
13 Efireema Asay loytsi lo"iyaa Tayere biittaa matiyaawaa be'aad; Efireema Asay
barenttu naanatuwaa shukkiyaawanttoo kessiide immanaw koshshee» yaagee.
14 Abeet Med'inaa Godaw, unttunttoo imma! Neeni unttunttoo ayaa immanii?
Neeni unttunttoo boshettiyaa k'antsaanne meleedda d'antsaa imma.
15 S'oossay hawaadan yaagee; «Unttunttu iitatetsaa ubbay Gelggala giyaa saana;
taani unttuntta is's'iyaawaa yan doommaad. Unttunttu oosuwaa iitatetsaa diraw,
taani unttuntta ta golliyaappe yederssana; hawaappe sintsanaw taani unttuntta
siik'ikke; unttuntta mooddiyaawanttukka makkalanchcha.
16 Efireema Asay deshettina, unttunttu s'ap'uu meleedda; ayfiyaakka ayifikkino.
Unttunttu naanatuwaa yelooppekka, taani unttunttu siik'iyaa naanatuwaa wod'ana»
yaagee.

Israa'eeliyaa Asaw Imetteedda Seeraa (9:17—10:15)

17 Unttunttu taan S'oossay giyaawaa sisenna diraw, I unttuntta pis's'i olana;
unttunttu kawutetsatuwaa giddon toyilakattiyaawantta gidana.

10

1 Israa'eeliyaa Asay daasheedda woyniyaa turaa mala; unttunttu barew ayfiyaa
ayifiino. Unttunttu ayifiyaa ayfii dareedda keenaa yarshshiyaa sa'aa darssi
kees's'eeddino. Unttunttu biittay duretteedda keenaa, goyinniyaa eek'aa tuussatuwaa
alleek'k'issiide med'd'eeddino.
2 Unttunttu wozanaan genii kumeedda; ha"i unttunttu barenttu bayzzuwaa
muruwaa akkanaw koshshee. Med'inaa Goday unttunttu yarshshiyaa sa'aa laalana;
unttunttu eek'aa tuussatuwaa d'ayissana.
3 He wode unttunttu, «Nuuni Med'inaa Godaw yayyibeenna diraw, nuw kaatii
baawa; shin nuw won kaatii de'inttonne ayaa ootsanee?» yaagana.
4 Unttunttu hadabaa haasayiino; c'aak'uwaa c'aak'k'etiiddekka wordduwaan
c'aak'k'iino. Hewaa diraw, wod'iyaa sharafay shoyk'aan doliyaawaadan, unttunttu
bollan pirdday dolana.
5 Samaariyaa kataman de'iyaa Asay Beeti-Aweenan de'iyaa maraa misiliyaw
yayyiino. Aa bonchchuu aappe shaaketti kichcheedda diraw, Asay aw yeekkana; he
eek'aa misiliyaw ootsiyaa k'eesatuu kka waassana.

9:9 Dat. 19:1-30 **9:10** Pay. 25:1-5

6 He eek'aa misilii Asoore biittaa tooketti biide, wolk'k'aama kaatiyaw giiraadan
imettana. Efireema Asay yeellatana; Israa'eeliyaa asaykka bare eek'aa misiletuwaa
hadan kawushshana.
7 Samaariyaa kaatii haatsaa bollan k'ayis'eerii tookettiyaawaadan, tooketti d'ayana.
8 K'ay Israa'eeliyaa Asay Aweena giyaa kataman eek'aw goyinniide, nagaraa
ootsiyaa d'ok'k'a sa'atuukka kolettana; unttunttu yarshshiyaasan aguntsayinne
gom"orii mokkana. Yaatina, unttunttu deretuwaa, «Nuuna gentsite!» yaagana.
Keratuwaakka, «Nu bolla kunddite!» yaagana.

S'oossay Israa'eeliyaa Bolla Pirddeedda

9 S'oossay hawaadan yaagee; «Israa'eelatoo, hintte Gib"an nagaraa ootseedda
gallassaappe doommiide, nagaraa ootsiyaawaa aggibeykkita. Hewaa diraw, Gib'aa
kataman hintte bolla olay denddana.
10 Taani koyiyaa wode, he makkalanchchatuwaa murana. Unttunttu ootseedda
laa"u nagaraa gaasuwaan taani unttuntta muriyaa wode, kawutetsatuu unttunttu
bollan shiik'ana.
11 «Efireeme katsaa yed'etsaa dosiyaa, wad'd'iide kesseedda korumaa mala; shin
taani Aa puula morggiyaan morgge mitsaa wotsaade waas'ana. Yihudaa Asay
goshshanaw koshshee; Yaak'ooba asaykka gadiyaa p'alk'k'anaw koshshee.
12 Med'inaa Goday yiide, s'illotetsaa hintte bolla iraadan bukissana gakkanaw,
hintte Aa koyiyaa wode gidiyaa diraw, hinttew s'illotetsaa zerite; aggena siik'uwaa
c'akkite; otsa biittaakka p'alk'k'ite.
13 «Hintte iitatetsaa zeriide, nagaraa c'akkeeddita; hintte wordduwaa ayfiyaakka
meeddita.
«Hintte hintte wolk'k'aaninne hintte daro olanchchatuwaan ammanetteeda diraw,
14 hintte asaa bolla olaa dirbbay denddana; beni olaa wode Kaatii Shalmmaani
Beeti-Arbbeela katamaa oliide bayzeedawaadaaninne aayetuwaananne
naanatuwaanna gatso mentsereetseeddawaadan, hintte geesotuu hewaadan olina
bayana.
15 Hinttenoo, Beeteele katamaa asatoo, hintte wolk'k'aama iitatetsaa hadan hintte
bollakka hawaa malabay gakkana. He gallassi sa'ay wonttiyaa wode, Israa'eeliyaa
kaatii ubbaanna d'ayana.

11

S'oossay Bare Asaw De'iyaa Siik'uwaa (11:1-11)

1 «Israa'eelii na'atetsaan de'iyaa wode, taani Aa siik'aad; taani ta na'aa Gibs'e
gadiyaappe s'eesaad.
2 Taani unttuntta darissaade s'eesina, unttunttu taappe daro haakkiide beeddino.
Ba'aala geetettiyaa eek'atoo yarshshuwaa yarshsheeddino; k'ay eek'aa misiletoo
is'aanaa c'uwayeeddino.
3 Efireema asaa harak'iyaa oyk'k'aade hametsaa tamaarisseeddawe taana; shin
unttunttu patseeddawe taana gidiyaawaa unttunttu erikkino.
4 Taani unttunttu k'aretaaninne siik'uwaa wodoruwaan goochchaad; unttunttu
morggiyaappe morgge mitsaa dentsaad; hokkaade unttuntta muzaad.
5 «Unttunttu taakko simmennaan is's'eedda diraw, Gibs'e biittaa simmana; k'ay
Asoore biittaa kaatii unttunttu bolla kaatetana.
6 Unttunttu morkkiyaa mashshay unttunttu katamatuwaa olana. Unttunttu
katamatuwaa penggetuwaakka mentsereetsana; unttunttu zoretaykka laalettana.

10:8 Luk'. 23:30; Sas'. 6:16 **10:9** Dat. 19:1-30 **10:12** Erm. 4:3

7 Ta Asay taappe haakkiide baanaw k'ofaa k'achcheedda. Huk'k'unnaa morgge
mitsaa gaasuwaan unttunttu waassana; shin ooninne he morgge mitsaa unttunttu
morggiyaappe dentsenna.
8 «Efireemaa, taani neena waataade aggoo? Israa'eeliyaw, taani neena waataade
aatsa immoo? Taani neena waataade Adaama giyaa katamaadan ootsoo? Taani
neena waataade S'aboyma giyaa katamaadan ootsoo? Taani neena loytsi siik'iyaa
diraw, ta wozanay hewaa eeno geena.
9 Taani ta suulliyaa hank'k'uwaan unttuntta ayinne ootsikke; k'ay Efireema
laa"entsuwaa d'ayissikke. Ayaw gooppe, taani S'oossappe attina, asaa gidikke. Taani
Geeshsha S'oossay hintte giddon de'ay; hinttekko suulo hank'k'uwaan yiikke.
10 «Unttunttu Med'inaa Godaa kaallana; ikka gaammuwaadan gudana. I gudiyaa
wode, Aa naanay away wulliyaa baggappe yaana;
11 Gibs'e gadiyaappe kafotuwaadan, Asoore biittaappekka harap'p'etuwaadan,
paalliidde yaana. Taani unttuntta unttunttu golliyaan golliyaan wotsana. Taani
Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

S'oossay Bare Asaa Bolla Aatseedda Pirddaa (11:12—13:16)

12 Efireema Asay wordduwaan, Israa'eeliyaa asaykka c'imuwaan taana
dooddeeddino. Yihudaa asaykka ammantsiyaa Geeshsha S'oossaa bolla
s'alttaameedda.

12

1 Efireema Asay wonttappe omarssi gakkanaw ootsiyaabay ubbay, away wulliyaa
baggappe yiyaa c'arkkuwaa kuuc'c'iyaawaadan woy yederssiyaawaa mala go"enna.
Unttunttu wordduwaanne makkalaa oosuwaa darissiino; Asoore biittaana
c'aak'uwaa c'aak'k'etiino; wogaraa zayitiyaa Gibs'e biittaa yeddiino.
2 Med'inaa Godaw Yihudaa asaana mootuu de'ee; I Yaak'ooba asaa unttunttu
ogiyaadan murana; unttunttu oosuwaadankka aw zaarana.
3 Yaak'oobi bare daay uluwaan de'iidde, bare ishaa ginddiyaa oyk'k'eedda. K'ay
gamma gakkiide, S'oossaanna baas'eteedda;
4 kiitanchchaannakka baas'eteedda s'ooneedda. Barena keeka ayifiyaan
s'eelanaadan, yeekkiide woosseedda. Yaak'oobi S'oossaa Beeteelen demmeedda;
S'oossay yan aanana haasayeedda.
5 Hewe Med'inaa Godaa, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa. I eretteedda suntsaykka
Med'inaa Godaa geetettee.
6 Hewaa diraw, hintte S'oossaakko simmite; siik'uwaanne suure pirddaa minisi
oyk'k'ite; hintte S'oossay ootsanaw naagite.
7 Zal"anchchaa kushiyan worddo miizaanay de'ee; asaa I c'immiyaawaa dosee.
8 Efireeme, «Taani daro dure; taani taw duretaa demmaad. Ta ak'uwaa ubbaa
giddon taanan unttunttu balaa woy nagaraa gidiyaabaa demmikkino» yaageedda.
9 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kessaade
aheedda Med'inaa Godaa hintte S'oossaa; Daasiyaa Baalaa gallassaadan, taani
hinttena laa"entsuwaakka dunkkaaniyaan wotsana.
10 Taani timbbitiyaa odiyaawanttoo haasayaad. Daro sas'aakka unttunttoo
immaad; k'ay unttunttu baggana daro leemisatwaa odaad» yaagee.
11 Gala'aaden nagaray de'ee; Gala'aade asatuu tumuwaappe patsennawantta.
Unttunttu Gelggalan korumatuwaa yarshshiino. Hewaa diraw, unttunttu yarshshiyaa
sa'atuu goshsha giddon keeleedda shuchchaa mala gidanawaa.

11:8 Zar. 29:23 **12:3** Dom. 32:24-26 **12:4** Dom. 28:10-22 **12:9** Wog. 23:42-43

12 Yaak'oobi Sooriyaa biittaa bak'ateedda; Israa'eelii mac'c'a asaa akkanaw keraa
ootseedda. Mac'c'a asaa akkana diraw, I yan dorssaa heemmeedda.
13 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa timbbitiyaa odiyaawaa baggana Gibs'e
gadiyaappe kesseedda; he timbbitiyaa odiyaawaa baggana unttuntta naageedda.
14 Shin Efireeme S'oossaa loytsi hank'k'etsisseedda; suutsaa I gusseeddawaa
ac'uwaa Aa Goday Aa achchana; k'ay Aa c'ashshaa aw zaarana.

13

Israa'eeliyaa Wurssetsa Pirddaa

1 Efireema Asay haasayeedda wode, siseedda Asay yashshaw kokkoreedda;
Israa'eeliyaa gadiyaan unttunttu bonchchetteedda asaa. Shin Ba'aala giyaa eek'aw
goyinneeddino; he bayzzuwaa gaasuwaan hayk'k'eeddino.
2 Ha"ikka nagaraa bolla nagaraa ootsiino; k'ay barew goyinnanaw, siilissiide
misiletuwaa med'd'iino. He misiletuu hiillan biraappe med'etteeddawantta;
unttunttu ubbaykka kushiyaa hiillay med'd'eeddawantta. Unttunttuwaa Asay
haasayiidde; «Asaa yarshshuwaa yarshshite; ha maraa misiliyaakka yerite» yaagino.
3 Hewaa hadan unttunttu wontta shaariyaa mala, woy guuran k'olettiyaa wontta
ketterssaa mala woy c'arkkuu uddumaappe dentsiide afiyaa suullaa mala woy
maskkootiyaanna kesiyaa peenuwaa mala gidanawaa.
4 S'oossay hawaadan yaagee; «Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kessaade aheedda
Med'inaa Godaa hintte S'oossaa. Hintte taappe attina, hara s'oossaa erikkita;
ashshiyaawekka taappe attina, haray baawa.
5 Mela Biittaan, mela gadiyaan taani hinttena naagaad.
6 Taani hinttena mizina, miide kalleeddita; kaalliide otoretteeddita; hewaappe
guyyiyaan, taana dogeeddita.
7 Hewaa diraw, taani hintte bolla gaammuwaa mala gidanawaa; k'ay
maahiyaadan, ogiyaa doonaan zuggana.
8 Maratuwaa wotsi akkeedda maahattiidan, taani hinttenana gakettana; hinttena
daakereetsana. K'ay taani hinttena gaammuwaadan yan maana; bazzuwaa
do'aadan, hinttena poosheretsana.
9 «Israa'eeliyaa asatoo, hintte ta bolla, hinttena maaddiyaawaa bolla morkketetsaan
denddiyaa diraw, taani hinttena d'ayissana.
10 Hintte taana, ‹Nuw kaatiyaanne gadiyaa mooddiyaawantta imma› yaagiide
oochcheeddita. Hinttena ashshanaw hintte kaatii anee? Hintte gadiyaa
mooddiyaawanttuu hintte katamatuwaa giddon hak'an de'iino?
11 Taani ta hank'k'uwaan hinttenttoo kaatiyaa immaad; ta yiluwaan Aa diggaad.
12 «Efireema bayzzuunne nagaray s'aafettiide, mazggoba golliyaan utteedda.
13 Yeluu oyk'k'eedda mishiratta tuggatiyaawaa mala tuggay Aa bolla yaana. Shin I
eri bayinna na'aa; ayaw gooppe, I yelettiyaa wodii gakkina, bare daay uluwaappe
wod'd'ennaan is's'iyaa na'aa mala.
14 Unttuntta taani duufuwaappe ashshana; hayk'k'uwaa wolk'k'aappekka wozana.
Hayk'k'oo, ne iita harggetuu hak'anne? Duufoo, ne bashshay hak'anne?
«Taani ta asaw k'arettikke.
15 Efireeme bare ishatuwaa giddon minninttokka, Med'inaa Goday yeddeedda
away doliyaa bagga c'arkkuu mela biittaappe c'arkkiidde yaana. Aa pulttotuu to"ana;
Aa haatsaa ollatuukka melana. I minjjiyaa golletuwaan de'iyaa al"o miishshaa ubbay
bonk'k'ettanawaa.

12:12 Dom. 29:1-20 **12:13** Kes. 12:50-51 **13:5** Zar. 8:11-17 **13:10** 1 Sam. 8:5-6 **13:11** 1 Sam. 10:17-24; 15:26 **13:14** 1 K'or. 15:55

16 Samaariyaa Asay barenttu S'oossaa bolla makkaleedda diraw, barenttu
bayzzuwaa muraa akkanaw besse. Unttunttu mashshaan busakettana; unttunttu
guutsaa naanaykka kinchchettana; unttunttu shahaara mac'c'a asatuwaa uluukka
p'alk'k'ettana» yaagee.

14

Nagaraa Maarotaanne Anjjuwaa Hidootaa
(14:1-9)

1 Israa'eeliyaa asaw, hintte nagaraa gaasuwaan d'ubettiide kunddeeddita. Hintte
ha"i Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaakko simmite.
2 Med'inaa Godaakko simmiide, hawaadan yaagiide woossite; «Nu nagaraa
ubbaappe nuuna maara; neeni nuuna ne keekatetsan shiishsha akka; yaatina nuuni
nu ins's'arssan neena galatana.
3 Asoore gaddii nuuna ashshenna; nuuni olaa paratuwaakka toggokko. Nuuni nu
kushiyaan med'd'eedda eek'aa misiletuwaa mulekka, ‹Hawanttu nu s'oossatuwaa›
gookko. Aawuu bayinnawanttoo k'aretsiyaawe neena» yaagite.

S'oossay Israa'eeliyaa Asaa
Ooras's'isanaw Hidootaa Immeedda

4 S'oossay hawaadan yaagee; «Ta hank'k'uu unttunttuppe simmeedda; hewaa
diraw, taani unttunttu makkalaa hanuwaappe unttuntta patsana; unttuntta
wozanaappe siik'ana.
5 Taani Israa'eeliyaa asaw c'okkuwaa mala gidana; unttunttu c'iishshaadan
c'iishiide, Liibaanoosa zigaadan, s'ap'uwaa yeddana.
6 Unttunttu yalaga maratuu daashana; wogaraadan unttunttu lo"ana. Unttunttu
sawuukka Liibaanoosa zigaadan toshukku gaana.
7 Asay simmiide, ta kuwaa garssan de'ana; katsaa c'arshshaadan, unttunttu
salkkisalkkana; k'ay unttunttu woyniyaa turaadan c'iishshaana; Liibaanoosa
woyniyaa eessaadan, derii eriyaawaa gidanawaa.
8 Hawaappe sintsan Efireema Asay eek'aa misilatinna gakkettenna; taani hintte
woosaa sisananne hinttena naagana. Taani irs's'a zigaa mala; hinttenttoo anjjo
ubbay taappe beettana» yaagee.
9 Aad'd'eeda eray de'iyaa ooninne hawaa akeeko; wozani de'iyaa ooninne hawaa
ero. Med'inaa Godaa ogii suure; s'illotuu he ogiyaanna hamettiino. Shin
nagaranchchatuu aan d'ubettiino.

Iyyu'eela Timbbitiyaa

Geluwaa

Timbbitiyaa odiyaa Iyyu'eeli awude de'eeddentto Aa de'uwaa taarikiyaan daro erettiyaawe baawa. Gido shin, Aa suntsaa biletsay, «Med'inaa Goday ta S'oossaa» giyaawaa gidoode S'oossay Aanana de'iyaawaa bessee. Ha mas'aafaa timbbitiyaw hara geeshsha mas'aafatuwaanna k'ara maatay de'ee. Mas'aafay beetteeddawe Kiristtoosa yeletaappe kase, oyddentso woy ichcheshentso s'eetu laytsaa heeraana geetettiide k'ofettee. He wodii Paarise kaatetetsay de'iyaa wode. Iyuu'eeli odiidde, Israa'eeliyaa gadiyaan daro boolii yaanawaanne gadiyaa bayzziyaa away awas's'ina gaddii koshatanawaa odee. Ha hanotatuu k'ay Godaa Gallassay matatteeddawaa odiino. Godaa Gallassay gakkiyaa wode, Aa geeshsha shenii polettennaadan wad'ettiyaawantta ubbaa I muranawaakka gujjiide odiino. Timbbitiyaa odiyaawe Asay nagaraappe simmiyaawaa gidooppe, S'oossay unttuntta kase unttunttu de'iyaa hanotaakko zaariide, anjjanawaa hassayisseedda. Hanana giide I odeeddawaappe gitatiide beettiyaa hidootay S'oossay attuma asatuwaanne mac'c'a asatuwaa bolla, yalagatuwaanne c'imatuwaa bolla, bare asaa ubbaa bolla bare Ayaanaa gussanawaa odiyaa sa'aa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Booliyaanne Morkkiyaa Wotaadaraa *1:1—2:17*
Godaa Gallassaa *2:18-32*
Goday Amanenawantta Muriyaawaa *3:1-21*

Booliyaanne Morkkiyaa Wotaadaraa (Hos. 1:1—2:17)

1 Putu'eela na'aa Iyu'eelakko Med'inaa Goday kiitteedda k'aalay hawaa.
2 Hinttenoo c'imatoo, hawaa sisite! Yihudaa gadiyaan de'iyaa asaw ubbaw, sisite! Hawaa malabay hintte wode woy hintte aawotuwaa wode hani erii?
3 Hewaa hintte naanaatoo odite; hintte naanay barenttu naanaatoo odino; k'ay unttunttu naanaykka kaalliyaa yeletaw odino.
4 Gondduwaappe atteeda katsaa wude boolii meedda; wude booliyaappe atteeda katsaa bumbburetsay meedda; k'ay bumbburetsaappekka atteeda katsaa kukubbay meedda.
5 Hinttenoo matsottiyaawanttoo, beegottiide yeekkite! Hinttenoo, woyniyaa eessaa ushiyaawanttoo ubbaa gede, zilaalite! Ayaw gooppe, mal"iyaa woyniyaa eessay hintte doonaappe atteeda.
6 Payduu bayinna olanchchay ta gadiyaa mayyeedda. Unttunttu achchay gaammuwaa achchaa mala; k'ay unttunttu kasiliikka gaammatti kasiliyaa mala.
7 Unttunttu ta woyniyaa turaa bayzzeeddino; ta balasiyaa mitsaakka c'oommeeddino. Unttunttu pok'uwaa ubbaa mi diggeedda diraw, woyniyaanne balasiyaa tashetuu ubbay boos's'eeddino.
8 Attumawoo, bare yalagatetsan Aa giigeedda asinay hayk'k'ina, waaruwaa mayyaade yeekkiyaa geelayattiidan, ubbaykka yeekkite!
9 Katsaa yarshshuunne ushshaa yarshshuu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa biyaawaa aggeeda; hewaa diraw, Med'inaa Godaw ootsiyaa k'eesatuu yeekkiino.
10 Shoyk'ay mela atteeda; biittaykka yeekkee. Ayaw gooppe, katsay d'ayeedda; woyniyaa turay meleedda; zayitiikka laafeedda.

1:6 Sas'. 9:8

11 Hinttenoo goshshanchchatoo, kayyottite! Hinttenoo, woyniyaa turaa
tokkiyaawanttoo, zilaalite! Ayaw gooppe, c'akku gakkeedda zarggaynne banggay
gaden d'ayikichcheedda.
12 Woynniyaa turay meleedda; balasiyaa mitsaykka shulleedda; roomaaniyaa giyaa
mitsay, temiriyaa giyaa mitsay, appiliyaa giyaa mitsaynne k'ay shoyk'aan de'iyaa
hara mitsaa ubbaykka meleedda. Hewaa diraw, asaappe nashechchay haakkeedda.

Simmanaadaaninne Woossanaadan Shiik'o S'eessaa
(Hos. 1:11—2:17)

13 Hinttenoo k'eesatoo, waaruwaa mayyiide yeekkite! Hinttenoo, yarshshiyaasan
ootsiyaa k'eesatoo, ayee! ayee! giite; Hinttenoo, ta S'oossaa sintsan ootsiyaawanttoo,
Geeshsha Golliyaa gelite; waaruwaa mayyiide ak'ite. Ayaw gooppe, katsaa
yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaa S'oossaa Geeshsha Golliyaan yarshshiyaawe
baawa.
14 S'oomaa awaayite; geeshsha yaa'aw asaa s'eesiide shiishshite; c'imatuwaanne
gadiyaan de'iyaa asaa ubbaa Med'inaa Godaa hintte S'oossaa Geeshsha Golliyaa
shiishshite; yaatiide yan Med'inaa Godaakko waassite!
15 Med'inaa Godaa gallassay mateedda; he gallassaw aayye ana! He gallassay
Ubbaa Danddayiyaa S'oossaappe bashshaa gallassaa gidiide yee.
16 Nu ayifiyaa sintsaappe katsay, nu S'oossaa Geeshsha Golliyaappe
nashechchaynne ililssay d'ayeedda gidennee?
17 Zereteedda zeretsay biittaa giddon buuk'k'eedda; katsay meli kichcheedda diraw,
Yeesiikka ubbay mela gideedda; diyetuukka koletteeddino.
18 Mehetuu loytsi waassiino; miizzaa wudiyawukka maatay bayinna diraw, yaanne
haanne bichchaariino. Haray atto, dorssaa wudetuukka tuggatiino.
19 Abeet Med'inaa Godaw, tamay bazzuwaan de'iyaa hentsaa gadetuwaa mi
diggeedda dirawunne dembban de'iyaa mitsaa ubbaa lac'uu s'uuggi diggeedda diraw,
taani neekko waassay.
20 Goggiyaa haatsay meleedda dirawunne tamay bazzuwaan de'iyaa maataa mi
diggeedda diraw, haray atto, bazzuwaa do'atuukka neekko waassiino.

2

1 S'iyoonen malakataa punnite; ta geeshsha deriyaankka malakataa sissite!
Yihudaa gadiyaan de'iyaa Asay ubbay yashshaw kokkoro; ayaw gooppe, Med'inaa
Godaa gallassay yee; matatteedda.
2 He gallassay d'umanne shaannochchaa gallassaa; shaariyaanne bara d'uma
gallassaa! C'oranne mino olanchchatuu deretuwaa bollan s'alk'k'ii kesiyaawaadan
kessi wod'd'eeddino. Unttunttu malay benippe doommina de'ibeenna; hawaappe
sintsanaw daro yeletaa gakkanawukka unttunttu malay de'enna.
3 Unttunttu bareppe sintsanna de'iyaa c'arshshaa ubbaa tamaadan miino; k'ay
unttunttuppe guyyenna de'iyaabaa lac'uwaadan s'uuggiino; unttunttuppe sintsanna
de'iyaa sa'ay Edene Gennetiyaa mala; shin unttunttuppe guyyii mela bazzuwaa mala;
unttunttuppe ayaynne attena.
4 Unttunttu malay paraa malaa mala; unttunttu olaa paratuwaadan, ellekka
wos's'iino.
5 Paray goochchiyaa gaaretuwaa kooshshaa giiriino; unttunttu deretuwaa
s'eeraana guppiino; dalaa miyaa tamaa lac'uwaadan s'aragiino; olaa baanaw
salppeedda wolk'k'aama olanchchatuwaadan maaran hametiino.
6 Unttunttuppe sintsanna Asay kokkoree; unttunttu yashshaw ubbaa som"ii
laametteedda.

1:15 Isa. 13:6 **2:4** Sas'. 9:7-9

7 Unttunttu olanchchatuwaadan wos's'iino; dirssaa gimbbiyaakka gi"iino.
Unttunttu ubbaykka bare maaran salppiino; barenttu salppiyaappe gas'aa kesikkino.
8 Unttunttu ittuu ittuwaanna sugettikkino; ubbaykka bare salppiyaan salppiyaan
sitti giide, sintsaw hamettiino. Unttunttu barennana olettiyaawanttu gidduwaana
d'uussiide aad'd'iino; he wode unttuntta te"iyaabay baawa.
9 Unttunttu katamaa ellekka woraajjiino; dirssaa gimbbiyaa bollankka wos's'iino.
Unttunttu golliyaa bollakka kesiino; k'ay kayisuwaadan, maskkootiyaanna geliino.
10 Unttunttuppe sintsanna gaddii k'aas's'ee; salotuukka kokkoriino. Awaynne
aginay d'umiino; k'ay s'oolinttetuukka barenttu poo'uwaa gentsiino.
11 Med'inaa Goday bare olanchchatuwaa sintsan guummee; aw azazettiyaa
olanchchatuu c'oranne wolk'k'aama. Med'inaa Godaa gallassay gitanne daroppe
yashshiyaawaa. He gallassaa danddayanawe oonee?

Nagaraappe Simmanaadan S'eessaa

12 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha"ikka s'oomiidde, yeekkiiddinne
kayyottiidde polo wozanaappe taakko simmite.
13 Hintte wozanaappe attina, hintte mayuwaa peed'oppite» yaagee.
Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaakko, simmite; ayaw gooppe, I k'aretaynne
maarotay kumeeddawaa; hank'k'oo elleellennawaanne siik'uu dareeddawaa; I
hinttena muranaw koyennawaa.
14 Ooni erii, S'oossay hintte S'oossay, bare hank'k'uwaappe simmiide, hinttenttoo
daro katsaa anjjuwaa immanenttonne. He wode Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw,
katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaa hintte yarshshana.
15 S'iyoonen malakataa punnite; yaa'aw asaa shiishshite! S'oomaa awaayite;
16 Shiik'uwaa geeshshite; c'imatuwaa ittippe ahite; guutsaa naanatuwaanne
d'ammiyaawanttakka ashshoppite. Akkiyaawe Bullachchaa golliyaappe keso;
bullachchettiyaanakka bare siiris'aappe kesu.
17 Med'inaa Godaw ootsiyaa k'eesatuu Geeshsha Golliyaa baranddaappenne
yarshshiyaa sa'aappe gidduwaan ek'k'iide yeekkino. Unttunttu hawaadan yaagiide
woossino; «Abeet Med'inaa Godaw, ne asaw k'aretta; ne asaa kawutetsatuwaa giddon
boriyaabaanne k'iliic'isiyaawaa kessoppa. Asay bare giddon ayaw, ‹Unttunttu
S'oossay hak'an de'ii?› yaaganee?» yaagino.

Godaa Gallassaa
(2:18-32)

18 Yaatina, Med'inaa Goday bare biittaw seelettana; k'ay bare asawukka k'arettana.
19 Med'inaa Goday zaariide bare asaa hawaadan yaagee; «Be'ite, taani hinttenttoo
katsaa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa hinttena adda kalissiyaawaa yeddana; taani
hinttena mulekka kawutetsatuwaa giddon boriyaa kessikke.
20 «Huup'issa baggana yeedda booliyaadan gideedda morkkatuwaa taani
yederssaade, hintteppe haassana; bazzuwaanne mela biittaa taani unttuntta
yederssana. Away doliyaa bagganna de'iyaawantta Mas'ine Abbaw, Away wulliyaa
bagganna de'iyaawantta k'ay Meediteraane Abbaw zaaraade yeddana; unttunttu
anhay s'ink'k'uwaa s'o"u gaana. Hewe ubbay unttunttu hintte bolla wolk'k'aama
iitabaa ootseedda gishshaassa» yaagee.
21 Biittaw, simmi yayyoppa; Med'inaa Goday gitabaa ootseedda diraw, nashettanne
hashshu ga!
22 Hinttenoo sa'aa mehetoo, yayyoppite; ayaw gooppe, bazzuwaan de'iyaa hentsaa
gadii aac'eedda; mitsaykka bare ayfiyaa ayifee; Etsaa mitsaynne woyniyaa turaykka
ayfiyaa dors's'os's'ee.

2:10 Sas'. 8:12 **2:11** Sas'. 6:17

23 Hinttenoo S'iyoone asatoo, nashetite; Med'inaa Godaan, hintte S'oossan, hashshu giite! Ayaw gooppe, I balgguwaa iraa hinttenttoo darissiide immeedda; k'ay I kasewaadan, hinttenttoo balgguwaa iraanne adilliyaa iraa gidissiide immeedda.
24 Katsaa bukkiyaa uddumatuwaan katsay kumana; woyniyaa eessaynne wogaraa zayitii gum"iyaa ollatuwaa kumiide palahana.
25 Med'inaa Goday hintte S'oossay hawaadan yaagee; «Kase taani hintte giddo yeddeedda, ta wolk'k'aama olanchchatuwaa, gonddotuu, booletuu, bumbburotuunne kukkubbotu meedda laytsatuwaa ac'uwaa taani hinttenttoo c'iggana.
26 Maanaw hinttenttoo daro k'umay de'ana. Hewaa diraw, hintte kallananne maalalissiyaabaa hinttenttoo ootseedda taana Med'inaa Godaa hintte S'oossaa suntsaa galatana. K'ay ta Asay laa"entso mulekka yeellatenna.
27 He wode taani Israa'eeliyaa giddon de'iyaawaa, taani Med'inaa Goday hintte S'oossaa gidiyaawaanne taappe attina, hara s'oossi bayinnawaa hintte erana. K'ay ta Asay laa"entso mulekka yeellatenna.
28 «Hewaappe guyyiyaan hawaadan hanana; Taani asaa ubbaa bolla ta Ayaanaa gussana. Hintte attuma naanatuunne hintte mac'c'a naanay timbbitiyaa odana; hintte c'imatuukka akumuwaa akumetana; hintte wodalla naanaykka sas'aa be'ana.
29 He gallassatuwaan ta attuma k'oomatuu bollanne ta mac'c'a k'oomatuu bolla taani ta Ayaanaa gussana.
30 «K'ay taani bolla saluwaan maalalissiyaabaa, garssa saankka suutsaa, tamaanne sitti giide pude denddiyaa c'uwaa bessana.
31 Gitanne daroppe yashshiyaa Med'inaa Godaa gallassay gakkanaappe kase away d'umana; aginayikka suutsaa malatana.
32 He wode hawaadan hanana; Med'inaa Godaa suntsaa s'eesiyaa ubbay attana. Med'inaa Goday geeddawaadan, S'iyoone Deriyaaninne Yerusaalamen attiyaawanttu de'ana. Hewanttuppekka Med'inaa Goday s'eeseeddawanttu pas'a de'ana.»

3

Goday Ammanennawantta Muriyaawaa (3:1-21)

1 Med'inaa Goday hawaadan yaagee, «He gallassatuwaaninne he wodiyaan taani Yihudaanne Yerusaalame asaa omooduwaa zaarananne ishalissaade wotsana.
2 Taani kawutetsatuwaa ubbaan de'iyaa asaa shiishshaade, duge Iyoosaafes'a Wombbaa wotsana; unttunttu ta asaa Israa'eeliyaa bolla ootseedda bayzzuwaa ubbaa diraw, taani unttuntta yan pirddana. Ayaw gooppe, unttunttu ta asaa kawutetsatuwaa giddon laaleeddino; k'ay ta biittaakka barew gishi akkeeddino;
3 omoodeteedda ta asaa bollan saamaa yeggeeddino; sharmus'a mac'c'a asaa demmanaw, attuma na'aa immeeddino; k'ay woyniyaa eessaa ushanaw, mac'c'a naatto bayzzeeddino.
4 «Hewaadankka, Hinttenoo, S'iiroosa, Sidoonanne Piliss's'eema gadiyaa asatoo, hintte ta bolla ay ootsanaw k'oppeeditee? Taani ootseeddawaa haluwaa kessanaw koyiitee? Hewaa hintte koyooppe, taani elleellaadde hintte ootseedda oosuwaa hintte bolla zaarana.
5 Ayaw gooppe, hintte ta biraanne ta work'k'aa akkeeddita; ta al"o miishshaakka hintte eek'aa golletuwaa gelisseeddita.
6 Yihudaa gadiyaa asaanne Yerusaalame katamaa asaa unttunttu gadiyaappe haassi afiide, Giriike gadiyaa asaw zal"eeddita.

2:28 Kit. 2:17-21 **2:31** Mat. 24:29; Mar. 13:24-25; Luk'. 21:25; Sas'. 6:12-13 **2:32** Rom. 10:13 **3:4** Isa. 14:29-31; 23:1-18; Erm. 47:1-7; Hiz. 25:15—28:26; Amo. 1:6-10; Sof. 2:4-7; Zak. 9:1-7; Mat. 11:21-22; Luk'. 10:13-14

7 Be'ite, hintte zal"eedda sa'aappe taani unttuntta ha"i dentsetsana; hintte
ootseeddawaa ubbaa hintte huup'iyaan zaarana.
8 Taani hintte attuma naanatuwaanne hintte mac'c'a naanatuwaa Yihudaa gadiyaa
asaw zal"etanaadan ootsana; k'ay unttunttukka haako gadiyaan de'iyaa Saaba
gadiyaa asaw unttuntta zal"ana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad.

S'oossay Ammanenna Asaa Bolla Aheedda Pirddaa

9 «Hawaadan yaagiide Ayihuda gidena asatuwaa giddon awaayite; ‹Olaw giigite;
mino asatuwaa dentsetsite! Olanchchatuu ubbay shiik'inonne kesino.
10 Hintte maraashaa mashshaa, hintte baac'aakka tooraa kessanaw k'os's'ite!
Daaburanchchay, Taani mina! yaago.
11 Hinttenoo, yuushshuwaan de'iyaa kawutetsaa ubbatoo, ellekka haa yiite; hewan
shiik'ite› yaagite» yaagee.
Abeet Med'inaa Godaw, ne olanchchatuwaa yaa duge wotsa!
12 K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Kawutetsatuu denddiide, Iyoosaafes'a
Wombbaa biino; ayaw gooppe, yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa bollan
pirddanaw taani yan uttana.
13 Unttunttu iitatetsay loytsi dareedda. Hewaa diraw, c'akaa wodii gakkina
baac'aan c'akkiyaawaadan, unttuntta c'akkite; woyniyaa ayfii gum"iyaa ollaan
kumina yed'd'iyaawaadankka, unttuntta yed'd'ite.»
14 Pirddaa zanggaaraan Med'inaa Godaa gallassay gakkeedda; hewaa diraw, daro
daro Asay pirddaa zanggaaraan de'ee.
15 He gallassi awaynne aginay d'umana; s'oolinttetuukka barenttu poo'uwaa
gentsana.
16 Med'inaa Goday S'iyoonen gidiide guummana; Yerusaalamenkka bare kooshshaa
sissana; saluunne sa'ay kokkorana. Shin Med'inaa Goday bare asaw Israa'eelaw
bak'ati attiyaa sa'aanne de'uwaa gidanawaa.

S'oossay Bare Asaa Anjjana

17 Med'inaa Goday, «Taani ta geeshsha deriyaan S'iyoonen de'iyaa Med'inaa Godaa
hintte S'oossaa gidiyaawaa hintte he wode erana. Yerusaalame katamay geeshsha
gidanawaa; k'ay allagatuwaa olanchchatuu laa"entso Yerusaalame woraajjikkino.
18 «He gallassi deretuu ayfiyaa woyniyaa turaan kametana; deretuwaa bollankka
daro maatsaa immiyaa miizay heemettana. Yihudaa gadiyaan de'iyaa shaafaa
ubbaanna haatsay pulttana. Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe pulttuu goggana;
Shiis'ima Zanggaaraa ushshana.
19 «Gibs'e gaddii mela gidanawaa; Eedooma biittaykka ayinne dolenna biittaa
gidanawaa. Ayaw gooppe, unttunttu Yihudaa asaa bolla iitabaa ootseeddino; k'ay
Yihudaa gadiyaan s'illo asaa suutsaakka gusseeddino.
20 Shin Yihudaa gaddii med'inaw, Yerusaalamekka yeletaa ubbaa gakkanaw, Asay
de'iyaasaa gidanawaa.
21 Taani haluwaa c'gettennaan aggeedda unttunttu suutsaa haluwaa biro kessana;
ayaw gooppe, S'oossay S'iyoonen de'ee» yaagee.

3:10 Isa. 2:4; Mik. 4:3 **3:13** Sas'. 14:14-16, 19-20; 19:15 **3:16** Amo. 1:2

Amoos'a Timbbitiyaa

Geluwaa

Ha timbbitiyaan odetteedda kiitay Geeshsha Mas'aafaa giddon haratuwaappe adussa wodiyaappe kasena s'aafetteedda mas'aafay Amoos'a timbbitiyaa mas'aafaa. Amoos'i Yihudaan de'iyaa itti katamaappe yeedda asaa gidooppenne, Kiristtoosa yeletaappe kase, hosppuntsa s'eetu laytsaw bagga heeraan ha kiitaa huup'issa baggana de'iyaa Israa'eeliyaa kawutetsaw aatseedda. He wodii daro duretetsay, ayaanaa de'uwaankka Asay dic'c'eeddanne ammantsiyaa hanotetsay beetteedda wode. Gidooppenne Amoos'i duretetsay dure asaa s'alalaw imetteeddawaa be'eedda; k'ay hara baggana suure pirdday d'ayiyaawenne hiyyeesatuwaa uk'k'unniyaawe gadiyaan dareeddawaa be'eedda. Ammanuwaa oyk'k'etsaa gidooppekka tumuwaappe haakkeeddawaa, lo"o malatiyaa iitay kumeeddawaanne anuu bayinna sarotetsay de'iyaawaakka be'eedda. Hewaa gaasuwaan S'oossay bare asaa bolla muruwaa ahanawaa hank'k'uwaaninne s'alan kumiide odeedda. Hewaanakka, «Suure pirdday shaafaa haatsaadan goggo» yaagiide k'ofisseedda. Hewaadan hanooppe, «Ubbaa Mooddiyaa Goday atteeda Israa'eeliyaa asaw k'arettiide maaranenttonne ooni erii!» yaageedda (5:15).

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Asaa Zeretsaa Ubbay Bare Wonjjalaan Ooshetiyaawaa *1:1—3:2*
Israa'eeliyaanne Samaariyaa Bashshaa *3:3—6:14*
Israa'eeliyaa Muruwaabaa Amoos'i Be'eedda Ichcheshu Sas'atuwaa *7:1—9:10*
Israa'eeliyaa poo'o Hidootaa *9:11-15*

Asaa Zeretsaa Ubbay Bare Wonjjalaan Ooshetiyaawaa (1:1—3:2)

1 Ooziyaane Yihudaa gadiyaan kaatiyaa, k'ay Yo'aasha na'ay Iyorbbaami
Israa'eeliyaa gadiyaan kaatiyaa gidiide de'eedda laytsan Tak'o"a gadiyaan dorssaa
heemmiyaawanttuppe ittuu Amoos'i, biittay k'aas's'anaappe laa"u laytsaappe kase
Israa'eeliyaabaa be'eedda sas'ay hawaa.
2 I hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday S'iyoone Deriyan gudee; Yerusaalame
katamankka bare kooshshaa sissee. Hentsanchchatuu mehiyaa heemmiyaa hentsaa
gadetuu meliino; K'armmeloosa Deriyaa huup'iyaan de'iyaa irs's'aykka shullee»
yaageedda.

Israa'eeliyaa Yuushshuwaan De'iyaa Gadetuwaa Bollan S'oossay Pirddiyaa Pirddaa

Sooriyaa

3 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Damask'k'o Asay zaari zaariide ootseedda
nagaraa diraw, taani unttuntta murenan aggikke. Ayaw gooppe, unttunttu Gala'aade
biittaa asaa birataa achchaana de'iyaa gaariyan yed'isiide k'os's'eeddino.
4 Hewaa diraw, taani Kaatiyaa Hazaa'eela golliyaan tamaa yeddana; yeddina he
tamay Kaatiyaa Benihadaada geessuwaakka maana.
5 Taani Damask'k'o katamaa penggiyaa kulbbuwaa mentsana; Aweena
zanggaaraan de'iyaa asaa yederssananne kaatetuwaa s'am"aa oyk'k'eeddawaakka
Beeti-Edeenappe d'ayissana; k'ay Sooriyaa gadiyaa asaykka omoodettiide, K'iira
giyaasaa baana» yaagee Med'inaa Goday.

1:1 2 Kat. 15:1-7; 2 Od. 26:1-23; 2 Kat. 14:23-29 **1:2** Iyu. 3:16 **1:3** Isa. 17:1-3; Erm. 49:23-27; Zak. 9:1

Piliss's'eema

6 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Gaaza katamaa Asay zaari zaariide
ootseedda nagaraa diraw, taani unttuntta murenan aggikke. Ayaw gooppe, unttunttu
gadiyaan de'iyaa asaa ubbaa omoodiide, Eedooma gadiyaa asaw bayzzeeddino.
7 Hewaa diraw, taani Gaaza katamaa dirssaan tamaa yeddana; he tamay katamaa
geessuwaakka maana.
8 Ashddoodan de'iyaa asaa taani yederssananne kaatetuwaa s'am"aa
oyk'k'eeddawaakka Ask'k'elonappe d'ayissana. Ek'iroona kataman de'iyaa asaakka
murana; k'ay Piliss's'eema gadiyaa asaappe atteedawanttukka hayk'k'ana. Taani
Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

S'iiroosa

9 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «S'iiroosa katamaa Asay zaari zaariide
ootseedda nagaraa diraw, taani unttuntta murenan aggikke. Ayaw gooppe, unttunttu
c'aak'k'eteedda ishatetsaa c'aak'uwaa aad'd'iidde, omoodetteedda asaa ubbaa
Eedooma asaw bayzzeeddino.
10 Hewaa diraw, taani S'iiroosa katamaa dirssaan tamaa yeddana; he tamay
katamaa geessuwaakka maana» yaagee.

Eedooma

11 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Eedooma gadiyaa Asay zaari zaariide
ootseedda nagaraa diraw, taani unttuntta murennan aggikke. Ayaw gooppe,
unttunttu barenttu ishatuwaa Israa'eelatuwaa mashshaan yedersseeddino; unttunttu
unttunttoo k'arettibeykkino. Unttunttu ubbaa gede hank'k'ettiino; unttunttu yiluu
med'inawukka simmenna.
12 Hewaa diraw, taani Teemaana katamaa bolla tamaa yeddana; he tamay Boos'ira
katamaa geessotuwaa maana» yaagee.

Amoona

13 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Amoona gadiyaa Asay zaari zaariide
ootseedda nagaraa diraw, taani unttuntta murenan aggikke. Ayaw gooppe, unttunttu
barenttu zawaa aassanaw Gala'aade gadiyaan de'iyaa shahaara mac'c'a asatuu
uluwaa daakkeeddino.
14 Hewaa diraw, taani Raaba katamaa dirssaan tamaa yeddana; he tamay katamaa
geessotuwaa maana. Hewaappe guyyiyaan, olaa gallassi waasuu darana; k'ay
olanchchatuu gotiyaadan wolk'k'aamana.
15 Unttunttu kaatiinne aanana ootsiyaa kaappatuu ubbay omoodettiide ittippe
baana» yaagee Med'inaa Goday.

2

Moo'aaba

1 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Moo'aaba gadiyaa Asay zaari zaariide
ootseedda nagaraa diraw, taani unttuntta murenan aggikke. Ayaw gooppe, unttunttu
Eedooma gadiyaa kaatiyaa mek'etsaa bidintsaa kesana gakkanaw s'uuggeeddino.
2 Hewaa diraw, taani Moo'aaba gadiyaan tamaa yeddana; he tamay K'iriyoota
katamaa geessotuwaa maana. Moo'aaba gadiyaa Asay shabbirssaa giddon, olaa
waasuwaa gidduwaaninne malakataa punuwaa giddon hayk'k'i wurana.
3 Taani Moo'aaba gadiyaa mooddiyaawaa d'ayissana; k'ay kaappatuwaa ubbaakka
aanana ittippe wod'ana» yaagee Med'inaa Goday.

1:6 Isa. 14:29-31; Erm. 47:1-7; Hiz. 25:15-17; Iyu. 3:4-8; Sof. 2:4-7; Zak. 9:5-7 **1:9** Isa. 23:1-18; Hiz. 26:1—28:19; Iyu. 3:4-8; Zak. 9:1-4; Mat. 11:21-22; Luk'. 10:13-14 **1:11** Isa. 34:5-17; 63:1-6; Erm. 49:7-23; Hiz. 25:12-14; 35:1-15; Abd. 1-14; Mil. 1:2-5 **1:13** Erm. 49:1-6; Hiz. 21:28-32; 25:1-7; Sof. 2:8-11 **2:1** Isa. 15:1—16:14; 25:10-12; Erm. 48:1-47; Hiz. 25:8-11; Sof. 2:8-11

4 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yihudaa gadiyaa Asay zaari zaariide
ootseedda nagaraa diraw, taani unttuntta murenan aggikke. Ayaw gooppe, unttunttu
Med'inaa Godaa higgiyaa is's'eeddino; Aa azazuwaakka naagibeykkino. Unttunttu
aawotuu kaalleedda worddo s'oossatuu unttunttakka baletseeddino.
5 Hewaa diraw, taani Yihudaa gadiyaa bolla tamaa yeddana; he tamay
Yerusaalame geessotuwaa maana» yaagee.

Israa'eeliyaa Bollan S'oossay Pirddiyaa Pirddaa

6 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa Asay zaari zaariide ootseedda
nagaraa diraw, taani unttuntta murenan aggikke. Ayaw gooppe, unttunttu miishshaa
akkana diraw, s'illuwaa zal"iino; k'ay c'aammaa ac'uwaa akkana gishshawukka
hiyyeesaa zal"iino.
7 Mank'k'otuwaa gadiyaa baanan kunddissiidde, unttunttu huup'iyaa yed'd'iino;
naak'etteeddawanttu pirddaakka geellayiino. K'ay aawunne na'ay laa"u itti mishirato
woshumiyaawaan ta geeshsha suntsaa loytsi tunissiino.
8 Unttunttu asaappe ac'oo oyk'k'eedda mayuwaa yarshshiyaa sa'aan ubbaa matan
hiis's'iide, aan gisiino; k'ay asaappe mak'k'ac'o ootsiide akkeedda woyniyaa eessaa
barenttu S'oossaa golliyaan ushiino.
9 «Gidooppenne, zigaadan aduk'k'iide, wolaadan minneedda Amoore gadiyaa
asatuwaa unttunttu sintsaappe d'ayisseeddawe taana. Taani unttunttoo bolla
ayifiyaanakka garssa s'ap'uwaanakka ubbaa d'ayissaad.
10 Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kessaade, bazzuwaan oytamu laytsaa
kaaletsaad; k'ay Amooretuu biittaakka hinttenttoo laata ootsaade immaad.
11 «Hintte attuma naanatu giddoppe timbbitiyaa odiyaawantta, hintte yalaga asaa
giddoppekka barena S'oossaw dummayeedda Naaziraawetuwaa dentsaad.
Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hawe tuma gidennee? Hawaa taani S'oossay odaad.
12 Shin hintte he Naaziraawetuwaa c'aak'uwaa kolissiide, woyniyaa eessaa
ushsheeddita; timbbitiyaa odiyaawanttakka, ‹Timbbitiyaa odoppite› yaagiide
azazeeddita.
13 «Be'ite, katsaa darissiide c'aaneedda gaarii me"iyaawaadan, taani hinttena
mentsana.
14 Pala wos's'iyaawe bak'atiide kessi akkena; minoo wolk'k'ay is's'ana;
olanchchaykka bare shemppuwaa ashshenna.
15 Wonddaafiyaan dukkiyaawe bare sa'aan ek'k'anaw danddayenna; gediyaa
eesukka kessi akkena; paraawukka bare shemppuwaa ashshenna.
16 He gallassi haray atto olanchchatuwaa giddon loytsi s'alanchcha giyaawanttukka
kallo s'iira bak'atana» yaagee Med'inaa Goday.

3

1 Hinttenoo Israa'eeliyaa asatoo, Med'inaa Goday hintte bolla, Gibs'e gadiyaappe I
Kesseedda asaa ubbaa bolla haasayeeddawaa sisite.
2 «Sa'aan de'iyaa asaa ubbaappe taani hintte s'alalaa dooraad. Hewaa diraw, hintte
ootseedda nagaraa ubbaw taani hinttena murana» yaagee.

Israa'eeliyaanne Samaariyaa Bashshaa (3:3—6:14)

3 Laa"u asatuu k'ofay itta gidenaan de'iidde ittippe hamettiino?
4 Gaammuu oyk'k'iyaawaa demmennaan woran c'oo gudiiyye? Woy wodalla
gaammuu ayentto yederssiide oyk'k'ennan bare geessuwaan daariiyye?
5 Oyk'k'anaw yeggeedda gitiyaa giddon katsay d'ayooppe, kafuu c'oo oyk'k'ettii?
Woy p'irii ayentto oyk'k'iyaabay bayinnan c'oo pirii?

2:9 Zar. 3:8-11 **2:11** Pay. 6:1-8

6 Katamaa giddon olaa malakatay punettiyaa wode, Asay yashshan
kokkorenneeyye? Woy Med'inaa Goday kiittennan de'ishshin, bashshay itti katamaa
bollan yiiyye?
7 Tumuwaappe Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday bare s'uuraa timbbitiyaa odiyaa
bare k'oomatoo kasetiide k'onc'c'issennaan de'iidde, ayaanne ootsenna.
8 Gaammuu gudina, yayyenawe oonee? Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday odina,
timbbitiyaa odenawe oonee?

Samaariyaa Kunddetsaa

9 Ashddooda katamaaninne Gibs'e kaatiyaa golletuwaan de'iyaa ubbatoo
hawaadan yaagiide awaayite; «Samaariyaa deretuwaa bolla shiik'ite; shiik'iide yan
haniyaa wolk'k'aama wac'etsaanne sugetsaa oosuwaa be'ite» yaagite.
10 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha asatuu suurebaa ootsiyaawaa erikkino;
sugetsaaninne bonk'k'iide aheedda shaluwaan barenttu golliyaa kuntsi
wotseeddino» yaagee.
11 Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Morkkii hintte
biittaa dooddana; hintte geesuwaa laalana; hintte duretuwaa golliyaakka
bonk'k'ana» yaagee.
12 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hentsanchchay gaammuwaa doonaappe
dorssaa wotsi akkiyaa wode, dorssaw laa"u gedetuwaa woy duus'a haytsaa wotsi
akkiyaawaadan, hewaadankka Samaariyaa gadiyaan ishaluwaan utteedda
Israa'eeliyaa asaappe amareedawanttu s'alalay attana» yaagee.
13 Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay Med'inaa Goday hawaadan
yaagee; «Hawaa sisite; Yaak'ooba zaratuwaa bolla markkattite.
14 Taani Israa'eeliyaa asaa unttunttu nagaraa diraw muriyaa gallassi, Beeteele
kataman de'iyaa yarshshiyaa sa'aa kolana; yarshshiyaa sa'aan de'iyaa kac'etuukka
me"iide, sa'aan wod'd'ana.
15 Balgguwaan unttunttu de'iyaa golliyaanne boniyaan unttunttu de'iyaa golliyaa
ubbaa taani d'ayissana. Danggarssaa zaaliyaan alleek'k'issiide, unttunttu
kees's'eedda golliikka kolettana; k'ay wolk'k'aama wolk'k'aama golletuu ubbaykka
d'ayana» yaagee Med'inaa Goday.

4

1 Hinttenoo, Samaariyaa mac'c'awanttoo, Baasaane gadiyaa mac'c'a
miizzatuwaadan mod'd'eeddawanttoo, hawaa sisite! Hintte hiyyeesatuwaa
uk'k'unniita; mank'k'otuwaakka tuggayiita. Hintte asinatuwaakka, «Nuw ushshaa
hammite» yaagiita.
2 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagiide, bare geeshshatetsaan
c'ak'k'a; «Hintte maaggan oyk'k'iide gooshettana gallassaynne hintteppe atteeda
amareedawanttukka maaggan oyk'k'iide biyaa moletuwaadan hanana gallassay
yaana.
3 Hintte ubbaykka dirssaa s'oo'iyaanna goochchina kesiide, Hermmoonen olettana»
yaagiide c'aak'k'eedda Med'inaa Goday.

Israa'eeliyaa Asay Bare Balaappe Tamaaranaw Danddayibeykkino

4-5 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa
asatoo, biite; Beeteele biide, nagaraa ootsite; Galggalakka biide, nagaraa gujjiide
ootsite. Wontta wontta hintte yarshshuwaa yarshshite; heezzentso gallassi gallassi
hintte asiraataa ahite. Irshshuwaa yeggiide uukkeedda ukitsaa s'uugiide, galataa
yarshshuwaa yarshshite. Hintte hintte dosuwaan immiyaawaa diraw, otorettiidde
awaayite. Ayaw gooppe, hintte ootsanaw dosiyaawe hewaa» yaagee.

3:14 2 Kat. 23:15

6 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte katamaa ubbaan taani koshaa
yeddaade, haray atto hintte matan das'iyaabaakka d'ayissaad; shin hintte
hewaankka taakko simmibeykkita.
7 Katsaa c'akkiyaa wodii gakkanaw biro heezzu aginay de'ishshin, taani hinttenttoo
iraa te"aad. Taani itti kataman iraa bukissaade hara kataman bukkennaadan
diggaad; itti shoyk'aan bukkeedda; hara bukkibeenna shoyk'ay k'ay meleedda.
8 Hewaa diraw, laa"u woy heezzu katamatuwaa Asay haatsaa ushanaw itti
katamaa beeddino; shin alibeykkino. Hewankka k'ay hintte taakko simmibeykkita»
yaagee Med'inaa Goday.
9 Med'inaa Goday, «Taani hintte katsaa bollan harggiyaa yeddaad; hintte
ataakilttiyaanne hintte woyniyaa turaa, hintte balasiyaa mitsaanne hintte wogaraa
ubbaa boolii meedda; shin hintte hewaankka taakko simmibeykkita» yaagee.
10 Med'inaa Goday, «Taani Gibs'e asatuwaa bolla iita harggiyaa yeddeeddawaadan,
hintte bollankka boshaa yeddaad; hintte wodalla naanatuwaa mashshaan wod'aad;
hintte paratuukka omoodettanaadan udaad. Hintte mootsan hayk'k'eedda asaa
anhaa s'ink'k'uwaan hinttena ulaad; shin hintte hewaankka taakko simmibeykkita»
yaagee.
11 Med'inaa Goday, «Sodoomanne Gamoora katamatuwaa d'aysseeddawaadan,
hintteppekka darotuwaa d'ayissaad; ha atteeda hinttekka tamaappe ees's'iidde
atteeda s'iifa mala; shin hintte hewaankka taakko simmibeykkita» yaagee.
12 S'oossay, «Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asatoo, taani hinttena hewaadan ootsaade
murana hanay. Taani hinttena hawaadan ootsaade murana haniyaa diraw,
Israa'eeliyaa asaw, hintte S'oossaanna gakkettanaw giigite» yaagee.
13 Deretuwaa giigisseeddawe, c'arkkuwaakka med'd'eeddawe, bare wozanaa k'ofaa
asaw k'onc'c'issiyaawe, wontta poo'uwaa d'umaw laammiyaawe, gadiyaan de'iyaa
d'ok'k'a deretuwaa yed'd'iyaawe, aw suntsay Med'inaa Godaa, Ubbaappe
Wolk'k'aama S'oossaa.

5

Israa'eeliyaa Asay Nagaraa Paas'ana Mala Odeteedda

1 Israa'eeliyaa asatoo, taani hintte bolla zilaaliyaa zilaassaa sisite!

2 «Wodoro Israa'eelatta kunddaaddu;
simmi laa"entso denddukku.
Sa'aan olettaaddu;
izo dentsiyaawekka baawa!» yaagaad.
3 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Sha"u olanchchatuwaa
olaw yeddiyaa Israa'eeliyaa katamaw s'eetu olanchchatuwaa s'alalay attana; s'eetu
olanchchatuwaa olaw yeddiyaa Israa'eeliyaa katamaw k'ay tammu olanchchatuwaa
s'alalay attana» yaagee.
4 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagee; «Taanna koyite; yaatooppe,
hintte de'uwaan de'ana.
5 Shin Beeteele koyoppite. Gelggala geloppite. Berssaabehe pinnoppite. Ayaw
gooppe, Gelggali omoodettana; Beeteelikka d'ayana» yaagee.
6 Med'inaa Godaa koyite; yaatooppe, hintte de'uwaan de'ana. Hewe d'ayooppe, I
Yooseefo zariyaa tamaadan s'uuggana; Beeteelen de'iyaa asaakka tamay maana. He
tamaa unttunttoo ooninne toyissenna.
7 Hinttenoo, suure pirddaa geellayeeddawanttoo, s'illotetsaakka sa'aan
oliyaawanttoo, hawaa sisite.

4:11 Dom. 19:24

8 Piliyaadisa geetettiyaa laappun s'oolinttetuwaanne Ooriyoona geetettiyaa
s'oolinttetuwaa c'itaa med'd'eeddawe, bara d'umaa wonttaw, gallassaa poo'uwaakka
k'ammaw laammiyaawenne abban de'iyaa haatsatuwaa pude saluwaa s'eesiide,
sa'aa mic'etsaa bolla duge tigiyaawe, aw suntsay Med'inaa Godaa.
9 I geessotuwaa laalanaw wolk'k'aamatuwaa bolla bashshaa ayee.

10 Hintte pirddaa gutaran seeriyaawaa is's'iita; tumuwaa odiyaawaakka shenetiita.
11 Hintte hiyyeesatuwaa yed'd'iide, unttunttu katsaakka unttunttuppe bonk'k'iide
akkeeddita. Yaatiide masetteedda shuchchaan golletuwaa gimbbeeddita; shin hintte
he golletuwaan de'ikkita. Lo"iyaa woyniyaa turatuwaakka tokkeeddita; shin hintte
he woyniyaa eessaa ushikkita.
12 Ayaw gooppe, hintte naak'uu aappunenttonne hintte nagaraykka ay keeshshaa
wolk'k'aamentto taani eray. Hintte s'illotuwaa naak'k'iita; mattaayiyaakka akkiita;
k'ay gutaran hiyyeesatuwaa pirddaa geellayiita.
13 Hewaa diraw, hawaa mala wodiyaan c'inc'c'a Asay c'o"u gee; ayaw gooppe, wodii
iita.
14 De'uwaan de'anaw lo"obaappe attina, iitabaa ootsoppite; yaatooppe, hintte
giyaawaadan, Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hinttenana
gidanawaa.
15 Iitabaa is's'ite. Lo"obaa dosite. Pirddaa gutarankka suure pirddaa pirddite.
Yaatooppe, ooni erii, S'oossay, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay Yooseefo
zeretsatuwaappe atteeda amareedawanttoo k'arettanenttonne.

16 Hewaa diraw, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee;
«Dabaabaa ubbaan waasuu kesana; oge ubbankka asay, ‹Aayye, aayye!› gaana.
Goshshanchchatuu yeekoo, zilaaliyaawanttukka zilaassaw s'eesettana.
17 Woynniyaa turaa sa'aa ubbaan yeekku de'ana; ayaw gooppe, taani hinttena
muranaw hintte giddona aad'ana» yaagee Med'inaa Goday.

18 Hinttenoo, Med'inaa Godaa gallassay yaanaadan amottiyaawanttoo, hinttenttoo
aayye ana! Med'inaa Godaa gallassaa ayaw amottiitee? He gallassay d'umaappe
attina, poo'o gallassaa gidenna.
19 He gallassi hintte gaammuwaappe bak'ati attiyaa wode, maahii gaketiyaa asaa
mala, hewaappekka k'ay bak'ati bare golle geliide, bare kushiyaa godan
zemppissiyaa wode, shooshshay dukkiyaa asaa mala gidanawaa.
20 Med'inaa Godaa gallassay d'umaappe attina, poo'o gidenna; bara d'umaappe
attina, poo'o shoray mulekka baawa!

21 S'oossay hawaadan yaagee; «Taani hintte bonchchiyaa baalatuwaa is's'aaddinne
shenetaad; hintte geeshsha shiik'uukka taana nashechchikkino.
22 Hintte taw s'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaakka yarshshiita;
shin taani hewaa akkikke. K'ay hintte taw galataw ahiyaa ittippetetsaa yarshshuwaa
mod'd'o mehetuwaakka s'eellikke.
23 Hintte mazimuriyaa c'anc'c'etsaa ta mataappe haassite; hintte diis's'iyaa
diitsaakka sisikke.
24 Shin suure pirdday pultto haatsaadan, s'illotetsaykka to"enna shaafaa
haatsaadan goggo.

25 «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hinttena bazzuwaan oytamu laytsaa
kaaletsiyaa wode, taw yarshshuwaa yarshsheedditee? Woy imotaa immeedditee?
26 He wode hintte hintte kushiyan med'd'eedda Kaatiyaa Sakkuuta giyaa eek'aanne
Keewaana giyaa hintte s'oolinttiyaa s'oossaa eek'aa tookkeeddita.

5:8 Yob. 9:9; 38:31 **5:21** Isa. 1:11-14 **5:25** Kit. 7:42-43

27 Hewaa diraw, taani hinttena omoodissaade Damask'k'o katamaappe aatsaade
haako sa'aa yeddana» yaagee. Hawaa giyaawe aw suntsay Ubbaappe Wolk'k'aama
S'oossaa geetettiyaa Med'inaa Godaattee.

6

Israa'eeliyaa D'ayuwaa

1 Hinttenoo, Israa'eeliyaa Asay maaduwaa oochchiyaa bonchchetteedda
Israa'eeliyaa gadiyaa kaappatoo, hinttenoo, S'iyoonen ishaluwaan de'iyaawanttoo,
Samaariyaa katamankka hirggi bayinnan utteeddawanttoo, hinttenttoo aayye ana!
2 Ane Kalnne giyaa katamaa biide be'ite. Hewaappe k'ay Hamaata giyaa
wolk'k'aama katamaa biide, yaana k'ay duge Piliss's'eematuwaa katamaa Gaate
wod'd'ite. Unttunttu hintte laa"u kawutetsatuwaappe keekkiino? Unttunttu gaddii
hintte gadiyaappe aakkii?
3 Hinttenoo, iita gallassay ellekka yeenna giide, sugetsaa oosuwaa ootsiyaawanttoo,
4 danggarssaa zaaliyaappe ootseedda arssaan gisiyaawanttoo, mins's'aafiyankka
injjetiide uttiyaawanttoo, k'ay dorssaa wudiyaappe boltti bolttatuwaanne miizzaa
zadaluwaappe mod'd'o maraa ashuwaa miyaawanttoo,
5 Daawitedan yetsaa miishshaa hinttenttoo giigissiide, maasink'k'uwaan dumma
dumma yetsaa yes's'iyaawanttoo,
6 woyniyaa eessaa keriyaanna ganiyaawanttoo, loytsi al"o shittuwaakka
okettiyaawanttoo, Yooseefo zaratuwaa bayzzaad ayinne kayyottenawanttoo,
hinttenttoo aayye ana!
7 Hewaa diraw, omoodettiide baanawanttuppe koyrotuu hinttena gidana; he wode
hintte injje de'ussaynne hintte ishaliyaawe attana.
8 Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday S'oossay hawaadan
yaagiide, barekka barenan c'aak'k'eedda; «Taani Yaak'ooba otoruwaa is's'ay;
unttunttu geessuwaakka shenetaad; taani katamaanne kataman de'iyaa ubbaa
unttunttu morkketoo aatsaade immana» yaageedda.
9 Itti golliyaan tammu Asay attooppe, unttunttukka hayk'k'ana.
10 Unttunttu dabbotuwaappe ittuu anhaa mooganaw golleppe kessiide afana; he
golliyaa k'ol"on de'iyaa bitaniyaa, «Neenana atteeda hara Asay de'ii?» yaagiide
oochchana. I zaariide, «Baawa» yaagana. Oochchiyaawe, «Hayzza, hayzza! Med'inaa
Godaa suntsaa nuuni s'eesanaw koshshenna» yaagana.
11 Med'inaa Goday azazina, wogga golletuu kolettana; k'eeri golletuukka
me'erettana.
12 Paratuu zaallaa bollan gaalifanaw danddayiino? Woy k'ay goshshanchchay
booraa waas'iide, abbaa goshshanaw danddayii? Shin hintte tumu pirddaa
marzziyaw, s'illotetsaa ayfiyaakka c'amoo laammeeddita.
13 Hintte Lodabaara katamaa s'ooneedda diraw nashettiita; k'ay, «Nuuni
K'arnnayima katamaakka nu minotetsan oyk'k'eeddo» yaagiita.
14 Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo,
Israa'eeliyaa asatoo, taani hintte bolla itti kawutetsaa dentsana; unttunttu hinttena
Hamaata Pinuwaappe doommiide, Araba Wombbaa gakkanaw tuggayana» yaagee.

Israa'eeliyaa Muruwaabaa Amoos'i Be'eedda Ichcheshu Sas'atuwaa

7

(7:1—9:10)

Boolii Yaanawaa Bessiyaa Sas'aa

1 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday taana sas'aa besseedda. He sas'aan taani
kaatiyaa gakkiyaa katsay c'aketteeddawaappe guyyiyaan, laa"entsuwaa c'aareeda
c'arshshaa bolla I booliyaa wudiyaa med'd'ishin be'aad.
2 Unttunttu irs's'abaa ubbaa miide wursseedda wode taani, «Abeet Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hayyanaa atto gaarikkii! Yaak'ooba zaratuu waaniide
attanaw danddayiino? Unttunttu k'eeri guutsattuwaattee!» yaagaad.
3 Hewaa diraw, Med'inaa Goday k'aretteedda, bare k'ofaa laammeedda; laammiide
hawaadan yaageedda; «Ha neeni be'eeddabay polettennawaa» yaageedda Med'inaa
Goday.

Taman Pirddanawaa Bessiyaa Sas'aa

4 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday taana hara sas'aa besseedda. Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Goday bare asaa pirddanaw tamaa s'eeseedda; he tamay
wolk'k'aama c'iimma abbaa mi diggiide, biittaakka s'uugganaw doommeedda.
5 Yaatina taani hawaadan yaagaad; «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw,
hayyanaa ha tamaa toyissaarikkii! Yaak'ooba zaratuu waaniide attanaw
danddayiino? Unttunttu k'eeri guutsattuwaattee!» yaagaad.
6 Hewaa diraw, Med'inaa Goday k'aretteedda, bare k'ofaa laammeedda; laammiide
Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Hawekka k'ay
polettennawaa» yaageedda.

Gimbbiyaa Sittatetsaa Likkiyaa Tumbbiyaa Bessiyaa Sas'aa

7 K'aykka I taana hara sas'aa besseedda. Taani he sas'aan be'iyaa wode, Goday
gimbbiyaa sittatetsaa likkiyaa tumbbiyaa oyk'k'iide, tumbbiyaan likkettiide
gimbbetteedda gimbbiyaa matan ek'k'eedda.
8 Med'inaa Goday taana, «Amoos'aa, ha neeni s'eelliyaawe ayee?» yaagiide
oochcheedda.
Taani, «Tumbbiyaa» yaagaad.
Med'inaa Goday taana, «Be'a, taani ta asaa Israa'eeliyaa giddon tumbbiyaa yeggay;
taani unttuntta murenan aad'd'ikke.
9 Yisaak'a zaratuu goyinniyaa d'ok'k'a sa'atuu kolettana; Israa'eeliyaa geeshsha
sa'atuukka d'ayana; k'ay Iyorbbaama kawutetsaa bollakka taani mashshaanna
denddana» yaageedda.

Amoos'anne Ameesiyaasa

10 Beeteele kataman k'eesiyaa gidiide de'iyaa Ameesiyaasee Israa'eeliyaa Kaatiyaa
Iyorbbaamekko hawaadan yaagiide kiitteedda; «Amoos'i Israa'eeliyaa asaa giddon
de'iidde, ne bolla mak'k'eteedda; I bare oduwaan gadiyaa bayzzee.
11 Ayaw gooppe, I hawaadan yaagee; ‹Iyorbbaami mashshaan hayk'k'ana;
Israa'eeliyaa asaykka barenttu gadiyaappe omoodettiide baana› yaagee» yaageedda.
12 Yaatina Ameesiyaasee Amoos'a hawaadan yaageedda; «Neenoo timbbitiyaa
odiyaawoo, ba; hini Yihudaa biittaa bak'ata baade, yan k'uma ma; timbbitiyaa yan
oda.
13 Shin hawe Beeteele kaatii goyinniyaa sa'aanne kawutetsaa geeshsha sa'aa
gidiyaa diraw, laa"entso ha sa'aan timbbitiyaa odoppa» yaageedda.
14 Amoos'i zaariide, Ameesiyaasassi hawaadan yaageedda; «Taani mehiyaa
heemmiyaawaanne unttunttu ayfiyaa mas'iyaawaappe attina, timbbitiyaa
odiyaawaa woy timbbitiyaa odiyaawaa na'aa gidikke.
15 Shin Med'inaa Goday taana dorssaa wudiyaa heemmiyaa saappe akkiide, ‹Baade
ta asaw Israa'eeliyaw timbbitiyaa oda› yaageedda.
16 Ha"i simmi Med'inaa Goday giyaawaa sisa! Neeni, ‹Israa'eeliyaa bolla
timbbitiyaa odoppa; Yisaak'a zaratuwaa bollakka markkattoppa› yaagaadda.

17 Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Ne machchata katamaa giddon sharmus'a gidanawaa; ne attuma naanatuunne ne mac'c'a naanay mashshaan hayk'k'ana; ne biittaykka wodoruwaan shaakettana; k'ay neeni ne huup'iyawukka allaga gadiyaan hayk'k'ana. Israa'eeliyaa asaykka barenttu gadiyaappe omoodettiide tuma baana› yaagee» yaageedda.

8

Teeray Kumeedda Keeshshaa Bessiyaa Sas'aa

1 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday taana hara sas'aa besseedda; hewekka, teeray kumeedda keeshshaa.
2 I taana, «Amoos'aa, ha neeni be'iyaawe ayee?» yaagiide oochcheedda.
Taani, «Teeray kumeedda keeshshaa be'ay» yaagaad.
Yaatina Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Ta asaa Israa'eelaw wurssetsay* gakkeedda; hawaappe sintsanaw taani unttuntta murenan aad'd'ikke» yaageedda.
3 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi kaatiyaa golliyaan yes's'iyaa yetsay yeekoo laamettanawaa; hayk'k'eedda asaa anhay mule sa'aan darana; k'ay c'o"u giina, yan haan olettana» yaagee.

Israa'eeliyaa Kunddetsaa

4 Hinttenoo, metootanchchatuwaa yed'd'iyaawanttoo, gadiyaan de'iyaa hiyyeesatuwaakka d'ayissanaw koyiyaawanttoo, hawaa sisite!
5 Hintte hawaadan yaagiita; «Nuuni katsaa zal"anaw aginay s'eeriya baalay awude aad'd'anee! K'ay nuuni nu zal"iyaa doommanaw Sambbatay awude aad'd'anddeeshsha! Yaatintto nuuni katsaa guutsaban makki makkiide, daro miishshaa akkiide bayizzana. K'ay worddo miizaanan likkii likkiide, asaa c'immana.
6 Nuuni hiyyeesaa biran, metootanchchaakka mes's'i laa"u gediyaa c'aamman shammana; k'ay zarggaa hark'k'uwaa muruta zarggaa gatiyaan bayizzana» yaagiita.
7 Med'inaa Goday Yaak'oobi c'eek'ettiyaa bare suntsan hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda; «Taani unttunttu ootseedda iita oosuwaa mulekka dogikke.
8 Biittay k'aas's'iyaawenne gadiyaan de'iyaa Asay ubbay yeekkiyaawe hewaa gaasuwaana gidenneeyye? Ee Nayle Shaafay kuntsiide k'aas's'iyaawaadan, biittaa ubbay k'aas's'iide balbbuk'ettana; k'ay he kuntsuu wod'd'iyaawaadan wod'd'ana» yaageedda.
9 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi taani aawaa seeta gallassi wulissana; sa'aakka gallassi d'umissana.
10 Taani hintte baalaa nashshechchaa kayyoo, hintte yetsaakka yeekoo laammana. Mes's'i itti na'ay hayk'k'ina yeekkiyaa asaadan, hintte hintte huup'iyaa meedettiide waaruwaa mayyanaadan, taani hinttena ootsana. He gallassaa wurssetsay daro c'amo gidanawaa» yaagee.
11 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani biittaa ubbaa bollan koshaa yeddiyaa gallassatuu yiino. Taani koshaa yeddiyaa gallassi, Asay sisanaw Med'inaa Godaa k'aalaa d'ayiide koshatanappe attina, katsaa d'ayiide koshattenna woy haatsaa d'ayiide saamettenna.
12 Asay away wulliyaa bagga abbaappe away doliyaa bagga abbaa gakkanawunne huup'issappe gedissa gakkanaw bichchaarana. Unttunttu Med'inaa Godaa k'aalaa koyanaw yaanne haanne wos's'ana, shin demmikkino.
13 He gallassi malaa lo"o wodoratuunne wodallatuu saamuwaan ziili aggana.

---

* **8:2** *Wurssetsay:* Giyaawe Ibrayiss's'e k'aalan «Teeraa» malatee.

14 Samaariyaa eek'atuwaan c'aak'k'iyaawanttu, ‹Daana s'oossay ero!›
yaagiyaawanttunne, ‹Berssaabeeha s'oossay ero› yaagiyaawanttu kunddana.
Unttunttu laa"entso mulekka denddikkino» yaagee.

9

S'oossaa Pirddaa

1 Yarshshiyaa sa'aa matan Goday ek'k'a de'ishin, taani be'aad. I taana hawaadan
yaageedda; «Baasuu k'aas's'anaadan, Geeshsha Mak'idasiyaa gumbbuwaa shoc'a;
asaa ubbaa huup'iyaan mentsereetsa. Hewaappe attiyaa asaa taani mashshaan
wod'ana. Bak'atiyaa Asay kessi akkena; kessi akkeedda asikka pas'a attena.
2 Unttunttu gadiyaa bookkiide, Si'ooliyaw duge wod'd'ooppekka, taani unttuntta
hewaappe kessana. Saluwaa pude kesooppekka, taani unttuntta hewaappe duge
wotsana.
3 Unttunttu K'armmeloosa Deriyaa s'eeran k'osettooppekka, taani unttuntta
koyaade hewaappe kessana. Abbaa c'iimmuwaa giddo geliide, ta sintsaappe
geemmooppekka, taani dawiyaa azazina, I unttuntta dukkana.
4 K'ay barenttu morkkatuwaan omoodettiide, unttunttu booppekka, yan unttunttu
mashshaan hayk'k'anaadan, taani azazana; taani unttuntta iita ayifiyaan
s'eellanaappe attina, lo"o ayifiyaan s'eellikke» yaageedda.
5 Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday sa'aa bochchee; sa'ay seeree; k'ay
sa'aan de'iyaabay ubbaykka yeekkee. Nayle Shaafay kuntsiide
balbbuk'ettiyaawaadan, biittaa ubbay balbbuk'ettee; k'ay he kuntsuu
wod'd'iyaawaadankka wod'd'ee.
6 I barew de'iyaa sa'aa saluwaan giigissee; Aa baasuwaakka sa'aan baasee. K'ay I
abbaa haatsatuwaa s'eesiide, gadiyaa bollan duge gussee; aw suntsay Med'inaa
Godaa.
7 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte taw
Toop'p'iyaa asaa mala gidikkiteeyye? Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe
kesseeddawaadan, Piliss's'eema asaa Kafttoorappe, k'ay Sooriyaa asaakka K'iirappe
kessaad» yaagee.
8 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa
ayfii nagaranchcha kawutetsaa bollan de'ee. Taani Aa gadiyaa bollappe d'ayssana;
shin taani Yaak'ooba zariyaa ubbaanna d'ayissikke.
9 «Be'ite, katsaa zazziriyaan zazziriyaawaadan, Israa'eeliyaa asaa kawutetsatuwaa
ubbaa giddon zazziranaadan, taani azazana; shin unttunttu giddon
ammanettiyaawanttuppe ittuunne sa'aan wod'd'iide d'ayenna.
10 ‹Nuuna ayaa iitabaynne gakkenna woy demmenna› yaagiyaa ta asaa giddon
de'iyaa nagaranchchatuu ubbay mashshaan wurana» yaagee.

Israa'eeliyaa Poo'o Hidootaa
(9:11-15)

11 K'aykka S'oossay, «He gallassi taani kolettiide kunddeedda golliyaadan haneedda
Daawita kawutetsaa dentsana; s'oo'eteedda sa'atuwaakka barana; k'ay
koletteeddasaakka ooratsana; taani Aa beniwaadan ootsaade kees's'ana.
12 Hewenne Israa'eeliyaa Asay Eedooma gadiyaappe atteedawanttanne ta suntsan
s'eesetteedda kawutetsatuwaa ubbaa laattanaassa» yaagee. Hawaa ootsiyaawe taana
Med'inaa Godaa.
13 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, katsaa c'akkiyaawanttu c'akkiide
wurssennan de'ishshin, gadiyaa goshiyaawanttu gakkiyaa wodii, woyniyaa teeraa
gum"iyaawanttukka gum"iide wurssennan de'ishshin, woyniyaa zeriyaawanttu

9:11 Kit. 15:16-18

gakkiyaa gallassatuu yaana. He wode deretuu mal"o woyniyaa eessaa s'okana;
zoozetuwaa ubbaappekka woyniyaa eessay goggana.
14 Omooduwaan beedda ta asaa Israa'eeliyaa zaaraade ishalissana. Unttunttu
koletteedda katamatuwaa zaaretsi kees's'iide, unttunttun de'ana. Woynniyaa
turaakka tokkiide, aappe woyniyaa eessaa ushana. K'ay ataakilttetuwaakka tokkiide,
unttunttu ayfiyaa maana.
15 Taani Israa'eeliyaa unttunttu gadiyaan tokkana; unttunttu taani unttunttoo
immeedda gadiyaappe laa"entso mulekka shodettikkino» yaagee. Hawaa odiyaawe
Med'inaa Godaa hintte S'oossaa.

Abddiyyu Timbbitiyaa
Geluwaa

Abddiyyu giyaa suntsaa biletsay, «S'oossaa K'oomaa» giyaawaa. Ha k'antsa mas'aafay Yerusaalame olaa gaasuwaan laalettanaappe kase, darii erettenna wodiyaan s'aafetteedda. He wode gedissaw bak'k'iyaa away wulliyaa bagga baggan de'iyaanne Yihudaana adussa wodiyaa morkkettiide de'eedda Eedoomi Yerusaalame laaletsaan nashettiide, Aa bollan olaw keseedda morkkatuwaa maaddiiddinne katamaa duretaakka bonk'k'iidde de'ee. Abddiyyu, Eedoomi Israa'eeliyaa morkkatuwaa haratuwaakka s'oonettanawunne iita muruwaa akkanaw de'iyaawaa odeedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Eedooma Otoruwaanne Muruwaa *1-9*
Eedooma S'alatetsaa *10-14*
Israa'eeliyaa S'oonuwaa *15-21*

Eedooma Otoruwaanne Muruwaa (1-9)

1 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Eedooma asaabaa Abddiyyussi k'onc'c'isseedda sas'ay hawaa.

Eedoomabaa Med'ina Goday hawaadan yaagiide, bare kiittiyaa uraa bollan kawutetsatuwaakko kiitteeddawaa nuuni siseeddo; «Denddite! Eedooma biittaa oleetto» yaagiide kiitteedda.

2 Med'ina Goday Eedooma hawaadan yaagee; «Be'a, kawutetsatuwaa giddon taani neena laafa kessana; neeni loytsi kad'ettana.

3 Neenoo, Mino zaallaan geessuu kees'eteedda katamaa giddon de'iyaawoo, ne golliyaa d'ok'k'a deretuwaa bollan kees's'eeddawoo, k'ay ne wozanaan, ‹Taana hawaappe duge ooni wotsii?› yaagiyaawoo, neena ne wozanaa otoruu c'immeedda.

4 Neeni arggantsaa golliyaadan, ne golliyaa d'ok'k'asaan kees'ooppekka, ne de'iyaasaa s'oolinttetuwaa giddon ootsooppekka, taani neena hewaappe duge wotsana» yaagee Med'ina Goday.

5 «Kayisatuu woy bonk'k'iyaawanttu k'amma yooppe, barenttoo koshiyaawaa keeshshaa s'alala wuu"iino; woyniyaa teeraa mas'iyaawanttukka mas'iidde, k'aarimiyaa ashshiino; shin neekko yiyaa bayzzanchchatuu neena ubbaanna d'ayissana.

6 Hintten Eedooma asatoo Eesaa zeretsatoo, waan bonk'k'ettandditeesha! K'osuwaan de'iyaa hinttenttu ak'uukka waan k'oc'irettanddeeshsha!

7 Neenana c'aak'uwaan de'iyaawanttu ubbay neena ne biittaappe gas'aa yederssana; k'ay ne laggetsatuukka c'immiidde neena s'oonana. Neenana miyaawanttukka new p'iriyaa p'irana; shin neeni hewaa akeekakka» yaagee.

8 Med'ina Goday k'aykka hawaadan yaagee; «Edomiyaase muretiyaa He gallassi taani Eedoomappe aad'd'eeda eranchchatuwaanne Eesaa Deriyaappekka eraa d'ayissana.

9 Hinttenoo, Temaana asatoo, hintte olanchchatuu dagamana; Eesaa asaa bolla de'iyaa Asay ubbaykka shuketana.

Eedooma S'alatetsaa (10-14)

1:1 Isa. 34:5-17; 63:1-6; Erm. 49:7-22; Hiz. 25:12-14; 35:1-15; Amo. 1:11-12; Mil. 1:2-5

10 «Yaak'ooba zare gidiyaa ne ishatuwaa neeni wod'eeddanne bonk'k'eedda diraw,
neeni yeellaa mayyana; neeni med'inaw d'ayana.
11 Morkketuu yiide unttunttu ak'uwaa bonk'k'iyaa wode, he gallassi neeni gas'aa
shiik'aade ek'k'a s'eellaadda. K'ay penggiyaanna geliide, Yerusaalame katamaa
saamaa yeggiide shaakkeedda allagatuwaappe neeni ittuwaa malataassa.
12 Neeni ne ishay metootiyaa gallassi Aa metuwaan nashetanaw bessena; k'ay
Yihudaa gadiyaan de'iyaa ne ishatuwaa bolla bashshay gakkiyaa gallassi hashshu
gaanaw bessena. Ee, unttunttu un"aa gallassi unttunttu bolla miic'c'anawunne
otorettanaw bessena!
13 Unttunttu tuggaa gallassi ta Asay de'iyaa katamaa gelanawunne unttunttu
waayiyaa gallassi neeni nashetanaw bessena shin! K'ay unttunttu bashshaa gallassi
neeni unttunttu duretaa bonk'k'anaw bessena;
14 unttunttuppe bak'atiyaawantta wod'anaw neeni balla ogiyaan k'osetta uttaade
naaganawunne atteedawanttakka unttunttu un"aa gallassi morkketoo aatsaade
immanaw bessena shin!

Israa'eeliyaa S'oonuwaa (15-21)

15 «Ayihuda gidenna asatuwaa ubbaa bolla Med'inaa Godaa gallassay gakkeedda.
Neenoo Eedoomaa, neeni haratuu bolla ootseeddawe ne bolla oosettana; ne
kobaykka ne huup'iyaan simmana.
16 Ta geeshsha deriyaa bollan usheeddawaadan, hewaadankka unttunttu
yuushshuwaan kawutetsatuu zaari zaariidekka metuwaa s'uu'aa ushana; ushiide
unttunttu ubbaykka kase hani erennawaa hanana.
17 «Shin S'iyoone Deriyan bashshaappe kessi akkiyaawanttu de'ana; S'iyooniikka
geeshsha gidanawaa; Yaak'ooba zaratuukka barenttu biittaa laattana.
18 Yaak'ooba zeretsay tamaa gidana; Yooseefo zaratuukka lac'o gidana; Eesaa
zaratuu utulaa gidanawantta. Tamay utulaa miyaawaadan, Yaak'ooba zaratuunne
Yooseefo zaratuu Eesaa zaratuwaa miide ubbaannakka d'ayissana» yaagee Med'ina
Goday.
19 Yihudaappe gedissa baggan de'iyaa Asay Eesaa asaa laattana; gad'atiyaa biittan
de'iyaa Asay Piliss's'eematuwaa biittaa laattana. Unttunttu Efireema biittaanne
Samaariyaa biittaa laattana. K'ay Biiniyaama zaratuukka Gala'aade biittaa laattana.
20 Omoodettiide de'eedda Israa'eeliyaa Asay simmiide, Kanaane biittaa Siraafita
giyaa katamaa gakkanaw laattana; k'ay Yerusaalameppe omoodettiide, Safaraada
giyaa sa'aan de'iyaa asatuu Yihudaappe gedissa baggan de'iyaa katamatuwaa
laattanawantta.
21 Ashshiyaa Israa'eeliyaa asatuu Eesaa biittaa mooddanaw S'iyoone biittaa bolla
kesana; kawutetsaykka Med'ina Godaawaa gidanawaa.

Yoonaasa Timbbitiyaa

Geluwaa

Yoonaasa mas'aafay S'oossaa azazuwaa polikke giide itti nabiyaa bolla gakkeedda dumma dumma metuwaa odiyaa taarikiiyaa mas'aafaa gidiyaa gishaw, hara mas'aafatuwaappe I dummatee. S'oossay Yoonaasa, «Israa'eeliyaw waana morkke gideeddanne wolk'k'aama, Asoore kawutetsaw waanna katamaa gideedda Nanawe ba» yaagiide azazeedda; shin Yoonaasi, «S'oossay kase he katamaa d'ayissana giide odeedda mino oduwaa kiitan peeshshennan agganaw haneedda» giide k'oppeedda diraw, S'oossaa k'aalaa akkiide Nanawe baanaw koyibeenna. Daro taarikebatuu poletteeddawaappe guyye nashettennan de'iidde azazetteedda. Kase odetteedda bashshaa hananawe polettibeenna gishaw hank'k'etteedda.

Ha mas'aafay ubbabaa bollan S'oossaw maatay de'iyaawaa odeedda. Ubbaa k'ay Goday siik'uunne maarotetsay kumeedda S'oossaa gidiyaa gishaw, bare asaa morkkatuwaa muriyaawaappenne d'ayisiyaawaappe, unttunttoo atto giyaawan unttuntta ashiyaawaa dosiyaawaa k'onc'c'isseedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Yoonaase Godaappe Bak'atussaa *1:1-17*
Yoonaasa Woosaa *2:1-10*
Yoonaase Nanawe Buussaanne Asaa Nagaraa Paas'etsaa *3:1-10*
S'oossay Immeedda Maarotaan Yoonaasa Hank'k'uwaa *4:1-11*

Yoonaasi Godaappe Bak'atussaa (1:1-17)

1. [1] Med'inaa Godaa k'aalay Amiitaaya na'aa Yoonaasakko hawaadan yaagiidde yeedda;
[2] «Dendda! He wolk'k'aama katamaa Nanawe ba; baade he katamaa asaa iitatetsay ta sintsa gakkeedda gishaw, unttunttoo markkatta» yaageedda.
[3] Shin Yoonaasi Med'inaa Godaa sintsaappe bak'atiide, Tarsseese giyaa gadiyaa baanaw denddeedda; I Yoop'p'e katamaa wod'd'iide, Tarsseese biyaa markkabiyaa demmeedda. Med'inaa Godaa sintsaappe bak'atiide, unttunttuna Tarsseese baanaw miishshaa c'iggiide, markkabiyaan geleedda.
[4] Shin markkabii biishshin, Med'inaa Goday abbaa bolla wolk'k'aama c'arkkuwaa dentseedda; dentsina abbaa beetay loytsi dareedda gishaw, markkabii me"ana haneedda.
[5] Yaatina, markkabiyaa laaggiyaawanttu yayyiide, ubbaykka barenttu s'oossaakko s'oossaakko waasseeddino. K'ay markkabii kawushana mala, Aa giddon de'iyaa c'aanaa dentsiide, abban oleeddino. Shin Yoonaasi markkabiyaw giddo kifiliyaa geliide, yan gisiide, gem"ishuwa pannureedda.
[6] Markkabiyaa kaappuu gem"ishaad biide, «Ayaw gem"ishaaddii? Dendda, ne s'oossaa woossa! Ooni erii, I bare lo"o ayfiyaan s'eelliide, nuuna ashshanaawenttone» yaageedda.
[7] Markkabiyaa laaggiyaawanttu ittuu ittoo hawaadan yaageeddino; «Haayite; ha iitabay nuuna O gaasuwaan gakeddenttone eranaw saamaa yeggoytte» yaageeddino. Saamaa yeggina, saamay Yoonaasa bollan wod'd'eedda.
[8] Unttunttu Yoonaasa hawaadan yaagiide oochcheeddino; «Ha iitabay O gaasuwaan nu bolla gakeddenttone, ane nuw oda. Ne kiitay ayee? Hak'appe yaad? Ne gadii hak'ee? Neeni O zare?» yaageeddino.

1:1 2 Kat. 14:25

9 Yoonaasi zaariide, hawaadan yaageedda; «Taani Ibraawe asaa; abbaanne gadiyaa
med'd'eedda Med'inaa Godaw, saluwaa S'oossaw goynnay» yaageedda.
10 Med'inaa Godaa sintsappe I bak'atiyaawaa I unttunttoo odeeddabaappe asatuu
ereedda gishaw yayyeeddino. Aa, «Laa ayba palabaa ootsaaddii?» yaageeddino.
11 K'ay abbaa beetay kasewaappe haa dareedda gishaw, asatuu Yoonaasa, «Nuw
abbay woppana mala, neena nuuni waatane?» yaagiide oochcheeddino.
12 I unttunttoo, «Ha wolk'k'aama beetay hinttenttu bollan denddiide ta gaasuwaana
gidiyaawaa taani eray. Hewaa gishaw, taana dentsiide, abban olite. Yaatooppe, abbay
hinttenttoo woppu gaanawaa» yaageedda.
13 Shin markkabiyaa laaggiyaawanttu markkabiyaa guyye abbaa doonaw
kessanaw wolk'k'appe baas'eteeddino; giddoppenne, abbaa beetay loytsi dareedda
gishaw, kessanaw danddayibeykkino.
14 Hewaa gishaw, unttunttu hawaadan yaagiide, Med'inaa Godaakko
waasseeddino; «Abeet Med'inaa Godaw, ha bitaniyaa shemppuwaa gishaw, neeni
nuuna d'ayssennaadaaninne ha geeshsha suutsaa ac'uwaa neeni nuuppe
achchenaadan, nuuni neena minisiidde woosseetto. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaw,
neeni ne koyyowaadan ootsaadda» yaageeddino.
15 Hewaappe guyye, Yoonaasa dentsiide, abban oleeddino; olina abbaa beetay
woppu geedda.
16 Yaatina, asatuu Med'inaa Godaw loytsi yayyeeddino; Med'inaa Godaw
yarshshuwaa yarshsheeddino; shiik'uwaakka shiik'k'eeddino.
17 Yoonaasa mittana mala, itti wolk'k'aama moliyaa Med'inaa Goday giigisseedda;
he moliyaa uluwaan Yoonaasi heezzu gallassaanne heezzu k'ammaa de'eedda.

2

Yoonaasa Woosaa
(2:1-10)

1 Yoonaasi moliyaa uluwaan de'iidde, hawaadan yaagiide, Med'inaa Godaakko,
bare S'oossaakko, woosseedda;
2 «Taani ta tuggaa giddon de'aadde Med'inaa Godaa s'eesaad; s'eesina I taw
koyeedda. Taani Si'ooliyaa ulo giddon de'aadde waassaad; neenikka ta waasuwaa
sisaadda.
3 Neeni taana c'iimma abbaa garissan duge olaadda; haatsay ta yuushshuwaa
dooddeedda; ne umbuletiyaa ne beetay ta bollaanna aad'd'eedino.
4 Hewaa gishaw, taani hawaadan yaagaaddi; ‹Taani ne sintsappe wora olettaad;
giddoppenne, taani ne Geeshsha Golliyaa zaaraade be'ana› yaagaaddi.
5 «Haatsay taw k'ood'iyaa gakkanaw mitteedda; c'iimma abbay taana muukkeedda;
abban de'iyaa maataykka ta huup'iyaan s'aas'etteedda.
6 Taani deri baasetteedda sa'aa duge wod'd'aad; biittaaninne Aa kubuwan
med'inaw gorddettad. Shin abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, neeni ta
shemppuwaa c'iimma ollaappe kessaadda.
7 «Taani wode, neena Med'inaa Godaa hassayaadi. Ta woosaykka neekko, ne
geeshsha Golliyaa Mak'idasiyaa gakkeedda.
8 Hada eek'atoo goynniyaawaanttu GODAN ammanettiyaawaa aggeeddino.
9 Shin taani galataana new yarshshana; taani shiik'k'eeddawaa ubbaakka gatsana.
Ayaw gooppe, atotetsay Med'inaa Godaappe yee» yaageedda.
10 Hewaappe guyye, Med'inaa Goday moliyaa azazina, molii Yoonaasa biittaa
bollan c'oosheedda.

1:17 Mat. 12:40

3

Yoonaase Nanawe Buussaanne Asaa Nagaraa Paas'etsaa
(3:1-10)

1 Med'inaa Godaa k'aalay laa'entsuwaa Yoonaasakko hawaadan yaagiidde yeedda;
2 «Dendda! He wolk'k'aama katamaa Nanawe ba; taani new odiyaa k'aalaa
unttunttoo markkatta» yaageedda.
3 Yoonaasi denddiide, Med'inaa Godaa k'aalaadan Nanawe beedda. Nanawe loytsi
wolk'k'aama katamaa; ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw heezzu gallassaa hametisee.
4 Yoonaasi katamaa bi gakkiide, itti gallassaa ogiyaa katamaa giduwaakko
hametteedda; hamettiidde, «Oytamu gallassaappe guyye, Nanawe d'ayana» yaagiide
awaayeedda.
5 Yaatina, Nanawe Asay S'oossaa ammaneedda; s'oomaa awaayeedda. Wogaappe
k'eera gakkanaw, ubbaykka maak'iyaa mayyeeddino.
6 Oduu Nanawe kaatiyaakko gakkeedda; I bare kawutetsaa araataappe wod'd'iide,
kawutetsaa mayuwaa mayyeeddawaakka k'aariide, maak'iyaa mayyiide, bidintsaan
utteedda.
7 Yaatide Nanawe asaw hawaadan yaagiide awaayiseedda; «Kaatiyaappene kaatiyaa
oosanchchatuwaappe imetteedda azazuwaa maaran, hachcheppe doommiide,
asaynne mehii, miizzaynne dorssaykka ubbay ayaanne ins's'arssaani laac'c'oppino;
haatsaakka gans's'oppino.
8 Asaykka mehiikka maak'iyaa mayyo; Asay ubbay minisiidde S'oossaakko waasso;
barenttu iita ogiyaappenne naak'o oosuwaappekka simmino.
9 Yaatintto ooni erii, S'oossay nuw k'arettiide, nuuni d'ayennaadan, bare
wolk'k'aama hank'k'uwaappe simmanenttonne» yaageedda.
10 Unttunttu barenttu iita ogiyaappe simmeeddawaa S'oossay be'eedda wode,
unttunttoo k'arettiide, unttunttu bolla ahana geedda iitabaa aggi basheedda.

4

S'oossay Immeedda Maarotaan Yoonaasa Hank'k'uwaa
(4:1-11)

1 Shin hewe Yoonaasa ubbakka nashechibeenna. Hewaa gishaw, I loytsi
hank'k'etteedda;
2 Med'inaa Godaa hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, taani
biro ta gaden de'aadde geeddawe hawaa gidennee? Taani ne sintsappe bak'ataade
Tarsseese baanaw elleelleeddawe hawaassa. Neeni k'aretaynne maarotetsay
kumeedda S'oossaa gidiyaawaa, hank'k'oo elleellenawaanne aggena siik'uwaan
kumeeddawaa, k'ay ahana geedda iitabaakka aggiyaa S'oossaa gidiyaawaa taani
kasekka eraad.
3 Abeet Med'inaa Godaw, ha"i simmi hay hayyanaa taana wod'a; pas'a
de'iyaawaappe hayk'k'iyaawe taw lo"a» yaageedda.
4 Med'inaa Goday Aa hawaadan yaageedda; «Tumu neeni hawoo hank'k'ettanaw
bessii?» yaageedda.
5 Yoonaasi katamaappe kesiide beedda; biide katamaappe away doliyaa baggan
utteedda. Hewan barew daasiyaa daaseedda, Aa kuwan uttiide, katamaa bolla
gakkiyaawaa be'anaw naageedda.
6 Awaa suuluwaappe Yoonaasa ashshana mala, Med'inaa Goday S'oossay itti
gosiyaa dolisiide giigisseedda; he gosiyaa haytsaykka Yoonaasa huup'iyaappe bolla
baggana kuwaa gidanaadan ootseedda. Yoonaasi he gosiyaa gaasuwaan loytsi
nashetteedda.

3:4 Mat. 12:41; Luk'. 11:32 **4:2** Kes. 34:6 **4:3** 1 Kat. 19:4

7 Shin wonttetsa gallassi wontta S'oossay gus'uniyaa giigisseedda; he gus'unii
gosiyaa moowaan, gosii meli aggeeda.
8 Away kesso wode, S'oossay michchiyaa c'arkkuwaa away doliyaa baggappe
yeddeedda; hewaappe denddeddawaan Yoonaasi labbanana gakkanaw, away
Yoonaasa huup'iyaa s'uuggeedda. Yaatina I, «Pas'a de'iyaawaappe hayk'k'iyaawe taw
lo"a» yaagiide hayk'k'anaw woosseedda.
9 S'oossay Yoonaasa hawaadan yaageedda; «Tumu neeni ha gosiyaa gishaw
hank'k'ettanaw bessii?» yaageedda.
Yoonaasi, «Ee besse; ubbaa hayk'k'ana gakkanaw hank'k'ettanaw besse»
yaageedda.
10 Med'inaa Goday Yoonaasa hawaadan yaageedda; «Itti k'amman dolaade,
laa"entso k'amma meleedda gosiyaw, neeni an daaburabeenabawunne
dichchabeenabaw hawaa keeshshaa k'arettaadda.
11 Ushechchaanne haddirssaa shaakki eribeenna s'eetanne laatamu sha"a asaynne
daro mehii Nanawen de'ee. Yaatina taani ha wolk'k'aama katamaw k'arettanaw
bessennee?» yaageedda.

Mikiyaasa Timbbitiyaa

Geluwaa

Timbbitiyaa odiyaa Mikiyaasi Isiyaasa wode de'eedda asaa. I yeletteeddawe gedissa bagga Yihudaa kawutetsaa giddon de'iyaa itti guutsaa gas'are katamaanna. Amoos'i huup'issa kawutetsaa bolla bashshay yaanawaa odeeddawaadan, Mikiyaasikka he gaasotuwaan Yihudaa kawutetsaa bolla bashshay gakkanawaa odeedda. Asay pirddaa geellayiyaa, he sheneyiyaa oosuwaa bolla S'oossay pirddaa ahanawaa minisiide erisseedda. Gidooppenne Mikiyaasa timbbitiyaa k'aalay sintsaappe lo"obatuu yaanaw de'iyaawaa bessiyaa daro malaatatuwaakka gujjiide oyk'k'eedda.

Dummayiide minisi s'eellanaw bessiyaa kifilatuu S'oossaa mooduwaa garssan kumentsaa sa'ay saruwaa demmanawaa (4:1-4); Daawita kawutetsaa turaappe wolk'k'aama kaatii denddiide, asaw saruwaa immanawaa (5:2-4); hewaadankka k'ay Israa'eeliyaan timbbitiyaa odeeddawanttu k'aalay mes's'i itti s'ik'isiyaan kuushettiyaawaa odiyaawantta. He s'ik'isii odiidde, «I nuuppe koyiyaawe: nuuni likkebaa ootsanawaa, keekatetsay kumeedda siik'uwaa bessanawaanne nu S'oossaanna kumentsaa ashkketetsan hamettanawaa» (6:8).

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Goday Bare Asaa Murana *1:1—2:11*
Sintsa Hidootaa *2:12-13*
S'oossay Iita Kaaletsiyaawanttanne Worddo Nabatuwaa Murana *3:1-12*
Ooratsa Israa'eelatin Ooratsa Geeshsha Golliyaa *4:1—5:15*
Israa'eeliyaa Naak'uu K'onc'c'ussaa *6:1—7:7*
Asay S'oossaakko Simusaa *7:8-20*

Goday Bare Asaa Murana
(1:1—2:11)

1 Iyo'aataami, Akaazinne Hizk'k'iyaasi kaalli kaalliide Yihudaan kaateteedda wode,
Mooresheta katamaa asaa gidiyaa Mikiyaasakko yeedda Med'ina Godaa k'aalay
hawaa; I be'eedda sas'ay Samaariyaawaanne Yerusaalamebaa.
2 Hinttenoo, asaw ubbaw, sisite! K'ay sa'awunne sa'aan de'iyaa ubbaa gede, hawaa
sisite! Ubbaa Mooddiyaa Med'ina Goday hintte bolla markkattee; I bare geeshsha
Geeshsha Golliyaan hinttewaa haasaye.
3 Be'ite, Med'ina Goday bare de'iyaa geeshsha sa'aappe yee; duge yiide, deretuwaa
huup'iyaan hamettee.
4 Eessaa muk'aadday taman seeriyaawaadan, deretuu Aa gediyaappe garssana
siilana; unttunttu deriyaappe zanggaaray duge goggiyaa haatsaadan goggana.
5 Hawe ubbay haniyaawe Yaak'ooba zaratuwaa bayzzuwaa gishshaassanne
Israa'eeliyaa asaa nagaraa gishshaassa. Yaak'ooba zaratuwaa bayzzoo gaasuwaa
gideeddawe oonee? Unttunttu katamaa Samaariyaa gidennee? Yihudaa Asay
goyinniyaa d'ok'k'a sa'ay hak'ee? Yerusaalame gidenneeyye?
6 Hewaa diraw, S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Samaariyaa, dembban
keeleteedda burc'c'e shuchchaanne woyniyaa turaa tokkiyaa sa'aa ootsana. K'ay
taani Aa shuchchaa burc'c'iyaa duge zanggaaraw olana; Aa baasuwaakka kalloyana.
7 Aa eek'aa misiletuu ubbay kinchchettana; Aa eek'aa golliyaan ootsiyaa
sharmus'atoo imetteedda shaarmus'aa yewuu ubbay taman s'uugettanawaa; taani
Aa eek'atuwaa ubbaa d'ayissana. Ayaw gooppe, he yewuu ubbaykka sharmus'iide

1:1 2 Kat. 15:32—16:20; 18:1—20:21; 2 Od. 27:1-7; 28:1—32:33

demmeeddawaa gidiyaa diraw, ikka k'ay simmiide, hara sharmus'aw imettana»
yaagee.

Yeekuwaanne Waasuwaa

8 Hewaa diraw, taani yeekkananne waassana; kallo s'iiranne mela gediyaan
hamettana; worakanaadan waassana; k'ay sogoniyaadankka aayye gaana.
9 Ayaw gooppe, Samaariyaa madutsay pas'anaw danddayennawaa. He tuggay
Yihudaa gadiyaa gakkeedda; k'ay ta Asay de'iyaa Yerusaalame katamaa
penggiyaakka mateedda.
10 Gaate kataman de'iyaa nu morkketoo hewaa odoppite; unttunttu sintsan mule
yeekkoppite. Beeti-Ofira kataman baanan gonddorettite.
11 Hinttenoo, Shafiira kataman de'iyaawanttoo, kallottiide yeellatiide, omoodoo
biite. S'aa'inaana kataman de'iyaawanttu yaappe kesanaw s'alikkino. Beeti-Es'eela
katamay yeekku de'iyaasaa gidiyaa diraw, I hinttenttoo attiyaasaa gidanaw
danddayenna.
12 Metuu Med'ina Godaappe Yerusaalame pengge gakkanaw yeedda diraw,
Marootan de'iyaa asay, «Lo"obay yanddeeshsha!» giide naagiidde daabureedda.
13 Hinttenoo, Laakisha kataman de'iyaawanttoo, gaariyaa goochchiyaa paratuwaa
waas'ite. Yerusaalame Asay nagaraa ootsanaadan gaasuwaa gideeddawe hinttena;
ayaw gooppe, S'iyoone asaa nagaray koyiro hintte bolla beetteedda.
14 Hewaa diraw, hinttenoo Yihudaa asatoo, hintte biide, Mooresheta-Gaate
katamaa asaw imotaa immana. Akiziiba katamaa asaykka Israa'eeliyaa kaatetuwaa
c'immiyaawantta gidana.
15 Hinttenoo, Mareesha kataman de'iyaawanttoo, Med'ina Goday hinttena
s'ooniyaawaa hintte bolla ahana; bonchchetteedda Israa'eeliyaa kaaletsiyaawanttu
Adulaama gonggoluwaan k'osettana.
16 Hinttenoo, Yihudaa asatoo, hintte siik'iyaa naanay hintteppe omoodettiide
baanaw de'iyaa diraw, hintte huup'iyaa meedettite; hintte huup'iyaakka ankkuwaa
huup'iyaadan bo"ayite.

2

Hiyyeesatuwaa Uk'k'unniyaawanttu
Bollan Gakkanaw De'iyaa Iita Kaac'aa

1 Iitabaa halchchiyaawanttoo, k'ay barenttu hiis'an de'iidde, iitabaa wooti
ootsanentto k'oppiyaawantto aayye ana! Wolk'k'ay unttunttu kushiyan de'iyaa diraw,
sa'ay wonttiyaa wode, barenttu halchchuwaa poliino.
2 Unttunttu goshsha gadiyaa amottooppe, asaawaa wolk'k'an akki aggiino;
golletuwaa koyooppekka akki aggiino. Asaa maataa yed'd'iide, Aa laataa c'oo
bonk'k'iino.
3 Hewaa diraw, Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani hintte bollan
iitabaa ahanaw halchchay; hewaappe hintte kessi akkanaw danddaykkita. Hewe iita
wode gidiyaa diraw, hintte otorettiidde simerettanaw danddaykkita.
4 He gallassi unttunttu hintte bollan leemisi leemisiide k'iliic'ana; k'ay hawaadan
yaagi zilaaliidde, hinttena hidoota k'ans's'issana;
«Nuuni ubbaykka ubbaanna d'ayeeddo.
Med'ina Goday nu gadiyaa akkiide,
makkalanchchatoo gishi gishiide,
immi digeedda yaagana» yaagee.
5 Hewaa diraw, gadiyaa es's'an gishiyaa wode, Med'ina Godaa shiik'uwaa giddon
ne saamaa kessiyaa itti asaynne de'enna.

6 Asay taana hawaadan yaagee; «Nu bolla timbbitiyaa odoppa. ‹Hawe hawe hintte
bolla hanana› giide ooninne haasayanaw koshshenna. Hewaa mala kawushshay nu
bolla mulekka yeenna» yaagiino.
7 Taani unttuntta, «Hinttenoo Yaak'ooba zaretoo, ‹Med'ina Godaa Ayyaanay
danddayanchchaa gidenneeyye? I hewaa malabaa ootsiiyye?› yaagiide hintte
oochchanaw bessii?» yaagaad.
S'oossay hawaadan yaagee; «Suure ogiyaan biyaawanttoo ta k'aalay lo"obaa ootsee
gidennee?
8 Shin mata wodiyaappe doommiide, ta Asay ittuu ittuwaa bolla morkkiyaadan
denddeedda. Hintte saro asatuwaa mayuwaa, olaa k'ofay mulekka bayinnan
ammanettiide aad'd'iyaa asatuwaa mayuwaa k'aari akkiita;
9 ta asaa giddon de'iyaa mac'c'a asatuwaa unttunttu lo"o golliyaappe laaggi kessiita;
ta anjjuwaakka unttunttu naanatu bollappe med'inaw akki diggiita.
10 Denddiide biite! Hawe hinttenttoo shemppiyaa sa'aa gidenna. Ayaw gooppe, ha
sa'ay tunatetsaappe denddeeddawaan daro bayeedda.
11 «Itti c'immiyaa worddanchchay yiide, ‹Hinttew sintsaappe woyniyaa eessaynne
matsoyiyaa ushshay guufettana› yaagiide wordduwaa timbbitiyaa odintto, I
hinttenttoo timbbitiyaa odiyaawaa gidana.

Sintsa Hidootaa
(2:12-13)

12 «Hinttenoo, Yaak'ooba zaretoo, taani hinttena ubbaakka shiishshana; taani
Israa'eeliyaa asaappe atteedawantta tumuwaappe ubbaakka shiishshana. Dorssatuu
kaaluwaan shiik'iyaawaadaninne dorssaa wudii hentsaa gaden shiik'iyaawaadan,
taani unttuntta ittippe shiishshaade wotsana. He sa'ay daro asaa shabbaretussan
kumana.
13 Unttuntta kessiyaawe unttunttuppe sintsatiide kesana; unttunttukka penggiyaa
mentsiide, hewaana kesiide baana. Med'ina Goday bare huup'iyaan unttunttoo
kaatiyaa gidiide, unttuntta sintsaw aad'd'iide, unttuntta kaaletsana» yaagee.

3

S'oossay Iitaa Kaaletsiyaawanttanne Worddo Nabatuwaa Murana
(3:1-12)

1 Taani hawaadan yaagaad; «Hinttenoo, Yaak'ooba zaratuwaa kaappatoonne
Israa'eeliyaa asaa kaaletsiyaawanttoo, sisite! Hintte suure pirddaa eranaw
hinttenttoo bessenneeyye?
2 Hintte lo"uwaa is's'iide, iitaa dosiita. Ta asaappe unttunttu galbbaa k'aariita;
unttunttu ashuwaakka unttunttu mek'etsaappe shaakkiita.
3 Hintte ta asaa ashuwaa miita; unttunttu galbbaakka unttunttuppe k'aariita;
unttunttu mek'etsaa mentsereetsiide, unttunttu ashuwaakka s'aaruwaan yegganaw
mus'iyaawaadan mus'erettiita» yaagaad.
4 He wode unttunttu Med'ina Godaakko waassana, shin I unttunttoo zaarenna; I
bare deemuwaa he wode unttunttuppe k'osana; ayaw gooppe, unttunttu iita
oosuwaa ootseeddino.
5 Bare asaa wora kaaletsiyaa timbbitiyaa odiyaawanttubaa Med'ina Goday
hawaadan yaagee; «Hinttew miyaawaa immiyaa wode, ‹New sa'ay sara› yaagiita; shin
hinttena k'uma mizennawaa bolla olaa awaayiita.
6 Hewaa diraw, hinttenttoo gallassay k'amma gidanappe attina, sas'aa be'ikkita;
sa'aykka d'umanappe attina, laa"entso murunikkita. Timbbitiyaa odiyaawanttoo
away wullina, gallassay d'umana.

7 Sas'aa be'iyaawanttu yeellatana; muruniyaawanttukka kawushshana. S'oossaa
mataappe unttunttoo zaaruu bayinna diraw, unttunttu yeellatiide, ubbaykka
barenttu doonaa oyk'k'ana» yaagee.
8 Shin taana gidooppe, taani Yaak'ooba zaretoo unttuntta bayzzuwaa, Israa'eeliyaa
asaassikka unttunttu nagaraa odana mala, wolk'k'an, Med'ina Godaa Ayyaanan,
suure pirddaaninne minotetsan kumaad.
9 Hinttenoo, suure pirddaa is's'iyaanne sitta yewuwaakka dook'k'iyaawanttoo
Yaak'ooba zaratuwaa kaappatoonne Israa'eeliyaa asaa mooddiyaawanttoo, hawaa
sisite.
10 Hintte S'iyoone katamaa suutsaa gussiide kees's'iita; Yerusaalame katamaakka
makkalan kees's'iita.
11 Aa kaappatuu mattaayiyaan pirddiino; Aa k'eesatuu dirgguwaan tamaarisiino;
k'ay Aa timbbitiyaa odiyaawanttukka miishshaa k'ans's'ina muruniino. Shin
yaatiidekka, «Med'ina Goday nu giddon de'ee gidennee? Nu bolla ayaa iitabaykka
yeenna» yaagiide Med'inaa Godaan ammanettiino.
12 Hewaa diraw, hintte gaasuwaan S'iyoone deriyaa shoyk'aadan goshettana;
Yerusaalame katamaykka kolettiide ittisaan dooretteedda suuppa shuchchaa
gidanawaa. Geeshsha Golliyaa kees'etteedda sa'aykka wora gidanawaa.

4

Ooratsa Israa'eelattin Ooratsa Geeshsha Golliyaa (Hos. 4:1—5:15)

1 Wurssetsaa gallassatuwaan Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa kees'etteedda derii
deretuwaa ubbaappe d'ok'k'iide beettana; keraa ubbatuwaappekka bollana d'ok'k'u
d'ok'k'u gaana. Gadiyaa Asay aakko zattana.
2 Daro kawutetsatuwaa Asay yiide, «Haayite; Med'ina Godaa deriyaa, Yaak'ooba
S'oossaa Geeshsha Golliyaa ane pude kesoytte. I koyiyaawaadan nuuni baana mala, I
nuuna bare ogiyaa tamaarissana» yaagana. Ayaw gooppe, higgii S'iyooneppe,
Med'inaa Godaa k'aalaykka Yerusaalameppe kesana.
3 I daro asatuu gidduwaan pirddana; haakuwaan de'iyaa mino kawutetsatuwaa
palumiyaakka shaakkana. Unttunttu barenttu mashshaa maraashaa, barenttu
tooraakka baac'aa kessanaw k'os's'ana; kaatetetsay kawutetsaa bolla mashshaa
dentsenna. Hawaappe guyyiyaan, unttunttu ubbaanna olaa timirttiyaa
tamaarikkino.
4 Shin Asay ubbay bare woyniyaa turaa kuwaaninne balasiyaa kuwan woppu giide
uttana; ay asaynne unttuntta yashissenna. Ayaw gooppe, Ubbaappe Wolk'k'aama
Med'ina Goday hawaa haasayeedda.
5 Asay ubbay bare Med'inaa Godaa s'oossaa suntsan hamettana; shin nuuni
Med'ina Godaa nu S'oossaa suntsan med'ippe med'inaw hamettana.

Israa'eeliyaa Asay Omooduwaappe Simmana

6 Med'ina Goday hawaadan yaagee; «He gallassi taani wobbatuwaa shiishshana;
k'ay omooduwaan haako sa'aa beeddawanttanne taani tuggayeeddawanttakka
shiishshana.
7 Taani wobbatuwaa wuriidde atteeda atowantta ootsana; k'ay omooduwaan
haako sa'aa beeddawanttakka mino kawutetsaa kessana. He wodiyaappe
doommaade med'inaa gakkanaw, taani Med'ina Goday S'iyoone Deriyan unttunttu
bolla kaatetana» yaagee.
8 Neenoo, Med'ina Godaa asaa wochchiyaa Yerusaalame d'ok'k'a gimbbiyaw, new
kase ne mooddiyaa maatay, k'ay Yerusaalame kawutetsaa zaway ubbaykka simmana.

3:12 Erm. 26:18 **4:3** Iyu. 3:10 **4:4** Sof. 3:10

9 Ha"i neeni kooshshaa d'ok'k'u ootsaade waassiyaawenne yeluu oyk'k'eedda
mishiratiidan un"etsiyaawe ayaasee? New kaatii bayinna gishshaasseeyye? Woy
neena zoriyaawe d'ayeedda diraassee?
10 Hinttenoo, S'iyoone asatoo, yeluu oyk'k'eedda mishiratiidan ooliidde
gonddoretitte. Ayaw gooppe, hintte katamaappe kesiyaawe attena; kesiide dembban
de'ana; hewaappekka Baabloone baana. Gidooppenne, yan hintte attana; Med'inaa
Goday hinttena hintte morkkatuwaa kushiyaappe wozana.
11 Shin ha"i daro kawutetsatuu ne bolla shiik'eeddino; shiik'iide, «Yerusaalame
tuno; nu ayifiikka S'iyoone derek'k'o» yaagiino.
12 Shin unttunttu Med'ina Godaa k'ofaa erikkino; Aa halchchuwaakka akeekikkino.
Katsaa bukkiyaa uddumaw shiishsheedda mirk'k'iyaadan, Med'ina Goday unttuntta
muranaw shiishsheedda.
13 Hinttenoo, Yerusaalame asatoo, denddite; denddiide, hintte morkkatuwaa
k'os's'ite. Taani hintte kac'iyaa birataa, hintte k'inc'c'afiliyaakka nahaase ootsana.
Hintte daro kawutetsatuwaa kinchchereetsana; unttunttu sugetsan
shiishsheeddabaa ubbaa hintte Med'ina Godaw dummayana; hintte, unttunttu
ak'uwaakka sa'aa ubbaa Godaw immana yaagee.

5

1 Hinttenoo, Yerusaalame asatoo, hintte olanchchatuwaa shiishshite! Ayaw gooppe,
nuuni morkkatuwaan dadetteedda; unttunttukka Israa'eeliyaa kaaletsiyaawaa
gappataa gatiman shoc'anaw haniino.

Beeteleheemeppe Kaaletsiyaawe Kesanawe Timbbitiyaan Odetteedda

2 Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Neenoo Efiraataa, Beeteleeme katamaw, neeni
Yihudaa katamatuwaa giddon guutsaa; shin aw dendduu benippe doommiide,
med'inaappe gideeddawe, Israa'eeliyaa asaa mooddiyaawe taw neeppe kesana»
yaagee.
3 Hewaa diraw, yeluwaa oyk'k'ettiyaa mishiratta he na'aa yelana gakkanaw,
Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa morkkatuwaa kushiyan aatsiide immana.
Hewaappe guyyiyaan, omooduwaan de'iyaa Aa ishatuu simmiide, barenttu asaana
walakettana.
4 I yaana; Med'ina Godaa minotetsan, Med'ina Godaa bare S'oossaa suntsaa
gitatetsan bare asaa heemmana. I sa'aa gas'aa gakkanaw wolk'k'aama gidiyaa diraw,
unttunttu sarotetsaan de'ana.
5 I unttunttoo sarotetsaa gidanawaa.

Med'ina Goday Israa'eeliyaa Asaa Ashshananne Unttunttu Morkketuwaakka D'ayissana

Asoore gadiyaa asatuu nu gadiyaa woraajjiyaa wodenne nu geessuwaakka
yederssiide geliyaa wode, nuuni asaa heemmanawunne kaaletsanaw gidiyaanne
gidiide palahiyaa asaa dentsiide, unttunttunna olaa gakettana.
6 Unttunttu Asoore gadiyaa olan s'oonana; k'ay he gadiyaan de'iyaa Naamiruudi
kees's'eedda gadiyaa mooddana. Asoore gadiyaa asatuu nu gadiyaa woraajjiyaa
wodenne nu zawaakka yed'd'iyaa wode, nu gadiyaa mooddiyaawe nuuna
unttunttuppe ashshana.
7 Yaak'ooba zaratuu atiyaawanttu daro gade asaa giddon Med'ina Goday kiitteedda
c'okkuwaa malanne maataa bollan wod'd'iyaa puusiyaa mala gidanawaa.
C'okkuunne puusi yaanaw asaa azazuwaa naagennawaadan, Israa'eeliyaa asaykka
Med'ina Godaappe attina, asaa naagenna.

5:2 Mat. 2:6; Yoh. 7:42 **5:6** Dom. 10:8-11

8 Yaak'ooba zaratuu atiyaawanttu kawutetsatuwaa giddon, daro asaa giddon,
bazzuwaa do'atuwaa giddon de'iyaa gaammuwaa malanne dorssaa wudiyaa giddon
de'iyaa wodalla gaammuwaa mala gidanawaa. I hewaana kantsiyaa wode
yereretteenne mentsereetsee; ooninne ashshanaw danddayenna.
9 Ne kushii neenana ek'ettiyaawanttu bolla denddana; ne morkketuu ubbaykka
d'ayana.
10 Med'ina Goday hawaadan yaagee; «He gallassi taani ne paratuwaa ne giddoppe
d'ayissana; ne paraa gaaretuwaakka mentsereetsana.
11 Taani ne gadiyaa katamatuwaa d'ayissana; ne geessuwaakka ubbaa laalana.
12 K'ay ne kaayuwaa taani d'ayissana; muruniyaawanttukka hawaappe sintsanaw
ne giddon de'ikkino.
13 Taani ne eek'aa misiletuwaanne ne goyinnanaw esseedda shuchchatuwaa ne
giddoppe d'ayissana; hawaappe sintsanaw neeni ne kushiyan med'd'eeddabaw
goyinnakka.
14 Taani Asheero giyaa s'oossatti misiliyaa ne giddoppe d'ok'ollana; ne
katamatuwaakka d'ayissana.
15 Taw azazettibeena kawutetsatuwaa bolla yiluwaaninne hank'k'uwaan taani
haluwaa kesana» yaagee.

6

Israa'eeliyaa Naak'uu K'onc'c'ussaa (6:1—7:7)

1 Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaana mootettiyaawaa sisite.
«Dendda! Denddaade d'ok'k'a deretuwaa sintsan pirddetta; neeni giyaawaa
deretuukka sisino.
2 Hinttenoo deretoo, hinttenoo, sa'ay ek'k'eedda mino baasotoo, Med'ina Goday
mootiyaa mootuwaa sisite. Med'ina Goday bare asaana mootettee; Israa'eeliyaa
asaana I palumettee.»
3 Med'ina Goday unttuntta hawaadan yaagee; «Ta asaw, taani hinttena
waataadditaa? Taani hinttenttoo waanaade tookuwaa gidaadditaa? Ane taw odite!
4 Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kessaad; k'ay hinttena ayiletetsaappe wozaad.
Hinttena kaaletsana mala Musa, Aaroonanne Miiriyaamo hinttew kiittaad.
5 Ta asaw, Moo'aaba Kaatiyaa Baalaak'i halchcheeddawaanne Bi'oora na'ay
Balaami aw zaareeddawaa hassaya. Shiis'ima giyaa saappe Gelggali neeni biyaa
wode, ogiyaan haneeddawaa ane hassaya. Hewaa hassayooppe, taani Med'inaa
Goday neena ashshanaw ootseedda oosuwaa neeni akeekana» yaagee.

Med'ina Goday Bare Asaappe Koyyiyaawaa

6 Med'inaa Godaa, d'ok'k'a sa'aan de'iyaa S'oossaa sintsan goyinnanaw yaadde
taani ayaa akkaade shiik'oo? Aw s'uugettiyaa yarshshuwaa gidana mala, itti laytsaa
gideedda korumatuwaa akkaade, Aa sintsa yooshsha?
7 Med'inaa Goday sha"a dorssaa orggetuwaan woy tammu sha"a shaafatuwaan
de'iyaa haatsaa keeshshaa wogaraa zayitiyaan nashettanddee? Ta naak'uwaa diraw,
ta bayira na'aa, ta shemppuwaa nagaraa gishshawukka ta yeluwaa immooshsha?
8 Hay asaw, Med'ina Goday new lo"obaa odi wotseeddattee. Med'ina Goday neeppe
koyiyaawe ayee gooppe, neeni suurebaa ootsanawaa, aggena siik'uwaa
bessanawaanne ashkketetsan ne S'oossaanna hamettanawaa.

6:4 Kes. 4:10-16; 12:50-51; 15:20 **6:5** Pay. 22:2—24:25; Iya. 3:1—4:19

9 Med'ina Godaw yayyiyaawe aad'd'eeda eratetsaa. Yerusaalame katamaa asaa
S'oossay hawaadan yaagee; «Murana gatimaanne he gatimaa giigisseeddawekka
oonentto akeekite.
10 Nagaranchchaa golliyaan de'iyaa nagaran shiishsheedda shaluwaanne ta
is's'iyaa worddo makkiyaa miishshatuwaa taani doganeeyye?
11 Yaatina, ha worddo miizaanan likkiyaawaanne worddo miishshan makkiyaa
asaa nagaraa taani waataade atto gaanaw danddayayitaa?
12 He katamaa duretuu makkalan kumeeddawantta; aan de'iyaa Asay ubbay
wordduwaa. Unttunttu doonaa giddon de'iyaa unttunttu ins's'arssaykka bare
huup'iyaw geella.
13 «Hewaa diraw, taani hintte nagaraa gaasuwaan hinttena d'ayissanawunne
digganaw denddaad.
14 Hintte maana, shin kallikkita; nafisaykka hintteppe duus's'enna. Hintte buuriide
shiishshana, shin hinttenttoo dagattenna; hintte dagayeeddawaakka taani olaa
yeddaade d'ayissana.
15 Hintte katsaa zerana, shin gakkina c'akkikkita; wogaraa teeraa gum"ana, shin he
zayitiyaa okettikkita; woyniyaa teeraakka hintte gum"ana, shin Aa eessaa ushikkita.
16 Hintte Kaatiyaa Omira wogaa, Aa na'aa Kaatiyaa Akaaba golle iita oosuwaanne
unttunttu zoriyaa kaalleedda diraw, taani hinttena d'ayissana; taani hinttena Asay
ubbay boriyaabaa ootsana. Asay ubbay hinttena shek'k'iyaa shek'aakka hintte
tookkana» yaagee.

7

Israa'eeliyaa Asaa Tunatetsaa

1 Aayye ana taanoo! Taani teeray mas'etti wuri kichchina yiide, woyniyaa
turaappenne balasiyaa mitsaappe bare amotteeddawaa demmanaw
danddayibeenna koshatteedda bitaniyaa mala gida kichchaad.
2 S'oossaa dosiyaa keeka Asay gadiyaan mulekka baawa; asaa garssan suure Asay
d'ayeedda. Asay ubbay asaa suutsaa gussanaw zuggiid naagee; k'ay ubbaykka bare
ishaa gitiyaan oyk'k'anaw kaallee.
3 Unttunttu kushetuu laa"uukka iitabaa ootsanaw loohi utteeddino. Kaappuunne
daannay mattaayiyaa oochchiino; wolk'k'aama asatuu barenttu amotteeddawaa
odiino; unttunttu ubbaykka ittippe iitaa ootsiino.
4 Unttunttu garssan ebelo keeka giyaawe aguntsa mala; k'ay ebelo suure giyaawe
gom"oriyaa mala. S'oossay timbbitiyaa odiyaawanttu baggana odeeddawaadan, I
bare asaa muriyaa gallassay gakkeedda; unttunttu shabbirettiyaa wodiikka ha"a.
5 Ne shooruwaa ammanoppa; ne laggiyaakka ammanettoppa. Neeni k'oommaade
ak'iyaa ne machchattiwukka odiyaawaakka akeekaade oda.
6 Ayaw gooppe, na'ay bare aawuwaa kad'ee; naatta bare daay bolla, na'aa
machchatakka bare bollotatti bolla denddino; aawoo aawuu soo Asay morkke gidee.
7 Shin taana gidooppe, taani hidootaan Med'ina Godaa s'eellashshana; taana
ashshiyaa S'oossaa taani naagashshana; ta S'oossay tawaa sisana.

Asay S'oossaakko Simusaa
(7:8-20)

8 Ta morkkiyaw, ta metuwaan nashettoppa. Taani kunddooppekka denddana;
taani d'uman uttooppekka, Med'ina Goday taw poo'ana.

6:16 1 Kat. 16:23-34; 21:25-26 **7:6** Mat. 10:35-36; Luk'. 12:53

9 Taani S'oossaa naak'k'aad; hewaa diraw, I taw mootettiide, ta pirddaa kessana
gakkanaw, taani Aa hank'k'uwaa danddayana. I taana poo'uwaa kessana; taanikka I
ashshiyaa ashshuwaa be'ana.
10 He wode ta morkkiikka be'ana; k'ay taana, «Med'ina Goday ne S'oossay hak'an
de'ii?» yaagi yaagi k'iliic'iyaawe yeellaa mayyana; I ogiyaan de'iyaa urk'k'aadan
yed'ettishinkka taani ta ayifiyaan be'ana.
11 Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte katamaa gimbbiyaa dirssatuu direttiyaa
gallassay yaana; he gallassi hintte zawaykka aakkana.
12 He gallassi hintte Asay hinttekko simmana. Unttunttu Asoore gadiyaappe, Gibs'e
katamatuwaappe, Efiraas'iisa Shaafaa heeraan de'iyaa sa'atuwaappenne k'ay haako
san de'iyaa abbatuwaa doonaappenne d'ok'k'a deretuwaappe hinttekko simmana.
13 Shin biittay aan de'iyaa asaa iitatetsaa gaasuwaan Asay bayinna mela gidana.

Med'ina Goday Israa'eeliyaw K'aretteedda K'aretaa

14 Neeni ne asaa, aradda biittay yuushshuwaan de'iyaa bazzuwaan barekka de'iyaa
ne buzo dorssaa wudiyaa ne gatiman heemma. Unttunttu kasewaadankka
Baasaaneninne Gala'aaden heemettino.
15 Med'ina Goday, «Hintte Gibs'e gadiyaappe keseedda wodiyaadan, taani hinttena
maalalissiyaabaa bessana» yaagee.
16 Kawutetsatuu ubbay hewaa be'iide yeellatana; unttunttu wolk'k'aykka hada
gidiyaa diraw, unttunttu yeellatiide, barenttu doonaa oyk'k'ana; unttunttu
haytsaykka tullana.
17 Unttunttu shooshshaadan, biittaa laac'c'ana; sa'aanna tiraan gooshettiyaa
med'etatuwaadan kokkoriidde, barenttu geessuwaappe kesana. Wolk'k'aama
dagamaan Med'ina Godaakko, nu S'oossaakko, simmana; unttunttu neena yayyiidde
de'ana.
18 Naak'uwaa atto yaagiyaawe, bare asaa atteedawanttu makkalaa paydennawe ne
mala S'oossay oonee? Neeni hank'k'uu hank'k'oshin, med'inaw de'a aggakka; ayaw
gooppe, neeni ne asaw ne aggena siik'uwaa bessiyaawan nashettaasa.
19 Neeni nuw k'aykka k'arettana; nu naak'uwaa ne gediyaan yed'd'ana; ee nu
nagaraakka abbaa c'iimmuwaan olana.
20 Neeni benippekka doommaade nu mayzza aawaatoo geppaade
c'aak'k'eeddawaadan, Abrahaamanne Yaak'ooba zare gideedda ne asaw ne
ammanettiyaawaanne ne aggena siik'uwaa bessana.

Naahooma Timbbitiyaa

Geluwaa

Naahooma Giyaa Suntsaa Biletsay, «S'oossay Mintsetsiyaawaa giyaawaa.»
Naahooma mas'aafay benippe doommiide Israa'eeliyaw morkke gidiide de'eedda
Asoore Kawutetsaa waanna katamaa Nanawe kunddetsaa nashshechchaa
gis'imiyaan odee. Mek'etsaa iitanne otoranchcha gideedda Nanawe katamay, Yesuusa
yeletaappe kase laappuntsa s'eetu laytsaa wurssetsan olan bayeedda. Hewekka
mek'etsaa iitanne otoranchcha asaa bolla S'oossay wooti pirddintto bessee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Yashshiyaa S'oossaa Hank'k'uwaa *1:1-6*
Asoora Bolla Aad'd'eedda Pirdday Israa'eeliyaa Asaw Hidoota Beetiseedda *1:7-15*
Asoora Huup'e Katamaa Nanawe Bayetsaa *2:1—3:19*

Yashshiyaa S'oossaa Hank'k'uwaa (1:1-6)

1 Elk'k'oosha geetettiyaa saan de'iyaa Nahoome Nanawe bolla S'oossaappe
akkeedda kiitaynne be'eedda sas'aa mas'aafay hawaa.

Nanawe Bollan S'oossay Hank'k'etteedda Hank'k'uwaa

2 Med'inaa Goday k'anaatiyaanne haluwaa kessiyaa S'oossaa; Med'inaa Goday
haluwaa kessiyaawaanne hank'k'uwaan kumeeddawaa; Med'inaa Goday barenanna
ek'ettiyaawanttoo haluwaa kesee; k'ay bare morkkatuwaa muranaw bare
hank'k'uwaa giigissi wotseedda.
3 Med'inaa Goday hank'k'ettanaw elleellenna; wolk'k'aykka aawe wolk'k'aama; I
bayzzanchchaa ayaa gidooppenne, murenaan aggena.
Med'inaa Godaw gotuwaaninne beetaa giddon ogii de'ee; shaariikka Aa gedii
yed'd'ina denddiyaa baana.
4 I abbaa seeriide melissee; shaafatuwaa ubbaakka toyissee. Baasaaneninne
K'armmeloosan de'iyaa mitsatuunne maatatuu shulliino. Liibaanoosa c'iishshaykka
k'ok'k'ofettee.
5 Aa sintsan deretuu k'aas's'iino; zoozetuukka siiliino. I k'onc'c'iyaa wode biittay
sa'ay k'aas's'ana; sa'aan de'iyaabay ubbaykka kokkorana.
6 Aa hank'k'uwaa sintsan ek'k'anawe oonee? Aa hank'k'uwaa suuluwaakka
danddayanawe oonee? Aa hank'k'uu tamaadan bukkiyaa wode, zaallatuu za"iide
p'alk'k'ettiino.

Asoore Bolla Aad'd'eedda Pirdday Israa'eeliyaa Asaw Hidootaa Beetiseedda (1:7-15)

7 Med'inaa Goday keeka; metuwaa gallassikka bak'ati attiyaasaa; I barekko bak'ati
attanaw koyyiyaawantta eree.
8 Shin I bare morkkatuwaa di'uwaan muukissiide d'ayissana; barenana
ek'ettiyaawanttakka d'umaw yederssana.
9 Hintte Med'inaa Godaa bolla mak'k'ettiyaawe I ayee? I hinttena ubbaanna
d'ayissana; laa"entsuwaa d'ayissanaw denddenna.
10 Hinttenttu, bas's'ibaletteedda aguntsa malatuu, k'ay ushiide
matsotteeddawaadan ganddigaariyaawanttuu, mela utulaadan taman s'uugetti
d'ayana.

1:1 Isa. 10:5-34; 14:24-27; Sof. 2:13-15

11 Nanawee, Med'inaa Godaa bolla iitabaa k'oppiyaawe, iita zoriyaa zoriyaawe ne giddoppe keseedda.
12 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Nanawetuu minonne c'ora gidooppekka, d'ok'olettiide d'ayana. Yihudaa asaw, taani hinttena kase tuggayaad; shin hawaappe sintsanaw tuggayikke.
13 Ha"i taani Asooretuwaa morgge mitsaa hintte morggiyaappe mentsana; hintte uk'k'unna k'ashuwaakka taani duuseretsana» yaagee.
14 Nanawee, Med'inaa Goday ne bolla pirddeedda pirdday hawaadan yaagiyaawaa; «Hawaappe sintsanaw ne suntsaa s'eesissiyaa zeretsay new de'enna. Ne s'oossatuwaa golliyaan de'iyaa misiletuwaanne eek'atuwaa taani d'ayissana. Neeni dambbennawaa gideedda diraw, taani ne duufuwaa bookkana» yaagiyaawaa.
15 Be'ite, itti kiitetteeddawe lo"o mishiraachchuwaa odiiddinne sarotetsaa awaayiidde, d'ok'k'a deretuwaa bollana gakkeedda. Hinttenoo, Yihudaa asatoo, hinttena d'ayissiyaa morkketuu ubbaanna d'ayeeddino; unttunttu laa"entso hintte biittaa woraajjikkino. Hewaa diraw, hintte baalatuwaa bonchchite; hintte shiik'k'eeddawaakka gatsite.

2

Asoora Huup'e Katamaa Nanawe Bayetsaa
(2:1—3:19)

1 Neenoo Nanawe katamaw, d'ayssiyaabay yeedda! Hewaa diraw, ne geessuwaa naaga; ne ogiyaakka wochcha; ne danc'c'uwaa minisa; ne wolk'k'aakka loytsa minisa.
2 D'ayssiyaawanttu, Israa'eeliyaa asaanne woyniyaa turaa d'ayissooppekka, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa bonchchuwaanne Yaak'ooba bonchchuwaa zaarana.
3 Olanchchatuwaa gonddallatuu zo'o; olanchchatuukka zo'o mayuwaa mayyeeddino. Unttunttu olaw giigiyaa wode, paraa gaaretuwaa biratay tamaa lac'uwaadan p'olk'k'u giino; unttunttu barenttu tooraa toomaakka giigiseeddino.
4 Paraa gaaretuu ogiyaan andaraasuwaa kinchchiino; unttunttu yaanne haanne jaamiidde, katamaa ogiyaan yuuyyiino. K'ay unttunttu lac'uu poddu giyaa s'omppiyaa malatiino; walk'k'antsaadankka elleelliino.
5 I bare olaa kaappatuwaa s'eesiide shiishshee; shin Aa kaappatuu hamettiidde d'ubettiino. Unttunttu katamaa gimbbiyaa dirssaakko elleelliino; unttuntta morkkatuwaa k'ohuwaappe naagiyaa wolk'k'aama gonddallii giigeedda.
6 Shaafaa baggana de'iyaa katamaa dirssaa penggetuu dooyetteeddino; kaatiyaa golliikka shabbiretteedda.
7 Katamata omoodettaade baaddu; izi mac'c'a k'oomatuukka kayyottiidde, harap'p'etuwaadan waassiino; barenttu tiraakka bak'k'iino.
8 Dagatti utteedda haatsay poki bessina goggiyaawaadan, Nanawe Asay katamaappe bak'atana. Asay unttunttu bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Ek'k'ite; ek'k'ite!» yaagiide s'eesana; shin ooninne guyye s'eellenna.
9 He katamaa ak'oo, aan minjjetteedda bonchcho miishshaassikka paydu baawa. Hewaa diraw, he biraa bonk'k'ite! He work'k'aakka k'ay bonk'k'ite!
10 Nanawe katamay mela gideedda; k'ay oniide bayeedda! Asaa wozanay yashshan siileedda; gaaduukka kokkoreedda; asaa ubbaa s'eessay gaji gajeedda; som"iikka bullatteedda!
11 Gaammatuwaa geessuwaa mala, wodalla gaammatuu de'iyaasaa malanne attumanne mac'c'a gaammatuu barenttu maratuwaanna unttunttu yashissiyaawe bayinnan, yuuyyiyaa wora mala gideedda Nanawe katamay ha"i hak'an de'ii?

1:15 Isa. 52:7

12 Gaammuu bare maratoo gidiyaabaa oyk'k'eedda; mac'c'a gaammattissikka
mentsereetsiide immeedda. Bare geessuwaa haassi oyk'k'eeddawan, bare
gonggoluwaakka haassi aheedda ashuwaan kuntseedda.
13 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a, taani ne
bollan denddaad! Taani ne paraa gaaretuwaa taman s'uuggana; ne wodalla
gaammatuwaakka mashshay maana. Neeni haasayiyaawaa taani biittaa ubbaappe
d'ayissana; new kiitettiyawanttu k'aalaykka laa"entso mulekka sisettenna» yaagee.

3

Nanawe Katamattiw Aayye Ana!

1 Daro asaa suutsaa gusseedda Nanawe katamatiw aayyeero! Wordduu izin kumi
utteedda. Iza wolk'k'aan akkeeddanne bonk'k'eedda duretaw paydu baawa.
2 Nanawe katamatin lissuwaa arppeelluu, paraa gaariyaa gediyaa guntsay,
paratuwaa anddaraasuunne paraa gaaretuwaa gufay sisettee.
3 Paraa asatuu ne bolla yeeddino; mashshay p'oolup'oolee; tooratuukka p'ooliino.
Daro Asay hayk'k'eedda! Anhay anhaa bolla dooretteedda! Hayk'k'eeddabaw payduu
baawa! Hewaanna aad'd'iidde biyaa asaykka anhaan d'ubettee.
4 Hawe ubbay haneeddawe zaway baynna Nanawe c'aaratetsaa gaasuwaana. Iza
c'ora murunoo aatto; kawutetsatuwaa bare c'aaratetsaan, asaakka bare
murunuwaan ayileyaaddu.
5 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Be'a, taani ne bollan denddaad! Taani
ne mayuwaa ne bollappe k'aarana; ne kalluwaa gade asaa, ne pokkuwaakka
kawutetsatuwaa bessana.
6 Taani neena pituwaa oliyaa sa'aa kessana; taani neena kad'ana; k'ay Asay ubbay
neenan k'iliic'iyaawaa ootsana.
7 Neena be'iyaa ubbay neeppe shel"i giide, ‹Be'ite, Nanawe katamata mela
gidaaddu. Iziw kayyottiyaawe oonee? Izo mintsetsiyaawekka hak'appe
beettanddeeshsha!› yaagana» yaagee.
8 Neenoo Nanawe katamatee, neeni Teebiso giyaa Gibs'e katamattippe daray? Izo
Nayle Shaafay dooddi wotseedda. Shaafay iziw te"iyaa gimbbiyaa; haatsatuukka iziw
dirssaa.
9 Top'p'iinne Gibs'e iziw zaway bayinna wolk'k'aa; Puus'enne Liibii izo
maaddiyaawantta.
10 Gidooppenne, iza omoodettaade baaddu; izin de'iyaa guutsaa naanaykka
daras'ettiide, ogiyaa gas'an ubbaan kunddeeddino. Izi bonchchetteedda asatuwaa
bollan saamay yegetteedda; izi wolk'k'aama asatuu ubbaykka santsalatan
k'ashetteeddino.
11 Neenoo Nanawe katamatee, neeni k'ay matsottiide ganddigaariyaa asaadan
hanana. Ne morkkatuwaa sintsaappe k'osettaade attiyaasaa neeni koyana.
12 Ne geesatuu ubbay koyiro teereedda teeray gawuc'eteedda balasiyaa mitsatuwaa
mala; he balasiyaa mitsaa k'aatsiyaa wode, teeray miyaawoo doonaan wod'd'ee.
13 Be'a, ne olanchchatuu ubbay mac'c'a asaa mala. Ne zawaa penggetuukka ne
morkketoo aakkiide dooyetteeddino; gorddiyaa mitsaakka tamay mi diggeedda.
14 Ne morkketuu neena dooddiide un"etsiyaa wode ushanaw haatsaa tikka. Ne
geessuwaakka minisa; urk'k'aa yed'd'a; aappe s'uubiyaa med'd'iyaa miishshan
s'uubiyaa giigissa.
15 Neena yaan tamay maana; boolii katsaa miyaawaadan, neena mashshaan
k'ans's'ereetsana.
Neeni booliyaadan dara; booliyaawaadankka c'oratta.
16 Neeni ne zal"anchchatuwaa saluwaa s'oolinttetuwaappe aatsaade c'orayaadda.
Shin hewanttu ubbay booliyaadan ubbabaa mi diggiide, paalli d'ayana.

17 Ne kaappatuunne maatay de'iyaawanttu, meego gallassi dirssaa bollan uttiide,
away kesiyaa wode paalli d'ayiyaa booletuwaa mala; unttunttu beedda saakka
eriyaawe baawa.
18 Neenoo Asoore kaatew, ne hentsanchchatuu gem"isheeddino; ne
bonchchetteedda asatuukka geerotteeddino. Ne Asay deretuwaa bollan laaletteedda;
unttuntta shiishshiyaawekka baawa.
19 Ne me'uu koolettenna; ne madutsaykka pas'enna. Nebaa siseedda ubbay
nashettiide, kushiyaa bak'k'ana. Ayaw gooppe, ne zaway bayinna iitatetsaappe kessi
akkeedda Asay mulekka baawa.

Imbbaak'ooma Timbbitiyaa

Geluwaa

Timbbitiyaa odiyaa Imbbaak'oomaw timbbitiyaa k'aalay yeeddawe Baabloonatuu darii minneedda wodiyaan, Kiristtoosa yeletaappe kase, laappuntsa s'eetu laytsaa wurssetsaana. Ha mek'etsaa iita asatuu ootsiidde de'iyaa sugetsaa oosuwaan Imbbaak'oomi loytsi daro un"etteedda diraw, «Yaatina hawantta makkalanchchatuwaa woota c'o"u gaade s'eellay? Nagaranchchatuu bareppe s'illuwaa dariyaawantta d'ayissanaw denddiyaa wode, ayaw c'o"u gaad?» yaagiide S'oossaa oochcheedda (1:13). S'oossay aw zaaruwaa immiidde, «Taani ubbabaakka ta wodiyaan ootsay» yaagi zaareeddawaappe guyyiyaan, hewe gakkanaw, «S'illuu ammanuwaan de'uwaa demmee» yaageedda (2:4).

Mas'aafaw attiyaa kifilii makkalanchchatuwaa bollan gakkiyaa bashshaabaw odetteedda timbbitiyaa gidishina, wurssetsaa heeraan S'oossaa gitatetsaabaanne ha gis'imiyaa s'aafeedda bitaniyaa ammanuwaa minotetsaabaa k'onc'c'issiyaa mazamurii de'ee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Imbbaak'ooma Maganaanne Godaa Zaaruwaa *1:1—2:4*
Nagaranchchatuwaa Bolla Aad'd'eedda Pirddaa *2:5-20*
Imbbak'ooma Woosaa *3:1-19*

Imbbaak'ooma Maganaanne Godaa Zaaruwaa (1:1—2:4)

1 Timbbitiyaa odiyaa Imbbaak'oomaw Med'ina Goday sas'aan immeedda kiitay hawaa.

Imbbaak'oomi Suure Pirdday D'ayeeddawaa Med'ina Godaw Maganneedda

2 Imbbaak'oome, «Abeet Med'ina Godaw, neeni maaddanaadan taani s'eesiyaa wode, awude gakkanaw sisennan is's'ay? K'ay taani makkalaw new waassiyaa wode, awude gakkanaw ashshenan is's'ay?
3 Ha naak'uwaanne bayzzuwaa taana ayaw bessay? Makkalaanne bashshaa s'eellaadde neeni ayaw c'o"u gaade danddayay? Wad'etaynne ooshay biittaa ubbaan dareedda.
4 Hewaa diraw, higgii leppeedda; tumuu kesi erenna. K'ay nagaranchchatuu s'illo asatuwaa dooddi oyk'k'eedda diraw, pirdday geellattee» yaageedda.

Med'ina Goday Imbbaak'oomaw Immeedda Zaaruwaa

5 S'oossay zaariide, «Hintte yuushshuwaan de'iyaa kawutetsaa s'eelliide maalaalettite! Ayaw gooppe, hinttew odinttokka hintte ammanenna oosuwaa taani hintte wodiyaan ootsana hanay.
6 Taani Baabloonawetuwaa, he mek'etsi bayinna dirbbiyaa asatuwaa dentsay. Unttunttu barenttubaa gidenna biittaa oliide oyk'k'anaw biittaa ubbaan yuuyyiino.
7 Unttunttu yashissiyaawanttanne dagantsiyaawantta. Unttunttu pirddaynne bonchchuu unttunttuppe kesee.
8 Unttunttu paratuu maahetuwaappekka aad'd'eedda dirbbiyaanne omarssa okoratuwaappekka aad'd'eedda iita. Unttunttu paraa asatuu piriis'iidde, haako saappe yiino; unttunttu arggantsay ayentto oyk'k'anaw paalliyaawaadan paalliino.

1:5 Kit. 13:41 **1:6** 2 Kat. 24:2

9 Unttunttu olanchchatuu ubbay makkalaabaa ootsanaw bazzo c'arkkuwaadan
c'arkkiide yiino. Asaa omoodiide, shafiyaadan shiishshiino.
10 Unttunttu kaatetuwaa bolla k'iliic'iino; mooddiyaawanttakka miichchaa
kessiino; k'ay shuchchaan diretteedda geessatuwaa ubbaan unttunttu miic'c'iino. He
geessotuwaa omooddanaw unttunttu lank'k'iyaan biittaa keeliino.
11 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu c'arkkuwaadan aad'ana. He naak'k'iyaawanttoo
unttunttu wolk'k'ay unttunttu s'oossaa» yaageedda.

Imbbaak'oomi Laa"entsuwaakka S'oossaw Maganneedda

12 Abeet Med'ina Godaw, ta S'oossaw, ta Geeshshaw, neeni med'inaappe
doommaade de'iyaa Med'ina Godaa gidikkii? Neeni nu Zaallaa gidiyaa diraw, nuuni
hayk'k'okko. Abeet S'oossaw, Baabloonawetuwaa nu bolla pirddaa polanaadan,
neeni dentsaade wolk'k'aakka unttunttoo immaadda.
13 Ne ayifetuu daro geeshsha gidiyaa diraw, iitabaa s'eellanaw dosikkino; iitabay
oosettiyaa wode be'aadde c'o"u gaanaw danddayakka. Yaatina, ha c'immiyaawantta
ayaw c'o"u gaade s'eellay? Nagaranchchatuu bareppe s'illiyaa asatuwaa mittiyaa
wode ayaw c'o"u gay?
14 Neeni asaa abbaa moletuwaadan, kaaletsiyaawe unttunttoo bayinna tiraan
gooshettiyaa med'etatuwaadan ootsaadda.
15 Baabloonawetu gadiyaa asaa ubbaa k'ap'iyaan k'oriide kessana; unttunttu
unttuntta barenttu k'eeri gitiyaan oyk'k'ana; k'aykka unttunttu unttuntta barenttu
wogga gitiyaan buuriide shiishshana; yaatiide unttunttu nashettananne hashshu
gaana.
16 Hewaa diraw, unttunttu barenttu k'eera gitiyaw yarshshiino; barenttu wogga
gitiyaw is'aanaa c'uwayiino. Ayaw gooppe, unttunttu ishaluwaan de'iyaawenne
mal"uwaa miyaawe he gitetuwaa wolk'k'aanna.
17 Yaatina, unttunttu barenttu gitiyaa k'ok'k'ofiide kawutetsatuwaa ubbaa wode
k'areti bayinnan wod'iide de'anee?

2

1 Wochchiyaa adussa gimbbiyaa bolla kesa ek'k'aade taani naagana. He sa'aan
S'oossay taana giyaabaanne ta maganaw I immiyaa zaaruwaa sisanaw
s'eellashshana.

Med'ina Goday Imbbaak'oomaw Immeedda Laa"entso Zaaruwaa

2 Med'ina Goday taw zaariide, «Wos's'iyaa uraykka nabbabana mala, masetteedda
shuchchaa bolla taani new k'onc'c'issiyaa sas'aa ordduwaan s'aafa.
3 Ayaw gooppe, sas'aan beetteeddawe bare keeretteedda wodiyaa naagee. He
sas'ay polettiyaa wodii ellekka gakkanawaa; wordduwaa gidiide de'enna.
Takkiyaabaa malatinttokka naaga; ayaw gooppe, I tumuwaappe yaana; gam"enna.
4 «Be'a, I otoretteedda; Aa k'ofa ubbaykka suure gidenna; shin s'illuu bare
ammanuwaan de'ana.»

Nagaranchchatuwaa Bollaa Aad'd'eedda Pirddaa (2:5-20)

5 Duretetsay asaa c'immee; otoranchcha asaw shemppo baawa. I duufuwaadan
yora gidiyaa dirawunne hayk'k'uwaadan kalli erenna asaa gidiyaa diraw,
kawutetsatuwaa ubbaa barew shiishshee; asaa ubbaakka barew omoodee.
6 «Asay barentta omoodeeddawantta, ‹Barewaa gidenna miishshaa shiishshiide
dagayiyaawoonne ac'uwaa asaappe wolk'k'an akkeedda mas'uwaan durettiyaawoo

2:3 Ibr. 10:37 **2:4** Rom. 1:17; Gal. 3:11; Ibr. 10:38

aayyero! Hawe hawaadan haniidde, awude gakkanaw de'anee?› yaagi k'iliic'ananne
toochchana.
7 Neeni unttunttoo tal"eedda asatuu ne akeekenan ne bolla denddiide, neena
kokkorssana. Hewaappe guyyiyaan, unttunttu ne mas'uwaa ubbaa
bonk'k'anawantta.
8 Neeni c'ora yaraa mas'uwaa bonk'k'eedda diraw, unttunttuppe atteeddawanttu
ne mas'uwaa bonk'k'anawantta. Ayaw gooppe, ne daro asaa suutsaa gussaadda; k'ay
sa'aa ubbaan, katamatuwaa bollanne unttunttun asaa bollakka sugetsaa oosuwaa
ootsaadda.
9 «Metuu neena gakkennaadan, ne golliyaa d'ok'k'asaan kees's'anaw naak'uwaan
miishshaa shiishshiyaawoo, new aayyero!
10 Daro asaa ne genaade d'ayisseeddawaa gaasuwaan ne soo asaa kawushshaadda;
neeni ne bolla bayetsaa ahaada.
11 Haray atto ne golliyaa gimbbiyaa shuchchaykka ne bolla waassana; tuusatuukka
waasuwaa allanawantta.
12 «Katamaa makkalan baasiide, asaa suutsan kees's'iyaawanttoo, hinttew aayye
ana!
13 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday Asay ootsiyaawe ubbay tamaa kaate
gidanaadan, k'ay kawutetsatuu ubbay daaburiyaawe c'oo mela gidanaadan, k'ofaa
k'achchi wotseedda.
14 Ayaw gooppe, haatsay abbaa kammiyaawaadan, Med'ina Godaa bonchchuwaa
eratetsay sa'aa kumana.
15 «Bare shooro Asay kallottina be'ana giide, iitabaa gujaaninne unttuntta
ushshiide matsoyiyaa uraw aayye ana!
16 Neeni bonchchuwaa diraw kawushshaa mayyana. Ha"i simmi laa neenoo, usha!
Ushaade ganddigaara! Med'ina Godaw ushechcha kushiyan de'iyaa s'uu'ay neekko
yaana; ne bonchchuu kawushshaw laamettana.
17 Neeni Liibaanoosa d'ayisseeddawaadan, neenikka d'ayana. Neeni do'atuwaa
wora wurssaadda; ha"i k'ay unttunttu neena yashissana. Ayaw gooppe, ne daro asaa
suutsaa gussaadda; k'ay sa'aa ubbaan, katamatuwaa bollanne unttunttun de'iyaa
asaa bollakka sugetsaa oosuwaa ootsaadda.
18 «I barew eek'ay ayaa maaddii? Aa Asay giigisseedda gidennee? Wordduwaappe
attina, aan harabay ayaynne beettena. Yaatina, Aa med'd'eedda bitanii ha ayinne
haasayenna eek'aa ammaniyaawe Aa ayaa maaddanaassee?
19 Mitsaappe masetteeddawaa ‹Beegotta!› giyaawoo, k'ay shuchchaappe
masetteedda duudiyaa, ‹Dendda ek'k'a!› giyaawoo, new aayye ana! I won new
ayentto k'onc'c'issanaw danddayii? Be'a, I work'k'aaninne biran sheeshsheeddawaa;
aw shemppuu baawa.
20 «Shin Med'ina Goday bare geeshsha Geeshsha Golliyaana. Hewaa diraw, biittan
sa'aan de'iyaa Asay ubbay Aa sintsan c'o"u go» yaageedda.

3

Imbbaak'ooma Woosaa (3:1-19)

1 Timbbitiyaa odiyaa Imbbaak'oomi mazimuriyaadan yes's'iidde, woosseedda
woosay hawaa:
2 Abeet Med'ina Godaw, neeni kase ootseeddawaa taani sisaade yayaad. Abeet
Med'ina Godaw, nu wodiyaankka he oosotuwaa zaaretsaade ootsa; unttunttu nu
wodiyaankka erettino. Neeni hank'k'etsiyaa wode ne maarotaa k'oppa.

2:14 Isa. 11:9

3 S'oossay Temaana giyaa sa'aappe yee; He Geeshshay Paaraana Deriyaappe yee.
Aa bonchchuu saluwaa kammeedda; Aa galataykka sa'aa kumeedda.
4 Aa p'ooletsaykka aawaa poo'uwaa mala; Aa wolk'k'ay k'osetti utteedda Aa
kushiyaappe pozhzhu giyaa poo'uu kesee.
5 S'oossay iita harggiyaa bareppe sintsaw kiittee; hayk'k'uwaakka bare geeduwaa
kaaletsee.
6 I ek'k'iide biittaa k'aatseedda. K'ay I s'eelliide kawutetsatuwaa kokkorsseedda.
Med'inaadeppe de'eedda deretuu me"eretteeddino; k'ay I unttunttu bollan
hamettiyaa beniideppe de'eedda deretuukka laaletteeddino.
7 Taani Toop'p'iyaa Asay tuggatishin be'aad; Midiyaama biittaa asaykka
kokkorishiina be'aad.
8 Abeet Med'ina Godaw, neeni ayaw hank'k'ettaadii? Shaafatuu neena
hank'k'etsisseeddino? Woy abbaa bolla hank'k'uwaa ees's'a kesaadii? Tuytti, neeni ne
paratuwaanne ne paraa gaaretuwaa toggeeddawe ne asaw s'oonuwaa immanaassa.
9 Neeni ne wonddaafiyaa giigissaadda; pootsatuwaa dukkanaw dafaadda. Biittaa
p'alk'k'aade haatsaa kessaadda.
10 Deretuu neena be'iide, yashshaw kokkoreeddino; haatsaa kis'aykka aad'd'eedda.
K'ay haatsaa c'iimmatuukka waassiino; waassiidde barenttu dambbalaa haa haa
darisseeddino.
11 I s'onggiide yeddeedda pootsatuu poo'uwaaninne ne tooratuwaa p'ooletsan
awaynne aginay barenttu de'iyaa saan de'iyaa saan ek'k'eeddino.
12 Neeni hank'k'ettaade biittaa ubbaan yuuyyaadda; kawutetsatuwaakka
hank'k'uwaan yed'd'aadda.
13 Neeni ne asaa ashshanawunne ne oketteeddawaa ashshanaw kesaadda;
iitatuwaa kaappuwaa shoc'aadda; Aa mayuwaa k'aaraade Aa kallo s'iira ashshaada.
14 Aa olanchchatuwaa gadaawaa neeni Aa tooraan Aa c'addaadda. Unttunttu
nuuna laalanaw gotiyaadan yiino; metootanchchaakka geeman mittanaw dosiino.
15 Neeni ne paratuwaan abbaa yed'd'aade aad'd'iyaa wode, daro haatsay
hoommuwaa goppu gee.
16 Taani hawaa ubbaa sisina, ta bollay gaji gajeedda; ta mettershshay kokkoreedda;
ta mek'etsaykka wook'k'eedda; ta gedetuukka k'ay gunddeeddino. Nuuna
tuggayiyaawantta S'oossay murana gakkanaw, metuwaa gallassaa taani danddayan
naagana.
17 Balasiyaa giyaa mitsay ayifana d'ayooppekka, woyniyaa turaan ayifii
d'ayooppekka, wogaray ayifenan is's'ooppekka, gadii katsaa mokkennan
is's'ooppekka, sikkuwan dorssi d'ayooppekka, k'ay ak'uwaan mehii d'ayooppekka,
18 hewe ubbay d'ayooppekka, taani Med'ina Godaan nashettana; taana ashshiyaa
Med'ina Godaan taani nashshechchaa pooc'u gaana.
19 Ubbaa Mooddiyaa Med'ina Goday taw wolk'k'aa; ta gediyaa gaaraa gediyaadan
minisee; taani d'ok'k'a sa'atuwaan hemettanaw taana danddayissee.
(Yes's'iyaawantta kaaletsiyaawaa hassayissiyaawaa: ha mazamurii diis's'iyaawaa
diis's'iidde yes's'iyaa mazimuriyaa.)

3:19 2 Sam. 22:34; Maz. 18:33

Sofonaasa Timbbitiyaa

Geluwaa

Timbbitiyaa odiyaa Sofonaasi bare kiitaa aatseedawe Kiristtoosa yeletaappe kase laappuntsa s'eetu laytsaw laa"entso shaakuwaanna gidishin, hewe Iyoosiyaasi Kiristtoosa yeletaappe kase, usuppun s'eetanne laatamanne itti laytsan, ammanuwaa wogaa ooratsanaappe tammu laytsaa kasetiide gidennaan aggena. Mas'aafay kaseedeppe Asay sisi meezeteedda timbbitiyaa haasayussa oyk'k'eedda. Hewanttukka hak'awanttee gooppe, Yihuday allaga s'oossatoo goyinneedda gaasuwaan murettiyaa wode, I bayanawaanne doomanawaa bessiyaawantta. K'ay S'oossay he wode hara asaakka gujjiide murana. Yerusaalame laaliyaa daban gakkettooppenne, wodiyaappe katamay ooras's'iid, beni bare sa'aa simmana; ashkketuunne s'illotetsaa kaalliyaa asatuu aan de'ana.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Yihudaa Bolla Aad'd'iyaa Pirddaa *1:1-18*
Nagaraa Paas'ussaa *2:1-3*
Israa'eeliyaa Yuushshuwaan De'iyaa Kawutetsatuwaa Kunddetsaa *2:4-15*
Yihudaynne Hara Asatuu Godaakko Simusaa *3:1-20*

Yihudaa Bolla Aad'd'iyaa Pirddaa (1:1-18)

1 Amoona na'ay Iyoosiyaasi Yihudaan kaateteedda wode Sofonaasakko yeedda
Med'inaa Godaa k'aalay hawaa. Sofonaasi Kuusha na'aa; Kuushi Gadaaliyaa na'aa;
Gadaalii Amaariyaa na'aa; Amaari kaatiyaa Hizk'k'iyaasa na'aa.
2 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani gadiyaa bollan de'iyaawaa ubbaa
muls's'u ootsaade d'ayissana.
3 Taani asaanne mehiyaa, saluwaa kafotuwaanne abbaa moletuwaakka d'ayissana.
K'ay taani iita asatuwaa aatsa yeggana; asaa zariyaakka biittaa bollappe d'ayissana»
yaagee Med'inaa Goday.
4 K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa
ubbaa muranaw ta kushiyaa dentsana; Ba'aala giyaa eek'aw goyinniyaa
atteeddawanttanne aw ootsiyaa k'eesetuwaa he sa'aappe muls's'u ootsaade
d'ayissana.
5 Golliyaa huup'iyaa dembbayiide ootseeddino; hewaa bolla kesiide, awaaw,
aginaassinne s'oolinttetoo goyinniyaawantta taani d'ayissana. Med'inaa Godaw
goyinniiddinne Aa suntsan c'aak'k'iidde, k'ay Molooka giyaa eek'aa suntsan
c'aak'k'iyaawantta taani d'ayissana.
6 Med'inaa Godaa kaalliyaawaa aggiide guyye simmeeddawantta, Med'inaa Godaa
koyibeennawanttanne unttuntta kaaletsanaadan oochchibeennawanttakka taani
d'ayissana» yaagee.
7 Med'inaa Godaa gallassay mateedda diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa
sintsan c'o"u giite! Med'inaa Goday bare asaa yarshshoo giigeedda mehiyaadan aatsi
immanaw giigisseedda; k'ay Yihudaa bonk'k'iyaa morkkatuwaakka dummayiide
giigiseedda.
8 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta asaa aatsa immiyaa gallassi kaappatuwaa,
kaatiyaa naanatuwaanne allaga biittaa wogaa kaaliyaawantta ubbatuwaa taani
murana.

1:1 2 Kat. 22:1—23:30; 2 Od. 34:1—35:27

9 He gallassi allaga biittaa asatuwaadan, eek'aw goyinniyaawanttanne barenttu
godaa golliyaa makkalaaninne c'imuwaan kuntsiyaawantta taani murana» yaagee.
10 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi Yerusaalame dirssaan Moliyaa
Penggiyaa matan de'iyaa ooratsa katamaa shaakuwaan waasuunne yeekuu
sisettana, zoozetuwaa bollankka d'ok'k'u geedda dom"etsaa kooshshay giirumana.
11 Hinttenoo, katamaw hirkki baggana de'iyaawanttoo, yeekkite; ayaw gooppe,
hewan zal"iyaa ubbatuu d'ayeeddino; aleek'k'oo haniyaa biraa zal"iyaawanttukka
hayk'k'i wureeddino.
12 He gallassi taani Yerusaalame gidduwaa s'omppiyaan koyana; hirggi bayinnan
woppu gi uttiide, barenttu wozanaan, ‹med'inaa Goday lo"obaanne ootsenna;
iitabaanne ootsenna› yaagiyaawantta taani murana.
13 Unttunttu mas'uu bonk'k'ettanawaa; unttunttu golliikka kolettana. Unttunttu
golliyaa kees's'ana, shin he golliyaan de'ikkino; k'ay woyniyaa turatuwaakka
tokkana, shin he woyniyaa eessaa ushikkino» yaagee.
14 Med'inaa Godaa wolk'k'aama gallassay mateedda; k'ay loytsi elleelliide yee.
Med'inaa Godaa gallassay c'amo gallassaa. He gallassi mino olanchchatuukka
waasuwaa s'ulisana.
15 He gallassay hank'k'uwaa gallassaa, metonne un"o gallassaa, bashshaanne
koletsaa gallassaa, d'umanne shaannochchaa gallassanne shaariyaanne bara d'uma
gallassaa gidanawaa.
16 He gallassay yuushshuwaa diretteedda katamatuwaa bollanne adussa
gimbbetuwaa bolla olaa malakatay punettiyaa gallassanne olanchchatuu olaa
kooshshay sisetiyaa gallassaa gidanawaa.
17 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Unttunttu S'oossaa naak'k'eedda diraw,
k'ook'iyaadan tattaafana gakkanaw, asatuwaa bollan taani metuwaa ahana.
Unttunttu suutsay di'uwaadan goggana; unttunttu anhay pituwaadan olettana.
18 Med'inaa Godaa hank'k'uwaa gallassi unttunttu biraa gidina, unttunttu
work'k'aykka unttuntta ashshanaw danddayenna. I sa'aan de'iyaa ubbaa akeekenan
de'ishshin, wurssi d'ayissana; biittaa ubbaykka Aa hank'k'uwaa taman meetettana»
yaagee.

2

Nagaraa Paas'ussaa
(2:1-3)

1 Hinttenoo, yeellay bayinna asatoo, ane ittippe shiik'ite;
2 C'arkkuu punniide afiyaa suullaadan beennan de'iidde, yashshiyaa Med'inaa
Godaa hank'k'uu hintte bolla wod'd'ennaan de'ishshin, Med'inaa Godaa hank'k'uwaa
suuluwaa gallassaykka hintte bollan gakkennan de'ishshin, med'inaa Godaakko
simmite.
3 Hinttenoo, gadiyaan de'iyaa ashkketoonne Aa azazuwaa ootsiyaa ubbaa gede,
Med'inaa Godaa koyite; s'illotetsaa koyite; k'ay ashkketetsaakka koyite. Yaatooppe,
ooni erii, Med'inaa Godaa hank'k'uwaa gallassi hinttena k'osiide ashshanenttonne.

Israa'eeliyaa Yuushshuwaan De'iyaa Kawutetsatuwaa Kunddetsaa
(2:4-15)

4 Gaaza katamay onana; Ask'k'aloona katamaykka mela gidanawaa; Ashddooda
katamaa Asay seeta gallassi goodettana; Ek'iroona katamaykka d'ok'k'olettanawaa.
5 Hinttenoo, abbaa doonaan de'iyaa Piliss's'eema asatoo, hinttenttoo aayye ana!
Neenoo, Piliss's'eematuu de'iyaa Kanaane biittaw, Med'inaa Godaa pirdday ne bollan
yee. Taani neena d'ayissana; neenan itti asaynne attena.

2:4 Isa. 14:29-31; Erm. 47:1-7; Hiz. 25:15-17; Iyu. 3:4-8; Amo. 1:6-8; Zak. 9:5-7

6 Abbaa doonaan de'iyaa hintte biittay mehiyaa heemmiyaa saa, hentsanchchatuu
de'iyaasaanne mehiyaa wudiyaa balluwaa gidanawaa.
7 Abbaa doonay Yihudaa asaappe atteedawanttoo laata gidanawaa; hewan
unttunttu heemettana. Sa'ay k'ammiyaa wode unttunttu Ask'k'aloona kataman
de'iyaa golletuwaan ak'ana; ayaw gooppe, Med'inaa Goday unttunttu S'oossay
unttunttuwaa k'oppana; I unttuntta zaariide ishalissana.
8 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee;
«Taani Moo'aaba asaa k'iliic'uwaanne Amoona asaa boriyaa sisaad. Unttunttu ta asaa
k'illiic'c'eeddino; unttunttu biittaa bollankka otoretteeddino.
9 Hewaa diraw, ta de'uwaa suntsan c'aak'k'ay, Moo'aabe Sodoomadan hanana;
Amoona asaykka Gamoora asaadan hanana. Unttunttu med'inaw mas'iniyaa
bookkiyaa ollaanne aguntsay mayyeedda bazzuwaa gidanawaa. Ta asaappe
atteedawaanttu unttunttu duretaa bonk'k'anawantta; unttunttu biittaakka
laattanawantta» yaagee.
10 Amoonanne Moo'aabe Asay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa asaa bolla
k'iliic'iiddinne otorettiide haasayeedda diraw, unttunttu bolla ha metuu gakkanawaa.
11 Med'inaa Goday unttunttun yayetteeddawaa gidanawaa; biittan de'iyaa
s'oossatuwaa ubbaa I d'ayissana; k'ay sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaan de'iyaa Asay
ubbay bare de'iyaa saan de'iyaa saan aw goyinnana.
12 Hinttenoo, Toop'p'iyaa asatoo, hinttekka ta mashshaan hayk'k'ana.
13 Med'inaa Goday bare kushiyaa huup'issa bagga zaariide yeddana; Asoore biittaa
d'ayissana. K'ay Nanawe katamaakka mela bazzuwaadan, mela sa'aa ootsana.
14 Wudiinne do'atuu ubbay Aa giddon allas's'ana; guttuunne k'us'arssay Aa
koletteedda gimbbetuwaa giddon de'ana; unttunttu kooshshay maskkootiyaananne
penggiyaanna sisettana. Golletuu kees'etteedda zigay kallottana.
15 Ha katamay, «Taana! Taappe attina, haray baawa» yaagiide otorettiidde
de'eeddawaa; shin I ha"i do'atuu geessuu mela sa'aa gideedda. Aa miyiyaanna
aad'd'iyaa ubbay daroppe maalalettiide, barenttu kushiyaa s'orssiidde, «barchche!»
gaana.

3

Yihudaynne Hara Asatuu Godaakko Simusaa (3:1-20)

1 Makkalanchchatiw, tuneeddaaniwunne bare asaa tuggayeedda Yerusaalame
katamatiw aayye ana!
2 Iza oonanne sisukku; seerina simmukku; Med'inaa Godaan ammanettukku; bare
S'oossaakkokka shiik'ukku.
3 Izi giddon de'iyaa kaappatuu gudiyaa gaammotuwaa mala; daannatuukka
wonttiw ashshenan demmeeddawaa ubbaa wurssi mi diggiyaa omarssa
wanggireellotuwaa mala.
4 Izin nabatuu otoranchchanne genanchcha. Izi k'eesatuu kka geeshshabaa
tunissiyaawantta; k'ay unttunttu S'oossaa higgiyaa barenttoo injjetiyaawaadan,
mirk'k'iide biliino.
5 Shin izi giddon de'iyaa Med'inaa Goday s'illuwaa; I balabaa ootsenna; wonttina
wonttinakka I bare s'illo pirddaa pirddee; ay wonttankka aggi erenna. Gidooppenne,
izin de'iyaa makkalanchchay ayinne yeella erenna.
6 S'oossay hawaadan yaagee; «Taani kawutetsatuwaa d'ayissaad; unttunttu
gimbbetteedda sa'atuukka koletti kichcheeddino. Unttunttu katamatuwaa itti

2:8 Isa. 15:1—16:14; 25:10-12; Erm. 48:1—49:6; Hiz. 21:28-32; 25:1-11; Amo. 1:13-15 **2:9** Dom. 19:24 **2:12** Isa. 18:1-7 **2:13** Isa. 10:5-34; 14:24-27; Nah. 1:1—3:19

asaynne de'enna ona biittaa ootsaad; ogetuukka ooninne hewaana aad'd'enawaa
gideeddino.
7 Taani hawaa ubbaa Yerusaalamew ootsaade, ‹Simmi ta Asay taana bonchchana;
taani seeriyaa seeraakka akkana; taani azazeeddawaakka dogenna› yaagaad. Shin
unttunttu kasewaappekka yaa yaa barenttu oosuwaan tuniidde beeddino» yaagee.
8 Med'inaa Goday hawaadan yaagee, «Ane taani pirddiyaa gallassay gakkanaw,
takki giite. Ayaw gooppe, taani asatuwaanne kawutetsatuwaa shiishshanaw
k'achchaad; shiishshaade ta hank'k'uwaa suuluwaa unttunttu bolla gussana. Sa'ay
mulennakka ta hank'k'uwaa taman s'uugettana.
9 «He wode taani asaa ubbay geeshsha haasayaa haasayana mala ootsana; yaatina,
unttunttu ubbaykka Med'inaa Godaa suntsaa s'eegananne ittippe aw ootsana.
10 Laaletteedda ta asatuu, taw tumu goyinniyaawanttu Toop'p'iyaa
shaafatuwaappe hefintsa baggappe taw imotaa ahana.
11 He wode hintte ta bolla makkaliide ootseedda oosotuwaa gaasuwaan
yeellatikkita; ayaw gooppe, otorettiyaanne ayyiyaawantta taani hintte giddoppe
digga diggana. K'ay hinttekka hawaappe sintsan ta geeshsha deriyan otorettikkita.
12 Taani hintte giddoppe barenttu huup'iyaa kawushshiyaawanttanne zik'k'i
ootsiyaa asatuwaa ashshana; unttunttukka Med'inaa Godaa suntsan
ammanettiyaawanttanne taappe maaduwaa koyiyaawantta gidana.
13 Israa'eeliyaa asaappe atteedawanttu O bollanne iitabaa ootsikkino; wordduwaa
haasayikkino; unttunttu ins's'arssankka c'imuu beettena. Hewaa gishshaw, unttunttu
heemettananne allas's'ana; unttuntta yashissiyaabaykka de'enna» yaagee.

Nashshechchaa Yetsaa

14 S'iyoone naatee, mazamuriyaa yes's'a! Israa'eeliyaa asaw, ililite! Yerusaalame
naatee, ne polo wozanaappe nashetta; hashshukka ga!
15 Med'inaa Goday hintte bolla pirddeedda pirddaa aggeeda; hintte
morkkatuwaakka diggeedda. Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Kaatii, hintte giddon
de'ee; hawaappe sintsanaw hinttena yashissiyaawe baawa.
16 He gallassi Yerusaalamebay hawaadan yaagettana; «S'iyoonee, yayyoppa! Ne
kushetuukka arggaac'oppino.
17 Med'inaa Goday ne S'oossay ne giddon de'ee; I new s'oonuwaa immiyaa
olanchchaa. I neenan nashettana; I bare siik'uwaan neena ooras's'isana; Asay baala
gallassi yes's'iyaawaadan, I neenan nashetteedawaa mazamuriyaa yes's'iide
bessana» yaagana.
18 S'oossay hawaadan yaagee; «Hawaappe sintsanaw ne bolla bashshay
gakkennaadan taani ootsana; ne yeellaakka k'uc'c'ana.
19 Be'a, he wode taani neena uk'k'unneeddawantta ubbaa murana. Taani
wobbatuwaa ashshana; laaletteeddawanttakka shiishshana. Taani unttunttu
kawushshaa bonchchoo laammana; yaatooppe sa'aan de'iyaa asaa ubbaa matan
unttunttu suntsay eretteeddawaa gidanawaa.
20 He wode taani hinttena shiishshana; taani hinttena ittippe shiishshaade
zaarana; yaataade taani hintte ayfii be'ishin hinttena ishalissiyaa wode, hintte ha
sa'aan de'iyaa asaa ubbaa matan bonchchetteeddawanttanne eretteeddawantta
gidanita» yaagee Med'inaa Goday.

3:13 Sas'. 14:5

Haage Timbbitiyaa

Geluwaa

Timbbitiyaa odiyaa Haage mas'aafan s'aafetteedda k'antsa k'antsa kiitatuu Kiristtoosa yeletaappe kase, ichcheshu s'eetanne laatamu laytsaan S'oossay timbbitiyaa odiyaa Haage baggana odetteeddawantta. Asay omooduwaappe simmiide Yerusaalamen de'uwaa doommoodeppe itti amareeda laytsatuu aad'd'eedawaa gidooppenne, Geeshsha Gollii laalettosaannakka de'ee. Hewaa diraw, kiitay asaa kaaletsiyaawanttu Geeshsha Golliyaa ootsanaadan dentsetsiyaawaa. Asay ooras's'ooppenne geeyooppe, sintsaappe S'oossay unttunttoo saruwaanne anjjuwaa immanawaa odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Med'inaa Goday Geeshsha Gollii Zaaretsi Kees's'anaadan Azazuwaa *1:1-15*
Goday Bare Asaw Immeedda Anjjuwaanne Mintsetsuwaa Hidootaa *2:1-19*
S'oossay Zarubaabeelaw Immeedda Hidootaa *2:20-23*

Med'inaa Goday Geeshsha Golliyaa Zaaretsiide Kees's'anaadan Azazuwaa (1:1-15)

1 Kaatii Daariyoose kaateteedda laa"entso laytsi, usuppuntsa aginaan koyiro
gallassi Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Haage baggana Salaatiyaala
na'aa, Yihudaa gadiyaa mooddiyaa Zarubaabeelakkonne Iyos'edeek'a na'aa, k'eese
ubbatuu kaappuwaa Iyyaasukko yeedda;
2 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Hawe asay, ‹Med'inaa Godaa Geeshsha
Golliyaa zaaretsiide kees's'iyaa wodii biro gakkibeenna› yaagee.»
3 Yaatina, Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Haage baggana,
4 «Ta asaw, ta Geeshsha Gollii koletti de'ishin, hintte hintte alleek'k'etteedda
golletuwaan de'anaw hawe hinttenttoo wodeeyye?» yaagiid yeedda.
5 Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Ane hintte hinttena
gakkiidde de'iyaawaa k'oppite.
6 Hintte daruwaa zereeddita; shin guutsaa shiishsheeddita. Miita, shin kallikkita;
ushiita, shin alikkita. Mayyiita, shin hinttena ho"enna; dirgguwaa akkiyaawe
daaketto k'arc'c'iitiyaan yegganaw akkee» yaagee.
7 K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Ane hintte hinttena gakkiidde
de'iyaawaa k'oppite.
8 Simmi deriyaa pude kesiide, mitsaa k'ans's'iide ahite; Geeshsha Golliyaa
zaaretsiide kees's'ite. Yaatooppe taani aan nashettananne bonchchettana» yaagee
Med'inaa Goday.
9 K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Hintte daro katsaa
shiishshanaw halchcheeddita; shin guutsaa gideedda; aakka hintte golle gelisseedda
wode, taani punniyaawaan d'ay aggeedda. Hawe ayaw haneeddee? Taani hawaa
ootseeddawe, hintte ubbaykka hintte golliyaa golliyaa oosoo wos's'ishin, ta gollii
kolettiide atteedda gishshaassa.
10 Hewaa diraw, bolla saluu iraa immennan, biittaykka katsaa mokkennan
is's'eeddino.
11 K'ay biittaanne deretuwaa bolla, katsaa bolla, woyniyaa turaanne zayitiyaa
wogaratuu bolla, biittay pude mokkiyaawaa bolla, asaanne mehiyaa bollanne hintte
daaburiide ootseeddawaa ubbaa bolla taani iraa d'ayssaad» yaagee.

1:1 Izr. 4:24—5:2; 6:14

Asay S'oossaw Azazetteedda

12 Hewaappe guyyiyaan, Salaatiyaala na'ay Zarubaabeeli, Iyos'edeek'a na'ay,
k'eesiyaa ubbatuu kaappuu Iyyaasunne hara Asay ubbay Med'inaa Godaa barenttu
S'oossaa k'aalawunne Med'inaa Goday unttunttu S'oossay timbbitiyaa odiyaa Haage
baggana kiitteedda k'aalaw azazetteeddino; asaykka Med'inaa Godaw yayyeeddino.
13 Yaatina, Med'inaa Goday kiitteedda Haggii asaa, «Asaw, Med'inaa Goday hinttena,
‹Taani hinttenana de'ay› yaagee» yaagi Med'inaa Godaa kiitaa asaw odeedda.
14 Yaatina, Med'inaa Goday Salaatiyaala na'aa, Yihudaa biittaa mooddiyaa
Zarubaabeela, Iyos'edeek'a na'aa, k'eesiyaa ubbatuu kaappuwaa Iyyaasanne hara
asaa ubbaa dentsetseedda; unttunttu yiide, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa,
barenttu S'oossaa Geeshsha Golliyaa kees'uwaa doommeeddino.
15 Hawe haneeddawe Kaatii Daariyoose kaateteedda laa"entso laytsan, usuppuntsa
aginaan laatamanne oyddentso gallassaana.

2

Goday Bare Asaw Immeedda Mintsetsuwaanne Anjjuwaa Hidootaa (2:1-19)

1 He laytsan laappuntsa aginaan laatamanne ittentsa gallassan Med'inaa Godaa
k'aalay timbbitiyaa odiyaa Haage baggana hawaadan yaagiid yeedda;
2 «Salaatiyaala na'aa, Yihudaa mooddiyaa Zarubaabeelaw, Iyos'edeek'a na'aa,
k'eesiyaa ubbatuu kaappuwaa Iyyaasuwunne hara asaw hawaadan yaagaade oda;
3 ‹Ha Geeshsha Golliyaa bonchchuu kase ayaa malentto be'eedda asaappe
atteedawe hintte giddon de'ii? Hachche hintte Aa s'eelliyaa wode, waan utteeddee?
Hintte ayifiyaan I baynnawaa malatee gidennee?
4 « ‹Zarubaabeelaa, ha"i minna! Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Iyos'edeek'a
na'aw, k'eesiyaa ubbatuu kaappoo Iyyaasuu, neenikka minna! Biittan de'iyaa asaa
ubbaw, hinttekka minnite! Minniide ootsite; ayaw gooppe, taani hinttenana de'ay.
Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday.
5 Hintte Gibs'eppe kesiyaa wode, taani hinttenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaadan,
ta Ayyaanay hinttenana de'iyaa diraw yayyoppite!
6 « ‹K'aykka taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday. Taani mata
wodiyaan itti gede gujjaade, salotuwaanne sa'aa, abbaanne mela biittaakka
k'aatsana.
7 Kawutetsatuwaa ubbaakka k'aatsana; kawutetsatuwaa ubbaan de'iyaa duretay
haa yaanaadan ootsana. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ha Geeshsha
Golliyaa bonchchuwaan kuntsana.
8 Biray tawaa; work'k'aykka tawaa.
9 Koyirowaa bonchchuwaappe ha laa"entso Geeshsha Golliyaa bonchchuu darana;
taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ha sa'aan sarotetsaakka immana›
yaagaade oda» yaageedda Med'inaa Goday.
10 Daariyoose kaateteedda laa"entso laytsan, udduppuntsa aginaan laatamanne
oyddentso gallassan Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Haage baggana
hawaadan yaagiid yeedda;
11 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Higgii waagintto
eranaw ane k'eesetuwaa hawaa oochcha:
12 Itti uray yarshshoo geeshshi wotseedda ashuwaa bare afilaa s'eeran s'aas'i
akkiide afishshin, he afilaa s'eeray ukitsaa, woy wos'iyaa, woy woyniyaa eessaanne
zayitiyaa, woy hara ayaa k'ommo k'umanne bochchooppe, he bosheteedda k'umay
tumu geeshsha gidanaw danddayii?› yaaga» yaageedda.

2:3 Izr. 3:12 **2:5** Kes. 29:45-46 **2:6** Ibr. 12:26

K'eesetuu, «Gidanaw danddayenna» yaagiide zaareeddino.
13 Haggii k'aykka, «Anhaa bochchiide tuneedda itti uray hawanttuppe itti k'ommo
k'umaanne bochchooppe, he k'umay tumu tunanee?» yaagiide oochcheedda.
K'eesatuu, «Ee tunana» yaagiide zaareeddino.
14 Yaatina, Haggii zaaretsiide, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Ha asaynne ha
kawutetsay ta sintsan hewaakka mala; unttunttu ootsiyaa oosuunne unttunttu
shiishshiyaa yarshshuu ubbaykka hewaakka mala tuna› yaagee» yaageedda.

S'oossay Bare Asaa Anjjana

15 S'oossay, «Hachcheppe doommiide, hintte bollan gakkeeddawaaa akeekite!
Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gimbbetuwaa doommanaappe kase,
16 hintte laa"u kunttaale katsaa akkana giide, katsaa wotsosaa beeddita; shin itti
kunttaale s'alalaa demmeeddita. K'ay itti s'eetu liitiro woyniyaa eessaa akkanaw
woyniyaa gum"iyaa ollaakko beeddita; shin hintte mes's'i oytamu liitiro s'alalaa
woyniyaa eessaa demmeeddita.
17 Taani hintte kushii ootseedda oosuwaa ubbaa bollan melissiyaa c'arkkuwaa,
katsaa harggiyaanne shachchaa yeddaade d'ayissaad. Shin hintte ha ubbankka
taakko simmibeykkita» yaagee Med'inaa Goday.
18 «Hachche gallassaappe, ha udduppuntsa agenaan laatamanne oyddentsa
gallassaappe doommiide, ane akeekite; k'ay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa
baasuu baasetteedda gallassaappe doommiide k'oppite.
19 Ha"i zeretsaw haniyaa katsay hintte yeesiyaan d'ayooppe, k'ay woyniyaa turay,
balasiyaa geetettiyaa mitsaa, roomaaniyaa geetettiyaa mitsaanne wogaraa zayitiyaa
mitsaykka hachche gakkanaw ayfiyaa ayifana d'ayooppe, hachcheppe doommaade
taani hinttena anjjana» yaagee.

S'oossay Zarubaabeelaw Immeedda Hidootaa (2:20-23)

20 He agenaan laatamanne oyddentso gallassan Med'inaa Godaa k'aalay
laa"entsuwaa Haagekko hawaadan yaagiid yeedda;
21 «Yihudaa mooddiyaa Zarubaabeelaw hawaadan yaagaade oda; ‹Taani
salotuwaanne sa'aa k'aatsana;
22 kawutetsatuwaa araatatuwaa aatsa yeggana; unttunttu wolk'k'aa d'ayissana.
Paraa gaaretuwaa unttunttu laaggiyaawanttunna aatsa yeggana; paratuunne paraa
asatuukka ubbay barenttu giddon hayk'k'ettana.
23 Ta k'oomaw, Salaatiyaala na'aw Zerubaabeelaa, taani Ubbaappe Wolk'k'aama
Med'inaa Goday neena he gallassi akkaade ta maatafaa migiduwaa mala ootsana.
Ayaw gooppe, taani neena dooraaddi› yaagaade oda» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aama
Med'inaa Goday.

2:13 Pay. 19:11-22

Zakkaraasa Timbbitiyaa

Geluwaa

Timbbitiyaa odiyaa Zakkaraasa mas'aafay laa"uwaaw shaakettee.

1. Shemppuwaa 1ppe biide 8 gakkanaw de'iyaa sa'ay Kiristtoosa yeletaappe kase ichcheshu s'eetanne laatamu laytsaappe yiide ichcheshu s'eetanne tammanne ichcheshu laytsaa gakkanaw de'iyaa laytsatuwaa giddon, dumma dumma wodetuwaan timbbitiyaa odiyaa Zakkaraasi odeedda timbbitiyaa k'aalatuwaa oyk'k'eedda kifiliyaa. Hewaa guusay Asay omooduwaappe simmeeddawaappe guyiyaana guusaa. Ha timbbitiyaa odeedda k'aalatuu sas'aa malan shiik'eeddawantta gidishin, Yerusaalame ooras's'anawaa, Geeshsha Golliyaa simmiide gimbbettanawaa, S'oossaa Asay geeyanawaanne sintsaappe yaana Masiyaa laytsaabaa odiyaawantta.
2. Shemppuwaa 9ppe biide 14 gakkanaw de'iyaa kifilii guutsaa takkishiin odetteedda timbbitiyaa k'aalatuwaa oyk'k'eeddawaa. Ha timbbitiyaa odeedda k'aalatuu sintsaappe yaana masiyaabaanne wurssetsa pirddaabaa odiino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1:1-6*
K'ama Beeteedda Hosppun Sas'atuwaa *1:7—6:8*
K'eesiyaa Ubbaa Kaappuwaa Iyyaasu Bolla C'aaneteedda Hassayissuwaa Kalachchaa *6:9-15*
Likke Giddenna S'oomaanne Sintsaw Imetteedda Hidootaa *7:1—8:23*
Masihiyaa Yuusaanne S'oossaa Kawutetsay Bessiyaawaadan Eretussaa *9:1—14:21*

Geluwaa
(1:1-6)

1 Daariyoose kaateteedda laa"entso laytsan, hosppuntsa aginaan Med'inaa Godaa
k'aalay Iddo na'aa Berekiyaa na'aa timbbitiyaa odiyaa Zakkaraasakko yeedda.
2 «Med'inaa Goday hintte mayzza aawotuwaa bollan loytsi hank'k'etteedda.
3 Shin ha"i asaw hawaadan yaagaade oda; ‹Taakko simmite; k'ay taanikka
hinttekko simmana.› Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday.
4 Kase timbbitiyaa odiyaawanttu, ‹Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, hintte
iita ogiyaappenne iita oosuwaappe simmite› yaagee» yaagiide odina sisennan
is's'eeddinonne taanakka sisennan is's'eedda hintte mayzza aawotuwaadan
hanoppite. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.
5 Hintte mayzza aawotuu ha"i hak'an de'iino? He timbbitiyaa odeeddawanttu
med'inaw pas'a de'iino?
6 Gido shin, timbbitiyaa odiyaa ta k'oomatuu baggana taani odeedda k'aalatuunne
higgetuu ubbay hintte mayzza aawotuwaa bollan gakkibeykkinoo? Yaatina,
unttunttukka kayyotiide, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday nu
ogiyaadaaninne nu oosuwaadan nuw immana geeddawaadan, bare geeddawaa
ootseedda yaageeddino yaaga yaageedda.

K'ama Be'etteedda Hosppun Sas'atuwaa
(1:7—6:8)

7 Daariyoose kaateteedda laa"entso laytsan, Shabaas'a giyaa tammanne ittentsa
aginaan, laatamanne oyddentso gallassi Med'inaa Goday k'aalay Iddo na'aa
Berekiyaa na'aa timbbitiyaa odiyaa Zakkaraasakko yeedda.

1:1 Izr. 4:24—5:1; 6:14

8 Taani k'amma sas'aan zo'o paraa toggeedda itti bitaniyaa be'aad; ikka
zanggaaraan de'iyaa barsseenetiyaa giyaa mitsatuwaa garssan ek'k'eedda; k'ay
aappe guyye baggana daama, zo'onne bootsa paratuu de'iino.
9 Yaatina, taani, Ta godaw, hawanttu ayee? yaagaad.
Taananna haasayiyaa kiitanchchay zaariide taana, «Hawanttu ayentto taani neena
bessana yaageedda.
10 «Yaatina, barsseenetiyaa garssan ek'k'eedda bitanii, Hawanttu sa'aa ubbaa
yuuyyi yuuyyiide s'omoosana mala, Med'inaa Goday kiitteeddawantta yaageedda.
11 «Unttunttu barsseenetiyaa garssan ek'k'eedda Med'inaa Godaa kiitanchchaw
hawaadan yaageeddino; ‹Nuuni sa'aa ubbaa yuuyyi yuuyyiide s'omoosiide; biittay
sa'ay woppu giide, saro de'ee› yaageeddino.
12 «Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay hawaadan yaageedda;
‹Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, neeni hank'k'ettoodeppe laappun
tammu laytsaa gideedda ha Yerusaalamenne Yihudaa katamatuwaa maarennan
awude gakkanaw gam"ay?› yaageedda.»
13 Med'inaa Goday taananna haasayiyaa kiitanchchaw lo"onne mintsetsiyaa
k'aalan zaaruwaa immeedda.
14 Hewaa diraw, taananna haasayiyaa kiitanchchay taana, «Ha k'aalaa awaaya;
Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Taani
Yerusaalamewunne S'iyooniw daro mishettay.
15 Nuuni saro de'eetto giyaa kawutetsatuwaa bolla taan daro hank'k'etaad, taan ta
asaa bolla guutsaa hank'k'ettaad shin unttunttu ta asaa bolla daro tuggaa
gatseeddino.
16 Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday hawaa oday; taani Yerusaalame maarotaan
simmaad. Ta Geeshsha Gollii yan kees'ettana; Yerusaalame katamaykka
wodoruwaan likkettana. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday›
yaagee» yaagaade awaaya.
17 «Zaaretsaadekka hawaadan yaagaade awaaya; ‹Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa
Goday ta katamatuwaa duretetsay kumi goggana k'ay taani Med'inaa Goday S'iyoone
zaaretsaade mintsetsana; Yerusaalamekka zaaretsaade doorana yaagee› yaagaade
awaaya» yaageedda.

Zakkaraasi Sas'aan Oyddu Kac'etuwaa Be'eedda

18 K'aykka taani sas'aan oyddu kac'etuwaa be'aad.
19 Taananna haasayiyaa kiitanchchaa, «Hawanttu ayee?» yaagaade oochchaad.
Ikka taw zaariide, «Ha kac'etuu Yihudaa, Israa'eelanne Yerusaalame laaleedda
kawutetsatuwaa» kawutetsatuwaa leemisatwaa yaageedda.
20 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday taana birataa k'os's'iyaa oyddu
hiillatuwaa besseedda.
21 Taani, «Hawanttu ayaa ootsanaw yeeddino?» yaagaade oochchaad.
I zaariide, «Hawanttu ooninne d'ok'k'u giide s'eellennaadan, Yihudaa biittaa
laaleedda kac'etuwaa yashissanaw yeeddino; k'ay Yihudaa biittaa laalanaw barenttu
kac'iyaa dentseedda Ayihuda gidenna kawutetsatuwaa kac'iyaa k'os's'iide, sa'aan
yegganaw yeeddino» yaageedda.

2

Zakkaraasi Sas'aan Likkiyaa Wodoruwaa Be'eedda

1 K'aykka hara sas'aan bare kushiyan likkiyaa wodoruwaa oyk'k'eedda itti
bitaniyaa be'aad.
2 Taani, «Neeni hak'a bay?» yaagaade Aa oochchaad.

1:8 Sas'. 6:2-8

I, «Taani Yerusaalame gomppaynne geesay ay keeshshentto be'anaw, likkanaw bay»
yaageedda.
3 Hewaappe guyyiyaan, taananna haasayiyaa kiitanchchay kesiide beedda; k'ay
aanana gakkettanaw hara kiitanchchaykka yeedda.
4 Aa hawaadan yaageedda; «Wos's'a; baade he yalaga bitaniyaa, Med'inaa Goday
hawaadan yaagee; ‹Asaanne mehiyaa darotetsaappe denddeeddawaan Yerusaalame
katamaa yuushshuu dirssaa gimbbii baynna katamaadan de'ana.
5 Taani Aa yuushshuwaan tamaa dirssaa gidana; taani Aa giddon bonchchuwaa
gidana yaagee› yaaga» yaageedda med'inaa Goday.

Med'inaa Goday Bare Asaa Barenttu Biittaa Simmanaadan S'eeseedda

6 Med'inaa Goday bare asaa hawaadan yaagee; «Taani hinttena ubba saan laalaad.
Shin ha"i huup'issa bagga gadiyaappe bak'atiide kichchite!» yaagee Med'inaa Goday.
7 K'aykka S'oossay, «Neenoo, s'iyoonee, Baabloone mac'c'a naanatuwaanna
de'iyaanne kessa akkaade haaya!» yaagee.
8 Ayaw gooppe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday bare bonchchuwaa
k'onc'c'issana mala, bare asaa bonk'k'eedda kawutetsatuwaakko taana kiittiidde,
hawaadan yaageedda; «Hinttena bochchiyaawe ta ayfiyaa buluwaa bochchee.
9 Be'ite, taani ta kushiyaa unttunttu bollan dentsana; k'ay unttunttukka kase
barenttu k'oomatuwaan omoodettana» yaageedda.
He wode hintte Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday taana kiitteeddawaa
erana.
10 Med'ina Goday hawaadan yaagee; «S'iyoone asaw, yes's'itenne nashetite! Ayaw
gooppe, taani yaade hintte giddon de'ana» yaagee.
11 He wode daro Ayihuda gidenna kawutetsatuu Med'inaa Godaana gakettiide, Aa
asaa gidana; ikka unttunttu giddon de'ana. K'ay hinttekka Ubbaappe Wolk'k'aama
Med'inaa Goday taana hinttekko kiitteeddawaa he wode erana.
12 Geeshsha biittaan Med'inaa Goday Yihudaa barena gakkeedda gishuwaa ootsiide
laattana; Yerusaalamekka I zaaretsiide doorana.
13 Med'inaa Goday bare de'iyaa geeshsha sa'aan denddeedda; hewaa diraw,
ashuwaa mayyeedda ubbay Aa sintsan c'o"u go!

3

Zakkaraasi Sas'aan K'eesiyaa
Ubbatuwaa Kaappuwaa Be'eedda

1 Hewaappe guyyiyaan, k'eesiyaa ubbatuu kaappuu Iyyaasu Med'inaa Godaa
kiitanchchaa sintsan ek'k'eeddawaanne Sees'aanaykka Iyyaasa mootanaw aappe
ushechcha baggana ek'k'eeddawaa Med'inaa Goday sas'aan taana besseedda.
2 Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Sees'aanaw, Med'inaa Goday neena seero;
Yerusaalame dooreedda Med'inaa Goday neena seero! Ha bitanii tamaappe kesiide
atteeda s'iifaa mala gidennee?» yaageedda.
3 Iyyaasu kiitanchchaa sintsan ek'k'eedda wode, k'ita mayuwaa mayyi utteedda.
4 Kiitanchchay bare sintsan ek'k'eeddawantta, «Aappe ha k'ita mayuwaa k'aarite»
yaageedda. K'ay I Iyyaasa, «Be'a, taani ne bayzzuwaa neeppe diggaad; bonchchuwaa
mayuwaakka neena mayzzana» yaageedda.
5 K'aykka Taan, «Geeshsha shaashiyaa Aa huup'iyaan s'aas'ite» yaagaad.
Unttunttukka I azazeeddawaadan ootseeddino; mayuwaakka Aa mayzzeeddino.
Med'inaa Godaa kiitanchchay he wode Aa miyyiyaan ek'k'eedda.
6 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay Iyyaasuw hawaadan
yaagiide d'iishisseedda;

3:1 Izr. 5:2; Sas'. 12:10 **3:2** Dat. 9

7 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Neeni ta ogiyaan
hamettooppenne ta azazuwaa naagooppe, neeni ta Geeshsha Golliyaa ayissana; ta
dabaabankka aawotana. K'ay hawaan ek'k'eeddawanttuna ittippe neeni geliyaa
maataa taani new immana.
8 « ‹Nenoo k'eesiyaa ubbatuwaa kaappuwaa Iyyaasuu, hawaa sisa! Sintsanna
yaana keekabaw malaataa gidiyaa neenana ootsiyaawanttukka hawaa sisino! Taani
Tashiyaa geetettiyaa ta k'oomaa ahana.
9 Be'a, taani Iyyaasu sintsan shuchchaa wotsana; he shuchchaa bollaa laappun
ayifetuu de'iino; taani Aa bollan wooc'aade s'uufiyaa s'aafana. Taani Ubbaappe
Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday. He gadiyaa nagaraakka taani itti gallassi
diggana› yaagee.
10 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹He gallassi hintte
ubbaykka hintte woyniyaa turaanne hintte balasiyaa mitsaa garssan uttiide, hintte
shoorotuwaa shoobbana› yaagee» yaageedda.

4

Zakkaraasi Sas'aan S'omppiyaa Wotsiyaa Ballaanne Wogaraa Mitsaa Be'eedda

1 Hewaappe guyyiyaan, taananna haasayeedda kiitanchchay simmi yiide,
gem"ishsheedda asaa beegotsiyaawaadan, taana beegotseedda.
2 I taana, «Neeni be'iyaawe ayee?» yaageedda.
Taani, «Taani work'k'aa s'alaalaappe oosetteedda s'omppiyaa wotsiyaa ballaa be'ay;
Aa s'eeran zayitiyaa s'aaruu de'ee; k'ay Aa bollan laappun s'omppetuu de'iino; he
laappun s'omppetookka laappun laappun lukotuu de'iino.
3 He s'omppiyaa wotsiyaa ballaa matan laa"u wogaratuu de'iino; unttunttu
zayitiyaa s'aaruwaappe ushechcha bagganannе haddirssa baggana de'iino» yaagaad.
4 Taani taananna haasayiyaa kiitanchchaa k'aykka, «Ta godaw, hawanttu ayee?»
yaagaade oochchaad.
5 Taananna haasayiyaa kiitanchchay zaariide, «Hawanttu ayentto erikkii?»
yaageedda.
Taani, «Ta godaw, taani erikke» yaagaad.

S'oossay Zarubaabeelaw Odeedda K'aalaa

6 K'aykka I, «Zarubaabeelaw Med'inaa Goday odeedda k'aalay hawaa; ‹Ta
Ayyaanaanappe attina, wolk'k'an woy minotetsan gidenna. Taani Ubbaappe
Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday.
7 Wolk'k'aama deriyaw, neeni ayee? Neeni Zarubaabeela sintsan lip'i geedda
dembba gidana. K'ay Zarubaabeeli Geeshsha Golliyaa kees's'i poliide, wurssetsa
shuchchaa pude kessiyaa wode asay, «Hashshu! Hashshu polettee!» yaagana›
yaageedda.»
8 K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay Zakkaraasakko yeedda.
9 Zakkaraasi hawaadan yaageedda; «Ha Geeshsha Golliyaa baasuwaa
Zarubaabeela kushetuu baaseeddino; k'ay poluwaakka Aa kushetuu kees's'iide
polana. Hewaappe guyyiyaan, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday taana
hinttekko kiitteeddawaa hintte erana.
10 Ha guutsaa doometsaa kad'iyaa oonanne gidooppe Zarubaabeela kushiyan
tumbbiyaa be'eedda wode nashettana; Hawanttu laappun s'omppetuu biittaa ubbaa
yuuyyiide s'eelliyaa Med'inaa Godaa ayifetuwaa» yaageedda.

3:8 Erm. 23:5; 33:15; Zak. 6:12 **3:10** Mik. 4:4 **4:3** Sas'. 11:4 **4:6** Izr. 5:2 **4:10** Sas'. 5:6

11 Taani kiitanchchaa zaaraade, «Ha s'omppiyaa wotsiyaa ballaappe ushechcha
bagganannе haddirssa baggana de'iyaa ha laa"u wogaratuu ayee?» yaagaade
oochchaad.
12 Taani laa"entsuwaakka, «Ha zayitii unttunttuppe goggiyaa laa"u work'k'aa
bombbatuwaa matan de'iyaa laa"u wogaraa tashetuukka ayee?» yaagaade
oochchaad.
13 Ikka zaariide, «Hawanttu ayentto neeni erikkii?» yaageedda.
Taanikka, «Ta godaw, taani erikke» yaagaad.
14 I zaariide, «Hawanttu sa'aa ubbaa Godaw ootsiyaa, laa"u oketteedda asatuwaa»
yaageedda.

5

Zakkaraasi Sas'aan S'aas'etti Utteedda Mas'aafay Paalliyaawaa Be'eedda

1 K'aykka taani d'ok'k'u gaade s'eelliyaa wode, itti s'aas'etti utteedda mas'aafay
bollana paalliyaawaa be'aad.
2 Kiitanchchay taana, «Ha neeni be'iyaawe ayee?» yaagiide oochcheedda.
Taani, «Taani itti s'aas'etti utteedda paalliyaa mas'aafaa be'ay; aw geesay laatamu
wad'aa; gomppaykka tammu wad'aa» yaagaad.
3 I taana hawaadan yaageedda; «Ha s'aatsa mas'aafaa giddon de'iyaawe biittaa
ubbaa bollan yiyaa shek'k'aa. He mas'aafan itti baggana, ‹Wuu"iyaa ubbay
gadiyaappe d'ayana› yaagiyaawe s'aafetteedda; k'ay yenkko baggana, ‹Wordduwaan
c'aak'k'iyaa ubbay d'ayana› yaagiyaawe s'aafetteedda.
4 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Taani he shek'k'aa
kiittana; I biide, kayisuwaa soonne ta suntsan wordduwaan c'aak'k'iyaawaa golle
gelana; yan de'iidde, he golliyaa I kees'etteedda mitsaananne shuchchaanna gatsiide,
mi d'ayissana› yaagee» yaageedda.

Zakkaraasi Sas'aan K'un"aa Giddon Utteedda Mishiratto Be'eedda

5 Hewaappe guyyiyaan, he taananna haasayiyaa kiitanchchay taakko yiide, «Ane
d'ok'k'u gaade, ha yiyaawe ayentto be'a» yaageedda.
6 Taani, «I ayee?» yaagaade oochchaad.
I zaariide, «Hawe makkiyaa k'un"aa» yaageedda. K'aykka gujjiide, «Hawe Asay ha
biittaa ubbaan ootseedda naak'uwaa malaataa» yaageedda.
7 Irssaasiyaa giyaa birataappe oosetteedda k'un"aa k'um"ii poketteedda wode itti
mishiratta k'un"aa giddon utteeddaano be'aad.
8 Kiitanchchay taw odiidde, «Hanna Iitatetsatto geetettaw» yaageedda. Izo guyye
k'un"aa giddo sugi gelissiide, irssaasiyaa k'um"iyaakka duge naak'k'iide, k'un"aa
k'um"eedda.
9 Hewaappe guyyiyaan, taani d'ok'k'u gaade s'eelliyaa wode, unttunttu k'efiyaan
c'arkkuu de'iyaa laa"u mac'c'a asatuu yiyaawantta be'aad; unttunttu k'efii shortiyaa
k'efiyaa mala. Unttunttu he keeshshaa sa'aappenne saluwaappe giddoo pude
dentseeddino.
10 Yaatina, taani taananna haasayiyaa kiitanchchaa, «Hawanttu k'un"aa hak'a
afiino?» yaagaade oochchaad.
11 I, «Unttunttu k'un"aa golliyaa kees's'anaw Baabloone biittaa afiino; gollii
kees'etteedda wode, unttunttu he k'un"aa aw giigeedda sa'aan wotsana» yaageedda.

4:11 Sas'. 11:4

6

Zakkaraasi Sas'aan Oyddu Paraa
Gaaretuwaa Be'eedda

1 K'aykka taani d'ok'k'u gaade s'eellaad; s'eelliyaa wode oyddu paraa gaaretuu
laa"u deretuwaappe gidduwaana yiyaawantta be'aad; deretuukka k'ay nahaase giyaa
birataa deretuwaa.
2 Koyro paraa gaariyaa zo'o paratuu goochchiino; laa"entso paraa gaariyaa karetsa
paratuu goochchiino;
3 heezzentso paraa gaariyaa bootsa paratuu goochchiino; oyddentso paraa
gaariyaa wanc'c'o paratuu goochchiino; unttunttu ubbatuukka wolk'k'aama.
4 Taani taananna haasayiyaa kiitanchchaa, «Ta godaw, hawanttu ayee?» yaagaade
oochchaad.
5 Kiitanchchay, «Hawanttu sa'aa ubbaa Godaa sintsan barena shiishshiide kesiyaa
oyddu saluwaa c'arkkotuwaa.
6 Karetsa paratuu goochchiyaa gaarii huup'issa bagga biittaa bee; bootsa paratuu
goochchiyaa gaarii away doliyaa bagga bee; wanc'c'o paratuu goochchiyaa gaarii
k'ay gedissa bagga bee» yaagiide zaareedda.
7 He paratuu keseedda wode, biittaa ubbaa yuuyyiide s'omoosanaw paachchuriino.
Kiitanchchay unttuntta, «Biite, biittaa ubbaa yuuyyiide s'omoosite» yaageedda.
Unttunttu biittaa ubbaa yuuyyiide wochcheeddino.
8 Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsi taakko waassiide,
«Be'a, huup'issa bagga biittaa beedda paratuu barenttu beedda huup'issa bagga
gadiyaan S'oossaa Ayaanaa shemppisseeddino» yaageedda.

K'eesiyaa Ubbaa Kaappuwaa Iyyaasu Bolla
C'aaneteedda Hassayissuwaa Kalachchaa
(6:9-15)

9 Med'inaa Godaa k'aalay taakko, k'aykka hawaadan yaagiid yeedda;
10 «Baabloone omooduwaappe simmeedda Helddaayi, S'oobbiinne Yadaayi
immiyaa imotaa akka; he gallassikka S'afaaniyaa na'aa Iyoosiyaasa golle ba.
11 Unttunttuppe akkeedda biraappenne work'k'aappe kallachchaa med'd'a;
Iyos'edeek'a na'aa, k'eesiyaa ubbatuu kaappuwaa Iyyaasu huup'iyaan wotsa.
12 Aw, ‹Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a, Aa
suntsay Tashiyaa geetettiyaa itti bitanii bare de'iyaa saan dic'c'ana; I Med'inaa Godaa
Geeshsha Golliyaa zaari kees's'ana.
13 Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kees's'anawe Aa; I kaatiyaadan
bonchchuwaa mayyiide, bare kaatetuwaa araatan uttananne mooddana. K'ay I bare
araataan uttiide k'eesetetsan ootsana; unttunttu laa"u barenttu k'ofaan ittuwaa
gidana» yaagee› yaaga.
14 He kallachchay Helddaaya, S'oobbiyaa, Yadaayanne S'afaaniyaa na'aa
Iyoosiyaasa hassayissiyaawaa gidiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'ana»
yaageedda.
15 He wode haako san de'iyaawanttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kees's'iide
maaddanaw yaana. Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaykka taana hinttekko
kiitteeddawaa hintte hewan erana. Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, hintte polo
azazettooppe, hewe hanana.

7

Likke Gidenna S'oomaanne Sintsaw Imetteedda Hidootaa

6:2 Sas'. 6:4, 5 **6:3** Sas'. 6:2 **6:5** Sas'. 7:1 **6:12** Erm. 23:5; 33:15; Zak. 3:8

1 Daariyoose kaateteedda oyddentso laytsan, Kisileewa giyaa udduppuntsa
aginaan, oyddentso gallassan Med'inaa Godaa k'aalay Zakkaraasakko yeedda.
2 Beeteele katamaa Asay Sars's'ees'ena, Regeemi-Melekanne unttunttunna ittippe
de'iyaa asatuwaa Med'inaa Godaappe anjjuu yaana mala woossanaw kiitteeddino.
3 K'ay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan ootsiyaa
k'eesetuwaanne timbbitiyaa odiyaawantta, «Daro laytsaappe ootsaade
gam"eeddawaadan, taani ha"ikka aggenaan ichcheshentso aginaan yeekkanawunne
s'oomanaw bessii?» yaagiide oochchanaadan kiitteeddino.
4 Hewaappe guyyiyaan, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa k'aalay hawaadan
yaagiid taakko yeedda;
5 «Biittan de'iyaa asaa ubbaanne k'eesetuwaa hawaadan yaagaade oochcha; ‹Hintte
he aad'd'eeda laappun tammu laytsaa giddon ichcheshentso aginaaninne laappuntsa
aginaan s'oomeeddawaanne yeekkeeddawaa taw s'oomeedditee?
6 Hintte miyaa wodenne ushiyaa wode, hinttenttoo miitanne ushiita gidennee.
7 Yerusaalame katamaaninne Aa yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaan Asay
de'eedda wode, unttunttu ishaliide de'eedda wodenne Neegeebeninne away doliyaa
bagga zik'k'a gadiyaan Asay de'eedda wode, Med'inaa Goday bare timbbitiyaa
odiyaawanttu baggana odeedda k'aalay hawaa gidennee?› yaaga» yaageedda.

Azazettenan Is's'eeddawe Omoodettanaw Gaaso Gideedda

8 Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka Zakkaraasakko hawaadan yaagiid yeedda;
9 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday kase hawaadan yaageedda; ‹Tumu
pirddaa pirddite. Hintte giddon ittuu ittoo keekatetsaanne maarotetsaa ootsite.
10 Am"etuwaa, aata aawuu bayinna naanatuwaa, betetuwaanne hiyyeesatuwaa
naak'k'oppite. K'ay hintteppe ooninne bare ishaa bollan iitabaa ootsanaw bare
wozanaan k'oppoppo› yaageedda» yaagiid yeedda.
11 Shin unttunttu sisennan is's'eeddino; k'ay zokkiyaa zaareeddinonne
sisennaadan, barenttu haytsaakka tuc'c'eeddino.
12 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday bare Ayyaanan kase bare timbbitiyaa
odiyaawanttu baggana kiitteedda higgiyaanne k'aalaa sisenna mala, unttunttu
barenttu wozanaa zaallaadan miniseeddino. Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama
Med'inaa Godaa mataappe wolk'k'aama hank'k'uu unttunttu bolla yeedda.
13 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani s'eeseedda
wode, unttunttu sisennan is's'eeddawaadan, unttunttu s'eeseedda wode, taanikka
sisikke.
14 Taani gotiyaa ahaade, unttuntta unttunttu eribeenna kawutetsatuwaa giddon
laalaad; biittay Asay yaanne haanne simerettenna mela biittaa gideedda; hewaadan
haniide, ha lo"o biittay mela gideedda» yaagee.

8

Yerusaalame Ooras's'ana

1 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka taakko, hawaadan
yaagiid yeedda;
2 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, ‹Taani S'iyooniw loytsa mishettay; taana
I mishuu s'uuggee› yaagee.
3 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Taani S'iyoone simmana; Yerusaalame
giddon de'ana. K'ay Yerusaalamekka Ammanettiyaa Katamaa geetettana; Ubbaappe
Wolk'k'aama Med'inaa Godaa derii k'ay Geeshsha Deriyaa geetettiide s'eesettana›
yaagee.

4 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹C'imiide guufiyan
biyaa attuma asaynne mac'c'a Asay kasewanttuwaadan k'aykka Yerusaalame
dabaaban uttana.
5 Yerusaalame katamaa ogetuu kaassaa kaa'iyaa attuma naanatuwaaninne mac'c'a
naanatuwaan kumana› yaagee.
6 Ubbaappe Wolk'k'aamay Med'inaa Goday, ‹Hawe hak'a asaappe atteedawanttoo
maalalissiyaabaa gidooppenne, taw maalalissiyaabaa gidenna› yaagee Ubbaappe
Wolk'k'aamay Med'inaa Goday.
7 Ubbaappe Wolk'k'aamay Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Be'ite, taani ta asaa
away wulliyaa bagga biittaappenne away doliyaa bagga gadiyaappe ashshana.
8 Unttunttu Yerusaalame giddon de'anaadan ahana. Unttunttu ta asaa gidana;
taanikka unttunttu S'oossaa, ammanettiyaanne s'illo S'oossaa gidana› yaagee»
yaagiid yeedda.
9 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Ubbaappe
Wolk'k'aama Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa baasuwaa baasiya gallassappe
doommiide, timbbitiyaa odiyaawanttu odeedda k'aalaa siseeddawanttoo, hintte
kushiyaa minisiide polite.
10 Ayaw gooppe, he gallassatuwaappe kase baggan asaw dirgguu baawa;
mehiyawukka keraa c'iggay baawa; k'ay taani asaa ubbaa ittuwaa ittuwaa bolla
morkketetsaan dentsa wotseedda diraw, geliyaawawunne kesiyaawoo saruu baawa.
11 Shin ha"i taani ha asaappe atteedawantta kase ootseeddawaadan ootsikke. Taani
Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday.
12 «Unttunttu barenttu zeretsaa saruwaan zerana; unttunttu woyniyaa turaykka
bare ayfiyaa ayifana; biittaykka katsaa darissiide mokkana; salotuukka iraa
bukkana. Ha asaappe atteedawanttoo taani ha ubbaa anjjuwaa immana.
13 Hinttenoo Yihudaa asatoo, hinttenoo Israa'eeliyaa asatoo, kawutetsatuwaa
giddon hintte shek'etteeddawaantta gidiide de'eeddita; shin ha"i taani hinttena
ashshana; hinttekka anjjetteedawantta gidana. Yayyoppite! Hintte kushiyaakka
minisite!» yaagee.
14 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte mayzza
aawotuu taana hank'k'etseedda wode, unttunttu bollan iitabaa ahana gaade
k'achcheeda k'ofaa laammennan ootseeddawaadan,
15 hewaadankka ha"i taani Yerusaalamewunne Yihudaw lo"obaa ootsanaw k'ofaa
k'achchaad. Simmi yayyoppite!
16 Hintte ootsanaw koshshiyaawe hawantta: ittuu ittuwaanna tumuwaa haasayite;
hintte pirddaa golliyaankka tumuwaanne saruwaa ahiyaa pirddaa pirddite;
17 ittuu ittuwaa k'ohanaw iitabaa hintte wozanaan mak'ettoppite; wordduwaan
c'aak'k'iyaawaa dosoppite. Hewantta ubbaa taani Med'inaa Goday is's'ay» yaagee.
18 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka taakko, hawaadan
yaagiid yeedda;
19 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Oyddentso,
ichcheshentso, laappuntsonne tammantso aginatuwaan hintte s'oomeedda
s'oomatuu Yihudaa asaw pashikkissiyaa wodenne nashechchiyaa gibiraa gidanawaa.
Hewaa diraw, hintte tumatetsaanne sarotetsaa dosite› yaagee.
20 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Asay, ubbaa k'ay
daro katamatuwaan de'iyaa Asay biro Yerusaalame yaana.
21 Itti kataman de'iyaa Asay hara kataman de'iyaa asaakko biide, «Med'inaa Goda
anjjuu yaana mala woossanawunne Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa
koyanaw ane beeto; taanikka bay» yaagana.

8:16 Efe. 4:25

22 K'ay daro asaynne wolk'k'aama kawutetsatuu Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa
Godaa koyanawunne woossanaw Yerusaalame yaana› yaagee.
23 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹He gallassatuwaan
dumma dumma k'aalan haasayiyaa kawutetsatuwaa ubbaappe tammu asatuu yiide,
itti Ayihuda bitaniyaa mayuwaa mac'araa oyk'k'iide, «S'oossay hinttenana
de'iyaawaa nuuni siseedda diraw, ane nuunikka neenana beeto» yaagana› yaagee»
yaagiid yeedda.

9

Masihiyaa Yuussaanne S'oossaa
Kawutetsay Bessiyaawaadan Eretussaa

1 Hadiraaka giyaa biittaynne Damask'k'o katamay murettanawaa S'oossay odeedda
pirddaa k'aalay hawaa. Sooriyaa waanna katamay Damask'k'uukka Med'inaa
Godaassa gidiyaa diraw, Israa'eeliyaa zaratuwaa s'alalaa gidennaan asaa ubbaa ayfii
pude Med'inaa Godaakko s'eellee.
2 K'ay he pirdday Hadiraakana zawatiyaa Hamaata katamaa bollakka gakkana;
unttunttu aad'd'eeda eranchcha gidooppenne, S'iiroosanne Sidoona katamatuwaakka
ha pirdday gakkana.
3 S'iiroosa katamay daro mino geessuwaa gimbbeedda. K'ay biraa biittaadan
dooreedda; work'k'aakka ogiyaa urk'k'aadan guuppeedda.
4 Shin iza shiishsheeddawaa ubbaa Goday wurssi akkana; izi abbaa wolk'k'aa
d'ayssana; katamaykka taman meetettana.
5 Ask'k'aloona katamay hewaa be'iide yayana; Gaaza katamaykka be'iide
un"etsana; k'ay Ek'iroona katamaykka hidoota d'ayana. Gaaza bare kaatiyaa d'ayana;
Ask'k'aloona katamaykka mela gidanawaa.
6 Ashddooda kataman walaka Asay de'ana.
Taani, «Piliss's'eematuwaa otoruwaakka d'ayssana.
7 Taani suutsaa unttunttu doonaappe, diggetteedda k'umaa unttunttu achchaappe
diggana. Unttunttuppe atteedawaanttu nu S'oossaa asaa gidana. K'ay Yihudaa yara
mala gidana. Ek'iroona Asay Yaabuusa asaadan, ta asaa gidana.
8 Hewaappe guyyiyaan, olanchchatuu kantsennaadan, taani ta gadiyaa naagana.
Taani ta huup'iyaan naagiyaa diraw, laa"entso ooninne ta asaa uk'k'unnenna»
yaagee.

Yiyaa Kaatiyaa

9 Neenoo S'iyoone katamateenne Yerusaalame katamatee, ilila! Be'a, s'ooneedda ne
s'illo kaatii neekko yee. Ne kaatii ashkke gidiide, hariyaa bolla, hariyaa maraa bolla
uttiide, neekko yee.
10 Taani, «paraa gaaretuwaa Israa'eeliyaappe, olaa paratuwaakka Yerusaalameppe
d'ayissana; olaa wonddaafiikka me"erettana. K'ay ne kaatii kawutetsatoo saruwaa
awaayana; I ha abbaa gas'aappe hini abbaa gas'aa gakkanawunne Efiraas'iisa
Shaafaappe sa'aa gas'aa gakkanaw mooddana yaagee.

S'oossay Bare Asaa Ashshana

11 «Neena gidooppe, k'ay taani neenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa suutsaa diraw,
ne asatuwaa unttunttu k'ashetteedda haatsay bayinna ollaappe taani kessaade
yeddana.

9:1 Isa. 17:1-3; Erm. 49:23-27; Amo. 1:3-5 **9:1** Isa. 23:1-18; Hiz. 26:1—28:26; Iyu. 3:4-8; Amo. 1:9-10; Mat. 11:21-22; Luk'. 10:13-14 **9:5** Isa. 14:29-31; Erm. 47:1-7; Hiz. 25:15-17; Iyu. 3:4-8; Amo. 1:6-8; Sof. 2:4-7 **9:9** Mat. 21:5; Yoh. 12:15 **9:10** Maz. 72:8 **9:11** Kes. 24:8

12 Hinttenoo hidootan de'iyaa k'ashetto asatoo, hintte geessuwaakko simmite;
kasewaa diraw dakkuwaa ak'uwaa hinttenttoo immanawaa hachchi taani
hinttenttoo awaayay.
13 Ayaw gooppe, taani Yihudaa wonddaafiyaadan, Israa'eeliyaakka wonddaafiyaa
pootsaadan go'ettana. S'iyoonee, taani ne naanatuwaa Giriike gadiyaa naanatu bolla
dentsana; neenakka wolk'k'aama olanchchaa mashshaa mala ootsana» yaagee.
14 He wode Med'inaa Goday unttunttu bolla k'onc'c'ana; Aa wonddaafiikka
walk'k'antsaadan walk'k'ammana. Ubbaa Maariyaa Med'inaa Goday malakataa
punnana; gedissa bagga gotii aad'd'iyaawaadankka aad'd'ana.
15 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday unttuntta naagana. Unttunttukka
barenttu morkkatuwaa wurssana; yambbarshshan oliyaawanttakka yed'd'ana.
Unttunttu barenttu morkkatuwaa suutsaa woyniyaa eessaadan ushana; suutsay
keriyaan kumiyaawaadan kumana; k'ay yarshshiyaa sa'an gukkiyaawaadan
gukkana.
16 He gallassi Med'inaa Goday unttunttu S'oossay unttuntta ashshana; ayaw
gooppe, unttunttu Aa asaa wudetuwaa. Kallachchaa bolla de'iyaa alleek'k'uwaadan,
S'oossaa gadiyaa bollan unttunttu p'oolana.
17 Unttunttu waaniide lo"anne malaa puula gidanddinooshsha! Wodalla
naanatuwaa katsay, wodoro naanatuwaakka woyniyaa eessay aac'issana.

10

Med'inaa Goday Bare Asaa Anjjana

1 Balgguu gakkiyaa wode, Med'inaa Goday iraa immanaadan woossite. Med'inaa
Goday Iraa tookkeedda shaariyaa kiittee; k'ay I asaw iraa immee; ataakilttiyaakka
shoyk'aan mokissee.
2 Soo eek'aa misiletuu odiyaawe hada; kaayiyaawanttu worddo sas'aa be'iino;
akumetiyaawanttukka worddo akumuwaa odiino; hada mintsetsuwaakka
mintsetsiino. Hewaa diraw, Asay duus's'eedda dorssaadan toyilakattee; unttuntta
heemmiyaawe bayinna diraw, unttunttu k'ohettiino.
3 Ta hank'k'uu hentsanchchatuwaa bolla ees's'i keseedda; he kaaletsiyaawantta
taani murana. Ayaw gooppe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday bare dorssaa
wude gidiyaa Yihudaa asaa I heemmee; I unttuntta olaw salppeedda bare
wolk'k'aama paraa mala ootsana.
4 Yihudaa asaa giddoppe kaaletsiyaawanttu kesana; unttunttu golliyaw godaa
s'ap'uwaa minisiyaa shuchchaadan, dunkkaaniyaa d'ogeeddawaadaaninne olaa
miishshaadan mino gidanawaa.
5 Unttunttu ogiyaa urk'k'aa yed'd'iyaa mino olanchchatuwaa mala gidanawantta;
Med'inaa Goday unttunttunna de'iyaa diraw, unttunttu olettana; paraa asatuwaakka
s'oonana.
6 «Taani Yihudaa asaa mintsetsana; Yooseefo asaakka ashshana; taani unttunttoo
k'arettiyaa diraw, unttunttu zaaraade ahana; k'ay unttunttukka taani unttuntta
kasekka aggabeennabaa mala gidanawaa. Taani Med'inaa Godaa unttunttu S'oossaa
gidiyaa diraw, unttunttu woosaa sisana.
7 Efireemaa Asay mino olanchchaa mala gidanawaa; woyniyaa eessaa usheedda
asaadan, unttunttu wozanay nashettana. Unttunttu naanaykka hewaa be'iide,
hashshu gaana; unttunttu wozanay Med'inaa Godaan nashettana.
8 «Taani ta asaa suyk'k'aade s'eesana; yaataade, unttuntta ittippe shiishshana. Ayaw
gooppe, taani unttuntta wozaad; unttunttu kasewaadankka c'ora gidanawantta.

9 Taani unttuntta Ayihuda gidenna kawutetsatuwaa giddon laalinttokka, unttunttu
barenttu de'iyaa haako gadiyaan taana hassayana; k'ay unttunttukka unttunttu
naanaykka pas'a attananne barenttu biittaa simmana.
10 Taani unttuntta Gibs'e gadiyaappe zaarana; Asoore biittaappekka taani
unttuntta shiishshana. Unttunttoo uttiyaa sa'ay d'ayana gakkanaw, taani unttuntta
Gala'aade biittaaninne Liibaanoosa gadiyaan kuntsana.
11 Unttunttu meto abbaa giddona aad'd'ishshin, taani S'oossay abbaa beetaa
shoc'ana; c'iimma gideedda Nayle Shaafaykka melana. Asoore biittaa otoruu giiyana;
Gibs'e kaatetuwaa s'am"aykka me"ana.
12 Taani unttuntta Med'inaa Godaan minisana; unttunttukka Aa suntsan
hamettana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

11

Pirddaa Leemisuwaa

1 Neenoo, Libaanoosaa, tamay ne zigatuwaa maana mala, ne penggetuwaa dooyaa!
2 Neenoo s'idiyaw, zigay kunddi kichcheedda diraw, k'ay he bonchchuwaa
mitsatuukka d'ayikichcheedda diraw, aayye gaade yeekka! Hinttenoo Baasaane
gadiyaa wolatoo, he konssoseedda woray k'ans's'etti kichcheedda diraw, aayye giide
yeekkite.
3 Hentsanchchatuu zilaassaa sisite; ayaw gooppe, unttunttu bonchchuu d'ayeedda!
Gaammotuu gudiyaawaakka sisite; ayaw gooppe, Yorddaanoosa woray
d'ayikichcheedda.

Keekanne Iita Hentsanchchatuwaa

4 Med'inaa Goday ta S'oossay taana hawaadan yaageedda; «He shukettanaw de'iyaa
dorssatuwaa wudiyaa heemma.
5 Unttuntta shammiyaawanttu shukkino; murettenan attino. K'ay
zal"iyaawanttukka, ‹Nuuni duretteeddo; Med'inaa Goday galatetto› yaagiino; haray
attina, unttunttu hentsanchchatuukka unttunttoo k'arettikkino» yaageedda.
6 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taanikka hawaappe sintsanaw ha gadiyaan
de'iyaa asaw k'arettikke; taani asaa ubbaa ittuwaa ittuwaa kushiyaaninne kaatiyaa
kushiyan aatsaade immana. Unttunttu gadiyaa bayizzana; taanikka itti asanne
unttunttu kushiyaappe ashshikke» yaagee.
7 Hewaa diraw, taani shukettanaw de'iyaa dorssatuwaa, ubbaa k'ay wudiyaa
giddon tuggateeddawantta heemmiyaawaa gidaad. K'ay laa"u gatimatuwaa akkaade
unttunttuppe ittuwaa Keekkatetsaa gaade suntsaad; laa"entsuwaakka Ittippetetsaa
gaade suntsaad. Yaataade dorssaa wudiyaa heemmaad.
8 Hewaappe guyyiyaan, taani itti aginaa giddon heezzu hentsanchchatuwaa
diggaad. Ayaw gooppe, unttunttu hanotetsay taw danddayettibeenna; yaatina,
unttunttukka taana is's'eeddino.
9 Yaata simmaade taani dorssatuwaa, «Taani hinttena laa"entso heemmikke;
hayk'k'iyaawe hayk'k'o; bayiyaawe bayo; attiyaawekka ittuu ittuwaanna meetettiide
wuro» yaagaad.
10 Simmaade taani kawutetsatuwaa ubbaanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa
mentseeddawaa bessanaw Keekkatetsaa giyaa ta gatimaa akkaade mentsaad.
11 Hewaa diraw, he gallassikka c'aak'uwaa mentsi aggeeda; yaatina, he wode
un"etti utteedda taana s'eeliyaa dorssatuu be'iide, hawe Med'inaa Godaa k'aalaa
gidiyaawaa ereeddino.

12 Taani unttunttu, «Immanaw besse gooppe, ta dirgguwaa hammite; koshshenna
gooppekka, aggi bashite» yaagaad. Unttunttu ta dirgguwaa hattamu s'agaraa biraa
taw immeeddino.
13 Yaatina, Med'inaa Goday taana, «Unttunttu hewaa kessana gi mayettiide
immeedda he kad'eteedda biraa Med'inaa Godaa Golliyaa shaluwaa minjjiyaa
golliyaa gidduwaa ola» yaageedda. Taani he hattamu s'agaraa biraa afaade, Med'inaa
Godaa Golliyaa shaluwaa minjjiyaa golliyaa giddo olaad.
14 Hewaappe guyyiyaan, taani Yihudaappenne Israa'eeliyaappe gidduwaan de'iyaa
ishatetsay me"eeddawaa bessanaw Ittippetetsaa giyaa ta laa"entso s'am"aa mentsaad.
15 K'aykka Med'inaa Goday taana, «Laa"entsuwaakka azalla hentsanchchaa
miishshatuwaa akka.
16 Ayaw gooppe, taani ha gadiyaan itti hentsanchchaa dentsana. Shin I waayettiyaa
dorssatuwaa maaddenna; laaletteeddawantta shiishshenna; wobbiyaawaa koolenna;
pas'aakka mizenna. I hewaa aggiide, mod'd'eeddawantta shukki shukkiide mee;
unttunttu shuk'uliyaakka k'ans's'ee.
17 Dorssaa wudiyaa yeggi basheedda he laafa patsenna hentsanchchaw aayye ana!
Aa k'esiyaanne Aa ushechcha ayfiyaa bollan mashshay wod'd'o. Aa k'esii silo; Aa
ushechcha ayifiikka tippi giide to'o» yaageedda.

12

Yerusaalame S'oonuwaa

1 Hawe Israa'eeliyaabaa odiyaa Med'inaa Godaa k'aalaa. Salotuwaa mic'c'eeddawe,
sa'aakka med'd'eeddawe, asaa giddonkka ayaanaa med'd'eedda Med'inaa Goday
hawaadan yaagee;
2 «Be'a, taani Yerusaalame katamaa Aa yuushshuwaan de'iyaa asaa ubbaa ushina
ganddigaarissiyaa woyniyaa eessaa tigiyaa wanc'c'aa mala ootsana; Yerusaalame
doodettiyaa wode, Yihudaa katamatuukka doodettana.
3 He gallassi taani Yerusaalame Katamaa asaa ubbaw dees'o shuchchaa mala
ootsana; Aa dentsiyaa ubbay barew deshettana. K'ay sa'aa kawutetsatuu ubbay Aa
olettanaw ittippe shiik'ana.
4 He gallassi taani paraa ubbaa dagantsana; paraa toggiyaawanttakka gooshshana.
Hewaa taani Med'inaa Goday oday. Yihudaa asaa taani ta keeka ayifiyaan s'eelana;
shin morkkatuwaa paratuwaa ubbaakka k'ook'issana.
5 He wode Yihudaan kaaletsiyaawanttu barenttu wozanaan, ‹Yerusaalame Asay
Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaan, barenttu S'oossan, minotetsaa
demmeeddino› yaagana.
6 «He gallassi taani Yihudaan kaletsiyaawantta mitsaa dooriyaa giddon de'iyaa
s'iifaanne mirk'k'etuwaa giddon lac'ottiyaa s'omppiyaa ootsana. Unttunttu barenttu
ushechchan haddirssaaninne barenttu yuushshuwaan de'iyaa asaa ubbaa maana;
shin Yerusaalame katamay Asay saro de'iyaasaa gidanawaa.
7 «Daawita golliyaa bonchchuunne Yerusaalamen de'iyaawanttu bonchchuu
Yihudaa asaa bonchchuwaappe aad'd'enna mala, taani Med'inaa Goday kasetaade
Yihudaa asaw s'oonuwaa immana.
8 He gallassi unttunttu giddon daro laafa giyaa asikka Daawita mala mino
gidanaadan, taani Med'inaa Goday Yerusaalamen de'iyaawanttoo gonddalle gidana.
Daawita golletuukka S'oossaa mala, unttuntta kaaletsiyaa Med'inaa Godaa
kiitanchchaa mala gidana.
9 He gallassi taani Yerusaalame olanaw denddiyaa kawutetsatuwaa ubbaa
d'ayissanaw denddana.

11:12 Mat. 26:15 **11:12** Mat. 27:9-10

Barenttu C'addeeddawoo Yeekkeedda Yeekuwaa

10 «Taani Daawita golletuwaa bollanne Yerusaalamen de'iyaa asaa bolla aad'd'o
keekatetsaanne woosaa ayaanaa gussana; hewaa diraw, unttunttu barenttu
c'addeeddawaa be'iyaa wode, Asay bare mes's'i itti na'aw yeekkiyaawaadan
yeekkana; k'ay bare bayira na'awukka kayyottiyaa asaadan kayyottana.
11 He gallassi Yerusaalamen yeekettiyaa yeekku Magido Dembban
Hadaadi-Rimmoonassi yeeketteedda yeekuwaa keeshshaa wolk'k'aama gidanawaa.
12 Biittan de'iyaa itti itti zarii barew barew yeekkana; Daawita zaratuu barew,
unttunttu machchetuukka barew, Naataana zaratuu barew, unttunttu
machchetuukka k'ay barew yeekkana.
13 K'aykka Leewiyaa zaratuu barew, unttunttu machchetuukka barew, Shim"a
zaratuu barew, unttunttu machchetuukka barew yeekkana.
14 K'ay atteeda zarii ubbaykka barew barew yeekkana; unttunttu machchetuukka
barew barew yeekkana» yaagee.

13

Nagaraappe Geeyyussaa

1 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi Daawita
golletuwaanne Yerusaalamen de'iyaawantta nagaraappenne tunatetsaappe
geeshshanaw pulttuu pulttana.
2 He gallassi taani unttunttu laa"entso hassayettennaadan, eek'atuwaa suntsaa
gadiyaappe d'ayissana. K'ay timbbitiyaa odiyaawanttanne tuna ayaanaa gadiyaappe
d'ayissana. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday.
3 K'aykka ooninne, Taani timbbitiyaa odiyaawaa gooppe, Aa yeleedda aawunne
aata Aa, ‹Neeni Med'inaa Godaa suntsan wordduwaa odiyaa diraw, pas'a de'akka›
yaagana; yaagiide I timbbitiyaa odishin, Aa yeleedda aawunne aata Aa c'addiide
wod'ana.
4 He gallassi worddo timbbitiyaa odiyaa wode, bare be'eedda sas'aa gaasuwaan
yeellatana; k'ay c'immanaw isikiyaana de'iyaa waaruwaakka mayyenna.
5 Shin I, ‹Taani na'atetsaadeppekka doommaade biittaa ootsiyaa
goshshanchchaappe attina, timbbitiyaa odiyaawaa gidikke› yaagana.
6 Itti Asay Aa, ‹Yaatina, ha ne bollan de'iyaa madutsay ayee?› yaagiide
oochchooppe, I, ‹Hawe taani ta laggetuwaa son madus's'eeddawaa› yaagana» yaagee.

Hentsanchchay Shoc'etteedda

7 Ubbaappe Wolk'k'aama Goday hawaadan yaagee; «Mashshaw, taw mata gidiyaa
ta dorssaa heemmiyaawaa bolla beegotta! dorssatuu laalettanaadan, dorssaa
heemmiyaawaa shoc'a. Taanikka he guutsaa dorssatuwaa bollan ta kushiyaa
dentsana.
8 Biittaa ubbaan de'iyaa heezzu kushe asaappe laa"u kushii shoc'ettiide hayk'k'ana;
itti kushe s'alalay pas'a attana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.
9 Ha atteeda heezzentso kushe asaa taani taman yeggana; biray taman
geeyiyaawaadan, unttuntta geeshshana; k'ay work'k'ay paac'ettiyaawaadankka
paac'c'ana. Hewaappe guyyiyaan, unttunttu ta suntsan woosana; taanikka unttuntta
sisana. Taani, ‹Hawanttu ta asatuwaa› yaagana. Unttunttukka, ‹Med'inaa Goday nu
S'oossaa› yaagana» yaagee.

14

Yerusaalamonne Kawutetsatuwaa

12:10 Yoh. 19:37; Sas'. 1:7 **12:10** Mat. 24:30; Sas'. 1:7 **13:7** Mat. 26:31; Mar. 14:27

1 Be'ite, Med'inaa Godaa gallassay yee; he wode hintteppe bonk'k'eeddawaa hintte
s'eellishin, unttunttu shaakki akkana.
2 S'oossay kawutetsatuwaa ubbaa Yerusaalame bollan olaw shiishshana; katamay
oyk'k'ettana; golletuukka bonk'k'ettanawaa; mac'c'a asaanakka Asay wolk'k'an
gakettana. Katamaa asaappe baggay omoodettiide baana; shin atteeda Asay
katamaappe kesenna.
3 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday kesiide, kasekka olaa gallassi
olettiyaawaadan, he kawutetsatuwaanna olettana.
4 He gallassi Aa gedetuu Yerusaalameppe away wulliyaa baggana de'iyaa Dabire
Zayite Deriyaa bolla ek'k'ana. Dabire Zayite Deriikka away wulliyaa baggappe away
doliyaa bagga gakkanaw, laa"u kesiide p'alk'k'ettana; loytsi aakko wombbay
med'ettana; yaatooppe deriyaw baggay huup'issa bagga, k'ay baggaykka gedissa
bagga sher"i gaana.
5 He wombbay biide As'eela gakkana; hintte he wombbaanna aad'd'iide bak'atana.
Beni Yihudaa Kaatiyaa Ooziyaana laytsaa biittay k'aas's'ina, hintte mayzza aawotuu
bak'ateeddawaadan, hinttekka bak'atana. Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday ta
S'oossay yaana; k'ay geeshshatuu ubbaykka aanana ittippe yaana.

6 He gallassi meeguu, shachchaynne d'umay de'enna;
7 he gallassay k'amminne gallassi bayinna, Med'inaa Goday eriyaa dumma
gallassaa gidanawaa; he gallassi k'ammaykka poo'o gidanawaa.

8 He gallassi de'uwaa haatsay Yerusaalameppe goggana; aappe baggay Mas'iniyaa
Abban gelana; k'ay baggay Meediteraane Abban gelana. He haatsay balgguwaan
boniyaan goggiidde de'ana.
9 K'ay Med'inaa Goday sa'aa ubbaa bolla kaatetana; he gallassi itti Med'inaa Godaa
s'alalay de'ana; Aa suntsaykka mes's'i ittuwaa gidanawaa.

10 Gebaa'appe doommiide, Yerusaalameppe gedissa baggana de'iyaa Rimoona
giyaa katamaa gakkanaw de'iyaa biittay ubbay dembbattana. Shin Yerusaalame
Biiniyaama Penggiyaappe biide, beni penggiyaa baggana Zooziyaa Penggiyaa
gakkanawunne, k'ay Hanaani'eela Adussa Gimbbiyaappe biide, kaatiyaa woyniyaa
gum"iyaasaa gakkanaw, bare sa'aan d'ok'k'u giide de'ana.
11 Yerusaalame, Asay de'iyaasaa gidana; hewaappe guyyiyaan iza d'ayukku; izin
de'iyaa asaykka hirggi bayinnan saro de'ana.

12 Med'inaa Goday Yerusaalamenna oletteedda asaa ubbaa shoc'ana boshay hawaa:
unttunttu ek'uwaan de'ishshin, unttunttu ashuu wook'k'ana; unttunttu ayfii
c'ooc'iyaan, unttunttu ins's'arssaykka unttunttu kookkiyaan wook'k'ana.
13 He gallassi Med'inaa Goday unttunttu wolk'k'aama dagamaa dagantsana; Asay
ubbay ittuu ittuwaa kushiyaa oyk'k'iide, ittuu ittuwaanna olettana.
14 Yihudaa Asay Yerusaalame bagga gidiide olettana. K'ay yuushshuwaan de'iyaa
kawutetsatuwaa ubbatuwaa ak'uwaa, work'k'aa, biraanne mayuwaa paydu
bayinnawaa omoodiide shiishshana.
15 Ha boshaa mala boshay paratuwaa bolla, bak'ulotuwaa bolla, gaalotuwaa bolla,
haretuwaa bollanne morkketuu dunkkaaneeddasan de'iyaa mehiyaa ubbaa bolla
yaana.

16 Hewaappe guyyiyaan, Yerusaalamenna oletteedda kawutetsatuwaa ubbaappe
pas'a atteeda ubbay Kaatiyaw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw
goyinnanawunne Daasiyaa Ba'aalaa bonchchanaw laytsan laytsan Yerusaalame
baana.

14:8 Hiz. 47:1; Yoh. 7:38; Sas'. 22:1 **14:11** Sas'. 22:3 **14:16** Wog. 23:39-43

17 K'ay ha sa'aan de'iyaa asaappe ooninne Kaatiyaw, Ubbaappe Wolk'k'aama
Med'inaa Godaw goyinnanaw Yerusaalame beennan d'ayooppe, he asaw iray
bukkenna.
18 Gibs'e biittaa asaykka biide goyinnennan is's'ooppe iray bukkenna, Daasiyaa
Baalaa bonchchanaw beennan is's'iyaa asaa Med'inaa Goday shoc'iyaa boshay
unttunttu bollankka yaana.
19 Daasiyaa Baalaa bonchchanaw beennan is's'iyaa Gibs'enne hara kawutetsatuu
ubbay murettana muruu hawaa gidanawaa.
20 He gallassi paratuwaa k'ood'iyaan aatsiya daalatuwaa bollankka, «Med'inaa
Godaw Geeyeeddawaa» geetettiide s'aafettana. Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan
de'iyaa katsiyaa ototuukka yarshshiyaa sa'aa sintsan de'iyaa geeshsha keretuwaa
mala gidanawaa.
21 Yerusaalameninne Yihudaan de'iyaa oto ubbay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa
Godaw geeshsha gidanawaa; yaatooppe yarshshuwaa yarshshiyaa Asay ubbay yiide,
he ototuwaa akkiide, yarshshuwaa ashuwaa unttunttun katsanna. He gallassi
Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa giddon ay
zal"anchchaynne de'enna.

Milkkiyaasa Timbbitiyaa

Geluwaa

Timbbitiyaa odiyaa Milkkiyaasa mas'aafay beetteeddawe Kiristtoosi yelettanaappe kase ichcheshentso s'eetu laytsaana gidishin, Yerusaalamen de'iyaa Geeshsha Gollii laa"entso oosetteeddawaappe guyyiyaana. Milikkiyaasa Giyaa suntsaa biletsay, «Taani Kiitteeddawaa» guusaa. Timbbitiyaa odiyaawe minisiide k'ofissiyaawe k'eesatuu kka yenkko asaykka S'oossaanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa ooratsanawaa. S'oossaa Asay bare de'uwaankka bare goynankka yeda gidiide, bayeeddawe eretteeddawaa. K'eesetuukka yenkko asaykka bessiyaa yarshshuwaa shiishshennan aggiyaawaaninne I unttunttoo immeedda kaalesuwaan beennaaninne de'ennaan is's'iyaawan S'oossaa naak'k'eeddino. Hewaa diraw, S'oossay ogiyaa giigissanawunne bare c'aak'uwaa awaayanaw kiitettiyaawaa kasetiide nabiyaa baggana odee; asaa bolla pirddanawunne asaa geeshshanaw I yaana.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Goday Israa'eeliyaw De'iyaa K'aalaa C'aak'uwaa Siik'uu D'iishetussaa *1:1-5*
Israa'eelata Amanetabeena Diraw Seeray Gakeedda *1:6—2:16*
Godaa Yuusay Awaayetussaa *2:17—4:6*

Goday Israa'eeliyaw De'iyaa K'aalaa C'aak'uwaa Siik'uu D'iishetussaa (1:1-5)

1 Med'ina Goday Milkkiyaasa baggana Israa'eeliyaa asaa bolla odeedda timbbitiyaa kiitay hawaa.
2 Med'ina Goday bare asaa, «Taani hinttena siik'aaddi» yaagee.
Shin hintte, «Neeni nuuna ayan siik'aaddi?» yaagiita.
Med'ina Goday, «Eesay Yaak'ooba ishaa gidenneeyee? Gidooppenne taani Yaak'ooba siik'aaddi;
3 shin Eesaa is's'aaddi. Taani Eesaa deretuwaa mela udaad; Aa gadiyaakka worakanatuu de'iyaa bazzuwaa udaad» yaagee.
4 Eesaa zeretsaa gidiyaa Eedoomatuu, «Nu katamatuu koletteeddino; shin nuuni unttuntta zaaretsiide kees's'ana» yaagana.
Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Unttunttu zaaretsiide kees's'anawantta; shin taani kolana. Asay unttuntta, ‹Ha biittay, iita biittaa; ha biittaa asaykka Med'ina Goday med'inaw hank'k'etteedda asaa› yaagana» yaagee.
5 Hewaa hintte hintte ayifiyaan be'iide, «Med'ina Goday Israa'eeliyaa biittaa zawaappe karennakka wolk'k'aama» yaagana.

Israa'eelata Amanetabeenna Diraw Seeray Gakkeedda (1:6—2:16)

6 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Hinttenoo, ta suntsaa kawushshiyaa k'eesatoo, na'ay bare aawuwaa, k'oomaykka bare godaa bonchchee. Yaatina, taani hinttenttoo aawuwaa gidooppe, hintte taana bonchchiyaa bonchchuu ane? K'ay taani hinttenttoo goda gidooppe, hintte taw yayyiyaa yashshay anee? yaatiide k'ay, ‹Nuuni ne suntsaa wootiide kawushsheeddoo?› yaagiita.
7 Hintte taw yarshshiyaa sa'aa bollan tuneedda yarshshuwaa shiishshiyaawaan ta suntsaa kawushsheeddita.
«K'aykka hintte, ‹Nuuni neena wootiide tunisseeddoo?› yaagiita.

1:2 Rom. 9:13 **1:2** Isa. 34:5-17; 63:1-6; Erm. 49:7-22; Hiz. 25:12-14; 35:1-15; Amo. 1:11-12; Abd. 1-14

«Hintte Med'ina Godaw shiishshiyaa Gaytay kad'etteeddawaa gidennee yaagiide
k'oppiyaawan taana tunisseeddita.
8 Hintte yarshshuwaa yarshshiyaa wode, k'ook'aa woy harggangchchaa woy wobba
gideedda mehiyaa yarshshooppe, hewe iitabaa gidennee? Hintte hewaa mala
mehiyaa hintte kaappo imotaa ootsiide immintto, I hewaa nashechchaan akkanawaa
hinttenttoo malatii?» yaagee Med'inaa Goday.
9 K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «S'oossay hinttenttoo k'arettana
mala, ha"i Aa woossite. Won hintte hewaa malabaa ootsina, I hinttew zaaranawaa
malatii?» yaagee.
10 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Hintte taw yarshshiyaa sa'aa bollan c'oo
tamaa eetsiyaawaappe, hintteppe itti uray Geeshsha Golliyaa penggiyaa
gorddiyaawaa gideerenneeshsha! Taani hinttenan nashettikke; hintte yarshshiyaa
yarshshuwaakka akkikke» yaagee.
11 K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Away doliyaasaappe biide
wulliyaasaa gakkanaw, ta suntsay kawutetsatuwaa giddon wolk'k'aama. Sa'aa
ubbaan asatuu taw is'aanaa c'uwissiino; geeshsha yarshshuwaakka yarshshiino;
ayaw gooppe, ta suntsay kawutetsatuwaa giddon wolk'k'aama» yaagee.
12 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Shin hintte, ‹Med'ina Godaw
shiishshiyaa Gaytay tuna; aan wotsiyaa yarshshuukka kad'etteeddawaa› yaagiide Aa
kawushsheeddita.
13 K'ay hintte, ‹Hawe daaburssiyaawaa› yaagi k'iliic'iide, hintte siid'iyaan sim"iita.
«Hintte bonk'k'i akkeeddawaa woy wobbaa woy harggangchcha imotaa ootsiide
shiishshiita. Yaatina, taani hintte kushiyaappe hewaa akkoo?
14 Taw yarshshana giide shiik'etteedda attuma dorssay Aa wudiyaa giddon
de'ishshin, sheneyiyaabay de'iyaa dorssaa yarshshiyaa he c'immiyaawe
shek'etteeddawaa gido! Ayaw gooppe, taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina
Godaanne Wolk'k'aama Kaatiyaa; ta suntsaykka kawutetsatuwaa giddon
yayetteeddawaa» yaagee.

2

1 K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay hawaadan yaagee; «K'eesetoo, ha"i ha
azazuu hinttessa.
2 Ta suntsaa bonchchanaw hintte sisennaan is's'ooppenne hintte wozanaan
k'oppennaan is's'ooppe, taani hintte bolla shek'k'aa kiittana; hintte anjjuwaakka
taani shek'k'ana. Hintte hintte wozanaan taana bonchchanaw k'oppibeenna diraw,
taani ha"ikka hinttena shek'k'a diggaad.
3 Be'ite, taani hintte zeretsatuwaa murana. Hintte yarshshoo aheedda mehiyaa
toc'iyaakka hintte som"iyaan laalana; hinttekka he toc'iyaanna ittippe Aa oliyaa sa'aa
baana.
4 He wode ta c'aak'k'uu Leewiyaanna minniide de'anaadan, taani hinttenttoo ha
azazuwaa kiitteeddawaa hintte erana» yaagee.
5 «Taani Leewiyaanna c'aak'k'eteedda c'aak'k'uu de'uwaanne sarotetsaa
c'aak'uwaa; I taw yayanaadan, taani unttuntta aw immaaddi; ikka taw
yayyeeddanne ta suntsaakka bonchcheedda.
6 Tumuwaa higgii Aa doonaan de'eedda; Aa ins's'arssankka wordduu beettibeenna.
I taananna sarotetsaaninne suuretetsaan hametteedda; k'ay c'oratuwaakka
nagaraappe zaareedda.
7 K'eesay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday kiitteeddawaa gideedda diraw, Aa
doonay eratetsaan kumanaw koshshee; asaykka higgiyaa Aa doonaappe tamaaranaw
bessee» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday.

1:8 Zar. 15:21 **2:4** Pay. 3:11-13 **2:5** Pay. 25:12

8 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Shin k'eesatoo, hintte
ogiyaappe wora simmeeddita; hintte timirttiyankka c'oratuwaa d'ubbeeddita; taani
Leewiyaanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaakka koleeddita.
9 Hewaa diraw, hintte ta ogiyaan hamettennan is's'eeddaanidan, hintte
tamaarissiyaa higgiyankka asaa ubbaa itti likke s'eellennan is's'eeddaanidan, taani
hinttena asaa ubbaa sintsan kad'etteeddawanttanne kawusheeddawantta udaad»
yaagee.

Asay Med'ina Godaan Ammanettibeenna

10 Nuw ubbaw itti aawuu de'ee gidenneeyye? Nuuna itti S'oossay med'd'eedda
gidenneeyye? Yaatina, nuuni nu mayzza aawotuwaa c'aak'uwaa koliyaawan ittuu
ittoo ayaw ammanettennan is's'eettoo?
11 Yihudaa Asay ammanettibeenna; k'ay Israa'eeliyaaninne Yerusaalamen Asay
tunatetsaa ootseedda; ayaw gooppe, Yihudaa Asay S'oossay dosiyaa Geeshsha
Golliyaa tunisseedda; k'ay allaga s'oossaw goyinniyaa mac'c'a naanatuwaakka
akkeedda.
12 Hawaa ootsiyaawe oona gidooppekka, Med'ina Goday Aa Yaak'ooba
maabaraappe d'ayisso; he Asay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Godaw
yarshshuwaa ahiyaawaa gidooppekka, Med'ina Goday Aa shoddo.
13 K'ay hintte ootsiyaa harabay ayee gooppe, Med'ina Goday hintte
yarshshuwaakko s'eellenna diraw, woy Aa akkena diraw, yarshshiyaa sa'aa
yeekuwaan, afotsaaninne zilaassan kuntsiita.
14 Hintte, «I ayaw nu yarshshuwaa akkenee?» yaagiide oochchooppe, gaasuu
hawaa: hintte hintte yalagatetsan akkina itta gideedda machchattinna
machchattinna he wode c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa koleeddita; Hewoo Med'ina
Goday markka.
15 Med'ina Goday hinttewunne hintte machatiwukka machatiwukka itti bollaynne
itti ayyaanay de'anaadan ootsibeenneeye? Hewaa ayaw ootseedee? Geeshsha
zeretsay de'anaadaana gidennee? Hewaa diraw, hintteppe ooninne bare
yalagatetsan akkeedda machchattinna c'aak'k'eteedda c'aak'k'oo ammanettennawaa
gidennaadan naagetto.
16 Ayaw gooppe, «Taani Med'ina Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, asinaynne machchata
bilettiyaawaa is's'ay; hewe iitabaa» yaagee. Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama
Med'ina Goday, «Hintte machchattinna machchattinna c'aak'k'eteedda c'aak'k'oo
ammanettennawantta gidennaadan naagettite» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aama
Med'ina Goday.

Godaa Yuusay Awaayetussaa
(2:17—4:6)

17 Hintte hintte haasayan Med'ina Godaa daabursseeddita.
Shin hintte, «Nuuni Aa wootiide daabursseeddoo?» yaagiita.
Hintte Aa daabursseeddawe, «Iitaa ootsiyaawanttu ubbay Med'ina Godaa sintsan
lo"a; k'ay ikka unttunttun nashettee» yaagiyaawaan woy, «Tumuwaa pirddiyaa
S'oossay hak'an de'ii?» yaagiyaawaana.

3

1 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Be'ite, ta biyaa ogiyaa giigissanaadan,
taani kiittiyaa asaa kasetaade yeddana; k'ay hintte koyiyaa Godaykka hintte
k'oppennaan de'ishshin, bare Geeshsha Golliyaa puttu gaana. Hintte nashettiyaa,
k'aalaa c'aak'uwaa kiitanchchay yaana» yaagee.

3:1 Mat. 11:10; Mar. 1:2; Luk'. 1:76; 7:27

2 Shin I biraanne work'k'aa siilissiide geeshshiyaa tamaa malanne mayuwaa
meec'c'iyaa saamonaa mala gidiyaa diraw, I yiyaa gallassi danddayanawe oonee?
K'ay I k'onc'c'iyaa wode Aa sintsan ek'k'anaw danddayiyaawe oonee?
3 I biraanne work'k'aa geeshshiyaawaadaaninne tigiyaawaadan uttiide, Leewiyaa
zaratuwaa geeshshana; unttunttu Med'ina Godaw likke yarshshuwaa yarshshana
gakkanaw, I unttuntta geeshshana.
4 Yaatooppe beni wodetuwaadaninne aad'd'eedda laytsatuwaadan, Yihudaa
asaynne Yerusaalame Asay yarshshiyaa yarshshuu Med'ina Godaa
nashechchiyaawaa gidanawaa.
5 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Hewaappe guyyiyaan, taani pirddaa
pirddanaw hinttekko yaade, muruniyaawanttu bolla, woshummiyaawanttu bolla,
wordduwaan c'aak'k'iyaawanttu bolla, oosanchchatoo bessiyaa dirgguwaa
immennan diggiyaawanttu bolla, asinay hayk'k'eedda am"attonne aata aawuu
hayk'k'eedda naanatuwaa tuggayiyaawanttu bolla, betiyaa pirddaa
geellayiyaawanttu bollanne taw yayyenawanttu bolla ellekka markkattana» yaagee.

Asiraataa Imotaa

6 K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Taani Med'ina Goday
laamettikke; hewaa diraw, hinttenoo Yaak'ooba zaretoo, hintte d'aykkita.
7 Hintte mayzza aawotuwaa wodiyaappe doommiide, hintte ta wogaappe wora
simmeeddita; aakka naagibeykkita. Ha"i taakko simmite; taanikka hinttekko
simmana» yaagee.
Shin hintte, «Nuuni waan simmanne?» yaagiide oochchiita.
8 Med'ina Goday, «Asay Med'ina Godaa wuu"ii? Shin hintte taana wuu"iita» yaagee.
K'aykka hintte, «Nuuni neena wooti wuu"eettoo? yaagiita» yaagee.
Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay, «Hintte asiraataaninne imotaan taana wuu"iita.
9 Hintte Israa'eeliyaa Asay ubbay taana wuu"iyaa diraw, hintte
shek'etteeddawaantta.
10 Ta Geeshsha Golliyaan k'umay de'anaadan, asiraataa ubbaa yeesiyaan yeggite.
Yaatiide taani saluwaa maskkootiyaa dooyaade anjjuwaa hinttenttoo palahissaade
gussana d'ayooppe, taana hewan paac'c'ite.
11 Hintte biittay mokkiyaa katsaa bayzzenaadan, taani hintte diraw katsaa
bayizziyaabaa ubbaa seerana; gaden de'iyaa woyniyaa turaykka ayifiyaa diggenna.
Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday hawaa oday.
12 Hintte biittay de'anaw nashechchiyaa biittaa gidiyaa diraw, kawutetsatuu ubbay
hinttena, ‹Anjjetteeddawantta› yaagana» yaagee.

Med'ina Goday Bare Asaa Maaranaw Odeedda K'aalaa

13 Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Hintte ta bolla s'ala k'aalaa haasayeeddita.
«Yaatiide k'ay, ‹Nuuni ne bolla waagi haasayeeddo?› yaagiide oochchiita.
14 «K'aykka hintte, ‹S'oossaw ootsiyaawe hada. Aa azazuwaa naagiyaawaaninne
Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Godaa sintsan kayyottiide hamettiyaawan nuuni
ayaa go"etteettoo?
15 Nuuni otorettiyaawanttu anjjettiina be'eetto; iitaa ootsiyaawanttukka ishaliide
de'iyaawaa s'alalaa gidennaan, S'oossaa paac'c'iiddekka kessi akkiino› yaagiita»
yaagee.
16 He wode Med'ina Godaw yayyiyaawanttu ittuu ittuwaanna haasayeeddino;
Med'ina Godaykka hayzziide siseedda. Med'ina Godaw yayyeeddawanttunne Aa
suntsaakka bonchcheeddawantta hassayissiyaa mas'aafay Aa sintsan s'aafetteedda.

3:2 Iyu. 2:11; Sas'. 6:17 **3:10** Wog. 27:30; Pay. 18:21-24; Zar. 12:6; 14:22-29; Nah. 13:12

17 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Unttunttu tawaa gidanawantta; taani
ootsiyaa gallassi unttunttu taw dummateedda asaa gidanawantta; aawuu barew
ootsiyaa bare na'aa maariyaawaadan, taani unttuntta maarana.
18 He wode hintte zaaretsiidekka s'illuwaappenne nagaranchchaappe gidduwaan
de'iyaa zawaanne S'oossaw azazettiyaawanttuppenne azazettenawanttuppe
gidduwaan de'iyaa zawaa be'ana» yaagee.

4

Med'ina Godaa Gallassay Matatteedda

1 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, c'ooc'iyaa
tamaadan ees's'iyaa gallassay matatteedda; otorettiyaawanttunne iitaa
ootsiyaawanttu ubbay utulaa mala gidanawaa. He yiyaa gallassay unttuntta
s'uuggana; unttunttoo s'ap'uwaa s'eeraakka ashshenna.
2 Shin hinttenttoo, ta suntsaw yayyiyaawanttoo Aa k'efiyaa giddon patsiyaabay
de'iyaa s'illotetsaa away mokkana. Hinttekka ak'uwaappe biletteedda galo maraadan
buraak'ana.
3 Taani ootsiyaa gallassi, nagaranchchatuu hintte gediyaappe garssa baggana
bidintsaa mala gidanawantta; hinttekka unttuntta yed'd'anita. Taani Ubbaappe
Wolk'k'aama Med'ina Goday hawaa oday.
4 «Israa'eeliyaa asaa ubbaw Siinaa Deriyaa bollan taani ta k'oomaa Muse baggana
azazeedda azazuwaanne higgiyaa hassayite.
5 «Be'ite, gitanne bonchchetteedda s'oossaa gallassay yaanaappe kasetaade, taani
hinttew timbbitiyaa odiyaa Eelaasa kiittana.
6 I yiide, taani yaade biittaa shek'an shoc'ennaadan, aawotuwaa wozanaa
naanatuwaakko, naanatuwaa wozanaakka aawotuwaakko zaarana» yaagee
Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday.

4:5 Mat. 11:14; 17:10-13; Mar. 9:11-13; Luk'. 1:17; Yoh. 1:21

Maatoossi S'aafeedda
Mishiraachchuwaa K'aalaa
Geluwaa

Maatoossi s'aafeedda mishiraachchuu, Yesuusi yaana geetettiyaa hidootay kase odetti utteedda d'aliyaa gidiyaawaanne S'oossay kase Ec'a C'aak'uwaan bare asaw immeedda hidootaa k'aalaa poleeddawe Yesuusa baggana gidiyaawaa odiyaa mishiraachchuwaa k'aalaa oyk'k'eeddawaa. Ha mishiraachchuwaa k'aalay Yesuusi unttunttu giddon yelettiide dic'c'eeddawe Ayihudatuu s'alalaassa gidennaan, alamiyaa ubbaan de'iyaa asaassa.

Maatoossi s'aafeedda Mishiraachchuwaa K'aalay daro akeekan s'aafetteedda mas'aafaa. Yesuusa yeletaan doommiide, I s'ammak'etteeddawaanne I paac'etteeddawaa odi simmiide, Galiilaan I k'aalaa odeeddawaa, tamaarisseeddawaanne harggancchatuwaa patseeddawaa odee. Hewaappe kaalliide Yesuusi Galiilaappe Yerusaalame beeddawaanne I ha alamiyaan gam"eedda wurssetsaa saaminttaan haneedda yewatuwaa k'onc'c'issee. Hewanttukka I kak'ettowaa, hayk'k'eeddawaanne denddeeddawaa odiino.

Ha Mishiraachchuwaa K'aalay Yesuusa, S'oossaa higgiyaa biletsaa immanaw maatay de'iyaawaanne S'oossaa Kawutetsaabaa erissiyaa wolk'k'aama tamaarissiyaawaa ootsiide shiishsheedda. Aa timirttiyaappe dariyaa baggay, dumma dumma ogiyaan giigetteedda ichcheshu saan shaakettee.

1. S'oossaa kawutetsaan de'ana asaa eeshshaa, oosuwaa, maataanne wurssetsaa kaac'aa odiyaa Deriyaa Bolla Timirttiyaa (Mat. 5:1—7:28).
2. Tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawanttu Mishiraachchuwaa K'aalaa tamaarissanaw beedda wode unttunttoo imetteedda kaaletsuwaa (Mat. 10).
3. S'oossaa kawutetsaabaa tamaarissishshin shiik'eedda dumma dumma leemisatuwaa (Mat. 13).
4. Yesuusa kaalliyaawanttubaa billi odiyaa timirttiyaa (Mat. 18).
5. Ha"i wodiyaa wurssetsaanne S'oossaa Kawutetsaa yuussaa s'eelliyaawaan imetteedda timirttiyaa (Mat. 24-25).

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Yesuusi Kiristtoosa guyye zeretsaanne yeletaa *1:1—2:23*
S'ammak'iyaa Yohaannisa oosuwaa *3:1-12*
Yesuusi s'ammak'ettowaanne paac'ettowaa *3:13—4:11*
Yesuusi oosuwaa Galiilaan doommowaa *4:12—18:35*
Yesuusi Galiilaappe Yerusaalame boowaa *19:1—20:34*
Yerusaalameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wurssetsaa saaminttaa *21:1—27:66*
Nu Godaa Yesuusa dendduwaanne k'onc'c'etsaa *28:1-20*

Yesuusi Kiristtoosa Yeletaa Maaraa
(Luk'. 3:23-38)

1 Hawe Daawita zariyaanne Abraahaame zare gideedda Yesuusi Kiristtoosa yeletaa odiyaa mas'aafaa.
2 Abraahaame, Yisaak'a yeleedda; Yisaak'i, Yaak'ooba yeleedda; Yaak'oobi, Yihudaanne Aa ishatuwaa yeleedda.
3 Yihuday Ti'imaarippe Paareesanne Zaraaha yeleedda; Paareese, Hes'iroona yeleedda; Hes'iroone, Raama yeleedda.
4 Raame Aminaadaaba yeleedda; Aminaadaabe, Na'asoona yeleedda; Na'asoone, Selimoona yeleedda.

5 Selimoone, Ra'aabo geetettiyaa mishirattippe Boo'eeza yeleedda; Boo'eezi, Uruuto
geetettiyaa mishirattippe Iyyoobeedda yeleedda; Iyyoobeede, Issey yeleedda.
6 Issey Kaatiyaa Daawita yeleedda.
Kaatiyaa Daawite, Ooriyaa machchattippe Solomona yeleedda.
7 Solomone, Robi'aama yeleedda; Robi'aame, Aabiyaa yeleedda; Abii, Asaafa
yeleedda.
8 Aasaafe, Yoosaafees'a yeleedda; Yoosaafees'e, Iyyooraama yeleedda; Iyyooraame,
Ooziyaana yeleedda.
9 Ooziyaane, Iyyoo'aataama yeleedda; Iyyoo'aataame, Akaaza yeleedda; Akaazi,
Hizk'k'iyaasa yeleedda.
10 Hizk'k'iyaase Minaasa yeleedda; Minaase, Amoos'a yeleedda; Amoos'e,
Iyyoosiyaasa yeleedda.
11 Israa'eeliyaa Asay omoddettiide, Baabloone gadiyaa beedda wode, Iyyoosiyaase
Ikkoniyaananne* Aa ishatuwaa yeleedda.
12 Baabloone omooduwaappe guyyiyaan, Ikkoniyaananne Salaatiyaala yeleedda;
Salaatiyaale, Zerubaabeela yeleedda.
13 Zerubaabeeli, Abiyuuda yeleedda; Abiyuude, Eeliyaak'eema yeleedda;
Eeliyaak'eemi, Azoora yeleedda.
14 Azoore Saadook'a yeleedda; Saadook'e, Akiima yeleedda; Akiime Eliyuuda
yeleedda.
15 Eliyuude, Ali'aazara yeleedda; Ali'aazare, Maataana yeleedda; Maataane,
Yaak'ooba yeleedda.
16 Yaak'oobi, Kiristtoosa geetettiyaa Yesuusa yeleedda Mayraamo oochcheedda
Yooseefa yeleedda.
17 Simmi yeletay ubbay Abraahaamoppe Daawita gakkanaw tammanne oyddu
yeletaa; Daawiteppe doommiide, Asay Baabloone gadiyaa omoddettiide beedda
wodiyaa gakkanaw tammanne oyddu yeletaa; Asay Baabloone gadiyaa omoddettiide
beedda wodiyaappe Kiristtoosi† yeletteedda wodiyaa gakkanaw tammanne oyddu
yeletaa.

Yesuusi Kiristtoosa Yeletaa
(Luk'. 2:1-7)

18 Yesuusi Kiristtoosa yeletay hawaa mala; Aa daaya Mayraama Yooseefoo ooshetta
k'ashetta uttaaddu. He wode Yooseefonna gakettennaan de'aadde, Geeshsha
Ayyaanan shahaaraaddu.
19 Izo giigissi wotseedda Yooseefo s'illo asaa‡ gideedda diraw, izo kawushshanaw
koyyibeenna; iibaa k'onc'c'issennaan izo agganaw k'oppeedda.
20 Shin I hewaa k'oppishin, Godaa kiitanchchay akumuwaan§ aanana gakettiide,
«Daawite na'aa Yooseefoo, Mayraama Geeshsha Ayyaanan shahaareedda diraw* izo
akkanaw yayyoppa.
21 Iza attuma na'aa yelanawunnu; neenikka, I asaa nagaraappe ashshiyaa diraw Aa
suntsaa Yesuusa gaade s'eesanaassa» yaageedda.

1:5 Uru. 4:18-22; 1 Od. 2:13-15 * **1:11** Hewaa guussay, Yo'aakina giyaawaa; k'ay payduwaa 12 de'iyaawookka biletsay ittuwaa. **1:11** 2 Kat. 24:14-15; 2 Od. 36:10; Erm. 27:20 † **1:17** Kiristtoosa, giyaawe Giriike k'aalaanna gidoode, Mesih guussay Ibiraayiss's'e k'aalaanna gidiide laa"uwaa biletsaykka «Oketteeddawaa» guussaa. ‡ **1:19** Yooseefo s'illo asaa giyaa k'ofaw heezzu ogiyaan biletsay imettana danddayee: 1. S'oossaabaw ubbaw eeno giide azazettiyaa asaa; amaliyaa lo"o asaa. 2. Garaa (k'aretanchchaa). 3. Lo"uwaa. Hewaa guussay, ubbaa kaala lo"obaa ootsiyaa asaa guussa. § **1:20** Akumuwaan guussay, c'ookka go"enna akumuwaa gidennaadan Ayihudatuwaa akumuwaa guussay, S'oossay likke k'onc'c'iyaa ogiyaa. * **1:20** Geeshsha Ayyaanan shahaareedda diraw, guussay iza hawaa gakkanaashshin yelettanaadan naagiyaa Na'ay, S'oossaa Geeshsha Ayyaanaappe yee guussaa. **1:21** Luk'. 1:31

22-23 K'ay Goday nabiyaa baggana, «Wodoratta shahaaranawunnu; na'aakka
yelanawunnu; Aa suntsaykka Ammaneela geetettanawaa» yaageeddawe polettana
mala, hawe ubbay haaneedda; «Ammaneela» yaagiyaawe, «S'oossay nuunanna de'ee»
yaagiyaawaa.
24 Yooseefo gem"ishuwaappe beegottiide, Godaa kiitanchchay barena
azazowaadan, Mayraamo bare golle afeedda.
25 Shin na'ay yelettana gakkanaw Yooseefo izikko shiik'ibeenna; k'ay na'aakka
Yesuusa giide suntseedda.

2

Dolahaa Baggappe Yeedda S'oolinttiyaa Paydiyaa Asatuwaa

1 Yesuusi Yihudaa gadiyaan Beeteleeme geetettiyaa katamaan Heroodise kawutiide
de'iyaa wode yeletteedda; hewaappe guyyiyaan, s'oolinttiyaa paydiyaa asay* awayifii
doliyaa baggappe Yerusaalame yiide,
2 «Ayihuda kaatiyaa gidanaw yeletteedda na'ay hak'an de'ii? Nuuni awayifii doliyaa
baggana keseedda Aa s'oolinttiyaa be'iide, aw goyinnanaw yeeddo» yaagiide
oochcheeddino.
3 Kaatiyaa Heroodise, hewaa sisiide dagammeedda; Yerusaalamen de'iyaa Asay
ubbaykka wozanaa bayeeddino.
4 Heroodise k'eesatuwaa kaappatuwaa ubbatuwaanne Muse higgiyaa
tamaarissiyaawantta s'eesiide, «Kiristtoosi hak'an yelettanddeeshsha?» yaagiide
oochcheedda.
5-6 Unttunttu zaariide, «Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaan yelettanawaa.
Nabii,
« ‹Yihudaa gadiyaan de'iyaa Beeteleeme,
neeni Yihudaa gadiyaan de'iyaa wolk'k'aama katamatuwaappe laafakka.
Israa'eeliyaa mooddiyaawe neeppe kesanawaa›
giide s'aafeedda» yaageeddino.
7 Hewaappe kaala, Heroodise awayifii doliyaa baggappe yeedda asatuwaa geeman
s'eesiide, s'oolinttii unttunttoo beetteedda wodiyaa unttunttuppe geeshshiide
ereedda.
8 Yaatiide Beeteleeme unttuntta yeddiidde, «Biide na'aa loytsi koyyite; Aa
demmeedda wode taanikka baade aw goyinnanaadan, taanakka erissite» yaageedda.
9 Unttunttu kaatii geeddawaa sisi biidde ogiyaan awayifii doliyaa baggana
unttunttu kase be'eedda s'oolinttiyaa be'eeddino; na'ay de'iyaasaa gakkiide ek'k'ana
gakkanaw, s'oolinttii unttuntta kaaletseedda.
10 Unttunttu he s'oolinttiyaa be'eedda wode, zaway baynna daro nashechchaa
nashetteeddino.
11 Golle geliide, na'ay bare daay Mayraaminna de'iyaawaa be'eeddino; gulbbatiide
aw goyinneeddino; hewaappe kaala, barenttu saas'iniyaa dooyyiide, work'k'aa,
is'aanaanne kawaraa† aw imotaa shiishsheeddino.
12 Unttunttu Heroodisakko simmenna mala, S'oossay akumuwaan unttuntta,
«Hinttena erite» giina hara ogiyaanna barenttu gade simmeeddino.

Gibs'e Betussaa

13 Unttunttu beeddawaappe guyyiyaan, Godaa kiitanchchay akumuwaan
Yooseefoo beettiide, «Heroodise na'aa wod'anaw koyyiyaa diraw, denddaade

---

1:22-23 Isa. 7:14 **1:25** Luk'. 2:21 * **2:1** S'oolinttiyaa paydiyaa asaa guussay, eretteedda maaraa biletsaan eranchcha asatuwaa guussaa. **2:5-6** Mik. 5:2 † **2:11** *Is'aanaanne kawaraa:* Is'aanay, maaddiyaa d'iiliyaa gidiide, tamaan yeggiyaa wode sawanaassa; kawaraykka sawoo maaddiyaa d'iiliyaa gidiide shittuwaadan maaddee.

na'aanne Aa daayo akkaade Gibs'e gadiyaa beta; taani new odana gakkanaw, yaan de'ashsha» yaageedda.
14-15 Yooseefo k'amma denddiide, na'aanne Aa daayo akkiide, Gibs'e gadiyaa beedda; Goday nabiyaa baggana, «Taani ta na'aa Gibs'e gadiyaappe s'eesaad» yaageeddawe polettana mala, Heroodise hayk'k'ana gakkanaw I yaan de'eedda.

Heroodise K'eeri Naanaa Wod'iseedda

16 Hewaappe guyyiyaan, Heroodise awayifii doliyaa baggappe yeeddawanttu barena c'immeeddawaa ereedda wode, daro hank'k'ettiide, s'oolinttii kase beetteedda wodiyaa unttunttuppe siseeddawaadan, wotaadaratuwaa yeddiide, Beeteleemeninne yuushshuwaan de'iyaa laa"u laytsaa attuma naanaanne laa"u laytsaappe garssanna de'iyaa attuma naanaa ubbaa wod'iseedda.
17-18 Nabiyaa Ermaasi,
«Yeekuunne zilaassay Raama geetettiyaa katamaan sisetteedda;
Raaheela bare naanaw yeekkaw.
Unttunttu hayk'k'idiggo diraw,
agga giina, aggenaan is's'aaddu»
giide odeeddawe poletteedda.

Gibs'eppe Simaa

19 Heroodise hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Godaa kiitanchchay Gibs'en Yooseefoo akumuwaan beettiide
20 Aa, «Dendda; na'aanne Aa daayo akkaade, Israa'eeliyaa gadiyaa simma. Na'aa wod'anaw koyyiyaawanttu hayk'k'i diggeeddino» yaageedda.
21 Yooseefo denddiide, na'aanne Aa daayo akkiide, Israa'eeliyaa simmeedda.
22 Shin Yooseefo Arkkelawoosi bare aawuwaa Heroodisa oydiyaan Yihudaa gadiyaan kawuteeddawaa siseedda wode, yaa baanaw yayyeedda; S'oossay aw akumuwaan hinttena erite giina, Galiilaa gadiyaa beedda.
23 Nabatuu, «Asay Aa, ‹Naazireetiyaa asaa›‡ giide s'eesana» yaageeddawe polettana mala, Naazireete geetettiyaa katamaa biide de'eedda.

3

S'ammak'iyaa Yohaannisi K'aalaa Odeedda
(Mar. 1:1-8; Luk'. 3:1-18; Yoh. 1:19-28)

1-2 He wode S'ammak'iyaa Yohaannisi asaa, «Saluwaa kawutetsay matatteedda diraw, hintte nagaraappe simmite» yaagiidde, Yihudaa mela biittaan odiidde yeedda.
3 Ayaw gooppe, nabiyaa Isiyaase, Yohaannisabaa odiidde,
«Ittuu mela biittaan bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide,
‹Godaa ogiyaa giigissite.
I hemettana loossuwaakka
aw sitti ootsite› geedda»
yaageedda.
4 Yohaannisaw gaaluwaa isikiyaa dadetteedda mayuu de'ee; k'ay bare s'eessan dafuwaa danc'c'eedda; I miyaa k'umaykka booliyaanne bazzuwaa eessaa.
5 Asay he wode Yerusaalameppe, Yihudaa gadiyaa ubbaa saappenne Yorddaanoosa Shaafaa heeraan de'iyaa gadiyaa ubbaappe aakko yiino.
6 Barenttu nagaraa paas'ina, Yorddaanoosa Shaafaan asaa s'ammak'eedda.

2:14-15 Hos. 11:1 **2:17-18** Erm. 31:15 ‡ **2:23** Hawaa geeddawe oonentto erettenna. **2:23** Mar. 1:24; Luk'. 2:39; Yoh. 1:45 **3:1-2** Mat. 4:17; Mar. 1:15 **3:3** Isa. 40:3 **3:4** 1 Kat. 1:8

7 Shin Yohaannisi daro Parisaawatuunne* Saduk'aawanatuu† s'ammak'ettanaw
barekko yiyaawantta be'iide, «Ha shooshshatoo, S'oossaa hank'k'uu yaana
haniyaawaappe attana mala, hinttew oonee odeeddawe?
8 Simmi hintte, hinttenttu nagaraappe simmeeddawaa erissiyaa oosuwaa, ootsite.
9 Hintte hinttenttu wozanaan, ‹Abraahaame nu aabba› giide k'oppiyaawaa hinttew
malatoppo. Ayaw gooppe, taani hinttenttoo oday; S'oossay ha shuchchatuwaappe
Abraahaamoo naanaa ootsi dentsanaw danddayee.
10 Bees'i mitsaa s'ap'uwaan k'ans's'anaw giigi utteedda; lo"o ayfiyaa ayfena mitsaa
ubbay k'ans's'ettiide, tamaan yegettana.
11 «Hintte hinttenttu nagaraappe simmiyaawaa bessanaw, taani hinttena haatsaan
s'ammak'ay; shin taappe guyyenna yiyaawe, hinttentta Geeshsha Ayyaanaaninne
tamaan s'ammak'ana.‡ I taappe daro minnee; Aa c'aammaa tookkanawukka taani
bessiyaa asaa gidikke.
12 Aa kushiyan katsaa ses's'iyaa layday de'ee. Uddumaan de'iyaa katsaa loytsi
geeshshee; bare zarggaa diyiyaan k'olana; shin dalaa to'enna tamaan guuddana»
yaageedda.

Yesuusi S'ammak'etteedda
(Mar. 1:9-11; Luk'. 3:21-22)

13 Yesuusi he wode Yohaannisan s'ammak'ettanaw, Galiilaappe Yorddaanoosa
geetettiyaa shaafaa aakko beedda.
14 Shin Yohaannisi, «Taani neenan s'ammak'ettanaw bessiyaa wode, neeni taakko
yay?» yaagiide, Aa digganaw koyyeedda.
15 Shin Yesuusi zaariide Aa, «Nuuni s'illotetsaa oosuwaa ubbaa hawaadan polanaw
bessiyaa diraw, ha"i taw eeno ga» yaageedda. Yohaannisikka aw eeno geedda.
16 Yesuusi s'ammak'ettowaappe guyyiyaan, ellekka haatsaappe keseedda; saluu
dooyettina, S'oossaa Ayyaanay harap'p'iyaadan saluwaappe wod'd'iide bare bolla
yiyaa wode be'eedda;
17 k'ay saluwaappe, «Taani siik'iyaa, taana nashechchiyaa, ta Na'ay hawaa»
yaagiyaa k'aalay yeedda.

4

Yesuusi Paac'etteedda
(Mar. 1:12-13; Luk'. 4:1-13)

1 Hewaappe guyyiyaan, s'alahiyaan paac'ettana mala, Geeshsha Ayyaanay Asay
de'enna sa'aa Yesuusa afeedda.
2 Yesuusi oytamu gallassaanne oytamu k'ammaa s'oomowaappe guyyiyaan
koshatteedda.
3 S'alahii yiide Aa, «Neeni S'oossaa Na'aa gidooppe, ane ha shuchchatuwaa ukitsaa
gidana mala ga» yaageedda.
4 Shin Yesuusi zaariide, «S'oossaa mas'aafaan, ‹Asay S'oossay haasayiyaa k'aalaa
ubbaan de'anaappe attin, ukitsaa s'alalaan de'enna› yaagetti s'aafetteedda»
yaageedda.
5 Hewaappe guyyiyaan, s'alahii Yesuusa geeshsha katamaa afi Geeshsha Golliyaa
s'eeraan essiide,

---

* **3:7** *Parisaawatuwaa:* Guussay Ayihuda asatuwaa kaaletsiyaa asatuwaa giddoppe gidiide Geeshsha K'aalaan kase Ec'a C'aak'uwaa giddon de'iyaa K'aalaa Wogaa ubbaan ammaniyaawantta. † **3:7** *Saduk'aawanatuwaa:* Guussay Ayihuda asatuwaa kaaletsiyaa asatuwaa giddoppe gidiide Geeshsha K'aalaan kase Ec'a C'aak'uwaa giddon de'iyaa K'aalaa Wogaappe Muse s'aafeedda koyro ichcheshu mas'aafatuwaa giddon de'iyaa Wogatuwaa s'alalaan ammaniyaawantta. ‡ **3:11** *Geeshsha Ayyaanaaninne tamaan s'ammak'ana:* Guussay Yesuusi yiide asaa garssa ayaanaa asatetsaa laammiyaawaa tamaarissiyaawaa. **3:17** Dom. 22:2; Maz. 2:7; Isa. 42:1; Mat. 12:18; 17:5; Mar. 1:11; Luk'. 9:35 **4:4** Zar. 8:3

6 «Neeni S'oossaa Na'aa gidooppe, ane duge kundda. Ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafaan,
« ‹S'oossay bare kiitanchchatuwaa
new azazanawaa›
k'ay ‹Unttunttu ne gedii shuchchaan d'ubettenna mala,
barenttu kushiyan neena dentsanawantta›
yaagetti s'aafetteedda» yaageedda.
7 Yesuusi zaariide Aa, «K'aykka S'oossaa mas'aafaan, ‹Godaa ne S'oossaa paac'c'oppa› yaagetti s'aafetteedda» yaageedda.
8 K'ay s'alahii Yesuusa itti daro wolk'k'aama deriyaa s'eeraa kessiide, ha alamiyaan de'iyaa kawutetsaa ubbaanne unttunttu bonchchuwaa
9 bessiide Aa, «Neeni taw gulbbataade goyinnooppe, taani hawaa ubbaa new immana» yaageedda.
10 He wode Yesuusi zaariide Aa, «Laa ha Sees'aanaw haakka; ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafaan, ‹Godaw, ne S'oossaw goyinna; Aa s'alalaa gosheta› geetetti s'aafetteedda» yaageedda.
11 Hewaappe guyyiyaan, s'alahii Yesuusa aggina, kiitanchchatuu yiide, aw ootseeddino.

Yesuusi Bare Tamaarissiyaa Oosuwaa Galiilaan Doommeedda
(Mar. 1:14-15; Luk'. 4:14-15)

12 Yohaannisi k'ashetteeddawaa Yesuusi siseedda wode, Galiilaa geetettiyaa gadiyaa beedda.
13 Naazireeteppe kesiide, K'ifirinaahooma katamaa biide, yaan de'eedda; K'ifirinaahoomi Zaabiloonaninne Nifttaaleeme gadiyaan de'iyaa Galiilaa abbaa mataan de'ee.
14 Hawe haneeddawe nabiyaa Isiyaasi,
15 «Zaabiloone gadiyaaninne Nifttaaleeme gadiyaan,
abbaa ogiyaan Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggan,
Ayihuda gidenna Asay de'iyaa Galiilaan,
16 d'umaan de'iyaa asay,
wolk'k'aama poo'uwaa be'eedda.
K'ay hayk'uwaa kuway de'iyaa gadiyaan utteeddawanttoo
poo'uu keseedda»
yaageeddawe polettana malaasa.
17 He wodiyaappe doommiide Yesuusi,
«Hintte nagaraa paas'ite; ayaw gooppe,
saluwaa kawutetsay matatteedda diraassa»
giide k'aalaa oduwaa doommeedda.

Yesuusi Barena Kaalliyaa Oyddatuwaa S'eegeedda
(Mar. 1:16-20; Luk'. 5:1-11)

18 Yesuusi Galiilaa Abbaa mataanna aad'd'iidde, laa"u ishatuu P'es'iroosa geetettiyaa Simooninne Aa ishaa Inddiraasi, moliyaa oyk'k'iyaawantta gido diraw, dabbaa* abbaan yeggiyaawantta be'eedda.
19 Unttuntta, «Taana kaallite; taani hinttena moliyaa oyk'k'iyaawaadan asaa taakko ahiyaa ogiyaa tamaarissana» yaageedda.
20 Unttunttu ellekka barenttu dabbaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino.
21 Yesuusi hewaappe sintsakko biidde, hara laa"u ishatuwaa, Zabddiyoosa naanaa Yaak'oobanne Aa ishaa Yohaannisa be'eedda; unttunttu barenttu aawuwaa

---

4:6 Maz. 91:11-12 **4:7** Zar. 6:16 **4:10** Zar. 6:13 **4:16** Isa. 9:1-2 * **4:18** ***Dabbaa:*** Hawaa guussay moliyaa p'iranaw woy oyk'k'anaw haatsaan yeggiyaa amaaraatsuwan marabiyaa giyaawaa.

Zabddiyoosanna haatsaa bollan biyaa wonggiriyaa giddon barenttu dabbaa giigissiyaawantta be'iide, s'eeseedda.
22 Unttunttu ellekka haatsaan biyaa wonggiriyaanne barenttu aawuwaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino.

Yesuusi C'ora Asaa Tamaarisseeddanne Patseedda (Luk'. 6:17-19)

23 Yesuusi Ayihuda woosa golletuwaan tamaarissiidde, kawutetsaa mishiraachchuwaa k'aalaa odiiddinne k'ay harggiyaa ubbaappenne sakuwaa ubbaappe asaa patsiidde, Galiilaa gadiyaa ubbaan yuuyyeedda.
24 Aa waarii Sooriyaa gadiyaa ubbaa gakkeedda; dumma dumma harggiyaan oyk'ettiide harggeedda asaa ubbaa, s'alahatuwaan oyk'etteeddawantta, yiic'uwaa sakuu de'iyaawantta, k'ay gunddeeddawantta Asay Yesuusakko aheedda; I unttuntta patseedda.
25 C'ora Asay Galiilaappe, tammu katamatuwaappe, Yerusaalameppe, Yihudaappenne Yorddaanoosappe hefintsan de'iyaa gadiyaappe Yesuusa kaalleeddino.

5

Yesuusi Deriyaa Bollan Gidiide Tamaarisseedda Timirttiyaa (5:1—7:29)

1 Yesuusi c'ora asaa be'iide, pude deriyaa kesiide utteedda. Aa kaalliyaawanttu aakko shiik'eeddino.
2 Unttuntta hawaadan yaagi tamaarissuwaa doommeedda.

Tumu Anjjuwaa Akkiyaa Asatuwaa (Luk'. 6:20-23)

3 «Barenttu ayaanaa de'uwaan,
hiyyeesaa gideeddawaa eriyaawanttu anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay unttunttussa.
4 Kayyottiyaawanttu anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe, S'oossay unttuntta minisana.
5 Ashikke gideeddawanttu anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe,
unttunttu sa'aa laattana.
6 S'illotetsaa koshattiyaawanttunne saamettiyaawanttu,*
anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe, S'oossay unttuntta kalissana.
7 Maariyaawanttu anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe,
S'oossay unttuntta maarana.
8 Wozanaa geeshshatuu anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe,
unttunttu S'oossaa be'ana.
9 Asaa sigetsiyaawanttu anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe, S'oossay unttuntta,
bare naanaa giide s'eesana.
10 S'illotetsaa diraw,
yederssettiyaawanttu anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay unttunttussa.†

5:4 Isa. 61:2 **5:5** Maz. 37:11 * **5:6** Hawaa biletsay S'oossaw eeno giyaawantta woy lo"obaa woy tumobaa ootsiyaawantta guussaa. † **5:10** ***Saluwaa kawutetsay unttunttussa:*** Guussay he asatuu saluwaa kawutetsaa laattanaw danddayiyaawantta gidiyaawaa bessee.

11 «Hintte taana kaalliyaa diraw, Asay hinttena boriyaa wodenne waayissiyaa wode,
k'ay hintte bolla iitabaa ubbaa wordduwaan haasayiyaa wode, hintte
anjjetteeddawantta.
12 Hinttew saluwaan wolk'k'aama woytay de'iyaa diraw, nashettite; hashshu giite;
ayaw gooppe, Asay hintteppe kase de'eedda nabatuwaa hewaadan yedersseeddino.

Mas'iniyaanne Poo'uwaa Leemisuwaa
(Mar. 9:50; Luk'. 14:34-35)

13 «Asaa ubbaw hintte mas'ine mala; shin mas'inii mal"ana d'ayooppe, zaariide Aa
wooti mal"etsanee? Kare olina, Asay Aa yed'd'i hamettanaappe attin, sintsaw ayinne
maaddenna.
14 «Ha alamew hintte poo'o; deriyaa huup'iyaan kees'etteedda katamay geemmana
danddayenna.
15 S'omppiyaa s'omppiide, soyin de'iyaa asaa ubbaw poo'ana mala, d'ok'k'iyaa saan
wotseeppe attin, kammiyaa miishshaa giddon k'um"i wotsiyaa Asay ooninne baawa.
16 Hewaadankka, Asay hintte ootsiyaa lo"o oosuwaa be'iide, saluwaan de'iyaa
hintte Aawuwaa bonchchana mala, hintte poo'uu asaa sintsaan poo'o.

Muse Higgiyaabaa

17 «Taani Muse higgiyaanne nabatuu tamaarissiyaawaa‡ d'ayissanaw yeeddawaa
hinttew malatoppo; taani polanaw yeeddawaappe attin, d'ayissanaw yabeykke.
18 Ayaw gooppe, taani hinttew tumuwaa oday; saluunne sa'ay aad'd'ana gakkanaw,
k'ay ubbabaykka polettana gakkanaw,§ higgiyaappe itti c'achchaykka woy k'eeri
pidoliikka aad'd'enna.
19 Hewaa diraw, ha azazuwaa ubbaappe guus's'iyaa itti azazuwaa mentsiyaa uray
ooninne, k'ay haratuukka barewaadan hananaadan tamaarissiyaa uray ooninne,
saluwaa kawutetsaan ubbaappe guutsa gidana; shin azazuwaa ootsiyaawenne
haranttukka ootsanaadan tamaarissiyaawe ooninne saluwaa kawutetsaan d'ok'k'a
gidana.
20 Ayaw gooppe, hintte s'illotetsay Muse higgiyaa tamaarissiyaawanttu
s'illotetsaappenne Parisaawatuwaa s'illotetsaappe darana d'ayooppe, saluwaa
kawutetsaa hintte mule gelennawaa taani oday.
21 «Beni asaw, ‹Asaa wod'oppa; asaa wod'eedda ooninne pirddettana› geeddawaa
siseeddita.
22 Shin taani hinttew oday; bare ishaa hank'k'ettiyaa ubbay pirddettana; bare ishaa
boriyaa ubbay shangguwaa pirddaw shiik'ana; k'ay bare ishaa, ‹D'ullowe› giyaa
ubbay Gaannamiyaa tamaa pirddaw shiik'ana.
23 Hewaa diraw, neeni yarshshiyaasaan yarshshishshin, ne ishaa naak'k'eeddabay
new hewaan hassayettooppe,
24 ne yarshshuwaa hewaan aggaade ba; kasetaade ne ishaanna sigetta digga;
hewaappe kaala yaade, ne yarshshuwaa yarshsha.
25 «Neena mootiyaawaanna wodii de'ishshin elle aanana sigetta digga; hewe
d'ayooppe, I neena daannaa sintsa aatsana; k'ay daannay neena polisew aatsi
immina, polisii neena k'asho gollen yeggana.
26 Taani new tumuwaa oday; neeni itti santtimii attenaan, ne maggac'c'uwaa
wurssaade c'iggana gakkanaw, mulekka k'asho golleppe kesakka.

Woshummaabaw Imetto Timirttiyaa

27 « ‹Woshummoppa› geeddawaa siseeddita.

---

‡ **5:17** *Muse higgiyaanne nabatuu tamaarissiyaawaa:* Guussay Ayihudiyaa Geeshsha Mas'aafaa; hewenneekka Ec'a C'aak'uwaa. § **5:18** ***Ubbabaykka polettana gakkanaw:*** Guussay k'aalay tamaarissiyaa ubbay tumatetsaan k'onc'c'ana gakkanaw. **5:21** Kes. 20:13; Zar. 5:17 **5:27** Kes. 20:14; Zar. 5:18

28 Shin taani hinttew yaagay; ‹Mac'c'awuno s'eelliide amottiyaa ubbay, bare
wozanaa giddon he wode iinanna woshummeedda.›
29 Ne ushechcha ayfii neena nagaraa oosisooppe, neeppe wooc'aade olaa agga;
ayaw gooppe, ne bollay mulekka Gaannamiyaa tamaan olettiyaawaappe, aappe ittuu
pac'c'intto new lo"a.
30 K'ay ne ushechcha kushii neena nagaraa oosisooppe, neeppe k'ans's'aade olaa
agga; ayaw gooppe, ne bollay mulekka Gaannamiyaa tamaan olettiyaawaappe,
aappe ittuu pac'c'intto new lo"a.

Machchiyaa Yeddennaadan Imetto Timirttiyaa (Mat. 19:9; Mar. 10:11-12; Luk'. 16:18)

31 « ‹K'ay bare machchatto yeddiyaa ooninne izo yeddiyaa paramaa immo›
geetetteedda.
32 Shin taani hinttew yaagay; ‹Bare machchata woshummennaan de'ishshin
yeddiyaa ooninne izo woshumma kessee; k'ay asinay yeddeedda mishiratto
akkiyaawe ooninne woshummee.›

C'aak'k'ennaadaan Imetto Timirttiyaa

33 «K'ay beni asaw, ‹Wordduwaan c'aak'k'oppa; shin ne Godaw c'aak'k'eeddawaa
pola› geeddawaa siseeddita.
34 Shin taani hinttew yaagay; ‹Ubbakka c'aak'k'oppite›; saluu S'oossaa kawutetsaa
oydiyaa gidiyaa diraw, ‹Saluwaan c'aak'k'oppite›
35 k'ay sa'ay Aa gedii yed'd'iyaa sa'aa gidiyaa diraw, ‹Sa'aan c'aak'k'oppite›; k'aykka,
Yerusaalame wolk'k'aama kaatiyaa katamaa gidiyaa diraw, ‹Yerusaalamenikka
c'aak'k'oppite.›
36 Neeni itti binnanaakka bootsa woy karetsa kessanaw danddayenna diraw, ‹Ne
huup'iyankka c'aak'k'oppa.›
37 Shin hintte, ‹Ee› woy, ‹Gidenna› giite; hawanttuppe haray Sees'aanaappe yee.

Iitaa Iitan Zaarennaadan Imetto Timirttiyaa (Luk'. 6:29-30)

38 « ‹Ayifiyaa diraw ayifiyaa; achchaa diraw achchaa› geeddawaa siseeddita.
39 Shin taani hinttew yaagay; ‹Hinttew iitabaa ootsiyaa uraw iitan zaaroppite;
ooninne ne ushechcha bagga shayiyaa bak'k'ooppe, ne haddirssa bagga shayiyaakka
Aa bessa;
40 ne shaamic'c'iyaa akkanaw itti uray neena mootooppe, he uraw ne kootiyaakka
gujja imma.
41 Ooninne neena itti saatiyaa ogiyaa barenanna baanaadan wolk'k'antsooppe,
aanana laa"u saatiyaa ogiyaa ba.
42 Neena woossiyaa uraw imma; k'ay neeppe tal"ana koyyiyaa urawukka
diggoppa.›

Morkkiyaa Siik'ana Mala Imetto Timirttiyaa (Luk'. 6:27-36)

43 « ‹Ne laggetsatuwaa siik'a; ne morkkiyaa morkka› geeddawaa siseeddita.
44-45 Shin taani hinttew yaagay; saluwaan de'iyaa hintte Aawoo naanaa gidana
mala, hintte morkkatuwaa siik'ite; hinttena shek'k'iyaawantta anjjite; hinttena
is's'iyaawanttoo lo"obaa ootsite; hinttena yederssiyaawanttoo, S'oossaa woossite;
ayaw gooppe, iita asawukka lo"o asawukka S'oossay bare aawaa awas's'issee; k'ay
s'illatookka nagaranchchatookka bare iraa bukissee.

5:29 Mat. 18:9; Mar. 9:47 **5:31** Zar. 24:1-4; Mat. 19:7; Mar. 10:4 **5:32** Mat. 19:9; Mar. 10:11-12; Luk'. 16:18; 1 K'or. 7:10-11 **5:33** Wog. 19:12; Pay. 30:2; Zar. 23:21 **5:35** Isa. 66:1; Maz. 48:2 **5:38** Kes. 21:24; Wog. 24:20; Zar. 19:21 **5:43** Kes. 19:18

46 Hintte hinttena siik'iyaawanttu s'alalaa siik'ooppe, hinttew ay woytay de'ii?
Haray atto, nagaranchchatuukka hewaadan ootsiino.
47 Hintte hinttenttu ishatuwaa s'alalaa sarotooppe, haratuu ootsiyaawaappe
aad'd'iyaabaa ayaa ootseeditee? Haray atto, Ayihude gidenna asaykka hewaadan
ootsee.
48 Hewaa diraw, saluwaan de'iyaa hintte Aawuu polo gidowaadan, hinttekka polo
gidite.

6

Hiyyeesaw Immiyaa Maaraa Tamaarissuwaa

1 «Hintte lo"o oosuwaa asaa bessanaw asaa sintsaan ootsenna mala naagettite;
hewe d'ayooppe, saluwaan de'iyaa hintte Aawuu hinttew gatiyaa immenna.
2 «Hewaa diraw, hintte awudenne hiyyeesaw immiyaa wode, lo"a malatiyaa iitatuu
barentta bonchchissanaw, Ayihuda woosa golleninne ogiyaan haraani be'ettanaw
ootsiyaawaadan ootsoppite; taani hinttew tumuwaa oday; unttunttu barenttu
gatiyaa akki diggeeddino.
3-4 Shin neeni hiyyeesaw immiyaa wode, geeman immanaadan, ne ushechcha
kushii ootsiyaawaa haddirssa kushii eroppo.* Geeman ootseeddawaa be'iyaa ne
Aabbu, ne lo"o oosuwaa gatiyaa zaaranawaa.

Woosaabaa
(Luk'. 11:2-4)

5 «S'oossaa woossiidde, lo"a malatiyaa iitatuwaadan hanoppite; ayaw gooppe,
barentta Asay be'ana mala, Ayihuda woosa golleninne ogiyaa doonaan ek'k'iide,
S'oossaa woossiyaawaa dosiino; taani hinttew tumuwaa oday; unttunttu barenttu
gatiyaa ubbaakka akkeeddino.
6 Shin neeni S'oossaa woossiyaa wode, ne golle gela; ifitsaa k'achchaade, beettena
ne Aawuwaa woossa; geeman oosettowaa be'iyaa ne Aabbu new immanawaa.
7 «S'oossaa hintte woossiyaa wode, S'oossaa ammanenna asaadan, c'oo mela
zaaretsuwaa darissoppite; unttunttu haasayaa daruwaan sisettee giide k'oppiino.
8 Hewaa diraw, he asaadan hanoppite; ayaw gooppe, hintte Aabbu hinttena
koshshiyaawaa hinttenttu woossanaappe kasetiide eree.
9 «Simmi hinttenttu hawaa mala woosaa woossite;
« ‹Saluwaan de'iyaa nu Aabboo,
ne geeshsha suntsay anjjetto.
10 Ne Kawutetsay yo;
ne shenii saluwaan haneeddawaadan,
saankka hano.
11 Gallassaan gallassan koshshiyaa k'umaa
nuw hachche imma.
12 Nuuni nuuna naak'k'owanttoo
atto yaagiyaawaadan,
neenikka nu naak'uwaa atto ga.
13 Nuuna iitabaappe ashshappe attin,
paac'iyaan gelissoppa.
Kawutetsay, wolk'k'aynne bonchchuu
med'inawukka neessa.
Amen"i.›
14 «Hinttenttu hinttena naak'k'eedda hara asaa naak'uwaa atto gooppe, saluwaan
de'iyaa hinttenttu Aawuukka hinttew atto gaana.

5:48 Kes. 19:2; Zar. 18:13 * **6:3-4** *Ushechcha kushii ootseeddawaa haddirssa kushiikka eroppo,* Guussay S'oossaappe attin, ooninne eroppo guussaa.

15 «Shin hinttenttu hinttena naak'k'eedda hara asaa naak'uwaa atto gaana
d'ayooppe, hinttenttu Aawuukka hintte naak'uwaa atto geena.

S'oomaabaa

16 «K'ay hinttenttu s'oomiyaa wode, lo"a malatiyaa iitatuwaadan, kayyottiyaawaa
malatoppite; ayaw gooppe, unttunttu s'oomiyaawaa Asay be'ana mala, barenttu
som"iyaa bullaalissiino; taani hinttenttoo tumuwaa oday; unttunttu barenttu gatiyaa
akkeeddino.
17-18 «Shin hinttenttu s'oomiyaa wode, hinttenttu Aabbu hintte s'oomiyaawaa
erooppe attin, Asay erenna mala, hintte som"iyaa meec'ettite; hintte huup'iyaakka
okettite; yaatooppe, beettena hintte Aawuu hinttenttu ootsiyaawaa geeman be'iide,
hintte gatiyaa immanawaa.

Saluwaan De'iyaa Miishshaabaa
(Luk'. 12:33-34)

19 «Miishshaa bil"ay miyasaaninne biratay shi'iide bayizziyaasan, kayisuukka
bookkiide wuu"iyaasan, ha sa'aan hinttenttu huup'iyaw dagayoppite.
20 Shin bil"ay meennasaaninne shi'enna saan, kayisuukka bookkiide wuu"enna
saan hinttenttu huup'iyaw saluwaan miishshaa dagayite.
21 Ayaw gooppe, ne wozanay ne miishshay de'iyaa saan de'ana.

Bollaa Poo'uwaabaa
(Luk'. 11:34-36)

22 «Bollaa poo'uu ayfiyaa; hewaa diraw, ne ayfii pas'a gidooppe, ne bollaa ubbay
poo'o gidana.
23 Shin ne ayfii pas'a gidana d'ayooppe, ne bollaa ubbay d'umana; simmi neenan
de'iyaa poo'uu d'umooppe, d'umay ay keenaa daranee!

De'oo Hirgganaw Bessena
(Luk'. 16:13; 12:22-31)

24 «Laa"u godatoo moodettanaw danddayiyaawe ooninne baawa; ayaw gooppe,
ittuwaa is's'iide, yekkuwaa siik'ee; woy ittuwaa bonchchiidde, yekkuwaa kad'ee; itti
Asay S'oossawunne shaloo moodettanaw danddayenna.
25 «Hewaa diraw, taani hinttenttoo oday; hintte de'oo maanabawunne ushanabaw,
woy hintte bollaw mayyanabaw hirggoppite; shemppuu k'umaappe aad'd'ennee?
K'ay bollay mayuwaappe aad'd'ennee?
26 Paalliyaa kafatuwaa s'eellite; unttunttu zerikkino; c'akkikkino; diyyiyankka
k'olikkino; shin saluwaan de'iyaa hinttenttu Aawuu unttuntta mizee; hinttenttu
unttunttuppe loytsi darikkitee?
27 Hinttenttu giddon darssi hirggiide, bare geesaa bolla itti wad'aa gujjanaw
danddayiyaawe oonee?
28 «Ayaw mayoo hirggiitee? Dembban de'iyaa c'iishshatuu wooti dic'c'iinontto,
akeeki s'eellite; unttunttu daaburikkino woy puuttuwaa suk'k'ikkino.
29 Shin taani hinttenttoo oday; haray atto, Solomone hewaa keena
bonchchetteeddawaa gidiidde, he c'iishshatuwaappe ittuwaa malaakka
mayyibeenna.
30 Shin laafa ammanuu de'iyaawanttoo, S'oossay, hachche de'iide, wontti tamaan
ees's'iyaa dembbaa maataa mayzziyaawe, hinttena unttuwaappe aatsiide wooti
mayzzennee?
31 Simmi, ‹Nuuni ayaa maanee? Woy ayaa ushanee? Woy ayaa mayyanee?›
yaagiide hirggoppite.

6:15 Mar. 11:25-26 **6:19** Iya. 5:2-3 **6:28** 1 Kat. 10:4-7; 2 Od. 9:3-6

32 Ayaw gooppe, he ubbabaa S'oossaa ammanennawanttu darissiide koyyiino; he
ubbay hinttena koshshiyaawaa saluwaan de'iyaa hinttenttu Aawuu eree.
33 Shin kasetiide, S'oossaa kawutetsaanne Aa s'illotetsaa koyyite; I hinttenttoo he
ubbabaa immana.
34 Hewaa diraw, wonttibaw hirggoppite; ayaw gooppe, wontti gallassay barew
hirggana; gallassaa ubbawukka Aa huup'ew gidiyaa waayyii de'ee.

7

Hara Asaa Bolla Pirddanaw Koshshenna
(Luk'. 6:37-42)

1 «S'oossay hinttenttu bolla pirddenna mala, hinttekka haratuwaa bolla
pirddoppite.
2 Ayaw gooppe, hinttenttu haratuwaa bolla pirddiyaawaadan, S'oossay hinttenttu
bolla pirddana; k'ay hinttenttu haratoo immanaw makkiyaabaan I hinttew makkana.
3 Ne ayfiyaan de'iyaa tuussaa be'akka; shin ne ishaa ayfiyaan de'iyaa suullaa ayaw
s'eellay?
4 Woy ne ayfiyaan tuussay de'ishshin, neeni ne ishaa, ‹Taani ne ayfiyaappe suullaa
kessoo› waanaade gaanaw danddayay?
5 Laa ha lo"uwaa malatiyaa iitaw! Kasetaade ne ayfiyaappe tuussaa kessa digga;
hewaappe guyyiyaan, ne ishaa ayfiyaappe suullaa kessanaw geeshshaade s'eellanaw
danddayaa.
6 «Geeshshabaa kanatoo immoppite; unttunttu guyye simmiide, hinttena sa"ana.
K'ay ink'k'uwaa geetettiyaa hinttenttu al"o shuchchaa guduntsatuwaa sintsan
oloppite; unttunttu barenttu gediyaan yed'd'ana.

Woossite, Koyyite, Kariyaakko Yiide S'eesite
(Luk'. 11:9-13)

7 «Woossite; hintte akkana. Koyyite; hintte demmana. Kariyaakko yiide s'eesite;
hinttew penggii dooyettana.
8 Ayaw gooppe, woossiyaa ubbay akkana; koyyiyaa uray demmana; k'ay
kariyaakko yiide s'eesiyaa uraw penggii dooyettana.
9 Woy hinttenttu giddon bare na'ay, ‹Ukitsaa imma› gooppe, shuchchaa immiyaa
aawuu de'ii?
10 K'ay, ‹Moliyaa imma› gooppe, aw shooshshaa immanawee?
11 Hinttenttu iita gidiidde, hinttenttu naanaatoo lo"obaa immiyaawaa erooppe,
yaatina, saluwaan de'iyaa hinttenttu Aawuu barena woossiyaawanttoo lo"obaa wooti
darssi immennee!
12 «Hewaa diraw, hara Asay hinttew ootsanaw koyyiyaa ubbabaa hinttekka asaw
ootsite; ayaw gooppe, Muse higgiyaa biletsaynne nabatuu tamaarissiyaawe hawaa.

Un"a Penggiyaabaa
(Luk'. 13:24)

13 «Un"a penggiyaanna gelite. Ayaw gooppe, bayetsaw afiyaa penggii aakuwaa;
ogiikka wogaa. Hewaanna geliyaa asaykka c'ora.
14 «Shin, de'oo afiyaa penggii un"a; ogiikka s'untsaa. K'ay hewaa
demmiyaawanttukka guutsa.

Mitsay Bare Ayfiyaan Erettee
(Luk'. 6:43-44)

15 «Bolla baggana dorssaa malatiide, hinttekko yiyaa worddo nabatuwaappe
naagettite; shin unttunttu garssa baggana wallatuwaa mala.

16 Unttunttu ayfiyaa ayfiyaawaan hintte unttuntta erana; aguntsay woddentsaa
ayfiyaa ayfena; gomi"oriikka kookkiyaa ayfiyaa ayfena.
17 Hewaadankka, lo"o mitsaa ubbay lo"o ayfiyaa ayfee; shin iita mitsay iita ayfiyaa
ayfee.
18 Lo"o mitsay iita ayfiyaa ayfanaw danddayenna; k'ay iita mitsaykka lo"o ayfiyaa
ayfanaw danddayenna.
19 Lo"o ayfiyaa ayfena mitsaa ubbay k'ans's'ettiide, tamaan yegettana.
20 Hewaa diraw, hintte unttunttu ayfiyaa ayfiyaawaan unttuntta eranita.
21 «Saluwaan de'iyaa Ta Aabbu geeddawaa ootsiyaa uray saluwaa kawutetsaa
gelanaappe attin, ‹Godaw, Godaw› giyaa ubbay gelenna.
22 Pirddaa gallassi daro Asay taana, ‹Godaw, Godaw, nuuni ne suntsan S'oossay
kiittowaa odibeykkoo? Ne suntsan s'alahatuwaa kessibeykkoo? K'ay nuuni S'oossay
ootsiyaa maalalissiyaabaa ne suntsaan ootsibeykkoo?› yaaganawantta.
23 Taani he wode unttuntta, ‹Taani hinttena ubbakka erikke; iitabaa
ootsiyaawanttu hintte ta matappe haakkite› yaagana.

Laa"u Mala Gollatuwaa
(Luk'. 6:47-49)

24 «Hewaa diraw, hawaa ta k'aalaa sisiide ootsiyaa ubbay mino zaallaa bolla bare
golliyaa kees's'eedda wozanaama asaa mala.
25 Iray bukkiide, di'uu di"eedda; c'arkkuukka c'arkkiide, he golliyaa sugeedda. Shin
gollii mino zaallaa bolla kees'etteedda diraw, kunddibeenna.
26 «Hawaa ta k'aalaa sisiide ootsenna Asay ubbay, bare golliyaa shafiyaa bolla
kees's'eedda booza asaa mala.
27 Iray bukkiide, di'uu di"eedda; c'arkkuukka c'arkkiide, he golliyaa sugina, gollii
ellekka kunddeedda. He gollii wolk'k'aama kunddetsaa kunddeedda.»
28 Yesuusi bare haasayiyaawaa wursseedda wode, Asay I tamaarissiyaawaan
maalaletteeddino.
29 Ayaw gooppe, I unttuntta tamaarissiidde, Muse higgiyaa
tamaarissiyaawanttudan gidennaan, maatay de'iyaa asaadan tamaarisso diraassa.

8

Yesuusi Oolluu Oyk'k'eedda Bitaniyaa Patseedda
(Mar. 1:40-45; Luk'. 5:12-16)

1 Yesuusi deriyaappe wod'd'eedda wode, c'ora Asay Aa kaalleedda.
2 He wode oolluu* oyk'k'eedda itti bitanii Yesuusakko yi Aa sintsaan gulbbatiide,
«Godaw, ne shene gidooppe, taana patsaade geeshshanaw danddayaa» yaageedda.
3 Yesuusi bare kushiyaa yeddi Aa bochchiide, «Taani koyyay; pas'aade geeyya!»
yaageedda. Ellekka oolluu bitaniyaa yeddi aggeedda.
4 Yesuusi Aa, «Simmi hawaa oossinne odoppa; shin k'eesaakko baade ne pas'aade
geeyyeeddawaa Aa bessa; ne pas'aade geeyyeeddawaa asaa erissanaw Muse
azazeedda yarshshuwaa S'oossaw yarshsha» yaageedda.

Yesuusi S'eetuwaa Kaappuwaa K'oomaa Patseedda
(Luk'. 7:1-10)

5-6 Yesuusi K'ifirinaahooma katamaa geleedda wode, itti Roomaa gade S'eetuwaa
Kaappuu aakko yiide, «Ta Godaw, ta k'oomaa bollay gunddina, daro sakettiidde,
soyin giseedda; hayya godo taw patsaarikkii» yaagi woosseedda.
7 Yesuusi, «Taani baade Aa patsana» yaageedda.

7:23 Maz. 6:8 * **8:2** Oolluu oyk'k'eedda asaa bollay boos's'ee. Hawe sakkiyaa Asay he wode de'uwaan asaana de'iyaa wogaa ubbaappe shaakettiide de'ee. K'aykka geeshsha gidenna geetettiide hara asaan s'eesettee. **8:4** Wog. 14:1-32

8 Shin s'eetuwaa kaappuu zaariide, «Ta Godaw, neena ta soy gelissanaw taw
bessena; shin neeni k'aalaa s'alalaa haasaya; ta k'oomay pas'anawaa.
9 Ayaw gooppe, taani taappe bollanna de'iyaawanttoo eeno giyaa asaa; k'ay taappe
garssaanna wotaadaratuu de'iino. Taani ittuwaa, ‹Ba!› gooppe bee; k'ay yekkuwaa,
‹Haaya!› gooppe yee; ta k'oomaa, ‹Hawaa ootsa!› gooppe ootsee» yaageedda.
10 Yesuusi hewaa siseedda wode maalalettiide, barena kaalliyaa asaa, «Taani
hinttew tumuwaa oday; taani hawaa mala ammanuwaa haray atto, Israa'eeliyaa
gadiyankka be'abeykke.
11 C'ora Asay awayifii doliyaa baggappenne wulliyaa baggappe yiide,
Abraahaamona, Yisaak'ananne Yak'oobanna saluwaa kawutetsaa gaytaan ittippe
uttanawantta yaagay.
12 Shin kawutetsaan de'anaw bessiyaa Asay wolk'k'aama d'umaa garssa kare
olettana; hewaan unttunttu yeekkananne barenttu achchaa d'ak'anawantta»
yaageedda.
13 Hewaappe kaala Yesuusi s'eetuwaa kaappuwaa, «Ne soy ba; neeni
ammaneeddawaadan new hano» yaageedda; s'eetuwaa kaappuwaa k'oomay he
saatiyankka pas'i aggeedda.

Yesuusi C'ora Asatuwaa Unttunttu Harggiyaappe Patseedda (Mar. 1:29-34; Luk'. 4:38-41)

14 Yesuusi P'es'iroosa soy biide, Aa bollotatta k'os'uwaa harggaade giseeddawunno
be'eedda.
15 Izi kushiyaa Yesuusi bochchina, k'os'uu izo bashi aggeedda; izakka denddaade
aw miyaabaa giigissaaddu.
16-17 Sa'ay omarsseedda wode, Asay iita ayyaanatuu oyk'k'eedda c'ora asaa
Yesuusakko aheedda; nabiyaa Isiyaasi, «I nu daaburaa barew akkeedda; k'ay nu
harggiyaakka tookkeedda» yaageeddawe polettana mala, Yesuusi iita ayyaanatuwaa
bare k'aalaan kessiide, harggeedda asaa ubbaakka patseedda.

Yesuusa Kaalliyaawantta Gakkiyaa Metuwaa (Luk'. 9:57-62)

18 Yesuusi c'ora Asay bare yuushshuwaan de'iyaawantta be'iide, abbaappe hefintsa
pinnana mala, barena kaalliyaawantta azazeedda.
19 Hewaappe guyyiyaan Muse higgiyaa tamaarissiyaa ittuu aakko yiide,
«Tamaarissiyaawoo, neeni biyaasaa ubbaa taani neena kaallana» yaageedda.
20 Yesuusi Aa, «Worakanatoo ollay de'ee; kafatuwaassikka keetsay de'ee; shin Taw,
Asaa Na'aw, shemppa akkiyaasaykka baawa» yaageedda.
21 K'ay kaalliyaawanttuppe ittuu Yesuusa, «Godaw, taani sintsata baade ta aabba
mooganaw ba yaagaarikkii» yaageedda.
22 Shin Yesuusi Aa, «Neeni taana kaala; hayk'k'eeddawanttu barenttu anhaa
moogino» yaageedda.

Yesuusi Gotuwaanne Beetaa C'o"u Ootseedda (Mar. 4:35-41; Luk'. 8:22-25)

23 Yesuusi wonggiriyaan geloode, Aa kaalliyaawanttu aanana beeddino.
24 Beetay wonggiriyaa mittana gakkanaw, abbaan wolk'k'aama hobbii denddeedda;
shin Yesuusi gem"isheedda.
25 Aa kaalliyaawanttu aakko biide, gem"ishuwaappe dentseeddino; hewaappe
simmiide Aa, «Godaw, nuuni d'ayeetto; nuuna ashshaarikkii» yaageeddino.

8:16-17 Isa. 53:4

26 Yesuusi unttuntta, «Ha ammanuu pac'c'eeddawanttoo, ayaw yayyiitee?»
yaageedda. Hewaappe guyyiyaan denddiide, gotuwaanne beetaa aggite giina,
gotuunne beetay c'o"u geedda.
27 Asay maalalettiide, «Hawe laa haray atto, gotuunne beetay azazettiyaawe ayba
asee?» yaageeddino.

Yesuusi Iita Ayyaanay Oyk'k'eedda
Laa"u Asatuwaa Patseedda
(Mar. 5:1-20; Luk'. 8:26-39)

28 Yesuusi Galiilaa abbaappe hefintsan de'iyaa Gerggesenoona geetettiyaa gadiyaa
pinneedda; iita ayyaanatuu oyk'k'eedda laa"u asatuu he gadiyaan de'iyaawanttu
duufuwaappe kesiide, aanana gaketteeddino. Unttunttu daro iita gidiyaa diraw,
ooninne he ogiyaanna aad'd'anaw danddayibeenna.
29 Unttunttu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «S'oossaa Na'aw, nuunanna new ayi
allaallii de'ii? Wodii gakkennaan nuuna muranaw yaaddii?» yaageeddino.
30 Unttunttuppe laafaa haakkiyaasan guduntsaa wudii heemettee.
31 Iita ayyaanatuu Yesuusa, «Neeni nuuna kessiyaawaa gidooppe, hini guduntsaa
wudiyaa giddo yeddaarikkii» yaagiide woosseeddino.
32 Yesuusi unttuntta, «Biite!» giina unttunttu bitanatuwaappe kesi biide,
guduntsatuwaan geleeddino. Guduntsaa wudii ubbay kakaa lank'k'iyaanna
kajjottiidde, abbaan geliide, mitetti aggeeddino.
33 Guduntsaa wudiyaa heemmiyaawanttu bak'atiide katamaa bi aggeeddino;
beeddasaan iita ayyaanatuu oyk'k'eedda asatuu haneeddabaa ubbaa odeeddino.
34 Hewaa siseedda katamaan de'iyaa Asay ubbay Yesuusanna gakettanaw
keseeddino; Aa be'eedda wode, barenttu gadiyaappe baana mala woosseeddino.

9

Yesuusi Bollay Gunddeedda Bitaniyaa Patseedda
(Mar. 2:1-12; Luk'. 5:17-26)

1 Hawaappe kaala Yesuusi wonggiriyaan geliide, abbaa pinniide, bare katamaa
yeedda.
2 Amareeda Asay bollay gunddeedda itti bitaniyaa shanchchamaan tookkiide,
Yesuusakko aheeddino; Yesuusi unttunttu ammanuwaa be'iide, bollay gunddeedda
bitaniyaa, «Ta na'aw, yayyoppa; ne nagaray atto geetetteedda» yaageedda.
3 Higgiyaa tamaarissiyaawanttuppe ittuu ittuu barenttu wozanaan, «Laa ha bitanii
S'oossaa bolla iitabaa haasayeettee!» yaagi k'oppeeddino.
4 Yesuusi unttunttu k'ofaa eriide, unttuntta hawaadan yaageedda; «Hinttenttu hintte
wozanaan hawaa mala iitabaa ayaw k'oppiitee?
5 ‹Ne nagaray atto geetetteedda› yaagiyaawe mateeyee? Woy, ‹Dendda ek'k'aade
hametta› yaagiyaawe matee?
6 Shin sa'aa bollan nagaraa atto gaanaw taw, Asaa Na'aw, maatay de'iyaawaa taani
hinttena erissana» yaagiide, hewaappe guyye I he bollay gunddeedda bitaniyaa,
«Dendda ek'k'a; yaataade ne shanchchamaa tookkaade, ne golle ba» yaageedda.
7 Gunddeedda bitaniikka denddi ek'k'iide, bare golle beedda.
8 Shin daro Asay hewaa be'iide yayyeeddino; asaw hawaa mala maataa immeedda
S'oossaa galateeddino.

Yesuusi Leewiyaa Maatoossa S'eeseedda
(Mar. 2:13-17; Luk'. 5:27-32)

9 Yesuusi hewaanna aad'd'iidde, Maatoossa yaagiyaawe k'aras'aa k'ans's'iyaa saan
utteeddawaa demmiide Aa, «Taana kaala» yaageedda.

Maatoossikka denddi ek'k'iide, Aa kaalleedda.
10 Yesuusi Maatoossa gollen k'umaa maanaw utti de'ishshin, k'aras'aa akkiyaa c'ora
asaynne nagaranchchatuu yiide, aananane Aa kaalliyaawanttunna ittippe gaytaan
utteeddino.
11 Itti itti Parisaawatuu hewaa be'iide, Yesuusa kaalliyaawantta, «Hinttena
tamaarissiyaawe k'aras'aa k'ans's'iyaawanttunnanne nagaranchchatuwaanna
k'umaa ayaw ittippe mii?» yaageeddino.
12 Shin Yesuusi unttunttu yaagiyaawaa sisiide, «Harggaanchchatuwaappe attin,
pas'atoo aakimii koshshenna.
13 Shin hinttenttu biide, S'oossaa Mas'aafay, ‹Taani maarotetsaa koyyayippe attin,
yarshshuwaa koyyikke› yaagiyaawe waagiyaawentto erite; ayaw gooppe, taani
nagaranchchatuwaa s'eesanaw yeeddawaappe attin, s'illatuwaa s'eesanaw
yabeykke» yaageedda.

S'oomaabaa Oochcheedda Ooshaa
(Mar. 2:18-22; Luk'. 5:33-39)

14 He wode Yohaannisa kaalliyaawanttu Yesuusakko yiide, «Nuuninne Parisaawatuu
ubbaa wode s'oomeetto; shin neena kaalliyaawanttu ayaw s'oomikkinoo?» yaagiide
Aa oochcheeddino.
15 Yesuusi unttuntta, «Bullachchaa yeedda Asay machchatto akkiyaawe barenttuna
de'ishshin, kayyottanaw danddayiinoo? Danddayikkino; shin machchatto
akkiyaawaa unttunttu matappe afana wodii yaana; unttunttu he wode
s'oomanawantta» yaageedda.
16 «Ec'a mayuwaa bolla ooratsa d'efiyaa wotsiide sikkiyaa Asay baawa; ayaw
gooppe, ooratsa d'efii ec'a mayuwaa peed'ereetsana; peed'etsaykka kasewaappe
daranawaa.
17 Ho"o woyniyaa eessaa ec'a ogoruwaan naa"iyaa Asay baawa. Shin naa"ooppe, he
woyniyaa eessay ogoruwaa daakkana; barewukka woofettana; ogoruukka
bayanawaa. Shin, ho"o woyniyaa eessaa ooratsa ogoruwaan naa"anaw bessee;
laa"uukka baykkino» yaageedda.

Yaa'iroosa Naattibaanne Yesuusa Mayuwaa
Bochcheedda Mishirattibaa
(Mar. 5:21-43; Luk'. 8:40-56)

18 Yesuusi unttunttoo hewaa odishin, Ayihude Woosa Golle kaappatuwaappe ittuu
aakko yi Aa sintsaan gulbbatiide, «Ta naatta ha"i hayk'k'aaddu; shin neeni yaade ne
kushiyaa izi bolla wotsaarikkii; iza de'uwaan de'anawunnu» yaageedda.
19 Yesuusi denddiide, barena kaalliyaawanttunna ittippe bitaniyaa kaalliide
beedda.
20 He wode tammanne laa"u laytsaa kumentsaa, izi bollaappe suutsay goggiyaa itti
mishiratta guyyenna shiik'aade, Yesuusa mayuwaa mac'araa bochchaaddu.
21 Hawaa iza ootsowe, iza bare wozanaan, «Taani Aa mayuwaa s'alalaa
bochchantto pas'ana» yaagaade k'oppaaddu.
22 Shin Yesuusi yuuyyi izo s'eelliide, «Ta naattee, yayyoppa; neena ne ammanuu
patseedda» yaageedda. He man"iyaan mishiratta pas'aa aggaaddu.
23 Yesuusi Ayihuda Woosa Golle kaappuwaa soy gakkeedda wode, yeekuwaan
dinkkaa punniyaa asaanne yeekkiyaa asaa be'iide,
24 «Kare kesite; guutsa naatta gem"ishshaadduppe attin, hayk'k'abeykku»
yaageedda. Hewaappe guyyiyaan Asay Aa bolla darii miic'c'eedda.
25 Shin c'ora asaa kare I kesseeddawaappe guyyiyaan, golle geliide, naatti kushiyaa
oyk'k'eedda; naattakka dendda aggaaddu.
26 He waarii, he man"iyaan he gadiyaan ubbaan sisetteedda.

Yesuusi Laa"u K'ook'atuwaa Patseedda

27 Yesuusi hewaanna aad'd'iide biyaa wode, laa"u k'ook'atuu barenttu k'aalaa
d'ok'k'u ootsiide, «Daawite na'aw, nuuna maaraarikkii» yaagiidde Aa kaalleeddino.
28 Yesuusi golle geleedda wode, k'ook'atuu aakko yeeddino; Yesuusi unttuntta,
«Taani hawaa ootsanaw danddayiyaawaa ammaniitee?» yaageedda.
Unttunttu, «Ee Godaw» yaagi zaareeddino.
29 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi unttunttu ayfiyaa bare kushiyaan bochchiide
unttuntta, «Hinttew hinttenttu ammanuwaadan hano» yaageedda.
30 Unttunttu ayfii dooyetti aggeedda; Yesuusi unttunttoo, «Hawaa oossinne
odoppite» yaagiide minisiide odeedda.
31 Shin unttunttu biide, he gadiyaa ubbaan Yesuusabaa odeeddino.

Yesuusi Itti Duudiyaa Patseedda

32 Unttunttu kesiide biyaa wode, amareeda Asay iita ayyaanay oyk'k'ina
duudeedda bitaniyaa Yesuusakko aheeddino.
33 Yesuusi iita ayaanaa kesseeddawaappe guyyiyaan, duude bitanii haasayeedda.
Asay, «Hawe ooratsabaa; hawaa malabay Israa'eeliyaa gadiyaan ubbakka
hanibeenna» yaagi maalaletteeddino.
34 Shin Parisaawatuu, «I iita ayyaanatuwaa kaappuwaa wolk'k'aan s'alahatuwaa
kessee» yaageeddino.

Yesuusi Asaw K'aretteedda

35 Yesuusi unttuntta Ayihuda woosa golletuwaan tamaarissiiddenne kawutetsaa
wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, k'ay harggiyaa ubbaappenne sakuwaa
ubbaappe asaa patsiidde, wogga katamatuwaaninne k'eeri katamatuwaa ubbaan
yuuyyeedda.
36 C'ora asaa be'iide, heemmiyaa Asay baynna dorssaadan Asay hirggettiyaa
dirawunne asaa maaddiyaabay baynna diraw, asaw k'aretteedda.
37 Yaatiide barena kaalliyaawantta, «K'oychchaw gakka katsay dara; shin c'akkiyaa
Asay guutsa.
38 Simmi katsaa Goday katsaa c'akkanaw oosanchchatuwaa yeddana mala, Aa
woossite» yaageedda.

10

Yesuusi Kiitteedda Tammanne Laa"u Asatuwaabaa
(Mar. 3:13-19; Luk'. 6:12-16)

1 Yesuusi bare tammanne laa"u kaalliyaawantta s'eesiide, unttunttu iita ayaanaa
kessana mala, k'ay harggiyaa ubbaanne sakuwaa ubbaa patsana mala, unttunttoo
maataa immeedda.
2 Yesuusi kiitteedda tammanne laa"atuwaa suntsay, koyrowe P'es'iroosa geetettiyaa
Simoonanne Aa ishaa Inddiraasa, Zabddiyoosa naanaa, Yaak'oobanne Yohaannisa,
3 Pilip'p'oosa, Barttalamoosa, Toomaasa, k'aras'aa akkiyaa Maatoossa, Ilppiyoosa
na'aa Yaak'oobanne Taadoosa;
4 bare gadew k'arettiyaa Simoonanne Yesuusa aatsi immeedda Ask'k'orootu
Yihudaa.

Yesuusi Kiitteedda Tammanne Laa"atuu Tamaarissanaw Kiitetteeddino
(Mar. 6:7-13; Luk'. 9:1-6)

5 Yesuusi ha tammanne laa"atuwaa hawaadan yaagiide kiitteedda; «Ayihuda
gidenna asaa gadiyaa booppite; k'ay Samaaretuwaa katamaakka geloppite;
6 hewaa diraa bayeedda dorssaakko, Israa'eeliyaa asaakko

9:34 10:25; 12:24; Mar. 3:22; Luk'. 11:15 **9:35** Mat. 4:23; Mar. 1:39; Luk'. 4:44 **9:36** Pay. 27:17; 1 Kat. 22:17; 2 Od. 18:16; Hiz. 34:5; Mar. 6:34

7 biide, ‹Saluwaa kawutetsay mateedda› yaagiide odite.
8 Harggangchchatuwaa patsite; anhaa hayk'uwaappe dentsite; oolluu
oyk'k'eeddawantta patsite; iita ayyaanatuwaakka kessite. Hinttenttu c'oo akkeeddita;
c'oo immite.
9 Work'k'aa woy biraa woy santtimiyaa hinttenttu kiisiyaan oyk'k'oppite;
10 woy ogew k'arc'c'iitiyaa, woy laa'entsiyaa mayuwaa, woy c'aammaa woy s'am"aa
oyk'k'oppite. Ayaw gooppe, oosanchchaw koshshiyaabay k'umaa.
11 «Hinttenttu geliyaa katamaan woy k'eeri katamaa ubbaan hinttena mokkanaw
nashettiyaawe oonentto akeekan s'omoosite; hinttenttu hewaappe kesana gakkanaw,
hewaan uttite.
12 K'ay golle geliidde sarotite.
13 He gollen de'iyaa Asay hinttena mokkooppe, hinttenttu saroteedda sarotay
unttuntta gakko. Shin unttunttu hinttena mokkennaan is's'ooppe, hinttenttu
saroteedda sarotay hinttew guyye simmo.
14 K'ay itti itti gollii woy katamay hinttena mokkennaan woy hinttenttu odiyaawaa
sisennaan is's'ooppe, he golleppe woy he katamaappe kesiidde, hinttenttu
gediyaappe baanaa shoc'ite.
15 Taani hinttew tumuwaa oday; S'oossay pirddiyaa gallassi he katamaa asaappe,
Sodoomaa katamaa asawunne Gamoora katamaa asaw pirddaa kawushissana.

Goday Yaanaappe Kasetiide, Yederssuunne Metuu Hanana
(Mar. 13:9-13; Luk'. 21:12-17)

16 «Be'ite! Taani hinttena dorssaa wallatuwaa giddo yeddiyaawaadan yedday.
Hewaa diraw, shooshshaadan c'inc'c'a gidite; k'ay harap'p'iyaadan, ashikke gidite.
17 Shin asaappe naagettite. Ayaw gooppe, Asay hinttena pirddaa gollew aatsiide
immana; k'ay bare Ayihuda woosa golletuwaankka hinttena lissuwaan peeddana.
18 Gadiyaa ayissiyaawanttu sintsaaninne kaatatuwaa sintsaan ta diraw hinttenttu
ek'k'iide, unttunttoonne Ayihuda gidenna asaa sintsaan taw markka gidanita.
19 Shin unttunttu hinttena pirddaw aatsiyaa wode, hinttenttu haasayanabaa he
saatiyaan S'oossay hinttew immiyaa diraw, hinttenttu gaanabawunne woy waagiide
haasayanenttonne hirggoppite.
20 Ayaw gooppe, hinttenttun ak'iide haasayiyaawe hinttenttu Aawuwaa Geeshsha
Ayyaanaappe attin, haasayiyaawanttu hinttentta gidikkita.
21 «Ishay bare ishaa, aawuu bare na'aa bolla denddana; naanay barenttu aattinne
aawuwaa bolla denddiide, unttuntta wod'isana.
22 K'ay Asay ubbay hinttentta ta suntsaa diraw is's'ana; shin wurssetsay gakkanaw
genc'c'iyaawe attanawaa.
23 Unttunttu hinttena itti katamaappe yederssooppe, hara katamaa biite. Ayaw
gooppe, taani hinttew tumuwaa gay; taani, Asaa Na'ay, yaana gakkanaw, hinttenttu
hintte oosuwaa Israa'eeliyaa katamaa ubbaan ootsiide wurssikkita.
24 «Tamaariyaawe barena tamaarissiyaawaappe darenna; k'oomaykka bare
godaappe darenna.
25 Tamaariyaawe barena tamaarissiyaawaa keena gidiyaawe, k'oomaykka bare
godaa keena gidiyaawe aw gidana; unttunttu golle godaa Bi'eel-Zebuula giide
s'eesooppe, Aa golle asaa waagi s'eesaneeshsha!

Oossi Yayyanaw Bessintto
(Luk'. 12:2-7)

26 «Simmi asaw yayyoppite; ayaw gooppe, gentsi wotseeddabay k'onc'c'iyaa
kesennaan attena; k'oseeddabaykka erettennaan attena.

10:7 Luk'. 10:4-12 **10:10** 1 K'or. 9:14; 1 S'im. 5:18 **10:15** Mat. 11:24; Dom. 19:24-28 **10:17** Mar. 13:9-11; Luk'. 12:11-12; 21:12-15

27 Taani hinttenttoo d'umaan odiyaabaa poo'uwaan haasayite; hinttew haytsaan
saasukkiide odeeddawaa, d'ok'k'asaan awaayite.
28 Ashuwaa wod'iyaawanttoo yayyoppite; unttunttu, shemppuwaa wod'anaw
danddaykkino. Shin shemppuwaanne ashuwaa Gaannamiyan d'ayissanaw
danddayiyaa S'oossaw yayyite.
29 Laa"u suunniyaa kafatuu santtimiyaan zal"ettikkinoo? Hinttenttu Aawuwaa
sheniyaa gidana d'ayooppe, he suunniyaa kafatuwaappe ittinnakka sa'aan
wod'd'aade bayukku.
30 Shin haray atto, hinttenttu huup'iyaan de'iyaa binnaanay ubbaykka payduwaan
de'ee.
31 Simmi yayyoppite; daro suunniyaa kafatuwaappe hinttenttu aad'd'iita.

Kiristtoosabaa Markkattanaw Bessee
(Luk'. 12:8-9)

32 «Hewaa diraw, asaa sintsaan tabaa markkattiyaa oossi gidooppenne, taanikka
saluwaan de'iyaa ta Aabbu sintsan markkattana;
33 shin asaa sintsaan taana kaddiyaa oonanne taanikka k'ay saluwaan de'iyaa ta
Aabbu sintsaan Aa kaddana.
34 «Taani sa'aw sarotetsaa ahanaw yeeddawaa hinttew malatoppo; taani tooraa
ahanaw yeeddawaappe attin, sarotetsaa ahanaw yabeykke.
35 Ayaw gooppe, taani na'aa Aa aabbuppe, naatto izi daayippe, na'aa
machchattokka izi bollotattippe shaakkanaw yaad;
36 asaw morkketuu Aa golle asatuwaa gidanawantta.
37 «Bare aabba woy bare daayo taappe aatsiide siik'iyaawe tawaa gidanaw bessena;
bare attuma na'aa woy bare mac'c'a naatto taappe aatsiide siik'iyaawe tawaa
gidanaw bessena.
38 Bare mask'k'aliyaa tookkiide, ta geeduwaa kaallennawe tawaa gidanaw bessena.
39 Bare shemppuwaa ashshiyaawe bayizzanawaa; shin ta diraw bare shemppuwaa
bayizziyaawe ashshanawaa.
40 «Hinttentta mokkiyaawe taana mokkee; k'ay taana mokkiyaawe taana
kiitteeddawaa mokkee.
41 Nabiyaa, nabiyaa suntsaan mokkiyaawe, nabiyaa gatiyaa aanana gishettanawaa;
k'ay s'illuwaa, s'illuwaa suntsaan mokkiyaawe, s'illuwaa gatiyaa aanana
gishettanawaa.
42 Ooninne ha taana kaalliyaawanttuppe guus's'iyaa ittoo, haray atto buliyaa
haatsaa s'alalaa ushanaw immooppekka, taani hinttenttoo tumuwaa gay; I bare
gatiyaa akkana» yaageedda.

11

S'ammak'iyaa Yohaannisappe Yesuusakko
Kiitetteedda Asatuwaa
(Luk'. 7:18-35)

1 Yesuusi bare tammanne laa"u kaalliyaawantta azaziyaawaa poleedda wode,
hewaappe denddiide, katamatuwaan tamaarissanawunne odanaw beedda.
2 S'ammak'iyaa Yohaannisi k'asho gollen de'iidde, Kiristtoosi ootseeddawaa sisiide,
barena kaalliyaawantta aakko kiittiide,
3 «Yaanawe neeneeyye? Woy haraa naaganee?» yaagi oochchanaadan ootseedda.
4 Yesuusi zaariide, unttunttoo hawaadan yaageedda; «Biide hinttenttu
be'iyaawaanne sisiyaawaa Yohaannisaw odite;

10:33 2 S'im. 2:12 **10:35** Mik. 7:6

5 k'ook'atuu s'eelliino; wobbatuu hamettiino; oolluu oyk'k'eeddawanttu pas'iide
geeyyiino;* tullatuu sisiino; hayk'k'eeddawanttu denddiino; hiyyeesatuu wonggalaa
mishiraachchuwaa sisiino.
6 Tabaa sid'enna uray anjjetteeddaawaa» yaageedda.
7 Yohaannisa kaalliyaawanttu simmi beedda wode, Yesuusi Yohaannisabaa
shiik'eedda asaw hawaadan yaagi haasayeedda; «Ayaa be'anaw Asay de'enna mela
biittaa keseedditee? C'arkkuu k'aatsiyaa mak'k'aa be'anaw keseedditee?
8 Yaatina, ayaa be'anaw keseedditee? Lo"iyaa mayuwaa mayyeedda bitaniyaa
be'anaw keseedditee? Lo"iyaa mayuwaa mayyeeddawanttu kaatatuwaa gollen
de'iino.
9 Yaatina, ayaa be'anaw keseedditee? Nabiyaa be'anaw keseedditee? Ee, Taani
hinttew oday; nabiyaappekka aad'd'iyaawaa be'eeddita.
10 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafan,
« ‹S'oossay, «Be'a, taani kiittiyaawaa
neeppe sintsaw yeddana.»
I new ogiyaa giigissanawaa› yaageedda
geetettiide Yohaannisabay s'aafetteedda.»
11 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; aatti uluwaappe yeletteedda asaa ubbaan
S'ammak'iyaa Yohaannisappe aad'd'iyaawe ooninne denddibeenna; shin saluwaa
kawutetsaan ubbaappe laafiyaawe aappe aad'd'ana.
12 S'ammak'iyaa Yohaannisa wodiyaappe doommiide, hachche gakkanaw, saluwaa
kawutetsatta daro naak'ettaw; min baas'etiyaawanttu izo demmiino.
13 Ayaw gooppe, nabatuu ubbatuunne Muse higgii Yohaannisa wodii gakkanaw,
timbbitiyaa haasayeeddino;
14 simmi hinttenttu unttunttu haasayowaa ammananawaa gidooppe, yaanawaa
geetetteedda Eelaas ha Yohaannisa.
15 Sisiyaa haytsay de'iyaawe siso!
16 «Shin taani ha wodiyaa asaa ayaanna leemisoo? Unttunttu k'oc'aan uttiyaa
naanaa malatiino; unttunttu barenttu laggetsatuwaa s'eesiide,
17 ‹Nuuni hinttenttoo his'is'iyaa punneeddo; shin duribeykkita; yeekuwaa
yetsaakka kesseeddo; shin yeekkibeykkita› yaagiino.
18 Ayaw gooppe, Yohaannisi s'oomiidenne woyniyaa eessaa ushennaan yiina
unttunttu, ‹Aa bolla iita ayyaanay de'ee› yaageeddino.
19 Taani, Asaa Na'ay, maaddenne ushaadde yiina, unttunttu taana, ‹Ha
nafisaamaanne woyniyaa eessaa ushiyaawaa be'ite; k'aras'aa
k'ans's'iyaawanttunnanne nagaranchchatuwaanna siik'ettee› yaagiino; shin S'oossaa
aad'd'eedda eratetsay bare oosuwaan tuma gidiide beettee» yaageedda.

Ammanennaan Is's'eedda Diraw Toshetteedda Katamatuwaa (Luk'. 10:13-15)

20 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi bare malaataappe dariyaa bagga ootseedda
katamatuwaan de'iyaa Asay barenttu nagaraappe simmibeenna diraw, unttuntta
hawaadan yaagiide, tooshiyaa doommeedda;
21 «Koraaziine katamaw, new aayyero; Beetesayda katamaw, newukka aayyero;
ayaw gooppe, hinttenttu bolla S'oossay ootseedda malaatay S'iiroosa katamaaninne
Sidoonaa katamaan oosettowaa gidintto, unttunttu maak'iyaa mayyiide, bidintsaa
okettiide, beni barenttu nagaraappe simmanawanttashshin.

---

* **11:5** Pas'iide geeyyiino giyaawaa loytsi akeekanaw 8:2 s'adenna de'iyaa biletsaan s'aafetteeddawaa be'ana danddayettee. **11:5** Isa. 35:5-6; 61:1 **11:10** Mil. 3:1 **11:14** Mil. 4:5; Mat. 17:10-13; Mar. 9:11-13 **11:21** Isa. 23:1-18; Hiz. 26:1—28:26; Iyu. 3:4-8; Amo. 1:9-10; Zak. 9:2-4

22 Taani hinttew oday; pirddaa gallassi S'oossay hintteppe S'iiroosa katamawunne
Sidoonaa katamaw pirddaa kawushissana.
23 K'ay K'ifirinaahooma katamaw, neeni saluwaa pude d'ok'k'u gaanaw koyaad?
Neeni Si'ooliyaa duge yegettana; ayaw gooppe, ne bolla S'oossay ootseedda malaatay
Sodoomaa katamaan oosettowaa gidintto, Sodoomaa katamay hachche
gakkanaassikka de'anawaashshin.
24 Taani hinttew oday; pirddaa gallassi S'oossay neeppe Sodoomaw pirddaa
kawushissana» yaageedda.

Yesuusan Shemppuwaa Demmiyaawaa
(Luk'. 10:21-22)

25 Yesuusi he wode zaariide, hawaadan yaageedda; «Ta Aabboo, saluwaa sa'aa
Godaw, neeni hawaa aad'd'eedda eranchchatuwaappenne akeekanchchatuwaappe
gentsaade, erenna naanaatoo k'onc'c'isseedda diraw, neena galatay;
26 Ee ta Aabboo, ayaw gooppe, hawe ne sheniyaadan oosetteedda.
27 «Ta Aabbu taw ubbabaa immeedda; Aawuwaappe haray Na'aa erenna;
Na'aappenne Na'ay Aawuwaa k'onc'c'issanaw koyyiyaa asaappe attin, haray
Aawuwaa erenna.
28 «Daaburanchchatoo, dees'uwaa tookkowanttoo ubbatoo, taakko haa yiite; taani
hinttentta shemppissana.
29 Taani garanne ta wozanaan ashikke gido diraw, ta morgge mitsaan waas'ettite;
taappe tamaarite; hinttenttu sheemppookka hintte shemppuwaa demmana.
30 Ayaw gooppe, ta morgge mitsay giigaa; k'ay taani hinttentta toosseeddawekka
kawushsha» yaageedda.

12

Sambbataabaw Shiik'eedda Ooshaa
(Mar. 2:23-28; Luk'. 6:1-5)

1 Yesuusi he wode Sambbata gallassi, tisha banggaa giddonna aad'd'ishshin Aa
kaalliyaawanttu koshattiide, tisha banggaa duutsiide, muussaa doommeeddino.
2 Shin Parisaawatuu hewaa be'iide Yesuusa, «Be'a, neena kaalliyaawanttu
Sambbata gallassi ootsanaw woga gidennabaa ootsiino» yaageeddino.
3 Shin Yesuusi unttunttoo hawaadan yaageedda; «Daawitenne aanana
de'iyaawanttu koshatteedda wode, Daawite ootseeddawaa nabbabi beykkitee?
4 Daawite S'oossaa golle geliide, k'eesatuwaa s'alalay maanaappe attin, inne aanana
de'iyaawanttu maanaw woga gidenna S'oossaw yarshsheedda k'umaa meedda.
5 Woy Sambbataa ubbaan Geeshsha Golliyaan de'iyaa k'eesatuu Sambbataa wogaa
mentsiyaawaa, k'ay unttunttoo hewe bayizzo gidennawaa Muse higgiyan nabbabi
beykkitee?
6 Shin taani hinttew oday; Geeshsha Golliyaappe aad'd'iyaawe hawaan de'ee.
7 S'oossaa Mas'aafay, ‹Taani maarotetsaa koyyayippe attin, yarshshuwaa koyyikke›
yaagiyaawe waagiyaawentto hinttenttu eriitentto, bayizzuu baynna asaa bolla
pirddikkita.
8 Ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, Sambbataa Godaa» yaageedda.

Yesuusi Kushii Gunddeedda Bitaniyaa Patseedda
(Mar. 3:1-6; Luk'. 6:6-11)

9 Yesuusi hewaappe denddiide, Ayihuda woosa golle beedda.

11:23 Isa. 14:13-15; Dom. 19:24-28 **11:29** Erm. 6:16 **12:1** Zar. 23:25 **12:3** 1 Sam. 21:1-6 **12:4** Wog. 24:9
12:5 Pay. 28:9-10 **12:7** Mat. 9:13; Hos. 6:6

10 Hewaan kushii gunddeedda itti bitanii de'ee; Yesuusa mootanaw gaasuwaa
koyyiyaa asatuu, «Sambbataan, hargganchchaa patsiyaawe wogee?» yaagiide Aa
oochcheeddino.
11 Yesuusi unttuntta, «Hinttenttu giddon itti dorssay de'iyaa uray, he dorssay
Sambbata gallassi ollaan kunddooppe, oyk'k'iide kessennawe oonee?
12 Yaatina, Asay dorssaappe wooti loytsiide darennee! Hewaa diraw, Sambbata
gallassi lo"obaa ootsiyaawe woga» yaageedda.
13 Hewaappe guyyiyaan bitaniyaa, «Ne kushiyaa piddi ootsa» yaagina bitanii piddi
ootsowaappe guyyiyaan, Aa kushii yekko kushiyaawaadankka pas'i aggeedda.
14 Shin Parisaawatuu kare kesiide, Yesuusa wooti wod'anentto mak'k'eteeddino.

S'oossay Dooreedda Aylliyaa

15 Shin Yesuusi unttunttu zoretaa eriide, hewaappe aggiide biyaa wode, daro Asay
Aa kaalleedda; harggeedda ubbaa patseedda.
16-17 S'oossay nabiyaa Isiyaasa baggana odeeddawe polettana mala, Yesuusi asatoo,
«Tabaa hara asaw odoppite» yaageedda.
18 S'oossay Isiyaasa baggana hawaadan yaageedda;
«Taani dooreedda ta ayilii,
taani siik'iyaa, taana nashechchiyaawe haweku.
Taani ta Ayaanaa Aa bolla wotsana.
I suure pirddaa asaw ubbaw odanawaa.
19 I palumettenna; woy waassenna.
Bare k'aalaakka ogiyaan sissenna.
20 Suure pirdday s'ooni kesana gakkanaw,
tinc'c'etteedda mak'k'aa mentsenna;*
k'ay c'uwattiyaa muk'aaddaa k'unc'c'uutiyaakka I toyissenna.
21 Ayihuda gidenna Asay ubbay,
Aa bolla barenttu hidootaa wotsana»
yaageedda.

Yesuusabaanne Bi'eel-Zebuulabaa (Mar. 3:20-30; Luk'. 11:14-23)

22 Hewaappe guyyiyaan, amareeda asatuu iita ayyaanay oyk'k'ina duudeedda itti
k'ook'a bitaniyaa Yesuusakko aheeddino; Yesuusi he duude bitaniyaa patseedda;
bitaniikka haasayaanne s'eelaa doommeedda.
23 Asay ubbay maalalettiide, «Laa hawe Daawite na'aa gidanddeeshsha?»
yaageeddino.
24 Shin Parisaawatuu hewaa sisiide, «Ha bitanii iita ayyaanatuwaa kaappuu
‹Bi'eel-Zebuuli› barew wolk'k'aa immina, s'alahatuwaa kessee» yaageeddino.
25 Shin Yesuusi unttunttu k'ofaa eriide, unttuntta hawaadan yaageedda; «Bare
giddon shaakettiyaa kawutetsay ubbay d'ayana; k'ay bare giddon shaakettiyaa
katamay woy gollen de'iyaa asaykka minnenna.
26 K'ay Sees'aanay Sees'aanaa kessiyaawaa gidooppe, bare giddon shaakettee;
yaatina, Aa kawutetsay waaniide min ek'k'anawee?
27 Taw Bi'eel-Zebuuli wolk'k'aa immina, taani s'alahatuwaa kessiyaawaa gidooppe,
hinttenttu asaw wolk'k'aa ooni immina s'alahatuwaa kessanee? Hewaa diraw,
unttunttu hintte bolla pirddana.
28 Shin S'oossaa Geeshsha Ayyaanay taw wolk'k'aa immina, taani s'alahatuwaa
kessiyaawaa gidooppe, simmi S'oossaa kawutetsay hintte bolla yi diggeedda.

12:18 Isa. 42:1-4 * **12:20** A. Tinc'c'etteedda mak'k'aa mentsenna; hawaa guussay, maaduu baynnawanttoonne daaburanchchatoo Yesuusi keekanne garaa guussa. B. C'uwattiyaa muk'aaddaa k'unc'c'uutiyaakka I toyissenna guussay, Yesuusi daaburanchchatoo guzuma gidennaadan keeka guussaa.

29 «Woy Asay kasetiide, wolk'k'aama asaa k'achchennaan de'iidde, Aa golle geliide,
Aa miishshaa bonk'k'anaw waaniide danddayii? K'achcheeddawaappe guyyiyaan,
Aa miishshaa bonk'k'anaw danddayee.
30 «Ta bagga gidenna uray tawaa is's'ee; k'ay taananna ittippe shiishshennawe
laalee.
31 Hewaa diraw, taani hinttew oday; S'oossay asaw ay nagaraa gidinakka, k'ay ay
bore gidinakka atto gaana; shin Geeshsha Ayaanaa boriyaawaa atto geena.
32 Ta bolla, Asaa Na'aa bolla, iitabaa haasayiyaa O nagaraanne S'oossay atto gaana;
shin Geeshsha Ayaanaa bolla iitabaa haasayiyaa O nagaraanne sa'aan gidina,
saluwankka S'oossay atto geena.

Lo"o Mitsay Bare Ayfiyaan Erettee
(Luk'. 6:43-45)

33 «Lo"o ayfiyaa demmanaw lo"o mitsaa dichchanaw bessee; iita mitsaa hinttenttu
dichchooppe, iita ayfiyaa demmanita; ayaw gooppe, mitsay erettiyaawe bare ayfiyaa
ayfiyaawaana.
34 Shooshshatoo, hinttenttu iita gidiidde, wooti lo"obaa haasayanaw danddayiitee?
Ayaw gooppe, doonay wozanaa giddon kumeeddawaa haasayee.
35 Lo"o Asay bare lo"o minjjuwaappe lo"obaa kessee; k'ay iita Asay bare iita
minjjuwaappe iitabaa kessee.
36 Taani hinttenttoo oday; Asay bare haasayeedda maaddenna haasayaa ubbaw
pirddaa gallassi zaaruwaa immanawaa.
37 Ayaw gooppe, ne haasayay neena s'illissana; woy ne haasayay ne bolla
pirddissana» yaageedda.

Malaataa Be'anaw Shiik'eedda Ooshaa
(Mar. 8:11-12; Luk'. 11:29-32)

38 Hewaappe guyyiyaan, higgiyaa tamaarissiyaa itti itti asaynne Parisaawatuu
zaariide Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, neeni malaataa ootsishshin, nuuni be'anaw
koyyeetto» yaageeddino.
39 Shin I zaariide, unttunttoo hawaadan yaageedda; «Ha wodiyaa Asay iitanne
S'oossaa ammanenna diraw, malaataa koyyee; nabiyaa Yoonaasa malaataappe attin,
hara malaatay imettenna.
40 Yoonaasi wogga moliyaa uluwaan heezzu gallassaanne heezzu k'ammaa
de'eeddawaadan, Asaa Na'aykka, biittaa giddon heezzu gallassaanne heezzu
k'ammaa de'anawaa.
41 Nanawe Asay Yoonaasi odeeddawaan barenttu nagaraappe simmeedda diraw,
pirddaa gallassi denddiide, hinttentta mootanawantta; beyte, Yoonaasappe
aad'd'iyaawe hawaan de'ee.
42 Duge bagga gadiyaa kaatatta Solomonew de'iyaa aad'd'o eratetsaa sisanaw sa'aa
gas'aappe yeedda diraw, pirddaa gallassi denddaade, hinttentta mootanawunnu;
beyte, Solomoneppekka aad'd'iyaawe hawaan de'ee.

Iita Ayyaanay Asaa Garssa Simmiide Geliyaawaa
(Luk'. 11:24-26)

43 «Iita ayyaanay asaappe keseedda wode, barew shemppiyaa sa'aa koyyiide,
haatsay baynna melasaanna yuuyyee; shin demmenna.
44 He wode, ‹Taani aggaade yeedda ta golle simmana› yaagee; simmiide yiyaa
wode, gollii mela de'iyaawaanne pitetti geeyyiide, giigi utteeddawaa demmee.

12:42 1 Kat. 10:1-10; 2 Od. 9:1-12

45 Hewaappe guyyiyaan, biide bareppe iitiyaa laappu hara ayyaanatuwaa akkiide
yee; he ayyaanatuu geliide, hewaan de'iino. He bitaniyaa de'uu kasewaappe darii
iitee. Ha wodiyaa iita asawukka k'ay hewaadan hanana» yaageedda.

Yesuusa Daayonne Aa Ishatuwaa
(Mar. 3:31-35; Luk'. 8:19-21)

46 Yesuusi daro asaw haasayishshin, Aa daayanne Aa ishatuu aanana haasayanaw
koyyiide, karen ek'k'eeddino.
47 Hewaan de'iyaa asaappe ittuu Aa, «Ne daayanne ne ishatuu neenanna
haasayanaw koyyiide, karen ek'k'eeddino» yaageedda.†
48 Shin Yesuusi zaariide, «Ta daaya oonee? Ta ishatuu oonee?» yaageedda.
49 Bare kushiyan barena kaalliyaawanttukko s'orssiide, «Beyte, ta daayanne ta
ishatuu hawanttushi.
50 Ayaw gooppe, saluwaan de'iyaa ta Aabbu sheniyaa ootsiyaa ubbay, ta ishaa, ta
michchatonne ta daayo» yaageedda.

13

Zeriyaawaa Leemisuwaa
(Mar. 4:1-9; Luk'. 8:4-8)

1 Yesuusi he gallassi soyippe kesiide, abbaa gas'aan utteedda.
2 Daro c'ora Asay bare yuushshuwaan yuuyyi aad'd'iide shiik'ina, wonggiriyaa
giddo geliide utteedda; Asay ubbay abbaa gas'aan ek'k'eedda.
3 Asaw leemisuwaan darobaa hawaadan yaagiide odeedda; «Itti bitanii zeretsaa
zeranaw keseedda.
4 I zerishshin, itti itti zeretsay ogiyaa doonaan wod'd'eedda; yaatina kafuu yiide
meedda.
5 K'ay itti itti zeretsay anc'c'o gideedda biittaa bolla wod'd'eedda; daro biittay
baynna diraw, he zeretsay ellekka doleedda.
6 Shin away keseedda wode c'arshshay shulleedda; adussa s'ap'uwaa yeddibeenna
diraw meli aggeedda.
7 Itti itti zeretsay aguntsaa giddon wod'd'eedda; hewaan doleeddawaa aguntsay
dic'c'iide c'uulleedda.
8 Itti itti zeretsay tu'e biittaan wod'd'iide doleedda; ittuu s'eetu ayfiyaa, ittuu
usuppun tammuwaa, ittuu hattamuwaa ayfeedda.
9 Sisiyaa haytsay de'iyaa uray siso!» yaageedda.

Yesuusi Leemisuwaan Odo Gaasuwaa
(Mar. 4:10-12; Luk'. 8:9-10)

10 Yesuusa kaalliyaawanttu aakko shiik'iide, «Neeni ayaw asaw leemisuwaan
oday?» yaageeddino.
11 Yesuusi zaariide, unttunttoo hawaadan yaageedda; «Hinttenttoo saluwaa
kawutetsaa s'uuraa erussay imetteedda; shin unttunttoo imettibeenna.
12 Ayaw gooppe, de'iyaawoo gujettana; aw daranawaa; shin baynnawaappe haray
atto, he de'iyaawekka aketanawaa.
13 Taani unttunttu s'eelliidde s'eellennawaadan, sisiide sisennawaadan haniyaa
diraw, woy k'ay akeekena diraw unttunttoo leemisuwaan oday.
14 «Isiyaasi unttunttubaa hawaadan odowe polettanawaa;
« ‹Hinttenttu sissaa sisana;
shin hinttenttoo gelenna;
hinttenttu s'eelaa s'eelana;

† **12:47** Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletsaan ha payduu baawa.

shin be'ikkita.
15 Ayaw gooppe, ha asaa wozanay guzumeedda;
barenttu haytsaa tullisseeddino;
barenttu ayifiyaakka c'iilummeeddino.
Hawe baawentto, unttunttu barenttu ayfiyaan be'ana;
barenttu haytsaan sisana;
barenttu wozanaankka akeekaana;
unttunttu taakko, S'oossaakko simmana;
taanikka unttuntta patsana›
yaagee.
16 «Shin hinttenttu ayfii s'eelliyaa dirawunne hinttenttu haytsaykka sisiyaa diraw, hinttenttu anjjetteeddawantta.
17 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; daro nabatuunne s'illatuu hinttenttu be'iyaawaa be'anaw amotteeddino; shin be'ibeykkino. Hinttenttu sisiyaawaa sisanaw amotteeddino; shin sisibeykkino.

Yesuusi Zeriyaawaa Leemisuwaa Biletsaa Odeedda
(Mar. 4:13-20; Luk'. 8:11-15)

18 «Simmi katsaa zeriyaawaa leemisuwaa biletsay giyaawaa sisite.
19 Kawutetsaa k'aalaa sisiide, akeekena ooninne ogiyaa doonaan wod'd'eedda zeretsaa mala; s'alahiyaa kaappuu yiide, unttunttu wozanaan zeretteeddawaa mas'i diggee.
20 Anc'c'o biittaan wod'd'eedda zeretsay k'aalaa sisiide, ellekka nashechchaan akkiyaawantta malatee.
21 Shin he asatuu ha"issappe attin, unttunttun s'ap'uu baawa; k'aalaa gaasuwaan metuu woy yedesay yiyaa wode, ellekka d'ubetti aggiino.
22 K'ay aguntsaa giddon wod'd'eeddawe k'aalaa sisiyaawaa bessee; shin ha sa'aa de'oo hirggussaynne duretetsaa siik'ussay k'aalaa c'uullee; ha gaasuwaan he zeretsaykka ayfenaan atti aggee.
23 Tu'e biittaan zeretteeddawe, k'aalaa sisiide, akeekiyaa asaa bessee; ikka ayfee; ittuu s'eetuwaa, ittuu usuppun tammuwaa, ittuu hattamuwaa ayfee» yaageedda.

Zaaringgiyaa Leemisuwaa

24 Yesuusi unttunttoo hara leemisuwaa hawaadan yaagiide odeedda; «Saluwaa kawutetsay bare goshshan lo"o zeretsaa zereedda bitaniyaa malatee.
25 Shin k'amma Asay gem"ishidiggina, Aa morkkii yiide, zarggaa zereeddawaa bolla zaaringgiyaa zeriide beedda.
26 Shin zarggay doli ayfeedda wode, zaaringgii he wode beetteedda.
27 «Aa k'oomatuu aakko yiide, ‹Godaw, neeni ne goshshan lo"o zeretsaa zerabeykkii? Yaatina, zaaringgii hak'appe yeeddee?› yaageeddino.
28 «Hewaappe guyyiyaan goday, ‹Hewaa morkkii ootseedda› yaageedda.
K'oomatuu, ‹Nuuni biide shoddanaadan dosay?› yaageeddino.
29 «Shin I, ‹Aggite, zaaringgiyaa hinttenttu shoddiidde, zarggaanna shoddanita.
30 Bochchoppite; k'oyc'iyaa wodii gakkanaw, ittippe dic'c'ino. K'oyc'iyaa wodii gakkoode, taani k'oyc'iyaawantta, kasetiide zaaringgiyaa mas'ite; tamaan guuddanaw pochchiyaan pochchiyaan k'achchite; shin zarggaa shiishshiide diyiyaan k'olite› gaana» yaageedda.

Sannaafic'iyaa Geetettiyaa Mitsatti Zeretsaa Leemisuwaa
(Mar. 4:30-32; Luk'. 13:18-19)

13:14 Isa. 6:9-10

31 Yesuusi unttunttoo hara leemisuwaa yaagiide odeedda; «Saluwaa kawutetsay
sannaafic'iyaa geetettiyaa guutsa mitsatti ayfiyaa malatee; he mitsatti ayfiyaa Asay
akkiide, bare goshshan zereedda.
32 He zeretsata hara zeretsaa ubbaappe guus's'aw; shin dic'c'eedda wode, hara
atakilttiyaa ubbaappe daraw; kafuu yiide, izi k'ankkaan kees's'iyaawaa keena wogga
mitsaa gidaaddu» yaageedda.

Irshshuwaa Leemisuwaa
(Luk'. 13:20-21)

33 K'ay Yesuusi hara leemisuwaa unttunttoo yaagiide odeedda; «Saluwaa
kawutetsay itti mishiratta heezzu keriyaa d'iiliyaa akkaade, munak'k'eedda
munak'ay ubbay denddana gakkanaw, aan tigeedda irshshuwaa malatee» yaageedda.

Yesuusi Leemisuwaan Tamaariseedda Gaasuwaa
(Mar. 4:33-34)

34-35 Yesuusi asaw he ubbaa leemisuwaan odeedda; leemisuu baynnaan I
ittibaakka odenna; nabii,
«Taani unttunttoo haasayiyaa wode,
leemisuwaan haasayay.
Alamii med'ettoodeppe doommiide
geemmeedda yewatuwaa oday»
yaageeddawe polettana mala, hewaa I odeedda.

Yesuusi Zaaringgiyaa Leemisuwaa Biletsaa Odeedda

36 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi asaa aggiide, soy geleedda; Aa kaalliyaawanttu
aakko biide, «Goshshan de'iyaa zaaringgiyaa leemisuwaa biletsaa nuw oda»
yaageeddino.
37 Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «Lo"o zeretsaa zeriyaawe Asaa Na'aa;
38 goshshay ha alamiyaa; lo"o zeretsay S'oossaa kawutetsaa asaa; zaaringgii
s'alahiyaa kaappuwaa naanaa.
39 Zaaringgiyaa zereeddawe morkkiyaa s'alahiyaa; k'oychchaa wodii, wodiyaa
wurssetsaa; k'ay k'oyc'iyaawanttu kiitanchchatuwaa.
40 «Hewaa diraw, zaaringgiyaa mas'iide, tamaan guuddiyaawaadan, wodiyaa
wurssetsaan hewaa mala gidanawaa.
41 Asaa Na'ay, kiitanchchatuwaa kiittanawaa; unttunttu Aa kawutetsaa giddon
nagaraw gaaso gidiyaa ubbatuwaanne iitabaa ootsiyaawantta mas'iide
kessanawantta.
42 Yaatiide to'enna tamaan olanawantta; hewaan unttunttu yeekkanawanttanne
achchaa d'ak'anawantta.
43 He wode s'illatuu barenttu aabbu kawutetsaan awaadan poo'ana. Sisiyaa
haytsay de'iyaa uray siso!

Moogetteedda Miishshaa Leemisuwaa

44 «Saluwaa kawutetsay goshshaan moogetteedda miishshaa bessee; itti bitanii he
miishshaa demmiide, zaariide moogi aggeedda; daro nashettiidde biide, barew
de'iyaawaa ubbaa zal"iide, he goshshaa shammeedda.

Ink'k'uwaa Geetettiyaa Daro Al"o Shuchchaa Leemisuwaa

45 «K'ay saluwaa kawutetsay ink'k'uwaa geetettiyaa daro al"o shuchchaa
shammanaw koyyiyaa zal"anchchaa malatee.
46 He zal"anchchay daro al"o ink'k'uwaa demmiide, biide barew de'iyaawaa ubbaa
zal"iide, Aa shammeedda.

13:34-35 Maz. 78:2

Dabbaa Leemisuwaa

47 «K'ay saluwaa kawutetsay ubbaa k'ommo moliyaa oyk'k'iyaa, abbaan
yegetteedda dabbaa malatee.
48 Molii dabbaa kumeedda wode, moliyaa oyk'k'iyaa asatuu abbaappe gas'aa
kesiide utteeddino; yaatiide lo"o moliyaa k'oriide, yeggiyaa miishshaan yeggeeddino;
shin iita moliyaa wora oleeddino.
49 Wodiyaa wurssetsaan hewaadan hanana; kiitanchchatuu yiide,
nagaranchchatuwaa s'illatuwaa gidooppe k'oriide,
50 to'enna tamaan olanawantta; hewaan unttunttu yeekkanawanttanne achchaa
d'ak'anawantta.
51 «Hawe ubbay hinttenttoo geleeddee?» yaagiide unttuntta oochcheedda.
Unttunttu, «Ee» yaageeddino.
52 I, «Hewaa diraw, saluwaa kawutetsaa s'uuraa loytsi eriyaa, higgiyaa
tamaarissiyaa ubbay, bare miishshaa shiishshi wotseedda golliyaappe ooratsa
miishshaanne ec'a miishshaa shaakki kessiyaa izaawa malatee» yaagi zaareedda.

Naazireeten Yesuusa Gakkeedda Is'uwaa
(Mar. 6:1-6; Luk'. 4:16-30)

53 Yesuusi ha leemisatuwaa odi wurssowaappe guyyiyaan, hewaappe denddiide,
54 bare katamaa Naazireete beedda. Ayihuda woosa gollen tamaarissiyaawaa
siseedda Asay maalalettiide, hawaadan yaageedda; «Hawe ha aad'd'o eratetsaanne
S'oossay ootsiyaa malaataa ootsanaw wolk'k'aa hak'appe akkeeddee?
55 Hawe anaas'iyaa na'aa gidennee? Aa daaya Mayraamo gidekkee? Aa ishatuu
Yaak'ooba, Yooseefo, Simoonanne Yihudaa gidikkinoo?
56 Aa michchatuu ubbay nuunanna de'ikkinoo? Yaatina, I ha eraa ubbaa hak'appe
demmeeddee?» yaageeddino.
57 Unttunttu I giyaabaa akkenaan is's'eeddino.
Shin Yesuusi he asaw, «Nabii bare gadiyaaninne bare soy asaan bonchchettenna;
shin harasaa ubbaan bonchchetee» yaageedda.
58 Unttunttu ammanibeenna diraw, Yesuusi daro malaataa he saan ootsibeenna.

14

S'ammak'iyaa Yohaannisa Hayk'uwaa
(Mar. 6:14-29; Luk'. 9:7-9)

1 He wode Galiilaa gadiyaa ayissiyaa Heroodise Yesuusabaa siseedda;
2 yaatiide bare k'oomatoo, «Hawe hayk'uwaappe denddeedda S'ammak'iyaa
Yohaannisa; S'oossay ootsiyaa wolk'k'aama malaataa I ootsiyaawe hewaassa»
yaageedda.
3 Ayaw gooppe, Heroodisi bare ishaa Pilip'p'oosa machchatti Heeroodiyaadi
gaasotaan Yohaannisa oytsi k'ashissiide, k'asho gollen yeggi wotseedda.
4 Ayaw gooppe, Yohaannisi Heroodisa, «Neeni Heeroodiyaado, ne ishaa machchatto
akkanaw higgii diggee» yaageedda.
5 Heroodisi Yohaannisa wod'anaw koyyeedda; shin Yihudaa Asay nabiyaadan
Yohaannisa s'eelleedda diraw, asaw yayyeedda.
6 Shin Heroodisi yeletteedda gallassaa baalay gakkina, Heeroodiyaadi naatta asaa
sintsaan duraadde Heroodisa nashechchaw.
7 Heroodisi naatto, «Neena lo"eeddawaa ayaanne gidooppe, taana oochcha; taani
new immana» yaagiide iziw c'aak'k'eedda.
8 Naatta bare daay zoriyaa akkaade Heroodisa, «S'ammak'iyaa Yohaannisa
huup'iyaa ha woc'iitiyaan wotsaade taw imma» yaagaaddu.

14:4 Wog. 18:16; 20:21

9 Kaatii aw k'aretteedda; shin bare c'aak'uwaa dirawunne barenanna maaddaan
utteedda imatsaa diraw, iziw Yohaannisa huup'ii imettana mala azazeedda.
10 Kaatii kiittiide, Yohaannisa k'ood'iyaa k'asho gollen muuc'isseedda.
11 Huup'iyaa woc'iitiyaan wotsi ahiide, naattiw immeeddino; naatta he huup'iyaa
bare aattikko afaaddu.
12 Yohaannisa kaalliyaawanttu yiide, Aa anhaa afiide moogeeddino; hewaappe
simmiide ha yewuwaa Yesuusaw biide odeeddino.

Yesuusi Ichcheshu Sha"a Asaa Mizeedda
(Mar. 6:30-44; Luk'. 9:10-17; Yoh. 6:1-14)

13 Yesuusi hewaa sisiide, wonggiriyaan geliide, hewaappe barekka Asay baynnasaa
beedda; Asay hewaa sisiide, katamaappe denddiide, gediyaan Aa kaalleeddino.
14 Yesuusi wonggiriyaappe keseedda wode, daro asaa be'iide, he asaw k'aretteedda;
yaatiide unttunttunna de'iyaa harggangchchatuwaa patseedda.
15 Sa'ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Hawe sa'ay Asay
baynnasaa; ha"i sa'ay k'ammi diggeedda; Asay ubbay k'eeri katamatuwaa biide,
barenttoo k'umaa shammana mala, asaa moyzza» yaageeddino.
16 Shin Yesuusi unttuntta, «Asay baanaw koshshenna; asaw meetettiyaabaa
hinttenttu immite» yaageedda.
17 Unttunttu zaariide Aa, «Nuw hawaan ichcheshu ukitsaappenne laa"u moliyaappe
attin, haray baawa» yaageeddino.
18 Yesuusi unttuntta, «Hewantta, haa taakko ahite» yaageedda.
19 Asay maattaani uttana mala, Yesuusi azazeedda; ichcheshu ukitsaanne laa"u
moliyaa oyk'k'iide, saluwaa pude s'eelliide, S'oossaa galateedda; he ukitsaa
mentsiide, barena kaalliyaawanttoo immina, unttunttu c'ora asaw gisheeddino.
20 Asay ubbay miide kalleedda; atteedda suuppa dokkaa tammanne laa"u
zambbeeliyaa kumeeddawaa dentseeddino.
21 Meedda Asay mac'c'a asaanne naanaa paydennaan, ichcheshu sha"aa
gidiyaawaa keena.

Yesuusi Abbaa Bollanna Hamettiidde Beedda
(Mar. 6:45-52; Yoh. 6:15-21)

22 Yesuusi c'ora asaa moyzziidde, barena kaalliyaawantta wonggiriyaan geliide,
bareppe sintsatiide, abbaappe hefintsa pinnana mala azazeedda.
23 Asaa moyzziide, S'oossaa woossanaw deriyaa huup'iyaa barekka keseedda; sa'ay
k'ammi digginakka hewaan barekka de'ee.
24 Shin wonggirii he wode, abbaa bollan de'ishshin, sintsa baggana c'arkkuu
c'arkkiyaa diraw, beetay wonggiriyaa yaanne haanne sugee.
25 Bayira kuttuu waassi simmina, Yesuusi abbaa bolla hamettiidde, unttunttukko
yeedda.
26 Aa kaalliyaawanttu abbaa bolla I hamettishshin be'i dagammiide, «Hawe
moyttilliyaa gidennee!» gi yayyiide waasseeddino.
27 Shin Yesuusi ellekka unttuntta, «Ayinne baawa; taanattee; yayyoppite!»
yaageedda.
28 P'es'iroosi zaariide Aa, «Ta Godaw, hawe neena gidooppe, taani haatsaa bollanna
neekko baana mala, taana azazaarikkii» yaageedda.
29 Yesuusi P'es'iroosa, «Haaya!» yaageedda.
P'es'iroosi wonggiriyaappe wod'd'iide, haatsaa bollanna hamettiidde, Yesuusakko
buussaa doommeedda.
30 Shin c'arkkuwaa wolk'k'aa be'iide, yayyeedda; haatsay barena mituwaa
doommeedda wode, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Ta Godaw taana
ashshaarikkii!» yaagi waasseedda.

31 He man''iyaan Yesuusi bare kushiyaa yeddi P'es'iroosa oyk'k'iide, «Laa ha
ammanuu laafeeddawoo! Ayaw sid'aaddii?» yaageedda.
32 Unttunttu laa''uu wonggiriyaan geleedda wode, c'arkkuu woppu geedda.
33 Wonggiriyaa giddon de'iyaa Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Neeni S'oossaa Na'aa
gideeddawe tuma» yaagiide aw goyinneeddino.

Yesuusi Gensaarees'en Harggangchchaa Patseedda
(Mar. 6:53-56)

34 Unttunttu abbaa pinniide, Gensaarees'a geetettiyaa gadiyaa gakkeeddino.
35 He gadiyaa Asay Yesuusa gidiyaawaa ereeddino; hewaa heeraa gadiyaa ubbaa
kiittiide, harggiyaa asaa ubbaa aakko aheeddino.
36 Harggiyaa Asay Aa mayuwaa mac'araa s'alalaa bochchana mala, Aa
woosseeddino; Aa mayuwaa mac'araa bochcheedda ubbaykka pas'eedda.

15

Aawotuwaa Wogaabaa
(Mar. 7:1-13)

1 Hewaappe guyyiyaan, higgiyaa tamaarissiyaa itti itti asaynne Parisaawatuu
Yerusaalameppe Yesuusakko yiide,
2 «Neena kaalliyaawanttu ayaw nu aawotuwaa wogaa bayzziinoo? Ayaw gooppe,
unttunttu k'umaa maanaappe kasetiide, barenttu kushiyaa meec'ettikkino»
yaageeddino.
3 Yesuusi zaariide, unttuntta hawaadan yaageedda; «Hinttenttu hintte wogaa diraw,
S'oossaa azazuwaa poliyaawaa ayaw is's'iitee?
4 Ayaw gooppe S'oossay, ‹Ne aabbanne ne daayo bonchcha› k'ay, Bare aabba woy
bare daayo boriyaawe hayk'k'o yaageedda.
5-6 Shin hinttenttu, ‹Itti Asay bare aabba woy bare daayo maaddiyaabay barew
de'iina, Hewe S'oossaawaa gooppe, bare aabba woy bare daayo bonchchanaw
bessena› yaagiita; yaatiide hinttenttu hinttenttu wogaa polanaw S'oossaa k'aalaw
azazettikkita.
7 Ha lo''a malatiyaa iita asatoo, Isiyaasi balenaan hinttenttubaw timbbitiyaa
odiidde,
8 « ‹S'oossay hawaadan yaageedda;
«Hawe Asay taana,
bare bolla doonaan bonchchee;
shin unttunttu wozanay,
taappe haakuwaan de'ee.
9 Asay taw mela goyinnee;
ayaw gooppe, Asay ootseedda azazuwaa,
S'oossaa higgiyaa malatissiide,
tamaarisseeddino» geedda› »
yaageedda.

Asaa Tunissiyaawantta
(Mar. 7:14-23)

10 Yesuusi daro asaa barekko s'eesiide, «Sisitenne akeekite;
11 asaa tunissiyaawe doonaa giddo geliyaawaa gidenna; shin asaa tunissiyaawe
doonaappe kesiyaawaa» yaageedda.
12 Hewaappe guyyiyaan, Aa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Parisaawatuu neeni
haasayeeddawaa sisiide, hank'k'etteeddawaa akeekay?» yaageeddino.

15:4 Kes. 20:12; 21:17; Zar. 5:16; Wog. 20:9 **15:9** Isa. 29:13

13 Shin Yesuusi zaariide, «Saluwaan de'iyaa ta Aabbu tokkibeenna mitsaa ubbay
shodettanawaa.
14 Unttunttoo hirggoppite; unttunttu k'ook'aa kaaletsiyaa k'ook'atuwaa; k'ook'ay
k'ook'aa kaaletsooppe, laa"uukka ollaan kunddee» yaageedda.
15 P'es'iroosi zaariide, «Ha leemisuwaa biletsaa nuw odaarikkii» yaageedda.
16 Yesuusi unttuntta hawaadan yaageedda; «Hinttenttoo k'ay ha"i gakkanawukka
gelibeennee?
17 Doonaana geliyaa ubbay uluwaa giddo biide, k'ay uluwaappe kare kesiyaawaa
erikkitee?
18 Shin doonaappe kesiyaawe wozanaappe kesee; asaa tunissiyaawe hewaa malaa.
19 Ayaw gooppe, wozanaa giddoppe iita k'ofay, wod'iyaawe, woshummiyaawe, k'ay
woshummanaw kajjeeliyaawe ubbay, wuu"iyaawe, wordduwaan markkattiyaawe,
borii kesee.
20 Hewaa malatiyaawe asaa tunissiyaawaappe attin, meec'c'ibeenna kushiyaan
miyaawe asaa tunissenna» yaageedda.

Kanaane Asaa Gideedda Itti Mac'c'awuni Ammanuwaa
(Mar. 7:24-30)

21 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi hewaappe aggiide, S'iiroosanne Sidoonaa
geetettiyaa katamatuu de'iyaa gadiyaa beedda.
22 Kanaane geetettiyaa gadiyaa mac'c'awunna ittinna hewaappe Yesuusakko yaade,
bare kooshshaa d'ok'k'u ootsaade, «Ta Godaw, Daawita na'aw, taw k'arettaarikkii; ta
naatto iita ayyaanay lo"enna oytsaa oyk'k'eedda» yaagaaddu.
23 Shin Yesuusi iziw ay k'aalaanne k'aattibeenna; Aa kaalliyaawanttu aakko yiide,
«Ha mishiratta nu geeduwaa kaala kaalaade, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsaade odaw;
hewaa diraw, neeni izo yeddaarikkii» yaagiide woosseeddino.
24 Yesuusi zaariide, «Taani bayeedda dorssaw, Israa'eeliyaa asaa s'alalaw kiitettaad»
yaageedda.
25 Shin iza yaade, «Ta Godaw, taana maaddaarikkii!» yaagaade aw goyinnaaddu.
26 K'ay I zaariide, «Naanaa k'umaa akkiide, kanaa maraw oliyaawe lo"a gidenna»
yaageedda.
27 Mishiratta, «Ee ta Godaw, hewe tuma; shin haray atto kanaa maratuu barenttu
godatuu miina, samppaappe laaletteedda suuppaa miinottennee» yaagaaddu.
28 Yesuusi zaariide izo, «Ha mishirattee, ne ammanuu wolk'k'aama; neeni
koyyeeddawaadan new hano» yaageedda. Izi naatta ellekka pas'a aggaaddu.

Yesuusi C'ora Harggangchchatuwaa Patseedda

29 Yesuusi hewaappe denddiide, Galiilaa Abbaa mataa beedda; k'ay itti deriyaa
bolla kesiide, hewaan utteedda.
30 Daro Asay wobbatuwaa, k'ook'atuwaa, k'uunatuwaanne duudetuwaa, k'ay hara
c'oratuwaa aakko ahiide, Aa mataan wotseedda. Yesuusi unttuntta patseedda.
31 Hewaa diraw, Asay duudatuu haasayishshin, k'uunatuu suurishshin wobbatuu
hamettishshin, k'ook'atuu s'eellishshin be'i maalalettiide, Israa'eeliyaa S'oossaa
galateeddino.

Yesuusi Oyddu Sha"a Asaa Mizeedda
(Mar. 8:1-10)

32 Yesuusi barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, «Ha c'ora Asay taananna
heezzu gallassay gakkanaw gam"eedda diraw, taani ha asaw k'arettay; unttunttoo
ha"i miyaawe baawa. K'ay unttunttu ogiyaan daaburiide kunddenna mala, k'umaa
mizennaan unttuntta mela yeddanawukka koyyikke» yaageedda.
33 Aa kaalliyaawanttu zaariide Yesuusa, «Nuuni ha bazzuwaan hawaa keena asaa
kalissiyaa k'umaa hak'appe demmanee?» yaageeddino.

34 K'ay Yesuusi unttuntta, «Hinttenttoo aappun ukitsay de'ii?» yaagiide oochcheedda.
Unttunttu, «Laappu ukitsaynne moletuwaappe amareedawanttu de'iino»
yaageeddino.
35 Yesuusi asaa, «Sa'aan uttite» yaageedda.
36 He laappu ukitsaanne moliyaa oyk'k'iide, S'oossaa galateedda; mentsereetsiide
barena kaalliyaawanttoo immeedda; k'ay unttunttu c'ora asaw immeeddino.
37 Asay ubbay miide kalleedda; miina atteedda laappu zambbeeliyaa kumeedda
suuppaa Aa kaalliyaawanttu dentseeddino.
38 Meedda Asay mac'c'a asaanne naanaa paydennaan, oyddu sha"a attuma asaa.
39 Yesuusi asaa yeddowaappe guyyiyaan, wonggiriyaan geliide, Megedoone
geetettiyaa gadiyaa beedda.

16

Malaataa Be'anaw Oochcheedda Ooshaa
(Mar. 8:11-13; Luk'. 12:54-56)

1 Itti itti Parisaawatuunne Saduk'aawanatuu Yesuusakko yiide, Aa paac'c'anaw
koyyeeddino; yaatiide barentta saluwaappe malaataa bessana mala woosseeddino.
2 Shin Yesuusi zaariide, unttuntta hawaadan yaageedda; «Sa'ay k'ammiyaa wode
hinttenttu, ‹Saluu zo"eedda diraw, sa'ay shammanawaa› yaagiita;
3 wonttumaatsaan k'ay, ‹Saluu zo"iide gubbaneedda diraw, hachche iray
bukkanawaa› yaagiita; saluwaa s'eelliide, sa'ay hananawaa eranaw danddayiita; shin
ta yuussaa wodiyaa malaataa shaakki eranaw danddaykkitee?*
4 Ha wodiyaa Asay iitaynne woshummiyaawe, S'oossaw ammanettennawe,
malaataa koyyee; nabiyaa Yoonaasa malaataappe attin, hara malaatay aw
imettenna» yaageedda. Hewaappe simmiide, unttuntta aggiide beedda.

Parisaawatuwaanne Saduk'aawanatuwaa Irshshuwaa
(Mar. 8:14-21)

5 Aa kaalliyaawanttu abbaa pinneedda wode, k'umaa afanawaa dogeeddino.
6 Yesuusi unttuntta, «Parisaawatuwaa irshshuwaappenne Saduk'aawanatuwaa
irshshuwaappe hinttentta eriide naagettite» yaageedda.
7 Unttunttu barenttu giddon, «I hawaa yaagiyaawe nuuni k'umaa ahibeena
diraassa» yaagiide haasayaa doommeeddino.
8 Shin unttunttu giyaawaa Yesuusi eriide, «Ha ammanuu pac'c'eeddawanttoo,
k'umay baynna diraw, ayaw hinttenttu giddon haasayiitee?
9 Ha"ikka hinttenttoo gelibeennee? Taani ichcheshu ukitsaa ichcheshu sha"a asaa
mizaade kalisseeddawaa, k'ay hinttenttu aappun zambbeeliyaa kuntsiide atteedda
suuppaa dentseedditentto wozanaa aatsikkitee?
10 Woy taani laappu ukitsaa oyddu sha"a asaa miza kalisseeddawaa, k'ay hinttenttu
aappun zambbeeliyaa kuntsiide atteedda suuppaa dentseedditentto wozanaa
aatsikkitee?
11 Taani hinttentta Parisaawatuwaa irshshuwaappenne Saduk'aawanatuwaa
irshshuwaappe naagettite giyaawaappe attin, ukitsaabaa hinttenttoo
haasayabeennaawaa hinttenttu waaniide akeekikkitee?» yaageedda.
12 Aa kaalliyaawanttu Yesuusi barenttoo odeeddawaa, Parisaawatuwaa
timirttiyaappenne Saduk'aawanatuwaa timirttiyaappe unttunttu naagettana mala
odettowaappe attin, munak'aan tigiyaa irshshuwaappe naagettana mala gidennawaa
he wode akeekeeddino.

---

* **16:3** Itti itti Geeshsha Mas'aafaa beni biletsatuwaan Yesuusa k'aalatuu ha paydatuwaan baawa.

P'es'iroosa Ammanuwaanne Markkatetsaa
(Mar. 8:27-30; Luk'. 9:18-21)

13 Yesuusi K'iisaariyaa Piliip'p'oosa geetettiyaa gadiyaa gakkeedda wode, barena
kaalliyaawantta, «Asay taana, Asaa Na'aa oona gii?» yaagiide oochcheedda.
14 Aa kaalliyaawanttu zaariide, «Neena itti itti asay, S'ammak'iyaa Yohaannisa
yaagee; haranttu k'ay Eelaasa yaagiino; k'ay haranttu Ermaasa woy nabatuwaappe
ittuwaa yaagiino» yaageeddino.
15 Yesuusi unttuntta, «Yaatina hinttenttu taana oona giitee?» yaageedda.
16 Simooni P'es'iroosi zaariide, «Neeni de'uwaa S'oossaa Na'aa Kiristtoosa»
yaageedda.
17 Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «Yoona na'aa Simoonaa, hawaa new
saluwaan de'iyaa ta Aabbu erisseeddawaappe attin, Asay ooninne neena
erissibeenna diraw, neeni anjjetteeddaawaa.
18 P'es'iroosaa, taani new oday; neeni shuchchaa; taani ha zaallaa bolla ta woosa
golliyaa kees's'ana; ta woosa golliyaa haray atto, Si'ooliyaa wolk'k'aykka s'oonanaw
danddayenna.
19 Taani new saluwaa kawutetsaa k'ulppiyaa immana; neeni sa'aan hano goowe
ubbay saluwaan S'oossaa sintsan hanana; shin neeni sa'aan hanoppo geeddawe
saluwankka hanenna» yaageedda.
20 Hewaappe guyyiyaan, I Kiristtoosa gideeddawaa Aa kaalliyaawanttu oossinne
odenna mala, unttuntta azazeedda.

Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabaanne
Hayk'uwaabaa Koyro Oduwaa Odeedda
(Mar. 8:31-33; Luk'. 9:22-27)

21 He wodiyaappe doommiide Yesuusi, «Taani Yerusaalame biina, taana c'imatuu,
k'eesatuwaa kaappatuunne higgiyaa tamaarissiyaawanttu darii waayissanaw bessee;
unttunttu taana wod'anawunne taani heezzentso gallassi hayk'uwaappe denddanaw
bessee» yaagiide, barena kaalliyaawanttoo geeshshiide oduwaa doommeedda.
22 P'es'iroosi Aa itti bagga zaariide, «Ta Godaw, S'oossay neena hewaappe ashsho;
hawe ne bolla ubbakka yeenna» yaagiide Aa zoranaw doommeedda.
23 Shin Yesuusi guyye simmiide P'es'iroosa, «Ha Sees'aanaw, neeni ta matappe
kichcha; neeni Asay dosiyaawaa k'oppiyaawaappe attin, S'oossay dosiyaawaa
k'oppenna diraw, taw d'ubo gidaadda» yaageedda.

Yesuusa Kaallanaw Koshshiyaa Ogiyaa
(Mar. 8:34—9:1; Luk'. 9:23-27)

24 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi barena kaalliyaawantta hawaadan yaageedda;
«Taana kaallanaw koyyiyaa uray de'ooppe, barena kaado; yaatiide bare mask'k'aliyaa
tookkiide, taana kaallo.
25 Ayaw gooppe, bare shemppuwaa ashshanaw koyyiyaa uray bayizzanawaa; shin
bare shemppuwaa ta diraw bayizziyaa uray ashshanawaa.
26 Itti uray sa'aan de'iyaa ubbabaa barew shiishshiide, bare shemppuwaa
bayizzooppe, Aa ayaa maaddanee? Woy itti uray bare shemppuwaa wozanaw ayaa
immana danddayii?
27 Ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, ta Aabbu bonchchuwaan ta
kiitanchchatuwaanna yaana hanay; asaa ubbaw he wode Aa oosuwaa gatiyaa
immana.
28 Taani hinttenttoo tumuwaa gay; amareeda asatuu, taani, Asaa Na'ay, kaatiyaa
gidaade yiyaawaa be'ana gakkanaw, hayk'k'ennawanttu hawaan de'iino» yaageedda.

16:27 25:31; Maz. 62:12; Rom. 2:6

17

Yesuusa Malay Laametteedda
(Mar. 9:2-13; Luk'. 9:28-36)

1 Yesuusi usuppun gallassaappe guyyiyaan, barenanna P'es'iroosa, Yaak'oobanne,
Yaak'ooba ishaa Yohaannisa akkiide, unttunttu s'alalaa wogga deriyaa huup'iyaa
kesseedda.
2 K'ay unttunttu s'eellishshin, unttunttu sintsaan laametteedda; Aa deemuu
awayfiyaadaan poo'eedda; Aa mayuukka poo'uwaadan p'ooleedda.
3 Musenne Eelaas Yesuusanna haasayishshin, ha heezzu Aa kaalliyaawanttu
be'eeddino.
4 P'es'iroosi Yesuusa, «Ta Godaw, nuuni hawaan de'iyaawe nuw lo"a; neeni
dosooppe, nuuni hawaan heezzu daasiyaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, ittuwaa
Eelaasaw kees's'ana» yaageedda.
5 I haasayishshin, poo'iyaa shaarii yiinne unttuntta kammi aggeedda; shaariyaa
giddoppe, «Hawe taani siik'iyaa taana nashechchiyaa ta Na'aa; I giyaawaa sisite»
giyaa k'aalay yeedda.
6 Aa kaalliyaawanttu he k'aalaa siseedda wode, daro yayyiide, guufanni
aggeeddino.
7 Yesuusi unttunttukko yiide, unttuntta bochchiide, «Denddite; yayyoppite»
yaageedda.
8 Unttunttu d'ok'k'u giide s'eelliyaa wode, Yesuusa s'alalaappe attin, hara asaa
oonanne be'ibeykkino.
9 Unttunttu deriyaappe wod'd'ishin, Yesuusi unttuntta, «Taani Asaa Na'ay,
hayk'uwaappe denddana gakkanaw, ha hinttenttu be"eeddawaa oossinne odoppite»
yaagiide azazeedda.
10 Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Yaatina, higgiyaa tamaarissiyaawanttu ayaw,
‹Eelaas kasetiide yaanaw bessee› giinoo?» yaagiide oochcheeddino.
11 I zaariide yaageedda; «Eelaas kaseti yiide, ubbabaa giigissanawaa.
12 Shin taani hinttenttoo oday; Eelaas hawaappe kase yi diggeedda. He wode Asay
Aa, barenttoo koyyeeddawaadan ubbaa ootseeddawaappe attin Aa eribeykkino;
hewaadankka, k'ay taana, Asaa Na'aa, Asay waayissanawaa» yaageedda.
13 Aa kaalliyaawanttu he wode barenttoo Yesuusi S'ammak'iyaa Yohaannisabaa
odiyaawaa akeekeeddino.

Yesuusi Iita ayyaanay Oyk'k'eedda
Na'aa Patseedda
(Mar. 9:14-29; Luk'. 9:37-43)

14 Unttunttu daro asaakko yeedda wode, itti bitanii Yesuusakko yiide, Aa sintsaan
gulbbatiide,
15 «Ta Godaw, ta na'aa wozanaa bayizziyaa harggii oyk'k'ina, I daro wode tamaan,
k'ay daro wode haatsaan kunddiyaa diraw, I darii sakettee; Aa patsaarikkii.
16 Neena kaalliyaawanttukkokka Aa ahaad; shin patsanaw danddayibeykkino»
yaageedda.
17 Yesuusi zaariide unttuntta, «Ammanenna ha wodiyaa geella asaw! Taani
hinttenanna awude gakkanaw de'anee? K'ay hinttenttubaa awude gakkanaw
danddayanee? Na'aa taakko haa akkiide yiite» yaageedda.
18 Yesuusi iita ayaana, «Aappe kesa» giide azazina, iita ayyaanay na'aappe kesi
aggeedda; ellekka na'ay pas'i aggeedda.

17:1 2 P'es'. 1:17-18 **17:5** Dom. 22:2; Zar. 18:15; Maz. 2:7; Isa. 42:1; Mat. 3:17; 12:18; Mar. 1:11; Luk'. 3:22
17:10 Mil. 4:5

19 Hewaappe guyyiyaan, Aa kaalliyaawanttu barenttu s'alala Yesuusakko yiide,
«Nuuni iita ayaana kessanaw ayaw danddayibeykkoo?» yaageeddino.
20 Yesuusi unttuntta yaageedda; «Hewe hinttenttu ammanuu guus's'eedda diraassa;
taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttoo sannaafic'iyaa geetettiyaa guutsa
mitsatti ayfiyaa keena ammanuu de'intto, hinttenttu ha deriyaa, ‹Hawaappe yaa
shiik'a› yaagintto I shiik'ana; hinttenttu ayaanne ootsanawukka danddayanita.
21 Shin hawaa malaa woosaappenne s'oomaappe harabay kessanaw danddayenna»
yaageedda.

Yesuusi Bare Hayk'uwaabaa Laa'entsuwaa Odeedda
(Mar. 9:30-32; Luk'. 9:43-45)

22 Aa kaalliyaawanttu Galiilaan, ittippe shiik'i utti de'ishshin, Yesuusi unttuntta,
«Taana, Asaa Na'aa, Asay asaw aatsiide immana.
23 Asay taana wod'anawaa; hewaappe guyyiyaan taani heezzentsiyaa gallassi
hayk'uwaappe denddana» yaageedda. Aa kaalliyaawanttu daro k'aretteeddino.

Geeshsha Golliyaa Giiraa Giiriyaawaa

24 Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu K'ifirinaahooma katamaa yeedda wode,
Geeshsha Golliyaassi k'aras'aa akkiyaawanttu P'es'iroosakko yiide, «Hinttentta
tamaarissiyaawe Geeshsha Golliyaa giiraa giirennee?» yaageeddino.
25 I zaariide, «Giiree» yaageedda.
P'es'iroosi soy geleedda wode, Yesuusi kasetiide Aa, «Simoonaa, ne k'ofay ayee? Ha
sa'aa kaatatuu k'aras'aa woy giiraa ooppe akkiinoo? Barenttu gadiyaa asaappe
akkiino woy hara gadiyaa asaappe akkiinoo?» yaageedda.
26 P'es'iroosi, «Hara gadiyaa asaappe akkiino» yaageedda.
Yesuusi P'es'iroosa, «Yaatooppe, gadiyaa Asay giiranaw bessena.
27 Shin nuuni ha asatuwaa hank'k'etsanaw koyyokko; neeni abbaa baade aan
dabbaa yegga; yaataade koyro kesiyaa moliyaa oyk'k'aade, Aa doonaa pook'iyaa
wode, giiraw gidiyaa miishshaa neeni demmana. Hewaa akkaade, ta giiraanne ne
giiraa unttunttoo imma» yaageedda.

18

Ubbaappe Aad'd'iyaawe Oonee?
(Mar. 9:33-37; Luk'. 9:46-48)

1 Aa kaalliyaawanttu Yesuusakko he wode yiide, «Saluwaa kawutetsaan ubbaappe
aad'd'iyaawe oonee?» yaageeddino.
2 Yesuusi itti guutsa na'aa s'eesi unttunttu giddon essiide, hawaadan yaageedda;
3 «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; S'oossaakko hinttenttu simmiide, guutsa
naanaadan hanana d'ayooppe, saluwaa kawutetsaa ubbakka gelanaw danddaykkita.
4 Simmi ha guutsa na'aadan, barena kawushshiyaa ooninne saluwaa kawutetsaan
ubbaappe aad'd'iyaawaa.
5 K'ay hawaa mala na'aa ta suntsaan mokkiyaa ooninne taana mokkee.
6 Shin taana ammaniyaa ha guutsa naanaappe ittuwaa baletsiyaa ooninne,
gaac'c'iyaa wogga wos'aa bare k'ood'iyaan k'achchiide, abbaa c'iimmuwaan
mitettiyaawe aw lo"a.

D'uboo Gaaso Gidiyaawaa
(Mar. 9:42-48; Luk'. 17:1-2)

7 «Alamii asaa d'ubbiyaa diraw, sa'aw aayyero; ayaw gooppe, d'ubbiyaabay yuussaa
aggena; shin d'ubuu Aa gaasotaan yiyaa uraw aayyero.

17:24 Kes. 30:13; 38:26

8 «Neena kushii woy ne gedii neena baletsooppe, neeppe k'ans's'a ola; neeni laa"u
kushiyaannanne laa"u gediyaanna med'inaa tamaan olettiyaawaappe wobba woy
duus'a kushiyaanna med'inaa de'uwaa geliyaawe new lo"a.
9 K'ay ne ayfii neena baletsooppe, neeppe wooc'a kessa ola; neeni laa"u ayifiyaana
Gaannamiyaa tamaan olettiyaawaappe itti ayifiyaana med'inaa de'uwaa geliyaawe
new lo"a.
10 «Hinttenttu ha guutsatuwaappe ittuwaanne kad'enna mala, hinttentta naagite;
ayaw gooppe, taani hinttenttoo oday; saluwaan unttunttu kiitanchchatuu ubbaa
wode, saluwaan de'iyaa ta Aabbu sintsaan de'iino.
11 Ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, bayeeddawaa ashshanaw yaad.

Bayeedda Dorssaa Leemisuwaa
(Luk'. 15:3-7)

12 «Itti asaw s'eetu dorssatuu de'iyaawanttuppe ittuu bayooppe, udduppu
tammanne udduppunuwaa deriyaan aggiide, he bayeeddawaa koyyanaw beennee?
Hinttenttu waagiitee?
13 Taani hinttenttoo tumuwaa gay; I demmooppe, bayibeenna udduppu tammanne
udduppu dorssatuwaappe aatsiide, he itti dorssaan nashettee.
14 Hewaadankka, saluwaan de'iyaa hinttenttu Aabbu ha guutsatuwaappe ittuu
bayanawaakka koyyenna.

Bayzzeedda Asaw Ootsanaw Bessiyaabaa

15 «Ne ishay neena naak'k'ooppe, neerekka aakko baade, Aa naak'uwaa aw oda; I
newaa sisooppe, ne ishaa balaappe zaaraadda.
16 Shin I newaa sisennaan is's'ooppe, laa"u woy heezzu markkay markkattowaan
yewuu ubbay tumattiyaa diraw, hara itti woy laa"u asaa neenanna ittippe afa.
17 I unttunttubaa sisennaan is's'ooppe, ubbabaa ammaniyaa asaw oda; K'ay
ammaniyaa Asay giyaawaakka I sisennaan is's'ooppe, ammanenna asaadaaninne
k'aras'aa shiishshiyaa asaadan Aa payda.
18 «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; neeni sa'aan hano goowe ubbay saluwaan
S'oossaa sintsaan hanana; shin neeni sa'aan hanoppo geeddawe saluwankka
hanenna.
19 «K'aykka taani hinttenttoo oday; hintteppe laa"u uray sa'aan S'oossaa
woossiyaawaan ay yewuwaaninne itti wozanaa gidooppe, saluwaan de'iyaa ta
Aabbu hewaa hinttenttoo immana.
20 Ayaw gooppe, laa"u uray woy heezzu uray ta suntsaan shiik'iyaasaan, taani
hewaan unttunttu gidduwaan de'ay» yaageedda.

Atto Giyaawaa

21 P'es'iroosi; he wode Yesuusakko yiide, «Godaw, ta ishay taana aappu kaala
naak'k'ooppe taani aw atto gaanaw bessii? Laappunuwaa gakkanaw
naak'k'ineeyee?» yaagiide Aa oochcheedda.
22 Yesuusi zaariide Aa, «Gidenna, taani neena laappun tammu kaala laappunuwaa
gayippe attin, laappunuwaa s'alalaa giikke.
23 «Ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay bare k'oomatuwaanna miishshaa
heetettanaw k'oppeedda kaatiyaa bessee.
24 He kaatii miishshaa heetettanaw doommeedda wode, daro miiloone biraa ac'uu
de'iyaa itti bitaniyaa aakko aheeddino.
25 Shin he k'oomaw ac'uwaa c'iggiyaawe d'ayina, Aa goday he ac'uwaa c'igganaw,
Aa machchattanne inne Aa naanay, k'ay aw de'iyaa ubbabay zal"ettana mala, Aa
azazeedda.

18:22 Dom. 4:24

26 Hewaa diraw, k'oomay bare godaa sintsaan gulbbatiide, ‹Ta godaw, hayya godo
guutsa wodiyaa naagaarikkii; taani new ubbabaakka c'iggana yaagiide Aa
woosseedda.›
27 Aa goday aw k'arettiide, Aa yeddi aggeedda; Aa ac'uwaakka aw maari aggeedda.
28 «Shin he k'oomay kesiide, bare laggetsaa k'oomatuwaappe ittuu bareppe s'eetu
biraa santtimiyaa tal"eeddawaanna gakettiide, ‹Ne bolla de'iyaa ta miishshaa c'igga›
yaagi oyk'k'iide, Aa c'uulleedda.
29 «Yaatina he Aa laggetsaa k'oomay Aa sintsaan gulbbatiide, ‹Ha"i tayishay guutsa
wodiyaa naagaarikkii; taani new ubbabaakka c'iggana› yaagiide Aa woosseedda.
30 «Shin is's'i akki biide, Aa laggetsay he ac'uwaa k'ans's'ana gakkanaw, k'asho golle
gelisseedda.
31 Hewaa diraw, Aa laggetsaa k'oomatuu hewaa be'iide, daro yiloteeddino;
barenttu godaakko biide, I ootseedda ubbabaa aw odeeddino.
32 «Hewaappe guyyiyaan, goday he k'oomaa s'eesiide, ‹Ha iita k'oomaw, neeni taana
woosseedda diraw, taani he ac'uwaa ubbaa new maaraa aggaad.
33 Taani new he ac'uwaa maareeddawaadan, neenikka ne laggetsaa k'oomaw
maaranaw bessennee?› yaageedda.
34 Hewaappe simmiide aw daro hank'k'ettiide, bare ac'uwaa ubbaa I c'iggi
wurssana gakkanaw, pas'a kaa'ettana mala, k'asho golle gelisseedda.
35 «Hinttenttu huup'iyaan huup'iyaan hinttenttu ishaw wozanaappe atto gaana
d'ayooppe, he goday bare k'oomaa ootseeddawaadan, saluwaan de'iyaa ta Aabbukka
hinttentta hewaadan ootsana» yaageedda.

19

Yesuusi Geluwaabaanne akaabaa Tamaarisseedda
(Mar. 10:1-12)

1 Yesuusi he haasayaa wurssowaappe guyyiyaan, Galiilaappe denddiide,
Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsan de'iyaa Yihudaa gadiyaa beedda.
2 Daro Asay Aa kaalliide beeddawaa hewaan patseedda.
3 Itti itti Parisaawatuu paac'c'anaw Yesuusakko yiide, «Itti Asay ay gaasuwaaninne,
bare machchatto yeddanaw nu higgii azazii?» yaagiide Aa oochcheeddino.
4 Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «S'oossay koyro unttuntta med'd'iidde,
attumawaanne mac'c'awuno ootseedda.
5 Hewaa diraw, ‹Itti Asay bare aabbanne bare daayo aggiide, bare machchattinna
ittippe de'ee; unttunttu laa"uu itti asaa gidiino› yaagiyaa k'aalaa nabbabibeykkitee?
6 Hewaa diraw, unttunttu itti asaa gidiyaawaappe attin, laa"u asaa gidikkino;
hewaa diraw, S'oossay ittippe de'anaadan gatsowaa Asay shaakkoppo» yaageedda.
7 Parisaawatuu Yesuusa, «Yaatina, Muse ayaw itti uray bare machchatto pirimaa
peed'iide yeddana mala azazeeddee?» yaageeddino.
8 Yesuusi zaariide, «Hinttenttu hinttenttu machchatuwaa yeddana mala, Muse
hinttentta azazeeddawe, hinttenttu odina sisenna guzuma gido diraappe attin, koyro
hewaa mala gidenna.
9 Taani hinttenttoo oday; bare machchatto woshummennaan de'ishshin yeddiide,
hararo akkiyaa ooninne woshummee; haray yeddeeddawunno akkiyaawekka
woshummee» yaageedda.
10 Yesuusa kaalliyaawanttu Aa, «Asinaa gidduwaaninne machchatti gidduwaan
de'iyaa wogay hewaa mala gidooppe, akkenaaninne gelennaan de'iyaawe lo"a»
yaageeddino.

19:4 Dom. 1:27; 5:2 **19:5** Dom. 2:24

11 Shin Yesuusi unttuntta yaageedda; «Hewaa mala timirttii S'oossay
immowanttussappe attin, asaa ubbaassa gidenna;
12 ayaw gooppe, barenttu daay uluwaappe yelettiyaa wodekka, shuufa
gideeddawanttu de'iino; k'ay Asay k'aaratina mureesa gideeddawanttu de'iino; k'ay
saluwaa kawutetsaa diraw, barentta shuufa ootseeddawanttu de'iino; ha timirttiyaa
akkanaw danddayiyaawe ooninne akko» yaageedda.

Yesuusi K'eeri Naanaa Bolla Bare Kushiyaa Wotseedda
(Mar. 10:13-16; Luk'. 18:15-17)

13 Yesuusi he wode bare kushiyaa guutsa naanaa bolla wotsiide, S'oossaa woosana
mala, itti itti Asay naanaa aakko aheedda; shin Yesuusa kaalliyaawanttu he asaa
ahenna mala hank'k'etteeddino.
14 Shin Yesuusi, «K'eeri naanay taakko yiyaawaa diggoppite; ayaw gooppe, saluwaa
kawutetsay hewanttu malaasa» yaageedda.
15 Hewaappe simmiide bare kushiyaa unttunttu bolla wotseeddawaappe
guyyiyaan, hewaappe bashi beedda.

Yalaga, Dure Bitaniyaa Ooshaa
(Mar. 10:17-31; Luk'. 18:18-30)

16 Itti bitanii Yesuusakko yiide, «Tamaarissiyaawoo, taani med'inaa de'uwaa
demmanaw lo"obaa ayaa ootsoo?» yaageedda.
17 Yesuusi Aa, «Lo"obay ayentto taana ayaw oochchay? Ittuwaa s'alalay lo"a; shin
neeni med'inaw de'anaw koyyooppe, azazatuwaa naaga» yaageedda.
18 Bitanii, «Hak'awantta?» yaagiide oochcheedda.
Yesuusi zaariide, «Wod'oppa; woshummoppa; wuu"oppa; wordduwaa
markkattoppa;
19 ne aabbanne ne daayo bonchcha; ne shooruwaakka ne huup'iyaadaan siik'a»
yaageedda.
20 He yalaga bitanii Yesuusa, «Taani hewaa ubbaakka guutsatetsaappe doommaade
naagaad; yaatina, taw pac'c'iyaawe ayee?» yaageedda.
21 Yesuusi bitaniyaa, «Neeni polo asaa gidanaw koyyooppe, baade new de'iyaawaa
zal"aade, he miishshaa hiyyeesaw imma; neeni saluwaan durettana; yaataade yaade
taana kaala» yaageedda.
22 Shin he yalaga bitanii hewaa siseedda wode, I daro dure gidiyaa diraw,
k'arettiidde bashi beedda.
23 Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; dure Asay
saluwaa kawutetsaa gelanawe daro meto gidanawaa.
24 Taani gujjaadekka hinttenttoo oday; dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanaappe,
gaaluu marppiyaa lukuwaanna aad'd'anawe matattee» yaageedda.
25 Aa kaalliyaawanttu hewaa sisi maalalettiide, «Yaatina, ooni attanaw danddayii?»
yaageeddino.
26 Yesuusi unttuntta c'addi s'eelliide, «Hawe asaw danddayettenna; shin S'oossaw
ubbabay danddayettee» yaageedda.
27 P'es'iroosi he wode zaariide Yesuusa, «Be'a, nuuni nuw de'iyaa ubbabaa
bashiide, neena kaalleeddo; yaatiide nuuni ayaa demmaneeshsha?» yaageedda.
28 Yesuusi unttuntta hawaadan yaageedda; «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; taani,
Asaa Na'ay, ooratsa gadiyaan ta kawutetsaa oydiyaan uttiyaa wode, taana kaalleedda
hinttenttukka tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaratuwaa bolla pirddanaw, tammanne
laa"u kawutetsaa oydiyaan uttanita.

19:18 Kes. 20:13-16; Zar. 5:17-20 **19:19** Kes. 20:12; Zar. 5:16; Wog. 19:18

29 Ta suntsaa diraw, golliyaa woy ishatuwaa woy michchatuwaa, woy aawuwaa
woy aatto woy machchatto, woy naanaa woy gadiyaa aggeedda ooninne, s'eetu
dakkuwaappe daruwaa akkana; k'ay med'inaa de'uwaakka laattana.
30 Shin c'oratuu ha"i sintsateeddawanttu guyyetanawantta; k'ay c'oratuu ha"i
guyyen de'iyaawanttu sintsatanawantta.

20

Woynniyaa Turaa Giddon Ootsiyaa
Oosanchchatuwaa Leemisuwaa

1 «Saluwaa kawutetsay woyniyaa geetettiyaa turaa gidduwaa ootsiyaawantta
uniyaa oosissanaw, wontta guuraan keseedda woyniyaa turaa godaa bessee.
2 I he oosanchchatoo hachche hachche ootseeddawaa wolk'k'aa gatiyaa c'igganaw
unttunttunna giigiide, bare woyniyaa turaa gidduwaa oosissanaw unttuntta
yeddeedda.
3 «K'ay heezzu saatiyaa gidoode kesiide, oosuu baynnaan k'oc'aan ek'k'eedda hara
asatuwaa be'iide,
4 unttuntta, ‹Hinttenttukka k'ay ta woyniyaa turaa gidduwaa ootsanaw biite; taani
hinttenttoo bessiyaa gatiyaa c'iggana› yaageedda; hewaappe guyyiyaan unttunttu
beeddino.
5 Laa'entsuwaakka usuppun saatiyaaninne udduppu saatiyaan kesiide, hewaadan
ootseedda.
6 Tammanne itti saatiyaa heeraan I kesiyaa wode, haranttu hewaan
ek'k'eeddawantta demmiide, ‹Oosuwaa ootsennaan kumentsaa gallassaa hawaan
ayaw ek'k'i peesheedditee?› yaageedda.
7 «Unttunttu, ‹Nuuna oosissiyaa Asay d'ayeedda diraw ek'k'i peesheeddo›
yaageeddino.
«I, ‹Unttunttakka k'ay ta woyniyaa turaa gidduwaa ootsanaw biite› yaageedda.
8 «Sa'ay omarssiyaa wode, woyniyaa turaa goday ootsiyaawanttu kaappuwaa,
‹Oosanchchatuwaa s'eesaade, wurssetsaan oosuwaan geleeddawanttuppe
doommaade koyro geleeddawantta gakkanaw, unttunttu oosuwaa dirgguwaa c'igga›
yaageedda.
9 «Tammanne itti saatiyaa heeraan oosuwaa doommeeddawanttu yiide, huup'iyaan
huup'iyaan ootsiide peesheedda wolk'k'aa gatiyaa akkeeddino.
10 Koyro oosuwaa doommeedda Asay yeedda wode, daruwaa akkanaw
k'oppeeddino; shin unttunttukka huup'iyaan huup'iyaan barenttu oosuwaa wolk'k'aa
gatiyaa akkeeddino.
11-12 Hewaappe guyyiyaan, ‹Ha guyyeppe yeeddawanttu itti saatiyaa s'alalaa
ootseeddino; kumentsaa gallassaa daaburiide c'awotteedda nuwaanna unttunttu
oosuwaa dirgguwaa k'araa ootsaadda› yaagiide barentta oosuwaan gelisseeddawaa
bolla zuuzummeeddino.
13 «Shin I unttunttuppe ittuwaa hawaadan yaageedda; ‹Ta laggew, taani neena
naak'k'abeykke; ootsaade peesheedda wolk'k'aa gatiyaa taananna giigabeykkiyee?
14 Newaa akkaade ba; taani ha"i wurssetsaan oosuwaan geleeddawookka newaa
keenaa immanaw koyyay.
15 Taani ta miishshaan ta koyyeeddawaadan ootsanaw taw maatay baawee? Woy
taani lo"a gideedda diraw, neeni k'anaatay?› yaageedda.
16 «Hewaadankka, k'ay guyyeteeddawanttu sintsatanawantta; sintsateeddawanttu
k'ay guyyetanawantta; ayaw gooppe, s'eesetteeddawanttu c'ora; shin
dooretteeddawanttu guutsa» yaageedda.

20:8 Wog. 19:13; Zar. 24:15

Yesuusi Bare Hayk'uwaabaa Heezzentsuwaa Odeedda
(Mar. 10:32-34; Luk'. 18:31-34)

17 Yesuusi Yerusaalame biidde, ogiyaan barenanna biyaa tammanne laa"u barena
kaalliyaawantta gas'aa kessiide, dumma unttunttoo yaageedda.
18 «Be'ite, nuuni Yerusaalame ha"i keseetto. Yaan taana, Asaa Na'aa k'eesatuwaa
kaappatoonne higgiyaa tamaarissiyaawanttoo aatsiide immanawantta; unttunttu ta
bolla hayk'uwaa pirddaa pirddanawantta.
19 K'ay Ayihuda gidenna asawukka taana aatsiide immanawantta; he Ayihuda
gidenna Asay ta bolla k'iliic'anawanttanne taana lissuwaan shoc'anawantta; yaatiide
mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, taana kak'k'anawantta; taani
heezzentsiyaa gallassi hayk'uwaappe denddana» yaageedda.

Zabddiyoosa Naanaa Daay Woosaa
(Mar. 10:35-45)

20 He wode Zabddiyoosa naanaa daaya bare naanaanna Yesuusakko yaaddu; Aa
sintsaan gulbbataade ittibaa Aa woossaaddu.
21 Yesuusi izo, «Ayaa koyyay?» yaagiide oochcheedda.
Iza zaaraade, «Ha ta laa"u naanay ne kawutetsaan ittuu neeppe ushechcha
baggana, k'ay ittuu neeppe haddirssa baggana uttino yaagaarikkii» yaagaade
woossaaddu.
22 Shin Yesuusi zaariide naanaa, «Hinttenttu ayaa woossanaw bessintto erikkita.
Taana gakkiyaa wolk'k'aama metuwaa metootanitee? Taani s'ammak'ettana
s'ink'k'ataa s'ammak'ettanaw danddayiitee?» yaageedda.
Unttunttu, «Ee danddayana» yaageeddino.
23 Yesuusi, «Taana gakkiyaa wolk'k'aama metuwaa tumakka hinttenttu
metootanita; shin taappe ushechcha baggannanne haddirssa baggana uttanawantta
dooranaw taw maatay baawa; shin he sa'ay ta Aabbu immanaw giigissi
wotseeddawanttussa» yaageedda.
24 Yekko tammu Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa siseedda wode, he laa"u ishatoo
hank'k'etteeddino.
25 Shin Yesuusi unttunttu ubbatuwaakka barekko s'eesiide, hawaadan yaageedda;
«Ahizaabe asatuwaa kaappatuunne hawantta kaaletsiyaa asatuu barenttu asaa
ayissiyaawaa eriita.
26 Hinttenttu gidduwaan hewaa mala gidenna; shin hinttenttu gidduwaan
d'ok'k'atetsaa koyyiyaa ooninne hinttenttoo k'ooma gidanaw bessee.
27 K'ay hinttenttu gidduwaan ubbaappe bolla gidanaw koyyiyaawe ooninne
hinttenttoo ayile gidanaw bessee.
28 Hewaadan taani, Asaa Na'ay, asaw ootsanawunne daro asaa wozanaw ta
shemppuwaa immanaw yeeddawaappe attin, Asay taw ootsana mala yabeykke»
yaageedda.

Yesuusi Laa"u K'ook'atuwaa Patseedda
(Mar. 10:46-52; Luk'. 18:35-43)

29 Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu Iyyarkkoppe kesishshin, daro Asay unttuntta
kaalleedda.
30 Laa"u k'ook'a asatuu ogiyaa doonaan utteeddawanttu Yesuusi hewaanna
aad'd'iyaawaa sisiide, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Godaw, Daawita na'aw,
nuw k'arettaarikkii» yaageeddino.
31 Daro Asay unttuntta, «Hayzzite» giide hank'k'etteedda; shin unttunttu barenttu
kooshshaa darii d'ok'k'u ootsiide, «Godaw, Daawita na'aw, nuuna maaraarikkii!»
yaageeddino.

32 Yesuusi ogiyaan ek'k'iide, unttuntta s'eesiide, «Taani hinttenttoo ayaa ootsana
mala koyyiitee?» yaageedda.
33 K'ook'atuu, «Godaw, nu ayfiyaa patsaarikkii» yaageeddino.
34 Yesuusi unttunttoo k'arettiide, unttunttu ayfiyaa bochcheedda; ellekka unttunttu
ayfii s'eelli aggina, Aa kaalli aggeeddino.

21

Yesuusi Wolk'k'aama Bonchchuwaan Yerusaalame Geleedda
(Mar. 11:1-11; Luk'. 19:28-40; Yoh. 12:12-19)

1 Unttunttu Yerusaalame matiide, Debre Zayite geetettiyaa deriyaa lank'k'iyaan
de'iyaa Beetefaage geetettiyaa k'eeri katamaa gakkeeddino; Yesuusi barena
kaalliyaawanttuppe laa"uwaa sintsaw kiittiide,
2 unttuntta hawaadan yaageedda; «Hinttenttuppe sintsaan de'iyaa k'eeri katamaa
biite; hewaan itti haratta k'ashuwaan de'ewunno izi maraanna hinttenttu bi simmo
sankka demmanita; unttuntta billiide, taw akki yiite.
3 Ooninne hinttentta oochchooppe, ‹Goday hawantta koyyee› yaagite; ellekka I
unttuntta yeddi agganawaa.»*
4-5 Timbbitiyaa odiyaa nabii,
«S'iyoone katamaa asaw,
‹Be'a, ne kaatii ashikke gidiide,
hariyaa bolla, hare maraa bolla uttiide,
neekko yee› yaagite»
yaagiide haasayeeddawe polettana mala, hawe haaneedda.
6 Aa kaalliyaawanttu biide, Yesuusi barentta azazowaadan ootseeddino.
7 Harattonne hare maraa ahiide, barenttu mayuwaa unttunttu zokkiyaan
wotseeddino; hewaappe simmina Yesuusi toggeedda.
8 He c'ora asaappe dariyaa baggay bare mayuwaa ogiyaan hiis's'eedda; k'ay
haranttu mitsaa haytsaa kar kariide, ogiyaan yeggeeddino.
9 Yesuusappe sintsanna hamettiyaa c'ora asaynne k'ay Aa geeduwaa kaalliyaa c'ora
asay, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,
«Daawita na'ay galatetto!
Godaa suntsaan yiyaawe anjjetteeddawaa!
S'oossay galatetto!»
yaageedda.
10 Yesuusi Yerusaalame katamaa geleedda wode, katamaan de'iyaa Asay ubbay,
«Hawe oonee?» yaagiide shabbiretteeddino.
11 Asay, «Hawe Galiilaan de'iyaa Naazireete geetettiyaa katamaappe yeedda
nabiyaa Yesuusa» yaageedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyaa Geleedda
(Mar. 11:15-19; Luk'. 19:45-48; Yoh. 2:13-22)

12 Yesuusi Geeshsha Golliyaa geliide, hewaan zal"iyaawanttanne
shammiyaawantta ubbaa kare yedersseedda; k'ay miishshaa laammiyaawanttu
s'arap'p'eezaanne dogommuwaa zal"iyaawanttu oydiyaa gup'p'i yeggiide,
13 unttuntta, «S'oossaa Mas'aafan, ‹Ta gollii S'oossaa woossiyaa golliyaa geetettana›
yaagettiide s'aafetti utteedda; shin hinttenttu Aa bonk'k'iyaawanttu k'osettiyaa
gonggoluwaa kesseeddita» yaageedda.
14 K'ook'atuunne gedii sileeddawanttu Yesuusakko Geeshsha Golliyaa yiina, I
unttuntta patseedda.

---

* **21:3** *Goday:* Haratuwaa godaa guussaa. **21:4-5** Zak. 9:9 **21:9** Maz. 118:25, 26 **21:13** Isa. 56:7; Erm. 7:11

15 Shin k'eesatuwaa kaappatuunne higgiyaa tamaarissiyaawanttu Yesuusi ootsiyaa
ooratsabaa be'eedda wodenne, guutsa naanay Geeshsha Golliyaan barenttu
kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Daawita na'ay galatetto» yaagiyaawaa be'eedda wode
hank'k'etteeddino.
16 Yaatiide Yesuusa, «Hawanttu giyaawaa sisay?» yaageeddino.
Yesuusi, «Ee sisay; S'oossaa Mas'aafay, ‹Guutsa naanaynne d'ammiyaa naanay
neena galatana mala, unttuntta erissaadda› yaagiyaawaa ubbakka nabbabi
beykkitee?» yaageedda.
17 Yesuusi unttuntta aggiide, he katamaappe Biitaaniyaa geetettiyaa katamaa biide,
yaan ak'eeda.

Ayfii d'ayeedda Balasiyaa Mitsatto
(Mar. 11:12-14, 20-24)

18 Yesuusi wontta guuraanna katamaa beedda diraw koshatteedda.
19 Ogiyaa doonaan itti balasiyaa geetettiyaa mitsatto be'iide, iikko beedda; bi
gakkiyaa wode he mitsattin haytsaa s'alalaappe attin, ayfiyaa ayinne demmibeenna;
izo, «Laa'entsuwaa med'inawukka ayfoppa» yaagina, he balasatta elekka mela
aggaaddu.
20 Aa kaalliyaawanttu hewaa be'iide maalalettiide, «Ha balasatta waanaade itti
kutsaan mela aggaaddee?» yaageeddino.
21 Yesuusi zaariide, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; hinttenttu ammanuu
de'iyaawanttanne sid'ennawantta gidooppe, ha balasatto taani ootseeddawaa mala
s'alalaa ootsikkita; shin haray atto hinttenttu ha deriyaa, ‹Denddaade abbaan
kundda› ginttokka hanana;
22 hinttenttu ammaniide S'oossaa woossiyaawaa ayaa gidinttokka akkana»
yaageedda.

Yesuusa Maatay Yeeddasaa
(Mar. 11:27-33; Luk'. 20:1-8)

23 Yesuusi Geeshsha Golliyaa yiide tamaarissishshin, k'eesatuwaa kaappatuunne
Ayihuda c'imatuu aakko yiide, «Neeni hawaa ootsanaw new ay maatay de'ii? New ha
maataa oonee immeeddawee?» yaageeddino.
24 Yesuusi zaariide unttuntta, «Taanikka hinttentta ittibaa oochchana; hinttenttu
taw hewaa odooppe, taani hawaa ay maattaani ootsaytantto, hinttenttoo odana;
25 Yohaannisi s'ammak'iyaa maatay hak'appe yeeddee? S'oossaappe yeeddeyye
asaappe yeeddee?» yaageedda.
Unttunttu barenttu gidduwaan palumaa doommiide, «Nuuni, ‹S'oossaappe yeedda›
yaagooppe I nuuna, ‹Yaatooppe, Yohaannisi odeeddawaa ayaw ammanibeykkitee?›
yaaganawaa.
26 Shin nuuni, ‹Asaappe yeedda› yaagooppe, Asay ubbay Yohaannisi nabiyaa
gideeddawaa eriyaa diraw, asaw yayyeetto» yaageeddino.
27 Unttunttu Yesuusaw, «Nuuni erokko» yaagiide zaareeddino.
Yesuusi, «Taanikka hawaa ay maattaani ootsaytantto, hinttenttoo odikke»
yaageedda.

Laa"u Naanaa Leemisuwaa

28 «Shin hinttenttu ayaa k'oppiitee? Laa"u naanay de'iyaa itti bitanii de'ee; he
bitanii bayira na'aakko biide, ‹Ta na'aw, hachche baade ta woyniyaa turaa ootsa›
yaageedda.
29 Na'ay zaariide, ‹Biikke› geedda; shin guyyeppe bare wozanaan k'oppi akkiide,
woyniyaa turaa ootsanaw beedda.

21:16 Maz. 8:2

30 Aawuu yekko na'aakko biide, bayiraw geeddawaadankka aw geedda; teefa na'ay
zaariide, ‹Lo"a ta godaw› yaageedda; shin bibeena.
31 Ha laa"u naanaappe bare aawuu koyyeeddawaa ootseeddawe hak'awee?»
yaageedda.
Unttunttu, «Bayiraa» yaageeddino.
Yesuusi unttuntta hawaadan yaageedda; «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; k'aras'aa
akkiyaawanttunne woshummiyaawanttu hintteppe sintsatiide, S'oossaa kawutetsaa
gelana.
32 Ayaw gooppe, S'ammak'iyaa Yohaannisi s'illotetsaa ogiyaa tamaarissiidde,
hinttekko yiina, I giyaawaa ammanibeykkita. Shin k'aras'aa akkiyaawanttunne
woshummiyaawanttu I giyaawaa ammaneeddino; hinttenttu haray atto hewaa
be'iidekka, hinttenttu nagaraappe simmiide, I giyiyaawaa ammanibeykkita»
yaageedda.

Woynniyaa Turaa Giddon Ootsiyaa Goshshanchchatuwaa Leemisuwaa (Mar. 12:1-12; Luk'. 20:9-19)

33 K'aykka Yesuusi hawaadan yaageedda; «Hara leemisuwaakka sisite; woyniyaa
geetettiyaa turaa tokkeedda itti bitanii de'ee; woyniyaa turaa yuushshi aatsiide
direedda; k'ay he woyniyaa gumi"iyaa ollaakka bookkeedda; hewaa naagiyaa asaw
adussa shuchchaa gimbbeedda. Hewaappe guyyiyaan, kotsaa ootsiyaa asaw
immiide, hara gade beedda.
34 Woynniyaa ayfiyaa mas'iyaa wodii gakkina, barena gakkiyaawaa akkiide yaana
mala, bare k'oomatuwaa bare kotsaawatuwaakko kiitteedda.
35 Kotsaawatuu Aa k'oomatuwaa oyk'k'iide, ittuwaa wod'eeddino; k'ay yekkuwaa
shuchchaan p'alk'k'eeddino.
36 K'aykka he bitanii kasewanttuppe dariyaa hara k'oomatuwaa kiitteedda;
kotsaawatuu he k'oomatuwaakka kasewanttuwaadan ootseeddino.
37 «Shin wurssetsaan I, ‹Ta na'aa unttunttu bonchchanawantta› yaagiide bare na'aa
unttunttukko kiitteedda.
38 «Shin kotsaawatuu na'aa be'iide, barenttu gidduwaan, ‹Gadiyaa laattanawe
hawaa; biide Aa wod'iide, gadiyaa nuuni laattana› yaageeddino.
39 Na'aa oyk'k'iide, woyniyaa turaa giddoppe gas'aa kessiide wod'eeddino.
40 «Simmi woyniyaa turaa goday yiyaa wode, he kotsaawatuwaa wootanee?»
yaagiide oochcheedda.
41 Unttunttu, «I he iita asatuwaa wod'i wurssiide, woyniyaa turay ayfiyaa wode
barena gakkiyaawaa wodiyaan sheed'd'iyaa hara kotsaawatoo immana»
yaageeddino.
42 Yesuusi unttuntta hawaadan yaageedda;
« ‹Gimbbiyaawanttu kad'iide is's'eedda shuchchay,
godaa s'ap'uwaa minisiyaa, ubbaappe aad'd'iyaa shuchchaa gideedda.
Hawe Goday ootseeddawaa;
k'ay nu s'eelawukka maalalissiyaawaa›
yaagiyaawaa S'oossaa mas'aafaappe ubbakka nabbabi beykkitee?
43 «Hewaa diraw, taani hinttenttoo oday; S'oossaa kawutetsay hintteppe aketiide,
lo"o ayfiyaa immiyaa asaw imettanawaa.
44 He shuchchaa bolla kunddiyaa ubbay me'erettana; k'ay he shuchchay asaa bolla
kunddooppe, he kunddeedda uraa liik'issana» yaageedda.
45 K'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Yesuusi odeedda leemisuwaa siseedda
wode, barenttuwaa haasayiyaawaa ereeddino.

21:33 Isa. 5:1-2 **21:42** Maz. 118:22-23

46 Unttunttu Yesuusa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin Yesuusa daro Asay nabiyaa
giide k'oppi utteedda diraw, he asaw yayyeeddino.

22

Akaanne Geluwaa Oduwaa Leemisuwaa
(Luk'. 14:15-24)

1 Yesuusi asaw laa'entsuwaa leemisuwaan hawaadan yaagiide haasayeedda;
2 «Saluwaa kawutetsay bare na'aw machchiyaa immanaw ubbabaa makkeedda
kaatiyaa mala.
3 He kaatii bullachchaw odi wotseedda asatuwaa s'eesanaw bare k'oomatuwaa
kiitteedda; shin asatuu yaanaw koyyibeykkino.
4 «K'ay hara k'oomatuwaa, ‹S'eesetteeddawantta, «Taani k'umaa giigissaaddi; ta
sanggatuunne ta mod'd'o miyatuu shuketteeddino; ubbabaykka maketteedda.
Bullachchaa haa yiite» yaagite› yaagiide kiitteedda.
5 Shin s'eesetteeddawanttu koyyennaan is's'iide, barenttu oosoo beeddino; ittuu
bare goshshaw biina, yekkuu bare zal"ew beedda.
6 Atteeddawanttu k'ay kaatiyaa k'oomatuwaa oyk'k'i wad'd'iide wod'eeddino.
7 «Kaatii daro hank'k'etteedda; k'ay bare wotaadaratuwaa yeddiide, he
shemppuwaa wod'eeddawantta wod'isiide, unttunttu katamaa guudisseedda.
8 Hewaappe guyyiyaan, bare k'oomatuwaa, ‹Bullachchay maketteedda; shin
s'eesetteeddawanttu bullachchaw bessiyaa asaa gidikkino.
9 Hewaa diraw, wogga k'ad'd'aa biide, hinttenttu demmeedda asaa ubbaa
bullachchaw s'eesite› yaageedda.
10 He k'oomatuu k'ad'd'aa biide, barenttu demmeedda asaa ubbaa lo"uwaa iitaa
shiishshiide, bullachchaa daasiyaa kuntseeddino.
11 «Shin kaatii k'umaa maanaw utteedda asaa be'anaw geleedda wode, bullachchaa
mayuwaa mayyibeenna itti bitaniyaa hewaan be'iide,
12 ‹Ta laggew, bullachchaa mayuwaa mayyennaan waanaade hawaa gelaaddii?›
yaagina bitanii c'o"u geedda.
13 «Hewaappe guyyiyaan, kaatii bare k'oomatuwaa, ‹Ha bitaniyaa kushiyaanne
gediyaa k'achchiide, kare d'umaa kessi olite; I hewaan yeekkananne achchaa
d'ak'ana› yaageedda.
14 «Ayaw gooppe, s'eesetteeddawanttu dara; shin dooretteeddawanttu guutsa»
yaageedda.

Giiraa Wooti Giiranentto Oochcheedda Ooshaa
(Mar. 12:13-17; Luk'. 20:20-26)

15 Hewaappe guyyiyaan, Parisaawatuu biide, Aa haasayaappe balaa demmiide, Aa
oyk'k'ana mala mak'k'eteeddino.
16 K'ay barentta kaalliyaawanttuppenne Heroodisa baggatuwaappe
amareedawantta aakko kiitteeddino. Unttunttu, «Tamaarissiyaawoo, neeni tumuwaa
haasayiyaawaanne S'oossaa ogiyaa tumatetsaan tamaarissiyaawaa nuuni ereetto;
ayaw gooppe, neeni asaappe asaa shaakkakkanne dummayakka.
17 Ne k'ofay ayentto nuw oda; nuuni Roome gadiyaa Kaatiyaa K'eesaarew giiraa
giiriyaawe wogeeyye woga gidennee?» yaageeddino.
18 Shin Yesuusi unttunttu iita k'ofaa eriide, «Ha lo"a malatiyaa iita asatoo, ayaw
taana paac'c'iitee?
19 Giiraa giiriyaa miishshaa taana bessite» yaageedda. Hewaappe guyye unttunttu
biraa santtimiyaa aw aheeddino.
20 I, «Ha malaynne suntsay oowee?» yaageedda.

21 Hewaappe simmiide unttuntta oochchina, unttunttu, «Roome gadiyaa Kaatiyaa
K'eesaarewaa» yaageeddino.
Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi unttuntta, «Yaatooppe, K'eesaarewaa K'eesaarew,
S'oossaawaa S'oossaw immite» yaageedda.
22 Unttunttu hewaa siseedda wode, maalalettiide Aa aggiide beeddino.

Hayk'k'eeddawanttu Dendduwaabaa
(Mar. 12:18-27; Luk'. 20:27-40)

23 Hayk'k'eedda Asay denddenna giyaa Saduk'aawanatuwaappe itti itti asatuu he
gallassi Yesuusakko yiide, hawaadan yaagiide, Aa oochcheeddino;
24 «Tamaarissiyaawoo, Muse, ‹Itti Asay na'aa yelennaan hayk'k'ooppe, he
hayk'k'eeddawaa ishay Aa machchatto laattiide, bare ishaw na'aa yelanaw bessee›
yaageedda.
25 Nuunanna laappu ishatuu de'iino; bayiray machchatto akkiide, na'aa yelennaan
hayk'k'eedda; hewaappe guyyiyaan Aa machchatto Aa ishay akkeedda.
26 K'ay laa'entsiyaawekka hayk'k'eedda; heezzetsiyaawekka, laappuntsa
gakkanawukka hewaadan haneeddino.
27 Ubbaappe guyyiyaan, he mishiratta hayk'k'aaddu.
28 Yaatina, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa gallassi he mishiratta
laappunatuwaappe hak'awoo machche gidanee? Ayaw gooppe, laappunatuu
ubbaykka izo akkeeddino» yaageeddino.
29 Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «S'oossaa Mas'aafatuwaa woy Aa
wolk'k'aa hinttenttu erenna diraw baliita.
30 Ayaw gooppe, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa gallassi, saluwaan
de'iyaa kiitanchchatuwaa mala gidanaappe attin, attuma asaynne akkena; mac'c'a
asaynne gelenna.
31-32 Shin hayk'k'eeddawanttu dendduwaabaa gidooppe, S'oossay, ‹Taani
Abraahaame S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa› yaagiide hinttew
odeeddawaa ubbakka nabbabi beykkitee? S'oossay pas'a de'iyaawanttu S'oossaa
gidiyaawaappe attin, hayk'k'eeddawanttu S'oossaa gidenna» yaageedda.
33 Daro Asay hewaa sisiide, Aa timirttiyaan maalaletteeddino.

Ubbaappe Aad'd'iyaa Azazuwaa
(Mar. 12:28-34; Luk'. 10:25-28)

34 Shin Yesuusi Saduk'aawanatuwaa c'o"u ootseeddawaa Parisaawatuu siseedda
wode, ittisaa shiik'eeddino.
35 Unttunttu giddoppe higgiyaa tamaarissiyaa ittuu, Yesuusa paac'c'anaw ittibaa
oochcheedda.
36 «Tamaarissiyaawoo, higgiyaa gidduwaan ubbaappe aad'd'iyaa azazuu hak'awee?»
yaagiide Aa oochcheedda.
37 Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; « ‹Neeni Godaa ne S'oossaa ne
kumentsaa wozanaappe, ne kumentsaa shemppuwaappe, ne kumentsaa k'ofaappe
siik'a› yaageedda.
38 Hewe ubbaappe dariyaa azazuwaanne k'ay ubbaappe aad'd'iyaa azazuwaa.
39 K'ay laa'entsiyaa azazuukka Aa mala; hewe, ‹Neeni ne shooruwaa ne
huup'iyaadaan siik'a› giyaawaa.
40 Muse higgiyaa ubbaynne nabatuwaa timirttii ha laa"u azazatuwaan k'ashettee»
yaageedda.

Kiristtoosabaa Oochcheedda Ooshaa
(Mar. 12:35-37; Luk'. 20:41-44)

22:24 Zar. 25:5 **22:31-32** Kes. 3:6 **22:37** Zar. 6:5 **22:39** Wog. 19:18

41-42 Parisaawatuu ittisaa shiik'eeddasaan Yesuusi unttuntta, «Kiristtoosabaa
waagiide k'oppiitee? I O na'ee?» yaagiide oochcheedda.
Unttunttu, «Kiristtoosi Daawita na'aa» yaageeddino.
43 Yesuusi unttuntta, «Yaatina, Daawite barena Geeshsha Ayyaanay haasayissina
Kiristtoosa waagiide, ‹Godaa› giide s'eesii?
44 K'aykka Daawite,
«Goday ta Godaa, Taani, ‹Ne morkkatuwaa,
neeni yed'd'a ek'k'iyaawaa ootsana gakkanaw,
hawaan taappe ushechcha baggana uttaade taananna ittippe daannata geedda›
yaageedda.
45 Daawite Kiristtoosa, ‹Godaa› giide s'eesooppe, yaatina, Kiristtoosi waaniide
Daawita na'aa gidii?» yaageedda.
46 Yesuusaw itti k'aalaa zaaranaw danddayeedda itti asaynne baawa; k'ay he
gallassaappe doommina, hara ooshaa Aa oochchanaw s'aleeddawe ooninne baawa.

23

Muse Higgiyaa Tamaarissiyaawanttunne Parisaawatuwaa Iitatetsaa
(Mar. 12:38-39; Luk'. 11:43-46; 20:45-46)

1 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi shiik'eedda asawunne barena kaalliyaawanttoo
hawaadan yaagiide haasayeedda;
2 «Higgiyaa tamaarissiyaawanttunne Parisaawatuu Muse higgiyaa tamaarissiyaa
maataanna de'iino.
3 Hewaa diraw, hinttenttu ootsana mala, unttunttu hinttentta azaziyaa ubbabaa
ootsitenne k'ay naagite; shin unttunttu ootsiyaawaadan ootsoppite; ayaw gooppe,
unttunttu barenttu odiyaawaa ootsikkino.
4 Tookkanaw dees'iyaa tookuwaa unttunttu k'achchiide, asaa toossiino; shin
barenttu huup'iyaan haray atto, he tookuwaa birad'd'iyan bochchanawukka
koyyikkino.
5 «Shin unttunttu barenttu oosuwaa ubbaa Asay be'anaadan ootsiino; ayaw gooppe,
barenttu som"iyaaninne barenttu kushiyaa k'esiyaan k'achchiyaa s'ik'isiyaanna
de'iyaa kitaafaa aassiinonne barenttu mayuwaa mac'araakka adussiino.
6 Asay barentta shoobbiide afosaan bonchcho utuwaa dosiino; k'ay Ayihuda woosa
golletuwaankka daro lo"iyaa oydiyaa dosiino.
7 Asay gewaan barentta bonchchiidde sarotana malanne ‹Tamaarissiyaawoo› giide
barentta s'eesanaadan koyyiino.
8 «Shin hinttentta tamaarissiyaawe ittuwaa s'alalaa gideedda dirawunne hinttenttu
ubbay ishatuwaa gideedda diraw, ittuu ittuwaa, ‹Tamaarissiyaawoo› giide
s'eesoppite.
9 Ha sa'aan oonanne ‹Aawuwaa› giide s'eesoppite; ayaw gooppe, hinttenttoo
saluwaan de'iyaa itti Aawuu de'ee.
10 Ittuu ittuwaa, ‹Tamaarissiyaawoo› giidekka s'eesoppite; ayaw gooppe,
hinttenttoo itti Goday, Kiristtoosa s'alalay de'ee.
11 Hinttenttu giddon ubbaappe dariyaawe hinttenttoo k'ooma gidanaw bessee.
12 Barena darissiyaawe ooninne tooshettana; k'ay barena toochchiyaawe ooninne
d'ok'k'u gaana.

Higgiyaa Tamaarissiyaawanttunne Parisaawatuu Boretteeddino
(Mar. 12:40; Luk'. 11:39-42, 44, 52; 20:47)

22:44 Maz. 110:1 **23:5** Mat. 6:1; Pay. 15:37-41; Zar. 6:8

13 «Lo"a malatiyaa iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaawanttoonne Parisaawatoo, asaw
saluwaa kawutetsaa hinttenttu gorddiyaa diraw, hinttenttoo aayyero; ayaw gooppe,
hinttenttu huup'ewunne gelikkita; k'ay gelanaw koyyiyaawanttakka gelissikkita.
14 «Lo"a malatiyaa iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaawanttoonne Parisaawatoo
am"etuwaa golliyaa hinttenttu bonk'k'iide, hinttenttoo lo"a malatanaw S'oossaa
woosaa adussiita; hewaa diraw, hinttenttoo aayyero; ubbaappe aad'd'iyaa pirddaa
hinttenttu akkana.
15 «Lo"a malatiyaa iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaawanttoonne Parisaawatoo
hinttenttu itti uraa ammantsanaw abbaaninne sa'aan yuuyyiyaa dirawunne k'ay
hinttenttu Aa ammantsiyaa wode, he uraa hinttenttuwaappe laa"u kushiyaa iiteedda
Gaannamew na'aa ootsiyaa diraw, hinttenttoo aayyero.
16 « ‹Ooninne Geeshsha Golliyaan c'aak'k'ooppe, ayinne baawa; shin Geeshsha
Golliyaan de'iyaa work'k'aan c'aak'k'ooppe, he c'aak'uu Aa gakkee› giyaa hinttenttoo
k'ook'i uttiide asaa kaaletsiyaawanttoo, hinttenttoo aayyero.
17 Ha eeyatuu, ha k'ook'atuu, work'k'ay aad'd'iiyee? Work'k'aa geeshsha ootsiyaa
Geeshsha Gollii aad'd'ii?
18 K'ay hinttenttu, ‹Ooninne yarshshuwaa yarshshiyaaban c'aak'k'ooppe,
ayinneekka baawa; shin ooninne Aa bolla de'iyaa yarshshuwaan c'aak'k'ooppe, he
c'aak'uu Aa gakkee› yaagiide tamaarissiita.
19 Ha eeyatuu, ha k'ook'atuu, yarshshuu aad'd'iiyee? Woy yarshshuwaa geeshsha
ootsiyaa Aa yarshshiyaabay aad'd'ii?
20 Hewaa diraw, yarshshuwaa yarshshiyaaban c'aak'k'iyaa uray he
yarshshiyaawaanikka c'aak'k'ee; k'ay Aa bolla de'iyaa ubbabankka c'aak'k'ee.
21 Geeshsha Golliyaan c'aak'k'iyaa uray, he Geeshsha Golliyaaninne Aa giddon
de'iyaa S'oossaan c'aak'k'ee.
22 Saluwaan c'aak'k'iyaa uray, S'oossaa kawutetsaa oydiyaaninne he oydiyaan
uttiyaawaan c'aak'k'ee.
23 «Lo"a malatiyaa iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaawanttoonne Parisaawatoo,
hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, karetsa anuugaappe, shillaariyaappenne
okashiyaappe asiraataa hinttenttu immiita; shin higgiyan de'iyaa darii
koshshiyaawantta aggiita; hewanttu pirddaa, maarotetsaanne s'illotetsaa.
Haranttakka aggenaan, hinttenttu ootsanaw bessiyaa yewatuu hawantta.
24 Hinttenttoo k'ook'i uttiide, asaa kaaletsiyaawanttoo, hinttenttu ushshaappe
uduns's'iyaa gac'c'iide, gaaluwaa mittiita.
25 «Lo"a malatiyaa iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaawanttoonne Parisaawatoo,
hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, hinttenttu shaataanne keriyaa bolla bagga
geeshshiita; shin Aa gidduwaan bonk'k'iyaaninne uuzetetsaan kuntseeddita.
26 Ha k'ook'a Parisaawew, shaataanne keriyaa garssaa kasetaade geeshsha digga;
hewaappe guyyiyaan, bolla baggaykka geeshsha gidanawaa.
27 «Lo"a malatiyaa iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaawanttoonne Parisaawatoo,
hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, kare baggana booshinchchaan okettiide, lo"o
uttiide, k'ay garssa baggana hayk'k'eedda asaa mek'etsaynne wook'k'eeddabay
ubbabay kumeedda duufotuwaa malatiita.
28 Hewaadankka, k'ay bolla baggana asaa ubbaw s'illuwaa malatiita; shin
hinttenttoo garssa baggana lo"a malatiyaa iitatetsaynne makkalay kumi utteedda.
29 «Lo"a malatiyaa iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaawanttoonne Parisaawatoo,
hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, nabatuwaa duufuwaa bolla golliyaa kees's'iita;
k'ay s'illatuwaa duufuwaakka loytsiita.

23:22 Isa. 66:1; Mat. 5:34

30 K'ay hinttenttu, ‹Nuuni beni nu aawotuwaa wode de'eeddawantta gidintto,
unttunttunna ittippe nabatuwaa wod'okko shin› yaagiita.
31 Hewaa gidooppe, nabatuwaa wod'eeddawanttu naanaa hinttenttu gideeddawaa
hinttenttu huup'iyaan markkattiita.
32 Simmi hinttenttu aawotuu doommeeddawaa polikkitee!
33 «Ha shooshshatoo, shooshshaa naanaw, Gaannamiyaa pirddaappe waaniide
attanitee?
34 Hewaa diraw, beyte, taani nabatuwaa aad'd'o eranchchatuwaanne higgiyaa
tamaarissiyaawantta hinttekko kiittana. Unttunttuppe ittuwaa ittuwaa hinttenttu
wod'ananne mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'anita; k'ay ittuwaa
ittuwaa hinttenttu woosa golletun lissuwaan shoc'anitanne katamaappe katamaa
yederssanita.
35 Hewaa diraw, s'illuwaa Aabeela wod'oodeppe doommiide, Geeshsha
Golliyaappenne yarshshiyaa saappe gidduwaan hinttenttu wod'eedda Baraakiyaa
na'aa Zakkaraasa wodiyaa gakkanaw, hayk'k'eedda s'illatuwaa ubbatuwaa suutsaa
diraw, hinttenttu murettanita.
36 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha ubbabay ha wodiyaa asaa bolla
gakkanawaa.

Yerusaalamew Odetteedda Mino Oduwaa
(Luk'. 13:34-35)

37 «Yerusaalame katamaa asaw, Yerusaalame katamaa asaw, nabatuwaa hinttenttu
wod'iita; S'oossay hinttenttukko kiitteeddawanttakka shuchchaan c'addiita; kuttatta
bare maratuwaa bare k'efiyaan hap'p'iyaawaadan, taani hinttenttu asaa ittisaa
shiishshanaw aappu kaala koyaadditaa! Shin taana diggeeddita.
38 Be'ite, hinttenttu gollii ubbakka ona gidanawaa.
39 Ayaw gooppe, taani hinttenttoo oday; hinttenttu, ‹Godaa suntsaan yiyaawe
anjjetteeddawaa gaana gakkanaw, laa'entsuwaa taana be'ikkita› gay» yaageedda.

24

Yesuusi Geeshsha Gollii Kolettanawaa Kasetiide Odeedda
(Mar. 13:1-2; Luk'. 21:5-6)

1 Yesuusi Geeshsha Golliyaappe kesiide biyaa wode, Geeshsha Golliyaa dirssaa
giddon de'iyaa golliyaa bessanaw Aa kaalliyaawanttu aakko yeeddino.
2 Yesuusi zaariide unttuntta, «Hewaa ubbaa be'iitee? Taani hinttenttoo tumuwaa
oday; ha golletuwaan de'iyaa itti shuchchaynne attenaan ubbay kolettana»
yaageedda.

Wodiyaa Wurssetsaabaa
(Mar. 13:3-13; Luk'. 21:7-19)

3 Yesuusi Debre Zayite geetettiyaa deriyaa bollan utti de'ishshin, Aa
kaalliyaawanttu barenttu s'alalaa aakko yiide Aa, «Hewe awude hananentto, nuw
odaarikkii; k'ay ne yuussawunne wodiyaa wurssetsaw mallay ayaa gidanee?»
yaageeddino.
4 Yesuusi zaariide, unttuntta hawaadan yaageedda; «Hinttentta ooninne baletsena
mala naagettite.
5 Ayaw gooppe, daro Asay ta suntsaan, ‹Taani Kiristtoosa› yaagiidde yaana;
yaatiide daro asaa baletsana.

23:35 Dom. 4:8; 2 Od. 24:20-21 **23:38** Erm. 22:5 **23:39** Maz. 118:26

6 Matan de'iyaa olaa waasuwaanne haakuwaan de'iyaa olaa oduwaa sisanaw
hinttenttu de'iita; hewaa malabay hananaw bessiyaa diraw, naagettite; hirggoppite;
shin wurssetsay biraa.
7 Ayaw gooppe, itti gadiyaa Asay hara gadiyaa asaana olettana; k'ay itti kawutetsay
hara kawutetsaanna olettana; koshaynne biittaa k'aatsay ubba saan de'anawaa.
8 Hewe ubbaykka koyro oytsaa mala.
9 «Asay he wode hinttentta waayissananne wod'anawaa; ta suntsaa diraw, gade
ubbay hinttentta is's'anawaa.
10 He wode c'ora Asay ammanuwaa agganawantta; barenttu giddon ittuu ittuwaa
aatsiide immananne ittuu ittuwaa is's'anawaa.
11 K'ay worddo nabatuu c'oratuu denddiide, daro asaa c'immanawantta.
12 Makkalay dariyaa diraw, c'ora asaa siik'uu irs's'anawaa.
13 Shin wurssetsay gakkanaw genc'c'iyaa uray attanawaa.
14 Asaw ubbaw markka gidana mala, kawutetsaa wonggalaa mishiraachchuu sa'aa
ubbaan odettanawaa; hewaappe guyyiyaan, wurssetsay gakkanawaa.»

Bashshaa Tunatetsaa
(Mar. 13:14-23; Luk'. 21:20-24)

15 «Hewaa diraw, nabiyaa Daaneel odeedda bashshaa tunatetsay geeshsha saan
ek'k'eeddawaa hinttenttu be'ana; hewe waagiyaawentto, nabbabiyaawe akeeko.
16 «Yihudaa gadiyaan he wode de'iyaawanttu deriyaakko kesino.
17 Golliyaa huup'iyaan de'iyaa uraykka bare soyin de'iyaawaa akkanaw
wod'd'oppo.
18 Gaden de'iyaawe bare mayuwaa akkanaw guyye simmoppo.
19 He wode shahaara mac'c'awanttoonne d'antsiyaa mac'c'awanttoo aayyero.
20 Balgguwaan woy Sambbataan hinttenttu betenna mala, S'oossaa woossite;
21 ayaw gooppe, alamii med'ettoodeppe hachche gakkanaw de'ibeennabaynne k'ay
hawaappe sintsawukka ubbaa de'enna iita waayyii he wode de'anawaa.
22 S'oossay he gallassatuwaa payduwaa guutsiyaawe baawentto, asaa gideedda
ooninne attena; shin I bare dooreedda asatuwaa diraw, he gallassatuwaa payduwaa
guutsanawaa.
23 «He wode ooninne hinttentta, ‹Be'ite. Kiristtoosi hawaan de'ee› woy, ‹Hewaan
de'ee› yaagooppe aawaa ammanoppite.
24 Ayaw gooppe, worddo Kiristtoosatuunne worddo nabatuu denddana; yaatiide
barenttoo danddayettooppe, haray atto S'oossay dooreeddawanttakka baletsanaw
wolk'k'aama malaataanne maalalissiyaabaa bessanawaa.
25 Be'ite, taani hinttew hewaa kasetaade odaaddi.
26 «Hewaa diraw, Asay hinttentta, ‹Be'ite, Kiristtoosi bazzuwaan de'ee› gooppe, yaa
booppite; woy hinttentta, ‹Be'ite, k'ol"on de'ee› ginttokka, unttunttubaa
ammanoppite.
27 Ayaw gooppe, walk'k'antsay awayifii doliyaa baggappe walk'k'ammiide, awayifii
wulliyaa bagga gakkanaw p'olk'k'u giyaawaadan, ta yuussay, Asaa Na'aa yuussay,
hewaadan hananawaa.
28 «Bakkutay de'iyaasaa shorttii shiik'ana.»

Asaa Na'ay, Kiristtoosi Laa'entsuwaa Yaana
(Mar. 13:24-27; Luk'. 21:25-28)

29 «He wode waayiyaappe guyyiyaan,
elekka away d'umaana;
agenay poo'iyaawaa agganawaa;

24:9 Mat. 10:22 **24:15** Dan. 9:27; 11:31; 12:11 **24:21** Dan. 12:11; Sas'. 7:14

s'oolinttatuu saluwaappe kunddanawantta;
k'ay saluwaan de'iyaa wolk'k'atuukka k'aas'ettanawantta.
30 He wode ta mallay, Asaa Na'aa mallay, saluwaan beettanawaa; sa'aan he wode
de'iyaa asaa zarii ubbay yeekkanawantta. K'ay taani, Asaa Na'ay, wolk'k'aannanne
wolk'k'aama bonchchuwaanna saluwaappe shaariyaa giddonna yiishshin, unttunttu
be'ana.
31 I bare kiitanchchatuwaa wolk'k'aama malakataanna kiittana; kiitanchchatuu
alamew ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, k'ay sa'aan oyddu baggappe aw
dooretteedda asaa shiishshanawaa.

Goday Yaana Gallassaa Malaataa
(Mar. 13:28-31; Luk'. 21:29-33)

32 «Leemisuwaa balasatto geetettiyaa mitsattippe akeekite; balasatta aac'iya
wodenne izi haytsay k'olettiyaa wode, bonii mateeddawaa hinttenttu eranita.
33 Hewaadankka, hinttenttu he ubbabaa be'iyaa wode, I matiide penggiyaa
shiik'eeddawaa erite.
34 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha ubbabay hanana gakkanaw, ha wodiyaa
Asay hayk'k'idiggenna.
35 Saluunne sa'ay aad'd'ana; shin ta k'aalay ubbakka aad'd'enna.

Goday Yaana Gallassaa Ooninne Erenna
(Mar. 13:32-37; Luk'. 17:26-30, 34-36)

36 «Shin he gallassaanne he saatiyaa Aawuwaa s'alalaappe attin, haray atto
saluwaan de'iyaa kiitanchchatuwaa gidina, woy taana Na'aa gidinakka ooninne
eriyaawe baawa.
37 Ta yuussay, Asaa Na'aa yuussay, Nohe wode hanowaa mala gidanawaa.
38 Ayaw gooppe, bashshaa haatsaa yuussaappe kase wode, Nohe markkabiyaan
geleedda gallassay gakkanaw, Asay meenne usheenne; k'ay attuma Asay akkeenne
mac'c'a Asay asinaa gelee.
39 Bashshaa haatsay yiide, unttuntta ubbaa afana gakkanaw, unttunttu
akeekibeykkino; taani, Asaa Na'ay, yiyaa wodii, hewaa mala gidanawaa.
40 «He wode laa"u asatuu gaden ootsiyaawanttuppe ittuwaa afana; ittuu attanawaa.
41 Laa"u mac'c'awanttu wos'aan gaac'c'iyaawanttuppe ittinno afana; ittinna attana.
42 «Simmi hintte Goday ay gallassi yaanawentto hinttenttu erenna diraw, naagi
uttite.
43 Shin kayisuu k'ammaappe woyssa wodiyaan yaanentto golliyaa goday
ereeddentto, bare gollii bookettenna mala, beegottiide naagi uttanawaa erite.
44 Hewaa diraw, hinttenttukka giigi uttite; ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay,
hinttenttu k'oppenna saatiyaan yaana.

Iitanne Lo"o K'oomaa Leemisuwaa
(Luk'. 12:41-48)

45 «Yaatina, bare soy asaw k'umaa koshshiyaa wodiyaan immana mala, Aa goday
suntseedda ammanetteeda wozanaama k'oomay oonee?
46 I hewaadan ootsishshin, Aa goday yiide demmiyaa k'oomay anjjetteeddaawaa.
47 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; goday he k'oomaa barewaa ubbaa bolla
suntsana.
48 Shin k'oomay iita gidooppe, ‹Ta goday gam"iide yaanawaa› yaagiide bare
wozanaan k'oppiide,
49 bare laggetsaa k'oomatuwaa wad'aa doommooppe, matsottiyaawanttunna
mooppenne ushooppe,

24:29 Isa. 13:10; 34:4; Hiz. 32:7; Iyu. 2:10, 31; 3:15; Sas'. 6:12-13 **24:30** Dan. 7:13; Zak. 12:10-14; Sas'. 1:7
24:37 Dom. 6:5-8 **24:39** Dom. 7:6-24

50 he k'oomaa goday I k'oppibeenna gallassaaninne I eribeenna saatiyaan yaana.
51 Hewaappe guyyiyaan Aa k'ans's'ereetsiide,* lo"a malatiyaa iita asatuu de'iyaa
saan wotsina; hewaan I yeekkananne achchaa d'ak'ana.

25

Tammu Wodoratuwaa Leemisuwaa

1 «He wode saluwaa kawutetsay barenttu kuraaziyaa oyk'k'iide, machchatto
akkiyaawaa mokkanaw kare keseedda tammu wodoratuwaa malatana.
2 Unttunttuppe ichcheshatuu boozatuwaa; k'ay ichcheshatuu c'inc'c'a.
3 Boozatuu barenttu kuraaziyaa oyk'k'eeddino; shin lambbaa oyk'k'ibeykkino.
4 Shin c'inc'c'atuu barenttu kuraaziyaanne s'aaramusiyaan lambbaa oyk'k'eeddino.
5 Machchatto akkiyaawe yeennaan gam"ina, he wodoratuu barentta gem"ishissina
gisi aggeeddino.
6 «Bilahe gideedda wode, ‹Be'ite, machchatto akkiyaawe gakkeedda; Aa mokkanaw
kare kesite› yaagiyaa wolk'k'aama c'abbuu denddeedda.
7 «He wode he wodoratuu ubbatuu beegottiide, barenttu kuraaziyaa giigisseeddino.
8 Boozatuu c'inc'c'atuwaa, ‹Nu kuraazi to'ana haniyaa diraw, hinttenttu
lambbaappe nuw immeerikkitee› yaageeddino.
9 «Shin c'inc'c'atuu zaariide unttuntta, ‹Aggite, nuwunne hinttenttoo gidenna;
hewaa diraa hinttew zal"iyaawanttukko biide shammi akkite› yaageeddino.
10 Hewaappe guyye booza wodoratuu lambbaa shammanaw bidiggina, machchatto
akkiyaawe puttu giina, giigi utteedda ichcheshu wodoratuu aanana ittippe
bullachchaa golliyaa geleeddino; ifitsaykka gorddetti aggeedda.
11 «Guyyeppe k'ay yekko wodoratuu yiide, ‹Godaw, godaw, nuw dooyaarikkii›
yaageeddino.
12 «Shin machchatto akkiyaawe zaariide, ‹Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taani
hinttentta erikke› yaageedda.
13 «Simmi taani, Asaa Na'ay, yaana gallassaa woy saatiyaa hinttenttu erenna diraw,
naagi uttite.

Heezzu K'oomatuwaa Leemisuwaa
(Luk'. 19:11-27)

14 «Ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay bare k'oomatuwaa s'eesiide, barew
de'iyaawaa unttunttoo sheed'd'iide, ogiyaa baana haniyaa bitaniyaa bessee.
15 Unttunttu huup'iyaan huup'iyaan unttunttu wolk'k'aa keenaa ittoo ichcheshu
sha"a biraa, ittoo laa"u sha"a biraa, k'ay ittoo itti sha"a biraa immiide, bare ogiyaa
beedda.
16 Ichcheshu sha"a biraa akkeedda k'oomay ellekka biide zal"iide, hara ichcheshu
sha"a biraa wod'iseedda.
17 Hewaadankka, k'ay laa"u sha"a biraa akkeedda k'oomay hara laa"u sha"a biraa
wod'iseedda.
18 Shin itti sha"a biraa akkeeddawe biide, ollaa bookkiide, bare godaa miishshaa
moogi aggeedda.
19 «Daro wodiyaappe guyyiyaan, he k'oomatuwaa goday yiide, bare miishshaa
unttunttunna heetetteedda.
20 Ichcheshu sha"a biraa akkeedda k'oomay yiide, hara ichcheshu sha"a biraa
sheed'd'iide, ‹Ta godaw, neeni taw ichcheshu sha"a biraa immaadda; be'a, hara
ichcheshu sha"a biraa wod'isaad› yaageedda.

---

* **24:51** ***Aa k'ans's'ereetsiide:*** Guussay kessi kare olanawaa giyaawaa.

21 Aa goday Aa, ‹Hayyanaashsho! Neeni lo"anne ammanettiyaa k'oomaa; neeni
guutsaban ammanettaada. Taani neena darobaw kaappo ootsana; haa gelaade ne
godaanna nashetta› yaageedda.
22 «K'ay laa"u sha"a biraa akkeeddawekka yiide, ‹Ta godaw, neeni taw laa"u sha"a
biraa immaadda; be'a, taani hara laa"u sha"a biraa wod'isaad› yaageedda.
23 Aa goday Aa, ‹Hayyanaashsho! Neeni lo"anne ammanettiyaa k'oomaa; neeni
guutsaban ammanettaada. Taani neena darobaw kaappo ootsana; haa gelaade ne
godaanna nashetta› yaageedda.
24 «Itti sha"a biraa akkeeddawe k'ay yiide, ‹Ta godaw, neeni zerabeennasaappe
k'oyc'iyaa asaa gidiyaawaanne katsaa laalabeennasaappe mas'iyaa mek'etsi baynna
asaa gidiyaawaa taani eray.
25 Taani yayaad; yaataade baade ne biraa biittaan moogaad; be'a, ne biray haweku›
yaageedda.
26 «Aa goday zaariide, Aa hawaadan yaageedda; ‹Ha iita azalla k'oomaw, taani
zerabeennasaappe k'oyc'iyaa asaa gidiyaawaanne katsaa laalabeennasaappe
mas'iyaa asaa gidiyaawaa eraaddii?
27 Yaatina, neeni ta miishshaa wod'isiyaawanttu matan wotseeddawaa gidintto,
taani simmiyaa wode ta miishshaa wod'iyaanna akkanawaashshin atteedda.
28 Hewaa diraw, he miishshaa aappe wotsi akkiide, tammu sha"a biray de'iyaawoo
immite.
29 Ayaw gooppe, de'iyaa ubbaw haray gujettana; I barew gidiyaawaappe darissiide
akkana; shin baynnawoo haray atto, he aw de'iyaa guutsaykka aappe aketanawaa.
30 Go"enna k'oomaa kare d'umaa kessi olite; hewaan I yeekkananne bare achchaa
d'ak'ana› yaageedda.

Wodiyaa Wurssetsaan Hanana Pirddaa

31 «Taani, Asaa Na'ay, kiitanchchatuwaa ubbatuwanna bonchchuwaan yiyaa wode,
ta bonchcho kawutetsaa oydiyaan uttana.
32 Sa'aan de'iyaa Asay ubbay ta sintsa shiik'anawantta; heemmiyaawe dorssatuwaa
deeshshatuwaappe shaakkiyaawaadan, taani he asaa laa"u kessaade shaakkana.
33 K'ay dorssatuwaa taappe ushechcha baggana essaade, deeshshatuwaa taappe
haddirssa baggana essana.
34 «Hewaappe guyyiyaan, taani kaatii taappe ushechcha baggana de'iyaawantta
hawaadan yaagana; ‹Ta Aabbu anjjeeddawantto, haa yiide sa'ay med'ettoodeppe
hachche gakkanaw, hinttenttoo giigeedda kawutetsaa laattite.
35 Ayaw gooppe, taani koshattina mizeeddita; saamettina ushsheeddita; imatsaa
gidaade biinakka mokkeeddita.
36 Taani kallottina mayzzeeddita; harggina be'eeddita; k'ashettina taakko gakkiide
oochcheeddita› yaagana.
37 «Hewaappe guyyiyaan, s'illatuu zaariide, Aa hawaadan yaagana; ‹Godaw, neeni
koshattina, awude be'iide mizeeddoo? Woy neeni saamettina, awude be'iide
ushsheeddoo?
38 Neeni imatsaa gidaade yiina awude be'iide mokkeeddoo? Woy neeni kallottina
awude mayzzeeddo?
39 K'ay neeni harggina, woy k'ashettina neekko biide awude neena be'eeddoo?›
yaaganawantta.
40 Taani kaatii zaaraade, ‹Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttu ha ta
ishatuwaa ubbaappe haray atto, laafiyaa ittoo ootseeddawaa gidinttokka, hewaa taw
ootseeddita› yaagana.

25:31 Mat. 16:27; 19:28

41 «He wode, taappe haddirssa baggana de'iyaawantta taani yaagana; ‹Ha
shek'etteeddawanttoo, ta matappe kichchite; biide s'alahiyaa kaappoonne Aa
kiitanchchatoo giigeedda med'inaa tamaan gelite.
42 Ayaw gooppe, taani koshattina, taana mizibeykkita; saamettina ushshibeykkita.
43 Taani imatsaa gidaade biina, taana mokkibeykkita; kallottina mayzzibeykkita;
k'ay harggina, k'ashettinakka taana be'ibeykkita› yaagana.
44 «He wode unttunttu k'ay hawaadan yaagiide zaaranawantta; ‹Godaw, neeni
koshattina woy saamettina, woy imatsaa gidaade biina woy kallottina, woy harggina
woy k'ashettina, awude be'iide, neena maaddennaan is's'eeddoo?› yaaganawantta.
45 «He wode taani kaatii zaaraade unttuntta, ‹Taani hinttenttoo tumuwaa oday;
hinttenttu ha ubbaappe laafiyaa ittuwaa maaddennaan is's'eeddawe, taana
maaddennaan is's'eeddawaa› yaagana.
46 Hewanttu med'inaa muraw baana; shin s'illatuu med'inaa de'oo baana»
yaageedda.

26

Yesuusa Bolla Mak'k'etteeddino
(Mar. 14:1-2; Luk'. 22:1-2; Yoh. 11:45-53)

1 Yesuusi ha timirttiyaa ubbaa wurisseedda wode, barena kaalliyaawantta,
2 «Laa"u gallassaappe guyyiyaan, Paasigaa Baalaa bonchchiyaa gallassaa
gidiyaawaa eriita. He gallassi Taana, Asaa Na'aa, Asay mask'k'aliyaa bolla
misimaariyan d'ishiide kak'k'anaw aatsiide immana» yaageedda.
3 He wode k'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu K'ayaafaa geetettiyaa
k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa wogga golliyaan shiik'iide,
4 asay erennaan Yesuusa oyk'k'iide, wod'anaw mak'k'eteeddino.
5 Shin unttunttu, «Asay walassaa kessenna mala, Paasigaa bonchchiyaa gallassi
hewaa ootsokko» yaageeddino.

Itti Mac'c'a Mishiratta Yesuusa
Shittuwaa C'ac'c'afaaddu
(Mar. 14:3-9; Yoh. 12:1-8)

6 Yesuusi Biitaaniyaa katamaan oolluwaa harggiyaa Simoona soyin de'ishshin,
7 itti mishiratta albbass's'iroosa geetettiyaa shuchchaappe oosetteedda
albbass's'iroosa baareeta kumeedda darii al"o shittuwaa akkaade yeeddawunna
k'umaa I miina, he shittuwaa Yesuusa huup'iyaan c'ac'c'afaaddu.
8 Shin Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa be'iide, «Ha shittuwaa c'oo bayizzussay
ayaasee?
9 Ayaw gooppe, ha shittuwaa al"o gatiyaan zal"iide, miishshaa hiyyeesaw
immanaw danddayettee» yaageeddino.
10 Yesuusi unttunttu giyaawaa eriide, unttuntta hawaadan yaageedda; «Ha
mishiratto ayaw waayissiitee? Iza taw lo"obaa ootsaaddu.
11 Hiyyeesatuu ubbaa wode hinttenanna de'iino; shin taani hinttenanna ubbaa
wode de'ikke;
12 Iza ha shittuwaa ta bolla tigiyaawe taana mooganaw giigissanaassa.
13 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; sa'aa ubbaan ha wonggalaa
mishiraachchuwaa odiyaasan hak'aninne, Asay izo wozanaa aatsana mala, iza
ootseeddawe odettanawaa» yaageedda.

Yihuday Yesuusa Aatsiide Immanaw Yewuwaan Giigeedda
(Mar. 14:10-11; Luk'. 22:3-6)

25:46 Dan. 12:2 **26:2** Kes. 12:1-27 **26:11** Zar. 15:11

14 He wode tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuu Yihudaa
Ask'k'orootu yaagettiyaawe k'eesatuwaa kaappatuwaakko
15 biide, «Taani hinttenttoo Yesuusa oytsooppe, taw ayaa immanitee?» yaagina
unttunttu aw hattamu biraa k'oppiide immeeddino.
16 Hewaappe guyyiyaan, Yihuday Yesuusa aatsi immanaw injjetiyaa wodiyaa
wochchee.

Yesuusi Ayihudatuu Paasigaa Kawuwaa Barena Kaalliyaawanttunna Meedda (Mar. 14:12-21; Luk'. 22:7-14, 21-23; Yoh. 13:21-30)

17 Baalaa daabbuwaa miyaa gallassaa bonchchiyaa koyro gallassi, Yesuusa
kaalliyaawanttu aakko yiide, «Paasigaa bonchchiyaa gallassi neeni maana k'umaa
hak'an giigissanee?» yaageeddino.
18 Hewaappe guyye Yesuusi unttuntta, «Katamaa biide, itti bitaniyaa,
‹Tamaarissiyaawe neena, «Taw wodii gakkeedda; taani taana kaalliyaawanttunna
Paasigaa bonchchiyaa gallassaa ne soyin aatsana» geedda› giite» yaageedda.
19 Aa kaalliyaawanttu Yesuusi barentta azazowaadan ootsiide, Paasigaa
bonchchiyaa gallassi maana k'umaa giigisseeddino.
20 Sa'ay omarsseedda wode, Yesuusi tammanne laa"u Aa kaalliyaawanttunna
k'umaa maanaw utteedda.
21 Unttunttu miishshin, Yesuusi unttuntta, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday;
hintteppe itti uray taana aatsiide immanawaa» yaageedda.
22 Unttunttu darii dagammiide, huup'iyaan huup'iyaan, «Godaw, tumu
taaneeshsha?» guussaa doommeeddino.
23 Yesuusi zaariide, «Bare kushiyaa taananna ittippe woc'iitiyaappe yeddiide
tushiyaawe taana aatsi immana.
24 Taani, Asaa Na'ay, S'oossaa Mas'aafay hayk'k'ana geeddawaadan hayk'k'ana; shin
Taana, Asaa Na'aa, aatsi immiyaa uraw aayyero; he uray yelettennaan atteeddentto
aw lo"a shshin» yaageedda.
25 Aa aatsi immiyaa Yihuday zaariide, «Tamaarissiyaawoo, neeni giyaawe taanee?»
yaageedda.
Yesuusi zaariide Aa, «Neeni ne huup'iyaan gaadda» yaageedda.

Godaa Kawuwaa Akkiyaa Wogaa (Mar. 14:22-26; Luk'. 22:15-20; 1 K'or. 11:23-25)

26 Unttunttu miishshin, Yesuusi daabbuwaa akkiide, S'oossaa galateedda; he
daabbuwaa mentsereetsiide, barena kaalliyaawanttoo immiidde, «Heytte; miite;
hawe ta ashuwaa» yaageedda.
27 S'uu'aa akkiide, S'oossaa galateedda. Unttunttoo immiidde, «Ubbay hawaappe
ushite;
28 ayaw gooppe, hawe daro asaa nagaray atto geetettana diraw gukkiyaa ta
suutsaa; ta suutsay ooratsa c'aak'uwaa.
29 Shin taani hinttenttoo oday; taani ta Aabbu kawutetsaan ooratsa woyniyaa
eessaa hinttenttunna ushana gallassay gakkanaw, laa'entsuwaa ha woyniyaa eessaa
ubbakka ushikke» yaageedda.
30 Mazimuriyaa yes's'owaappe guyyiyaan, Debre Zayite geetettiyaa deriyaa
beeddino.

Yesuusi P'es'iroosi Kaddanawaa Kasetiide Odeedda (Mar. 14:27-31; Luk'. 22:31-34; Yoh. 13:36-38)

26:15 Zak. 11:12 **26:23** Maz. 41:9 **26:28** Kes. 24:8; Erm. 31:31-34

31 Yesuusi he wode unttuntta, «Hachche k'amma hinttenttu ubbay taana aggiide
kichchana; ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay,
« ‹S'oossay dorssaa heemmiyaawaa wod'anawaa;
hewaappe guyyiyaan dorssaa wudii laalettanawaa›
yaagee.
32 Shin taani hayk'uwaappe denddowaappe guyyiyaan, hintteppe kasetaade Galiilaa
baana» yaageedda.
33 P'es'iroosi zaariide, «Unttunttu ubbatuu neena aggiide kichchanawantta; taani
neena ubbakka yeggaade kichchikke» yaageedda.
34 Yesuusi P'es'iroosa, «Taani new tumuwaa oday; hachche k'amma kuttuu
waassanaappe kase, neeni taana heezzu kaala kaadanaassa» yaageedda.
35 P'es'iroosi zaariide, «Taani haray atto, neenanna ittippe hayk'k'inttokka, neena
ubbakka kaddikke» yaageedda. K'ay Yesuusa kaalliyaawanttu ubbatuukka
hewaadan geeddino.

Yesuusi Geetesemaaniyaan Woosseedda
(Mar. 14:32-42; Luk'. 22:39-46)

36 Yesuusi he wode barena kaalliyaawanttunna Geetesemaaniyaa geetettiyaasaa
biide unttuntta, «Taani hini baade S'oossaa woossishin, hinttenttu hawaan
uttishshite» yaageedda.
37 Hewaappe guyye P'es'iroosanne Zabddiyoosa naanaa laa"uwaa barenanna
afiide, daro kayyuwaanne ugaa doommeedda.
38 K'ay unttuntta, «Taani hayk'k'ana gakkanawukka kayyottay; hawaan beegottiide,
taananna naagite» yaageedda.
39 Laafaa sintsakko shiik'iide, sa'aan guufanniide, «Ta Aabboo, danddayettiyaawaa
gidooppe, ha s'uu'aa taappe digga; shin neeni koyyiyaawaadan hanoppe attin, taani
koyyiyaawaadan hanoppo» yaagiide S'oossaa woosseedda.
40 Yesuusi barena kaalliyaawanttukko simmiide yeedda; gem"ishowantta
demmiide P'es'iroosa, «Hinttenttu itti saatenttonnekka gem"ishennaan taananna
naaganaw danddayibeykkitee?
41 Paac'iyaan hinttenttu gelenna mala, minnitenne S'oossaa woossite; ayyaanay
giigi utteedda; shin asatetsaa eeshshay daaburanchchaa» yaageedda.
42 Yesuusi k'ay laa'entsuwaa biide, «Ta Aabboo, taani ha wolk'k'aama metuwaa
akkenaan de'ishshin s'uu'aa dentsanaw danddayettenawaa gidooppe, neeni giyaawe
hano» yaagiide S'oossaa woosseedda.
43 K'aykka simmi yiide, Aa kaalliyaawanttu ayfiyaa gem"ishuu goozi wotseedda
diraw, gem"ishowantta demmeedda.
44 K'aykka unttuntta yeggi biide, hezentsuwaa kase k'aalaa zaariide, S'oossaa
woosseedda.
45 Hewaappe guyyiyaan, barena kaalliyaawanttoo yiide, «Ha"i gakkanawukka
gem"ishiiteenne shemppiitee? Be'ite, Taana, Asaa Na'aa, nagaranchcha asatoo
aatsiide immiyaa wodii gakkeedda.
46 Denddina boytte; be'ite, taana aatsi immiyaawe haweku gakkeedda» yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwaan Oyk'etteedda
(Mar. 14:43-50; Luk'. 22:47-53; Yoh. 18:3-12)

47 Yesuusi hewaa biro haasayishshin, tammanne laa"u Aa kaalliyaawanttuppe
ittuu, Yihuday, gakki wod'd'eedda; k'ay k'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu
kiittina, mashshaanne s'am"aa oyk'k'eedda c'ora Asay aanana ittippe yeedda.
48 Yesuusa aatsi immiyaawe he c'ora asaa, «Taani yeriyaawe Aa; Aa oyk'k'ite»
yaagiide mallaa odi wotseedda.

26:31 Zak. 13:7

49 Ellekka Yesuusakko shiik'iide, «Tamaarissiyaawoo, saro de'ay» yaagiide Aa yeri
akkeedda.
50 Yesuusi Yihudaa, «Ta laggew, neeni ootsanabaa ootsa agga» yaageedda.
Hewaappe guyyiyaan, he c'ora Asay shiik'iide, Yesuusa loytsi oyk'k'eedda.
51 Yesuusanna de'iyaawanttuppe ittuu bare mashshaa kessiide k'eesatuwaa
ubbatuwaa kaappuwaa k'oomaa haytsaa k'ans's'i oleedda.
52 Yesuusi he wode Aa hawaadan yaageedda; «Ne mashshaa akkeeddasaani
zaaraade wotsa; ayaw gooppe, mashshaa dentsiyaa ubbay mashshaan hayk'k'ana.
53 Ta Aabbu daro sha"a kiitanchchatuwaa itti kutsaan yeddiide, taana maaddana
mala, taani Aa woossanaw danddayiyaawaa erikkii?
54 Yaatina, S'oossaa k'aalay hawaadan hananaw bessee yaageeddawe waaniide
polettanaw danddayii?» yaageedda.
55 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi hewaan shiik'eedda c'ora asaa hawaadan
yaageedda; «Taana kayiso kessiide, kayisuwaa oyk'k'iyaawaadan oyk'k'anaw
mashshaanne s'am"aa oyk'k'iide yeedditee? Taani Geeshsha Golliyaan
tamaarissaadde, gallassan gallassan hinttenttunna ootsiyaa wode taana
oyk'k'ibeykkita;
56 shin hawe ubbay haneeddawe nabatuu S'oossaa k'aalaan s'aafeeddawe
polettanaassa» yaageedda.
Yesuusa kaalliyaawanttu he wode ubbatuu Aa yeggi beeddino.

Yesuusi Pirddaa Shanggoo Aad'd'eedda
(Mar. 14:53-65; Luk'. 22:54-55, 63-71; Yoh. 18:13-14, 19-24)

57 Yesuusa oyk'k'eeddawanttu k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa K'ayaafaakko,
higgiyaa tamaarissiyaawanttunne c'imatuu shiik'eeddasaa aakkiide beeddino.
58 Shin P'es'iroosi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa dirssaa giddo gakkanaw,
haakuwaan Aa kaalleedda; yewuwaa wurssetsaa be'anaw dirssaa giddo geliide,
naagiyaawanttunna utti aggeedda.
59 K'eesatuwaa kaappatuunne shiik'eedda Asay ubbay Yesuusa wod'anaw Aa bolla
wordduwaa markkaa demmanaw koyyeeddino.
60 Shin haray atto c'ora Asay yiide, Aa bolla wordduwaan markkattinakka aappe
ayinne demmibeykkino. Guyyeppe laa"atuu yiide,
61 «Ha bitanii, ‹Taani S'oossaa Geeshsha Golliyaa kolaade, heezzu gallassaan
zaaraade kees's'anaw danddayay› geedda» yaageeddino.
62 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu denddi ek'k'iide Yesuusa, «Hawanttu neena
mootiyaa mootoo new zaariyaabay baawee?» yaageedda.
63 Shin Yesuusi c'o"u geedda; k'aykka k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Aa, «Taani
neena de'uwaa S'oossaa suntsaan c'allay; neeni S'oossaa Na'aa Kiristoosa gidooppe
nuw oda» yaageedda.
64 Yesuusi zaariide, «Neeni ne huup'ewukka gaadda; shin taani hinttenttoo oday;
hawaappe sintsaan, hinttenttu taana, Asaa Na'aa, wolk'k'aama S'oossaappe
ushechcha baggana utteeddawaanne saluwaa shaariyaanna yiishshin be'ana»
yaageedda.
65 Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu bare mayuwaa peed'i
oliide, «Hawe boreedda; nuuna hawaappe sintsan ayaw hara markkaa koshshii? I
ha"i boriyaawaa hinttenttu siseeddita.
66 Hinttenttu k'ofay ayee?» yaageedda.
Unttunttu, «Aw hayk'uu bessee» yaagiide zaareeddino.
67 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu Aa deemuwaan c'uchchiide, Aa dechcheeddino;
haranttu k'ay Aa bak'k'iide,

26:64 Dan. 7:13 **26:66** Wog. 24:16 **26:67** Isa. 50:6

68 «Kiristtoosaa! Neeni neena nabe gaasashshin, neena shoc'eeddawe oonentto ane nuw oda!» yaageeddino.

P'es'iroosi Yesuusa Kaddeedda
(Mar. 14:66-72; Luk'. 22:56-62; Yoh. 18:15-18, 25-27)

69 P'es'iroosi golliyaappe karenna dirssaa giddon utti de'ishshin, itti k'oomata aakko yaade, «Neenikka Galiilaa Yesuusanna ittippe de'aa» yaagaaddu.
70 Shin I unttunttu ubbaa sintsaan he k'oomato, «Neeni giyaawe ayentto taani erikke» yaagiide kaadeedda.
71 K'ay biide dirssaa penggiyaakko kesishshin, hara k'oomata Aa be'aade, hewaan de'iyaa asatoo, «Ha bitanii Naazireetiyaa Yesuusanna de'ee» yaagaaddu.
72 P'es'iroosi laa'entsuwaa c'aak'k'iidde, «Taani hewaa bitaniyaa erikke» yaageedda.
73 Laafaa gam"ishin, hewaan ek'k'eedda Asay P'es'iroosakko yiide, «Neenikka tuma unttunttunna ittippe de'aa; ayaw gooppe, neeni haasayiyaa haasayaykka neena erissee» yaageeddino.
74 Hewaappe guyyiyaan P'es'iroosi, «Taani hewaa bitaniyaa erikke!» yaagiide, barena shek'aanne c'aak'uwaa doommeedda.
He wode ellekka kuttuu waassi aggeedda.
75 P'es'iroosi barena Yesuusi, «Neeni kuttuu waassanaappe kase heezzu kaala taana kaadanaassa» geeddawaa hassayiide, kare kesiide, seeletti yeekkeedda.

27

Yesuusi P'ilaas'oosa Sintsa Pirddaw Shiik'eedda
(Mar. 15:1; Luk'. 23:1-3; Yoh. 18:28-32)

1 Wontta guuraan k'eesatuwaa kaappatuu ubbatuunne gadiyaa c'imatuu Yesuusa wod'anaw mak'k'eteeddino;
2 unttunttu Yesuusa k'achchi afiide, gadiyaa ayissiyaa P'ilaas'oosaw aatsi immeeddino.
3 Yesuusa he wode oytseedda Yihuday P'ilaas'oosi Yesuusa bolla pirddeeddawaa be'iide, «Aayyeero! Oytsennaan aggaarikkitaa!» yaagiide, he man"iyaan hattamu biraa k'eesatuwaa kaappatoonne gadiyaa c'imatoo guyye zaariide,
4 «Taani geeshsha asaa oytsaade nagaraa ootsaad» yaageedda.
Shin unttunttu Aa, «Hewe nuw ayaa metee? Hewe ne shene» yaageeddino.
5 Yihuday biraa Geeshsha Golliyaan oli aggeedda; unttunttu matappe biide, suletti hayk'k'eedda.
6 K'eesatuwaa kaappatuu biraa akkiide, «Ha biray suutsaa miishshaa gidishin, nuuni Geeshsha Golliyaa miishshaanna gatsiyaawe woga gidenna» yaageeddino.
7 Hewaappe guyye ittippe zorettiide, imatsaa asaw moogo gadiyaa ootsanaw urk'k'aappe miishshaa med'd'iyaawanttu gadiyaa shammeeddino.
8 Hewaa diraw, he gadii hachche gakkanawukka, suutsaa gadiyaa geetettiide s'eesettee.
9 Nabiyaa Ermaasi, «Unttunttu aw immanaw k'oppeedda hattamu shuchchaa biraa akkiide,
10 Goday taana azazowaadan, urk'k'aappe miishshaa med'd'iyaawanttu gadiyaa shammanaw immeeddino» geetettowe he wode poletteedda geedda.

P'ilaas'oosi Yesuusa Ubbabaa Oochcheedda
(Mar. 15:2-5; Luk'. 23:3-5; Yoh. 18:33-38)

11 Yesuusi gadiyaa ayissiyaawaa sintsa shiik'ina, gadiyaa ayissiyaawe Aa, «Neeni Ayihudatuwaa kaatee?» yaagiide oochcheedda.
Yesuusi Aa, «Neenikka gade'aa» yaageedda.

27:10 Zak. 11:12-13

12 K'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu Aa mootina, unttunttoo ayinne
zaaruwaa immibeenna.
13 He wode, P'ilaas'oosi Yesuusa, «Hawanttu neena mootiyaabaa ubbaa sisikkii?»
yaageedda.
14 Yesuusi haray atto, itti k'aalaakka zaarennaan is's'ina, gadiyaa ayissiyaawanttu
darii maalaletteedda.

Yesuusi Hayk'oo Pirddetteedda
(Mar. 15:6-15; Luk'. 23:13-25; Yoh. 18:39-40; 19:1-16)

15 Gadiyaa ayissiyaawe Paasigaa bonchchiyaa gallassaan, Asay koyyiyaa itti uraa
k'ashuwaappe billiyaa wogay de'ee.
16 He wode itti Barbbaana geetettiyaa Yesuusi daro eretteedda iita bitanii k'asho
gollen de'ee.
17 Hewaa diraw, c'ora Asay ittisaa shiik'eeddasaan P'ilaas'oosi, «Taani hinttenttoo
Barbbaana giyaa Yesuusa billoo, woy Kiristtoosa geetettiyaa Yesuusa billoo?»
yaagiide asaa oochcheedda.
18 Ayaw gooppe, unttunttu k'anaatiide Yesuusa ootseeddawaa I eree.
19 P'ilaas'oosi pirddaa gollen utti de'ishshin, Aa machchata aw, «He s'illo bitaniyaa
ayinne ootsoppa; ayaw gooppe, taani hachche k'amma akumuwaan aabaan daro
metootaad» yaagaade kiittaaddu.
20 Shin k'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu P'ilaas'oosi Barbbaana billiide,
Yesuusa wod'anaadan, shiik'eedda Asay Aa woosana mala, asaa c'immeeddino.
21 P'ilaas'oosi zaariide unttuntta, «Taani unttunttu laa"atuwaappe hinttew oona
billanaadan koyyiitee?» yaagina unttunttu, «Barbbaana billanaadan koyyeetto»
yaageeddino.
22 P'ilaas'oosi, «Yaatina, Kiristtoosa geetettiyaa Yesuusa wootoo?» yaagiide
unttuntta oochchina ubbay, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etto»
yaageeddino.
23 P'ilaas'oosi asaa, «Ayaw? Ay iitabaa ootseedee?» yaageedda.
Shin Asay kasewaappekka barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Mask'k'aliyaa
bolla misimaariyan d'ishettiide I kak'etto» yaageeddino.
24 Walassay denddanawaappe attin, ayinne hanennawaa P'ilaas'oosi be'iide,
haatsaa akkiide, «Ha bitanii hayk'k'iyaawaan taani gelikke; hewaa hinttenttu erite»
yaagiide shiik'eedda asaa sintsaan bare kushiyaa meec'etteedda.
25 Shiik'eedda Asay ubbay zaariide, «Aa suutsaa gomii nuunanne nu naanaa
gakko» yaageedda.
26 Hewaappe guyyiyaan, P'ilaas'oosi Barbbaana unttunttoo billeedda; lissuwaan
Yesuusa shoc'iide, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'anaw unttunttoo
aatsiide immeedda.

Wotaadaratuu Yesuusa Bolla K'iliic'eeddino
(Mar. 15:16-20; Yoh. 19:2-3)

27 Hewaappe guyyiyaan, P'ilaas'oosa wotaadaratuu Yesuusa gadiyaa ayissiyaawaa
beeruwaa afina, wotaadaratuu ubbay Aa miyyiyaan yuuyyi aad'd'iide ek'k'eeddino.
28 Aa mayuwaa k'aari akkiide, zo'o mayuwaa Aa mayzzeeddino.
29 K'ay aguntsaa kalachchaa giigissiide, Aa huup'iyaan wotseeddino; Aa ushechcha
kushiyan mak'k'aa s'am"aa oytsiide, Aa sintsan gulbbatiide, «Ayihudatuwaa kaatew,
saro de'ay!» yaagiide, Aa bolla k'iliic'eeddino.
30 Aa bolla c'uchcheeddino; he mak'k'aa s'am"aa akkiide, Aa huup'iyaa
shoc'eeddino.

27:24 Zar. 21:6-9

31 Unttunttu Aa bolla k'iliic'eeddawaappe guyyiyaan, zo'o mayuwaa aappe k'aari
akkiide, Aa mayuwaa Aa mayzzeeddino; k'ay mask'k'aliyaa bolla misimaariyan
d'ishiide Aa kak'k'anaw afeeddino.

Yesuusi Kak'etteedda
(Mar. 15:21-32; Luk'. 23:25-43; Yoh. 19:17-27)

32 Unttunttu kare kesiide, itti Simoona geetettiyaa K'ereena gade asaa demmiide,
Yesuusa mask'k'aliyaa wolk'k'aan toosseeddino.
33 Golggootaa geetettiyaasaa gakkeeddino. «Golggootaa» yaagettiyaawe
«Huup'iyaasaa» giyaawaa.
34 Hewaan unttunttu c'ammeedda woyniyaa eessaa Yesuusaw ushanaw
immeeddino; I hewaa gans's'i s'eelliide, ushennaan is's'eedda.
35 Unttunttu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide Aa kak'k'owaappe
guyyiyaan, Aa mayuwaa shaakkiide, saamaa yeggiide akkeeddino.
36 Hewaappe guyyiyaan, Aa naaganaw hewaan utti aggeeddino.
37 K'ay, «Hawe Ayihudatuu Kaatiyaa Yesuusa» yaagiide mootuu s'aafettowaa Aa
huup'e baggana wotseeddino.
38 Yesuusanna he wode laa"u kayisatuwaa ittuwaa aappe ushechcha baggana, k'ay
ittuwaa aappe haddirssa baggana, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide
kak'k'eeddino.
39 Ogiyaanna aad'd'iyaa Asay Yesuusa kad'iide, barenttu huup'iyaa k'aatsiidde
boreeddino.
40 «Geeshsha Golliyaa kolaade heezzu gallassaa giddon kees's'iyaawoo, ne
huup'iyaa ashsha; neeni S'oossaa Na'aa gidooppe, ane mask'k'aliyaa bollappe
wod'd'a» yaageeddino.
41 Hewaadankka, k'eesatuwaa kaappatuu higgiyaa tamaarissiyaawanttunnanne
c'imatuwaanna ittippe Yesuusa bolla k'iliic'iidde, hawaadan yaageeddino;
42 «Harantta ashsheeda; shin barena ashshanaw danddayenna. I Israa'eeliyaa
kaatiyaa; ane mask'k'aliyaa bollappe ha"i wod'd'o; nuunikka k'ay aan ammanana.
43 S'oossaan I ammanettee; S'oossay Aa ashshanaw koyyooppe ane ashsho; ayaw
gooppe, I barena, ‹Taani S'oossaa Na'aa› gee» yaageeddino.
44 K'ay haray atto, aanana mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide
kak'etteedda kayisatuukka hewaadan giide, Aa bolla k'iliic'eeddino.

Yesuusi Hayk'k'eedda
(Mar. 15:33-41; Luk'. 23:44-49; Yoh. 19:28-30)

45 Usuppun saatiyaappe doommiide, udduppu saatiyaa gakkanaw, biittay ubbay
d'umeedda.
46 Udduppu saate gidiyaa heeraan Yesuusi bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Elohee,
Elohee, laamaa sabak'itaanii?» yaageedda. Hewaa guussay, «Ta S'oossaw, ta S'oossaw,
taana ayaw c'o"u gaad?» guussaa.
47 Hewaan ek'k'eedda asaappe ittuu hewaa sisiide, «Ha bitanii Eelaasa s'eesee»
yaageedda.
48 He man"iyaan unttunttuppe ittuu wos's'iidde, ispponjjiyaa akkiide, c'aala
woyniyaa eessaa giddo yeggiide, hewaa mak'k'aa s'am"aa s'eeraan wotsiide,
ushshanaw Aa doonaakko shiishsheedda.
49 Shin yekkonttu, «Ane de'ashsha, Eelaas Aa ashshanaw yaanawentto be'ana»
yaageeddino.
50 Yesuusi laa'entsuwaa bare k'aalaa d'ok'k'u ootsi waassiide, hayk'k'i aggeedda.

27:34 Maz. 69:21 **27:35** Maz. 22:18 **27:39** Maz. 22:7; 109:25 **27:40** Mat. 26:61; Yoh. 2:19 **27:43** Zar. 22:8
27:46 Maz. 22:1 **27:48** Maz. 69:21

51 Akeekite; Geeshsha Golliyaan kak'etteedda gaaridduu k'ommoppe duge
gakkanaw, laa"u kesiide, pooshetti wod'd'eedda; sa'ay k'aas's'eedda. K'ay zaallaykka
p'alk'k'etteedda;
52 c'ora duufuu dooyetteedda. S'oossaa asaappe c'oratuu hayk'k'eeddawanttu,
hayk'uwaappe denddeeddino.
53 Unttunttu duufuwaappe kesiide, Yesuusi hayk'uwaappe denddowaappe
guyyiyaan, geeshsha katamaa beeddino; hewaan unttuntta c'ora Asay be'eedda.
54 S'eetuwaa kaappuunne aanana Yesuusa naagiyaa wotaadaratuu sa'ay
k'aas's'iyaawaanne hewaan haneeddawaa ubbaa be'eedda wode daro yayyeeddino;
yashshaa gaasuwaan, «Tumu hawe S'oossaa Na'aa» yaageeddino.
55 Hewaan c'ora mac'c'awanttu, Galiilaappe doommiide, Yesuusa maaddiidde
kaalliyaawanttu, haakuwaan ek'k'iide s'eelliino.
56 Unttunttu giddon Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama,
Yaak'oobanne Yooseefo daaya Mayraamanne Zabddiyoosa naanaa daaya de'iino.

Yesuusi Moogetteedda
(Mar. 15:42-47; Luk'. 23:50-56; Yoh. 19:38-42)

57 Sa'ay omarssiyaa wode, Yooseefo geetettiyaa itti dure bitanii, Armmaatiyaasa
katamaa bitanii yeedda; I bare huup'ewukka Yesuusa kaalliyaawaa.
58 Yooseefo P'ilaas'oosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda; P'ilaas'oosi
Yooseefoo imettana mala azazeedda.
59 Yesuusa anhaa akkiide, geeshsha mooguwaa mayuwaan
60 s'aas'iide barew moogettanaw shuchchaa wooc'eedda ooratsa gonggoluwaa
giddon Aa anhaa wotseedda; k'ay he gonggoluwaa doonaan wogga shuchchaa
gonddorssi wotsiide, bashi beedda.
61 Magdala katamaappe yeedda Mayraamanne yekko Mayraama hewaan
gonggoluwaakko simmiide utteeddino.
62 Sambbataw giigettiyaa gallassaappe wonttetsa gallassi, k'eesatuwaa
kaappatuunne Parisaawatuu P'ilaas'oosanna gakettiide, hawaadan yaageeddino;
63 «Godaw, he wordduu pas'a de'iyaa wode, ‹Taani heezzu gallassaappe guyyiyaan,
hayk'uwaappe denddana› yaagowaa nuuni hassayeeddo.
64 Hewaa diraw, Aa moogeedda gonggoluwaa heezzu gallassaa gakkanaw, loytsi
naagana mala azazaarikkii; hewe d'ayooppe Aa kaalliyaawanttu biide, Aa anhaa
wuu"iide asaw, ‹Hayk'uwaappe denddeedda› yaaganawantta; laa'entsiyaa balay kase
balaappe ubbaa yaa iitana» yaageeddino.
65 P'ilaas'oosi unttuntta, «Hinttenttoo naagiyaawanttu de'iino; biide hinttenttoo
danddayettiyaa keenaa naagishshite» yaageedda.
66 Hewaappe guyye unttunttu biide, shuchchaa bolla maatafaa attamiide, k'ay
naagiyaawaa yaan wotsiide, Yesuusa moogeedda gonggoluwaa naagisseeddino.

28

Yesuusi Hayk'uwaappe Denddeedda
(Mar. 16:1-10; Luk'. 24:1-12; Yoh. 20:1-10)

1 Sambbatay aad'd'ina Wogaa gallassi wontta bakkaaliyan, Magdala geetettiyaa
katamaappe yeedda Mayraamanne yekko Mayraama Yesuusi moogetteedda
gonggoluwaa be'anaw beeddino.
2 Godaa kiitanchchay saluwaappe wod'd'eedda diraw, sa'ay daro k'aas's'eedda; he
kiitanchchay yiide, shuchchaa gonddorssi oliide, Aa bolla kesi utteedda.
3 Aa malay walk'k'antsaa malatee; Aa mayuukka shachchaadan bootsaa.

27:51 Kes. 26:31-33 **27:63** Mat. 16:21; 17:23; 20:19; Mar. 8:31; 9:31; 10:33-34; Luk'. 9:22; 18:31-33

4 Naagiyaawanttu kiitanchchaw yashshaa kokkoriide, hayk'k'eedda asaadan
haneeddino.
5 Kiitanchchay mac'c'awantta hawaadan yaageedda; «Yayyoppite; ayaw gooppe,
mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'eedda Yesuusa hinttenttu
koyyiyaawaa taani eray.
6 I hawaan baawa; ayaw gooppe, I bare geeddawaadankka hayk'uwaappe denddi
diggeedda; haa yiide, I moogetti gisosaa be'ite.
7 Hinttenttu ha"i ellekka biide, Yesuusa kaalliyaawanttoo, ‹Yesuusi hayk'uwaappe
denddi diggeedda. K'ay I hintteppe kasetiide, Galiilaa bee; hinttenttu Aa yaan be'ana›
yaagiide odite. Be'ite, taani hinttenttoo odaaddi» yaageedda.
8 Unttunttu yayyiiddinne k'ay daro nashettiidde, Yesuusi moogetteedda
gonggoluwaa matappe ellekka kichchiide, Yesuusa kaalliyaawanttoo odanaw
wos's'eeddino.
9 He man"iyaan Yesuusi unttunttunna gakettiide unttuntta, «Saro de'iitee» yaagi
aggeedda; unttunttu aakko shiik'i Aa gediyaa oyk'k'iide, aw goyinneeddino.
10 Yesuusi he wode unttuntta, «Yayyoppite; ta ishatuu Galiilaa baana mala, biide
unttunttoo odite; unttunttu taana yaan be'anawantta» yaageedda.
11 He mac'c'awanttu biyaa wode, gonggoluwaa naagiyaa wotaadaratuwaappe
amareedawanttu katamaa biide, haneeddawaa ubbaa k'eesatuwaa kaappatoo
odeeddino.
12 K'eesatuwaa kaappatuu c'imatuwaanna ittippe shiik'i zorettiide, wotaadaratoo
daro miishshaa immiide,
13 « ‹Nuuni gem"ishuwaan de'ishshin Aa kaalliyaawanttu k'amma yiide, Aa anhaa
wuu"eeddino› yaagite.
14 Ha yewuwaa gadiyaa ayissiyaawe sisooppe, nuuni aw odi ammantsana; k'ay
hinttentta ayinne hirggissennaadan ootsana» yaageeddino.
15 Wotaadaratuu miishshaa akkiide, barenttoo odeeddawaadan ootseeddino. Ha
yewuu Ayihudatuwaa mataan hachche gakkanaw, odettiidde de'ee.

Yesuusi Barena Kaalliyaawanttoo Beetteedda
(Mar. 16:14-18; Luk'. 24:36-49; Yoh. 20:19-23; Kit. 1:6-8; 1 K'or. 15:3-8)

16-17 Shin tammanne itti Aa kaalliyaawanttu Yesuusi barentta biite geedda Galiilaa
gadiyaa biide Aa be'eedda wode, aw goyinneeddino; shin unttunttuppe ittuu ittuu
sid'eeddino.
18 Yesuusi unttunttukko shiik'iide, unttuntta hawaadan yaageedda; «Maatay ubbay
saluwaaninne sa'aan taw imetteedda.
19 Hewaa diraw, hinttenttu biide, asaa ubbaa taana kaalliyaawantta ootsite;
Aawuwaa suntsaan, Na'aa suntsaaninne Geeshsha Ayaanaa suntsaan unttuntta
s'ammak'ite.
20 Taani hinttentta azazeeddabaa ubbaa unttunttu naagana mala, unttuntta
tamaarissite; taani wodiyaa wurssetsay gakkanawukka ubbaa wode hinttenttunna
de'iyaawaa akeekite» yaageedda.

28:16-17 Mat. 26:32; Mar. 14:28 **28:19** Kit. 1:8

Mark'k'oossi S'aafeedda
Mishiraachchuwaa K'aalaa
Geluwaa

Mark'k'oossi s'aafeedda mishiraachchuu koyro doommiiddikka, «Hawe S'oossaa Na'aa Yesuusi Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaw doometsaa» yaagee. Ha mishiraachchuwaa k'aalaa giddon Yesuusi oosuwaa asanne maatay de'iyaa asaa gidiide shiik'eedda. Yesuusa maatay Aa timirttiyaan, s'alahiyaa c'itaa bolla aw de'iyaa wolk'k'aaninne asaa nagaraa atto giyaawaan be'etteedda. Yesuusi, «Taani Asaa Na'ay yeeddawe, asaa, nagaraa ayiletetsaappe la"a kessanaw ta de'uwaa aatsaade immanaassa» yaagiide I bare huup'ew haasayeedda.

Mark'k'oossi Yesuusa taarikiyaa suurenne wolk'k'aa kumeedda ogiyaan odeedda. I gaanaw koyyo k'ofaykka Yesuusa k'aalaanne timirttiyaa gidennaan I ootseedda maalalissiyaa oosatuwaa bollana. S'ammak'iyaa Yohaannisa taarikiyaa, Yesuusa s'ink'k'ataanne paac'iyaa k'antsaan erissi simmiide, Yesuusa timirttiyaanne patsuwaabaa aassiide odeedda. Wodiyaappe guyyiyaan Yesuusa kaalliyaawanttu Aa loytsi eri beeddawaa keena aanana ek'ettiyaawanttu Aa loytsi is's'eeddino. Wurssetsaa shemppatuu Yesuusa de'uwaan wurssetsaa saaminttaa giddon poletteedda oosatuwaa; hewanttukka Aa kak'k'etsaabaanne Aa dendduwaabaa odiyaawantta.

Mark'k'oossa mishiraachchuwaa wurssetsaan k'inifiyaa giddon de'iyaa 16:9-20 paydatuu Geeshsha K'aalaa itti itti biletsaa s'alalaan de'iyaawantta.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Mishiraachchuwaa doometsaa *1:1-13*
Yesuusi oosuwaa Galiilaan doommeeddawaa *1:14—9:50*
Yesuusi Yerusaalamen ootsowaa *10:1-52*
Yerusaalameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wurssetsaa saaminttaa *11:1—15:47*
Godaa Yesuusa dendduwaa *16:1-8*
Hayk'uwaappe denddeedda Godaa k'onc'c'etsaanne saluwaa buussaa *16:9-20*

S'ammak'iyaa Yohaannisa Awaayuwaa
(Mat. 3:1-12; Luk'. 3:1-18; Yoh. 1:19-28)

1 S'oossaa Na'aa* Yesuusi Kiristtoosa wonggalaa mishiraachchuwaa doometsaa.
2 Nabiyaa Isiyaasi s'aafeedda Mas'aafan S'oossay,
«Be'a; ta kiittiyaawaa taani neeppe sintsaw yeddana.
I new ogiyaa kessanawaa.
3 Itti bitanii biittaa bazzuwaan bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,
‹Godaa ogiyaa giigissite.
I hamettana loossuwaakka,
aw suurissite› geeddawaadan»
haneedda.
4 S'ammak'iyaa Yohaannisi asaa s'ammak'iiddinne, «S'oossay hintte nagaraa atto gaana mala, hinttenttu nagaraappe simmiide s'ammak'ettite» yaagi k'aalaa odiidde biittaa bazzuwaan kesi wod'd'eedda.
5 Yihudaa gadiyaan de'iyaa Asay ubbaynne Yerusaalame katamaa Asay ubbay Yohaannisakko yeeddino. Barenttu nagaraakka paas'ina, Yohaannisi he asaa Yorddaanoosa Shaafaan s'ammak'eedda.
6 Yohaannisi gaaluwaa isikiyaappe dadetteedda mayuwaa mayyiide, bare s'eessan dafuwaa danc'c'eedda; k'ay booliyaanne wora eessaa meedda.

---

* **1:1** *S'oossaa Na'aa:* Beni S'aafetteedda itti itti biletsaan hawe baawa. **1:2** Mil. 3:1 **1:6** 2 Kat. 1:8

7 Yohaannisi k'aalaa odiidde, «Taappe guyyenna daro minniyaawe yee; haray atto,
Aa c'aammaakka gediyaappe kessa tookkanaw taani bessikke.
8 Taani hinttentta haatsaan s'ammak'ay; shin I hinttentta Geeshsha Ayyaanan
s'ammak'anawaa» yaageedda.

Yesuusi S'ammak'etteeddawaanne Paac'etteeddawaa
(Mat. 3:13-17; 4:1-11; Luk'. 3:21-22; 4:1-13)

9 Yesuusi he wode Galiilaa gadiyaan de'iyaa Naazireete katamaappe yiina,
Yohaannisi Yorddaanoosa Shaafaan Aa s'ammak'eedda.
10 Yesuusi haatsaappe kesosaanna saluu dooyettishiinanne Geeshsha Ayyaanay
bare bolla harap'p'iyaadan wod'd'ishin be'eedda.
11 K'ay saluwaappe, «Taani siik'iyaa ta Na'ay neena; taana nebay nashechchee»
yaagiyaa k'aalay sisetteedda.
12 Ellekka Geeshsha Ayyaanay Asay bayinna mela sa'aa Aa yeddeedda.
13 Yesuusi Asay bayinna saan barena Sees'aanay paac'c'ishshin, oytamu gallassaa
gatseedda; du'aannakka de'eedda; kiitanchchatuukka yiide, aw ootseeddino.

Yesuusi Moliyaa Oyk'k'iyaa Oyddu Asatuwaa S'eeseedda
(Mat. 4:12-22; Luk'. 4:14-15; 5:1-11)

14 Yohaannisi k'ashettowaappe guyyiyaan, Yesuusi S'oossaa kawutetsaa wonggalaa
mishiraachchuwaa odiidde, Galiilaa gadiyaa biide,
15 «Wodii gakkeedda; S'oossaa kawutetsaykka matatteedda. Hinttenttu nagaraappe
simmiide, wonggalaa mishiraachchuwaa ammanite» yaageedda.
16 Yesuusi Galiilaa Abbaa lank'k'iyaanna aad'd'iidde, moliyaa oyk'k'iyaawantta,
Simoonanne Aa ishaa Inddiraasa, barenttu dabbaa abbaan yeggiyaawantta be'eedda.
17 Yaatiide unttuntta, «Taana kaallite; taani hinttentta moliyaa oyk'k'iyaawaadan
asaa taakko ahiyaa ogiyaa tamaarissana» yaageedda.
18 Hewaappe guyyiyaan unttunttu ellekka barenttu dabbaa aggiide, Yesuusa
kaalleeddino.
19 Yesuusi guutsaa sintsawukko biide, Zabddiyoosa naanaa laa"u ishatuwaa,
Yaak'oobanne Yohaannisa wonggiriyaa giddon barenttu dabbaa giigissiyaawantta
be'eedda.
20 I be'osankka unttuntta s'eesina, barenttu aawuwaa, Zabddiyoosa, Aa
oosanchchatuwanna wonggiriyaa giddon aggiide, Yesuusa kaalliide beeddino.

Iita Ayyaanay Oyk'k'eedda Bitanii Pas'eedda
(Luk'. 4:31-37)

21 Unttunttu K'ifirinaahooma geetettiyaa katamaa yiide geleeddino; Yesuusi
Sambbata gallassay gakko wode, Ayihuda woosa golle geliide, tamaarissuwaa
doommi aggeedda.
22 Barew maatay de'iyaa asaadan, asaa I tamaarissiyaawaappe attin, higgiyaa
tamaarissiyaawanttudan tamaarissenna diraw, Asay Aa timirttiyaan maalaletteedda.
23 He wode iita ayyaanay de'iyaa itti bitanii Ayihuda woosa golle gelosaannakka
bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,
24 «Naazireetiyaa Yesuusaa, Neeni nuuppe ayaa koyyay? Nuuna d'ayissanaw yaad?
Neeni oonentto eray; neeni S'oossaappe kiitetteedda geeshsha gidikkii!» yaageedda.
25 Yesuusi he iita ayaanaa, «Hayzza; bitaniyaappe kesa» yaagiide azazeedda.
26 Iita ayyaanay bitaniyaa buc'ereetsi, darii waasissiide, aappe kesi aggeedda.
27 Asay ubbay maalalettiide, «Hawe ayee? Ha bitanii bare maattaani haray atto, iita
ayyaanatuwaakka azazeedda; unttunttukka k'ay aw azazettiino; hawe aybe ooratsa
timirttee?» yaagiide, bare giddon ittuu ittuwaa oochcheedda.

1:11 Dom. 22:2; Maz. 2:7; Isa. 42:1; Mat. 3:17; 12:18; Mar. 9:7; Luk'. 3:22

28 Galiilaa gadiyaan de'iyaa heeray ubbay ellekka Yesuusa waariyaa siiseeddino.

Yesuusi Daro Harggaanchchatuwaa Patseedda
(Mat. 8:14-17; Luk'. 4:38-41)

29 Yesuusi Ayihuda woosa golliyaappe kesosaan, Yaak'oobannanne Yohaannisanna
ittippe Simoonanne Inddiraasa soy bi aggeedda.
30 Simoona bollotatta k'os'uwaa harggaade giseeddawunnibaa I yaa
gakkosaannakka aw odi aggeeddino.
31 I izikko shiik'iide, izi kushiyaa oyk'k'iide, izo dentsi esseedda; k'os'uu izo aggina,
iza unttunttoo ootsaaddu.
32 Harggeedda asaa ubbaanne iita ayyaanatuu oyk'k'eedda asaa ubbaa omarssi
away wulleeddawaappe guyyiyaan, Asay aakko aheeddino.
33 Katamaan de'iyaa Asay ubbay he kariyaa shiik'eedda.
34 Yesuusi dumma dumma harggiyaan oyk'etteedda c'ora asaa patsiide, c'ora
s'alahatuwaakka kesseedda. I Kiristtoosa gidiyaawaa iita ayyaanatuu ereedda diraw,
unttuntta haasayissennaan diggeedda.

Yesuusi Galiilaan Tamaarisseedda
(Luk'. 4:42-44)

35 Yesuusi guura wonttumaatsaan denddiide, soyippe kesiide, Asay baynnasaa
biide yaan S'oossaa woosseedda.
36 Simooninne aanana de'iyaawanttu Aa koyyiidde beeddino.
37 Unttunttu Aa demmiide, «Asay ubbay neena koyyee» yaageeddino.
38 Hewaappe guyye Yesuusi k'ay unttuntta, «Hewaa heeraan de'iyaa hara
katamatuwaa boytte; taani hewaan k'aalaa odanaw bessee; ayaw gooppe, taani
yeeddawe hewaassa» yaageedda.
39 Ayihuda woosa golletuwaan k'aalaa odiiddinne iita ayyaanatuwaa kesiide,
Galiilaa gadiyaa ubbaa yuuyyeedda.

Yesuusi Oolluu Oyk'k'eedda Bitaniyaa Patseedda
(Mat. 8:1-4; Luk'. 5:12-17)

40 Oolluu oyk'k'eedda itti bitanii Yesuusakko yiide, Aa sintsan gulbbatiide, «Neeni
koyyooppe, taana geeshsha patsanaw† danddayaa» yaagiide woosseedda.
41 Yesuusi aw k'aretteedda; bare kushiyaa yeddi, Aa bochchiide, «Taani koyyay;
geeyya; pas'a!» yaageedda.
42 Ellekka oolluu bitaniyaa yeddi aggina, bitanii geeyyi pas'i aggeedda.
43 Yesuusi darii hank'k'ettiide, ellekka Aa kessi yeddeedda.
44 I bitaniyaa, «Neena era! Hawaa oossinne odoppa; shin baade ne bollaa k'eesaa
bessa; k'ay neeni ha"i geeshsha gideeddawaa asaa erissanaw, Muse azazeedda
yarshshuwaa yarshsha» yaageedda.
45 Shin bitanii biide, yewuwaa ubba saan asaa ubbaw oduwaanne laaletsaa
doommeedda; hewaa diraw, Yesuusi k'onc'c'iyaa kesiide, katamaa gelanaw
danddayibeenna; shin Asay bayinnasaa gas'aan de'eedda; k'ay Asay ubba saappe
aakko yeeddino.

2

Yesuusi Bollay Sileedda Bitaniyaa Patseedda
(Mat. 9:1-8; Luk'. 5:17-26)

† **1:40** ***Taana geeshsha patsa:*** Hawaa guussay, ha harggii k'ofetteeddawe laamettanaw danddayenna eretteedda gade wogaanne maaraan, hara asaa k'ofaan itti Asay geeshsha gidenna gaana mala odiyaawaa.

1 Amareeda gallassaappe guyyiyaan, «Yesuusi K'ifirinaahooma guyye simmiide,
soyin de'ee» giyaa haasayay sisetteedda.
2 Gollii akkenaan is's'ina, haray atto, kariikka un"ana gakkanaw c'ora Asay
shiik'eedda; hewanttoo Yesuusi k'aalaa odee.
3 Oyddu asatuu bollay sileedda itti bitaniyaa tookkiide, aakko aheeddino.
4 Asay c'oreedda diraw, bitaniyaa Yesuusakko afanaw unttunttoo danddayettennan
is's'ina, Yesuusi de'iyaa baggana golliyaa k'aariide, kaaraa lukkeeddino; he
lukkeeddasaanna bitaniyaa I giseedda shanchchamaanna duge wotseeddino.
5 Yesuusi unttunttu ammanuwaa be'iide, he bollay sileedda bitaniyaa, «Ta na'aw, ne
nagaray atto geetetteedda» yaageedda.
6 Higgiyaa tamaarissiyaawanttuppe hewaan utteedda ittuu ittuu barenttu
wozanaan,
7 «Laa ha bitanii hawaa mala iitabaa S'oossaa bolla ayaw haasayii? S'oossaa
s'alalaappe attin, haray oonee nagaraa atto gaanaw danddayiyaawe?» yaagiide
k'oppeeddino.
8 Unttunttu barenttu wozanaan hewaadan k'oppowaa Yesuusi ellekka bare
ayyaanan eriide, unttuntta «Hinttenttu hintte wozanaan ayaw hewaadan k'oppiitee?
9 Bollay sileedda bitaniyaa, ‹Ne nagaray atto geetetteedda› giyaawe mateeyee?
Woy, ‹Dendda ek'k'aade ne shanchchamaa tookkaade hametta› giyaawe matee?
10 Shin taani, Asaa Na'aw, sa'aa bollan nagaraa atto gaanaw maatay de'iyaawaa
taani hinttentta erissana» yaagiide he bollay sileedda bitaniyaa,
11 «Neena gay; dendda ek'k'a; yaataade ne shanchchamaa tookkaade ne soy ba»
yaageedda.
12 Bitanii ellekka denddi ek'k'iide, bare shanchchamaa tookkiide, Asay ubbay
s'eellishshin biina Asay ubbay maalalettiide, «Nuuni hawaa malabaa ubbakka be'i
erokko» yaagiide S'oossaa galateeddino.

Yesuusi Leewiyaa S'eeseedda
(Mat. 9:9-13; Luk'. 5:27-32)

13 Yesuusi gujjikka Galiilaa Abbaa doonaa beedda; Asay ubbay aakko
yeeddawantta tamaarisseedda.
14 Hewaanna aad'd'iidde, Ilppiyoosa na'aa Leewiyaa, giyaawe k'aras'aa k'ans's'iyaa
saan utteeddawaa demmiide, «Taana kaala» yaageedda. Hewaappe guyye Leewii
denddi ek'k'iide, Aa kaalleedda.
15 Yesuusi k'umaa maanaw Leewiyaa soyin utteedda wode, k'aras'aa akkiyaa c'ora
asaynne nagaranchchatuu aanananne Aa kaalliyaawanttunna ittippe utteeddino. Aa
kaalliyaawanttu giddon hewanttu mala asatuu dareeddino.
16 Higgiyaa tamaarissiyaa itti itti Parisaawatuu Yesuusi
nagaranchchatuwaannanne k'aras'aa akkiyaawanttunna k'umaa miishshin be'iide, «I
ayaw nagaranchchatuwaannanne k'aras'aa akkiyaawanttunna k'umaa mii?»
yaagiide, Aa kaalliyaawantta oochcheeddino.
17 Yesuusi unttunttu giyaawaa sisiide, «Harggaanchchatuwaappe attin, pas'a asaw
aakimii koshshenna; taani nagaranchchatuwaa s'eesanaw yeeddawaappe attin,
s'illatuwaa s'eesanaw yabeykke» yaagiide unttunttoo zaareedda.

S'oomaabaa Eranaw Shiik'eedda Ooshaa
(Mat. 9:14-17; Luk'. 5:33-39)

18 S'ammak'k'iyaa Yohaannisa kaalliyaawanttunne Parisaawatuu s'oomiino;
amareeda asatuu Yesuusakko yiide, «Yohaannisa kaalliyaawanttunne
Parisaawatuwaa kaalliyaawanttu s'oomiino; shin neena kaalliyaawanttu ayaw
s'oomikkinoo?» yaageeddino.

19 Yesuusi unttuntta «Bullachchaa yeedda asatuu machchatto akkiyaawe
barenttuna de'ishshin, s'oomanaw danddayiinoo? Machchatto akkiyaawe
unttunttunna de'ishshin, s'oomanaw danddaykkino.
20 Shin machchatto akkiyaawaa unttunttu matappe afana wodii yaanawaa;
unttunttu he wode s'oomanawantta.
21 «Ec'a mayuwaa bolla ooratsa d'efiyaa wotsi sikkiyaa Asay baawa; ec'aa wotsi
sikkooppe, ooratsa d'efii ec'a mayuwaa peed'ereetsee; peed'etsaykka koyrowaappe
darana.
22 K'ay ho"o woyniyaa eessaa ec'a ogoruwaan naa"iyaa Asay baawa; shin
naa"ooppe, he woyniyaa eessay ogoruwaa daakkee; barewukka woofettee;
ogoruukka bayee; shin ho"o woyniyaa eessaa ooratsa ogoruwaan naa'ettee»
yaageedda.

Sambbataabaa Eranaw Shiik'eedda Ooshaa
(Mat. 12:1-8; Luk'. 6:1-5)

23 Yesuusi itti Sambbata gallassi tisha banggaa giddonna aad'd'ishshin, Aa
kaalliyaawanttunna aanana biidde, banggaa tishaappe duusaa doommeeddino.
24 Parisaawatuu Yesuusa, «Be'a; neena kaalliyaawanttu Sambbata gallassi higge
gidennabaa ayaw ootsiinoo?» yaageeddino.
25 Yesuusi unttuntta, «Daawite koshattiide, miyaabaa koyyeedda wode, barenanna
de'iyaawanttunna ootseeddawaa ubbakka nabbabi beykkitee?
26 Abiyaataari k'eesatoo ubbatoo kaappo gideedda wode, Daawite S'oossaa golliyaa
geliide, k'eesatuwaa s'alalay maanaappe attin, ooninne maanaw higge gidennawaa
Godaa sintsan wotseedda k'umaa miide, barenanna de'iyaawanttookka immeedda»
yaageedda.
27 K'aykka Yesuusi unttuntta, «Sambbatay asaw med'etteeddawaappe attin, Asay
Sambbataw med'ettibeenna.
28 Hewaa diraw, taani, Asaa Na'ay, haray atto, Sambbatawukka Godaa» yaageedda.

3

Kushii Sileedda Bitaniyaa
(Mat. 12:9-14; Luk'. 6:6-11)

1 Yesuusi Ayihuda woosa golliyaa shirettikka geleedda; hewaan kushii sileedda itti
bitanii de'ee.
2 Itti itti Asay Yesuusa mootanaw koyyiide, kushii sileedda bitaniyaa Sambbataan I
patsooppe be'anaw naagee.
3 Yesuusi he kushii sileedda bitaniyaa, «Dendda ek'k'aade sintsaw haaya»
yaageedda.
4 Hewaappe guyyiyaan asaa, «Sambbataan lo"obaa ootsiyaawe wogeeyye iitabaa
ootsiyaawe wogee? Asaa shemppuwaa ashshiyaawe wogeeyye wod'iyaawe wogee?»
yaagiide oochcheedda.
Shin Asay c'o"u geedda.
5 Yesuusi hank'k'ettiide, unttuntta yuushshi aatsi s'eelliide, unttunttu odina
sisennawantta gidiyaa diraw, unttunttoo darii kayyotteedda; he bitaniyaa, «Ne
kushiyaa piddi ootsa» yaageedda; bitanii piddi ootsina, Aa kushii pas'i aggeedda.
6 Parisaawatuu Ayihuda woosa golliyaappe kare kesiide, Yesuusa wooti
wod'anentto Heroodisanna de'iyaawanttunna mak'k'eteeddino.

Asay Abbaa Lank'k'iyaan Yesuusakko Shiik'eeddino

7 Yesuusi barena kaalliyaawanttunna Galiilaa Abbaa beedda; Galiilaappe c'ora
Asay Aa kaalleedda.

2:23 Zar. 23:25 **2:25** 1 Sam. 21:1-6 **2:26** Wog. 24:9

8 K'aykka c'ora Asay Yihudaappe, Yerusaalameppe, Eedomiyaasappe,
Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggappe, S'iiroosa katamaappenne Sidoonaa
katamaappe Yesuusi ootseeddawaa sisiide, aakko yeedda.
9 Yesuusi c'ora Asay barena sugi un"etsenna mala, barena kaalliyaawantta
wonggiriyaa barew gam"etsana mala azazeedda.
10 Daro asaa I patseedda diraw, harggiyaa Asay ubbay Aa bochchanaw sugerettee.
11 Iita ayyaanay de'iyaa asatuukka Aa be'eedda wode ubbaan Aa sintsan
guufanniide, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Neeni S'oossaa Na'aa gidikkii!»
yaageeddino.
12 Yesuusi he iita ayyaanatuu barebaa asaw odiide, barena k'onc'c'iyaa kessenna
mala, unttuntta minisiide azazeedda.

Yesuusi Bare Kiittiyaawantta Dooreedda
(Mat. 10:1-4; Luk'. 6:12-16)

13 Yesuusi deriyaa bolla kesiide, bare koyyeedda asatuwaa barekko s'eeseedda;
hewaappe guyye aakko beeddino.
14-15 Unttunttu barenanna de'ana malanne k'aalaa odanaw unttuntta kiittana mala,
iita ayyaanatuwaa asaappe kessanaw unttunttoo maatay de'ana mala, tammanne
laa"u asatuwaa dooreedda.
16 I dooreedda tammanne laa"atuu hawantta: P'es'iroosa yaagiide suntseedda
Simoona,
17 Bo'aanerggeessa yaagiide suntseedda Zabddiyoosa naanaa Yaak'oobanne
Yaak'ooba ishaa Yohaannisa. «Bo'aanerggeessa» giyaawe «Wolk'k'aama asatuwaa»
giyaawaa.
18 Inddiraasanne Pilip'p'oosa, Barttalamoosanne Maatoossa, Toomaasanne
Ilppiyoosa na'aa Yaak'ooba, Taadoosanne bare biittaw seelettiyaa Simoona,
19 Yesuusa aatsi immeedda Yihudaa Ask'k'oroota.

Yesuusanne Bi'eel-Zebuula
(Mat. 12:22-32; Luk'. 11:14-23; 12:10)

20 Yesuusi soy beedda; laa'entsuwaakka k'ay c'ora Asay shiik'ina, inne Aa
kaalliyaawanttunna haray atto, k'umaa maanawukka danddaybbeykkino;
21 asay Aa, «Gooyee» giyaa diraw, Aa dabbattuu hewaa sisiide, Aa akkanaw
beeddino.
22 Higgiyaa tamaarissiyaa itti itti asatuu Yerusaalameppe yiide, «Yesuusa bolla
Bi'eel-Zebuuli de'ee» yaageeddino; k'ay, «S'alahatuwaa kaappuu barew wolk'k'aa
immina, iita ayyaanatuwaa kessee» yaagiide haasayeeddino.
23 Yesuusi asaa barekko s'eesiide, leemisuwaa odiidde, «Sees'aanay Sees'aanaa
wooti kessanaw danddayi?
24 Itti kawutetsay bare giddon shaakettooppe, he kawutetsay ek'k'anaw
danddayenna;
25 k'ay itti golle asaykka bare giddon shaakettooppe, he golle asaykka ek'k'anaw
danddayenna.
26 Sees'aanay barenanna walak'ettiide shaakettooppe, bayanaappe attin, de'ana
danddayenna.
27 «Shin wolk'k'aama asaa golle geliide kasetiide Aa k'achchennaan de'iidde, Aa
miishshaa bonk'k'anaw danddayiyaa Asay baawa; k'achcheeddawaappe guyyiyaan,
Aa golliyaa bonk'k'anaw danddayee.
28 «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; S'oossay asaa naanaw nagaraa ubbaanne
unttunttu boriyaa boriyaa* ubbaa atto gaana;

3:19 14:10 **3:22** Mat. 9:34; 10:25 * **3:28** *Boriyaa boriyaa:* Guussay S'oossaa bollan Asay haasayiyaa iita, balanne geella haasayaa.

29 shin Geeshsha Ayaanaa bolla iita boriyaa haasayiyaa oossinne med'inaw
nagaraa gidanaappe attin, S'oossay ubbakka atto geena» yaageedda.
30 Yesuusi hewaa geeddawe, itti itti asatuu, «Yesuusa bolla iita ayyaanay de'ee»
yaageedda diraassa.

Yesuusa Daayonne Ishatuwaa
(Mat. 12:46-50; Luk'. 8:19-21)

31 Yesuusa daayanne Aa ishatuu yiide, karen ek'k'i aakko asaa kiittiide, Aa
s'eesisseeddino.
32 C'ora Asay Aa matan utteeddino; he kiitetteeddawe Aa, «Be'a; ne daayanne ne
ishatuu karen ek'k'iide, neenanna gakettanaw koyyiino» yaageedda.
33 Yesuusi zaariide, «Ta daaya oonee? K'ay ta ishatuu oonee?» yaageedda.
34 Bare matan utteedda asaa yuushshi aatsi s'eelliide, «Be'ite; ta daayanne ta
ishatuu hawanttushi.
35 S'oossay koyyiyaawaa ootsiyaa ubbay ta ishaa, ta michchatonne ta daayo»
yaageedda.

4

Zeretsaa Zeriyaawaa Leemisuwaa
(Mat. 13:1-9; Luk'. 8:4-8)

1 Yesuusi shirettikka Galiilaa Abbaa mataan tamaarissuwaa doommeedda; c'ora
Asay bare miyyiyaan yuuyyi aad'd'iide shiik'i uttina, abbaan de'iyaa wonggiriyaa
giddo geliide, aan utteeddino; k'ay he Asay ubbay abbaa miyyiyaan de'ee.
2 I unttuntta darobaa leemisuwaan tamaarissiidde,
3 «Sisite; itti bitanii zeretsaa zeranaw keseedda.
4 I zerishshin, itti itti zeretsay ogiyaa doonaan wod'd'eedda; hewaa kafuu yiide
meedda.
5 Itti itti zeretsay anc'c'o biittaa bolla wod'd'eedda; daro biittay baynna diraw, he
zeretsay ellekka mokkeedda.
6 Away keseedda wode shulleedda; adussa s'ap'uwaa yeddibeenna diraw, meli
aggeedda.
7 Itti itti zeretsay aguntsaa giddon wod'd'eedda; hewaan mokkeeddawaa aguntsay
dic'c'iide c'uullina, ayfenaan atteedda.
8 Itti itti zeretsay tu'e biittaan zerettiide mokkeedda; dic'c'iide ittuu hattamuwaa,
ittuu usuppun tammuwaa ayfina, ittuu s'eetuwaa ayfeedda.»
9 K'aykka Yesuusi, «Sisanaw haytsay de'iyaa uray siso» yaageedda.

Yesuusi Leemisuwaan Odeedda Gaasuwaa
(Mat. 13:10-17; Luk'. 8:9-10)

10 Tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawanttunne I odeeddawaa siseedda hara
asatuu I barekka de'ishshin aakko shiik'iide, he leemisuwaa biletsaa Aa
oochcheeddino.
11-12 Yesuusi unttunttoo, «Hinttenttoo S'oossaa kawutetsaa s'uuraa yewuwaa eray
imetteedda; shin haratuu kawutetsaappe karenna de'iyaawanttu, s'eelaa s'eelliidde
be'enna mala, k'ay sissaa sisiiddikka akeekena mala, unttunttu shirettiide
S'oossaakko simmina, I unttunttu nagaraa atto geena mala, unttunttoo ubbabay
leemisuwaan odettee» yaageedda.

Zeriyaawaa Leemisuwaa Biletsaa
(Mat. 13:18-23; Luk'. 8:11-15)

13 Yesuusi unttuntta, «Ha leemisuwaa erikkitee? Yaatina, leemisuwaa ubbaa wooti
eranitee?

3:29 Luk'. 12:10 **4:1** Luk'. 5:1-3 **4:11-12** Isa. 6:9-10

14 Zeriyaawe S'oossaa k'aalaa zeree.
15 K'aalay zerettiyaa ogiyaa doonaan de'iyaawanttu hawantta; unttunttu k'aalaa
sisiyaa wode, Sees'aanay ellekka yiide, unttunttu wozanaan zeretteedda k'aalaa afi
diggeedda.
16 Hawaadankka k'ay anc'c'otiyaa biittaan zeretteeddawanttu hawantta; unttunttu
k'aalaa sisiide, ellekka nashechchaan akkiino.
17 Unttunttu ha"iw de'iinoppe attin, unttunttoo mino s'ap'uu baawa; guyyeppe
k'aalaa gaasuwaan waayyii woy yederssuu yiyaa wode, unttunttu ellekka d'ubetti
aggiino.
18 K'ay aguntsaa giddon zeretteeddawanttu hawantta; unttunttu k'aalaa
sisiyaawantta.
19 Shin ha sa'aa de'oo hirggiyaawe duretetsaa dosiyaawenne harabaa amottiyaawe
unttunttu wozanaan geliide, k'aalaa c'uullina ayfenaan atti aggeedda.
20 Shin tu'e biittaan zeretteeddawanttu k'aalaa sisiide akkiyaawantta; ittuu
hattamuwaa, ittuu usuppun tammuwaa ayfina, ittuu s'eetuwaa ayfeedda» yaageedda.

S'omppiyaa Leemisuwaa
(Luk'. 8:16-18)

21 Yesuusi gujjiide, «S'omppiyaa ahiide, gillaappe woy arssaappe garssanna
wotsiyaa Asay de'ii? D'ok'k'asaan wotsennee?
22 Ayaw gooppe, k'oseeddabay ubbay k'onc'c'iyaa kesanawaa; k'ay geeman
wotseeddabay ubbay beettenaan attena.
23 Sisanaw haytsay de'iyaa uray de'ooppe siso» yaageedda.
24 K'aykka unttuntta, «Hinttenttu sisiyaawaa akeekiide sisite; S'oossay hintte
makkeedda k'un"aan hinttenttoo makkanawaa. I hinttenttoo darissiide immana;
25 de'iyaa uraw gujji immana; baynnawaappe haray atto, aw de'iyaa he
guutsattokka akki diggana» yaageedda.

Dic'c'iyaa Zeretsaa Leemisuwaa

26 Yesuusi k'aykka, «S'oossaa kawutetsay gaden katsaa zeriyaa asaa mala.
27 He bitanii k'amma gem"ishee; guura denddee; I bare huup'ew waanintto
erennaan, he zeretsay mokkeenne dic'c'ee.
28 Biittay katsaa barekka mokkeenne ayfee; koyro c'arshshay c'aaree; guyyeppe
ayfanaw kuukumee; k'ay wurssetsaan kumentsaa ayfiyaa ayfee.
29 Shin katsay gakkiyaa wode, katsaa shiishshiyaa wodii gakkeedda diraw, bitanii
ellekka baac'aan c'akuwaa geli aggeedda» yaageedda.

Sannaafic'iyaa Zeretsaa Leemisuwaa
(Mat. 13:31-34; Luk'. 13:18-19)

30 Yesuusi, «Nuuni S'oossaa kawutetsaa ayaa malatee gaanee? Woy ayaanna
leemisanee?
31 S'oossaa kawutetsay sannaafic'iyaa ayfatto malatee. He ayfatta zeriyaa wode,
sa'aan de'iyaa mitsaa ayfiiyaa ubbaappekka guus's'aw;
32 henno zerina mokkaade hara atakilttiyaa ubbaappe daraw; daro daashshaa
daashaw. Kafuu izi k'ankkaa kuwaan golliyaa kees's'ana danddayee» yaageedda.
33 Yesuusi hawaa mala daro leemisuwaan Asay sisanaw danddayiyaawaa keenaa,
bare k'aalaa odeedda.
34 Asaw leemisuu baynnaan odenna; shin Yesuusi barena kaalliyaawanttu
s'alalaanna de'iyaa wode, unttunttoo ubbabaa billiide odee.

Yesuusi Beetaa C'o"u Ootseedda
(Mat. 8:23-27; Luk'. 8:22-25)

4:29 Iyu. 3:13

35 He gallassi sa'ay omarssina, Yesuusi barena kaalliyaawantta «Abbaappe hefintsa
pinnoytte» yaageedda.
36 Aa kaalliyaawanttu asaa aggiide, Yesuusi kase geli utteedda wonggiriyaan
geliide, Yesuusa barenttuna afeeddino; hara wonggiratuukka hewaan de'iino.
37 Wolk'k'aama gotuu denddina, beetay wonggiriyaa shoc'ina, haatsay kumana
gakkanaw wonggiriyaa giddo geleedda.
38 He wode Yesuusi wonggiriyaan guyye baggana borkkotsaa borkkotiide
gem"isheedda. Yesuusa kaalliyaawanttu Aa dentsiide, «Tamaarissiyaawoo, nuuni
d'ayiyaa wode c'o"u gaade s'eellay?» yaageeddino.
39 I beegottiide gotuwaa, «C'o"u ga» giide, abbaakka, «Woppu ga» geedda; gotuukka
c'o"u giina, ubbabaykka woppu geedda.
40 Yesuusi barena kaalliyaawantta «Ayaw hawaadan yayyiitee? Hinttenttu waan
ammanikkitee?» yaageedda.
41 Unttunttu daro yayyiide barenttu giddon, «Hawe laa haray atto, gotuunne abbay
azazettiyaawe oonee?» yaageeddino.

5

Yesuusi Iita Ayyaanay Oyk'k'eedda
Bitaniyaa Patseedda
(Mat. 8:28-34; Luk'. 8:26-39)

1 Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu abbaappe hefintsaw pinniide, Gerggesenoona
geetettiyaa gadiyaa gakkeeddino.
2 Asaa moogiyaa duufuu de'iyaasaappe iita ayyaanay de'iyaa itti bitanii kesiide,
Yesuusi wonggiriyaappe keseedda wode, Yesuusanna gaketteedda.
3 Bitanii he duufuu de'iyaa saan ak'i peeshiide, yaan de'ee; Aa ooninne haray atto,
santsalataan k'achchanawukka danddaybbeenna.
4 Ayaw gooppe, I daro wode uk'k'unaaninne santsalataan k'ashettiide de'ee; shin
santsalataa duseretseedda; uk'k'unnaakka mentsereetseedda; Aa s'oonanaw
danddayeeddawe ooninne baawa.
5 I ubbaa wode gallassinne k'amma, he duufuu de'iyaasaaninne deriyaa bolla
waassee; bare bollaakka shuchchaan gaaree.
6 Yesuusa haakuwaan be'eedda wode, aakko wos's'i yiide aw goyinneedda.
7 He bitanii bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Ubbaappe Bolla S'oossaa Na'aw,
Yesuusaa, neenanne taana ayee gatsii? Taana murenna mala, taani neena S'oossaa
suntsan woossay» yaageedda.
8 I hewaa ayaw geeddee gooppe, Yesuusi Aa, «Laa ha iita ayyaanaw, ha
bitaniyaappe kesa» yaageeddawaassa.
9 Yesuusi Aa, «Ne suntsay oonee?» yaagiide oochcheedda.
I, «Nuuni c'ora gidiyaa diraw, ta suntsay Leegiyoona» yaageedda.
10 Iita ayyaanatuwaa he gadiyaappe kessi yeddenna mala, Yesuusa minisiide
woosseedda.
11 He deriyaa bollan c'ora guduntsaa wudii heemettee;
12 iita ayyaanatuu Yesuusa, «Nuuna hini guduntsaa wudiyaakko yeddaarikkii;
unttunttun biide gelana» yaagiide woossina,
13 Yesuusi, «Biite» yaageedda. Iita ayyaanatuu bitaniyaappe kesiide,
guduntsatuwaan geleeddino; laa"u sha"a gidiyaa guduntsaa wudii kakaa
huup'iyaanna kajjottiidde, abbaan geliide, mitetti aggeedda.
14 Guduntsaa wudiyaa heemmiyaawanttu bak'atiide, haneeddawaa katamaaninne
katamaappe gas'aa gadiyaan odeeddino; hewaa be'anaw Asay yeedda.

15 Asay Yesuusakko yiide, c'ora iita ayyaanatuu beni oyk'k'eedda bitanii bare
wozanay simmina, mayuwaa mayyiide, hewaan utteeddawaa be'iide, ubbay
yayyeedda.
16 Hewaa be'eedda asatuu iita ayyaanatuu oyk'k'eedda bitanii haneeddawaanne
k'ay guduntsaa wudiyaabaa he asaw odeeddino.
17 Hewaa diraw, Asay barenttu gadiyaappe Yesuusi baana mala, woosaa
doommeedda.
18 Yesuusi wonggiriyaan gelishshin, iita ayyaanatuu oyk'k'eedda bitanii
Yesuusanna de'ana mala, Yesuusa woosseedda.
19 Shin Yesuusi is's'iide Aa, «Ne soy simmaade, Goday new ay mala wolk'k'aamabaa
ootseeddenttonne k'ay I new ay mala keekentto ne soy asaw oda» yaageedda.
20 Bitanii biide, Tammu Katamaa* giyaa saan yuuyyiide, Yesuusi barew ay mala
wolk'k'aamabaa ootseeddentto, oduwaa doommeedda; I odeeddawaa siseedda Asay
ubbay maalaletteedda.

Yaa'iroosa Naattonne Yesuusa Mayuwaa Bochcheedda Mishiratto (Mat. 9:18-26; Luk'. 8:40-56)

21 Yesuusi simmiide, wonggiriyaan geliide, abbaa pinneeddawaappe guyyiyaan,
c'ora Asay abbaa mataan Aakko yuuyyi aad'd'iide shiik'eeddino.
22 Yaa'iroosa giyaawe, Ayihuda woosa golliyaa kaappatuwaappe ittuu, Yesuusa
be'eedda wode aakko yi Aa gediyaan kunddiide,
23 «Ta naatta harggaade hayk'k'anaw; iza pas'iide lo"o de'ana mala, yaade ne
kushiyaa izi bolla wotsaarikkii» yaagiide Yesuusa minisiide woosseedda.
24 Yesuusi Yaa'iroosanna beedda; I biishshin c'ora Asay Aa kaalliidde
metootseeddino.
25 Tammanne laa"u laytsaa ubbaa izi bollaappe suutsay goggiyaa itti mishiratta
de'aw.
26 C'ora aakimatuu izo aakimishshinkka, iza pas'a kaa'ettaaddu; bare miishshaa
ubbaa wurssinakka iziw haa iiteeddawaappe attin, ayinne izo maaddibeenna.
27 He mishiratta Yesuusabaa sisaade, asaa giddonna Yesuusappe guyyenna yaade,
Aa mayuwaa bochchaaddu.
28 Ayaw gooppe iza, «Taani haray atto, Aa mayuwaa bochchooppekka pas'ana»
yaagaade k'oppaaddu.
29 Iippe goggiyaa suutsay ellekka ek'k'i aggeedda; iza bare waayiyaappe
pas'eeddawaa bare bollaan eraa aggaaddu.
30 Yesuusi bareppe wolk'k'ay kesseeddawaa bare huup'ew eriide, ellekka c'ora asaa
giddon guyye simmiide, «Ta mayuwaa bochcheeddawe oonee?» yaageedda.
31 Yesuusa kaalliyaawanttu Aa, «Asay neena sugiyaa wode be'aadde, ‹Taana oonee
bochcheeddawe?› yaagay?» geeddino.
32 Yesuusi hewaa oonee ootseeddenttonne be'anaw yuushshi aatsiide s'eelleedda;
33 shin mishiratta barew haneeddawaa eraade, yashshaa kokkoraadde yaade
Yesuusa sintsan guufannaaddu; k'ay tumatetsaan haneeddawaa ubbaa aw odaaddu.
34 Yesuusi izo, «Ta naattee, neena ne ammanuu patseedda; saruwaan ba; ne
waayiyaappenne pas'a» yaageedda.
35 Yesuusi biro hewaa giishshin, Ayihuda woosa golliyaa kaappuwaa soyippe
kiitetteedda asatuu yiide, «Ne naatta hayk'k'adiggaaddu; simmi tamaarissiyaawaa
ayaw daaburssay?» yaageeddino.

---

* **5:20** *Tammu Katamaa:* Hawanttu itti c'ita gideedda katamatuu Sammaariyaappenne Galiilaa gadiyaa away doliyaa baggana de'iyaawantta gidiide, hewanttun de'iyaa asatuwaa eeshshaykka Giriike asatuwaa de'uwaa ogiyaa kaalliyaawaa bessee.

36 Shin Yesuusi unttunttu giyaawaa sisiide, Ayihuda woosa golliyaa kaappuwaa,
«Ammano s'alalaa ammanappe attin, yayyoppa» yaageedda.
37 Yesuusi P'es'iroosappe, Yaak'oobappenne Yaak'ooba ishaa Yohaannisappe haray
ooninne barena kaallenna mala diggeedda.
38 Unttunttu Ayihuda woosa golliyaa kaappuwaa soy gakkeedda wode, Yesuusi
Asay loytsi yeekkiyaawaanne zilaaliyaawaa be'eedda.
39 Geliide asaa, «Ayaw loytsi yeekkiitee? Naatta gem"ishshaadduppe attin,
hayk'k'abeykku» yaageedda.
40 Hewaappe guyye Asay Aa bolla miic'c'eedda; shin asaa ubbaa kare kessiide,
naatti aawuwaanne aatto hewaan barenanna de'iyaa Aa kaalliyaawanttanne
akkiide, naatta de'iyaasaa geleedda.
41 Yesuusi naatti kushiyaa oyk'k'iide, «S'aalitaa, k'uumii»† yaageedda; hewaa
biletsay, «Guutsa naattee, taani neena dendda gay» giyaawaa.
42 Naatta ellekka dendda ek'k'aade hamettaaddu; iza tammanne laa"u laytsaa
naatto; hewe haniyaawaan Asay daro maalaletteedda.
43 Yesuusi hewaa unttunttu oossinne odenna mala, unttuntta minisi azaziide, «Iziw
miyaabaa immite» yaageedda.

6

Yesuusa Naazireeten Akkenaan Is's'eeddino (Mat. 13:53-58; Luk'. 4:16-30)

1 Yesuusi hewaappe kesiide, bare gadiyaa Naazireete katamaa beedda; Aa
kaalliyaawanttukka Aa kaalliide beeddino.
2 Sambbataa gallassi Ayihuda woosa golliyaan tamaarissuwaa doommeedda; I
tamaarissiyaawaa siseedda c'ora Asay maalalettiide, «Hawe ha ubbabaa hak'appe
demmeeddee? Ha aw imetteedda aad'd'o eratetsay ayee? S'oossay ootsiyaa malaataa
I wooti ootsii? 3 Hawe anaas'iyaa* gidennee? Mayraami na'aa, Yaak'ooba ishaa, Yoosa
ishaa, Yihudaa ishaa, Simoona ishaa gidennee? Aa michchatuu nuunanna hawaan
de'iyaawantta gidikkinoo?» yaagiide, I giyaawaa akkenaan is's'eeddino.
4 Yesuusi he asaw, «Nabii bare gadiyaan, bare dabbatuwaaninne barenttu soy asaan
bonchchettennawaappe attin, ubba saan bonchchetee» yaageedda.
5 I hewaan bare kushiyaa amareeda asatuwaa bolla wotsiide, unttuntta
patseeddawaappe attin, c'ora malaataa ootsanaw ayinne danddaybbeenna.
6 Asay ammanibeenna diraw maalaletteedda.

Yesuusi Tammanne Laa"u Barena Kaalliyaawanttu Tamaarissanaadan Kiitteedda (Mat. 10:5-15; Luk'. 9:1-6)

Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi hewaa heeraan de'iyaa k'eeri katamatuwaan yuuyyi
yuuyyiide, asaa tamaarisseedda.
7 Yesuusi tammanne laa"u barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, laa"uwaa
laa"uwaa kiitteedda; k'ay unttunttoo iita ayyaanatuwaa kessiyaa maataa immeedda.
8 Unttuntta, «Ogiyaa s'am"aappe attin, k'umaa, k'arc'c'iitiyaa, hinttew miishshaa
ayaanneekka oyk'k'oppite.
9 Hinttenttu gediyaan c'aammaakka wotsite; shin laa"u mayuwaa mayyoppite»
yaageedda.
10 K'aykka unttuntta, «Hinttentta Asay hak'an mokkooppenne, hewaappe kesana
gakkanaw, he golliyaan utti aggite.

---

† **5:41** *S'aalitaa, k'uumii:* Ha k'aalatuu Aramaayike geetettiyaa k'aalaan Yesuusa wodiyaan Paalasttiine gaden haasayettiyaawaa. S'aalitaa giyaawenne k'uumi giyaawe amaaratsuwaa k'aalaa gidenna. Shin Giriikiyaa k'aalaa.

* **6:3** ***Anaas'iyaa:*** Giriike biletsaan shuchchaa woy urk'k'aa melissiide med'd'iyaa asaa giide go"ettee.

11 Hinttentta Asay mokkennasaa woy hintte odiyaabaa sisennasaa hak'a
gidooppekka, he gadiyaan de'iyaa asaw hewe markka gidana mala, hewaappe
kesiidde, hintte gediyaappe baanaa shoc'ite»† yaageedda.
12 Tammanne laa"u Aa kaalliyaawanttu biide, Asay barenttu nagaraappe
simmanaadan, k'aalaa odeeddino.
13 Unttunttu asaappe daro iita ayyaanatuwaa kessiide, harggiyaa asaa c'ora
zayitiyaa okkiide patseeddino.

S'ammak'iyaa Yohaannisa Hayk'uwaa
(Mat. 14:1-12; Luk'. 9:7-9)

14 Asay Yesuusa suntsaa dentsiyaa diraw, Kaatiyaa Heroodise hewaa ubbaa
siseedda; itti itti asay, «S'ammak'iyaa Yohaannisi hayk'uwaappe denddeedda; hewoo
aw wolk'k'aama malaataa ootsiyaa wolk'k'ay de'ee» yaageedda.
15 Shin haranttu Aa, «Hawe Eelaasa» yaageeddino.
Haranttu k'ay, «Hawe beni wode nabatuwaa malatiyaa nabiyaa» yaageeddino.
16 Shin Heroodise hewaa siseedda wode, «Hewe taani k'ood'iyaa muuc'isseedda
s'ammak'iyaa Yohaannisa. I hayk'uwaappe pas'eedda» yaageedda.
17 Ayaw gooppe, Heroodise bare ishaa Pilip'p'oosa machchatto Heroodiyaado akki
wotseedda; Heroodise izi diraw, bare huup'ew asaa kiittiide, Yohaannisa oytsiide,
k'ashissi wotseedda.
18 Ayaw gooppe, Yohaannisi Heroodisa, «Neeni ne ishaa machchatto akkanaw
bessena» yaagi wotseedda.
19 Heroodiyaada Yohaannisaw uluwaan morkkiyaa oyk'k'aade Aa wod'isanaw
koyaaddu; shin danddayabeykku.
20 Yohaannisi s'illo asanne geeshsha asaa gideeddawaa Heroodise ereedda diraw,
aw yayyiide, loytsi naagi wotseedda; Yohaannisi giyaawaa sisiide, bare wozanaan
darssi metootiiddekka aabaa nashechchaan siseedda.
21 Heroodise bare yeletteedda gallassi, gadiyaa ayissiyaawanttoo, shaalak'atoonne
Galiilaan de'iyaa wolk'k'aama asaw shoobiyaa giigisseedda wode, wurssetsaan
Heroodiyaada injje gallassaa demmaaddu.
22 Heroodiyaadi naatta imatsaa mokkiyaasaa gela duraadde, Heroodisanne Aa
imatsatuwaa nashechchaaddu; Hewaappe guyye kaatii naattiw, «Neena lo"eeddawaa
ayaa gidooppenne taana oochcha; taani new immana» yaageedda.
23 K'ay iziw darii c'aak'k'iide, «Neeni oochcheeddawaa ayaa gidooppekka, taani
new immana; haray atto, ta kawutetsaappe bagga gidooppekka, taani new immana»
yaageedda.
24 Naatta kare kesaade bare daayo, «Ayaa imma goo?» yaagaade oochchaaddu.
I daaya, «S'ammak'iyaa Yohaannisa huup'iyaa imma ga» yaagaaddu.
25 Naatta ellekka kaatiyaakko baade Aa, «S'ammak'iyaa Yohaannisa huup'iyaa
woc'iitiyaan wotsaade, neeni ha"i taw immanaadan koyyay» yaagaaddu.
26 Hewaappe guyye kaatii darii k'aretteedda; shin bare c'aak'uwaa dirawunne bare
imatsatuwaa diraw iziw c'aak'k'eedda c'aak'uwaa kolanaw koyyibeenna.
27 Hewaa diraw, ellekka naagiyaawaa kiittiide, Yohaannisa huup'iyaa ahana mala
azazeedda; naagiyaawe k'asho golle biide, Yohaannisa k'ood'iyaa muuc'eedda.
28 He muuc'eeddawaa woc'iitiyaan wotsi ahiide, naattiw immeedda; naatta k'ay
bare aattiw immaaddu.
29 Yohaannisa kaalliyaawanttu hewaa siseedda wode yiide, Aa anhaa afiide
moogeeddino.

---

† **6:11** ***Hintte gediyaappe baanaa shoc'ite:*** Hawe Asay is's'eeddawaa bessiyaawaa. **6:13** Yak'. 5:14

Yesuusi Ichcheshu Sha"a Asaa Miziide Kalisseedda Taarikiyaa
(Mat. 14:13-21; Luk'. 9:10-17; Yoh. 6:1-14)

30 Yesuusi kiitteeddawanttu simmiide, Yesuusanna gakettiide, barenttu
ootseeddabaanne barenttu tamaarisseeddabaa ubbaa Yesuusaw odeeddino.
31 Biyaa asaynne yiyaa Asay darina, haray atto k'umaa maanawukka unttuntta
gatsennaan is's'eedda diraw, Yesuusi unttuntta, «Nuurekka guutsaa shemppi akkanaw
Asay baynnasaa boytte»‡ yaageedda.
32 Yesuusinne unttunttu barenttu s'alalaa wonggiriyaan uttiide, Asay baynnasaa
beeddino.
33 Unttunttu biishshin, c'ora Asay unttuntta be'iide ereedda; katamaa ubbaappe
gediyaan wos's'iidde, unttunttu biyaasaa unttunttuppe kasetiide gakkeeddino.
34 Yesuusi wonggiriyaappe kesiide, c'ora asaa be'eedda; Asay heemmiyaa Asay
baynna dorssaa mala gideedda diraw, k'arettiide asaa darobaa tamaarissuwaa
doommeedda.
35 Sa'ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Hawe sa'ay Asay
baynna sa'aa; ha"i sa'aykka k'ammi diggeedda;
36 asay heeraanne k'eeri katamatuwaa giddo biide, barenttoo miyaabaa shammana
mala, asaa moyzza» yaageeddino.
37 Shin Yesuusi zaariide unttuntta, «Asaw miyaabaa hintte immite» yaageedda.
Hewaappe guyye unttunttu, «Nuuni biide, laa"u s'eetu biraa santtimiyaa§ k'umaa
shammiide, Asay maanaw immanee?» yaagiide Aa oochcheeddino.
38 Yesuusi unttuntta, «Hinttenttoo aappun daabbuu de'ii? Biide be'ite» yaageedda.
Unttunttu be'iide, «Ichcheshu daabbuwaanne laa"u moliyaa» yaageeddino.
39 Yesuusi barena kaalliyaawantta asaa ubbaa c'itan c'itan shaakki shaakkiide,
maataan utissana mala azazeedda.
40 Asay s'eetuu s'eetuunne ishatamuu ishatamuu c'itan c'itan utteeddino.
41 Yesuusi ichcheshu daabbuwaanne laa"u moliyaa oyk'k'iide, pude saluwaa
s'eelliide, S'oossaa galateedda; daabbotuwaa mentsiide asaw gishana mala, barena
kaalliyaawanttoo immeedda; k'ay laa"u moliyaakka unttunttu ubbaw shaakkeedda.
42 Asay ubbay miide kalleeddino.
43 Hewaappe guyye atteedda daabbotuwaa dokkaynne moliyaa dokkay tammanne
laa"u zambbeeliyaa kumeeddawaa Yesuusa kaalliyaawanttu dentseeddino.
44 Daabbuwaa meedda attuma Asay ichcheshu sha"a.

Yesuusi Abbaa Bollan Hamettiidde Beedda
(Mat. 14:22-33; Yoh. 6:15-21)

45 Ellekka Yesuusi he c'ora asaa moyzziide, barena kaalliyaawanttu wonggiriyaan
geliide, abbaappe hefintsan de'iyaa Beetesayda giyaa katamaa bareppe sintsatiide
baanaadan azazeedda.
46 Unttuntta moyzzeeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa woossanaw zooziyaa
keseedda.
47 Sa'ay k'ammiyaa wode wonggirii wombbaa gidduwaan de'ishshin, Yesuusi
wombbaappe gas'aan barekka de'ee.
48 C'arkkuu Aa kaalliyaawanttukko c'arkkiyaa diraw, barena kaalliyaawantta
wombbaa beetay metootsiyaawaa Yesuusi be'iide, kuttuu waassana haniyaa wode
wombbaa bollan hamettiidde, unttunttukko yeedda; unttuntta yeggi aad'd'anaw
koyyeedda.

---

‡ **6:31** ***Asay baynnasaa:*** Hawe Galiilaa geetettiyaa wombbaappe pudehaa dola baggana de'ee. 6:45 s'eellite.

6:34 Pay. 27:17; 1 Kat. 22:17; 2 Od. 18:16; Hiz. 34:5; Mat. 9:36 § **6:37** ***Biraa santtimiyaa:*** Beni wodiyaan asaa gadiyaan itti gallassaa uniyaa ootsi peesheedda asaw itti biraa santtimii imettee. Mat. 20:2 s'eellite.

49 Shin wombbaa bollan I hamettishshin, unttunttu Aa be'iide, barenttoo
moyttilliyaa malatina waasseeddino.
50 Ayaw gooppe, unttunttu ubbay Aa be'iide, yashshaa kokkoreeddino; shin ellekka
Yesuusi unttuntta, «Ayinne baawa; taanattennee yayyoppite» yaageedda.
51 Yesuusi unttunttunna ittippe wonggiriyaan gelina, c'arkkuu woppu geedda;
unttunttu daro maalaletteeddino.
52 Ayaw gooppe, unttunttu wozanay jolleedda diraw, unttunttu ukitsaabaa
akeekibeykkino.

Yesuusi Gensaarees'en Harggangchchatuwaa Patseedda
(Mat. 14:34-36)

53 Unttunttu abbaa pinniide, Gensaarees'a giyaa biittaa gakkeeddino; yaan
wonggiriyaa gas'aa shiishshi k'achcheeddino.
54 Unttunttu wonggiriyaappe wod'd'iyaawaan, Asay ellekka Yesuusa erinne
55 hewaa heeraan de'iyaa gadiyaa ubbaan wos'erettiide, harggangchchatuwaa
shanchchamaan tookkiide, «Yesuusi de'ee» giina siseeddasaa ahuwaa doommeedda.
56 Yesuusi beedda sa'aa ubbaan k'eeri katamaan gidina, wolk'k'aama katamaan
gidina, heeraa giddon gidinakka, geyaa denbbaan Asay harggangchchatuwaa aakko
afee. Yesuusi bare mayuwaa mac'araa gidooppenne harggangchchatuwaa boshissana
mala, Asay Aa woosseedda; bochcheedda ubbay pas'eedda.

7

Yesuusi Asaa Wogaappe Koshshennawaa P'alk'k'eedda
(Mat. 15:1-9)

1 Parisaawatuunne Yerusaalameppe yiide, Muse higgiyaa tamaarissiyaa amareeda
asatuu Yesuusakko shiik'eeddino.
2 Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuu ittuu tuna kushiyan, hewaa giyaawe
meec'ettennaan k'umaa miyaawantta* be'eeddino.
3 Ayaw gooppe, Parisaawatuunne Ayihuda Asay ubbay barenttu aawotuwaa wogaa
naagiide, barenttu kushiyaa loytsi meec'ettennaan miikkino.
4 K'ay geyaappe yiidekka meec'ettennaan de'iidde miikkino. K'ay unttunttu
barenttu aawotuwaappe akkeedda hara c'ora wogay de'ee; hewekka wanc'c'aa,
keriyaa, birataappe med'd'eedda miishshaanne arssaa meec'c'iyaa wogaa.
5 Parisaawatuunne Muse higgiyaa tamaarissiyaawanttu Yesuusa, «Neena
kaalliyaawanttu ayaw nu aawotuwaa wogaa kaallennaan is's'iide, barenttu kushiyaa
meec'ettennaan k'umaa miinoo?» yaagiide oochcheeddino.
6-7 Yesuusi unttuntta hawaadan yaageedda; «Isiyaasi timbbitiyaa odeedda wode,
hinttenttubaa, lo"a malatiyaa iitatubaa s'aafeeddawaadankka,
« ‹S'oossay, «Hawe Asay taana,
bare bolla doonaan bonchchee.
Shin unttunttu wozanay taappe haakuwaan de'ee;
asay taw mela goyinnee.
Ayaw gooppe, Asay ootseedda azazuwaa,
S'oossaa higgiyaa malatissiide tamaarissee» geedda›
yaagiide timbbitiyaa tumuwaa odeedda.
8 «S'oossaa azazuwaa hintte aggiide, asaa wogaa minisiide naagiita» yaageedda.
9 K'aykka Yesuusi, «Hinttenttu hintte wogaa naaganaw S'oossaa azazuwaa aggiita.

---

* **7:2** ***Meec'ettennaan k'umaa miyaawantta:*** Ayihude asatuwaa wogaan meec'ettenna kushiyan k'umaa muussay tunaadan paydettee. Hewoo k'umaa maanappe kasenna kushiyaa meechchaa loytsi minisiino. **7:6-7** Isa. 29:13

10 Ayaw gooppe Muse, ‹Ne aabbanne ne daayo bonchcha› K'ay, ‹Bare aabbanne
bare aatto boriyaawe hayk'uwaan muretto› yaageedda.
11 Shin itti uraw bare aawuwaa woy bare aatto maaddiyaabay de'ishshin I, ‹Hawe
k'urbbaaniyaa; hawaa guussay S'oossaabaa giyaawaa› gooppe,
12 I bare aawuwaa woy bare aatto wodeppe maaddanawaa ayinne koyyikkita.
13 Ha hanotaan hintte hinttenttu wogaa naaganaw, S'oossaa k'aalaa koliide, hewaa
mala darobaa ootsiita» yaageedda.

Asaa Tunissiyaawantta
(Mat. 15:10-20)

14 Yesuusi c'ora asaa k'aykka barekko s'eesiide, «Ubbay taani giyaawaa sisitenne
akeekite.
15 Asaappe kesiyaawe asaa tunissiyaawaappe attin, kareppe asaa giddo geliide,
asaa tunissiyaabay ayinne baawa;
16 sisanaw haytsay de'iyaa uray ooninne siso» yaageedda.
17 Yesuusi c'ora asaa aggiide soy geleedda wode, Aa kaalliyaawanttu he
leemisuwaabaa Aa oochcheeddino.
18 I unttuntta, «Hinttenttookka k'ay gelibeennee? Kareppe asaa wozanaan geliyaabay
ayinne asaa tunissanaw danddayennawaa akeekiitee?
19 Ayaw gooppe, k'umay asaa uluwaa giddo geliide, karew kesiyaawaappe attin,
asaa wozanaa giddo gelenna» yaageedda. Hawaadankka Yesuusi k'umaa ubbay tuna
gidennawaa erisseedda.
20 K'aykka Yesuusi hawaadan yaageedda; «Asaa tunissiyaabay asaa wozanaa
giddoppe kesiyaabaa.
21 Ayaw gooppe, asaa wozanaa giddoppe kesiyaawe iita k'ofaa; woshummiyaawaa;
wuu"iyaawaa; wod'iyaawaa; c'aaratetsaa;
22 yoratetsaa; uuziyaa woy barena dosiyaawaa; iitatetsaa woy c'immiyaawaa;
geniyaa; mac'c'awaa amottiyaawaa; k'anaatiyaawaa; boriyaawaa woy zigiriyaawaa;
ayyuwaa; eeyatetsaa.
23 Ha iitabay ubbay asaa wozanaa giddoppe kesiide, asaa tunissee» yaageedda.

Itti Giriike Mishiratti Ammanuwaa
(Mat. 15:21-28)

24 Yesuusi hewaappe aggiide, S'iiroosanne Sidoonaa giyaa katamatuwaa matan
de'iyaa gadiyaa biide, itti golliyaa geleedda; k'ay I yaan de'iyaawaa ooninne
eranawaa koyyibeenna; shin k'osettiide gam"anaw danddayibeenna.
25 Shin bare guutsa naatti bolla iita ayyaanay de'iyaa itti mishiratta Yesuusabaa
sisaade, ellekka aakko yaanne Aa gediyaan guufanna aggaaddu.
26 He mishiratta Ayihuda asaa gidukku; Aa yeletteeddawekka Sooriyaa giyaa
gadiyaanna; Aa bare naattippe s'alahiyaa kessana mala, Yesuusa woossaaddu.
27 Shin Yesuusi zaariide, «Naanay kasetiide k'umaa kallino; ayaw gooppe, naanaa
k'umaa akkiide, kanatoo† oliyaawe lo"a gidenna» yaageedda.
28 Mishiratta zaaraade, «Tumakka ta Godaw, haray atto samppaa miyyiyaan de'iyaa
kanatuukka naanatuwaappe atteedda suuppaa miino» yaagaaddu.
29 Yesuusi k'ay izo, «Ha neeni haasayeedda k'aalaa diraw, s'alahii ne naattippe
keseedda; simmi ne soy ba» yaageedda.
30 Mishiratta bare soy biyaa wode, izi naattippe s'alahii kesina, hiis'an
giseeddawunno demmaaddu.

Yesuusi Tullenne Duude Gideedda Itti Bitaniyaa Patseedda

7:10 Kes. 20:12; 21:17; Wog. 20:9; Zar. 5:16

† **7:27** ***Kanatoo:*** Ha k'aalaa itti itti Ayihude asay, Ayihude gidenna asatoo go"etiyaawaa.

31 Yesuusi S'iiroosa gadiyaappe kesiide, Sidoonaannanne Tammu Katamaa giyaa
gadiyaanna kantsiide, Galiilaa Abbaakko beedda.
32 Asay tullenne duude gideedda bitaniyaa Yesuusakko ahiide, bare kushiyaa Aa
bollan wotsana mala, Yesuusa woosseeddino.
33 Yesuusi barekka he bitaniyaa c'ora asaappe gas'aa kessiide, bare birad'd'iyaa Aa
haytsaan yeddeedda; k'ay c'uchchaa c'uchchiide, Aa ins's'arssaa bochcheedda.
34 Saluwaa pude s'eelliide, tookki shemppiide, «Eftahi»‡ yaageedda; hewaa giyaawe
dooyetta giyaawaa.
35 Bitaniyaa haytsay ellekka dooyetti aggeedda; k'ay Aa haasayenna ins's'arssaykka
biletti aggeedda; bitanii ayinne waayettennan haasayii aggeedda.
36 Yesuusi asaw, «Hawaa oossinne odoppite» yaagiide odeedda; shin I darssi minisi
odina, Asay k'ay oduwaa yaa darisseedda.
37 Hewaa siseedda Asay ubbay daro maalalettiide, «Ubbabaakka I loytsi ootsee.
Haray atto tulliyaakka sissee; k'ay duudiyaakka haasayissee» yaageeddino.

8

Yesuusi Oyddu Sha"a Asaa Mizeedda
(Mat. 15:32-39)

1 He wode, c'ora Asay k'ay Yesuusakko shiik'eedda; asaw miyaabay d'ayina, Yesuusi
barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide,
2 «Ha c'ora Asay taananna heezzu gallassay gakkanaw gam"iide, miyaabaa ayinne
demmibeenna diraw, taani unttunttoo k'arettay.
3 Taani unttuntta koshaanna soy yeddooppe, biidde ogiyaan daaburiide kunddana;
ayaw gooppe, ittuu ittuu haako saappe yeedda» yaageedda.
4 Aa kaalliyaawanttu zaariide, «Ha Asay bayinna saan ha asaa ubbaa mizanaw
gidiyaa k'umaa demmanaw danddayiyaawe oonee?» yaageeddino.
5 Yesuusi unttuntta, «Hinttenttoo aappun daabbuu de'ii?» yaagiide oochcheedda.
Unttunttu, «Laappu daabbuu de'ee» yaageeddino.
6 Yesuusi asaa, «Sa'aan uttite» yaagiide azazeedda; k'ay laappu daabbuwaa akkiide,
S'oossaa galateedda; he daabbuwaa mentsiide, asaw gishana mala, barena
kaalliyaawanttoo immeedda. Yesuusa kaalliyaawanttu he c'ora asaw gisheeddino.
7 Unttunttoo k'aykka amareeda suuppaa moletuu de'iino; Yesuusi hewanttookka
S'oossaa galatiide, asaw gishana mala, barena kaalliyaawantta azazeedda.
8 Asay ubbay miide kallina atteedda dokkay laappu zambbeeliyaa kumeeddawaa
Aa kaalliyaawanttu dentseeddino.
9 K'umaa meedda Asay oyddu sha"a gidana; hewaappe guyyiyaan, Yesuusi asaa
yeddeedda.
10 I k'ay barena kaalliyaawanttunna ellekka wonggiriyaan geliide, Dalmmanutaa*
giyaa gadiyaa beedda.

Parisaawatuu Barenttoo Malaatay Oosettana Mala Oochcheeddino
(Mat. 16:1-4)

11 Parisaawatuu yiide, Yesuusanna palumaa doommeeddino.
Yesuusa paac'c'anaw koyyiide, saluwaappe malaataa barentta bessana mala
oochcheeddino.
12 Yesuusi darssi tookki shemppiide, «Ha wodiyaa Asay ayaw malaataa koyyii?
Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha wodiyaa asaw malaatay ubbaakka imettenna»
yaageedda.

---

‡ **7:34** *Eftahi:* Ha k'aalay Yesuusi ha alamiyaan de'iidde tamaarissiyaa wode, go"ettiyaa Aramaayike yaagettiyaa k'aalaan haasayeeddawaa. * **8:10** *Dalmmanutaa:* Hawe erettenna sa'aa.

13 K'ay unttuntta hewaan aggiide, zaari wonggiriyaan geliide, abbaappe hefintsa
pinneedda.

Parisaawatuwaa Irshshuwaanne Heroodisa Irshshuwaa
(Mat. 16:5-12)

14 Yesuusa kaalliyaawanttu k'umaa afanawaa dogeeddino; unttunttoo wonggiriyaa
giddon itti ukitsaappe haray baawa.
15 Yesuusi unttuntta, «Hinttentta erite; Parsaawatuwaa irshshuwaappenne
Heroodisa† irshshuwaappe naagettite» yaagiide azazeedda.
16 Unttunttu barenttu giddon, «I hawaa giyaawe nuw k'umay baynna diraassa»
yaagiide haasayaa doommeeddino.
17 Yesuusi unttunttu giyaawaa eriide, «Hinttenttoo daabbuu bayinnawaa ayaw
haasayiitee? Ha"i gakkanaw hinttew gelennee? Woy akeekikkitee? Hintte wozanay
jolleeddee?
18 Hinttenttoo ayfii de'ee; be'ikkitee? K'ay haytsay de'ee; sisikkitee? Hinttenttoo
hassayettennee?
19 Taani ichcheshu daabbuwaa ichcheshu sha"a asaw mentsa immeedda wode,
aappun zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentseedditee?» yaageedda.
Unttunttu, «Tammanne laa"u zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentseeddo»
yaageeddino.
20 «Taani k'aykka laappu daabbuwaa oyddu sha"a asaw mentsaade immeedda
wode, aappun zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentseedditee?» yaageedda.
Unttunttu, «Laappu zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentseeddo» yaageeddino.
21 I k'ay, «Ha"ikka akeekibeykkitee?» yaageedda.

Yesuusi Beetesaydan Itti K'ook'aa Patseedda

22 Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu Beetesayda giyaa katamaa beeddino; asatuu
k'ook'a bitaniyaa Yesuusakko ahiide, he bitaniyaa bochchana mala, Aa woosseeddino.
23 Yesuusi k'ook'a bitaniyaa kushiyaa oyk'k'iide, heeraappe gas'aa kesseedda; Aa
ayfiyaan c'uchchiide, bare kushiyaa Aa bolla wotsiide, «New ayentto beettii?»
yaagiide oochcheedda.
24 Bitanii d'ok'k'iide, «Taani asaa be'ay; shin Asay hamettiidde, mitsaa malatee»
yaageedda.
25 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi shirettiide bitaniyaa ayfiyaan bare kushiyaa
wotseedda. Aa ayfii pas'eedda; bitaniikka loytsi s'eelleedda; k'ay ubbabaakka
geeshshiide be'eedda.
26 Yesuusi bitaniyaa, «Heeraa geloppa» yaagi Aa soy yeddeedda.

P'es'iroosa Ammanuwaanne Aa Markkatetsaa
(Mat. 16:13-20; Luk'. 9:18-21)

27 Yesuusi barena kaalliyaawanttunna K'iisaariyaa Piliip'p'oosa de'iyaa k'eeri
heeratuwaa beedda; I biishshin ogiyaan Yesuusi, «Taana Asay oona gii?» yaagiide
barena kaalliyaawantta oochcheedda.
28 Aa kaalliyaawanttu, «Itti itti Asay neena, ‹S'ammak'iyaa Yohaannisa› gee;
haranttu, ‹Eelaasa› giino; k'ay haranttu, ‹Nabatuwaappe ittuwaa› giino» yaageeddino.
29 Yesuusi unttuntta, «Hintteshi taana oona giitee?» yaagiide oochcheedda.
P'es'iroosi, «Neeni Dooretteedda Kiristtoosa» yaagiide zaareedda.
30 Yesuusi, «Tabaa oossinne odoppite» yaagiide unttuntta azazeedda.

---

† **8:15** *Heroodisa:* Hawe Heroodise Anttip'aasa geetettiyaa wogga Heroodisa geetettiyaawaa na'aa. **8:18** Erm. 5:21; Hiz. 12:2; Mar. 4:12

Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabaanne
Waayiyaabaa Koyruwaa Haasayee
(Mat. 16:21-28; Luk'. 9:22-27)

31 Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Taani, Asaa Na'ay, darii waayettanaw bessee;
c'imatuu, k'eesatuwaa kaappatuunne higgiyaa tamaarissiyaawanttu taana is's'anaw
bessee; unttunttu taana wod'anawunne taani heezzentsiyaa gallassaappe guyyiyaan,
hayk'uwaappe denddanaw bessee» yaagiide tamaarissuwaa doommeedda.
32 Hewaa I unttunttoo geeshshiide odeedda; P'es'iroosi Aa itti bagga zaariide,
zoretaa doommeedda.
33 Shin Yesuusi guyye simmiide, barena kaalliyaawantta s'eelliide P'es'iroosa, «Ha
Sees'aanaw, kichcha ta matappe! Neeni Asay k'oppiyaawaa k'oppaasappe attin,
S'oossay k'oppiyaawaa gidenna» yaageedda.

Yesuusa Kaalussay Oochchiyaa Gatiyaa
(Mat. 10:38-39; 16:24-28; Luk'. 9:23-27; 14:26-27)

34 Yesuusi c'ora asaanne barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, «Taana kaallana
koyyiyaa uray de'ooppe, barena kaddo; yaatiide bare mask'k'aliyaa tookkiide, taana
kaallo.
35 Ayaw gooppe, bare shemppuwaa‡ ashshana koyyiyaa uray bayizzanawaa; shin
ta dirawunne wonggalaa mishiraachchuwaa diraw bare shemppuwaa bayizziyaa
uray ashshanawaa.
36 Itti uray sa'aan de'iyaa ubbabaa barew shiishshiide, bare shemppuwaa
bayizzooppe, Aa ayaa maaddanee?
37 Itti uray bare shemppuwaa wozanaw ayaa immana danddayi?
38 S'oossaa ammanenna ha nagaranchcha yeletaa wodiyaan, itti uray taananinne
ta k'aalaan yeellatooppe, taanikka, Asaa Na'ay, k'ay ta Aawuwaa bonchchuwaan
geeshsha kiitanchchatuwaanna yiyaa wodekka, aan yeellatana» yaageedda.

9

Yesuusa Malay Laametteeddawaa Odiyaa Taarikiyaa
(Mat. 17:1-13; Luk'. 9:28-36)

1 Yesuusi unttuntta, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; amareeda asatuu S'oossaa
kawutetsay wolk'k'aanna yiyaawaa be'ennaan hayk'k'ennawanttu hawaan de'iino»
yaageedda.
2 Yesuusi usuppun gallassaappe guyyiyaan, barenanna P'es'iroosa, Yaak'oobanne
Yohaannisa akkiide, unttunttu s'alalaa wolk'k'aama deriyaa bolla kesseedda;
unttunttu sintsaan laametteedda;
3 Aa mayuukka p'ooleedda; sa'aan mayuwaa meec'c'iyaa ooninne geeshshanaw
danddayennawaa keenaa darii boos's'eedda.
4 He heezzu Yesuusa kaalliyaawanttu, Eelaasinne Muse Yesuusanna
haasayiyaawantta be'eeddino.
5 P'es'iroosi Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, nuuni hawaan de'iyaawe nuw lo"a; nuuni
heezzu daasatuwaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, k'ay ittuwaa Eelaasaw kees's'ana»
yaageedda.
6 I waaganenttonne eribeenna; ayaw gooppe, ikka yekkonttukka darii yayyeeddino.
7 Hewaappe guyyiyaan, shaarii yiide unttuntta kammina shaariyaappe, «Hawe
taani siik'iyaa ta Na'aa; I giyaawaa sisite» giyaa k'aalay yeedda.
8 Ellekka unttunttu yuushshi aatsi s'eelliyaa wode, Yesuusappe attin, haraa
oonanne barenttu matan be'ibeykkino.

‡ **8:35** ***Shemppuwaa:*** Giriikiyaa k'aalaan izaawa woy asaa shemppuwaa geetetti biletteedda. **9:2** 2 P'es'. 1:17-18

9 Unttunttu deriyaappe wod'd'ishin, Yesuusi unttuntta, «Taani, Asaa Na'ay,
hayk'uwaappe denddana gakkanaw, hintte be'eeddabaa oossinne odoppite» yaagiide
azazeedda.
10 I azazeeddawaa unttunttu, « ‹Eeno› giide, ha hayk'uwaappe denddiyaawaa
giyaawe waagiyaawee» yaagiide, barenttu giddon haasayetteeddino.
11 Unttunttu Yesuusa, «Higgiyaa tamaarissiyaawanttu ayaw, ‹Eelaas kasetiide
yaanaw bessee› giinoo?» yaagiide oochcheeddino.
12 I zaariide yaageedda; «Tumakka, Eelaas kaseti yiide, ubbabaa giigissee; yaatina,
ayaw S'oossaa Mas'aafay, ‹Asaa Na'ay darii waayettananne is's'ettana› yaagii?
13 Shin taani hinttenttoo oday; Eelaas yeedda; k'ay aabay S'oossaa Mas'aafan
s'aafetteeddawaadankka, Asay Aa bare koyyeeddabaa ootseedda» yaageedda.

Yesuusi Iita Ayyaanay Oyk'k'eedda Na'aa Patseedda (Mat. 17:14-21; Luk'. 9:37-43)

14 Yesuusi, P'es'iroosi, Yaak'oobinne Yohaannisi yekko Yesuusa kaalliyaawanttukko
simmiide yiyaa wode, c'ora Asay he kaalliyaawanttu yuushshuwaan
ek'k'eeddawaanne higgiyaa tamaarissiyaa amareeda asatuu unttunttunna
palumettiyaawantta be'eeddino.
15 He c'ora Asay Yesuusa be'eedda wode maalaletti dagammiide, ellekka aakko
wos's'i yiide, Aa saroteedda.
16 Yesuusi barena kaalliyaawantta «Unttunttunna ayaa palumettiitee?» yaagiide
oochcheedda.
17 He c'ora asaa giddoppe itti bitanii zaariide, «Tamaarissiyaawoo, ta na'aa bollan
haasayaa diggiyaa iita ayyaanay de'iyaa diraw, Aa neekko akkaade yaad.
18 Ha iita ayyaanay Aa oyk'k'iyaa wode ubbaan, Aa olee; Aa doonaannakka
hoommuu paarottee; k'ay achchaa garc'c'issee; bollaakka zoolissee. Aappe ha iita
ayaanaa kessana mala, neena kaalliyaawanttoo odaaddi, shin kessanaw
danddaybbeykkino» yaageedda.
19 Yesuusi zaariide unttuntta, «Ammanenna ha wodiyaa asaw! Taani hinttenttunna
awude gakkanaw de'anee? K'ay hinttenttubaa awude gakkanaw danddayanee?
Na'aa taakko haa akki yiite» yaageedda.
20 Unttunttu na'aa aakko aheeddino; he iita ayyaanay Yesuusa be'iide elekka na'aa
kokkorssii aggeedda; na'ay sa'aan kunddiide, doonaana hoommuu goppu giishshin
gonddoretteedda.
21 Yesuusi he na'aa aawuwaa, «Hawe ne na'aa oyk'k'oodeppe woyssa wode
gidanee?» yaagiide oochcheedda.
Na'aa aabbu, «I na'atetsaan de'iyaa wodiyaappe doommeedda.
22 Aa wod'anaw daro wode tamaaninne haatsaan oleedda; shin neeni
danddayooppe, nuw k'arettaade nuuna maaddaarikkii» yaageedda.
23 Yesuusi Aa, «Neeni danddayooppe gay? Ammaniyaa asaw ubbabay
danddayettee» yaageedda.
24 Ellekka na'aa aabbu bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Taani ammanay; shin
gujja ammananaadan, taana maaddaarikkii» yaageedda.
25 Yesuusi Asay dari dari biyaawaa be'iide, iita ayaanaa, «Na'aa tullenne duude
ootseedda ayyaanaw, ha na'aappe kesa gaade neena ta azazay; k'ay zaaretsaade aan
geloppa» yaageedda.
26 He iita ayyaanay waassiide, na'aa darssi kokkorssiide, aappe keseedda. Na'ay
hayk'k'eeddawaa malatina, daro asay, «Na'ay hayk'k'eedda» yaageedda.
27 Shin Yesuusi na'aa kushiyaa oyk'k'iide dentsina, na'ay denddi ek'k'eedda.
28 Yesuusi soy geleeddawaappe guyyiyaan, Aa kaalliyaawanttu Yesuusa dumma,
«Nuuni he iita ayaanaa kessanaw ayaw danddaybeykkoo?» yaagiide oochcheeddino.

29 Yesuusi zaariide, «Hewaa malay woossappenne s'oomaappe attin, harabaan
kesanaw danddayenna» yaageedda.

Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabaanne Hayk'uwaabaa Laa'entsuwaa Odeedda (Mat. 17:22-23; Luk'. 9:43-45)

30 Unttunttu hewaappe denddiide, Galiilaanna aad'd'iide beeddino; Yesuusi bare
de'iyaasaa ooninne erana mala koyyibeenna.
31 Ayaw gooppe, I barena kaalliyaawantta «Taana, Asaa Na'aa, Asay asaw aatsiide
immananne wod'ana; taani k'ay heezzu gallassaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe
denddana» yaagiide tamaarissee.
32 Shin unttunttoo I giyaawe gelibeenna; k'ay Aa oochchanawukka yayyeeddino.

Ubbaappe Aad'd'iyaawe Oonee? (Mat. 18:1-5; Luk'. 9:46-48)

33 Unttunttu K'ifirinaahooma giyaa katamaa beeddino; soy geleeddawaappe
guyyiyaan, Yesuusi unttuntta, «Ogiyaan ayaa palumettiitee?» yaagiide oochcheedda.
34 Shin unttunttu biidde ogiyaan, «Nu giddon nu ubbaappe aad'd'iyaawe oonee?»
yaagiide palumetteedda diraw, c'o"u geeddino.
35 Yesuusi uttiide, tammanne laa"u barena kaalliyaawantta s'eesiide unttuntta,
«Ooninne sintsaw aad'd'ana koyyooppe, ubbaappe guyye aad'd'iide, he ubbaw k'ooma
gidanaw bessee» yaageedda.
36 Itti guutsa na'aa oyk'k'iide, unttunttu giddon esseedda; he guutsa na'aa
idimmiide unttuntta,
37 «Hawanttu mala guutsa naanaappe ittuwaa ta suntsan mokkiyaa ooninne taana
mokkee; k'ay taana mokkiyaa ooninne taana kiitteeddawaa mokkiyaawaappe attin,
ta s'alalaa mokkenna» yaageedda.

Yesuusi, «Nubaa Ek'ettenna Uray Nu Bagga» Yaageedda (Luk'. 9:49-50)

38 Yohaannisi Aa, «Tamaarissiyaawoo, itti Asay ne suntsan iita ayyaanatuwaa
kessiyaawaa nuuni be'iide, nu bagga gidenna diraw, Aa diggeeddo» yaageedda.
39 Shin Yesuusi yaageedda; «Ooninne ta suntsan malaataa ootsiide, ellekka ta bolla
iitabaa haasayanaw danddayiyaawe bayinna diraw diggoppite;
40 ayaw gooppe, nubaa ek'ettenna uray nu bagga.
41 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hintte tawantta Kiristtoosawantta gidiyaa
diraw, ooninne hinttenttoo ta suntsan buliyaa haatsaa ushanaw immooppekka, bare
gatiyaa akkanawaa.

Nagaraa Gaasuwaa (Mat. 18:6-9; Luk'. 17:1-2)

42 «Taana ammaniyaa ha guutsatuwaappe ittuwaa baletsiyaa oonanne, gaac'c'iyaa
wogga wos'aa Aa k'ood'iyaan k'achchiide, abbaan Aa oliyaawe aw lo"a.
43-44 Ne kushii neena baletsooppe, k'ans's'a ola; neeni laa"u kushiyaanna* k'ay
ubbakka to'enna Gaannamiyaa tamaan geliyaawaappe, duus'a kushiyaanna de'uwaa
geliyaawe new lo"a.
45-46 Ne gedii neena baletsooppe, k'ans's'a ola; neeni laa"u gediyaanna ubbakka
to'enna Gaannamiyaa tamaan yegettiyaawaappe, dooma gidaade de'uwaa geliyaawe
new lo"a.

---

* **9:43-44** Hara Geeshsha Mas'aafaa biletsatuu, gus's'unii mule hayk'k'ennasaanne k'ay mulekka to'enna Gaannamiyaa tamaan, yaagee. 9:45, 47 s'eellite.

47-48 Ne ayfii neena baletsooppe, wooc'a ola; neeni laa"u ayfiyaana ubbakka to'enna
Gaannamiyaa tamaan yegettiyaawaappe, itti ayfiyaana S'oossaa kawutetsaa
geliyaawe new lo"a.
49 «K'umaan mas'iniyaa yeggiyaawaadan, tamay asaa ubbaa bolla yegettana.
50 Mas'inii lo"a; shin I mal"ana d'ayooppe, zaariide Aa wooti mal"etsanitee?
Hinttenttun mas'inii de'o;† yaatiide ittuu ittuwaanna sarotetsaan de'ite» yaageedda.

10

Machchatto Yeddanaw Bessena
(Mat. 19:1-2; Luk'. 16:18)

1 Yesuusi hewaappe denddiide, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggana
Yihudaa gadiyaa beedda. C'ora Asay shirettiide aakko shiik'ina, kase I
ootsiyaawaadankka he asaa tamaarissuwaa doommeedda.
2 Itti itti Parisaawatuu paac'c'anaw Yesuusakko yiide, «Itti Asay bare machchatto
yeddanaw nuw higgii azazii?» yaagiide Aa oochcheeddino.
3 I zaariide, «Muse hinttentta waagi azazeeddee?» yaageedda.
4 Unttunttu, «Muse, ‹Itti Asay bare machchatto paramaa immiide yeddo› geedda»
yaageeddino.
5 Yesuusi zaariide unttuntta, «Hinttenttu odina sisennawantta gidiyaa diraw, Muse
ha azazuwaa hinttenttoo s'aafeedda.
6 Shin S'oossay koyro med'd'iyaa wode, attuma asanne mac'c'a asaa ootsiide,
unttuntta med'd'eedda.
7 Hewaa diraw, itti Asay bare aabbanne bare daayo aggiide, bare machchattinna
ittuwaa gidee;
8 unttunttu laa"atuu itti asho gidiino; hewaa diraw, unttunttu itti asaa
gidiyaawaappe attin, laa"u asaa gidikkino.
9 Hewaa diraw, S'oossay ittippe gatseeddawaa Asay shaakkoppo» yaageedda.
10 Unttunttu soy simmeedda wode, Yesuusa kaalliyaawanttu ha yewuwaabaa
Yesuusa zaari oochcheeddino.
11 Yesuusi unttuntta, «Bare machchatto yeddiide, hararo akkiyaa uray ooninne
izinna woshummee.
12 K'ay mac'c'awunakka bare asinaappe kesaade hara asinaa gelooppe
woshummaw» yaageedda.

Yesuusi Guutsa Naanaa Anjjeedda
(Mat. 19:13-15; Luk'. 18:15-17)

13 Yesuusi guutsa naanaa bochchana mala, itti itti Asay naanaa aakko aheedda;
shin Yesuusa kaalliyaawanttu he asaa seereeddino.
14 Yesuusi hewaa be'iide, barena kaalliyaawantta hank'k'etteedda; unttuntta,
«Guutsa naanay taakko yiyaawantta diggoppite; ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay
hawanttu malaasa.
15 Taani hinttenttoo tumuwaa gay; S'oossaa kawutetsaa guutsa na'aadan akkena
uray ooninne he kawutetsaa ubbakka gelenna» yaageedda.
16 Guutsa naanaa idimmiide, bare kushiyaa unttunttu bolla huup'iyaan huup'iyaan
wotsiide, unttuntta anjjeedda.

Miishshaa Siik'ussay Ahiyaa Metuwaa
(Mat. 19:16-30; Luk'. 18:18-30)

---

† **9:50** *Hinttenttun mas'inii de'o:* Hawaa guussay Yesuusan ammaniyaawanttu barenttu ammanuwaappe denddo gaasuwaan unttunttu bolla metuu gakkinttokka ittuu ittuwaanna sarotetsaan de'anaw bessee. **10:4** Zar. 24:1-4; Mat. 5:13 **10:6** Dom. 1:27; 5:2 **10:8** Dom. 2:24

17 Yesuusi baanaw keseedda wode, itti bitanii wos's'iidde yi Aa sintsan gulbbatiide,
«Lo"o tamaarissiyaawoo, med'inaa de'uwaa laattanaw taani ayaa ootsoo?» yaagiide
Aa oochcheedda.
18 Yesuusi, «Ayaw taana lo"oo gay? S'oossaa s'alalaappe attin, hara lo"uu ooninne
baawa.
19 S'oossaa azazuwaa, ‹Wod'oppa; woshummoppa; wuu"oppa; wordduwaa
markkattoppa; c'immoppa; ne aabbanne ne daayo bonchcha› yaagiyaawaa eraasa»
yaageedda.
20 Bitanii Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, taani hewaa ubbaa na'atetsaappe
doommaade ha"i gakkanawukka naagay» yaageedda.
21 Yesuusi bitaniyaa doseedda; Aa c'addi s'eelliide, «New ittibay pac'c'eedda; baade
new de'iyaabaa ubbaa zal"aade, he miishshaa hiyyeesaw imma; neeni saluwaan
durettana. Yaatowaappe guyyiyaan yaade taana kaala» yaageedda.
22 Shin bitanii hewaa sisiide, I daro dure gidiyaa diraw, bare som"iyaa d'umissiide,
nashettennan aggiide beedda.
23 Yesuusi barena kaalliyaawantta yuushshi aatsi s'eelliide, «Daro dure Asay
S'oossaa kawutetsaa gelanaw waan metanddeeshsha!» yaageedda.
24 Aa kaalliyaawanttu Aa haasayaa sisiide maalaletteeddino; shin Yesuusi k'aykka
unttuntta, «Naatoo, S'oossaa kawutetsaa gelanaw wooti metanddeeshsha!*
25 Dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanawaappe, gaaluu marppiyaa s'oo'iyaanna
aad'd'anawe matattee» yaageedda.
26 Yesuusa kaalliyaawanttu maalalettiide, «Yaatina, oonee attanaw
danddayiyaawe?» yaagiide ittuu ittuwaa oochcheeddino.
27 Yesuusi unttuntta c'addi s'eelliide, «Hawe S'oossaw danddayettiyaawaappe attin,
asaw danddayettenna; ayaw gooppe, S'oossaw ubbabaykka danddayettee»
yaageedda.
28 P'es'iroosi Yesuusa, «Be'a; nuuni nubaa ubbaa aggiide, neena kaalleeddo»
yaageedda.
29 Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; ta dirawunne wonggalaa
mishiraachchuwaa diraw, golliyaa woy ishatuwaa woy michchatuwaa, woy aawuwaa
woy aatto woy machchatto, woy naanaa woy gadiyaa aggeeda Asay ooninne,
30 ha"i ha wodiyaan s'eetu dakkuwaappe dariyaa golletuwaa, ishatuwaa,
michchatuwaa, aatto, naanaa, gadiyaa, k'ay metuwaakka akkanawaa. Sintsappe
yaana wodiyaankka med'inaa de'uwaa akkanawaa.
31 Shin c'oratuu ha"i sintsan de'iyaawanttu guyye aad'd'ana; k'ay c'oratuu ha"i
guyyen de'iyaawanttu sintsaw aad'd'ana» yaageedda.

Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabaanne Hayk'uwaabaa Heezzentsuwaa Odeedda (Mat. 20:17-19; Luk'. 18:31-34)

32 Unttunttu Yerusaalame biidde, ogiyaan de'iino; Yesuusi barena
kaalliyaawanttuppe sintsanna hamettee. Unttunttu maalaletteeddino; Aa
kaalliyaawanttu yayyeeddino. Zaariide tammanne laa"u barena kaalliyaawantta
gas'aa kessiide, barena gakkanabaa dummayiide unttunttoo hawaadan yaagiide
odeedda;
33 «Be'ite; nuuni Yerusaalame ha"i kesoytte; yaan taana, Asaa Na'aa, k'eesatuwaa
kaappatoonne Muse higgiyaa tamaarissiyaawanttoo aatsiide immana. Unttunttu ta
bollan hayk'uwaa pirddaa pirddana; k'ay ayihuda gidenna asawukka taana aatsiide
immana.

10:19 Kes. 20:12-16; Zar. 5:16-20 * **10:24** ***Wooti metanddeeshsha:*** Hawaa itti itti biletsay barew de'iyaabaan ammanettiyaa asaa yaagee.

34 He Ayihuda gidenna Asay ta bolla k'iliic'ananne c'uchchana; taana lissuwaan
shoc'ananne wod'ana; taani k'ay heezzu gallassaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe
denddana.»

Yaak'oobinne Yohaannisi Woosseedda Woosaa
(Mat. 20:20-28)

35 Zabddiyoosa naanay Yaak'oobinne Yohaannisi Yesuusakko yiide,
«Tamaarissiyaawoo, nuuni neena woossiyaabaa ubbabaa nuw ootsaarikkii»
yaageeddino.
36 Yesuusi unttuntta, «Taani hinttenttoo ayaa ootsoo?» yaageedda.
37 Unttunttu Aa, «Ne bonchcho kawutetsaan neeni uttiyaa wode, nuuppe ittuwaa
neeppe ushechcha baggana k'ay ittuwaa haddirssa baggana utissaarikkii»
yaageeddino.
38 Shin Yesuusi unttuntta, «Hinttenttu ayaa woossanaw bessinttokka erikkita; taani
ushanaw bessiyaa metuwaa s'uu'aa ushanaw danddayiitee? K'ay taani
s'ammak'ettanaw bessiyaa s'ink'k'ataa† s'ammak'ettanaw danddayiitee?» yaageedda.
39 Hewaappe guyye unttunttu zaariide, «Ee danddayeetto» yaageeddino.
Yesuusi k'ay, «Taani ushanaw bessiyaa metuwaa s'uu'aa hintte ushana; taani
s'ammak'ettanaw bessiyaa s'ink'k'ataakka hintte s'ammak'ettana.
40 Shin taappe ushechcha baggannanne haddirssa baggana uttanawantta
dooriyaawe taana gidikke; shin he sa'ay S'oossay immanaw giigissi
wotseeddawanttussa» yaageedda.
41 Yekko tammu Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa siseedda wode, Yaak'oobanne
Yohaannisa hank'k'etteeddino.
42 Yesuusi unttuntta ubbaa barekko s'eesiide, hawaadan yaageedda; « ‹Ayihuda
gidennawantta mooddiyaawantta› giide k'oppiyaawanttunne hewantta kaaletsiyaa
asatuu barenttu asaa mooddiyaawaa eriita.
43 Shin hintte giddon hewaa mala gidenna; hintte giddon woggatana koyyiyaa
ooninne hinttenttoo k'oomaa gidanaw bessee.
44 K'ay hintte giddon ubbaappe bolla gidana koyyiyaa ooninne hintte ubbaw ayile
gidanaw bessee.
45 Ayaw gooppe, haray atto taani, Asaa Na'aykka, asaw ootsanawunne c'oratuwaa
wozanaw yeeddawaappe attin, Asay taw ootsana mala yabeykke» yaageedda.

Yesuusi K'ook'aa Bars's'amoosa Ayfiyaa Patseedda
(Mat. 20:29-34; Luk'. 18:35-43)

46 Unttunttu Iyarkko giyaa katamaa beeddino; Yesuusi barena
kaalliyaawanttunnanne c'ora asaana Iyarkkoppe kesishshin, S'imoosa na'ay k'ook'ay,
Bars's'amoosa giyaawe, ogiyaa doonaan woossiidde utteedda.
47 Bars's'amoos Naazireetiyaa Yesuusa gideeddawaa sisiide, bare kooshshaa
d'ok'k'u ootsiide, «Daawite na'aa‡ Yesuusaa, taana maaraarikkii!» yaagussaa
doommeedda.
48 C'ora Asay Aa, «Hayzza!» giide hank'k'etteedda.
Shin, I bare kooshshaa kasewaappekka darssi d'ok'k'u ootsiide, «Daawite na'aw,
taana maaraarikkii!» yaageedda.
49 Yesuusi ogiyaan ek'k'iide, «Aa haa s'eesite» yaageedda.
Unttunttu k'ook'aa, «Ayinne baawa; dendda ek'k'a; neena s'eesee» yaagiide
s'eeseeddino.
50 K'ook'ay bare mayuwaa oli aggiide, guppi denddi ek'k'iide, Yesuusakko beedda.

---

† **10:38** ***S'ink'k'ataa:*** Hawaa guussay Yesuusa gakkeedda metuwaa s'uu'aa guussaa. ‡ **10:47** *Daawite na'aa:* Ayihude asatuu S'oossaan Okettowe Daawite zeretsaappe yelettanawaa yaagiide k'ooppiyaa diraw, S'oossaan Okettowe «Daawite na'aa» yaagetti s'eesettee.

51 Yesuusi Aa, «Taani new ayaa ootsanaw koyyay?» yaageedda.
K'ook'ay, «Tamaarissiyaawoo, taani s'eellanawaa koyyay» yaageedda.
52 Yesuusi Aa, «Ba; ne ammanuu neena patseedda» yaageedda. Ellekka Aa ayfii s'eelli aggina, ogiyaan Yesuusa kaalli aggeedda.

11

Yesuusi Wolk'k'aama Bonchchuwaan Yerusaalame Geleedda
(Mat. 21:1-11; Luk'. 19:28-40; Yoh. 12:12-19)

1 Unttunttu Yerusaalame matiidde, Debre Zayite Deriyaa matan de'iyaa Beetefaagenne Biitaaniyaa gakkeeddino; Yesuusi barena kaalliyaawanttuppe laa"uwaa sintsaw kiittiide,
2 «Hinttenttuppe sintsan de'iyaa heeraa biite; yaa gelosaanna ooninne ubbaa toggibeenna k'ashuwaan de'iyaa hare maraa hintte demmana; Aa billi haa akkiide yiite.
3 Ooninne hinttentta, ‹Hewaa ayaw ootsite?› yaagiide oochchooppe, ‹Godaw* hawe koshshee; ellekka zaari haa yeddanawaa› yaagite» yaageedda.
4 Unttunttu biide, hare maraa penggiyaa matan ogiyaan k'achchi wotseeddawaa demmiide billeeddino.
5 Hewaan ek'k'eedda itti itti asatuu unttuntta, «Hare maraa wootanaw billiitee?» yaageeddino.
6 Yesuusa kaalliyaawanttu Yesuusi barentta azazeeddawaa odina, asatuu yeddi aggeeddino.
7 Unttunttu hare maraa Yesuusakko ahiide, barenttu mayuwaa Aa zokkiyaan wotseeddino; Yesuusi he hare maraa toggeedda.
8 C'ora Asay barenttu mayuwaa ogiyaan hiis'eedda; k'ay haranttuu mitsaa haytsaa kar kariide, ogiyaan hiis's'eeddino.
9 Yesuusappe sintsanna hamettiyaa asaynne Aa geeduwaa kaalliyaa Asay barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,
«S'oossay galatetto!
Godaa suntsan yiyaawe anjjetteeddawaa.
10 Godaa suntsan yiyaa nu aawuwaa
Daawite kawutetsay anjjetteeddawaa.
Saluwaa ubbaappe bolla saluwaan
de'iyaa S'oossay galatetto»
yaageeddino.
11 Yesuusi Yerusaalame biide, Geeshsha Golliyaa geleedda; k'ay ubbabaa yuuyyi yuuyyi s'eelleeddawaappe guyyiyaan, sa'ay k'ammiyaa diraw, tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawanttunna Biitaaniyaa beedda.

Yesuusi Shek'k'eedda Balasiyaa Mitsatto
(Mat. 21:18-19)

12 Wonttetsa gallassi unttunttu Biitaaniyaappe kesiide biishshin, Yesuusi koshatteedda.
13 Haakuwaan itti balasiyaa giyaa mitsatto haytsaa mayya utteeddawunno be'iide, ooni eri I bolla ayfii beettooppenne giide, be'anaw izikko beedda; shin izikko I biyaa wode, haytsaa s'alalaappe attin, ayinne ayfiyaa demmibeenna; ayaw gooppe, balasii ayfiyaa wodii gakkibeenna.
14 Yesuusi he balasatto, «Neeppe shirettiide med'inaw ooninne ayfiyaa mooppo» yaageedda. Yesuusa kaalliyaawanttu I giyaawaa siseeddino.

---

* **11:3** *Godaa:* Hawaa guussay hariyaa godaa. **11:9** Maz. 118:25-26

Yesuusi Geeshsha Golliyaan Zal"iyaawantta Kesseedda
(Mat. 21:12-17; Luk'. 19:45-48; Yoh. 2:13-22)

15 Unttunttu Yerusaalame beeddino; Yesuusi Geeshsha Golliyaa geliide, hewaan
zal"iyaawanttanne shammiyaawantta kare yederssuwaa doommeedda; k'ay
miishshaa laammiyaawanttu s'arap'p'eezaanne dogommuwaa zal"iyaawanttu
oydiyaa aatsi yeggiide,
16 ooninne ayentto tookkiide, Geeshsha Golliyaa gibbiyaa giddonna aad'd'anawaa
diggeedda.
17 Yesuusi asaa hawaadan yaagiide tamaarisseedda: «S'oossaa Mas'aafan, ‹Ta gollii
Ayihuda gidenna Asay ubbay S'oossaa woossiyaa golle geetettana› yaagettiide
s'aafeetti utteedda; shin hintte Aa bonk'k'anchchatuu k'osettiyaa gonggoluwaa
kesseeddita.»
18 K'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiyaa tamaarissiyaawanttu hewaa sisiide,
Aa wod'ana ogiyaa koshshaa doommeeddino; shin c'ora Asay I tamaarissiyaawaan
maalalettiyaa diraw, aw yayyeeddino.
19 Sa'ay omarsseedda wode, Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu katamaappe gas'aa
keseeddino.

Balasiyaa Giyaa Mitsatta Melaaddu
(Mat. 21:20-22)

20 Unttunttu wonttetsa gallassi guura ogiyaanna aad'd'iidde, he balasatta
s'ap'uwaanna mela diggeeddawunno be'eeddino.
21 P'es'iroosi hassayiide, «Tamaarissiyaawoo, be'a; neeni shek'k'eedda balasatta mela
diggaaddu» yaageedda.
22 Yesuusi zaariide, unttuntta hawaadan yaageedda; «S'oossaa ammanite.
23 Taani hinttenttoo tumuwaa gay; ooninne bare wozanaan sid'ennaan bare
geeddabay hananawaa ammaniide, ha deriyaa, ‹Denddaade abbaan kundda› gooppe
hanana.
24 Hewaa diraw, S'oossaa hintte woossiyaabaanne oochchiyaabaa ubbaa akki
diggowaadan ammanite; hintte akkana.
25 S'oossaa woossanaw hintte ek'k'iyaa wode, saluwaan de'iyaa hintte Aawuu hintte
nagaraa atto gaana mala, ooninne hinttentta naak'k'eeddabay de'ooppe, aw atto giite.
26 Shin asaa nagaraa hintte atto gaana d'ayooppe, saluwaan de'iyaa hintte
Aawuukka hintte nagaraa hinttenttoo atto geena.»

Yesuusi Ayaa Maattaani Ootsii Giyaa Ooshaa
(Mat. 21:23-27; Luk'. 20:1-8)

27 Unttunttu k'aykka Yerusaalame beeddino; Yesuusi Geeshsha Golliyaan
hamettishshin, k'eesatuwaa kaappatuu, Muse higgiyaa tamaarissiyaawanttunne
c'imatuu Yesuusakko yeeddino.
28 Aa, «Neeni hawaa ootsanaw new ay maatay de'ii? Woy new ha maataa
immeeddawe oonee?» yaageeddino.
29 Yesuusi zaariide unttuntta, «Taanikka hinttentta ittibaa oochchana; taw odite;
taani k'ay hawaa ay maataan ootsaytantto, hinttenttoo odana.
30 Yohaannisi s'ammak'iyaa maataa akkeeddawe S'oossaappeeyye woy asaappee?
Taw odite» yaageedda.
31 Unttunttu barenttu giddon palumaa doommiide, «Nuuni, ‹S'oossaappe yeedda›
yaagooppe, I nuuna, ‹Yaatina, Yohaannisi odeeddawaa ayaw ammanibeykkitee?›
yaagana.
32 Shin, ‹Asaappe yeedda gaanee?› » yaageeddino; k'ay Asay ubbay Yohaannisi
nabiyaa gideeddawaa eriyaa diraw, asaw yayyeeddino.

11:17 Isa. 56:7; Erm. 7:11

33 Hewaa diraw, unttunttu Yesuusaw, «Nuuni erokko» yaagiide zaareeddino.
Yesuusi, «Taanikka hawaa ay maataan ootsaytantto, hinttenttoo odikke» yaageedda.

12

Woynniyaa Turaa Tokkiyaa Oosanchchatuwaa Leemisuwaa (Mat. 21:33-46; Luk'. 20:9-19)

1 Yesuusi unttunttoo oduwaa leemisuwaan yaagiide doommeedda; «Itti bitanii woyniyaa giyaa turaa tokkiide, dirssaa yuushshi aatsiide direedda; k'ay he woyniyaa gumi"iyaa ollaakka bookkeedda; hewaa naagiyaa asaw naagiyaasaa kees's'eedda; hewaappe guyyiyaan, kotsaa ootsiyaa asaw immiide, hara gade beedda.
2 Woynniyaa ayfiyaa mas'iyaa wodii gakkina, barena gakkiyaawaa akkiide yaana mala, itti k'oomaa bare kotsaawatuwaakko kiitteedda.
3 Kotsaa ootsiyaawanttu Aa k'oomaa oyk'k'i wad'd'iide, kushe mela yeddeeddino.
4 Laa'entsuwaa hara k'oomaa unttunttukko kiitteedda; unttunttu he k'oomaa huup'iyaa p'alk'k'iide pokkissi yeddeeddino.
5 Woynniyaa turaa goday k'aykka hara k'oomaa kiitteedda; he k'oomaa wod'eeddino; k'ay hara c'oratuwaakka hewaadan ootseeddino; ittuwaa ittuwaa wad'd'iide, haratuwaa wod'eeddino.
6 «Woynniyaa turaa godaw kiittanaw ubbaappe wurssetsaan I darii siik'iyaa Aa na'aa s'alalay atteedda; I, ‹Unttunttu ta na'aa bonchchennaan aggikkino› giide, bare na'aa unttunttukko kiitteedda.
7 «Shin kotsaa ootsiyaawanttu barenttu giddon, ‹Laattanawe hawaa; biide Aa wod'oytte; aw de'iyaawe nuwaa gidana!› yaageeddino.
8 Na'aa oyk'k'i wod'iide, Aa anhaa woyniyaa turaa giddoppe gas'aa kessi oleeddino.
9 «Simmi woyniyaa turaa goday wootanee? Yiide he kotsaawatuwaa wod'i wurssiide, woyniyaa turaa kotsaa ootsiyaa hara asaw immanawaa.
10-11 « ‹Gimbbiyaawanttu kad'i is's'eedda shuchchay
godaa s'ap'uwaa minisiyaa,
ubbaappe aad'd'iyaa shuchchaa gideedda.
Hawe Goday ootseeddawaa;
k'ay nuunakka maalalissiyaawaa›
yaagiyaawaa S'oossaa mas'aafaappe nabbabi beykkitee?»
yaageedda.
12 K'eesatuwaa kaappatuu, higgiyaa tamaarissiyaawanttunne c'imatuu Yesuusi he leemisuwaa barenttun leemiseeddawaa ereedda diraw, Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin asaw yayyiide, bashi beeddino.

Giiraa Giiranee Agganee Giyaa Ooshaa (Mat. 22:15-22; Luk'. 20:20-26)

13 K'ay Aa haasayaappe balaa demmana mala, Parisaawatuwaappenne Heroodisa baggatuwaappe* amareedawanttu aakko kiittina yiide,
14 «Tamaarissiyaawoo, neeni tumuwaa haasayiyaawaanne asaappe asaa shaakkennawaa nuuni ereetto; ayaw gooppe, neeni asaa dummayakka; k'ay S'oossaa ogiyaa tumatetsaan tamaarissaa. Nuuni Roomaa Kaatiyaa K'eesaarew giiraa giiriyaawe wogeeyye woga gidennee? Giiraa giiraneeyee digganee?» yaageeddino.
15 Shin unttunttu lo"a malatiyaa iita asaa gideeddawaa Yesuusi eriide, «Taana ayaw paac'c'iitee? Itti santtimiyaa haa taakko ahite; taani ane be'ana» yaageedda.

12:1 Isa. 5:1-2 **12:10-11** Maz. 118:22-23 * **12:13** *Heroodisa baggatuwaa:* Hawantta guussay he wode de'iyaa kawutetsaa polottikaa baggana kase wogga Heroodisanne Aa na'aa Herood Anttip'aasa baggatuwaanne unttuntta kaalliyaa asatuwaa.

16 Unttunttu aw aheeddino; «Ha malaynne suntsay oowee?» yaagiide unttuntta
oochcheedda.
Unttunttu, «K'eesaarewaa» yaageeddino.
17 Yesuusi zaariide unttuntta, «Yaatooppe, K'eesaarewaa K'eesaarew, S'oossaawaa
S'oossaw immite» yaagina unttunttu aabaa maalaletteeddino.

Hayk'uwaappe Dendduwaa Ooshaa
(Mat. 22:23-33; Luk'. 20:27-40)

18 Hayk'k'eedda Asay denddenna giyaa Saduk'aawanatuwaappe itti itti asatuu
Yesuusakko yiide, hawaadan yaagiide, Aa oochcheeddino;
19 «Tamaarissiyaawoo, Muse nuw higgiyaa s'aafiidde, ‹Machchatto akkeedda Asay
na'aa yelennaan hayk'k'ooppe, he hayk'k'eeddawaa ishay Aa machchatto laattiide,
bare ishaw na'aa yelanaw bessee› yaagiyaawaa s'aafeedda.
20 Itti wode laappu ishatuu de'iyaawanttuppe bayiray machchatto akkiide, na'aa
yelennaan hayk'k'eedda.
21 Laa'entsiyaa ishay izo akkeedda; ikka na'aa yelennaan hayk'k'eedda;
heezzentsiyaawekka hewaadan haneedda.
22 Laappunatuukka izo akkiide, na'aa yelennaan hayk'k'eeddino; ubbaappe
guyyiyaan, k'ay he mishiratta hayk'k'aaddu.
23 Yaatina, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa wode, iza unttunttuppe
hak'awoo machche gidanee? Ayaw gooppe, laappunatuukka izo akkeeddino».
24 Yesuusi zaariide unttuntta, «Hinttenttu balettiyaawe, S'oossaa Mas'aafatuwaanne
Aa wolk'k'aa erenna diraassa!
25 Ayaw gooppe, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa wode, saluwaan
de'iyaa kiitanchchatuwaa mala gidanaappe attin, attuma asaynne akkena; mac'c'a
asaynne gelenna.
26 Shin hayk'k'eeddawanttu dendduwaabaa gidooppe, Muse mas'aafan
s'aafetteedda s'aragay miyaa buuraabaa odiyaa sa'aan, S'oossay Musa, ‹Taani
Abraahaame S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa› gidiyaawaa ubbakka
nabbabi beykkitee?
27 I pas'a de'iyaawanttu S'oossaa gidiyaawaappe attin, hayk'k'eeddawanttu S'oossaa
gidenna; hintte darssi baleeddita» yaageedda.

Ubbaappe Aad'd'iyaa Azazuwaa
(Mat. 22:34-40; Luk'. 10:25-28)

28 Higgiyaa tamaarissiyaawanttuppe ittuu unttunttu palumettiyaawaa shiik'iide
siseedda; k'ay Yesuusi unttunttoo lo"o zaareeddawaa sisiide, «Azazuwaa ubbaappe
aad'd'iyaa azazuu hak'awee?» yaagiide Yesuusa oochcheedda.
29 Yesuusi zaariide, Aa «Azazuwaa ubbaappe aad'd'iyaa azazuwaa, ‹Israa'eeliyaa
Asay sisite, Goday nu S'oossay itti Godaa.
30 Hinttenttu Godaa hintte S'oossaa hintte kumentsaa wozanaappe, hintte
kumentsaa shemppuwaappe, hintte kumentsaa k'ofaappe, hintte kumentsaa
wolk'k'aappe siik'ite› yaagee.
31 K'ay azazuwaa ubbaappe aad'd'iyaa laa'entso azazuu hawaa; ‹Neeni ne
shooruwaa ne huup'iyaadan siik'a› giyaawaa; hawanttuppe aad'd'iyaa hara azazuu
baawa» yaageedda.
32 Higgiyaa tamaarissiyaawe Yesuusa yaageedda; «Tamaarissiyaawoo, tumuwaa
gaadda; neeni ‹S'oossay itti S'oossaa s'alala. Aappe attin, haray baawa› geeddawe
tuma.

12:19 Zar. 25:5 **12:26** Kes. 3:6 **12:29** Zar. 6:4-5 **12:31** Wog. 19:18 **12:32** Zar. 4:35

33 S'oossaa kumentsaa wozanaappe, kumentsaa k'ofaappenne kumentsaa
wolk'k'aappe dosiyaawenne k'ay bare shooruwaakka bare huup'iyaadan siik'iyaawe,
guuddiyaa yarshshuwaappenne hara yarshshuwaa ubbaappe aad'd'ee» yaageedda.
34 Yesuusi higgiyaa tamaarissiyaawaa zaaruu aad'd'o eranchcha asaa zaaruwaa
gideeddawaa be'iide, «Neeni S'oossaa kawutetsaappe haakkabeykka» yaageedda;
hewaappe guyyiyaan, Yesuusa harabaa oochchanaw ooninne s'alibeenna.

«Yesuusi O Na'ee» Yaagiyaa Ooshaa
(Mat. 22:41-46; Luk'. 20:41-46)

35 Yesuusi Geeshsha Golliyaan tamaarissiidde, «Higgiyaa tamaarissiyaawanttu
Kiristtoosa wooti Daawite na'aa giinoo?
36 Daawite barena Geeshsha Ayyaanay haasayissina,
« ‹Goday ta Godaa, «Taani ne morkkatuwaa,
neeni yed'd'a ek'k'iyaabaa ootsana gakkanaw,
hawaan taappe ushechcha baggana, bonchchettaade utta» geedda›
yaageedda.
37 Daawite bare huup'ew Kiristtoosa, ‹Godaa› giide s'eesooppe, yaatina, Kiristtoosi
waaniide, Daawite na'aa gidii?» yaageedda.
C'ora Asay Yesuusi giyaawaa nashechchaan siseedda.

Yesuusi, «Muse Higgiyaa Tamaarissiyaawanttuppe Naagettite» Yaageedda
(Mat. 23:1-36; Luk'. 20:45-47)

38 Yesuusi tamaarissiidde, «Higgiyaa tamaarissiyaawanttuppe naagettite; unttunttu
adussa mayuwaa mayyiide yuuyyiyaawaanne geyaa heerankka Asay unttuntta
bonchchiidde sarotiyaawaa dosiino.
39 Unttunttu Ayihuda woosa golletuwaan darii lo"iyaa oydiyaa dosiino; k'ay Asay
barentta imatsatetsaan mokkiyaasankka bonchcho sa'aa dosiino.
40 Unttunttu am"etuu golliyaa bonk'k'iidde, barenttoo lo"a malatanaw S'oossaa
woosaa adussiino; unttunttu ubbaappe aad'd'iyaa muraa akkanawantta» yaageedda.

Am"atti Mis'uwaataa
(Luk'. 21:1-4)

41 Yesuusi Geeshsha Golliyaan imotaa yeggiyaa saas'iniyaa matan uttiide, Asay
bare miishshaa he saas'iniyaan yeggiyaawaa be'eedda; c'ora dure Asay daro
miishshaa he saas'iniyaan yeggeeddino.
42 Itti hiyyeesaa am"atta yaade, itti santtimiyaan laamettiyaa laa"u sembberatuwaa
he saas'iniyaan yeggaaddu.
43 Yesuusi barena kaalliyaawantta s'eesiide, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay;
imotaa saas'iniyaan yeggeedda asaa ubbaappe ha hiyyeesaa am"atta darissaade
yeggaaddu.
44 Ayaw gooppe, haratuu ubbay barenttoo palaheedda miishshaappe yeggeeddino;
shin iza bare pac'aappe, barew de'iyaa de'uwaa mulekka imma aggaaddu»
yaageedda.

13

Yesuusi Geeshsha Gollii Kolettanawaa Kasetiide Odeedda
(Mat. 24:1-2; Luk'. 21:5-6)

1 Yesuusi Geeshsha Golliyaappe kesishshin, Aa kaalliyaawanttuppe ittuu Aa,
«Tamaarissiyaawoo, hawe aybe lo"o shuchchatenttonne k'ay aybe lo"o shuchchaa
gollatuwaa be'ay!» yaageedda.

12:33 Hos. 6:6 **12:36** Maz. 110:1

2 Yesuusi zaariide, «Ha wolk'k'aama shuchchaa gollatuwaa be'ay? Ha gollatuwaan
de'iyaa itti shuchchaynne attenaan ubbay kolettana» yaageedda.

Goday Yaanaappe Kasetiide Gakkana Yederssuwaanne Waayiyaa (Mat. 24:3-14; Luk'. 21:7-19)

3 Yesuusi Geeshsha Golliyaappe hini baggana Debre Zayite Deriyaa bollan utteedda
wode, P'es'iroosi, Yaak'oobi, Yohaannisinne Inddiraasi barenttu s'alala aakko yiide
Aa,
4 «Hewe awude hananentto, nuw odaarikkii; k'ay hewe ubbay polettana wodiyaa
erissiyaa mallatuu ayaa gidanee?» yaagiide oochcheeddino.
5 Yesuusi k'ay unttunttoo hawaadan yaagiide, oduwaa doommeedda; Hinttentta
ooninne baletsena mala naagettite.
6 C'ora asatuu ta suntsan, «Taani Kiristtoosa» yaagiidde yaanawaa; c'ora asaa
baletsana.
7 Matan de'iyaa olaa kooshshaanne haakuwaan de'iyaa olaa oduwaa hintte sisiyaa
wode, hirggoppite; hewaa malabay hananaw bessee; shin wurssetsay biraa.
8 Ayaw gooppe, itti gade Asay hara gade asaana olettana; k'ay itti kawutetsay hara
kawutetsaanna olettana; biittaa k'aatsay ubba saan de'ana; koshaykka de'ana; shin
hewe koyro yeluwaa oytsaa mala.
9 Shin hintte hinttenttu huup'ew naagettite; ayaw gooppe, Asay hinttentta
oyk'k'iide, pirddaa gollew aatsiide immana; k'ay bare Ayihuda woosa golletuwankka
hinttentta lissuwaan shoc'ana; gadiyaa mooddiyaawanttu sintsaaninne kaatatuwaa
sintsan ta diraw hintte markkattanaw ek'k'ana.
10 Mishiraachchuwaa k'aalay koyronna asaw ubbaw odetti digganaw bessee.
11 Unttunttu hinttentta pirddaa golle ahiyaa wodenne aatsiide immiyaa wode,
wooti haasayanitentto koyronna hirggoppite; he saatiyaan S'oossay hinttenttoo
immiyaabaa haasayite. Ayaw gooppe, Geeshsha Ayyaanay haasayanaappe attin,
haasayiyaawanttu hinttentta gidikkita.
12 Ishay bare ishaa, aawuu bare na'aa wod'isana; k'ay naanay barenttu aawotuwaa
bollaninne barenttu aayetuwaa bolla denddiide, unttuntta wod'isana.
13 Asay ubbay hinttentta ta suntsaa diraw is's'ana; shin wurssetsay gakkanaw
genc'c'iyaawe attana.

Yerusaalame Gakkana Wolk'k'aama Iita Metuwaa (Mat. 24:15-28; Luk'. 21:20-24)

14 Shin nabiyaa Daaneel odeedda bashshaa tunatetsay ek'k'anaw bessenasan
ek'k'ishshin hintte be'iyaa wode, hewe waagiyaawentto, nabbabiyaawe akeeko;
Yihudaa gadiyaan he wode de'iyaawanttu deriyaakko betino.
15 Golliyaa huup'iyaan de'iyaa uraykka ittibaa akkanaw duge wod'd'iide, bare soy
geloppo.
16 Gaden de'iyaawekka bare mayuwaa akkanaw guyye simmoppo.
17 He wode shahaara mac'c'awanttoonne d'antsiyaa mac'c'awanttoo aayyeero.
18 Shin hawe ubbay haniyaa wodii balgguwaa gidenna mala, S'oossaa woossite;
19 ayaw gooppe, S'oossay sa'aa koyro med'd'eeddawaappe doommiide, ha"i
gakkanaw, ubbakka de'ibeenna metuu, k'ay hawaappe sintsawukka ubbaa de'enna
metuu asaa bolla he wode de'ana.
20 Goday he gallassatuwaa payduwaa guutsiyaawe baawentto, asaa gideedda
ooninne attena; shin I bare dooreedda asatuwaa diraw, he gallassatuwaa payduwaa
guutseedda.
21 He wode ooninne hinttentta, «Be'ite; Kiristtoosi hawaan de'ee» woy, «Be'ite;
Kiristtoosi, hewaan de'ee» yaagooppe, hewaa ammanoppite.

13:14 Dan. 9:27; 11:31; 12:11 **13:19** Dan. 12:1; Sas'. 7:14

22 Ayaw gooppe, worddanchcha Kiristtoosatuunne worddo nabatuu denddiide
barenttoo danddayettooppe, haray atto S'oossay dooreeddawanttakka baletsanaw
malaataanne maalalissiyaabaa bessana.
23 Shin hintte naagettite; taani hinttenttoo ubbabaa kasetaade odaaddi.

Kiristtoosa Laa'entso Yuussaa
(Mat. 24:29-31; Luk'. 21:25-28)

24 Shin he wode he waayiyaappe guyyiyaan,
away d'umana;
agenay poo'iyaawaa aggana;
25 S'oolinttatuu saluwaappe kunddana.
K'ay saluwaan de'iyaa wolk'k'atuukka k'aas'ettana.
26 He wode taani, Asaa Na'ay, wolk'k'aama wolk'k'aannanne bonchchuwaanna
shaariyaa giddonna yiishshin, unttunttu be'ana.
27 He wode taani kiitanchchatuwaa sa'aa oyddu bagga kiittana; sa'aa gas'aappe
saluwaa gas'aa gakkanaw, S'oossay dooreedda asaa shiishshana.

Wodiyaa Wurssetsay Gakkeeddawaa
Malaataa Bessiyaa Balasiyaa Mitsatto
(Mat. 24:32-35; Luk'. 21:29-33)

28 Leemisuwaa balasatto giyaa mitsattippe tamaarite; balasatta aac'iya wodenne izi
haytsay hayttiyaa wode, bonii mateeddawaa hintte eriita.
29 Hawaadankka hintte he ubbabay haniyaawaa be'iyaa wode, I* matattiide
penggiyaa shiik'eeddawaa† erite.
30 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha ubbabay hanana gakkanaw, ha wodiyaa
yeletay hayk'k'idiggenna.
31 Saluunne sa'ay aad'd'ana; shin ta k'aalay ubbakka aad'd'enna.

Wurssetsa Gallassaanne Saatiyaa Ooninne Erenna
(Mat. 24:36-44)

32 Shin he gallassaanne he saatiyaa Aawuwaa s'alalaappe attin, haray atto
saluwaan de'iyaa kiitanchchatuwaa gidina, woy taana Na'aa gidinakka ooninne
eriyaabay baawa.
33 He wodii awude gidanentto, hintte erenna diraw, naagettite; minnite; S'oossaa
woossite.
34 Ta yuussay bare golliyaa aggiide, ogiyaa biyaa bitaniyaa mala; bitanii bare
k'oomatoo huup'iyaan huup'iyaan oosuwaa immiide, unttuntta bare oosoo kaappo
ootseedda; k'ay kariyaa naagiyaawekka minisiide naagana mala azazeedda.
35 Hewaa diraw, minnite; ayaw gooppe, golliyaw omarssa gidina, woy k'amma
bilahe gidina, woy kuttuu waassiyaa wode gidina, woy guura wonttumaatsaan gidina
awude yaanentto, hintte erikkita.
36 Hinttenttu akeekenaan I yooppe, hinttentta gem"isheeddawantta demmenna
mala minnite.
37 Taani hinttenttoo odiyaawaa asaa ubbaw oday; minnite.

14

Kiristtoosa Bolla Mak'k'etteeddino
(Mat. 26:1-5; Luk'. 22:1-2; Yoh. 11:45-53)

13:24 Isa. 13:10; Hiz. 32:7; Iyu. 2:10, 31; 3:15; Sas'. 6:12 **13:25** Isa. 34:4; Iyu. 2:10; Sas'. 6:13 **13:26** Dan. 7:13; Sas'. 1:7 * **13:29** *I:* Yesuusa guussaa. † **13:29** *Matattiide penggiyaa shiik'eeddawaa:* Guussay, Yesuusa yuussay mateedda guussaa.

1 Paasigaa Baalaa giyaawaa bonchchiyaa gallassaynne C'aalibeenna ukitsaa
muussaa bonchchiyaa baalaa gallassay gakkanaw laa"u gallassay atteedda;
k'eesatuwaa kaappatuunne higgiyaa tamaarissiyaawanttu Asay erennaan Yesuusa
oyk'k'iide wod'ana ogiyaa koyyiino.
2 «Asay walassaa kessenna mala, Paasigaa bonchchiyaa gallassi hewaa ootsokko»
yaageeddino.

Yesuusa Shittuwaa Okkeedda Mishiratto
(Mat. 26:6-13; Yoh. 12:1-8)

3 Yesuusi Biitaaniyaa gadiyaan oolluwaa harggiyaa Simoona soyin k'umaa maanaw
utteedda wode, itti mishiratta albass's'iroosa baaretaa kumeedda narddoosa giyaa
darii al"o shittuwaa* akkaade yaaddu; he albbass's'iroosa baareeta mentsaade
shittuwaa Yesuusa huup'iyaan tigaaddu.
4-5 Hewaan de'iyaa asaappe ittuu ittuu hank'k'ettiide, «Ha shittuwaa c'oo ayaw
bayizzay? Ha shittuwaa heezzu s'eetu biraa santtimiyaan† zal"iide, miishshaa
hiyyeesaw immanaw danddayettee» yaagiide barenttu giddon haasayiino; yaatiide
he mishiratto darssi hank'k'etteeddino.
6 Shin Yesuusi hawaadan yaageedda; «Ha mishiratto ayinne gooppite; izo ayaw
metootsiitee? Iza taw lo"obaa ootsaaddu.
7 Hiyyeesatuu ubbaa wode hinttenttunna de'iino; hintte koyyeedda wode
awudenne unttuntta maaddanaw danddayiita; shin taani ubbaa wode hinttenttunna
de'ikke.
8 Iza barew danddayetteeddawaa ootsaaddu; k'ay ta asatetsay moogettanaappe
kasetaade moogoo giigissanaw shittuwaa okkaaddu.
9 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; sa'aa ubbaan wonggalaa mishiraachchuwaa
odiyaasan hak'aninneekka, Asay izo k'oppana mala, ha iza ootseeddawe odettana»
yaageedda.

Yihudaa Ask'k'orootu Yesuusa
Aatsiide Immanaw Zoretaa Eeno Geedda
(Mat. 26:14-16; Luk'. 22:3-6)

10 Tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuu Yihudaa Ask'k'orootu‡
giyaawe, Yesuusa k'eesatuwaa kaappatoo aatsiide immanaw unttunttukko beedda.
11 Unttunttu hewaa siseedda wode nashettiide, «Nuuni new miishshaa immana»
yaageeddino; Yihudaa Ask'k'orootu Yesuusa aatsiide immanaw injjetiyaa wodiyaa
wochchee.

Yesuusi Barena Kaalliyaawanttunna
Paasigaa K'umaa Meedda
(Mat. 26:17-25; Luk'. 22:7-14, 21-23; Yoh. 13:21-30)

12 C'aalibeenna ukitsaa miyaa baalaa gallassaa bonchchiyaa koyro gallassi,
Paasigaa k'umaa maanaw dorssaa shukkiyaa wode, Yesuusa kaalliyaawanttu Aa,
«Paasigaa bonchchiyaa gallassi neeni maana k'umaa nuuni hak'a biide giigissanee?»
yaagiide oochcheeddino.
13 Yesuusi barena kaalliyaawanttuppe laa"atuwaa hawaadan yaagiide kiitteedda;
«Katamaa biite; hintte biishshin, otuwaan haatsaa tookkeedda itti bitanii
hinttenttunna gakettanawaa; Aa kaallite.
14 I biide geliyaa golliyaawuwaa, ‹Tamaarissiyaawe neena, «Taani taana
kaalliyaawanttunna Paasigaa k'umaa maanaw ta imatsaa kifilii hak'anee?» yaagee›
yaagite.

14:1 Kes. 12:1-27 * **14:3** ***Darii al"o shittuwaa:*** Guussay loytsi sawiyaawaa guussaa. † **14:4-5** ***Biraa santtimiyaa:*** 6:37S'eellite. **14:7** Zar. 15:11 ‡ **14:10** *Yihudaa Ask'k'orootu:* 3:19S'eellite.

15 Golliyaawuu hinttentta pook'iyaa bollan de'iyaa giigi utteedda aako kifiliyaa
bessana; hewaan nuw giigissite» yaageedda.
16 He laa"u Yesuusa kaalliyaawanttu kesiide, katamaa beeddino; Yesuusi barenttoo
odeeddawaadankka ubbabaa demmiide, Paasigaa k'umaa giigisseeddino.
17 Sa'ay omarssiyaa wode Yesuusi tammanne laa"u barena kaalliyaawanttunna yaa
beedda.
18 Unttunttu uttiide samppaappe k'umaa miishshin, Yesuusi unttuntta, «Taani
hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttuppe ittuu taananna miyaawe, taana aatsiide
immanawaa» yaageedda.
19 Aa kaalliyaawanttu loytsi sisettina, huup'iyaan huup'iyaan Aa, «Tumu
taaneeshsha?» giyaawaa doommeeddino.
20 Yesuusi zaariide, «I ha hinttenttu tammanne laa"atuwaappe ittuwaa; I taananna
ittippe tushanaw bare daabbuwaa shaataan yeddiyaawaa.
21 Taani, Asaa Na'ay, S'oossaa mas'aafay hayk'k'ana geeddawaadan hayk'k'ana; shin
taana, Asaa Na'aa, aatsiide immiyaa uraw aayyeero; he uray yelettennaan
atteeddentto, aw lo"a shin» yaageedda.

Godaa Kawuwaa Akkiyaa Wogaa
(Mat. 26:26-30; Luk'. 22:14-20; 1 K'or. 11:23-25)

22 Unttunttu miishshin, Yesuusi daabbuwaa akkiide, S'oossaa galateedda; he
daabbuwaa mentsiide, barena kaalliyaawanttoo immiidde, «Heytte; hawe ta
ashuwaa» yaageedda.
23 S'uu'aa akkiide, S'oossaa galatiide, unttunttoo immeedda; ubbay he s'uu'aappe
usheeddino.
24 Yesuusi, «Hawe ooratsa c'aak'uwaan§ c'ora asaa diraw gukkiyaa ta suutsaa.
25 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taani S'oossaa kawutetsaan ooratsa woyniyaa
eessaa ushana gallassay gakkanaw, laa'entsuwaa ha woyniyaa eessaa ubbakka
ushikke» yaageedda.
26 Mazimuriyaa yes's'eeddawaappe guyyiyaan, Debre Zayite Deriyaa beeddino.

P'es'iroosi Kaddanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda
(Mat. 26:31-35; Luk'. 22:31-34; Yoh. 13:36-38)

27 Yesuusi barena kaalliyaawanttoo,
«Hinttenttu ubbay taana yeggiide wos's'anita; ayaw gooppe,
S'oossaa Mas'aafay, ‹S'oossay dorssaa heemmiyaawaa wod'ana;
hewaappe guyyiyaan dorssay ubbay laalettana gee›
yaageedda.
28 Shin taani hayk'uwaappe denddeeddawaappe guyyiyaan, hinttenttuppe kasetaade
Galiilaa baana» yaageedda.
29 P'es'iroosi zaariide, «Unttunttu ubbatuu neena yeggiide booppekka, taani neena
mulekka yeggikke» yaageedda.
30 Yesuusi P'es'iroosa, «Taani new tumuwaa oday; hachche k'amma kuttuu
laa'entsuwaa waassanaappe kase, neeni taana heezzu gede kaddanaassa» yaageedda.
31 Shin P'es'iroosi kasewaappekka minisiide, «Taani haray atto, neenanna ittippe
hayk'k'inttokka, neena mulekka kaddikke» yaageedda. K'ay haratuu ubbatuukka
hewaadan geeddino.

14:18 Maz. 41:9 § **14:24** *Ooratsa c'aak'uwaa:* S'oossay bare asaw Yesuusa hayk'uwaa baggana k'aalaa geleedda ooratsa k'aalaa c'aak'uwaa. Hewenneekka Aa gakkiyaa s'uu'aa, I bare suutsaa gussiide aatsi immeedda Aa de'uwaa. Hewenneekka, nu ec'a asatetsay ubbay laamettina, ooras's'eedda S'oossaa higgii nu wozanaan s'aafetteeddawaa odee. **14:24** Kes. 24:8; Erm. 31:31-34 **14:27** Zak. 13:7

Yesuusi Geetesemaaniyaan Woosseedda
(Mat. 26:36-46; Luk'. 22:39-46)

32 Geetesemaane giyaa sa'aa beeddino; Yesuusi barena kaalliyaawantta «Taani
S'oossaa woossanaw, hinttenttu hawaan uttishshite» yaageedda.
33 Yesuusi P'es'iroosa, Yaak'oobanne Yohaannisa barenanna afeedda; darii
kayyotteeddanne metooteedda.
34 K'ay unttuntta, «Taani hayk'k'ana gakkanawukka kayyottay; hawaan
takkishshite; gem"ishoppite» yaageedda.
35 Guutsaa sintsakko shiik'iide, sa'aan guufanniide, danddayettiyaawaa gidooppe,
he wodii bareppe aad'd'ana mala, S'oossaa woosseedda.
36 K'aykka, «Abbabboo,* ta Aabboo, ubbabay new danddayettee; ha s'uu'aa taappe
digga; shin ne sheniyaadan hanoppe attin, ta sheniyaadan hanoppo» yaageedda.
37 Yesuusi barena kaalliyaawanttukko simmi yiide, gem"isheeddawantta demmiide
P'es'iroosa, «Simoonaa, gem"ishshaaddii? Neeni itti saatenttonne naaganaw
danddayabeykkii?
38 Paac'iyaan hintte gelenna mala, naagettitenne S'oossaa woossite; ayyaanay giigi
utteedda; shin ashuu daaburanchcha» yaageedda.
39 K'aykka biide kasewaadankka S'oossaa woosseedda.
40 Aa kaalliyaawanttukko guyye simmiide I yiyaa wode, gem"isheeddawantta
demmeedda; unttunttu ayfiyaa gem"ishuu goozi wotseedda diraw, aw ayaa
haasayiinonttokka eribeykkino.
41 Heezzentsuwaa unttunttukko yiide, «Ha"i gakkanawukka gem"ishiiteenne
shemppiitee? Gidana; wodii gakkeedda; be'ite, taana, Asaa Na'aa, nagaranchcha
asatuwaa kushiyaan aatsiide immiyaa wodii gakkeedda.
42 Denddina boytte; be'ite, taana aatsiide immiyaawe haweku gakkeedda»
yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyan Oyk'etteedda
(Mat. 26:47-56; Luk'. 22:47-53; Yoh. 18:3-12)

43 Yesuusi hewaa biro haasayishshin, tammanne laa"u Aa kaalliyaawanttuppe
ittuu, Yihudaa Ask'k'orootu, ellekka gakki wod'd'eedda; k'ay k'eesatuwaa kaappatuu
higgiyaa tamaarissiyaawanttunne c'imatuu kiittina, mashshaanne s'am"aa
oyk'k'eedda c'ora Asay aanana ittippe yeedda.
44 Yesuusa aatsi immiyaawe he c'ora asaw, «Taani yeriyaawe Aa; Aa oyk'k'iide loytsi
naagiide, afite» yaagiide mallaa odi wotseedda.
45 Yihudaa Ask'k'orootu gakkosaannakka Yesuusakko shiik'iide, «Tamaarissiyaawoo»
yaagiide Yesuusa yeri akkeedda.
46 He c'ora Asay Yesuusa minisi oyk'k'eedda.
47 Shin matan ek'k'eeddawanttuppe ittuu bare c'ubiyaa shoddinne k'eesatuwaa
ubbatuwaa kaappuwaa k'oomaa shoc'iide, Aa haytsaa k'ans's'i oleedda.
48 Yesuusi zaariide, he shiik'eedda c'ora asaa, «Taana bonk'k'anchcha kessiide,
bonk'k'anchchaa oyk'k'iyaawaadan oyk'k'anaw c'ubiyaanne s'am"aa oyk'k'iide
yeedditee?
49 Taani Geeshsha Golliyaan tamaarissaadde, gallassan gallassan hinttenttunna
de'iyaa wode taana oyk'k'ibeykkita; shin S'oossaa Mas'aafatuu geeddawe polettanaw
bessee» yaageedda.
50 Yesuusa kaalliyaawanttu ubbatuu Aa yeggiide bi aggeeddino.
51 Nas'alaa s'alalaa mayyeedda itti yalaga bitanii Yesuusa kaalliyaawaa Asay
oyk'k'eedda.

---

* **14:36** *Abbaa:* Guussay Giriike k'aalankka «Abbaa» gidiyaa wode, Aramaayike k'aalaani «Aabba» giyaawaa.

52 Shin he bitanii nas'alaa oliide, kallo s'iira wos's'eedda.

Yesuusa Pirddiyaa Shanggatuwaakko Afeeddino
(Mat. 26:57-68; Luk'. 22:54-55, 63-71; Yoh. 18:13-14, 19-24)

53 Asay Yesuusa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa soy, k'eesatuwaa kaappatuwaa ubbatuu, c'imatuunne higgiyaa tamaarissiyaawanttu shiik'eeddasaa afeeddino.
54 P'es'iroosi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa dirssaa gidduwaa gakkanaw haakuwaan Aa kaalleedda; yaan naagiyaawaanna tamaa kashiidde, utti aggeedda.
55 K'eesatuwaa kaappatuunne hewaan shiik'eedda Asay ubbay Yesuusa wod'anaw Aa bolla markkaa koyyeeddino; shin ayinne demmibeykkino.
56 Ayaw gooppe, c'ora asatuu Aa bollan wordduwaa markkatteeddino; shin unttunttu markkatetsay itti mala gidenna.
57-58 Itti itti asatuu denddi ek'k'iide Yesuusa bolla, «I, ‹Taani Asay kees's'eedda ha Geeshsha Golliyaa kolaade, Asay kees's'ibeenna hara Geeshsha Golliyaa heezzu gallassaa giddon kees's'ana› giishshin, nuuni siseeddo» yaagiide wordduwaa markkatteeddino.
59 Shin haray atto unttunttu markkatetsay hewaan itti mala gidibeenna.
60 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu asaa ubbaa sintsan denddi ek'k'iide Yesuusa, «Hawanttu neena mootiyaa mootoo new zaariyaabay baawee?» yaagiide oochcheedda.
61 Shin Yesuusi c'o"u giide, ayinne zaaribeenna; k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Aa, «Anjjetteedda S'oossaa Na'ay Kiristtoosi neenee?» yaagiide laa'entsuwaa oochcheedda.
62 Yesuusi zaariide, «Ee, taana; hintte taana, Asaa Na'aa, wolk'k'aama S'oossaappe ushechcha baggana uttide'ishshinanne saluwaa shaariyaanna yiishshin be'ana» yaageedda.
63 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu bare mayuwaa peed'i oliide, «Nuuna hawaappe sintsan ayaw hara markkaa koshshii?
64 Hinttenttu Aa boriyaa siseeddita; hintte k'ofay ayee?» yaageedda; unttunttu ubbay, «I hayk'k'ana bessee» yaagiide Aa bolla pirddeeddino.
65 Unttunttuppe ittuu ittuu Aa bolla c'ushetsaa doommeeddino; Aa ayfiyaa kammi dechchiide, «Neena dechcheeddawe oonee? Ane timbbitiyaa oda!» yaageeddino; k'ay naagiyaawanttukka Aa k'ins's'alliyaa bak'k'iidde afeeddino.

P'es'iroosi Yesuusa Kaddeedda
(Mat. 26:69-75; Luk'. 22:56-62; Yoh. 18:15-18, 25-27)

66 P'es'iroosi dirssaa giddon hirkkinna de'ishshin, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa mac'c'a k'oomatuwaappe ittinna yaaddu.
67 P'es'iroosi tamaa kashiyaawaa be'aade, c'adda s'eellaade, «Neenikka Naazireetiyaa Yesuusanna ittippe de'aa» yaagaaddu.
68 Shin P'es'iroosi, «Neeni giyaawe ayentto taani erikke; taw akeeketenna» yaagiide kaddeedda; yaatiide dirssaa penggiyaakko keseedda; kuttuukka waasseedda.†
69 He k'oomata P'es'iroosa be'aade, Aa matan ek'k'eedda asatuwaa, «Ha bitaniikka unttunttunna de'ee» gaade gujjaade oduwaa doommaaddu.
70 Shin P'es'iroosi k'aykka kaddeedda.
Guutsaa gam"ishin, matan ek'k'eedda asatuu laa'entsuwaa P'es'iroosa, «Neeni tuma unttunttunna ittippe de'aa; ayaw gooppe, neeni Galiilaa gadiyaa asaa» yaageeddino.
71 Shin P'es'iroosi, «Taani hewaa hintte giyaa bitaniyaa erikke!» yaagiide barena shek'aanne c'aak'uwaa doommeedda.

14:62 Dan. 7:13 **14:64** Wog. 24:16 † **14:68** ***Kuttuukka waasseedda:*** Ha k'aalay beni biletteedda itti itti biletsaan baawa.

72 Ellekka kuttuu laa'entsuwaa waassi aggeedda; P'es'iroosi barena Yesuusi, «Neeni
kuttuu laa'entsuwaa waassanaappe kase heezzu gede taana kaddanaassa»
geeddawaa hassayiide, darii yeekkeedda.

15

Yesuusa P'ilaas'oosakko Afeeddino
(Mat. 27:1-2, 11-14; Luk'. 23:1-5; Yoh. 18:28-38)

1 Wontta guuran ellekka k'eesatuwaa kaappatuu c'imatuwaannannee Muse
higgiyaa tamaarissiyaawaanttunna hewaan shiik'eedda Ayihuda shanggatuwaa
ubbaanna mak'k'ettiide, Yesuusa k'achchi afiide, P'ilaas'oosaw aatsiide immeeddino.
2 P'ilaas'oosi Aa, «Neeni Ayihudatuwaa kaatee?» yaagiide oochcheedda.
Yesuusi zaariide Aa, «Ne giyaawaadana» yaageedda.
3 K'eesatuwaa kaappatuu Yesuusa daroban mooteeddino.
4 P'ilaas'oosi shirettiide Yesuusa, «New zaariyaabay baawee? Unttunttu ne bolla
woyissa mootuwaa ahintto be'ikkii?» yaagiide oochcheedda.
5 Shin Yesuusi harabaa zaarennaan is's'ina, P'ilaas'oosi maalaletteedda.

Yesuusa Bolla Hayk'uwaa Pirddeeddino
(Mat. 27:15-26; Luk'. 23:13-25; Yoh. 18:39-40; 19:1-16)

6 P'ilaas'oosaw Paasigaa Baalaa bonchchiyaa gallassaan Asay koyyiyaa itti uraa
k'ashuwaappe billiyaa wogay de'ee.
7 He wode itti Barbbaana giyaa bitanii walassaa kessiide shemppuwaa wod'eedda
asatuwaana ittippe k'asho golliyaan de'ee.
8 Shiik'eedda c'ora Asay P'ilaas'oosi kase erettowaadankka barenttoo maarotaa
ootsana mala, Aa oochcheeddino.
9 P'ilaas'oosi asaa zaariide, «Taani hinttenttoo Ayihudatuwaa kaatiyaa billiyaawaa
koyyiitee?» yaagiide oochcheedda.
10 Ayaw gooppe, k'eesatuwaa kaappatuu Yesuusa k'anaatiide aatsi immeeddawaa
P'ilaas'oosi ereedda.
11 Shin k'eesatuwaa kaappatuu Yesuusa kotaa Barbbaana billanaadan, he
shiik'eedda Asay P'ilaas'oosa woosana mala, asaa mak'k'eeddino.
12 P'ilaas'oosi laa'entsuwaa zaariide, «Yaatina, ha Ayihuda kaatiyaa hinttenttu
giyaawaa wootoo?» yaageedda.
13 Asay P'ilaas'oosaw zaari zaari barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Aa kak'k'a»
yaageeddino.
14 P'ilaas'oosi asaa, «Ayaw? I ay iitabaa ootseedee?» yaageedda.
Shin Asay kasewaappekka bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Aa kak'k'a»
yaageeddino.
15 P'ilaas'oosi asaa nashechchanaw koyyiide, Barbbaana asaw billeedda; yaatiide
lissuwaan Yesuusa wotaadaratuwaan shoc'issiide, kak'k'ana mala unttunttoo aatsi
immeedda.

Wotaadaratuu Yesuusa K'iliic'eeddino
(Mat. 27:27-31; Yoh. 19:2-3)

16 Hewaappe guyyiyaan, wotaadaratuu Yesuusa gadiyaa mooddiyaawaa gibbiyaa
afiide, hara wotaadaratuwaa ubbaa ittippe s'eeseeddino.
17 K'ay zo'o mayuwaa Aa mayzzeeddino; aguntsaa kalachchaa giigissiide, Aa
huup'iyaan wotseeddino.
18 Hewaappe guyyiyaan Aa, «Ayihudatuwaa kaatew, sarotay new gido» yaagi
sarotiidde, Aa k'iliic'uwaa doommeeddino.
19 Yesuusa huup'iyaa mak'k'aa s'am"aan shoc'eeddino; k'ay Aa bollan
c'uchcheeddino; gulbbatiide aw goyinneeddino.

20 Aa bolla k'iliic'eeddawaappe guyyiyaan, zo'o mayuwaa aappe k'aari akkiide, Aa
mayuwaa Aa mayzzeeddino; yaatiide mask'k'aliyaa bollan misimaariyan d'ishiide,
Aa kak'k'anaw afeeddino.

Yesuusa Kak'k'eeddino
(Mat. 27:32-44; Luk'. 23:26-43; Yoh. 19:17-27)

21 Unttunttu biide, Iskkinddiranne Rufoosa yeleedda aawuwaa, itti Simoona giyaa
K'ereena gadiyaa asay, gas'aappe katamaa yiyaawaanna gakettiide, Yesuusa
mask'k'aliyaa wolk'k'aan toosseeddino.
22 Yaatiide Golggootaa geetettiyaasaa Yesuusa afeeddino. «Golggootaa» giyaawe
«Huup'iyaa Gosiyaasaa»* giyaawaa.
23 Kawaraa giyaa d'alii walaketteedda woyniyaa eessaa Yesuusaw ushanaw
immeeddino; shin I ushennaan is's'eedda.
24 Unttunttu Aa kak'k'eeddino; k'ay oona oona gakkanentto eranaw Aa mayuwaa
shaakkiide, saamaa yeggeeddino.
25 Unttunttu Aa kak'k'iyaa wode, wonttaappe heezzu saate.
26 «Ayihudatuwaa kaatiyaa» yaagi Aa mootiyaa s'aafuu s'aafeetti utteedda.
27 Yesuusanna laa"u kayisatuwaa ittuwaa aappe ushechcha baggana, k'ay ittuwaa
aappe haddirssa baggana mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'eeddino.
28 S'oossaa Mas'aafay, «Iitabaa ootseedda asatuwaana I paydetteedda» yaagiyaawe
poletteedda.
29 Ogiyaanna aad'd'iyaa Asay Yesuusa kad'iide, barenttu huup'iyaa k'aatsiidde
boreeddino; «Simmi, Geeshsha Golliyaa kolaade heezzu gallassaa giddon
kees's'iyaawoo,
30 ane mask'k'aliyaa bollappe wod'd'aade, ne huup'iyaa ashsha» yaageeddino.
31 Hawaadankka k'eesatuwaa kaappatuu Muse higgiyaa tamaarissiyaawaanttunna
ittippe Yesuusa bolla, «Hara asatuwaa ashsheeda; shin barena ashshanaw
danddayenna;
32 nuuni be'iide ammanana mala, Kiristtoosi Israa'eeliyaa kaatii, ane mask'k'aliyaa
bollappe ha"i wod'd'o» giide k'iliic'eeddino. K'ay haray atto, aanana mask'k'aliyaa
bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteeddawanttukka Aa bolla k'iliic'eeddino.

Yesuusa Hayk'uwaabaa
(Mat. 27:45-56; Luk'. 23:44-49; Yoh. 19:28-30)

33 Usuppun saatiyaappe doommiide, udduppu saatiyaa gakkanaw, gadiyaa ubbay
d'umeedda.
34 Udduppu saatiyaan Yesuusi bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Elohee, Elohee,
laamaa sabak'itaanii?»† yaageedda. Hewaa giyaawe, «Ta S'oossaw, ta S'oossaw, taana
ayaw aggaaddii?» giyaawaa.
35 Hewaan ek'k'eedda asaappe ittuu ittuu hewaa sisiide, «Be'ite; Eelaasa s'eesee»
yaageedda.
36 He asaappe ittuu wos's'i yiide, zanzzaa malatiyaawaan c'aala woyniyaa eessaa
kuntseedda; hewaa mak'k'aa gatimaa s'eeraan wotsiide, «De'ishshite ane; Eelaas
mask'k'aliyaappe Aa wotsanaw yaanenttonne ane be'oytte» yaagiidde Yesuusa
doonaakko ushshanaw shiishsheedda.
37 Yesuusi k'aalaa d'ok'k'u ootsi waassiide, hayk'k'i aggeedda.

15:21 Rom. 16:13 * **15:22** *«Huup'iyaa Gosiyaasaa»* Geetettiyaawe, asaa huup'iyaa malatiyaa shuchchay hewaan de'iyaa diraw, huup'iyaa gosiyaasaa geetetteedda. **15:24** Maz. 22:18 **15:28** Isa. 53:12 **15:29** Maz. 22:7; 109:25; Mar. 14:58; Yoh. 2:19 † **15:34** *Elohee, Elohee, laamaa sabak'itaanii:* Ha k'aalatuu Yesuusi ha alamiyaan ashuwaa mayyiide simerettiyaa wode haasayettiyaa Aramaayike geetettiyaa k'aalaan haasayettowaa. **15:34** Maz. 22:1 **15:36** Maz. 69:21

38 Geeshsha Golliyaan k'ashetteedda gaaridduu k'ommoppe duge gakkanaw, laa"u
kesiide pooshetti wod'd'eedda.
39 Mask'k'aliyaappe sintsa baggana hewaan ek'k'eedda itti s'eetuwaa Kaappuu,
hewaa keenaa Yesuusi waassiide hayk'k'eeddawaa be'eedda wode, «Ha bitanii tumu
S'oossaa Na'aa» yaageedda.
40 Hewaan haakuwaan ek'k'iide s'eelliyaa amareeda mac'c'awanttu de'iino;
unttunttu giddon Magdala giyaa katamaappe yeedda Mayraama, teefa Yaak'oobanne
Yoosa daaya Mayraamanne Salooma de'iino.
41 He mac'c'a asatuu Yesuusi Galiilaan de'iyaa wode, Aa kaalleeddawanttanne Aa
maaddeeddawantta; k'ay Yesuusanna ittippe Yerusaalame beedda hara c'ora mac'c'a
asatuu hewaan de'iino.

Yesuusa Mooguwaabaa
(Mat. 27:57-61; Luk'. 23:50-56; Yoh. 19:38-42)

42-43 Sa'ay omarsseedda wode, hewaan shiik'eedda asaan bonchchetteedda itti
Yooseefo giyaa bitanii, S'oossaa kawutetsay yaanawaa naagi utteeddawe,
Armmaatiyaasa giyaa katamaa Asay yeedda; he gallassay wonttetsa Sambbataw
giigettiyaa gallassaa gideedda diraw, Yooseefo s'aliide P'ilaas'oosakko biide, Yesuusa
anhaa akkanaw woosseedda.
44 P'ilaas'oosi, Yesuusi elekka hayk'k'i diggeeddawaa siseedda wode
maalaletteedda; s'eetuwaa kaappuwaa s'eesiide, «I hayk'k'oodeppe gam"eeddee?»
yaagiide oochcheedda.
45 P'ilaas'oosi Yesuusi hayk'k'eeddawaa s'eetuwaa kaappuwaappe sisiide, Aa anhaa
Yooseefo akkanaadan ootseedda.
46 Yooseefo mooguwaa mayuwaa shammeedda; Yesuusa anhaa mask'k'aliyaappe
wotsi mayuwaan s'aas'iide, shuchchaa wooc'eedda asaa moogiyaa gonggoluwaa
giddon Aa anhaa wotseedda; k'ay he gonggoluwaa doonaan wolk'k'aama shuchchaa
gonddorssiide wotseedda.
47 Magdala katamaappe yeedda Mayraamanne Yoosa daaya Mayraama Yesuusa
anhaa unttunttu hak'an wotsintto be'iino.

16

Yesuusi Hayk'uwaappe Denddeedda
(Mat. 28:1-8; Luk'. 24:1-12; Yoh. 20:1-10)

1 Sambbatay aad'd'eeddawaappe guyyiyaan, Magdala katamaappe yeedda
Mayraama, Yaak'ooba daaya Mayraamanne Salooma biide, Yesuusa anhaa okkanaw
shittuwaa shammeeddino.
2 Wogaa gallassi wonttumaatsa daro guuran s'alk'k'ii kesishshin, he gonggoluwaa
beeddino.
3 Unttunttu barenttu giddon ittuu ittuwaanna, «Gonggoluwaa doonaappe nuw
shuchchaa oonee gonddorssiide digganaweeshsha?» yaagiide haasayiino.
4 Unttunttu s'eelliyaa wode, he daro wolk'k'aama shuchchaa
gonddorssidiggeeddawaa be'eeddino.
5 Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa giddo geliyaa wode, itti wodalla bitanii
bootsa mayuwaa mayyiide, ushechcha baggana utteeddawaa be'iide
dagammeeddino.
6 Shin I unttuntta, «Dagammoppite. Mask'k'aliyaa bolla kak'etteedda Naazireetiyaa
Yesuusa hinttenttu koyyiyaawaa eray. I hawaan baawa; denddi diggeedda. Unttunttu
Aa wotseeddasaa hawaa be'ite.

15:38 Kes. 26:31-36

7 Shin biide Yesuusi barena kaalliyaawanttoonne P'es'iroosaw, ‹Yesuusi
hinttenttuppe kasetiide Galiilaa bee; I hinttenttoo odeeddawaadankka hinttenttu Aa
yaan be'ana› yaagiide hawaa odite» yaageedda.
8 Mac'c'a asatuu yashshaan kokkoriidde, Yesuusi moogetteedda gonggoluwaappe
kesiide bak'ati aggeeddino; k'ay unttunttu yayyeedda diraw, asaw hewaa oossinne
ayinne odibeykkino.
Mac'c'a asatuu biide, barenttoo odetteeddabaa ubbaa P'es'iroosawunne aanana
de'iyaawanttoo k'antsaan odeeddino; hewaappe guyyiyaan, Yesuusi bare huup'ew
barena kaalliyaawanttu bolla, med'inaw ashshiyaa laamettenna geeshsha
mishiraachchuwaa k'aalaa, away mokkiyaasaappe wulliyaasaa gakkanaw kiitteedda.

Yesuusi Magdala Mayraamiw Beetteedda
(Mat. 28:9-10; Yoh. 20:11-18)

9 Yesuusi hayk'uwaappe denddeeddawaappe guyyiyaan, Wogaa gallassi guura,
laappu iita ayyaanatuwaa kesseedda Magdala katamaappe yeedda Mayraamiw
kasetiide beetteedda.
10 Iza baade kase aanana de'iyaawanttoo, k'arettiiddinne yeekkiidde
utteeddawanttoo odaaddu;
11 shin Yesuusi pas'a de'iyaawaanne iziw beetteeddawaa unttunttu siseedda wode,
Izi oduwaa tuma gibeykkino.

Yesuusi Laa"u Barena Kaalliyaawanttoo Beetteedda
(Luk'. 24:13-35)

12 Hewaappe guyyiyaan, unttunttuppe laa"atuu katamaappe kesiide biishshin,
ogiyaan Yesuusi koyrowaappe dummatiide, unttunttoo beetteedda.
13 Unttunttu guyye simmiide, haratoo odeeddino; shin hewanttu unttunttu oduwaa
tuma gibeykkino.

Yesuusi Tammanne Itti Barena Kaalliyaawanttoo Beetteedda
(Mat. 28:16-20; Luk'. 24:36-49; Yoh. 20:19-23; Kit. 1:6-8)

14 Guyyeppe tammanne itti Yesuusa kaalliyaawanttu k'umaa miishshin, Yesuusi
unttunttoo beetteedda. Unttunttoo ammanuu baynna diraw, I unttuntta seereedda;
k'ay hayk'uwaappe I denddeeddawaa be'eeddawanttu unttunttoo odina, unttunttu
ammanennaan is's'eedda dirawunne odina sisennawantta gidiyaa diraw, I unttuntta
seereedda.
15 I unttuntta hawaadan yaageedda; «Alamiyaa ubbaa biide, asaa ubbaw wonggalaa
mishiraachchuwaa k'aalaa odite.
16 Ammanowenne s'ammak'ettowe attana; shin ammanennawaa bolla S'oossay
pirddana.
17 Taanan ammaniyaawanttu ha malaatatuwaa ootsanawantta: unttunttu ta
suntsan iita ayyaanatuwaa kessanawantta; k'ay unttunttu dumma dumma ooratsa
k'aalaan haasayanawantta.
18 Unttunttu shooshshaa oyk'k'oopekka, woy ayaanne wod'iyaa marzziyaa
ushinttokka unttuntta k'ohenna. K'ay unttunttu barenttu kushiyaa
hargganchchatuwaa bolla wotsana; he hargganchchatuu pas'ana» yaageedda.

Yesuusi Saluwaa Pude Keseedda
(Luk'. 24:50-53; Kit. 1:9-11)

19 Godaa Yesuusi barena kaalliyaawanttunna haasayeeddawaappe guyyiyaan,
S'oossay Aa pude saluwaa afina, S'oossaappe ushechcha baggana utteedda.

20 Aa kaalliyaawanttu biide, ubba saan wonggalaa mishiraachchuwaa odeeddino.
Godaykka unttunttunna ittippe ootsee; unttunttu odiyaa k'aalaykka tuma
gideeddawaa unttunttu ootsiyaa malaatatuwaan erisseedda.*

* **16:20** Itti itti beni Geeshsha Mas'aafatuwan ha paydatuu baawa.

Luuk'aasi S'aafeedda
Mishiraachchuwaa K'aalaa
Geluwaa

Luuk'aasi s'aafeedda mishiraachchuu, Yesuusa koyro yaanawaa yaagetti nabatuwaan aabay odetteeddawaa, daro wodiyaappe naagetteedda hidootaw huup'e gideeddawe, Israa'eeliyaa Asay naagiidde de'iyaa S'oossaan Oketteeddawe, asaa zeretsaa ubbaa ashshiyaawaa gidiyaawaa k'onc'c'issee. Yesuusi S'oossaa Aawuwaappe hiyyeesatoo mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw kiitetteeddawaa gidiyaawaanne ha Mishiraachchuwaa K'aalay asaw de'iyaa dumma dumma metuwaa k'aariyaa wolk'k'aa oyk'k'eeddawaa gidiyaawaa Luuk'aasi odee. Luuk'aasa Mishiraachchuwaa K'aalaa giddon, Yesuusa yuussaabaa odiyaa koyro shemppatuwaaninne k'aykka Yesuusi saluwaa pude keseeddawaa odiyaa wurssetsaa shemppatuwaan loytsiide, odetteeddawe nashechchaabaa. Yesuusi saluwaa keseeddawaappe guyyiyaan ammanuwaabay waan dic'c'eeddenttonne waan aakkeeddentto odiyaa taarikiyaa ha mas'aafaa s'aafeedda bitanii Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwaa mas'aafaan odeedda.

Kiitanchchatuwaa yetsaabay, Yesuusi yeletteedda wode wudiyaa heemmiyaawanttu biide be'eeddawaa odiyaa taarikii, Yesuusi na'atetsaan de'iidde Geeshsha Golliyaa beeddabay, k'aretanchcha Saamiraawiyaanne bayiide beetteedda na'aa taarikii Luuk'aasa Mishiraachchuwaa s'alalaan beettiyaawantta. Ha Mishiraachchuwaa K'aalaa giddon ha gas'aappe hini gas'aa gakkanaw huup'e gidiide s'eeletteeddabay woosaabaa, Geeshsha Ayaanaabaa, Yesuusa oosuwaa giddon mac'c'a asaw de'iyaa sabaanne S'oossay nagaraa atto yaagiyaabaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1:1-4*
S'ammak'iyaa Yohaannisanne Yesuusa yeletaa *1:5—2:52*
S'ammak'iyaa Yohaannisa oosuwaa *3:1-20*
Yesuusa s'ink'k'ataanne paac'iyaa *3:21—4:13*
Yesuusi oosuwaa Galiilaan doommowaa *4:14—9:50*
Yesuusi Galiilaappe Yerusaalame boowaa *9:51—19:27*
Yerusaalameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wurssetsaa saaminttaa *19:28—23:56*
Godaa Yesuusa dendduwaa, k'onc'c'etsaanne saluwaa buussaa *24:1-53*

1-4 Bonchchetteedda Toofiloosa, koyro barenttu ayfiyaan be'eeddawanttunne barenttu k'aalaan markkatteeddawanttu nuw odeeddino. S'aafetteedda yewuwaa ta baggan ubbaa S'ap'uwaappe bidda s'eellowaappe guyye, taarikiyaa maaraa naageedda ogiyaan new s'aafanaw lo"a gideeddawe taw beetteedda.

S'ammak'iyaa Yohaannisa Yeletay Koyro Odetteedda

5 Yihudaa gadiyaa Kaatiyaa Heroodisa wodiyaan,* Aabiyaa k'eesatetsaa oosuwaa baggappe gideedda Zakkaraasa geetettiyaa itti k'eesay de'ee. Machchattakka Elssaabees'o geetettiyaa Aaroone yaraappe yeletteeddawunno.

6 Laa"atuukka Godaa azazuwaanne seeraa darissiide naagiyaawanttanne kad'ee banttaan S'oossaa sintsan de'iyaa s'illatuwaa.

7 Gidoppe attin Elssaabees'a mantsa gido diraw, yeluu unttunttoo baawa. Laa"atuukka laytsaa sugeeddawantta.

8 Itti gallassi Zakkaraasi bare bagga kaallaan S'oossaa sintsan K'eesatetsan ootsiyaa wode,

---

* **1:5** *Yihudaa:* Hawaan Yihudaa gadiyaa geetetteeddawe Filss's'eeme gadiyaa ubbaa bessiyaawaa. **1:5** 1 Od. 24:10

9 bare K'eesatetsaa wogaa dooyaadan Geeshsha Golliyaa geliide is'aanaa
c'uwissuwaa† saamay Aa gakkeedda.
10 Is'aanay c'uwiyaa wode Asay ubbay karen ek'k'iide woossi de'ee.
11 Godaa kiitanchchay is'aanaa yarshshuwaa saappe ushechchanna ek'k'iide aw
beetteedda.
12 Zakkaraasikka be'eedda wode dagammiide yashshaan mitetteedda.
13 Kiitanchchaykka k'ay yaageedda, «Zakkaraasaa, yayyoppa; ne woosay
sisetteedda, ne machchata Elssaabees'a attuma na'aa yelanawunnu.
14 Aa yeletaan nashetaynne ishaluu new hananawaa; c'oratuukka I yeletto diraw
hashshu gaanawantta;
15 Ikka Godaa sintsan dara gidanawaa. Matsoyiyaa woyniyaa ushshaa gido haraa
matsoyiyaa ushshaa ayinne ushenna; bare daay uluwaan de'ishshin Ayaanaa
Geeshshay aan kumanawaa.
16 «Israa'eeliyaa asatuwaappekka c'oratuwaa unttunttu Godaa S'oossaakko, I
zaaranawaa.
17 Ikka giigenna asaa Godaw giigissanaw, aawotuwaa wozanaa naanatuwaakko,
azazettenawanttakka s'illotetsaa eraakko zaaranaw, Eelaasa‡ ayyaanaaninne
wolk'k'aan Godaappe sintsanna bee.»
18 Zakkaraasikka kiitanchchaa, «Taani c'imaad, tamachchattakka bare laytsaan
sugeeddawunno, hawaa taani ayaan eranitaa?» geedda.
19 Kiitanchchaykka zaariide, «Taani S'oossaa sintsan ek'k'iyaa Gabreela; hawaa
mishiraachchuwaa new odanaw neekko kiitettaad;
20 Hekko he wodiyaan hanana ta k'aalaa ne ammanabeenna diraw, ha yewuu
hanana gallassay gakkanaw neeni duude gidanaassa; haasayanawukka
danddayakka» geedda.
21 He wode asay, Zakkaraasi Geeshsha Golliyaappe kesennaan ayaw gam"eeddentto
maalalettiidde naagiino.
22 Keseedda wodiyaankka haasayanaw danddaybbeenna; Geeshsha Golliyaan
sas'aa I be'eeddawaa akeekeeddino; ikka haasayanaw danddayibeennawaa s'orssi
bessiide, duude gidiide de'eedda.
23 Zakkaraasikka bare oosuwaa wodiyaa wursso wode, bare golle simmeedda.
24 Hewaappe guyyiyaan Aa machchata Elssaabees'a shahaaraade ichcheshu
agenaa barena gentsaaddu.
25 Elssaabees'akka, «Ta tooshiyaa asaa giddoppe digganaw§ Goday bare
maarotetsaan taana s'eello wode, hawaadan taw ootseedda» gaaddu.

Yesuusa Yeletay Kasetiide Odetteedda

26 Usuppuntsa agenaan S'oossaa kiitanchchaa Gabreel Galiilaa gadiyaan Naazireete
Katamaa
27 Daawita yaraappe gideedda Yooseefo geetettiyaa bitanew ooshetta k'ashetteedda
wodorattikko S'oossaa matappe kiitetteedda; wodoratti suntsaykka Mayraamo
geetettee.
28 Kiitanchchaykka Mayraamikko yiide, «Darissaade dosettawunnee, sarotetsay
new gido; Godaykka neenanna gatso de'ee; Neenikka mac'c'awanttu giddon
anjjetteeddawunno»* yaageedda.

---

† **1:9** ***Is'aanaa c'uwissuwaa:*** Hawaa guussay c'uway woosaa kotaa S'oossaakko gakkee giide wonttanne omarssi wode c'uwissiyaa wogaa. **1:15** Pay. 6:3 ‡ **1:17** *Eelaasa:* Hawe geetetteeddawe, kase Ec'a C'aak'uwaa mas'aafaan Nabiyaa Eelaas ooratsabaa ootsiyaa wolk'k'aan eretteeddawaa diraassa. **1:17** Mil. 4:5, 6 **1:19** Dan. 8:16; 9:21 § **1:25** *Ta tooshiyaa asaa giddoppe digganaw:* Asinaa geleedda mishiratta na'aa yelennaan attooppe, Isiraa'eeliyaa asaa k'ofaan, «S'oossay izo muri de'ee» yaagettaw. **1:27** Mat. 1:18 * **1:28** *Neenikka mac'c'awanttu giddon anjjetteeddawunno:* Ha k'ofay beni c'imeedda Giriikiyaa mas'aafaan baynnawaa gidiyaa diraw, itti itti Inggilizeetsuwaaninne Amaaraatsuwaa mas'aafaankka baawa.

29 Mayraamakka Aa haasayaappe denddowaan darissa dagamaade, «Hawe ayaa
mala sarotaa gidanee» gaade yewuwaa k'oppaaddu.
30 Kiitanchchay izo, «Hanne Mayraamee, S'oossaa matan sabaa demmaadda
yayyoppa.
31 Neeni shahaaraade, attuma na'aa yelanaassa; Aa suntsaakka Yesuusa gaanaassa.
32 Ikka dara gidanawaa; Ubbaappe D'ok'k'a S'oossaa Na'aa geetettana; Godaa
S'oossay Aa aabbu Daawita kawutetsaa oydiyaa aw immanawaa.
33 Ikka Yaak'ooba gollen med'inaw kawutanawaa; Aa kawutetsawukka wurssetsay
baawa» yaageedda.
34 Mayraamakka kiitanchchaa, «Taani wodoratto gido diraw, hawe wooti
hananawee?» yaagaaddu.
35 Kiitanchchaykka zaariide iziw, «Ayaanaa Geeshshay ne bolla yaanawaa; D'ok'k'a
S'oossaa wolk'k'ay neenan shemppanawaa. Hewaa diraw, neeppe yelettiyaawe
geeshsha S'oossaa Na'aa geetettana.
36 Ne dabbatta Elssaabees'a bare c'imatetsaa wodiyaan attuma na'aa
shahaaraaddu. Mantsa geetetteeddawunna Elssaabees'a shahaaroodeppe
usuppuntsa agenaa oyk'k'aaddu.
37 S'oossaa s'ooniyaa yewuu baawa» yaageedda.
38 Mayraamakka, «Taani Godaa ayilatto; neeni goowaadan hano» gaaddu.
Hewaappe guyyiyaan kiitanchchay izi matappe beedda.

Mayraamakka Elssaabees'o Oochchanaw Baaddu

39 Mayraamakka he agenaa giddon denddaade killi zoozetiyaa Yihudaa gaden
de'iyaa itti katamaa elleella kesaaddu.
40 Zakkaraasa golle gelaade Elssaabees'o sarotaaddu.
41 Elssaabees'akka Mayraami sarotaa siseedda wode, izi uluwaan de'iyaa
shahaaray guppeedda; Elssaabees'akka Ayaanaa Geeshshaan kumaaddu.
42 Bare kooshshaakka d'ok'k'u ootsaade, «Neeni mac'c'awanttu giddoppe
anjjetteeddawunno. Neeppe yelettiyaawekka anjjettowaa.
43 Neeni ta Godaa daaya taakko yaanaw taani oonee?
44 Hekko ne sarotaa kooshshay ta haytsaan sisetteedda wode, ta uluwaan de'iyaa
shahaaray nashechchaan guppeedda.
45 Goday polettee giide iziw odeeddawaa ammaneeddawunna iza
anjjetteeddawunno» yaagaaddu.

Mayraami Galataa Yetsaa
(1:46-53)

46 Mayraamakka,
«Ta shemppatta ta Godaa bonchchaw,
47 Ta ayyaanaykka ta S'oossaa, ta d'aliyaan,
loytsa nashettaw.
48 Ikka bare ayilatti tooshiyaa s'eelleedda.
Hachcheppe doommiide yeletay ubbay
anjjetteeddawunnee giino.
49 Wolk'k'aama gideedda I,
daro yewuwaa taw ootseedda;
Aa suntsaykka geeshsha.
50 Aa maarotay yayyiyaawanttoo,
yeletaappe yeletay gakkanaw de'ee.
51 Bare wolk'k'aan mino kiitaa kiitetteedda;

1:31 Mat. 1:21 **1:33** 2 Sam. 7:12, 13, 16; Isa. 9:7 **1:37** Dom. 18:14

barenttu wozanaa k'ofaan otorettiyaawantta,
laaleedda.
52 Mooddiyaawantta kawutetsaa maataa oydiyaappe wotseedda;
ashikkatuwaakka k'ay d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda.
53 Koshatteeddawantta lo"o yewuwaan kalisseedda;
duratuwaa k'ay mela yedersseedda.
54 Bare maarotetsaa k'oppiide,
bare ayiliyaa Israa'eeliyaa maadeedda.
55 Nu aawaatoo I odeeddawaadan,
Abrahaamewunne Aa yaraw geeddawaa,
med'inaw naagana diraassa»
yaagaaddu.
56 Mayraamakka heezzu agenaa keena Elssaabees'i matan gam"owaappe guyyiyaan bare golle simmaaddu.

S'ammak'iyaa Yohaannisa Yeletaa

57 Elssaabees'iwukka yeliyaa wodii gakkina, attuma na'aa yelaaddu.
58 Izi shooratuunne izi dabbo gideeddawanttu, Goday maarotetsaa iziw ootseeddawaa sisiide izinna ittippe nashetteeddino.
59 Hosppuntsa gallassaan na'aa k'as's'aranaw yeeddino; Aa, aawuwaa suntsaan Zakkaraasa giide suntsanaw koyyeeddino.
60 Aa daaya k'ay, «Hanenna, Yohaannisa geetettanaw koshshee» yaagaaddu.
61 Unttunttukka izo, «Ne dabbatuwaappe hachche gakkanaw ittuukka ha suntsaan s'eesettibeenna» yaageeddino.
62 Aa aabba, oona giyaa suntsan s'eegettanaw koyyintto s'orssi oochcheeddino.
63 Aa aabbukka s'aafiyaabaa oochchi akkiide, «Na'aa suntsay Yohaannisa» giide s'aafina, ubbatuukka yewuwaan maalaletteeddino.
64 Hewankka Zakkaraasa doonay dooyetteedda, Aa ins's'arssaykka bilettina haasayaa doommeedda, S'oossaakka galateedda.
65 Aa shooratuukka de'iyaasaa ubbaan yashshaan kumeeddino. Ha yewuukka zoozetiyaa Yihudaa gadiyaa ubbaan darii haasayetteedda.
66 Hawaakka siseeddawanttu ubbatuu, «Ha na'ay ayaa gidaneeshsha?» yaagiide yewuwaa barenttu wozanaan oyk'k'eeddino; S'oossaykka aanana de'iyaawaa ereeddino.

Zakkaraasa Galataanne Timbbitiyaa Oduwaa

67 Yohaannisa aabbu Zakkaraasi Ayaanaa Geeshshaan kumiide timbbitiyaa yaagi odeedda:
68 «Israa'eeliyaa Goday S'oossay anjjetto;
yiide bare asaa s'omooseeddanne wozeedda.
69 Bare ayiliyaa Daawite golliyaan;
wolk'k'aama ashshiyaawaa nuw giigisseedda.
70 Hawekka beni Godaa geeshsha nabatuwaa doonaan odettowaadan,
71 I nuuna, nu morkkatuwaappenne,
nuunanna ek'ettiyaawanttu kushiyaappe ashshanaassa.
72 Hawaakka I ootseeddawe, nu aawaatoo,
maarotetsaa bessanaassanne,
bare geeshsha c'aak'uwaa wozanaa aatsanaassa.
73 Nu aawuwaa Abraahaamoo,
c'aak'k'eedda c'aak'uwaa k'oppanaw,
74 nu morkkatuwaa kushiyaappe kesiide,

1:59 Wog. 12:3

yashshay banttaan aw ootsanaadan,
maataa nuw immeedda.
75 Hawenneekka, nuuna nu wodiyaa ubbaan,
geeshshatetsaaninne s'illotetsaan,
bare sintsaan essana diraassa.
76 Zaariidekka, neenoo, ta na'aw,
D'ok'k'a S'oossaa nabiyaa geetettanaassa;
ogiyaa giigissanaw Godaappe sintsanna,
baanaassa.
77 Asaa nagaraa maariyaa atotetsaa eraa,
unttunttoo immanaassa.
78 Hewekka killippe yeedda poo'uu,
nuuna s'omooseeddawe,
nu S'oossaa maarotetsaanne k'aretaa gaasuwaana.
79 Aa poo'uukka d'umaaninne hayk'uwaa kuwaan,
utteeddawanttoo poo'issee;
nu gediyaakka sarotetsaa ogiyaan suurissee.»
80 Na'aykka dic'c'iide, ayaanaan minneedda; Israa'eeliyaa asaw beetteedda
gallassay gakkanaw mela biittaan de'eedda.

2

Yesuusa Yeletaabaa
(Mat. 1:18-25)

1 He wode* Roomaa kawutetsaa garssan de'iyaa Asay ubbay suntsaa
s'aafettanaadaninne paydettanaadan Awugiss's'oose K'eesareppe† azazuu keseedda.
2 Hewenneekka, K'ereneyoose‡ Sooriyaa gadiyaa mooddiyaa wode haneedda koyro
asaa payduwaa.
3 Hawaa diraw itti itti Asay s'aafettanaw bare katamaa bare katamaa beedda.
4 Yooseefokka Daawita golliyaappenne yaraappe gidiyaa diraw Galiilaa
Awuraajjaan de'iyaa Naazireete katamaappe denddiide Daawita katamaa
gideeddawunnikko Yihudaan de'iyaa Beeteleeme geetettiyaa katamaa keseedda.
5 He wode yeliyaa wodii mateedda aw ooshetta utteedda Mayraamakka aanana
ittippe baaddu.
6 Unttunttu hewaan de'ishshin iziw yeliyaa wodii gakkii aggeedda.
7 Izakka Bayira Na'aa§ gideedda attuma Na'aa yelaaddu; imatsay shemppiyaa sa'aa
demmabeenna diraw, na'aa mayuwaan s'aas'aade Gap'atiyaan* k'eraaddu.

Wudiyaa Heemmiyaawanttanne Kiitanchchatuwaa

8 He gadiyaan k'amma barenttu wudiyaa heemmiidde dembban ak'iyaawanttu
de'iino.
9 S'oossaa kiitanchchay k'oppennaan yiide unttunttu miyyiyaan ek'k'eedda; Godaa
bonchchuu unttunttu yuushshuwaan poo'eedda wode, wolk'k'aama yashshay
unttuntta oyk'k'eedda.
10 Kiitanchchay unttuntta, «Yayyoppite, asaw ubbaw haniyaa daro nashechchiyaa
mishiraachchuwaa taani hinttenttoo ahaad.

---

* **2:1** *He wode,* Geetettowe S'ammak'iyaa Yohaannisi yeletti simmiide biro guutsatetsaan de'ishshin Yesuusi yeletto wodiyaanna. † **2:1** *K'eesaara:* Giyaa suntsay kaatiyaa guussa. Hewenneekka c'ora gadiyaa mooddiyaa wolk'k'ay de'iyaa c'ora kaatatuwaa kaatiyaa guussaa. ‡ **2:2** *K'ereneyoosa:* Geetettiyaawe Roomaa kaatii Awugiss's'oose, Sooriyaa geetettiyaa Yihudaanne Galiilaa Awuraajjatuwaa oyk'k'eedda gadiyaan suntsayeeddawaa. § **2:7** ***Bayira na'aa:*** Isiraa'eeliyaa Asay yeletteedda na'aa ubbaa golliyaankka S'oossaw bessiyaawaa giino. * **2:7** ***Gap'atiyaa:*** Ha miishshay miyay miyaabay sa'aan laalettennaan maana mala yeggiide immiyaabaa.

11 Hachche Daawita katamaan ashshiyaawe yeletteedda. Ikka Godaa Kiristtoosa.
12 Hawe hinttenttoo malla gido: Gac'ino na'ay mayuwaan s'aas'ettiide gap'atiyaa giddon giseeddawaa demmanita» yaageedda.
13 K'oppennaan c'ora S'oossaa kiitanchchatuu koyro kiitanchchaanna ittippe k'onc'c'eeddino.
14 S'oossaakka galatiide, hawaadan geeddino:
«Bonchchuu S'oossaw
bolla saluwaan gido.
Sa'aan I dosiyaa asaw
sarotetsay gido»
yaageeddino.
15 Kiitanchchatuu unttunttuppe shaakettiide saluwaa kesowaappe guyye, wudiyaa heemmiyaawanttu, «Goday nuw k'onc'c'isseeddawaa, hawaa haneedda yewuwaa be'anaw Beeteleeme boytte» geetetteeddino.
16 Unttunttukka elleelliide beeddino. Mayraamonne Yooseefo demmiide, gacino na'aykka gap'atiyaan giseeddawaa be'eeddino.
17 Hewaappe guyyiyaan guutsa na'aa diraw odetteeddawaa k'onc'c'issiide odeeddino.
18 Hawaa siseedda ubbay unttunttu odeedda yewuwaan maalaletteeddino.
19 Mayraama k'ay hawaa ubbaa bare wozanaan oyk'k'aade k'oppaadde gam"aaddu.
20 Wudiyaa heemmiyaawanttukka ubbaa yewuu unttunttoo odetteeddawaadan hanina demmo diraw, siseeddawoonne be'eeddawoo ubbaw S'oossaa bonchchiiddinne galatiidde simmeeddino.
21 Na'aw hosppun gallassaa gidina k'as's'arettiyaa wodii gakko wode, I aatti uluwaan attanaappe kase, kiitanchchay kesso suntsaan, Yesuusa geetetteedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyaan S'oossaw Sheed'etteedda

22 Muse wogaa maaraadan geeyyiyaa wodii† poletteedda wode Yooseefonne Mayraama gac'ino na'aa S'oossaw sheed'd'anaw Yerusaalame akki beeddino.
23 Hewenneekka Godaa wogaan, «Attuma na'aa gideedda bayira na'ay‡ ubbay S'oossaw dummateeddawaa gidanawaa» geetetti s'aafetteeddawaadaaninne,
24 k'aykka Godaa wogaan, «Laa"u dogommatuwaa woy laa"u harap'p'e maratuwaa» geetettowaadan, Godaw yarshshuwaa yarshshanaw afeeddino.
25 He wode s'illonne genc'c'a gideedda Simoona geetettiyaa itti bitanii Yerusaalamen de'ee. Ikka, Israa'eeliyaa asaw atotetsaa hidootaa naagiyaawaanne Ayaanaa Geeshshay Aa bollaan shemppeedda asaa.
26 Godan oketteedda Kiristtoosa be'ennaan hayk'k'ennawaa Ayaanaa Geeshshaan aw k'onc'c'isseedda.
27 Ikka he wode Ayaanaa Geeshshay kaaletsina, Geeshsha Golliyaa geleedda. Na'aa yelawanttu eriyaa wogaa maaraadan, koshshiyaawaa aw polanaw guutsa na'aa Yesuusa oyk'k'iide gelo wode,
28 Simoone mokki akki na'aa idimmiide S'oossaa galatiidde hawaa yaageedda:
29 «Godaw, Neeni k'aalaa gelo maaraadan,
ha"i taana ne ayiliyaa saruwaan neekko afa.
30-31 Gaasuukka, ta ayfatuu,
asaa ubbaa sintsan Neeni giigisseedda,
ashshiyaa hidootaa be'eeddino.
32 Hewekka Israa'eeliyaa gidenna asaw,

2:21 Wog. 12:3; Luk'. 1:31 † **2:22** ***Geeyyiyaa wodii:*** Ayihudatuwaa mac'c'a Asay attuma na'aa yelowaappe guyyiyaan, «Geeshsha gidukku» yaagi k'oppiino. K'aykka he na'ay k'as's'arettana gakkanaw iza soyippe kesennaadaan oosettaw. Ha wodii, geeyyiyaa wodiyaa geetettee. ‡ **2:23** ***Bayira na'ay:*** 2:7S'eellite. **2:23** Kes. 13:2, 12

k'onc'c'etsaa immiyaa poo'uwaa.
K'ay Ne asaw Israa'eelew bonchchuwaa.»
33 Yooseefonne Aa daaya Aa diraw haasayetteedda yewoo maalaletteeddino.
34 Simoonikka anjjiide Mayraamo, «Hawe Na'ay Israa'eeliyan c'oratoo
dendduwaassinne kunddetsaw gaaso gidanaw, k'aykka iitaa haasayiyaawanttoo
malla gidanaw dooretteedda.
35 C'oratookka wozanaa k'ofay k'onc'c'owaa gidanaw, ne shemppuukka mashshaan
k'ans's'owaadan seelettanawaa» yaageedda.
36 K'aykka Aaseera yaraappe gideedda Paanu'eela naatta Haanno geetettiyaa
nabatta de'aw; Izakka loytsa c'imaaddu. Bare wodorotetsaan geleedda asinaana
laappu laytsaa de'eeddawunno.
37 Izi laytsaykka hosppun tammanne oydduwaa gidana gakkanaw gallassaanne
k'ammaa geeshsha golliyaappe shaakettennaan s'oomaaninne woosaan kiitettaadde
am"e§ gidaade gam"aaddu.
38 He wodekka shiik'aade S'oossaa galataaddu; K'aykka Yerusaalame Asay
wozettanaw naagiyaawanttoo ubbatoo gac'ino Na'aa Yesuusabaa odaaddu.

Yooseefonne Mayraama Naazireete Simmeeddino

39 Yooseefonne Mayraama Godaa higgiyan azazetteeddawaa ubbaa polowaappe
guyye Galiilaa Awuraajjaan de'iyaa barenttu katamaa Naazireete simmeeddino.
40 Guutsa na'aykka dic'c'iiddenne minniidde beedda; aad'd'o eraankka kumeedda;
S'oossaa aad'd'o keekatetsay Aa bollaan shemppeedda.

Guutsa Na'aa Yesuusi Geeshsha Golliyaan

41 Yooseefonne Mayraama laytsaan laytsaan Paasigaa Baalaa bonchchanaw
Yerusaalame katamaa biino.
42 Na'awukka tammanne laa"u laytsaa gido wode dooyaadan baalaw hini
Yerusaalame keseeddino.
43 Baalaa polowaappe kaala barenttu golle unttunttu simmoode guutsa na'aa
Yesuusi Yooseefonne Mayraama erennaan Yerusaalamen atti aggeedda.
44 Unttunttunna ittippe de'iyaawaa malatina itti gallassaa ogiyaa hametteeddino.
Guyyeppe k'aykka barenttu dabbatuwaannanne barenttu siik'ettiyaawanttu matan
koshshaa doommeeddino.
45 D'ayo wode koyyiidde hini Yerusaalame simmeeddino.
46 Heezzu gallassaappe guyye, tamaarissiyaawanttu giddon Yesuusi uttiide
unttunttu giyaawaa sisiiddenne unttuntta oochchiidde Geeshsha Golliyaa garssan
de'iyaawaa be'eeddino.
47 Sisiyaawanttu ubbatuukka, Aa akeekaaninne Aa zaaruwaan maalaletteeddino.
48 Yooseefonne Aa daaya Aa be'o wode maalaletteeddino. Aa daayakka, «Ta Na'aw,
ayaw nuuna hawadan ootsay? Ne aabbunne tanne Neena koyyiidde, daro
metooteeddo» yaagaaddu.
49 Yesuusikka unttunttoo, «Ayaw taana koyyiitee? Ta aabbu gollen* de'anaw taw
koshshiyaawaa eribeykkitee?» yaagi zaareedda.
50 Hewaa yaagi odooppe attin, unttunttoo I odeedda yewuu ayaa gintto gelibeenna.
51 Hewaappe simmiide, unttunttunna ittippe hini Naazireete beedda; hewankka
unttunttoo azazettee. Aa daayakka hewaa ubbaa bare wozanaan wotsaaddu.
52 Yesuusikka eraaninne geesan, sabaanikka S'oossaanne asaa sintsan dic'c'eedda.

---

§ **2:37** ***Am"e:*** Am"e guussay asinay hayk'k'ina gelennaan gam"eedda mac'c'awuno. Ha payduwaan s'aafetteedda mishiratta laappu laytsaa s'alalaa asinaana gam"owaappe guyye 84 laytsaa ubbaa am"e gidaade gam"aaddu. **2:39** Mat. 2:23 **2:41** Kes. 12:1-27; Zar. 16:1-8 * **2:49** *Ta aabbu gollen:* Guussay, Ta aabbu kiitteedda oosuwaa polanaw bessee guussaa. **2:52** 1 Sam. 2:26; Lem. 3:4

3

S'ammak'iyaa Yohaannisi Yesuusaw Ogiyaa Giigissee
(Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8)

1 S'ibaariyoosa geetettiyaa kaatii kawuteedda tammanne ichcheshetsiyaa laytsaan
P'ens's'enaawiyaa P'ilaas'oosi Yihudaa mooddiyaa wode, Heroodise Galiilaan
oyddentsiyaa shaakuwaa mooddiyaa wode, Aa ishay Pilip'p'oosikka Is'uuriyaaninne
S'irkkonddoosan oyddentsiyaa shaakuwaa mooddiyaa wode, Lisaaniyoosikka
Abileenen oyddentsiyaa shaakuwaa mooddiyaawaa gidiide mooddi de'ishshin,
2 Haanninne K'eyyaafay k'eesatuwaa kaappatuwaa* gidiide de'ishshin, S'oossaa
k'aalay Zakkaraasa na'aa Yohaannisakko mela biittaan yeedda. 3 Yohaannisi
Yorddaanoosa Shaafaa heeraa ubbaa biide, «Hintte nagaray atto geetettana mala
nagaraa paas'iide s'ammak'ettite» yaagi tamaarisseedda.
4 Nabiyaa Isiyaasa mas'aafan s'aafetteedda k'aalaadan,
«Mela biittaan waassiyaa bitaniyaa kooshshay,
‹Godaw ogiyaa giigissite;
Aa ogiyaakka suurissite.
5 Ollay ubbay kumo;
deriinne zoozii denbbaa gido,
giigenna ogii ubbay giigo,
hanchchiro ogii ubbay liik'o.
6 Hewaa gidooppe,
Asay ubbay S'oossay ashshiyaawaa be'ana› »
yaageedda.
7 Hawaa diraw Yohaannisi Aa kushiyan s'ammak'ettanaw keseedda asaw
hawaadan oduwaa doommeedda, «Henttenoo, shooshshaa naatoo; yiyaa
hank'k'uwaappe attana mala hinttentta ooni mak'k'eeddee?
8 Simmi hinttenttu nagaraappe simmeeddawanttoo bessiyaa ayfiyaa ayfite.
Hinttenttu wozanaan Abraahaamo nu aabbu de'ee gooppite. S'oossay Abraahaamoo†
naanaa ha shuchchatuwaappe dentsanaw danddayee yaagaade taani hinttenttoo
oday.
9 Ha"i ubbaa bees'i mitsaa s'ap'uwaan k'ans's'anaw giigi utteedda; simmi lo"o
ayfiyaa ayfena mitsay ubbay k'ans's'ettiide tamaan olettanawaa.»
10 «Yaatina ha"i nu ayaa udanee?» yaagiide Aa c'ora Asay oochcheedda.
11 Yohaannisikka, «Laa"u mayuu de'iyaawe baynnawoo immo; k'umay
de'iyaawekka baynnawoo gisho» yaagi zaareedda.
12 K'aras'aa shiishshiyaawanttukka s'ammak'ettanaw yiide, «Tamaarissiyaawoo, nu
ayaa udanee?» yaagi oochcheeddino.
13 I unttunttoo, «Geetettowaappe aad'd'o k'aras'aa aatsi shiishshoppite» yaagi
odeedda.
14 Hewaappe kaala wotaadaratuu, «Nuunishi, ayaa udanee?» yaagi Aa
oochcheeddino.
Yohaannisikka, «Asaa shaluwaa naak'uwaan bonk'k'i akkoppite, oonanne
wordduwaan mootoppite, hinttenttu dirgguu hinttenttoo gidana» yaagi zaareedda.
15 He wode Asay ubbay Kiristtoosa yuussaa naagiidde de'iyaa diraw Yohaannisa,
«Hawekka Kiristtoosa gidennaan attena» yaagiide barenttu wozanaan maleeddino.

---

* **3:2** *K'eesatuwaa kaappatuu Haanninne K'eyyaafay:* Haanna kaappotetsaa wodii Yesuusi yelettanaappe kase 6-15 laytsaa gakkanaassa. K'eyyaafaa geetettiyaa Haanna bolluu 18-37 laytsaa kaappo gidiide Yesuusa yeletaappe kase gam"eedda. **3:4** Isa. 40:3-5 **3:7** Mat. 12:34; 23:33 † **3:8** *Abraahaamoo naanaa:* Ayihuda asatuu barentta S'oossay dooreedda asaa yaagi k'oppiino. Gaasuunnekka, beni hidootaa k'aalay S'oossaappe nu aabbu Abraahaamoo imetteedda yaagiide k'oppiyaa diraassa. **3:9** Mat. 7:19 **3:12** Luk'. 7:29

16 Yohaannisi ubbatuwaakka, «Taani haatsaan s'ammak'ay; gidoppe attin taappe
wolk'k'aamaynne taanikka Aa c'aammaa k'ashuwaa billana danddayennawe‡ biro
yaanawaa; ikka Ayaanaa Geeshshaaninne tamaan s'ammak'anawaa;
17 Aa kushiyan katsaa dalaappe shaakki geeshshiyaa layday de'ee. Katsaa
uddumaan bukkowaa geeshshi punniide ayfiyaa diyiyaan k'olee; shin dalaa to'enna
tamaan guuddee.»
18 Yohaannisikka hara c'ora k'aalaan c'ora asaa mak'k'iidde mishiraachchuwaa
k'aalaa odeedda.

Heroodise S'ammak'iyaa Yohaannisa K'achcheedda

19 Galiilaa mooddiyaa Heroodisa k'ay bare ishaa Pilip'p'oosa machchatto
Herodiyaado I akkeedda dirawunne haraakka c'ora iita kiitaa kiitetto diraw,
Yohaannisi seereedda.
20 Hawaa diraw ha ubbaa gujjiide Heroodise Yohaannisa k'asho golle gelisseedda.

Yohaannisi Yesuusa S'ammak'eedda
(Mat. 3:13-17; Mar. 1:9-11)

21 Asay ubbay s'ammak'etti simmowaappe guyyiyaan Yesuusi s'ammak'etteedda. I
woossi de'ishshinkka saluu dooyetti aggeedda.
22 Geeshsha Ayyaanaykka harap'p'iyaa malatiide Aa bollaan wod'd'eedda.
Saluwaappekka, «Ta dosiyaa na'ay neena; neenan Taani nashettay» yaagiyaa k'aalay
yeedda.

Yesuusa Yeletay Kase Guyye
Mayzzaappe De'iyaa Payduwaa
(Mat. 1:1-17)

23 Yesuusi tamaarissuwaa doommoode aw hattamu laytsaa gideedda; c'ora asaykka
barenttoo malatowaadan Aa Yooseefo na'aa yaagiino; Yooseefo Eele na'aa;
24 Eele Maate na'aa; Maate Leewiyaa na'aa; Leewii Milkke na'aa; Milkke Yoona
na'aa; Yooni Yooseefo na'aa;
25 Yooseefo Maataatiyaa na'aa; Maataati Amoos'e na'aa; Amoos'e Naahoome na'aa;
Naahoome Esiliime na'aa; Esiliime Naage na'aa;
26 Naage Maa'aate na'aa; Maa'aate Maataatiyyu na'aa; Maataatiyyu Seemeye na'aa;
Seemeyi Yooseefo na'aa; Yooseefo Yooda na'aa;
27 Yoodi Yoonaana na'aa; Yoonaani Reese na'aa; Reese Zerubaabeela na'aa;
Zerubaabeeli Salaatiyaala na'aa; Salaatiyaale Neele na'aa;
28 Neeli Milkke na'aa; Milkke Haadde na'aa; Haadde Yoosaase na'aa; Yoosaase
K'oosaama na'aa; K'oosaami Elmaadoome na'aa; Elmaadoome Eere na'aa;
29 Eere Yoosee'e na'aa; Yoosee'e, Eli'eezera na'aa; Eli'eezere, Yooraame na'aa;
Yooraami Maas'aate na'aa; Maas'aate Leewiyaa na'aa;
30 Leewii Simoona na'aa; Simoone Yihudaa na'aa; Yihuday Yooseefo na'aa; Yooseefo
Yoonaana na'aa; Yoonaani Eeliyaak'eema na'aa;
31 Eeliyaak'eemi Meeliya na'aa; Meeliye Mayinaana na'aa; Mayinaani Maas'aate
na'aa; Maas'aate Naataane na'aa; Naataane Daawite na'aa;
32 Daawite Issey na'aa; Issey Iyyoobeedda na'aa; Iyoobeedi Boo'eeza Na'aa; Boo'eezi
Salmoona na'aa; Salmooni Nahishoona na'aa;
33 Nahishooni Aminaadaaba na'aa; Aminaadaabi Raama na'aa; Raami Ariina na'aa;
Ariinay Hezroona na'aa; Hezrooni Pereeza na'aa; Pereezi Yihudaa na'aa;
34 Yihuday Yaak'ooba na'aa; Yaak'oobi Yisaak'a na'aa; Yisaak'i Abraahaamo na'aa;
Abraahaamo Taara na'aa; Taari Naakoora na'aa;

---

‡ **3:16** *Aa c'aammaa k'ashuwaa billana danddayennawe:* Hawe k'oomaa woy danggaas'iratti oosuwaa. **3:20** Mat. 14:3-4; Mar. 6:17-18 **3:22** Dom. 22:2; Maz. 2:7; Isa. 42:1; Mat. 1:17; Mar. 1:11; Luk'. 9:35

35 Naakoori Seeroohe na'aa; Seeroohi Ragawa na'aa; Ragawi Pelega na'aa; Pelegi
Abeera na'aa; Abeeri Saalla na'aa;
36 Saalli K'aynaana na'aa; K'aynaani Arfaakisiide na'aa; Arfaakisiide Seeme na'aa;
Seemi Nohe na'aa; Nohe Laameehe na'aa;
37 Laameehi Maatusaala na'aa; Maatusaali Heenooke na'aa; Heenooki Yaareedda
na'aa; Yaareed Malaali'eela na'aa; Malaali'eeli K'aynaana na'aa;
38 K'aynaani Heenoosa na'aa; Heenoosi Seete na'aa; Seeti Addaama na'aa; Addaami
S'oossaa na'aa.

4

Yesuusaw Shiik'eedda S'alahiyaa Paac'iyaa
(4:1-13; Mat. 4:1-11; Mar. 1:12, 13)

1 Yesuusi Geeshsha Ayyaanaan kumiide Yorddaanoosa Shaafaappe simmeedda;
Ayyaanaan mela sa'aa kaalesettiide beedda.
2 Hewaan oytamu gallassaa daabiloosan paac'etteedda. He gallassatuwaan
ayaanne mibeenna diraw wurssetsaa poluwaa heeraan I koshatteedda.
3 Daabiloosikka, «Neeni S'oossaa Na'aa gidooppe ha shuchchaa, ‹Ukitsaa gida›
gaade azaza» yaageedda.
4 Yesuusikka, « ‹Asay S'oossaa K'aalaa ubbaappe attin ukitsaa s'alalaan de'enna›
geetetti S'oossaa K'aalaan s'aafetteedda» yaagi zaareedda.
5 Daabiloosikka d'ok'k'a gideedda deriyaa Yesuusa kessiide alamiyaa kawutetsaa
ubbaa lip'o ayfii simmanaw besseedda.
6 Daabiloosikka, «Ha kawutetsaa maataynne bonchchuu ubbay taw imetteedda.
Taani ta dosiyaa oossinne immana; newukka immana.
7 Hewaa gidiyaa diraw, ne ta sintsaan taw goyinnooppe ha ubbay neessa
gidanawaa» yaageedda.
8 Yesuusikka zaariide, « ‹Godaa S'oossaw goyinna, Aa s'alalaa Godaya› geetetti
S'oossaa K'aalaan s'aafetteedda» yaageedda.
9-11 Daabiloosikka Yesuusa Yerusaalame afiide Geeshsha Golliyaa huup'iyaa
kessiide,
« ‹S'oossay neena naagana mala,
kiitanchchatuwaa kiittanawaa,
unttunttukka ne gedii shuchchaan d'ubettenna mala,
barenttu kushiyaan neena dentsanawantta› yaagettiide,
Geeshsha Mas'aafaan s'aafetteedda;
ane Neeni S'oossaa Na'aa gidooppe,
hawaappe duge neena ola»
yaageedda.
12 Yesuusikka zaariide, « ‹Ne Godaa S'oossaa paac'c'oppa› geetetteedda» yaageedda.
13 Daabiloosikka paac'iyaa ubbaa wurssowaappe guyye guutsa wodew Yesuusappe
shaaketteedda.

Yesuusi Galiilaan Oosuwaa Doommeedda
(Mat. 4:12-17; Mar. 1:14, 15)

14 Yesuusikka Ayaanaa wolk'k'aan Galiilaa gadiyaa simmeedda. Aa waariikka
yuushshuwaan de'iyaa ubbaa gakkeedda.
15 Yesuusikka Ayihudatuwaa Woosa Golliyaan tamaarissiide asaan ubbaan
galatetteedda.

Naazireeten Yesuusa Is's'eeddino
(Mat. 13:53-58; Mar. 6:1-6)

4:4 Zar. 8:3 **4:9-11** Maz. 91:11-12

16 I bare dic'c'o katamaa Naazireete yeedda; kase ootsiyaawaadankka sambbata
gallassi Ayihudatuwaa woosa golle geliide nabbabanaw denddiide ek'k'eedda.
17-19 Nabiyaa Isiyaasan s'aafettiide s'aas'etteedda mas'aafaa aw immeeddino. He
mas'aafaa billiide:
«Taani hiyyesatoo mishiraachchuwaa odanaw
oketteedda diraw Godaa Ayyaanay Ta bollan de'ee.
K'ashetteeddawanttoo biletsaa,
k'ook'atoo s'eelana mala odanaw,
k'aykka naak'etteeddawantta naak'uwaappe
kessana mala dosetteedda Godaa laytsaa
odana mala, Taana kiitteedda»
geetetti s'aafetteeddasaa demmeedda.
20 Mas'aafaakka s'aas'iide Ayihudatuwaa woosa golliyaan ootsiyaawoo immiide
utteedda. Ayihudatuwaa woosa golliyaan de'iyaa Asay ubbay Aa c'addi s'eelleedda.
21 Yesuusikka, «Hachche hinttew nabbabettina hinttenttu siseedda k'aalay
poletteedda» yaageedda.
22 Ubbay aw markkatteeddino. Aa doonaappe kesiyaa aad'd'o keekatetsaa
k'aalaappe denddeeddawaan maalalettiidde, «Hawe Yooseefo na'aa gidennee?»
geeddino.
23 Yesuusikka sid'e banttaan ha leemisuwaan, «Hinttenttu taw ‹D'aliyaa Godaw, ne
huup'iyaa patsa, neeni K'ifirinaahooman ootsina nu sisowaa ubbaa ha ne
katamaankka k'ay ootsa› yaagiide odiita» yaageedda.
24 K'aykka, «Tumuwaa yaagay, nabii bare yeletto gadiyaan gammakka
bonchchettenna.
25 «Yewuwaan k'ay tumuwaa oday: Eelaasa wodiyaan heezzu laytsanne usuppun
agenaa iray bukkennaan is's'ina sa'aa ubbaan wolk'k'aama koshay geleedda wode,
Israa'eelen c'ora am"atuu de'iino.
26 Eelaasikka Sidoonaa gadiyaan de'iyaa Seraafta heeraa itti am"attikko
kiitetteeddappe attin ookkonne kiitettibeenna.
27 Nabiyaa Elssaa'a wodiyaankka Israa'eeliyaan c'ora oolluwaa harggiyaan*
oyk'etteeddawanttu de'iino; Sooriyaa biittaan de'iyaa Ni'imaaneppe attin
unttunttuppe ooninne pas'i beenna» yaageedda.
28 Ayihudatuwaa woosa golliyaan de'iyaawanttu ubbatuu hawaa sisiide darissiide
hank'k'etteeddino.
29 Unttunttu denddiide Yesuusa katamaappe gas'aa kessiide duge olanaw katamay
kees'etteedda deriyaa huup'iyaa afeeddino.
30 Shin Yesuusi unttunttu gidduwaanna aad'd'iide beedda.

Iita Ayyaanay Oyk'k'eedda Bitaniyaa
(4:31-37; Mar. 1:21-28)

31 Hewaappe guyyiyaan Yesuusi Galiilaa gadiyaan de'iyaa K'ifirinaahooma
katamaa beedda. Sambbata gallassaankka asaa tamaarisseedda.
32 I tamaarissiyaa timirttii maataan gidiyaa diraw siseedda Asay ubbay
maalaletteeddino.
33 Ayihudatuwaa woosa golliyaan iita ayyaanay oyk'k'eedda bitanii de'ee; bare
kooshshaa d'ok'k'u ootsi waassiide,
34 «Hayya godo aggaarikkii Naazireetiyaa Yesuusa; nuw neenanna ay ittippetetsay
de'ii? Nuuna bayizzanaw yaad? Neeni oonentto eraad; Neeni S'oossaa Aawuu
kiitteedda geeshsha gidikkii!» yaageedda.

4:17-19 Isa. 61:1-2 **4:24** Yoh. 4:44 **4:25** 1 Kat. 17:1 **4:26** 1 Kat. 17:8-16 * **4:27** *Oolluwaa harggiyaa:* S'oossaa k'aalay tamaarissettiyaa wodiyaa ubbaan, «Oolluwaa» giyaa k'aalay galbbaa bollan sakkiyaa sakuwaa ubbaw akettiyaawaa. **4:27** 2 Kat. 5:1-14 **4:32** Mat. 7:28, 29

35 Yesuusikka, «C'o"u ga, aappekka kesa» yaagi seereedda. Iita ayyaanay bitaniyaa
unttunttu gidduwaan kunddissiide ayinne k'ohennaan aappe keseedda.
36 Asay ubbay maalalettiide ittuu ittoo, «Hawe ayaa k'aalee? Barew de'iyaa
maataaninne wolk'k'aan iita ayyaanatuwaa seeree; k'ay iita ayyaanaykka kesee»
yaagiidde haasayeeddino.
37 Aa waariikka he yuushshuwaan de'iyaa gadiyaa ubbaa gakkeedda.

Yesuusi C'ora Harggangchcha Asaa Patseedda
(Mat. 8:14-17; Mar. 1:29-34)

38 Yesuusi Ayihudatuwaa woosa golliyaappe denddiide Simoona golliyaa geleedda,
Simoona bollotatta wolk'k'aama k'os'uwaa harggiyaan harggettaade
giseeddawunniw Yesuusi izo patsanaadan Asay Aa woosseedda.
39 I matan ek'k'iide k'os'uwaa harggiyaa seerina, harggii yeddiisheedda; he
wodiyaankka denddaade unttunttoo kiitettaaddu.
40 Away wullo wodiyaan dumma dumma harggiyaan oyk'k'etteedda
harganchchatuwaa ubbaa aakko aheeddino; ikka ittuwaa ittuwaa bolla bare
kushiyaa wotsiide patseedda.
41 Iita ayyaanatuukka, «Neeni Kiristtoosa S'oossaa Na'aa» yaagi waassiidde c'ora
asaappe keseeddino. I Kiristtoosa gidowaa unttunttu ereedda diraw haasayenna
mala diggeedda.

Yesuusi Galiilaan Tamaarisseedda
(Mat. 4:23-25; Mar. 1:35-39)

42 Sa'ay wontto wode Asay baynnasaa beedda; Asay ubbay Aa koyyiidde I
de'iyaasaa yeeddino. Barenttuppe shaaketti beennaadan digganaw koyyeeddino.
43 I k'ay, «Hini hara katamatoo baade S'oossaa Kawutetsaa mishiraachchuwaa
K'aalaa odanaw koshshee; taani kiitetteeddawe hawaa diraassa» yaageedda.
44 Galiilaan de'iyaa Ayihudatuwaa woosa gollen K'aalaa tamaarissiidde gam"eedda.

5

Yesuusi Koyro Barena Kaalliyaawantta Dooreedda
(Mat. 4:18-22; Mar. 1:16-20)

1 Itti gallassi Yesuusi Gensaarees'e Abbaa* gas'aan ek'k'iide de'ishshin c'ora Asay
aakko shiik'iide S'oossaa k'aalaa sisanaw sugetti de'iino.
2 He wode laa"u wonggiratuu† Abbaa gas'aan ek'k'owaa I be'eedda; moliyaa
p'iriyaawanttu k'ay wonggiratuwaappe wod'd'iide barenttu dabbaa meec'c'i de'iino.
3 Yesuusi wonggiratuwaa giddoppe Simoonawunno gideeddawunnin geliide sa'aappe
yaa abbaakko guutsaa shiishshanaadan oochcheedda. Hewaappe guyye wonggiriyaa
bollan uttiide asaa tamaarissuwaa doommeedda.
4 Tamaarissuwaa betsowaappe guyyiyaan Simoona, «Wonggiriyaa yaa abbaa
c'iimmuwaakko shiishshite; hinttenttu dabbaakka moliyaa p'iranaw olite»
yaageedda.
5 Simoonikka, «Godaw, k'ammaa kummentsaa daaburi ak'iide ayinekka
oyk'k'ibeykko; shin ha"i Neeni goowaadan dabbaa oleetto» yaagi zaareedda.
6 Hewaadankka ootseedda wode, daro c'ora moliyaa oyk'k'eeddino. Unttunttu
dabbatuukka duus'erettanaw haneeddino.

---

* **5:1** *Gensaarees'e Abbaa:* Galiilaa Abbaw imetteedda dumma suntsaa. **5:1** Mat. 13:1, 2; Mar. 3:9, 10; 4:1 † **5:2** *Wonggiriyaa:* Wonggiriyaa geetettowe, wogga haatsaa woy abbaa bollaan Asay hefintsa bagga pinnanaw go"ettiyaa miishshaa. Hayk'k'o Asay moogettiyaawaa gidennawaa eranaw koshshee. **5:5** Yoh. 21:3 **5:6** Yoh. 21:6

7 Hara wonggiriyaan de'iyaa laggetsatuu yiide maaddanaadan wutteeddino;
unttunttu laa"u wonggiratuwaankka moliyaa kuntsina wonggiratuu mitettussaa
doommeeddino.
8 Simooni P'es'iroosikka hawaa be'eedda wode Yesuusa gulbbatan kunddiide,
«Godaw, taani nagaranchcha asaa gido diraw taappe shaaketta» yaageedda.
9 Hawaa geeddawe inne aanana ittippe de'iyaawanttu ubbay barenttu oyk'k'eedda
moliyaa c'oratetsaan maalaletteeddino.
10 Hewaadankka k'ay Simoona laggetsaa gideeddawanttu Zabddiyoosa naanatuu
Yaak'oobinne Yohaannisi maalaletteeddino.
Yesuusikka Simoona, «Yayyoppa hawaappe guyyiyaan asaa p'iriyaawaa
gidanaassa» geedda.
11 Unttunttukka wonggiratuwaa haatsaappe gas'aa kessiide, ubbabaa aggiide
Yesuusa kaalleeddino.

Yesuusi Oolluu Oyk'k'eedda Bitaniyaa Patseedda
(Mat. 8:1-4; Mar. 1:40-45)

12 Yesuusi katamatuwaappe ittuwaan de'ishshin oolluu‡ bollaa ubbaa meedda
bitanii de'iyaawe Yesuusa be'iide Aa sintsankka kunddiide, «Godaw, neeni koyyooppe
taana patsanaw danddayaa» yaagiide woosseedda.
13 Yesuusikka bare kushiyaa yeddi bochchiide, «Dosay geeyya!» geedda.
Heman"iyankka oolluu Aa yeddeedda.
14 Yesuusi Aa, «Hawaa oossinne odoppa. Shin k'eesaakko baade neena bessa.
Hewaappe guyye oolluwaa harggiyaappe pas'eeddawoo markka gidanaadan Muse
higgiyan azazetteedda yarshshuwaa shiishsha» geedda.
15 Gido shin Aa waarii loytsi aakkiide beedda; daro c'ora asaykka Yesuusi
odiyaawaa sisanawunne barenttu harggiyaappe pas'anaw shiik'eeddino.
16 Yesuusi c'ora wode geemasaa biide woossee.

Yesuusi Bollay Sileedda Bitaniyaa Patseedda
(5:18-26; Mat. 9:2-8; Mar. 2:3-12)

17 Itti gallassi Yesuusi tamaarissiidde de'ishshin Galiilaappenne Yihudaa heeraa
ubbaappe, Yerusaalame yeedda Parisaawatuunne higgiyaa tamaarissiyaawanttu utti
de'ishshin harggaanchchatuwaa patsana mala S'oossaa Aawuwaa wolk'k'ay aw
imetteedda.
18 He wode bollay sileedda§ itti bitaniyaa amareeda Asay shanchchamaan tookki
ahi golle gelissiide Yesuusa sintsan wotsanaw koyyeeddino.
19 Asaa c'oratetsaappe denddeeddawaan Yesuusakko shiik'anaw
danddayibeykkino. Hewaa diraw bollaw gi"i golliyaa kaaraa* k'aariide Aa,
shanchchamaanna asaa giddon Yesuusa sintsaan wotseeddino.
20 Yesuusikka unttunttu ammanuwaa be'iide, «Ha bitanew, ne nagaray atto
geetetteedda» yaageedda.
21 Muse higgiyaa tamaarissiyaawanttunne Parisaawatuu, «Hawe S'oossaa
boriyaawe oonee? Itti S'oossaappe attin nagaraa atto gaanaw ooni danddayii?» yaagi
k'ofaa doommeeddino.
22 Yesuusikka unttunttu k'ofaa ero diraw hawaadan geedda, «Ayaw hinttenttu
wozanaan hawaadan k'oppiitee?

---

‡ **5:12** *Oolluwaa:* 4:27S'eellite. § **5:18** ***Bollay sileedda:*** Hawaa guussay Giriike k'aalaan «Paralumoo'ay» geetettiyaawaa. Ha k'aalaa biletsay Inggilizeetsuwaan «Paraalayizid» guussaa. Ha laa"atuwaakka Dawurootsuwan biletsaa immoode, keechcheeddawaa woy k'aas's'enna mala daabureeddawaa guussaa. * **5:19** ***Kaaraa:*** Ha payduwaan geetetteedda golliyaa kaaray Dawurowaa mala gidennaadan, Palasttiine gaden golliyaa bollan de'iyaa kaaray gede k'erettiide kees'ettee. Hewe yaatiide k'ay dufettiide gas'aan gas'aan hara mitsay tec'ettina loytsi kees'ettee. Hewaa mala kees'ay ooratsa k'aalaa c'aak'uwaa wodiyaan eretteeddawaa.

23 ‹Ne nagaray atto geetetteedda› gaanawaappenne ‹Denddaade ba› gaanawaappe
hak'awe matee?
24 Yewuwaan k'ay hawaa taani geeddawe, Asaa Na'ay biittaa bollan nagaraa
maaranaw maatay de'iyaawaa hinttenttu eranaadana.» Hewaappekka gunddeedda
bitaniyaa, «Dendda ne shanchchamaa tookkaade ne golle ba gay» yaageedda.
25 Gunddaykka asaa sintsaan denddowaashshin bare shanchchamaa tookkiide
S'oossaa galatiidde bare soy beedda.
26 Ha wode ubbatuukka darii maalaletteeddino; S'oossaakka galatiidde, «Hachche
malabaa be'eeddo» yaagiide yashshaan kumeeddino.

Yesuusi Leewiyaa Dooreedda
(5:27-32; Mat. 9:9-13; Mar. 2:13-17)

27 Hewaappe guyyiyaan Yesuusi kesiide beedda; Leewiyaa geetettiyaa k'aras'aa
shiishshiyaawe, k'aras'aa shiishshiyaasan uttowaa be'iide, «Taana kaala» geedda.
28 Ikka denddiide ubbabaa aggiide Aa kaalleedda.
29 Hewaappe simmiide Leewii bare gollen daro shoobiyaa giigisseedda; c'ora
k'aras'aa shiishshiyaawanttunne hara c'ora asaykka unttunttunna uttiide mi de'iino.
30 Parisaawatuunne higgiyaa tamaarissiyaa, unttunttunna ootsiyaawanttu, Yesuusa
kaalliyaawanttu bollan, «Ayaw k'aras'aa k'ans's'iyaawanttunnanne
nagaranchchatuwaanna miiteennee ushiitee?» yaagiide zuuzummeeddino.
31 Yesuusikka, «Harggaanchcha asaappe attin pas'a asaw aakimiyaa koshshenna.
32 Taani yeeddawe, nagaranchchatuu barenttu nagaraa paas'iide
simmanaadaanappe attin, s'illatuwaa s'eesanaw yabeykke» yaagi zaareedda.

Yesuusi S'oomaabaa Ooshetteedda
(5:33-39; Mat. 9:14-17; Mar. 2:18-22)

33 Hawaappe guyyiyaan Yesuusa, «Yohaannisa kaalliyaawanttunne
Parisaawatuwaa kaalliyaawanttu ubbaa wode s'oomiinonne woossiino; shin Neena
kaalliyaawanttu k'ay ubbaa gallassi miinonne ushiino» yaagiide oochcheeddino.
34 Yesuusikka, «Mishiray unttunttunna de'ishshin miyaatatuu s'oomanaw
danddayiinoo?
35 Yewuwaan k'ay mishiray unttunttuppe shaakettiide baana wodii yaanawaa; he
wode s'oomanawantta» yaagi zaareedda.
36 Yesuusikka kaalliyaa leemisuwaa odeedda: «Ooratsa mayuwaappe peed'i akkiide
ec'a mayuwaa bollan d'eppiyaawe baawa; gaasuukka hawaada ootsooppe ooratsa
mayuwaa peed'ee; ooratsa d'efiikka ec'a mayuwaan giigenna.
37 Hawaadankka ec'eedda c'ilggiyaan† ooratsa woyniyaa eessaa wotsiyaawe
baawa; wotsooppe k'ay ooratsa woyniyaa eessay c'ilggiyaa d'uussee; eessaykka
gukkee; c'ilggaykka bayee.
38 Ooratsa woyniyaa eessaa, ooratsa c'ilggiyaan wotsanaw bessee.
39 Ec'a woyniyaa eessaa ushiide ooratsa koyyiyaawe ooninne baawa; gaasuukka
ec'ay mal"ee giyaa diraw.»

6

Yesuusa Kaalliyaawanttu Sambbataan Tishaa Duutseeddino
(Mat. 12:1-8; Mar. 2:23-28)

1 Sambbata gallassi Yesuusi barena kaalliyaawanttunna ittippe itti goshshaa
gidduwaanna aad'd'iyaa wode Aa kaalliyaawanttu zarggaappe tishaa duutsiide
barenttu kushiyan shigechchiide muussaa doommeeddino.

5:30 Luk'. 15:1, 2 † **5:37** ***C'ilggiyaa:*** Hawoo Dawurootsuwan imettiyaa gujja biletsay eessaa naa"iyaa ogoruwaa.

2 Parisaawatuwaa giddoppe, «Sambbata gallassaan ootsanaw woga gidennawaa
ayaw ootsiitee?» yaageeddino.
3 Yesuusi, «Kaatiyaa Daawitenne ittippe de'iyaawanttu koshatteedda wode
ootseeddawaa nabbabi beykkitee?
4 Daawite S'oossaa golliyaa geliide k'eesatuwaappe attin hara Asay meennaadan
digetteedda, S'oossaw yarshshetteedda k'umaa meedda. Ittippe de'iyaawanttukka I
imminaade meeddino» yaagi zaareedda.
5 Hawaappe kaalliide Yesuusi, «Asaa na'ay sambbataw Godaa!» geedda.

Yesuusi Kushii Gunddeedda Bitaniyaa Patseedda
(Mat. 12:9-14; Mar. 3:1-6)

6 Hara sambbata gallassaan Yesuusi Ayihudatuwaa woossiyaa golliyaa geliide
tamaarissi de'ee. Hewankka ushechcha kushii sileedda bitanii de'ee.
7 Higgiyaa tamaarissiyaawanttunne Parisaawatuu Yesuusa mootiyaa gaasuwaa
demmanaw I sambbataan asaa patsooppe be'ana giide naagi de'iino.
8 Ikka unttunttu k'ofaa eriide kushii sileedda bitaniyaa, «Dendda asaa gidduwaan
ek'k'a» yaageedda. Bitaniikka denddi ek'k'eedda.
9 Hewaappe simmiide Yesuusi, «Haninttonne sambbata gallassaan lo"obaa ootsanaw
bessiiyee iitabaa ootsanaw bessii? Shemppuwaa ashshanaw bessiiyee wod'anaw
bessii?» yaageedda.
10 Yesuusi bare yuushshuwaan de'iyaa asaa ubbaa s'eellowaappe guyyiyaan
bitaniyaa, «Ne kushiyaa mic'c'a!» yaageedda. Ikka mic'c'iide pas'eedda.
11 Unttunttu loytsi hank'k'eettiide Yesuusa bolla ootsanawaa barenttu giddon
mak'k'eteeddino.

Yesuusi Tammanne Laa"u Kiitetteeddawantta Dooreedda
(Mat. 10:1-4; Mar. 3:13-19)

12 He wodiyaan Yesuusi deriyaa bolla woossanaw keseedda; hewankka k'ammaa
kumentsaa S'oossaakko woossiidde ak'eeda.
13 Sa'ay wonttowaan barena kaalliyaawantta s'eeseedda. Hewanttuppekka
tammanne laa"atuwaa dooriide, «Kiitetteeddawantta»* yaagiide suntseedda.
14 Unttunttu suntsaykka: P'es'iroosa giide I suntseedda Simoona, Aa ishaa
Inddiraasa, Yaak'ooba, Yohaannisa, Pilip'p'oosanne Barttalamoosa,
15 Maatoossa, Toomaasa, Ilppiyoosa na'aa Yaak'ooba, bare gadew seelettiyaa
Simoona,
16 Yaak'ooba na'aa Yihudaanne Yesuusa aatsi immeedda ask'k'orootu Yihudaa.†

Yesuusi C'ora Asaa Tamaarisseeddanne Patseedda
(Mat. 4:23-25)

17 Yesuusikka unttunttunna ittippe deriyaappe wod'd'iide dembbasaan ek'k'eedda.
Aa kaalliyaawanttuppekka c'ora Asay hewaan de'ee. K'aykka Aappe sisanawunne
barenttu harggiyaappe pas'anaw Yihudaa gadiyaappe, Yerusaalame katamaappe,
abbaa matan de'iyaa S'iiroosappenne Sidonaappe yeedda c'ora Asay hewaan de'iino.
18 Ha asaykka Aa sisanawunne barenttu harggiyaappe pas'anaw yeeddino. Tuna
ayyaanan oyk'ettiide metootiyaawanttukka pas'eeddino.
19 Wolk'k'ay aappe kesiide ubbaa patsiyaa diraw Asay ubbay Aa bochchanaw
koyyee.

Anjjuwaabaanne Metuwaabaa
(Mat. 5:1-12)

6:4 Wog. 24:9 * **6:13** *Kiitetteeddawantta:* Hawaa guussay tammanne laa"u Yesuusi kiitteedda hawaaratuwaa guussaa. † **6:16** ***Ask'k'orootu:*** Hawaa guussay Ayihuda gadiyaan de'iyaa Ask'k'orootu geetettiyaa gadiyaappe yeennaan attena guussa. Ha suntsaa biletsay, «Worddanchchaa». K'aykka, «Hayk'oo aatsi immiyaawaa» guussaa.

20 Barena kaalliyaawantta s'eelliide yaageedda:
«Hinttenttu mank'k'atuu anjjetteeddawantta;
Ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay hinttenttuwaa.
21 Hinttenttu ha"i koshattiyaawanttu anjjetteeddawantta;
gidini kaallanita; hinttenttu ha"i yeekkiyaawanttu
anjjetteeddawantta;
gidini miic'c'anita.
22 «Asaa na'aa diraw hinttentta Asay is's'iyaa wodenne toochchiyaa wode,
hinttenttu suntsaakka iitaan dentsiyaa wode, anjjetteeddita.
23 Saluwaan hinttenttu akkana woytay dara gidiyaa diraw he gallassi
nashechchaan guppite; gaasuukka kase hinttenttu aawotuu nabatuwaa bollan
hawaadan ootsiidde de'eeddino.
24 «Yewuwaan k'ay, dure asatoo hinttenttoo aayye;
hinttenttu ishalo de'uwaan de'eeddita.
25 Hinttenttoo ha"i kalleeddawanttoo aayye;
gidini koshattanita;
hinttenttoo ha"i miic'c'iyaawanttoo aayye;
gidini kayyottanitanne yeekkanita.
26 Asay ubbay hinttenttu lo"otetsaabaa haasayiyaa wode,
hinttenttoo aayye;
kase hinttenttu aawotuu worddo nabatoo,
hawaadan ootseeddino.

Morkkiyaa Siik'anaw Bessee
(Mat. 5:38-48; 7:12)

27 «Shin Taani odiyaawaa sisiyaawanttoo yaagay: hinttenttu morkkatuwaa dosite;
hinttena is's'iyaawanttoo, lo"uwaa ootsite;
28 hinttena shek'k'iyaawantta anjjite, hinttena naak'k'iyaawanttoo, woossite.
29 Itti bagga shayiyaa bak'k'iyaawoo, laa'entsuwaakka bessa; ooninne ne kootiyaa
akkiyaawoo, ne shaamic'c'iyaakka diggoppa.
30 «New de'iyaawaa neena woossiyaawoo, imma; newaa akkeeddawaa, zaara gaade
oochchoppa.
31 Asay hinttenttoo ootsana mala hinttenttu dosiyaawaadan, hinttenttukka haraw
hawaadan ootsite.
32 «Hinttentta dosiyaawantta s'alalaa dosooppe ay galatay de'ii? Hawaa gidooppe
nagaranchchatuukka barena dosiyaawantta dosiino.
33 Hinttenttoo lo"obaa ootsiyaawanttu s'alalaw hinttenttu lo"obaa ootsooppe
hewoo ay galatay de'ii? Nagaranchchatuukka hawaadan ootsiino.
34 Tal"iide hinttew zaaranaw danddayiyaawanttu s'alalaw tal"ooppe ay galatay
de'ii? Bare tal"eeddawaa zaariide akkanaw nagaranchchatuukka barenttu garssan
tal"ettiino.
35 Shin hinttenttu, hinttenttu morkkiyaa dosite; unttunttookka lo"obaa ootsite;
hinttenttuppe tal"owaa zaariid akkanaw k'oppoppite. Hawaa hinttenttu polooppe
hinttenttoo gatii daranawaa. K'ay hinttenttu Ubbaappe Bolla S'oossaa naanaa
gidanita. I iitatoonne galatennawanttookka keeka.
36 Hinttenttu aabbu maariyaawaa gidowaadan hinttenttukka maariyaawantta
gidite.

Hara Asaa Pirddanaw Bessena
(Mat. 7:1-5)

37 «O bollankka pirddoppite, hinttenttu bollankka pirddettenna; haraa bolla
kunaaniyaa ootsoppite; hinttenttu bollankka kunaani oosettenna. Atto giite; S'oossay
hinttenttoo atto gaana.
38 Immite; hinttenttoo imettana. Hinttenttu makkeedda makaan hinttenttoo
makettana. Bak'k'i naak'k'ina siilli kumi palah laalettiyaa makaa hinttenttu
kiwuwaan idintsana» geedda.
39 K'aykka Yesuusi hawaappe kaalliyaa leemisuwaa odeedda; «K'ook'ay k'ook'aa
kaaletsanaw danddayii? K'ook'ay k'ook'aa kaaletsooppe laa"atuukka oyk'ettiide
ollaan kunddikkinoo?
40 Tamaariyaawe barena tamaarissiyaawaappe aad'd'enna; tamaariyaawe min
tamaarooppe barena tamaarissowaa mala gidanaw danddayee.
41 «Ne ayfiyaa giddon de'iyaa tuussaa kessennaan de'aadde hara ne laggiyaa
ayfiyaa giddon de'iyaa suullaa ayaw s'eellay?
42 Ne ayfiyaa garssan de'iyaa tuussaa be'ennaan hara asaakko shiik'aade, ‹Ta
ishaw, ne ayfiyaa garssappe suullaa ta kessoo?› yaaganaw woota danddayay? Ha
lo"uwaa malatiyaa iitaw, koyrottaade ne ayfiyaa giddon de'iyaa tuussaa kessa.
Hewaappe guyyiyaan ne ishaa ayfiyaa giddon de'iyaa suullaa kessanaw geeshshaade
s'eellanaw danddayaa.

Mitsattonne Iza Ayfeedda Ayfiyaa
(Mat. 7:16-20; 12:33-35)

43 «Lo"o mitsay iita ayfiyaa ayfena; hewaadankka iita mitsay lo"o ayfiyaa ayfanaw
danddayenna.
44 Mitsay ubbay bare ayfiyaa ayfiyaawaan erettee. Aguntsaappe woddentsaa ayfii
mas'ettenna; hawaadankka, s'undduk'k'iyaappe‡ laadiyaa ayfiyaa mas'anaw
danddayettenna.
45 Lo"o Asay bare lo"o wozanaappe lo"o yewuwaa haasayee. K'ay iita Asay bare iita
wozanaappe iita yewuwaa haasayee. Ayaw gooppe, Asay bare doonaan
haasayiyaawe bare wozanaan kumeeddawaa doonay haasayiyaa diraassa.

Laa"u K'ommo Golliyaa Kees's'iyaa Asaa
(Mat. 7:24-27)

46 «Taani odowaa ootsikkita, shin ayaw Godaw, Godaw, yaagiide Taana s'eegiitee?
47 Taakko yiyaa ubbay ta k'aalaakka sisiide oosuwaan peeshshiyaawe oona
malatintto ta hinttentta bessana;
48 ikka golliyaa kees's'iide daro ollaa bookkiide zaallaa bolla ginbbiide kees's'eedda
asaa malatee; di'uu di"iide he golliyaa suginakka, mino zaallaa bolla kees'etto diraw
k'aatsanaw danddaybbeenna.
49 K'ay Ta k'aalaa sisiide oosuwaan peeshshenna uray baasuu banttasaa shafiyaa
bollan golliyaa kees's'eeddawaa malatee. Di'uu di"iide he golliyaa sugo wode elekka
kunddeedda; he golliikka iita wodaa woddiide bayeedda» yaageedda.

7

Yesuusi S'eetuwaa Kaappuwaa K'oomaa Patseedda
(Mat. 8:5-13; Yoh. 4:43-54)

1 Yesuusikka hawaa ubbaa asaa sintsan haasay wurssowaappe guyyiyaan hini
K'ifirinaahooma beedda.
2 Hewankka itti s'eetuwaa kaappuu de'ee. I daroppe dosiyaa Aa k'oomay harggiide
hayyanaw mateedda.

6:39 Mat. 15:14 ‡ **6:44** ***S'undduk'k'iyaa:*** Ha mitsay gomi"oriyaa zariyaa gidiide Aa ayifii ayawunne maaddennawaa. **6:44** Mat. 12:34

3 Ikka Yesuusabaa siseedda wode, bare k'oomaa woossiide patsana mala Yihudaa
c'imatuwaa hini aakko kiitteedda.
4 Unttunttukka Yesuusakko yiide, «Ha bitanii, Neeni Aa maaddanaadan daroppe
koyyeedda;
5 gaasuukka nu asaa I daroppe dosiide Ayihudatuwaa woossiyaa golliyaa
kees'issowekka Aa» yaagiide daroppe woosseeddino.
6 Yesuusikka unttunttunna ittippe beedda. Ikka hini golliyaa heeraa gakkeedda
wode s'eetuwaa kaappuu bare laggetsatuwaa barekko s'eesiide, «Ta Godaw,
daaburoppa; ayaw gooppe, neena ta golliyaa kaaraappe garssa baggana gelissanaw
taw bessena.
7 Hawaa diraw ne sintsaan ek'k'anawukka haray atto bessiyaawaa gidikke. Shin
neeni k'aalaa s'alalaa oda; ta k'oomaykka pas'anawaa.
8 Taani taappe bollanna maatay de'iyaawanttoo eeno gaade de'iyaa asaa. Taappe
garssannakka taani kiitissiyaa wotaadaratuu de'iino. Ittuwaa, ‹Ba› yaagiyaa wode,
bee; haraakka k'ay, ‹Haaya› gooppe yee. Ta k'oomaykka, hawaa ‹Ootsa› giyaa wode
azazettee; ootsee» yaageedda.
9 Yesuusikka hawaa sisiide Aa yewuwaan maalaletteedda; guyye simmiide Aa
kaalliyaa daro asaa, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; taani hawaa mala ammanuwaa
haray atto, Israa'eeliyaa garssankka be'abeykke» yaageedda.
10 Kase kiitetteedda asatuukka s'eetuwaa kaappuwaa golle guyye simmiyaa wode,
Aa k'oomay pas'owaa be'eeddino.

Yesuusi Am"atti Na'aa Hayk'uwaappe Dentseedda

11 Wonttisa gallassi Yesuusi barena kaalliyaawanttunnanne c'ora asaana ittippe
Nayno geetettiyaa katamato beeddino.
12 Yesuusi katamaa gakkana s'eetuwaa wode, Asay hayk'k'eedda anhaa tookkiide
keseeddino. Hayk'k'owekka bare daayiw mes's'i itti na'aa; aatakka asinay baynna
am"atto. Daro katamaa asaykka izo kaalleeddino.
13 Yesuusikka izo be'eedda wode k'arettiide, «Yeekkoppa!» yaageedda.
14 Shiik'iide shanchchamaa bochcheedda; tookkowanttukka ek'k'eeddino. Yesuusi,
«Neenoo yalagaw, dendda gay!» yaagina,
15 bitanii suuri utteedda. Haasayaakka doommeedda. Yesuusikka Aa, Aa daayiw
immeedda.
16 Ubbaykka yashshaan kumiide, «Wolk'k'aama nabii nu garssan denddeedda;
S'oossaykka bare asaa ashshanaw yeedda!» yaagiide S'oossaa galateeddino.
17 Hewenneekka Yesuusa waarii Yihudaa yuushshuwaan de'iyaa gadiyaa ubbaan
sisetteedda.

S'ammak'iyaa Yohaannisa
(Mat. 11:1-19)

18 Yohaannisa kaalliyaawanttu hanowaa ubbaa aw odeeddino. Yohaannisikka
barena kaalliyaawanttuppe laa"atuwaa s'eesiide,
19 «Yaanawe neeneeyye? Woy nuuni haraa naaganee?» yaagi, unttunttu oochchana
mala hini Yesuusakko kiitteedda.
20 Asatuukka Yesuusakko yiide, «S'ammak'iyaa Yohaannisi, yaana geetetteeddawe
neeneeyye? Woy haraa naaganee? Yaagiide oochchana mala neekko kiitteedda»
yaageeddino.
21 He wodiyaan Yesuusi c'ora asaa dumma dumma harggiyaappe patseedda; tuna
ayyaanatuwaakka asaappe kesseedda; c'ora k'ook'atuwaa ayfiyaa dooyyeedda.
22 Yesuusikka Yohaannisi kiittowanttoo, «Biide hinttenttu be'eeddawaanne
siseeddawaa Yohaannisaw odite; k'ook'atuu s'eellanawantta; gunddatuu
hamettanawantta; oolluu oyk'k'owanttu geeyyanawantta; tulleeddawanttu

sisanawantta; hayk'k'eeddawanttu denddanawantta; hiyyeesatookka
mishiraachchuwaa k'aalay odettanawaa.
23 Taanan d'ubettenna Asay ubbay anjjetteeddawantta» yaageedda.
24 Yohaannisi kiitteeddawanttu bidiggowaappe guyyiyaan Yesuusi asaw
Yohaannisabaa oduwaa doommeedda: «Ayaa be'anaw biittaa bazzuwaa keseedditee?
C'arkkuu k'aatsiyaa uusuntsaa?
25 Woy ayaa be'anaw keseedditee? Lo"o mayuwaa mayyeedda asaa de'uwaa? Lo"o
mayuwaa mayyeeddawanttunne barena giigissiyaawanttu kaatiyaa gollen de'iino.
26 Woy ayaa be'anaw keseedditee? Nabiyaa be'anaw keseedditee? Ee; taani
hinttenttoo yaagay; hinttenttu be'anaw kesowe nabiyaappekka aad'uwaa.
27 S'oossaa Mas'aafan, ‹Ne ogiyaa neeppe sintsanna giigissiyaa kiitanchchaa neeppe
sintsayaade kiittana› geetetti Yohaannisabay s'aafetteeddawe hawaa.
28 Mac'c'awanttuppe yeletteeddawanttu garssan s'ammak'iyaa Yohaannisappe
aad'd'iyaa ooninne baawa. S'oossaa kawutetsaan k'ay ubbaappe laafa
geetettiyaawekka aappe aad'd'anawaa» yaageedda.
29 Haray atto shin k'aras'aa kessiyaawanttu attenaan hawaa Yesuusi haasayowaa
siseedda ubbay Yohaannisa kushiyan s'ammak'ettowanttu S'oossaw bessiyaa
bonchchuwaa immeeddino.
30 Shin higgiyaa tamaarissiyaawanttunne Parisaawatuu Yohaannisan
s'ammak'ettibeenna diraw, S'oossay unttunttoo k'oppeeddawaa is's'eeddino.
31 Yesuusi, «Simmi Taani ha wodiyaa asaa ayaanna leemisoo? Unttunttu ayaa
malatiinoo?
32 Unttunttu geyaasan uttiide ittuu ittuwaa s'eesiide, ‹Suusulliyaa hinttenttoo
punninakka
kaa'ibeykkita;
yeekuwaa yetsaa kesseeddoshshinkka
yeekkibeykkita
yaagettiyaa naanaa malatiino› geedda.
33 S'ammak'iyaa Yohaannisi k'umaa meennaan woyniyaa eessaakka ushennaan
yiina, ‹Aa bollaan gaaleenay de'ee› yaageeddita.
34 Taani Asaa Na'ay maaddenne ushaadde yiina, ‹Hawe nafisaamaa; woyniyaa
eessaakka ushiyaawaa; k'aras'iyaawanttoonne nagaranchchatoo dabbuwaa› yaagiita.
35 Gidoppe attin S'oossaa aad'd'o eratetsay bare oosuwaan tuma gidiide beetteedda»
yaageedda.

Parisaawiyaa Simoona

36 Parisaawatuwaappe ittuu barenanna k'umaa maana mala shoobbina, Yesuusi Aa
soy biide maanaw utteedda.
37 He katamaan nagaranchchaa geetetteedda itti mishiratta de'ewunna, Yesuusi Aa
soyin utteeddawaa sisaade, albbass's'iroosa geetettiyaa shuchchaappe oosetteedda
albbass's'iroosa baareeta kumeedda shittuwaa akkaa yaaddu.
38 Guyyenna Aa gediyaa mataan ek'k'aade, yeekkaadde Aa gediyaakka bare
afotsaan okaa doommaaddu; izi afotsay bayizzeedda Aa gediyaakka bare huup'iyaa
binnanaan k'uc'c'aaddenne Aa gediyaa yeraade gediyaan shittuwaakka
c'ac'c'afaaddu.
39 Yesuusa bare soy s'eeseedda Parisaawiikka hawaa be'iide, «Hawe nabiyaa
gideeddentto, hanna Aa bochchiyaa mishiratta oonenttonne k'aykka iza
nagaranchchaa gidiyaawaa I erana shin» yaageedda.
40 Yesuusikka zaariide, «Simoona, taani new odiyaa yewuu de'ee» yaagina,
Simoonikka, «Tamaarissiyaawoo, oda» yaageedda.

7:29 Mat. 21:32; Luk'. 3:12 **7:38** Mat. 26:7; Mar. 14:3; Yoh. 12:3

41 Yesuusi, «Itti bitaniyaappe miishshaa tal"eedda laa"u asatuu de'iino. Ittuwaa
matan ichcheshu s'eetu diinaari, k'ay yekkuwaa matan ishatamuu de'ee.
42 Laa"atookka c'iggiyaawe d'ayina, laa"atuwaa ac'uwaakka maari aggeedda.
Hawanttuppe hak'awe loytsi dosiyaawaa malatii?» yaageedda.
43 Simoonikka zaariide, «Daruwaa aggowaa malatee» yaageedda. Yesuusikka,
«Tumuwaa zaaraadda» yaageedda.
44 Yesuusi mishirattikko s'eelliide, Simoona hawaadan yaageedda; «Hanno
mishiratto be'aaddii? Taani ne golle yiina haray atto shin haatsaakka ta gediyaw
imma beykka; shin iza bare afotsaan ta gediyaa irs's'issaaddu; bare huup'iyaa
binnanaankka k'uc'c'aaddu.
45 Neeni Taana yera beykka; shin iza taani geloodeppe doommaade ta gediyaa
yeriyaawaa agga beykku.
46 Neeni ta huup'iyaan zayitiyaa okka beykka; shin iza ta gediyaan shittuwaa
c'ac'c'afaaddu.
47 Hawaa diraw ta hinttenttoo oday: daroppe iza doseeddawaa diraw, daro nagaray
iziw de'iyaawe maaretteedda; guutsay maarettiyaawe guutsaa dosee» yaageedda.
48 Yesuusi mishiratto, «Ne nagaray k'uc'etteedda» yaageedda.
49 Yesuusanna ittippe k'umaa maanaw utteeddawanttu barenttu wozanaan,
«Nagaraa maaranaw danddayiyaawe hawe oonee?» yaageeddino.
50 Yesuusi mishiratto, «Ne ammanuu neena ashsheeda, sarotetsaan ne golle ba»
yaageedda.

8

Yesuusa Kaalleedda Mac'c'awantta

1 Yesuusi hawaappe simmiide, sabbakiiddinne S'oossaa kawutetsaa
mishiraachchuwaa k'aalaa katamaaninne heeraan odiidde aad'd'eedda. Tammanne
laa"u Yesuusa kaalliyaawanttukka aanana ittippe de'iino.
2 Iita ayyaanaappenne wolk'k'aama harggiyaappe pas'eeddawanttu itti itti
mac'c'awanttukka de'iino. Hewanttukka: Laappu s'alahii keseedda Magdala
geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraamonne,
3 Heroodisa golliyaan suntsaa gideedda Kuuza machchatti Yohaanno, Soosina
geetettewunnanne hara c'oratuwaanna ittippe gidiide, Yesuusanne Aa
kaalliyaawantta miishshaan maaddeeddino.

Zeretsaa Leemisuwaa
(Mat. 13:1-9; Mar. 4:1-9)

4 C'ora Asay daro katamatuwaappe shiik'iide, Yesuusakko yeedda wodiyaan
leemisuwaan,
5 «Zeriyaawe zeretsaa zeranaw keseedda. Zeriyaa wode itti itti zeretsay, ogiyaa
doonaan wod'd'iide yed'etteedda. Yaatina saluwaa kafuu hewaa meedda.
6 Haray k'ay zaallaa bolla wod'd'iide doleedda wode koshshiyaa haatsaa
demmenna diraw meleedda.
7 Hara zeretsay aguntsaa garssan wod'd'eedda. Aguntsay ittippe dic'c'iide
mitteedda.
8 Haray lo"iyaa tu'e biittaan wod'd'eedda. Dolowaappe guyyiyaan, zerettowaappe
s'eetu kushiyaa dakkuwaa mokkeedda» yaageedda.

Yesuusi Leemisuwaan Haasayeedda Gaasuwaa
(Mat. 13:10-17; Mar. 4:10-12)

Yesuusi hawaa haasayiidde, «Haytsay de'iyaa ubbay siso» yaagi k'aalaa d'ok'k'u
ootsiide waasseedda.
9 Aa kaalliyaawanttu, «Ha leemisuu ayaa guussee?» yaagi Aa oochcheeddino.

10 Ikka zaariide,
«Hinttenttoo S'oossaa kawutetsaa s'uuraa eray imetteedda; shin haratoo,
s'eelliiddikka erenna mala, sisiiddikka akeekena mala leemisuwaan oday»
yaageedda.

Yesuusi Zeretsaa Leemisuwaa Billiide Odeedda
(Mat. 13:18-23; Mar. 4:13-20)

11 Yesuusi, «Zeretsaa leemisuu hawaa: Zeretsay S'oossaa k'aalaa.
12 Ogiyaa gas'aan wod'd'eedda zeretsay, guutsa wodew k'aalaa sisiyaa asaa; ellekka
s'alahii yiinne, unttunttu sisowaan ammani attena malanne k'aalay wozanaappe
dogettana mala ootsee.
13 Zaallaa bollan wod'd'eedda zeretsay, koyro k'aalaa nashechchaan sisiyaawantta.
Hewanttukka guutsa wodiyaa ammaninnee paac'ii gakkiyaa wodiyaan s'ap'uu
bantta diraw ellekka ammanuwaa kaddiino.
14 Aguntsaa garssan wod'd'eedda zeretsay, k'aalaa sisiyaawantta; shin de'uwaa
hirggaynne duretetsaa ishaluu c'uulleeddawantta. Hewanttu lo"o ayfiyaa immanaw
danddaykkino.
15 Lo"o tu'e biittaan wod'eedda zeretsay bessiyaawe, lo"anne s'illo wozanaan
k'aalaa sisiide naagiyaa asaanne he k'aalaan min ek'k'iide lo"o ayfiyaa ayfiyaawantta.

S'omppiyaa
(Mar. 4:21-25)

16 «S'omppiyaa satsiide ittibaan k'um"i aggiyaawe woy arssaappe garssanna
wotsiyaawe ooninne baawa.
17 K'onc'c'ennaan k'osuwaan attiyaabay itti yewuunne baawa. Erettennaaninne
beettiyaasaa kesennaan attanabay ayinne baawa.
18 Hewaa gidiyaa diraw loytsi akeekaan sisite. Wozanaappe sisiyaawoo ubbaw
gujji akeekay imettana; akeekenawaappe he aw de'iyaawaa malatiyaa akeekayikka
aketanawaa» yaageedda.

Yesuusa Daayonne Aa Ishatuwaa
(Mat. 12:46-50; Mar. 3:31-35)

19 He wodiyaan aatanne ishatuu Yesuusanna gakettanaw aakko yeeddino; shin
asaa c'oratetsaappe denddo gaasuwaan Aa demmanaw danddaybbeykkino.
20 Itti bitanii, «Ne daayanne ne ishatuu neenanna gakettanaw koyyo diraw karen
yiide ek'k'eeddino» yaagi odeedda.
21 Ikka, «Ta daayanne ta ishatuu, S'oossaa k'aalaa sisiide oosuwaa bollan
peeshshiyaawantta» yaagi zaareedda.

Yesuusi Beetaa C'o"u Ootseedda
(Mat. 8:23-27; Mar. 4:35-41)

22 Itti gallassi Yesuusi barena kaalliyaawanttunna ittippe wonggiriyaa geliide,
«Abbaappe hefintsa boytte» geedda. Unttunttukka denddiide hametaa
doommeeddino.
23 Pinni de'iyaa wode, Yesuusi gem"isheedda. Abbaan gotuwaa c'arkkuu denddo
diraw, wonggiriyaa garssan haatsay kumina daro metooteeddino.
24 Unttunttu Yesuusakko shiik'iide, «Godaw, Godaw! Nuuni bayoyttettee!» yaagiide
Aa beegotseeddino.
Ikka beegottiide gotuwaanne haatsaa beetaa seerina, gotuunne haatsaa beetay
ek'k'eedda; ubbabaykka c'o"u geedda.
25 Ikka, «Hinttenttoo ammanuu hak'an de'ii?» yaageedda.

8:10 Isa. 6:9 **8:16** Mat. 5:15; Luk'. 11:33 **8:17** Mat. 10:26; Luk'. 12:2 **8:18** Mat. 25:29; Luk'. 19:26

Unttunttukka yayyi maalalettiide ittuu ittuwaa, «Hawaadan c'arkkuunne haatsay c'o"u giite giina azazettiyaawe hawe oonee?» yaagetteeddino.

Yesuusi S'alahii Oyk'k'eedda Bitaniyaa Patseedda
(Mat. 8:28-34; Mar. 5:1-20)

26 Galiilaa Abbaappe hefintsanna de'iyaa Gerggesenoona geetettiyaa gadiyaa,
Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu, wonggiriyaan pinniide gakkeeddino.
27 He haatsaappe pinni sa'aa wod'd'o wode, iita ayyaanan oyk'etteedda itti bitanii,
katamaappe kesiide aanana gaketteedda. Daro wodiyaappe doommiide mayuwaa
mayyennaan kallo golliyaa aggiide duufuwaan de'ee.
28 Yesuusa demmowaappe guyyiyaan, waassi Aa sintsaan guufanniide wolk'k'aama
kooshshaan, «Wolk'k'aama S'oossaa na'aa Yesuusaa, tawunne new aybe ittippetetsay
de'ii? Taana waayissoppaarikkii; ta neena woossay» yaageedda.
29 I hewaa ayaw geeddee gooppe, bitaniyaa yeggi kesana mala Yesuusi Aa azazo
diraassa.
Iita ayyaanay bitaniyaa oyk'k'oodeppe daro wode gido diraw, birataa santsalataan
gediyaanne kushiyaa k'ashettiide naagettee. Santsalataa duutsi akkiide iita ayyaanay
kaaletsina bazzuwaa bee.
30 Yesuusikka, «Ne suntsay oonee?» yaagi oochcheedda. Ikka c'ora iita ayyaanay
geli utto diraw, «Leegiyoona»* yaageedda.
31 Barentta Yesuusi, «Hini c'iimmo ollaa biite» yaagenna mala woosseeddino.
32 Hewaan de'iyaa zooziyaa gas'aan hemettiyaa c'ora guduntsatuu de'iino. C'ora
tuna ayyaanatuu, he guduntsatuwaa garssa, «Gelite» gaana mala Yesuusa
woosseeddino. Ikka, «Biide gelite» geedda.
33 Iita ayyaanatuukka bitaniyaappe kesiide guduntsatuwaa garssa geleeddino.
Guduntsaa wudiikka lank'k'iyaappe kajjottiidde ellekka abbaan mitetteeddino.
34 Guduntsaa heemmiyaawanttu hanowaa ubbaa be'o wode harasaa biide, he
katamaaninne yuushshuwaan hanowaa odeeddino.
35 Ayee haneeddentto be'anaw kesiide, Asay Yesuusakko yeeddino. Iita ayyaanay
keseedda bitanii, Aa wozanay simmina mayuwaa mayyiide Yesuusa gediyaa mataan
uttowaa be'iide yayyeeddino.
36 Iita ayyaanan oyk'etteedda bitanii wooti pas'eeddentto be'eedda asay, hara asaw
odeeddino.
37 Gerggesenoona gadiyaaninne he heeraan de'iyaa Asay ubbay darii yayyeedda
diraw, Yesuusi barenttu matappe baana mala woosseeddino. Ikka wonggiriyaan
geliide beedda.
38 Iita ayyaanay keseedda bitaniikka Yesuusanna baana giide, Aa woosseedda; shin
Yesuusi,
39 «Ne golle simmaade S'oossay new ootso wolk'k'aamabay ayentto markkatta»
yaagi yeddeedda.

Hayk'k'eedda Naattonne Sakettiyaa Mishiratto
(Mat. 9:18-26; Mar. 5:21-43)

40 Yesuusi simmeedda wode Asay ubbay naagi de'iyaa diraw, Aa mokki akkeeddino.
41 He wode, Ayihude asaa woosa gollew suntsaa gideedda Yaa'iroosa yaagettiyaa
bitanii aakko yeedda. Ikka Yesuusa gediyaa sintsaan kunddiide, bare golle gelana
mala woosseedda.
42 Gaasotetsaykka tammanne laa"u laytsay kumeedda aw de'iyaa itti naatta
hayk'k'anaw mata utto diraassa.
Yesuusi biyaa wode c'ora Asay Aa yuushshuwaan sugettiidde metootseeddino.

---

* **8:30** *Leegiyoona:* Ha suntsay Giriike geetettiyaa k'aalaappe aketeedda. Suntsaa biletsay «C'ora» guussaa.

43 He asaa giddon he wodiyaan tammanne laa"u laytsaa ubbaa suutsay goggiyaa
mishiratta de'aw. Bare de'iyaa shaluwaa ubbaa d'aliyaa eriyaawanttoo wurssinakka
patsanaw danddayowe ooninne baawa.
44 Guyyenna yaade Aa mayuwaa mac'araa bochchaaddu; he man"iyaan iippe
goggiyaa suutsay ek'k'i aggeedda.
45 Yesuusi, «Oonee taana bochchowe?» yaageedda.
Ubbay kaddina P'es'iroosi, «Godaw, Asay sugettiidde metootiyaa wode, ‹Oonee
taana bochchowe› yaagay?» geedda.
46 Shin Yesuusi, «Itti Asay taana bochcheedda; wolk'k'aykka taappe kesowaa taani
eray» yaageedda.
47 Mishirattakka, Yesuusa iza bochchowe erettennaan attibeenawaa eraade,
kokkoraadde yoonna Yesuusa sintsan kunddaa aggaaddu. Ayaa gaasuwaan Yesuusa
bochchaaddentto iza pas'owaa ubbaa asaa sintsan odaaddu.
48 Ikka iziw, «Ha mishirattee! Ne ammanuu neena patseedda; saro ba» yaageedda.
49 Yesuusi haasay de'ishshin, Ayihuda asaa ammaniyaawanttu suntsaa soyippe itti
bitanii yeeddawe, «Ne naatta hayyaaddu; simmi tamaarissiyaawaa metootsoppa»
yaageedda.
50 Yesuusi hawaa sisiide, «Yaa'iroosaa, ammanappe attin, yayyoppa! Iza
pas'anawunnu» yaagi zaareedda.
51 Soy geliide: P'es'iroosappe, Yaak'oobappe, Yohaannisappe, naatti aabbuppenne
naatti daayippe attin, ooninne gelanaaddan eeno gibeenna.
52 Ubbay he naattiw yeekkiiddenne kayyottiid de'iino. Shin Yesuusi, «Yeekkoppite,
gisaadduppe attin hayyabeykku» yaageedda.
53 Iza hayk'k'eeddawaa eriide Aa bolla miic'c'eeddino.
54 Gidoppe attin Yesuusi izi kushiyaa oyk'k'iide, «Ha naattee, beegotta!» yaageedda.
55 Izi shemppuukka simmina ellekka dendda ek'k'ina maanabaa immana mala,
Yesuusi azazeedda.
56 Izi aabbunne izi daaya maalaletteeddino; shin Yesuusi unttuntta, hano yewuwaa
oossinne odenna mala azazeedda.

9

Yesuusi Barena Kaalliyaa Tammanne Laa"atuwaa Kiitteedda (Mat. 10:5-15; Mar. 6:7-13)

1 Yesuusi tammanne laa"u Aa kaalliyaawantta ittippe barekko s'eesiide, s'alahiyaa
ubbaa asaappe kessanawunne harggiyaawantta patsana mala wolk'k'aanne maataa
immeedda.
2 S'oossaa kawutetsaabaa odanawunne harggangchchatuwaa patsana mala
unttuntta kiitteedda.
3 I unttuntta kiittiidde, «Ogiyaa biidde, s'am"aa gidinakka, woy k'arc'c'iitiyaa, woy
k'umaa, woy miishshaa gidinakka ayaanne oyk'k'oppite; laa'entsiyaa mayuwaakka
oyk'k'oppite.
4 Hinttena Asay hak'an mokkooppenne, hewaappe kesana gakkanaw, hinttenttu
geleedda golliyaan gam"ite.
5 He katamaa Asay hinttena mokkennaan is's'ooppe, hewaappe kesiidde, unttunttu
hinttena mokkennaan is's'owoo markka gidana mala, hinttenttu gediyaappe baanaa
shoc'i diggiide biite» yaageedda.
6 Aa kaalliyaawanttu biide, k'eeri katamaa ubbaan mishiraachchuwaa k'aalaa
odiiddenne harggangchchaa patsiidde yuuyyeeddino.

9:3 Luk'. 10:4-11

Heroodise Ootseeddabaa
(Mat. 14:1-12; Mar. 6:14-29)

7 Ha"i Galiilaa biittaa kaatiyaa Heroodisekka haneedda yewuwaa sisiide yatti
geedda. Gaasotetsaynnekka itti itti asay, «Yohaannisi hayk'uwaappe denddeedda»
yaagee.
8 Hara asay, «Eelaasi kesiide beetteedda» yaagiyaa wode, haranttu k'ay, «Beni
nabatuwaappe ittuu hayk'uwaappe denddeedda» yaagiino.
9 Heroodisekka, «Taani Yohaannisa k'ood'iyaa k'ans's'issa diggaaddishshin,
hawaadan Asay haasayiyaa bitanii oonee?» yaagiide, Yesuusa be'anaw koyyeedda.

Yesuusi Ichcheshu Sha"a Asaa Miziide Kalisseedda
(Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Yoh. 6:1-14)

10 Yesuusi kiittowanttu simmiide, unttunttu ootseeddawaa ubbabaa Yesuusaw
odeeddino. Ikka unttuntta akkiide, Beetesayda yaagettiyaa katamaa matan de'iyaa
takkasaa beedda.
11 Asay I de'iyaasaa eriide kaallina, unttuntta mokki akkiide S'oossaa
kawutetsaabaa odeedda; harggiyaappe pas'anaw bessiyaawanttakka patseedda.
12 Sa'ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyaa tammanne laa"atuu aakko yiide, «Ha
Asay ubbay nu yuushshuwaan de'iyaa heeraa giddonne k'eeri katamatuwaa giddo
biide, ak'iyaasaanne k'umaa demmana mala moyzza; ayaw gooppe nuuni hawaan
Asay baynnasaan de'eetto» yaageeddino.
13 Shin Yesuusi unttuntta, «Asaw meetettiyaabaa hinttenttu immite» yaageedda.
Unttunttu zaariide, «Ane biide, ha ubbaa asaw k'umaa shammenaan d'ayooppe
nuw ichcheshu sooluwaappenne laa"u moliyaappe haray baawa; hewoo nuuni ha
c'ora asaw k'umaa shammana mala koyyay?» yaageeddino.
14 (Gaasuukka, hewaan de'iyaa Asay ichcheshu sha"aa keena.)*
Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Ishatamu ishatamu asaa c'itan c'itan shaakki
shaakki utissite» yaageedda.
15 Unttunttukka I goowaadan ubbaa asaakka utisseeddino.
16 Yesuusikka ichcheshu soolluwanne laa"u moliyaa oyk'k'iide, pude saluwaa
bonggotti s'eelliidde S'oossaa galateedda; duutsiide, asaw gishana mala Aa
kaalliyaawanttoo immeedda.
17 Asay ubbaykka miide kalleeddino. Unttunttuppe atteedda dokkaa, tammanne
laa"u samppaa kumeeddawaa dentseeddino.

P'es'iroosi Yesuusabaa Awaayeedda
(Mat. 16:13-19; Mar. 8:27-29)

18 Itti gallassi Yesuusi barekka woossiyaa wode, Aa kaalliyaawanttukka aanana
ittippe de'ishshin, «Asay taana oona giinoo?» giide unttuntta oochcheedda.
19 Unttunttu zaariide, «Asay neena s'ammak'iyaa Yohaannisa yaagee; hara Asay
k'ay Eelaasa† yaagee; haray k'ay beni nabatuwaappe ittuu denddeedda yaagee»
yaageeddino.
20 Yesuusi unttuntta, «Hintteshi, taana oona giitee?» yaageedda.
P'es'iroosikka zaariide, «Neeni S'oossay okkeedda Kiristtoosa» yaageedda.

Yesuusa Kaalliyaawanttu Hananaw Bessiyaabaa
(Mat. 10:38-39; 16:24-26; Mar. 8:34-38; Luk'. 14:26-27)

---

* **9:14** *Ichcheshu sha"a:* Israa'eeliyaa wogaan mac'c'awenne k'eeri naanay paydettenna diraw, ichcheshu sha"aa guussay mac'c'awaanne k'eeri naanaa paydennaan kumeeddawaa. Ha payduu de'iyaa koyro maaray beni mas'aafaa ittuwaa ittuwaan baawa. † **9:19** *Eelaasa:* Ha nabii I hayk'k'oodeppe daro wodeppe guyye, Yesuusi Kiristtoosi biittaa bollan tamaarissiidde deriyaa bolla woosaw kesiide laametti boos's'eeddawaappe guyye baggaan aananannе Musenna haasayeedda. Hewaa guussay hayk'k'i simmiide daro c'ora wodiyaappe guyye pas'a k'onc'c'eedda guussaa. **9:19** Mat. 14:1, 2; Mar. 6:14, 15; Luk'. 9:7, 8 **9:20** Yoh. 6:68, 69

21 Yesuusikka unttuntta, «Hawaa oossinne odoppite» yaagi minisi azaziidde,
22 «Taani, Asaa Na'ay, daro metuwaa akkanaw bessee; c'imatuwaan, k'eesatuwaa
kaappatuwaaninne Muse higgiyaa tamaarissiyaawanttun is's'ettanaw koshshee;
unttunttu taana wod'anawantta; taanikka heezzentso gallassi hayk'uwaappe
denddanaw bessee» yaageedda.
23 Yesuusikka asaa ubbaa, «Taana kaallanaw dosiyaawe de'ooppe, bare huup'iyaa
kaddo; bare mask'k'aliyaa‡ gallassaan gallassaan tookkiide taana kaallo.
24 Bare shemppuwaa ashshanaw dosiyaawe ubbay bayizzee; shin ta diraw bare
shemppuwaa bayizziyaawe ubbay ashshee.
25 Itti uray ha alamiyaabaa ubbaa ashshiide bare shemppuwaa bayizzooppe woy
barew pac'issooppe, ayaa maaddii?
26 Asay taananinne ta k'aalaan yeellatooppe, taani Asaa Na'ay, ta
bonchchuwaannanne geeshsha kiitanchchatuwaa bonchchuwaanna yiyaa wode aan
yeellatanawaa.
27 Taani hinttenttoo tumuwaa yaagay; hawaan de'iyaa asaappe, S'oossaa
kawutetsaa be'ana gakkanaw hayk'uwaa hayk'k'ennawanttu ittuu ittuu de'iino»
yaageedda.

Yesuusa Malay Laametteedda
(Mat. 17:1-8; Mar. 9:2-8)

28 Yesuusi hawaa goowaappe guyyiyaan, itti saaminttaa keena gam"iide,
P'es'iroosanne Yohaannisa, Yaak'oobakka akkiide, woossanaw deriyaa huup'iyaa
keseedda.
29 I woossishin, Aa deemuwaa malay laametteedda; Aa mayuukka boos's'iide
p'olk'k'eedda.
30 K'oppennaan laa"u asatuu, Musenne Eelaas kesi beettiide, Yesuusanna haasay
de'iino.
31 Unttunttu bonchchuwaan k'onc'c'i beettiide, Yesuusi S'oossaa k'ofaa polanaw
Yerusaalamen hayk'k'anawaa§ aanana haasayeeddino.
32 P'es'iroosanne aanana ittippe de'iyaawantta gem"ishuu geeroyeeddashshin,
ellekka beegottiide Aa bonchchuwaanne aanana gatso ek'k'eedda laa"u asatuwaa
be'eeddino.
33 He laa"u asatuu, Yesuusa miyyiyaappe shaakettiyaa wode, P'es'iroosi Yesuusa,
«Godaw, hawaan de'iyaawe nuw lo"a gidiyaa diraw, heezzu daasiyaa ittuwaa new,
ittuwaa Musew, ittuwaa Eelaasaw kees's'ana» yaageedda.
34 P'es'iroosi hewaa haasay de'ishshin, shaarii yiide unttuntta kammi aggina
Yesuusa kaalliyaawanttu yayyeeddino.
35 Shaariyaappekka, «Taani dooreedda ta Na'ay hawaa; I giyaawaa sisite» yaagiyaa
k'aalay yeedda.
36 K'aalay sisettowaappe guyyiyaan, Yesuusi bare s'alalaa gidiide beetteedda;
unttunttukka yewuwaa barenttu wozanaan oyk'k'iide he wodiyaan ooninnekka
ayaanne odibeenna.

Yesuusi Iita Ayyaanaan Oyk'etteedda
Laa"u Asatuwaa Patseedda
(Mat. 17:14-18; Mar. 9:14-27)

37 Wonttetsa gallassi, Yesuusinne heezzu Aa kaalliyaawanttu deriyaappe duge
wod'd'iyaa wode, c'ora Asay Yesuusanna gaketteedda.

9:23 Mat. 10:38; Luk'. 14:27 ‡ **9:23** ***Mask'k'aliyaa:*** Hawaa guussay, itti Asay bare laytsaa ubbaan S'oossaa kaalliidde shaakettennaan tookkanaw bessiyaa metuwaanne waayiyaa. **9:28** 2 P'es'. 1:17, 18 § **9:31** ***Hayk'k'anawaa:*** Giriike mas'aafaa k'ofaan hawaa guussay, «Yesuusi saluwaa biyaawaa»; hawe k'ay I hayk'uwaappe denddiyaawaanne yaatiide saluwaa biyaawaa ubbaa shiishshi oyk'k'eedda k'ofaa.

38 He wode asaappe itti bitanii bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Tamaarissiyaawoo,
taw de'iyaawe itti na'aa gido diraw, neeni Aa be'ana mala neena woossay;
39 k'ay iita ayyaanay wozanaa aatsenan denddiide Aa waasissee; doonaana
paaroyana gakkanaw Aa kokkorssiide, ubbaa gallassi metootsiyaawaappe attin, Aa
elle yeddenna.
40 Neena kaalliyaawanttu he iita ayaanaa kessana mala, taani unttuntta woossaad;
shin danddaybbeykkino» yaageedda.
41 Yesuusi zaariide unttuntta, «Ammanenna ha wodiyaa desha asaw, taani
hinttenanna awude gakkanaw de'anee? K'ay hinttenttubaa awude gakkanaw
danddayanee? Ne na'aa haa akkaaya» yaageedda.
42 Na'ay yiidde de'ishshin, iita ayyaanay Aa sa'aan oliide kokkorsseedda; Yesuusi
iita ayaanaa agga gi na'aa patsiide Aa aabboo zaariide immeedda.
43 Asay ubbaykka S'oossaa wolk'k'aama wolk'k'aappe denddowaan
maalaletteeddino.

Yesuusi Bare Hayk'uwaabaa Laa'entsuwaa Odeedda
(Mat. 17:22-23; Mar. 9:30-32)

44 «Taana Asaa Na'aa, Asay asaa kushiyaan aatsiide immanawaa; hinttenttu ha
yewuwaa dogoppite» yaageedda.
45 Shin I giyaawaa unttunttu akeekibeykkino. Unttunttoo gelenna mala
unttunttuppe geemmeedda diraw, ha yewuwaa Yesuusa oochchanaw yayyeeddino.

Ubbaappe Aad'd'iyaawe Ooneeshsha? Yaagiyaa Ooshaa
(Mat. 18:1-5; Mar. 9:33-37)

46 Aa kaalliyaawanttu, «Nu giddoppe dariyaawe oonee?» yaagiide
palumetteeddino.
47 Yesuusi unttunttu wozanaa k'ofaa eriide, guutsa na'aa ahiide, bare matan essiide,
48 «Ha guutsa na'aa ta suntsaan mokkiyaawe ooninne taana mokkeedda; k'ay taana
mokkiyaa ubbay, taana kiitteedda ta aabba mokkee. Hinttenttu ubbaappe
guus's'iyaawe ubbaappe dara» yaageedda.

Hinttenttu Giyaawaa P'alk'k'enna
Uray Hinttenttu Bagga
(Mar. 9:38-40)

49 Yohaannisikka zaariide, «Godaw, itti Asay ne suntsaan iita ayyaanatuwaa
kessiyaawaa nuuni be'iide, nu bagga gidenna diraw, Aa diggeeddo» yaageedda.
50 Shin Yesuusi Aa, «Hinttenttu giyaawaa p'alk'k'ennawe hinttenttu bagga gidiyaa
diraw, Aa diggoppite» yaageedda.

Sammaariyaa Katamaa Asatuu Yesuusa Mokkanaw Koyyibeykkino

51 Yesuusi saluwaa biyaa wodii matina, bare wozanaa k'ofaa Yerusaalamekko
zaareedda.
52 Bareppe sintsaw ubbaa yewuwaa giigissana mala, kiitettiyaa asaa Sammaariyaa
katamaa kiitteedda.
53 Shin I Yerusaalame baanaw denddeedda diraw, Asay Aa mokkibeykkino.
54 Aa kaalliyaawanttu Yaak'oobinne Yohaannisi hewaa be'iide, «Godaw, nuuni
Eelaasi ootsowaadan,* tamay saluwaappe yiide unttuntta maanaadan s'eesana mala
koyyay?» yaageeddino.
55 Shin Yesuusi guyye simmiide, unttuntta seereedda.†

9:46 Luk'. 22:24 * **9:54** *Eelaas ootsowaadan:* Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletsaan, «Ha asaa wurssanaw» yaagee.
† **9:55** ***Unttuntta seereedda:*** Itti itti Geeshsha Mas'aafaan de'iyaa biletsay, «Neeni ayi mala ayyaanentto, neena erikkii? Asaa Na'ay asaa shemppuwaa ashshanaw yeeddappe attin, bayizzanaw yibeenna» yaagee.

56 «Taani, Asaa Na'ay, asaa shemppuwaa ashshanaw yoowaappe attin, bayizzanaw
yabeykke» yaageedda. Unttunttu harasaan de'iyaa k'eeri katamaa beeddino.

Yesuusa Kaalliyaawantta Gakkiyaa Paac'iyaa
(Mat. 8:19-22)

57 Unttunttu ogiyaanna biishshin, itti bitanii Yesuusa, «Godaw, neeni biyaasaa
ubbaa taani neena kaallana» yaageedda.
58 Yesuusi Aa, «Worakanatoo ollay, saluwaa kafatookka gollii de'ee; shin taani, Asaa
Na'ay, gela shemppa akkiyaa sa'ay taw baawa» yaageedda.
59 Yesuusi hara uraa, «Taana kaala» yaageedda.
Shin, bitanii, «Godaw, taani kasiyaan baade ta aabba moogana» yaageedda.
60 Yesuusi, «Hayk'k'owantta barenttu hayk'k'owanttu moogino; neeni baade, S'oossaa
kawutetsaabaa oda» yaageedda.
61 K'ay hara bitanii, «Godaw, taani neena kaallana; shin koyruwaan ta soy asaa
baade sarotana» yaageedda.
62 Shin Yesuusi Aa, «Booraa goshanaw doommowe ooninne guyye s'eellooppe
S'oossaa kawutetsaw bessena» yaageedda.

10

Mishiraachchuwaa K'aalaw Kiitetteedda Asatuwaa

1 Hawaappe kaala Goday hara laappun tammu* asaa suntsiide laa"uwaa laa"uwaa
ootsiide I baanaw de'iyaa katamaa ubbaa kiitteedda.
2 Yesuusi unttuntta,
«K'oychchaw gakkeedda katsay dara; kiitettiyaa Asay guutsa. Simmi k'oyc'ettiyaa
katsaa Goday, k'oychchaw kiitettiyaawantta yeddana mala woossite.
3 Taani dorssatuwaadan wallatuwaa giddo hinttena kiittay, biite.
4 Hinttenttu ogew ayaanne oyk'k'oppite: borssaa, k'arc'c'iitiyaa, c'aammaa,
gidinakka oyk'k'oppite; asaana sarotettiidde ogiyaan wodiyaa wurssoppite.†
5 «Hinttenttu geliyaa golle ubbaa kasiyaan, ‹Sarotetsay ha gollew gido› yaagite.
6 He golliyaan sarotetsaa dosiyaa Asay de'ooppe, hinttenttu sarotay he golliyaan
ak'anawaa; koyyennawaa gidooppe, hinttenttu sarotay hinttenttoo simmanawaa.
7 He golliyaan unttunttoo de'iyaawaappe miiddinne ushiidde de'ishshite;
oosanchchaw Aa dirgguwaa c'iggay koshshee; itti golliyaappe hara golliyaa
yuuyyoppite.
8 «Ay katamaanne hinttenttu geliyaa wode, Asay hinttena mokki akkiide mizanaw
shiishshowaa ayaanne miite.
9 He katamatin de'iyaa harggaanchchatuwaa patsiidde asaw, ‹S'oossaa Kawutetsay
hinttekko mateedda›‡ yaagiide odite.
10 Yewuwaan k'ay ay katamaanne geloode, Asay hinttentta mokki akkenawantta
gidooppe he katamaa k'ad'd'aakko kesinnee,

9:61 1 Kat. 19:20 * **10:1** ***Laappun tammu:*** Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletsaan, «Laappun tamanne laa"a». Ayihuda wogaan biittaa bollan de'iyaa asaa zeretsay laappun tamma. Shin kase Ec'a Giriike Mas'aafaa biletsaan de'iyaawe, «Laappun tammanne laa"a». Ooni eri Yesuusi bare k'aalaa alamiyaa yuushshuwaan gatsanaw ha payduwaanna k'ara asaa suntsiide kiittennan aggena yaagiyaa k'ofay de'ee. **10:2** Mat. 9:37, 38 **10:3** Mat. 10:16 † **10:4** ***Asaana sarotettiidde ogiyaan wodiyaa wurssoppite:*** He gallassaan garatetsaan ootsiyaa sarotay wodiyaa loytsi miyaa diraw, hawe haasayetteedda. **10:4** Mat. 10:7-14; Mar. 6:8-11; Luk'. 9:3-5 **10:7** 1 K'or. 9:14; 1 S'im. 5:18 ‡ **10:9** *S'oossaa Kawutetsay hinttekko mateedda:* Hawaa guussay, «S'oossaa Kawutetsay hawaan woy hinttenttu giddon de'ee» guussaa.

11 ‹Nuuni hinttena yeellayanaw, haray atto nu gediyaa bollan de'iyaa hinttenttu
katamaa baanaakka hinttenttoo k'ok'k'ofeetto§; yewuwaan k'ay, S'oossaa Kawutetsay
hinttenttukko mateeddawaa erite› yaagite.
12 Pirddaa gallassi ha katamattippe Sodoomaa katamaa gakkeedda muray
kawushanawaa yaagaade taani hinttew oday.

Ammanennaan Is's'eedda Katamatuwaa
(Mat. 11:20-24)

13 «Aayye new Koraaziine; aayye new Beetesayde; hinttenttun haneedda
malaatatuu S'iiroosa katamaaninne Sidoonaa katamaan haneeddentto, hewaan
de'iyaa asatuu kayyuwaa mayuwaa mayyiide, bidintsaa bollan uttiide, benippe
barenttu nagaraappe simmanawanttashshin.
14 Hawaa diraw, murettiyaa gallassi hinttenttuppe aatsiide S'iiroosa katamawunne
Sidoonaa katamaw muray kawushanawaa.
15 Hanne K'ifirinaahoome, neeni saluwaa pude d'ok'k'u gaanaw koyaad? Duge
Si'ooliyaa wod'd'anaassa.
16 «Hinttenttu giyaawaa sisiyaa asay, taani giyaawaa sisee; hinttentta is's'iyaa uray
taana is's'ee; taana is's'iyaa uray taana kiitteeddawaakka is's'ee» yaageedda.

Aa Kaalliyaawanttu Kiitetteeddasaappe Simmeeddino

17 Laappun tammu asatuukka, «Godaw, iita ayyaanatuukka ne suntsaan nuw
azazetteeddino» yaagiidde nashechchaan simmeeddino.
18 Yesuusikka unttunttoo, «Sees'aanay walk'k'antsaadan saluwaappe wod'd'ishin
be'aaddi.
19 Simmi shooshshaanne sogguwaa yed'd'anaadan hinttenttu morkkiyaa s'alahiyaa
wolk'k'aa s'oonana mala maataa immaaddi. Hinttentta k'ohanawe ayinneekka
de'enna.
20 Gidoppe attin hinttenttu suntsay saluwaa maziggobiyaan s'aafetto diraw,
nashettiteppe attin iita ayyaanatuu azazetto diraw nashettoppite» yaageedda.

Yesuusi Bare Nashechchaa K'onc'c'isseedda
(Mat. 11:25-27; 16:13-17)

21 He wodiyaan Yesuusi Ayaanaa Geeshshaan daro nashettiide, «Saluwaanne sa'aa
Godaw, neeni ha yewuwaa tamaarowanttuppenne aad'd'o eranchchatuwaappe
gentsaade, k'eeri naanaw k'onc'c'isso diraw, neena galatay; Ee, ta Aabboo, ayaw
gooppe, hawaa ootsanaw ne lo"o shene gideedda.
22 «Ubbaa yewuu taw ta Aabbuppe imetteedda. Na'ay oonentto Aawuwaappe
attishshin ooninne eriyaawe baawa; hewaadankka Aawuu oonentto Na'aappenne I
k'onc'c'issanaw koyyo uraappe attin, haray ooninne eriyaawe baawa» yaageedda.
23 Kaalliiddekka Yesuusi barena kaalliyaawanttukko simmi wod'd'iide, unttunttu
s'alalaa, «Hinttenttu be'iyaawaa s'eelliyaa ayfatuu anjjetteeddawantta.
24 Ta hinttew odiyaawe ayee gooppe, c'ora nabatuunne kaatatuu hinttenttu
be'iyaawaa be'anaw amotteeddinoshshin be'ibeykkino; hinttenttu sisiyaawaakka
sisanaw amotteeddino; shin sisibeykkino» yaageedda.

Asaw K'arettiyaa Sammaariyaa Bitaniyaa

25 Itti gallassi higgiyaa eriyaawe ittuu Yesuusa paac'c'anaw aakko yiide,
«Tamaarissiyaawoo, med'inaa de'uwaa laattanaw, taani ayaa ootsoo?» yaagi
oochcheedda.

---

§ **10:11** ***Baanaakka hinttenttoo k'ok'k'ofeetto:*** Hawaa guussay, is'uwaa bessiyaawaa. **10:11** Kit. 13:51 **10:12** Dom. 19:24-28; Mat. 10:15; 11:24 **10:15** Isa. 14:13-15 **10:16** Mat. 10:40; Mar. 9:37; Luk'. 9:48; Yoh. 13:20

26 Yesuusi zaariide, «Muse higgiyaa mas'aafan s'aafettowe ayee? Neeni ayaa gaade
billay?» yaageedda.
27 Bitaniikka, «Muse higgiyaa mas'aafay, ‹S'oossaa ne Godaa polo ne wozanaappe,
polo ne shemppuwaappe, polo ne wolk'k'aappenne polo ne k'ofaappe siik'a;
hewaadankka ne laggetsaakka ne huup'iyaadan dosa› gee» yaageedda.
28 Yesuusi Aa, «Likke, tumuwaa gaadda; simmi neenikka hawaa ootsa; de'uwaan
de'anaassa» yaageedda.
29 Muse higgiyaa tamaarissiyaa bitanii k'ay barena s'illo ootsanaw koyyiide
Yesuusa, «Hanoshshin, ta laggetsay oonee?» yaagiide oochcheedda.
30 Yesuusi zaariide, «Itti bitanii Yerusaalameppe Iyyarkko biidde de'ishshin, ogiyaa
bollan paannatuu Aa demmiide, Aa mayuwaa k'aarowaappe guyye shoc'iide,
hayk'k'anaw pollu goode oliide beeddino.
31 K'oppennaan itti k'eesay he ogiyaanna bide'iyaawe, shoc'ettiide kunddeedda
bitaniyaa be'eedda wode, ayaanne ootsenaan miyyiyaanna aad'd'iide beedda.
32 Hewaadankka itti Leewii he ogiyaanna bide'ee. Ikka bitaniyaa be'iide, miyyeti
aad'd'eedda.
33 Shin Sammaariyaa asaa gideedda itti bitanii, he baggana aad'd'iidde, ha
bitaniyaakko yeedda. Aa be'eedda wode aw k'aretteedda.
34 Aakkokka shiik'iide, zayitiyaanne woyniyaa eessaa* Aa maytsaan tigiide,
k'achcheedda. Hewaappe guyye bare hariyaa togissiide, imatsay ak'iyaa golliyaa akki
beedda; hewaan bid'ayiidde naageedda.
35 Wonttetsa gallassi guutsa biraa bare kiisiyaappe kessiide, imatsay ak'iyaa
golliyaa godaw immiide, ‹Ha bitaniyaa taw loytsa bid'ayaa; hawaappe daruwaa
neeni kessooppekka, taani simmiyaa wode new c'iggana› yaageedda.
36 «Simmi ha heezzu asatuwaappe, paannatuwaa kushiyan shoc'ettiide kunddeedda
bitanew, lagge gideeddawe hak'awaa malatii?» yaageedda.
37 Higgiyaa tamaarissiyaawekka, «He aw k'arettowaa» yaageedda.
Yesuusikka Aa, «Simmi baade neenikka hewaadan ootsa» yaageedda.

Yesuusi Marttinne Mayraami Soy Beedda

38 Yesuusi barena kaalliyaawanttunna ogiyaa biidde, itti heeraa garssa gakkeedda.
Hewaan Martto geetettiyaa itti mishiratta bare gollen mokkaaddu.
39 Iziwukka Mayraamo geetettiyaa michchata de'aw; hennakka Yesuusa gediyaa
mataan uttaade, I odiyaawaa hayzzaadde de'aw.
40 Martta k'ay soybaa giigissaadde daabura de'aw; hewaa diraw Yesuusakko
shiik'aade, «Hanna ta michchata, kiitaa ubbaa ta bolla olina, taani taarekka
labbanoode s'eellaadde c'o"u gay? Hayyanaa taana maaddanaadan iziw oda»
yaagaaddu.
41 Yesuusikka zaariide izo, «Marttee, Marttee, neeni c'ora yewuwaa k'oppaadde
hirggaa; k'aykka metootaa.
42 Shin koshshiyaawe ittibaa; Mayraama bareppe ooninne akkena lo"obaa
dooraaddu» yaageedda.

11

Yesuusi Woosaabaa Tamaarisseedda (Mat. 6:9-13; 7:7-11)

10:27 Wog. 19:18; Zar. 6:5 **10:33** 2 Od. 28:15 * **10:34** ***Zayitiyaanne woyniyaa eessaa:*** Ooratsa C'aak'uwaa wodiyaan hawanttu d'alliyaawantta geetettiide akettiino. Ubbaa hawaan s'aafetteedda zayitii, ooratsa d'aliyaa malaataa geetettee. Yak'. 5:14 s'eellite. **10:38** Yoh. 11:1

1 Itti gallassi Yesuusi ittisaan woosaa woossi de'ee. Woosaa wurssowaappe guyye
Aa kaalliyaawanttuppe ittuu, «Godaw! Yohaannisi barena kaalliyaawantta woosaa
tamaarissowaadan, nuunakka neeni waagi woossanentto tamaarissa» yaageedda.
2 Ikka unttuntta, «S'oossaa woossiidde yaagi woossite:
« ‹Saluwaan de'iyaa nu aabboo,
ne suntsay anjjetto;
ne kawutetsay yo;
ne shenii saluwaan hanowaadan saankka hano;
3 Gallassaan gallassaan koshshiyaa k'umaa,
nuw hachche imma;
4 Nuuni nuuna naak'k'eeddawanttuwaa,
ubbaa atto goowaadan,
neenikka nu naak'uwaa atto yaaga;
nuuna iitaappe naagappe attin,
paac'iyaan gelissoppa›
yaagite» yaageedda.
5 K'aykka Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Hinttenttuppe ittoo siik'o laggii de'intto
giddo bilahiyaan aakko yiide, ‹Ta siik'o laggew, taw heezzu sooluwaa tal"a;
6 Ayaw gooppe, itti ta laggetsay yiina Aa miziyaawaa d'ayaad› yaagi woosseedda
goytte.
7 Bare gollen de'iyaa Aa siik'o laggii soyippe haasayiidde, ‹Taana metootsoppa;
penggii k'ashetteedda; tanaanaykka taananna giseeddino; hewaa diraw taani
denddaade new ayinne immanaw danddaykke› gaanawee?
8 Taani hinttenttoo odiyaawe ayee gooppe, I aw siik'o laggiyaa gido diraw,
immennenttonneekka un"etso diraw I koyyiyaawaa ubbaa immee.
9 Hawaa diraw, ‹Woossite, hinttenttookka imettanawaa; koyyite, demmanita;
kariyaa yiide s'eesite, hinttenttoo dooyettanawaa› yaagay.
10 Gaasuukka, woossiyaa ubbay akkanawaa; koyyiyaa uraykka demmanawaa;
kariyaa yiide s'eesiyaa uraw, penggii dooyettanawaa.
11 «Hinttenttu giddoppe bare na'aw, moliyaa woossina shooshshaa, k'umaa imma
giina shuchchaa immiyaa aawuu de'ii?
12 Woy k'uuk'ulliyaa woossina sogguwaa immiyee?
13 Hinttenttu iita gidi de'iidde hinttenttu naanaw lo"obaa immiyaawaa erooppe,
yaatina saluwaan de'iyaa hinttenttu aawuu barena woossiyaawanttoo Ayaanaa
Geeshsha wooti darissiide immanddeeshsha?» yaageedda.

Yesuusanne Bi'eel-Zebuula
(Mat. 12:22-30; Mar. 3:20-27)

14 Itti gallassi Yesuusi itti bitaniyaappe duudissiyaa ayaanaa kessowaappe guyye
duude bitanii haasayaa doommina, Asay maalaletteedda.
15 Shin unttunttuppe ittuu ittuu, «Gaaleenatuwaa kaappuwaa Bi'eel-Zebuuli aw
wolk'k'aa immina gaaleenatuwaa kessee» yaageeddino.
16 Ittuu ittuu k'ay Yesuusa paac'c'anaw saluwaappe malaataa bessanaadan aappe
koyyeeddino.
17 Shin Yesuusikka unttunttu k'ofaa eriide unttuntta hawaa yaageedda: «Bare
giddon shaakettiyaa kawutetsay ubbay d'ayanawaa; shaakettiyaa golliikka kunddee.
18 Yaatina Sees'aanaa kawutetsay bare giddon shaakettooppe Aa kawutetsay wooti
ek'k'anawee? Hinttenttu taana, ‹S'alahiyaa kaappuwaa Bi'eel-Zebuuli new wolk'k'aa
immina kessaa› yaagi haasayiita.

11:15 Mat. 9:34; 10:25 **11:16** Mat. 12:38; 16:1; Mar. 8:11

19 Simmi taani bi'eel-zebuula wolk'k'aan gaaleenatuwaa kessiyaawaa gidooppe
hinttenttu naanay O wolk'k'aan kessanawanttee? Hawaa gidiyaa diraw, unttunttu
hinttenttu bollan pirddiyaawantta gidanawantta.
20 Shin taani gaaleenatuwaa kessiyaawe S'oossaa wolk'k'aanna gidooppe, simmi
S'oossaa kawutetsay hinttenttukko yeeddawaa erite.
21 «Wolk'k'aama Asay bessiyaawaadan minniide bare golliyaa naagooppe, Aa shaluu
loytsi naagettanawaa.
22 Yewuwaan k'ay aappe minuwaa dariyaawe yiide Aa k'ohooppenne s'oonooppe I
ammanetteeda tooraanne gonddalliyaa aappe wotsi akkiide, aw de'iyaa miishshaa
gishetti akkee.
23 «Ta bagga gidennawe taananna ek'ettee; taananna shiishshi beennawekka laalee.

Tuna Ayyaanay Kase Yeggi Beedda Asaakko Simmiide Yiyaa Gaasuwaa (Mat. 12:43-45)

24 «Tuna ayyaanay asaappe keseedda wode, barew shemppiyaa sa'aa koyyiidde,
haatsay banttasaanna aad'd'i bee. Shemppiyaa sa'aa demmennaan attooppe, ‹Taani
kase yegga keseedda ta golliyaa simmana› yaagee;
25 simmiyaa wodekka gollii pitettiide giigowaa demmee.
26 Hewaappe kaala, biide haraa aappe iita laappu tuna ayyaanatuwaa akki yaa
geliide, hewaan de'iino; he bitaniyaa de'uu koyrowaappe kaallawe iitowaa gidee»
yaageedda.
27 Yesuusi hawaa haasay de'ishshin, itti mishiratta c'ora asaa giddoppe bare
kooshshaa d'ok'k'u ootsaade, «Neena yeleeddawunnanne d'antseedda ne daaya
anjjetteeddawunno» yaagaaddu.
28 Yesuusi k'ay, «Anjjetteeddawanttu S'oossaa k'aalaa sisiide azazettiyaawantta» yaagi
zaareedda.

S'oossaappe Oosetto Malaataa (Mat. 12:38-42; Mar. 8:12)

29 C'ora Asay shiik'o wode Yesuusi, «Ha yeletay iita; ooratsa malaataa koyyee; shin
nabiyaa Yoonaasa malaataappe haray imettenna.
30 Gaasuukka Yoonaasi Nanawe katamaa asaw malaataa gidowaadan, Taani, Asaa
Na'aykka, ha yeletaw malaataa gidana.
31 Away mokkiyaasaa s'eelliyaa wode, ushechcha duge bagganna de'iyaa gadiyaa
kaatatta Solomonew de'iyaa aad'd'o eratetsaa sisanaw biittaa gas'aappe yeedda
diraw, pirddaa wode ha yeletaan denddaade pirddanawunnu; be'ite,
Solomoneppekka aad'd'iyaawe hawaan de'ee.
32 Nanawe Asay pirddaa wode hinttenttu bolla denddiide pirddanawantta; ayaw
gooppe, unttunttu Yoonaasi odowaa sisiide barenttu nagaraa paas'i simmeedda
diraassa; be'ite, Yoonaasappe aad'd'iyaawe hawaan de'ee.

Bollaa Poo'issiyaa S'omppiyaa (Mat. 5:15; 6:22-23)

33 «Soy geliyaa asaw poo'anaadan, S'omppiyaa s'omppiide d'ok'k'asaan
wotsanaappe attin, geemasaan woy poo'uwaa kammiyaa yewuwaappe garssanna
wotsiyaawe ooninne baawa.
34 Ne asatetsaw ne ayfii s'omppiyaa mala; ne ayfii pas'a gidooppe ne kumentsaa
asatetsaykka poo'uwaa demmee; shin ne ayfii harggooppe ne kumentsaa
asatetsaykka d'umaa.

11:23 Mar. 9:40 **11:29** Mat. 16:4; Mar. 8:12 **11:30** Yon. 3:4 **11:31** 1 Kat. 10:1-10; 2 Od. 9:1-12 **11:32** Yon. 3:5 **11:33** Mat. 5:15; Mar. 4:21; Luk'. 8:16

35 Akeeka; hewaa gidiyaa diraw, ne garssan de'iyaa poo'uu d'umennaadan
naagetta.
36 Simmi ne asatetsay ubbay poo'uwaan kumeeddawaa gidooppenne, d'umeedda
asatetsay neenan baynnawaa gidooppe, ne asatetsay ubbay, s'omppii bare poo'uwaa
ne bollan poo'issiyaawaadan, ne bollan wagagga poo'uwaa gidanawaa» yaageedda.

Yesuusi Parisaawatuwaanne Muse Higgiyaa Tamaarissiyaawantta Kunaaneedda (Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40; Luk'. 20:45-47)

37 Yesuusi haasayaa wurssowaappe kaala, itti Parisaawe bitanii bare gollen k'umaa
maanaadan ataalleedda; Yesuusikka ittippe geliide gaytaan utteedda.*
38 Parisaawiikka Yesuusa k'umaa maanaappe kasiyaan kushiyaa meec'etti
beennawaa be'iide maalalettina,
39 Godaykka, «Hinttenttoo Parisaawatoo, s'uu'aanne shaataa bolla bagga geeshshiita;
shin hinttenttu garssay uuziyaaninne iitatetsaan kumeedda.
40 Hinttenttoo eeyatoo! Bolla bagga med'd'eeddawe garssaa med'd'ibeennee?
41 Shin hinttenttu s'uu'aaninne shaataa garssan de'iyaawaa hiyyeesatoo immite; he
wode ubbabaykka hinttew geeshsha gidanawaa.
42 «Shin hinttenttoo Parisaawatoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe, anuugaappenne
s'alotiyaappe, aguppiyaa do'uwaappe, tammu kushiyaappe itti kushiyaa S'oossaw
immiita; shin tumu pirddaanne S'oossaa siik'iyaawaa hinttenttu aggiita. Yewuwaan
k'ay hewaa aggenaan hawaa ootsanaw bessee.
43 «Hinttenttoo Parisaawatoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe, Ayihuda asaa woosa
gollen bonchcho utuwaa, geyaa giddonkka bonchcho sarotaa koyyiita.
44 «Asay erennaan bollanna hamettiyaa beettena duufuwaa malatiyaa diraw
hinttew aayye!» yaageedda.
45 Muse higgiyaa tamaarissiyaawanttuppe ittuu, «Tamaarissiyaawoo, neeni hawaa
yaaga haasayo diraw nuuna boraadda» yaagi zaareedda.
46 Yesuusi, «Hinttenoo higgiyaa eriyaawanttoo, henttew aayye! Ayaw gooppe, Asay
tookkiide danddayenna dees'o tookuwaa haraa toossiita; shin hinttenttu hintte
huup'ew birad'd'iyankka bochchikkita.
47 «Hinttenttu aawotuu wod'eedda nabatuwaa duufuwaa loytsiyaa diraw hinttew
aayye!
48 Simmi hinttenttu aawotuu nabatuwaa wod'ina, hinttenttu unttunttu duufuwaa
bollan golliyaa kees's'iyaa diraw, Nabatuwaa oosuu lo"a yaagiide, unttunttuwaa
markkattiita.
49 Hawaa diraw, S'oossaa aad'd'o eratetsay, Taani nabatuwaanne Yesuusi
kiittowantta unttunttukko kiittana; unttunttukka hewanttuppe ittuwaa ittuwaa
wod'anawantta; ittuwaa ittuwaa metootsanawantta yaageedda.
50 Hawaa gidiyaa diraw, ha alamii med'ettoodeppe doommiide gukkeedda
nabatuwaa suutsaw ha yeletay ooshettee.
51 Aabeelappe doommiide yarshshuwaasaappenne geeshsha golliyaappe
gidduwaan gukkeedda Zakkaraasa suutsaa gakkanaw koyettee.† Ee! Taani gay; ha
yeletay hawoo ooshettiyaawaa.
52 «Hinttenttoo Muse higgiyaa eriyaawanttoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe eraa
penggiyaa dooyyiyaa k'ulppiyaa akkeeddita. Hinttenttu hintte huup'ewukka
gelibeykkita; k'ay gelanaw koyyiyaawanttakka diggeeddita» yaageedda.

---

* **11:37** ***Gaytaan utteedda:*** K'umaa maanaw utteedda guussa. **11:42** Wog. 27:30 † **11:51** Ayihudatuwaa Mas'aafatuwaa garssan doometsaa mas'aafay koyro mas'aafaa. Ikka, Aabeeli asaa ubbaappe koyruwaan ishay Aa wod'eeddawaa odee. Ayihudatuwaa Geeshsha Mas'aafatuwaan wurssetsaa mas'aafay Laa'entsiyaa Oduwaa Mas'aafaa. He mas'aafaan Zakkaraasi wurssetsaan hayk'k'eeddawaa odiyaa diraassa Luuk'aasi Aabeelappe Zakkaraasa gakkanaw geeddawe.

53 Yesuusi hewaappe kesowaappe guyyiyaan, higgiyaa tamaarissiyaawanttunne
Parisaawatuu Aa ooshaan urgguntsusaanne ek'ettussaa doommeeddino.
54 Aa doonaappe lo"ennabay kesooppe oyk'k'anaw geeddiino; shin demmibeykkino.

12

Lo"a Malatiyaa Iitatetsaappe Naagettana Mala Seeraa
(Mat. 10:26, 27)

1 He wodiyaan c'ora sha"aan paydettiyaa Asay ittuu ittuwaa yed'd'ana gakkanaw
shiik'i de'ishshin, Yesuusi barena kaalliyaawanttoo koyro odanaw doommiidde,
«Parisaawatuwaa irshshuwaappe naagettite; hawekka lo"a malatiyaa unttunttu
immiyaa iita timirttiyaa.
2 Shin ayaaninne kameteedda yewuu k'onc'c'iyaa kesennaan attena; k'aykka
geemmeedda yewuu erettennaan attena.
3 Hewaa diraw hintte d'umaan haasayowe ubbay, gallassi poo'uwaan sisettanawaa;
hinttenttu Asay baynnasaan hini giso golliyaan haytsaan saasukkowe ubbay d'ok'k'u
geedda sisettiyaa k'onc'c'esaan awaayetanawaa.

Itti S'oossaa S'alalaw Yayana Bessee
(Mat. 10:28-31)

4 «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttew yaagay; ha"i ashuwaa
wod'iyaawantta, hewaappe kaala k'ay ayaanne ootsanaw danddayennawantta
yayyoppite.
5 Yewuwaan k'ay hinttenttu oossi yayyanaw bessintto taani hinttentta erissana;
hewekka wod'owaappe guyyiyaan gaannamiyan olanaw maatay de'iyaa S'oossaa
s'alalaw yayyite; Ee, aw yayyite yaagay.
6 «Ichcheshu suunniyaa kafatuu santtimiyaan shamettikkinooyye? Hewanttuppe
ittinnonne usa S'oossay dogenna.
7 Shin haray atto hinttenttu huup'iyaan de'iyaa binnaanay ubbaykka
paydetteeddawaa; hawaa diraw yayyoppite; hinttenttu c'ora suunniyaa
kafatuwaappe dariita.

Yesuusan Ammaniyaawanttanne Aa Is's'iyaawantta
(Mat. 10:32, 33; 12:32; 10:19, 20)

8 «Taani hinttew oday; tabaa asaa sintsan markkattiyaawoo oossinne Taanikka
Asaa Na'ay, k'ay S'oossaa kiitanchchatuwaa sintsan markkattana;
9 shin asaa sintsan taana kaddiyaawantta taanikka asaa na'ay, k'ay S'oossaa
kiitanchchatuwaa sintsan kaddana.
10 «Ta bolla, asaa na'aa bolla, boriyaa k'aalaa haasayiyaawe de'ooppe Aa naak'uu
atto geetettana; shin Geeshsha Ayaanaa bolla boriyaa k'aalaa haasayiyaawe de'ooppe
k'ay Aa naak'uu atto geetettenna.
11 «Asay hinttentta Ayihude woossiyaa golliyaakko, gadiyaa
ayissiyaawanttukkonne maatay de'iyaawanttu sintsa pirddaw shiishshiyaa wode,
‹Waagi zaaraneeshsha? Woy ayaa giide haasayaneeshsha?› yaagiide hirggoppite;
12 ayaw gooppe, hinttena Ayaanaa Geeshshay hinttenttu he saatiyaan haasayanaw
bessiyaabaa tamaarissanawaa» yaageedda.

Dure Bitaniyaa Boozatetsaa Odiyaa Leemisuwaa

13 Asaa garssappe itti bitanii Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, nu aabbu hayk'k'ina
nuuni laattana mala atteeddabaa, taw gishana mala hayya godo ta ishaw oda»
yaageedda.

12:1 Mat. 16:6; Mar. 8:15 **12:10** Mat. 12:32; Mar. 3:29 **12:12** Mat. 10:19-20; Mar. 13:11; Luk'. 21:14-15

14 Yesuusi k'ay, «Ha bitanew, hinttenttu bollan pirddiyaawaa gidanaadanne hewaa
hinttew gishanaadan taana oonee suntseeddawe?» yaageedda.
15 Gujjiidekka ubbatuwaa, «Asaa shemppoo shaluwaa duretetsay de'uwaa
immenna diraw, yaaretiyaawaappenne yorattiyaawaappe naagettite; duretetsaa
amuwaa ubbaappekka hinttena naagite» yaageedda.
16 Kaalliiddekka hawaadan yaagi leemisuwaa unttunttoo odeedda: «Aw de'iyaa
biittay darissiide katsaa mokkeedda itti dure bitanii de'ee.
17 Ha bitanii, ‹Taw ta katsaa wotsanaw gidiyaa sa'ay banttawaa diraw ayaa
ootsooshsha?› yaagiide, bare wozanaan k'oppeedda;
18 hawaadan yaagi maleedda; ‹Taani wootane gooppe, taw de'iyaa yeesiyaa
kolaade, hara aakkiyaa yeesiyaa med'd'ana yaagiide maleedda; hewaan ta katsaanne
taw de'iyaa miishshaa ubbaa wotsana.
19 Yaataade taana, «Ne kaac'ay daro lo"a; new daro wodiyaw gidiyaa mas'uwaa
shiishshaadda; simmi shemppaade ma, usha, nashetta» gaana› yaageedda.
20 «Shin S'oossay Aa, ‹Ha boozaw, hachche k'amma neeni hayk'k'a. Yaatina ha neeni
shiishsheedda mas'uu ubbay oossi gidanawee?› yaageedda.
21 «Barew biittaa bollan shaluwaa shiishshiyaawe, S'oossaa sintsan k'ay mank'k'o
gideedda Asay ha bitaniyaa mala» yaageedda.

Ubbaa Wode S'oossaan Ammanettussaa Koshshee
(Mat. 6:25-34)

22 Hawaappe kaala Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Hawaa diraw, ta hinttew
oday: hinttenttu pas'a de'anaw ayaa maanee? Hinttenttu bollaw ayaa mayyanee?
yaagiide hirggoppite.
23 «Gaasuukka, shemppuu k'umaappe, k'ay asatetsay mayuwaappe aad'd'ennee?
24 Ane k'uuratuwaa s'eellite; unttunttu zerikkino; c'akkikkino; unttunttoo katsaa
shiishshiyaa sa'ay woy yeesii baawa; hanoppe attin, unttuntta S'oossay mizee;
hinttenttu kafatuwaappe daroppe darikkitee?
25 Hinttenttuppe darii k'oppiide daro wodiyaa de'anaw danddayiyaawe oonee?
26 «Simmi hinttenttu ha laafabaa ootsanaw danddayennawantta gidooppe ayaw
harabaw hirggettiitee?
27 C'iishshatuu wooti dic'c'iinontto ane s'eellite; unttunttu kiitaan daaburikkino;
puuttuwaa suk'k'ikkino; gido shin taani hinttew odiyaawe, Solomone hewaa keena
bonchchetteeddawaa* gidiide, he c'iishshatuwaappe ittuwaa malaanne
mayyibeenna.
28 Hinttenttoo laafa ammanuu de'iyaawanttoo, yaatooppe S'oossay hachche
beettiide, wontti tamaan ees's'anaw olettiyaa, denbbaan doliyaa maataa hawaadan
mayzziyaawaa gidooppe, hinttentta wootiide unttunttuppe aatsiide mayzzennee?
29 «Hawaa diraw, ‹Ayaa maanee? Ayaa ushanee?› yaagiide ubbaa wode
koyyoppitenne hirggoppite.
30 Ayaw gooppe, hawaa demmanaw ha alamiyaan de'iyaa S'oossaan ammanettena
Asay hirggettiino. Hinttenttoo hawe ubbay koshshiyaawaa saluwaan de'iyaa
hinttenttu aawuu eree.
31 Hewaa haniyaawaa aggiide, S'oossaa kawutetsaa koyyite; I hinttentta
koshshiyaawaa ubbaa immanawaa.

Sa'aan Bare Duretetsaan
Ammanettowe Saluwaan Waanii?
(Mat. 6:19-21)

---

* **12:27** *Solomone hewaa keena bonchchetteeddawaa:* Ayihuda Asay Solomone bare de'eedda laytsaa ubbaan daro duretetsaan de'eedda giide k'oppiino. **12:27** 1 Kat. 10:4-7; 2 Od. 9:3-6

32 «Hinttenttu guutsa gidinttonne, saluwaa hinttenttu aawuu bare kawutetsaa
hinttenttoo immanaw nashetteedda diraw yayyoppite.
33 «Hinttew de'iyaawaa zal"iide mank'k'oo immite; kayisuu shiik'ennasaan,
bil"aykka meennasaan, saluwaan wurenna miishshaa dagayiidde, ec'enna
k'arc'c'itatuwaa hinttenttu huup'ew wotsite.
34 Ayaw gooppe, hinttenttu wozanay hintte miishshay de'iyaa saan de'anawaa.

Mino Oosanchchaa

35 «Hintte s'eessay danc'c'ettowaa, hintte s'omppiikka poo'eeddawaa gido.
36 Hinttenttukka, barenttu Goday yiide penggiyaa k'os's'iyaa wode, ellekka
dooyyanaw bullachchaappe simmana gakkanaw naagiyaa oosanchchatuwaa
malatite.
37 Barenttu Goday soy yeedda wode beegotti de'ishshin demmiyaa he
oosanchchatuu anjjetteeddawantta. Taani tumuwaa gay; I unttuntta, ‹Uttite› giide,
bare danc'c'uwaa minisiide unttunttoo k'umaa aatsiide shoobbanawaa.
38 Goday hekka bilahiyaan woy hekka bilahiyaappe kaala yeedda wode,
beegottiide genc'c'i naagiidde beettiyaa k'oomatuu anjjetteeddawantta.
39 Hawaa k'ay erite; kayisuu ay saatiyaan yintto golliyaawuu erintto, gollii
bookettiyaa wode c'o"u giide s'eellennashshin.
40 Asaa na'ay k'oppenna saatiyaan yaanawaa; hinttenttu giigetti naagite»
yaageedda.
41 P'es'iroosikka «Godaw, ha leemisuwaa neeni odiyaawe nu s'alalaassee haraa
ubbawukka ittippe oday?» yaageedda.
42 Godaykka, «Simmi unttunttu bare soy asaw k'umaa immanaw bessiyaa saatiyaan
immana mala, Aa goday suntsiyaa ammanetteedanne eranchcha miziyaa k'oomay
oonee?» yaageedda.
43 Goday simmiyaa wode hawaadan kiitettiina demmiyaa k'oomay I
anjjetteeddawaa.
44 Taani hinttew tumuwaa oday; de'iyaa mas'uwaa ubbaa bollan Aa suntsanawaa.
45 Yewuwaan k'ay he k'oomay, «Ta goday elle yeenna; gam"anawaa» yaagi bare
wozanaan k'oppooppenne attumanne mac'c'a k'oomatuwaa shochchaa
doommooppe, k'aykka koyyowaadan muussaanne ushshaa, matsottussaakka
doommooppe,
46 he k'oomaa goday, I k'oppenna gallassinne sid'ibeenna saatiyaan yaanawaa; he
wodiyaan Aa k'ans's'ereetsiide, Aa gishuwaa kaac'aakka ammanennawanttunna
ittisaa udanawaa.
47 Bare godaa sheniyaa eriide giigennawenne Aa sheniyaadan kiitettenna k'oomay,
I iita d'oobaa d'oobettanawaa.
48 Eribeennawe k'ay d'oobettanaw bessiyaawaa ootseeddawe, guutsaa d'oobettee.
Darobay imetteedda asaa ubbaappe, aappe darobay koyettee; wolk'k'aama hadaray
imettowaappe, aappe darissiide koyettee.
49 Yesuusi, «Taani yeeddawe, ha sa'aa bolla tamaa satsanaassa; ha"ikka
ees's'eeddentto, taana ay keena nashechchanaweeshsha.
50 Taani s'ammak'ettana metuwaa s'ink'k'atay polettana gakkanaw waanaade
un"ettaytaa!
51 Ha sa'aa taani yeeddawe, sarotetsaa ahanaassa malatiiyee? Hinttew malatoppo.
Taani yoowe, sarotaw gidennaan shaakkanaassappe attin.
52 Ayaw gooppe, ha"ippe doommina itti golliyaan de'iyaa ichcheshu asatuu
shaakettanawantta; heezzatuu laa"atuwaa bolla, laa"atuukka heezzatuwaa bolla
denddiide walak'ettanawantta.

12:35 Mat. 25:1-13 **12:36** Mar. 13:34-36 **12:39** Mat. 24:43, 44 **12:50** Mar. 10:38

53 Aawuu na'aa bolla, na'aykka aawuwaa bolla, aata naatti bolla, naattakka aatti
bolla, bollotatta na'aa machchi bolla, na'aa machchakka bollotatti bolla, walassaan
denddiide shaakettanawantta» yaageedda.

Wodiyaa Hanotaa Eruwaa
(Mat. 16:2-3)

54 K'aykka Yesuusi asaw, «Away wulliyaa baggana hintte shaariyaa be'ooppe, ‹Ha"i
ha saatiyaan hekko wolk'k'aama iray bukkana hanee› yaagiita; tumukka k'ay bukkee.
55 Duge baggana c'arkkuu c'arkkoode, ‹Hachche shammanawaa› yaagiita;
geetettowaadankka k'ay hanee.
56 Hinttenoo lo"a malatiyaa iitatoo, sa'aanne saluwaa s'eelliide, hananawaa eriita;
shin ha wodiyaabaa wooti eranaw danddaykkitee?

Sigatetsaabaanne Mootuwaabaa
(Mat. 5:25-26)

57 «Wode hinttenttu s'illo gideedda yewuwaa hinttenttoo ayaw pirddikkitee?
58 Ne morkkiyaanna ittippe pirddiyaa daannaa sintsan shiik'anaw boode, biro
ogiyaa bolla de'ishshin sigetta digga. Hewe d'ayooppe neena goochchiide pirddiyaa
daannaakko afana; daannaykka polisew aatsi immanawaa; polisii k'asho gollen
yegganawaa.
59 Taani new odiyaawe, wurssetsaa ac'uwaa c'iggana gakkanaw hewaappe
kesakka» yaageedda.

13

Nagaraappe Simmenna Ubbay D'ayana

1 He wodiyaan itti itti asatuu Yesuusakko yiide P'ilaas'oosi Galiilaa asaa wod'iide
unttunttu suutsaa yaarshshuwaanna ittippe walakkeeddawaa aw odeeddino.
2 Yesuusikka zaariide, «Hawanttu Galiilaa asatuu hayk'k'eedda diraw, yaatina
unttunttoo hara Galiilaa asaa ubbaappekka aad'd'iide nagaranchchatuwaa
gidowantta malatiinoo?
3 Taani yaagay, hawaadan gidenna; yewuwaan k'ay hintte nagaraa paas'iide
nagaraappe simmennaan is's'ooppe, hinttenttu ubbatuukka hewaadan hayk'k'iita.
4 Woy Salihooma gimbbii unttunttu bolla kunddiide, wod'eedda tammanne
hosppun asatuwaa Yerusaalamen de'iyaawanttu ubbaappe aad'd'iide naak'k'owantta
malatiinoo?
5 Hawaadan gidenna yaagay; yewuwaan k'ay nagaraa paas'ana d'ayooppe
ubbatuukka hawaadan bayanita» yaageedda.
6 Yesuusikka hawaadan yaagi leemisuwaa odeedda, «Itti bitanew woyniyaa turaa
goshshaa gaden toketteedda balasiyaa geetettiyaa ayfii meetettiyaa mitsatta de'aw;
he bitaniikka mitsatta ayfaaddenttonne giide yeeddawe, ayinneekka ayfiyaa
demmibeenna.
7 Woynniyaa turaa naagiyaawaa I, ‹Taani ha balasiyaa geetettiyaa mitsattippe
ayfiyaa demmanaw heezzu laytsaa simerettaade ayaanne demmabeykke. Hewaa
diraw deka dentsa digga; ayaw biittaa c'oo melissay?› yaageedda.
8 Naagiyaawekka zaariide, ‹Godaw, taani I yuushshuwaa harumanawunne
pituwaa olanaw, ha laytsaa s'alalaw basha.
9 Sintsaw ayfooppe lo"a; shin ayfenaan is's'ooppe dekettu› geedda» yaageedda.

Yesuusi K'uuna Mishiratto Sambbata
Gallassaa Patseedda

12:53 Mik. 7:6

10 Yesuusikka itti Sambbataa gallassi Ayihuda woosa gollatuwaappe ittuwaan
tamaarissi de'ee.
11 Hewaanikka tammanne hosppun laytsaa kumentsaa tuna ayyaanay
k'uunisseedda mishiratta de'aw. Izakka suuraade ek'k'anaw ayinne
danddayabeykku.
12 Yesuusikka izo be'eedda wode s'eesiide, «Ha mishirattee, ne harggiyaappe
pas'aadda» yaageedda.
13 Yesuusi bare kushiyaa izi bolla wotsina, he wode suura sitti ga ek'k'aade bare
S'oossaa galataaddu.
14 Shin Ayihuda woosa golle kaappuu k'ay Yesuusi Sambbataan patseeddawaa
diraw hank'k'etti zaarowaashshin asatuwaa, «Kiitettanaw bessiyaa usuppun
gallassatuu de'iino; he gallassatun yiide pas'iteppe attin Sambbataan gidenna»
yaageedda.
15 Godaykka zaariide, «Ha lo"a malatiyaa iita asatoo, hinttenttuppe ittuukka
Sambbata gallassi booraa magaduwaappe woy hariyaa gaas'aataappe billiide
haatsaa ushshanaw afennee?
16 Hanna Abraahaamo yaraa gideeddawunna, tammanne hosppun laytsaa
kumentsaa s'alahii k'achcheeddawunna sambbata gallassi he k'ashuwaappe
bilettanaw bessekkee?» yaageedda.
17 Hawaa odeedda wode ek'ettiyaawanttu ubbay yeellateeddino; Asay ubbay k'ay I
ootseedda maalalissiyaa oosuwaan ubbaan nashetteeddino.

Sannaafic'iyaa Ayfiyaa Zeretsaa Leemisuwaa

18 Yesuusikka, «S'oossaa kawutetsay ayaa malatii? I ayaa malatintto, taani
hinttentta woota bessoo?
19 S'oossaa kawutetsay sannaafic'iyaa geetettiyaa k'eeri mitsatti ayfiyaa malatee.
He mitsatti ayfiyaa Asay akkiide goshshaa garssan zereedda; zerettoonna dic'c'aade
wogga mitsaa gidaaddu; yaatina saluwaa kafatuukka izi aac'aa bolla barenttoo
golliyaa kees's'eeddino» yaageedda.

Irshshuwaa Leemisuwaa
(Mat. 13:33)

20 Yesuusikka zaariide, «S'oossaa kawutetsay ayaa malatintto, taani hinttentta
woota bessoo?
21 Itti mishiratta heezzu keriyaa d'iiliyaa akkaade, munak'k'eedda munak'ay ubbay
denddana gakkanaw, aan tigeedda irshshuwaa malatee» yaageedda.

Un"a Penggiyaabaa
(Mat. 7:13, 14, 21, 22)

22 Hewaappe kaala Yesuusi Yerusaalame biide, wogga katamaaninne k'eeri
katamaan de'iyaa asaa tamaarissiidde aad'd'eedda.
23 He wode itti bitanii shiik'iide Aa, «Godaw, S'oossaa pirddaappe attiyaawanttu
guutsa asaa s'alalee?» yaageedda.
Hewaappe guyye Yesuusi unttuntta,
24 «Taani hinttenttoo oday; un"a penggiyaanna gelanaw baas'etite. C'ora Asay
gelanaw koyyiino; shin danddaybbeykkino.
25 Golliyaawuu denddiide, ifitsaa k'achchowaappe guyye hinttenttu karen ek'k'iide,
‹Godaw, Godaw, nuw dooyaarikkii› yaagiide s'eessaa doommiyaa wode, ikka
zaariide, ‹Hak'appe yeedditentto, taani hinttentta erikke› yaaganawaa.
26 «He wode hinttenttu, ‹Nuuni neenanna ittippe meeddo; usheeddo; neeni nu
heerankka tamaarissaadda› yaaganawantta.

13:14 Kes. 20:9, 10; Zar. 5:13, 14

27 «Yesuusi k'ay, ‹Taani hinttenttoo oday; hinttenttu hak'appe yeedditentto, taani
hinttentta erikke; ubbatuukka makkalanchchatuu ta mataappe haakkite›
yaagaanawaa.
28 «Abraahaamo, Yisaak'i, Yaak'oobinne nabatuu ubbay hinttenttu karen
ek'k'ishshin, S'oossaa kawutetsaan de'iyaawantta hinttenttu be'iyaa wode,
hinttenttoo yeekonne achchaa d'ak'uwaa gidanawaa.
29 «Asay away doliyaasaappenne wulliyaasaappe, k'ay killibaggappenne
hirkkibaggappe yiide, S'oossaa kawutetsaa gaytaan uttiino.
30 Be'ite; guyyeteeddawanttu, sintsatanawantta; sintsateeddawanttu k'ay
guyyetanawantta» yaageedda.

Yesuusi Yerusaalamen Ootseeddabaa (Mat. 23:37-39)

31 He wode Parisaawatuwaappe ittuu ittuu Yesuusakko yiide, «Heroodise neena
wod'anaw koyyiyaa diraw, hawaappe ba digga» yaageeddino.
32 Yesuusi zaariide, «Biide he worakanaw, ‹Hachchenne wontti iita ayyaanatuwaa
kessana; hargganchchatuwaakka patsana; heezzentso gallassi ta oosuwaa wurssana›
yaagite.
33 Hanoppe attin nabii Yerusaalameppe harasaan hayk'k'anaw bessena diraw,
taani hachche, wonttinne wonttipeeshi ogiyaa bolla de'anaw bessee.
34 «Yerusaalame katamaa asaw, Yerusaalame katamaa asaw, Nabatuwaa
wod'iyaawanttoo, hinttenttukko kiitettowantta shuchchaan c'addiyaawanttoo,
kuttatta bare maratuwaa bare k'efiyaappe garssanna shiishsha hap'p'iyaawaadan,
taani hinttenttu naanaa itti gadiyaa shiishshanaw aappu gede koyaadditaa! Shin
taana diggeeddita.
35 Be'ite; S'oossay hinttenttu golliyaa ayinne olibeenna; taani hinttenttoo yaagay;
hinttenttu, ‹Godaa suntsaan yiyaawe anjjetteeddawaa› gaana gakkanaw, taana
be'ikkita» yaageedda.

14

Yesuusi Hargganchchaa Sambbataan Patseedda

1 Sambbata gallassi Parisaawatuwaa suntsatuwaappe ittuwaa golle Yesuusi k'umaa
maanaw geleedda wode, ayaa kiitettintto be'anaw asatuu naagi de'iino.
2 Bollay gaafina metootiyaa itti bitanii Yesuusappe sintsanna de'ee.
3 Yesuusi higgiyaa tamaarissiyaawanttanne Parisaawatuwaa, «Sambbataan
patsanaw danddayetti danddayettennee?» giide oochcheedda.
4 Unttunttukka c'o"u geeddino. I he bitaniyaa bollaa bochchi patsiide Aa
moyzzeedda.
5 Yesuusi unttuntta, «Hinttenttuppe harii woy booray ollaan kunddintto, Sambbataa
giide elleelli kessennawe oonee?» geedda.
6 Unttunttukka ha yewoo itti zaaruwaanne immanaw danddayibeykkino.

Ashikketetsaabaa

7 Yesuusi shoobettowanttu bonchchosaa dooriyaa wode s'eeliide,
8 «Ooninne bullachchaa s'eesooppe, bonchchetteeddasaan uttoppa; ooni eri neeppe
aatsiide bonchchettowe s'eesetteeddawaa gidanawaa.
9 Neenanne aanne s'eesawe yiide, ‹Hawo, utuwaa aw yeedda› yaagina; he
wodiyaan yeellataade s'adenna de'iyaa saan utuwaa doommaasa;

13:27 Maz. 6:8 **13:28** Mat. 22:13; 25:30; 13:28, 29; Mat. 8:11, 12 **13:30** Mat. 19:30; 20:16; Mar. 10:31 **14:5** Mat. 12:11 **14:8** Lem. 25:6, 7

10 Yewuwaan k'ay neeni s'eeseetto wode neena s'eesowe yiide, ‹Ta laggew, killi
d'ok'k'asaan utta› gaana mala, baade ubbaappe hokasaan utta; he wode neenanna
ittippe utteeddawanttu ubbatuwaa sintsan new bonchchuu imettanawaa;
11 Bare huup'iyaa d'ok'k'u ootsiyaa ubbay tooshettanawaa; bare huup'iyaa
toochchiyaawanttu d'ok'k'u giino» yaagi leemisuwaa unttunttoo odeedda.
12 Yesuusi barena s'eeseeddawaa zaariide, «Neeni laas'aa woy kawuwaa
giigisseedda wode, ne laggetsatuwaa woy ne ishatuwaa woy dure ne shooratuwaa
s'eesoppa; ayaw gooppe, unttunttu neena barenttu taraan s'eesiide kushiyaa c'iggana
danddayiino.
13 Shin ataalliyaabaa giigisseedda wode, hiyyeesatuwaa, gunddatuwaa,
doomatuwaanne k'ook'atuwaa s'eesa.
14 Unttunttu new kushiyaa zaaranaw danddayennawantta gidiyaa diraw, neeni
anjjettanaassa. S'illatuu hayk'uwaappe denddiyaa wode S'oossay new kushiyaa
zaaranawaa» yaageedda.

Wolk'k'aama Baalaa Leemisuwaa
(Mat. 22:1-10)

15 Yesuusi haasayaa wurssiyaa wode, k'umaa maanaw utto asaappe ittuu hawaa
sisiide, «S'oossaa kawutetsaa gaytaan uttiyaawe anjjetteeddawaa» geedda.
16 Yesuusikka hawaadan geedda; «Itti bitanii daro lo"o kawuwaa giigissiide, c'ora
asatuwaa s'eeseedda.
17 Kawuwaa wodii gakkina, kase s'eesettowantta, ‹Ha"i kawuu giigeedda, haayite›
giide s'eesana mala bare gollen kiitettiyaa k'oomaa unttunttukko kiitteedda.
18 Shin ubbatuukka ittippe, beennaadan aggana mala woosseeddino; koyro bitanii
k'oomaw odiidde, ‹Taani biittaa shammeedda diraw baade be'anaw koshshee; hewaa
diraw hayya godo taw hank'k'ettoppaarikki› geedda.
19 «Laa'entsiyaawe k'ay, ‹Taani ichcheshu waatsa booratuwaa shammeeddawantta
waas'a be'anaw biyaa diraw, hayya godo taw hank'k'ettoppaarikki› geedda.
20 «Haray k'ay, ‹Taani machchatto akkeedda diraw, yaanaw daanddayabeykke›
geedda.
21 «K'oomaykka yiide bare godaw, hanowaa ubbaa odeedda. He wode Goday daro
hank'k'ettiide, bare golliyaan kiitettiyaa k'oomaa, ‹Hini katamaa ogiyaanne loosso
ogiyaa elleellaade kesa; mank'k'atuwaanne gunddatuwaa, doomatuwaanne
k'ook'atuwaa haa akkaade ya› geedda.
22 «Aa k'oomaykka, ‹Godaw, neeni taana azazowaadan ootsaad; shin ha"ikka hara
asaa akkiyaa sa'ay de'ee› geedda.
23 Godaykka bare k'oomaa, ‹Ta gollii kumanaadan hini ogiyaappe kare bagganne
dirssaa gas'aa ubbaa kesaade, asaa ta golle akkaade ya.
24 Ayaw gooppe, koyro ta golle shoobetteeddawanttuppe itti asaynne ta k'umaa
meenna› geedda» yaageedda.

Yesuusa Kaallanaw Barena Yarshshussaa Koshshee
(Mat. 10:37-38)

25 C'ora Asay Yesuusanna ittippe bide'iyaa wode, ikka asaakko guyye simmiide,
26 «Ooninne taakko yiyaawe de'ooppe bare aabbanne aatto, bare machchattonne
bare naanaa, bare ishatuwaanne michchatuwaa, bare de'uwaa ashshenaan taappe
aatsi dosooppe, taana kaalliyaawaa geetettanaw danddayenna.
27 Ooninne bare mask'k'aliyaa tookkiide, ta geeduwaa kaallennaan d'ayooppe,
taana kaalliyaawaa gidanaw danddayenna.

14:11 Mat. 23:12; Luk'. 18:14 **14:26** Mat. 10:37 **14:27** Mat. 10:38; 16:24; Mar. 8:34; Luk'. 9:23

28 «Hinttenttuppe ittuu shuchchaa golliyaa kees's'anaw koyyooppe, kiitaa
wurssanaw gidiyaa shaluwaa kasetiide utti heettennawe oonee?
29 Hewe d'ayooppe, golliyaa doommiide, kiitaa wurssanaw wolk'k'ay is's'ooppe,
30 be'eeddawanttu ubbay, ‹Ha bitanii kees's'anaw doommeedda; shin kiitaa
wurssanaw danddaybbeena› giide k'iliic'iino.
31 «Woy tammu sha"a olanchchatuwaa oyk'k'eedda itti kaatii, hara laatamu sha"a
olanchchatuwaa oyk'k'eeddawanttunna olettanaw danddayooppenne koyronna,
taani s'oonanee s'oonikkitaashsha giide utti k'oppennee?
32 Barew danddayettennaan d'ayooppe, olaw yiyaa yekko kaatii haakuwaan
de'ishshin kiittiide sigettanaw woossee.
33 Simmi hawaadankka hinttenttuppe ooninne barew de'iyaawaa ubbaa aggenawe,
taana kaalliyaawaa gidanaw danddayenna.

Go"enna Mas'iniyaabaa
(Mat. 5:13; Mar. 9:50)

34 «Mas'inii lo"a; shin lok'ilok'ennaan d'ayooppe, laa'entso Aa wooti lok'ilok'issanaw
danddayettii?
35 Biittawukka lo"enna; tu'eyanawukka maaddennawaa gido diraw, Asay Aa oli
aggee. Sisiyaa haytsay de'iyaawe hawaa siso» yaageedda.

15

Bayeedda Dorssaa
(Mat. 18:12-14)

1 Itti gallassi, k'aras'aa shiishshiyaawanttunne nagaranchchatuu ubbay Yesuusa
sisanaw aakko shiik'eeddino.
2 Parisaawatuunne Muse higgiyaa tamaarissiyaawanttu, «Ha bitanii,
nagaranchchatuwaa shiishshiyaawaanne unttunttunna k'umaa miyaawaa» yaagiide
zuuzummeeddino.
3 Yesuusikka leemisuwaan zaaruwaa hawaadan yaagi odeedda:
4 «S'eetu dorssay de'iyaa uray hinttenttu giddoppe de'intto hewaappe ittuu bayintto
udduppu tammanne udduppunuwaa denbbaan aggiide bayeeddawaa beettana
gakkanaw koyyennawe oonee?
5 Demmeedda wode nashechchaan bare hashiyaa bollan dorssaa tookki,
6 bare golle simmiide, bare dosiyaawanttanne shooratuwaa ittippe s'eesiide,
‹Bayeedda ta dorssaa demmo diraw, taananna ittippe nashettite› yaagiide odee.
7 Hewaadankka nagaraa paas'etsaa koshshenna udduppu tammanne udduppu
s'illatuwaappe aatsiide nagaraa paas'iyaa itti nagaranchchaan saluwaan daro
nashechchay gidanawaa.

Bayiide Beetteedda Santtimiyaa

8 «K'aykka tammu nahaasiyaa santtimii* de'iyaa mishiratta tammuwaappe ittuu
bayintto demmana gakkanaw s'omppiyaa s'omppaade, golliyaa pittaade loytsa
koyyennawunna iza oonee?
9 Izakka demmeedda wodiyaan bare dosiyaawanttanne bare shooratuwaa ittippe
s'eesaade, ‹Taappe bayeedda santtimiyaa demmeedda diraw, taananna ittippe
nashettite› yaagaade odaw.
10 Hewaadankka nagaraa paas'iyaa itti nagaranchchaa gaasotetsaan S'oossaa
kiitanchchatuwaa sintsan nashechchay hananawaa» yaageedda.

15:2 Luk'. 5:29-30 * **15:8** ***Nahaasiyaa santtimii:*** Giriike k'aalaa biletsaan ittinna, itti gallassaa muumiyaa ootsi peesheedda wolk'k'aa oosanchchaw c'igetiyaa miishshaa keenaa gidiyaawaa odee.

Baya Na'aa

11 Gujjiide Yesuusi, «Laa"u naanay de'iyaa itti bitanii de'ee;
12 unttunttuppekka teefa na'ay, ‹Ne mas'uwaappe taana gakkiyaawaa imma›
geedda. Aawuukka bare mas'uwaappe naanaatoo gisheedda.
13 Guutsa wodiyaappe guyyiyaan teefa na'ay barena gakkeeddawaa ubbaa
shiishshi akkiide hini haako gade beedda; hewaan bare akkeedda miishshaa ubbaa
laali wurssi aggeedda.
14 Ikka de'iyaawaa ubbaa wursseeddawaappe guyyiyaan he gaden wolk'k'aama
koshay geleedda; ikka metuwaan un"ettussaa doommeedda.
15 Hawaa diraw he gaden de'iyaawanttuppe ittuwaakko shiik'iide, ‹Taana new
k'oomaa ootsaarikkii?› yaagina, bitaniikka bare guduntsaa wudiyaa heemmana mala
Aa dembbaa yeddeedda.
16 Guduntsaa wudii miyaa hal"uwaa maanaw amotteedda; shin hewenttokka aw
immiyaawe beettibeenna.
17 «Bare bayizzuwaa ero wode, ‹K'umay s'ooniide sa'aan attiyaa ta aabboo
ootsiyaawanttu aappunee; shin taani hawaan koshaan hayk'k'ana mataytaa?
18 Denddaade ta aabbukko baanee› hawaadan yaagana; ‹Ta aabboo, S'oossaakka
neenakka naak'k'aad;
19 Hannippe guyye ne na'aa yaagettaade s'eesettanaw bessikke; new
kiitettiyaawanttuppe ittuwaadan taana wotsaarikkii gaana› geedda.
20 He man"iyaan denddiide bare aabbukko yeedda.
«I biro haakuwaan de'ishshin, aawuu be'iide, aw k'aretteedda; aakko wos's'i biide,
Aa idimmi yereedda.
21 «Na'aykka, ‹Ta aabboo, taani S'oossaakka neenakka naak'k'aad; hannippe guyye
ne na'aa geetettaade s'eesettanaw bessikke› yaageedda.
22 «Shin aawuu bare oosanchchatuwaa, ‹Elleelli biide, ubbaappe dooretteedda lo"o
mayuwaa ahiide, Aa mayzzite; Aa birad'd'iyan migiduwaa, Aa gediyankka
c'aammaa† wotsite.
23 Mod'd'eedda korumaa ahiide shukkite; moytte, nashettoytte.
24 Ayaw gooppe, hawe ta na'ay hayk'k'eedda; shin ha"i pas'eedda; bayeedda; shin
ha"i beetteedda› yaagina, nashechchaa doommeeddino.
25 «He wodiyaan, bayira na'ay gaden de'iyaawe yiide gollekko matiyaa wode,
yetsaanne duruwaa kooshunchchaa siseedda.
26 Ikka yewuu ayentto eranaw koyyiide, k'oomatuwaappe ittuwaa s'eesiide, ‹Hawe
ayee?› giide oochcheedda.
27 K'oomatuukka, ‹Ne ishay saro yeedda diraw, ne aabbu mod'd'o korumaa aw
shukkeedda› yaagi odeeddino.
28 «Bayira na'ay hank'k'ettiide golle gelikke yaagi is's'ina, aawuu karew kesiide,
gelanaadaa woosseedda.
29 Shin I zaariide bare aabba, ‹Hekko hawaa keena wodiyaa k'oomaadan new
kiitettaad; ne azazowaappe ittuwaannekka pac'issa beykke; ta laggetsatuwaanna
ittippe nashettana mala haray atto itti deeshshaa bul"uwaanne taw imma beykka;
30 shin hawe ne na'ay ne miishshaa c'aaratuwaanna ittippe diifissiide yiina, d'iiko
booraa shukkaadda› yaageedda.
31 «Aawuukka Aa, ‹Ta na'aw, neeni ubbaa gallassaa taananna ittippe de'aa; taassa
gideeddabay ubbaykka newaa.

---

† **15:22** *Migiduwaa, c'aammaa:* Ha k'aalatuu na'aa aabbu, Aa polo wozanaappe akkowaa bessiyaawantta. Migiduu, he na'ay gollen de'iyaa asatuwaa ubbaappe lo"o s'eeletteeddawaa bessee. C'aammay k'ay, I bare aabboo ayile gidennaadan na'aa gidiyaawaa bessee. Ayilatuu he wode c'aammaa wotsikkino.

32 Shin hawe ne ishay, hayk'k'eeddawe pas'o dirawunne bayeeddawe beetto diraw,
nuuni miiddinne ushiidde nashettanaw bessee› yaageedda» giide odeedda.

16

Garssanna Suntsatetsaa Akkeedda
C'inc'c'a Bitaniyaa

1 Yesuusi barena kaalliyaawanttoo odiidde, «Itti dure bitanii, bare golliyaa ubbaa
bolla suntseedda itti bitanii de'ee; shin ha bitanii Aa miishshaa bayizzee yaagiyaa
zigirssay Aa gakkeedda;
2 hewaa diraw bare suntseedda bitaniyaa s'eesiide, ‹Hawe taani sisiyaa yewuu
ayee? Hannippe guyye neeni ta Golliyaaninne ta miishshaa bolla taappe garssanna
suntsettaade kiitettanaw danddayabeenna diraw, hachche gakkanaw
kiitetteeddawaa heettaade sheed'd'a› yaageedda.
3 «Suntsetteeddawe bare wozanaan, ‹Ta goday taana suntsatetsaappe kolana hanee;
shin ta waanooshsha? Goshanaw wolk'k'ay taw baawa; woossanaw k'ay taw pokkee.
4 Ta ootsanabaa ta eray; I taana suntsatetsaappe kessooppe, barenttu golle biina,
taana mokkiyaa laggetsatuwaa taani demmana› yaageedda.
5 «Bare godaappe shaluwaa tal"eedda asatuwaa huup'iyaan huup'iyaan s'eesiide,
koyro bitaniyaa, ‹Neeni ta godaappe woyssa keena shaluwaa tal"aaddii?› yaageedda.
6 «Ikka, ‹Taani s'eetu baareetaa kumeedda zayitiyaa tal"aad› yaageedda.
«Suntsetteedda bitaniikka, Neeni paramana warak'ataa hey; uttaade ellekka
‹Ishatama› gaade s'aafa yaageedda.
7 «Hewaappe hara bitaniyaa, ‹Neeni aappunuwaa tal"aaddii?› yaageedda.
« ‹S'eetu k'un"aa zarggaa› yaageedda.
«Suntsaykka, ‹Warak'ataa hey; hosppun tamma gaade s'aafa› yaageedda.
8 «He suntsay c'inc'c'atetsaan ootseedda diraw, Aa goday Aa galateedda; ayaw
gooppe, ha alamiyaa Asay barenttuwoo poo'uwaa asaappe aad'd'eedda
c'inc'c'atuwaa.
9 «Taani hinttenttoo yaagay, ‹Ha alamiyaa shaluu wuriyaa wode, med'inaw
wurenna golliyaan hinttentta mokkana mala, ha miishshaan hinttenttoo laggiyaa
demmite.
10 Laafa yewuwaan ammanetteedawe, woggabaankka ammanettee. Shin laafa
yewuwaan ammanettibeennawe, woggabaankka ammanettena.
11 Simmi hinttenttu ha alamiyaa shaluwaan ammanettennawaa gidooppe,
tumatetsaa shaluwaa hinttenttoo oonee hadaraa giide immanawe?
12 Hinttenttu hara asaa shaluwaan ammanettennawaa gidooppe, hinttenttu
miishshaa oonee hinttenttoo immanawe?› geedda.
13 «Itti kaala laa"u godatoo k'oomatanaw danddayiyaawe ay k'oomaykka baawa;
ayaw gooppe, ittuwaa is's'iide, haraa dosee; woy ittuwaa bonchchiidde, haraa kad'ee;
S'oossawunne shaloo moodettanaw danddaykkita» yaageedda.
14 Shaluwaa dosiyaa Parisaawatuu hawaa ubbaa sisiide, Yesuusa bolla
k'iliic'eeddino.
15 Shin Yesuusi unttuntta, «Hinttenttu asaa sintsan hinttentta s'illo asaa
ootsiyaawantta; shin S'oossay hinttenttu wozanaa eree; ayaw gooppe, asaa sintsan
bonchchetteeddawe S'oossaa sintsan tuna gidee.

Muse Higgiyaabaanne Geluwaa Akaabaa
(Mat. 5:31-32; 11:12-13; Mar. 10:11-12)

16 «Muse higgiyaanne nabatuu s'aafeedda mas'aafaa* Yohaannisa wodiyaa
gakkanaw Asay azazettiidde de'eeddino; hewaappe kaala k'ay S'oossaa kawutetsay
odetteedda; Asay ubbay yaa gelanaw keesetee.
17 Shin higgiyaappe ittibay attiyaawaappe saluunne sa'ay aad'd'iyaawe matattee.
18 «Bare machchatto billiide hararo akkiyaawe ubbay woshummee; k'ay asinaappe
biletteedda mac'c'awuno akkiyaawe ooninnekka woshummee.

Dure Bitaniyaabaanne Mank'k'o Gideedda Ali'aazarabaa

19 «Gatii loytsiide al"o gideedda mayuwaa mayyiiddinne gallassaan gallassaan
otoruwaan nashettiidde de'iyaa itti dure bitanii de'ee.
20 K'aykka kumentsaa asatetsan maytsay de'iyaa itti Ali'aazara geetettiyaa
hiyyeesay, ha dure bitaniyaa kariyaan giseedda.
21 Ha dure bitaniyaa samppaappe laaletteedda suuppaa maanaw amottee; haray
atto kanatuukka yiide Aa maytsaa laac'c'iino.
22 «Ha hiyyeesaa bitanii hayk'k'ina, kiitanchchatuu Aa Abraahaamo bagga
bonchchosaa afeeddino; dure bitaniikka k'ay hayk'k'iide moogetteedda.
23 Si'ooliyaan daro seelettiidde de'ishshin, d'ok'k'u giide haakuwaan Ali'aazara,
Abraahaamo baggan de'iyaawaa be'eedda.
24 «Ikka bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, ‹Abraahaamo, ta aabboo, taw k'aretta. Ha
tamaa seelaan metoota de'iyaa diraw, Ali'aazar bare birad'd'iyaa s'eeraa haatsaan
bochchiide, ta ins's'arssaa irs's'issanaadan hayyanaa taakko kiittaarikkii› yaageedda.
25 «Abraahaamo k'ay, ‹Ta na'aw, neeni pas'a de'aadde, lo"o de'uwaa de'ina, Ali'aazar
lo"enna meto de'uwaa de'eeddawaa k'oppa. Ha"i k'ay I hawaan nashettiyaa wode,
neeni metuwaa bolla de'aa.
26 « ‹Hawaappe haray k'ay, hawaappe yaa hinttenttukko aad'd'anaw
koyyiyaawanttu aad'd'ennaadan, yaan de'iyaawanttukka k'ay haa nuukko
pinnennaadan, nu giddoninne hinttenttu giddon wogga aafuu med'etteedda›
yaageedda.
27 «Dure bitaniikka, ‹Abraahaamo, simmi hewaa gidooppe, neeni Ali'aazara ta
aabbu golle yeddana mala, neena woossay.
28 Ayaw gooppe, taw ichcheshu ishatuu de'iyaa diraw, unttunttu k'ay ha
metuwaasaa yeenna mala, unttunttoo Ali'aazar biide markkatto› yaageedda.
29 «Abraahaamo k'ay, ‹Musenne nabatuu s'aafeedda mas'aafay unttunttoo de'ee; he
mas'aafay giyaawaa unttunttu sisiino› yaageedda.
30 «Dure bitanii, ‹Hi"ii; Abraahaamo, ta aabboo, hewaa gidenna; shin itti bitanii
hayk'uwaappe denddiide, unttunttukko bintto, unttunttu barenttu nagaraa paas'iide,
simmanawantta› yaageedda.
31 «Abraahaamokka, ‹Unttunttu Musenne nabatuu s'aafeedda mas'aafaa sisennawaa
gidooppe, haray atto itti uray hayk'uwaappe denddi yinttokka ammanikkino›
geedda» yaageedda.

17

Nagaraabaa Yesuusi Odeedda
(Mat. 18:6, 7, 21, 22; Mar. 9:42)

1 Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Asaa baletsiyaawe yeennaan attena; shin
baletsiyaawaa ahiyaa uraw aw aayye;
2 He bitanii ha guutsatuwaappe ittuwaa baletsiyaawaappe, gaac'c'iyaa wos'aa bare
k'ood'iyaan k'ashettiide abbaan mitettiyaawe aw lo"a.

---

* **16:16** *Muse higgiyaanne nabatuu mas'aafaa:* Ayihudatuwaa Geeshsha Mas'aafatuwaa; hewantta guussay Ec'a C'aak'uwaa mas'aafaa. **16:16** Mat. 11:12, 13 **16:17** Mat. 5:18 **16:18** Mat. 5:32; 1 K'or. 7:10, 11

3 Hintte huup'ew naagettite.
«Ne ishay neena naak'k'ooppe, Aa zora. K'ay nagaraappe I simmooppe, aw atto yaaga.
4 Itti gallassi I neena laappu gede naak'k'iide, laappu gedekka, ‹Neena ta naak'k'aad, taana maara› giidde neekko yooppe, aw atto ga» yaageedda.
5 Kiitetteeddawanttukka Godaa, «Nuw ammanuwaa gujja» yaagiide oochcheeddino.
6 Godaykka, «Hinttew sannaafic'iyaa ayfiyaa keena ammanuu de'intto, hinttenttu ha boo'iyaa, ‹Hawaappe shodettaade, abbaan tooketta› gintto hinttew eeno gaana» yaageedda.

K'oomay Ootsanaw Bessiyaa Oosuwaa

7 K'aykka Yesuusi, «Hintteppe goshiyaawe woy miyaa heemmiyaa k'oomay de'iyaa Asay hak'et de'ooppe, goshsha gadeppe woy miyaa gadeppe simmo wode ellekka, ‹Haaya shemppa akka, k'umaa maanaw utta› yaagiyaawe oonee?
8 Yewuwaan k'ay, ‹Ta maana kawuwaa giigissa; ta maananne ushana gakkanaw minnaade taana ek'k'aade miza. Hewaappe guyye new ma, usha› yaagiyaawaa gidennee?
9 He k'oomay kiitetteeddabaa ootseedda diraw, he bitanii galatanaw bessennee?
10 Hewaadankka hintte k'ay Asay hinttena kiitto oosuwaa ootseedda wode, ‹Nuuni maaddenna k'oomatuwaa; nu ooso s'alalaa ootseeddo› yaagite» yaageedda.

Yesuusi Oolluu Oyk'k'eedda Tammu Asatuwaa Patseedda

11 Yesuusi Yerusaalame biidde, Galiilaappenne Sammaariyaa giyaa gadatuwaappe gidduwaanna aad'd'eedda.
12 I itti guutsa katamato geliyaa wodiyaan, haakuwaan ek'k'eedda tammu oolluwaan oyk'etteeddawanttu Aa be'eeddino. Unttunttukka haakuwaan ek'k'iide,
13 barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Yesuusa, Godaw, hayya godo nuuna patsaarikkii!» yaageeddino.
14 Yesuusi unttuntta be'iide, «Biide, hinttenttu bollaa k'eesatuwaa bessite» yaageedda.
Unttunttukka k'eesatuwaakko bide'iidde oolluwaappe pas'eeddino.
15 Unttunttuppe ittuu bare harggiyaappe pas'eeddawaa be'iide, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, S'oossaa bonchchiidde simmeedda.
16 Galatiiddekka Yesuusa gediyaa matan gulbbateedda. He bitanii Sammaariyaa asaa.
17 Yesuusi zaariide, «Tammuu pas'ibeykkinoo? Yaatina udduppunatuu hak'an de'iinoo?
18 Ayihuda asaa gidenna Sammaariyaa bitaniyaappe attin, S'oossaa bonchchanaw simmeeddawanttu baawa guussee?» yaageedda.
19 Yesuusi Aa, «Dendda ba; ne ammanuu neena patseedda» yaageedda.

S'oossaa Kawutetsaa Yuussaabaa
(Mat. 24:23-28, 37-41)

20 Parisaawatuu itti gallassi, «S'oossaa kawutetsay awude yaannee?» giide oochchina Yesuusi, «S'oossaa kawutetsay hinttenttu naagiyaa ogiyaan yeenna» yaagi zaareedda.
21 K'aykka, «Ooninne, ‹S'oossaa Kawutetsay hawaan de'ee›, woy ‹Hewaan de'ee› gaanaw danddayenna; S'oossaa Kawutetsay hinttenttu wozanaa giddon de'ee» yaageedda.
22 Yesuusi barena kaalliyaawanttoo odiidde, «Asaa Na'ay k'onc'c'iyaa gallassatuwaappe ittuwaa be'anaw hinttenttu amottiyaa wodii yaana; shin be'ikkita.

17:14 Wog. 14:1-32

23 K'ay unttunttu hinttena, ‹Haweku hawaana› woy ‹Hewaana› yaaganawantta.
Shin unttuntta kaalliide, unttunttunna booppite.
24 Walk'k'antsay saluwaan wolk'k'aamiyaa wode, ha gas'aappe hini gas'aa poo'uu
poo'iyaawaadan, asaa na'aa yuussaykka hewaadan hananawaa.
25 Shin koyrottiide Asaa Na'ay daro metuwaa metootanawunne he wodiyaan
de'iyaa yeletaan is's'ettanaw bessee.
26 «Nohe wodiyaan hanowaadankka, Asaa Na'ay k'onc'c'iyaa gallassankka
hewaadan hananawaa.
27 Nohe markkabiyaa gelo gallassay gakkanaw unttunttu, miiddinne ushiidde,
akkiiddinne akettiidde de'ishshin, bashshaa haatsay yiide ubbaa asaakka
bayizzeedda.
28 «Hewaadankka, Loos'e* wodiyaan, Asay miiddinne ushiidde, zal"iidde,
tokkiiddinne golliyaa kees's'iide de'eeddino.
29 Shin Loos'e, Sodoomaappe keso gallassaan k'ay saluwaappe tamaynne ees's'iyaa
bonk'k'o shuchchay bukkeedda; ubbabaakka miide wursseedda.
30 «Asaa na'ay k'onc'c'iyaa gallassaankka hawaadan hananawaa.
31 He gallassaan, golliyaa huup'iyaan de'iyaawe, golle garssan de'iyaa miishshaa
akkanaw wod'd'oppo; hawaadankka goshsha gaden de'iyaawe, guyye simmoppo.
32 Ane Loos'e machchattibaa k'oppite!
33 Bare shemppuwaa ashshanaw koyyiyaa ubbay, bayizzee; bare shemppuwaa
bayizziyaa ubbay, de'uwaan naagee.
34 Ta hinttew odiyaawe ayee gooppe, he k'ammaan laa"u asatuu itti gisuwaan
gisanawantta; unttunttuppe ittuu akettina laa'entsiyaawe attanawaa.
35 Laa"u mac'c'a asatuu itti wos'aan gaac'c'anawantta; ittinna akettina, ittinna
attanawunnu.
36 Laa"u asatuu goshsha garssan de'iino; ittuu aketanawaa, laa'entsiyaawe
attanawaa» yaageedda.
37 Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Godaw, hewe hak'an hananawee?» yaageeddino.
Ikka zaariide, «Bakkutay de'iyaasaa shorttii shiik'anawaa» yaageedda.

18

Mank'k'o Gideedda Am"attibaanne
Makkalanchcha Daannaabaa

1 Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, salettenaan ubbaa gallassi woossanaadan
leemisuwaan odeedda.
2 Ikka, «Itti katamaan S'oossaw yayyenawe, asaakka bonchchenna itti daannay
de'ee.
3 He katamaan am"e mishiratta de'aw. Izakka he daannaakko yaade, ‹Ta
morkkewunne taw de'iyaa yewuwaa pirddaa› yaagaaddu.
4 «Daro wodiyaan iziw pirddennaan is's'eedda. Shin bare wozanaan k'oppiide,
‹Taani, ubbaa S'oossaw yayana d'ayooppekka, asaakka k'ay bonchchana d'ayooppe,
5 ha am"e mishiratta taana labbantsiyaa dirawunne ubbaa wode taakko yaade
taana daaburssenna mala, taani iziw pirddana› geedda.
6 «He makkalanchcha daannay goowaa akeekite.
7 S'oossay gallassinne k'amma barentta maaddana mala, danddayaan aakko
waassiyaa doorettawanttoo pirddenneeyye? I unttunttoo ellekka zaarennee?

17:26 Dom. 6:5-8 **17:27** Dom. 7:6-24 * **17:28** *Nohe, Loos'e:* S'oossay biittaa bashshaa haatsaan bayizzeedda wode, I Nohane Aa golle asaa ashsheeda. S'oossay Sodoomaanne Gamoora katamatuwaa, izin de'iyaa iitaa asatuwaa ubbaa tamaan bayizzeedda wode, Loos'anne Aa golle asaa ashsheeda (Dom. 19:1-29 s'eellite). **17:29** Dom. 18:20—19:25 **17:31** Mat. 24:17, 18; Mar. 13:15, 16 **17:32** Dom. 19:26 **17:33** Mat. 10:39; 16:25; Mar. 8:35; Luk'. 9:24; Yoh. 12:25 **17:36** Mat. 24:40

8 Taani hinttenttoo yaagay; unttunttoo elleelli pirddana; shin Asaa Na'ay yiyaa
wode ha biittaan ammanuwaa demmaneeshsha?» yaageedda.

Otorettiyaa Parisaawiyaanne Barena Kawushisseedda K'aras'aa K'ans's'iyaa Bitaniyaa

9 Barentta geeshsha giide ammanettiyaawanttoonne haraa ubbaa darii
kad'iyaawanttoo, Yesuusi ha leemisuwaa odeedda:
10 «Laa"u asatuu woossanaw geeshsha golliyaa* geleeddino. Hewanttuppe ittuu
Parisaawiyaa; ittuu k'ay k'aras'aa k'ans's'iyaawaa.
11 Parisaawii denddi ek'k'iide bare wozanaan woossiidde, ‹S'oossaw, taani hara
asaadan: bonk'k'iyaawanttudan, makkaliyaawanttudan, woshummiyaawanttudan,
woy hawaadan k'aras'aa shiishshenna diraw neena galatay.
12 Saaminttaan laa"u kaala s'oomay; taani demmiyaa ubbaappe tammu
kushiyaappe ittuwaa immay› yaageedda.
13 «Shin k'aras'iyaa bitanii haakuwaan ek'k'iide, bare ayfiyaan pude saluwaa
d'ok'k'u giide s'eellanawukka koyyibeenna. Shin bare tiraa bak'k'iidde, ‹S'oossaw,
taani nagaranchchaa; taana maara› yaageedda.
14 Taani hinttenttoo odiyaawe ayee gooppe, kase bitaniyaappe aad'd'iide ha bitanii
s'illo gidiide bare golle simmeedda; barena d'ok'k'u ootsiyaa ubbay kawushana;
barena k'ay kawushissiyaa uray d'ok'k'u gaana» yaageedda.

Yesuusi Guutsa Naanaa Anjjeedda (Mat. 19:13-15; Mar. 10:13-16)

15 Yesuusi bare kushiyaa wotsiide anjjana mala Asay guutsa naanaa akkiide aakko
yeeddino. Aa kaalliyaawanttukka be'iide, asaa ahenna mala geeddino.
16 Yesuusi k'ay guutsa naanaa barekko s'eesiide, «Guutsa naanay taakko yaana
mala aggite, diggoppite; S'oossaa kawutetsay hawanttu malaasa.
17 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; S'oossaa kawutetsaa guutsa na'aadan
akkenawanttu ubbay he kawutetsaa mulekka gelenna» yaageedda.
18 Yihudaa biittaa Mooddiyaawanttuppe ittuu, «Lo"o tamaarissiyaawoo, taani
med'inaa de'uwaa laattanaw ayaa ootsanaw bessii?» yaagiide Yesuusa oochcheedda.
19 Yesuusikka aw, «Ayaw taana lo"oo, yaagay? Itti S'oossaappe attin, lo"uu ooninne
baawa;
20 S'oossaa azazatuwaa, ‹Woshummoppa, wod'oppa, wuu"oppa, wordduwaa
markkattoppa, ne aabbanne ne daayo bonchcha yaagiyaawaa eraa› » yaagiide
zaareedda.
21 Bitanii zaariide, «Hawaa ubbaa, na'atetsaappe doommaade naagaad» yaageedda.
22 Yesuusikka hawaa sisiide, «Ittibay neeni biroon ootsennaan attowe de'ee;
hewenneekka, new de'iyaawaa ubbaa zal"aade mank'k'atoo imma; hawaa ootsooppe
saluwankka neeni durettana; hewaappe guyye ta geeduwaa kaala» yaageedda.
23 He bitanii k'ay hewaa sisiide daro dure gido diraw daro kayyotteedda.
24 Yesuusikka ha bitanii daro kayyottowaa be'iide, «Dure Asay S'oossaa kawutetsaa
gelanaw wooti metanddeeshsha!
25 Dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanawaappe gaaluu marppiyaa s'oo'iyaanna
aad'd'anawe matattee» yaageedda.
26 Hewaa siseedda asay, «Simmi ooni attanaw danddayii?» yaageeddino.
27 Ikka k'ay zaariide, «Asaw danddayettennawe S'oossaw danddayettee» yaageedda.
28 P'es'iroosi zaariide, «Simmi nuuni nuw de'iyaa ubbaa aggiide neena kaalleeddo»
yaageedda.

---

* **18:10** ***Woossanaw geeshsha golliyaa:*** Ayihuda Asay ubbaa wode Geeshsha Golliyaan wontta guuraaninne gallassaa woossino.

29 Ikka, «Tumuwaa gay, S'oossaa kawutetsaa diraw bare golliyaa, woy barena
yelawantta, woy bare machchiyaa, woy bare naanaa, woy ishatuwaa aggeeddawe,
30 ha wodiyaan daro dakkuwaa, sintsa yiyaa kawutetsaankka med'inaa de'uwaa
akkenawe ooninne baawa» yaageedda.

Yesuusi Bare Hayk'uwaabaa
Heezzentsuwaa Odeedda
(Mat. 20:17-19; Mar. 10:32-34)

31 Yesuusikka tammanne laa"u barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, «Simmi
Yerusaalame baana; Asaa Na'aabaykka nabatuu mas'aafan s'aafetteeddabay ubbay
yaan polettana.
32 Ayihude gidennawanttoo Aa aatsi immana, k'iliic'ana, daro metootsana, Aa
bollan c'uchchana;
33 shoc'owaappe guyyiyaan wod'ana, heezzentsiyaa gallassi I denddana»
yaageedda.
34 Unttunttukka ha yewuwaappe ayaanne akeekibeykkino; hayk'uukka unttunttoo
akeekettibeenna diraw I haasayobaakka eribeykkino.
35 Yesuusi Iyarkkokko mateedda wodiyaan, itti k'ook'a bitanii woossiidde ogiyaa
gas'aan utteedda.
36 C'ora Asay aad'd'iyaawaa sisiide, «Hawe ayeeshsha?» yaagi oochcheedda.
37 Asaykka aw, «Naazireetiyaa Yesuusi hawaanna aad'd'i de'ee» yaagi zaareeddino.
38 Ikka, «Daawite na'aa Yesuusaa, taana maaraarikkii» giide waasseedda.
39 Aappe sintsanna biidde de'iyaawanttukka, c'o"u gaanaadan hank'k'etteeddino. I
k'ay, «Daawite na'aw, taana maaraarikkii» giide darii waasseedda.
40 Yesuusikka ek'k'iide, barekko ahanaadan asaw odeedda.
41 Yesuusakko I s'eetuwaa wodiyaan, Yesuusi, «Taani new ayaa ootsanaadan
koyyay?» yaagiide Aa oochcheedda.
Ikka zaariide, «Godaw, s'eellanaw koyyay» geedda.
42 Yesuusikka, «S'eella, ne ammanuu neena patseedda» yaageedda.
43 He wodiyaankka s'eelli aggeedda; S'oossaakka bonchchiidde Aa geeduwaa
kaalleedda.
Asay ubbay bitaniyaa s'eelliide, S'oossaa galateeddino.

19

Yesuusanne Zakkiyoosa

1 Yesuusi hini Iyyarkko katamaa geliide, hewaanna aad'd'i de'ee.
2 Suntsay Zakkiyoosa geetettiyaa itti dure bitanii hewaan de'ee. Ikka
k'aras'iyaawanttoo kaappuwaa.
3 Zakkiyoosi Yesuusa geetettiyaawe hak'awentto be'anaw koyyishshin k'antsa
gideeddawaa diraw, asaa c'oratetsaappe denddowaan be'anaw danddayibeenna.
4 Yesuusi he ogiyaanna aad'd'iyaa diraw, sintsaw aad'd'iide itti boo'iyaa bolla
keseedda.
5 Yesuusi he sa'aa gakkiide, d'ok'k'u gi pude s'eelliide, «Zakkiyoosa, hachche ne
gollen peeshanaw bessiyaa diraw elle wod'd'a» yaageedda.
6 Ikka elleelli boo'iyaappe wod'd'iide, nashechchaan Yesuusa mokkeedda.
7 Hewaan de'iyaa asaa ubbay hawaa be'iide, «Hawe nagaranchchaa gollen geliide
imatsaa gidiide shoobettana hanee» giide ubbatuukka zuuzuntsaa doommeeddino.
8 Zakkiyoosikka k'ay ek'k'iide Godaa, «Godaw, simmi taw de'iyaawaa ubbaappe
bagga hiyyesatoo immana; ooppennekka wordduwaan akkeeddawaa gidooppe,
oyddu dakkuwaa udaade zaarana» yaageedda.

9 Yesuusikka Zakkiyoosaw odiidde, «Neenikka Abraahaamo sheeshshaa gidiyaa
diraw, hachche atotetsay ha golle asaw yeedda.
10 Ayaw gooppe, Asaa Na'ay bayeeddawaa koyyanawunne ashshanaw yeedda»
yaageedda.

Tammu K'oomatuwaa Leemisuwaa
(Mat. 25:14-30)

11 Asay hawaa sisiide de'ishshin Yesuusi, hini Yerusaalame s'eetuwaa dirawunne
unttunttoo S'oossaa kawutetsay ha"ikka k'onc'c'iyaawaa malato diraw leemisuwaa
odeedda.
12 Hawaadan yaagi doommeedda; «Itti wolk'k'aama bitanii barew kawutetsaa
bonchchuwaa akkiide simmanaw, hini haako gadiyaa beedda.
13 Bare k'oomatuwaa giddoppe tammuwaa s'eesiide, unttunttoo tammu miinaa*
geetettiyaa miishshaa immowaashshin, ‹Taani simmaade yaana gakkanaw, ha
miishshaan zal"ishshite› yaageedda.
14 «Shin Aa gadiyaa Asay Aa is's'o diraw, ‹Ha bitanii nu bolla kaatetanaadan nuuni
koyyokko› yaagiide, guyyenna I de'iyaasaa asaa kiitteeddino.
15 Gidoppe attin, ha bitanii kaate gidiide hini bare gade simmeedda. He k'oomatuu
huup'iyaan huup'iyaan I immo miishshaan zal"iide ay keena wod'iseeddinontto
eranaw s'eesisseedda.
16 «Koyro k'oomay shiik'iide, ‹Godaw, neeni taw immeedda tammu miinaa wod'iyaa
tammuwaa demmaad› yaageedda.
17 Aa Goday Aa, ‹Hayyanaashsho! Neeni lo"o k'oomaa; neeni guutsa yewuwaan
ammanetteedawaa gidaade beetto diraw, tammu katamatuwaa bollan maatay new
imetteedda› yaageedda.
18 «Laa'entsiyaawekka shiik'iide, ‹Godaw, neeni taw immeedda ichcheshu miinaa
geetettiyaa miishshay ichcheshuwaa wod'd'eedda› yaageedda.
19 Aa Godaykka Aa, ‹New ichcheshu katamatuwaa bollan maatay imetteedda›
yaageedda.
20 Hara heezzentsiyaa k'oomay shiik'iide, ‹Godaw, c'urk'k'aan s'aas'a wotseedda ne
miishshaa hawaa be'a.
21 Ayaw gooppe, neeni wotsabeennasaappe akkiyaawaa; zerabeennawaa k'oyc'iyaa
mek'etsi baynna asaa gidiyaa diraw, new yayaad› yaageedda.
22 «Godaykka, ‹Ha iita k'oomay; neeni haasayo k'aalaan ne bolla taani pirddana.
Wotsabeennawaa akkiyaawaa, zerabeennawaa k'oyc'iyaa mek'etsi baynna asaa
gidiyaawaa erooppe,
23 taani yaade ta miishshaa wod'iyaanna akkana mala, ayaw wod'isiyaawanttoo
immabeykkii?› yaageedda.
24 «Godaykka, hewaan ek'k'owantta, ‹Ha miishshaa aappe wotsi akkiide tammu
miinay de'iyaawoo immite› yaageedda.
25 Unttunttukka, ‹Godaw, aw tammu miinay de'ee› yaageeddino.
26 «Ikka, ‹Taani hinttenttoo odiyaawe, de'iyaawoo ubbaw gujettanawaa;
baynnawaappe k'ay he de'iyaawekka aketanawaa.
27 Yewuwaan k'ay taani unttunttu bollan kawutennaadan koyyeedda ta
morkkatuwaa taakko ahiide ta sintsaan shukkite› geedda» yaageedda.

Yesuusi Daro Bonchchuwaan Yerusaalame Geleedda
(Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Yoh. 12:12-15)

19:10 Mat. 18:11 **19:11** Mat. 25:14-30 * **19:13** ***Miinaa:*** Miinaa geetettiyaawe, Giriike k'aalaan Minase giyaawaa. Hawaa biletsay, he wode de'iyaa oosanchcha asaw imettiyaa heezzu agenaa dirgguwaa. **19:26** Mat. 13:12; Mar. 4:25; Luk'. 8:18

28 Yesuusi hawaa goowaappe kaala hini Yerusaalame kesanaw barena
kaalliyaawanttuppe sintsatiide beedda.
29 Debre Zayite geetettiyaa deriyaa matan de'iyaa hini Beetefaagen Biitaaniyaa
geetettiyaa heeraa katamatuwaakko shiik'eedda wode barena kaalliyaawanttuppe
laa"atuwaa,
30 «Hinttenttuppe sintsan de'iyaa k'eeri katamatuwaa biite; yaa hinttenttu geliyaa
wode, ooninne biro uttibeenna hare maray k'ashetti utteeddawaa demmanita; Aa
billiide haa akki yiite.
31 Ooninne hinttentta, ‹Hawaa ayaw billiitee?› giide oochchooppe, ‹I bare godaw†
koshshiyaa diraassa› yaagite» yaageedda.
32 Kiitetteeddawanttukka biide, Yesuusi unttunttoo odowaadan hanina
demmeeddino.
33 Unttunttu hare maraa billiyaa wode be'iide hariyaa Goday, «Hare maraa ayaw
billiitee?» yaageedda.
34 Unttunttukka, «Godaw hawe koshshee» yaagiide,
35 hare maraa Yesuusakko aheeddino; barenttu mayuwaa Aa bollan wotsiide
Yesuusa hariyaa togisseeddino.
36 Asaykka Yesuusi biyaa ogiyaa bolla barenttu mayuwaa hiis's'eeddino.‡
37 I Debre Zayite geetettiyaa deriyaa dugetsaa afiyaa ogiyaa mateedda wode, daro
c'ora gideedda Aa kaalliyaawanttu be'eedda S'oossay ootseedda malaataw ubbaw
nashettiide, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,
38 «Godaa suntsaan yiyaa kaatii,
anjjetteeddawaa;
saluwaan sarotay gido.
K'ay killi d'ok'k'a saluwaan de'iyaa,
S'oossay bonchchetto»
yaageeddino.
39 Asaa garssan de'iyaa itti itti Parisaawatuu Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, neena
kaalliyaawantta c'o"u ootsaarikkii» yaageeddino.
40 Ikka zaariide, «Taani hinttenttoo oday, unttunttu c'o"u gooppe, shuchchaykka
waassanawaa» yaageedda.
41 Yesuusi Yerusaalame mateedda wode, katamato be'iide, yeekkiidde,
42 «Ne sarotaw gidiyaawaa neeni hachche eraaddintto lo"a; shin ha"i hewe ne
ayfiyaappe geemmeedda.
43 Ayaw gooppe, ne bolla yaana wodii de'ee; he wode neena is's'iyaawanttu ne
yuushshuwaan dirssaa diriide, yaappenne haappenne dooddiide, neena un"etsiyaa
wodii yaanawaa.
44 Neenanne ne dirssaa garssan de'iyaa ne asaa mentsereetsana. S'oossay neena
be'anaw yeedda wodiyaa neeni erabeenna diraw, neena is's'iyaawanttu shuchchaa
ubbaa ittuwaa ittuwaa bollappe dentsiide laalanawaa» yaageedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyaan Zal"iyaawantta Yedersseedda
(Mat. 21:12-17; Mar. 11:15-19; Yoh. 2:13-22)

45 Hawaappe kaala Yesuusi geeshsha golliyaa geliide, zal"iyaawantta hewaappe
kesseedda.
46 Yesuusi zaariide, « ‹Ta gollii S'oossaa woossiyaa golliyaa gidanawaa› geetettiide
S'oossaa k'aalaan s'aafetteedda. Shin hinttenttu Aa paannuwaa gonggoluwaa
ootseeddita» yaageedda.

---

† **19:31** ***Godaw:*** Hawaan godaw geetettowe, hare maraa godaappeshshin, S'oossaa gidenna. ‡ **19:36** ***Mayuwaa hiis's'eeddino:*** Hawaa guussay, Ayihuda asaa wogaan, eretteeddanne bonchchettiyaa asaw oosettiyaa imatsaa mokaa wogaa. **19:38** Maz. 118:26 **19:46** Isa. 56:7; Erm. 7:11

47 Yesuusi ubbaa wode geeshsha golliyaan tamaarissi de'ishshin, k'eesatuwaa
kaappatuu, Muse higgiyaa tamaarissiyaawanttunne asaa ayissiyaawanttu Aa
wod'anaw koyyiino.
48 Shin Asay ubbay Aa haasayaappe ittuunne attenaan sisi utto diraw, Aa wod'iyaa
ogiyaa unttunttu d'ayeeddino.

20

Yesuusa Maataa Bolla Denddeedda Ooshaa
(Mat. 21:23-27; Mar. 11:27-33)

1 Itti gallassi Yesuusi asaa geeshsha golliyaan tamaarissiiddenne
mishiraachchuwaa k'aalaa odiidde de'iyaa wode, k'eesatuwaa kaappatuunne Muse
higgiyaa tamaarissiyaawanttu gadiyaa c'imatuwaanna ittippe Yesuusakko yeeddino.
2 Unttunttukka, «Ha yewuwaa neeni ootsiyaawe ay maataanentto oda; ha
maataakka new immeeddawe I oonee?» yaagiide oochcheeddino.
3 Ikka, «Ta hinttena itti ooshaa oochchiyaawe de'iyaawaa ane zaarite.
4 Yohaannisa s'ink'k'atay S'oossaappee woy asaappee?» yaagi oochcheedda.
5 Unttunttu bare giddon mak'k'ettiidde, «S'oossaappe gooppe, hewaa gidooppe
‹Ayaw ammanibeykkitee› nuuna yaaganawaa;
6 ‹Asaappe› gooppe, Asay ubbay Yohaannisi nabiyaa gidiyaawaa ammaniyaa diraw
shuchchaan nuuna dechchanawantta» yaageeddino.
7 Hawaassi, «Hak'appe yeeddentto erokko» giide aw zaareeddino.
8 Yesuusikka, «Hawaa gidooppe taanikka, taani O maataan ha yewuwaa
ootsaytantto hinttenttoo odikke» yaageedda.
9 Hawaappe simmiide Yesuusi asaw ha leemisuwaa yaagi oduwaa doommeedda:
«Itti bitanii daro woyniyaa turatuwaa tokkeedda. Goshshanchchatoo kotsaw immiide,
I hini hara gadiyaa biide c'ora wodiyaa gam"eedda.
10 Woynnii ayfiyaa ayfo wode, woyniyaa goshshaa Goday barena gakkiyaawaa
ahanaadan itti k'oomaa kotsaawatuwaakko kiitteedda. Kiitetti beeddawaakka
d'oobbiide, mela kushiyaa yeddeeddino.
11 Hewaappe hara k'oomaa kiitteedda. Unttunttu hewaakka k'ay d'oobbiide,
toochchiide, mela kushiyaa yeddeeddino.
12 Ha"ikka haraa heezzentsiyaa k'oomaa kiitteedda. Unttunttukka k'ay Aa
masuntsiide, hini kare oleeddino.
13 «He woyniyaa turaa Godaykka, ‹Simmi ayaa ootsoo? Ane ha"i ta dosiyaa na'aa
kiittana; ooni eri Aa bonchchooppenne› geedda.
14 Goshshanchchatuu k'ay na'aa be'eedda wode, ‹Hawe Aa laattiyaawaa gido diraw,
hayite wod'oytte; hewaappe guyye, biittay nuussa gidanawaa› giide zoretteeddino.
15 Woynniyaa turaa sa'aappe, hini karew kessiide Aa wod'eeddino.
«Woynniyaa turaa Godaykka unttuntta ayaa ootsanddeeshsha?
16 Yooppe he goshshanchchatuwaa, wod'anawaa; woyniyaa turaa sa'aakka
haranttoo immanawaa» yaageeddino.
Asatuukka hawaa siso wode, «Hawaa malabaa ahoppo» yaageeddino.
17 Yesuusikka hini unttunttukko s'eelliide,
« ‹Simmi shuchchaa golliyaa kees's'iyaawanttu kad'eedda shuchchay,
I waanna golliyaa minisiyaa huup'e shuchchaa gideedda›
geetettiide s'aafetteeddawaa biletsay ayee?
18 Ha shuchchaa bollan kunddiyaa ubbay me'erettee; shuchchaykka Aa bollan
kunddiyaa ubbay bunchchettanawaa» yaageedda.

19:47 Luk'. 21:37 **20:9** Isa. 5:1 **20:17** Maz. 118:22

Giiraa, Giiranee Agganee Giyaa Ooshaa
(Mat. 22:15-22; Mar. 12:13-17)

19 Muse higgiyaa s'aafiyaawanttunne k'eesatuwaa kaappatuu Yesuusi haasayeedda
leemisuu, unttunttu bollan geetettowaa ero diraw, he saatiyankka Aa oyk'k'anaw
koyyeeddino. Shin asaw yayyeeddino.
20 Yesuusa, he gadiyaa mooddiyawoonne Aa maataw aatsiide immanaw Aa
doonaappe kesiyaa k'aalaan oyk'k'anaw injjetiyaa wodiyaa naagiino. Hewaa diraw
geeshsha malatiidde oytsanaw wochchiyaawantta kiitteeddino.
21 He kiitettowanttukka Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, neeni tuma yewuwaa
haasayiyaawaanne tamaarissiyaawaa, hewaadankka k'ay S'oossaa ogiyaa
tumatetsaan tamaarissiyaawaanne oossinne dummayennawaa nuuni ereetto.
22 K'aykka unttunttu, Roomaa kaatiyaa K'eesaarew giiraa c'igganaw koshshii woy
koshshennee?» yaagi oochcheeddino.
23 I k'ay unttunttu deshatetsaa eriide,
24 «Ane taana itti diinaariyaa* bessite; hewaa bollan de'iyaa misiliinne s'aafettowe
oona bessii?» geedda.
25 Unttunttukka, «K'eesaarewaa» giide zaareeddino. Inneekka, «Hewaa gidooppe:
K'eesaarewaa, K'eesaarew immite; S'oossaawaa, S'oossaw immite» yaageedda.
26 Unttunttukka, I haasayeedda K'aalaan asaa sintsan oyk'k'anaw
danddayibeykkino. Aa zaaruwaan maalalettiide c'o"u geeddino.

Hayk'uwaappe Dendduwaabaa Ooshaa
(Mat. 22:23-33; Mar. 12:18-27)

27 Saduk'aawanatuppe ittuu ittuu Yesuusakko yiide, ooshaa aw shiishsheeddino.
28 Unttunttukka Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, itti bitanii machchatto akkiide na'aa
yelennaan hayyiyaawaa gidooppe, mishiratto hewaa ishay laataa akki na'aa yeliide
bare ishaw zeretsaa wotsana mala Muse nuw s'aafeedda.
29 Itti wodiyaan laappu ishatuu de'iyaawanttuppe, bayiray machchatto akkiide
yelennaan hayk'k'i aggeedda.
30 Laa'entsiyaawekka izo laatteedda.
31 Heezzentsiyaawekka k'ay izo akkeedda; laappunatuukka izo akkiide na'aa
yelennaan hayk'k'eeddino.
32 Wurssetsaan mishirattakka hayk'k'a aggaaddu.
33 Simmi laappunatuukka he mishiratto akkeedda diraw, hayk'uwaappe
denddeedda wode, iza oossi machche gidanee?» yaagi oochcheeddino.
34 Yesuusikka, «Ha alamiyaa naanay akkiinonne akettiino.
35 Shin hayk'uwaappe denddiide, sintsappe yiyaa wodiyaan de'anaw
bessiyaawanttu akkikkinonne akettikkino.
36 Unttunttu S'oossaa kiitanchchaa malatiide de'iyaa diraw, hewaappe simmiide
hayk'k'ikkino. Hayk'uwaappe denddiyaawantta gidiyaa diraw unttunttu S'oossaa
naanaa.
37 Muse, S'oossay aw k'onc'c'eedda woraabaa s'aafeedda taarikiyaa garssan, Godaa
S'oossaa, ‹Abraahaamo S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa› yaagiide
s'eesussay, hayk'k'awanttu denddiyaawaa bessee.
38 Ubbaykka aw hayk'k'i beennawantta gidiyaa diraw, I hayk'k'ibeennawanttu
S'oossaappe attin, hayk'k'owanttuwaa gidenna» yaageedda.
39 Itti itti Muse higgiyaa s'aafeeddawanttukka, «Tamaarissiyaawoo, lo"uwaa
haasayaadda» yaageeddino.
40 Hawaappe simmiide, ittuukka Aa oochchanaw s'alowe baawa.

---

* **20:24** ***Diinaariyaa:*** He wode Roomaa biittaa Asay go"ettiyaa miishshaa. **20:27** Kit. 23:8 **20:28** Zar. 25:5 **20:37** Kes. 3:6

Yesuusi Oonee Giyaa Ooshaa
(Mat. 22:41-46; Mar. 12:35-37)

41 Hawaappe kaala Yesuusi unttuntta, «Asay Kiristtoosa wooti ‹Daawite na'aa›
yaagiinoo?
42-43 Gaasotetsaynneekka, Daawite bare huup'ew Mazimure Mas'aafaa garssan,
« ‹Goday ta Godaa, «Taani ne morkkatuwaa,
ne gediyaappe garssanna de'anaadan ootsana gakkanaw,
ta ushechchaan utta» geedda›
yaageedda.
44 «Simmi Daawite Kiristtoosa, ‹Godaa›, giide s'eesiyaawaa gidooppe, wooti aw
na'aa gidana danddayii?» yaageedda.

Muse Higgiyaa Tamaarissiyaawanttuppe
Naagettana Mala, Yesuusi Seereedda Seeraa
(Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40)

45 Asay ubbay sisishshin barena kaalliyaawanttoo,
46 «Muse higgiyaa tamaarissiyaawanttuppe naagettite; unttunttukka, adussa
k'amishiyaa mayyiide yuuyyanaw, geyay de'iyaa saan bonchcho sarotaa akkanaw,
woossiyaa gollen bonchcho oydiyaan uttanaw, shoobetteeddasan bonchchosaa
koyyiyaawantta.
47 Hewanttukka am"atuwaa golliyaa kalloyiyaawantta; barentta bessanaw woosaa
adussiyaawantta; unttuntta iita pirdday naage» yaageedda.

21

Am"attibaanne Izi Imotaa
(Mar. 12:41-44)

1 Yesuusi d'ok'k'u giide s'eelliyaa wode, dure Asay geeshsha golliyaan imotaa
shiishshiyaa miishshaa giddon barenttoo de'iyaawaappe unttunttu yeggiyaa wode
be'eedda.
2 K'aykka itti hiyyeesaa am"e mishiratta laa"u sembberiyaa hewaan yeggiyaa wode
be'iide,
3 «Ta hinttew tumuwaa gay, ha hiyyeesaa am"e mishiratta, ooppenne daruwaa
immaaddu.
4 Ha Asay ubbay barenttoo palahowaappe immeeddino; shin iza bare
hiyyeesateshaa wolk'k'aan barew de'iyaawaa ubbaa immaaddu» yaageedda.

Geeshsha Gollii Kolettanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda
(Mat. 24:1-2; Mar. 13:1-2)

5 Aa kaalliyaawanttuppe ittuu ittuu, «Geeshsha gollii lo"o shuchchaaninne baalaa
shiik'uwaa imotaan lo"eeddawaa» yaagi haasayiyaa wode Yesuusi,
6 «Hawe hinttenttu be'iyaawe ubbay kolettennaan, shuchchay shuchchaa bollan
keelettiide attena wodii yaanawaa» yaageedda.
7 Unttunttukka, «Tamaarissiyaawoo, simmi hawe hananawe awudee? K'aykka hawe
hananaw mallay ayee?» yaagiid oochcheeddino.

Yesuusi Metuwaa Wodiinne Nashechchaa Wodii Yaanawaa Odeedda
(Mat. 24:3-13; Mar. 13:3-13)

8 Ikka, «Ooninne baletsennaadan naagettite; c'ora asay, ‹Taani Kiristtoosa›
yaagiidde k'aykka, ‹Wodii mateedda› yaagiidde ta suntsaan yaanawantta; hinttenttu
k'ay unttuntta kaalloppite.
9 Olaa yewuwaanne asaa makkalaabaa sisiyaa wode dagammoppite; hawe koyro
hananaw bessiyaawaa gido diraappe attin wurssetsay biraa» yaageedda.

10 Hewaappe kaalliide asaw, «Asay asaa bolla, kawutetsaykka kawutetsaa bolla,
denddanawaa;
11 wolk'k'aama biittaa k'aatsay hananawaa; koshaynne harggii, dumma
dummasaan med'ettanawaa; yashshiyaa yewuunne ubbaakka wolk'k'aama malaatay
saluwaappe hananawaa.
12 «Hawe ubbay hananaappe kasiyaan k'ay Asay hinttentta oyk'k'anawantta,
metootsanawantta; hini Ayihudatuwaa woosa golle asaw aatsi immanawantta;
k'asho gollekka gelissanawantta; kaatatuwaa sintsaninne mooddiyaawanttu sintsan
shiishshanawantta; hawe ubbay ta suntsaa gaasuwaan hinttentta gakkanawaa.
13 Hawekka markkattanaw hinttew lo"o kaac'aa gidanawaa.
14 Hawaa gidiyaa diraw, ay zaaruwaa immanee giidde koyrottiide hinttenttu
un"ettenna mala hawaa wozanaa aatsite.
15 Ek'ettiyaawanttu ubbay, ek'ettanawunne lakanaw danddayenna k'aalaanne
aad'd'o c'inc'c'atetsaa taani hinttenttoo immana.
16 Hinttentta yeleeddawanttunne hinttenttu ishatuu, hinttenttu dabbatuunne
hinttenttu laggetsatuukka attenaan hinttentta aatsi immanawantta;
hinttenttuppekka ittuwaa ittuwaa wod'anawantta.
17 Ta suntsaa diraw asaa ubbaa matan is's'etteeddawantta gidanita.
18 Yewuwaan k'ay hinttenttu huup'iyaa binnanaappekka ittinnanne bayukku.
19 Min ek'k'iide hinttenttu shemppuwaa ashshiita.

Yesuusi Yerusaalame Bayetsaabaa Odeedda
(Mat. 24:15-21; Mar. 13:14-19)

20 «Yerusaalame olaa asaan dooddetteedda wode, izi bayetsay mateeddawaa erite.
21 He wode Yihudaan de'iyaawanttu deriyaakko bak'atino; katamaan
de'iyaawanttu k'ay hewaappe kesino; baalaagariyan de'iyaawanttukka yaa
katamaakko geloppino;
22 S'oossaa k'aalaan s'aafetteeddawe ubbay polettanaadan hawe haluwaa kesiyaa
wodiyaa.
23 Biittaa bollan wolk'k'aama metuu hananawaa; ha"i de'iyaa asaa bollan hank'k'uu
yaanawaa; hewaa diraw he wodiyaan shahaarowanttoonne d'antsiyawanttoo aayye!
24 Asay ubbay mashshaan hayk'k'anawantta; S'oossaa erenna gadiyaa ubbatuukka
omooduwaan baanawantta; Yerusaalamekka Ayihuda gidennawanttu wodii
polettana gakkanaw, unttunttun yed'etteeddawunno gidanawunnu.

Kiristtoosa Laa'entso Yuussaa
(Mat. 24:29-31; Mar. 13:24-27)

25 «Awaa, agenaaninne s'oolinttiyaa bolla malaatay hananawaa; abbaappenne
beetaa kooshshaappe denddo gaasuwaan biittaa bollan de'iyaa Asay ubbay
un"ettanawantta; hirgganawantta.
26 Saluwaa wolk'k'ay ubbay k'aas's'iyaa* diraw Asay yashshaaninne alamiyaa bolla
ayee yaanaweeshsha yaagiidde naaguwaan daaburanawantta.
27 He wode Asaa Na'ay wolk'k'aaninne wolk'k'aama bonchchuwaan shaariyaan
yiyaa wode be'anawantta.
28 Hinttenttukka, ha yewuu polettussaa doommiyaa wode, wozuu s'eetuwaa diraw
sitti giide ek'k'ite; pude d'ok'k'u giide s'eellite» geedda.

Balasiyaa Geetettiyaa Mitsaa Leemisuwaa
(Mat. 24:32-35; Mar. 13:28-31)

21:15 Luk'. 12:11-12 **21:22** Hos. 9:7 **21:25** Isa. 13:10; Hiz. 32:7; Iyu. 2:31; Sas'. 6:12, 13 * **21:26** *Saluwaa wolk'k'ay ubbay k'aas's'ee:* Hawaa guussay, beni wode asay, saluwaan de'iyaa s'oolinttii ubbay ayaanaa wolk'k'aanna de'ee giide k'oppee. **21:27** Dan. 7:13; Sas'. 1:7

29 Kaalliiddekka, hawaa yaagi leemisuwaa odeedda, «Woddentsaappenne hara
mitsaa ubbaappe s'eellite;
30 Haytsay aac'ina be'iyaa wode, he wode bonii mateeddawaa hinttenttu eriita.
31 Hewaadankka k'ay yewatuu polettiyaawaa be'iyaa wode, S'oossaa Kawutetsatta
mateeddawunno erite.
32 «Taani hinttew tumuwaa gay; hawe ubbay polettana gakkanaw ha yeletay
aad'd'enna.
33 Saluunne sa'ay aad'd'ana; shin ta k'aalay aad'd'enna.
34 Simmi zaway baynna de'uwaan, ushshaa daruwaanne de'uwaaban un"ettishshin
hinttenttu wozanay leppennaadaninne he gallassay p'iriyaadan k'oppennaan
hinttena gakkennaadan naagettite;
35 Hawe biittaa ubbaan de'iyaawanttu ubbatuwaa bollan gakkanawaa.
36 Simmi yiyaa iitabaa ubbaappe hinttenttu attanaadaaninne asaa na'aa sintsankka
ek'k'anaw danddayana mala, ubbaa wode min woossite» yaageedda.
37 Yesuusi gallassi gallassi geeshsha golliyaan tamaarissiide, k'amma k'amma
Debre Zayite yaagettiyaa deriyaakko kesiide ak'ee.
38 Asay ubbay Aa sisanaw guuran yaa geeshsha golliyaa aakko yiino.

22

Kiristtoosa Wod'anaw Mak'k'etteeddino
(Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Yoh. 11:45-53)

1 Paasigaa geetettiyaa magaage Ukitsaa Miyaa Baalay mateedda.
2 K'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiyaa s'aafiyaawanttu Yesuusa wooti
wod'anentto, wod'iyaa ogiyaa geeman koyyiino; shin asaw yayyiino.
3 S'alahiikka tammanne laa"u kaalliyaawanttuppe ittuwaa gideedda Ask'k'orootu
Yihudaan geleedda.
4 Ikka biide, Yesuusa wooti aatsi immanentto k'eesatuwaa kaappatuwaannanne
geeshsha golliyaa naagiyaawanttu kaappatuwaanna ittippe haasayeedda.
5 Unttunttukka nashettiide, miishshaakka Yihudaw immanaw wuletteeddino.
6 Ikka eeno geedda; Asay baynna saan Yesuusa aatsi immanaw injjetiyaa wodiyaa
koyyee.

Yesuusi Ayihudatuwaa Paasigaa Maanaw Giigetteedda
(Mat. 26:17-25; Mar. 14:12-21; Yoh. 13:21-30)

7 Magaage Ukitsaa Miyaa Baalaa bonchchiyaa wodii gakkeedda; he wodiikka
Paasigaw dorssaa shukkanaw bessiyaa wodiyaa.
8 Yesuusi P'es'iroosanne Yohaannisa, «Paasigaa k'umaa nuuni maanaadan biide
giigissite» giide kiitteedda.
9 Unttunttukka zaariide, «Hak'an giigissanaadan koyyay?» yaagi oochcheeddino.
10 Ikka, «Hinttenttu, katamaa geliyaa wode otuwaanna haatsaa tookkeedda bitanii*
hinttenttunna gakettanawaa; I geliyaa golliyaa Aa kaalliide gelite;
11 He golliyaawaakka, ‹Tamaarissiyaawe neena, «Taani, taana kaalliyaawanttunna
ittippe Paasigaa k'umaa miyaa imatsaa kifilii hak'a baggana de'ii?» yaagee› giite.
12 He bitaniikka pook'iyaa bollan de'iyaa hiis'etti utteedda aako kifiliyaa hinttentta
bessanawaa; hewaanikka sa'aa giigissite» yaageedda.
13 Unttunttu biide, Yesuusi goowaadankka bitaniyaa demmiide Paasigaa k'umaa
giigisseeddino.

22:1 Kes. 12:1-27 * **22:10** ***Haatsaa tookkeedda bitanii:*** He wode he gaden asaa gollen kiitettiyaa attuma k'oomay haatsaa tookkooppe, he gollii dure gidiyaawaa bessee.

14 Paasigaa k'umay meetettiyaa saatii gakko wode, tammanne laa"u
kiitettowanttunna ittippe k'umaa maanaw utteedda.
15 Ikka, «Taana metuu gakkanaappe kasiyaan hinttenttunna ha Paasigaa k'umaa
maanaw daro amottaadde de'ay.
16 Ayaw gooppe, ta hinttew odiyaawe, hawe S'oossaa kawutetsaan polettana
gakkanaw, taani laa'entsuwaa hawaappe miikke» yaageedda.
17 S'uu'aa akkiide, S'oossaa galatiide, «Hawaa heytte, hinttenttu gidduwaan gishetti
ushite.
18 Ayaw gooppe, ta hinttenttoo yaagay, S'oossaa Kawutetsay yaana gakkanaw,
hachcheppe doommaade woyniyaa eessaa ushikke» yaageedda.
19 K'ay magaage ukitsaa akkiide, S'oossaa galateedda; he ukitsaa mentsi unttunttoo
immiidde, «Hawe hinttenttoo imettiyaawe ta ashuwaa; hawaan taana k'oppana mala
hawaa miite» yaageedda.
20 Kawuwaa moowaappe guyyiyaan, kasewaadan s'uu'aa dentsi unttunttoo
immiide, hawaadan yaageedda: «Ha s'uu'ay, ta hinttenttu diraw gussiyaa ta suutsaa
k'ofetsiyaa ooratsa c'aak'uwaa.
21 Shin be'ite, taana aatsi immanaw de'iyaa bitanii gaytaan taananna ittippe mee.
22 Ayaw gooppe, taani Asaa Na'ay S'oossay goowaadan bay; shin taana aatsiide
immiyaa uraw aw aayye» yaageedda.
23 Unttunttu giddoppe hewaa ootsanaw de'iyaawe oona gidanentto, barenttu
giddon ooshaa doommeeddino.

Ubbaappe Aad'd'iyaawe Oonee? Yaagiyaa Ooshaa

24 K'ay barenttu giddoppe ooni aad'd'intto yaagettiyaa palumay unttunttu giddon
keseedda.
25 Yesuusi unttuntta yaageedda: «Ha alamiyaa mooddiyaawanttu barenttu asaa
bolla godattiino; unttuntta mooddiyaawanttu keekatuwaa geetettiino.
26 Shin hinttenttu hawaadan hanoppite; yewuwaan k'ay hinttenttuppe d'ok'k'a
gideeddawe hintte ubbaappe guus's'iyaawaa; hinttentta mooddiyaawekka,
hinttenttoo k'oomaadan hano.
27 «K'umaa maanaw utteeddawaappenne k'umaa asaw aatsiyaawaappenne ooni
bonchchettii? K'umaa maanaw utteeddawaa gidennee? Taani k'ay hinttenttu giddon
k'umaa aatsiyaa k'oomaa mala.
28 K'ay taani paac'ettiyaa wodiyaan hinttenttu taananna ittippe min
ek'k'eeddawantta.
29-30 Aa kawutetsaa oydiyaan uttana mala Ta aabbu taana suntsowaadan, Taani
k'ay Ta kawutetsaan ta gaytaappe maanaadaaninne ushanaadan, tammanne laa"u
Israa'eeliyaa yaratuwaa bolla pirddiidde, kawutetsaa oydiyaan uttana mala
hinttentta suntsaad» yaageedda.

P'es'iroosi Kaadanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda
(Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Yoh. 13:36-38)

31 Goday, «Simoonaa, Simoonaa, taani odiyaawaa sisa; s'alahii hinttentta Asay
zarggaa hal"iyaawaadan, hal"anaw S'oossaa woosseedda.
32 Shin taani ne ammanuu bayennaadan ne diraw gaannataaddi. Neeni taakko
simmiyaa wode ne ishatuwaa minisa» yaageedda.
33 Simooni zaariide, «Godaw, taani neenanna k'ashettanawunne neenanna ittippe
hayk'k'anaw giiga uttaad» yaageedda.
34 Yesuusi k'ay, «P'es'iroosa, taani new yaagay; hachche bilahiyaan, kuttuu
waassanaw heezzu gede taana neeni, ‹Aa taani erikke› gaade kaadanaassa»
yaageedda.

22:20 Mat. 26:26-28; Mar. 14:22-24; 1 K'or. 11:23-25 **22:26** Mat. 23:11; Mar. 9:35

35 Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, «Korojjuu, k'arc'c'iitiinne c'aammay banttaan
taani hinttentta kiitto wode, hinttenttoo ittibay pac'c'owe de'ii?» yaageedda.
Unttunttukka, «Ittibaynne nuw pac'c'ibeenna» yaageeddino.
36 Ikka zaariide, «Ha"i k'ay korojjuu de'iyaawe akki bo; k'arc'c'iiti de'iyaawekka
hewaadan ootso; baynnawe k'ay bare mayuwaa zal"iide mashshaa shammo.
37 Ayaw gooppe ta hinttew yaagay, ‹Hawe makkalanchchatunna ittippe
paydetteedda› yaagetti S'oossaa Mas'aafan s'aafetteeddawe, taanan polettennaan
attena. Ee, taw geetetteeddawe ha"i polettanawaa» yaageedda.
38 Aa kaalliyaawanttu, «Godaw, hawaan laa"u mashshay de'ee» yaagina ikka,
«Hewe gidanawaa» yaageedda.

Yesuusi Debre Zayite Deriyaan Woosseedda
(Mat. 26:36-40; Mar. 14:32-42)

39 Yesuusi katamaappe kesiide, hara gallassi biyaawaadankka Debre Zayite beedda.
K'ay Aa kaalliyaawanttukka Aa geeduwaa beeddino.
40 He sa'aa gakkiide, «Paac'iyaan hinttenttu gelennaan attana mala, woossite»
yaageedda.
41 Shuchchaa olina gakkiyaasaa keena unttunttuppe haakki beedda. Gulbbatiide,
42 «Ta Aabboo, neeni koyyiyaawaa gidooppe, ha metuwaa s'uu'aa taappe digga;
shin ta shene gidoppo; ne shene gidoppe attin» yaagiide woosseedda.
43 Saluwaappe yiide minisiyaa kiitanchchay aw beetteedda.
44 Bare wozanaa giddon seelettiidde, darii woosseedda. I c'awottiyaa c'awuukka
sa'aa bollan s'okiyaa suutsaa malateedda.
45 Woosaappe denddiide, barena kaalliyaawanttukko guyye biide, unttunttu
daroppe k'aretteedda diraw, daaburiide gem"ishowantta s'eelliide,
46 «Ayaw gem"ishiitee? Paac'iyaan gelennaadan denddi woossite» yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyan Oyk'etteedda
(Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Yoh. 18:3-11)

47 Yesuusi hewaa haasay de'ishshin, c'ora Asay yeeddino. Tammanne laa"u Aa
kaalliyaawanttuppe ittuwaa gideedda Yihudaa geetettiyaawe he asaa kaaletsiide
yeranaw Yesuusakko shiik'eedda.
48 Yesuusi k'ay, «Yihudaw, neeni taana Asaa Na'aa yeraade aatsa immay?»
yaageedda.
49 Aa yuushshuwaan de'iyaa Aa kaalliyaawanttu hanettiyaa yewuwaa be'o wode
Aa, «Godaw, ha asaa nuuni mashshaan k'ans's'anee?» yaageeddino.
50 Unttunttuppe ittuu, K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomaa shoc'iide, Aa
ushechcha haytsaa k'ans's'i oleedda.
51 Yesuusi k'ay zaariide, «Aggite, bashite» yaageedda. Bitaniyaa haytsaakka
bochchiide patseedda.
52 Yesuusikka barekko yeedda k'eesatuwaa kaappatoo, geeshsha golliyaa
naagiyaawanttoo, suntsatoonne gadiyaa c'imatoo, «Paannuwaa oyk'k'iyaawaadan
mashshaanne s'am"aa oyk'k'iide yiitee?
53 Geeshsha golliyaan taani gallassaan, gallassaan hinttenttunna de'iyaa wode,
taana oyk'k'ibeykkita; shin ha"i hawe hinttenttu wodenne d'umaa wolk'k'aa wode»
yaageedda.

P'es'iroosi Yesuusa Kaddeedda
(Mat. 26:57-58, 69-72; Mar. 14:53-54, 66-72; Yoh. 18:12-18, 25-27)

22:35 Mat. 10:9, 10; Mar. 6:8, 9; Luk'. 9:3; 10:4 **22:37** Isa. 53:12

54 Yesuusa oyk'k'i k'achchiide, K'eesatuwaa ubbaa kaappuwaa golle afiide
gelisseeddino. P'es'iroosikka unttunttuppe guyye haakuwaan unttunttu geeduwaa
kaallee.
55 Dirssaa giddon tamaa eetsiide, ittippe utti de'ishshin, P'es'iroosi unttunttu giddon
yiide utti aggeedda.
56 Tamay poo'iyaa baggana P'es'iroosi uttiide de'ishshin, itti k'oomata loytsa
s'eellaade, «Hawekka aanana ittippe de'ee» yaagaaddu.
57 P'es'iroosi k'ay, «Hanne mishirattee, taani Aa erikke» yaagi kaddeedda.
58 Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hara bitanii P'es'iroosa be'iide, «Neeni
unttunttunna gatso de'aa» yaagina:
P'es'iroosi k'ay, «Hawo bitanew, taani aanana gatso de'ikke» yaageedda.
59 Itti saate gidiyaawaa gam"iide hara bitanii k'onc'c'issiide, «I Galiilaa gade asaa
gidiyaa diraw, ha bitanii aanana ittippe de'iyaawe tuma» yaageedda.
60 P'es'iroosi k'ay, «Ha bitanew, neeni giyaawe ayentto taani erikke» yaageedda. He
wodiyaan I birokka haasay de'ishshin, ellekka kuttuu waassi aggeedda.
61 Goday guyye simmiide, P'es'iroosa s'eelleedda. P'es'iroosi Goday barena,
«Hachche kuttuu waassana gakkanaw, heezzu gede taana kaddanaassa» geedda
Godaa k'aalay aw k'ofetti aggeedda.
62 P'es'iroosi dirssaappe kare kesiide, seelettiide yeekkeedda.
63 Yesuusa oyk'k'eedda Asay k'iliic'iinonne shoc'iino.
64 Aa ayfiyaa goozi bak'k'iide, «Neena bak'k'eeddawe oonee? Nabiyaa gidooppe
neena dechchawaa ane oda» yaagiide Aa oochcheeddino.
65 K'ay Aa hara c'ora boriyaa boreeddino.

Yesuusa Pirddaw Afeeddino
(Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Yoh. 18:19-24)

66 Sa'ay wonttina gadiyaa c'ima asatuu, k'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiyaa
tamaarissiyaawanttu, Yesuusa barenttu shiik'eeddasaa afiide,
67 «Kiristoosi neenee? Ane nu oda» yaageeddino.
Shin I, «Taani hinttenttoo odooppe taana ammanikkita;
68 K'ay hinttentta taani oochchooppe odikkita; woy k'ashuwaappe taana billikkita.
69 Shin ha saatiyaappe doommina taani Asaa Na'ay, ha"ippe doommaade,
wolk'k'aama S'oossaa ushechcha baggana uttana» yaageedda.
70 Unttunttu ubbay Yesuusa, «Yaatina neeni S'oossaa Na'ee?» yaageeddino.
Ikka zaariide, «Taani S'oossaa Na'aa gidowaa hinttenttu haasayeeddita» yaageedda.
71 Unttunttukka, «Nuuni nu huup'ew Aa doonaappe siseeddo; hawaappe sintsaw ay
markkaa koshshii?» yaageeddino.

23

P'ilaas'oosi Yesuusa oochcheedda
(Mat. 27:1, 2, 11-14; Mar. 15:1-5; Yoh. 18:28-38)

1 Hewaan shiik'eedda ubbatuukka ittippe denddiide, Yesuusa P'ilaas'oosakko
afeeddino.
2 Unttunttukka, «Ha bitanii nu asaa baletsiide, Asay Roome biittaa kaatiyaa
K'eesaraw giiraa immenna mala diggiide, k'ay, ‹Taani Kiristoosa› yaagishin
demmeeddo» yaagiide mootuwaa doommeeddino.
3 P'ilaas'oosikka Yesuusa, «Hawo, Ayihudatuwaa kaatii neenee?» yaagiide
oochcheedda.
Yesuusi zaariide Aa, «Neeni ga de'aassa» yaageedda.
4 P'ilaas'oosi k'eesatuwaa kaappatoonne asaw odiidde, «Taani ha bitaniyaa bollan
ayinne iita oosuwaa demmabeykke» yaageedda.

5 Gidoppe attin unttunttu, «Ha bitanii Galiilaappe doommiide, haray atto hawaa
gakkanawukka, Yihudaa gadiyaa ubbaa bare timirttiyaan k'aatsiidde de'ee» yaagiide
minisi odeeddino.

Yesuusi Heroodisa Sintsa Shiik'eedda

6 P'ilaas'oosikka hawaa sisiide, «I Galiilaa asee?» yaagiide eranaw oochcheedda.
7 P'ilaas'oosi Heroodise mooddiyaa gadiyaappe Yesuusi yeeddawaa ereedda wode,
Heroodisekka k'ay he wodiyaan Yerusaalamen de'iyaa diraw, aakko Yesuusa
yeddeedda.
8 Heroodise daro wodiyaappe doommiide Yesuusa be'anaw amotti de'iyaa diraw,
Aa be'eedda wode daroppe nashetteedda. Yesuusa waariyaa siseeddawaa diraw, I
ooratsabaa ootsishshin be'anaw hidootaan gam"eedda.
9 Heroodise Yesuusa darobaa oochcheedda; shin Yesuusi aw ayaanne zaaribeenna.
10 K'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiyaa tamaarissiyaawanttu hewaan
ek'k'iide, Yesuusa loytsi mootiidde de'iino.
11 Heroodisenne Aa wotaadaratuu Yesuusa kad'iide, Aa bolla k'iliic'eeddino.
Bonchchetteedda mayuwaa Aa mayzziide, P'ilaas'oosakko zaariide yeddeeddino.
12 Heroodisenne P'ilaas'oosi hawaappe kasenna morkkiyaan de'iino; shin he
gallassi sigetteeddino.

Yesuusa Hayk'k'ana Mala Mooteeddino
(Mat. 27:15-26; Mar. 15:6-15; Yoh. 18:39—19:16)

13 P'ilaas'oosi k'eesatuwaa kaappatuwaa, ayissiyaawanttanne hara c'ora asaa
ittippe s'eesiide,
14 Hawaadan yaageedda, « ‹Ha bitanii asaa makkalatetsaw dentsetsee›, yaagiide
taakko aheeddita; taanikka hinttenttu sintsaan bidda s'eellaade, hinttenttu
shiishsheedda mootuwaan itti balaanne Aa bollan demmabeykke.
15 K'ay Heroodisekka Aa bollan ayinne demmibeenna diraw, haa nuukko zaari
yeddeedda; hinttenttu be'iyaawaadankka, ha bitanii Aa hayk'oo gatsiyaabaa ayinne
ootsibeenna.
16 Hawaa diraw taani Aa muraade billana» yaageedda.
17 *
18 Asay ubbay ittippe gidiide, «Ha bitaniyaa yaa digga! Barbbaana giyaa Yesuusa
nuw billa!» yaagiide c'abbotteeddino.
19 Barbbaan katamaan walassaa dentsiide, asaa wod'eedda diraw,
k'ashetteeddawaa.
20 P'ilaas'oosi Yesuusa billanaw koyyiide, asaw laa'entsuwaa gujjiide haasayeedda.
21 Shin unttunttu, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade kak'k'a! Kak'k'a!»
yaagi waasseeddino.
22 P'ilaas'oosikka heezzentsuwaa unttuntta, «Ayaw? Ha bitanii ootseedda iita oosuu
ayee? Taani Aa hayk'oo gatsiyaa naak'uwaa ayinne aappe demmabeykke; hawaa
diraw, Aa muraade billa yeddana» yaageedda.
23 Shin unttunttu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, kak'ettanaadaan darii
waasseeddino. Unttunttu waasuukka P'ilaas'oosa k'ofaa laammeedda.
24 Hawaa diraw, P'ilaas'oosikka unttunttu ooshay simmanaadan Yesuusa bollan
pirddeedda.
25 Asaa makkalaw dentsetsiiddenne shemppuwaa wod'iide, k'ashetteedda
bitaniyaa bilettanaadan unttunttu woosso diraw, he bitaniyaa billeedda. Shin
Yesuusa barenttu sheniyaadan koyyowaa ootsana mala, aatsi immeedda.

---

* **23:17** *Ha payduu,* «P'ilaas'oosaw Paasigaa Baalaa bonchchuwaa gallassaan itti uraa k'ashuwaappe billiyaa dooyay de'ee» yaagee. Shin, Dawurootsuwaa Geeshsha Mas'aafaa Ooratsa C'aak'uwaa gidduwaan ha payduu s'aafettibeenna gaasuu, hara Geeshsha Mas'aafatuwaa biletsatuwaan ubbatuwaankka s'aafettibeenna diraassa.

Yesuusi Mask'k'aliyan Kak'etteedda
(Mat. 27:31-44; Mar. 15:21-32; Yoh. 19:17-27)

26 Yesuusa oyk'k'i afiidde de'ishshin, Simoona geetettiyaa K'ereena bitanii
heeraappe yiidde de'ishshin demmiide, mask'k'aliyaa toossiide Yesuusanna baana
mala ootseeddino.
27 Daro c'ora asaynne yeekkiyaa mac'c'awanttu guyyenna kaalliino.
28 Yesuusi guyye simmiide unttunttoo, «Hinttenoo, Yerusaalame mac'c'awanttoo,
hinttenttu huup'ewunne hinttenttu naanaw yeekkiteppe attin, taw yeekkoppite;
29 ‹Mantsa gideeddawanttunne yelibeenna uluu, d'antsibeenna d'antsay,
anjjetteeddawantta› geetettiyaa wodii yaanawaa.
30 He wodiyaan, ‹Zoozatoo, nu bolla woddite; zukkullatuwaakka, nuuna k'osite›
yaaganita.
31 Simmi k'ayye mitsaan hawaadan hanooppe, mela mitsaan waananawee?»
yaageedda.
32 Yesuusanna ittippe kak'k'etana mala, iita oosuwaa ootseedda hara laa"u
asatuwaakka afeeddino.
33 K'eeraanew geetettiyaasaa gakkeedda wodiyaan, Yesuusa kak'k'eeddino. Iitaa
ootsowanttakka, ittuwaa ushechchanna, yekkuwaa haddirssanna kak'k'eeddino.
34 Yesuusi, «Ta Aabboo, unttunttu barenttu ootsiyaawaa erenna diraw, unttunttu
nagaraa atto ga» yaageedda.
Unttunttukka Aa mayuwaa saamaa yegettiide gishetti akkeeddino.
35 Asay ek'k'i s'eellishshin, gadiyaa mooddiyaawanttu, «Harantta ashshee; S'oossaan
dooretteedda Kiristtoosi Aa gidooppe, ane bare huup'iyaa ashshennee?» yaagiide
k'iliic'eeddino.
36 K'ay wotaadaratuukka shiik'iide k'iliic'eeddino; c'ammeedda woyniyaa eessaa
aw ahi immiide,
37 «Hawo, neeni Ayihuda kaatiyaa gidooppe, ne huup'iyaa ashsha!» yaageeddino.
38 Huup'issannakka, «Hawe Ayihuda kaatiyaa» yaagiyaa s'aafuwaa s'aafeeddino.
39 Iitaa ootsiide kak'etteeddawanttuppe ittuu, boriiddinne toochchiidde, «Hawo
neeni Kiristtoosa gidikkii? Ane Aa gidooppe, ne huup'iyaanne nuuna ashsha»
yaageedda.
40 Yekkuu k'ay Aa, «Neeni hawaa malatiyaa pirddaa bolla de'aaddekka S'oossaw
yayyikkii?
41 Nuuni kiitetteedda balaan muraa akkiidde de'eetto; nuw bessiyaa muraa bollan
de'eetto; shin ha bitanii itti iitabaanne ootsibeenna» yaagi zaareedda.
42 I Yesuusa, «Neeni ne kawutetsaa wolk'k'aan yiyaa wode, taana k'oppa»
yaageedda.
43 Yesuusikka, «Taani new tumuwaa oday, hachche taananna ittippe gannatiyaan
de'anaassa» yaageedda.

Yesuusa Hayk'uwaa
(Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Yoh. 19:28-30)

44 He wode usuppun saate gidiyaa keena; hewaappe udduppu saatiyaa gakkanaw,
biittaa ubbaa bollan d'uma gideedda.
45 Awaykka bare poo'uwaa diggeedda; geeshsha golliyaa gaaridduukka peed'ettiide
laa"uwaa keseedda.
46 Yesuusikka daro d'ok'k'u geedda k'aalaan waassiide, «Ta Aabboo, taani ta
shemppuwaa ne kushiyaan aatsa immay!» yaagi simmowaappe guyyiyaan I
hayk'k'eedda.

23:30 Hos. 10:8; Sas'. 6:16

47 S'eetuwaa kaappuu haneedda yewuwaa be'eedda wode, «Ha bitanii tumakka
s'illo asaa» yaagiide S'oossaa galateedda.
48 Hawaa be'anaw ittisaa shiik'eedda Asay ubbay haneedda yewuwaa be'iide,
barenttu tiraa bak'k'iidde simmeeddino.
49 Yesuusa eriyaa Asay ubbaynne Galiilaappe doommiide Aa kaalleedda
mac'c'awanttu hawaa s'eelliide, haakuwaan ek'k'eeddino.

Yesuusi Moogetteedda
(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Yoh. 19:38-42)

50 Ayihuda shanggatuwaa gideeddawanttuppe ittuu, Yooseefo geetettiyaa lo"anne
s'illo bitanii de'ee.
51 Ha bitanii shanggatuwaa mak'k'uwaanne unttunttu oosuwaan ittippetetsaa
ootsibeenna. S'oossaa kawutetsaa yuussaa hidootaan naagiidde de'ee.
52 Yooseefokka P'ilaas'oosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda.
53 Akkanaadan geetettowaappe guyye, anhaa bollappe wotsiide, lo"o mooguwaa
mayuwaan s'aas'iide, shuchchaappe wooc'ettiide med'etteedda, ooninne kase
moogettibeenna ollaa giddon wotseedda.
54 Gallassaykka sambbataa mokkanaw giigiyaa gallassaa; sambbataykka gelana
hanee.
55 Galiilaappe doommiide Yesuusanna ittippe yeedda mac'c'awanttu kaalliidde,
duufuwaan Aa anhaa wootiide wotseeddinontto be'eeddino.
56 Unttunttu hawaappe soy simmiide, shittuwaanne okkiyaawaa anhaw
giigisseeddino.
Higgiyaa maaraadan sambbata gallassi shemppeeddino.

24

Yesuusi Hayk'uwaappe Denddeedda
(Mat. 28:1-10; Mar. 16:1-8; Yoh. 20:1-10)

1 Saaminttaappe koyro gallassaa, mac'c'awanttu giigisseedda shittuwaa oyk'k'iide
darii guuriide duufuwaakko beeddino.
2 Shuchchaykka duufuwaa doonaappe gonddorettina be'eeddino.
3 Unttunttu duufuwaa garssa ollaa gelo wode, Godaa Yesuusa anhaa
demmibeykkino.
4 Mac'c'awanttu sid'iidde de'ishshin, wac'iwac'iyaa mayuwaa mayyeedda laa"u
asatuu, k'oppennaan unttunttu miyyiyaan ek'k'eeddino.
5 Mac'c'awanttukka yashshaappe denddowaan sa'aa s'eelliidde de'ishshin, laa"u
asatuu, «De'uwaan de'iyaawaa, Aa ayaw hayk'k'owanttu giddoppe koyyiitee?
6-7 I denddeedda; hawaan baawa. K'aykka Galiilaan de'iyaa wodiyaan, ‹Asaa na'ay
nagaranchchatuwaa kushiyan aad'd'i imettanawaa; mask'k'aliyaa bollan
kak'ettanawaa, heezzentso gallassi hayk'uwaappe denddanawaa› yaagettowaa
k'oppite» yaageeddino.
8 Mac'c'awanttukka he wode k'aalaa akeekeeddino.
9 Unttunttukka duufuwaappe simmiide ha ubbaa yewuwaa tammanne itti
kiitettowanttoonne unttuntta kaalliyaawanttoo ubbatoo odeeddino.
10 Hawaa Yesuusi kiittowanttoo odeeddawanttu: Magdalappe yeedda Mayraamo,
Yohaanno, Yaak'ooba daayo Mayraamonne unttunttunna ittippe de'iyaa hara
Mac'c'awantta.
11 Unttunttoo mac'c'awanttu odiyaa k'aalay k'aajjiyaawaa malatina
ammanibeykkino.
12 Shin he wode P'es'iroosi denddiide duufuwaakko wos's'eedda. Yaa gakkiide
hokki s'eelliyaa wode, garssan mooguwaa mayyo s'alalay de'iyaawaa be'eedda. Hano
yewuwaankka maalalettiide, golle simmeedda.

Emaahuusa Ogiyaan Yesuusi
Laa"u Asatoo K'onc'c'eedda
(Mar. 16:12, 13)

13 He gallassi Yesuusa kaalliyaawanttuppe laa"u asatuu Yerusaalameppe laa"u
saatiyaa haakkiyaa Emaahuusa geetettiyaa heeraa biidde;
14 ittuu ittuwaanna haneedda yewuwaa ubbaa haasay de'iino.
15 Unttunttu haasayiiddinne zorettiidde de'ishshin, Yesuusi bare huup'ew yiide
unttunttu miyyiyaa shiik'iide unttunttunna biidde de'ee.
16 Shin unttunttu bare ayfiyaan s'eelliidde Aa gidiyaawaa shaakki eranaw
danddaybbeykkino.
17 Yesuusi, «Hinttenttu ogiyaa bollan ittuu ittuwaanna haasayiyaawe ayee?» yaagi
oochcheedda. Unttunttukka dagamaan lechchummiide ek'k'eeddino.
18 Unttunttuppe ittuu K'eliyoop'aa geetettiyaawe, «Ha gidduwaan Yerusaalamen
hano yewuwaa erennawe ne s'alalay ha gadew imatsee?» yaagi zaareedda.
19 Yesuusi, «I ayee?» yaagina, unttunttukka, «S'oossaa sintsaninne asaa ubbaa
sintsan k'aalaaninne kiitaan mino nabiyaa gideedda Naazireetiyaa Yesuusabaa
haasayeetto.
20 Aakka k'eesatuwaa kaappatuunne nuuna mooddiyaawanttu hayk'uwaa pirddaw
aatsi immeeddino; mask'k'aliyaa bollan wod'eeddino.
21 Nuuni kasenna, ‹Israa'eeliyaa asaa wozanawaa› yaagi hidootowe Aa; shin ha
yewuu hanettiide aad'd'oodeppe heezzu k'amma gideedda.
22 Nu giddoppe itti itti mac'c'awanttu nuuna maalalisseeddino. Unttunttu guuraan
hini duufuwaa beeddino,
23 shin Yesuusa anhaa unttunttu d'ayo wode shiretti simmiide, I denddeedda;
yaagiyaawaa kiitanchchatuu odishin be'eeddo yaagi odeeddino.
24 Nu giddoppekka itti itti Asay duufuwaa biide unttunttu goowaadan hanina
be'eeddino; shin Yesuusa anhaa demmibeykkino» yaageeddino.
25 Yesuusi unttunttoo, «Hinttenoo, akeekena asatoo, hinttenttu wozanaan nabatuu
odowaa ubbaa elle ammanennawanttoo;
26 Kiristtoosi ha metuwaa akkanawunne bare bonchchuwaakko gelanaw
bessennee?» yaageedda.
27 Hewaappe simmiide Yesuusi Muse mas'aafatuwaappenne Nabatuu s'aafeedda
mas'aafatuwaappe doommiide, S'oossaa Mas'aafatuwaa ubbaan s'aafetteedda
barebaa unttunttoo billiide odeedda.
28 Unttunttu bide'iyaa heeraa mateedda wode, Yesuusi harasaa biyaawaa
malateedda.
29 He wode unttunttu Aa, «Gallassay k'ammiidde de'iyaa diraw, omarssay
mateedda; nuunanna ittippe ak'a!» yaagi minisi woosseeddino. Hawaa diraw, ikka
unttunttunna ittippe ak'anaw geleedda.
30 Unttunttu ittippe gaytaan utteedda wode, daabbuwaa dentsiide anjjeedda;
mentsiide unttunttoo immeedda.
31 Unttunttu ayfiikka Aa akeekaana mala dooyettina, Yesuusa gidiyaawaa
ereeddino. Ikka unttunttu sintsaappe geemmeedda.
32 Unttunttukka ittuu ittuwaa, «K'ad'd'aan ittippe nu de'ishshin, nuuna I
haasayissiyaa wodiyaaninne S'oossaa mas'aafatuwaakka nuw k'onc'c'issiide I odiyaa
wodiyaan, nu wozanaa giddon tamaadan seellee gidennee?» geetetteeddino.
33-34 He wodiyaankka denddiide Yerusaalame simmeeddino. Yesuusi kiitto
tammanne ittatoonne unttunttunna ittippe de'iyaawanttoo, «Goday tumuwaakka
denddeedda, Simoonawukka beetteedda» yaagiide hewaan ittippe shiik'i
utteeddawantta demmeeddino.

35 He laa"atuu, k'ad'd'aan haneeddawaanne Yesuusi daabbuwaa mentsiyaa wode
wooti Aa ereeddinontto unttunttoo odeeddino.

Yesuusi Barena Kaalliyaawanttoo Beetteedda
(Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Yoh. 20:19-23; Kit. 1:6-8)

36 Hawaa unttunttu haasay de'ishshin, Yesuusi unttunttu giddon ek'k'iide,
«Sarotetsay hinttew gido» yaageedda.
37 Unttunttoo moyttilliyaa be'owaa malatina dagammiide, yashshaan kumeeddino.
38 Ikka unttuntta, «Ayaw dagammiitee? Ayaa diraw hinttenttu wozanay sid'ii?
39 Taani Yesuusa gidiyaawaa eranaw, ane ta kushiyaanne ta gediyaa be'ite; taanan
hinttenttu be'iyaawaadan, moyttillew ashuunne mek'etsay baawa. Ane taana
hinttenttu kushiyaan oyk'k'i be'ite» yaageedda.
40 Hawaa yaagi simmiide, bare kushiyaanne bare gediyaa besseedda.
41 Unttunttukka nashechchaappe denddowaan, ammanennaan maalaletti
de'ishshin I, «Hawaan meetettiyaawe hinttenttoo de'ii?» yaagi unttuntta oochcheedda.
42 Unttunttukka, s'iis'etteedda moliyaappe laafa puruwaa aw immeeddino.
43 Ikka akkiide unttunttu sintsaan meedda.
44 Ikka, «Taani hinttenttunna ittippe de'aadde, ‹Muse mas'aafaan, nabatuwaa
mas'aafaaninne k'aalaan s'aafetto mazimuretuwaan ta diraw s'aafetteedda ubbay
polettanaw bessee› yaagaade hinttenttoo odeedda yewuu hawaa» yaageedda.
45 He wodiyaankka S'oossaa Mas'aafatuwan geetettowaa akeekaana mala,
unttunttu wozanaa dooyyeedda.
46 Unttunttoo, « ‹Kiristtoosa metuu gakkanawaa; heezzentsiyaa gallassi
hayk'uwaappe denddanawaa.
47 Aa Aa suntsan nagaraa paas'etsaynne maarotaa demussay Yerusaalameppe
doommiide asaw ubbaw odettanawaa› yaagettiide s'aafetteedda.
48 «Hinttenttukka hawoo markkatuwaa.
49 Ta hinttenttoo, Ta aabbu k'aalaa geleedda hidootaa yeddana; hewe
gakkanawunne hinttenttoo wolk'k'ay saluwaappe imettana gakkanaw, Yerusaalame
katamaan naagishshite» yaageedda.

Yesuusi Saluwaa Simmiide Beedda
(Mar. 16:19, 20; Kit. 1:9-11)

50 Hawaappe guyyiyaan, Biitaaniyaa geetettiyaa katamaa gakkanaw, unttuntta
afeedda; bare kushiyaa mic'c'iide unttuntta anjjeedda.
51 Unttunttuppe shaakettiide, saluwaa beedda.
52 Unttunttu aw goyinniide, daro nashechchaan Yerusaalame simmeeddino.
53 K'ay pac'c'ennan S'oossaa galatiidde, Geeshsha Golliyaan de'eeddino.

Yohaannisi S'aafeedda
Mishiraachchuwaa K'aalaa
Geluwaa

Yohaannisi s'aafeedda mishiraachchuu, Yesuusi ashuwaa mayyiide asaa gidduwaan beetteedda De'uwaa S'oossaa K'aalaa gidiyaawaa k'onc'c'issee. Ha mas'aafay bare huup'ew k'onc'c'issiyaawaadan ha Mishiraachchuwaa K'aalay s'aafetteeddawe, Aa nabbabiyaa Asay Yesuusi asaa ashshiyaa d'aliyaa gidiide yaanawaa geetetteedda S'oossaa Na'aa gidiyaawaa ammanana malanne aan ammano gaasuwaan med'inaa de'uu unttunttoo de'anawaa unttunttu erana mala s'aafetteedda (20:31).

Mishiraachchuwaa K'aalaw koyro shaakuu Med'inaa S'oossaa k'aalaynne Yesuusinne ittuwaa gidiyaawaa odi simmiide, Yesuusi ashshiyaawaa gidiide yaana geetetteedda S'oossaa Na'aa gidiyaawaa bessiyaa dumma dumma malaatatuwaa shiishshee. Hewaappe kaalliide k'ay ha malaatatuwaappe beetteedda ayfiyaa odiyaa taarikatuu kaalliino. Ha kifilii itti itti Asay Yesuusan ammaniide, Aa kaalliyaawantta gideeddawaa odee; haratuu k'ay Aa ayaw is's'eeddenttonne aan ayaw ammanokko geeddentto odiino. (Shemppuwaa 13—17) Yesuusi oyk'etteedda omarssi aw Aa kaalliyaawanttunna ay keena mino ittipetetsay de'inttonne, k'ay I kak'ettanaw mateedda wonttetsa gallassi unttunttoo giigettana malanne minnana mala I haasayeedda k'aalaa odiino. Wurssetsaa shemppatuu Yesuusi oyk'etteeddawaanne pirddaw shiik'eeddawaa, Aa kak'uwaanne Aa dendduwaa, k'aykka dendduwaappe guyyiyaan barena kaalliyaawanttoo I k'onc'c'eedda hanotaa odiino.

Yohaannisi Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana beettiyaa Med'inaa De'uwaa k'onc'c'iyaan bessiyaa ha aad'd'o keekatetsay ha"ippe doommiide Yesuusi oge, tumanne de'o gidiyaawaa ammaniyaawanttussa. Yohaannisi s'aafeedda mishiraachchuwaa k'aalaa haratuwaappe dummayiyaawe, ayaanaa tumatetsatuwaa tamaarissanaw de'uwaa ubbaan Asay meezeteedda k'aalatuwaa go"ettiyaa diraassa. Hewanttukka, haatsaa, sooluwaa, poo'uwaa, hentsanchchaa, dorssaa, woyniyaa mitsaa, woyniyaa ayfiyaanne hewantta malatiyaawantta.

Woshummaadde oyk'etteedda mishiratti taarikiyaa 7:53—8:11 c'ora biletsatuunne beni mas'aafatuu barenttun gujjikkino; haratuu Yohaannisa mishiraachchuwaan 21:24 ppe guyyiyaan gelissiino; haranttu k'ay Luuk'aasa mishiraachchuwaa Luk'. 21:38 ppe guyyiyaan gelissiino; itti beni s'aafetteedda biletsay Yohaannisa mishiraachchuwaa 7:36 ppe guyyiyaan gelisseedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Ha Mas'aafaa s'aafeeddawaa k'ofaa *1:1-18*
S'ammak'iyaa Yohaannisanne Yesuusa koyro kaalleeddawantta *1:19-51*
Yesuusa oosuwaa doometsaa *2:1—12:50*
Yerusaalameninne izi yuushshuwaan wurssetsaa gallassatuwaan haneedda Yesuusa oosuwaa *13:1—19:42*
Godaa Yesuusa dendduwaanne k'onc'c'etsaa *20:1-31*
Wurssetsaa k'utiyaa, Galiilaan zaariide barena kaalliyaawanttoo Yesuusi k'onc'c'eeddawaa *21:1-25*

De'uwaa K'aalaa

1 K'aalay koyro de'ee; k'aalaykka S'oossaanna ittippe de'ee; k'aalaykka S'oossaa.
2 I koyroppekka S'oossaanna de'ee.
3 Ubbabay k'aalaa baggana med'etteedda. Med'etteeddabaan ubbabaan I baynnaan ittibaynne med'ettibeenna.
4 Aan de'uu de'ee; de'uu asaw poo'uwaa.

5 Poo'uu d'umaan poo'ee; d'umay poo'uwaa s'oonibeenna.
6 S'oossaappe kiitetti yeedda Aa suntsay Yohaannisa geetettiyaa itti bitanii de'ee.
7 Asay ubbay Aa baggana ammanana mala, poo'uwaabaa markkattanaw yeedda.
8 Poo'uwaabaa markkattanaw yeeddappe attin, I bare huup'ew poo'uwaa gidenna.
9 Ikka tumu poo'uwaa gideeddawe asaw poo'issanaw ha sa'aa yiyaawaa.
10 K'aalay alamiyaan de'ee; S'oossay K'aalaan alamiyaa med'd'eedda; shin alamii Aa eribeenna.
11 I bare baggatuwaakko yeedda; shin unttunttu Aa shiishshi akkibeykkino.
12 Gidoppe attin I barena shiishshi akkeedda ubbatoo, bare suntsaan ammaneeddawanttoo, S'oossaa naanaa gidana mala, maataa immeedda.
13 Unttunttu S'oossaappe yeletteeddinoppe attin, Asay yeliyaa maaraan woy ashuwaa sheniyaan woy attuma asaa sheniyaa s'alalaan yelettibeykkino.
14 K'aalay asaa gidiide, aad'd'o keekatetsaaninne tumatetsaan kumiide nu gidduwaan de'eedda. Nuuni, I bare aabboo itti Na'aa gidiide akkeedda aw de'iyaa bare Aawuwaa bonchchuwaa be'eeddo.
15 Yohaannisi aabaa bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Taani, ‹Taappe kaala yiyaawe taappe bollaa; ayaw gooppe, ta yeletanaappe kasenna I de'iyaawaa› gaade hinttenttoo odowe hawaa» yaagi markkatteedda.
16 Nuuni ubbay Aa kumentsaa aad'd'o keekatetsaan palaheedda anjjuwaa akkeeddo.
17 S'oossay higgiyaa Muse baggana immeedda; shin aad'd'o keekatetsaynne tumatetsay Yesuusi Kiristtoosa baggana yeedda.
18 S'oossaa be'eedda Asay ooninne baawa; bare Aawuwaa matan de'iyaa bare huup'ew S'oossaa gideeddawe itti Na'aa s'alalay aabaa markkatteedda.

S'ammak'iyaa Yohaannisa Markkatetsaa
(Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8; Luk'. 3:1-18)

19 Yerusaalamen de'iyaa Ayihudatuwaa ayissiyaawanttu k'eesatuwaanne Leewatuwaa Yohaannisakko, «Neeni oonee?» giide Aa oochchana mala kiittina, Yohaannisi unttunttoo markkatteedda markkatetsay hawaa.
20 Yohaannisi, «Taani Kiristtoosa gidikke» yaagiide geeshshi markkatteeddawaappe attin, markkattussaa is's'ibeenna.
21 Unttunttu, «Yaatina, neeni oonee? Neeni Eelaasee?» yaagiide oochcheeddino.
Yohaannisi, «Aa gidikke» yaageedda.
K'aykka unttunttu, «Neeni nabee?» yaagiide oochcheeddino.
Yohaannisi, «Gidikke» yaagi zaareedda.
22 Unttunttu, «Yaatina neeni oonee? Nuuni nuuna kiitteeddawanttoo odana mala, neeni neena oona gay?» yaageeddino.
23 Yohaannisi zaariide, «Nabiyaa Isiyaasi geeddawaadan, woraan bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide,
« ‹Godaa ogiyaa sitti ootsite!›
giyaa kooshshay tawaa»
yaageedda.
24 K'ay Parisaawatuu kiitteedda asatuu
25 Yohaannisa, «Neeni Kiristtoosa woy, Eelaasa woy nabiyaa gidana d'ayooppe, yaatina ayaw s'ammak'ay?» yaagiide oochcheeddino.
26 Yohaannisi, «Taani haatsaan s'ammak'ay; shin hinttenttu erennawe ittuu hawaan hinttenttu gidduwaan de'ee.
27 I taappe kaala yee. Taani Aa c'aammaa k'ashuwaa billanawukka bessikke» yaagi zaareedda.

1:6 Mat. 3:1; Mar. 1:4; Luk'. 3:1-2 **1:21** Zar. 18:15, 18; Mil. 4:5 **1:23** Isa. 40:3

28 Hawe ubbay Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa bagga Yohaannisi
s'ammak'iyaasaa Biitaaniyaan haneedda.

S'oossaa Orgge Dorssaa

29 Yohaannisi wonttetsa gallassi Yesuusi barekko yiyaawaa be'iide, «S'oossaa orgge
dorssaa,* Alamiyaa asaa nagaraa d'ayissiyaawe, hawesh!
30 Taani, ‹Taappe kaala ittuu yaanawaa; I taappe bollaa; ayaw gooppe, ta
yelettanaappe kasenna I de'iyaawaa› gaade odeeddawe hawaa.
31 I oonentto taani erikke; shin Israa'eeliyaa asaw Aa k'onc'c'issanaw haatsaan
s'ammak'aadde yaad» yaageedda.
32 Yohaannisi markkattiidde, «Geeshsha Ayyaanay saluwaappe harap'p'iyaadan
wod'd'ishiinanne Aa bollan uttishshin, taani be'aaddi.
33 Taani Aa erikke; shin haatsaani s'ammak'ana mala taana kiitteedda S'oossay,
‹Geeshsha Ayyaanay wod'iide, itti asaa bolla shemppishshin, neeni be'ana; ikka
Geeshsha Ayyaanaan s'ammak'ee› yaagiide taw odeedda.
34 Taani hewaa be'aaddi; I S'oossaa Na'aa gidiyaawaakka markkattay» yaageedda.

Yesuusi Koyro Barena Kaalliyaawantta Dooreedda

35 Wonttetsa gallassi Yohaannisi shirettiidekka barena kaalliyaawanttuppe
laa"atuwaanna ittippe ek'k'eedda;
36 I Yesuusi aad'd'ishshin be'iide, «S'oossaa dorssay hawesh!» yaageedda.
37 Yohaannisa kaalliyaa laa"atuu Yohaannisi giyaawaa sisiide, Yesuusa
kaalleeddino.
38 Yesuusi barena kaalliyaawantta guyye simmi be'iide, «Ayaa koyyiitee?» yaagi
oochcheedda.
Unttunttu zaariide, «Rebii, neeni hak'an de'ay?» yaageeddino. «Rebii» guussay
«Tamaarissiyaawoo» giyaawaa.
39 Yesuusi unttuntta, «Haa yiide be'ite» yaageedda. Unttunttu biide, I de'iyaasaa
be'eeddino; he gallassi sa'ay tammu saate heera gidiyaa diraw, unttunttu aanana
peesheeddino.
40 Yohaannisi geeddawaa sisiide, Yesuusa kaalleedda laa"u asatuwaappe ittuu,
Simoona P'es'iroosa ishaa Inddiraasa.
41 Inddiraase koyro bare ishaa Simoona demmiide, «Nuuni S'oossay
kiitteeddawaanna gaketteeddo» yaageedda. Hewaa guussay «Kiristtoosa» giyaawaa.
42 Inddiraase Simoona Yesuusakko aheedda.
Yesuusi Simoona be'iide, «Neeni Yohaannisa na'aa Simoona; ne suntsay Keefaa
geetettanawaa» yaageedda. «Keefaa» giyaawaa biletsay «P'es'iroosa» woy «Zaallaa»
giyaawaa.

Yesuusi Pilip'oosanne Naatinaa'eela S'eegeedda

43 Wonttetsa gallassi Yesuusi Galiilaa baanaw k'ofaa k'achcheedda; I
Pilip'p'oosanna gakettiide, «Taana kaala!» yaageedda.
44 Pilip'oosi, Inddiraasinne P'es'iroose de'eedda Beetesayda geetettiyaa katamaappe
yeedda asaa.

---

* **1:29** *S'oossaa orgge dorssaa:* Paasigaa (kessuwaa), Ayihude asatuwaa payduwaan Niisaan geetettiyaa agenaa gidiide Top'p'iyaa asaa payduwaan laappuniyaanne hosppuniyaa agenatuwaa. Ayihude asaan Paasigaa geetettowe, S'oossay Israa'eeliyaa asatuwaa Gibs'eppe wolk'k'aama malaataan kesseedda wodiyaa gidiyaa diraassa. Wog. 23:5-8 s'eellite. *S'oossaa Orgge Dorssaa,* Ooratsa C'aak'uwaan Kiristtoosan s'eeseetto gaasuu, I ha alamiyaa asaa hayk'oo barena aatsi immiide med'inaa muraappe kessi akko diraassa. 1 K'or. 5:7; 1 P'es'. 1:18-19 s'eellite.

45 Pilip'oosi Naatinaa'eelanna gakettiide, «Muse mas'aafatuwaaninne Nabatuwaa
mas'aafatuwaan† aabay s'afetteeddawaadan, Yooseefo na'aa Yesuusi Naazireete
katamaan de'iyaawaanna nuuni gaketteeddo» yaagi odeedda.
46 Naatinaa'eeli zaariide, «Naazireete katamaappe lo"obay kesanaw danddayii?»
yaageedda.
Pilip'oosi, «Yaade be'a» yaageedda.
47 Naatinaa'eeli barekko yiyaawaa Yesuusi be'iide, «Makkalay baynna tumu
Israa'eeliyaa Asay hawaa!» yaageedda.
48 Naatinaa'eeli Yesuusa, «Neeni taana hak'an eray?» yaagi oochcheedda.
Yesuusi zaariide, «Pilip'oosi neena s'eesanaappe kase, neeni balasiyaa geetettiyaa
mitsaappe hirkkinna de'ishshin, taani neena be'aaddi» yaageedda.
49 Naatinaa'eeli zaariide, «Tamaarissiyaawoo, neeni S'oossaa Na'aa! Neeni
Israa'eeliyaa kaatiyaa!» yaageedda.
50 Yesuusi, «Taani neena balasiyaa geetettiyaa mitsaappe hirkkinna be'aaddi
geedda diraw ammanay? Neeni hawaappe aad'd'iyaawaa be'ana!» yaageedda.
51 K'aykka Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; saluu dooyettina, S'oossaa
kiitanchchatuu ta bolla, Asaa Na'aa bolla, pude kesishshiinanne duge wod'd'ishiin,
hinttenttu be'ana» yaageedda.

2

Yesuusi K'aanaa Katamaa Bullachchaasaa Beedda

1 Heezzentso gallassi Galiilaa gadiyaan K'aanaa geetettiyaa katamaan bullachchay
bullachchetteedda; Yesuusa daaya he bullachchaan de'aw.
2 Yesuusikka barena kaalliyaawanttunna ittippe he bullachchaa s'eesetteedda.
3 Woynniyaa ushshay wuri diggina, Yesuusa daaya Aa, «Unttunttoo woyniyaa
ushshay wuri diggeedda» yaaga oochchaaddu.
4 Yesuusi zaariide, «Ta daayee, hawe ta oosuwaa gidiyaa diraw, ne yayana
koshshenna. Ta wodii* biro gakkibeenna» yaageedda.
5 Yesuusa daaya kiitettiyaawanttoo, «I hinttenttoo odiyaawaa ayaa gidooppenne
ootsite» yaaga odaaddu.
6 Ayihudatuu kase ootsiyaa dooyaadan, meechchaa wogaw ittuu ittuu s'eetu
s'aaramusiyaa oyk'k'iyaa usuppun shuchchaa baatsatuu hewan de'iino.
7 Yesuusi kiitettiyaawantta, «Baatsatuwaan haatsaa kuntsite» yaageedda;
geetettowaadankka unttunttu baatsatuwaan doonaa gakkanaw haatsaa
kuntseeddino.
8 Yesuusi unttuntta, «Ha"i duuk'k'iide, bullachchaa kaappoo immite» yaageedda;
unttunttu aw afiide immeeddino.
9 Bullachchaa kaappuu woyniyaa ushshaa gideedda haatsaa gans's'i s'eelliide,
hak'appe yeeddentto eribeenna; shin haatsaa kuntseedda oosanchchatuu eriino.
Bullachchaa kaappuu machchatto akkiyaawaa s'eesiide,
10 «Ooninne ayife gideedda woyniyaa ushshaa imatsaa asaa kasetiide ushshee;
yaatiide Asay darssi usheeddawaappe guyyiyaan, k'iraariyaa ushshee. Shin neeni
ayife gideedda woyniyaa ushshaa hanno gakkanaw naagaadda!» yaageedda.
11 Yesuusi bare ootseedda wolk'k'aama malaatatuwaappe hawaa koyruwaa
Galiilaa gadiyaan K'aanaa geetettiyaa heeraan ootseedda; hewan bare bonchchuwaa
I k'onc'c'issina, Aa kaalliyaawanttu aan ammaneeddino.

---

† **1:45** *Muse mas'aafatuwaaninne Nabatuwaa mas'aafatuwaan:* Ayihudatuwaa mas'aafaa, Ec'a C'aak'uwaa. **1:51** Dom. 28:12 * **2:4** *Ta wodii:* Hawaa guussay Yesuusa tumu bonchchuu be'ettanaw besseenne I S'oossaa Na'aa gidowe erettanaw bessee giyaawaa.

12 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi bare daayinna, bare ishatuwaannanne barena
kaalliyaawanttunna ittippe K'ifirinaahooma geetettiyaa katamaa biide amareeda
gallassaa takkeeddino.

Yesuusi Geeshsha Golliyaa Gibbiyaappe Zal"iyaawantta Kesseedda
(Mat. 21:12-13; Mar. 11:15-17; Luk'. 19:45-46)

13 Ayihudatuu bonchchiyaa Paasigaa Baalaa gallassay matattina, Yesuusi
Yerusaalame beedda.
14 Geeshsha Golliyaa gibbiyaan miizzaa, dorssaanne dogommatuwaa zal"iyaa asaa
demmeedda; k'ay haratuu barenttu oydiyaan uttiide, miishshaa laammiyaawantta
demmeedda.
15 I golaa jiraafiyaa dook'k'iide, asaa ubbaa dorssaannanne miyaanna Geeshsha
Golliyaa gibbiyaappe karew kessiide yederisseedda. Miishshaa laammiyaawanttu
oydiyaakka aatsi yeggiide, unttunttu miishshaa laaleedda.
16 Dogommuwaa zal"iyaawantta I, «Ha dogommatuwaa hawaappe kessite; Ta
Aabbu golliyaa geyaa ootsoppite!» yaageedda.
17 Yesuusa kaalliyaawanttu S'oossaa mas'aafan, «Taani ne gollew seelettiyaa seelay
taana tamaadan guuddee» geetettiide s'aafetteeddawaa hassayeeddino.
18 Hewaappe guyye, Ayihude asaa ayissiyaawanttu zaariide, «New hawaa ootsanaw
danddayiyaa maatay de'iyaawaa nuuna ayaa malaataa bessanii?» yaageeddino.
19 Yesuusi, «Ha Geeshsha Golliyaa kolite; taani heezzu gallassaan zaaraade
kees's'ana» yaageedda.
20 K'aykka Ayihude asaa ayissiyaawanttu, «Ha Geeshsha Golliyaa kees's'anaw
oytamanne usuppun laytsaa akkeedda; shin neeni heezzu gallassaan kees's'anii?»
yaageeddino.
21 Shin I haasayeedda Geeshsha Gollii bare asatetsaabaa.
22 Hewaa diraw, Yesuusi hayk'uwaappe denddeeddawaappe guyyiyaan, Yesuusa
kaalliyaawanttu I hewaa geeddawaa hassayeeddino. K'ay unttunttu S'oossaa
Mas'aafay geeddawaanne Yesuusi haasayeeddawaa ammaneeddino.
23 Paasigaa baalaa bonchchiyaa wode, Yesuusi Yerusaalamen de'ishshin, I
ootseedda malaataa be'iide, c'ora Asay Aa ammaneeddino.
24 Shin Yesuusi asaa ubbaa eriyaa diraw, hewantta ammanibeenna.
25 Asaabaa ooninne aw markkattana mala koyyibeenna; ayaw gooppe, asaa
wozanaan ayee de'intto, I bare huup'ew eriyaa diraassa.

3

Yesuusanne Nik'oodimoosa

1 Parisaawatuwaappe gideedda kaappuwaa Nik'oodimoosa geetettiyaa itti bitanii
de'ee.
2 Nik'oodimoosi k'amma Yesuusakko yiide, «Tamaarissiyaawoo, neeni nuuna
tamaarissana mala S'oossay kiitteedda gidiyaawaa nuuni ereetto; ayaw gooppe,
S'oossay aanana de'iyaa asaappe attin, ha neeni ootsiyaa wolk'k'aama malaatatuwaa
ootsanaw danddayiyaa Asay baawa» yaageedda.
3 Yesuusi zaariide, «Taani new tumuwaa oday; Asay laa'entsuwaa yelettana
d'ayooppe, S'oossaa kawutetsaa be'anaw danddayenna» yaageedda.
4 Nik'oodimoosi, «C'ima Asay waaniide laa'entsuwaa yelettanaw danddayii? Bare
daay uluwaa simmi geliide, laa'entsuwaa yelettanaw Asay danddayii?» yaageedda.
5 Yesuusi zaariide, «Taani new tumuwaa oday; Asay haatsaappenne Geeshsha
Ayyaanaappe yelettana d'ayooppe, S'oossaa kawutetsaa gelanaw danddayenna.

2:17 Maz. 69:9

6 Asay ashuwaan asaappe yelettee; shin Asay ayyaanaan Geeshsha Ayyaanaappe
yelettee;
7 ‹Hinttenttu laa'entsuwaa yelettanaw bessee› gaade taani odeedda diraw,
maalalettoppa.
8 C'arkkuu bare koyyeeddasaa c'arkkee. Neeni Aa kooshunchchaa sisaasa; shin I
hak'appe yintto woy hak'a bintto erakka. Geeshsha Ayyaanaappe yeletteedda ubbay
hewaa mala» yaageedda.
9 Nik'oodimoosi, «Hawe waaniide hananaw danddayii?» yaagiide oochcheedda.
10 Yesuusi zaariide, «Neeni Israa'eelatuwaa tamaarissiyaawaa gidaadde hawaa
erikkii?
11 Taani new tumuwaa oday; nuuni eriyaawaa haasayeettonne be'eeddawaa
markkatteetto; shin nuuni markkattiyaawaa hinttenttu akkikkita.
12 Taani hinttenttoo sa'aabaa odina, ammanennawantta gidooppe, saluwaabaa
odina waan ammananitee?
13 Saluwaappe wod'd'eedda taappe attin, saluwaa keseeddawe ooninne baawa;
saluwaan de'iyaa Asaa Na'ay taana.
14-15 «Muse woraan s'ank'k'imaaluwaa shooshshaa sulleeddawaadan, taana
ammaneedda ubbay med'inaa de'uwaa akkana mala, taani Asaa Na'ay mask'k'aliyaa
bolla pude denddana bessee.
16 «S'oossaa Na'aa ammaniyaa ubbay med'inaa de'uwaa akkanaappe attin,
d'ayenna mala, S'oossay ha alamiyaa asaa loytsi siik'eedda diraw, bare mes's'i itti
Na'aa immeedda.
17 Ayaw gooppe, S'oossay bare Na'aa ha alamiyaa asaa pirddanaw kiittibeenna;
shin unttuntta Aa baggana ashshanaw kiitteedda.
18 «Aa Na'aa ammaniyaa ooninne pirddettenna; shin Na'aan ammanenna ooninne,
S'oossaa Na'aa ittuwaa ammanibeenna diraw, ha"ikka pirddetti utteedda.
19 Asaa bolla yiyaa pirdday hawaa: Poo'uu ha alamiyaa yeedda; shin asaa kiitay
iita gidiyaa diraw, poo'uwaappe aatsiide, d'umaa siik'eedda.
20 Iitabaa ootsiyaa ooninne poo'uwaa is's'ee; ayaw gooppe, bare kiitay k'onc'c'enna
mala, poo'uwaakko shiik'enna.
21 Shin tumuwaa ootsiyaa ooninne S'oossay azazeeddawaadan, I ootseeddawaa
poo'uu k'onc'c'issana mala, poo'uwaakko shiik'ee» yaageedda.

Yesuusanne S'ammak'iyaa Yohaannisa

22 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu Yihudaa gadiyaa
beeddino; Yesuusi he gadiyaan unttunttunna amareeda wodiyaa uttiide, asaa
s'ammak'iidde de'ee.
23 K'ay Yohaannisi Saaleeme mataan de'iyaa Henoona giyaa saan wogga haatsay
de'iyaa diraw, Asay aakko yiina s'ammak'ee.
24 Hewe haneeddawe Yohaannisi k'ashettanaappe kasenna.
25 Hewaappe guyyiyaan, Yohaannisa kaalliyaawanttunna amareeda Ayihudatuwaa
meechchaa wogaabaa* palumetteeddino.
26 Unttunttu Yohaannisakko biide, «Tamaarissiyaawoo, Yorddaanoosa Shaafaappe
hefintsan neenanna de'iyaawe, neeni aabaa markkattowe, be'a ha"i s'ammak'ee;
Asay ubbaykka aakko bee» yaageeddino.
27 Yohaannisi zaariide, «S'oossay immana d'ayooppe, Asay ayinne akkanaw
danddayenna.

3:14-15 Pay. 21:9 * **3:25** *Ayihudatuwaa meechchaa wogaabaa:* Hawaa guussay Ayihudatuu barenttu goynaanna gatsanaw ootsiyaa dumma dumma barentta meechchaabaynne barenttu saaniyaa meec'c'iyaa wogatuu de'iyaawaa bessee.

28 ‹Taani Kiristtoosa gidikke; shin taani aappe sintsaw kiitettaad› geeddawoo hintte
hinttenttu huup'ew markka.
29 Mishira mac'c'awunna de'iyaa uray ikka mishiraa; he mishiraa miyaatay
ek'k'iide, I giyaawaa sisiyaawe Aa haasayaan daro nashettee. Hewaa diraw, hawe ta
nashechchay poletteedda.
30 I darina ta guus's'ana bessee» yaageedda.
31 Bollappe yiyaawe ubbaappe bollaa. Sa'aappe beetteeddawe sa'aassa. Ikka
sa'aabaa haasayee. Saluwaappe yiyaawe ubbaappe bollaa.
32 I bare be'eeddabaanne siseeddabaa markkattee; shin Aa markkatetsaa
akkiyaawe baawa.
33 Aa markkatetsaa akkiyaa ooninne S'oossay tumanchcha gidiyaawaa hewan
markkattee.
34 S'oossay kiitteeddawe S'oossaa k'aalaa odee; ayaw gooppe, S'oossay bare
Geeshsha Ayaanaa palahissiide immee.
35 S'oossay bare Na'aa siik'iide ubbabaa Aa kushiyan wotseedda.
36 Na'aa ammaniyaa uraw med'inaa de'uu de'ee; shin Na'aa ammanennaawaa bolla
S'oossaa hank'k'uu de'anawaappe attin, I de'uwaa be'enna.

4

Yesuusanne Sammaariyaa Mishiratto

1-3 Yesuusi Yohaannisawaappe dariyaa barena kaalliyaawantta barekko
shiishsheenne s'ammak'ee giyaawaa Parisaawatuu siseeddawaa Yesuusi ereedda
wode, Yihudaa aggiide, Galiilaa beedda; gidooppenne, Yesuusa kaalliyaawanttu
s'ammak'eeddawaappe attin, Yesuusi bare huup'ew oonanne s'ammak'ibeenna.
4 Galiilaa biidde, Sammaariyaanna aad'd'anawe Aa ashshenabaa gideedda.
5 Hewaa diraw, Yaak'oobi bare na'aa Yooseefoo immeedda gadiyaa matan de'iyaa
Sikaaro geetettiyaa Sammaariyaa katamaa beedda.
6 He sa'aan Yaak'ooba haatsaa ollay de'ee; Yesuusi hametan daaburiide, he haatsaa
ollaa matan utteedda. He wode sa'ay usuppun saatiyaa heera.
7 Sammaariyaa mishiratta haatsaa duuk'k'anaw yeeddawunno Yesuusi, «Taana
haatsaa ushshaarikkii!» yaageedda.
8 Yesuusa kaalliyaawanttu k'umaa shammanaw katamaa beeddino.
9 He Mishiratta zaaraade Aa, «Neeni Ayihuda asaa gidaadde, Sammaariyaa mac'c'a
asaa gideedda taana, woota de'uwaa immiyaa haatsaa ushsha gay?» yaagaaddu;
ayaw gooppe, Ayihudatoonne Sammaariyaa asaw ittipetetsay baynna diraassa.
10 Yesuusi zaariide izo, «Neeni S'oossaa imotaanne k'ay neena ‹Taana haatsaa
ushsha› giyaawe oonentto eriyaawaa gidintto, Aa woossanaassa; ikka new de'uwaa
immiyaa haatsaa immana» yaageedda.
11 Mishiratta zaaraade, «Godaw, new duuk'k'iyaabay baawa; ollaykka c'iimmuwaa.
Yaatina, de'uwaa immiyaa haatsaa hak'appe akkanii?
12 Nuw ha haatsaa ollaa immeedda nu aawuwaa Yaak'oobappe neeni daray? I, Aa
naanaynne Aa mehii hawaappe usheeddino» yaagaaddu.
13 Yesuusi zaariide, «Ha haatsaappe ushiyaa ooninne laa'entsuwaa saamettanawaa.
14 Shin taani immiyaa haatsaa ushiyaa ooninne laa'entsuwaa saamettenna. Taani
immiyaa haatsay he Aa giddon med'inaa de'uwaassi pulttiyaa pulttuwaa gidanawaa»
yaageedda.
15 Mishiratta, «Godaw, taani saamettenna malanne haatsaa tikkanawukka haa
yeenna mala, taw he haatsaa imma!» yaagaaddu.
16 Yesuusi izo, «Baade ne asinaa s'eesaade haa simma» yaageedda.

4:5 Dom. 33:19; Iya. 24:32 **4:9** Izr. 4:1-5; Nah. 4:1-2

17 Mishiratta zaaraade, «Taw asinay baawa» yaagaaddu.
Yesuusi, «Taw asinay baawa giyaawaan tumuwaa gaadda.
18 Neeni ichcheshu asinaa gelaadda; ha"i neenanna de'iyaa bitanii ne asinaa
gidenna. Neeni ha"i taw odeeddawe tuma» yaageedda.
19 Mishiratta k'ay, «Godaw, neeni nabiyaa gidiyaawaa ta ha"i eraad;
20 nu Sammaariyaa asaa aawotuu ha deriyaan* goyinneeddino; shin Ayihudatuu
hinttenttu Asay S'oossaw goyinnanaw bessiyaa sa'ay Yerusaalamenna yaagiita»
yaagaaddu.
21 Yesuusi, «Ha mishirattee, taana ammana; ha deriyaan woy Yerusaalamen
Aawuwaa S'oossaw hinttenttu goyinnenna wodii yaanawaa.
22 Hinttenttu Sammaariyaa Asay hintte erennabaw goyinniita; S'oossay nuuna
Ayihudatuwaa go"ettiide atotetsaa ahiyaa diraw, nuuni nu eriyaawoo goyinneetto.
23 Shin Aawuwaa S'oossaw tumuwaappe goyinniyaawanttu Aa, Geeshsha Ayaanaa
wolk'k'aaninne S'oossaa S'oossatetsaadan goyinniyaa wodii matatteedda; ubbaa
ha"ikka gakkeedda. Ayaw gooppe, asaa barew goyinnana mala, Aawuu S'oossaykka
ha ogiyaan goyinniyaawantta koyyee.
24 S'oossay Ayaanaa; aw goyinniyaawanttukka Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aan
S'oossaa S'oossatetsaadan goyinnanaw bessee» yaageedda.
25 Mishiratta, «Masihiyaa geetettiyaa Kiristtoosi yaanawaa taani eray. I yiyaa wode
nuw ubbabaa odanawaa» yaagaaddu.
26 Yesuusi, «Ha neenanna haasayiyaawe taani Aa» yaageedda.
27 Hawaa unttunttu haasayishshin, Yesuusa kaalliyaawanttu beeddasaappe
simmeeddino. Yesuusi mishirattinna haasayishshin unttunttu be'iide darssi
maalaletteeddino; shin mishiratto, «Ayaa koyyay?» woy Yesuusa, «Iinanna ayaw
haasayay?» giide oochchowe ooninne baawa.
28 Hewaappe guyyiyaan, Mishiratta bare haatsaa otuwaa agga basha guyye
katamaa baade asaw,
29 «Taani ootseeddawaa ubbaa taw odeedda bitaniyaa be'anaw denddite; hewe
Kiristtoosa gidaanddeeshsha?» yaagaaddu.
30 Asay katamaappe kesiide, Yesuusakko beedda.
31 Hewe hanishin, Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Guutsabaa maarikkii!» yaagiide
woosseeddino.
32 Shin I, «Taw hinttenttu erenna k'umay taani miyaawe de'ee» yaageedda.
33 Hewaa diraw, Aa kaalliyaawanttu barenttu giddon, «Aw miyaabaa aheedda Asay
de'anddeeshsha?» yaageeddino.
34 Yesuusi unttunttoo, «Ta k'umay taana kiitteeddawaa sheniyaa oosussaanne Aa
oosuwaa polussaa.
35 Hinttenttu, ‹Oyddu agenaappe guyyiyaan, katsay c'akettanawaa› giikkiteeyee?
Taani hinttenttoo oday; goshshaa loytsi s'eellite; katsay c'aka besseedda.
36 Zeriyaawenne c'akkiyaawe ittippe nashettana mala, c'akkiyaawe dirgguwaa
akkeenne katsaa med'inaa de'oo shiishshee.
37 Ha gaasuwaan, ‹Ittuu zeree; k'ay ittuu c'akkee› giyaa haasayay tuma.
38 Hinttenttu daaburibeennawaa c'akkana mala, taani hinttentta kiittaad; haratuu
ootsi daabureeddino; hinttenttu haratuwaa daaburan geleeddita» yaageedda.
39 Mishiratta, «I taani ootseedda ubbabaa odeedda» gaade markkatteedda diraw, he
katamaan de'iyaa Sammaariyaa asaappe c'oray Yesuusa ammaneedda.
40 Sammaariyaa Asay Yesuusakko yeedda wode, barenttu mataan gam"ana mala,
Yesuusa woossina I yaan laa"u gallassaa utteedda.
41 I odiyaa k'aalaa diraw, kasewaappe c'ora Asay ammaneedda;

* **4:20** *Ha deriyaan,* Giyaawe deriyaa Geerizaana gidiide Seekeema geetettiyaa katamaa matan de'iyaawaa.

42 k'ay unttunttu mishiratto, «Nuuni nu huup'ew I giyaawaa sisiide
ammaneeddawaappe attin, neeni markkatteedda diraassa gidenna; I tumu alamiyaa
asaa ashshiyaawaa gidiyaawaakka nuuni ereeddo» yaageeddino.

Yesuusi Itti Kaappuwaa Na'aa Patseedda

43 Laa"u gallassaappe guyyiyaan, Yesuusi Sammaariyaappe kesiide, Galiilaa
gadiyaa beedda.
44 Ayaw gooppe, I bare huup'ew, «Nabii bare gadiyaan bonchchettenna» yaagi
odeedda.
45 Yesuusi Galiilaa gakkeedda wode, Galiilaa Asay Aa mokkeedda; Paasigaa
bonchchiyaa gallassi unttunttu Yerusaalamen de'iyaa diraw, I ootseedda ubbabaa
be'eeddino.
46 Yesuusi haatsaa woyniyaa ushshaa kesseedda, Galiilaan de'iyaa K'aanaa
katamaa beedda. K'ifirinaahooman Aa na'ay sakettiyaa, kaatiyaa gollen ootsiyaa itti
kaappuu de'ee.
47 Yesuusi Yihudaappe Galiilaa yeeddawaa he kaappuu sisiide, aakko yiide
hayk'k'anaw mateedda bare na'aa biide patsana mala, Yesuusa woosseedda.
48 Yesuusi he kaappuwaa, «S'oossay ootsiyaa malaataanne hechcho giissiyaabaa
be'ennaan de'iidde, hinttenttu ayinne ammanikkita» yaageedda.
49 He kaappuu zaariide, «Godaw, ta na'ay hayk'k'ennan de'ishshin, taananna
baarikkii» yaageedda.
50 Yesuusi, «Ba; ne na'ay pas'a de'anawaa!» yaageedda.
He kaappuu Yesuusi geeddawaa ammaniide beedda.
51 I bare golle biishshin, Aa k'oomatuu aanana ogiyaan gakettiide Aa, «Ne na'ay
pas'a de'ee» geeddino.
52 I bare k'oomatuwaa bare na'aw ay saatiyaan keekeeddentto oochchina
unttunttu, «Zino laappu saatiyaan k'oos'uu Aa aggeedda» yaageeddino.
53 Na'aa aawuu Yesuusi barew, «Ne na'ay pas'a de'anawaa» geeddawe he
saatiyaanna gideeddawaa hassayeedda. Hewaa diraw, inne Aa soy Asay ubbay
ammaneeddino.
54 Hawe Yesuusi Yihudaappe Galiilaa yiide ootseedda laa'entso malaataa.

5

Yesuusi Gundda Bitaniyaa Dagatti
Utteedda Haatsaa Mataan Patseedda

1 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Ayihudatuu bonchchiyaa baalaw Yerusaalame
beedda.
2 Yerusaalamen dorssaa penggiyaa matan Ibraayiss's'e k'aalaan Beetesayda
geetettiyaa dagatti utteedda haatsay de'ee; he dagatti utteedda haatsaa yuuyyi
aad'd'eedda ichcheshu kashay de'ee.
3 Hewaan c'ora harggaanchchatuu, k'ook'atuu, wobbatuunne sileeddawanttu
giseeddino. [Haatsay k'aas's'iyaawaa naagiino.
4 Ayaw gooppe, itti itti gede Godaa kiitanchchay he dagatteedda haatsaakko geliide,
haatsaa k'aatsee; haatsay k'aas's'eeddawaappe guyyiyaan, koyro geleedda uray
barena oyk'k'eedda ay harggiyaappekka pas'ee.]*
5 Hewaan hattamanne hosppun laytsaa saketteedda itti bitanii de'ee.
6 He bitanii hewan giseeddawaa Yesuusi be'iide, daro wodiyaa saketteeddawaakka
eriide bitaniyaa, «Pas'anaw koyyay?» yaageedda.

* **5:4** Ha payduu itti beni koyrottiide s'aafetteedda Geeshsha Mas'aafatuwan baawa.

7 Sakettiyaa bitanii zaariide, «Godaw, haatsay k'aas's'iyaa wode, taana haatsaan
yeggiyaa Asay d'ayeedda; taani gelana haniyaa wode, hara uray taappe kasetiide geli
aggee» yaageedda.
8 Yesuusi Aa, «Dendda ek'k'a; neeni gisowaa tookkaade ba» yaageedda.
9 Bitanii ellekka pas'i aggeedda; bare gisuwaa tookkiide beedda.
Hewe haneeddawe Sambbata gallassaana.
10 Hewaa diraw, Ayihudatuu pas'eedda bitaniyaa, «Hachche sa'ay Sambbataa; neeni
ne gisuwaa tookka biyaawe woga gidenna» yaageeddino.
11 Shin bitanii, «Taana patseeddawe, ‹Ne gisuwaa tookkaade ba› yaageedda» giide
unttunttoo zaareedda.
12 Unttunttu Aa, «Neena, ‹Ne gisuwaa tookkaade ba› geeddawe I oonee?» giide
oochcheeddino.
13 Shin hewaan c'ora Asay de'iyaa dirawunne, Yesuusikka geemetteedda diraw,
bitanii barena patseeddawe oonentto erenna.
14 Yesuusi guyyeppe he bitaniyaa Geeshsha Golliyaan demmiide, «Be'a, neeni ha"i
pas'aadda; hawaappekka iitabay neena gakkenna mala, laa'entso nagaraa ootsoppa»
yaageedda.
15 Hewaappe guyyiyaan, bitanii biide, barena patseeddawe Yesuusa gidiyaawaa
Ayihuda asaa kaappatoo odeedda.
16 Yesuusi hawaa Sambbataan ootseedda diraw, unttunttu Yesuusa yedesaan
waayissuwaa doommeeddino.
17 Yesuusi zaariide unttunttoo, «Ta Aabbu ubbaa wode ootsee; taanikka ootsanaw
bessee» yaageedda.
18 Hewaa diraw, Yesuusi Sambbata gallassaa bonchchenna diraa s'alalaassa
gidennaan, barena S'oossaanna k'arayiide, «S'oossay ta Aabba» geedda diraw,
Ayihuda asaa kaappatuu Aa wod'anaw kasewaappe minisiide koyyiino.

S'oossaa Na'aa Maataa

19 Yesuusi zaariide unttunttoo, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Na'ay barekka
ayinne ootsenna. I bare Aabbu ootsishshin be'iyaawaa s'alalaa ootsee; Aawuu
ootsiyaawaa Na'aykka ootsee.
20 Ayaw gooppe, Aawuu bare Na'aa siik'ee; k'ay I ootsiyaa oosuwaa ubbabaa bare
Na'aa bessee. Ubbaa hinttenttu maalalettana gakkanaw, I hawaappe aad'd'iyaa
oosuwaakka bare Na'aa bessanawaa.
21 Gaasuunnee, Aawuu hayk'k'eeddawantta hayk'uwaappe dentsiide
shemppuwaanna wotsiyaawaadan, Na'aykka k'ay bare koyyowantta
shemppuwaanna wotsee.
22-23 Asay ubbay Aawuwaa bonchchiyaawaadan, Na'aakka bonchchana mala,
Aawuu pirddaa ubbaa Na'aw immeeddawaappe attin, I oonanne pirddenna; Na'aa
bonchchenna uray, Aa kiitteedda Aawuwaakka bonchchenna.
24 «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ta k'aalaa sisiyaawoonne taana
kiitteeddawaan ammaniyaawoo med'inaa de'uu de'ee. Hayk'uwaappe de'oo I
pinneeddawaappe attin, pirddettenna.
25 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hayk'k'eedda Asay S'oossaa Na'aa kooshshaa
sisiyaa wodii yaanawaa; hewenneekka ha"a. He kooshshaa sisiyaawanttu
shemppuwaanna de'ana.
26 Ayaw gooppe, Aawoo de'uwaa immiyaa wolk'k'ay de'iyaawaadan, de'uwaa
immiyaa he wolk'k'aa bare Na'awukka immeedda.
27 S'oossaa Aawuu bare Na'aw pirddiyaa maataa immeedda; ayaw gooppe, Na'ay
Asaa Na'aa.

5:10 Nah. 13:19; Erm. 17:21

28 «Hawaan malalettoppite; ayaw gooppe, duufuwaan de'iyaawanttu Aa kooshshaa
sisiyaa wodii yee.
29 Sisiide unttunttu duufuwaappe gas'aa kesana; lo"obaa ootseeddawanttu
de'uwaan de'anaw denddana; k'ay iitabaa ootseeddaawanttu pirddettanaw
denddanawantta.

Yesuusaw Markkatteedda Asatuwaa

30 «Taani taappe ayinne ootsanaw danddaykke; S'oossay taw odeeddawaadan
pirdday. Ta pirdday tuma; ayaw gooppe, taani taana kiitteeddawaa sheniyaa
poliyaawaappe attin, taani dosiyaawaa ootsikke.
31 «Taani ta huup'ew tabaa markkattooppe, ta markkatetsay tuma gidenna.
32 Tabaa markkattiyaawe haray de'ee; I tabaa markkattiyaawe tuma gidiyaawaa
taani eray.
33 «Hinttenttu Yohaannisakko asaa kiittina, I unttunttoo tumuwaa markkatteedda.
34 Taani hewaa hinttentta attino gaade giyaawaappe attin, asaa markkatetsay taw
koshshina gidenna.
35 Yohaannisi muk'aaddaadan, ees's'eeddanne poo'isseedda; hinttenttukka
amareeda wodiyaa Aa poo'uwaan nashettanaw koyyeeddita.
36 «Shin taw Yohaannisawaappe aad'd'iyaa markkatetsay de'ee; ayaw gooppe, taani
wurssanaw Ta Aabbu taw immeedda kiitay, ha taani ootsiyaawe, I taana
kiitteeddawaa gidiyaawaa markkattee.
37 «K'ay taana kiitteedda Ta Aabbu bare huup'ew tabaa markkattee. Hinttenttu Aa
kooshshaa ayinne sisibeykkita; Aa malaakka be'ibeykkita.
38 I kiitteeddawaa ammanenna diraw, Aa k'aalay hinttenttu wozanaan baawa.
39 «S'oossaa Mas'aafatuwaappe med'inaa de'uwaa demmiyaawaa hinttew
malatina, unttuntta biddiita; unttunttukka tabaa markkattiyaawantta.
40 Shin de'uwaa demmanaw taakko yiyaawaa hinttenttu koyyikkita.
41 «Taani asaappe bonchchuwaa koyyikke.
42 Shin taani hinttenttu wozanaan S'oossaa siik'uu baynnawaa eray.
43 Taani ta Aabbu suntsan yaad; shin taana akkibeykkita. Shin hara Asay bare
suntsan yiyaa wode, Aa akkiita.
44 Hinttenttu ittuu ittuwaa bonchchiita; shin itti S'oossaappe yiyaa bonchchuwaa
koyyikkita. Yaatina, waaniide ammananaw danddayiite?
45 «Taani Ta Aabbu sintsan hinttentta mootiyaawaa hinttew malatoppo; hinttentta
mootiyaawe, hintte hidootaa wotsiyaa Musa.
46 Hinttenttu Musa ammaneeddabaa gidintto, taanakka ammananita; ayaw
gooppe, tabaa s'aafeeddawe Aa.
47 Shin hinttenttu I s'aafeeddawaa ammanennaan is's'ooppe, taani giyaawaa wooti
ammananitee?» yaageedda.

6

Yesuusi 5,000 Asaa Mizeedda
(Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Luk'. 9:10-17)

1 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Galiilaa Abbaappe woy S'ibiriyaadoosa Abbaappe
hefintsa pinneedda.
2 I hargganchchatuwaa bolla ootseedda wolk'k'aama malaataa be'eedda diraw,
c'ora Asay Aa kaalleedda.
3 Yesuusi deriyaa kesiide, yaan barena kaalliyaawanttunna ittippe utteedda.
4 Ayihudatuu bonchchiyaa Paasigaa gallassay gakkeedda.

5:29 Dan. 12:2

5 Yesuusi sintsakko s'eelliide, c'ora Asay barekko yiyaawaa be'iide Pilip'p'oosa, «Ha
asaa ubbaa mizanaw gidiyaa k'umaa hak'appe shammanee?» yaageedda.
6 I hewaa Pilip'p'oosa paac'c'anaw geedda; ayaw gooppe, I bare huup'ew ayaa
ootsana bessintto ootsanabaa eree.
7 Pilip'p'oosi zaariide Yesuusa, «Huup'iyaan huup'iyaan, haray atto itti itti barssuwaa
gatsanaw, laa"u s'eetu dinaariyaan shammeedda ukitsaykka gidenna» yaageedda.
8 K'ay Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuu, Simooni P'es'iroosa ishay Inddiraasi,
9 «Banggaa ukitsaa ichcheshuunne laa"u molii de'iyaa itti na'ay hawaan de'ee; shin
ha asaa ubbaw hewe wooti gidanee?» yaageedda.
10 Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Asay uttanaadan ootsite» yaageedda. He sa'aan
daro maatay de'ee. Asay ubbay utteedda; attuma Asay ichcheshu sha"aa gidiyaawaa.
11 Yesuusi ukitsaa akkeedda; S'oossaa galatiide, hewan utteedda asaw gisheedda.
Moliyaakka hewaadan ootsina Asay bare koyyeeddawaa keenaa meedda.
12 Unttunttu ubbay kalleeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi barena kaalliyaawantta
«Ittibaykka c'oo bayenna mala, atteedda dokkaa shiishshite» yaageedda.
13 Hewaa diraw, unttunttu ubbaakka shiishsheeddino; Asay kallina atteedda
banggaa ukitsaa dokkaa shiishshiide, tammanne laa"u zambbeeliyaa kuntseeddino.
14 Asay Yesuusi ootseedda wolk'k'aama malaataa be'eedda wode, «Hawe
tumuwaappe ha sa'aa yaana geedda nabiyaa» yaageeddino.
15 Unttunttu yiide barena wolk'k'an oyk'k'i kaatiyaa ootsanaw haniyaawaa Yesuusi
eriide, barekka deriyaa bolla shirettiide keseedda.

Yesuusi Abbaa Bollan Hamettiidde Beedda
(Mat. 14:22-33; Mar. 6:45-52)

16 Sa'ay omarsseedda wode, Yesuusa kaalliyaawanttu abbaakko beeddino;
17 Sa'ay k'ammeedda; shin Yesuusi unttunttukko he saatii gakkanaw yibeenna;
hewoo unttunttu wonggiriyaan geliide, abbaa pinni hefintsa K'ifirinaahooma
beeddino.
18 Wolk'k'aama c'arkkuu c'arkkeedda diraw, abbay k'aas's'eedda;
19 itti saatiyaa keenaa unttunttu abbaa shaagowaappe guyyiyaan, Yesuusi abbaa
bollanna hamettiidde yiyaawaa be'iide yayyeeddino.
20 Shin I, «Yayyoppite; taanattee!» yaageedda.
21 Unttunttu wonggiriyaan Aa gelissanaw koyyeeddino; wonggirii unttunttu
biyaasaa abbaa gas'aa ellekka gakki aggeedda.

Yesuusi De'uwaa Ukitsaa

22 Wonttetsa gallassi, abbaappe hefintsanna atteedda c'ora Asay abbaa bolla itti
wonggiriyaa s'alalay de'iyaawaa be'eeddino; Yesuusi barena kaalliyaawanttunna
wonggiriyaan geliide, unttunttunna beennaan, unttunttu barekka beeddawaa
akeekeeddino.
23 Shin S'ibiriyaadoosappe hara wonggiratuu Yesuusi S'oossaa galatina, Asay
ukitsaa meeddasaa mataa yeeddino.
24 Asay Yesuusi woy Aa kaalliyaawanttu hewaan baynnawaa be'iide, Yesuusa
koyyanaw wonggiriyaan geliide, K'ifirinaahooma beeddino.
25 Asay Yesuusa abbaappe hefintsan demmeedda wode, «Tamaarissiyaawoo, hawaa
awude yaaddii?» yaageeddino.
26 Yesuusi zaariide, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttu taana koyyiyaawe
ukitsaa meedda diraassanne kalleedda diraassa gidiyaawaappe attin, wolk'k'aama
malaataa be'eedda diraassa gidenna.
27 Med'inaa de'uwaa k'umaw, taani Asaa Na'ay hinttenttoo immanawoo, ootsiteppe
attin, samiyaa k'umaw ootsoppite; ayaw gooppe, Aawuu S'oossay hewaa
d'iishissanaw maatafaa attami wotseedda» yaageedda.

28 Hewaappe guyyiyaan unttunttu, «Nuuni S'oossaa oosuwaa ootsanaw ayaa
ootsanaw bessii?» yaagiide Yesuusa oochcheeddino.
29 Yesuusi zaariide, «Hinttenttu ootsana mala, S'oossay koyyiyaa kiitay hawaa; I
kiitteeddawaan ammanite» yaageedda.
30 Unttunttu zaariide, «Nuuni be'iide, neenan ammanana mala, ay wolk'k'aama
malaataa ootsanii? Ayaa kiitettanii?
31 S'oossaa mas'aafaan, ‹Unttunttu mannaa* mala saluwaappe ukitsaa immeedda›
yaagetti s'aafettowaadan, nu aawotuu mela biittaan mannaa meeddino»
yaageeddino.
32 Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttoo saluwaappe tumu ukitsaa
immiyaawe ta Aabbappe attin, hinttenttoo saluwaappe ukitsaa immeeddawe Musa
gidenna.
33 Ayaw gooppe, tuma gideedda S'oossaa ukitsay, saluwaappe wod'd'iyaawe ha
alamiyaa asaw de'uwaa immee» yaageedda.
34 Unttunttu zaariide, «Godaw, nukka he ukitsaa ubbaa wode imma» yaageeddino.
35 Yesuusi, «Taani de'uwaa ukitsaa; taakko yiyaa uray ubbakka koshattenna. K'ay
taana ammaniyaa uray ayinne saamettenna.
36 Shin taani hinttenttoo odeeddawaadan, hinttenttu taana be'eeddita; shin
ammanikkita.
37 Ta Aabbu taw immiyaa ubbay taakko yaanawaa; k'ay taakko yiyaa oonanne
ubbakka taani kare yeddikke.
38 Ayaw gooppe, taani taana kiitteeddawaa sheniyaa polanaw saluwaappe
yaaddippe attin, ta sheniyaa polanaw yabeykke.
39 Taana kiitteeddawe koyyiyaawe hawaa; taani I taw immeedda ubbatuwaakka
wurssetsaa gallassi dentsanaappe attin, ittuwaakka bayizzana mala koyyenna.
40 Ayaw gooppe, ta Aabbu koyyiyaawe hawaa; taana Na'aa be'iide, ammaniyaa
ubbatuu med'inaa de'uwaa akkanawantta; taanikka he ubbatuwaa wurssetsaa
gallassi dentsana» yaageedda.
41 Yesuusi, «Taani saluwaappe wod'd'eedda ukitsaa» geedda diraw, Ayihudatuu Aa
bolla zuuzummeeddino.
42 Unttunttu, «Hawe nuuni Aa aawuwaanne Aa aatto eriyaa Yooseefo na'aa Yesuusa
gidennee? Yaatina, I waagiide, ‹Taani saluwaappe wod'd'aaddi› gaanaw danddayii?»
yaageeddino.
43 Yesuusi zaariide, «Ittuu ittuwaanna zuuzummiyaawaa aggite.
44 Taana kiitteedda ta Aabbu taakko aheedda asaappe attin, taakko yaanaw
danddayiyaa Asay baawa; taanikka wurssetsaa gallassi Aa dentsana.
45 Nabatuu ‹S'oossay asaa ubbaa tamaarissana› yaagiide s'aafeeddino; Aawuu
giyaawaa sisiyaawenne Aawuwaappe tamaariyaawe ooninne taakko yee.
46 S'oossaa matappe yeeddawaappe attin, S'oossaa be'eedda Asay baawa; Aa
s'alalay S'oossaa be'eedda.
47 «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taana ammaniyaa uraw med'inaa de'uu de'ee.
48 Taani de'uwaa ukitsaa.
49 Hinttenttu aawotuu mela biittaan mannaa meeddino; shin hayk'k'eeddino.
50 Asay aappe miide hayk'k'enna ukitsay saluwaappe yiyaawe hawaa.
51 Saluwaappe wod'd'eedda de'uwaa ukitsay taana; ooninne ha Ukitsaappe
mooppe, med'inaw de'anawaa; k'ay ha alamiyaa asaw de'o gidana mala, taani
immana ukitsay ta ashuwaa» yaageedda.

---

* **6:31** ***Mannaa:*** Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesi Kanaane biidde mela biittaan hamettiidde biyaa wode, unttunttu maanaadan S'oossay immeedda mal"iyaa k'umaa. Mannaa guussay Ibraayiss's'iyaa k'aalaan «Hawe ayee?» giyaawaa. **6:31** Kes. 16:4, 15; Maz. 78:24 **6:45** Isa. 54:13

52 Ayihudatuu, «Ha bitanii bare ashuwaa nuuni maana mala, nuw wootiide
immanaw danddayii?» yaagiide barenttu gidduwaan palumetteeddino.
53 Hewaa diraw, Yesuusi unttuntta, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ta ashuwaa,
Asaa Na'aa ashuwaa, hinttenttu maana d'ayooppe, k'ay ta suutsaakka ushana
d'ayooppe, hinttew de'uu baawa.
54 Ta ashuwaa miyaa urawunne, ta suutsaa ushiyaa uraw med'inaa de'uu de'ee.
Taani wurssetsa gallassi unttuntta dentsana.
55 Ayaw gooppe, ta ashuu tumu k'umaa; ta suutsaykka tumu ushshaa.
56 Ta ashuwaa miyaa uraynne ta suutsaa ushiyaa uray taanan de'ee; taanikka
aanani de'ay.
57 De'uwaa Aawuu taana kiittina, taani Aa gaasuwaan de'iyaawaadan, taana miyaa
uraykka ta gaasuwaan de'ana.
58 Saluwaappe wod'd'eedda ukitsay hawaa; hinttenttu aawotuu miide hayk'k'eedda
mannaa mala gidenna; ha ukitsaa miyaa uray med'inaw de'ana» yaageedda.
59 Yesuusi K'ifirinaahooma katamaan Ayihuda woosa gollen tamaarissiidde, hawaa
odeedda.

Med'inaa De'uwaa K'aalaa

60 Yesuusa kaalliyaawanttuppe dariyaa baggay hewaa siseedda wode, «Hawe
gelenna timirttiyaa; hawaa ooni akkanawee?» yaageeddino.
61 Shin Yesuusi barena kaalliyaawanttu hewoo zuuzummeeddawaa eriide, «Hawe
hinttentta d'ubbii?
62 Simmi taani, Asaa Na'ay, kase de'iyaasaa pude kesishshin be'intto ayaa gaanitee?
63 Geeshsha Ayyaanay de'uwaa immee; asaa minotay ayinne go"enna. Taani
hinttenttoo odeedda k'aalay ayyaanaanne de'uwaa.
64 Shin hinttenttu gidduwaan ammanennawanttu de'iino» yaageedda; ayaw
gooppe, ammanennawanttu hak'awanttenttonne barena aatsi immanawe oonentto
Yesuusi koyroppe doommiide ereedda.
65 K'aykka Yesuusi, «Ta Aabbuppe gidana d'ayooppe ooninne taakko yaanaw
danddayenna yaagaade ta odeeddawe hewaa diraassa» yaageedda.
66 Hewaa gaasuwaan, Yesuusa kaalliyaawanttuppe c'oratuu Aa aggiide, guyye
simmeeddino; laa'entso Aa kaallibeykkino.
67 Yesuusi k'ay tammanne laa"u barena kaalliyaawantta «Hinttekka aggiide baanaw
koyyiitee?» yaageedda.
68 Simooni P'es'iroose zaariide, «Godaw, nuuni ookko baanee? New med'inaa
de'uwaa k'aalay de'ee.
69 Neeni S'oossaa Geeshsha gidiyaawaa nuuni ammaneettonne ereetto» yaageedda.
70 Yesuusi unttuntta, «Taani hinttentta tammanne laa"atuwaa doorabeykkitaa? K'ay
hintteppe ittuu s'alahiyaa» yaageedda.
71 Yesuusi hewaa Simoona na'aa Yihudaa Ask'k'oroota† gee; ayaw gooppe, Yihuday
Yesuusa kaalliyaa tammanne laa"atuwaappe ittuwaa; I Yesuusa aatsi immanawaa.

7

Yesuusi Daasiyaa Baalaw Yerusaalame Beedda

1 Hewaappe guyye, Yesuusi Galiilaan yaa haa yuuyyeedda; Ayihudatuu Aa
wod'anaw koyyiyaa diraw, Yihudaan yuuyyana koyyibeenna.
2 Ayihudatuu bonchchiyaa Daasiyaa Baalay gakki utteedda.
3 Hewaa diraw, Yesuusa ishatuu Aa, «Neena kaalliyaawanttu neeni ootsiyaawaa
be'ana mala, hawaappe denddaade Yihudaa gadiyaa ba.

---

† **6:71** *Ask'k'oroota:* Ha k'aalaa biletsay, «Woretiyaa bitaniyaa» woy «Hayk'oo aatsi immiyaa bitaniyaa» giyaawaa.
7:2 Wog. 23:34; Zar. 16:13

4 Ayaw gooppe, barew erettanaw koyyiyaa Asay ooninne bare oosuwaa gentsenna.
Neeni hawantta ootsina, nebaa alamiyaa ubbay ero!» yaageeddino.
5 Ayaw gooppe, haray atto Aa ishatuukka Aa ammanibeykkino.
6 Yesuusi unttuntta, «Taw injjetiyaa wodii gakkibeenna; shin hinttenttoo ay
wodekka injjetee.
7 Alamii hinttentta is's'anaw danddayenna; shin taani sa'aa kiittay iita gidiyaawaa
markkattiyaa diraw, taana is's'eedda.
8 Baalaa bonchchiyaasaa hinttenttu biite; taw injjetiyaa wodii gakkibeenna diraw,
taani baalaa bonchchiyaasaa baanawe biraa» yaageedda.
9 I hawaa giide, Galiilaan atteedda.

Yesuusi Daasiyaa Baalaasan Beetteedda

10 Shin Aa ishatuu baalaa gallassaa bonchchiyaasaa beeddawaappe guyyiyaan,
ikka Asay be'ennaan geeman yaa beedda.
11 Ayihudatuu baalaa gallassaa bonchchiyaasan Aa koyyiinonne, «I hak'an de'ii?»
yaagiidde, Aa labiino.
12 Asaa gidduwaan daro zuuzuntsay denddeedda. Amareeda asay, «I lo"o asaa»
yaagee; haratuu k'ay, «Aa, I asaa baletsee» yaagiino.
13 Shin Ayihudatuu yayyeedda diraw, ooninne aabaa k'onc'c'iyaan haasayenna.
14 Baalaa bonchchiyaa gallassaa baggan, Yesuusi Geeshsha Golliyaa biide,
tamaarissuwaa doommeedda.
15 Ayihudatuu maalalettiide, «Ha bitanii ayinne tamaarennaan hawaa keena waan
ereeddee?» yaageeddino.
16 Hewaa diraw, Yesuusi zaariide, «Taana tamaarissiyaawe taana kiitteedda
S'oossaa matappe yiyaawaappe attin, tawaa gidenna.
17 S'oossaa sheniyaa ootsanaw dosiyaa ooninne ha taani tamaarissiyaawe S'oossaa
matappe yintto woy k'ay taani taappe haasayayitantto erana.
18 Barewaa haasayiyaa uray bare huup'iyaw bonchchuwaa koyyee; shin barena
kiitteeddawe bonchchettana mala koyyiyaa uray tumanchchaa; aan worddobay
baawa.
19 Muse hinttenttoo higgiyaa immibeennee? Shin hintteppe ittuunne higgiyaa
naagenna. Taana ayaw wod'anaw koyyiitee?» yaageedda.
20 Asay zaariide, «Neenan s'alahii de'ee; neena wod'anaw oonee koyyeeddawe?»
yaageedda.
21 Yesuusi, «Taani itti wolk'k'aamabaa ootsina, hinttenttu ubbay maalaletteeddita.
22 Hinttenttu naanaa hinttenttu dookaalana mala, Muse hinttentta azazeedda. Shin
dookaalussay hinttenttu aawotuwaana yeeddawaappe attin, Musenna yibeenna;
hewoo hinttenttu Sambbataan attuma naanaa dookaaliita.
23 Muse higgii azazeedda diraw, hinttenttu Sambbataan dookaaliyaawaa gidooppe,
yaatina taani itti asaw kumentsaa bollaa patseedda diraw, taana ayaw
hank'k'ettiitee?
24 Tumu pirddaa pirdditeppe attin, asaa deemuwaa s'eelliide pirddoppite»
yaageedda.

Hawe Kiristtoosee?

25 Hewaa diraw, Yerusaalame asaappe ittuu ittuu, «Unttunttu wod'anaw koyyiyaa
bitanii hawaa gidennee?
26 Be'ite, k'onc'c'iyaan I haasayee; unttunttu Aa ayinne giikkino. Hawe Kiristtoosa
gidiyaawaa nu kaappatuu tumu eriinooshsha?
27 Shin nuuni Aa hak'appe yeeddentto eroytte; Kiristtoosi yiyaa wode, I hak'appe
yinttonne ooninne erenna» yaageeddino.

7:22 Dom. 17:10; Wog. 12:3

28 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Geeshsha Golliyaan tamaarissiidde, bare k'aalaa
d'ok'k'u ootsiide, «Hinttenttu taana eriita; k'ay taani hak'appe yeeddenttokka eriita.
Taani ta sheniyaan yabeykke; shin taana kiitteeddawe tumanchchaa; hinttenttu Aa
erikkita.
29 Shin taani Aa eray; ayaw gooppe, I taana kiittina, taani Aa matappe yaad»
yaageedda.
30 Hewaa diraw, unttunttu Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin Aa wodii biro
gakkibeenna diraw, ooninne Aa bolla kushiyaa wotsibeenna.
31 Shin daro Asay Yesuusa ammaniide, «Kiristtoosi yiyaa wode, ha bitanii ootseedda
malaataappe dariyaawaa ootsaneeyee?» yaageeddino.

Yesuusa Oyk'k'anaw Wotaadaratuu Kiitetteeddino

32 Parisaawatuu daro Asay Yesuusabaa zuuzummiyaawaa siseeddino; k'eesatuwaa
kaappatuunne Parisaawatuu Aa oyk'k'i k'ashissanaw amareeda wotaadaratuwaa
kiitteeddino.
33 Yesuusi, «Taani hinttenanna laafaa gam"ana; hewaappe guyyiyaan, taana
kiitteeddawaakko baana.
34 Hinttenttu taana koyyana; shin demmikkita; ayaw gooppe, taani de'iyaa sa'aa
hinttenttu baanaw danddaykkita» yaageedda.
35 Ayihudatuu ittuu ittuwaanna, «Hawe nuuni Aa demmennassaa hak'a baana
hanii? Ayihudatuu de'iyaa Giriike katamaa biide, Giriike asatuwaa tamaarissana
hanii?
36 I, ‹Hintte taana koyyana; shin demmikkita› k'ay, ‹Taani de'iyaasaa hinttenttu
baanaw danddaykkita› yaagee; hewaa giyaawe waagiyaawee?» yaageeddino.

De'uwaa Immiyaa Haatsaa

37 He baalaa gallassaa bonchchiyaa gallassaappe waannatiyaa wurssetsa
gallassaan Yesuusi denddi ek'k'iide, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Saametteedda
uray ooninne taakko yiide usho.
38 Taanan ammaniyaawoo, S'oossaa Mas'aafay giyaawaadan, Aa uluwaappe
de'uwaa immiyaa haatsaa pulttuu gogganawaa» yaageedda.
39 I hewaa Aa ammaneeddawanttu akkana Geeshsha Ayaanaabaa haasayeedda.
Yesuusi biro bare bonchchuwaakko kesibeenna* diraw, he wode Geeshsha Ayyaanay
unttunttoo imettibeenna.

Asaa Giddon Med'etteedda P'alk'k'etsaa

40 He asaappe dariyaa baggay I giyaawaa sisiide, «Tumu hawe naagettiyaa
Nabiyaa» yaageeddino.
41 Haranttu, «Hawe Kiristtoosa» yaageeddino.
Shin haranttu k'ay, «Kiristtoosi Galiilaappe yeenna.
42 S'oossaa Mas'aafay, ‹Kiristtoosi Daawite zariyaappe, Daawite de'eedda
Beeteleeme katamaappe yaana› geenneyee?» yaageeddino.
43 Yesuusa gaasuwaan Asay bare gidduwaan shaaketteedda.
44 He asaappe ittuu ittuu Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin kushiyaaninne Aa
bochchibeykkino.
45 Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu k'eesatuwaa kaappatuwaakkonne
Parisaawatuwaakko simmi yeedda wode unttunttu naagiyaawantta, «Ayaw Aa
ahibeykkitee?» yaagiide oochcheeddino.

7:37 Wog. 23:36 **7:38** Hiz. 47:1; Zak. 14:8 * **7:39** *Yesuusi biro bare bonchchuwaakko kesibeenna:* Yohaannisa mishiraachchuwaa k'aalaan, Yesuusaw kumentsaa bonchchuu imetteeddawe, I mask'k'aliyaa bollan kak'etteedda wodenne bare Aabbu ushechcha baggan uttanaw hayk'uwaa s'ooniide denddeedda wodiyaanna gidiyaawaa k'onc'c'issee. **7:42** 2 Sam. 7:12; Mik. 5:2

46 Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu unttunttoo, «Ha bitanii haasayeeddawaadan,
ubbakka ooninne haasayibeenna!» yaagiide zaareeddino.
47 Parisaawatuu zaariide, «I hinttenakka baletsuwaa?
48 Kaappatuwaappe woy Parisaawatuwaappe Aa ammaneedda Asay de'ii?
49 Shin higgiyaa erenna ha Asay shek'etteeddawaa» yaageeddino.
50 Unttunttuppe ittuu kasenna Yesuusakko beedda Nik'oodimoosi unttuntta,
51 «Itti uray giyaabaa sisennaan woy I ayaa ootseeddentto erennaan de'iidde,
kasetiide Aa bolla pirddiyaawe nu higgiyan de'ii?» yaageedda.
52 Unttunttu zaariide Aa, «Neenikka k'ay Galiilaa gadiyaa asee? Galiilaa gadiyaappe
Nabii beettenawaa S'oossaa Mas'aafatuwaa biddaade era» yaageeddino.

Woshummaadde Oyk'etteedda Mishiratto

53 Asay ubbay aggiide, bare soy bare soy beedda.

8

1 Shin Yesuusi Wogaraa Mitsaan eretteedda Deriyaakko beedda.
2 Wonttetsa gallassi guuran Geeshsha Golliyaa simmeedda; ubbaa Asay aakko
yiina, uttiide unttuntta tamaarissuwaa doommeedda.
3 Muse higgiyaa tamaarissiyaawanttunne Parisaawatuu woshummishshin
oyk'etteedda itti mishiratto aakko aheeddino. Unttunttu asaa ubbaa sintsan izo
essiide Yesuusa,
4 «Tamaarissiyaawoo, ha mishiratta woshummaadde oyk'ettaaddu.
5 Higgiyaa bollan Muse hanni mala mac'c'a asaa shuchchaan c'addana mala, nuuna
azazeedda. Yaatina neeni waagay?» yaageeddino.
6 Unttunttu hewaa geeddawe Yesuusa mootiyaawaa demmiide Aa paac'c'anaassa;
shin Yesuusi hokkiide, bare birad'd'iyan biittaa bolla s'aafeedda.
7 Unttunttu Aa oochchiide aggenaan is's'ina, pude d'ok'k'u giide, «Hinttenttu
gidduwaan nagaraa ootsibeenna Asay kasetiide, izo shuchchaan c'addo» yaageedda.
8 K'aykka hokkiide, biittaa bolla s'aafeedda.
9 Unttunttu hewaa siseedda wode, kasetiide c'imatuu kesina, ittuu ittuu kesiidde
wureeddino; Aa sintsaan mishiratta ek'k'a de'ishshin, Yesuusi bare s'alalaa atteedda.
10 I pude d'ok'k'u giide mishiratto, «Mishirattee, asatuu hak'an de'iino? Ooninne ne
bolla pirddibeennee?» yaageedda.
11 Mishiratta, «Godaw, ooninne ta bolla pirddibeenna» yaagaaddu.
Yesuusi izo, «Taanikka ne bolla pirddikke; ba; laa'entsaade nagaraa ootsoppa»
yaageedda.*
12 K'aykka Yesuusi asaw, «Taani alamew poo'uwaa; Taana kaalliyaa ooninne
de'uwaa immiyaa poo'uwaa demmanaappe attin, d'umaan ubbaakka hamettenna»
yaagiide haasayeedda.
13 Hewaappe guyye Parisaawatuu, «Neeni nebaa markkattaasa; ne markkatetsay
tuma gidenna» yaageeddino.
14 Yesuusi zaariide, «Taani Tabaa markkattooppekka, Ta markkatetsay tuma; ayaw
gooppe, Taani hak'appe yaadditanttonne k'ay hak'a baytantto eray; shin hinttenttu
erikkita.
15 Asay pirddiyaa ogiyaan hinttenttu pirddiita; Taani itti uraa bollaakka pirddikke.
16 Shin Taani pirddiyaawaa gidooppenne, Ta pirdday tuma; ayaw gooppe, Taana
kiitteedda Ta Aabbu Taananna de'eeppe attin, Taani Taarekka de'ikke.
17 Laa"u asaa markkatetsay tuma gidiyaawe hinttenttu higgiyaan s'aafetti utteedda.

8:5 Wog. 20:10; Zar. 22:22-24 * **8:11** 7:53—8:11Itti itti beni s'aafetteedda Geeshsha Mas'aafatuwan ha payduu baawa. **8:17** Zar. 19:15

18 Taani Tabaa Ta huup'ew markkattaaddi; k'ay Taana kiitteedda Ta Aabbukka
Tabaa markkattee» yaageedda.
19 Unttunttu, «Ne aabbu hak'an de'ii?» yaagiide Yesuusa oochcheeddino.
Yesuusi zaariide, «Hinttenttu Taanakka woy Ta Aabbakka erikkita; Taana
ereeddawaa gidintto, Ta Aabbakka eranita» yaageedda.
20 Yesuusi Geeshsha Golliyaa tamaarissiidde, imotaa miishshay uttiyaa saas'iniyaa
matan hewaa haasayeedda. Aa ooninne oyk'k'ibeenna; ayaw gooppe, Aa wodii biro
gakkibenna.

Ammanennaan Is's'eeddawanttoo Imetteedda Mino Akeekissuwaa

21 K'aykka Yesuusi unttuntta, «Taani baana hinttenttu Taana koyyana; shin
hinttenttu, hinttenttu nagaraan hayk'k'anita. Taani biyaasaakka baanaw hinttenttu
danddaykkita» yaageedda.
22 Ayihudatuu, «I, ‹Taani biyaasaa hinttenttu baanaw danddaykkita› yaagee; I
barena barekka wod'aneeyye?» yaageeddino.
23 Yesuusi zaariide, «Hinttenttu garssa asaa; Taani bolla asaa. Hinttenttu ha
alamiyaa asaa; Taani ha alamiyaa asaa gidikke.
24 Hinttenttu, hinttenttu nagaraan hayk'k'anawaa Taani hinttenttoo odeeddawe
hawaassa; Taani Taana† gidiyaawaa hinttenttu ammanana d'ayooppe, hinttenttu,
hinttenttu nagaraan hayyanita» yaageedda.
25 Unttunttu, «Neeni oonee?» yaagiide oochcheeddino.
Yesuusi zaariide, «Taani Taana.
26 Taani hinttebaa haasayiyaabaynne pirddiyaabay darobay de'ee. Shin Taana
kiitteeddawe tumanchchaa; k'ay Taani aappe siseeddawaa alamiyaa asaw oday»
yaageedda.
27 I bare Aawuwabaa haasayiyaawaa unttunttu akeekibeykkino.
28 Hewaa diraw, Yesuusi unttuntta, «Taana Asaa Na'aa hinttenttu mask'k'aliyaa
bolla pude dentsiyaa wode, Taani Taana gidiyaawaanne k'ay Taani Ta Aabbu Taana
tamaarisseeddawaadan haasayiyaawaappe attin, Ta sheniyaan ayinne ootsennawaa
hinttenttu eranita.
29 K'ay taana kiitteeddawe Taananna de'ee; Taani ubbaa wode Aa
nashechchiyaawaa ootsiyaa diraw, I Ta s'alalaa aggibeenna» yaageedda.
30 Yesuusi hewaa haasayishshin siseedda daro Asay Aa ammaneeddino.

Nagaraa Ayiletetsaappe La"a Kessaa

31 Yesuusi barena ammaneedda Ayihudatuwaa, «Hinttenttu Taani tamaarissiyaawoo
azazettooppe, tumu Taana kaalliyaawantta.
32 Hinttenttu tumatetsaakka eranita; k'ay tumatetsay hinttentta ayiletetsaappe
kessanawaa» yaageedda.
33 Unttunttu zaariide, «Nuuni Abraahaamo zare; nuuni oossinnekka ayiletibeykko.
Yaatina neeni waagaade, ‹Ayiletetsaappe hinttenttu kesanita› gay?» yaageeddino.
34 Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; nagaraa ootsiyaa ooninne nagaraa
ayiliyaa.
35 Ayilii ubbaa wode soyin de'enna; shin na'ay med'inaw gollen de'ee.
36 Na'ay hinttentta ayiletetsaappe kesooppe, hinttenttu ayiletetsaappe tumu
kessanita.
37 Hinttenttu Abraahaamo zare gidiyaawaa Taani eray; shin Ta tamaarissiyaawaa
hinttenttu akkena diraw, Taana wod'anaw koyyiita.
38 Taani Ta Aabbu Taana besseeddawaa haasayay; k'ay hinttenttukka hinttenttu
aawuwaappe siseeddawaa ootsiita» yaageedda.

---

† **8:24** *Taani Taana:* Ayihude asaw wolk'k'aamanne geeshsha gideedda S'oossaa suntsay «Yahiweh» gidiide, hawaa biletsaykka Taani Taana giyaawaa.

39 Unttunttu zaariide, «Nu aabbu Abraahaama» yaageeddino.
Yesuusi unttuntta, «Hinttenttu Abraahaamo naanaa gideeddentto, I ootseedda
oosuwaa malaa ootsanita.
40 Shin S'oossaappe siseedda tumuwaa odeedda Taana hinttenttu wod'anaw
koyyiita; Abraahaame hewaadan ootsibeenna.
41 Hinttenttu, hinttenttu aawuu ootseeddawaa ootsiita» yaageedda.
Unttunttu zaariide, «Nuuni woshumaan dik'aalatetsaa yelettibeykko; nuw itti
Aawuu, S'oossaa s'alalay de'ee» yaageeddino.
42 Yesuusi unttuntta, «Hinttenttu S'oossaa naanaa tumu gideeddentto, Taana
siik'ana; ayaw gooppe, Taani S'oossaa matappe yaade hawaan de'ay. Taana I
kiitteeddawaappe attin, Taani Ta sheniyaan yabeykke.
43 Taani tamaarissiyaawaa hinttenttu akeekenawe ayaasee? Taani
tamaarissiyaawaa hinttenttu akkena diraassa.
44 Hinttenttu, hinttenttu aawuwaa iita ayaanaa naanaa; k'ay hinttenttu, hinttenttu
aawuu amottiyaawaa ootsanaw koyyiita. I kaseppe doommiide, shemppuwaa
wod'eeddawaa; tumatetsay aan baynna diraw, tumatetsaakko shiik'i erenna. I
wordduwaa haasayiyaa wode, bareppe haasayee; ayaw gooppe, I
worddanchchaanne k'ay worddookka aawuwaa.
45 Shin Taani tumuwaa haasayiyaa diraw, hinttenttu Taana ammanikkita.
46 Hintteppe Taana nagaraa ootsishshin be'aaddi gaanaw danddayiyaawe oonee?
Taani tumuwaa haasayiyaawaa gidoppe, Taana ayaw ammanikkitee?
47 S'oossaa asaa gideedda uray S'oossay giyaawaa sisee; hinttenttu S'oossaa asaa
gidenna diraw, S'oossay giyaawaa sisikkita» yaageedda.

Yesuusi Abraahaamoppe Kasennakka De'ee

48 Ayihudatuu zaariide, «Nuuni neena, ‹Neeni Sammaariyaa asaa; neenan iita
ayyaanay de'ee› giidde bayizzeeddoo?» yaageeddino.
49 Yesuusi unttuntta, «Ta bolla iita ayyaanay baawa. Taani Ta Aabba bonchchay;
shin hinttenttu Taana kawushshiita.
50 Taani Ta huup'iyaw bonchchuwaa koyyikke; hewaa Taw koyyiyaawenne
pirddiyaawe de'ee.
51 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taani tamaarissiyaawaa naagiyaa ooninne
ubbakka hayk'k'enna» yaageedda.
52 Ayihudatuu zaariide, «Ne bolla iita ayyaanay de'iyaawaa nuuni ha"i ereeddo.
Abraahaame hayk'k'eedda; nabatuu hayk'k'eeddino; shin neeni, ‹Ta k'aalaa naagiyaa
ooninne ubbakka hayk'k'enna› yaaga.
53 Neeni hayk'k'eedda nu aawuwaa Abraahaamoppe daray? Nabatuu k'ay
hayk'k'eeddino. Neeni neena oona gaade k'oppay?» yaageeddino.
54 Yesuusi, «Taani Taana bonchchooppe, Ta bonchchuu mela; hinttenttu nu S'oossaa
giyaa Ta Aabbu Taana bonchchee.
55 Hinttenttu Aa erana d'ayooppekka, Taani Aa eray. Taani Aa erikke gooppe,
hinttenttuwaadan worddo giday; shin Taani Aa eray; k'ay Aa k'aalaakka naagay.
56 Hinttenttu aawuu Abraahaame, Ta yuussaa wodiyaa be'anaw laamoteedda;
be'iidekka nashetteedda» yaageedda.
57 Ayihudatuu zaariide Aa, «New haray atto ishatamu laytsaa kumibeennawe
Abraahaama be'aaddii?» yaageeddino.
58 Yesuusi unttuntta, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Abraahaamo
yelettanaappekka kase Taani Taana» yaageedda.
59 Hewaa diraw, unttunttu Yesuusa c'addanaw shuchchaa akkeeddino; shin Yesuusi
unttunttuppe geemettiide, Geeshsha Golliyaappe beedda.

9

Yesuusi K'ook'a Gidiide Yeletteedda Bitaniyaa Patseedda

1 Yesuusi biidde, yelettoodeppe k'ook'a gidiide de'iyaa itti bitaniyaa be'eedda.
2 Yesuusa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, ha bitanii k'ook'a gidiide
yelettanaadan, nagaraa ootseeddawe oonee? I ootseedeeyye? Woy Aa
yeleeddawanttu ootseeddinoo?» yaagiide oochcheeddino.
3 Yesuusi, «S'oossaa kiitay Aa bollan k'onc'c'ana mala k'ook'eeddappe attin, I woy
Aa daayanne Aa aabbu nagaraa ootsibeykkino.
4 Nuuni sa'ay k'ammennaan de'ishshin, Taana kiitteeddawaa oosuwaa ootsanaw
bessee. Ooninne ootsanaw danddayenna k'ammay yee.
5 Taani alamiyaan de'aadde alamew poo'o» yaageedda.
6 Yesuusi hewaa giide, sa'aan c'uchcheedda; bare c'uchchaan guutsa urk'k'aa
shugissiide, he urk'k'aan k'ook'a bitaniyaa ayfiyaa okkiide,
7 «Baade Salihooma giyaa dagatteedda haatsaan ne ayfiyaa meec'c'a» yaageedda.
«Salihooma» giyaawe «Kiitetteeddawaa» guussaa. Hewaa diraw, bitanii biide, bare
ayfiyaa meec'ettiide, s'eelliidde simmeedda.
8 Bitaniyaa shooratuunne bitanii kase woossishin be'eedda asay, «Hawe uttiide
woossiyaa bitaniyaa gidenneeyee?» yaageeddino.
9 K'ay amareedawanttu, «Hawe aattennee» yaageeddino.
Haranttu k'ay, «Tuytti, hawe Aa malatiyaawaappe attin, Aa gidenna» yaageeddino.
Shin bitanii, «Taani aattee» yaageedda.
10 Unttunttu bitaniyaa, «Yaatina, ne ayfii waan s'eelleeddee?» yaagiide
oochcheeddino.
11 I zaariide, «Yesuusa geetettiyaa bitanii guutsa urk'k'aa shugissiide, ta ayfiyaa
okkiide, ‹Salihooma geetettiyaa dagatteedda haatsaani baade ne ayfiyaa meec'etta›
yaageedda. Taani baade meec'ettaade s'eellaad» yaageedda.
12 Unttunttu Aa, «I hak'an de'ii?» yaagiide oochcheeddino.
Bitanii, «Taani erikke» yaageedda.
13 Unttunttu kase k'ook'iide s'eelleedda bitaniyaa Parisaawatuwaakko afeeddino.
14 Yesuusi urk'k'aa shugissiide, bitaniyaa ayfiyaa patseedda gallassay Sambbata
gallassaa.
15 Hewaa diraw, bitanii waan s'eelleeddenttonne Parisaawatuu Aa gujjiide
oochcheeddino. Bitanii unttunttoo, «I ta ayfiyaan guutsa urk'k'aa wotseedda. Ta
ayfiyaa meec'ettaade ha"i s'eellaad» yaageedda.
16 Parisaawatuwaappe ittuu ittuu, «Hawaa ootseedda bitanii Sambbataa higgiyaa
naagenna diraw, S'oossaa mataappe yibeenna» yaageeddino.
Shin haranttu, «Nagaranchcha Asay hawaa mala wolk'k'aama malaataa waan
ootsanaw danddayii?» yaagiide unttunttu barenttu gidduwaan shaaketteeddino.
17 Hewaa diraw, Parisaawatuu bitaniyaa itti kaala gujjiide, «I ne ayfiyaa
dooyyeedda diraw, aabaa waagay?» yaageeddino.
Bitanii, «I nabiyaa» yaageedda.
18 Ayihudatuu he s'eelleedda bitaniyaa aattonne aawuwaa s'eesiide oochchana
gakkanaw, bitanii k'ook'a gideeddawaanne ha"i I s'eelliyaawaa ammanibeykkino.
19 Ayihudatuu Aa aattonne aawuwaa, «Hinttenttu, ‹K'ook'a gidiide yeletteedda› giyaa
hinttenttu na'ay hawe? Yaatina, ha"i waaniide s'eelleeddee?» yaagiide
oochcheeddino.
20 Bitaniyaa daayanne aawuu, «Hawe nu na'aa gideeddawaanne k'ook'a gidiide
yeletteeddawaa nuuni ereetto.

21 Shin ha"i I waan s'eelleeddentto, nuuni erokko; woy Aa ayfiyaa ooni
patseeddentto, nuuni erokko. Aa oochchite; I donzza asaa; barebaa haasayanaw
danddayee!» yaageeddino.
22 Bitaniyaa daayanne aawuu Ayihudatoo yayyeedda diraw, hewaa geeddino; ayaw
gooppe, Ayihudatuu Yesuusi Kiristtoosa yaagiide markkattiyaa uray de'ooppe, he
uraa Ayihuda woosa golliyaappe kessanaw kaseti k'ofaa k'achchi wotseeddino.
23 Aa daayanne aawuu, «I donzza asaa; Aa oochchite!» geeddawe hawaassa.
24 Hewaa diraw, k'ook'a gidiide yeletteedda bitaniyaa unttunttu laa'entsuwaa
s'eesiide, «S'oossaa galataa; ha bitanii nagaranchcha gidiyaawaa nuuni ereetto»
yaageeddino.
25 Bitanii, «I nagaranchcha gidiyaawaanne, gidennawaa erikke; taani k'ook'a
gidiyaawaanne ha"i s'eelliyaawaa he ittibaa eray» yaageedda.
26 Unttunttu zaariide bitaniyaa, «I new ayaa ootseedee? I ne ayfiyaa wooti
patseedee?» yaageeddino.
27 I unttuntta, «Taani hinttenttoo odaaddi; sisibeykkita. Ayaw laa'entsuwaa sisanaw
koyyiitee? Hinttekka Yesuusa kaalliyaawantta gidanaw koyyiitee?» yaageedda.
28 Unttunttu Aa boriidde, «Neeni he bitaniyaa kaalliyaawaa; nuuni Musa
kaalliyaawantta.
29 S'oossay Musew haasayeeddawaa nuuni ereetto; shin ha bitaniyaa gidooppe, I
hak'appe yeeddenttonne nuuni erokko» yaageeddino.
30 Bitanii, «I hak'appe yeeddenttonne hinttenttu erennawe maalalissiyaawaa; shin I
ta ayfiyaa patseedda!
31 S'oossaw yayyiyaa uraynne S'oossay koyyiyaawaa ootsiyaa uray de'ooppe, he
uraabaa S'oossay sisiyaawaappe attin, nagaranchchatuwaabaa sisenna.
32 K'ook'a gidiide yeletteedda asaa ayfiyaa ooninne patsina, sa'ay med'ettoodeppe
doommina, sisetti erenna.
33 Ha bitanii S'oossaappe yibeennawaa gidintto, ittibaanne ootsanawukka
danddayenna» yaageedda.
34 Unttunttu zaariide aw, «Neeni nagaraan yelettaade dic'c'eeddawe nuuna
tamaarissanaw koyyay?» yaageeddino; Ayihuda woosa golliyaappe kare Aa
kesseeddino.

Wozanaa K'ook'atetsaa

35 Unttunttu bitaniyaa kare kesseeddawaa Yesuusi siseedda; Yesuusi bitaniyaa
demmiide, «Asaa Na'aa ammanay?» yaageedda.
36 Bitanii Yesuusa, «Godaw, taani Aa ammananaadan I oonee? Taw odaarikkii!»
yaageedda.
37 Yesuusi bitaniyaa, «Neeni Aa be'aadda; ha neenanna haasayiyaawekka Aa»
yaageedda.
38 Bitanii zaariide, «Godaw, ammanay» yaagiide Yesuusaw goyinneedda.
39 Yesuusi, «K'ook'atuu s'eelana malanne s'eelliyaawanttu k'ook'ana mala, taani
pirddanaw ha sa'aa yaad» yaageedda.
40 Aanana de'iyaa amareeda Parisaawatuu hewaa sisiide, «Nuunikka k'ook'eyee?»
yaagiide oochcheeddino.
41 Yesuusi, «Hinttenttu k'ook'a gideeddentto, hinttenttoo nagaraa gidenna; shin ha"i
hinttenttu, ‹Nuuni s'eelleetto› yaagiita; hinttenttu nagaraanna de'iita» yaageedda.

10

Yesuusi Lo"o Hentsanchchaa

1 Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; dorssaa sikuwaa penggiyaanna
gelennaan harasaanna geliyaa ooninne kaysuwaanne paannuwaa.

2 Shin penggiyanna geliyaawe dorssaa heemmiyaa asaa.
3 Penggiyaa naagiyaawe aw penggiyaa dooyyee; dorssatuukka Aa kooshshaa sisana; I bare dorssatuwaa unttunttu suntsan suntsan s'eesiide, kare kaaletsana.
4 I barewantta kare kesseeddawaappe guyyiyaan, unttunttuppe sintsanna hamettee; unttunttukka Aa kooshshaa eriyaa diraw, Aa kaalliino.
5 Hara uraa kooshshaa unttunttu erenna diraw, aappe bak'atanaappe attin, Aa geeduwaa kaallikkino» yaageedda.
6 Yesuusi unttunttoo ha leemisuwaa odeedda; shin I unttunttoo ay odinttonekka unttunttu akeekibeykkino.
7 Yesuusi k'aykka unttunttoo, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taani dorssatoo geliyaa penggiyaa.
8 Taappe kase yeedda ubbay kayisuwaanne paannuwaa; shin dorssatuu unttunttu giyaawaa sisibeykkino.
9 Penggii taana; taanan geliyaa ooninne attanawaa. I gelananne kesana; k'ay lo"o maatay de'iyaa saakka demmanawaa.
10 Kayisuu wuu"anaw, wod'anawunne d'ayissanaw yiyaawaappe attin, harabaw yeenna; taani unttunttoo de'uu de'ana malanne kumiide palahana mala yaad.
11 «Taani dorssaa loytsa heemmiyaawaa; dorssaa loytsi heemmiyaawe he dorssatuwaa diraw hayk'k'ee.
12 Miishshaa akkiide heemmiyaa uray walliyaa yiyaa wode be'iide, dorssatuwaa yeggi bashiide bak'atee. Ayaw gooppe, dorssatuu aawantta gidikkino; k'ay ikka dorssatuwaa heemmiyaawaa gidenna. Hewaa diraw, dorssatuwaa oyk'k'eenne laalee.
13 Shaluwaa akkiide heemmiyaawe bare shaloo heemmiyaa dirawunne dorssaabay Aa k'ofetsenna diraw, dorssatuwaa aggiide bak'atee.
14-15 «Taani dorssaa loytsa heemmiyaawaa; Ta Aabbu Taana eriyaawaadan, Taanikka k'ay Ta Aabba eray. Hewaadankka, Taani Ta dorssatuwaa eray; Ta dorssatuukka Taana eriino. K'ay Taani Ta dorssatuwaa diraw, hayk'k'anaw koyaad.
16 Ha sikkuwaan baynna hara dorssatuukka Taw de'iino. Taani unttunttakka ahanaw bessee. K'ay unttunttu Ta kooshshaa sisana; itti wudii de'ana; heemmiyaawekka ittuwaa gidanawaa.
17 «Taani Ta shemppuwaa zaaraadde akkana mala, aatsaade immanaw koyyiyaa diraw, Ta Aabbu Taana siik'ee.
18 Taani dosaade Ta shemppuwaa aatsa immiyaawaappe attin, Taappe ooninne akkena. Taw Ta shemppuwaa aatsa immiyaa maatay de'ee; k'ay zaaraadde akkanawukka maatay de'ee. Taani ha azazuwaa Ta Aawuwaappe akkaad» yaageedda.
19 He haasayaa diraw, Ayihudatuwaa gidduwaan k'aykka shaakuu med'etteedda.
20 Unttunttuppe dariyaa baggay, «Aan s'alahii de'ee! I gooyee! Aa haasayaa ayaw sisiitee?» yaageeddino.
21 Haratuu k'ay «S'alahii oyk'k'eedda Asay hawaadan haasayenna; s'alahii k'ook'a asaa ayfiyaa s'eelissanaw danddayiiyee?» yaageeddino.

Yesuusi Is's'etteedda

22 Yerusaalamen Geeshsha Golliyaa anjjisseedda gallassaa hassayissiyaa Baalay gakkeedda; sa'ay he wode balgguwaa.
23 Yesuusi Geeshsha Golliyaan Solomona baranddaan, yaanne haanne hamettee.
24 Ayihudatuu Yesuusa matan yuuyyi aad'd'iide, «Neeni nuuna awude gakkanaw sid'issaadde wotsanii? Neeni Kiristtoosa giddoppe, nuw geeshshaade oda» yaageeddino.

25 Yesuusi unttunttoo zaariide, «Taani hinttenttoo odaaddi; shin Taana
ammanikkita; Taani Ta Aabbu suntsan ootsiyaa kiitay Tabaa markkattee.
26 Shin hinttenttu Ta dorssaa gidenna diraw ammanikkita.
27 Ta dorssatuu Ta kooshshaa sisiino; Taani unttuntta eray; unttunttukka Taana
kaalliino.
28 Taani unttunttoo med'inaa de'uwaa immay; k'ay unttunttu ubbakka
hayk'k'ikkino. Ooninne Ta kushiyaappe unttuntta wotsi akkanaw danddayenna.
29 Unttuntta Taw immeedda Ta Aabbu ooppenne* aad'd'ee; ooninne Ta Aabbu
kushiyaappe unttuntta wotsi akkanaw danddayenna.
30 Tanne Ta Aabbu ittuwaa» yaageedda.
31 Ayihudatuu Yesuusa c'addanaw k'aykka shuchchaa dentseeddino.
32 Yesuusi unttuntta, «Taani ootsanaw Ta Aabbu Taw immeedda daro lo"o oosuwaa
hinttentta bessaaddi; hewanttuppe hak'awanttu diraw, Taana shuchchaan
c'addanaw koyyiitee?» yaageedda.
33 Ayihudatuu zaariide, «Nuuni neena lo"o oosuwaa diraw, shuchchaan c'addanaw
koyyokko; shin neeni S'oossaa bolla boriyaa k'aalaa haasayiyaa dirawunne k'ay asaa
gidaadde ne huup'iyaa S'oossaa ootseedda diraw, c'addanaw koyyeetto!»
yaageeddino.
34 Yesuusi zaariide, «Hinttenttu higgiyan S'oossay, ‹Hintte s'oossatuwaa› geeddawe
s'aafettibeennee?
35 S'oossaa Mas'aafatuwaa laammanaw danddayettenna; S'oossay bare k'aalay
yeedda asatuu, ‹s'oossatuwaa› giide s'eeseeddawaa gidooppe,
36 Taani, ‹Taani S'oossaa Na'aa› geedda diraw, Ta Aabbu anjjiide, sa'aa kiitteedda
Taana, ‹S'oossaa bolla boriyaa k'aalaa haasayaa› yaagiitee?
37 Taani Ta Aabbu ootsiyaawaa ootsana d'ayooppe, Taana ammanoppite.
38 Shin Taani ootsiyaawaa gidooppe, haray atto hinttenttu Taana ammanana
d'ayooppekka, Ta Aabbu Taanan de'iyaawaanne Taanikka Ta Aabbun de'iyaawaa
eranaadaaninne akeekanaadan, Ta oosuwaa ammanite» yaageedda.
39 K'aykka unttunttu Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin I unttunttuppe kessi akkiide
beedda.
40 Yohaannisi kase s'ammak'iyaasaa Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa Yesuusi
pinniide, yaan de'eedda.
41 Daro Asay Yesuusakko yiide, «Yohaannisi wolk'k'aama malaataa ootsibeenna;
shin I ha bitaniyaabaa haasayeeddabay ubbay tuma» yaageeddino.
42 Yaan daro Asay Yesuusa ammaneedda.

11

Ali'aazara Hayk'uwaa

1 Biitaaniyaa giyaa k'eeri katamaan Ali'aazara giyaa itti bitanii harggeedda; he
katamay Mayraamanne izi michchata Martta de'eedda katamaa.
2 Godaa gediyaa shittuwaa okkaade, bare binnanaan Aa gediyaa
k'uc'c'eeddawunna he Mayraamo; harggeeddawe k'ay izi ishaa Ali'aazara.
3 Hewaa diraw, michchatuu, «Godaw, neeni siik'iyaawe harggeedda» giide
Yesuusaw kiitteeddino.
4 Yesuusi hewaa siseedda wode, «Taani S'oossaa Na'ay harggiyaa gaasuwaan
bonchchettana mala, S'oossaa bonchchoo ha harggii Ali'aazara oyk'k'eeddappe attin,
wod'iyaa harggiyaa gidenna» yaageedda.
5 Yesuusi Martto, izi michchatonne Ali'aazara siik'ee;

---

* **10:29** ***Ooppenne:*** Ubbaappe guussaa. **10:33** Wog. 24:16 **10:34** Maz. 82:6

6 Ali'aazar harggeeddawaa Yesuusi siseedda wode, bare de'iyaa sa'aan laa"u
gallassaa peesheedda.
7 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi barena kaalliyaawantta «Laa'entsuwaa Yihudaa
gadiyaa boytte» yaageedda.
8 Yesuusa kaalliyaawanttu zaariide, «Tamaarissiyaawoo, guutsa wodiyaappe kase
Ayihudatuu neena shuchchaan c'addanaw koyyeeddino; k'aykka yaa baanii?»
yaageeddino.
9 Yesuusi, «Itti gallassan tammanne laa"u saatii de'enneeyye? Gallassi hamettiyaa
Asay d'ubettenna; ayaw gooppe, I ha sa'aa poo'uwaa be'ee.
10 Shin k'amma hamettiyaa uray de'ooppe, poo'uu aan baynna diraw, d'ubettee»
yaageedda.
11 Yesuusi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, k'aykka unttunttoo, «Nu dabbuu
Ali'aazar gem"isheedda; shin gem"ishuwaappe Aa dentsanaw Taani bay» yaageedda.
12 Yesuusa kaalliyaawanttu zaariide, «Godaw, I gem"isheeddawaa gidooppe, aw
lo"anawaa» yaageeddino.
13 Ali'aazar hayk'k'eeddawaa Yesuusi odeedda; shin Ali'aazar gem"ishiide
giseeddawaa odeedda giide, unttunttu k'oppeeddino.
14 Hewaa diraw, Yesuusi geeshshiide unttuntta, «Ali'aazar hayk'k'eedda.
15 Hinttenttu ammanana mala, taani he sa'aan de'ennawoo, hinttenttu diraw
nashettay. Shin denddite; aakko boytte» yaageedda.
16 Hewaappe guyyiyaan, manttiyaa geetettiyaa Toomaasi bare laggetsatuwaa
Yesuusa kaalliyaawantta, «Yesuusanna hayk'k'anaw nuunikka k'ay boytte!»
yaageedda.

Yesuusi, Dendduwaanne De'uwaa

17 Yesuusi gakkiyaa wode, Ali'aazaraw moogettoodeppe oyddu gallassaa
gideeddawaa demmeedda.
18 Biitaaniyaa katamay Yerusaalameppe heezzu kiilo miitiriyaa keenaa haakkee.
19 Daro Ayihudatuu Marttonne Mayraamo unttunttu ishay hayk'k'eeddawoo
mentsetsanaw yeeddino.
20 Martta Yesuusi yeeddawaa sisaadde, Aa mokkanaw kessaaddu; shin Mayraama
gollen ataadu.
21 Martta Yesuusa, «Godaw, neeni hawaan de'eeddawaa gidintto, ta ishay
hayk'k'enna.
22 Shin neeni woossiyaawaa ay gidooppenne, S'oossay new haray atto ha"ikka
immanawaa taani eray» yaagaaddu.
23 Yesuusi, «Ne ishay hayk'uwaappe denddana» yaageedda.
24 Martta, «Wodiyaa wurssetsaan* dendduwaa gallassi, I hayk'uwaappe
denddanawaa taani eray» yaagaaddu.
25 Yesuusi iziw, «Taani dendduwaanne de'uwaa; Taana ammaniyaa uray haray atto,
hayk'k'ooppekka de'uwaan de'anawaa.
26 K'ay de'uwaan de'iyaa uraynne Taana ammaniyaa uray ubbay ubbaakka
hayk'k'enna; hewaa neeni ammanay?» yaageedda.
27 Martta zaaraadde, «Godaw, Ee taani ammanay; neeni S'oossaa Na'aa, sa'aa
yaanaw de'iyaa Kiristtoosa gidiyaawaa taani ammanay» yaagaaddu.
28 Martta hewaa geeddawaappe guyyiyaan, baade bare michchatiw geeman
s'eesaade, «Tamaarissiyaawe yiide, neena koyyee» yaagaaddu.
29 Mayraama hewaa siseedda wode, elleella dendda ek'k'aade Yesuusakko baaddu.

---

* **11:24** *Wodiyaa wurssetsaan:* S'oossay asaa zeretsaa ubbaa pirddaw shiishshiyaa wode guussaa.

30 Yesuusi Martta Aa mokkeedda sa'aan de'eeppe attin, biro k'eeri katamaa
gakkibeenna.
31 Mayraamo mentsetsiidde, gollen izinna de'iyaa Ayihudatuu, iza ellekka dendda
ek'k'aade kare kesiyaawaa be'iide, Ali'aazar moogetteedda duufuwaa baade yaan
yeekkanaw hanaw yaagiide, izo kaalliide keseeddino.
32 Mayraama Yesuusi de'iyaasaa baade Yesuusa be'eedda wode, Aa gediyaa bollan
kunddaaddu; «Godaw, neeni hawaan de'eeddawaa gidintto, ta ishay hayk'k'enna
shin!» yaagaaddu.
33 Yesuusi iza yeekkiyaawaanne k'ay izinna yeedda Ayihudatuukka yeekkiyaawaa
be'iide, bare wozanaan daro seeletteedda; k'ay tookki shemppeedda.
34 Unttuntta, «Hak'an moogeedditee?» yaagiide oochchina, «Godaw, yaade be'a»
yaagiide zaareeddino.
35 Yesuusi afos's'eedda.
36 Hewaa diraw, Ayihudatuu, «Ali'aazara I ay keenaa siik'intto be'ite!» yaageeddino.
37 Shin unttunttuppe ittuu ittuu, «Hawe k'ook'a bitaniyaa s'eelisseeddawe ha bitanii
hayk'k'ennaadan udanaw danddayennee?» yaageeddino.

Yesuusi Ali'aazara Hayk'uwaappe Dentseedda

38 Yesuusi k'aykka wozanaappe k'arettiide, Ali'aazar moogetteedda duufuwaakko
beedda; he duufuu gonggoluwaa gidiide shuchchaan k'um"etti utteedda.
39 Yesuusi, «Shuchchaa diggite!» yaagiide azazeedda.
Hayk'k'eedda bitaniyaa michchata Martta, «Godaw, I hayk'k'oodeppe oyddu
gallassaa gideedda diraw, ha"i s'ink'k'anawaa!» yaagaaddu.
40 Yesuusi Martto, «Ammaniyaawaa gidooppe, neeni S'oossaa bonchchuwaa
be'anawaa Taani new odabeykkitaa?» yaageedda.
41 Unttunttu shuchchaa dentseeddino; Yesuusi saluwaa pude s'eelliide, «Aawoo,
Taani giyaawaa neeni siseedda diraw, neena galatay.
42 Neeni ubbaa wode sisiyaawaa Taani eray; shin hawaan yuuyyi aad'd'iide
ek'k'eedda Asay neeni Taana kiitteeddawaa ammanana mala, hawaa Taani unttunttu
diraw gay» yaageedda.
43 Yesuusi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide,
«Ali'aazaraa, haa kessa!» yaageedda.
44 Hayk'k'eedda Ali'aazara kushiinne gedii shaluwaan k'ashetti uttiide Aa
deemuukka afilaan kametti utteeddawe kesina Yesuusi unttuntta, «Billi aggite! Bo!»
yaageedda.

Kiristtoosa Bolla Mak'k'eteeddino
(Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Luk'. 22:1-2)

45 Hewaa diraw, Mayraamikko yeedda Ayihudatuwaappe c'oratuu Yesuusi
ootseeddawaa be'iide, Aa ammaneeddino.
46 Shin unttunttuppe ittuu ittuu Parisaawatuwaakko biide, Yesuusi ootseeddawaa
unttunttoo odeeddino.
47 Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu shiik'uwaa
shiishshiide, «Ha bitanii daro wolk'k'aama malaataa ootsiyaa diraw, ayaa ootsanee?
48 Nuuni Aa c'o"u giide, aggooppe, Asay ubbay Aa ammananawaa; k'ay Roome
gadiyaa asatuu yiide, nu Geeshsha Golliyaanne nu asaa d'ayissana» yaageeddino.
49 Unttunttuppe ittuu K'ayaafaa giyaa, he laytsi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappo
gideeddawe, «Hinttenttu ayinne erikkita!
50 Asay ubbay d'ayiyaawaappe asaa ubbaa diraw, itti Asay hayk'k'iyaawe lo"a
gidiyaawaa hinttenttu akeekite?» yaageedda.
51 I hewaa bareppe gibeenna; shin he laytsi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappo
gidiyaa diraw, Yesuusi Ayihuda asaa diraw hayk'k'anaw bessiyaawaa Nabii odeedda.

52 K'ay Yesuusi Ayihuda asaa s'alalaw hayk'k'enna; shin laaletti de'iyaa S'oossaa
naanaa ittuwaa ootsi shiishshanaw hayk'k'anawaa.
53 He gallassaappe doommiide, unttunttu Aa wod'anaw mak'k'eteeddino.
54 Hewaa diraw, Yesuusi Ayihudatuu gidduwaan k'onc'c'iyaan yaa haa
hamettibeenna; shin mela biittaa gas'aan de'iyaa gadiyaa, Efireema geetettiyaa
katamaa beedda. Barena kaalliyaawanttunna hewaan takkeedda.
55 Ayihudatuu Paasigaa bonchchiyaa gallassay mateedda; k'ay daro Asay barena
geeshshanaw, Paasigaa bonchchiyaa gallassay gakkanaappe kase dumma dumma
saappe Yerusaalame beedda.
56 Unttunttu Yesuusa koyyiino; Geeshsha Golliyaan ek'k'iide, «Ayaa k'oppiitee?
Paasigaa bonchchiyaasaa Yesuusi yeennee?» yaagiide ittuu ittuwaa oochcheeddino.
57 K'ay k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Yesuusa k'achchanaw, I
de'iyaasaa eriyaawe ooninne barenttoo odana mala azazeeddino.

12

Yesuusa Shittuwaa Okkeedda Mishiratto
(Mat. 26:6-13; Mar. 14:3-9)

1 Paasigaa bonchchiyaa gallassaappe usuppun gallassaa kasetiide, Yesuusi I
hayk'uwaappe dentseedda Ali'aazar de'iyaa Biitaaniyaa giyaa katamaa beedda.
2 He sa'aan unttunttu aw kawuwaa katseeddino; Ali'aazar aanana uttiide ittippe
miyaawanttu giddon utti de'ishshin, Martta kawuwaa gisha mizaaddu.
3 Mayraama daro shaluwaan zal"ettiyaa itti s'aaramusiyaa gidiyaa narddoosa
geetettiyaa geeshsha shittuwaa ahaade, Yesuusa gediyaa okkaade bare binnanaan Aa
gediyaa k'uc'c'aaddu; golliyaa ubbay shittuwaa sawuwaan toshikku gee.
4 Shin Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuu, Yesuusa aatsi immanawe, Yihudaa
Ask'k'orootu,
5 «Ha shittuu heezzu s'eetu diinaariyaani zal"ettina, ayaw hewe hiyyeesaw
imettennee?» yaageedda.
6 I kayisuwaa gideedda diraw, hewaa geeddappe attin, hiyyeesaw k'arettiide
gibeenna; I miishshaa k'arc'c'iitiyaa oyk'k'iyaawaa gidiyaa diraw, ubbaa wode aappe
barew akkeedda.
7 Yesuusi, «Ha shittuwaa Taani moogettiyaa gallassay gakkanaw iza ayaw
minjjanee? Izo aggite.
8 Hiyyeesatuu ubbaa wode hinttenanna de'ana; shin Taani ubbaa wode hinttenana
de'ikke» yaageedda.
9 Ayihudatuwaappe daro Asay Yesuusi Biitaaniyaan de'iyaawaa sisiide, yaa
beedda; unttunttu Yesuusa be'ana gishsha s'alalaw gidennaan, I hayk'uwaappe
dentseedda Ali'aazarakka be'anaw beeddino.
10 Hewaa diraw, k'eesatuwaa kaappatuu Ali'aazarakka k'ay wod'anaw
mak'k'eteeddino.
11 Ayaw gooppe, Ali'aazara gaasuwaan daro Ayihudatuu barena kaaletsiyaawantta
aggiide, Yesuusa ammaniino.

Yesuusi Bonchchuwaan Yerusaalame Geleedda
(Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Luk'. 19:28-40)

12 Wonttetsa gallassi Paasigaa bonchchiyaasaa yeedda daro Asay Yesuusi
Yerusaalame biyaawaa siseedda.
13 Yaatiide zambbaa haytsaa oyk'k'iide,* Aa mokkanaw keseeddino. Barenttu
kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,
«S'oossay galatetto!

12:8 Zar. 15:11 * **12:13** ***Zambbaa haytsaa oyk'k'iide:*** Hawe Ayihuda Asay eretteedda asaa mokkiyaa wogaa.

S'oossaa suntsan yiyaa Israa'eeliyaa kaatii anjjetteeddawaa!»
yaageeddino.
14-15 S'oossaa Mas'aafay,
«S'iyoone katamaw, yayyoppa!
Be'a, ne kaatii hare maraa bolla uttiide yee»
giyaawaadan, Yesuusi hare maraa demmiide, Aa toggeedda.
16 Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa kase akeekibeykkino; shin Yesuusi
bonchchetteeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa Mas'aafay hewaa ubbaa
geeddawaanne k'ay unttunttukka hewaa ubbaa Yesuusaw ootseeddawaa
hassayeeddino.
17 Ali'aazar moogetteedda gonggoluwaappe Yesuusi Aa s'eesiide, hayk'uwaappe
dentseedda wode, Yesuusanna de'iyaa daro Asay Yesuusaw markkatteedda.
18 Daro Asay Aa mokkanaw kesseeddawe, I he wolk'k'aama maalaliyaawaa
ootseedda diraassa.
19 Hewaa diraw, Parisaawatuu ittuu ittuwaa, «Hinttenttu ayinne ootsanaw
danddayennawaa be'iitee! Be'ite, gade ubbay Aa geeduwaa kaalleedda» yaageeddino.
20 Paasigaa bonchchiyaa gallassi goyinnanaw Yerusaalame beeddawanttu giddon
itti itti Giriike asatuu de'iino.
21 Unttunttu Galiilaa gadiyaan Beetesayda geetettiyaa katamaappe yeedda
Pilip'p'oosakko biide, «Godaw, nuuni Yesuusa be'anaw koyeetto» yaagiide
woosseeddino.
22 Pilip'p'oosi biide, Inddiraasaw odina laa"atuukka biide, Yesuusaw odeeddino.
23 Yesuusi unttunttoo hawaadan yaageedda; «Taani, Asaa Na'ay, bonchchettiyaa
saatii gakkeedda.
24 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; itti zarggaa ayfatta biittaan wod'd'aade
wook'k'ana d'ayooppe, barekka attaw. Shin he zarggaa ayfatta wook'k'ooppe, daro
ayfiyaa ayfaw.
25 Bare shemppuwaa siik'iyaa ooninne bayizzee; k'ay bare shemppuwaa ha sa'aan
is's'iyaa ooninne med'inaa de'oo ashshee.
26 Ooninne Taw ootsooppe, Taana kaallanaw bessee; k'ay Taani de'iyaa sa'aan Taw
ootsiyaawekka de'anawaa. Taw ootsiyaa oonanne, Ta Aabbukka Aa bonchchanawaa.
27 «Ha"i Ta shemppuu daro un"etteedda; yaatina waagoo? Taani, ‹Ta Aabboo, Taana
ha saatattippe ashsharikki› yaagoo? Tuytti, Taani ha saatiyaan yeeddawe hawaa
diraassa.
28 Ta Aabboo, ne suntsaa bonchcha» yaageedda.
He wode saluwaappe, «Taani Ta suntsaa bonchchaad; k'aykka gujjaade
bonchchana» yaagiyaa k'aalay yeedda.
29 He sa'aan ek'k'eedda c'ora Asay he k'aalaa sisiide, «Hewe guuguntsaa» yaageedda.
Haranttu k'ay, «Kiitanchchay aw haasayeedda» yaageeddino.
30 Yesuusi zaariide unttuntta, «Ha k'aalay hinttenttu diraw yeeddawaappe attin, Ta
diraassa gidenna.
31 Ha sa'ay pirddettiyaa wodii ha"a; ha sa'aa† mooddiyaawe ha"i kare olettanawaa.
32 K'ay Taani mask'k'aliyaa bolla kak'ettiyaa wode, asaa ubbaa Taakko
goochchana» yaageedda.
33 I hewaa geeddawe ay mala hayk'uwaa I hayk'k'anenttonne unttuntta
erissanaassa.

12:13 Maz. 118:25 † **12:31** ***Ha sa'aa:*** Guussay ha alamiyaa gidiide ha Yohaannisa mishiraachchuwaan de'iyaa ha sa'aa giyaawe ha sa'aa bolla de'iyaa asaanne unttunttu kahaa baressa ootsiide mooddiyaa iitaa ayaanaa wolk'k'aa bessee.

34 Daro Asay zaariide Yesuusa, «Nu higgii Kiristtoosi med'inaw de'iyaawaa odee.
Yaatina, neeni waagaade, ‹Asaa Na'ay mask'k'aliyaa bolla kak'k'etana› gay? He Asaa
Na'ay oonee?» yaageeddino.
35 Yesuusi, «Poo'uu hinttenanna guutsa wodiyaa gam"anawaa. Hinttenttoo
d'umenna mala, poo'uu de'ishshin, poo'uwaan hamettite. D'umaan hamettiyaa uray
hak'a binttonne erenna.
36 Poo'uwaa asaa gidana mala, hinttenttoo poo'uu de'ishshin, poo'uwaa ammanite»
yaageedda. Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyaan, biide unttunttuppe
geemetteedda.

Ayihudatuu Ammanennaan Is's'eedda Hanotaa

37-38 I hewaa keena wolk'k'aama malaataa unttunttu sintsan ootsooppekka,
nabiyaa Isiyaasi,
«Godaw, nu markkatetsaa ooni ammaneeddee?
Goday bare wolk'k'aa oona besseedee?»
geeddawe tuma gidana mala, unttunttu Aa ammanibeykkino.
39-40 Isiyaasi k'aykka,
«Unttunttu ayfii s'eellenna mala,
unttunttu wozanaykka akeekena mala,
unttunttu S'oossaakko simmina, I unttuntta patsenna mala,
S'oossay unttunttu ayfiyaa k'ook'isseedda.
Unttunttu wozanaa dammisseedda»
geedda diraw, unttunttu ammananaw danddayibeykkino.
41 Isiyaasi Yesuusa bonchchuwaa be'eedda dirawunne k'ay aabaa haasayeedda
diraw,‡ hewaa geedda.
42 Hewaa gidinakka, haray atto Ayihudatuu kaappatuwaappekka c'oratuu Yesuusa
ammaneeddino. Shin Parisaawatuu barena Ayihudatuu woosa golliyaappe kessiino
giide yayyeedda diraw, ammaneedda giide markkattibeykkino.
43 Ayaw gooppe, unttunttu S'oossaa sabaappe aatsiide, asaa sabaa siik'eeddino.
44 Yesuusi bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yaageedda; «Taana ammaniyaa ooninne
Taana kiitteeddawaakka ammaniyaawaappe attin, Ta s'alalaa ammanenna.
45 Taana be'iyaa ooninne Taana kiitteeddawaakka be'ee.
46 Taana ammaniyaa ubbay d'umaan de'enna mala, Taani poo'uwaa gidaade sa'aa
yaad.
47 Ta k'aalaa sisiide azazettena uraa oonanne Taani pirddikke; ayaw gooppe, Taani
alamiyaa ashshanaw yeeddawaappe attin, pirddanaw yabeykke.
48 Taana is's'iyaa oonanne k'ay Ta k'aalaa akkena oonanne pirddiyaawe de'ee.
Taani odeedda k'aalay wurssetsaa gallassi he uraa pirddana.
49 Ayaw gooppe, Taani hawaa Taappe haasayabeykke; shin Taana kiitteedda Ta
Aabbu Taani gaanawaanne haasayanawaa Taana azazeedda.
50 K'ay Aa azazuu med'inaa de'uwaa ahiyaawaa Taani eray; hewaa diraw, Taani
odiyaawe Ta Aabbu Taana oda giide odeeddawaa» yaageedda.

13

Yesuusi Bare Kaalliyaawanttu Gediyaa Meec'c'eedda

1 Paasigaa bonchchiyaa gallassay gakkanaappe kasetiide, ha sa'aappe shaakettiide,
Aawuwaakko biyaa wodii gakkeeddawaa Yesuusi ereedda; ha sa'aan de'iyaa
barewantta ubbaa wode siik'eedda; wurssetsay gakkanaw unttuntta siik'eedda.

12:34 Maz. 110:4; Isa. 9:7; Hiz. 37:25; Dan. 7:14 **12:37-38** Isa. 53:1 **12:39-40** Isa. 6:10 ‡ **12:41** *Isiyaasi Yesuusa bonchchuwaa be'eedda dirawunne k'ay aabaa haasayeedda diraw,* Woy Isiyaasi S'oossaa bonchchuwaa be'eedda dirawunne k'ay Yesuusabaa haasayeedda diraw,

2 Yesuusinne kaalliyaawanttu kawuwaa miishshin, Simoona na'aa Yihudaa
Ask'k'orootu Yesuusa aatsi immanaadan, s'alahii Aa k'ofissi wotseedda.
3 Yesuusi bare Aawuu ubbabaa Aa kushiyan wotseeddawaa, k'ay S'oossaa matappe
I yeeddawaanne, simmiide aakko baanawaa ereedda.
4 Yesuusi miyasaappe denddi ek'k'iide, bolla bagga mayuwaa k'aari wotsiide,
poos'aa bare s'eessan danc'c'eedda.
5 Hewaappe guyyiyaan, haatsaa meechchaa miishshaan tigiide, barena
kaalliyaawanttu gediyaa meechchaanne bare s'eessan danc'c'eedda poos'an
k'uc'ussaa doommeedda.
6 Yesuusi Simooni P'es'iroosakko yiina P'es'iroose, «Godaw, neeni ta gediyaa
meec'c'anaw hanayiyee?» yaageedda.
7 Yesuusi zaariide Aa, «Taani ootsiyaawaa neeni ha"i erakka; shin guyyeppe
eranaassa» yaageedda.
8 P'es'iroose, «Neeni ta gediyaa ubbakka meec'c'akka!» yaageedda.
Yesuusi Aa, «Taani ne gediyaa meec'c'ana d'ayooppe, newunne Tawunne
ittipetetsay baawa» yaagiide zaareedda.
9 Simoona P'es'iroose Yesuusa, «Godaw, yaatooppe, ta gediyaa s'alalaa meec'c'oppa;
ta kushiyaakka ta huup'iyaakka meec'c'a!» yaageedda.
10 Yesuusi zaariide, «Bollaa meec'etti diggeedda uray ooninne gediyaappe harabaa
meec'ettanaw koshshenna; aw ubbasaykka geeshsha. K'ay hinttenttukka geeshsha;
shin ubbay geeshsha gidikkita» yaageedda.
11 Ayaw gooppe, Yesuusi barena aatsi immana uray oonenttonne ereedda; I,
«Hinttenttu ubbay geeshsha gidikkita» geeddawe hawaassa.
12 Unttunttu gediyaa meec'c'eeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi bare mayuwaa
mayyiide, baresaa guyye simmi bi uttiide unttuntta yaageedda; «Taani hinttenttoo
ootseeddawaa akeekiitee?
13 Hinttenttu Taana, tamaarissiyaawoonne Godaw giita; Taani he hinttenttu
giyaawaa gidiyaa diraw, loytseeddita.
14 Taani hinttenttoo Godaanne hinttentta tamaarissiyaawaa gidaadde, hinttenttu
gediyaa meec'c'iyaawaa gidooppe, hinttenttukka ittuu ittuwaa gediyaa meec'c'anaw
bessee.
15 Ayaw gooppe, Taani hinttenttoo ootseeddawaadan, hinttenttukka ootsana mala,
hinttenttoo leemisuwaa gidaaddi.
16 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; k'oomay bare godaappe aad'd'enna. K'ay
kiitetteedda uraykka barena kiitteeddawaappe aad'd'enna.
17 Hinttenttu hewaa eriide ootsiyaawaa gidooppe anjjetteeddawantta.
18 «Taani hinttenttoo ubbabaa haasayikke. Taani dooreeddawantta eray; shin
S'oossaa Mas'aafay, ‹Taani barsseeddawe Ta kushiyaa sa"eedda› geeddawe tuma
gidanaw bessee.
19 Hewe haniyaa wode Taani Taana* gidiyaawaa hinttenttu ammanana mala, hewe
hananaappe kasetaade hinttenttoo hananawaa oday.
20 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taani kiittiyaa oonanne mokkiyaa uray
taanakka mokkee; k'ay Taana mokkiyaa ooninne Taana kiitteeddawaa mokkee»
yaageedda.

Yesuusi Barena Aatsi Immanawe Oonentto Kasetiide Odeedda
(Mat. 26:20-25; Mar. 14:17-21; Luk'. 22:21-23)

21 Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyaan, bare wozanaan daro metootiide,
«Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taana hintteppe ittuu aatsi immanawaa» giide
k'onc'c'iyaan odeedda.

13:18 Maz. 41:9 * **13:19** *Taani Taana:* Yoh. 8:24S'eellite.

22 I oona haasayinttonne, kaalliyaawanttoo ubbaakka erettennaan is's'ina, ittuu
ittuwaa s'eelleeddino.
23 Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuu, Yesuusi siik'iyaawe, Yesuusa matan utteedda.
24 Hewaa diraw, Simoona P'es'iroose he kaalliyaawaa simi"iide, «I oona gintto, ane
Aa oochcha» yaageedda.
25 Hewaa diraw, he kaalliyaawe Yesuusa haytsaakko shiik'iide, «Godaw, I oonee?»
yaageedda.
26 Yesuusi zaariide, «Taani ukitsaan c'abbaa tushaade immiyaawe Aa» yaageedda.
K'ay ukitsaa mentsi akkiide, c'abbaa tushiide, Simoona na'aa, Yihudaa Ask'k'orootaw
immeedda.
27 Yihuday ukitsaa mentsowaa akkowaappe guyyiyaan, Sees'aanay ellekka
Yihudaan geleedda. Yesuusi Aa, «Neeni ootsanawaa elleella ootsa!» yaageedda.
28 Shin he sa'aan utteeddawanttuppe ooninne Yesuusi hewaa Aa ayaw
geeddenttonne eribeenna.
29 Yihuday miishshaa k'arc'c'iitiyaa oyk'k'iyaa diraw, kaalliyaawanttuppe ittuu
ittuu Yesuusi Yihudaa, «Paasigaa bonchchiyaa gallassaw barena koshshiyaawaa
baade shamma woy hiyyeesaw mis'uwaataa imma geedda» yaagiide k'oppeeddino.
30 Yihuday ukitsaa mentsowaa akkiide, ellekka kare kesseedda; he wode sa'ay
k'amma.

Ooratsa Azazuwaa

31 Yihuday kare keseeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi yaageedda; «Ha"i Taani Asaa
Na'ay bonchchettaaddi: S'oossaykka Ta baggana bonchchetteedda.
32 S'oossay Ta baggana, Asaa Na'aa baggana bonchchettooppe, I bare huup'ew
Taana Asaa Na'aa bonchchanawaa; k'ay I Taana ellekka bonchchanawaa.
33 Ta naatoo, Taani hinttenanna daro wodiyaa gam"ikke. Hinttenttu Taana
koyyana; shin Taani Ayihudatuwaa, ‹Taani biyaasaa hinttenttu baanaw
danddaykkita› geeddawaadan, hinttewukka ha"i oday.
34 Taani hinttentta ooratsa azazuwaa azazay; ittuu ittuwaa siik'ite. Taani hinttentta
siik'eeddawaadankka, hinttenttu ittuu ittuwaa siik'ana bessee.
35 Hinttenttu ittuu ittuwaanna siik'ettooppe, Taana kaalliyaawantta gidiyaawaa
Asay ubbay erana» yaageedda.

P'es'iroose Kaddanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda
(Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Luk'. 22:31-34)

36 Simooni P'es'iroose Yesuusa, «Godaw, neeni hak'a bay?» yaageedda.
Yesuusi zaariide, «Taani biyaasaa neeni ha"i Taana kaallanaw danddayakka; shin
guyyeppe kaallana» yaageedda.
37 P'es'iroose, «Godaw, taani neena ha"i kaallanaw ayaw danddaykkitaa? Taani ne
diraw, hayk'k'anawukka giiga uttaad!» yaageedda.
38 Yesuusi zaariide, «Ta diraw hayk'k'anaw ha"i tumu giiga uttaaddii? Taani new
tumuwaa oday; kuttuu waassanaappe kase, neeni Taana heezzu gede kaddanaassa»
yaageedda.

14

Yesuusi Aawuwaakko Afiyaa Ogiyaa

1 Yesuusi kaalliyaawantta «Hinttenttu wozanay hirggoppo; S'oossaan ammanite;
Taanankka ammanite.*
2 Ta Aabbu gollen daro sa'ay de'ee. Hewaa gidennentto, Taani hinttenttoo hewaa
odikke; Taani hinttenttoo sa'aa giigissanaw bay.

---

* **14:1** *S'oossaan ammanite; Taanankka ammanite:* S'oossaan ammanuu hinttew de'ee guussay, Taanankka ammanuu de'ee guussaa.

3 Taani baade sa'aa giigisseeddawaappe guyyiyaan, Taani de'iyaa sa'aan
hinttenttukka de'ana mala, simma yaade hinttentta Taakko afana.
4 K'ay hinttenttu Taani biyaa ogiyaa eriita» yaageedda.
5 Toomaasi, «Godaw, neeni biyaasaa nuuni erokko; ogiyaa waaniide eranaw
danddayeetto?» yaageedda.
6 Yesuusi zaariide, «Ogii, tumuunne de'uu Taana; Ta baggannappe attin, ooninne Ta
Aabbukko baanaw danddayenna.
7 Hinttenttu Taana eriyaawaa gidintto, Ta Aabbakka erana; ha"ippe doommiide,
hinttenttu Aa eriitanne k'ay Aa be'eeddita» yaageedda.
8 Pilip'p'oosi Yesuusa, «Godaw, Aawuwaa nuuna bessa; hewe nuw gidanawaa»
yaageedda.
9 Yesuusi zaariide yaageedda; «Pilip'p'oosaa, Taani hawaa keena wodiyaa
hinttenanna de'inakka Taana erikkii? Taana be'eedda uray Aawuwaakka be'eedda;
yaatina, neeni waagaade, ‹Aawuwaa nuuna bessa› gay?»
10 Taani Aawuwaa giddon de'iyaawaa k'ay Aawukka Ta giddon de'iyaawaa neeni
ammanikkii? Taani hinttenttoo odiyaa k'aalaa Taani Taappe odikke; shin Ta giddon
de'iyaa Aawuu bare oosuwaa ootsee.
11 Taani Aawuwaa giddon de'iyaawaanne k'ay Aawukka Ta giddon de'iyaawaa
Taana ammanite; hewe d'ayooppe, Ta oosuwaabaw Taana ammanite.
12 «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taana ammaniyaa uray Taani ootsiyaa
oosuwaa ootsana. Taani Aawuwaakko biyaa diraw, he uray hawaappe aad'd'iyaa
oosuwaa ootsana.
13 Aawuu Na'aa gaasuwaan, Ta baggana bonchchettana mala, Ta suntsan
hinttenttu woossiyaa ubbabaa Taani hinttenttoo polana.
14 Hinttenttu Ta suntsan Taana ayaanne oochchooppekka, Taani polana.

Yesuusi Ayaana Geeshsha Kiittanaw Immeedda Hidootaa

15 «Hinttenttu Taana siik'iyaawaa gidooppe, Ta azazuwaa naagana.
16-17 Taani Aawuwaa woosana; hinttenanna med'inaw de'ana mala, tumatetsaa
Ayaanaa, hara mentsetsiyaawaa hinttenttoo I immana. Ha sa'ay he tumatetsaa
Ayaana be'ennawaanne erennawaa gidiyaa diraw, Aa akkanaw danddayenna; shin I
hinttenanna de'iyaa dirawunne hinttenttu giddon de'ana diraw, hinttenttu Aa eriita.
18 «Taani hinttentta aawuunne aata baynna yii'o naanaadan hintterekka
aggabashikke; Taani simmaade hinttenttukko yaana.
19 Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, alamii Taana laa'entsuwaa be'enna; shin
hinttenttu Taana be'ana; Taani de'uwaan de'iyaa diraw, hinttenttukka k'ay de'uwaan
de'ana.
20 Taani Ta Aawuwaa giddon de'iyaawaanne hinttenttu Ta giddon de'iyaawaa, k'ay
Taani hinttenttu giddon de'iyaawaanne hinttenttu he gallassi erana.
21 «Ta azazuu Aa matan de'iyaa asay, k'ay he azazuwaakka naagiyawe, I Taana
siik'iyaa asaa. Taana siik'iyaa asaa Ta Aabbukka siik'ee; Taanikka Aa siik'ay. Taani
aw k'onc'c'ana» yaageedda.
22 Yihudaa Ask'k'oroota gidenna Yihuday Yesuusa, «Godaw, neeni ne huup'iyaa
alamiyaa bessenaan, nuuna bessana giyaawaa waagaade gay?» yaageedda.
23 Yesuusi, «Taana siik'iyaa ooninne Ta k'aalaa naagee; Ta Aabbu Aa siik'anawaa;
k'ay Ta Aabbunne Taaninne aakko yiide, aanana de'ana.
24 Taana siik'enna uray ooninne Ta k'aalaw azazettena; hinttenttu sisiyaa k'aalay
Taana kiitteedda Aawuwaappe attin, Tawaa gidenna.
25 «Taani hinttenanna ittippe de'aadde hawaa hinttenttoo odaaddi;

26 shin Geeshsha Ayyaanay, mentsetsiyaawe, Aawuu Ta suntsan kiittanawe,
hinttentta ubbabaa tamaarissanawaa. Taani hinttenttoo odeedda ubbabaakka
hinttentta hassayissanawaa.

27 «Taani sarotetsaa hinttenanna wotsay; Ta sarotetsaa hinttenttoo immay. Taani
alamii immiyaa sarotetsaa malaa immikke. Hinttenttu hirggoppitenne yayyoppite.
28 Taani hinttenttoo, ‹Taani bay; shin simmaade hinttenttukko yaana› geeddawaa
siseeddita; hinttenttu Taana siik'eeddawaa gidintto, Taappe Aawuu dariyaa diraw,
Taani Aawuwaakko biyaawan hinttenttu nashettanita.
29 Hewe haniyaa wode hinttenttu ammanana mala, hewe hanennaan de'ishshin,
haananna kasetaade Taani hinttenttoo odaaddi.
30 «Ha alamiyaa mooddiyaawe yiyaa diraw, Taani hawaappe sintsan hinttenanna
loytsa haasayikke. Taana I ayinne ootsanaw danddayenna.
31 Shin Taani Aawuwaa siik'iyaawaa alamii eranaw bessee; k'ay Taanikka Aawuu
Taana azazeeddawaadan ootsay. Denddi ek'k'ite; hawaappe boytte.

15

Woynniyaa Giyaa Turaw Tumu Anuu Yesuusa

1 «Taani woyniyaa geetettiyaa turaw tumu ano; goshshanchchay Ta Aabba.
2 Ta giddon de'iyaa ayfiyaa ayfena turaa maraa ubbaa I karee; ayfiyaa turaa maraa
ubbay kasewaappe loytsi ayfanaadan, he maraa s'eeraa I c'iggiide geeshshana.
3 Taani hinttenttoo ha"i odeedda k'aalaa gaasuwaan, hinttenttu geeshsha.
4 Ta giddon de'ite; Taanikka hinttenttu giddon de'ana. Woynniyaa turaa maray
anuwaanna ittippe de'ennaan d'ayooppe, he maray barekka ayfiyaa ayfanaw
danddayennawaadan, hinttenttukka Ta giddon de'ennaan d'ayooppe, ayfiyaa
ayfanaw danddaykkita.

5 «Taani woyniyaa turaw ano; hinttenttu he turaa maratuwaa. Ta giddon de'iyaa
uray, Taanikka Aa giddon de'iyaa uray, daro ayfiyaa ayfana; ayaw gooppe, Taani
baynnaan hintterekka ayinne ootsanaw danddaykkita.
6 Ta giddon de'enna uray turaa maraadan, karen yeggina meleeddawaa
shiishshiide tamaan wotsina, I ees's'anawaa.
7 Hinttenttu Ta giddon de'ooppe, k'ay Ta k'aalaykka hinttenttu giddon de'ooppe,
hinttenttu koyyeeddawaa ayaa gidinakka woossite; hinttenttu akkanita.
8 Hinttenttu daro ayfiyaa ayfooppenne k'ay Taana kaalliyaawantta gidooppe,
hewan Ta Aabbu bonchchettanawaa.
9 Aawuu Taana siik'eeddawaadan, Taanikka hinttentta siik'aaddi; Ta siik'uwaan
de'ite.
10 Taani Ta Aabbu azazuwaa naagaade Aa siik'uwaan de'eeddawaadan,
hinttenttukka Ta azazuwaa naagooppe, Ta siik'uwaan de'anita.

11 «Ta nashechchay hinttenanna de'ana malanne, hinttenttu nashechchay
kumentsaa gidana mala, Taani hawaa hinttenttoo odaaddi.
12 Ta azazuu hawaa; Taani hinttentta siik'iyaawaadan, hinttenttukka ittuu
ittuwaanna siik'ettite.
13 Bare shemppuwaa bare laggew aatsiide immiyaawaappe aad'd'iyaa siik'uu
oossinnekka baawa.
14 Taani hinttentta azazeeddawaa ubbaa ootsooppe, hinttenttu Ta laggetuwaa.

15 «Ayilii bare goday ootsiyaawaa erenna diraw, Taani hinttentta hawaappe sintsaw
ayilatuwaa giikke; shin Taani hinttentta Ta laggetuwaa gaad. Ayaw gooppe, Ta
Aawuwaappe siseedda ubbabaa Taani hinttenttoo odaaddi.

16 Taani hinttentta dooreeddawaappe attin, hinttenttu Taana dooribeykkita.
Hinttenttu biide ayfiyaa ayfana malanne de'ana mala, Taani hinttentta suntsaad.
K'ay Aawuukka hinttenttu Ta suntsan* woosseeddawaa ubbaa immana.
17 Taani hinttentta azaziyaawe hawaa; ittuu ittuwaanna siik'ettite.

Yesuusi Ha Alamii Is's'iyaawaa Odeedda

18 «Alamii hinttentta is's'ooppe, kasetiide Taana is's'eeddawaa akeekite.
19 Hinttenttu alamiyaassa gideeddentto, alamii barewaadan hinttentta siik'ana;
shin Taani hinttentta alamiyaappe dooreeddawaappe attin, hinttenttu alamiyaassa
gidikkita; alamii hinttentta is's'iyaawe hawaassa.
20 ‹Ayilii bare godaappe darenna› gaade Taani hinttenttoo odeeddawaa hassayite.
Unttunttu Taana yedersseeddawaa gidooppe, hinttenakka yederssana. Unttunttu Ta
k'aalaa naageeddawaa gidooppe, hinttenttu k'aalaakka naaganawantta.
21 Shin unttunttu Taana kiitteeddawaa erenna diraw, ha ubbaa Ta gaasuwaan
unttunttu hinttenttu bolla ootsanawantta.
22 Taani yaade unttunttoo odennawaa gidintto, unttunttoo nagaraa gidenna; shin
ha"i unttunttu ootsiyaa nagaraa gaasoyiyaawe baawa.
23-24 Taana is's'iyaawe Ta Aawuwaakka is's'eedda. Ooninne ootsibeenna oosuwaa
unttunttu giddon Taani ootsabeennabaa gidintto, unttunttoo nagaraa gidennaan
attanawaa; shin ha"i unttunttu Taani ootseedda oosuwaa be'iide, Taanakka Ta
Aawuwaakka is's'eeddino.
25 Shin unttunttu higgiyan, ‹Taana c'oo is's'eeddino› geetettiide s'aafetteeddawe
polettana mala, hawe haneedda.
26 «Shin Aawuwaappe yiyaa tumatetsaa Ayyaanay mentsetsiyaawe yaanawaa.
Taani Aawuwaappe hinttenttoo Aa yeddana; k'ay I Tabaa markkattanawaa.
27 Hinttekka k'ay kaseppe doommiide, Taananna de'iyaa diraw, Tabaa
markkattana.

16

1 «Taani hawaa hinttenttu d'ubettenna mala, hinttenttoo odaaddi.
2 Unttunttu hinttentta barenttu Ayihuda woosa golliyaappe kessi yeddanawantta.
Hewaa bolla k'ay hinttentta wod'iyaa uray S'oossaw ootsiyaawaa aw malatiyaa wodii
yaanawaa.
3 Unttunttu hewaa hinttenttu bolla ootsiyaawe Taananne Aawuwaa erenna
diraassa.
4 Shin unttunttu hewaa hinttenttu bolla ootsiyaa wodii gakkiyaa wode, Taani
hinttenttoo odeeddawaa hinttenttu hassayana mala, Taani hinttenttoo hawaa
odaaddi.

Geeshsha Ayaanaa Oosuwaa

«Taani hinttenanna de'iyaa diraw, koyro hewaa hinttenttoo odabeykke.
5 Shin ha"i Taani Taana kiitteeddawaakko bay; shin hintteppe ooninne, ‹Hak'a
bay?› giide Taana oochchiyaawe baawa.
6 Shin Taani hawaa odeedda diraw, hinttenttu wozanaan daro kayyuu de'ee.
7 Shin Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taani biyaawe hinttenttoo lo"a. Ayaw
gooppe, Taani baana d'ayooppe, mentsetsiyaawe hinttenttukko yeenna; shin Taani
booppe, Aa hinttenttukko yeddana.
8 K'ay mentsetsiyaawe yiide, unttunttu nagaraabaa, S'oossaa s'illotetsaabaanne
pirddaabaa ha sa'aa Asay bayizzeeddawaa bessanawaa.
9 Nagaraabay Asay Taana ammanenna diraassa.

---

* **15:16** ***Ta suntsan:*** Woy «Taana kaalliyaawantta gidiyaa diraw» **15:25** Maz. 35:19; 69:4

10 S'illotetsaabay k'ay Taani Aawuwaakko biyaa diraw, hinttenttu Taana
laa'entsuwaa be'ikkita.
11 S'oossaa pirddaabay k'ay alamiyaa mooddiyaawe pirddetteedda diraassa.
12 «Taani hinttenttoo odiyaabay darobay de'ee; shin ha"i hinttenttoo gelenna.
13 Tumatetsaa Ayyaanay yiyaa wode, hinttentta tumatetsaa ubbaakko
kaalletsanawaa. Ayaw gooppe, I bare siseeddawaa odanaappe attin, bareppe ayinne
odenna. K'ay sintsappe yaanabaa hinttenttoo I odanawaa.
14 I Taana bonchchanawaa; ayaw gooppe, I Taw de'iyaawaappe akkiide,
hinttenttoo odanawaa.
15 Aawoo de'iyaabay ubbay Tawaa; mentsetsiyaawe Taw de'iyaabaappe akkiide,
hinttenttoo odanawaa Taani geeddawe hawaassa.

Yesuusa Kaalliyaawanttu Kayyuu Nashechchaw Laamettana

16 «Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ikkita; k'ay guutsa
wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ana» yaageedda.
17 Yesuusa kaaliyaawanttuppe ittuu ittuu barenttu giddon, « ‹Guutsa wodiyaappe
guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ikkita; k'ay guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu
Taana be'anita; ayaw gooppe, Taani Aawuwaakko bay› giyaawe hewe
waagiyaawee?» yaageeddino.
18 « ‹Guutsa wodiyaappe guyyiyaan› giyaawe waagiyaawee? I ayaw
haasayinttonne nuw erettenna» yaageeddino.
19 Unttunttu barena oochchanaw koyyiyaawaa Yesuusi eriide, unttuntta
yaageedda; «Taani, ‹Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ikkita; k'ay
guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ana› geeddawoo hinttenttu ittuu
ittuwaa oochchiitee?
20 Taani hinttenttoo tumuwaa oday. Hinttenttu yeekkananne kayyottana; shin ha
alamii nashettana. K'ay hinttenttu kayyottana; shin hinttenttu kayyottowe
nashechchaa gidanawaa.
21 Itti mishiratta na'aa yelana haniyaa wode, bare yeliyaa wodii gakkeedda diraw,
oyk'ettaw; shin na'ay yeletteeddawaappe guyyiyaan, na'ay ha sa'aan yeletteedda
nashechchaa diraw, bare oytsaa hassayukku.
22 Hewaa diraw, hinttenttukka hinttenttu wozanaan kayyottiita; shin Taani
laa'entsuwaa hinttentta be'ana; k'ay hinttenttu wozanay loytsi nashettana; hinttenttu
nashechchaa ooninne hintteppe akkena.
23 «He gallassi hinttenttu Taana ayinne woossikkita. Taani hinttenttoo tumuwaa
oday; hinttenttu Ta suntsan woossiyaawaa ubbaa Aawuu hinttenttoo immanawaa.
24 Ha"i gakkanaw Ta suntsan ayinne woossibeykkita; hinttenttu nashechchay
polettana mala, S'oossaa woossite; hinttenttu akkana.
25 «Hawaa Taani hinttenttoo leemisuwaan odaaddi; shin Taani leemisuwaan
odenna wodii yaanawaa; shin Aawuwaabaa Taani hinttenttoo k'onc'c'iyaan odana.
26 Taani he gallassi, hinttenttu Ta suntsan Aawuwaa woosana; k'ay hinttenttu
diraw, Taani Aawuwaa woosana giikke.
27 Ayaw gooppe, Aawuu bare huup'ew hinttentta siik'ee; hinttenttu Taana siik'iyaa
dirawunne Taani Aawuwaa matappe yeeddawaa ammano diraw, I hinttentta siik'ee.
28 Taani Aawuwaa matappe ha alamiyaa yaad; k'ay ha alamiyaa aggaade
Aawuwaakko baana» yaageedda.
29 Yesuusa kaalliyaawanttu zaariide Yesuusa, «Be'a, ha"i neeni k'onc'c'iyaan
haasayaasa; leemisuwaan ayinne haasayakka.
30 Neeni ubbabaa eriyaawaa nuuni ha"i ereetto; k'ay neena ooninne oochchana
mala, neeni koyyennawaa ereetto. Hewe nuuna neeni S'oossaappe yeeddawaa
ammantsee» yaageeddino.

31 Yesuusi zaariide unttuntta, «Ha"i ammaniitee?
32 Be'ite, hinttenttu hinttenttu golle golle laalettiyaa wodiinne Ta s'alalaa yeggi
bashiyaa wodii yaanawaa; ha"ikka yi diggeedda. Shin Aawuu Taananna de'iyaa
diraw, Ta s'alalaa gidikke.
33 Hinttenttu Ta giddon de'iidde, saro de'ana mala, Taani hawaa hinttenttoo
odaaddi. Alamiyaan hinttenttu waayettana. Shin minnite; Taani alamiyaa s'oonaad»
yaageedda.

17

Yesuusa Woosaa

1 Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyaan, pude saluwaa s'eelliide,
hawaadan yaageedda; «Ta Aabboo, wodii gakkeedda; ne Na'ay neena bonchchana
mala, neenikka ne Na'aa bonchcha.
2 Ayaw gooppe, neeni aw immeedda ubbaw med'inaa de'uwaa I immana mala,
asaa ubbaa bollan aw maataa immaadda.
3 Asay neena itti tumu S'oossaa gideeddawaa erana malanne, k'ay neeni kiitteedda
Yesuusi Kiristtoosa erana mala, hawe med'inaa de'uwaa.
4 Neeni Taw ootsanaw immeedda oosuwaa polaade, neena sa'aan bonchchaad.
5 Ha"ikka k'ay Aawoo, alamii med'ettanaappe kase ne matan Taw de'iyaa
bonchchuwaan ne sintsan Taana bonchcha.
6 «Alamiyaa asaappe neeni Taw immeeddawanttoo ne suntsaa erissaad; unttunttu
newantta; k'ay neeni unttuntta Taw immaadda. Unttunttu ne k'aalawukka
azazetteeddino.
7 Ha"i neeni Taw immeedda ubbabay neeppe yeeddawaa unttunttu eriino.
8 Ayaw gooppe, neeni Taw immeedda k'aalaa Taani unttunttoo immaaddi;
unttunttukka he k'aalaa akkeeddino. Taani ne matappe yeeddawe tuma gidiyaawaa
eriide Neeni Taana kiitteeddawaakka ammaneeddino.
9 «Taani unttunttoo woossay; alamew neena woossikke. Shin Neeni Taw immeedda
asaw woossay; ayaw gooppe, unttunttu newantta.
10 Taw de'iyaa ubbabay nebaa; k'ay New de'iyaa ubbabaykka Tabaa. Taani
unttunttu baggana bonchchettaaddi.
11 Taani hawaappe guyyiyaan, alamiyaan de'ikke; unttunttu alamiyaan de'iino;
Taani ha"i neekko bay. Geeshsha Aawoo, ha Neeni Taw immeeddawanttu Neeninne
Taani ittuwaa gidiyaawaadan, unttunttu ittuwaa gidana mala, unttuntta ne suntsan
naaga.
12 Taani unttunttunna alamiyaan de'aadde, neeni Taw immeedda ne suntsaa
wolk'k'an unttuntta naagaad. Taani unttuntta naagaad; S'oossaa Mas'aafay geeddawe
polettana mala, bashshay bessiyaa uraappe attin, unttunttuppe haray ooninne
baybeena.
13 «Ha"i Taani Neekko bay; unttunttu wozanaan Ta nashechchay polettana mala,
hawaa Taani alamiyaan haasayay.
14 Taani unttunttoo ne k'aalaa immaaddi; Taani alamiyaassa gidennawaadan,
unttunttukka alamiyaassa gidenna diraw, alamii unttuntta is's'eedda.
15 Neeni s'alahiyaappe unttuntta naagana mala woossiyaawaappe attin,
alamiyaappe kessana mala woossikke.
16 Taani alamiyaassa gidennawaadan, unttunttukka alamiyaassa gidikkino.
17 Neeni tumatetsaan unttuntta newantta ootsa; ne k'aalaykka tumatetsaa.
18 Neeni Taana alamiyaa kiitteeddawaadan, Taanikka unttuntta alamiyaa kiittaad;
19 k'ay unttunttu tumatetsaan new dummatana mala, unttunttu diraw, Taani Ta
huup'iyaa new dummayaad.

17:12 Maz. 41:9; Yoh. 13:18

20 «Taani unttunttu s'alalaw woossikke; shin unttunttu k'aalaa odina, Taana
ammaneeddawanttookka woossay.
21 Unttunttu ubbay ittuwaa gidana mala, Taani woossay. Aawoo, Neeni Ta giddon
de'iyaawaadan, k'ay Taanikka Ne giddon de'iyaawaadan, unttunttu nu giddon
de'iino. K'ay neeni Taana kiitteeddawaa alamii ammanana mala, unttunttu ittuwaa
gidino.
22 Neeninne Taani ittuwaa gidiyaawaadan, unttunttu ittuwaa gidana mala, neeni
Taana bonchcheeddawaadan, Taanikka unttuntta bonchchaad.
23 Taani unttunttu giddon de'ina, Neeni Ta giddon de'ina, k'ay Neeni Taana
siisiyaawaadan, unttunttakka siik'owaanne Neeni Taana ha alamiyaa kiitteeddawaa
alamii eranaadan, unttunttu ubbaa ittuwaa gidino.
24 «Aawoo, sa'ay med'ettanaappe kase Neeni Taana siik'eedda diraw, Taw
immeedda Ta bonchchuwaa unttunttu be'ana mala, Neeni Taw immeeddawanttu
Taani de'iyaa sa'aan Taananna de'ana mala koyaad.
25 «S'illo Aawoo, alamiyaa Asay Neena erenna; shin Taani neena eray. K'ay Neeni
Taana kiitteeddawaa hawanttu eriino.
26 Neeni Taana siik'eedda siik'uu unttunttu giddon de'ana mala, k'ay Taanikka
unttunttu giddon de'ana mala, Taani Ne suntsaa unttuntta erissaad; sintsawukka
erissana» yaageedda.

18

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyan Oyk'eteedda
(Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Luk'. 22:47-53)

1 Yesuusi hewaa giide, S'oossaa woosseeddawaappe guyyiyaan, barena
kaalliyaawanttunna K'ediroona giyaa zanggaaraa pinneedda. He sa'aan atikilttiyaa
sa'ay de'ee; Yesuusinne Yesuusa kaalliyaawanttu geleeddino.
2 Yesuusa aatsi immeedda Yihuday he sa'aa ereedda; ayaw gooppe, Yesuusi ubbaa
wode barena kaalliyaawanttunna hewan shiik'ee.
3 Hewaa diraw, kaaletsiyaa k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Yihudaanna
baanaadan immeedda Roomaa wotaadaratuunne Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu
kuraaziyaa, yabbiyaanne tooraa oyk'k'iide he sa'aa beeddino.
4 Yesuusi barena gakkanaw haniyaa ubbabaa eriide, gas'aa kesiide, «Oona
koyyiitee?» yaageedda.
5 Unttunttu zaariide, «Naazireetiyaa Yesuusa koyyeetto» yaageeddino.
Yesuusi zaariide, «Taani Aa» yaageedda.
Yesuusa aatsi immeedda Yihudaykka hewan unttunttunna ek'k'eedda;
6 Yesuusi, «Taani Aa» geedda wode, unttunttu guyyekko shiik'iide, sa'aan
kunddeeddino.
7 Yesuusi k'aykka, «Oona koyyiitee?»
Yaagi oochchina unttunttu, «Naazireetiyaa Yesuusa» yaageeddino.
8 Yesuusi zaariide, «Taani Aa gidiyaawaa hinttenttoo odaaddi; simmi hinttenttu
Taana koyyiyaawaa gidooppe, hawantta yeddite» yaageedda.
9 I, «Ta Aabboo, neeni Taw immeeddawanttuppe haray atto, ittuwaakka
bayizzabeykke» geeddawe polettana mala, hewaa geedda.
10 Simooni P'es'iroosaw mashshay de'ee; I he mashshaa shoddinne k'eesatuwaa
ubbatuwaa kaappuwaa k'oomaa ushechcha haytsaa shoc'iide, k'ans's'i yeggeedda. He
k'oomaa suntsay Malkkoosa.
11 Yesuusi P'es'iroosa, «Ne mashshaa shookuwaan zaaraade wotsa! Ta Aabbu Taw
immeedda metuwaa s'uu'aa Taani ushikkitaa?» yaageedda.

Yesuusi K'eesatuwaa Kaappuwaa
Haanna Sintsa Shiik'eedda

12 Shaalak'ay, daro wotaadaratuunne k'ay Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu
Yesuusa oyk'k'iide k'achcheeddino.
13 Koyro Yesuusa Haannakko afeeddino; Haanni he laytsi k'eesatuwaa
kaappatuwaa gideedda K'ayaafaa bolluwaa.
14 «Asaa ubbaa diraw, itti Asay hayk'k'intto lo"a» giide Ayihudatuwaa zoreeddawe
K'ayaafaa.

P'es'iroose Yesuusa Kaddeedda
(Mat. 26:69-70; Mar. 14:66-68; Luk'. 22:55-57)

15 Simooni P'es'iroosinne hara itti kaalliyaawe Yesuusa kaalliide beeddino. He hara
kaalliyaawaa k'eesatuwaa kaappuu ereedda; hewe Yesuusanna k'eesatuwaa
kaappuwaa dirssaa garssa geleedda.
16 Shin P'es'iroose karenna dirssaa penggiyaan ek'k'eedda. K'eesatuwaa ubbatuwaa
kaappuu eriyaa hara kaalliyaawe kare kesiide, penggiyaa naagiyaa naattiw odiide,
P'es'iroosa dirssaa garssa gelisseedda.
17 Penggiyaa naagiyaa naatta P'es'iroosa, «Neeni ha bitaniyaa kaalliyaawanttuppe
ittuwaa gidikkiiyee?» yaagaaddu.
I, «Tuytti, taani gidikke» yaageedda.
18 Sa'ay meeggiyaa diraw, ayilatuunne Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu tamaa
ees's'iidde, bonk'k'eeddawaa yuuyyi aad'd'i ek'k'iide kashiino; P'es'iroosikka
unttunttunna ek'k'iide, he tamaa kashee.

K'eesatuwaa Kaappuu Yesuusa Oochcho Ooshaa
(Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Luk'. 22:66-71)

19 K'eesatuwaa ubbatuwaa Kaappuu, Yesuusa kaalliyaawanttubaane Aa
timirttiyaabaa oochcheedda.
20 Yesuusi aw zaariide, «Taani asaa ubbaw k'onc'c'iyaan odaaddi. Taani Ayihuda
ubbay shiik'iyaa Ayihuda woosa golleninne Geeshsha Golliyaan ubbaa wode
tamaarissaad; geeman ayinne haasayabeykke.
21 Yaatina, neeni Taana ayaw oochchay? Taani odeeddawaa siseedda asaa oochcha;
he Asay Taani odeeddawaa ereedda» yaageedda.
22 Yesuusi hewaa geedda wode, hewaan ek'k'eedda wotaadaratuwaappe ittuu
Yesuusa bak'k'iide, «K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa bolla hawaadan zaaray?»
yaageedda.
23 Yesuusi zaariide, «Taani balabaa haasayeeddawaa gidooppe, hawaan de'iyaa
asaa ubbaw oda; shin Taani tumuwaa haasayeeddawaa gidooppe, Taana ayaw
bak'k'ay?» yaageedda.
24 Hewaa diraw, Haanni, k'ashetti utteedda Yesuusa, k'eesatuwaa ubbatuwaa
kaappuwaa, K'ayaafaakko yeddeedda.

P'es'iroosi Yesuusa Laa'entsuwaa Kaddeedda
(Mat. 26:71-75; Mar. 14:69-72; Luk'. 22:58-62)

25 P'es'iroosi hewan ek'k'iide, tamaa kashee; haranttu Aa, «Neeni ha bitaniyaa
kaalliyaawanttuppe ittuwaa gidikkiiyee?» yaageedda.
P'es'iroose, «Tuytti; taani gidikke» yaagiide kaddeedda.
26 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomatuwaappe ittuwaa, P'es'iroose
haytsaa k'ans's'eedda bitaniyaa dabbuu P'es'iroosa, «Taani neena aanana daro
ataakilttiyaa giddon be'abeykkitayee?» yaagiide oochcheedda.
27 P'es'iroose k'aykka kaddeedda; ellekka kuttuu waassi aggeedda.

Yesuusi P'ilaas'oosa Sintsa Shiik'eedda
(Mat. 27:1-2, 11-14; Mar. 15:1-5; Luk'. 23:1-5)

28 Unttunttu Yesuusa K'ayaafaa golleppe Roome asaa ayissiyaawaa ooso golliyaa afeeddino. Sa'ay wontta guura; Ayihudatuu Paasigaa bonchchiyaa gallassaa k'umaa maanaw, barenttu huup'iyaw tunenna mala, Roome asaa ayissiyaawaa ooso golliyaa gelibeykkino.
29 Hewaa diraw, P'ilaas'oosi unttunttukko kare kesiide, «Ha bitaniyaa hinttenttu ayaan mootiitee?» yaageedda.
30 Unttunttu, «I iitabaa ootsibeennawaa gidintto, nuuni Aa neekko ahokko» yaageeddino.
31 P'ilaas'oosi zaariide unttunttoo, «Hinttenttu Aa afiide, hinttenttu higgii giyaawaadan, Aa bolla pirddite» yaageedda.
Ayihudatuu, «Oonanne wod'iyaa maatay nuw baawa» yaageeddino.
32 Hawe haneeddawe Yesuusi ay mala hayk'uwaa hayk'k'anentto erissanaw haasayeeddawe polettanaassa.
33 P'ilaas'oosi bare oosuwaa golle laa'entsuwaa geliide, Yesuusa s'eesiide, «Neeni Ayihuda kaatee?» yaagiide Aa oochcheedda.
34 Yesuusi P'ilaas'oosa, «Ha ooshaa neeni neeppe oochchayiyee woy hara Asay new tabaa odeeddee?» yaageedda.
35 P'ilaas'oosi zaariide, «Taana Ayihuda asaa gay? Ne zaratuunne k'eesatuwaa kaappatuu neena taw aatsi immeeddino; neeni ayaa ootsaaddii?» yaageedda.
36 Yesuusi, «Ta kawutetsay ha alamiyaanna gidenna. Ta kawutetsay ha alamiyaanna gideeddentto, Taana Ayihudatoo aatsi immennaadan, Taw ootsiyaawanttu Taw olettana; shin Ta kawutetsay ha alamiyaana gidenna» yaageedda.
37 Hewaa diraw, P'ilaas'oosi Yesuusa, «Yaatina, neeni kaateeyye?» yaagiide oochcheedda.
Yesuusi zaariide, «Neeni Taana kaatiyaa gaadda. Taani tumuwaa markkattana diraw yelettaad; k'ay hewaa diraw, ha alamiyaa yaad. Tumuwaa bagga gideedda ooninne Taani giyaawaa siseedda» yaageedda.
38 P'ilaas'oosi, «Tumuu ayee?» yaageedda.
P'ilaas'oosi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, Ayihudatuwaakko kare kesiide, «Taani aan ay balaanne demmabeykke.
39 Shin Paasigaa bonchchiyaa gallassi, itti asaa taani hinttenttoo k'ashuwaappe billiyaa dooyay de'ee; taani hinttenttoo Ayihudatuu kaatiyaa billiyaawaa koyyiitee?» yaageedda.
40 Unttunttu zaariide, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Barbbaana billappe attin, Aa gidenna!» yaageeddino. Shin Barbbaani paannuwaa.

19

Wotaadaratuu Yesuusa Bolla K'illiic'c'eeddino
(Mat. 27:27-32; Mar. 15:15-21)

1 Hewaappe guyyiyaan, P'ilaas'oosi Yesuusa oyk'k'iide, lissuwaan shoc'eedda.
2 Wotaadaratuu aguntsaappe kalachchaa giigissiide, Aa huup'iyaan wotseeddino; k'ay zo'o mayuwaakka Aa mayzzeeddino.
3 Aakko shiik'iide, «Ayihuda kaatew, shemppuwaa gam"a!» yaagiide Aa shayiyaa bak'k'eeddino.
4 P'ilaas'oosi k'aykka kare kesiide Ayihudatuwaa, «Be'ite, taani aan ay balaanne demmabeennawaa hinttenttu erana mala, Aa hinttenttukko kare kessana» yaageedda.

5 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi aguntsaa kalachchaa bare huup'iyaan wotsiide,
zo'o mayuwaa mayyiide, kare kesseedda; P'ilaas'oosi Ayihudatuwaa, «Bitaniyaa
hawaa be'ite» yaageedda.
6 K'eesatuwaa kaappatuunne wotaadaratuu Aa be'eedda wode, barenttu kooshshaa
d'ok'k'u ootsiide, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade Aa sulla! Sulla!»
yaageeddino.
P'ilaas'oosi unttuntta, «Hinttenttu Aa afiide, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan
d'ishiide sullite; ayaw gooppe, taani ay balaanne demmabeykke» yaageedda.
7 Ayihudatuu zaariide, «Nuw higgii de'ee; nu higgii giyaawaadan, I hayk'k'anaw
bessee; ayaw gooppe, I barena S'oossaa Na'aa ootseedda» yaageeddino.
8 P'ilaas'oosi hewaa siseedda wode, kasewaappe loytsi yayyeedda.
9 K'aykka P'ilaas'oosi bare oosuwaa golle simmi geliide Yesuusa, «Neeni hak'appe
yaaddii?» yaagiide oochcheedda; shin Yesuusi aw aynne zaaribeenna.
10 Hewaa diraw, P'ilaas'oosi Aa, «Taw odikkii? Neena billanaw woy mask'k'aliyaa
bolla misimaariyan d'ishaade kak'k'anaw taw maatay de'iyaawaa erikkiiyye?»
yaageedda.
11 Yesuusi, «S'oossay new bollappe maataa immibeennabaa gidintto, new Ta bolla
maatay de'enna shin. Hewaa diraw, Taana new aatsi immeeddawe aad'd'iyaa
nagaraa ootseedda» yaageedda.

Yesuusa Hayk'oo Pirddeeddino
(Mat. 27:15-31; Mar. 15:6-20; Luk'. 23:13-25)

12 P'ilaas'oosi hewaa siseedda wode, Yesuusa billanaw ogiyaa koyyeedda; shin
Ayihudatuu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Neeni Aa billiyaawaa gidooppe,
Kaatiyaa K'eesaare dabbo gidakka! Barena kaatiyaa giyaa ooninne K'eesaare
morkke!» yaageeddino.
13 P'ilaas'oosi hewaa sisiide, Yesuusa kare kesseedda. Yaatiide shuchchaa baasuwaa
giyaa sa'aan pirddaa oydiyaan utteedda; Ibraayiss's'e k'aalaan he sa'ay gaytaa
giyaawaa.
14 He gallassay Paasigaa bonchchiyaa gallassaw giigissiyaa gallassaa; sa'ay
usuppun saatiyaa heera gidanawaa. P'ilaas'oosi Ayihudatuwaa, «Hinttenttu kaatiyaa
hawaa be'ite!» yaageedda.
15 Ayihudatuu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Digga! Digga! Mask'k'aliyaa
bolla misimaariyan d'ishaade sulla!» yaageeddino.
P'ilaas'oosi zaariide, «Hinttenttu kaatiyaa taani mask'k'aliyaa bolla misimaariyan
d'ishaade sulliyaawaa koyyiitee?» yaagiide oochcheedda.
K'eesatuwaa kaappatuu, «K'eesaareppe hara kaatii nuw baawa!» yaageeddino.
16 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide,
Yesuusa kak'k'ana mala, P'ilaas'oosi unttunttoo aatsi immeedda.

Yesuusa Sulleeddino
(Mat. 27:32-44; Mar. 15:21-32; Luk'. 23:26-43)

Unttunttu Yesuusa oyk'k'iide, afeeddino.
17 Yesuusi bare mask'k'aliyaa tookkiide, Guuggiyaasaa geetettiyaasaa beedda.
«Guuggiyaasaa»* giyaawe Ibraayiss's'e k'aalaan «Golggootaa» giyaawaa.
18 Unttunttu he sa'aan mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, Yesuusa
kak'k'eeddino; k'ay aanana hara laa"u asatuu, ittuwaa ya baggana k'ay ittuwaa ha
baggana Yesuusa gidduwaan wotsiide, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide
kak'k'eeddino.

---

* **19:17** *«Guuggiyaasaa»* Hewaan asaa guuggiyaa malati med'etteedda wogga shuchchay de'iyaa diraw, «Guuggiyaasaa geetetteedda».

19 P'ilaas'oosi s'ifatiyaa s'aafiide, mask'k'aliyaa bolla wotseedda. I s'aafeeddawe,
«Ayihudatuu Kaatiyaa, Naazireetiyaa Yesuusa» yaagee.
20 Yesuusi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide suletteedda sa'ay katamaa
matan de'iyaa diraw, daro Ayihudatuu he s'ifatiyaa nabbabeeddino. S'ifatii
Ibraayiss's'e k'aalaan, Roomayss's'e k'aalaaninne Giriike k'aalaan s'aafetteedda.
21 Hewaa diraw, Ayihuda k'eesatuwaa kaappatuu P'ilaas'oosa, « ‹Ha bitanii barena
Ayihuda kaatiyaa yaageedda› gaade s'aafappe attin, ‹Ayihuda kaatiyaa› gaade
s'aafoppa» yaageeddino.
22 P'ilaas'oosi, «Taani s'aafeeddawaa s'aafa diggaad» yaagiide zaareedda.
23 Wotaadaratuu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, Yesuusa
kak'k'eeddawaappe guyyiyaan, Aa mayuwaa akkiide, oyddu kessi shaakkeeddino; itti
itti wotaadaraa itti shaakuu gakkeedda. Aa adussa mayuwaakka akkeeddino; adussa
mayuu hashiyaappe doommiide, duge gakkanaw yeddi mayettiyaawaappe attin,
k'ans's'ettiide sikettibeenna.
24 Wotaadaratuu ittuu ittuwaa, «Oona gakkanentto, saamaa woy es'aa yegganaappe
attin, mayuwaa peed'okko» yaageeddino. Hewe haneeddawe S'oossaa Mas'aafay, «Ta
mayuwaa shaakki akkeeddino; ta adussa mayuwaan saamaa yeggeeddino» giyaawe
polettanaassa. Hewaa diraw, wotaadaratuu hewaa ootseeddino.
25 Shin Yesuusa mask'k'aliyaa matan Aa daaya, Aa aatti michchata, K'aliyoop'aa
machchata Mayraamanne Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama
ek'k'eeddino.
26 Yesuusi bare daayanne I siik'iyaa kaalliyaawe hewan ek'k'eeddawantta be'iide,
bare daayo, «Ha mishirattee, ne na'aa hawaa be'a!» yaageedda.
27 Hewaappe guyyiyaan, he kaalliyaawaa «Ne daayo hanno be'a!» yaageedda. He
kaalliyaawe izo he saatiyaappe doommiide, bare soy afeedda.

Yesuusa Hayk'uwaa
(Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Luk'. 23:44-49)

28 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi ubbabay hak'i poletteeddawaa eriide, S'oossaa
Mas'aafay geeddawe polettana mala, «Taana saammee» yaageedda.
29 He sa'aan itti s'uggaa kumeedda c'aala woyniyaa eessay de'ee. Unttunttu
ispponjjiyaa he woyniyaa eessaan yeggiide, hisoop'p'iyaa geetettiyaa mitsaa s'eeraan
wotsiide, Yesuusa doonaakko shiishsheeddino.
30 Yesuusi woyniyaa eessaa gans's'i be'eeddawaappe guyyiyaan, «Poletteedda»
yaageedda.

Yesuusa Miyyiyaa Tooraan C'addeeddino

K'ay hewaappe guyyiyaan, bare huup'iyaa toochchiide, bare shemppuwaa
immeedda.
31 He gallassay Ayihudatoo giigettiyaa gallassaa† gidiyaa dirawunne k'ay he
Sambbatay daro bonchcho gidiyaa diraw, Sambbataan asatuwaa anhay
mask'k'aliyaa bolla peeshenna mala, suletteedda asatuwaa suyiliyaa mentsiide,‡
mask'k'aliyaappe wotsana mala, Ayihudatuu P'ilaas'oosa woosseeddino.
32 Hewaa diraw, wotaadaratuu yiide, Yesuusanna suletteedda koyro bitaniyaa
suyiliyaa mentseeddino; k'ay aanana suletteedda laa'entso bitaniyaa suyiliyaakka
mentseeddino.

19:24 Maz. 22:18 **19:28** Maz. 69:21; 22:15 † **19:31** *Ayihudatoo giigettiyaa gallassaa:* Paasigay saaminttaappe itti gallassaa awudenne gidana danddayee; shin Yohaannisa mishiraachchuu tamaarissiyaawaadan, Paasigaa wodii hananaw bessiyaawe, laytsaa laytsaan Yesuusi mask'k'aliyan kak'etti hayk'k'eedda sambbataana gidana koshshee.
‡ **19:31** ***Suletteedda asatuwaa suyiliyaa mentsiide:*** Ha wogay Roome kawutetsaa wogaadan, mask'k'aliyan suletteedda asatuu ellekka hayk'k'ana mala ootsiyaa ogiyaa guussaa.

33 Shin Yesuusakko yeedda wode I hayk'k'i diggeeddawaa be'iide, Aa suyiliyaa
mentsibeykkino.
34 Gidooppenne, wotaadaratuwaappe ittuu Aa miyyiyaa tooraan c'addeedda.
Ellekka suutsaynne haatsay goggi aggeedda.
35 Hinttenttu ammanana mala, hawaa be'eeddawe markkatteedda; I
markkattiyaawekka tumuwaa; k'ay bare haasayay tuma gidiyaawaa I ereedda.
36 Hewe haneeddawe S'oossaa Mas'aafay, «Aa mek'etsatuwaappe ittuunne
me"enna» geeddawe polettanaassa.
37 K'aykka S'oossaa Mas'aafay haray, «Asay bare c'addeeddawaa be'ana» yaagee.

Yesuusi Moogetteedda
(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Luk'. 23:50-56)

38 Hewaappe guyyiyaan, Armmaatiyaasa geetettiyaa katamaappe yeedda Yooseefo
Yesuusa anhaa akkiide afanaw P'ilaas'oosa woosseedda; Yooseefo Ayihudatoo
yayyeedda diraw, Asay erennaan Yesuusa kaalliyaawaa.
Yooseefo woossina P'ilaas'oosi, «Afa» yaageedda. Hewaa diraw, Yooseefo biide,
Yesuusa anhaa afeedda.
39 K'ay Nik'oodimoosi hewaappe kase Yesuusakko k'amma yeeddawe,
kawaraannanne godare uutsaanna walaketteedda oytamanne ichcheshu kiilo
giraame gidiyaawaa keena shittuwaa oyk'k'i akkiide, Yooseefonna yeedda.
40 He laa"u asatuu Yesuusa anhaa akkiide, Ayihudatuu anhaa s'aas'iyaa wogaadan,
shittuwaanna gatsiide, mooguwaa afilaan s'aas'eeddino.
41 Yesuusi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide suletteedda sa'aan daro
atikilttiyaa sa'ay de'ee; he atikilttiyaa sa'aa giddon shuchchaa wooc'i kesseedda biro
ooninne moogettibeenna ooratsa duufuu de'ee.
42 He duufuu matan de'iyaa dirawunne k'ay Ayihudatuu Sambbataw giigettiyaa
gallassaa gidiyaa diraw, Yesuusa yaan wotseeddino.

20

Yesuusi Hayk'uwaappe Denddeedda
(Mat. 28:1-8; Mar. 16:1-8; Luk'. 24:1-12)

1 Wogaa gallassi guuran, biro daabidaabiyaawaan, Magdala geetettiyaa
katamaappe yeedda Mayraama Yesuusi moogetteedda duufuwaakko baade
shuchchay he gonggoluwaa doonaappe denddikichcheeddawaa be'aaddu.
2 Simooni P'es'iroosakkonne Yesuusi siik'iyaa yekko kaalliyaawaakko, iza
wos's'aadde baade, «Duufuwaappe Godaa afi diggeeddino; hak'an Aa
wotseeddinonttonne nuuni erokko» yaagaaddu.
3 Hewaa diraw, P'es'iroosinne yekko kaalliyaawe aggiide, duufuwaakko beeddino.
4 Laa"uukka ittippe wos's'eeddino; shin yekko kaalliyaawe P'es'iroosappe aad'd'i
kasetiide, he duufuwaakko gakkeedda.
5 He kaalliyaawe hokkiide, mooguwaa afilaa be'eedda; shin giddo gelibeenna.
6 Simooni P'es'iroose Aa kaalli yiide, duufuwaa giddo geleedda. Yaatiide mooguwaa
afilay hewan de'iyaawaa be'eedda;
7 k'ay Yesuusa huup'iyaan s'aas'etti utteedda afilay he s'aas'etteeddawaadankka
dumma itti sa'aan de'iyaawaa be'eedda; he afilay dumma de'eeppe attin, mooguwaa
afilaanna ittippe de'enna.
8 He wode, kasetiide gonggoluwaakko gakkeedda yekko kaalliyaawe geli be'iide
ammaneedda.

19:36 Kes. 12:46; Pay. 9:12; Maz. 34:20 **19:37** Zak. 12:10; Sas'. 1:7

9 Yesuusi hayk'uwaappe denddanaw bessiyaawaa odiyaa S'oossaa mas'aafaa
unttunttu biro akeekibeykkino.
10 Hewaappe guyyiyaan, kaalliyaawanttu barenttu golle simmiide beeddino.

Yesuusi Magdala Mayraamiw Beetteedda
(Mat. 28:9-10; Mar. 16:9-11)

11 Shin Mayraama he duufuwaa doonaan ek'k'aade yeekkaadde hokkaade
duufuwaa giddo s'eellaaddu.
12 Bootsa mayuwaa mayyeedda laa"u kiitanchchatuu Yesuusa anhay giseedda
sa'aan ittuu huup'issanna ittuu gedissanna utteeddawantta be'aaddu.
13 Unttunttu izo, «Mishirattee, ayaw yeekkay?» yaagiide oochcheeddino.
Iza, «Asatuu ta Godaa afi diggeeddino; unttunttu hak'an wotseeddinonttonne taani
erikke» yaagaaddu.
14 Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, guyye simma s'eellaade, Yesuusi
ek'k'eeddawaa be"aaddu. Shin I Yesuusa gideeddawaa akeekabeyikku.
15 Yesuusi izo, «Mishirattee, ayaw yeekkay? Oona koyyay?» yaagiide oochcheedda.
Mayraama atikilttiyaa naagiyaawaa gaade, «Godaw, neeni akkeeddawaa gidooppe,
Aa hak'an wotsaaddintto, taw odaarikkii; taani Aa akkana» yaagaaddu.
16 Yesuusi izo, «Mayraamee» yaageedda.
Aa aakko simmaade, Ibraayiss's'e k'aalaan «Rabunii» yaagaaddu; hewaa biletsay
«Tamaarissiyaawoo» giyaawaa.
17 Yesuusi izo, «Taani biro Ta Aawuwaakko babeena diraw, Taana bochchoppa; shin
Ta ishatuwaakko baade, ‹Taani Ta Aawuwaakkonne hinttenttu Aawuwaakko, Ta
S'oossaakkonne hinttenttu S'oossaakko, pude bay geedda› gaade unttunttoo oda»
yaageedda.
18 Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama Godaa be'eeddawaanne
iziw I hewaa odeeddawaa baade kaalliyaawanttoo odaaddu.

Yesuusi Bare Kaalliyaawanttoo Beetteedda
(Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Luk'. 24:36-49)

19 He Wogaa gallassi omarssi, kaalliyaawanttu Ayihudatoo yayyeedda diraw,
penggiyaa gorddiidde, shiik'i utti de'ishshin, Yesuusi yiide, unttunttu gidduwaan
ek'k'iide, «Sarotetsay hinttenttoo gido» yaageedda.
20 Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, bare kushiyaanne bare miyyiyaa unttuntta
besseedda; kaalliyaawanttu Godaa be'eedda wode loytsi nashetteeddino.
21 Yesuusi laa'entsuwaa unttunttoo, «Sarotetsay hinttenttoo gido; Ta Aabbu Taana
kiitteeddawaadan, Taanikka hinttentta kiittay» yaageedda.
22 Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, unttunttu bolla ufu giide shemppeedda; k'ay,
«Geeshsha Ayaanaa akkite.
23 Hinttenttu atto geedda asaa nagaray atto geetettanawaa; hinttenttu atto
geenawanttu nagaray atto geetettenna» yaageedda.

Yesuusanne Toomaasa

24 Shin tammanne laa"u kaalliyaawanttuppe ittuu, Manttiyaa giyaa Toomaasi,
Yesuusi yeedda wode unttunttunna baawa.
25 Hewaa diraw, yekko kaalliyaawanttu Toomaasaw, «Nuuni Godaa be'eeddo!»
yaageeddino.
Shin Toomaasi unttunttoo, «Misimaariyan I c'adetteedda Aa kushiyan de'iyaa mallaa
be'ennaaninne he mallaa ta birad'd'iyan bochchennan, k'ay ta kushiyaa Aa
miyyiyaan yeedda be'ennaan taani ammanikke» yaageedda.
26 Saaminttaappe guyyiyaan, Yesuusa kaalliyaawanttu k'aykka gollen shiik'i
utteeddino; Toomaasikka unttunttunna de'ee. Penggii k'ashetti utti de'ishshin,

Yesuusi yiide, unttunttu gidduwaan ek'k'iide, «Sarotetsay hinttenttoo gido»
yaageedda.
27 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Toomaasa, «Ne kushiyaa haa ahaade, Ta kushiyaa
be'a, k'ay ne kushiyaa haa ahaade, Ta miyyiyaan yeedda be'a, neeni ammaniyaawaa
gidappe attin, ammanennawaa gidoppa!» yaageedda.
28 Toomaasi zaariide, «Ta Godaw, ta S'oossaw!» yaageedda.
29 Yesuusi, «Neeni Taana be'eedda diraw ammanaadda; be'ennaan
ammaneeddawanttu anjjetteeddawantta» yaageedda.

Ha Mas'aafaa K'ofaa

30 Yesuusi ha mas'aafan s'aafettibeenna hara daro malaatatuwaa barena
kaalliyaawanttu sintsan ootseedda.
31 Shin Yesuusi, I Kiristtoosa, S'oossaa Na'aa gidiyaawaa hinttenttu ammanana
malanne, k'ay Aa ammaniide Aa suntsan de'uwaa hinttenttu demmana mala, hawe
s'aafetteedda.

21

Yesuusi Laappu Kaalliyaawanttoo Beetteedda

1 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi S'ibiriyaadoosa geetettiyaa abbaa gas'aan bare
kaalliyaawanttoo laa'entsuwaa beetteedda. I unttunttoo hawaadan beetteedda.
2 Simooni P'es'iroosinne manttiyaa geetettiyaa Toomaasi, K'aanaa Galiilaappe
yeedda Naatinaa'eeli, Zabddiyoosa naanaynne* Yesuusa kaalliyaawanttuppe hara
laa"atuu ittippe de'iino.
3 Simooni P'es'iroose unttunttoo, «Taani moliyaa oyk'k'anaw bay» yaageedda.
Unttunttu, «Nuunikka neenanna baana» yaagiide, kesiide wonggiriyaa giddo
geleeddino; shin unttunttu he gallassi k'amma moliyaa ayinne oyk'k'ibeykkino.
4 Wonttiyaa wode away kessanaappe kase, Yesuusi abbaa gas'aan ek'k'eedda; shin
Aa kaalliyaawanttu Yesuusa gideeddawaa eribeykkino.
5 Yesuusi unttuntta, «Naatoo, moliyaa oyk'k'ibeykkiteeyye?» yaageedda.
Unttunttu zaariide, «Ayinne oyk'k'ibeykko» yaageeddino.
6 I zaariide, «Hinttenttu dabbaa wonggiriyaappe ushechcha baggakko yeggite;
amareedawaa hinttenttu oyk'k'ana» yaageedda. Hewaa diraw, dabbaa ushechcha
baggakko yeggina, molii dareedda diraw, goochchi kessanawe unttuntta s'ooneedda.
7 Yesuusi siik'iyaa Aa kaalliyaawe P'es'iroosa, «Hawe Godaattennee!» yaageedda.
Simooni P'es'iroose Godaa I gideeddawaa siseedda wode, kallo de'iyaa diraw, bare
mayuwaa mayyiide, abbaa giddo guppi geleedda.
8 Shin yekko kaalliyaawanttu molii kumi utteedda dabbaa goochchiide,
wonggiriyaan abbaappe gas'aa kesseeddino; unttunttu abbaappe laa"u s'eetu wad'aa
keenaa haakkiide de'iinoppe attin, loytsi haakkiide de'ikkino.
9 Unttunttu abbaappe gas'aa kesseedda wode, s'iis'untsaa bonk'k'uwaan molii
de'iyaawaanne ukitsaa be'eeddino.
10 Yesuusi unttuntta, «Ha"i hinttenttu oyk'k'eedda moliyaappe amareedawaa
haammite» yaageedda.
11 Simooni P'es'iroose wonggiriyaan geliide, s'eetanne ishatamanne heezzu wogga
moletuu kumi utteedda dabbaa goochchiide, abbaappe gas'aa kesseedda; molii
hewaa keena daro gidinakka dabbay daakettibeenna.
12 Yesuusi unttuntta, «Ha yiide, k'an"iyaa k'an"ite» yaageedda. Yesuusa
kaalliyaawanttuppe ittuunne, «Neeni oonee?» giide Aa oochchanaw s'alibeenna;
ayaw gooppe, Godaa I gideeddawaa unttunttu ereeddino.

---

* **21:2** *Zabddiyoosa naanaa:* Ishatuwaa gideedda Yaak'oobanne Yohaannisa.

13 Yesuusi yiide, ukitsaa akkiide, unttunttoo immeedda; moliyaakka hewaadan
immeedda.
14 Yesuusi hayk'uwaappe denddeeddawaappe guyyiyaan, bare kaalliyaawanttoo
beettishshin hawe heezzentsuwaa.

Yesuusanne P'es'iroosa

15 Unttunttu k'umaa meeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi Simooni P'es'iroosa,
«Yohaannisa na'aa Simoonaa, Taana hawanttuppe aatsaade siik'ay?»† yaageedda.
Simooni P'es'iroose, «Ee Godaw, taani neena dosiyaawaa neeni eraasa» yaageedda.
Yesuusi Aa, «Ta dorssaa maratuwaa heemma» yaageedda.
16 Yesuusi k'aykka, «Yohaannisa na'aa Simoonaa, Taana siik'ay?» yaageedda.
Simooni P'es'iroose, «Ee Godaw, taani neena dosiyaawaa neeni eraasa» yaageedda.
Yesuusi, «Ta dorssatuwaa heemma» yaageedda.
17 Yesuusi heezzentsuwaa, «Yohaannisa na'aa Simoonaa, Taana dosay?» yaageedda.
Yesuusi heezzentsuwaa Simooni P'es'iroosa, «Taana dosay?» yaagiide oochcheedda
diraw, P'es'iroose kayyottiidde, «Godaw, neeni ubbabaa eraasa; taani neena
dosiyaawaa neeni eraasa» yaageedda.
Yesuusi, «Ta dorssatuwaa heemma.
18 Taani new tumuwaa oday; neeni wodallatetsaan de'iyaa wode, ne s'eessan
sak'k'iyaa neerekka danc'c'aade, neeni koyyeeddasaa baasa. Shin c'imeeddawaappe
guyyiyaan, ne kushiyaa mic'c'a bessaasa. Neena hara uray danc'c'issanawaa; neeni
dosennasaakka afee» yaageedda.
19 Yesuusi hewaa P'es'iroose ay mala hayk'uwaa hayk'k'iide, S'oossaa
bonchchissanenttonne erissanaw geedda; k'ay hewaa geeddawaappe guyyiyaan,
Yesuusi P'es'iroosa, «Taana kaala» yaageedda.

Yesuusanne Yekko Kaalliyaawaa

20 P'es'iroose guyye simmiide, Yesuusi siik'iyaa kaalliyaawe bareppe guyyenna
yiyaawaa be'eedda; he kaalliyaawe kawuwaa miyaa sa'aan Yesuusakko shiik'iide Aa,
«Godaw, neena aatsi immanawe oonee?» yaageeddawaa.
21 P'es'iroose he kaalliyaawaa be'iide Yesuusa, «Godaw, ha bitanii k'ay waananee?»
yaageedda.
22 Yesuusi Aa, «Taani yaana gakkanaw I de'ana mala Taani koyyooppe, hewe neena
ayaa metii? Neeni Taana kaala» yaageedda.
23 Hewaa diraw, he kaalliyaawe hayk'k'enna giyaa haasayay ishatuwaa ubbaakko
gakkeedda; shin Yesuusi, «Taani yaana gakkanaw, I de'ana mala, Taani koyyooppe,
neena ayaa metii?» geeddawaappe attin, «Hayk'k'enna» gibeenna.
24 He yewuwaabaa markkatteeddawenne k'ay hewaa s'aafeeddawe he
kaalliyaawaa Aa markkatetsay tuma gidiyaawaa nuuni ereetto.
25 Yesuusi ootseedda hara darobaykka de'ee; ubbabay huup'iyaan huup'iyaan
s'aafettintto, s'aafettiyaa mas'aafatoo ha mule alamii gidanawaa taw malatenna.

---

† **21:15** *«Taana hawanttuppe aatsaade siik'ay?»* Hawaa guussay, «Taana ha yewatuwaa siik'iyaawaappe aatsaade siik'ay?» guussaa.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwaa

Geluwaa

Yesuusi kiitteeddawanttu oosuwaa geetettiyaa mas'aafay, Luuk'aasa mishiraachchuwaa kaalliide s'aafetteedda mas'aafaa. Aw de'iyaa huup'e k'ofay koyro Yesuusa kaalleedda asatuu Geeshsha Ayyaanaan kaalesettiide, aabaa odiyaa mishiraachchuwaa k'aalaa «Yerusaalamen, Yihudaa gadiyaa ubbaan, Sammaariyaan, sa'aa gas'aa gakkanaw» mishiraachchuwaa k'aalaa wooti gadiyaa ubbaa gatseeddentto odanaassa (Kit. 1:8). Mas'aafay Kiristtinnaa ammanuu Ayihuda asatuwaa giddon doomettiide, kumentsaa alamiyaan de'iyaa asaa ubbaa ammanuwaa gidana gakkanaw waan aakkeeddentto odiyaa taarikiyaa. S'aafii, ammaniyaa asatuu Roomaa kawutetsaa olanaw garssanna mak'k'ettiyaa asaa gidennawaanne Kiristtinnaa ammanuu Ayihudatuwaa ammanuwaa kumentsaa ootsiyaawaa gidiyaawaa erissanaw darssi daaburiide ootseedda.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuu Yesuusabaa odiyaa mishiraachchuwaa k'aalay gakkiyaa sa'ay wodiyaan wodiyaan aakki aakki biyaawaanne woosa gollii ek'k'eeddawaa k'onc'c'issiyaawaa heezzu huup'e saan shaakkanaw danddayettee:

1. Kiristtinnaa ammanuu Yesuusi saluwaa pude bi simmina doometteeddabaa;
2. Israa'eeliyaa gadiyaa ubbaa gakkeeddabaanne;
3. Roome gujjiide Meeditiraaniyaa Abbaa yuushshuwaan de'iyaa gadiyaan aakkeeddawaa odee.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwaa mas'aafan daroppe erettowe Geeshsha Ayaanaa oosuwaa gidishin, P'ens's'ek'ostte gallassi Yerusaalamen de'iyaa ammaniyaawanttu bolla wolk'k'aappe I wod'd'eeddawaa, hawaadankka mas'aafaa giddon odetteedda oosatuwaa ubbaan beetteeddawaadan, Geeshsha Ayyaanay woosa golliyaanne woosa golliyaa kaaletsiyaawantta kaaletseeddawaanne miniseeddawaa gujjiide odee. Beni wode oosettiyaa Kiristtinnaa kiitay dumma dumma odeedda k'aalaa giddoppe mas'i kessina, k'antsaan shiik'eedda. Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwaa giddon poletteedda kiitatuukka he oosuu ammaniyaa asaa de'uwaaninne ammaniyaawanttu ittippetetsaan de'iyaa wolk'k'ay ay keenaa darentto odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Markkatetsaw giiguwaa *1:1-26*
Wurssetsaan Yesuusi immeedda azazuwaanne hidootaa *1:1-14*
Yihudaa kotaa geleeddawaa *1:15-26*
Yerusaalamen oosetteedda markkatetsaa *2:1—8:3*
Yihudaaninne Sammaariyaan oosetteedda markkatetsaa *8:4—12:25*
P'awuloosi kiitetteedda oosuwaabaa *13:1—28:31*
P'awuloosi kiitetteedda oosoo koyro hametaa *13:1—14:28*
Yerusaalame shiik'uwaa *15:1-35*
P'awuloosi kiitetteedda oosoo laa'entso hametaa *15:36—18:22*
P'awuloosi kiitetteedda oosoo heezzentso hametaa *18:23—21:16*
Yerusaalamen, k'eesariyaaninne Roomen haneedda P'awuloosa k'ashuwaa *21:17—28:31*

1-2 Toofiloosaa, Yesuusi saluwaa beedda gallassay gakkanaw, ootsanawunne tamaarissanaw doommeeddawaa ubbabaa taani ta koyro mas'aafaan* s'aafaad. Saluwaa baanaappe kase I bare dooriide kiitteeddawantta Geeshsha Ayyaanaan azazeedda.

1:1-2 Luk'. 1:1-4 * **1:1-2** ***Ta koyro mas'aafaan:*** Luuk'aasa Mishiraachchuwaa Mas'aafaa.

3 I bare kiitteeddawanttoo oytamu gallassaa beettiiddinne k'ay S'oossaa
kawutetsaabaa unttunttoo odiidde, bare waayiyaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe
denddeeddawaa sid'e baynnaan loytsi ammantsiide, barena unttuntta besseedda.
4 Unttunttunna ittippe de'iidde, unttuntta hawaadan yaagiide azazeedda;
«Yerusaalameppe kesoppite; shin hinttenttu Taappe siseedda Ta Aabbu hinttenttoo
immana giide hidooteeddawaa naagite.
5 Ayaw gooppe, Yohaannisi haatsaan s'ammak'eedda; shin guutsa wodiyaappe
guyyiyaan, Geeshsha Ayyaanaan hinttenttu s'ammak'ettanita» yaageedda.

Yesuusi Saluwaa Beedda
(Mar. 16:19-20; Luk'. 24:50-53)

6 Yesuusi kiitteeddawanttu Yesuusanna gaketteedda wode Aa, «Godaw, ha
wodiyaan Israa'eelatoo kawutetsaa zaaranii?» yaagiide oochcheeddino.
7 Yesuusi unttuntta, «Ta Aabbu bare godatetsaan keereedda agenaanne wodiyaa
hinttenttu eranaassa gidenna.
8 Shin Geeshsha Ayyaanay hinttenttu bolla wod'd'iyaa wode, wolk'k'aa hinttenttu
akkanita; yaatiide Yerusaalameninne Yihudaa gadiyaa ubbaan, Sammaariyaaninne
gadiyaa gas'aa ubbaa gakkanaw Taw markkattiyaawantta gidanita» yaageedda.
9 Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, unttunttu s'eellishshin, d'ok'k'u d'ok'k'u giidde,
saluwaa biina, unttunttu ayfiyaappe shaarii Aa gentseedda.
10 Yesuusi bollaw denddiyaa wode, unttunttu saluwaa c'addi s'eellishshin, bootsa
mayuwaa mayyeedda laa"u asatuu ellekka unttunttu matan ek'k'iide,
11 «Galiilaa asatoo, saluwaa s'eelliidde, hinttenttu ayaw ek'k'eedditee? Ha
hinttenttuppe saluwaa beedda Yesuusi saluwaa biyaawaa hinttenttu
be'eeddawaadankka, simmiide yaanawaa» yaageeddino.

Yihudaa Kotaa Maatiyaasi Dooretteedda
(Mat. 27:3-10)

12 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi kiitteeddawanttu Debre Zayite geetettiyaa
Wogaraa mitsaa deriyaappe Yerusaalame simmeeddino. Wogaraa mitsaa derii
Yerusaalameppe itti kiilo mitiriyaa keena.
13 Yesuusi kiitteeddawanttu Yerusaalame geliide, barenttu de'iyaa sa'aa d'ok'k'aa
pude keseeddino; yaa keseeddawanttu suntsay P'es'iroosa, Yohaannisa, Yaak'ooba,
Inddiraasa, Pilip'p'oosa, Toomaasa, Barttalamoosa, Maatoossa, Ilppiyoosa na'aa
Yaak'ooba, bare gadiyaw seelettiyaa† Simoonanne Yaak'ooba na'aa Yihudaa.
14 Hawanttu ubbatuu mac'c'awanttunna, Yesuusa daayi Mayraaminnanne Yesuusa
ishatuwaanna ubbay itti wozanaa gidiide, ubbaa wode ittippetetsaan woossaw
shiik'iino.
15 He wode, P'es'iroosi s'eetanne laatama gidiyaa ammaniyaa asaa shiik'uwaan
ittippe de'iyaa bare ishatuwaa giddon denddi ek'k'iide, hawaadan yaageedda;
16 «Taanaadan ammaniyaawanttoo, Yesuusa oyk'k'eeddawantta kaaletseedda
Yihudaabaa Geeshsha Ayyaanay kase Daawite doonaan odeedda S'oossaa mas'aafaa
k'aalay polettanaw bessee.
17 Ayaw gooppe, Yihudaa Ask'k'orootu nuunanna de'ee; k'ay nuunanna ittuwaa gidi
paydettiide oosuwaa baggay de'ana mala dooretteedda» yaageedda.
18 Yihudaa Ask'k'orootu bare iita oosuwaan demmeedda miishshaan gadiyaa
shammeedda; sintsaw guufanniide kunddina, Aa uluu gidduwaappe daaketteedda;
Aa marac'c'ii ubbaykka karew p'uls's'etti kesi aggeedda.

1:4 Luk'. 24:49 † **1:13** ***Bare gadiyaw seelettiyaa:*** Ha suntsay kaallappe Roome asaana ek'ettiide oletteedda Ayihude asaw imetteeddawaa.

19 Yihudaa bolla haneeddawaa Yerusaalamen de'iyaa Asay ubbay siseedda; hewaa
diraw, he gadiyaa barenttu k'aalaan Akelddaamaa giide suntseeddino; hewaa
biletsay suutsaa gadiyaa giyaawaa.
20 P'es'iroosi odiidde, Ayaw gooppe, Mazimuriyaa Mas'aafaan,
Aa gollii mela atto;
ooninne hewaan de'oppo
k'ay
Aa suntsatetsaakka haray akko
geetettiide s'aafetteedda.
21-22 Hewaa diraw, itti Asay Godaa Yesuusa dendduwaa markkattanaw, nuunanna
gakettanaw bessee; Yohaannisi s'ammak'eedda wodiyaappe doommiide, Yesuusi
nuuppe saluwaa beedda wodii gakkanaw, Godaa Yesuusi nuunanna hametteedda
wodiyaa ubbaan I nuunanna de'iyaawanttuppe ittuwaa gidi suntsettanaw bessee.
23 Hewaappe guyye ammaniyaa Asay dooroo Yoss's'oosa giyaa Barssaabaa
geetettiyaa Yooseefonne Maatiyaasa laa"uwaa esseeddino.
24-25 Hewaappe guyyiyaan, S'oossaa woossiidde, «Ubbaa wozanaa eriyaa Godaw,
Yihudaa Ask'k'orootu baresaa baanaw yeggiide beedda oosuwaanne Yesuusi
kiitteedda oosuwaa hadaraa akkanaadan, ha laa"u asatuwaappe ittuwaa neeni
dooreeddawaa nuuna bessa» yaageeddino.
26 Unttunttun saamaa yeggeeddino; saamay Maatiyaasa bollan wod'd'ina,
Maatiyaasi Yesuusi kiitteedda tammanne itti kiitettawanttunna paydetteedda.

2

Yesuusa Kaalliyaawanttu Bolla Geeshsha Ayaanaa Wod'etsaa

1 P'ens's'ek'ostte* giyaa gallassay gakkeedda wode, ammaniyaawanttu ubbatuu
ittippe gidiide, ittisaa shiik'i de'ishshin,
2 wolk'k'aama gotuwaadan guummiyaa guntsay wozanaa aatsenan saluwaappe
yiide, unttunttu utteedda golliyaa ubbaa kumeedda.
3 K'ay tamaa lac'uwaadan poddugiyaawe unttunttoo beettiide, shaaketti shaaketti,
unttunttu ubbaa bolla wod'd'eedda.
4 Unttunttu ubbaan Geeshsha Ayyaanay kumiide, dumma dumma k'aalaan
haasayana mala, unttuntta danddayissina, haasayaa doommeeddino.
5 Sa'aan de'iyaa asaa zeretsaa ubbaappe yiide, S'oossaw yayyiyaa ittippe de'iyaa
Ayihudatuu Yerusaalamen de'iino.
6 Ha guntsaa siseedda wode, Asay ubbay shiik'eedda; unttunttu barenttu k'aalaan
k'aalaan haasayishshin siseedda diraw, giyaawaa d'ayeeddino.
7 Asay ubbay maalalettiiddenne hawe ooratsabaa giidde, «Be'ite; ha
haasayiyaawanttu ubbatuu Galiilaa asatuwaa gidikkinoo?
8 Yaatina, nuuni nu yeletteedda gade k'aalaan unttunttu haasayishshin waaniide
siseettoo?
9 Nuuni P'artte asatuu, Meedoone asatuu, Elaamees'e asatuu, laa"u shaafatuwaappe
gidduwaan de'iyaawanttu, Yihudaan, K'ap'p'adook'iyan, P'ans's'oossan, Iisiyaan,
10-11 Pirggiyaan, P'inifiliyaan, Gibs'en, K'ereena baggan de'iyaa Liibiyaa
woradatuwaan de'iyaawanttu, Roomeppe yeedda imatsatuu, Ayihudatuu,
Ayihudatetsaw laametteedda nuuppe amareedawanttu, K'aris's'eese asatuunne,

---

1:20 Maz. 69:25; 109:8 * **2:1** *P'ens's'ek'ostte:* Ayihudiyaa Asay Paasigaa Baalaa bonchchoodeppe ishatamu gallassay aad'd'i simmina bonchchettiyaa zarggaa k'oychchaa baalaa geetettiyaawaa. **2:1** Wog. 23:15-21; Zar. 16:9-11

Arabiyaa asatuu, S'oossay ootseedda wolk'k'aama oosuwaa nu k'aalaan unttunttu haasayishshin siseeddo» yaageeddino.
12 Ubbaykka maalalettiide, yewuu barenttoo gelennaan is's'ina barenttu giddon, «Laa hawe waagiyaawee?» yaageeddino.
13 Shin hara asatuu ammaniyaawanttu bollan K'iliic'iidde, «Hawanttu ushiide matsotteeddino» yaageeddino.

P'es'iroosa Haasayaa

14 Shin P'es'iroosi, Yesuusi kiitteedda hara tammanne itti kiitettowanttunna denddi ek'k'iide, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, unttunttoo hawaadan yaagi odeedda; «Ayihudatoo, k'ay Yerusaalamen de'iyaa ubbatoo, taani odiyaawaa sisite. Hawe hinttenttoo eretto; hinttenttu k'oppiyaawaadan, hawanttu matsottibeykkino.
15 Ayaw gooppe, wonttaappe biro heezzu saate gidee.
16 Shin hawe Nabiyaa Iyu'eel haasayeeddawaa.
17 «I haasayiidde, ‹S'oossay hawaadan yaageedda;
wodiyaa wurssetsaan hawaadan hananawaa.
Taani asaa ubbaa bollan ta Ayaanaa gussana.
Hinttenttu attuma naanaynne hinttenttu mac'c'a naanay
timbbitiyaa odanawantta.
Hinttenttu wodalla naanaykka sas'aa be'anawantta;
hinttenttu c'imatuukka akumuwaa akumettanawantta.
18 He gallassatun ta attuma k'oomatuwaa bollaninne
ta mac'c'a k'oomatuwaa bollan
Taani Ta Ayaanaa gussana.
Hewaappe guyye unttunttu timbbitiyaa odanawantta.
19 K'ay Taani bolla saluwaan ooratsabaa,
garssa saankka malaataa bessana.
Suutsay, tamaynne shaariyaadan,
kammeedda c'uway de'ana.
20 Wolk'k'aamanne bonchcho gideedda Godaa gallassay,
gakkanaappe kase away d'umaana;
agenaykka suutsaa malatana.
21 He wode hawaadan hananawaa;
Godaa suntsaa s'eesiyaa ooninne attana›
yaageedda.
22 «Israa'eeliyaa asatoo, ha k'aalaa sisite; Naazireetiyaa Yesuusi hinttenttu giddon S'oossay barenan ootseedda wolk'k'aama oosuwaan, ooratsabaaninne malaatan hinttenttoo d'iishisseedda asaa; hewaa hinttenttukka eriita.
23 Yesuusi hinttenttoo imettana mala, S'oossay kase bare sheniyaaninne bare eraan bare k'ofaa k'achchi wotseedda; yaatina, Aa hinttenttu nagaranchchatuwaa kushiyan mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishissiide, kak'issi wod'iseeddita.
24 Shin hayk'uu Yesuusa oyk'k'anaw danddayibeenna diraw, S'oossay hayk'uwaa seelaa aappe d'ayissiide, Aa dentseedda.
25 Ayaw gooppe, Daawite Yesuusabaa hawaadan yaageedda;
« ‹Taani metootennaadan,
Goday ta ushechchaan de'iyaa diraw,
taani ubbaa wode Godaa ta matan be'ay.
26 Hewaa diraw, ta wozanay nashetteedda;
ta ins's'arssankka nashechchay kumeedda.
K'ay ta bollaykka lo"o de'ana giide,

2:17 Iyu. 2:28-32 **2:25** Maz. 16:8-11

nashechchaan naagee.
27 Ayaw gooppe, ta shemppuwaa,
Si'ooliyaan aggakka.
K'ay ne Geeshsha Na'aa anhaakka wook'etsakka.
28 Neeni taana de'uwaa ogiyaa erissaadda.
Neeni taananna de'iyaawaan,
taani darii nashettay›
yaageedda.
29 «Ishatoo, nu aawotuwaa kaappuwaa Daawitebaa taani hinttenttoo geeshshaade odanaw bessee; Daawite hayk'k'iide moogetteedda; Aa duufuu hachche gakkanawukka nu matan de'ee.
30 Daawite Nabiyaa gideedda dirawunne S'oossay Aa naanaa zeretsaappe ittuwaa Aa kawutetsaa oydiyaan utissanaw aw c'aak'k'eeddawaa ereedda diraw,
31 Kiristtoosa dendduwaa sintsaw s'eelliide, ‹Aa shemppuu Si'ooliyaan attibeena; Aa bollaykka wook'k'ibeenna› giide odeedda.
32 «S'oossay Yesuusa hayk'uwaappe dentseeddawoo nuuni ubbay markka.
33 Hewaa diraw, S'oossay bareppe ushechcha baggan† Aa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsiide, aw Geeshsha Ayaanaa immana geeddawaadan, Geeshsha Ayaanaa akkiide, hawaa hinttenttu ha"i be'iyaawaanne sisiyaawaa nu bolla gusseedda.
34-35 «Ayaw gooppe, Daawite bare huup'ew saluwaa kesibeenna; shin yaageedda; « ‹Goday ta Godaa; «Taani ne morkkatuwaa,
neeni gediyaan yed'd'a ek'k'iyaawaa ootsana gakkanaw
hawaan taappe ushechcha baggana utta» geedda›
yaageedda.
36 «Hewaa diraw, S'oossay mask'k'aliyaa bolla misimaariyan ha hinttenttu d'ishiide kak'k'eedda Yesuusa Godanne Kiristtoosa ootseeddawaa Israa'eeliyaa asaa zeretsay ubbay tumuppe ero» yaageedda.
37 Asay P'es'iroosi geeddawaa siseedda wode, asaw wozanay daroppe boshettina, P'es'iroosanne Yesuusi kiitteedda haratuwaa, «Nu ishatoo, yaatina nuuni ayaa udanee?» yaageeddino.
38 P'es'iroosi unttuntta, «Hinttenttu nagaray atto geetettana mala, nagaraappe simmiide, hinttenttu huup'iyaan huup'iyaan Yesuusi Kiristtoosa suntsan s'ammak'ettite. S'oossay immiyaa Geeshsha Ayaanaa hinttenttu akkana.
39 Ayaw gooppe, S'oossay immana geedda k'aalay hinttenttussa, hinttenttu naanatuwaassanne Goday nu S'oossay barekko s'eesiyaa haakuwaan de'iyaawanttu ubbaassa» yaageedda.
40 P'es'iroosi unttunttoo k'aalaa haraakka gujji markkattiide, «Ha wodiyaa geella asaappe hinttenttu huup'iyaa ashshite» yaagiide zoreedda.
41 P'es'iroosi odeeddawaa akkeeddawanttu s'ammak'etteeddino; he gallassi heezzu sha"a gidiyaa Asay ammaneeddino.
42 Unttunttu Yesuusi kiitteeddawanttu timirttiyaan, ittippetetsaan ukitsaa mentsi miyaawaaninne S'oossaa woosan genc'c'iino.

Ammaniyaa Asay Ishatetsaaninne Ittippetetsaan De'iyaa De'uwaa

43 Yesuusi kiitteeddawanttu kushiyan daro ooratsabaynne malaatatuu oosettina, asaa ubbaa yashshay oyk'k'eedda.
44 Ammaneedda ubbatuu ittippe de'iino; k'ay barenttoo de'iyaabaa ubbaakka ittippe shaakki akkeeddino.

2:30 Maz. 132:11; 2 Sam. 7:12-13 † **2:33** ***Ushechcha bagga:*** Guussay bonchchuwaanne wolk'k'aa bessiyaa sa'aa. **2:34-35** Maz. 110:1

45 Unttunttu barenttu gadiyaanne barenttoo de'iyaabaa zal"i zal"iide, oonanne
koshsheedda keena miishshaa ubbaw shaakkeeddino.
46 K'ay ubbaa gallassi, itti wozanaa gidiide, Geeshsha Golliyaan pac'c'ennan
gakettiide, barenttu golle golle s'eesettiide nashechchaaninne pashikka wozanaan
k'umaa miino.
47 S'oossaa galatiidde, asaa ubbaan sabetteeddino. K'ay Goday ammani
attiyaawantta gallassi gallassikka unttunttu bolla gujjee.

3

Itti Wobba Bitanii Pas'eedda

1 Itti gallassi, P'es'iroossinne Yohaannisi S'oossaa woossanaw udduppu saatiyaan
Geeshsha Golliyaa beeddino.
2 Yelettoodeppe doommiide, gundda gidiide de'iyaa itti bitanii Geeshsha Golliyaa
geliyaa asaappe miishshaa woossanaw, ubbaa gallassi darii lo"a giyaa Geeshsha
Golliyaa penggiyaan Asay afiide wotsiyaawe de'ee.
3 He wobba bitanii, P'es'iroossinne Yohaannisi Geeshsha Golliyaa gelana hanishin
be'iide, miishshaa unttuntta woosseedda.
4 P'es'iroosi Yohaannisanna Aa c'addi s'eelliide, «Nuukko haa s'eella» yaageedda.
5 Wobba bitanii unttunttuppe ittibaa akkanaw koyyiide, unttunttukko s'eelleedda.
6 Shin P'es'iroosi Aa, «Taw miishshay baawa; shin taw de'iyaabaa taani new
immana; Naazireetiyaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan denddaade hametta» yaageedda.
7 Yaatiide, wobba bitaniyaa bare ushechcha kushiyan oyk'k'iide, pude dentseedda;
ellekka Aa gediinne meeshi mek'etsay min aggeedda.
8 Bitanii pude guppiide, denddi ek'k'eedda; yaanne haanne hametaa doommeedda.
Hewaappe guyyiyaan hamettiidde, guppiiddinne S'oossaa galatiidde, unttunttunna
ittippe Geeshsha Golliyaa geleedda.
9 I hamettishshiinanne S'oossaa galatishshin, Asay ubbay Aa be'eedda.
10 Yaatiide, miishshaa woossanaw darii lo"a giyaa Geeshsha Golliyaa penggiyaan
utteeddawe Aa gideeddawaa akeekeeddino; I haneeddawaa be'iide maalaletteeddino.

P'es'iroosi Geeshsha Golliyaan Haasayeedda Haasayaa

11 Bitanii P'es'iroosanne Yohaannisa oyk'k'i utteedda wode, Asay ubbay
maalalettiide, Solomone baranddaa* giyaa saan ittippe unttunttukko wos's'eeddino.
12 P'es'iroosi asaa be'eedda wode unttunttoo yaageedda; «Israa'eeliyaa asatoo, ayaw
hawoo maalalettiitee? Woy ayaw nuuna c'addi s'eelliitee? Nuuni nu wolk'k'aan woy
S'oossaa malatiyaawaan ha bitaniyaa hametseeddawaa hinttenttoo malatii?
13 Abraahaamo S'oossay, Yisaak'a S'oossay, Yaak'ooba S'oossay, nu aawotuwaa
S'oossay, hinttenttu aatsi immeeddawaa P'ilaas'oosi billanaw k'oppi utteedda wode,
hinttenttu Aa sintsan, ‹Nuuni Aa erokko› geedda bare Na'aa Yesuusa bonchcheedda.
14 Shin hinttenttu geeshshaanne s'illuwaa, ‹Nuuni Aa erokko› giide, shemppuwaa
wod'eeddawaa Aa diraa hinttenttoo billanaw P'ilaas'oosa woosseeddita.
15 De'uwaa immiyaawaa hinttenttu wod'eeddita; shin S'oossay hayk'uwaappe Aa
dentseeddawoo nuuni markka.
16 Ha wobba bitaniyaa Yesuusa suntsaa wolk'k'ay miniseedda; hinttenttu
be'iyaawenne eriyaawekka I Aa suntsan ammaniyaawaan oosetteedda; ha hinttenttu
ubbaa sintsan Aa hawaadan loytseeddawe, Yesuusa I ammaniyaawaa.
17 «Ha"ikka taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttukka hinttentta
kaalliyaawanttudan, erennaan ootseeddawaa taani eray.

---

* **3:11** *Solomone baranddaa:* Geeshsha golliyaa away doliyaa sintsa baggana c'ora Asay shiik'iyaa adussanne aako sa'aa.

18 Shin S'oossay beni, nabatuwaa ubbatuwaa doonaan, ‹Kiristtoosi waayettana
bessee› yaagiide odeedda; bare odeeddawaakka hewaadan poleedda.
19-20 Simmi S'oossay hinttenttu nagaraa maaranaadan, Godaa matappe ayaanaa
minotetsaa wodii hinttenttoo yaanaadaaninne S'oossay Yesuusi Kiristtoosa kase
hinttenttoo odettowaadan yeddanaadan, hinttenttu nagaraa paas'iide S'oossaakko
simmite.
21 S'oossay geeshsha gideedda bare nabatuwaa doonaan benippe doommiide
haasayeeddawaadan, ubbabay ooras's'iyaa wodii gakkanaw, Yesuusi saluwaan
gam"anaw bessee.
22 Muse, ‹Goday S'oossay, hinttenttu zariyaa giddoppe hinttenttoo taanaadan
nabiyaa dentsana; hinttenttu I giyaawaa ubbaa sisite.
23 He nabii odiyaawaa sisenna Asay ooninne asaa giddoppe shaaketti d'ayo›
yaageedda.
24 «K'ay Saameelappe doommiide, aappe kaala denddeedda nabatuu ubbatuu, ha
wodiyaabaa odeeddino.
25 Hinttenttu nabatuwaa naanaa; k'ay S'oossay Abraahaamoo, ‹Sa'aan de'iyaa asaa
ubbaa taani ne zeretsaa baggana anjjana› yaagiide nu aawotuwaana c'aak'k'eedda
c'aak'uwaa laattiyaa naanaa.
26 S'oossay hinttentta ubbatuwaa hinttenttu iita oosuwaappe zaariide anjjana
mala, bare K'oomaa† dentsiide, hinttenttoo koyro yeddeedda» yaageedda.

4

P'es'iroossinne Yohaannisi Ayihudatuwaa Shanggatuwaa Sintsa Shiik'eeddino

1 P'es'iroossinne Yohaannisi asaw odishin, k'eesatuwaa kaappatuu, Geeshsha
Golliyaa wotaadaratuwaa azaziyaawenne Saduk'aawanatuu,
2 unttunttu asaa tamaarissiyaa dirawunne hara asatuu hayk'uwaappe
denddanawoo markka gidana mala, Yesuusi hayk'uwaappe denddeeddawaa
odeedda diraw, darii yilotiide, unttunttukko yeeddino.
3 Unttuntta oyk'k'iide, sa'ay omarssidiggo diraw wonttanaw k'asho golle
gelisseeddino.
4 Shin k'aalaa siseeddawanttuppe c'oratuu ammaneeddino; attuma asaa payduu
ichcheshu sha"a keena gideedda.
5-6 Wonttetsa gallassi, unttuntta mooddiyaawanttu, Ayihuda asaa c'imatuu, Muse
higgiyaa tamaarissiyaawanttu, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappatuu Haanni, K'ayaafi,
Yohaannisi Iskkinddirinne k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappatuwaa dabbattuu ubbay
Yerusaalamen shiik'eeddino.
7 Yesuusi kiitteeddawantta barenttu gidduwaan essiide, «Ayaa wolk'k'aan woy O
suntsan hawaa hinttenttu ootseedditee?» yaagiide oochcheeddino.
8 He wode P'es'iroosi barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, unttuntta hawaadan
yaageedda; «Asaa kaaletsiyaawanttoo, Ayihuda asaa c'imatoo,
9 hachche ha harggancha bitaniyaw oosetteedda lo"o oosuwaabaanne I waan
pas'eeddentto, hinttenttu nuuna oochchooppe,
10 mask'k'aliyaa bolla misimaariyan hinttenttu d'ishiide kak'k'ina, S'oossay
hayk'uwaappe dentseedda Naazireetiyaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan ha bitanii
pas'iide, hinttenttu sintsaan ek'k'eeddawe hinttenttu ubbawunne Israa'eeliyaa asaa
ubbaw eretto.

3:22 Zar. 18:15, 18 **3:23** Zar. 18:19 **3:25** Dom. 22:18 † **3:26** *K'oomaa:* S'oossaa Aawuwaan dooretteedda Na'aa.

11 Golliyaa kees's'iyaawanttu hinttenttu kad'iide is's'eedda tuussay golliyaa ubbaa
tookkiyaa koshshiyaa tuussaa gideedda.
12 Asay atotetsaa Yesuusa baggana demmanaappe attin, hara O baggannanne
demmenna; nuuni Aa suntsan ootsanaw bessee; ayaw gooppe, S'oossay saluwaappe
garssan asaw immeedda hara suntsay baawa» yaageedda.
13 Shiik'uwaa Asay P'es'iroossinne Yohaannisi s'aleedda s'alaa be'eedda wode,
unttunttu tamaaribeenna c'oo asaa gideeddawaa akeekiide maalaletteeddino;
unttunttu Yesuusanna de'iyaawaakka ereeddino.
14 K'ay pas'eedda bitanii P'es'iroossannanne Yohaannisanna ek'k'eeddawaa Asay
be'iide, giyaawaa d'ayeeddino.
15 Shin P'es'iroossinne Yohaannisi shiik'uwaappe kare kesana mala Asay azaziide,
bare giddon zorettiide,
16 «Ha asatuwaa ayaa udanee? Ayaw gooppe, unttunttu kushiyan oosetteedda
wolk'k'aama malaatatuu Yerusaalamen de'iyaa ubbaw beetteedda. Nuuni hewaa
erokko gaanaw danddayokko.
17 Shin yewuu asaw laalettenna mala, hawaappe sintsaw ha asatuu Yesuusa
suntsaa oossinne odennaadan, minisiide unttuntta, ‹Hinttena erite› goytte»
yaageeddino.
18 Unttunttu s'eesiide, Yesuusa suntsaa mulekka dentsenaadaaninne aabaa
tamaarissennaadan azazeeddino.
19 Shin P'es'iroossinne Yohaannisi zaariide, «S'oossaw eeno giyaawaa aggiide,
hinttenttoo eeno giyaawe S'oossaa sintsan lo"enttonne ane hintte pirddite.
20 Ayaw gooppe, nuuni be'eeddabaanne siseeddabaa odennaan agganaw
danddayokko» yaagiide shiik'eedda asaw odeeddino.
21 Shiik'eedda Asay unttuntta muranaw gaasottiyaabay d'ayina, laa'entsuwaa
darssi palumettiide, haneeddabaw Asay ubbay S'oossaa galatiyaa diraw, unttuntta
billiide yeddeeddino.
22 He harggiyaappe patsiyaa malaatatuu aw oosetteedda bitanii yelettoodeppe
laytsay aw oytamuwaappe aad'd'eedda.

Yesuusi Kiitteeddawanttunne Hara Ammaniyaa Asatuu D'uma Wode Woosseedda Woosaa

23 P'es'iroossinne Yohaannisi bilettiide, barenttu dabbatuwaakko biide, k'eesatuwaa
kaappatuunne Ayihuda c'imatuu barentta geeddabaa ubbaa unttunttoo odeeddino.
24 Unttunttu hewaa siseedda wode, itti wozana gidiide, S'oossaa hawaadan
yaagiide woosseeddino; «Ubbaa Mooddiyaa Godaw, saluwaa, sa'aa, abbaanne
unttunttu giddon de'iyaa ubbabaa med'd'eeddawoo,
25 Neeni New ootsiyaa nu aawuwaa Daawite doonaan Geeshsha Ayyaanan
haasayaadde,
« ‹Ayihuda gidenna Asay ayaw yiloteeddee?
K'ay Asay ayaw danbbennabaw mak'k'eteeddee?
26 Sa'aa kaatatuu giigetteeddino;
gadiyaa mooddiyaawanttu Godaa bollaninne
I okkeedda Kiristtoosa bolla ittippe denddeeddino›
yaagaade haasayaadda.
27 «Ayaw gooppe, Heeroodisinne P'ens's'enaawiyaa P'ilaas'oosi Ayihuda gidenna
asaananne Israa'eeliyaa asaana, neeni okkeedda Kiristtoosa ne Geeshsha Na'aa
Yesuusa bolla denddanaw, ha katamaan shiik'eeddawe tuma.
28 K'ay neeni ne wolk'k'aaninne ne sheniyaan hanana gaade k'oppa utteeddabaa
ubbaa ootsanaw shiik'eeddino.

4:11 Maz. 118:22 **4:24** Kes. 20:21; Nah. 9:6; Maz. 146:6 **4:26** 2:1-2

29 Ha"ikka Godaw, unttunttu naasiyaa s'eella; nuuni neena kaalliyaawanttu, ne
k'aalaa kumentsaa k'onc'c'etetsaan odanaadan, nuuna danddayissa.
30 Patsanaw ne wolk'k'aa bessa; k'ay ne Geeshsha Na'aa Yesuusa suntsan
ooratsabaanne malaataa oosissa» giide woosseeddino.
31 Unttunttu S'oossaa woosseeddawaappe guyyiyaan, he unttunttu shiik'eeddasay
k'aas's'eedda. Unttunttu ubbaan Geeshsha Ayyaanay kumina, S'oossaa k'aalaa
k'onc'c'etetsaan odeeddino.

Koyro Ammaneedda Asatuwaa Ittipetetsaa De'uwaa

32 Ammaniyaawanttu ubbatuu k'ofaaninne wozanaan ittuwaa gideeddino.
Unttunttu mehii ubbay ittippe de'iyaawaappe attin, barew de'eeddabaa ooninne
barenttubaa gibeenna.
33 Yesuusi kiitteeddawanttu Godaa Yesuusi hayk'uwaappe denddeeddawaa
wolk'k'aama wolk'k'aan markkattiino; k'ay S'oossay unttunttoo ubbaw aad'd'o
keekatetsaa darissiide immeedda.
34 Ammaniyaawanttu giddon metootanchchay ittuunne baawa; ayaw gooppe,
biittay woy gollii de'iyaawanttu ubbatuu zal"iide, akkeedda miishshaa ahiide,
35 Yesuusi kiitteeddawanttoo immiino; he miishshay asaw koshshiyaawaadan
shaaketti, huup'iyaan huup'iyaan imettee.
36 K'op'iroosa geetettiyaa saan yeletteedda Yooseefo giyaa Leewiyaa zarii ittuu
de'ee; Aa suntsaa Yesuusi kiitteeddawanttu Barnaabaasa geeddino. Hewaa biletsay
«Mentsetsiyaa Na'aa» giyaawaa.
37 Barnaabaasi barew de'iyaa gadiyaa zal"eedda miishshaa ahiide, Yesuusi
kiitteeddawanttoo immeedda.

5

Hanaaniyaanne Aa Machchatti Sap'p'iiro

1 Itti Hanaaniyaa geetettiyaa bitanii bare machchatti Sap'p'iirinna gadiyaa
zal"eedda.
2 He zal"eedda miishshaappe bare machchata erishshin ashshiide, attowaa Yesuusi
kiitteeddawanttoo immeedda.
3 Shin P'es'iroosi Hanaaniyaa, «Neeni Geeshsha Ayaanaa c'immaade ne gadiyaa
zal"eedda miishshaappe shaakka ashshana mala, s'alahii ne wozanaan ayaw
geleeddee?
4 Neeni zal"anaappe kase gadii newaa gidennee? K'ay neeni zal"a simminakka
miishshay neessa gidennee? Yaatina, hawaa malabaa ootsanaw ayaw ne wozanaan
k'oppaaddii? Neeni S'oossaw worddotowaappe attin, asaw worddotabeykka»
yaageedda.
5 Hanaanii he k'aalaa siseedda elekka kunddiide hayk'k'i aggeedda; hewaa
siseedda ubbay daro yayyeedda.
6 Wodalla asatuu soy geliide, Aa anhaa s'aas'iide, karew kesi Aa moogeeddino.
7 Heezzu saate gidowaappe guyyiyaan, Hanaaniyaa machchata hewaa erennaan
de'aadde gelaaddu.
8 P'es'iroosi izo, «Hinttenttu gadiyaa hanni keena miishshaan zal"eedditee? Ane taw
oda» yaageedda.
Iza, «Ee hanni keena miishshaan zal"eeddo» yaagaaddu.
9 P'es'iroosi mishiratto, «Neeninne ne asinay Godaa Ayaanaa paac'c'anaw ayaw
zoretteedditee? Be'a; ne asinaa moogeedda asatuu karen de'iino; ne anhaakka
unttunttu kare kessana» yaageedda.

10 Mishiratta he man''iyaan P'es'iroosa gediyaa matan kunddaade hayk'k'a
aggaaddu; wodalla asatuu geliyaa wode hayk'k'eeddawunno demmiide, kare
kesseeddawaappe guyye, izi asinaa duufuwaa matan moogeeddino.
11 Ammaniyaa asaa ubbaynne hewaa siseedda hara Asay ubbay darii yayyeedda.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Kushiyan Oosetteedda Ooratsabatuwaanne Maalalissiyaawantta

12 Yesuusi kiitteeddawanttu daro malaataanne ooratsabaa asaa giddon ootsiino;
ammaniyaa ubbatuu Solomone baranddaan ittippe shiik'iino.
13 Hara asaappe unttunttunna gakettanaw haray atto ittuunne s'alibeenna; shin
Asay unttuntta bonchchee.
14 Ammaniyaa attuma asaynne mac'c'a Asay kasewaappe c'oray Godaw gujettee.
15 Hewaa diraw, Asay harggaanchchatuwaa shanchchamaaninne saleenan k'eri
tookkiide, P'es'iroosi hewaanna aad'd'iyaa wode haray atto, aw kuwenttonne
unttunttuppe ittuwaa ittuwaa bollanna aad'd'ana mala, katamaa ogiyaa doonaa
kessiide wotsee.
16 K'ay c'ora Asay Yerusaalame matan de'iyaa katamatuwaappe
harganchchatuwaanne iita ayyaanan oyk'etteedda asatuwaa akki yeeddino;
ubbatuukka pas'eeddino.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Bolla Yedesay Denddeedda

17 Hewaappe simmina k'eesatuwaa kaappuunne aanana de'iyaa Saduk'aawanatuu
ubbatuu Yesuusi kiitteeddawantta daro k'anaatiide, unttunttu bolla denddeeddino.
18 K'ay Yesuusi kiitteeddawantta oyk'k'iide, ubbaa asaa k'achchiyaa golliyaan
yeggeeddino.
19 Shin Godaa kiitanchchay k'amma k'asho golle penggiyaa dooyyiide, Yesuusi
kiitteeddawantta kare kessiide,
20 «Hinttenttu biide, Geeshsha Golliyaan ek'k'iide, ha ooratsa de'uwaa k'aalaa ubbaa
asaw odite» yaageedda.
21 Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa siseedda wode, wonttumaatsaan Geeshsha
Golliyaa geliide, tamaarissanaw doommeeddino.

K'ay k'eesatuwaa kaappuunne aanana de'iyaawanttu yiide, shiik'eedda asaana
Israa'eeliyaa c'imatuwaa ubbatuwaa ittippe s'eesiide, Yesuusi kiitteeddawantta
barenttu sintsa ahana mala, wotaadaratuwaa k'asho golle kiitteeddino.
22-23 Shin wotaadaratuu k'asho golle biide, Yesuusi kiitteeddawantta
demmibeykkino; guyye simmiide shiik'eedda asaw, «Nuuni biyaa wode k'asho golle
kariyaa daro minisi k'achchina, naagiyaawanttukka penggiyaan ek'k'eeddawantta
demmeeddo; shin nuuni k'asho golliyaa dooyyiyaa wode, golle garssan haray atto itti
asaynne baawa» yaageeddino.
24 Geeshsha Golliyaa wotaadaratuwaa kiittiyaawenne k'eesatuwaa kaappatuu
hewaa siseedda wode, «Hawe waanuwaashsha? K'ay gidini ayee hananddeeshsha?»
yaagiide hirggeeddino.
25 Hewaappe guyyiyaan, itti bitanii unttunttukko yiide, «Be'ite; k'asho golliyaan
hintte k'achcheedda asatuu Geeshsha Golliyaan ek'k'iide, asaa tamaarissiino»
yaagiide unttunttoo odeedda.
26 Geeshsha Golliyaa wotaadaratuwaa azaziyaawe wotaadaratuwaanna biide,
Yesuusi kiitteeddawantta aheedda; shin unttunttu barentta Asay shuchchaan
c'addanawantta giide yayyeedda diraw, unttuntta loddan aheeddino.
27 Unttunttu Yesuusi kiitteeddawantta ahiide, hewaa shiik'eedda shangguwaa
sintsan essina, k'eesatuwaa kaappuu unttuntta,

28 «Hinttentta nuuni he bitaniyaa suntsan tamaarissenna mala minisiide
azazibeykkoo? Be'ite; hintte timirttiyaa Yerusaalame katamaa ubbaa gatseeddita;
k'ay he bitaniyaa shemppuwaan nuuna oytsanaw k'oppiita!» yaagiide oochcheedda.
29 P'es'iroossinne Yesuusi kiitteedda haranttu zaariide yaageeddino; «Nuuni asaw
azazettanaappe S'oossaw azazettanaw bessee.
30 Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishi kak'k'iide, hintte wod'eedda Yesuusa nu
aawotuwaa S'oossay hayk'uwaappe dentseedda;
31 Israa'eelatoo nagaraappe simaanne nagaraa atto guussaa Yesuusi immana mala,
S'oossay mooddiyaawaanne ashshiyaawaa Aa ootsiide, bareppe ushechcha baggan
d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda.
32 Hewoo nuuni markka; k'ay S'oossay barew azazettiyaawanttoo immeedda
Geeshsha Ayyaanaykka markka» yaageeddino.
33 Shiik'eedda Asay hewaa siseedda wode, daro yilotiide, Yesuusi kiitteeddawantta
wod'anaw k'oppeeddino.
34 Shin asaa ubbaan daro bonchchetteedda Gamaaliyaala geetettiyaa, higgiyaa
tamaarissiyaa itti Parisaawii, shiik'uwaan denddi ek'k'iide, Yesuusi kiitteeddawanttu
guutsa wodiyaa kare kesana mala
35 azaziide hewaan shiik'eedda asaa hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaa asatoo,
hintte ha asatuwaa ootsana k'oppiyaawaan hinttentta naagite.
36 Ayaw gooppe, hawaappe kase wodiyaan Tewodaasa geettettiyaawe barena
wolk'k'aama giide denddeedda; denddina oyddu s'eetu gidiyaa asatuu aanana
gaketteeddino; shin Aa wod'ina, Aa kaalleedda ubbatuukka laalettiide, maaddenna
asaa gidiide atteeddino.
37 Hewaappe guyyiyaan, Asay paydettiyaa wode, Galiilaa Yihuday denddiide, daro
asaa paannuwaa ootsiide kaaletseedda; shin aakka wod'ina, Aa kaalleedda Asay
ubbay laaletteedda.
38 «Ha"ikka taani hinttenttoo oday; ha asatuwaappe shaakettite; unttuntta
bochchoppite. Ayaw gooppe, ha k'ofaynne ha oosuu Asay ootseeddawaa gidooppe
d'ayana.
39 Shin ha k'ofaynne ha oosuu S'oossaappe yeeddawaa gidooppe, hintte unttuntta
d'ayissanaw danddaykkita; ooni eri hawaa haniide S'oossaanna hintte
iitettennaadan» yaageedda.
40 Hewaappe guyye shiik'eedda Asay Gamaaliyaala zoriyaa akkiide, Yesuusi
kiitteeddawantta s'eesiide, lissuwaan shoc'isseeddino; hewaappe guyyiyaan
unttuntta, «Yesuusa suntsaa laa'entsuwaa ubbakka dentsoppite» gi billiide
yeddeeddino.
41 Yesuusa suntsaa diraw, unttunttu ugatiidde yeellatanaw bessiyaabaa k'oppeedda
diraw, shangguwaa sintsaappe nashettiide keseeddino.
42 Unttunttu ubbaa gallassi Geeshsha Golliyaaninne asaa soyin Yesuusi, Kiristtoosa
gideeddawaa tamaarissiyaawaanne odiyaawaa yaa gujjeeddino.

6

Woosa Golliyaa Maaddiyaa Laappu Asatuu Dooretteeddino

1 He wode, kaalliyaawanttu payduu dari dari biishshin, Giriike k'aalaa haasayiyaa
Ayihudatuunne Yihudaan de'iyaa Ayihudatuu walak'etteeddino; ayaw gooppe,
Giriike k'aalaa haasayiyaa Ayihudatuu, «Ubbaa gallassi gishettiyaa k'umaan nu
asinay hayk'k'o mac'c'awanttu naak'ettiino» yaageeddino.
2 Yesuusi kiitteedda tammanne laa"atuu woosa golle asaa ubbaa s'eesiide,
hawaadan yaageeddino; «Nuuni S'oossaa k'aalaa odiyaawaa aggiide, k'umaa
gishanaw nuw bessena.

3 Ishatoo, lo"a geetettiyaawantta Geeshsha Ayyaanaynne aad'd'o eratetsay
kumeedda laappu asatuwaa hintte giddoppe doorite; nuuni k'ay unttuntta ha oosoo
suntsana.
4 Shin nuuni S'oossaa woosaaninne k'aalaa oduwaan minnana» yaageeddino.
5 Yesuusi kiitteeddawanttu haasayeedda haasayay asaa ubbaa nashechcheedda;
hewaappe guyye, ammanuunne Geeshsha Ayyaanay kumeedda Iss's'ifaanoosa,
Pilip'p'oosa, P'irookoroosa, Nik'aaroona, S'imoona, P'arimeenanne Ayihudatuwaa
ammanuwaan geleedda Ans's'ookiyaa Niik'olaawoosa dooreeddino.
6 Yaatiide Yesuusi kiitteeddawanttu sintsaan unttuntta essina, Yesuusi
kiitteeddawanttu S'oossaa woosseeddawaappe guyyiyaan, barenttu kushiyaa
unttunttu bolla wotseeddino.
7 S'oossaa k'aalay aakki aakki beedda; kaalliyaawanttu payduwaan Yerusaalamen
darssi dari dari beedda; k'ay c'ora k'eesatuukka ammaneeddino.

Woosa golliyaa Kaaletsiyaa
Iss's'ifaanoosi Oyk'etteedda

8 Aad'o keekatetsaynne wolk'k'ay kumeedda Iss's'ifaanoosi, asaa giddon
ooratsabaanne wolk'k'aama malaataa ootsee.
9 Ayiletetsaappe keseedda asaa giyaa Ayihuda ammaniyaawanttuppe, K'ereenappe,
Iskkinddiriyaa asatuwaappe, Kilk'k'iyaappenne Iisiyaappe yeedda itti itti asatuu
denddiide, Iss's'ifaanoosanna palumetteeddino.
10 Shin Iss's'ifaanoosi aad'd'o eratetsaaninne Ayyaanaan haasayiyaawaa digganaw
danddaybbeykkino.
11 He wode unttunttu, «Muse bollanne S'oossaa bolla I boriyaa k'aalaa
haasayishshin siseeddo» giyaa worddo asatuwaa shammeeddino.
12 Asaa ubbaa, c'imatuwaanne Muse higgiyaa tamaarissiyaawantta
hank'k'etseeddino; Iss's'ifaanoosakko yiide Aa oyk'k'iide, shiik'eedda asaakko ahina,
13 Aa bolla s'eeseedda worddo markkatuu, «Ha bitanii ha Geeshsha Golliyaanne
Muse higgiyaa boriyaawaa awudenne aggena.
14 Ayaw gooppe I, ‹Hawe Naazireetiyaa Yesuusi ha Geeshsha Golliyaa kolana; Muse
nuw immeedda higgiyaakka laammana› yaagishin, nuuni siseeddo» yaageeddino.
15 Shiik'uwaan utteedda Asay ubbay Iss's'ifaanoosa akeekiide s'eelliyaa wode, Aa
som"i kiitanchchaa som"iyaa malatee.

7

Iss's'ifaanoosa Haasayaa

1 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Iss's'ifaanoosa, «Hawe tumee?» yaagiide
oochcheedda.
2 Iss's'ifaanoosi, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, ta aawaatoo, sisite! Nu aawuwaa
Abraahaamo biro Kaaraane baanaappe kase Masip'p'es'oomiyan de'ishshin,
bonchcho S'oossay aw beettiide,
3 ‹Ne biittaappenne ne dabbatuwaappe shaakettaade, taani neena bessiyaa gadiyaa
ba› yaageedda.
4 He wode Abraahaamo Kaladaawatuu gadiyaappe kesiide, Kaaraanen de'anaw
beedda. Aa aabbu hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, S'oossay Aa ha gade hintte ha"i
de'iyaasaa aheedda.
5 I ha gadiyaappe haray atto, gediyaan yed'd'iyaa sa'aakka Abraahaamoo
immibeenna; shin aw na'ay d'ayooppekka, S'oossay Aa, ‹Taani newunne neeppe
guyyiyaan, ne zeretsaw ha gadiyaa laata ootsaade immana› yaageedda.

7:2 Dom. 12:1 **7:4** Dom. 11:31; 12:4 **7:5** Dom. 12:7; 13:15; 15:18; 17:8

6 S'oossay Abraahaamoo, ‹Ne zaratuu hara gadiyaan de'ana; yaan oyddu s'eetu
laytsaw unttunttu ayiletananne naak'ettana.
7 Shin taani ne zeretsaa mooddiyaa asaa bolla pirddana; hewaappe guyyiyaan,
unttunttu he gadiyaappe kesiide, hawaan taw goyinnana› yaageedda.
8 S'oossay Abraahaame zeretsay k'as's'arettana mala aanana c'aak'k'ina, Yisaak'a I
yeliide, hosppuntsa gallassi k'as's'areedda; Yisaak'i Yaak'ooba k'as's'arina, k'ay
Yaak'oobi tammanne laa"u aawotuwaa kaappatuwaa k'as's'areedda.
9 «Aawotuwaa kaappatuu Yooseefo k'anaatiide, Gibs'e gadiyaw ayiletanaadan, Aa
zal"eeddino; shin S'oossay aanana ittippe de'ee.
10 S'oossay waayiyaa ubbaappekka Aa kesseedda; k'ay Gibs'e kaatiyaa sintsankka
nashshuwaanne aad'd'o eratetsaa aw immeedda; Gibs'e kaatii Yooseefow Gibs'e
gadiyaanne bare golliyaa ubbaa mooddanaadan, suntsatetsaa immeedda.
11 «Gibs'e gadiyaaninne Kanaane gadiyaan ubbaan koshay geliide, c'ora asaa
metootseedda; he gaasuwaan nu aawotuu k'umaa demmibeykkino.
12 Yaak'oobi Gibs'e gadiyaan katsay de'iyaawaa sisiide, nu aawotuwaa koyro yaa
yeddeedda.
13 Laa'entsuwaa buussan Yooseefo bare ishatoo eretteedda; k'ay Gibs'e kaatiikka
Yooseefo zariyaa ereedda.
14 Yooseefo bare aawuwaa Yaak'oobinne bare dabbuu ubbay mulekka laappun
tammanne ichcheshu Asay barekko yaana mala, kiittiide s'eegisseedda.
15 Yaak'oobi Gibs'e gadiyaa wod'd'iide hayk'k'eedda; nu aawotuukka yaan
hayk'k'eeddino.
16 Unttunttu anhay hewaappe Sekeema geetettiyaa gadiyaa tookettiide, yaan
Abraahaamo Hamoora naanaappe daro biraan shammeedda duufuwaan
moogetteedda.
17-18 «Shin S'oossay Abraahaamoo immana geeddawe polettiyaa wodii gakkana
matina, Yooseefo erenna hara kaatii Gibs'e gadiyaan denddana gakkanaw, Asay dari
dari beedda.
19 He kaatii nu zariyaa c'immiidde, guutsa naanay hayk'k'ana mala, kare unttuntta
kessi olanaadan, nu aawotuwaa un"etseedda.
20 «Muse yeletteeddawe he wode; S'oossaa sintsan I daro lo"o na'aa gideedda; bare
aawuwaa golliyaan heezzu agenaa gakkanaw dic'c'eedda.
21 Muse wora oletteedda wode, Gibs'e kaatiyaa naatta demmaade bare na'aadan Aa
dichchaaddu.
22 Muse Gibs'atuwaa aad'd'o eratetsaa ubbaa tamaariide, k'aalaaninne oosuwaan
wolk'k'aama asaa gideedda.
23 «Shin Musew yelettoodeppe laytsay oytamuwaa kumeedda wode, bare
ishatuwaa, Israa'eeliyaa asatuwaa be'anaw bare wozanaan k'oppeedda.
24 Israa'eelatuwaappe ittuwaa Gibs'eppe ittuu naak'k'ishshin be'iide, he
Israa'eeliyaa maaddeedda; he naak'k'eedda Gibs'e bitaniyaa wod'iide, Aa haluwaa
kesseedda.
25 Muse bare ishatuwaa bare baggana S'oossay ashshana haniyaawaa unttunttu
akeekeeddino giide k'oppeedda; shin unttunttu akeekibeykkino.
26 «Wonttetsa gallassi laa"u Israa'eeliyaa asatuu ittuu ittuwaanna wad'ettiyaawantta
demmiide, unttuntta sigetsanaw koyyiide, ‹Asatoo, ishatuu hinttenttu ayaw ittuu
ittuwaa naak'k'iitee?› yaageedda.

7:6 Dom. 15:13-14 **7:7** Kes. 3:12 **7:8** Dom. 17:10-14; 21:2-4; 25:26; 29:31—35:18 **7:9** Dom. 37:11, 28; 39:2, 21 **7:10** Dom. 41:39-41 **7:11** Dom. 42:1-2 **7:13** Dom. 45:1, 16 **7:14** Dom. 45:9-10, 17-18; 46:27 **7:15** Dom. 46:1-7; 49:33 **7:16** Dom. 23:3-16; 33:19; 50:7-13; Iya. 24:32 **7:17-18** Kes. 1:7-8 **7:19** Kes. 1:10-11, 22 **7:20** Kes. 2:2 **7:21** Kes. 2:3-10 **7:23** Kes. 2:11-15

27 «Shin he bare shooruwaa naak'k'iyaawe Musa, ‹Neena nu bolla
mooddiyaawaanne daannaa ootsiide, suntseeddawe oonee?
28 Neeni zino Gibs'e bitaniyaa wod'eeddawaadan, taanakka wod'anaw koyyay?›
yaagiide, Musa karew sugi yegeedda.
29 Muse hewaa siseedda wode Gibs'eppe kesiide, Midiyaama gadiyaan bete gidi
de'iidde, laa"u attuma naanaa yaan yeleedda.
30 «Godaa kiitanchchay oytamu laytsaappe guyyiyaan, Siinaa Deriyaa matan
de'iyaa bazzuwaa buuran ees's'iyaa tamaa lac'uwaa giddon Musew beetteedda.
31-32 Muse bare be'eeddawoo maalalettiide, akeeki s'eellanaw buuraa mataan I
shiik'i de'ishshin, Godaa k'aalay, ‹Taani ne aawotuwaa S'oossaa, Abraahaame
S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa› yaagiide Musekko yeedda. Muse
yashshaa kokkoriide, s'eellanaw s'alibeenna.
33 «Goday Musa, ‹Neeni ek'k'eedda biittay geeshsha gidiyaa diraw, ne gediyaan
de'iyaa c'aammaakka kessa.
34 Taani Gibs'en de'iyaa Ta asaa waayiyaa geeshsha be'aade, k'ay unttunttu
ooliyaakka sisaade, unttuntta ashshanaw wod'd'aad. Ha"i haaya. Taani neena Gibs'e
kiittana› yaageedda.
35 «He Musa Israa'eelatuu; ‹Neena nuuna mooddiyaawaanne daannaa ootsiide
suntseeddawe oonee?› yaagiide is's'eeddino; buuraa giddon aw beetteedda
kiitanchchan mooddiyaawaanne ashshiyaawaa gidana mala, S'oossay Aa kiitteedda.
36 He Muse Israa'eelatuwaa Gibs'e gadiyaan Zo'o Abbaaninne mela biittaan,
oytamu laytsaw ooratsabaanne malaataa ootsiide, Gibs'eppe kaaletseedda.
37 «Israa'eeliyaa asaw, ‹S'oossay taana dentseeddawaadan, hintte zariyaa giddoppe
ta mala nabiyaa hinttenttoo dentsanawaa› yaageeddawe he Musa.
38 I Israa'eeliyaa asaa maabaraanna ittippe mela biittaan de'eeddawaa; I nu
aawotuwaananne Siinaa Deriyaa bollan barew haasayeedda kiitanchchaanna ittippe
de'eedda. Yaatiide S'oossaappe de'uwaa k'aalaa nuw immanaw akkeedda.
39 «Musew nu aawotuu azazettanaw dosibeykkino; shin gede Aa sugi oliide, guyye
Gibs'e simmanaw amotteeddino.
40 K'ay Aaroona, ‹Nuuna kaaletsiyaa s'oossatuwaa nuw med'd'a; ayaw gooppe, ha
nuuna Gibs'eppe aheedda Muse waaneeddentto nuuni erokko› yaageeddino.
41 Miizzaa Maraa malatissiide, he wode eek'aa ootseeddino; he eek'aw
yarshshuwaa yarshshiide, barenttu kushii ootseedda oosuwaan nashetteeddino.
42 Shin S'oossay unttunttoo zokkiyaa zaareedda; unttunttu saluwaa s'oolinttiyaw
goyinnanaadan, unttuntta aggeedda; nabatuwaa mas'aafan,
« ‹Israa'eeliyaa asatoo, oytamu laytsaa,
asay baynna saan shukkeedda mehiyaanne yarshshuwaa,
taw yarshsheedditee?
43 Hinttenttu hinttenttoo goyinnanaw
ootseedda eek'atuwaa, Molooka dunkkaaniyaanne
Refaana giyaa hintte s'oossaa s'oolinttiyaa tookkeeddita.
Taani hinttentta Baablooneppe
hini bagga yeddana›
geetettiide s'aafetteedda.
44 «Muse bare be'eeddawaa malatissiide, Goday aw odeeddawaadan med'd'eedda
markkaa dunkkaanii nu aawaatoo mela biittaan de'ee.
45 K'ay nu aawotuu dunkkaaniyaa barenttu aawotuwaappe kaallaan akkiide,
S'oossay kase yedersseedda Ayihuda gidenna asaa biittaa oyk'k'eedda wode,

7:29 Kes. 18:3-4 **7:30** Kes. 3:1-10 **7:35** Kes. 2:14 **7:36** Kes. 7:5; 14:21; Pay. 14:33 **7:37** Zar. 18:15, 18
7:38 Kes. 19:1—20:17; Zar. 5:1-33 **7:40** Kes. 32:1 **7:41** Kes. 32:2-6 **7:43** Amo. 5:25-27 **7:44** Kes. 25:9, 40

Iyyaasunna gelisseeddino; he dunkkaanii Daawite de'iyaa wodii gakkanawukka
hewaan de'eedda.
46 Daawite S'oossaan sabetteedda; k'ay Yaak'ooba, Goday de'ana golliyaa
kees's'anaw S'oossaa woosseedda.
47 Shin aw golliyaa kees's'eeddawe Solomona.
48-50 «Shin nabii,
« ‹Goday, «Saluu ta kawutetsaa oydiyaa;
sa'aykka ta gedii yed'd'iyaa saa.
Yaatina, taw ayaa mala golliyaa kees's'anitee?
Woy taani shemppanasay hak'anee?
Ha ubbabaa ta kushiyan med'd'abeykkitaa?» yaagee›
geeddawaadan, Ubbaappe Bolla S'oossay Asay kees's'eedda golliyaan de'enna.
51 «Hinttenttu aybe morggii mino asee? Hinttenttu wozanay S'oossaa k'aalaa
akkanaw aybe dammeeddawee? Hinttenttu haytsaykka waan tulleeddee? Ubbaa
wode Geeshsha Ayyaanaw azazettenan is's'iita.
52-53 Nabatuwaan hinttenttu aawotuu yederssibeennawe oonee? S'oossaa Na'ay
S'illuu yaanawaa kasetiide odeeddawanttakka wod'eeddino. Ha"i hinttenttukka
kiitanchchatuwaa kushiyaappe S'oossaa higgiyaa akkiide azazettibeenawanttu,
S'illuwaa aatsi immiide wod'eeddita» yaageedda.

Iss's'ifaanoosa Shuchchaan Dechchiide Wod'eeddino

54 Unttunttu hewaa siseedda wode, barenttu wozanaan Iss's'ifaanoosaw daro
yilotiide, barenttu mettershshaa sa"iide naasseeddino.
55 Shin Iss's'ifaanoosi barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, saluwaa pude c'addi
s'eelliide, S'oossaa bonchchuwaanne Yesuusi S'oossaappe ushechcha baggan
ek'k'eeddawaa be'eedda.
56 Yaatiide, «S'eellite, taani saluu dooyettina, Asaa Na'ay S'oossaappe ushechcha
baggan ek'k'eeddawaa be'ay» yaageedda.
57 Kooshshaa d'ok'k'u ootsi waassiidde, barenttu haytsaa tuc'c'iide, ittippe gidi
aakko wos's'eeddino.
58 Katamaappe gas'aa Aa kessiide, shuchchaan c'addeeddino. Markkatuukka
barenttu mayuwaa kessiide, itti Saa'oola geetettiyaa wodallaa matan wotseeddino.
59 Iss's'ifaanoosi, «Ta Godaa Yesuusaa, ta shemppuwaa akka» yaagiide s'eegishshin,
unttunttu shuchchaan Aa dechchiino.
60 He wode I gulbbatiide, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Ta Godaw, ha nagaraa
unttunttoo atto ga» yaageedda. Hewaa giinne hayk'k'i aggeedda.

8

Saa'ooli Ammaniyaa Asaa Yedersseedda

1 Saa'ooli Iss's'ifaanoose hayk'uu lo"a gi akkeedda. He gallassi Yerusaalamen
de'iyaa ammaniyaawanttu bolla wolk'k'aama yederssuu denddeedda; Yesuusi
kiitteeddawanttuppe attin, ammaniyaawanttu ubbatuu Yihudaa gadiyaaninne
Sammaariyaa gadiyaan laaletteeddino.
2 S'oossaa asatuu Iss's'ifaanoosa moogeeddino; k'ay aw daro yeekkeeddino.
3 Shin Saa'ooli ammaniyaa asaa d'ayissanaw baas'etee; ubbaa golliyaa geli geliide,
attuma asaanne mac'c'a asaa goochchi goochchiide, k'asho golle yeddee.

Wonggalaa Mishiraachchuu Sammaariyaan Odetteedda

4 Laaletteedda ammaniyaawanttu k'aalaa odiidde, ubbasaa beeddino.
5 Pilip'p'oosi Sammaariyaa katamaa wod'd'iide, Kiristtoosabaa asaw odeedda.

7:45 Iya. 3:14-17 **7:46** 2 Sam. 7:1-16; 1 Od. 17:1-14 **7:47** 1 Kat. 6:1-38; 2 Od. 3:1-17 **7:48-50** Isa. 66:1-2
7:51 Isa. 63:10

6 C'ora Asay Pilip'p'oosi geeddawaa darssi akeekiide siseedda; I ootsiyaa
malaataakka be'eedda.
7 Ayaw gooppe, iita ayyaanatuu kooshshaa d'ok'k'u ootsi haasayiidde, c'ora asaappe
keseeddino; k'ay c'ora sileeddawanttunne wobbatuu pas'eeddino.
8 He katamaan Asay daro nashetteedda.
9 Shin Simoona geetettiyaa itti bitanii kase, barena wolk'k'aama gi kaayiid,
Sammaariyaa asaa, «Laa hawe aybe ooratsabee» giissiidde he katamaan de'eedda.
10 Guutsatetsaappe doommiide, woggatetsaa gakkanaw, Asay ubbay, «S'oossaa
wolk'k'ay daro wolk'k'aamay hawaa» giide aabaa sisee.
11 Daro wodiyaappe doommiide, kaayuwaan Sammaariyaa asaa «Laa hawe ayba
ooratsabee» giisseedda diraw, Asay aabaa sisee.
12 Shin Pilip'p'oosi S'oossaa kawutetsaabaanne Yesuusi Kiristtoosa suntsaabaa
attumawanttoonne mac'c'awanttoo mishiraachchuwaa odiidde, unttunttu aabaa
ammaniide s'ammak'etteeddino.
13 K'ay Simoonikka bare huup'ew ammaniide s'ammak'etteeddawaappe guyyiyaan,
Pilip'p'oosanna ittippe de'iidde, oosettiyaa malaataanne S'oossay ootseedda
wolk'k'aama malaataa be'iide maalaletteedda.
14 Yesuusi kiitteedda Yerusaalamen de'iyaawanttu, Sammaariyaa Asay S'oossaa
k'aalaa akkeeddawaa siseedda wode, P'es'iroosanne Yohaannisa unttunttukko
yeddeeddino.
15 P'es'iroossinne Yohaannisi wod'd'iide, ammaniyaawanttu Geeshsha Ayaanaa
akkana mala, unttunttoo S'oossaa woosseeddino;
16 ayaw gooppe, Sammaariyaa asatuu Godaa Yesuusa suntsan s'ink'k'ataa s'alalaa
s'ammak'etteeddawaappe attin, unttunttuppe ittuwaa bollaninne Geeshsha
Ayyaanay wod'd'ibeenna.
17 He wode P'es'iroossinne Yohaannisi barenttu kushiyaa unttunttu bolla
wotsowaappe guyyiyaan unttunttu Geeshsha Ayaanaa akkeeddino.
18 Yesuusi kiitteeddawanttu barenttu kushiyaa unttunttu bolla wotsina, unttunttoo
Geeshsha Ayyaanay imetteeddawaa Simooni be'eedda wode, P'es'iroosassinne
Yohaannisaw miishshaa ahiide,
19 «Taanikka ta kushiyaa wotsiyaa ubbay Geeshsha Ayaanaa akkana mala, ha
maataa tawukka immeerikkitee» yaageedda.
20 Shin P'es'iroosi aw hawaadan yaageedda; «Neeni S'oossaa imotaa miishshaan
shammanaw k'oppeedda diraw, ne miishshay neenanna c'oo d'ayo.
21 Ne wozanay S'oossaa sintsan suure gidenna diraw, new hawaan gishuu baawa.
22 Yaatowaappe guyyiyaan ha ne wozanaa iita k'ofaa diraw, nagaraappe simma;
ooni eri ne wozanaan de'iyaa iita k'ofaa S'oossay atto gaanenttonne S'oossaa woossa.
23 Ayaw gooppe, neeni daro k'anaatiyaa oyk'k'aade nagaraa k'ashuwaan
de'iyaawaa taani be'ay» yaageedda.
24 Hewaappe guyye Simooni P'es'iroosassinne Yohaannisaw zaariide, «Hinttenttu
geeddawaappe ittibaynne taana gakkenna mala, hintte taw S'oossaa woossite»
yaageedda.
25 P'es'iroossinne Yohaannisi markkatteeddawaappenne Godaa k'aalaa
odeeddawaappe guyyiyaan, guyye Yerusaalame simmeeddino; yaatiide
Sammaariyaan de'iyaa daro k'eeri katamatuwaan mishiraachchuwaa k'aalaa
odeeddino.

Pilip'p'oosi Top'p'iyaa Asaa Gideedda Shuufaa S'ammak'eedda

26 Godaa kiitanchchay Pilip'p'oosa, «Denddaade Yerusaalameppe Gaaza afiyaa asi
baynna mela sa'aa ogiyaakko ba; he ogii away kesiyaasaa s'eelliyaa wode ushechcha
dugehaa baggana de'ee» yaageedda.

27 Pilip'p'oosi denddiide beedda. Hinddekko geetettiyaa Top'p'iyaa kaatattiw biittaa
mooddiyaa I miishshaa ubbaakka naagiyaa Top'p'iyaa asaa gideedda itti shuufay
de'iyaawe goyinnanaw Yerusaalame beedda.
28 Paray goochchiyaa gaariyaan uttiide, Yerusaalameppe guyye simmiide, nabiyaa
Isiyaasa mas'aafaa nabbabee.
29 Geeshsha Ayyaanay Pilip'p'oosa, «He gaariyaakko shiik'aade ittippe gida»
yaageedda.
30 Pilip'p'oosi wos's'i yiide, nabiyaa Isiyaasa mas'aafaa shuufay nabbabishshin
sisiide Aa, «Neeni nabbabiyaawaa akeekay?» yaageedda.
31 Shuufay, «Taw odiide akeekissiyaa Asay baynnaan waaniide akeekettii?»
yaageedda; k'ay barenanna gaariyaan kesiide uttana mala, Pilip'p'oosa woosseedda.
32 Shuufay nabbabiyaa mas'aafay,
«Dorssaadan I shukettanaw laagettee.
Dorssaa maray bare isikiyaa
k'ans's'iyaawaa sintsan c'o"u giyaawaadan,
ikka bare doonaa pokibeenna.
33 I kawusheeddawaadan aw s'illo pirdday d'ayeedda.
Yesuusa de'uu ha sa'aappe pude aketti diggeedda diraw,
Aa zariyaabaa oonee odanawe?»
yaageedda.
34 Shuufay zaariide Pilip'p'oosaw, «Nabii hawaa oowaa odii? Barebaa odiyee woy
hara asaabaa odii? Taw odaarikkii» yaageedda.
35 Pilip'p'oosi zaariide, S'oossaa mas'aafaa I nabbabiyaasaappe doommiide,
Yesuusabaa mishiraachchuwaa k'aalaa aw odeedda.
36 Unttunttu ogiyaa oyk'k'i biidde, haatsay de'iyaasaa gakkeeddino; shuufay,
«Haatsaa hawaa be'a; s'ammak'ettiyaawaa taana diggiyaawe ayee?» yaageedda.
37 Pilip'p'oosi Aa, «Neeni ne kumentsaa wozanaappe ammanooppe, danddayaa»
yaageedda.
I zaariide, «Yesuusi Kiristtoosi S'oossaa Na'aa gidiyaawaa taani ammanay»
yaageedda.
38 Gaari ek'k'ana mala shuufay azazina, inne Pilip'p'oosi laa"atuu duge wod'd'iide,
haatsaan gelina Pilip'p'oosi Aa s'ammak'eedda.
39 Unttunttu haatsaappe gas'aa keseedda wode, Godaa Ayyaanay Pilip'p'oosa lip'p'i
ootsiide, afi aggeedda; laa'entsuwaa shuufay Pilip'p'oosa be'ibeenna; shin bare
ogiyaa nashettiide beedda.
40 Pilip'p'oosi bare huup'ew Azos's'oosan de'iyaawaa ereedda; k'ay K'iisaariyaa
yaana gakkanawukka, katamaa ubbaan yuuyyiidde mishiraachchuwaa k'aalaa odee.

9

Saa'ooli Kiristtoosan Ammaneedda
(22:6-16; 26:12-18)

1 Shin Saa'ooli Godaa kaalliyaawantta wod'anaw manddiide, k'eesatuwaa
ubbatuwaa kaappuwaakko beedda.
2 Yaatiide Godaa ogiyaa kaalliyaa asatuwaa mac'c'awanttanne attumawantta
demmooppe, k'achchiide Yerusaalame ahanaw, Damask'k'on de'iyaa Ayihuda woosa
golletoo dabddaabbiyaa s'aafanaw Aa woosseedda.
3 I biidde, Damask'k'o katamaa gakkana matoode, k'oppennaan saluwaappe
wolk'k'aama poo'uu Aa yuushshuwaa ubbaan poo'eedda.

8:33 Isa. 53:7-8

4 Saa'ooli sa'aan kunddi uttina, «Saa'oolaa Saa'oolaa, ayaw Taana waayissay?» giyaa
k'aalaa siseedda.
5 Saa'ooli, «Ta Godaw, neeni oonee?» yaagiide oochcheedda.
Yesuusikka, «Taani neeni yederssaadde de'iyaa Yesuusa» yaageedda.
6 Shin Saa'ooli kokkoriiddinne maalalettiidde, «Ta Godaw, taani ayaa ootsanaadan
koyyay?» yaageedda.
Goday Aa, «Denddaade katamaa gela; neeni ootsanaw bessiyaabay new yaan
odettanawaa» yaageedda.
7 Saa'oolanna ogiyaan biyaa asatuu ayinne haasayennan ek'k'i aggiide, kooshshaa
sisiino; shin oonanne be'ibeykkino.
8 Saa'ooli sa'aappe denddina, Aa ayfii doyetteedda wode, ayinne s'eellanaw
danddayibeenna; hewaa diraw, unttunttu Aa kushiyaa oyk'k'i goochchiide,
Damask'k'o gelisseeddino.
9 Heezzu gallassaa gakkanawukka I s'eellibeenna; ayinne mibeenna; ayaanneekka
ushibeenna.
10 Damask'k'on itti Hanaaniyaa giyaa kaalliyaawe de'ee; Goday sas'aan Aa,
«Hanaanew» yaageedda.
Hanaanii, «Ta Godaw, hawaan de'ay» yaageedda.
11 Goday Aa, «Denddaade Suure geetettiyaa ogiyaa baade, Yihudaa soyin itti
Saa'oola giyaa S'ersseeseppe yeedda bitaniyaa koya; ayaw gooppe, I woossee.
12 K'ay Hanaaniyaa giyaa bitanii geliide, Saa'ooli laa'entsuwaa s'eelanaadan, bare
kushiyaa Aa bolla wotsiyaawaa sas'aan be'eedda» yaageedda.
13 Hanaanii zaariide, «Ta Godaw, Yerusaalamen ne geeshsha asaa bolla he bitanii
ay keena iitabaa ootseeddentto, taani daro asaappe sisaad.
14 K'ay Damask'k'on ne suntsaa s'eesiyaawantta ubbaa k'achchanaw, k'eesatuwaa
kaappatuu aw maataa immeeddino» yaageedda.
15 Shin Goday Aa, «Saa'ooli Ayihuda gidenna asaa sintsan, kaatatuwaa sintsaaninne
Israa'eeliyaa asaa sintsan, Ta suntsaa erissanawunne Taw ootsanaadan dooretteedda
miishshaa gidiyaa diraw, neeni ba.
16 Ayaw gooppe, Ta suntsaa diraw, I ay keenaa waayettanaw bessintto, Taani Aa
bessana» yaageedda.
17 Hanaanii biide, soy geliide, bare kushiyaa Saa'oola bolla wotsiide, «Ta ishaw
Saa'oolaa, neeni yiyaa ogiyaan new beetteedda Yesuusi, neeni s'eelana malanne
Geeshsha Ayyaanay neenan kumana mala, taana kiitteedda» yaageedda.
18 Ellekka, ayentto pok'uwaa malay Saa'oola ayfiyaappe wod'd'ina, Saa'ooli
laa'entsuwaa s'eelleedda; k'ay denddiide s'ammak'etteedda.
19 K'umaa miide minetti, Damask'k'on de'iyaa kaalliyaawanttunna amareeda
gallassaa gam"eedda.

Saa'ooli Damask'k'on Tamaarisseedda

20 Ellekka, «Yesuusi Kiristtoosi S'oossaa Na'aa» yaagiide, Ayihuda woosa
golletuwaan k'aalaa odeedda.
21 Hewaa siseedda ubbay maalalettiide, «Hawe Yerusaalamen Yesuusa suntsaa
s'eesiyaawantta d'ayissiyaawaa gidennee? K'ay unttuntta k'achchiide, k'eesatuwaa
kaappatuwaa sintsa afanaw yibeenneeyye?» yaageeddino.
22 Shin Saa'ooli k'aalaa odiyaa oduu min min beedda; Yesuusi k'ay Kiristtoosa
gidiyaawaakka I akeekissiide odeedda diraw, Damask'k'on de'iyaa Ayihudatuu aw
zaariyaawaa d'ayeeddino.
23 C'ora gallassaappe guyyiyaan, Ayihudatuu shiik'iide, Saa'oola wod'anaw
zoretteeddino.

24 Shin Ayihudatuu barena wod'anaw k'oppowaa Saa'ooli siseedda; unttunttu Aa
wod'anaw k'ammanne gallassi katamaa penggiyaa naagiino.
25 Shin kaalliyaawantta Aa k'amma afiide, dirssaa huup'iyaanna k'un"aan duge
wotseeddino.

Saa'ooli Yerusaalamen Tamaarisseedda

26 Saa'ooli Yerusaalame gakkeedda wode, kaalliyaawanttunna ittippe gakettanaw
shiik'i be'eedda; shin kaalliyaawaa I gideeddawaa ubbay ammanennaan is's'iide, aw
yayyeeddino.
27 Shin Barnaabaasi Saa'oola Yesuusi kiitteeddawanttukko afeedda; ogiyaan Godaa
I waaniide be'eeddentto, aw Goday wooti haasayeeddenttonne k'ay Saa'ooli
Damask'k'on Yesuusa suntsan yayyenaan wooti k'aalaa odeeddentto, unttunttoo
geeshshiide odeedda.
28 Saa'ooli Yerusaalamen yuuyyiiddenne Godaa Yesuusa suntsan yayyenaan k'aalaa
odiidde, Yesuusi kiitteeddawanttunna ittippe de'eedda.
29 K'ay Saa'ooli Giriike k'aalaa haasayiyaa Ayihudatuwaana haasayeenne
palumettee; shin unttunttu Aa wod'anaw koyyeeddino.
30 Ishatuu hewaa sisiide, Saa'oola duge K'iisaariyaa afiide, S'ersseese yeddeeddino.
31 Yihudaan, Galiilaaninne Sammaariyaan ubbaan de'iyaa ammaniyaa asatuu
sarotetsaan de'eeddino; k'ay minneeddino; Godaw yayyiyaawaaninne Geeshsha
Ayaanaa maaduwaan geemettiidde, payduwaankka dari dari beeddino.

P'es'iroosi Liidiyaaninne Yoop'p'en Tamaarisseedda

32 P'es'iroosi ubba saan yuuyyiidde, Liidaan de'iyaa geeshsha asatuwaakko k'ay
wod'd'eedda.
33 Yaatiide hewaan hosppun laytsaa siliide, arssaan gisiide de'iyaa itti Eeniyaa
giyaa bitaniyaa demmeedda.
34 P'es'iroosi Eeniyaa, «Eenaw, Yesuusi Kiristtoosi neena patsee; denddaade ne
hiis'aa yegga»* yaageedda. Hewaappe guyye ellekka denddi ek'k'eedda.
35 Liidaaninne Saaroonan de'iyaa Asay ubbay Eeniyaa be'iide, Godaakko
simmeeddino.
36 Yoop'p'e katamaan itti S'aabbito geetettiyaa ammanewunna de'aw; S'aabbito
guussay Giriike k'aalaan Dork'k'o giyaawaa. Iza bare de'eedda wodiyaa ubbaan
lo"obaa ootsaaddenne hiyyeesaa maaddaadde de'aw.
37 He wode iza harggaade hayk'k'ina, Asay izi anhaa meec'c'iide, poo'iyaa pude
kessiide gisisseedda.
38 Liiday Yoop'p'ew mata; kaalliyaawanttu P'es'iroosi Liidiyaan de'iyaawaa
Yoop'p'en sisiide, «Hayyanaa nuukko ellekka yaarikkii» yaagiyaa kiitaa laa"u
asatuwaa bolla aakko kiitteeddino.
39 Hewaappe guyye P'es'iroosi denddiide, unttunttunna bi gakkina, pook'iyaa pude
Aa kessiide, kifiliyaa gelisseeddino. Asini baynna am"e mac'c'awanttu ubbay
yeekkiiddenne Dork'k'a unttunttunna de'iyaa wode ootseedda k'amishatuwaanne
mayatuwaa ubbaa P'es'iroosa bessiidde, Aa yuushshuwaan yuuyyi aad'd'iide
ek'k'eeddino.
40 P'es'iroosi unttuntta ubbaa kare kessiide, gulbbati S'oossaa woosseedda; k'ay
anhaakko simmiide, «S'aabbitee, dendda» yaageedda; S'aabbitakka bare ayfiyaa
dooya P'es'iroosa be'aade, d'ok'k'a uttaaddu.
41 P'es'iroosi izo bare kushiyan maaddiide, dentsi esseedda; hewaappe guyyiyaan,
ammaniyaawanttanne asini baynna am"e mac'c'awantta s'eesiide, pas'eeddawunno
unttunttoo immeedda.
42 Ha yewuu Yoop'p'e katamaa ubbaan laalettina c'ora Asay Godaa ammaneeddino.

---

* **9:34** ***Hiis'aa yegga:*** Hawaa guussay meetettiyaabaa giigissa guussaa.

43 P'es'iroosi Yoop'p'en itti Simoona giyaa galbbaa k'aac'iyaawaanna daro wodiyaa gam"eedda.

10

P'es'iroosanne K'ornneliyoosa

1 K'iisaariyaan «S'aalatuwaa Olaa asatuwaa» geetettiyaa olanchchatoo itti s'eetatuwaa kaappuu K'ornneliyoosa giyaawe de'ee.
2 K'ornneliyoosi S'oossaa loytsiide ammaniyaa asanne, bare soy asaa ubbaanna ittippe S'oossaw goyinniyaa asaa; Ayihuda hiyyeesaakka I daro maaddee; k'ay S'oossaa ubbaa wode woossee.
3 Itti gallassi udduppu saatiyaa heeraan, «K'ornneliyoosa» giide s'eesiyaa S'oossaa kiitanchchay barekko gelishshin, K'ornneliyoosi sas'aan geeshshiide be'eedda.
4 K'ornneliyoosi yayyiide, kiitanchchaa c'addi s'eelliide, «Ta Godaw, I ayee?» yaageedda.
Kiitanchchay zaariide, hawaadan yaageedda; «Ne woosaynne neeni hiyyeesaa maaddiyaawe S'oossaa sintsan hassayettanaw saluwaa beedda.
5 Ha"i Yoop'p'e asaa kiittaade, P'es'iroosa geetettiyaa Simoona ahissa.
6 P'es'iroosi abbaa doonaan de'iyaa galbbaa k'aac'iyaa Simoona gollen imatsatetsaan utteedda; neeni ootsanaw bessiyaawaa I new odanawaa» yaageedda.
7 K'ornneliyoosi barew odeedda kiitanchchay biina, bare k'oomatuwaappe laa"atuwaanne S'oossaw goyinniyaa bareppe shaakettenna wotaadaratuwaappe ittuwaa s'eesiide,
8 unttunttoo ubbabaa odiide, unttuntta Yoop'p'e kiitteedda.
9 Wonttetsa gallassi unttunttu biide, Yoop'p'e katamaakko matishshin, P'es'iroosi usuppun saatiyaa heeraan golliyaa bollan dembbayiide ootseeddasaa S'oossaa woossanaw keseedda.
10 K'ay koshattiide, k'umaa maanaw koyyeedda; shin k'umay ka"ishshin, sas'aa be'eedda.
11 Saluu dooyettina, wolk'k'aama mayuwaa malatiyaabay oyddu baggana oyk'ettiide, sa'aan wod'd'ishin, P'es'iroosi be'eedda.
12 Hewaan oyddu gediyaanna de'iyaa mehii, do'ay, shooshshay, zariinne kafuu ubbay de'ee.
13 «P'es'iroosaa, dendda ek'k'aade shukka ma» giyaa k'aalay aakko yeedda.
14 Shin P'es'iroosi, «Ta Godaw, hanenna! Taani tunabaanne sheneyiyaabaa ubbakka ma erikke» yaageedda.
15 K'ay laa'entsuwaa, «S'oossay geeshsheeddawaa neeni tunissoppa» giyaa k'aalay aakko yeedda.
16 Heezzu gede hewaadan geedda; hewaappe guyyiyaan, ellekka he wolk'k'aama mayuwaa malatiyaawe pude saluwaa aketti aggeedda.
17 P'es'iroosi bare be'eedda sas'aa biletsay ayaa gidanddeeshsha? Yaagiide, bare wozanaa giddon, «Laa hawe ayee?» giishshin, K'ornneliyoosi kiitteedda asatuu Simoona gollii de'iyaasaa koyyiidde, Aa penggiyaan ek'k'eeddino.
18 Barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «P'es'iroosa geetettiyaa Simoona giyaa imatsay hewaan de'ii?» yaagiide oochcheeddino.
19 P'es'iroosi sas'aan be'eeddabaa akeekanaw k'ofaan sheekkide'ishshin, Geeshsha Ayyaanay Aa, «Be'a, heezzu* asatuu neena koyyiino;
20 denddaade wod'd'a; Taani unttuntta kiitteedda diraw, sid'ennaan unttunttunna ba» yaageedda.

---

* **10:19** ***Heezzu:*** Itti itti mas'aafatuu c'ora giino; itti mas'aafay laa"uu yaagee.

21 P'es'iroosi asatuwaakko wod'd'iide, «Hinttenttu koyyiyaawe taana. Ayaa akkana
yeedditee?» yaageedda.
22 Unttunttu, «S'oossaw yayyiyaa s'illuu Ayihuda asaa ubbaan daro
bonchchetteedda s'eetatuwaa kaappuwaa K'ornneliyoosi, neena bare soy afissiide,
k'aalaa neeppe sisana mala, S'oossaa geeshsha kiitanchchay aw odeedda»
yaageeddino.
23 P'es'iroosi asatuwaa imatsa ootsi shoobbanaw soy mokkeedda.
Wonttetsa gallassi, denddiide unttunttunna beedda; Yoop'p'e katamaan de'iyaa
ishatuwaappe ittuu ittuu aanana ittippe beeddino.
24 Wonttetsa gallassi, K'iisaariyaa gakkeeddino; K'ornneliyoosi bare
dabbatuwaanne bare laggetsatuwaa ittippe s'eesi shiishshiide, P'es'iroosa naagee.
25 P'es'iroosi gelana hanishin, K'ornneliyoosi aanana gakettiide, Aa sintsan
kunddiide, aw goyinneedda.
26 Shin P'es'iroosi, «Dendda! Taanikka ta huup'ew asaa» yaagiide Aa dentseedda.
27 P'es'iroosi K'ornneliyoosanna haasayiidde, soy geleedda; I geliyaa wode c'ora
Asay shiik'eeddawaa demmiide,
28 asaa, «Ayihuda Asay hara zariyaanna ittippetetsaan de'anaw, woy gakettanaw
woga gidennawaa hintte huup'ew eriita; shin taani oonanne tunaa woy
sheneyiyaabaa geena mala, S'oossay taana besseedda.
29 Hewaa diraw, hintte taw kiittina, palumay baynnaan yaad. Ha"i, ‹Taana ayaw
ahisseedditee?› yaagaade hinttentta oochchay» yaageedda.
30 K'ornneliyoosi hawaadan yaageedda; «Taani hachche oyddu gallassaappe kase
ha saatiyaan udduppu saatiyaa woosaa ta soyin S'oossaa woossishin, p'olk'k'iyaa
mayuwaa mayyeedda Asay ta sintsaan ek'k'iide,
31 taana, ‹k'ornneliyoosa, S'oossay ne woosaa siseedda; neeni hiyyeesaa
maaddiyaawaakka hassayeedda.
32 Simmi asaa Yoop'p'e kiittaade, Simooni P'es'iroosa giyaawaa s'eesissa; Simooni
P'es'iroosi Simoona giyaa galbbaa k'aac'c'iyaawaa gollen abbaa doonaan
imatsatetsaa utteedda› yaageedda.
33 Hewaa diraw, taani neekko ellekka kiittaad; neeninne yaadde loytsaadda; simmi
neeni nuw odanaw S'oossay neena azazeeddawaa ubbaa sisanaw ha"i nuuni ubbay
hawaan S'oossaa sintsan de'eetto» yaageedda.

P'es'iroosa Haasayaa

34-35 P'es'iroosi haasayaa hawaadan yaagi doommeedda; «S'oossay asaa som"iyaa
s'eellenna; shin gade ubbaan barew yayyiyaawaanne s'illo oosuwaa ootsiyaawaa
galatiyaawaa taani tumu akeekaad.
36 S'oossay asaa ubbaa Godaa, Yesuusi Kiristtoosa baggana, sarotetsaa odiidde, ha
wonggalaa mishiraachchuwaa Israa'eeliyaa asaw kiitteeddawaa hinttenttu eriita.
37 Yohaannisi k'aalaa odeedda s'ink'k'ataappe guyyiyaan, Galiilaappe doommiide,
Yihudaa gadiyaa ubbaan haneeddawaa hintte eriita.
38 S'oossay Naazireetiyaa Yesuusa Geeshsha Ayyaanaaninne wolk'k'aan
kuntseedda; S'oossay aanana de'iyaa diraw, lo"obaa I ootsiiddinne s'alahiyaa
kaappoo moodetteedda ubbaa patsiidde yuuyyeedda.
39 «Ayihuda gadiyaaninne Yerusaalamen I ootseedda ubbabaw nuuni markka.
Unttunttu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishi kak'k'iide, Aa wod'eeddino.
40 Shin S'oossay heezzentsiyaa gallassan hayk'uwaappe Aa dentsiide besseedda.
41 S'oossay koyro dooreedda markkatuwaa nuuna, Aa besseeddappe attin, asaa
ubbaa gidenna; hayk'uwaappe I denddeeddawaappe guyyiyaan, nuuni aanana
meeddonne usheeddo.

10:34-35 Zar. 10:17

42 S'oossay wonggalaa mishiraachchuwaa asaw nuuni odanawunne, pas'a
de'iyaawanttu bollaninne hayk'k'eeddawanttu bollan pirddanaw I suntseeddawe
Yesuusa gideeddawaa nuuni markkattanaw nuuna azazeedda.
43 S'oossay aan ammaniyaa ubbaa nagaraa Aa suntsan atto gaanawaa nabatuu
ubbatuu markkattiino» yaageedda.

Ayihuda Gidenna Asatuu Ammaniide
Geeshsha Ayaanaa Akkeeddino

44 P'es'iroosi biro he yewuwaa odishin, k'aalaa sisiyaa ubbaa bolla Geeshsha
Ayyaanay wod'd'i aggeedda.
45 P'es'iroosanna Yoop'p'eppe yeedda, ammaniyaa k'as's'aretteedda Ayihuda
ubbatuu Ayihuda gidennawanttu bollankka Geeshsha Ayaanaa imotay gukkeedda
diraw maalaletteeddino.
46 Ayaw gooppe, unttunttu dumma dumma k'aalaan haasayishshiininne S'oossaa
darotetsaa sabbishshin siseeddino.
He wode P'es'iroosi zaariide,
47 «Hawanttu k'ay nuunaadan Geeshsha Ayaanaa akkeeddawanttu
s'ammak'ettennaadan, haatsaa unttuntta digganaw danddayiyaawe oonee?»
yaageedda.
48 Unttunttu Yesuusi Kiristtoosa suntsan s'ammak'ettana mala, unttuntta
azazeedda; hewaappe guyyiyaan, unttunttu barenttuna amareeda gallassaa uttana
mala, Aa woosseeddino.

11

P'es'iroosi Ayihuda Gidenna Asaappe Ammaneeddawanttu
Soy Ayaw Geleeddentto Odeedda

1 Yesuusi kiitteeddawanttunne Yihudaa ubbaan de'iyaa ishatuu, Ayihuda
gidennawanttukka S'oossaa k'aalaa akkeeddawaa siseeddino.
2 P'es'iroosi Yerusaalame beedda wode, k'as's'aretteedda asatuu aanana
palumettiidde,
3 Aa, «Neeni k'as's'arettibeennawanttukko gelaade, unttunttunna k'umaa maada»
yaageeddino.
4 Shin P'es'iroosi haneeddawaa koyruwaappe doommiide, maaran maaran
hawaadan yaagiide odeedda;
5 «Taani Yoop'p'e katamaan S'oossaa woossishin, taani Ayyaanaan gidaade sas'aa
be'aaddi; wolk'k'aama mayuwaa malatiyaawe oyddu baggana oyk'ettiide,
saluwaappe wod'd'iide, taakko yeedda.
6 Hewaa gidduwaa taani c'adda s'eelliyaa wode, oyddu gedii de'iyaa mehiyaa,
du'aa, shooshshaa, zariyaanne kafuwaa be'aaddi.
7 K'ay, ‹P'es'iroosaa, dendda; shukka ma› giyaa k'aalaa taani sisaad.
8 «Shin taani, ‹Ta Godaw, hanenna! Tunabay woy sheneyiyaabay ubbakka ta
doonaakko shiik'i erenna› gaad.
9 «K'aalay saluwaappe laa'entsuwaakka, ‹S'oossay geeshsheeddawaa neeni tunaa
gooppa› yaagiide taw zaareedda.
10 «Hewe heezzu gede hanina, wurssetsaan ubbabay saluwaa pude gooshetteedda.
11 He man''iyaan heezzu asatuu K'iisaariyaappe taakko kiitettiide, taani de'iyaa
golliyaa gakki aggeeddino.
12 Taanikka sid'ennaan unttunttunna baana mala, Geeshsha Ayyaanay taw
odeedda. K'ay ha usuppun ishatuu Yoop'p'eppe taananna K'iisaariyaa biina, nuuni
K'ornneliyoosa soy geleeddo.

13-14 Kiitanchchay bare soyin ek'k'iide barena, ‹P'es'iroosa geetettiyaa Simoona
s'eesanaw asaa Yoop'p'e kiitta; neeninne ne golle Asay ubbay attiyaa k'aalaa I new
odanawaa› geeddawaa K'ornneliyoosi wooti siseeddentto, nuw odeedda.
15 «Taani haasayanaw doommiyaawaan Geeshsha Ayyaanay koyro nu bolla
wod'd'eeddawaadan, unttunttu bollaakka wod'd'i aggeedda.
16 Goday, ‹Yohaannisi haatsaan s'ammak'eedda; shin hinttenttu Geeshsha
Ayyaanaan s'ammak'ettanita› yaageedda k'aalaa taani hassayaaddi.
17 S'oossay nuw Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammaneeddawanttoo immeedda imotaa
malaa Ayihuda gidennawanttookka k'ay immooppe, simmi S'oossaa digganaw taani
oonee?» yaageedda.

Ammaniyaawanttu Kiristtaane Geetetteeddino

18 Unttunttu hawaa siseedda wode barenttu palumaa aggiide, «Yaatina, S'oossay
Ayihuda gidennawanttukka k'ay nagaraappe simmiide de'anaadan, unttuntta
kaac'eedda» yaagiide S'oossaa galateeddino.
19 Iss's'ifaanoosa bolla gakkeedda waayiyaa geeduwaan laaletteedda
ammaniyaawanttu k'aalaa Ayihudatuwaa s'alalaappe attin, haraw ittoonne
odennaan, Pink'k'e, K'op'iroosanne Ans's'ookiyaa gakkanaw yuuyyeeddino.
20 Shin K'op'iroosappenne K'ereenappe yeedda itti itti ammaniyaa asatuu
Ans's'ookiyaa biide, Godaa Yesuusa wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, Giriike
asawukka* odeeddino.
21 Godaa wolk'k'ay unttunttunna de'ee; k'ay c'ora Asay ammaniide, Godaakko
simmeeddino.
22 Ha yewuu Yerusaalamen de'iyaa ammaniyaa asaw sisettina, ammaniyaa Asay
Barnaabaasa Ans's'ookiyaa kiitteedda.
23 Barnaabaasi Ans's'ookiyaa beedda wode, S'oossaa aad'd'o keekatetsaa oosuwaa
be'iide nashetteedda; unttunttu ubbay Godan barenttu kumentsaa wozanaappe min
de'anaadan, unttuntta zoreedda.
24 Ayaw gooppe, Barnaabaasi Geeshsha Ayyaanaynne ammanuu kumeedda lo"o
asaa; he gaasuwaan c'ora Asay Godaakko yeeddino.
25 Hewaappe guyyiyaan, Barnaabaasi Saa'oola koyyanaw S'ersseese beedda.
26 Yaatiide Saa'oola demmeedda wode, Ans's'ookiyaa aheedda. Barnnaabaasinne
Saa'ooli ammaniyaa asaana itti laytsaa kumentsaa uttiide, c'ora asaa
tamaarisseeddino; kaalliyaawanttu Ans's'ookiyaan Ammaniyaa asaa geetettiide,
koyro s'eesetteeddino.
27 Nabatuu Yerusaalameppe Ans's'ookiyaa he wode wod'd'eeddino.
28 Unttunttu giddoppe Agaaboosa giyaawe denddiide, sa'aa ubbaan wolk'k'aama
koshay denddanawaa Ayaanaa wolk'k'aan timbbitiyaa odeedda; hewe haneeddawe
K'alawudeyoosa kawutetsaa wodiyaanna.
29 Kaalliyaawanttu huup'iyaan huup'iyaan barenttu wolk'k'aa keena miishshaa
kessiide, Yihudaan de'iyaa barenttu ishatoo maaduwaa yeddanaw k'ofaa
k'achcheeddino.
30 Unttunttu hewaadan ootsiide, miishshaa Barnaabaasa bollaninne Saa'oola bolla
woosa golle c'imatoo yeddeeddino.

12

Woosa Gollen Wolk'k'aama Iita Yedesay Doommeedda

---

* **11:20** *Giriike asaa:* Hawaa guussay Giriike k'aalaa haasayiyaa Ayihude woy hara asaa.

1 Kaatiyaa Heroodise* he wode woosa golle asaappe amareedawantta
waayissuwaa doommeedda.
2 Yohaannisa ishaa Yaak'ooba mashshaan wod'iseedda.
3 Hewe Ayihudatuwaa nashechcheeddawaa be'iide, gujji P'es'iroosakka
oyk'k'eedda; hewe Maagage Ukitsaa Baalaa bonchchiyaa gallassatuwaanna.
4 P'es'iroosa oyk'k'iide k'achcheedda. Paasigaa Baalaa Bonchchiyaa
gallassatuwaappe guyyiyaan, gade asaa sintsa aatsanaw k'oppiide, oyddu oyddu
wotaadaratuu Aa naaganaadan, tammanne usuppun wotaadaratoo aatsiide
immeedda.
5 Hewaa diraw, P'es'iroosi k'asho golliyaan naagettee; shin woosa golle Asay aw
minisiide S'oossaa woossee.

Kiitanchchay P'es'iroosa K'asho Golleppe Kesseedda

6 Heroodise P'es'iroosa asaa sintsa aatsanaw k'oppanaappe kase k'amma,
P'es'iroosi laa"u santsalataan k'ashettiide, laa"u wotaadaratuwaappe gidduwaan
gem"isheedda; naagiyaawanttukka k'asho golle penggiyaan ek'k'iide naagiino.
7 Akeekenaan de'ishshin, Godaa kiitanchchay hewaan ek'k'i aggeedda; k'asho
gollenkka poo'uu poo'ii aggeedda. Kiitanchchay P'es'iroosa miyyiyaa dechchi
beegotsiide Aa, «Elle dendda» yaageedda; he man"iyaan santsalatay Aa kushiyaappe
wod'd'i aggeedda.
8 Kiitanchchay Aa, «Ne suriyaa danc'c'a; ne c'aammaakka wotsa» yaagina,
P'es'iroosi hewaadan ootseedda; kiitanchchay, «Ne mayuwaa mayyaade taana kaala»
yaageedda.
9 P'es'iroosi k'asho golliyaappe kesiide, kiitanchchaa kaalleedda; aw sas'aa
be'iyaawaa malateeddappe attin, kiitanchchay ootsiyaabay tuma gideeddawaa
eribeenna.
10 Kiitanchchaynne P'es'iroosi koyro wotaadaraappenne laa'entso wotaadaraappe
aad'd'iide, katamaa afiyaa birataa penggiyaakko gakkeeddino; penggiikka unttunttoo
barekka dooyetti aggeedda; unttunttu kesiide itti ogiyaanna biishshin, kiitanchchay
ellekka P'es'iroosappe shaaketti aggeedda.
11 P'es'iroosi barena gakkeeddabaa akeekiide, «Taana Goday bare kiitanchchaa
kiittiide, Heroodisa kushiyaappenne Ayihuda Asay naagi utteedda ubbabaappe
ashsheeddawaa ha"i tumu eraad» yaageedda.
12 I hewaa akeekeedda wode, c'ora Asay ittippe shiik'iide S'oossaa woossiyaasaa,
Mark'k'oossa giyaa Yohaannisa daayi Mayraami soy
13 biide penggiyaan s'eesina, itti Roodo giyaa k'oomata dooyyanaw yaaddu.
14 Rooda P'es'iroosa k'aalaa gideeddawaa ereedda wode, barena nashechchina,
penggiyaa dooyyennan guyye wos's'aadde, P'es'iroosi karen ek'k'eeddawaa asaw
odaaddu.
15 Asay izo, «Hanne, neeni gooyaa» yaageedda. Rooda P'es'iroosa gideeddawaa
geeshshaade odaaddu. Unttunttu, «Hewe Aa kiitanchchaa»† yaageeddino.
16 Shin P'es'iroosi karen s'eesiide aggenaan is's'ina, Asay kariyaa dooyyi, Aa be'iide
maalaletteeddino.
17 Shin unttunttu c'o"u gaana mala, P'es'iroosi bare kushiyan s'orssiide, Goday
k'asho golliyaappe Aa wooti kesseeddentto, unttunttoo k'onc'c'issi odiide, «Hawaa
Yaak'oobawunne‡ ishatoo§ odite» giide, kesi harasaa beedda.

Heroodisa Hayk'uwaa

---

* **12:1** *Heroodise:* Hawaa guussay Heroodise Agriip'p'a koyruwaa gidiide, Paalasttiine giyaa gadiyaa ubbaa mooddiyaawaa. Hewenneekka wogga Heroodise heezzetsa yeletaa. **12:4** Kes. 12:1-27 † **12:15** *Aa kiitanchchaa:* Aa naagiyaa kiitanchchaa gidennaan aggena guussaa. ‡ **12:17** *Yaak'ooba:* Godaa ishaa. § **12:17** ***Ishatoo:*** Ammaniyaa haratoo.

18 Sa'ay wontteedda wode, P'es'iroosi hak'a bidiggeeddentto giina wotaadaratuwaa giddon daro walassay keseedda.
19 Heroodise P'es'iroosa koyyishshin, I d'ayeedda wode, naagiyaawantta k'oriide, unttuntta wod'ana mala azazeedda; hewaappe guyyiyaan, Yihudaappe K'iisaariyaa wod'd'iide, hewaan amareeda wodiyaa utteedda.
20 Heroodise S'iiroosa asawunne Sidoonaa asaw loytsi hank'k'etteedda; unttunttu gade Asay katsaa Heroodisa gade asaappe demmiyaa diraw, unttunttu ittippe gidiide, Aa golliyaa kaappuwaa Bilass's'oosa barenttu bagga ootsiide, sigettana mala woossanaw Heeroodisakko beeddino.
21 Heroodise suntsetteedda gallassi, bare kawutetsaa mayuwaa mayyiide, kawutetsaa oydiyaan uttiide, asaw haasayeedda.
22 Asay, «Hawe S'oossaa k'aalaa; asaa k'aalaa gidenna» yaagiide kooshshaa d'ok'k'issiide haasayeedda.
23 Heroodise S'oossaa bonchchibeenna diraw, he man''iyaan Godaa kiitanchchay Aa dechchina, gus'uniyaan meetettiide, hayk'k'i aggeedda.
24 Shin S'oossaa k'aalay dic'c'eenne dari dari bee.
25 Barnnaabaasinne Saa'ooli barenttu oosuwaa poliide, Mark'k'oossa giyaa Yohaannisa barenttuna akkiide, Yerusaalameppe simmeeddino.

13

Barnnaabaasinne Saa'ooli Geeshsha Ayyaanay Doorina, Tamaarissanaw Kiitetteeddino

1 Ans's'ookiyaan de'iyaa ammaniyaa asaa giddon nabatuunne tamaarissiyaawanttu de'iino; unttunttukka Barnaabaasa, Karetsa giyaa Simoona, K'ereenappe yeedda Luuk'iyoosa, gadiyaa mooddiyaa Heroodisanna* dic'c'eedda Minaahanne Saa'oola.
2 Unttunttu Godaw goyinnishshinanne s'oomishshin, Geeshsha Ayyaanay, «Taani s'eeseedda oosoo Barnnaabaasanne Saa'oola taw dummayite» yaageedda.
3 Unttunttu s'oomeeddawaappenne woosseeddawaappe guyyiyaan, barenttu kushiyaa Barnaabaasa bollaninne Saa'oola bollan wotsiide, unttuntta yeddeeddino.

Barnnaabaasinne Saa'ooli K'op'iroosa Beeddino

4 Hewaa diraw, Geeshsha Ayyaanay unttuntta kiittina, Seeluuk'iyaa wod'd'eeddino; hewaappe wonggiriyaan geliide, K'op'iroosa haatsaani dooddetteeddasaa beeddino.
5 Unttunttu Silmaana gakkiide, Ayihuda woosa golletuwaan S'oossaa k'aalaa odeeddino; unttuntta maaddanaw Yohaannisi† unttunttunna de'ee.
6 Unttunttu K'op'iroosa haatsaan dooddetteedda sa'aa ubbaa P'aafu gakkanaw yuuyyiide, nabiyaa itti worddanchchaa, Ayihuda asaa Bar-Yesuusa giyaa shareechchuwaa demmeeddino.
7 He shareechchuu gadiyaa mooddiyaa Sarggiyoosa P'awuloosa giyaa akeekanchcha bitaniyaanna de'ee. Sarggiyoosa P'awuloosa Barnnaabaasanne Saa'oola barekko s'eesiide, S'oossaa k'aalaa sisanaw koyyeedda.
8 Shin shareechchuwaa Elimaasi (Giriike k'aalaan hewe Aa suntsaa) gadiyaa mooddiyaawaa ammanuwaa digganaw koyyiide, unttunttu haasayaa p'alk'k'eedda.
9 Shin P'awuloosa giyaa Saa'ooli barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, shareechchuwaa c'addi s'eelliide,
10 Aa, «Laa ha s'alahiyaa kaappuwaa na'aw, genetetsay ubbaynne iitatetsay ubbay kumeeddawoo, s'illotetsaa ubbaa morkkew, Godaa ogiyaa suuriyaa geellayiyaawaa aggikkii?

---

* **13:1** *Heroodisa:* Herood Anttip'aasa geetettiyaa wogga Heroodise na'aa. Hewenneekka Galiilaa giyaa gadiyaa mooddiyaawaa. Luk'. 3:1 s'eellite. † **13:5** *Yohaannisa:* Hara suntsay Mar. 12:12, 25 s'eellite.

11 Be'a; ha"i Godaa kushii ne bolla de'ee; neeni k'ook'a gidana; amareeda wodii
gakkanaw, aawaa poo'uwaa be'akka» yaageedda.
He man"iyaan shaannochchaynne d'umay Aa ayfiyaa goozina, bare kushiyaa
oyk'k'iide, kaaletsiyaa uraa koyyiidde yuuyyeedda.
12 He wode gadiyaa mooddiyaawe hewaa be'eedda wode, Goday
tamaarissiyaawaan maalalettiide ammaneedda.

Barnnaabaasinne P'awuloosi P'iisiidiyan De'iyaa Ans's'ookiyaa Beeddino

13 P'awuloosinne aanana de'iyaawanttu P'aafuppe denddiide, P'inifiliyaan de'iyaa
P'ergge wonggiriyaan beeddino; Yohaannisi unttunttuppe shaaketti, Yerusaalame
simmeedda.
14 Shin unttunttu P'erggeppe aad'd'iide, P'iisiidiyan de'iyaa Ans's'ookiyaa
gakkeeddino; Sambbata gallassan Ayihuda woosa golle geliide utteeddino.
15 Muse higgiinne nabatuwaa mas'aafay nabbabetteeddawaappe guyyiyaan,
Ayihuda woosa golle kaappatuu, «Nu ishatoo asaa minisiyaa k'aalay hinttenttoo
de'ooppe, asaw haasayeerikkitee» yaagiide unttunttoo kiitteeddino.
16 P'awuloosi denddi ek'k'iide, bare kushiyan s'orssiide, hawaadan yaageedda;
«Israa'eeliyaa asatoo, S'oossaw yayyiyaawanttoo sisite.
17 Ha Israa'eeliyaa asaa S'oossay nu aawotuwaa dooriide, Gibs'e gadiyaan
imatsatetsaan unttunttu de'ishshin, unttuntta c'orisseedda; bare wolk'k'aama
wolk'k'aankka Gibs'e gadiyaappe unttuntta kesseedda.
18 Bazzuwaan oytamu laytsaa keenaa nu aawotuwaa I danddayeedda.
19 Kanaane giyaa gadiyaan Ayihuda gidenna laappu kawutetsaa d'ayissiide,
unttunttu gadiyaa bare asaa laatisseedda.
20 Hewaappe guyyiyaan, nabiyaa Saameela wodiyaa gakkanaw, oyddu s'eetanne
ishatamu laytsaa keenaa daannatuwaa unttunttoo immeedda.
21 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu barenttoo kaatiyaa immana mala woossina,
S'oossay Biiniyaama zariyaappe K'iisa na'aa Saa'oola oytamu laytsaw kaatetana mala,
unttunttoo immeedda.
22 S'oossay Saa'oola shaareeddawaappe guyyiyaan, unttunttu bolla Daawite
kaatetana mala, Aa dentseedda; Daawitebaa markkattiidde, ‹Taani koyyiyaa ubbabaa
ta wozanaadan ootsiyaa Issey na'aa Daawita demmaad› yaageedda.
23 «S'oossay, ‹Taani Daawita zariyaappe Israa'eeliyaa asaa ashshiyaawaa ahana›
k'aalaa geleeddawaadankka, Yesuusa aheedda.
24 Yesuusi yaanaappe kase Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu nagaraappe simmiide
s'ammak'ettana mala, Yohaannisi k'aalaa odeedda.
25 K'ay Yohaannisi bare oosuwaa wurssana haniidde asaa, ‹Taana oona giide
k'oppiitee? Taani hintte naagiyaawaa gidikke; shin be'ite, Aa gediyaa c'aammaa
k'ashuwaakka gediyaappe billanaw taw bessenawe taappe guyyenna yee› yaageedda.
26 «Taanaadan ammaniyaawanttoo, Abraahaame zeretsatoo, k'ay hawaan Ayihuda
gidennawanttoo S'oossaw yayyiyaawanttoo, ha atotetsaa k'aalay nuw kiitetteedda.
27 Ayaw gooppe, Yerusaalamen de'iyaa asaynne unttunttu kaappatuu Yesuusanne
Sambbata gallassaa ubbaan nabbabettiyaa nabatuwaa k'aalaa akeekibeenna diraw,
Aa bolla pirddiide, nabatuwaa k'aalaa poleeddino.
28 Yesuusa wod'isanaw itti gaasuukka unttunttoo beettenaan is's'ina, P'ilaas'oosi Aa
wod'ana mala woosseeddino.
29 «Unttunttu Yesuusabay S'oossaa Mas'aafan s'aafetteeddawaa ubbaa poleedda
wode, mask'k'aliyaappe Aa wotsiide moogeeddino.
30 Shin S'oossay hayk'uwaappe Yesuusa dentseedda.

13:17 Kes. 1:7; 12:51 **13:18** Pay. 14:34; Zar. 1:31 **13:19** Zar. 7:1; Iya. 14:1 **13:20** Dan. 2:16; 1 Sam. 3:20
13:21 1 Sam. 8:5; 10:21 **13:22** 1 Sam. 13:14; 16:12; Maz. 89:20 **13:24** Mar. 1:4; Luk'. 3:3

31 Hewaappe guyyiyaan I barenanna Galiilaappe Yerusaalame yeedda asatoo c'ora
gallassaa beetteedda unttunttu ha"i aabaa asaw markkattiino.
32 «S'oossay nu aawaatoo immana geedda wonggalaa mishiraachchuwaa nuuni
hinttenttoo odeetto.
33 Daawite Mazimuriyaa Mas'aafaan laa'entso shemppuwaan,
« ‹Neeni Ta Na'aa.
Hachche Taani ne Aawuwaa gidaaddi›
geetettiide s'aafetteeddawaadan, S'oossay Yesuusa dentsiide, nu aawaatoo immana
geeddawaa nuw unttunttu naanaw poleedda.
34 Laa'entsuwaa I hayk'k'enna mala, hayk'uwaappe Aa dentseeddawoo S'oossay,
‹Taani Daawitew immana geedda ammanetteeda geeshsha anjjuwaa hinttenttoo
immana› yaagiide haasayeedda.
35 Hewaa diraw, Mazimuriyaa Mas'aafaan harasaan k'ay, ‹Ne Geeshsha Na'aa
anhaakka musissakka› yaageedda.
36 Ayaw gooppe, Daawite bare wodiyaan S'oossaa k'ofaa ootseeddawaappe guyyiyaan
hayk'k'iide, bare aawotuwaana hayk'k'i museedda.
37 Shin S'oossay hayk'uwaappe dentseeddawe musibeenna.
38-39 «Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, nagaraa atto geetetteeddawe
hinttenttoo Yesuusa baggana odetteeddawenne, Muse higgiyan s'illanaw hinttenttoo
danddayettenna ubbabaappe aan ammaniyaa ubbay s'illanawe hinttenttoo eretto.
40 Hewaa diraw, nabatuu geeddawe hintte bolla gakkenna mala naagettite;
41 « ‹S'oossay geeddabaa k'iliic'iyaawanttoo,
be'ite; haray atto itti uray hinttenttoo odinttokka,
hintte ammanenna oosuwaa taani hinttenttu wodiyaan,
ootsiyaa diraw, poora giite; hayk'k'ite›
geeddino» yaageedda.
42 P'awuloosinne Barnaabaasi Ayihuda woosa golliyaappe kesishshin, Asay
unttuntta laa'entsuwaa Sambbatankka hewaa gujjiide odana mala woosseeddino.
43 Shiik'uu laaletteeddawaappe guyyiyaan, c'ora Ayihudatuunne Ayihudatuwaa
ammanuwaan geliide S'oossaw yayyiyaa c'oratuu, P'awuloosanne Barnaabaasa
kaalleeddino; Yesuusi kiitteeddawanttu S'oossaa aad'd'o keekatetsaan min de'ana
mala, unttunttoo odiide miniseeddino.
44 Laa'entsuwaa Sambbataan amareeda asatuwaappe attin, katamaa Asay ubbay
S'oossaa k'aalaa sisanaw shiik'eedda.
45 Shin Ayihudatuu c'ora asaa be'eedda wode, P'awuloosa k'anaateeddino; Aa
haasayaa p'alk'k'iide, Aa boreeddino.
46 P'awuloosinne Barnaabaasi s'aliide, «S'oossaa k'aalay kasetiide hinttenttoo
odettanaw koshshee; shin k'aalaa hintte is's'eedda dirawunne med'inaa de'uwaa
akkanaw hinttenttoo bessena giide, hintte hinttenttu huup'iyaan pirddeedda diraw,
be'ite, nuuni Ayihuda gidennawanttukko simmeetto.
47 Ayaw gooppe, Goday nuuna,
« ‹Asay ubbay hintte baggana attana mala,
hinttentta taani,
Ayihuda gidennawanttoo poo'uwaa ootsaad› yaagi azazeedda»
yaageeddino.
48 Ayihuda gidennawanttu hewaa siseedda wode, nashettiide S'oossaa k'aalaa
bonchcheeddino; k'ay med'inaa de'oo dooretteedda ubbay ammaneeddino.
49 Godaa k'aalay he gadiyaa ubbaa gakkeedda.

13:33 Maz. 2:7 **13:35** Maz. 16:10 **13:41** Imb. 1:5 **13:47** Isa. 42:6; 49:6

50 Shin Ayihudatuu S'oossaw goyinniyaa bonchchetteedda mac'c'awanttanne
katamaan de'iyaa wolk'k'aama asatuwaa P'awuloosa bollaninne Barnaabaasa bolla
dentsetsina, asatuu unttuntta yederssuwaa doommiide, barenttu gadiyaappe
keseeddino.
51 Shin Yesuusi kiitteeddawanttu unttuntta is's'iyaawanttoo malaataa gidana mala,
barenttu gediyaappe baanaa shoc'iide,‡ Ik'ooniyoone katamaa beeddino.
52 K'ay Ans's'ookiyaan de'iyaa kaalliyaawanttunkka Geeshsha Ayyaanaynne
nashechchay kumeedda.

14

P'awuloosinne Barnaabaasi Ik'k'ooniyoone Beeddino

1 Kasewaadankka P'awuloosinne Barnaabaasi Ik'ooniyoonen Ayihudatuwaa woosa
golle geliide, k'aalaa odeeddino; hewaappe guyyiyaan c'ora Ayihudatuunne Ayihuda
gidennawanttu ammaneeddino.
2 Shin ammanibeenna Ayihudatuu Ayihuda gidennawanttu wozanaa laammiide,
ishatuwaa bolla hank'k'etseeddino.
3 Yesuusi kiitteeddawanttu hewaan daro wodiyaa gam"eeddino; unttunttu
Godaabaa yayyenaan odeeddino; Goday malaataanne ooratsabaa unttunttu ootsana
mala, unttunttoo wolk'k'aa immeeddawaan bare aad'd'o keekatetsaa k'aalaabay
tuma gideeddawaa markkatteedda.
4 Shin katamaa Asay shaaketti, baggay Ayihudatuwaakko, baggay Yesuusi
kiitteeddawanttukko simmeeddino.
5 Ayihuda gidennawanttunne Ayihudatuu barenttu kaappatuwaanna ittippe
Yesuusi kiitteeddawantta k'ohanawunne shuchchaan c'addanaw k'oppeedda wode,
6 Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa eriide, Liss's'iraanne Derbbe geetettiyaa
Lik'aa'ooniyaa katamatuwaanne unttunttu heeraan de'iyaa gadiyaa bi aggeeddino;
7 hewaan wonggalaa mishiraachchuwaa odiino.
8 Bare daayi uluwaappe yelettoodeppe doommiide, laa"u gedii silina, ubbakka
hamettenna itti bitanii Liss's'iraan de'ee.
9 He bitanii P'awuloosi odishin sisee; P'awuloosi Aa c'addi s'eelliyaa wode,
pas'anaw aw ammanuu de'iyaawaa be'iide,
10 kooshshaa d'ok'k'issiide Aa, «Sitti gaade ne gediyaan ek'k'a» yaageedda; guppi
denddiide, hametaa doommeedda.
11 P'awuloosi ootseeddawaa Asay be'iide, bare kooshshaa Lik'aa'ooniyaa k'aalaan
d'ok'k'u ootsiide, «S'oossatuu asaa malatiide nuukko wod'd'eeddino» yaageedda.
12 Asay Barnaabaasa, «Diyaa»* giide, P'awuloosi haasayaw waannatiyaa diraw, Aa,
«Hermeesa» giide suntseedda.
13 Geeshsha Gollii katamaa matan de'iyaa Diyaa k'eesaynne Asay korumatuwaanne
darii lo"iyaa c'iishshatuwaa Yesuusi kiitteeddawanttoo yarshshuwaa yarshshanaw
koyyiide, penggiyaa aheeddino.
14 Shin Yesuusi kiitteedda Barnnaabaasinne P'awuloosi hewaa siseedda wode
barenttu mayuwaa peed'iide, asaa giddo wos's'iidde,
15 barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaageeddino; «Asaw, hawaa
ayaw ootsiitee? Nuunikka hinttenttuwaadan med'etteedda asaa; ha patsenna
yewuwaappe saluwaanne sa'aa, abbaanne unttunttu giddon de'iyaa ubbabaa
med'd'eedda de'uwaa S'oossaakko hintte simmana mala, hinttenttoo nuuni
wonggalaa mishiraachchuwaa odeetto.
16 I beni asaa zeretsay ubbay barenttu ogiyaa baana mala yeddi aggeedda.

---

‡ **13:51** ***Barenttu gediyaappe baanaa shoc'iide:*** Hawe asay akkenaan is's'owaa bessiyaa ogiyaa.

* **14:12** *Diyaa:* Guussay Giriikatuwaa s'oossatuwaa ubbatuwaappe bolla geetetti paydettiyaa unttunttu eek'aa. **14:15** Kes. 20:11; Maz. 146:6

17 Hinttenttoo iraa saluwaappe bukisseedda; katsaakka I wodiyaan immeedda; k'ay
k'umaa immiide, hinttentta loytsi nashechchee; yaatiide hinttenttoo lo"obaa ootsiide,
ubbaa wodekka barew markkaa d'ayibeenna» yaageeddino.
18 Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa giide, barenttoo Asay yarshshenna mala,
metootiide diggeeddino.
19 Ans's'ookiyaappenne Ik'ooniyooneppe yeedda Ayihudatuu asaa barenttu bagga
zaariide, shuchchaan P'awuloosa c'addeeddino; unttunttoo hayk'k'eeddawaa
malatina, katamaappe karew Aa goochchi kesseeddino.
20 Shin kaalliyaawanttu Aa matan yuuyyi aad'd'iide ek'k'ishshin, I denddiide,
katamaa geleedda. Wonttetsa gallassi Barinabaasanna ittippe Derbbe beedda.

P'awuloosinne Barnaabaasi Ans's'ookiyaa Simmeeddino

21-22 Unttunttu Derbbe katamaan wonggalaa mishiraachchuwaa odiide, c'ora Asay
Yesuusa ammanana mala ootseeddawaappe guyyiyaan, Liss's'iraa, Ik'ooniyoonenne
P'iisiidiyan de'iyaa Ans's'ookiyaa simmeeddino; yaatiide hewaan kaalliyaawantta
minisiiddenne unttunttu ammanuwaan min de'ana mala zoriidde, «Nuuni S'oossaa
kawutetsaa gelanaw loytsi waayettana bessee» yaageeddino.
23 K'ay ammaniyaawanttoo de'iyaa saan de'iyaa saan c'imatuwaa dooriide,
s'oomeeddawaappenne woosseeddawaappe guyyiyaan, unttunttu ammaneedda
Godaw unttuntta hadaraa immeeddino.
24 P'iisiidiyaa gadiyaappe aad'd'iide, P'inifiliyaa yeeddino;
25 P'erggen k'aalaa odeeddawaappe guyyiyaan, As'aaliyaa beeddino.
26 Hewaappe unttunttu barenttu poleedda oosuwaa diraw, Asay unttunttu hadaraa
S'oossaa aad'd'o keekatetsaw immeedda Ans's'ookiyaa Markkabiyaan simmeeddino.
27 Ans's'ookiyaa gakkeedda wode ammaniyaa asaa shiishshiide, S'oossay
barenttuna ittippe ootseedda ubbabaanne, Ayihuda gidenna Asay ammanana mala,
unttunttoo penggiyaa dooyyeeddawaa, asaw odeeddino.
28 Yaatiide hewaan kaalliyaawanttunna daro wodiyaa gam"eeddino.

15

Yerusaalame Shiik'uwaa

1 Itti itti asatuu Yihudaappe Ans's'ookiyaa wod'd'iide, «Muse wogaadan, hintte
k'as's'arettennawaa gidooppe, attanaw danddaykkita» yaagiide ishatuwaa
tamaarissuwaa doommeeddino.
2 P'awuloosinne Barnaabaasi unttunttunna darssi walak'ettiide palumettina,
Ans's'ookiyaan de'iyaa itti itti hara asatuu he palumaa diraw, P'awuloosannanne
Barinabaasanna Yerusaalame biide, Yesuusi kiitteeddawanttunnanne
c'imatuwaanna gakettanaw k'ofay k'ashetteedda.
3 Ammaniyaa asatuu unttuntta kiittiide ogiyaan maaddishshin, Ayihuda
gidennawanttu S'oossaakko simmeeddawaa odiidde, Pink'k'iyaannanne
Sammaariyaanna aad'd'eeddino; hewe ishatuwaa ubbaa loytsi nashechcheedda.
4 Unttunttu Yerusaalame gakkeedda wode, ammaniyaawanttu, Yesuusi
kiitteeddawanttunne c'imatuu unttuntta mokkeeddino; S'oossay barenttun
ootseeddawaa ubbaa odeeddino.
5 Shin Parisaawatuwaa baggappe ammaneedda itti itti asatuu denddi ek'k'iide,
«Hinttenttu unttuntta k'as's'aranawunne Muse higgiyaa naagana mala azazanaw
bessee» yaageeddino.
6 Yesuusi kiitteeddawanttunne c'imatuu hewaa zorettanaw shiik'eeddino.
7 Loytsi haasayeeddawaappe guyyiyaan, P'es'iroosi denddi ek'k'iide, unttuntta
hawaadan yaageedda; «Taanaadan ammaniyaawanttoo, Ayihuda gidennawanttu

15:1 Wog. 12:3

wonggalaa mishiraachchuwaa k'aalaa ta doonaappe sisiide ammanana mala, taana
S'oossay hintte giddoppe beni dooreeddawaa hinttenttu eriita.
8 Asaa wozanaa eriyaa S'oossay Geeshsha Ayaanaa nuw immeeddawaadan,
unttunttookka immiide tumayeedda.
9 Unttunttu ammaneedda diraw, I unttunttu wozanaa geeshshiide, nu
gidduwaaninne unttunttu gidduwaan dummatetsaa wotsibeenna.
10 Hewaa diraw, nu aawotuunne nuuni tookkanaw danddayibeenna wolk'k'aama
tookuwaa kaalliyaawanttu morggiyaan wotsiide, ha"i hintte ayaw S'oossaa
paac'c'iitee?
11 Shin Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaan unttunttu atteeddawaadan,
nuunikka atteeddawaa ammaneetto» yaageedda.
12 Asay ubbay c'o"u giide, Barnnaabaasinne P'awuloosi Ayihuda gidenna asaa
giddon barenttu baggana S'oossay ootseedda malaataanne ooratsabaa ubbaa odishin
sisee.
13 Unttunttu haasayaa wursseeddawaappe guyyiyaan, Yaak'oobi hawaadan
yaagiide zaareedda; «Ishatoo, taani giyaawaa sisite.
14 S'oossay Ayihuda gidennawanttu giddoppe barew haniyaa asaa akkanaw
Ayihuda gidennawanttoo koyro wooti k'oppeeddentto Simooni odeedda.
15-18 Nabiyaa k'aalay hawaanna giigee; Goday daro wodiyaappe doommiide, asaa
hawaa erissiide, S'oossaa Mas'aafan hawaadan yaageedda;
« ‹Hawaappe guyyiyaan, sa'aan de'iyaa hara Asay ubbay,
tawaa gidanaw,
taani s'eeseedda Ayihuda gidenna Asay ubbay,
Godaa koyyana mala, taani simmana.
Taani kolettiide kunddeedda golliyaadan,
haneedda Daawite kawutetsaa dentsana.
Koletteeddawaakka zaaraade kees's'ana;
taani laa'entsuwaa Aa essana›
yaageedda.
19 «Hewaa diraw, ta k'ofaa gidooppe, Ayihuda gidennawanttuppe S'oossaakko
simmiyaawantta nuuni metootsanaw koshshenna.
20 Shin unttunttu eek'aani tuneeddawaa meenna mala, woshummenna mala,
bakkuteedda mehiyaa ashuwaa meenna malanne suutsaa ushenna mala, unttunttoo
nuuni dabddaabbiyaa s'aafanaw koshshee.
21 Ayaw gooppe, Muse higgiyaa kase yeletaappe doommiide Sambbataan
Sambbataan Ayihuda woosa golletuwaan nabbabiidde, Aa k'aalaa katamaa ubbaan
odiyaawanttu de'iino» yaageedda.
22 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi kiitteeddawanttunne c'imatuu woosa golle asaa
ubbaanna ittippe barenttu giddoppe amareeda asatuwaa dooriide,
P'awuloosannanne Barinabaasanna Ans's'ookiyaa yeddanaw k'ofaa k'achcheeddino;
unttunttu daro bonchchetteedda laa"u asatuwaa Barssaabaa geetettiyaa Yihudaanne
Sillaasa dooreeddino.
23 Yaatiide hawaadan giyaa dabddaabbiyaa s'aafiide, unttunttu bolla kiitteeddino;
«Nuuni Yesuusi kiitteeddawanttunne c'imatuu hintte ishatuu, Ans's'ookiyaan,
Sooriyaaninne Kilk'k'iyaan de'iyaa Ayihuda bagga gidenna ishatoo nu sarotaa
kiitteetto.
24 «Nuuni azazibeena asatuu nu giddoppe biide, ‹Hinttenttu k'as's'arettanawunne
Muse higgiyaa naaganaw bessee› giide, hinttentta metootseeddawaanne
yiloyeeddawaa sisiide,

15:15-18 Amo. 9:11-12 **15:20** Kes. 34:15-17; Wog. 17:10-16; 18:6-23

25-26 nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsaa diraw, barenttu shemppuwaa oleedda
nuuni siik'iyaa Barnnaabaasannanne P'awuloosanna dooretteedda asatuwaa
hinttenttukko kiittanaw itti wozanaan nu k'ofaa k'achcheeddo.
27 Hewaa diraw, nuuni s'aafeeddawaa unttunttu barenttu huup'ew barenttu
doonaan hinttenttoo odana mala, Yihudaanne Sillaasa kiitteeddo.
28-29 «Ayaw gooppe, eek'aw yarshsheeddawaa mooppite; suutsaa ushoppite;
bakkuteedda mehiyaa ashuwaa mooppite; woshummoppite. Ha
koshshiyaawanttuppe attin, hara dees'iyaa yewuwaa hinttentta toossenna mala,
nuuninne Geeshsha Ayyaanay yewuwaa eeno giide akkeeddo; ha ubbabaappe hintte
huup'iyaa naagooppe, hinttenttu lo"obaa ootsiita. Simmi saro de'ite» yaageeddino.
30 Hewaa diraw, kiitetteeddawanttu moyzzetti, Ans's'ookiyaa wod'd'iide,
ammaniyaa asaa shiishshiide, dabddaabbiyaa asaw immeeddino.
31 Unttunttu he minisiyaa dabddaabbiyaa nabbabeedda wode, nashetteeddino.
32 K'ay Yihudaynne Sillaase barenttu huup'ew nabatuwaa gidiyaa diraw, ishatuwaa
loytsi mak'k'iide miniseeddino.
33 Unttunttu Ans's'ookiyaan amareeda gallassaa utteeddawaappe guyyiyaan,
ishatuu sarotetsaan moyzzina, barentta kiitteeddawanttukko simmeeddino.
34 Shin Sillaase yaan attanaw bare k'ofaa k'achcheedda.*
35 K'ay P'awuloosinne Barnaabaasi hara c'ora asatuwaana ittippe Godaa k'aalaa
tamaarissiiddenne wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, Ans's'ookiyaan
utteeddino.

P'awuloosinne Barnaabaasi Shaaketteeddino

36 Amareeda gallassaappe guyyiyaan, P'awuloosi Barnaabaasa, «Nuuni Godaa
k'aalaa odeedda katamaa ubbaan nu ishatuu wooti de'iinontto, guyye simmiide,
s'omoos be'oytte» yaageedda.
37 Hewaappe guyye Barnaabaasi Mark'k'oossa geetettiyaa Yohaannisa barenttuna
afanaw koyyeedda.
38 Shin P'awuloosi Mark'k'oossa barenttuna afanaw koyyibeenna; ayaw gooppe, I
unttunttuppe P'inifiliyaan shaaketteedda; k'ay unttunttunna oosoo bibeena.
39 Unttunttu gidduwaan lo"enna walassay kesina, ittuu ittuwaappe shaaketteedda;
Barnaabaasi Mark'k'oossa akkiide, markkabiyaan K'op'iroosa beedda.
40 Shin P'awuloosi Sillaasa akkina, ishatuu Aa hadaraa S'oossaa aad'd'o
keekatetsaw immeeddawaappe guyyiyaan beedda.
41 Yaatiide ammaniyaa asatuwaa minisiide, Sooriyaannanne Kilk'k'iyaanna
aad'd'eedda.

16

S'imootoose P'awuloosannanne Sillaasenna Gaketteedda

1 P'awuloosi k'ay Derbbenne Liss's'iraa beedda; hewaan S'imootoosa geetettiyaa
kaalliyaawe, itti ammaniyaa Ayihuda mishiratti na'ay de'ee; Aa aabbu Giriike asaa.
2 Liss's'iraaninne Ik'ooniyoonen de'iyaa ishatuu S'imootoosabaa loytsi
markkatteeddino.
3 P'awuloosi Aa S'imootoosa barenanna afanaw koyyiide, Aa aabbu Giriike* asaa
gideeddawaa hewaan de'iyaa Ayihuda ubbay eriyaa diraw, Aa oyk'k'iide
k'as's'areedda.

---

* **15:34** Sillaase Ans's'ookiyaan attanaw bare k'ofaa k'achcheedda, giyaawe c'ora hara k'aalaa biletsaan baawa.

* **16:3** *Aa aabbu Giriike Aa oyk'k'iide k'as's'areedda:* Giriike Asay barenttu naanaa k'as's'arikkino. Shin S'imootoose k'as's'arettana d'ayooppe, Ayihude Asay Aa akkena diraw, P'awuloosi Aa oyk'k'iide k'as's'areedda.

4 Unttunttu katamatuwaanna biidde, Yesuusi kiitteedda Yerusaalamen
de'iyaawanttunne c'imatuu wotseedda higgiyaa ammaniyaawanttu naagana mala,
unttunttoo odiidde aad'd'eeddino.
5 Hewaa diraw, ammaniyaawanttu ammanuwaan min, payduwaankka
gallassaappe gallassan dari dari beeddino.

P'awuloosi Mak'idooniyaa Baanaadan S'eegetteedda

6 Iisiyaan k'aalaa odenna mala, Geeshsha Ayyaanay unttuntta diggeedda diraw,
Pirggiyaa gadiyaannanne Galaatiyaa gadiyaanna aad'd'eeddino.
7 Unttunttu Miisiyaa zawaa gakkeedda wode, Biitaniyaa baanaw koyyeeddino; shin
Yesuusa Ayyaanay unttuntta diggeedda.
8 Hewaa diraw, unttunttu Miisiyaa mataanna aad'd'iide, S'iro'aadaa wod'd'eeddino.
9 P'awuloosi k'amma sas'aan itti Mak'idooniyaa bitanii barena, «Mak'idooniyaa
pinnaade nuuna maaddaarikkii» yaagiidde ek'k'i woossishin be'eedda.
10 Sas'aa I be'eeddawaappe guyyiyaan, nuuni ellekka Mak'idooniyaa baanaw
koyyeeddo; ayaw gooppe, wonggalaa mishiraachchuwaa yaan de'iyaa asaw odanaw,
S'oossay nuuna s'eeseeddawaa nuw malateedda.

Liidiyaa Pilip'p'isiyoosan Kiristtoosa Ammanaaddu

11 Hewaa diraw, S'iro'aadappe denddiide, sitti giide markkabiyaan Saamootiraak'e
beeddo; wonttetsa gallassi Naap'p'ule beeddo.
12 Hewaappe Pilip'p'isiyoosa beeddo; Pilip'p'isiyoosi Mak'idooniyaa biittaw huup'e
katamaa; k'ay Roome Asay de'iyaa katamaa; nuuni he katamaan amareeda gallassaa
utteeddo.
13 Sambbata gallassi, katamaappe gas'aan shaafaa doonaan Ayihudatuu S'oossaa
woossiyaa sa'ay de'iyaawaa akeekiide beeddo; hewaan uttiide shiik'eedda mac'c'a
asaw k'aalaa odeeddo.
14 Itti Liidiyaa geetettewunna, Tiyaas'iroona katamaappe yaade S'oossaa
ammanewunna, zo'o mayuwaa zal''iyaa mishiratta, nuuni odiyaawaa sisaaddu;
P'awuloosi odiyaawaakka iza sisana mala S'oossay I wozanaa dooyeedda.
15 Liidiyaa bare soy asaana ittippe s'ammak'etteeddawaappe guyyiyaan nuuna,
«Hinttenttu taana Godaa tumatetsaan ammanaw giide k'oppooppe, ta soyin
de'ishshite» gaade woossaaddu; minisaade shoobbaaddu.

P'awuloosinne Sillaase K'ashetteeddino

16 Nuuni S'oossaa woossiyaasaa biishshin, iita ayyaanay izi bolla ak'ina kaayiyaa
itti k'ooma naatta nuunanna gakettaaddu; he naatta kaayaade daro miishshaa bare
godatoo demmaaddu.
17 Gakettaade P'awuloosanne nuuna kaalaadde, «Hawanttu hinttenttoo attana
ogiyaa odiyaawanttu, Ubbaappe Bolla S'oossaa ayiletuwaa» gaade kooshshaa d'ok'k'u
ootsaade haasayaw.
18 Ubbaa gallassi hewaadan gaw; shin P'awuloosi yilotiide guyye simmi, he iita
ayaanaa, «Neeni iippe kesana mala Yesuusi Kiristtoosa suntsan neena azazay»
yaageedda; he man''iyaan iita ayyaanay iippe kesi aggeedda.
19 Shin izi godatuu barenttu miishshaa demmana ogii d'ayeeddawaa be'iide,
P'awuloosanne Sillaasa oyk'k'iide, geyaa sa'aan de'iyaa daannatuwaa sintsa goochchi
kesseeddino.
20 Daannatuwaa sintsa unttuntta afiide, «Hawanttu Ayihuda asaa gidiide, nu
katamaa asaa loytsi metootsiino.
21 Nuuni Roome gadiyaa asaa gidiide, akkanawunne ootsanaw woga gidennabaa
tamaarissiino» yaageeddino.

22 Asay itti bagga gidiide, P'awuloosa bollaninne Sillaasa bolla denddeedda;
daannatuukka unttunttu mayuwaa k'aari akkiide, s'am"aan unttuntta shoc'ana mala
azazeeddino.
23 Unttunttu darssi wad'd'eeddawaappe guyyiyaan, k'asho golliyaan yeggeeddino.
K'asho golliyaa naagiyaawekka unttuntta minisi naaganaadan azazeeddino.
24 K'asho golliyaa naagiyaawe he azazuwaa akkiide, P'awuloosanne Sillaasa k'asho
golliyaa k'ol"o gelisseedda; unttunttu gediyaakka mitsaanna gatsi daras'iide
k'achcheedda.
25 Shin k'amma bilahe gidiyaa heeraan P'awuloosinne Sillaase S'oossaa woossiidde,
mazimuriyaa yes's'iide S'oossaa galatiino; k'ashetto Asay unttunttu giyaawaa sisee.
26 K'asho golliyaa s'ap'uu k'aas's'ana gakkanaw wozanaa aatsenan biittay darssi
k'aas's'eedda; he man"iyaan penggiikka ubbay dooyetti aggina, k'ashetteedda asaa
ubbaa santsalatay biletti wod'd'eedda.
27 K'asho golliyaa naagiyaawe gem"ishuwaappe beegottiyaa wode, k'asho golliyaa
penggiikka ubbay dooyetteeddawaa be'iide, k'ashetto Asay kessi akkiide
bidiggeeddawaa aw malatina, barena wod'anaw k'oppiide, c'ubiyaa akkeedda.
28 Shin P'awuloosi kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Neeni neena ayaanne ootsoppa;
ayaw gooppe, nuuni ubbay hawaan de'eetto» yaageedda.
29 K'asho golliyaa naagiyaawe s'omppiyaa woossi akkiide, ellekka k'ol"o
wos's'eedda; kokkoriidde P'awuloosa sintsaaninne Sillaase sintsan guufanneedda;
30 unttuntta kare kessiide, «Ta godatoo, taani attanaw ayaa ootsana bessii?»
yaageedda.
31 P'awuloosinne Sillaase Aa, «Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammana; neeni attana; ne
soy asaykka» yaageeddino.
32 Unttunttu awunne Aa soyin de'iyaa ubbaw Godaa k'aalaa odeeddino.
33 K'amma he saatiyankka k'asho golliyaa naagiyaawe unttuntta afiide unttunttu
maytsaa meec'c'eedda; he man"iyaan bare soy asaa ubbaanna s'ammak'etti aggeedda.
34 P'awuloosanne Sillaasa pude bare soy afiide, unttunttoo k'umaa aatseedda; I
bare soy asaa ubbaanna S'oossaa ammaneedda diraw, nashetteedda.
35 Wonttina daannatuu, «He asatuwaa billa» yaagiide, polisiyaa kaappatuwaa
aakko kiitteeddino.
36 Hewaappe guyye k'asho golliyaa naagiyaawe, «Hinttenttu bilettana mala,
daannatuu taw kiitteeddino; simmi ha"i kesiide sarotetsaan biite» yaagiide he kiitaa
P'awuloosaw odeedda.
37 Shin P'awuloosi he polisiyaa kaappatuwaa, «Nuuni Roome gade asaa† gidishin,
unttunttu nuuna pirdday baynnaan asaa sintsan wad'd'iide, k'asho golliyaan
yeggeeddino. Ha"i nuuna geeman kessi yeddiinoo? Hanenna; unttunttu barenttu
huup'ew yiide, nuuna kessino» yaageedda.
38 Polisiyaa kaappatuu daannatoo hewaa odina, P'awuloosinne Sillaase Roome
gade asaa gideeddawaa siseedda wode, yayyeeddino.
39 Hewaa diraw, daannatuu yiide unttuntta, «Nuuni hinttentta naak'k'eeddo»
geeddino. K'asho golliyaappe kare unttuntta kessiide, katamaappe kesiide baana
mala woosseeddino.
40 P'awuloosinne Sillaase k'asho golliyaappe kesiide, Liidiyaa soy beeddino; yaan
ishatuwaanna gakettiide, unttuntta minisiide hewaappe beeddino.

17

Teselonk'k'en Denddeedda Walassaa

† **16:37** *Roome gade asaa:* Roome kawutetsaan erettiide de'iyaa guutsa asay he gade asatuwaa geetettiino. Hewanttookka k'ay haratuwaappe dummatiyaa maataynne kaac'ay de'ee.

1 P'awuloosinne Sillaase, Amppip'oliisaannanne Ap'olooniyanna aad'd'iide,
Teselonk'k'e yeeddino; Teselonk'k'en Ayihuda woosa gollii de'ee.
2 P'awuloosi bare dooyaadankka yaa geleedda; hewaan heezzu Sambbata
gallassatuwaan S'oossaa Mas'aafatuwaappe asaana haasayeedda;
3 Kiristtoosi waayiyaa akkanawunne hayk'uwaappe denddanaw bessiyaawaa
unttunttoo billiide odiiddinne tuma gideeddawaakka unttuntta erissiidde, «Yesuusi
ha taani hinttenttoo odiyaawe Kiristtoosa» yaagee.
4 Unttunttuppe ittuu ittuu yewuu tuma gideeddawaa akeekiide, P'awuloosannanne
Sillaasenna gaketteeddino; hawaadankka, S'oossaw goyinniyaa c'ora Giriike asaynne
c'ora bonchchetteedda mac'c'awanttu, P'awuloosannanne Sillaasenna gaketteeddino.
5 Shin Ayihudatuu k'anaatiide, itti itti oosuu bayinna iita asatuwaa k'oc'aappe
shiishshiide katamaa asaa walasseeddino; P'awuloosanne Sillaasa asaakko kessana
mala koyyiide, Yaasoona golliyaa dooddeeddino.
6 P'awuloosinne Sillaase unttunttoo beettenaan is's'ina, Yaasoonanne itti itti
ishatuwaa katamaa kaappatuwaakko afiide, «Hawanttu gadiyaa ubbaa
metootseeddawanttu, hawaakka yeeddino.
7 Yaatina Yaasooni unttuntta bare soyin wotseedda; hawanttu ubbay, ‹Yesuusa
giyaa hara kaatii de'ee› giide K'eesaare azazuwaa minisiino» yaagiide, kooshshaa
d'ok'k'issiide haasayeeddino.
8 Shiik'eedda asaynne katamaa kaappatuu hewaa sisiide metooteeddino.
9 Kaappatuu Yaasoonanne haratuwaa waasiyaan billeeddino.

P'awuloosinne Sillaase Beeriyaa Beeddino

10 Ammaniyaawanttu P'awuloosanne Sillaasa sa'ay k'ammiyaawaan ellekka
Beeriyaa yeddeeddino. Yaa gakkiide, Ayihuda woosa golle geleeddino.
11 Beeriyaa asatuu Teselonk'k'en de'iyaa asatuwaappekka aad'd'i dooyetto wozanay
de'iyaa diraw, «P'awuloosi geeddawe tumenttonne» yaagiide, ubbaa gallassi S'oossaa
Mas'aafatuwaa tamaariidde, k'aalaa kumentsaa laamotaan akkeeddino.
12 Hewaa diraw, unttunttuppe c'oratuu, Giriikatuwaappe bonchchetteedda c'ora
mac'c'awanttunne c'ora attuma asatuu ammaneeddino.
13 Shin Teselonk'k'en de'iyaa Ayihudatuu P'awuloosi S'oossaa k'aalaa Beeriyankka
odeeddawaa siseedda wode, Beeriyaa yiide, asaa aanana walasseeddino.
14 Hewaappe guyyiyaan, ishatuu ellekka P'awuloosa abbaa mataan yeddi
aggeeddino; shin Sillaasenne S'imootoose Beeriyan atteeddino.
15 P'awuloosa moyzzeedda asatuu Ateenaa gatseeddino; he asatuu Sillaasenne
S'imootoose barenttoo danddayetteeddawaadan, ellekka barekko yaana mala,
P'awuloosi kiitteedda kiitaa akkiide, Beeriyaa simmeeddino.

P'awuloosi Ateenaa Beedda

16 P'awuloosi Ateenaan Sillaasanne S'imootoosa naagiidde, katamaan eek'ay
kumeeddawaa be'iide yiloteedda.
17 Hewaa diraw, Ayihuda woosa golliyaan Ayihudatuwaananne S'oossaw
goyinniyaa Ayihuda gidenna asatuwaana palumettee; k'ay ubbaa gallassi geyaan
barenanna gakettiyaa asaanakka palumettee.
18 K'ay Eppik'oroosappenne* Iss's'o'ikiyaappe† yeedda itti itti eranchchatuu
P'awuloosanna palumetteeddino; unttunttuppe ittuu ittuu, «Ha toofiinay ayaa
haasayanaw koyyii?» yaageeddino.

---

* **17:18** *Eppik'oroosa:* Hawe gadiyaa gidiide, ha gadiyaan de'iyaa asatuu nashechchiyaa asaa de'oo koyro sa'aa oyk'k'eedda yaagi tamaarissiyaa Eppik'oroosa giyaa bitaniyaa timirttiyaa kaalliyaawantta. † **17:18** *Iss's'o'ikiya:* Hawekka gadiyaa gidiide, ha gaden de'iyaa asatuu, barena moodussaanne bare k'ofaan kaalesettiyaawaa asay tamaarana bessee, yaagiyaa timirttiyaa tamaarissiyaa Zeeno yaagettiyaa bitaniyaa timirittiyaa kaalliyaawantta.

Haratuu P'awuloosa Yesuusabaanne hayk'uwaappe I denddeeddawaa barenttoo odiyaa diraw, «Ooratsa s'oossatubaa odiyaawaa malatee» yaageeddino.
19-20 P'awuloosa oyk'k'iide, «Ha neeni tamaarissiyaa ooratsa yewuu ayentto nuuna erissaarikkii? Ayaw gooppe, neeni nuw ooratsabaa odaasa; simmi hawe ayentto nuuni eranaw koyyeetto» yaagiide P'awuloosa Ariyosppaagoosa geetettiyaasaa afeeddino.
21 Ateenaa Asay ubbaynne hewaan de'iyaa imatsatuu ooratsabaa haasayiiddinne sisiide peeshiyaawaappe attin, harabaan peeshikkino.
22 P'awuloosi Ariyosppaagoosan de'iyaa shiik'uwaa sintsan ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Ateenaa asatoo, s'oossatoo ubbabaan hinttenttu darii yayyiyaawaa taani be'ay.
23 Ayaw gooppe, taani hinttenttu goyinniyaawaa s'eellaadde aad'd'ishshin, ‹Erettenna S'oossaw› geetettiide s'aafetteedda yarshshuwaa sa'aa k'ay demmaad; hewaa diraw, ha hintte erennaan goyinniyaawaa taani hinttenttoo oday.
24 «Alamiyaanne alamiyaan de'iyaa ubbabaa med'd'eedda S'oossay saluwaanne sa'aa Goday, Asay kees's'eedda Geeshsha Golliyaan de'enna.
25 Ayentto pac'c'eedda asaadan, asaa kushiyaa I s'eellenna; ayaw gooppe, I bare huup'ew de'uwaa shemppuwaanne ubbabaa asaa ubbaw immeedda.
26 S'oossay asaa zariyaa ubbaa itti uraappe med'd'iide, gadiyaa ubbaan wotseedda; I bare huup'ew unttunttu de'ana wodiyaanne sa'aa kase zawayeedda.
27 «I hewaa ootseeddawe unttunttu oyk'k'i oyk'k'i s'eelliide, barena koyyiidde, ooni eri demmanawantteeshsha giyaawaana; gidooppenne, S'oossay nuuppe oossinne haako gidenna.
28 Ayaw gooppe, hinttenttuppe itti itti eranchchatuu, ‹Nuuni Aa naanaa› geeddawaadan, nuuni aan pas'a de'eettonne k'aas'etteetto.
29 Simmi nuuni S'oossaa naanaa gideedda diraw, S'oossay asaa c'inc'c'atetsaaninne k'ofaan work'k'aappe woy biraappe woy shuchchaappe oosetteeddawaa malatee yaagiide, k'oppanaw bessena.
30 Hewaa diraw, S'oossay Asay eribeenna wodiyaa aatseedda; shin ha"i ubba saan Asay ubbay nagaraappe simmana mala azazeedda.
31 Ayaw gooppe, S'oossay wodiyaa keeri wotseedda; he wodiyaan bare dooreedda uraan sa'aan de'iyaa asaa ubbaa bolla s'illo pirddaa I pirddana; asaa ubbaw hayk'uwaappe Yesuusa dentseeddawaan hewaa tumayeedda» yaageedda.
32 Unttunttuppe itti itti asatuu hayk'uwaappe dendduwaabaa P'awuloosappe sisiide, Aa bolla k'iliic'eeddino; shin hara asatuu Aa, «Nuuni hawaa neeppe gujjiide sisana koyyeetto» geeddino.
33 Hewaa diraw, P'awuloosi unttunttu giddoppe keseedda.
34 Shin itti itti attuma asatuu P'awuloosanna gakettiide ammaneeddino; unttunttu gidduwaan Ariyosppaagoosan de'iyaa pirddaa golle daannay Diyoonaasiyoosi, Damaariiso geetettiyaa itti mishirattinna hara asatuu de'iino.

18

P'awuloosi K'oronttoosa Beedda

1 Hewaappe guyyiyaan, P'awuloosi Ateenaappe kesiide, K'oronttoosa beedda.
2 Hewaan Ak'iilaa giyaa itti Ayihuda bitaniyaa demmeedda; Ak'iilay P'ans's'oossan yeletteedda; Ayihuda Asay ubbay Roomeppe kesana mala, K'alawudeyoosi azazeedda diraw, amareeda wodiyaappe kase, I bare machchatti P'irisk'k'illanna S'aaliyaappe yeedda; P'awuloosi unttunttunna gakettanaw beedda.

17:24 1 Kat. 8:27; Isa. 42:5; Kit. 7:48

3 Aa oosuunne unttunttu oosuu itti mala dunkkaaniyaa sikaa gidiyaa diraw,
unttunttunna uttiide, ittippe ootseedda.
4 P'awuloosi Sambbataa ubbaan Ayihudatuwaana Giriikatuwaa ammantsanaw
Ayihuda woosa golliyaan palumettee.
5 Sillaasenne S'imootoose Mak'idooniyaappe yeedda wode, P'awuloosi Ayihudatoo
Yesuusi bare huup'ew Kiristtoosa gideeddawoo k'aalaa oduwaa toleedda.
6 Shin unttunttu P'awuloosa haasayaa p'alk'k'inanne Aa borina, P'awuloosi bare
mayuwaappe baanaa k'ok'k'ofiidde,* «Hinttenttu iitatetsay hinttentta oyk'k'o; taani
hewaan gelikke; hawaappe hini baggan taani Ayihuda gidenna asaakko bay»
yaageedda.
7 Hewaappe kesiide, S'oossaw goyinniyaa Yoss's'oosa giyaa bitaniyaa soy beedda;
Yoss's'oosa gollii Ayihuda woosa golliyaa matan de'ee.
8 Ayihuda woosa golle kaappuu K'arisip'p'oosi bare soy asaa ubbaanna Godaa
ammaneedda; K'oronttoosa asatuwaappekka c'oratuu S'oossaa k'aalaa siseedda
wode, ammaniide s'ammak'etteeddino.
9-10 Goday itti k'amma sas'aan P'awuloosa, «Yayyoppa; oda; c'o"u gooppa. Taani
neenanna de'iyaa diraw, neena k'ohanaw iitabaan yeggana Asay ooninne baawa;
ayaw gooppe, taw ha katamaan c'ora Asay de'ee» yaageedda.
11 P'awuloosi S'oossaa k'aalaa asaa tamaarissiidde, itti laytsanne usuppun agenaa
unttunttunna utteedda.
12 Gaaliyoose Akaayiyaa gadiyaa mooddiyaa wode, Ayihudatuu ittippe P'awuloosa
bolla denddiide, pirddaa golle Aa afiide,
13 «Ha bitanii Muse higgiyaa is's'iide, Asay S'oossaw goyinnana mala c'immee»
yaageeddino.
14 P'awuloosi haasayana hanishin, Gaaliyoose Ayihudatuwaa, «Ayihudatoo, hewe
balaa oosuwaa woy iita naak'o gidooppe, taani hinttenttubaa danddayaade sisanaw
bessee.
15 Shin k'aalaw suntsawunne hintte huup'e higgiyaw hinttenttu palumettooppe,
hintte huup'ew erite; hawaa taani pirddikke» yaageedda.
16 Pirddaa golliyaappe karew unttuntta kesseedda.
17 Hewaappe guyyiyaan, Giriike Asay ubbay Ayihuda woosa golle kaappuwaa
Sostteniisa oyk'k'iide, pirddaa golliyaa sintsan shoc'eeddino; shin Gaaliyoosa hewe
ayinne metibeenna.

P'awuloosi Ans's'ookiyaa Beedda

18 P'awuloosi daro wodiyaa K'oronttoosan utteeddawaappe guyyiyaan, ishatuwaa
sarotiide, P'irisk'k'illinnanne Ak'iilaanna markkabiyaan Sooriyaa beedda; barew
shiik'k'eedda gaasuu de'iyaa diraw, Kinkkiriyaa katamaan bare huup'iyaa
meedetteedda.†
19 Unttunttu Efesoone gakkeedda wode, P'awuloosi P'irisk'k'illonne Ak'iilaa yaan
yeggi yeedda; shin barew Ayihuda woosa golle geliide, Ayihudatuwaana
palumetteedda.
20 Unttunttu barenttuna daro wodiyaa uttana mala P'awuloosa woossina I
is's'eedda.
21 Shin unttunttuppe shaakettiide, «S'oossay gooppe, laa'entsuwaa hinttenttukko
simmana» yaagiide Efesoonappe markkabiyaan beedda.

---

* **18:6** ***Mayuwaappe baanaa k'ok'k'ofiidde:*** Hawaa guussay gediyaappe baanaa k'ok'k'ofiyaawaanna itta.
† **18:18** ***Huup'iyaa meedetteedda:*** P'awuloosi guutsa wodiyaw «dummatana» giide c'aak'k'eedda. Hawaa guussay, bare huup'iyaakka meedettenna; woyniyaakka ushenna guussaa. Shin I c'aak'k'eedda wodii wuroode, bare huup'iyaa meedettiide S'oossaw yarshshuwaa yarshshanaw bessee guussaa. **18:18** Pay. 6:18

22 K'iisaariyaa gakkeedda wode Yerusaalame biide, ammaniyaa asaa
saroteeddawaappe guyyiyaan, Ans's'ookiyaa wod'd'eedda.
23 Yaan amareeda wodiyaa gam"iide beedda; kaalliyaawantta ubbaa minisiide,
Galaatiyaannanne Pirggiyaanna aad'd'eedda.

Ap'iloosi Efesoonanne K'oronttoosa Beedda

24 Iskkinddiriyaan yeletteedda Ayihuda asaa itti Ap'iloosa giyaa lo"o haasayiyaawe
Efesoone beedda; S'oossaa Mas'aafatuwaa I darssi eriyaa asaa.
25 Godaa ogiyaakka tamaareedda asaa; Yohaannisa s'ink'k'ataa s'alalaa eriide,
ayyaanan bare garssan ees'ettiidde, Yesuusabaa suurissiide haasayeeddanne
tamaarisseedda.
26 Yaatiide Ayihuda woosa golliyaan yayyenaan haasayaa doommeedda.
P'irisk'k'illaynne Ak'iilay I odiyaawaa siseedda wode, barenttuna soy Aa afiide,
S'oossaa ogiyaa kaseppe suurissiide, aw geeshshi odeeddino.
27 Ap'iloosi Akaayiyaa pinnana koyyina, ishatuu Aa minisiide, Akaayiyaan de'iyaa
kaalliyaawanttu Aa mokkana mala, unttunttoo dabddaabbiyaa s'aafeeddino; I yaa
gakkiide, S'oossaa aad'd'o keekatetsaan ammaniyaawantta daro maaddeedda.
28 Ayaw gooppe, Yesuusi bare huup'ew Kiristtoosa gideeddawaa Ayihudatoo
S'oossaa Mas'aafatuwaappe k'onc'c'issiide, asaa sintsan minisiide odeedda.

19

P'awuloosi Efesoone Beedda

1 Ap'iloosi K'oronttoosan de'ishshin, P'awuloosi k'ommo baggana aad'd'iide,
Efesoone beedda; itti itti kaalliyaawantta demmeedda.
2 P'awuloosi unttuntta, «Hinttenttu ammaneedda wode Geeshsha Ayaanaa
akkeedditee?» yaagiide oochcheedda.
Unttunttu, «Tuytti, akkibeykko; haray atto, Geeshsha Ayyaanay de'iyaawaakka
sisibeykko» yaageeddino.
3 P'awuloosi unttuntta, «Yaatina, Ayaan s'ammak'etteedditee?»* yaageedda.
Unttunttu, «Nuuni Yohaannisa s'ink'k'ataani s'ammak'etteeddo» yaagiide
zaareeddino.
4 P'awuloosi, «Yohaannisi bareppe guyyiyaan yiyaa Yesuusi Kiristtoosan Asay
ammanana mala, asaw odiidde, nagaraappe simmiyaa s'ink'k'ataani s'ammak'eedda»
yaageedda.
5 Unttunttu hewaa siseedda wode, Godaa Yesuusi Kiristtoossaw gidanaw
s'ammak'etteeddino.
6 P'awuloosi bare kushiyaa unttunttu bolla wotseedda wode Geeshsha Ayyaanay
unttunttu bollan wod'd'ina, dumma dumma k'aalaan haasayeeddino; k'ay
timbbitiyaakka odeeddino.
7 Hewaan tammanne laa"u asatuwaa gidiyaawanttu de'iino.
8 P'awuloosi Ayihuda woosa golle geliide, S'oossaa kawutetsaabaa palumettiiddinne
akeekissiide, asaana heezzu agenaa gidiyaawaa keenaa yayyenaan haasayee.
9 Shin unttunttuppe ittuu ittuu makkaliide, c'ora asaa sintsan Godaa ogiyaa
boriidde ammanennaan is's'ina, P'awuloosi unttunttuppe shaaketti, barena
kaalliyaawantta barenanna afeedda; S'iraanoosa giyaa timirtte golliyaan ubbaa
gallassi palumettee.
10 P'awuloosi laa"u laytsaa gakkanaw k'aalaa odeedda; hewaa diraw, Iisiyaan
de'iyaa Asay ubbay, Ayihudatuukka Ayihuda gidennawanttukka Godaa k'aalaa
siseeddino.

---

* **19:3** *Ayaan s'ammak'etteedditee?* Hawaa guussay O suntsaan s'ammak'etteedditee, guussaa.

S'oossay P'awuloosa Kushiyan Ootseedda Ooratsabaa

11 S'oossay P'awuloosa baggana dumma malaataa ootseedda.
12 Hewaa diraw, Asay Aa bollay bochcheedda maarabiyaa woy mayuwaa
harggan chchatoo afee; harggan chchatuukka pas'iino; iita ayyaanatuukka
unttunttuppe kesiino.
13 Iita ayyaanatuwaa kesiide yuuyyiyaa Ayihudatuwaappe ittuu ittuu, «P'awuloosi
k'aalaa odiyaa Yesuusa suntsan nuuni hinttentta kesite giide azazeetto» yaagiide, iita
ayyaanatuu de'iyaa asatuwaa bollan Godaa Yesuusa suntsaa s'eesi be'eeddino.
14 K'eesatuwaa kaappuwaa Ask'k'eewa giyaa itti Ayihuda bitaniyaw hewaa
ootseedda laappu naanay de'iino.
15 Iita ayyaanay unttunttoo zaariide, «Taani Yesuusa eray; P'awuloosakka eray. Shin
hinttenttu oonee?» yaageedda.
16 Iita ayyaanay de'iyaa bitanii unttunttu bolla guppi wod'd'ina, unttunttu
masuns's'iide, he golliyaappe kallo wos's'ana gakkanaw, wolk'k'aamiide s'ooneedda.
17 Efesoonen de'iyaa Ayihudatuunne Ayihuda gidennawanttu ubbay hewaa sisiide
ubbay daro yayyeeddino; Godaa Yesuusa suntsaykka daro bonchchetteedda.
18 Ammaniyaawanttuppe c'ora asatuu barenttu ootseeddawaa paas'iiddinne
k'onc'c'iyaan odiidde yiino.
19 Bitiyaawanttuppe c'oratuu barenttu mas'aafatuwaa shiishshiide, asaa ubbaa
sintsan guuddeeddino; he mas'aafatuwaa gatiyaa heettiyaa wode, ishatamu sha"a
Biraa santtimiyaa gideedda.
20 Hewaa mala wolk'k'aama ogiyaan S'oossaa k'aalay dic'c'eenne aakkee.

Efesoone Katamaan Walassay Denddeedda

21 Hewe poletteeddawaappe guyyiyaan P'awuloosi, «Taani Yerusaalame baade
Roomekka k'ay be'anaw bessee»† yaagiide, Mak'idooniyaannanne Akaayiyaana
aad'd'iide, Yerusaalame baanaw k'ofaa k'achcheedda.
22 K'ay barena maaddiyaawanttuppe laa"atuwaa S'imootoosanne Erass's'oosa
Mak'idooniyaa kiittiide, barew Iisiyaan amareeda wodiyaa gam"eedda.
23 Godaa ogiyaa diraw, he wode daro walassay keseedda.
24 Ayaw gooppe, s'agaraa biraa muushissiide tigi med'd'iyaa Dimes'iroosa giyaa itti
bitanii Ars's'emiisi Geeshsha Golliyaa misiliyaa biraappe tigi tigiide, oosanchchatoo
daro wod'iyaa demmee.
25 Hewanttanne unttunttuwaa mala oosuwaa ootsiyaawantta ittippe shiishshiide,
hawaadan yaageedda; «Asaw, nu duretetsay ha oosuwaanna gidiyaawaa hintte eriita.
26 Hewe P'awuloosi, ‹Asaa kushii med'd'eeddawanttu s'oossatuwaa gidikkino›
yaagiide, Efesoone s'alalaan gidennaan amareeda gadatuwaappe attin, Iisiyaan
ubbaan c'ora asaw odi ammantseeddawaa hinttenttu be'eedditanne siseeddita.
27 Lo"ennabay, nu oosuu kad'ettanawaa s'alalaa gidenna; shin Iisiyaan de'iyaa
ubbatuunne sa'aa ubbaan de'iyaawanttu goyinniyaa wolk'k'aama s'oossatto
geetettiyaa Ars's'emiisi geeshsha gollii bonchchettennan attanawaanne, izi
darotetsay kunddanawaa» yaageedda.
28 Asay hewaa siseedda wode loytsi hank'k'ettiide «Efesoone Ars's'emiisa
wolk'k'aama» yaagiide c'abbotteeddino.
29 Katamaa ubbaan walassay denddeedda; P'awuloosanna hamettiyaa
Mak'idooniyaa asatuwaa Gaayoosanne Ariss's'irokoosa barenttuna oyk'k'i akkiide,
ittippe kaassaa sa'aa wos's'eeddino.
30 P'awuloosikka Asay shiik'eeddasaa gelanaw koyyeedda. Shin kaalliyaawanttu Aa
diggeeddino.

---

† **19:21** P'awuloosi hawaa Ayaanaa Geeshshaan kaalesettiide haasayeeddawaa.

31 Iisiyaa gadiyaa kaappatuwaappe P'awuloosa laggetsatuwaappe ittuu ittuu
P'awuloosaw kiittiide, kaassaa sa'aan k'onc'c'iyaa kesiide I beettena mala, Aa
woosseeddino.
32 Shiik'uwaan walassay denddina, dariyaa bagga Asay haray atto ayaw
shiik'eeddentto erenna diraw, ittuu ittibaw walak'ettiyaa wode, yekkuu k'ay harabaw
walak'ettee.
33 Ayihudatuu Iskkinddira aatsi bessina, itti itti Asay I haasayana mala, asaa
giddoppe sintsaw Aa aatseedda; Asay c'o"u gaana mala, I bare kushiyan s'orssi
bessiide, asaw mootettanaw koyyeedda.
34 Shin Iskkinddire Ayihuda asaa gideeddawaa Asay ereedda wode, laa"u saate
gidiyaawaa keenaa ubbay itti k'aalaan, «Efesoone Ars's'emiisa wolk'k'aama» yaagiide
c'abbotteeddino.
35 Katamaw s'aafe gideeddawe asaa c'o"u ootsiide, hawaadan yaageedda; «Efesoone
asaw, Efesoone katamay wolk'k'aama Ars's'emisisinne saluwaappe wod'd'eedda
eek'aa shuchchaw eek'aa golliyaa naagiyaawaa gideeddawaa erenna Asay oonee?
36 Hawaa kaddiyaa Asay baynna diraw, hinttenttu woppu gaanawunne
dirbbennan agganaw bessee.
37 Ayaw gooppe, hawanttu Geeshsha Golliyaa miishshaa wuu"ibeennawantta nu
s'oossatuwaakka boribeennawantta aheeddita.
38 Hewaa diraw, Dimes'iroosinne aanana de'iyaa oosanchchatuu asaa mootanaw
koyyooppe, pirddaa gollii dooyaa de'ee; k'ay gadiyaa mooddiyaawanttukka de'iino;
unttunttu barenttu giddon mootettiino.
39 Shin hintte hara yewuwaa koyyooppe, higgiyaa shiik'uwaan yewuwaa
k'achchana.
40 Ayaw gooppe, hachche haneeddawaa shabbiretsaa giide, Roome gadiyaa asatuu
nuuna mootana; ha shiik'ookka gaasuu bayinna diraw, nuuni gaasuwaa odanaw
danddayokko»
41 yaagiide shiik'uwaa laaleedda.

20

P'awuloosi Mak'idooniyaanne Giriike Beedda

1 Walassay irs's'eeddawaappe guyyiyaan, P'awuloosi kaalliyaawantta ahissiide
zoreedda; unttuntta, «Saruwaan de'ite» giide, Mak'idooniyaa baanaw keseedda.
2 He gadiyaanna aad'd'iidde, k'aalaa odiide, asaa loytsi miniseeddawaappe
guyyiyaan, Giriike gade yeedda.
3 I hewaan heezzu agenaa uttiide, markkabiyaan Sooriyaa baanaw k'oppishin,
Ayihudatuu barena wod'anaw koyyiyaawaa be'iide, Mak'idooniyaanna guyye
simmanaw bare k'ofaa k'achcheedda.
4 P'awuloosa moyzzeeddawanttu, Beeriyaappe P'arihaasa na'aa Sosiip'aas'iroosa,
Teselonk'k'eppe Ariss's'irokoosanne Sikonddisa, Derbbeppe Gaayoosanne Iisiyaappe
Tikik'oosanne S'irofimoosa, k'ay S'imootoosa.
5 Hewanttu sintsaw biide, nuuna S'iro'aadan naagiino.
6 Nuuni Ukitsaa Baalaa gallassaa bonchchowaappe guyyiyaan, Pilip'p'isiyoosa
giyaa gadiyaappe markkabiyaan denddiide, ichcheshu gallassan S'iro'aadan
unttuntta gakkiide, yaan laappu gallassaa utteeddo.

P'awuloosi S'iro'aadaa Beedda

7 Nuuni Wogaa gallassi* ukitsaa mentsanaw shiik'i de'ishshin, P'awuloosi wonttina
baanaw k'oppeedda diraw, unttunttoo k'aalaa odiidde, k'amma bilahii gakkanaw
yewuwaa adusseedda.

---

* **20:7** *Wogaa gallassi:* Giriikiyaa mas'aafaan, Sambbatatuwaappe ittuwaan yaagee.

8 Nuuni shiik'i utteedda pook'iyaan c'ora s'omppii de'ee.
9 Ewus'ikoosa giyaa itti wodallay maskkootiyaa bolla uttiide, darssi gem"isheedda.
P'awuloosi haasayaa adusseedda wode, Ewus'ikoosi gem"ishuwaan hayreeddawe
heezzentsiyaa pook'iyaappe sa'aan kunddiide hayk'k'eeddawaa Asay dentseedda.
10 Shin P'awuloosi wod'd'iide, Aa bolla guufanneedda. Aa idimmiide, «Aa
shemppuu kesibeenna diraw hirggoppite» yaageedda.
11 Yaatiide pude pook'iyaa kesiide, ukitsaa mentsiide meedda; sa'ay wonttana
gakkanaw, daro wodiyaa haasayeeddawaappe guyyiyaan beedda.
12 Wodallay pas'ina, soy afiide, darssi nashetteeddino.

P'awuloosi S'iro'aadaappe Miliis'e Beedda

13 Shin P'awuloosi barena yaappe nuuni mokkana mala, nuw odeedda diraw,
kasetiide markkabiyaakko biide, Asoosa baanaw denddeeddo; ayaw gooppe,
gediyaan baanaw I k'oppeedda diraw nuuna hewaadan azazeedda.
14 I nuunanna Asoosan gakettina, markkabiyaan Aa akkiide Mis'iliine yeeddo.
15 Wonttetsa gallassi yaappe markkabiyaan denddiide, Kiyoosa heeraa gakkeeddo;
k'ay wonttetsa gallassi Saamoosa pinneeddo; Tirogiliyoomen ak'iide, wonttina
Miliis'e yeeddo.
16 Ayaw gooppe, P'awuloosi Iisiyaan darii gam"ennaan Efesoone lank'k'iyaanna
aad'd'anaw bare k'ofaa k'achcheedda; barew danddayettooppe, P'ens's'ek'ostte
geetettiyaa gallassi Yerusaalame gakkanaw elleellee.

P'awuloosi Efesoone C'imatoo Wurssetsaa Haasayaa Haasayeedda

17 P'awuloosi Miliis'eppe Efesoone kiittiide, ammaniyaa asaa kaaletsiyaawantta
s'eegisseedda.
18-19 Woosa golle c'imatuu P'awuloosakko yiina, unttuntta I hawaadan yaageedda;
«Taani Iisiyaa geleedda koyro gallassaappe doommina, kawushshatetsaaninne daro
afotsaan Godaw ootsaadde, Ayihudatuwaa shiik'uwaappe taana gakkeedda paac'e
gideedda wodiyaa ubbaan hinttenttunna waanaade de'aadditantto hinttenttu eriita.
20-21 Nagaraappe S'oossaakko simmiyaawaanne nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa
ammaniyaawaa Ayihudatoonne Ayihuda gidennawanttoo markkattaadde,
shiik'uwaankka hinttenttu gollen gollenkka hinttenttoo odaadde
tamaarisseeddawaappe attin, hinttentta go"iyaabaappe ittibaanne pac'issa beykke.
22 «Be'ite; ha"ikka taani Geeshsha Ayyaanaw azazettaade, Yerusaalamebay; yaan
taw ayee kesanenttonne erikke.
23 Geeshsha Ayyaanay k'ashuunne waayyii taana naagiyaawaa katamaa ubbaan
taw odee.
24 Shin ta wotsaa polanawunne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe taani akkeedda
oosuwaa S'oossaa aad'd'o keekatetsaa wonggalaa mishiraachchuwaa
markkattiyaawaa polanaw, ta shemppuwaa maaddennawaadan payday.
25 «Be'ite; taani ha"ikka S'oossaa kawutetsaabaa odaadde, hinttenttu ubbaa giddon
yuuyyaad; simmi hawaappe sintsaw hinttenttuppe ooninne taana be'ennawaa eray.
26 Hewaa diraw, hinttenttuppe itti uray bayooppekka taani hewaan gelennawaa
hachche hinttenttoo geeshshaade oday.
27 Ayaw gooppe, S'oossay ootsanaw k'oppeeddawaa ubbaa hinttenttoo ayinne
ashshenaan odaaddi.
28 «Yesuusi bare suutsaan wozeedda S'oossaa ammaniyaawantta naagite; k'ay
Geeshsha Ayyaanay hinttentta kaappatuwaa ootsiide suntseedda wudiyaa ubbaanne
hinttenttu huup'iyaa naagite.

29-30 Taani beeddawaappe guyyiyaan, wudiyaw k'arettenna iita worakanatuu
hinttenttu giddo gelanawanttanne, kaalliyaawantta barenttu geeduwaa kaaletsanaw
wordduwaa haasayiyaa asatuu hinttenttu giddoppe denddanawaa eray.
31 Hewaa diraw, taani heezzu laytsaa k'ammanne gallassaa afotsaan hinttentta
huup'iyaan huup'iyaan minisiyaawaa aggabeennawaa k'oppiide genc'c'ite.
32 «Ha"ikka hinttentta minisanawunne geeshsha asaa ubbaa giddon laatissanaw
danddayiyaa S'oossawunne Aa aad'd'o keekatetsaa k'aalaw hinttentta hadaraa
immay.
33 «Taani ooppenne biraa woy work'k'aa woy mayuwaa amottabeykke;
34 taani ha ta kushiyan taananne taananna ittippe de'iyaawantta koshsheeddawaa
ootseeddawaa hinttenttu hinttenttu huup'ew eriita.
35 Hinttenttu hawaadan daaburi ootsiidde, daaburanchchatuwaa maaddanawunne
Godaa Yesuusi bare huup'ew, ‹Akkiyaawaappe immiyaawe anjjetteeddawaa›
geeddawaadan, Aa k'aalaa hinttenttu wozanaa aatsanaw bessiyaawaa taani c'ora
ogiyaan hinttentta bessaaddi» yaageedda.
36 P'awuloosi hewaa haasay wurssiide, unttunttu ubbaanna ittippe gulbbatiide,
S'oossaa woosseedda.
37 Unttunttu ubbay P'awuloosa idimmiide, yeekkiidde yereeddino.
38 Ubbaappe I, «Taana laa'entsuwaa ubbakka be'ikkita» yaageedda k'aalay
unttuntta daro k'aretsina markkabiyaa gakkanaw Aa moyzzeeddino.

21

P'awuloosi Yerusaalame Beedda

1 Nuuni Efesoone c'imatuwaappe shaakettiide, K'oosa geetettiyaa haatsaan
doodetto sa'aa yii aggeeddo; wonttisa gallassi Rooda gakkeeddo; hewaappe P'aas'ira
beeddo.
2 Pink'k'e pinniyaa markkabiyaa demmiide, aan geliide baanaw denddeeddo.
3 Nuuni K'op'iroosappe be'anaw danddayiyaasaa yiide, away kesiyaasaa s'eelliyaa
wode K'op'iroosa haddirssa bagga yeggiide, Sooriyaa beeddo; hewaappe guyyiyaan
S'iiroosa gakkeeddo; ayaw gooppe, markkabii bare c'aanaa S'iiroosan wotsee.
4 Yaan kaalliyaawantta demmiide, unttunttunna laappu gallassaa utteeddo;
P'awuloosi Yerusaalame beenna mala, unttunttu aw Ayyaanaan odeeddino.
5 Nuuni unttunttunna uttiyaa wodii wurina, kesiide beeddo; unttunttu ubbatuu
barenttu mac'c'awanttunnanne barenttu naanaanna ittippe katamaappe karew
kessana gakkanaw, nuuna moyzzeeddino; nuuni abbaa doonaan gulbbatiide,
S'oossaa woosseeddo.
6 Hewaappe guyyiyaan, ittuu ittuwaa sarotiide, markkabiyaan geleeddo; unttunttu
barenttu soy simmeeddino.
7 Nuuni abbaa ogiyaa wurssiide, S'iiroosappe P'es'elemayse gakkeeddo; ishatuwaa
sarotiidde, unttunttu matan itti gallassaa peesheeddo.
8 Wonttisa gallassi kesiide, K'iisaariyaa beeddo; wonggalaa mishiraachchuwaa
odiyaa Pilip'p'oosa soy gakkiide, Aa matan utteeddo; Yerusaalamen dooretteedda
laappunatuwaappe I ittuwaa.
9 Pilip'p'oosaw nabatuwaa gideedda oyddu wodoro mac'c'a naanatuu de'iino.
10 Nuuni unddenneedda gallassaa utteedda wode, nabiyaa Agaaboosa giyaa bitanii
Yihudaappe K'iisaariyaa yeedda.
11 Nuukko yiide, P'awuloosa sak'k'iyaa akkiide bare kushiyaanne bare gediyaa
k'achchiide, «Geeshsha Ayyaanay giyaawe hawaa; ha sak'k'iyaa godaa Yerusaalamen
Ayihudatuu hawaadan k'achchiide, Ayihuda gidenna asatoo aatsiide immana»
yaageedda.

12 Nuuni hewaa siseedda wode, nuuninne yaan de'iyaa asatuu P'awuloosi
Yerusaalame beenna mala woosseeddo.
13 Shin P'awuloosi zaariide, «Hinttenttu yeekkiiddenne ta wozanaa k'aretissiidde
waaniitee? Taani Godaa Yesuusa suntsaa diraw k'ashettanawaa s'alalaa gidennaan,
haray atto Yerusaalamen hayk'k'anawukka giiga uttaad» yaageedda.
14 Zoriyaa I akkenaan is's'ina, «Goday geeddawe hano» yaagiide c'o"u geeddo.
15 Yaan amareeda wodiyaa gam"eeddawaappe guyyiyaan, giigettiide Yerusaalame
baanaw keseedda.
16 K'iisaariyaan de'iyaa kaalliyaawanttuppe amareedawanttu k'ay nuunanna
beeddino; unttunttu nuuni ak'anasaa Minaasoona giyaa K'op'iroosa bitaniyaa soy
nuuna afeeddino; Minaasooni daro wodiyaappe doommiide kaalliyaawaa.

P'awuloosi Yerusaalamen Yaak'ooba Oochcheedda

17 Nuuni Yerusaalame gakkeedda wode, ishatuu nuuna nashechchaan
mokkeeddino.
18 Wonttisa gallassi, P'awuloosinne nuuni Yak'oobanna gakettanaw beeddo. Woosa
golle c'imatuu ubbatuukka de'iino.
19 P'awuloosi unttuntta saroteeddawaappe guyyiyaan, Ayihuda gidenna asaa
giddon bare baggana S'oossay ootseeddawaa unttunttoo wurssiide odeedda.
20 Unttunttu hewaa siseedda wode S'oossaa galatiide, P'awuloosa hawaadan
yaageeddino; «Nu ishaw, Ayihudatuwaa giddon S'oossaa ammaneeddawanttuppe
aappun sha"ay de'iinontto be'aasa; unttunttu ubbay higgiyaa minisi naagiino.
21 Yerusaalame Ayihudatuu, Ayihuda gidennawanttu gadiyaan de'iyaa Ayihuda
ubbatuu barenttu naanaa k'as's'arenna mala, woy Ayihudatuu ootsiyaawaa
kaallenna mala, Muse higgiyaakka bayizzana mala neeni tamaarissiyaawaa
siseeddino.
22 Yaatina, ayee lo"uu? Neeni yeeddawaa c'oratuu sisiyaa diraw, shiik'ennaan
aggikkino.
23 «Hewaa diraw, hawaa nuuni new odiyaawaa ootsa; ittippe shiik'uu de'iyaa
oyddu asatuu nu matan de'iino.
24 Unttuntta akkaade unttunttunna geeyya; k'ay unttunttu barenttu huup'iyaa
meedettana mala, unttunttoo miishshaa imma; unttunttu ubbay newaa siiseeddawe
tuma gidennawaanne neeni ne huup'ewukka k'ay Muse higgiyaa naagaadde maaran
de'iyaawaa erana.
25 «Shin ammaneedda Ayihuda gidenna asatuwaa gidooppe, unttunttu eek'aw
yarshsheeddawaa meenna malanne suutsaa ushenna mala, bakkuteedda mehiyaa
ashuwaa meenna malanne woshummenna mala, nuuni yewuwaa k'achchiide,
unttunttoo dabddaabbiyaa s'aafeeddo» yaageeddino.
26 Hewaappe guyyiyaan, P'awuloosi wonttisa gallassi asatuwaa akkiide,
unttunttunna geeyyeedda; I barentta geeshshussaa awude polintto erissanawunne
k'ay yarshshuwaa huup'iyaan huup'iyaan awude immanentto erissanaw Geeshsha
Golliyaa geleedda.

P'awuloosi Geeshsha Golliyaan Oyk'etteedda

27-28 Laappu gallassay wurana hanoode, Iisiyaappe yeedda Ayihudatuu Geeshsha
Golliyaan P'awuloosa be'iide, asaa ubbaa hank'k'etsiide, «Israa'eeliyaa asaw, nuuna
maaddite; Israa'eeliyaa asaa, Muse higgiyaanne ha Geeshsha Golliyaa is's'iide, ubba
saan asaa ubbaa tamaarissiyaawe ha bitaniyaa; gujjiide k'ay Giriike asaakka
Geeshsha Golliyaa gelissiide, ha geeshsha sa'aa tunisseedda» yaagi waassiidde,
P'awuloosa oyk'k'eeddino.

21:23 Pay. 6:13-21

29 Unttunttu kase Efesoonen de'iyaa S'irofimoosa P'awuloosanna katamaan
be'eedda diraw, Geeshsha Golliyaa P'awuloosi Aa gelisseeddawaa unttunttoo
malateedda.
30 Katamaa ubbay shabbiretteedda; Asay ubbay shiik'iide P'awuloosa oyk'k'iide,
Geeshsha Golliyaappe karew goochchi kesseedda; he man''iyaan Geeshsha Golliyaa
penggetuu k'ashetti aggeeddino.
31 Asay P'awuloosa wod'ana hanishin, «Yerusaalame katamay mulekka shabbiretti
diggeedda» giyaa haasayay Roome gadiyaa olaa kaappoo gakkeedda.
32 He olaa kaappuu wotaadaratuwaanne s'eetatuwaa kaappatuwaa ittippe akkiide,
wos's'iidde asaa bolla kesi wod'd'eedda; Asay olaa kaappuwaanne wotaadaratuwaa
be'eedda wode, P'awuloosa shoc'iyaawaa bashi aggeedda.
33 He wode, he olaa kaappuu shiik'i, P'awuloosa oyk'k'iide, laa''u santsalataan
k'ashettana mala azaziide, I oonenttonne k'ay ayaa ootseeddenttonne asaa
oochcheedda.
34 Asaappe baggay ittibaw waassiyaa wode, baggay harabaw waassee; waasuu
c'oreedda diraw, olaa kaappoo tumuwaa eranaw danddayettennan is's'ina,
wotaadaratuu P'awuloosa barenttu de'iyaasaa afana mala, unttuntta azazeedda.
35 Yed'd'iide kesiyaa detsaa P'awuloosi gakkeedda wode, asaa sugetsaa diraw,
wotaadaratuu Aa tookkeeddino.
36 Ayaw gooppe, c'ora asay, «Aa wod'a!» yaagiiddinne waassiidde kaallee.

P'awuloosi Mootoo Zaaruwaa Immeedda

37 Wotaadaratuu P'awuloosa barenttu de'iyaasaa afana hanishin P'awuloosi olaa
kaappuwaa, «Taani new ittibaa odoo?» yaageedda.
He olaa kaappuu P'awuloosa, «Neeni Giriike k'aalaa eray?
38 Neeni hawaappe kase wode, walassaa kessaade shemppuwaa
wod'eeddawanttuppe oyddu sha''a asatuwaa Asay baynna mela sa'aa kaaletseedda
Gibs'e bitaniyaa gidikkii?» yaageedda.
39 Shin P'awuloosi, «Taani Ayihuda asaa; k'ay Kilk'k'iyaan de'iyaa S'ersseesen
yeletteedda huup'e katamaan de'iyaa asaa. Hayyanaa taana asaw
haasayissaarikkii?» yaageedda.
40 Olaa kaappuu Aa, «Haasaya» yaagina, P'awuloosi yed'd'iide kesiyaa detsaan
ek'k'iide, Asay c'o''u gaana mala, bare kushiyan asaakko s'orsseedda. Asay c'o''u giina,
Ibraayiss's'e k'aalaan haasayiidde, hawaadan yaageedda.

22

1 «Taanaadan ammaniyaawanttoo, ta aawaatoo, taani ha''i hinttenttoo odiyaa
yewuwaa sisite!»
2 P'awuloosi unttunttoo Ibraayiss's'e k'aalaan haasayiyaawaa sisiide, kaseppe loytsi
c'o''u giina I hawaadan yaageedda.
3 «Taani Kilk'k'iyaan de'iyaa S'ersseesen yelettaade, ha katamaan Gamaaliyaali
taana tamaarissina dic'c'aade, nu aawotuwaa higgiyaakka minisa tamaaraade,
hachche hintte ubbay haniyaawaadankka, taani S'oossaa yewoo seelettiyaa Ayihuda
asaa.
4 Taani mac'c'a asaanne attuma asaa oyk'k'a oyk'k'aade k'asho gollen yeggeedda
asaanne, ha ogiyaa kaalliyaa asaa wod'isana gakkanaw metootseedda asaa.
5 Hawaadankka, k'ay, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuunne c'imaa ubbaa shiik'uu
tawaa markkattanaw danddayee; taani Damask'k'on de'iyaa unttunttu ishatuwaa
Ayihudatoo, unttunttuppe dabddaabbiyaa akkaade, hewaan de'iyaa asatuu
k'ohettiide murettanaadan, Yerusaalame unttuntta ahanaw yaa baad.

P'awuloosi Kiristtoosakko Simmeedda Bare Simaabaa Odeedda
(9:1-19; 26:12-18)

6 «Taani baade Damask'k'o mateedda wode, seeta gallassaa gidishin, k'oppennaan
saluwaappe wolk'k'aama poo'uu ta matan yuuyyi aad'd'iide poo'eedda.
7 Taani sa'aan kundda uttaade, ‹Saa'oolaa, Saa'oolaa, taana ayaw yederssay?› giyaa
k'aalaa sisaad.
8 «Taani zaaraade, ‹Ta Godaw, neeni oonee?› yaagaad.
«Hewaappe guyye, ‹Taani neeni yederssiyaa Naazireetiyaa Yesuusa› yaageedda.
9 Taananna ittippe de'iyaawanttu poo'uwaa be'iide yayyeeddino; shin taw
haasayiyaawaa k'aalaa sisibeykkino.
10 « ‹Ta Godaw, taani ayaa ootsoo?› yaagaad.
«Goday taana, ‹Denddaade Damask'k'o ba. Neeni ootsanaw S'oossay k'oppeedda
ubbabay new yaan odettanawaa› yaageedda.
11 He wolk'k'aama poo'uwaa diraw, ta ayfii k'ook'ina, taananna de'iyaa asatuu ta
kushiyaa oyk'k'iide, taana goochchina, Damask'k'o gakkaaddi.
12 «Damask'k'on de'iyaa Ayihuda ubbay loytsi bonchchiyaa itti Hanaaniyaa giyaa
bitanii, nu higgiyaw azazettiide, S'oossaw imetteedda asaa.
13 Hanaanii taakko yiide, ta matan ek'k'iide taana, ‹Ta ishaw Saa'oolaa, s'eella›
yaageedda. Taani he wode he man"iyaan aakko s'eella aggaad.
14 «I taana hawaadan yaageedda; ‹Nu aawotuwaa S'oossay neeni Aa k'ofaa eranaw,
Aa s'illo Na'aa be'anawunne Aa doonaappekka haasayaa sisanaw neena kasenna
dooreedda.
15 Ayaw gooppe, neeni be'eeddabaanne siseeddabaa asaa ubbaa sintsan aw
markkattanaassa.
16 Ha"ikka ayaw gam"ay? Denddaade s'ammak'etta; Aa suntsaa s'eesaadde, ne
nagaraappekka meec'etta› yaageedda.
17 «Taani guyye Yerusaalame simmaade Geeshsha Golliyaan woossishin, ta
ayaanaan gidaaddi.
18 Goday taana, ‹Elleellaade, Yerusaalame kesa ayaw gooppe, neeni taw hawaan
markkattiyaawaa Asay akkena› yaagishin taani Aa be'aaddi.
19 «Taani, ‹Ta Godaw, Ayihuda woosa golliyaa ubbaan neena ammaniyaawantta
oyk'k'aade wad'd'eeddawaanne k'asho golliyaan yeggeeddawaa unttunttu eriino.
20 Unttunttu ne markkaa Iss's'ifaanoosa wod'iyaa wode, taani he yewuwaa eeno
gaad. K'ay unttunttu miyyiyaan ek'k'aade, Aa wod'iyaawanttu mayuwaa naagay›
yaageedda.
21 «Goday taana, ‹Taani neena Ayihuda gidenna asaakko haako sa'aa kiittiyaa
diraw ba› geedda» yaageedda.

P'awuloosi Roome Asaa Gidiyaawaa K'onc'c'isseedda

22 P'awuloosi he k'aalaa haasayana gakkanaw Asay I giyaawaa sisee; hewaappe
guyyiyaan, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Hawaa gadiyaappe d'ayissa; I
de'anaw bessena» yaageeddino.
23-24 Unttunttu waassishshin, barenttu mayuwaa bollaw olishshiininne baanaa
c'arkkuwaan laalishshin, olaa kaappuu wotaadaratuu P'awuloosa barenttu
de'iyaasaa afana mala azazeedda. K'ay Asay ayaw hewaadan Aa bolla
waasseeddinontto eranaw, P'awuloosa lissuwaan shoc'ana mala, unttuntta
azazeedda.
25 Shin wotaadaratuu P'awuloosa dafuwaan minisi k'achcheedda wode, P'awuloosi
bare matan ek'k'eedda s'eetatuwaa kaappuwaa, «Roome gadiyaa asaa pirdday
baynnaan shoc'iyaawe hinttenttoo wogee?» yaageedda.
26 Hewaa s'eetatuwaa kaappuu siseedda wode, olaa kaappuwaakko biide, «Ha
bitanii Roome asaa. Neeni ayaa ootsana k'oppay?» yaagiide oochcheedda.

27 Olaa kaappuu P'awuloosakko shiik'iide, «Neeni Roome asee? Taw oda»
yaageedda.
P'awuloosi, «Ee» yaageedda.
28 Olaa kaappuu P'awuloosaw zaariide, «Taani ha zaretetsaa daro miishshaan
shammaad» yaageedda.
Shin P'awuloosi, «Taani he zeretsaappe yelettaad» yaageedda.
29 Hewaa diraw, P'awuloosa biddanaw k'ooppeeddawanttu elekka aappe shaaketti
aggeeddino. Olaa kaappuukka P'awuloosi Roome asaa gideeddawaa ereedda wode
yayyeedda; ayaw gooppe, santsalataan Aa k'ashissi wotseedda.

P'awuloosi Ayihudatuwaa Shanggatuwaakko Shiik'eedda

30 Wonttetsa gallassi olaa kaappuu, Ayihudatuu P'awuloosa ayaw
mooteeddinonttonne geeshshiide eranaw koyyiide, P'awuloosa billeedda. Yaatiide
k'eesatuwaa kaappatuunne Asay ubbay shiik'ana mala azazeedda; k'ay P'awuloosa
duge wotsiide, unttunttu sintsan esseedda.

23

1 P'awuloosi hewaan shiik'eedda asaa c'addi s'eelliide, «Taanaadan
ammaniyaawanttoo, taani hachche gakkanawukka S'oossaa sintsan ta de'uwaa
ubbaan tilla wozanaan de'aaddi» yaageedda.
2 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Hanaanii, P'awuloosa doonaa bak'k'ana mala,
Aa matan ek'k'eeddawantta azazeedda.
3 P'awuloosi he wode Aa, «Laa ha booshinchchaan okkeedda* godaw, S'oossay
neena bak'k'ana. Neeni ta bolla higgiyan pirddanaw uttaade, wogay baynnaan taana
bak'k'ana mala azazay?» yaageedda.
4 P'awuloosa matan ek'k'eeddawanttu Aa, «Neeni S'oossaa k'eesatuwaa ubbatuwaa
kaappuwaa boray?» yaageeddino.
5 Hewaappe guyye P'awuloosi, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, I k'eesatuwaa
ubbatuwaa kaappuwaa gideeddawaa taani erabeykke; ayaw gooppe, ‹Ne gadiyaa
mooddiyaawaa bolla iita k'aalaa haasayoppa› geetettiide S'oossaa Mas'aafan
s'aafetteedda» yaageedda.
6 Shin P'awuloosi baggatuu Saduk'aawanatuwaa; baggatuu Parisaawatuwaa
gideeddawaa be'iide, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Parisaawiyaanne
Parisaawiyaa na'aa; ‹Hayk'k'eeddawanttu hayk'uwaappe denddanawantta› gaade
taani nashechchaan naagiyaa diraw, unttunttu ta bolla pirddiino» yaagiide, d'ok'k'u
ootsiide haasayeedda.
7 P'awuloosi hewaa yaagina, Parisaawatuwaa giddoninne Saduk'aawanatuwaa
giddon walassay kesina, shiik'eedda Asay laaletteedda.
8 Ayaw gooppe, Saduk'aawanatuu, «Hayk'k'eedda Asay denddenna; kiitanchchaykka
ayyaanaykka baawa» yaageeddino; Parisaawatuu k'ay laa"uukka de'iyaawaa
ammaniino.
9 Wolk'k'aama walassay denddeedda; Parisaawatuwaa baggappe Muse higgiyaa
tamaarissiyaawanttu denddi ek'k'iide, «Ha bitaniyaa bolla ayinne balaa
demmibeykko; aw ayyaanay woy kiitanchchay haasayennan aggena» yaagiide
palumetteeddino.
10 Walassay darina, olaa kaappuu P'awuloosa unttunttu mentsereetsanenttonne gi
yayyiide, bare wotaadaratuu wod'd'iide, unttunttu giddoppe Aa ellekka kesiide,
barenttu de'iyaasaa afana mala azazeedda.

---

* **23:3** ***Booshinchchaan okkeedda:*** Itti uray lo"a malatana mala oosussaa, shin gidenna. **23:5** Kes. 22:28

11 He k'amma Goday P'awuloosa matan ek'k'iide, «P'awuloosaa, neeni taw
Yerusaalamen markkatteeddawaadan, Roomenkka markkattanaw bessee; minna;
ayinne baawa» yaageedda.

P'awuloosa Wod'anaw Oosetteedda Mak'k'uwaa

12 Wonttisa gallassi, Ayihudatuu P'awuloosa wod'ana gakkanaw,
meennaadaaninne ushennaadan, c'aak'k'etiide giigetteeddino.
13 P'awuloosa bolla hewaa mak'k'eteedda asatuu oytamuwaappe dariino.
14 Unttunttu k'eesatuwaa kaappatuwaakkonne c'imatuwaakko yiide, «Nuuni
P'awuloosa wod'ana gakkanaw, ayinne baarennaadan, giigetti utteeddo.
15 Hewaa diraw, hinttenttunne shiik'eedda Asay P'awuloosabaa geeshshiide
biddiyaawaa malatiide, olaa kaappuu Aa hinttenttukko duge wotsana mala
oochchite; nuuni I haa shiik'anaappe kasenna Aa wod'anaw giigi utteeddo»
yaageeddino.
16 Shin P'awuloosa michchati na'ay he mak'k'uwaa siseedda wode, biide
wotaadaratuu de'iyaasaa geliide, P'awuloosaw odeedda.
17 P'awuloosi s'eetatuwaa kaappatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Ha na'aa olaa
kaappuwaakko afa; ayaw gooppe, olaa kaappoo I odiyaawe de'ee» yaageedda.
18 Hewaa diraw, s'eetatuwaa kaappuu na'aa olaa kaappuwaakko afiide, «K'asho
gollen de'iyaa P'awuloosi, ha na'ay new ayentto odiyaabay de'iyaa diraw, taana
barekko s'eesiide, Aa neekko ahanaadan, taana woosseedda» yaageedda.
19 Olaa kaappuu na'aa kushiyaa oyk'k'iide, dumma gas'aa kessiide, «Neeni taw
odanabay ayee?» yaagiide oochcheedda.
20 Na'ay olaa kaappoo, «Ayihudatuu P'awuloosabaa kaseppe minisi oochchiyaawaa
malatiide, neeni shiik'uwaa Aa utissanaadan, neena wontti woossanaw zoretaa
k'achcheeddino.
21 Shin neeni unttunttu giyaawaa sisoppa; ayaw gooppe, oytamuwaappe dariyaa
asatuu p'awuloosa wod'ana gakkanaw, k'umaa meennaadaaninne haatsaa
ushennaadan, c'aak'k'etiide geemetti uttiide Aa naagiino; neeni giyaawaa sisanaw
ha"ikka giigetti uttiide naagiino» yaageedda.
22 Hewaa diraw, olaa kaappuu na'aa, «Ha yewuwaa neeni taana erisseeddawaa
oossinne odoppa» yaagiide azazeeddawaappe guyyiyaan, Aa yeddeedda.

P'awuloosi Gadiyaa Mooddiyaa Filikisa Sintsa Shiik'eedda

23 Olaa kaappuu s'eetatuwaa kaappatuwaappe laa"uwaa s'eesiide, «K'iisaariyaa
baanaw, laa"u s'eetu wotaadaratuwaa, laappun tammu paraa oyk'k'eedda
asatuwaanne laa"u s'eetu tooranchchatuwaa k'ammaappe heezzu saatiyaan
giigissite;
24 gadiyaa mooddiyaa Filikisakko P'awuloosa sarotetsaan gatsanaw togissiyaa
mehiyaanne giigissite» yaagiide, unttuntta azazeedda.
25 Olaa kaappuu hawaadan giyaa dabddaabbiyaa s'aafeedda.
26 «K'alawudeyoosa Luusiyoosappe; gadiyaa mooddiyaa bonchchetteedda Filikisaa!
Sarotetsay new gido.
27 Ayihudatuu ha bitaniyaa oyk'k'iide wod'ana hanishin, Roome katamaa asaa I
gideeddawaa eraade, wotaadaratuwaanna gakkaade Aa ashshaad.
28 Unttunttu Aa ayaw mooteeddinontto eranaw koyaade, duge unttunttu shiik'oo
Aa afaad.
29 Unttunttu barenttu higgiyaabaa I oochcheeddawoo Aa mooteeddawaappe attin,
Aa wod'isiyaa woy k'ashissiyaa mooto gidenna.
30 Unttunttu ha bitaniyaa bolla mak'k'etti utteedda zigirissay taana gakkina, taani
he man"iyaan Aa neekko yedda aggaad; Aa mootiyaawanttukka biide, ne sintsan
mootana mala odaaddi; saro de'a» yaageedda.

31 Hewaa diraw, wotaadaratuu azazetteeddawaadankka P'awuloosa akkiide,
k'amma Anttip'aas'iriisa gatseeddino.
32 Wonttisa gallassi aanana baana mala paraa toggo asatuwaa wotsiide, gediyaan
biyaawanttu guyye wotaadaratuu de'iyaasaa simmeeddino.
33 Paraawanttu K'iisaariyaa geliide, dabddaabbiyaa gadiyaa mooddiyaawoo
immiide, P'awuloosa Aa sintsa aatseeddino.
34 Gadiyaa mooddiyaawe dabddaabbiyaa nabbabeeddawaappe guyyiyaan,
P'awuloosi hak'a awuraajjaa asentto Aa oochcheedda; Kilk'k'iyaa asaa I gideeddawaa
ereedda wode,
35 «Taani nebaa neena mootiyaawanttu yiyaa wode sisana» yaagiide, wotaadaratuu
Heroodisa kawutetsaa gollen Aa naagana mala azazeedda.

24

P'awuloosa Ayihudatuu Mooteeddino

1 Ichcheshu gallassaappe guyyiyaan, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu,
Hanaaniyaa, c'imatuwaannannee S'ars's'aluusa giyaa itti s'abak'aanna duge
K'iisaariyaa wod'd'eedda; unttunttu gadiyaa mooddiyaawaa bolla P'awuloosa
mooteeddino.
2-3 P'awuloosi s'eesetteedda wode, S'ars's'aluuse Aa hawaadan yaagiide, mootuwaa
doommeedda.
«Bonchchetteedda Filikisaa, nuuni ne baggana daro sarotetsaa demmeeddoshshin,
ne k'ofaan ha gadiyaw ubbabaan ubbasankka lo"o laamii beettiyaawoo neena loytsi
galatiide, hawaa akkeetto.
4 Shin taani neena gam"etsennaan, dooyaa gideedda ne keekatetsaan nubaa neeni
k'antsaan sisana mala, neena woossay.
5 Ayaw gooppe, ha bitanii d'ubo gidiide, sa'aa ubbaan de'iyaa Ayihudatuwaa
giddon walassaa dentseedda, Naaziraawatu bagga asaa kaaletsiyaawaa gideeddawaa
ereeddo.
6 Haray atto Geeshsha Golliyaakka tunissanaw koyyishshin Aa oyk'k'iide, nu
higgiyaadan, Aa bolla pirddanaw k'oppeeddo;
7 shin olaa kaappuwaa Luusiyoosi yiide, wolk'k'aan nu kushiyaappe Aa wotsi
akkeedda.
8 Aa mootiyaawanttukka neekko yaana mala azazeedda; neeni ne huup'ew ha
bitaniyaa biddaade, nuuni Aa mootiyaa yewuwaa ubbaa eranaw danddayaa»
yaageedda.
9 Ayihudatuukka k'ay, «Ha yewuu tuma» giide, Aa k'ofaa akkeeddino.

P'awuloosi Filikisa Sintsan Mootoo Zaaruwaa Immeedda

10 Gadiyaa mooddiyaawe P'awuloosa yaanaadan wuttina, I hawaadan yaagiide
zaareedda; «Neeni daro wodiyaappe doommaade, ha asaw pirddaadde de'iyaawaa
taani eraade, ta yewuwaa nashechchaan zaaray.
11 Taani Yerusaalame goyinnanaw kesoodeppe tammanne laa"u gallassaappe
darennawaa neeni ne huup'ew erana danddayaa.
12 Ayihudatuu taana Geeshsha Golliyaan gidina, Ayihuda woosa gollen gidina,
katamaan gidina, oonannanne palumettishshin woy asaa shiishshaade
mak'k'ishshin, itti uraannanne be'ibeykkino.
13 Unttunttu ha"ikka taana mootiyaawaa shatimmanaw danddaykkino.
14 «Shin taani hawaa new oday; taani Muse higgiyan de'iyaawaanne nabatuu
s'aafeedda ubbabaa ammananaadan, nu aawotuwaa S'oossaw unttunttu worddo
giyaa ogiyaan goshetay.

15 Hawanttu barenttu huup'ew, ‹Asay ubbay, wordduukka s'illuukka hayk'uwaappe denddanawantta› giyaawaadan, taanikka unttunttu denddiyaawaa S'oossaan hidootaa wotsaade amuwaan naagay.
16 Hewaa diraw, taani k'ay, S'oossaa sintsaninne asaa sintsan ubbaa wode, pokkuu baynna tilla wozanay taw de'ana mala minnay.
17 «Taani Yerusaalameppe kesoodeppe c'ora laytsaappe guyyiyaan, ta gade hiyyeesaw miishshaa immanawunne yarshshuwaa yarshshanaw Yerusaalame baad.
18 Hewaa ootsishshin, Asay shiik'ennaan, walassay denddennaan, taani Geeshsha Golliyaan geeyyishshin, unttunttu taana demmeeddino.
19 Shin Iisiyaappe yeedda itti itti Ayihudatuu hewaan de'iino; unttunttu ta bolla yewuwaa koyyooppe, yiide taana ne bollan mootanaw bessee.
20-21 Woy taani unttunttu giddon ek'k'aade, ‹Hayk'k'eeddawanttu denddanawaa ammaniyaa diraw, hachche hintte sintsaan ta bolla pirddiino› gaade haa d'ok'k'issaade haasayeedda itti k'aalaappe attin, shiik'uwaa sintsan ek'k'ishshin, ta bolla itti bayizzuwaa demmeeddawaa gidooppe, hawanttu barenttu huup'ew hawaan odanawantta» yaageedda.
22 Shin Filikise S'oossaa ogiyaabaa geeshshi ereedda diraw, «Taani hintte yewuwaa olaa kaappuwaa Luusiyoosi yiyaa wode ogiyaa oytsana» yaagiide, pirddiyaa wodiyaa sintsaw keereedda.
23 Filikise k'ay P'awuloosa k'achchennaan naagana malanne Aa dabbatuwaappe ooninne aw ootsishshin, woy aakko yiishshin diggenna mala, s'eetatuwaa kaappuwaa azazeedda.

P'awuloosi Filikisanne Dirusilla Sintsa Shiik'eedda

24 Amareeda gallassaappe guyyiyaan, Filikise Ayihuda asaa zare gideedda bare machchatti Dirusillinna yiide, P'awuloosa kiitti ahissiide, Yesuusi Kiristtoosan ammaniyaa ogiyaa I haasayishshin siseedda.
25 P'awuloosi s'illotetsaabaa, bare huup'iyaa naaguwaabaanne yaana pirddaabaa haasayishshin, Filikise yayyiide, «Neeni ha"iw ba; taw miikkeedda wode, neena kiittaade s'eegissana» yaageedda.
26 He wode k'ay P'awuloosi bilettanaw, barew magans's'aa immanddeeshsha giide k'oppeedda; hewaa diraw, daro wode Aa ahissi ahissiide, aanana haasayee.
27 Laa"u laytsaa kumeeddawaappe guyyiyaan, Filikisa kotaa P'ork'k'iyoosa Piss's'oosi akkeedda. Filikise Ayihudatuwaa nashechchanaw koyyiide, k'asho gollen P'awuloosa bashi aggeedda.

25

P'awuloosi Roome Kaatiyaakko Bare Yewuwaa Akkiide Baanaw Oochcheedda

1 Piss's'oosi awuraajjaa geleedda heezzentsiyaa gallassaappe guyyiyaan, K'iisaariyaappe Yerusaalame beedda.
2 Yaan k'eesatuwaa kaappatuunne Ayihudatuwaa kaaletsiyaawanttu P'awuloosa mooteeddino.
3 Unttunttu P'awuloosa wod'anaw ogiyaan k'osetti uttanaw, barenttoo lo"obaa ootsiide Aa Yerusaalame ahana mala, Piss's'oosa woosseeddino.
4 Piss's'oosi unttunttoo, «P'awuloosi K'iisaariyaan k'ashetti utteedda; taani ta huup'ewukka ellekka yaa guyye simmanaw k'oppa uttaad.
5 Hewaa diraw, I ayentto bayizzeeddawe de'ooppe, hinttenttu giddon aawotiyaawanttu taananna K'iisaariyaa biide, Aa mootino» yaagiide zaareedda.
6 Piss's'oosi Yerusaalamen hosppun woy tammu gallassaappe aatsenan uttiide, K'iisaariyaa beedda; wonttisa gallassi pirddiyaasan uttiide, P'awuloosa ahana mala azazeedda.

7 I gakkeedda wode, Yerusaalameppe yeedda Ayihudatuu Aa matan yuuyyi aad'd'i
ek'k'iide, barenttoo shatimmanaw danddayettenna daro dees'o mootuwaa Aa bolla
wotseeddino.
8 P'awuloosi mootettiidde, «Taani Ayihudatuwaa higgiyaakka Geeshsha Golliyaakka
Roome Kaatiyaa K'eesaarakka ayinne naak'k'abeykke» yaageedda.
9 Piss's'oosi Ayihudatuwaa nashechchanaw koyyiide P'awuloosa, «Pude
Yerusaalame kesaade, ha yewuwaabaa yaan ta sintsan ooshettanaw koyyay?»
yaagiide oochcheedda.
10 Shin P'awuloosi, «Taani ooshettanaw bessiyaa K'eesaara pirddaa gollen ek'k'aad.
Neenikka loytsa eriyaawaadan, taani Ayihudatuwaa ayinne naak'k'abeykke.
11 Simmi taani naak'k'eeddawaa woy hayk'k'anaw bessiyaawaa ootseeddawaa
gidooppe, hayk'uwaappe attana giikke; shin unttunttu taana mootiyaa mootuu mela
gideeddawaappe hini baggan, ooninne taana unttunttoo aatsiide immanaw
danddayenna; K'eesaare tabaa pirddo gaade oochchay» yaageedda.
12 Hewaappe guyyiyaan, Piss's'oosi barenanna zorettiyaawanttunna zoretti
simmiide Aa, «Neeni K'eesaare tabaa pirddo gaade oochchaadda; K'eesaarakko
baanaassa» yaagiide zaareedda.

Piss's'oosi P'awuloosabaa Agrip'p'aana Mak'k'eteedda

13 Amareeda gallassaappe guyyiyaan, Kaatiyaa Agriip'p'aynne Bariniik'e Piss's'oosa
sarotanaw K'iisaariyaa beeddino.
14 Yaan unttunttu c'ora gallassaa utti de'ishshin, Piss's'oosi kaatiyaw P'awuloosabaa
hawaadan yaagiide odeedda; «Hawaan Filikise k'achchiide bashi beedda itti bitanii
de'ee.
15 Taani Yerusaalamen de'ishshin, k'eesatuwaa kaappatuunne Ayihuda c'imatuu Aa
bolla pirddana mala, taana woossiidde, aabaa taw odeeddino.
16 Taani, ‹Mootetteedda uray barena mootiyaawanttunna ittippe ek'k'ennaaninne
barena mooteedda yewoo zaaruwaa immennaan, oona gidooppenne aatsiide
immiyaawe Roome asaw woga gidenna› yaagaade unttunttoo zaaraad.
17 «Hewaa diraw, unttunttu hawaan shiik'eedda wode, taani gam"ennaan wonttisa
gallassi, pirddaa golle gelaade P'awuloosa ahana mala azazaad.
18 Aa mootiyaawanttu ek'k'iide, iitabaan Aa mootennaan aggikkino gaade taani
k'oppeeddawaadan, ayinne Aa mootibeykkino.
19 Shin unttunttu barenttu ammaneeddabanttubaanne P'awuloosi, ‹Pas'a de'ee›
giyaa hayk'k'eedda itti Yesuusa geetettiyaa bitaniyaabaa aanana palumetteeddino.
20 Taani ha yewuwaa wootaade bidda demmanitantto, k'ofaa k'achchennaan
de'aadde, P'awuloosi Yerusaalame biide, ha yewuwaa yaan ooshettanaw
koyyinttonne gaade Aa oochchaad;
21 shin P'awuloosi bare yewuwaa Awugiss's'oose k'eesaare ogiyaa oytsana
gakkanaw naagettanaadan oochchina, taani Aa K'eesaarakko yeddana gakkanaw, I
k'ashettana mala azazaad» yaageedda.
22 Hewaappe guyye Agriip'p'ay Piss's'oosa, «Taani ta huup'ewukka k'ay he bitanii
giyaawaa sisana koyyay» yaageedda.
Piss's'oosi Aa, «Neeni wontti I giyaawaa sisanaassa» yaageedda.
23 Wonttisa gallassi, Agriip'p'aynne Bariniik'e daro bonchchuwaan olaa
kaappatuwaannanne katamaan de'iyaa wolk'k'aama asaana yiide, pirddaa golle
geleeddino; Piss's'oosi P'awuloosa ahana mala azazina aheeddino.
24 Piss's'oosi hawaadan yaageedda; «Kaatiyaa Agriip'p'aa, hawaan nuunanna
de'iyaa asaa ubbaw, Ayihuda Asay ubbay Yerusaalamenikka hawankka waassiidde, ‹I
hawaappe sintsaw pas'a de'anaw bessena› yaagiide, taana woosseedda bitaniyaa
hawaa be'iita.

25 Shin I ayinne hayk'k'anaw bessiyaawaa ootseeddawaa taani demmabeykke; I
bare huup'ew, ‹Awugiss's'oose K'eesaare tabaa pirddo yaagaade oochchaad› geedda
diraw, K'eesaarakko Aa yeddanaw taani k'oppaad.
26 Taani aabaa ta godaa Awugiss's'oose K'eesaarew s'aafanaw tumu yewuu taw
ayinne baawa; hewaa diraw, I loytsi ooshettowaappe guyyiyaan, taani s'aafiyaabaa
demmana mala, hinttenttu sintsa, Kaatiyaa Agriip'p'aa, ubbaa ne sintsa Aa ahaad.
27 Ayaw gooppe, k'ashetteedda uraa kiittiyaa wode, Aa ayaw mooteeddentto,
erissennan c'o"u gi bashiyaawe taw eeyatetsaa malatee» yaageedda.

26

P'awuloosi Agriip'p'a Sintsan Haasayeedda Haasayaa

1 Agriip'p'ay P'awuloosa, «Neeni nebaa haasayanaw danddayaa» yaageedda. He
wode P'awuloosi bare kushiyaa mic'c'iide hawaadan yaagi zaareedda.
2-3 «Kaatiyaa Agriip'p'aa, Ayihudatuwaa wogaanne palumaa ubbaa neeni loytsaade
eriyaa diraw, taana Ayihudatuu mootiyaa yewuwaa ubbaa hachche taani ne sintsan
zaariyaawoo ta kaac'ay darssi lo"a yaagaade k'oppay; hewaa diraw, neeni ta
haasayaa salettenaan sisana mala, neena woossay.
4 «Taani na'atetsaappe doommaade ta asaa giddoninne Yerusaalamen de'eedda ta
de'uwaa Ayihuda ubbatuu kaseppe doommiide eriino.
5 Taani koyroppe doommaade, nu ammanuwaa higgiyaa ooppenne minisiide
naagiyaa Parisaawatuwaa bagga Parisaawe gidaade de'iyaawaa, unttunttu
markkattanaw koyyooppe eriino.
6 Taani ha"ikka S'oossay nu aawaatoo immana geeddawaa nashechchaan naagiyaa
diraw, pirddettanaw hawaan ek'k'ay.
7 K'ay tammanne laa"u nu aawotuwaa zaratuu S'oossaw k'ammanne gallassi
ubbaade minisi goyinniidde, S'oossay immana geeddawaa akkanaw nashechchaan
naagiino; Kaatiyaa Agriip'p'aa, Ayihudatuu taana mootiyaawe taani hewaa
nashechchaan naagiyaa diraassa.
8 Ayihudatoo, S'oossay hayk'k'eeddawantta dentsiyaawaa ayaw ammanikkitee?
9 «Taani ta huup'ewukka Naazireetiyaa Yesuusa ek'ettanaw bessee gaade kase
k'oppaad.
10 Taani Yerusaalamen ootseeddawe hawaa; k'eesatuwaa kaappatuwaappe maataa
akkaade, S'oossaa asatuwaappe c'oratuwaa k'ashissaad; unttuntta wod'iyaa wodekka
unttunttu hayk'k'iyaawaa dosaad.
11 Ayihuda woosa golle ubbaan daro wode unttuntta muraadde, barenttu
ammanuwaa unttunttu aggana mala godetaaddi; taani wogay baynnawaa unttunttoo
hank'k'ettaade, haray atto, hara gadiyaa katamaa gakkanawukka unttuntta
metootsay.

P'awuloosi Bare Huup'ew Kiristtoosa Wooti Ammaneeddentto Odeedda (9:1-19; 22:6-16)

12 «Taani ha yewoo k'eesatuwaa kaappatuwaappe maataanne azazuwaa akkaade
Damask'k'o baad.
13 Kaatew, taani seeta gallassi ogiyaan de'ishshin, aawaa poo'uwaappe loytsi
aad'd'iyaa poo'uu taananne taananna beeddawantta yuuyyi aad'd'iide, saluwaappe
poo'ishshin be'aaddi.
14 Nuuni ubbay sa'aan kunddeedda wode, Ibraayiss's'e k'aalaan, ‹Saa'oolaa,
Saa'oolaa, taana ayaw yedesaan metootsay? Neeni taana is'ussaan neena k'ohaasa›
yaagiide taw odishin sisaad.
15 «Yaataade, ‹Ta Godaw, neeni oonee?› yaagaad.
«Goday, ‹Taani neeni yedesaan metootsiyaa Yesuusa.

16 Shin dendda ek'k'a; ayaw gooppe, hachche neeni taana bee'eeddawaanne taani
neena sintsappe bessanawaa haranttoo markkattana mala, taw ootsiyaawaa udaade
neena suntsanaw new k'onc'c'aad.
17-18 Unttunttu taana ammanina, unttunttu nagaray atto geetettanaadan, S'oossay
dooreedda asaa giddon unttunttu barenttu de'iyaasaa demmanaadan, k'ay
d'umaappe poo'uwaa simmanaadaaninne s'alahiyaa godatetsaappekka S'oossaakko
simmanaadan, unttunttu ayfiyaa neeni dooyana mala, Israa'eeliyaa asaappenne
taani neena unttunttukko kiittiyaa Ayihuda gidennawanttuppe neena ashshana›
yaageedda.
19 «Kaatiyaa Agriip'p'aa, hewaa diraw, taw saluwaappe beetteedda sas'aw taani
azazettanawaa is's'abeykke.
20 Shin taani kasetaade, Damask'oninne Yerusaalamen hewaappe guyyiyaan,
Yihudaa gadiyaa ubbaan de'iyaawanttussinne Ayihuda gidennawanttoo barenttu
nagaraappe simmana mala, k'ay nagaraappe simmanaw bessiyaawaa ootsiidde,
S'oossaakko simmana mala k'aalaa odaaddi.
21 Hewaa diraw, Ayihudatuu taana Geeshsha Golliyaan oyk'k'iide wod'anaw
koyyeeddino.
22-23 Hewaa diraw, taani S'oossaa maaduwaa akkaade, daronne guutsaw hachche
gakkanawukka ek'k'aade markkattay. Nabatuunne Muse, ‹Kiristtoosi metootanaw
bessee; k'ay hayk'uwaappe koyro denddiide, Ayihudatoonne Ayihuda
gidennawanttoo atotetsaa poo'uwaa odanaw bessee› geeddawaadan, taanikka
unttunttu haasayeeddawaappe haraa ittibaanne haasayeeddabay baawa» yaageedda.
24 P'awuloosi barenttubaa hawaadan yaagiide zaarishshin, Piss's'oosi kooshshaa
d'ok'k'u ootsiide Aa haasayaa d'ubbanaw, «P'awuloosaa, neeni gooyaa; neeni darii
tamaareeddawe neena gooshshana hanee» yaageedda.
25 Shin P'awuloosi hawaadan yaageedda; «Bonchchetteedda Piss's'oosaa, taani
tumatetsaan lo"o yewuwaanne wozanaa k'ofaa haasayiyaawaappe attin gooyikke.
26 Taani Kaatiyaa Agriip'p'aw ha yewuwaa k'onc'c'iyaan odiyaawaa I eree; ayaw
gooppe, ha yewuu geeman oosettibeenna diraw, hawaappe ittuunne aappe
geemmennawaa taani geeshshaade eray.
27 «Kaatiyaa Agriip'p'aa, neeni nabatuu geeddawaa ammanay? Neeni unttunttu
geeddawaa ammaniyaawaa taani eray» yaageedda.
28 Kaatiyaa Agriip'p'ay P'awuloosa, «Ha"i ha k'antsa wodattinkka taana
ammantsanaw koyyay?» yaageedda.
29 Hewaappe guyye P'awuloosi, «Daro wode gidina, guutsa wode gidina, ne s'alalaa
gidakka; shin hachche taani odiyaawaa sisiyaa ubbay k'ay tawaadan k'ashettoppino
attin, ta mala gidanaadan S'oossaa woossay» yaageedda.
30 Hewaappe guyyiyaan kaatii, mooddiyaa Piss's'oose, Bariniik'enne, unttunttunna
de'iyaa ubbay denddi,
31 itti bagga simmiide, ittuu ittuwaanna, «Ha bitanii hayk'ussay atto shin,
k'ashuwaassikka bessiyaabaa ootsibeenna» yaagi haasayeeddino.
32 Agriip'p'ay Piss's'oosa, «Ha bitanii, ‹K'eesaarii tabaa pirddo› gibeennentto,
bilettanaw danddayee shin» yaageedda.

27

P'awuloosi Roome Beedda

1 Nuuni markkabiyaan S'aaliyaa baanaw k'oppi utteedda wode, P'awuloosanne
hara amareeda k'ashetteedda asatuwaa Awugiss's'oosa wotaadaratuwaa
giyaawanttuppe itti Yuuliyoosa giyaa s'eetatuwaa kaappoo aatsiide immeeddino.

26:22-23 Isa. 42:6; 49:6; 1 K'or. 15:20

2 Iisiyaa gas'aan de'iyaa gadatuwaa biyaa Adiraamis'iyoona markkabiyaan geliide
beeddo; Mak'idooniyaa asaa gidiyaa Teselonk'k'e Ariss's'irokoosi nuunanna de'ee.
3 Wonttisa gallassi nuuni Sidoonaa gakkishshin, Yuuliyoosi P'awuloosaw daroppe
Aa, «Ne dabbattuu neena koshshiyaabaa maaddana mala, neeni unttunttukko
baanaw danddayaa» yaageedda.
4 Hewaappe denddiide, sintsanna nu bolla c'arkkiyaa diraw, K'op'iroosa haatsaan
dooddetteedda sa'aan c'arkkenna bagga beeddo.
5 Kilk'k'iyaa mataaninne P'inifiliyaa matan de'iyaa abbaa pinniide, Lik'iyan de'iyaa
Muura gakkeeddo.
6 Hewaan s'eetatuwaa kaappuu S'aaliyaa biyaa Iskkinddiriyaa markkabiyaa
demmiide, aan nuuna gelisseedda.
7 Nuuni c'ora wodiyaa loddan biidde, daro metuwaan K'enidoosa katamaa
gakkeeddo; hewaanna baanaw nuuna c'arkkuu diggina Salmoonanna aad'd'iide,
haatsaan dooddetteedda K'ars's'eesan c'arkkuwaappe te'ettiidde beeddo.
8 K'aykka daro metuwaan gas'anna gas'anna aad'd'iide, Laasiya katamaa matan
de'iyaa abbaa doonaan Markkabii Woppu Giide Shemppiyaa sa'aa geetettiyaasaa
yeeddo.
9 Nuuni hewaan c'ora wodiyaa gam"eeddawaappe guyyiyaan, S'oomay biletti
diggeedda diraw, markkabiyaan biyaawekka hirggishshin P'awuloosi unttuntta
zoriidde,
10 «Asaw, nu buussan wolk'k'aama boshaynne daro bashshay de'anawe taw
beettee; bashshay yiyaawe c'aanaa bollanne markkabiyaa bolla s'alalaan gidenna;
nu shemppuwaa bollaakka yaanawaa» yaageedda.
11 Shin s'eetatuwaa kaappuu P'awuloosi geeddawaappe aatsiide, markkabiyaan
de'iyaawantta azaziyaawenne markkabiyaa goday giyaawaa ammanee.
12 He abbaa mataa katamay balgguwaa shaac'c'anaw unttunttoo miikkenna
katamaa; hewaa diraw, c'ora asatuu barenttoo danddayettooppe, Pink'k'e giyaa
katamaa gakkiide, balgguwaa yaan shaac'c'ana mala, yaappe denddanaw
zoretteeddino; Pink'k'en de'iyaa markkabii shemppiyaa miikko sa'ay doyetteeddawe,
away wulliyaasaappenne ushechcha baggappe gidduwaan, k'ay wulliyaasaappenne
haddirssappe gidduwaanna.

Abbaa Bollan Gotuu Denddeedda

13 Away kesiyaasaa s'eelliyaa wode ushechcha dugehaa bagga c'arkkuu loddan
c'arkkeedda wode, barenttu k'oppeeddawaadan haneeddawaa unttunttoo malatina
denddeeddino; markkabii beenna mala oyk'k'iyaa birataa pude dafiide, K'ars's'eesa
matattiide, lank'k'iyaanna aad'd'eeddino.
14 Shin darii gam"ennaan, «Awuraak'iis»* giyaa daro wolk'k'aama gotuu haatsaa
giddon de'iyaa sa'aappe duge unttunttu bolla denddeedda.
15 He gotuu markkabiyaa dechchiide aatsenan diggina, baanaw nuw
danddayettennan is's'eedda diraw, markkabiyaa I afiyaasaa aggiide beeddo.
16 Nuuni K'eeda giyaa haatsaan dooddetteedda c'arkkuwaappe geemmeedda
saanna aad'd'iyaa wode, darssi metootiide markkabiyaa wonggiriyaan naagi
ashshanaw danddayeeddo.
17 Unttunttu wonggiriyaa pude kesseeddawaappe guyyiyaan, gaadiyaan
markkabiyaa s'aas'iide, minisi k'achcheeddino; Sirs's'isa giyaa shafii kumeedda saan
barentta kunddissanenttonne giide hirggiide, markkabiyaa afiyaa sharaa wotsiide,
c'arkkuwaan markkabiyaa c'oo yeddi aggeeddino.

---

* **27:14** *«Awuraak'iis»* Geetettiyaa wolk'k'aama gotuu killi pudehaappe wulahaa bagga c'arkkiyaawaa gidiyaawaa bessee.

18 Gotuu wolk'k'aamiide nu bollan wolk'k'aameedda diraw, wonttisa gallassi
c'aanaappe abbaan oluwaa doommeeddino.
19 Heezzentsiyaa gallassikka markkabiyaan de'iyaa miishshaa unttunttu barenttu
kushiyan oleeddino.
20 Nuuni daro wodiyaa awaanne s'oolinttiyaa be'ennaan, wolk'k'aama uushuu nu
bolla bukkishshin, sintsappe d'ayenaan attokko giide k'oppeeddo.
21 Unttunttu daro wodiyaa k'umaa meennaan gam"eeddawaappe guyyiyaan,
P'awuloosi he wode unttunttu giddon denddi ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Asaw,
hinttenttu ta zoriyaa akkeeddenttonne K'ars's'eesappe denddennaan atteeddentto,
hawaa mala bayetsaynne k'ohuu nuuna gakkenna.
22 Shin ha"ikka taani hinttentta yayyoppite gaade zoray; ayaw gooppe, ha
markkabii bayanaappe attin, hinttenttuppe itti uraa shemppuukka bayenna.
23 Ayaw gooppe, S'oossaa kiitanchchay, taana mooddeedda taani goyinniyaa
S'oossaawe, zino k'amma ta matan ek'k'iide,
24 ‹P'awuloosaa, yayyoppa; neeni Roome gadiyaa Kaatiyaa K'eesaara sintsan
ek'k'anaw bessee; be'a, S'oossay bare keekatetsaan neenanna biyaa asaa ubbaa
shemppuwaa ashshana› yaageedda.
25 Hewaa diraw asaw, yayyoppite. Ayaw gooppe, he kiitanchchay taw
odeeddawaadan hananawaa taani S'oossaa ammanay;
26 shin c'arkkuu nuuna itti haatsaan dooddetteedda sa'aan abbaa doonaan
dom"issana» yaageedda.
27 Tammanne oyddentso gallassi Meeditiraaniyaa Abbaan nuuna c'arkkuu yaanne
haanne sugishshin, markkabiyaan ootsiyaawanttoo k'amma bilahii biittaakko
mateeddawaa malateedda.
28 Unttunttu likkiyaa gaadiyaa s'eeraan dees's'iyaabaa k'achchiide, haatsaan
yeggina, haatsay oytamu mitiriyaa c'iimmateeddawaa ereeddino. Guutsaa
gam"iidde, laa'entsuwaa yeggiide, hattamu mitiriyaa c'iimmateeddawaa ereeddino.
29 Unttunttu shuchchattiyaasan kunddenna mala yayyiide, markkabii beenna mala
oyk'k'iyaa oyddu birataa markkabiyaappe guyyenna abbaan yeggiide, sa'ay
wonttana mala, barenttu s'oossatuwaa woossiino.
30 Markkabiyaan ootsiyaawanttu markkabiyaappe kichchanaw koyyiide,
markkabii beenna mala oyk'k'iyaa amareeda biratatuwaa markkabiyaappe sintsa
baggana abbaan yeggiyaawaa malatiide, wonggiriyaa abbaan wotseedda wode,
31 P'awuloosi s'eetatuwaa kaappuwaanne wotaadaratuwaa, «Hawanttu
markkabiyaa giddon de'ana d'ayooppe, hinttenttu attanaw danddaykkita»
yaageedda.
32 Hewaappe guyyiyaan, wotaadaratuu wonggirii k'ashetteedda gaadiyaa
k'ans's'iide, yeddi aggeeddino.
33 Sa'ay wonttana hanishin, P'awuloosi ubbay k'umaa maana mala, hawaadan
yaagiide woosseedda; «Hinttenttu hachchenna tammanne oyddu gallassaa
naageeddita; k'ay he ubbankka k'umaa mibeykkita.
34 Hewaa diraw, guutsa k'umaa hinttenttu maana mala, taani hinttentta woossay;
ayaw gooppe, hinttenttu pas'a de'anaw guutsa k'umaa maana koshshee; haray atto
hinttenttu huup'iyaa binnanaappe ittuukka bayenna» yaageedda.
35 P'awuloosi hawaa giide, ukitsaa akkiide, ubbaa sintsan S'oossaa galateedda;
mentsi Muussaa doommeedda.
36 Hewaappe guyyiyaan ubbay loytsi, barenttoo k'ay k'umaa meeddino.
37 Nuuni markkabiyaan de'iyaawanttu laa"u s'eetanne laappun tammanne
usuppuna.
38 Unttunttu miide kaalleedda wode, c'aanaa zarggaa abbaan oliide markkabiyaa
dees'uwaa kawushisseeddino.

Markkabiyaa Me'ussaa

39 Sa'ay wontteedda wode, markkabiyaan ootsiyaawanttu gadiyaa eribeykkino;
shin haatsay goggiide abbaan geleeddasaa miyyiyaan de'iyaa shafiyaa akeekaan
s'eelleeddino. Barenttoo danddayettintto, markkabiyaa he shafiyaakko laagganaw
barenttu k'ofaa k'achcheeddino.
40 Yaatiide markkabii beenna mala oyk'k'iyaa biratatuwaa billiide, abbaa giddo
yeggeeddino; he wode, markkabiyaa koyyeeddasaa zaariide laaggiyaa mitsaa
k'achcheedda gaadiyaa billeeddino; hewaappe guyyiyaan, c'arkkuu markkabiyaa
sintsaw sugana mala, markkabiyaa afiyaa sharaa sintsa baggana d'ok'k'u ootsiide,
buussaa doommeeddino.
41 Shin markkabii c'iimmuu de'iyaasaappe aad'd'iide haatsaan dooddetteedda sa'aa
matan de'iyaa detsasaan dom"etti ek'k'eedda; markkabiyaw guyye baggay beetaa
sugetsaan me'erettishshin, sintsa baggay duge d'ishettiide, k'aas's'ennaan is's'i
aggeedda.
42 Wotaadaratuu k'ashetteedda asaappe ittuunne haatsaa wad'd'iide kessi
akkibeenna mala, unttuntta wod'anaw zoretteeddino.
43 Shin s'eetatuwaa kaappuu P'awuloosa ashshanaw koyyiide, wotaadaratuwaa
mak'k'uwaa is's'eedda; haatsaa wad'aa eriyaa ubbay markkabiyaappe haatsaan
guppi guppiide kasetiide gas'aa kesana mala azazeedda.
44 Atteeddawanttuppe amareedawanttu sank'k'aan, amareedawanttu k'ay
markkabiyaa me'uwaan kesana mala azazeedda; hewaadan ubbatuukka gas'aa
sarotetsaan keseeddino.

28

P'awuloosi Malttaa Giyaa Haatsaan Dooddetteedda Sa'aa Beedda

1 Nuuni gas'aa sarotetsaan keseedda wode, he haatsaan dooddetteedda sa'ay
Malttaa geetettiyaawaa ereeddo.
2 Haatsaan dooddetteedda sa'aan de'iyaa asatuu nuw daro keekatetsaa
keekeeddino; iray bukkanaw doommeedda dirawunne meeguwaa diraw, tamaa
eetsiide, nuuna ubbaa mokkeeddino.
3 P'awuloosi daro k'ays's'eeriyaa mitsaa mis'iide tamaan yeggishshin, marzzaama
shooshshay seelaa diraw kesiide, Aa kushiyan s'aas'ettiide, Aa dukkeedda.
4 Haatsaan dooddetteedda sa'aan de'iyaa asatuu k'irc'c'anttiyaa shooshshay
P'awuloosa kushiyan s'aas'etteeddawaa be'eedda wode ittuu ittoo, «Tumu ha bitanii
shemppuwaa wod'iyaa asaa; haray atto abbaappe I attinakka nu S'oossaa pirdday Aa
pas'a de'o gibeenna» yaageeddino.
5 Shin P'awuloosi bare kushiyaappe k'irc'c'anttiyaa shooshshaa wus'akkiide,
tamaan oleedda; Aa ayinne ootsibeenna.
6 Unttunttu, «Aa bollaykka gaafee; woy akeekenaan kunddiide hayyee» yaagiide Aa
naagiino; shin c'ora wodiyaa naagiide, Aa bollan ayinne dummateeddabay d'ayina,
«Hawe s'oossaa» yaagiide barenttu k'ofaa bashi aggeeddino.
7 Hewaa heeraan haatsaan dooddetti utteedda sa'aa kaappuwaa Pupiliyoosa
giyaawoo gadii de'ee; I nuuna imatsatetsaa, heezzu gallassaa siik'uwaan mokki
moyzzeedda.
8 Pupiliyoosa aabbu k'os'uwaa, seelaanne uluwaa kad'aa saketti gisiide de'ee;
P'awuloosi Aa soy geliide, aw S'oossaa woosseedda; bare kushiyaa Aa bolla wotsiide,
Aa patseedda.
9 Hewaappe guyyiyaan, he haatsaan dooddetteedda sa'aan harggiyaa hara ubbaa
asaykka k'ay yiide pas'eedda.

10 Hewaappe simmina nuuna daro bonchchuwaa bonchcheeddino; nuuni
markkabiyaan baanaw denddeedda wode, ogew nuuna koshshiyaabaa nuw
immeeddino.

P'awuloosi Malttappe Roome Beedda

11 Heezzu agenaappe guyyiyaan, haatsaan dooddetteedda sa'aan balgguwaa
aatsiide, «mantte s'oossaa»* giyaa Iskkinddiriyaa markkabiyaan baanaw denddeeddo.
12 Nuuni Siraakuse giyaa katamaa geliide, yaan heezzu gallassaa utteeddo.
13 Hewaappe yuuyyiidde, Regiiyume giyaa katamaa gakkeeddo. Itti gallassaappe
guyyiyaan, away kesiyaasaa s'eelliyaa wode ushechcha dugehaa bagga c'arkkuu
c'arkkina, wonttisa gallassi Putiyaaluusa giyaa katamaa yeeddo.
14 Hewaan nuuni itti itti ammaniyaawantta demmina, barenttuna laappu gallassaa
uttana mala, nuuna woosseeddino; hewaappe k'ay Roome yeeddo.
15 Roomen de'iyaa ammaniyaawanttu nubaa sisiide, Afiyaasaa Geyaanne «Heezzu
Ak'iyaasaa geetettiyaasaa» gakkanaw nuuna mokkanaw yeeddino; P'awuloosi
unttuntta be'eedda wode S'oossaa galatiide, wozanaan miniseedda.

P'awuloosi Roomen Tamaarisseedda

16 Nuuni Roome geleedda wode, P'awuloosi barena naagiyaa wotaadaraanna
barekka de'anaadan ooseteedda.
17 Heezzu gallassaappe guyyiyaan, P'awuloosi Ayihudatuwaa kaappatuwaa
barekko s'eeseedda; unttunttu shiik'eedda wode, unttuntta hawaadan yaageedda;
«Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani nu asaa woy nu aawotuwaa wogaa iitabaa
ayinne ootsennaan, taana Yerusaalamen k'achchiide, Roome asaw aatsiide
immeeddino.
18 Unttunttu taana biddeeddawaappe guyye, hayk'k'anaw bessiyaabay ta bolla
ayinne bayinna diraw, taana billanaw koyyeeddino.
19 Shin hewaa Ayihudatuu eeno geenaan is's'eedda wode, ‹Tabaa K'eesaare pirddo›
gaanawe taana koshsheeddappe attin, taani ta zariyaa mootiyaabay taw de'ina
gidenna.
20 Taani hinttenttunna gakettanawunne haasayanaw hinttentta s'eeseeddawe
hewaassa; ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay nashechchaan naagiyaawaa diraw taani
ha santsalataan k'ashettaad» yaageedda.
21 Ayihuda c'imatuu P'awuloosa, «Nuuni Yihudaappe nebaw dabddaabbiyaa
akkibeykko. Nu ishatuwaappekka haray atto, ittuukka yiide, nebaa odibeenna; woy
ne suntsaa bayizziide, nuw odibeenna.
22 Shin he asaa suntsaa ubba saan Asay bayizziide haasayiyaawaa nuuni eriyaa
diraw, ne k'ofaa sisanaw koyyeetto» yaageeddino.
23 Unttunttu barenttu yaana gallassaa P'awuloosaw keeriide, he gallassi c'oriide I
de'iyaasaa yeeddino; ikka unttunttoo S'oossaa kawutetsaabaa markkatteedda. K'ay
unttunttu Yesuusabaa ammanana mala, Muse higgiyaappenne nabatuu
s'aafeeddawaappe akkiide unttuntta tamaarissiidde, wonttappe omarssi gakkanaw
loytsi odeedda.
24 Baggatuu P'awuloosi geeddawaa ammaneeddino; shin baggatuu
ammanibeykkino.
25 Unttunttu barenttu giddon yewuwaa eeno geenaan is's'eedda wode, P'awuloosi
ittibaa geeddawaappe guyyiyaan beeddino; I hawaadan yaageedda; «Geeshsha
Ayyaanay nu aawaatoo nabiyaa Isiyaasa mas'aafaan,
26 « ‹Neeni he asaakko baade hawaadan ga;

---

* **28:11** ***Mantte s'oossaa:*** Hawanttu laa"u attuma naanatuu, Kastoorinne Paalokisa geetettiyaawanttu Zewusse naanatuwaa gidiide, markkabiyaan de'iyaa asatuwaa naagiyaa s'oossatuwaa geetettiide s'eesettiino.

«Hinttenttu sissaa sisana,
shin hinttenttoo gelenna;
hinttenttu s'eelaa s'eelana,
shin be'ikkita.
27 Ayaw gooppe, ha asaa wozanay guzumeedda;
barenttu haytsaa tullisseeddino;
barenttu ayifiyaakka c'iilummeeddino.
Hewe baawentto, barenttu ayfiyaan be'ana;
unttunttu haytsaykka sisana;
unttunttu wozanaykka akeekana;
unttunttu taakko S'oossaakko simmana.
K'ay taanikka unttuntta patsana»
yaaga› yaageedda.
28 «Simmi hawe S'oossaa atotetsay, Ayihuda gidennawanttoo kiitetteeddawe
hinttenttoo eretto. K'ay unttunttukka sisana» yaageedda.
29 [P'awuloosi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, Ayihudatuu barenttu giddon daro
palumettiidde beeddino.]†
30 P'awuloosi kiraa golliyaan laa"u laytsaa kumentsaa de'iidde, barekko yiyaa
ubbaa mokkee.
31 Barena ooninne diggennan S'oossaa kawutetsaabaanne Godaa Yesuusi
Kiristtoosabaa odiidde, yayyenaan darii k'onc'c'issiide tamaarisseedda.

28:27 Isa. 6:9-10 † **28:29** Dumma dumma mas'aafatuu hawaa gujjiyaawe, P'awuloosi hawaa geeddawaappe guyyiyaan giyaawaana.

P'awuloosi
Roome Asaw
S'aafeedda Kiitaa
Geluwaa

Yesuusi kiitteedda P'awuloosi Roome asaw s'aafeedda kiitay, P'awuloosi Roomen de'iyaa woosa golliyaa s'omoosanaw k'oppeedda diraw, I baanaw unttunttu giigiide naaganaadan ootsanaassa. P'awuloosa k'ofay Roomen de'iyaa ammaniyaawanttunna guutsa wodiyaa ootseeddawaappe guyyiyaan, unttunttu maaddina Isippeene baanaassa. Kiristtinnaa ammanuwaabaa bare ereeddawaanne hewaa k'ay ammaniyaa Asay oosuwaan peeshshana hanotaa k'onc'c'issiide s'aafeedda. P'awuloosa k'ofay kumentsaa hanotaan beettiyaawe ha kiitaana.

P'awuloosi Roomen de'iyaa ammaniyaawanttoo sarotaa aatsowaappenne unttunttoo woossanawaakka hidootaa immowaappe guyyiyaan, kiitaw giddo k'ofay «Mishiraachchuwaa k'aalay S'oossay asaa s'illissiyaawe, koyruwaappe wurssetsaa gakkanaw ammanuwaana gidiyaawaa odee» (1:17).

Hewaappe guyyiyaan P'awuloosi ha k'ofaa aassiide s'aafee. Ayihudatuwaa gidinakka Ayihuda gidenna asaa gidinakka ubbay nagaraw moodettiyaawantta gidiyaa diraw, unttunttu S'oossaanna sigettanaw koshshee. Asay S'oossaanna sigettanaw danddayiyaawe Yesuusi Kiristtoosan ammaniyaawaana. S'oossaanna med'd'iyaa ooratsa ittippetetsaa ayfii ooratsa de'uwaa gidiyaawaa P'awuloosi aassiide odeedda. Ammaniyaa Asay S'oossaanna saro de'ee. K'ay S'oossaa Ayaanaa baggana nagaraanne hayk'uwaa wolk'k'aappe bilettee. P'awuloosi S'oossaa k'ofaynne ammaniyaa asaa de'uwaa giddon ootsiyaa S'oossaa Ayaanaa wolk'k'aa k'ofay ayentto odee (5-8). Hewaappe kaalliide k'ay P'awuloosi, «S'oossay asaa naanaw k'oppeedda k'ofaa giddon Ayihudatuunne Ayihuda gidenna asatuu waaniide ittippe waas'ettanaw danddayanawantteeshsha?» yaagiyaa ooshaa zaaranaw baas'etiidde de'ee.

K'aykka P'awuloosi, Ayihudatuu Yesuusa akkenaan aggeeddawe S'oossaa k'ofaa gidiyaawaa odee. Ayaw gooppe, hawaa mala hanotaan asaa zeretsay ubbay S'oossay Yesuusa baggana k'onc'c'isseedda aad'd'o keekatetsaan ittippetetsaa ootsanaassa. Gido shin, Ayihudatuu Yesuusa akkanaw wodii yaanawaa P'awuloosi ammanee. Wurssetsaan P'awuloosi Kiristtinnaa de'uwaa waaniide de'anaw bessintto odee. S'oossaw ootsanabaa, ammaniyaa asatuu barenttu gadiyaassinne barenttu giddon ittuu ittoo siik'uwaaninne maataan ootsanabaanne k'ofaa gaasuwaan denddiyaa ooshatuwaabaa k'onc'c'issiide odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Roome kiitaa huup'e k'ofaa geluwaa *1:1-17*
Atotetsay asaw koshshiyaawaa gidiyaawaa *1:18—3:20*
S'oossaa ashshuwaa ogiyaa *3:21—4:25*
Yesuusan beettiyaa ooratsa de'uwaa *5:1—8:39*
Israa'eeliyaa asaw de'iyaa S'oossaa k'ofaa *9:1—11:36*
Kiristtinnaw bessiyaa oosuwaa *12:1—15:13*
Wurssetsaa k'ofaanne sarotaa *15:14—16:27*

1 Bare mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw S'oossay dooriide s'eeseedda Kiristtoosa Yesuusa k'oomay, Yesuusi Kiristtoosi kiitteedda P'awuloosi, taani ha dabddaabbiyaa s'aafay.

2 S'oossay daro wodeppe kase bare nabatuwaa baggana mishiraachchuwaa k'aalaa immana yaageeddawe S'oossaa Geeshsha Mas'aafatuwan s'aafetteedda;

3 he mishiraachchuwaa k'aalay asaa gidiide Daawite zariyaappe yeletteedda
S'oossaa Na'aa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosabaa.
4 K'ay I bare Geeshsha Ayyaanaan* hayk'uwaappe denddeeddawaan, S'oossaa
Na'aa gidiyaawaa wolk'k'aama wolk'k'aan besseedda.
5 Ayihuda gidenna Asay ubbay ammananaadaaninne azazettanaadan, nuuni
unttuntta kaaletsana mala, S'oossay Kiristtoosa suntsaa diraw, Kiristtoosa baggana
aad'd'o keekatetsaanne Yesuusi kiitteeddawantta gidiyaa maataa nuw immeedda.
6 Yesuusi Kiristtoosawaa gidanaadan, S'oossay s'eeseedda hinttenttukka hewanttu
giddon de'iita.
7 S'oossay siik'iyaawanttoonne geeshshabaa ootsanaw s'eeseedda Roome gadiyaan
de'iyaa ubbatoo S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aad'd'o
keekatetsaynne sarotetsay hinttenttoo gido.

Galataa Woosaa

8 Kasetaade taani hinttenttu ammanuu sa'aa ubbaan sisetteedda diraw, Yesuusi
Kiristtoosa baggana hinttenttoo taani S'oossaa galatay.
9-10 Ayaw gooppe, taani ubbaa wode ta woosaan hinttentta hassayissiyaawoo,
S'oossay, taani Aa Na'aa mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaawaan ta ayyaanan aw
ootsiyaawe markka. S'oossay, bare sheniyaan, taani ha"i hinttenttukko baanaw ta
ogiyaa miikkoyanaadaan, ubbaa wode woossay.
11 Ayaw gooppe, taani hinttentta minisanaw, hinttenttunna ittippe Ayaanaa imotaa
shaakkana mala, hinttentta be'anaw laamotay.
12 Taani giyaawe, hinttenttukka takka itti wode minettana. Hinttenttu ta
ammanuwaan, k'ay taanikka hintte ammanuwaan minettana.
13 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani ubbaa wode hinttenttukko baanaw
k'oppaad. Shin taana diggiyaabay de'iyaawaa hintte eranaw bessee; taani haray atto
Ayihuda gidenna hara asaappekka ayfiyaa demmeeddawaadan, hinttenttuppekka
ayfiyaa demmanaw koyyay.
14 Taani asaa ubbaw, Giriike asawunne tamaaribeenna asaw k'ay aad'd'o
eranchchatoonne eeyatoo k'ans's'ana ac'uu de'ee.
15 Hewaa diraw, taw danddayetteedda keenaan Roomen de'iyaa hinttenttookka
mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw amottay.

Mishiraachchuwaa K'aalay S'oossaa Wolk'k'aa

16 Mishiraachchuwaa k'aalay taana yeellayenna; I ammaniyaa ubbaa, kasetiide
Ayihuda asaa k'ay Ayihuda gidenna asaa ashshanaw S'oossaappe yiyaa wolk'k'aa.
17 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «S'illuu S'oossaan ammanettiide de'ana»
yaagiyaawaadan, S'oossay asaa koyroppe wurssetsaa gakkanaw, ammanuwaan
s'illissiyaawaa mishiraachchuwaa k'aalay k'onc'c'issee.

Asaa Iita Oosuwaa

18 Tumatetsay erettanawaa barenttu iita hanotaan diggiyaa nagaraa oosuwaa
ubbaa bollaninne asaa iita oosuwaa ubbaa bollan, S'oossaa hank'k'uu saluwaappe
wod'd'iide k'onc'c'ana.
19 Unttunttu S'oossaabaa erana danddayiyaawe unttunttoo k'onc'c'ee; ayaw
gooppe, S'oossay unttunttoo k'onc'c'isseedda.
20 Beettena Aa hanotay, hewekka Aa med'inaa wolk'k'aynne Aa S'oossatetsay
ittippe S'oossay ha alamiyaa med'd'eeddawaappe doommiide, unttunttoo k'onc'c'iide
beetteedda; unttunttu hewaa S'oossay med'd'eeddabaappe be'anaw danddayiyaa
diraw, unttunttoo gaasoyiyaabay baawa.

---

* **1:4** ***Bare Geeshsha Ayyaanaan:*** Woy «Aan de'iyaa Geeshsha Ayaanaa» **1:17** Imb. 2:4

21 Ayaw gooppe, unttunttu S'oossaa erooppekka, aw bessiyaa bonchchuwaa immibeykkino; k'ay Aa galatikkino. Shin unttunttu allaalle kessennabaa k'ooppiino; k'ay unttunttu akeekena wozanay d'umeedda.
22 Unttunttu barentta aad'd'eedda eranchcha giino; shin unttunttu eeyaa.
23 Unttunttu hayk'k'enna S'oossaw goyinniyaawaa is's'iide, hayk'k'iyaa asaa med'etaa, kafatuwaa med'etaa, do'atuwaa med'etaanne tiraan gooshettiyaawanttu med'etaa med'etteeddawanttoo goyinneeddino.
24 Hewaa diraw, unttunttu ittuu ittuwaanna pokkobaa ootsana mala, S'oossay unttunttu wozanay amottiyaa tunabaa ootsanaadan unttuntta aggeedda.
25 Ayaw gooppe, unttunttu S'oossaa tumatetsaa wordduwaan laammeeddino; k'ay med'd'eedda S'oossaa aggiide, I med'eeddabaw goyinneeddinonne ootseeddino. S'oossay med'inaw galatetteeddawaa. Amen"i.
26 Hewaa diraw, S'oossay unttunttu pokkobaa amottana mala, unttuntta aggeedda; haray atto unttunttu mac'c'awanttu barenttoo bessiyaawaa aggiide, bessenawaa haneeddino.
27 Hawaadankka, attuma Asay k'ay barenttoo bessiyaawaadan mac'c'awanttunna gakettiyaawaa aggiide, ittuu ittuwaanna gakettanaw koyyeeddino; attuma Asay ittuu ittuwaanna pokkobaa ootsiide, barenttu ootseedda balaan barenttoo bessiyaa pirddaa akkeeddino.
28 Unttunttu S'oossaa eranaw dosennaan is's'eeddawaa keenaa S'oossay unttunttu bessenawaa ootsana mala, unttunttoo patsenna k'ofaa immeedda.
29 Unttunttun tunatetsay, iitatetsay, yoratetsaynne iita hanotay kumeedda; k'ay unttunttun k'anaatii, shemppuwaa wod'iyaa k'ofay, palumay, c'immussaynne iita k'ofay kumeedda; k'ay unttunttu sok'iyaawantta,
30 zigiriyaawantta, S'oossaa is's'iyaawantta, boriyaawantta, otorettiyaawantta, c'eek'ettiyaawantta, iitabaa ootsanaw koyyiyaawanttanne barenttu aawoonne aattiw azazettenawantta,
31 k'ofay baynnawantta, ammanuu baynnawantta, haranttoo k'arettennawanttanne maarennawantta.
32 Unttunttu hawanttu malaa ootsiyaawanttoo hayk'uu bessee giyaa S'oossaa higgiyaa eriidde, hawantta ootsiino; hewaa s'alalaa gidennaan, hawantta ootsiyaawanttakka ootsite giide minisiino.

2

S'oossaa Pirddaa

1 Hewaa diraw, neenoo haranttu bolla pirddiyaawoo, new gaasoyiyaabay baawa; ayaw gooppe, neeni haranttu bolla pirddaadde, he neeni unttunttu bolla pirddiyaawaa malaa ootsooppe, ne bolla pirddaasa.
2 Nuuni hawaa mala oosuwaa ootsiyaawanttu bolla S'oossay s'illo pirddaa pirddiyaawaa ereetto.
3 Neenoo, hawaa mala oosuwaa ootsiyaawanttu bolla pirddiyaawoo, k'ay he neeni pirddiyaawaa malaa ootsiyaawoo, neeni S'oossaa pirddaappe attiyaawaa malatii?
4 Woy S'oossaa wolk'k'aama keekatetsaa, genc'c'uwaanne danddayaa kad'ayishsha? S'oossay neena nagaraappe zaaranaw koyyiyaa diraw, I keeka gidiyaawaa neeni eraasa.
5 Shin hinttenttoo guzuma wozanaynne nagaraappe simmenna wozanay de'ee; hewaa diraw, S'oossaa hank'k'uunne s'illo pirdday k'onc'c'iyaa gallassi, neeni ne bolla hank'k'uwaa kasewaappe darissaasa.
6 S'oossay asaa ubbaw Aa oosuwaa malaa immanawaa.

1:23 Zar. 4:16-18 **2:6** Maz. 62:12; Lem. 24:12

7 Itti itti asatuu lo"obaa danddayan ootsiino; k'ay galataa, bonchchuwaanne
bayenna de'uwaa koyyiino; unttunttoo S'oossay med'inaa de'uwaa immana.
8 Shin haranttu iitabaa ootsanaw yaaretiinonne tumatetsaa is's'iino; S'oossay
unttunttu bolla bashshaanne hank'k'uwaa yeddana.
9 Iitabaa ootsiyaa Asay ubbay metootananne waayettana; hewe kasetiide, Ayihuda
asaa gakkana; hewaappe k'ay Ayihuda gidenna asaa gakkana.
10 Shin S'oossay lo"o oosuwaa ootsiyaa ubbatoo galataa, bonchchuwaanne
sarotetsaa immana. Kasetiide Ayihudatoo immana; hewaappe k'ay Ayihuda
gidennawanttoo immana.
11 Ayaw gooppe, S'oossaa Ayifiyaan Asay ubbay itti mala.
12 Muse higgii baynnaan nagaraa ootseedda ubbay higgii baynnaan d'ayana. Muse
higgii de'ishshin, nagaraa ootseedda ubbay higgiyan pirddettana.
13 Ayaw gooppe, S'oossaa sintsan higgiyaa naagiyaawanttu s'illiinoppe attin,
higgiyaa sisiyaawanttu s'illikkino.
14 Ayihuda gidenna asaw higgii baawa; shin barenttu tilla k'ofaan higgii
azaziyaawaa ootsiino; unttunttoo higgii d'ayooppekka, unttunttu barenttu huup'ew
higge.
15 Higgii azaziyaawe unttunttu wozanaa giddon s'aafetteeddawaa unttunttu
hanotay bessee; itti itti kaala unttunttu tilla k'ofay unttunttoo markkattiyaa
dirawunne k'ay itti itti kaala unttunttu k'ofay unttuntta mootiyaa diraw, woy k'ay
unttunttunna gaaddatiyaa diraw, hewe tuma gidiyaawaa erissee.
16 Taani tamaarisseedda mishiraachchuwaa k'aalaadan, asaa wozanaan
geemmeedda k'ofaa S'oossay Yesuusi Kiristtoosa baggana hawaadan pirddana.

Ayihudatuwaanne Muse Higgiyaa

17 Shin neeni neena Ayihuda gaasa; higgiyan zemppaade S'oossaan c'eek'ettaasa.
18 Neeni ootsana mala, S'oossay koyyiyaawe ayentto eraa; k'ay tuma gidiyaawaa
dooranaw higgiyaappe tamaaraadda.
19-20 Neeni k'ook'atuwaa kaaletsiyaawaa, k'ay d'umaan de'iyaawanttookka
poo'issiyaawaa, erennawantta erissiyaawaanne naanatuwaa tamaarissiyaawaa
gidiyaawaa eraad; higgiyaappe neeni kumentsaa eratetsaanne tumatetsaa
demmiyaawaa eraasa.
21 Yaatina, neeni haratuwaa tamaarissiyaawe neena ne huup'ew ayaw
tamaarissikkii? Neeni, «Wuu"oppa» yaagaade k'aalaa odaasa. Shin neeni ne huup'ew
wuu"ayiyye?
22 Neeni, «Woshummoppa» yaaga. Shin neeni ne huup'ew woshummay? Neeni
eek'aa sheneta. Shin eek'ay de'iyaa golliyaa bonk'k'ay?
23 S'oossaa higgii new de'iyaa diraw, neeni c'eek'ettaasa; shin he higgiyaa
mentsaade S'oossaa yeellayay?
24 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Ayihuda asatoo, hintte gaasuwaan Ayihuda
gidenna asatuwaa giddon S'oossaa suntsay bayee» yaagee.
25 Neeni higgew azazettooppe, ne k'as's'aray maaduwaanna de'ee; shin neeni
higgiyaa mentsooppe, neeni k'as's'aretteeddawe k'as's'arettibeennawaadan
paydettee.
26 Ayihuda gidenna Asay k'as's'arettennan higgii azaziyaawaa naagooppe, S'oossay
Aa k'as's'aretteeddawaadan paydennee?
27 Hinttenttu, Ayihuda asatuu, hinttenttoo s'aafetteedda higgii de'ooppekka k'ay
hintte k'as's'arettooppekka, higgiyaa hintte mentsiyaa diraw, Ayihuda gidenna Asay
bollaa k'as's'arettana d'ayooppekka, higgew azazettiide, hintte bolla pirddana.

2:11 Zar. 10:17 **2:24** Isa. 52:5

28 Ayaw gooppe, Ayihuda asaa malatiyaa ubbay tumu Ayihuda asaa gidenna; k'ay
Asay bare ashuwaa asatetsaa k'as's'aretteedda diraw, tumu Ayihuda asaa gidenna.
29 Shin tumu Ayihuda asaa giyaa uray garssa baggana Ayihuda asaa* gideeddawaa;
k'as's'arettiyaawaa S'oossaa Ayyaanan oosettiyaa wozanaa k'as's'araappe attin,
s'aafetteedda higgiyaanna gidenna; he uray bare galataa S'oossaappe akkiyaawaappe
attin, asaappe akkibeenna.

3

Ayihudatuu Ammanennaan Aggussaan Bayizzeeddino

1 Yaatina, Ayihuda asatuu ayaan Ayihuda gidenna asaappe aad'd'iinoo? Woy
k'as's'arettiyaawaan ay maaduu de'ii?
2 Hawe Ayihudatuwaa ubbabaan loytsi maaddee; ubbabaappe kase S'oossay bare
kiitaa hadaraa Ayihudatoo immeedda.
3 Yaatina unttunttuppe ittuu ittuu ammanettennawaa gidooppe, waanii? Hewaa
diraw, S'oossay ammanettena yaagiyaawe?
4 Hewaa gidenna; Asay ubbay worddanchchaa gidooppekka, S'oossay giyaawe
tuma gidanaw bessee. S'oossaa Mas'aafay, «Neeni haasayiyaa wode, neeni s'illo
gidiyaawaa erissanaw koshshee; neeni mootettiyaa wode, shatimmanaw bessee»
yaagee.
5 Shin nu bayizzuu S'oossaa s'illo oosuwaa erissintto, nuuni waaganee? Nu bolla
hank'k'uwaa ahiyaa S'oossay bayizzanchchee? Taani Asay giyaawaadan gay.
6 Hewe waayyii hanana. Ayaw gooppe, hewaadan gidooppe, S'oossay ha alamiyaa
bolla wooti pirddanee?
7 Shin ta wordduwaan S'oossaa tumatetsay Aa bonchchoo darooppe, yaatina,
hawaa gakkanaw ayaw ta bolla nagaranchchaadan pirddii?
8 Yaatina nuuni, «Lo"uu yaanaadan, ane iitabaa ootsoytte» ayaw gookkoo? Itti itti
Asay hawaa taana mootiidde boreeddino; unttunttu S'oossaappe bessiyaa pirddaa
akkana.

Asay Ubbay Nagaranchchaa

9 Hewaa diraw, nuuni waaganee? Nuuni Ayihudatuu, Ayihuda gidenna asaappe
dareettoo? Hewaa gidenna; ayaw gooppe, Ayihudatuukka Ayihuda gidenna
asatuukka ubbay ittippe nagaraappe garssan de'iyaawaa taani kase hinttenttoo
odaaddi.
10 S'oossaa Mas'aafay hawaadan yaagee;
«S'illo Asay ittuunne baawa.
11 Akeekiyaa asaykka baawa;
woy S'oossaa koyyiyaawekka baawa.
12 Asay ubbay ogiyaappe kare keseeddino;
ubbay mulekka maaddennawaa gideedda.
Lo"obaa ootsiyaa ooninne baawa;
haray atto ittuunne baawa.
13 Unttunttu doonay dooyaa de'iyaa duufuwaa mala.
Barenttu ins's'arssan worddoteeddino.
Unttunttu doonaappe asaa wod'iyaa shooshshaa
yishsha mala haasayay kesee.
14 Unttunttu doonaan shek'aynne c'amobay kumeedda.
15 Unttunttu suutsaa gussanaw,

---

* **2:29** Ayihuda guussay galatettiyaawaa gidiide suntsay Yihudaappe yeedda. **2:29** Zar. 30:6 **3:4** Maz. 51:4 **3:10** Maz. 14:1-3 **3:13** Maz. 5:9 **3:14** Maz. 10:7

darii elleelliino.
16 Bayzzuunne koletsay,
unttunttu beeddasaan hak'aninne d'ayenna.
17 Unttunttu sarotetsaa ogiyaakka erikkino.
18 K'ay S'oossaw yayyiyaabay,
unttunttu k'ofaan baawa»
yaagee.
19 Asaa ubbaa haasayaa diggana malanne kumentsaa sa'aa S'oossaa pirddaappe garssaw aatsana mala, higgiyaa giddon odetteedda ubbabay higgiyaappe garssan de'iyaa asaw haasayiyaawaa nuuni ereetto.
20 S'oossaa sintsan ooninne higgii azaziyaawaa ootsiyaawaan s'illenna; higgii itti Asay nagaraa ootseeddawaa eranaadan ootsee.

Asay S'illiyaawe Ammanuwaana

21 Shin S'oossay asaa s'illissiyaa ogii higgii baynnaan ha"i k'onc'c'eedda; higgiinne nabatuu he s'illotetsaabaa markkatteeddino.
22 S'oossay asaa Yesuusi Kiristtoosa ammaniyaawaan s'illissee; S'oossay hewaa Aa ammaniyaa ubbaw ootsee; ay shaakotetsaynne baawa.
23 Ayaw gooppe, Asay ubbay nagaraa ootseedda; S'oossaa bonchchuukka unttunttoo guus's'eedda.
24 Shin unttunttu S'oossay immiyaa Aa aad'd'o keekatetsaan, barentta woziyaa Kiristtoosi Yesuusa baggana c'oo s'illeeddino.
25 Yesuusa suutsaan Asay Aa ammaniide, bare nagaraw maarotetsaa demmanaw, S'oossay Aa immeedda; S'oossay hewaa bare s'illotetsaa bessanaw ootseedda; I beni wodiyaan asaa nagaraa danddayiide, kad'i bashi aggeedda; shin
26 ha wodiyaan bare s'illotetsaa bessanaw asaa nagaraa aggena; S'oossay hewaa ootsiyaawaan I bare huup'ew s'illo gidiyaawaanne Yesuusa ammaniyaa ubbaa s'illissiyaawaa bessee.
27 Yaatina, nuuni ayaw c'eek'ettanee? Ayinne baawa. Ayaa gaasuwaanee? Nuuni higgew eeno giyaawaanee? Gidenna; ammanuwaa higgiyaanappe attin.
28 Ayaw gooppe, Asay ammanuwaan s'illanaappe attin, higgii azaziyaawaa ootsiyaawaana gidenna yaagiide k'oppeetto.
29 Woy S'oossay Ayihudatuwaa s'alalaw S'oossee? Ayihuda gidenna asaw S'oossaa gidennee? Tuma, Ayihuda gidennawanttookka I k'ay S'oossaa.
30 Itti S'oossaa s'alalay de'ee; Ayihudatuwaa unttunttu ammanuwaan I s'illissana; k'ay Ayihuda gidennawanttakka unttunttu ammanuwaan s'illissana.
31 Yaatina, nuuni higgiyaa ammanuwaan gas'aa suganee? Gidenna; higgiyaa minisoytteppe attin.

4

Abraahaamo Ammanuwaan S'illeedda

1 Yaatina, nuuni nuw ashuwaan zare gidiyaa Abraahaamo ayaa demmeedda gaanee?
2 Ayaw gooppe, Abraahaamo oosuwaan s'illeeddawaa gidooppe, aw c'eek'ettiyaabay de'ee; shin S'oossaa sintsan c'eek'ettana danddayenna.
3 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay waagii? «Abraahaamo S'oossaa ammaneedda; S'oossay hewaa aw s'illotetsaan paydeedda» yaagee.
4 Ootsiyaa uray akkiyaa miishshaa barew bessina akkeeppe attin, aw c'oo imettiyaawaadan paydettenna.

3:15 Isa. 59:7-8 **3:18** Maz. 36:1 **3:20** Maz. 143:2; Gal. 2:16 **3:30** Zar. 6:4; Gal. 3:20 **4:3** Dom. 15:6; Gal. 3:6

5 Shin oosuwaa ootsennaan, nagaranchchaa s'illissiyaa S'oossaa ammaniyaa uraa,
S'oossay Aa ammanuwaan Aa s'illissee.
6 Hawaadankka, ay oosuunne baynnaan, S'oossay s'illuwaadan paydeedda asaa
nashechchiyaabaa Daawite haasayeedda wode geeddawe hawaa.
7 «S'oossay unttunttu bayizzuwaa
atto geeddawanttunne
unttunttu nagaraa kammeeddawanttu
anjjetteeddawantta.
8 Goday Aa nagaraa paydenna asay
anjjetteeddawaa»
yaagee.
9 Yaatina, ha Daawite haasayeedda anjjuu k'as's'aretteedda asaa s'alalaasseeyye?
Woy k'ay k'as's'arettibeenna asatuwaassee? Ayaw gooppe nuuni, «S'oossaa
Mas'aafay, ‹Abraahaamo S'oossaa ammaneedda; S'oossay hewaa aw s'illotetsaan
paydeedda› yaagee» goytte.
10 Yaatina, hawe awude haneeddee? Abraahaamo k'as's'aretti simmineyye? Woy
k'as's'arettanaappe kasennee? K'as's'arettanaappe kasennappe attin, k'as's'arettina
gidenna.
11 Guyyeppe I k'as's'aretteedda; S'oossay Aa ammanuwaa diraw, I
k'as's'arettanaappe kase Aa s'illo ootseeddawaa erissanaw, Aa k'as's'aray malla
gideedda. Hewekka k'ay k'as's'arettennan S'oossaa ammaniyaa ubbatuwaa S'oossay
s'illo ootsiide paydanaadan, unttunttoo Abraahaamo aawuwaa gidanaassa.
12 I k'as's'aretteeddawanttookka aawuwaa; gidooppekka, unttunttu
k'as's'aretteedda diraassa gidenna; shin nu aawuwaa Abraahaamo
k'as's'arettanaappe kase ammaniyaa ammanuwaa malaa kaalliyaawanttookka
aawuwaa.

S'oossay Immana Geeddabay Ammanuwaan Aketee

13 Abraahaamossinne Aa zeretsaw S'oossay, «Ha sa'aa taani hinttenttoo immana»
yaageeddawe, Abraahaamo S'oossaa ammaniide s'illeedda diraassappe attin, higgew
I azazetteedda diraassa gidenna.
14 Ayaw gooppe, higgew azazettiyaawanttu S'oossay immana geeddawaa
laattiyaawantta gidooppe, asaa ammanuu maaddennabaa gideedda; S'oossay
geeddawekka mela gideedda;
15 higgii S'oossaa boshaa ahee; shin higgii baynnasaan higgiyaa mentsiyaabay
baawa.
16-17 Hewaa diraw, higgiyaa naagiyaawanttu s'alalaw gidennaan, k'ay Abraahaamo
ammaneeddawaadan, ammaniyaa Abraahaame zeretsaa ubbaw S'oossay immana
geeddawe, woytaadan tumattanawe ammanuwaana. Abraahaamo nuw ubbaw
aawuwaa. S'oossaa Mas'aafay, «Taani neena c'ora kawutetsatoo aawo ootsaad»
giyaawaadan, hayk'k'eeddawanttoo de'uwaa immiyaa, bare azazuwaan baynnabaa
de'iyaabaadan ootsiide s'eesiyaa, I ammaneedda S'oossaa sintsan Abraahaamo nuw
ubbaw aawuwaa.
18 S'oossaa Mas'aafay Abraahaamoo, «Ne zeretsay hawaa keena gidana»
yaageeddawaadan, hawaa keena gidana giide, nashechchaan naaganaw
danddayenna wode, Abraahaamo ammaniidenne sintsappe demmana giide,
nashechchaan naagiide, c'ora zeretsaw aawuwaa gideedda.
19 He wode, Abraahaamo yelettoodeppe s'eetu laytsaa kumana haniyaa c'imaa;
shin bare daaburanchcha asatetsaanne Saara na'aa yelanaw danddayennawaa
k'oppeedda wode, I bare ammanuwaan daaburibeenna.

4:7 Maz. 32:1-2 **4:11** Dom. 17:10 **4:13** Dom. 17:4-6; 22:17-18; Gal. 3:29 **4:16-17** Dom. 17:5 **4:18** Dom. 15:5 **4:19** Dom. 17:17

20-21 S'oossaa I bonchchiidde, aw immana geedda S'oossay k'ay polanaw
danddayiyaawaa loytsi eriide bare ammanuwaan minneeddawaappe attin,
ammanennaan is's'iide, S'oossay immana geeddawaa sid'ibeenna.
22 Hewaa diraw, S'oossay k'ay Aa ammanuwaa s'illotetsaan paydeedda.
23 «Aw s'illotetsaan paydeedda» giyaa k'aalay Aa s'alalaw s'aafettibeenna.
24 He k'aalay nu Godaa Yesuusa hayk'uwaappe dentseedda S'oossaa ammaniyaa
nuwukka s'illotetsaan paydettana mala s'aafetteedda.
25 S'oossay Aa nu nagaraa diraw, hayk'oo aatsiide immina, I nuuna s'illissanaw
hayk'uwaappe denddeedda.

5

Ammanuwaan Beettiyaa Sarotetsaanne Sigatetsaa

1 Hewaa diraw, nuuni ammanuwaan S'illeeddawaan, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa
baggana nuw S'oossaanna sarotetsay de'ee;
2 k'ay I nuuna ha"i nuuni de'iyaa S'oossaa aad'd'o keekatetsaa giddo ammanuwaan
aheedda; yaatina, nuuni S'oossaa bonchchuwaa shaakkanaw nuw de'iyaa hidootaan
c'eek'etteetto.
3-4 Hewaa s'alalaa gidenna; nuuni nu waayiyankka nashetteetto; ayaw gooppe,
waayiyaappe danddayay, k'ay danddayaappe paac'iyaan minniyaawe, paac'iyaan
minotaappe hidootay yiyaawaa nuuni ereetto.
5 S'oossay nuw immeedda Geeshsha Ayaanaa baggana bare siik'uwaa nu
wozanaan gusseedda diraw, he nuuni demmanaw nashechchaan naagi utteeddawe
nuuna yeellayenna.
6 Ayaw gooppe, nuuni biro wolk'k'ay baynnawantta gidiide de'ishshin, S'oossay
dooreedda wodii gakkina, Kiristtoosi nagaranchchatuwaa diraw hayk'k'eedda.
7 S'illo uraa diraw, itti uray hayk'k'anawe daro metobaa; shin lo"o asaa diraw
hayk'k'anaw, «Eeno» giyaa uray ooni eri beettenaan aggena.
8 Shin nuuni biro nagaranchcha gidiide de'ishshin, Kiristtoosi nu diraw
hayk'k'eedda; hewe S'oossay nuuna ay keenaa siik'inttonne Aa siik'uwaa erissee.
9 Simmi nuuni ha"i Aa suutsaan s'illeeddawaa gidooppe, Aa baggana S'oossaa
hank'k'uwaappe attana.
10 Ayaw gooppe, nuuni S'oossaanna kase morkke; shin Aa Na'aa hayk'uwaan
aanana sigetteeddo. Hewaappe aatsiide, ha"i nuuni S'oossaanna sigetteeddawaappe
guyyiyaan, I pas'a gidiyaa diraw nuuna ashshana.
11 Shin hewaa s'alalaa gidenna; ha"i nuuna S'oossaanna sigetseedda nu Godaa
Yesuusi Kiristtoosa baggana nuuna S'oossaabay nashechchee.

Hayk'uu Addaaman Yiina, De'uu Kiristtoosan Yeedda

12 Hewaa diraw, nagaray ha sa'aa itti asaa baggana geleedda; he nagaray
barenanna hayk'uwaa aheedda; hewaa gaasuwaan, Asay ubbay Addaama baggana
nagaraa ootseedda diraw, hayk'uu asaa zariyaa ubbaa gakkeedda.
13 Higgii imettanaappe kase, ha alamiyaan nagaray de'ee; shin higgii baynna wode
nagaray paydettenna.
14 Shin Addaama wodiyaappe, Muse wodiyaa gakkanaw, hayk'uu asaa ubbaa
mooddeedda; haray atto Addaami S'oossaa higgew azazettenan is's'eeddawaadan,
nagaraa ootsibeennawanttakka hayk'uu mooddeedda.
Ayaw gooppe, Addaami yaanawoo leemisuwaa.
15 Shin S'oossaa imotay Addaama nagaraa keena gidenna diraw, unttunttu itti mala
gidikkino; itti bitaniyaa nagaraa diraw, c'ora Asay hayk'k'eeddawe tuma; shin

4:25 Isa. 53:4-5 **5:12** Dom. 3:6

S'oossaa aad'd'o keekatetsaynne Aa imotay itti asaa aad'd'o keekatetsaa baggana,
Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaa baggana c'ora asaw dareedda.
16 S'oossaa imotay nagaraa ootseedda bitaniyaa baggana yeeddawaa mala gidenna;
ayaw gooppe, Addaami itti nagaraa ootseeddawaappe guyyiyaan, S'oossay Aa
bayizzeeddawaadan pirddeedda; shin Asay daro nagaraa ootseeddawaappe
guyyiyaan S'oossay, «Hinttenttu bayizzibeykkita» giide, bare aad'd'o keekatetsaa
unttuntta bessee.
17 Ayaw gooppe, itti bitaniyaa nagaraa gaasuwaan, Aa nagaraa baggana, hayk'uu
kawuteeddawe tuma; shin itti uray, Yesuusi Kiristtoosi ootseeddabay ay keena daree;
S'oossaa daro aad'd'o keekatetsaanne s'illotetsaa imotaa akkiyaa ubbay Kiristtoosa
baggana s'ooniide de'ana.
18 Simmi itti uray nagaraa ootseedda gaasuwaan asaa ubbaa bolla
bayizzeeddawaadan pirdday yeedda. Hewaadankka itti uray s'illobaa ootseedda
gaasuwaan, S'oossay asaa ubbaa, «Bayzzibeykkita» giide unttunttoo de'uwaa
immeedda.
19 Ayaw gooppe, itti uray azazettenan is's'eedda gaasuwaan, daro Asay
nagaranchcha gideedda, hawaadankka k'ay ittuu eeno geeddawaan c'ora Asay
s'illana.
20 Nagaraa darissanaw, higgii yeedda; shin nagaray dariyaa wode S'oossaa aad'd'o
keekatetsay loytsi dareedda.
21 Nagaray hayk'uwaa wolk'k'aan kawuteeddawaadan, hawaadankka k'ay S'oossaa
aad'd'o keekatetsay s'illotetsaa wolk'k'aan kawutiide, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa
baggana, nuuna med'inaa de'oo kaaletsee.

6

Nagaraappe Shaakettiide Kiristtoosan De'ussaa

1 Yaatina, nuuni waaganee? S'oossaa aad'd'o keekatetsay daranaadan, nagaraan
minniide de'anee?
2 Gidenna; nuuni nagaraa ootsenna mala hayk'k'idiggeeddo. Yaatina, nuuni
hawaappe sintsaw wooti Aa giddon de'anee?
3 Woy nuuni ubbatuu Kiristtoosa Yesuusanna ittippe gidanaw, s'ammak'etteedda
wode, Aa hayk'uwaankka aanana ittippe gidanaw s'ammak'etteeddawaa erikkitee?
4 Hewaa diraw, Kiristtoosi bare Aawuwaa bonchcho wolk'k'aan hayk'uwaappe
denddowaadan, nuunikka ooratsa de'uwaa de'anaw, Aa hayk'uwaa aanana
shaakkanaw s'ink'k'ataani aanana ittippe moogetteeddo.
5 Ayaw gooppe, nuuni I hayk'k'eeddawaadan hayk'k'iide, aanana ittuwaa gidooppe,
hawaadankka, hayk'uwaappe I denddowaadan nuunikka denddiide, aanana ittuwaa
gidana.
6 Nuuni hawaappe sintsaw nagaraw ayile gidenna mala, k'ay nu nagaranchcha
asatetsaa wolk'k'ay d'ayana mala, nu ec'a asatetsaa Kiristtoosanna mask'k'aliyaa
bolla misimaariyan d'ishetti kak'etteeddawaa ereetto.
7 Ayaw gooppe, itti uray hayk'k'iyaa wode nagaraa wolk'k'ay Aa mooddenna; shin
8 nuuni Kiristtoosanna hayk'k'eeddawaa gidooppe, aanana k'ay de'anawaa
ammaneetto.
9 Ayaw gooppe, Kiristtoosi hayk'uwaappe denddeeddawaa, k'ay laa'entsuwaa I
hayk'k'ennawaanne hayk'uu sintsappe Aa mooddennawaa nuuni ereetto.
10 I itti kaallakka hayk'k'eedda; nagaraw Aa bolla wolk'k'ay baawa; shin I ha
de'iyaa de'uwaa S'oossaw de'ee.
11 Hawaadan k'ay hintte nagaraa ootsennaadan, hinttentta hayk'k'eeddawaadan
k'oppite; shin Godaa Kiristtoosa Yesuusa baggana S'oossaw hintte pas'a
de'iyaawaadan, hinttentta k'oppite.

12 Hewaa diraw, hintte hinttenttu asatetsaa amoo azazettana mala, nagaray
hayk'k'iyaa hintte asatetsaa mooddoppo.
13 K'ay hintte asatetsaappe itti saanne iita oosuwaa ootsanaw nagaraw immoppite;
shin hayk'uwaappe denddeedda asaadan hinttentta S'oossaw immite; k'ay hintte
kumentsaa asatetsaakka s'illo oosuwaa ootsanaw S'oossaw immite;
14 ayaw gooppe, nagaray hinttentta mooddanaw danddayenna; hintte S'oossaa
aad'd'o keekatetsaa garssanna de'iitappe attin, higgiyaappe garssanna de'ikkita.

S'illotetsaw Ayile Gidiyaawaa

15 Yaatina, waananee? S'oossaa aad'd'o keekatetsaa garssanna de'iinoppe attin,
higgiyaappe garssanna de'enna diraw, nagaraa ootsanee? Gidenna;
16 hintte hinttentta itti uraw azazettanaw, ayiliyaadan ootsiide immiyaa wode, he
hinttentta azaziyaawoo ayiletuwaa gidiyaawaa eriita; woy hintte hinttenttoo
hayk'uwaa ahiyaa nagaraw eeno giita; woy hintte hinttentta s'illo ootsiyaa azazoo
eeno giita.
17 Shin S'oossaw galatay gido; ayaw gooppe, nagaraw kase hintte ayile; shin
guyyeppe hintte akkeedda timirttiyaa giddon de'iyaa tumatetsaw hintte kumentsaa
wozanaappe azazetteeddita.
18 Hinttenttu nagaraa ayiletetsaappe kesiide, s'illotetsaw ayile gideeddita.
19 Hinttenttu med'etaan daaburanchcha gidiyaa diraw, taani oossikka geliyaa
haasayaa haasayay; hintte kase hintte kumentsaa asatetsaa naak'uwaa ootsanaw,
tunatetsawunne naak'oo ayile ootsiide immeeddita; ha"i hewaadankka hintte
kumentsaa asatetsaa geeshshabaa ootsanaw, s'illotetsaw ayile ootsiide immite.
20 Hinttenttu nagaraw ayiletiide de'iyaa wode, s'illotetsay hinttenttoo godaa
gidenna.
21 Hinttentta ha"i yeellayiyaa yewatuwaa he wode ootseeddawaappe ay maaduwaa
demmeedditee? Ayaw gooppe, he yewatuwaa wurssetsay hayk'uwaa.
22 Shin nagaraa ayiletetsaappe hintte kesiide, S'oossaw eeno geeddita; k'ay hintte
ootsiyaa ubbabaan hinttentta ubbakka aw aatsiide immeeddita. Hewe hinttenttoo
wore; hewaa wurssetsay med'inaa de'uwaa.
23 Ayaw gooppe, nagaraa gatii hayk'uwaa. Shin S'oossay nu Godaa Kiristtoosa
Yesuusa baggana immiyaa imotay med'inaa de'uwaa.

7

Muse Higgiyaa K'ashuwaappe Bilettiyaawaa

1 Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttu ubbay higgiyaa eriyaa diraw, taani
giyaawaa loytsi eriita; higgii itti Asay pas'a de'eedda wode s'alalaan Aa mooddee.
2 Ayaw gooppe, asinaa geleedda mishiratta izi asinay pas'a de'eedda keenan,
higgiyan aanana k'ashetta uttaaddu; shin izi asinay hayk'k'ooppe, aanana
c'aak'k'eedda higgii izo mooddenna.
3 Hewaa diraw, iza bare asinay pas'a de'ishshin, hara attumawaa gelooppe, Asay
izo, «Woshummewunno» gaana. Shin izi asinay hayk'k'ooppe, higgii izo mooddenna;
iza hara asinaa gelooppenne izo ooninne, «Woshummewunno» geena.
4 Taanaadan ammaniyaawanttoo, hewaadan hinttenttu k'ay Kiristtoosa
asatetsaappe itti bagga gidiyaa diraw, hinttenttu Aa bagganna hayk'k'eeddita. K'ay
nuuni S'oossaa maaddiyaa oosuwaa ootsana mala, hinttenttu S'oossay hayk'uwaappe
dentseedda Kiristtoosawantta.
5 Ayaw gooppe, nuuni nu asatetsay koyyeeddawaadan de'iyaa wode, higgii nuuni
nagaraa ootsanaadan, nuuna dentsetsee; nu asatetsaa giddon iita amuu de'iyaa
diraw, nuuni hayk'oo ayfiyaa ayfeeddo.

6 Shin ha"i nuuni nuuna k'achcheeddawoo hayk'k'eedda diraw, S'oossay nuuna
higgiyaa k'ashuwaappe billeedda. Hewaa diraw, nuuni Geeshsha Ayyaanay
giigisseedda ooratsa ogiyaan S'oossaw eeno gaanawaappe attin, s'aafetteedda higgii
nuw giigisseedda ec'a ogiyaan eeno gookko.

Higgiyaanne Nagaraa

7 Yaatina, nuuni waaganee? Higgii bare huup'ew nagaree? Hewaa gidenna; shin
higgii nagaray ayentto taana erisseedda. Ayaw gooppe, taani higgii, «Asaabaa
amottoppa» gibeennentto, asaabaa amottiyaawe ayentto erikke.
8 Shin nagaray taani ubbabaa amottana mala, azazuwaa baggana ta bolla ogiyaa
demmeedda; ayaw gooppe, higgii baawentto, nagaraw wolk'k'ay baawa.
9 Kase higgii baynna wode taani pas'a; shin azazuu yeedda wode nagaray de'oo
simmina,
10 taani k'ay hayk'k'aaddi; taana pas'a wotsanaw S'oossay k'oppeedda azazuu, taw
hayk'uwaa aheedda.
11 Ayaw gooppe, nagaray azazuwaa baggana taana c'immiyaa ogiyaa demmiide, he
azazuwaan taana wod'eedda.
12 Hewaa diraw, higgii geeshsha; azazuukka geeshsha, s'illanne lo"a.
13 Yaatina, lo"obay taw hayk'uwaa aheeddee? Hewaa gidenna; shin taw hewaa
nagaray aheedda; Asay nagaray ayentto shaakkiide erana mala, nagaray lo"obaa
baggana, taw hayk'uwaa aheedda. K'ay azazuu, «Ooninne nagaraa ootsanaw
bessena» yaagiyaa diraw, nagaray kasewaappe aad'd'i iiteedda.

Asaa De'uwaa Garssan De'iyaa Baas'iyaa

14 Nuuni higgii S'oossawaa gidiyaawaa ereetto; shin taani taana nagaraw zal"eedda
hayk'k'iyaa asaa;
15 taani ootsiyaawaa wozanaa aatsikke; ayaw gooppe, taani is's'iyaawaa ootsayppe
attin, taani ootsanaw dosiyaawaa ootsikke.
16 Taani is's'iyaawaa ootsiyaawaa gidooppe, higgii lo"a gidiyaawaa markkattay.
17 Hewaa gidooppe, he yewuwaa ta bolla de'iyaa nagaray ootsiyaawaappe attin,
ha"i taani ootsikke.
18 Taanan, hewenne ta asatetsaan lo"obay de'ennawaa taani eray; ayaw gooppe,
lo"obaa ootsiyaa amuu ta bolla de'ooppekka, taani he lo"obaa ootsanaw danddaykke.
19 Taani is's'iyaa iitabaa ootsayppe attin, taani dosiyaa lo"obaa ootsikke.
20 Shin taani is's'iyaawaa ootsiyaawaa gidooppe, hewaa ta bolla de'iyaa nagaray
ootsiyaawaappe attin, ha"i hewaa ootsiyaawe taana gidikke.
21 Simmi taani lo"obaa ootsanaw dosishshin, iitabaa ootsiyaawe taw higge
gidiyaawaa demmaad.
22 Ayaw gooppe, taani ta wozanaa giddon S'oossaa higgiyan nashettay;
23 shin ta bollaa giddon de'iyaa ta wozanaa k'ofaa higgiyaanna wad'ettiyaa dumma
higgiyaa be'ay. He higgii ta bollaa giddon de'iyaa nagaraa oosissiyaa higgiyan taana
k'ashissee.
24 Taani ayba nashechchi baynna asee! Taana hayk'oo afiyaa ha asatetsaappe
ashshanawe oonee?
25 Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana S'oossaw galatay gido.
Simmi taani ta wozanaa k'ofaan S'oossaa higgew eeno gay. Shin ta asatetsaan
taana nagaraa oosissiyaa higgew eeno gay.

8

Geeshsha Ayyaanay Koyyiyaawaadan De'ussaa

7:7 Kes. 20:17 **7:11** Dom. 3:13 **7:15** Gal. 5:17

1 Hewaa diraw, Kiristtoosa Yesuusanna de'iyaawanttu bollan pirdday ha"i baawa;
2 ayaw gooppe, Kiristtoosa Yesuusa baggana nuw de'uwaa immiyaa Geeshsha
Ayaanaa higgii taana* nagaraa higgiyaa ayiletetsaappenne hayk'uwaa higgiyaa
ayiletetsaappe kesseedda.
3 Asaa asatetsay daaburanchcha gidiyaa diraw, higgii ootsanaw
danddayibeennawaa S'oossay ootseedda; nagaranchchatuwaa asatetsaa mala
asatetsaana de'iyaa bare Na'aa, Asay ootseedda nagaraw yarshshuwaa gidanaw
S'oossay kiittiide, asaa asatetsaa giddon de'iyaa nagaraa pirddeedda.
4 Geeshsha Ayyaanay koyyiyaawaadan de'iyaawanttuppe attin, nu asatetsay
koyyiyaawaadan de'anawanttu bolla, nu bolla, higgiyaa s'illo azazuu polettana mala,
S'oossay hawaa ootseedda.
5 Barenttu asatetsay koyyiyaawaadan de'iyaawanttu barenttu asatetsaabaa
k'oppiino; shin Geeshsha Ayyaanay koyyiyaawaadan de'iyaawanttu Geeshsha
Ayaanaabaa k'ooppiino.
6 Asatetsaabaa k'ofussay hayk'uwaa ahee; shin Geeshsha Ayaanaabaa k'ofussay
de'uwaanne sarotetsaa ahee.
7 Asatetsaabaa k'ofussay S'oossaw is'o; ayaw gooppe, asatetsay S'oossaa higgew
eeno geena; k'ay eeno gaanawukka aw danddayettenna.
8 Barenttu asatetsaw eeno giyaawanttu S'oossaa nashechchanaw danddaykkino.
9 Shin S'oossaa Ayyaanay hinttenttun de'ooppe, Geeshsha Ayyaanay giyaawaadan
de'iitappe attin, hintte asatetsay koyyiyaawaadan de'ikkita. Shin ooninne Kiristtoosa
Ayyaanay baynnawaa gidooppe, he uray Kiristtoosawaa gidenna.
10 Shin Kiristtoosi hinttenttun de'ooppe, hintte asatetsay nagaraa gaasuwaan
hayk'k'eeddawaa; shin hintte ayyaanay s'illotetsaa gaasuwaan hinttenttun pas'a
de'ee.
11 Shin Yesuusa hayk'uwaappe dentseedda S'oossaa Ayyaanay hintte giddon
de'ooppe, hayk'uwaappe Kiristtoosa dentseedda S'oossay k'ay hinttenttun de'iyaa
bare Geeshsha Ayyaanaan, hayk'k'iyaa hintte asatetsawukka de'uwaa immana.
12 Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, nuuni ac'uwaana de'eetto; nu asatetsay
koyyiyaawaadan de'anaw nuw bessena.
13 Ayaw gooppe, hintte hintte asatetsay giyaawaadan de'ooppe, hintte hayk'k'ana;
shin hintte hintte nagaraa oosuwaa Geeshsha Ayyaanan wod'ooppe, pas'a de'ana.
14 S'oossaa Ayyaanay kaaletsiyaa ubbatuu S'oossaa naanaa.
15 Ayaw gooppe, nuuni nu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Abbaa! Ta Aabboo»
yaagiide s'eesiyaa, nuuna S'oossaa naanaa kessiyaa Geeshsha Ayaanaa S'oossaappe
akkeeddoppe attin, laa'entsuwaa yayyanaw ayile kessiyaa ayaanaa akkibeykko.
16 S'oossaa Ayyaanay bare huup'ew nu ayyaanaanna gidiide, nuuni S'oossaa
naanaa gidiyaawaa markkattee.
17 Nuuni Aa naanaa gidooppe, I bare asaw minjjeedda anjjuwaa laattana; k'ay
nuuni S'oossay Kiristtoosaw minjjeeddawaakka aanana laattana; nuuni Kiristtoosa
waayiyaa aanana shaakkooppe, Aa bonchchuwaakka aanana shaakkana.

S'oossaa Naanaw K'onc'c'anaw De'iyaa Bonchchuwaa

18 Ayaw gooppe, nuuni ha"i waayettiyaa waayiyaa nuw sintsappe k'onc'c'ana
bonchchuwaanna gatsanaw, ubbakka danddayettenna gaade taani k'oppay.
19 S'oossay med'd'eedda med'etaa ubbay S'oossaa naanay k'onc'c'anawaa loytsi
laamoti utteedda.

---

* **8:2** ***Taana:*** Itti itti Geeshsha K'aalaa biletsay, neena woy hinttentta yaagee; haray k'ay nuuna yaagee.

20 Ayaw gooppe, med'etaa ubbay maaduu baynnabaa gidanaadan, S'oossay Aa
bolla pirddeedda; sintsappe demmana giide nashechchaan naagi uttanaadan
ootseedda S'oossay koyyeedda diraw haneeddappe attin, med'etaa ubbay bare
huup'ew koyyeeddawaan gidenna.
21 Med'etaa ubbay bare huup'ew bashshaa ayiletetsaappe itti gallassi kesanawaa;
k'ay he med'etatuu S'oossaa naanay ayiletetsaappe keseedda bonchcho kessaa
shaakkana.
22 Ayaw gooppe, med'etaa ubbay ittippe hawaa gakkanaw, mac'c'a asaa yeluu
oyk'k'ina ooliyaawaadan, sakuwaan ooliyaawaa nuuni ereetto.
23 K'ay hewaa s'alalaa gidenna; nuuni, Geeshsha Ayaanaa S'oossaa bayira
imotaadan ootsiide akkeeddawanttu, nu huup'ew S'oossay nuuna bare naanaa
ootsanaadaninne nu kumentsaa asatetsaa wozanaadan naagiidde, nu giddon
ooleetto.
24 Ayaw gooppe, nuuni S'oossay immana geeddawaan atteeddo. Shin nuuni
S'oossay immana geeddawaa be'ooppe, yaatina, hewe nashechchaan naagiyaawaa
gidenna; ayaw gooppe, bare be'iyaawaa demmana giidde, nashechchaan naagiyaawe
oonee?
25 Shin nuuni be'ennawaa demmana giide, nashechchaan naagooppe, hewaa
danddayiide naageetto.
26 Hawaadan k'ay Geeshsha Ayyaanay nu daaburaa maaddanaw yee; ayaw gooppe,
nuuni S'oossaa wooti woossanaw bessintto erokko; shin Geeshsha Ayyaanay bare
huup'ew k'aalaan k'onc'c'issanaw danddayettenna ooliyaan nuw gaannatee.
27 K'ay asaa wozanaa biddiyaa S'oossay, Geeshsha Ayyaanay I koyyiyaawaadan,
S'oossaa naatoo gaannatiyaa diraw, Geeshsha Ayaanaa k'ofay ayentto eree.
28 S'oossay barena siik'iyaawanttoo, bare k'ofaadan s'eeseeddawanttoo, ubbaa
yewuwaa lo"otetsaw ootsiyaawaa nuuni ereetto.
29 S'oossay bare Na'ay c'ora ishatuwaa giddon bayira gidanaadan, I kase
ereeddawantta k'ay bare Na'aa malatanaadan, kasetiide k'ofaa k'achcheedda.
30 S'oossay kasetiide k'oppeeddawantta, unttuntta k'ay s'eeseedda; he
s'eeseeddawanttakka geeshsheedda; he geeshsheeddawanttakka k'ay bonchcheedda.

S'oossaa Siik'uwaa

31 Yaatina, nuuni hawaa ubbaa waaganee? S'oossay nu bagga gidooppe, nuuna
ooni ek'ettanawe?
32 I haray atto bare Na'aakka waayiyaappe guyye ashshibeenna; shin Aa nuw
ubbaw aatsiide immi aggeedda. I bare Na'aa immeeddawe k'ay nuw ubbabaa c'oo
immennee?
33 S'oossay dooreeddawantta oonee mootanawe? S'oossay bare huup'ew unttuntta
s'illisseedda.
34 Yaatina, unttunttu bolla pirddanaw danddayiyaawe oonee? Hewaa gooppe,
hayk'uwaappe denddiide, S'oossaappe ushechcha baggana utteedda, Kiristtoosi
Yesuusa; I k'ay nuw gaannatee.
35 Simmi nuuna Kiristtoosa siik'uwaappe shaakkanawe oonee? Waayyii woy metuu
woy yederssuu woy koshay woy kalluu woy yashshay woy olay nuuna shaakkanee?
36 S'oossaa Mas'aafay, «Nuuni ne diraw, ubbaa gallassi hayk'k'eetto; shukaw afiyaa
dorssaadan paydetteetto» yaagee.
37 Shin nuuni nuuna siik'eedda aan ha yewuwaa ubbaan nuuna
s'ooniyaawanttuppe aad'd'eetto.
38-39 Ayaw gooppe, hayk'uwaa gidina, de'uwaa, kiitanchchatuwaa gidina,
mooddiyaawantta, ha"i de'iyaawantta gidina, sintsappe yaanawaa,
wolk'k'aamatuwaa gidina, bolla saluwaa gidina, garssa sa'aa, ay med'etaa gidinakka,

8:36 Maz. 44:22

nu Godaa Kiristtoosa Yesuusan de'iyaa S'oossaa siik'uwaappe nuuna shaakkanaw danddayennawaa taani eraad.

9

S'oossay Kase Dooreedda Israa'eeliyaa Asaa

1 Taani tumuwaa haasayay; taani Kiristtoosassa; k'ay worddotikke. Geeshsha
Ayyaanay mooddiyaa ta tilla wozanay taani worddotennawaa taw markkattee.
2-3 Taw ashuwaan zare gidiyaa taanaadan ammaniyaawanttoo, ta wozanaan daro
k'aretaynne aggena k'ofay de'ee. Ayaw gooppe, taani ta huup'ew unttunttu diraw,
S'oossaa shek'aappe garssanna de'aarikkitaashsha! K'ay Kiristtoosappekka
shaakettaarikkitaashsha!
4 Unttunttu Israa'eeliyaa asatuwaa; S'oossay unttuntta bare naanaa ootsiide, bare
bonchchuwaa unttunttunna shaakkeedda. Unttunttunna k'aalaa geliide, higgiyaa
unttunttoo immeedda. Unttunttu S'oossaw bessiyaa ogiyaan goyinniino; k'ay S'oossay
immana geeddawaakka akkeeddino.
5 Unttunttu zeretsaan kase aawotuwaa zare; k'ay Kiristtoosikka ashuwaan
unttunttu zare. I, ubbaappe bolla gidiide mooddiyaa, med'inaw galatetteeddawe
S'oossaa. Amen"i.
6 Shin taani, «S'oossay immana geeddawe attana» yaagikke. Ayaw gooppe,
Israa'eeliyaa asaa ubbatuu S'oossay dooreeddawantta gidikkino.
7 K'ay Abraahaame zeretsatuu ubbatuu S'oossaa naanaa gidikkino. S'oossay
Abraahaamoo, «Ne zeretsay Yisaak'a baggana s'eesettanawaa» yaageedda.
8 Hewaa guussay unttunttu S'oossay immana geedda ogiyaan yeletteedda naanay
zariyaadan paydettana; shin asaa k'ofaadan yeletteeddawanttu S'oossaa naanaa
gidikkino guussaa.
9 Ayaw gooppe, S'oossay immana giide haasayeeddawe hawaa; «Taani ha
geetetteeddawaadan he wode yaana; Saarakka attuma na'aa yelana» yaageedda.
10 Hewaa s'alalaakka gidenna; Irbbik'a yeleedda mantte naanaa aawuu ittuwaa;
ikka nu aawuwaa Yisaak'a.
11-12 Shin itti na'aa dooreedda S'oossay bare huup'ew k'oppeeddawaa gidanaadan,
S'oossay Irbbik'iw, «Bayiray teefaw azazettana» yaageedda; I hewaa unttunttu
yelettanaappenne iitabaa woy lo"obaa ayinne ootsanaappe kasenna geedda. Hewaa
diraw, S'oossaa dooruu Aa s'eeseeddawaadanippe attin, unttunttu ootseeddawaanna
gidenna.
13 S'oossaa Mas'aafay, «Yaak'ooba siik'aaddi; shin Eesaa is's'aaddi» yaagee.
14 Yaatina, nuuni waaganee? S'oossay deshissiide pirddii? Hewaa gidenna.
15 Ayaw gooppe, Musew I,
«Taani maaranaw koyyiyaawantta maarana;
k'ay k'arettanaw koyyiyaawanttookka k'arettana»
yaageedda.
16 Simmi S'oossay asaa maariyaawe I maaranaw koyyiyaa diraassappe attin, Asay
koyyiyaa woy ootsiyaa diraassa gidenna.
17 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay Gibs'e kaatiyaw, «Taani ta wolk'k'aa neenan
bessanawunne ta suntsay alamiyaa ubbaan odettanaw, hewoo taani neena
kawutsaad» yaagee.
18 Simmi S'oossay maarana koyyiyaawaa maaree; k'ay wozanaa gorddana
koyyiyaawaa wozanaa gorddee.

S'oossaa Hank'k'uwaanne Maarotaa

9:4 Kes. 4:22 **9:7** Dom. 21:12 **9:9** Dom. 18:10 **9:11-12** Dom. 25:33 **9:15** Kes. 33:19 **9:17** Kes. 9:16

19 Simmi hintte taana, «Hewe tuma gidooppe, S'oossay asaa bayizzoo ayaw tooshii?
S'oossay geeddawaa is's'aaddi gaanawe oonee?» yaaganaw danddayiita.
20 Shin ta laggew, S'oossaw zaaranaw neeni oonee? Urk'k'aappe med'etteedda
miishshay guyye zaariide barena med'd'eeddawaa, «Taana hawaadan ayaw
med'd'aaddii?» giide oochchanaw danddayii?
21 Woy urk'k'aa med'd'iyaawe bare med'd'iyaa urk'k'aa bare koyyiyaawaadan
ootsanawunne itti mala urk'k'aappe ittuwaa bonchcho miishshaa ootsiide, k'ay
ittuwaa tooshetteedda oosuwaa ootsiyaa miishshaa ootsiide med'd'anaw aw maati
baawee?
22 S'oossay ootseeddawe hawaanna ittuwaa. I bare hank'k'uwaa bessanawunne
bare wolk'k'aa erissanaw koyyeedda; I bare hank'k'uwaan pirddanawantta,
bayizzanaw giigi utteeddawantta, daro genc'c'uwaan danddayeedda.
23 K'ay I maareeddawanttoo, bare bonchchuwaa akkanaw giigissi
wotseeddawanttoo I ay keenaa bonchchettinttonne bessanaw koyyeedda.
24 Nuuni I s'eeseeddawantta; shin Ayihuda asaa s'alalaappe gidennaan, Ayihuda
gidenna asaa giddoppekka s'eeseedda.
25 Hoose'a mas'aafan I giyaawe hawaa;
«Ta asaa gidennawantta,
‹Ta asaa› gaade s'eesana.
Taani siik'abeenna zariyaakka,
‹Ta siik'k'aatoo› gaade s'eesana.
26 ‹Hinttenttu ta asaa gidikkita› giyaawaa,
unttunttu siseedda he sa'aan,
unttunttu, ‹De'uwaa S'oossaa naanaa› geetettiide s'eesettanawantta»
yaagee.
27 Isiyaasi Israa'eeliyaa asaabaa yaagiide haasayeedda;
«Israa'eeliyaa Asay abbaa matan
de'iyaa shafiyaa keena gidooppekka,
unttunttuppe amareedawanttu s'alalay attana.
28 Ayaw gooppe,
Goday sa'aa bollan de'iyaa asaa ubbaa bolla,
ellekka pirddana»
yaageedda.
29 Isiyaasi kasetiide,
«Ubbaappe Wolk'k'aama Goday,
nuw amareedda zeretsaa ashshenentto,
nuuni, Sodoomaa katamaadaaninne,
Gamoora katamaadan haneeddoshshin»
yaagi haasayeedda.
30 Yaatina, nuuni waaganee? S'illotetsaa koyyibeenna Ayihuda gidenna Asay
ammanuwaan s'illeedda;
31 shin Israa'eeliyaa Asay barentta s'illissiyaa higgiyaa koyyeeddawanttu he
higgiyaa demmibeykkino.
32-33 Ayaw demmibeykkinoo? Unttunttu oosuwaanappe attin, ammanuwaan
s'illotetsaa koyyibeenna diraassa. Unttunttu S'oossaa Mas'aafay,
«Akeekite; taani S'iyoonen asaa d'ubbiyaa shuchchaa,
unttunttu ogiyaan zaallaa wotsana.
Shin aan ammaniyaa ooninne yeellatenna»
yaagiide s'aafettowaadan d'ubbiyaa shuchchaan d'ubetteeddino.

9:20 Isa. 29:16; 45:9 **9:25** Hos. 2:23 **9:26** Hos. 1:10 **9:27** Isa. 10:22-23 **9:29** Isa. 1:9 **9:32-33** Isa. 28:16

10

Israa'eeliyaa Asay S'oossaa Ogiyaa Kaallibeenna

1 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Israa'eeliyaa asaw ta kumentsaa
wozanaappe amottiyaawenne S'oossaa woossiyaawe unttunttu attanaassa;
2 ayaw gooppe, unttunttu S'oossaw ootsanaw loytsi koyyiyaawaa taani markkattay;
shin unttunttu S'oossaw ootsanaw loytsi koyyiyaa koshshay tumu eratetsaappe
gidenna.
3 Ayaw gooppe, S'oossay asaa s'illissiyaa ogiyaa unttunttu erennaan, barenttu
huup'e s'illotetsaa essanaw koyyeeddino; k'ay barenttu huup'ew S'oossay asaa
s'illissiyaa ogew eeno gibeykkino.
4 Ayaw gooppe, ammaneedda ubbay s'illanaadan, Kiristtoosi higgiyaa k'ofaa
poleedda.

Atotetsay Ubbaassa

5 Asay higgew azazettiide s'illiyaabaw Muse, «Higgii azaziyaawaa ootsiyaa ooninne
he higgiyan pas'a de'ana» yaagi s'aafeedda;
6 shin ammanuwaan s'illiyaabaw geetetteeddawe hawaa; «Ne wozanaan, ‹Ooni
saluwaa pude baanee?› gooppa. Hewe Kiristtoosa duge wotsanaassa;
7 woy ‹Duge sa'aa garssa wod'd'anawe oonee?› gooppa. Hewe Kiristtoosa
hayk'uwaappe dentsanaassa.
8 Shin I giyaawe hawaa; ‹S'oossaa k'aalay ne mataana; ne doonaaninne ne
wozanaan de'ee› geetetteedda» yaagee. Hewekka nuuni hinttenttoo odiyaa
ammanuwaa k'aalaa.
9 Neeni, «Yesuusi Godaa» gaade ne doonaan markkattooppe, k'ay S'oossay
hayk'uwaappe Aa dentseeddawaa ne wozanaan ammanooppe, neeni attana.
10 Ayaw gooppe, Asay bare wozanaan ammaniide s'illee; bare doonaankka
markkattiide attee.
11 S'oossaa Mas'aafay, «Aan ammaniyaa ooninne yeellatenna» yaagee.
12 Ayihuda asaanne Ayihuda gidenna asaa giddon dummatetsay baawa. Itti
S'oossay ubbaa Godaa; I barena s'eesiyaa ubbatoo daro keeka.
13 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Godaa suntsaa s'eesiyaa ooninne attana»
yaagee.
14 Yaatina, unttunttu Aa ammanibeennawantta gidooppe, wooti Aa s'eesanaw
danddayiinoo? K'ay k'aalaa sisibeennawanttu waan ammananaw danddayiinoo?
K'aalaa odiyaawe d'ayooppe, unttunttu waan sisanaw danddayiinoo?
15 K'ay k'aalaa odiyaawanttu kiitettennan aggooppe, oosuu wooti odettanaw
danddayii? Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Nashechchiyaa mishiraachchuwaa
odiyaawanttu yuussay wooti lo"ii!» yaagee.
16 Shin unttunttu ubbay wonggalaw azazettibeykkino; ayaw gooppe Isiyaasi, «Ta
Godaw, nuuni markkatteeddawaa ooni ammaneeddee?» yaageedda.
17 Simmi Asay k'aalaa sisiide ammanee; k'ay itti uray Kiristtoosa k'aalaa, odina
sisee.
18 Shin unttunttu k'aalaa sisibeennawe tumee gaade taani oochchay. Tuma
unttunttu siseeddino; S'oossaa Mas'aafay,
«Unttunttu haasayaa kooshshay
sa'aa ubbaan laaletteedda;
unttunttu k'aalaykka sa'aa gas'aa gakkeedda»
yaageedda.
19 Shin Israa'eeliyaa asatuu eribeykkinoyee gaade taani oochchay. Muse kase,

---

10:5 Wog. 18:5 **10:6** Zar. 30:12-14 **10:11** Isa. 28:16 **10:13** Iyu. 2:32 **10:15** Isa. 52:7 **10:16** Isa. 53:1 **10:18** Maz. 19:4

«Taani hinttentta asaa gidenna asatuwaan seelissana;
k'ay eeyaa asatuwaan taani hinttentta hank'k'etsissana»
yaageedda.
20 K'ay Isiyaasi daro s'aliide,
«Taana koyyibeennawanttoo beettaad;
taana oochchibeennawanttookka k'onc'c'aad»
yaagee.
21 Shin Israa'eelatuwaabaa I haasayiidde,
«Gallassaa ubbaa azazettenawanttoonne
tawaa is's'iyaawanttoo ta kushiyaa mic'c'aad»
yaagee.

11

S'oossay Israa'eeliyaa Asaa Wurssi Olibeenna

1 Yaatina, S'oossay bare asaa is's'eedde gaade oochchoo? Hewaa gidenna; ayaw gooppe, taani ta huup'ew Israa'eeliyaa asaa; Abraahaame zare; Biiniyaama yaraa.
2 S'oossay koyro dooreedda bare asatuwaa is's'enna; S'oossaa Mas'aafay, Eelaasa taarikiyaa giddon, Eelaasi Israa'eelatuwaa S'oossaa sintsan wooti mootintto, hintte eriita.
3 «Godaw, unttunttu he suntsan nabatuwaa wod'eeddino; ne yarshshiyaa saakka koleeddino. Yaatina, taani ta s'alalay ataad. K'ay unttunttu taanakka wod'anaw koyyiino» yaageedda.
4 S'oossay aw waagi zaareeddee? «Taani Eek'aa Ba'aalaw gulbbatibeenna laappu sha"a asaa taw ashshaad» yaageedda.
5 Hawaadankka k'ay ha wodiyaan, S'oossay bare aad'd'o keekatetsaan dooreedda amareeda asatuu de'iino.
6 Shin I bare aad'd'o keekatetsaan dooreeddappe attin, unttunttu oosuwaan unttuntta dooribeenna; hewe d'ayooppe, Aa aad'd'o keekatetsay tumu aad'd'o keekatetsaa gidenna.
7 Yaatina, ayee? Israa'eeliyaa asatuu barenttu koyyiyaawaa demmibeykkino; shin S'oossay dooreedda amareedawanttu demmeeddino. Yekkonttu wozanay minneedda.
8 Hawaadankka, S'oossaa Mas'aafay,
«S'oossay unttunttu barenttu ayfiyaan be'ennaadaaninne
barenttu haytsaan sisennaadan,
hawaa gakkanaw unttunttoo,
azalla ayaanaa immeedda»
yaageedda.
9 K'ay Daawite yaageedda;
«Unttunttu miyaa gaytay unttuntta p'iriyaadan oyk'k'o;
unttuntta guufantso; unttunttoo kushiyaa shiri c'iggo.
10 Unttunttu s'eellennaadan, unttunttu ayfii goozetto;
ubbaa wode barenttu metuwaan k'uunniide de'iino»
yaageedda.
11 Yaatina, Ayihudatuu d'ubetteedda wode, denddennaadan kunddeeddino? Hewaa gidenna; unttunttu nagaraa ootseedda diraw, atotetsay unttunttu Ayihuda gidenna asatuwaa k'anaatanaadan, Ayihuda gidenna asaw yeedda.
12 Shin Ayihudatuu nagaraa ootseedda diraw, alamew daro anjjuu yeedda; k'ay unttunttu kunddetsaykka Ayihuda gidenna asaw daro anjjuwaa aheedda. Yaatina, Ayihudatuu ubbay gujettiyaa wode, anjjuu woyssa keena daranddeeshsha!

10:19 Zar. 32:21 **10:20** Isa. 65:1 **10:21** Isa. 65:2 **11:3** 1 Kat. 19:10, 14 **11:4** 1 Kat. 19:18 **11:8** Zar. 29:4; Isa. 29:10 **11:9** Maz. 69:22-23

Ayihuda Gidenna Asay Attana Atotetsaa

13 Shin taani ha"i hinttenttoo, Ayihuda gidenna asaw haasayay; taani Ayihuda
gidenna asaw Yesuusi kiitteeddawaa gidiyaa diraw, ta oosuwaa bonchchana.
14 Taani ta zare gidiyaa asatuwaa k'anaatanchchatuwaa ootsooppe, ooni eri
unttunttuppe amareedawantta ashshenaan aggikke.
15 Ayaw gooppe, S'oossay unttuntta is's'eedda wode, ha alamii S'oossaanna
sigetteedda. Yaatina S'oossay unttuntta shiishshi akkiyaa wode, hayk'k'eeddawe
de'uwaa demmanaappe attin, ayee hananee?
16 Koyro ayfe bagga munak'ay anjjetteeddawaa gidooppe, muume munak'aykka
k'ay anjjetteeddawaa gidana; itti mitsaa s'ap'uu anjjetteeddawaa gidooppe, haytsay
ubbaykka k'ay anjjetteeddawaa gidana.
17 Shin woraan doleedda wogaraa mitsaa k'ankkaappe ittuwaa ittuwaa
kareeddasaan, neena woraan doleedda wogaraa mitsaa mallaa he wogaraanna gatsi
k'achcheeddo; neeni k'ay zayitii kesiyaa wogaraa mitsaa s'ap'uwaanna ittippe de'aa.
18 Simmi neeni he karetti wod'd'eedda k'ankkatuwaa bollan otorettanaw bessena;
shin neeni otorettiyaawaa gidooppekka, s'ap'uu neena tookkeeppe attin, neeni
s'ap'uwaa tookkennawaa akeeka.
19 Hewaa diraw neeni, «Ee; shin k'ankkatuu taani unttunttu sa'aan gelanaaddan
karetteeddino» yaagana.
20 Hewe tuma; unttunttu ammanibeenna diraw, karetteeddino; neeni ammaneedda
diraw, he sa'aan ek'k'aadda. Shin yayyappe attin, otoro k'ofaa k'oppoppa.
21 Ayaw gooppe, S'oossay med'etaa k'ankkaa malatiyaawanttoo, Ayihudatoo
k'arettibeennawaa gidooppe, new k'arettiyaawaa malatii?
22 Simmi S'oossaa keekatetsaanne s'alatetsaa be'a. Kunddeeddawanttoo I s'alaa;
shin neeni Aa keekatetsaani minnaade de'ooppe, I new keeka; hewe d'ayooppe,
neenikka k'ay k'ans's'ettana.
23 Ayihudatuukka k'ay ammanennaan is's'iyaawaa aggooppe, S'oossay kase
unttunttu de'iyaa saan zaariide wotsana; ayaw gooppe, I unttuntta zaariide
wotsanaw danddayee.
24 Ayaw gooppe, S'oossay hinttentta woraan de'iyaa koyro med'etaa wogaraa
mitsaappe k'ans's'iide, hinttenttu med'etaan woraan dolowanttudan gidennaan
gaden tokkeedda wogaraa mitsaanna gatsi oytseeddawaa gidooppe, yaatina, he
karetti wod'd'eedda koyro med'etaa k'ankkatuwaa zaaretsiide, unttuntta koyro
med'etaan doleedda barenttu wogaraa mitsaanna gatsi k'achchanaw, Aa ayee
s'oonanawe?

S'oossaa Maarotay Ubbaassa

25 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hintte eranaadan koyyiyaa tumu s'uuraa
yewuu de'ee; hewe hintte hinttentta hintterekka, nuuni aad'd'eedda eranchcha
yaagiide k'oppiyaawaa diggee; Israa'eeliyaa asaappe baggay sisennaan is's'eedda;
shin he sisennaan is's'iyaawe Ayihuda gidenna asaa kumentsaa payduu S'oossaakko
gakkanaw gam"ana.
26 Hawaadankka, Israa'eeliyaa Asay ubbay attana; S'oossaa Mas'aafay hawaadan
yaagee;
«Ashshiyaawe S'iyoone geetettiyaa katamaappe yiide,
nagaraa oosuwaa ubbaa Yaak'ooba zariyaappe diggana.
27 Taani unttunttu nagaraa atto yaagiyaa wode,
unttunttunna gelana k'aalaa c'aak'uu hawaa»
yaagee.

11:26 Isa. 59:20 **11:27** Erm. 31:33-34

28 Ayihuda gidenna asatoo, Ayihudatuu wonggalaa mishiraachchuwaa baggana
hintte diraw, S'oossaanna morkke; shin S'oossaa dooruwaa baggana aawotuwaa
diraw, unttunttu I siik'iyaawantta.
29 Ayaw gooppe, S'oossay bare immeeddawaa guyye akkena; k'ay bare
s'eeseeddawaa is's'aaddi geena.
30 Ayihuda gidennawanttoo, S'oossaw hintte kasenna azazettibeykkita; shin
Ayihudatuu azazettenan is's'eedda diraw, S'oossaa maarotetsaa ha"i hintte
akkeeddita.
31 Hawaadan, hintte akkeedda maarotetsaa diraw, Ayihudatuu k'ay S'oossaa
maarotetsaa ha"i akkanaadan, S'oossaw azazettenan is's'eeddino.
32 Ayaw gooppe, S'oossay asaa ubbaa maarana mala, Asay ubbay aw azazettenan
is's'iyaa hanotaan k'achcheedda.
33 S'oossaa duretetsay woyssa keena daree? Aa aad'd'o eratetsaynne Aa eratetsay
woyssa keena c'iimmee? Aa pirddaa odanawe oonee? I bare ootsiyaawaa ayaw
ootsintto, oonee akeekiyaawe?
34 Hewaa S'oossaa Mas'aafay, «Godaa wozanaa eriyaawe oonee? Aa zoranaw
danddayiyaawe oonee?
35 Woy bare kushiyaa zaarana mala, aw ittibaa immeeddawe de'ii?» yaagee.
36 Ayaw gooppe, ubbabaa I med'd'eedda; k'ay ubbabaykka Aa maataaninne
awunne de'ee; S'oossaw med'inaw bonchchuu gido. Amen"i.

12

S'oossaw Ootsanaadan Nuuni Waaniide De'anaw Bessii?

1 Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte hintte oonatetsaa S'oossaa
nashechchiyaa de'onne geeshsha yarshshuwaa ootsiide, S'oossaw shiishshanaadan,
taani hinttentta S'oossaa maarotetsaan woossay; S'oossaw hintte goyinnanaw
bessiyaa tumu ogii hewaa.
2 S'oossay hintte k'ofaa ubbaanna dummayiide, hinttentta laammooppe attin, ha
alamiyaa asaa malatoppite. He wode hintte, S'oossaa shenii, lo"obay, Aa
nashechchiyaabaynne k'ay polo gideeddabay ayentto eranita.
3 S'oossay taw immeedda aad'd'o keekatetsaan taani hinttenttoo oday. Hinttenttu
k'oppanaw bessiyaawaappe aatsiide, otoruwaan k'oppoppite; hewaa aggiide,
wozanaama asaadan k'oppite; S'oossay hinttenttoo huup'iyaan huup'iyaan
immeedda ammanuwaa keenan hintte bolla pirddite.
4 Nu itti bollaa giddon, c'ora bollaa k'ommotuu de'iino; he k'ommotuwaa
ubbawukka dumma dumma oosuu de'ee.
5 Hawaadan, nuuni c'ora asaa gidooppekka, Kiristtoosa baggana itti asaa. K'ay
nuuni itti asatetsaa k'ommotuwaadan, ittuu ittuwaanna oyk'etti utteeddo.
6 S'oossay nuw immeedda aad'd'o keekatetsaan dumma dumma imotay de'ee. Nu
imotay nabetetsaa gidooppe, nuw de'iyaa ammanuwaa keenaa odanaw bessee.
7 Haratuwaa maaddussaa gidooppe, he oosuwaan minnanaw bessee;
tamaarissussaa gidooppe, he tamaarissuwaan minnanaw bessee.
8 Hara asatuwaa minisussaa gidooppe, he oosuwaan minnanaw bessee. Bare
huup'ew de'iyaabaappe haratoo immiyaa ooninne wozanaappe immo. Maatay
de'iyaa uray minisi ootsanaw bessee; haratoo keekiyaa uray nashechchaan
keekanaw bessee.
9 Hinttenttu siik'uu asaa bessanaw siik'ettiyaawaa gidanaw bessena. Iitabaa is's'ite;
lo"obaa minisiide oyk'k'ite.

11:33 Isa. 55:8 **11:34** Isa. 40:13 **11:35** Yob. 41:11 **11:36** 1 K'or. 8:6

10 Ittuu ittuwaanna ishatuwaadan siik'ettite; ittuu ittuwaa bonchchiyaawan
nashettite.
11 Minniide ootsite; azalloppite; hintte kumentsaa wozanaappe Godaw ootsite.*
12 S'oossay hinttenttoo immana geeddawaan nashettite; waayiyaan genc'c'ite.
Ubbaa wode S'oossaa woossite;
13 S'oossaa asatuwaa koshshiyaaban maaddite; imatsaa mokkite.
14 Hinttentta yederssiyaawantta anjjite; unttuntta anjjiteppe attin, shek'k'oppite.
15 Nashettiyaawanttunna nashettite; yeekkiyaawanttunnakka yeekkite.
16 Asaa ubbaw itti mala k'ofaa k'oppite; ootsiyaaban ubbaan hinttentta toochchiide
de'iteppe† attin, otorettoppite; hinttentta hintterekka aad'd'o eranchcha giide
k'oppoppite.
17 Ooninne hinttenttoo iitabaa ootsooppe, he uraw iitabaa ootsi zaaroppite; asaa
ubbaw lo"obaa ootsanaw k'oppite.
18 Asaa ubbaanna sarotetsaan de'anaw, hintte baggana, hinttenttoo
danddayetteeddabaa ubbaa ootsite.
19 Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte hintte huup'ew asaw haluwaa kesoppite.
S'oossay haluwaa kesanaadan, Aa bolla olite. Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay,
«Goday, ‹Taani haluwaa kesana;
taani kushiyaa c'iggana› gee»
yaagee.
20 Shin S'oossaa Mas'aafay,
«Ne morkkii koshattooppe, miza.
Saamettooppe, ushsha.
Ayaw gooppe, neeni hewaa ootsiyaawaan,
Aa darissa yeellayaasa»
yaagee.
21 Iitabaa lo"obaan s'oonappe attin, iitabay neena s'oonoppo.

13

Gadiyaa Ayissiyaawanttoo Eeno Gaanaw Bessee

1 Asay ubbay gadiyaa ayissiyaawanttoo eeno gaanaw bessee; ayaw gooppe,
S'oossay geenaan de'ishshin, gadiyaa ayissiyaawe de'anaw danddayenna. Ha"i
de'iyaa ayissiyaawanttukka S'oossay wotseeddawantta.
2 Hewaa diraw, ha"i de'iyaa ayissiyaawantta is's'iyaa ooninne S'oossaa azazuwaa
is's'ee; bare bolla pirddaa ahee.
3 Ayaw gooppe, ayissiyaawanttu iitabaa ootsiyaawantta yashshanawaappe attin,
lo"obaa ootsiyaawantta yashshikkino. Ayissiyaawoo yayyenaan agganaw koyyay?
Yaatooppe lo"obaa ootsa; I neena galatana.
4 Ayaw gooppe, I new lo"obaa ootsanaw, S'oossaw k'ooma. Shin neeni iitabaa
ootsooppe, iitabaa ootseeddawaa I seeriyaa diraw, aw yayya; I S'oossaa k'oomaa.
K'ay iitabaa ootsiyaawanttu bolla S'oossaa hank'k'uwaa I ahee.
5 Hewaa diraw, gadiyaa ayissiyaawanttoo eeno giyaawe S'oossaa muraa s'alalaassa
gidennaan, hinttenttu wozanaa k'ofaa dirawukka eeno gaanaw bessee.
6 Ayaw gooppe, gadiyaa ayissiyaawanttu barenttu oosuwaa ootsiyaa wode,
S'oossaw ootsiyaa diraw, hintte k'aras'aa k'ans's'iyaawe hewaassa.

---

* **12:11** ***Kumentsaa wozanaappe Godaw ootsite:*** Geeshsha Ayyaanaan kaalesettiide kiitettiyaawantta gidite.
† **12:16** ***Hinttentta toochchiide de'ite:*** Ashikke gidite guussaa. **12:16** Lem. 3:7 **12:19** Zar. 32:35 **12:20** Lem. 25:21-22

7 Ubbaa asawukka bessiyaawaa immite. Giiraa giiranaw bessiyaawoo giirite;
k'aras'aa k'ans's'anaw bessiyaawoo k'ans's'ite; yayyanaw bessiyaawoo yayyite;
bonchchuu bessiyaawaa bonchchite.

Ittuu Ittuwaanna Siik'ettite

8 Hinttenttu ittuu ittuwaanna siik'ettanaappe attin, hara ac'uu O bollaninne
de'oppo. Ayaw gooppe, haraa siik'iyaa ooninne higgii giyaawaa poleedda.
9 «Woshummoppa; wod'oppa; wuu"oppa; asaabaa amottoppa» giyaa azazatuunne
hara azazatuu ubbatuu, «Ne shooruwaa ne huup'iyaadan siik'a» giyaa azazuwaan
kumiino.
10 Bare shooruwaa siik'iyaa ooninne aw iitabaa ootsenna; hewaa diraw, shooruwaa
siik'iyaawe higgiyaa ubbaw eeno giyaawaa.
11 Gem"ishuwaappe hintte beegottiyaa saatii ha"i gakkeedda diraw, ha wodiyaa
akeekite. Ayaw gooppe, nuuni koyro ammaneedda wodiyaappe, nuuni attiyaa wodii
ha"i nuukko matatteedda.
12 K'ammay aad'd'anaw hanee; gallassay matatteedda. Simmi nuuni d'umaa
oosuwaa aggiide, poo'uwaan olettanaw, olaa miishshaa mayyoytte;
13 gallassi poo'uwaan de'iyaa asaadan, ane maara de'oytte. Yetsaaninne
matsuwaan gidoppo; woshummussaaninne woshummanaw kajjeelussaana gidoppo;
palumaaninne k'anaatiyaan gidoppo.
14 Shin Godaa Yesuusi Kiristtoosa, olaa miishshaa Aa mayyite; hintte nagaranchcha
asatetsay bare wozanaa amuwaa polanaadan, aw k'oppoppite.

14

Asaa Bolla Pirddennaan Aggussaa

1 Ammanuwaan azalliyaa uraa shiishshi akkite. Shin I bare huup'ew
k'oppiyaabaan aanana palumettoppite.
2 Itti uraa ammanuu I ayaa miinanne diggenna. Shin ammanuwaan azalliyaa uray
gaden mokkeeddabaa s'alalaa mee.
3 Ubbabaa miyaa uray ubbabaa meenna uraa kad'oppo; ubbabaa meenna uraykka
ubbabaa miyaa uraa bolla pirddoppo. Ayaw gooppe, S'oossay Aa shiishshi akkeedda.
4 Hara asaa k'oomaa bolla pirddiyaawe neeni oonee? I kunddina woy denddina
bare Godaassa; shin Goday Aa dentsanaw danddayiyaa diraw, I ek'k'ana.
5 Itti uray, «Hik'k'a gallassay hara gallassatuwaappe aad'd'ee» yaagiide k'oppiyaa
wode, haray, «Ubbaa gallassatuukka itti mala» giide k'oppee. Asay ubbay huup'iyaan
huup'iyaan hewaadan ayaw k'oppintto akeeko.
6 Itti gallassaa hara gallassatuwaappe aatsiide bonchchiyaa uray Godaa bonchchoo
bonchchee; k'umaa miyaa uraykka Godaa bonchchoo mee. Ayaw gooppe, I he
k'umaa diraw, S'oossaa galatee. K'umaa meennawekka Godaa bonchchoo meennaan
aggeedda; k'ay S'oossaa galatee.
7 Ayaw gooppe, nuuppe ooninne bare huup'e s'alalaw de'enna; k'ay ooninne bare
huup'e s'alalaw hayk'k'enna.
8 Nuuni pas'a de'ooppe, Godaw de'eetto; k'ay hayk'k'ooppekka, Godaw hayk'k'eetto.
Simmi nuuni pas'a de'ooppe woy hayk'k'ooppekka Godaassa.
9 Hewaa diraw, Kiristtoosi pas'a de'iyaawanttoonne hayk'k'eeddawanttoo Godaa
gidanaw hayk'k'iide, hayk'uwaappe denddeedda.
10 Yaatina, neeni ne ishaa bolla ayaw pirdday? Woy neeni ne ishaa ayaw kad'ay?
Nuuni ubbaykka S'oossaa pirddaa oydiyaa sintsan ek'k'ana.
11 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay,
« ‹Taani Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay;

13:9 Kes. 20:13-15, 17; Zar. 5:17-19, 21; Wog. 19:18

asay ubbay ta sintsan gulbbatana.
K'ay taani S'oossaa gidiyaawaa,
asay ubbay markkattana› yaagay»
yaagee.
12 Simmi nuuni huup'iyaan huup'iyaan nubaa S'oossaw odana.

Nagaraa Oosoo Gaasuwaa Gidoppa

13 Hewaa diraw, nuuni ittuu ittuwaa bolla pirddiyaawaa hawaappe sintsaw ane aggoytte. Shin ubbaappe aatsiide, hintte ishaa d'ubbiyaabaa woy nagaraan oliyaabaa ootsennaadan k'ofaa k'achchite.
14 Taani Godaa Yesuusi Kiristtoosanna de'iyaawaan, bare huup'ew tuna gidiyaabay baynnawaa eraynne akeekay. Shin itti uray ittibaa tuna giide k'oppooppe, hewe aw tuna gidee.
15 Neeni miyaabaa diraw, ne ishaa k'ohooppe, simmi neeni siik'uwaan de'akka. Kiristtoosi Aa diraw hayk'k'eedda asaa ne miyaa k'umaan bayizzoppa.
16 Simmi neeni lo"obaa giyaawaa Asay kad'oppo.
17 Ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay Geeshsha Ayyaanay immiyaa s'illotetsaa, sarotetsaanne nashechchaa gidiyaawaappe attin, muussaanne ushshaa gidenna.
18 Ayaw gooppe, Kiristtoosaw hawaadan ootsiyaa uray ooninne S'oossaa nashechchee; asaykka Aa galatee.
19 Yaatooppe, ane nuuni sarotetsaa ahiyaabaanne nuuna ittuwaa ittuwaanna minisiyaabaa ubbaa koyyeetto.
20 S'oossaa oosuwaa k'umaa diraw bayizzoppa. K'umay ubbay geeshsha; shin hara uraa nagaraan yeggiyaawaa muussay iita.
21 Hewoo ashuwaa meennaan woy ushshaa ushennaan aggiyaawe woy ne ishaa d'ubbiyaabaa ayaanne ootsennaan aggiyaawe lo"a.
22 Ha yewuwaan ne ammanuwaa neeppenne S'oossaappe gidduwaan naaga. Itti uray lo"a giide I ammanetteedawaa ootsiyaa wode, «Taani lo"uwaa ootsaad» giide bare wozanaan ammanettooppe, he uray tumu anjjetteeddawaa.
23 Shin I he miyaabaan sid'ooppe, Aa muussay ammanuwaana gidenna diraw, S'oossay Aa bolla pirddee; k'ay ammanuu baynnaan ootseeddawe ayayneekka nagaraa.

15

Asaa Nashechchanaw Bessiyaa Ogiyaa

1 Nuuni ammanuwaan minneeddawanttu daaburanchchatuwaa tookuwaa tookkanaw bessee; nuuni nu s'alalaa nashechchanaw bessena.
2 Nuuni huup'iyaan huup'iyaan nu ishaa maaddanaw, ammanuwaan Aa minisanawunne nashechchanaw bessee.
3 Ayaw gooppe, haray atto Kiristtoosikka barena nashechchibeenna. Shin S'oossaa Mas'aafay, «Neena boreeddawanttu boreedda borii ta bolla wod'd'eedda» geeddawaadan haneedda.
4 S'oossaa Mas'aafay nuw immiyaa genc'c'aaninne minotaan nuuni demmana giide nashechchaan naagi utteeddawe de'ana mala, S'oossaa Mas'aafan s'aafetteedda ubbabay nuuna tamaarissanaw s'aafetteedda.
5-6 Hinttenttu ubbay itti wozana gidiide, itti k'aalaan S'oossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, bonchchana mala, genc'c'uwaanne minotetsaa immiyaa S'oossay, hinttenttoo Kiristtoosi Yesuusi ootseeddawaadan, ittuu ittuwaanna ittippe de'iyaa itti k'ofaa immo.

14:11 Isa. 45:23 **15:3** Maz. 69:9

P'awuloosa Oosuwaanne Ammanenna Asaw
Gakkeedda Mishiraachchuwaa K'aalaa

7 Hewaa diraw, Kiristtoosi hinttentta mokkeeddawaadan, S'oossaa bonchchoo ittuu
ittuwaa mokkite.
8-9 Ayaw gooppe, S'oossay ammanetteedawaa gidiyaawaa erissanaw, S'oossay
aawaatoo immana geeddawaa tumayanawunne Ayihuda gidenna Asay S'oossaa Aa
maarotetsaa diraw bonchchanaw Kiristtoosi Ayihudatoo k'ooma gideeddawaa
hinttenttoo oday. Hewaa S'oossaa Mas'aafay,
«Hewaa diraw, taani neena,
Ayihuda gidenna asaa giddon galatana;
ne suntsaakka sabbana»
yaagee.
10 K'aykka,
«Ayihuda gidenna asatoo,
S'oossaa asatuwaana nashettite»
yaagee.
11 K'aykka gujjiide,
«Hinttenttoo, Ayihuda gidenna asatoo ubbatoo,
Godaa galatite; asaw ubbaw, Aa galatite»
yaagee.
12 K'aykka Isiyaasi,
«Issey zeretsay yiide,
Ayihuda gidenna asaa mooddanaw denddana.
K'ay unttunttu Aa baggana demmana giide,
nashechchaan naagana»
yaagee.
13 Hinttenttu akkana giide nashechchaan naagiyaawe Geeshsha Ayaanaa
wolk'k'aan dic'c'anaadan, hinttenttoo immana geedda S'oossay, hintte Aa ammaniyaa
diraw, hinttenttoo nashechchaanne sarotetsaa kuntsiide immo.

P'awuloosi S'aliide S'aafeedda Gaasuwaa

14 Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttun lo"otetsaynne eratetsay ubbay
kumeeddawaanne k'ay ittuu ittuwaa zoranaw danddayiyaawaa taani ta huup'ew
eraad.
15-16 Shin taani hinttentta ittibaa ittibaa gujja k'ofissanaw, ha dabddaabbiyaa
giddon ayinne yayyenaan hinttenttoo s'aafaad. Taani Kiristtoosa Yesuusa k'ooma
gidaade, Ayihuda gidenna asaw ootsanaadan, S'oossay taw aad'd'o keekatetsaa
immeedda diraw, taani ayinne yayabeykke; Ayihuda gidenna Asay Geeshsha Ayaanaa
baggana S'oossaw geeshsha gidiide, Aa nashechchiyaa yarshshuwaa gidanaadan,
S'oossaa wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaawaan geeshshatetsaan ootsay.
17 Hewaa diraw, taani Kiristtoosa Yesuusan gidaade S'oossaw ootsiyaaban
c'eek'ettanaw danddayay.
18-19 Ayihuda gidenna Asay S'oossaw azazettanaadan, Kiristtoosi ta baggana
k'aalaan, oosuwaan, mallaan, malaataa wolk'k'aaninne Geeshsha Ayaanaa
wolk'k'aan ootseeddawaa s'alalaa taani odanaappe attin, harabaa odanaw s'alikke.
Hewaa diraw, Yerusaalameppe doommaade, Iliwaarik'oona geetettiyaa gadiyaa
gakkanaw yuuyyaade, Kiristtoosa wonggalaa mishiraachchuwaa wurssa odaaddi.
20 Hawaadankka, taani hara Asay doommeeddawaa bollan doommennaadan,
Kiristtoosa suntsay s'eesettibeennasan wonggalaa mishiraachchuwaa odanaw
amottaad.
21 Shin S'oossaa Mas'aafay,

15:8-9 2 Sam. 22:50; Maz. 18:49 **15:10** Zar. 32:43 **15:11** Maz. 117:1 **15:12** Isa. 11:10

«Aabay hawaa gakkanaw odettibeennawanttu Aa be'anawantta;
k'ay aabaa sisibeennawanttu akeekanawantta»
yaagee.

P'awuloosi Roome Baanaw K'oppeedda

22 Hewaa diraw, taani c'ora wode hinttenttukko yaanaw koyyay; shin yaanaw
danddayabeykke.
23 Shin taani ha"i ha heeraan ta oosuwaa wursseedda dirawunne c'ora laytsaappe
doommaade hinttentta baade be'anaw laamoteedda diraw
24 ha"ikka hinttenttukko baana gaade k'oppay; taani Isippeene geetettiyaa gadiyaa
baadde hinttentta be'anaw koyyay; k'ay amareeda wodiyaa hinttentta be'aade
nashettowaappe guyyiyaan, Isippeene biishshin, hintte taana maaddana mala
koyyay.
25 Shin ha"i taani S'oossaa asatuwaa maaddanaw, Yerusaalamebay.
26 Ayaw gooppe, Mak'idooniyaanne Akaayiyaa geetettiyaa gadiyaan de'iyaa woosa
golle asatuu Yerusaalamen de'iyaa hiyyeesatoo miishshaa immanaw koyyeeddino.
27 Unttunttu barenttu huup'ew hawaa ootsanaw k'ofaa k'achcheeddino. Unttunttu
he hiyyeesatuwaa maaddanawe unttunttoo ac'uu de'ee; ayaw gooppe, Ayihudatuu
barenttu ayaanaa anjjuwaa Ayihuda gidenna asatuwaana shaakkeeddawaa
gidooppe, Ayihuda gidenna asatuukka k'ay barenttoo de'eeddabaan Ayihudatuwaa
maaddanaw bessee.
28 Hewaa diraw, taani ha oosuwaa wursseeddawaappe guyyiyaaninne unttunttoo
shiik'eedda miishshaa ubbaa immeeddawaappe guyyiyaan, Isippeene baadde hintte
mataanna aad'd'ana.
29 Taani hinttenttukko biyaa wode, Kiristtoosa anjjuu taanan kumina baanawaa
eray.
30 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taw S'oossaa hintte woossiidde, woosan hintte
taananna minnanaadan, Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggannanne Geeshsha
Ayyaanay immiyaa siik'otetsan taani hinttentta woossay.
31 Taani Yihudaan de'iyaa ammanennawanttuppe attanaadaaninne k'ay taani
Yerusaalamen ootsiyaa oosuu yaan de'iyaa S'oossaa asatuwaa nashechchiyaawaa
gidanaadan, S'oossaa woossite.
32 K'ay S'oossay gooppe, taani hinttenttukko nashechchaan baade, hintte matan
shemppana.
33 Sarotetsaa S'oossay hinttenttunna ubbaanna gido. Amen"i.

16

Sarotaa

1 Kinkkiriyaa geetettiyaa katamaan de'iyaa ammaniyaa asaana ootsiyaa nu
michchata Peeba lo"o mac'c'a asaa gidiyaawaa taani hinttentta erissay.
2 Hinttenttu izo geeshshatuu Godaa suntsan mokkiyaawaadan mokkite; k'ay iza
hinttenttuppe koyyiyaawe ayaa gidooppekka, izo maaddite; ayaw gooppe, iza bare
huup'ew c'ora asaa maaddaw; k'ay taana ta huup'ewukka darissa maaddaw.
3 Kiristtoosa Yesuusa oosuwaa taananna ittippe ootsiyaa P'irisk'k'illiwunne izi
asinaa Ak'iilassi ta sarotowaa odite.
4 Unttunttu ta shemppuwaa diraw, barenttu shemppuwaa aatsi immeeddino.
Unttuntta ta s'alalaa gidennaan, Ayihuda gidenna asaa ammaniyaa Asay ubbaykka
galatee.
5 K'ay unttunttu golliyaa ammaniyaa Asay shiik'iyaasaa ootsiide gakettiyaa asaa
ubbaa saro giite. Iisiyaa gadiyaan Kiristtoosa koyro ammaneedda ta siik'iyaa
Eppanetoosaw, ta sarotowaa odite.

15:21 Isa. 52:15

6 Hinttenttoo loytsa daabureedda Mayraamo sarotite.
7 Taananna k'asho gollen de'eedda ta dabbo gideedda Ayihudatuwaa,
Anddironik'oosanne Yuuniyaasa sarotite. Yesuusi kiitteeddawanttu giddon unttunttu
loytsi eretteeddawantta. K'ay unttunttu Kiristtoosa taappe kasenna ammaneeddino.
8 Godaanna ittippetetsaan de'iyaa ta siik'o laggiyaa Amppiliyaatoosaw ta
sarotowaa odite.
9 Kiristtoosa oosuwaa nuunanna ittippe ootsiyaa Urbbaanoosanne taani siik'iyaa
Iss's'aakusa sarotite.
10 Kiristtoosanna I de'iyaawe erettina paac'iyaa s'ooneedda Ap'eliisaw ta sarotowaa
odite; Ariss's'obiloosa soy asawukka ta sarotowaa odite.
11 Ta dabbo gideedda Ayihudawiyaa Heeroodiyoonanne Kiristtoosa ammaniyaa
Narssiisesa soy asaa sarotite.
12 Godaa oosuwaan daaburiyaa Tirufaynanne Tirufooso geetettiyaa mac'c'awantta
sarotite; k'ay Godaw daro daaburaade ootsiyaa siik'iyaa Perssiiso sarotite.
13 Godaa oosuwaan loytsi eretteedda Rufoosayewunne taana bare na'aadan
maaddeedda Aa daayiw ta sarotowaa odite.
14 Ta sarotowaa Asinkkiriitoosaw, Pileegoonaw, Hermeesaw, Patirobaasawunne
unttunttunna de'iyaa ammaniyaa ishatuwaa ubbaw odite.
15 Pileegoona, Yuulo, Neeriyaa, Aa michchato, Olumppoosanne unttunttunna
de'iyaa S'oossaa asatuwaa ubbaa sarotite.
16 Geeshsha asaw bessiyaa yeretaa yerettiidde, ittuu ittuwaa sarotite; Kiristtoosan
ammaniyaawanttu ubbatuu hinttentta saro yaageeddino.

Wurssetsaa Zoriyaa

17 Taanaadan ammaniyaawanttoo, asaa giddon shaakotetsaa med'd'iyaawantta,
asaa ammanoo d'ubo gidiyaawanttanne hintte tamaareedda timirttiyaanna
gakettennawaa tamaarissiyaawantta akeekanaadan, taani hinttentta woossay.
Unttunttukko shiik'oppite.
18 Ayaw gooppe, hewaa malabaa ootsiyaawanttu barenttu uloo ootsiinoppe attin,
nu Godaa Yesuusi Kiristtoosaw ootsikkino; barenttu labiyaa haasayaaninne
k'id'iyaan iitabaa k'oppenna asaa wozanaa baletsiino.
19 Wonggalaw hintte azazetteeddawaa Asay ubbay siseedda. Hewaa diraw, taani
hinttebaan nashettay; shin lo"otetsaw hintte aad'd'eedda eranchcha
gidanaadaaninne k'ay iitabaw ashikke gidanaadan koyyay.
20 Sarotetsaa S'oossay Sees'aanaa hintte gediyaappe garssanna haakkenna mata
wode gaac'c'ana.

Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna gido.

21 Taananna ootsiyaa S'imootoose hinttentta saro yaagee; k'ay hawaadankka, ta
dabbattuu Luuk'iyoosi, Yaasooninne Sosiip'aas'iroosi hinttentta saro yaagiino.
22 Taani, S'ars's'iyoosi, ha dabddaabbiyaa s'aafeeddawe, hinttenttoo Godaa suntsan
sarotaa kiittay.
23 Ammaniyaa Asay ubbay Aa soyin shiik'iyaa ta siiraa Gaayoosi hinttentta saro
yaagee; katamaa miishshaa oyk'k'iyaa Erass's'oosinne nu ishay K'uwars's'oosi
hinttentta saro yaagiino.
24 Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna ubbaanna gido.
Amen"i.
25 Nuuni S'oossaa galateetto. Taani wonggalaa baggana Yesuusi Kiristtoosabaa
odeeddawaadaninne daro wodiyaappe geemmiide, ha"i k'onc'c'eedda
tumatetsaadan, hintte ammanuwaan hinttentta S'oossay minisanaw danddayee.

26 Shin ha"i nabatuu s'aafeeddawaa baggana tumatetsay k'onc'c'iyaan erettanaadan
ootseedda; k'ay asaa ubbay S'oossaa ammaniide azazettanaadan, Med'inaa S'oossaa
azazuwaan, ha alamiyaan de'iyaa asaa zeretsaa ubbaw k'onc'c'eedda.
27 Aad'd'eedda eratetsay Aa s'alalaw de'iyaa itti S'oossaw Yesuusi Kiristtoosa
baggana med'inaw bonchchuu gido. Amen"i.

P'awuloosi
K'oronttoosa Asaw
S'aafeedda Koyro Kiitaa

Geluwaa

P'awuloosi K'oronttoosa asaw s'aafeedda koyro kiitay, P'awuloosi K'oronttoosa katamaan de'iyaa ammaniyaawanttu giddon Kiristtinnaa de'uwaanne ammanuwaa s'eelliyaabaan denddeedda metuwaa d'ayissanaw k'oppiide s'aafeeddawaa. He wode K'oronttoosa katamay he gaden de'iyaa Asay go"ettiyaa eretteedda Giriike katamaa. Hewaa bollaakka k'ay Akaayiyaa geetettiyaa Roomaa kawutetsaw huup'e katamaa. Ha katamay wolk'k'aama zal"iyaan, gam"iide minneedda wogaan, loytsi aakki aakki biyaa yeda de'uwaan woy giigennabaa haniyaawaaninne haymaanotiyaa c'oratetsaan eretteeddawaa.

Yesuusi kiitteeddawe minisiide odanaw koyyeeddawe, he ammaniyaawanttu giddon de'iyaa shaakotetsaabaanne yeda de'uwaabaa, woshummaabaanne geluwaa akaabaa, woosa golle wogaabaa, Geeshsha Ayaanaa imotatuwaabaanne hayk'uwaa dendduwaabaa. Yesuusi kiitteeddawe ha Mishiraachchuwaa K'aalaa ha ooshatuwaa bolla minisiide odiyaawaa naagiide shiishshee.

Siik'uu S'oossay bare asaw immeedda imotaa ubbaappe aad'd'iyaawaa gidiyaawaa odiyaa shemppuwaa tammanne heezzuu, ha mas'aafan daro eretteeddawaa geetettiide k'ofettee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1:1-9*
Ammaniyaawanttu Giddon denddeedda shaakotetsaa *1:10—4:21*
Yeda de'uwaabaanne soy asaa de'uwaabaa *5:1—7:40*
Ammaniyaawanttanne kiristtinnaa ammanuwaa akkibeennawantta *8:1—11:1*
Ammaniyaawanttu de'uwaanne goshetaa wogaa *11:2—14:40*
Kiristtoosi hayk'uwaa s'ooni denddowaanne ammaniyaawanttu dendduwaabaa *15:1-58*
Yihudaan de'iyaa metootanchchatoo imetteedda maaduwaabaa *16:1-4*
Wurssetsaa k'utiyaa *16:5-24*

1 Taani, S'oossaa sheniyaan Yesuusi Kiristtoosi kiitteeddawaa gidanaw s'eesetteedda P'awuloosinne, nu ishaa Sostteniisi,
2 K'oronttoosan de'iyaa S'oossaa ammaniyaa asatoo, Yesuusi Kiristtoosan geeyyeeddawanttussinne, nuw Godaa gidiyaa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsaa ubbaa sa'aan s'eesiyaa ubbatuwaanna geeshsha gidanaw s'eesetteeddawanttoo ha dabddaabbiyaa s'aafeetto.
3 S'oossay, nu Aawuunne nu Goday Yesuusi Kiristtoosi hinttenttoo aad'd'o keekatetsaanne sarotetsaa immo.

S'oossaa Galatussaa

4 S'oossay Kiristtoosa Yesuusa baggana hinttenttoo immeedda aad'd'o keekatetsaa diraw, taani ubbaa wode hinttenttoo S'oossaa galatay.
5-6 Taani Kiristtoosaw markkattiyaawe hinttenttun minneedda diraw, hintte ubbabaan, haasayaa ubbaan eratetsaa ubbaan, aan duretteeddita.
7 Hawaadan hintte nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa yuussaa naagishin, ayaanaa imotaappe haray atto ittuunne hinttenttoo pac'c'enna.
8 K'ay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa gallassan hintte kad'ee baynnawantta gidanaadan, wurssetsay gakkanaw I hinttentta minisanawaa.

9 Bare Na'aa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa ittippetetsaw hinttentta s'eeseedda
S'oossay ammanetteedawaa.

Ammaniyaa Asaa Giddon Shaakotetsay Med'ettoppo

10 Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, itti wozanaaninne itti k'ofaan ittippe
gidanaappe attin, shaakotetsay hintte giddon de'enna mala, hintte ubbay itti
haasayaa haasayanaadan, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan taani hinttentta
woossay.
11 Ayaw gooppe, taanaadan ammaniyaawanttoo, K'aloo'a soy Asay hinttenttubaa,
hintte giddon walassay de'iyaawaa, taw odeeddino.
12 Taani giyaawe hawaa; hinttenttu huup'iyaan huup'iyaan, «Taani P'awuloosawaa.
Taani Ap'iloosawaa. Taani Keefawaa.* Taani Kiristtoosawaa» yaagiita.
13 Kiristtoosi shaaketteeddee? Hinttenttu diraw, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan
d'ishettiide kak'etteeddawe P'awuloosi? Woy hintte P'awuloosaw gidanaw
s'ammak'etteedditee?
14 Taani K'arisip'p'oosappenne Gaayoosappe attin, hinttenttuppe oonanne
s'ammak'abeenna diraw, S'oossaa galatay.
15 Hewaa diraw, ooninne hinttentta taw gidanaadan s'ammak'etteeddita gaanaw
danddayenna.
16 K'ay, Ee, Iss's'ifaanoosa soy asaakka taani s'ammak'aad. Shin haraa gujjaade
s'ammak'aadditanttonne wozanaa aatsikke.
17 Ayaw gooppe, Kiristtoosi taana mishiraachchuwaa k'aalaa odana mala
kiitteeddappe attin, s'ammak'ana mala kiittibeenna; k'ay Kiristtoosi mask'k'aliyaa
bolla hayk'k'eeddawe mela gidenna mala, taani asaa aad'd'eedda eratetsaa k'aalaan
tamaarissikke.

Kiristtoosi S'oossaa Aad'd'eedda Eraanne Wolk'k'aa

18 Ayaw gooppe, Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla hayk'k'eeddawaa odiyaa k'aalay
d'ayiyaawanttoo eeyatetsaa. Shin nuw attiyaawanttoo S'oossaa wolk'k'aa.
19 S'oossaa Mas'aafay,
«Taani eranchchatuwaa aad'd'eedda eratetsaa,
bayizzana;
k'ay akeekanchchatuwaa akeekaakka d'ayissana»
yaagee.
20 Aad'd'eedda eranchchay hak'an de'ii? Higgiyaa tamaarissiyaawe hak'an de'ii? Woy
ha alamiyaa s'oonanaw palumettiyaawanttu waananddinooshsha? S'oossay ha sa'aa
aad'd'o eratetsay eeyatetsaa gidiyaawaa besseedda!
21 Ayaw gooppe, Asay bare huup'e aad'd'o eratetsaan barena S'oossaa erenna mala,
S'oossay bare aad'd'o eratetsaan diggiide, nuuni odiyaa eeyaa k'aalaan
ammaniyaawantta ashshanaw k'oppeedda.
22 Ayihudatuu malaataa oochchiino. K'ay Giriike asatuu aad'd'o eratetsaa
wolk'k'aama koshshaa koyyiino.
23 Shin nuuni mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteedda
Kiristtoosabaa odeetto. Hewe Ayihudatoo d'ubo; k'ay Ayihuda gidennawanttoo
eeyatetsaa.
24 Shin S'oossay s'eeseeddawanttoo Ayihudatookka Giriikatookka nuuni odiyaa
S'oossaa wolk'k'aynne Aa aad'd'o eratetsay Kiristtoosa.
25 Ayaw gooppe, S'oossaa eeyatetsay asaa aad'd'eedda eratetsaappe aad'd'ee; k'ay
Aa laafatetsaa geetettiyaawekka asaa minotetsaappe minnee.

---

* **1:12** *Keefaa:* Hawe Giriike suntsaa gidiide, biletsay zaallaa giyaawaa. Hara Geeshsha Mas'aafatuwan Keefaa suntsay P'es'iroosa. **1:19** Isa. 29:14 **1:20** Yob. 12:17; Isa. 19:12; 33:18; 44:25

26 Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, S'oossay hinttentta s'eesiyaa wode hintte
woyssa mala asentto k'oppite. Asaa k'ofaan hintte giddon aad'd'o eranchchatuu,
wolk'k'aamatuunne d'ok'k'a sheeshshatuu dara gidikkino.
27 Shin S'oossay aad'd'eedda eranchchatuwaa yeellayanaw, alamiyaan de'iyaa
eeyatuwaa dooreedda; k'ay minatuwaa yeellayanaw, alamiyaan de'iyaa laafatuwaa
dooreedda.
28 S'oossay ha alamiyaan wolk'k'aamabaa giide k'oppiyaawaa d'ayissanaw, ha
alamiyaa maaddennabaa kad'ettobaanne hanibeennabaa dooreedda.
29 Hewaa diraw, ooninne S'oossaa sintsan c'eek'ettanaw bessena.
30 Shin S'oossay hinttenttoo Kiristtoosi Yesuusa de'uwaa ootsi immeedda.
Kiristtoosi nuw aad'd'o eratetsaa, s'illotetsaa, geeshshatetsaanne atotetsaa gideedda.
31 Hewaa diraw, S'oossaa Mas'aafay,
«C'eek'ettiyaa uray ooninne,
Goday ootseeddawaan c'eek'etto»
yaagee.

2

Nuuni Kiristtoosa Kak'aabaa Markkatteetto

1 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani S'oossaa tumatetsaa s'uuraa* hinttenttoo
odanaw hinttenttukko yeedda wode, d'ok'k'a k'aalaaninne aad'd'eedda eratetsaan
odanaw yabeykke.
2 Ayaw gooppe, taani hinttenttunna de'aadde, Yesuusi Kiristtoosappenne k'ay
mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide I kak'etteeddawaappe attin, harabaa
erennaadan, ta k'ofaa k'achchaad.
3 Taani daaburaaninne yashshaan daro kokkorssaan hinttenttunna de'aaddi.
4 Taani tamaarissiyaawaanne odiyaawaa S'oossaa Ayyaanaaninne wolk'k'aan
k'onc'c'issayppe attin, c'iimma gidiide aad'd'eedda eratetsaa k'aalaanna gidenna.
5 Hewaa diraw, hintte ammanuu S'oossaa wolk'k'aanappe attin, asaa aad'd'o
eratetsaan zemppibeenna.

S'oossaa Aad'd'eedda Eraa

6 Nuuni ayyaanan wozanaamatuwaa giddon aad'd'o eratetsaa haasayeetto. Shin
hewekka ha alamiyaa aad'd'o eratetsaa gidenna; woy ha alamiyaa mooddiyaa
d'ayiyaawanttu aad'd'o eratetsaa gidenna.
7 Shin nuuni odiyaa aad'd'o eratetsay, S'oossay kasetiide, c'ora wodiyaappe kase nu
bonchchoo dooreedda asaappe geemmeedda Aa s'uuraa aad'd'o eratetsaa.
8 Ha alamiyaa mooddiyaawanttuppe ooninne ha aad'd'o eratetsaa eribeenna.
Unttunttu ereeddawaa gidintto, bonchcho Godaa mask'k'aliyaa bolla misimaariyan
d'ishiide kak'k'ikkino.
9 Shin S'oossaa Mas'aafay,
«Ooninne ayfiyaan be'ibeennawe,
haytsankka sisibeennawe,
k'ay ooninne bare wozanaan k'oppibeennawe
S'oossay barena siik'iyaawanttoo giigisseeddawaa»
giyaawaadan nuuni haasayeetto.
10 S'oossay bare S'uura yewuwaa bare Ayyaanaan nuuna erisseedda; ayaw gooppe,
Geeshsha Ayyaanay S'oossaabaa haray atto geemmeedda yewuwaa ubbaa biddee.
11 Ayaw gooppe, asaan de'iyaa asaa ayyaanaappe attin, asaabaa eriyaawe oonee?
Hawaadankka, k'ay S'oossaabaa S'oossaa Ayyaanaappe attin, ooninne erenna.

1:31 Erm. 9:24 * **2:1** *S'oossaa tumatetsaa s'uuraa:* Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletsatuu, S'oossaabaa markkatetsaa, yaagiino. **2:9** Isa. 64:4

12 Nuuni S'oossay nuw immeeddabaa ubbaa eranaw I nuw yeddeedda Ayaanaa
akkeeddoppe attin, alamiyaa ayaanaa akkibeykko.
13 Nuuni ayaanaa yewuwaa† ayaanaa yewuwaanna gatsiide, Geeshsha Ayyaanay
nuuna tamaarisseedda k'aalaan hawaa haasayeettoppe attin, asaa aad'd'o eratetsay
nuuna tamaarisseedda k'aalaan haasayokko.
14 Shin Geeshsha Ayyaanay baynna Asay S'oossaa Ayaanaa yewuwaa akkena; ayaw
gooppe, hewe aw eeyatetsaa. Yewuu Geeshsha Ayyaanan paac'ettiyaa diraw, I
eranaw danddayenna.
15 Shin Geeshsha Ayyaanay de'iyaa Asay ubbabaa shaakkee; shin I bare huup'ew
oonaninne shaakettenna.
16 Ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafay,
«Godaa wozanaa eriyaawe oonee?
Aa zoranaw danddayiyaawe oonee?»
yaagee. Shin nuw Kiristtoosa wozanay de'ee.‡

3

S'oossaa Kaalliyaawanttu Oosuwaa

1 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Geeshsha Ayyaanay de'iyaa asaw
haasayiyaawaadan, hinttenttoo haasayanaw danddayabeykke. Shin ha alamiyaa
asaw haasayiyaawaadaaninne ammanuwaan minnibeenna Kiristtoosan de'iyaa
guutsa naanaa mala asaw haasayiyaawaadan haasayaaddi.
2 Hinttenttu biro mino k'umaa maanaw danddaybbeenna diraw, taani hinttentta
maatsaa pakaad; haray atto, ha"ikka danddaybeykkita.
3 Ayaw gooppe, hintte ha"ikka ha alamiyaa asaadan de'iita. Hinttenttu ha alamiyaa
asaa gidiyaawaa hintte giddon de'iyaa k'anaatiinne palumay erissennee? K'ay ha
alamiyaa asaadan simerettiita.
4 Ayaw gooppe, hinttenttuppe ittuu, «Taani P'awuloosawaa» gooppe, haray k'ay,
«Taani Ap'iloosawaa» gooppe, ha alamiyaa asaa mala gidikkitee?
5 Yaatina, Ap'iloosi oonee? P'awuloosi oonee? Nuuni hinttentta ammantseedda
S'oossaa kaalliyaawantta. S'oossay nuw huup'iyaan huup'iyaan immeedda oosuwaa
ootseetto.
6 Taani puutiyaa tokkaad; Ap'iloosi haatsaa ushsheedda; shin S'oossay puutiyaa
dichcheedda.
7 Hewaa diraw, dichchiyaa S'oossaappe attin, tokkiyaawekka haatsaa
ushshiyaawekka ayaanne gidenna.
8 Tokkiyaawenne haatsaa ushshiyaawe itti mala; shin S'oossay huup'iyaan
huup'iyaan Aa daaburaa keenaa aw woytana.
9 Nuuni S'oossaw ittippe ootsiyaa Aa oosanchchatuwaa gidiyaa diraw, hintte Aa
oosuwaa sa'aa.
K'aykka hintte S'oossaa golliyaa.
10 S'oossay taw immeedda aad'd'o keekatetsaan eranchcha anaas'iyaadan, golliyaa
baasuwaa baasaad. Hara uray Aa bolla kees's'ee. Shin Aa bolla kees's'iyaa ooninne
wooti kees's'intto, bare huup'ew naagetto.
11 Ayaw gooppe, S'oossay Yesuusi Kiristtoosa s'alalaa baaso ootsiide wotseedda.
Aappe hara baasuwaa baasanaw ooninne danddayenna.
12 Shin ha baasuwaa bolla ooninne work'k'aan gidina, biraan gidina, al"o
shuchchaan gidina, mitsaan gidina, gattan woy mak'aan kees's'ooppe,

---

† **2:13** ***Ayaanaa yewuwaa:*** Geeshsha Ayyaanay immeedda k'aalaa. ‡ **2:16** ***Nuw Kiristtoosa wozanay de'ee:*** Hawaa guussay, nuuni Kiristtoosi k'oppiyaawaadan k'oppeetto guussaa. **2:16** Isa. 40:13

13 asaa ubbaa oosuu k'onc'c'iyaa kesanawaa. Ayaw gooppe, tamaan k'onc'c'ana
diraw, he gallassay asaa ubbaa oosuwaa bessana. Asay ubbay bare oosuwaa wooti
ootseeddenttonne tamay paac'c'ana.
14 Ooninne baasuwaa bolla kees's'eedda oosuu minniide attooppe, I woytaa
akkanawaa.
15 O oosuunne guudettooppe, he uray k'ohettana. I bare huup'ew attana; shin
tamaa giddoppe kessi akkowaadan attana.
16 Hinttenttu S'oossay ak'iyaa geeshsha golliyaa gidiyaawaanne S'oossaa Ayyaanay
hinttenttun de'iyaawaa erikkitee?
17 Ooninne S'oossaa geeshsha golliyaa kolooppe, S'oossay Aa kolana. Ayaw gooppe,
S'oossay ak'iyaa geeshsha gollii geeshsha; he geeshsha golliikka hinttentta.
18 Ooninne bare huup'iyaa c'immoppo. Hinttenttuppe ooninne barena ha
alamiyaan aad'd'o eranchcha yaagiide k'oppooppe, aad'd'o eranchcha gidanaw, eeyaa
gido.
19 Ayaw gooppe, ha alamiyaa aad'd'o eratetsay S'oossaa sintsan eeyatetsaa.
S'oossaa mas'aafay,
«S'oossay aad'd'o eranchchatuwaa,
unttuntta unttunttu geniyaan oyk'k'ee»
yaagee.
20 K'ay,
«Aad'd'eedda eranchchatuwaa k'ofaykka,
maaduu baynnawaa gidiyaawaa Goday eree»
yaagee.
21 Hewaa diraw, ooninne asaan c'eek'ettoppo. Ayaw gooppe, ubbabaykka hinttewaa.
22 P'awuloosikka, Ap'iloosikka, Keefaykka, ha alamiikka, de'uukka, hayk'uukka, ha"i
de'iyaawekka, sintsappe yaanawekka, ubbaykka hinttewaa.
23 Hinttenttu Kiristtoosawantta; Kiristtoosikka S'oossawaa.

4

Kiristtoosa Kaalliyaawantta

1 Asay nuuna Kiristtoosaw ootsiyaawanttudaninne S'oossaa gollen de'iyaa S'uuraa
naagiyaa asaadan k'oppo.
2 Yaatiide he asatuu barenttu Godaw ammanetteedawantta gidiide, beettanaw
koshshee.
3 Shin hintte woy haray ta bolla pirddooppe, ayinne gidenna. Haray atto, taanikka
ta huup'iyaan pirddikke.
4 Ayaw gooppe, taani ta huup'iyaan ayaanneekka eriyaabay baawa; shin taana
hewe s'illissenna. Taana pirddiyaawe Godaa.
5 Hewaa diraw, Goday d'umaan geemmeeddabaa poo'uwaa kessiyaawe, wozanaa
k'ofaa k'onc'c'issiyaawe yaana wodii gakkanaw O bollaninne oonanne pirddoppite.
He wode, Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan S'oossaappe sabaa demmanawaa.
6 Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttuppe ooninne ittuu tamaarissiyaawaa
sabbiide, haray tamaarissiyaawaa borenna mala, «S'oossaa mas'aafan
s'aafetteeddawaa bonchcha» yaagiyaawaa hintte nuunanna tamaarana mala, hintte
diraw, tabaanne Ap'iloosabaa leemisuwaadan odaaddi.
7 Ayaw gooppe, haratuwaappe neena oonee d'ok'k'isseeddawe? Neeni S'oossaappe
akkabeenabay new ayee de'iyaawe? Yaatina, neeni akkeeddawaa gidooppe, ayaw
akkabeenawaadan c'eek'ettay?

3:19 Yob. 5:13 **3:20** Maz. 94:11

8 Ha"i hintte kalleeddita. Ha"i duretteeddita. Nuuni baynnaan hintterekka
kawuteeddita. Nuunikka hinttenttunna kaatetanaadan, hintte kawuteedditentto lo"a
shin.
9 Ayaw gooppe, taw malatiyaawaadan, nuuni ha sa'aw, kiitanchchatoonne asaw
kaassaa gideedda diraw, S'oossay nuuna Yesuusi kiitteeddawantta hayk'oo
pirddetteedda asaadan, ubbaappe wurssetsaa ootseedda.
10 Nuuni Kiristtoosa diraw eeyaa, shin hintte Kiristtoosan aad'd'eedda eranchcha.
Nuuni daaburanchcha, shin hintte mina. Hinttenttu bonchchetteeddawantta, shin
nuuni tooshetteeddawantta.
11 Ha wodii gakkanaw, nuuni koshatteetto; saametteetto; kallotteetto; deshetteetto.
K'ay de'iyaa sa'aa d'ayiide yuuyyeetto.
12 Nuuni nu kushiyan ootsiide daabureetto. Nuuna Asay shek'k'iyaa wode,
anjjeetto. Nuuna yederssi yuuyyiyaa wodekka danddayeetto.
13 Nu bolla iitabaa haasayiyaa wode, nuuni lo"o k'aalaa zaareetto. Nuuni hawaa
gakkanaassikka, ha sa'aa pituwaanne ubbabaa buuraa gideeddo.
14 Taani ta siik'iyaa naanaadan, hinttentta seeranaw hawaa s'aafaaddippe attin,
yeellayanaw s'aafabeykke.
15 Ayaw gooppe, Kiristtoosan hinttentta dichchiyaa tammu sha"a Asay hinttenttoo
de'ooppekka, hinttenttoo itti aawuwaappe haray baawa. Ayaw gooppe, taani
mishiraachchuwaa k'aalaa hinttenttoo aheeddawaadan, Kiristtoosa Yesuusan
hinttenttoo aawuwaa gidaaddi.
16 Simmi taanaadan hanite yaagaade hinttentta woossay.
17 Hewaa diraw, Godan ammanetteeda ta siik'iyaa ta na'aa S'imootoosa
hinttenttukko kiittaad. I ubbaa sa'aan de'iyaa ammaniyaa asaa ubbaw taani
tamaarissiyaa Kiristtoosa Yesuusan de'iyaa ta ogiyaa hinttentta hassayissanawaa.
18 Taani hinttentta be'anaw hinttenttukko yeennabaa malatina, otorettiyaa itti itti
asatuu de'iino.
19 Shin Goday gooppe, taani hinttenttukko ellekka baade he otorettiyaa asatoo
haasayaa gidennaan, unttunttu wolk'k'aa erana.
20 Ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay S'oossaa wolk'k'aanappe attin, haasayaana
gidenna.
21 Taani hinttenttukko muriyaa s'am"aanna yooyye woy siik'uwaannanne ashikke
ayyaanaanna yoo? Hak'awaa dooriitee?

5

Ammaniyaa Asaa Giddon Oosetteedda Pokkobaa

1 Hinttenttu giddon pokko woshumma oosuu de'iyaawe zigirettee; hewaa mala
pokko woshumma oosuu haray atto, S'oossaa ammanenna asaa giddoninne baawa.
Ayaw gooppe, bare aawuwaa machchatto akkeedda Asay de'ee.
2 Hinttenttukka otoretteeddita. Hewaappe hintte kayyottanaw bessennee? Hewaa
mala pokko oosuwaa ootseedda bitanii hintte giddoppe kichchanaw bessee.
3-4 Ayaa gidinakka taani ta asatetsaan hinttenttunna de'ennaan d'ayooppekka,
ayyaanan hinttenttunna de'ay. Ha"i hinttenttunna de'iyaawaadan hanaade, hewaa
mala oosuwaa ootseedda bitaniyaa bolla nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan
pirddadiggaaddi. Hinttenttunne ta ayyaanay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa
wolk'k'aanna ittippe shiik'iide,
5 he bitaniyaa ayyaanay Godaa Yesuusi pirddaw yiyaa gallassan attana mala,
nagaraan kumeedda Aa bollaa kolanaadan Sees'aanaw hintte immanaadan, taani
pirddaaddi.

5:1 Zar. 22:30

6 Hinttenttu c'eek'uu lo"a gidenna. Guutsa irshshuu munak'aa ubbaa dentsiyaawaa
erikkitee?
7 Hinttenttu ooratsa gidana mala, nagaraa irshshuu c'aaleeddawaa kessite.
Hinttenttu irshshuu baynna munak'aa mala. Ayaw gooppe, nu Paasigaa dorssay,
Kiristtoosi yarshshetteedda.
8 Hewaa diraw, nuuni Ukitsaa Baalaa suuretetsaaninne tumatetsaan
bonchchanaappe attin, c'aala irshshuwaan, iitatetsaa irshshuwaaninne geellatetsaa
irshshuwaan bonchchokko.
9 Woshummanaw k'oppiyaawanttunna hintte ittippe gaytenna mala, hinttenttoo
dabddaabbiyaa s'aafaad.*
10 Taani giyaawe ha alamiyaan de'iyaa woshummanaw k'oppiyaawanttuppe woy
yorattiyaawanttuppe, kayisotiyaawanttupenne woy eek'aw goyinniyaawanttuppe
ubbakka shaakettana mala gidenna. Hewaa gidooppe, ha alamiyaappe hintte
shaaketti baanaw bessee guussaa.
11 Shin ishatuwaa ha"i geetettiyaawanttuppe ittuunne woshummanaw
k'oppiyaawanttu woy miishshaw yorattiyaawanttu woy eek'aw goyinniyaawanttu
woy asaa suntsaa bayzziyaawanttu woy matsottiyaawanttu woy wuu"iyaawanttunna
hinttenttu ittippetetsaa ootsenna mala, taani hinttenttoo s'aafaad. Hewanttu
malaanna haray atto, k'umaakka ittippe mooppite.
12 Ayaw gooppe, woosa golleppe karenna de'iyaawanttu bolla pirddanaw taana
ayee gatsii? Hinttenttu giddon woosa gollen de'iyaawanttu bollan hintte
pirddikkiteeyye?
13 Shin karenna de'iyaawanttu bollan S'oossay pirddana. He iitabaa ootsiyaa uraa
hintte giddoppe kessi diggite.

6

Ammaniyaa Asaa Giddon De'iyaa
Walassaa Wootiide D'ayissanaw Bessii?

1 Hinttenttuppe itti uraw bare ishaanna mootuu de'iyaabaa gidooppe,
ammaniyaawanttu bolla pirddettanawaa bashiide, ammanennawanttu bolla
pirddettanaw waan s'aliide beedda?
2 Ammaniyaawanttu alamiyaa bolla pirddanawaa erikkitee? Yaatina, alamiyaa
bolla hintte pirddanawantta gidooppe, ubbabaappe guus's'iyaawaa pirddanaw
danddaykkitee?
3 Ha de'uwaabay atto shin, ammaniyaawanttu kiitanchchatuwaa bolla
pirddanawaa erikkitee?
4 Yaatina, hinttentta ha alamiyaa de'uwaabaw pirddaa golle buussay koshshooppe,
ammaniyaa Asay kad'eedda asaan pirddissanaw afiitee?
5 Taani hinttentta yeellayanaw hawaa gay; hawaa gidanaw bessii? Hinttenttu
giddon ishatuwaa sigetsanaw danddayiyaa lo"o eranchcha Asay ittuunne baawee?
6 Shin itti ishay yekko ishaa pirddaa gollen mootiidde, he yewuwaa ammanenna
asaan pirddissii?
7 Simmi ittuu ittuwaa mootiyaawe hintte giddon de'ooppe, hewe hintte
kunddeeddawaa bessee. Hewaappe hintte naak'ettiyaawenne c'imettiyaawe
lo"ennee?
8 Shin hintte hintte huup'ew ittuu ittuwaa haray atto, hintte ishatuwaakka
naak'k'iitanne c'immiitta.

5:7 Kes. 12:5 **5:8** Kes. 13:7; Zar. 16:3 * **5:9** ***Dabddaabbiyaa s'aafaad:*** Hawaa s'aafanaappe kasenna P'awuloosi K'oronttoosa asaw s'aafeedda hara k'onc'c'iyaan erettibeenna dabddaabbii de'ee guussaa. **5:13** Zar. 13:5; 17:7

9 Woy makkalanchchatuu S'oossaa kawutetsaa laattennawaa erikkitee? Baloppite.
Woshummanaw k'oppiyaawanttu woy eek'aw goyinniyaawanttu woy
woshummiyaawanttu woy attumawaa gidiide, attumawaana gisiyaawanttu,
10 woy kayisatuu woy miishshaw yorattiyaawanttu woy matsottiyaawanttu woy
asaa suntsaa bayzziyaawanttu woy bonk'k'iyaawanttu S'oossaa kawutetsaa
laattikkino.
11 Hinttenttuppekka itti itti Asay hewanttu mala. Shin Godaa Yesuusi Kiristtoosa
suntsaaninne nu S'oossaa Ayyaanaan hintte meec'ettiide geeyyeeddita; k'ay
s'illeeddita.

Hinttenttu Asatetsaa S'oossaa Bonchchoo Peeshshite

12 Itti uray, «Taani koyyeeddabaa ubbaa ootsanaw danddayay» gaana danddayee.
Shin ubbaykka taana maaddenna. Taani koyyeeddabaa ubbaa ootsanaw danddayay.
Shin ayeenneekka taana mooddenna.
13 K'ay haraykka, «K'umay uluwaassa; uluukka k'umaassa» gee. Shin S'oossay
uluwaakka k'umaakka d'ayissana. Asaa asatetsay Godaa Yesuusassappe attin,
woshummaassa gidenna. Godaa Yesuusikka asaa asatetsaassa.
14 S'oossay Godaa Yesuusa hayk'uwaappe dentseedda; k'ay nuunakka
hayk'uwaappe bare wolk'k'aan dentsana.
15 Hinttenttu asatetsay Kiristtoosa asatetsaana ittuwaa gidiyaawaa hintte erikkitee?
Yaatina, taani Kiristtoosa asatetsaana ittuwaa gideeddawaa afaade, c'aaratti
asatetsaana ittuwaa ootsanaw bessii? Bessena!
16 Woy c'aarattinna ittipetetsaa med'd'iyaa uray izinna itti asatetsaa gidiyaawaa
erikkitee? Ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafay, «Unttunttu laa"atuu itti asho gidana»
yaagee.
17 Shin Godaanna ittipetetsaa med'd'iyaa uray ayyaanan aanana ittuwaa gidee.
18 Woshummaappe haakkite. Itti uray ootsiyaa hara nagaraa ubbay Aa
asatetsaappe karenna de'ee; shin woshummiyaawe bare bollan nagaraa ootsee.
19 Woy hintte bollay S'oossay hinttenttoo immeedda hinttenttun de'iyaa Geeshsha
Ayyaanay ak'iyaa geeshsha golliyaa gidiyaawaa erikkitee? K'ay hintte hintte
huup'iyaassa gidikkita.
20 Ayaw gooppe, S'oossay hinttentta gatiyaan shammeedda. Hewaa diraw, hintte
asatetsaan Aa bonchchite.

7

Geluwaa Akaabaassi Ooshetteedda Ooshaanne Imetteedda Zaaruwaa

1 Hinttenttu taw s'aafeedda yewoo attuma Asay mac'c'awuno bochchennentto lo"a.
2 Shin woshumma gaasuwaa diraw, attuma asaw huup'iyaan huup'iyaan
machchata de'uu. K'ay mac'c'a asawukka huup'iyaan huup'iyaan asinay de'o.
3 Asinay bare machchattiw asinatetsaan bessiyaabaa ootso; k'ay hewaadan,
machchattakka bare asinaw machchetetsaan bessiyaabaa ootsu.
4 Machchata bare asatetsaw goda gidukku; shin izi asinay goda. Hawaadankka,
k'ay asinay bare asatetsaw godaa gidenna; shin Aa machchata goda.
5 Hinttenttu hintte giddon S'oossaa woosaan genc'c'anaw he wodiyaw zoretan
digettanaappe attin, ittuu ittuwaa diggoppite. Hinttenttu hinttentta naagenna diraw,
Sees'aanay hinttentta paac'c'ennaadan, ittippe de'ite.
6 Shin taani hinttentta hewaa hintte dosowaadan hanite gayippe attin, azazikke.
7 Taani Asay ubbay taanaadan hanintto dosay. Shin S'oossay asaw huup'iyaan
huup'iyaan dumma dumma imotaa immi wotseedda; ittoo hawaadan, k'ay yekkoo
hewaadan immi wotseedda.

6:16 Dom. 2:24

8 Hewaa diraw, taani machchatto akkibeennawanttunne asinay hayk'k'o
mac'c'awanttu taanaadan c'oo de'iinontto, unttunttoo lo"a gay.
9 Shin amuwaan guudettiyaawaappe akkiyaawenne geliyaawe lo"a gidiyaa diraw,
unttunttu barentta naaganaw danddayana d'ayooppe, akkinonne gelino.
10-11 Machchata bare asinaappe shaakettuppu. Shin shaakettooppenne gelennaan
de'uu; woy bare asinaana sigettu. Asinaykka bare machchatto yeddoppo yaagaade,
akkeeddawanttanne geleeddawantta azazay. Shin hawaa azaziyaawe Godaappe
attin, taana gidikke.
12 Taani haratuwaa hawaadan gay; Godaa gidenna. Ammanenna machchata
de'iyaa ammaniyaa Asay ooninne de'ooppe, Aa machchata aanana ittippe
de'iyaawaa I dosooppe, izo yeddoppo.
13 K'ay ammanenna asinay de'iyaa ammaniyaa machchata de'ooppe, izi asinay
izinna ittippe de'iyaawaa iza dosooppe, aappe shaakettuppu.
14 Ayaw gooppe, ammanenna asinay bare ammaniyaa machchattinna de'iide
geeyyeedda. K'ay ammanenna machchata bare ammaniyaa asinaana de'aade
geeyyaaddu. Hewe baawentto, hinttenttu naanay tunaa; shin ha"i unttunttu
geeshsha.
15 Shin ammanennawe shaakettana koyyooppe shaaketto. Ammaniyaa machchatto
gidina, woy asinaa gidina, hawaa mala yewuwaan k'ashettikkino. Ayaw gooppe,
S'oossay nuuna sarotetsaan de'anaw s'eeseedda.
16 Ammaniyaa machchattee, neeni ne asinaa ashshaninttonne O eri? Woy
ammaniyaa asinaw neeni ne machchatto ashshaninttonne O eri?

S'oossay Hinttentta Koyro S'eesiyaa
Wode Hinttenttu De'iyaa Hanotaan De'ite

17 Gidooppenne, Asay huup'iyaan huup'iyaan Goday aw immeeddawaadaaninne
k'ay S'oossay barena s'eeseeddawaadan de'o. Hewe ammaniyaa asaa ubbaa taani
tamaarisseedda higgiyaa.
18 Ooninne k'as's'aretti uttiide, S'oossaa ammaneeddawaa gidooppe, bare
k'as's'araa mallaa diggoppo. K'ay ooninne k'as's'arettennan de'iidde, s'oossaa
ammaneeddawaa gidooppe k'as's'arettoppo.
19 Ayaw gooppe, S'oossaa azazuwaa naaganaappe attin, k'as's'arettina
k'as's'arettana d'ayina allaallii baawa.
20 Asay huup'iyaan huup'iyaan S'oossay barena s'eesiyaa wode de'iyaawaadan de'o.
21 S'oossay neena s'eesiyaa wode neeni ayile? Ayinne baawa; shin neeni
ayiletetsaappe kesanaw danddayooppe kesa.
22 Ayaw gooppe, ayile gidi utteedda asaa Goday s'eesooppe, I Goday ayiletetsaappe
kesseedda asaa. Hawaadankka, ayile gidenna asaa Kiristtoosi s'eesooppe, I
Kiristtoosa ayile.
23 S'oossay hinttentta gatiyaan shammeedda. Asaa ayile gidoppite.
24 Taanaadan ammaniyaawanttoo, Asay huup'iyaan huup'iyaan S'oossay Aa
s'eesiyaa wode de'iyaa de'uwaadan, S'oossaanna de'o.

Geletti Aketibeennawanttubaanne Am"etuwaabaw Ooshetteedda Ooshaa

25 Wodoratoo Goday taana azazeeddabay baawa. Shin taani Godaw
ammanetteedawaa gideedda diraw, aappe maarotetsaa akkeeddawaadan, hinttentta
zoray.
26 Simmi ha"i metoo taw hawe lo"a malatee; Asay hawaadan haniide de'ooppe lo"a.
27 Neeni machchatto akka diggeeddawaa gidooppe, izo yeddanaw koyyoppa.
Machchatto akkabeenawaa gidooppe, akkanaw koyyoppa.

28 Shin neeni machchatto akkooppe, nagaraa ootsabeykka. Wodorattaakka asinaa gelooppe, nagaraa ootsabeykku. Shin akettiyaawanttoonne gelettiyaawanttoo
unttunttu de'uwaan wolk'k'aama metuu de'ee. Taani hinttentta he metuwaappe
ashshanaw koyyay.
29 Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, taani giyaawe hawaa; wodii wureedda.
Hawaappe sintsaw akkeedda asatuu, akkibeenna asaadan hanino.
30 Yeekkiyaawanttu yeekkennawaadan, nashettiyaawanttu nashettennawaadan,
shammiyaawanttukka shammiide ayinne baynnawaadan,
31 ha alamiyaa de'uwaan maadettiyaawanttu ubbakka maadettennawaadan
hanino. Ayaw gooppe, ha alamiyaa de'uu attiyaawaa.
32 Hinttenttu hirggennan de'anawaa taani dosay. Akkibeennawe Godaa
nashechchanaw koyyiyaa diraw, Aa oosuwaabaa k'oppee.
33 Shin akkeeddawe bare machchatto nashechchanaw koyyiyaa diraw, sa'aabaa
k'oppee.
34 Aa k'ofay shaaketteedda. Asinaa gelabeenna gellayatta bare ashuwaaninne bare
shemppuwaan geeyyanaw koyyiyaa diraw, Godaa oosuwaabaa k'oppaw. Shin asinaa
geleeddawunna bare asinaa nashechchanaw koyyiyaa diraw, sa'aabaa k'oppaw.
35 Taani hawaa hinttentta maaddana mala gayippe attin, hinttentta d'ubbanaw
giikke. Shin hintte bessiyaawaadan de'iidde, Godaa oosuwaa hinttena immiide
ootsana mala koyyay.
36 Ooninne bare giigisseedda wodoratto akkiyaa wodii gakkina, barena naaganaw
aw danddayettennaan is's'ooppe, izo akko. I izo akkooppe, hewaan nagaray baawa.
37 Shin I bare wozanaan minnooppe, akkenaan gam"ana danddayee. K'ay barena
naagiide, bare giigisseedda wodoratto akkenaan gam"ana gooppe, ooninne
wolk'k'antsennaan bare wozanaan k'ofaa k'achcheeddawaa gidooppe loytseedda.
38 Hewaa diraw, wodoratto akkiyaa uray loytseedda; k'ay akkenawe ubbaa aatsi
loytseedda.
39 Asinaa geleedda mishiratta bare asinay de'eedda keenan aanana ittippe
de'anaadan k'ashetta uttaaddu. Shin I hayk'k'ooppe, Godaa ammaniyaa asaa
oonanne gidooppe, bare doseedda asinaa gelanaw danddayaw.
40 Ta k'ofaa gidooppe, gelennaan de'antto, iza nashechchaan de'ana. K'ay taanan
S'oossaa Ayyaanay de'iyaawaa taani eray.

8

Eek'aw Yarshshetteedda K'umaabaa

1 Eek'aw yarshsheedda k'umaabaa gidooppe, nuuni ubbaykka ereetto. Eray
otorssee; shin siik'uu ammanuwaan dichchee.
2 Ooninne barew ittibaa eriyaawaa malatooppe, I biro eranaw bessiyaawaa
eribeenna.
3 Shin ooninne S'oossaa siik'ooppe, S'oossay Aa eree.
4 Hewaa diraw, eek'aw yarshsheedda k'umaa muussaabaa gidooppe, eek'aa ubbay
alamiyaan ayaanne gidennawaanne, itti S'oossaappe attin, haray baynnawaa nuuni
ereetto.
5 Ayaw gooppe, c'ora s'oossatuunne c'ora godatuu de'iino. Shin haray atto,
saluwaan gidina sa'aan gidina, s'oossatuwaa geetettiyaawanttu de'ooppekka,
6 ubbabaa med'd'eeddawe nuuni aw de'iyaawe, itti S'oossay, Aawuu, nuw de'ee.
K'ay ubbabay aan med'etteeddawenne nuuni aan de'iyaawe itti Goday, Yesuusi
Kiristtoosikka nuw de'ee.
7 Shin ha eray asaa ubbaw de'enna. Itti itti asatuu eek'aa dooyeedda diraw, ha"i
gakkanawukka, «Eek'aw yarshsheedda k'umaa» yaagiidde miino. K'ay unttunttu
wozanay shuga gideeddawaan, unttunttoo ha k'umaan tuneeddawaa malatee.

8 Shin k'umay nuuna S'oossaakko shiik'anaadan maaddenna. Nuuni maana
d'ayinttokka nuw ayinne pac'c'enna; mooppenne nuw ayinne gujettenna.
9 Shin hawe hintte hintte dosowaadan haniyaawe shugo ammanuwaanna
de'iyaawantta nagaraan yeggenna mala naagettite.
10 Ayaw gooppe, neeni eranchchay eek'aw yarshsheedda k'umaa maanaw eek'aa
golliyaan utteedda wode, shugo ammanuwaanna de'iyaa itti Asay neena be'ooppe,
eek'aw yarshsheedda k'umaa I maanaw Aa wozanay k'oppenneeyee?
11 Hewaa gidooppe ha shugo ammanuwaanna de'iyaa ne ishay, Kiristtoosi Aa
diraw hayk'k'eeddawe, ne eraan bayee.
12 Hawaadankka, hintte hintte ishatuwaa naak'k'iyaawaaninne unttunttu shugo
wozanaa maytsiyaawaan Kiristtoosa naak'k'iita.
13 Hewaa diraw, k'umay ammaniyaa ta ishaa d'ubbiyaawaa gidooppe, Aa
d'ubbenna mala, ta de'iyaa laytsaan mulekka ashuwaa miikke.

9

Yesuusi Kiitteeddawanttoo De'iyaa Maataanne
Unttunttu Ootsanaw Bessiyaabaa

1 Taani ayiletetsay baynna asaa gidikkitaa? Yesuusi kiitteeddawaa gidikkitaa? Nu
Godaa Yesuusi Kiristtoosa be'abeykkitaa? Hinttenttu taani Godaw ootseedda ta
oosuwaappe beetteeddawantta gidikkiteeyee?
2 Taani haranttoo Yesuusi kiitteeddawaa gidana d'ayooppekka, hinttenttoo Yesuusi
kiitteeddawaa gidiyaawe eretteeddawaa; ayaw gooppe, taani Godan Yesuusi
kiitteeddawaa gidiyaawoo hintte markka.
3 Taana boriyaawanttoo taani immiyaa zaaruu hawaa.
4 Maanawunne ushanaw nuw maati baawee?
5 Yesuusi kiitteedda haratuwaadaaninne Godaa ishatuwaadan, P'es'iroosawaadan,
eeno giyaa machchatto ittippe akkiide baanaw nuw maatay baawee?
6 Woy nu de'oo ootsiidde baas'etanaw bessiyaawe taananne Barnaabaasa s'alalee?
7 Ay wodenne bare miishshaa miidde, wotaadaratetsaa ootsiyaawe oonee? Woy
woyniyaa turaa tokkiide, Aa ayfiyaa meennawe oonee? Woy miizza wudiyaa
heemmiidde, he miizza wudiyaappe maatsaa ushennawe oonee?
8 Taani hawaa asaa k'ofaa s'alalaan gaytaa? Woy higgii k'ay hawaa geennee?
9 Ayaw gooppe, Muse Higgiyan, «Katsaa yed'd'iyaa mehiyaa doonaa k'achchoppa»
geetettiide s'aafetteedda. S'oossay mehiyaabaa k'oppiide hawaa gii?
10 Woy I hewaa giyaawe mulekka nu diraassa gidennee? Tumakka nu diraw
s'aafetteedda; goshiyaa bitaniikka katsaa bukkiyaa bitaniikka, «Taana gakkiyaawaa
akkana» yaagiidde ootsanaw bessee.
11 Nuuni hintte giddon ayaanaa yewuwaa zereeddawantta gidiide, nu ashoo
maado gidiyaawaa hinttenttuppe c'akkooppe darobee?
12 Haratuu hewaa hinttenttuppe akkanaw unttunttoo maatay de'ooppe, nuw
unttunttuwaappe aad'd'iyaa maatay baawee?
Shin nuuni Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaw d'ubo gidennaadan, ubbabaa
genc'c'iyaawaappe attin, he maataan go"ettibeykko.
13 Geeshsha Golliyaan ootsiyaa asatuu barenttu k'umaa Geeshsha Golliyaappe
akkiyaawaa erikkitee? K'ay yarshshiyaasaan ootsiyaawanttu yarshshuwaappe
akkiyaawaa erikkitee?
14 Hawaadankka, k'ay mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaawanttu barenttu de'oo
koshshiyaabaa aappe demmanaadan, Goday azazeedda.

9:9 Zar. 25:4; 1 S'im. 5:18 **9:13** Zar. 18:1

15 Shin taani ha maataa ubbaan ayinne go"ettabeykke. Taani hawaa s'aafeeddawe
hewaa mala maatay taw de'anaw bessee yaagiyaawaana gidenna. Ayaw gooppe, ta
c'eek'uwaa ooninne mela kessiyaawaappe hayk'k'iyaawe taw lo"a.
16 Mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw taani azazetta utteedda diraw, Aa
odooppekka taw c'eek'ettiyaabay baawa. Mishiraachchuwaa k'aalaa odennaan
aggooppe, taw aayyero.
17 Ayaw gooppe, taani hawaa dosaade ootsooppe, taw woytay de'ee. Shin taani
dosennaan is's'ooppekka, mishiraachchuwaa k'aalaa diraw hadaraa S'oossay taw
immeedda.
18 Yaatina, ta woytay ayee? Mishiraachchuwaa k'aalaa odaadde, taw wonggalaan
de'iyaa kumentsaa maataan go"ettennan, mishiraachchuwaa k'aalaa c'oo odiyaawaa.
19 Taani oossinne ayile gidikke shin, c'oratuwaa zaaranaw taana ubbaw ayile
kessaad.
20 Taani Ayihudatuwaa zaaranaw unttunttunna unttuntta gidaade de'aaddi. Ta
huup'ew higgiyaappe garssanna de'ikke. Shin higgiyaappe garssanna de'iyaawantta
zaaranaw higgiyaappe garssanna de'iyaa asaa mala gidaaddi.
21 Taani higgii baynna asatuwaana de'aadde, higgii baynna asaadan hanaad.
S'oossaa higgii d'ayina gidenna. Shin higgii baynnawantta zaaranaw, Kiristtoosa
higgiyaappe garssanna de'aaddi.
22 Taani ammanuwaan daaburiyaawantta zaaranaw, unttunttu mala gidaaddi.
Taani ay ogiyaaninne amareeda asatuwaa ashshanaw, ubbaa asatuwaana ubbabaan
unttunttu mala gidaaddi.
23 Taani mishiraachchuwaa k'aalaa anjjuwaa shaakkanaw, mishiraachchuwaa
k'aalaa diraw, ubbabaa ootsay.
24 Wotsaan s'oonana giide wos's'iyaa ubbay ittippe wos's'ee. Shin ittuwaa s'alalay
woytaa akkiyaawaa erikkitee? Hawaadan hinttenttukka woytaa akkanaw wos's'ite.
25 Kaassaw barena giigissiyaa ooninne ubbabaan barena naagee. Asay hewaa
daaburiyaawe s'ooneeddawoo imettiyaa bayiyaa kalachchaa demmanaassa. Shin
nuuni daaburiyaawe med'inaw de'iyaawaanne bayenna kalachchaa demmanaassa.
26 Hewaa diraw, taani k'ofi baynnaan wos's'iyaawaadan wos's'ikke. C'arkkuwaa
yimppiyaa asaadankka c'oo olettikke.
27 Shin taani haranttoo odeeddawaappe guyyiyaan, ta huup'ew woytaappe attena
mala, ta asatetsaa naagettanaadan ootsay.

10

Eek'aw Goyinnanaw Bessena

1 Hewaa bollan taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hintte hawaa erana mala
koyyay. Nu aawotuu ubbay shaariyaappe garssanna de'eeddino; ubbaykka abbaa
giddonna pinneeddino.
2 Unttunttu ubbay Mussenna ittippe gidanaw, shaariyaaninne abbaan
s'ammak'etteeddino.
3 Unttunttu ubbay he itti ayaanaa k'umaa meeddino.
4 K'ay ubbaykka he itti ayaanaa ushshaa usheeddino. Ayaw gooppe, unttunttu
barentta kaaletsiyaa ayaanaa zaallaappe pulttowaa usheeddino; he zaallaykka
Kiristtoosa.
5 Shin S'oossay unttunttuppe dariyaa baggatuwaan nashettibeenna diraw,
unttunttu anhay Asay baynna saan laaletteedda.
6 Unttunttu iitabaa amotteeddawaadan, nu wozanay k'ay iitabaa amuwaappe
naagettanaadan, hewe ubbay nuw timirtte gideedda.

10:1 Kes. 13:21-22; 14:22-29 **10:3** Kes. 16:35 **10:4** Kes. 17:6; Pay. 20:11 **10:5** Pay. 14:29-30 **10:6** Pay. 11:4

7 S'oossaa mas'aafay, «Asay maanawunne ushanaw utteeddino; k'ay duroo denddi
ek'k'eeddino» yaagiyaawaadan, unttunttuppe ittuu ittuu eek'aw
goyinneeddawaadan, hintte goyinnoppite.
8 Unttunttuppe ittuu ittuu woshummeeddawaadan, nuuni woshummanaw
bessena. Hewaa gaasuwaan unttunttuppe itti gallassi laatamanne heezzu sha"ay
hayk'k'eedda.
9 Unttunttuppe ittuu ittuu Godaa paac'c'iide, shooshshaan duketti
hayk'k'eeddawaadan, nuuni Kiristtoosa paac'c'anaw bessena.
10 Unttunttuppe ittuu ittuu zuuzummina, wod'iyaa kiitanchchaan unttuntta
d'ayisseeddawaadan zuuzummoppite.
11 Hawe ubbay haratoo timirtte gidanaadan unttunttu bolla gakkeedda. K'ay
nuuna wodiyaa wurssetsay gakkana mateeddawantta seeranaw s'aafetteedda.
12 Hewaa diraw, minna ek'k'aad giide k'oppiyaa uray ooninne kunddennaadan,
barena naago.
13 Hinttentta gakkiyaa paac'ii, asaa ubbaa gakkiyaa paac'iyaa malappe attin,
ayinne dummatenna. Hinttenttu wolk'k'ay danddayiyaawaappe aad'd'iyaa
paac'iyaan hintte paac'ettanaw koyyenna S'oossay ammanetteedawaa. Shin
hinttentta paac'ii gakkiyaa wode, he paac'iyaa I hinttentta danddayissana. K'ay he
paac'iyaappe hinttenttu kesiyaa ogiyaakka I immana.
14 Hewaa diraw, ta dosiyaawanttoo, eek'aw goyinnoppite.
15 Hinttenttu wozanaama asaa gideedda diraw, taani hinttenttoo oday. Taani
giyaawaa hintte pirddite.
16 Nuuni S'oossaa galatiide shaakkiyaa anjjuwaa s'uu'ay Kiristtoosa suutsaanna
ittippetetsay de'iyaawaa gidennee? K'ay nuuni mentsiyaa ukitsay Kiristtoosa
ashuwaana ittippetetsay de'iyaawaa gidennee?
17 Itti ukitsay de'iyaa diraw, nuuni c'ora gidooppekka, itti asatetsaa. Ayaw gooppe,
nuuni ubbaykka he itti ukitsaa shaaketteetto.
18 Israa'eeliyaa asaa s'eellite. Yarshshuwaa miyaawanttu yarshshiyaasaanna
ittippetetsay de'iyaawantta gidikkinoo?
19 Simmi taani waagaytaa? Eek'aw yarshshetteedda k'umay maaddii woy eek'ay
maaddii?
20 Maaddenna; shin taani giyaawe S'oossaa ammanenna asatuu iita ayyaanatoo
yarshshiyaawaappe attin, S'oossaw yarshshikkino. Iita ayyaanatuwaana hintte
ittippe zuppetana mala, taani koyyikke.
21 Godaa s'uu'aappe ushiidde k'ay iita ayyaanatuwaa s'uu'aappe ushanaw hintte
danddaykkita. Godaa gaytaappe hintte gishettiidde k'ay iita ayyaanatuwaa
gaytaappe maanaw danddaykkita.
22 Hewaa ootsiide nuuni Godaanna s'iinottanaw koshshii? Nuuni aappe
minneettoo?
23 Hintteppe ittuu ittuu, «Ubbabaa ootsanaw taana diggiyaabay baawa»; shin
ubbabay maaddenna. «Ubbabaa ootsanaw diggiyaabay baawa; shin ubbabay
geeshshenna» yaagiino.
24 Ooninne hara asaa maaddiyaabaa k'oppooppe attin, haray atto ittuunne barena
maaddiyaabaa k'oppoppo.
25 Geyaan as'aare taraan zal"ettiyaa ashuwaa hintte wozanaa k'ofaan, ayinne
sid'ennaan miite.
26 Ayaw gooppe, alamiinne aan de'iyaabay ubbay Godaabaa.

10:7 Kes. 32:6 **10:8** Pay. 25:1-18 **10:10** Pay. 16:41-49 **10:18** Wog. 7:6 **10:20** Zar. 32:17 **10:22** Zar. 32:21 **10:26** Maz. 24:1

27 Itti ammanenna Asay hinttentta imatsa ootsi shoobbanaw s'eesina baanaw
koyyooppe, hintte wozanaa k'ofaan, ayinne sid'ennaan hintte sintsa I aatsiyaabaa
ubbaa miite.
28 Shin itti uray hinttenttoo, «Hawe eek'aw yarshsheeddawaa» gooppe, he
hinttenttoo odeedda bitaniyaa dirawunne k'ay hintte wozanaa k'ofaa diraw, he
k'umaa mooppite.
29 Taani giyaawe ne wozanaa k'ofaa diraassa gidenna; shin yekko bitaniyaa
wozanaa k'ofaa diraassa.
Taani ta hananaw danddayiyaa ta hanotaa hara asaa wozanay ayaw pirddii?
30 Taani S'oossaa galataade k'umaa mooppe, S'oossaa galataade meedda k'umaw
ayaw borettaytaa?
31 Simmi hintte ayaanne mooppe, woy ayaanne ushooppe, woy hintte ayaanne
ootsooppe, ubbabaa S'oossaa bonchchoo ootsite.
32 Hinttenttu Ayihuda asatoo woy Giriike asatoo woy S'oossaa ammaniyaawanttoo
d'ubo gidoppite.
33 Taani k'ay c'oratuu attana mala, unttunttu ubbaa maaddanaadaanippe attin, ta
huup'ew maaduwaa koyyennaan, asaa ubbaa ubbabaan nashechchiyaawaadan,
hinttenttukka hewaada ootsite.

11

1 Taani Kiristtoosa leemisuwaa kaalliyaawaadan, hinttenttukka tawaa kaallite.

Asay Ittippe Woossiyaa Wode De'anaw Bessiyaa Wogaa

2 Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte ubbabaan taana hassayiyaa dirawunne,
wogaa taani hinttenttoo immeeddawaadan, hintte minisiide naagiyaa diraw,
hinttentta galatay.
3 Shin Kiristtoosi attumawaa ubbaw huup'e gidiyaawaa, attuma Asay mac'c'a asaw
huup'e gidiyaawaanne k'ay S'oossay Kiristtoosaw huup'e gidiyaawaa hintte erana
mala koyyay.
4 S'oossaa woossiidde, woy timbbitiyaa odiidde, bare huup'iyaa gooziyaa attuma
Asay ubbay Kiristtoosa toochchee.
5 K'ay S'oossaa woossaade woy timbbitiyaa odaadde, bare huup'iyaa goozenna
mac'c'awunna bare asinaa toochchaw; ayaw gooppe, iza bare huup'iyaa meedetta
diggooninna itti mala.
6 Mac'c'awunna bare huup'iyaa goozana d'ayooppe, k'ans's'issu. Shin iza bare
huup'iyaa k'ans's'issanawe woy meedissanawe pokkooppe, bare huup'iyaa goozu.
7 Attumawe S'oossaa leemisuwaanne bonchchuwaa gidiyaa diraw, bare huup'iyaa
goozanaw bessena; shin mac'c'awunna attumawoo bonchcho.
8 Ayaw gooppe, mac'c'awunna attumawaappe beettaadduppe attin, attumawe
mac'c'awunippe beettibeenna.
9 Ayaw gooppe, mac'c'awunna attumawaa diraw med'ettaadduppe attin, attumawe
mac'c'awuni diraw med'ettibeenna.
10 Hewaa diraw, mac'c'awunna bare asinaa ayissuwaappe garssanna de'iyaawaa
erissanawunne kiitanchchatuwaa diraw, izi huup'iyaan gooziyaabay de'anaw bessee.
11 Shin Godaan mac'c'awunna attumawe baynnaan de'ukku; attumawekka
mac'c'awunna baynnaan de'enna.
12 Ayaw gooppe, mac'c'awunna attumawaappe med'etteeddawaadan, k'ay
attumawekka mac'c'awunippe yeletteedda. K'ay ubbabaykka S'oossaappe yee.
13 Hinttenttu hintte huup'ew pirddite. Mac'c'awunna bare huup'iyaa goozennaan
S'oossaa woossanaw bessii?

11:7 Dom. 1:26-27 **11:8** Dom. 2:18-23

14-15 Attumawe bare huup'iyaa dichchooppe, aw pokko. Shin mac'c'awunna bare huup'iyaa dichchooppe, iziw bonchcho gidiyaawaa haray atto, med'etenttonne hinttentta tamaarissennee? Ayaw gooppe, mac'c'awuni huup'ii izo kammanaw iziw imetteedda.
16 Shin ooninne ha yewuwaan palumettanaw koyyooppe, nuw gidina woy S'oossaa ammaniyaawanttoo gidinakka, hawaappe hara wogay baawa.

Godaa Kawuwaa Akkiyaa Wogaa
(Mat. 26:26-29; Mar. 14:22-25; Luk'. 22:14-20)

17 Hintte shiik'iyaawe iitabaassappe attin, lo"obaassa gidenna diraw, taani ha azazuwaa immaadde hinttentta galatikke.
18 Shin hintte woosa gollen shiik'iyaa wode, hintte giddon p'alk'k'etsay de'iyaawaa taani sisay. K'ay hewe itti baggana tuma gidiyaawaa ammanay.
19 Ayaw gooppe, hintte matan ammanetteedawanttu k'onc'c'i erettana mala, hintte giddonkka k'ay shaakuu de'anaw bessee.
20 Hewaa diraw, hintte ittippe shiik'iyaa wode, hintte shiik'uu Godaa kawuwaa maanaassa gidenna.
21 Ayaw gooppe, hintte k'umaa miyaa wode, ubbay huup'iyaan huup'iyaan barewaa barewaa miyaa diraw, ittuu koshattee; ittuu k'ay matsottee.
22 Maanawunne ushanaw hinttenttoo gollii baawee? Woy S'oossaa woosa golliyaa kad'iitee? K'ay ayinne baynnawantta yeellayiitee? Taani hinttentta waagoo? Ha yewuwaan taani hinttentta galatoo? Galatikke.
23 Ayaw gooppe, taani k'ay hinttenttoo immeedda timirttiyaa Godaappe akkaad. Godaa Yesuusi unttunttu Aa aatsiide immeedda k'amma daabbuwaa akkiide,
24 S'oossaa galateedda; daabbuwaa mentsiide, «Heytte; miite. Hawe hintte gishshataw barena immeedda ta ashuwaa. Hawaan taana k'oppite» yaageedda.
25 Hawaadankka, kawuwaa miide simmina, s'uu'aa k'ay akkiide, «Hawe s'uu'ay ta suutsaan taani c'aak'k'eedda ooratsa c'aak'uwaa. Hinttenttu aappe usheedda wode ubbaan hewaan taana k'oppite» yaageedda.
26 Ayaw gooppe, hintte ha daabbuwaa meedda wode ubbaaninne ha s'uu'aappe usheedda wode ubbaan Goday yaana gakkanawukka, Aa hayk'uwaa odiita.
27 Hewaa diraw, bessenaan de'iidde Godaa daabbuwaa miyaawe, woy Godaa s'uu'aappe ushiyaawe ooninne Aa ashuwaanne Aa suutsaa ac'otee.
28 Shin Asay bare huup'iyaa paac'c'o. Yaatiide daabbuwaa mo. S'uu'aappekka usho.
29 Ayaw gooppe, Godaa ashuwaa shaakkiide erennaan daabbuwaa miyaawenne s'uu'aappekka ushiyaawe bare huup'ewaa pirddaa meennee ushee.
30 Hewaa diraw, hintte giddon c'oratuu daaburanchchanne harggancha gideeddino; k'ay unddenneeddawanttu hayk'k'eeddino.
31 Shin nuuni nu huup'iyaa tumu paac'c'eeddentto, S'oossay nuuna pirddenna.
32 Nuuni pirddettiyaa wode, ha alamiyaanna ittippe pirddettenna mala, Goday nuuna seeree.
33 Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, Godaa kawuwaa maanaw hintte shiik'iyaa wode, ittuu ittuwaa naagite.
34 Ooninne koshatteeddawaa gidooppe, ittippe shiik'iyaa wode S'oossaa pirddan hintte gelenna mala, bare soyin mo.
Atteeddawaa taani yaa baade giigissana.

12

Geeshsha Ayaanaa Imotatuwaa

11:23 Mat. 26:26-28; Mar. 14:22-24; Luk'. 22:19, 20 **11:25** Kes. 24:6-8; Erm. 31:31-34

1 Taanaadan ammaniyaawanttoo, Geeshsha Ayaanaa imotaabaa hintte eranaw
koyyay.
2 Hinttenttu S'oossaa ammanenna wode, ubbaa wode kaalliyaawaadankka,
haasayenna eek'atuwaakko hintte beeddawaa eriita.
3 Hewaa diraw, S'oossaa Ayyaanay kaaletsiyaa Asay ooninne, «Yesuusi shek'etto»
yaagiide haasayennawaanne k'ay Geeshsha Ayyaanay kaaletsooppeppe attin, haray
atto itti asaynne, «Yesuusi Godaa» gaanaw danddayennawaa taani hinttentta erissay.
4 Ayaanaa imotay dumma dumma; shin immiyaa Ayyaanay ittuwaa.
5 K'ay ootsiyaa oosuu dumma dumma; shin Goday ittuwaa.
6 Oosuwaa ootsanaw dumma dumma ogii de'ishshin, he ootsiyaa ogiyaa ubbaa
asaa ubbaw k'onc'c'issiyaa S'oossay ittuwaa.
7 Shin asaa ubbaa maaddanaw, Geeshsha Ayaanaa k'onc'c'issiyaa wolk'k'ay ubbaw
huup'iyaan huup'iyaan imetteedda.
8 Ayaw gooppe, Geeshsha Ayyaanay ittoo aad'o eratetsaa haasayaa immeedda; k'ay
ittoo eratetsaa haasayaa immeedda.
9 He Geeshsha Ayyaanay ittoo ammanuwaa immiide, yekkoo harggancchaa
patsiyaa wolk'k'aa immeedda.
10 Geeshsha Ayyaanay ittoo malaataa ootsiyaa wolk'k'aa immiide, ittoo timbbitiyaa
odiyaa wolk'k'aa immeedda. Ittoo ayyaanatuwaa gidduwaan de'iyaa dummatetsaa
eriyaa wolk'k'aa immiide, ittoo dumma dumma k'aalaan haasayiyaa wolk'k'aa
immeedda. K'ay ittoo dumma dumma k'aalaan haasayeeddawaa billiyaa wolk'k'aa
immeedda
11 Shin ha ubbabaa ootsiyaawe he itti Geeshsha Ayaanaa. Asaa ubbaw I bare
koyyiyaawaadan, dumma dumma imotaa shaakki shaakkiide immeedda.

Itti Bollaan De'iyaa Dumma Dumma Asatetsatuwaa

12 Kiristtoosi c'ora asatetsatuu de'iyaa itti bollaa mala. Bollay c'ora
asatetsatuwaappe med'etteeddawaa gidooppekka, itti bollaa.
13 Ayaw gooppe, nuuni Ayihuda asaa gidooppenne woy Giriike asaa gidooppe, woy
ayile gidooppenne woy womaanno gidooppe, ubbay itti Geeshsha Ayyaanaan itti
bollaa gidanaw s'ammak'etteeddo. K'ay nuuni ubbay itti Geeshsha Ayaanaa
usheeddo.
14 Ayaw gooppe, bollaw asatetsay c'ora gidiyaawaappe attin, ittuwaa gidenna.
15 Gedii, «Taani kushiyaa gidenna diraw, bollaa k'ommo gidikke» gooppe, I hewaa
giyaawe bollaa k'ommo gidiyaawaa digganee?
16 Haytsaykka, «Taani ayfiyaa gidenna diraw, bollaa k'ommo gidikke» gooppe, I
hewaa giyaawe bollaa k'ommo gidiyaawaa digganee?
17 Bollay ubbay ayfiyaa s'alalaa gidintto, wootiide sisanaw danddayii? K'ay bollay
ubbay haytsaa s'alalaa gidintto, wootiide singganaw danddayii?
18 Shin S'oossay bare koyyeeddawaadan, bollaa asatetsatuwaa ittuwaa ittuwaa
bollan wotseedda.
19 Ubbay itti k'ommo gidintto, bollay hak'an de'anee?
20 Shin asatetsatuu c'ora gidooppekka, bollay ittuwaa.
21 Ayifii kushiyaa, «Neeni taana koshshakka» gaanaw danddayenna. Woy k'ay
huup'ii gedatuwaa, «Hinttenttu taana koshshikkita» gaanaw danddayenna.
22 Shin laafa malatiyaa bollaa asatetsatuu loytsi koshshiyaawantta.
23 Bollaa asatetsatuwaappe bonchchettennawantta nuw malatiyaawantta nuuni
loytsi bonchcheetto. K'ay nuuna yeellayiyaa bollaa asatetsatuwaakka loytsi
bonchcheetto.

12:4 Rom. 12:6-8 **12:12** Rom. 12:4-5

24 Nu bollaappe beettiyaa baggaw mayuu koshshenna; shin pokkiyaa bagga
asatetsatuwaa loytsi mayzzanaadan, S'oossay asatetsaa ittippe gatseedda.
25 Bollaa asatetsatuu ittuu ittoo itti mala k'ofaa k'oppanaappe attin, bollaan
dummatetsay de'anaw bessena.
26 Bollaa asatetsatuwaappe ittuu seelettooppe, bollaa asatetsatuu ubbaykka aanana
seelettiino; bollaa asatetsatuwaappe ittuu bonchchettooppe, bollaa asatetsatuu
ubbay aanana nashettiino.
27 Hinttenttu ubbay Kiristtoosa bollaa; k'ay huup'iyaan huup'iyaan hintte
ubbaykka Aa bollaa asatetsatuwaa.
28 S'oossay woosa gollen itti itti asatuwaa, koyruwaan Yesuusi kiitteeddawantta,
laa'entsuwaan nabatuwaa, heezzentsuwaan tamaarissiyaawantta, hewaappe
guyyiyaan, malaataa ootsiyaawantta, hewaappe guyyiyaan, patsiyaa wolk'k'ay
de'iyaawantta, maaddiyaawantta, woosa golliyaa ayissiyaawantta dumma dumma
k'aalaan haasayiyaawantta ootseedda.
29 Ubbatuu Yesuusi kiitteeddawanttee? Ubbatuu nabatee? Ubbatuu
tamaarissiyaawanttee? Ubbatuu malaataa ootsiinoo?
30 Ubbaw patsiyaa wolk'k'ay de'ii? Ubbatuu dumma dumma k'aalaan haasayiinoo?
K'ay dumma dumma k'aalaan haasayeeddawaa ubbatuu billiinoo?
31 Shin ubbaappe aad'd'iyaa imotaa loytsi koyyite.
K'ay ubbaappe loytsi aad'd'iyaa ogiyaa taani hinttentta bessana.

13

Tumu Siik'uwaa

1 Taani asaa k'aalaaninne kiitanchchaa k'aalaan haasayooppekka taw siik'uu
d'ayooppe, ta haasayay c'oo waassiyaa dawalaa mala; woy k'olc'c'akattiyaa
s'inaas'iliyaa mala.
2 Nabetetsaa imotay taw de'ooppekka, taani geemmeedda yewuwaa ubbaanne
eratetsaa ubbaa erinttokka, k'ay deriyaa dentsi diggiyaa ammanuu taw de'ooppekka,
siik'uu d'ayooppe, taani ayaanne gidikke.
3 Taw de'iyaawaa ubbaa hiyyeesatuwaa mizanaw imminttokka haray atto, ta bollaa
tamaan guuddanaw aatsa imminttokka siik'uu d'ayooppe, taana ayinne maaddenna.
4 Siik'uu danddayanchchaa. Siik'uu keekee. Siik'uu k'anaatenna. C'eek'ettenna;
k'ay otorettenna.
5 Siik'uu barew bessenawaa ootsenna; Uuzeetenna; Yilotenna; Siik'uu
naak'etteeddawaakka paydenna.
6 Siik'uu tumatetsaan nashettiyaawaappe attin, wordduwaan nashettenna.
7 Siik'uu ubbabaa danddayee. Ubbabaykka hananawaa giide, nashechchaan
naagee. Ubbabaan genc'c'ee.
8 Siik'uu mulekka d'ayenna. Shin nabetetsaykka attana. Dumma dumma k'aalaan
haasayiyaawekka attana. Eratetsaykka d'ayana.
9 Ayaw gooppe, nuuni eratetsaappe pac'aa ereetto; timbbitiyaappekka pac'aa
odeetto.
10 Shin kumentsaa gideeddawe yiyaa wode, pac'ay d'ayana.
11 Taani na'atetsaan de'iyaa wode, na'aadan haasayay. Na'aadan k'oppay. K'ay
na'aadankka akeekay. Wodalla gideedda wode, na'atetsaa hanuwaa aggaad.
12 Nuuni ha"i be'iyaawe masttootiyan be'iyaa lem"i lem"iyaa malaa mala; shin he
wode nuuni nu ayfiyaan k'onc'c'iyaan be'ana. Ha"i taani eratetsaappe pac'aa eray;
shin S'oossay taana wurssiide eriyaawaadan, he wode taanikka wurssa erana.

12:28 Efe. 4:11 **13:2** Mat. 17:20; 21:21; Mar. 11:23

13 Shin hewaa gidooppe, ammanuu, hananawaa giide nashechchaan
naagiyaawenne siik'uu, hawanttu heezzatuu minniide de'iino. Hawanttuppe
aad'd'iyaawe siik'uwaa.

14

Geeshsha Ayaanaa Imotaanne Unttunttu Maaduwaa

1 Siik'uwaa kaallite. Ayaanaa imotaakka loytsi koyyite. Shin ubbaappe aatsiide,
nabetetsaa koyyite.
2 Ayaw gooppe, dumma dumma k'aalaan haasayiyaa uray S'oossaw haasayeeppe
attin, asaw haasayenna. Ayaw gooppe, I haasayiyaawaa ooninne akeekena. Shin
asaw k'onc'c'ibeenna yewuwaa Ayaanaa wolk'k'aan haasayee.
3 Shin nabii asaa maaddanaw, zoranawunne minisanaw asaw haasayee.
4 Dumma dumma k'aalaan haasayiyaa uray barena maaddee. Shin nabii woosa
golliyaa maaddee.
5 Hinttenttu ubbay dumma dumma k'aalaan hasayaanawaa taani dosay. Shin
nabetetsaa hewaappe aatsaade dosay. Ayaw gooppe, dumma dumma k'aalaan
haasayiyaawe he haasayeeddawaa woosa golliyaa maaddanaw billiyaa Asay
d'ayooppe, dumma dumma k'aalaan haasayiyaawaappe nabetetsay aad'd'ee.
6 Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, ha"i taani hinttenttukko baade, dumma
dumma k'aalaan haasayaadde, sas'aan woy eratetsaan woy nabetetsaan woy
tamaarissiyaawaan hinttenttoo odana d'ayooppe, taani hinttentta ayaa maaddaytaa?
7 Haray atto, shemppuu baynnabay suusulliyaa gidina woy diitsaa gidina kaa'iidde,
bare kaassaa dummatetsaa erissana d'ayooppe, suusulliyaa punnooppenne, woy
diitsaa diis's'ooppe, Asay wootiide eranee?
8 K'ay s'urumbbaa waasuu loytsi erettana d'ayooppe, olaw oonee giigettanawee?
9 Hawaadankka, k'ay dumma dumma k'aalaan hintte haasaayiyaawe k'onc'c'e
gidennaan d'ayooppe, hintte haasayiyaawaa Asay wooti akeekanee? Ayaw gooppe,
c'arkkoo hintte haasayiita.
10 Ha alamiyaan c'ora k'aalay de'ee; shin biletsay baynna k'aalay ittuunne baawa.
11 Shin itti Asay haasayiyaa k'aalaa taani erana d'ayooppe, he haasayiyaawe taw
imatsaa gidee; taanikka aw imatsaa giday.
12 Hawaadankka, k'ay Geeshsha Ayaanaa imotaa hintte akkanaw loytsi
koyyiyaawantta gidiyaa diraw, woosa golliyaa dichchanaw maaddawaa ubbabaappe
aatsiide koyyite.
13 Hewaa diraw, dumma dumma k'aalaan haasayiyaawe bare haasayeeddawaa
billanaw danddayana mala, S'oossaa woosso.
14 Ayaw gooppe, taani dumma dumma k'aalaan S'oossaa woossooppe, ta
ayyaanaykka woossee; shin ta garssa k'ofay ayinne go"ettenna.
15 Yaatina, taani wootoo? Taani ta ayyaanan S'oossaa woosana; k'ay ta k'ofankka
S'oossaa woosana. Ta ayyaanan yes's'ana; k'ay ta k'ofankka yes's'ana.
16 Hewaa gidana d'ayooppe, neeni ne ayaanaa s'alalaan S'oossaa galatiyaawaa
gidooppe, he sa'aan neeni giyaawaa erenna Asay neeni S'oossaa galatiyaawaa
erennaan, neeni galateeddawaan wootiide, «Amen"i» gaanee?
17 Neeni S'oossaa galatiyaawe lo"a; shin hewe yekko bitaniyaa maaddenna.
18 Taani dumma dumma k'aalaan hintte ubbaappe aatsaade haasayiyaa diraw,
S'oossaa galatay.
19 Shin taani woosa gollen haratuwaa tamaarissanaw dumma dumma k'aalaan
tammu sha"a k'aalatuwaa haasayiyaawaappe ichcheshu k'aalatuwaa ta wozanaa
k'ofaan haasayanaw dosay.

20 Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte iita yewuwaan guutsa naanaa mala
gidanaappe attin, k'ofaan guutsa naanaa mala gidoppite; hintte garssa k'ofaan
wozanaamatuwaa gidite.
21 S'oossaa Mas'aafan,
«Goday, ‹Taani ha asaw,
dumma dumma k'aalaan haasayiyaa asaaninne,
imatsatuwaa doonaan haasayana.
Shin hewankka,
taani giyaawaa unttunttu sisikkino› yaagee»
geetettiide s'aafetteedda.
22 Simmi dumma dumma k'aalaan haasaayiyaawe ammanennawanttoo malaataa
gidiyaawaappe attin, ammaniyaawanttoo malaataa gidenna. K'ay nabatuwaappe
haasayettiyaawe ammaniyaawanttoo malaataa gidiyaawaappe attin,
ammanennawanttoo malaataa gidenna.
23 Hewaa diraw, ammaniyaa Asay ubbay ittippe shiik'iide, k'ay ubbaykka dumma
dumma k'aalaan haasayooppe, tamaaribeenna Asay woy ammanenna Asay geliide,
hinttentta ubbaa, «Gooyiita» geennee?
24 Shin tamaaribeenna Asay woy ammanenna Asay woosa golle geliyaa wode, Asay
ubbay timbbitiyaa odooppe, I bare sisiyaawaan bare nagaraa akeekee. K'ay he
siseeddabaa ubbankka I pirddettana.
25 Aa wozanaan geemmeedda k'ofaykka k'onc'c'ana. Hawaadankka k'ay, «S'oossay
tumu hintte giddon de'ee» yaagiide markkattiidde, guufanniide S'oossaw goyinnana.

Asay Ittippe Woossiyaa Wode De'anaw Bessiyaa Wogaa

26 Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, ayee? Hinttenttu ittippe shiik'iyaa wode,
huup'iyaan huup'iyaan, ittoo mazimurii de'ee; ittoo tamaarissiyaawe de'ee; ittoo
sas'ay de'ee; k'ay ittoo dumma dumma k'aalaan haasaayiyaawe de'ee; ittoo
billiyaawe de'ee. Ubbaykka woosa golliyaa maaddiyaawaa gidanaw bessee.
27 Ooninne dumma dumma k'aalaan haasayooppe, laa"u gidiide, woy darooppe
heezzu gidiide, kaallaan kaallaan haasayanaw bessee. K'ay hara ittuu unttunttu
haasayeeddawaa billo.
28 Shin billiyaa Asay d'ayooppe, dumma dumma k'aalaan haasayiyaawe woosa
golliyaan c'o"u go. Bare huup'ewunne S'oossaw haasayo.
29 Nabatuukka laa"u gidiide woy heezzu gidiide haasayino. K'ay haranttu unttunttu
giyaawaa shaakkino.
30 Shin S'oossay he sa'aan utteedda haraw ittibaa k'onc'c'issooppe, kasenna
haasayiyaawe c'o"u go.
31 Ayaw gooppe, ubbay tamaarana malanne ubbay minnana mala, kaallaan
kaallaan timbbitiyaa odanaw danddayiita.
32 Timbbitiyaa odiyaawanttu imotay unttunttoo azazettee.
33 Ayaw gooppe, S'oossay sarotetsaa S'oossaappe attin, c'abbuwaa S'oossaa gidenna.
Geeshshatuu woosa golletuwaa ubbaan,
34 mac'c'awanttu shiik'uwaa garssan c'o"u giino. Ayaw gooppe, Ayihudatuwaa
higgii giyaawaadankka unttunttu moodettanaappe attin, shiik'uwaa garssan
haasayanaw unttunttoo maati baawa.
35 Mac'c'awanttu shiik'uwaa garssan haasaayiyaawe pokko gidiyaa diraw, ayentto
eranaw koyyooppenne soyin barenttu asinaa oochchino.
36 S'oossaa k'aalay koyro hintteppe yeeddee? Woy hintte s'alalaakko yeeddee?
37 Ooninne barena nabiyaa woy S'oossaa Ayyaanay de'iyaa asaa yaagiide
k'oppooppe, taani hinttenttoo s'aafiyaawe Godaa azazuwaa gidiyaawaa akeeko.

14:21 Isa. 28:11-12

38 Shin ooninne akeekana d'ayooppe, akeekoppo bashi aggo.
39 Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, timbbitiyaa odanaw loytsi amottite. K'ay dumma dumma k'aalaan haasayiyaawaakka diggoppite.
40 Shin ubbabaykka wogaaninne maaran hano.

15

Kiristtoosi Hayk'uwaappe Denddeeddabaa

1 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttenttoo odeedda mishiraachchuwaa k'aalaa hintte akkeeddawaanne k'ay hintte ammanuu aan ek'k'eeddawaa hinttentta k'ofetsay.
2 Hinttenttu ammanuu mela gidana d'ayooppe, k'ay taani hinttenttoo odeedda k'aalaa loytsi oyk'k'ooppe, hintte he mishiraachchuwaa k'aalaan atteeddita.
3 Ayaw gooppe, taani k'ay akkeeddawaa ubbabaappe aad'd'iide koshshiyaawaa kasetaade hinttenttoo immaaddi. Hewe ayee gooppe, S'oossaa mas'aafay giyaawaadan, Kiristtoosi nu nagaraa diraw
4 hayk'k'iide moogetteedda. S'oossaa Mas'aafay giyaawaadankka, heezzentsiyaa gallassi hayk'uwaappe
5 denddiide, P'es'iroosaw k'onc'c'eedda. Hewaappe guyyiyaan, bare kiitteedda tammanne laa"atoo k'onc'c'eedda.
6 Hewaappe guyyiyaan, ichcheshu s'eetuwaappe dariyaa barena kaalliyaa asaw itti kaala k'onc'c'eedda. Unttunttuppe dariyaa baggay hanno gakkanaassikka pas'a de'iino; shin amareedawanttu hayk'k'eeddino.
7 Hewaappe guyyiyaan, Yaak'oobaw k'onc'c'eedda; guyyeppe bare kiitteedda ubbatoo k'onc'c'eedda.
8 K'ay ubbaappe wurssetsaan, wodii gakkennaan yeletteedda tawukka k'onc'c'eedda.
9 Ayaw gooppe, Yesuusi kiitteedda ubbaappe taani laafa; taani S'oossaa woosa golliyaa waayisseedda diraw, Yesuusi kiitteeddawaa geetettaade s'eesettanawukka bessikke.
10 Shin S'oossaa aad'd'o keekatetsaan taani taanakka. K'ay taw I immeedda aad'd'o keekatetsay mela gidibeenna; shin taani unttuntta ubbaappe aatsaade ootsaad. Shin taananna de'iyaa S'oossaa aad'd'o keekatetsay ootseeddappe attin, taana gidikke.
11 Simmi taana gidooppekka, woy unttuntta gidooppekka, nuuni ubbay odiyaawe hawaa; hinttenttukka hawaa ammaneeddita.

Asay Hayk'uwaappe Denddanabaa

12 Kiristtoosi hayk'uwaappe denddeeddawaa odiyaawaa gidooppe, hinttenttuppe itti itti asatuu yaatina wootiide, «Hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddenna» yaagiinoo?
13 Hayk'k'eedda uray hayk'uwaappe denddibeennawaa gidooppe, yaatina hekko Kiristtoosikka hayk'uwaappe denddibeenna giyaawaa.
14 Kiristtoosi hayk'uwaappe denddibeennawaa gidooppe, yaatina nuuni odiyaawekka mela; k'ay hintte ammanuukka mela.
15 K'ay nuuni, «Kiristtoosa hayk'uwaappe dentseedda» yaagiide S'oossaabaa markkatteedda diraw, Aa worddo markkatuwaa gidiide beetteeddo. Shin hayk'k'eeddawantta hayk'uwaappe I dentsibeennawaa gidooppe, Kiristtoosakka dentsibeenna.
16 Ayaw gooppe, hayk'k'eeddawanttu hayk'uwaappe denddennawaa gidooppe, simmi Kiristtoosikka denddibeenna.

15:3 Isa. 53:5-12 **15:4** Maz. 16:8-10; Mat. 12:40; Kit. 2:24-32 **15:5** Mat. 28:16-17; Mar. 16:14; Luk'. 24:34, 36; Yoh. 20:19 **15:8** Kit. 9:3-6

17 Kiristtoosi hayk'uwaappe denddibeennawaa gidooppe, hintte ammanuukka
mela; k'ay hintte hawaa gakkanawukka nagaraanna de'iita.
18 Simmi Kiristtoosa ammaniide hayk'k'eeddawanttukka k'ay d'ayeeddino
giyaawaa.
19 Nuuni ha de'uwaa s'alalaw Kiristtoosan hidooteedda* gidooppe, ha alamiyaan
de'iyaa asaa ubbaappekka nubay lo"enna.
20 Shin Kiristtoosi hayk'k'eeddawanttu denddoo bayira gidiide, hayk'uwaappe
denddeeddawe tuma.
21 Ayaw gooppe, hayk'uu itti asaa baggana ha alamiyaa yeedda,
hayk'k'eeddawanttu dendduukka k'ay itti asaa baggana yeedda.
22 Ayaw gooppe, Asay ubbay Addaamana ittippetetsaa med'd'eedda diraw
hayk'k'eeddawaadan, Kiristtoosanna ittippetetsaa med'd'eedda diraw, ubbay de'oo
denddana.
23 Shin ubbaykka bare kaallaan kaallaan denddana. Kiristtoosi ubbaappe kasetiide
denddeedda; hewaappe guyyiyaan, Kiristtoosawanttu Kiristtoosi yiyaa wode
denddana.
24 Hewaappe guyyiyaan, Kiristtoosi maataa ubbaa, godatetsaa ubbaanne wolk'k'aa
ubbaa d'ayissiide, S'oossaw bare Aabboo kawutetsaa immiyaa wode, wodiyaa
wurssetsay yaanawaa.
25 Ayaw gooppe, S'oossay Aa morkkatuwaa ubbaa Aa gediyaappe garssanna
wotsana gakkanaw, Kiristtoosi mooddanaw bessee.
26 Ubbaappe wurssetsaan d'ayiidde de'iyaa morkkii hayk'uwaa.
27 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay ubbabaa Aa gediyaappe garssanna
wotsiide moodisseedda» yaagee. Shin ubbabaa Aa gediyaappe garssanna wotsiide
moodisseedda giyaa wode, ubbabaa ootseedda S'oossaappe attin, yekko ubbay
moodetteedda giyaawe k'onc'c'e.
28 Shin ubbabay Kiristtoosaw moodetteeddawaappe guyyiyaan, Kiristtoosi k'ay
bare huup'ew ubbabaa barena moodisseedda S'oossaw moodetana. S'oossay k'ay
ubbabaa wurssiide mooddana.
29 Hewaa gidana d'ayooppe, hayk'k'eeddawanttu kotaa s'ammak'ettiyaawanttu
ayaa ootsiinoo? Hayk'k'eeddawanttu ubbakka denddennawaa gidooppe, Asay
hayk'k'eeddawanttu kotaa ayaw s'ammak'ettii?
30 Yaatina, nuuni ubbaa wode ayaw hassayenna metuwaan geleettoo?
31 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani nu Godaa Kiristtoosa Yesuusan taw
de'iyaa hinttenan c'eek'ettaadde, gallassaan gallassaan hayk'k'ay.
32 Taani Efesoonen asaa k'ofaadan du'aanna baas'eteeddawe taana ayaa maaddii?
Shin hayk'k'eeddawanttu hayk'uwaappe denddennawaa gidooppe,
«Simmi moyttenne ushoytte;
ayaw gooppe, nuuni wontti hayk'k'ana» giyaawaa mala.
33 C'imettoppite; iita laggetetsay lo"o hanotaa bayizzee.
34 S'illotetsaakko simmite. Nagaraa ootsoppite. Hinttenttuppe itti itti Asay S'oossaa
erenna; taani hawaa hinttentta yeellayanaw gay.

Hayk'uwaappe Denddeedda Bollaa Hanotaa

35 Shin itti asay, «Hayk'k'eedda Asay waaniide denddanee? Unttunttu ayaa mala
bollaanna yaannee?» yaagennaan aggena.
36 Neenoo eeyaw, neeni gadiyaan zeriyaa zeretsay hayk'k'ennan mokkenna.

---

* **15:19** *Hidootaa:* Kiristtoosan nu wotseedda nu ubbaa hidootay, ha alamiyaan de'uwaassa gidooppe, ha alamiyaan de'iyaa hara asatuwaa ubbaappekka nubay aad'd'iide iita, guussaa. **15:25** Maz. 110:1 **15:27** Maz. 8:6 **15:32** Isa. 22:13

37 Neeni zeriyaawe zarggaa gidina woy hara k'ommo katsaa gidina, ayfiyaa
s'alalaappe attin, lammi doliide kesiyaawaa gidenna.
38 Shin S'oossay zeretsaw bare doseedda bollaa immee; k'ay zeretsaa ubbawukka
huup'iyaan huup'iyaan unttunttu bollaa immee.
39 Med'etaa ubbaa ashuu ittuwaa gidenna. Shin asaa ashuu ittuwaa; mehiyaa
ashuu dumma; kafatuwaa ashuukka dumma; k'ay moliyaa ashuukka dumma.
40 K'ay saluwaa asatetsatuunne sa'aa asatetsatuu de'iino. Shin saluwaa bollaa
bonchchuu dumma; k'ay sa'aa bollaa bonchchuu dumma.
41 Awayfiyaw Aa huup'e bonchchuu de'ee. Agenawukka Aa huup'e bonchchuu
de'ee. K'ay s'oolinttatookka dumma bonchchuu de'ee; ayaw gooppe, itti s'oolinttii
yekko s'oolinttiyaappe bonchchuwaan dummatee.
42 K'ay hayk'k'eeddawanttu hayk'uwaappe denddiyaa wode hewaadan hanana;
hayk'k'iyaa bollay moogettiide, hayk'k'enna bollaa gidiide denddana.
43 Bollay tooshiyaan moogettiide, bonchchuwaan denddana. K'ay daaburaan
moogettiide, wolk'k'aan denddana.
44 Med'etaa bollay moogettiide, Geeshsha Ayyaanan kaalesettiyaa bollaa gidiide
denddana. Med'etaa bollay de'ooppe, k'ay Geeshsha Ayyaanaan kaalesettiyaa
bollaykka de'ee.
45 Hawaadankka, k'ay S'oossaa Mas'aafan, «Koyro bitanii, Addaami, pas'a de'iyaa
asaa gidiide med'etteedda» yaagee. Shin wurssetsaa Addaami de'uwaa immiyaa asaa
gideedda.
46 Shin med'etaa Asay koyro yiina, geeddoppe ayaanaa Asay yeeddappe attin,
ayyaanaawe koyro yibeenna.
47 Koyro Addaami biittaappe med'etteedda; I biittaappe med'etteeddawaa.
Laa'entsuwaa Addaami saluwaappe yeedda.
48 Ha sa'aa asatuu biittaappe med'etteeddawaa malatiino. K'ay saluwaa asatuu
saluwaappe yeeddawaa malatiino.
49 Nuuni biittaappe med'etteeddawaa malaa mayyeeddawaadan, saluwaappe
yeeddawaa malaakka k'ay mayyana.
50 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani giyaawe hawaa; ashuunne suutsay†
S'oossaa kawutetsaa laattana danddayenna. K'ay wook'k'iyaawe wook'k'ennawaa
laattenna.
51-52 Sisite! Taani hinttenttoo ittibaa s'uuray. Nuuni ubbay hayk'k'okko. Shin
wurssetsaa s'urumbbay punettiyaa wode, lip'eedda ayfii s'eellanaw wozanaa
aatsenan laamettana. Ayaw gooppe, s'urumbbay punettiyaa wode, hayk'k'eedda Asay
wook'k'enna asaa gidiide denddana; nuunikka laamettana.
53 Ayaw gooppe, hawe wook'k'iyaawe wook'k'ennawaa mayyanaw bessee; k'ay
hawe hayk'k'iyaawe hayk'k'ennawaa mayyanaw bessee.
54 Shin hawe wook'k'iyaawe wook'k'ennawaa mayiyaa wode, k'ay hawe
hayk'k'iyaawe hayk'k'ennawaa mayiyaa wode, he wode, S'oossaa Mas'aafay,
«Hayk'uu s'oonettiide mitetteedda.
55 Hayk'oo, ne yishshay hak'anee?
Hayk'oo, ne s'oonuu hak'anee?»
geedda k'aalay polettana.
56 Hayk'uu dukkiyaa wolk'k'aa nagaraappe demmee; k'ay nagaray wolk'k'aa
higgiyaappe demmee.
57 Shin nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana nuuna s'oonissiyaa S'oossaa galatay
gakko.

15:45 Dom. 2:7 † **15:50** Ha sa'aa bolla de'iidde Asay mayyeedda ashuwaanne suutsaa, guussay ha alamiyaa asatetsaa guussaa. **15:51-52** 1 Tes. 4:15-17 **15:54** Isa. 25:8 **15:55** Hos. 13:14

58 Taani siik'iyaa taanaadan ammaniyaawanttoo, hewaa diraw, k'aas's'ennaan min
ek'k'ite. Hinttenttu daaburay Godaa baggana mela gidennawaa eriide, ubbaa wode
Godaa oosuwaa azallenan ootsite.

16

Yerusaalamen De'iyaa Ammaniyaa Asaw
Shiik'eedda Miishshaa Maaduwaa

1 S'oossaa asatoo miishshaa shiishshanaw Galaatiyaan de'iyaa ammaniyaa asatoo
taani k'aalaa geleeddawaadan, hinttenttukka k'ay hewaadan ootsite.
2 Hinttenttu taani yaa biyaa wode, miishshaa shiishshenna mala, hintte ubbay
Wogaa gallassi gallassi, hintte demmiyaa keenaappe hintte gollen dagayite.
3 Taani yaa gakkiyaa wode, hintte ammaniyaa asaa oona gidooppenne, hintte
immeeddawaa gatsana mala, dabddaabbiyaanna unttuntta Yerusaalame kiittana.
4 K'ay taani unttunttunna baanaw koshshooppe, unttunttu taananna ittippe
baanawantta.

P'awuloosa K'ofatuwaa

5 Taani Mak'idooniyaanna aad'd'aadde, hinttenttukko baana; ayaw gooppe, taani
Mak'idooniyaanna aad'd'ay.
6 Taani biyaasaa hak'a gidooppenne, ta buussan hintte taana maaddana mala,
hintte matan amareeda wodiyaa gam"ennaan aggikke. Woy balgguwaakka hintte
matan shaac'c'ennan waayya aggana.
7 Ayaw gooppe, taani ha"i yaanna aad'd'aadde he ogiyaanna hinttentta be'anaw
koyyikke. Goday gooppe, hintte matan amareeda wodiyaa takkanaw k'oppay.
8 Shin taani P'ens's'ek'ostte giyaa gallassay gakkanaw Efesoonen gam"ana.
9 Taw oosuu kumeedda aako penggiikka yaan dooyetteedda. K'ay taw c'ora
morkketuu de'iino.
10 S'imootoose hinttenttukko yooppe, hintte matan I yayyenaan de'anaadan, Aa
loytsi oyk'k'ite. Ayaw gooppe, ikka k'ay Godaa oosuwaa ootsee.
11 Hewaa diraw, ooninne Aa kad'oppo. Shin I taakko saro simmana mala, Aa
maaddiide sarotetsaan moyzzite. Ayaw gooppe, taani I ishatuwaanna simmanawaa
naaga uttaad.
12 Shin nu ishaa Ap'iloosi yekko ishatuwaanna hinttenttukko baana mala, taani Aa
minisa woossaad. Shin ha"i hinttenttukko baanaw koyyibeenna; I barew miikkiyaa
wode hinttenttukko baanawaa.

Wurssetsaa Zoriyaanne Sarotaa

13 Beegottite. Ammanuwaan min ek'k'ite. S'alite. Goobite.
14 Oosuwaa ubbaa siik'uwaan ootsite.
15-16 Taanaadan ammaniyaawanttoo, Iss's'ifaanoosinne Aa soy Asay Giriiken koyro
ammaneeddawantta gidiyaawaanne S'oossaa asatoo ootsanaw barentta
immeeddawaa hintte eriita. Hinttenttukka unttunttu mala asawunne, unttunttunna
ootsiyaa ubbaw daaburiyaa ubbaw eeno gaanaadan, taani hinttentta woossay.
17 Iss's'ifaanoosi, Parddonaas'isinne Akayk'oosi hintte baynnasaan taana
boorasissibeenna diraw, unttunttu yuussaan taani nashettay.
18 Unttunttu hinttentta ayyaanan miniseeddawaadan, taanakka ayyaanan
miniseedda diraw, hewanttu mala asatuwaa dogoppite.
19 Iisiyaan de'iyaa ammaniyaa Asay hinttentta, «Saree, lo"ee» giino. Ak'iilaynne
P'irisk'k'illa barenttu soyin shiik'iyaa woosa golle asaanakka hinttenttoo Godaa
sarotaa wozanaappe kiittiino.
20 Ishatuu ubbay hinttenttoo sarotaa kiittiino.
Ittuu ittuwaanna geeshsha yeretaa yerettiidde sarotettite.

21 Taani P'awuloosi ha sarotaa ta kushiyan s'aafaad.
22 Godaa Yesuusi Kiristtoosa siik'enna Asay de'ooppe, I shek'etteeddawaa gido. Nu
Godaw, haaya.
23 Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna gido.
24 Kiristtoosa Yesuusan de'iyaa hinttenttu ubbaanna ta siik'uu gido. Amen"i.

P'awuloosi
K'oronttoosa Asaw
S'aafeedda Laa'entso Kiitaa
Geluwaa

P'awuloosi K'oronttoosa asaw s'aafeedda laa'entso kiitay s'aafetteeddawe, P'awuloosaw K'oronttoosan de'iyaa ammaniyaa asaana de'iyaa gakketsay daro metuwaa giddo geli utteedda wodiyaanna. Itti itti ammaniyaa asatuu itti itti tooshiyaa P'awuloosa bolla wotseeddino; gidooppenne P'awuloosi sigatetsaa med'd'anaw laamotay barew de'iyaawaa bessiide, hewe haniyaa wode wolk'k'aama nashechchaa nashettanaw danddayiyaawaa k'onc'c'issee.

Ha kiitaa koyro doometsaan P'awuloosi K'oronttoosan de'iyaa ammaniyaawanttunna barew de'iyaa gakotetsaa k'onc'c'issiide, ammaniyaawanttu giddon denddeedda tooshiyaassinne p'alk'k'etsaw, I unttunttoo ayaw mino zaaruwaa immeeddentto odee. Hewaannakka gatsiide hawe Aa seeray unttuntta nagaraappe simawunne sigatetsaw kaaletseedda diraw, sisetteedda nashechchaa unttunttoo k'onc'c'issee. Kaalliide k'ay Yihudaan de'iyaa ammaniyaawantta maaddiyaawaa barenttuwaappe c'oo immana mala, unttuntta hassayissee. Wurssetsaa shemppatuwaan P'awuloosi Yesuusappe Kiitetteeddawaa gidiyaawaa bolla shiik'eedda mootoo zaaruwaa k'aalaa immee. Ayaw gooppe, K'oronttoosa ammaniyaawanttu giddon itti itti asatuu barentta tumu Yesuusi Kiitteeddawantta kessiide, «P'awuloosi Yesuusi Kiitteeddawaa gidenna; I wordduwaa» yaagiide, Aa mootiino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Ubbaappe sintsatiyaa yewuwaa *1:1-11*
P'awuloosanne K'oronttoosan de'iyaa ammaniyaawantta *1:12—7:16*
Yihudaan de'iyaa ammaniyaawanttoo imetteedda maaduwaa *8:1—9:15*
P'awuloosi bare kiitetteedda maataw ek'ettanaw shiishsheedda k'aalaa markkaa *10:1—13:10*
Wurssetsaa k'utiyaa *13:11-14*

1 Taani P'awuloosi, S'oossaa sheniyaan, Kiristtoosi Yesuusi kiitteeddawenne nu
ishay S'imootoosi S'oossaw goyinniyaa K'oronttoosa katamaan de'iyaa
ammaniyaawanttoonne Akaayiyaan de'iyaa S'oossaa naanaatoo ha dabddaabbiyaa
s'aafeetto.
2 S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe, aad'd'o
keekatetsaynne sarotetsay hinttenttoo gido.

P'awuloosi S'oossaw Shiishsheedda Galataa

3 S'oossaa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, maarotetsaa Aawuwaanne
mentsetsuwaa ubbaa S'oossaa galatay gakko;
4 S'oossay nuuna nu huup'ew mentsetseedda mentsetsuwaadan, daro waayiyaa
waayettiyaawantta nuunikka mentsetsanaadan, nu waayiyaa ubbaan I nuuna
mentsetsee.
5 Ayaw gooppe, nuuni Kiristtoosa baggana daro waayiyaa waayettiyaawaadan,
hewaadankka, k'ay nuuna Aa baggana daro mentsetsuwaan mentsetsee.
6 Nuuni waayettooppe, hewe hinttena mentsetsanaassanne hinttena ashshanaassa;
k'ay nuuni minettooppe, nuuni danddayeedda waayiyaa malaa hinttekka genc'c'iide
danddayana mala, S'oossay hinttewukka k'ay mentsetsuwaanne danddayaa
immanaassa.

7 Hintte demmana giide, hidootaan naagi utteeddawe daro mina; ayaw gooppe,
hintte nuunanna waayetteeddawaadan, hewaadan mentsetsuwaakka nuunanna
akkanawaa nuuni ereetto.
8 Nu nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni Iisiyaa gadiyaan waayetteedda
waayiyaa hinttena hassayissanaw koyyeetto; nu waayyii nu wolk'k'aappe darina,
nuuna wod'ee giide, hirggana gakkanaw, nuuna wogay bayinnawaa dees's'eedda.
9 Nuuni nu bolla hayk'uwaa pirdday pirddetteedda yaagiide k'oppeeddo; shin
hewe haneeddawe hayk'k'eedda asaa hayk'uwaappe dentsiyaa S'oossaan nuuni
ammanettanappe attin, nu huup'iyaan ammanettennaadaana.
10 S'oossay hawaa mala iita hayk'uwaappe nuuna ashsheeda; I nuuna ashshana;
sintsappekka I nuuna ashshanawaa giide, hidootaan naagi utteeddo.
11 Hintte woosseedda daro woosan nuw anjjuu simmeedda diraw, daro Asay nu
diraw S'oossaa galatana mala, hinttekka k'ay nuuna woosan maaddana koshshee.

Laametteedda P'awuloosa K'ofaa

12 Nuuni c'eek'ettiyaawe hawaa; ha sa'aan nuuni de'iyaa de'uu, ubbaa k'ay
hinttenanna nuw de'iyaa ittippetetsay S'oossaa aad'd'o keekatetsaanappe attin, asaa
aad'd'eedda eratetsaanna gidennawaa, k'ay S'oossay immeedda geeshshatetsaaninne
suuretetsaan nuuni de'iyaawaa wozanaa k'ofay nuw markkattee.
13-14 Ayaw gooppe, hintte nabbabanawunne akeekanaw danddayiyaawaa s'alalaa
hinttenttoo s'aafiyaawaappe attin, nuuni harabaa hinttenttoo s'aafokko. Nu Godaa
Yesuusa gallassi nuuni hinttenan c'eek'ettanawaadan, hinttekka nuunan c'eek'ettana
mala, hintte ha"i wurssi akeekena yewuwaa gidini wurssi akeekana gaade k'oppay.
15 Hewaa taani loytsa ereedda diraw, hintte laa"u gede go"ettana mala, ubbaappe
kasetaade hinttekko baanaw k'ofaa k'achchaad.
16 Taani Mak'idooniyaa baadde hinttenanna gakettanawaanne k'ay yaappe
simmaadde hintte mataanna Yihudaa aad'd'ishshin, hintte taana maaddanawaa
k'oppa uttaad.
17 Hewaa diraw, taani hewaa k'oppaadde taanan ammanettibeykkita? Taani ta
k'ofaa k'achchiyaa wode, sa'aa asaadan itti kutsaan, «Ee, Ee» woy, «Gidenna,
gidenna» gaanaw giiga uttaadditaa?
18 Shin S'oossay ammanetteedawaa gidiyaawe tuma gidiyaawaadan, nuuni
hinttenttoo odiyaa k'aalay «Ee» giyaawaanne «Gidenna» giyaawaa gidenna.
19 Ayaw gooppe, taani, Sillaasenne S'imootoosi hintte giddon odeedda S'oossaa
Na'ay, Yesuusi Kiristtoosi «Ee» giyaawaappe attin, «Gidenna» giyaawaa gidenna. Shin
S'oossaa baggana I ubbaa wodekka «Ee».
20 Ayaw gooppe, S'oossay immana geeddabaw ubbaw eeno geeddawe Kiristtoosa
baggana polettana; hewaa diraw, nuuni Kiristtoosa baggana S'oossaa bonchchoo,
amen"i* geetto.
21 S'oossay Kiristtoosa baggana nuunanne hinttena mentsetseenne okkee.
22 Nuuni aawaa gidiyaawaa erissiyaa maatafaa I nu bolla wotsiide, bare Geeshsha
Ayaanaa waasiyaadan, nu wozanaa giddon wotseedda.
23 K'ay taani K'oronttoosa beennaan aggeeddawe hinttena K'ohennaadaana. Hewe
worddo gidooppe taana muranaw ta shemppuwaan S'oossay markka.
24 Nuuni hinttena nashechchanaw hinttenanna ittippe ootsiyaawanttappe attin,
hintte ammaniyaawaan hinttena godetanaw koyyiyaawantta gidokko; ayaw gooppe,
hinttenttu hintte ammanussan minniide de'iita.

---

* **1:20** *Amen"i:* «Amen"i» giyaa k'aalay hawaan «Ee» yaagettiyaa biletsaa oyk'k'ee.

2

1 Taani laa'entsuwaa hinttena kayyoyenna mala, hinttekko beennaadan, ta k'ofaa
k'achchaad.
2 Ayaw gooppe, taani hinttena kayyoyiyaawaa gidooppe, ha taani kayyoyeedda
hintte taana nashechchanaappe attin, oonee taana nashechchanawe?
3 Taani hinttenttoo he dabddaabbiyaa s'aafeeddawe, taana nashechchanaw
bessiyaa asatuwaan taani kayyottanaw hinttekko baanaw koyabeennawaassa; taani
nashettiyaa wode, hintte ubbaykka k'ay nashettanawaa hintte ubbaan ammanettay.
4 Ayaw gooppe, taani hinttenttoo daro waayiyaaninne tuggaan k'ay daro afotsaana
s'aafeeddawe, hinttena kayyoyanaassa gidenna; shin taani hinttena ubbatuwaa ay
keenaa siik'aytantto hintte eranaadaana.

Bayizzanchchaw Atto Giyaawaa

5 Shin itti uray haraa kayyoyeeddawaa gidooppe, taani Aa yewuwaa darissanaw
koyyikke; I hinttena ubbatuwaa kayyoyeeddappe attin, ta s'alalaa kayyoyibeenna.
6 Hintteppe dariyaa bagga Asay he bitaniyaa mala asaa hewaadan murooppe, he
muray aw gidanawaa.
7 Hewaa diraw, he bitanii loytsi kayyottenna mala, hintte aw atto gaanawunne Aa
mentsetsanaw bessee.
8 Hewaa diraw, hintte Aa minisiide siik'iyaawaa I erana mala, taani hinttena
woossay.
9 Ayaw gooppe, hintte taw azazettanaw ubbaa wode giigi utteedditenttonne k'ay
paac'iyaa hintte danddayintto eranaw, he dabddaabbiyaa hinttenttoo s'aafaad.
10 Itti uray naak'k'eeddawaa hintte atto giyaa wode, taanikka k'ay atto gay; taani
atto geeddawaa gidooppe, atto geeddawaa ayaanne Kiristtoosa sintsan hintte diraw,
atto gaad.
11 Sees'aanay nuukko yiide, nuuna c'immenna mala, taani aatto gaad; ayaw
gooppe, nuuni Aa k'ofaa ereetto.

Ooratsa C'aak'uwaa Oosanchchatuwaa S'oonuwaa

12 Taani Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw S'iro'aadaa beedda wode,
Goday yaan taw penggiyaa dooyyi wotseedda.
13 Taani ta ishaa Tiita yaan demmabeenna diraw, taw ayyaanay shemppibeenna.
Hewaa diraw, yaan de'iyaa asaa, «Saro de'ite» gaade Mak'idooniyaa baad.
14 Shin Kiristtoosa baggana ubbaa wode nuuna s'oonoo kaaletsiyaa S'oossaa, k'ay
Kiristtoosa timirttiyaa nu baggana shittuwaadan, ubbasaa gatsiyaawaa galatay
gakko.
15 Ayaw gooppe, nuuni attiyaa asaa gidduwaaninne d'ayiyaa asaa giddon
Kiristtoosi S'oossaw yarshshiyaa sawuwaa toshikku giyaa shittuwaa mala.
16 Nuuni d'ayiyaawanttoo zee"iyaa hayk'uwaa; k'ay attiyaawanttoo de'uwaa
immiyaa sawiyaa shittuwaa; yaatina, hewaa ootsanaw danddayiyaawe oonee?
17 Nuuni S'oossaa k'aalaa gelobaadan, walakkiide zal"iyaa hara c'ora asatuwaa
mala gidokko; shin S'oossay nuuna kiittina, ammanettiide S'oossaa sintsan
Kiristtoosa baggana k'aalaa odeetto.

3

S'oossaa Ooratsa C'aak'uwaa

1 Nuuni shirettiide, nu huup'iyaa sabbanaw doommeeddoyee? Woy hara
asatuwaawaadan, sabaa dabddaabbiyaa hinttenttoo yeddanaw woy hintteppe
akkanaw koyyeettoo?
2 Hinttenttu hintte huup'iyaan Asay ubbay eranaadaaninne nabbabanaadan, nu
wozanaan s'aafetti utteedda nu dabddaabbiyaa.

3 Ha dabddaabbiyaa Kiristtoosi bare huup'iyaan s'aafiide, nu bolla kiitteeddawe
tuma; ha dabddaabbii de'uwaa S'oossaa Geeshsha Ayyaanan asaa wozanaan
s'aafetteeddawaappe attin, shuchchaa bolla k'alamiyaan s'aafettibeenna.
4 Nuw Kiristtoosa baggana S'oossaan hawaa mala ammanuu de'ee.
5 Nu danddayay S'oossaappe yiyaawaappe attin, ha oosuwaa nuuni nu huup'iyaan
ootsanaw danddayeetto giyaawe nuw ayaynne baawa.
6 Nuuni Ooratsa C'aak'k'oo ootsana mala, S'oossay nuuna danddayisseedda; he
Ooratsa C'aak'uu Geeshsha Ayyaanawaappe attin, s'aafetteedda higgiyaawaa
gidenna. S'aafetteedda higgii hayk'uwaa ahee; shin Geeshsha Ayyaanay de'uwaa
ahee.
7 Shuchchaa wooc'iide s'aafeedda higgii imettiyaa wode, S'oossaa bonchchuu
beetteedda; Muse som"iyaan de'iyaa p'ooletsay d'ayiyaawaa gidooppekka, he
p'ooletsay daro wolk'k'aama gidiyaa diraw, Israa'eeliyaa Asay Aa som"iyaa tishshi
ootsi s'eellanaw danddayibeenna. Hayk'uwaa ahiyaa higgii ootsiyaa oosuu hawaa
mala bonchchuwaanna yiyaawaa gidooppe,
8 Geeshsha Ayyaanay ootsiyaa oosuwaa bonchchuu ay keenaa daranee?
9 Ayaw gooppe, Asay pirddaa akkiyaa oosuu bonchcho gidooppe, Asay s'illiyaa
oosuwaa bonchchuu waaniide daranddeeshsha?
10 Ayaw gooppe, kase bonchchuu ha"i bareppe loytsi aad'd'iyaa bonchchuwaa
gaasuwaan bonchchuwaa d'ayeeddawe tuma.
11 Ayaw gooppe, he d'ayeeddawan bonchchuu de'iyaawaa gidooppe, med'inaw
de'iyaawaan ay keenaa wolk'k'aama bonchchuu de'anddeeshsha?
12 Nuuni hidootaan naagiyaa hawaa malabay nuw de'iyaa diraw, k'onc'c'iyaan
s'aliide haasayeetto.
13 Israa'eeliyaa Asay d'ayiyaa bonchchuwaa wurssetsaa be'enna mala, bare
som"iyaa nas'alaan kammeedda Muse mala gidokko.
14 Shin unttunttu wozanay donc'c'illeedda; ayaw gooppe, unttunttu Ec'a C'aak'uwaa
nabbabiyaa wode, hachche gakkanawukka, he nas'alay unttunttu wozanaa kammi
wotseedda; ooninne Kiristtoosanna gakettiyaa wode s'alalaan he nas'alay kichchee.
15 Shin unttunttu Muse mas'aafaa nabbabiyaa wode ubbaan hachche
gakkanawukka, he nas'alay unttunttu wozanaa kammi wotseedda.
16 Shin S'oossaa Mas'aafay, «Ooninne Godaakko simmiyaa wode, awudenne he
nas'alay k'aarettee» yaagee.
17 Goday Geeshsha Ayaana. Godaa Ayyaanay de'iyaa saan ayiletetsay baawa.
18 Nuuni ubbaykka nas'alaan kamettibeenna som"iyaan Godaa bonchchuwaa
be'ana* k'ay Geeshsha Ayaana gidiyaa Godaappe yiyaa he bonchchuu nuuna barena
malatissiide, bonchchuwaappe bonchchoo laammana.

4

P'awuloosi Bare Oosuwaan Ammanetteeda Asaa

1 Simmi S'oossay nuw ha oosuwaa bare maarotetsaan ootsanaadan immeedda
diraw, nuuni salettokko.
2 Nuuni geeman ootsiyaa yeellayiyaa oosuwaa ubbaa aggoytte; k'ay geniyaa
oosuwaakka ootsokko; woy S'oossaa k'aalaa wordduwaanna walakkokko.
Hewaadankka, tumuwaa k'onc'c'iyaan haasayiide, S'oossaa sintsan suure wozanaw
nuuna shiishshoytte.

3:3 Kes. 24:12; Erm. 31:33; Hiz. 11:19; 36:26 **3:6** Erm. 31:31 **3:7** Kes. 34:29 **3:13** Kes. 34:33 **3:16** Kes. 34:34 * **3:18** ***Nas'alaan kamettibeenna som"iyaan:*** Itti asaa de'uwaan sintsa hananabay, kahaa garssan p'olk'k'i beettiyaawaadan guussaa.

3 Nuuni odiyaa wonggalaa mishiraachchuu geemmeeddawaa gidooppekka,
d'ayiyaa asatuwaa s'alalaw geemmeedda.
4 Ha sa'aa s'oossay ammanenna asatuwaa k'ofaa jollisseedda; Kiristtoosa
bonchchuwaa, wonggalaa mishiraachchuwaa poo'uwaa barenttoo poo'iyaawaa,
S'oossaa malatiyaawaa unttunttu be'enna mala, unttuntta diggeedda.
5 Ayaw gooppe, Yesuusi Kiristtoosi Godaa gidiyaawaanne Aa diraw nuuni nu
huup'iyaan hinttenttoo k'ooma gidiyaawaa odettooppe attin, nubaa odokko.
6 Ayaw gooppe, «D'umaappe poo'uu poo'ana» geedda S'oossay nu wozanaan bare
poo'uwaa poo'isseedda; k'ay I bare bonchcho eratetsaa poo'uwaa Kiristtoosa sintsan
poo'iyaawaa nuw immanaw poo'isseedda.
7 Shin ubbaappe aad'd'iyaa wolk'k'ay S'oossawaappe attin, nuussa gidennawaa
bessanaw nuw ha minjjay urk'k'aappe med'etteedda miishshaa gideedda nu giddon
de'ee.
8 Nuuni ubbaa bagganakka un"etteeddo; shin me'erettibeykko; k'ay itti itti wode
sid'eetto; shin nu ubbaannakka aggibeykko.
9 Nuuni yederssetteeddo; shin S'oossay nuuna olibeenna; k'ay nu morkketuu
nuuna oli aggeeddino; shin nuuni d'ayibeykko.
10 K'ay Yesuusa de'uu nu asatetsan beettana mala, nuuni ubbaa wode Aa
hayk'uwaa nu asatetsan tookki yuuyyeetto.
11 Ayaw gooppe, hayk'k'iyaa nu asatetsaa bolla Yesuusa de'uu beettana mala, pas'a
de'iyaa nuuni Aa diraw, ubbaa wode hayk'k'eetto.
12 Hewaa diraw, hayk'uu nu giddon ootsee; shin de'uu k'ay hintte giddon ootsee.
13 S'oossaa Mas'aafay, «Taani ammaneedda diraw haasayaaddi» yaagee; he
ammanuwaa ayyaanay nuwukka de'iyaa diraw, nuunikka ammaneetto; hewaa
diraw, haasayeetto.
14 S'oossay, Godaa Yesuusa hayk'uwaappe dentseeddawe, nuunakka k'ay
Yesuusanna hayk'uwaappe dentsiide, hinttenanna ittippe bare sintsa
shiishshanawaa ereetto.
15 Hawe ubbay hintte diraassa; S'oossaa aad'd'o keekatetsay daro asaa gakkiyaa
wode, Asay S'oossaa bonchchoo daro galataa immana.

Ammanuwaan De'ussaa

16 Hewaa diraw, nuuni salettokko; nuw haray atto, bolla bagga asatetsay
wook'k'inttokka, garssa bagga asatetsay gallassan gallassan ooras's'ee.
17 Ayaw gooppe, ha"iw waayettiyaa ha guutsa waayyii, ubbaappe loytsi dariyaa
med'inaa bonchchuwaa nuw beetissana.
18 Nuuni beettenawaa s'eelleettoppe attin, beettiyaawaa s'eellokko; ayaw gooppe,
beettiyaabay ha"issa; shin beettenawe med'inaw de'iyaawaa.

5

1 Ayaw gooppe, nuuni de'iyaa ha sa'aa dunkkaanii kolettooppe, nuw Asay
kees's'ibeenna gollii, S'oossay kees's'eeddawe, saluwaan med'inaw de'iyaawaa nuuni
ereetto.
2 Nuuni ha alamiyaan de'iidde daro ooleettonne saluwaan de'ana nu golliyaa
mayyanaw loytsi amotteetto.
3 Nuuni hewaa mayyiide, kallottokko;
4 nuuni ha sa'aa dunkkaaniyaan de'iidde, dees'ettiide ooleetto; ayaw gooppe,
hayk'k'iyaa asatetsay de'uwaan mitettana mala, nuuni mayyanaw koyeettoppe attin,
kallottanaw koyyokko.
5 Nuuna hawoo giigisseeddawe S'oossaa; k'ay I bare Geeshsha Ayaanaa waase
ootsiide, immeeddawe Aa.

4:6 Dom. 1:3 **4:13** Maz. 116:10

6 Hewaa diraw, nuuni ubbaa wode ammanetteeto; k'ay nuuni nu gollen ha
asatetsan de'eedda keenan, Godaappe shaakettiide de'iyaawaakka ereetto.
7 Ayaw gooppe, nuuni ammanuwaan de'eettoppe attin, be'iyaawaan de'okko.
8 Nuuna ammantsee; k'ay ha asatetsan nu golliyaa aggi golle biide Godaanna
ittippe de'iyaawe nuuna nashechchee.
9 Hewaa diraw, nuuni k'ay ashuwaan de'ina de'ana d'ayina, nu k'ofay Aa
nashechchanaassa.
10 Ayaw gooppe, nuuni huup'iyaan huup'iyaan ootseedda oosuu lo"a gidina, woy
iita gidina, nuw bessiyaawaa akkanaw, Kiristtoosa pirddaa oydiyaa sintsan
ubbaykka shiik'anaw bessee.

Asaa S'oossaanna Dabboyiyaa Oosuwaa

11 Hewaa diraw, nuuni S'oossaw yayyussay ayentto eriide, hewaadan k'ay asaakka
ammantseetto; S'oossay nuuna ubbaanna eree; k'ay hinttekka hintte wozanaa
k'ofaan nuuna eriita yaagaade k'oppay.
12 Beettiyaaban c'eek'ettiyaawanttuppe attin, wozanaan de'iyaawan c'eek'ettenna
asatoo hintte odi zaariyaabay de'ana mala, hintte nuunan c'eek'ettanaadan, nuuni
hinttenttoo gaasuwaa gidanaw koyyiyaawaappe attin, nuuna galatanaw koyyokko.
13 Nuuni gooyiyaawaa gidooppe, S'oossaa bonchchuwaassa; woy k'ay wozanaanna
de'iyaawaa gidooppekka, hinttena go"anaassa.
14 Kiristtoosa siik'uu nuuna giddee; ayaw gooppe, itti Asay asaa ubbaw
hayk'k'eeddawaa nuuni akeekeeddo; hewaa gidooppe Asay ubbay aanana
hayk'k'eedda.
15 Pas'a de'iyaawanttu barenttu diraw hayk'k'eeddawoonne k'ay hayk'uwaappe
denddeeddawoo de'anaappe attin, sintsappe barenttu huup'ew de'enna mala, I asaa
ubbaa diraw hayk'k'eedda.
16 Hewaa diraw, nuuni hawaappe sintsaw oonanne asaa k'ofaan pirddokko; haray
atto, nuuni Kiristtoosa kase asaa k'ofaan pirddeeddawaa gidooppekka, simmi
sintsappe hewaadan pirddokko.
17 Hewaa diraw, ooninne Kiristtoosanna de'ooppe, ooratsa med'etaa; c'imay
aad'd'eedda; be'ite, ubbabaykka ooras's'eedda.
18 Kiristtoosa baggana nuuna barenanna sigetseedda S'oossay ubbabaakka
ootseedda; k'ay I nuw haratuwaa barenanna sigetsiyaa oosuwaa immeedda.
19 S'oossay Kiristtoosa baggana asaa ubbaa barenanna sigetsee; asaa nagaraakka
asaa bolla paydenna; k'ay asaa barenanna sigetsiyaa kiitaakka nuw immeedda.
20 Simmi S'oossay nu baggana hinttenttoo haasayiyaawaadan, nuunikka Kiristtoosa
diraw haasayiyaa I kiitteeddawantta; k'ay nuuni hinttena, «S'oossaanna sigettite»
giide, Kiristtoosa diraw woosseetto.
21 Nuuni S'oossaa s'illotetsaa Kiristtoosa baggana akkana mala, nagaraa erenna
Kiristtoosa nu diraw, S'oossay nagaranchcha ootseedda.

6

1 Hintte nuunanna S'oossaa oosuwaa ootsiidde, Aa aad'd'o keekatetsaa akkiide
hanenna ogiyaan go"ettenna mala, nuuni hinttena woosseetto.
2 Ayaw gooppe S'oossay,
«Taani injje wodiyaan,
neeni giyaawaa sisaad;
k'ay atotetsaa gallassi,
neena maaddaaddi»
yaagee. Be'ite, injje wodii ha"a. Be'ite, atotetsaa gallassay hachcha.

6:2 Isa. 49:8

3 Nuuni nu oosuwaa ooninne boranawaa koyyokko; k'ay oonanne d'ubbanawaa
koyyokko.
4 Shin ubbabaan nuuni S'oossaa oosanchchatuwaa gidiyaawaa nu huup'iyaan
besseeddo; daro genc'c'an, waayiyaan, metuwaan, wolk'k'aama tuggaan,
5 lissuwaan shoc'ettiyaawaan, k'ashuwaan, shabbirettussaan, daaburaan,
gem"ishuwaa d'ayiyaawan, s'oomaan,
6 geeshshatetsaan, eratetsan, danddayan, keekatetsan, Geeshsha Ayyaanan, tumu
siik'uwaan,
7 tumuwaa haasayiyaawan, S'oossaa wolk'k'an nuuni S'oossaa oosanchchatuwaa
gidiyaawaa nu huup'iyaan besseeddo; k'ay s'illotetsaa tooraa ushechcha kushiyan,
gonddalliyaa haddirssa kushiyan oyk'k'ana.
8 Nuuni bonchchetteeddonne tooshetteeddo; boretteeddonne galatetteeddo. K'ay
tumuwaa haasayeetto; shin Asay nuuna wordduwaa giide k'oppee.
9 Nuuni Asay erenna asaa mala; shin Asay ubbay nuuna eree; nuuni hayk'k'eedda
asaa mala; shin hintte be'iyaawaadankka de'eetto; muretteedda asaa mala; shin
hayk'k'ibeykko.
10 Nuuni kayyottiyaawantta gidooppekka, ubbaa wode nashetteetto. Hiyyeesaa
malateetto; shin daro asaa dureyeetto; k'ay ayaynne baynna asaa malateetto; shin
ubbabaykka nuwaa.
11 K'oronttoosan de'iyaa asaw, nuuni hinttenttoo k'onc'c'iyaan odeeddo; nu
uluwaakka hinttena besseeddo;
12 Nuuni hinttenttoo d'ibibeykko; d'ibeeddawanttu hinttena. Nuuni nu uluwaa
hinttenttoo gentsibeykko; shin hintte uluwaa nuw gentseeddawanttu hinttena.
13 Ha"i taani ta naanaw haasayiyaawaadan, hinttenttoo haasayay; nuuni hinttena
nu uluwaa besseeddawaadan, hinttekka nuuna hintte uluwaa aassi dooyyiide
bessite.

Ammanenna Asaana Zuppetenna Mala Seeraa

14 Ammanenna asatuwaana zuppetiide, giigenna oosuwaa ootsoppite. Ayaw
gooppe, s'illotetsawunne nagaraw ayaan gaketsay de'ii? Poo'oonne d'umaw ayaan
ittippetetsay de'ii?
15 Kiristtoosanne Daabiloosa* ittippe gatsiyaabay ayee? K'ay ammaniyaawenne
ammanennawe kos's'iyaawe ayee de'ii?
16 S'oossaa Geeshsha Gollewunne eek'aw aybe zuppetetsay de'ii? Ayaw gooppe
S'oossay,
«Taani unttunttu giddon de'ananne
unttunttu giddon hamettana.
Taani unttunttu S'oossaa gidana;
k'ay unttunttukka ta asatuwaa gidana»
geeddawaadan, nuuni de'uwaa S'oossaa geeshsha golliyaa.
17 Hewaadankka, k'ay Goday,
«Unttunttu giddoppe kesite;
unttunttuppe shaakettite.
Tunabaakka bochchoppite.
Taani hinttena mokka akkana.
18 K'ay taani hinttenttoo aawuwaa gidana;
hinttekka taw attuma naanatuwaanne,
mac'c'a naanatuwaa gidanita.

---

* **6:15** *Daabiloosa:* Giriikiyaa mas'aafay «Beliyar» gee. Hewaa guussay Ibrayiss's'iyaan «Beliyal» giyaawaa. Laa"uwaa biletsaykka «Makkalanchchaa» woy «Maaddennawaa» guussaa. **6:16** Wog. 26:12; Hiz. 37:27; 1 K'or. 3:16; 6:19 **6:17** Isa. 52:11

Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Goday,
hawaa oday»
yaageedda.

7

1 Hewaa diraw, ta siik'atoo, S'oossay ha ubbabaa nuw immana geeddawaappe hini baggan, nu ashuwaanne nu shemppuwaa tunissiyaa ubbabaappe nu huup'iyaa ane geeshshoytte; k'ay S'oossaw yayyiyaawaan ubbaanna geeyyiide de'eetto.

P'awuloosa Nashechchaa

2 Hintte uluwaa nuuna bessite; nuuni oonanne naak'k'ibeykko; oonanne k'ohibeyikko; k'ay oonanne c'immibeykko.
3 Taani hewaa hintte bolla pirddanaw giikke; ayaw gooppe, taani kase hinttenttoo geeddawaadankka, hinttenttu nu wozanaan de'iita; nuuni de'inakka hayk'k'inakka, ittippe de'eetto.
4 Taani haasayiyaawaa hintteppe k'osikke; taani hinttenan c'eek'ettay; nu waayiyaa ubbaan taani loytsa minnaynne nashettay.
5 Ayaw gooppe, haray atto nuuni Mak'idooniyaa beedda wode, ubbaa bagganka waayetteeddoppe attin, shemppibeykko; hara asaana walassay de'ee; nu wozanaankka yashshay de'ee.
6 Shin kawusheeddawantta mentsetsiyaa S'oossay, Tiito yuussaan nuuna mentsetseedda.
7 Nuuna kasewaappe aatsi nashechchiyaawe, Tiito yuussaa s'alalaa gidenna; shin hintte Aa mentsetseeddawe, hintte taana be'anaw amotteeddawaanne taw k'aretteeddawaa k'ay hintte taana maaddanaw giigetteeddawaa I nuw odeedda.
8 Ayaw gooppe, ta dabddaabbii hinttena kayyoyeeddawaa gidooppekka, ayaw s'aafaadditaashsha giikke; ayaw s'aafaadditaashsha gooppekka, ta dabddaabbii hinttena guutsaa wodiyaa kayyoyeeddawaa be'ay.
9 Ha"i taana nashechchiyaawe taani hinttena kayyoyeedda diraassa gidenna; shin hintte kayyuu hinttena nagaraappe zaareeddawaa diraassa; ayaw gooppe, nuuni hinttena ayaaninne k'ohennaadan, S'oossay bare koyyeeddawaadan, hinttena kayyoyeedda.
10 Ayaw gooppe, S'oossay koyyiyaa kayyuu nagaraappe zaariide atotetsaakko ahee; hewekka taani bayizzaaddi geena wozanaa; shin alamiyaa kayyuu hayk'uwaa ahee.
11 S'oossay he hintte kayyuwaan ay ayifiyaa immeeddentto be'ite. Hinttena ay keenaa dentsetseeddenttonne hintte geeshshatetsaa tumayanaw hinttena ay keenaa zaaruwaa imisseeddentto, ay keenaa hank'k'etseeddenttonne ay keenaa taw yashisseeddentto, ay keenaa seelisseeddentto, ayaa keenaa taana laamotisseeddenttonne naak'o oosuwaa ootsawantta muranaw ay keenaa giigisseeddentto paac'c'i be'ite; hintte hintte huup'iyaan geeshsha gideeddawaa ubbabankka erisseeddita.
12 Hewaa diraw, taani he dabddaabbiyaa hinttenttoo s'aafeeddawaa gidooppekka, naak'k'eedda uraa woy naak'etteedda uraa diraassa gidenna; shin hintte nuw woyissaa k'oppinttonne S'oossaa sintsan hinttenttoo k'onc'c'issanaw taani s'aafaad.
13 Nuuni minneeddawe hewaa diraassa; he nu minotaa bolla, Tiito nashetteeddawoo nuuni ubbaappe dariyaa nashechchaa nashetteeddo. Ayaw gooppe, hintte ubbay Aa hirggaappe shemppisseeddita.
14 Taani hinttewaa sabbaade aw odina, hintte taana yeellayibeykkita; shin nuuni hinttenttoo ubbaa wode tumuwaa haasayeeddo; hewaadankka, nuuni Tiito sintsan hinttewaa sabbeeddawe tuma gideedda.

6:18 2 Sam. 7:14; 1 Od. 17:13; Isa. 43:6; Erm. 31:9

15 Hewaa diraw, hintte ubbay aw yayyiide kokkoriidde, Aa wooti
mokkeedditenttonne k'ay aw ay keenaa azazetteedditentto I hassayiyaa wode,
hinttena loytsi siik'ee.
16 Taani ubbabaan hinttena ammaniyaa diraw nashettay.

8

S'oossaa Asatuwaa Keekatetsaa Imotaa

1 Nuwaadan S'oossaa asatoo, S'oossaa aad'd'o keekatetsay Mak'idooniyaa
ammaniyaawanttu giddon ootseeddawaa hinttena erissanaw koyyeetto.
2 Unttunttu aad'd'eedda waayiyaan wolk'k'aama paac'iyaa paac'etteeddino; shin
unttunttu hiyyeesaa gidooppekka, barenttu immiyaawan daro keekinonne k'ay
wolk'k'aama nashechchaa nashettiino.
3 Ayaw gooppe, unttunttu barenttu wolk'k'aa keenaa k'ay haray atto barenttu
wolk'k'aappekka dariyaawaa dosiide immeeddawoo taani markka.
4 Unttunttu S'oossaa asatuwaa maaddiyaa lo"o oosuwaa nuunanna ootsanaw
nuuna daro woosseeddino.
5 Unttunttu nuuni k'oppeeddawaappe aatsiide ootseeddino; kasetiide unttunttu
barenttu huup'iyaa Godaw immeeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa sheniyaadan,
nuwukka barenttu huup'iyaa immeeddino.
6 Hewaa diraw, nuuni ha lo"o oosuwaa doommeedda Tiito gujji ootsanaadaninne
hinttena maaddiide, he oosuwaa polissanaadan Aa woosseeddo.
7 Shin hintte ubbabaan, ammanuwaan, haasayan, eratetsan, wolk'k'aama lo"o
amuwaan, nuuna siik'iyaawankka duretteeddawaadan, ha lo"o oosuwaankka
hinttenttu keeka gidanawaa nuuni koyyeetto.
8 Taani hewaa azazanaw giikke; shin haratuwaa wolk'k'aama lo"o amuwaa
baggana hintte siik'uu ay keenaa tumentto eranaw gay.
9 Ayaw gooppe, hintte nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaa eriita;
Kiristtoosi dure gidi de'iide, hintte Aa hiyyeesatetsan durettanaadan, hintte diraw
hiyyeeseedda.
10 Taani ha yewuwaa hinttena zoriyaawe hawaa; zillaytsi hintte doommeeddawaa
ha"i wurssiyaawe hinttenttoo lo"a; hintte ooso s'alalaw gidennaan, ootsana
k'ofawukka kaseteeddawantta.
11 Hintte ootsanaw loytsi amotteeddawe ootsiide poleeddawaanna giiga gidana
mala, hinttenttoo danddayetteeddawaadankka oosuwaa polite.
12 Ayaw gooppe, itti uray immanaw loytsi koyyooppe, I barew de'eedda keenaa
immanaappe attin, aw baynnawaa aappe akkena.
13 Ayaw gooppe, taani haranttu waayiyaappe shemppina, hintte waayettite giikke;
hintte ubbaykka k'araa de'anaadanappe attin.
14 Unttunttu palahay hintte pac'aa kuntsana mala, hinttenttoo ha wodiyaan de'iyaa
palahay unttunttu pac'aa kuntsana koshshee; laa"uukka hewan k'araan go"ettiino.
15 S'oossaa Mas'aafan, «Darissiide shiishsheeddawoo palahibeenna; k'ay guutsaa
shiishsheeddawookka pac'c'ibeenna» geetettiide s'aafetteedda.

Tiitanne Aa Laggetsaa

16 Shin nuuni hinttenttoo k'oppiyaawaa mala, wolk'k'aama k'ofaa Tiita k'ofisseedda
S'oossaa galatay gakko.
17 Tiito hinttekko baanaw bare k'ofaa k'achcheeddawe, bare huup'iyaan hinttena
maaddanaw daro amotteedda gishshaappe attin, nu zoriyaa s'alalaa akkeeddawaana
gidenna.

8:15 Kes. 16:18

18 Mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaa bare oosuwaan ammanettiyaa
ammaniyaawanttu sintsa ubbaan daro bonchchetteedda ishaa nuuni aanana ittippe
kiitteetto.
19 Hewaa bollan k'ay, ha nuuni ootsiyaa lo"o oosuwaa I nuunanna ittippe
ootsanawunne Godaa bonchchoo nuuni haratuwaa maaddanaw loytsi amottiyaawaa
bessanaw ammaniyaa asatuu Aa dooriide suntseeddino.
20 Nuuni ootsiyaa ha keeka imotaa diraw, ooninne nuuna zigirenna mala
naagetteetto.
21 Ayaw gooppe, nuuni Godaa sintsaan lo"obaa ootsanawaa s'alalaa gidenna; shin
asaa sintsankka lo"obaa ootsanaw k'oppeetto.
22 Nuuni daro gede paac'c'i be'eedda nu ishaa, ubbaa wode hinttena maaddanaw
daro amottiyaawaa, ha asatuwaana hinttekko kiitteetto; k'ay ha"i I hinttena daro
ammaniyaa diraw, hinttena maaddanaw kasewaappe aatsiide loytsi amottee.
23 Tiitowaa gidooppe, I hinttena maaddanaw taananna ittippe ootsiyaa ta laggiyaa;
yekko ishatuwaabaa gidooppe, unttunttu ammaniyaa asatuu kiitteeddawanttanne
unttunttu de'uu Kiristtoosa bonchchissiyaawaa.
24 Simmi ammaniyaawanttu ubbatuu hintte siik'uu tuma gidiyaawaa erana mala,
k'ay nuuni hinttewaa sabbiyaawe likke gidiyaawaa erana mala, hintte siik'uwaa
unttuntta bessite.

9

Pac'ay De'iyaawantta Maadussaa

1 Yihudaan de'iyaa geeshsha asatuwaa maaddanaw yeddiyaabaw taani hinttenttoo
s'aafanaw koshshenna.
2 Hintte maaddanaw loytsi amottiyaawaa taani eriyaa diraw, Mak'idooniyaan
de'iyaa asaw hinttewaa sabbaad. Taani unttunttoo, «Akaayiyaan de'iyaa ishatuu
zillaytsippe doommiide, maaddanaw giigetteeddino» yaagaade odaaddi; k'ay hintte
wolk'k'aama amuukka unttunttuppe dariyaa bagga dentsetseedda.
3 Shin taani unttunttoo geeddawaadankka nuuni ha yewuwaa hinttenan
c'eek'ettiyaawe mela gidenna mala, hintte giigetteeddawantta gidanaadan, ha
ishatuwaa hinttekko kiittay.
4 Mak'idooniyaa asatuu taananna yiide, hintte giigettennan de'ishshin, hinttena
demmooppe, nu s'alalaa gidennaadan, hintte nuuppe aad'uwaa yeellatanita; shin
nuuni hinttena loytsi ammaniide c'eek'etteeddawaassa.
5 Hewaa diraw, taani ha ishatuu taappe sintsati hinttekko biide, hintte immana
geedda imotaa kasetiide giigissana mala, unttuntta woossanaw koshshiyaawaa
akeekaad. Hewaappe guyyiyaan, he imotay taani gakkiyaa wode giigi uttanawaa;
hewe k'ay wolk'k'aan hintte immiyaawaa gidennaan, dosiide immiyaawaa erissee.
6 Hawaa akeekite; guutsa zeretsaa zeriyaa uray guutsa katsaa c'akkana; daro
zeretsaa zeriyaa uray k'ay daro katsaa c'akkana.
7 S'oossay nashechchan immiyaa uraa siik'iyaa diraw, k'arettiidde woy dosennan
immiyaawaa gidennaan, immiyaa uray huup'iyaan huup'iyaan bare wozanaan
k'oppeeddawaa immo.
8 S'oossay hinttenttoo gidiyaawe ubbaa wode de'anaadaaninne k'ay haratookka
hintte immanaw gidiyaawe de'anaadan hinttena koshshiyaa ubbabaa hinttenttoo
immanaw danddayee.
9 S'oossaa Mas'aafay,
«I hiyyeesaa asaw darissiide immee;
k'ay Aa s'illotetsay med'inaw de'anawaa»
yaagee.

8:21 Lem. 3:4 **9:9** Maz. 112:9

10 S'oossay, zeriyaawoo zeretsaanne maanaw k'umaa immiyaawe, hinttena
koshshiyaa zeretsaa ubbaa hinttenttoo immana; k'ay hintte s'illotetsaappe daro
ayfiyaa ayifissanaw he zeretsaa dichchanawaa.
11 Daro Asay hintte immiyaa imotaa nuuppe akkiide, S'oossaa galatanaadan, hintte
ubbaa wode darissiide immiyaawantta gidana mala, S'oossay hinttena ubbaa
baggana dureyana.
12 Ayaw gooppe, ha hintte ootsiyaa oosuu S'oossaa naanaw koshshiyaawaa kuntsi
immiyaawaa s'alalaa gidenna; shin S'oossaw daro galataa immiyaawan kumiide
goggee.
13 Ha hintte oosuu hintte ammanuwaa erissiyaa diraw, daro Asay Kiristtoosa
wonggalaa hintte ammaniide markkattiyaawoonne hintte maaduwaa
unttunttunnanne haraa ubbatuwaanna shaakkiide, darssi immiyaawoo S'oossaa
bonchchana.
14 Unttunttu hinttenttoo S'oossaa woossiidde, hinttenan de'iyaa S'oossaa aad'd'o
keekatetsay zaway bayinnawaa diraw, hinttena laamoteetto.
15 Zaway bayinna S'oossaa aad'd'o keekatetsaa diraw, S'oossaa galatay gakko.

10

P'awuloosi Mootiyaawantto Zaareedda Zaaruwaa

1 Taani P'awuloosi, hintte, «I nuunanna de'iyaa wode ashikke» giyaawe, k'ay,
«Nuuppe haakki de'iyaa wode nu bolla s'alee» giyaawe, lo"anne ashikke gideedda
Kiristtoosa baggana hinttena woossay.
2 Nuuna ha sa'aa dooyaadan de'iino giide k'oppiyaa itti itti asatuwaa bolla taani
s'alanawaa eray; shin taani hinttekko biyaa wode hintte taana s'alissenna mala,
hinttena woossay.
3 Ayaw gooppe, nuuni ha sa'aan de'ooppekka, ha sa'aa asaadan olettokko.
4-5 Ayaw gooppe, nuuni olettiyaa tooray ha sa'aawaa gidenna. Shin geessuwaa
laalanaw wolk'k'aanna de'iyaa S'oossaa tooraa. Nuuni asaa k'ofaa d'ayisseetto; k'ay
S'oossaa eratetsaa bolla denddiide d'ubbiyaa otoro k'ofaa ubbaa laaleetto. He k'ofaa
ubbay Kiristtoosaw azazettana mala omoodeetto.
6 Hintte azazettiyaawaa poleeddawaappe guyyiyaan, azazettenan is's'iyaawaa
ubbaa nuuni muranaw giigettana.
7 Hintte sintsan de'iyaawaa s'eellite; ooninne barena Kiristtoosawaa giide
k'oppooppe, hewaa gujji k'oppo; Kiristtoosawaa I gideeddawaadan, nuunikka k'ay
aawaa.
8 Ayaw gooppe, Goday nuw immeedda nu aawotetsaan taani loytsa otorettiyaawaa
gidooppekka, hewan yeellatikke; he nuw immeedda aawotetsay hinttena
kees's'anaassappe attin, kolanaassa gidenna.
9 Taani ta dabddaabbiyaan hinttena yashissanaw s'aafo asaa malaataade
beettanaw koyyikke.
10 Ayaw gooppe, itti itti asay, «P'awuloosa dabddaabbii dees'onne wolk'k'aama; shin
s'eelliyaa wode I daaburanchcha; Aa haasayaykka patsenna» yaagee.
11 Hewaa mala Asay nuuni haakuwaan de'iidde s'aafiyaa dabddaabbiyaaninne
yaan hinttenanna de'iidde ootsiyaa oosuwaan dummatetsi bayinnawaa akeekana
koshshee.
12 Nuuni barena nashshiyaa itti itti asatuwaana nuuna paydanaw woy likkissanaw
koyyokko; shin unttunttu barena ittuu ittuwaanna likkissiiddinne k'ay barena ittuu
ittuwaanna k'arayiidde, ubbaanna eeyeeddino.
13 Shin nuuni S'oossay nuw esseedda zawaa giddon c'eek'ettiyaawaappe attin, he
zawaappe pinniide c'eek'ettokko; he zaway hinttekkokka gakkee.

9:10 Isa. 55:10

14 Nuuni hinttekko gakkibeennawaa malatiide, zawaa pinnokko; ayaw gooppe,
nuuni Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaa odiidde, hinttekko kase gakkeeddo.
15 Nuuni S'oossay esseedda zawaa pinniide, hara Asay ootseedda oosuwaan
c'eek'ettokko; shin hintte ammanuu dic'c'i dic'c'i biyaa wode, nuuni hintte giddon
ootsiyaa oosuwaa zaway kasewaappe loytsi aakki aakki baanawaa giide k'oppeetto.
16 Nuuni mishiraachchuwaa k'aalaa hintte de'iyaasaappe hini baggan odana; k'ay
hara zawaan oosetti diggeedda oosuwaankka c'eek'ettokko.
17 Shin S'oossaa Mas'aafay,
«C'eek'ettiyaa uray ooninne
Godaa lo"otetsaabaan c'eek'etto»
yaagee.
18 Ayaw gooppe, Goday nashshiyaa uraappe attin, barena nashshiyaa uray
galatettenna.

11

P'awuloosanne Barena Yesuusi Kiitteedda Giyaa Worddanchchatuwaa

1 Hintte ta eeyatetsaa guutsaa danddayintto lo"a. Hayyanaa danddayite.
2 S'oossay k'anaattiyaawaadan, taanikka hinttew k'anaatay; ayaw gooppe, taani
hinttena itti attumawoo, Kiristtoosaw immana gaade, attumawaa erenna geeshsha
wodorattiidan giigissa wotsaad.
3 Shin shooshshay bare makkalaan Hewaano baletseeddawaadan, Kiristtoosaw
hintte immeedda hintte suure k'ofay bayibeennawe wora banddeeshsha gaade
hirggay.
4 Ayaw gooppe, itti uray yiide, nuuni hinttenttoo odeedda Yesuusappe hara Yesuusa
hinttenttoo odooppe, woy hintte akkeedda Ayyaanaappenne wonggalaappe dumma
ayyaanaanne wonggalaa hintte akkooppe, hintte eeno giide akkeeddita guussa.
5 Yesuusi kiitteedda ha waannatuwaappe taani ayankka laafiyaawaa taw
malatenna.
6 Taani haasayiyaa haasayan tamaarabeenna asaa gidooppekka, eratetsan gidikke;
shin nuuni hinttenttoo ha yewuwaa asaa ubbaa giddon ubbaa baggana
k'onc'c'isseeddo.
7 Woy taani hinttena miishshaa oochchennan, S'oossaa mishiraachchuwaa k'aalaa
hinttenttoo c'oo odeeddawenne hinttena d'ok'k'u ootsanaw ta huup'iyaa
toochcheeddawe taw nagaraa gidanddeeshsha?
8 Taani hinttenttoo ootsanaw hara ammaniyaa asaappe miishshaa akkeeddawoo,
hewantta bonk'k'aad.
9 K'ay taani hinttenanna de'ishshin, taana metina, hintteppe itti uraakka
waayissabeykke. Ayaw gooppe, Mak'idooniyaappe yeedda ishatuu taana
koshsheedda ubbabaa taw immeeddino; taani hinttena waayissenna mala, kase
tooko gidabeenawaadankka sintsawukka tooko gidikke.
10 Kiristtoosa tumatetsay taanan de'ishshin, ha ta c'eek'uu Akaayiyaa gadiyaan
hak'aninne attena.
11 Taani hawaa ayaw gaytaa? Hinttena siik'enna diraassee? Taani hinttena
siik'iyaawaa S'oossay eree.
12 Shin he barenttu c'eek'ettiyaawaan nuuni ootsiyaawaadan ootsanaw
gaasottiyaawanttu gaasuwaa digganaw, ha"i taani ootsiyaa oosuwaa gujjaade
ootsana.
13 Ayaw gooppe, unttunttu Yesuusi kiittibeenna worddo asatuwaa; hewanttu mala
asatuu Kiristtoosi kiitteeddawantta malatanaw barenttu malaa laameretsiyaa
kiitettibeenna worddanchchatuwaanne labanchchaa oosanchchatuwaa.

10:17 Erm. 9:24 **11:3** Dom. 3:1-5

14 Hewe maalalissiyaawaa gidenna; ayaw gooppe, Sees'aanay bare huup'ew
poo'uwaa kiitanchchaa malatanaw bare malaa laammee.
15 Hewaa diraw, Sees'aanaa oosanchchatuu s'illotetsaa oosanchchatuwaa
malatanaw barenttu malaa laammooppe, hewe wolk'k'aamabaa gidenna; unttunttu
wurssetsaan barenttu oosuwaa malaa akkana.

P'awuloosa Gakkeedda Metuwaa

16 Taani laa"entsuwaakka gay; taana ooninne eeyaa giide k'oppoppo; shin hintte
taana, I eeyaa gooppekka, taani guutsaa c'eek'ettanaadan, taana eeyaa giite.
17 Taani hawaadan s'alaade c'eek'ettaadde haasayiyaawe, eeyatetsaa haasayaappe
attin, taana Goday azazina gidenna.
18 Daro Asay ha sa'aaban c'eek'ettiyaa diraw, taanikka c'eek'ettana.
19 Hintte aad'd'eedda eranchcha gidiyaa diraw, eeyaa asaawaa nashechchan
danddayiita.
20 Ayaw gooppe, ooninne hinttena ayileyooppe, woy hinttewaa mooppe, woy
hinttewaa bonk'k'ooppe, hintte bolla otorettooppe, woy hintte shayiyaa bak'k'ooppe,
danddayiita.
21 Nuuni hewaa ootsanaw daro daaburanchcha gideeddawaa taani yeellataadde
oday.
Shin ooninne ittibaan s'aliide c'eek'ettooppe, taanikka c'eek'ettanaw s'alay; taani
eeyaa asaadan haasayay.
22 Unttunttu Ibraawee? Taanikka Ibraawe. Unttunttu Israa'eeliyaa asee? Taanikka
Israa'eeliyaa asaa. Unttunttu Abraahaame zare? Taanikka k'ay Abraahaama zare.
23 Unttunttu Kiristtoosa k'oomatee? Taanikka unttunttuppe aad'd'iyaa k'oomaa;
taani gooyiyaa asaadan haasayay; taani daro ootsa daaburaad; daro wodiyaa
k'ashettaaddinne lissuwaan shoc'ettaad; k'ay daro wodiyaa hayk'k'aadde ataad.
24 Ayihudatuu taana ichcheshu gede, hattamanne udduppunuwaa lissuwaan
shoc'eeddino.
25 Roome Asay taana heezzu gede s'am"aan shoc'eedda; itti gallassi shuchchaan
c'addi c'addiide aggeedda; markkabii heezzu gede me"ina, abbaa giddon itti
k'ammaanne itti gallassaa ak'aade peeshaad.
26 Taani daro ogiyaa hamettaaddi; taana kuntso haatsaynne bonk'k'anchchatuu
bonk'k'i diggiide ashsheeda; k'ay ta biittaa asaynne Ayihuda gidenna Asay bonk'k'i
diggiide ashsheeddino. K'aykka katamay, bazzuu, abbay, taana yashisseedda;
wordduwaa dabbatuukka taana bonk'k'i diggiide ashsheeddino.
27 Taani daaburaaddinne metootaad. Daro gede gem"ishuwaa d'ayaad; koshattaad;
saamettaaddi. Daro gede s'oomaad; k'ay meegettaaddinne kallottaad.
28 Harabaa ubbaappekka ubbaa gallassi taw tookuwaa gideeddabay, woosa
golliyaa ubbaw hirggiyaawaa.
29 Daaburiyaawe oonee? Taani daaburikkitaayee? Nagaraan geliyaawe oonee?
Taani un"ettaade aw k'arettikkitayee?
30 Taani c'eek'ettanaw koshshiyaawaa gidooppe, taani daaburanchcha gidiyaawaa
erissiyaawan c'eek'ettana.
31 Med'inaw anjjetteedda S'oossay, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuu, taani
worddotennawaa eree.
32 Damask'k'o katamaan Aretaasa giyaa kaatiyaappe garssanna gadiyaa
mooddiyaawe, taana oytsanaw Damask'k'o Katamaa naagissee.
33 Shin Katamaa gimbbiyaa dirssaa maskkootiyaanna taana k'un"aan duge
wotsina, aappe kessa akkaad.

11:24 Zar. 25:3

12

P'awuloosa Sas'aa

1 C'eek'ettiyaawe taw ayinne go"ennawaa gidooppekka, taani c'eek'ettanaw bessee.
Shin taani sas'aabaanne Godaappe k'onc'c'eeddawaa haasayana.
2 Tammanne oyddu laytsaappe kase, heezzentso saluwaa pude beedda itti
bitaniyaa, Kiristtoosa ammaniyaawaa, taani eray; he bitanii bare asatetsaan beedee
woy sas'aan beeddentto, taani erikke; S'oossay eree.
3 He bitaniyaa, heezzentso saluwaa pude beeddawaa, eray; I bare asatetsaan
beeddenttonne woy sas'aan beeddentto, taani erikke; S'oossay eree.
4 Hewan he bitanii Asay haasayanaw danddayennawaa, asaa ins's'arssaykka
haasayanaw danddayennawaa siseedda.
5 Taani he bitaniyaaban c'eek'ettana; shin taani daaburanchcha gidiyaawaa
erissiyaa diraw, ta huup'iyaan c'eek'ettikke.
6 Taani c'eek'ettanaw koyyiyaawaa gidooppekka eeyaa gidikke; ayaw gooppe, taani
tumuwaa haasayay. Shin Asay tawaa taanan be'iyaawaappenne taappe
sisiyaawaappe aatsiide k'oppenna mala naagettay.
7 K'ay S'oossay taw daro k'onc'c'eedda wolk'k'aama yewuwaappe denddeeddawaan
otorettennaadan digganaw taana c'addi oyk'k'iyaa, Sees'aanaa kiitanchchay, taana
metootsanawunne taani otorettenna mala, taana naaganaw taw imetteedda.
8 Hewaa taappe shaakkana mala, taani Godaa heezzu gede woossaad.
9 Goday taana, «Ta aad'd'o keekatetsay new gidanawaa; ayaw gooppe, ta wolk'k'ay
ne daaburan polettee» yaageedda; hewaa diraw, Kiristtoosa wolk'k'ay taanan de'ana
mala, ta daaburan c'eek'ettanaw taani daro nashettay.
10 Taani Kiristtoosa diraw daaburiyaawaan, asaan borettiyaawan,
waayettiyaawaan, yederssettiyaawaan, metootiyaawan nashettay; ayaw gooppe,
taani daaburiyaa wode, he wode minnay.

P'awuloosi K'oronttoosa Asaw Un"ettiide K'oppeedda

11 Taani c'eek'etteeddawaan eeyaad; shin hewaa hintte taana wolk'k'an
oosisseeddita; ayaw gooppe, hintte taana galatanaw bessee; taani ayaaninne
erettennaan d'ayooppekka, Yesuusi kiitteedda d'ok'k'a geetetteedda ubbatuwaappe
laafikke.
12 Taana Yesuusi kiitteeddawe tuma gidiyaawaa erissiyaa mallay, ooratsabaynne
wolk'k'aama oosuu hintte giddon daro genc'c'an oosetteedda.
13 Taani ta huup'iyaan hinttena waayissabeennawaappe attin, hara ammaniyaa
asatuwaappe hintte ayaan laafiitee? Hayyanaa taani hinttena naak'k'eeddawaa taw
atto giite.
14 Taani hinttekko baanaw giigoodeppe, hawe taw heezzentso wode; taani hinttena
waayissikke. Taani hinttena koyyiyaawaappe attin, hintte miishshaa koyyikke; ayaw
gooppe, aawuunne aata barenttu naanaw miishshaa minjjiyaawaappe attin, naanay
barenttu aawoonne aattiw minjjikkino.
15 Taani hintte shemppoo taw de'iyaawaa taananna gatsaade nashechchaan
immana; yaatina, taani hinttena loytsa siik'iyaa diraw, hintte taana laafaa siik'iitee?
16 Gidooppekka, taani hinttena waayissabeykke; shin hintte taana, «Neeni nuuna
c'immaade makkalaan oyk'k'aadda» yaaganita.
17 Taani haray atto, hinttekko kiitteedda itti asaa bagganakka hintteppe
go"ettaadditaa?
18 Tiito hinttekko baana mala, taani woossaad; k'ay ammaniyaa ishaakka aanana
yeddaad. Tiito hintteppe go"etteeddee? Nuuni nu oosuwaa itti k'ofaan ootsibeykkoo?
K'ay nu hanuukka ittuwaa gidenneeyee?

19 Nuuni ubbaa wodekka hintte sintsaan nu huup'ew mootettiyaawaa hinttenttoo
malatii? Nuuni Kiristtoosan de'iyaawanttudan, S'oossaa sintsan ha"i gakkanaassikka
haasayeetto. Nu siik'atoo, nuuni ootsiyaa ubbabaykka hinttena maaddanaassa.
20 Ayaw gooppe, taani hinttekko biyaa wode, ooni eri taani koyiyaawaa mala hintte
gidennaan agganenttonne; k'ay taanikka hintte koyiyaawaa mala gidennaan
agganenttonne. K'ay ooni eri hewan palumii, k'anaatii, hank'k'uu, yoray, zigirssay,
sarotetsaa digussay, otoruu, metuu de'ennaan waayyii aggana; taana yashshee.
21 Taani hinttekko laa'entsuwaa biyaa wode, ta S'oossay hintte sintsan taana
kawushshanenttonne yayyay; taani nagaraa kase ootsiide, barenttu ootseedda
tunatetsaappe, woshummiyaawaappenne amuwaappe simmibeenna daro asatoo
yeekkenaan aggikke gaade yayyay.

13

Wurssetsaa Zoriyaanne Sarotaa

1 Hawe taw hinttekko yuussay heezzentso wode. Ay mootuukka laa"u woy heezzu
markkay markkattina pirddettanaw koshshee.
2 Taani laa'entsuwaa hinttenanna gaketteedda wode, hinttena naagettite gaad;
ha"ikka haakuwaan de'ooppekka, hinttena naagettite gay. Taani k'aykka hinttekko
biyaa wode, nagaraa kase ootseeddawanttakka k'ay haratuwaa ubbatuwaakka
murenan aggikke.
3 Ayaw gooppe, Kiristtoosi ta baggana haasayiyaawaa erissiyaawaa hintte koyyiita.
I hinttenanna haasayiyaa wode Aa wolk'k'aappe attin beettiyaawe Aa daaburaa
gidenna.
4 Ayaw gooppe, Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide, daaburan
kak'etteedda; shin S'oossaa wolk'k'an pas'a de'ee. Ayaw gooppe, I daaburanchcha
gideeddawaadan, nuunikka daaburanchcha; shin hinttenanna haasayiyaawan nuuni
S'oossaa wolk'k'aan aanana de'ana.
5 Ammanuwaan hintte min de'intto ane hinttena paac'c'ite; hinttena biddite.
Kiristtoosi hinttenan de'iyaawaa hintte erikkitee? Hewe d'ayooppe paac'iyaan
kunddeeddita guussa.
6 Nuuni paac'iyaan kunddibeennawaa hintte eriyaawaa ammanay.
7 Hintte iitabaa mulekka ootsenna mala, nuuni S'oossaa woosseetto. Nuuni
paac'iyaa danddayiyaawantta gidiide beettanaassa gidenna; shin nuuni paac'iyaa
danddayennawantta malatiide beettooppekka, lo"obaa hintte ootsanaassa.
8 Ayaw gooppe, nuuni tumuwaa s'alalaw ootsanaappe attin, tumuwaappe haraa
ayinne ootsanaw danddayokko;
9 nuuni daaburanchcha shin hintte wolk'k'aama gidoode nashetteetto. Hintte polo
gidana mala nuuni S'oossaa woosseetto.
10 Taani hintteppe haakuwaan de'aadde s'aafeeddawe hewaa diraassa; taani
hinttekko biyaa wode, Goday taw immeedda maattaani zemppaade, hinttena
metootsanaw taana waayyii koshshana. He maatay taani hinttena kees's'anaw taw
imetteeddawaappe attin, hinttena kolanaw imettibeenna.
11 Wurssetsaan taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, saro de'ite; bali baynnaan
de'ite; ta zoriyaa sisite; itti wozana gidiide de'ite; sarotetsaan de'ite. Siik'uwaanne
sarotetsaa S'oossay, hinttenanna ittippe de'ana.
12 Ittuu ittuwaanna geeshsha yeretaa yerettiidde sarotettite.
13 S'oossaa asaa ubbatuu hinttena saro saro giino.
14 Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay, S'oossaa siik'uu, Geeshsha
Ayaanaa ittippetetsay hinttenanna ubbaanna gido. Amen"i.

13:1 Zar. 17:6; 19:15

P'awuloosi
Galaatiyaa Asaw
S'aafeedda Kiitaa
Geluwaa

Yesuusi Ashshiyaawaa gidiyaawaa odiyaa mishiraachchuwaa k'aalay, dumma dumma sa'aan odettishshiinanne Ayihuda gidenna asaykka ammaniide akki akki biishshin, «Ammaniyaa asaa gidanaw Muse higgiyaa polanaw koshshiiyee koshshennee?» giyaa walassay ittippe denddeedda. He wode P'awuloosi, «Ammaniyaa asaa gidanaw Muse higgiyaa polanaw koshshenna; Yesuusan ooratsa de'uwaa demmanaw aan ammano asay, S'oossaa sintsan s'illanaw danddayiyaawe ammano s'alalaana» yaagiide tamaarissuwaa doommeedda. Shin K'eeri Iisiyaa giddon, «Asay S'oossaa sintsan s'illanaw Yesuusan ammaniyaawaa s'alalaa gidennaan, Muse higgiyaakka polanawunne k'as's'arettanaw koshshee» yaagiide P'awuloosa timirttiyaa p'alk'k'iyaa asatuu de'iino.

P'awuloosi hawaa Galatiyaa kiitaa s'aafeeddawe ha balaa timirttiyaan c'imetteedda asaa suure ammanoonne Ammanuwaa de'oo zaariide kaaletsanaassa. P'awuloosi koyro doommiidde, I barena, «Taani Yesuusi Kiitteeddawaa» yaagi erissiidde doommee. Yesuusi Kiitteeddawaa ootsiide Aa s'eeseeddawe S'oossaappe attin, asaa gidennawaanne k'ay I kiitetteeddawe Ayihuda gidenna asatuwaassa gidiyaawaa k'onc'c'issiide odee. Hewaannakka oyk'ettiide, Asay s'illanaw danddayiyaawe ammanuwaa s'alalaana gidiyaawaa odee. Wurssetsa shemppatuwaan Ammanuwaa eeshshay Yesuusa ammaniyaa ammanuwaappe kesiyaa siik'uwaappe pulttiyaawaa gidiyaawaa odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1:1-10*
P'awuloosi S'oossaappe kiitetteedda maataa *1:11—2:21*
S'oossaa aad'd'o keekatetsaa mishiraachchuwaa k'aalaa *3:1—4:31*
Kiristtinnaa la"atetsaanne ammanuwaa *5:1—6:10*
Wurssetsaa k'utiyaa *6:11-18*

1 Taani P'awuloosi, Yesuusi Kiristtoosinne k'ay hayk'uwaappe Aa dentseedda
S'oossay Aawuu kiitteeddawaappe attin, asaappe woy asaa baggana kiitetteeddawaa
gidikke.
2 Ha taaninne taananna de'iyaa ammaniyaa ishatuu ubbay, Galaatiyaa gadiyaan
de'iyaa ammaniyaa asaa ubbaw sarotaa kiitteetto.
3 S'oossay nu Aawuunne nu Goday Yesuusi Kiristtoosi hinttenttoo aad'd'o
keekatetsaanne sarotetsaa immo.
4 Nu S'oossaa, nu Aawuwaa sheniyaan Kiristtoosi ha iita oosuu oosettiyaa
wodiyaappe nuuna ashshana mala, nu nagaraa diraw, bare huup'iyaa immeedda.
5 S'oossaw med'ippe med'inaa gakkanaw bonchchuu gido. Amen"i.

Mishiraachchuwaa K'aalaa Tumuu Ittuwaa S'alalaa

6 Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaan hinttentta s'eeseedda S'oossaa aggiide, hara
wonggalaakko, hintte elleelliide, wooti simmeedditentto taw ooratsabaa gideedda.
7 Hinttentta bul"akkiyaawanttunne Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaa
geellayanaw koyyiyaa amareeda asatuu de'iinoppe attin, tumuppe hara
mishiraachchuwaa k'aalay baawa.

8 Shin haray atto nuuna gidina, woy saluwaappe kiitanchchaa gidina, nuuni
hinttenttoo kase odeedda mishiraachchuwaa k'aalaappe dummatiyaawaa
hinttenttoo odiyaawaa gidooppe, I med'inaw shek'etteeddawaa gido.
9 Kase nuuni geeddawaadan, ha"ikka laa'entsuwaa taani oday; hintte akkeedda
mishiraachchuwaa k'aalaappe dummatiyaawaa ooninne hinttenttoo odooppe, he
uray med'inaw shek'etteeddawaa gido.
10 Hawe taana asaappe sabaa koyyiyaawaa malatissii? Malatissenna! Taani
S'oossay lo"a giyaawaa koyyay. Woy taani asaa nashechchanaw koyyaytaa? Taani
ha"ikka asaa nashechchanaw koyyiyaawaa gidooppe, Kiristtoosa ayile gidikke.

P'awuloosi Yesuusi Kiitteeddawaa Gideedda Hanuwaa

11 Ta ishatoo, taani hinttenttoo odeedda mishiraachchuwaa k'aalay asaappe
gidennawaa hinttenttoo oday.
12 Ayaw gooppe, taw Yesuusi Kiristtoosi k'onc'c'isseeddappe attin, taani
mishiraachchuwaa k'aalaa asaappe akkabeyikke; Asay taana tamaarissibeenna.
13 Kase taani Ayihuda ammanuwaan de'iyaa wode, waanaade de'aadditantto,
hintte siseeddita; taani Kiristtoosa ammaniyaawantta k'aretay baynnaan
yederssaaddinne d'ayissanaw baas'etaaddi.
14 Ta wode de'eedda asatuwaappe c'oratuwaa Ayihuda ammanuwaa higgiyaa
naaguwaan aad'd'ay; nu aawotuwaa wogaa ooppenne aad'd'aade siik'aaddi.
15-16 Shin S'oossay bare aad'd'o keekatetsaan, taani biro ta daayi uluwaan
de'ishshin, barew ootsanaw taana s'eeseedda; aabaa odiyaa mishiraachchuwaa
k'aalaa Ayihuda gidenna asaw taani odana mala, S'oossay bare Na'aa taw
k'onc'c'issanaw koyyeedda wode, zorettanaw ookkonne babeykke.
17 Woy taappe kase Yesuusi kiitteeddawanttunna gakettanaw Yerusaalame
babeykke; shin taani ellekka Arabiyaa geetettiyaa gadiyaa baad. Hewaappe
Damask'k'o giyaa katamaa simmaaddi.
18 Heezzu laytsaappe guyyiyaan, P'es'iroosanna* gakettanaw Yerusaalame baade,
aanana tammanne ichcheshu gallassaa uttaad.
19 Shin Yesuusi kiitteeddawanttuppe Godaa ishaa Yaak'oobappe attin,
haratuwaanna gakettabeykki.
20 Taani hinttenttoo s'aafiyaawaan worii baawa; taani hinttenttoo wordduwaa
odennawaa S'oossay markka!
21 Hewaappe guyyiyaan, Sooriyaa geetettiyaa gadiyaanne Kilk'k'iyaa geetettiyaa
gadiyaa baad.
22 Yihudaan de'iyaa Kiristtoosan ammaniyaawanttu taananna eretaa gidikkino.
23 Shin hara asay, «Nuuna yederssi yuuyyiyaa bitanii hawaappe kase I d'ayissanaw
koyyiyaa ammanuwaabaa ha"i odee» giyaawaa unttunttu
24 sisiide tabaan S'oossaa galateeddino.

2

P'awuloosi Kiiteettowaa Gidiyaawe Haratuwaa Mataan Eretteedda

1 Hewaappe simmaade taani tammanne oyddu laytsaappe guyyiyaan,
Barinabaasanna laa'entsuwaa Yerusaalame baadde, Tiitakka taananna akkaade
baad.
2 S'oossay taw sas'aan k'onc'c'isseedda diraw baade taani ha"i ootsiyaa oosuu woy
kase ootseeddawe mela attena mala, Kiristtoosan ammaniyaawantta
kaaletsiyaawantta dumma shiishshaade, Ayihuda gidenna asaw taani odiyaa
mishiraachchuwaa k'aalay ay malentto unttunttoo odaaddi.

---

* **1:18** *P'es'iroosa:* Giriike mas'aafay Keefaa yaagee. Biletsaykka Aramaayike k'aalaan «Zaallaa» giyaawaa.

3 Shin haray atto taananna de'iyaa Tiita I Giriike gadiyaa asaa gidishin, k'as's'aretto
giide godetibeykkino.
4 Gidooppennekka, wordduwaan nuw ishatuwaa malati yiide, nuunanna
walaketteedda c'ora asatuu Aa k'as's'aranaw koyyeeddino. He asatuu Kiristtoosa
Yesuusan nuw de'iyaa nuuni koyyeeddawaadan hanana danddayiyaa la"atetsaa
wochchiide d'iishanaw, wuu'ettiide nu giddo geliide nuuna ayile ootsanaw
koyyeeddino.
5 Shin mishiraachchuwaa k'aalaa tumatetsay hinttenttunna min de'ana mala,
nuuni haray atto guutsa wodiyaakka unttunttoo moodettibeykko.
6 Shin kaappatuwaa malatiyaawanttu taw ayinne ooratsa k'ofaa immibeykkino;
hawaa ayaw gaytaa gooppe, hawaappe kase unttunttu oona gidinakka taana
metiyaabaa gidenna; S'oossay asaa som"iyaa s'eelliide pirddenna.
7 Shin guyyeppe S'oossay P'es'iroosaw, Ayihudatoo mishiraachchuwaa k'aalaa
odiyaa hadaraa immeeddawaadan, tawukka Ayihuda gidenna asaw
mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaa hadaraa immeeddawaa unttunttu be'eeddino.
8 Ayaw gooppe, P'es'iroosi Ayihudatoo Yesuusi kiitteeddawaa gideeddawaadan,
taanikka S'oossaa wolk'k'aan Ayihuda gidenna asaw Yesuusi kiitteeddawaa gidaaddi.
9 K'ay kaaletsiyaawantta malatiide beettiyaawanttu, Yaak'oobi, P'es'iroossinne
Yohaannisi, taw imetteedda aad'd'o keekatetsaa eriide, taananne Barnaabaasa nu
kushiyaa oyk'k'iide saroteeddino. Taaninne Barnaabaasi Ayihuda gidenna asaa
giddon ootsanaadan, k'ay unttunttu Ayihudatuwaa giddon ootsanaadan k'achchiide
denddeeddo.
10 Unttunttu nuuna kaseppekka taani ootsanaw k'oppaadde de'iyaa hiyyeesatuwaa
maaddanawaa s'alalaa k'ofisseeddino.

P'awuloosi Ans's'ookiyaan P'es'iroosa Timirttiyaa P'alk'k'eedda

11 Shin P'es'iroosi Ans's'ookiyaa giyaa katamaa yeedda wode, I bayizzeedda diraw,
k'onc'c'iyaan taani Aa, «Neeni bayizzanchchaa» yaagaad.
12 Ayaw gooppe, Yaak'ooba matappe kiitetteedda amareeda Asay yaanaappe kase
Ayihuda gidenna asatuwaana k'umaa mee; shin unttunttu yeeddawaappe guyyiyaan,
Ayihuda gidennawanttu ammaniyaawantta gidanaw k'as's'arettanaw koshshee
giyaawanttoo yayyeedda diraw, miyaawaa essiide, Ayihuda gidennawanttuppe
shaaketteedda.
13 K'ay yekko ammaneedda Ayihudatuu P'es'iroosanna yashshaa doommeeddino;
haray atto Barnnaabaasikka unttunttunna yashshanchcha gideedda.
14 Shin unttunttu mishiraachchuwaa k'aalaa tumatetsaadan, suure
hamettennawaa be'aade, P'es'iroosa he ubbaa asaa sintsan, «Neeni S'oossaa asaa
Ayihuda gidaadde, unttunttuudan gidennaan S'oossaa asaa gidenna Ayihuda
gidennawanttudan de'aa; shin yaatina, wootaade Ayihuda gidennawantta,
‹Ayihudatuwaadan de'ite› gaade gidday?» yaagaad.

Ayihudatuukka Ayihuda Gidennawanttukka Attiyaawe Ammanuwaana

15 Nuuni yeletaan Ayihuda; «Nagaranchcha gideedda Ayihuda gidenna asatuwaa»
gidokko.
16 Hewaa gidooppekka, Asay Yesuusi Kiristtoosa ammaniide S'oossaa sintsan
s'illanaappe attin, Muse higgiyaa naaguwaan s'illennawaa ereeddo; ashuwaa
mayyeedda Asay ubbay Muse higgiyaa naaguwaan s'illenna diraw, nuuni nu
huup'ewukka Muse higgiyaa naaguwaan gidennaan, Kiristtoosan ammaniide s'illana
mala, Kiristtoosi Yesuusan ammaneeddo.

2:6 Zar. 10:17 **2:16** Maz. 143:2; Rom. 3:20, 22

17 Shin nuw Kiristtoosan de'iyaa ittippetetsaan s'illanaw koyyiyaawantta gidiide,
nu huup'ew nagaranchcha gidiide beettooppe, yaatina Kiristtoosi nagaraa
tamaarissiyaawe? Hewe mulekka worddo!
18 Ayaw gooppe, itti kaallakka agga diggeeddawaa taani laa'entsuwaa ootsiyaawaa
gidooppe, taani ta huup'ew higgiyaa mentsiyaawaa gidiyaawaa erissay.
19 Taani Kiristtoosaw pas'a de'ana mala, higgiyaa baggana higgew hayk'k'aaddi.
20 Taani Kiristtoosanna Aa mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettaade
kak'k'etaad; simmi, ha"i pas'a de'iyaawe taana gidikke. Shin Kiristtoosi ta giddon
de'ee; taani ha"i de'iyaa de'uu, taana siik'iide, ta diraw, bare huup'iyaa immeedda
S'oossaa Na'aan de'iyaa ammanuwaana.
21 Taani S'oossaa aad'd'o keekatetsaa is's'ikke; Asay higgiyaa baggana s'illotetsaa
demmiyaawaa gidooppe, Kiristtoosi c'oo mela hayk'k'eedda guussaa.

3

S'illotetsay Ammano S'alalaan Beettee

1 Akeekay baynna Galaatiyaa asatoo, taani hinttena Kiristtoosi mask'k'aliyaa bollan
misimaariyan d'ishettiide kak'etteeddawaa k'onc'c'issaade tamaarissaad. Yaatina,
tumoo hintte eeno geena mala, hinttentta biteeddawe oonee?
2 Ane taw ha itti yewuwaa s'alalaa odite: S'oossaa Ayaanaa, higgii giyaawaa
naagiide akkeedditee woy ammanuwaan sisiide akkeedditee?
3 Hinttenttu hewaa keena eeyee? S'oossaa Ayyaanan de'uwaa doommiide, ha"i
hintte wolk'k'aan poliitee?
4 Hinttenttu daaburaa ubbaw ayinne maaduu baawee? Tuma maaduu de'ee.
5 Yaatina, S'oossay hinttenttoo Geeshsha Ayaanaa immiyaawenne hintte giddon
malaataa ootsiyaawe, Muse higgiyaa hintte ootseedda diraassee? Woy
mishiraachchuwaa k'aalaa sisiide, hintte ammaneedda diraassee?
6 Hawaadankka, Abraahaamo S'oossaa ammaneedda diraw, S'oossay Aa
s'illuwaadan s'eelleedda.
7 Hewaa diraw, ammaniyaawanttu Abraahaame zare* gidiyaawaa erite.
8 S'oossay Ayihuda gidenna asaa ammanuwaan s'illissanawaa S'oossaa Mas'aafay
kaseti be'iide, «Ha alamiyaan de'iyaa Asay ubbay neenan anjjettana» yaagiide,
mishiraachchuwaa k'aalaa Abraahaamoo kasetiide odeedda.
9 Hewaa diraw, Abraahaamo ammaniide anjjetteeddawaadan, ammaniyaawanttu
aawaadakka anjjettana.
10 Higgiyaa oosuwaan ammanettiide de'iyaawanttu ubbay shek'aa giddon de'iino;
ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Higgiyaa mas'aafan s'aafetteedda ubbabaan
de'ennawenne polennawe ooninne shek'etteeddawaa» yaagee.
11 S'oossaa Mas'aafay, «S'oossaa sintsaan s'illatuu aan ammanettiide de'uwaan
de'ana»† giyaa diraw, ooninne S'oossaa sintsan higgiyaa naagiyaawaan s'illennawe
eretteeddawaa.
12 Higgii ammanuwaan baasetti ek'k'ibeenna; shin S'oossaa Mas'aafay, «Higgii
giyaawaa poliyaawe aan de'uwaan de'ana» yaagee.
13 S'oossaa Mas'aafan, «Mitsaa bolla kak'etti hayk'k'iyaa ooninne shek'etteeddawaa»
geetetti s'aafetteedda diraw, Kiristtoosi nu diraw shek'etteeddawaa gidiide, nuuna
higgiyaa shek'aappe wozi akkeedda.

---

* **3:7** ***Ammaniyaawanttu Abraahaame zare:*** S'oossay Abraahaama dooreedda; he diraw ooninnekka Abraahaame na'aa geetetteeddawe, S'oossaa na'aa gidiyaawe ammanetteeda. 3:29 s'eellite. **3:7** Rom. 4:16 **3:8** Dom. 12:3 † **3:11** *«S'oossaa sintsaan s'illatuu aan ammanettiide de'uwaan de'ana»:* S'oossay akkeedda Asay ammanuwaappe denddeeddawaan de'uwaan de'ee. **3:12** Wog. 18:5 **3:13** Zar. 21:23

14 Kiristtoosi hewaa ayaw ootseedee gooppe, S'oossay immana gooppe, Geeshsha
Ayaanaa nuuni ammanuwaan akkanaaddaaninne Abraahaame anjjuu bare baggana
Ayihuda gidenna asaa gakkana mala giide ootseedda.

Higgii Hidootaa K'aalaa Kolenna

15 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Asay giyaawaadan hinttenttoo gay; haray
atto laa"u asatuu itti yewuwaa haasayiide, c'aak'uwaa wotseeddawaappe hini
baggan, ooninne he c'aak'uwaa billanaw woy harabaa he c'aak'uwaa bolla gujjanaw
danddayenna.
16 Abraahaamonne Aa zarii S'oossay sintsappe immana giide haasayeeddawaa
siseeddino. S'oossaa Mas'aafay c'ora asaw haasayiyaawaadan, «Ne zeretsatoo» geena;
waagii gooppe, «Ne zarew» yaagee. Hewenne, itti asaa s'alalaa gee; ikka Kiristtoosa.
17 Taani giyaawe hawaa; S'oossay Abraahaamoo c'aak'k'iidde, ha c'aak'uwaa taani
naagana yaageedda. Oyddu s'eetanne hattamu laytsaappe guyyiyaan yeedda Muse
higgii S'oossay wotseedda ha c'aak'uwaa d'ayissanawunne sintsappe immana giide
haasayeeddawaa digganaw danddayenna.
18 Ayaw gooppe, S'oossay immiyaa laatay higgiyan beettiyaawaa gidooppe, yaatina
S'oossay sintsappe immana giide, k'aalaa geleeddawaana gidenna giyaawaa; shin
S'oossay immana giide k'aalaa geleeddawaan laataa Abraahaamoo immeedda.
19 Yaatina, higgii ayaw de'ii? Higgii bayizzo oosuwaa gidiyaabay ayentto bessanaw
S'oossay immana giide haasayeedda Abraahaame zarii yaana gakkanaw gujetteedda;
kiitanchchaa baggana Muse gaannatiyaawaan imetteedda.
20 Gaannay itti uraa s'alalaassa gidenna; shin S'oossay ittuwaa.

Higgiyaa K'ofaa

21 Yaatina, S'oossay sintsappe immana giide haasayeeddawaa, itti higgii, «Hanenna»
yaagii? A"a! Hewaa geena. Ayaw gooppe, higgii asaw de'uwaa immanaw
danddayiyaabaa gidooppe, s'illotetsaykka tumu higgiyaa azazettiyaawaappe beettee
giyaawaa.
22 Shin Yesuusi Kiristtoosa ammanina, S'oossay sintsappe immana giide k'aalaa
geleedda la"atetsay, ammaniyaawanttoo imettana mala, Asay ubbay nagaraw
moodettiide de'iyaawaa, S'oossaa Mas'aafay odee.
23 Shin kase ha ammanuu yaanaw, sintsappe k'onc'c'ana ammanoo higgii nuuna
k'ashetteedda asaadan gorddi wotseedda.
24 Hewaa diraw, nuuni ammanuwaan s'illana mala, Kiristtoosi yaana gakkanaw
higgii nuuna naagiyaawaa gideedda.
25 Shin ha"i simmi ammanuu yeedda diraw, higgii hawaappe sintsaw nuuna
naagiyaawaa gidenna.
26 Hinttenttu ubbay ammanuwaa baggana Kiristtoosa Yesuusan ittuwaa gideedda
S'oossaa naanaa.
27 Ayaw gooppe, hintte Kiristtoosanna ittuwaa gidana mala s'ammak'etteedda
ubbatuu Kiristtoosa mayyeeddita.
28 Hewaa diraw, Ayihuda asaa giddoninne Giriike asaa giddon dummatetsay
baawa; ayiliyaa woy womaannuwaa giddon dummatetsay baawa; attumawaa woy
mac'c'a asaa giddon dummatetsay baawa. Ayaw gooppe, hinttenttu ubbaykka
Kiristtoosa Yesuusan itti asaa.
29 Hinttenttu Kiristtoosawaa gidooppe, simmi hinttenttu Abraahaame zare;‡ k'ay
S'oossay sintsappe immana giide k'aalaa geleeddawaa laattiyaawantta.

3:16 Dom. 12:7 **3:17** Kes. 12:40 ‡ **3:29** *Abraahaame zare:* Ha"i nuuni Abraahaame golle asaa. Hewaassa P'awuloosi Galaatiyaa asaw odiidde, itti Asay Yesuusa ammaneedda ammanuwaan Abraahaamew tumu na'aa yaagettiide s'eegettee. Hewaa guussay S'oossaa na'aa guussaa. 3:7 s'eellite.

4

Nuuni S'oossaa Naanaa Gidiyaawaa

1 Shin akeekite; bare aabbuwaa laattiyaa na'ay na'atetsaan de'iidde, de'iyaawaa
ubbaw godaa gidooppekka, ayilatuwaappe aw dummatiyaasay baawa.
2 Shin bare aabbu geedda wodii wurana gakkanaw, Aa hadaraa akkeeddawanttu
kushiyaaninne Aa miishshaa naagiyaawanttu kushiyan de'ee.
3 Hawaadan nuunikka k'ay na'atetsaan de'iyaa wode, ha alamiyaa mooddiyaa
ayyaanatoo ayileteeddo.
4 Shin yaanaw bessiyaa wodii gakkeedda wode, S'oossay mac'c'awunippe
yelettowaa, Muse higgew moodettiyaa asaa garssan yeletteeddawaa, bare Na'aa
kiitteedda.
5 Ayaw kiitteeddee gooppe, higgiyan moodettiide de'iyaawantta wozanawunne
nuuna bare naanaa ootsanaw kiitteedda.
6 S'oossay hintte Aa naanaa gidiyaa diraw, «Abbabboo, ta Aabboo» giide waassiyaa
bare Na'aa Ayaanaa, nu wozanaa giddo kiitteedda.
7 Hewaa diraw, hawaappe sintsaw neeni S'oossaa na'aa gidiyaawaappe attin, ayile
gidakka; k'ay neeni Aa na'aa gidooppe, Kiristtoosa baggana S'oossay k'aalaa
geleeddabaa laattiyaawaa.

P'awuloosi Galaatiyaa Asaabaa Hirggeedda

8 Shin hintte hawaappe kase S'oossaa erennaan de'iidde, tuma gidenna s'oossatoo
ayile gidiide eeno geeddita.
9 Shin ha"i S'oossaa eriide, ubbaakka S'oossaan erettiide, laafanne k'ay
kad'etteedda ha ayyaanatuwaakko waaniide simmiitee? Shiretti simmi, ayile gidiide,
laa'entsuwaa unttunttoo eeno gaanaw koyyiitee?
10 Dummateedda gallassattuwaa, agenatuwaa, wodetuwaanne laytsatuwaa hintte
loytsi naaguwaan ayileteeddita.
11 Taana hinttebay yashshee; taani hinttenttoo c'oo gaade mela
daaburaadditaashsha?
12 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttenttuudan haneedda diraw,
«Hinttenttukka taanaadan hanite» gaade, hinttentta woossay; hintte taana ayinne
naak'k'ibeykkita.
13 Taani koyro hinttenttoo mishiraachchuwaa k'aalaa odeeddawe taana
harggissishshiina gidiyaawaa hintte eriita.
14 Taw pas'atetsay d'ayiide, hinttenttoo paac'e gidinakka, taana kad'ibeykkita;
shenetikkabeykkita. Hewaa diraa ubbaa taana S'oossaa kiitanchchaa
mokkiyaawaadan, woy Kiristtoosa Yesuusa mokkiyaawaadan mokkeeddita.
15 Yaatina, hekko hintte nashettiyaawe beettena! Taana gidooppe, hinttenttoo
danddayettiyaabaa gidina, taw hintte hinttenttu ayfiyaa wooc'i imminttonne
is's'ennawaa markkattay.
16 Yaatina taani hinttenttoo tumuwaa odiyaa diraw, hintte morkke gidaytaa?
17 Hara asatuu hinttenttoo k'arettiyaawaa malatiino; shin unttunttu k'ofay lo"enna;
ayaw gooppe, hintte unttunttoo k'arettana mala, taappe hinttentta shaakkanaw
koyyiino.
18 Shin taani hintte matan de'iyaa wode s'alalaan gidennaan, ubbaa wodekka
lo"obaan hintte koyettiyaawantta gidooppe lo"a.
19 Ta siik'o naatoo, Kiristtoosa med'etay hinttenttun beettana gakkanaw,
mac'c'awuno oytsay sakkiyaa keenaa, taani hintte diraw sakettay.
20 Shin taani hinttenttoo hirggiyaa diraw, ha"i hintte mata baade hinttenttunna
doonaan haasayantto, darii dosay.

Aggaarinne Saari Leemisuwaa

21 Muse higgiyan moodettiide de'anaw koyyiyaawanttoo, higgii giyaawaa
sisikkitee? Ane taw odite.
22 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Abraahaamoo danggaas'irattippenne
godattippe yeletteedda laa"u naanay de'iino» yaagee.
23 Shin danggaas'iratti na'ay Asay na'aa yeliyaa maaraadankka yeletteedda; k'ay
godatti na'ay, S'oossay sintsappe immana giide k'aalaa geleeddawaan yeletteedda.
24 Ha laa"u mac'c'awanttu laa"u c'aak'k'oo gidiyaa leemiso. Unttunttuppe ittinna,
Musew higgii imetteedda Siinaa Deriyaappe c'aak'uu yeeddawunna, bare naanaa
ayiletetsaw yelaaddu; izakka Aggaaro.
25 Ha Aggaara Arabiyaa geetettiyaa gadiyaan de'iyaa Siinaa Deriyaan leemisettaw;
k'aykka ha"i de'iyaa Yerusaalamen leemisettaw; ayaw gooppe, Yerusaalame katamay
bare giddon de'iyaa asaa ubbaanna Muse higgiyaa ayiletetsaan de'ee.
26 Shin saluwaan de'iyaa Yerusaalame ayiletetsaan de'ukku; iza nuw aatto
gideedda Saaro.
27 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay,
«Hannee, yelabeenna mantsattee, nashetta;
yeluwaa oytsay oyk'k'i erennawunnee,
ne kooshshaa d'ok'k'u ootsaade ilila!
Ayaw gooppe, bare asinaana
de'iyaa mac'c'awunippe,
barekka de'iyaa mac'c'awuniw
c'ora naanay de'ana»
yaagee.
28 Taanaadan ammaniyaawanttoo, nuunikka Saari na'aa Yisaak'aadan, S'oossay
sintsappe immana giide k'aalaa geleedda naanaa.
29 Shin he wode asaa maaraadan yeletteeddawe, S'oossaa Ayyaanay geeddawaadan
yeletteeddawaa yederssi diggowaadan, ha"ikka hewaa mala.
30 Shin S'oossaa Mas'aafay waagii? «Danggaas'iratti na'ay godatti na'aanna ittippe
laattenna diraw, danggaas'iratto izi na'aanna ittippe kessa yedda» yaagee.
31 Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, nuuni godatti naanaa
gidiyaawaappe attin, danggaas'iratti naanaa gidokko.

5

Kiristtoosan Ayiletetsaappe Kesussaa

1 Nuuni ayiletetsay baynnaan, de'ana mala, Kiristtoosi nuuna ayiletetsaappe
kesseedda; simmi minniide ek'k'ite; laa'entsuwaa ayiletetsaa morgge mitsaan
waas'ettoppite.
2 Sisite, taani P'awuloosi, hinttentta yaagay; hintte k'as's'arettiyaawaa gidooppe,
Kiristtoosi hinttentta ayinne maaddenna.
3 K'as's'arettiyaa ubbatuu higgii giyaawaa ubbaa poliide naaganaw bessiyaawaa
gujjaade k'ofetsay.
4 Higgiyaa naagiide s'illanaw koyyiyaawanttoo, Kiristtoosappe shaaketteeddita;
S'oossaa aad'd'o keekatetsaappekka kunddeeddita.
5 Nuuna gidooppe, nuuni S'oossaa Ayaanaa baggana ammanuwaan s'illanaw
nashechchaan naageetto.
6 Ayaw gooppe, nuuni Kiristtoosi Yesuusanna ittippe de'ooppe, siik'uwaan ootsiyaa
ammanuwaappe attin, k'as's'arettinakka, k'as's'arettennaan agginakka nuuna ayinne
maaddenna.

4:22 Dom. 16:15; 21:2 **4:27** Isa. 54:1 **4:29** Dom. 21:9 **4:30** Dom. 21:10

7 Kase lo"o wos's'iita; shin tumatetsaw hintte eeno geena mala, oonee hinttentta
diggeeddawe?
8 Ha c'imuu hinttentta s'eeseedda S'oossaappe yibeenna.
9 Asay giyaawaadan, guutsa irshshuu munak'aa ubbaa dentsee.
10 Hinttenttu harabaa k'oppennawaa taani S'oossaan ammanettay; shin hinttentta
metiyaa uray oona gidooppenne, S'oossaappe bare pirddaa akkanawaa.
11 Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hawaa gakkanaw k'as's'aray
koshshiyaawaa odiyaawaa gidooppe, taana ayaw yederssiinoo? Hewe tuma
gidooppe, taani Kiristtoosa mask'k'aliyaabaa tamaarissina ayinne metiyaabay baawa.
12 Hinttentta metootsiyaawanttu barentta barenttookka goyreerikkinooshsha!
13 Hinttentta gidooppe, taanaadan ammaniyaawanttoo, ayiletetsaappe kesanaw
s'eesetteeddita. Gidooppennekka ayiletetsaappe hintte keseeddawaan, hintte
asatetsaa amuu hinttentta mooddoppo. Hewaa diraa siik'uwaan ittuu ittoo
moodettite.
14 Ayaw gooppe, higgii ubbay itti haasayan k'ashetteedda; ikka, «Ne shooruwaa ne
huup'iyaadan siik'a» yaagiyaawaa.
15 Shin hintte ittuu ittuwaanna sa'ettiyaawaanne meetettiyaawaa gidooppe, hintte
hintte giddon wurenna mala naagettite.

Ayyaanaanne Ashuwaa

16 Shin sisite; S'oossaa Ayyaanay hinttentta kaaletsiyaawaa gidooppe, hintte
ashuwaa amuwaa mulekka polikkita.
17 Ayaw gooppe, nu ashuu amottiyaawaa Geeshsha Ayyaanay is's'ee; k'ay Geeshsha
Ayyaanay amottiyaawaa nu ashuu is's'ee; hawanttu ittuu ittuwaanna is'ettiino.
Hewaa diraw, hintte dosiyaawaa ootsanaw danddaykkita.
18 Shin S'oossaa Ayyaanay hinttentta kaaletsiyaawaa gidooppe, Muse higgii
hinttentta mooddenna.
19 Ashuwaa oosuu eretteeddawaa; ikka ayee gooppe, woshummiyaawaa,
tunatetsaa, aad'd'eedda tunatetsaa oosuwaa,
20 eek'aw goyinniyaawaa, bitiyaawaa, morkketetsaa, palumaa, k'anaatiyaawaa,
hank'k'uwaa, barena dosiyaawaa, walak'ettiyaawaa, ittuu ittuwaappe
shaakettiyaawaa,
21 asaawaa amottiyaawaa, matsottiyaawaa, yetsanchchaa gidiyaawaanne
hawantta malatiyaawantta. Kasekka taani hinttenttoo odeeddawaadan, hawantta
malatiyaawantta ootsiyaawanttoo S'oossaa kawutetsaan geliyaasay baawa.
22 Shin Geeshsha Ayaanaa ayfii, siik'uwaa, nashechchaa, sarotetsaa, danddayaa,
keekatetsaa, lo"otetsaa, ammanettiyaawaa,
23 ashikketetsaa, bare huup'iyaa naagiyaawaa. Hewantta malatiyaawantta
diggiyaa higgii baawa.
24 Kiristtoosa Yesuusabaa gidiyaawanttu barenttu asatetsaa Aa iita k'ofaannanne
Aa amuwaanna ittippe mask'k'aliyaa bollan misimaariyan d'ishiide kak'k'eeddino.
25 Nuw Geeshsha Ayyaanay de'uwaa immowaappe guyyiyaan, nuuna k'ay I
kaaletso.
26 Ane otorettiyaawaa, woy ittuu ittuwaa hank'k'etsiyaawaa, woy ittuu ittuwaa
k'anaatiyaawaa aggoytte.

6

Ittuu Ittuwaanna Maadettiyaawaa

5:14 Wog. 19:18

1 Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenan Geeshsha Ayyaanan de'iyaawanttu itti
uray ay bayizzuwaa ootsiide, beettooppekka, ashikketetsaa ayyaanan Aa suurissite;
k'ay hintte paac'ettenna mala, hintte huup'iyaa naagite.
2 Ittuu ittuwaa tookuwaa tookkite; hewaa ootsiyaawaan Kiristtoosa higgew
azazettiita.
3 Ayaw gooppe, itti uray ayinne hanennaan de'iidde, ittibaa I haneeddawaa aw
malatooppe, bare huup'iyaa c'immee.
4 Shin Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan bare oosuwaa paac'c'o; hewaappe
guyyiyaan, hara asaawaana likkennaan, bare huup'e oosuwaa s'alalaan
ammanettiyaawaa demmana.
5 Ayaw gooppe, Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan bareppe naagettiyaawaa
ootsana bessee.
6 Shin S'oossaa k'aalaa tamaariyaawe barew de'iyaa lo"obaa ubbaa barena
tamaarissiyaawaanna shaakko.
7 Hinttentta hintterekka c'immoppite. Ooninne S'oossaa bolla k'iliic'anaw
danddayenna; ayaw gooppe, Asay bare zeriyaawaa zaaretsiide k'oyc'ana.
8 Bare ashuwaa amuwaan zeriyaawaa gidooppe, ashuwaa amuwaappe hayk'uwaa
k'oyc'ana. Shin S'oossaa Ayyaanan zeriyaawaa gidooppe, S'oossaa Ayyaanaappe
med'inaa de'uwaa k'oyc'ana.
9 Ane lo"o oosuwaa ootsanaw minnoytte. Ayaw gooppe, nuuni min ootsooppe,
k'oyc'iyaa wodii sintsappe yaanawaa.
10 Hewaa gidooppe ha ootsanaw nuuni danddayiyaawaan, asaa ubbaw lo"obaa
ootsoytte; shin ubbaappe aatsiide, nuunanna ammanuwaan de'iyaawanttoo lo"obaa
ootsoytte.

Wurssetsaa Zoriyaanne Sarotaa

11 Taani ta kushiyan, ay mala wolk'k'aama pidolatuwaan, hawaa hinttenttoo
s'aafaadditantto be'ite.
12 Asaa sintsan lo"iide beettanaw koyyiyaa ubbatuu, hintte k'as's'arettana mala
koyyiino; shin hewaa unttunttu ootsiyaawe barenttoo Kiristtoosa mask'k'aliyaa
diraw yederssettenaan attana s'alalaassa.
13 Ayaw gooppe, unttunttu hintte k'as's'aretteeddawaan c'eek'ettanaw hinttentta
k'as's'arettino giinoppe attin, haray atto k'as's'aretteeddawanttukka barenttu
huup'ew Muse higgiyaa naagikkino.
14 Shin alamii taw kak'ettina, taanikka alamew kak'etteedda Yesuusi Kiristtoosa
mask'k'aliyaappe attin, taani c'eek'ettiyaabay harabay taappe haakko.
15 Ayaw gooppe, Kiristtoosi Yesuusan ooratsa med'etaa gidiyaawe maaddeeppe
attin, k'as's'arettinakka k'as's'arettennaan agginakka ayinne maaddenna.
16 Ha wogaan hamettiyaa ubbatuwaa bollaninne S'oossaa asaa ubbaa bolla,
sarotetsaynne maarotetsay gido.
17 Taani Yesuusaw maytteedda mallaa ta bollan tokkeedda diraw, hawaappe
sintsaw itti asaykka taana metootsoppo.
18 Taanaadan ammaniyaawanttoo, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o
keekatetsay hinttenttunna gido. Amen"i.

P'awuloosi
Efesoona Asaw
S'aafeedda Kiitaa
Geluwaa

P'awuloosi Efesoonan de'iyaa asaw s'aafeedda kiitaan ubbabaappe aatsiide I s'eelleeddawe, «S'oossaa k'ofaa oosuwaan peeshshanawe saluwaaninne sa'aan de'iyaabay ubbay ittippe shiik'iide, itti Kiristtoosa maataa garssan ak'iyaa wodii gakkana» yaagiyaa k'ofaa (1:10). Hewaa bollankka gujjay Yesuusi Kiristtoosanna ittippe gidiide, asaa zariyaa ubbay ittuwaa gidana mala, ha wolk'k'aama k'ofaa oosuwaan peeshshanaadan S'oossaa asaa hassayissee.

Efesoona Kiitay koyro saan s'aafii ittippetetsaawaa s'aafanaw doommeeddawaa aassiide, S'oossay Aawuu bare asaa wooti dooreeddentto, unttunttukka Aa na'aa, Yesuusi Kiristtoosan barenttu nagaraappe maarettiide, waan la"a keseeddenttonne S'oossaa wolk'k'aama hidootaa k'aalay Geeshsha Ayaanaa baggana wooti eretteeddentto odee. Laa'entsiyaa shaakuwaan k'ay s'aafii ha kiitaa nabbabiyaawanttu barenttu ittippetetsaa de'uwaan Kiristtoosan unttunttoo de'iyaa ittippetetsay tuma gidana mala unttunttu waaniide de'anaw bessintto k'ofissee.

Asay Kiristtoosan de'iyaa ittippetetsaan waaniide de'anaw danddayintto dumma dumma hiillaa haasayan k'onc'c'eedda. Ammaniyaa Asay itti asatetsaa leemisuwaa gidiyaa wode, Kiristtoosi he asatetsaw huup'iyaa gidee. Ammaniyaa Asay gimbbiyaa golliyaan leemisettiyaa wode, Kiristtoosi he gimbbiyaa gollew godaa s'ap'uwaa minisiyaa waanna shuchchaa gidee. Ammaniyaa Asay machchiyaadan leemisettiyaa wode, Kiristtoosi asinaadan gidee. S'aafiyaawe Kiristtoosa baggana k'onc'c'eedda S'oossaa aad'd'o keekatetsaa daro d'ok'k'issi nashshi haasayiidde, c'iimmateedda k'ofaa shiishshee. I ubbabaakka Kiristtoosa siik'uwaan, I yarshshettowaan, Aa maarotetsaan, Aa aad'd'o keekatetsaaninne Aa sarotetsaa baggana s'eellee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1:1-2*
Kiristtoosanne ammaniyaa asaa *1:3—3:21*
Kiristtoosan beettiyaa ooratsa de'uwaa *4:1—6:20*
Wurssetsaa k'utiyaa *6:21-24*

1 Taani S'oossaa sheniyaan Kiristtoosi Yesuusi kiitteedda P'awuloosi, Efesoonan
de'iyaa S'oossaa naanaw k'ay Kiristtoosa Yesuusaw ammanettiide de'iyaawanttoo ha
dabddaabbiyaa s'aafay.
2 S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aad'd'o
keekatetsaynne sarotetsay hinttenttoo gido.

Kiristtoosappe Beettiyaa Ayaanaa Anjjuwaa

3 Ayaanaa anjjuwaa ubbaan Kiristtoosa baggana bolla saluwaan nuuna anjjeedda
S'oossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, nuuni galateetto.
4 Nuuni Aa sintsan geeshshatuwaanne pokkuu bayinnawantta gidana mala,
S'oossay nuuna sa'ay med'ettanaappe kase, Kiristtoosa baggana bare siik'uwaan
dooreedda.
5 S'oossay bare sheniyaan bare doseeddawaadan, Yesuusi Kiristtoosa baggana
nuuna bare naanatuwaa ootsanaw kasetiide k'oppi wotseedda.
6 S'oossay bare siik'iyaa Na'aa baggana nuw c'oo immeedda aad'd'o keekatetsaa
bonchchuwaa diraw, nuuppe galataa akkanaw hewaa ootseedda.

7 Nuuni S'oossaa aad'd'o keekatetsaa daruwaadan, Kiristtoosa suutsan
wozetteeddo; hewan S'oossay nu nagaraa atto geedda.
8 S'oossay bare aad'd'eedda eratetsaa ubbaaninne bare wozanaa k'ofaa ubbaan
bare aad'd'o keekatetsaa nuw darissiide immeedda.
9 Ayaw gooppe, S'oossay bare k'oppeeddawaa ootseedda; k'ay Kiristtoosa baggana
polanaw k'oppi wotseedda S'uura yewuwaa nuuna erisseedda.
10 S'oossay wodiyaa wurssetsay gakkiyaa wode polanaw k'oppeedda k'ofay
Kiristtoosa waanna ootsiide, saluwaaninne sa'aan de'iyaa med'etaa ubbaa ittippe aan
shiishshanawaa.
11 Ubbabay S'oossaa k'ofaadaaninne I geeddawaadan haneedda; S'oossay kasetiide
k'oppi wotseeddawaadan, Kiristtoosa baggana nuuni aawantta gidanaadan, nuuna
dooreedda.
12 Nuuni kasetiide, Kiristtoosa baggana akkana giide nashechchan
naagiyaawanttu, S'oossaa bonchchuwaa galateetto.
13 Hinttewukka k'ay hewaadan haneedda; tumu kiitaa, hinttenttoo atotetsaa
aheedda mishiraachchuwaa k'aalaa, hintte siseedda wode Kiristtoosa
ammaneeddita; S'oossay hinttenttoo immana geedda Geeshsha Ayaanaa baggana,
hintte Aawaa gidiyaawaa erissiyaa maatafaa hintte bolla wotseedda.
14 S'oossay bare asaw immana geeddawaa nuuni laattana gakkanaw, Geeshsha
Ayaanaa waasetetsaa oyk'k'eeddo. Hewe k'ay Aa bonchchoo, galataa gidanawaa.

P'awuloosi Efesoona Asaw Woosseedda

15 Hewaa diraw, Godaa Yesuusa hintte ammaniyaawaanne geeshshatuwaa ubbaa
hintte siik'iyaawaa taani sisoodeppe doommaade,
16 hinttenttoo S'oossaa galatiyaawaa aggabeyikke; S'oossaa woossaade hinttewukka
woossay.
17 K'ay Godaa Yesuusi Kiristtoosa S'oossay, bonchchuwaa Aawuu, S'oossaa hintte
eranaadan, hinttena aad'd'eedda eranchcha ootsiyaa k'ay S'oossaa hinttenttoo
k'onc'c'issiyaa Geeshsha Ayaanaa hinttenttoo immanaadan, taani woossay.
18 S'oossay hintte akkana giide, nashechchan naagi utteeddawoo hinttena
s'eeseeddawaanne I bare asaw immana giyaa anjjuu ay keenaa durentto hintte
eranaadan, S'oossay hintte wozanaa dooyyina, Aa poo'uwaa hintte be'anaadan, taani
S'oossaa woossay.
19-20 K'ay Aa ammaniyaa nuunan Aa wolk'k'ay loytsi ootsee. Ha nuunan de'iyaa
wolk'k'aynne hayk'uwaappe Kiristtoosa dentsiide, saluwaa sa'aan S'oossaappe
ushechcha baggana* utisseedda wolk'k'aama wolk'k'ay ittuwaa.
21 Kiristtoosi saluwaa suntsatuwaappe, godatetsay de'iyaawanttuppe,
wolk'k'aamatuwaappenne godatuwaa ubbaappe bolla gidiide mooddee; I ha"i de'iyaa
yeletaa s'alalaan gidennaan, sintsaappe yaana yeletaanikka hara suntsatetsaa
ubbaappe d'ok'k'ee.
22 S'oossay ubbabaa Kiristtoosa gediyaappe garssan moodissiide, k'ay S'oossay I
ubbabaan ubbaappe bollanna Godaa gidanaadan, woosa gollew Aa immeedda.
23 Woosa gollii Kiristtoosa asatetsaa; woosa gollii Kiristtoosi ubba saan ubbabaa
kuntsiyaa Aa poluwaa.

2

Kiristtoosan Hayk'uwaappe De'oo Pinniyaawaa

1 Hintte azazettenan is's'eedda dirawunne hintte nagaraa diraw, kase wodiyaan
ayaana hayk'uwaa hayk'k'eeddita.

---

* **1:19-20** ***Ushechcha bagga:*** Wolk'k'aanne bonchchuwaa sa'aa. **1:19-20** Maz. 110:1 **1:22** Maz. 8:6 **1:22** K'ol. 1:18

2 He wode hintte ha alamiyaa yeletaa iita ogiyaa hametteeddita; c'arkkuwaa
giddon de'iyaa wolk'k'aama ayyaanatuwaa kaappoo k'ay S'oossaw azazettena asaa
ha"i mooddiyaa ayyaanaw azazetteeddita.
3 Nuunikka k'ay ubbay he asaa mala; k'ay nuuni nu ashuwaa amuwaadan
de'eeddo; nu ashuunne nu wozanay koyyeeddawaa ootseeddo. Nuunikka
haratuwaadan, nu med'etaan S'oossaa hank'k'uwaa akkanaw de'eetto.
4 Shin S'oossaa maarotetsay dara gidiyaa diraw, bare siik'uwaa daruwaadan,
5 Nuuni aw azazettenan is's'iide, haray atto ayyaanan hayk'k'eeddawantta
gidinakka, I Kiristtoosanna nuw de'uwaa immeedda. S'oossaa aad'd'o keekatetsan
hintte atteeddita.
6 Nuuni Kiristtoosi Yesuusanna saluwaanne sa'aanne mooddanaadan, S'oossay
nuuna aanana ittippe hayk'uwaappe dentseedda.
7 I sintsappe yaana wodiyaan, nuw Kiristtoosi Yesuusan de'iyaa keekatetsan,
ubbaappe aad'd'iyaa bare aad'd'o keekatetsaa d'ok'k'atetsaa bessanaw hewaa
ootseedda.
8 Ayaw gooppe, hintte S'oossaa aad'd'o keekatetsan, ammanuwaan atteeddita;
hawe S'oossaa imuwaappe attin, hintte oosuwaanna gidenna.
9 Hintte daaburan beettibeenna diraw, hintte c'eek'ettiyaabay ayaynne baawa.
10 Ayaw gooppe, nuuni S'oossaa med'etaa; I nuw kasetiide giigissi wotseedda lo"o
oosuwaa nuuni ootsanaadan, Kiristtoosi Yesuusa baggana nuuna med'd'eedda.

Kiristtoosan Beettiyaa Ittippetetsaa

11 Hewaa diraw, hinttenoo zariyaan Ayihuda gidenna asatoo, barenttu asatetsaa
bolla kushiyan oosetteeddawan, barena k'as's'aretteeddawantta giyaa Ayihudatuu,
k'as's'arettibeennawantta giide s'eesiyaawanttoo, hintte kase oonentto akeekite.
12 He wode hintte Kiristtoosappe shaaketteeddita; imatsaa gidiide, Israa'eeliyaa
asaappe haakkiide de'eeddita; S'oossay bare asaw immana giide c'aak'k'eedda
c'aak'uwaappe ayinne demmibeykkita; ha sa'aa bolla hintte demmana giide,
nashechchan naagi utteeddawaa demmennaaninne k'ay S'oossay bayinnaan
de'eeddita.
13 Shin hintte kase haakkiide de'iyaawanttu ha"i Kiristtoosa Yesuusanna de'iide,
Kiristtoosa hayk'uwaan mataa shiik'eeddita.
14 Ayaw gooppe, Kiristtoosi Ayihuda asaanne Ayihuda gidenna asaa ittuwaa
ootsiide, nuw sarotetsaa aheedda. Unttunttu laa"uwaa shaakkiide, morkke ootsi
wotseedda morkketetsaa godaa bare asatetsan koli yeggeedda.
15 I bare huup'ew ha laa"u zaratuwaappe itti ooratsa asaa med'd'iide sarotetsaa
wotsanaw, Ayihuda asatuwaa higgiyaa Aa azazatuwaanne wogatuwaanna ittippe
d'ayisseedda.
16 Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide hayk'k'eedda bare
hayk'uwaan morkketetsaa d'ayiseedda; k'ay mask'k'aliyaa baggana laa"u
zaratuwaakka itti asaa ootsi sigetsiide, S'oossaakko aheedda.
17 Kiristtoosi yiide, S'oossaappe haakkiide de'iyaa hinttenttoo Ayihuda
gidennawanttoonne, Aa matan de'iyaa Ayihudatoo ubbaw, mishiraachchuwaa
k'aalaa sarotetsaa odeedda.
18 Ayaw gooppe, nuuni ubbay, Ayihudatuukka Ayihuda gidennawanttukka, itti
Geeshsha Ayyaanan Kiristtoosa baggana Aawuwaa sintsa shiik'anaw danddayeetto.
19 Simmi hintte Ayihuda gidenna asatuu hawaappe sintsaw allaga woy imatsaa
gidikkita; ha"i hinttenne geeshshatuu itti biittaa asaa; k'ay S'oossaw hintte soy asaa.
20 Yesuusi kiitteeddawanttunne timbbitiyaa odiyaawanttu baaseeda baasuwaa
bolla hinttekka kees'etteeddita; godaa s'ap'uwaa minisiyaa waanna shuchchay
Kiristtoosi Yesuusa.

2:17 Isa. 57:19

21 I golliyaa ubbaa ittippe shiishshi oyk'k'iide, S'oossaa baggana Geeshsha, S'oossaa
Geeshsha golle gidana mala dichchee.
22 Hintte k'ay S'oossay bare Ayyaanan de'iyaa golliyaa gidanaw, haratuwaa
ubbaanna ittippe Kiristtoosan kees'ettiita.

3

P'awuloosi Ammanenna Asaw Ootseedda Oosuwaa

1 Hewaa diraw, hinttenoo Ayihuda gidenna asatoo, taani P'awuloosi hintte diraw
Kiristtoosi Yesuusa k'asho asaa gideeddawe, S'oossaa woossay.
2 S'oossay bare aad'd'o keekatetsan, taani hinttena maaddanaadan, ha oosuwaa
taw immeeddawaa hintte loytsi siseeddita.
3 S'oossay bare S'uura k'ofaa taw k'onc'c'issiide, taana erisseedda; taani hewaa
k'antsaan s'aafaad.
4 K'ay taani s'aafeeddawaa hintte nabbabiyaa wode, Kiristtoosa s'uuraa taani
woota akeekaadditanttonne eranaw danddayiita.
5 Beni wode Asay he S'uura yewuwaa sisibeenna; shin S'oossay hewaa Yesuusi
kiitteedda S'oossaa naanatoonne timbbitiyaa odiyaawanttoo, Geeshsha Ayyaanan
ha"i k'onc'c'isseedda.
6 S'uura yewuu hawaa; Ayihuda gidenna Asay wonggalaa baggana, S'oossaa
anjjuwaa Ayihudatuwaana ittippe laattiino; unttunttu itti asatetsan shaakettennaan
de'iino; k'ay Kiristtoosi Yesuusa baggana S'oossay immana geeddawaa
Ayihudatuwaana shaakkiino.
7 S'oossay bare oosuwaa wolk'k'aa baggana taw immeedda aad'd'o keekatetsan
taani ha wonggalaw k'ooma gidaaddi.
8 Taani geeshshatuwaa ubbaa giddon laafiyaawaa gidooppekka, Ayihuda gidenna
asaw zaway bayinna Kiristtoosa duretetsaa mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaa ha
kaac'aa S'oossay taw immeedda.
9-10 K'ay taani hewan S'oossaa S'uura k'ofaa asaa ubbaw k'onc'c'issa odana;
ubbabaa med'd'eedda S'oossay bare S'uura yewuwaa beni wode gentsi wotseedda.
S'oossay ha"i hewaa woosa golliyaa baggana saluwaa sa'aan de'iyaa kaappatoonne
godatetsay de'iyaawanttoo zaway bayinna bare aad'd'eedda eratetsaa k'onc'c'issanaw
ootseedda.
11 S'oossay hewaa nu Godaa Kiristtoosi Yesuusa baggana I poleedda bare med'inaa
k'ofaadan ootseedda.
12 Nuuni Kiristtoosi Yesuusanna ittippe gidiide, Aa ammaniyaa ammanuwaan
ammanettiide, ayinne yayyenaan S'oossaa sintsa shiik'anaw danddayeetto.
13 Hewaa diraw, taani hinttewaan metootiyaawan hintte hirggenna mala, hinttena
woossay; ayaw gooppe, taani hintte bonchchoo metootay.

Kiristtoosa Siik'uwaa

14-15 Hewaa diraw, taani saluwaaninne sa'aan de'iyaa ammaniyaa golliyaa Asay
ubbay aappe yeedda* S'oossaa sintsan gulbbatay.
16-17 S'oossay bare bonchchuwaa daruwaadan, bare Geeshsha Ayyaanan,
hinttenttoo hintte garssa asatetsan hintte minniyaa wolk'k'aa immanaadaaninne,
k'ay ammanuwaa baggana Kiristtoosi hintte wozanaa bare golliyaa med'd'anaadan,
taani S'oossaa woossay; k'aykka hintte s'ap'uwaa yeddiide, tokettiide siik'uwaan
minnanaadan, S'oossaa woossay.

---

* **3:14-15** ***Aappe yeedda:*** Aappe denddowaan, ittuwaa ittuwaa huup'iyaan huup'iyaan eriyaawaassa.

18 K'ay geeshshatuwaa ubbaanna Kiristtoosa siik'uu ay keenaa aakentto,
adussentto, d'ok'k'enttonne c'iimmentto† eriyaa wolk'k'aa hinttenttu demmanaadan,
taani S'oossaa woossay.
19 Eratetsaappe aad'd'iyaa Kiristtoosa siik'uwaa hintte eranaadaaninne k'ay
S'oossawaa gidiyaa ubbabaan hintte poli kumanaadan, taani S'oossaa woossay.
20-21 Simmi nu giddon ootsiyaa bare wolk'k'aa baggana nuuni woossiyaawaa woy
k'oppiyaawaa ubbaappe loytsi darssi ootsanaw danddayiyaa S'oossaw, woosa
golliyaaninne Kiristtoosi Yesuusan ubbaa wode med'inaappe med'inaa gakkanaw
bonchchuu gido. Amen"i.

4

Bollaa Ittippetetsaa

1 Hewaa diraw, taani Godaw ootsiyaa diraw k'ashetteeddawe S'oossay hinttena
s'eeseedda s'eessaw bessiyaa de'uwaa hintte de'anaadan, taani hinttena woossay.
2 Ubbaa wode hintte hintte huup'iyaa kawushshiyaawantta, ashikketuwaanne
danddayanchchatuwaa gidite; ittuu ittuwaa maaddiyaawaan hintte siik'uwaa bessite.
3 Hinttena ittippe gatsi k'achchiyaa sarotetsaan, Geeshsha Ayyaanay hinttenttoo
immiyaa ittippetetsaa naaganaw minnite.
4 S'oossay hinttena s'eeseedda hidootay, hintte demmana giide naagi utteeddawe
mes's'i ittuwaa gidowaadan, itti asatetsaynne itti Geeshsha Ayyaanay de'ee.
5 Itti Goday, itti ammanuunne itti s'ink'k'atay de'ee.
6 Ubbaa Goday, ubbaa baggana ootsiyaawe, ubbaa giddon de'iyaawe, itti S'oossay,
ubbaa Aawuu de'ee.
7 Shin Kiristtoosi immeedda imuwaadan, nuuni huup'iyaan huup'iyaan dumma
imuwaa akkeeddo.
8 Hewaa diraw, S'oossaa Mas'aafay,
«I pude d'ok'k'asaa keseedda wode,
omoodetteeddawantta afeedda;
asawukka imotaa immeedda»
yaagee.
9 Yaatina, «Pude keseedda» giyaawe waagiyaawee? I koyiro duge wod'd'eedda; hewe
sa'aw hirkki wurssetsasaa wod'd'eedda giyaawaa.
10 Ha duge wod'd'eeddawe bare huup'ew Aa; he I ubbabaa kumanaadan, saluwaa
ubbaappe d'ok'k'iyaasaa pude keseedda.
11 Asaw imotaa immeeddawe Aa; I ittuwaa ittuwaa Yesuusi kiitteeddawantta,
haratuwaa timbbitiyaa odiyaawantta, k'ay haratuwaa mishiraachchuwaa k'aalaa
odiyaawantta, k'aykka haratuwaa woosa golliyaa kaaletsiyaawanttanne
tamaarissiyaawantta ootsi suntseedda.
12 I hewaa geeshshatuu ubbay ammaniyaa asaa oosuwaa ootsanaadaninne
Kiristtoosa bollan kees'ettanaadan giigissanaw ootseedda.
13 K'ay nuuni ubbay S'oossaa Na'aa ammaninanne erina beettiyaa ittippetetsaakko
gakkana; nuuni Kiristtoosa polo dichchaa keenaa dic'c'iide, donzza asaa
gidanaadaana.
14 Nuuni beetan yaanne haanne shoc'ettiide, barenttu c'immiyaa hanotaan asaa
balaa ogiyaa kaaletsiyaa geniyaa asaa timirttiyaa c'arkkuwaa ubbaan sugettiidde,
hawaappe sintsaw na'aa gidanaw bessena.
15 Shin nuuni siik'otetsan tumuwaa haasayiidde, huup'e gidiyaa Kiristtoosakko
ubbabaan dic'c'anaw bessee.

† **3:18** ***Aakentto, adussentto, d'ok'k'enttonne c'iimmentto:*** Hawe bessiyaawe saluwaan de'iyaa Yerusaalamo woy S'oossaa siik'uwaa woy S'oossaa aad'd'o eraa woy Yesuusa mask'k'aliyaw de'iyaa biletsaa. **4:8** Maz. 68:18

16 Bollaa giddon de'iyaa dumma dumma shaakotay aan ittippe oyk'etteeddino; k'ay
kumentsaa bollay barew imetteeddasaa ubbaan ittuu ittuwaanna gakettiide, ittippe
oyk'k'etti utteedda; he dumma dumma shaakotay ootsanaw bessiyaawaa ootsiyaa
wode, kumentsaa bollay siik'uwaan dic'c'eenne barena kees's'ee.

Kiristtoosan Beettiyaa Ooratsa De'uwaa

17 Hewaa diraw, taani hawaa hinttenttoo Godaa suntsan odaynne markkattay.
Hintte go"i bayinna k'ofaa k'oppiyaa Ayihuda gidenna asatuwaadan de'oppite.
18 Unttunttu wozanay d'umaan de'ee; unttunttu ayinne erennawanttanne
azazettena diraw, S'oossay immiyaa de'uwaappe haakkeeddino.
19 Unttunttu matan yeella giyaawe baawa; unttunttu woshummaw kajjeelanaw
barenttu huup'iyaa aatsi immiino; k'ay tunabaa ubbaa pac'i bayinnaan ootsanaw
loytsi yorattiyaawantta.
20 Shin hintte Kiristtoosawaa hewaadan tamaaribeykkita.
21 Aabaa tumu siseeddita; k'ay tumatetsaykka Yesuusan de'iyaawaa, aappe
tamaareeddita.
22 Hintte kase de'iyaa de'uwaa aggite; k'ay bare c'immiyaa amuwaan d'ayiyaa
hintte ec'a asatetsaa d'ayissite.
23 Hintte wozanaynne k'ofay ubbaanna ooras's'anaw bessee.
24 Tumu s'illotetsaaninne geeshshatetsaan S'oossaa leemisuwaan med'etteedda
ooratsa asatetsaa mayyite.
25 Simmi worddotoppite. Nuuni ubbay Kiristtoosa asatetsan itti asaa gidiyaa diraw,
Asay ubbay bare ishaw tumuwaa haasayanaw bessee.
26 Hank'k'ettite; shin hintte hank'k'uwaan nagaraa ootsoppite. Hintte
hank'k'uwaan de'ishshin, away wulloppo.
27 S'alahew s'oo'iyaa immoppite.
28 Wuu"iyaa uray hawaappe sintsaw wuu"oppo; shin hewaa aggiide,
hiyyeesatuwaa maaddanaw, bare kushiyan lo"obaa ootsiidde daaburo.
29 Hintte haasayay sisiyaawantta go"ana mala, koshshiyaawaadan mentsetsiyaa
lo"o k'aalay hintte doonaappe kesoppe attin, iita k'aalay mulekka kesoppo.
30 S'oossay hinttena woziyaa gallassaw hintte attametti utteedda S'oossaa Geeshsha
Ayaanaa kayyoyoppite.
31 Is's'iyaa hanotaa, yiluwaa, hank'k'uwaa, waasuwaanne c'ashshaa ubbaa
iitatetsaa ubbaanna hintteppe d'ayissite.
32 Ittuu ittoo keekitenne k'arettite; k'ay S'oossay Kiristtoosa baggana hinttenttoo
atto geeddawaadan, hinttekka ittuu ittuwaa atto giite.

5

Poo'uwaan De'ite

1 Simmi S'oossay siik'iyaa naanatuwaadan, Aa malatite.
2 K'ay Kiristtoosi nuuna siik'iide, bare huup'iyaa S'oossaw nashechchiyaa
yarshshuwaadaaninne imotaa ootsiide immeeddawaadan, hinttekka siik'uwaan
de'anaw bessee.
3 Shin S'oossaa naanaw bessiyaawaadan, hintte giddon woshummiyaawenne
tunatetsaa ubbay, woy miishshaa amottiyaawe mulekka sisettoppo.
4 Yeellayiyaawenne eeyaa haasayay woy patsenna k'id'ii hinttenttoo bessenawaa
gidiyaa diraw, hintte matan ubbakka de'oppo; hintte hewaa ubbaa aggiide, S'oossaa
galatanaw bessee.

4:25 Zak. 8:16 **4:26** Maz. 4:4 **5:2** Kes. 29:18; Maz. 40:6

5 Hawaa erite; ooninne woshummiyaawaa woy tunabaa ootsiyaawaa, woy
miishshaa amottiyaawaa gidooppe, Kiristtoosa kawutetsaanne S'oossaa kawutetsaa
laattanaw danddayenna; miishshaa amottiyaawe eek'aw goyinniyaawaappe
dummattenna.
6 Hinttena ooninne patsenna haasayan c'immoppo; ayaw gooppe, hawaa
gaasuwaan S'oossaa hank'k'uu azazettena asaa bolla yaana.
7 Simmi hewaa mala asaana zuppetoppite.
8 Ayaw gooppe, kase hintte d'umaan de'eeddita; shin Godaa baggana ha"i
poo'uwaan de'iita; poo'uwaan de'iyaa asaadan poo'uwaan hamettite.
9 Ayaw gooppe, poo'uu lo"otetsaa, s'illotetsaanne tumatetsaa ubbaa ayifee.
10 Godaa nashechchiyaabay ayentto tamaarite.
11 Go"i bayinna d'umaa oosuwaa k'onc'c'issi bessiteppe attin aanana
walakettoppite.
12 Unttunttu geeman ootsiyaawe haray atto haasayiyaawekka pokkee.
13 Shin ubbabay poo'uwaa kesiyaa wode, k'onc'c'iyaan beettana; ayaw gooppe,
k'onc'c'iyaan beettiyaa ubbabay poo'uwaa.
14 Hewaa diraw,
«Gem"ishiyaawoo, beegotta;
hayk'uwaappekka dendda;
Kiristtoosi new poo'issanawaa»
yaagee.*
15 Simmi hintte waan de'intto akeekite; aad'd'eedda eratetsaanna de'iyaa asaadan
de'iteppe attin, aad'd'eedda eratetsay bayinna asaadan de'oppite.
16 Wodii iita gidiyaa diraw, hintte wodiyaa hinttew danddayettowaadan lo"otetsaw
go"ettite.
17 Hewaa diraw, Goday koyyiyaawe ayentto akeekiteppe attin, eeyaa gidoppite.
18 K'ay hinttenan Geeshsha Ayyaanay k'ans's'ennaan kumooppe attin, hinttena
bayizziyaa woyniyaa giyaa eessaa ushiide matsottoppite.
19 Mazimuriyaa yetsaan, galatiidde yes's'iyaawaaninne ayaana yetsaan ittuu
ittuwaanna haasayite; k'ay galatiyaa yetsaaninne mazimuriyaa yes's'iyaawaan hintte
wozanaan Godaa galatiidde yes's'ite.
20 Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan, Aawuwaa S'oossaa ubbabaw ubbaa wode
galatite.

Asinaabaanne Machchattibaa

21 Kiristtoosaw yayyiidde, ittuu ittoo moodettite.
22 Machchetoo, Godaw moodettiyaawaadan, hintte asinaw moodettite.
23 Ayaw gooppe, Kiristtoosi woosa gollew huup'e gidiyaawaadan, asinaykka bare
machchattiw huup'e; k'ay Kiristtoosi bare huup'iyaan, bare bollaa gidiyaa woosa
golliyaa ashshiyaawaa.
24 Shin woosa gollii Kiristtoosaw moodettiyaawaadan, machchetuu k'ay barenttu
asinaw ubbabaan moodettanaw bessee.
25 Asinatoo, Kiristtoosi woosa golliyaa siik'iide, bare huup'iyaa iziw
immeeddawaadan, hinttekka hintte machchatuwaa siik'ite.
26 I woosa golliyaa bare k'aalaaninne haatsaan meec'c'i geeshshiide, S'oossaw
dummayanaw hawaa ootseedda.
27 Kiristtoosi woosa golliyaa k'itay woy deemuwaa c'id'd'issiyaawe woy hewaa
malatiyaawe bayinnaan, Aa kumentsaa bonchchuwaanna geeshshaanne
borettennawaa ootsiide, bare huup'ew shiishshanaw koyyeedda.

---

* **5:14** Hawe mazimuriyaa gidiidde ammaneedda Asay s'ammak'ettiyaa wode yes'ettiyaawaa.

28 Simmi k'ay asinay bare machchatto bare bollaadan siik'anaw bessee; bare
machchatto siik'iyaawe barena siik'ee.
29 Ayaw gooppe, bare bollaa is's'iyaa Asay mulekka baawa; shin Kiristtoosi woosa
golliyaa muziyaawaadaaninne naagiyaawaadan ooninne bare bollaa muzeenne
naagee.
30 Ayaw gooppe, nuuni Aa bollaa dumma dumma asatetsaa.
31 S'oossaa Mas'aafay; «Hewaa diraw, attumawe bare aawuwaanne bare daayo
aggiide, bare machchattinna ittippe de'ana; unttunttu laa"uukka itti ashuwaa
gidana» yaagee.
32 Ha s'uuray wolk'k'aama tumatetsaa; shin taani hawe Kiristtoosabaanne woosa
golliyaabaa odee yaagay.
33 Gidooppekka, k'ay asinay huup'iyaan huup'iyaan machchiyaa bare
huup'iyaadan siik'anaw bessee; machchattakka bare asinaa bonchchanaw bessee.

6

Yeleeddawanttubaanne Yeletteedda Naanatuwaabaa

1 Naatoo, hinttena yeleeddawanttoo Godaa bonchchiyaawaadan azazettite; ayaw
gooppe, hawe ootsanaw bessiyaawaa.
2-3 «New ubbabay lo"anaadaaninne sa'aan ne laytsay aduk'k'anaadan, ne
aawuwaanne ne daayo bonchcha» giyaa azazuu S'oossay immana geedda
hidootaana de'iyaa koyiro azazuwaa.
4 Aawotoo, hintte hintte naanatuwaa Godaa seeraaninne zoriyaan dichchiteppe
attin, unttuntta hank'k'etsoppite.

Godatuwaabaanne Ayilatuwaabaa

5 Ayilatoo, Kiristtoosaw ootsiyaawaadan, hintte godatoo yashshatetsaaninne
kokkorssaan suure wozanaappe azazettite.
6 S'oossay geeddawaa ootsiyaawanttudan, Kiristtoosa ayilatuwaadan, wozanaappe
ootsiteppe attin, asaa nashechchanaw ootsiyaawaadan, Asay be'o giide ootsoppite.
7 Asaw gidennaan Godaw ootsiyaawaadan, d'ibennaan wozanaappe ootsite.
8 Ayile gidina woy womaannuwaa gidina, I ootsiyaa lo"o ooso ubbaw Goday
huup'iyaan huup'iyaan woytanawaa eriita.
9 Godatoo, hintte ayiletuwaa naassiyaawaa aggiide, unttunttoo hewaadan ootsite;
hinttenanne unttuntta gatsi mooddiyaa Goday, oonanne maaddi pirddennawe,
saluwaan de'iyaawaa eriita.

S'oossaa Olaa Miishshatuwaabaa

10 Wurssetsaan, Godaaninne Aa wolk'k'aama wolk'k'an ubbaa wode minnite.
11 S'alahiyaa iita c'imuwaa te"anaw hintte danddayana mala, S'oossay hinttenttoo
immiyaa ollaa mayuwaa ubbaa mayyite.
12 Ayaw gooppe, nuuni bolla saluwaa de'iyaa iita ayaana wolk'k'atuwaanna,
mooddiyaawanttunna, godatetsay de'iyaawanttunnanne ha d'uma biittaa
mooddiyaawanttunna olettiyaawaappe attin, asaana olettokko.
13 Hewaa diraw, iita gallassaan* te"anawunne k'ay wurssetsay gakkanaw
wad'ettowaappe guyyiyaan, min ek'k'anaw hintte danddayana mala, S'oossaa olaa
miishshaa ubbaa oyk'k'ite.

5:31 Dom. 2:24 **6:1** K'ol. 3:20 **6:2-3** Kes. 20:12; Zar. 5:16 **6:4** K'ol. 3:21 **6:5** K'ol. 3:22-25 * **6:13** ***Iita gallassaan:*** Ha"i de'iyaa wodiyaa woy hayk'uwaa gallassaa woy wurssetsaa pirddaa woy mura gallassaa giyaawaa.

14-15 Hewaa diraw, s'eessan sak'k'iyaa danc'c'iyaawaadan tumatetsaa danc'c'iide,
tiraan wotsiyaa olaa miishshaadan s'illotetsaa mayyiide, hintte gediyaan c'aammaa
wotsiyaawaadan sarotetsaa mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw giigiide, min ek'k'ite.
16 He ubbaappe aatsiide, s'alahii yeddiyaa wonddaafiyaa tamaa ubbaa toyissanaw,
ammanuwaa ubbaa wode gonddalliyaadan oyk'k'ite.
17 Atotetsaa huup'iyaan wotsiyaa birataa k'oobiyaadan wotsite; k'ay Geeshsha
Ayaanaa mashshaa gideedda S'oossaa k'aalaa oyk'k'ite.
18 S'oossaa woossiiddenne Aa maaduwaa oochchiidde, ubbaa wode Geeshsha
Ayyaanan S'oossaa woossite. Hewaa diraw, minnite; salettoppite; geeshshatuwaa
ubbaw S'oossaa ubbaa wode woossite.
19 K'ay taani yayyenaan wonggalaa s'uuraa odanaw, S'oossay ta doonaa dooyyiide,
haasayiyaawaa immanaadan, tawukka S'oossaa woossite.
20 Taani ha"i k'ashuwaan de'ooppekka, ha wonggalaa diraw taani kiitetteeddawaa;
taani aabaa taw bessiyaawaadan yayyenaan odana mala, taw S'oossaa woossite.

Wurssetsa Sarotaa

21 Shin taani waana de'inttonne ayaa ootsaytantto hinttekka eranaadan, nu siik'o
ishay, Godaa oosuwaan ammanetteeda k'oomay Tikik'oosi, tawaa ubbaa hinttenttoo
odanawaa.
22 Nuuni ubbay waan de'intto hinttenttoo odiide, hinttena minisana mala, taani Aa
hinttekko kiittaad.
23 S'oossaa Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe sarotetsaynne
siik'otetsay ammanuwaana ittippe ishatuwaa ubbaw gido;
24 Dochchenna siik'uwaan nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa siik'iyaa ubbatuwaanna
S'oossaa aad'd'o keekatetsay gido. Amen"i.

6:14-15 Isa. 52:7 **6:17** Isa. 59:17 **6:21** Kit. 20:4; 2 S'im. 4:12 **6:21** K'ol. 4:7-8

P'awuloosi
Pilip'p'isiyoosa Asaw
S'aafeedda Kiitaa
Geluwaa

P'awuloosi Pilip'p'isiyoosa asaw s'aafeedda kiitay s'aafetteeddawe, Mak'idooniyaa gidduwaan de'iyaa Roomen omoodetteedda Pilip'p'isiyoosa geetettiyaa gadiyaan de'iyaa ammaniyaawanttussa. Hawanttu P'awuloosi koyro ammantsiide shiishsheeddawantta. Unttunttu Roome gade yeletaa gido dirawunne k'aykka kare gadeppe yeedda wogaaninne ammanuwaan daroppe ayyiino. P'awuloosa bollan unttunttu daroppe hank'k'etteedda gaasuukka hawaa (Kit. 16:20). Ha kiitay s'aafetteeddawe, hara ammaniyaa oosanchchatuu P'awuloosa k'ofaa p'alk'k'i p'alk'k'iide waayissiyaa wodiyaannanne Pilip'p'isiyoosa ammaniyaawanttu giddon denddeedda worddo timirttiyaa gaasuwaan Aa wozanay daro kayyottiide me"eedda wodenne k'asho golliyaan I de'iyaa wodiyaanna. Gido shin, P'awuloosi Yesuusi Kiristtoosa minisiide ammaniyaa asaa gideedda diraw, ha kiitaa bollan k'onc'c'iide beettiyaawe nashechchaanne kumentsaa ammanettiyaawaa.

P'awuloosi ha kiitaa s'aafeedda koyro gaasuu Aa metuwaa wode Aa maaddanaw Pilip'p'isiyoosa ammaniyaa Asay imotaa aw kiitteedda diraw, unttuntta galatanaassa. Aa bollankka unttunttu bollankka dumma dumma metuu gakkeeddawaa gidooppekka, unttunttu s'alana malanne kumentsaa ammanettiide de'ana mala, ha gaketteedda injjiyaan unttuntta mentsetsee. Ayyuwaanne otoruwaa diggiide, Yesuusi Kiristtoosa ashikketetsan unttunttu kumana mala, minisiide unttuntta hassayisseedda. Yesuusi Kiristtoosanna ittippe gideeddawaan unttunttu demmeedda de'uu S'oossaa aad'd'o keekatetsaappe pultteeddawaanne unttunttu ammanuwaan akkeeddawaa gidiyaawaappe attin, Ayihudatuwaa wogatuwaa poliyaawaan beetteeddawaa gidennawaa unttuntta hassayissee. Yesuusi Kiristtoosanna ittuwaa gidiide de'iyaa ubbatoo S'oossay immiyaa sarotetsaabaanne nashechchaabaa unttunttoo s'aafee.

Ha kiitay erettiyaawe nashechchaa, ammanettiyaawaa, ittippetetsaanne Kiristtinnaa ammanuwaaninne de'uwaan minniide de'iyaawaa geeshshiide bessiyaawaana. Hewaa bollakka gujjiide, P'awuloosi Pilip'p'isiyoosan de'iyaa ammaniyaa asatuwaa siik'iyaa wolk'k'aama siik'uwaa k'onc'c'issee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1:1-11*
P'awuloosaw de'eedda de'uwaa hanotaa *1:12-26*
Kiristtinnaa de'uwaa leemisuwaa *1:27—2:18*
S'imootoosawunne Ep'afiroodiituussaw de'iyaa k'ofaa *2:19-30*
Ammanuwaa ek'ettiyaawanttuppe naagettana mala odetteeddawaa *3:1—4:9*
P'awuloosi Pilip'p'isiyoosa ammaniyaawanttoo shiishsheedda galataanne mak'k'uwaa *4:10-20*
Wurssetsaa k'utiyaa *4:21-23*

Sarotaa

1 Nuuni Yesuusi Kiristtoosa oosanchchatuu P'awuloosinne S'imootoosi, Kiristtoosa Yesuusan de'iyaawanttoo, Pilip'p'isiyoosa giyaa katamaan de'iyaa geeshshatoo ubbatoo, ammaniyaawantta kaaletsiyaawanttoonne maaddiyaawanttoo ha dabddaabbiyaa s'aafeetto.

2 Nu Aawuwaa S'oossaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aad'd'o keekatetsaynne sarotetsay hinttenttoo gido.

P'awuloosi Woosseedda Galataa Woosaa

3 Taani hinttena hassayiyaa wode ubbaan ta S'oossaa galatay.
4-5 Hintte koyiro gallassaappe hanno gakkanaw, mishiraachchuwaa k'aalaa
odiyaawaan taana maaddeedda diraw, taani ubbaa wode hinttenttoo ubbaw
nashechchan S'oossaa woossay.
6 K'ay hinttenttu giddon lo"o oosuwaa doommeedda S'oossay, Kiristtoosi Yesuusi
simmiyaa gallassay gakkanaw polanawaa eray.
7 Taani hinttenttoo ubbaw hewaadan k'oppanaw bessee; ayaw gooppe, taani
hinttena ubbaa wode hassayay. Ha"i taani k'ashuwaan de'iyaawaaninne wonggalaw
mootettiyaawan, k'ay wonggalaa minisa essiyaawaaninne, S'oossay taw kaac'eedda
kaac'aa hinttekka taananna gishi akkeeddita.
8 Ayaw gooppe, taani hinttena ubbatuwaa Kiristtoosi Yesuusappe yiyaa siik'uwaan
ay keenaa siik'intto, S'oossay taw markka.
9-10 K'ay taani hinttenttoo S'oossaa woossiyaawe hawaa; lo"obaa ayaanneekka
dooranaw hinttenttu danddayanaadaaninne, k'ay hinttenttu siik'uu tumu
eratetsaananne akeeka ubbaanna ittippe gujji gujji dic'c'anaadan, S'oossaa woossay;
yaatiide Kiristtoosi simmiyaa gallassan hinttenttu suurenne pokkuu baynnawantta
gidana.
11 K'ay hinttenttu shemppuukka S'oossaa bonchchoonne galataw Yesuusi
Kiristtoosa baggana beettiyaa s'illotetsaa ayfiyaa ayifana.

P'awuloosa K'ashuu Wonggalay Aakkanawaa Diggibeenna

12 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, ha taana gakkeeddawe
mishiraachchuwaa k'aalay aakkanaadan tumu maaddeeddawaa hinttenttu erana
mala koyyay.
13 Taani Kiristtoosa diraw k'ashetteeddawaa, kaatiyaa golliyaa naagiyaa
ubbatuunne hawaan de'iyaa haratuu ubbatuu eriino.
14 K'ay taani k'ashetteeddawe nu ishatuwaappe dariyaawanttu Godan loytsi
ammanettiide, S'oossaa k'aalaa yashshi baynnaan kasewaappe s'aliide odanaadan
maaddeedda.
15 Tumuppe ittuu ittuu k'anaatiyaa dirawunne palumiyaa diraw, Kiristtoosawaa
odiino; shin haranttu lo"o amuwaan odiino.
16 Hawanttu S'oossay taw wonggalaa naagiyaa oosuwaa immeedda diraw, siik'iide
k'aalaa odiino.
17 Shin yekkonttu taani k'ashuwaan de'ishshin, ta bolla waayiyaa ahanawaa
unttunttoo malatina, barena siik'iyaa wolk'k'aama amuwaan Kiristtoosawaa
odinoppe attin, wozanaappe odikkino.
18 Ayinne baawa; malatissiyaa odonne gido woy tumu odonne gido, ay ogiyaaninne
Kiristtoosawaa odooppe, taani hewan nashettay. Sintsanawukka k'ay taani
nashettana.
19 Ayaw gooppe, taani hinttenttu woosaaninne Yesuusi Kiristtoosa Ayyaanaappe
yiyaa maaduwaan attanawaa eray.
20 Ta wolk'k'aama amuunne S'oossaappe akkana gaade taani nashechchan
naagiyaa naaguu ayee gooppe, taani pas'a de'inakka woy hayk'k'inakka yayyenaan,
kasewaadan ha"ikka ta kumentsaa asatetsan Kiristtoosi bonchchettanawaappe attin,
taani haray atto ittibankka yeellatennaan attanaassa.
21 Ayaw gooppe, taw de'uu Kiristtoosa; k'ay hayk'uukka taw go"a.
22 Shin taani pas'a de'iyaawaan daro go"iyaawaa ootsanawaa gidooppe, hak'awaa
dooranentto taw erettenna.
23 Taani ha laa"u yewatuwaan metootay; ha de'uwaappe shaakettanawunne k'ay
Kiristtoosanna ittippe de'anaw amottay; Kiristtoosanna ittippe de'iyaawe ubbaappe
aad'd'eedda daro lo"obaa.

24 Shin taani hayk'k'iyaawaappe hinttenttu diraw pas'a de'iyaawe hinttena daro
koshshiyaawaa.
25 Hawe tuma gidiyaawaa taani geeshshaade eray; k'ay ammanuwaan hinttenttu
dic'c'anaadaaninne nashettanaadan, taani hinttenanna ubbaanna pas'a de'ana.
26 Hewaa diraw, taani hinttenanna laa'entsuwaa yiyaa wode, Kiristtoosa
Yesuusanna hintte de'iyaa de'uwaan, tabaan c'eek'ettiyaabay hinttenttoo darana.
27 Gidooppekka, hinttenttu hinttenttu huup'ew Kiristtoosa wonggalaw bessiyaa
de'uwaa de'ite; taani hinttena baade woy be'ana d'ayina, hinttenttu itti k'ofaan
minniide ek'k'eeddawaanne, k'ay wonggalaa ammanoo itti wozanaa gidiide ittippe
baas'etiyaawaa sisana.
28 Hintte morkketoo ayankka yayyoppite; hewe unttunttoo unttunttu bashaa
d'iishissee; shin S'oossay hinttena s'oonissiyaa diraw, hinttenttoo atotetsaa d'iishissee.
29 Ayaw gooppe, Kiristtoosaw ootsiyaa kaac'ay hinttena gakkeeddawe hinttenttu
aan ammanana s'alalaassa gidennaan Aa diraw waayiyaakka akkanaassa.
30 Taani kase baas'etishshin hinttenttu be'eeddawaa mala baas'iinne k'ay ha"ikka
taani baas'etiyaawaa hinttenttu sisiyaawaa malay hinttena gakkeedda.

2

Kiristtoosi Barena Kawushsheeddawaa Leemisuwaa

1 Kiristtoosan hinttenttu de'iyaa de'uu hinttena wozantsii? Aa siik'uu hinttena
mentsetsii? Geeshsha Ayyaanana hinttenttoo ittippetetsay de'ii? Hintte ittuu ittoo
keekiiteennee k'arettiitee?
2 Yaatooppe, hinttenttu k'ofaan, siik'uwaan, wozanaaninne k'ofaa poluwaan
ittuwaa gidiide, taana polo nashechchite.
3 Hinttena siik'iyaawaan woy c'eek'ettanaw koyyiyaa mela amuwaan ittibaanne
ootsoppite; shin ittuu ittuwaappe d'ok'k'ay yaagiide k'oppennaan, ittuu ittoo
hinttenttu huup'iyaa kawushshite.
4 K'ay ittuu ittuwaa go"iyaawaa koyyanaappe attin, hinttenttu huup'e s'alalaa
go"iyaawaa koyyoppite.
5 Kiristtoosa Yesuusan de'iyaa ha ashikketetsaa k'ofay k'ay hinttenankka de'anaw
bessee.
6 I ubbaa wode S'oossaa gidiide de'eedda;
shin I wolk'k'aan S'oossaa keena gidiyaa maatay de'iyaawaa bessiyaawaadan
paydibeenna.
7 Shin I bare sheniyaan ubbabaa aggiide,*
ayiliyaa med'etaa akkeedda;
k'ay asaa malatiide k'onc'c'eedda.
8 I barena kawushsheedda;
hayk'oo, ubbaa haray atto,
mask'k'aliyaa bolla hayk'k'anawukka azazetteedda.
9 Hewaa diraw, S'oossay Aa loytsi d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda;
k'ay suntsaa ubbaappekka aad'd'iyaa
d'ok'k'a suntsaa aw immeedda.
10 Hewaa diraw, saluwaaninne sa'aan,
sa'aappe garssan de'iyaa ubbay,
Yesuusa suntsaa bonchchanaw gulbbatana.
11 K'ay Asay ubbay Yesuusi Kiristtoosi Godaa yaagiide,
S'oossaa Aawuwaa bonchchoo markkattana.

Ha Sa'aan De'iyaa Asaw Poo'o Gidiyaawaa

---

* **2:7** ***Ubbabaa aggiide:*** I barena mela ootseedda guussaa. **2:10** Isa. 45:23

12 Hewaa diraw, ta dabbatoo, taani hinttenanna de'iyaa wode ubbaan hinttenttu
taw azazetteeddawaadan, ha"i taani hinttenttu matan de'enna wodekka, hinttenttu
kasewaappe aatsiide taw azazettanaw bessee; yashshatetsaaninne kokkorssaan
hinttenttu atotetsaa polanaw ootsite.
13 Ayaw gooppe, S'oossay hinttena barew eeno giissanaadaaninne k'ay I
k'oppeeddawaa hinttenttu ootsanaadan hinttenttu giddon ubbaa wode ootsee.
14-15 Geellanne nagaranchcha asaa giddon pokkuu baynnawantta, geeshshatuwaa,
S'oossaa naanatuwaadankka pokkuu bayinnawantta gidite; k'ay zuuzummennan
woy iitabaa k'oppennaan ubbabaa ootsite. He asaa giddonkka saluwaan poo'iyaa
s'oolinttiyaadan poo'iidde,
16 de'uwaa mishiraachchuwaa k'aalaa unttunttoo odite; he wode ta daaburaynne ta
oosuu mela d'ayibeennawe erettiyaa diraw, Kiristtoosi simmiyaa gallassi taani
hinttenan c'eek'ettana.
17 Haray atto hinttenttu ammanuu S'oossaw yarshshiyaa yarshshuwaa bolla ta
suutsay ushshaa yarshshuwaadan gukkooppekka, taani nashettay; hinttenanna
ubbaanna ittippe nashettay.
18 Hewaadan hinttekka k'ay nashettanaw bessee; taananna ittippe nashettite.

S'imootoosinne Eppafiroditoosi Ootseedda Oosuwaa

19 Shin taani hinttenttu de'uwaabaa sisaade nashettanaadan, S'imootoosa
hinttekko ellekka yeddanawaa Godaa Yesuusan ammanettay.
20 Ayaw gooppe, hinttenttu de'uwaabaw wozanaappe hirggiyaa Aa mala Asay
haray ooninne taw baawa.
21 Ayaw gooppe, haratuu ubbatuu barenttu huup'e go"aa koyyiino; Yesuusi
Kiristtoosawaa koyyikkino.
22 Shin na'ay bare aabbu ootsiyaawaadan, S'imootoosi taananna ittippe gidiide,
wonggalaa oosuwaa ootseeddawaan, ammanettiyaa asaa gidiyaawaa erisseeddawaa
hinttenttu eriita.
23 Hewaa diraw, taani yewuu haniyaawaa be'aade, ellekka Aa hinttekko yeddana
gaade k'oppay.
24 Taani ta huup'ew mata wodiyaan hinttekko baanawaa Godan ammanettay.
25 Shin taani ta ishaa Eppafiroditoosa, taananna ittippe ta bagga gidiide
ootseeddawaa, oletteeddawaanne, k'ay taana maaddiyaawaan hinttenttoo kiitettiide
ootseeddawaa hinttekko kiittanaw koshshiyaawaa k'oppaad.
26 Ayaw gooppe, I hinttena ubbaa be'anaw laamotee; k'ay I saketteeddawaa
hinttenttu siseedda diraw, bare wozanaan daro metootee.
27 I tumu sakettiide, hayk'k'i atteedda; shin S'oossay aw k'aretteedda; Aa s'alalaw
gidennaan kayyuu kayyuwaa bolla gujettennaadan, tawukka k'aretteedda.
28 Simmi hinttenttu laa'entsuwaa Aa be'iide nashettanaadan, tawukka ta wozanaa
kayyuu irs's'anaadan, taani ellekka Aa hinttekko yeddana.
29 Hewaa diraw, Godan de'iyaa ishaadan, kumentsaa nashechchan Aa mokkite;
k'ay Aa malatiyaa asaa ubbaakka bonchchite.
30 Ayaw gooppe, hinttenttu hinttenttu huup'ew taana maaddana danddayenna
maaduwaa maaddanaw, Kiristtoosa oosuwaa diraw, bare shemppuwaa sheneko
giide, hayk'k'i atteedda.

3

Tumu S'illotetsaa

2:14-15 Zar. 32:5

1 Wurssetsaan, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, Goday hinttenttoo
nashechchaa immo. Taani kase s'aafeeddawaa zaaretsaade s'aafiyaawe taana
waayissenna; k'ay he s'aafiyaawe hinttena naagana.
2 Iitabaa ootsiyaawanttuppe, he kanatuwaa eeshshay de'iyaawanttuppe, k'as's'aray
koshshee giyaa asatuwaappe naagettite.
3 Ayaw gooppe, nuuni S'oossaa Geeshsha Ayyaanan S'oossaw goyinniyaa
dirawunne nu de'uwaan Godaa Kiristtoosa Yesuusan nashettiyaa diraw, tumu
k'as's'araa k'as's'aretteeddawantta; asatetsaa bolla oosettiyaawan ammanokko.
4 K'ay taw ta huup'iyankka ta asatetsan ammanettiyaawe de'ee. Ay asaynne bare
asatetsan ammanettiyaawe barew de'ee giide k'oppooppe, taani aappe loytsa
aad'd'ay.
5 Taani yelettoodeppe hosppuntsa gallassaan* k'as's'arettaad. Taani yeletaan
Israa'eeliyaa; Biiniyaama zare; walakay bayinna Ayihuda asaa. Ayihuda higgiyaa
naagiyaawaan gidooppe, taani Parisaawe;
6 Ayihuda ammanoo seelaa gidooppe, taani ammaniyaawantta waayissaaddi; itti
uray Muse higgew azazettiide s'illiyaawaa bagga gidooppe, taanan pokkobay
beettibeenna.
7 Shin taana go"iyaa he ubbabaa Kiristtoosa diraw bayeeddawaadan payday.
8-9 Tumakka, hewanttu s'alalaa gidenna; taani ta Godaa Kiristtoosi Yesuusa
eriyaawe ubbabaappe loytsi aad'd'iyaa diraw, ubbabaa taana mulekka
go"ennawaadan payday; taani Aa diraw ubbabaa yegga bashaaddi. Kiristtoosa
demmanawunne aanana de'anaw ubbabaa wora oleeddawaadan payday; taani
Muse higgew azazettaade demmiyaa ta huup'e s'illotetsay taw baawa. Kiristtoosa
ammanina, S'oossay immiyaa s'illotetsay, ammanuwaan S'oossaa matappe yiyaa
s'illotetsay taw ha"i de'ee.
10-11 Taani Kiristtoosanne Aa dendduwaa wolk'k'aa eranaw koyyay; yaataade taani
ta huup'ew hayk'uwaappe denddana yaagiyaawaan, Aa waayiyaa aanana
waayettanawunne Aa hayk'uwaan Aa malatanaw amottay.

Gakkiyaasaa Gakkanaw Wos's'iyaawaa

12 Taani ha"i demma diggaad woy taanan bali baawa giikke. Shin Kiristtoosi
Yesuusi taana barew ootseedda woytaa demmana gaade elleellay.
13 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, taani hewaa demma diggaad gaade
k'oppikke; shin taani ittibaa ootsay; taappe guyyenna de'iyaawaa dogaade sintsan
de'iyaawaa oyk'k'anaw wad'ettay.
14 S'oossay Kiristtoosi Yesuusa baggana bolla de'oo s'eesiyaa woytaa akkanaw, ta
gakkanaw wos'ay.
15 Simmi nuuni Ayyaanan minneeddawanttu ubbatuu hawaa k'oppanaw bessee;
k'ay hintteppe amareedawanttoo ayaaninne dumma k'ofay de'ooppe, hewaakka
S'oossay hinttenttoo k'onc'c'issana.
16 Gidooppekka, nuuni hanno gakkanaw de'eedda maaraadan, ane sintsaw he
maaraa kaalloytte.
17 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, taani haniyaawaadan hanite. Nuuni
hinttenttoo leemisuwaa gideeddo; hewaadan hinttekka nuuni hinttenttoo
leemisuwaa gideedda maaraa kaalliyaawantta akeekite.
18 Ayaw gooppe, taani hewaa hinttenttoo kase c'oratoo odaaddi; k'ay ha"i
laa'entsuwaakka afos's'aadde hinttenttoo oday; Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla
misimaariyan d'ishettiide hayk'k'eeddawoo barenttu shemppuu barena morkke
ootseedda daro asatuu de'iino.

---

* **3:5** *Taani yelettoodeppe hosppuntsa gallassaan:* Hawe Ayihudiyaa attuma naanay yelettoodeppe hosppuntsa gallassaan k'as's'arettiyaawaa bessee.

19 Unttunttu wurssetsay bashshaa; unttunttu uluu unttunttoo S'oossaa; yeellatanaw
bessiyaawan unttunttu otorettiino; k'ay ha sa'aabaa s'alalaa k'oppiino.
20 Ayaw gooppe, nu biittay saluwaana; nuuni k'ay saluwaappe yaana nuuna
ashshiyaa Godaa Yesuusi Kiristtoosa naageetto.
21 Kiristtoosi ubbabaa bareppe garssan wotsanaw danddayiyaa bare wolk'k'an, nu
daaburanchcha asatetsaa laammiide, bare bonchcho asatetsaa malatissiide ootsana.

4

Wurssetsa Zoriyaa

1 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, taani siik'iyaawanttoo,
laamotiyaawanttoo, taana nashechchiyaawaanttoo, taana d'ok'k'u ootsiyaawanttoo,
ta dabbatoo, simmi Godan hinttenttu min ek'k'anaw bessee.
2 Ewoodenne Sins's'iikee, hinttenttu laa"uukka k'ofaan ittuwaa gidiide, Godan
de'anaadan, taani hinttena zoray.
3 K'ay taananna ootsiyaa ammanetteedawoo, neeni ha mac'c'a asatuwaa
maaddanaadan, taani neena woossay; ayaw gooppe, unttunttu taanannanne
unttunttu suntsay S'oossaa de'uwaa mas'aafan* s'aafetteedda K'alemins's'oosanna
k'ay taananna ittippe ootsiyaa haratuwaa ubbaanna wonggalaa ubbasaa gatsanaw
daabureeddino.
4 Godaanna hinttenttu de'iyaa de'uwaan ubbaa wode nashettite; taani hawaa
gujjaadekka gay; nashettite.
5 Asay ubbay hinttenttu ashikketetsaa ero; Goday matan yaana.
6 S'oossaa hinttenttu woossiyaa woosaa ubbaan Aa loytsi galatiidde, hinttena
koshshiyaawaa ubbaw woossiteppe attin, ittibawukka hirggoppite.
7 K'ay asaa eratetsaa ubbaappe aad'd'iyaa S'oossaa sarotetsay hinttenttu
wozanaanne hinttenttu k'ofaa Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana naagana.
8 Wurssetsaan, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu wozanaan
lo"obaanne galatissiyaawaa k'oppite; tuma gidiyaabaa ubbaa, bonchchissiyaawaa
ubbaa, bayizzuwaa gidennabaa ubbaa, geeshshabaa ubbaa, siik'uwaa ubbaa, suure
gidiyaabaa ubbaa k'oppite.
9 Hinttenttu taappe tamaareeddawaa, akkeeddawaa, siseeddawaanne be'eeddawaa
ubbaa ootsite; k'ay nuw sarotetsaa immiyaa S'oossay hinttenanna ittippe gidanawaa.

Barew Kiitetteedda Imotaw P'awuloosi Galateeddawaa

10 Shin daro wodiyaappe guyyiyaan, ha"i hinttenttu tawaa laa'entsuwaa k'oppanaw
doommeedda diraw, taani Godan loytsa nashettay; taw k'oppanaw hinttenttoo
injjetennan is's'eeddawaappe attin, taw k'ofaa k'oppiita.
11 Taani hawaa taana meteedda diraw giikke; ayaw gooppe, taw de'iyaabay taw
gidana† giyaawaa taani tamaaraad.
12 Taani metootiide wooti de'anentto eray; k'ay durettiide de'iyaawekka ayentto
eray; hak'an gidinakka awude gidinakka, taani kaluwaanne koshshaa k'ay pac'aanne
palahaa tamaaraad.
13 Kiristtoosi taw immeedda wolk'k'an, ubbabaa ootsanaw taani danddayay.
14 Gidooppekka, hinttenttu ta metuwaa taananna metootiide daro loytseeddita;
15 Pilip'p'isiyoosa asaw, wonggalaa mishiraachchuu koyro hintte giddon
odetteedda; shin taani Mak'idooniyaappe keseedda wode, taana ammaniyaa
hinttenttuppe attin, haray maaddibeennawaa hinttenttu hinttenttu huup'ew eriita;
k'ay immiyaabankka akkiyaabankka hintteppe attin, haray taana maaddibeenna.

---

* **4:3** *S'oossaa de'uwaa mas'aafan:* S'oossaa asaa suntsay s'aafettiyaa mas'aafaa. † **4:11** ***Taw de'iyaabay taw gidana:*** Taw de'iyaabaan taani shemppay, kallay, woppu gay. **4:15** 2 K'or. 11:9

16 Ayaw gooppe, taana metuu oyk'k'eedda wode, haray atto taani Teselonk'k'en
de'ishshinkka taana zaari zaariide maaddeeddita.
17 Taani hinttewaa bolla harabay gujettanawaa koyyiyaawaappe attin, woytaa
s'alalaa akkanaw koyyikke.
18 Shin taani hinttenttu immeeddawaa ubbaa akkaad; k'ay taw palahiide
gidiyaawe de'ee. Hintte kiitteedda ubbabaa Eppafiroditoosappe akkaad; koshshiyaa
ubbay taw de'ee. Hintte taw kiitteedda imuu S'oossaw sawuwaa toshikku giyaanne I
dosiyaa, Aa nashechchiyaa yarshshuwaa mala.
19 K'ay ta S'oossay bare bonchcho duretetsaa daruwaan Kiristtoosi Yesuusa
baggana hinttena koshshiyaawaa ubbaa hinttenttoo immana.
20 Nu S'oossaw, nu Aawoo med'inaappe med'inaa gakkanaw bonchchuu gido.
Amen"i.

Wurssetsa Sarotaa

21 Kiristtoosi Yesuusawaa gidiyaa S'oossaa asatuwaa ubbatuwaa saro giite.
Taananna hawaan de'iyaa ishatuu hinttena saro giino.
22 Hawaan de'iyaa S'oossaa asatuwaa ubbatuu, ubbaappekka aatsiide Kaatiyaa
K'eesaare golliyaan de'iyaawanttu hinttena saro giino.
23 Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna gido.

4:16 Kit. 17:1 **4:18** Kes. 29:18

P'awuloosi
K'olaasiyaasa Asaw
S'aafeedda Kiitaa
Geluwaa

P'awuloosi K'olaasiyaasa asaw s'aafeedda kiitay s'aafetteeddawe, Efesoone asaw s'aafetteedda kiitaanna itti wodiyaanna malatee. Hewekka K'eeri Iisiyaan, Efesooneppe away doliyaa baggana beettiyaa K'olaasiyaasan de'iyaa ammaniyaa asatuwaassa gidiide laa"uwaa giddon de'iyaa dummatetsay, K'olaasiyaasa asaw s'aafetteedda kiitay Kiristtoosi med'etaa ubbaw huup'e gidiyaawaa bessiyaa wode Efesoona asaw s'aafetteedda kiitay k'ay Kiristtoosi woosa gollew huup'e gidiyaawaa bessee. Ha asatoo k'aalaa markkatteeddawe P'awuloosa gidana d'ayooppekka, Roome gadiyaan, Iisiyaa waanna katamaa gidiyaa Efesooneppe unttunttoo ootsiyaa asatuwaa kiittiyaawe Aa gidiyaa diraw, K'olaasiyaasawukka aawotiyaa hanotay aw de'ee. K'olaasiyaasa ammaniyaawanttu giddon, «S'oossaa eranawunne kumentsaa atotetsaa demmanaw, Asay ubbay ayaana wolk'k'atoonne maatay de'iyaawanttoo goyinnanaw koshshee» yaagiyaa worddo asttamaaratuu de'iyaawaa P'awuloosi siseedda. Ha asttamaaratuu harabaa k'ay, «Asay ubbaykka k'as's'araa malatiyaa wogatoo moodettanawunne k'umaa wogaanne hara wogatuwaa ubbaa naaganaw koshshee» yaagiino.

P'awuloosi ha kiitaa s'aafeeddawe tumanchcha gidiyaa Kiristtinnaa kiitaa odiyaawaan, unttunttu worddo timirttiyaa p'alk'k'anaassa. I zaareedda zaaruwaappe waannatiyaawe «Yesuusi Kiristtoosi kumentsaa atotetsaa immanaw danddayee; ha hara ammanatuunne oosatuu aappe haassanaw danddayiino» yaagiyaawaa. S'oossay Kiristtoosa baggana ha alamiyaa med'd'eedda. K'ay Aa baggana zaariide Aa barekko ahana. Ha alamiyaw Kiristtoosa wozanaappe ammaniyaawaa s'alalaan atotetsaa hidootay de'ee. Hawaa maaran P'awuloosi ha wolk'k'aama timirttii ammaniyaa asaa de'uwaan waaniide oosuwaan peeshanaw danddayintto odee.

Ha kiitaa P'awuloosappe akkiide, K'olaasiyaasa gatsanaw kiitetteedda Tiikiik'oosanna ittippe beeddawe Anaasimoosa gidiyaawaa be'iyaawe go"iyaawaa. Waaniide gooppe, P'awuloosi ha Anaasimoosa geetettiyaa bare oosanchchaabaa dentsiide, Pilimoonaw hara kiitaa s'aafeedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1:1-8*
Kiristtoosa eeshshaanne oosuwaa *1:9—2:19*
Yesuusan beettiyaa ooratsa de'uwaa *2:20—4:6*
Wurssetsaa k'utiyaa *4:7-18*

1 Taani P'awuloosi, S'oossaa sheniyaan Kiristtoosi Yesuusi kiitteeddawaa
gideeddawenne nu ishay S'imootoosi,
2 K'olaasiyaasa giyaa katamaan de'iyaa S'oossaa naanaatoo, Kiristtoosan
ammanetteeda ishatoo ha dabddaabbiyaa s'aafeetto.
S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe, aad'd'o
keekatetsaynne sarotetsay hinttenttoo gido.

P'awuloosi Woosseedda Galataa Woosaa

3 Nuuni hinttenttoo woossiidde, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, S'oossaa
ubbaa wode galateetto.
4 Ayaw gooppe, nuuni Kiristtoosi Yesuusa hinttenttu ammaniyaawaanne S'oossaa
asatuwaa ubbaa siik'iyaawaa siseeddo.

5 Tumu kiitay wonggalay koyiro hinttekko yeedda wode, S'oossay sintsaappe
immana geeddawaa siseeddita. Simmi hinttenttu ammanuunne siik'uu saluwaan
giigiide naagiyaa, S'oossay sintsappe immana geeddawan doometteedda.
6 He wonggelii hinttekko gakkeedda; hinttenttu Aa sisoodeppenne S'oossaa aad'd'o
keekatetsaa tumatetsaan eroodeppe doommiide, hinttenttu giddon
de'iyaawaadankka, biittaa ubbaan anjjuwaa aheenne ubbasaa aakkee.
7 Hinttenttu hewaa nuunanna ittippe k'ooma gideedda siik'o Eppaafiraappe
tamaareeddita; I nu diraw Kiristtoosaw ammanettiide ootsiyaawe,
8 S'oossaa Ayyaanan haratuwaa hinttenttu siik'iyaawaa nuw odeedda.
9 Hewaa diraw, nuuni k'ay hewaa siseedda gallassaappe doommiide, S'oossay
hinttenttoo bare sheniyaa eriyaa eratetsaa, S'oossaa Ayyaanay immiyaa aad'd'eedda
eratetsaannanne akeekaana ittippe kuntsiide immanaadan, ubbaa wode balenaan
S'oossaa woosseetto.
10 Hewaappe guyyiyaan, Goday koyyiyaawaadan hinttenttu de'anawunne, ubbaa
wode Aa nashechchiyaabaa ootsanaw danddayana; hinttenttu ootsiyaa lo"o oosuwaa
ubbaan hinttenttu de'uu go"ana de'iyaawaa gidanawaa; k'ay S'oossaa eriyaawan
dic'c'i dic'c'i baanita.
11 Hinttenttu ubbabaan nashechchan genc'c'anaadaaninne danddayanaadan,
S'oossay bare bonchchuwaa gitatetsaadan immiyaa wolk'k'aa ubbaan minnite.
12 K'ay S'oossaa naanaatoo giigeedda poo'o kawutetsaa laattanaw, nuuna
danddayisseedda S'oossaa Aawuwaa galatite.
13 I nuuna d'umaa wolk'k'aappe ashshiide, bare siik'iyaa Na'aa kawutetsaakko
pintseedda.
14 K'ay I bare Na'aan nuuna woziide, nu nagaraa atto geedda.

Kiristtoosa S'oossatetsaanne Aa Oosuwaa

15 Kiristtoosi beettena S'oossaa k'onc'c'issiyaawaa; I med'etteeddawaa ubbaappe
aad'd'iyaa bayira Na'aa.
16 Ayaw gooppe, ubbabaykka aan med'etteedda; beettiyaawanttu, beettenawanttu,
ayyaanatuwaappe beettiyaa wolk'k'aynne godatetsay, d'ok'k'atetsaynne maatay,
saluwaaninne sa'aan de'iyaa ubbabaykka Aaninne Aw med'etteedda.
17 I ubbabaappe kase de'eedda; ubbabaykka Aan bare sa'aa sa'aa oyk'k'iide de'ee.
18 I bare huup'ew, woosa gollew huup'enne de'o; I ubbaappe bolla gidana mala,
kasetiide hayk'uwaappe denddeedda Bayira Na'aa gideedda.
19 Ayaw gooppe, S'oossay koyyeeddawaadan, Aan S'oossatetsaa kumentsay de'ee.
20 Yaatina S'oossay Kiristtoosa baggana ubbabaa barenanna sigetsanaw yewuwaa
k'achcheedda; bare Na'ay mask'k'aliyaa bollan gusseedda suutsan saluwaaninne
sa'aan de'iyaa ubbabaa barenanna sigetseedda.
21 Hawaappe kase, hinttenttu iitabaa k'oppeedda dirawunne ootseedda diraw,
S'oossaappe shaakettiide, Aanana morkketteeddita.
22 Shin S'oossay ha"i hinttentta pokkobay bayinnawanttanne k'ay geeshshatuwaa
ootsiide, bare sintsa shiishshanaw, bare Na'aa hayk'k'eeddawaa asatetsan barenanna
hinttentta sigetseedda.
23 Hewe hinttenttu tumu ammanuwaan min ek'k'iide, mishiraachchuwaa k'aalaa
sisiide, sintsaappe akkana geeddawaappe k'aas's'ennan minniide de'ooppe hanana;
he wonggalaa mishiraachchuu sa'aan de'iyaa med'etaa ubbaa matan odetteedda.
Taani P'awuloosikka mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaawaa gidaaddi.

P'awuloosi Yesuusi Kiitteeddawaa Gidiide Ootseedda Oosuwaa

24 Taani hinttenttoo waayetteedda diraw, ha"i nashettay; Kiristtoosi bare huup'ew,
hewaa giyaawe woosa gollew, waayettishin pac'c'eeddawaa taani ta bollaa sakuwaan
kuntsay.

25 S'oossay taana hinttentta maaddiyaawaanne Aa k'aalaa polaade odiyaa
k'oomatetsaa kiitaa taw immeedda.
26 Ha k'aalay hawaappe kase bagga ubbaan, asaa ubbaw erettennaan geemmiide
de'ee; shin barena ammaniyaawanttoo S'oossay ha"i k'onc'c'isseedda.
27 S'oossay Ayihuda gidenna asaw wotseedda ha asaw k'onc'c'ibeenna
bonchchuwaanne dure yewuu ayentto geeshshatuwaa erissanaw koyyeedda; ha
asaw ha"i k'onc'c'eeddawe ayee gooppe, Kiristtoosi hinttenttun de'iyaawaa; hewaa
giyaawe S'oossaa bonchchuwaa aanana hinttenttu akkanawaa.
28 Hewaa diraw, nuuni asaa ubbaw Kiristtoosawaa odeetto; asaa ubbaa
Kiristtoosan kumentsaa asaa ootsiide, S'oossaakko shiishshana mala, nuw
aad'd'eedda eratetsaa ubbaan hinttentta seerettonne tamaarisseetto.
29 Taani hawaa polanaw, taanan ootsiyaa Kiristtoosi taw immiyaa wolk'k'an
baas'etaynne daaburay.

2

1 Taani hinttenttoonne Lodook'iyaa giyaa katamaan de'iyaa asatoonne k'ay taana
be'ibeenna ammaniyaawanttoo ubbatoo ay keenaa baas'etaadditantto hinttenttu
erana mala koyyay.
2 Unttunttu wozanay minnana mala, siik'uwaan ittippe gidiide, tumu akeekan
beettiyaa duretetsaa ubbaa unttunttu akkana malanne k'ay unttunttu S'oossay asaw
k'onc'c'issibeennawaa, Kiristtoosa Aa huup'ew erana mala, taani daaburay.
3 Geeman S'oossay minjjeedda eraynne aad'd'eedda eratetsay ubbay Aan de'ee.
4 Ooninne hinttentta c'immiyaa k'aalaan baletsena mala, taani hinttentta
hassayissay.
5 Ayaw gooppe, taani hinttenttu matappe haakkaade de'ooppekka, ayyaanan
hinttenttunna de'ay; hinttenttu de'iyaa maaraanne Kiristtoosa hinttenttu minniide
ammaniyaawaa be'aade nashettay.

Kiristtoosan Beettiyaa Kumentsaa De'uwaa

6 Simmi hinttenttu Godaa Kiristtoosi Yesuusa akkeeddawaadan, Aan de'ite.
7 Aan s'ap'uwaa yeddiide dic'c'ite; hinttenttu tamaareeddawaadan ammanuwaan
minnite; S'oossaa ubbaa wode galatite.
8 Kiristtoosappe gidenna timirttiyaan, ha sa'aa mooddiyaa ayyaanatuwaa
timirttiyaaninne, asaappe yeedda eratetsan, k'ay mela c'imuwaan hinttentta ooninne
omoodenna mala naagettite.
9 Ayaw gooppe, Kiristtoosa asatetsaa bollan S'oossatetsaa med'etaa kumentsay
de'ee.
10 K'ay ubbaa ayyaanatuwaa kaappotetsawunne godatetsaw ubbaw huup'e gidiyaa
Kiristtoosappe kumentsaa de'uwaa demmeeddita.
11 Hinttenttu Kiristtoosanna itti asaa mala gidiide, asaa k'as's'araa mala gidennaan,
hinttenttu nagaranchcha med'etaa diggiyaa k'as's'araa, hawekka ashuwaa k'as's'araa
gidennaan Kiristtoosi ootseeddawaa.
12 Hinttenttu s'ammak'etteedda wode, Kiristtoosanna moogettiide, Kiristtoosa
hayk'uwaappe dentseedda S'oossaa wolk'k'aa ammaneedda diraw, ooratsa de'oo
s'ink'k'atan Kiristtoosanna ittippe denddeeddita.
13 Hinttenttu hinttenttu naak'uwaaninne hinttenttu ec'a asatetsaa k'as's'arettennan
aggeeddawan hayk'k'iide de'iyaa wode, S'oossay hinttenttu naak'uwaa atto giide,
Kiristtoosanna hinttentta pas'a wotseedda.
14 Nuuna is's'iyaa, ac'uwaa paramaa Aa c'aak'uwaanna ittippe S'oossay
daakkeedda; mask'k'aliyaa bollan d'ishiide, ogiyaappe diggeedda.
15 Kiristtoosi he mask'k'aliyan kaappatuwaappenne godatuwaappe wolk'k'aa wotsi
akkiide, bare s'oonuwaanne omoodetteeddawantta k'onc'c'iyaan besseedda.

16 Hewaa diraw, muussaan woy ushshaan, baalaa gallassaa woy agenay s'eeriyaa
wodiyaa bonchchiyaawan, woy Sambbataa bonchchiyaawan, ooninne hinttenttu
bolla pirddoppo.
17 Hawanttu sintsaappe yaana yewatoo eeshuwaa; shin tumatetsay Kiristtoosawaa.
18 Wordduwaa ashikke malatanawunne kiitanchchaw goyinnanaw koyyiyaawe,
be'ibeennawaa sas'aan be'aaddi giide otorettiyaawe, asatetsaa k'ofaan c'oo
ayyiyaawe, ooninne hinttenttu bolla pirddoppo.
19 Hewaa mala Asay huup'e gidiyaa Kiristtoosa minisi oyk'k'eeddawaa leppissee.
Bollaa ubbay he huup'iyaappe wolk'k'aa demmiide, bollan de'iyaa kuriyaannanne
s'ap'uwaanna ittippe oyk'k'ettiide, S'oossay dichchiyaa dishuwaadan dic'c'ee.

Hayk'uwaankka Pas'ankka Kiristtoosanna De'iyaawaa

20-21 Hinttenttu ha sa'aa mooddiyaa ayyaanatuwaappe haakkiide, Kiristtoosanna
hayk'k'eeddita; yaatina, ayaw ha sa'aa wogaan de'iyaa asaadan de'iitee? «Oyk'k'oppa;
baara be'oppa; bochchoppa» yaagiyaa higgetoo ayaw azazettiitee?
22 Ha ubbabaykka Asay med'd'eedda higgenne timirtte gidiyaa diraw, wodiyaappe
guyyiyaan d'ayana.
23 Unttunttu kiitanchchaw goyinniyaawaaninne wordduwaa ashikke
malatiyaawaan k'ay barenttu asatetsaa gilk'k'issiyaawan aad'd'eedda eranchcha
malatiino; shin ashuwaa amuwaa digganaw go"enna.

3

1 Simmi hinttenttu Kiristtoosanna hayk'uwaappe denddeeddawaa gidooppe,
S'oossaappe ushechcha baggana utteedda Kiristtoosi de'iyaa saan saluwaan
de'iyaawaa minisi koyyite.
2 Saluwaan de'iyaawaa hinttenttu k'oppanaappe attin, sa'aan de'iyaawaa
k'oppoppite.
3 Ayaw gooppe, hinttenttu hayk'k'eeddita; k'ay hinttenttu shemppuu S'oossaan
Kiristtoosanna geemmeedda.
4 Hinttew de'o gideedda Kiristtoosi k'onc'c'iyaa wode, he wode hinttekka aanana
bonchchuwaan k'onc'c'ana.

Ec'aanne Ooratsa De'uwaa

5 Hewaa diraw, hinttenttun de'iyaa ha sa'aa amotuwaa wod'ite; hewanttukka
woshummiyaawaa, tunatetsaa, woshummanaw koyiyaawaa, iita amuwaa, miishshaa
amottiyaawaa. Yoranchchaa gidussay eek'aw goyinniyaawaappe dummatenna.
6 Hawanttu gaasuwaan, S'oossay azazettena asatuwaa hank'k'ettanawaa.
7 Kase hinttenttu ha iita k'ofatuwaan de'iyaa wode unttunttun moodetteeddita.
8 Shin ha"i hinttenttu k'ay hank'k'uwaa, yiluwaa, is'uwaa, hinttenttu doonaappe
kesiyaa c'ashshaanne yeellayiyaa haasayaa hawantta ubbaa hintteppe d'ayissite.
9 Ittuu ittoo worddotoppite; ayaw gooppe, nagaranchcha med'etaa Aa oosuwaanna
hintteppe d'ayissi diggiide,
10 S'oossay, Aa med'd'eeddawe, barena malatissanawunne barew de'iyaa eratetsaa
ubbaa immanaw, ubbaa wode ooratsiyaa ooratsa med'etaa mayyeeddita.
11 Ha ooratsa med'etaan, Giriike asaa woy Ayihuda asaa, k'as's'aretteeddawaa woy
k'as's'arettibeennawaa, imatsatuwaanne ayinne tamaaribeennawaa, ayiliyaa woy
womaannuwaa giide shaakkiyaabay baawa; huup'e allaallii Kiristtoosa; I ubbankka
de'ee.
12 Hewaa diraw, S'oossay dooreeddawanttudan, geeshshanne siik'iyaawantta
gidiide, maarotetsaa, k'aretaa, keekatetsaa, hinttenttu huup'iyaa kawushshiyaawaa,
ashikketetsaanne danddayaa mayyite.

3:9 Efe. 4:22 **3:10** Dom. 1:26; Efe. 4:24

13 Ittuu ittuwaawaa danddayite; ooninne bare laggiyaa bolla hank'k'etteeddawe
de'ooppe, ittuu ittoo atto yaago. Kiristtoosi hinttenttoo atto geeddawaadan, hinttekka
atto giite.
14 Hewaa ubbaa bolla, ubbabaa ittippe shiishshi k'achchiyaa siik'uwaa mayyite.
15 Kiristtoosi immiyaa sarotetsay hinttentta mooddo; ayaw gooppe, S'oossay
hinttentta itti asaa ootsiide, he sarotetsaw s'eeseedda S'oossaa galatite.
16 Kiristtoosa k'aalay hinttenttu wozanaan kumiide de'o; hinttenttoo de'iyaa
aad'd'eedda eratetsaa ubbaan ittuu ittuwaa tamaarissitenne zorite; hinttenttu
wozanaan S'oossaa galatiidde, woosaanne mazimuriyaa, S'oossaa suntsaa d'ok'k'u
ootsiyaa yetsaa yes's'ite.
17 Hintte ay haasayiyaawaa woy ay ootsiyaawaa gidooppekka, Aawuwaa S'oossaa
Yesuusa baggana galatiidde, ootsiyaawaa ubbaa Godaa Yesuusa suntsan ootsite.

Ammaniyaa Asatuwaa Gollen De'anaw Bessiyaa Wogaa

18 Machchetoo, ammaniyaa asaw bessiyaawaadan, hinttenttu asinaw moodettite.
19 Attuma asatoo, hinttenttu mac'c'a asaa siik'ite; unttunttunna woppu giide de'ite.
20 Naatoo, hinttentta yeleeddawanttoo ubbabaan azazettite. Ayaw gooppe,
hinttenttu unttunttoo azazettiyaawe S'oossaa daro nashechchee.
21 Aawotoo, hinttenttu naanay wozanaa bayenna mala, unttuntta yiloyoppite.
22 Ayiletoo, sa'aan hinttenttoo godaa gidiyaawanttoo ubbabaan azazettite; Godaw
yayyiide, suure wozanaan ootsiteppe attin, asaa nashechchanawunne Asay be'o
giyaawaan azazettiyaawantta gidoppite.
23 Hintte ootsiyaa oosuu ubbaa asaw gidennaan Godaw ootsiyaawaadan,
wozanaappe ootsite.
24 Godaa Kiristtoosaw hinttenttu ootsiyaa diraw, I barewanttoo immanaw giigissi
wotseeddawaa hinttenttu laattanawaa akeekite.
25 Balabaa ootseedda uray ooninne, bare ootseedda balaadan woytaa akkana;
ayaw gooppe, S'oossay pirddiidde, oonanne maaddenna.

4

1 Godatoo, hinttewukka saluwaan Goday de'iyaawaa eriide, hinttenttu ayiletoo
s'illotetsaaninne suuretetsaan koshshiyaawaa ootsite.

Zoriyaa

2 S'oossaa aggenaan woossite; k'ay woossiidde azallenan, Aa galatiidde woossite.
3 K'ay hinttenttu woossiyaa wode ubbaan, kaseedeppe asaw k'onc'c'ibeennawaa,
Kiristtoosawaa nuuni odana mala, S'oossay nuw injjeyanaadan, nuwukka S'oossaa
woossite; ayaw gooppe, ha"i taani k'asho golliyaan de'iyaawe hewaassa.
4 K'aykka taani bessiyaawaa keenaa k'onc'c'issaade ha yewuwaa odana mala, taw
S'oossaa woossite.
5 Hinttew de'iyaa wodiyaa go"i bayinnasaan d'ayissennan, ammanennawanttu
matan c'inc'c'atetsaan de'ite.
6 Hinttenttu asaa ubbaw wooti zaaranaw bessintto erana mala, hinttenttu
haasayay ubbaa wode, sisanaw lo"iyaawaanne nashechchiyaawaa gidanaw bessee.

Wurssetsa Sarotaa

7 Nu siik'o ishay Tikik'oosi, taananna ittippe Godaa oosuwaan k'oomaa gideedda
ammanettiyaa oosanchchay, ta de'uwaabaa hinttentta erissana.
8 Taani Aa hinttekko kiittiyaawe, nuuni waan de'intto hinttenttoo I odiide,
hinttentta mentsetsana diraassa.

3:16 Efe. 5:19-20 **3:18** Efe. 5:22; 1 P'es'. 3:1 **3:19** Efe. 5:25; 1 P'es'. 3:7 **3:20** Efe. 6:1 **3:21** Efe. 6:4 **3:22** Efe. 6:5-8 **3:25** Zar. 10:17; Efe. 6:9

9 Anaasimoosi, ammanettiyaa siik'o ishay, hinttenttu gadewe, aanana ittippe
hinttekko bee; unttunttu hawaan haniyaa ubbabaa hinttentta erissana.
10 Taananna k'ashuwaan de'iyaa Ariss's'irokoosinne Barnnaabaasaw aawuwaa
gideedda Mark'k'oossi hinttentta sarotiino; taani hinttentta kase azazeeddawaadan,
Mark'k'oossi hinttekko booppe, wozanaappe Aa mokkite.
11 Yoss's'oosa giyaa Yesuusikka hinttentta saro saro gee; Ayihuda asatuwaappe
taananna S'oossaa kawutetsaw ootsiyaawe, ha heezzu asatuwaappe haray baawa;
hawanttu taana daro maaddeeddino.
12 Eppaafiri, hinttenttu gadewe, Kiristtoosi Yesuusa k'oomay, hinttentta saro saro
gee. I hinttenttu S'oossaan minniide ek'k'anaadaaninne S'oossay koyyiyaawe ubbay
ayentto eriide, poli ammananaadan, ubbaa wode S'oossaa minisi woossee.
13 Ayaw gooppe, I hinttenttoo, Lodook'iyaa asawunne Hirapoliisa giyaa katamaa
asaw daro daaburiyaawaa taani markkattay.
14 Nu siik'o dottorii Luk'aasinne Deemaasi hinttentta saro de'iitee yaagiino.
15 Lodook'iyaan de'iyaa nu ishatoonne Nimppiw k'ay izi golliyaan shiik'iyaa
ammaniyaa asatoo nu sarotaa odite.
16 Ha dabddaabbiyaa hinttenttu nabbabeeddawaappe guyyiyaan, Lodook'iyaa
ammaniyaawanttookka nabbabissite; hinttekka Lodook'iyaa ammaniyaawanttukka
hinttenttoo yeddiyaa dabddaabbiyaa nabbabite.
17 K'ay Arkkipoosaw, «Goday new immeedda oosuwaa polanawaa dogoppa»
yaagiide odite.
18 Taani P'awuloosi, ta kushiyan sarotaa s'aafeeddawaa hawaa be'ite; taani
k'ashuwaan de'iyaawaa dogoppite.
S'oossaa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna gido.

4:9 Pilm. 10-12 **4:10** Kit. 19:29; 27:2; Pilm. 24; Kit. 12:12, 25; 13:13; 15:37-39 **4:12** K'ol. 1:7; Pilm. 23 **4:17** Pilm. 2

P'awuloosi
Teselonk'k'e Asaw
S'aafeedda Koyro Kiitaa

Geluwaa

Teselonk'k'e Mak'idooniyaa geetettiyaa Roomaa biittaw waanna katamato. P'awuloosi Teselonk'k'en ammaniyaawanttoo shiishsheeddawe, Pilip'p'isiyoosa biittaa yeggi beeddawaappe guyyiyaana. Gidoppe attishshin, Ayihudatuwaa ammanuwaa akkanaw mateedda Ayihuda gidenna asatuu P'awuloosi tamaarissiyaa, ammanuwaa timirttiyaa doseedda diraw (1:8-10), Ayihudatuu P'awuloosa k'anaatiide, p'alk'k'etsaa dentseeddino. Hewaa diraw P'awuloosi Teselonk'k'e yeddiide, Beeriyaa geetettiyaa gadiyaa beedda. Takkiidde I K'oronttoosa gakkeedda wode, matan Aa maaddiyaa S'imootoosi Teselonk'k'e biide simmowaappe guyyiyaan ammaniyaa asaa hanotaa aw k'onc'c'issiide odeedda.

P'awuloosi koyro kiitaa Teselonk'k'e asaw s'aafeeddawe, ammaniyaawantta minisanaassanne mentsetsanaassa. I unttunttu ammanuwaabaanne siik'uwaabaa lo"o woriyaa siseedda diraw, S'oossaa galatee. Kase I unttunttu giddon heezzu saaminttaa (Kit. 17:1-9) de'eedda wode, ay mala de'uwaa de'eeddentto unttuntta akeekissee. Hewaappe guyye Kiristtoosa laa'entsuwaa yuussaa s'eelleeddawaan denddeedda ooshatoo zaaruwaa immee. He ooshatuwaappekka amareedawanttu: «Kiristtoosi ha alamiyaa simmanaappe kasetiide hayk'k'eedda ammaniyaa asay, Kiristtoosa simay immiyaa med'inaa de'uwaa shaakki akkanaw danddayii? Kiristtoosi simmiide yaanawe awudee?» yaagiyaawantta. P'awuloosikka he gaketteedda wodiyaa go"ettiide, «Kiristtoosa laa'entsuwaa yuussaa timirttiyaa hidootaan naagiidde I yaana gakkanaw woppu giide hinttenttu oosuwaa ootsite» yaagiide unttuntta zoree.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1:1*
P'awuloosa nashechchaanne galataa *1:2—3:13*
Ammaniyaawanttu de'uwaa kaaletsiyaa ogiyaa *4:1-12*
Yesuusa laa'entsuwaa yuussaa timirttiyaa *4:13—5:11*
Wurssetsaa mak'k'uwaa *5:12-22*
K'utiyaa *5:23-28*

1 Nuuni P'awuloosi, Sillaasenne S'imootoosi Teselonk'k'en de'iyaa ammaniyaa
asatoo ha dabddaabbiyaa s'aafeetto; hewanttu S'oossaa nu Aabbuwanttoonne Godaa
Yesuusi Kiristtoosawanttoo, aad'd'o keekatetsaynne sarotetsay gido.

Teselonk'k'e Asaa De'uwaanne Ammanuwaa

2 Nuuni woosaan S'oossaa galatiidde, ubbaa wode hinttena ubbatuwaa hassayeetto.
3 Nuuni nu S'oossaa, nu Aawuwaa sintsan ammanuwaan hinttenttu ootseedda
oosuwaanne, siik'uwaan hinttenttu daabureedda daaburaa, k'ay nu Godaa Yesuusi
Kiristtoosan hinttew de'iyaa hidootaan genc'c'iyaa genc'c'uwaa ubbaa wode
hassayeetto.
4 Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, S'oossay hinttena siik'iyaawaanne
hinttena barew naanaa ootsanaw dooreeddawaa nuuni ereetto.
5 Ayaw gooppe, nuuni wonggalaa, wolk'k'aan, Geeshsha Ayyaanaaninne he
wonggelii tuma gideeddawaa wurssi ammaniyaawaan hinttenttoo aheeddawaappe
attin, asaa k'aalaa s'alalaan ahibeykko. Nuuni hinttenanna de'iyaa wode, hinttenttu
diraw waan de'eeddentto, hinttenttu eriita.

1:1 Kit. 17:1

6 K'ay hinttenttu daro waayettooppekka, Geeshsha Ayyaanay immeedda
nashechchaan kiitaa akkeeddita; hewan nu leemisuwaanne Godaawaa kaalleeddita.
7 Hewaa diraw, Mak'idooniyaaninne Akaayiyaa giyaa gadiyaan de'iyaa ammaniyaa
ubbatoo leemisuwaa gideeddita.
8 Ayaw gooppe, Godaa k'aalay hintteppe kesiide, Mak'idooniyaaninne Akaayiyaa
s'alalaan sisettibeenna; shin S'oossaa hinttenttu ammaniyaawe ubba saan
sisetteedda. Simmi nuuni haasayanaw koshshishshin attowe ayinne baawa.
9 Ayaw gooppe, nuuni hinttekko beedda wode, hinttenttu nuuna wooti
mokkeeddenttonne k'ay hinttenttu hinttenttu eek'aw ootsiyaawaa aggiide,
worddotenna de'uwaa S'oossaw ootsanaw waan S'oossaakko simmeedditentto,
unttunttu barenttu huup'iyaan haasayiino.
10 K'ay S'oossaa Na'ay Yesuusi, S'oossay hayk'uwaappe dentseeddawe, nuuna
sintsaappe yaana S'oossaa hank'k'uwaappe ashshiyaawe saluwaappe yaanawaa
hinttenttu naagiyaawaa unttunttu haasayiino.

2

P'awuloosi Teselonk'k'en Ootseedda Oosuwaa

1 Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni hinttekko beeddawe mela
gidennawaa hinttenttu hinttenttu huup'ew eriita.
2 Shin nuuni hinttekko yaanaappe kase Pilip'p'isiyoosa giyaa katamaan
waayetteeddawaanne boretteeddawaa hinttenttu eriita; daro p'alk'k'etsay
de'ooppekka, hinttenttoo Aa mishiraachchuwaa k'aalaa odana mala, S'oossay nuw
minotetsaa immeedda.
3 Nuuni hinttena woossiyaawe baliide woy tunatetsaan woy geniyaan gidenna.
4 Shin S'oossay wonggalaa hadaraa akkanaw nuuni ammanettiyaawantta gidina,
nuw he hadaraa immeedda; he immeeddawaadankka nuuni haasayeetto. K'ay nuuni
nu wozanaa s'omoosiyaa S'oossaa nashechchiyaawaadan haasayeettoppe attin, asaa
nashechchiyaawaadan haasayokko.
5 Nuuni hinttekko c'immiyaa haasayaanna, woy nuuni yoraa gentsiyaa hanotaan
yibeennawaa hinttenttu loytsi eriita; S'oossaykka nuw markka.
6 Nuuni asaappe, woy hintteppe, woy haranttu ooppennekka bonchchuwaa
akkanaw koyyibeykko.
7 Nuuni Kiristtoosi kiitteeddawantta gidiidde, bonchchuwaa hinttenttuppe
oochchanaw danddayeetto. Shin aata bare naanatuwaa siik'uwaan
dichchiyaawaadan, hinttenttu giddon ashikke gideeddo.
8 Hinttenttu nuw daro al"o gideedda diraw, S'oossaa wonggalaa hinttenttoo
immanawaa s'alalaa gidennaan, nu de'uwaakka hinttenttoo immanaw giigi
utteeddo; ayaw gooppe, hinttena nuuni loytsi siik'eeddo.
9 Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nu oosuwaanne nu daaburaa hinttenttu
akeekiita; hinttenttoo S'oossaa mishiraachchuwaa k'aalaa odiidde, hinttena ayinne
waayissenna mala, k'ammanne gallassi nuuni ootseeddo.
10 Nu de'uu hinttenttu matan, ammaniyaawanttu matan, geeshsha, s'illonne
borettennawaa gidiyaawoo hinttenne S'oossay markka.
11 Nuuni hinttenttoo huup'iyaan huup'iyaan aawuu bare naanaw haniyaawaadan
haneeddawaa eriita.
12 Nuuni hinttena zoreeddo; mentsetseeddonne hinttenttoo markkatteeddo.
Hewenneekka hinttena s'eeseedda S'oossaa nashechchiyaa de'uwaa hinttenttu
de'anaadananne Aa kawutetsaanne Aa bonchchuwaa gelanaaddaana.

1:6 Kit. 17:5-9

13 Hintte nuuppe S'oossaa k'aalaa tuma gideeddawaadan akkeedda wode, S'oossaa
kiitaadan akkeeddawaappe attin, asaa kiitaadan akkibeenna diraw, S'oossaa k'aalay
ammaniyaa hinttenan ootsee; he gaasuwaan nuuni S'oossaa ubbaa wode galateetto.
14 Ayaw gooppe, nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, Kiristtoosi Yesuusan
ittuwaa gideedda Yihudaa giyaa gadiyaan de'iyaa ammaniyaawantta, hinttenttu
leemisettiita; hewanttu S'oossaa ammaniyaawantta. Ayihudatuu unttuntta
waayisseeddawaadan, hinttenttu biittaa asaykka hinttena waayisseedda.
15 He Ayihudatuu Godaa Yesuusanne nabatuwaa wod'eeddino; k'ay nuuna
yedersseeddino. Unttunttu S'oossaa nashechchikkino; asaa ubbaakka is's'iino.
16 Ayihuda gidenna Asay attana mala, nuuni unttunttoo k'aalaa odiyaawaa
diggiino. K'ay unttunttu nagaraykka ubbaa wode dari dari bee. Shin wurssetsaan
S'oossaa hank'k'uu unttunttu bolla wod'd'eedda.

P'awuloosi Teselonk'k'e Asaa laa'entsuwaa S'omoosanaw Amotteedda Amuwaa

17 Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni nu k'ofaan gidennaadan,
asatetsaa s'alalaan hintteppe guutsaa wodew shaaketteedda wode, hinttena daro
laamotiide, ayfiyaan be'anaw loytsi koyyeeddo.
18 Ayaw gooppe, nuuni hinttekko simmiide baanaw koyyeeddo. Ubbaa taani
P'awuloosi zaara zaaraade hinttekko baanaw mala be'aaddi; shin Sees'aanay nuuna
diggeedda.
19 Ayaw gooppe, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi yiyaa wode, nuuni be'ana giide
nashechchan naagiyaawe, woy nu nashechchay, woy nuuni c'eek'ettiyaa kalachchay
oonee? Hinttena gidikkiteeyee?
20 Ayaw gooppe, hinttenttu nu bonchchuwaanne nu nashechchaa.

3

1 Hewaa diraw, nuw genc'c'anaw danddayettennan is's'eedda wode, Ateenaa giyaa
katamaan nuurekka attanaw k'ofaa k'achcheeddo.
2 Hinttena zoranaadaaninne hinttenttu ammanuwaan hinttena minisanaadan,
S'oossaw ootsiyaa nu ishaa, nuunanna ittippe Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaa
odiyaa S'imootoosa hinttekko kiitteeddo.
3 Ha waayiyaa gaasuwaan hintteppe ooninne guyye simmenna mala, Aa kiitteeddo.
Nuuni hewoo dooretteeddawaa hinttenttu hinttenttu huup'ew eriita.
4 Ayaw gooppe, nuuni hinttenanna de'iidde, nuuni waayettanawaa kasetiide
hinttenttoo odeeddo; k'ay hinttenttu eriyaawaadankka kase hewaadan haneedda.
5 Hewaa diraw, k'ay genc'c'anaw taw danddayettennan is's'eedda wode, «Ooni eri
s'alahiyaa kaappuu hinttena paac'c'ennan aggena. Nu daaburaykka mela gidennaan
aggena» yaagaade hinttenttu ammanuwaa eranaw S'imootoosa hinttekko kiittaad.
6 Shin ha"i S'imootoosi hinttenttu matappe nuukko yiide, hinttenttu
ammanuwaabaanne hinttenttu siik'uwaabaa hinttenttoo mishiraachchu giide nuw
odeedda. K'ay nuuni hinttena be'anaw laamotiyaawaadan hinttekka nuuna be'anaw
laamotiidde, ubbaa wode nuw lo"obaa k'oppiyaawaa I odeedda.
7 Hewaa diraw, nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nu waayiyaaninne nu
tuggaan ubbaan hinttenttu ammanuwaa baggana hinttewaan nu minetteeddo.
8 Godan minniide hinttenttu de'ooppe, nuunikka ha"i de'eetto.
9 Ayaw gooppe, nuuni hinttebaw S'oossaa galateetto. Nuuni nu S'oossaa sintsan
hinttenttu diraw de'iyaa nashechchaa ubbaw Aa daro galateetto.
10 Nuuni hinttena be'anawunne hinttenttu ammanoo pac'c'eeddawaa kuntsanaw,
k'ammanne gallassi nu kumentsaa wozanaappe S'oossaa woosseetto.

11 Nu Aawuu, nu S'oossay bare huup'ew, k'ay nu Goday Yesuusi Kiristtoosi nuuni
hinttekko biyaa ogiyaa nuw giigisso.
12 Nuuni hinttena loytsi siik'iyaawaadan, Goday hinttenttu ittuu ittuwaa siik'iyaa
siik'uwaanne k'ay asaa ubbaa siik'iyaa siik'uwaa hinttenttoo darissonne gujjo.
13 Nu Goday Yesuusi bare geeshshatuwaa ubbaanna yiyaa wode, nu S'oossaa, nu
aawuwaa sintsan hintte wozanay geeshshanne pokkuu baynnawaa ootsiide, hinttena
I mentsetso.

4

S'oossaa Nashechchiyaa De'uwaa

1 Simmi wurssetsaan, nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, S'oossaa
nashechchanaw hinttenttu waan de'anaw bessintto, nuuppe tamaareeddita. Hewe
hinttenttu kaseedeppe de'iyaa maaraa; shin ha"i hinttenttu kasewaappe loytsiide
ootsanaadan, Godaa Yesuusa suntsan hinttena woosseettonne zoreetto.
2 Ayaw gooppe, nuuni Godaa Yesuusa maataa baggana hinttenttoo immeedda
azazuu hak'awentto, hinttenttu eriita.
3 Ayaw gooppe, S'oossay hintteppe koyyiyaawe ayee gooppe, hinttenttu geeshsha
gidanawaanne woshummiyaawaa ubbaanna agganawaa koyyee.
4 Hinttenttu huup'iyaan huup'iyaan geeshshatetsaaninne bonchchuwaan
hinttenttu machchiyaanna wooti de'anentto* eranaw besseeppe attin,
5 S'oossaa erenna ammanenna asatuwaadan, loytsi amottiyaawaan akkanaw
bessena.
6 Nuuni k'ay kase hinttenttoo odeeddawaadaninne hinttena minisi
zoreeddawaadan, Goday hawaa malaban ubbaan haluwaa kesiyaawaa gidiyaa
diraw, ooninne ha yewuwaan bare ishaa naak'k'anawunne c'immanaw bessena.
7 Ayaw gooppe, S'oossay nuuna geeshshatetsaan de'anaw s'eeseeddawaappe attin,
tunatetsaan de'anaw s'eesibeenna.
8 Hewaa diraw, ha timirttiyaa is's'iyaa ooninne hinttenttoo bare Geeshsha Ayaanaa
immiyaa S'oossaa is's'eeppe attin, asaa is's'enna.
9 Hintte hinttenttu huup'iyaan ittuu ittuwaa siik'anaadan, S'oossay hinttena
tamaarisseedda diraw, hinttenttu hinttenttu ishatuwaa wooti siik'anaw bessintto,
nuuni s'aafanaw koshshenna.
10 K'ay Mak'idooniyaa biittaa ubbaan de'iyaa ishatuwaa ubbatuwaa tumu
hinttenttu siik'iita. Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu hewaappe
gujji gujjiide unttuntta siik'ana mala, hinttena woosseetto.
11 Nuuni kase hinttenttoo odeeddawaadan, woppu geedda de'uwaa de'ite. K'ay
hinttena koshshiyaawaa demmanaw, hintte kushiyan ootsite.
12 Hewaa gidooppe, ammanennawanttu matan hinttenttu bonchchettananne k'ay
hinttena koshshiyaabaw oonanne awuddashikkita.

Goday Yiyaa Wode hayk'k'eedda
Asaynne Pas'a De'iyaa Asay Hananabaa

13 Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu hidootay baynna
asatuwaadan kayyottenna mala, hayk'k'eedda asatuwaabaa hinttenttu erana mala
koyeetto.
14 Nuuni Yesuusi hayk'k'eeddawaanne k'ay hayk'uwaappe I denddeeddawaa
ammaneetto; hewaadankka, S'oossay Yesuusa ammaniide hayk'k'eeddawantta
Yesuusanna ahanawaa ammaneetto.

---

* **4:4** *Geeshshatetsaaninne bonchchuwaan hinttenttu machchiyaanna wooti de'anentto:* Guussay bare asatetsaa naagiide geeshshatetsaan de'anaw koshshiyaawaa bessee.

15 Ayaw gooppe, nuuni hinttenttoo odiyaa Godaa k'aalay hawaa; nuuni, Godaa
laa'entsuwaa yuussaa gallassay gakkanaw hawaan pas'a de'iyaawanttu,
hayk'k'eeddawanttuppe kasetokko.
16 Ayaw gooppe, Goday bare huup'iyaan azazuwaana, kiitanchchatuwaa
kaappuwaa kooshshaanna, S'oossaa malakataa giiretsaanna saluwaappe wod'd'ana.
Kiristtoosa ammaniide hayk'k'eeddawanttu kasetiide hayk'uwaappe denddana.
17 Hewaappe guyyiyaan, nuuni he wode pas'a de'iyaawanttu, Godaanna
c'arkkuwaa giddon gakkettanaw unttunttunna ittippe shaariyaan denddana. Hewaa
diraw nuuni Godaanna ittippe ubbaa wode de'ana.
18 Hewoo, ha k'aalaan ittuu ittuwaa mentsetsite.

5

Godaa Yuussaa Giigiide Naagite

1 Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, ha yewatuu awude hananentto,
wodiyaanne agenaa hinttenttoo s'aafanaw koshshenna.
2 Ayaw gooppe, Godaa gallassay kayisuu k'amma yiyaawaadan yaanawaa
hinttenttu loytsi eriita.
3 Asay, «Ubbabay sara; ayaykka hanenna» giishshin, mac'c'a asaa yeluu
oyk'k'iyaawaadan, bashshay unttunttu k'oppennaan unttunttu bolla yaana.
Unttunttu mulekka kessi akkikkino.
4 Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, he gallassay hinttenttoo kayisuu
yiyaawaadan yaanaw hinttenttu d'umaan de'ikkita.
5 Hintte ubbay poo'uwaa asanne gallassaa asaa; nuuni k'ammaa asaa woy d'umaa
asaa gidokko.
6 Hewaa diraw, nuuni haratuu gem"ishiyaawaadan gem"ishshanaw bessena.
Nuuni beegottanawunne wogaan de'anaw bessee.
7 Ayaw gooppe, gem"ishiyaawanttu k'amma gem"ishiino; matsottiyaawanttukka
k'amma matsottiino.
8 Shin nuuni gallassaa asaa gidiyaawanttu wogaan de'anaw bessee. Nuuni
ammanuwaanne siik'uwaa tiraan wotsiyaa olaa miishshaadan oyk'k'iide, nuuni
hidootaan naagiyaa atotetsaa, birataa k'oobiyaadan, huup'iyaan wotsanaw bessee.
9 Ayaw gooppe, S'oossay nuuna nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana atotetsaa
demmanaw dooreeddawaappe attin, Aa hank'k'uwaa akkanaw dooribeenna.
10 Nuuni pas'a gidina woy hayk'k'eeddawantta gidina, Kiristtoosanna ittippe de'ana
mala, Kiristtoosi nu diraw hayk'k'eedda.
11 Hewaa diraw, hinttenttu k'ay ha"i ootsiyaawaadan, haratuwaa mentsetsitenne
ittuu ittuwaa dichchite.

Wurssetsa Zoriyaanne Sarotaa

12 Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu giddon ootsiyaawantta,
hinttena ammanuwaa ogiyaan kaaletsiyaawanttanne zoriyaawantta, hinttenttu
bonchchana mala, hinttena woosseetto.
13 Unttunttu ootsiyaa oosuwaa diraw, unttuntta loytsi bonchchitenne siik'ite. Ittuu
ittuwaanna sarotetsaan de'ite.
14 Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni hinttena zoreetto; maaray bayinna
de'uwaa de'iyaawantta seerite. Yayyiyaawantta mentsetsite. Wolk'k'i baynnawantta
maaddite. Asaa ubbaa danddayite.
15 Ooninne iitaa diraw iitaa zaarenna mala naagettite; shin ubbaa wode, ittuu
ittoonne k'ay asaa ubbaw lo"obaa ootsanaw minnite.
16 Ubbaa wode nashettite.

5:8 Isa. 59:17; Efe. 6:13-17

17 Ubbaa wode k'ans's'ennaan S'oossaa woossite.
18 Ubbabaan galatite. Ayaw gooppe, Kiristtoosa Yesuusa baggana S'oossay
hintteppe koyyiyaawe hewaa.
19 Geeshsha Ayaanaa tamaa toyissoppite.
20 Timbbitiyaa k'aalaa kad'oppite.
21 Ubbabaakka paac'c'ite. Lo"obaa oyk'k'ite.
22 Iita oosuwaa ubbaappe haakkite.
23 Sarotetsaa S'oossay bare huup'ew hinttena ubbabaan polo geeshsho; k'ay nu
Goday Yesuusi Kiristtoosi yiyaa wode, S'oossay hinttenttu ayaanaa, shemppuwaanne
asatetsaa ittippe borettennawaanne polo ootsiide naago.
24 Hinttena s'eesiyaawe ammanetteedawaa; k'ay hewaa I polana.
25 Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuw S'oossaa woossite.
26 Ishatuwaa ubbaa geeshsha yeruwaa yeriide sarotite.
27 Hintte ha dabddaabbiyaa geeshsha ishatuwaa ubbaw nabbabanaadan, Godaa
suntsan hinttena woossay.
28 Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna ittippe gido.

P'awuloosi
Teselonk'k'e Asaw
S'aafeedda Laa'entso Kiitaa
Geluwaa

Kiristtoosa laa'entso yuussaa s'eelliyaawaan denddeedda ooshay walassaa med'd'iidde beedda diraw, Teselonk'k'en de'iyaa ammaniyaa asaa giddon metuu dariidde beedda. P'awuloosi Teselonk'k'e asaw s'aafeedda laa'entso kiitay, «Goday yaana gallassay mateedda» yaagiyaa ammanuwaa minisiide odee. P'awuloosi unttunttoo odiidde, «Kiristtoosi yaanaappe kasetiide Kiristtoosa timirttiyaa p'alk'k'iyaa itti, ‹Makkala asaa› geetettiyaa Kiristtoosa is's'iyaawe kaaletsina alamiyaa bollan iitatetsaynne makkalay dariidde baana» yaagiide unttunttu ammanuwaa suurissanaw malee.

Yesuusi Kiitteeddawe nabbabiyaawanttoo, «Metuunne waayyii darooppekka unttunttu barenttu ammanuwaan minnanaadan, ikka aanana ittippe ootsiyaawanttukka ootsiyaawaadan, unttunttu barenttu de'oo koshshiyaawaa demmanaw, minniide ootsanaadan, hewaadankka k'ay lo"o oosuwaa ootsanaw d'ibennaadan» yaagi unttuntta minisiide zoree.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1:1-2*
Galataanne hadaraa *1:3-12*
Yesuusa laa'entsuwaa yuussaw imetteedda timirttiyaa *2:1-17*
Ammanuwaan de'uwaabaa mak'k'uwaa *3:1-15*
Wurssetsaa k'utiyaa *3:16-18*

1 Nuuni P'awuloosi, Sillaasenne S'imootoosi, Teselonk'k'en de'iyaa ammaniyaa
asatoo ha dabddaabbiyaa s'aafeetto. Hewanttu S'oossaa nu Aabbuwanttanne Godaa
Yesuusi Kiristtoosawantta.
2 S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe, aad'd'o
keekatetsaynne sarotetsay hinttenttoo gido.

Kiristtoosa Yuussaa Gallassi Hanana Pirddaa

3 Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu ammanuu loytsi dic'c'iyaa
dirawunne, hinttenttu ittuu ittuwaa siik'iyaa siik'uu dariyaa diraw, nuuni hinttenttoo
bessiyaawaadan, S'oossaa ubbaa wode galatanaw bessee.
4 Hewaa diraw, hinttentta yedesaynne waayiyaa ubbay gakkinakka hinttenttu
genc'c'iyaawaanne ammaniyaawaa nuuni nu huup'ew S'oossaa ammaniyaawanttoo
odiidde, hinttewaan c'eek'etteetto.
5 Hinttenttu waayettiyaa S'oossaa kawutetsaw bessiyaawantta gidiide paydettana
mala, S'oossay pirddiyaa s'illo pirddaa bessiyaa mallaa.
6-7 S'oossay tumu pirddaa pirddana. Goday Yesuusi bare wolk'k'aama
kiitanchchatuwaanna tamaa lac'uwaa giddon saluwaappe yiyaa wode, S'oossay
hinttentta waayissiyaawanttu bolla waayiyaa ahana. K'ay waayettiyaa hinttenanne
nuuna shemppissana.
8 K'ay S'oossay barena erennawanttanne nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa wonggalaa
mishiraachchoo azazettenawantta murana.
9-10 He gallassi I bare geeshshatuwaan bonchchettanawunne k'ay barena
ammaniyaa ubbatuwaan sabettanaw yiyaa wode, unttunttu Godaa sintsappenne Aa
wolk'k'aa bonchchuwaappe shaakettiide, med'inaa bashshaan murettana.
Gaasuunnekka, nuuni hinttenttoo odeedda kiitay ammanetteeda.

1:9-10 Isa. 2:10

11 Nuuni hinttenttoo ubbaa wode S'oossaa woossiyaawe hewaassa. Nu S'oossay
s'eeseedda de'oo hinttentta bessiyaawantta giide paydanaadan, nuuni Aa woosseetto;
hinttenttu lo"obaa ubbaa amottiyaawaanne hinttenttu ammanuwaa oosuwaa I bare
wolk'k'an polo.
12 Hewaan nu S'oossaa aad'd'o keekatetsaaninne k'ay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa
aad'd'o keekatetsan, Godaa Yesuusa suntsaa hinttenttu bonchchana; hinttenakka I
bonchchana.

2

Yesuusa Laa"entso Yuussaabaa

1 Ha"i nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa
yuussaabawunne nuuni aanana de'anaw aakko shiik'anabaw,
2 timbbitiyaa Asay hinttenttoo odiyaawaan woy hara asaappe siseedda k'aalaan,
woy ooninne nuuppe yeedda kiitaadan haasayiyaawan, «Godaa gallassay
gakkeedda» giide hinttenttu ellekka dagammennaadaaninne wozanaa bayennaadan,
nuuni hinttentta woosseetto.
3 Hinttentta ooninne ay ogiyaaninne baletsoppo. Ayaw gooppe, kasetiide
makkaliyaawenne k'ay nagaranchchay, bashshaa na'ay k'onc'c'ennaan de'ishshin, he
gallassay gakkenna.
4 Asay goyinniyaa ubbabaanne Asay S'oossaa giyaa ubbabaa I is's'ana. I barena
unttunttu ubbaappe d'ok'k'u ootsana. K'ay haray atto S'oossaa Geeshsha Golliyaa geli
uttiidekka, «Taani S'oossaa» gaana.
5 Hinttenttu hassaykkitee? Taani hewaa hinttenttoo hinttenanna de'aadde odaaddi.
6 I bare wodiyaan yaanaappe attin, ha"i yaanawaa ayay Aa tek'k'intto, hinttenttu
eriita.
7 Ayaw gooppe, s'uuraa gideedda makkalay ha"i ootsee; shin he te"iyaawe
ogiyaappe kichchana gakkanaw, I k'onc'c'enna.
8 Hewaappe guyyiyaan, he makkalanchchay k'onc'c'ina, Goday Yesuusi bare
doonaa peenuwaan Aa wod'ana. K'ay Yesuusi bare laa'entso bonchcho yuussaan Aa
mulekka d'ayissana.
9 He makkalanchchay Sees'aanaa oosuwaan yiide, daro wolk'k'aan worddo
malaataanne maalalissiyaawaa ootsana.
10 Hewaadankka, k'ay d'ayiyaa asatuwaa dumma dumma iita c'imuwaan
baletsana. D'ayiyaawanttu attanaw tumatetsaa siik'iide akkibeenna diraw d'ayana.
11-12 Hewaa diraw, tumatetsaa ammanibeenna ubbaa asatuu, nagaraa
ootsiyaawaan nashettiyaawanttu ubbay pirddettanaadaaninne worddo gidiyaabaa
ammananaadan, S'oossay wolk'k'aama balaa unttunttu giddo yeddana.

Atotetsaw Dooretteedda Asatuwaa

13 Shin Goday siik'iyaa nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni S'oossaa
hinttenttu diraw, ubbaa wode galatanaw bessee. Ayaw gooppe, Geeshsha Ayaanaa
wolk'k'aaninne tumatetsaa hinttenttu ammaniyaawaan hinttentta ashshanaw,
S'oossay hinttena bayiraadan dooreedda.
14 S'oossay hinttentta nuuni hinttenttoo odeedda nu mishiraachchuwaa k'aalaa
baggana s'eeseeddawe, hinttenttu nu Godaa Yesuusi Kiristtoosanna ittippe
bonchchettanaassa.
15 Simmi nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, minniide ek'k'ite; nuuni hinttena
nu doonaan gidina, woy nu dabddaabbiyaan gidina, tamaarisseedda wogaa oyk'k'ite.
16-17 Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi bare huup'iyaan k'ay S'oossay, nu Aawuu nuuna
siik'iide, bare aad'd'o keekatetsan nuw med'inaa danddayaanne lo"o hidootaa

2:8 Isa. 11:4 **2:9** Mat. 24:24

immeeddawe, k'ay hinttenttu lo"obaa ubbaa ootsanaadaninne haasayanaadan,
hinttenttu wozanaa minisonne mentsetso.

3

P'awuloosi, «Nuw Woossite» Yaageedda

1 Wurssetsaan nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, Godaa K'aalay hinttenttu
giddon, ellekka aakkanaadaaninne bonchchettanaadan, nuw S'oossaa woossite.
2 K'ay Asay ubbay ammanenna diraw, S'oossay nuuna nagaranchcha
asatuwaappenne iita asatuwaappe ashshana mala, nuw woossite.
3 Shin Goday ammantsiyaawaa; I hinttena mentsetsananne k'ay iitaappekka
naagana.
4 Nuuni hinttena azaziyaawaa hinttenttu ha"i ootsiyaawaanne k'ay sintsappekka
ootsanawaa Goday nuuna hinttewaan ammantsee.
5 Goday hinttenttu wozanaa S'oossaa siik'uwaakkonne Kiristtoosi immiyaa
danddayaakko kaaletso.

Kiitaa Kiitetti De'anawe Gidde

6 Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu nuuppe akkeedda wogaa
kaallennaan azalla de'uwaa de'iyaa ishaa ubbaappe hinttenttu shaakettanaadan, nu
Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan hinttena azazeetto.
7 Ayaw gooppe, nuuni hinttenanna de'iyaa wode azallibeena diraw, hinttenttu
nuwaadan haniide de'anaw bessiyaawaa hinttenttu hinttenttu huup'iyaan eriita.
8 Nuuni hintteppe oossinne tookuwaa gidenna mala, k'ammanne gallassi
daaburiiddenne jaamiidde ootsiide de'eeddawaappe attin, ooppenne k'umaa c'oo
mibookko.
9 Nuuni hewaa ootseeddawe hinttenttu nuwaadan haniide de'anaadan, nuuni
hinttenttoo leemisuwaa gidanaadappe attin, hewaa hinttena oochchanaw nuw
maatay d'ayina gidenna.
10 Ayaw gooppe, nuuni haray atto hinttenanna de'iiddekka, «Ootsanaw koyyenna
uray ooninne mooppo» yaagiide hinttena azazeeddo.
11 Ayaw gooppe, asaa yewuwaan geliyaawaappe attin, ayinne ootsenawanttu,
azalla de'uwaa de'iyaa amareeda asatuu hinttenttu giddon de'iyaawaa nuuni
siseeddo.
12 Nuuni hewanttu mala asatuu maara de'uwaa de'anaadaaninne ootsiide k'umaa
maanaadan, Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan azazeettonne zoreetto.
13 Shin hinttenttu nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, lo"o oosuwaa ootsanaw
azalloppite.
14 K'ay nuuni ha dabddaabbiyaan kiitteedda kiitaw azazettena uray ooninne
de'ooppe, he uraa akeekite. I yeellatana mala, aappe shaakettite.
15 Shin ishaadan Aa seeriteppe attin, morkkiyaadan s'eelloppite.

Wurssetsa Sarotaa

16 Sarotetsaa Goday bare huup'iyaan hinttenttoo ubbaa wodenne ubbaa baggana
sarotetsaa immo. Goday hinttenanna ubbaanna gido.
17 Taani P'awuloosi, ha sarotaa ta kushiyan s'aafaad; ta dabddaabbiyaa ubbaw
hawe ta firmaa. Hawe taani s'aafiyaa ogiyaa.
18 Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna gido.

P'awuloosi S'imootoosaw S'aafeedda Koyro Kiitaa

Geluwaa

S'imootoosa geetettiyaa, ammaniyaa yalagay, K'eeri Iisiyaa geetettiyaa sa'aan yeletteedda. I bare daay baggana Ayihude asaa; bare aabbu baggana k'ay Giriike asaa. I P'awuloosanna kiitaan ittippe zuppetiyaa asaa; mishiraachchuwaa k'aalaa kiitaakka aanana maadettiide ootsiyaawaa. P'awuloosi S'imootoosaw s'aafeedda koyro kiitay heezzu ayfe yewatuwaan shaakettee.

Ubbaappe kasetiide ha kiitay ammaniyaa asaa giddon denddeedda worddo timirttiyaabaa minisiide odee. Ha imatsaa gideedda timirttii Ayihuda asatuwaa k'ofaappe baggaanne hara asatuwaa k'ofaappe bagga oyk'k'eeddawaa; «Hawe beettiyaa alamii nagaraan hambbalaachetti diggeeddawaa gidiyaa diraw, Asay atotetsaa demmanaw dumma gideedda S'uura eratetsaa eranaw, itti itti k'umatuwaa meennaan agganawunne machchiyaa akkenaaninne asinaa gelennaan de'anaw koshshee» yaagiyaa k'ofaa baaso ootsiide oyk'k'eeddawaa. Hewaa bollaakka gujjiide Aa kiitay ammaniyaa asaa ayissuwaabaanne goynnuwaa wogaabaa tamaarissiyaa timirttiyaa; hewaadankka k'ay ammaniyaa asaa kaaletsiyaawanttunne unttuntta maaddiyaawanttu ay mala eeshshaanna de'iyaawantta gidanaw bessintto odiyaabaa oyk'k'eedda. Wurssetsaan S'imootoosi Yesuusi Kiristtoosaw ootsiyaa lo"o oosanchchaa waaniide gidanaw danddayinttonne k'ay dumma dumma ammaniyaa asaa maabaraa sintsan aw de'iyaa aawotetsaw, P'awuloosi Aa zoreedda zoriyaa be'eetto.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1:1-2*

Ammaniyaa asaabaanne unttunttu giddon ootsiyaa S'oossaa oosanchchatuwaabaa *1:3—3:16*

S'imootoosaw Aa oosoo imetteedda timirttiyaa *4:1—6:21*

1 Nuuna ashshiyaa S'oossaynne nuuni be'ana giide nashechchan naagiyaa Yesuusi
Kiristtoosi azazeedda azazuwaadan, Yesuusi Kiristtoosi kiitteeddawaa gideedda taani
P'awuloosi,
2 ammanuwaa baggana ta tumu na'aw, S'imootoosaw ha dabddaabbiyaa s'aafay.

Worddo Timirttiyaappe Naagettussa

S'oossaa nu Aawuwaappenne nu Godaa Kiristtoosa Yesuusappe aad'd'o keekatetsay, maarotetsaynne sarotetsay new gido.

3 Taani Mak'idooniyaa baade new geeddawaadan, neeni Efesoonen gam"ana mala koyaad. Itti itti asatuu wordduwaa timirttiyaa tamaarissiino; hewanttu tamaarissenna mala, aggite gaade oda.

4 Unttunttu tossaa odiyaawaanne barenttu zariyaa gayriyaawaa agganaadan oda. Ayaw gooppe, hewaa malabay palumaa kaaletsee; k'ay S'oossaa k'ofaa ammanuwaan erettiyaawaa ootsikkino.

5 Ha azazoo waanna k'ofay geeshsha wozanaappe, lo"o suure wozanaappe, Asay be'o giyaabay baynna ammanuwaappe beettiyaa siik'uwaa dentsetsanaassa.

6 Itti itti asatuu hawaa aggiide, maaddenna haasayaakko simmeeddino.

7 Unttunttu ayaa haasayinttonne woy barenttun ammanettiide odiyaabay ayentto erikkino; shin S'oossaa higgiyaa tamaarissiyaawantta gidanaw koyyiino.

8 Asay bessiyaawaadan higgiyan go"ettooppe, higgii lo"a gidiyaawaa nuuni ereetto.

9 Ittibaa akeekanaw koshshee. Higgii lo"o asaw med'ettibeenna. Shin higgiyaa
mentsiyaawanttoo, azazettenawanttoo, makkalanchchatoo, nagaranchchatoo,
geeshshatetsay baynnawanttoo, tunatoo, barenttu daayo woy aabba
wod'iyaawanttoo, shemppuwaa wod'iyaawanttoo,
10 woshummanaw kajjeeliyaawanttoo, attuma Asay attuma asaana
woshummiyaawanttoo, asaa zal"iyaawanttoo, worddanchchatoonne wordduwaan
c'aak'k'iyaawanttoo, woy tumu timirttiyaanna gakettenna ay oosuwaa gidinakka
ootsiyaawanttoo keseedda.
11 He tumo timirttii anjjetteedda S'oossay taani awaayana mala, taw hadaraa
immeedda bonchcho wonggalaa gidduwaan de'ee.

P'awuloosi S'oossaw Shiishsheedda Galataa

12 Taani ootsiyaa kiitaan taw wolk'k'aa immeedda nu Godaa Kiristtoosa Yesuusa
galatay. Taana bare oosanchchaa suntsiide, taana he oosoo bessiyaa ammanettowaa
giide paydeedda dirawukka Aa galatay.
13 Taani hawaappe kase Aa boriyaawaa, Aa yederssiyaawaanne tuggayiyaawaa
gidooppenne, taw hawaa I ootseedda. Shin taani erennaan ootseedda dirawunne
ammanabeenna diraw, S'oossay taana maareedda.
14 K'ay nu Goday zaway baynna bare aad'd'o keekatetsaa ta bollan gussiide,
Kiristtoosa Yesuusa baggana nubaa gideedda ammanuwaanne siik'uwaa taw
immeedda.
15 Kiristtoosa Yesuusi nagaranchchatuwaa ashshanaw ha sa'aa yeedda giyaa
haasayay ammanetteedawaanne Asay ubbay tuma giide akkanaw bessiyaawaa.
Ubbaappe aad'd'iyaa nagaranchchay taana.
16 Shin med'inaa de'uwaa akkanaw Aan ammananaw bessiyaa asaw taani
leemisuwaa gidanaadan, ubbaappe aad'd'iyaa nagaranchchaw taw Yesuusi
Kiristtoosa daro danddayaadan, S'oossay taana maareedda.
17 Ayfiyaan beettena med'inaa S'oossaw Ittoo, med'inaa Kaatew, med'inaappe
med'inaa gakkanaw galataynne bonchchuu gido. Amen"i!
18 Ta na'aa S'imootoosaa, kase nebaa timbbitiyaa odeeddawaadan, he
odeeddawaadan lo"o olaa neeni olettana mala, ha azazuwaa new hadaraa immay.
19 Ammanuunne lo"o suure wozanay new de'o. Ittuu ittuu barenttu suure wozanaa
yeggi aggiide, laaggiyaawe baynna markkabii bayiyaawaadan, barenttu
ammanuwaa bayizzeeddinno.
20 S'oossaa boriyaawaa aggana mala, hewaa tamaaranaw taani Sees'aanaw aatsa
immeedda Hemeneyoosinne Iskkinddiri unttunttu giddon de'iino.

2

Woosa Golliyaa Woosaa

1-2 Nuuni S'oossaa malatiyaawaan, geeshshatetsaa ubbaan, sarotetsaaninne
ashikketetsan de'ana mala, asaa ubbaw, kaatetoonne suntsatetsay de'iyaa ubbatoo,
S'oossaa oochchanaw, woossanaw, gaannatanawunne galatanaw bessiyaawaa
ubbabaappe kasetaade taani neena erissay.
3-4 Asay ubbay attanaadaaninne tumatetsaa eranaadan koyyiyaa nuuna ashshiyaa
S'oossaa sintsan hawe lo"iyaabaanne nashechchiyaawaa.
5 Ayaw gooppe, itti S'oossay de'ee; S'oossaappenne asaappe gidduwaan gidiide
gaannatiyaa ittuu de'ee. Hewekka Kiristtoosi Yesuusa giyaa asaa.
6 I asaa ubbaa wozanaw barena ubbaw immeedda. S'oossay bare wodiyaan asaa
ubbaa wozanaw koyiyaawaa bessiyaa markkay hawaa.

7 Taani S'oossaa k'aalaa odiyaawaa, Yesuusi kiitteeddawaanne k'ay
ammanuwaaninne tumatetsaan Ayihuda gidenna asaa tamaarissiyaawaa gidaade
suntseteeddawe hawaassa. Taani worddotikke; tumuwaa haasayay.
8 Hewaa diraw, ubba saan de'iyaa attuma Asay hank'k'uunne palumii baynnaan,
bare geeshsha kushiyaa pude dentsiide, S'oossaa woossanaadan, taani koyyay.
9-10 Hewaadan k'ay mac'c'awanttukka bessiyaa mayuwaa yashshatetsaaninne
barentta mooddiyaawaan mayyino. S'oossaw yayyay giyaa mac'c'a asaa
bessiyaawaadan, lo"obaa ootsiyaawaanappe attin, huup'iyaa shurubbaa
daddiyaawaan, work'k'aan woy ink'k'uwaan, woy daro al"o afilaan barena
alleek'k'issoppino.
11 Mac'c'awunna ubbabaan moodettaadde, c'o"u gaade tamaaru.
12 Taani mac'c'awunna c'o"u gaade de'uu gayippe attin, attuma asaa tamaarissunne
woy unttunttu bolla aawotuu giikke.
13 Ayaw gooppe, Addaami koyro med'etteedda; Hewaana guyyeppe med'ettaaddu.
14 Hewaana c'imettaade S'oossaa higgiyaa mentsaadduppe attin, Addaami
c'imettibeenna.
15 Shin mac'c'awunna ammanuwaan, siik'uwaan, geeshshatetsaaninne barena
mooddaade de'ooppe, naanaa yeliyaawaan attana.*

3

Woosa Golliyaa Kaaletsiyaawantta

1 Ooninne woosa golliyaa kaaletsiyaawaa gidanaw koyyooppe, lo"obaa amotteedda
giyaa haasayay tuma.
2 Woosa golliyaa kaaletsiyaa uray borissennawaa, itti machchatti s'alalay
de'iyaawaa, barena mooddiyaawaa, barena naagiyaawaa, barew bessiyaawaa
ootsiyaawaa, imatsaa mokkiyaawaa, tamaarissanaw danddayiyaawaa,
3 matsottennawaa, ashikketetsaappe attin walak'ettennawaa, palumettennawaa,
shaluwaa siik'ennawaa,
4 naanay aw azazettiyaawaanne bonchchiyaawaa, k'ay bare golliyaa ayissanaw
danddayiyaawaa gidanaw bessee.
5 Ayaw gooppe, itti uray bare golliyaa ayissanaw danddayennawaa gidooppe,
S'oossaa ammaniyaawantta wooti ayissanaw danddayii?
6 Otoruwaan sugettiid, s'alahiyaa kaappuu S'oossaa pirddan kunddeeddawaadan
kunddenna mala, ooratsa ammaneedda asaa gidanaw bessena.
7 S'alahiyaa kaappuwaa boriyaaninne p'iriyaan gelenna mala, he uray woosa
golliyaappe karenna de'iyaa asaan nashettiyaawaa gidanaw bessee.

Woosa Gollen Maaddiyaawanttubaa

8 Hewaadan k'ay woosa golliyaa maaddiyaawanttu Asay bonchchiyaawantta, laa"u
doonaa haasayennawantta, daro woyniyaa eessaa ushennawantta, miishshaw
yaaretennawantta,
9 ammanuwaa s'uuraa geeshsha wozanaa k'ofaan naagiyaawantta gidanaw bessee.
10 Hewanttu kasetiide paac'ettanaw koshshee. Paac'iyaa aad'd'owaappe guyyiyaan,
woosa gollen ootsiyaawantta gidiide ootsino.
11 Hewaadankka k'ay unttunttu machchatuu Asay bonchchiyaawantta,
zigirennawantta, barena mooddiyaawantta, ubbabaan ammanettiyaawantta
gidanaw bessee.

2:13 Dom. 2:7, 21-22 **2:14** Dom. 3:1-6 * **2:15** *Naanaa yeliyaawaan attana:* Naanaa yeliyaawaan naagetta de'ana guussaa. **3:2** Tit. 1:6-9

12 Woosa golliyaa maaddiyaawe itti machchatti s'alalay de'iyaawaanne k'ay bare
naanaanne bare golliyaa loytsi ayissiyaawaa gidanaw bessee.
13 Ayaw gooppe, woosa golliyaa maaddiyaawantta gidiide, lo"o oosuwaa
ootsiyaawanttu barenttu huup'ew wolk'k'aama bonchchuwaa demmiino; k'ay
Kiristtoosa Yesuusan barenttoo de'iyaa ammanuwaa loytsi s'aliide haasayanaw
danddayiino.

Wolk'k'aama S'uuraa

14 Taani neekko ellekka baana gaade hawaa new s'aafay.
15 Shin taani beennaan gam"ooppe, S'oossaa gollen neeni woota de'anaw bessintto
erana mala s'aafay. He gollii tumatetsaw tuussaanne baaso gidiyaa de'uwaa S'oossaa
woosa golliyaa.
16 Nu ammanuwaa s'uuray wolk'k'aama gidiyaawaa ooninne sid'anaw
danddayenna.
Kiristtoosi ashuwaan k'onc'c'eedda;
I s'illuwaa gidiyaawaa Geeshsha Ayyaanay markkatteedda.
Kiitanchchatuukka Aa be'eeddino;
Ayihuda gidenna Asay aabaa odina siseedda.
Sa'aan de'iyaa Asay Aa ammaneedda;
bonchchuwaan I saluwaa beedda.

4

Worddo Asttamaaratuwaa

1 Itti itti Asay wurssetsaa wodiyaan ammanuwaa agganawaa Geeshsha Ayyaanay
k'onc'c'iyaan odeedda. Unttunttu worddo ayyaanatoo azazettana; k'ay s'alahatuwaa
timirttiyaa kaallana.
2 Hawaa mala timirttii, tilla wozanaa tamaan bonk'k'eedda birataan
guuddeeddawaadan donc'c'illeedda worddo asatuwaa baggana yeedda.
3 Hawanttu mala asatuu akkiyaawaanne geliyaawaa k'ay itti itti k'ommo katsaa
miyaawaa diggiino. Shin ammaniyaawanttunne tumatetsaa eriyaawanttu S'oossaa
galateeddawaappe guyyiyaan maana mala, S'oossay katsaa med'd'eedda.
4 Ayaw gooppe, S'oossay med'd'eeddabay ubbabaykka lo"a. S'oossaa galatiide
akkooppe, olettiyaawe ayaynne baawa.
5 Ayaw gooppe, he ubbabay S'oossaa k'aalaaninne woosan anjjetteeddawaa.

Kiristtoosaw Lo"o Oosanchchaa Gidiyaawaa

6 Hewaa diraw, neeni ishatuwaa hewaa hassayissiyaawaa gidooppe,
ammanuwaanne neeni kaalleedda lo"o timirttiyaa k'aalaan ek'ooppe neeni
Kiristtoosi Yesuusaw lo"o oosanchcha gidanaassa.
7 Shin ammaniyaa asaw lo"enna haasayaappenne k'ay c'ima mac'c'a asaa
tossaappe bak'ata. K'ay S'oossaa malatiyaawaan neena loohissa.
8 Ayaw gooppe, Asay bare bollaa minisiyaawe laafa go"ee. Shin S'oossaa
malatiyaawaan loohissiyaawe ha"ikka sintsappekka de'uwaa immana giyaa diraw,
ubbabawukka go"ee.
9 Ha haasayay Asay ubbay akkanaw bessiyaa tumu haasaya.
10 Nuuni hewaa demmanaw daabureettonne loytsi ootseetto; hewoo nuuni
hidootaa wotseeddawe asaa ubbaa, ubbaappe aatsiide, ammaniyaawantta ashshiyaa
de'uwaa S'oossaa.
11 Hawaa azazanne tamaarissa.
12 Neeni yalaga gidiyaa diraw, neena ooninne kad'oppo. Shin ammaniyaawanttoo
ne haasayan, hanotetsan, siik'uwaan, ammanuwaaninne geeshshatetsaan
leemisuwaa gida.

13 Taani yaana gakkanaw asaw S'oossaa mas'aafaa nabbabiyaawaani, S'oossaa
k'aalaa odiyaawaaninne tamaarissiyaawaan minna.
14 Timbbitiyaa odiyaawanttu haasayinanne c'imatuu barenttu kushiyaa ne bolla
wotsina, neeni akkeedda, neenan de'iyaa Geeshsha Ayaanaa imuwaa toochchoppa.
15 Ne dichchay asaa ubbaw k'onc'c'ana mala, hewaa minisa k'oppa. Hawaa ubbaa
wode ootsa.
16 Ne huup'iyaanne ne timirttiyaa naaga. Neeni hewaa ootsooppe, neenanne neeni
giyaawaa sisiyaawantta ashshiyaa diraw, aggenaan ootsa.

5

Am"etuwaa Zoreedda Zoriyaa

1 C'ima asaa ne aabba bonchchiyaawaadan bonchchappe attin, toochchoppa.
Yalagatuwaa ne ishaadan,
2 k'ay c'ima mac'c'a asaa ne aattiidan, yalaga mac'c'a asaa ne michchatiidan,
kumentsaa geeshshatetsaan bonchcha.
3 Bare s'alalaa gideedda tumu am"etuwaa bonchcha.
4 Shin am"attiw naanay woy naanaa naanay de'ooppe, he naanay S'oossaa
malatiyaawaa barenttu soy asaa bessiyaawaaninne k'ay hewaa ootsiyaawaan
barentta yeleeddawanttu kushiyaa zaariyaawaa tamaarino. Ayaw gooppe, hewe
S'oossaa nashechchiyaawaa.
5 Ayaa maaduukka baynna bare de'iyaa tumu am"atta S'oossay immana gaade
nashechchan naaga uttaaddu. K'ay gallassinne k'amma S'oossay izo maaddana mala,
woossawunne oochchaw.
6 Shin barena ishalissiyaa am"atta pas'a de'ooppekka, iza hayk'k'adiggaaddu.
7 K'ay ooninne unttuntta borenna mala, ha azazuwaa imma.
8 Shin barenttuwoo k'ay ubbaappe aatsiide, bare soy asaw k'oppenna uray
oonanne gidooppe, hewe bare ammanuwaa kaddeeddawaa. Ammanenna
asaappekka aad'd'iide aw iita.
9 Usuppun tammu laytsay kumibeenna am"atti suntsaa maziggobiyaan s'aafoppa.
Hewaa bollan k'ay iza itti asinaappe haraa gelabeennawunno gidanaw koshshee.
10 Naanaa dichchiyaawan, imatsaa mokkiyaawaan, geeshshatuwaa gediyaa
meec'c'iyaawaan, waayetteedda asaa maaddiyaawaan, lo"o oosuwaa ubbaa
kaalliyaawan, ha lo"o kiitaa kiitettiyaawaan eretteeddawunno gidanaw bessee.
11 Shin yalaga am"etuwaa yekkonttu suntsaanna gatsa s'aafoppa. Ayaw gooppe,
unttunttu barentta, asinaa gela gela giyaa wode, Kiristtoosa agganawantta.
12 Koyro ammanuwaa kad'eedda diraw, unttunttu pirddettana.
13 Hewe baynnaan oosuwaa d'ayiide itti golliyaappe hara golliyaa yuuyyiidde,
hamettiyaawaa salalaa gidennaan, barenttoo bessenabaa haasayiidde, zigirssaanne
yewuwaan c'oo geliyaawaa tamaariino.
14 Hewaa diraw, nu morkketuu nu bolla haasayiyaa iitabaa demmenna mala,
yalaga am"atuu asinaa geliide, na'aa yeliide, barenttu golliyaa ayissana mala zoray.
15 Ayaw gooppe, hawaappe kase amareeda am"atuu Sees'aanaa kaallanaw aggiide
guyye simmeeddino.
16 Ammaniyaa mishirattiw hak'ankka dabbo am"atuu de'ooppe, iza unttuntta
maaddanaw bessee. Ammaniyaa asatuu maaduu bessiyaa tumu am"etuwaa
maaddana mala, unttunttu ammaniyaawanttoo tooko gidoppino.
17 Loytsi heemmiyaa c'imatuu, k'ay ubbaappe aatsiide, k'aalaa odiyaawaaninne
tamaarissiyaawaan daaburiyaawanttu, dakko bonchchuwaa akkanaw bessiino.

18 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Uddumaan katsaa yed'd'iyaa booraa doonaa
k'achchoppa» k'ay, «Oosanchchay bare dirgguwaa akkanaw bessee» yaagee.
19 Laa"u woy heezzu markkay baynnaan, woosa golliyaa c'imaa mootiyaawaa
sisoppa.
20 Haratuu yayana mala, nagaraa ootsiyaa ubbatuwaa asaa ubbaa sintsan seera.
21 Neeni ayinne asaa deemuwaa s'eellennan, ittuwaa ittuwaappe dummayennan
ha azazuwaa naagana mala, S'oossaaninne Yesuusi Kiristtoosan dooretteedda
kiitanchchatuwaa sintsan neena taani zoray.
22 O bollaaninne elleellaade ne kushiyaa wotsoppa. Haratuwaa nagaraan geloppa.
Neena geeshshatetsaan naaga.
23 Neeni ubbaa wode sakettiyaa dirawunne ne uluwaa diraw, guutsa woyniyaa
eessaa ushappe attin, haatsaa s'alalaa ushoppa.
24 Itti itti asatuwaa nagaray be'anaw k'onc'c'e; unttunttu nagaray unttuntta
pirddanaw unttunttuppe sintsaw aad'd'ee. Shin haratuu nagaray guyyeppe k'onc'c'ee.
25 Hewaadankka, lo"o oosuukka k'onc'c'ee. K'onc'c'ibeennabaa gidooppenne,
geemmanaw danddayenna.

6

Ayiletoo Imetteedda Zoriyaa

1 S'oossaa suntsaynne nu timirttii borettenna mala, ayiletetsaa morgge mitsaa
giddon de'iyaawanttu barena mooddiyaa godatoo bonchchuu bessiyaawaa erino.
2 Ammaniyaa asaa ayiliyaa gideeddawanttoo unttunttu godatuu unttunttoo ishaa
gidiyaa diraw, unttuntta kad'oppino. Shin barenttu kiitaan go"ettiyaawanttu
unttunttu siik'iyaa ammaniyaawantta gidiyaa diraw, unttunttu kasewaappe aatsiide
ootsanaw bessee.

Worddo Timirttiyaanne Tumu Duretetsaa

Neeni ha yewatuwaa tamaarissanawunne odanaw bessee.
3-4 Ooninne dumma timirttiyaa tamaarissiyaawaa gidooppe, k'ay nu Godaa Yesuusi
Kiristtoosa tumu k'aalaananne nu ammanuwaa timirttiyaanna gakettenna uray daro
otorettee; ayinne erenna. K'ay k'aalaa bollan palumettanawunne walak'ettanaw
unttunttoo giigenna k'ofay de'ee. Hewe k'anaatiyaa, palumaa, boriyaa, iita sid'iyaa
kaaletsee.
5 K'ay unttunttu huup'ii ootsenna. Tumatetsay baynna asatuwaanakka palumaa
kaaletsee. Unttunttu S'oossaa malatiyaawaan durettana giide k'oppiino. Neeni he
asatuwaappe shaaketta.
6 Shin taw de'iyaabay taw gidana giyaa uraa S'oossaa malatiyaawe dureyee.
7 Ayaw gooppe, nuuni ha alamiyaa ayinne ahibeykko; k'ay aappe ayinne afokko.
8 Shin miyaabaynne mayiyaabay de'ooppe, hewe nuw gidanawaa.
9 Shin durettanaw koyyiyaawanttu paac'iyaaninne p'iriyaan geliino; k'ay daro asaa
bashshawunne d'ayoo goochchi afiyaa daro eeyanne k'ohiyaa amuwaan kunddiino.
10 Ayaw gooppe, shaluwaa siik'iyaawe iitatetsaa ubbaw pulttuwaa. Ittuu ittuu
hewaa amottiide, ammanuwaappe balettiide, daro metuwaan barentta k'oheeddino.

P'awuloosi S'imootoosa Zoreedda Zoriyaanne Azazeedda Azazuwaa

11 Shin neenoo, S'oossaa asaw, hewaappe bak'ata. S'illotetsaa, S'oossaa
malatiyaawaa, ammanuwaa, siik'uwaa, danddayaanne ashikketetsaa kaala.
12 Ammanuwaa baas'iyaa loytsa baas'eta. Daro asaa sintsan lo"o markkaa
markkattaade, neena S'oossay s'eeseedda med'inaa de'uwaa oyk'k'a.

5:18 Zar. 25:4; Mat. 10:10; Luk'. 10:7 **5:19** Zar. 17:6; 19:15

13 Ubbabaw de'uwaa immiyaa S'oossaa sintsaaninne, k'ay P'ens's'eenaawiyaa
P'ilaas'oosa geetettiyaa gadiyaa mooddiyaawaa sintsan lo"o markkaa markkatteedda
Kiristtoosi Yesuusa sintsan taani neena hawaa azazay.
14 Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi k'onc'c'ana gakkanaw, k'itay bayinnaaninne borii
baynnaan he azazuwaa naaga.
15 Aa k'onc'c'etsaa, Itti suntsay de'iyaa anjjetteedda S'oossay, kaatatuwaa Kaatii,
godatuwaa Goday, bare bessiyaa wodiyaan bessana.
16 Hayk'k'ennawe itti Aa s'alalaa. Ooninne Aakko shiik'anaw danddayenna
poo'uwaan de'ee. Ooninne Aa be'ibeenna; k'ay be'anawukka danddayenna.
Bonchchuunne med'inaa wolk'k'ay aw gido. Amen"i.
17 Ha"i ha wodiyaan dure gidiyaawanttu otorettennaadaaninne k'ay nuuni
nashettanaadan, ubbabaa palahissiide Nuw immiyaa de'uwaa S'oossaan
ammanettanawaappe attin, aad'd'iyaa duretetsaan unttunttu ammanettennaadan,
unttuntta azaza.
18 Unttunttu lo"obaa ootsanaadan, lo"o kiitaan durettanaadan, keekiyaawanttanne
haratuwaanna shaakki akkiyaawantta gidanaadan azaza.
19 Hewaa yaatiyaawaan unttunttu sintsaw barenttoo mino baaso gidiyaa shaluwaa
barenttoo shiishshino. Hewaappe guyyiyaan, unttunttu tumu de'uwaa akkana.
20 S'imootoosaa, itti itti Asay balaan eratetsaa giyaa eeyaa palumiyaappenne mela
haasayaappe bak'ataadde, new imetteedda hadaraa naaga.
21 Ayaw gooppe, ittuu ittuu nuw eratetsay de'ee yaagiidde, ammanuwaa
baleeddino.
S'oossaa aad'd'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna gido.

6:13 Yoh. 18:37

P'awuloosi
S'imootoosaw
S'aafeedda Laa'entso Kiitaa
Geluwaa

Hawe P'awuloosi S'imootoosaw s'aafeedda laa'entso kiitay, P'awuloosi mata barena maaddiyaanne oosuwaa barenanna ittippe ootsiyaa wodalla, S'imootoosa zoreedda zoriyaa oyk'k'eeddawaa. Aa zoriyaappe dariyaa baggay danddayaan genc'c'ana bessee giyaawaa. S'imootoosaw zoriyaanne mentsetsuwaa k'aalay imetteeddawe, Yesuusi Kiristtoosabaa ammanettiyaawaa gidiide markkattanaadan, Mishiraachchuwaa K'aalaanne Ec'a K'aalaa C'aak'uwaa timirttiyaa minisiide oyk'k'anaadaaninne metiyaabaynne ek'ettiyaabay darooppekka tamaarissiyaawaaninne Mishiraachchuwaa K'aalaa odiyaawaan minnanaassa.

S'imootoosi eeyatetsaan oosettiyaa patsenna mela palumaappe haakkana mala, dumma mino oduu aw odetteedda. Ayaw gooppe, hewaa mala oduu sisiyaawantta bayizziyaawaappe attin, hara I immiyaa go"i baawa.

Hewan ubbaan S'imootoosi hassayanaw bessiyaabay P'awuloosa de'uwaanne Aa hanotaa lo"o k'ofaa, hewaappekka Aa ammanuwaa, Aa genc'c'uwaa, Aa siik'uwaa Aa danddayaanne yedesaan Aa gakkeedda metuwaa leemisuwaan kaallanaadaana.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1:1-2*
S'imootoosaw imetteedda mak'k'uwaa *1:3—2:13*
Asay kaddiyaa wode ammanetti beettussa *2:14—4:5*
He wode de'iyaabatuwaanne koshshiyaa kaaletsiyaa ogatuwaa *4:6-18*
Wurssetsaa k'utiyaa *4:19-22*

1 Taani P'awuloosi, S'oossay immana geedda Kiristtoosi Yesuusanna nuw de'iyaa
de'uwaabaa odanaw, S'oossay geeddawaadan, Kiristtoosi Yesuusi kiitteeddawe,
2 ta siik'o na'aa S'imootoosaw ha dabddaabbiyaa s'aafay.

S'imootoosaw Imetteedda Zoriyaa

S'oossaa Aawuwaappenne nu Godaa Kiristtoosi Yesuusappe, aad'd'o keekatetsay, maarotetsaynne sarotetsay new gido.

3 Ta zaratuu ootseeddawaadan, taanikka taana zoriyaa geeshsha wozanaappe
ootsiyaa S'oossaa k'ammanne gallassi woossiyaa woosaan ubbaa wode neena
hassayiyaa diraw, Aa galatay.
4 Taani ne afotsaa hassaya hassayaade nashettana mala, neena be'anaw daro
laamotay.
5 Neenan de'iyaa worddo baynna ammanuwaa hassayay. He ammanuu beni ne
daay daay Loydininne ne daay Ewuniik'in de'iyaa ammanuwaa mala; k'ay
neenankka hewe de'iyaawaa eraad.
6 Hewaa diraw, taani ta kushiyaa laa"uwaa ne bolla wotseedda wode,* S'oossay
new immeedda imuwaa neeni doshissenna mala, neena hassayissay.
7 Ayaw gooppe, S'oossay nuw wolk'k'aa, siik'uwaanne nu huup'iyaa naagiyaawaa
immiyaa Geeshsha Ayaanaa immeeddappe attin, yashshaa ayaanaa immibeenna.

---

* **1:6** *Taani ta kushiyaa laa"uwaa ne bolla wotseedda wode:* Hawe bessiyaawe, ammaniyaa asaa kaaletsanaadan Geeshsha Ayyaanay oosoo doorina tumatetsaan kaaletsiyaawanttu K'aalaa odanaw woy tamaarissanaw S'oossay okkeeddawanttu bollan barenttu kushiyaa wotsiide woossiyaawaa bessee. 1 S'im. 1:4 S'eellite.

8 Simmi, nu Godaw markkattiyaawaan woy Aa diraw k'ashuwaan de'iyaa
tawaankka yeellatoppa. Shin S'oossay new immiyaa wolk'k'aa keenaan taananna
mishiraachchuwaa k'aalaw waayetta.
9 S'oossay bare k'ofaaninne bare aad'd'o keekatetsan nuuna ashshiide, bare asaa
ootsanaw s'eesowaappe attin, nuuni ootseedda oosuwaa diraw gidenna. I ha aad'd'o
keekatetsaa Kiristtoosi Yesuusa baggana wodii doomettanaappe kase nuw immeedda.
10 Shin ha"i ha aad'd'o keekatetsay nuuna ashshiyaa Kiristtoosi Yesuusa yuussaan
nuw k'onc'c'eedda. K'ay hayk'uwaa wolk'k'aakka I d'ayisseedda. Wonggalaa
mishiraachchuwaa baggana bayenna de'uwaa nuw k'onc'c'isseedda.
11 Taani Yesuusi kiitteeddawaanne Ayihuda gidenna asaa tamaarissiyaawaa
gidaade, wonggalaa mishiraachchuwaa odana mala, S'oossay taana dooreedda.
12 K'ay taani ha metuwaa akkiyaawe hewaa diraassa. Shin taani ammaneeddawaa
eriyaa diraw, yeellatikke. K'ay I taw immeedda hadaraa he gallassay gakkanaw, I
naaganaw danddayiyaawaa eray.
13 Taani neena tamaarisseedda tumu k'aalaa leemisuwaa uda oyk'k'aade,
Kiristtoosi Yesuusan nuw de'iyaa ammanuwaaninne siik'uwaan de'a.
14 Nu giddon de'iyaa Geeshsha Ayaanaa baggana new hadaraa immeedda lo"obaa
naaga.
15 Iisiyaa giyaa biittaan de'iyaa ubbatuu taappe bak'ateeddawaa eraasa; unttunttu
giddon Pigeluusinne Hermogeneesi de'iino.
16 Henesifooru taana daro wode mentsetseedda diraw, Goday Aa soy asaw
maarotetsaa immo. K'ay taani k'asho gollen de'iyaawaa I yeellatibeenna.
17 Shin Roome giyaa katamaa gakkeeddasaanna taana loytsi koyyiide demmeedda.
18 He gallassi Godaappe maarotetsaa demmanaadan, Goday aw immo. K'ay
Efesoona giyaa katamaan I taana ay keenaa maaddeeddenttonne neeni loytsa eraasa.

2

Kiristtoosaw Lo"o Wotaadara Gidiide Metuwaa Akkiyaawaa

1 Simmi ta na'aw, Kiristtoosi Yesuusan de'iyaa aad'd'o keekatetsan minna.
2 K'ay daro markkatuu de'iyaa saan taappe neeni siseedda yewatuwaa haratuwaa
tamaarissanaw danddayiyaa ammanetteeda asatoo hadaraa imma.
3 Kiristtoosa Yesuusaw ammanetteeda wotaadaraadan, taananna waayetta.
4 Olaa biyaa wotaadaray bare kaappuwaa nashechchanaw, wotaadara gidenna
Asay ootsiyaa kiitaan walakettenna.
5 K'ay wotsaan keesetiyaa uraykka wogaadan wos's'ana d'ayooppe, woytaa akkena.
6 Daro daaburiide ootseedda biittaa goshiyaa bitanii shiik'eedda katsaappe barena
gakkiyaawaa koyro akkanaw bessee.
7 Neeni ubbabaa akeekanaadan, Goday neena danddayissana diraw, taani
giyaawaa k'oppa.
8 Taani wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaawaadan, hayk'uwaappe denddeedda
Daawite zariyaa Yesuusi Kiristtoosa k'oppa.
9 Taani wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaa diraw, iitabaa ootseeddawaadan,
haray atto k'ashettana gakkanaw waayettay. Shin S'oossaa k'aalay k'ashettenna.
10 Hewaa diraw, taani S'oossay dooreedda asatuukka Kiristtoosi Yesuusan de'iyaa
atotetsaa med'inaa bonchchuwaanna demmanaadan, unttunttu diraw, taani
ubbabaan waayettay.
11 Hawe,
«Nuuni aanana ittippe hayk'k'eeddawaa gidooppe,
aanana ittippe de'ana.
12 Nuuni genc'c'ooppe,

aanana ittippe kaatetana.
Nuuni Aa kaddooppe,
ikka nuuna kaddana.
13 Nuuni ammanettennaan aggooppekka,
I ammanettiyaawaa gidiide de'anawaa.
Ayaw gooppe, I barena bare huup'ew
erikke gaanaw danddayenna»
giyaawe tumu haasaya.

Mino Oosanchchaa

14 Neeni ne asaa hawaa hassayissa; unttunttu k'aalaan palumettenna mala,
S'oossaa sintsan zora. Hewe sisiyaa asaa bayizziyaawaappe attin, ayinne go"enna.
15 Neeni S'oossaa tumatetsaa k'aalaa suuretetsaan odiyaawaanne k'ay Aa oosoo
yeellatenna oosanchcha gidaade, S'oossay sabbiyaa asaadan, ne huup'iyaa S'oossaw
immanaw minna.
16 Shin ha sa'aw injjetiyaa maaddenna haasayaappe neena naaga. Ayaw gooppe,
hewe S'oossaappe asaa haassee.
17 K'ay unttunttu tamaarissiyaawe bollaa c'ittuwaadan ubbasaa gakkanaassa. He
tamaarissiyaawanttuppe laa"atuu Hemeneyoosanne Piliis'oosa.
18 Unttunttu tumuwaa ogiyaa aggiide, «Hayk'uwaappe denddiyaawe kase
aad'd'idiggeedda» yaagiide amareeda ammaniyaa asatuwaa ammanuwaa bayizziino.
19 Gidooppekka, S'oossay esseedda mino tuussay k'aas's'ana danddayenna. K'ay Aa
bollan, «Goday barewantta eree»; k'ay «Godaawaa gidiyaa ooninne iita oosuwaa
aggo» yaagiyaa K'aalatuu s'aafetteeddino.
20 Itti wolk'k'aama gollen work'k'aappenne biraappe med'etteedda miishshaa
s'alalaa gidennaan, mitsaappenne urk'k'aappe med'etteedda miishshatuukka de'iino.
Hewanttuppe baggatuu bonchcho oosuwaa unttunttun ootsanaw, k'ay baggatuu
tooshettiyaabaa unttunttun ootsanaw med'etteeddino.
21 Hewaa diraw, ooninne ha iitabaa ubbaappe barena geeshshooppe, I bare Godaa
go"iyaa oosuwaa ootsanaw barena immeedda diraw, bonchcho oosuwaa ootsiyaa
miishshaa gidanawaa. K'ay lo"o oosuwaa ubbaa ootsanaw giigetteeddawaa
gidanawaa.
22 Shin neeni iita wodallatetsaa amuwaappe bak'ata. Barentta maaddanaw
geeshsha wozanaappe Godaa s'eesisiyaawanttunna ittippe, s'illotetsaa, ammanuwaa,
siik'otetsaanne sarotetsaa minisaade kaala.
23 Shin eeyatuwaa palumiinne ayinne erennawanttu palumii walassaa
kaaletsiyaawaa eraade aappe bak'ata.
24 Godaa k'oomay ubbaw keekiyaawaa, loytsi tamaarissiyaawaanne
danddayanchcha gidanaw besseeppe attin, walak'ettanaw bessena.
25 K'ay I barena is's'iyaawantta ashikketetsan seeriyaawaa gidanaw bessee.
Unttunttu barenttu nagaraappe simmiide, tumatetsaa eranaadan S'oossay
ootsanentto, ooni eri.
26 K'ay unttunttu barenttu wozanaa k'ofaw simmiide, unttuntta bare
koyyeeddabaw azazettana mala oyk'k'eedda s'alahiyaa kaappuwaa dabaappe kessi
akkana.

3

Wurssetsa Gallassatuwaan Hananaw
De'iyaa Iita Yewatuwaa

1 Shin wurssetsa gallassi waayissiyaa wodii yaanawaa akeeka.

2:19 Pay. 16:5

2 Ayaw gooppe, Asay barena siik'iyaawantta, shaluwaa siik'iyaawantta,
c'eek'ettiyaawantta, ayyiyaawantta, boriyaawantta, barena yeleeddawanttoo
azazettenawantta, galatennawantta, geeshshatetsay baynnawantta,
3 siik'uu baynnawantta, sigettennawantta, zigirssanchchatuwaa, barena
naagennawantta, keekennawantta, lo"obaa dosennawantta,
4 ubbaa erikke giyaawantta, dirbbiyaawantta, otoruwaan sugettiyaawantta, k'ay
S'oossaappe aatsiide, ishaluwaa dosiyaawantta gidana.
5 Unttunttu S'oossaw goyinniyaawaa malatiino; shin Aa wolk'k'aa kaddeeddino.
Hewanttu mala asatuwaakko shiik'oppa.

6-7 Ayaw gooppe, unttunttuppe ittuu ittuu asaa golliyaa geliide, nagaray
dees'eeddawantta, dumma dumma amuwaan sugettiyaawantta, ubbaa wode
tamaariide, tumatetsaa era akkanaw mule danddayibeenna daaburanchcha
mac'c'awantta baletsiino.
8 Yaaneesinne Yambbareesi* Muse yewuwaa p'alk'k'owaadan, hewaadan k'ay
hawanttu, suure k'ofay baynnawantta ammanuwaan kunddeeddawanttu,
tumatetsaabaa p'alk'k'iino.
9 Shin Yaaneesa eeyatetsaynne Yambbareesa eeyatetsay k'ay k'onc'c'eeddawaadan,
unttunttu eeyatetsaykka asaa ubbaw k'onc'c'ana diraw, unttunttu kasewaappe
aad'd'iide dic'c'ikkino.

Wurssetsa Zoriyaa

10 Shin neeni ta timirttiyaa, ta hanotaanne ta k'ofaa, ta ammanuwaanne ta
danddayaa, ta siik'uwaanne ta genc'c'uwaa,
11 ta yedesaanne ta waayiyaa be'aadda. Ans's'ookiyaanne, Ik'ooniyoonenne
Liss's'iraa giyaa katamatuwaan taana gakkeeddabaanne taani danddayeedda
yedesaa eraasa. Goday taana he ubbaappe ashsheeda.
12 Tumatetsaan Kiristtoosi Yesuusan S'oossaa malatiide de'anaw dosiyaa ubbay
yederssettana.
13 Shin iita asatuunne baletsiyaawanttu haratuwaa baletsiiddenne barenttu
huup'ew baliidde, kaseppe iiti iiti biino.

14 Shin neeni he tumatetsaa ooppe tamaareeddenttonne eraade, neeni
tamaareeddawaaninne ereeddawaan minnaade de'a.
15 Neeni guutsa na'atetsaappe doommaade Kiristtoosi Yesuusa ammanaade,
atotetsay beettiyaa aad'd'eedda eraa immanaw danddayiyaa Geeshsha
Mas'aafatuwaa eraadda.
16-17 S'oossaa Mas'aafaa ubbaan S'oossaa Ayyaanay de'ee. K'ay he mas'aafatuu
S'oossaw ootsiyaa Asay kumentsanne lo"o oosuwaa ubbaw giigeeddawaa gidana
mala, tumatetsaa tamaarissanaw, balaa seeranaw, bayizzuwaa suurissanawunne
s'illotetsaa de'oo zoriyaa immanaw maaddiino.

4

1 Taani neena S'oossaa sintsaaninne, de'uwaan de'iyaa asaanne hayk'k'eedda asaa
pirddanaw de'iyaa Kiristtoosi Yesuusa sintsan, k'ay Aa yuussaaninne Aa kawutetsaan
neena zoray.
2 K'aalaa oda. Wodii injjetina injjetana d'ayina, minnaade oda. Daro danddayan
asaa tamaarissaadde suurissa, seeranne zora.

---

* **3:8** *Yaaneesinne Yambbareesi:* Ha suntsatuu Ec'a C'aak'uwaa Mas'aafan baawa. Shin c'ora Asay giyaa k'ofay, «Hawanttu Muse Israa'eeliyaa asaa Gibs'eppe kessiide kaaletsanaw k'oppeedda wode, aanana ek'etteedda muruniyaawantta» yaagiyaawaana. Kes. 7:11, 12 s'eellite. **3:8** Kes. 7:11

3 Ayaw gooppe, Asay tumu timirttiyaa sisennaan is's'iyaa wodii yaanawaa. Shin
Asay barenttu amuwaa kaalliide, sisanaw nashechchiyaawaa odiyaa
tamaarissiyaawantta gujji gujji shiishshana.
4 Unttunttu tumu yewuwaa sisiyaawaa aggiide, tossaa sisanaw barenttu haytsaa
wora zaarana.
5 Shin neeni ubbabaan ne huup'iyaa naaganaw bessee. Waayiyaa danddaya.
Wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaawe ootsiyaa oosuwaa ootsa. S'oossaa
k'oomaadan, ne ootsiyaa oosuwaa ubbaa pola.
6 Taana gidooppe, ta suutsay gukkiide yarshshettiyaa wodiinne k'ay ha de'uwaa
aggaade biyaa wodii gakkeedda.
7 Taani lo"o baas'iyaa baas'etaaddi; wotsaa wos's'aadde wurssaad; ammanuwaakka
naagaad.
8 Sintsappe taw s'illotetsaa kalachchay giigi utteedda. Hewaa s'illo pirddaa
pirddiyaa Goday he gallassi taw immana. K'ay Kiristtoosi k'onc'c'anawaa dosiyaa
ubba saappe attin, ta s'alalaassa gidenna.

Aa Buzo Allaallatuwabaa

9 Taakko ellekka yaanaw minna.
10 Ayaw gooppe, Deemaasi ha alamiyaa dosiide, taana aggiide, Teselonk'k'e giyaa
katamaa beedda. K'erk'k'iisi Galaatiyaa giyaa gadiyaa biina, k'ay Tiito Dilmaas'iyaa
giyaa gadiyaa beedda.
11 Luk'aasa s'alalay taananna de'ee. Mark'k'oossi taana kiitaan loytsi maaddanaw
danddayiyaa diraw, Aa demmaade neenanna akkaade ya.
12 Shin taani Tikik'oosa Efesoona giyaa katamaa kiittaad.
13 Neeni yaadde, S'iro'aadaa giyaa katamaan Karppoosawan taani yeggaade
yeedda ta gaabiyaanne k'ay mas'aafatuwaa taw akkaade ya. Shin dummayaade
galbbaan s'aafetteedda mas'aafatuwaa ayaa giddoppenne, akkenaan yooppa.
14 Birataa k'os's'iyaa Iskkinddiri taana daro k'oheedda; Goday aw Aa oosuwaadan
zaarana.
15 I nuuni odiyaawaa loytsi p'alk'k'iyaa diraw, neeni aappe neena naaga.
16 Koyro taana mootiyaa wode, ubbaykka aggeeddawaappe attin, taana ooninne
maaddibeenna. S'oossay hewaa unttunttoo paydoppo.
17 Shin taani kumentsaa kiitaa Ayihuda gidenna Asay ubbay sisanaw odana mala,
Goday ta matan ek'k'iide, taw wolk'k'aa immeedda. K'ay gaammuwaa doonaappekka
taana ashsheeda.
18 Goday taana iitabaa ubbaappe ashshiide, bare saluwaa kawutetsaa sarotetsaan
afana; aw med'i med'inaw bonchchuu gido. Amen"i.

Wurssetsa Sarotaa

19 P'irisk'k'illiw, Ak'iilassinne Henesifooru soy asaw ta sarotaa oda.
20 Erass's'oosi K'oronttoosa giyaa katamaan atteedda. Shin S'irofiimoosi
saketteedda diraw, Miliis'e giyaa katamaan Aa wotsaad.
21 Balgguu wod'd'anaappe kase yaanaw minna.
Ewubuluusi, P'udeesi, Liinoosinne K'ilawude k'ay hara ishatuu ubbaykka neena
saro saro giino.
22 Goday ne ayyaanaanna gido. Aad'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna gido.
Amen"i.

P'awuloosi
Tiitoo
S'aafeedda Kiitaa
Geluwaa

Tiito Ayihuda gidenna asaa gidiide, guyyeppe Kiristtinnaa ammanuwaan laamettiide P'awuloosi Mishiraachchuwaa K'aalaa kiitaa ootsiyaa wode, matan de'iide, he oosuwaa maaddeedda asaa. P'awuloosi ha kiitaa s'aafeeddawe, laytsaan aappe guus's'iyaa ha barenanna ootsiyaa Tiitoo gidishin, he wode Tiito ammaniyaawantta s'eellanawunne naaganaw, K'aris's'eese giyaa haatsaan dooddetteedda sa'aan atteedda. Aa kiitaa k'ofay heezzu huup'e yewatuwaa bollaanna.

Koyruu woosa golliyaa kaaletsiyaawanttu K'aris's'eese asatuwaa iitaa oosuwaa s'eelliyaawaan ay mala eeshshay de'iyaawantta gidanaw koshshintto Tiita akeekissanaassa. Laa'entsuu ammaniyaawanttu giddon de'iyaa dumma dumma c'itaa, c'ima attumawanttanne mac'c'awantta, yalaga attuma asatuwaanne Godaw ootsiyaa dumma dumma asaa wooti tamaarissanaw bessintto Tiita zoreedda. Wurssetsay k'ay ammaniyaa asaa eeshshaabaa, sarotetsaaninne siik'uwaan de'ana de'uwaabaa, ammaniyaa asaa giddoppe walassaa, palumiyaanne shaakotetsaa d'ayissanabaa Tiito zoriyaa immeedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1:1-4*
Ammaniyaa asatuwaa kaaletsiyaawantta *1:5-16*
Ammaniyaa asatuwaa dumma dumma oosuwaa c'itaa *2:1-15*
Mak'k'uwaanne naagettana mala imetteedda maaraa *3:1-11*
Wurssetsaa k'utiyaa *3:12-15*

1 Yesuusi Kiristtoosi kiitteedda taani P'awuloosi, S'oossaa ayili, ha dabddaabbiyaa s'aafay. S'oossay dooreedda asaw ammanuu de'anaadaaninne S'oossaa tumatetsaa eraakko unttuntta kaaletsanaadan taani doorettaade kiitettaad.
2 Worddotenna S'oossay nuw ha med'inaa de'uwaa daro wodiyaappe kase immana geedda.
3 S'oossay nuuna ashshiyaawe likke wodiyaan bare k'aalaan hawaa k'onc'c'isseedda; I hadariide taana azazeeddawaadan, taani Aa k'aalaa oday.
4 Ammanuwaa ittippetetsaan ta tumu na'aa new Tiitoo, S'oossaa Aawuwaappenne nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosappe, aad'd'o keekatetsay, maarotetsaynne sarotetsay gido.

Tiito K'ars's'eesan Ootsiyaa Oosuwaa

5 Taani neena K'ars's'eesan aggaade yeeddawe, neeni attowaa giigissanaassanne, taani azazeeddawaadan, katamaa ubbaan woosa golliyaa c'imatuwaa dooranaassa.
6 C'imay borettennawaanne itti machchatti s'alalay de'iyaawaanne ammaniyaa naanay de'iyaawaa gidanaw bessee; Aa naanay shaluwaa bayizziyaabaaninne woy azazettenaan is's'iyaaban Asay amaassalenawantta gidanaw bessee.
7 Ayaw gooppe, he c'imay S'oossaa oosuwaa azaziyaa kaappuwaa gidiidde, pokkissennawaa, otorettennawaanne elle hank'k'ettennawaa gidanaw bessee; k'ay matsottennawaa, sugennawaanne yorattennawaa gidanaw bessee.
8 Shin imatsaa mokkiyaawaanne lo"obaa dosiyaawaa gidanaw bessee; k'ay akeekanchchaa, s'illuwaa, geeshshaanne barena naagiyaawaa gidanaw bessee.

1:6 1 S'im. 3:2-7

9 Ammanettiyaa de'uu beettiyaa timirttiyaanna giigiyaa k'aalaa I loytsi oyk'k'o.
Yaatooppe haratuwaa tumu ammanuwaa tamaarissiyaawaan mentsetsanawunne
k'ay hewaa is's'iyaawanttakka zoranaw danddayanawaa.
10 Ayaw gooppe, azazettenawanttu, maaddennawaa haasayiyaawanttu, haratuwaa
c'immiyaawanttunne k'as's'aretteedda Ayihuda ammaniyaawanttu bagga gideedda
daro asatuu de'iino.
11 Unttunttu tamaarissanaw bessena pokkiyaa ogiyaan miishshaa demmanaw
tamaarissiyaawaan golliyaa ubbaa bayzziyaa diraw, unttunttu haasayaa te"ana
bessee.
12 Unttunttu giddoppe ittuu, timbbitiyaa odiyaawe unttunttoo, «K'aris's'eese Asay
ubbaa wode, worddatuwaa, iita du'atuwaanne yoranchchaa; k'ay azalla asaa»
yaageedda.
13-14 I markkattowe tuma; hewaa diraw, neeni unttunttoo mino ammanuu
de'anaadaaninne k'ay Ayihudatuwaa tossaanne tumuwaa is's'eedda asatuwaa
azazuwaa unttunttu sisennaadan, unttuntta minisaade seeranaw bessee.
15 Barenttu huup'ew geeshsha gideeddawanttoo ubbabaykka geeshsha; shin
tunatoonne ammanennawanttoo unttunttu wozanaa k'ofaynne unttuntta suure
wozanay tuneedda diraw, unttunttoo ayaynne geeshsha gidenna.
16 Unttunttu barenttu S'oossaa eriyaawaa k'onc'c'iyaan odiino; shin unttunttu
sheneyiyaawantta, azazettenawanttanne oosuwaa ubbawukka giigennawantta
gidiyaa diraw, barenttu kiitaan Aa erokko giino.

2

Geeshsha Timirttiyaabaa

1 Shin neeni de'uwaa demmanaw giigiyaa timirttiyaa tamaarissanaw bessee.
2 C'ima attuma Asay ammanuwaan, siik'uwaaninne danddayan mino gidanaadan,
k'ay matsottennawaa, bonchchettiyaawaanne barenakka naagiyaawaa gidanaadan
zora.
3 Hewaadankka c'ima mac'c'a Asay geeshsha de'uwaa de'iyaawantta,
zigirennawantta, woyniyaa eessaw moodettennawanttanne lo"obaa
tamaarissiyaawantta gidanaw bessee.
4-5 Unttunttu S'oossaa k'aalay borettenna mala, barenttu asinatuwaanne barenttu
naanaa siik'iyaawantta, barenttakka naagiyaawantta, geeshshatuwaa, barenttu
gollen ootsiyaawantta, keekatuwaanne barenttu asinatookka azazettiyaawantta
gidana mala, yalaga mac'c'awantta tamaarissa.
6 Hewaadankka yalaga attuma asatuu barentta naagana mala zora.
7 Neeni ne huup'ewukka lo"o oosuwaa ubbaan unttunttoo leemiso gida; neeni
tamaarissiyaawankka ammanettiyaawaanne bonchchettiyaawaa gida.
8 Ne morkketuu nuuna zigiriyaabay unttunttoo d'ayiyaa wode unttunttu yeellatana
mala, neeni borettenna lo"o haasayaa haasaya.
9 Ayiletuu barenttu godatoo azazettana malanne, unttunttunna palumettennan
ubbabaan unttuntta nashechchana mala zora.
10 Unttunttu barenttu godatuwaappe wuu"enna mala, k'ay nuuna ashshiyaa
S'oossawaa tamaarissiyaawaa ubbabaan galatissanaw, barenttu ootsiyaa kiitaan
ubbaa wode lo"anne ammanettiyaawantta gidiyaawaa bessana mala, unttuntta zora.
11 Ayaw gooppe, S'oossay asaa ubbaa ashshiyaa bare aad'd'o keekatetsaa
k'onc'c'isseedda.
12 He aad'd'o keekatetsay nagaraa oosuwaanne ha alamiyaa amuwaa nuuni
agganaadaaninne nu huup'iyaa naagiide, S'oossaa malatiide, s'illotetsan de'anaadan,
nuuna tamaarissee.

13 Nuuni nu wolk'k'aama S'oossay, nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosi beettana
geedda anjjetteedda bonchcho gallassaa naageetto.
14 Iita oosuwaa ubbaappe I nuuna wozanawunne lo"obaa ootsanaw amottiyaa
bare geeshsha asaa kessanaw, nu diraw, bare huup'iyaa immeedda.
15 Neeni hawaa tamaarissa, ne kumentsaa maattaani zoranne seera; ooninne
neena kad'oppo.

3

S'oossaa Asay Ootsiyaa Oosuwaa

1-2 Unttunttu mooddiyaawanttoonne maatay de'iyaawanttoo moodettanaw,
azazettanawunne lo"o oosuwaa ubbaa ootsanaw giigettanaadan unttuntta
hassayissa; k'ay unttunttu O bollaninne iita k'aalaa haasayenna mala, oonannanne
walak'ettenna mala, asaa ubbaa ashikketetsaanne sigatetsaa bessiyaawantta
gidanaadan zora.
3 Ayaw gooppe, nuuni kase nu huup'ewukka eeyatuwaa, azazettenawantta,
baliyaawanttanne amoonne dumma dumma nashechchaw ayiliyaadan
moodettiyaawantta; k'ay iitatetsaaninne k'anaatiyaan de'iyaawantta; asaan
is'ettiyaawanttanne ittuu ittuwaakka is's'iyaawantta.
4 Shin nuuna ashshiyaa S'oossaa keekatetsaynne asaa I siik'iyaa siik'uu
k'onc'c'eedda wode,
5 I bare maarotetsaadankka, ooratsa yelettussaan haneedda geeyyussaaninne
Geeshsha Ayyaanan ooras's'eeddawan nuuna ashsheeddawaappe attin, nuuni s'illo
oosuwaa ootseeddawaanna gidenna.
6-7 S'oossay bare aad'd'o keekatetsan nuuni s'illanaadaaninne, I immana geedda
med'inaa de'uwaa laattanaadan, nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosa baggana
Geeshsha Ayaanaa nu bolla darissiide tigeedda.
8 Ha haasayay ammanetteedawaa; S'oossaa asatuu lo"o oosuwaa ootsanaw
giiganaadan, ha yewuwaa unttunttoo neeni minisaade odanaw koyyay; hawanttu
asaw lo"anne go"iyaawantta.
9 Shin eeyatetsaa palumaappe, zariyaa paydiyaawaappe, walassaappenne
higgiyaaban walak'ettiyaawaappe naagetta. Ayaw gooppe, hewanttu
go"ennawanttanne maaddennawantta.
10-11 Shaakotetsaa med'd'iyaa uray geella asaa gidiyaawaanne bare huup'iyaan
pirddiide nagaraa ootsiyaawaa eraade, itti gede woy laa"u gede Aa seereeddawaappe
guyyiyaan, hewaa malatiyaa asaappe shaaketta.

Wurssetsa Zoriyaa

12 Taani Ars's'emaasa woy Tikik'oosa neekko kiittiyaa wode, neeni taakko
Nik'oop'iliyoona yaanaw minna. Ayaw gooppe, taani balgguwaa* yaan shaac'c'anaw
k'ofaa k'achchaad.
13 Higgiyaa eriyaa Zeenaasinne Ap'iloosi ogiyaa biyaa wode, unttunttoo ayaynne
pac'c'enna mala, unttuntta loytsa maadda.
14 Nu asaykka maaddenna asaa gidiide attena mala, barentta loytsi koshshiyaawaa
demmanaw, lo"o oosuwaa minniide ootsiyaawaa tamaarino.
15 Taananna de'iyaa ubbatuu neena saro saro geeddino. Nuuna ammanuwaan
siik'iyaawantta saro saro ga. S'oossaa aad'd'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna
ittippe gido. Amen"i.

2:14 Maz. 130:8; Kes. 19:5; Zar. 4:20; 7:6; 14:2; 1 P'es'. 2:9 * **3:12** ***Balgguwaa:*** Giriike k'aalankka iray bukkiyaa wodiyaa gidiyaawaa odee. Inggilizeetsuwaan Winter giyaawaa.

P'awuloosi Pilimoonaw S'aafeedda Kiitaa

Geluwaa

Pilimooni eretteedda ammaniyaa asaa; I K'olaasiyaasa woosa golliyaa asaa gidennaan waayyii aggana. Pilimoonaw Anaasimoosa giyaa ayilii de'ee. He ayilii bare godaappe betiide beedda wode, k'asho gollen de'iyaa P'awuloosanna gaketteedda. Anaasimoosi P'awuloosa baggana Yesuusa ammaneedda. P'awuloosi Pilimoonaw s'aafeedda kiitay Pilimooni guyye simmi biidde de'iyaa bare k'oomaanna sigettanaadan, hewaa hassayissiyaawaa. Hewaa bollaakka ha"i Anaasimoosi ammaniyaa asaa gideedda diraw, hawaappe sintsaw ammaniyaa ishaadan Aa mokki akkanaappe attin, k'oomaadan Aa s'eellenaadan aw odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1-3*
Pilimoonaw P'awuloosa galataa *4-7*
P'awuloosi Anasimoosa diraw shiishsheedda mino ooshaa *8-22*
Wurssetsaa k'utiyaa *23-25*

1 Taani P'awuloosi, Yesuusi Kiristtoosa diraw k'ashuwaan de'iyaawenne nu ishaa
S'imootoosi, nuunanna ootsiyaa nuuni siik'iyaa Pilimoonaw,
2 ne gollen shiik'iyaa ammaniyaawanttoo, nu michchati Afibissinne nuunanna
ittippe de'iyaa Kiristtoosa wotaadaraa Arkkipoosaw ha dabddaabbiyaa s'aafeetto.
3 S'oossaa nu Aawuwaappenne nu Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aad'd'o
keekatetsaynne sarotetsay hinttenttoo gido.

Pilimoona Siik'uwaanne Ammanuwaa

4-5 Neeni S'oossaa asatuwaa siik'iyaawaanne Godaa Yesuusa ammaniyaawaa taani
sisiyaa diraw, S'oossaa woossaade neena hassayiyaa wode ubbaan, ta S'oossaa
galatay.
6 Neeni ne ammanuwaa haratuwaanna shaakkiyaawe nuw Kiristtoosi Yesuusa
baggana yiyaa lo"obaa ubbaa erissana mala, taani S'oossaa woossay.
7 Ayaw gooppe, S'oossaa asatuwaa wozanay ne kiitaan minneedda diraw, ta ishaw,
taani ne siik'uwaan daro nashechchaanne mentsetsuwaa demmaad.

Anaasimoosi Pilimoonakko Simmeedda Simuwaa

8 Hewaa diraw, neeni ootsanaw bessiyaawaa ootsana mala, taani neena azazanaw
Kiristtoosa baggana s'alooppekka,
9 Taani P'awuloosi c'imeeddawe, Kiristtoosi Yesuusaw ha"ikka k'ashuwaan
de'iyaawe, siik'uwaa diraw, neena woossay.
10 Taani k'ashuwaan de'aadde aw aawuwaa gideedda ta na'aa Anaasimoosa*
diraw, neena woossay.
11 I kase neena go"enna; shin ha"i neenakka taanakka tumu go"ee.
12-13 Taani wozanaappe dosiyaa Anaasimoosa neekko yeddowe ta wozanaa
yeddowaa. Taani wonggalaa diraw k'ashetta utta de'ishshin, neena kochchiide, taana
maaddana mala, ta matan Aa ashshanaw koyyay.
14 Shin neeni ne sheniyaadan ootsanaawaa koyyayippe attin, neenanna
zorettennan wolk'k'an ayinne ootsanaw koyyikke.

1:2 K'ol. 4:17 * **1:10** *Anaasimoosa:* Giyaa suntsaa biletsay, Giriikiyaa k'aalaan go'iyaawaa woy maaddiyaawaa guussaa. **1:10** K'ol. 4:9

15 Anaasimoosi guutsa wodiyaa neeppe shaaketteeddawe, ooni eri simmiide, ubbaa
wodekka neenanna de'anaassenttonne.
16 Simmi hawaappe sintsaw Anaasimoosi ayiliyaa gidenna; shin ayiliyaappe I loytsi
aad'd'ee; I taw ay keena siik'o ishee! K'ay I new asaa baggaanakka Godaa
baggaanakka ay keena aad'd'eedda ishaa gidanddeeshsha!
17 Simmi neeni taana ne laggetsaa giyaawaa gidooppe, taana mokkiyaawaadan, Aa
mokka.
18 I new bayizzeeddabay woy Aa bolla new ac'uu de'ooppe, taappe c'igaa akka.
19 He ac'uwaa taani c'iggana gaade, taani P'awuloosi ta kushiyan s'aafay. Neeni taw
ne shemppuwaa ac'ota utteeddawaa taani neena hassayissanaw koshshenna.
20 Ee, ta ishaw, Godaa baggana neeppe maaduwaa demmanaw koyyay. Kiristtoosa
baggana taana mentsetsa.
21 Taani geeddawaappe daruwaa neeni ootsanaawaa eraade, k'ay ne taw
azazettanawaakka ammanaade, hawaa new s'aafay.
22 K'ay hinttenttu ellekka taw imatsay shemppiyaa golliyaa giigissite. Ayaw gooppe,
S'oossay hinttenttu woosan taana hinttenttoo guyye zaariide immana gaade k'oppay.

Wurssetsaa Sarotaa

23 Kiristtoosi Yesuusa diraw, taananna k'ashuwaan de'iyaa Eppaafiri neena saro
saro gee.
24 K'ay taananna ittippe ootsiyaa Mark'k'oossi, Ariss's'irokoosi, Deemaasinne
Luk'aasi neena saro saro giino.
25 Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttu ayyaanaanna gido.

Ibraawe Asaw
S'aafetteedda Kiitaa
Geluwaa

Hawe P'awuloosinne P'es'iroosi s'aafeeddawaadan kiitaa gidennaan timirtte gidiide s'aafetteeddawe, wolk'k'aama tuggay gakkina, ammanuwaa agganaw mateedda ammaniyaa asatuwaassa (10:32-39). Ha mas'aafaa s'aafeeddawe oonentto erettenna. Ha S'aafiyaa huup'e k'ofay koyrottiide unttunttun de'iyaa siik'uwaakko simmanaadan Yesuusa d'ok'k'atetsaa bessiidde unttuntta zoree. He s'aafii Ibraawe ammaniyaawanttoo minisi odiyaawe Yesuusi Kiristtoosi tumanne S'oossaa polo k'onc'c'etsaa gidiyaawaana. Ha ammaniyaawanttu barenttu ammanuwaan minnana mala, unttuntta mentsetsee. I hewaa ootsiidde heezzu tumatuwaa k'onc'c'issiide bessee:

1. I akkeedda metuwaa baggana bare Aawoo tumu azazetteedda Yesuusi S'oossaw med'inaa Na'aa. I S'oossaa Na'aa gideedda diraw, Ec'a K'aalaa C'aak'uwaa wodiyaan timbbitiyaa odiyaawanttuppe, kiitanchchatuwaappenne, haray attin, Museppekka loytsi aad'd'iyaawaa.
2. Yesuusi Ec'a K'aalaa C'aak'uwaa k'eesatuwaappe loytsi aad'd'iyaa, med'inaa k'eesa gidiyaawaa S'oossay bare huup'ew odeedda.
3. Yesuusa baggana ammaniyaawe nagaraappe, yashshatetsaappenne hayk'uwaappe attee. Yesuusi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiyaa diraw, kase Ibraawatuwaa ammanuwaa wogatuwaaninne mehetuwaa yarshshuwaan kuwaadan beettiyaa atotetsaa ha"i tuma gidanaadan ootseedda.

S'aafii Israa'eeliyaa asaa taarikiyaan daro eretteedda asaa ammanuwaa leemisuwaadan go"ettiide (Shemppuwaa 11), ha mas'aafaa nabbabiyaa asatuu barenttu ammanuwaan minnanaadan k'ofissee. Hewaadankka (Shemppuwaa 12) nabbabiyaawanttu barenttu ayfiyaa Yesuusa bollan tishshi ootsi wotsiide, barenttu ammanuwaan minnanaadaaninne ay mala metuunne waayyii gakkooppekka, unttunttu genc'c'anaadan zoree. Wurssetsaan k'ay zoriyaanne akeekissuwaa k'aalaa immiyaawan wurssee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa: S'oossay Yesuusan k'onc'c'eeddawaa *1:1-3*
Kiristtoosi kiitanchchatuwaappe bolla gidiyaawaa *1:4—2:18*
Kiristtoosi Museppenne Iyyaasuppe bolla gidiyaawaa *3:1—4:13*
Kiristtoosa k'eesatetsaa d'ok'k'atetsaa *4:14—7:28*
Kiristtoosa k'aalaa c'aak'uwaa d'ok'k'atetsaa *8:1—9:23*
Kiristtoosi yarshshetteeddawe oowaappenne dariyaawaa *9:23—10:39*
Ammanuwaa darotetsaa *11:1—12:29*
S'oossaa nashechchussaa *13:1-19*

S'oossay Bare Na'aa Baggana Haasayeedda

1 S'oossay beni wode, nu aawotuu nabatuwaa baggana dumma dumma
ogiyaaninne daro wodiyaan haasayeedda.
2 Shin ha wurssetsa wodiyaan, ubbabaa Aa laatissiide, yeletaa Aa baggana
med'd'eedda bare Na'aa baggana nuw haasayeedda.
3 Na'ay S'oossaa bonchcho poo'uwaa p'oolee; k'ay kumentsaa S'oossaa eeshshaa
akkiide, bare wolk'k'aama k'aalaan ha sa'aa naagee; yaatiide asaa nagaraappe
geeshshiide, Ubbaappe Bolla S'oossaappe ushechcha baggana* saluwaan utteedda.

---

* **1:3** ***Ushechcha baggana:*** Bonchchuwaanne wolk'k'aassa gidiyaawaa bessee.

S'oossaa Na'ay Kiitanchchatuwaappe Bolla

4 S'oossay aw immeedda suntsatetsay kiitanchchatuwaappe d'ok'k'a
gidiyaawaadankka, unttunttuppe Aa loytsi d'ok'k'u ootseedda.
5 Ayaw gooppe, S'oossay bare kiitanchchatuwaappe oona,
«Neeni ta Na'aa;
taani hachche new aawuwaa gidaaddi»
geeddee? Woy k'ay oona,
«Taani aw aawuwaa gidana;
ikka taw na'aa gidana»
geeddee?
6 K'ay S'oossay bare bayira Na'aa ha sa'aa yeddana haniidde,
«Ta kiitanchchatuwaa ubbatuukka aw goyinnino»
yaageedda.
7 S'essay kiitanchchatuwaabaa haasayiidde,
«Taani ta kiitanchchatuwaa c'arkkuwaa kessay;
k'ay ta oosanchchatuwaakka tamaa lac'uwaa kessay»
yaagee.
8 Shin bare Na'aawaa haasayiidde,
«S'oossaw, ne kawutetsaa oydii,
med'i med'inaw de'ee.
Ne kawutetsaa s'illotetsaan ahaassa.
9 Neeni s'illotetsaa siik'aade;
naak'uwaa is's'aadda.
S'oossay, ne S'oossay neena,
ne laggetuwaappe aatsiide,
nashechchaan ililissiyaa zayitiyaa okkeeddawe hawaassa»
yaagee.
10 S'oossay hawaadan yaagee;
«Godaw, koyro neeni sa'aa med'd'aadda;
saluwaakka ne kushiyan med'd'aadda.
11 Hewanttu ubbay d'ayana;
shin neeni de'ana.
Unttunttu ubbaykka afilaadan wurana.
12 Neeni unttuntta gaabiyaadan dakkoyana;
k'ay unttunttu afilaadan laamettanawantta.
Shin neeni neenakka;
ne laytsay ubbaakka wurenna»
yaagee.
13 Shin S'oossay bare kiitanchchatuwaappe ittuwaanne,
«Taani ne morkkatuwaa neeni
gediyaan yed'd'iyaawaa ootsana gakkanaw,
hawaan taappe ushechcha baggan utta»
gibeenna.
14 Kiitanchchatuu ubbay S'oossaw ootsanawunne atotetsaa demmana asatuwaa
maaddanaw S'oossay kiitteedda ayyaanatuwaa gidikkinooyee?

2

Wolk'k'aama Anjjuwaa

1 Hewaa diraw, nuuni siseedda tumu yewuwaappe sugetti wora beenna mala, he
yewuwaa loytsi oyk'k'anaw bessee.

1:5 Maz. 2:7; 2 Sam. 7:14; 1 Od. 17:13 **1:6** Zar. 32:43 **1:7** Maz. 104:4 **1:8** Maz. 45:6-7 **1:10** Maz. 102:25-27
1:13 Maz. 110:1

2 Ayaw gooppe, kiitanchchatuu odeedda k'aalay tuma gidiyaa diraw, naak'k'iyaa
woy azazettena Asay ubbay muretteeddawaa gidooppe,
3 Yaatina, nuuni ha wolk'k'aama atotetsaa sheneko gooppe, waaniide attanee?
Goday koyro bare huup'ew ha atotetsaa odeedda; k'ay I odeeddawaa siseeddawanttu
nuw geeshshiide odeeddino.
4 He siseeddawanttu markkatteeddawe bolla S'oossaykka mallaa, ooratsabaanne
dumma dumma malaataa kiitettiyaawaan gujji markkatteedda; k'ay Geeshsha
Ayaanaa imuwaakka bare koyyeeddawaadan, gishi gatseedda.

Atotetsaw Kaaletsiyaawaa

5 Ayaw gooppe, S'oossay nuuni haasayiyaa sintsaappe yaana alamiyaa,
kiitanchchatuwaa moodissibeenna.
6 Shin S'oossaa Mas'aafay ittisaan hawaadan yaagee;
«S'oossaw, neeni asaawaa k'oppanaw Asay ayee?
Woy neeni aw hirgganaw I ayee?
7 Neeni kiitanchchatuwaappe,
amareeda wodiyaa Aa guutsaadda.
Aa huup'iyankka bonchchuwaanne,
sabaa kalachchaa wotsaadda.
8 K'ay ubbabaa Aa gediyaappe garssanna wotsaade
moodissaadda»
yaagee. Ayaw gooppe, S'oossay ubbabaakka Aa moodisseeddawaadan aan
moodettibeennawe ayaynne baawa; shin ha"i ubbabay aw moodettiyaawe nuw
beettena.
9 Shin nuuni Yesuusa be'eetto; Yesuusi S'oossaa aad'd'o keekatetsaa baggana asaa
ubbaw hayk'k'ana mala, amareeda wodiyaa kiitanchchatuwaappe garssa gideedda.
K'ay hayk'uwaa waayiyaa I waayetteedda diraw, poo'iyaa bonchchuwaanne sabaa
kalachchaa wotseeddawaa ha"i nuuni be'eetto.
10 S'oossay ubbabaa med'd'eeddawe, ubbabaakka naagiyawe, Yesuusi daro naanaa
ahiide, barenanna bonchchissana mala, waayiyaa baggana Yesuusa balay
baynnawaa ootseeddawaa bessee; ayaw gooppe, he naanaa atotetsaw kaaletsiyaawe
Yesuusa.
11 Ayaw gooppe, asaa geeshshiyaa Yesuusawukka k'ay he geeyyeedda asaa
ubbawukka Aawuu ittuwaa. Yesuusi unttuntta, «Ta ishatuwaa» giide yeellatennaan
s'eesiyaawe hawaassa.
12 Yesuusi,
«Taani ne suntsaa ta ishatoo awaayana.
Maabaraa shiik'uwaankka neena galatana»
yaagee.
13 K'ay I, «Taani ta ammanuwaa S'oossaan wotsana» k'aykka, «S'oossay taw
immeedda naanatuwaanna taani hawaan de'ay» yaagee.
14 Naanaa giide I s'eesiyaawanttu, ashuwaappenne suutsaappe med'etteedda
asatuwaa gidiyaa diraw, Yesuusi bare huup'ew unttuntta malatiide, unttunttu
med'etaa akkeedda; k'ay I hewaa ootseeddawe, s'alahiyaa kaappuwaa hayk'uwaa
bolla maatay de'iyaawaa bare hayk'uwaan d'ayissanaassa.
15 K'ay barenttu de'uwaa ubbaan hayk'oo yayyiide, hayk'oo ayiletiide
de'iyaawantta ubbatuwaa ayiletetsaappe kesseedda.
16 Ayaw gooppe, Abraahaama zariyaa I maaddiyaawaappe attin, kiitanchchatuwaa
maaddennawe eretteedda.

2:6 Maz. 8:4-6 **2:12** Maz. 22:22 **2:13** Isa. 8:17, 18 **2:16** Isa. 41:8-9

17 Hewaa diraw, asaa nagaray atto geetettana mala, S'oossaa kiitaan ammanetteeda
maariyaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidana mala, ubbabaan I bare
ishatuwaa malatanaw bessee.
18 Ayaw gooppe, I bare huup'ew paac'etteedda dirawunne waayetteedda diraw,
paac'ettiyaawantta maaddanaw danddayee.

3

Yesuusi Museppe Bolla

1 Hewaa diraw, S'oossay s'eeseedda geeshsha ishatoo, nu markkatetsaa S'oossay
kiitteeddawaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa, Yesuusi Kiristtoosa k'oppite.
2 Muse bare kiitaan S'oossaa golliyaa ubbaan ammanetteedawaa gideeddawaadan,
Yesuusikka barena dooriide, ha oosoo yeddeedda S'oossaw ammanetteedawaa.
3 Ayaw gooppe, kees'ettiyaa golliyaappe kees's'iyaa bitanii bonchchettiyaawaadan,
Musewaappe aad'd'iyaa bonchchuwaa I akkanaw bessiyaawe eretteeddawaa.
4 Ayaw gooppe, golliyaa ubbaa kees's'eeddawe itti asaa; shin ubbabaa
kees's'eeddawe S'oossaa.
5 Muse S'oossaa golliyaa ubbaan ammanetteeda oosanchchaa gidiide, S'oossay
sintsaappe gaanawaa markkatteedda.
6 Shin Kiristtoosi S'oossaa gollen na'aadan ammanetteedawaa; nuuni akkana giide
nashechchaan naagiyaawaa s'alatetsaaninne ammanuwaan naagooppe, S'oossaw
golliyaa gideetto.

S'oossaa Asay Shemppuwaa Demmana

7 Hewaa diraw, Geeshsha Ayyaanay hawaadan yaagee;
«S'oossaa k'aalaa hinttenttu hachche sisiyaabaa gidooppe,
8-9 hinttenttu aawotuu taw is's'i makkaliide,
oytamu laytsaa ta oosuwaa be'eedda bazzuwaa paac'iyaa gallassaadan,
hinttenttukka zoriyaa akkenaan is's'oppite.
10 Hewaa diraw, taani,
he asaa hank'k'ettaade,
‹Unttunttu ubbaa wode barenttu wozanaan baliino.
Ta ogiyaakka eribeykkino› yaagaad.
11 Hewaadankka k'ay,
taani hank'k'etta c'aak'k'aade,
‹Taani shemppiyaa sa'aa unttunttu,
ubbakka gelikkino› yaagaad»
yaagee.
12 Taanaadan ammaniyaawanttoo, de'uwaa S'oossaappe hinttentta shaakkiyaa iita
ammanenna wozanay hinttenan oonaninne de'enna mala naagettite.
13 Shin S'oossay hinttentta ubbaa gallassi hachche giide s'eesishin, hintteppe
oonanne nagaray baletsina, zoriyaa akkenaan is's'enna mala, ittuu ittuwaa zorite.
14 Ayaw gooppe, nuuni koyro nuw de'iyaa ammanuwaa wurssetsay gakkanaw
loytsi naagooppe, Kiristtoosanna ittippe shaakkana.
15 S'oossaa Mas'aafay,
«S'oossaa k'aalaa hinttenttu,
hachche sisiyaawaa gidooppe,
he wode unttunttu is's'i makkaleeddawaadan,
zoriyaa akkenaan is's'oppite»
yaageedda.

3:2 Pay. 12:7 **3:7** Maz. 95:7-11 **3:15** Maz. 95:7-8

16 S'oossay giyaawaa sisiide, aw makkaleedda asatuu oonee? Muse Gibs'eppe
kaaletsina keseedda ubbatuwaa gidikkinooyee?
17 S'oossay oytamu laytsaa oonan hank'k'etteeddee? Anhay woraan atteedda
asatuwaa, nagaraa ootseeddawantta gidikkinooyee?
18 K'ay S'oossay barew azazettenan is's'eeddawanttu I shemppiyaa sa'aa ubbaakka
gelenna mala, unttunttoo c'aak'k'eeddawaappe attin, oossi c'aak'k'eeddee?
19 Unttunttu ammanibeenna diraw, shemppiyaa sa'aa gelanaw
danddayibeennawaa nuuni be'eetto.

4

1 Simmi S'oossay nuuna bare shemppiyaa saa, «Gelissana» geeddawe biraa
gidooppe, hintteppe ooninne he shemppiyaa sa'aa gelennaan attena mala naagetto.
2 Ayaw gooppe, unttunttu wonggalaa mishiraachchuwaa siseeddawaadan,
nuunikka siseeddo; unttunttu siseeddino, shin ammaniide akkibeenna diraw, ayinne
unttuntta go"ibeenna.
3 Gidooppekka, S'oossaa kiitay sa'ay med'ettoodeppe doommina poletteeddawaa
gidooppenne, S'oossay,
«Taani hank'k'etta c'aak'k'aade,
‹Unttunttu taani shemppiyaa saa
ubbaakka gelikkino› yaagaad»
geeddawaadan, nuuni ammaneeddawanttu I shemppiyaa sa'aa gelana.
4 Ayaw gooppe, laappuntsa gallassaabaa ittisaan S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay
laappuntsa gallassan bare oosuwaa ubbaappe shemppeedda» yaageedda.
5 K'ay he sa'aan, «Unttunttu taani shemppiyaa sa'aa ubbakka gelikkino» yaageedda.
6 Wonggalaa mishiraachchuwaa koyro siseeddawanttu azazettibeena diraw,
shemppuwaa sa'aa gelibeykkino; itti itti asatuu yaa gelanawanttu de'iino.
7 S'oossay daro wodiyaappe guyyiyaan, Daawita baggana laa'entsuwaa itti gallassaa,
«Hachche» giyaa k'aalaan keeriide,
«S'oossaa k'aalaa hinttenttu hachche sisiyaawaa gidooppe,
zoriyaa akkenaan is's'oppite»
yaageedda.
8 S'oossay shemppiyaa sa'aa asaa afiide Iyyaasu shemppisseeddawaa gidintto,
S'oossay hara gallassaawaa guyye keerenna.
9 Hewaa diraw, S'oossaa asaw Sambbataa shemppuu naagetti utteedda.
10 Ayaw gooppe, S'oossay shemppiyaa sa'aa geliyaa ooninne, S'oossay bare
oosuwaappe shemppeeddawaadan, ikka bare oosuwaappe shemppana.
11 Simmi Israa'eeliyaa Asay azazettenan is's'iide, S'oossaanna ittippe shemppiyaa
sa'aa gelennaan atteeddawaadan, nuuppe ooninne hewaa mala eeno geenan
is'uwaan yaa gelennaan attena mala minnoytte.
12 Ayaw gooppe, S'oossaa k'aalay med'inaw de'iyaawaannee ootsiyaawaa; laa"u
baggana leefetteedda mashshaappekka aad'd'iide kuusee. He k'aalay shemppuunne
ayyaanay, kuriinne kolzzii ittippe gakettiyaasaa shaakkana gakkanaw c'addee. K'ay
asaa wozanaan de'iyaa koshaanne k'ofaa I shaakkee.
13 Nuuni ootsiyaawaa wochchiyaa S'oossaa sintsan ubbabaykka
beettiyaawaappenne k'onc'c'iyaan de'iyaawaappe attin, Aa ayfiyaan geemmiyaa
med'etay ayaynne baawa.

Yesuusi K'eesatuwaa Ubbatoo
Wolk'k'aama Kaappuwaa

3:16 Pay. 14:1-35 **4:3** Maz. 95:11 **4:4** Dom. 2:2 **4:5** Maz. 95:11 **4:7** Maz. 95:7-8 **4:8** Zar. 31:7; Iya. 22:4 **4:10** Dom. 2:2

14 Simmi saluwaa beedda, k'eesatuwaa ubbatuwaa wolk'k'aama kaappuu, S'oossaa
Na'ay Yesuusi, nuw de'iyaa diraw, nu ammanuwaa loytsi naageetto.
15 Ayaw gooppe, nu k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu nuuni daaburiyaa wode nuw
k'arettanaw danddayee; nagaraa I ootsibeennaawaappe attin, nuunaadan
ubbabankka paac'etteedda.
16 Simmi nuuna koshshiyaa wode maaddiyaa maarotetsaa akkanawunne aad'd'o
keekatetsaa demmanaw, aad'd'o keekatetsay de'iyaa sa'aa S'oossaa araataakko,
yayyenaan shiik'oytte.

5

1 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappatuu huup'iyaan huup'iyaan bare asaa giddoppe
doorettiide, he asaa gishshataw S'oossaw ootsanaw, imuwaa immanawunne nagaraa
yarshshuwaa yarshshanaw suntsetteeddino.
2 I bare huup'ew daaburanchcha gidiyaa diraw, tamaaribeennawanttoonne
baliyaawanttoo k'arettanaw danddayee.
3 Hewaa diraw, he k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu asaa diraw yarshshuwaa
yarshshiyaawaadan, bare huup'e nagaraa dirawukka yarshshanaw bessee.
4 S'oossay Aaroona k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidana mala
s'eeseeddawaadan, S'oossay s'eesanaappe attin, ooninne k'eesatuwaa ubbatuwaa
kaappuwaa gidiyaa bonchchuwaa barew akkanaw danddayenna.
5 Hewaadankka, Kiristtoosi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiyaa
bonchchuwaa barew akkibeenna; shin S'oossay Aa,
«Neeni ta Na'aa.
Taani hachche new Aawuwaa gidaaddi»
yaageedda.
6 Hewaadankka k'ay harasaan,
«Malkki-S'edek'k'i* k'eesa gideeddawaadan,
neenikka med'inaw k'eesa gidana»
yaageedda.
7 Yesuusi sa'aan de'iyaa wode, barena hayk'uwaappe ashshanaw danddayiyaa
S'oossaa loytsi yeekkiiddenne afos's'iidde woosseeddanne oochcheedda; S'oossay Aa
woosaa siseeddawe, I barena toochcheeddawaassanne aw yayyeeddawaassa.
8 Yesuusi S'oossaa Na'aa gidooppenne, bare waayetteedda waayiyaan
azazettiyaawaa tamaareedda.
9 Yesuusi bare oosuwaa poleedda wode, barew azazettiyaa ubbaw med'inaa
atotetsaa demmanaw gaaso gideedda.
10 K'ay S'oossay Malkki-S'edek'k'a suntsatetsaadan, k'eesatuwaa ubbatuwaa
kaappuwaa gidana mala, Aa suntseedda.

Asay Balenaadan Odetteedda Mino Oduwaa

11 Nuuni ha yewuwaan haasayanabay darobay de'ee; shin hinttenttu akeekanaw
azalla gidiyaa diraw, hinttenttoo odi gelissanaw waayissee.
12 Ayaw gooppe, hinttenttu ha wodiyaan tamaarissiyaawantta gidanaw
bessooppekka, S'oossaa k'aalaa koyro timirttiyaa hinttentta zaari tamaarissiyaa itti
uraa koshshee; hinttentta ushiyaa maatsaa koshsheeppe attin, c'oommiyaa k'umaa
koshshenna.
13 Maatsaa pakettiide de'iyaa ooninne gac'ino na'aa gidiyaa diraw, s'illotetsaa
timirttiyaawaa erenna.

5:3 Wog. 9:7 **5:4** Kes. 28:1 **5:5** Maz. 2:7 * **5:6** *Malkki-S'edek'k'i:* Ha suntsay Ec'a C'aak'uwaan s'eesetteeddawe, I K'eesaa Aarooneppe kasenna de'eeddawe eretto diraassa. Aa guyye zariyaabawunne Aa hayk'uwaabaw ayinne geetettowe baawa. 7:3; Dom. 14:17-20 s'eellite. **5:6** Maz. 110:4

14 Shin mino k'umay iitanne keeka de'uwaa daruwaan shaakki ereedda
wozanaama asaassa.

6

1-2 Hewaa diraw, Kiristtoosa timirttiyaa biro doommiyaawaa aggiide, wozanaama
asaa timirttew sintsaw boytte; koyro nuuni tamaaranaw koshshiyaa timirttiyaa
wod'd'i ek'k'iide tamaaranaw nuw bessena; he timirttii ayee gooppe, maaddenna
oosuwaappe simmiyaawaa, S'oossaa ammaniyaawaa, s'ink'k'atatuwaabaa,* kushiyaa
wotsuwaabaa, hayk'uwaappe dendduwaabaanne med'inaa pirddaabaa.
3 S'oossay ootsite gooppe, hewaa nuuni ootsana.
4-5 Ayaw gooppe, ittoodekka poo'uu poo'eeddawanttanne saluwaa imuwaa baari
be'eeddawantta, k'ay Geeshsha Ayaanaakka shaakki akkeeddawanttanne S'oossaa
k'aalay lo"a gideeddawaa sisi ereeddawantta, sintsaappe yaana sa'aa wolk'k'aakka
bochchi s'eelleeddawantta,
6 hewaappe guyye simmiide kaddeeddawantta nagaraappe laa'entsuwaa
zaaranawe danddayettenna. Ayaw gooppe, hewanttu S'oossaa Na'aa mask'k'aliyaa
bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'iyaawanttanne asaa sintsan kawushshiyaawanttu
mala.
7 Ubbaa wode bukkiyaa iraa ushina, gosheedda uraa go"iyaa katsaa mokkiyaa
biittaa S'oossay anjjee.
8 Shin buluwaanne buuzzuwaa mokkooppe, ayinne go"enna; shek'aw shiik'i
utteedda. K'ay wurssetsaan guudettana.
9 Shin nu siik'atoo, nuuni hawaadan haasayiyaawaa gidooppenne, hinttenttu
atotetsaw gidiyaa lo"obay hinttenttoo de'iyaawaa ereetto.
10 Ayaw gooppe, hinttenttu ootseedda oosuwaanne k'ay ammaniyaawantta
maaddeeddawaaninne ha"ikka maaddiyaawaan S'oossaa siik'eedda siik'uwaa
S'oossay doganaw makkala gidenna.
11 Hinttenttu huup'iyaan huup'iyaan demmana giide, hidootaan naagi utteedda
kumentsaa tumatetsaa wurssetsay gakkanaw, kasewaadan minisiide ootsana mala
amotteetto.
12 S'oossay immana geeddawaa ammanuwaaninne genc'c'an laattiyaawaanttu
mala hinttenttu gidanawaa nuuni koyyiyaawaappe attin, azalla gidanawaa koyyokko.

S'oossay Immeedda Hidootay Sid'issennawaa

13 S'oossay Abraahaamoo immana giide c'aak'k'eedda wode, bareppe aad'd'iyaa
wolk'k'aamay baynna diraw, bare huup'iyaan c'aak'k'eedda.
14 S'oossay Aa,
«Taani neena anjjana;
ne zeretsaakka c'orissana»
yaagiide c'aak'k'eedda.
15 Hewaadankka, Abraahaamo genc'c'i naagiide, S'oossay immana geeddawaa
akkeedda.
16 Ayaw gooppe, Asay bareppe d'ok'k'iyaa uraan c'aak'k'ee; k'ay he c'aak'uu
palumiyaa ubbaakka te"ee.
17 Hewaa diraw, S'oossay bare immana geeddawaa laattanawanttoo bare k'ofaa
ubbaakka laammennawaa geeshshi odanaw loytsi koyyiide, hewe tuma
gideeddawoo c'aak'k'eedda.
18 S'oossay worddotanaw danddayenna ha laa"u laamettenna yewatuwaan, I
immana geedda nu sintsan de'iyaawaa oyk'k'anaw aakko bak'ateedda nuw
wolk'k'aama mentsetsuu de'ee.

---

* **6:1-2** *S'ink'k'atatuwaabaa:* Meechchatuwaaba giyaawaa gidiide geeshshatetsaabaa Giriiken dumma dumma wogaa gidiyaawaa bessee. **6:8** Dom. 3:17-18 **6:14** Dom. 22:16-17

19 Ha nuuni demmana giide nashechchaan naagi utteeddawe, nu shemppoo
markkabiyaa oyk'k'iyaa k'aas's'enna birataa mala; he nuuni demmana giide,
nashechchaan naagi utteeddawe eretteedda mino gidiide, Gaaridduwaa† giddo
geeshsha sa'aa gelee.
20 K'ay Yesuusi Malkki-S'edek'k'a suntsatetsaadan, med'inaw k'eesatuwaa
ubbatuwaa kaappuwaa gidiide, nu gishshataw nuuppe kasetiide, he sa'aa geleedda.

7

K'eesaa Malkki-S'edek'k'a

1 Ha Malkki-S'edek'k'i, Saleema kaatii, Ubbaappe Bolla S'oossaa k'eesay,
Abraahaamo kaatetuwaa wod'iide olaappe simmishshin, aanana gakettiide, Aa
anjjeedda.
2 Abraahaamo bare omoodeedda ubbaappe asiraataa kessiide, aw immeedda;
Malkki-S'edek'k'a suntsaw koyro biletsay s'illotetsaa kaatiyaa giyaawaa; k'ay Saleema
kaatiyaa I gidiyaa diraw, laa'entso biletsay sarotetsaa kaatiyaa giyaawaa.
3 Malkki-S'edek'k'aw daaya woy aawuu, woy aw zariyaa payduu baawa; k'ay Aa
yeletaw doometsay woy Aa hayk'oo wurssetsay baawa; shin S'oossaa Na'aa malatiide,
med'inaw k'eesa gideedda.
4 Nu aawotuwaa kaappuu Abraahaamo olaan omoodiide, aheeddawaappe
asiraataa immeedda Malkki-S'edek'k'i ay keena d'ok'k'u giyaawentto be'ite.
5 K'eesaa gidiyaa Leewiyaa zaratuu Israa'eeliyaa asaappe, hewenne barenttu gade
asaappe haray atto unttunttu Abraahaamo zare gidooppenne, asiraataa akkana
mala, higgiyan azazetteeddino.
6 Malkki-S'edek'k'i Leewiyaa zare gidenna; shin Abraahaamoppe asiraataa akkiide,
S'oossay immana geeddawaa naagiyaa Abraahaama anjjeedda.
7 K'ay anjjiyaawe anjjettiyaawaappe d'ok'k'u giyaawe paluntsenna.
8 Itti baggana, hayk'k'iyaa Asay asiraataa kessee; shin hara baggana k'ay,
hayk'k'enna giide markkattiyaa uray asiraataa kessee.
9 Hawaadan haasayanaw haray atto, asiraataa kessiyaa Leewiikka Abraahaamo
baggana asiraataa immeedda.
10 Ayaw gooppe, Malkki-S'edek'k'i Abraahaamona gakettiyaa wode, Leewii biro
yelettibeenna; shin bare zariyaa Abraahaama gulbbatan de'ee.
11 Israa'eeliyaa asaw higgii Leewiyaa* zeretsatuwaa k'eesetetsaa baggana
imetteedda. He k'eesetetsaa kiitay balay baynnawaa gidooppe, Aaroonawaa mala
gidennaan Malkki-S'edek'k'a mala hara k'eesay suntsettanaw ayaw koshshii?
12 Ayaw gooppe, k'eesetetsay laamettiyaa wode, higgiikka k'ay laamettanaw
koshshee.
13 Ha yewuu haasayetteedda uray hara zarii; Aa zariyaappe ooninne
yarshshiyaasaan k'eesaadan ootsibeenna.
14 Nu Goday Yihudaa zariyaappe yeeddawe eretteeddawaa gidiyaa diraw, Muse
k'eesatuwaabaa haasayiidde, he zariyaabaa ayinne haasayibeenna.

Kiristtoosi Malkki-S'edek'k'a Mala K'eesaa

15 Malkki-S'edek'k'a mala hara k'eesay yeeddawaa gidintto, hawe aad'd'iide
erettanawaa.
16 I asaa higgiyaaninne wogaan k'eesa gidibeenna; shin wurenna de'uwaa
wolk'k'aan k'eesa gideedda.

---

† **6:19** ***Gaaridduwaa:*** Hawe dunkkaaniyaa gidduwaan goynaw maaddiyaawaa. Hewekka «Geeshshassaa» geetetteeddawaappe «Geeshshaappe Geeshshassaa» shaakkanaw go"iyaawaa gidiide k'eesatuwaa kaappo s'alalay gelanaw danddayiyaasaa. **6:19** Wog. 16:2 **6:20** Maz. 110:4 **7:1** Dom. 14:17-20 **7:5** Pay. 18:21 * **7:11** *Leewiyaa:* Ha suntsaa s'eesettiyaawanttu k'eesatuwaappenne unttuntta maaddiyaawanttuppe dooretteeddawantta.

17 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay,
«Malkki-S'edek'k'i k'eesa gideeddawaadan,
neenikka med'inaw k'eesa gidanawaa»
yaagiide markkattee.
18 Beni de'iyaa higgii laafanne maaddennawaa gidiyaa diraw atteedda.
19 Ayaw gooppe, Muse higgii ayaanne balay baynnawaa ootsanaw danddayenna; k'ay nuuni Aa baggana S'oossaakko shiik'ana giide nashechchaan naagi utteedda ubbaappe aad'd'iyaawe yeedda.
20 Hewaa bollan k'ay S'oossaa c'aak'uukka de'ee; haratuu k'eesa gideedda wode, hewaa mala c'aak'uu baawa.
21 Shin Yesuusi c'aak'uwaan k'eesa gideedda; S'oossay Aa,
«Goday c'aak'k'eedda; I bare k'ofaa laammenna.
‹Neeni med'inaw k'eesa gidana› geedda»
yaageedda.
22 Hewaa diraw, Yesuusi ubbaappe aad'd'iyaa c'aak'k'oo waase gideedda.
23 Kase k'eesatuwaa payduu c'ora; ayaw gooppe, unttunttu ootsana oosuwaa hayk'uu diggeedda.
24 Shin Yesuusi med'inaw de'iyaa diraw, Aa k'eesetetsay laamettenna.
25 Hewaa diraw, I unttunttu gishshataw gaannatanaw med'inaw de'iyaa diraw, S'oossaakko bare baggana yiyaawantta ubbatuwaa ashshanaw danddayee.
26 Nuw giigiyaa hawaa mala, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu de'anaw koshshee; I geeshsha; aan geniinne kad'etsiyaabay baawa; nagaranchchatuwaanna I gakettenna; k'ay d'ok'k'a saluwankka I bonchchetteedda.
27 Hara k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappatuwaadan, I koyro bare huup'e nagaraw yarshshiide, k'ay guyyeppe asaa nagaraw hachche hachche yarshshanaw koshshenna; I barena yarshsheedda wode, laa'entsennaan itti gede yarshsheedda.
28 Ayaw gooppe, Muse higgii daaburanchcha asaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa ootsiide suntsee; shin S'oossay immana giide c'aak'k'eedda higgiyaappe guyye yeedda k'aalay med'inaw balay baynnawaa, S'oossaa Na'aa suntsee.

8

Yesuusi Ooratsa K'aalaa C'aak'uwaa K'eesatuwaa Ubbatuwaa Kaappuwaa

1 Nuuni haasayiyaa wolk'k'aamabay hawaa; saluwaan Ubbaappe Bolla S'oossay uttiyaa kawutetsaa oydiyaappe ushechcha baggana utteedda k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu, hawaa malay nuw de'ee.
2 Geeshsha Sa'aaninne tumu Dunkkaaniyaan I ootsee; he Dunkkaanii Asay esseeddawaa gidennaan, S'oossay esseeddawaa.
3 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu ubbay imuwaanne yarshshuwaa S'oossaw immanaw suntsetteedda diraw, ha k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappookka yarshshanaw ittibay de'anaw koshshee.
4 Simmi sa'aan I de'iyaawaa gidooppe, ubbakka k'eesa gidenna; ayaw gooppe, higgii azaziyaawaadan, imuwaa immiyaa k'eesatuu de'iino.
5 Unttunttu k'eesatuwaadan ootsiyaa kiitay saluwaan de'iyaa oosoo tumu leemisuwaanne eeshuwaa; ayaw gooppe, Muse Dunkkaaniyaa essana hanishin, S'oossay Aa, «Akeeka; ubbabaakka taani neena deriyaa huup'iyaan besseedda leemisuwaa kaalaade ootsa» yaageedda.

7:17 Maz. 110:4 **7:21** Maz. 110:4 **7:27** Wog. 9:7 **8:1** Maz. 110:1 **8:5** Kes. 25:40

6 Shin Yesuusi gaannatiyaa c'aak'uu kasewaappe aad'd'iyaawaadankka, aw
imetteedda oosuukka unttunttuwaappe aad'd'ee; ayaw gooppe, he c'aak'uu S'oossay
immana geedda ubbaappe aad'd'iyaa kiitaan oosetteedda.
7 Ayaw gooppe, koyro c'aak'uwaan balay baynnawaa gidintto, laa'entso c'aak'uwaa
koshshenna.
8 Shin unttuntta boriidde, Goday hawaadan yaagee;
«Taani Israa'eeliyaa asaananne Yihudaa asaana,
ooratsa c'aak'uwaa c'aak'k'etiyaa gallassatuu yaanawaa.
9 He c'aak'uu taani Gibs'e gadiyaappe,
unttunttu aawotuwaa kushiyaa oyk'k'aade, goochcha kesseedda wode,
unttunttunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa mala gidenna.
Unttunttu ta c'aak'uwaan ammanettibeenna diraw,
taanikka unttuntta aggaad.
Taani, Goday, hawaa oday.
10 Ayaw gooppe, he gallassatuwaappe guyyiyaan,
taani Israa'eeliyaa asaana c'aak'k'etana c'aak'uu hawaa:
Taani ta higgiyaa unttunttu k'ofaan wotsana;
k'ay unttunttu wozanaankka s'aafana.
Taani unttunttu S'oossaa gidana; unttunttukka ta asaa gidana.
11 Unttunttuppe ooninne bare shooruwaa,
woy bare ishaa,
‹Godaa era› yaagiide tamaarissenna.
Ayaw gooppe, unttunttu na'aappe c'imaa gakkanaw ubbay taana eriino.
12 Taani unttunttu naak'uwaa maarana;
unttunttu nagaraakka laa'entso hassaykke»
yaagee.
13 S'oossay ooratsa c'aak'uwaa giide haasayiyaawan koyrowaa ec'iseedda; k'ay
ec'iyaabaynne wuriyaabay ellekka d'ayana.

9

Saluwaan Oosettiyaa Ayaanaa Oosuu Sa'aan
Oosettiyaa Ayaanaa Oosuwaappe Aad'd'ee

1 Koyro c'aak'k'oo S'oossaw goyinniyaa wogaynne Asay ootseedda Geeshsha Gollii
de'ee.
2 Ayaw gooppe, koyro Dunkkaanii ek'k'eedda; Aa gidduwaan muk'aaddaa
wotsiyaawe, s'arap'p'eezaynne Godaa sintsan wotsiyaa ukitsay de'ee; he sa'ay
Geeshsha sa'aa giide s'eeseettee.
3 Laa'entso gaaridduwaa guyye baggana Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aa
geetettiyaa Dunkkaanii de'ee.
4 Aa gidduwaan is'aanaa c'uwayanaw work'k'aappe ootseedda saas'iniinne ubba
saanna work'k'aan sheeshsheedda K'aalaa c'aak'uwaa Taabootay de'ee. He K'aalaa
c'aak'uwaa Taabootan mannay de'iyaa work'k'aa s'aaruu, Aaroona s'am"ay
aac'eeddawenne k'ay Muse higgii s'aafetteedda laa"u masetteedda shuchchatuu
de'iino.
5 He k'aalaa c'aak'uwaa Taabootaappe bolla baggana atto giyaa sa'aa k'um"iyaa
barenttu k'efiyaan gentsiyaa bonchcho kiruubetuu de'iino; shin ha ubbabaa ha"i
wurssi odanaw danddayokko.
6 Hewe hewaadan giigi de'ishshin, k'eesatuu ubbaa wode, barenttu oosuwaa
ootsanaw koyro Dunkkaaniyaa geliino.

8:8 Erm. 31:31-34 **9:2** Kes. 26:1-30; 25:31-40; 25:23-30 **9:3** Kes. 26:31-33 **9:4** Kes. 30:1-6; 25:10-16; 16:33; Pay. 17:8-10; Zar. 10:3-5 **9:5** Kes. 25:18-22 **9:6** Pay. 18:2-6

7 Shin k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa s'alalay laa'entso Dunkkaaniyaa
laytsaappe itti gede geliidde bare dirawunne erennaan Asay ootseedda nagaraa
diraw, S'oossaw yarshshiyaa suutsaa akkiide gelee.
8 Koyro Dunkkaanii ek'k'ide'ishshin, ubbaappe aad'd'iyaa geeshsha sa'aa afiyaa ogii
biro dooyettibeennawaa Geeshsha Ayyaanay hewan erissee.
9 He Dunkkaanii ha wodew leemisuwaa; hewaa giyaawe S'oossaw immiyaa
imuunne yarshshuu goyinniyaawaa suure wozanaa balay baynnawaa ootsanaw
danddaykkino.
10 Hewanttu muussaabaa, ushshaabaanne dumma dumma meechchaabaa odiyaa
kare bagga wogatuwaa; unttunttu ooras's'iyaa wodii gakkanaw oosettiyaa
wogatuwaa.
11 Shin Kiristtoosi hawaan de'iyaa lo"obaw k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa
gidiide yi diggeedda. I geliide ootsiyaa Dunkkaanii ubbaappe aad'd'iyaawaanne
balay baynnawaa; k'ay he Dunkkaaniyaa Asay ootsibeenna; ha med'etteedda
sa'aabaakka gidenna.
12 Kiristtoosi Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa geliyaa wode, deeshshaa
suutsaanne galo maraa suutsaa oyk'k'iide gelibeenna; shin bare suutsaa oyk'k'iide,
nuw med'inaa atotetsaa immiide, laa'etsennaan itti gede geleedda.
13 Tuneedda asaa bolla korumaa suutsaanne deeshshaa suutsaa c'ac'c'afiide,
guudetteedda ussatti bidintsaa k'olina, he uraa tunatetsaappe geeshshanaw
danddayooppe,
14 Med'inaa Geeshsha Ayaanaa baggana balay baynna yarshshuwaadan, S'oossaw
barena immeedda Kiristtoosa suutsay, nuuni de'uwaa S'oossaw ootsana mala, kase
nu hayk'k'eedda oosuwaappe nu suure wozanaa wooti geeshshanddeeshsha!
15 Hewaa diraw, S'oossay s'eeseeddawanttu I immana geedda med'inaa anjjuwaa
laattana mala, Kiristtoosi ooratsa c'aak'k'oo gaannateedda; hewe hanana
danddayiyaawe, Asay koyro c'aak'uwaappe garssan de'iidde ootseedda balaa
ayiletetsaappe kessiyaa hayk'uu de'iyaa diraassa.
16 Ayaw gooppe, hayk'k'iyaa uray woyteeddawe de'ooppe, he uray hayk'k'owe
erettanaw koshshee.
17 Ayaw gooppe, woyteedda uray hayk'k'eedda wode, I woyteeddawe poletteedda;
he woyteeddawe pas'a de'ishshin, ayinne polettenna.
18 Haray atto, koyro c'aak'uukka suutsay baynnaan injjetibeennawe hawaassa.
19-20 Ayaw gooppe, higgiyan de'iyaa azazuwaa ubbaa Muse asaa ubbaw odeedda;
hewaappe guyyiyaan, galo maraa suutsaanne deeshshaa suutsaa, haatsaanna, zo'o
dorssaa isikiyaannanne hisoop'p'iyaa giyaa mitsaa bonc'c'iyaanna ittippe akkiide,
«Hawe hinttentta S'oossay azazeedda c'aak'uwaa suutsaa» yaagiide, higgiyaa
mas'aafaa bollanne asaa ubbaa bolla c'ac'c'afeedda.
21 Hewaadankka, Dunkkaaniyaa bollanne ootsiyaa miishshaa ubbaa bolla suutsaa
Muse c'ac'c'afeedda.
22 Higgii giyaawaadan, tumukka amareedawaappe attin, ubbabaykka suutsan
geeyyee; suutsay gukkana d'ayooppe, atotetsay baawa.

Kiristtoosi Yarshshetteeddawe Nagaraa K'uc'c'i D'ayissee

23 Hewaa diraw, saluwaan de'iyaawantta malatiyaawanttu he yarshshuwaan
geeyyanaw koshshee; shin saluwaan de'iyaawanttukka barenttu huup'ew
geeyyanaw aad'd'iyaa yarshshuwaa unttuntta koshshee.

9:7 Wog. 16:2-34 **9:13** Wog. 16:15-16; Pay. 19:9, 17-19 **9:19-20** Kes. 24:6-8 **9:21** Wog. 8:15

24 Ayaw gooppe, Kiristtoosi tumu geeshsha san leemisettiyaa Asay ootseedda
geeshsha sa'aa gelibeenna; shin I ha"i nu gishshataw S'oossaa sintsan beettanaw yaa
saluwaa geleedda.
25 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu laytsaan laytsaan bare suutsaa gidennawaa
oyk'k'iide, Geeshsha sa'aa geliyaawaadan, Kiristtoosi barena ubbaade yarshshanaw
gelibeenna.
26 Hewaa gidintto, Kiristtoosi sa'ay med'ettoodeppe doommiide daro gede
waayettanaw koshshee; shin ha"i wodiyaa wurssetsaan nagaraa d'ayissanaw barena
yarshshiide, laa'etsennaan itti gede beetteedda.
27 Asay ubbay itti gede hayk'k'anaw bessee; hewaappe guyyiyaan S'oossay asaa
pirddana.
28 Hewaadankka, k'ay Kiristtoosi daro asaa nagaraa d'ayissanaw itti gede
yarshshetteedda; k'ay I barena loytsi naagiyaawantta ashshanaw beettanaappe attin,
laa'entso nagaraa tookkanaw beettena.

10

1 Ayaw gooppe, higgew yaana lo"obaa eeshuwaa s'alalay de'ee; aw tumu leemisuu
baawa. Ubbaa wode laytsan laytsan itti mala yarshshuu yarshshettee; hewaa diraw,
higgii S'oossaakko shiik'iyaa asaa he yarshshuwaan balay baynna asaa ootsanaw
ubbaakka danddayenna.
2 S'oossaw goyinniyaa Asay bare nagaraappe ubbaanna geeyyeeddabaa gidintto,
suure wozanaan laa'entsuwaa nagaraa k'oppenna; k'ay yarshshiyaawaakka aggana.
3 Shin Asay laytsan laytsan he yarshshuwaan bare nagaraa hassayee.
4 Ayaw gooppe, korumaa suutsaynne deeshshaa suutsay nagaraa d'ayissanaw
ubbaakka danddayenna.
5 Hewaa diraw, Kiristtoosi ha alamiyaa yaana haniidde, hawaadan yaageedda;
«Neeni yarshshuwaanne imuwaa koyyabeykka;
shin taw bollaa giigissaadda.
6 Neeni s'uuggiyaa yarshshuwaaninne,
nagaraa yarshshuwaan ubbaakka nashetakka.
7 Taani he wode, ‹S'aatsa mas'aafan tabay s'aafetteeddawaadankka,
S'oossaw, taani neeni koyiyaawaa ootsanaw yaad› yaagaad»
yaageedda.
8 Yarshshuu yarshshettana mala, higgii azaziyaawaa gidooppenne, Kiristtoosi koyro,
«Neeni yarshshuwaa, imotaa, s'uuggiyaa yarshshuwaanne nagaraa yarshshuwaa
ubbaakka koyyabeykka; hewaanttun nashettakka» yaageedda.
9 Hewaappe guyyiyaan Kiristtoosi, «S'oossaw, taani neeni koyiyaawaa ootsanaw
yaad» yaageedda. Hewaa diraw, Kiristtoosi laa'entsuwaa essanaw koyrowaa
d'ayissee.
10 Yesuusi Kiristtoosi S'oossay koyyeeddawaa ootseedda diraw, bare ashuwaa
laa'entsennaan itti gede yarshsheeddawaan nuuni nu nagaraappe geeyyi aggeeddo.
11 K'eesatuwaa ubbatuu hachche hachche ek'k'iide, bare oosuwaa ootsiino; k'ay
nagaraa d'ayissanaw ubbaakka danddayenna itti mala yarshshuwaa zaari zaariide
yarshshiino.
12 Shin Kiristtoosi nagaraa diraw, ubbaa wodew gideedda itti yarshshuwaa
yarshshiide, S'oossaappe ushechcha baggana utti aggeedda.
13 S'oossay sintsappe Kiristtoosa morkkatuwaa Kiristtoosaw gediyaan
yed'd'iyaawaa ootsana gakkanaw, yaan naagee.

9:28 Isa. 53:12 **10:5** Maz. 40:6-8 **10:11** Kes. 29:38 **10:12** Maz. 110:1

14 Ayaw gooppe, I itti gede yarshsheeddawaan, nagaraappe geeyyeeddawantta
med'inaw balay baynnawantta ootseedda.
15 K'ay Geeshsha Ayyaanay nuw markkattiidde, hawaadan yaagee;
16 «Taani he gallassatuwaappe guyyiyaan,
unttunttunna c'aak'k'etiyaa c'aak'uu hawaa:
Taani ta higgiyaa unttunttu k'ofaan wotsana;
k'ay unttunttu wozanaankka s'aafana»
yaagee.
17 K'ay hewaappe guyyenna,
«Taani unttunttu nagaraanne,
unttunttu makkala oosuwaa laa'entso hassaykke»
yaagee.
18 S'oossay he nagaraa atto geedda wode, nagaraa d'ayissanaw hawaappe sintsaw
yarshshuwaa koshshenna.

S'oossaakko Shiik'anaw Koshshee

19 Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, nuuni Yesuusa suutsaa baggana
Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa gelanaw nuw s'alatetsay de'ee.
20 Kiristtoosi nuw ooratsa ogiyaanne de'uwaa ogiyaa gaaridduwaa baggana, hewaa
guussay bare bollaa baggana dooyyeedda.
21 Nuw S'oossaa gollen suntsetteedda wolk'k'aama k'eesay de'iyaa diraw,
22 Nuuni suure wozanaanna, tumu ammanuwaanna, iita wozanaappe geeyyeedda
wozanaannanne k'ay s'illo haatsaan meec'etteedda bollaanna S'oossaakko shiik'oytte.
23 Nuw immana geedda S'oossay ammantsiyaa diraw, nuuni demmana giide
nashechchaan naagi utteeddawaa loytsi oyk'k'oytte.
24 Ittuu ittuwaanna waan siik'ettanenttonne k'ay lo"o oosuwaa wooti ootsanentto,
ittuu ittoo k'oppeetto.
25 Ittuu ittuu shiik'uwaa dooyaa ootsiide shiik'iyaawaadan, nuunikka ittippe
shiik'iyaawaa aggokko; shin Godaa gallassay matattiyaawaa hinttenttu be'iyaa diraw,
ittuu ittuwaa mentsetseetto.
26 Nuuni tumatetsaa era akki diggiide, eriidde nagaraa ootsiyaawaa gidooppe,
hawaappe sintsaw nagaraa d'ayissiyaa yarshshuu ittibaynne baawa.
27 Shin yashshiyaa pirddaa naagiyaawenne S'oossaa is's'iyaa ubbaa maanaw
wolk'k'aama tamay de'ee.
28 Muse higgew azazettena uray, laa"u uray woy heezzu uray Aa bolla
markkattooppe, k'areti baynnaan hayk'k'ee.
29 S'oossaa Na'aa kad'eedda uray, barena nagaraappe geeshsheedda S'oossaa
c'aak'uwaa suutsaa tunabaadan k'oppeedda uray, k'ay aad'd'o keekatetsaa Geeshsha
Ayaanaa boriyaa uray, ay keena iita pirddaa akkanaw bessinttonne ane k'oppite.
30 Ayaw gooppe, «Taani haluwaa kesananne kushiyaa zaarana» geeddawaa nuuni
ereetto; k'aykka, «Goday bare asaa pirddana» yaageedda.
31 De'uwaa S'oossaa kushiyan kunddanawe daro yashshiyaawaa.
32 Hinttenttoo S'oossaa poo'uu poo'eeddawaappe guyyiyaan, hinttenttu daroban
waayettiide, wolk'k'aama wad'etaan genc'c'eedda beni wodiyaa hassayite.
33 Itti itti gede hinttentta asaa sintsan boreeddinonne pas'a kaa'eeddino; k'ay hara
wode hewaadan ootseeddawanttunnanne ittippe de'eeddita.
34 Ayaw gooppe, k'ashuwaan de'iyaa asatoo hinttenttu k'aretteeddita; yaatiide
hinttenttoo med'inaw wurenna ubbaappe aad'd'iyaa shaluu saluwaan de'iyaawaa

10:16 Erm. 31:33 **10:17** Erm. 31:34 **10:22** Wog. 8:30; Hiz. 36:25 **10:27** Isa. 26:11 **10:28** Zar. 17:6; 19:15
10:29 Kes. 24:8 **10:30** Zar. 32:35, 36

hinttenttu huup'ew ereedda diraw, hinttebaa ubbaa akki diggooppe hidootaan genc'c'eeddita.
35 Hewaa diraw, wolk'k'aama woytana de'iyaa hinttenttu s'alatetsaa oloppite.
36 S'oossay koyyiyaawaa ootsiide, I hinttenttoo immana geeddawaa akkanaw genc'c'ana koshshee.
37 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay,
«Amareeda wodii atteedda.
Yiyaawe yaanawaa; gam"enna.
38 Ta s'illuu ammanettiide de'anawaa.
Shin ooninne guyye simmooppe,
taana nashechchenna»
yaagee.
39 Nuuni ammanettiide atteeddawanttu bagga gidiyaawaappe attin, guyye simmiide d'ayeeddawanttu bagga gidokko.

11

Ammanuwaa
1 Ammanuwaa giyaawe, demmana giide nashechchaan naagi utteeddabay ammantsiyaawaanne be'anaw danddayennabaa erissiyaawaa.
2 S'oossay beni c'ima asaw markkattawe, unttunttu ammaneeddawaana.
3 Saluunne sa'aynne S'oossaa k'aalaan med'etteeddawaa ammanuwaan nuuni ereetto; hewaa diraw, beettiyaabay beettenabaappe med'etteedda.
4 Aabeeli K'aayeelawaappe aad'd'iyaa yarshshuwaa S'oossaw yarshsheeddawe ammanuwaana. S'oossay Aa imuwaabaa markkattiidde, I s'illuwaa gideeddawaakka markkatteedda; Aabeeli haray atto hayk'k'eeddashshinkka, bare ammanuwaan ha"i gakkanaw haasayee.
5 Heenooki hayk'k'ennan saluwaa beeddawe ammanuwaana; S'oossay afeedda diraw, ooninne Aa be'anaw danddayibeenna. S'oossaa Mas'aafay, «Heenooki saluwaa baanaappe kase S'oossaa nashechcheedda» yaagee.
6 Ammanuu baynnaan ooninne S'oossaa nashechchanaw danddayenna; ayaw gooppe, S'oossaakko yiyaa ooninne S'oossay de'iyaawaanne barena koyyiyaawanttoo woytaa immiyaawaa ammananaw koshshee.
7 Nohe be'anaw danddayenna sintsaappe hananabaw S'oossay, «Neena naaga» giina, S'oossaw yayyiide, barenanne bare soy asaa ashshanaw markkabiyaa med'd'eeddawe ammanuwaana; yaatiide hewaan ha sa'aa bolla pirddiide, ammanuwaan beettiyaa s'illotetsaakka S'oossaappe akkeedda.
8 Abraahaamo laattanaadan, S'oossay barew immana geedda gadiyaa baana mala, S'oossay barena s'eeseedda wode, azazetteeddawe ammanuwaana; I bare gadiyaappe kesiide biyaa wode, hak'a binttonne erennaan kesseedda.
9 Abraahaamo S'oossay barew immana geedda gadiyaan hara biittaa asaadan de'eeddawe ammanuwaana; S'oossay he immana geeddawaa barenanna ittippe laattana Yisaak'ananne Yak'oobanna Dunkkaaniyaan de'eedda.
10 Ayaw gooppe, Abraahaamo S'oossay lo"o baasuwaan k'oppiide kees's'eedda katamaa naagee.
11 Saara bare huup'ew haray atto ec'aadekka, immana geedda S'oossay ammanetteedawaa gideeddawaa ereedda diraw, na'aa shahaaranaw wolk'k'aa demmeeddawe ammanuwaana.

10:37 Imb. 2:3-4 **11:3** Dom. 1:1; Maz. 33:6, 9; Yoh. 1:3 **11:4** Dom. 4:3-10 **11:5** Dom. 5:21-24 **11:7** Dom. 6:13-22 **11:8** Dom. 12:1-5 **11:9** Dom. 35:27 **11:11** Dom. 18:11-14; 21:2

12 Hewaa diraw, hayk'k'eedda asaa malatiyaa itti bitaniyaappe saluwaan de'iyaa
s'oolinttiyaa keena, abbaa gas'aan de'iyaa payduu baynna shafiyaa keena zaratuu
yeletteeddino.
13 He asatuu ubbatuu ammanuwaan hayk'k'eeddino; barenttoo S'oossay immana
geeddawaakka akkibeykkino; shin haakuwaan hewaa be'iide, saroteeddino. K'ay
unttunttu sa'aan imatsanne yederissettiide keseedda asatuwaa gideeddawaa
ereeddino.
14 Ayaw gooppe, hewaadan giyaa asatuu barenttu huup'e gadiyaa koyiyaawaa
erissiino.
15 Unttunttu he yeggiide kesseedda gadiyaa simmanaw k'oppeeddawaa gidintto,
guyye simmiyaa kaac'aa demmennaan aggikkino; shin
16 unttunttu hewaa aggiide, lo"iyaa gadiyaa laamotiino; hewe saluwaa gadiyaa.
Hewaa diraw, S'oossay unttunttu S'oossaa geetettanaw yeellatenna. Ayaw gooppe, I
unttunttoo katamaa giigissi wotseedda.
17-18 Abraahaamo Yisaak'a yarshshanentto woy yarshshenentto, S'oossay eranaw
s'omooseedda wode, Abraahaamo ammanuwaan Aa yarshsheedda. S'oossay
Abraahaama, «Ne zarii Yisaak'a baggana s'eesettanawaa» geeddashshinkka,
Abraahaamo bare na'aa Yisaak'a yarshshanaw giigeedda.
19 Abraahaamo S'oossay Yisaak'a haray atto, hayk'uwaappekka patsanaw
danddayiyaawaa ereedda; hewaa diraw, hayk'uwaappe guyye Aa zaariide akkeedda.
20 Yisaak'i sintsappe hananabaw Yaak'oobanne Eesaa anjjeeddawe ammanuwaana.
21 Yaak'oobi hayk'k'ana haniidde, Yooseefo naanaa huup'iyaan huup'iyaan
anjjeeddawenne gatiman guufetiide, S'oossaw goyinneeddawe ammanuwaana.
22 Yooseefo hayk'k'anaw matiidde, Israa'eeliyaa Asay Gibs'eppe kesanawaa
haasayeeddawenne bare mek'etsaa ootsanabaa unttuntta azazeeddawe
ammanuwaana.
23 Muse yeletteeddawaappe guyyiyaan, aawuunne aata malaa lo"o na'aa
gideeddawaa be'iide, heezzu agenaa k'oseeddawe ammanuwaana; unttunttu
kaatiyaa awaayookka yayyibeykkino.
24 Muse dic'c'eeddawaappe guyyiyaan, Gibs'e kaatiyaa naatti na'aa geetettanawaa
is's'eeddawe ammanuwaana.
25 Nagaraan Muse guutsa wodiyaa nashettanawaappe, S'oossaa asaana
waayettanawaa dooreedda.
26 Wodeppe demmana woytaa I tishshi ootsiide s'eello diraw, Gibs'e gadiyaa
shaluwaa ubbaappe Kiristtoosa diraw borettiyaawe daro aad'd'iyaa duretetsaa
gideeddawaa k'oppeedda.
27 Kaatiyaa hank'k'oo Muse yayyenaan, Gibs'e gadiyaappe keseeddawe
ammanuwaana; ayaw gooppe, beettena S'oossaa be'eeddawaadan, genc'c'iide
sintsaw beedda.
28 Hayk'uwaa kiitanchchay Israa'eeliyaa asaw bayira naanaa bochchennaadan,
Muse Paasigaa bonchcheeddawenne gubaniyan suutsaa c'ac'c'afisseeddawe
ammanuwaana.
29 Israa'eeliyaa Asay mela biittan hamettiyaawaadan, Zo'o Abbaa pinneeddawe
ammanuwaana; shin Gibs'e asatuu paac'ew gelishshin, haatsay unttuntta mitti
aggeedda.
30 Israa'eeliyaa Asay Iyyarkko giyaa katamaa shuchchaa dirssaa laappu gallassaa
yuuyyi yuuyyi aad'd'owaappe guyyiyaan, he shuchchaa dirssay kunddeeddawe
ammanuwaana.

11:12 Dom. 18:11-14; 21:2 **11:13** Dom. 23:4; 1 Od. 29:15; Maz. 39:12 **11:17-18** Dom. 22:1-14 **11:20** Dom. 27:27-29, 39-40 **11:21** Dom. 47:31 **11:22** Dom. 50:24-25; Kes. 13:19 **11:23** Kes. 2:2; 1:22 **11:24** Kes. 2:10-12 **11:28** Kes. 12:21-30 **11:30** Iya. 2:1-21; 6:22-25

31 C'aaratta Ra'aaba yewuwaa k'oriyaawantta loytsa mokkeedda diraw, S'oossaw
azazettenan is's'eedda asaana hayk'k'ennan atteeddawe ammanuwaana.
32 Simmi harabaa gujjaade ayaa odoo? Geedoonabaa, Baaraak'abaa,
Samisoonabaa, Yofittaahebaa, Daawitebaanne Saameelabaa, k'ay nabatuwaabaa
odanaw taw wodii gidenna.
33 Unttunttu kaatiyaa ubbaanna olettiide s'ooneeddawenne s'illobaa ootseeddawe
ammanuwaana; yaatiide S'oossay immana geeddawaa akkeeddino; gaammotuwaa
doonaakka gorddeeddino.
34 Wolk'k'aama tamaa toyisseeddino; kuussa mashshaappe atteeddino; unttunttu
daaburanchcha; shin minneeddino; k'ay olaan minniide, hara gadiyaa olaa asaa
yedersseeddino.
35 Mac'c'awanttu barenttu hayk'k'eeddawantta hayk'uwaappe denddina
akkeeddino.
K'ay haranttu k'ashuwaappe bilettanawaa is's'iide, keekkiyaa de'oo hayk'uwaappe
denddanaw, ugatiide hayk'k'eeddino.
36 Haratuwaa bolla Asay k'iliic'i kaa'eedda; lissuwaan shoc'etteeddinonne
santsalataan k'ashettiide, k'asho golliyaa geleeddino.
37 Shuchchaan c'adetteeddino; magaaziyan laa"u kesiide p'alk'k'etteeddino;
paac'etteeddino; mashshaan hayk'k'eeddino; unttunttoo ubbabaykka d'ayina,
waayettiide tuggattiide, dorssaa c'alaanne deeshshaa c'alaa mayyiide yuuyyeeddino.
38 Unttunttoo ha alamii giigennaan is's'ina, woraan, deriyaan, gonggoluwaa
giddoninne ollaa gidduwaan yuuyyeeddino.
39 S'oossay unttunttu ammanuwaa markkattooppekka, hewanttu ubbatuu I,
immana geeddawaa akkibeykkino.
40 S'oossay nuw itti lo"o k'ofaa k'oppi wotseedda diraw, unttunttu nuuni baynnaan
balay baynnawantta gidikkino.

12

S'oossay Nuw Aawuwaa

1 Simmi nuw hawaa keena daro asay, shaariyaadan nu matan yuuyyi aad'd'iide
markkattiyaawe de'ishshin, nuuna d'ubbiyaa ubbabaanne bak'k'i oyk'k'iyaa nagaraa
diggiide nu sintsan de'iyaa nuuni wos's'ana wotsaa genc'c'iide wos's'oytte.
2 Nuuni nu ammanoo ogiyaa dooyyeeddawaanne polissiyaawaa gideedda Yesuusa
s'eelloyte. Yesuusi yeellaa kad'iide, sintsappe aw de'iyaa nashechchaa diraw,
mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide hayk'k'anawaa genc'c'iide, S'oossaa
kawutetsaa oydiyaappe ushechcha baggana utteedda.
3 Hinttenttu hinttenttu wozanaa bayizziide daaburenna mala, nagaranchchatuu
barena daro is's'inakka genc'c'eedda Yesuusa k'oppite.
4 Nagaraanna hinttenttu baas'etiidde, suutsaa gussana gakkanaw biro oletti
diggibeykkita.
5 S'oossay bare naanaadan, hinttentta zoriyaawaa dogeedditee? S'oossay hinttentta,
«Ta na'aw, S'oossay neena muriyaa wode, laafabaadan k'oppoppa.
I neena seeriyaa wodekka yayyoppa.
6 Ayaw gooppe, I bare siik'iyaa uraa muree;
k'ay bare na'aadan akkiyaa ubbaakka lissuwaan shoc'ee»
yaageedda.

11:32 Dan. 6:11—8:27; Dat. 4:6—5:31; Dat. 13:2—16:31; Dat. 11:1—12:7; 1 Sam. 16:1—1 Kat. 2:11; 1 Sam. 1:1—25:1 **11:33** Dan. 6:1-27 **11:34** Dan. 3:1-30 **11:35** 1 Kat. 17:17-24; 2 Kat. 4:25-37 **11:36** 1 Kat. 22:26-27; 2 Od. 18:25-26; Erm. 20:2; 37:15; 38:6 **11:37** 2 Od. 24:21 **12:5** Yob. 5:17; Lem. 3:11-12

7 S'oossay hinttentta muriyaa wode genc'c'ite. Ayaw gooppe, I hinttentta naanaadan
ootsee. Aawuu seerenna na'ay de'ii?
8 Naanaa ubbaa seeriyaawaadan, hinttentta murenaan aggooppe, karen
yeletteeddawantta gidiitappe attin, tumu naanaa gidikkita.
9 Hewaa bollan k'ay, nuuna yeleedda nu aawotuu nuuna mureedda wode, nuuni
unttuntta bonchcheeddo. Yaatina, nuuni waaniide ayaanaa Aabboo loytsi darssi
moodettiide de'okkoo?
10 Ayaw gooppe, nuuna yeleedda nu aawotuu barentta lo"owaadan, amareeda
wodiyaa nuuna mureeddino; shin S'oossay nuuni Aa geeshshatetsaa akkana mala,
nuuna maaddanaw muree.
11 Nuuni murettiyaa wode, ha"iw yiloyee; nashechchenna. Shin mureeddawanttoo
guyyeppe he muray s'illotetsaa de'uwaa sarotetsaa woytaa immana.

Zoriyaanne Seeraa

12 Hewaa diraw, hinttenttu arggaac'eedda kushiyaanne hinttenttu daabureedda
gulbbataa mentsetsite.
13 Wobbiyaa gedii pas'anaappe attin, burk'k'enna mala, suure ogiyaan hamettite.
14 Asaa ubbaanna saro de'anaw minnite; k'ay geeshsha de'uwaa de'ite. Ayaw
gooppe, geeshshatetsay baynnaan ooninne Godaa be'anaw danddayenna.
15 S'oossaa aad'd'o keekatetsaa ooninne akkenaan attena mala naagettite; k'ay
dolaade, bare marzziyaan asaa waayissiyaa c'amo mitsaadan haniide, ooninne daro
asaa tunissenna mala naagettite.
16 Woshummanaw kajjeeliyaa Asay ooninne de'enna mala, woy k'ay itti gede
miyaabaw bare bayiratetsaa zal"eedda, ayaanaabaa kawushissiyaa Eesaa mala
asaykka de'enna mala naagettite.
17 Hewaappe guyyiyaan, Eesay bare aabbu anjjuwaa akkanaw koyyeeddawaa
eriita; shin Aa aabbu Aa anjjenan is's'eedda; ayaw gooppe, nagaraappe simmiyaa
ogiyaa I haray atto, afos's'i koyyiidekka demmanaw danddayibeenna.
18 Hinttenttu bochchanaw danddayiyaa deriyaakkonne ees's'iyaa tamaakko,
d'umaakko, shaariyaakkonne gotuwaakko,
19 k'ay malakataa waasuwaakkonne k'aalaa kooshshaakko yibeykkita. Asay he
kooshshaa siseedda wode, haraa gujji sisenna mala woosseedda.
20 Ayaw gooppe, S'oossay unttuntta, «Haray atto, do'aykka he deriyaa bochchooppe,
shuchchaan c'adettiide hayk'k'o» yaageedda azazuwaa unttunttu genc'c'anaw
danddayibeykkino.
21 Ayfiyaan beettiyaawe daro dagantsiyaawaa gidiyaa diraw Muse, «Taani
yashshaan kokkoray» yaageedda.
22 Shin hinttenttu S'iyoone Deriyaa, de'o S'oossay de'iyaa katamaa, ittippe shiik'iide
nashettiyaa daro sha"a kiitanchchatuwaakko saluwaa Yerusaalame yeeddita.
23 S'oossaa bayira naanatuwaakko, ittippe shiik'eeddawanttukko, unttunttu suntsay
saluwaan s'aafetteeddawanttukko yeeddita; k'ay asaa ubbaa pirddiyaa
S'oossaakkonne, balay baynnawantta ootseedda s'illo asatuwaa ayyaanatuwaakko
yeeddita.
24 Ooratsa c'aak'k'oo gaannatiyaa Yesuusanne Aabeela suutsaappe aad'd'iyaawaa
odiyaa gukkeedda suutsaakko yeeddita.
25 Hinttenttoo odiyaa uraa yewuwaa sisiyaawaa hinttenttu is's'enna mala,
hinttentta naagite. S'oossaa kiitaa sa'aan barenttoo odiyaawe odiyaawaa sisenna

---

12:12 Isa. 35:3 **12:13** Lem. 4:26 **12:15** Zar. 29:18 **12:16** Dom. 25:29-34 **12:17** Dom. 27:30-40 **12:18** Kes. 19:16-22; 20:18-21; Zar. 4:11-12; 5:22-27 **12:20** Kes. 19:12-13 **12:21** Zar. 9:19 **12:24** Dom. 4:10

is's'eeddawanttu attana d'ayooppe, saluwaan, «Hinttena naagite» giyaa S'oossaappe
nuuni waaniide attanee?
26 He wode Aa kooshshay sa'aa k'aatseedda; shin I ha"i, «Taani sa'aa s'alalaa
gidennaan, itti gede gujjaade saluwaakka k'aatsana» yaageedda.
27 «Itti gede gujjaade» giyaa k'aalay k'aas's'ennabay minniide de'ana mala,
med'etteeddabay k'aas's'anawaanne kichchanawaa geeshshiide bessee.
28 Nuuni k'aas's'anaw danddayenna kawutetsaa akkiyaa diraw, ane S'oossaa
galatoyttenne Aa nashechchoytte; aw bessiyaawaadan bonchchuwaaninne
yashshatetsaan aw goyinnoytte.
29 Ayaw gooppe, nu S'oossay tumu bayizziyaa tamaa.

13

S'oossaa Nuuni Wooti Nashechchanaw Bessintto

1 Hinttenttu ishatuwaa siik'iyaawaa aggoppite.
2 Imatsaa mokkiyaawaakka dogoppite. Ayaw gooppe, yaatiyaawaan itti itti Asay
erennaan kiitanchchatuwaa mokkeedda.
3 K'asho gollen de'iyaawanttubaa hinttenttukka unttunttunna ittippe k'asho gollen
de'iyaawaadan k'oppite; k'ay hinttenttu hinttenttu huup'ew waayettiyaawaadan,
waayettiyaawanttubaa k'oppite.
4 Akkiyaawaanne geliyaawaa Asay ubbay bonchchanaw bessee; k'ay asinaynne
machchata ittuu ittoo ammanettanaw bessee; ayaw gooppe, S'oossay woshummanaw
kajjeeliyaawanttanne woshummiyaawantta pirddana.
5 Miishshaa siik'uwaappe hinttentta naagite; hinttenttoo de'iyaawe hinttenttoo
gido. Ayaw gooppe, S'oossay bare huup'ew,
«Taani neena ubbaakka yeggikke
woy aggikke»
yaageedda.
6 Hewaa diraw, nuuni s'aliide,
«Goday taana maaddiyaawaa;
taani yayyikke.
Asay taana ay ootsii?»
yaageetto.
7 S'oossaa k'aalaa hinttenttoo odeedda hinttentta kaaletseeddaawantta hassayite;
unttunttu waan de'eeddinonttonne hassayite; k'ay unttunttuwaadan ammanite.
8 Yesuusi Kiristtoosi zinokka hachchekka med'inawukka laamettenna.
9 Dumma dumma ooratsa timirttiyaan wora booppite. Nu wozanay S'oossaa
aad'd'o keekatetsan minnooppe lo"o gidiyaawaappe attin, k'umaa wogatoo
azazettiyaawaa gidenna; hewoo azazetteeddawanttukka maadettibeykkino.
10 Nuw yarshshiyaasay de'ee; Dunkkaaniyaa giddon ootsiyaawanttu he
yarshshiyaa saappe maanaw unttunttoo maatay baawa.
11 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu nagaraa diraw, mehiyaa suutsaa yarshshanaw
Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa afee; shin he mehiyaa ashuwaa k'ay dirssaappe
karenna guuddee.
12 Hewaa diraw, Yesuusikka k'ay nagaraappe asaa bare suutsan geeshshanaw,
katamaa penggiyaappe karenna waayetteedda.
13 Simmi nuuni I boretteedda boriyaa akkiide, dirssaappe kare aakko kesoytte.
14 Ayaw gooppe, nuw hawaan med'inaw de'iyaa katamay baawa; shin nuuni yaana
katamaa naageetto.

12:25 Kes. 20:22 **12:26** Hag. 2:6 **12:29** Zar. 4:24 **13:2** Dom. 18:1-8; 19:1-3 **13:5** Zar. 31:6, 8; Iya. 1:5
13:6 Maz. 118:6 **13:11** Wog. 16:27

15 Simmi S'oossaw Yesuusa baggana ubbaa wode galataa yarshshuwaa immoytte;
hewaa giyaawe mettershshay Aa suntsaw immiyaa galataa giyaawaa.
16 Lo"obaa ootsiyaawaanne ittuu ittuwaa maaddiyaawaa dogoppite. Ayaw gooppe,
S'oossaa nashechchiyaawe hewaa mala yarshshuwaa.
17 Hinttena kaaletsiyaawanttoo azazettite; k'ay unttunttu azaziyaawaakka ootsite.
Unttunttu barenttu ootseeddawaa S'oossaw odana diraw, hinttenttu shemppuwaa
loytsi naagiino; hinttenttu unttunttoo azazettooppe, barenttu oosuwaa nashettiidde
ootsana; hewe d'ayooppe, unttunttu yilotiidde ootsana; hewe hinttentta ayinne
maaddenna.
18 Nuw S'oossaa woossite. Nuuni ubbaa wode lo"obaa ootsanaw koyyiyaa diraw,
nuuna zoriyaa lo"o wozanay nuw de'ee.
19 S'oossay taana hinttenttukko ellekka zaarana mala, S'oossaa hinttenttu loytsi
woossanaadan, taani hinttentta loytsa woossay.

Woosaa

20 Sarotetsaa S'oossay, nu Godaa Yesuusa, dorssatuwaa hentsanchchaa
wolk'k'aama, med'inaa c'aak'uwaa suutsan hayk'uwaappe dentseedda.
21 S'oossay Yesuusi Kiristtoosa baggana bare sintsan barena nashechchiyaawaa
hinttentta oosissiidde, hinttenttukka I koyyeeddawaa ootsana mala, lo"o oosuwaa
ubbaan hinttentta I giigisso; S'oossay med'i med'inaw bonchchetto. Amen"i.

K'utetsaa K'aalaa

22 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani ha dabddaabbiyaa hinttenttoo k'antsaan
s'aafeedda diraw, hinttenttu ha zoriyaa salettenaan sisana mala, taani hinttentta
woossay.
23 Nu ishay, S'imootoosi k'ashuwaappe biletteeddawaa erite. Elleelli I haa yooppe,
taani aanana baade hinttentta be'ana.
24 Hinttena kaaletsiyaa ubbatuwaanne S'oossaa asatuwaa ubbaa saro saro giite.
S'aaliyaappe yeedda ammaniyaawanttu hinttentta saro saro giino.
25 Aad'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna ittippe gido. Amen"i.

Yaak'oobi
S'aafeedda Kiitaa
Geluwaa

Ha kiitaa s'aafeedda Yaak'oobi Godaa Yesuusa ishaappe attin tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuwaa gidenna. Ikka Yerusaalamen de'iyaa ammaniyaa asaa kaaletsiyaa c'imaa (Gal. 2:9). Ha kiitay s'aafetteeddawe itti woosa gollattiw gidennaan Roome kawutetsaa giddon laaletteedda Ayihuda ammaniyaawanttu ubbatuwaassa gideedda, nuunakka hachche hachche de'uwaa kaaletsiyaa k'ofatuwaa oyk'k'eedda. S'aafetteeddawekka «Alamiyaa ubbaan laaletteedda S'oossaa asaassa». Ha mas'aafaa s'aafeeddawe aad'd'eedda eratetsaa nuuni oosuwaan peeshshiyaa hiillaanne ammaniyaa asaa eeshshaanne hanotaa tamaarissiyaa ogiyaa kaalesuwaa immiyaa yewatuwaa misiliyaadan k'onc'c'iyaan bessee.

Hiyyeesatetsaabaa, duretetsaabaa, paac'c'iyaabaa, lo"o eeshshaabaa, k'anaatiyaabaa, ammanuwaabaanne lo"o oosuwaabaa, ins's'arssaa maaduwaabaanne k'ohuwaabaa, aad'd'eedda eratetsaabaa, ittuu ittuwaanna walak'ettiyaabaa, otoruwaabaanne ashikketetsaabaa, hara asaa bolla pirddiyaawaa, c'eek'uwaabaa woy ayyuwaabaa, genc'c'aabaanne woosaabaa, ammaniyaa Asay de'anaw bessiyaa ogiyaa ubbaa s'aafeedda.

Kiitaykka kiristtinnaa de'uwaan ammanuu oosuwaan peeshshana hanotaabaa k'onc'c'issiide bessee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1:1*
Ammanuwaanne aad'd'eedda eratetsaa *1:2-8*
Hiyyeesatetsaabaanne duretetsaa *1:9-11*
Paac'iyaa *1:12-18*
S'oossaa k'aalaa sisussaanne oosuwaa bolla peeshussaa *1:19-27*
Hanenna ogiyaan ittuu haraw maaddenna mala imetteedda oduwaa *2:1-13*
Ammanuwaanne oosuwaa *2:14-26*
Ammaniyaa asaanne ins's'arssaappe kesiyaa haasayaa *3:1-18*
Ammaniyaa asaanne ha alamiyaa *4:1—5:6*
Dumma dumma yewoo imetteedda mak'k'uwaa *5:7-20*

1 Taani Yaak'oobi S'oossaa ayiliinne Godaa Yesuusi Kiristtoosa ayilii, biittaa ubbaan laaletteedda tammanne laa"u zeretsatoo* sarotaa kiittay.

Danddayaa, Ammanuwaa, Aad'd'eedda Eratetsaa

2-3 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hintte ammanuu paac'ettiyaawe hinttenttoo danddayaa immanawaa eriide, dumma dumma paac'ii hinttena gakkiyaa wode, hewaa kumentsaa nashechchaadan paydite.

4 Hintte danddayay ayinne bali baynnaan hinttena minneeddawanttanne pac'i bayinnawantta ootsiide, bare oosuwaa polo.

5 Shin hintteppe ooninne barew aad'd'eedda eratetsay d'ayooppe, kad'ennaan ubbaw keekatetsan immiyaa S'oossaa woosso. I aw immana.

6 Shin I ayaaninne sid'ennaan ammanuwaan S'oossaa woosso. Ayaw gooppe, sid'iyaa uray c'arkkuu sugina k'aas's'iyaa abbaa beetaa mala.

---

* **1:1** ***Biittaa ubbaan laaletteedda tammanne laa"u zeretsatoo:*** Yaak'oobi giidde de'iyaa k'ofay, Godaa kaalliyaa ammaniyaawantta gidiide tammanne laa"u Israa'eeliyaa zeretsatuwaadan barenttu morkkatuwaan biittaa ubbaa laaletti gakkeeddawantta guussaa.

7-8 Ayaw gooppe, laa"u k'ofay de'iyaa uray, bare ogiyaa ubbaan bare k'ofaa
k'achchennawe, he uray Godaappe ayinne demmanaw k'oppoppo.

Hiyyeesaa Asaanne Dure Asaa Nashechchaa

9 Shin hiyyeesaa ishay S'oossay Aa d'ok'k'u ootseedda wode nashetto.
10 K'ay dure ishaykka S'oossay Aa kawushisseedda wode nashetto. Ayaw gooppe,
dure bitanii maataa giddon dic'c'iyaa c'iishshaadan d'ayana.
11 Ayaw gooppe, away bare seelaanna kesiide, maataa melissina, c'iishshay d'ayee;
k'ay Aa malaa lo"otetsaykka d'ayee; hewaadankka k'ay dure bitanii barewaa
ootsiidde d'ayana.

Asaa Bolla Gakkiyaa Paac'iyaa

12 Waayiyaan genc'c'iyaa uray anjjetteeddawaa; ayaw gooppe, he waayiyaa
s'ooneeddawaappe guyyiyaan, S'oossay barena siik'iyaawanttoo immana geedda
de'uwaa kalachchaa† I akkana.
13 Ooninne paac'etteedda wode, «Taana S'oossay paac'c'ee» gooppo. Ayaw gooppe,
S'oossay iitan paac'ettanaw danddayenna; k'ay I bare huup'ew oonanne paac'c'enna.
14 Shin Asay huup'iyaan huup'iyaan bare huup'e iita amuwaan gooshettiyaa
wodenne c'imettiyaa wode paac'ettee.
15 Hewaappe guyyiyaan, amuu shahaariide, nagaraa yelee; k'ay nagaray dic'c'iide,
hayk'uwaa yelee.
16 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, c'imettoppite.
17 Lo"o imuwaa ubbaynne kumentsaa woytaa ubbay saluwaappe yee. Saluwaa
poo'uwaa med'd'eedda Aawuwaappe yee; S'oossay bare huup'ew dummatennanne
woy bare kuwaa laammenna.
18 Nuuni I med'd'eedda med'etatuwaa giddon d'ok'k'asaa akkanaadan, nuuna bare
sheniyaan tumu k'aalaan yeleedda.

Siseeddawaa Oosuwaan Peeshshiyaawaa

19 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hawaa hassayite; Asay ubbay sisanaw
elleello; shin haasayanawunne hank'k'ettanaw elleelloppo.
20 Ayaw gooppe, asaa hank'k'uu S'oossay koyyiyaa s'illotetsaa ahenna.
21 Hewaa diraw, tuna hanotaa ubbaanne iitatetsaa ubbaa hintteppe d'ayissiide,
S'oossay hintte wozanaan tookkeedda hintte shemppuwaa ashshanaw danddayiyaa
k'aalaa ashikketetsan akkite.
22 Shin S'oossaa k'aalaa oosuwaan peeshshiteppe attin, sisa s'alalaan hintte
huup'iyaa c'immoppite.
23 Ayaw gooppe, k'aalaa sisiide ootsenna uray de'ooppe, I bare malaa masttootiyaa
s'eelliyaa uraa mala.
24 I barena s'eelliide bee; ellekka I ay malenttonne dogi aggee.
25 Shin ooninne ayiletetsaappe kessiyaa bali bayinna higgiyaa s'eelliide, aan
ak'iyaawe k'ay Aa naagiyaawe, siseeddawaakka dogennawe, he uray bare ootsiyaa
oosuwaan anjjettana.
26 Bare ins's'arssaa naagennan barena c'immiidde, barew S'oossaa goyinniyaawaa
malatiyaa uray de'ooppe, Aa goynay mela.
27 S'oossaa Aawuwaa sintsan pokkuu bayinna geeshsha goynay hawaa; hewe
hak'awe gooppe, aata aawuu bayinna naanatuwaanne waayettiyaa am"etuwaa
maaddanawaanne sa'aa nagaraa k'itaappe bare huup'iyaa naaganawaa.

1:10 Isa. 40:6-7 † **1:12** ***De'uwaa kalachchaa:*** Bonchchetteedda de'uwaa guussaa.

2

Hiyyeesaa Kad'anaw Bessena

1 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hintte nu bonchcho Godaa Yesuusi
Kiristtoosa ammani de'iidde, deemuwaa s'eelliide, asaa bonchchoppite.
2 Ayaw gooppe, work'k'aa migiduwaa wotsiide, lo"o mayuwaa mayyeedda itti Asay
hintte shiik'uwaa yooppe, k'ay c'urk'k'a mayuwaa mayyeedda hiyyeesaa asikka
yooppe,
3 lo"o mayuwaa mayyeedda bitaniyaa hintte aatsi bonchchiidde Aa, «Neeni hawaan
ubbaappe lo"iyaa oydiyaan utta» giide k'ay hiyyeesaa bitaniyaa, «Neeni hininna
ek'k'ashsha; woy hawaan ta gediyaa matan sa'aan utta» gooppe,
4 yaatina hintte hintte giddon shaakotetsaa med'd'iyaawanttanne iita k'ofaanna
de'iyaa daannatuwaa gidikkiteeyee?
5 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, sisite; S'oossay ha sa'aan de'iyaa hiyyeesaa
Asay ammanuwaan durettanawunne barena siik'iyaawanttoo immana geedda
saluwaa kawutetsaa laattanaw dooribeenneyee?
6 Shin hintte hiyyeesatuwaa toochcheeddita. Duretuu hinttena tuggayiyaawantta
gidikkinooyee? Unttunttu hinttena daannan mootiyaawantta gidikkinooyee?
7 Hinttew imetteedda lo"o suntsaa boriyaawanttu unttuntta gidikkinooyee?
8 Shin S'oossaa Mas'aafan, «Ne shooruwaa ne huup'iyaadan siik'a» geetettiide
s'aafetteedda kaatiyaa higgiyaa* hintte polooppe, lo"obaa ootsiita.
9 Shin hintte asaa deemuwaa s'eelliide bonchchooppe, nagaraa ootsiita; k'ay higgii
hintte bolla, higgiyaa mentseeddawanttudan pirddana.
10 Ayaw gooppe, ooninne higgiyaa ubbaa naagiide, ittinno mentsiyaawaa gidooppe,
he uray higgiyaa ubbaa mentsee.
11 Ayaw gooppe, «Woshummoppa» geeddawe k'ay «Wod'oppa» geedda; shin neeni
woshummana d'ayooppekka, wod'eeddawaa gidooppe, higgiyaa mentsaadda.
12 Asaa ayiletetsaappe kessiyaa higgiyan, pirddaa akkana asatuwaadan
haasayitenne unttunttuwaadan ootsite.
13 Ayaw gooppe, asaa maaribeenna uraa S'oossay maarennan pirddana;
maarotetsay pirddaa s'oonee.

Ammanuwaanne Oosuwaa

14 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, itti uray barew ammanuu de'ee gooppe,
k'ay Aa ammanuwaa Aa oosuu erissana d'ayooppe, Aa ay go"anee? Aa ammanuu Aa
ashshanaw danddayii?
15 Itti ishay, woy itti michchata kallottooppe, k'ay unttunttoo ubbaa gallassi
miyaabay d'ayooppe,
16 hintteppe itti uray unttuntta, «Saro biite. Tamaa ho"ite. Kalliide miite» giide,
unttunttoo koshshiyaawaa immana d'ayooppe, unttuntta ay go"anee?
17 Hewaa diraw, ammanuu oosuu baynnaan barekka de'ooppe hayk'k'eeddawaa.
18 Shin itti uray, «New ammanuu de'ee; k'ay taw oosuu de'ee. Neeni ne
ammanuwaa ne oosuwaappe shaakkaade taana bessa; taanikka ta ammanuwaa ta
oosuwaan neena bessana» gaana.
19 Neeni itti S'oossay de'iyaawaa ammanaasa; hewe lo"a. S'alahetuukka k'ay
ammaniino; yashshaan kokkoriino.
20 Neeni eeyay! Ammanuu oosuwaappe shaakettiide go"ennawaa† eranaw koyyay?

---

* **2:8** ***Kaatiyaa higgiyaa:*** Ubbaappe aad'uwaan go"iyaa higgiyaa; hawaa biletsay, kaatiyaappe imetteeddawaa guussaa. Kaatii oonee gooppe S'oossaappe imetteedda higgiyaa. **2:8** Wog. 19:18 **2:11** Kes. 20:13, 14; Zar. 5:17, 18 † **2:20** ***Go"ennawaa:*** Hawaa guussay hayk'k'eeddawaa guussaa.

21 Nu aabbu Abraahaamo bare na'aa Yisaak'a yarshshiyaa sa'aa bolla wotseedda
wode, bare oosuwaan s'illibeennee?
22 Aa ammanuunne Aa oosuu ittippe ootseeddawaanne Aa ammanuu Aa oosuwaan
poletteeddawaa be'ikkii?
23 S'oossaa Mas'aafay «Abraahaamo S'oossaa ammaneedda. S'oossaykka hewaa aw
s'illotetsan paydeedda» geeddawe poletteedda; k'ay S'oossaa dabbo geetettiide I
s'eesetteedda.
24 Asay ammano s'alalaana gidennaan, oosuwaan s'illiyaawaa hintte be'iita.
25 Hewaadankka k'ay c'aaratta Ra'aaba kiitettowantta mokkaade hara ogiyaanna
unttuntta moyzzeedda wode, bare oosuwaan s'illabeykkee?
26 Ayaw gooppe, shemppuu shaaketteedda bollay hayk'k'eeddawaa gidiyaawaadan,
hewaadankka k'ay oosuu shaaketteedda ammanuu hayk'k'eeddawaa.

3

Ins's'arssaa Naagiyaawaa

1 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni haratuwaappe aad'd'iyaa pirddaa
akkanawaa hintte eriyaa diraw, hintteppe c'oratuu tamaarissiyaawantta gidoppite.
2 Nuuni ubbaykka daroban baleetto; itti uray bare haasayan mulekka balana
d'ayooppe, I barena naaganaw danddayiyaa bali bayinna asaa.
3 Paratuu nuw azazettana mala, bis'aalaa barssiide, nuuni koyyiyaasaa ubbaa
unttuntta afeetto.
4 Be'ite, markkabatuukka k'ay hewaa keenaa wolk'k'aama gidiidde, gotuwaa
c'arkkuwaan laagettoopekka, unttuntta laaggiyaawe barewaa koyyiyaasaa zaariide
laaggiyaa k'eeri guutsaa mitsaan laagettiide biino.
5 Hewaadan ins's'arssay bollaa giddon guutsa asatetsaa gidooppekka, daro
wolk'k'aamaban c'eek'ettee.
Guutsa tamay waaniide wolk'k'aama wora guuddii! Akeekite.
6 Ins's'arssaykka tamaa mala. I nu asatetsaa giddon iitabaa ubbaa ootsana
danddayee; asatetsaa ubbaa tunissee. K'ay nu de'uwaa wotsaakka tamaan guuddee;
Gaannamiyaa tamaan I guudettanawaa.
7 Ayaw gooppe, do'atuwaa, kafatuwaa zariyaa, tiraan gooshettiyaa shooshshatuu
zariyaanne abbaan de'iyaa med'etatuwaa zariyaa ubbaa Asay aadisseedda; k'ay
unttunttukka aadeeddino.
8 Shin ooninne ins's'arssaa aadissanaw danddayibeenna; ins's'arssay wod'iyaa
marzzii kumeedda c'o"u geena iita med'etaa.
9 Nuuni ins's'arssan nu Godaanne Aawuwaa galateetto; k'ay aanikka S'oossaa
malatiide med'etteedda asaa shek'k'eetto.
10 Itti doonaappe galataynne shek'ay kesee. Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo,
hewe hewaadan hananaw bessena.
11 Pulttuu itti ollaappe mal"iyaa haatsaanne c'ammiyaa haatsaa pulttanaw
danddayii?
12 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, balasiyaa giyaa mitsay wogaraa ayifanaw
danddayii? Woy woyniyaa turay balasiyaa giyaa mitsaa ayifanaw danddayii?
Mas'ine mas'ine giyaa haatsaappekka mal"o haatsay kesana danddayenna.

Saluwaa Aad'd'eedda Eraanne
Sa'aa Aad'd'eedda Eraa

13 Hintte giddon aad'd'eedda eranchchaynne akeekanchchay oonee? Bare lo"o
de'uwaan oosetteedda bare oosuwaa aad'd'eedda eratetsaappe yiyaa ashikketetsaan
besso.

2:21 Dom. 22:1-14 **2:23** Dom. 15:6; 2 Od. 20:7; Isa. 41:8 **2:25** Iya. 2:1-21 **3:9** Dom. 1:26

14 Shin hintte wozanaan c'ammiyaa k'anaatiinne yirggii de'oppo. K'ay tumatetsaa
bollaakka worddotoppitenne otorettoppite.
15 Hewaa mala aad'd'eedda eratetsay saluwaappe wod'd'iyaawaa gidenna; shin
hewe sa'aabaa, asaawaa, s'alahatuwaa.
16 Ayaw gooppe, k'anaatiinne yirggii de'iyaa saan walassaynne iita ooso ubbay
de'ee.
17 Shin bollappe yiyaa aad'd'eedda eratetsay ubbaappe kase geeshsha. K'ay
sarotetsaa dosiyaawaa, ashikkenne eeno giyaawaa; k'ay maarotetsaynne lo"o ayfii
kumeeddawaa. Sid'iinne lo"o malatiyaa iitatetsay bayinnawaa.
18 S'illotetsaa ayfii sarotetsaa ootsiyaawanttu sarotetsaan zereedda zeretsaappe
beetteedda.

4

Ha Alamiyaa Iitatetsaa Dosennan Agganawaa

1 Olaynne walassay hintte gidduwaa hak'appe yii? Unttunttu yeeddasay hintte
bollaa giddon olettiyaa hintte nashettanaw wolk'k'aama amuwaa amottiyaawaappe
gidennee?
2 Hintte amottiita; shin demmikkita; wod'iita. Loytsi koyyiita; shin demmanaw
danddaykkita; walak'ettiitanne olettiita. Shin S'oossaa woossenna diraw, hintte
koyiyaawaa demmikkita.
3 S'oossaa woossiita, shin demmikkita; gaasuukka balaa ogiyaan woossiita. Hewaa
hinttena nashechchiyaawaan peeshshanaw koyyiyaa diraassa.
4 Simmi woshummiyaawanttoo, ha alamiyaanna dabbotiyaawe S'oossaw morkke
gidiyaawaa erikkitee? Ayaw gooppe, ha alamiyaanna dabbotanaw koyyiyaawe
ooninne S'oossaanna morkkettee.
5 Woy S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay nuunan wotseedda Ayyaanay wolk'k'aama
amuwaa nuw amottee» giyaawaa hinttenttoo c'oo giyaawaa malatii?
6 Shin S'oossay aad'd'o keekatetsaa aatsiide immee. Hewaa diraw, S'oossaa
Mas'aafay, «S'oossay otorettiyaawantta is's'ee; shin barena kawushshiyaawanttoo
aad'd'o keekatetsaa immee» yaagee.
7 Simmi, hintte S'oossaw moodettite. Yaatiide s'alahiyaanna ek'ettite; I hintteppe
bak'atana.
8 S'oossaakko shiik'ite; ikka hinttekko shiik'ana. Hinttenoo nagaranchchatoo, hintte
kushiyaa meec'ettite. Laa"u k'ofay de'iyaawanttoo, hintte wozanaa geeshshite.
9 Tuggattite; kayyottitenne yeekkite. Hintte miichchaa yeekoo laammite; hintte
nashechchaakka kayyoo laammite.
10 Godaa sintsan hintte huup'iyaa toochchite; k'ay I hinttena d'ok'k'u d'ok'k'u
ootsana.

Asaa Bolla Pirddennaan Agganawaa

11 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, ittuu ittuwaa zigiroppite. Bare ishaa
zigiriyaawenne Aa bolla pirddiyaawe higgiyaa zigireenne higgiyaa bolla pirddee.
Neeni higgiyaa bolla pirddooppe, higgiyaa bolla pirddiyaawaa gidaasappe attin,
higgew azazettiyaawaa gidakka.
12 Higgiyaa immiyaawenne pirddiyaawe S'oossaa s'alalaa; I ashshanawunne
d'ayissanaw danddayee; shin ne shooruwaa bolla pirddiyaawe neeni oonee?

C'eek'ettennaadan Imetteedda Zoriyaa

13 Hinttenoo, «Nuuni hachche woy wontti he katamaa baana; hewan laytsaa uttana;
zal"ananne k'ay miishshaa wod'isana» giyaawanttoo, be'ite.

4:6 Lem. 3:34 **4:13** Lem. 27:1

14 Wontti hintte de'uu ayaa hananenttonne erikkita; guutsa wodew hintte beettiide,
guyyeppe d'ayiyaa peenuwaa mala.
15 Hewaa aggiide, «Goday gooppe, nuuni de'ana; hawaa woy hewaa ootsana»
gaanaw bessee.
16 Shin hintte ha"i hinttenttu d'ok'k'atetsaan c'eek'ettiita; hewaa mala c'eek'uu
ubbay iita.
17 Hewaa diraw, lo"obaa ootsanaw eriidde ootsenna uraw hewe nagaraa.

5

Dure Asaassi Imetteedda Mino Zoriyaa

1 Ha"ikka hinttenoo dure asatoo, hintte bolla yiyaa tuggaw «Aayye! Aayye!»
yaagiide yeekkitenne zilaalite.
2 Hintte duretetsay bay diggeedda; k'ay hintte afilaakka bil"ay mi diggeedda.
3 Hintte work'k'aynne hintte biray shi'i diggeedda. K'ay he shi'ay hintte bolla
markkattana; hintte bollaakka tamaadan maana. Hintte hintte miishshaa sintsaw
dagayi de'iita.
4 Akeekite; hintte gaden katsaa k'oyc'eedda asatoo c'iggibeenna kiraa miishshay
waassee; unttunttu waasuu wolk'k'aama Godaa haytsaan sisetteedda.
5 Hinttew injjetina, sa'aan ishaliide de'eeddita; shukaa gallassaw d'iikkiyaawaadan,
hintte bollaa d'iikkeeddita.
6 S'illo asaa bolla pirddeeddita; k'ay Aa wod'eeddita; I hinttenanna ek'ettenna.

Godaa laa'entso Yuussaa Danddayan Naagiyaawaa

7 Hewaa diraw, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, Goday yaana gakkanaw
genc'c'ite; biittaa goshiyaawe adilliyaa iraynne assuuraa iray yaana gakkanaw
genc'c'iide, al"o katsaa I wooti naagiide gatsi akkintto be'ite.
8 Hinttekka k'ay genc'c'ite; hintte wozanaa minisite. Ayaw gooppe, Godaa yuussay
matatteedda.
9 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, S'oossay hintte bolla pirddenna mala, ittuu
ittuwaa bolla zuuzummoppite. Be'ite, pirddiyaawe penggiyaan ek'k'eedda.
10 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, waayiyaassinne genc'c'aw leemisuwaa
gideeddawantta, Godaa suntsan haasayeedda nabatuwaa hassayite.
11 Be'ite, danddayiide genc'c'eeddawantta nuuni anjjetteeddawantta geetto.
Iyyooba genc'c'aa hintte siseeddita; k'ay Goday aw wurssetsaan immeeddawaakka
beeddita. Ayaw gooppe, Goday maarotaynne k'aretay kumeeddawaa.
12 Shin ubbaappe kase, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, saluwaan gidina,
woy sa'aan gidina, woy hara c'aak'uwaan gidina, ayankka c'aak'k'oppite. Shin
S'oossaa pirddan hintte gelennaadan, hintte yewuu Ee giyaawaa gidooppe, «Ee» giite;
gidenna giyaawaa gidooppe, «Gidenna» giite.
13 Hintte giddon waayettiyaa uray ooninne de'ooppe, S'oossaa woosso; nashettiyaa
uray ooninne de'ooppe, yes's'iide galato.
14 Hintteppe sakettiyaa uray ooninne de'ooppe, ammaniyaa asaa kaaletsiyaa
c'imatuwaa barekko s'eeso; unttunttu Godaa suntsan zayitiyaa Aa okkiide, aw
S'oossaa woossino.
15 Ammanuwaan S'oossaa woosseedda woosay harggancchaa patsana; Godaykka
Aa harggiyaappe dentsana; k'ay nagaraa I ootseeddawaa gidooppekka Goday aw atto
gaana.
16 Hewaa diraw, hintte pas'ana mala, hintte nagaraa ittuu ittoo paas'itenne ittuu
ittoo S'oossaa woossite; s'illo asaa woosay wolk'k'aama oosuwaa ootsee.

5:4 Zar. 24:14-15 **5:11** Yob. 1:21-22; 2:10; Maz. 103:8

17 Eelaas nu mala asaa. Iray sa'aan bukkennaadan, I minisiide, S'oossaa woossina
heezzu laytsanne usuppun agenaa sa'aan iray bukkibeenna.
18 Laa'entsuwaa S'oossaa I woossina, saluwaappe iray bukkeedda; sa'aykka bare
katsaa mokkeedda.
19 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hintteppe ooninne tumuwaappe wora
booppe, k'ay ittuu Aa guyye he tumuwaakko zaarooppe,
20 nagaranchchaa Aa balaa ogiyaappe zaariyaa ooninne Aa shemppuwaa
hayk'uwaappe ashshanawaanne daro nagaraa kammanawaa ero.

5:17 1 Kat. 17:1; 18:1 **5:18** 1 Kat. 18:42-45 **5:20** Lem. 10:12; 1 P'es'. 4:8

P'es'iroosi
S'aafeedda Koyro Kiitaa
Geluwaa

Yesuusi kiitteedda P'es'iroosi s'aafeedda koyro kiitay s'aafetteeddawe, he kiitaa giddon «Dooretteedda S'oossaa asatuwaa» geetettiide s'eesettiyaanne K'eeri Iisiyaan huup'issa bagga shaakuwaan laaletteedda ammaniyaawanttussa. Ha kiitaa waanna k'ofay, ammanuwaa gaasuwaan metuunne waayyii gakkeeddawantta minisanaassanne mentsetsanaassa. S'aafii hawaa ootsiyaawe Aa hayk'uwaa, Aa dendduwaa, Aa laa'entso yuussaa odiyaa Yesuusi Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaa nabbabiyaawantta hassayissiyaawaana. Unttunttu Yesuusi Kiristtoosa de'uwaa leemisuwaadan akkiide, metuwaa genc'c'iide aad'd'anaadan hassayissee. Hawaanna ittippe gatsiyaa wode, metuu unttunttu ammanuwaa s'alttatetsaa paac'c'iyaawaanne Yesuusi Kiristtoosi k'onc'c'iyaa gallassi unttunttu bessiyaa gatiyaa akkanaw de'iyaawaa unttuntta hassayissee.

S'aafii, unttunttu metuwaan genc'c'ana mala mentsetsiyaawaa bollaakka, Kiristtoosa kaalliyaawanttu de'iyaawaadan unttunttu de'anaadan k'ofissee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1:1-2*
S'oossaa ashshuwaabaa *1:3-12*
Geeyyeedda de'uwaa de'anaadan imetteedda mak'k'uwaa *1:13—2:10*
Metuwaa wode ammaniyaa Asay ootsana bessiyaa aawotetsaa *2:11—4:19*
Ammaniyaa asaa ashikketetsaanne oosuwaa *5:1-11*
Wurssetsaa k'utiyaa *5:12-14*

1 Taani, Yesuusi Kiristtoosi kiitteedda P'es'iroosi, S'oossay dooreedda asatoo
P'ans's'oosa gadiyaan, Galaatiyaa gadiyaan, K'ap'p'adook'iyaa gadiyaan, Iisiyaa
biittaaninne Biitaaniyaa gadiyaan betiyaan de'iyaawanttoo dabddaabbiyaa s'aafay.
2 Yesuusi Kiristtoosaw hintte azazettana malanne Aa suutsan geeyyana mala,
S'oossay Aawuu dooreedda hinttenttoo bare Ayyaanan geeshsheeddawanttoo,
aad'd'o keekatetsaynne sarotetsay gido.

De'uwaa Immana Geedda Hidootaa

3 Nuuni S'oossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, bare maarotetsaa
daruwaadankka nuuna laa'entsuwaa yeleeddawaa, Yesuusi Kiristtoosa
hayk'uwaappe dentseeddawaan nuw de'uwaa hidootaa immeeddawaa galateetto.
4 K'ay S'oossay hinttenttoo immana daro laatay wook'k'ennawe, bayennawenne
d'ayennawe saluwaan naagee.
5 Hewekka hinttenttoo, S'oossaa wolk'k'aan ammanuwaan naagetti uttiide,
atotetsaw giigeeddawanttoo wurssetsaa wodiyaan k'onc'c'anawaa.
6 Ha"i guutsaa wodew haray atto dumma dumma paac'iyaan hintte paac'ettanaw
koshshooppekka, hawaan daro nashettite.
7 Hewe haray atto, tamaan yeggina d'ayiyaa work'k'aappekka hintte ammanuu
daro al"onne bali bayinnawaa gidiyaawaa bessanaassa; yaatiide Yesuusi Kiristtoosi
beettiyaa wode, galataa, bonchchuwaanne sabaa hintte akkana.
8-9 Hintte Aa erana d'ayooppekka, siik'iita; hintte ha"i Aa be'ana d'ayooppekka,
ammaniita. K'ay hintte hintte ammanoo polo gidiyaa hintte shemppuwaa atotetsaa
akkiyaa diraw, odanaw danddayettenna bonchchuu kumeedda nashechchaa
nashettiita.

10 S'oossay hinttenttoo immana aad'd'o keekatetsaabaw timbbitiyaa odeedda
nabatuu loytsi biddiide, ha atotetsaabaa koyyeeddino.
11 Unttunttun de'iyaa Kiristtoosa Ayyaanay Kiristtoosa tuggaabaanne hewaappe
guyyiyaan yaana bonchchuwaabaa kasetiide markkattiidde, awude woy waaneedda
wodiyaan yaanenttonne akeekisseeddawaadan, unttunttu koyyeeddino.
12 He timbbitiyaa odiyaawanttu ootseedda oosuu hinttessappe attin, unttunttu
huup'iyaassa gidennawaa S'oossay unttunttoo k'onc'c'isseedda; ha"i hintte siseedda
mishiraachchuwaa k'aalaa hinttenttoo odeedda asatuu, barew saluwaappe
kiitetteedda Geeshsha Ayaanaa wolk'k'an odeeddino. Hewaa kiitanchchatuukka
be'anaw amottiino.

Geeshshatetsaan De'iyaawaa

13 Hewaa diraw, oosuwaa ootsanaw hintte wozanaan k'ofaa giigissiidde hintte
huup'iyaa naagite. Yesuusi Kiristtoosi k'onc'c'iyaa wode aad'd'o keekatetsaa hintte
akkiyaa diraw, kumentsaa hidootaan naagite.
14 S'oossaw azazettiyaa naanaadan; hintte kase erennaan amotteedda amuwaa
kaalloppite.
15-16 Shin hinttena s'eeseedda S'oossay geeshsha gideeddawaadan, hinttekka hintte
oosuwaa ubbaan geeshsha gidite. S'oossaa Mas'aafan, «Taani geeshsha gidiyaa diraw,
hinttekka geeshsha gidite» geetettiide s'aafetteedda.
17 Asaa huup'iyaan huup'iyaan deemuwaa s'eellennan Aa oosuwaadan pirddiyaa
S'oossaa woossiidde hintte, «Nu Aabboo» giide Aa s'eesiyaawaa gidooppe, ha
alamiyaan bete gidiide hintte de'iyaa wodiyaan yashshatetsaan de'ite.
18-19 Hintte hintte aawotuwaappe laatteedda patsenna de'uwaappe wozetteeddawe,
d'ayiyaa biraa woy work'k'aa malaana gidennawaa eriita; borisiyaabay woy k'itay
bayinna dorssaa suutsaadan, al"o Kiristtoosa suutsan hintte wozetteeddita.
20 S'oossay sa'ay med'ettanaappe kase Kiristtoosa doori wotseedda; shin hintte
diraw, ha wodiyaa wurssetsaan I beetteedda.
21 Hintte ammanuunne hintte akkana giide nashechchan naagi utteeddabay
S'oossaan de'ana mala, S'oossay hayk'uwaappe Aa dentsiide, aw bonchchuwaa
immeeddawaa aan ammaniita.
22 Tumatetsaw hintte azazettiyaawan, lo"a malatiyaa iitatetsay bayinnaan hintte
ishatuwaa siik'anaw hintte huup'iyaa geeshshiide, ittuu ittuwaanna minisiide
wozanaappe siik'ettite.
23 Hintte hayk'k'iyaa zeretsaappe laa'entsuwaa yelettibeykkita; shin med'inaw
de'iyaawaanne sintsawukka de'ana S'oossaa k'aalaan hayk'k'enna zeretsaappe
yeletteeddita.
24 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Asay ubbay maataa mala; Aa bonchchuu
ubbaykka maataa c'iishshaa mala. Maatay melee; c'iishshaykka k'ok'k'ofettee.
25 Shin Godaa k'aalay med'inaw de'ee» yaagee. Hawe hinttenttoo Goday odeedda
mishiraachchuwaa k'aalaa.

2

De'uwaa Shuchchaanne Geeshsha Asaa

1 Hewaa diraw, hintteppe iitatetsaa ubbaa, c'immiyaawaa ubbaa, lo"a malatiyaa
iitatetsaa, k'anaatiyaanne zigirssaa ubbaa diggite.
2-3 Goday keeka gideeddawaa hintte de'uwaan be'eeddawaa gidooppe, ha"i
yeletteedda gac'ino naanatuwaadan, ushiidde dic'c'anawunne attanaw s'illo
gideedda ayaanaa maatsaa laamotite.

1:15-16 Wog. 11:44-45; 19:2 **1:24** Isa. 40:6-8 **2:2-3** Maz. 34:8

4 Godaakko de'o shuchchaakko shiik'ite. Asay Aa is's'eedda; shin S'oossaa matan I
dooretteedda al"o.
5 Hinttekka k'ay de'o shuchchaadan, geeshsha k'eesaa gidiide, Yesuusi Kiristtoosa
baggana S'oossaa nashechchiyaa ayaanaa yarshshuwaa S'oossaw yarshshanaw,
hintte hintte huup'ew ayaana keetsaadan kees'ettite.
6 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Be'ite, taani S'iyoone giyaa katamaan golliyaa
godaa s'ap'uwaa minisiyaa, dooretteedda, al"o shuchchaa wotsay; aan ammaniyaa
ooninne yeellatenna» yaagee.
7 Hewaa diraw, ha shuchchay hinttenttoo ammaniyaawanttoo daro al"a; shin
ammanennawanttoo, «Gimbbiyaawanttu kad'eedda shuchchay godaa s'ap'uwaa
minisiyaa, ubbaappe aad'd'iyaa shuchchaa gideedda» yaagee.
8 K'aykka, «Ha shuchchay asaa d'ubbiyaa shuchchaanne asaa kunddissiyaa
zaallaa» yaagee; unttunttu S'oossaa k'aalaa ammanenna diraw, unttunttoo kasenna
k'ofetteeddawaadan d'ubetteeddino.
9 Shin S'oossay d'umaappe maalalissiyaa bare poo'oo hinttena s'eeseedda; hintte Aa
ooratsa oosuwaa odanaw dooretteedda zare; hintte kaatiyaa k'eesatuwaa; geeshsha
asanne S'oossaw buzo asaa.
10 Hintte kase S'oossaa asaa gidikkita; shin ha"i hintte Aa asaa; hintte kase
maarotetsaa akkibeykkita; shin ha"i maarotetsaa akkeeddita.

S'oossaa Ayilatuwaa

11 Ta dabbatoo, hintte ha sa'aan imatsaanne bete gidiide de'iyaawantta
gideeddawaadan, ubbaa wode hintte shemppuwaanna olettiyaa asatetsaa
amuwaappe hintte haakkana mala, taani hinttena woossay.
12 Amanenna Asay hinttena iitabaa ootsiyaawanttudan zigiriyaa wode, Kiristtoosi
yiyaa gallassi hintte lo"o oosuwaa unttunttu akeekiide, S'oossaa galatana mala, hintte
de'uwaa unttunttu giddon loytsi naagite.
13 Godaa diraw, asaa higgiyaa ubbaw moodettite; kaatiikka ubbaappe bolla gidiyaa
diraw, aw moodettite.
14 K'ay gadiyaa mooddiyaawanttookka moodettite. Ayaw gooppe, unttunttu iitabaa
ootsiyaawantta muranawunne lo"obaa ootsiyaawantta galatanaw kaatiyaappe
kiitetteeddino.
15 Ayaw gooppe, S'oossay hintte hintte lo"o oosuwaan kad'iyaa eeyaa asatuwaa
haasayaa c'o"u udanawaa koyyee.
16 Ayiletetsaappe kesiide, S'oossaa ayiliyaadan de'iteppe attin, he ayiletetsaappe
keseeddawaa iitatetsaa gentsiyaawaa ootsoppite.
17 Asaa ubbaa bonchchite. Hintte ishatuwaa siik'ite. S'oossaw yayyite. Kaatiyaa
bonchchite.

Kiristtoosa Gakkeedda Metuwaa Leemisuwaa

18 Ayilatoo, hintte lo"o godatuwaa s'alalawunne ashikke godatuwaa s'alalaw
gidennaan, iitatookka daro yayyiide moodettite.
19 Ayaw gooppe, Asay naak'k'iyaa wode waayettiyaa uray S'oossaa k'oppiide, oge
baynnaan naak'ettooppe S'oossay Aa anjjana.
20 Ayaw gooppe, hintte nagaraa ootsina, hinttena dechchiyaa wode, hintte
danddayooppe, hinttenttoo ay galatay de'ii? Shin lo"obaa ootsiide waayiyaa hintte
danddayooppe, S'oossay hinttena hewoo anjjana.
21 S'oossay hinttena s'eeseeddawe hewaa diraassa; ayaw gooppe, Kiristtoosi
hinttenttoo waayettee; hintte Aa k'atamaa kaallana mala, hinttenttoo leemisuwaa
gideedda.

2:6 Isa. 28:16 **2:8** Isa. 8:14-15 **2:9** Kes. 19:5-6; Isa. 43:20, 21; Zar. 4:20; 7:6; 14:2; Tit. 2:14; Isa. 9:2 **2:10** Hos. 2:23

22 Nagaraa I ootsibeenna; bare doonaappe wordduwaa haasayibeenna.
23 Asay barena boriyaa wode, zaariide boribeenna; waayettiyaa wodekka manddibeenna. Shin s'illuwaa pirddiyaa S'oossaw barena aatsiide immeedda.
24 Nuuni nagaraw hayk'k'iide, s'illotetsaw de'ana mala, Kiristtoosi bare huup'ew bare ashuwaan nu nagaraa mask'k'aliyan tookkeedda; hintte Aa maytsaan pas'eeddita.
25 Ayaw gooppe, hintte ogii baleedda dorssaa mala; shin ha"i hintte shemppuwaa heemmiyaawaakkonne naagiyaawaakko simmeeddita.

3

Asinaabaanne Machchiyaabaa

1-2 Hewaadankka machchetoo, hintte asinatuwaappe S'oossaa k'aalaw azazettena ittuu ittuu de'ooppekka, hintte palumettennan, unttunttu hintte yashshatetsaanne hintte geeshsha de'uwaa be'iide s'oonettana mala, unttunttoo moodettite.
3 Hintte hintte huup'iyaa al"obaan giigissiyaawaaninne work'k'aa wotsiyaawaan woy al"o mayuwaa mayiyaawaan hinttenttu bolla bagga loytsoppite.
4 Shin hintte garssan k'osetteedda asatetsaa lo"otetsay S'oossaa sintsan hinttenttoo daro al"o gidiide, d'ayenna ashikkenne woppu geedda ayaanaa gido.
5 Ayaw gooppe, hewaadan S'oossaan hidooteedda geeshsha mac'c'a asatuu beni wode barenttu asinaw moodettiide, barentta daro loytseeddino.
6 Hewaadan Saara Abraahaama, «Ta godaw» yaaga s'eesaadde, aw azazettaaddu; hinttekka ittibawunne yayyenaan lo"obaa ootsooppe, I naanatuwaa.
7 Hewaadan asinatoo, hintte mac'c'a asatuwaana akeekan ittippe de'ite. Unttunttoo daaburanchcha asatetsay de'iyaa diraw, unttuntta bonchchite; hintte woosay d'ubettenna mala, S'oossay immeedda de'uwaa aad'd'o keekatetsaa unttunttu hinttenanna ittippe laattino.

Lo"obaa Ootsiidde Metuwaa Akkiyaawaa

8 Wurssetsaan, ubbay itti k'ofaan de'ite. Ittuu ittoo k'arettite; ishatuwaadan siik'ettite; k'ay ittuu ittoo keekiyaawanttanne hintte huup'iyaa kawushshiyaawantta gidite.
9 Iitaa diraw iitaa woy shek'aa diraw shek'aa zaaroppite; hewaa aggiide, S'oossay hinttenttu anjjuwaa laattanaadan hinttena s'eeseedda diraw, anjjite.
10 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay hawaadan yaagee; «De'uwaa dosiyaawenne lo"o gallassaa be'anaw koyyiyaawe oona gidooppenne bare ins's'arssan iitabaa haasayiyaawaanne wordduwaa odiyaawaa aggo.
11 «Iitabaa ootsiyaawaa aggiide, lo"obaa ootso; sarotetsaakka loytsi koyyonne kaallanaw baas'eto.
12 «Ayaw gooppe, Godaa ayfii s'illotuwaakko s'eellee; k'ay Aa haytsay ubbaa wode unttunttu woosaw dooyaa de'ee. Shin Goday iitabaa ootsiyaawantta bare hank'k'uwaa som"iyaan s'eellee» yaagee.
13 Hintte lo"obaa ootsanaw amottooppe, hinttena k'ohanawe oonee?
14 Shin haray atto, s'illotetsaa diraw hintte waayettooppekka, anjjetteeddawantta. Asaw yayyoppitenne hirggoppite.
15 Shin Kiristtoosa hintte wozanaan bonchchitenne Aa hintte Godaa ootsite. S'oossay hinttenttoo hidooteedda de'oo gaasuwaa oochchiyaa oossinne zaaruwaa immanaw ubbaa wode giigi uttite;

2:22 Isa. 53:9 **2:23** Isa. 53:7 **2:24** Isa. 53:5 **2:25** Isa. 53:6 **3:6** Dom. 18:12 **3:10** Maz. 34:12-16 **3:14** Mat. 5:10; Isa. 8:12-13

16 shin hewaa ashikketetsaaninne yashshatetsaan ootsite. K'ay Kiristtoosan hintte
de'iyaa lo"o de'uwaa iitabaa ootseeddawaadan, hintte bollan iitabaa haasayiyaa Asay
bare zigiriyaawaan yeellatana mala, hintte wozanay geeshsha gido.
17 Ayaw gooppe, S'oossay geeddawaa gidooppe, iitabaa ootseedda diraw
waayettiyaawaappe, lo"obaa ootseedda diraw waayettiyaawe keeka.
18 Ayaw gooppe, Kiristtoosi nuuna S'oossaakko afanaw, barew s'illo gidiidde,
makkalanchchatuwaa diraw, itti gede ubbaa nagaraw hayk'k'eedda; I bare asatetsan
hayk'k'eedda; shin ayyaanan pas'eedda.
19 K'ay he Ayyaanan, k'ashuwaan de'iyaa ayyaanatuwaakko biide, unttunttoo
k'aalaa odeedda.
20 He ayyaanatuu amareeda, hosppun asatuu haatsaan atteedda markkabiyaa
Nohe kees's'ishshin, S'oossay danddayiide gam"eedda wode, S'oossaw azazettibeena
asaa ayyaanatuwaa.
21 Hewe s'ink'k'ataw leemisuwaa gidiide, hinttena ha"i ashshee; suure wozanaappe
S'oossaa woossiyaawaappe attin, bollaa k'itaa meec'c'iyaawaa gidenna; hewe
hinttena Yesuusi Kiristtoosi hayk'uwaappe denddeeddawaan ashshee.
22 Saluwaa biide S'oossaappe ushechcha baggan I uttiide, kiitanchchaa ubbaa,
maataanna de'iyaawanttanne wolk'k'aamatuwaa mooddee.

4

Geeshshatetsaan De'ana De'uwaabaa

1 Hewaa diraw, Kiristtoosi bare ashuwaan nuw waayetteedda diraw, hinttekka he
k'ofaan danc'c'ettite. Ayaw gooppe, bare ashuwaan waayetteedda uray nagaraa
ootsiyaawaa aggeedda.
2 Hawaappe sintsan, ha sa'aan shemppuwaanna de'anaw atteedda wodiyaan,
S'oossay koyyiyaawaadan de'anaw bessiyaawaappe attin, asaa amuwaadan de'anaw
bessena.
3 Ayaw gooppe, ammanenna Asay ootsanaw dosiyaawaa hintte ootsiidde,
woshummanaw kajjeeliyaawaan, amuwaan, matsuwaan, yetsaan, ushshaan,
pokkiyaa eek'aw goyinniyaawan, de'eedda kase aad'd'eedda wodii hinttenttoo
gidanawaa.
4 Ammanenna asaana hintte shoray bayinna oosuwaa ittippe ootsenna diraw
maalalettiide, hinttena boriino.
5 Shin unttunttu pas'a de'iyaa asaa bollanne hayk'k'eedda asaa bolla pirddanaw
giigi utteedda S'oossaw zaaruwaa immana.
6 Hayk'k'eedda asay* bare asatetsan Asay pirddettiyaawaadan pirddettanawunne
k'ay ayyaanan S'oossay de'iyaawaadan de'anaw, wonggalaa mishiraachchuu
unttunttoo hewoo odetteedda.

S'oossay Immeedda Imotatuwaa Loytsi Ayissiyaawaa

7 Ubbabawukka wurssetsay matatteedda. Hewaa diraw, S'oossaa woossanaw
k'ofaan geeyyiide, hinttena naagitenne minnite.
8 Siik'uu daro nagaraa kammiyaa diraw, ubbabaappe aatsiide ittuu ittuwaanna
wozanaappe siik'ettite.
9 Zuuzummennan ittuu ittuwaa imatsatetsaan mokkite.
10 Hintte huup'iyaan huup'iyaan S'oossaappe dumma dumma aad'd'o keekatetsaa
akkeeddawaadankka, S'oossaa dumma imuwaa hadaraa loytsi kesiyaawanttudan,
ittuu ittoo ootsite.

3:20 Dom. 6:1—7:24 * **4:6** *Hayk'k'eedda asay:* Yesuusa ammananaappe kasenna hayk'k'eeddawantta woy Nohe wode asatuwaa. 3:19 s'eellite. **4:8** Lem. 10:12

11 Yesuusi Kiristtoosa baggana ubbabaan S'oossay galatettana mala, ooninne
odiyaawaa gidooppe, k'aalaa S'oossaappe akkiide odiyaawaadan odo. K'ay ooninne
maaddiyaawaa gidooppe, S'oossay aw immiyaa wolk'k'an maaddo. Bonchchuunne
godatetsay S'oossaw med'inaappe med'inaw gido. Amen"i.

Metuwaa Wode Minniyaawaa

12 Ta siik'atoo, hintte giddon tamaadan guuddiidde paac'c'iyaa waayyii yiyaawaa
ooratsabay haniyaawaadan malalettoppite.
13 Shin Kiristtoosa bonchchuu beettiyaa wode hintte nashettana mala, aanana
waayettiyaawaan nashetite.
14 Asay hinttena Kiristtoosa suntsaa diraw boriyaawaa gidooppe, hintte
anjjetteeddawantta; ayaw gooppe, bonchcho Ayyaanay, S'oossaa Ayyaanay, hintte
bolla shemppana.
15 Hintteppe ooninne shemppuwaa wod'eeddawaadan, woy kayisuwaadan, woy
iitabaa ootseedda asaadan, woy hara asaa yewuwaa geleeddawaadan waayettoppo.
16 Shin ooninne Kiristtaaniyaa gidiyaa diraw waayettooppe, Kiristtoosa suntsaa
diraw, S'oossaa galatanaappe attin, yeellatoppo.
17 Ayaw gooppe, pirdday S'oossaa golliyaan doomettiyaa wodii gakkeedda. K'ay he
pirdday koyiro nu bolla doomettiyaawaa gidooppe, Aa wonggalaw azazettenawanttu
wurssetsay ayaa gidanee?
18 S'illo Asay tuggaan attiyaawaa gidooppe, makkalanchchaynne nagaranchchay
yaatina waananee?
19 Hewaa diraw k'ay, S'oossay geeddawaadan waayettiyaawanttu lo"obaa ootsiidde,
barenttu shemppuwaa hadaraa barena med'd'eedda ammanettiyaa S'oossaw
immino.

5

S'oossaa Asaa Ayissanaw Imetteedda Zoriyaa

1 Simmi taani woosa golliyaa c'imatuwaanna c'ima gidiyaawenne, Kiristtoosa
waayiyaa markkattiyaawe, k'ay k'onc'c'ana bonchchuwaa shaakkanawe hintte
giddon de'iyaa c'imatuwaa zoray.
2 Hintte giddon de'iyaa S'oossaa wudiyaa S'oossay koyyiyaawaadan heemmite.
Dosuwaanappe attin, wolk'k'an gidenna. K'ay hintte go"a s'alalaa s'eellennan, lo"o
k'ofaan heemmite.
3 Wudew hintte leemisuwaa giditeppe attin, hintte heemmiyaawantta wolk'k'aan
heemmoppite.
4 K'ay heemmiyaawanttu kaappuu k'onc'c'iyaa wode, bayenna bonchcho
kalachchaa hintte akkana.
5 Hewaadankka yalaga asatoo, c'imatoo moodettite. Ubbaykka ittuu ittoo ootsanaw
hintte huup'iyaa kawushshiyaawaa afilaadan mayyite. Ayaw gooppe, S'oossay
otorettiyaawantta is's'ee; shin barena kawushshiyaawanttoo aad'd'o keekatetsaa
immee.
6 S'oossay bare lo"o wodiyaan hinttena d'ok'k'u ootsana mala, wolk'k'aama S'oossaa
kushiyaappe garssanna hinttena toochchite.
7 I hinttenttoo k'oppiyaa diraw, hinttena hirggissiyaa ubbabaa Aa bolla olite.
8 S'alahiyaa kaappuu, hintte morkkii, mittiyaa uraa koyyiide, gudiyaa
gaammuwaadan hintte yuushshuwaan yuuyyiyaa diraw naagettitenne beegottite.
9 Sa'aan de'iyaa hintte ishatuu hewaadan waayettiyaawaa eriide, ammanuwaan
minniide, aanana ek'ettite.

4:18 Lem. 11:31 **5:5** Lem. 3:34

10 Aad'o keekatetsaa ubbaa S'oossay, bare med'inaa bonchchoo Kiristtoosi Yesuusa
baggana hinttena s'eeseeddawe, amareeda wodiyaa hintte waayetteeddawaappe
guyyiyaan, I bare huup'ew hinttena shiri ooratsananne minisana. K'ay I hinttena
maaddananne baasi essana.
11 Wolk'k'ay med'inaappe med'inaa gakkanaw aw gido. Amen"i.

Wurssetsa Sarotaa

12 Hawe S'oossaa tumu aad'd'o keekatetsaa gidiyaawaa taani hinttenttoo
markkattaaddenne hinttena zoraadde, hinttenttoo k'antsaan s'aafeedda
dabddaabbiyaa ammanettiyaa ishaa gaade taani k'oppiyaa Sillaase bolla kiittaad; he
aad'd'o keekatetsan minneeddita.
13 Hinttenana ittippe dooretteedda Baabloonen* de'iyaa woosa golliyaa asaynne ta
na'ay Mark'k'oossi hinttena «Saro saro» giino.
14 Siik'uwaa yeretaa yerettiidde, ittuu ittuwaa sarotite.
Hinttew, Kiristtoosanna ittuwaa gideeddawanttoo ubbatoo sarotetsay gido. Amen"i.

* **5:13** *Baabloone:* Sas'aa Mas'aafaa k'ofaadan, ha suntsay Roome guussaa gidennaan aggena.

P'es'iroosi
S'aafeedda Laa'entso Kiitaa
Geluwaa

Yesuusi kiitteedda P'es'iroosi s'aafeedda laa'entso kiitay s'aafetteeddawe, dumma dummasaan de'iyaa, beni ammaniyaa asatuwaassa. Kiitaw huup'e k'ofay worddo asttamaaratuwaa iita oosuwaanne unttunttu timirttiyaa gaasuwaan med'etteedda pokko de'uwaa ek'ettiyaawaa. Med'etteedda metatuwaa k'aaranaw maado gidiyaawe Yesuusa barenttu ayifiyaan be'eeddanne I tamaarissiyaa wode barenttu haytsaan siseedda asatuu tamaarisseedda timirttiyaa baggana S'oossaabaanne Godaa Yesuusi Kiristtoosawaa ammantsiyaa eraa demmiyaawaa. S'aafii dumma naagiide odeeddabay, «Kiristtoosi laa'entso yeenna» yaagiyaa wordduwaa timirttiyaabaa. Hewaa s'eelliyaawaan haasayiidde, «Kiristtoosi simmiide yeennaan gam"eeddawe, S'oossay, Asay ubbay bare nagaraappe simmanawaappe attin, ooninne d'ayanawaa koyyenna diraassa» yaagee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1:1-2*
Ammaniyaa asaa s'eessaa *1:3-21*
Worddo Asttamaaratuwaa *2:1-22*
Yesuusa laa"entso yuussaa *3:1-18*

1 Taani Simooni P'es'iroosi, Yesuusi Kiristtoosa s'illotetsaa baggana nuwaa mala
ammanuwaa akkeeddawanttoo, ha dabddaabbiyaa s'aafay.
2 S'oossaanne nu Godaa Yesuusa hintte eriyaawan aad'd'o keekatetsaynne
sarotetsay hinttenttoo palahiide gido.

S'oossaa S'eessaanne Aa Dooruwaa

3 Nuuni S'oossaa bonchchuwaanne lo"otetsaa laattana mala, nuuna s'eeseeddawaa
nuuni eriyaawan, de'uwaassinne S'oossaa malatussaw nuuna koshshiyaawaa ubbaa
S'oossaa wolk'k'ay nuw immeedda.
4 Hintte Aa imuwaa baggana sa'aan de'iyaa bayizziyaa amuwaappe kessi
akkanaaddaaninne S'oossaa S'oossatetsaa laattanaadan, I bare immana geedda daro
wolk'k'aamanne al"o imuwaa nuw immeedda.
5 Hewaa diraw, hinttena bessiyaawaa ubbaa min ootsiidde, hintte ammanuwaa
bolla lo"otetsaa, lo"otetsaa bolla eratetsaa,
6 eratetsaa bolla hinttena naagiyaawaa, hinttena naagiyaawaa bolla genc'c'aa,
genc'c'aa bolla S'oossaa malatiyaawaa,
7 S'oossaa malatiyaawaa bolla ishatetsaa siik'uwaa, ishatetsaa siik'uwaa bolla
siik'uwaa gujjite.
8 Ayaw gooppe, hawanttu hinttenttoo loytsi dariyaawaa gidooppe, hinttena Godaa
Yesuusi Kiristtoosa eratetsan tishshanne ayifiyaana de'iyaawantta ootsana.
9 Shin hewanttu baynna uray bare matan de'iyaawaa s'alalaa demmee; k'ay I
k'ook'aa; I kase ootseedda nagaray atto geetetteeddawaa dogeedda.
10 Hewaa diraw, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttena S'oossay
s'eeseeddawaanne dooreeddawaa loytsi erissanaw, kasewaappe aad'd'i minnite;
ayaw gooppe, hintte hewaa ootsiyaawaa gidooppe, d'ubettikkita.*
11 Hewaadan k'ay nu Godaanne nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosa med'inaa
kawutetsaa geliyaa kumentsaa maatay hinttenttoo imettana.

---

* **1:10** ***D'ubettikkita:*** Nagaraan kunddikkita.

12 Hewaa diraw, hintte ha yewatuwaa eriyaawaa gidooppekka, k'ay hintte
oyk'k'eedda tumuwaan minneeddawantta gidooppekka, taani hinttena ha
yewatuwaa ubbaa wode hassayissiyaawaa aggikke.
13 Taani pas'a de'eedda keenan, hinttena hassayissaade k'aasetsanaw
koshshiyaawaa taw malatee.
14 Nu Goday Yesuusi Kiristtoosi taw k'onc'c'iyaan odeeddawaadan, taani ha
hayk'k'iyaa asatetsaa gam"ennan k'aara olanawaa eray.
15 Taani hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan gidinakka, hintte ha yewatuwaa ubbaa
wode k'oppanaw danddayana mala, taw danddayetteeddawaa ubbaa ootsana.

Kiristtoosa Bonchchuwaa Bare Ayifiyaan Be'eedda Markkatuwaa

16 Nuuni Aa wolk'k'aama bonchchuwaa nu ayfiyaan be'iide odettooppe attin,
med'd'i akkeedda tossaan nu Godaa Kiristtoosa wolk'k'aanne yuussaa hinttenttoo
odibeykko.
17 Ayaw gooppe, daro wolk'k'aama bonchchuwaappe, «Taani aan daro nashettiyaa
ta siik'o Na'ay hawaa» yaagiyaa kooshshay yeedda wode, S'oossaa Aawuwaappe
bonchchuwaanne galataa I akkeedda.
18 K'ay nuunikka geeshsha deriyaa bollan aanana de'iidde, he kooshshay
saluwaappe yeeddawaa siseeddo.
19 Asay hewaappe loytsi aad'd'iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu haasayeedda nuuna
loytsi ammantsiyaa k'aalay nuw de'ee; hintte he k'aalaa naagiyaawaa gidooppe
loytseeddita. Ayaw gooppe, hewe sa'ay wonttana gakkanaassinne wontta
s'oolinttiyaa poo'uu hintte wozanaan poo'ana gakkanaw, d'umaan poo'iyaa poo'uwaa
mala.
20 Ubbaappe kasetiide, hawaa erite; S'oossaa Mas'aafan s'aafetteedda timbbitiyaa
odeeddawaa ooninne barekka billanaw danddayenna.
21 Ayaw gooppe, timbbitiyaa odeeddawe ubbay geeshsha asatuu Geeshsha
Ayyaanay kaaletsina, S'oossaa k'aalaa haasayeeddinoppe attin, asaa sheniyaan
haasayettibeenna.

2

Worddo Asttamaaratuwaa

1 Shin timbbitiyaa odiyaa worddatuu asaa giddon kase de'iyaawaadan, hintte
giddonkka wordduwaa tamaarissiyaawanttu de'ana. Unttunttu barena wozeedda,
Godaa kaddiide, bayizziyaa worddo timirttiyaa ahana; k'ay unttunttu akeekena
bashshaa barenttu bolla ahana.
2 K'ay daro Asay yeellayiyaa unttunttu iita ogiyaa kaallana; unttunttu gaasuwaan
tumuwaa ogii borettana.
3 Wordduwaa tamaarissiyaa hewanttu shaloo yaaretiyaawaan barenttu med'd'i
akkeedda tossaan hinttena bonk'k'ana; benippe doommiide, unttunttu pirdday giigi
utteedda; unttuntta d'ayissiyaawe beegottiide naagee.
4 Nagaraa ootseedda kiitanchchatoo S'oossay k'arettennaan, pirddaa gallassay
gakkanaw d'uma ollaan unttunttu k'ashetti utteedda Gaannamiyan yeggeedda.
5 S'oossay nagaranchchatuwaa bolla bashshaa haatsaa yeddeeddappe attin, beni
asaw keekibeenna; shin s'illotetsaabaa odeedda Nohanne hara laappu asatuwaa
ashsheeda.
6 S'oossay Sodoomaanne Gamoora giyaa katamatuwaa biittaa bidintsaa ootsiide,
guuddi d'ayissiide, nagaranchcha gidiyaawantta gakkanabaw leemisuwaa ootseedda.
7 Higgew azazettena tunatetsaa ootsiyaa asatuwaa giddon tuggattiide de'iyaa
s'illuwaa Loos'a S'oossay ashsheeda.

2:5 Dom. 6:1—7:24 **2:6** Dom. 19:24 **2:7** Dom. 19:1-16

8 He lo"o bitanii unttunttu giddon de'iidde, unttunttu ootsiyaa iita oosuwaa gallassi
gallassi be'eedda wodenne siseedda wode Aa lo"o wozanay un"etteedda.
9-10 Hewaa gidooppe, Goday S'oossaw goyinniyaa asatuwaa paac'iyaappe wooti
ashshanentto eree; nagaranchchatuwaa k'ay ubbaappe aatsiide, tuna amuwaan
ashuwaa amuwaa kaalliyaawanttanne k'ay S'oossaa wolk'k'aa kad'iyaawantta,
pirddaa gallassay gakkanaw Goday muriidde wotsanawaakka eree.
Wordduwaa tamaarissiyaa hewanttu s'alanne otoranchcha gideeddawaan, bollan
de'iyaa bonchcho med'etaa boriinoppe attin, bonchchikkino.
11 He wordduwaa tamaarissiyaa asatuwaappe daro minonne wolk'k'aama gidiyaa
kiitanchchatuukka unttuntta Godaa sintsan boriyaan mootanaw koyyikkino.
12 Shin he asatuu oyk'k'ettiide d'ayanaw yeletteedda barenttu med'etaan wozanay
bayinna wora do'atuwaadan haniino; unttunttu erennabaa boriino; k'ay barenttu
bayizzuwan, unttunttu c'oo d'ayana.
13 Unttunttu barenttu med'd'eedda metuwaan metootana; gallassi yes's'iidde
duriyaawaa nashechchiyaabaa giide k'oppiino; unttunttu kawushissiyaawanttanne
tunatuwaa gidi uttiide, hinttenanna miyaa k'umaa muussaan nashettiino.
14 C'aaratiyaa mac'c'a asaa s'eelliyaawaa aggena ayfii unttunttoo de'ee; k'ay
nagaraa ootsiyaawaakka aggikkino. Ammanuwaan minnibeenna asaa c'immiino.
Amuwaa dooyeedda wozanay unttunttoo de'ee; unttunttu shek'etteeddawantta.
15 Suure ogiyaa aggiide baleeddino. Bi'oora na'aa Balaama ogiyaanna beeddino;
Balaami makkalaan miishshaa akkanaw koyyeedda.
16 I timbbitiyaa odiyaawaa; shin Aa nagaraa diraw, Aa harii asaadan haasayan
seeriide, gooshshaa mala hanuwaappe Aa te"eedda.
17 He asatuu meli diggeedda pulttuwaa mala; k'ay gotuu tookkiide afiyaa shaariyaa
mala; S'oossay unttunttoo sakkana d'umaa giigissi wotseedda.
18 Ayaw gooppe, unttunttu melanne otoro haasayaa haasayiino; baliidde de'iyaa
asaappe kesi yeeddawantta wolk'k'aama ashuwaa amuwaan c'immiino.
19 Unttunttu barew bashshaa amuwaanna de'iidde unttuntta, «Hintte ayiletetsaappe
kesana» yaagiino; ayaw gooppe, itti Asay barena s'ooneeddabaw ayawunne ayiliyaa.
20 Unttunttu nu Godaanne nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosa eratetsan ha sa'aa
tunatetsaappe kessi akkeeddawaappe guyyiyaan, guyye simmiide, aan d'ubettiide
s'oonettiyaawaa gidooppe, kase de'iyaa de'uwaappe guyyewe unttunttoo iitana.
21 Ayaw gooppe, unttunttoo imetteedda geeshsha azazuwaa eriidde aggiyaawaappe
unttunttu s'illotetsaa ogiyaa erennaan aggintto lo"a shin.
22 «Kanay bare c'ooshshaakko guyye simmee» giyaa leemisuunne k'ay,
«Meec'etteedda guduntsay guyye simmiide, urk'k'aan gonddorettee» giyaa leemisuu
tuma gidiyaawaa unttuntta gakkeeddawe bessee.

3

Goday Yesuusi Yaana Nashechchaa

1 Ta siik'atoo, hawe taani hinttenttoo s'aafeedda laa'entso dabddaabbiyaa; taani he
laa"u dabddaabbetuwaakka hintte suure k'ofaa k'oppanaadan dentsetsanaw
hinttena hassayissanaadan s'aafaad.
2 Geeshsha gideedda nabatuu beni odeedda k'aalaa hintte hassayana malanne
Goday hinttena ashshiyaawe, bare kiitteeddawanttu baggana hinttena azazeedda
azazuwaa hintte hassayana mala koyyay.
3 Wodiyaa wurssetsaan, asaa toochchiyaa barenttu amuwaadan de'iyaawanttu
asaa toochchiidde denddanawaa ubbaappe kasetiide erite.

2:15 Pay. 22:4-35 **2:22** Lem. 26:11

4 Unttunttu, «I ‹Yaana› yaageedda. Gibeennee? Yaatina hak'an de'ii? Ayaw gooppe,
nu aawotuu hayk'k'i diggeeddino; shin ubbabaykka sa'ay med'ettoodeppe
doommiide de'iyaawaadankka de'ee» yaagana.
5 Daro wodiyaappe kase S'oossay haasayina, saluunne sa'ay med'etteeddawaa
eriide, unttunttu akeekenaan is's'eeddino. Sa'ay haatsaappenne haatsaan
med'etteedda.
6 K'ay hewaa gaasuwaan, he wode de'iyaa sa'ay he haatsaan mitetti d'ayeedda.
7 Shin ha"i de'iyaa saluunne sa'ay, S'oossaw goyinnenna asatuu pirddettiyaa
gallassaynne d'ayiyaa gallassay gakkanaw takkiide, he k'aalaan tamaa naagiino.
8 Shin ta siik'atoo, ha itti yewatto dogoppite; Godaa matan, itti gallassay sha"a
laytsaa mala gidiyaawaanne, k'ay sha"a laytsay itti gallassaa mala gidiyaawaa
dogoppite.
9 Ittuu ittuu k'oppiyaawaadan, Goday bare ootsana geeddawaa ootsanaw takkenna;
shin ooninne bare nagaraappe simmanaadan koyyeeppe attin, ooninne d'ayana mala
koyyenna diraw, hinttew giide danddayaan gam"ee.
10 Shin Godaa gallassay kayisuwaadan yaana. He gallassi salotuu wolk'k'aama
guntsan d'ayana; saluwaa med'etatuu wolk'k'aama seelaan siilana; sa'aynne Aa
bollan de'iyaa ubbabay d'ayana.
11 Ubbabaykka hewaadan d'ayiyaawaa gidooppe, hintte ay mala asaa gidanaw
bessii? Hintte de'uu geeshshanne S'oossaa malatiyaawaa gidanaw koshshee.
12 Hintte S'oossaa gallassaa naagishina, he gallassay ellekka gakkanaadan,
hinttenttoo danddayettiyaawaa ootsite; he gallassi salotuu guudettiide d'ayananne
saluwaa med'etatuukka wolk'k'aama seelaan siilana.
13 Shin nuuni S'oossay immana geedda ooratsa saluwaanne ooratsa sa'aa s'illuu
de'anasaa naageetto.
14 Hewaa diraw, ta siik'atoo, he gallassaa naagiidde, pokkuunne yeellayiyaabay
bayinnawantta gidiide, aanana sarotetsaan de'ana mala lo"obaa ubbaa ootsite.
15 Godaa danddayay atotetsaa gidiyaawaa hintte wozanaan k'oppite; hewaadan
k'ay nu siik'o ishay P'awuloosi, S'oossay barew immeedda aad'd'eedda eratetsan
hinttenttoo s'aafeedda.
16 Bare s'aafiyaa dabddaabbiyaan, he yewuwaabaa s'aafiyaa wode, tamaaribeenna
asatuunne minnibeenna asatuu hara S'oossaa Mas'aafatuwaa geellayiyaawaadankka,
he dabddaabbiyaa giddon de'iyaa akeekanaw waayissiyaa yewuwaa geellayiino.
Unttunttu hewaa ootsiyaawaan barenttu bolla bashshaa ahiino.
17 Hewaa diraw, ta siik'atoo, hintte hewaa eriyaa diraw, makkalanchchatuwaa
balaan c'imettiide, wora beenna malanne, k'ay minniide de'iyaa sa'aappe kunddenna
mala naagettite.
18 Shin hintte nu Godaa, nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o
keekatetsaaninne eratetsan dic'c'ite. Aw ha"inne med'inaa gallassay gakkanaw
galatay gakko. Amen"i.

3:5 Dom. 1:6-9 **3:6** Dom. 7:11 **3:8** Maz. 90:4 **3:13** Isa. 65:17; 66:22; Sas'. 21:1

Yohaannisi
S'aafeedda Koyro Kiitaa
Geluwaa

Yesuusi kiitteedda Yohaannisi s'aafeedda koyro kiitay, laa"u huup'e k'ofatuwaa oyk'k'eedda; hewanttukka: nabbabiyaawanttoo S'oossaannanne Aa na'aa Yesuusi Kiristtoosanna ittippetetsay de'anaadan mentsetsanaassanne ha ittippetetsaa d'ayissanaw danddayiyaa worddo timirttiyaappe unttunttu haakkana mala, minisiide akeekissanaassa. He wode denddeedda worddo timirttii «Iitatetsay pulttiyaawe ha nuuni de'iyaa wolk'k'aama alamiyaanna gakettiyaa gaketsaanna gidiyaa diraw, S'oossaa Na'ay Yesuusi mulekka asaa gidanaw woy, asatetsaa eeshshay aw de'anaw danddayenna» yaagiyaawaa. He asttamaaratuu, «Atotetsaa guussay alamiyaa de'oo un"ettiyaawaappe la"a kesiyaawaa» yaagiino. Hewaa bollaakka k'ay «Iitaanne keekaa shaakkiide oyk'k'iyaawaa woy, hara asaw siik'uwaa bessiyaawaa gidooppekka, atotetsaana unttuntta gatsiyaabay baawa» yaagiino.

S'aafii ha timirttiyaa ek'ettiide, «Yesuusi Kiristtoosi polo asaa; Yesuusan ammaniyaawanttunne S'oossaa siik'iyaawanttu ubbay barenttu giddonkka ittuu ittuwaanna siik'ettanaw bessee» yaagiide odeedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1:1-4*
Poo'uwaanne d'umaa *1:5—2:29*
S'oossaa naanaanne s'alahiyaa naanaa *3:1-24*
Tumuwaanne baletsuwaa *4:1-6*
Siik'uwaa oosuwaa *4:7-21*
S'ooniyaa ammanuwaa *5:1-21*

De'uwaa K'aalaa

1 Nuuni koyiruwaappe doommiide de'iyaa, nu ayifiyaan be'iide, nu kushiyan Aa bochchi be'eedda de'uwaa k'aalaabaa hinttenttoo s'aafeetto. Nuuni Aa be'eeddo; nu kushiikka Aa bochchi be'eedda.
2 He de'uu k'onc'c'ina, nuuni Aa be'iide, aabaa hinttenttoo markkatteetto; k'ay S'oossaa Aawuwaa matan de'iyaa nuw k'onc'c'eedda med'inaa de'uwaabaa hinttenttoo odeetto.
3 K'ay nuunanna hinttenttoo ittippetetsay de'ana mala, nuuni be'eeddawaanne siseeddawaa hinttenttoo odeetto; nuw Aawuwaananne Aa Na'aa Yesuusi Kiristtoosanna ittippetetsay de'ee.
4 Nuuni nu nashechchay polettana mala, hawaa hinttenttoo s'aafeetto.

S'oossay Poo'uwaa

5 Nuuni S'oossaa na'aappe sisiide, hinttenttoo odiyaa kiitay, «S'oossay poo'uwaa; aan d'umay mulekka baawa» yaagiyaawaa.
6 Nuuni nuw aanana ittippetetsay de'ee giide d'umaan de'ooppe, nu haasayaaninne nu oosuwaan worddoteetto.
7 Shin poo'uwaan I de'iyaawaadan, nuunikka poo'uwaan de'ooppe, nuw ittoo ittuwaanna ittippetetsay de'ee; k'ay Aa Na'aa, Yesuusi Kiristtoosa suutsay nagaraa ubbaappe nuuna geeshshee.
8 Nuuni nagaraa ootsibeykko gooppe, nuurekka nuuna c'immeetto; nuunan tumatetsaykka baawa.

1:1 Yoh. 1:1 **1:2** Yoh. 1:14

9 Shin nuuni S'oossaw nu nagaraa paas'ooppe, I nu nagaraa atto gaanawunne nu
bayizzo oosuwaa ubbaappe nuuna geeshshanaw, ammanettiyaawaanne tumuwaa
ootsiyaawaa.
10 Nuuni nagaraa ootsibeykko gooppe, S'oossaa wordduwaa geetto; Aa k'aalaykka
nu wozanaan de'enna.

2

Kiristtoosi Nuw Gaannatiyaawaa

1 Ta naatoo, nagaraa hintte ootsennaadan, taani hawaa hinttenttoo s'aafay; shin
ooninne nagaraa ootsooppe, Aawuwaa matan nuw gaannatiyaa Yesuusi Kiristtoosi,
S'illuu, de'ee.
2 K'ay nuuni nu nagaraa atto geetettussaa Kiristtoosa baggana demmeetto;
Kiristtoosi yarshshetteeddawe asaa ubbaa nagaraa digganaassappe attin, nu nagaraa
s'alalaa digganaassa gidenna.
3 Nuuni S'oossaa azazuwaa naagooppe, tumu Aa eriyaawaa hewan shaakkanaw
danddayeetto.
4 Itti uray, «Taani Aa eray» giide, k'ay Aa azazuwaa naagennan aggooppe, he uray
wordduwaa; tumatetsaykka aan baawa.
5 Shin Aa k'aalaw azazettiyaa oona gidooppenne, he uray S'oossaa siik'iyaawe
tumu poletteedda. Nuuni S'oossaan de'iyaawaa hawe nuuna erissee. Hewekka,
6 «Taani, S'oossaan de'ay» giyaa ooninne Kiristtoosi de'eeddawaadan de'anaw
bessee.

Ooratsa Azazuwaa

7 Ta siik'atoo, taani hinttenttoo koyiruwaappe de'iyaa ec'a azazuwaa s'aafayppe
attin, ooratsa azazuwaa s'aafikke; he ec'a azazuu hintte siseedda k'aalaa.
8 Gidooppekka, taani hinttenttoo laa'entsuwaa ooratsa azazuwaa s'aafay; he
azazuwaa tumatetsaykka Kiristtoosaninne hinttenan beettee. Ayaw gooppe, d'umay
d'ayee; tumu poo'uu ha"i poo'ee.
9 Poo'uwaan de'ay giidde, bare ishaa is's'iyaa ooninne hanno gakkanawukka
d'umaan de'ee.
10 Bare ishaa siik'iyaa ooninne poo'uwaan de'ee; he uran hara uraa d'ubbiyaabay
ayaynne baawa.
11 Shin bare ishaa is's'iyaa ooninne d'umaan de'ee; d'umaan hamettee. D'umay Aa
ayfiyaa k'ook'issi wotseedda diraw, hak'a binttonne erenna.
12 Ta naatoo, S'oossay Kiristtoosa suntsaa diraw,
hintte nagaraa atto yaageedda diraw,
taani hinttenttoo s'aafay.
13 Aawotoo, koyiruwaappe de'iyaawaa hintte ereedda diraw,
hinttenttoo s'aafay.
Yalagatoo,
s'alahiyaa kaappuwaa hintte s'ooneedda diraw,
hinttenttoo s'aafay.
Guutsa naatoo, S'oossaa Aawuwaa hintte ereedda diraw,
hinttenttoo s'aafay.
14 Aawotoo, koyiruwaappe de'iyaawaa hintte ereedda diraw,
hinttenttoo s'aafay.
Yalagatoo,
hintte mino gidiyaa dirawunne
S'oossaa k'aalay hinttenan de'iyaa diraw,

2:7 Yoh. 13:34

k'ay s'alahiyaa kaappuwaa hintte s'ooneedda diraw,
hinttenttoo s'aafay.
15 Ha alamiyaa woy alamiyaan de'iyaa ayaanne siik'oppite. Hintte ha alamiyaa
siik'ooppe, S'oossaa siik'uu hinttenan baawa.
16 Ayaw gooppe, ha alamiyaan de'iyaa ubbabay, hewekka: asatetsaa amuu,
ayifiyaan s'eelliide kajjeeliyaawenne bare de'iyaawaan c'eek'ettiyaawe ha
alamiyaappe yeeddawaappe attin, S'oossaappe yibeenna.
17 Ha alamiinne ha alamiyaan Asay amottiyaa ubbabay aad'd'ana. Shin S'oossay
geeddawaa ootsiyaa uray med'inaw de'ana.

Kiristtoosa Ek'ettiyaawaappe Naagettiyaawaa

18 Ta naatoo, wodiyaa wurssetsay matatteedda; Kiristtoosa ek'ettiyaawe sintsaappe
yaanawaa hintte siseeddawaadan, haray atto ha"ikka Aa ek'ettiyaawanttu c'oratuu
denddeeddino. Hewaa diraw, wodiyaa wurssetsay matatteeddawaa nuuni hewan
ereetto.
19 Ha ek'ettiyaawanttu nu bagga gidenna diraw, nu giddoppe keseeddino; ayaw
gooppe, unttunttu nu bagga gidiyaabaa gidinttonne, nu giddon de'ana; shin
unttunttuppe ooninne nu bagga gidennawe erettana mala, nu giddoppe keseeddino.
20 Shin Kiristtoosi hintte bolla Geeshsha Ayaanaa gusseedda; k'ay hintte ubbay
tumuwaa eriita.
21 Tumuwaa hintte eriyaa dirawunne k'ay tumuwaan wordduu ayaynne
bayinnawaa hintte eriyaa diraw, taani hinttenttoo s'aafayppe attin, tumuwaa hintte
erenna diraw s'aafikke.
22 Yesuusi Oketteedda Kiristtoosa gidiyaawaa erikke giyaa uraappe attin, wordduu
oonee? Hewe S'oossaa Aawuwaanne Na'aa erikke giyaawe Kiristtoosa ek'ettiyaawaa.
23 S'oossaa Na'aa erikke giyaa oonanne S'oossaa Aawuukka erenna; S'oossaa Na'aa
eray giyaa oonanne k'ay S'oossaa Aawuukka eree.
24 Hewaa diraw, koyiruwaappe hintte siseeddawaa hintte wozanaan minisiide
naagite. Koyiruwaappe siseeddawaa hintte naagooppe, hinttenttoo k'ay S'oossaa
Na'aannanne S'oossaa Aawuwaana ittippetetsay de'ana.
25 K'ay Kiristtoosi bare huup'ew nuw immana geeddawe med'inaa de'uwaa.
26 Taani hawaa hinttenttoo he hinttena baletsiyaa asatuwaa diraw s'aafaad.
27 Shin Kiristtoosi hintte bolla bare Geeshsha Ayaanaa gusseedda. Geeshsha
Ayyaanay hinttenan de'iyaa diraw, ooninne hinttena tamaarissana koshshenna;
ayaw gooppe, Aa Geeshsha Ayyaanay hinttena ubbabaa tamaarissee. I
tamaarissiyaawe tumuwaappe attin wordduwaa gidenna. Hewaa diraw Ayaanaa
Geeshsha timirttew azazetiidde, Kiristtoosanna ittipetetsaan de'ite.
28 Ta naatoo, k'ay I k'onc'c'iyaa wode, nuuni yashshi bayinnawantta
gidanaadaaninne, Aa yuussaa gallassi Aa sintsan nuuni yeellatennaadan, aanana
ittippetetsaan de'ite.
29 Kiristtoosi s'illo gidiyaawaa hintte erooppe, s'illobaa ootsiyaa ubbay S'oossaa
na'aa gidiyaawaa eranaw bessee.

3

S'oossaa Naanatuwaa

1 Nuuni S'oossaa naanatuwaa geetettiide s'eesettana mala, S'oossay nuuna ay
keenaa siik'eeddenttonne be'ite. Nuuni tumukka Aa naanatuwaa. Ha alamii S'oossaa
erenna diraw, nuunakka erenna.

3:1 Yoh. 1:12

2 Ta siik'atoo, ha"i nuuni S'oossaa naanatuwaa; nuuni ayaa hananentto biro
erettibeenna; shin Kiristtoosi k'onc'c'iyaa wode, nuuni Aa malatanawaa ereetto.
Ayaw gooppe, I tumu Aa gidiyaawaa nuuni kumentsan be'ana.
3 K'ay Kiristtoosa be'ana giide nashechchan naagiyaa ooninne Kiristtoosi geeshsha
gideeddawaadan, barena geeshshee.
4 Nagaraa ootsiyaa ubbay S'oossaa higgiyaa mentsee; ayaw gooppe, nagaray
S'oossaa higgiyaa mentsussaa.
5 Kiristtoosi asaa nagaraa d'ayissanaw k'onc'c'eeddawaa hintte eriita; aan nagaray
baawa.
6 Kiristtoosan de'iyaa ooninne nagaraa ootsiidde de'enna; k'ay nagaraa ootsiidde
de'iyaa ooninne Aa be'ibeenna woy eribeenna.
7 Ta naatoo, ooninne hinttena baletsoppo. Kiristtoosi s'illo gidiyaawaadan, s'illobaa
ootsiyaa uray s'illuwaa.
8 S'alahiyaa kaappuu koyiruwaappe nagaraa ootseedda diraw, nagaraa ubbaa
wode ootsiyaa uray s'alahiyaa kaappuwaassa; hewaa diraw, S'oossaa Na'ay s'alahiyaa
kaappuwaa oosuwaa d'ayissanaw k'onc'c'eedda.
9 S'oossaa naanatuwaa gidiyaa ubbay S'oossaa med'etay unttunttun de'iyaa diraw,
nagaraa ubbaa wode ootsikkino; k'ay S'oossay unttunttu Aawuwaa gidiyaa diraw,
nagaraa ootsanaw danddaykkino.
10 S'oossaa naanatuu gidduwaaninne s'alahiyaa kaappuwaa naanatuwaa giddon
de'iyaa dummatetsay hawaan erettee; s'illobaa ootsennawanttunne woy bare ishaa
siik'ennawanttu ooninne S'oossaa naanatuwaa gidikkino.

Ittuu Ittuwaanna Siik'ettiyaawaa

11 Ayaw gooppe, koyiruwaappe hintte siseedda kiitay, «Ittuu ittuwaanna
siik'ettanaw bessee» yaagiyaawaa.
12 Nuuni K'aayeela mala gidanaw bessena. K'aayeeli s'alahiyaa kaappuwaassa;
hewaa gido diraw, bare ishaa wod'eedda. I bare ishaa ayaw wod'eeddee? I ootseedda
oosuu iita gidina, Aa ishay ootseedda oosuu lo"a gideedda diraw wod'eedda.
13 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, ha sa'aa Asay hinttena is's'ooppe,
ooratsabaa gooppite.
14 Nuuni ammaniyaawantta siik'iyaa diraw, hayk'uwaappe de'oo pinneeddawaa
ereetto; ammaniyaawantta siik'enna uray ooninne hayk'uwaa giddon de'ee.
15 Ammaniyaawantta is's'iyaa ooninne shemppuwaa wod'eeddawaa; k'ay
shemppuwaa wod'eeddawaan med'inaa de'uu bayinnawaa hintte eriita.
16 Kiristtoosi bare shemppuwaa nu diraw aatsiide immeeddawaan siik'uu ayentto
nuuni ereeddo; nuunikka ammaniyaawanttu diraw, nu shemppuwaa aatsiide
immanaw bessee.
17 Shin dure Asay ooninne bare ishay metootiyaawaa be'iide, aw k'arettennaan
is's'ooppe, bare wozanaan S'oossaa siik'ay gaanaw waan danddayii?
18 Ta naatoo, nuuni oosuwaaninne tumatetsaan siik'ettoytteppe attin, c'oo
haasayan woy bolla doonaan siik'ettanaw bessena.

S'oossaa Sintsan Ammanettiide Ek'k'iyaawaa

19-20 Nuuni tumuwaa baggan de'iyaawaa hewan erana; k'ay nu wozanay nu bolla
pirddiyaa wode ubbaan, S'oossaa sintsan tumatetsaa nuuna hewan erissee. Ayaw
gooppe, S'oossay nu wozanaappe wolk'k'aama; k'ay I ubbabaa eree.
21 Ta siik'atoo, nu wozanay nu bolla pirddennawaa gidooppe, nuuni S'oossaa
sintsan yayyokko.

3:5 Yoh. 1:29 **3:11** Yoh. 13:34 **3:12** Dom. 4:8

22 Nuuni Aa azazuwaa naagiyaa dirawunne Aa nashechchiyaabaa ootsiyaa diraw,
woossiyaa ubbabaa aappe akkeetto.
23 S'oossaa azazuu hawaa: Kiristtoosi nuuna azazeeddawaadankka, S'oossaa Na'aa
Yesuusi Kiristtoosa suntsan nuuni ammananaadaaninne ittuu ittuwaanna
siik'ettanaadan S'oossay nuuna azazeedda.
24 S'oossaa azazuwaa naagiyaa ooninne S'oossaa giddon de'ee; S'oossaykka Aa
giddon de'ee; S'oossay nuw immeedda Aa Ayaanaa baggana I nu giddon de'iyaawaa
nuuni ereetto.

4

Tumanchcha Ayyaanaanne Worddo Ayaanaa

1 Ta siik'otoo, S'oossaa Ayyaanay taanan de'ee giyaa ubbaa ammanoppite; shin
unttunttun de'iyaa ayyaanay S'oossaappeeyye woy gidennentto paac'c'ite. Ayaw
gooppe, c'ora worddo nabatuu ubbasaa beeddino.
2 S'oossaa Ayaana gidiyaawaa hintte hawaan erana; «Yesuusi Kiristtoosi asaa
gidiide yeeddawaa ammanay» giyaa oonaninne de'iyaa ayyaanay ubbay S'oossaappe
yee.
3 K'ay Kiristtoosi asaa gidiide yeeddawaa ammanay geenawaa ayyaanay ubbay
S'oossaappe yibeenna; aan Kiristtoosa ek'ettiyaa ayyaanay de'ee. Hintte hewe
yaanawaa kase siseeddita; I haray atto ha"ikka ha alamiyaan de'ee.
4 Ta naatoo, hintte S'oossawantta; hintte giddon de'iyaa Geeshsha Ayyaanay ha
alamiyaan de'iyaa ayyaanaappe daro wolk'k'aamiyaa diraw, worddo nabatuwaa
hintte s'ooneeddita.
5 Unttunttu ha alamiyaa asaa gidiyaa diraw, ha alamiyaabaa haasayiino; ha
alamiyaa asaykka unttunttu haasayaa sisee.
6 Nuuni S'oossawantta; S'oossaa eriyaa ooninne nuuni giyaawaa sisee. S'oossaa
erenna ooninne nuuni giyaawaa sisenna. Nuuni tumu ayyaanaanne worddo
ayaanaa hewan shaakkeetto.

S'oossay Siik'uwaa

7 Ta siik'atoo, siik'uu S'oossaappe yiyaa diraw, ane ittuu ittuwaanna siik'ettoytte.
Siik'ettiyaa ooninne S'oossaa naanaa; S'oossaakka eriino.
8 S'oossaa eeshshay siik'o gidiyaa diraw, siik'enna uray ooninne S'oossaa erenna.
9 S'oossay nuuna bare siik'uwaa hawaan besseedda; nuuni Aa baggana de'uwaa
demmana mala, bare itti Na'aa ha alamiyaa kiitteedda.
10 Siik'uwaa giyaawe hawaa; S'oossay nuuna siik'iide, nuuni nu nagaraappe
maarotetsaa demmeedda bare Na'aa nuw kiitteeddappe attin, nuuni Aa
siik'eeddawaanna gidenna.
11 Ta siik'otoo, S'oossay nuuna hawaadan siik'eeddawaa gidooppe, nuunikka ittuu
ittuwaanna siik'ettanaw bessee.
12 S'oossaa ooninne mulekka be'ibeenna; nuuni ittuu ittuwaanna siik'ettooppe,
S'oossay nu giddon de'ee; Aa siik'uukka nu giddon poletteedda.
13 S'oossay bare Ayaanaa nuw immeedda diraw, nuuni S'oossaa giddon
de'iyaawaanne ikka nu giddon de'iyaawaa ereetto.
14 S'oossaa Aawuu bare Na'aa ha alamiyaa ashshiyaawaa gidanaw kiitteeddawaa
nuuni be'iide markkatteetto.
15 Yesuusi S'oossaa Na'aa gidiyaawaa markkattiyaa O gidduwaaninne S'oossay
de'ee; ikka S'oossaa giddon de'ee.
16 S'oossay nuuna siik'iyaawaa nuuni nu huup'ew ereettonne ammaneetto.
S'oossay siik'uwaa. Siik'uwaan de'iyaa ooninne S'oossaa giddon de'ee; S'oossaykka
Aa giddon de'ee.

17 Nu de'uu ha alamiyaan Kiristtoosi de'eeddawaa mala gidiyaa diraw, pirddaa
gallassi nuuni yayyena mala, siik'uu nu giddon poletteedda.
18 Siik'uwaan yashshi baawa; gaasuukka tumu siik'uu yashshaa kessi olee.
Yashshaynne muray ittippe biyaa diraw, yayyiyaa uraa siik'uu kumentsaa gidenna.
19 S'oossay koyro nuuna siik'eedda diraw, nuuni Aa siik'eeddo.
20 Ooninne, «Taani S'oossaa siik'ay» giidde bare ishaa is's'ooppe, I wordduwaa.
Ayaw gooppe, be'eedda bare ishaa siik'ennawe be'ibeenna S'oossaa siik'anaw waan
danddayii?
21 K'ay Kiristtoosi nuw immeedda azazuu hawaa; S'oossaa siik'iyaa uray bare
ishaakka siik'anaw bessee.

5

Ha Alamiyaa S'ooniyaawaa

1 Oketteedda Kiristtoosa yaagiide, Yesuusa ammaniyaa ubbay S'oossaa naanaa;
k'ay S'oossaa Aawuwaa siik'iyaa ooninne Aa naanatuwaakka siik'ee.
2 Nuuni S'oossaa siik'iyaawaaninne Aa azazuwaa naagiyaawaan, S'oossaa
naanatuwaa siik'iyaawaa ereetto.
3 Ayaw gooppe, nuuni S'oossaa siik'iyaawe Aa azazuwaa naagiyaawaa; Aa
azazuukka dees'o gidenna.
4 Ayaw gooppe, S'oossaa Na'aa gidiyaa ooninne ha alamiyaa s'oonanaw danddayee;
nuunikka ha alamiyaa s'oonanawe nu ammanuwaana.
5 Ha alamiyaa s'oonanaw danddayiyaawe oonee? Yesuusi S'oossaa Na'aa
gidiyaawaa ammaniyaawaa s'alalay s'oonana.

Kiristtoosawaa Markkatteeddawaa

6 S'ink'k'ataa haatsaannanne hayk'uwaa suutsaanna yeeddawe hawaa; ikka
Yesuusi Kiristtoosa; haatsaannanne suutsaanna* I yeeddawaappe attin, haatsaa
s'alalaanna yibeenna. Geeshsha Ayyaanay tuma gidiyaa diraw, hewe tuma
gidiyaawaa I bare huup'ew markkattee.
7 Ayaw gooppe, heezzu markkatuu de'iino.
8 Hewanttu, S'oossaa Ayaanaa, haatsaanne suutsaa; ha heezzatuu ittuu ittuwaawaa
p'alk'k'ikkino.
9 Nuuni Asay markkattiyaawaa ammanooppe, S'oossay markkattiyaawe
asaawaappe loytsi aad'd'ee; ayaw gooppe, S'oossay bare Na'aabaa markkatteedda
markkatetsay hawaa.
10 S'oossaa Na'aa ammaniyaa uraa wozanaan ha markkatetsay de'ee. S'oossaa
ammanenna uray ooninne S'oossay bare Na'aw markkatteedda markkatetsaa
ammanibeenna diraw, S'oossaa wordduwaa gee.
11 Simmi markkatetsay hawaa; S'oossay nuw med'inaa de'uwaa immeedda;
hewekka Aa Na'aan de'ee.
12 S'oossaa Na'ay de'iyaa oossinne de'uu de'ee; S'oossaa Na'ay baynna oossinne
de'uu baawa.

Med'inaa De'uwaa

13 S'oossaa Na'aa suntsan ammaniyaa hinttenttoo med'inaa de'uu de'iyaawaa
hintte erana mala, hawaa hinttenttoo s'aafaad.
14 S'oossay koyyiyaawaadan, ayinne nuuni Aa woossooppe, I sisiyaawaa nuuni
eriyaa diraw, Aa sintsan yayyokko.

---

* **5:6** ***Haatsaannanne suutsaanna:*** Yesuusi ha alamiyaa yiidde s'ink'k'ataa haatsaa s'alalaana gidennaan bare hayk'uwaa suutsaan yeedda. Hewaa guussay I asaa kushiyaan s'ammak'ettussa s'alalaa gidennaan, ha alamiyaan hayk'k'eedda guussaa.

15 Nuuni woossiyaa ubbaan I sisiyaawaa erooppe, nuuni Aa woosseeddawaa I
zaareeddawaa ereetto.
16 Ooninne hayk'uu bessena nagaraa bare ishay ootsishshin be'ooppe, S'oossaa
woossanaw bessee; hayk'uu bessena nagaraa ootseeddawanttoo S'oossay de'uwaa
immana. Hayk'uu bessiyaa nagaray de'ee; taani hinttena hewoo S'oossaa woossite
giikke.
17 Bayizzo oosuu ubbay nagaraa; shin hayk'uu bessena nagaray de'ee.
18 S'oossaa naanay ooninne nagaraa ubbaa wode ootsennawaa nuuni ereetto.
Ayaw gooppe, S'oossaa Na'ay unttuntta naagee; K'ay s'alahiyaa kaappuukka
unttuntta k'ohanaw danddayenna.
19 Nuuni S'oossawantta gidiyaawaanne ha alamii ubbay s'alahiyaa kaappuwaan
moodetteeddawe ereetto.
20 Nuuni tumu S'oossaa eranaadan, S'oossaa Na'ay yeeddawaanne nuw akeekaa
immeeddawaa ereetto. Nuuni tumu S'oossaa giddon, Aa Na'aa Yesuusi Kiristtoosa
giddon de'eetto; I tumu S'oossaanne med'inaa de'uwaa.
21 Ta naatoo, eek'atuwaappe hintte huup'iyaa naagite.

Yohaannisi
S'aafeedda Laa'entso Kiitaa
Geluwaa

Yohaannisa laa'entso kiitaa, Yesuusi kiitteedda ammaniyaawantta kaaletsiyaa c'imaa Yohaannisi s'aafeedda. S'aafetteeddawekka, dooretteedda genniwunne izi naanatuwaassa. Izakka he wode de'iyaa ammaniyaa asaa shiik'uwaa bessaw. Ha k'antsa kiitay s'aafetteeddawe unttunttu ittuu ittuwaanna siik'ettanaadan hassayissanaassanne worddo asttamaaratuwaappenne unttunttu timirttiyaappe naagettanaadan k'ofissanaassa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1-3
Siik'uu ubbaappe bollaa 4-6
Worddo timirttiyaappe naagettanaadan odettowaa 7-11
Wurssetsaa k'utiyaa 12-13

1-2 Taani ammaniyaawantta kaaletsiyaa c'imay, hinttenttoo, dooretteedda genniwunne izi naanaw* ha dabddaabbiyaa s'aafay; nu giddon de'iyaa k'ay nuunanna med'inaw de'ana tumatetsaa diraw, taani hinttena tumu siik'ay. K'ay ta s'alalaa gidennaan, tumatetsaa eriyaa ubbatuu hinttena siik'iino.
3 S'oossaa nu Aawuwaanne Aa Na'aa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay, maarotetsaynne sarotetsay tumatetsaaninne siik'uwaan nuunanna ittippe gido.

Tumuwaabaanne Siik'uwaabaa

4 S'oossaa Aawuu nuuna azazeeddawaadan, ne naanatuwaappe amareedawanttu, tumatetsaan de'iyaawaa be'aade taani daro nashettaaddi.
5 Siik'o gennee, ha"ikka nuuni ubbay ittuu ittuwaanna siik'ettana mala, taani neena woossay; ha azazuu kaseedeppe nuunanna de'iyaa azazuwaappe attin, taani new ooratsa azazuwaa s'aafikke.
6 Siik'uwaa giyaawe nuuni S'oossaa azazuwaa naagiidde de'iyaawaa giyaawaa. K'ay koyiruwaappe hintte siseeddawaadankka, Aa azazuu ayee gooppe, hintte ubbay siik'uwaan de'anawaa.
7 Ayaw gooppe, Yesuusi Kiristtoosi asaa gidiide yeeddawaa ammanokko giyaawanttu, baletsiyaa daro asatuu, gade giddo geleeddino. Hewaa mala uray ooninne asaa baletsiyaawaanne Kiristtoosa ek'ettiyaawaa.
8 Hintte ootseeddawoo kumentsaa woytaa akkanaappe attin, nuuni† ootseeddawaa bayizzenna mala, hinttena naagite.
9 Kiristtoosa timirttiyaappe haakkiyaa urawunne k'ay Aa timirttiyaan de'enna uraw S'oossaanna ittippetetsay baawa. Kiristtoosa timirttiyaan de'iyaa uraw S'oossaa Aawuwaananne Aa Na'aanna ittippetetsay de'ee.
10 Ooninne hinttekko yiide, ha timirttiyaa ahennaan aggooppe, hintte golle Aa gelissoppite; sarokka gooppite.
11 Ayaw gooppe, Aa saro giyaa uray Aa iita oosuwaa aanana gishettee.

Wurssetsa Sarotaa

12 Taani hinttenttoo s'aafanaw koyyeedda darobay de'ee; shin warak'ataaninne k'alamiyaan s'aafanaw koyyabeykke; shin nu nashechchay polettana mala, hinttenanna doonaan haasayanaw hinttekko baana gaade k'oppay.

---

* **1:1-2** *Dooretteedda genniwunne izi naanaw:* Ooni eri hawe s'aafetteeddawe, woosa gollewunne izin de'iyaa Godaa kaalliyaa ammaniyaawanttoo gidennaan aggena. 13 s'eellite. **1:5** Yoh. 13:34; 15:12, 17 † **1:8** *Nuuni:* Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletsay, «Hinttenttu» yaagee.

13 Siik'o gennee, S'oossay dooreedda ne michchati naanay neena saro saro yaagiino.

Yohaannisi
S'aafeedda Heezzentso Kiitaa
Geluwaa

Yohaannisa heezzentso kiitaa, Yesuusi kiitteedda ammaniyaa asaa kaaletsiyaa c'imaa Yohaannisi s'aafeedda. I s'aafeeddawekka Gaayoosa giyaa itti woosa golliyaa kaaletsiyaawaassa. S'aafii, Gaayoosi hara ammaniyaawantta maaddeedda diraw Aa galatee; hara baggana k'ay Diyootiraafisa geetettiyaa metuwaa med'd'iyaa bitaniyaappe naagettana mala akeekissee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1-4*
Gaayoosi galatettowaa *5-8*
Diyootiraafise naagettanaadan odettowaa *9-10*
Dimes'iroosi galatettowaa *11-12*
Wurssetsaa k'utiyaa *13-15*

1 Taani ammaniyaawantta kaaletsiyaa c'imay, tumu siik'iyaa ta siik'uwaa
Gaayoosaw ha dabddaabbiyaa s'aafay.
2 Ta siik'oo, neeni S'oossaanna de'iyaa de'uu lo"a gidiyaawaa taani eriyaawaadan,
neena ayaynne waayissenna malanne k'ay ne asatetsay pas'a gidana mala, S'oossaa
woossay.
3 Ayaw gooppe, amareeda ishatuu yiide, ubbaa wode neeni tumatetsaan
de'iyaawaanne ne tumatetsaabaa markkatteedda wode, taani daro nashettaaddi.
4 Ta naanay* tumatetsaan de'iyaawaa sisiyaawaappe aad'd'iide, taana
nashechchiyaabay baawa.

Gaayoosabaa Asay Markkattee

5 Ta siik'oo, nu ishatuu imatsaa gidooppekka, neeni unttunttoo ootsiyaa oosuwaa
ubbaan ammanetteeda oosuwaa ootsaadda.
6 K'ay unttunttu ne siik'uwaabaa ammaniyaa asatoo markkatteeddino; unttunttu
k'ans's'ennaan bare ogiyaa baana mala S'oossay dosiyaawaadan, neeni lo"obaa
ootsaade unttuntta maaddaarikkii.
7 Ayaw gooppe, S'oossaa ammanennawanttuppe ayinne akkenaan, Kiristtoosa
suntsaa diraw keseeddino.
8 Hewaa diraw, nuuni tumatetsaa unttunttunna ittippe ootsana mala, hawanttu
mala asatuwaa maaddanaw bessee.

Diyootiraafise Seeretteedda; Dimes'iroosi Sabetteedda

9 Taani ammaniyaawanttoo, dabddaabbiyaa s'aafaad; shin unttunttu kaappuwaa
gidanaw koyyiyaa Diyootiraafise nuuni giyaawaa akkena.
10 Hewaa diraw, taani yaa biyaa wode, I nu bollan haasayiyaa iita haasayaanne I
ootseedda oosuwaa hinttenttoo odana; k'ay I hewe guus's'eedda giide, nu ishatuu
yiyaa wode mokkenna; haray atto unttuntta mokkanaw koyyiyaawanttakka diggiide,
ammaniyaawanttu giddoppe kessee.
11 Ta siik'oo, lo"obaappe attin, iitabaa malatoppa. Lo"obaa ootsiyaa ooninne
S'oossaa asaa; shin iitabaa ootsiyaa ooninne S'oossaa erenna.
12 Dimes'iroosi lo"a gidiyaawaa Asay ubbay markkattee; tumatetsay bare
huup'iyankka aabaa markkattee. Nuunikka k'ay aabaa markkatteetto; nu
markkatetsay tuma gidiyaawaa hinttekka eriita.

1:1 Kit. 19:29; Rom. 16:23; 1 K'or. 1:14 * **1:4** *Ta naanay:* Godaa ammaniide kaalliyaawantta guussaa.

Wurssetsaa Sarotaa

13 Taani new s'aafanaw koyyeedda darobay de'ee; shin warak'ataaninne
k'alamiyaan s'aafanaw koyyikke.
14 Shin taani matan neenanna gakkettanaw k'oppay; he wode nuuni gakettiide
haasayana.
15 Sarotetsay neenanna gido.
Ne dabbattuu neena saro saro yaagiino. Nu dabbatuwaa ubbaa unttunttu suntsaa
suntsaa s'eesaade, taana saro saro geedda yaaga.

Yihuday
S'aafeedda Kiitaa
Geluwaa

Yihudaa kiitay s'aafetteeddawe, ammanennaan de'iidde ammaniyaa asaa malatiide, worddo timirttiyaa laaliyaa asatuwaappe ammaniyaa Asay naagettana mala, odanaassa. Ha k'antsa kiitay bare giddon oyk'k'eeddawan laa'entso P'es'iroosa malatee. S'aafii nabbabiyaawanttoo odiidde, «Laa'etsenna hanotaan S'oossay bare naanaatoo itti kaallakka immeedda ammanoo minniide baas'etanaadan» minisiide k'ofissee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1-2*
Worddo asttamaaratuwaa timirttiyaa eeshshaanne kunddetsaa *3-16*
Ammanuwaa naaganaadan imetteedda zoriyaa *17-23*
Wurssetsaa anjjuwaa *24-25*

1 Taani Yesuusi Kiristtoosa k'oomay Yihuday, Yaak'ooba ishay, S'oossay s'eeseeddawanttoo, S'oossay Aawuu siik'iyaawanttoo, k'ay Yesuusi Kiristtoosi naagiyaawanttoo, ha dabddaabbiyaa s'aafay.
2 Maarotetsay, sarotetsaynne siik'otetsay hinttenan kumo.

Worddo Asttamaaratuwaa

3 Ta siik'atoo, nuuni ittippe shaakki akkana atotetsaabaa hinttenttoo s'aafanaw taani daro daaburiyaa wode, S'oossay bare naanaatoo laa'etsennaan itti gede immeedda ammanoo hintte baas'etana mala, hinttena zoraade s'aafanaw koshshiyaawaa akeekaad.
4 Ayaw gooppe, S'oossaa erenna itti itti asatuu ooninne be'ennaan hintte giddo geleeddino. Hewanttu nu S'oossaa aad'd'o keekatetsaabaa odiyaa kiitaa iita tunatetsaw geellay tamaarisiino; unttunttu nu itti Kaatiyaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa erokko yaagiino; k'ay unttunttu pirddaa akkanawaa S'oossaa Mas'aafatuu daro wodiyaappe kase odeeddino.
5 Shin hintte ha ubbabaa eriyaawaa gidooppekka, Goday Israa'eeliyaa asaa Gibs'e gadiyaappe wooti ashsheeddenttonne k'ay ammanibeennawantta guyyeppe wooti d'ayisseeddentto, taani hinttena hassayissanaw koyyay.
6 K'ay barenttu de'iyaasaa aggiide, barenttoo imetteedda kaappotetsaa naagibeenna kiitanchchatuu pirddaa akkiyaa wolk'k'aama gallassay gakkanaw S'oossay unttuntta naagiyaasan, d'umaappe garssan med'inaw k'achchi wotsee.
7 Hewaadan Sodoomaanne Gamoora giyaa katamatuwaaninne unttunttu heeraan de'iyaa katamatuwaan de'iyaa Asay he kiitanchchatuwaadan woshummeeddinonne woshummanaw loytsi kajjeeleeddino; hewanttu med'inaa tamaan ees's'iide, haratoo leemisuwaa gideeddino.
8 Hewaadan k'ay he akumettiyaa asatuu barenttu asatetsaa tunissiino; S'oossaa godatetsaa kad'iino; bonchcho med'etatuwaakka boriino.
9 Shin kiitanchchatuwaa kaappuu Mikaa'eeli Muse anhaabaa* s'alahiyaanna palumetteedda wode, «Goday neena seero» geeddawaappe attin, boriyaa k'aalaan Aa bolla pirddanaw koyyibeenna.

1:5 Kes. 12:51; Pay. 14:29-30 **1:6** Dom. 6:2 **1:7** Dom. 19:1 * **1:9** *Mikaa'eeli Muse anhaabaa:* Hawe bessiyaawe, beni koyrottiide Ayihudatuwaa mas'aafaan Musebaw s'aafetteeddawaa. **1:9** Dan. 10:13, 21; 12:1; Sas'. 12:7; Zar. 34:6; Zak. 3:2

10 Shin he asatuu barew akeekenabaa ubbaa boriino; k'ay unttunttu yuushshi
k'oppenna do'atuwaadan, med'etaa eratetsan eriyaa yewatuu unttuntta
d'ayissiyaawantta.
11 Unttunttoo aayyeero! Ayaw gooppe, unttunttu K'aayeeli hametteedda ogiyaa†
hametteeddino. Shaluwaa diraw giide, Balaami ootseeddawaa‡ mala bayizzuwaa
ootseeddino. K'ay K'oore§ giyaa bitanii makkaliide d'ayeeddawaadan, unttunttukka
makkaliide d'ayeeddino.
12 Hewanttu siik'uwaan shoobbiyaa hintte miyasaan hinttenanna yashshi
bayinnaan miyaa wode, k'osetteedda d'ubuwaa mala. Unttunttu barenttu s'alalaa
naagiino. Unttunttu c'arkkuu afiyaa iray bayinna shaariyaa mala; k'ay unttunttu
boniyaan ayfiyaa ayifena, s'ap'uwaanna shodettiide, mulekka meleedda mitsaa mala.
13 Unttunttu barenttu pokkuwaa gentsenna hoommotiyaa, iita abbaa beetaa mala.
Unttunttu, S'oossay, med'inaw sakkana d'umaan sa'aa giigissi wotseedda yuuyyiyaa
s'oolinttatuwaa mala.
14-15 Heenooki Addaamappe doommina, laappuntsa yeletaa gidiyaawe, daro
wodiyaappe kase unttunttuwaa timbbitiyaa odiidde, hawaadan yaageedda;
«Akeekite; S'oossaa erenna nagaranchcha asatuu ootseedda,
iita oosuwaa ubbawunne,
K'ay S'oossaa erenna he iita asatuu,
S'oossaa bolla haasayeedda iita haasayaa ubbaw,
Goday unttunttu ubbaa bolla pirddanaw,
bare c'ora sha"a geeshshatuwaanna ittippe yaana»
yaageedda.
16 He asatuu ubbaa wode zuuzummiinonne haratuwaa amaassaliino; k'ay barenttu
iita amuwaa kaalliino; barenttu huup'ew go"a demmanaw haratuwaa sabbiinonne
barenttu kooshshaa wogaappe aatsiide, d'ok'k'u ootsi haasayiino.

Mino Akeekissuwaanne Zoriyaa

17 Shin ta siik'atoo, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi kiitteeddawanttu hinttenttoo beni
haasayeedda k'aalaa akeekite.
18 Unttunttu hinttenttoo, «Wurssetsaa wodiyaan, barenttoo S'oossay
bayinnawanttu, barenttu amuwaa kaalliyaawanttu, k'ay hintte bolla
k'iliic'iyaawanttu yaana» yaageeddino.
19 Hewanttu asaa giddon shaakotetsaa med'd'iyaawanttanne, barenttu iita amoo
moodetteeddawantta; k'ay Geeshsha Ayyaanay baynnawantta.
20 Shin ta siik'atoo, ubbaappe aad'd'iyaa geeshsha ammanuwaan hintte huup'iyaa
kees's'ite; k'ay Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aan S'oossaa woossite.
21 K'ay nu Goday Yesuusi Kiristtoosi bare maarotetsaan hinttenttoo immana
med'inaa de'uwaa naagiidde, hintte huup'iyaa S'oossaa siik'uwaan wotsite.
22 Itti itti sid'ii de'iyaa asatoo k'arettite.
23 Ittuwaa ittuwaa tamaappe dafi kessiide ashshite. K'ay haray atto unttunttu iita
amuwaan tuneedda mayuwaa is's'iiddekka, ittoo ittoo yashshatetsaan k'arettite.

Galataa Woosaa

24-25 Hintte kunddennaadan, hinttena naaganawunne pokkuu baynnawantta
ootsiide, bare bonchchuwaa sintsa wolk'k'aama nashechchaan shiishshanaw

---

† **1:11** *K'aayeeli hametteedda ogiyaa:* K'aayeeli bare ishaa Aabeela wod'eedda. Dom. 4:3-8 s'eellite. ‡ **1:11** *Balaami ootseeddawaa:* Geeshsha K'aalaa payduwaa maaraadan, bolla gujja demmana giide Israa'eeliyaa asaa shek'k'ikke giide is's'eedda gaasuwaan unttunttu S'oossaw azazettenaadan de'ana ogiyaa tamaarisseedda. Pay. 22:18; 24:13; 25:1-3; 31:16 s'eellite. § **1:11** *K'oore:* Daataanenna ittippe gidiide Musewunne Aaroonew makkaleeddawaadan, makkalaa asaa tamaarisseeddino. Pay. 16:1-35; 26:9, 10 s'eellite. **1:11** Dom. 4:3-8; Pay. 22:1-35; 16:1-35 **1:14-15** Dom. 5:18, 21-24

danddayiyaa nuuna ashshiyaa itti S'oossaw, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana bonchchuu, gitatetsay, wolk'k'aynne maatay, aad'd'eedda wode ubbaappenne ha"inne med'inaa gakkanaw gido. Amen"i.

Yohaannisaw
Yeedda Sas'aa
Geluwaa

Yohaannisaw yeedda sas'ay s'aafetteeddawe, ammaniyaa asatuu Yesuusi Kiristtoosa barenttu Godaa ootsiide, geeshshatetsaan de'eedda diraw, unttuntta metuunne waayyii gakkeedda wodiyaanna. S'aafiyaa huup'e k'ofay, nabbabiyaawanttu hidootay kumentsaa gidanaadan, unttuntta mentsetsanaassanne barentta gakkeedda yedesaanne metuwaa giddon barenttu ammanuwaan minnanaadan, unttuntta minisanaassa.

Mas'aafaa giddon dariyaa baggay daranne kaalli kaalliide k'onc'c'eedda sas'atuwaa oyk'k'eeddawaa. Sas'atuu he laytsan de'iyaa ammaniyaa asaw geliyaawantta. Shin haratoo S'uura gidiide k'onc'c'enna haasayan shiik'eeddino. Mazimuriyaa azimaachchi zaaretsettiyaawaadan, ha mas'aafaa giddon de'iyaa huup'e yewatuwaa dumma dumma sas'atuu baggana dumma dumma malaaninne dumma dumma misiliyaa paydatuwaan zaari zaariide shiik'eeddino. Ha mas'aafaa s'eelliyaawaan dumma dumma k'ofay de'ooppenne aw giddo k'ofay k'onc'c'ee. Hewenne, «S'oossay Godaa gideedda Kiristtoosa baggana laa'etsenna hanotaan, bare morkkatuwaa, Sees'aanaannakka ittippe, itti gede wurssetsaa s'oonuwaa s'oonana. Poleeddawaappe guyyiyaan barew ammanettiide de'eedda, bare baggatuwaa ooratsa saluwaanne ooratsa sa'aa anjjuwaa laatissana» yaagiyaawaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa *1:1-8*
Sas'aa doyaanne Laappu Woosa Golletoo kiitetteedda kiitaa *1:9—3:22*
Mas'aafaanne Laappu Maatafatuwaa *4:1—8:1*
Laappu Malakkatatuwaa *8:2—11:19*
Dawiyaanne Laa"u Mehetuwaa *12:1—13:18*
Dumma dumma sas'atuwaa *14:1—15:8*
S'oossaa hank'k'uwaa laappu s'uu'atuwaa *16:1-21*
Baabloone Bashshaa, Du'aa, Worddo nabiyaanne Sees'aanay s'oonettiyaawaa *17:1—20:10*
Wurssetsaa pirddaa *20:11-15*
Ooratsa saluwaa, ooratsa sa'aanne ooratsa Yerusaalamo *21:1—22:5*
Wurssetsaa k'utiyaa *22:6-21*

1 Elleelli hananaw bessiyaawaa bare oosanchchatuwaa bessana mala, S'oossay
Yesuusi Kiristtoosaw immeedda sas'ay hawaa; Yesuusi bare kiitanchchaa kiittiide, ha
sas'aa bare oosanchchaa Yohaannisa erisseedda.
2 Yohaannisi be"iide tumatetsaan odeedda ubbabay, S'oossaa k'aalaanne Yesuusi
Kiristtoosa markkatetsaa.
3 Ha mas'aafaa nabbabiyaa uray* anjjetteeddawaa; k'ay ha timbbitiyaa mas'aafaa
sisiyaawanttunne ha mas'aafan s'aafetteeddawaa naagiyaawanttu
anjjetteeddawantta; ayaw gooppe, ha yewuu polettanaw wodii matatteedda.

Iisiyaan De'iyaa Laappu Woosa Golletoo Kiitetteedda Sarotaa

4 Taani Yohaannisi, Iisiyaa gadiyaan† de'iyaa laappu woosa golletoo yaagay;
kase de'iyaa S'oossaappe,

---

* **1:3** ***Nabbabiyaa uray:*** Hawaa guussay ubbaa Asay ittippe S'oossaa goshetiyaa woden hewanttoo k'aalaa nabbabiyaa uray anjjetteeddawaa guussaa. † **1:4** ***Iisiyaa gadiyaa:*** 1:4—3:22De'iyaawe dabddaabbiyaa gidiide s'aafetteedda. Iisiyaa gadii awayifii doliyaa baggana de'iyaa Roome kawutetsaa gidiide ha"i ha wodiyaan Turike gadiyaa giide s'eesettiyaawaa.

ha"ikka de'iyaa S'oossaappe,
sintsappekka yaana S'oossaappe,
K'ay Aa kawutetsaa oydiyaa sintsan de'iyaa laappu ayyaanatuwaappe,
aad'd'o keekatetsaynne sarotetsay,
hinttenttoo gido.
5 K'ay ammanetteeda markkaa,
hayk'uwaappe koyro denddeedda Na'aappe,
sa'aa kaatatuwaa mooddiyaa Yesuusi Kiristtoosappe,
aad'd'o keekatetsaynne sarotetsay,
hinttenttoo gido.
I nuuna siik'eenne,
k'ay nu nagaraa ayiletetsaappekka,
bare suutsan nuuna kesseedda.
6 Nuuna bare S'oossawunne Aawoo ootsana mala,
I nuuna kaatatuwaanne,
k'eesatuwaa ootseedda;
aw med'inaappe med'inaa gakkanaw, bonchchuunne
mooddiyaa wolk'k'ay gido. Amen"i.
7 Be'ite,
Yesuusi shaariyaani yee.
Asay ubbay, haray atto,
Aa c'addeeddawanttukka, Aa be'ana;
sa'aan de'iyaa Asay ubbay,
Aa gaasuwaan yeekkanawantta.
Hawe tumuppe hananawaa. Amen"i.
8 Kase de'iyaawe, ha"ikka de'iyaawe, sintsappekka yaana Goday, Ubbaappe
Wolk'k'aama S'oossay, «Ubbabaw Alfaynne Omeegay, koyruunne wurssetsay Taana»‡
yaagee.

Kiristtoosi Sas'aan K'onc'c'eeddawaa

9 Taani Yohaannisi, hinttenttu ishay, hinttenana Yesuusi Kiristtoosa waayiyaanne
Aa kawutetsaa k'ay Aa danddayaa ittippe shaakettiyaawe, S'oossaa k'aalaa odeedda
dirawunne Yesuusawaa markkatteedda diraw, Piis'imo giyaa haatsay dooddo
biittaan de'aaddi.
10 Godaa gallassan taani Ayyaanan de'ay; taani taappe guyyenna malakataa
waasuwaa mala wolk'k'aama kooshshaa sisaad.
11 He kooshshay taana, «Neeni be'iyaawaa mas'aafan s'aafa; Iisiyaan de'iyaa laappu
woosa golletoo, Efesoona, Samirineesa, P'erggaamoona, Tiyaas'iroona, Sarddeesa,
Pilaadelifiyaa, Lodook'iyaa woosa golletoo yeedda» yaageedda.
12 Taani taw odiyaa kooshshaa be'anaw guyye simmaaddi; s'omppiyaa wotsiyaa
laappu work'k'aa ballatuwaa be'aaddi.
13 He ballatuwaa giddon Asaa Na'aa malatiyaawaa be'aaddi; adussa afilaa bare
gediyaa gatsi mayyiide, work'k'aa danc'c'uwaa bare tiraan yuushshi aatseedda.
14 Aa huup'iinne Aa huup'iyaa binnaanay bootsa dorssaa isikiyaanne
hewaappekka aad'd'iide shachchaa malatee; Aa ayfiikka tamaa lac'uwaa malatee.

1:4 Kes. 3:14; Sas'. 4:5 **1:5** Isa. 55:4; Maz. 89:27 **1:6** Kes. 19:6; Sas'. 5:10 **1:7** Dan. 7:13; Mat. 24:30; Mar. 13:26; Luk'. 21:27; 1 Tes. 4:17; Zak. 12:10; Yoh. 19:34, 37 ‡ **1:8** *Alfaynne Omeegay:* Hawaa guussay Ooratsa C'aak'uu koyro Giriike K'aalaan s'aafetteedda diraw, koyruunne wurssetsay gaanaw koyyiide, Alfaa giyaa Giriike koyro pidoliyaa akkiide wurssetsaw k'ay Omeegaa giyaa wurssetsaan de'iyaa pidoliyaa akkeeddino. Hawantta guussay leemisuwaan Dawurootsuwaa pidolatuwaa akkintto [A, Z] yaagiyaawaa mala guussa. **1:8** Sas'. 22:13; Kes. 3:14 **1:13** Dan. 7:13; 10:5 **1:14** Dan. 7:9; 10:6

15 Aa gediikka c'ooc'iyaa tamaan teeriide p'ooliyaa nahaasiyaa giyaa birataa
malatee; Aa kooshshaykka wolk'k'aama shaafaa guntsaa mala.
16 I bare ushechcha kushiyan laappu s'oolinttatuwaa oyk'k'eedda. Aa doonaappe
laa"u baggana k'aaretteedda mashshay keseedda. Aa deemuukka loytsi poo'iyaa
awayfiyaa malatee.
17 Taani Aa be'eedda wode hayk'k'eeddawaadan hanaade, Aa gediyaa matan
kunddaad. Bare ushechcha kushiyaa ta bolla wotsiide, taana hawaadan yaageedda;
«Yayyoppa; koyruukka wurssetsaykka taana.
18 Taani de'uwaan de'iyaawaa. Taani hayk'k'aaddi; shin be'a, med'i med'inawukka
de'uwaan de'ay. Hayk'uwaa k'ulppiinne Si'ooliyaa k'ulppii ta kushiyan de'ee.
19 Simmi neeni be'eeddabaanne ha"i de'iyaawaa, k'ay sintsappe hananabaa s'aafa.
20 Neeni ta ushechcha kushiyan be'eedda laappu s'oolinttatuwaa biletsaynne k'ay
s'omppatuwaa wotsiyaa laappu work'k'aa ballatuwaa biletsay hawaa; laappu
s'oolinttatuu laappu Woosa Golletuwaa kiitanchchatuwaa;§ woosa golliyaa laappu
work'k'aa ballatuu laappu woosa golliyaa.»

2

(1) Yesuusi Efesoonen De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

1 Efesoonen de'iyaa woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:

«Bare ushechcha kushiyan laappu s'oolinttiyaa oyk'k'eeddawe, s'omppatuwaa
wotsiyaa laappu work'k'aa ballatuwaa gidduwaanna hamettiyaawe hawaadan
yaagee.
2 Taani ne kiitaa, ne daaburaanne ne genc'c'uwaa eray. K'ay neeni iita asatuwaa
genc'c'anaw danddayabeennawaakka taani eray; Yesuusi kiitteeddawantta
gidennaan de'iidde barentta, ‹Nuuni Yesuusi kiitteeddawantta› giyaawantta neeni
s'omoosaade, unttunttu worddo gidiyaawaa demmeeddawaakka eray.
3 Neeni genc'c'aadda; k'ay ta suntsaa dirawukka metuwaa danddayaadda;
daaburabeykka.
4 Shin taani neena kad'iyaabay de'ee; ayaw gooppe, neeni kase ne siik'uwaa
aggaada.
5 Simmi neeni hak'appe kunddaaddintto akeeka. Ne nagaraappe simma; neeni
kase ootsiyaa oosuwaa ootsa. Hewe d'ayooppe, taani neekko yaana; yaade neeni ne
nagaraappe simmana d'ayooppe, neeni s'omppiyaa wotsiyaa ne ballaa Aa sa'aappe
akka diggana.
6 Shin ittibaa loytsaadda; Niik'oolaawatuwaa oosuwaa, taani is's'iyaawaa neenikka
is's'aadda.
7 «Sisanaw haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo giyaawaa siso;
Taani s'ooniyaa uraw S'oossaa gennetiyaan mokkiyaa de'uwaa mitsaa ayfiyaa
maanaw immana yaagee»
yaagaade s'aafa.

(2) Yesuusi Samirineesan De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

8 Samirineesan de'iyaa woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:

«Hayk'k'eeddawe, hayk'uwaappekka denddeeddawe, koyruunne wurssetsay
hawaadan yaagee.

1:15 Hiz. 1:24; 43:2 **1:17** Isa. 44:6; 48:12; Sas'. 2:8; 22:13 § **1:20** ***Kiitanchchatuwaa:*** Hawantta guussay ammaniyaawantta kaaletsiyaa c'imatuwaa woy ammaniyaawanttoo kiitetteeddawantta. **2:7** Dom. 2:9; Sas'. 22:2; Hiz. 28:13; 31:8 **2:8** Isa. 44:6; 48:12; Sas'. 1:17; 22:13

9 Taani ne waayiyaanne ne hiyyeesatetsaa eray; shin neeni dure. Ayihuda
gidennaan de'iidde barentta, Nuuni Ayihuda giyaawanttu boriyaawaa taani eray;
shin unttunttu Sees'aanaa maabaran de'iino.
10 Neeni waayettana waayyew yayyoppa. Be'a, s'alahiyaa kaappuu hintteppe
amareedawantta s'omoosanaw k'asho gollen yeggana; tammu gallassaa gakkanaw
hinttenttu waayettana. Hayk'k'ana gakkanaassikka ammanetteedawaa gida; taani
new de'uwaa kalachchaa* immana.
11 «Haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo giyaawaa siso!
«S'ooniyaa uray laa'entsuwaa hayk'uwaan† k'ohettenna yaagee»
yaagaade s'aafa.

(3) Yesuusi P'erggaamoonan De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

12 P'erggaamoonan de'iyaa woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:

«Laa"u baggana leefetteedda mashshay de'iyaawe hawaadan yaagee.
13 ‹Taani neeni de'iyaa sa'aa eray. Neeni Sees'aanaa kawutetsaa oydii de'iyaa
sa'aan‡ de'aassa; ta suntsaa minisa naagaasa. Haray atto, Sees'aanay de'iyaa sa'aan
hinttenttu matan Asay wod'eedda taani ammaniyaa markkay Anttip'aasi de'iyaa
wodekka taana ammaniyaawaa agga beyikka.
14 Shin taani neena boriyaa guutsabay de'ee; Israa'eeliyaa Asay eek'aw
yarshsheedda k'umaa maanaadaaninne woshummanaadan unttuntta nagaraa
oosisseedda Baalaak'a tamaarisseedda Balaama timirttiyaa tamaariyaa amareeda
asatuu neenanna de'iino.
15 Hewaadankka, k'ay Niik'oolaawatuwaa timirttiyaa tamaariyaa asatuu neenanna
de'iino.
16 Hewaa diraw, neeni ne nagaraappe simma; hewe d'ayooppe, taani neekko
ellekka yaana; he asatuwaana ta doonaappe kesiyaa mashshaan olettana.
17 « ‹Haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo giyaawaa siso.
S'ooniyaa uraw taani geeman de'iyaa mannaappe amareedawaa immana. K'ay taani
bootsa shuchchaakka aw immana; akkiyaa uraappe attin, ooninne erenna ooratsa
suntsay he shuchchaa bolla s'aafetti utteedda› yaagee»
yaagaade s'aafa.

(4) Yesuusi Tiyaas'iroonen De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

18 Tiyaas'iroonen de'iyaa woosa golliyaa kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:
«S'oossaa Na'ay, tamaa lac'uwaa malatiyaa ayfii de'iyaawe, k'ay c'ooc'iyaa tamaan
teeriide p'ooliyaa nahaasiyaa geetettiyaa birataa malatiyaa gedii de'iyaawe,
hawaadan yaagee.
19 Taani ne oosuwaa, ne siik'uwaa, ne ammanuwaa, ne maaduwaanne ne
genc'c'uwaa eray; neeni koyro ootsiyaawaappe ha"i darissaade ootsiyaawaa taani
eray.
20 Shin taani neena kad'iyaabay de'ee; barena, Taani nabatto yaagiyaa mishiratto
Elzzaabeelo sheneko gaadda; he mishiratta ta oosanchchatuu
woshummanaadaaninne eek'aw yarshsheedda k'umaa maanaadan,
tamaarissawunne baletsaw.
21 Iza bare nagaraappe simmana mala, taani iziw wodiyaa immaaddi; shin
woshummanaw kajjeeliyaawaappe iza simmanaw koyyabeykku.

---

* **2:10** ***De'uwaa kalachchaa:*** Bonchchetteedda de'uwaa. † **2:11** ***Laa'entsuwaa hayk'uwaa:*** Koyro hayk'uu ashuu shemppuwaappe shaakettiyaawaa gidoode, laa'entso hayk'uu shemppuu med'inaw metootiidde de'iyaa hayk'uwaa. ‡ **2:13** *Sees'aanaa kawutetsaa oydii:* Hawaa biletsay loytsiide k'onc'c'e gidenna, shin hawe bessiyaawe S'oossaa erennaan is's'eeddawanttu goyinniyaa goynaa sa'aa gaana danddayettee. **2:14** Pay. 25:5, 7; 31:16; Zar. 23:4; Pay. 25:1-3 **2:17** Kes. 16:14-15; 16:33-34; Yoh. 6:48-50; Isa. 62:2; 65:15 **2:20** 1 Kat. 16:31; 2 Kat. 9:22, 30

22 Be'ite, taani izo gisuwaan kunddissina; sakuwaan iza waayettana. Izinna
woshummiyaawanttu he izinna ootsiyaa nagaraappe simmana d'ayooppe,
unttunttakka wolk'k'aama waayiyaan yeggana.
23 Taani izi naanaakka wod'ana; k'ay woosa golliyaa ubbaykka taani asaa
k'ofaanne amuwaa eriyaawaa gidiyaawaa erana; taani hinttenttoo hinttenttu kiitaa
malaa immana.
24 «Tiyaas'iroonen de'iyaa haratoo, ha iita timirttiyaa tamaaribeennawanttoo,
haratuu, Sees'aanaa c'iimmo yewuwaa giyaawaa hinttenttu tamaaribeeykkita; taani
hinttentta hara dees'uwaa toossikke gay.
25 Shin taani yaana gakkanaw hinttenttoo de'iyaawaa loytsi naagite.
26 «S'ooneeddawoonne wurssetsay gakkanaw, ta kiitaa naageeddawoo, asaa zariyaa
ubbaa mooddana mala, taani ta Aawuwaappe akkeedda maataa malaa aw immana;
27 «I asaa zariyaa ubbaa birataa s'am"aan mooddananne,
urk'k'aappe med'etaa miishshaa mentsiyaawaadan mentsana.
28 K'ay taani aw bakkaaliyaa s'oolinttiyaa immana.
29 Sisanaw haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo giyaawaa siso
yaagee»
yaagaade s'aafa.

3

(5) Yesuusi Sarddeesan De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

1 Sarddeesan de'iyaa woosa golliyaa kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:

«S'oossaa ayaana laappunatuunne laappu s'oolinttatuu de'iyaawe hawaadan
yaagee. Taani ne kiitaa eray; Asay neena shemppuwaanna de'aassa ginttokka, neeni
hayk'k'aadda.
2 Beegotta! Atteeddawaanne hayk'k'anaw mateeddawaa mentsetsa. Ayaw gooppe,
ne kiitay ta S'oossaa sintsan polo gidennawaa taani demmad.
3 Simmi neeni akkeeddawaanne siseeddawaa akeeka; naaga; ne nagaraappekka
simma. Neeni beegottenawaa gidooppe, taani neekko kayisuwaadan yaana; taani
woysaade yaanentto neeni erakka.
4 Shin barenttu mayuwaa k'itissibeenna amareeda asatuu Sarddeesan neenanna
de'iino. Unttunttu bootsa mayuwaa mayyiide taananna hamettana; ayaw gooppe,
unttunttu bootsa mayuwaa mayyanaw bessiyaawantta.
5 S'ooniyaawe hewaaddankka bootsa mayuwaa mayyana. Taani Aa suntsaa
de'uwaa mas'aafaappe* k'uc'c'ikke; taani ta Aabbu sintsaaninne Aa
kiitanchchatuwaa sintsan I tawaa gidiyaawaa markkattana.
6 «Sisanaw haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo giyaawaa siso
yaagee»
yaagaade s'aafa.

(6) Yesuusi Pilaadelifiyaan De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

7 Pilaadelifiyaan de'iyaa woosa golliyaa kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:
«Daawite k'ulppiyaa† oyk'k'eeddawe, ooninne gorddanaw danddayennaadan
dooyyiyaawee, k'ay ooninne dooyyanaw danddayennaadan gorddiyaawe
geeshshaynne, tumanchchay hawaadan yaagee.

2:23 Maz. 7:9; Erm. 17:10; Maz. 62:12 **2:27** Maz. 2:8-9 * **3:5** ***De'uwaa mas'aafaa:*** S'oossaa asatuwaa suntsay s'aafettiyaa mas'aafaa. **3:5** Kes. 32:32-33; Maz. 69:28; Sas'. 20:12; Mat. 10:32; Luk'. 12:8 † **3:7** *Daawite k'ulppiyaa:* Hawaa guussay Daawite kawutetsaa ayissuwaa maataa odiyaawaa. **3:7** Isa. 22:22; Yob. 12:14

8 Taani ne kiitaa eray. Be'a, taani ne sintsan ooninne gorddanaw danddayenna
penggiyaa wotsaad; ayaw gooppe, ne wolk'k'ay guutsa gidooppenne, ta k'aalaa
naagaaddanne ta suntsaakka erikke gabeykka.
9 Be'a, Ayihuda gidikkino shin barena, ‹Nuuni Ayihuda› giide worddotiyaa
Sees'aana Ayihuda woosa golliyaa taani ahaade, ne sintsan goynissananne neena
siik'iyaawaakka unttuntta erissana.
10 Neeni genc'c'uwaan ta azazuwaa naageedda diraw, sa'aan de'iyaa asaa
paac'c'anaw kumentsaa sa'aa bolla yiyaa waayiyaa wodiyaappe taanikka neena
naagana.
11 Taani ellekka yaana; ooninne ne kalachchaa akkena mala, new de'iyaawaa
minisa oyk'k'a.
12 Taani s'ooniyaa uraa ta Aawuwaa Geeshsha Golliyaan tuussaa ootsana; I
hewaappe ubbaakka kessenna. Taani ta S'oossaa suntsaa, ta S'oossaa katamaa
suntsaanne ta S'oossaa mataappe wod'd'ana ooratsa Yerusaalame suntsaa Aa bolla
s'aafana. K'ay taani ta ooratsa suntsaakka Aa bolla s'aafana.
13 Sisanaw haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo giyaawaa
siso yaagee»
yaagaade s'aafa.

(7) Yesuusi Lodook'iyaan De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

14 Lodook'iyaan de'iyaa woosa golliyaa kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:

«Ammanetteeda tumanchcha markkay, S'oossay med'd'eeddawaa koyruu, Amen"i
giyaawe hawaadan yaagee.
15 Taani ne kiitaa eray. Neeni irs's'a gidakka; woy seelliyaawaa gidakka; irs's'a woy
seelliyaawaa gidaarikkii.
16 Neeni irs's'a woy seelliyaawaa gidennaan, dombboloola gidiyaa diraw, taani
neena ta doonaappe c'uchchana hanay.
17 Ayaw gooppe neeni, ‹Taani dure; miishshaanna de'ay; taana ayinne koshshenna›
yaagaasa. Shin neeni metootiyaa asaa, k'aretsiyaa asaa, hiyyeesaa, k'ook'anne
kallotteedda asaa gidiyaawaa erakka.
18 Hewaa diraw, neeni durettana mala, tamaan geeyyeedda work'k'aa, neena
yeellayiyaa ne kalluwaa kammanaw bootsa mayuwaanne k'ay loytsa s'eellanaw ne
ayfiyaa okkiyaa d'aliyaa taappe shammanaadan, taani neena zoray.
19 Taani siik'iyaa ubbaa seeraynne muray; simmi loytsa seeletta; ne nagaraappekka
simma.
20 Be'a, taani karen ek'k'aade s'eesay. Ooninne taani s'eesiyaawaa sisiide, kariyaa
dooyyooppe, taani aakko gelaade aanana ittippe kawuwaa maana; ikka taananna
ittippe maana.
21 K'ay taani s'oonaade ta Aawuwaana Aa kawutetsaa oydiyaan utteeddawaadan,
s'ooniyaa uraw taananna ta kawutetsaa oydiyaan uttiyaa maataa immana.
22 «Sisiyaa haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo giyaawaa siso
yaagee yaagaade s'aafa»
yaageedda.

4

S'oossay Yohaannisa Bare Kawutetsaa Oydiyaa Sintsa Aheedda

3:9 Isa. 49:23; 60:14; 43:4 **3:19** Lem. 3:12; Ibr. 12:6

1 Hewaappe guyyiyaan, taani saluwaan dooyaa penggiyaa be'aaddi; k'ay taw
malakataadan odishin, taani siseedda koyro kooshshay taana; «Hawaappe guyyiyaan,
hananaw bessiyaawaa taani neena bessana; haa kesa» yaageedda.
2 Ellekka taani Geeshsha Ayaanaa mooduwaa giddo gelaa aggaad. Be'ite, saluwaan
kawutetsaa oydii de'ee; he oydiyaan ittuu utteedda.
3 He utteeddawaa malay al"o Iyyaasip'p'iidiyaa shuchchaadaaninne al"o
Serddinoone shuchchaadaan p'oolee. Kawutaa oydii zuluwaan yuuyyi aad'd'iide
ubbaa baggana al"o marggidiyaa shuchchaadan p'oolee.
4 He kawutetsaa oydiyaa yuuyyi aad'd'iide, hara laatamanne oyddu kawutetsaa
oydetuu de'iino; unttunttun bootsa mayuwaa mayyiide, huup'iyaan work'k'aa
kallachchaa wotseedda laatamanne oyddu c'imatuu utteeddino.
5 Kawutetsaa oydiyaappe walk'k'antsay, kooshunchchaynne guuguntsaa guntsay
keseedda; k'ay kawutetsaa oydiyaa sintsan laappu s'omppatuu poo'iino. Hewanttu
S'oossaa laappu ayyaanatuwaa.
6 Kawutetsaa oydiyaa sintsan birilliyaa malatiyaa burc'c'ukkuwaa abbay de'ee.
He kawutetsaa oydiyaappe sintsannanne guyyenna Aa matan yuuyyi aad'd'iide,
ayfii kumeedda oyddu de'uwaan de'iyaa med'etatuu de'iino.
7 Koyro de'uwaan de'iyaa med'etay gaammuwaa malatee; laa'entsuu miizzaa
maraa malatee; heezzentsuwaa som"i asaa deemuwaa malatee; k'ay oyddentsuu
paalliyaa arggantsaa malatee.
8 Oyddu de'uwaan de'iyaa med'etatoo huup'iyaan huup'iyaan usuppun k'efii de'ee;
unttunttoo bollan garssankka ubba saan ayfii kumeedda. Unttunttu k'ammanne
gallassi,
«Geeshshaw, geeshshaw, geeshshaw,
kase de'iyaawoo, ha"ikka de'iyaawoo,
k'ay sintsappe yaanawoo,
Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw»
giyaawaa aggikkino.
9 He med'etatuu kawutetsaa oydiyaan utteedda med'i med'inaw de'uwaan de'iyaawaa
mazimuriyaan sabbeedda wode, bonchcheedda wodenne galateedda wode,
10 laatamanne oyddu c'imatuu kawutetsaa oydiyaan utteedda med'i med'inaw
de'iyaawaa sintsan guufanniide, aw goyinniino; barenttu kallachchaa kawutetsaa
oydiyaa sintsan wotsiide hawaadan yaagiino.
11 «Nu Godaw S'oossaw,
neeni bonchchuwaa,
sabaanne wolk'k'aa akkanaw bessaasa.
Ayaw gooppe, ubbabaa neeni med'd'aadda;
k'ay ubbabaykka, neeni koyyeeddawaadan haneeddanne de'eedda»
yaagiino.

5

Mas'aafaanne Dorssaa

1 Itti s'aas'etto mas'aafay* kawutetsaa oydiyaan utteeddawaa ushechcha kushiyan
de'iyaawaa be'aaddi; he s'aas'etto mas'aafay laa"u bagganakka s'aafetti utteedda; k'ay
laappu maatafay Aa bolla attametteedda.

4:2 Hiz. 1:26-28; 10:1 **4:5** Kes. 19:16; Sas'. 8:5; 11:19; 16:18; Hiz. 1:13; Sas'. 1:4; Zak. 4:2 **4:6** Hiz. 1:5-10; 10:14 **4:8** Hiz. 1:18; 10:12; Isa. 6:2-3 * **5:1** *S'aas'etto mas'aafaa:* Hawaa guussay warak'atan woy galbbaan s'aafetteedda s'aas'ettiyaa mas'aafaa gidiide, daro kare baggana itti woy laa"u bolla bagga galbbaan maatafay attamettee. **5:1** Hiz. 2:9-10; Isa. 29:11

2 Taani itti wolk'k'aama kiitanchchay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Maatafaa
dooyyiide, s'aas'etto mas'aafaa billanaw bessiyaa uray oonee?» yaagiide,
awaayiyaawaa be'aaddi.
3 Saluwaan gidina woy sa'aan gidina, woy sa'aappe garssan† gidina, he s'aas'etto
mas'aafaa billanaw woy Aa gidduwaa s'eellanaw ooninne bessiyaawe baawa.
4 S'aatsa mas'aafaa billanaw woy Aa gidduwaa s'eellanaw bessiyaa uray baynna
diraw, taani daro yeekkaad.
5 C'imatuwaappe ittuu taana, «Yeekkoppa; be'a, Yihudaa zariyaa gideedda
Gaammuu, Daawite zarii s'ooneedda. I maatafaa dooyyanawunne s'aas'etto
mas'aafaa billanaw bessee» yaageedda.
6 Taani kawutetsaa oydiyaappe, de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuwaappenne k'ay
c'imatuwaappe gidduwaan, shuketteedda Dorssaa malatiide ek'k'eeddawaa be'aaddi;
aw laappu kac'etuunne laappu ayfetuu de'iino. Hewanttu alamiyaa ubbaa
kiitetteedda S'oossaa laappu ayyaanatuwaa.
7 He Dorssay biide, kawutetsaa oydiyaa bolla utteeddawaa ushechcha kushiyaappe
s'aas'etto mas'aafaa akkeedda.
8 I he s'aas'etto mas'aafaa akkeedda wode, de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuunne
laatamanne oyddu c'imatuu Aa sintsan kunddeeddino. Unttunttu huup'iyaan
huup'iyaan diitsaanne is'aanay kumeedda work'k'aa miishshaa oyk'k'eeddino. He
is'aanay geeshshatuu S'oossaa woossiyaawaa.
9 Unttunttu,
«S'aatsa mas'aafaa akkanawunne,
maatafaa dooyaade,
s'eellanaw new bessee.
Ayaw gooppe, neeni shukettaadda.
Neeni k'ommuwaa ubbaappe,
dumma dumma gadiyaa k'aalaa ubbaappe,
yaraa ubbaappenne, zariyaa ubbaappe,
ne suutsan, S'oossaw asaa wozaadda.
10 Nu S'oossaw ootsana mala,
unttuntta neeni, kaatatuwaanne,
k'eesatuwaa ootsaadda.
K'ay unttunttu sa'ankka mooddana»
yaagiide ooratsa mazimuriyaa yes's'iino.
11 Hewaappe guyyiyaan, taani s'eellaade, kawutetsaa oydiyaa, de'uwaan de'iyaa
oyddu med'etatuwaanne c'imatuwaa yuuyyi aad'd'iide ek'k'eedda daro
kiitanchchatuwaa kooshshaa sisaad; unttunttu sha"aaninne miilooniyan
paydetteeddino.
12 He kiitanchchatuu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide,
«Shuketteedda Dorssay
wolk'k'aa, duretetsaa,
aad'd'eedda eraa,
minotetsaa,
bonchchuwaa, sabaa,
galataa akkanaw bessee!»
yaageeddino.
13 Hewaappe guyyiyaan, sa'aan, saluwaan, sa'aappe garssaaninne abbaa
gidduwaan de'iyaa med'etaa ubbaynne k'ay hewaanttun de'iyaa med'etaa ubbay,
«Kawutetsaa oydiyaa bolla,

† **5:3** ***Sa'aappe garssan:*** Hayk'k'eeddawantta guussaa. **5:5** Dom. 49:9; Isa. 11:1, 10 **5:6** Isa. 53:7; Zak. 4:10 **5:8** Maz. 141:2 **5:9** Maz. 33:3; 98:1; Isa. 42:10 **5:10** Kes. 19:6; Sas'. 1:6 **5:11** Dan. 7:10

utteeddawoonne Dorssaw,
galatay, bonchchuu,
sabaynne wolk'k'ay,
med'i med'inaw gido!»
yaagiide yes's'ishin sisaad.
14 De'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuu, «Amen"i» yaagina, c'imatuu guufanniide
goyinneeddino.

6

He S'aas'etsa Mas'aafaa Maatafaa Dooyaa

1 Dorssay laappu maatafatuwaappe ittuwaa dooyyishshin be'aaddi; k'ay
shemppuwaanna de'iyaa oyddu med'etatuwaappe ittuu guuguntsaa guntsaa
malatiyaa kooshshaan, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad.
2 Taani itti bootsa paraa be'aaddi. He paraa toggeeddawe wonddaafiyaa
oyk'k'eedda; k'ay aw kalachchay imetteedda. Olaa I s'ooniiddinne k'aykka s'oonanaw
keseedda.
3 Dorssay laa'entso maatafaa dooyyeedda wode, shemppuwaanna de'iyaa
med'etatuwaa laa'entsuu, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad.
4 K'ay hara daama paray keseedda. Asay ittuu ittuwaanna shukettana mala, he
paraa toggeeddawoo sa'aan sarotetsaa diggiyaa wolk'k'ay imetteedda. Wogga
mashshay aw imetteedda.
5 Dorssay heezzentso maatafaa dooyyeedda wode, de'uwaan de'iyaa med'etatuwaa
heezzentsuu, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad. Yaataade karetsa paray
keseeddawaa be'aaddi; k'ay he paraa toggeeddawe bare kushiyan miizaniyaa
oyk'k'eedda.
6 Taani de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuwaa giddoppe kooshshaa malatiyaabaa
sisaad. He kooshshay, «Itti gallassaa oosoo dirgguu bagga kiiluwaa zarggaa; k'ay itti
gallassaa oosoo dirgguu itti kiiluwaa bagga banggaa. Shin zayitiyaanne woyniyaa
eessaa k'ohoppa» yaagiyaawaa sisaad.
7 Dorssay oyddentso maatafaa dooyyeedda wode, de'uwaan de'iyaa med'etatuwaa
oyddentsuu, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad.
8 Taani giraac'e paray keseeddawaa be'aaddi. He paraa toggeeddaawaa suntsay
Hayk'uwaa; Aa geeduwaa Si'oolii kaalleedda. Hayk'uunne Si'oolii sa'aappe oyddentso
kushiyaa olaan, koshaan, harggiyaan, do'aan wod'isana mala, unttunttoo maatay
imetteedda.
9 Dorssay ichcheshentso maatafaa dooyyeedda wode, unttunttu S'oossaa k'aalaa
odeedda dirawunne barenttu markkatetsan ammanetteeda diraw, shukkeedda asaa
shemppuwaa yarshshuwaa yarshshiyaa saappe garssan be'aaddi.
10 Unttunttu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Ubbaa Mooddiyaa Godaw,
geeshshaw, tumanchchaw, sa'aan de'iyaa asaa bolla awude pirdday? K'ay nu suutsaa
awude c'igetay?» yaageeddino.
11 Unttunttoo huup'iyaan huup'iyaan bootsa mayuu imetteedda. Unttunttuwaadan
hayk'k'anaw bessiyaa unttunttu laggetsaa oosanchchatuwaa payduunne unttunttu
ishatuwaa payduu kumana gakkanaw, unttunttu amareeda wodiyaa takkishshana
mala, unttunttoo odetteedda.
12 Dorssay usuppuntsa maatafaa dooyyeedda wode, taani be'aaddi; biittay loytsi
k'aas's'eedda. Awayifii karetsa mayuwaadan kares's'eedda; agenaykka mule suutsaa
malateedda.

6:2 Zak. 1:8; 6:3, 6 **6:4** Zak. 1:8; 6:2 **6:5** Zak. 6:2, 6 **6:8** Hiz. 14:21

13 Balasiyaa giyaa mitsatti gam"e ayfii, wolk'k'aama c'arkkuu k'aatsina, sa'aan
k'ok'k'ofettiyaawaadan, s'oolinttatuu saluwaappe sa'aan k'ok'k'ofetteeddino.
14 Saluu s'aas'etto mas'aafay s'aas'ettiyaawaadan, s'aas'ettiide d'ayi aggeeda; deri
ubbatuunne haatsaan dooddetteedda sa'ay ubbay barenttu de'iyaasaappe kichchi
aggeeddino.
15 Hewaappe guyyiyaan, sa'aa kaatatuu, deriyaa mooddiyaawanttu, shaalak'atuu,
duratuu, wolk'k'aamatuu, k'ay hara Asay ubbay, ayiletuu, womaanatuu, deriyaa
kessiide, gonggoluwaa giddoninne deriyaan de'iyaa zaallaa guyye baggan
k'osetteeddino.
16 Yaatiide deretuwaanne shuchchaa, «Kawutetsaa oydiyaan utteeddawaa
ayfiyaappenne Dorssaa hank'k'uwaappe nu bolla kunddiide, nuuna
gentseerikkiteeshsha!
17 Ayaw gooppe, unttunttoo wolk'k'aama hank'k'uwaa gallassay gakki kichcheedda;
he hank'k'uwaa danddayanawe oonee?» yaageeddino.

7

Israa'eeliyaa Asaappe 144,000 Asatuwaa Som"iyaan Maatafay Wod'd'eedda

1 Hewaappe guyyiyaan, taani oyddu kiitanchchatuu oyddu bagga sa'aa gas'aan
ek'k'eeddawantta be'aaddi. He kiitanchchatuu sa'aa bollan, woy abbaa bollan, woy
ay mitsaa bollan, c'arkkuu c'arkkennaadan te"eeddino.
2 K'aykka de'uwaa S'oossaa maatafaa oyk'k'iide hara kiitanchchay away
mokkiyaasaappe kesiyaawaa taani be'aaddi. He kiitanchchay bare kooshshaa
d'ok'k'u ootsiide, sa'aanne abbaa k'ohanaw wolk'k'ay imetteedda oyddu
kiitanchchatuwaa
3 s'eesiide, «Nu S'oossaa oosanchchatuwaa deemuwaan nuuni maatafaa wotsana
gakkanaw, sa'aa gidina woy abbaa gidina, woy mitsaa gidinakka k'ohoppite»
yaageedda.
4 Taani S'oossaa maatafaa deemuwaan wotseeddawanttu payduwaa sisaad.
Israa'eeliyaa zariyaa ubbaappe itti s'eetanne oytamanne oyddu sha"a asatuwaa
deemuwaan maatafay wod'd'eedda.
5 Yihudaa zariyaappe,
tammanne laa"u sha"aa deemuwaan maatafay,
wod'd'eedda.
Roobeela zariyaappe,
tammanne laa"u sha"aa.
Gaade zariyaappe,
tammanne laa"u sha"aa.
6 Aaseera zariyaappe,
tammanne laa"u sha"aa.
Nifttaaleeme zariyaappe,
tammanne laa"u sha"aa.
Minaase zariyaappe,
tammanne laa"u sha"aa.
7 Simoona zariyaappe
tammanne laa"u sha"aa.
Leewiyaa zariyaappe
tammanne laa"u sha"aa.
Yisaakoora zariyaappe
tammanne laa"u sha"aa.
8 Zaabiloona zariyaappe,

6:13 Isa. 34:4 **6:15** Isa. 2:19, 21 **6:16** Hos. 10:8; Luk'. 23:30 **6:17** Iyu. 2:11; Mil. 3:2 **7:1** Erm. 49:36; Dan. 7:2; Zak. 6:5 **7:3** Hiz. 9:4, 6

tammanne laa"u sha"aa.
Yooseefo zariyaappe,
tammanne laa"u sha"aa.
Biiniyaama zariyaappe,
tammanne laa"u sha"aa
deemuwaan maatafay,
wod'd'eedda.

Bootsa Mayuwaa Mayyeedda C'ora Asatuwaa

9 Hewaappe guyyiyaan, zariyaa ubbaappe, k'ommuwaa ubbaappe, yaraa
ubbaappenne dumma dumma gadiyaa k'aalaa ubbaappe ooninne paydanaw
danddayenna zaway baynna c'ora asaa taani be'aaddi. He Asay bootsa mayuwaa
mayyiide, zambbaa haytsaa barenttu kushiyan oyk'k'iide, kawutetsaa oydiyaa
sintsaninne Dorssaa sintsan ek'k'eedda.
10 Unttunttu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide,
«Nu atotetsaykka,
kawutetsaa oydiyaan utteedda,
nu S'oossaappenne Dorssaappe yee»
yaageeddino.
11 Kiitanchchatuu ubbay kawutetsaa oydiyaa, c'imatuwaanne de'uwaan de'iyaa
oyddu med'etaa yuuyyi aad'd'iide ek'k'eeddino. Unttunttu kawutetsaa oydiyaa
sintsan barenttu deemuwaan guufanniide S'oossaw goyinniidde,
12 «Amen"i!
Anjjuu, bonchchuu,
aad'd'eedda eratetsay,
galatay, sabay,
wolk'k'ay, minotetsay,
med'inaappe med'inaa gakkanaw nu S'oossaw gido.
Amen"i!»
yaageeddino.
13 C'imatuwaappe ittuu taana, «Ha bootsa mayuwaa mayyeedda asatuu oonee?
Unttunttu hak'appe yeeddinoo?» yaagiide oochcheedda.
14 Taani, «Ta Godaw, neeni eraasa» yaagaad. I taana hawaadan yaageedda:

«Hawanttu daro waayiyaa waayettiide yeeddawantta.
Unttunttu barenttu mayuwaa Dorssaa suutsan meec'c'iide,
boos's'eeddawantta.
15 Hewaa diraw,
unttunttu S'oossaa kawutetsaa oydiyaa sintsan ek'k'iide,
k'ammanne gallassi, Aa Geeshsha Golliyaan,
aw ootsiino.
K'ay I bare kawutetsaa oydiyaan utteeddawe,
unttunttu gidduwaan de'ana.
16 Hawaappe sintsanaw ubbakka,
unttunttu koshattikkino;
woy saamettikkino.
Away unttuntta meenna;
k'ay ay seelaykka unttuntta guuddenna.
17 Ayaw gooppe, kawutetsaa oydew,
gidduwaan utteedda Dorssay,
unttuntta heemmana.
De'uwaa haatsaa pulttuwaakkokka,

7:14 Dan. 12:1; Mat. 24:21; Mar. 13:19 **7:16** Isa. 49:10

unttuntta kaaletsana.
S'oossaykka unttunttu ayfiyaa afotsaa ubbaa k'uc'c'i diggana»
yaageedda.

8

S'aas'etsa Mas'aafaa Laappuntsa
Maatafay Dooyetteedda

1 Dorssay laappuntsa maatafaa dooyyeedda wode, bakka saatiyaa gidiyaawaa
keenaa saluu c'o"u geedda.
2 Hewaappe guyyiyaan, taani laappu kiitanchchatuwaa S'oossaa sintsan
ek'k'iyaawantta be'aaddi; unttunttoo laappu malakatay imetteedda.
3 Is'aanaa c'uwayiyaa work'k'aa miishshaa oyk'k'eedda hara kiitanchchay yiide,
yarshshiyaa sa'aa matan ek'k'eedda. Work'k'aappe med'etteedda yarshshiyaasay
kawutetsaa oydiyaa sintsan de'ee; he yarshshiyaa sa'aa bolla geeshsha ubbatuwaa
woosaa gujjana mala, kiitanchchaw daro is'aanay imetteedda.
4 Is'aanaa c'uway geeshshatuwaa woosaanna ittippe he kiitanchchaa kushiyaappe
pude S'oossaakko beedda.
5 Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay is'aanaa c'uwayiyaawaa akkiide, yarshshiyaa
saappe tamaa bonk'k'uwaa akkiide, aan kuntseedda. He is'aanaa c'uwayiyaawaa
duge sa'aa olina, guuguntsay guummeedda. Walk'k'antsay wolk'k'aameedda; k'ay
biittaykka k'aas's'eedda.

Malakatatuu Punetteeddino

6 K'ay laappu malakataa oyk'k'iide laappu kiitanchchatuu malakataa punnanaw
giigeeddino.
7 Koyro kiitanchchay bare malakataa punnina suutsaanna walaketteedda
shachchaynne tamay sa'aan bukkeedda. Sa'aappe heezzentso kushii guudetteedda;
mitsaappekka heezzentso kushii guudetteedda; maataa ubbaykka guudetteedda.
8 Laa"entso kiitanchchaykka bare malakataa punneedda. Wolk'k'aama deriyaa
malatiyaabay taman ees's'iidde, abbaan yegetteedda; yaatina, abbaappe heezzentso
kushii suutsaa gideedda.
9 Abbaan de'uwaan de'iyaa med'etatuwaa heezzentso kushii hayk'k'eedda;
markkabetuwaappekka heezzentso kushii d'ayeedda.
10 Heezzentso kiitanchchay bare malakataa punnina shaafaappenne pulttuwaa
haatsaappe heezzentso kushiyaa bolla saluwaappe s'omppiyaadan ees's'iyaa
wolk'k'aama s'oolinttii wod'd'eedda.
11 He s'oolinttiyaa suntsay C'amuwaa geetettee. Haatsaappe heezzentso kushii
c'ammeedda; k'ay haatsay c'ammeedda diraw, daro Asay he haatsaa ushiidde
hayk'k'eedda.
12 Oyddentso kiitanchchay bare malakataa punneedda. Awaappe, agenaappenne
s'oolinttiyaappe heezzentso kushii deshetteedda; unttunttu poo'uwaappekka
heezzentso kushii d'umeedda. Hewaa diraw, gallassaappe heezzentso kushii,
k'ammaappekka heezzentso kushii d'umeedda.
13 Itti arggantsay saluwaan paalliyaawaa taani be'aaddi. He arggantsay bare
k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Heezzu kiitanchchatuu punnana bessiyaa yekko malakatay
punettiyaa wode, sa'aan de'iyaa asaw aayyeero! Aayyeero! Aayyeero!» yaagiyaawaa
sisaad.

7:17 Maz. 23:1, 2; Hiz. 34:23; Isa. 49:10; 25:8 **8:3** Amo. 9:1; Kes. 30:1, 3 **8:5** Sas'. 11:19; 16:18; Wog. 16:12, 18; Hiz. 10:2; Kes. 19:16 **8:7** Kes. 9:23-25; Hiz. 38:22 **8:10** Isa. 14:12 **8:11** Erm. 9:15 **8:12** Isa. 13:10; Hiz. 32:7; Iyu. 2:10, 31; 3:15

9

1 Hewaappe guyyiyaan, ichcheshentso kiitanchchay bare malakataa punnina
saluwaappe duge sa'aa kunddeedda s'oolinttiyaa be'aaddi. He s'oolinttew c'iimmo
ollaa* k'ulppii imetteedda.
2 S'oolinttii c'iimmo ollaa dooyyeedda; aako c'ooc'iyaappe kesiyaa c'uwaa mala
c'uway he c'iimmo ollaappe kesseedda. K'ay awaynne sa'ay he c'iimmo ollaappe
keseedda c'uwaan d'umeeddino.
3 C'uwaappe boolii duge sa'aa yeedda. Sa'aan de'iyaa soggatoo de'iyaa wolk'k'aa
mala wolk'k'ay boolewukka imetteedda.
4 S'oossaa maatafay deemuwaan baynna asaa s'alalaa k'ohanaappe attin, sa'aan
de'iyaa maataa woy aac'iya mitsaa gidina woy ay mitsaa gidinakka k'ohenna mala,
boolew odetteedda.
5 Boolii he asaa ichcheshu agenaa gidiyaawaa pas'a kaa'ana mala, maatay
imetteeddawaappe attin, aw asaa wod'anaw maatay imettibeenna. Sogguu asaa
dukkiide seelissiyaawaa keenaa boolii seelissee.
6 He gallassatuwaan Asay hayk'uwaa koyyana; shin demmenna. K'ay
hayk'k'anawukka amottana; shin hayk'uu asaappe bak'atana.
7 Boolii olaw giigi utteedda paraa malatee. Booliyaa huup'iyaan work'k'aa
malatiyaa kalachchay de'ee; Aa deemuukka asaa deemuwaa malatee.
8 Aa binnaanaykka mac'c'a asaa binnaanaydaa aduk'k'ee; Aa achchaykka
gaammuwaa achchaa malatee.
9 Aa tiray birataan ootseedda gonddalliyaa malatiyaawaan goozetti utteedda; k'ay
Aa k'efiyaa kooshshay olaa baanaw piriis'iyaa paratuu goochchiyaa gaariyaa
kooshshaa mala.
10 Aw sogguwaa dufiyaa malatiyaa dufii de'ee; Aa dufiyaan dukkiyaabay de'ee. He
dufiyaan ichcheshu agenaa gidiyaawaa asaa k'ohanaadan, aw maatay imetteedda.
11 Aa mooddiyaa kaatii de'ee. He kaatii c'iimmo ollaa kiitanchchaa. Aa suntsaykka
Ibraayiss's'e k'aalaan Abddoona; k'ay Giriike k'aalaan Ap'oliyoona geetettee.
Ap'oliyoona giyaawoo biletsay, d'ayissiyaawaa giyaawaa.
12 Koyro aayyeero giyaawe aad'd'eedda; be'a, biro hara laa"u aayyeero giyaawe
yaanawaa.
13 Usuppuntsa kiitanchchay bare malakataa punneedda. S'oossaa sintsan
ek'k'eedda work'k'aappe med'd'eedda yarshshiyaasaan de'iyaa oyddu gas'aa
kac'etuwaappe itti kooshshaa sisaad.
14 He kooshshay malakatay de'iyaa usuppuntsa kiitanchchaa, «Efiraas'iisa giyaa
wogga shaafaan k'ashetteedda oyddu kiitanchchatuwaa billa» yaageedda.
15 Asaa zariyaappe heezzentso kushiyaa wod'anaw, ha saatiyaw, gallassaw,
agenawunne laytsaw giigissi wotseedda, oyddu kiitanchchatuu biletteeddino.
16 Olaa paraa toggiyaa asaa payduu laa"u s'eetu miiloone gidiyaawaa taani sisaad.
17 K'aykka taani sas'aan paratuwaanne he paratuwaa toggeedda asaa be'aaddi.
Asaw tiraan wotsiyaa birataa gonddalliyaa malay de'ee. He tiraan wotsiyaa birataa
gonddalliyaa malay tamaadan zo'o; samaayiyaa; k'ay ees's'iyaa diiniyaa mala.
Paratuwaa huup'ii gaammuwaa huup'iyaa mala. Unttunttu doonaappe tamay,
c'uwaynne adilliyaa c'iishshaa malatiyaa ees's'iyaa diiniyaa tamay keseedda.
18 Paratuwaa doonaappe keseedda taman, c'uwaaninne ees's'iyaa diiniyan ha
heezzu boshatuwaan asaa zariyaappe heezzentso kushii hayk'k'eedda.

---

* **9:1** ***C'iimmo ollaa:*** Hawaa guussay garssa bagga biittaan darssi c'iimmatiide de'iyaa iita ayyaanatuu barenttu wurssetsaa muraa gallassay gakkanaw k'ashettiide de'iyaasaa. **9:2** Dom. 19:28 **9:3** Kes. 10:12-15 **9:4** Hiz. 9:4 **9:6** Yob. 3:21; Erm. 8:3 **9:7** Iyu. 2:4 **9:8** Iyu. 1:6 **9:9** Iyu. 2:5 **9:13** Kes. 30:1-3

19 Ayaw gooppe, paratoo wolk'k'ay doonaaninne dufiyaan de'ee. Unttunttu dufiikka
huup'iyaanna de'iyaa shooshshaa malatee; hewan unttunttu asaa k'ohiino.
20 Ha boshatuwaan hayk'k'ennan atteedda Asay bare kushiyan ootsiyaawaa
aggibeenna. K'ay work'k'aappe, biraappe, nahaasiyaa geetettiyaa birataappe
shuchchaappenne mitsaappe oosetteedda, s'eellanaw woy sisanaw woy hamettanaw
danddayenna eek'awunne s'alahiyaw goyinniyaawaakka aggibeenna.
21 Asay eriid wod'eeddawaa, woy bare biteeddawaa, woy bare
woshummeeddawaa, woy bare wuu"eeddawaa aggiide, bare nagaraappe
simmibeenna.

10

Kiitanchchaanne Guutsa Mas'aafaa

1 K'aykka taani hara wolk'k'aama kiitanchchay saluwaappe kesiide, duge
wod'd'iyaawaa be'aaddi. Shaariyaa I mayyi utteedda; k'ay zuluu Aa huup'iyaa yuuyyi
aad'd'i utteedda. Aa deemuukka aawaa mala; Aa gediikka tamaa tuussaa mala.
2 He kiitanchchay dooyaa de'iyaa itti guutsa s'aas'etto mas'aafaa bare kushiyan
oyk'k'eedda. Bare ushechcha gediyaa abbaa bolla essiide, bare haddirssa gediyaa
biittaa bolla esseedda.
3 Gudiyaa gaammuwaadan, wolk'k'aappe gudeedda. I gudeeddawaappe guyyiyaan,
laappu guuguntsatuu aananna guntsan haasayeeddino.
4 Unttunttu guummeedda wode taani s'aafanaw k'oppaad. Shin saluwaappe,
«Laappu guuguntsatuu haasayeeddawaa asaw k'aattoppanne s'aafoppa» yaagiyaa
kooshshay taw sisetteedda.
5 Hewaappe guyye, abbaa bollaaninne biittaa bollan ek'k'ide'ishshin taani be'eedda
kiitanchchay, bare ushechcha kushiyaa saluwaa pude mic'c'eedda.
6 Saluwaanne saluwaan de'iyaa ubbabaa, sa'aanne sa'aan de'iyaa ubbabaa,
abbaanne abbaan de'iyaa ubbabaa, med'd'eedda med'i med'inaw de'iyaa S'oossaa
suntsan c'aak'k'eedda. Yaatiide, «Wodii wuranaw gam"enna.
7 Shin laappuntsa kiitanchchay bare malakataa punniyaa wode, S'oossay
nabatuwaa gideedda bare k'oomatoo k'aalaa odi wotseeddawaadankka, I s'uureedda
k'ofay polettana» yaageedda.
8 Hewaappe guyyiyaan, saluwaappe haasayishshin taani siseedda kooshshay
laa'entsuwaa zaariide taana, «Abbaa bollaaninne biittaa bollan ek'k'eedda
kiitanchchaa kushiyan dooyaa de'iyaa s'aas'etto mas'aafaa baade akka» yaagiyaawaa
sisaad.
9 Taani he kiitanchchaakko baade, guutsa s'aas'etto mas'aafaa taw immana mala,
Aa oochchaad. I taana, «Akkaade ma; mas'aafay ne uluwaa c'amissanawaa; shin ne
doonaan eessaadan, I mal"anawaa» yaageedda.
10 Hewaappe guyye, taani kiitanchchaa kushiyaappe he guutsa s'aas'etto mas'aafaa
akkaade maaddi; ta doonaan mas'aafay eessaadan mal"eedda. Shin taani
meeddawaappe guyyiyaan, ta ulo gidduu c'ammeedda.
11 K'aykka taana, «Yaraa ubbaa, zariyaa ubbaa, dumma dumma biittaa k'aalaanne
kaatatuwaabaa neeni timbbitiyaa k'ans's'ennaan haasayanaw bessee» yaageedda.

11

Laa"u Markkatuwaa

9:20 Maz. 115:4-7; 135:15-17; Dan. 5:23 **10:5** Kes. 20:11; Zar. 32:40; Dan. 12:7; Amo. 3:7 **10:8** Hiz. 2:8—3:3

1 Hewaappe guyye, mak'k'aa malatiyaa likkiyaa s'am"ay taw imetteedda; taana
geeddawe hawaa; «Baade S'oossaa Geeshsha Golliyaanne yarshshiyaa sa'aa likka.
Hewan goyinniyaawaanttakka payda.
2 Shin Geeshsha Gollew kare bagga agga basha; hewaa likkoppa. Ayaw gooppe, he
sa'ay Ayihuda gidenna asaw imetteedda. Ayihuda gidenna Asay geeshsha katamaa
oytamanne laa"u agenaw yed'd'ana.
3 Taani gaabiyaa mayyeedda ta laa"u markkatuwaa kiittana; unttunttu itti sha"anne
laa"u s'eetanne usuppun tammu gallassan S'oossaa kiitaa odana» yaageedda.
4 He laa"u markkatuu ha sa'aa Godaa sintsan ek'k'iyaa s'omppiyaa wotsiyaa laa"u
ballatuwaa.
5 Ooninne unttuntta k'ohanaw koyyooppe, unttunttu doonaappe tamay kesiide
unttunttu morkkatuwaakka d'ayissee. K'ay ooninne unttuntta k'ohanaw koyyooppe,
hewaaddankka hayk'k'ana.
6 Unttunttu S'oossaa kiitaa odiyaa wodiyaan iray bukkennaadan, saluwaa
gorddanaw unttunttoo maatay de'ee. Unttunttoo haatsaa suutsaa kessiyaa
maataykka de'ee; k'ay unttunttu barena koshshiyaa wode, sa'aa dumma dumma
boshaan shoc'anaw unttunttoo maatay de'ee.
7 Unttunttu barenttu markkatetsaa wursseeddawaappe guyyiyaan, c'iimmo
ollaappe pude kesiyaa do'ay unttunttunna olettana. He do'ay unttuntta s'ooniide
wod'ana.
8 Unttunttu Goday mask'k'aliyaa bollan misimaariyan d'ishettiide suletteedda
katamaa wogga ogiyaan unttunttu anhay gisanawaa. He katamay leemisuwaan
Sodoomaa woy Gibs'e geetettiide s'eesettee.
9 K'ay yaraa ubbaappe, k'ommuwaa ubbaappe, dumma dumma biittaa
k'aalaappenne zariyaa ubbaappe yeedda Asay unttunttu anhaa heezzu gallassanne
bagga be'ana. Anhay moogettenna mala, he Asay diggana.
10 Sa'aan de'iyaa Asay ha timbbitiyaa odiyaa laa"u asatuwaa hayk'uwaan
nashettana. Asay unttunttu hayk'uwaa ittuu ittuwaanna imotaa laamettiidde
bonchchanawaa; Ayaw gooppe, sa'aan de'iyaa asaa unttunttu darssi metootseeddino.
11 Heezzu gallassaanne baggappe guyyiyaan, de'uwaa shemppuwaa S'oossay
unttunttun shemppina, unttunttu denddi ek'k'eeddino. Unttuntta be'eedda ubbay iita
yashshaa yayyeedda.
12 Hewaappe guyyiyaan, he timbbitiyaa odiyaa laa"u asatuu saluwaappe, «Haa
pude kesite» giyaa wolk'k'aama kooshshaa siseeddino. Barenttu morkketuu barentta
s'eellishshin, unttunttu shaariyaan geliide, pude saluwaa beeddino.
13 He saatiyaan biittay loytsi k'aas's'ina katamaappe tammuntsa kushii d'ayeedda.
K'ay biittaa k'aatsaan laappu sha"a Asay hayk'k'eedda. Atteedda Asay loytsi kokkori
yayyiide, saluwaa S'oossaa gitatetsaa sabbeedda.
14 Laa'entso aayyeero giyaawe aad'd'eedda. Shin akeekite; heezzentso aayyeero
giyaawe ellekka yaanawaa.

Laappuntsa Malakataa

15 Hewaappe guyyiyaan, laappuntsa kiitanchchaykka bare malakataa punneedda.
Saluwaan,
«Alamiyaa kawutetsay
ha"i nu Godaassanne
Kiristtoosassa;
k'ay med'inaappe med'inaa gakkanaw
I mooddana»

11:1 Hiz. 40:3; Zak. 2:1-2 **11:2** Luk'. 21:24 **11:4** Zak. 4:3, 11-14 **11:6** 1 Kat. 17:1; Kes. 7:17-19; 1 Sam. 4:8
11:7 Dan. 7:7, 21; Sas'. 13:5-7; 17:8 **11:8** Isa. 1:9-10 **11:11** Hiz. 37:10 **11:12** 2 Kat. 2:11

yaagiyaa wolk'k'aama kooshshay sisetteedda.
16 Barenttu oydiyaan utteedda laatamanne oyddu c'imatuu S'oossaa sintsan duge
guufanniide, S'oossaw goyinniidde hawaadan yaageeddino;
17 «Ha"i de'iyaawoo,
kaseppekka de'iyaawoo, Godaw,
Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw,
new wolk'k'aama wolk'k'ay de'iyaa dirawunne,
neeni mooddanaw doommeedda diraw,
nuuni neena galateetto.
18 Ayihuda gidenna Asay hank'k'etteedda;
ne hank'k'uukka yeedda.
Hayk'k'eeddawanttu pirddettiyaa wodii ha"a;
k'ay neeni ne oosanchchatoo, nabatoo,
geeshshatoo, ne suntsaw yayyiyaawanttoo,
d'ok'k'atoonne laafatoo unttunttu oosuwaadan,
immiyaa wodiikka ha"a.
Sa'aa d'ayissiyaawanttakka neeni d'ayissiyaa wodii ha"a»
yaageeddino.
19 Saluwaan de'iyaa S'oossaa Geeshsha Gollii dooyetteedda; Aa Geeshsha Golliyaan
S'oossaa K'aalaa c'aak'uwaa Taabootay beetteedda. K'ay walk'k'antsay
wolk'k'aameedda; guntsay sisetteedda; guuguntsay guummeedda; biittay
k'aas's'eedda; wolk'k'aama shachchaykka shac'c'eedda.

12

Taani Mishiratto, Na'aanne Dawiyaa Be'aaddi

1 Hewaappe guyyiyaan, saluwaan wolk'k'aama mallay beetteedda. Awaa
mayyeedda itti mishiratta, agenaa bolla ek'k'eeddawunna, tammanne laa"u
s'oolinttiyaa kalachchaa bare huup'iyaan wotseeddawunna hewaan de'aw.
2 He mishiratta shahaara; izo yeluwaa oytsay, un"etsina waassaaddu.
3 Hara itti wolk'k'aama mallay saluwaan beetteedda. Tammu kac'iyaanna de'iyaa
laappu huup'iyaan kalachchaa wotseedda itti wolk'k'aama zo'o dawii de'ee.
4 He dawii bare dufiyaan heezzentso kushe s'oolinttiyaa saluwaappe dafiide, sa'aan
oleedda. He dawii yeletti wod'd'osaannakka na'aa maanaw yelana haniyaa mishiratti
sintsan ek'k'eedda.
5 Mishiratta attuma na'aa, Ayihuda gidenna asaa ubbaa birataa s'am"aan
mooddanawaa yelaaddu. Shin na'ay S'oossaakkonne Aa araataakko, pude ellekka
aketeedda.
6 Mishiratta itti sha"anne laa"u s'eetanne usuppun tammu gallassaw miziiddenne
ushshiidde wotsanaw S'oossay giigissi wotseedda sa'aa bazzuwaa bak'ataaddu.
7 Hewaappe guyyiyaan, saluwaan olay denddeedda. Mikaa'eeli bare
kiitanchchatuwaanna ittippe dawiyaa oletteedda; dawiikka bare
kiitanchchatuwaanna gidiide, zaari oletteedda.
8 Shin dawii s'oonettina dawiyaasinne Aa kiitanchchatoo saluwaan sa'ay d'ayeedda.
9 Wolk'k'aama dawii, s'alahiyaa kaappuwaa woy Sees'aanaa giyaawe, beni
shooshshay, alamiyaa ubbaa baletsiyaawe oletteedda; I bare kiitanchchatuwaanna
ittippe duge sa'aw oletteedda.
10 Hewaappe guyyiyaan, taani saluwaappe hawaadan yaagiyaa kooshshaa sisaad;
«S'oossaa atotetsay ha"i yeedda.

11:15 Kes. 15:18; Dan. 2:44; 7:14, 27 **11:18** Maz. 2:5; 110:5; 115:13 **12:3** Dan. 7:7 **12:4** Dan. 8:10 **12:5** Isa. 66:7; Maz. 2:9 **12:7** Dan. 10:13, 21; 12:1; Dan. 9

S'oossay barew Kaate gidiyaawaadankka,
bare wolk'k'aa besseedda;
Aa Kiristtoosi bare maataa besseedda.
Ayaw gooppe,
k'ammanne gallassi S'oossaa sintsan ek'k'iide,
nu ishatuwaa mootiyaawe,
saluwaappe duge oletteedda.
11 Nu ishatuu Dorssaa suutsaaninne,
barenttu tumu markkatetsan
dawiyaa olettiide s'ooneeddino.
K'ay unttunttu barenttu shemppuwaa aatsi immiyaawoo,
k'arettibeykkino.
12 Hewaa diraw,
saluunne saluwaa giddon de'iyaawanttu,
nashettite.
Shin sa'awunne abbaw aayyeero!
Ayaw gooppe,
s'alahiyaa kaappuu,
barew guutsa wodii atteeddawaa eriyaa diraw,
wolk'k'aama hank'k'uwaan,
duge hinttenttukko wod'd'eedda»
yaageedda.
13 K'ay dawii barena duge sa'aa oleeddawaa be'eeddawaappe guyyiyaan, he attuma
na'aa yeleedda mishiratto yederssuwaa doommeedda.
14 Mishiratto shooshshay k'ohenna mala, heezzu laytsaanne bagga maadenne
ushaadde iza naagettiyasaa bazzuwaa paallaade baana mala, laa"u wolk'k'aama
arggantsaa k'efii iziw imetteedda.
15 Hewaappe guyyiyaan, mishiratto di'uu di"iide afana mala, shooshshay shaafaa
haatsaa keena haatsaa bare doonaappe mishiratti geeduwaan gusseedda.
16 Shin biittay mishiratto maaddeedda; biittay bare doonaa dooyyiide, dawiyaa
doonaappe keseedda haatsaa mitti aggeedda.
17 Dawii mishirattiw darssi hank'k'ettiide, izi zeretsaa S'oossaa azazuwaa naagiyaa
ubbatuwaanne Yesuusi k'onc'c'isseedda tumu ammanettiyaawantta olanaw,
18 biide abbaa doonaan de'iyaa shafiyaan ek'k'eedda.

13

Taani Abbaappe Kesiyaa Laa"u Do'atuwaa Be'aaddi

1 Hewaappe guyyiyaan, itti do'ay abbaappe kesishshin, taani be'aaddi. Aw tammu
kac'iinne laappu huup'ii de'ee; Aa tammu kac'iyaa bollan tammu kalachchay de'ee.
Aa huup'iyankka boriyaa suntsay s'aafetti utteedda.
2 Taani be'eedda do'ay maahiyaa malatee; Aa gedii babbantsaa geetettiyaa iita
du'aa gediyaa malatee; Aa doonay gaammuwaa doonaa malatee. Dawii bare
wolk'k'aa, bare kawutetsaa oydiyaanne bare wolk'k'aama maataa he do'aw
immeedda.
3 He do'aa huup'etuwaappe ittuu hayk'k'eeddawaa malaatiyaawaa taani be'aaddi;
shin wod'iyaa maytsay pas'eedda. Sa'aa Asay ubbay maalalettiide, he du'aa
geeduwaa kaalleedda.

12:10 Yob. 1:9-11; Zak. 3:1 **12:14** Dan. 7:25; 12:7 **13:1** Dan. 7:3; Sas'. 17:3, 7-12 **13:2** Dan. 7:4-6

4 Dawii bare maataa do'aw immeedda diraw, Asay ubbay dawiyaw goyinneedda.
K'ay he asay, «Do'aa malay oonee? Aanana olettanaw ooni danddayii?» yaagiidde,
do'aw goyinneedda.
5 He do'aw pala yewuwaanne boriyaa haasayiyaa doonay imetteedda. Oytamanne
laa"u agenaw ootsana mala, aw maatay imetteedda.
6 He do'ay S'oossaa, Aa suntsaa, I de'iyaasaanne saluwaan de'iyaa ubbatuwaa
boriyaa doommeedda.
7 He do'ay S'oossaa asatuwaana olettiide, unttuntta s'oonana mala, aw maatay
imetteedda. K'ommuwaa ubbaa, yaraa ubbaa, dumma dumma biittaa k'aalaa
ubbaanne zariyaa ubbaa mooddiyaa maatay aw imetteedda.
8 Sa'ay med'ettanaappe kase shuketteedda Dorssaa de'uwaa mas'aafan suntsay
s'aafettibeenna asay, sa'aan de'iyaawe ubbay, he do'aw goyinnana.
9 Sisiyaa haytsay de'iyaa uray siso.
10 Omoodettana Asay de'ooppe,
ooninne omoodettanawaa.
Mashshaan shukettana Asay de'ooppe,
ooninne mashshaan shukettanawaa.
Geeshshatuwaa danddayaynne,
ammanuu hawaan erettanawaa.

Taani Sa'aappe Kesiyaa Do'aa Be'aaddi

11 Hewaappe guyyiyaan, hara do'ay sa'aappe kesiyaawaa taani be'aaddi. Dorssaa
kac'iyaa malatiyaa laa"u kac'ii aw de'ee; shin he do'ay dawiyaadan haasayeedda.
12 He do'ay koyro do'aa wolk'k'aama maataa ubbaa Aa sintsan ootseedda. Sa'aynne
sa'aan de'iyaa Asay ubbay Aa wod'iyaa maytsay pas'eedda koyro do'aw goyinnana
mala, he do'ay godatteedda.
13 He laa'entso do'ay wolk'k'aama malaatatuwaa ootseedda; haray atto tamaa
saluwaappe asaa ubbaa sintsa sa'aa wotsana gakkanaw malaatatuwaa ootseedda.
14 Koyro do'aa sintsan ootsanaw, aw imetteedda malaatatuwaan sa'aan de'iyaa
asaa ubbaa I baletseedda. Mashshaan maytsattooppenne pas'a de'iyaa koyro do'aa
bonchchoo misiliyaa giigissanaadan, sa'aa asaa ubbaw laa'entso do'ay odeedda.
15 K'ay koyro do'aa misilii haasayanaadaaninne barew goyinnenna ubbaa
wod'anaadan, laa'entso do'ay bare shemppuwaa koyro do'aa misiliyaan
shemppuwaa gelissanaw azazetteedda.
16 Asay ubbay woggaynne k'eeray, mank'k'uunne durii, womaannuunne ayilii bare
ushechcha kushiyan woy bare deemuwaan mallaa wotsanaadan, he laa'entso do'ay
godatteedda.
17 He do'aa suntsay woy Aa suntsaa payduu de'iyaa mallay baynna Asay ooninne
zal"anawunne shammanaw danddayenna.
18 Aad'd'eedda eratetsay hawaan de'ee. Eray de'iyaa ooninne he do'aa payduwaa
biletsaa ero; ayaw gooppe, he payduu itti asaa suntsaa. Aa payduu usuppun
s'eetanne usuppun tammanne usuppuna.

14

Taani Dorssaanne 144,000 Asatuwaa Be'aaddi

1 Hewaappe guyyiyaan, taani be'aaddi. Be'ite, Dorssay S'iyoone Deriyaa bolla
ek'k'eedda. Aa suntsaynne Aa Aabbu suntsay deemuwaan s'aafetteedda, itti
s'eetanne oytamanne oyddu sha"a asatuu aanana ittippe de'iino.

13:5 Dan. 7:8, 25; 11:36 **13:7** Dan. 7:21 **13:8** Maz. 69:28 **13:10** Erm. 15:2; 43:11 **14:1** Hiz. 9:4; Sas'. 7:3

2 Saluwaappe kuntso haatsaa guntsaanne dadaa guntsaa malatiyaa wolk'k'aama
kooshshaa taani sisaad. K'ay taani siseedda kooshshay diitsaa diis's'iyaawanttu
barenttu diitsaa diis's'ina sisetiyaa kooshshaa malatee.
3 Itti s'eetanne oytamanne oyddu sha"a asatuu kawutetsaa oydiyaa sintsan, oyddu
pas'a de'iyaa med'etatuwaa sintsaaninne c'imatuwaa sintsan ek'k'eeddino. Sa'aappe
wozetteedda unttunttuppe attin, haray ooninne tamaaranaw danddayenna ooratsa
mazimuriyaa yes's'eeddino.
4 Hawanttu geeshsha asatuwaa gidiyaa diraw, mac'c'awanttunna gakettiide barena
tunissibeykkino. Dorssay* biyaasaa ubbaa unttunttu kaalliino. Unttunttu
S'oossawunne Dorssaw bayira gidanaw, sa'aa asaa giddoppe wozetteeddawantta.
5 Unttunttu ubbaakka worddoti erikkino; unttunttun bayizzuu baawa.

Taani S'oossaa Kiitanchchaa Be'aaddi

6 Sa'aan de'iyaa asaa ubbaw, zariyaa ubbaw, k'ommuwaa ubbaw, dumma dumma
biittaa k'aalaa ubbawunne yaraa ubbaw med'inaa wonggalaa mishiraachchuwaa
awaayanaw, bolla saluwaan paalliyaa hara kiitanchchaa taani be'aaddi.
7 He kiitanchchay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «S'oossaw yayyite; Aa bonchchite.
Ayaw gooppe, sa'aa asaa I pirddiyaa saatii gakkeedda. Saluwaa, sa'aa, abbaanne
haatsaa pulttuwaa med'd'eedda S'oossaw goyinnite» yaageedda.
8 Hara laa'entso kiitanchchay, «Wolk'k'aama Baabloona kunddaaddu; iza
kunddeedda gaasuunnekka asaa zariyaa ubbaa iita oosuwaa oosissiyaa diraassa»
yaagiidde, koyro kiitanchchaa kaalleedda.
9 Heezzentso kiitanchchay bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaagiidde,
koyro laa"u kiitanchchatuwaa kaalleedda; «Do'awunne Aa misilew goyinniyaa
ooninne k'ay Aa mallaa bare deemuwaan woy bare kushiyan wotsiyaa ooninne
de'ooppe,
10 S'oossay bare wolk'k'aama hank'k'uwaa burc'c'ukkuwaan kuntseedda
hank'k'uwaa woyniyaa eessaa I ushana. Hewaa ootseedda ubbay geeshsha
kiitanchchatuwaa sintsaaninne Dorssaa sintsan, tamaaninne ees's'iyaa diiniyan pas'a
kaa'ettana.
11 Unttuntta pas'a kaa'iyaa tamaa c'uway med'i med'inaw c'uwattana. Do'awunne
he do'aa misilew goyinniyaa oossinne k'ay he do'aa suntsaa malaataanna de'iyaa
oossinne k'ammanne gallassi shemppuu baawa» yaageedda.
12 S'oossaw azazettiyaanne Yesuusaw ammanettiyaa geeshshatuu danddayiyaa
danddayay hawaana.
13 Hewaappe guyyiyaan saluwaappe, «Hawaa s'aafa; hawaappe sintsaw Godan
hayk'k'iyaawanttu anjjetteeddawantta» yaagiyaa kooshshaa taani sisaad.
Ayyaanay, «Tuma; unttunttu barenttu daaburaappe shemppana; ayaw gooppe,
unttunttu lo"o kiittaw, S'oossay lo"uwaan zaarana» yaagee.

Taani K'oychchaa Wodiyaa Be'aaddi

14 K'aykka taani be'aaddi. Be'ite, bootsa shaarii de'ee. Shaariyaa bollan Asaa Na'aa
malatiyaawe utteedda; Aa huup'iyaan work'k'aa kalachchay, k'ay Aa kushiyan k'ara
baac'ay de'ee.
15 Hara kiitanchchay Geeshsha Golliyaappe kesiide, shaariyaa bollan utteeddawoo
bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «K'oychchaa saatii gakkeedda diraw, ne baac'aa
yeddaade katsaa k'oyc'a; ayaw gooppe, sa'aa katsay meleedda» yaageedda.
16 Shaariyaa bollan utteeddawe, bare baac'aa sa'aa yeddiide, sa'aa katsaa
c'akkeedda.

---

* **14:4** *Dorssaa:* Yesuusaw imetteedda suntsaa. **14:5** Sof. 3:13 **14:8** Isa. 21:9; Erm. 51:8; Sas'. 18:2 **14:10** Isa. 51:17; Dom. 19:24; Hiz. 38:22 **14:11** Isa. 34:10 **14:14** Dan. 7:13 **14:15** Iyu. 3:13

17 K'aykka saluwaan de'iyaa Geeshsha Golliyaappe hara kiitanchchay kesseedda;
awukka kuussa baac'ay de'ee.
18 Tamaw kaappo gideedda hara kiitanchchay yarshshiyaa saappe kesiide, kuussa
baac'ay de'iyaa kiitanchchaw bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Woynniyaa ayfii
teereedda diraw, ne kuussa baac'aa yeddaade, sa'aan de'iyaa woyniyaa turaappe
honddodda ayfiyaa k'ans's'a!» yaageedda.
19 He kiitanchchay bare baac'aa sa'aa yeddiide, sa'aan de'iyaa woyniyaappe
honddodda ayfiyaa k'ans's'eedda; S'oossaa wolk'k'aama hank'k'uwaa he woyniyaa
gumi"iyaa ollaan yeggeedda.
20 Katamaappe gas'aan de'iyaa woyniyaa ayfiyaa gumi"iyaa ollaan woyniyaa ayfii
gumi"ettee. Suutsay kesiide, he woyniyaa gumi"iyaa ollaappe heezzu s'eetu kiilo
miitiriyaa keenaa haakkiide, paraw puuluwaa gakkiyaawaa keenaa d'ok'k'u giide
eelleedda.

15

Taani Burc'c'ukkuwaa Abbaa Bee'aad

1 Taani saluwaan hara wolk'k'aamanne maalalissiyaa mallaa be'aaddi. S'oossaa
hank'k'uu unttunttu bollan polettiyaa diraw, wurssetsa laappu boshaanna de'iyaa
laappu kiitanchchatuu de'iino.
2 K'aykka taani burc'c'ukkuwaa abbaa malatiyaawaa tamaanna walaketteeddawaa
be'aaddi. K'ay do'aa, Aa misiliyaanne Aa suntsaa payduwaa s'ooneeddaawantta
be'aaddi. S'oossay unttunttoo immeedda diitsatuwaa oyk'k'iide, burc'c'ukkuwaa
malatiyaa abbaa matan unttunttu ek'k'eeddino.
3 Unttunttu, S'oossaa oosanchchaa Muse mazimuriyaanne Dorssaa mazimuriyaa
hawaadan yes's'eeddino.
«Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw,
ne kiitay gitanne maalalissiyaawaa.
Asaa zariyaa ubbaa Kaatew,
ne ogii s'illuwaanne tumuwaa.
4 Godaw, new yayyenawenne
ne suntsaa bonchchennawe oonee?
Ayaw gooppe, geeshshay ne s'alalaa.
Asaa zariyaa ubbay yiide,
ne sintsan goyinnana;
ayaw gooppe, ne s'illo kiitay
ubbaw k'onc'c'eedda»
yaagiide yes's'iino.

Laappu Boshaanna De'iyaa Laappu Kiitanchchatuwaa

5 Hewaappe guyyiyaan, taani saluwaan de'iyaa Geeshsha Gollii dooyettowaa
hewekka markkatetsaa dunkkaaniyaa be'aaddi.
6 Laappu boshaanna de'iyaa laappu kiitanchchatuu Geeshsha Golliyaappe
keseeddino. Unttunttu p'ooliide boos's'iyaa laynuwaa mayuwaa mayyeeddino;
barenttu tiraa work'k'aa danc'c'uwaan yuushshi aatsiide k'achcheeddino.
7 De'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuwaappe ittuu, med'i med'inaw gakkanaw
de'iyaa S'oossaa hank'k'uu kumeedda laappu work'k'aa keretuwaa laappu
kiitanchchatoo immeedda.

14:20 Isa. 63:3; Sel. 1:15; Sas'. 19:15 **15:3** Kes. 15:1 **15:4** Erm. 10:7; Maz. 86:9 **15:5** Kes. 38:21

8 S'oossaa bonchchuwaappenne Aa wolk'k'aappe yeedda c'uway Geeshsha Golliyaa
kumeedda. Laappu kiitanchchatuu aheedda laappu boshatuu polettana gakkanaw,
Geeshsha Golliyaa ooninne gelanaw danddayibeenna.

16

S'oossaa Hank'k'uu Kumeedda Keretuwaa

1 Hewaappe guyyiyaan, laappu kiitanchchatoo, «Biide S'oossaa hank'k'uwaa laappu
keriyaappe sa'aan gussite» yaagiide, Geeshsha Golliyaappe haasayiyaa wolk'k'aama
kooshshaa taani sisaad.
2 Koyro kiitanchchay biide, bare keriyaan de'iyaawaa sa'aan gussina, do'aa mallay
de'iyaawanttu bollanne he do'aa misilew goyinniyaawanttu bolla loytsi sakkiyaa
maytsaa keseedda.
3 Laa'entso kiitanchchay bare keriyaan de'iyaawaa abbaan gussina abbaa haatsay
hayk'k'eedda asaa suutsaa malateedda. K'ay abbaan de'iyaa med'etaa ubbaykka
hayk'k'i aggeedda.
4 Heezzentso kiitanchchay bare keriyaan de'iyaawaa shaafatuuwaaninne
pulttatuwaan gussina unttunttu suutsaa gideeddino.
5 Haatsaw aawotiyaa kiitanchchay hawaadan yaagiyaawaa, taani sisaad;
«Kasekka ha"ikka de'iyaa Godaw,
Geeshshaw, ha pirddaa pirddeedda diraw,
neeni s'illuwaa.
6 Unttunttu geeshshatuwaa suutsaanne,
nabatuwaa suutsaa gusseedda diraw,
neeni unttuntta ushshanaw,
suutsaa unttunttoo immaadda.
Unttunttu barenttoo,
bessiyaawaa akkeeddino»
yaageedda.
7 Yarshshuwaa yarshshiyaa saappe,
«Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw,
ne pirdday tumuwaanne s'illuwaa!»
yaagiyaa kooshshaa taani sisaad.
8 Oyddentso kiitanchchay bare keriyaan de'iyaawaa awayfiyaa bollan gussina bare
tamaa seelaan asaa guuddanaw, awayfew maatay imetteedda.
9 Asay wolk'k'aama seelaan guudettiide ha boshatuwaa bollan maatay de'iyaa
S'oossaa suntsaa boreedda. Shin bare nagaraappe simmibeennanne S'oossaa
gitatetsaakka bonchchibeenna.
10 Ichcheshentso kiitanchchay bare keriyaan de'iyaawaa do'aa kawutetsaa oydiyaa
bolla gussina, he do'aa kawutetsay d'umeedda. Asay bare seelaa diraw, bare
ins's'arssaa sa"eedda.
11 K'ay Asay bare seelaa dirawunne bare maytsaa diraw saluwaa S'oossaa
shek'k'eedda. Shin bare ootseedda nagaraappe simmibeenna.
12 Usuppuntsa kiitanchchay bare keriyaan de'iyaawaa wogga Efiraas'iisa
geetettiyaa shaafaan gussina away doliyaa baggappe yaana kaatatoo ogii
giiganaadan, haatsay meleedda.
13 Hewaappe guyyiyaan, taani sheed'd'iyaa malatiyaa heezzu tuna ayyaanatuu
dawiyaa doonaappe, du'aa doonaappenne wordduwaa timbbitiyaa odiyaawaa
doonaappe kesishshin be'aaddi.

15:8 Kes. 40:34; 1 Kat. 8:10-11; 2 Od. 5:13-14; Isa. 6:4 **16:2** Kes. 9:10 **16:4** Kes. 7:17-21; Maz. 78:44 **16:10** Kes. 10:21 **16:12** Isa. 11:15

14 Unttunttu mallatuwaa ootsiyaa s'alahatuwaa ayyaanatuwaa. He heezzu iita
ayyaanatuu Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa wolk'k'aama gallassan, sa'aa
kaatatuwaa ubbaa olaw shiishshanaw baana.
15 «Be'a, taani kayisuwaadan yaana. Asaa sintsan kallo hamettiidde yeellatenna
mala, gem"ishennaan bare mayuwaa mayyiide naagiyaa uray anjjetteeddawaa!»
yaageedda.
16 He iita ayyaanatuu kaatetuwaa Ibraayiss's'e k'aalaan Arimaagedoona*
geetettiyaa sa'aa shiishsheeddino.
17 Laappuntsa kiitanchchay bare keriyaan de'iyaawaa c'arkkuwaan gussina,
Geeshsha Golliyaan de'iyaa araataappe, «Poletteedda» yaagiyaa wolk'k'aama
kooshshay yeedda.
18 Hewaappe guyyiyaan, walk'k'antsay wolk'k'aameedda; guntsay sisetteedda;
guuguntsaykka guummeedda. K'ay biittay pala k'aatsaa k'aas's'eedda. Asay sa'aan
med'ettoodeppekka biittay hewaa mala k'aatsaa k'aas's'i erenna; hewe ubbaappe
aad'd'eedda k'aatsaa.
19 Wolk'k'aama katamay heezzu kesiide za"eedda. Biittaa ubbaan de'iyaa
katamatuu d'ayeeddino. S'oossay wolk'k'aama Baabloono k'oppiide, bare iita
hank'k'uwaa woyniyaa eessay kumeedda burc'c'ukkuwaappe woyniyaa eessaa
Baabloono ushsheedda.
20 Abbaan dooddetteedda biittay ubbay d'ayeedda; deriikka beettibeenna.
21 Asaa bolla oytamu kiilo keenaa dees'iyaa wolk'k'aama shachchay saluwaappe
wod'd'eedda. Asay he shachchaa boshaa diraw, S'oossaa boreedda; ayaw gooppe,
boshay daro wolk'k'aama.

17

Baabloone Bolla Yaana Muraa

1 Hewaappe guyyiyaan, laappu keretuu de'iyaa laappu kiitanchchatuwaappe ittuu
taakko yiide, taana hawaadan yaageedda; «Haaya; daro shaafatuwaa gas'aan de'iyaa
woshummiyaa, wolk'k'aama katamata, waana murettanentto, taani neena bessana.
2 Sa'aan de'iyaa kaatatuu izinna woshummeeddino; sa'aan de'iyaa asaykka izi
woyniyaa eessaa ushi matsottiide izinna woshummeedda» yaageedda.
3 He kiitanchchay taana Ayyaanan bazzuwaa afeedda. Hewan taani itti mishiratto
boriyaa suntsay bollaa ubbaan s'aafetti utteedda zo'o do'aa toggeeddawunno
be'aaddi; he do'aw laappu huup'iyaan tammu kac'ii de'ee.
4 He mishiratta teeraa ochchaa malatiyaa mayuwaanne zo'o mayuwaa mayyaaddu;
iza k'ay work'k'aan, bonchcho shuchchaaninne ink'k'uwaa geetettiyaa al"o
shuchchaan alleek'k'aaddu. Iza woshummiyaa tunabaynne sheneyiyaabay
kumeedda work'k'aa burc'c'ukkuwaa bare kushiyan oyk'k'aaddu.
5 Izi deemuwaan S'uura yewuwaa biletsay de'iyaa suntsay,

«Wolk'k'aama Baabloono;
Sa'aan De'iyaa
Woshummiyaawanttoonne
Sa'aan De'iyaa
Sheneyiyaabaw Aatto»

yaagiyaawe s'aafetti utteedda.

---

* **16:16** *Arimaagedoona:* Ha k'aalaw koyrotti de'iyaa Ibraayiss's'iyaa med'etay, «Har-Maagido» yaagiyaawaa gidiide, «Har-Maagido» giyaawoo de'iyaa biletsay, «Meegido-Zooziyaa» yaagiyaawaa. Hawaa guussay beni wodiyaan Asay c'ora olaa oletteedda sa'aa guussaa. **16:16** 2 Kat. 23:29; Zak. 12:11 **16:19** Isa. 51:17 **16:21** Kes. 9:23; Sas'. 11:19 **17:2** Isa. 23:17; Erm. 51:7 **17:4** Erm. 51:7

6 K'ay he mishiratta geeshshatuwaa suutsaanne Yesuusaw markkattishshin
wod'eeddawanttu suutsaa ushaade matsotteeddawunno taani be'aade malalettaaddi.
7 Kiitanchchay taana, «Neeni ayaw hawaadan maalalettaaddii? Taani new
mishiratti S'uura yewuwaanne iza tookkeedda laappu huup'iyaan tammu kac'ii
de'iyaa du'aa S'uura yewuwaa odana.
8 Neeni be'eedda do'ay kase de'ee; shin ha"i baawa. He do'ay c'iimmo ollaappe elle
kesiide, bashshaw baanawaa. Alamii med'ettoodeppe doommiide, de'uwaa
mas'aafan unttunttu suntsay s'aafettibeenna sa'aan de'iyaa Asay do'aa be'iide
malalettana. Ayaw gooppe, I kase de'ee; ha"i baawa; shin sintsappe yaanawaa.
9 «Hawe aad'd'eedda eratetsaanne akeeka koyyee. Laappu huup'ii mishiratta
uttiyaa laappu deretuwaa; hewanttu k'ay laappu kaatatuwaa.
10 Unttunttuppe ichcheshu kaatatuu kunddeeddino. Ittuu ha"i gakkanaassikka
mooddee; yekko kaatii yibeenna. I yiide, guutsa wodiyaa takkanaw bessee.
11 Kase de'eedda do'ay, ha"i baynnawe, I bare huup'ew hosppuntsa du'aa. I laappu
do'atuwaappe ittuwaa; I d'ayanaw bee.
12 «Neeni be'eedda tammu kac'etuu mooddanaw doommibeenna tammu
kaatetuwaa. Shin unttunttu do'aana ittippe itti saatew kaatetuwaadan mooddanaw
unttunttoo maatay imettana.
13 Unttunttoo ubbaw itti k'ofay de'ee; unttunttu barenttu wolk'k'aanne barenttu
maataa do'aw immana.
14 Unttunttu Dorssaanna olettana; shin dorssaynne dorssaanna de'iyaawanttu, I
s'eegeeddawanttunne dooreeddawanttu, Aa kaalliyaa ammanetteedawanttu, he
kaatetuwaa s'oonana; ayaw gooppe, I godatuwaa Godaanne kaatetuwaa Kaatiyaa»
yaageedda.
15 Kiitanchchay k'aykka taana hawaadan yaageedda; «C'aaratta utteedda he neeni
be'eedda haatsay yaratuwaa, c'ora asaa, asaa zaratuwaanne dumma dumma biittaa
k'aalaa.
16 K'ay neeni be'eedda tammu kac'iinne do'ay woshummewunno is's'anawantta.
Unttunttu iziw de'iyaa ubbabaa akki diggana. K'ay izo kallo ashshananne izi
ashuwaa mi diggana; yaatiide unttunttu izo taman guuddana.
17 Ayaw gooppe, S'oossaa k'aalay tumattana gakkanaw, unttunttu k'ofay ittuwaa
gidanaadan, unttunttu barenttu mooddiyaa wolk'k'aa do'aw immanaadaaninne
S'oossay k'oppeeddawaa unttunttu ootsanaadan, unttunttu wozanaan S'oossay
amuwaa wotseedda.
18 «He neeni be'eedda mishiratta sa'aa kaatetuwaa mooddiyaa wolk'k'aama
katamato» yaageedda.

18

Baablooni Kunddetsaa

1 Hewaappe guyyiyaan, wolk'k'aama maatay de'iyaa hara kiitanchchay saluwaappe
wod'd'ishin, taani be'aaddi. He kiitanchchaa bonchchuu sa'aa poo'isseedda.
2 He kiitanchchay bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,
«Iza kunddaaddu!
Wolk'k'aama Baabloona kunddaaddu!
Baabloona s'alahatuu ak'iyaasaa gidaaddu;
iita ayyaanatuu ubbatuunne,
is'ettiyaa iita kafatuu ubbatuu iini de'iino.
3 Ayaw gooppe, asaa zariyaa ubbaa,
bare matsoyiyaa woyniyaa eessaa ushshina,

17:8 Dan. 7:7; Sas'. 11:7; Maz. 69:28 **17:12** Dan. 7:24 **18:2** Isa. 13:21; 21:9; Erm. 50:39; 51:8; Sas'. 14:8

izinna woshummeeddino.
K'aykka sa'aa kaatatuu,
izinna woshummeeddino.
Izi ishalo wolk'k'aa gaasuwaan,
sa'aan de'iyaa zal"anchchatuu duretteeddino»
yaageedda.
4 Hewaappe guyyiyaan,
taani saluwaappe,
hawaadan yaagiyaa hara kooshshaa sisaad;
«Ta asaw, iippe kesite!
Izi nagaraa izinna kos's'oppite!
Izi muraa gishettoppite.
5 Ayaw gooppe, izi nagaray,
saluwaa gakkanaw dooretti utteedda.
S'oossay izi iita bayizzuwaa, hassayeedda.
6 Iza immeeddawaa keenaa zaariide,
iziw immite. Iza ootseeddawoo,
laa"u kushiyaa iziw k'ans's'ite.
Iza hinttenttoo giigisseedda ushshaappe,
laa"u kushiyaa ushshaa,
izi burc'c'ukkuwaa kuntsite.
7 Iza bonchchetteeddawaanne,
ishaleeddawaa keenaa,
izo tuggayitenne kayyoyite.
Iza bare wozanaan,
‹Taani kaatattiidan uttay;
taani asinay baynna mac'c'awuno gidikke;
k'ay ubbaakka kayyottikke› yaagaw.
8 Hewaa diraw, izi boshaa ubbay,
harggii, kayyuunne koshay,
izo itti gallassi oyk'k'ana.
K'ay iza taman guudettana;
ayaw gooppe,
izi bolla pirddiyaa Godaa S'oossay, Wolk'k'aama»
yaageedda.
9 Sa'aa kaatatuu, izina woshummiidde ishaleeddawanttu he katamata guudettina,
kesiyaa c'uwaa be'eedda wode, katamatiw unttunttu waassananne yeekkana.
10 Unttunttu he katamati ugaw yayyeedda diraw, haakki ek'k'iide, «Ha wolk'k'aama
katamatee! Wolk'k'aama katamatee! Baabloonee, new aayyeero! Neeni ay mala
tuggattaniishsha. Neeni itti saatiyaa giddon ne pirddaa akkaada» yaagana.
11 Unttunttu markkabiyaa c'aanaa hawaappe sintsanaw shammiyaabay baynna
diraw, sa'aan de'iyaa zal"anchchatuu he katamatiw waassananne kayyottana.
12 Unttunttu work'k'aa, biraa, bonchcho shuchchaa, ink'k'uwaa geetettiyaa al"o
shuchchaa, teeraa oochcha malatiyaa mayuwaa, suufiyaa mala mayuwaa, hariyaa
geetettiyaa mayuwaa, zo'o mayuwaa, ubbaa k'ommo sawiyaa mitsaa, ubbaa
k'ommuwaan ootseedda danggarssaa achchaa, al"o mitsaappe med'etteeddabaa,
nahaasiyaa, birataa, Ibineberediyaa geetettiyaa shuchchaa,
13 k'arafaa, k'imaamiyaa, is'aanaa, shittuwaa, sawiyaa is'aanaa d'iiliyaa, woyniyaa
eessaa, wogaraa zayitiyaa, liik'eedda d'iiliyaa, zarggaa, miizzaa, dorssaa, paraanne

---

18:3 Isa. 23:17; Erm. 51:7 **18:5** Dom. 18:20-21; Erm. 51:9 **18:6** Maz. 137:8; Erm. 50:29 **18:7** Isa. 47:7-9
18:9 Hiz. 26:16-17 **18:11** Hiz. 27:31, 36 **18:12** Hiz. 27:12, 13, 22

paray goochchiyaa gaariyaa, unttunttu ayiletuwaanne haray atto asaa shemppuunne
shammiyaabaykka baawa.
14 Zal"anchchatuu mishirattiw,
«Neeni amotteedda,
lo"obay ubbay neeppe hali diggeedda.
Ne de'uunne,
alleek'k'ettiyaabay ubbay d'ayidiggeedda.
Neeni laa'entso unttuntta ubbaakka demmakka»
yaageeddino.
15 He katamatin zal"iide duretteedda zal"anchchatuu izi ugaw yayyiide, iippe
haakkiide ek'k'ana. Unttunttu yeekkananne kayyottana.
16 K'ay,
«Suufiyaa geetettiyaa,
kiriyaan dadetteedda mayuwaa,
teera ochchaa malatiyaa,
mayuwaanne zo'o mayuwaa mayyaade,
work'k'aa alleek'k'uwaan,
bonchcho shuchchaaninne,
ink'k'uwaa geetettiyaa al"o shuchchaan alleek'k'eedda,
he wolk'k'aama katamatiw aayyeero!
17 Hawaa keena wolk'k'aama mas'uu ubbay,
itti saatiyaa giddon, dippi gi d'ayi aggeedda»
yaageeddino.
Markkabiyaa laaggiyaa ubbatuu, markkabiyaan biyaa ubbatuu, markkabiyaan
ootsiyaa ubbatuunne abbaan ootsi go"ettiyaa ubbatuu haakki ek'k'eeddino.
18 He katamata guudettina kesiyaa c'uwaa be'eedda wode barenttu kooshshaa
d'ok'k'u ootsiide, «Ha wolk'k'aama katamato malatiyaa katamay ubbaakka baawa»
yaageeddino.
19 Unttunttu barenttu huup'iyaan baana k'oliide, waasseeddinonne kayyotteeddino;
«Abbaan markkabatuu de'iyaa ubbaa,
bare mak'uwaan dureyeedda,
wolk'k'aama katamatiw aayyeero!
K'ay iziw de'iyaabay ubbay
itti saatiyaa giddon d'ayi aggeeda.
20 He katamata d'ayeedda diraw,
saloo, nashetta!
Geeshshatoo, Yesuusi kiitteeddawanttoo,
nabatoo, nashettite!
Ayaw gooppe,
iza hinttentta ootseeddawaa diraw,
S'oossay izo pirddeedda» yaageedda.
21 Hewaappe guyyiyaan,
wolk'k'aama kiitanchchay,
wos'aa malatiyaa wolk'k'aama shuchchaa,
dentsi abbaan oliide hawaadan yaageedda;
«Wolk'k'aama katamata,
Baabloona, sugina hawaadan kunddana;
iza hachcheppe sintsaw, ubbaakka beettukku.
22 Diitsaa diis's'iyaawanttunne,

18:15 Hiz. 27:31, 36 **18:17** Isa. 23:14; Hiz. 27:26-30 **18:18** Hiz. 27:32 **18:19** Hiz. 27:30-34 **18:20** Zar. 32:43; Erm. 51:48 **18:21** Erm. 51:63-64; Hiz. 26:21

mazimuriyaa yes's'iyaawanttu,
suusulliyaanne malakataa punniyaawanttu,
kooshshay hawaappe hini baggan,
ne giddon ubbakka sisettenna.
Kushiyaa hiillaa eriyaa ooninne,
laa'entso ubbakka de'enna.
Wos'aa kooshshaykka
hawaappe sintsaw ne giddon sisettenna.
23 S'omppiyaa poo'uukka laa'entsuwaa ne giddon poo'enna.
Akkiyaawaa kooshshaynne gelewunni kooshshay,
sintsaw ne giddon sisettenna.
Ne zal"anchchatuu sa'aa ubbaan,
eretteedda wolk'k'aamatuwaa.
Ne bitiyaawan asaa zariyaa ubbay c'imetteedda.
24 Nabatuwaa suutsay,
geeshshatuwaa suutsaynne,
sa'aan hayk'k'eedda ubbatuwaa suutsay,
izin beetteedda diraw,
Baabloona, murettaaddu»
yaageedda.

19

1 Hewaappe guyyiyaan, saluwaan c'ora asaa kooshshaadan kooshummiyaa wolk'k'aama kooshshay hawaadan yaagiyaawaa taani sisaad;
«S'oossaa galatay gakko.
Atotetsay, bonchchuunne wolk'k'ay,
nu S'oossaassa.
2 Aa pirdday tumuwaanne s'illuwaa.
C'aarataade sa'aa tunisseedda,
wolk'k'aama c'aaratto S'oossay pirddeedda;
S'oossaa oosanchchatuwaa iza wod'eedda diraw,
S'oossay izo mureedda»
yaageedda.
3 Asay laa'entsuwaa bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,
«S'oossaa galatay gakko.
He katamata med'i med'inaw c'uwattana»
yaageeddino.
4 Laatamanne oyddu c'imatuunne shemppuwaanna de'iyaa oyddu med'etatuu kawutetsaa oydiyaan utteedda S'oossaw guufanniide, «Amen"i. S'oossaa galatay gakko» yaagiide goyinneeddino.

Dorssaa Bullachchaw S'eesiyaa S'eessaa

5 Hewaappe guyyiyaan,
«S'oossaa ayilatuu ubbay,
S'oossaw yayyiyaa guutsay,
daruu ubbay nu S'oossaa galatite»
yaagiyaa kooshshay kawutetsaa oydiyaappe keseedda.
6 Hewaappe guyyiyaan, c'ora asaadan kooshummiyaa, wolk'k'aama shaafaadan guummiyaa, wolk'k'aama guuguntsaadan guugummiyaa kooshshaa taani sisaad. He kooshshay,

---

18:22 Hiz. 26:13; Isa. 24:8 **18:22** Erm. 7:34; 25:10 **18:24** Erm. 51:49 **19:2** Zar. 32:43; 2 Kat. 9:7 **19:3** Isa. 34:10 **19:5** Maz. 115:13

«S'oossaa galatay gakko.
Ayaw gooppe, nu Goday,
Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay kawuteedda.
7 Dorssaa bullachchaa gallassay gakkeedda dirawunne,
gelewunnakka bullachchaw barena giigisseedda diraw,
nuuni pashikkoyttenne nashettoytte;
k'ay Dorssaa bonchchoytte.
8 Gelewunniw mayyanaw,
suufiyaa geetettiyaa kiriyaan dadetteedda,
p'ooliyaa bootsa mayuu imetteedda.
Suufiyaa geetettiyaa kiriyaan dadetteedda mayuu,
geeshshatuwaa s'illo oosuwaa»
yaagiyaawaa, taani sisaad.
9 Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay taana, « ‹Dorssaa bullachchaw s'eesetteeddawanttu anjjetteeddawantta› yaagaade s'aafa» yaageedda. He kiitanchchay k'aykka taana, «Hawe S'oossaa tumu k'aalaa» yaageedda.
10 Hewaappe guyye taani aw goyinnanaw Aa gediyaan kunddaad. Shin I taana, «Hewaa ootsoppa. Taani ne malanne Yesuusi unttunttoo k'onc'c'isseedda tumatetsaa oyk'k'eedda ne ishatuwaa ubbaa mala ayiliyaa. S'oossaw goyinna. Ayaw gooppe, Yesuusi k'onc'c'isseedda tumatetsay timbbitiyaa odiyaawoo dentsetsiyaawaa» yaageedda.

Bootsa Paraa Toggeeddawaa

11 Yaatina, saluu dooyetteeddawaa taani be'aaddi. Hewan bootsa paray de'ee; he paraa toggeeddawe ammanettiyaawaanne tumanchchaa giide s'eesettee. Toggeeddawe s'illotetsaan pirddeenne bare olaakka olettee.
12 Aa ayfii tamaa lac'uwaa malatee; k'ay I bare huup'iyaan daro kalachchaa wotseedda. Aa bolla s'aafetti utteedda suntsay de'ee; shin he suntsay ayenttonne aappe attin, ooninne erenna.
13 I mayyeedda mayuu suutsan naak'k'i kesseeddawaa. Aa suntsaykka S'oossaa K'aalaa.
14 Saluwaa wotaadaratuu bootsa geeshsha suufiyaa geetettiyaa kiriyaan dadetteedda mayuwaa mayyiide, bootsa paratuwaa toggiide, Aa geeduwaa kaalliino.
15 Asaa zeretsaa I d'ayissiyaa kuussa mashshay Aa doonaappe kesee. Birataa s'am"aan asaa I mooddana. Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay bare hank'k'uwaa woyniyaa eessay gumi"ettiyaasan, gumi"iide bessana.
16 Aa mayuwaa bollanne Aa wodiriyaa bolla, «Kaatatuwaa Kaatiyaanne godatuwaa Godaa» yaagiyaa suntsay s'aafetti utteedda.
17 Hewaappe guyyiyaan, taani itti kiitanchchay awaan ek'k'eeddawaa be'aaddi. He kiitanchchay saluwaan d'ok'k'iide paalliyaa kafuwaa ubbatoo bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Haa yiite. S'oossaa kawoo ittisaa shiik'ite.
18 Yiide kaatatuwaa ashuwaa, shaalak'atuwaa ashuwaakka wotaadaratuwaa ashuwaa miite; paratuwaa ashuwaakka paratuwaa toggeeddawanttu ashuwaakka miite; k'ay asaa ubbaa ashuwaa ayiliyawaanne womaannuwaa, d'ok'k'aawaanne hokaawaa miite» yaageedda.
19 Paraa toggeeddawaannanne Aa wotaadaratuwaanna olettanaw, do'aynne sa'aa kaatatuu k'ay unttunttu wotaadaratuu itti sa'aa shiik'i utteeddawantta taani be'aaddi.
20 He do'ay Aa sintsaan malaataa ootseedda worddo nabiyaanna ittippe oyk'etteedda. Do'aa mallay de'iyaawanttanne do'aa misilew goyinneeddawaantta I

19:6 Hiz. 1:24; Maz. 93:1; 97:1; 99:1 **19:11** Hiz. 1:1; Maz. 96:13; Isa. 11:4 **19:12** Dan. 10:6 **19:15** Maz. 2:9; Isa. 63:3; Iyu. 3:13; Sas'. 14:20 **19:17** Hiz. 39:17-20

baletseeddawe he ootsiyaa malaatatuwaana. Do'aynne wordduwaa timbbitiyaa odiyaawe laa"atuukka diiniyaan ees's'iyaa tamaa abbaan pas'a yegetteeddino.
21 Unttunttu wotaadaratuu paraa toggeeddaawaa doonaappe kesiyaa mashshaan hayk'k'eeddino. Kafatuu ubbatuu unttunttu ashuwaappe barenttoo danddayeeddawaa keenaa meeddino.

20

Sha"a Laytsaa Kawutetsaa

1 C'iimmo ollaa k'ulppiyaanne wolk'k'aama santsalataa bare kushiyan oyk'k'eedda itti kiitanchchay saluwaappe yiyaawaa taani be'aaddi.
2 Kiitanchchay dawiyaa, he beni shooshshaa, s'alahiyaa kaappuwaa woy Sees'aanaa giyaawaa oyk'k'eedda; yaatiide sha"a laytsaw k'achcheedda.
3 Kiitanchchay c'iimmo ollaan Aa yeggiide, sha"a laytsay wuranaw, asaa zeretsaa laa'entsuwaa balettena mala, he c'iimmo ollaa k'ulppi gorddiide attameedda. Hewaappe guyyiyaan, dawii amareeda wodiyaa bilettanaw bessee.
4 Hewaappe guyyiyaan, taani araatatuwaanne unttunttun utteeddawantta be'aaddi; unttunttoo pirddiyaa maatay imetteedda. Yesuusi k'onc'c'isseedda tumuwaanne S'oossaa k'aalaa awaayeedda diraw, barenttu k'ood'iyaa k'ans's'etteedda asaa shemppuwaakka taani be'aaddi. Unttunttu do'aw woy do'aa misilew goyinnibeykkino. Unttunttu do'aa mallaa barenttu deemuwaan woy barenttu kushiyan wotsibeeykkino. Unttunttu hayk'uwaappe denddiide, Kiristtoosanna ittippe kaatetuwaadan sha"a laytsaw mooddeeddino.
5 Hayk'k'eeddawanttuppe c'oratuu sha"a laytsay wurana gakkanaw, hayk'uwaappe denddibeykkino. Hewe koyro dendduwaa.
6 Koyro dendduwaan denddeeddawanttu anjjetteeddawanttanne S'oossaa asatuwaa. Unttunttu bolla laa'entso hayk'oo wolk'k'ay baawa. Unttunttu S'oossawunne Kiristtoosaw k'eesatuwaa gidana; unttunttu aanana ittippe sha"a laytsaw mooddana.

Sees'aanay S'oonetteedda

7 Sha"a laytsay wureeddawaappe guyyiyaan, Sees'aanay k'ashuwaappe bilettana.
8 I Sa'aan ubba saan de'iyaa asaa zeretsaa baletsanaw kessana; hewe Googanne Maagooga geetettiyaawaa. Sees'aanay abbaa shafiyaa keena zeretsaa olaw shiishshana.
9 He zaratuu biittaa ubbaa mayyiide geeshshatuwaa heeraanne S'oossay siik'iyaa katamato yuuyyi aad'd'i ek'k'eeddino. Shin tamay saluwaappe wod'd'iide, unttuntta meedda.
10 Do'aynne worddo nabii yegetteedda ees's'iyaa diiniyaa tamaa abbaan s'alahiyaa kaappuu, asaa zeretsaa baletseeddawe, yegetteedda. Unttunttu k'ammanne gallassi med'i med'inaw pas'a kaa'ettana.

Wurssetsa Pirddaa

11 Hewaappe guyyiyaan, taani wolk'k'aama bootsa araataanne he araataan utteeddawaa be'aaddi. Sa'aynne saluu Aa sintsappe bak'ateeddino; laa'entso beettibeykkino.
12 Hayk'k'eeddawanttu, d'ok'k'u giyaawanttunne guutsatuu araataa sintsan ek'k'eeddawantta taani be'aaddi. Mas'aafatuu dooyetteeddino; hara mas'aafay, de'uwaa mas'aafaykka dooyetteedda. Hayk'k'eeddawanttu barenttu oosuwaadan, mas'aafatuwan s'aafetti utteeddawaadankka pirddetteeddino.

20:2 Dom. 3:1 **20:4** Dan. 7:9, 22 **20:8** Hiz. 7:2; 38:2, 9, 15 **20:11** Dan. 7:9-10

13 Abbay bare giddon de'iyaa hayk'k'eeddawantta immeedda; hayk'uunne Si'oolii
barenttu giddon de'iyaa hayk'k'eeddawantta immeeddino. Ubbaykka barenttu
oosuwaadan pirddetteeddino.
14 Hewaappe guyyiyaan, hayuunne Si'oolii tamaa abbaan yegetteeddino. He tamaa
abbay laa'entso hayk'uwaa.
15 De'uwaa mas'aafan bare suntsay s'aafettibeenna Asay ooninne tamaa abban
yegetteedda.

21

Ooratsa Saluwaanne Ooratsa Sa'aa

1 Hewaappe guyyiyaan, taani ooratsa saluwaanne ooratsa sa'aa be'aaddi. Koyro
saluunne koyro sa'ay d'ayeedda. Abbaykka d'ayeedda.
2 Geeshsha katamata ooratsa Yerusaalame, bare asinaw mayyaade giigeedda
geliyaa wodoro naattiidan, giiga utteeddawunna saluwaappe S'oossaa matappe duge
wod'd'ewunno taani be'aaddi.
3 Wolk'k'aama kooshshay araataappe hawaadan yaagiidde, haasayishshin, taani
sisaad; «S'oossaa gollii asaana de'ee; S'oossay asaana ittippe de'ana. Unttunttu Aa
asaa gidana; S'oossay bare huup'ew unttunttunna de'ana. I unttunttu S'oossaa
gidana.
4 S'oossay unttunttu ayfiyaa afotsa ubbaa k'uc'c'ana. Hawaappe sintsanaw
hayk'uunne kayyuu woy waasuunne sakuu baawa. Ayaw gooppe, ec'abay d'ayeedda»
yaageedda.
5 Araatan utteeddawe, «Taani ubbabaa ooras's'isay» yaageedda. K'aykka gujjiide
taana, «Taani haasayiyaawe ammanettiyaawaanne tuma gidiyaa diraw s'aafa»
yaageedda.
6 K'aykka taana hawaadan yaageedda; «Poletteedda. Taani Alfaanne Omeegaa;
Doometsaanne Poluwaa. Saametteedda oonanne Taani de'uwaa haatsaa
pulttuwaappe c'oo ushshana.
7 S'ooniyaa uray ooninne hawaa ubbaa laattana. Taani aw S'oossaa gidana; ikka ta
na'aa gidana.
8 Shin yayyiyaawanttu, ammanennawanttu, tunatuu, shemppuwaa
wod'iyaawanttu, woshummiyaawanttu, bitiyaawanttu, eek'aw goyinniyaawanttunne
worddotiyaawanttu ubbay de'iyaa sa'ay tamaynne ees's'iyaa diinii ees's'iyaa abbaa
gidanawaa. Hewe laa'entso hayk'uwaa» yaageedda.

Ooratsa Yerusaalamo

9 Laappu wurssetsa boshatuu kumeedda laappu keretuwaa oyk'k'eedda laappu
kiitanchchatuwaappe ittuu taakko yiide taana, «Haaya. Taani neena gelewunno
Dorssaa machchatto bessana» yaageedda.
10 Kiitanchchay taana daro d'ok'k'a deriyaa huup'iyaa Ayyaanan kessiide geeshsha
katamata, Yerusaalama saluwaappe S'oossaa matappe duge wod'd'ewunno taana
besseedda.
11 He katamata S'oossaa bonchchuwaan poo'aw. He katamati poo'uu yasp'p'iidiyaa
geetettiyaa al"o shuchchaa mala; birilliiyaadan p'oolaw.
12 He katamatiw tammanne laa"u penggetuunne he penggetuwaan tammanne
laa"u kiitanchchatuu naagiyaa wolk'k'aama adussa dirssay de'ee. Penggetuwaan
tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaratuwaa suntsay s'aafetti utteedda.

21:1 Isa. 65:17; 66:22; 2 P'es'. 3:13 **21:2** Isa. 52:1; 61:10; Sas'. 3:12 **21:3** Hiz. 37:27; Wog. 26:11, 12 **21:4** Isa. 25:8; 35:10; 65:19 **21:7** 2 Sam. 7:14; Maz. 89:26-27 **21:10** Hiz. 40:2 **21:12** Hiz. 48:30-35

13 Away doliyaa baggana heezzu penggetuu de'iino. K'ay hirkki baggana heezzu
penggetuunne huup'issa baggana heezzu penggetuu de'iino. Away wulliyaa
baggaanakka heezzu penggetuu de'iino.
14 Katamati dirssay Dorssay kiitteedda tammanne laa"atuwaa suntsay
s'aafetteedda tammanne laa"u shuchchatuwaa bolla gimbbetteedda.
15 Taananna haasayeedda kiitanchchaw katamato, izi penggetuwaanne izi dirssaa
likkiyaa work'k'aa gatimay de'ee.
16 Katamatiw oyddu gas'ay de'ee; katamati geesaynne gomppay itti mala.
Kiitanchchay katamato bare gatiman likkeedda. Katamata laa"u sha"anne laa"u
s'eetu kiilo miitiriyaa gidaaddu; katamati geesay, gomppaynne d'ok'k'atetsay itti
mala.
17 Kiitanchchay k'ay dirssaakka likkeedda. Asaa kushiyan itti s'eetanne oytamanne
oyddu wad'aa gideedda. Hewe ooninne likkiyaa ogiyaan kiitanchchay likkinaada.
18 Katamati dirssay yasp'p'iidiyaa geetettiyaa shuchchaan diretteedda. Katamata
birilliiyaadan p'ooliyaa geeshsha work'k'aan med'ettaaddu.
19 Katamati dirssaw hiis'etteedda shuchchay bonchchetteedda shuchchaa ubbaan
alleek'k'etteedda; koyro hiis'etteedda shuchchay yasp'p'iidiyaa; laa'entsuu
samppeeriyaa; heezzentsuu kelk'k'edooniyaa; oyddentsuu baluuriyaa;
20 ichcheshentsuu sarddonkkisa; usuppuntsuu sarddiyoona; laappuntsuu
kiristtilooba; hosppuntsuu biralli; udduppuntsuu toop'aaziyooniyaa; tammuntsuu
kirisp'p'iraasiisa; tammanne ittentsuu yaakinttiyaa; tammanne laa'entsuu
ametess's'inoosiyaa.
21 Tammanne laa"u penggetuu tammanne laa"u ink'k'uwaa geetettiyaa al"o
shuchchaa; itti itti penggii itti ink'k'uwaan oosetteedda. Katamati ogii birilliyaa mala
geeshsha work'k'aa.
22 Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaynne Dorssay katamati Geeshsha Golliyaa
gidiyaa diraw, taani he katamatin Geeshsha Golliyaa be'abeykke.
23 Katamatiw poo'iyaa away woy agenay koshshenna. Ayaw gooppe, S'oossaa
bonchchuu he katamatin poo'ee; Dorssaykka he katamatiw s'omppiyaa.
24 Asaa zeretsay katamati poo'uwaan hamettana. Sa'aa katatuukka barenttu
bonchchuwaa he katamattikko ahana.
25 Katamati penggetuu ubbaa gallassikka dooyaa de'ana; ubbakka gorddettikkino.
Ayaw gooppe, hewan k'ammay baawa.
26 Asaa zeretsaa gitatetsaynne bonchchuu he katamattikko shiik'ana.
27 Shin tunabay woy kawushshabaa ootsiyaawe, woy worddotiyaawe ooninne he
katamato gelenna. K'ay Dorssaa de'uwaa mas'aafan suntsay s'aafetteeddawanttu
s'alalay he katamato gelana.

22

1 Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay taana S'oossaa kawutetsaa oydiyaappenne
Dorssaa kawutetsaa oydiyaappe goggiyaa birilliiyaadan p'ooliyaa de'uwaa haatsaa
shaafaa besseedda.
2 He shaafay katamaa ogiyaa gidduwaanna duge goggee. Shaafaappe hefintsa
baggannanne hafintsa baggana agenaan itti gedenne laytsan tammanne laa"u gede
ayfiyaa de'uwaa mitsay de'ee. He mitsaa bonchchuu de'iyaawe, zariyaa ubbaa
harggiyaappe patsanaassa.
3 He katamaan S'oossaa shek'ay ayinne baawa. S'oossaa kawutetsaa oydiinne
Dorssaa kawutetsaa oydii he katamaan de'ana. S'oossaa oosanchchatuu S'oossaw
goyinnana.

21:15 Hiz. 40:3 **21:18** Isa. 54:11-12 **21:23** Isa. 60:19-20 **21:24** Isa. 60:3 **21:27** Isa. 52:1; Hiz. 44:9 **22:1** Hiz. 47:1; Zak. 14:8 **22:2** Dom. 2:9; Hiz. 47:12 **22:3** Zak. 14:11

4 Unttunttu Aa deemuwaa be'ana; Aa suntsay unttunttu deemuwaan s'aafettana.
5 Hewaappe sintsaw hara k'ammay baawa. Unttunttoo s'omppiyaa woy aawaa
poo'uwaa koshshenna; ayaw gooppe, Goday S'oossay unttunttoo s'omppiyaa
gidanawaa. Unttunttu med'i med'inaw kaatetana.

Yesuusa Yuussaa

6 Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay taana hawaadan yaageedda; «Ha taani
haasayiyaawe tumuwaanne ammanettiyaawaa. Nabatoo bare Geeshsha Ayaanaa
immiyaa Goday S'oossay, matan hananaw bessiyaawaa bare oosanchchatuwaa
bessanaw bare kiitanchchaa kiitteedda» yaageedda.
7 Yesuusi, «Be'a! Taani ellekka yaana. Ha mas'aafan de'iyaa timbbitiyaa
naagiyaawanttu anjjetteeddawantta» yaageedda.
8 Taani Yohaannisi, ha ubbabaa sisaaddinne be'aaddi. Taani hawaa siseedda
wodenne be'eedda wode, hewaa taana besseedda kiitanchchaw goyinnanaw, Aa
gediyaan kunddaad.
9 Shin kiitanchchay taana, «Hewaa ootsoppa. Taani neenaadaaninne nabe gideedda
ne ishatuwaadan, k'ay mas'aafan de'iyaabaw azazettiyaa ubbatuwaadan ayiliyaa.
S'oossaw goyinna» yaageedda.
10 Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay taana, «Hanana geedda ha mas'aafaa k'aalaa
maatafaan gorddoppa. Ayaw gooppe, ha ubbabay polettiyaa wodii matatteedda.
11 Iitabaa ootsiyaawe gujjiidekka iitabaa ootso; tunay gujjiidekka tuno. Lo"obaa
ootsiyaawe gujjiidekka lo"obaa ootso; geeshshaynne gujjiidekka geeshsha gido»
yaageedda.
12 Yesuusi, «Be'a! Taani ellekka yaana. Asaa ubbaw Aa oosuwaadan immanaw, ta
woytaa akkaa yaana.
13 Taani Alfaanne Omeegaa; Koyruwaanne Wurssetsaa; Doometsaanne Poluwaa»
yaageedda.
14 Barenttu mayuwaa geeshshi meec'c'iyaawanttu anjjetteeddawantta. De'uwaa
mitsaa ayfiyaa maanawunne katamaa penggiyaanna gelanaw unttunttoo maatay
imetteedda.
15 Shin kanatuu, bitiyaawanttu, woshummiyaawanttu, shemppuwaa
wod'iyaawanttu, eek'aw goyinniyaawanttunne barenttu haasayaaninne barenttu
kiitaan worddotiyaawanttu karenna de'iino.
16 «Taani Yesuusi, ha yewuwaa hinttenttoo woosa golletuwaan markkattana mala,
ta kiitanchchaa kiittaad. Taani Daawita Golliyaa Yeletaa. Taani poo'issiyaa Wontta
Bakkaaliyaa» yaageedda.
17 Geeshsha Ayyaanaynne gelewunna, «Haaya» yaagiino. K'ay hawaa sisiyaawe
ooninne, «Haaya» yaago. Saametteedda Asay ooninne haa yo. De'uwaa haatsaa
koyyiyaa Asay ooninne c'oo akko.
18 Taani ha mas'aafan s'aafetteedda hanana geedda k'aalaa sisiyaa oonanne zoray.
Ooninne ha k'aalaa bolla ittibaa gujjooppe, S'oossay ha mas'aafan s'aafetteedda
boshaa Aa bolla gujjana.
19 Ooninne mas'aafan de'iyaa timbbitiyaa k'aalaappe ayaanne pac'issooppe, ha
mas'aafaa giddon k'onc'c'isseedda de'uwaa mitsaa ayfiyaappenne geeshsha
katamaappe Aa gakkiyaa gishuwaa S'oossay pac'issana.
20 Ha ubbabaw markkattiyaawe, «Tuma! Taani ellekka yaana» yaagee.
Amen"i. Godaa Yesuusaa, neeni haaya.
21 Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna* ubbaanna gido.

22:5 Isa. 60:19; Dan. 7:18 **22:11** Dan. 12:10 **22:12** Isa. 40:10; 62:11; Maz. 28:4; Erm. 17:10 **22:13** Sas'. 1:8, 17; 2:8; Isa. 44:6; 48:12 **22:14** Dom. 2:9; 3:22 **22:16** Isa. 11:1, 10 **22:17** Isa. 55:1 **22:19** Zar. 4:2; 12:32

* **22:21** ***Hinttenanna:*** C'ora hara biletsatuwaan, S'oossaa asaa ubbaanna yaagee.

Amen"i.